

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No 1—VOL.—XXXV

FRIDAY, 2ND JANUARY, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

SOUL-FORCE AGAINST A TYRANT

"I SEEK entirely to blunt the edge of the tyrant's sword, not by putting against it a sharper-edged weapon, but by disappointing his expectation that I would be offering physical resistance. The resistance of the soul that I should offer instead would elude him. It would at first dazzle him and at last compel recognition, which recognition would not humiliate, but would uplift him. It may be urged that this is an ideal state. And so it is."

—GANDHIJI.

જુલમગારની સામે આત્મબળ

"જુલમગારની તલવારને હું બુઝી કરી નાખવા ઇચ્છું છું, તેની સામે વધારે તેણે શક્તિનો પ્રયોગ કરીને નહિ પરંતુ શારિરિક બળથી હું તેનો સામનો કરીશ એવી તેની આશા ફોટ કરીને, જે આત્મબળનો હું તેની સામે ઉપયોગ કરીશ તે તેને હતાશ કરી દેશે. પ્રથમ જો તેને આંછ દેશે અને છેવટે તેને તેનો સ્વીકાર કરવો પડશે. જે સ્વીકાર કરવાથી તેણે માનમંગ નહિ થાય તેને ઇન્નત કરશે. કહેવામાં આવશે કે આ આશર્ષ સ્થિતિ છે અને અવસ્ય તે આશર્ષ છે."

—ગાંધીજી.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

સહુન તેમજ રૂઠ પેસેજરો સેવામાં આવશે.

દરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા મુનીયન ફાઇનાન્સ રેમુલેશન મુજબ નાણા સોધે લઈ જવા વિશેષ સંભળી જોવાને મળવાથી અત્યંત કદી આપીશ.

દામીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat Point, Durban, લખજું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
બી.ઈ. રેસ્ટોનજર એજન્ટ.

તારથી રેડીયરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ શાકલી રાકાય તેટલા આવર તારમાં પાતાનું પૂર્ણ રીપરનામું મોકલવું.

રૂઠ ડીલીટ હિંડુ વીરી સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
" મુસ્લીમ વીરી સાથે પા. ૧૮ ૬ ૯.
" વીરી વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.
સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વિશી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

રેડીયરની આવજવની તારીખમાં અને ડીલીટના ભાવોમાં લિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel. add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.
390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street, Johannesburg.

Phone 33-1453.

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

(19)

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હિંદી વીમા કંપનીમાં જીવનના, આગ, મોટર કાર મોટર
બોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કારકર્મીને કમતા વીમાઓ,
સામવટ વિગેરે દરેક અતના વીમાઓ ઉતરાવી શકાય છે.
હિંદી કંપનીને ઉત્તેજન આપવું એ દરેક હિંદીની ફરજ છે.

Natal Office:
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 2-5845 Can.
P. O. Box 1610.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મિલકતોના મોરજેલ
ઉપર ૫ ટકાના બ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:
**ROOMS NO. 12 & 13,
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG.**
Telephone 33-4475.
P. O. Box 3641.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

(15)

ખુદેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

જે તમારે તમામ જીવનની ખરી ખબર લેવી હોય તો પુછીકારક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબુત અને બળવાન બનાવી દો! પણ વાઠ રાખો કે ફાયદાકારક જોરાકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોક્કસ શુદ્ધ માલજ વાપરજો. અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આપી મોકલે છે.

અમારે બાં શીંગોડા, ગદામ, ચારોલી, પીસતા, પંજાબી સામગ્ર, સહેલ મુસલી, ખારક, હામી, કોપર વાટી, જોખર અને કાણુ, ચાર ગમજ, જોખમીની, અસમન, સુંદર, અંબર, સોના ચાંદીના વરખ, ગરદન, વીંગેરે તમામ કીંદનું કરીવાણું ગંધી વડું, જડી ભુટીઓ.

ઉપરાંત હાંદી બરની તમામ કોઠરી હમેશ રોકામાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મશહુર ઘઘેલી સુરતની બરફી, પીસતા બરફી શી. ૩-૬ રતલ, બકાગ બરફી શી. ૩-૬ રતલ.

મુબરના તરેહવાર હલ્વાઓ

જદામી હલ્વા શી. ૧-૨ રતલ, સહેલ પડપાણો હલ્વા શી. ૨-૬ રતલ, રંગીન જદામી હલ્વા શી. ૨-૦ રતલ, સહેલ મલાહ હલ્વા શી. ૩-૦ રતલ અમારે ભાંધી મળશે.

નવાખી પાઉંસર:

સરીરના કાષ્ટ પણ કામગાંથી માત્ર બે મોનોટમાં વાજ સાથે ૧૨૧ રૂ છે. ૪ મોટલ શી. ૩-૬ પાઉંસર શી. મુનીબન દેશના ગોદાં: ૭૦x૬૦ શી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 2899A. CORNER PINE & GREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS AREA.

THE MEET-UP OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.

WORKING & LOGGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets. 124b

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

સરે અતલ ૧૨૬ અને વેલોંગ લાઈ વેલોંગ ૪૨ C. O. D. બી મોહનલાલ આપશે. બજો:—

P. O. Box 842. 139 Brook St. Durban. 124

SWAMI VIVEKANANDA'S WORKS

Lectures from Colombo to Almora	Rs.	As.
Jnana—Yoga	—	—
Raja—Yoga	—	—
Karma—Yoga	—	—
Bhakti—Yoga	—	—
Karma & Bhakti—Yoga (in one volume)	—	—
Essentials of Hinduism	—	—
In Defence of Hinduism	—	—
Modern India	—	—
My Master...	—	—
Chicago Addresses	—	—

LIFE OF SRI RAMAKRISHNA

A comprehensive chronological account of the Master's wonderful life, the only authorised edition of his life in English.

[Fourth Edition]

Thoroughly revised and improved with a foreword by SHALYMA GARDEN. Price: Rs. 4.

PRABUDDHA BHARATA

OR AWAKENED INDIA

A high class English monthly started by Swami Vivekananda in 1896. It is devoted to Universal Religion, Indian Culture, Education, Art and other topics of international interest.

Annual Subscription: Inland Rs. 4, Foreign 11 Shillings.

Apply for a complete Catalogue:—

The Manager, ADVAITA ASHRAMA, 4, Wellington Lane, Calcutta, India.

Are You a subscriber of 'Indian Opinion' If not, Why not?

ડી સ ન રી ઓ અંગ્રેજી & ગુજરાતી

આ ડી સ ન રી મહાત્મા ગાંધીજીની મુખ્યત્વે સમગ્ર ભારતીયના નોખા કાળના આપણે સુધારા વધારા માટે બનાવેલી છે. વિદ્યાર્થી માત્ર માટે તે સમય બરેલી અને ઉપયોગી છે. તેને અંતે સરિરના કામો, કરો, મોટા કહેવાની વસ્તી, મોટી નદીઓની જગ્યા, વખત, માત્ર, કહેવો, વિશેષે મળી વસ્તુઓનો સમાવેશ થયેલો છે. પાકું પાકું પાના ૧૪૦૮ પ્રત્યેકની કીમત શી. ૫.

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

THE EPIC FAST

(BY PYARLAL)

An account of Mahatma Gandhi's Fast in September 1932, and events leading up to the Yeravda Pact with all relevant documents.

320 Pages.

Price: Rs. 6/6

Obtainable From The Manager:

INDIAN OPINION,

Phoenix, Natal.

ROOPANAND Bros.,

PHONE 20707 85 VICTORIA STREET, DURBAN.

LATEST ARRIVAL OF BOOKS

	£	s.	d.
Complete Works Of Vivekananda 7 Volumes	3	15	0
Life Of Vivekananda 2 Volumes	1	5	0
Life Of Rama Krishna 2 Volumes	1	5	0
Great Men Of India	16	6	
Gita—Complete With Sanskrit Text And			
Meanings In English	10	6	
Daily Thought And Prayers	8	6	
The Last Message Of Shri Krishna 382 Pages	7	6	
How To Be A Yogi—(by Swami Abhayananda)	6	0	
Teachings Of Shri Rama Krishna	4	6	
Reincarnation And Immortality—(by Swami			
Paramananda)	4	6	
India And Her Problems	3	0	
Hinduism—(by Vivekananda)	2	0	
Essentials Of Hinduism	1	8	
Short Life Of Vivekananda	1	6	
Short Life Of Rama Krishna	1	6	
Does The Soul exist After Death?	1	0	

By every mail we get the following books

Film India	1	8	Illustrated weekly	1	0
Cine Herald	1	0	Orient Illustrated	6	
My Magazine	6		Movie Flash	6	
Modern Review	1	8	Motion Picture	1	0

Postage extra.

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

ઈન્ડિયન એસરી કીફાયન આવે કયાંથી ખરીદશો?

શ્રીમાન્ન હાન્ડઆન એસરી વિભાગ જાણે છે, કેમાં દરેક પ્રકારની (હંદી એસરી તેમજ ગાંધી વસાહતની નાનાં મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રોજ વાપરવાની (હંદીઓનાં) ઘર ઉપયોગી વસ્તુઓ હંમેશાં ત્યાંથી તકન કીફાયન આવે મળી શકશે.

એલેક્સર એલેક્સી ખાત્રી કરવા વિનંતી છે.

કન્ડીના એલેક્સરે હંમેશાં પોતાની કેખરેખ હેઠળ સારી પેકીંગ કરી એલેક્સરમાં આવેશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સપ્લાય અને ડિલિવરી ઇસ્ટર્ન પ્રોવિન્સ)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG.

હંમેશાં દરેક પ્રકારના વિભાગો પછી કિંતારીએ છીએ: જીંદગી, આગ, બગલરી, એક્સીડેન્સ, મેલર, ફેલ્ડે ગેરેન્ટી વિગેરે.

Phone 24350.

Tel. Add. "Naartjen."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195. DURBAN. 1164

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-A-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 2d., 2/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1400

ધી ન્યુ ડિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનજર: મહીબાઈ અબ્દુલ્લાહ મહીબાઈવાળા.

દરેક જાતની ખોરાકો, એલેક્સર ધીની તેમજ એલેક્સર મસાહાથી બચે બનાવીએ છીએ.

અમારું વખજાએલું ઘરતી જુલું, સેવ, મસા, બાંડીયા, ભરખા, પાવસ વિગેરે દરરોજ તાજ બનાવીએ છીએ.

સીયાળામાં ખાખ હાથક અથવા પાકો તંબાર રાખીએ છીએ તેમજ એલેક્સર પ્રમાણે સ્પેશીયલ બનાવી આપીએ છીએ.

પાર્ટી વિગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં એલેક્સર ફોર્ડ પછી જાતની ખોરાક એલેક્સર પ્રમાણે ટૂંક વખતમાં બનાવી આપીએ.

બહાવમાથી અમાવાનારને માલ પુરતી સંજાળથી કાજીપુષક મેલેક્સમાં આવશે.

PHONE 33-6675.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

in South African, Canadian and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand in season

We have in stock Leaches which have just come in Market.

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજીટેબલ એક્સપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

અત્યમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

લીમીસ ફાલમાં શરૂ થયા છે અને તેને સ્ટોક

પણ રાખીએ છીએ.

કન્ડીના એલેક્સરે ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે

નાખીસ સારા અને ચરતા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 756, 106 Prince Edward St. Durban. 1376

Cable & Tel. Add. "ADVANCING."

Phone: 24003, Res. 24445.

CHOONILALL BROS. (PTY.) LTD., THE LEADING "SARRI HOUSE" IN SOUTH AFRICA. 141, GREY STREET, DURBAN.

INTERNAL VIEW OF OUR SHOP.

ARRIVING BY EVERY MAIL FROM INDIA AND JAPAN

BENARES SARRIES WITH BORDERS AND PLAIN CENTRES, BUTIDAR BENARES SARRIES IN SEVERAL SHADES. Prices from 60/-, 85/-, 105/- & up to £80, THE LATEST FROM BENARES CITY. EMBROIDERED SARRIES 25/-, 35/- & up. PRINTED VARIOUS LINES OF SARRIES from 12/6, 17/- & upwards. EMBROIDERED CREPE-DE-CHENE from 3/6 yd. 42 in. & 45 in. width.

Branches: 58, WICK STREET AND 60, WICK STREET, GARAGE 7, MOSS STREET AND 58, WICK STREET, VERULAM, Phone 30, Verulam.

ફેબ્રુઆરીમાં અપાત તથા હિન્દી આવે છે

બનારસની બનારવાળી અને સાદી, તેમજ ભાતભાતની પુરીદાર સાડીઓ શી. ૧૦, શી. ૮૫, શી. ૧૦૫ થી બહુને પા. ૨૦ સુધીની.

બનારસની હમણાજ આવેલી છે.

કસમ શામની સાડીઓ શી. ૨૫ અને શી. ૪૫ થી ઉપર. જાતજાતની ભાતવાળી સાડીઓ શી. ૧૨-૧ અને શી. ૧૦-૧ થી ઉપર.

હમણાજ હાથ-હી-શીન શી. ૨-૬ તુ' તાર ૪૨ ઈંચ અને ૪૫ ઈંચ પનો. સાડીનું બેસ્ટેટ ડીઝાઇનનું ૩૫ફે, ૪૫ ઈંચ પનો તારની, શી. ૧-૬,

શી. ૧-૮, શી. ૨-૦ અને તેથી ઉપર. હમણાજ આવેલી બ્લોસ્ટેટ સાડીઓ શી. ૨૫, શી. ૩૦, શી. ૪૫ અને બેથી ઉપર. 1248

ચુનીલાલ બ્રધર્સ (પ્રોપ્રાયટરી) લીમીટેડ

દક્ષિણ આફ્રિકાનું બાહુતું સાડીઓનું ગ્રહ

૧૪૧, ડ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમારું:

૫૩ અને ૧૦ વીકસ સ્ટ્રીટ
વેરુલમ.

અમારી સાડીઓ મરિના બેચના
બેકાનીસમન' માટે
પી. સ્વતંત્ર,
૧૦, વી સ્ટ્રીટ, ન્યુકાસલ.

અમારું:

૭ માસ સ્ટ્રીટ અને ૫૩ વીકસ સ્ટ્રીટ
વેરુલમ.

◆◆◆ RIO THEATRE ◆◆◆

194 Market Street, Johannesburg. 'Phone 22-9254.

Wednesday & Thursday
January 7th & 8th 1942.

MATINEES - WEDNESDAY & AT 3 P.M.

BOMBAY TALKIES PROUDLY PRESENTS THEIR LATEST & GREATEST

"NAYA SANSAR"

"नया संसार"

Starring ASHOK KUMAR of "BANDHAN" fame.
RENUKA DEVI The Sensation of "BRABI"

DANCES

WITH VERVE DRIZZLE & THEME

SONGS

WITH THE SPARK OF POESY & THE
MESSAGE OF PEACE & PATRIOTISM.

Country Patrons may book by
TELEPHONING 22-9254.
BOOK NOW!

"બંધન" ની પ્રખ્યાતિના
અશોક કુમાર

અને

"બાલી" ની પ્રખ્યાતિની
રેણુકા દેવી

આમાં સુંદર બાગ બજાર છે.

દલચરપ સંગીત સાથે દારપરજ અને કર્ણસુશી
બરપુર.

બહાર ગામના લોકો નં. ૨૨-૯૨૫૪ પર
ટેલીફોન કરી સીટ બુક કરી શકશે.

"FOR THOSE WHO MISSED IT."

"FOR THOSE WHO WANT TO SEE IT AGAIN."

"FOR THE LAST TIME."

5 JAN 1942

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 1.—Vol. XI.

Friday, 2nd January 1942.

Registered as the G.P.O. as a Newspaper.
Price: FOURPENCE.

Indian Opinion

FRIDAY, 2ND JANUARY 1942

Ideals And Practice

(*The Leader* (Allahabad) is one of the well-known organs representing the views of the most moderate section of the people of India. Its views, therefore, cannot be discounted as is usually the fate of those expressed by the extremist section. There is contained in one of its recent issues a well-thought-out and a moderately worded and yet a very pointed article which merits serious consideration by the statesmen of South Africa. We have no hesitation in accepting it as our leading article. With courtesy to *The Leader* we reproduce it below:—Ed. I.O.]

IN his speech at the Transvaal United Party Congress which most recently, Field-Marshal Smuts said, "I believe our cause will triumph and the greatest ideal for which man has made sacrifices will not be buried by Hitler." We believe in democracy and equality of mankind, Hitler is the apostle of dictatorship and racial prejudice. Of course, our sympathies are with the Allies who are fighting Hitler. But we wish Field-Marshal Smuts were more explicit about his conception of "the greatest ideal" for which the war is being fought. Does the ideal include equal rights for all classes of citizens, irrespective of the colour of their skin? The reason why we ask this question is obvious. Just as Jews labour under political and social disabilities in countries under Nazi rule, so do Indians in South Africa. Indians cannot be elected to legislatures, or to local bodies. They have been denied the right to vote. They are not recruited to the services. They are excluded from

certain occupations. They cannot reside, own property or carry on trade in certain areas. They are denied admission to white schools and colleges. In railway trains, tramways, restaurants, cinema-houses, parks and other places of public resort, Indians are rigorously segregated. It is believed that cricket and football develop character. One of their virtues is that they bring people of social classes, high and low, in easy fellowship. But in South Africa colour prejudice permeates even the playground. Indians and Europeans do not play cricket and football together.

The only country where race prejudice is so rampant is Nazi Germany. If we defeat Hitler but allow such injustice to prevail, it cannot be said that "our cause has triumphed." On the contrary, Hitler may well say that though he has been vanquished in battle his teachings regarding racial arrogance, to which he attaches the greatest importance, have been accepted by his adversaries, and that, therefore, morally he has won. What have Indians done to deserve this unkind treatment? They went to South Africa because she wanted their help. They have contributed much to her development. The services that India is rendering to the Allies in the present war are not unknown to the people and Government of South Africa. We note that the *Daily Dispatch*

of East London (South Africa), referring to the Abyssinian campaign, says that much of the credit for the defeat of the Eritrean army goes to the Indian troops who operated throughout under the most severe handicaps. There was in the mountains no protection from tanks and armoured cars and no assistance from motorised transport. "Without even animal transport," our white contemporary writes, "the Indian troops had to carry guns and ammunition up the mountains and fight almost every inch of the way to the citadel of Keren. In that engagement alone the Indian divisions suffered 4,000 casualties." While we appreciate such tributes, we may as well point out that soft words butter no parsnips.

In his speech referred to above, Field-Marshal Smuts announced that the Government was appointing a special Cabinet committee to consider post-war problems in advance. We submit that the colour question also merits the attention of the Government. There is no public question more important than this. If post-war reconstruction plans are to be based on the theory that the dark races are only fit to be hewers of wood and drawers of water and deserve no better treatment, then there can be no peace in this world and the sacrifices that the Empire is making will have been in vain.

—ooo—

Mountain Of Wisdom

Social advancement is as completely under the control of natural law as bodily growth. The life of an individual is a miniature of the life of a nation.

—J. W. DARGA.

SIR TEJ BAHADUR SAPRU ON MR. CHURCHILL'S SPEECH

SIR TEJ BAHADUR SAPRU issued the following statement on Mr. Churchill's recent speech:—"It is not surprising at all that Mr. Churchill's speech should have produced such a depressing effect on the Indian mind. This was the first time that Mr. Churchill referred to India in the House and his speech goes to show that the Prime Minister has not changed his views on on India. Two things emerge from his speech:—

(1) That at the Atlantic meeting between the President of the United States and the Prime Minister of England they had in mind primarily the extension of the sovereignty, self-government and national life of the states and nations of Europe now under Nazi yoke and the principles which would govern any alterations in territorial boundaries of countries which may have to be made. That is, according to Mr. Churchill, quite a separate problem from the progressive evolution of self-governing institutions in regions whose peoples owe allegiance to the British Crown.

(2) That the Declaration of August, 1941, by which his Majesty's Government proclaimed that they would help India to obtain free and equal partnership in the British Commonwealth of races subject, of course, to the fulfilment of the obligations arising from their long connection with India and their responsibilities to its many creeds, races and interests, is now going to be treated as the polar star of Great Britain's policy towards India.

A Complete Failure

It must be clear by now to Mr. Amery and Lord Linlithgow that their attempt to carry Indian opinion with them in regard to this declaration has been a complete failure. Having failed to carry with them the Congress, they have equally patently failed to carry with them the Muslim League on whose support they had built up so much of their hopes. I have always maintained that while the minorities, whoever they may be, are entitled to see their rights simply and adequately protected, a policy which rests upon treating one party as a barrier against the other can at best be a temporary expedient but is bound to lead to disastrous consequences in the end. It is not difficult for any one to see the barrenness of this policy now. Balances and counter-balances can never take the place of an abiding policy and the spectacle that we are witnessing at the present moment in India of people being invited to join the National Defence Council, joining it first and then withdrawing themselves from it by professing to divorce their personalities into so many

sections, may be a very good instance of political rope-dancing, but in truth it is humiliating both to the Government who have received a rebuff from those on whom they had lawned and to the people of this country. All this to my mind is the result of that policy of the Government which it has been at pains to enforce during the last 18

Gandhiji Retires As Congress Leader

MAHATMA GANDHI has been relieved, at his own request, of the responsibility of the leadership of the All-India National Congress, says a Bapa-Kenter message from Bardoli. This followed the adoption by the Congress Working Committee of a lengthy resolution declaring that the Committee must take into consideration the new world situation, the war's approach to India and expressing sympathy for peoples fighting for freedom. The resolution condemns present British policy as "arrogant imperialism" and says that only a free and independent India can offer voluntary and willing help. The resolution relieving Mahatma Gandhi of the leadership of Congress followed a letter by him to the Congress President, in which he requested the President to relieve him of the responsibility laid upon him by the Bombay resolution of September 16, 1940. Mahatma Gandhi said that he proposed to continue the civil disobedience movement in favour of freedom to speak against all wars with the collaboration of such Congressmen as believed in non-violence.

months, but which it has by its mis-handling of the situation never been able to get accepted.

If Mr. Amery and Mr. Churchill mean to help India to obtain free and equal partnership in the British Commonwealth of races, then it is unfortunate that such masters of English language should be unable to express themselves in clear, firm and unambiguous words and give rise to so many misapprehensions and so many misunderstandings. The substantive part of their pledge is always qualified by something that follows. It has been

abundantly plain for the last few months that the real trouble lies and will lie in getting British statesmen to pledge themselves to the defining of the basis of relationship between England and India in clear and unambiguous language. The words used by Mr. Churchill, which qualify that pledge are "subject, of course, to the fulfilment of the obligations arising from our long connection with India and our responsibilities to its many creeds, races and interests." In themselves these may seem to be innocuous, but in their application they are susceptible of a great deal of mischief. They undoubtedly refer to the question of the minorities, to Indian States, to problems of defence and possibly also to the problems of the services and to similar other things. If they do so, why cannot Mr. Amery make up his mind to tell us something of what his conception of those obligations is?

Short-sighted Policy Must Be Abandoned

It is no use Mr. Amery or British statesmen reminding us that they have already stated that they have left it to Indians to frame their own constitution. They know the difficulties which we are facing—difficulties some of which at any rate have been aggravated by the unwise and short-sighted policy of the British Government. An assurance of this character, therefore, should not mislead us, and I have never, since it was given, felt that the position was safe. It is for this reason that I have been urging and do urge that even now it is not too late for Mr. Amery and Lord Linlithgow to impress upon his Majesty's Government that the time has come when this short-sighted policy should be definitely and positively abandoned and his Majesty's Government should make up their mind to courageously tell us whether we are going to be treated as a dependency in future or whether we are going to be fed upon such pledges circumscribed as they always are by cautious reservations which may mean anything or nothing.

If may be that Mr. Attlee, the deputy Prime Minister and the most important representative of Labour in the National Government, put an interpretation on the "Atlantic Charter" which Mr. Churchill was not prepared to endorse and for that reason Mr. Churchill felt himself called upon to refer to India, but he has certainly not improved the situation here. On the contrary he has made it worse and in any case he has queered the pitch for the expanded Executive Council which I hope may not be prejudiced before they have begun to work as a Council.

INDIA'S STATUS AFTER THE WAR

EQUALITY WITH BRITAIN AND DOMINIONS

IN response to the appeal issued by Pandit Madan Mohan Malaviya at a public meeting of the citizens of Allahabad which was held recently at the Leader Buildings with Sir Wasir Hasan in the chair. The following resolution was carried unanimously:—That by reason of the inherent justice of India's claim for freedom which she has long been pressing for, and in view of the world-wide international critical situation and also of the imminent dangers to which India is exposed by the development of war both in the west and in the east of her frontier, we, the residents of Allahabad, in public meeting assembled, demand of the British Government that it should make immediately an unequivocal declaration that at the end of the war India shall cease to be a dependency of Britain and her status shall be one of equality with Britain, Canada, Australia, South Africa and New Zealand and also that Britain will adopt measure necessary to give effect to such a declaration as early as practicable after the war.

Public Opinion Ignored

The Hon. Mr. P. N. Saprú, moving the above resolution, in the course of a vigorous and eloquent speech lasting nearly an hour, dealt with the political situation in India as it had developed since the outbreak of the war. He said that constitutionally it was certainly open to his Majesty's Government to ignore India before declaring her a belligerent, but there were some extra constitutional ways in which India could have been consulted. It was possible for his Excellency the Viceroy informally to consult the leaders of Indian public opinion and to obtain their support. Indian public opinion was entirely ignored so far as the declaration of India as a belligerent was concerned.

"It is my considered view," the speaker emphasised, "that all the trouble could and would have been avoided if his Excellency at the outbreak of the war had made it clear that it was Britain's intention to endow India with complete responsible government and that India's status in the international world would be exactly the same as the status of Canada, Australia, South Africa or New Zealand or for the matter of that, Great Britain herself. If his Majesty's Government had made such a declaration, the situation in the country would have been vastly different to-day. The irresistible conclusion to which one is driven is that there was in the initial mishandling on the part of his Majesty's Government. There was unwillingness on their part to part with the reality of political power. The declaration of

the Viceroy convinced many thoughtful Indians that Britain was not in earnest about dominion status for India."

There was political and economic discontent in the country because Britain was determined not to part with real power in India. The British Tories were trying to perpetuate their power in India and other Asiatic countries for all time to come. Britain was not prepared to practise the principles of democracy for which she was fighting and she was not prepared to apply them to the subject races of her empire. Mr. Amery had not made a clear and unequivocal declaration that India's status after the conclusion of the war would be the same as that of the British domi-

Another Passive Resister Summoned

While going to press we have been informed that Mr. A. E. Salley, who has been hawking without a licence, has been served with a Summons to appear before the Johannesburg Magistrate's Court on January 6.

Mr. Churchill was not applying the principles of the Atlantic Charter to Indian people and there was no time-limit fixed for the achievement of dominion status by India.

Greatest Crisis in World History

Answering the objections usually raised about the lack of agreement among Indians, Mr. Saprú ventured to assert with some confidence that every effort they had made for national unity had met with opposition from the British side. It was unfair on the part of the British Government to say that they had done what they could to promote national unity in India and that the fault lay with Indians. Indian nationalism must be prepared to meet British strategy by counter strategy of their own. While being firm on principles they must not adopt an aggressively communal outlook. They must aim at greater cohesion among themselves and unless they did so the British were not likely to yield power easily in India.

Proceeding, the speaker said they were now passing through the greatest

crisis in the world's history and they had to-day the menace of an imperialism which had accepted a worse ideology than the decadent imperialism represented by Britain. They had every desire to forget the past but they wanted to have a clear assurance that so far as the future was concerned, there should be a change in Britain's imperialistic policy, which was not an unreasonable demand to make. They offered their co-operation, but that co-operation could only be given on terms consistent with their self-respect. Situated as they were, they could not give Britain the full support which a free people could give.

Mr. Saprú said that the Indian majority in the Viceroy's expanded Council left him entirely cold and urged the importance of a national government at the centre. The solution propounded by the Poona conference was the right solution and Mr. Saprú was not prepared to go further or less than that. The Government could facilitate the restoration of responsible governments in the provinces by a bold gesture at the centre. If they gave a national government at the centre it was not unlikely that that Congress would revise their policy and thus they might have responsible governments functioning in the provinces.

Political amnesty, Mr. Saprú added, would create an atmosphere of goodwill and trust in the country, which they needed at this juncture. If the British Government wanted their full and whole-hearted co-operation they must endeavour to capture their hearts and must pursue a policy which would enable the youth of India to realise that their freedom was bound up with the freedom of the world and that defeat of Nazism would mean the freedom of the 400 millions of this country.

INDIA TO-DAY

By R. PALME DUTT

Price 6s. 6d. including postage.

Apply to:

The Manager,

'Indian Opinion'

Phoenix, Natal.

JESUS CHRIST AND HIS MESSAGE

THE following is the concluding portion of the address delivered by Mr. S. K. Das Gupta, M.A., B.L., on the occasion of the Christmas celebrations (1940) at the Ramakrishna Mission Ashrama, New Delhi. The major portion of the address appeared in our last week's issue:—

The one great quality in the character of Jesus, which also strikes us as the most prominent, is his infinite love and unbounded mercy. This love and mercy he exhibited towards all, and throughout the New Testament we find him showering his grace upon all and sundry who had faith in him. Even the sinners need have no despair: if they repented and their repentance was genuine God's mercy would be on them, as exemplified in the parable of the Prodigal Son. 'Hate the sin but not the sinner' was his injunction; and when a multitude which consisted even of some of his own followers wanted to stone a sinner to death he stopped them with the admonition, "He that is without sin amongst you, let him cast the first stone." We find him fondling little children, feeling compassion for the lowly, the diseased, the outcast and the despised, and his kindness was showered upon all equally. He feels compassion for the multitude who come to listen to him because they are hungry and he sees that they are properly fed before they leave him. This kindness of Jesus is only symbolical of the kindness of the Heavenly Father, as illustrated in the parable of the lost sheep, and this is a quality which all men have been asked to cultivate. It is not to be a passive quality but an active dynamic philanthropy like that of the Good Samaritan. And the service of God through the service of suffering humanity is also envisaged in the Bible:

"I was hungered and ye gave me meat; I was thirsty and ye gave me drink; I was a stranger and ye took me in:

"In as much as ye have done it unto one of the least of these my brethren, ye have done it unto me."

In spite of his unbounded love Jesus could be stern also. He had no use for hypocrisy in any form. The 23rd chapter of St. Matthew contains imprecations and curses upon the Pharisees and the Sadducees, threatening them with hell fire and wailing and gnashing of teeth,—in language which leaves one in no doubt as to the feelings which prompted them. But to the faithful, to the sincere, to the true believer, his heart was ever open and his benevolence unstinted. Even the sinner Mary Magdalene, out of whom he drove out seven devils, was not considered to be unworthy of his grace,—an act of supreme love of which we find a parallel in Buddha's deliverance of the fallen wo-

man Ambapali, and of Sri Ramakrishna's ecstatic trances at the sight of the women of the streets whom he regarded as manifestations of the Divine Mother in another form. Even in the midst of his trials and adversities his charity and benevolence towards suffering humanity did not wane even by a little. His love for his disciples and their love for him forms one of the most ennobling episodes in the New Testament, so much so that when Judas Iscariot in a fit of temptation betrayed him for thirty pieces of silver, he was seized with such overpowering repentance that he immediately went out and hanged himself. Of the sorrows and sufferings of this world he had his full share. Poverty, contempt, treachery of friends, denunciation by enemies, betrayal by a close disciple,—all these and a great deal more, culminating in the trial, the crown of thorns, and the crucifixion, fell to his lot. And even he sometimes found the burden a little hard to bear, so much so that before the great betrayal we find him in the garden of Gethsemane, praying to God in utter exhaustion of body and anguish of soul:

"O my Father, if it be possible, let this cup pass from me; nevertheless not as I will but as Thou wilt."

But in spite of all this we find him giving of his abundance of mercy to all. When on the Cross in an agony of despair he cried out, "Eli, Eli, lama sabachthani, My God, My God, why hast thou forsaken me?" we find him at the same time praying for his enemies and those who crucified him, "Father, forgive them for they know not what they do,"—a living and shining example of putting into actual practice his own precept:

"Love your enemies, bless them that curse you, do good to them that hate you, and pray for them which despitefully use you and persecute you."

And in the plenitude of his mercy he takes the sins of the world upon his own shoulders and makes the supreme atonement on the Cross, leaving for us those words of hope which have been ringing throughout the world through the passage of centuries:

"Come to me, all ye that labour and are heavy laden and I will give you rest."

The Hindu hears in this an echo of the words of the Lord in the Gita,

"Soya dharma-parityajya mamekam sharanam brahma."

The next incident, and the last, in the life of Jesus Christ which I will discuss here is the Resurrection. A good deal of controversial literature has grown up around this episode and I do not propose to indulge in any scientific and analytical reasoning in regard to this subject, although even without entering into this controversy it may

be said that it has stood the test of rationalistic criticism. To me, however, it symbolises a resurrection of the human soul from the bondage of this earth towards the life infinite. "I am the Resurrection and the Life" said the Lord. As soon as man realises his oneness with God he shakes off all mundane attachments and resurrects himself to a realm of infinite bliss and everlasting happiness. And that is the grand finale and the great consummation which should be the aim and ambition of every one of us to achieve in this life, so that it may not be said of us later:

"I piped unto ye and ye have not danced; I mourned unto ye and ye have not lamented."

I am afraid I have taken more time than was allotted to me or than I intended to take and I must therefore now bring my remarks to a close. Although the ministry of Jesus covered only a period of about two years, the subject is so vast and complex and withal so engrossing that it is difficult to do even the barest justice to it in a brief compass. The profoundest scholars in the world, the most learned theologians and divines have bestowed all their learnings and scholarship in expositions of the life and teachings of the great Saviour; but it may be said, without meaning the slightest disparagement of their efforts, that they have only been able to touch the fringe of the subject. He is a remarkable and harmonious blend of *Jnana*, *Karma* and *Bhakti*, which in more recent years found such a glorious embodiment in Ramakrishna and Vivekananda. I will only conclude by saying that amid the shifting sands of time the majestic figure of the Prince of Peace still shines out in all its resplendent glory, beckoning to all human beings to follow the true path, but man heeds him not. The passage of two thousand years has not dimmed the effulgence of his countenance or lessened the value and universality of his teachings from which millions of weary souls still derive inspiration and consolation. May he on this day shower his choicest blessings on us all; may he usher in an era of peace on earth and good will among men; and in the sublime language of the Vedic seers, with which I will end this short discourse, may he in his abundant mercy lead us from the unreal unto the real, from darkness unto light, and from death unto immortality. Amen

Everything appearing in this issue of a political nature unless otherwise mentioned has been written and edited by Mahatma M. Gandhi in support of the views of INDIAN OPINION.

Things In General

The King's Christmas Message

IN the course of the Christmas Day broadcast to the Empire the King is reported to have said:—"I think of you, my people, as one great family; for that is how we are learning to live—we all belong to each other, we all need each other. It is in serving each other and in sacrificing for the common good that we are finding our true life. In that spirit we shall win the war, and in that spirit we shall win for the world, after the war, a true and lasting peace. The greatness of any nation is in the spirit of its people. So it has always been since history began, so it shall be with us. And I would say to the coming generation, the boys and girls of to-day, the men and women of to-morrow—tell yourselves in body, in mind and spirit so as to be ready for whatever part you may be called upon to play and for the tasks which will await you as citizens of the Empire when the war is over."

Pope's Message To World

The Pope, broadcasting a Christmas message to the world and that Christ would eventually triumph. "We are torn with anguish for your sufferings. The whole earth is awaiting the triumph of Christ." Speaking of the mission of the Church against barbarism, the Pope said: "Mankind is rebelling against the message of Christianity. Let us look for the root of the evil. We cannot close our eyes to the progressive de-Christianization of life and the abuse of science and power by mankind. The idea of force unqualified the form of life. Mankind has turned to the material world instead of to the spiritual one. There is an unbridled impulse towards expansion, the idea that force creates right. In every country the atheist idea of the State is spreading its tentacles. War, far from mitigating these evils, aggravates them. Instruments of destruction are being made which are undoing the good work of the Church. We need more of courage, vision and conscience to reconstruct the world. The ruins of this war are only too evident. It is essential that there should be a place for liberty in the new order. The great States must organize the world in the interests of all. There is no place for oppression. There must be respect for the rights of minorities and a just control of raw materials, so that no nation shall suffer unfairly. There is no place for centres of military forces to threaten the rest of humanity. There must be progressive limitation of armaments. A true respect for treaties must be observed. There is no place for persecution by the Church. There is no place for propaganda, tearing children from Church and family. We love all people without exception. So far we have turned upon ourselves and against

reserve. We cannot disguise the difficulties which confront us. The solution we have proposed for these evils can only be effected if statesmen and workers are inspired by the principles of faith." After praising the contribution to civilization of ancient Rome, the Pope concluded: "We hope the day is not far off when the whole world will be free again to worship God."

The Late Mr. Raghavjee Raghunath

We regret to record the sad and sudden death of Mr. Raghavjee Raghunath, who took place in India in his birth place, Nanavar, Kathiawar. Mr. Raghavjee Raghunath had been away in India for nearly a year and the news of his death was received by cable on Friday, December 26, by his only son Mr. Nathal who is conducting his father's long-established business in Verulam. As soon as the news was made public hundreds of people from the town and district as

MR. RAGHAVJEE RAGHUNATH

well as from Durban and from the North Coast went personally to Mr. Nathal to express their sympathies, and many messages of sympathy were received by telegrams and letters. The late Mr. Raghavjee Raghunath came to Natal nearly forty years ago and had established a lucrative business in Verulam of which he was one of the oldest and most respected residents. He was a public spirited man and took a keen and lively interest in all public matters. He always ranked among the first in giving donations to public and charitable causes. He was one of the founders and Trustees of the well-known Shree Gopalai Hindu Temple of which he held the secretarial position for a number of years. During the great strike in 1913, led by Mahatma Gandhi as a protest against the £3 tax imposed on Indian labourers, Verulam

was one of the liveliest centres, there being several sugar mills in and in the neighbourhood of that town, and Mr. Raghavjee Raghunath's name ranks among the leading workers under Mahatma Gandhi during that period. He was an ardent follower of Mahatma Gandhi and tried to follow in his footsteps in all his public and private life. He was held in high esteem among all sections of the community in Verulam district. He was in fact one of the veterans having passed his seventies, his associates being Baba Tolwant Singh, Mr. Dhurjee Ramjee and Mr. Jagan Joos, all well-known in the district. The late Mr. Raghavjee Raghunath leaves behind him his son Mr. Nathal, a widowed daughter and several grandchildren and a large family to mourn their sad loss. We join in extending to the bereaved our heartfelt sympathy.

Dr. Malan's New Year Message

In a New Year message to Nationalists, Dr. D. F. Malan said their destiny will probably be settled in 1942. This was not because the war would end, for it might last a long time yet. It was because Afrikanerdom would have to decide whether they were going to be a nation or not, whether they were going to achieve independent nationhood along the only possible road—the restoration of their unity. In particular, they would have to decide whether they were going to pay the price of that unity and free nationhood—determined elimination of every disintegrating force standing in the way. In the long run they need not fear Imperialism of the Empire kind. For the last 25 years Imperialism had been on the defensive and had been forced to adopt a feigned nationalism which no longer deceived anyone. By this destructive war into which it had dragged Nationalists, Imperialism had signed its own death warrant. Whatever the outcome of the war, it would bring their Republic.

Free Schooling For Indians

A plan to provide Indian children in Natal with free education is being considered by the Natal Provincial Administration. An official statement issued on Tuesday says the Executive Committee intends to introduce into the Provincial Council, at its next session, proposals for the gradual extension over a period of years of free primary education at Government and Government-aided schools for Indian children—beginning from the second half of the 1942 school year. Improved salaries for Indian teachers at Government-aided schools are also proposed.

Removal Of Restrictions On "Dr. Dadoo Urged"

A mass meeting of about 300 Kholvadian Indians held under the chairmanship of Mr. Abdul Samad Ahmad Bhabha of Calcutta, held at the Gandhi Hall, Johannesburg, on Thursday December 15, unanimously passed the following resolution moved from the chair:—"That this mass meeting of Kholvadian Indians of the Transvaal calls upon the Minister of the Interior to remove the restrictions imposed upon their leader Dr. Dadoo, in view of the fact that the wanton aggression on the heroic people of the Soviet Union by Nazi Germany has changed the whole aspect of the present war and, as a consequence, all the anti-Nazi forces in the country must be rallied in order to deal the final blow to crush Fascism. This makes it necessary that Dr. Dadoo should be relieved from all restrictions to carry on the struggle against Fascism."

£375 Baked In A Loaf

Antonio Jardina (36), Portuguese born, was found guilty in the Magistrate's Court (Harberton) and was fined £50 for attempting to take £375 out of the Union without the permit of the Union Treasury. Mr. J. J. Kruger, outdoor officer of the Union Customs at Lybomba, on the border, said he boarded a Johannesburg-Lombard train on December 18 and asked Jardina if he had anything to declare. Jardina said he had £12 and some shillings. Kruger began a search and found a loaf of bread in a lunch basket and asked Jardina to break it two. This Jardina seemed unwilling to do, so he (Kruger) broke it and found £375 in Reserve Bank £5 notes in brown paper baked in the loaf. Jardina said he had been 23 years in the Union and never had done anything wrong. The bank had told him he could not take more than £10 out of the Union. The fine was paid and £375 was confiscated.

Petrol Ban Hits Taxi Men

Entrepreneurs to obtain some relief from the week-end petrol restrictions for Durban's individual taxi-owners have failed. It is understood that there are about 70 or more of the "small-man" type of taxi-owners. They own and drive their own vehicles and rely upon their takings for their livelihood. On their behalf the Durban and District Taxi Owners and Employees Organisation telegraphed to the Minister of Commerce and Industries asking for exemption. They were advised in reply that no exemptions were being considered by the Government. It was pointed out that in most cases these particular taxi-drivers are in a totally different position to taxis operated by companies. Relief as they are upon their takings, few of them can store petrol for the week-end periods with the result that when their tanks run dry their travelling automatically ceases.

Indian School's Theft

To supplement the A.V.S. Indian School library at Mayville a set of books valued at £1 has been presented to the school by the National Thrift Committee when the school's savings club, under the guidance of Miss James and Mr. M. V. Naidoo, purchased 179 Union Loan Certificates valued at £109 10s. 9d. This information is revealed in the school's annual report published in its magazine, which has been just released to the public and parents. The report adds that notwithstanding the high cost of living the children were able to forego sweets and other edibles for thrift. Reference is also made to the need for an extension to the existing school to meet the growing demands of the residents of Mayville, where it states a large number of children are denied education owing to lack of accommodation. An appeal is made to the Department of Education to make provision for a playground adjoining the school.

Housing Muslim Travellers

A Koranic injunction that the welfare of the traveller was the concern of the devout has been translated into reality by the M. S. Randeree charitable trust, which has erected a £20,000 building known as the Muslim Mafazarkhana for the accommodation of Muslim travellers who are in transit in Durban. The building was opened before a large audience by Moulvi Abdul Muzaffar of Ladysmith. This building, which is fully furnished, will provide accommodation for some 50 visitors, both men and women, who find themselves in Durban without any relatives or friends. The trust, with a capital of £7,000, was created by the late Mr. M. S. Randeree, who died in Durban in 1932. Another £2,000 was added to it by his widow, who is one of the trustees, the other being his eldest son, Mr. Sallman M. Randeree. The trust have since grown with the founding of the trust in 1932, for the present building cost £20,000. This does not end its benevolent activities, for the trust still continues its grants to various charitable and educational institutions.

Death Of Mr. Harim Mahomed

Yahed

It was indeed a tragic Xmas for the relatives and friends of Harim Mahomed Yahed (Tabby) whose death occurred on Xmas Day in Karidene Beach while out picnicking there with a party of friends. He was the only son of Mr. and Mrs. Mahomed Yahed and son-in-law of Mr. Solomon Randeree of Messrs. M. S. Randeree & Co. He was popular amongst his friends and was a member of the Ozone Club and the Muslim Institute where he spent his leisure time being twice runner up at the Table Tennis Championships. Over 150 people were present at the funeral which took place at the Mahomedan Cemetery at

9.45 p.m. on Xmas night. To his widow and parents we offer our sympathy on their sad bereavement.

Milk Price Raised In Maritzburg

Maritzburg citizens have to pay more for milk from January 1, the price being 3½d. a pint instead of 3d. as heretofore. A newly formed organisation known as the Maritzburg Milk Interests Associated, consisting of producers, producer-distributors and a distributing company arrived on Monday at an agreement in the fixing of the price. Householders taking a gallon a day will be charged 2s. 4 pence.

Friendly Cricket Match

A friendly cricket match was played at Heidelberg between Hakeburg C.C. and Heidelberg C.C. The scores were Hakeburg 1st innings 74, 2nd innings 51; Heidelberg 1st innings 31, 2nd innings 92 for 8 wickets. Thus Heidelberg won by 3 wickets.

Cricket Fixtures

The Durban District Indian Cricket Fixtures are:—January 1.—Annual Cup Competition: Bharat v. Indian, Male; Sparks v. Stars No. 2; Stella v. South College, No. 1. January 3 and 4.—Natal Cup Competition "A" division final: Elmore v. winners Ottomans/Young Maxims, No. 3. "B" division final: Winners Orientals/Grayville v. winners Young Central/Central, No. 1.

South African Indian Cricket Union

The annual general meeting of the above Union will be held at the Gandhi Hall, Fox Street, Johannesburg, on Sunday January 4, commencing at 10 a.m. The following business will be transacted: To receive delegates' credentials and affiliation; to read and consider minutes of the last general meeting; secretary's report and treasurer's financial statement; amendment and modification of rules (if any); election of office bearers; to consider new application for affiliation (if any); correspondence; venue and date of tournament; general.

WANTED: QUALIFIED TEACHER

Applications are invited from qualified teachers of either sex able to teach in English up to Standard 2 according to Government syllabus. Apply in writing enclosing testimonials and salary required to: M. I. LAYANOH, Secretary, Stanger Madrasa Anjuman Islam, P.O. Box 57, Stanger.

WANTED Teacher qualified to teach Urdu and Arabic. Apply in writing enclosing testimonials and salary required to: M. I. LAYANOH, Secretary, Stanger Madrasa Anjuman Islam, P.O. Box 57, Stanger.

Doings In India

'Bombay Chronicle' On Broome Report

COMMENTING on the Broome Commission's report the *Bombay Chronicle* writes:—While the published extracts of the report are doubtless favourable to the Indians, one does not know yet what reservations, expressed or implied, may lurk in it. Nor can one be sure of the reaction of the Union Government to the report. So long as the war lasts, the official undertaking may be respected that no legislation would force segregation on Indians. But it seems possible that in a variety of ways Indians may be humiliated and harassed and finally driven into nominally voluntary segregation. It is significant that even now Indian military officers in uniform who are serving the Empire are not admitted to certain public places of entertainment and recreation. Sir B. Rama Rao, when he was the Indian Agent-General in South Africa, could not venture to visit any of these places without previous intimation, lest he should be insulted as a coloured man. It, therefore, seems possible that after the war the old anti-Indian campaign will be resumed. It can be effectively prevented only if the resident Indians are well organised and are backed up by a thoroughly National Government in India.

How To Abolish War

"If we reaffirm our faith in democracy, if we modify our economic system to eliminate exploitation and inequity and base all international rela-

tions and trade on mutual goodwill, we might hope to progressively abolish all wars," said Mr S. Satyamurty, speaking at the Green's (Bombay). The meeting was held under the auspices of the Progressive Group, and Prof. J. C. Datta was presiding. "To day it looks like midsummer madness to speak of a new world in which there will be no war and no economic and racial exploitation," said the speaker. But from the purely human viewpoint, he believed that wars could be banished from civilization. The first thing towards this would be to initiate steps for the progressive disarmament of all nations. In this the Atlantic Charter was making the same mistake as the Treaty of Versailles, by insisting that the aggressive nations alone should be compelled to disarm. For us who was the aggressor, could be determined only by the victors. A second step, said the speaker, would be for nations to agree not to bomb civilian populations, to sink merchant vessels or to use poison gas. The training and organizing of world opinion against war, the prohibition of private manufacture of arms and profiteering in them could be prohibited by international agreements. The speaker thought that even in the post-war world attempts would be made by certain powers to retain their colonies and markets. This should be prevented by the marshalling of world opinion. Referring to the failure of democracy, he said that though it contained many weaknesses, still it held out a great future for a civilized world. It alone

prevented men from becoming dumb, driven cattle at the mercy of dictators. Because there was economic injustice in democracy, hunger, starvation and unemployment, the dictators had succeeded in shaking the faiths of their countrymen in the parliamentary system. "Personally," said Mr. Satyamurty, "I myself do not believe in socialism or communism. India will not give up the idea of private property. I want the present economic structure to continue, but without its glaring inequalities and injustices." In planning for a right type of education which created nationalism and patriotism, the speaker insisted that the growing generation should be taught to think in broader terms as citizens of the world. In conclusion he said that the new world was bound to emerge out of the present chaos. Even countries like Britain and America could not remain undisturbed under the stress of such influences. In such a time, countries like India and China, who together contained half the population of the world, could not be ignored. Prof. J. C. Datta, who presided, expressed his doubts if our civilization, could be called civilization, and our democracy as such. It looked as though democracy which was born in the process of historical evolution was destroying itself, as it was built on wrong foundations. He felt doubtful, if a new order could be built except by wiping out the old one. He could not think of a new world except in terms of non-violence, a new world in which the motive of profit was not the incentive for all action.

वेद्यवान्ना पुस्तको

वर्ष	पुस्तक	वर्ष	पुस्तक
१९००	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९००	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९०१	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९०१	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९०२	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९०२	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९०३	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९०३	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९०४	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९०४	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९०५	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९०५	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९०६	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९०६	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९०७	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९०७	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९०८	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९०८	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९०९	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९०९	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९१०	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९१०	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९११	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९११	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९१२	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९१२	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९१३	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९१३	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९१४	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९१४	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९१५	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९१५	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९१६	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९१६	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९१७	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९१७	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९१८	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९१८	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९१९	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९१९	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९२०	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९२०	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९२१	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९२१	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९२२	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९२२	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९२३	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९२३	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९२४	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९२४	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९२५	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९२५	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९२६	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९२६	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९२७	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९२७	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९२८	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९२८	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९२९	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९२९	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९३०	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९३०	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९३१	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९३१	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९३२	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९३२	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९३३	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९३३	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९३४	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९३४	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९३५	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९३५	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९३६	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९३६	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९३७	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९३७	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९३८	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९३८	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९३९	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९३९	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९४०	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९४०	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९४१	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९४१	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९४२	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९४२	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९४३	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९४३	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९४४	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९४४	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९४५	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९४५	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९४६	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९४६	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९४७	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९४७	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९४८	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९४८	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९४९	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९४९	विश्वकोश (विश्वकोश)
१९५०	विश्वकोश (विश्वकोश)	१९५०	विश्वकोश (विश्वकोश)

**NEW SHIPMENTS
—OF—
3 PEECE DAWNI SETS**

In Georgette, Crepe de
China and Satins. Em-
broidered, Printed and
with Indian Jari work in
all colours now unstocked.

From **35/-** to **£6**
PER SET.

THE JAPAN BAZAAR

JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE
**FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER
VALUES & FRIENDLY SERVICE**
SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL

**ત્રણ પીસ ઓઢણી
સુટસ**

નવું સાઈન નટ કમણીજ આપ્યું
હે જેમાં ક્રેપ્ડેટના, સાટીન,
અને કપડીચીનના સુટા, બરત
બરેલા, જાપેલા લગભગ સરી
હાથમાળા, ફરેક નવા રંગોમાં
શી ૩૫ થી પા. ૧ સુધી.

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES,
with Banarasi lengths to match. Beau-
tifully decorated with Gold or Silver
work.

From **£3** to **£18** EACH.

**Finest Work and Embroidered Geor-
gette and Crepe de Chine SAREES.**
From **17/6** to **65/-** EACH.

**Stencilled and Embroidered ART
SILK SAREES** in all shades.
From **10/6** EACH.

LATEST FILM STAR SAREES,
showing the latest designs and in
the latest of all silks, with wonder-
ful borders.

**Indian made GEORGETTE and
SATIN in all sizes.** Huge range of
designs and colours to match all
sarees.

From **7/6** EACH.

Our special feature is showing
Silver, Gold, Tinsel, Jari and Fancy
SAREE BORDERS, 4 1/2 yds length.
In all the latest Indian
SAREES, CHAMPANIS, Fancy JEWELLERY,
EARRINGS, BROOCHES, HANGLES, NECKLACES,
Hand-embroidered PETTICOATS and BLOUSE
TRIMMINGS in all shades.

**Special Values in Embroidered, Printed and
Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART
SILKS.** From 1 yds to beautiful shades.
From **2/3, 3/6, 4/6 & 5/6** PER YARD

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty Georgette, Crepe de Chine
and Satin Hand-made DRESSES for the little ones,
in all the latest styles.

From **3/6** to **10/6** EACH.

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, Stencilled and Checked.
From **2/6** to **6/6** EACH.

**MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS,
PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES,
SOCKS, etc. at specially reduced prices.**

WE have pleasure in advising you many
of our customers that we have now unpacked
hugely reduced prices on all our Silk and Cotton Piece Goods,
Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines
in our Wholesale Department.

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS.

ધી જપાન બજાર

જોડાનીસબંગદું

જણીતું સાડી શુદ્ધ.

જણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું

સાડી શુદ્ધ

પાખાં એકવાર જનતાના મન
રંગત કરેલા.

નમુને ર નવરંગી સાડીઆ અને
તેને લગતી બરપુર વસ્તુઓ,

બજારના આવથી વળા કીડાયત
ભાવે,

જોડેરની આલુ જમાનાની
માંગણીને પહોંચી વળવા.

રજ રજ નવી હોય જોડાનીસબંગ
માં સાડી કીપાર મેન્ડ બોલવામાં
આવ્યું છે.

ફરેક પ્રકાર માટે એક વાર પધારી
ખાત્રા કરેલા બજારખજૂ છે.

કામ કામથી અને જનતાની સેવાને નમી કામગીરી ભવે
સાધિત છે.

અધિક અને અન્ય બરોડા સાથે બજારના કામગીરી માટે
સર્વેશીલ બનાવવામાં આવેલા છે.

અધિક અને અન્ય બરોડા સાથે બજારના કામગીરી માટે
સર્વેશીલ બનાવવામાં આવેલા છે.

સર્વેશીલ બનાવવામાં આવેલા છે.

સર્વેશીલ બનાવવામાં આવેલા છે.

સર્વેશીલ બનાવવામાં આવેલા છે.

સર્વેશીલ બનાવવામાં આવેલા છે.

સર્વેશીલ બનાવવામાં આવેલા છે.

સર્વેશીલ બનાવવામાં આવેલા છે.

સર્વેશીલ બનાવવામાં આવેલા છે.

સર્વેશીલ બનાવવામાં આવેલા છે.

સર્વેશીલ બનાવવામાં આવેલા છે.

THE JAPAN BAZAAR,

GIDDOMAL & CO.

WHOLESALE SILK MERCHANTS

39, MARKET STREET.

P. O. Box 5169. JOHANNESBURG. 'PHONE 33-6229.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના દર્શન
એને ૧૯૦૧માં રજૂઆત.

૫૨૯૬ ૪૦ રૂ

ફીનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૨ જાન્યુઆરી, ૧૯૪૨.

અંક ૧.

"ઈન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨ જાન્યુઆરી, ૧૯૪૨.

આદર્શો અને અમલ

[અમારું પાઠ્ય 'લીડર' એ હોલિડેનાના બોક્સના હોશી વિનિત વર્મના વિચારો દર્શાવનારું ભૂમિપૂર્ણ પત્ર છે. તેના કાચકર તેના અપાઠ્ય નાખી દેવા જેવા નજર મળ્યા છે કે ને પરંતુ કહેવાતા ઉપજવાદીઓના વિચારો વિશે સામાન્યજ્ઞતા કરવામાં આવે છે. એ પત્રના કુલ મુલત કોષ્ટકના એક અંકમાં એક વિચારપૂર્ણ અને નિષ્કામતામાં ઉત્તમ પૂર્ણાંક સ્વયંત્ર સેષ પ્રસિદ્ધ થયો છે કે ને દક્ષિણ આફ્રિકાના રાજનીતીમાં એક મહત્વપૂર્ણ ધ્યાન દેવા જેવો છે. એ સેષને વચર સંકેતે અમે આ અંગના અમલમાં તરીકે રિવાજોએ છીએ. 'લીડર' ના આભાર સાથે તે અંગમાં પ્રસિદ્ધ તરીકે છીએ અને તેને અનુવાદ નીચે આપીએ છીએ. અ. ઇ. જો.]

“**ફ્રી** સવાલ યુનાઇટેડ પાર્ટીની દ્વંદ્વ મુદતપર મળેલી બેઠકમાં ભાષણ કરતાં ફ્રીડ માથેલ સ્મટરે જોડ્યા હતા કે: ‘મને વિશ્વાસ છે કે આપણા સવાલની છત્રી યથે અને એ મહાન આદર્શને માટે મનુષ્યે બલિદાનો આપ્યા છે તેને કિટલર દફનાવી નાંકી શકે.’ અમે સોક્રાટીસ અને માનવ જોડકામાં માનીએ છીએ. કિટલર એ અરમુખવાદી (ક્રીકેટરશીપ) અને ભત્રીય-દ્વેશના પુત્રારી છે. અમારી કિલસો છો શેષક કિટલર સામે લડી રહેલા મીત્ર-સાથે તરફ છે પરંતુ અમે ધ્રુવછીએ છીએ કે ફ્રીડ માથેલ સ્મટરે એ “મહાન આદર્શ” ને માટે આ મુદ્દ લડાઈ રહ્યું છે તેને વિશેના પોતાના અર્થોનું વધારે સ્પષ્ટીકરણ કરે. શું એ આદર્શમાં વર્ણોત્તર લોક વિના સમજા વર્મના નાગરીકો માટે સમાન હોવાનો સમાવેશ થાય છે ખરો? એ પ્રશ્ન પૂછવાનું અમારું કારણ દેખીતું છે. જેવી રીતે નાહી અમલ હેઠળના:

દેશોમાં ચાલુદીઓની ઉપર રાજદારી અને સામાજિક મુશીબતો પડી રહી છે તેવીજ રીતે દક્ષિણ આફ્રિકામાં હોલિઓ ઉપર પડી રહી છે. હોલિઓને ધારાસભાઓ કે સ્થાનિક વહીવટી ખાતાઓમાં ચુંટવામાં નથી આવતા. તેઓને મતાધિકાર આપવા માં આવ્યો નથી. મુદ્દમાં શસ્ત્રસજ્જ લશ્કરમાં તેઓની ભરતી નથી થતી. અમુક ધંધાઓમાંથી તેઓને બાબત રાખવામાં આવ્યા છે. અમુક સત્તાઓમાં તેઓથી વસી, લેપાર કરી કે સ્થાવર મીલકતની માલિકી ધરાવી શકાતી નથી. ગોરાઓની નિયમો અને ઠાણેઓમાં તેઓને દાખલ કરવામાં નથી આવતાં. રેલગાડીઓમાં, ટ્રામોમાં, હોટેલોમાં, સીનેમાં, મલોમાં, બહેર ગાઓમાં અને અન્ય સાવજનિક ઉપયોગના સ્થળોમાં હોલિઓને “જેડવાડા-ઓ” માં મુકવામાં આવે છે. ક્રીકેટ અને પુટબોલની રમતોથી ચારિત્ર પ્રકારું હોવાનું મનાય છે. તેનો ગ્રંથ શુભ છે છે કે ઉચ્ચ કે નીચ સામાજિક સામાજિક વર્ગોને તે સહેલાઈથી એક કરી દે છે. પરંતુ દક્ષિણ આફ્રિકામાં તો કોંગ્રેસમાં પણ વળુંફવેશ પ્રચારી ગયો છે. હોલિઓ અને અમેએ ક્રીકેટ કે કુદબોલ પણ સાથે રમતા નથી.

એટલો બધો ભત્રીયદ્વેશ તો નાહી જમનીમાંજ પ્રવર્તી રહ્યો છે. એ આપણું કિટલરને હરાવીશું પરંતુ તેના જેવો અન્યાય આણુ રહેવા હવેનું તો અમ તો નહિજ કહી શકાય કે “આપણા સવાલની છત્રી યથે.” તેને બદલે કિટલર એમ જરૂર કહી શકશે કે મલે મુદ્દમાં તેના પરાજય થયો હોય પરંતુ ભત્રીય દ્વેશ સંજોગો તેનું શિક્ષણ કે જેને તે સોચી વિશેષ અગત્ય આવે છે તેને તેના વિરોધીઓએ કિલકારી લીધું છે અને તેથી નોતક દ્રષ્ટિએ

તેનો વિજય થયો છે. હોલિઓએ આ પાપ કર્યા છે કે તેને આણું નીકળ્યું વર્તન બતાવવામાં આવી રહ્યું છે? તેઓ દક્ષિણ આફ્રિકા ગયા હતા કારણ કે એ દેશને તેઓની મદદ જોઈતી હતી. તેની ખીલવણીમાં તેઓએ મોટો ફાળો આપ્યો છે. વર્તમાન મુદ્દમાં હોલિઓના મીત્ર-સાથેએ એ મદદ આપી રહ્યું છે તેને વિશે દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકાર અને પ્રજા અણબાળુ નથી. અમે જોઈએ છીએ કે ઇસ્ટ લંડનનું ‘ટેલી ટીલેપ્રેસ’ એબીસીનીયાની જાણ વિશે લખતાં જણાવે છે કે ઇરીરીયન લશ્કરની હાર થઈ તેનો યથ મોટે ભાગે હોલિ ગરકરનેજ નય છે કે જેને પશ્ચાત્ત વિઠટ સંજોગોમાં લડવું પડ્યું હતું. પહાડોમાં દેહે. અને બખ્તરની કાંચથી તેઓને કશું રક્ષણ નહોતું તેમ મોટર વાહનોની તેઓને મદદ નહોતી મળી કેમકે એ સપાળાં રથીર થઈ ગયાં હતાં. “અરે ખુદ મનવરોના પણ વાડનના અભાવે.” અમારે આ ગોશંગ સફરોગી લખે છે કે, “હોલિ લશ્કરને પોતાની બંદુકો અને હાથગોળો પહાડોપર પોતાની બાંતે ઉચ્છી લઈ જવાં પડ્યાં હતાં અને ફીરીનની ટોચે મહોંચવાનો માર્ગ તમુકે તમુ જમીન સામે જડતા કાપવો પડ્યો હતો. એ એકજ લડાઈમાં હોલિ દુકડીઓને ૪૦૦૦ બનેની ભાંટ થઈ હતી.” આવી તારીફની અમે કવર કરીએ છીએ પરંતુ અમારે જણાવવું જોઈએ કે કેવળ મધુર વાળીથી કશા હલકા પાકતા નથી.

ફ્રીડ માથેલ સ્મટરે ઉપર ટાકેલા તેના ભાષણમાં બહેર કશું હતું કે સરકાર હુકમ બાકતા પ્રશ્નોનો બીચાર કરવાને અભ્યારથીજ એક ખાસ સરકારી કમીટી નીમવાની છે. અમે વિનંત કરીએ છીએ કે સરકારે વળુના સલાહને પણ ધ્યાન દેવું ઘટે છે. તેના કરતાં વધારે અગત્યનો બહેર સવાલ બીજા એકે નથી. મુદ્દ બાદની પુનરિચનાની યોજનાઓએ સીદાંતપર મહાવાની હોય કે કાળી પ્રજાના કહીવાસ અને જલધરીયાઓ તરીકેજ રહેવાને લાયક છે અને એ કરતાં વધારે સારી વર્તણૂકને લાયક નથી તો આ દુનીયામાં શાંતિ કહી મવાની નથી અને એ કંઈ પણ બલિદાનો સમાવેશ તરફથી અપાઇ રહ્યાં છે તે વ્યથા જોએ.”

ગાંધીજીનો સત્યાગ્રહ અને ઇસાઈ ધર્મ

(સીએનએલ તા. ૪ મીના અંકથી શરૂ)

મહાત્માની પરીપદમાં એકલા થએલા આમને બધાને પાછા એક વાર ગાંધીજી એ માણ મુકમાં અને આ પ્રકારના હેતુ અને હિસાબથી ઉન્નાદમાં પાડનારી બાબી આનંદર રાષ્ટ્રીય મહામંડળમાંથી મનુષ્ય જાતીને બચાવવાને વિવિધ પ્રકારે વિચાર કરતા કહી. સમજનાની જગતને આમ જનારી મનુષ્યસકલની કુદૈયાથી સમજવાની રહ્યા કેવી રીતે કરી શકાય? પશ્ચિમની સમજના સમજના બે દબાર વર્ષોથી ઇસાઈનો મોદિસ સામગ્રી રહી છે પણ આટલે વખતે પણ તે એને અમલ કરી શકી નથી. તેથીજ તે આજે અમારી આંખો સામે નજર મુક રહ્યો છે. આજે શું થઈ રહ્યું છે, અને શું, શું, થશે તેને મારે આખામ પશ્ચિમમાં જોઈ તીસાદ અને એચિની જવાબ છે તેથી એ ઉન્નાદજી હતું કે ઇસાઈ નેતાઓ, એ બાળાના અરજીમાં એકી કે જેને ઇસાઈના કેપડાનું કેન્દ્રીય નવર-સ્વેચ્છાથી મદદ કરેલ રજાથી ઉદાર કરનાર આત્મસહીદાનને એક વાર ફરી જીવતા બાળાના રાખવાનો પ્રયત્ન કર્યો, એને વપદ રૂપે પોનાનું પથ્ર બનાવ્યું છે અને આ રીતે તે યુદ્ધ કાલીન વિરવ વ્યવસ્થાને પુનઃ જીવિત કરી છે જે કંઈક પ્રકારથી જીવું, શીવું, થઈ મુકી દી. આ મહાપુરુષની મેનવર્થી આ મેનવર્સામ વાતાવરણમાં અને પરીસ્થિતીમાં મુકી ઉત્પાદક રૂપથી વીજળી થઈને ઇસાઈના આત્મ બળીદાન-કોલ-દરી એક વાર જીવિત થયું છે.

શું આજે આસા ન રાખીએ કે પશ્ચિમ જે આર્થિક કાંતીના શરૂ થવાના સમયથી બાજ સુધી પેટીગેટથી અગાધીત લગભગના પાછળ દોડી દેલીને શરૂ થઈ ગયું છે જ્યાં પાછળી થયેને મોદિસ પાછા પ્રાપ્ત કરી બતાવશે અને પાછળીના આ પુનર્જીવનના સમયમાં વારે આવી પડેલા સર્વનાશમાંથી અમને બચાવશે? મોંઘીજીને એક દર નાની સમજાને પુછ્યું કે “આજે બારવ માટે ના માત્ર કહ્યું એનો પ્રેરક ઉદ્દેશ શું છે? શું એ સામાજિક છે? રાજનૈતિક છે, કે માર્મિક છે? મોંઘીજીનું કાળ આ મજે રૂંધવા જોઈએ કેલાવું છે અને હાલ તમાજની મુખ્ય રચના—અને હાલુવાતી રાજનૈતિક રથીતો અમને પર એમનો જોઈએ મહેરો રંગ મહેરો છે કે આ મુદ્દા રવાબાથી દબો

મોંઘીજીએ કહ્યું: મારો ઉદ્દેશ ફિશુક મા મોંઘી રહ્યો છે... મોંઘીજી મનુષ્ય આવી સામે એવીકરણ કહી વપદ મૂકી માર્મિક પ્રાપ્ત જીવિત ન શકે અને મનુષ્ય જાતી સામે એવીકરણ રાજા નૈતિકમાં બાજ કાંધા માર રવાબે નથી... .

“પશ્ચિમના આખાની અદોલનો સમજ પ્રયોગ મહેરો અમલ છે તે પછી એને માટે આપના જે વૈચાર છે ન હાલુવારથી સમજવરથી કે” આના અગાધમાં મોંઘીજીએ કહ્યું. “મારો વપદ જીવિત તે અદોલો એ વપદ રવા પ્રકારમાં

નિષ્કળ નથી જતી હું સમજતો છું સો સુધી અદોલો કુતીયાની મોંઘી બધીક કીપાતમક સમી છે... અદોલો પરમખે છે. મારો પચાસ વર્ષના અનુભવમાં એક પણ વાર મેં એમ નથી અનુભવ્યું કે અદોલો અદોલો નહી કામ આવે. હું અદોલો અમલમાં છું... મોંઘીજી વાત લો. એ એવામાં હું કહું છું તેવી અદોલો હોત નો તેમજ જાપાનને કહી દેવ કે “તમારી બધી મર્યાદાની થાવો અને તમને અમારી અરથી જનસંખ્યા એટ ધરીએ છીએ અને બાળીની અરથી તમારી સામે પુછે નહી પડે. મોંઘી જે આમ કરત નો જાપાન તેવું સલામ

ગાંધીજી મહાસમાની નેતાગીરી ની જવાબદારીમાંથી મુક્ત
કૌ એક વર્ષના કાલી મહાસમાને પોતાની વિનંતીથી મહાસમાની નેતાગીરીની જવાબદારીમાંથી મુક્ત કરી છે કોંઈક વર્ષના કાલીમાં એક કારણ રહ્યું છે જે તેમાં જાણવામાં આવ્યું છે કે કોંઈક કુતીયાની આત્મિક પરીસ્થિતિને વિચાર કરવો જોઈએ. હાલુવાત જીવર અસાધના વાતના બાધકારા, અને રવાનના મારે કાલી પ્રયત્ને માટે હમણી જાવાથી જોઈએ કારણ કાસની બોડીશ નીતિને વખોડે છે, અને તેને મર્યાદા સાધીવાતની કપમાં આવે છે અને કહે છે કે હમણે મુક્ત અને આઝાદ હાલુવાત રવાબામાં અને સ્વમંત્રે મદદ કરી શકે સમજવર રહ, રહ, ના હિરસે મુખમમાં પસાર થએલા કારણે મોંઘીજીને જ જવાબદારી સોંપવામાં આવી હતી તેમાંથી મુક્ત કરવા માટે મહાસમાજીએ કોંઈક પ્રેરક-કેપર એક મુદ્દા સમજી દત્તો તેમાં તેમજ તેમને સોંપેલી નેતાગીરીની જવાબદારીમાંથી મુક્ત કરવાને સમજવું હતું મહાસમાજીએ કહ્યું હતું કે બધી સમી સામે બાધકારો અને રવાનના મેળવવા માટે જે મોંઘીસાંધીએ અદોલોમાં માળના દસે તેમના મોંઘી સદકાર સાથે હું સવિનય વાંચની અવવળ અધારીસ

ખનાર... એવી સદા ઉદાવાળ છે કે મીનમાં તે જાપાન તેમજ, વીતાને લઈ પોતી વપ છે. આઝાદમાંથી થયેનો વરસાદ વરસાદનાર તે જાણી પણ શકતો નથી કે તેને કેટલાને બાધી આપ આઝાદ મુકમાં ઠારીરીક મેંકા નથી મને આ અદોલો દેવ લડી શકે

આનો જવાબ એ છે કે જીવન, મુલ્યનો મોદો કરનાર બાળને કિપરથી ફેંકનાર હાય તે માનવીનો છે અને એ હામને ઉપયોગ કરવામાંથી માનવીનું હૃદય રે. એ ન બુલ્ક મેંકમે.

... હું નથી માનતો કે હાલુવાર અને મુંડલીની મોંઘીસાંધી ન મુલ્કારે જાપાન એવી

કપેશા કરે, જેટલ આજ તે તમ કરે છે, હાલુ કે આજે મોટા મોટા રાષ્ટ્રોમાંથી કાલ પણ સાથે હાથે નથી આવતું. અને આ મોટા મોટા રાષ્ટ્રોએ એમને માથે બુલકાવામાં જે અન્યાય થયો છે તે એમને ખટકે છે. થામક હાલુવાતી વાત છે, એક અંગ્રેજ મોંઘી મારી સામે રવીકાલું કે નામી જમ (કેન્ડાંકના) પાપનું રણ છે. અને વાતાવરણી સુધીએ હાલુવારને પેદા કર્યો છે.”

અદોલો મેળવવાની સામે મોંઘી અંગ્રાન મામ છે કે હાલુવાર વાતાવરણી સુધી પછી જીવે મરવાન દીવસમાં અમરિકાના બાળાની જાજન પુર પાડવાના અમલ થયા પછેલા વિચેનાના બાળાની હરપીતાસમાં તે મોંઘી તે. અદોલો અમારા વેશથી (મોંઘી રાજ્યોએ પુર પડી ઠગ દેશી ઉપર મેંશ પાલી અગાધ વિ. સી જગા ન દેવા) અને કિપલ મેંકેલી બીવારીના બોગ બોલો અગાધીલ બાળકો દત્તા તેમના શરીર ખડીત, અને હાલ પોંજર દત્તા તેમની મેંપચા-જમને અને જોરડેલીવન—બી, બાળકો—હાલ કાળ ઉપર હતી... આઈ મહીના સુધી રાજુને જીવે મારી રાજકી બાળકો સુધીની સાંતી મેળવવી પણ તે સાંતી પેાકળ હતી પણ છે કે પ્રકાશિતાસમાં બાળકોને જીવ હું મનમંજ બોલ્યો હતો કે “એક હાલુ આ માળા હાલુવાતના મેંપા મુકવવા પ મે” એ હાલુ આજે આજો છે. એ બાળકોમાંથી બોલ્યા અથવા તેના સાથીઓ કે આજે નામી કોળમાં સેનીટ અને સેનાપતી છે. તેથીજ નાસીવાદના અધ્યાત્મના તમેા મન્યા છે. અને જાજવા રાષ્ટ્રોએ પુર પડી ખટલી સાથે કૃદેલા વ્યવસ્થાથી મુલ્કલીના પેદા થયો છે વ્યવસ્થાનું ઉદાહરણ તે. મોદ મહેરોમાંથી કોદને તમ લીધા અને ખટલીને અમ પણ નહિ... આટલા મોટા આનંદરાષ્ટ્રીય અપરાધ કરીને પણ જો દુરાસા રાખીએ કે જાતી બીજા પ્રતીકોવાના બા નથી વવામાં, એ જાતીજ નહી શકે. એ જાતીકાસ મોંઘી મુલ્ક રીખનું હોય તે આજ.

સત્યાગ્રહી ઉપર બાળવવામાં આવેલ સમજ
 બોલાનીસમજમાં ગાલી રવાના મોંઘીવારી સેન્ડ એન્ડ ટ્રેન્ડ એક સામે ગાલી રવાના સલામકને અંગે મી. એ. જ સામે માર કાળસે-સે દેરી હતા હતા તેમને તા. કે અનુભવારીના મેજરડેટ કાલના હાજર રહેવાનું સમજા મળ્યું છે.
 આસા છે તે મધ્યે સર્વે બાળકો શરૂ માં હાજર રહેશે.

યુદ્ધના ખબરો

શુક્રવાર

સ્વતંત્ર ફ્રેન્ચ નેશનલ કમીટીએ મધ્ય કાલે જાહેર કર્યું છે કે સ્વતંત્ર ફ્રેન્ચ ગૌરવશિષ્ટિ એકમીટલ મુસેલીર સેન્ટ પીઅર અને મેડિસન દાયુઓમાં (ન્યુ કાર્લેકેડેના ફિલ્મ કિનારા પરના) હાથમ ભયો હતો અને આની પરની કમિટીના સ્વતંત્ર ફ્રેન્ચ નેશનલ કમીટીના નામે દાયુઓનો કબજો લીધો છે.

❦

ફ્રેન્ચ રેડીઓ બેંગ્લોડીના પતન સંબંધી કીધા ફરતો જણાવે છે કે બેંગ્લોડીના બીટ વારના પતનના સમાચાર સાંભળી છટાકીયા ગ્રામને ખરેખર કુખ મર્યું છે. પણ પ્રથમના પતનમાં અને આ વખતેના પતનમાં એ તફાવત છે કે છટાકીયાને આ વખતે પોતાનો માત્ર સ્વતંત્ર નથી સરકાર ઉપર લઈ જઈ રહ્યા છે, કે જ્યાંથી લડત જતી રાખી રહ્યા.

❦

છટાકીયા અને રબોલ લડતની મદદથી જર્મનેએ દુરમનના કુમળાઓ પાછા વાળ્યા હતા. અને તેમાં દુરમનને બારે ગુલાબી સફા કરી પડી છે. મધ્ય વિભાગમાં મોટા પ્રમાણમાં સંરક્ષણનક લડત ચાલી રહી છે. સંખ્યાબંધ સોવિયેટ રેડીઓ નાક કરવામાં આવ્યો છે. ભેલીનકાડ આગળનો રલીઅન પ્રતિ દુરમનો નિષ્ફળ નિવડ્યો હતો. દુરમનેએ અહીં ૧૦૦૦ માણસો અને ૧૬ રેક ગુમાવી છે.

❦

માઇનીક કોમ્યુનીઝ જણાવે છે કે જનરલ સર આર્થિવાલ વેવલ અને મેજર-જનરલ જોરે માસેલ આંતર-કોન્ટ્રોલે બોલાવ્યો હતો અને લોકશાસનવાદી રેડી તરફથી સંમુક્ત લડત ચલાવવા સંબંધી જુદા જુદા પ્રશ્નો ઉપર અમલની મંત્રણાઓ ચર્ચા કરી. ૨૩ થી ૨૪ સેપ્ટેમ્બર સુધીનાં એક વિમલસલાની રમાપના રજવામાં આવી હતી.

❦

શનિવાર

ગુરુવારે રાત્રે કોમોનીયલ આર્મીસ તરફથી એક કોમ્યુનીક જાહેર પાઠમાં આવ્યું હતું તેમાં સત્તાવાર રીતે કોમિસેનના પાનના ઉદ્દેશ્ય કરવામાં આવ્યો હતો. સરકારની અને સીધા-લાઇનેના પ્રજારી મોટા પ્રમાણમાં લઈ છે. તર માટે જ નાના નકર સાથે બીનકરતે જનતાનીકને સરજી મળે હતો. વિમલોની મદદના "લાવે કોમિસેન" પત્ર મર્યું છે.

❦

મનીશાન પ્રુટ્ટ સહેર તરીકે જાહેર કરી જતાં જામનીક વિમલોએ ફેર લઈવો હતા. આજે જાહેર રહે સ્વામી સુધી તેમને સતત બોમ મારો ચલાવવા હતો. પણ લોકો મરી ગયા છે. બધા મળી આજે રાત્રી હતી.

ભેલીન કાડની પુર્વમાં ૮૦ માણસ ઉપર આવેલા મેલ્લોય વિભાગમાં સોવિયેટ સરકાર આગળ પધે છે. છતાં આમ દિવસમાં તેમણે ૨૦ મામડાનો કબજો લીધો છે. બીજા સોવિયેટ સરકારે વેલ્લોયમાં ૨૦ માણસ દુર જર્મનેને બચાડી રીધા છે. અને છેલ્લાં આવાસીમાં બીજા ૩૨ મામડાનો ફરીથી કબજો લીધો છે.

❦

રોમવાર

મલાયાનુ દીવની રાજકા ધીનું સહેર કબજેને જામનીક દુગમ્બાઓથી ખુબ લડત કરતું પડ્યું છે. છેલ્લા માર દિવસમાં ૧૮ વિમાની દુગમ્બા થયા હતા.

❦

જાવાઈ સત્તાવાર જાહેર મળે છે કે રમ્ય સોનીઓના પશ્ચિમ કિનારા ઉપર પોન્ડીઆનાક આગળ જામનીક બોમ મારના પરીણમે મેલ્લોયમાં કીડીઓના મામો મળ્યા છે, અને તે આંકડો મર્યું મળતો ૧૨૮ ઉપર મર્યાબ્ધ છે, બેરેલીઆની અંદર બોટન અને કુલાકેટ રેટસે નેધર ઇસ્ટ ઇન્ડિયન નજરુત મદદ આપી બેરેલીએ એક ગાઠાપાટ ચાલી રહી છે. એક હાથે કરવામાં આવે છે કે જાવાઈઓની ગોળના ઉંડી પાળસને રમ્ય સોનીએ મર્યું કર્યું છે. જાવાઈની સાથે આઠગણ કરવાને નેધરલેન્ડ ઇસ્ટ ઇન્ડિય એ સર્વિસ અનુકૂળ જગ્યા છે. નેધરલેન્ડ ઇસ્ટ ઇન્ડિય તરફથી પ્રસિદ્ધ સંમેલ્ન કોમ્યુનીઝ જણાવે છે કે ફોર્સથી દુર જાવાઈના મોટામાં મોટા વહાણ ઉપર નેધરલેન્ડના વિમાની રમ્ય રીધા મુગમ્બા કમી હતા, વહાણમાં માણસ પડી ગયું અને કરવામાં ૧૦૦ રીક લગ્યા આજે એ દેખાવ રીધો હતો. એક જાવાઈક માધરને પણ કુલાકેટમાં આવી છે.

❦

જાવાઈએ આખા હેન્ડેર્સન સહેરનો કબજો લીધો છે, ૬૦૦ કરતાં વધારે ફેલીઓ રીધાને તેઓ હાથે કરે છે.

❦

એમ સત્તાવાર જાહેર કરવામાં આવ્યું છે કે જમોના સંરક્ષણની જવાબદારી જનરલ આર્થિ-આલ વેવલે લીધી છે.

❦

ગોરો રેડીઓએ રીડીસાઇનના પ્રેસીડેન્ટ કે. મેન્ડુઅલ કમિટીને એક બોલકારત રીડીમાં જણાવ્યું હતું કે મે રીડીસાઇનનું સરકાર જાવાઈક સરકાર સાથે વહાણથી કામ કરવા તૈયાર હોય અને બધા પ્રકારની લડતો અંધ કરે તો તેઓ મનીશાને પ્રુટ્ટા સહેર તરીકે રીડીસાઇન તૈયાર છે.

❦

મંચવાર

મોલીઓમાંના જાવાઈક મધ્યથી મધ્ય કાલે હાથે કરવામાં આવ્યો હતો કે તેઓએ છોડી દીધું હતું છે, કે જે મલાયામાંની રીડીની

ખાણોનું મુખ્ય મથક છે અને એમ જણાવવામાં આવે છે કે જાવાઈક સરકાર દક્ષિણ તરફ આગળ પધે છે, અને પાછા ફરતા બોટનોનો પીએ કરવામાં આવ્યો છે. મોલીઓમાંની એવી ખબર મળે છે કે છોડી પાછી કરવામાં આવ્યું છે અને શાહી સરકારને પાછું બોલાવી તેવામાં આવ્યું છે અને છોડી કરીને ત્યાં મળ્યાએ ચાલ્યાં ગાળ્યાં છે.

❦

રીડીસાઇનના મનીશાની ઉત્તરે આવેલા પામ્બાના પ્રાંતમાં જાવાઈકની સેપુર્સ સરકારી તરફારીનાં છ, જણાવવા મુલાકાતે રેટસમાં લડતો આ પ્રત્યક્ષ એક કરવામાં આવેલ છે. જો બાહ્યે બારે પ્રવાઈઓ પણ રહે છે.

❦

કુલાકેટ રેટસમાં મોટા ખાતું જાહેર કરે છે કે નેવી મોટા પ્રમાણમાં અને બધરથીત પોળના સર્વીન કુચ કરવાની તૈયારીઓ કરી રહી છે. અને એવી રીડીસાઇનને જાવાઈક મદદ મળી રહેશે. સારાપક આગળથી મળેલી ખબરો પ્રમાણે જાવાઈકની કુર્ચા સીધું છે એ લોક ચાલ છે. જાવાઈકના ટોળાઓ લોકલેટસ તરફથી પ્રસિદ્ધ સંમેલ્ન કોમ્યુનીઝ જણાવે છે કે જાવાઈક નેવીએ દુરમનની સમગ્રીને કુલાકી છે, અને ૧૦ મોટી માનમાં વિમાનો તોડી પાડ્યાં છે, મધ્ય તેમણે એક રીડીસાઇન અને એક માધન રીડીસાઇન કુલાકી છે.

❦

કુલાકેટ રેટસમાં લડત ખાતું જાહેર કરે છે કે મનીશા બેના કિનારાના વિભાગમાં દુરમનના વિમાનોએ સામસાદ જણ કરાક સંધી સતત બોમ મારો ચલાવવા હતા. માર જાવાઈક વિમાનો નાકી પાડવામાં આવ્યા હતા.

❦

જાવાઈકે મલાયાની ઉત્તર-પશ્ચિમ સરકાર ઉપર આવેલા પેરા ઉપર જાવાઈકને સખત બોમ મારો ચલાવ્યો હતો. દુરમનેએ મોટા પ્રમાણમાં સરકાર મુક્યું હતું ૫૨૬ બોટનોના જાવાઈકની સામનાથી તેમને મધ્ય ગુલાબી સફા કરી પડી છે.

❦

શુક્રવાર

સીંગાપોરમાં મામોમલ મો જાહેર કરવામાં આવ્યો છે.

❦

ગોરો હાથે કરે છે કે ૨૧ થી અને ૩૦ થી રીડીસાઇન કુર્ચામાં કોઈ સમગ્રના અમારા સરકારે આમારી નેવીના સરકારથી કોમિશન દિવસમાં સરકાર કોમિશન હતું અને મંચવાર સરકાર પછી રમ્યો રિલે અને રીડીસાઇન સહેરનો કબજો લીધો છે. પતન વિભાગમાં જામના દુરમનની ત્રણ પાકવામાં આવી છે.

નુતન વર્ષ

(અસાધ્ય વિચારના આદરે)

કલિ સનત ૪૬૫૫૨ દોડવા રહે છે. ચોક્કસ એવી એને ખબર નથી. કાળ ને શ્રુતિમાં સરવર્ગ દોડનારા પોતાની ઉંમરમાં આપી છે. સરવર્ગનો પોતા જેવી રીતે વાણ વગેરે દોડે છે તેવીજ રીતે કાળ પણ વાણ વગેરે પસાર થવા છે. કાળની આ પોડદોડ ભારે સહે થઈ અને એના ગાંધારનો શુકામ કયો આ સવાનો આપણી નજર આગળ ભેડે છે. એટલે આનો જવાબ પણ નથી. અમે આગળ જઈએ કે ન અંધારે અગાઉ કાળ તો આગળ આજ્ઞાજ રહે છે. રેલ ગાડીમાં બેઠાં પછી અમે ગાડીએ કે ન ગાડીએ આ સવાલજ ક્યાં રહે છે? અમને તો પોણા કાળે તો એકાદ બે ઉપ પછ ગાડીમાં તાણી સહજે, અમે ગાડીની અંદર ધસપસાટ ઉઠતાં દોડીએ તો પણ રૂપ-રૂપ માંડવની કંપ દોડના અંધારે છીએ એ વાત નીચીત અને સ્પષ્ટ છે. જન્મના રોચન ઉપરથી સ્વપ્ન પૈકારોડ રોચનની ટીકીટ કાઢેલી છે અને કાળની રેલગાડીમાં આપણે બેઠા છીએ; હવે અગ્રો પ્રગતી કરીએ કે ન કરીએ આગળ વધીએ કે ન વધીએ; તો પણ અગ્રારી વરસમાં દર વરસે થવાનીજ.

સંસ્કૃતમાં સુવંતુ "આદીય" એવું એક નામ છે. "દા" એટલે આપણું એવા ક્રમક્ર "આદા" એટલે તેનું એ ઉપરથી "આદીસ" સમ્પદ ની ઉત્પત્તિ થત છે એવું સુત્રીયું એક વચન છે. તે અગ્રણી આદીય એટલે 'સમ જનાનો' એવો અર્થ થાય છે. આદિસ સુ સમ અર્થ છે? કહી કહે છે: તમામ જીવન મનિ એક કદાચ. આરત્યસ પાળનાર ભગવાન સુવંતારાવળ અમારા જીવનમાંનો એક કદમ નીચીત લઈ લખ છે. એવું મનમાં સનત રાખવું જોઈએ. આજ દિવસી તાપી-સુત્રિઓએ સંજ્ઞાનો પાત્રી મર્મચાત્રમાં દ્રવ્ય કયો છે સમીક્ષર મદારાજે ખુસાદીથી જીવે છે કે સંજ્ઞાએ જીવન તો પસારું સાધું અને વરસમાં શીલ ઉઠ્યો છે? અરે પાવર મસરો એટલે વધારે કે?

હા, ધસારો એટલે વધારો એવો પણ અર્થ મધ રહે છે. પણ એક સરતે આ અર્થ નીકળી રહે તો આત્મામાં કંઈક ભગદોડ સ્વેદ દોષ-આત્માની કંઈક અંશી પ્રગતિ થતી હોય તોજ. જીવની પસારી ગાડી દોળ તો પણ એ ધસારો સાલિત્ત અને કલ્યાણકારી છે. આનું ધીરજું નામ ન 'નજ' નવ-નવ કરતા કરતા જીવની મરતી મન ના જરૂર વરસમાં ઉજાગરી. કરજી તેથી આપણી ખરેખર રૂઢી થાય છે. પ્રગતી થાય છે. આદી અગ્રારી નિ દોષ ના જ્યાં કાલ કાળ પસાર સ્વેદ, તમામ રૂઢિ ધર એટલે આપણે વરસમાં ઉજાગરીએ છીએ. ખરે જોતા આ વરસમાં કાળની ધર એ આપણી વરસમાં તો કહેવાયજ નહીં.

મદારીર સ્વામીને વર્ષમાન" તરીકે સંજ્ઞાપી છે-૧૮ છે. વર્ષમાન સમ્પદો અર્થે જે રૂઢિ થતી-પસારી કરતી. કાળની સાથે રૂઢર ત્રીપીતે, એની સાથે કારમો સંજ્ઞા કરીને મદારીર અગળ વધ્યા તેમજ સાચા "વીર" નવ્યા અને "વીર" ના "મદારીર" થયા. મારેજ "મદારીર" નામ તેમજે રોલો છે. સારીપી આપણ તો સર્વેજ આપ મેળજ વધ્યા કરે છે. તેથી કરીને સર્વેને વર્ષમાન હોવાયજ નહીં એના આત્મનું આપણ પ્રતી પ્રતે તેજ સમી વર્ષમાન. વર્ષમાન પુરોતો પસારે ભરજોજ રૂઢિ. અને અરજ એટલે નૂતન જીવન. વર્ષમાન પુરપનું આપ થાય એટલે એ કંઈક કાઢીએ પડેએ કે વધુ પ્રગતિ મદારાજ તો જીવનકાળમાં પણ મેટલીજ ઉમી રહાએ અરવા કરતા

સ્વર્ગસ્ત શ્રી. રાધવજી

રઘુનાથ

અમની મેંકિ રોલાં મેંક થાય છે કે છા. રાધવજી રઘુનાથનું કીકુરવનમાં તેમની જન્મ કુમાં રાજાવાવમાં જાણવોતમ્બુ અવસાન મળે છે. રવરસ રાધવજી કાળને સ્પર્શે જો જાગ જાગ એક વર્ષ યાત્રુ દર્શ અને તેમના સ્વર્ગવાથ ના રોડજીવન પાવર ડીકેમર તા. રક મીના શુક્રવરે તેમના એકા એક સુપુત્ર થી નાથા-લાલવાણ, જે પોતાના પોતાના કાંધા સમયથી સ્થાપીત થયેલ વેપાર ચક્કારી રવા છે, તેમજે કેમલ અચાનક અપા કરતા. ખબર ભરેર થતાં વેરસમ સહેર અને ડીકોકરમાંથી તેમજ કરજન અને આખા નેણે કારકમાંથી નાંચે બેરે થા નાથાલાલવાણને પ્રકામે દોલકે જી દર્શાવતા મથા કરતા અને અના નીકસે જીના સંદેશાએ પત આ નારદારા આજ્ઞા કરતા. રાજેશ રાધવજી નૂતન સમયગ મલાર પર્વર નાટકમાં આજ્ઞા કરતા અને વેરસમ કે અના તેમજે પસાર જીવ અને જાણીતા અને માનીતા રીસ કરતા ના સાથે વેપાર સમાપ્ત કરતા. મારેર કાળથી મસનતર નીક સપથા મારેર મર્મમાં તેમજે ના અને પ્રગતી થાય રવા થતા કરતા. ખરેર અના મર્મોક રામોમાં રાજા આપણાં તેમજે અમગળ સ્થાન મવાનનારોમાના એક કરતા વેરસમ્બુ અર્જીતુ થી ગોપાલજીવ મર્મોક નીક રવાપક અને મરુત પર્વ સુત્રી તેના સેકરી નવીન પદ મસાવું દર્શ. દીકા મલુરેપરતા પા કરતા કરતી સામેના પીરોમાં ૧૯૦૩ થી ૧૯૧૫ માં મીકીજના નેત્ર રૂઢિ પડેલી મદારા આલિ-દારીક દરવાજા પાના વેરસમમાં બને તેની આજ્ઞાજીવમાં પાકિના મેટાં કારખા ના મેટાં રોલ એ રવજી પસાર પ્રગતિય દર્શ અને રવરસ રાધવજી રઘુનાથનું નામ એ વજાનત મીકીજના કાથ નીકેત આગવર અપકારીએ ના સ્થાન મસારે છે. રાજેશ માંકીજના સુવ આનુમાલ કરતા ના પોતાના આગળી રેલક મારેર જીવનના તેમજે પગલી સાજાનો મથા

કરતા કરતા. વેરસમ ડીકોકરમાં રવરસ કામ ના સમજા પડેલા કુમા માનું સ્થાન મવાન કરતા ખરે રીતેર વર્ષ કપર તેમજે વર્ષ રોલ તેમજે એક વર્ષોક રાગે કરતા કરતા તેમજે સાચી આજ તાજેતરમાં, થી. મનજી રામજી અને થી જીવ જીવ કરતા એકોમાંથી પડેલા બે આખે જાણનાં મેંક થાય છે કે ૧૯૧૬ થી અને આલિત નીકે કરતા કરતા મુરતી પ્રગતિય છે. રાજેશ રાધવજી રાધવ મેવાની પાછા પોતાના સુપુત્ર થી નાથાલાલ લાલ, એક વિષાસ મુપુત્રી પોતે અને પોતીએ તેમજે જીવો કુદરત રોલ કરતાં મુપ મથા છે. તેમજે થમેલી મદારા મેટામાં તેમજે વરસ દર્શી કીસરોજ મસામાં અને કામેલ થાય છે એ રાજેશના આત્માને કથર મિર-સ થી અરો.

ઉખાણુ

(નિર્વાકલ નીચાનાર દેશાધ)

- (૧) અને કરેથી કાપવાથી મોડું થાય છે તે સું છે.
- (૨) એવું થા છે કે જેના જેવે સમય ભાગ પાડી રહે પણ તેના કાળથી ભાગ પાડવામાં આજ્ઞા છે તે તે એક કાળે નીકર
- (૩) એ સું છે કે જે દરેક જીવના માનુસે જીવે છે પણ તેને કીયો જેવે સમય નીકર
- (૪) એ સું છે કે જેને કાલ માનુસે કી જેવે નથી, અને જે કી કરી પણ નહિ, પણ દેવેલાં મવાની રોલ છે
- (૫) એ જીવ રસ છે કે જે પદાર્થ નથી કરતા તેને રૂપ છે, અને જાગ નથી કરતા કરે છે
- (૬) એ સું છે કે જે કાંઈ કી છે, નીકર કરે છે, રોડા પડેર છે, પણ તેને પત નથી.
- (૭) એ જીવ કાલ પસાર છે કે જેને તમે રસ થી કીરત મારે પણ પડી રાખી સપ નાક, અને જે પીજા જેવો કરતા પામ છે
- (૮) એ સું છે કે જે કી રવામાં નહોતું આજ્ઞ, જીવ સાલમ પણ નહોતું પાવ, સાંમયના મા પણ નહોતું આજ્ઞ, કી કરતું પણ નહિ, અને કી કરતું પણ નહિ, કરતા નીકર નામ છે
- (૯) એ સું છે કે જેને મારે આજ્ઞે કમલ કીએ છીએ, અને મારે આપણે મેળાં રોલ છે. ભારે આપણે ભળ્યા પણ નથી તે આપણી પાસે કરી.
- (૧૦) જે પમાડ છે જામ જેના પમાડ કરતાં નીકરો પડેલા કીયો રે છે, તે સું છે

(જાગ્ય મારે જીવો ૮ પાનું)

જીવો છે—કેવું અને અરવી કાપાની નાલીમ પાળીસા રીકર—કર્તરીક અને તેમજે પમાર સામે મળે. કીકર રીકર રહેંમર અનાજી-મન કીસાઅ, થી આ મોક્ષ વર્ષ રહેંમર

હિંદી ઉપર ઠોણ' રાજ

સુ રત જલ્લામાં સંકટ ધરતોને માટે મદદ-મગાએ આવી દેખાશે નીચે લખાસ કરી એ સદાય આવી છે તેના પા કીસ્મો પશ્ચ કીંદ સરકારે નવી આપે તે નીચેના આગમ ઉપરથી જાણી. સંકટ ધરતોને મદદગારોએ જે સ્વાતંત્ર્ય સદાય આપી તેમાં પ્રથમ અનાજ આપવામાં થકે હતું. મોક્ષ પાસે ઈજ્જા નહોતી. અનાજ તથાજ ગણુ હતું મધ્યમમાં ગણુ સુધી-મનમાં હતો તેને મદદ હતી ત્રી ૧૯૩૦ નું ખાસ આપણું. ઉપરાંત તપરેમ કુટુંબ મોપદી અને ગાદામાં આપે દે-રા તથાજ ગણુ હતો હતું ગાદાં બેચો માટે માટે રૂ. ૨૦૦૦ ને ૨૦૦૦ પદો આપવા આપવાના મદદગારોએ મંજૂર કર્યા છે.

રૂ. ૨૫૦૦ માંથી તથાજ કુટુંબ બેચો તથા રત્નાઓ મુદી ગણુ તેમાં સગાર કામો કરાવ્યાં. ૨૫ કુટુંબોને ૨૫૦ રૂપીઆનાં ૨૫૩૩ આપ્યાં. રીયાત બેચોના નીચેજ ગણેલા મોટી દબાવ નીચેના પદો માટે ૨૫૦૦ રૂ. તે આપ આપણો તમા રૂ. ૫૦૦ મોદાજ ગણેલા બેચો સગારવા બેચોને આપવા. બેચો ૧૫૦ વધીયા મહેસુલ ગણવા આપવા છે. સરકારના મહેસુલી અગલસાર કારણ માટે ગણે મદદ પોદોને આપવા. મોટી મોટી કોજ મારી. મદદગારોએ સગારે ૫૦૦૦ નું આપણ આપણું આરે સરકારે કલ ૨૦૦૦ ના પર આપવાને તકલ આપવા.

રૂઝની માલીકી બીલીશ કેસની બની

હીંદીમારના અખબારોને સમાચારો પુરા પાતી સમાચાર સંસ્થા રૂઝની માલીકીને પ્રગ કીંદની આપણી સમાચાર સંસ્થા દતે. રૂઝ માત રાષ્ટ્રીય નહીં પરંતુ આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થા બનેલ છે. રૂઝની માલીકી પ્રેલ એસોસીએશન જે રૂઝમાં સમાચાર શીર પરાગની હતી તેની પાસે હતી અને પ્રેલ એસોસીએશનના માલીકી મુખ્યત્વે કરીને લંડન પદાવના સ્વતંત્ર અખ-ખારો પદાવતાં હતા સમાચાર સંસ્થામાં અપહવાતનું મદદર સમજાનેજ ગણ મદદ મુદતના આરંભમાં સર રાહરીઝ નેન્સે એક આનની કુદત કરીને રાહરેવા બખાજ શીરો બેસાતા બખરવાયે બીલી શકે એ સંદર્ભ ને અખબારના દાખાને જલ પદાવી અટકાવી હતી. આ વરસે સર નેન્સ નીજલ યતાં રાહરેની માલીકી એમણે બીલવા પ્રતીપ વતીમાનપંચાંગે કુતો રહેલી પ્રેલ એસોસીએશન ને સોપી. તેના સામે પાલીમેન્ટની આખ

સમામાં તમા સાક્ષાત્કર્ષમાં સર્વોત્તમ નીચે પ્રગટી નીચેની છે.

હિંદમાં હીંદસરસાદી

હમેશા પોદારી પોદારીને રૂઝવામાં આવે છે કે આ મુદ્દ બોક્ષાસનવાદ માટે છે બપારે આવા મરકીનીના વખતમાં પશુ અને લખારે કીંદને પેસે અને કીંદનેજ અગ મુદ્દના દોખાજ રજા છે તેવે વખતે પશુ કીંદના પોદારીઓને પોતાનો કોદાજ નરરેનો અમુક નીચેજ અપવા ની પશુ સ્વતંત્રતા નથી અને તેમને રૂઝ માટે-સરે સામે નીચેજ અપવાજા બતાં પોતાના મામા વાજવા પદવા હતા. પોલીસો એ તેમના ઉપર રજા કાઢીમારને પ્રોફેસરોએ શાંત નીતે નીજાવવા હતા કીંદનું આ ગુડારાજ કે પોલીસ રાજ હીંદસર રાજ કરના કુદરત સાદે મજાવે

કાપર રાજે માંધીલ

‘કપર રાજ’ ના તાલિમરના અંકમાં મદદગાર માંધીલ લખે છે કે મારા મજા પ્રોટી મીનાએ અને એક કરતા વધુ વખત હાઉં છે કે, હું પ્રોટી નથી અને હું કાપરને કપરપુત તરીકે અંતરથી સ્વીકારતો નથી, એટલે મારા મેના માટે એમના ઉપરેશોનો ઈચ્છાજા હમ સમજાવે કે માથેએ હતો ન મજાજ આખ્યાતિક બખાજા મદાન મુખોને જલજુ’ એ અલકમ છે. આ અંદે હોય કે નહીં. તે પશુ મને માનવાને કારણ છે કે એ કીંદનું જુસગરેલ છે. હું માનું છું કે જસસે વાખને જે સંદેશો આપે છે, તેની સાથે આનું અનુમાન અસંગત છે. ઇસ ખીલત મોદસ એક દરદારજા હતા કે એમણે સપરેવતો લામ કરવાની અને ગદલામાં કંઈ ન મેળવવાની જમ્જા રાખી હતી. એમનાં પોદોશને પશુ પોતાના મજાને ચાકવાના તથા સોદોશું એગ અને જુલ મામ એવાં કાચી કરવા જેવા હિતમ મુખો, જેમણે એમનું નામ મજા સાંવણું નથી, તેમણે પોતાના જીવમાં કિતારે, તે પશુ તેમણે તેમને આપીવાંદ આપશે મારી કીંદને તેમણે માનવતાના અક્ષરપુત્રે ચીજક હતા. એમના અનુમાનોમાં તેમણે ઇચ્છાજા મુદ્દ હતા. આ કીંદન હું ન માનું કે આ માનવા હું ન સ્વીકારું એથી મારા જીવનમાં જસસની અસર મોટી થક સારો ખરી/ એમ ના સકુપરેશ અને એમના સીકાંતની બખવા પદ રો એથી મારા પર અટકાવ મેસરો હું એગ માની સકતો નથી. મારે તેમ ના એને અમર આખ્યાતિક જમ્જ છે. બીજા જાંદોમાં મારી બખજા ને છે કે જસસના જાંદોમાંજ કપરસાનીપાની માની રહેલી છે.

જુવારને રાતડો

સુરત તાલુકાના વજાં મામેએ જુવારના પાકને રાતડોને રોગ લાગી ગયો છે. પરિણામે રે-લીક જમ્જાએ તે જુવારને કપા નાંખવામાં આવી છે. ડાંગરને પાક તે ગયો ને જુવાર કપાસ પર બેચોને આસા રહી હતી, તેમાં પશુ આવા રોગથી બેચોનેમાં નીચેજ આપી રહી છે ઉપરાંત હાલનો તાપ તમા તે તાપ આજુબ રહેશે તે કપાસ ને જુવારના પાકને વુકસાન થવા સંકાપ રહે છે.

ચીન તરફથી હિંદી અહીંસાઓને એક

જેમ અખિન્દ-કોઈ અ. કી. માલીકા પરીપદ ને એક રજાના જલ પાડ્યા છે જેની ઉપર મુદર ગણતકાગ કપું છે. ચીનના ચીનને તરફથી સેમાન અને સેમકેનના પ્રતીકની સુચક એ એક છે, તેમાં આલેખેલા કીંદોષક સંદેશ ને આપવા નીચે મુજબ છે.

મરક કર્યા અને કરારે
દાપંતો સ્વપરાકે,
સ્વમકરે વિવાજા,
પદીઓના મહેક શી,
પર્વતોનાં અમરજોમાં,
ખીંદુ વધો-ગુપ્તારનાં
આજીવિ પોદા તેનાં બધાં,
ક્ષાં તે બખ નીચાજનો,
હમેલા ખકકો જેવાં
વાજાંને ચીંદારતી
કસે ચંજુ પદા તેની,
તમા રાજે ખજેંદ એ.
ને વધોના અંતકાળે,
વિદને સામે જલુગતો
કીંદો રહેર વાજતો,
આરે કીંદો સ્વવિક્રમે.

સરકારે વાજાકાકા તપીવન અંજે સેવામામાં દેખાશે નાંજ કુદરતી ઉપચાર કરાવવા રજા હતા પશુ માંજ ખાસ ફેર પદવાના સમા-ચાર નથી.

દેવલી જેલમાં થી. ગળ પ્રકાજ નાંખાજ અને બીજા દેલીઓ. ૩૦ કીંદસના કપવાલ કપે હતાં એવા છેલ્લા તારીખ ૨૦-૧૧-૩૧ ના ખચર છે.

કલેદના એક મામામાં એક જમ્જા મુનીએ જમ્જા શાંતિ અમે’ દંડ કીંદસના ઉપવાસ કર્યા છે.

ચર્ચા પત્ર

અમરેની કોમેટોરીયમ સોસાયટી

‘ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન’ ના અધિષ્ઠાતા ભેગ,

સાહેબ,—તા. ૧૯ ડિસેમ્બરના ‘ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન’ પત્રમાં ત્રી ત્રી છ દેસાઇ તરફથી “અમરેની કોમેટોરીયમ સોસાયટી” એ સીધું નામે પ્રેક્ષક વચ્ચે કાઢવામાં આવી છે, તેમાં તદ્દન અંદાજી લખાણ કાંઈ આ ખુલાસો કરવા ની રજા પડી છે.

આ દેસાઈ યુવરાજી દ્વિજોનો તસવાલ દારૂ થયેા તારથી એટલે લગભગ ૪૦-૪૨ વરસ થતાં “હોલુ રમણાન રૂંડ” હકન હોવાનું કાળે કરતાં આગેલી છે. અને આજે પણ એજ સંસ્થા એ કાળે કરી રહેલી છે. જે જગ્યા ઉપર હકનાકીયા થાય છે, તે કારપોરેશન પાસેથી ચાલીક જાડે રાખેલી છે. જાડે રાખેલી જગ્યા ઉપર રમણાન પકાન, અગર ગીચની પ્રભાકી, બાંધી ન થાય તથી સને ૧૯૨૮ માં અમુક બાઈઓના ઉત્સાહ અને પરીશ્રમથી અમરેની નદીના કાંઠા ઉપર રમણાનને માટે એક જમીન ખરીદાઈ, અને તેને અંગે કાળા ધરેદ, અને લગભગ તા. ૨૫૦૦ ઉચકાવા. સંભોગસાત એ જમીન ઉપર કોમેટોરીયમ ન બાંધી થઈ. અને જે હેતુસર જે જમીન લેવાયેલી, તે પાર ન પડ્યે અને અમુક વરસે અતીત થઈ ગયાં તે હકમીયાન કારપોરેશનને અમુક જમીન રસ્તા માટે વેપવી હોવાથી—તે આખી જમીન કારપોરેશનને લેવા માટે વીટાયાઈ થાથી.

તે હકમીયાન “હોલુ રમણાન રૂંડ”ને જે જગ્યા હકનાકીયા થતી હતી, તે જગ્યા ખાલી રવાની નોટીસ મળી. આજે પરિસ્થિતિ એ ઉપરિચિત થઈ કે ખરીદેલી જમીન તમામ તીવડી, અને આ જગ્યા પણ જતી રહે, એટલે તોજ જગ્યા કોમ્પાની રહી, એ કાળે મી. બી. એમ. પટેલ અને સંસ્થાના પ્રમુખ હતા, તેમણે વાટાઘાટ કર-નીયાન કારપોરેશનને જગ્યાનું કે હવે અમોને બાકીની જગ્યા નથી નાહતી મરજી અમારી માલીકાની જગ્યા બેઠક છે, જેથી તેના ઉપર કાંઈક અમારન, ચીમીની લી. થઈ શકે. અને કારપોરેશન એથી કાંઈક કુકડા આપે તોજ અમરેની કોમેટોરીયમ સોસાયટી પોતાની જમીન કારપોરેશનને વચેનયા હોલુ રમણાન રૂંડ તેની જગ્યા ખાલી કરે. કારપોરેશન તે મુજબ દવાવ પાસે થયે અને સીકાઉલેકમાં એક વજીક એકરને ખોદ હોલુ રમણાન રૂંડને આપવા મજી હતું. તે વખતે મી. બી. એમ. પટેલે “હોલુ રમણાન રૂંડ”નું બંધારણ ત્રી. પડી તેનું “હોલુ કોમેટોરીયમ એસોસીએશન” એ નામ રાખ્યું અને એ રીત ૪૦ વરસથી ચાલતી આવેલી સંસ્થાને બંધારણસર ચાલતી.

વારખાદ મરજી ૧૧ કોમેટોરીયમ સોસાયટીની જમીન કારપોરેશનને ખરીદી સીધી અને નવા નાખ્યા પણ થયા અર્થા,

એક વરસ નીચીવાડ છે કે અમે યુવરાજી હોલુ જનતાને એકજ રમણાન નેપ્રમે છે. આજે એ પરીસ્થિતિ ઉપરથીન થઈ કે કામમાં એ સંસ્થા એકજ થોમ માટે કરતી ધરાવતી થઈ. એકજ સંસ્થા જે ૪૦-૪૨ વરસ થયા ચાલતી આવેલી હતી તેની પાસે જમીન આવી અને ત્રીજી સંસ્થા પાસે નવજ નાજી થઈ. એ પ્રસંગે કામના અમરજીઓએ કહાવ્યું અને વીધેક બુધ્ધી વાપરી કામ લીધું કે—તે આજે કામની એ જગ્યાની એટ પુરી પડી હોત—પણ તે સમયે મી. બી. એમ. પટેલે અમુક અંશત કારણેને થઈને હોલુ રમણાન રૂંડ અને હોલુ કોમેટોરીયમ એસોસીએશનમાંથી રાજનામું આપ્યું. હવે કટલાક કામના આગેવાન મદરેથા ને થયું કે અમરેની કોમેટોરીયમ સોસાયટી પાસે જે નાજી છે. તે એકજ થોમ માટે છે—કે યુવરાજી કામ માટે રમણાનની જરૂરીયાત પુરી પાડવી. તે તે નાજીના કુપયોગ “હોલુ કોમેટોરીયમ એસોસીએશનને મળેલી જમીન ઉપર કોમેટોરીયમ બાંધવાના કામમાં આ માટે ન આવે. અને સંસ્થાના મેમ્બરો લગભગ એકજ છે. અને અને સંસ્થા યુવરાજીઓનીજ છે.

એ મુજબ અમરેની કોમેટોરીયમ સોસાયટીની જનરલ મીટીંગમાં મવાનુમતે ન સંસ્થાની તમામ રકમ હોલુ રમણાન રૂંડ (હોલુ કોમેટોરીયમ એસોસીએશનને) સમ્રત કરી દેવી એવો દિવાવ પાસ થયો અને તે ઉગરને મી. બી. એમ. પટેલ ના પુત્ર મી. રૂબુલાલ દેસાઈ તરફથી દેશ આપવામાં આવેલ હતાં આજે કામના જનરલમે કટલાક પોતાની મન પકાઈ બેઠા છે અને કામની અંદર કુસંપના થીજ દેવા રહેલા છે. મી. બી. એમ. પટેલ સમે છે બદ્દમતીના ત્રિજે એ વાલકો મુસાઈ છે. તે આજે કુપીયા આપીમાં રાજતરથી માંડી નાનાગ નાની સંસ્થા પણ બદ્દમતીથીજ સામે છે અને ચાલતી આવતી. એમાં અતીત અગર અમરેની મંથ કુકડા આવતી નથી. અમરે અને અતીત એમાં સમાવેલી છે કે આપણા અંશત કમકામે ખાતર કામમાં કુસંપ કરાવયો, અમરજીજ હાવાવા કામે દેડી અમુક અને મધુમતી છતાં કાંઈ કમેરીની વતી કરી બદ્દમતીનામને રંગાવ્યા.

દરેક સંસ્થામાં—કામમાં—કે પ્રવળા એ મન કોઈ સરે છતાં કામ કમેટાં બદ્દમતીથીજ થાય છે અને મધુમતીએ બદ્દમતીને ગાન આપવુંજ મેંકમે. તેમ ન થાય તો કોઈ પણ સંસ્થા કામ નજ કરી શકે. દરેક સાબેજનીક કામ કમીઓની એજ રજા છે કે પોતાની કુજવત કે અંશત મતમેદને બાજુ કામ મુખી કામને સામે રખે કોરવાની અને પોતાની કમ, સામ-વમ અને આકસ કુપીયારી કામના બાજલા

મદાવવામાં નહીં પણ કામના અને આવા મર્મે માંમેમાં સહાયક થવામાં વાપરવું.

“અમરે રૂબુલાલ દેસાઈ”

—૨૦—

કાંઈક કમ કોમેટોરીયમ

પોટે એસોસીએશન મી. લાલલાલ મોતીન, કાલાખાઈ વાલા, કોલાખાઈ બાવા અને મુલાખાઈ લાલ કાલા ઇસ્ટ લંડન આવ્યા હતાં. તેમના સ્વાગતાએ અને સંસ્થાના મુખ્ય મદરવાઈ બલસારા દેશ ગતા હોવાથી ઉપયુક્ત સંસ્થાની બીડીઝ બોલાવવામાં આવી હતી તે પ્રસંગે પ્રાસંગીક વીવચનો થયા હતાં અને સંસ્થાને મદનલાલ તરફથી મીની એક અને મેમોને તરફથી પ્રત્યેકની થી. ૧૦ તથા મુલાખાઈ તરફથી ૨/૬ એટ મળી હતી જે સંસ્થાએ આજાર સામે રજીસ્ટર હતી. ઉપયુક્ત સંસ્થા મી. બાજુ-બાઈ છત્રાજી પોતાના પીતાબીના અવસાન પીત્તથે સંસ્થાને થા ૧-૫-૪૦ એટ આપી છે તેને આજાર માને છે.

આજાર

‘ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન’ને મી. મદનલાલ બલસારાએ થી ૫-૬ અને બાજુ-બાઈ છત્રાજી તરફથી પોતાના પીતાબીના અવસાન પીત્તથે થી. ૫-૦ એટ મોટલી છે જે આજાર સામે રજીસ્ટરીએ છામે

મી. કાંઈક કમ કોમેટોરીયમ સોસાયટી

વાર્ષિક બહેર સહા
ઉપરોક્ત સોસાયટીની વાર્ષિક બહેર સહા તા. ૧૮-૧-૧૯૪૨ ના રજીસ્ટરે બહેર આદર થઈ થઈ સોસાયટીના “પાટીદાર દેશ” માં મળયે, અપાડે રજાનિક, સીક વીમેદેમાં વરસા સમે પાટીદાર કાર્યજો અને બહેર ને વખતસર મદાવવા નામ લીધાં છે.

કાર્યકમ: આજક અવકાન મીસાબો, વાર્ષિક દેશાક, અમરજીદો અને કાર્યવાહક સમીતીની કુટુંબી, સહા સમીતીની કુટુંબી પુસ્તકાલય સમીતીની કુટુંબી, વરસુરજ.

સહાયકાઈ બમવાનજી પટેલ
વલખાઈ ૨. પાટીદાર
ને. મા. મંત્રીઓ

મી. કાંઈક કમ કોમેટોરીયમ નવાં પુસ્તકો

કામ કારીમરીકું સાહિત્ય બામ ૧	૨	૬
" " " બામ ૨	૨	૬
કામ કુકડા (નોવેલ)	૪	૬
મુલાખી વેપાર	૩	૦
મમકાની બહેર (મી. બાજુ-બાઈ)		
રજીતી રજાવડું		૬
બામ મર્મે કે કાર (નોવેલ)	૩	૬
બાવા અને બીજી વાલો	૩	૦
વિનોદ મી. બા (હાસ્ય નોવેલ)	૫	૦
કમિસનો ઇતિહાસ (હોદીમાં)	૭	૦
મિ. મી. ૬૦ વરસના કાર્યેસ ના		
દેશિયાલ	૭	
આ એકસે રી મર્મે		

પુનર્નુ ખાતર

(શ્રી'હી ઉપરથી અનુવાદ)

(२५६१११) २५६१११)

[illegible]

સમીપાત્ નામ સાધાવાવાન એના આગે
સહસ્ર હરી, હ્રદય મણે મુદી રત્ન, પારથ
થોડીક નાર પછી એ બોલ્યો: "સમાર!
સમીપા હવે ક્યા છે."

૬. ગોળી લીધેલા. આંગળી અંધારા અંધારા.
 ૭. અંધારા અંધારા. અંધારા અંધારા.
 ૮. અંધારા અંધારા. અંધારા અંધારા.

"રાધીયા-રાધીયા ઓઝી-હોકરો ધુ" ઓસની કેમ નધી." મુજા જ્યે રાધા ઠવાં હતી ।

એની લાલ પડી જાતી. હું ગોપાલી કહેતા: "હું
માથું નવાં માથાં છું. અર માથાં તેં એને
એટલા જમદી જમ્યા માટે માથે બહાનું
કલ'ં કમ ચમકી ઢાકું."

भाष्य व्याप्तिः सः जगत्पक्षे हेतुः ज्ञेयः
 संक्षेपे स्वीयम् अस्ति' इति सम्यक् तो दृष्टेः । यथा
 ते वक्ष्यते मते भाषी मग्नः कथं ज्ञेयः । प्रश्नः
 यत् हेतुः ज्ञेयः वक्ष्यते तो भाषये माह भूः । इति हेतुः
 तो यथा हेतुः कांश्च न भिद्यते, ते भाषे माह
 हेतुः । भाषयन् पक्षे ज्ञेयः तो भाषायां व्याप्यते हेतुः
 यथा न योजयते सः भाषायां सप्त मते व्याप्यते
 व्याप्यते सप्तमे । "तस्मात् सप्तमे हेतुः सः
 कः । सहेतुः भाषा ज्ञेयः सप्तमे ज्ञेयः सप्तमे
 हेतुः ।"

આહા! માધવ! તારા જાણનાં એમજ
લખાણું દણું અને મારા જાણનાં હવારા પાણી,
પશુ પાનલ એ સખાપણું મને રહ્યું, પશુ તું
હાથે મારે ત્યાં મગ કરવા મધેજ મગ અને
મગો તો વરત ચાલી જાયલો, ચારી સાથે
સદીને ચામો આપને, આહા! રાધા તું
પાવાવતી પીચાવતી સદા દરો.^{૧૧}

માધવ રહ્યા સામે. હું એને શું સમજાવું ?
એ વખતે તો મનેજ જાણતે સમજાવું પડત.
બોલી વાર પછી બાંસ રોકાયા અને બાંને
બોલા સાત થયા. એ કહ્યું: “માધવ તું
કાલે કાંઈજ તો કહ્યું નહી, તે પ્યારથી માંદો
છે. શું મંદરાડ છે!”

"सुखमय है आपसुं तुं मण्डु ! मरम हीनसे
 स हरना जेनी नथीयित नभः पदु मण्डु । ह
 ममजमे सागरम नदपक कसे मने उम

જાતીમાં દુઃખ છે. મેં દેવના ઉપર તથા સુખ
રૂપે જરમ કરી રાતના શેઠના કપડું. કાલ
કે - પુત્રોનીવા છે. કાલ કરે કાલ ન્યુઓનીવા
કે એને ખુબ શેઠનું જોડાએ. જેટલું બન્નું
જેટલું રાતના શેઠનું. સવારના પછી થાં. શેઠનું
પછી નોકરીની ગીતા કરી. મેં રાંધીયાને કહ્યું
"કુ" કાલ કરી કમચાલ પાછો આણું પુ."

રાધીમાની આંખો ખરાબ આવી. માથા
તે બોલી : "અમુકે ન જવ તો હું" મં કહ્યું
"રાધીમા એ નોકરી છે. કાલેજ યાદીક પાત્ર
નોકર રાખી ભેરે છે તો જવ છે કે નોકરી
કેટલી મુશ્કેલ છે નોકરી મુરી જશે તો શુધ્ધ
શુકે પચ નથી માંન અને આ છુટેલો આટલો
પણ નહી રહે."

રાધીયા તીજાસ કુચ રહી પડી. મોતના
માટ પર પડેલી હતી છતાં સુષી ચેરી અને
પુરી ખાટલી સામે દારૂ નખાળી દીધું. ઘેરી
વાર પછી બેઠી : "હીર તે જલ્લો અને જલ્લી
માઠા આજાને, જોય ન જો કે જતી વખતે
તમારે મોઢું પછ ન જોવા માગું."

“સરકાર! એની તાત સાંભળી મારા પપ્પા દુઢી ગયા. હું બેસી ગયો. હું રડી પડ્યો.”
 “આમ કામ કેમ ચાલ્યો? તમને પણ ખબર આં સૂંચી જસડી આવતો?” રાખતો મને ડાળો રાખતાં કહ્યું. હું ન કહ્યો. બે ત્રણ વાર અને મને જવા કહ્યું. અતે હું ઉઠ્યો. તેન માથે કાથ ફેરવી જસડી રંગ ભર આવ્યું. હું ઠેકાં હું ચાલ્યો, ત્યાં પહોંચતાંજ આવતો સરસો જોઈ હું કાંઈ બોલીજ ન શક્યો. અને મારી આસાના ખૂંકા ચાલ ગયા. કંઈક રંગ થયા, કંઈક સરમ આવ્યાં, કાંઈક વધુડગલ આવ્યો, અને કાંઈક કાંઈ ઉપજ્યો. મેં તબ વાગ્યા સૂંચી કામ કહ્યું. વચખં મણીવાર થયું કે એક વાર જોઈ આવ્યું. આપને ખબર જણાવી રજા લઉં. નાકરી કોઠી દઈ પણ આપનો સવારનો સરસો વાદ આવતાં દીંગત ન ચાલી.”

એ કથા: "નાથ તો આ તું ગજબ કમોડો તો મને એટલો ગીદગ કેમ માનો કે મને એમ વાર તો પૂછું તું કે"

“सरकार सवारेना आपे बाहु उठी नाह्युं
अभयानने जेज यत्सुग वरी, तेथीज उदाय
मासयी बाहु हांठ गोलाळ्युं नही मारी सुद
जुव पक्ष भरी अह.”

મારી આંખો સરમતી મારી નીચી દલી મઠ
મારા કંઈની રચતી દંખની એમ મને આગા
રહી હતી. બમવાનને શું પંજુર કાનું એ
કોણ ખાલે ? રખે એમાં સંજીવ તપા કે સવાર

તા મેં જોને બહુ સંભળાવ્યું હતું તો રાહસ્ય
ધણ મર્યો તો.

माधवे अत्यन्त दुःखी : "सरकार मारे न
 राजना घेर आया, तो राजा ने शुक्र पदी
 करी. मे' मोलना पञ्च जेने कांस जवाब न
 दीये न मोलना के न करी. योही वरु मे
 शपथीया आती."

मे' हल्लु: "नामव जेने जेम न पुछपु के
इम मेडा आठपा। "न, सरदार! जेने
पतर पुछेन मे' जल्लु हल्लु."

“એ જાણી શકાયું કે શું બોલ્યા માફક?”

"કલ્યાણ મહી સરસાર! રસ એને નિવાસ
મુઠી પડ્યું ફેરવવું, રાતના બહુવાદ સિવાયે.
અને એ પાછી બંધાયેલ મલ મલ."

"ਐ ਭਾਈ ਪੁਰੀ ! ਇਹ ਗੋਸਤੀ ਕੀ ! ॥ ੪ ॥
ਗੋਸਤੀਵੀ !"

"सुं उअकुं? जभानि? आउं ॥४॥ ॥४॥
भोजनी ६री सांवाणीनं ॥ ३३३॥"

[illegible]

આને સપારના જતા પહેલાં એક માનીક
સુખીમાં આવી હતી. અને જોતો : "આફ
ચલુ કે જતા પહેલાં આવી ગયા" પાછો એ
કાંઈ જ ન જોતો અને તે દી વાર બાદ એ આવી
લીકળી."

આટલું ઝડી મળેલ બુદ્ધિ રાજા સહાયો મેં
એને માથે લગાડે રહેલો. અને એને હું જાળવવા
લાગ્યો.

ઉપસો બાનાવ કરેનાં મારી આંખમાંથી
 આંસુ ટપકવા લાગ્યા અને નીચલાને બા રૂપા
 નો સહાય કોનેજ નહીં. માફ મળુ રૂપા
 આપી. હું આટલી ખુબી.

ସୌମ୍ୟବାନ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରଭାତୀ :

"ସତୀ ଥିବୁ ସବୁ ଆମ୍ଭେ ।"

“પછી શું માય મોટા: શેઠા માણસોની
મદદથી એને સમજાતે વ્યાપારી મળ્યા.”

“અને મધ્ય ગામુઝ” માત્ર બીજી દીકરી
આપે છે તે અને એકાદપે ન આજ્ઞાન આપ્યું
અને પછી કહ્યું માત્ર આ ૧૦૦ રૂપિયા છે અને
જાણે પરજીજી અને હવેથી થોડા દિવસ પાસે
ધેર રહેજો. પણ અરવ થાય તે ને પશુ
માંથી લેજો.”

માધવે માથું તીચે ઢાળ્યું. તીજાસ મુકયો.
અતે જોશ્યાં: "સરહાર જપાદે હું રાખાન
સંભાળી જ સકયો અનં જ્યેન ક્યોમ માં
જાદે કનં બીજી ને પરધૂં હું જાગવા ને રાં
જાવાન આપીરા." અનં નોટ સ્થાંજ રહેવા
હમ જ્યે ચાલતો યુગો.

ਪੀਐੱਫੀ ਵੀਐੱਸੀ ਮੇਂ ਆਪਣਾ ਕੁ ਮਾਪਾ ਮੇਰੇ
ਪਾਉ ਨੇ ਪਰਮਾ ਫਲੈ ਨ ਪਾਤਾਲੀਯੋਨੇ ਆਇ
ਸਾਤਾਏ ਕਰਾ ਮਾਏ ਨੀਯੋਏ ਮੇਂ.

આજી કુલના નીરૂપનાં બોલી : "બાપુજી
સંધ્યાની પાંખ ફાટી જતાવનારો છે. તેથીજ
તમારા હૃદયમાં નોકરો આટલે દુઃખ કરી રહ્યા છે"

‘હા, નીહ! મધ્ય એ દેવાના ઘરનો રાખીયો
નહ પૂનનું ખાતર આપણે મચાવે છે.’ (એ.પ્ર.૩)

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજીની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
જળવા સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદરતી સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદરતીમાં અને મીઝમંડળમાં ગાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાં કોલસાના ધુમાડાથી બચી તાત્કાલીક રસોઈ, ચા, ડોકી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રિક સેટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ઇંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડોરી, મધન
છાન્ડ્યા, અકિરત, બાલી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંજારો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પીર પાર્ટસ—દરેક વાજીના માટે જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ કામ.

સોલ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
જાતના) પણ છાન્ડ્યા, મેગાફોન, હિન્દુસ્તાન, હર્મોનિસ, ગ્રામોફોન,
(છાન્ડ્યાન રેકૉર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો પા લખો:

રેડીફોન • ૨૫૮૦૬

„ રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીયા (પ્રાપ્રાચટરી) લીમીટેડ,

૧૭૮ એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્મીલન (૫) રાજનંદની (૪) ખરમા રાણી (૫) હાલી (૪) રાખીયા (૩) શીવાલી (૭) મેરકાર (૫) શીના જંધન (૫) તાઝી સલાહુદ્દીન (૩).

એ પત્રિકા

ખરફુલ આફ કંવાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16451.

મોહંમદ ખલીલ કંવાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16457.

કાલુ કંવાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ No. 16455.

ખરફુલ આફ કંવાલના છેલ્લામાં છેલ્લા ચાપનોનો સેટર રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. પહેલાં તે પહેલાં.

N. આફ કંવાલ

- 16404 જળ વહાં ફુવાં પ્રમાણી ભાગી
- 16411 એક રોલે કે કલાના
- 16416 ખલમાં સંમ શરૂ મજા અંખવા કમારી
- 16428 મહીના કુસાઈર દુ મેરે કહો દુવા કરના
- 16434 કજારો કો મજે લેખા મોહી રોના દે મેહરીયા
- 16304 કોષ મજે ન મજે મે' તો બહામ
- 16313 રફતરુલ્લોહ આલખીન
- 16347 મીસ્તે મજે લે એક ખુલે
- 16232 ને ખોલે કોલે કોલે હાસે મીવારેત દે
- 16273 મોહીના કો તામલો
- 16250 ફરમાર મુસલમાનો.
- 16243 કલે મે આજ એકમદે આલી
- 16289 ફરમાન પદો
- 16367 મેરા મન મોલે મોલે
- 16380 મુજબ હારે મહાનુભવે મરનેથી ખુશા દે
- 16390 પારો સલ્લેઅલાહ પારો સલ્લેઅલાહ.

R.L. મરનામી રેકૉર્ડ

- 316 અંખા મહુદીકો મોહજી
- 301 અલાહા જલવા
- P.E.
- 27 સલાત કમરત ખીલાલ
- G.E.
- 4764 અને 4765 ને રેકૉર્ડોના મેલ
- અંખમે કાપરોના પાની પીલાનેકો મોહજી
- 4723 પાપરમે દરખત કા લેખા
- 4726 ખુશ દે કારે મેખાને મે
- 3164 રતના સલાત
- 6677 રેલ અગળ
- 1740 રુમ કો અસ્લાહ કે
- F.T.
- 12127 વિવાહત કમરત ખીલાલ
- 12907 દે સમાવત
- 12308 કલો ફરમાઈયા રેકૉર્ડ
- 12781 રોસીયા મોહંમદી

ફુલે આલેખ કંવાલ

- 16270 કોલે દરવારીને મોહમન કાલો
- 16349 તરવીર નખી આંખોસે દોલમે જાત આમ
- 16241 તરવીર મોહમદ મેરે દોલમે.
- 16270 કોલે દરવારીને અલખનકાલો

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમરે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને ફેરલોગ અમરે ત્યાંથી મંગાવી લેશો.

ખરફુલ ફીલીફીન

- 16332 વા મોહંમદ વા મોહંમદ
- 16340 હમર આ સીતમર
- 16261 જલમ રાજ દે કલવરમે
- 16310 અખને અખને પાની રોલત

મોહંમદ ખલીલ કંવાલ

- 16423 આલો આના મહીને કે મજે મજો
- 16426 પપા અખની નમરવાં મોલાએ સખી
- 16433 મોતરવાં તરી રો
- 16312 હમરા નખી જામ હરમાનવાલા
- 16221 આલી મજે પીલાદે
- 16366 જલમખી કામે મવામ
- 16379 કહો મજે વાદ મોમ

P.T. મારકર અખફુલ રેકૉર્ડ

- 12686 મે પીતેકી ખાનકા
- 12630 વાલ દખીને ખુશ
- 12254 દે સલામ કોલે તલ દે
- 12165 હમારે કાલેકે કાલીક ને

ફરમાન મેન્ડ પારો

- 12215 કલા દે મુસા આલા તેરી મલીમે
- 12917 હલ તરે વળત દુ સખ કહેલે સોલાલ
- 12826 મહાસીલ દે સાફીકર મે
- 12860 મે તો લીર આલ પાર
- 12487 કોકાર જળ કોલે મીલમન
- 12100 દરકરમે કાલકા શીંગ
- 12749 સરે મહામખે સરકે

કાલુ કંવાલ

- 10388 તરે અતવરે કીખાના ખારે રસમે અખી
- 10422 ખાત મારી કી તટાલી અખેમી
- 10378 કીલ ખવા પર મુજમે
- 10306 ખુલવામે મહીનેમે
- 10378 મલે દે કદમ કોર ક્યામત વાલી
- 10388 આજ તખી દરખાર દરકદીખારો

ફિલ્મ રેકૉર્ડ

- ખાલી (૫); નીરમલા (૪); તુલસીદાસ (૫); કંબલ (૬);
- આજાર (૫); કોલ (૬); અલી ખાખા (૨); આફુલ (૫);
- ખામન (૬); કોરલ (૫); તરી કીનારે (૫); કલમી (૫);
- કુસાલીર (૫); મન્દીઆ કુડે (૫)

કામા સેલ

- શરીન દરકાર (૬); ખીલ મંમલ (૪); ખાખ કુમાર (૨);
- તુરેલેલલ (૬); રકમલી મંમલ (૩); કાલી કીનાર (૨).

RADIO RECORD TRADING CO.

88, VICTORIA STREET, DURGAM. 38A MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

Phone 21843
Durgam.

SOLE INDIAN AGENTS ■ SOUTH AFRICA
H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

Phone 3-7255.
Johannesburg.

RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

સંત લુથરીયાસનો પાંચ રીકૉર્ડનો સેટ આવી ગયો છે.

હરીલાલ એન્ડ રાજકુમારી

- N. 15307 તળી પનસી પનસી ભા.
" 15308 અંતરનાં પામમાં એક
કુલ કન્યા.
" 15309 ધૃંદર કળી.
" 15311 તલુ જીન.

હાસમ અને સુમખાબાઈ

- N. 15327 હું તમારી સંપીકા-
ગીધીનાં બેલ.
" 15328 હું તો હાલને મારે સેતર.
" 15331 વિપદા પાલન શીરપર
વરસે.
" 15342 રીસા રેલી રસીકાને
નખરથી કોઈની નજર
હટી કે.
" 15344 પ્રભનો પગાર ભાગ
૧ ભો અને ભા ૨ ભો.
" 15312 નખાણનો પગાર.

THREE BHARAT LAKSHMI PICTURES

- N. 15314 નામનો નામ ભા. ૧-૨.
" 15316 લો કો.

માસર અપપક એન્ડ પાર્ટી

- F.T. 5969 જયુનાનું વરદાન.
" 5971 મંથલ આજ પ્રભાત.
" 5953 કરાબીનો સંસાર
ભાગ ૧-૨.
" 5946 સાંબે વસુનાને લીરે.
" 5970 રસાભ-વન ભા. ૧-૨.
" 5956 માલીદાને કોઈ.
" 5937 ભાગ્યું વર.
" 5936 દિવસ ભાગ ૧-૨.
" 5952 મુકે પાલવડે.
" 5954 માને પ્રુહા.
" 5740 કુલ વીજુવા હું મહતી
સાબન.
" 5727 પાલવું છનેલવર કાંઈ
દાને.

GUJARATI DRAMA SETS

અવજ કુમાર (ક) રેકૉર્ડનો સેટ.
સીતા ભાગ (ક) " "
રાજકુમાર (ક) " "
કુતુંબ (ક) " "
શીર શાહા (ક) " "
જેસલતોરક (ક) " "
શેઠ કમાલસા (ક) રેકૉર્ડનો સેટ.

પુત્રીરાજ ચીલાણનું નાટક (ક)
નરસાંક મહેતા (ક) રેકૉર્ડનો સેટ.
વડીલનો વારસો (ક) " "
સહનરસણ (ક) " "
વનરાજ આગડો (ક) નાટક
ભાગ્યવર સતી વડો (ક) " સેટ.
શીકુણ જન્મ (ક) " "

FILM RECORDS IN SETS

મરીનકી નેપ (ક)
ભાગી (ક)

નીરમલા (ક)
માગાફેલ કીંગર (ક)

મારી આંખ (ક)
કંચન (ક)

જમાના (ક)
કુરમાક (ક)

આરતી F.T. 5246 રસાભાસની આરતી.

F.T. 5281 શ્રી સવનારાણજીની આરતી.

F.T. 5191 શ્રી મહાદેવની આરતી.

Telephone 33-5382.
VALLABH RANCHHOD,
 Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
 Country Orders Promptly attended to.
 14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.
 ટેલીફોન ૩૩-૫૩૮૨.
વલ્લભભાઈ રંછોડા
 ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ટ્રેડર અને વેલ્ડરેબલ મર્ચાંટનાં
 તાલુકા અને ચલ્ડા મળશે.
 બહારમાથના ઓર્ડરોને તાલિફ ધ્યાન દેવામાં આવે છે.
 ૧૪, ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનિસબર્ગ. 1951

“શુદ્ધ ધી”
 ધ્યેનમાં પબ્લીક હેલ્થ પ્રાતાએ પાક ફરિદ એમ. કે. માર્કેટ
 મીરના જમણે વેરાવજ મુરારાજ ભગવતની ફેરરીની
 બનાવડો જોખમી (ધી) ધી.
 અમારે ત્યાંથી ખાસ
 પ્રમાણમાં મળશે
 આપ આરે પ્રુકા થા લગો.
 માઉથ આફ્રિકાના મોસ એગ્રન્ટ.
શામલ દેવરી એન્ડ સન SAMJEE DEVSHI & SON
 ૭૨ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, 72 Victoria Street,
 ૬૨ બી.ન. DUNBAN. 172

પ્રસ્થાન મફત?
 પ્રસ્થાન માલિક બાર નામે પુરો
 હરી-તપ પુરો હરી-તેરમા વખતે પ્રવેશ
 કરે છે, તે નિમિત્તે :—
 ‘પ્રસ્થાન’ના કારકેને ખાસ કાલ
 ને માલિકાં સં. ૧૯૪૪ના કારકથી
 આસો સુધી સવાળમ રા. ૫,
 બપો, પરદેસ માટે રા. ૩૦ મળા મળું
 હશે, તેમને પ્રસ્થાન કાર્યસમ તરફથી
 બહાર પડેલાં પુસ્તકો ઉપર રૂપ ૬૬
 હમીશન કાપી આપવામાં આવશે.
 [અપવાદ: શ્રી. કમીશનર મહારાજા
 તથા શ્રી કામનાથજી પ્રકાશ પુસ્તકો
 ઉપર આ રકમ].
 એટલે કે
 ને માલિક સમય ૨૦-૨૨ રૂપિયાનાં
 પુસ્તકો ખરીદી તેમને પ્રસ્થાન મળત
 પડી રહેશે.
 હા-આર રૂપિયાનાં ખરીદી તેમને
 અધી કવાળમાં પડી રહેશે. મોડો
 ૫ કાળા તે મળશે.
 કુળસભનો આમજર્ન, તેમજ
 પુસ્તકકથા ને કાપકથા આ
 જોખમનો જરૂર કામ છે.
પ્રસ્થાન કાર્યસમ: પારસી અગિયારી : અમદાવાદ.
 સામે

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!
 બેલ્કન મુત, કાર્પીનામ મુત, તારકરોમ, હોલ્ડિંગ મેરડ, કાપી જો,
 મોલ્કોટ ટેક, મુક ટેક, રેખલ, મેરક, મો કોક, આસકાઈલ, મોપ કીઈમ
 અને ફરનીચર વિગેરે, તમા કીધીતે બારે ખરીદી કરીશ અને પછાઈ
 કાલ મેળવવા મુકરો નહિ.
 બેલ્કન, રેખલ અને કીચન ફરેસર
 ને કાપી રેખલ નીમે રેખલ કાલ છે. તેમ જોઈ હમેક તેમને રહે છે.
 માવ કોલ્કા કાપીના આસક કીચર અંગે અને રેખલ આમજર્ન મળશે.
L. MISTRY,
 51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
 'PHONE 33-4691. BOX 2526. 1951

કીટીંગસ
 પાવડર
 કીટી, મરક, માંચડ, ક'માર, માખી, વ'કા
 વિગેરે સજા જ'તુઓના
નાશ કરે છે.
 કીટીના પાવડરના કીન મળે છે. 1111

M. H. DESAI,
 એમ. એચ. દેસાઈ,
 ફોલ્કોલ રૂફ રેખાઈ.
 અમે ફરે જાતના રૂફ અને વેલ્ડરેબલ કુનીવનના કોષ પછ
 કામમાં C. O. D. થી આરુ પેકીંગ હરી મોપનીએ છીએ.
 P. O. Box 254. 31, Short St. Durban. 1195

જુના અને અણીત ફરમાસુ મીકાલો અને પાકો બનાવનાર
કેપીટનના રીમાળાના પૌષ્ટિક પાકો
 પ'બળી સાલમ પાક વિગેરે બીજા પાકો ઓર્ડર આપવાથી
 મળી રાકશે.
 અમારી રફિયા કીચમ ‘પાવડ’ નત બવડ હમેકાં તરફવાર મળે છે.
 ૧૨માસુ મીકાઈ તથા ફરે બવડ ફરમાસુ, આનાથ, વજમ મરકાઈ વિગેરે
 મીટા જ'મામાં મળશે.
 વજ બજવા મળે લગો થા મળો
KAPITAN'S CAFE
 'Phone 33-5577. 135 KORT STREET JOHANNESBURG. 115

અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૪૨ જાનેવારી	હીંદુ ૧૯૬૮ ૧૫	મુસલમાન ૧૩૬૭ ૭૭૬૭	પારસી ૧૩૭૧ રોહે. ૬૬મી	સુરોદય ક. મી.	શુક્રોસ ક. મી.
રુક	૨	સુદી ૩૫	૧૨	૬૦	૧-૨	૧-૫૭
સની	૩	પદી ૧	૧૫	૧	૫-૩	૧-૫૭
રવી	૪	.. ૨	૧૬	૨	૫-૩	૧-૫૮
સોમ	૫	.. ૩	૧૭	૩	૬-૪	૧-૫૮
મંગળ	૬	.. ૪	૧૮	૪	૫-૪	૧-૫૮
બુધ	૭	.. ૫	૧૯	૫	૫-૫	૧-૫૯
શુક્ર	૮	.. ૬	૨૦	૬	૫-૫	૧-૬

Books for sale.

*NOTE.—Remittance should accompany order
V.P. ORDERS will not receive attention.
Postal Orders to be made to "Indian Opinion"
at Phoenix. Postage Free on all books.*

THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH

By M. K. GANDHI.

This is an autobiography of Mahatma Gandhi printed
in two volumes. Price 12s. 6d. for each volume.

THE POWER OF NON-VIOLENCE

By RICHARD B. GARDNER.

The writer has explained the method of resistance by
non-violence in modern Western concepts and terminology.
The book is worth studying. Price .. 5s. 6d.

The Story of Ramayana

ESSAYS ON INDIAN ECONOMY—By Mahadevi Varadachari.
Price .. 4s. 6d.

ESSAYS ON INDIAN ART, INDUSTRY AND EDUCATION—
By N. H. HARILL. Price .. 3s.

INDIAN INDUSTRIAL AND ECONOMIC PROBLEMS—
By V. G. KATE, M.A. Price .. 4s.

The "FRIENDS of INDIA" SERIES

Short biographical sketches of eminent men, who
have laboured for the good of India.

Copious extracts from the speeches and
writings of the "Friends of India" on
Indian affairs are given in the sketches.
Each volume has a fine frontispiece.

Lord Almonlay,	Lord Minto,
Sir William Wedderburn	Lord Morley,
Rev. Dr. Miller,	Sir Pherozeshah Mehta,
Lord Ripon,	Samuel Hoare, Viscount
Ravi Varma,	Curzon, Viscount,
Sir C. Sankaran Nair,	Henry Jackson,
Sir Henry Cotton,	Lord Ilkington,
John Bright,	Kenneth Macmillan,
Lal Mohan Ghose,	Edmund Burke,
Mrs Annie Besant,	Dudhuddin Kyabji,
Allen O. Hume,	W. C. Bonner,
A. M. Bose,	Charles Bradlaugh,
Bhulabhai Narsaji,	William Pitt Rivers,
V. P. Madhava Rao,	Lord Curzon, Viscount,
Raja Ram Mohan Roy,	Dr. Raghunath Prasad
Washaw Edulji Wacha,	Dr. H. S. Sarda, K.C.,
Joshi Chander Jidynagur,	Madhav Prasad Malviya,
T. Krishnaswami Aiyar,	Madhav Prasad Malviya,
Babu Surendranath Banerjee,	Balraj Prasad Malviya,

Nation Building, Annie Besant, Hindu Social Ideals

Price: One Shilling Each

APPLY: MANAGER, INDIAN OPINION,
PHOENIX, NATAL.

BHULABHAI DESAI

HIS SPEECHES

Published in book form. Of particular interest
to students of Politics, Law, Economics and
Commerce.

The Book contains the great leader's lectures
on these and other subjects of national interest.

Price: 8s.

Please write to:

"INDIAN OPINION"
Phoenix, Natal.

Indians In South Africa

Helots within the Empire
and

How they are Treated.

By Henry S. L. Polak.

Price .. 2s.

To be had from:—

THE MANAGER,
INDIAN OPINION,
Phoenix, Natal.

Golden Number

OF

"INDIAN OPINION"

SOUVENIR OF THE

Passive Resistance

Movement

1906—1914.

Price : Two Shillings.

to be had from:—

Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

'INDIAN OPINION'

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

For The Moral, Political and Social Advancement Of Indians In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union	2ls.	Annually
" " "	1ls.	Half-yearly
Outside the Union	22s. 6d.	Annually
" " "	12s.	Half-yearly

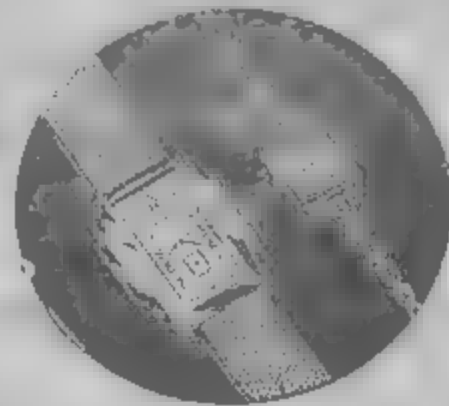
Secure a Subscriber and persuade your friends to do likewise.

Apply to—

Manager,
Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

ELGIN

કચીયાળો

અમગત્યનું

અમેરીકામાં એકજન કચીયાળો પ્રવાણ અમેરીકાને જનારે છે. આ કચીયાળોના, ખુદા કાગો (સ્વેડ પાર્સ) મળવાની આના અપવાગ આવી છે.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" ELOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.
DURBAN REPRESENTATIVE
H. DAVIDSON 720 Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

વેશવાના પુસ્તકો

સામગ્રીય ગ્રંથો	
ભારી જીવન કથા (પં. જ. નેહ)	12 1
જમ કરવાના રીતીકાના અરુ	
વિશેષા વિચારો અને એ	3 1
મહાત્મા ગાંધીજી (સ્મરણ)	0 1
રાષ્ટ્રપીઠ (સ્મરણ)	1 1
જાણકારની મિત્રતા	1 1
આપણી દેશનો વાગ ૨ નો	4 1
અધ્યાત્મિક પ્રવિણ	3 1
શાંતિના ગ્રંથો	
મહાભારતના પાત્રો	24 0
મહાભારત મહર્ષિ વ્યાસજીનાં જી. અ. ૨	0 0
પ્રત્યાગ્વચ	1 0
જાણકાર મહાભારત	1 1
અવધાનિ દેવ (મીનાબેઈ રમીકાએ)	
દરેકો જાણકાર	1 0
જાણકાર પ્રવાણ (ગાંધીજી)	1 0
જાણકાર પ્રવાણ	1 0
શ્રી. રાષ્ટ્રજ્ઞાન વચ્ચેનાલ દેશકથા દુન	
શાંતિ	10 0
શાંતિ ગાંધી વાગ ૨	10 0
રાષ્ટ્રજ્ઞાન	10 0
પ્રજ્ઞા	10 0
ગ્રંથ ૧૦	10 0
કાંઈક જાણ અને અપુણ	10 0

કલ્પ નામ

સરસ્વતીની નવલ કથાઓ

શ્રીકાંત આગ ૨	10 0
અંતરાય	2 0
કાલ	1 0
પત્ની કમાળ	3 0
સ્વપ્ની	4 0
અપુણ આગતા	10 1
અપુણ	1 0
અપુણ	1 1
જીવન ગાથા	3 0
જીવન દીન	10 1
શુભકા	4 0
તપોની	1 0
પા. રાષ્ટ્રજ્ઞાન નામ પુસ્તકો સંદર ૨૪૫૫	
દેવ છે, આ જગત ઉપાસ પ્રકરણો છે.	

નવલ કથાઓ

જાણકાર અને ગીત વાગો (મિત્ર દુષીર)	2 0
કુળનીની કથાઓ	0 0
મંદાર માળા (કુળ વાગો નોવેલ)	4 0
પ્રકરણ (નોવેલ)	1 0
આપ (વાળી)	1 0
અમીરદારનો કાલ મંદાર	1 0
અવધાન	4 0
કાંઈકની રાણી	4 1
કાંઈકની જાણ (કુળ વાગો)	2 0
વાળી તજવાળ (રાષ્ટ્રજ્ઞાન કથા)	2 0

કોઈપણવર્તન (રાષ્ટ્રજ્ઞાનની બોધકા માંથી ૧	0 0
કેવી રોષકણી (નોવેલ)	2 1
કુળ (કથા)	2 1
વાળી કથા (કથાઓ)	4 1
પ્રેમાલય (સંદર રસીક નવલકથા) વા. ૧	0 0
" " " " " વા. ૨	4 1
પુરાણ અમીત (નોવેલ)	0 1
પ્રેમ પ્રવાણ (નોવેલ)	4 1
પુત્રીકા	2 1
પીજાનો પંથ અને ગીત વાગો	1 0
કુળનો કોઈક વાગ ૨ નો	0 0
રાગીણી (મરાઠી તજવાળ નોવેલનો)	
અવધાન	0 0

નવલકથાઓ તથા વાગો

માલીકા (વાગો)	4 0
મુલુ	3 1
રજા રાણી વા. ૨ (કાદમીની કથા)	1 0
રાણા પ્રવાણ (મિત્રદારી કથા)	3 0
અમ અમન નાની	2 0
" " મેરી	4 0
રેવાનમાં	4 1
અમે જાણ (રજા નોવેલ)	4 1
કોરાપટ્ટની રજાવ (કોરાપટ્ટની પ્રતિદારી)	
દંત કથાનો અંતર વાગ ૧	3 0

Manager Indian Opinion,
Phoenix, Natal

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No 2—VOL.—XI.

FRIDAY, 9TH JANUARY, 1942.

Registered at the G. P. O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

EMPIRE-BUILDER'S MENTALITY

“POLITICAL subjection is the punishment of social evils and national crimes, but once imposed it adds to their volume and intensity. It effectively checks any rejuvenation or reconstruction. It accentuates social evils and weaknesses. It leads to poverty in all its hideous forms, mental, moral and physical. If ever an awakening comes, it is delayed, or checked and crushed by all the forces of law and diplomacy, and of cunning and fraud. It is a part of the imperial game to paint the subject people in the blackest colours and to slander and libel them most shamelessly. The object is to produce and perpetuate the slave mentality of the subject people, and to obtain the moral sanction of the rest of the world for usurping the rights, properties and liberties of other people.”.....This is the mentality that stimulates the Empire-builder.

—LALA LASPAT RAI.

સામ્રાજ્ય સ્થાપનારની મનોદશા

“રાજકીય પરતંગતા એ સામ્રાજ્ય દોષો અને રાષ્ટ્રીય યુનાયોની સભ છે. પરંતુ એક વખત એ પરતંગતા નાખવામાં આવ્યા પછી તેના પ્રયાસ અને સખ્તાઈમાં વધારો થતો જાય છે. મોઢા પણ મહારાના પુનરુદ્ધાર કે પુનરુદ્ધારને ને અસરકારક રીતે દેખાતો હોય. સામ્રાજ્ય દોષો અને તબલાપ્રચોને ને વધારે લીધે જમાવે છે. તેમથી મનરસીક, નૈતિક અને શારિરિક દરિદ્રતા તેના ઘેર સ્વરૂપમાં મેદા થાય છે. એ જણાવે વ્યર્થતિ આવે તો તેને રોકવામાં આવે છે અથવા કમદા, જળકપર અને કુચ્છાઈ દોષાધના સુધર્માં જળા પડે તેને દાખી કચ્છી નાખવામાં આવે છે. પરતંગ મનને તેના કાળમાં કાળા સ્વરૂપમાં ચીતરતી અને મેદરશીપણે નેની નીંદા અને બદનશી કરવી એ સામ્રાજ્યસાદીની એક ખાલ છે. તેનો હેતુ પરતંગ પ્રજામાં કુલાભી મનોદશા ક્રિયમ કરવાનો અને તેને સ્થાપા કરવાનો અને અન્ય પ્રજાઓના કદો, ખીલકો અને કુદાપણું છુટી મેવામાં પકારની ફનીયાની નૈતિક સહાનુભૂતી મેળવવાનો છે...આ સામ્રાજ્ય સ્થાપનારની મનોદશા છે.”

—રમ. લાલ સજપતરાય.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

મનુષ્યમારી તા. ૧૫ મીના અરજામાં ઉપરોક્ત.

સહુન તેમજ ૩૬ ષેડ્જરો લેવામાં આવશે.

દરબન આબ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન પ્રાધિકાર રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે સર્પ જવા વિષે સંબંધી હોદ્દાને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશું.

દાખીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

હાઈ પેસેન્જર એજન્સી.

તારથી ફરીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મોકલી શકાય તેટલા ખાતર તારમાં પોતાનું પુર્વ
સીરનામું મોકલવું.

૩૬ ટીકીર હિંડુ વીરી સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.

૩૩ ૩૩ મુસ્લીમ વીરી સાથે પા. ૧૮ ૬ ૯.

૩૩ ૩૩ વીરી વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.

સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વિરી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

ફરીમરની આવજાવની તારીખોમાં અને ટીકીરના
ખાવોમાં વિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel. add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street, Johannesburg.

'Phone 33-1453.

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

1706

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હોદ્દો વીમા રેગ્યુલેશન હેઠળના, આગ, મોટર કાર મોટર
મોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કમ્પેન્સેશન મળતા વીમાઓ,
સામાવેશ વિષે રેક જાનના વીમાઓ ફરતારી સમાવે.
હાઈ કંપનીને ઉત્તેજન આપવું એ રેક હોદ્દોની રજૂ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 2-5845 Cen.

P. O. Box 1610.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.

શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના બ્યાને પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

**ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,**

JOHANNESBURG.

Telephone 33-4478.

P. O. Box 3541

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

JOHANNESBURG

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

1106

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

એ તમારે તમામ જીવનની ખરી મજાહ લેવી હોય તે. પુછીકરક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબૂત અને બળવાન બનાવી દે! પણ વાદ રાખેલો કે કાયદાકારક એરડો બનાવવા માટે સારો, તાલો અને ચોક્કસ શુદ્ધ માલજ વાપરવો. આપણે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાલો અને શુદ્ધ માલ આવી ગયા છે.

આપણે આ ઘીંગોળા, બદામ, ચીરોલી, પીસ્ટા, પંજાબી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, પ્રકામ્બી, કેપર વાલી, ગોખર અને કાજુ, ચાર મસજ, ચોપચીની, બરગમ, મુંદર, અંબર, ચોના ચાંદીના વરખ, બરેલ, પીચેરે તમામ કીંદનું કરીપાણું મળી વડું, જડી ખુડીઓ.

કેપરાંત હોદી બરની તમામ ચોક્કસી હમેશ રોકામાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મશહૂર થયેલી સુરતની બરફી, પીસ્ટા બરફી શી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી શી. ૩-૬ રતલ.

ખુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ

ખદામી હલ્વા શી. ૧-૯ રતલ, સફેદ ખદામી હલ્વા શી. ૨-૧ રતલ, રંગીત ખદામી હલ્વા શી. ૨-૦ રતલ, સફેદ તમામ હલ્વા શી. ૨-૦ રતલ આપણે લાંબી મળાશે.

નવાબી પાઉંડર:

ચીરોલીના માલ પચુ ગાંધીમાં ખાસ બે મીનીટમાં વાળ સાફ કરી દે છે. ૩ બોટલ શી. ૩-૯ ચોરસ શી. ૩-૯ ચોરસ શી. મુલીયન મારે, એર વખત ઓરકર આપી ખાતરી કરી શો.

દેશના મોદદા: ૭૦૦૯૦ શી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA.

153 Grey Street, Durban.

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 20990.

CORNER FINE & GRET STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS CENTER.

THE MEET-UP OF FINE SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.

FOODS AND LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets. 1247.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

રોકે બનાવું ૧૧૨ અને વેચીએક સારું પેશીય કરી C. O. D. થી મોક્ષવામાં આવશે. કબો:—

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban. 111

Are You a subscriber of
'Indian Opinion' or not, Why not?

ડી ક્ષ ન રી ઓ

અંગ્રેજી કે ગુજરાતી

આ ડીક્ષનરી મહાત્મા ગાંધીજીની કૃપાનાથી સંચાલિત ૧૯૩૫થી નાજી કાચના આપણે સમાચાર વધારા સાથે બનાવેલી છે. વિશાળ આકાશ માટે તે સગવડ બરેલી અને વિપરીત છે. તેને અંતે સરિતના લાભો, ફરો, મોરા સહેલાઈ વગેરે, મોટી નહીંઓની મંજાહ, બજા, માવ, કહેવો, વિવેરે વધી વસ્તુઓનો સમાવેશ થયેલો છે.

પાડું પૂર્ણ પાના ૧૪૦૯

પ્રવેશની કીમત શી. ૫.

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

SWAMI VIVEKANANDA'S WORKS

	10s	6s
Centuries from Columbus to Ahimsa	—	2 9.
Jnana—Yoga	—	1 12.
Raja—Yoga	—	4 6.
Karma—Yoga	—	4 12.
Ishta—Yoga	—	2 12.
Karma & Ishta—Yoga (in one volume)	—	1 8.
Essentials of Hinduism	—	0 8.
In Defence of Hinduism	—	9
Modern India	—	1 6.
My Master...	—	4.
Chicago Address	—	0 6.

LIFE OF SRI RAMAKRISHNA

A comprehensive chronological account of the Master's wonderful life, the only authorized edition of his life in English (Fourth Edition)

Thoroughly revised and improved with a foreword by Mahatma Gandhi. Price, 12s 6d.

PRABUDDHA BHARATA

OR
AWAKENED INDIA

A high class English monthly started by Swami Vivekananda in 1896. It is devoted to Universal Religion, Indian Culture, Education, Art and other topics of international interest.

Annual Subscription: Inland Rs. 4, Foreign 11 Shillings.

Apply for a complete Catalogue—

The Manager, ADVAITA ASHRAMA,
4, Wellington Lane, Calcutta, India.

THE EPIC FAST

(BY PYARRIAL)

An account of Mahatma Gandhi's Fast in September 1932, and events leading up to the Yeravda Pact with all relevant documents.

320 Pages.

Price: 2s. 6d.

Obtainable From The Manager:

INDIAN OPINION,

Phoenix, Natal

વેચવાના પુસ્તકો

બીજા કેટલાક પુસ્તકો

શ્રી વાના (નોવેલ)	૧૫	૦
દુપલા તહેવારો (નોવેલ)	૨	૦
કાનગર (વેદાંગ પુસ્તક)	૪	૦
દુબર વાન (દુબર ચીખવાનો બોમ્બો)	૧૦	૦
આગરબોનો મુક્તિ સંગ્રહ	૪	૦
કેરકમ (રસીકનાથ દાસોના મીનોનો)	૨	૦
ચુલ્લાનીમાં જાનુવાદ દીપ્ત્યુ ભાવો	૨	૦
ફાલ્ગુની (રસીક નોવેલ)	૬	૦
જાનરબતી	૪	૦
કૃષ્ણ ચક્રમા	૨	૦
પરવીશની વાતો	૪	૦
મનરમી સદીનું દાસ	૪	૦
બારન મુશ્કીલ માધક	૧૫	૦
રોમન્ટીક સંગીત સામ્રાજ્ય	૧	૧
મોતીના લેરેલ (લેરેલ) ખનાવવાની રીતો	૬	૦
વીર જગદેવ	૪	૧
વંશ	૧	૧
વિરલના અને ભીષ્મ વાતો	૪	૦
વસુ કૃષ્ણ સંગ્રહ નામ રંગો	૨	૦
વારસી કાકાદારી વાતો	૧	૧
આશિષના માર (નવલ)	૬	૦
રજધાન	૪	૦
રતેદ કાકા	૭	૧
એનેરી ઘડુદ	૭	૦
સૌક સપલાન	૭	૧
દારમ રસીક	૧	૦
અધિકાર ૧૨ પ્રકાર	૨	૦
દુર્ગા નંદીના (નોવેલ)	૪	૧
કાનના પ્રતીષ્ઠા (નોવેલ)	૨	૧
મજુ પતીઓ (જાનુવાદક મહારાજ દેસાઈ)	૪	૦
મેમો દાલ (એકલકેમ કુલ નોવેલ)	૪	૦
બીરુવા કાર નોવેલ	૪	૦

બીજા સાહિત્ય

નકશ મામ્ર (જાનકા માર સ્ત્રીઓનો સંગ્રહ)	૧	૨
માની મેન વાતો	૨	૦
પ્રકરીકના પરાક્રમ	૧	૧
મોશી પ્રકાર	૧	૦
પુસ્તકાલય	૦	૧
માયુની કૃષ્ણ કાંડી પ્રકાર ૧૦૦	૧	૦
જાન પ્રકાર વાતો	૨	૦
મામ્રનામાં બામ ૪ મે	૧	૦
અધિકારિક મદાલ પ્રકારની કમાલો	૧	૧
વિચારક અને	૨	૦
અનર (રમુદ પુસ્તક)	૦	૧
દોહરવાળી નામ સામ્રાજ્ય	૨	૧
દોર મોતી	૦	૧
ગુલામ અને રીવલી	૧	૧
મધ્યકાલ	૨	૧

અરકારી સામ્રાજ્યમાં સામ્રાજ્ય પુસ્તકો

૧ છ મોપડી	૧	૦
૨ છ " "	૧	૦
૩ છ " "	૧	૧
૪ છ " "	૨	૦
૫ છ " "	૨	૧
૬ છ મોપડીના ભાગ	૦	૧
૭ છ " "	૦	૧
૮ છ " "	૧	૦
૯ છ " "	૧	૧
૧૦ છ " "	૧	૦
૧૧ છ " "	૨	૦
૧૨ છ " "	૨	૦
નવલકથા વાંચનમાળા		
૧ છ મોપડી	૧	૧
૨ છ મોપડી	૨	૦
પ્રજ્ઞાતી રેલી કીચાલ જામ ૧	૦	૧
અંકુશીલ કાલકાવાળા	૨	૧
અંકુશીલ કાલકાવાળા	૧	૦
બુલેટ ૧ થી પાંચમી (અંતરીયા કુલ)		
નવી આકૃતિ	૨	૦
મુળાકારનો નવરો	૨	૧

બીજા વિશેષ માળાના ૨૦ પુસ્તકોના

સેલની કોમ્પો રી. ૮-૬

વેચવાના કલા ચિત્રો

કળાના નમુનાનો સુંદર ચિત્ર સંગ્રહ		
મગધાલક	૭	૧
અન મંગલ	૭	૧
કલા કલા	૬	૬
રંગ રંગ	૬	૦
અનનાના કલા મંગલો	૭	૧
વેદર કાર ચિત્રકર આનંદ	૧૦	

બીજા કેટલાક નવાં પુસ્તકો

કલા કારીગરીનું સાહિત્ય જામ ૧	૨	૬
" " " " જામ ૨	૨	૬
કલા કૃષ્ણ (નોવેલ)	૪	૧
મુલાગી વેપાર	૪	૦
મામ્રનાની વ્હારે (અધિકાર જામકાની સ્ત્રીની કથા)		
અન પ્રકાર કે કાર (નોવેલ)	૪	૧
અન અને ભીષ્મ વાતો	૩	૦
વિચાર વારીકા (દાસ નોવેલ)	૪	૦
કોમ્પોના પ્રતિકાલ (દોહીના)	૭	૦
દિલ્હીને ૬૦ વરસનો કોમ્પોઝીટ		
દિલ્હીના	૭	

કવિતા માળા અને બોધવનો

અન પ્રકાર (અનુન વેચાણ સંગ્રહ) ૨	૦
---------------------------------	---

આ ઓફીસે છપાએલાં પુસ્તકો

કાલિદાસ કાલકે-કોલ કૃષ્ણા આર્થિક		
૧૯૪૨ પ્રજ્ઞાતી અને અંકુશમા	૧	૬
સીતા વનવાસ	૧	૦
અનના પ્રકારો અનના આનંદના કામ ૧	૧	૧
" " " " કામ ૨	૧	૧
નીતિના કાવ્યો	૧	૦
કરીર કાવ્યોનો વધારો અને તેની કાવ્યો	૬	
અનંદ	૧	
પુલ અને પશ્ચિમ	૧	
કોમ્પોઝીટ જામકાનાર લીલક તેમજ અન		
અને વિચાર	૭	
પુસ્તકો કામના પાસાનું છવન કરીત	૬	
પુસ્તકો કામના પાસાનું કાવ્ય	૬	
મારો કોમ્પોઝીટ અનુભવ કૃષ્ણ: મ મોપડી	૧	
મારો કોમ્પોઝીટ બીલો અનુભવ " "	૬	
મારો કોમ્પોઝીટ ત્રીલો અનુભવ " "	૧	
એક સમયીક કથા (સોફીસ્ટિકેટો વચ્ચે)	૬	
પ્રજ્ઞાતી અને તેના બે મામ્રો	૬	
એનના કામ (અનંદના વચ્ચે)	૬	
કોલ સ્વરાજ (અધિકાર અને કાવ્ય)	૧	૦
કામના કામ અનના કાર	૧	
અન કાર	૧	
કુષ્માના કામના	૬	
અન વિના બીલો કામ નામ	૬	
અન કોમ્પોઝીટ વચ્ચે એક કામ	૬	
મામ્રના કોમ્પોઝીટ અનનાના મામ્રો કોમ		
કોમ કોમ્પોઝીટ વાતો	૬	
અનનાની ગરબી	૬	
એનનાની કોમ ૧૯૦૮ ના પાર		
પ્રજ્ઞાતી-અનંદ	૬	
આરોજ (વૈદ્ય કામનાના જામ જામ ૧ મે)	૧	
" " " " " ૨ મે	૬	

કવિતા નેતાઓના ફોટો

કોમ્પોઝીટ (કોમ્પોઝીટ-અનંદના) કુપર તમા પાસે પહેલ ત્રીસની અંકો ફોટો.
 કામ ૨૦૪૧૫ કામ. કોમ્પોઝીટ રી. ૧-૬
 પંકીત અનંદ કોમ્પોઝીટ માલવીકા-કુપર રંગીત અંકો ફોટો.
 કોમ્પોઝીટ ૨૦૪૧૫ કામ. કોમ્પોઝીટ રી. ૧-૬
 કાલ કામકાના, એનનાના જામ, રામ-કોમ્પોઝીટ, એનનાના, વીમલિત સરકારની નામ, સરકારની નેતા, સિવાજી મહારાજ, રાજા વીમલિત પ્રત્યક્ષી કોમ્પોઝીટ નામ ફોટો ત્રીસની અંકો.
 કો. કામ ૧૨૪૦૦. પ્રવેશની કોમ્પોઝીટ રી. ૧.

Cable & Tel. 844, "ADVANCING."

Phones: 24003, Res. 23458.

CHOONILALL BROS. (PTY.) LTD.,

THE LEADING "SARRI HOUSE" IN SOUTH AFRICA.
141, GREY STREET, DURBAN.

INTERNAL VIEW OF OUR SHOP

ARRIVING BY EVERY MAIL FROM INDIA AND JAPAN

BENARES SARRIES WITH BORDERS AND PLAIN CENTRES, BUTIDAR BENARES SARRIES IN SEVERAL SHADES. Prices from 60/-, 85/-, 105/- & up to £20, THE LATEST FROM BENARES CITY. EMBROIDERED SARRIES 25/-, 35/- & up. PRINTED VARIOUS LINES OF SARRIES from 12/6, 17/- & up. EMBROIDERED CREPE-DE-CHINE from 3/6 yd. 42 in. & 45 in. width.

Branches: 68, WICK STREET AND 80, WICK STREET, GARAGE 7, MOON STREET AND 85, WICK STREET, VERULAM.
Phone 39, Verulam.

ફેરે સ્ટીમરમાં બપોલ તથા જિંડથી આવે છે

બનારસની શીતારવાળી અને સાદી, તેમજ કાતવાતની જુદીદાર સાડીઓ શી. ૬૦, શી. ૮૫, શી. ૧૦૫ થી કાપને મા. ૨૦ જુદીની બનારસથી હાથજાળ આવેલી છે.

કામ ગામની સાડીઓ શી. ૨૫ અને શી. ૩૫ થી ઉપર. બનારસની કાતવાળી સાડીઓ શી. ૧૨-૧ અને શી. ૧૭-૧ થી ઉપર. કાચનું કાપ-કી-ધાત શી. ૭-૧ નું ચાર ૫૨ ઉંચ અને ૪૫ ઉંચ પડે. સાડીનું ડોરેસ્ટ પ્રિન્ટનું કાપક, ૪૪ ઉંચ પડે વારની, શી. ૧-૧, શી. ૧-૮, શી. ૨-૦ અને તેથી ઉપર. હાથજાળ આવેલી કોરોલેટ સાડીઓ શી. ૨૫, શી. ૩૦, શી. ૪૫ અને તેથી ઉપર.

ચુનીલાલ બ્રધર્સ (પ્રોપ્રાયટરી) લીમીટેડ

ફક્ત આફ્રિકાનું બાણીનું સાડીઓનું ગ્રહ

૧૪૧, એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ખાસિ:

૫૩ અને ૬૦ વીકસ સ્ટી
વેફલમ.

બનાર સાડીઓ મરેના એન-૨
મેકાનીકલમ્ બાણી
પી. રતનજી,
૧૦, એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ગણજ

૭ મેસ સ્ટ્રીટ અને ૫૩ વીકસ સ્ટી
વેફલમ.

ROOPANAND Bros.,

PHONE
20707

85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

LATEST ARRIVAL OF BOOKS

Complete Works Of Vivekananda 7 Volumes	£ 10 0
Life Of Vivekananda 2 Volumes	1 0 0
Life Of Rama Krishna 2 Volumes	1 0 0
Great Men Of India	16 6
Gita—Complete With Sanskrit Text And Meanings In English	10 6
Daily Thought And Prayers	8 6
The Last Message Of Shri Krishna 382 Pages	7 6
How To Be A Yogi—(by Swami Abhenanda)	8 6
Teachings Of Shri Rama Krishna	4 6
Reincarnation And Immortality—(by Swami Paramananda)	4 6
India And Her Problems	3 0
Hinduism—(by Vivekananda)	3 0
Essentials Of Hinduism	1 6
Short Life Of Vivekananda	1 6
Short Life Of Rama Krishna	1 6
Does The Soul exist After Death?	1 0

By every mail we get the following books

Film India	1 0	Illustrated weekly	1 0
Cine Herald	1 0	General Illustrated	1 0
My Magazine	5	Movies/Flash	1 0
Modern Review	1 0	Motion Picture	1 0
and many more.		Postage extra	

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

ઈન્ડિયન એસરી કીફાયત ભાવે કયાંથી ખરીદશો?

હમારો ઇન્ડિયન એસરી (વહાગ ખાંધો છે, જેમાં રહેક પ્રકારની દિલી એસરી નેમજ ગાંધી વસાણાની તાના મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રાજ વાપરવાની દિલીઆતા વર ઉપયોગી વસ્તુઓ હમારે ત્યાંથી તદ્દન કીફાયત ભાવે મળી શકશે.

મોટીર માફલી ખાતે કરવા પવનની છે.

કમીના ગોઠરો હમારી પાતાની ઉપરેખ લેશન સારી પર્ફેક્ટ કરી માફલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સભ્ય અને સુગ્રામી ડાસ્ક (પ્રેસી)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG.

હમારે રહેક પ્રકારના (વહાગ પાત્ર ઉતારીએ
છીએ: જીંદગી, આગ, બમલરી, એક્સીડેન્ડ,
મોટર, રહેક ગેરેટ્ટી (વગેરે.

Phone 24350.

Tel. add. "Nauries."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195. DURBAN.

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-KURER) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 1/4, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM

ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1494

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મહાશય સાગરજી કાપીરખાવા

રહેક ભાતની ખીચાડી, ભોજનનાં લીની તેમજ મેંધા રેષા,
પ્રસાદાથી અને બનાવીએ છીએ.

અમારું વખણાએલું પુરતી પુરું, સેવ, મમલ, ગ્રીડીઆ,
બજાઆ, પાવરા વિગેરે રહેક તાલ' બનાવીએ છીએ.

સીમાળામાં ખાવા લાયક સમળા પાડે તમારે રાખીએ છીએ
તેમજ મોટર પ્રમાણે રહેકીયત બનાવી આપીએ છીએ.

પાર્ટી વિગેરે મહે મોટા પ્રમાણમાં મોટી ફેર્ટ પજ ભાતની
મોટી મોટી પ્રમાણે રહેક વખણમાં બનાવી આપીએ.

બહારગામથી અંગાણનાંને માલ પુરતી જ'ભાળથી ઠાણજુલ'ક
મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, (Corner Diagonal St., JOHANNESBURG)

Phone 2-3381

Tel. add. "Latasco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian
and Australian Apples

Cape Fruit on hand in season

We have in stock Leaches which have just come in Market.

ડી. કે. પટેલ

રહેક અને વેજીટેબલ મહાવનાર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના રહેકીયલીસ

જલ્દમાં ફેથ રહેક પજ રાખીએ છીએ

ડીલીસ હાલમાં શરૂ થયા છે અને તેને રહેક
પજ રાખીએ છીએ.

કમીના ગોઠરો ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે

મામી સ સારા અને સરતા C. O. D. વી મળશે.

P. O. Box 755, 106 Prince Edward St. Durban.

INDIAN OPINION

Edited by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

No. 2 Vol. 1

Friday, 9th January 1942.

Registered at G.P.O. as a Newspaper.
Price 1/6

NOTES AND NEWS

Sheerest Hypocrisy

IN the course of his New Year sermon at St. Mary's Cathedral, the Very Rev. W. A. Palmer, Dean of Johannesburg, referred to four things that prevailed in the world at present which were utterly opposed to the spirit of Christ: A belief in might as opposed to right; a belief in lies as opposed to truth; a belief in the nation as God, as opposed to the God of all nations; a belief that the weak have no rights. "In the light of this," the Dean said, "I see a great challenge to our national life and our lives within the nation."

"It is the sheerest hypocrisy to pretend to be shocked at Hitlerism and the Nazi spirit with its hideous tyranny of the strong over the weak, if we are reproducing that spirit in our attitude to those weaker than our selves in our own race, or in our dealings with the Coloured and Native races in our midst," said the Dean.

"Things may have improved," said the Dean, "but South Africa is not yet free from a colour prejudice as foul as Hitlerism; and it recoils on ourselves for, as Lord Acton said: 'Power corrupts, absolute power corrupts absolutely.'"

"Be honest! It is the sheerest humbug to be shocked at the Nazi definition of a national state when there is hardly one of us who has yet learnt to think internationally, because we will not face the international consequences of the Christian belief in the one God and Father."

Charge Against Passive Resister

Withdrawn

Mr. A. E. Salley, who had recently joined the Passive Resistance struggle which has been going on for the last seven months against the Asiatics (Transvaal Land and Trading) Act, 1939, was served with a summons to appear before the Magistrate's Court, Johannesburg, on January 6. The charge against him was, at the last moment, withdrawn. This is the third instance during the course of the struggle where a Passive Resister was charged and the charge subsequently withdrawn. This means a moral victory for the Passive Resisters who are intent upon carrying their struggle for a just cause with added vigour. The Government's duty is clear. It should

either not countenance what amounts to lawlessness under the existing system of Government, and its guilty conscience does not allow it to take such a step, the other best course would be to withdraw the offensive measure. There is every justification now to do so since the Brooking Commission's report has proved the falsity of the alarm which led to the enactment of the legislation in question. We sincerely hope the Government will not fail to show that gesture during the coming session of Parliament.

Essentials Of Democracy

Mr. E. W. Ritch writes as follows in the *Rand Daily Mail*:—"This is the season in which New Year resolutions are formed, and foremost among those to be made this year will no doubt be the resolve, becoming increasingly numerous, to eradicate once and for all the mischievous elements that have produced the appalling consequences with which the world is confronted. It is being brought home to us that make-believe and self-deception are no better than folly; and that men have to learn to order their lives and relationships in accordance with the law that makes for righteousness. We are being made to realise that the true essentials of a true democracy are recognition of the dignity of the human being; the responsibility of the state for the physical, intellectual, and moral well-being of its individual members; and the reciprocal duties of each individual to the whole of which he (or she) is an integral part. Special emphasis is placed upon the importance of the individual. A wise plan and secure funding of the democratic ideal, it seems to me, must be based upon a clear perception of the root causes responsible for the present upheaval. We are constrained to admit, more or less sincerely, that greed, ambition and other forms of selfishness have played a vital part in leading us where we are. But do we fully appreciate all the implications this admission involves? The importance of the individual arises from the fact that he is a being endowed with the powers called will, thought and feeling or emotion. These powers are substantial realities; they are dynamic. According to the way they are employed bene-

ficently or maleficently, so are the results they inevitably produce. The truth of it has, perhaps, never been more tersely or graphically put than in the formula, "As ye sow, so shall ye reap." Our planning will be wise and our building be lasting if pursued in the light of this truth. If, however, we are sincere in our resolve that the ringing out of the old and the ringing in of the new shall mean abandoning race and for all the bad old order of selfish exploitation and substitution for it of the ideal of service, the protagonists of the new (and true) democracy will need to plan hard, will hard and righteously."

Colour Discrimination In

Colonial Empire

"It is the present policy of His Majesty's Government to do all in their power to secure equal treatment irrespective of colour, for all British subjects of the Colonial Empire," said the Under-Secretary for Colonies, Mr. George Hall, in a written reply to a Commons question by Mr. Riley (Labour) recently. Mr. Riley asked: Is Mr. Hall aware that when West Indian journalists arrived at Bermuda on their way to Britain they were refused accommodation in a hotel in which white journalists were accommodated? Mr. Hall's reply also said: "The Secretary of State learned with the greatest regret of this instance of colour discrimination and is communicating with the Government of Bermuda on the matter."

Chinese In The Union

Mr. C. P. Law, retired chairman of the Chinese Association and President of the Young Chinese Cultural League of South Africa, writes as follows in *The Star* (Johannesburg): "Sir,—China, weak though she was, fought successfully against one of the Axis partners for more than four years, and she is still resisting with increasing vigour and has tied down the cream of the Japanese Army on Chinese soil. China is now officially at war with Japan, and also with Germany and Italy. She is determined to fight this war side by side with the United States of America, Britain and her Dominions to a successful conclusion. The Union of South Africa, in line with the British Commonwealth of Nations is at war with Germany and Italy, and has now declared

war on Japan. I am fully confident that the majority of my fellow countrymen are anxious to serve, and to do whatever they can to help the war activities of this country, as well as on our home front, but, unfortunately, we Chinese residents of this country are greatly handicapped by the existing legislation which range the Chinese nationals within the scope of colour prejudice, notwithstanding that the Japanese were exempted from this legislation some years ago. I think it is now high time that the South African

administrative leaders granted the local Chinese residents the privilege of being exempted from the various restrictions, especially the Liquor Act, the Gold Law and the Asiatics Land and Trading Act passed recently, as well as many other local Government ordinances that have placed the Chinese national in a very unfortunate position. I would suggest that at least the local Chinese residents should be placed on the footing enjoyed by the enemy alien subjects if the status of other Allied nationals cannot be hoped for."

Indian Opinion

FRIDAY, 9TH JANUARY 1942

When Will It Dawn?

WHEN since Japan has entered the war, the atmosphere throughout the world has become tense. There is an increasing demand for more money and material for Britain as well as in her Allies including the Union of South Africa and Britain expects greater war effort from India than she has hitherto been able to obtain. It was suggested in the local Press that the great manpower of our million Natives, who has been kept lying dormant, should now be immediately put to use and that the conservative idea of not supplying the Natives with arms should be abandoned and that they should be made full use of on the battle field.

We noted that one of the first acts of the new High Commissioner of India, Sir Shabtai Ahmed Khan, who, last Sunday, made his position clear at the welcome reception given in his honour by the Pretoria Branch of the Transvaal Indian Congress, by stating that "he could not associate himself with political matters, but that Indians in South Africa had his sympathy and understanding of their problems, which he was willing to deal with on an advisory capacity" was to collect together the coloured people of our community and to get them to donate substantial amounts to the war fund.

It is significant that whilst this is going on and whilst Britain and her Allies are engaged in a life and death struggle and have reached a phase which is causing them the greatest anxiety unparalleled in their history, the Indian National Congress, which is recognised by the British Government as the most powerful political organisation, should be still asking for India to be set free from the bondage she has been kept in contrary to the great principles for which the present war is being fought that ardent admirers and pillars of the British Empire like Sir P. Bahadur Sapru, Sir S. Radhakrishnan, the Rt. Hon. V. S. Srinivasa Sastri, Mr. M. Jayakar and others should be sending a pressing appeal to the British Prime Minister, Mr. Winston Churchill, whilst the latter is in Washington anxiously deliberating on how to overcome the formidable enemy that is threatening the doom of the British Empire, urging him to take "some bold stroke of far-sighted statesmanship without delay to enlist India's whole-hearted active co-operation in intensifying the war effort; that the Chinese in the Union, who represent one of the Allies of Britain, should be demanding the removal of the colour bar laws which are impeding their progress in this country and which humiliate them

as a race, and asking for the same status as was accorded the Japanese years ago, who are now enemy subjects; that the nine million Natives in South Africa should be grooming under the pressure of inhuman pass laws and other repressive and oppressive measures; and that Indians in South Africa should be suffering the same fate as the Chinese and making the same complaints that, as members of the British Empire, they are denied the elementary rights of citizenship; and that a few Indians under the aegis of the Nationalist Group in the Transvaal, who consider their self-respect and national honour to be greater than all the material gains, should be engaged in a Passive Resistance struggle against an unjust measure which stigmatises Indians as inferior even to the half-civilised or un-civilised natives—we mean the Asiatics (Transvaal Land and Trading) Act, 1939—yet ignored with contempt by the European Press which always claims to stand for right and justice for all people, and against whom the Government is not courageous enough to take legal action lest it should be looked with disfavour by the outside world. Passive Resisters were summoned on three occasions for contravening the law and the charge against them was subsequently withdrawn.

Well, this is the bitter tale of woe of those people whose loyalty has been repeatedly eulogised in the most eloquent terms by their rulers and yet the tragedy is that the very same people are treated worse than the enemies of the British Empire.

Has not the time yet arrived to seriously consider the way to bring about a change in this deplorable state of affairs, if not for anything else for sake of the British Empire which claims to stand for high ideals of human freedom, truth, justice and righteousness, and whose very existence is being threatened by the evil forces of Nazism and Fascism which are condemned by all sane people throughout the world?

THE PROBLEM OF INDIA

AFTER two years of war the demand for clarification of war aims is as insistent as ever. What is known as the Atlantic Charter, with Mr. Churchill's foot-note to it about the exclusion of India from its ambit, almost pretend to be the last word on the subject. It is not the Congress and the Indian nationalists alone who are pleading for a frank and definite statement of what Britain intends to do after winning the war: the more thoughtful among Labour and Liberal groups in England and a host of independent intellectuals have expressed themselves unequivocally on the urgent need for a definite enunciation of war aims. Nay more. The time is come, we are told, when "we must actually take the first definite and unequivocal steps towards the new world order under the leadership of men who are known passionately and sincerely to desire it. And we must do this before, not after, we can hope to end the fighting." That is their contention.

In a Penguin special—"Where do we go from here?"—Prof. Harold J. Laski contends that only a European Revolution can overthrow Hitler, and Great Britain must take the lead in that Revolution. He argues that the way to victory lies through the revolt of the masses against the conquerors in the occupied countries. But this result will only come if those masses are given hope; and the way to hope lies through the demonstration by Great Britain herself of the will to begin "even in the midst of war, the building of a just and equal society." The mass revolution of the kind envisaged by Prof. Laski may be a far-fetched idea and too dangerous to attempt in the very rigorous conditions of life imposed on the conquered countries by a strong and vigilant military power; but there is no doubt of the potent influence of a striking British demonstration of altruism in a world of selfishness and greed. And how better could this be done than by a cleansing operation in the Empire itself—in the most pivotal part of the Empire—India?

India stands before us to-day demanding the right to self-government as clearly as ever America or Ireland did, demanding freedom from our paramount power as unmistakably as Poland or Czechoslovakia demand freedom from the paramount power of Germany over them. There is not one popular leader in India, with a serious following behind him, to whom we can appeal for support of the continuance of our paramountcy. Year by year, to maintain it, even in the revised form of 1936, we have to resort to special powers, the exercise of undemocratic authority, the wide use of the power to imprison and to flog. The few Indians of position we

By
"A NATIONALIST"
In "The Indian Review"

can produce to applaud our rule are men whom we have elevated for that purpose, who without that elevation, as both we and India know, would be ignored and not far up.

"The argument of our rule in India," continues Prof. Laski, "maintained in defiance of Indian demands, has long attained our reputation for plain dealing all over the world. Until the advent of Hitler and Mussolini, it was the classic example of imperialist exploitation." After referring to the Act of 1919 which ingeniously "multiplied every protective device discoverable of traction," Prof. Laski proceeds:

We announce that we shall put no obstacle in the way of Indian freedom; we only ask that all Indians of every sort shall first agree upon its pattern. And since that agreement is not forthcoming, we continue to govern India for our own purposes. Meanwhile, in the name of the Indian people, we ourselves take this and that decision on its behalf; and then proudly thank India for its generosity to us; or accept the gift of that from one or other of the Indian princes—their method of insuring their further protection from us—which we know is a gift mostly wrung from the misery of their unhappy subjects, and then exhibit these gifts as the proof of Indian "loyalty." I do not know how far we deceive ourselves by this technique, unless we possess a large capacity for self-deception.

This, however, cannot deceive the Indian people. It is, therefore, clear, he says, that "the solution of the Indian problem depends upon the reality of our determination to agree to its self-government." If Britain is really in earnest, there is no reason why it cannot begin to operate "within a year of the conclusion of peace."

But as long as every vested interest in India is, like the Moslem interest, encouraged, openly or secretly, to believe that it will get better terms from dependence upon us than from a real attempt at accommodation with other Indian interests, of course agreement between them is not forthcoming. We patronise these dissidents from unity in the same way, though much more subtly, as the Conservative Party has so long patronised the separatism of Ulster; and with the same evil consequences.

For the gains that would be available to Upland from a free India, bound to us like the Dominions by no ties

other than her own choice, would be immense.

It is not only, as we have been made aware, that such an India, even in the stage of its approach to freedom, would give us a wealth of aid in the war-effort that we cannot dare, under present conditions, to exact from her. It is not only that such an India would free us from necessities of coercion which, when they issue in events like Amritsar, bedevil our domestic politics. It is not only, further, that a free India can begin that fuller exploitation of her own resources which her present servitude to our vested interests at so many points restricts and constrains. It is also that, freeing India now, we remove from the post-war years a problem that will, because it will grow in intensity, hamper by the attention for which it will call our capacity to deal with our own immense issues of reconstruction. It is, above all, because the recognition by us of India's right to freedom is the supreme announcement we can make to the world that we have done, once and for all, with the older imperialism.

Nor can this be delayed. For the trouble about this war is, as Sir Richard Acland shows in his vigorous plea for action—in "Under Kampf"—that it is the second war to make the world safe for Democracy and fit for heroes to live in. None of the promises made during the last war has been kept. The disillusionment is too keen for people to put much faith in promises. But an ounce of practice is better than a ton of promises.

If our people can adopt the new morality and authenticate their change of heart in the eyes of the world by a change of government, they can save themselves from their present dangers. We will only be necessary yet further to guarantee our good faith to the world by a few quite simple, but unequivocal, preliminary steps in the right direction.

What then should the new Government do?

It should appoint, as Secretary of State and as Viceroy for India two men who are known to be determined that British economic and political control in India shall end at the earliest possible moment. Community problems in India no doubt present difficulties which are very useful to those who do not desire to abandon our control. But in the hands of men determined that they should be solved and backed by a government equally determined, they would be overcome. The fact must be faced that the new Viceroy would have to encounter the fierce opposition of all those Indians who enjoy the highest rewards of the present order, just as we should at

home. This opposition would have to be overcome.

For, Sir Arnold contends that we cannot persuade the people of Germany that we are fighting to free Europe unless we set out at once to free India.

They will believe that we are fighting to preserve our Colonial possessions and theirs unless we set out at once to transfer these possessions to the only people who have any right to them. They will believe we are fighting to hold them in military subjection unless we set out at once to create a system in which no one can hold anyone in military subjection.

Though Mr. Churchill has seen the wisdom of adding other aims to the one aim of winning the war, he seems yet too hardened a Tory to be able to rise

above the prejudices of his class. Doubtless he has proved himself a great War Minister, but his recent declaration in Parliament that the Atlantic Charter does not cover the case of India and Burma, though by no means surprising to us, is certainly not helpful in the way of either solving the Indian problem or accelerating war effort. It is quite understandable that Mr. Churchill and Mr. Roosevelt were more concerned with the fortunes of the occupied countries now under Nazi domination, but that is no reason why the British Prime Minister, fully alive to the futility of old promises and pledges that have remained unredempted, should still harp Amery-like on the same formula. It does not require a Churchill to repeat the old slogan:

We have pledged by the declaration of August 1940, to help India to attain free and equal partnership in the British Commonwealth of races subject, of course, to the fulfilment of the obligations arising from our long connection with India and our responsibilities to its many creeds, races and interests.

Something more than this unimaginative slogan is expected of a bold and dynamic leader like Mr. Churchill, if he is not altogether an over-rated statesman whom the fortunes of war have raised to giddy eminence. These so-called responsibilities would, of course, continue to the end of time. And they naturally serve as an excuse for withholding the legitimate rights of a whole people.

THE HIGH COMMISSIONER IN PRETORIA

SIR SHAFA'AT AHMED KHAN thanked the Pretoria Indians for the welcome they had extended to him and advised them to give loyalty to South Africa as well as to their own country.

The Pretoria branch of the Transvaal Indian Congress arranged a meeting at the Empire Theatre, and later held a reception at the Orient Hall in honour of the new High Commissioner for India, Sir Shafa'at Ahmed Khan. The Mayor and Mayoress of Pretoria, Mr. and Mrs. Donald Junior, were present.

"Indians have given their pledge to the Empire by sacrificing their blood on the battlefields of Asia and Africa," said Sir Shafa'at. He felt sure that they had paved the way to a better understanding between South Africans and Indians in the Union.

The High Commissioner stressed the fact that he could in no way associate himself with political matters. He assured the Indian community of his sympathy and understanding of their problems, and of his willingness to deal with these in his own office in an advisory capacity.

He had been much impressed with the progress the Indians had made in South Africa during the 60 years they had been here, when one considered that they were pioneers and their channels of activity had been so limited. He thought it was remarkable that they had maintained the integrity of their faith and their race.

He described South Africa as a young and virile country with a great future, which had been greatly developed during the last few years, and said that he

wondered whether the contribution of the Indian community towards that development had been duly appreciated.

The Indians in South Africa had stabilised their position in spite of the many trials that had beset them, and he was confident that in the future many disabilities would be removed. He urged them not to get depressed, but to go forward in faith and confidence.

Mr. Shaikh Ahmed presided and spoke of Sir Shafa'at Ahmed Khan's distinguished scholastic and political career. He said that 85 per cent of the Indians in South Africa had been born in this country, and he regretted the fact that the colour bar reacted so unfairly on their freedom. He begged the High Commissioner to use his influence to improve the position.

Messrs. F. J. C. Truter Boaboff, P. S. Joshi, H. N. Keshavji, Adam Osman Ally and G. Krishnan also spoke.

HUMILIATING POSITION OF NON-EUROPEANS

THE following statement is issued by the Non-European United Front (P. M. Burg) in connection with the assault on Mr. A. G. Govender by the Market Master:

"On Monday, December 29 last, at the P. M. Burg Municipal Market, Mr. A. G. Govender, an assistant to Messrs. Krutty and Co., Market Agents, was slapped by the Market Master. The Market Master was prompted to use violence because Mr. Govender happened to be a non-European. We are convinced that had it been a European the Market Master would not have taken such high handed action. This incident is but one of the many that demonstrate the inhuman treatment meted out to non-Europeans in this country. We have had similar incidents all over South Africa. The Drill Hall incident at Capetown, where non-European women and children who had come to bid farewell to their relatives going up North to fight in do-

lence of democracy, were assaulted by the police, is one of them. A similar incident occurred in Gold Street, Johannesburg, when a pregnant African woman was brutally assaulted by the South African Police. During the visit of the Air Commando through the various centres in the Union, non-Europeans received similar brutal treatment at the hands of the military police.

"This attitude is in conformity with the conditions prevailing in industry in this country where non-Europeans are relegated to the most menial and lowest paid jobs. The Government, by sponsoring and perpetuating the White Labour policy is playing a leading part in propagating the idea of 'white superiority.' In the political life of this country, we see again that non-Europeans have no effective form of representation. Wherever we turn, the colour bar stares us in the face, hampering our aspirations,

crippling our progress and advancement as a community. And when incidents such as these continually occur, our humiliating position is brought home to us, particularly so when this South Africa of ours is professing fighting for the preservation of democracy and the rights of man. It is difficult for us to believe that any Government could be so blatantly hypocritical. For too long now have we passively submitted to this Nazi creed of 'race superiority'; for too long have we submitted to degradation and insult.

"The time has now come when we must take a firm stand for our long-overdue rights. The colour bar must be broken down; segregation must go wherever and whenever it manifests itself. We call upon the non-European people of Johannesburg to stand solidly together in whatever action may become necessary in the struggle to break down the colour bar. Firm and united action must bring success."

Doings In India

Acharya Kripalani Explains Congress Policy

It is not the intention of the Congress to embarrass the British Government in their war policy. The neutrality policy adopted by the country is in accordance with the resolution passed by the A.I.C.C.," said Acharya Kripalani, General Secretary of the Indian National Congress, in the course of a speech at a mammoth public meeting held recently under the auspices of the "F" Ward District Congress Committee at Matunga (Bombay). Explaining in detail the tragic blunder of Britain, the speaker stated that Britain had chosen to spurn the proffered hand of friendship extended by the Congress. The only provocation for this was that the Congress asked for India that democracy to save which the country was asked to make sacrifices. Obviously India could not rush to the rescue of democracy somewhere else when she herself was denied the precious thing. That Britain was fighting for democracy was proclaimed by her spokesmen in the initial stages of the war, but when India raised the specific issue there was in evidence a laborious effort to wriggle out of the position. It was agreed and recognised on all hands that with India's moral and material support voluntarily given Britain would get substantial aid in her fight against the forces of aggression. Commenting on Gandhiji's policy of individual Satyagraha, Mr. Kripalani said that Gandhiji never wanted to embarrass the British Government by mass civil disobedience. Hundreds of Satyagrahis were arrested. But now there were more releases than arrests. In every province Satyagrahis were carrying on propaganda but were not arrested on the pretext of their being unimportant persons. Lastly the speaker emphasised that however good the rule of the British might be, India needed no foreign Government and would strive for the Government of the people, for the people and by the people.

India Must Learn From Britain's Example

Admiration for the English people from Mr. Winston Churchill down to the youngest child of Britain who did not hesitate to stake their lives to let England be free, was expressed by Mrs. Sarojini Naidu when she addressed a meeting of Congressmen of the Province on the ideals and evolution of the Congress at the office of the Bengal Provincial Congress Committee in Calcutta. Exemplifying the instance of Britain, Mrs. Naidu said that they were practising the noble virtues and no preaching, while they (the Indians) were only

preaching and never practising. Referring to the advent of Mahatma Gandhi into the arena of Indian politics, Mrs. Naidu said that Mahatma Gandhi had given a new orientation to the Congress. He wanted to give to the people new courage and self-respect so that they might not stretch out their hands for help to anybody but themselves. This the speaker described as the real birthday of the nation. The country now felt that they were coming to grips with reality. People felt that Mahatma Gandhi's non-violent movement was going to restore self-respect and bring self-reliance among them. It was a constructive movement and the prestige of the Congress was aided. Continuing, Mrs. Naidu observed that by the weapon of non-violent resistance they could achieve more than what armed forces could perform. Referring to the communal problem she said that in the solution of Hindu-Muslim unity they could find work for building up the nation. The Congress could not take sides in a communal quarrel but should be the real arbiters in the matter. They must, however, study the problem without bias. The destinies of the communities had been interwoven for centuries, and how many of them had cared to establish social contacts among communities, thereby eliminating the possibilities of discord and disunity, she asked. Concluding, she urged Congressmen to devote themselves to the programme of the Congress and stand by the leader whom they had chosen and whom they had "conferred to their leader."

Kamaladevi On Strength Of Congress

The Indian National Congress and its leaders like Mahatma Gandhi and Pandit Nehru were held in high esteem and regard in the United States of America and the American public, particularly the politically minded section were much more interested in the Indian question now than at any time before, said Srimati Kamaladevi speaking recently at the Y.M.I.A. Parliament (Madras). She regretted that people in India did not generally appreciate their real strength and there was, therefore, so much depression in the country. She wanted them to get rid of the defeatist mentality and pay no heed to the propaganda of disorganisation or disunity that was dinned into their ears by interested parties. From what she had seen in her recent tour of the world, she declared, there was no organisation anywhere in the world comparable to the Indian National Congress in point of magnitude, strength and solidarity. She urged the need for closer contact with

the outside world so that the people abroad might have an opportunity to know the real situation in the country. Concluding, she expressed the hope that India and China would emerge supreme from the present turmoil and they would have a message for the whole world—a message of peace based on their rich culture, heritage and civilisation.

India's Cultural Heritage

"Cultural Heritage of India" was the subject of an interesting speech which Mr. S. Satyamurti delivered at a largely attended public meeting on the South Indian school grounds at Matunga. The meeting was held under the auspices of the South Indian Association and Mr. K. S. Ramachandra Iyer presided. Mr. Satyamurti covered a wide field and traced the cultural grandeur of India from the periods of Epics and Puranas. He illustrated his case with profound Sanskrit quotations. The pivot point of Indian culture was truth, for to them there was no "Dharma" higher than truth. But truth as symbolised in Harischandra did not appeal to him. He characterised it as something fantastic and could not be sustained by reason. It was like imposing on one an impossible contract. Truth to be truth should serve humanity and not do harm to it. He illustrated the point from incidents in the Ramayana and Mahabharat. Continuing, Mr. Satyamurti referred to the great movement of renaissance that Mahatma Gandhi had launched. Gandhiji had brought into the affairs of the world truth and non-violence as the guiding principles. If honestly imbibed, his method would bring peace into the world and goodwill among men. But success for this method depended on the freedom of India and it was the duty of Indians to strive to achieve that goal. The speaker confessed that he was conservative in regard to certain modern theories, and gloried the ideals of the ancients as the best preservative of the culture of India. To explain his point he referred to modern diplomacy and Western civilisation which had led to the present war. "That civilisation is now crumbling and there is no future for it," he declared. India's culture was essentially rural, and the nation was making earnest efforts to revive the rural culture which alone could save them from calamities that had overtaken the world. Mr. Satyamurti was confident that the day was not far off when India would come into her own. "The problem for us is to recapture our cultural heritage," he concluded.

Things In General

Colour Bar Against The Whites In Japan

GENERAL Douglas MacArthur, G.O.C. the United States Army forces in the Far East, has received reports from Manila indicating discrimination against Americans by the occupying Japanese forces, in marked contrast to the treatment previously accorded Japanese civilians by American troops," says a War Department communication issued at Washington. "While the treatment of American civilians is especially harsh, the Japanese are discriminating against all white residents of Manila. The occupying troops have issued instructions that all white civilians in Manila, irrespective of nationality, must remain indoors under penalty of being shot if they appear in the streets. These instructions imply the contemplated internment of the white population of the city without regard for citizenship. Apparently subjects of Germany and Italy, allies of Japan, as well as the citizens of neutral countries, such as Spaniards—of whom there are many in Manila—are included in the general discrimination against the white race. Propaganda pamphlets have been dropped by Japanese aircraft in an effort to persuade the native soldiers to desert resistance. Included in these pamphlets are abusive attacks on the white race."

India's Loyalty

According to figures given by General Wavell in a broadcast on the second anniversary of the declaration of war on September 3, there were one million Indians serving in the Army. The Duke of Devonshire, Under-Secretary for India, in a speech at the Devonshire Club, had inadvertently stated that two million were serving. He also stated that India was providing about 25 per cent. of the whole of the mercantile marine personnel. He added: "Although Britain has difficulties in India, the vast majority of Indians are intensely loyal to the King-Emperor."

New Proposal For Indian Unity

A direct appeal to Mr. Churchill in Washington for "some bold stroke of far-sighted statesmanship without delay" to oust India's whole-hearted active co-operation in intensifying the war effort, was issued on Sunday by a group of distinguished Indian leaders, including Sir Tej Bahadur Sapru, Sir S. Rajkumarswami, Mr. K. Srinivasa Sastry and Mr. M. Javahar. The signatories of the appeal, all of whom have taken a prominent part in Indian political affairs without being actively associated either with Congress or the Muslim League, propose that the question of a permanent constitution be shelved until after the war and that four measures shall be inaugurated immediately. The four measures are:—Con-

version and expansion of the Central Executive Council into a truly national government, restoration of popular governments in the provinces, recognition of India's right to direct representation on the Imperial War Cabinet and all Allied war councils and at the peace conference, consultation with the national government on the same footing as the Dominion Governments.

Gandhiji Against India's Participation In The War

Emphasising his own opposition to the Congress committee's new move and his own strict adherence to non-violence, Mahatma Gandhi said: "It is my belief that only non-violence can save India and the world from self-extinction. The committee has shown that the door of Congress participation in the war is not altogether closed. Unhappily the door remains principally in the hands of the British Government. The committee has very properly declined to state the terms on which the door can be opened. I could not possibly identify myself with the door to the participation in the war being kept open in any shape or form. It would be a recognition of all that Congress has stood for during the past 20 years. I would not sell that heritage even for India's independence, because I would not be real independence." The Congress committee, it is stated, has issued instructions about the conduct of Congress supporters in emergency arising out of the threat of war. The instructions direct Congressmen to avoid conflict with the authorities and to obey all instructions issued by the authorities for the preservation of lives and property and the maintenance of public order, unless such instructions are contrary to Congress directions. A resolution was carried expressing sympathy with the Soviet and China and declaring: "It would be a tragedy if the war involved the destruction of the Soviet, and eventual self-destruction."

Civil Disobedience In India

A Reuters message from Ranchi dated January 7 states:—Mahatma Gandhi announced to-day that so far as he could see the civil disobedience campaign in the sense in which it was launched was entirely to be revived on behalf of Congress while the war lasts. "In a purely symbolic manner," he went on, "it may have to be kept up, not in the name of the Congress but on behalf of the masses of all war on the pure ground of non-violence no matter how low they are."

Welcome Reception

On Sunday December 24 1941, the Vishwaroop Temple and Dharmashala, Tongoat, accorded a welcome reception to Mr. and Mrs. S. N. C. Varadacharyulu who have recently arrived from India.

Mr. Varadacharyulu U.R.P. (Banswari and Telugu), R.A.V. (Hindi), has come to assume duties at the Vishwaroop Temple and Dharmashala as a Hindi teacher. Mr. R. Kanda, the president, welcomed them on behalf of the Temple and briefly sketched the scholarly attainments of Mr. Varadacharyulu and hoped that the community would do well to benefit by the teachings of both Mr. and Mrs. Varadacharyulu during their stay in Tongoat. Messrs. A. M. Arora and M. Yash welcomed them on their behalf as well as in the name of the Muslim community of Tongoat. Mr. Varadacharyulu suitably replied. He felt greatly honoured at being given the opportunity to impart Hindi as this enabled him to implement his undertaking given at the Convention, to the effect that he would propagate Hindi to as many as possible. Mrs. Varadacharyulu who spoke in Telugu, said she was impressed by the representative gathering comprising all sections of the community. She assured those present of every assistance she might be capable of rendering. Other speakers were Messrs. G. Huchins, R. Karamchand Sharma, A. P. Naidu, R. Veeraswamy, A. H. Rajan, K. Chennamban, K. V. Naidu, S. J. John, R.A., Harshadhar Dutak, K. U. Naid, Kantilal and M. Harbana.

Nasrati Muslim School

A public meeting was held at the Nasrati Muslim school (Veedolorp) Johannamburg, and the following members were elected to constitute the school board:—Trustees: Messrs. H. Jammal, H. M. Rader, G. S. Haslam and G. Z. Salloo; chairman: Mr. G. S. Haslam, vice-chairman: Mr. A. Haslam, hon. treasurer: Messrs. S. Miller and G. Salloo; hon. secretaries: A. Vajsa and A. H. Ally; committee: Messrs. Luban Muhammad, H. T. Matthews, A. David, F. Effendi, G. S. David, A. Gabriel, M. Murad, M. Delle, A. H. Abraham, A. Abu, G. Salloo. All correspondence should be addressed to the secretary Mr. A. Vajsa, 180-182 Street, Veedolorp, Johannamburg.

Chief Justice To Open Parliament

The Chief Justice of the Union, Mr. Justice G. Wel, will open Parliament this year in place of the Governor-General, Sir Patrick Duggan.

Engagement

The engagement is announced between Bahadur, fourth son of Mr. and Mrs. Morhyo Runkelawen and brother of Mr. Ajodha Pemah of Indore House, 10 Garfield Street, Vasant, and Miss Dorothy Runkel, daughter of Mr. Runkel Runkelawen, Japanese at Mount Kijoombo. The wedding will take place in May.

South African News In Brief

Hertzog's New Year Message

GENERAL HERTZOG, in a New Year message "to all sons and daughters of South Africa," said:—"As Afrikaners you and I abhor the participation of South Africa in the war from the depths of our souls; and we shall refuse, to the end, under all circumstances, to associate ourselves in any way in a struggle which in its origin, as well as its course and expansion, is and has been for Afrikanerdom, particularly Afrikaans-speaking Afrikanerdom, a horrible offence, which has left out of account Afrikanerdom's most sacred emotional life and regularly disdained and done violence to it. Notwithstanding this abhor and dislike, we must not forget that we are Afrikaners, and that the Government is the Government of South Africa—of our only fatherland. Thus we shall render unto Caesar the things which are Caesar's. He is, as he so desires, entitled to his pound of flesh; but then not to more. The Afrikaner will therefore persistently see to it that he is no Afrikaner; and he will, despite his deep disapproval of the war policy of the Government, be constantly prepared, as hitherto, to resign himself, in the interests of South Africa and Afrikanerdom, to the execution of the task the Government has taken upon itself—as long as the Government restrains from overruling his honour or his rights and liberties and from injuring his honour as a man or his dignity as a human-being." General Hertzog concluded: "That the New Year, by giving freedom to the people, may save South Africa from further participation in the war, is my most earnest wish."

Sastri College Expansion

The hope that a beginning will be made with the least possible delay of the erection of the new class rooms at the Sastri College in Durban was expressed by the Principal, Mr. W. Anderson, in his annual report to the parents. Mr. Anderson states that there is an urgent need for more class rooms to cope with the influx of students who seek admittance from all over Natal and in some cases from the Transvaal. The Sastri College is the only secondary institution for Indians in South Africa and over 50 students are turned away each year owing to lack of accommodation. The Indian Educational Union has expressed its gratitude to the Natal Provincial Education Department on its considering the question of free primary education to Indian students in Government and Government-Aided Indian schools, and also for its decision to raise the salaries of State-aided Indian teachers. It is understood that this will operate from the beginning of the new term this year.

Strike At Jam Factory

Thirty-nine Natives, members of the Food and Canaling Workers Union, appeared before Mr. Ryle Mason in the Durban Magistrate's Court on Wednesday, December 31, on a charge of neglecting to perform any work on December 18. Mr. A. Christopher, for the defence, asked for a remand. He had just been called into the case. "These men, he said, were employed at K. and E. Morton's Jam Factory Ltd. There had been an industrial dispute arising out of wages and other conditions which was submitted to a Conciliation Board. The dispute did not reach a settlement. The men went out on strike. This was not an ordinary breach of contract. Opposing a remand, the Public Prosecutor, Mr. W. E. White, said he understood from the employers that it was very inconvenient having these Natives on the premises and not working. A remand was granted until to-day (January 9) when the Natives were warned to reappear.

N.I.A. Protest

The following resolution was passed at a meeting of the N.I.A. (Maritzburg Branch):—"This mass meeting, held under the auspices of the Natal Indian Association (Pitsoeritzburg), hereby lodges its strong protest against the humiliating treatment meted out to Indians at all times at the Maritzburg Municipal Market. This meeting asserts that there is ample proof that the action of the Market Master in naming Mr. A. G. Govender on December 29 last, is one of the many anti-Indian manifestations which have taken place at the Maritzburg Municipal Market. This meeting demands, Indians also being ratepayers and major contributors to the Market revenues, that all barriers and restrictions, based on race or colour, be removed. This meeting further demands in most emphatic terms that a Municipal inquiry be held forthwith into the circumstances attending these incidents for the sake of racial harmony among all sections of the community and in the interests of democracy."

Melrose Hindu Temple

A correspondent from Johannesburg writes:—Arising out of a non-confidence resolution on the present officials and members of the committee of the Melrose Hindu Temple, a mass meeting was held on Sunday, December 28 last, in the Gandhi Hall, Fox Street, Johannesburg. Mr. R. S. C. Pillay both in his capacity as trustee and chairman, presided. The meeting very cautiously entered into a formal discussion and thereafter accepted the resolution to take immediate effect. Several speakers supported the resolution, and when one of the members of the committee enlightened the meeting

that members other than those only may be eligible for election for the future conduct of the affairs of the Temple, dissatisfaction by a handful soon brought the meeting to a close, the chairman resending very strongly the disgraceful behaviour of certain members and the boorishness of such an important meeting. It is reliably learnt that the trustee or trustees will now exercise powers and suspend all meetings until such time as the vacancy caused by the deceased member of the trustee has been filled.

Death Of Mr. Samjee Deyshi

We deeply regret to record the death after a short illness of Mr. Samjee Deyshi, which took place last Sunday night at Louis Trichardt (Transvaal), where he had been to attend a wedding ceremony a few weeks ago and was not able to return owing to serious illness. The late Mr. Samjee Deyshi who was seventy years of age, was one of the oldest residents and a prominent merchant of Durban. He was the elder brother of Mr. T. P. Deyshi. He was of a quiet and charitable disposition. By his thrift and industry he had developed a lucrative business and gave generously to all who went to his door for a public and charitable cause. He was held in high esteem by all those who knew him. He leaves behind his widow, his son Mr. Nathalal who is conducting his father's business and is well-known in business circles, two daughters and a large family to mourn their sad loss. We join in extending to the bereaved family our heartfelt sympathy.

Death Of Senator Mahon

The death occurred on Wednesday night, December 31, of Senator F. H. Mahon, President of the Union Senate. Senator Mahon was given a State funeral on Friday afternoon in Cape Town.

BENONI GUJARATI SCHOOL

WANTED a matriculate with teaching experience to teach Gujarati at the above school. Apply to the Secretary, P.O. Box 480, Benoni, with copies of testimonials. Pay according to qualifications.

WANTED Teacher qualified to teach Urdu and Arabic. Apply in writing enclosing testimonials and salary required to: M. I. LAVANGH, Secretary, Slanger Madrasa Anjuman Islam, P.O. Box 57, Manganer.

WANTED: QUALIFIED TEACHER

Applications are invited from qualified teachers of either sex able to teach in English up to Standard 2 according to Government syllabus. Apply in writing enclosing testimonials and salary required to: M. I. LAVANGH, Secretary, Slanger Madrasa Anjuman Islam, P.O. Box 57, Manganer.

— of —

In Grossetto, Crapo de
Shine and Satins. Fine
bordered. Printed and
with Indian Jari work in
all colours now unpacked.

From **35/-** to **£6**
PER SET.

JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER
VALUES & FRIENDLY SERVICE

SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL

ગાથા પીસ એકલણી
મુદતુ

ગાંધીજીનાં જન્મજયંતીના આગમ્ય
 ૭૦ જેમાં જોડાઈને, સાકીના,
 અમો કોમીશીનાના સુરેશ, વાસન
 બાલકા, બાપેલા નેમજી સહી
 શામલાબા, દેવેશ નવા રાજીબા
 સી. રામ સી. પા. ૧ સુધી.

REAL BENARES SILK SAREES,
in all colors—Black or White, Red-
dye, Blue, Green, Gold or Silver

Train **£3** 76 **£18** EACH.

Flaxen Work and Embroidered Georgette and Crepe de Chine SAREES.
From 17/6 to 65/- EACH.

Stencilled or Embroidered ART
SILK SAREES in 100 shades.
From 10/6 EACH.

INTERNET FILM STAR SAKSES
 ... of ...
 ... of ...
 ... of ...

Indien mark GEORGLITE mod
SATIN 1544 SES. Hout ruit
100% eiken. 100% match al
100%
Prijs 7,6 EACIL.

SILVER, GOLD, BRASS, JADE, and JEWELRY
 SADDLES, HORSES, and all accessories
 for the leading INDIAN
 TRIBES, and CHAMPAIGN, JEWELRY
 HARRISON, BROOKLYN, BANGLES
 Hand-embroidered, PLUMAGE
 and all accessories

Special Values offered on Unbleached, Printed and
Checked **CHIROQUITTES, CREPE DE CHINE** and ART
SILKS. 45-in. wide, in beautiful dyes
from **2/3, 3/6, 4/6 & 5/6 PER YARD.**

CHILDREN'S DRESSES
Wool crepe, crepe de Chine, Georgette, Crepe de Chino
and Satin. Hand made. DRESSES for the little ones.
In crepe de Chine, crepe de Chine to \$1
From **3/6** to **10/6** EACH.

★
BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS
100% silk and checked.
Length 26 to 6/6 EACH.

**MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS.
PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES,
SOCKS, etc. at specially reduced prices**

WE are a leading manufacturer and exporting organization in India for all types of Textiles. We are marked in the following lines: **SHEETS and Cotton Piece Goods, Ladies' Men's and Children's Ready-made Lines** and in the **Wholesale Department**.
WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS

ધી જ્ઞાન બજાર

જાણીતું સાહી ગૃહ.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પાંચેલું
ચાડી ગ્રંથ

પ્ર. ૪. પોતપોતે જનતાના મત
રજાના સરકાર,

■ મુનેશ્વર તથા રંગી સાપીંગો અને તેને જાળવી ઊંચા પુરવઠા પર વેચવામાં,

૧૨૧. માનવ ભાવથી ઘણા હીંદુઓ
જાણે,

જાહેરની ચાલુ જમાનાની
માંગણીને પહેંચી વળવા.

જે રજ નવી રમે જોવાની ચખી
માં સાદી કીપાર મેર જો રખામાં
આવ્યું છે.

દેવેશ્વર અર્ચના માટે એક વાર પધારી
પ્રાપ્તી દેવતા બલોભાવે છે.

[illegible]

... १०/१५ ५१ ४५५

[illegible]
$$x_{11}^* = \frac{1}{n-1} \left(\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i^2 - \frac{1}{n^2} \left(\sum_{i=1}^n x_i \right)^2 \right) = \frac{1}{n-1} \left(\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i^2 - \frac{1}{n^2} \left(\sum_{i=1}^n x_i \right)^2 \right) = \frac{1}{n-1} \left(\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i^2 - \frac{1}{n^2} \left(\sum_{i=1}^n x_i \right)^2 \right)$$
[illegible]

જાણી શકાય છે. જેમજેમ આજ, ત્યારે ત્યારે, જીવન, બદલાય છે.

1. संस्कृत 2. संस्कृत 3. संस्कृत 4. संस्कृत 5. संस्कृत

...the ...

[illegible]

1. 0.02 2. 0.04 3. 0.06 4. 0.08 5. 0.10 6. 0.12 7. 0.14 8. 0.16 9. 0.18 10. 0.20

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 84

THE JAPAN BAZAAR.

GIDDOMAL & CO

WHOLESALE SILK MERCHANTS

39 MARKET STREET

P. O. Box 5169, JOHANNESBURG. 'PHONE 33-6229.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે
સને 1૯-૨માં સ્થાપાયું.

પુસ્તક ૪૦ મું

ફ્રીનીક્સ, મુકવાર, તારીખ ૬ જાન્યુઆરી, ૧૯૪૨.

અંક ૨.

"ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન"

મુકવાર તા ૬ જાન્યુઆરી, ૧૯૪૨.

ક્યારે સમજાશે ?

જયી. રમી જાગાન યુદ્ધમાં ઉતર્યું છે ત્યારથી સમસ્ત દુનીયાનું વાતાવરણ અતિ તંગ જની ગયું છે. બ્રીટન તેમજ દક્ષીણ આફ્રિકા સહીત તેના મીતરાજ્યોમાં માણસો, નાણા અને સામનોની વધતી જતી માંગ થઈ રહી છે. હાંદુસ્તાન પાસેથી વિશેષ યુદ્ધ પ્રયત્નની બ્રીટન માંગણી કરી રહ્યું છે. સ્થાનીક વર્તમાનપત્રોમાં એવી સુવના થઈ છે, કે નેહરુ લાખ નેટીયોનું વિશાળ મનુષ્ય જળ, કે જેને અભાર સુધી નફાનું પડી રહેલા દેશમાં આવ્યું છે, તેને કંઈ વગર વિલગી ઉપયોગમાં લેવું જોઈએ અને નેટીવોને હમીયાર નહીં આપવાના સંકુચિત વીચારને ખાંજરે મુકી હઈ તેઓને રજીમેન્ટમાં સંપૂર્ણ ઉપયોગ થવો જોઈએ.

અમે જોઈએ છીએ કે હોંડના નવા હાઈ કમીશનર, સર શક્તિચંદ્ર અહમદ ખાન, જેમણે ગત રવીવારે ટ્રાંસવાલ ઈન્ડિઅન ટેરિટોરી પ્રીટોરીયાની સાથે તરફથી તેમના માતમાં યજ્ઞોદ્યા મેળાવકામાં પોતાની સ્થિતિ સ્પષ્ટ કરતાં એમ જણાવ્યું હતું કે, "મેં કે પોતે રાજદ્વારી જાણતાં સાથે કોઈ પણ જાતનો સંબંધ રાખી નહીં શકે. છતાં દક્ષીણ આફ્રિકાના હાંદીઓ પ્રત્યે તેઓ દીક્ષોણ ધરાવે અને તેઓના સલાહોને એક સલાહકારને દરજ્જે ધ્યાન દેશે," તેમણે આ દેશમાં પોતાના આગમન બાદ કોઈ પ્રથમ કાર્ય આપણી કામના માલદાર લોકોને બોલાવી તેઓની પાસે યુદ્ધના કાળમાં નાણાની સારી રકમો હાન તરીકે મુકાવવાનું કરેલું છે.

એ અર્થ સુચક વસ્તુ છે કે એક તરફથી અમારે આ વસ્તુ આંકી રહી છે અને તેના મીતરાજ્યો શરૂના મરુતુની લડાઈમાં શેકાઈ રહ્યાં છે અને હવે એ સ્થિતિ એ પહેલવા છે કે જે તેઓની તારીખ

માં હદી તરીકે સમજી હોય તેવી સંજ્ઞા ચીંતા કરાવી રહી છે, ત્યારે હાંદીની રાષ્ટ્રિય સંઘાસના, કે જેને બ્રીટીશ સરકારને એક સર્વેશી મહાન રાજકીય સંસ્થા તરીકે સ્વીકારવી પડી છે, તેને હાલતું યુદ્ધ જે મહાન સીદ્ધાંતોને મારે લગાઈ રહ્યું છે તેનો ભય કરનારાં બંધનમાંથી હાંદુસ્તાનને મુક્ત કરવાની માંગણી કરવી પડી છે. બ્રીટીશ સામ્રાજ્યના પ્રગર પ્રશંસકો અને સ્થંભો, જેવા કે, સર તેજ બહાદુર સપ્ટે, સર સર્વેપલ્લી રાધા કૃષ્ણન, રાઈટ ઓનરેબલ શ્રીનીવાસારાચી, શ્રી. જયકર અને બીજાઓને, બ્રીટીશ વડા પ્રધાન, મી. વીન્સટન ચર્ચીલ જે વળતે વોશિંગ્ટનમાં બ્રીટીશ સામ્રાજ્યની હસ્તિને જોખમમાં નાખી રહેલા તેઓની સન્નિધિ ઉભેલા શત્રુનો સામનો કેવી રીતે કરવો તેની ચીંતા કરી રહ્યા છે તેવે વખતે, યુદ્ધ પ્રયત્નોમાં વધારો કરવાને હાંદુસ્તાનની હાર્દિક અને પ્રવૃત્તિમય સહાયતા મેળવવાને એક હિંમતભરેલું અને હિંમતદાયક પગલું લેવાની બીનની કરવી પડે છે, યુનીયનમાં વસી રહેલા ચીનાઓ જેઓ બ્રીટનના એક મીત્ર રાજ્ય તું પ્રતીબીધિત થવાની રહ્યા છે, તેઓને પોતાની સામેના વર્જિત શાંતનારા, આ દેશમાં પોતાની પ્રગતિને અડચણ કરી રહેલા અને એક બાતી તરીકે તેઓનું માનમંગ કરનારા કાયદાઓ હર કરવાની અને જાપાનીઓને જે દરજ્જે વધેથી આપવામાં આવેલો છે અને જેઓ આજે હુરમત પ્રતા ગણાઈ રહી છે તેઓના જેવા દરજ્જાને મારે અરજી કરવી પડે છે, દક્ષીણ આફ્રિકાના નેહરુ સાથે નેટીવોને અમાનુષી પાલના કાયદાઓ અને બીજા પ્રતીમંધ અને હમન કરનારા કાયદાઓના મેળા લેકળ સંબંધ પડે

છે, અને દક્ષીણ આફ્રિકાના હાંદીઓને ચીનાઓ જે દેશમાં છે તેજ દેશમાં સંબંધ પડે છે અને તેઓના જેવીજ ફરીવાર કરવી પડે છે, કે બ્રીટીશ સામ્રાજ્યના વતનીઓ તરીકે તેઓને નાગરીકત્વના પ્રાથમીક હકોથી પણ વર્જીત રાખવામાં આવ્યા છે; અને કેટલાક હાંદીઓ ટ્રાંસવાલમાં નેશનલીસ્ટ ગ્રુપના આશય લેકળ અન્ય સઘના આર્થિક લાભોના કરતાં પોતાના સ્વમાનને અને રાષ્ટ્રિય ગૌરવને વધારે કીમતી ગણતા હોઈ એરિયાટીક્સ (ટ્રાંસવાલ લેન્ડ એન્ડ ટ્રેડિંગ) એક્ટ રૂપી અન્યાયી કાયદો, કે જે હાંદીઓને અર્ધ-સુધરેલા અથવા અણસુધરેલા નેટીવોના કરતાં પણ હલકા ગણી કાઢનારો છે, તેની સામે તેઓને સલાહકારી લડત ચલાવવી પડી રહી છે, કે જેની સઘના લોકોને મારે ન્યાય અને અદલ ઈ-સાધને મારે ઉભેલા હોવાનો કાવો કરનારા અર્થેષ વર્તમાન પત્રો તીરસ્કારથી અવગણના કરી રહ્યાં છે અને જેની સામે સરકાર બહારની દુનીયાની નીંદાના બચથી કાયદેસર પગલાં લેતાં હરી રહી છે. સત્યાગ્રહીઓ પર પણ વખત કાયદા બંગ મારે સમન્સ બાબતમાં આવ્યા પરંતુ તેને વખતે પાછળથી તે પાછા ખેંચી લેવામાં આવ્યા છે.

આ હુઝદ કદની છે કે લોકો કે જેમની વક્ત્રાસરીની સજ્જતોઓ તરફથી વળતો વખત છટાદાર બાપમાં તારીફ થતી આવેલી છે અને તેમ છતાં શોક-જનક બીતા એ છે કે જોજ લોકો તરફ બ્રીટીશ સામ્રાજ્યના શત્રુનો તરફ ખતાવાય છે તે કરતાં પણ ખરા જળ વર્તન બતાવાઈ રહ્યું છે.

શું હજી પણ એ વખત નથી આવ્યો કે અમારે આ શરમજારેલી સ્થિતિનો બીજા કરાને ખાતર નહીં તો બ્રીટીશ સામ્રાજ્ય, કે જે માનવ સ્વાતંત્ર્ય, રાષ્ટ્ર, ન્યાય અને ધર્મના કુચ્ચ આદર્શો સેવતું હોવાનો કાવો કરે છે અને જેની હસ્તી આજે દુનીયાનો સઘના સમન્સાર લોકો તરફથી વખોડી કાઢવામાં આવી રહેલા નાખીવાદ અને કેડીસવાદના અનીષ્ટ જથ્થો વડે જોખમમાં આવી પડી છે તેને ખાતર સુધારવાનો ગંનીરપત્ર વીચાર કરવામાં આવેલો નથી ?

ગુનીયનમાં ચીનાઓને હરબોલે

ચા દેશીય એક સીએમના પાણી પ્રકાર અને સી. આ. ની જેમ આશનીક સચરન લીમના પ્રેસીડન્ટ મી. સી. પી. હો. લેનાનીચાળેના 'સ્ટેટ' માં નીચે પ્રમાણે કહે છે:

"સાહેબ, ચીન અને તેનું નયણું છે જ્યાં મરીશનપોમાંના એકની સાથે છેલ્લાં માર પપી ઉપર થયા સ્થળાવાથી સહુ બે અને હજુ પણ વધતાં જતાં ખગચી સહી રહ્યું છે અને જાણવાના સરકારના મહત્વના વાચને તેણે ચીનની મરીશનપો રાજી રાખેલું છે. આન હો. સિચાવાર રીને જાણની સામે પુરુષાં ઉત્પન્ન છે તેમ જર્મની અને ઇટાલીની સામે પણ ઉત્પન્ન છે. ગુનાહિત રોટમ, એટલીટન અને તેના સંસ્થાનોની પડાને રહી પીજીપ પ્રાપ્ત થતાં સુધી સરવાળે તેણે નીચી કીડી છે. દેશીય આફ્રિકાનું ગુણિતન પણ જોડીસ સામાન્યતા હારમાં રહી જર્મની અને ઇટાલી સામે પુરુષાં ઉત્પન્ન છે અને હવે તેણે જાણના સામે પણ સુદ જાહેર કર્યું છે. મારી સંપૂર્ણ ખાતરી છે કે મારા મોટા ભાગના કેસનું કોમ્પાઉન્ડ આ દેશમાં તેમજ અગામ પોતાના કેસ-જો મોખરાપર પુરુષાં કોર્પોના સેવા કરવા અને ખર્ચ કરે તેટલી સહાયતા આપવા ઇન્ટેન્ડ છે. તેમ જ્યાં કમનસમી આ દેશમાં અમ ની સામે વર્તુલેથી કાપકા-ઓના મોમ વધુ પડેલા છીએ તો કે જાણનીઓને કેટલાક વર્ષોપર તેવા કાપકાઓના અમલમાંથી મુક્ત કરવાના આજ્ઞા છે. હું પાર્લિયું કે દેશીય આફ્રિકાના રાજકર્તાઓએ સ્થાનિક વલયાદ કરી રહેલા ચીનાઓને તેઓની સામેના અન્ય કાવલાઓ આ તેમનાં ખામ હરી લીકરે લો, જાહ. સો અને હમણાજ પસાર પડેલા એશીયાટીસ એન્ડ એન્ડ હોર્સ એન્ડ તબજી ગીત અનેક પ્રાતીક આર્થિકનાં કે જે ગીતાઓના પરીજી કમનસમી શિખિમાં મુદી રવાા હ તેના પ્રતીજ્ઞામાંથી મુક્ત કરવાનો હવે રજાન આપી લાગેલો છે. મારી સલાહ છે કે રજાનીક ચીનાઓને તબ આનમ મીપરાઓની પ્રત્યક્ષોને આપાક ન તવા દરવાજા પર મુકવાની આજ્ઞા નહીં આપી જાણી દોમ તે પણ એજાંમાં જોહા ફક્ત પરદેશી પ્રજા જે હરબોલે જાણની સહ ન તે હરબોલે તો મુકવાજ નીકળે."

નવા દંભ

લેનાનીચાળેના ડી. સ્વરન કાપકા. જો. પાન્નર, સેન્ટ મેરીઝ ક્વીટ્સમાં તવા વર્ષનું પ્રવચન કરતા ફીલિપ્સ આજે પ્રવર્તી રહેલી માર વસ્તુઓ તરફ જ્યાં જેમનું હતું:

નવાન પાન્નર જાણના વિખાસ: સમને જાહેર અદલાના વિખાન, સધળા પ્રજાઓમાં મુખરની

હરબોલે પાન્નર પ્રજા એજ મુખર છે એવો વિખાસ: નવાઓને કયા હોમ હોમ રહેજ નહીં એવો વિખાસ. "આ પ્રક્રિયો લેનાં" ડી. પાન્નરે કહ્યું કે, "આપણા રાષ્ટ્રીય જીવન ને તેમજ એક રાષ્ટ્રમાં આપણા સધળાના જીનોને હું કમનસમી એજ મુકી રહ્યો છું."

"દીલસરવાદ અને નાજીસા જે નવાના-ઓપર એસપાર જીવન મુખર રવા છે, તેના થી સખન આપાન પદોચિતો હોવાનો હોમ કરવો જવારે પીછા તરફથી આપણે અમણી પોતાની પ્રત્યક્ષ આપણા હરના નવાના હોમ તેઓ તરફ અથવા તો આપણી વચ્ચે રહેલી રજવણી અને મેરીન પ્રજાઓ તરફના પતન માં એવોજ જાણી આવવા જવાવના હોમજો, તો તે નહીં દંભ છે. તરફ સિધાંત કાવ્ય સુધી હશે. પરંતુ દેશીય આફ્રિકા હજુ દીલસરના જીલ્લાન મેંડ વર્તુલેથી મુક્ત નથી અને તેના પ્રત્યાપન આપણા પર થવો જાય છે. મોટું એકાદને કહ્યું છે કે સખ અમલતન કરે છે સંપૂર્ણ સખા સંપૂર્ણ અમલતન કરે છે

"પ્રમાણીક જાહેર! આપણા રાષ્ટ્રોના નાજ કરવાના નાજીના પસારથી આપાન થવો એ ખીલકૂલ જુદાણું છે જ્યારે આપણામાંથી બાગેજ એક પણ આનરશાસ્ત્રી જાણવાથી નીગાર કરી જાતો નથી, કેમકે હજાર એજા જે અને તે આપણા સોનો પીતા છે એવી હસાણની ગાનંતાના આનરશાસ્ત્રી પરીજાનો રીકારવાને આપણે તઈપાર નથી."

જાણનાથી સમજી પાડો મે ચી સેવામાં આપેલો સમનસ

મી. જો. ઇ. કાલે જે ટાંચાસમાં જોડીયા-ડીસ (ટાંચાસ રોડ એન્ડ ટ્રેડિંગ) જોડતી સામે જેવા સાન નાસથી ચીની રહેલી સમન-મદની સહનમાં હું મુક્ત સર્જા જોડાવા હતા તેમના સામે વચર સાવસે-સે દેશી કરવા પદર જાણનાથી ના દીમે જોડીયાસગોની મેંડરેડ ફોટમાં કાજર થતા સમનસ જાણવામાં આવ્યો હતો. કેટલી મરીએ એ સમનસ મદને જેમો સેવાપે છે. સાત દરગીયાન આ મેંડ વખત સમનસની સામે સમનસ જાણવામાં છે અને પાછળથી પાછો જેમો સેવામાં આવ્યો છે, તેનો અર્થ સલામતીઓની નેતા છાજ મણામ. અને એથી તેઓને કો નવાની સવાસને માટે પોતાની સમન વધારે મેગથી જાણ રાખવાનું પ્રોત્સાહન મળ્યું છે. આ સંજોગમાં સરકાર ની હરન જોખી છે. યા તો તેજે રાજનજની કાલની રહી મુજગ જોને રીપર મણામ તેને સહન નહીં કરવું જોહજો અમવા તો જો તેમ કરતાં તેનું અંતરરજ કંપનું હોમ તો ખીજે રીના અને સરજ રરવા એજ છે કે જે અપ-માનકારેથી કાપકો પાછો જેમો સેવા. તેમ કરવાને હો તે નાના પાસે પુરવઠું રાજનીપણું પણ છે કેમકે જે પાસીથી એ કાપકો કરવાને તે પ્રાર કાપી એ કારની જીમ કાંચના રીનોડે પરથી તદપ જોડી રીક થઇ સુધી છે. આપી અમે આનંદરજથી આજા રાખાંએ છીએ કે

આવતી પાસીએ-ટની જોડમાં સરવાર એ એજ જાણનાથી વધુ, સંસ્થાનો વધુએ

સંસ્થાનોના નામન પ્રધાન મી. જો. હો. કોડીસ અમણની સમાગત મજુરપણનાં સમય મી. રાખથીએ પુરેલા પ્રમાણે લેખીત જવાબ આપતાં જણાવ્યું હતું કે, "જોડીસ સરકારની કાલની નીચી જોડના સંસ્થાનોના વસના સધળી જોડીસ સ્થપનને જમારે વર્તુલે પાછા પીતા સમન સોજી મેજાવાને પોતાનું સધળું કરવાની છે." મી. રાખથીએ પુરવઠું કે: "મી. હો. એ જાણે છે કે પ્રથિમ દોંદના મરકારો સોદન આવતા જરમુકાના જે હોટેલ માં મોટા મરકારોને સમન આપવામાં આવી હતી તેમાં તેઓને સમન આપવામાં નહોતી આવી." મી. હો. જણાવ્યું કે, "વર્તુલેનો એ જાણે પછાજ એ સમ સંસ્થાન પ્રધાન ના અમુકમાં આવ્યો હો અને એ જાણમાં તે જરમુકાની સરકારની સાથે મરકારવાર કરી રવા છે."

હિંદુસ્તાનની વધાવરી

જનારત લેવને મુખરેજા ના. રજાએ પુરુષા પીતન વધોની કુજવણી વખતે એ જોડાસર માં આપેલા આકાંક્ષા મુજબ હમ સખ દીકોએ સરકારમાં તેવા આપી રવા છે દોંદના નામન પ્રધાન હજુ એજ કેવનસામે કેવનસામે કસમ માં કાવલે કરતાં જાણી તસ સાગને ખરે-ચીસ સાગને આકાંક્ષા આપેલો હો. તેમજે વધુમાં એ વધુ જાણવું હતું કે વેવાની રીપર મરી પગાંસ દકા રીપરોને માટે સધળા જાણેથી દીક પુરા પાડ્યાં છે. વધુના તેમજે જોને આંદળને જે કે દોંદસાનામાં તરફી પડે છે પરંતુ વધુજા મોટા કાગના દીકોએ નામર સરેજાદને અમન વધાવર છે."

સ્વ. ડી. રામજી કેવરી

અનને નેપિ લેવા અલિ મેંડ વાવ છે કે થી. સાગજ દરથી કુક મુખરની માકળી ખાદ મયા રાખવારની રાતે સ્વમંવરી થયા છે. થોમાં આકાંક્ષીમાંપર સ્વમંવર લગ પ્રમંજે મુખરોપાટે થયા હતા જ્યાંથી મળાર માકળીન લીધે તેઓ પાછા આપી સધળા ને. અને લીજ અંતકાળ આવ્યો. સ્વમંવર સાગજ દેવથી જેઓ ૧૦ વર્ષની વખત હતા તેઓ કરવાના પછા જીના રહીસ અને મુજીના વેવારી હતા તેઓ મી. ડી. પી. દેવસાના મોટા જાહ હતા. તેઓ સ્વકાલે જાત અને હમણું હતા અને ૧૯૩૨ અને ૧૯૪૫ તેઓએ મારો વેવાર જાહો હતા. જાહેર અને પરીવારી કાર્યોમાં તેઓ રસ લેતા હતા અને તેમને હરવાજો તેવા કાંધ પણ કાર્યને માટે જાણારે કાંધ દિવસ આથી કાંધે જાણ દેવું પડ્યું નથી સ્વમંવર પોતાને જોગવાનર રીના માનકારેન સમાન કરાવતા હતા, સ્વમંવર પોતાની પાછળ પોતાનાં વિધવા પોતાના સુપુત્ર મી. નાથાનામ કે જે પોતાના પિતાને વેવાર સધારી રવા છે અને વેવારી વચમાં જાણી છે. જે સુપુત્રી અને જાણાં ફક્તને જોહ કરતા મુદી મયા છે. જેઓ તરફ અને કાર્કે હસરોજી કરાવીએ છીએ. સ્વમંવરના અમવાને હજાર મિરસાંનિ જાણે.

પ્રીટોરીયામાં હાઇ કમીશનર

ટૂંક સવાલ ઇન્ડિયન કૅબિનેટ પ્રીટોરીયા ખાતે તરફથી દોહના નવા હાઇ કમીશનર સર સહાયન અહમદ ખાનના માનમાં, રવીપાલ મન-પ્રચારી તા. ૪ પીના, એમ્બાસી ઓફિસરના બીલીંગ બારવામાં આપી હતી, અને બીલીંગ બાર એપ્રીલ-૨૦ રોજમાં મેળાવડા થયા હતા. પ્રીટોરીયાના મેયર અને મેયરેસ મી. અને મીસીસ ડેનાલ્ડ સુનર હાજર હતા.

મી. એમ અહમદે મુખ્યપરવાનેથી સર સહાયન અહમદ ખાનની વિદ્વત્તા અને રાજકીય કાર્યોની તારીફ કરી તેમને આપવાર આપ્યો. વખતે તેમણે કહ્યું કે આ દેશમાં વસી રહેલા હોદ્દાઓ મના દા.ત. અફ઼ગનીસ્તાન પેશાવાર છે. વર્ણવેલ તેઓની સ્વતંત્રતાપર પ્રતિકૂળ અમર કરી રહ્યો છે. એ વિચિત્ર સંધારવામાં પ્રયત્ન હાઇ કમીશનરને પોતાની જમ અસાધ્ય વિગતો કરી હતી.

મી. એમ. જે. મી. ડર ગોશોલ, મેસર પ્રાધ્યક્ષકર સોમેશ્વર ત્રેશી, એમ એન કેશવજી,

આદ્ય બોલમાં અહીં અને છ. શીખાએ બોલ્યો હતો હતો.

સર સહાયન અહમદ

સર સહાયન અહમદ ખાને પોતાને આપવા માં આવેલા માન માટે આભાર માની પ્રીટોરીયાના હોદ્દાઓને દક્ષિણ આફ્રિકાને તેમજ પોતાના દેશને વફાદાર રહેવાની સલાહ આપી. વખતે તેમણે કહ્યું કે: હોદ્દાઓએ એશિયા અને આફ્રિકાના રાજ્ય મેદાનમાં પોતાનું એકી રીતે સાક્ષાત્કારે વધારીનું વચન આપેલું છે, અને તેમ કરીને કુતીયાળમાં અંકિત અને હોદ્દાઓ વચ્ચે તપાસે સારી સમજૂતીનો માગ કર્યો હતો.

હાઇ કમીશનર સાહેબે બારપૂર્વક જણાવ્યું કે રાજદ્વારી બાબતોની સાથે પોતે કેટલું પણ રીતે સંબંધ મરાવી રહ્યો નહિ. બીલી કેમનં તેઓના સવાલો સમજવાની અને વિલસોલ જવાબવાની અને પોતાની આહીસમાં એક સલાહકાર તરીકે તેને ધ્યાન રેવાની પોતાની ખુશીની તેમજ ખાતો આપી.

સાંઈ વખતે હોદ્દાઓના આ દેશમાં વસવાટ દરમિયાન તેઓની હીસવાલો પા મતિપાંધો પ્રકાશ દેશના છના હોદ્દાઓ ને પ્રમોત કરી રહ્યા છે, એ તેમ હાઇ કમીશનરે પોતાને હાથી જાગ પડેલી હોવાનું જણાવ્યું. અને એવા સંનેઓમાં પણ તેઓ પોતાની છાતી અને વર્ષને દેશની રાખી રાખ્યા છે તેને માટે તેમણે તાબુખી રહ્યો.

દક્ષિણ આફ્રિકાને તેમજ એક પ્રવચન અને ચપલ દેશ તરીકે વર્ણવેલ અને જણાવ્યું કે હાથી વોલંક વર્ષમાં આ દેશે મહાન વિકાસ કર્યો છે. ખરેખર એ વિકાસમાં હોદ્દા કોમે જે હાથી આપ્યો છે તેની કદર પણ છે કે કેમ એ સંકાબેલ છે. હોદ્દાઓએ પ્રતિકૂળ મનોજોમાં પણ પોતાની સ્થિતિ સહર કરેલી કે અને માદી ખાતો છે કે મતિપાંધમાં તેઓની હપરની મણી મુશીબતો દૂર પણ જશે.

અંતમાં તેમણે હોદ્દાઓને નામીયાત નહિ મના વિશ્વાસથી પોતાની પ્રવર્તિ તાબુ રાખવા જણાવ્યું.

લોકશાસનના મુળતત્વો

મી. એમ ૩૧૪૫ રીવે ડિન રેલી મેસ" માં નવાં વર્ષને હીવસે નીચે પ્રમાણે બેબ લખ્યો હતો કે:

આજે આપણે સૌ નવાં વર્ષની પ્રતીજ્ઞાઓ કરીશું અને તેમની અંકેથી અવધની પ્રતીજ્ઞા ને અનીષ્ટ તત્વો દુશ્મિયાને રંગદી રવાં છે તેનો જરુમળી તારા કરવાની કરીશું.

પોતાની છાતને છિતારી એ બ્રાહ્મદેહ છે અને મનુષ્યોએ પોતાનાં કલન તીતીધર્મના માનવને આધારે પડવાં ચીખાઈ છે એ વરદા આપણને ગામ થઈ જાય છે.

આપણને એ પણ જ્ઞાન થઈ જાય છે કે ખરાં લોકશાસનના મજૂરી અગત્યના મુળતત્વો

માનવીના મોલો સ્વિકાર્યો, રાજ્યે પોતાના પ્રજાની પ્રત્યેક વ્યક્તિના સારીરીક, માનસીક અને નણ્તીક સુખાકારીના કાળજી રાખવાની પોતાની દરજ સમજવી, અને એજ રીતે પ્રજાની પ્રત્યેક વ્યક્તિએ આપી પ્રજા પ્રત્યેની દરજ સમજવી એ છે, પ્રત્યેક વ્યક્તિની અગત્યના પર ખાસ આર મુકવામાં આવે છે,

હાલનાં યુદ્ધના મુળ કારણો સ્પષ્ટપણે સમજવા પીના ખરાં લોકશાસનની યોજના વડારી અલક્ય છે. એ વસ્તુનો આપણે સ્વિકાર કરવોજ પડશે કે આજની આપણી દુરદશાને માટે લોભ, રમથ અને મદત્વાકાંક્ષાએ મોટો ભાગ ભજવેલો છે. ખરેખર તેની ગંભીરતા આપણે સંપૂર્ણપણે સમજ સઘવા છીએ ખરાં માનવીની અગત્ય

તેની માનસીક ચક્રા, પિયારસંધિ અને લાખણી માં રહેલી છે તેના સદુપયોગ & દુરુપયોગ પ્રમાણે તેના સારો અથવા નહારો પરીણામો હોય છે. "તેનું વાવણે તેનું સખણે" એ કહેવતમાં તેનો સંપૂર્ણ અર્થ સમાપ્ત થય છે.

એ સવા અનુસાર ને આપણી મોજનાઓ બહીશું તે આપણી સમારન મજબુત અને બીચરવાળી નીવડશે. એટલે આ નવાં વર્ષમાં પ્રવેશ કરવાં આપણે સવાળી સુસજ્જીતીની છાતી ખરાજ અવરધાને લજ દમ ખરી સેવા બાવનાથી પ્રતીન થવોતો સંકલ્પ કરવાના હોઈએ તે ખરા લોકશાસન તંત્રના હીમાયતીઓની રી અને મનોખાનો પુરા હોયોગ કરેલા પડશે.

યુદ્ધમાં સંડોવાએલું હિંદ

રાજકરમીય દિવસે હિંદ આજે મહાન કસોટીમાંથી પસાર થઈ રહ્યું છે. હિંદ માંના બીરીય દકુલન દરમ્યાન થઈ ગયેલ બધાને સાર્વદેશીય અને અંતરરાષ્ટ્રીય મુધિયામાં એક કે બીજી રીતે બીરીયરોએ હોદ્દો પોતાના દર્શનાર તરીકે હોયેજા કર્યો છે. એ બધાંને પુધિયામાં હોદ્દો છૂટી સુસજ્જીત રહી જવા પામી હતી. જાવ મહા વિગદમાં પણ હિંદની રીજા-મદ મળીસઓમાં પુધિ દેખાવ હોયો ન હતો. આજે સુખ અને સંસ્કૃતિ બદલાનાં છુટી

લેખક: મોહનલાલ એમ. અલસારા
પીતાસકતાએ હોદ્દો છૂટામાં પ્રવેશ કર્યો છે. સીઆમમાં થઈને તપાને ખર્ચા કિપર કૌલ આહમજ પાછળ તેની એ સમજ મહત્વાકાંક્ષાઓ દર્શોચદ થાય છે. બીરીય અગત્યનો અંગ અને હિંદની રમથર અને જંગમ સરહદોની મોજ. હિંદ પર આહમજ કરવાની યોજના અંજે પ્રથમથીજ જવાને છન્ડા માલનાને છે અને બળે પ્રાપ્ત થયું હતું. બધો એ હિંદનું પુા દર છે. સીઆમમાં આ રી રેલેસ હાથ મમકા

પરથી તપાનીઓ ખર્ચાના પાલનર રેશન હપ મોંજમપારો ચઢાવી રહ્યા છે. કલકતાએ પણ દરેક એ બધો મામલો કરવાના રહે છે. બધો પડશે તે પડી હોદ્દનું કોષ પણ સહેર હવાઈ દુરયાનાં વાવથી સુરક્ષીત રહેવાનું નથી. જમીન માર્ગનાં આહમજથી પણ કોષ માંત ખમી સઘવાને નથી.

બીરીય અગત્ય દરમ્યાન ચાલતોએ હોદ્દમાં એક પડી એક એકી અનેક ભાગેર જુરો કરી છે અને હજી કરી રહ્યા છે. સુધુધાનો અહમ

અપરાધ કર્યો છે. હિતકારીનાં બંધાને ખાતર આર્થિક દ્રષ્ટિએ હોંદને એટલી બધી હદ સુધી છુટકામાં આવ્યું છે કે તેની ત્રેડ મનીફાક્ચરને પાને નજર મળે. રાજકીય દ્રષ્ટિએ અતીવાજબ અને એકતીપ હોંદનાં ગામગામો પાકીને પ્રાંત પ્રાંત વચ્ચે, સમુદાય સમુદાય વચ્ચે, અને ધર્મની જીનનાને એક્ટ સ્વરૂપ અપારી જાતી જાતી વચ્ચે વૈમનસ્ક ઉત્પન્ન કરાતીને એટલી બધી છુટકાતા ધણું પાતાવરણ નાં ઉપરિધત ક્યું છે કે સ્વમાની હોંદીઓનાં આંતરમાં એ શાસકો અને એ પ્રજા પાછળ રહેશે સમજાવ્ય અદસ્ત થયું મળે છે.

અધીક્ષાત્ર્ય હોંદનાં વધેર, એકીકરણ અને આગાદીને ખાતર ન અમામ પ્રવાસ આદરી રહેલ કોઇ પણ સાવંદરીય મદાન સરચા કાંચ તો તે કેવળ અપીસ હોંદ મદાસભા છે. એ મદાસભાએ ધખાજ વીતીત ગાવે અને આછછએ યા ખોટીસ સરકારને અનેકવાર આરોગે કરી કે હોંદની આંતરીક વ્યવસ્થાએનું સુકાન હોંદીઓ ને હરતક ગોંધી રો, કોમીનીઅન સ્ટેટ્સ કે સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતાની તો તે જમાનામાં ચાલ પથ ન હતી. સામરોને એ ન રૂચ્યું એમણે તો એક હથુ રાજ્ય સચા સરકારી બજે બોજવરી હતી અને તે દ્વારા હોંદની આર્થિક સ્થાવીતો સંપૂર્ણ પ્રમાણમાં લાજા ઉઠાવતો હતો. પછી તો માગણીની આગવાતાએ વખતી બહુ, સમા-મદ રૂપી સંક્રાંતો લાગ્યા અને છતાંપા કહેલ સમુદાયને સાક્ષ્યમર્યાદા દખાવવાને અર્થે સર્વે જતાર સાલકોએ વાપરી રીપી પદ્ધતિવના

આક્રમણનાં પથુ ગાય જતાવવામાં આવ્યા આ બાવ તો કેવળ કીંદી પ્રવર્તને ઉતારવાને અર્થે હતા. એ બાવની સવત્તાનો અર્થ માત્ર પથુ ખ્યાલ અર્થે પ્રવર્તને કરી પથુ ન દોઃ

આખરે એ બાવ તેનાં તલ સ્વરૂપમાં ઉપ રિધત મળે છે. હોંદ માથે ઝડપવા એ પર-રાજમનાં આક્રમણનાં બાવ અર્થેની વાતો સાચકે પથુનાં સમયથી કરતા અત્યા છે. પરંતુ એ બાવનાં નીવારણ અર્થે, અને તેથી હોંદનાં રાજ્ય કરવાને અર્થે એમણે કેટલી તૈયારીઓ કરી છે તેનો મધ્યાથ ખ્યાલ રતમાન પુરૂ કરવાન મનકીનીત સ્વરૂપે આગવાતો છે.

એ ખોટીસ સરકાર વેળાસર ચેતી હોત અને હોંદને તેની શોષ મારણીઓ અર્થેન સતોષ્યુ હોત, એ સતોષી હોંદના સ્વરસાધન અર્થે સમુદાયનાં એકતીપ જળનો સાથ લઈને શોષ આં અપરવક સમયક રક્ષિત ઉત્પન્ન કરવામાં આવી હોત તો તેમાં હોંદ કરતાં ખોટીસ સામ્રાજ્યને મોટા લાભ સમાયેશે હતા

ખોટા કરીએ હોંદને સુમળછત અને એકતીપ જોવાને છન્ડવું ન દવું. એ તે એવા મર્મમાં હતા કે ખોટીસ સામ્રાજ્ય તો સમર્થ અને અપ-રાજ્ય છે. એની શામે માથું ઉગાડનાર કે સામનો કરનાર કોઇ પણ માળા માથાનો માનવી કે ચત્તા પેદા થઇ નથી અને ધરાવી પથ નથી. આ અદંબાવરૂપી સત્તાના મહે સામ્રાજ્ય આં-નારમાં રણું. હોંદ નીચઅ રહી જવા પામ્યું

હવે હોંદની પરિસ્થિતી દા મરો એ મદાન વીચારણીક પ્રજા બની રહેવાનો છે. જાવાનું

આક્રમણ નાશ છે. હોંદના સેનિસી ખોટીસ સામ્રાજ્યનાં રાજ્ય અર્થે ખોટીસમાં લડી રહ્યા છે. મુખ્યત્વે લીંગીઆ, શીરીઆ ઇરાન મજ્જા કરત ખારિશા પીંચાપેર મલાયા લેમકેંગ અને બધી ત્રિજે રમજોએ આવી રહ્યા છે.

સીંચાપેર નવા સુધી ખોટીસ હકમન હોવા છે નાં સુધી હીઆસ મારો તો હોંદ મેદા સમય સુધી સ્વરશીત રહેશે, પરંતુ હવાઇ અને જમીન મારો તો અદ્વન બાવ સ્થગી રહ્યો છે.

હોંદનાં સમુદાયો હવે ક્યો મલો મદથ કરશે. તે પરીસ્થિતી કંપર અવસર છે. મદાસભાએ તો તદરથવાનો પામ જાવશે એ હોંદ પરતંગ હોવા આક્રમણનો લામનો કરવા પાછળ એ આદરો રવાનીનાત નોંધએ તે સં નથી. દેશનાં કુત્રમો દેસમથી લહે છે, ખીઅએ બકારથી લહે છે. એમાં મીજ કોઇ ન રહ્યા એટલે સમુદાયનો લામ લાં ન મેલવે

હોંદની કાર કે છત્ર અર્થે ગમરની હથે છત્રને તો મળમેલન ફૂલી છુતી પરથીનાત તો કળીજા છે. કારશે તો નથી મ'છરે અપાતી આવશે. સ્વતંત્રતા કે આઝાદી જી જાપાનીઓ હોંદ મારે લાવશે એ કહી પથુ આનગનું નથી. કારણ કે સમાન જાપા કોઈનાં રહ્યા નથી અને કહી પથુ રહેવાના નથી. સ્વતંત્રતા સ્વર્ગીય સ્વતંત્રતા તો હોંદના રીને કે આદોલફ રીને હોંદીઓનાં આનગોજેજ હોંદ પ્રાપ્ત કરવા ની છે. આપણે તો એટલજ છન્ડીયું કે આપણ કોઈકની સમરે માર ખોટીસ સરકાર ને સદ્ગુહો આપે કે તેઓ હોંદને સતોષી આ અમુક વાકે એક ન પડી જવા કે

પાકીસ્તાનપર મોહાના કોલેક્ટર મીંચી
દા રસ ઉચ્છ્રમ મદેસા અસરકીયા સરેના
 હુક મદન ઉપર મએસા મનામાં જસસામાં
 મોહાના કોલેક્ટર સોંધીએ પ્રખ્યાતવર્તમાંથી ગાયજ
 કરતા કલું હતું કે અમે મુસલમાન છીએ, બમે હોંદ
 માં પેદા થયા અમે હોંદી છીએ, અમે હોંદી
 જુદા મન શક્તા નથી, એ સેવ કે જેની
 દસ પેદા હોંદમાં વસતી આવી છે તે સુ કોંદા
 નથી? એક ઇરાની પેદાઓથી હોંદમાં જસતો
 આવી છે તે સુ હોંદ નથી? જુદે છે તે
 ઇસ્લામ કે જે આમને હોંદથી જુદા પાડવા માગે
 છે. જુલ રામન. મુસલમાનને તેઓએ અલકસા
 નું પાસન કરવા ન બોધ કરવા હતા.

કેમિસ ઉમેદવારની અબદી ફેનો
 થી અમે વાંદજોવાની એકમકુદીમાં એકવા
 યા ખોટીસમાં નાગા ખાકી વડો મેકેક માટે
 ખાંડ મસકસન પતા એતના કિનદવાર હર
 વાગમરાની મોટી કોંદ મહ છે. તેમની
 શાંતે પેરવડે કચક મજ હોંદ મદાસભાના

કોમેદવારો બકાર વડવા હતા પરંતુ હર વાગમ
 રાવને બને કોમેદવારોને મએસા હુક મન કરતાં
 પથુ રપજી વધુ મન મન્યા હતા. આ રીતે
 બીચારે કેમિસમાં મોહાના નિષ્કાસનો ન લાં
 પુરાવો આપ્યો છે.
 'હોંદી અંકન મુખર્ જનાવવા મોટી
 મરકરી'

જુલ માન ન માજ પ્રવન પડિત મોરોર
 વસત પતે હેદરાકુનમાં એક આપણ કરનાં જખાનુ
 હુક કે કુનીયાના અચમના સવાલોનાં સમવાન
 નોકિયન મન રાખવાથી કહી આપી શકવાન
 નથી આપણ કુનીયાને વધારે જુવ્ય નેત્રક
 વાપરીએ ચલાવસ માંમીએ છીએ કે જેથી
 અપણે મુખયા ગાઇએ નરી સુમે રહી શકીએ
 આ એકતીપનું બહુ કરી શકીએ, આપણે
 કુનીયામાં સુખ અને સારિત માંમીએ છીએ અને
 રાજને પથુ જુવે મારતુ નહિ પડે અને કાવથી
 રહેજ નહિ વે એવું નોંધા છન્ડીએ છીએ. એ
 પરંતુ આ સુધી લખવા દેશો સ્વર્ગ ન હોય

અને મોહાને કોમેદવાર મોહાની મેકે ચલાવી
 નહિ સર્વે લાં સુધી જતવી અપણ છે. રચીયા
 કે એકે નથી જતનું લોકસાસન નાં કુનીયાને
 આપણ છે તે આજે કમાઇ રહ્યું છે પરંતુ
 આપણે તેને મદદ નથી કરી સાચા કેમકે આપણે
 જતેજ રાજકીય પાંખમાં પીલા છીએ ખીઅ
 એને મદદ કરીએ તે પહેલાં આપણે આપણીજ
 જ'છરો નાટી નાખવાની છે. એટલે ખીઅ
 એને મદદ કરી શકીએ નેટલા ખાતર આપણે
 પ્રથમ જતેજ આજાદ મનું નોંધએ, મી, એમરીએ
 હુક મુખપર જે નિવેદન મુ' હતું કે મોખરક
 માં ખોટીસ સરકારે હોંદને જે આપવા કહેલ
 તે એટલાન્ડીક સરતો કરતા જમીને એમ
 નોંધાદ એમીનીપન રેટકસ એ કુનીયામાં મેથ
 જુવ્ય દરજ્યે છે, તે પર દીઠા કરનાં પડિત
 પતે કળું કે હોંદીઓને મુખર્ જનાવવાને એ
 એક મોટી મરકરી હતી. એટલાન્ડીક સરતો
 એને તે લાગુ પડે છે તે પ્રત્યેક દેશને પાતાની
 ક્યમ્ રાજ્યનાં વડવાની હક આપે છે, સ્વતંત્રતા

આપણેથી ભળતી નથી પરંતુ એવાથી મળે છે એ મી એગ્રીની વાત જરી છે. પરંતુ આપણને તો એટલાની જ સરકારીયે દરકાર નથી તેમજ એગ્રીની જ સરકારીયે દરકાર નથી. "સરકાર એ" એ આ જાણીતી અવસ્થા છે તમારી સંસ્થાને મળતી જાણતી, સમ, એવા અને સ્વાયં જાણતી મારે જાણે આપણે આપણી સ્વતંત્રતા આપણા પોતાના પ્રયત્ને પ્રાપ્ત કરીશું કોઈ સરકારને મળતી જાણતી અને તેને દરકાર નહીં તો જાણતી નહીં કરીશું કોઈ સરકારી આપણે આગેકૃત કરીએ.

હિંદના વિનિયોતની બીજી સમ પ્રધાનને માગણી

હિંદના નાગરિકો પુરુષ પ્રધાનોના કાર્મિક અને મર્યાદામય સંકલનના મેળાવાને ખાતર ઠંડક મળી કોઈ સરકારીયે અને કોઈ સરકારીયે પુરુષ સેવાની બીજી સમ પ્રધાન મી. ચર્ચિય પર હોંદ ના વિનિયોત પદના નેતાઓ તમારી વી જોતી જાણતી આરજી નેક્સિટન મેકલેનાના આવી છે એ આરજી પર સર તેજ બહાદુર સમુ. સર સરપતી રાધાકૃષ્ણન, રાહર જોનરેખલ બીનીવાસ સાંચી, સી. જયકર વિગેરેએ સહીઓ કરી છે તેઓએ એવી સુચના કરી છે કે સરકારી બંધારણનો સવાલ પુરુષ પ્રધાન સુધી મુલતવી રાખવો અને આર

પણના મુરતજ સેવા, એ આર પુરુષ તીએ પ્રમાણે છે.

(૧) અધ્યક્ષ મરોજરી મલરિય છે તેને વિરતારી બંધારણી સંકલિત સરકારનાં બનાવી દેવો

(૨) પ્રતિગાં દરીયા પ્રમાણ્ય સરકારી સમાધવી.

(૩) દાહી પુરુષ પ્રધાન મંજીપર, સુધાગી મોરશીયેની કાજીસીયાર અને કોલેક્ટ પરિપદ માં સીમાં પ્રતિનિધિત્વનો હોંદનાનો એક રિવકારયો.

(૪) હોંદની રાષ્ટ્રિય સરકારની સાથે અન્ય મંરમાનીની સાથે મલકત કરવામાં આવે છે તેજ પોરણે મલકત કરવી.

યુધ્ધના ખબરો

યુધ્ધનાર

સત્તાપાર રીતે જાહેર કરવામાં આવ્યું છે કે બાર્ડિયા આપણાથી ૧૦૦૦ કરતાં વધારે ફેદીઓ લેવામાં આવ્યા છે.

મહા કાલના બીજીય ૧૧.૧૧.૧૧, તરકી પ્રતીક મેળેલું કામગીરી જાણતી છે કે સાક્રિય આફ્રિકન સરકારીયે પોતાનો તીર્થવાતાક કુમલો આજુ રાખતાં અને બીજીય ૧૧ અને આટી બરીની મહત્તરી મહા માલે સવારે બાર્ડિયા કમળે કમળે છે. જેથી ૧૦૦૦ બીજીય ફેદીઓ કે જેઓ એ સરકારી દતાં તેમને ખુદસારો થયો છે. ફેદીયા કુમલ ફેદીઓ સંવામાં આવ્યા છે તે માલસા પડ્યું નથી પણ આપણી નુકસાની પછી નજીરી છે.

વોલન્ટીયરો યુવામંદો રેટસની મતવાલ જાહેરનાને આપણે જાણતી છે કે મહા કાલે અપેર જાપાનીઝ સરકાર મનીસામાં કામગીરી થયું હતું. અમેરીકન અને શીલીયાલ જાહેરનાને સરકારેને ફેદીયા રીવસ અમલકી પાણું બાંહેડી સેવામાં આવ્યું હતું. હજુ કારેજીયાર કામ અને માનીસા જે આમળને થોડો વીલામ અમેરીકન કમળમાં છે. જેથી જાપાનીઝ એ જાહેરના ઉપગોય કરી સારી નહીં.

રવીવાર

હોંદનાની પ્રતીક મેળેલું આજનું આર્મો રીપુબ્લીક જાણતી છે કે સોવાયેટ સેનાએ શી-લેન્ડ ની સરકાર ઉપર ફેદીયા કરવામાં કુમલમાં કમી દતા. મોરકો રેડીઓએ આમળના વાર પુરુષ કોજાણું હતું કે સાર સેના આ વર્ષે મર્યાદાને તીર્થવાતાક દાર આપશે, પ્રતીક કરતાએ જાણતું હતું કે હાલના સંજોગોમાં મલુજ અમલકી કામ એ છે કે આપણે કુરગનોને જાણ સેનાનો પશુ વળત આપણે ન જાણએ. સાલ સેનાએ રજાવન સરકારમાંથી સમરન નાગી બિને પાછા દાંખી કાઢવા જોઈએ. રજાવના પ્રવણ પેમર જાણતી છે કે રજાવના નાગી જુલકમગારને કહી સુધી સારી નહીં જાણતી એ જોરેસ આમળ ૨૫,૦૦૦ માણસોને મનીસ

મનીસા મારી નાખ્યા હતા, અને ૫૨,૦૦૦ જાપાના રજેવાસીઓને કાર કમી દતા.

સોમવાર

મહા કાલના મીડલ હરટ ફેદીયારેસ તરકી પ્રતીક મેળેલું કામગીરી જાણતી છે કે બાર્ડિયા આપણા સેવામાં ફેદીઓની કુલ મંજૂર કરે ૭૦૦૦ તીધારવામાં આવે છે, તેમા ૧૦૦૦ મર્યાદાને સમાવેશ થાય છે.

મુખ્ય સમુદનાં કુરગનોએ નાજીશી માલને થી કુમલર નેક્સિટન ફાળી મહા છે, અને એવી સમયે દીરેટોપર કંદકાર દતા તે પશુ કમી મહા છે. નેક્સિટન ૭૦૦૦ દનની દતી અને તેને આંખતાં ૧,૫૦૦,૦૦૦ પોંડને ખચ મેળો દતા. કંદકાર ૧૬૦૦ દનની દતી

જાપાનના મર્યાદામાં વીમાનોએ મુરવારે રાત્રિ અને દરીયા પાછા સરકારે સવારે સીંગા પોર ઉપર ભોંખારો મલકાવ્યો દતા. મંદરના સરકારી વીલામના તમા જોરેકોમેને બારે નુસાન પદોંચુ છે. જોંગ રજવાળી આર આજો નાગી દતી. જાપાનીઝ સરકાર કે જે બીજીય બોર્ડિયા ઉપર કુમલો કરતું હતું તેમજે સારવાક અને બીજીય બોર્ડિયા રજોના જાતકને સનીવારે કમળો લીધો છે, અને બીજીય નોર્થ બોર્ડિયાના કિનારથી દૂર આવેલા સેજુઆન કામગીરી મુરવારે કમળો લીધો છે.

અનેવારી પદેલીયા મનીસા મેમાં કામલ થતાં માર્યામાં આવેલા કોરેજીયાર કામગીરી એ સે-મેળોનું સરકારી જંદર ઉપર, અને શીલી-પામ-સમાંનું સેલોજા કામ મહા ઉપર જાપાનીઝ વીમાનો ઉપર કામગીરી મારો મહાતી રજા છે. જાપાનીઝ સરકાર જાણતીએ એમ દાવો કરવા માં આવે છે કે હાલ કામગીરી કીસો જંદર ઉપર, મુક કામગીરીના કુદલીઓ ઉપર, કોટ કામગીરી નાગીસાની ઉપર અચાનક કુમલમાં કમી દતાર, કોલેક્ટ વસતીઓને નાસ કરવામાં આવ્યો છે, અને કીસો આમળ સંસ્થામાંથી એક વોરસીયો સખત નુકસાન પદોંચુ છે.

રજીયાતોએ બીએસોજ કમળે કમળે છે, તેમ કુમલનેને મલુ જોડી નુકસાની પદોંચી છે, ૬૦૦ માણસો મારી મળ્યા છે, અને જોડી સંખ્યામાં કામલ થયાં છે, પુરુષોની સરકાર કોરગની ખીત વીલામમાં આમાર કંદકાર ૧૨૫૦ જાણતી અમલ-કારો અને કામગીરી મારી નાખ્યા છે. જાણ દતી, ૨૫ બંદુકો અને ૬૦ મોટરકોરીઓ કમળે કરી છે લેનીનમાં વીલામમાં કામ કરના આમાર કંદકાર ૬૦૦ જાણતી અમલકારો અને કામગીરી મારી નાખ્યા છે, જે બંદુકો અને મોટા પ્રમાણમાં સરકારી સરજામ પદોંચી છે. સોવાયેટનું રાજનું કોમનીઝ જાણતી છે કે તેમજે જોરેસને કામગીરી લીધી છે.

જોરેલીયાના કિતરે આવેલા જોરેલીયાના મેડેટ નીમેના કામગીરી બીએસોજ આરગીયેલો કિતર જાપાનીઝ વીમાનોએ કુમલ કમી દતા, અને નુકસાન કામ પડના દેમસ જોરેલીયાના જોર હેસમાં રજોસ જોરેલીયા ઉપર જે વાર કુમલ મળ્યા હતા, જોમોલી થોડું નુકસાન પદોંચુ હતું, થોડાક નેડીવો મરી થયા હતા, મુરોલીયાના મતની જુવારી મહા નથી. કુમલો કમી પછી વીમાનો તીર્થવાતા મળ્યાં હતાં તેમજે પછી દરીને જાપાનીઝ મેડેટ નીમેના કામગીરીમાં થી આવેલા કોમાં જોઈએ.

હાલમાં પાલ આમળના મરી તરકારે ઉપર દાહી વીમાનો કોટો કર્યુંકર આજુ કુમલમાં કમી દતા. બાર્ડિયા આમળ પેશક મલેસ બીમા વધારના ૫૦૦ ફેદીઓ પડકારમાં આવ્યા છે, બધું મળતે ફેદીઓની સંખ્યા ૭૫૦૦ સુધી પહોંચી છે કંદકારીયા થોડો જાણતી છે કે તેમજે સંધન આવી કમળે છે

સંજોગવાર વોલન્ટીયરો જાણતી છે કે જુવામંદો રેટસ ના સરકારીયે કે જેમજે જાણતી માલોટરી સરકારમાં પોતાનું નામ નોંધાવ્યું ન હોય તેવાઓએ ફેલ્ડમારીની ૧૧ મા સુધીમાં નામ

નેધાવવાં ૨૦ થી ૨૫ વર્ષની ઉંમરના માણસોને આની અસર થશે. પ્રેસીડેન્ટ રૂઝવેલ્ટે જાહેર પાઠેએ કહેશે જાણીને છે કે આ અમેરિકાના પ્રજાવના ધીન્ના રજીસ્ટ્રેશનો પ્રમાણરૂક રેટરકના દુરમનો ઉપર આખરી સંપૂર્ણ રૂકા મેળવવા માટે જરૂરી છે. અમલદારો અંદાજ કાઢે છે કે ૬૦,૦૦,૦૦૦ માણસો પોતાની નાસો નંધાવશે.

❖

જાપાનીઝ એટલશીય ઉપર ત્રણ હટકા પોંચ થી પાંચ હતા, એ ઉપરાંત એક જાપાનીઝ હીરોફાઇનને કુલાકાવામાં આવી છે, અને ધીન્ના વહાણો ઉપર પણ હટકા પાડ્યા છે. આ દુરમનો મિંકાનેઓ દાણોનો ઉપરના રેવઓથી દુર કરવામાં આવ્યો હતો.

—૦૦—

વિવિધ વર્તમાન

જર્મન સરકારને નવા વર્ષનો સંદેશ

જર્મન સરકારને નવા વર્ષનો સંદેશ પાઠવતાં હર દિલ્લરે જાણવું હતું કે પોલેન્ડની સહાય બાદ દુરમનોને જે જેમ સુલેહની માગણી કરી હતી તેમ પલિમમાં સુલેહ રોકેલવા બાદ જે રહી પાછી તે માગણી કરી હતી. પરંતુ મારી એ માગણીને મારી નબળાઈ તરીકે ગણી કાઢી તરફકાવામાં આવી હતી. અને તેથી જર્મનને એક કમર કસવા સિવાય બીજો કશો માગ રહ્યો નહોતો. ૧૯૪૧ નું વર્ષ મજા હાથે સુલેહ વર્ષ નીવડ્યું છે. પરંતુ તવારીખમાં તે એક મહાન વિજયોના વર્ષ તરીકે ઘણાજ જશે. રશીયા સામેના યુદ્ધમાં અસધારણ મુશ્કેલીઓ નહીં છે પરંતુ પુર્વની રજીસ્ટ્રેશીયોન તવારી હરોફ ફણી રૂંદર ઘડ છે. એરેલો રોસન અને માફી કાલતરખોરોની રોજાને અશીર્વા ઉત્પાન કરી મેમાર કરવા અનુકૂળ ઘડ પડે તેટલા બાદર સુરેખને વખતો રખાન છિપગિલ ઘવા ૬૦ નહિ સહાય. આ યુદ્ધમાં જે લોકો રેશન રહ્યાં છે તે સુરેખમાં અનેક યુદ્ધને માટે ઉત્તરવુર રેકારી. એ આપણી આરા છે. છાપર એ આશા જણાવત રે.

જાપાનમાં વેરરેઓ સામે વર્ષોએ

દુર મુર્ષમાં પ્રમાણરૂક રેટરકના સરકારના સેના-પાલ જનરલ કમલાસ મેક આરથર, જી. આ. ટી. ને મનીલાથી ખબર મળ્યા છે કે અમેરીકન ધનકર તરફથી અત્રાકે જાપાની પ્રજાજનો તરફ ખતાવાતી હતી ન હરતાં જાપાને સર ક્રેસા જામિમાં જાપાની ઘરકર તરફથી અમેરીકને તરફ સુદી જાતની બેદજાવવાળી વર્ષોએ જાતવ વામાં આવી રહી છે. વેરશીરદનમાં પ્રુધ ખાતા તરફથી જાકન પડેલી ખબર પ્રુજળ ગનીલામાં અમેરીકન નાજરીકા તરફ ખાસ જુમમાં વર્ષોએ જાતવાલ રહી છે જ્યારે સામાન્ય રીતે સુધવા જોરા વતીઓની સામે વર્ષોએ પાડવામાં આવી રહી છે. જાપાનીઝ સરકાર એના સુચના બહાર પાડી છે કે મનીલામાં વસતા સજવા જોરા વતીઓએ ધરતી અંદરજ રહેવું અને જાહેર નીકળશે તો તેઓને જોગ્યાં હર કરવામાં આવશે. સંદેશ વધુમાં અજાણે છે કે આ રીતે જાપાનીઓએ કંઈ પણ ઠાંદ

વિના સજવા જોરાઓને અટકમાં સુધા છે. જર્મની અને ઇટાલી જે જાપાનના મોરચાઓ છે. તેમજ તરફમ રાવ્યો જેવા કે રેખન, કે જે રેશના વતીઓ મનીલામાં પજા છે, તેઓની પણ જોરાઓ અટકતરી કરવામાં આવી છે. જાપાની વિમાનોએ તરફથી પ્રમાર કરનારી વતીઓ નાખવામાં આવી રહી છે જેમાં રેશી સીપાદીઓને સહતા અટક્યાનું સમજવવા માં આવ્યું છે. એ વતીઓએ જોરી પ્રજાની સામે અરાધ જાપાનમાં દુમલા કરવામાં આવ્યા છે.

સુનીયનમાં પેટ્રોલ રેશન કરવામાં આવશે

વેમાર અને જીલોજ ખાતાના પ્રધાન મી. રટકો એક મુલાકાત કરમીયાન સરકાર કુંક મુલતામાં પેટ્રોલ રેશન કરવાની મેળવતા મહત્વા વિમાર અલાવી રહેલી હોવાની વાત ખરી હોવાનું જાણવું હતું. તેમણે કહ્યું કે જાપાન યુદ્ધમાં ઉત્તરું દેશ પેટ્રોલ રેશન કરવું અનિવાર્ય ઘડ પડશે. એ મેળવતા અમલમાં પ્રુદતા જે કે ત્રણ અઠવાડીયાં ધામશે. તેમણે કહ્યું કે સુનીયનમાં પેટ્રોલની રિમિતિ પુર્વમાં કરી ઘટનાઓ ખને છે તેના પર નિર્ભર છે.

આબાર

પ્રીટોરીયાના મી. પી. રૂક તરફથી 'હા-અન ઓપિનિયન' ને થી. ૫-૦ બેટ મળ્યા છે જે આબાર સામે રહીકારીએ છીએ.

—૦૦—

મોસ્કોમાં - - - મળ્યું!

(એક કાલ્પનિક ચિત્ર)

સ્થાન: મને રાત્રમનો કોઈક ઘાત ખુલ્યો.

સમય: રશિયન વિમાનોએ મોસ્કોનાઓ વરજાવેને જર્મન ટેન્કોએ પોંખાવું હતું તે મળી તરતજ.

પાત્રો: રેલીન-દિલ્લર.

રેલીન: આખરે તે' દેશ કંપી, એરેલર!

દિલ્લર: દેશો! મારી આતમકથા જવાન પુર્વક વાંચી લાગતી નથી! રશિયા ઉપર આક્રમણ એ મારા જીવન માંથી એક અઠગપણું અજ છે, એમ મેં તેમાં લખ્યું છે. આખું જગત એ જાણતું હતું, એક તારા સિવાય!

રેલીન: પણ તે મળી તો તે' મારી સામે મિત્રાગારીના કારેશ ક્યાં!

દિલ્લર: મારી આતમકથામાં આરોપાયલા મારા જીવન માંથી વિરૂદ્ધ જન્ય એવા કોઈપણ કારેશ મેં પાછાં છે! અને શી બાબર કે તું આરેલો ખર્ષો મોજો હોપક?

રેલીન: બીજાની સાથે તું મમે તેમ વતે, પણ મારી સાથે તો તું, એક સદ્યદરથને ડાળે એવું વર્તન રાખીશ, એમ મેં માન્યું હતું!

દિલ્લર: બધામ અભાગીઓ એમ માને છે—ખબર નાંદ! સાગરે!

રેલીન: જગતમાં રેકની પણ કમદંતી તને કરકાર નથી!

દિલ્લર: મુદ્દલ નાંદ! કમદંતી કરકાર જાપાનઓનેજ દેખ છે. એમાંથી નવી પાકતા મલ્ટે નવી નિપજતું તેલ! મારે જોએ છે

તે મને સીધી રીતે મળ્યા મધુ દેલ તો મારે આ આટો રહેતો ન લેવો પાત!

રેલીન: અને કલે અમ આટો રહેતો શીમે તને ગળી જશે એમ!

દિલ્લર: નાજીઓ માધુ! નિશાન પાડ્યા સિવાય કપાંધી પાછા ફર્યા દેશ કે સાંજામાં રેલીન: પણ અભાર લખી તેમને કાલ સેનાને બેટો નથી થશે!

દિલ્લર: લાલ સેના કે રહેલ સેના—જેની એક સેના તેવી બીજી સેના, રાંધની સેના આખા ધરેખમાં સર્વેપરી અને અજેમ મનાવી...

રેલીન: અને હતીજ... પણ તારી પાંચમી કતારના પ્રતાપે...

દિલ્લર: તે પાંચમી કતાર માવ કાંસ મારેજ હતી તો તારા રશિયામાં...

રેલીન: મારી 'ઓગ્યુ' (Oggy) (જાણી પાલીક) તારી પાંચમી કતારને કાળી કરી જન્ય એના મળી છે.

દિલ્લર: તે પડીજ રહેશે ને રશિયાની માદા ઉપર કોઈ નાજી એતજેતામાં ચડી મેસશે! વજુપે સમય છે—સમજવું હોય તો!

રેલીન: તે' અભાર લખી જુની કુનીવા સામે કામ પાડ્યું છે, એરેલર! રશિયાની નવી કુનીવા ના રંજડન આરા છે એ તું નથી જાણતો! હું તને ચેતવું છું જાણુ છે એટલું માધુ! કર... અને આપણા દુરમનોને કસાવ મા!

દિલ્લર: મને સહાદ નથી જોઇતી: તેલ અને ઘઉં જોઇએ છે!

રેલીન: તને તો આખા જગતનું સાર્વજીકાલ જોઇએ છે, ધણુમાં! પણ એમ માળ્યા મેક વરસતા હોય તો..... નેપોલીઅનની દલા સાંખરે છે, દિલ્લર!

દિલ્લર: નેપોલીયન સિવાય હતો—દે રાજ પ્રુધ છુ વિપાકના તમામ યુધ્ધોએ નેપો-લીયનમાં લગા તે અલેક નીર હતા, પરંતુ અનંદક વિપત્તી મે હતો! તેના વારતાએ તને સુરેખનું સાર્વજીકાલ રોપ્યું, પણ તેની વિપત્ત વાસનાએ તેની વોર બાદી: તેના એક આંખ પિટમખન તરફ મસતી તેની સેના ઉપર હતી અને તેના બીજી આંખ મેરી વાલવારાના એક ઉપર કરકરતા રિમત ઉપર હતી અને મેં... ને વિપત્ત ઉપર વિજય મેળવ્યો છે! મારે એજા પ્રિયતા છે—અને ન હું જર્મન પ્રજાનું સાર્વ-જીકાલ દે કાપાન્ય માનવી નથી, રેલીન!

રેલીન: સાચી વાત, તું સામાન્ય માનવી તો તું પણ માનવીયે નથી એની જગતને કલે ખાતરી ઘડ મલ છે. તું તો છે મહાન... ખબારાદત નજમતને ખરખી જ્યા માંડે પુર્વા ફર્વા ધામ તે! નેપોલીયન સામાન્ય માનવી હતો તે સામાન્ય માનવીના મોને મળી—અને તું મહાન છે, મારે મહાનને મોને મરવાનો! એટલે કરક!

દિલ્લર: કાંક કારે તું કલે રજા મલક જરાખર જે મહિના પછી આપણે તળીયુ મોસ્કોમાં....

રેલીન: જરૂર! મોસ્કોમાંજ લેનીવની કબર પારોજ તારી કબર જોડાવેને તું તેમાર રાખીશ. જમ રંજેજા!

(જર્મનશીર્ષા મંચી)

પ્રણય બંધન

(અંશીકાવાંચી)

(૧)

નીલા સીમામાં કામ લાગ્યાં સમય બન્યું મનસ્વી પેદાશી. કાંઈક કંઈક વિચાર માં ઉતરી વેળા એમ લાગતું. એને વારંવાર એજ વિચાર આવતો કે એના સીમાય વિચાર તમામ જીવો સુધી છે.

પરંતુ એ જાણે માણસને કુખ પડે છે આરે તેને એજાજ કામ ન.

દારીએ આવી કહ્યું: "હાહી હામ રહેતું નહિ પડે!"

નીલા ચોક્કસ છે "હા હામ નહિ હું" સ્થાન વૃક્ષી પરતરી નીલા એવડામ આવી બેસી ગય.

રસીયો કહ્યું: "પરતરી આજે તમે યાત વાજી નહો રહો."

નીલા પોતાના પત્ની માટે રોજ એકાએ વાળીએ પોતાને હાથેજ માતાવતી. અને તેથી આજે પણ મુશ્કેલીમાં આવી પુણ નીલાએ તેને જવાબ ઉદારીય વાળે આપ્યા.

"ના! અમુકી હું વધી જાના. આજે તમેજ કરી સેન."

નીલા પોતાના રામનરુદામ આવી એક કોરા ઉપર પડી પડી પાછી મળીરે વાંચીએ કુખી. તે વિચારી રહી હતી. આજે તેને કાંઈ અપ-માણીય થતું પડ્યું. જે અમા. આજ કેટલા દીવસથી તેને હાલના એક મુશ્કેલીમાં આવી રાખીતી તેના આજે એક મે વાંચીતી કુખી કુખી મમ થયા.

આજથી ચારે વરસ પહેલા તેના હામ થયા હતા હામ પાદ થોડા દીવસ માટે તે એક વાર પીપર મમ હતી. એના પીત કામુદી કહેતર છે. અને તે પેલાકારની કમ્પા છે. એજ મરજી મર પતીએ જા તેના હામ થયા. તે જાજી પ્રસન્ન હતી પણ આજે એને સાવજીયું તે તેને પતી મરજી છે હાલે એની બધી આસાએ નટ થય.

અમરથી એ પતીયુદે આવી છે કારથી કમેસા તેના હાલમાં એક નીવજી મંગામ આજમાજ કરેલ. જનાં પોતાના પતીને તેને કાંઈ દીવસ એક પણ કમતું વેળા નહોતું કહ્યું. એને થતું કે એનાથી એના પતીનું હાલ કુખી. પણ હવે જા અપમાન તે કમ સુધી મદન કરે!

આજે સવારના સાંજીએ જી કારે વાત કહી: "નહોતો જાત સરખી છે. એ હાથે જનને નામ જા રહો ન અને કુખીની પ્રતીકાને મુખ મેગી કરી." (નગરે વિગેરે થઈ નીલાને સંભળાવ્યું.

આજના દીવસો એને કુખ મનમાં સમાવ્યું પણ આજના અપમાન તેને અપમાનથી અને

કુખથી વિવરણ કરી મુકા.

આજાસ હમણાં ઘડી વાલોથી મેરામદ હતું મે હવે સ્વચ્છ થય ગયું. પ્રથમ ક્યાંક એકાદ નહોતી વાજી નજરે પડતી. નીલા પીપરની પડીતી કે આ પડી એ આ સ્વચ્છ નીલ આજાસ ઉપર કેરી મદાશ-પલા પમરાઈ છે. ફરીવાની બધીજ વસ્તુઓ ચાલતી કાલતી છે. સંસાર એક ચીનપદ છે. એમાંની બધી વસ્તુઓ એક ચીન જેવી છે પરંતુ આ જમતમાં સર્વથી અધીક મુશ્કેલી વસ્તુઓ છે કેમકે તેજ સીપી વધારે હનવાતી છે. આજે એના જતાં અંધજો છે. એક હાથ પાદ હું પડે તેની તેને કમ્પના પણ તપી દોતી. એ મતો અમારજી રાખથી હાથ મંગા લે છે અને નહિ કુખ અમારજી સદન કરી શકે. આ જાણે વિચારતાં વિચારતાં પીલાતી આંખમાં આજ આવી થયા.

(૨)

"આજે તમ દીવસથી તમે હું થયું છે! તમ દીવસથી તું જામી પણ તપી! જનાવતો ખરી કે હું તાત છે." અનીલે પુછ્યું.

અનીલ નીલાને પતી છે. એ જાજીયા મુઝ છે કે જા કારણસર નીલાએ તમ તમ દીવસથી ઉપવાસ આદર્યો છે. પતીના આ અનરુદ્ધથી અનીલ ચીતીત થયો. આવી જાત સહનથીય પડીત હાલની પતીપર એને જરા. હાથ, અને પ્રેમ છે અનીલ નીલાના હાલને મરજીરે જાજી સમો છે. પોતા તરફના જાત મુક પ્રેમે તે તેની તરફ અકારણીય હતો. તે જાજીતો હતો કે નીલા આજે છે કે હું સારીચીતન સરામી છું જનાં તેને કહી પોતાને એક મુક પણ નથી કમો. નીલાના હાલની વાત અજીયા કોઈ કોઈ વાર અનીલ કહેતો "નીલા તમારે કેરા કમનચીય કે તમે નામ જેવો પડી મળ્યો" નીલા ચીર નીચું રાખી કહેતી "ના, હું તો એજ તપી સમાજની માત્રા પતી પરનાં તો માટે માટે સાંજી છે એ મને આજ છે મુકી પરની નહોતર તે કમ રહે છે તે જાજીયાની મને હું જાજી છે!"

નીલાને જવાબ સાંજી અનીલ પુછ કતો. અને એને મનમાં થતું આવી સુસીસ, પતીજાન પતીને માટે પોતે સાવક નથી. તે મામક થવાની પ્રમદા કરતો પણ વરસોનું અમન તજતું તેને અસાધ્ય લાગતું અને તે સાચારી અનુભવતો.

અનીલે પ્રેમથી નીલાને હાથ પકડી માતા રપરે પુછ્યું-"નીલા, માડી માણી. મોહને તુ મમ નથી આવી. હું તે મરવાનો વિચાર રાખ્યો છું!"

નીલાએ પકડે જાવાજે કહ્યું-"હાલ મે એવો

વિચાર કર્યો તો પણ કોણ મુકયાન થવાનું છે. હું તો તમારો મંસારની આપમકતાએની બહારની એક વસ્તુ છું ને!"

અનીલે તેના મુખ તરફ કાજી ગાલે જોઈ કહ્યું "આવી વાત કેમ કરી રહી છે નીલા? મે ને તારી કામ દીવસ અવલેહના નથી કરી!"

નીલાએ જાત અવાજે કહ્યું "હા! હું જામ કમ છું ન તમે કોઈ દીવસ મારી અવલેહના નથી કરી, પરંતુ આંખને માટે આજ કાંઈ એક મોટી વસ્તુ નથી. તારી મુઝ છે કમી -કેવળ પોતાનીજ નહિ પણ સવાળીની પણ મુશ્કેલી થોડી માસનું સારીર આવી નથી પરંતુ કોર્તી આ સુધી પુરવીમાં પણ અમર રહે છે. એને કોર્તી એક છે તેને માં જીવન એક થીકળવા છે. જાજી પતી એક કોર્તી તરફ જોવા પણ તપી, માંગતા, જોમ, વીલાસમાં, રમ્યા રો છે, કોર્તુ મે મોર્તીનું પન તરફના રસ્તામાંના પાથરોને અસેરી રતો સાક કરે છે. સમાજ તેમના જીવને મુશ્કેલી જુને : અને તેના મુશ્કેલી સંતાપની એક આદ નાંખે છે. પરંતુ જે શ્રીમંત નીરચાય" જાલે નીલાએ કરીતથી સમાજના વાલા માટે પોતાને પીસો ઉપમામમાં લે છે તે પોતાના જીવન દરમીયાન મરીમોના આજીવાદ પામે છે અને મરજી પછી અમારવ પામે છે."

"કોઈ નીલા! આજથી હું સમાજની સેરા કરીશ કે જેથી હું પુણ મામ. તમે પુણ નેવા એજ માં મમ રહેશે."

નીલા કહી. તેના હાલમાં અનીલને વજી જેવી કોર્તીમાં જાગી. તે પીપા સરે જનાં મકમપણે પોતી "સમાજના કમ્પાજ માટે થોડા મકમ પીસી મોહ એ કામ કરવાથીજ હિ મનુષ્યના જીવનનું કમ્પાજ તપી મકમ પછી શ્રીમંતો કોર્તીની ને મોહાઈતી આસામાં પોતાના થોડા પીસાએ આમ તેમ ચેરી થર્મ હાન અમવા સમાજના કામમાં આપે છે. અને થોડી મોહાની કોર્તી પણ પામે છે. પણ તેના પાછવા સમાજ તેને નીકે છે. સમાજની સેરા સંવમી, આરીત જાજીયાના, સહનતા, કરી શકે છે. અને તેજ સમાજને મુક જીવન આપે છે અને પોતાનું જીવન સામક કરે છે."

અનીલ પ્રેમીરે નીલામાં પડ્યો. તેજ કુખીય મન અસનેને જાજી અસમય હતું. પણ નીલાને પ્રેમ તેને તે તજીત પ્રેરતો. અંતે તેને કહ્યું-"હું આજથી તેમ કરવા કુર્તી પ્રવન કરીશ અને એક આદર પાડી જાશી. આજથી મે અને તમે સોંપી દીધો છે નીલા. ને અને તો હું મને માનસ જનાત પણ તારું મુશ્કે મને વધારે મન તરફ દેગી જશે. તે માદ:રાખજે.

નીલા થોડી વાર અનીલ તરફ જોઈ રહી તેને થતું આ સમી મોટા નથી. ખરા અંત:કરજી થી-મોહવા છે. તે હવેના આવી અનીલને હાથ પકડી મોલી-"હું સાચીજ આજથી તમે મને સેવાક મયા હા! હું આ જામ કમ કરો છું!"

"હા! નીલા પીલાસ રાજા મે તમે કહી મોહું કહ્યું છે!"

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજાંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદબ્બ સાથે વખાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદબ્બમાં અને મીઝમંડળમાં ખાવા બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—હાર્મોનીયમ
લાકડાં કેલસાના ધુમાડાથી બની તાત્કાલીક રસોઈ, આ. કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રિક સ્ટવ
મરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ઠંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, ફીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંબન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડાસી, મધન
ધાન્ડ્યા, અઉરત, બાલી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, મરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પશુ સ્ટોકમાં છે.

સ્થિર પાર્ટસ—દરેક વાજાંતના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ લાભ.

સોલ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા હલ્લુટ, સરદાર હલ્લુટ, શાંતા હલ્લુટ દારમાનીયમ (દરેક
જાતની) યગ ઇન્ડિયા, મેગાફોન, હિંદુસ્તાન, હચીન્સ, ઓડીયન,
(ઇન્ડિયન રેકોર્ડ્સ).

ધરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો આ લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રોપ્રાયટરી) લીમિટેડ,

૧૭૬ એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, દુરબાન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

આજુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્ગીતન (૫) રાજનંતર (૨) ધરણી રાણી (૫) દોલી (૪) રામીઝ (૩) દોવાલી (૩) ગેરગાર (૫) સીના બેબન (૫) માત્રી સલાહદીન (૩).

એ તારીખ

મરદુમ આર કંપાણનો ઉલ્લેા રેકૉર્ડ—No. 16451.

મોહમ્મદ ખલીલ કંપાણનો ઉલ્લેા રેકૉર્ડ—No. 16457.

કાજુ કંપાણનો ઉલ્લેા રેકૉર્ડ No. 16455.

મરદુમ આર કંપાણનાં ઉલ્લેામાં છેલ્લાં ગાયનોને રેકૉર્ડ રેકૉર્ડો આવી ગયાં છે. વહેંચે તે પહેલાં.

N.

આર કંપાણ

- 16404 બળ વહાં કુનાં પુઠારી ગાથગી
16411 એક રોતે કુ કસાના
16416 બલગો મંમ મઝ મઝ આંખવા કમારી
16428 મદીનેકા મુસાફર કુ મેરે કહમે કુવા કરના
16434 કમારો ઉક મસે લેફીન વોલી રાના દે મેકરીવજી
16304 દોષ જામે ન જામે મેં તે જાલગી
16313 રકમગુલગીલ આજમીન
16347 મીકને મસે થે એક બુતે
16232 જો ખોલે કહમે ઉમે કહમે મીકારેતે દે
16273 રોકલીકા તાલકલી
16250 કુસ્પાર મુલકમાનો.
16243 કહમે મે આજ એકમદે આવી
16289 કુરઆન પહેા
16367 મેરા મન મોસે મોલે
16380 મુજકા દારે મદખખમે મરનેકી ખુશી ન
16390 વારો સલ્લેઅલાહ વારો સલ્લેઅલાહ.

R.L.

મરદુમ રેકૉર્ડ

- 306 આંખા મદુલીકા મોજલા
301 અલાલી જગલા
P.E.
27 સલાહન કચરત ખીલાલ
G.E.
4764 અને 4765 જે રેકૉર્ડોને સેર
જમલમે મદરોફા પાની પીલાનેકા મોજલા
4723 પલ્લરમે દરખન કા કમના
4726 જુદા દે સારે મેખાને મે
3164 રતખા સલાહન
6677 દેક અરખ
1740 ગુમ હો અલ્લાહ કુ
F.T.
12127 રિવામત કચરત જાખીર
12907 દે સખાવત
12308 મરદી કુરખાલીકી રેકૉર્ડ
12781 તેસીર મોહમ્મદી

ફાજરે અલ્લાહ કંપાણ

- 16270 કિરને દરવારમે ગીરમન કાલદી
16349 તરવીર નખી આંગાસે રીમમે કિલર આખ
16241 તરવીર મોહમ્મદ મેરે દાલમે.
16270 કિસને દરવારમે અલગતકાલદી

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ આમરે ત્યાંની મળસો. તેના દર મહીને કેટલેક આમરે ત્યાંની અંગાવી રેકૉર્ડ.

મારદર ફીફીદીન

- 16332 આ મોહમ્મદ આ મોહમ્મદ
16340 હાવર આ સીતમખર
16361 જલકા રાજ દે કમપરમે
16310 અખને અખને ખાલી દોલત
મોહમ્મદ ખાલીલ કંપાણ
16423 આવો આને મહીને કુ જામે ચલો
16426 ખવા અખની નગરયાં મોલાએ લખી
16433 સપરયાં નહી રહો
16312 કમારા નખી જામે મરદાનવાલા
16221 સાધી મુલે પીલારે
16366 ગુમખી કામે મકામ
16379 કહાં જમે વાદ મોજ
F.T.

મારદર અબ્દુલ રજાક

- 12686 મે પીતકી ગાલમકિ
12670 વેદ કળીમે ખુશ
12254 દે સખાવ કિનમે જા દે
12165 કમારે જાલેકે કાલીલ મે
ફીફીદીન એન્ડ માર્કો
12215 રેકૉર્ડ દે મુલા આધા નેરી મુલોમે
12917 જામ નરકે જાતા કુ સખ હરેતેરે સોદામ
12826 નદાલીલ દે સાકુસેકરા મે
12860 મે તે જીર આખ માર
12081 ગીકાર જામ કિસને મીલમન
12711 દરદરમે અટકતા રીરા
12720 સરે મકતલમે સરકો

કાજુ કંપાણ

- 11388 મુરે અનવર દીખાના આરે રમુલે અગળી
11322 જાત મારકા કિ નદાલી જાલોગી
11322 કાસ ખવા પર મુજલે
11322 જુલવાસ મહીનેમે
10878 ચલે રેકૉર્ડ આર કમારત કીકાદી
11388 આજ નખી દરવાર દરલદીખારો

ફીલ્મ રેકૉર્ડ

- માખી (૫); નીરમલા (૨); તુલસીદાસ (૫); મંચન (૧);
આજાદ (૫); કોલ (૩); આલી બાબા (૨); આજુ (૫);
ખંધન (૬); આશન (૫); નદી મંચારે (૫); મદમી (૫);
નમાદીર (૫); મ-લીલા કુકે (૫)

કાસા સેક

- સારીન કરકાર (૬); બીલ મંચલ (૨); મવલ કમાર (૨);
મુરેકલ (૬); રકમાની મંચલ (૩); મતી સુખીવવા (૨).

RADIO RECORD TRADING CO.

88, VICTORIA STREET, DURBAN. 38A MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

Phone 21843
Durban.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA
H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

Phone 3-7255.
Johannesburg.

RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

સંત તુલસીદાસનો પાંચ રીકૉર્ડનો સેટ આવી ગયો છે.

હરીશાલ એન્ડ રાજકુમારી

- N. 15307 નવી જનસી બાળવી ભ.
" 15308 અંતરનાં બાગમાં એક
ફુલ ફૂલ.
" 15309 સુંદર છબી.
" 15311 નવું જુનું.

કાશભ અને સુઆબાલાલ

- N. 15327 દે તમારી રાધીકા-
વીધાનાં બેઠ.
" 15338 હું તો હાલને માટે સેતર.
" 15331 વિષવદ્ વાદળ સીરપર
વરસે.
" 15342 હી સા પેલી રસીકાને
નજરથી કોઇની નજર
હદી છે.
" 15344 પ્રભુને પાઠાર કામ
૧ હો અને આ રંગે.
" 15312 નવવાણીનો પક્ષા.

- N. 15314 ન્યાયનો નામ આ. ૧-૨.
" 15316 બે મોઢા.

- અમર અમપક એન્ડ પાર્ટી
F.T. 5969 જયુનાદું વરસાન.
" 5971 મંગલ આજ પ્રભાત.
" 5953 સરાળીનો સંસાર
કામ ૧-૨.
" 5946 સંજે બસુનાને તીરે.
" 5970 રક્ષાબંધન આ. ૧-૨.
" 5956 કાશીદાને કાઠિલ.
" 5937 બાલકું વર.
" 5936 વિજયત કામ ૧-૨.
" 5952 મુકે પાથવોડે.
" 5954 બાને પુકો.
" 5740 ફુલ વીણવા કું ચક્તી
સાજન.
" 5727 પાસવં કોનેકવર કહાન
દીને.

GUJARATI DRAMA SETS

- જવજ કુમાર (૩) રેકૉર્ડનો સેટ.
સીતા આમ (૩) " "
રાજ્યક દેવી (૩) " "
સકુંતલા (૪) " "
હીર રાજા (૧) " "
નેસલતોરમ (૩) " "
મેઠ સમાલસા (૩) રેકૉર્ડનો સેટ.

- પૂર્વીરાજ ચૌહાણકું નાટક (૮)
નરસિંહ મહેતા (૩) રેકૉર્ડનો સેટ.
વલીબતો વરસો (૩) " "
સમનારાયણ (૩) " "
ચનરાજ આપડો (૫) નાટક
ભક્તવર સની રેકો (૨) " સેટ.
પ્રીત્યજ જન્મ (૨) " "

FILM RECORDS IN SETS

- મવીનજી તોપ (૫)
સાબી (૫)

- નીરમલા (૪)
આપદેવન સીમર (૪)

- પારી આંખ (૩)
કંચન (૧)

- જમાના (૩)
કુરમાક (૫)

આરતી F.T. 5246 દસાવતારની આરતી.

F.T. 5281 આ સમનારાયણની આરતી.

F.T. 5191 શ્રી મહાદેવની આરતી.

Telephone 33-5352.
VALLABH RANCHHOD,
 Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
 Country Orders Promptly attended to.
14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.
 ટેલીફોન ૩૩-૫૩૫૨.
વલ્લભ રાંછોદ
 ફેલ્ડસેલ અને ફ્રીટ્સ ઇશ્ટ અને વેજીટેબલ અમારે ત્યાં
 તાજું અને શ્રેષ્ઠ મળશે.
 બહારમાથના ઓર્ડરોને તાત્કાલિક મ્યાન દેવામાં આવે છે.
 ૧૪, ડાયગોનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનનસબર્ગ. ૧૦૬

“શુદ્ધ ધી”
 શ્રમજનમાં પસંદ કરેલ આવાજ પાક કરેલ એમ. જે. માકોલ
 બીરના જંગલો વેરવણ મહારાજાક બાવલની ફેબ્રીની
 બનાવવામાં આવેલું (શુદ્ધ) ધી.
 અમારે ત્યાંથી એમ
 પ્રમાણમાં મળશે
 સાથે સાથે પુષ્ટિ થા શકેલ
 સાથે આફ્રિકાના એમ એન્ટ.
શામલ દેવશી એન્ડ સન SAMJEE DEVSHI & SON
 ૭૨ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ,
 ડર્બન.
 ૭૨ Victoria Street,
 DURBAN.

પ્રસ્થાન મફત?
 પ્રસ્થાન માસિક તાર વર્ષ પુરાં
 કરી-તપ પુર કરી-તેરમા વર્ષમાં પ્રવેશ
 કરે છે, તે નિમિત્તે:—
 “પ્રસ્થાન”ના ધારકોને ખાસ હાથ
 જે સાકરું ત. ૧૯૯૪ના કારતકથી
 માસે સુધી જવાબબ રા. ૫,
 ખર્ચ, પડેલો મારે રા. ૭૫ મળી ગયું
 કરે, તેમને પ્રસ્થાન કાપીબગ નરકથી
 બહાર પડેલાં પુસ્તકો રૂપર ૨૫ ટકા
 કમીશન કાપી આપવામાં આવશે.
 [ખાખા: શ્રી રાજીવરાજ મહારાજા
 તમા શ્રી. રાખનામવળ પાઠનાં પુસ્તકો
 રૂપર ૧૫ ટકા]
એટલે કે
 જે માફક લખણ ૨૦-૨૨ રૂપિયાનાં
 પુસ્તકો વરીલો તેમને પ્રસ્થાન મફત
 પડી રહેશે.
 દસ-ગાઠ રૂપિયાનાં બરીલો તેમને
 અગ્રી લખણમાં પડી રહેશે થોડા
 ૫ માળ તો મળશે.
 મુજબનો આમજન, તેમજ
 પુસ્તકોલેખો ને કાપરુઓ આ
 ચોખવાનો મફત હાથ છે
પ્રસ્થાન કાર્યાલય: પાવલી અભિયાદી : અમદાવાદ.
 સારી આખું સુચાપત્ર મંગાવો.

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!
 મિલકત સુદ, કાપનીમરમ સુદ, રોપરોપ, કરોડોન લેલ, સાથે બોર્ડ,
 એલિસ ટેક, હાક ટેક, રેખલ, ચેરલ, લો ટેક, આકાશીદર, રોપ ફીટીમ
 અને ફીટીમર વિગેરે, નવન કીલ્લત અને બરીલો લેલો. અને પધારી
 સાથે મિલવવા સુકરો નહિ
એલિસ, રેખલ અને કીલ્લત ફરેચર
 જે હાથે રેખલ નીચે તેપર થાલ છે. તેના રોપ હથેલ તેપર છે જે
 માથે મોકલના કાપના પ્રાચલ લીધે મંગલો અને રેપર અમલ મળશે.
L. MISTRY,
51 BREE STREET, BBURGERSDORP, J'BURG.
'PHONE 33-4691. BOX 2526. 1055

કીટીંગસ
 પાવડર
 કીટી, મલક, સાંભલ, કંકારી, માખી, વંદા
 વિગેરે સમજા અંતુઓના
નાશ કરે છે.
 કીટીના પાવડરના કીન થવે છે.
 ૧૦૦

M. H. DESAI,
એમ. એચ. દેસાઈ,
ફેલ્ડસેલ રૂપર મેપર,
 અને રેપર બતના રૂપર અને વેજીટેબલ પ્રતીવનના કોષ પળ
 બાખમાં C. O. D. થી સારું પેલોઈ ફરી મોકલીએ બીએ.
 P. O. Box 254 31, Short St. Durban. 1060

બુના અને બલીતા ફરમાસુ મીકામરમ અને પાકો બનાવનાર
કેપીટનના શીયાળાના પૌષ્ટિક પાકો
 પંજળી સાથે પાક વિગેરે બીજા પાકો ઓર્ડર આપવાથી
 મળી રહેશે.
 અમારી કેપીટા હિતમ બાવલું અત નવનું હથેલ તરફાર મળે છે
 રાખસુ મીકાઈ તથા રેપર બતનાં ફરમાસુ, માખી, મલક માલકો વિગેરે
 થોડા અધ્યામાં મળશે.
 મધુ ભલ્લના મરે થાલો થા મળે:
KAPITAN'S CAFE
 'Phone 33-8577. 138 KORT STREET, JOHANNESBURG. 1055

અડવાડીક પંચાંગ

| વાર | ખ્રેસ્તી
૧૯૪૨
બનેવારી | હિંદુ
૧૯૪૮
પાપ | મુસલમાન
૧૩૬૦
અબદુલ | પાર્સી
૧૩૧૧
શેરે,
૧૪મી | સુરોદય
ક. મી. | સુપરિત
ક. મી. |
|-------|-----------------------------|----------------------|--------------------------|---------------------------------|------------------|------------------|
| સુક્ર | ૯ | ૧૬ | ૨૧ | ૧૭ | ૪-૮ | ૬-૫૫ |
| શની | ૧૦ | ૧૭ | ૨૨ | ૧૮ | ૫-૯ | ૭-૫૬ |
| રવિ | ૧૧ | ૧૮ | ૨૩ | ૧૯ | ૬-૧૦ | ૮-૫૭ |
| સોમ | ૧૨ | ૧૯ | ૨૪ | ૨૦ | ૭-૧૦ | ૯-૫૮ |
| મંગલ | ૧૩ | ૨૦ | ૨૫ | ૨૧ | ૮-૧૦ | ૧૦-૫૯ |
| બુધ | ૧૪ | ૨૧ | ૨૬ | ૨૨ | ૯-૧૧ | ૧૧-૬૦ |
| ગુરુ | ૧૫ | ૨૨ | ૨૭ | ૨૩ | ૧૦-૧૧ | ૧૨-૬૧ |

WHEN the speedometer shows the beginning of another thousand miles. It's time for a fresh start. Engine oil becomes dirty in service, loses its protective properties and so permits vital parts to wear. Drain it out every thousand miles and refill with Mobiloil for better performance and because—

Mobiloil

MAKES CARS
LAST LONGER!

VACUUM OIL COMPANY OF SOUTH AFRICA LIMITED

Indians In South Africa

Belongs within the Empire
and
How they are Treated.
By Henry S. L. Polak.

Price 2s.

To be had from:—

THE MANAGER,

INDIAN OPINION,
Phonix, Natal.

વેચવાના પુસ્તકો

રાષ્ટ્રીય શાહિત્ય

મોરી કવન કથા (પં. જી. નેહરુ)	૧૨	૧
ધર્મ અસ્થાપન (અધીષ્ઠતા અસ્થાપનો)	૧	૧
વિદ્યાના વિચારો અને ભેગો	૧	૧
મહાત્મા અધીષ્ઠ (સ્મરણ)	૧	૧
રાષ્ટ્રવીર શિવરત્ન	૧	૧
અભ્યાસની નવલકથા	૧	૧
આપણી ફેશન બાગ ટી બે	૧	૧
અધ્યાત્મની પ્રવૃત્તિ	૨	૧

શાહિત્ય શાહિત્ય

મહાત્માના પાત્રો	૧૦	૦
મહાત્માની મહાત્માના પાત્રો	૨	૦
મહાત્માના પાત્રો	૧	૦
મહાત્માના પાત્રો	૨	૧
અનુભવિત વેચ (ગીતાનો અધીષ્ઠ)	૧	૦
કેરોના અનુભવ	૧	૦
મહાત્માના પાત્રો (અધીષ્ઠ)	૧	૦
કેરોના પાત્રો	૨	૦

મહાત્માના પાત્રો	૧૦	૦
મહાત્માના પાત્રો	૨	૦
મહાત્માના પાત્રો	૧	૦
મહાત્માના પાત્રો	૨	૧
અનુભવિત વેચ (ગીતાનો અધીષ્ઠ)	૧	૦
કેરોના અનુભવ	૧	૦
મહાત્માના પાત્રો (અધીષ્ઠ)	૧	૦
કેરોના પાત્રો	૨	૦

રાષ્ટ્રીય શાહિત્ય

મહાત્માના પાત્રો	૧૦	૦
મહાત્માના પાત્રો	૨	૦
મહાત્માના પાત્રો	૧	૦
મહાત્માના પાત્રો	૨	૧
અનુભવિત વેચ (ગીતાનો અધીષ્ઠ)	૧	૦
કેરોના અનુભવ	૧	૦
મહાત્માના પાત્રો (અધીષ્ઠ)	૧	૦
કેરોના પાત્રો	૨	૦

મહાત્માના પાત્રો પુસ્તકો પાંચ રૂપિયા
ટોપ બે. આ પાંચ ઉપર પ્રાથમિક છે

નવલકથા

મહાત્માના પાત્રો (મહાત્માના પાત્રો)	૨	૦
મહાત્માના પાત્રો	૨	૦
મહાત્માના પાત્રો (મહાત્માના પાત્રો)	૧	૦
મહાત્માના પાત્રો (મહાત્માના પાત્રો)	૧	૦
મહાત્માના પાત્રો (મહાત્માના પાત્રો)	૧	૦
મહાત્માના પાત્રો (મહાત્માના પાત્રો)	૧	૦
મહાત્માના પાત્રો (મહાત્માના પાત્રો)	૧	૦
મહાત્માના પાત્રો (મહાત્માના પાત્રો)	૧	૦
મહાત્માના પાત્રો (મહાત્માના પાત્રો)	૧	૦
મહાત્માના પાત્રો (મહાત્માના પાત્રો)	૧	૦

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
in 1931

No 3—Vol. XI

FRIDAY, 16TH JANUARY, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

COMMUNAL PREJUDICE

“COMMUNAL prejudice is not instinctive but is a cultivated attitude. Cheap press and popular demagogues utter loudly the slogans and appeal to our immediate self-interest. In the confusion of contradictory voices we fail to understand one another's speech. We make loud protests if reservoirs which supply us with water get poisoned and until the poison is removed we are not content. But when wells of thought are being continuously poisoned by our own leaders for their private profit and ambition, we look on powerless and silent at the corruption of public opinion. If we are to recover a proper view of life we must elevate the ideal of citizenship above the conflict of sectional interests and remove through educational institutions the obstacles of mutual understanding.”

—SRI. S. RADHAKRISHNAN.

કોમી દેશ

“કોમી દેશ એ સ્વાયત્તી ઉત્પન્ન થયેલી વસ્તુ નથી. કેળવણીથી ઉત્પન્ન થયેલી વસ્તુ છે. સ્વતંત્રતાવાદીઓ અને કોમવાદી નેતાઓ કોમવાદી મુદ્દો કાઢી આપણા તાર્કિક સ્વાર્થને ઉશ્કેરે છે. બેસુરા અવાજોમાં એક બીજાનું કહેવું આપણે સમજી શકતા નથી. આપણા પાછી પીવાના બરા ભો એરી થઈ જાય તો તેની સામે આપણે જખરો પોકાર કરી ઉઠીએ છીએ અને એર દૂર કરવામાં નહિ આવે ત્યાં સુધી જપતા નથી. પરંતુ વિચારેના કુવામાં આપણા નેતાઓ પોતાના ખાનગી લાભો અને મહત્વાકાંક્ષાઓને પોષવાને આણુ એર સીંચી રહ્યા છે ત્યારે પ્રભુમત એરી થઈ રહેલો આપણે નિરોધાર બની સુપ બેની લેવા કરીએ છીએ. તે આપણે જીવનની બરી દ્રષ્ટિ લેવા માંગતા લોકો તો નાગરીકતાના આદર્શને આપણે વર્ગીય કાલેશની પદમગલથી પર રાખ્યો એવું અને આપણી કેળવણીની સંસ્થાઓ દ્વારા અસ્પર્શ સમજુતીથી સામેની અસ્થરો દૂર કરી રેવી રીધે.”

—સર સર્વેશ્વર વાસુદેવન

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

તારથી રહીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મેકથી સકાય તેટલા ખાતર તારમાં પાતાવું પડે
શીરનાં મોકલવું.

૩૬ મીટીર હિંડ વીરલી સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
૩૭ ૩૭ મુરલીમ વીરલી સાથે પા. ૧૮ ૬ ૯.
૩૭ ૩૭ વીરલી વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.
સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વીરલી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

રહીમરની આવકાવની તારીખોમાં અને મીટીરના
કાવોમાં લિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

સહુન તેમજ ૩૬ પેસેન્જરો સેવામાં આવશે.

દરબન આબ્યા પછી તમારો માલ તથા મુનીયન
કાઇનાંક રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે સર્ક જવા વિષે
સંબંધી હોયને મળવાથી જાણવરત કરી આપીશું.

કામીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, સમજું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હીરી પેસેન્જર ઝેરજન્ડ.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street, Johannesburg.

'Phone 33-1453.

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

170

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હોદી વીમા કંપનીમાં કુદગીના, આમ, મોટર કાર મોટર
સોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસી, કાચારોને મળતા વીમાઓ,
સાથવટ વિષે દરેક જાતના વીમાઓ કુતરાથી લશાય છે.
હોદી કંપનીને કુતેજન આપવું એ દરેક હોદીની ફરજ છે.

Natal Office:
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN
Telephone 2-5845 Cen.
P. O. Box 1640.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
કેપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો પીરવાની છે.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG.
Telephone 33-4875
P. O. Box 3541
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય.

જો તમારે તમામ જીવનની ખરી મજાદ લેવી હોય તો પુણીકારક પાકો બનાવી તમારી નિંદરસ્તી પાછી મજબુત અને બળવાન બનાવી દો! પણ યાર રાજકોટ કે ફાયલાકોટ ખોરાકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચાકળો શુદ્ધ માલખ પાપરનો. આમરે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આપી ગયો છે.

આમરે ત્યાં યાંચી, ગદામ, ચાંદોલી, પીસતા, પંજળી સાલમ, સરેડ મુસલી, ખારક, હામી, કોપર વાટી, ગોખર અને ખલુ, ચાર મગજ, ચોપમીની, બલમન, શુદ્ધ, અખર, સોના ચાંદોના વરખ, ગદારન, વીગેરે તમામ ફીદનું ઠરીમાલું ચાંચી વડું, જડી બુદીઓ.

ઉપરાંત હાંદી ખરની તમામ મોસરી કમેશ સોલમી રહે છે.

ફીદસ્તાનમાં મરાહુર થાંદોલી સુરતની ખરદી, પીસતા ખરદી રી. 3-૬ રતલ, બદામ ખરદી રી. 3-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હુલ્વાઓ

ખદામી હલ્વો રી. 1-૨ રતલ, સફેદ પદપાસો હલ્વો રી. ૨-૬ રતલ, રોળીન બદામી હલ્વો

રી. ૨-૦ રતલ, સફેદ ગદામ હલ્વો રી. 3-૦ રતલ આમરે ત્યાંથી મળશે

નવાળી પાઉંડર:

સરીસ્તા 1/૪ પણ વાગમાથી માત્ર બે પાનીટમા વાગ સાથે ફરી દે છે. ૨ બોટલ રી. ૨-૬ પોસ્ટેજ ૬૦ પુલીમન વાટ. એક વખત આસર આપો ખાતરી ફરી લો.

દેશના મોદરો: 32-૪૨૦ રી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL

PHONE 20990

CORNER FINE & GRAY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS DISTRICT.

THE MEET-UP OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY MEET FOR REFRESHMENTS OR MEALS DURING & BETWEEN TV DAY. RESERVE ONE MONTH.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets. 1341

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

સારા ભત્તુ' હરે અને વેજીટેબલ સાર' રોળીન ખરી C.O.D. થી મોસલવામાં આવશે. વખેડ—

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban. 1341

**Are You a subscriber of
'Indian Opinion' if not, Why not?**

હી ફા ન રી ઓ

આશ્રમ દે ગુજરાતી

આ ફીદનરી મહાત્મા ગાંધીજીની સુચનાથી મળેલા તમામીકના નિહાળી શકતા આમરે સુસાર વધારા સાથે બનાવાયેલી છે. વિદ્યાર્થી તમામ માટે તે સરવઠ માટેલી અને લેખમાળી છે. તેને જલે સરિસ્તા પાસે, હરેડો, મોટા સફેદોલી વસ્તી, મોટી નદીઓની સંખાધ, અખ, માખ, પટેલો, વિગેરે પછી વસ્તુઓનો સમાવેશ થયેલો છે.

પાકું પૂર્વ પાના ૧૪૦૮

મહેશ્વરી કીમત રી. ૫.

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

SWAMI VIVEKANANDA'S WORKS

Lectures from Colombo to Almora

Jnana—Yoga

Raja—Yoga

Karma—Yoga

Bhakti—Yoga

Karma & Bhakti—Yoga (the new volume)

Essentials of Hinduism

In Defence of Hinduism

Modern India

My Master...

Chicago Addresses

LIFE OF SRI RAMAKRISHNA

A comprehensive chronological account of the Master's life, the only authorized edition of the life of Sri Ramakrishna. Fourth Edition.

Thoroughly revised and improved with a new introduction.

PRABUDDHA BHARATA

or
AWAKENED INDIA

A high class English monthly started by Swami Vivekananda in 1896. It is devoted to Universal Religion, Indian Culture, Education, Art and other topics of international interest.

Annual Subscription: Inland Rs. 4, Foreign 11/6 (United)

Apply for a complete Catalogue:—

The Manager, ADVAITA ASHRAMA,
4, Wellington Lane, Calcutta, India.

THE EPIC FAST

(BY PYARLAL)

An account of Mahatma Gandhi's Fast from September 1932, and events leading up to the Yerayda Pact with all relevant documents.

320 Pages.

Price: 1/6 and

(Obtainable From The Manager

INDIAN OPINION,

Phoenix, Natal

वेद्यवाना पुस्तको

மலர்: 24413 புகைச்சி

પ્રેમ નામો (નોવેલ)	૧
છવના તરેવારો (ઝોટી)	૨
કલમચર્ચા (વેલ્ફેરિય પ્રકાર)	૪
કુલર સાથે (કુલર સીબવાનો પોલીસો)	૧૦
આવરેલોનો પ્રકૃતિ અભ્યાસ	૭
કેલેન્ડર (૨૧-૧૨-૧૯૬૬ ટાઈમરના ઝીનોનો)	
અભરતીમાં અનુવાદ લીધેલ આલે	૪
૨૫૭૫૦૦૦ (૨૨૦૬ નોવેલ)	૬
આવરેલો	૬
ઉંચા અક્ષરો	૭
પુરેલીની વાલો	૪
પરેલી અક્ષરો પ્રાપ્ત	૪
આવરેલો અક્ષરો	૧૪
૨૧૬૦૦૦ અક્ષરો	૧
મોલીના તેલક (તેલકો અવરવાની રીતો)	૭
નીર અક્ષરો	૪
વેલ્ફેરિય	૧
વિરચના અને અક્ષર વાલો	૪
અનુ પ્રેમ અક્ષરો આપ ૨૦૦૦	૨
પરેલી આલેકાદોરી વાલો:	૧
આલેકાદોરી આલે (આલે)	૬
૨૫૭૫૦૦	૭
૨૨૦૬ અક્ષરો	૭
કોલેરી અક્ષરો	૭
સોલે અવતાર	૭
૬૨૦૬ ૨૨૦૬	૬
આલેકાદોરી પર પ્રકાર	૨
કુલર નાંકોના (નોવેલ)	૪
છવના પ્રતીબાંધ (નોવેલ)	૭
અનુ વાલોનો (અનુવાદ ગદ્યકેવ વેલ્ફેરિય)	૪
કેલેન્ડર ૬૦૦ (૨૧૬૦૦૦ કુલ નોવેલ)	૪
આલેકાદોરી ૬૨ (નોવેલ)	૪
આલે આલેકાદોરી	
૬૨૦૬ આલે (આલેકાદોરી આલેકાદોરી આલેકાદોરી)	૧
નાની એલ આલો	૪
કુલરેલના પરાક્રમ	૧
આલેકાદોરી પ્રકાર	૧
પુનરાવર્તન	૦
આલેકાદોરી કુલ આલે કુલ આલે	૧
આલે કુલ આલેકાદોરી	૨
આલેકાદોરી આલે કુલ	૧
આલેકાદોરી આલે કુલ આલેકાદોરી આલેકાદોરી	૧
આલેકાદોરી આલે	૨
આલેકાદોરી આલેકાદોરી	૦
કોલેકાદોરી આલે આલેકાદોરી	૨
કોલે આલે	૦
આલેકાદોરી આલે આલે	૧
આલેકાદોરી	૨

કચ્છના સ્થાનિક સ્તરે આજના પુરતો

२००	३०५६१			१	०
४००	"			१	०
६००	"			१	०
८००	"			२	०
१०००	"			२	०
१२००	३०५६१०॥ ३०५६१			०	०
१४००	"	००		०	०
१६००	"	"	००	१	०
१८००	"	"	०१	१	०
२०००	"	"	"	१	०
२२००	"	"	"	२	०
२४००	"	"	"	२	०

नमः शुभं वांछन्ति॥

૨ જી એપ્રિલ	૧
૪ થી એપ્રિલ	૨
સુભરતી દેવી મંજીબ મળા ૧	૦
અંકુશથીત ભાલકાપાપાળા	૨
અંકરેશ્વ મુલકરેશ્વ	૧
મુલેશ ૪ થી મુલેશ્વરી (અંકરેશ્વરી દેવ)	
૫ થી અપ્રિલ	૨
મુલકરેશ્વરી મુલકરેશ્વરી	૨

જાણી વિશેષ જાણના ૨૦ પુસ્તકોના

ସେରନି କୁମାର ଶା. ୯-୬

વેચવાના કુલા ચિત્રો

[illegible]

બીજા ક્રેદલાઃ નવાં પુસ્તકો.

[illegible]

કચ્છેલક સાજા અનં ભૌતિરચનો ૫ ૭

ଅନ୍ତରାଳ ପ୍ରକାଶ (ଅକ୍ଷୁ'ନ ସିରସୀ ସି'ରା) ୨

આ. એ. ડી. રે. છપાએલાં પુસ્તકો

[illegible]

स्वदेश नेताओंना देखाओ

કોલકાતાના લોકો-જાનરખું, કુપટો, તમા
માથડી પટેરેલ તીરંગી અથો ફાટો,

ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମୟ: ୧୫ ମିନିଟ୍ । ପୃଷ୍ଠା ୧-୧

પંદીત ખનન શિશુન માસવીશ્વર-મુંદર
રંગીત ગ્રંથી ફાટે.

સાબરમતી ૨૦૪૧૫ ડેડ પાનના કા. ૧-૧

આમા અન્નપત્રાણ, ઓપકમુખ્ય ઓપકે, રાજ-
ઓપાસામણી એવયુક્તા, રીમિતિ કરોજીતી નામુ,

स्वर्णशायी नेदर, मिनाल मदारान्, राधा श्रीमति
अनाप/मीद जेपरा, जया देवे नारजी अर्धा

16. આશ્રિત ૧૯૫૧૦. અમેરિકાની સોમન રી. ૧.
Indian Opinion,

Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

Cable & Tel. Add. "ADVANCING."

Phone 24003, Res. 24445.

CHOONILALL BROS. (PTY.) LTD.,

THE LEADING "SARRI HOUSE" IN SOUTH AFRICA.
141, GREY STREET, DURBAN.

INTERNAL VIEW OF OUR SHOP.

ARRIVING BY EVERY MAIL FROM INDIA AND JAPAN

BENARES SARRIES WITH BORDERS AND PLAIN CENTRES, BUTTAR BENARES SARRIES IN SEVERAL SHADES. Prices from 50/-, 85/-, 105/- & up to £20, THE LATEST FROM BENARES CITY. EMBROIDERED SARRIES 25/-, 35/- & up. PRINTED VARIOUS LINES OF SARRIES from 12/6, 17/- & upwards. EMBROIDERED CREPE-DE-CHENE from 3/6 yd. 42 in. & 45 in. width.

Branches: 58, WICKS STREET AND 60, WICKS STREET, GARAGE 7, MORE STREET AND 58, WICKS STREET, VERULAM.
Phone 39, Verulam.

દરેક સ્ટીમરમાં ભપાન તથા હિન્દી આવે છે

ખનારસની જોવારવાળી અને સારી, તેજળ લાલભાતની છુટીદાર સાડીઓ શી. ૧૦, શી. ૮૫, શી. ૧૦૫ થી લઇને શી. ૨૦ સુધીની ખનારસથી હમણાજ આવેલી છે.

કમળ ગમની સાડીઓ શી. ૨૫ અને શી. ૩૫ થી ઉપર. ખતભતની લાલવાળી સાડીઓ શી. ૧૨-૧ અને શી. ૧૭-૧ થી ઉપર. કમળુ કપ-ડી-ચીન શી. ૩-૬ નું ૧૧૨ ૪૨ ઈંચ અને ૪૫ ઈંચ પનો. સારીનું મેટેડ ડીઝાઇનનું ૪૫૩, ૪૪ ઈંચ પનો વાસ્તી, શી. ૧-૧, શી. ૧-૮, શી. ૨-૦ અને તેથી ઉપર. હમણાજ આવેલી લ્હોરજેટ સાડીઓ શી. ૨૫, શી. ૩૦, શી. ૪૫ અને એથી ઉપર. ૨૫

ચુનીલાલ બ્રધર્સ (પ્રોપ્રાયટરી) લીમીટેડ

દક્ષિણ આફ્રિકાનું બહુતું સાડીઓનું ગૃહ

૧૪૧, ઝે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અધિકાર

૫૩ અને ૧૦ વીકસ સ્ટ્રીટ
વેરુલમ.

અમારી સાડીઓ મહિના બેબન્ડ
એકાનીસખનું ખાતે
પી. રતનચંદ્ર,
૧૦, ઝી સ્ટ્રીટ, ન્યુયોર્ક.

પરિણામ

૭ મિલ સ્ટ્રીટ અને ૫૩ વીકસ સ્ટ્રીટ
વેરુલમ.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 3. - Vol. XI.

Friday, 16th January 1942.

Price 1/6

Indian Opinion

FRIDAY, 16TH JANUARY 1942

The Parliament

THE Union Parliament has opened. There are only two points that interest us in the opening speech from the Throne.

My Ministers feel that this is an appropriate occasion for recording appreciation of the readiness shown, both by men and women, by Europeans and by non-Europeans, to render service in all branches of the war effort. First, considering the post war reconstruction, everything practicable must be done to ensure a better life for all sections of the people.

We notice that of the Asiatic problem which is considered a burning problem of South Africa and is invariably exploited for party political argument has been made from the Throne. The Broome Commission, which was appointed by the Government to inquire into the question of Indian penetration into predominantly European areas, has reported favourably towards Indians. Yet we do not know what fate awaits us. The Municipalities in Natal are pained that a Commission, which was appointed at their bidding, should have reported so unfavourably. They are not inclined to trust the findings of the Commission and they charge it with being biased in favour of Indians. Nothing more ridiculous could be imagined. They are now agitating for legislation to restrict the rights of Indians to acquire ownership of land and to trade in so-called European areas. Almost every session of Parliament in recent years has brought before it a shiver at the idea of

measures forthcoming to further restrict the meagre rights they are enjoying in this country. We do not know what prospects are in store for us in the present session. In view of the sentiments expressed from the Throne we would not, we believe, be far wrong in entertaining the hope that there will not be any anti-Indian legislation passed this session, and that the unjust request of the Municipalities of Natal will be turned down. But that alone will not be enough. One excuse for prolonging the period of the interim measure known as the Asiatics (Transvaal Land and Trading) Act, 1939, was that the Broome Commission was still investigating into the question of Indian penetration. The allegation of Indian penetration has been proved a myth by that Commission even in so far as the Transvaal is concerned and there can be no possible justification in keeping that measure, which is offending the national self-respect of the Indian community, any longer on the Statute Book.

The Passive Resistance struggle, launched by a few of our countrymen in the Transvaal against that legislation, has not received the publicity that it deserves. It has deliberately been deprived of that publicity by those who profess to stand for freedom and justice. The war has been used as a convenient shield. Our own brethren, too, have not looked at the struggle with much favour, sheerly out of

fear of their own position, their being undignified, their patriotic act in the land not pay. We are sure that those who have launched the struggle have not themselves had time to reflect that they had pledged that they would not submit to such a course. Fully conscious of the international situation, they did not take the step on which they have justified themselves. They have not justified their active participation in the struggle. They have not taken any just measure to defend themselves. They have not taken any fully but persistent action for months. On the other hand, the Passive Resistance struggle and their charge have been withdrawn. The authorities have done so much to suppress the Passive Resistance struggle that they have done so much to suppress the fear that they might lose their publicity and their success. There is no doubt that the success of the Passive Resistance struggle has its own value in withstanding the force of the struggle and being a very small section of the community to have its good name with to assure the Government that it has not been defeated. It has not will it over the Government. The Government is not of great stress and anxiety and that non-embarrassment of the community. The present war is of the rulers with a view to that, suppression and oppression of the ruled does not in fact in therefore, hope for the present session of Parliament to add to our humiliation and to our but will bring about a new, politically and educationally

MASS MEETING OF NATIONALIST GROUP OF T.I.C.

A MASS meeting of the Nationalist Group of the Transvaal Indian Congress was held on Sunday afternoon, January 12, at the Gandhi Hall, Johannesburg. Mr. I. A. Cachalia presided. The chairman, in his opening remarks, said that Mr. Saleh, one of the Passive Resisters in the Passive Resistance campaign against the Asiatics (Transvaal Land and Trading Act) 1939, who served with a summons to appear before the Magistrate's Court on a charge of having hawked fruit without a licence. The charge was withdrawn at the eleventh hour. This is victory for us, said the chairman, and this meeting has been called to explain the present position and also to hear Messrs. C. I. Amra, E. I. Moolli and D. A. Seedat, leaders of the Nationalist Bloc of the Natal Indian Association, who are here on a short visit.

Mr. Saleh, who was the next speaker, said the withdrawal of the charge against him was a victory for passive resistance and he appealed to the people to support the struggle to bring it to a successful conclusion. The position would arise after the termination of the war when they would have to fight for their rights, and it was the duty of every youth to join the Passive Resistance struggle and to keep it alive.

Mr. S. B. Mehd, who is the soul of the present Passive Resistance struggle and who has unflinchingly stood at his post at his stall near the Court House continuously for nine months from the day the struggle commenced, said: "This is not our last victory; it is our third victory since the struggle commenced. On three occasions the authorities have had to admit their defeat in challenging the Passive Resisters. The aim of a Passive Resister is not merely to court imprisonment but to be prepared for the supreme sacrifice and to cheerfully suffer the difficulties that may be imposed on him. Our youths to-day are interested in what is happening in Germany, Russia, Britain and other places but they are not concerned with what is happening in their very home. Our struggle has been going on now for nine months and yet we have only four or five persons to carry it on. In Europe you find universities empty because the youths have gone to the front to fight for their country and their cause. Compare our position with theirs and you will find that we are doing nothing to fight our own struggle. There is no room for India in the Atlantic Charter. Nor is there any room in it for non-Europeans of this country. We are mere slaves. If we wish to obtain a trading licence we have to get the permission of the Minister of the Interior. But even so, if the Minister grants the permission, the

The Opening Of Union Parliament

THE sixth session of the eighth Union Parliament was opened on Monday, January 13, by the Chief Justice, the Right Hon. Mr. Justice De Wet, Officer Administering the Government. The leader of the Opposition, Dr. D. F. Malan (Nat., Piquetberg) gave notice that he would move on Tuesday that, "In view of the serious crisis in which our country is involved through participation in the war, the House declares that the highest national interest can only be served through the conversion of South Africa into a republic, separate from the British Crown and Empire and free and independent from any foreign power; that such republic be not based on any foreign model, but be built up in accordance with its own national character and the traditions of peoples' government as embodied in the two late South African republics with the elimination, however, of all that is harmful in the present British liberal democracy and the necessary adaptation to modern conditions; that it be Christian-national in deed and character and that it be based on faithful maintenance of equal languages and cultural rights for both sections of the European population; that it be designed to preserve white civilisation in South Africa and to give protection against capitalist and parasitic exploitation of the population and against hostile and un-national elements."

The Capetown political correspondent of the *Natal Mercury* reports that Dr. D. F. Malan, leader of the Opposition, on Tuesday received two of the most severe snubs he has ever suffered during his political career. Firstly, as an amendment to his motion asking for a constitutional revolution in the Union and the creation of a republic, General Smuts moved an amendment declaring war on five more countries, reaffirming the Union's membership of the British Commonwealth and condemning Dr. Malan's motion as an academic abstraction.

Secondly, Mr. Oswald Pirow forcibly snubbed the "Volksleier" by being conspicuously absent from the House and just as conspicuously present in the lobby. In effect Dr. Malan has blundered in debut. The unbelievable folly of an Opposition which brought to the floor of the House a motion on abstract republicanism in the middle of a war for existence was demonstrated widely by General Smuts, whose pitying laughter was heard more than once during Dr. Malan's thunderings.

licence is still refused by the Municipality, and if the Municipality is prepared to grant the licence, there will be a refusal from the Minister. Thus we are being kicked from pillar to post.

"Our capitalists," the speaker continued, "are proud now that they can own properties in the so-called exempted areas, that they can build flats and exploit their tenants. But they are little aware of what is actually happening. If they think their brethren can settle in Ferreiras Township, they will very soon be disillusioned. For they know not that the Government is contemplating a housing scheme for Indians far away from the city and the poorer Indians, suffering under the burden of heavy rents, will be attracted to those places and the capitalists will then find their properties empty." In conclusion the speaker hoped that more volunteers would enrol themselves to continue the struggle.

Mr. Amra and Mr. Moolli, of the Nationalist Bloc of the Natal Indian Association, spoke in support of the non-European United Front. They said Indians should not attempt to acquire any rights at the cost of the other non-Europeans. Unless they joined hands with the non-Europeans as a whole, there was no salvation for them. Many seemed to believe, and the rulers propagated that belief in order to keep the non-Europeans divided, that the Natives were intellectually backward. "It has been my personal experience in Fort Hare," said Mr. Amra, "that there is no truth in that assertion. Their intellectual capacity is as good as that of any other section of the community." In conclusion, Mr. Amra said the Transvaal struggle was only the beginning of a greater struggle to come of all the non-Europeans. It should therefore be heartily supported. If their assistance was required, Mr. Amra promised two hundred volunteers from Natal to cross the Transvaal border as a protest against inter-Provincial barriers.

Mr. D. A. Seedat referred to the labour strike at the Morton's Jam Factory in Durban. Indian and Native labourers asked for a living wage but their request was unheeded and they had gone on strike. It cost £300 per week to maintain them, and Mr. Seedat appealed for help from the public in the just cause of the labourers.

Among the other speakers were Messrs. P. S. Joshi, Somabhai Patel and Ajam Abed.

The chairman thanked the Natal friends and the meeting terminated with a collection for the Morton's Factory labourers who are on strike.

JAM FACTORY STRIKERS BEFORE COURT

THIRTY-NINE Natives, employed at C. and E. Morton's Jam Factory, Rossburgh, were due to appear before Mr Ryle Masson in the Durban Magistrate's Court on Monday on a charge of being absent during working hours, alternatively failing to perform their duty.

Taken first was Simon Kubisa, who pleaded not guilty.

The agreement was to decide on the position of the remaining 38 when the case against Kubisa was completed.

Mr. W. E. White prosecuted Mr. H. S. Bloom, instructed by Mr. A. Christopher, was for the defence.

Sidney G. Jameson, factory manager at C. and E. Morton (S.S.) Ltd., of Rossburgh, said that on the morning of 1st December his work stopped for an hour's lunch and the employees were obliged to resume work at 1 p.m., but Kubisa and certain others failed to return.

Since that time Kubisa had not carried out any of the work he was supposed to perform. He did not have permission to absent himself, nor had he any lawful cause to be away. Jameson presumed that Kubisa had spent part of his time in the compound since then.

Cross-examined, Jameson said that about 40 of the employees were housed at the compound, which was on the factory premises. He could not say whether Kubisa was in the compound when the hooter sounded.

Jameson said that Kubisa received 13s. plus food and quarters, and a cost of living allowance of 1s. 6d. a week.

No deduction was made for food and quarters.

In answer to Mr. Bloom, Jameson said the factory had obtained fresh labour, but so far it was not working at full pressure. He could not say whether any pressure or intimidation was brought to bear to prevent the labourers resuming work.

Alexander T. Wanless, M.P.C., called for the defence, said the workers at Morton's factory were members of the Food, Canning and Allied Workers Union. He knew that there had been a strike at the factory and the Union had taken charge of the strike. A strike ballot had been taken by the workers.

The Union called all the workers out when the workers decided to strike. A Conciliation Board had been appointed by the Minister of Labour, but the Board had failed.

He was a member of the Board, representing the workers. Failure to reach an agreement was due to the wide gap between the basic wage asked for by the employees and that offered by employers.

Cost of living figures showed that the cost of living among non-Europeans was considerably higher than among Europeans, said Mr. Wanless.

In Johannesburg, where an industrial agreement was operative, employees in a canning industry received a basic rate of £1 2s. 6d. a week for females and £1 6s. for males.

An agreement in Capetown provided higher rates than those in Johannesburg.

Cross-examined, Wanless said that Native labourers were members of the trade union, and paid subscriptions.

They were kept in a separate register. Natives were not recognised under the Conciliation Act as being employees.

Kubisa said he worked at Morton's collecting jam tins, and had completed over a year's work there. When the strike took place he was getting 13s. a week. On this amount he had to keep seven dependants.

He struck on account of dissatisfaction at his wages. He was not getting enough. What he got to eat at the compound was meagre—meal three times a day for a week and on Saturday two mouthfuls of meat. On Wednesday they got soup in the evening. They received nothing else—no green vegetables.

Cross-examined, Kubisa said that no one in the compound got green vegetables. They all got the same food as he. His strike pay was 1s.

Asked if he came out right on that, Kubisa replied the money was enough because he did not have to sweat for it. Kubisa was found guilty.

Mr. Masson postponed the passing of sentence for six months on the following conditions: Kubisa to be on good behaviour, to vacate the compound at 5 p.m., and E. Morton within 100 yds of 18 hours. Kubisa was also required to enter into a recognisance to these terms to appear at the expiration of six months.

The case against the remaining 38 was remanded until yesterday, January 15.

FREE PRIMARY EDUCATION FOR NATAL INDIANS

A CORRESPONDENT from Newcastle writes:—At interval time during the screening of "Kanoah" in the U.Y.M.A. Hall on Thursday, January 8, when there was an audience of about 300, Mr. A. M. Ephraim, secretary of the Newcastle Indian Itlopayers Association, took the opportunity of giving the good news about free primary education to Natal Indians. On the platform were Mr. Solomon E. Seodol, chairman of the Newcastle Indian Itlopayers Association, Messrs. O. J. Christopher, G. M. A. Vawda, S. Bhagwandoon, and A. M. Ephraim.

Mr. Ephraim called upon Mr. O. J. Christopher to read the correspondence leading to the extension of free primary education by the Natal Provincial Executive Committee, which is to take effect on 1st August 1942, i.e., the text of Mr. Ephraim's letter to the Provincial Secre-

tary dated November 20, 1941, and its reply dated January 2, 1942.

Mr. Christopher, after doing so, said that the Indian public of Newcastle and Natal ought to be grateful to Mr. Ephraim for the splendid service rendered to the 200,000 Indians in Natal by having made representation on such a vital subject, and congratulated him on his success. He said Mr. Ephraim had always during his thirty years' residence in Newcastle been working in the interests of Indian upliftment and the present achievement was his crowning success.

Mr. G. M. A. Vawda supported the previous speaker and congratulated Mr. Ephraim for the signal success achieved. Mr. S. Bhagwandoon also supported the previous speaker. He felt proud to be associated with the red letter day tonight. The crowning success of the day

in the annals of the history of Natal Indians, the speaker said, went to the Newcastle Indian Itlopayers Association because its action was going to bestow benefits on 27,000 Indian children from August.

Before Mr. Ephraim replied to the speeches made, Mr. D. T. McIntyre, a local resident, came forward with three beautiful garlands. He said he was proud of the achievement attained by the headmaster under whom he had all his primary education, and requested Mr. O. J. Christopher, in the name of the Indian community, to garland the chairman and the secretary and Mrs. Ephraim who must share honour with her husband. Mr. Christopher said that it was a really pleasant surprise incident and felt happy to garland Mrs. Ephraim first. From the audience Mrs. Ephraim

(Continued on page 2.)

PURPOSE OF EDUCATION

The following is an excerpt from the convocation address delivered by Sir S. Radhakrishnan to the graduates of the Agri University recently:—

Ancient Greece and India agree in holding that it is the aim of education to train us to apprehend the eternal values, to appreciate the supreme human virtues and the simple decencies of life. We must be educated not for cruelty and power but for love and kindness. We must develop the freshness of feeling for nature, the sensitiveness of soul to human need. We must foster the freedom of the mind, the humanity of the heart, the integrity of the individual. Even from the nurseries, we must train human beings by unconscious influence and conscious effort to love truth, beauty and goodness. A famous Church Father in the Middle Ages—Bernard of Clairvaux—in a Latin hymn asks "Who will achieve universal peace?" and answers, "The disciplined, the dedicated, the pure in heart and the gentle in spirit." No machinery which the art of man can devise will work unless there is behind it the proper temper of mind. To create and maintain that temper should be the aim of education in a civilised society. Plato had a clear vision of the goal and method of education. Though we may not understand all that we read, by surrounding ourselves with the work of great minds, a touch of their greatness passes on to us winning us "imperceptibly from earliest childhood into resemblance, love and harmony with the beauty of reason." "They sink deeply into the recesses of the soul and take a powerful hold of it. He who has been duly brought up therein will have the keenest eye for defects and, feeling a most just contempt for them, will welcome what is beautiful and gladly receive it into his soul, and feed on it, and grow to be noble and good; and he will rightly reject and hate all that is ugly even in his childhood before he has come to the age of reason, and when reason comes, he will welcome her ardently, because this has been his upbringing. There are no mechanical cures for psychological maladies. If this world is suffering from sickness of spirit we have to cure it. India has her proud heritage and is broad-based on the central culture of mankind. We are not a rootless people deriving a huckle inspiration from transient fashions. We have been taught the transience of mere material wealth and the transcendent importance of the spirit in man. We must vindicate that spirit against the deadweight of circumstance. Indian culture has stood for the ideal of freedom of thought and worship, though there were periods in which allegiance to this ideal was weak and others in which it suffered eclipse. It was learned the Jews, the Christians,

the Parsons and the Muslims. It not only allowed them freedom to practise their rites and forms of belief but provided facilities for doing so. Its essential aim has been the recognition of universal human worth and dignity, of unity amidst diversity, of co-operation despite differences.

A Better Social Order

We are demanding a more equitable social order. We can achieve it only if we plan our education properly and strive to eliminate the sources of inequities and injustices. Education is the means for the reconstitution of society. If we are to prepare ourselves for a democratic order, our education must have in view the development of each and every individual, as a producer, as a citizen, as a human being. He must have opportunity to develop to the utmost his innate ability and genius—physical, mental and spiritual. Equality of opportunity is the basic principle of democracy, and that can be realised only if we have faith in the dignity of the human soul.

The present war would be a conflict between democracy and the evil things opposed to it. It is not, however, a straight struggle between democracy and tyranny, not a clean fight between good and evil, or right and wrong. We will be more correct if we say that it is a conflict between some measure of truth and falsehood, between unfulfilled law and brute force, between the whisper of human conscience and the call of the wild jungle. In the present circumstances, the chances of up-building this world are bound up with the victory of the Allies. We are directly interested in the triumph of order over chaos, of liberty over enslavement. India, therefore, is wholeheartedly on the side of Britain, America and Russia in this conflict with Nazism. But if Britain has not been able to mobilise not the material resources but the moral forces, it is because she is unwilling even in this critical hour, to apply the principles of democracy to India. Naturally there are people who contend that the war is an imperialist war for the defence of this struggling rattle-snake system of domination, 'luncheon, trade and tradition: the British Empire. The love of liberty which contrast with British institutions has bred in us cannot be torn out of our soul. Political subjection is moral degradation, not for countries overrun by Hitler but for countries which are in a dependent position like India. In the last half of the 19th century, Leibnitz who lived his best years between two great wars wrote: "By shameful submission, men's minds will be progressively intimidated and crushed till they become at last incapable of all feeling, injured to ill treatment and habituated to bear it patiently, they will end by

regarding it as a fatality which they can do nothing but endure. All will go together the broad high road to slavery."

To ask India to fight for Britain simply because the Nazis will be worse is not fair to Britain or to India. Are we to stand up for Britain simply because we must avoid the worse alternative of Nazi despotism? Before it is too late, I hope Britain will establish her good faith at the bar of history, by implementing her many pledges and declaring that India, not at some undated future, but immediately after the war, shall be a free and equal country in the Commonwealth of Nations.

Victory Not Enough

Victory over Nazi Germany is not enough. We must win the peace and not lose it as we did in the last war. It will be an utter waste of much material treasure and precious human life, if we revert back to pre-war conditions. All the belligerents speak of a new order but there is no agreement about its character. It must be democratic in an essential sense. It must be a world in which all nations, strong and weak, are free, and all races, white and coloured, have opportunity for self-expression and development.

Graduates of the year, you will soon face the cares and anxieties of life. We are intellectually poor, inwardly torn, profoundly uneasy and ignorant of the future. There are forebodings of evil. The bonds that unite us are rudely sundered by politics. We have a small but influential minority of leaders who depend for their existence on Indian disunity or at any rate profit by it and, therefore, feel no sort of longing for Indian freedom and unity. Our one purpose should be to see India united, tranquil and generous with a new way of life. India, impoverished and harassed, the prey of selfish and division, must be raised to a happy and prosperous condition with internal unity and illumination of spirit, where youth will have opportunity and age security. We must cut through the confusions created by the short-sighted politicians and the timid careerists who play upon old prejudices. We must strive for the great ideals of economic justice, social equality and political freedom. For them hard work, self-control and effective propaganda are essential. Our chief weapons are common sense, sanity and cohesiveness. The Universities are here to equip us with them. It does not matter if we fail in our attempt, for the meaning of life is not in accomplishment as in the effort to grow better. We must dare to fail before we can hope to succeed. This age has no parallel for the magnitude of its enterprises for those who would be men, and I do hope and pray that you will quit yourselves like men.

Doings In India

Post-War India

WRITING editorially under the above heading in a recent issue, the *Bombay Chronicle* observes:—The British Government may have withdrawn their talking points in India, but they have not suspended their propaganda against India. We have seen before that Mr. Hodson, the Reforms Commissioner with the Government of India, is not the only propagandist worker for British Imperialism. The whole Round Table organisation, which played such a prominent part in devising Dyarchy for the Montford Reforms, seems to have got busy again to devise fresh methods of compromising responsible government. The *Round Table* has already published an editorial article under the title "India in the Post-War World" which develops some of the points thrown out by Mr. Amery. Referring, for instance, to the form of Federation which the author of the article thinks is more suitable to India than that adopted in the Government of India Act of 1935, he says: "As Mr. Amery has more than once suggested, His Majesty's Government are prepared to endorse a much looser federal constitution and to envisage the possibility of its being framed in accordance with American rather than with the British precedent, so that the Executive might be subject, not to the Legislature but more directly to the component units, whether Provinces or States. A United States of India, with the residual powers vested in the units and with a statutory Cabinet representing the units, might well suit Indian conditions better than the Federation planned in 1935. It would promise a substantial measure of protection to the Moslems, since they are in a majority in four of the present eleven Provinces and, if provincial boundaries were rearranged, they could, no doubt, secure a corresponding adjustment of their representation at the Centre. To such a new scheme, too, the Princes might be much less reluctant to adhere than they have plainly been with regard to the old one." The general idea developed here is not altogether new. Nor is it intrinsically or necessarily unsound. But much depends upon the extent and nature of representation given to the States. The words used by the writer of the *Round Table* article give one the impression that the States will be represented in the Cabinet by the nominees of the Princes rather than of popular State legislatures and that the plan is so to balance State nominees and representatives of Provinces as to leave power actually in the hands of the head of Executive who is probably expected to be a British Governor-General. For the basic feature

of the plan is British connection, or rather, British control through the Governor-General and otherwise. The writer asks: "Can India obtain so genuine a power of national self-determination anywhere else? Are there any other country in which she would be so free and yet so safe?" Now it does not occur to the writer that if the people of India are not first given a free choice to reject British connection or to choose it on stated conditions they have no real self-determination or freedom. Probably the idea is to give India full Dominion Status at some undefined future date after the war. But, even apart from the limitations of such a status, there is no meaning in it if no time limit is fixed and if even the form of the constitution is imposed upon the country. Let there first be a definite declaration that within a reasonably brief prescribed period after the war India will be given a status of equality with Britain. It will not be impossible then to devise a system of government acceptable to all Indians and capable of ensuring cordial relations with Britain so long as she respects the obligations of such relations.

Pandit Pant On Amery's Statement

"Narrow-mindedness can never solve the vital problems of the world. We want to lift the world to a higher moral plane so that all may live together happily as brethren, doing good to each other," declared Pandit Govind Ballabh Pant, former Premier of the United Provinces, addressing a public meeting at Dehra Dun. Pandit Pant said that they wanted peace and happiness in the world and that none should suffer from hunger and fear; this could not be possible as long as all countries were not free and able to manage their own affairs. Britain, which had given a new form of popular Government to the world, was being crushed, but they were unable to help Russia, being themselves in political bondage. The first essential was to break their own chains before they could think of helping others. Therefore in order to help others, they must in the first instance, get their own freedom. Referring to Mr. Amery's recent pronouncement that the August Offer was in no way less than the Atlantic Charter and that Dominion Status was the highest status in the world, Pandit Pant declared that it was a huge joke to befool Indians. The Atlantic Charter gave the right to every country to which it was applicable, to have its own form of government. Mr. Amery was right when he said that freedom was not given but acquired by one's own efforts. Pandit Pant declared: "We

however, care neither for the Atlantic Charter nor the August Offer. 'Be men'—that is the need of the hour. Strengthen your organization, follow the course of truthfulness, service and sacrifice. We are going to build our freedom through our own efforts. We can achieve it by strengthening the Congress organization and by carrying out its mandates. Let us march on courageously."

India's Load To World

Under the auspices of the Ramakrishna Ashram (Dadabhai Branch) there was a public lecture by Swami Sambuddhisanandan at the Asthika Samaj Hall, Motunga, on "The need of the hour." The Swami analysing the cause of the present chaotic and turbulent condition of the world attributed the evil to the spiritual degeneration of the present era. The problem of the world and particularly of Hindustan was neither political, social nor economic, but spiritual. And once spiritual regeneration was achieved, all the other problems would *ipso facto* be solved, for spiritual regeneration meant the recognition of the brotherhood of man and it was impossible to conceive of a brother killing brother just for the gratification of his personal desires and ambitions. Swamiji cited the examples of ancient Greek and Roman civilisations which in their own times ruled the world but which soon decayed because they had no spiritual support behind them. Similarly, from the economic angle, America was rolling in wealth but the wealth did not bring contentment and peace to the average American, because his outlook in life was entirely materialistic. Europe which in consequence of its worshipping mammon was passing through a critical stage in its life was looking out to India for a lead which India had always given to other nations in the past. At such a stage, it was disappointing to find that a tendency was fast developing in the modern youth of India of apishly imitating the westerner in his materialistic outlook in life. Swamiji appealed to the youth to desert from this mad pursuit which only brought sorrow and misery and to take to the mode of life enjoined in their scriptures and thus attain and help other nations attain that life of eternal bliss.

Thumping Victory For Congress Candidate

Yeer Waman Rao the Congress candidate for Berar by election, caused by Mr. Anay vacating his seat to become member of the Viceroy's Executive, has come out with flying colours. The seat was contested by the Forward Bloc as well as by the Hindu Mahasabha. The Congress candidate has beaten hollow both the candidates. The Congress pulled 1,371 votes more than the total of both the candidates.

FREE PRIMARY EDUCATION FOR NATAL INDIANS]

[Continued from page 19]

and forward and received the honour of being garlanded under tremendous applause.

Mr. Ephraim in his reply said that he could hardly find words to express his joy over such a surprise packet which he deeply appreciated. On behalf of his wife, the chairman and himself, he

thanked Mr. Christopher and the other speakers for the congratulations extended and for the kindly compliments made. He took the opportunity of publicly thanking His Honour the Administrator of Natal and the members of the Natal Provincial Executive for having so kindly discussed the contents of his memorandum

and for having arrived at such an epoch making decision. He felt sure of the sympathetic consideration by that body of any just and righteous cause or representation.

The function terminated with a vote of thanks to Popular Talkies for the kind permission given.

Things In General

Krugersdorp Indians' Protest

THE following resolution was passed at a meeting of Krugersdorp Indians held on Saturday, January 10:—"This meeting of Krugersdorp Indians most strongly urges the Government of South Africa to lift the restrictions imposed on Mr. M. A. Seedat and Dr. Y. M. Dadoo. To-day we are fighting a total war against Fascism and Nazism and as these leaders of the non-Europeans are both sincere and proven democrats, their ability to further the cause of democracy should not be fettered. The present restrictions on the two leaders do not inspire the non-Europeans to support the war effort of the Government, as it is indicative of insincerity in so far as the Government's war aims are concerned. Further, this meeting urges that the charges against Mr. M. A. Seedat, under the Emergency Regulations, which is pending appeal, be withdrawn."

Gen. Smuts To Speak On

"Trusteeship"

The Prime Minister, General Smuts, will address a public meeting of the South African Institute of Race Relations in the Capetown City Hall on the evening of January 21 on "The State of Trusteeship." The address will deal with relations between Europeans and Natives in Africa.

Petrol Rationing

Petrol rationing system is to be introduced in the Colon from February 1. Every motor car licence holder will be provided with petrol sufficient to do 400 miles in a month. Coupons will be issued for this purpose which could be obtained from any Post or money order office on producing the motor car licence. Such coupons may be obtained within ten days before the end of January. Until March 4 which is the period of grace within which to obtain the 1942 licence, each coupon will be issued on producing the 1941 licence. The coupon system will not for the present apply to foreign. Those motorists who find themselves away from their homes and have left their homes before January 7 will be given supplementary petrol to enable them to return to their homes by the direct route.

Canning Industry Conditions

The special conference of employers and employees in the South African canning industry, called by the Minister of Labour, Mr. Walter Madoley, will meet in Capetown on January 19. The conference has been called with the object of reaching an agreement on wages and conditions of service throughout the industry. The strike at the Durban Jam factory will also be discussed. The industry employs some 15,000 full-time and part-time workers.

The Sawoti Sanathan Dharma

Sabha

The opening ceremony of the new temple erected by the above Sabha at Farm Qumbi, Sawoti, adjoining the

school, will be celebrated from the 10th to 18th January. Pandit Parmanandji, Mawa Mirra, Jagpreet Sharma, Kalliden Mahari, Barjoo Parmod Mahari, Lowlan Mirra and Ramakant Mahari will officiate. During the nine-day celebration the ceremony of the "Paran Parikista" will be performed daily to the audience. Free board and lodging will be provided by the Sabha for its guests. The Temple will be formally opened by Pandit Parmanandji on Sunday, January 18, at 10.30 a.m. All followers of the Sanathan Dharma and well-wishers are cordially invited to attend.

New President Of Senate

At a session held before the opening of Parliament, Senator P. A. Myburgh was unanimously elected President of the Senate in succession to the late Senator F. S. Malan, says the *Daily News* Capetown correspondent. Opposition Senators did not nominate a candidate and the post of deputy president and chairman of committees left vacant by Senator Myburgh's election, was not filled.

Changes In The Senate

In the Senate on Tuesday, the President announced the resignation of Senator W. T. Welsh as elected Senator representing the natives of the Transkei, and his re-appointment by the Prime Minister to fill the vacancy caused by the death of Senator A. P. J. Fourie, who was a nominated Senator representing non-European interests. Senator Welsh was escorted into the Chamber and took the oath.

Expropriation Of Indian

Owned Lands

The Central Housing Board expects to arrive in Durban on January 20 in connection with the Corporation's application to acquire certain land from Indian ownership, protests against which have been lodged by the Natal Indian Association.

Bus Routes In Durban

A list of routes, stands and termini for motor buses in Durban, other than those owned by the Municipality, was published in last week's Natal Provincial Gazette. Anyone driving a private motor bus along any other route than those specified is liable to prosecution.

Isipingo Tamil Classes Committee

The first annual celebration of the above institution was held at the Government-Aided Indian School, Isipingo, on Sunday, January 4. There were over 700 people present, and the school children entertained the gathering with music, songs, dialogues and comedy sketches. Mrs. Athelstahman Chetty of Durban gave a lecture in Tamil on the necessity of Tamil education. Messrs. S. M. Pillay, Tamil journalist and hon. tutor of the Tamil Teachers Society, Durban, R. Gopalingan, secretary Isipingo Indian Society, J. Varian, president, and

T. Sahramoney, secretary of the Tamil Clauses Committee, also spoke in the same strain. A bouquet was presented to Mrs. Atholathambi Chetty on behalf of the committee by the chairman Mr. J. Vandan. During the interval the committee distributed parcels of sweet meats to all. A sum of £10 was received as donation from well-wishers during the function to which the committee extends their grateful thanks. The committee's thanks are also due to the Telugu Sentamil Youth Orchestra Club for providing music for the afternoon.

Death Of Mr. Dhanjee Ramjee

Three weeks ago we noted the death of Mr. Baghavjee Raghunath in India. We now have the unhappy occasion to record the death of Mr. Dhanjee Ramjee which took place at the age of 74 after a brief illness at his residence in Durban on Thursday, January 8. The late Mr.

The Late Mr. Dhanjee Ramjee

Dhanjee Ramjee was another veteran Indian who had spent the large part of his lifetime in Verulam. He had established a good business in that town and his name stood prominent among the public workers of those days. He was an ardent follower of Mahatma Gandhi and had rendered useful services during the great strike led by Gandhi as a protest against the £3 tax imposed on Indian labourers. He was also associated with the Verulam Temple work and other political, social and educational activities. His name will ever be remembered by Verulam Indians among whom he had popularised himself by his jovial nature. The late Mr. Dhanjee Ramjee had spent his recent years in retirement in Durban leaving his able sons in charge of his business which has become a popularly known place at the corner of Grey and Victoria Streets. The sons are also public spirited and whilst conducting their business, they are taking a keen and lively interest in all public activities. The late Mr. Dhanjee Ramjee leaves behind a widow, 3 sons and 3 daughters who are all married and several grandchildren to mourn their sad loss. We extend to them all our heartfelt sympathy.

Indian Trade Commissioners

The Government of India, it is learnt, has decided to appoint non-officials to the recently created posts of trade commissioners in South Africa and South America. The Federal Public Services Commission, it is expected, will invite applications.

Intermediate School Girl's Social Club (P. M. Burg)

A year-ending social was held on December 22 last at the above club when the members of the school staff and the boys' social club were present. Speeches were made by various speakers including members of the club on the good work of the club. Light refreshments were served at the close of the function.

Shree Sanatan Dharma Prakashak Mandal

On the occasion of the Hawan ceremony held on December 16 last, the above body was established at Parulit S. D. Sharma's residence, Westville. The Sabha's chief motive, it is stated, is to bring unity among all sections of the Hindu community.

Sanathan Dharma Vishnu Mandir

The officials of the Shri Sanatan Dharma Vishnu Mandir acknowledge receipt of the following further donations towards the completion of the school hall now in course of erection at 284 Randless Road, Sydenham. They desire to thank very sincerely all the donors for their generosity and hospitality extended to them during their collection tour:—Messrs. I. C. Ashabhai & Co., S. Ajodoo, Hothoo & Sons 25/5, each; Messrs. Baboolal Mahara, Jagan Bazaar 23/5, each; Messrs. L. K. Mahara, Parbhoo Kallan, N. K. Gopal & Co., N. Premo, Vallabhbhai Patel & Co., Ramdial Singh, Kala Singh, Houssem Tailors, Rama Parahotam, 22/2, each; B. K. Moosoo Bros., 21/11, G.I.; Jural Singh and P. O. Bazaar 21/10, G.I. each; V. Bhambhal, K. Gopal & Co., Matry Bros., T. Jinabhai, G. Ratanjee Parbhoo, Bhagat Bros., G. Bandha, Bhago Moosoo, M. C. Jina, C. S. Moodley, N. N. Das, H. K. Kapitan, Maganlalbhai V. Patel, B. Parbhoo, Master Bros., Narai Jairam & Sons, V. Daya & Sons, B. Narotam, Newelore Bazaar, Benito Singh, R. Nankooram, Ramdial Singh, G. S. Singh, V. M. Moodley, M. Besharan, Mrs. Kulicharan, V. L. Palher, P. T. Doonan, K. B. Bhagat, O. R. Patel & Co., D. K. Patel, Govan Parbhoo, M. M. Joshi & Sons, R. Lall, H. Sooboo, Laloo Govao, O. M. Palher, N. P. Patel, P. Mitha, B. Bhagwan & Son, Narai Dalisab, D. Niran & Co., J. Ratanjee 21/10, each.

Louis Knocks Out Bear In First Round

At New York on Friday night Joe Louis defended his world heavy weight boxing title for the 20th time, says a Sports-Kenter magazine. His opponent was

Billy Diaz, whom he knocked out in the first round lasting only 2 minutes 30 seconds. Diaz towered over the champion, but was twice floored for counts of nine. As he rose a second time, when he pulled himself up by the ropes, Diaz met with a hurricane of punches from 15 angles and collapsed to be counted out.

Joe Louis reported on Tuesday for physical examination as a preliminary to joining the army. He gave his name as Joe Louis Barrow and when asked what his occupation was, replied, "Fighting—let me get at the Japanese."

Thanks

Mr. Nathaniel Raghuraj of Verulam, wishes through these columns to express his sincere thanks to all those who so kindly sent him messages of sympathy on the occasion of the recent death of his father, Mr. Baghavjee Raghunath, which took place in India.

The Late Mr. Samjee Devah, whose death was announced in our last week's issue.

Death Of Mr. Wilfred Knight

The death of Councillor Mr. Wilfred Knight took place at his home in Ross Street, Durban, on Monday morning. He was a medical practitioner for many years, and held the post of District Surgeon in various parts of Natal.

Judge Rutherford Dead

Judge Franklin Rutherford, the 72-years old leader of "Jehovah's Witnesses," a religious movement, died in San Diego, California, on Monday.

WANTED: QUALIFIED TEACHER

Applications are invited from qualified teachers of either sex able to teach English up to Standard 3 according to Government syllabus. Apply in writing enclosing testimonials and salary required to: M. I. LAVANISH, Secretary, Stanger Madrasa Anjuman Islam, P. O. Box 57, Stanger.

WANTED Teacher qualified to teach Urdu and Arabic. Apply in writing enclosing testimonials and salary required to: M. I. LAVANISH, Secretary, Stanger Madrasa Anjuman Islam, P. O. Box 57, Stanger.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે
સને ૧૯૦૩માં સ્થાપાયું.

૫૨૧૬ ૪૦ મું

ફીનીક્સ, યુકતરા, તારીખ ૧૬ નવમ્બર, ૧૯૪૨.

પૃષ્ઠ ૩.

“ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

યુકતરા તા. ૧૧ નવમ્બર, ૧૯૪૨.

પાક્ષમિન્ટ

યુનીયન પાક્ષમિન્ટની એક સોમવાર તા. ૧૨ મીની બુલી છે. ગાંધીપર માં યજ્ઞેલાં બાળકોમાંથી આપણને આકર્ષનારા બે સુકા છે :

“મારા પ્રધાનો મને જે કે પુરોષોમન તેમજ બીન-પુરોષીયન ઓળો તેમજ પુરોષ તરફથી યુદ્ધ પ્રવર્તેલા સવળાં કમીનાં સલાહના આપવાની જે તખવારી બતાવવામાં આવી છે તેની કદરવી તેઓએ આ પ્રસંગે નોંધ લેવા જોઈએ.

યુદ્ધ આદિ પુનરરચનાનો પીયાર કચવામાં પ્રવળના સવળા વર્ગોને સાફ જીવન મળે તેને માટે બાળકો સવળાં પત્રમાં લેવામાં જોઈએ.”

અમે જોઈએ છીએ એશીયાટીક સવાલ કે જે કહીએ આફ્રિકાનો એક બળતો પ્રશ્ન બળવામાં આવે છે અને જેનો આ દેશની પક્ષપાતી રાજનીતીને માટે હર વખતે દુરપર્યોગ કરવામાં આવે છે તેને વીધે ગાંધીપરથી કશું પણ સુચન થયું નથી. ગ્રૂમ કમીશન કે બાસ પુરો-શીયન લગ્નાઓમાં હીંદીઓના પ્રવેશન ના સલાહની તપાસ કરવાને સરકાર તરફથી નીમવામાં આવ્યું હતું તેણે હીંદીઓ ના હાલમાં રીપોર્ટ આપ્યો છે. તેમ છતાં હીંદીઓનું બાવી શું થશે એ કહી શકાતું નથી. નાટાલની મ્યુનીસીપલિટીમાં પોતાની માગણીથી નીમણેલાં એક કમીશને આવે તેઓને પ્રતીકુળ રીપોર્ટ આપ્યો એથી નારાજ થઈ છે. કમીશનની રોમાં માં તે વિશ્વાસ મુકવાને તર્કમાર નથી અને કમીશન હીંદીઓ તરફ પક્ષપાતી છે એવો તેના ઉપર આરોપ મુકે છે. એથી વધારે સુખોઈ બરેડુ શું હોઈ શકે? હવે તે કહેવાતા પુરોશીયન લગ્નાઓમાં હીંદી-ઓના જમીન માલિકી ધરાવવાના અને વેપારના હકો પર પ્રતિબંધ મુકનારો કાયદો લાવવાની માગણી કરી રહી છે.

કમીશના વર્ગોમાં પાક્ષમિન્ટની લગભગ દરેક એક હીંદીઓને આ દેશમાં તેઓ જે જીવનનું હકો મોગવી રહ્યા છે તેવડ વધુ પ્રતીબંધો મુકવાના વીચારથી કુત્ખરે આપનારી થઈ પડેલી છે. આ વખતની એકમાં કોણ બળે તેઓને માટે શું નીમાંણ થયું હશે.

ગાંધીપરથી દર્શાવાયેલા વીચારો જોતા અમે માનીએ છીએ કે બંધી આશા સેવવા માં અમે મુક નહી કરતા હોઈ ન કે આ વખતે એકે હીંદીઓ વિરુદ્ધ કાયદો નહી લાવવામાં આવે અને નાટાલની મ્યુનીસી-પાલિટીઓની અન્યાયી માગણીને હાક નહી રેવામાં આવે. પરંતુ એટલાથીજ કંઈ બસ નહી માય. ૧૯૩૯ ના જોશીયા-ટીક્સ (ફ્રાંસવાલ લેન્ડ એન્ડ ટ્રેડિંગ) એક્ટ ની મુકત લગાવવાને એક પકાતું એ આપવામાં આવ્યું હતું કે ગ્રૂમ કમીશન હીંદી પ્રવેશનના સલાહની તપાસ કરી રહ્યું છે અને તેના રીપોર્ટની સહ જોવાઈ રહી છે. હીંદી પ્રવેશનને વીધેનો આરોપ એ કમીશને ફ્રાંસવાલના સંબંધમાં પણ બીનપાયાદાર પુરવાર કયો છે અને તેથી એ કાયદો જે હીંદી કોમનું સર્વિલ સ્વ-માન હજીનારો છે તેને વધુ વખત કાયદા પોથીપર રાખવાનું વાજબીપણું બીલકુલ છેજ નહિ.

એ કાયદાની સામે ફ્રાંસવાલના કેટલાક બાઈઓએ આદરેલી ચલ્લામકની લડતને બેઠએ તેટલી બહેરાત મળી શકી નથી. જેઓ સ્વતંત્રતા અને ન્યાયને માટે ઉભા રહેવાનો કાયો કરી રહ્યા છે તેઓએ તેને બળી કરીને બહેરાત નહી આપવાના પગલાં હીપેલાં છે. સુદનો એક પકાના તરીકે ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે. આ પણ પોતાના બાઇઓએ પણ પોતાના

અંગત હાલો મુકસાનમાં આવી પડે એ વહીકે એ લડતની તરફ અમુકજ દ્રષ્ટિથી જોયું નથી. હીંદીઓમાં જોતાં એવું દ્રોહી પગલું પોવાશે નહી. તેમ છતાં અમને સતોષ છે કે જેઓએ એ લડત આદરેલી છે તેઓ ન્યાયે સ્વીતી અસલ થઈ પડી બારેજ અને એ કાયદાને તેઓ નમતું નહી આપે તેવી પ્રતીક્ષા કરેલી હોઈ નેજ તેમ કરવા પ્રેરવા હતા. ગંબીર આંતરરાષ્ટ્રીય પરિસ્થિતિથી અપૂર્વમંજે ભયંકર હોઈ તેઓએ સામુદાયિક ધોરણ પર પગલું નહી લેતાં એ અન્યાયી કાયદા ને સામે પોતાનો વિરોધ વ્યક્તિયત રીને દુઃખ ઉઠાવી સકીય બતાવી આપવામાં સતોષ માન્યો. તેઓએ એ લડત શાંતીથી પરંતુ આગકુપુર્વક નવ માસ સુધી ચલાવી છે. ત્રણ વખત સભામંડીઓપર આરોપ મુકવામાં આવ્યો અને ત્રણ વખત તે પાછળથી પાછો એ ચી લેવામાં આવ્યો-કે જે પગલું અસાધારણ ગણાય સત્તા-ધીયો કાયો કદાચ કરશે કે સભામંડીઓ ની ધીરજની કસોટી કરવાને તેઓએ એવું પગલું લીધું હતું. પરંતુ એમ પણ કેમ ન માની શકાય કે લડતને બહેરાત મળશે અને તેવું બળ વધી પડશે એ ધાતીથી એ પગલું નહી લેવાયું હોય? તેમાંજ સત્તાધીયોની હાર થઈ છે અને સભા-મંડીઓનો વીજ્ય થયો છે. (નિઃસ્વાય) વૃત્તિથી આપવામાં આવેલાં બલીદાન અને રહેવામાં આવેલાં સંકટોનો બદલો અવશ્ય મળેજ છે અને જો કે આ લડત પછાંજ ન્હાના પાવાપર ચાલી રહી છે તેમ છતાં તેની શુભ અન્તર થવા વીના નથીજ રહેવાની.

આ પત્રને લાગે વળગે છે તેટલે દરજ્જે અમે સરકારને ખાત્રી આપવા માગીએ છીએ કે આવા મહાન સંકટ અને ચીંતા ના સમયમાં સરકારને કનકગત કરવાનો અમારો કરી આશય હોય પણ નહી અને છે પણ નહી. પરંતુ એ કનકગત નહી કરવાની નીતીને હીંદી કોમના નાશ થઈ જવાની હક સુધી લગાવી નજ શકાય. હાલનું યુદ્ધ રાજકર્તાઓને એ

પાઠ શીખવાનારે છે કે રાષ્ટ્રવલ્લભર હમન-નીતી અને સુલભ કરવાથી લાજ નથી થતો, આથી અને આશા રાખીએ છીએ

કે પાલોમેન્ટની હાલની બેઠકમાં આ દેશમાં આપણા પર ચર્ચ રહેલા અપમાનોમાં ઉમેરો કરવામાં નહીં આવે એટલું

નહીં પરંતુ ચામાણક, સજ્જીય તેમજ ટેળવણીની યાગ્યતામાં ડાંક રાહત આપનારી ચર્ચ પડશે

ટ્રાંસવાલ નેશનલીસ્ટ યુવની માસ મીટીંગ

તા. ૧૧ મીને રાત્રીવારે બેરેરે અહીં ધારે જોહાનીસબર્ગના ગાંધી રોડમાં દીદો-ઓની માસ મીટીંગ નેશનલીસ્ટ યુવની આશ્રમ હેઠળ ગળા હતી. શ્રી. આઇ. એ. કાછલીઆએ પ્રમુખરવાન થીલું હતું.

સરખાલમાં પ્રમુખે મીટીંગ બોલાવવાનું કારણ સમજાવતાં જણાવ્યું હતું કે નેશનલીસ્ટ યુવ તરફથી બિરોધાત્મક મેન્ડ એન્ડ ટ્રેડિંગ એક્ટના કારણે સામે ચલાવતાં લલાચકમાંના એક સ્વપ્નસેવક શ્રી. લાલેદ ઉપર નગર સ્થાપકોની ફેરી કરવા માટે સગવડ નીકળેલાં હતાં અને તેથી થકીએ સરકારે તે પાછો ખેંચી લીધો હતો. આ નિજમને આમે સવાપરની દાસની પરીસ્થિતી સમજાવતાં તેમજ નાદાસના નેશન-લીસ્ટ બેરેરેના પક્ષ આમેવાનો શ્રી. અમન, શ્રી રીહાન અને શ્રી. મુશા જેઓ નાટકમાં હાંના ગરીબો માટે સતત ચરેતત ફરી રહ્યા છે અને હાલ ટ્રાંસવાલ આવેલા છે તેમજ તરફથી નાદાસની દાસ સમજાવતાં માટે મીટીંગ બોલાવવાના આવી છે.

સાર જાદ શ્રી. લાલેદ, જેમના ઉપર સગવડ કાઢવાના આરોપો હતા, તેમજે વાગણ કરતાં જણાવ્યું કે તેમની સામેના સમન મેમ્બી લેવાયો ને લલાચકમાં વિવિધજાતિ છે અને તેથી જોડેએ સહાયક પદ અહીં રાખી સલામતને રીપુર્બ વિવિધતા બનાવવામાં મદદ કરવાની જરૂર છે. હાલના યુદ્ધને અંગે ફેર પરીસ્થિતી ઉભી પડે તેમાં આપણા દોઢ માટે આપણે કાલ લડવી પડશે અને તેથી ફેર દોઢી યુવકની રાજ છે કે તેણે હાલના સહાયકમાં જોડાઈ આસપાસને છૂવત રાખવી જોઈએ.

શ્રી એસ. બી. મેડ જે આ લગના આદમ છે અને જેમણે કાલ ચર થઈ તારથી આવજ મુશા પેલાને માટે આપણને કહ્યું રોડ સતત આલુ રાખ્યો છે તેમજે જુરસાગરે વાગણ કરતાં જણાવ્યું કે હાલની સહાયકની લાલમાં આ કાંઈ પરેસીજ છત નથી; આતો ખીજ વખતની છત છે. તેણે વખત સરકારે હાર કબુલવી પડી છે. સલામતીનું ક્ષેત્ર કાલ નેશનલીસ્ટ જવાબુ નથી પણ સવરન સામનું છે, અને લલના માર્ગમાં જે જે પ્રકીયતો આવે ને આનંદથી લલન કરવી એ છે. આજે આપણા યુવકે જાતી-રજા-તીલાયત વગેરેમાં ચ આલી રહ્યું છે ને ખાતરનુંક વચ્ચે છે પણ આપણા પેલાના પરમારું માંપ છે તેનાં વિચાર કરવાની તેને પ્રુરસદ જણાવી નથી. આ સહાય-કની લલ નાવતવ મહીવાથી આમે છે છતાં માત્ર આર માત્ર સાપચો સિવાય બીજા કામ

હજી આજળ આવતા નથી. યુરોપમાં તો યુનીવર્સિટીઓ પણ ખાલી પડી છે હાંના યુરોપે તો છત વાગવા મુકના મેલાને જાવ છે. એની સાથે આપણા યુરોપે પેલાની સરમા-મણી કરવાની છે કે પોતે અહીં પેલાના પરની લલમાં ચ કરી રહ્યા છે. આપણે સિધાંત ચ છે તેને અમાર માત્ર પણ નથી એટલાન્ટીક ચાર્ટરમાં હોંનું નામે નથી અહીંના દેશોએ માટે પણ એટલાન્ટીક ચાર્ટરમાં સ્થાન નથી. આપણે તો યુલામીમાં જ છીએ, આજે કાલ-સેન્સ મેળવતું લેખ તો મીનીસ્ટર રલ આપે તો મુનીસીપાલીટી આપવા તૈયાર લેખ તો મીનીસ્ટર ના પાડે. આ સિધાંતના વાદ્ય દાખલાએ તેમજે વર્ણવ્યા હતા. આજે અહીંના માનદાર સોમું મનમાં દુલાદ રહ્યા છે કે ફ્રેંચો વાંનીયું ને દલ દલ પાલક રીસામાં લાલ્યા પણ ને મોકોને ખજર નથી કે સગી ખાજુ ચ માં રહ્યું છે. ફેરે કાલે આ જુદ મળી છે. ચું તેઓ એમ ધારે છે કે આ દોઢીએને વસાવી શકશે સર-કારે તો દોઢીએને દૂર વસાવવાની યોજના મળી છે અને અહીં દોઢીએ કારે કારવાના જુલમથી આખરે ન તોગીથી જણાવેએ જણાવે અને તેમ યશે કારે તમારી માલકની રી દલા થશે. અમરે જુ મુખ્યસેવકની લ તમે મારે જરૂર છે બારે યુરોપે એને માટે બહાર આવે એવી અમારી આશા છે.

શ્રી. જોહાએ નાદાસના નેશનલીસ્ટ બેરેરે પીસે લોલતાં જણાવ્યું કે તારલના આનેવાનોએ તહેર આજળ મેડી મેડી બાહો મારી પાછમ દાયે સરકાર સામે પાંડગાળની નીતી અખસાર કરી દોઢીએના રજાપીલા હાંની વિરુદ્ધ જલ સરકારને બાંધપરે આપી કે દોઢીએ જોરાએ રહે છે તેની કામ જગમો રહેલા જાવ નાંદ. જેમ અહીં કોંગ્રેસની આ અતની નીતીના વીરુદ્ધમાં નેશનલીસ્ટ યુવને રજાપરની જરૂર પડી તેમજ નાદાસમાં પણ હાંના યુરોપેને માતા આમેલનો સામે નેશનલીસ્ટ બેરેરે રજાપરની જરૂર પડી. એ બેરેરેમાં મુખ્ય આમેરાને છે જેમાંના પણ શ્રી આમને, શ્રી રીહાન અને શ્રી મુશા અદિ હજર છે. એઓ નાદાસની સિધાંત કરી રીતે સમજાવશે, અને જેમ અહીંની શ્રી. નાનાની સરકારી મેદાની કોમેસ મરજુ પાગી છે તેમજ નાદાસમાં શ્રી. સોશાળજી જેવાની આમેરાની હોળાની એમેસીએસપ પણ મરજુ પડી છે. એ બેરેરેની તહેર પ્રજ સામે જવાની હીમત ચાલવી નથી અને લોહના હીમમાં કસ કામ કરી રાખના નથી નાદાસના નેશનલીસ્ટ બેરેરે બેરેરે સવાપ

ના બીજા મજુ વજા કોમોમાં માસ મેદેત છે જે એવાં કે લીજરલ રહી યુવ, નેન યુરોપીયન યુનાઇટેડ કંટ, ટ્રેકક યુનીયન વગેરે.

સાર જાદ શ્રી. સોશાળજીએ એરમાં જોહા પચાસ સ્વમરેવકોએ બહાર આવી નમ નોંધા-વવાની હાલ ફરી હતી. લીખતનજાવાળા શ્રી. આજળ આમેરે ૧૯૦૪ માં ઇન્ડિયન લોકેશન પ્લેચને બહારે સળપારી દલ ઇન્ડિયનેને લાંથી હાંકા દોઢી લલ લીલું હતું તેના લખલો આવી હતું હતું કે સરકાર સામે આજીજ થી અને માંડવાથી કંઈ દીવસ વળવાનું નથી. અહીંની સરકાર તે બળને માત્ર આમે છે. અમાર આવે તો આખરે જનાબ, નસ-લીયાત, મીડી બાન, પણ ઇન્ડિયન આવે તો જ બદલત, મતકદ બાત મારૂંકા લાત, એ જાતની સરકાર અહીં છે. એ ઉપરાંત મીડીસ બેરેરે ખામર, શ્રી. એવં કાર (તેન-યુરોપીયન યુનાઇટેડ કંટના ડેરીયર) તથા શ્રી. આર. શ્રી. આઇ. પારેએ સહાયકને મારે મંબરી દર્શાવતાં મારે યુરોપ જણાવ્યું હતું કે આ દેશમાં ખામ જુલમેનું મુખ રંજદેવ છે અને તેથી આપી મુશાબનામે સામને કરવા મારે કુવ બીન જોરાએએ એકન કમ સરકાર સામે લલા રહેવાની જરૂર છે. આજેના સમાચર બીન-જોરી પ્રજાએ ખામપુરક નીલાળા રહી છે અને સરકારને ખરી લાસની દાય તો તે માત્ર દોઢી મોગી નથી પણ આ લલતે એ આખી બીન-જોરી જાલ એક દીવસ કિવારે તો યા રથીતી થાવ નેતી છે.

સાર જાદ શ્રી. અમરા તથા મુશા જેઓ નાદાસના નેશનલીસ્ટ બેરેરેમાં સળ છે તેમજે સંજબ દલીસથી જણાવ્યું કે દોઢીએ પેલાના હારે મારે મારે લડી લેવાની હીમત રાખવી જોઈએ અને તેમાં અહીંના દેશોએના મોમે પોતે લાલ ઉદાવવાની ઉમેદ નાંદ રાખવી જોઈએ ખત આખા સવાસના નીવેશ મારે ખીજ બીન-જોરી પ્રજાએ સાથે એકવ થવા રીવાજ આપણે છુટકો નથી. ધણા એમ માને છે અને સરકાર એક ખીજ કોમોમાં પરસ્પરે વીરોધ જાળવી રાખવા મારે એવો પ્રચાર પણ ફેર છે કે દેશોએ મગજ ચકતીમાં ઉતરતા છે. મેમામાં જોહાની બુકા નથી પણ ફેરે ફેરમાં જલને જુલો કે નેમેસાં જુલો છે કે નાંદ. મને તો સવાપજા છે કે એ લોહનું જુલો જાલ કાલ પણ પ્રચારે આપણાથી ઉતરતું નથી. પેરી ફેર પેરીયા કંઈ આવતા જુલો જાવ અને સરકારની માનવત એક સાત જાવ છે. એ આજે કુનીવના પીલાને નીચક સાપીન ફરી જાવાવ્યું છે. હાલના ટ્રાંસવાલને સમાચર એવે બીન-જોરા-

ઓની કાપી આપી હાલનો અમલામ છે એને નીલાવવાની જરૂર છે અને હમારી મદદની જરૂર હોય તે દાંસવામ અને નાટક વચ્ચે આંતર પ્રાંતીય વ્યવહારની દૈનિકીની સ્વતંત્રતા હોય એ માનવાનું બંધન છે તે તેડી નાટકની સરકાર યોગ્યતા હાલવામાં હાલક થવા માટે હમારા નેશનયોસ્ટ ઇન્ડિયામાં ૨૦૦ રૂપયોરોએ હમે આપવા તૈયાર છીએ.

મી. ડી. જી. સીકાને કહ્યું કે નાટકની મોટરન ફેક્ટરી જેમાં સંસ્થાપક દ્વિતીએ તેમજ દેશીઓ કામ કરે છે તેઓએ પોતાને મળતા નાટક પદાર્થમાં વધારાની માથણી કરેલી જે ના કાચુક થવાથી તેઓ હતાવા પર મથા છે. તેઓની માથણીનું બાળખીપણ સારી રીતે અમલવામાં આવ્યું હતું. એ ચરીઓ પાસે આવાનું નથી અને તેમને નીલાવવા દર અઠવાડીએ સેા પાઉંદના

અરથાર જરૂર છે. એ વીમલ સારી પેટે સમ-ભવી હતી.

અંતમાં નાટક નેશનયોસ્ટ ઇન્ડિયા આવેલા અમેસરનો આમાર માનવાની રરખાર પસાર થતાં મી. કાછલીઆએ મી. સીકાને જાણવેલા હતાજ અમેલા ચરીઓની મદદ માટે હાજર રહેલા મહારાજાએ પોતાની છાતી અડધાર મદદ કરવાની વીનવતિ કરી સજા વીજળને કરી હતી.

પેટ્રોલ પર પ્રતિબંધ

ફેબ્રુઆરી તા. ૧ સીધી પેટ્રોલ પર પ્રતિબંધ મુકવામાં આવશે મહીનાના ૪૦૦ માઇલ ચાલી રહે તેટલું મોટરકારના વજન મુજબ પેટ્રોલ મોટર કી. આપવામાં આવશે હાલ ઘુરતને માટે આ નીમમ મોટરકાર અને મામકલનેજ લાગુ પડશે.

મોરીઓ અને ખીલ વાહનોને પણ પેટ્રોલ મળીવિત પ્રમાણમાજ આપવામાં આવશે એ કે મોટરની નાફર તેને રેશન કરવામાં નહી આવે. એ કામને પોતાના વેપાર વેજમારના કારણે વધારે પેટ્રોલની જરૂર હોય તે વધારે રેશન માટે ખાસ અરજી કરવા પ્રાપ્તે.

આ પગલું રેશનના સમય હીતને ખાતર ભેલું પડ્યું છે અને ફુતીવાની અસાધારણ અપરમ રિશન જાપાનના શુક્રમાં હિતવવાથી જે વધારે મેજીર જાતી છે તેથી પ્રેરાયું છે, ફેબ્રુઆરી તા. ૧ સીધી પેટ્રોલ કુપનથીજ લઇ સકાશે અને તેને મારે નીમમ આ પ્રમાણે રહેશે. વર્તમાનપત્રમાં પ્રસીદ થનાર તારીખ પછી કારના માલિકે ફુતીવન માફિય વેર આફિકાના મેન્ટેરેટ ટેરીટરીમાં કાઇ પણ પોસ્ટ કે મની ઓર્ડરની ઓર્ડરે પોતાની કારનું માયસેન્સ રજુ કરવું પડશે. આ માયસેન્સમાં કારનું વજન જણાવવામાં આવ્યું હશે અને પોસ્ટ ખાતાનો અમલદાર તે પરથી વકુમાં વધુ એક મહીનામાં ૪૦૦ માઇલ કાઇ સકાય તેટલું પેટ્રોલ મેળવવાના પુરતાં કુપનો આપશે. તે કાઇ બ્યકિતને લાગે કે તેને એ કરતાં વધારે પેટ્રોલ મળવું જોઇએ પોસ્ટ ઓર્ડરમાંથી તેને એક જાપેક્ષ્ટ ફોર્મ આપવામાં આવશે જે નક્કે ચરી તે પર કમીસનર ઓફ ઓર્ડરની સહી લેવી પડશે. તે પછી એ ફોર્મ પોતાના લતાના ડીરેક્ટર કન્સેલર સમક્ષ રજુ કરવું પાશે જેને અંતેજા થાય તે વધારાનું પેટ્રોલ આપવાની સુનક્ષરી રહેશે. ફુતીવનના મોટાં સહેલા, જેવાં કે જીહાતીસજર્મ, પ્રોટેક્ટીવા, રમટાજીન, બેગમ ફન્ડીના, કન્સન, હરટલંડન અને પોર્ટ એલી-કાળેથમાં વેપાર અને ઉલોગ ખાતરના ડીરેક્ટર એલા મેજી કન્સેલરો તરીકે રહેશે. અન્ય સહેલા માં એક્સપ્રેટ રહેશે કે જે નેશનલ સપ્લાય ઇન્ડોલ ગોર્ડની શેડલ પાળીના પ્રમુખ છે. એ કારના માલિકને હજુ પણ અસંતોષ રહેશે તેને કન્સેલરને અપીલ કરવાને હક રહેશે.

વેપાર અને ઉલોગ ખાતાના પ્રધાને સરકારની આ શેજના અમલમાં આવે તે જમીયાન પેટ્રોલને સંચલ કરવામાં નહી આવે તેને માટે પગલાં લેવાને મોટર ટ્રેક એસોસીએશનની સાથે સહ-કાર કરી રહ્યા છે. એ પગલું એ છે કે રીટેલ વેપારીઓને ઓછા કંપની તરફથી હેલ્થ વજુ મલકાં એક અઠવાડીયામાં સરેરાશ જેટલું પેટ્રોલ આપવું હશે તેટલુંજ હવે તેને એક અઠવાડીયા માટે પૂરે માલમાં આવશે. અને રીટેલરથી મોટરવાળાઓને તેઓની મોટરની મુળ ટેંકમાં જેટલું આપી શકે તે કરતાં વીશેજ આપી શકાશે નહી. ખીલે પ્રતિ-બંધ એ મુશ્કેલી છે કે વીઝેન્ડના પેટ્રોલ આપવાનું બંધ કરનારો નીમમ કલે લગરથી કેલસાક મોટરવાળાઓએ પોતાની મોટર સાથે વધારાની ટેંકા મુકાવી છે તે વધારાની ટેંકામાં પેટ્રોલ ભરવામાં નહી આવે. અથવાદ માત્ર એટલેજ રહેશે કે રીટેલરને અંજત બજાર હોય કે વધારાનું પેટ્રોલ ટ્રેકટર લાઇટીંગ ર્લાંટ અને રથાના એજનને માટેજ જોઇએ છે તે તેને છુટું પેટ્રોલ આપવામાં આવશે. આ ખારા ઘુરતજ અમલમાં મુકાશે.

પ્રધાને કહેશે વજુ ખુલાસો

પેટ્રોલના રેશન કરવા બાબતમાં વેપાર અને ઉલોગ ખાતાના પ્રધાન મી. રહરહે કેલસાક મુલાઓને વીધે ખુલાસો કરતાં એક મુલાકાતમાં જણાવ્યું હતું કે :

પેટ્રોલ માટે કુપનો આપવામાં આવશે તે જે મહીનાને માટે અપવાં હશે તેજ મહીનાને માટે ચાલશે એટલે કાઇથી પેટ્રોલનો સંગ્રહ કરી સકાશે નહી. કુપનો જનમુઆરીની આખરી ના દસ દીવસ પહેલાં ૧૯૪૨નું માયસેન્સ જતાવવાથી આપવામાં આવશે. લાયસેન્સને પાળગની બાજુએ રહેવ મારવામાં આવશે કે જેથી કાઇ મોટર વાળાથી તેના બાગના કુપનો કરતાં વધારે મેળવી નહી સકાય.

મોટરવાળાઓ જાતેજ કુપન લેતા હાજર થવાની જરૂર નહી રહે. શાધર કે કાઇ પણ ખીલે માથુસ જરૂરી લાયસેન્સ જતાવવાથી તે મેળવી શકશે.

એકતોને સહેલા મોટરવાળાઓ કરતાં બાંભો વંધ કરવો પડેલો હોવાથી તેઓને અમલ

કશે તેના જવાબમાં પ્રધાને કહ્યું કે મોરીઓને રેશનનો નીમમ લાગુ નહી પડે અને તેથી એકતો જરૂર પડે તો તેનો ઉપયોગ કરી શકશે.

એકતો લાધારજ રીતે પેટ્રોલનું ૪૦ મેલનનું કુપ એ છે અને હાલ ઘુરત તે પર અંકેજ મુકવામાં નહી આવે.

રમથર અમેલા મોટરવાળાઓ

વેપાર અને ઉલોગ ખાતાએ નીચે પ્રમાણે એક તીવેદન જહાર પાડ્યું છે :

ફેબ્રુઆરી તા. ૧ સીધી પેટ્રોલના રેશનનો નીમમ થમ રહ્યા છે. તે વખતે કેલસાક મોટર વાળાઓ પોતાને પરથી દુર દરવા અમેલા હશે. તેઓના સંબંધમાં અર્ધ તેવા સોડા જનમુઆરી તા. ૧ મીની પડેલાં જહાર દરવા નીજગ થયા હશે તો તેઓને પોતાને ઘેર પહોંચવાને માટે વધારા નું પેટ્રોલ આપવામાં આવશે.

૧૯૪૨ ના માયસેન્સો ફુતીવનમાં માથે તા. ૪ થી સુધી ૧૧ અંદર લેવાના હોય છે અને લાયસેન્સો ઓરીસગા સપનાં લાયસેન્સો જનમુ-આરીમાં આપી સકાતાં પણ નથી તેથી મળાને જહાર ક્યું જ કે માથે તા. ૪ થી સુધી ૧૯૪૨ ના માયસેન્સ જપરથી વધુ પેટ્રોલને માટે કુપનો આપવામાં આવશે.

શ્રી ભારત શારદા મંદિર એ'અર્મ

શ્રી દાંસવાલ મુનલ્ટેટ સોસાયટી કલકત્તા સંભાલિત કાળા "શ્રી ભારત શારદા મંદિર" એ'અર્મ, કે જે ન્યુડાઉનના લગભગ ૧૨ રેકેસ શેડ પર આવેલી છે, તે વાર્ષિક વેકેશનની રજા માટે તા. ૧૫-૧-૪૬ થી ફરી ક્રિયકરો આ કાળામાં નાત-નતત અથવા ધર્મના લેહકાથ વચર હરેક ડોઅના હિન્દી વિદ્યાર્થીઓ બુજરાતી, અધુનિત, હાંદુસ્તાની ભાષા, ધર્મનીતિ, બ્યાસાચ, ઇતીહાસ, બુઝિંગ, આરોગ્ય વિજ્ઞાન, અંગીત બહેરે વિષયો સારી રીતે શીખી શકે છે. જે લાઈઓને પોતાના બાળકોને હાખલ કરાવવા હોય તેમજ કાળા ખુલે તે માસમાં બાળકોને હાખલ કરવડા જવા કુપા કરવી કે જેથી મળેના લખ્તરમાં વિદ્યાર્થીઓ નેવમ પ્રમાણે આવી શકે.

રનાના સુધીર કુમાર વિદ્યાલંકાર આચાર્ય મી. બા. સા. મંદિર.

અડગ સિદ્ધાંતો

ચી માનવ 'કનીડી' હોય છે કે આજ દુનિયામાં એક એક વ્યક્તિએ તેને મળે તેમના મારે તારાઓપર આધાર રાખવો પડે છે તેમ આપણે આજ સીદ્ધાંતો આપણે આપણે જોઈએ. સીદ્ધાંતોને અર્થ દાસો મુજબ "કનીડી એ એવી વસ્તુ છે." એવો મામ છે. વસ્તુ કનીડી બદલે પણ સીદ્ધાંતો બદલી શકતા નથી. આજ નો એક મોટો સીદ્ધાંત એ છે કે હુકમ એ અસર વસ્તુ છે, પછી એ હુકમ બદલે સંસારને દોકારી રાખવાને બદલે તરફથી સડાઈ રહ્યું હોય કે સામાન્ય પ્રાપ્ત કરવાને અર્થની તરફથી સડાઈ રહ્યું હોય. તે બોલું છે અને માનવ જાતીનું કંઈ પણ બદલાઈ નથી. બીજો સીદ્ધાંત એ છે કે જળવસ્તુ એ પાણ છે. કેમકે પાણી બળથી તે પોતાની કચ્છા બીજાની ઉપર ડોળી બેસાડવાની છે. જમીન સપાટીને સમુદ્રમાં થી રના કરવાને અમેરીકા જળવસ્તુ પાણી હોય કે પછી અમેરીકાના વેપારી વહાણો અને

હીરોલોને સમુદ્રમાંથી રના કરવાને જમીન જળવસ્તુ પાણી રહ્યું હોય તેમાં કોઈ તફાવત નથી. બન્ને હાથમાં જળવસ્તુ રાખી છે. બીજા સીદ્ધાંત એ છે કે પાત્રીપણ એ પાત્રીપણ છે. અને જુલમ તે જુલમ છે. પછી જો એ તેને માટે રાખી હોય, અંગમાં નગરજનોપર જમીન તરફથી બિરખને મારો મલાવાય એ કુખ્ય વસ્તુ છે. પછી જમીન માં નગરજનોપર અંગેને તરફથી બિરખને મારો મલાવાય એ પણ એકજુલ કુખ્ય છે. હું એ બન્નેમાંથી એકને તો પછી રાખવા જેવું કંઈ જોતો નથી બીજો સીદ્ધાંત એ છે કે આરિત તે આરિત છે તેમાં કોઈ ફેરફાર થતો નથી. સ્ટેલીન ને મલ કાલે બીજા પછે પાત્રી અને જાતીનું દતો તેમ આજે આપણા પછે છે અને એવીયેટ રાજીવા જોજ એક દરજ્જા જુલમઅર સત્તા છે પછી તે મલ કાલે ભલે નાશીત પશ્ચાત્ત્વ હોય કે આજે આપણા

પશ્ચાત્ત્વ સહી રહ્યું હોય. બીજા સીદ્ધાંતો એ છે કે જુલમ એ પાણ પછી ન સરકાર તરફથી બેસાડુ કે હુકમ હોય તે પછી-અમલમાં એ અમલમાં છે પછી તે પેસીદ્ધાંતની જોડવારી કરનાર તરફથી પાણ રીપ તે પછી-હુકમ એ જુલ છે. પછી ન સરકારી નગરજનો એક સીદ્ધાંત રહેલું હોય તે પછી.

કુખ્યાં કોઈને તો હુકમ એ નીતીના માનવને ફેરવી કે અદલાવી દોકારું નથી. જે એક તો માન આકાશનાં તારને સૂર્યની નાખી નથી સકતું. એવી પીરુ દુનિયા આજે દોષર અને અમા-ધુધીમાં કુખી એવી હોય ભરેજ નીતીનાં માનવની આપણે સહી વધારે જરૂર પડે છે કે જેથી સપાટી વસ્તુને જમીનદોરત નહીં થત વસ્તુ એકલે નગરજનો અને જુલમી વધે માનવની અદલાવત વડે સર્વથા નાશ નહીં પામે એવા સીદ્ધાંતો આપણે વળી રહેવું જોઈએ.

આજની આપણી પ્રગતી

આ પછી કયાં કયાં નજર કરવું આ આં વેર મેર રામ દેસ દસી રહેવે થી જવાબેલાં વાતાવરણ આપણને જણાશે. પછી જોઈને રાખ્યે રાખ્યે વસ્તુ હોય કે સેરકા મેરકા વસ્તુ કે કુદુંબ કુદુંબ વસ્તુ વા વાસ બામ વસ્તુ. પ્રત્યેક-કાના કામેથી વસ્તુ મોટા કામે સુધી નવા બે વસ્તુને વેગી થાય કે વેર અને કામી ત્યાં જોઈમાં આવેજ અને તેને મલ સેરકા, કુદુંબ, બામ કે બીજા વસ્તુ કુદુંબ પ્રત્યેક.

મનુષ્ય દાસ કરે છે કે તે જીવંતોપર પ્રગતી કરી રહ્યો છે. સામાજિક: વિચાર કરતાં જણાશે કે પ્રગતી કરતાં અમુકને અગ્રીમતી તરફ પણ વળી રહ્યાં હોય. મનુષ્યની પ્રગતી પીકાનીકાના કહેવા મુજબ મનુષ્ય પોતાની બહુલથી ફેરવેને મનુષ્ય સહ જે અનેક સુખ સમયના સુખનો ઉવા કામે છે તેમાં મમામ છે. પણ તે આપણે સ્વીકારી આને વીગારક્ય તો આપણને જણાશે. આપણે આપણને વડુને વડુ પરવશ અને આપણે કરતાં જુલમને કોઈએ. એ વચન મનુષ્યની કામી હીવસના ૫-૧૫ માસ આનંદથી ચાલી નાખવાની હતી. જ્યારે આજે એક જુવાન ૧ માસ આનંદ હોય તો મેહર, કામ, પસ કે અંતે એક નેટીવતે શરતા જીવ પોતાનો વાર જીવવાની કીડામાં બેસવાનું પછી તે પતલ કરશે, આ આપણી પ્રગતી. આજ ને જમી વસ્તુમાં બને છે કે મામા પોતાના સુખ સમયના ખાતર એક એક વસ્તુ બનાવતો માય છે અને જુલમી-આપણા પરવશતામાં પોતાને લેલોતો માય છે દામ પત અને સવીર અમતા કામમાં પોતાને બનાવી મમજના કામે કરતા પોત કરવા અને પોતાના સુખ સમયના ખાતર મરીમના દામ-પત અને સર્વથે

વેળા: "અકુલ"

તો જીવેજ રહેવા એ આપણી પ્રગતી. માને આપણે રીતના પોતાના સુખ સમયના બે અંતરેજ કામ તરફથી પાણ અમવા પછે એવી કામ માય તો આ સામે આપણે પોતાના મામેમાંથી દુર કરવી એક એવી ફેરફાર થત પડે છે. સમાજો અર્થ રાષ્ટ્ર સુખ સમાજ સુખ અને કુદુંબ સુખ આપણે કરીએ. રાષ્ટ્ર ને જ્યારે પોતાને જોઈવું સુખ નથી મળતું ત્યારે તે બીજા રાષ્ટ્ર માથે સહી પોતાના સુખ મેળવવા પ્રયત્ન કરે છે. આવીજ રીતે એક નેતા પોતાના સુખ-કીર્તિ-માન પાન-પ્રગીષા-ની આડે કામ આવે ના તેને તે મલ નથી કરતો અને વેર દાસી આ દામ્યક થઈ કુદુંબને માર્ગ બને છે. વેપાર કે કુદુંબમાં પણ આમજ બને છે.

મનુષ્ય ને કહેવા માય અને કુદુંબ સુખ કરતાં સારવત સુખને મેળવવા પ્રયત્ન કરે તે કુદુંબમાંના પછા કુળો એકા થઈ કુદુંબ એક આનંદ અને સુખથી બંધેલું કામીક થઈ થઈ. અને સારેજ મનુષ્ય પોતાની પ્રગતી કરે છે એક કીડી સકામ.

હીકું સરકારી મુજબ કામ અનેક કામે સુખથી છે તેમાં કુદુંબ રહે મનુષ્યને કામ પડ્યો છે. મનુષ્યને કામ ને અનેક કામીએ આપી છે તેનો ઉપયોગ તેને પોતાને-મનુષ્યમાંથી દેવતા થવાને માટે કરવાનો હોય છે. પણ તે આપણે વીચારી ય તો જણાશે: મનુષ્ય-દેવતા કરતા-પણ તરફ દીવસે દીવસે વધુ અને વધુ જામ રહ્યો છે. સહી પ્રયત્ન, રામ, દેસ, કામ, જુલમ, અ-માય-પાણ, અસહ (વેરેના અસ-રજીથી મનુષ્ય પ્રગતી નહિ પણ અમેરીકાની કરે છે, અને એ પાસ કુદુંબ પશુના દોષ મનુષ્ય

પણ તરફ જામ રહ્યો છે એમજ કીડી સકામ.

આપણી સરકારી મુજબ જમીને જમીને મનુષ્ય જમી આકારો દાસ પોતાની પ્રગતી કરી કુદુંબ અને કુદુંબે મરી અનેક જમીના માટે તેને એવો જમી સામે છે કે રામ દેસ સુખ કુદુંબ રહીત તેનો આનંદ 'મકામ' માય છે અને અનેક જમીની પ્રગતી પછી તે એ જમી કામી રહેવે છે કે તે રહેતો સમાજ પોતાના સુખ-જામ મુખ્ય છે. અને અંતે તે કુદુંબના બાળી માય છે. તેના મનુષ્યનું આનંદમ અને જુલમ કરતા સમાજ પોતાની પ્રગતી કરે છે.

કુદુંબમાં આજે બાળુ વેરેરના અમેરિકા મુખમાંથી કામીએ આપણા કુદુંબમાં પુર્વ તરફથી આપણે ને સમય કામ ને છે તે તરફ એ આપણે નહિ જાણે તો આપણે પણ વેરેરના પુમાદાથી જામીને મુખમાંથી મરીએ, આપણે વેળાકર જામી આપણી પછી પ્રગતી કરી આપણું અને સમાજનું આજે તે દાસ રાષ્ટ્ર અને કુદુંબના માય કરી રું. મનુષ્ય ને કહેવા થઈ જામીના વાવના કામે અને પોતાના સુખને કામ ન જોતા જામી તરફ કામના માથે જોઈ જામી કામે અને પોતાના સુખ, સમયક, કીર્તિ, અને જોઈમાં જુલમ પડતા મનુષ્ય, સમાજ ખાતર કામ કરે, સમાજ રાષ્ટ્ર ખાતર કામ કરે, અને રાષ્ટ્ર કુદુંબના ખાતર કામ કરે સારેજ મનુષ્ય પોતાનો માર્ગ મનુષ્ય કુદુંબને સુખમાય કરી થકે. પ્રત્યેક મનુષ્ય પછી તે માર્ગ-દીકું, સુરલીમ, ખારસી કે ખારસી થા બીજા કામ પણ માર્ગના કામ પછી તેને તે મનુષ્ય હોય તો તેને માદ રાખવું કે પ્રત્યેક માર્ગનાં એકજ વસ્તુ ખાર કરેને જણાશે છે કે 'બીજાનું' મનુષ્ય કરેવું ને જુલમ છે અને બીજાને કુદુંબ કરવું એ પાણ છે."

રસોપકાર: પુણ્ય વાવા વા વિદન.

આજ અમા કોઈનું રહેવા છે. અને એજ મનુષ્યના પ્રગતીની માય >

પ્રણય બંધન

(અંગ્રાહીમાંથી)

(ગતિશીલ આણ)

આ જ કામ નીચા બુદ્ધિ આનંદમાં દોષ છે. અનીલે જે પ્રતિજ્ઞા કરીતી તેને તે મહાનથી માળી વળી દેતા. જ્યારે મહાન આનંદના દોષ નારે કામ કરવામાં તેને લગેગે લાગે છે. નીચા રાણી પણ આજ કાલ બુદ્ધિ મામલા રહે છે. નર સુમારવાના, ચેતાના સુમારમાં, પતીને માટે મહાનમાં લેવરે પ્રતિ કરી કુખા દેખાવ છે.

પ્રતિજ્ઞા મેળવે આનંદ એક વારે મવા આનંદ, આ વધે નીચા માટે પશુજા આનંદનું કાનું. હા' આ વધે કહેવાત તેની છાસના મરજીને કુખાદ બનાવ બનાવ પાડવા કહેતા. હવે પરમાં નીચા તેને પતી અનીલ અન જુના કાલ કરીએ લીધાવ કાલ ન હવે.

આજે સ્વારના ડેલી નીચા પર કામ કરી રહી હતી. પતીના મેકના કોરકામાં મજ ના મુલતે અને કામના અરથબરમ પડ્યાં હતા ને જોડવામાં તે પડી. મેજ જોડવાત તમા આવામાં એક મીટી આવી. તે વાચતાજ નીચા રથાવધ મજ મજ. મીટીમાં સમજું છે.

"મીટ અનીલ,

આજે કાજના આક પ્રાને કું નમારી "મરન માન" માં વાટ નેકર પડેલાની પાછાના પાકડા કોષર મુલાકાત કરી. મજા દીવસથી તમને મળી નથી રાકે. કુવ ખેલોજ ભિચેન છે. કુવર ખડું જણાવીજ. નીચાત ન કરતા. [તમારીજ માયા]

નકા આમને મીટીજ મજ તેને મરે કહેતે કે તે પોતાના પતિનું આરીય સુમારવા કાકી વાન થતા છે. આજે તેના કલ્પમાં તોફાન બાધુ. તે કંઈ ન રાકી.

જે પ્રતિજ્ઞા લીધા પોતા નીલાને આ વાન ની રાત્ર વડા તે તેને આરકું કુખ ન વાન તેના કુખને મહે એ પુરકું હવે કે તેને પતી પ્રતિજ્ઞા જામ મરે છે અને તે પણ પાછી કાષર સામે લીધી હતી. અને તે શાસી હતી એટલે તે પણ અપરાધીની હતી.

મીટી સોજ મુજા નીચા મોખા મજલાના કોરકાના મજ કે જે એનું કુખ અને કોમમાં કોરકાને આજમ રથાવ હવે.

તે કહેર કોરકા મીટીર તરીકે વપરાનો સોનાના સોદાસન કપર રાધા કુખની મુર્તિ ખીસજમાન હતી. લીધીઓમાં લીધે પ્રાસી રજાં હતાં. મુજર અને સુમથી કુમથી મુર્તિને રાજવારવામાં આવી હતી. અને જે બાજુ વાંદિના કુલકાવમાં કહેર સુમથી રાજાઓ પોતા ની સુમાસથી આરકાનું વાનારજ પરાત કરી રહી હતાં.

નીચા ને મુખ મુર્તિ સામે મુટણીએ પડી મેરતે મજ હાથ મેટી નમ માટે રહી પડી. "મજા" અને એન જનાવો મેકના અપકારે મરંમ પંથ મુખ કરી દીધી છે. મજ વાચ પ્રકારે અમને દોર."

એના બાના નેત્રમાંથી આજુધારાઓ પડી રહી હતી તેને જળને કંઈકે કાચરના પડ આજુધી પ્રકાશન કર્યા.

(૪)

જે વખત વાનના આકે તામ્યા હતા. એક સુરર કાર "મરન રાકેન" ના મોટા કુખાવળ પ્રામ આવી જતા.

"કારેન મુખ આપ જળને લેજનો આવ કે પડેલાની પાછા રજા પાકડા કોષર વાચ બાજુએ મેકા છે કે કુરથીજ મોષ ચાલેથી અવળે, અને હા' એ તને કોવા ન પારે. વરડી ના મને આવીને અવર આપ મજા દું પણ આવું" નીચાએ કહ્યું.

કારેન કહ્યું "આપને અજો એકલા કાલાતી જમલે કારના મુજા સમામતી વાડું નથી. આપ જળો છે કે અરો નાનના સોમજરો નીમનાત તોફાન કરે છે."

નીચાએ મોટીક શબ્દ પીચારીને કહ્યું "કીક, આપ કું પણ વારી સાથે આવું."

કારેન અનીલને વિચારુ કીકર છે. નકાન પજુથી તે અનીલને આ કામ કરે છે. અનીલ ને તે બુદ્ધિ આકેતો, અને માન આપતો. અને નીચા તરફ તેને મુખ મોવર હતો. અનીલ અને નીચાના જીવનને કું પીચમજ કરી રહ્યું છે તે કારણ કારેન બાજુનો અને કુખી બના. થોમ્સ કીરસ વાવ બાજુએ અને બુજાએ આનંદમાં લેજ તેને આનંદ થતો. પણ આજે કરી તેમના જીવનમાં વીક રહાયું.

માયાની મીટી મુખ્ય અનીલ વખતસર આ આવવા નીચવા. તેને પરની મોટરમાં જવા ની દીમન ન આવી.

મેકેર કુરથીજ વીરને કહ્યું. "મુજા બુજાત બાજુએ આકા કોષર મેકા છે અને પાસે મેકકે જો દોમ એમ જણાવ છે."

વીરનેને નાજા કોમા રહેવાનું કહી નીચા પરિ પારે પણ મજમ પમલે આપવા પડી.

જે વખતે માયા અને અનીલ વાનમાં મજમજ હતાં તેથી નીચા એકદમ પાસે ન રહેવા લા મળી દોષએ તેને ન મેક.

અનીલ નીચાને અરથાને લેજ મેકા કહેતા. તરત કુકી કોમા મજ અને વીરમજ સાથે મોક્ષી: "નીચા આ મુર્તિ વું આ વખતે અને અકોર"

નીચાએ કહેતે મુખે મરનન દીધી "જર કામ બાવા આવીની તમને આવા કોમલમાં આટલાં બધા મગ વડ વડ કરતા જોઈ નું આમને પડી. અને જોવા આવી કે આખરે મામલો રું છે!"

અનીલે કહ્યું: "કેક નહી વરર કોમની..."

વચ્ચેજ તેની વાન માપતા માયા ભોસી. "નમરાર, વાડું કું આપ અનીલ બાજુના પતી છે. આપ ના અનીલ બાજુને બુજ રાસનામ રાખો છે." અને કરી

એના કાકથી આનો કલ્પાન અકાલ મજ પ્રતે. તેને કહ્યું "કું એમને વધા દીવસથી કોમજા" કું. એટલુંજ નહી પણ આપના સગન થયા તે પડેલાની અમારી દોરતી છે. આજે માટે એ પાસ મરડી તમા કહ્યું એટલે જ મે' એમને બોલાવ્યાં હતાં"

નીચાએ અંબાર અપાજમાં કહ્યું: "આપની દોરતી પ્રમે તટલી જુની દોલ પણ આપે એ ન બલવું મેકલે કે આપ મોક વરજી છે અને એ પણ કંઈ બુદ્ધિ નથી. આપ લોજ દોવમના કોમલમાં પણ મળી રાકાં હતાં. અને તે સીવાય કું આપના દોરતની પતી ને તે રું આપને માટે એ કોમલીત ન હવું કે આપ મારી સાથે પણ કોમળામજ કોઈ આપને દોર બોલાવીને પણ આપ તેમની સાથે વાન ન કરી રાકાં! આપના અપકારે નમરન વોચ નથી. અને એક મરડીની મહીલાને કાલે મેકે પણ નથી. રું આપ બુનન આ વાન નથી સમજતાં કીક રું તે જા રહી કું. તમારાર આપ મોક વાનમીન કરે કોક એક આપી મે' આપની વાનામીનમાં વીસ નાજુ તે માટે કું કુખીત રું અને કામા કમજું કું."

નીચા તેજથી મજા કરી. અનીલે જમ કંઈની પુકાર કોપી-નીચા! નીચા! સંભળતો " પણ નીચા પાછી ન કરી, [આણ]

ધી ટ્રાંસવાન યુનાઈટેડ પાર્ટીકાર સોસાયટી

વાર્ષિક કાહેર સમા

ઉપરોક્ત સોસાયટીની વાર્ષિક કાહેર સમા તા. ૧૮-૨-૧૯૪૨ ના રવીવારે અમેરિકા અને જામ્ બોસાયટીના "પાર્ટીકાર હોલ" માં મળેલો, જ્યારે રથાનિક, કીક વીરેકેમાં વરતા સર્વે પાર્ટીકાર બાઈએ અને કહેનો ને અખલસરે અધારવા મજ વીન'તી છે.

કાર્યક્રમ: આપકે કાવકેના કોમલો, વાર્ષિક કહેવલ, અમલકારો અને કામ'વાલકે સમીતીની સુ'કળી, રાજા સમીતીની સુ'કળી પુરતકલથ સમીતીની સુ'કળી, પરચુરજ.

કાકાજાઈ કામવાનજ પુરેલ પલકાબાઈ ૨. પાર્ટીકાર

એ તા. મ'વાંચે

વડા કામવાનજ ૨. પાર્ટીકાર ૨. પાર્ટીકાર ૨. પાર્ટીકાર

દક્ષિણ આફ્રિકાના ટુંક ખબરો

ફોર્સીટીના હિંદીઓ

ફોર્સીટીના હિંદીઓની સંખ્યાને લા. ૧૦ થીએ મળેલી એક મીટીંગમાં નીચે પ્રમાણે ફરિયાદો રજૂ કરવામાં આવી હતી:

આ મીટીંગ પુનઃપ્રવેશ સરકારને ડો. હાડ અને ડૉ. સીડાનસર મુકવામાં આવેલા પ્રતિજ્ઞા દ્વારા કરવા વિનંતિ કરે છે. આજે આપણે ફોર્સીટી વાઢ અને નાઝીવાદની સામે લડી રહ્યા છીએ અને તેથી આ બે નેતાઓની ભેટલાસનવાદને માટે પ્રતિજ્ઞાઓમાં અમરજી નાખવી નહિ એમજો. તેઓપરના કાલના પ્રતિજ્ઞાઓ નોન-કોઓપરેશનને મદદ આપવા પ્રેરિત કરતા નથી કેમકે સરકારના પ્રહારો હેતુઓથી તે વિરુદ્ધ છે. વધુમાં આ મીટીંગ ડૉ. ડી. એ. સીડાનની સામેના આરોપ કે જેની સામે અગ્રીહ ઘણ રહી છે તે પાછો ખેંચી લેવા વિનંતિ કરે છે.

નેહાનીસબજીમાં પોલીસોના જરોની લેવાયેલી હાતી

પ્રોસીયા અને નેહાનીસબજીની પોલીસે અમુક નેહાનીસબજીના પોલીસો અને ડીટેક્ટીવોના પોલીસોની સંખ્યા ઘટાડી હતી એક પોલીસના પદમાં ૮૦ મોન્ટ્રા પડકારવા હતા. બીજાના પદમાંથી રાખ્યો વિરુદ્ધ પ્રચાર કરવાના કારણે પડકારવા હતા. સેન્ટ્રલ પોલીસ બેરેલસમાંથી કપાવાર પડકારવા હતા. આ હાતીને અંગે કેટલાક પોલીસોને અટકામાં રાખવામાં આવ્યા છે. આરે અકરમાતના ભોગ ઘણ પડેલા મી. નાહીલાસ કોટવાલ

રજીવાર નાનુઆરી તા. ૧૧ મીએ બ્લોમ-હોલ (ફોર્સવાસ) થી ડોહટ રીમ એક સોરીમાં સખતનબજી જવા ભેટી હતી. તેમાં ૧૫ જણ હતા. રસ્તે દાખર પડે જવાથી સોરી ભેટી વળી જતાં મી. નાહીલાસ કોટવાલનું હરખોતાસમાં પહોંચ્યાં મરજી થયું હતું. બીજા

ખાબજો. થોડી મણી ઇબ પામી બચી થાય હતા. મી. નાહીલાસ કોટવાલ બ્લોમહોલની કેમિસ જાંચના સેક્ટરી હતા અને બ્લોમહોલની નાણીની પેટી મેસજી મદમદ ઇસ્લામસ એન્ડ કો. ના મેનેજર હતા મરદમ નેહાનીસબજીના મી. હખાલીસ કોટવાલના પુત્ર હતા. હખાજી સંત અને મળતાવડા સ્વભાવના હોય તેમના સહવાસમાં આવનારા સોમાં પ્રોય ઘણ પડ્યા હતા ૩૫ વર્ષની મુલાન તથે તેઓ આ દાની ફુનીયાનો લાગ કરી પોતાના અનેક સમાંસંજી-ઓ અને મીટીંગને શોક કરતા મુખી મળા છે, હખર મરદમના રહને સંતિ બહે અને તેમના વધેટક પિતાને તેમજ અન્ય કુટુંબીઓપર આવી પડેલી આદતમાં તેઓને ધીરજ અને હિંમત બહે.

ટુંક કમીસનરવું પદ

દક્ષિણ આફ્રિકા અને દક્ષિણ અમેરીકામાં ટુંક કમીસનરવું પદની સ્થાપના ઘણ છે તે પર હોંડ સરકારે બીન-સરકારીઓને નીમવાનો ફરિયાદો છે. ફોર્સ પબ્લીક સર્વિસ કમી-સન તેને માટે અરજીઓની માગણી કરશે.

મરજી નોંધ

મી. ધનજી રામજીનું અવસાન

મજી અલવાલીમાં પર અમે મી. રામજી રમુનાયનાં હોંડમાં ધજોમાં અવસાનની નોંધ લખ મળા હતા. આજે મી. ધનજી રામજીના અવસાનની નોંધ મેળવી કુ:ખક કરજ આવી પડી છે ટુંક મુલાની માર્ગથી બાદ રાખાર નાનુઆરી તા ૮ મીએ ૭૪ વર્ષની વયે તેઓ કરમનના પોતાના મુકામે સ્વર્ગવાસ પામ્યા છે, સ્વર્ગસ્થ ધનજી રામજી એક બીજા જુના અને નાણીતા વધેટક હોંડી હતા કે જેમણે પોતાની છંદગીને મોટો માન વેશમમાં રાખ્યા હતા.

એ છંદગમાં તેમણે સારો વેપાર મનાવ્યો હતો અને એ વખતના જ્યેરે કાર્ગીઓમાં તેમનું નામ અમરપદ સ્થાન ધરાવતું હતું. મકામમાં માંધીજના સ્વર્ગસ્થ જુના અનુયાયી હતા અને હોંડી મજુરોપર નાખવામાં આવેલા પા. ૩ ના જુસમી કરની સામે વિરોધ દર્શાવવા માંધીજના નેજાર હેઠળ પકેશી એલિટાસિસ હતાજી વખતે તેમણે પણીજ ઉપરોગી યોગ જાળવી હતી. વેશમ મંદીર, તેમજ અન્ય શાજદારી, માયા છક અને કેળવણી સંબંધી પ્રવૃત્તિઓમાં વજી તેઓ આમજી પડેલા બામ સહ રહ્યા હતા. તેમનું નામ વેશમમાં હોંડીઓમાં સંખ્યા વખત સંખ્યા વાદ રહી જશે કે જેઓમાં પોતાના મિલન-સાર અને આનંદી સ્વભાવથી તેઓ શોમગ્રીય લખ પડ્યા હતા સ્વર્ગસ્થ ધનજી રામજીએ પોતાના વેપાર જે મે અને પીકેટરીયા રહોદન જુજાપર જાણીતો લખ પડેલો છે તે પોતાના સુપુત્રોને સંખ્યા આખરીના વંશી કરમનમાં નીરજ માં રાખ્યા હતા. સ્વર્ગસ્થના સુપુત્રો વજી જ્યેરે પ્રવૃત્તિઓમાં છકે રમ મહ રહ્યા છે. સ્વર્ગસ્થ ધનજી રામજી પોતાની પાછળ પોતાના વિધવા, સુપુત્રો અને સુપુત્રીઓ જેઓ સવળાં પરજોલાં છે અને બદોળાં કુટુંબને શોક કરતા મુખી મળા છે. અમે તેઓ સર્વ તરફ અનંદકરણથી વિધ સોજી ધરાવીએ છીએ સ્વર્ગસ્થના આદતને ચિર સંતિ મળે.

નેહાનીસબજીમાં અવસાન

નેહાનીસબજીમાં જુના અને જાણીતા વેપારી મી. હ. એમ. એબલસવાનું ૭૪ વર્ષની વયે મળા સંખ્યાવારની રાત્રે હૃદય ખંધ પડી જવાથી અવસાન થયું છે. મરદમ પોતાની પાછળ બે પુત્રો અને બે પુત્રીઓને શોક કરતા મુખી મળા છે, તેઓને મળેલી બામમાં અને અંતોરજીથી વિલસોજી મળેલીએ બીએ

યુધ્ધના ખબરો

સુરમાર

રસીદ અલી (સરકારના મળવા બોર સરકાર) નેની સરકારના બે સુબો અને કેટલાક જમી પદવીના કોઓપરેશને જમદાહની મીલીટરી કોર્ટે મોનની મળ કરવાયી છે. એમ માનવામાં આવે છે કે રસીદ અલી જમીનામાં છે.

કે

મહ કાલના જાપાનીસ કામગીરીમાં હાલે કરવામાં આવ્યો હતો કે ૧૫૦ ટનનું એક કુનાબેટ રેટરનું પદાજી એરહાઇટર ટેન્ડર બેન્સીને જાપાનીસ સખમરીને કુપાડી છે, જે-રેટન ટાપુથી લગર-વળીમના પાણીમાં એમ વજી જાણવામાં આવ્યું છે કે કુરમનની સખમરીનો જાપાનીસ હેલ્ડર કુનાબેટ મર ન. ૧ દિપ-

૧૦૫થી દર જુધવારે મળારે મળેલા ડોરપીકો કરી વુકસાવ પહોંચાડામાં આવ્યું છે. બધા ખલાસીઓને બચાવી લેવામાં આવ્યા છે.

કે

માઇલેન્ડ હવે રાન રેટરસ બામ પ્રેલેસ મેલો હાલે કરે છે. બામકેન્ડ રેડીઓ બામી પુર્વક જાણાયે છે કે રાન રેટરસ માઇલેન્ડનીજ માલીકાનું કલ્પ, અને માઇલેન્ડ તેને પાણું મેળવવા મરદો રાખે છે.

કે

મહાલીના મહ કાલના કામગીરીમાં જાણવા મુજબ મહાલીએ એલેક્ટ્રીકા આમજી જે કુમજો કરી હતા તેનાથી બરદામ દાખવની એક બીજી મેટલસીપન વજી વુકસાવ પહોંચાડવામાં આવ્યું છે એમ આજનું મહાલીઅન હાલ કમીડ કરે છે.

પ્રવજા જાણ મોસોટાવની જમીન પાતરીપણા ની મોંઘ ઉપર રીકા કરતા કલ્પ ને રમીવાની સીરીલીયન મળ વજી પાણીને ૧૧૦,૦૦૦ મળજો જમીન કુમસામોરેના મોંઘ બળ્યા છે. અને એ આંકડા કંઈ કલ્પ સંપૂર્ણ નથી જર્વેને તેમ ના રમીનો કલ્પ ૧ મીલીઅન માજીયાની જુવારી માં મળ્યો છે. (મામી મળા, પાપલ મળા, કેલ પકકાયા) વજી તેમને એમના કુનાબે પદલ એના કરતાં અનેક વજી કલ્પ કમીડ પડશે.

કે

સુરમાર

નોકાખાવું જાહેર કરે છે કે રમ એલેક્ટ્રીકા (૮૧૦૫ ટનની રસીમર નીપાસેન્ડ હરેટ ઉડીક આવજ કુરમનસા ટીમાનના કુપાયાથી કમી છે.

આજે સંજના સત્યાગ્રહ રીતે ભરેલા છેવા મા આજુ છે કે જેવર-જનરલ ડી એમ, કમ્પ્યુ. બી. વી. રી ને માર્કમાં મેજર-જનરલ રોબિસની જગ્યાએ સરકારના સેનાપાત્રી બનાવવામાં આવે છે.

ચાલીવાર

“ડી. મેલ” કહે છે કે “ન્યુયોર્કમાંથી મેજર રોબર્ટસની પત્ની આધારે એમ જણવા મળે છે કે રશીયા અને રીન્ડેન્ડ વચ્ચે મુલ તદ્દ-કૃતિના કરારો તારણથી કરવામાં આવશે. વાર્તાવાદ હવે સર છે, એવું પરીણામ એ આવશે કે હમણાંની જે હલ છે તેને સ્થળી નરીને અણી અને તેની આગળનું સરકાર પાણુ બેન્ચા જેવું આનામાં રશીયાનું મજબૂત સૈન્ય સાંધો કુલ પડે અને તે સેનીનમાં વીલામમાં જમના સામે લડવા કામ આવશે પ્રથમને પાસીવીટી આગળને રીન્ડેન્ડનો વડા પ્રધાન અને મેજરોમાં પ્રધાન તે એમ માનવામાં આવે છે કે સુલેહને માટે અગાળા ચર્ચાવામાં મુખ્ય છે.

મહા સત્ય” સોવિયેટ કમ્યુનીક કહે છે કે મેજરો કાલુશની પસિએ ૧૦ માહલ દુરનો માલ સેનાએ જળ્લ શીધા છે. મેજોને અને સરપેસરક નાગનાં ને સહેરો પશુ પાછાં સેનામાં આવ્યાં છે.

રવીવાર

બીટીસ પેટાનીમાં જમન કમ્પ્યુ કૅકાના કાસ માં ૨,૦૦૦,૦૦૦ ફેડબીસ વીમ્બોનાયી ફેડર્માં દર્શા, મહા કાસે જ્ઞાપદ કાલિસમાં એમ મદેર કરવામાં આવ્યું હતું કે ફેડ બીસમાં ફેડના સોકાને આસાને જાહેરો મેકલવામાં આવે છે અને પ્રોડેન્ટ ફરવેરના કાળામાંથી મેકાકે અતરણી ટાંકી તેના તરફથી ખાત્રી આપી હતી કે સંયુક્ત પ્રજાઓ સાત કલસેજ. એમ માનવામાં આવે છે કે જેવી રીતના ગીળ લાગ્યા ફેડબીસે પરી જળ્લ દેકાના પુરોષમાં નાખવામાં આવશે.

મેજરો કરીઅર સેન્શીને કુપાડવામાં આવી છે, એમ જણાવે છે કે હાલે કરે છે, તેનો અમેરીકા કન્ડાર કરે છે, જાપાનીમાં એ કુપાડવાનો વજુ નજી વખત હાલે કરે છે પદાણે કર્યા છે તે જણવા માટે તેઓ આગ્રમાં હાલે કરે છે.

સોમવાર

આજનું ચાલીત વેર કમ્યુનીક જણાવે છે કે ચુનાની કલર સરકાર વેપર પાણુ કરેતું માખાળાં જાપાની કસરનો આપરી સુકાગસો કરવામાં આવે છે. હવે, અને તેમાંથી ૮૦૦૦ મરી મયા છે. વીખરાઈ જમ્બુ જાપાનીક સરકાર જલસાટમાં આપ મેળ નાશે છે.

મંગળવાર

જાપાનીસો હાલે કરે છે કે તેમણે જમ કાસે ફેડરેકેડ મલાયા રહેલની રાજધાનીનું સહેર

સપરમાં દાખલ થયા છે, અને તેજ રાતે તેનો પુરો કબજો લીધો છે. સત્યાગ્રહ રીતે જણવા મળ્યું છે કે સંજનાં કાસા સપરના કાલિ સંજનાં કંઈ ચોક્કસ માત્રીની મયા નથી. રોસેગલની તથા આવેલું મેનેડો સહેરનો જાપાની એએ મહા કાસે કબજો લીધો છે, અને આને કોરકાનનો ટાણુ કમ્પે આવે છે. જાપાની કલર પસિએ ૬૦ માહલ દુર સુખીગમેના સપર આવેલું એવેન્ગેરો કે ને વજુ જમજનું સમ-મરીન મેજર મનામ છે તેનો કબજો લીધો છે.

આજનું બીટીસ કોપીસાલ કમ્યુનીક જણાવે છે કે કસવાલ રશીય રેકમેન્ડે સોલમ

અર્થ પત્ર

અમરેની કોમેટોરીયમ સોસાયટી

“ઇન્ડિઅન કોપિનિઅન” ના અધિષ્ઠાત એમ,

સાહેબ, —તા ૧૮-૧૨-૧૧ ના “ઇન્ડિઅન કમ્પ્યુ” ના અંકમાં મારા લખેલા લેખનો જવાબ તા ૨-૧-૧૨ ના “ઇન્ડિઅન કોપિનિઅન” અંક માં કાગ “જસા ચુકરથોમાં એક” એ નામથી છપાવે છે, તે માટે મેં પકડેલા અપાર માણું છું. આજના જમાનાને અનુસરીને સાઈ અને સમસવાણું ચીમનીવાણું રમસાન બાંધવામાં અને બીજા પાર્કિંગ કામે કરવાના સ્પષ્ટ હેતુથી (વીડુ રમસાન ફેડની દહવાની દોલ યના) અમરેની કોમેટોરીયમ સોસાયટીની રચના કરવા માં આવી હતી. વિન-પ્રાન્ક, શારિંગ પ્રાન્કિંગ પ્રાન્કિંગ કમ્પાની એટલે કે રીર ફોરકારને પોતાના ખાનગી નાની મારજા વમર મહેર સેવા સમીતી તરીકે તેને રજીસ્ટર કરવા માં આવી હતી. આ રીરફોરકાર રેક્ટરેસન કાનુનને અનુસરીને મેજેન્ડ કમીટી એટલે મોડે આજ કાપરેક્ટર વારંવાર નીમે છે. એ કમીટી અને તેના અમલદાર સમીતીના હેતુઓ બનવી તરફથી અને સારામાં સારી રીતે પાર પાડવા ને બંધાવેલી છે જે મેજર અમલ અમલદાર હેતુને લેવા પાડવાનો અમલ કામ આવણું બદ-કાવવાનો પ્રયત્ન કરે તે સમીતીને બેરહા અને પોતાના ફરજને નાલાખ થયેલા મણાવ.

રમસાન ફોડુ કોમેટોરીયમ એસોસીએશન બધે કે અમરેની કોમેટોરીયમ સોસાયટી બધે એ પ્રમ સોસાયટીની કમીટીએ લેવો કરવાની જરૂર જ નથી. સોસાયટીએ પોતાની ફરજ પહેલી જળથી હોત તો આ સવાલ કોમે મોડે હોત જ નહીં. આમલી કમીટીએ કીલ કરી હોલ તો મયા કમીટીએ એ કામ દરતજ કોપાકાને બદલે બીજા મંડળને માથે પોતાની ફરજ નાંખી દેતી એ પોતાની ફરજને ભેરહા નીવડવા જેવું છે. હજુ પશુ જેમ અને તેમ જસા કમીટીના મેજરે અને અમલદારો રમસાન બાંધવાનું કામ લેવાડે તો તેમને સવાતુમતે ટેકા મળે અને કામમાં કુલેષ દાખલ થતો અટકે.

“કાલે દંમેમાં વજુ બદથીજ કાગ છે અને કમ્યુનિટી વજુમીને માન આપજુ જોઈએ. તેમ ન થાય તો કાલે નજા થા સર” એ

વેવર કમ્પેનો મો દોલે બની તેને કાલે કમ્પે” એ આશરે ૩૫૦ ફેડબીસ સેવામાં આવ્યા છે જેમાં ના અર્થો કમ્પેના જમને છે. આજનું જમન કમ્યુનીક જણાવે છે કે સોલમ આગળના બીટીસ કમ્પેમાંને પાછા વાળવામાં આવ્યા હતા, પશુ હજુ સામે છે.

રોસાબી એવો હાલે કરવામાં આવે છે કે જાપાનીસ નેવીએ નીધરલેન્ડની માલના લેમર પ્રીન્સ વાન ઓરેન્જ રહેલ દંમની, જે કોરકાન થી નાસી જવા પ્રયત્ન કરતી હતી તેને કુપાડી છે.

પાન બાંધેલ છે. વજુમતી પશુ બંધારણ વીરુદ્ધ એટલે રચાવનાના મુળ હેતુને લેવા પાડવા નાં કાંપી કરી સક્તી નથી. સોસાયટીની જનરલ મોડેમાં તેના નજાગ નાણાં ફોડુ રમસાન ફેડને આપી દેવાને ફાવ થયે છે અને તેને મારા પ્રતિય. કમ્પેકસે ટેકો આપે છે એમ કહેવાય છે. મારા પ્રતિ ટેકો આપે છે હોય તેથી કાનુન વીરુદ્ધ કાગ કાનુની જમ કાનુન નથી. તેમજ સોસાયટીના નજાગ નાણાં ફોડુ રમસાન ફેડને સંપી દેવા માટે આસ જનરલ મીટીંગ બોલાવવા માં આવા હોય એવું જણવામાં નથી. કળી મેનેજીંગ કમીટી અને તેના અમલદારો પસે કાનુન વીરુદ્ધ મોડેમાં બોલાવવા સામે અને તેમાં હેતુ વીરુદ્ધ હાલે પસાર કરાવવા સામે વધી ફોવનારા કામગી મોલુદ છે તેનો જસાન હજુ સુધી અપાતેજ નવા સોસાયટીના અમલ દારો રમસાન બાંધવાનું કામ હા માટે કામ કરવા નથી તે સ્પષ્ટવૃત્ત નથી.

માટે કોમીટી સાથે અંજલ કમરો નથી જે કાગ માટે સોસાયટીની રચાવના થઈ છે તે કાગ માટે આમલ કરેલે એમાં કમરોની અંજ આવે છે એ નવામતી વાન છે. સરમાં જે મોડેમાં નાણાં કમીટી છે તે રમસાન બાંધવા માટે, જે વીચાલના નાણાં પ્રથમ રચાવેલે ને સોંપવામાં આવ્યાં તે વીચાલને કામ થાય તો બળવાળાટ થાય એ કુદરતી છે. હેતુ વીરુદ્ધ કામે કરવામાં કોમના અમેવાન ચુકરથોની પારજા જસાદી અને સબેના ટેકા સાથે પાર પડે. પશુ હલ કરી પોતાની કહો બેરો કરવા ના હેતુને પાર પાડવાને પ્રયત્ન માથે તે કામ માં કુલેષ થામ એ રવાનારીક છે. હુ ફરી વી કહું છું કે માટે કોમીટી સાથે અંજાન કમરો નથી. સોસાયટીની કમીટીમાં મેજરે અને અમલદાર મુડાક સોસાયટીને ભેરહા થાય એની સામે મારો વિરોધ છે.

કમીટી અને તેના અમલદારો રમસાન માટે અમીન બવીકા રમસાન બાંધવાને તકમાર છે કે નહીં એ સવાલનો જવાબ નીકળે છે.

વી. સેવા, પી. જી. રેશાહ

ખપર ખમ

દ્રાંસવાલ અનાવીલ સમાજ

ઉપરોક્ત સમાજની કમીટી મીટીંગ તા. ૨૩-૧૧-૪૧ ના થી. પેલાભાઈ બાપુભાઈ દેસાઈ ને મુકામે મળી હતી. પ્રમુખ અને ઉપપ્રમુખ ના ઝેરફાજરીને લઈને સર્વોચ્ચતે મીટીંગના પ્રમુખ થી. પરામણ જગાભાઈ મુરારી દત્તા. સમાજે ૧૯૩૮ માં જે ફંડ કલેક્ટાવના માંડ્યું હતું તે પાછું ઉપરાવવા એક કમીટી નીમાલ હતી જેમાં નીચલા સભ્યો સર્વોચ્ચતે મુકામા દત્તા. બંદુભાઈ લાલભાઈ સમાજના પ્રમુખ પેલાભાઈ બાપુભાઈ, નાથુભાઈ મકનજી અને પ્રમુખ જગાભાઈ, સમીતીએ તરતજ કામ કાધ ભણ ફંડ ઉપરાવ્યું હતું. જૂન ફંડ પ્રમાણ પાસ છે. ફંડની વ્યવસ્થા કરવા બીજી કમીટી મીટીંગ તા. ૨૧-૧૨-૪૧ ના થી પ્રમુખ જગાભાઈને ત્યાં પ્રમુખ તથા ઉપપ્રમુખની ઝેરફાજરી ને લઈ તેમનાજ પ્રમુખપણા નીચે મળી હતી. જેમાં કરાવવામાં આવ્યું હતું કે ૩૦૦ પાઉંડ ના પોસ્ટલ બોન સર્ટીફિકેટ્સ શ્રદ્ધા સમાજને નામે નીચલા પ્રકરણની જગ્યાભાઈ નીચે પોસ્ટમાં મુકવા. થી. પરામણ જગાભાઈ, પેલાભાઈ બાપુભાઈ, નાથુભાઈ મકનજી, મોહનભાઈ કલ્યાણજી. દશવ મુકનાર બાપુભાઈ ભરુભાઈ દત્તા અને તેને રોકા સમુવાલ બીમાલભાઈ એ આપેલા હતા

અને હરખાજી કાળાભાઈ અને મોહન આપ્યું હતું ઉપમુખત સમાજના સેક્રેટરી પેલાભાઈ બાપુભાઈ સ્વદેશ જતાં હોવાથી સમાજના પ્રમુખ બંદુભાઈ લાલભાઈ ને મુકામે મીટીંગ તા. ૨૫-૧૨-૪૧ ના મળી હતી. પ્રમુખ તથા બીજા વક્તાઓએ સેક્રેટરીની સેવાની હર કરી અને તેમને કુલાકાર અર્થે તેમની સફર સફળ હજી હતી. તેજ મીટીંગમાં સ્વદેશમાં "અનાવીલ પોસ્ટ" ના નાનીના અવસાન સમાના કુખર તોષિ સેવાલ હતી. સમાજ પાસે કુલ પા. રૂ. ૬૦-૬-૦-૦ છે. આભાર

ભાઈ શામજી દેવશી આસરે ૧૨ વરસની કિમરે તા ૫-૧-૪૨ ના હુલસકોખરમાં અવસાન પામ્યા તે કુખર પ્રસંગે થી. પરામણ દેવશી તથા ભાઈ નાથાલાલ શામજીને હીજીતાન, મોરે-સો મારકવીજ, હરદ આફ્રિકા તેમજ મુતી-નનના મજા ભાગેભાઈ તોળાન અનેક સગા સંબંધી તથા મીત્રાના તેમજ ભાંડેર મંદરાઓ ના કીમસેટના તાર તથા કામળ મારકન મજા સંદેશો મળેલ તે ખાતર તેઓ આ પત્રદારા તેમને સોતો આભાર માને છે.

—૦—

વેલમ પાળા થી. નાથાલાલ રાધવજી પોતાના પોતાના અવસાનથી પોતાને અલ્લેલ દુઃખમાં જે જે ગાણેઓએ હજરમાં અમવા તાર અને પત્રદારા મોક પ્રદર્શન કરી પોતા તરફ તેમજ

પોતાના કુટુંબ તરફ જે માવા મરી મામણી ખતાવી છે. તેને માટે આ પત્રદારા તેઓ ને સર્વેનો આભાર માને છે.

—૦—

થી દેવભાઈ મજીકેલજી સર્વોચ્ચ મીત્રી ૧, મકનભાઈ જીવજીજી રામજી, બીમાલભાઈ મોરારજી મોહનજી, મોર્વીદભાઈ ભગા બે'બગે પ્રત્યેક થી. ૧૦-૧ 'ઇન્ડીઅન ઓપીનીઅન' ને એટ મળી છે. ઉપમુખત ભાગ્યે દ્રાંસવાલથી કરવા આવ્યાં હતાં અને તેમને કીમીકસ સંસ્થાની મુલાકાત હોધી હતી. તેમજ જરમીરનના થી. ડી. જે. પટેલ જેઓ પોતાના પુત્ર કાંતી-લાલ સાથે સ્વદેશ જતા હોઈ તેઓ પછી આવ્યાં હતાં અને તેમને 'ઇન્ડીઅન ઓપીનીઅન' ને કીમી એક એટ મરી હતી. તે ઉપરાંત થી. રતનભાઈ ડાલાભાઈ બે'બગે અને નારજીભાઈ મકન ન્યુકલેર પ્રત્યેક તરફથી મીત્રી એક અને પરજીભાઈ મંજા ન્યુ ક્લેર થી. ૧૦-૧, 'ઇન્ડી-અન ઓપીનીઅન' ને એટ મળી છે. તે સર્વેનો અને આભાર માનીએ છીએ

એકમ છે—રેડક અને અરમી ભાગાની તાલીમ પામેલા સિદ્ધાંત—કર્ટીફિકેટ અને મેલિતાં પત્રાર વાચે લખો: સેક્રેટરી, સ્ટે'ગર અનજી-અન ઈસ્ટ્રામ, થી એ મોકલ પછ, સ્ટે'ગર

શ્રી. દ્રાંસવાલ કોળી હિતવર્ધક મંડળ, જોહાનીસબર્ગ.

પ્રથમ સ્નેહસંમેલન

આથી આફ્રિકા ખાતે વસવાટ કરતા સર્વે જ્ઞાતિ ભાઈઓને વિનંતિપુર્વક જાણાવવાની રજા લઈએ છીએ કે ઉપરોક્ત મંડળના આશરે હેઠળ તા. ૨૫ મી જાન્યુઆરી, ૧૯૪૨ ને રવીવારે જોહાનીસબર્ગમાં ૫૦ ફ્રાંકસ સ્ટ્રીટપર આવેલા ગાંધી હોલમાં સમસ્ત જ્ઞાતિ ભાઈઓનું સ્નેહસંમેલન ભરવામાં આવશે.

એ પ્રસંગે સવારે ૯ વાગ્યાથી રાત્રે ૧૦ વાગ્યા સુધી જ્ઞાતિ ઉત્ત્રાંત ઉપર વિવેચનો તથા અહીંની સ્થિતિનો હેવાલ તેમજ જાણીતા વક્તાઓનાં ભાષણો અને જુદા જુદા યુવાનોનાં સંગીત વગેરેથી ભરપુર, અત્યંત આકર્ષક કાર્યક્રમ રજુ કરવામાં આવશે.

આથી સ્થાનિક, રીફ, પ્રીટોરીયા, દ્રાંસવાલ તથા કેપ, નાટાલ અને રોડેશીયામાં વસતા સર્વે જ્ઞાતિ જનોને આ સંમેલનમાં સહકુટુંબ મિત્રમંડળ સહિત પધારવા આગ્રહભરી વિનંતિ છે. બહારથી આવનારા ગૃહસ્થો માટે રહેવા જમવાની સગવડ કરવામાં આવશે. વધુ માહિતી માટે પત્રવ્યવહાર નીચેનાં સરનામે કરશો.

સ્વાગત પ્રમુખ: પુરુષોત્તમભાઈ બીજલાલ,
શરનામું: ૩૯, પ્રેસીડન્ટ સ્ટ્રીટ.
ફોન ૩૩-૬૨૨૬. થી. એ. બોક્સ ૬૬૩૯.
જોહાનીસબર્ગ.

શ્રી. દ્રાંસવાલ કોળી હિતવર્ધક મંડળ
પ્રમુખ: ડાલાભાઈ ગોપાળજી,
મંત્રીઓ: { બાણાભાઈ ફકીરભાઈ પટેલ,
{ લલુભાઈ નરસિંહભાઈ પટેલ.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાણંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
ફળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કૃદ્ધ્મ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કૃદ્ધ્મમાં અને ગીતમંડળમાં ગાવા બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—હાર્મોનીયમ
લાકડાંકોલસાના ધુમાડાથી બચી તારકાળીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ઠંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાથોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, હીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, અંધન, કંબન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડોસી, મધન
ધાન્ડ્યા, અહિરત, બાલી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભજન, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાણંતોના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ કામ.

સોલ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હાર્મોનીયમ (દરેક
જાતના) યંગ હિન્ડ્યા, ગ્રામોફોન, હિન્દુસ્તાન, હચીન્સ, ગ્રોડીયન,
(હિન્ડ્યાન રેકૉર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રાચટરી) લીમીટેડ,

૧૭૯એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

સંત તુલસીદાસનો પાંચ રીકૉર્ડનો સેટ આવી ગયો છે.

હરીશાસ એન્ડ રાજકુમારી

- N. 15307 નવી જનસી બાળવી બા.
" 15308 અંતરનાં ખામચાં એક
કુલ જન્મ.
" 15309 છૂંદર જીવી.
" 15311 નરે જીવી.

કાસમ અને સુઆબાઈ

- N. 15327 દુ તપાસી રાખીશ-
વીધીનાં બેસ.
" 15328 દુ તો કાલને મારે સેતર.
" 15331 વિપદાં જાણ સીરપર
વરસે.
" 15342 રીસાવેલી રસીકાને
નજરથી કોઈની નજર
ભરી છે.
" 15344 પ્રભાને પાકાર બાગ
૧ સો અને બા ૨નો.
" 15312 નળાલ્કનો પક્ષા.

- N. 15314 નાથનો નાથ બા. ૧-૨.
" 15316 જો રો.

મારદર અમપક એન્ડ પાર્કી

- F.T. 5969 જયુબાઈ વરદાન.
" 5971 મંગલ આજ પ્રભાત.
" 5953 કરાળીનો સંસાર
ભાગ ૧-૨.
" 5946 સાંજે વજુનાને તીર.
" 5970 રક્ષાબંધન બા. ૧-૨.
" 5956 કાલીદોને કહો.
" 5937 વાગાનું ઘર.
" 5930 દિવસના ભાગ ૧-૨.
" 5952 મુકે પાલવોડ.
" 5954 બાને પ્રેમ.
" 5940 કુલ પીજીવા દુ મહાતી
સાજન.
" 5927 પાશ્વં છનેશવર હર્શન
દીને.

GUJARATI DRAMA SETS

અવજી કુમાર (૩) રીકૉર્ડનો સેટ.
સીતા બાગ (૩) " "
રાજુક દેવી (૩) " "
ચક્રવર્તી (૪) " "
હીર રામા (૧) " "
જેસલનોરથ (૩) " "
સેક ચમાલસા (૩) રીકૉર્ડનો સેટ.

પુત્તીરાજ ચોકાણનું નાટક (૮)
નરસિંહ મહેતા (૩) રીકૉર્ડનો સેટ.
પદીચનો વારસો (૩) " "
સત્તનારાયણ (૩) " "
વનરાજ માવડો (૫) " નાટક
જાલધર સતી પ્રેમી (૨) " સેટ.
શ્રીકૃષ્ણ જન્મ (૨) " "

FILM RECORDS IN SETS

મરીબતી તોપ (૫)
બાળી (૫)

નીરમલા (૪)
મામાદેવ સીંગર (૪)

મારી આંખ (૩)
કંગડન (૬)

જમાના (૩)
કુરુચક (૫)

આરતી F.T. 5246 દસાવતારની આરતી.

F.T. 5281 બી સત્તનારાયણની આરતી.

F.T. 5191 બી મહાદેવની આરતી.

Books for sale.

NOTE.—Remittance should accompany order
V.P. ORDERS will not receive attention.
Postal Orders to be made to "Indian Opinion"
at Phoenix. Postage Free on all books.

THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH

By M. K. Gandhi.

This is an autobiography of Mahatma Gandhi printed
in two volumes. Price 12s. 6d. for each volume.

THE POWER OF NON-VIOLENCE

By Richard H. Gregg.

The writer has explained the method of resistance by
non-violence in modern Western concepts and terminology.
The book is worth studying. Price ... 5s. 6d.

The Story of Ramayana 6d.

ESSAYS ON INDIAN ECONOMY—By Mahadeo Govind Ranade.
Price ... 4s. 6d.

ESSAYS ON INDIAN ART, INDUSTRY AND EDUCATION.—
By E. B. Havell. Price ... 3s.

INDIAN INDUSTRIAL AND ECONOMIC PROBLEMS.—
By V. G. Kale, M.A. Price ... 4s.

Golden Number

OF

"INDIAN OPINION"

SOUVENIR OF THE

Passive Resistance
Movement

1906—1914.

Price : Two Shillings.

to be had from:—

Indian Opinion,

Phoenix, Natal.

The "FRIENDS of INDIA" SERIES

Short biographical sketches of eminent men, who
have laboured for the good of India.

Copious extracts from the speeches and
writings of the "Friends of India" on
Indian affairs are given in the sketches.
Each volume has a fine frontispiece.

Lord Macaulay,
Sir William Wedderburn

Rev. Dr. Miller.

Lord Ripon.

Ravi Varma.

Sir C. Sankaran Nair.

Sir Henry Cotton.

John Bright.

Lal Mohan Ghose.

Mrs. Annie Besant.

Allan O. Hume.

A. M. Bose.

Dadabhai Naoroji.

V. P. Menon, Ramanaidu.

Raja Bala Krishna Rao.

Durjoy Kumar Sen.

Chandrasekhar Vaidyanath.

V. K. Rajwade.

Babu Sarveswaraiah.

Nalini Building, Annie Besant.

Lord Minto.

Lord Morley.

Sir Pherozshah Mehta.

Swami Rama Tirth.

Sir Salim Jung.

Henry Fawcett.

Lord Hardinge.

Krishna Das Pal.

Edmund Burke.

Badruddin Tyabji.

W. C. Bonner.

Charles Bradburn.

Dewan O. Ramachandran.

Ben Madhav Rao, Madhav Rao.

H. H. Sankar Das, Das.

Krishna Das Pal.

Narayana Das.

Benardji M. Mallab.

Price: One Shilling Each

APPLY:

MANAGER, INDIAN OPINION,
PHOENIX, NATAL.

Indians In South Africa

Helots within the Empire
and

How they are Treated.

By Henry S. L. Polak.

Price ... 2s.

To be had from:—

THE MANAGER,

INDIAN OPINION,

Phoenix, Natal.

BHULABHAI DESAI

HIS SPEECHES

... in book form. ... particular interest
to students of Politics, Law, Economics, and
History.

... on the ... other subjects of national interest.

Price: 8s.

Please ...

INDIAN OPINION

Phoenix, Natal.

'INDIAN OPINION'

(Founded by Mahatma Gandhi in 1903)

For The Moral, Political and
Social Advancement Of Indians
In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union	21s.	Annually
" " "	11s.	Half-yearly
Outside the Union	22s. 6d.	Annually
" " "	12s.	Half-yearly

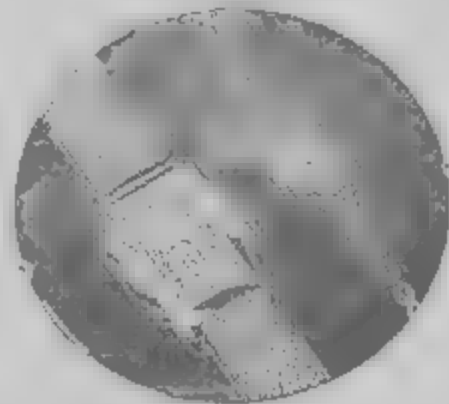
Become a Subscriber and persuade your friends
to do likewise

Apply to—

Manager,
Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

ELGIN

ચડીયાળો

અમલવાનું

અમેરીકામાં એક્સટ્રા પડીયાળો પ્રવાસી અમેરીકાનો ખનાવે છે.
આ પડીયાળોના, છુદા બાજો (ફેર પાર્ટસ) મજાવાની ખાતો
આપવામાં આવે છે.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER"—ROFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.
DURBAN REPRESENTATIVE.

B. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.
West Street, DURBAN

વેચવાના પુસ્તકો

રાષ્ટ્રીય સાહિત્ય

મારી છાત્ર કથા (પ્ર. જ. ગેહર)	૧૨	૬
માન હરેશ્વરન (સાંપીલવા અશ્વરૂપે)		
વિદેશી વિવાદો અને મેંબો	૧	૬
વલ્લભી ગાંધીજી (અશ્વરૂપે)	૦	૬
રાષ્ટ્રપીઠ કથાઓ	૧	૬
સલામતની પ્રિયતા	૧	૬
આખરી ફક્ત સામ કાં ને	૫	૬
અપરંપરી પ્રત્યક્ષ	૦	૬

કાર્નિંગ્સ અસાધ્ય

નવજીવન પાત્ર	૬	૦
અંધારાની મહિમ (અશ્વરૂપે) જી. જી.	૦	૦
પરમાત્મા	૧	૦
મહાન્યાસ	૨	૨

સાંજી પાત્ર (મીનાનો પ્રતિબલ્લ)

રહે અશ્વરૂપે

મરણ મરણ (સાંપીલ)	૧	૦
કેપાનસ પાઠ્યપત્ર	૧	૦

રશી. રમણલાલ વલ્લભલાલ દેસાઈ દ્વારા

કાંપી	૧૫	૦
કામ અશ્વરૂપે આગ	૧૫	૦
કામઅશ્વરૂપે	૭	૦
પ્રભુભા	૫	૦
રત્નક બદ	૭	૦
મોટ હડપ અને અશ્વરૂપે	૭	૦

કાલ નાચ

રાશ્ટ્રવાજીની નવલ કથાઓ

સાંકલિત કથા ૨	૭	૦
ચંદ્રનાથ	૦	૦
કથા	૬	૦
પલ્લી અમાળ	૦	૦
રવિપ્રા	૦	૦
ગાંધીજી આરતી	૭	૬
અશ્વરૂપે	૬	૦
અશ્વરૂપે	૫	૬
છાત્ર પાત્ર	૦	૦
મરીચ રીત	૭	૬
પાત્ર	૫	૦
નવીન	૬	૦
પ્રા. અશ્વરૂપે આગ પુસ્તકો પાંચ રકમ		
દેવ ૭ આ અશ્વરૂપે પ્રકાશનો છે.		

નવલ કથાઓ

કેપાનસી અને પ્રીટ પાત્ર (મરણ દ્વારા)	૦	૦
કેપાનસી અને પ્રીટ	૦	૦
મરણ આગ (કાંપી વાતો નેવેલ)	૫	૦
મરણ (નેવેલ)	૧	૦
કામ (વાતો)	૧	૬
અગીરદારનો કાલ્ય જાંતર	૧	૦
અશ્વરૂપે	૫	૦
કાંસીની રાણી	૫	૬
જાંતરના અશ્વરૂપે (કાંપી વાતો)	૦	૦
વાતો નવલકથા (રાજપુત કથા)	૪	૦

કાંપીવર્તન (કાંપીવર્તન) બેપેક કાંપી ૪	૦
કેપી મેપમણી (નેવેલ)	૦ ૬
કુશ ના	૦ ૦
નારી હડપ (કાંપી)	૪ ૦
પ્રેમાશ્વર (કાંપી રશીક નવલકથા) જી. ૧	૧ ૦
" " " " જી. ૨	૫ ૨
પુરાણ અશ્વરૂપે (નેવેલ)	૪ ૬
પ્રેમ અમાળ (નેવેલ)	૫ ૬
પુત્રવીણી	૦ ૬
પાંખાને પરી અને વીજ પાત્ર	૦ ૦
પ્રકાશનો રીપર જામ ૨ સી	૨ ૦
પાંખાની (અશ્વરૂપે) કાંપી ૬	૦ ૦
અશ્વરૂપે	૦ ૦

નવલકથાઓ ૧૫૦ વાંચકો

કાંપી (વાતો)	૫	૦
કાંપી	૬	૦
કાંપી રશીક ૫૦ (કાંપીવર્તન) જી.	૧	૦
કાંપી પ્રતાપ (કાંપીવર્તન) ૫૫	૦	૦
કાંપી નવલ નવાની	૧	૦
" " મોટી	૫	૦
કેપાનસ	૦	૬
કાંપી રશીક (કાંપીવર્તન)	૫	૬
કેપાનસી રશીક (કાંપીવર્તન) પત્રીકાસી		
કાંપી રશીક (કાંપીવર્તન) જામ ૧	૦	૦

Manager Indian Opinion,
Phoenix, Natal

Gandhiji
ગાંધીજી

Gandhiji Appoints Nehru As His Successor.

ગાંધીજી પંડિત જવાહરલાલને પોતાના વારસદાર નીમે છે.

"He is my legal heir. I am sure that when I pass away he will take up the work I do. He is a brave and courageous man. We have often quarrelled, but when I am no more he will know how to carry on my work." -MAHATMA GANDHI.

"તે મારા કાયદેસર વારસ છે, અને ખાતરી છે કે હું યાકબી જઈશ ત્યારે તે મારું કાર્ય લેવા લેશે. તે ધીર અને હિંમતવાન છે. અમે ઘણી વાર અલગવા લીએ પરંતુ મારી હસ્તિ 'માઠ મારું' કાર્ય તેમને ચલાવતા આવડશે." - ગાંધીજી.

Pandit Jawaharlal Nehru
પંડિત જવાહરલાલ નેહરુ

INDIAN OPINION

Founded by
-MAHATMA GANDHI-
IN 1903-

No 4—VOL—XL

FRIDAY, 3RD JANUARY, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

INDEPENDENCE DAY

"THOUGHT I am preparing myself in the best manner I know and inviting the country to join me for a struggle for the overthrow of the imperialistic spirit and all it means, I am making a desperate effort to avoid the struggle. I believe that the best mind of England, nay of the world is sick of the exploitation by the strong of the less strong.....I have worked with faith and hope. And I have not lost the hope that we shall have an honourable settlement without a struggle which, no matter how non-violent, must involve considerable suffering. I therefore invite all communities, all parties, including Englishmen, to join the effort."

—GANDHIJI

(See his article on "The Independence Day" in *The Century*, 1941.)

સ્વાતંત્ર્ય દિન

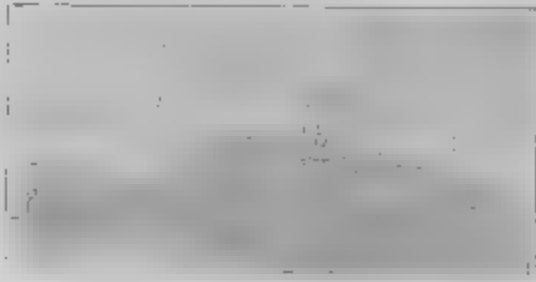
"જો કે સામાજિકવાદની ભાવના અને તેની પાછળ રહેલી તમામ વસ્તુઓને ઉચ્ચાવી નાખવા હું અને આવડે છે તે રીતે વધુમાં વધુ રોચારી કરી રહ્યો છું અને ફેરવે તેમાં બળવા નોતરી રહ્યો છું, છતાં એવી લડત આવતી ટાળવા હું મરજિયો પ્રયત્ન કરું છું. હું માનું છું કે ઈંગ્લાંડનો, બ્રિટન દુનિયાનો પણ, ચોથી એક પ્રજામત બળિયાને કાર્યે એક બળવાળાની થતી સુસથી ગળે આવી ગયો છે.....હું તો બ્રહ્મા અને આશાના બળ ઉપર ધર્મોજી મમ કરતો રહ્યો છું, અને હજીયે જે આશા નથી જોઈ કે ગમે તેટલી અલિસક છતાં જેમાં સારી પેઠે સદન કરવું પડે એવી લડત લડવાની ફરજ પડ્યા વગર પણ માનવરી સમાધાની મેળવી શકાય તેથી હું તમામ ઈંગ્લાંડને, તમામ પક્ષોને-અર્થેએને સુદાં—આ પ્રયાસમાં બળવા નોતરી છું."

સ્વાતંત્ર્ય દિનવરના તા. ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૪૦ ના

'દક્ષિણ' માં પ્રસિદ્ધ થયેલા તેમના લેખમાંથી.

—શ્રીધર.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
માફકરી શકાય તેટલા ખાતર તારમાં પાતાનું પ્રેર
શીરનામું મોકલવું.

૩૬ દિલિટ હિંડુ વીરી સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.

૫૫ મુસ્લીમ વીરી સાથે પા. ૧૮ ૬ ૬.

૫૫ વીરી વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.

સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વિરી વગર પા. ૧૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરની આવજાવની તારીખોમાં અને દિલિટના
ખાસમાં વિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

સહુન તેમજ ૩૬ ફેસેજરો લેવામાં આવશે.

દરબન આખા પછી તમારો ખાલ તથા યુનીયન
ફાઇનાન્સ રેમુલેશન મુજબ નાણા સાથે સર્વ જવા વિગેરે
સંબંધી રૂમોને મળવાથી બંધાયેલા રહે આપીશ.

દરબીના કંપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

હિંદી ફેસેજર એજન્ટ.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street, Johannesburg.

Phone 33-1453

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

119

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc Etc.

આ હિંદી વીમા કંપનીમાં ઝંજીરના, ખામ, મોટર કાર મોટર
ભેરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કામચલાઉ કામના વીમાઓ,
કામચલાઉ વિગેરે ફરક આપના વીમાઓ ઘણાથી ઘણા રે
હિંદી કંપની એવળ આપણે એ ફરક હિંદીની રચના

Natal Office

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 2-6845 Gen.

P. O. Box 1910.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

Durban.

Loans available from

£1000 and upwards

5% on City Properties.

શહેરની મિલકતોના મોરબજ

ઉપર ૫ ટકાના આણે પા. ૧૦૦૦

યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office

ROOMS NO. 12 & 13.

SARKLY ARCADE,

Diagonal Street.

JOHANNESBURG

Telephone 33-4476

P. O. Box 3641

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

Phone 33-8432
Res. 33-8994

P. O. Box
7157.

ઈન્દિઅન ગ્રોસરી કીફાયત બાવે કયાંથી ખરીદશો?

હમારો ઇન્દિઅન ગ્રોસરી વિભાગ બાંધ્યો છે, જેમાં દરેક પ્રકારની હિંદી ગ્રોસરી તેમજ ગાંધી વસ્ત્રાણની નાના મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રોજ વાપરવાની હિંદીઓના ઘર ઉપયોગી વસ્તુઓ હંમેશાં ત્યાંથી તદ્દન કીફાયત બાવે મળી શકશે.

ગ્રાહકો મોકલી જાવી કરવા લવનંતી છે.
કમીના ગ્રાહકો હમારી શોપના ટેબલેટ લેઈ જઈ શકે છે.
ધર્મી કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સામાજિક અને શૃંગારી સ્વચ્છ મિત્રો)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG.

હમારો દરેક પ્રકારના વિભાગમાં પણ ઉતારીએ
છીએ: છાંદો, આમ, અમલરી, એકસીડન્ટ,
મોટર, ફેલ્ડ ગ્રેન્ડી પિંગે.

'Phone 2-3381

Tel. add. "Lalageco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian
and Australian Apples

— ALSO —

Cape Fruit on hand in season

We have in stock Leaches which have just come in Market.

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્ષપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલિસ્ટ

જાતુમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

લીમ્બીસ ફાલમાં રાત્ર થયા છે અને તેના રંગેક

પણ રાખીએ છીએ.

કમીના ગ્રાહકો ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે.
નામીય શાસ અને સરતા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 756, 196 Prince Edward St. Durban.

ROOPANAND Bros.,

'PHONE
20707

85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

LATEST ARRIVAL OF BOOKS

	£ s. d.
Complete Works Of Vivekananda 2 Volumes	3 15 0
Life Of Vivekananda 2 Volumes	1 5 0
Life Of Rama Krishna 2 Volumes	1 5 0
Great Men Of India	16 6
Gita—Complete With Sanskrit Text And
Meanings In English	10 6
Daily Thought And Prayers	8 6
The Last Message Of Shri Krishna 382 Pages	7 6
How To Be A Yogi—(by Swami Abbonanda)	6 0
Teachings Of Shri Rama Krishna	4 6
Reincarnation And Immortality—(by Swami
Paramahansa)	4 6
India And Her Problems	3 0
Hinduism—(by Vivekananda)	2 0
Essentials Of Hinduism	1 6
Short Life Of Vivekananda	1 6
Short Life Of Rama Krishna	1 6
Does The Soul exist After Death?	1 0

By every mail we get the following books

Flora India	1 0	Discontinued weekly	4 0
Care Manual	1 0	Orient Illustrated	0
My Magazine	4	Modern Picture	0
Modern Review	1 0	Modern Picture	1 0
and many more		Postage extra	

'Phone 24350.

Tel. Add. "Naarties."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,
P. O. BOX 195, DURBAN.

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSOND BRAND (PAIN-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 9d., 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 149d

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર મહાશયી શ્રીમદ્દાસ શંકરભાઈ શંકરભાઈ

દરેક બનાવની મોકલવો, ગોળખા ધીની તેમજ સોંધા શેવા,
મસાલાથી અને બનાવોનો છીએ.

અમરુંદ વખાણોનો સુરતી 'ગુરુ', શેવ, અમર, બાંદીઆ,
મહાલા, પાતરા વિગેરે દરેક જાતના બનાવોનો છીએ.

શીયરખામાં ખાસ લાયક સમજા પાડે તથાવ રાખીએ છીએ
તેમજ આરુવ અમાણે સ્પેશીયલ બનાવો બાપીએ છીએ.

પાર્ટી વિગેરે મારે જોડા અમાણમાં ભેળવી કોઈ પણ જાતની
મીઠાઈ જોડે અમાણે ક્રેક વખતમાં બનાવી બાપીએ.

અહરખામથી અમાણનારને માલ પુરતી સંગ્રાહથી કાળજીપુર્વક
મેકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

Cable & Tel. Add. "ADVANCING."

Phones: 24003. Res. 24458.

CHOONILALL BROS. (PTY.) LTD.,

THE LEADING "SARRI HOUSE" IN SOUTH AFRICA.
141, GREY STREET, DURBAN.

INTERNAL VIEW OF OUR SHOP.

ARRIVING BY EVERY MAIL FROM INDIA AND JAPAN

BENARES SARRIES WITH BORDERS AND PLAIN CENTRES, BUTIDAR BENARES SARRIES IN SEVERAL SHADES. Prices from 60/-, 95/-, 105/- & up to £80. THE LATEST FROM BENARES CITY. EMBROIDERED SARRIES 25/-, 35/- & up. PRINTED VARIOUS LINES of SARRIES from 12/6, 17/- & upwards. EMBROIDERED CREPE-DE-CHENE from 3/6 yd. 42 in. & 45 in. width.

Branches: 63, WICKS STREET AND 69, WICKS STREET, GARAGE 7, MOSE STREET AND 68, WICKS STREET, VERULAM.
'Phone 39. Verulam.

દરેક રટીખરમાં બપોલ તથા હિંદવી આવે છે

બનારસની કીનારવાળી અને સાડી, તેમજ ભાતવાળી જુદીદાર સાડીઓ શી. ૧૦, શી. ૮૫, શી. ૧૦૫ થી બાંધે મા. ૨૦ સુધીની.

બનારસથી હમણાજ આવેલી છે.

હસમ કામની સાડીઓ શી. ૨૫ અને શી. ૩૫ થી ઉપર. ભાતવાળી સાડીઓ શી. ૧૨-૧ અને શી. ૧૭-૧ થી ઉપર.

હસમનું કેપ-ડી-લીન શી. ૩-૧ ત્રી વાર ૪૨ ફીચ અને ૪૫ ફીચ પતે. સાડીનું લેસ્ટ ડીઆઇનનું કપડું, ૪૪ ફીચ પતે વારની, શી. ૧-૧, શી. ૧-૮, શી. ૨-૦ અને તેથી ઉપર. હમણાજ આવેલી ગ્લેસજેટ સાડીઓ શી. ૨૫, શી. ૩૦, શી. ૪૫ અને તેથી ઉપર.

ચુનીલાલ બ્રધર્સ (પ્રોપ્રાયટરી) લીમીટેડ

દક્ષિણ આફ્રિકાનું બાણીનું સાડીઓનું ગ્રહ

૧૪૧, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

જાણી:

૫૩ અને ૧૦ વીકસ સ્ટીટ
વેરુલમ.

અમારી સાડીઓ મરિના બેલ્ગ્રેડ
નેશનીયલનું માટે
પી. રતનભાઈ,
૧૦, બી સ્ટ્રીટ, ન્યુરોબન.

ગણીજ

૦ થોસ રટીટ અને ૫૩ વીકસ સ્ટીટ
વેરુલમ.

◆◆◆ RIO THEATRE ◆◆◆

194 Market Street, Johannesburg. 'Phone 22-9254.

Monday, Tuesday & Wednesday
January 26th, 27th & 28th 1942.

MATINEES - WEDNESDAY & AT 3 P.M.
SPECIAL LADIES MATINEE - TUESDAY 27TH AT 3 P.M.

RANJIT PRESENTS
THE BIG SPECTACULAR DRAMA OF THE YEAR
— WITH —

PRITHVIRAJ IN THE GREATEST ROLE OF HIS CAREER
MADHURI THE MOST CHARMING OF INDIA'S ACTRESSES
SITARA THE VIVACIOUS DANCING LILY
CHARLIE A GREAT COMEDIAN
KHARTOON A BUDDING NEW STAR

— IN —

"PAGAL"

A SOCIAL PICTURE THAT IS QUITE DIFFERENT PACKED WITH
DRAM, HUMOUR & SURPRISES

'Filmindia' says "DON'T MISS IT."

રણજિતનું
આણ સોલનું આકર્ષક ચિત્ર
“પાગલ”

કેળમાં નીચેના જાણીતા સ્ટારો ભાગ લે છે:
(પ્રથ્વીરાજ, માધુરી, સીતારા, ચાલી અને ખાર્ટુન.

રાસ્ય રસથી ભરેલું આ ચિત્ર
'ફીલ્મ ઇન્ડિયા' કહે છે કે
“જોલું ચુકશે નહીં”

Country Patrons may book by TELEPHONING 22-9254.
અદાર મામના પ્રોગ્રામે નં. ૨૨-૯૨૫૪ પર ફોન કરી પોતાના સીટો અગાઉથી બુક કરી લેવી.

ADMISSION: ADULTS 3/- CHILDREN 1/1
SPECIAL LADIES MATINEE 1/9

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 4.—Vol. XI.

Friday 3rd January 1942.

Published by the Editor, 11, The Arcade, London, E.C.4.

NOTES AND NEWS

Chinese Resist Colour Prejudice— Court Sympathetic With Them

Nine Chinese appeared before Mr. C. J. Humphreys in the Durban Magistrate's Court on Saturday last charged with the breaking of a table and causing a disturbance in the Royal Hotel, Durban, on Friday night. They all pleaded guilty. The Chinese stated that on a previous visit to Durban they had been served with food at the Royal Hotel. On Friday night they entered the hotel and asked for food and drinks. They were refused. They then asked for food only, but were again refused. They then ordered ice-cream and finally water, but were told to leave the hotel. At the same time a person threatened them with a stick. They thought they were not being well treated and decided to fight. Mr. Humphreys found them guilty. In cautioning and discharging them, Mr. Humphreys said that on being refused food the Chinese should have left and gone somewhere else. There was a lot of money in Durban at present and some people found that they could be independent. Until the law changed, you Chinese cannot be expected to be served with liquor in any licensed place. I understand that the Chinese Consul is taking the matter up with the Union Government. You can rest assured that if the Government can do anything for you it will be done as soon as possible.

By Way Of Comparison

Compare this with the attitude towards Indians. No Indian dare enter the precincts of any hotel without fear of being insulted. Why, even a Greek running a tearoom would refuse to serve you with mineral in his shops or a cup of tea even outside his shop. What fate would Indians have to suffer should they, in such circumstances, have used violence? The Court would have taken a stern view and passed an exemplary sentence with some sharp comment. And our "Consul" the High Commissioner for India would have surely not have defended the action of the Indians and taken up the matter with the Union Government, for that does not fall within his province. But it does fall within his province to join the authorities in reprimanding the Indians for such unbecomingly behaviour. Indians are only

good enough for serving in the war with guns, money and material to the very last drop of blood, not for any civic rights or amenities, not even if they pay rates and taxes equally with the White people. And who this difference? Because Indians belong to a slave country. Both are Britain's allies in the present war but Indians are willing help, Indians are forced to do so. It is not begrudge them this honour.

Gandhiji Harlan Re-Appears

Bapa-Khai. A Harlan reports that an article signed by Mahatma Gandhi in the third issue of his Harlan weekly, Harlan, which re-appeared on Friday after twenty months' voluntary suspension, says: "As I have repeatedly said, I am no enemy to Britain. I have many personal friends among Britons. I cannot wish ill to Britain. My resistance to the war does not carry me to the point of hating those who wish to take part in it." Expressing his opposition to all slavery, Mahatma Gandhi says: "If we wish to achieve peace through truth and non-violence, we should not steady building on the bottom by co-operation with the enemy way. This rules out the deliberate creation of an apparatus for the overthrow of the established order in the hope of throwing up from it a Mahatma who would rule with iron and produce order out of disorder."

Nehru Successor To Gandhiji

Mr. J. B. P. has been elected as the first President of the Indian National Congress. He has appointed Pandit Jawaharlal Nehru as his successor. Gandhiji says: "He is my legal heir. I am sure that when I pass away he will take up the work I do. He is a brave and capable man. We have often marvelled but when I am no more he will know how to carry on my work."

Principles That Should Be

Our Guide

Rev John Harvey Holmes writes in Unity (Chicago):—In such a world (as the present), we think it a good idea to have some principles as a warrior has a sword. Principles may be described in the words of Scripture, as "things which cannot be shaken." They are colours of the sword which do not change, character like, with every

change of background. They are the qualities of men who make promises and keep them, set standards and abide by them. In the life of nations, as in the policies of statesmen, principles do not appear at all. Like snakes in Ireland, "they're ain't none!" One principle, pertinent to-day, is the principle that war is wrong. It makes no difference whether the war is fought by Britain to keep an empire, or by Germany to get an empire, it is wrong and can bring humanity no good. Another principle is that force is wicked, since it is the imposition of one's own will upon another's will by sheer weight of superior brute strength. It makes no difference whether America is using force to drive German submarines (Germany's weapons in this war) off the seas, or Germany is using force to drive American merchantmen and destroyers (America's weapons in this war) off the seas, force is in both cases damnable. Another principle is that cruelty is cruelty, and atrocities atrocities, no matter who is guilty of them. The German bombing of civilians in London is horrible—but so is the English bombing of civilians in Berlin. I can see as little reason for rejoicing in the latter as in the former. Another principle is that character remains what it is—that Stalin is the same butcher and tyrant to-day on our side, and Soviet Russia the same totalitarian despotism fighting against the Nazis as fighting for them. Other principles are that a lie is a sin, even when spoken by a government—that a broken promise is a dishonour, even when made by a presidential candidate—that war is murder, even when done by a soldier in uniform. It all can be summed up in the simple statement that war does not change or suspend the moral law, any more than a storm obliterates the stars. On the contrary, it is at the very time when the world tumbles into violence and chaos, that we need the moral law more than ever, lest all things go to pieces. So, to the best of our poor ability, and amid such weaknesses and failures as are inevitable to human flesh, let us stick by principles that we may not altogether perish.

Indian Opinion

FRIDAY, 23RD JANUARY 1942

Independence Day

JANUARY 26 will be observed throughout India as "The Independence Day." Not that India had attained her independence on that day. Unfortunately that great day has yet to come. To day with her four hundred million people India stands as the hand-maid of Britain to be used as Britain will. But that was the day on which a solemn resolve was made by that great organisation, the Indian National Congress, that the people of India would not rest until India had attained her complete freedom from a foreign yoke. We have reproduced in this issue the resolution of the Congress which reflects the will and the aspiration of the people of India. It is a severe indictment against the British rule in India which should make the heart of every true freedom-loving Britisher rebel. That British Statesmen like Mr. Winston Churchill and Mr. Amery, who hold to-day the destiny of the British Empire in their hands, are still, at this hour of the greatest calamity that has ever befallen Britain, reluctant to free India from bondage and are exploiting communal differences, which are the creation of the British rule in India, to prove India's readiness to rule herself and to justify the continuance of the present system of Government, is a positive proof that the present ruling class of Britain is not prepared to part with power in India even if the British Empire is wiped out of existence. In that case Britain will have not to curse India but to thank her own Statesmen for her fate. We know that the masses of Britain are innocent and ignorant. They are fed with veritable lies. The truth is hidden from them by their publicity agencies which are working in the interests not of the people but of the Imperialists that are in power. We

know that even the local Press representing British Imperialism, which is continuously dinning into our ears, that the present war is a war for democracy and freedom of all people, is chary in giving publicity to the true state of affairs about India. It is said that they are not interested in Indian politics in this country. But they are apparently interested to know only the black side of India and no efforts are spared to feed the public with that side.

Indians outside India have had to suffer humiliations because of their position in their home land is no better. We cannot think of a single place within the British Empire where Indians have not been subjected to humiliating treatment, generally legally sanctioned. In South Africa in the course of our daily life we are constantly made conscious of the fact that we belong to a slave country. There was a time when differential legislation in this country was directed against Asiatics generally. But gradually things have changed and the laws in practice have begun to affect Indians only though theoretically they are applicable to Asiatics generally. Japan has only to-day become an enemy country but South Africa had long ceased in practice to differentiate against the Japanese as Asiatics, and when an instance did happen the authorities did not hesitate to express their apology. We notice now that the Chinese have begun to assert their right to be treated on an equal footing with the Whites and the authorities are not daring to wound their susceptibilities. In both the instances it is the power and self-interest that counts. Had there not been any power behind the Japanese and the Chinese and had both the countries not been ruling

themselves they would have been still sailing in the same boat with Indians. But to-day Indians have been singled out. Much is spoken about India being "a great country with its ancient culture and civilisation." But it is after all only a great dependency and has to submit to whatever treatment is accorded it and has to bow to the bidding of its masters—the rulers of the British Empire. It has become clear beyond doubt that however much they may struggle, however attractive the designation of the representative of India may be made (originally it was "Agent of the Government of India," it was subsequently altered to "Agent-General for India" and it has now been altered to "High Commissioner for India") the position of Indians in the British Empire will remain the same until India is an independent country. That is why we are in a helpless position in this country; that is why we have witnessed the impotency of the High Commissioner for India in this country who has admitted his inability to do anything to bring us relief beyond acting in an advisory capacity.

This is why the Independence Day has become a significant day throughout India and its significance to Indians outside India should be as great as in the Motherland, for their salvation lies in her independence. We are glad to note that two Britishers have sponsored the move of celebrating that day in Durban. We heartily congratulate them on the daring step they have taken. Indians would be lacking in patriotism if they did not interest themselves in celebrating the occasion. That Europeans should interest themselves is in keeping with the great principles for which the present war is claimed to be fought. You cannot fight for democracy with your iron heels over four hundred million people who are ruled by a bureaucracy which is by no means better than Nazism.

RATIONING OF PETROL

REGULATIONS OF CONTROL

THE following regulations governing the rationing and control of petrol, to be known as War Measure No. 3 of 1942, have been published for general information in the *Government Gazette Extraordinary* dated January 15:—

1. In these regulations unless inconsistent with the context—

"Controller" means the Controller of Petrol appointed under sub-regulation (1) of Regulation 2;

"farmer" means a person whose principal occupation is farming and who resides on a farm;

"Minister" means the Minister of Commerce and Industries or any other Minister acting in his stead;

"motor vehicle" means a road vehicle of any description which uses petrol as a fuel;

"petrol ration coupon" means a coupon mentioned in Regulation 5;

"re-seller" means a person licensed or otherwise authorized to sell petrol by retail in the course of his business;

"wholesale distributor" means any person who carries on the business of selling petrol in bulk.

2. (1) The Minister shall appoint the Secretary for Commerce and Industries as Controller of Petrol, who shall perform the functions vested in him in these regulations, but subject to the direction of the Minister.

(2) The Minister or any person authorised by him may appoint a Deputy Controller, an Assistant Controller and a Technical Adviser to assist the Controller to perform his functions under these regulations.

3. The Controller may appoint—

(a) District Controllers for specified areas and delegate to them any of his functions under these regulations;

(b) Inspectors or other officers and bodies of persons to assist him in the administration of these regulations.

4. (1) The Controller may order any person to furnish the Controller from time to time with any information whatsoever available to the said person relating to petrol which he or his servant or agent has or had in his possession or custody or over which he has or had any control.

(2) Any person shall, at the request of a person (hereinafter referred to as an inspector) who produces a document which purports to have been issued by the Controller and which authorizes him to act on behalf of the Controller, produce to the inspector any book or document at his disposal, which relates directly or indirectly to petrol and permit the inspector to make a copy thereof or to take an extract therefrom and shall furnish the inspector with such other information at his disposal (whether

written or oral) relating to petrol as the inspector may demand from him.

(3) Any person who discloses, except to the Controller, or to any person whose duty it is to deal with the subject matter of the disclosure, or when required to do so as a witness in a court of law, or for the purposes of these regulations, any information concerning any person or business, which he acquired in the performance of his duties or in the exercise of his powers under these regulations, shall be guilty of an offence and liable on conviction to a fine not exceeding fifty pounds.

5. (1) The Controller shall cause petrol ration coupons of various denominations in sets or folders to be printed and to be delivered to all postmasters in charge of money order offices, throughout the Union and the mandated territory of South West Africa or to any other class of officials whom he may designate by notice in the *Gazette*, with the consent of the Minister or Administrator in

Petrol Ration Scale

The petrol ration, which will be based on the weight of motor cars for February will be as follows (for the weights mentioned):

1,000—1,500lb.		13 gallons
1,501—2,000lb.		16 gallons
2,001—2,500lb.		18 gallons
2,501—3,000lb.		21 gallons
3,001—3,500lb.		24 gallons
3,501—4,000lb.		26 gallons
4,001—4,500lb.		29 gallons
4,501—5,000lb.		32 gallons

charge of the Department in which such officials are employed, and the Controller may cause such coupons to be delivered to any other person for distribution in such manner and on such conditions as the Controller may direct.

(2) The Controller may direct the persons mentioned in sub-regulation (1), in what manner and to whom they shall issue petrol ration coupons.

(3) No person shall be entitled to any petrol ration coupons and the issue of such coupons shall be entirely within the discretion of the Controller.

(4) Petrol ration coupons shall be valid only for the month printed thereon, provided that the Controller may—

(a) by notification in the *Gazette* extend or shorten the period of validity of any petrol ration coupon;

(b) amend or cancel any petrol ration coupon.

6. (1) The Controller or any person authorized by him may, in his discretion, issue special petrol permits for the supply of petrol—

(a) to any Government Department or sub-department (including the South African Railways and Harbours Administration, the South West Africa Administration, or any Provincial Administration);

(b) to any Municipality or other local authority;

(c) to any of His Majesty's forces;

(d) to any person who requires petrol for use other than in the engine of a motor vehicle;

(e) to any bona fide farmer;

(f) to any owner of a motor lorry (including a box lorry) motor van or motor bus;

(g) to any re-seller who, through no fault on his part, is or probably will be unable to furnish a wholesale distributor with petrol ration coupons in terms of Regulation 10 to enable him to obtain a sufficient supply of petrol for his needs as a re-seller during any particular period; or

(h) to any person who, through no fault on his part, is unable to obtain petrol ration coupons.

(2) The Controller or a person authorized to issue special petrol permits under sub-regulation (1) may issue any such permit for such quantities or on such conditions, or with such limitations, or impose upon the holder or any person to whom the permit is delivered in exchange for petrol, such obligations, as are set forth on the permit.

(3) Such a special petrol permit shall during the period of its validity authorize the supply and acquisition of petrol as set forth therein, subject to any conditions or limitations or obligations appearing thereon.

(4) The Controller or another person who issued a special petrol permit may at any time direct the holder thereof in writing to return it to the issuer or to deliver it to the Controller for amendment and after receipt thereof amend it, or he may cancel any such permit and inform the holder thereof in writing of its cancellation and direct the holder to return it to the issuer.

(5) A special petrol permit shall be valid only for the period indicated thereon and shall not be transferable.

(6) No person shall use or permit to be used any petrol obtained by him under the authority of a special permit, for any purpose other than a purpose for which the permit was issued, or supply any such petrol to any other person.

7. In exercising the powers conferred on him by paragraph (a) of sub-regulation (1) of Regulation 6 the Controller shall act in consultation with the Head (or his deputy) of the Department or sub-department or administration concerned.

8. Subject to the provisions of sub-regulation (4) of Regulation 5, no re-seller of petrol shall supply petrol to any person and no person shall acquire petrol from a re-seller unless—

(a) the person supplied has delivered to the supplier a set or folder containing petrol ration coupons representing a quantity of petrol not less than the quantity supplied and the supplier or his servant has himself, at the time of the supply detached from the folder, coupons representing the quantity of petrol so supplied;

(b) every coupon so detached bears in print the name of the month in which the petrol is so supplied;

(c) the petrol so supplied is poured directly into a tank which is a normal part of a motor vehicle bearing the registration letters and number shown on the counterfoil of the said set or folder; or

(d) the person supplied has delivered to the supplier a special petrol permit issued in terms of Regulation 6, and the petrol is supplied in accordance with that permit and both the person supplied and supplier have complied with all requirements of that permit.

9. No re-seller shall—

(a) detach from any petrol ration coupon folder, coupons for a quantity of petrol in excess of the quantity supplied by him to the person who has tendered the folder;

(b) fail to return the folder immediately after the supply of petrol to the person who has tendered the folder to him.

10. After a date fixed by the Controller by notice in the *Gazette* no wholesale distributor shall supply petrol to any person except in exchange for petrol ration coupons or special petrol permits or on the express authorisation of the Controller, Deputy Controller, Assistant Controller or a District Controller.

11. The Controller may from time to time determine and publish in the *Gazette* a basic monthly ration of petrol for any class of motor vehicles other than lorries, buses or tractors. The basic ration so determined for a motor vehicle other than a motor cycle shall be based upon its weight as disclosed in the licence relating thereto, and the basic ration so determined for a motor cycle shall be based upon its horse power as disclosed in the licence relating thereto.

12. If the owner of a motor vehicle other than a lorry, bus or tractor, who by his reason of his occupation or by reason of the distance between his residence and the place where he works or ordinarily transacts business or where his children attend a school, or for the purpose of transacting urgent business or because of any other exceptional circumstances, is obliged to travel such

distances in the said motor vehicle that the basic monthly ration of petrol for that motor vehicle as determined under Regulation 11 is insufficient for his needs, the Controller, or any person

person authorized as aforesaid deems necessary, or may, in his discretion, authorize in writing any person mentioned in sub-regulation (1) of Regulation 5 to issue to the said owner such additional coupons for such quantity of petrol as is specified in the said authorisation.

13. The Minister may by notice in the *Gazette* impose a fee not exceeding three pence upon each issue of petrol ration coupons and £2 special petrol permits.

14. (1) Any person who counterfeits or alters any petrol ration coupon or special petrol permit or authorisation for which provision is made in these regulations or who utters or tenders such a counterfeit or altered document, knowing that it is counterfeit or that it was altered, shall be guilty of an offence.

(2) Any person who tenders to a re-seller or to a wholesale distributor any such coupon, permit or authorisation as aforesaid whose validity has expired, in order to obtain petrol by means thereof, shall be guilty of an offence.

(3) Any person who contravenes any provision of these regulations or who fails to comply with any such provision of these regulations or who fails to comply with any such provision or with any order or direction given or condition or limitation or obligation imposed under these regulations shall be guilty of an offence.

15. Any person guilty of an offence mentioned in Regulation 14 shall be liable to a fine not exceeding five hundred pounds or to imprisonment for a period not exceeding two years or to both such a fine and such imprisonment, and any Magistrate's court shall have jurisdiction to impose any such punishment on convicting an offender of any such offence, whether summarily or after holding a preparatory examination, on remittal of the case by the Attorney-General or Solicitor General.

16. The Controller may apply all or any of the regulations in connection with any substance other than petrol, which is suitable for use as a fuel in any internal combustion engine.

17. These regulations shall apply also in the Mandated Territory of South West Africa.

18. These regulations shall come into operation on the 2nd February, 1942.

India's Independence Day

THERE will be a meeting at the Avalon Theatres on January 26 at 5.15 p.m. to celebrate India's Independence Day, convened by Rev. W. H. Satchell and Mr. P. Sykes. Many organisations are co-operating with the convenors.

Independence Day has been celebrated throughout India for the past ten years by Hindus, Muslims, Christians, Right-Wingers, Left-Wingers and Communists.

Last year in Bombay, Devi Sarojini Naidu presided over a meeting of nearly 100,000 people when the National Flag was unfurled and the Independence pledge reaffirmed. It is not the intention of the convenors to attempt to arrange for the observance of these appropriate ceremonies but rather to afford an opportunity to persons of all races and political groups to join in sympathy with India's millions in their struggle for Freedom.

That the result of this meeting may become a living force a committee will be formed with the object of furthering the cause of India's Freedom. It is impossible to predict the profound effect the establishment of a free India will have on the economically and socially oppressed peoples and classes throughout the world. It will undoubtedly have a tonic effect upon oppressors, both open and disguised. "In explanation of our temerity," say the convenors, "in convening a eating for this purpose we can only say:—That we believe in 'the right of all peoples to choose the form of Government under which they will live'; that India seeks and is eminently fitted for independence and; that no lover of India can withhold his help if it lies within his power to grant it, even in the smallest measure.

authorized by him may, in his discretion, issue to the said owner in any month petrol ration coupons, additional to those which have been or may be issued to him under Regulation 5, for so much petrol as the Controller or the

Everything appearing in this issue of a political nature unless otherwise mentioned has been written and edited by Mahatma M. Gandhi to express the views of INDIAN OPINION

CONGRESS DECLARATION ON INDIA'S INDEPENDENCE

ISSUED on behalf of the Working Committee for adoption by public meetings all over India on Independence Day, Sunday, January 26, 1930:

"We believe that it is the inalienable right of the Indian people, as of any other people, to have freedom and to enjoy the fruits of their toil and have necessities of life, so that they may have full opportunities of growth. We believe also that if any Government deprives a people of these rights and oppresses them, the people have a further right to alter it or to abolish it. The British Government in India has not only deprived the Indian people of their freedom but has based itself on the exploitation of the masses, and has ruined India economically, politically, culturally and spiritually. We believe therefore that India must sever the British connection and attain Purna Swaraj or Complete Independence.

"India has been ruined economically. The revenue derived from our people is out of all proportion to our income. Our average income is seven pice (less than two pence) per day, and of the heavy taxes we pay 20% are raised from the Land Revenue derived from the peasantry, and 3% from the Salt Tax, which falls most heavily on the poor.

"Village industries, such as hand-spinning, have been destroyed, leaving

the peasantry idle for at least four months in the year, and dulling their intellect for want of handicrafts, and nothing has been substituted as in other countries, for the crafts thus destroyed.

"Customs and currency have been so manipulated as to heap further burdens on the peasantry. British manufactured goods constitute the bulk of our imports. Customs duties betray clear partiality for British manufactures, and revenue from them is used not to lessen the burden on the masses but for sustaining a highly extravagant administration. Still more arbitrary has been the manipulation of exchange ratio which has resulted in millions being drained away from the country.

"Politically, India's status has never been so reduced as under the British regime. No reforms have given real political power to the people. The tallest of us have to bend before foreign authority. The rights of free expression of opinion and free association have been denied to us, and many of our countrymen are compelled to live in exile abroad and cannot return to their homes. All administrative talent is killed and the masses have to be satisfied with petty village offices and clerkships.

"Culturally, the system of education

has torn us from our moorings and our training has made us hug the very chains that bind us.

"Spiritually, compulsory disarmament has made us unmanly and the presence of an alien army of occupation, employed with deadly effect to crush in us the spirit of resistance, has made us think that we cannot look after ourselves or put up a defence against foreign aggression, or even defend our homes and families from the attacks of thieves, robbers and miscreants.

"We hold it to be a crime against man and God to submit any longer to a rule that has caused this four-fold disaster to our country. We recognise, however, that the most effective way of gaining our freedom is not through violence. We will, therefore, prepare ourselves by withdrawing, so far as we can, all voluntary association from the British Government, and will prepare for Civil Disobedience, including non-payment of taxes. We are convinced that if we can but withdraw our voluntary help and stop payment of taxes without doing violence, even under provocation, the end of this inhuman rule is assured. We, therefore, hereby solemnly resolve to carry out the Congress instructions issued from time to time for the purpose of establishing Purna Swaraj."

ORIGINAL CORRESPONDENCE.

ANTI-ASIATIC PROPAGANDIST FILMS—INDIAN UNITY

TO THE EDITOR, "INDIAN OPINION."

SIR,—Drums of Fu Manchu is the title of an anti-Asiatic film which is being shown in Durban since the last few weeks at a theatre which is owned by Asiatics. The entire film is such that it portrays the Asiatics as a cruel and vicious people who will stop at nothing to gain their ends. The whole story can be summed in these few words: Fu Manchu, a depraved, low and cunning Asiatic is in search of the Scepter of Changis Khan, with which he intends to incite various peoples of Asia into an open revolt against the European domination. Allan Parker, the white hero of the film and Sir Nayland Smith, his companion, as usual foils Fu Manchu's plans and in the end succeeds in their mission and saves the white man's rule over Asia.

The film is nothing but purely anti-Asiatic propaganda in the disguise of

entertainment. The whole objective of the film is to hammer in the minds of the American and the European peoples and especially the youth, the idea of how cruel and vicious, cowardly and cowardly the Asiatics are. The very make-up of the actors who act as Asiatics, is such as to convey immediately to the audience the idea that Asiatics are not human-beings but some kind of beasts walking on feet. The hero murders these walking beasts at every turn, but it is shown as acts of self-defence. At every turn he overpowers many Asiatics by sheer physical force. At every turn the superiority of the European over the non-European is very clearly shown. The objective is to justify European domination in Asia.

To-day films have become a very powerful weapon of propaganda. The Imperialists of Europe and America are

making full use of it to dupe and keep in ignorance their peoples about the peoples of Asia and Africa. Drums of Fu Manchu is the only one of thousands of such films which are shown daily in Great Britain, America and other parts of the world. As a result, the average Britisher or American has a very low opinion of the Indian, the Chinese, the Arab or the African because it is drummed in his head day in and day out, by every means of propaganda, the low and inhuman qualities of the Asiatics and the Africans. Not only films are used to create this racial hatred between the whites and non-whites, but also the press, the radio and literature and even the comics of the youngsters are used for such racial hatred. When I was a child, due to reading comics, I had the impression that a Chinaman will stab me in the back, but to-day I realize that

the Chinese are one of the most hospitable races in the world.

To-day the British and American imperialists are raving and cursing the Nazis for their theory of superiority of one race over the other. Yet the very same imperialists are perpetuating the same theory of superiority of the whites over the non-whites. The time has now come to call a halt to such propaganda which breeds racial hatred. It is the duty of not only the Asians and the Africans but also of the American and British peoples to demand the cessation of such propaganda. They must realise that the Asians and the Africans are just as human as they are. The Asians and Africans have the same ambitions and aspirations as any other human beings, and as such they have their weaknesses and faults, which is universal and not confined to any particular type or colour of people. In politics and in science, in literature and in art, and in fact in every sphere the Asians and the Africans have shown that they are equal to anyone, whether they be Americans or Europeans. Names like Gandhi and the late Muhammed Ali, Iqbal and Tagore, Nehru and Bose in India, Dr. Sun Yat Sen of China, Attaturk of Turkey, Zaglul of Egypt, Abdul Karim of Morocco and Stalin of Georgia will live long in the minds of suffering humanity.

The most painful thing is that Drums of Fu Manchui is also shown at a theatre which is owned by Asians who have complete disregard for their national honour because they are motivated by profit. Apparently they have their conscience in their pockets and only when their pockets are touched we can read their conscience. Will they show their sincerity by refusing to show any film which is anti-Asiatic or anti-African? —Yours etc., KHALID.

Indian Unity

Sir,—What are the causes of the Hindu-Muslim (so) Riots in India? Are they economic, educational or religious? The Government controlled press in India and the British press have on the outbreak of a communal riot always promptly announced to the people of the world that riots were attributed to religious differences. Search for the root of these intermittent so called religious Hindu-Muslim disturbances and you will find it not in the field of religion but in the field belonging to the other two factors. The British press, that it might be discovered to be due to the atrocities of the British rule in India, has always presented its argument from the religious point of view. It has not boldly acknowledged the obvious fact that it is the presence of the British rule that creates these differences. Britain knows that the feelings of these two communities can be stimulated to rise against each other if the cause of the

riots is presented from the side of faith. In doing this the British propaganda machine has given rise to a feeling of animosity for each other. The British have acted the role of an instigator playing off one community against the other. A foreigner reading these reports of the riots would say, "Is not the Hindu or the Muslim educated to use his own discretion? Can he not think independently?" It is here that the crime of the British rule in India is unfolded "In India illiteracy which in 1911 extended to 94 per cent of the population, in 1931 still extended to 92 per cent. In twenty years imperialism had diminished illiteracy by one-fiftieth of the population." These words of Mr. Dutt, the author of "India To-day," answer the question satisfactorily. Britain has laid down a policy not to educate the Indian. The proof of this lies in the fact that there is no legislation to make education compulsory. Our foreigner would say, yes, but it is within the power of the parents to send their child to school immediately he has attained the school-going age. Here the question of poverty comes in. The British capital invested drains India of her wealth. Agriculture around which practically all activities are centred receives very little or no support from the State. As a result of this inactivity on the part of the State the farmer with no means and primitive methods of cultivation toils incessantly. The productivity of the land is low and the returns poor. He has to pay a high rate of interest on the borrowed capital invested in the land and has to pay heavy taxes to the government. He is permanently in debt and his indebtedness is handed over to his male children at his death. Under these conditions the farmer is not anxious to send his children to school. He has not sufficient funds to educate his children for it must be borne in mind that education is not free. He has no alternative, but to employ them in the cultivation of his land. Some of these uneducated labourers of rural India later find their way to the cities where they form the majority of the population. Here they become mill hands with long hours of work and a poor pay. Their real wages are extremely low. They attempt to increase their income by base means. A few are thrown out of work, they become unemployed. They are unfit for other work which yields a more satisfactory remuneration because they are illiterate. The long period during which they remain unemployed makes them indolent and ultimately they become unemployable. This was the state of affairs in England after the Industrial Revolution and it exists in India to day. Vagabonds are seen everywhere. Such unemployables have to find means of sustenance—they rob and resort to any other activity which would win them a meal and perhaps a few annas. Such are the people, taken from both com-

munities, who are responsible for these "religious" disturbances. These hoodlums, Hindus and Muslims, are Hindus or Muslims in names only. They have not the slightest notion of their religion. This state of affairs is due to illiteracy and the British rule operating has not hitherto attempted to eliminate this evil. In fact it has deliberately retarded the progress of the Indians in economic and educational fields. After going to the root of these riots in India we come to the conclusion that the British rule is instrumental in bringing them about.

British officials in India and British Statesmen in England attribute them to religious differences. Are they not making a false representation to the outside world? Is not the real cause educational and later arising out of this economical? Cannot we Indians blame England for this? Once the British rule is eliminated these "religious" differences will come to an automatic end. So long as the British presence is felt their recurrence is inevitable. Did not the Hindus and the Muslims live in perfect harmony before the British advent? Are we not two brothers—made of the same soil and in the same soil to be buried?

The presence of the Indian National Congress and the Muslim League is no testimony to Indian disunity. They are two political organisations working for a common goal and therefore their presence is essential. We will have achieved unity once Swaraj is gained for then the British rule will have ceased to play its part of the monkey. After freedom the first step of the new government shall be to make education compulsory for we know that the cause of all existing evils in India is illiteracy. Unity will follow independence, not precede it. —Yours etc., N. BHATTAN.

NATAL UNIVERSITY COLLEGE

Courses For Non-Europeans

Courses leading to the B.A. degree are to be held at NATAL COLLEGE, beginning on Friday, February 14, 1942. The subjects of the courses are English, Latin, History, Geography and Science.

Places may be granted to a limited number of deserving students. Applications for forms must be received by the Adviser by February 7, 1942. Forms application forms should be obtained in advance from the Adviser. Non-European students will be interviewed by the College to interview and report on the students.

For all students, Saturday Feb. 7, 9-12 a.m. (closed for receiving forms applications).

For students already on application.

For all students, Saturday Feb. 14, 9-12 a.m.

For all students, Saturday Feb. 14, 9-12 a.m.

For all students, Saturday Feb. 14, 9-12 a.m.

For all students, Saturday Feb. 14, 9-12 a.m.

For all students, Saturday Feb. 14, 9-12 a.m.

For all students, Saturday Feb. 14, 9-12 a.m.

For all students, Saturday Feb. 14, 9-12 a.m.

For all students, Saturday Feb. 14, 9-12 a.m.

For all students, Saturday Feb. 14, 9-12 a.m.

For all students, Saturday Feb. 14, 9-12 a.m.

For all students, Saturday Feb. 14, 9-12 a.m.

For all students, Saturday Feb. 14, 9-12 a.m.

For all students, Saturday Feb. 14, 9-12 a.m.

For all students, Saturday Feb. 14, 9-12 a.m.

For all students, Saturday Feb. 14, 9-12 a.m.

For all students, Saturday Feb. 14, 9-12 a.m.

For all students, Saturday Feb. 14, 9-12 a.m.

Things In General

Police Action Threatened In

Standerton

MR. D. A. Seedat and Mr. C. I. Amra, leading members of the Non-European United Front, Natal, and the Nationalist Bloc of the N.E.U.F., who are touring the Transvaal for funds for the Front and *The Call*, organ of the N.E.U.F., were welcomed by the Standerton Indians on Friday, January 16. They were warned by the Standerton Police that action would be taken against them if they addressed any political meeting. A meeting was nevertheless held under the auspices of the Indian community of Standerton and was presided over by Mr. Essop M. Bhabha of Morgenster. Messrs Seedat and Amra were accompanied by Mr. Essop Patel and Mr. M. M. Desai of the N.E.U.F. branch of Port Elizabeth. "The Indians in the Transvaal to-day had launched out on a passive resistance struggle against the most undemocratic and oppressive legislation, namely, the Asiatics (Transvaal Land and Trading) Act, 1930, whereby the Government gradually but systematically strangled the Indian community. In your struggle under the leadership of Dr. Dadoo, you are not alone, but the 200,000 Indians of Natal and the N.E.U.F. stand behind you in your just struggle," said Mr. Seedat. Messrs. Amra, Desai, Essop Patel, Pachee, Danogee and Monga also addressed the meeting. Notwithstanding the threat of police action was taken.

Congress Sympathy With

Subjects Of Aggression

The All-India Congress Committee concluded its session on Friday last after endorsing the Congress Working Committee's instruction to Congress states a Hunter's message from Wardha. Out of a total of 219 members present only 15 voted against Pandit Jawaharlal Nehru's resolution, which declared: "The sympathies of Congress must inevitably lie with peoples who are subjects of aggression and who are fighting for their freedom, but only a free and independent India can be in a position to undertake the defence of the country on a national scale and be a help in the furtherance of larger causes that are emerging from the storm of war. The whole background in India is one of hostility and distrust of the British Government and not even the most far-reaching promises can alter this background nor can subject Indians offer voluntary or willing help to arrogant imperialism which is indistinguishable from Fascism."

Radio Licences Required

Wireless licence holders in the Union who might require attention to a wireless set are being asked by radio dealers to

produce their wireless licences before being supplied with any radio part. This procedure, which is being insisted on in terms of a Government regulation brought into force last month, is, it is stated, causing a great deal of inconvenience. Radio dealers also find that their sales are decreasing as some would-be purchasers refuse to go to the trouble of carrying their wireless licences about with them. It is explained, however, that the regulations were framed for a clearly-defined purpose—to keep track of wireless sets in the Union, to stop wireless pirates and also to prevent, if possible, the illegal construction of receiving sets and transmitters. The regulations are regarded as a war measure and the co-operation of the public is expected in view of the importance of the issues involved.

Crime Decreases In Durban

Original cases in the Durban Magistrate's Court showed a notable decrease in 1941 on the figures for the previous year. With figures only approximate for last year, over 15,750 cases figured on the rolls of the six Courts as compared with 47,740 in 1940. "A" Court, which handles chiefly cases arising out of industrial legislation and various war measures, had a total of 270, representing an increase of about 100. "B" Court, with crime from Durban Central, Point, Seaboard Road and Stamford Hill exceeded 10,070. In "C" Court, handling motor offenders and offences under the Borough By-Laws, over 14,100 cases figured on the rolls, as compared with 19,800 in 1940. With nearly 2,000 cases, the Juvenile Court also showed a diminution. The figures on the rolls of "D" and "F" Courts respectively were 9,487 and 9,328.

Liberal Study Group

The annual general meeting of the Liberal Study Group will be held at the Trade Union Hall, Pembroke Chambers, Durban, on Sunday, January 23, at 8 p.m. Every member of the Group is requested to be present. Following is the agenda:—Minutes, secretary's report, financial statement, amendments to constitution, election, resolutions, general.

Farewell

A farewell reception was given recently to Mr. Mohamed Seedat by the Bolweiser Reneke Young Indian Cultural Society. The chairman Mr. M. S. Kathanda referred to the services rendered by Mr. Seedat as treasurer and also to his keen and active interest in social and sporting activities. In conclusion the chairman wished Mr. Seedat a happy voyage to India and a safe return to South Africa. Other speakers were Messrs. D. Gajee, Goolam Fakhri, I. A. Gajee and Abas H. Gajee.

Welcome Reception

A welcome reception will be accorded to Mr. and Mrs. S. N. G. Varadacharyulu who have recently arrived from India, on Saturday, January 24, at 3.30 p.m., at the Gandhi Library Hall, 140 Queen Street, Durban. Mrs. Athalatchin Chetty will preside.

"At Home"

Mr. and Mrs. K. Soobramoney of Durban held an "At Home" on Sunday last at their residence, Flat L. 36 Bentzies Street, Durban, to celebrate Mrs. Kanniah Soobramoney's 32nd birthday. There was a large circle of relatives and friends present on the occasion.

Indian Scouts Annual Camp

Mr. R. S. Woodroffe, joint secretary of the Indian Boy Scouts Association reports:—West Brook, Tongaat Beach, was the venue of the annual camp of the Indian Scouts Association from the 7th to 12th January. In all 155 scouts and scouters from in and around Durban school troops formed the camp. On our arrival at the village halt we were given a rousing welcome. Mr. Douglas Samuels, of the Tongaat Sugar Company, officially welcomed us at the Tongaat square. Besides other speakers on behalf of local organisations, Mr. R. Renupath who was in charge of the campers responded suitably. Thereafter the troop was taken to the Gokhale Hall for light refreshments provided by Mrs. Msharai and friends. The troop then paraded and marched to the "outpost" where they were conveyed to the village by lorries which were kindly provided by well-wishers. The camp on the whole was a most successful one compared with the previous ones, everything being done to schedule. Talks on the various branches of scouting were given daily to the boys and wherever possible these were followed by practical work. On the evening of Saturday, January 10, the final concert round the camp fire was held. The gathering was large and was mostly representative of both Europeans and Indians. The items rendered were various, humorous and entertaining. At the conclusion of the concert members of the audience congratulated the young talents and expressed their appreciation of the venture of the movement. The next day's sports of a scouting nature were held in the forenoon on the shore and in the afternoon the boys were engaged in mud castle building competition, etc. In the evening the campers entertained to supper some 30 of its well-wishers who happened to be present. The camp broke up at mid-day on Monday, January 12. The Association wishes to thank all those who helped to make their stay an enjoyable one.

Matriculation Exam. Results

The following are the successful Natal candidates in Matriculation examinations (Dartnell Crescent) Intermediate Indian Girls' School: Class 3.—Shoolasingh, Daramonier (Satri College); Class 1.—Mayal, Mahomed Sooban; Hoosen; Reddy, Shannagan; Class 2.—Awalibahari, Dhawuran; Ambada, Admed Ismail; Naloker, Mathamany Hirinnyan; Patel, Jayantilal; Sawparesadh, Haridath; Class 3.—Gowder, Kishupah; Moonam; Khan, Babim Mohiloon; Naloker, Namahamany Thambal; Naloo, Kondia Ramgoudar; Parag, Rannepal; Father, Sathiva Namilamony; Pillay, Sri-Varan Mathokom; Rai, Damant; Saloo, Abmed Ismail; Salokram, Jaggornath.

School Leaving Certificate

The following entrants for the Matriculation examination passed in an official language on the higher grade and four other subjects only, thus obtaining a School Leaving Certificate with five subjects—(Dartnell Crescent Intermediate Indian Girls' School): Class 3: Jhaveri, Zalekha; Naloo, Sathima; (Satri College): Class 1: Bramdaw, Hitha; Ellappi, Humsany Beemambloo; Gowalla, Kersapp Godrej; Ismail, Hoosen; Jodwat, Ismail Ahmed; James, David; Jansen, Rouben; Mahraj Ramluckan Ramnath; Moeda, Mohamad Ahmed; Naloo, Anthymathan Nardamany; Hundoth, Ramdaranth; Raghavir, Garoudath; Sundram, Harold Jendaa.

P'Elizabeth Couple Celebrates

Golden Wedding

Mr. C. K. Pillay, Port Elizabeth, writes:—The golden wedding celebrated by Mr. and Mrs. M. Bernstein, at 90 Cape Road, Port Elizabeth, on Monday, January 12, drew a very large number of guests who came to pay their respects to and share the joys of the couple. The numerous floral and other valuable presentations, including an inscribed address signed by all the Jewish institutions in Port Elizabeth, amply manifested the popularity and esteem in which the Bernsteins are held in the city. The truly touching sentiments and noble expressions uttered by various speakers, which my wife and myself amongst other guests of Mr. and Mrs. Bernstein were privileged to hear, has already been referred to in the columns of the *Herald*, and I wish to express my admiration and deep appreciation for the benevolent and philanthropic qualities of both Mr. and Mrs. Bernstein. In order to mark the 50th year of their married life (to say nothing of their devotion to duty) the couple have made munificent gifts and contributions to various institutions and other funds in Port Elizabeth and in order to mark that great event in their lives. In this regard the Indian community have not been overlooked. A sum of £100 has been entrusted to me in my personal capacity for that purpose with the request that I administer this amount as I think fit, and I propose allocating the gift in the following manner.—The Shiva

Subramaniam Anlayam Temple, Valley Road, 24 1/2, Sri Mathamany Anlayam Temple Street 24 1/2, P. M. Indian Muslim Education Trust (for books, 25, P. M. Saranyathi Educational Institute (for books) 25, P. M. Ganjerath Hindu Mandal 25, P. M. Women's Association 25 1/2, P. M. In wishing the Good Samaritans good health, long life and happiness I have no doubt that I am expressing the sentiments of the Indian community of Port Elizabeth as a whole. May God grant them long life and happiness.

The Late Mr. Nathubhai Kotwal

A correspondent writes:—The death of Nathubhai Kotwal, at the age of 34 years, has caused a deep gloom throughout the district. The late Mr. Kotwal's personality was such that all who knew him irrespective of race, creed or colour feel that in his passing they have lost a friend whose place it will be difficult to fill. He was secretary of practically every movement, social and sporting, connected with the Indian and Indian community, and was deep respect and esteem in which he was held was abundantly manifested on Friday, January 11, when all Indian places of business were closed for the day in remembrance of his death. Manifestations of grief in Lichtenburg on the night of Sunday, January 10, and the large concourse of mourners present from widespread areas paying tribute to his memory testified to the esteem in which the deceased was held. The deceased leaves behind a widow and six children to mourn their loss.

Mrs. Anina Kotwal and family desire to thank all those who so kindly sent messages of sympathy on occasion of the death of her husband Mr. Nathubhai Kotwal and all those who expressed their sympathy by attending the funeral. Mr. Kotwal's and Mr. Kapp Ismail Patel's special thanks are due to Mr. Mahomed Kaka of Lichtenburg for his ready and unselfish assistance in their hour of grief.

Death Of Mr. Ramprasad Jaggat

Mr. Ramprasad Jaggat, a prominent farmer of Kistoffe, Verulam, peacefully passed away at the St. Anne's Hospital, after a brief illness, on Saturday, January 17, at the very young age of 37. Mr. Jaggat had been popularly known to his relatives and friends as the second son of the late Mr. and Mrs. Jaggat. Mr. Jaggat was very kind at heart. A large crowd gathered for the cremation on Sunday, January 18, and he was buried a widow, his only daughter, two brothers and six sisters to mourn their loss.

Thanks

The brother and sister members of the family of the late Mr. Ramprasad Jaggat desire through these columns to express their sincere thanks to all those who attended the funeral and expressed their sympathy.

Death Of Sir James Rose-Innes

The death occurred at Kentworth, Capetown, of Sir James Rose-Innes at the age of 87, on Saturday, January 17. Sir James Rose-Innes was a former Chief Justice of the Union. He first entered the Cape Parliament as Member for Victoria East, was Attorney-General in the Rhodes Ministry, and was retained by the High Commissioner to hold a brief for the British Government during the trial of the Reform prisoners in Pretoria, resulting from the Jameson Raid. After the South African War until 1910 he was Chief Justice of the Transvaal. He then became Senior Palace Judge of the Appellate Division. In 1914, on the death of Lord de Villiers, he became Chief Justice of South Africa, retiring in March, 1927. He was succeeded by Sir William Solomon. He is survived by Lady Rose-Innes. At the funeral on Monday, January 19, the pall-bearers were: the Rt. Hon. Field Marshall Smuts, Prime Minister, Col. C. F. Stallard, Minister of Mines, Dr. Colin Stagg, Minister of Justice, Sir Herbert Stanley, late Governor of Southern Rhodesia, Mr. Justice H. van Zyl, Judge-President of the Cape Division, Mr. Justice Tindall, Major H. A. Moffat and the Hon. H. L. Orrery. Tributes to the life work and personality of Sir James Rose-Innes were paid in the Supreme Court of the Provinces of the Union.

Inter-District Cricket

The inter-district cricket match (semi-final) for the Rochford Walter Shield Memorial was held between the County Indian Cricket Union and the South Coast District Indian Cricket Union at the South Coast Indian sports ground. The South Coast won the toss and decided to bat on a perfect wicket. The match resulted as follows:—South Coast 1st innings 86 runs (S. Seedat 21, Ramall 12 and K. Seedat 10); A. V. Polers 2 for 18 and Coopsa Naloker 1 for 13. County 1st innings 53 runs (G. K. Nalliah 21 not out), V. Vallat 3 for 20, S. Seedat 3 for 24 and K. Seedat 1 for 13. South Coast 2nd innings 61 runs (K. I. Gines 21 and A. V. Pillay 16), S. Naloker 4 for 17 and Ganes Naloker 3 for 5. County 2nd innings 78 runs for 4 wickets (G. K. Nalliah 33 and S. Naloker 21). County won by 6 wickets.

At Heidelberg

A friendly cricket match was played between Leslie O.O. and Heidelberg O.O. on Sunday, January 11. The following were the scores:—Heidelberg 1st innings 51 (Bayant 12, Dindar 13, Obesies 16, Terajia 16 not out). Leslie 1st innings 41 (Kerodia 21). Terajia 6 for 16, A. H. Bala 3 for 6. Heidelberg 2nd innings 33 for 3 declared, (Nana 21, Dindar 16), Leslie 2nd innings 11 runs for 8 wickets (Kerodia 6 for 4 runs, Terajia 2 for 7).

Five-a-side Tournament At Tongaat

Thouff's five-a-side football tournament organized by the Sargis Indian Football Club for a fluting trophy will be played on Sunday, January 25, at the Touff's sports ground commencing at 3 P.M. sharp.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

અગ્રણી માસિક પત્રિકા
જાન્યુઆરી ૧૯૪૨

પ્રજાકે હો મુ

દીનીકમ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૩ જાન્યુઆરી, ૧૯૪૨.

અંક ૪.

“ઈન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર ૨૩ જાન્યુઆરી, ૧૯૪૨

સ્વાતંત્ર્ય દિન

જાન્યુઆરી ના ૨૬મીનો દીવસ સમસ્ત હિંદુસ્તાનમાં “સ્વાતંત્ર્ય દિન” તરીકે ઉજવાશે, નહીં કે જે દીવસે હિંદુસ્તાનને પોતાની આઝાદી તપ્તી મળી હતી. હુબોગે એ મહાન દીવસ તો હજી આવે બારે બારે. બાકે તો ચાલીસ કરોડની પ્રજા સાથે હિંદ માતા પ્રીટન ના હુકમો ઉઠાવવાને પ્રીટનની દાસી તરીકે ઉભેલી છે. પરંતુ હિંદની સ્વતંત્રતા સળા-સળા એ દિવસે એવો મળીને કરાવ કર્યો હતો કે હિંદુસ્તાનને પવેદેશી હુકમરી માંથી સ્વતંત્રતા ન મળે ત્યાં સુધી હિંદુસ્તાનની પ્રજા શાંત નહીં બેસે, તેની માફદેખા અને અગ્રીલાયા કરાવનારો કેમિસનો એ કરાવ વાચકોની સૂચના તાજી કરવા આ અંગ્રેમાં વરી પ્રસિદ્ધ પ્રવચનમાં આવ્યો છે. હિંદુસ્તાનમાં પ્રીટીશ અમલની સામેનું તે એક સખત આંદોળ નામ છે, કે જે પ્રગેક મદા સ્વાતંત્ર્ય પ્રીવ પ્રીટીશનું હુકમ કરાવના પીના નહીં જ રહે. મી. વીન્સટન ચર્ચીલ અને મી. એમરી જેવા પ્રીટીશ રાજદારીઓ, જેઓ પ્રીટીશ સામ્રાજ્યનું ભાવિ પોતાના હાથમાં સખી રહ્યા છે, તેઓ પ્રીટન પર કહી નહીં પડેલી એવી તેની આ મહાન આક્રમણી ધકીએ પણ હજી હિંદુસ્તાનને બંધનમાંથી મુક્ત કરતાં હકોઆય છે અને પોતાનું રાજ્યતંત્ર સ્વતંત્રપણે સલાવવાની હિંદુસ્તાનની નાસાયદી અને હાલ નું પ્રીટીશ તંત્ર ચાલુ સખવાનું વાજબીપણું સિદ્ધ કરવાને કોમી ભેદો, કે જે હિંદમાંના પ્રીટીશ અમલનીજ કૃતિ છે, તેને હરૂપયોગ કરી રહ્યા છે તો એ વસ્તુનો ખરી પુરાવા છે કે પ્રીટીશ સામ્રાજ્ય દરિતમાંથી નામુદ થઈ જતું હોય તો પણ હિંદુસ્તાનપરથી પોતાની સત્તા ઠંકાવી લેવા તેઓ હમર પણ તૈયાર નથી. એવા સંજોગમાં પ્રીટને

હિંદુસ્તાનને હોમ જેવાનું નહીં રહે પરંતુ પોતાના માવીને માટે પોતાના રાજદારી-ઓનોજ આગાર માનવો પડશે. અમે તાજીએ છીએ કે પ્રીટનના પ્રમજનો નીદોષ અને અસાવ છે. તેઓને જુઠાણું પીરસવામાં આવે છે. તેઓનું પ્રસીદ્ધી ખાતું, જે પ્રમજના હીનમાં કામ નથી કરી રહ્યું પરંતુ સાહીવાદી રાજકર્તાઓના હીન માં કામ કરી રહ્યું છે તે સભ્ય પરંતુ તેઓની પાસેથી છુપાવી રહ્યું છે. અમે જોઈએ છીએ કે પ્રીટીશ સાહીવાદનું પ્રતિ-નીધીત્વ ધરાવી રહેલા આ દેશના સ્થા-નીક વર્તમાનપંના જે, હાલનું મુદ્દ લોક-શાસન અને સખમી લોકોની સ્વતંત્રતાને માટે લડાઈ રહ્યું છે, એવી મદ્ય મુમથી આપણા કન ફેલી રહ્યા છે, તેઓ પણ હિંદુસ્તાનને વિપેની સભ્ય હકીકત પ્રસિદ્ધ કરતાં અચકાચ. હોવાય છે કે હિંદુ-સ્તાનના રાજકારણમાં તેઓને આ દેશ માં રચ નથી. પરંતુ હિંદુસ્તાનની માત્ર કાળીજ ખાતુ લોકવાને તેઓને પુરતો રમ હોય અર્થ જણાય છે અને એ જાણુથી આ દેશની જનતાને વાકેફ કરવા ને કંઈ પણ પ્રયત્નો બાકી રાખવામાં આવતા નથી.

હિંદુસ્તાનની બહાર દીંદીઓને માન લેવો સહન કરવાં પડે છે કેમકે પોતાની માનુષ્યમીમાં તેઓની સ્થિતિ એ કરતાં સારી નથી. પ્રીટીશ સામ્રાજ્યમાં એવું એક પણ સ્થળ અમે બીચારી શકતા નથી કે જ્યાં દીંદીઓને માનવગીર સહન કરવા નહીં પડતાં હોય અને સામાન્ય રીતે કાયદાની તેને બહાલી અપાયેલી નહીં હોય. દક્ષીણ આફ્રિકામાં આપણા દર્શનિક છુવનમાં હાલતાં ને સ્વતંત્ર આપણને માન કરાવવામાં આવે છે કે આપણે એક શુભાગ દેશના વર્તીએ છીએ, એક સમય

એવો હતો કે અમારે આ દેશમાં એક પાંડનાશ કાયદા સામાન્ય રીતે “એસીયા વાસીઓ” ને લાગુ પડતા હતા. પરંતુ કમેકમે સ્થિતિ બદલાવી મળ છે અને એ કાયદા હવે અમલમાં માત્ર દીંદીઓનેજ લાગુ પાડવામાં આવી રહ્યા છે તો કે સીદ્ધાંતમાં તે સામાન્ય રીતે એસીયાવાસી-ઓને લાગુ પડે છે. બપાન તો હમણા જ હુસ્મન દેશ તરીકે લેખાવા લાગ્યું છે. પરંતુ દક્ષીણ આફ્રિકાએ અમલમાં બપા-ઓની સામે એસીયાવાસીઓ તરીકે ભેદ પાડવો લાંબા સમયથી ઝાડી લીધો હતો અને તે કદાપી એવો અંકાદ કાબલો બની જાય તો સત્તાપીઓ માફી માંગી લેતાં સંકોચાયા નથી. હવે આપણે જોઈએ છીએ કે ચીનવાસીઓ પણ ચોરાવનાની સમાન વર્તણૂકને માટેના પોતાના હકો સિદ્ધ કરતા થઈ ગયા છે અને સત્તાપીઓ તેઓની લાગણીઓ દુભવવાની દીંમલ કરી શકતા નથી આ બંને દાખલાઓ માં સત્તા અને સ્વતંત્રતાની બલીફારી છે. બપાનીઓ અને ચીનવાસીઓની પાછળ તે સત્તા નહીં રહેલી હોત અને બંને દેશો સ્વતંત્ર રાજસત્તા નહીં ભોજવતા હોત તો તે બાની દશા દીંદીઓના જેવી જ રહી હોત. પરંતુ આજે તો દીંદીઓ એકલા ઘઈ પડ્યા છે. હિંદુસ્તાન “પ્રાચીન સંસ્કૃતિ અને સુધારાનો એક મહાન દેશ” હોવાની ઘણી વાતો ઘઈ રહી છે પરંતુ આજે તો તે એક મહાન “પરતંત્ર દેશ” લેખાય છે અને ગમે તેવી વર્તણૂકને તેણે નમવું પડે છે અને તેના માલીકો-પ્રીટીશ સામ્રાજ્યના રાજકર્તાઓ-ના હુકમો ઉઠાવવા પડે છે. એ વસ્તુ નિઃસંકપણે સ્પષ્ટ થઈ ચુકી છે કે તેઓ ગમે તેટલી હકતો અલાવ્યા કરે અને હિંદના પ્રતીનિધીને ગમે તેવાં આકર્ષક નામે ઓળખાવવામાં આવે (પ્રથમ તેને “હિંદ સરકારના એજન્ટ” તરીકે ઓળખાવવામાં આવતા હતા; પાછળથી તે બલીને તેમને “હિંદના એજન્ટ-જનરલ” તરીકે ઓળખાવવામાં આવ્યા અને હવે તેમને “હિંદના હાઈ કમીશનર” તરીકે ઓળખાવવામાં આવે છે) છતાં પ્રીટીશ

સામાજ્યમાં ફીડીઓની દશા તો હોંદુસ્તાન એક આઝાદ દેશ ન થાય ત્યાં સુધી તેવીને તેવીજ રહેવાની. એથીજ આ દેશમાં આપણે નીરાધાર રથીતીમાં પડેલા છીએ. એથીજ આપણે આ દેશમાં હોંદુ ના હાથ કમીસનરની નયુસકતા નીચાળી રહ્યા છીએ કે જેમણે એક સહકારક દરજ્જામાં કામ કરવા ઉપરાંત આપણને શક્તિ અપાવવાને કશું પણ કરવાની પોતાની અશક્તિ કબુલ કરી લીધેલી.

આથીજ સ્વાતંત્ર્ય દિન આ હોંદુસ્તાનમાં એક મહત્વનો પ્રસંગ ગણાતો. પણ મતે છે અને હોંદુસ્તાનની બહારના ફીડીઓને માટે પણ તે માતૃભૂમીમાં ગણાય છે તેવોજ ગણાયો એમ છે, કેમકે તેની આઝાદીમાંજ તેઓને ઉદ્ધાર રહેલો છે. આમને મોંઘેલાં આનંદ થાય છે કે તે પ્રીતીશરેએ એ દીન કરણમાં ઉજવવાનું પગલું લેવાની પહેલ કરી છે. એણે ફીડીઓનું પગલું લેવાને માટે અને તેઓને અસીનકન આંદોલન છોડીએ. એ પ્રસંગ ઉજવવામાં ફીડીઓ રસ ન લે તો તેઓમાં દેશહાજની આગીજ ગણાય. અંગ્રેએ તેમાં રસ લેતા થાય એ હાલનું સુદ જે મહાન સીદ્ધાંતને ખાતર લગાઈ રહ્યું હોવાનો હાલો કરવામાં આવે છે તેને અતુરપણ ગણાય. આગીજ ક્રોડ લોકો, કે જેમના પર નાહીયાર કરતાં જરાયે ઉતરે નહીં એવી મોઢરશાહી રાજ્ય ચલાવી રહી છે, તેઓને લોખંડી એડીઓ હેઠળ કચડી શખીને લોકશાસનને મારે લઠવાનો ઢાલો નજ કરી શકાય.

રંગલેશ સામે ચીનાઓનો વિરોધ-કેરે તેઓ પ્રત્યે બતાવેલી વિલક્ષણતા

કરણની રામલ દેવેલમાં મુજબરની રાત તોફાન મચાવવા માટે અને એક રમલ ભાંગી નાખવા માટે તપ ચીનાઓને ધર્મપત્રે સવારે કરણની મેજરેટ દોરેમાં મા. રી જે દમકાજ સમક્ષ પાડ કરવામાં આવ્યા હતા ચીનાઓએ દોષ કબુલ ર્યો હતો તેઓએ કહ્યું કે અમારે તેઓ કરણ આવ્યા હતા ત્યારે રાયલ દોરેલમાં તેઓને પાસાનું પીરમલામાં આપ્યું હતું. મુજબરની રાતે તેઓ દોરેલમાં દાખલ થયા અને આવાનું અને પોણાની માથળી કરી ત્યારે તેઓને ના પાડવામાં આવી, પછી તેઓએ એકલું આવાનું માગ્યું તેની પછી ના પાડવામાં આવી. પછી તેઓએ આઈસક્રીમ માગ્યું અને આખરે એકલું પાણી માગ્યું. પરંતુ તેઓને ના પાડવામાં આવી અને દોરેલમાંથી

આવ્યા ત્યાં પરમાવવામાં આવ્યું. એક માથળે તેઓને પાસાં વડી મમપા પળ આપી. તેઓને માથળ કે તેઓ તરફ ગેરવર્તણૂક બતાવ્યા હતા અને ત્યાં તેઓએ સપાનું કાઢ્યું. મી. દમકાજ તેઓને ચુનચાડે ત્યાંથી ચેતવણી આપી હોતી મુજબ જવાબ્યું કે તેઓને ના પડતાં તેઓને પીરે કામ રમ્મણે શાકના બનું હતું. કરણમાં પેસા બદ્ધ અભ્યુત્થાના જશ્યાન છે જેથી કેલસા સેલે રમ્મણની બની રહે છે. કામદા બદલાય નહીં આ સુધી તમારે ચીનાઓએ કામ પણ દોરેલમાં રાજ્ય પીણું પીરમલાની આસા નહીં રાખવી લોકએ મારા સમજવા મુજબ ચાહીત કોનચલ એ બાબતમાં યુનીયન સરકાર સમિ વાદામાર કરી રહ્યા છે. તમે બાની રાખજો કે જે સરકારથી નમરે માટે કામ પણ બની રાકે તે તે બની તરફએ કરવામાં આવશે."

કરણમણી

આની દીન કામ પ્રતેની વર્ણકની સાથે મરણથી કરીએ. કામ દીનની મરણ નથી કે તે બાબતમાં ચસના ભવ વિના કામ પણ દોરેલમાં આવજ્યામાં પણ પણ મુવી રાકે અને એક મહાન ચીન મરણથી અમારની માનીચી દી રમવા તમાને પીનચલ પણ પરસવામાં ન આવે. તેની દુશ્મની બદાર પણ એક આઈ. આલે પીરસવામાં ન આવે. એવા રાંભેશમાં નત દીનઓએ બાબતમાં વાપરી દોષ ના તેઓની રી રહે માન કેરે તેને અંબર દીએ નિદાશા મખ્મ દીકા સાથે દાખલા વિલે એવી સભ કરમાલી દાવ. અને આપણા "કોનચલ" કામ કમીસનર સાથે તે દીનઓ ને કમીસનર કરવાનું કે યુનીયન ન-કારે રમ્મણ કરવાનું પગલું નક્કિ પીરેલું દાવ. મરણ કે જે તેમના અપરેતમાં આવતું નથી. દીનઓની એવી મેજરી સાસલચલ તે માટે દીનઓને મખમલવામાં લવાપીશી ના સાથે સળા માન તેઓના કામકેશમાં આવે છે દીનઓ ના ફેરફાર સીધું રહે ત્યાં ફેરફાર પુરવા મનુષ્ય, સાધન અને નાખાળગથી રોજ અપરેત મરેજ સાથે છે. નાચરીતરના દીન કે કરે જામવાને માટે નક્કિ મોરી પ્રામની સમાન તેઓ કરે બરત દોષ તે પણ નક્કિ. અને આ પ્રામની મરણ થા? મરણ એ કે દીનઓ ને રામાન દેશના વાનીએ છે ત્યારે માન એક સ્વતંત્ર દેશ છે અને તેઓ આપે પુરવા સીદ્ધાંતના મીસા પગલું માન તેને માટે આપી રજા છે બાબે દીનને માનકેથી ચુકવામાં આવી રજા છે. માન તેને માનકેથી હાથ કરવા નથી, અમારી દુશ્મની મીસા સીએ છીએ.

મંપીજ્યા વારસા પર જવાલેરલસલ

મહાત્મા મંપીજ્યા વારસામાં ત્યારે કહ્યું હતું કે પાકત જવાલેરલસલ મેદર તેમના વારસ થશે. "તે મારા કામકેશમાં મરણ છે. અને આના છે કે ત્યારે કુ જાતી રહીશ ત્યારે તે કુ જે જાન કરી રહીશુ તેને મેલામાં મેશે. હજો પછી મારે સમકામ છીએ, પણ નવારે મારી

હવાન ન હશે ત્યારે તેને માં કામ રમ કરવું તેની આપેઆપ સમજ પડશે.

આલ મંપીજ્યા કેવિસ કમીડીના કરાવ

વધીથી આપા ફરનેર રહેલો જશ્યાવે છે કે અખિલ હોંદુ મહાધમાની કેમીનેર વધીત કમાની ની સમનાએ ઉપર મત આપી પછી પોતાની એક પુરી કરી હતી. કેમ રાકે મહામદોમાંથી ફરન રા જશ્યાવે પવિત જામકેશલાવ કરાવ વિરલ મત આપ્યા હતા. કરાવ મદેર કરે છે કે "મહાસલાએ સ્પષ્ટ રીતે પોતાની સદાપુરને જે જે પ્રદેશો દુમસામોશિના એક મમ પડ્યા છે અને જેઓ પોતાની આઝાદી માટે કહે છે તેમના તરફ બતાવવી જોઈએ. ફરન મુજબ અને આઝાદ હોંદુસ્તાન વિમલના તોફાનમાંથી ઉત્પત્તિ થતાં મોટાં કારણોમાં અને દેશના મેદાશ માટે પ્રાણીય પોરણ ઉપર મદદ કરવાનું જોખમ વધારી રાકે. હોંદુસ્તાનને પુર્વ ઇતિહાસ ખીટીક સરકાર તરફ વેમનર્યા અને અવિશ્વાસથી બર-પુર છે, અને એ બુનિયામાં દીપકદિલેશ વચનેર પણ કામ ફેરફાર કરી રાકે તેમ નથી અમાર તો એ વચનેર દોરો પ્રામને અવિદ સાહીવાર કે જે ફેસીઝમથી અખિલ છે તેને માટે રમેશાએ મદદ કરવાનું ન કરી રાકે."

જરવન થયેલું 'હરીજન'

મુખ્યથી સામા રૂદર ખખર આવે છે કે: પણ માસ થમાં રમેશાથી નમ કરવામાં આવેલું 'હરીજન' પમ કરી પાણું પ્રમટ થયું છે. એની પ્રથમ અંગ્રેજ પ્રમમાં મંપીજ્યા સદીથી એક મેમ પ્રમટ થયા છે. તેમાં તેઓ જશ્યાવે છે કે "મે વારવાર કહ્યું છે કે હું ખીટનને દુશ્મન નથી ખીટીશોમાં મારા મજા અંગત મિત્ર છે હું ખીટીશોનું સુદ કચ્છી રાકું નહિ. મારા વાનમાં મદદ કરવાને વિરોધ મને જેઓ તેમાં બામ લેસ છવે છે તેમને નાસીપાસ કરવાની હદ સુધી નથી લલ જતો." બધી અબ્બવર્યાનો વિરોધ કરતા મંપીજ્યા જશ્યાવે છે કે, "નત આપણે સમ અને અદિ-સાહસ સ્વરાજ બેગવવા માહના દોષએ તે ને માટે આપણે મરણથી મંપી રમનાતમક પ્રમીતિએ આદરવી જોઈએ, મે કોજ માગે સ્વરાજ બેગવવા માટે છે. અને એમ કરવાથી બધી અબ્બવર્યા અને અપાણી ફર મશે."

હિંદના નવા મુખ્ય સેનાપતિ

સામા રૂદર જશ્યાવે છે કે લંડનમાં મહા કાલે સમવાર રીતે ત્યારે કરવામાં આવ્યું હતું કે જનરલ સર આરમીનાલ વેવલની જગ્યાએ જનરલ સર એલન ક્રેલેમોન હાલેસને હોંદુસ્તાનના મુખ્ય સેનાધપતિ તરીકે અને વોહસરેવની એકઝેક્યુટીવ કમીટીના મેમ્બર તરીકે નીમણું કરવામાં આવી છે અને એમ હાલપુર્વે જશ્યાવવામાં આવ્યું હતું કે આ સમક્ષ અંગેની નીચાણું છે, એની અવધિનો આધાર લઠાક પવિરચિતના ઉપર રહે છે.

પેટ્રોલ પર મુકાયેલો પ્રતિબંધ

ખાસ એજેન્ટમાં બહાર પડેલા ધારા

પેટ્રોલ પરના પ્રતિબંધને લગતા ધારા જન્યુ-
આરી તા. ૩૫ થીના ખાસ એજેન્ટમાં
નીચે પ્રમાણે બદલ પડ્યા છે:

૧. આ ધારાઓમાં "કન્ટ્રોલર" નો અર્થ
ધારા મુજબ નીમવામાં આવેલ પેટ્રોલનો કન્ટ્રોલર,
"શરમત" એટલે જેનો મુખ્ય ધર્મી શર-
મત કરવાનો હશે અને જે કાર્ય ઉપરજ
રહેતો હશે.

"પ્રધાન" એટલે વેપાર અને કુલોમ ખાતા
ના પ્રધાન અથવા તેના જલ્લામાં કામ અગત્ય-
નાર ખીજો ધાન પણ પ્રધાન.

"ગોદર વાહન" એટલે પેટ્રોલથી રસ્તે ચાલતું
કોઇ પણ વાહન.

"પેટ્રોલ રેશન કુપન" એટલે ધારામાં જણા-
વેલું કુપન.

હોલસેલ ડીપોઝીટ" એટલે પેટ્રોલનો જમ્યા-
નથી વેપાર કરનાર કોઇ પણ માણસ.

૨. (૧) પ્રધાન વેપાર અને કુલોમ ખાતાના
સેક્રેટરીને પેટ્રોલના કન્ટ્રોલર તરીકે નીમશે જે
જે આ ધારાની રૂએ તેને આપવામાં આવેલું
કામ પ્રધાન ડીપોઝીટરી હેઠળ રહીને બાંધવશે.

(૨) પ્રધાન અથવા તેજે જેને સત્તા આપેલી
હશે તેણે કોઇ પણ માણસ કન્ટ્રોલરને આ
ધારાઓ મુજબ પોતાનું કામ સંભાળવામાં મદદ
કરવા જોડે પુટ્ટી કન્ટ્રોલર, એક આસીરન્ટ
કન્ટ્રોલર અને એક ટેકનીકલ એડવાઇઝર નીમી
શકશે.

૩. કન્ટ્રોલર

(એ) ગોડલ કરાવેલા સગાઓ માટે
ડીપોઝીટ કન્ટ્રોલર નીમી શકશે અને આ
ધારાઓની રૂએ તેને જે કામ કરવાનું છે
તે તેને ચોખી શકશે.

(બી) આ ધારાઓનો અમલ કરવામાં
તેને મદદ કરવા ઇન્સપેક્ટરો કે અન્ય અમલ
દારો અને સેક્રેટરી સરચાર્જો નીમી શકશે.

૪ (૧) કન્ટ્રોલર કોઇ પણ માણસ પાસેથી
પોતાની પાસે અથવા પોતાના મોડની
માટે કેટલું પેટ્રોલ રાખવામાં આવેલું છે
તેને લગતી બીજા કોઇ પણ વખતે માંગી
શકશે.

(૨) કન્ટ્રોલર તરફથી ઇન્સપેક્ટર તરીકે નીમ-
વામાં આવેલો હશે તે કોઇ પણ માણસને સીધી
પા આડકતરી રીતે પેટ્રોલને લગતાં હશે તેના
કોઇ પણ કોપણ ડાંગવણા તેને બંધાવવાની
સૂચના કરી શકશે અને ઇન્સપેક્ટર તેની નક્ક
કરી અથવા તેમાંથી જરૂરી નીમતો ધન શકશે
અને ઇન્સપેક્ટર જે કોઇ પણ ખીજા માણસની
માટે તે તે માણસે આપવી પડશે.

(૩) કોઇ માણસ પોતાના ખાંડીકારની રૂએ
મેલે કોઇ પણ માણસ કે વેપારને લગતી
માર્ગની મેળવેલી હશે તે કન્ટ્રોલરને અથવા

તેની સત્તા હેઠળ તે કામ માટે નીમાયેલા કોઇ
પણ માણસ સમક્ષ બંધવા કાંદે નમક સાદી તરીકે
તેની પાસેથી માગવામાં આવે તે સીવાય બીજા
કોઇ પણ માણસને આપશે તો તે ઇન્સપેક્ટર
દરેક અને તેને વધુમાં વધુ પા. ૫૦ નો ફાં
કરવામાં આવશે.

૫. (૧) કન્ટ્રોલર પેટ્રોલ રેશનના કુપનો
બનાવવાનો અને તે સુધી પોસ્ટ માસ્ટરો જે
મની જોડે એકીસા અલગવા હશે તેઓને
આખા ગુનીવનમાં તેમજ સ્થાયિ વેરડ આદિકા
ના મેન્ડેટવાળા પ્રદેશમાં પહેંચનાં કરશે અથવા
તેને માટે મેન્ડેટમાં મેરીસદાર નીમાયેલા બીજા
કોઇ પણ અમલદારને પહેંચનાં કરશે અને
કન્ટ્રોલર પોતાની સૂચના મુજબની રીતે અને
સરતે તે કુપનોની વહેંચણી કરવાને તે બીજા
કોઇ પણ માણસને તે પહેંચનાં કરાવી શકશે.

(૨) પેટા કમ્પ (૧)માં જણાવેલા માણસોને
કન્ટ્રોલર હોને અને કોી રીતે પેટ્રોલ રેશન
કુપનો આપવા તે સુધી શકશે.

(૩) પેટ્રોલ રેશન કુપનોની વહેંચણી કરવાનું
કામ સંપૂર્ણ રીતે કન્ટ્રોલરની મુનસૂરી હેઠળ
રહેશે.

(૪) પેટ્રોલ રેશન કુપનો જે માસને માટે
આપવામાં આવેલાં હશે તેજ માસને માટે
ચાલશે સીવાય કે કન્ટ્રોલર

(અ) એજેન્ટમાં મેરીસદાર કોઇ પણ પેટ્રોલ
રેશન કુપનની મુલ પધારી પટાડી શકશે;

(બ) કોઇ પણ પેટ્રોલ રેશન કુપનને સુધારી
કે રદ કરી શકશે.

૬. (૧) કન્ટ્રોલર અથવા તેજે સત્તા આપેલી
હોય તેવા કોઇ પણ માણસને નીચનાઓને ખાસ
પેટ્રોલ પરમીટ આપવાની મુનસૂરી રહેશે:

(૧) કોઇ પણ સરકારી ખાતાને

(૨) કોઇ પણ મુનીસીપાલિટી કે બીજા
સ્થાનિક સત્તાને

(૩) ના. સર્વેનસાદના કોઇ પણ હુકમને

(૪) ગોદર વાહનના એનજીન સીવાય
બીજા કોઇપણને માટે પેટ્રોલ મેલેજાં હોય
તેવા કોઇ પણ માણસને.

(૫) કોઇ પણ બસ ધારગરને

(૬) કોઇ પણ ગોદર લોરી, ગોદર વેન
કે ગોદર યસના માલિકોને.

(૭) હોલસેલ વેપારીને સારા પોતાના અપ
ને માટે મેળવવા મુલમાં પેટ્રોલ રેશન કુપનો
સંમેલનવાળા મુલ નહીં પાડી શકશે હોય
તેના કોઇ પણ પેટ્રોલના પરમુરખીયા
વેપારીને.

(૮) કોઇ પણ માણસ જે સંમેલનવાળા
પેટ્રોલ રેશન કુપન મેળવી નહીં શકશે
હોય તેને.

(૨-૩) કન્ટ્રોલર તરફથી અપાયેલી કોી
ખાસ પરમીટ પર તેને લગતી સરતો નાખવામાં
આવી હશે જે તેની પરમીટ બંધાવનાર માણસે
પાળવી પાડશે.

(૪) કન્ટ્રોલર અથવા જે માણસ તરફથી
કોી ખાસ પરમીટ આપવામાં આવી હશે
તે તે ખાસ પરમીટ કોઇ પણ વખતે પાછી
મંગી શકશે અને તેમાં સુધારો વધારો કરી
શકશે અથવા રદ કરી શકશે. અથવા તો તે
રદ થયેલી હોવાની તેની પરમીટ બંધાવનારને
લેખિત બબર કરી તે પરમીટ પાછી મોકલી
દેવા સુધી શકશે.

(૫) તેની ખાસ પરમીટ તેની અંદર જણો-
વેલી મુલ સુધીજ ચાલશે અને તે ફેરબદલ
કરી શકશે નહીં.

(૬) કોઇ પણ માણસ તેની ખાસ પરમીટની
મેળવેલા પેટ્રોલનો તે પરમીટમાં જણાવેલું હોય
તે સીવાય બીજા કામને માટે ઉપયોગ
કરી શકશે નહીં તેમ બીજા કોઇને તેવું પેટ્રોલ
આપી પણ શકશે નહીં.

(૭) ખાસ પરમીટ આપવાની સત્તાનો ઉપ-
યોગ કન્ટ્રોલર ખાતાના ઉપરીની સામે મજબૂત
કરીને કરશે.

૮. કોઇ પણ પેટ્રોલનો પરમુરખીયા વેપારી
કોઇ પણ માણસને પેટ્રોલ વેચી શકશે નહીં
અને કોઇ પણ માણસ તેવા વેપારી પાસેથી
પેટ્રોલ ખરીદી શકશે નહીં સીવાય કે

(૧) તેવા માણસે જેટલું પેટ્રોલ જોઇએ
તેટલાને માટે કુપનો રજુ કર્યાં હશે અને
વેપારી અથવા તેના નોકરે મને પેટ્રોલ
વેચતી વખતે જેટલું પેટ્રોલ વચ્ચું હોય તેટલા
ના કુપનો હાથમાં હશે.

(૨) જોવાં હાથમાં આવેલા પ્રત્યેક કુપન
પર જે માસમાં પેટ્રોલ વચાલું હોય તે માસનું
નામ જખાયેલું હશે.

(૩) તેવું વેચવામાં આવેલું પેટ્રોલ ગોદર
ની સામે આપવી અને કુપનના સંકેતર
હેઠલ પર જણાવેલા નંબરની રેકર્ડમાંજ સીધું
રેકર્ડ હશે.

(૪) હા ખારાની રૂએ જેને પેટ્રોલ આપ-
વામાં આવેલું હોય તેજે ખાસ પેટ્રોલની
પરમીટ વેચનાર સમક્ષ રજુ કરી હશે, અને
પેટ્રોલ એ પરમીટની ચરત મુજબ આપવું
હશે અને ખરીદનાર તેમજ વેચનાર એ
પરમીટની સમગી સરતો પાળી હશે.

૯. કોઇ પણ પરમુરખીયા પેટ્રોલનો વેપારી
(૧) પેટ્રોલ રેશન કુપન ફોર્મમાંથી તેજે
જેટલું વેચેલું હોય તે કરતાં વધારે કુપનો ભરી
નહીં શકે.

(૨) જેજે કુપન ફોર્મર તેને આવેલું હોય
તે કુપન હાથમાં બાદ ફરજત તે જેવું હોય
તેને પાકુ આપી દેવાં સુધી નહીં.

૧૦. એજેન્ટોં નેલીસદાસ કન્ડોલર નરસી સુરર યેલો તરીખ બાદ કોઇ પણ અધ્યા-મધી પેટ્રોલનો વેપારી કોઇ પણ માણસને પેટ્રોલ વચર કુપનો અથવા કન્ડોલર, કન્ડુટી કન્ડોલર, હીટીંગ કન્ડોલરની ખાસ પરવાનગી વચર વેચી શકશે નહીં.

૧૧. કન્ડોલર ભેરી, ખસ કે ટ્રેક્ટર સીવાય ના અન્ય મોટર વાહનો માટે મારીક પેટ્રોલનું રેશન નહીં હરી એજેન્ટોં તે બદલ પાડી શકશે. મોટર સાઇકલ સીવાયના મોટરવાહનો માટે નો રેશન માપસેન્સ પર મજબૂતવામાં આવેલા તેવા વાહનના વચર વેચી દરેકવામાં આવશે.

૧૨. ભેરી, ખસ કે ટ્રેક્ટર સીવાય અન્ય મોટર વાહનના માલીકને ગોતાના ધંધાના કારણે અથવા તેની નોકરીના સ્થળથી તેના રહેઠાણના અંતરના કારણે અથવા તેના સાધારણ વેપાર સાલવવાના કારણે અથવા તેના હોટલ નીચાલે જતા હોવાના કારણે, અથવા કોઇ પણ અસાધારણ સંજોગોના કારણે તેને અપાયેલા પેટ્રોલના

માલીક રેશન કિપરોન મુસાદરી કરવા પડતી હોય તે કન્ડોલર અથવા તેની સત્તા હેઠળના કોઇ પણ માણસ તેને જરૂરી જગ્યાએ તેલનાં વધારાના પેટ્રોલ માટે વધારાના કુપન આપી શકશે.

૧૩. પ્રધાન એજેન્ટોં નેલીસદાસ પેટ્રોલ રેશન ના કુપનો અથવા ખાસ પેટ્રોલ પરમીટ આપના પ્રત્યેક વખતે વધુમાં વધુ ડેપોનીની યા નાખી શકશે.

૧૪. (૧) જે કોઇ બનાવટી પેટ્રોલ રેશન કુપનો કે બનાવટી ખાસ પરમીટ બનાવશે અથવા તેના કુપનમાં કે પરમીટમાં ફેરફાર કરશે અને તેના કુપન કે પરમીટ રજુ કરશે તે ગુને-માર કરશે.

(૨) જે કોઇ માણસ પરચુરણીયા કે જગ્યા ખંધી વેપારી સમક્ષ સ્થળી મુકત પુડી ઘસ મેલેલી હોય તેના કુપન કે પરમીટ પેટ્રોલ મેળવવાને રજુ કરશે તે ગુનેમાર કરશે.

(૩) જે કોઇ આ મારાનો લાંમ કરશે અથવા તેની રૂએ યેલો સુચનાઓનો અમલ કરતા

સુરશે તે ગુનેમાર કરશે.

૧૫. જે કોઇ ૧૪ના કારણે અજાણેલા અધિકારને માટે ગુનેમાર કરશે તેને વધુમાં વધુ પા. ૫૦૦ નો દંડ થશે અથવા વધારેમાં વધારે બે વર્ષોની કેદની સજા અથવા દંડ અને કેદ બંને મળી શકે. અને કોઇ પણ મેજસ્ટ્રેટને જોવા અપરાધીને ગુનેમાર કરતા જોઈ સજા કરવાની સત્તા રહેશે અથવા તે પ્રાથમિક ન્યાય કચેરીમાં કેસ એટરની બનાવક કે સેલીસીટર-બનાવક સમક્ષ રજુ થવા પાડે તેવી સજા કરવાની સત્તા રહેશે.

૧૬. કન્ડોલરને આ અધ્યાય તેમાંના કે-ક પણ ધારા પેટ્રોલ સીવાય કોઇ પણ અન્ય વસ્તુ જેને એન્ટ્રન ચલાવવામાં કુપરેશન થવો હશે તેને લાગુ પાડવાની સત્તા રહેશે.

૧૭. આ મારાઓ અડિચ નેસ્ટ આક્રિશ્ત નેન્ટેટ નાના પ્રદેશને પણ લાગુ પડશે.

૧૮. આ મારાઓ ના. ૨ ફેબ્રુઆરી ૧૯૪૨ ના અમલમાં આવશે.

દેવી શક્તિ વિ. આસુરી શક્તિ

[ના. ૧ એપ્રિલ ૧૯૪૧ ને રાજ સેવામંત્ર માં ખાદી વિલાસવના ઉપાધ્યક્ષ પ્રસન્ન મધીયલે અપેલા ભાષણમાંથી.]

જેને લાંબે આપણે માણસને માણસ કહી લાગ્યો છીએ તે વસ્તુ તો તેના હાથ છે, કપડો હાથ માણસનને આપ્યા છે, પરંતુ નથી આપ્યા, માણસ અને પરંતુ વચ્ચે આજ નેહ છે. પણ તો પરંતુને પણ આપ્યા છે, પરંતુને જુદા નથી હોવા એમ કહેવાય છે. પરંતુ આપણે તોડ્યો છીએ કે એક જિલ્લાની બીજી જિલ્લાની કરતા વધારે અવર હોય છે. કુતરાં અને દોરમાં કેટલી જુદા હોય છે તે પણ તેમને વિંધે જાણનારા કહે છે. પરંતુ તેમને હાથ નથી અને મનુષ્યને જ છે.

માણસના હાથમાં જે શક્તિ રહેલી છે તે બીજી કોઇ દ્રવિષમાં નથી. પરંતુ જે મોટી મોટી વસ્તુઓ કરતી છે તે કેવળ જુદાઈ નહિ પણ હાથમાં કરતી છે. જુદાઈ સાથે હાથ ન હોય તો જુદાઈના પરાયર ઉપયોગ નથી થતો. આપણે લોકોએ હાથને નકામો બનાવી દીધા છે. આપણા સપ્તિકો ઘટ થયા તેમને વિંધે દુ વધારે નથી જાણતો પરંતુ આજકાલના ઇતિહાસ પરથી એ જોવામાં આવ્યું છે કે, મોટા મોટા જુદાઈના પાંડતો હાથના ઉપયોગ બિન હોવા અને કેવળ મોંથી જાનવી વાતો કરવા રજા, નાંક વેદનું, મુખાં કુસનનું અને પાદરીઓ જાલજલનું પાસખણ કરાવે છે.

દીક છે કે, રાજાની હામલી પ્રતિષ્ઠાને પણ આપણે નથી કરી. રાજાની બળને વિશ્વન પદમમાં થયો છે. એ બળની તપશ્ચર્યા જેમણે કરી છે તેઓમાંથી કિલ્લર પેલા થયો છે. એનો

સુઝાવો કરવો મુશ્કેલ છે. એ બોનો અને કેટલો સંકાર કરશે એનો ખ્યાલ પણ નથી આવતો. એની સાથે ઘડનાર એજ શક્તિની સાધના કરી રજા છે. આ બંની વસ્તુઓ કિલ્લર એમનીજ પાસેથી રીખ્યો અને એમના થી એ એટલો આમળ વધી ગયો કે, એ શુ નહિ કરે એ તો એક કપરજન ભણે; આપણને તો એ વિંધે કરીજન મગ પડતી નથી.

આપણે ન રાજાન બનાવ અને ન એને માટે તપશ્ચર્યા કરી, અને ન તો હાથે હાથ મળે કહ્યું. આપણે તો શુન સાલજન લાગતા રજા. એમાં સાલજેવના ગણોના તેથી આપણે પ્રધાન બન્યા. આ મેં ૧૯૦૮ માં નેહ લીધું હતું. પરંતુ તેનો અમલ ૧૯૨૦ માં થયો. માટે તો હાથ નહોતા, પણ મનસામ મારો હાથ હતા. તેમણે તપ કહ્યું અને રેલિયાનું સાલ રોખ્યું. અને તપ કરતા એ મરી થયા. એમની તપશ્ચર્યાનું રજા મીકું આવ્યું, રાજાની નહિ; હાથ કે એ દેવી અને સાલિવક તપશ્ચર્યાનું રજા હતું.

આજની આપણી પ્રાચીનમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે, 'અસત્યો માંદીયો પ્રજા પરમ સત્યે તુ સહ જા.' એ વસ્તુ રાજાની તપશ્ચર્યા ન હોય શકે. એમાં સત્ય અસત્યનો વિવેક નથી હોતો. એનો પાયોજ અસત્ય પર છે. આપણે અસત્યને લેક સહ્યો છીએ. આપણે અસત્યને હાલનાની દાસિયા કરવાની છે. એટલા માટે આપણી તપશ્ચર્યા સહેલી નથી. એમાં હાથનો ઉપયોગ છે ખરો, પણ મર્યાદિત છે.

સુરેષ પણ હાથનો ઉપયોગ કરે છે, પરંતુ એમાંથી મિતો કતા થાય છે. એમાંમાં એકું જળ વાપરીને વધારેમાં વધારે પેસા ૧૨૩, એ એમાં ખેપ છે. આપણે આપણી મહેનતથી

એટલું કરી શકીએ તેટલુંજ કરતું છે. મંત્રાનો કિપયોગ આપણે પણ કરીશું, પણ તે એમાંમાં જોઈ. આ વસ્તુ આપણે સાલિવ રીતે લાગતા હોય તો આપણી રિયાન આપણે છે તેથી ન હોય.

મંત્રવાદનો આપણે સુઝાવો કરવો છે એ મવાસવનારી વસ્તુ છે. પણ મને મવાસવ નથી થતો. દુ વિચારે જુ કે, મારામાં એટલી શક્તિ છે તેટલીમાં દુ સારી રીતે કિપયોગ કરું. પછીનું પ્રજુને જોવાનું છે. આ વિચારથી મારો મવાસવ દુર થાય છે. રજાની મને શી પડી છે? ને જળ અને તે જળને આપણે કરી છુએ. આથી મને કિંમત આવી જાય છે અને મારી મદા પણ વધી જાય છે. દુ જળને પ્રાપ્તી રાખીને હામ કરું છું. આજ વસ્તુ સાલિવક અને દેવી છે.

જ્યારે આપણામાં સાલિવક આવશે હાથે, અમુક વસ્તુ આપણે શા માટે કરીએ છીએ, તે આપણને ક્યાં સહ જશે, અમુક ચીજ હામ નથી કરતા, અમુક હામ કરીએ છીએ, એ અમુક સમજનારા માંડશે.

મંદુલ હાથ તો મલાવે છે, પણ આપણે તેને મુખીએ કે, આજ રીતે હામ મલાવે છે, બીજી મલાવું હામ નહિ, તો તે જળાય નહિ આપી શકે. જળીનનું સાલ પણ તે નથી મલાવે. તે કેવળ એટલુંજ કહેશે કે, અમારા પાપહાર થા અજ રીતે મારી આવી છે, આપણે તો વિચાર કરવા પડશે કે આપણે નથી શા માટે? સોલની શા માટે? માંદાના કે પિત્તળની કેમ નહિ? આ બધા પ્રજો મુજબ પડશે અને વિચારવા પડશે દરેક હાથેનાં વિચારો રહેવું પડશે. સાલિવ મનને માટે કાઇ મલાઈ નથી.

જ્યાં આપણે એક મનાઈ રાખી છે કે, અમા

બેચથી આ બધું આપણે કરી રહ્યા છીએ. તમારી પ્રથનામાં પણ એમ કહેવામાં આવ્યું છે કે, ચાલો આપણે આ મળીને નવી જનતાની સેવા કરીએ એમાં નથી કહેવામાં આવ્યું કે, આપણે એમાં પ્રાપ્ત કરીએ અને આજના સ્થાપીએ. અને એક દેશની સેવા પણ એમાં નથી કરી. બધા પ્રાણીઓની, પ્રાણીમાનની સેવા કરવાની

પ્રથના એમાં છે. બાપુ, કેવળ હીંદુ, મુસલમાન કે હોંદુસ્તાન સુધીજ આપણી મર્યાદા નથી. એનો અર્થ એ નથી કે પ્રચાર માટે આપણી પ્રવૃત્તિ એવા પ્રચારની કરી, જે જમનાની સેવારૂપ પણ થઈ શકે. પણ આ આપણે કરી રીતે કરીશું તે આપણે નથી જાણતા, એક મધ્યસ્થ ભણે છે. હોંદુસ્તાન

કેવળ એક જો જોઈતા પ્રદેશ છે. એની સેવા કરીએ, ભરતને સુધીએ નહિ, દુનિયાએ નહિ, તે એ સાધારણ સેવા થઈ. આજ મહાદામાં રહીને આપણે સાચીય જાન આપણે તથાવતા રહીએ. આ તથાવતા આપણે સિદ્ધ કરીએ તે આ વિશાલમની સ્થાપના સાર્થક થશે

યુધ્ધના ખબરો

પુલ્કાત.

જનતાની પ્રતિષ્ઠાની અસર સ્વેચ્છાથી તરફથી આજે જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું કે જનતાની જાળીનપરતું અને વિમાની સરકાર મહામાના પશ્ચિમ કિનારાપર દુરમનના બરકરની સખત ખબર છે. મહા કાલે સાંજે તેઓ મહાકાલીન મરકદ વડાની મવા કતા, અને સીંચાપોર જવાના રસ્તાપરતું અમલનું મધ્યકે એમાં સ્થિતિ મોંબનો મારી મહાભયો હતો

કુનાઇટ સ્ટેટસનું નોંધાપાત્ર જાહેર કરે છે કે મેસીડીમાં કુનાઇટ સ્ટેટસની સખતરિને ૧૦૦૦૦ ટનની જનતાની ક્રેકરતે ઢૂંધી છે.

ન્યુયોર્કથી સાપા રૂટર જાણવે છે કે ન્યુયોર્કના વર્તમાનપત્રમાં એવી ખબર મળેલ છે કે અમેરિકન-આટલાંટીક કિનારા નજીક દુરમનની કુ મોટા રહે છે. મોરનેસ નામની એક ટુકડા ૬૫૦૦ ટનની લોન આક્રમકથી દુર મેન્ટોક પોષ્ટથી દક્ષિણે ૧૦ માઇલ ઉપર ટેરપીકા કરવામાં આવી હતી. તેમાંથી બેચેલા ૩૬ નીચે માથુસો કિનારે આવી પહોંચ્યા છે : કિનારે દુરમનોની સખતરિનેથી બધામાં છે એવી વહાણ-વડાને મેલવણી આપવામાં આવી છે.

મેલબર્ન જોએ છે—સાપા રૂટર જાણવે છે કે જર્મન પ્રચારક પ્રધાન મી. મેલેક્સ મહા કાલે રજમગા ભવારે જોએલા કે. ભારે તેણે પ્રખાણમાં મળેલા ક્રિસ્ટામી કતા. “એ આપણે છતાંયે ના આપણે સર્વોપરી છત મેળવી છે, એ આપણે દારીએ તે આપણે આજે પ્રધાવી રહ્યો, આપણી પ્રવર્તમા છાંડી સુધી. એ સોનીમેટ કુલીયન સામેની મહત્ત્વ સખત અને વિપ્રાતિ નિવડે, એ દુરમનો પ્રુખ જલતાથી પ્રાપ્તો કરે, નો આપણે માટે એક ભટકતો ભય છે. તેણે કહ્યું હતું કે પ્રુથના મેલન ઉપર દરેક દરેક સિપાક કે જે હાં લે છે, તે અકસ્માત મુરકેલીએ મદન કરે છે, અને આમજોજ આપે છે. જનતાની પ્રવર્તમા રીપ અને કિંગલ થી પરી રાખેને મજાસુતી મળી છે. છતાંયે આન મર્યાદાની વાચ જનતાન પણ કેટલીક અમુકિતેમાં સમસ્થાઓથી દુરમ સકન કરે છે. જનતાની ચીજ વામાં જાપાને આપણી લકનમાં વાજ લીધા છે અને તે અમેરિકન સાદીવાદ અને સીડીસ સાસાન્યવાદ સામે જે ઢકરે કરીએ છે, તે આપણા પરી રાખેની મજાસુતીની સકર કાળીવી છે. ખરી રીતે જોતાં આ

જનતા એમાં વરસોમા ચરી મલેલા સરકરી કજીઓને નિઃકાલ કરવાનો માર્ગ લાગે રહી છે.

રશીયાનો હાલો—આજ રાતનું મેમ્બુતીક જાણવે છે કે રશીયાનો વેલીગ્રાદેવોનો રીથી કબજે લીધો છે. મેરેન્ટન સમુદ્રમાં કમારા વહાણોને દુરમનના બે વહાણો બધું મળાને ૧૨૦૦૦ ટનનાં કુનાઇટ છે. મંજળકારે જ જર્મન વિમાનો તેમની માડનામાં આવ્યાં હતાં કોએ જણ વિમાનો કુનાઇટ છે.

ચોરકાનો હાલો—મધ્યકે દરમાં જનવારી ૧ થી ૧૫ જનવારી સુધીમાં ૧૪૦૦૦ જર્મનો અને એક સોનાધિપતિ માધો મવા છે. એમ મેરકો રીડીએ એ આસ જાહેર કહ્યું છે.

સાનીવાર.

જર્મન વાવરમેલ આપણે સાપા રૂટર જાણવે છે કે હીટલર સત્તાધિસ મુખે તેની આસની વા. ૩૦ મી જનવારીએ નવાળી મેલનસરી મેસે છે તે સળખમાં કે. મેલેક્સે એ દરમાન ખબાર માણ્યું છે કે તે વખતે વાવડા કરાવવા નહિ.

કેરા, કારણકા પાસ આમજાનું દુરમનનું મજાસુત સેન આજ સમારે બીનસરતે કરણે આવ્યું છે. આસરે ૫૫૦૦ મરી રાતવના કડીએ લેવામાં આવ્યાં છે, અને આમજા સરકરમાન પ્રથમ કેદી તરીકે પકડાયેલા ૭૬ માથુસો મુકત થયા છે. દુરમનની બંધુક અને મહામા સરજામ સરસિલ પકડાયે છે.

સોમવાર.

વીચી ન્યુઝ એજન્સી આપણે જાણતા મળ્યું છે કે સામાન્ય દુરમનની સામે કાં રીતે મહા સમારતી એ જાળતનું કરાવવા જર્મની, છતાંયે અને જાપાન વચ્ચે સહી થઈ મળ્યું છે. વળે દેશના મીસીટરી અને મેરલ અમલદારોએ એ ખબર ઉપર જર્મીમાં મહા કાલ સવારે સહી કરી હતી. અને આક્રમણની નીતીની પોષ્ટા કરી હતી.

મંજળવાર.

જનતાની કુળી એજન્સી હાલો કરે છે કે જનતાની સરકારે હને સુચાપોરથી ૨૫ માઇલ કરતાં એક અંતરે ખીડીશો સામે લડે છે.

સાપા રૂટરને મેલબર્નનાં મેરેશો જાણવે છે કે એરટેસીયન સરકારને મળેલા છેલ્લા ખબર અનુસાર જાણતા મળ્યું છે કે મહામાની સ્થિતિ મંજીર છે, અને તે ખાસ કરીને પુરતી વિપ્રાતિ મહત્ત્વ અપાયે. જનતામાં આજ મેસી કહી

ખબર આપણે જાણતા મળે છે કે સીંચાપોરથી ૩૫ માઇલની નજીકમાં કોઇ પણ જાપાનીઓ નથી. દુરમનો સીંચાપોરની નજીક જાપા છે એવી જો ખબર છે તેનો રસીકાર થયો નથી. કાલેસનો સરકારી ખબરપત્રો કહે છે કે જે દુરમનો ખબર મેન્ટોકન મેસાર કે જે મેલેક્સે બદલ્યા હતા ૨૫ માઇલ ઉંડું છે હાં સુધી જે મેલેક્સે હોય તે મહામાની પરિસ્થિતિ જાણી જર્મીર મેળી સકાય.

—૧૦૨—

સર જે મલ રોઝ ઇન્સનું અવસાન

સર જેમ્સ રોઝ ઇન્સનું કેનીશિયર્સ કેપટાન માં સનીવાર જનવારી ૧૧, ૧૯૪૧એ ૮૭ વર્ષની વયે અવસાન મળ્યું છે. સર જેમ્સ રોઝાન્સ કુલી-વનના માજી ચીફ જર્ટીસ કતા. તેઓ પ્રથમ કેપ પોલીમેન્ટમાં વોટરોપી કરતા મેખર મરીરે હાખલ પવા કતા. રોઝ પ્રધાન મંડળ માં એટરની જનરલ કતા અને હાઇ કમીસનર તરફથી જેમીસન રેકમાંથી પરીક્ષમેલા સુધાસની મળવળના કેદીઓ સામેના પ્રોટેસ્ટમાં ચાલેલા મુકદમા કરનાવાન ખાડીસ સરકાર તરફથી સાપા માં આવ્યા હતા. દેલીજ આફ્રિકાની મોર લાઇબ બાદ ૧૯૨૦ સુધી તેઓ ટ્રાંસવાલના ચીફ જર્ટીસ કતા. બાર બાદ અપોલોટ ટી-કનના વડા જર્જ નીપામા કતા. ૧૯૨૬ માં રોઝ ડીપીલીમરેના અવસાન બાદ તેઓ સાથે અફ્રિકાના ચીફ જર્ટીસ બન્યા અને ૧૯૨૭ ના મહાની મીકલ મવા કતા. તેમની જગ્યાએ સર ટીલીયમ મેલેક્સન આવ્યા હતા. મરદુમ પોતાની પાછળ લેડી રીજ છોડને મુકી મવા છે. સોમવાર ૧૧, ૧૯૪૧એ દેશનામાં ખાંધીયા તરીકે વડા પ્રધાન જનરલ રમદસ, પાણુના મહાન કરનલ રેકલડ, નવા ખાતાના પ્રધાન કે. કેલીન રેકલન, સખન રોસીમાના માજી મખરનર સર હરમડ રેકલડ, કેપ ડીપીસનના જર્જ-મેસીડન મી. જર્ટીસ એચ. વાન ઝાઇલ, મી. જર્ટીસ ટીન કેસ, મેજર એચ. એ. મોરેટ અને મોન. એચ. એલ. કરી કતા. મરદુમના છોડન મલ અને વધકિતરને કુલીયન માંતીક સુધીય રાડેનાં અંજલી આપવામાં આવી હતી.

ખબર પત્રો

રેન્ડરનમાં પાલીસની મંડળી

નાસના નોન-પુરોધીયન પુનાઈટ્સ કન્ડ અને નાટલ કન્ડિશન એસોસિએશન ના નેસનલીસ્ટ પ્લોઝના અમરપ્પ સભ્યો નેસસ ટી. એ સીદાન અને સી. આર. અરુ જેઓ કન્ડ અને કન્ડના વાઈસ 'પોલ' ને માટે કન્ડ ક્ષેત્રવાળા ટ્રસ્ટિયાલમાં ફરી રહ્યા છે તેમના નામમાં સુકવાર ના. ૧૬ માં રેન્ડરનના ફોટીઓ તરફથી મોટીય ઘરવામાં આવી હતી. પોલીસ તરફથી તેઓને ધમકી આપવામાં આવી હતી કે કોઈ પણ રાજદ્વારી મોટીયામાં તેઓ આવજી કરશે તો તેઓની સામે કાયદેસર પગલા લેવામાં આવશે, તેમ છતાં મોટીય ઘરવામાં આવી હતી અને મોરેગેનનના બે કક્ષક એમ વળાવે પ્રમુખસ્થાન લીધું હતું. નેસસ સીદાન અને અચારી સાથે મી. કક્ષક પટેલ અને મોરે એલેક્ઝાન્ડરના નોન-પુરોધીયન પુનાઈટ્સ કન્ડના મી. એમ. એમ. દેસાઈ કન્ડ. મી. સીદાને પોતાના વળાવમાં જમ્યાવુ હતું કે "ક્રાંતિ પાસના દીગીઓ આને એસોસિએટ ટ્રસ્ટિયાલ લેન્ડ એન્ડ ટ્રેડિંગ એન્ડ કમી એન્ડ આર્ટિ અસેકન્ડાસનવારી અને જીવનમાર કાયદા સામે સલામત હતી રહ્યા છે. એ કાયદાની રૂએ સરકાર હોદી મામને ધીમે ધીમે પરવું વિધિસર પ્રમુખવારી મદવા કહે છે. કે. હાલના નેવલ કૈદમાંની તમારી સહતમાં તમે કોઈના નથી પરવું નારાજના બે લાગ હોદીઓ અને નોન-પુરોધીયન પુનાઈટ્સ કન્ડ તમારી ન્યાયા સહતમાં તમારી પાછળ લેજેસ છે." નેસસ અચારી, દેસાઈ, કક્ષક પટેલ, પોલી, ક્ષેત્ર અને મોલાએ પણ ભાગલો ક્ષી દર્શાવે.

પ્રોસેસરીયા કેળી કિતવકે મંડળ

મી. પ્રોસેસરીયા કેળી કિતવકે મંડળની વાર્ષિક મંદેર સભા પ્રોસેસરીયા ફોટુ સેવા સમાજ ના હોમમાં ના. ૧૮-૧-૪૨ ના રોજ મળી હતી. મી. જેરામલાલ મોર્ગેનએ પ્રમુખસ્થાન લીધું હતું. હજારા સંખ્યા સારા પ્રમાણમાં હતી. મોહાનીસનમાંથી પણ થોડાક ભાઈઓ આવ્યા હતા. અગવનનીના દેવાલ રજુ થયા બાદ નીચે પ્રમાણે નવ પ્રમુખાદેશ સુદાવા હતા: પ્રમુખ. નાસુભાઈ પરાજ, ઉપ પ્રમુખો: નરસિંહભાઈ પ્રમાણાઈ, જલમતભાઈ નાનાભાઈ, જેરામભાઈ મોર્ગેન, પરજુભાઈ નાનાભાઈ, દાબાભાઈ કારાભાઈ કોમરદદર; મંત્રીઓ: જનનાલાલ રજુદાઈ, નરસિંહભાઈ મંગાભાઈ; અગવનથી: રામાભાઈ પ્રમાણાઈ; મોડીદર: હાડુ ભાઈ વજાભાઈ. ભાર બાદ મી. દ્રાવિધાલ કેળી કિતવકે મંડળે સમગ્ર ગાંધિને અદીયા અને દેશના સામાજિક અને કિતવકે મંડળે પણ પડે એવા જે વાળના પડી છે તેને દુર્લભ સ્વરૂપ આપવાને પારસીવાના મંડળનો સહકાર માંગ્યા હતા અને ધમની અવરસામક હતી માટે એ સંખ્યાની

માનણી કરી હતી ન વિષે મંડળે મદદ હતી અને એ સંખ્યા નીચામાં હતી. બાર બાદ મી. વજાલાલ મોલાલાઈ જેના મોહાનીસનમાંથી આવ્યા હતા તેમણે પ્રમુખાદેશ સારાણ કર્યું હતું. અંતમાં નિવૃત્ત થતા મંડળે ના નાનાભાઈ સીવાભાઈએ, મી. વજાભાઈ મોલાલાઈ તથા પોલી હાજર વાઈસોનો મહત્વ તરફથી આભાર માન્યો હતો અને પોતે વજાભાઈ અંત પછી મંડળના મંત્રી તરીકે નિવૃત્ત થતા ફોટા હતા મંડળને ખાલી ખાલી હતી કે જ્યારે જ્યારે મંડળને એવાની સેવાની જરૂર પડે ત્યારે તેઓ જમર પુરુષ નેવલ રહેશે અને વળાવમાં થયા સંખ્યાકોતુ કામ સુકમ અને મોટી પ્રમુખાઈ રજાવી હતી બાર પ્રમુખે સો માન્યો નો આભાર મદદી સભા અવરસામક કરી હતી અરુપ્રમ નાદ તરવાઈ પ્રમાણીય કૈલકપાસ ને અંગ્રજી.

અનુમોદીયા ટીસવાલીય મંદેર ૧૦૫ અને મી. સુલામ દુરેન પદાલ સાથે છે તા ૧૪-૧-૪૨ સતીપારની રજના કમન-દનજમાંથી બાર મંડળે દુર મોદર નેવલ પાછળ વીસ રાદત રન વેળા વજાભાઈ મરુપ નાસુભાઈ સવાલીય મોદરમ મોદીયાની રજાની મા આભાર રજુ કપાસ મદદ કરીસ પરતવી બર જીવાન વજા પ્રુદ માઈવી રજીવ પદીયા છે.

ફોટી તેમજ પુરોધીયન કામના મરવાન વજા જ સોડીય દેવા ઉપરાંત ફોટી નામક પ્રાણ સમાન હતા. બાદ ૧-૭ તરથી અનુમ-દેશના સાદ વેપારી નેસસ મોદરમ હરગજલ ની કા. ને ભાં મેજનાનો દોદી મામલો દર્શાવે.

મરુપ્રે કમીય, આક્રિશ્વ અને મુજરાલી શાપાડું ઉચું સોલણ સંપાદન કરેલ હતું. મરુપ્રના મરુપ્રી પુરોધીયન બાજ દોવારી મરુપ્રને સાથે આક્રિશ્વના પુરોધીયન તરફના તમામ દેશ પ્રાપ્ત હતા ત છતાં ફોટી મુસ્લીમ તરીકેનું કવન રહેણી કરણી અને મુસ્લીમ સંસ્કૃતી તથા શુદ્ધ પ્રસંગની કવન મુસલમાની સાથે મુજરાલી નુદા પ્રસંગમાં હતા.

સાથે આક્રિશ્વના ફોટીઓપર સરકાર તરફથી લદાતા અન્યાયી કાયદાઓ સામે મદદ પોતાના થી અને તેમના જોનો આપી ફોટીઓના લાભારે તન મન અને સનથી ચલાવે હતા.

અનુમોદીયા ફોટીઓના વાળી ખાળા બાર મુલકદ મદદેશ અને રકુષ માટે પદકાર કરી ૧૬ માટે તન તોડ મદદન કરી હતી.

માનુકુપોને પ્રમ અંતેર દોષ દોહરનાના આજાદીના સ્વપ્ના સંપાદ હતા. રોપીસમાં કમોલ અમ બાજ લેવા હતા. વેપારમાં પ્રસંગ દોવારી કક્ષક તથા ફોટીસને હરનારી નામ માળના ફોટી વેપારીઓને ઉપવડ રહેલ નામ જાવી રહે જાદી જાદ મુખથી કવનના રાકિલ વાન થયા હતા.

માનુકુપના અનુક્રમમાં મરુપ્રી ફોટી તથા પુરોધીયનોના મળનીની જવાબ હતી.

મરુપ્રી હરનારો રવીવારના કમનનમાંમાં મદદ હતી. રવીવારના પેટોસ ખંધ દોવા છતાં સંકરોની સંખ્યામાં ફોટીઓ અને પુરોધીયનો જનાજના સાથેલ થયા હતા.

મરુપ્રના મરુપ્રના કોડના અનુમોદીયની ફોટી કોડે પીડે કોવસે સોમવારના કુદનો ખંધ કરી હતી.

મરુપ્ર પેટાની પાછળ એક પીડા ૬ નાના નાના એક વાઈ અને કક્ષક માળાવ તથા ફોટીઓને સાથ કરતા મુખી થયા છે. ખુદા માનુકુપને જન મરુપ્ર કરે અને તેમની પાછળ વોલામ કરનારઓને મોરજ અને દીનત મહે.

કેરામ અવરસામ

મી. અખાભાઈ કોઈલાલ અવરસામ ના. ૧૪-૧-૪૨ ના રજના દાટેફલથી મુજરી થયા ના જમલ મના નાના બાઈ મી. કક્ષુભાઈ કોઈલાલ મુજરાઈ (૧૫) ઉપર આવેલો હતો. સ્વમરેયાના પુત્રો અને પત્ની મોટી વયે તેમની પહેલા મુજરી થયા કોઈલાલ તેમના નાના ભાઈના પુત્રોને તેમજ કહેવા દર્શાવે. મી. કક્ષુભાઈને સંગેલ પાદમાં પ્રણ તેમને મોરજ આવે અને મરનારના આત્માને હજાર રાંતી ખંડે.

ફોટીઓના કક્ષુભાઈ વજાભાઈના મંડળમાં જાલ કોઈલાલના સંકેસમાં અવરસામ થવાનાં સોડરવક ખમર તેમને તરથી મળ્યા હતા. અંગેયનો કવર મોરવાલી મહે. રા. કક્ષુભાઈ ના અ. મીયા તરથી તેમને કમોસી મોટી મોટામાં તમને મળેલી વિમરોજ માટે આ પવ-દારા તેઓ બાબાર માટે છે.

મરેડકઅંગમાં રાહીને જસસો

રજનાના મળીના વેપારી અદમક મહમદ વાઈના હરજોર કક્ષુપની રાહી મેરીટસમાંમાં રદલ એવે રદાઈ કવર આવેલી નવી મરુપ્રમાં ના. ક. રવીવારે અયેરે ૧૨ પાંચે લાંના તમળીના વેપારી મદમક મક્કમજી કોઈલી આપસા સાથે થાપ હતી જે પ્રસંગે પહે દુર ફુરથી મોટી સંખ્યામાં મદમાનોએ આવી હાજરી આપી હતી પરણીત નેડોને મોટી સંખ્યામાં ગેટો બદીસો તેમજ સોસલવી તરથી એડરેસો અર્પણ કરવામાં આવ્યા હતાં. ભાર બાદ ખાણે અપાણ હતું જેમાં સાતસો મદમાનોએ હાજરી આપી હતી હાજર ન થઈ સદે બાઈઓએ તારો, તથા પત્રો મોહાવેલા તેમને તેમજ પધારેલા મદમાનોનો ગોપ્ય સમ્બોમાં આવાર મળવામાં આવ્યો હતો.

સામાજિક કાર્યમાં શાહીવાદ

રજનાથી મી. ખાળજ રથા થામી જમ્બાવે છે કે રજનામાં કમણીય હરત સોળીને મારી મળીસ 'સુન્દર રવાજાના મંડળ' તરફથી પ્રમક પક્ષેલ છે. મારી અમાલિની આલોસ પ્રતિપદી સો સોમને જોય બાંને છે કે આ પ્રતિપદી મારી છે. પરંતુ આ પદકારા કુ પુજારા કહે છું કે એ પ્રતિપદી સાથે મારે રજો પણ સંખ્યા

છેલ્લું નહીં. રાજ્યની ઉચ્ચત્તમ સ્તરે આજીવન-નીતી યદી સેવાની હશે ત્યજ સામાજિક જીવનનું અર્થ જો નીતીને દાખા ઉપયોગ થતો હશે એમ કહી માનવો નથી. કિંમત પશુ સમાજના અટપટથી જાણના પડે અને કપટથી રચાયેલા કામ પાછળ પડીને એર આવી પડે છે. આજે અમે તાલુકાવારને જાતિવાર અનેક મંડળ ક્ષેત્રો ધ્યાન લેવું એજ કારણ કોઈ થકે, કે, અમલ તોચાર સાધવા સર્વોચ્ચ સમુદ-હીની-તોચાર જોવાતા નથી. પરીણામજી બપોળેના કા સાથે રોકડી થવને કામ અચકાવવું કોઈ છે.

આભાર

શ્રીનીકસ સંસ્થાને મળેલી નીચેની રકમે કાબાર રિપોર્ટરોએ છીએ:

જે.એન. બાબાભાઈ ડાહ્યાભાઈ, જુલાઈમાં બાબાભાઈ, રાવજીભાઈ મંડાભાઈ અને કિશોરભાઈ શ્રીનીકસની મુલાકાતે આવેલા તેઓએ પ્રત્યેક સંસ્થાને શ્રી. ૧૦-૬ અને કેપટાલિનના બાબાભાઈ જેરામે શ્રી ૧૦-૬ અને બહાવાલ નાનાભાઈ કુમરકોઈ તરફથી શ્રી. ૧૦-૬ આપેલી છે જે સાબાર સ્વીકારીએ છીએ.

સ્ટેન્ડરટના શ્રી. કાળભાઈ નારજીભાઈ તેમના પુત્ર શ્રી લક્ષ્મણના હમે પ્રસંગે મીની ૧, પ્રીટોરીયા શ્રી. મોવિંદરામ બાબાભાઈ ચાર મીની, શ્રી. કે. નારજી શ્રી ૧૦-૬, શ્રી. વિ. માધવજી શ્રી ૧૦-૬, પાલકર નોઈથી

શ્રી. જુલાઈમાં શ્રી. ૧૦-૬.

શ્રી. ધનજી રામજીના શ્રી. ૨-૧-૧૧ ના કચેલા કુખાદ આવસાનથી તેમના કુટુંબને તેમના કુખામાં જે જે બાલઓ તથા સંસ્થાઓ તરફથી રૂબરૂમાં શ્રી. ૧૦-૬ અથવા તાર કાશ કોલકોશ પાડવી ૫ તેમને સર્વેની સ્વચેતના બાદ તથા પુરો આ પત્રકાર આભાર માને છે. સુધરે.

અથા અંકમાં મળેલા નોંધમાં અમારા અપરંપરની વધવાથી અમે શ્રી. ૧૦-૬ એમ એવકલવારને ચારી નાખ્યા હતા પરંતુ તેઓ તો હવે જીવતા મળતા છે અને જુલા તેમને કાંઈ આપુલ આપે. અવસાન તેમના બાદ શ્રી. મહમદ મુસા એવકલવારને ૫૬ હજુ જે સેવારમાંથી લાખા સમયથી નીરસ થયા હતા તેઓ પોતાની પાછળ જે પુરો અને પુત્રીઓ સુધી મળ્યા છે. આ મુલથી શ્રી. ૬ એમ. એવકલવારને યોગેલી અડચણને માટે અમે તેમની ચારી નાખીએ છીએ.

પરસ્પર

રંગનથી સાખા રકરનો તરેશો જણાવે છે કે એમ માનવામાં આવે છે કે પારમાના મરનરે પુ ગા દનો ની સરકારની રચાવના કરવાને માટે બોલાવ્યા છે. તે પુ સા કે જેને ચીટીક એકાદીને કોલકર કા છે, અને જેને હરીયા

પાછા મરમાના આવના દેવામાં આવનાર નથી તેમના ઉચારાધિકારી છે. કાલની સરકારમાં સર હુ પો દન જમીનના પ્રધાન છે.

રંગનના સત્તાવાર જાહેર કરવામાં આવ્યું છે કે ચીટીક સરકાર હવે જાણીએ સાથે દક્ષિણ કાલકોશમાં હશે છે. કાલની નિયત હજુ આવા મળી નથી.

શ્રી ભારત રાસદા મંદિર જે.એમ.

શ્રી દ્રાંસવાલ જુલાઈમાં કોસાવટીકાસ સંસ્થાલિત સાખા "શ્રી ભારત રાસદા મંદિર" જે.એમ., જે જે પુટાઉનના કાળામાં કહ દેરેક રોક પર આવેલી છે. તે ચાર્પીકે વેકેશનની રજા બાદ તાર. ૧૫-૧-૪૨ થી ફરી ઉપડી છે. આ રાજામાં નાત-જાત અથવા કુર્મના એકત્રામ જગમ કરેક કોમના લિન્દી વિધાર્થીઓ સુજરાતી, ગણીત, હાંકુરતાની બાપા, ખર્મીતિ, બપોરમાં, પતીકાર, જુઓળ, આરોગ્ય વિજ્ઞાન, સંગીત વગેરે વિષયો ચારી રીતે રીખી શકે છે. જે બાઈઓને પોતાના બાઈઓને કાળકર કરવાવા કાલ તેમજ સાખા ખુલે તે આસમાં બાઈઓને કાળકર કરવાની જ્યા રૂપા કરવી કે જેથી યોગના બાઈઓમાં વિધાર્થીઓ નિયમ પ્રમાણે ચાલી શકે.

રજાતક સુધીર કુમાર વિધાલકાર આસમાં શ્રી. ૧૦. આ મંદાર

શ્રી. દ્રાંસવાલ કોળી હિતવર્ધક મંડળ, જોહાનીસબર્ગ.

પ્રથમ સ્નેહસંમેલન

આથી આફ્રિકા ખાતે વસવાટ કરતા સર્વે જ્ઞાતિ બાઈઓને વિનંતિપુર્વક જણાવવાની રજા લઈએ છીએ કે ઉપરોક્ત મંડળના આશરો હેઠળ તાર. ૨૫ મી જાન્યુઆરી, ૧૯૪૨ ને રવીવારે જોહાનીસબર્ગમાં ૫૦ ફેકસ સ્ટોટપર આવેલા ગાંધી હોલમાં સમસ્ત જ્ઞાતિ બાઈઓનું સ્નેહસંમેલન બરવામાં આવશે.

એ પ્રસંગે સવારે ૯ વાગ્યાથી રાત્રે ૧૦ વાગ્યા સુધી જ્ઞાતિ ઉત્ત્રાત ઉપર વિવેચનો તથા અહીંની સ્થિતિનો હેવાલ તેમજ જાણીતા વક્તાઓનાં ભાષણો અને જુદા જુદા યુવાનોનાં સંગીત વગેરેથી બરપુર, અત્યંત આકર્ષક કાર્કમ રજુ કરવામાં આવશે.

આથી સ્થાનિક, રીક, પ્રીટોરીયા દ્રાંસવાલ તથા કેપ નાટાલ અને રોડેશીયામાં વસતા સર્વે જ્ઞાતિ જનોને આ સંમેલનમાં સહકુટુંબ મિત્રમંડળ સહિત પધારવા આમ્રહબરી વિનંતિ છે. બહારથી આવનારા ગ્રહસ્થો માટે રહેવા જમવાની સગવડ કરવામાં આવશે. વધુ માહિતી માટે પત્રવ્યવહાર નીચેનાં સરનામે કરશે.

સ્વાગત પ્રમુખ: પુરુષોત્તમભાઈ બ્રીજલાલ,

શરનામું ૩૬, પ્રેસીડેન્ડ રોડ.

ફોન ૩૩-૬૨૨૬. પી. એ. બોક્સ ૨૬૩૬.

જોહાનીસબર્ગ.

શ્રી. દ્રાંસવાલ કોળી હિતવર્ધક મંડળ

પ્રમુખ: ડાહ્યાભાઈ ગોપાળજી,

મંત્રીઓ: (બાણાભાઈ ફકીરભાઈ પટેલ,
(લલ્લુભાઈ નરસિંહભાઈ પટેલ.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાણંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ધરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હળવું સંગીત અને સુમધુર શ્રીફોના ગાયનો કુદ્દમ્બ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદ્દમ્બમાં અને મીઝમંડળમાં ગાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાં કેલસાના ધ્રુમાડાથી અચ્ચી તારકાળીક રસોઈ, આ. કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રિક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ઠંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તળસા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, હીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શ્રીફોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, અંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડોસી, સધર
ઇન્ડિયા, અઉરત, ભાભી, આદમી.

શ્રીફોના સેટ—લીસ્ટ મંગાતો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભજન, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાણંતના ભેટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ હાથ.

સોલ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા હૅલ્યુટ, સરદાર હૅલ્યુટ, શાંતા હૅલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
જાતનો) યંગ ઇન્ડિયા, ગ્રામોફોન, લિફ્ટસ્ટાન, ફર્થીન્સ, ગ્રોડીયન,
(ઇન્ડિયન રેકોર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગ્રોશાલીયા (ગ્રોશાલ્ટરી) લીમીટેડ,

૧૭૯ એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેરા આવી ગયાં છે.

પુનર્ગીલન (૫) રાજનંતરી (૪) વરણી રાણી (૫) હાલી (૪) રાખીયા (૩) હીવાલી (૭) સેરકાર (૫) સીના બંધન (૫) માત્રી સલાદુદીન (૩).

એ વતરેક

મરહુમ આર કબાલનો ઉલ્લે રેકૉર્ડ—No. 16451.

મોહનદ બલીલ કબાલનો ઉલ્લે રેકૉર્ડ—No. 16457.

કાલુ કબાલનો ઉલ્લે રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ આર કબાલના હેલ્થમાં હેલ્થ માયનેનો મેટર રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. વહેલો તે પહેલો.

N. આર કબાલ

- 16404 જળ વહાં દુન્યાં પુઠારી નવમી
- 16411 એક રેતે ક હસાના
- 16416 બલમાં સંત લડ મધ આખવા હગારી
- 16428 મહીનેકા મુસાફર કુ મેરે હકમે દુરા કરના
- 16434 હગારી કુ મજી મેળીન વેલી રેનક દે મેહરીમપા
- 16404 કોષ જાએ ન જાએ મેં તે જાલગી
- 16313 રહમતુલ્લીલ આલમીન
- 16347 મીઠે જાએ મેં એક ખુતે
- 16232 મેં મીઠે હસે હસે દક્ષે મીઠારેતે દે
- 16273 વેલીલીલકા વાસલલી
- 16250 ફરવાર મુસલમાનો.
- 16243 હસે મેં આજ મેહમદે આણી
- 16289 ફરમાન પદો
- 16367 મેરા મન મોસે બાલે
- 16380 મુજબ રાઠે મહમૂદ મરનેશી ખુશી દ
- 16390 મારો મલેઅલાદ મારો મલેઅલાદ

R.L. મસ્લામી રેકૉર્ડ

- 306 અંધા મદુલીકા મોહજા
- 308 આશાદા જલવા
- P.B.
- 27 ચકાલત હજરત ખીલાલ
- G.E.
- 4764 અને 4765 મે રેકૉર્ડોના સેટ
- જંગલો કાપરોકા પાની પીલાનેકા મોહજા
- 4723 પાથરો દરખા કા લેગના
- 4726 જુલો દે સાર મેખાને મેં
- 3164 રૂતબા ચકાલત
- 6677 રેક આખ
- 1740 કુમ હો આમ્માક રે
- F.T.
- 12127 રિવામત હજરત મખીર
- 12907 દે અખાલ
- 12308 હલ્લી કુરખાનીયા રેકૉર્ડ
- 12781 તોરલી મોહમદી

ફીલ્મ આલમ કબાલ

- 16270 હિરને કરવારીએ મીલમન કાલદા
- 16349 તસ્વીર નખી આંગેસે હીલમે ઉતર આણ
- 16341 તસ્વીર મોહમદ મેરે હીલમે.
- 16270 હિરને દરવાજોએ આલમનકાલદા

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને કેલેન્ડર અમારે ત્યાંથી મળવાની હશે.

મરહુમ ફીલીદીન

- 16333 ના મોહમદ ના મોહમદ
- 16340 હમર આ રીતમગર
- 16261 છમા રાજ દે કલવરમે
- 16340 અપને અપને પાણી હોલત

મોહમદ બલીલ કબાલ

- 16427 આવો આંત મહીને કુ જાએ મરો
- 16426 પાપા અમની નમરમાં મોલાએ લખી
- 16433 સાવરમાં નીલ રેકૉર્ડ
- 16312 હમરા નખી બધ પ્રશ્નનસલા
- 16221 સાજી મુજે પીલાદે
- 16366 મુલમખી કામે મજાલ
- 16379 રૂકા જાએ વાદ મોગ

L.T. મરહુમ અખદુલ રસાલ

- 12686 મે પીતેલી પાલકા
- 12620 વેલ દખીએ ખુરા
- 12254 દે અમાગ કિનમે જા દે
- 12165 હમારે અંગે રાખીલ મે

કસનખાન એન પાર્થ

- 12215 કહના દે મુસા આપા તેરી મળીએ
- 12917 દસ તરે જાતા કુ સખ હેનદે સોલાપ
- 12826 નહારીલ દે સાકુસેકરા મે
- 12860 મે તે વીર આપ વાર
- 12887 કાંકાર જળ હસતે મીલમન
- 12700 દરદરે કાલકા રીત
- 12710 મરે મહતલમે સરકા

કાલુ કબાલ

- 16346 નુરે અખવર હીખાના પ્યારે રહુએ અગી
- 16122 જાલ આકા કિ નહારી જાએગી
- 16100 કીલ ખતા પર મુજો
- 16105 જુલપાલે મહીને
- 16278 અને કો કદમ જોર હમાગત હીલો
- 16298 આજ નખી દરવારે દરમહીવારો

ફીલ્મ રેકૉર્ડ

- ભાખી (૫); નીરમલા (૪); પ્રસરીલાસ (૫); હંમન (૬);
- આજાદ (૫); રેકાર (૩); અલી આખા (૨); આલુધ (૫);
- બંધન (૬); જોરલ (૫); નહી કાનમે (૫); બદમી (૫);
- મુલાહીર (૫); મન્દીઆ દુલ (૫)

કામા રેક

- શરીન રેકાર (૬); ખીલ મંમલ (૪); અખલ હમાર (૨);
- વરેવેલન (૬); રૂકાલી મંમલ (૩); લતી મુખીનપા (૨);

RADIO RECORD TRADING CO.

88, VICTORIA STREET, DURBAN. 38A MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

Phone 3-843
Durban.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA
H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

Phone 3-7255.
Johannesburg.

RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

સંત તુલસીદાસનો પાંચ રીકૉર્ડનો સેટ આવી ગયો છે.

હરીલાલ એન્ડ રાજકુમારી

- N. 15307 નવી ખનસી ખાનવી બા.
" 15308 ખાંતરનાં બાજનાં એક
કુલ જીવું.
" 15309 સુદરે બા.
" 15311 નાં જીવું.

કાસમ અને સુખાબાબી

- N. 15327 હું તમારી રાધીકા-
વીધીનાં બેલ.
" 15328 તું તો હાસને મારે સેતર
" 15331 વિપદા પાછા થીરપર
તરસે.
" 15342 રીલામેલી રસીકાને
નજરથી કોઈની નજર
હલી છે.
" 15344 પ્રભનો પાડાર બામ
૧ શો અને બા રજો
" 15312 નવાઈનો કહા.

- N. 15314 નવાઈનો નામ બા. ૧-૨.
" 15316 રી રી.

માસર અમલક એન્ડ પાર્ટી

- F.T. 5969 અમલક વરદાન.
" 5971 અમલ આજ પ્રમાણ
" 5953 સરાખીનો સંસાર
બામ ૧-૨.
" 5946 સાંતે પસુનાને તરે.
" 5970 રહાપન-પન બા. ૧-૨.
" 5956 સાંતેની પ્રીતિ.
" 5937 ગામલું ખર.
" 5938 કિજરેલ બામ ૧-૨.
" 5952 મુકા પામવો.
" 5954 બાને પુછો.
" 5740 કુલ વીજા હું મહાની
સાબન.
" 5727 પાતવું છનેકવર કોન
રોજ.

GUJARATI DRAMA SETS

- અવળ કુમાર (૩) રેકૉર્ડનો સેટ.
સીતા બામ (૩) " "
રાજકુ રવી (૩) " "
સફેતબા (૪) " "
હીર રાજા (૬) " "
જેલમતોરબ (૬) " "
શીર સમાજસા (૩) રેકૉર્ડનો સેટ.

- પ્રવીરજાઈ મોહાજીવું નાટક (૮)
નરસાઈ મદેના (૩) રેકૉર્ડનો સેટ.
વહીબનો વારસો (૩) " "
સલનારામજી (૨) " "
વનરાજ આપકો (૫) " નાટક
ભલપર સતી પ્રીતિ (૨) " સેટ.
શીકુબા જન્મ (૨) " "

FILM RECORDS IN SETS

- મરીબાઈ તોપ (૫)
ભાબી (૫)

- નીરમલા (૪)
મામાકોન સોગર (૪)

- મારી આંખ (૩)
કંચન (૧)

- જમાની (૩)
કુરમાક (૫)

આરતી F.T. 5246 દશાવતારની આરતી. F.T. 5281 શ્રી સલનારામજીની આરતી.

F.T. 5191 શ્રી મહાદેવની આરતી.

Telephone 33-5382.
VALLABH RANCHHOD,
 Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
 Country Orders Promptly attended to.
 14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.
 ટેલીફોન ૩૩-૫૩૮૨.
વલ્લભ રાંછોડ
 ફોલ્ગલ અને ફ્રીટ ફ્રેશ અને વેજિટેબલ અમારે આ
 તાલુકા અને સરકાર મળશે.
 બહારગામના ઓર્ડરોને તાત્કાલિક ધ્યાન દેવામાં આવે છે.
 ૧૪, ડાયગોનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનિસબર્ગ. ૧૦૬

“શુદ્ધ ધી”
 હરખનમાં પવનથી કેવળ ખાતાએ પાક ફરેલ એમ. જ. માકોડ
 બીરના જંગલો વેરાવળ મહારાજા આલ્પની ફેમીલી
 બનાવેલું જોખમું (સુદ) થી.
 અમારે ત્યાંથી માલ
 પ્રમાણમાં મળશે.
 ભાવ માટે પુછો શ્રી કમો.
 માઉથ આફિસના સોલ જોનન્ટ.
શામલ દેવશી એન્ડ સન્સ SAMJEE DEVSHI & SON
 ૭૨ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, 72 Victoria Street,
 દરબન. DURBAN.

પ્રસ્થાન મફત?
 પ્રસ્થાન માલિક તમારે વર્ષ પુરાં કરી-તપ પૂરું કરી-તેરમાં વર્ષમાં પ્રવેશ કરે છે, તે નિમિત્તે :-
 'પ્રસ્થાન'ના કાલેજોને ખાસ લાભ છે માલિકોને રા. ૧૯૬૪ ના કારતકથી આરો: સુધીનું યાજ્ઞમ ૩૮. ૫, અમી, હરેલેસ મરિ રા. આ મળી મળે છે, તેમને પ્રસ્થાન માલિકના તરફથી બહાર ખેડા પુસ્તકો ઉપર રૂપ ૬૭૫ કમીશન કાપી આપવામાં આવશે. [અપવાદ: જો માલિકના મહારાજા તથા જો. રામનારાયણ પાસનાં પુસ્તકો ઉપર ૧૫ ટકા].
એટલે કે
 જે માલિક મમલામ ૨૦-૨૨ રૂપિયાનાં પુસ્તકો ખરીદશે તેમને પ્રસ્થાન મળવા પડી રહેશે.
 દસ-પાંચ રૂપિયાનાં ખરીદશે તેમને અમી લવાજમમાં પડી રહેશે. થોડા ન સાવા તે મળશે.
 સુભાષચંદ્રે આમચર્ચ, તેમજ પુસ્તકોલેખો તે કાલેજોના આ લાભનાં જરૂર લાવે છે.
પ્રસ્થાન કાર્યાલય: પાંચસી અમિયાદી સામે અમદાવાદ.

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!
 બેડરમ કુદ, કાપ-કાપન મુઠ, વેરકરોળ, હેઝોન મેર, સાથે બેડ, એકીક રેલ, પુડ રેલ, રેલ, મેરમ, રો રેલ, આકારકોટર, રોમ કીટન અને ક્રીકમર વિગેરે, તાજા કીટન અને ખાસી ક્રીકમર અને પપાલી માલ મેળવવા કુશીલ નહિ.
બોક્સ, રેલ અને કીટન હરેલર
 જે હાથે રેલ અને નીચે મેલા માલ છે. તેના રેલ ક્રીક મેલા રેલ છે. માલ રેલના કાચના કાચના કાચના મેલા અને રેલના આલેખ મેલા.
L. MISTRY,
 51 BREE STREET, 8BURGERSDORP, J'BURG.
 'PHONE 33-4691. BOX 2526. 105b

કીટીંગસ
 પાવડર
 કીટી, માલ, માંચા, કાચારા, માખી, વંદા વિગેરે સમગ્ર જંગલોના
નાશ કરે છે.
 કીટીના પાવડરના કીટ મળે છે. 111a

M. H. DESAI,
 એમ. એચ. દેસાઈ,
 ફોલ્ગલ ફ્રેશ વેપારી.
 અમે ફ્રેશ લાવના ફ્રેશ અને વેજિટેબલ ફ્રેશના કાપ પખાતમાં C. O. D. થી માફ પેઈન ની મોડેલીએ છીએ.
 P. O. Box 254 31, Short St. Durban. 106b

જુના અને જાણીતા ફરમાસુ મીઠાપ્રેમી અને પાકો બનાવનાર
કેપીટનના શીશાળાના પૌષ્ટિક પાકો
 પાંચસી સાલમ પાક વિગેરે બીજા પાકો ઓર્ડર આપવાથી મળી શકશે.
 અમારી ફેમીલી જીવન ખાવાનું ભવ્ય બનાવેલું કાચેલાં તરિકા અને ૬ ફરમાસુ મીઠાં તથા ફ્રેશ બનાવેલું ફરમાસુ, આચાર, મરમ માલિકો વિગેરે માલિકોનાં મળે.
 વધુ બહુલા મરિ કમો શ્રી મળે:
KAPITAN'S CAFE
 'Phone 33-8577. 13a KORT STREET JOHANNESBURG. 105

અઠવાડીક પંચાંગ

| વાર | ક્રોસ્ટી
૧૯૪૨
મનેવારી | હોડ
૧૯૪૮
વાપ | મુસલમાન
૧૯૪૧
મોહરમ | પાંચસી
૧૯૪૧
મર. | સુધીલ
ક. મી. | સુધીલ
ક. મી. |
|-------|-----------------------------|--------------------|--------------------------|-----------------------|-----------------|-----------------|
| શુક્ર | ૨૩ | ૨૪ | ૫ | ૧૧ | ૫-૨૬ | ૬-૫૧ |
| રવિ | ૨૪ | ૨૫ | ૬ | ૧૨ | ૫-૨૭ | ૬-૫૨ |
| સોમ | ૨૫ | ૨૬ | ૭ | ૧૩ | ૫-૨૮ | ૬-૫૩ |
| મંગલ | ૨૬ | ૨૭ | ૮ | ૧૪ | ૫-૨૯ | ૬-૫૪ |
| બુધ | ૨૭ | ૨૮ | ૯ | ૧૫ | ૫-૩૦ | ૬-૫૫ |
| ગુરુ | ૨૮ | ૨૯ | ૧૦ | ૧૬ | ૫-૩૧ | ૬-૫૬ |
| શુક્ર | ૨૯ | ૩૦ | ૧૧ | ૧૭ | ૫-૩૨ | ૬-૫૭ |

'INDIAN OPINION'

(Founded by Mahatma Gandhi in 1903)

**For The Moral, Political and
Social Advancement Of Indians
In South Africa.**

Published Every Friday.

Subscription Rates*Payable Always In Advance.*

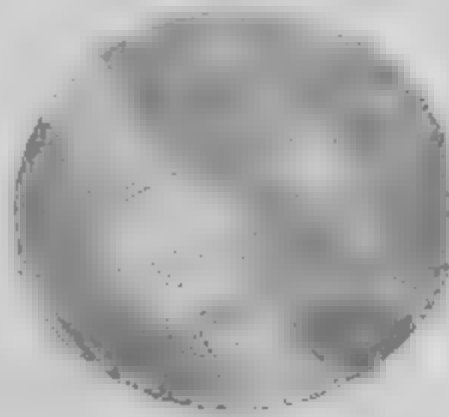
Within the Union	21s.	Annually
" " "	11s.	Half-yearly
Outside the Union	22s. 6d.	Annually
" " "	12s.	Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends
to do likewise.

Apply to—

Manager,**Indian Opinion,****Phoenix, Natal.****ELGIN**

પડીયાળો

અમલદાર

આમેરીકામાં એલ્ડન પડીયાળો પ્રાપ્તિ આમેરીકાનો મન
આ પડીયાળોનો, હુદા ગાળો (રિપર માર્ક) નળમાની પાસા
આપમાની આપે.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" 110 & 111 MARKET STS., JOHANNESBURG
DURBAN REPRESENTATIVE
B. DAVIDSON 720 Market St., Durban

વેચવાના પુસ્તકો

સમીક્ષા આલેખ

માની જાણ કરા (પી. જી. ગેર)	12	1
જમ પેન્સિયન (મીપીટના ગરુપ્સ)		
રિપીંગ વિમાઈ અને બેપા	1	1
મહાત્મા ગાંધીજી (સમીક્ષા)	4	1
સામુદાયિક વિચાર	1	1
જીવાતકની સિદ્ધાંત	1	1
ગાંધીજીના પત્રો અને ચર્ચા	1	1
જાતકની સિદ્ધાંત	1	1

ફાઈનલ પુસ્તકો

મહાત્મા ગાંધીજીના પત્રો	1	1
સામુદાયિક વિચાર	1	1
જીવાતકની સિદ્ધાંત	1	1
ગાંધીજીના પત્રો અને ચર્ચા	1	1
જાતકની સિદ્ધાંત	1	1
મહાત્મા ગાંધીજીના પત્રો	1	1
સામુદાયિક વિચાર	1	1
જીવાતકની સિદ્ધાંત	1	1
ગાંધીજીના પત્રો અને ચર્ચા	1	1
જાતકની સિદ્ધાંત	1	1
મહાત્મા ગાંધીજીના પત્રો	1	1
સામુદાયિક વિચાર	1	1
જીવાતકની સિદ્ધાંત	1	1
ગાંધીજીના પત્રો અને ચર્ચા	1	1
જાતકની સિદ્ધાંત	1	1

ફાઈનલ પુસ્તકો

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

ફાઈનલ પુસ્તકો

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

ફાઈનલ પુસ્તકો

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

સામુદાયિક વિચાર

Manager, Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

Revised and published by Messrs J. G. Charles & Phoebe Sedgwick, 1881, Nant.

INDIAN OPINION

Founded by
- MAHATMA GANDHI -
IN 1905

No 5—VOL.—XL

FRIDAY, 30TH JANUARY, 1942.

Registered at the G. P. O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

Women's Attitude Towards War

“WARS do not come upon us unawares. They are the inevitable consequence of certain economic and other causes. So long as governments persist in such policies, so long will wars, with all the tragedy they involve, recur from time to time... In spite of the criticism and ridicule which has been directed at the non-violent creed, there is an increasing number of thinking men and women all over the world who believe that if the world is not to destroy itself and revert to barbarism it must ultimately accept the principle of non-violence. As women we have a special responsibility cast on us. We must decide whether we shall ally ourselves to the forces of life or those of death. Are we going to join the group that by their complicity make war possible? Shall we bear sons only that they may murder other women's sons and help to maintain a system which stands self-condemned? Or shall we raise our united voice in favour of a brave new world where human life and human liberty receive the respect which is their due, where progress and security are within the grasp of each individual? The choice is before us. The future, not for women only but for humanity as well, is what the women of to-day make of it. Let us not treat the matter lightly.”

—MRS. VIJAYALAKSHMI PANDIT.

યુદ્ધ પ્રત્યે સ્ત્રીઓની વલણ

“યુદ્ધો આગણી કેપર અજાણ્યાં આવતા પડતાં નથી. અણુક આર્થિક અને આન્ય કારણોનાં તે અનિવાર્ય પરિણામ હોય છે. જ્યાં સુધી રાજકીયોએ એવી નીતીઓ ચાલુ રાખવાની હદ લેશે ત્યાં સુધી યુદ્ધો તેના અમાનસ પરિણામો સાથે, વળતો વખત થયાંજ કરશે... આંદોશના સિદ્ધાંતની વિરુદ્ધ મને તેટલી ડીઝનો ધમ્મણી હોય અને એ સિદ્ધાંતના અગતઃ ફલાવવામાં આવેલી હોય છતાં સુવિચારી પુરુષો તેમજ સ્ત્રીઓ, દુનીયાનો એ નાશ થઈ જતો રાહો હોય અને તેને જંગલીપણામાં ફલદાઇ જતી અટકારવી હોય તો આખરે તેને અંકિસાનો સિદ્ધાંત સ્વિકારવોજ પડશે, એમ વધતી જતી સંખ્યામાં માનવાં જાય છે. સ્ત્રીઓ તરીકે આપણી કૃપર એક ખાસ જવાબદારી રહેલી છે. આપણે એ તક્કી કરી નાખવું જોઈએ કે આપણે જીવનના જીવોની સાથે જોડાઈએ કે પલ્લુના, કે જે પોતાની સહાયકતાથી યુદ્ધને શક્ય કરી રહ્યા છે! સું આપણે જોડવાજ સાથે પુરોને જન્મ આપીએ કે તેઓ આન્ય માતાઓના પુત્રોનાં પુત્રો ને અને સ્વદેશિન દેવી રૂઢીને ટકાવી રાખવામાં મદદગાર અને! કે સું એક બદાદુર નથી દુનીયાને માટે આપણે સંયુક્ત મોકાન કરવા, કે જેમાં માનવ જીવન અને માનવ સ્થાવર અને તેને સાવક માન મળવું હોય અને જેમાં વિજાન અને સુરક્ષિતા પ્રત્યેક વ્યક્તિને પ્રાપ્ત થઈ શકતાં હોય! એ એ વચ્ચે આપણે પસંદગી કરવાની છે. અવિન્ય, માત્ર સ્ત્રીઓને માટેજ તર્કિક પરંપ્ર માનવજાતીને માટે આજની સ્ત્રીઓ ને પડશે તેજ થશે. આપણે ગૃહસ્થમાં ન રહીએ.”

—મીમતિ વિજયલક્ષ્મિ પંડિત.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

કેમ્બ્રી તા. ૩૯ના અરજામાં ઉપરોક્ત.
સહુત તેમજ ૩૬ પેસેન્જરો લેવામાં આવશે.

દરબત આવ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન
કોલનાન્સ રેમુલેશન મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા વિશે
સ'બ'થી હોમને મળવાથી બ'દોલત કરી આપીશ'.

કાગીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હીંદી પેસેન્જર એજન્સી.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મોકલી સહાય તેલના ખર્ચ તારમાં પાતાનું પુરું
શીરનામું મોકલવું.

૨૬ ડીસી હિંદુ વીરો સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
૩૩ મુસ્લીમ વીરો સાથે પા. ૧૮ ૬ ૯.
૩૩ વીરો વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.
સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વીરો વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરની આવજાવની તારીખોમાં અને ડીસીના
આવામાં વિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel. add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.
390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street, Johannesburg.

Phone 33-1453.

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

119-

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc Etc.

આ હિંદી વીમા કંપનીમાં જીંદગીના, આગ, મોટર ગર મોટર
મોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કામદારોને લગતા વીમાઓ,
માથપર વિશેર દરેક જાતના વીમાઓ લેવાની સહાય છે.
હિંદી કંપનીને લેવાળા આપણું એ દરેક હિંદીની દરજ્જા છે.

Natal Office:
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 2-5845 Can
P. O. Box 1610.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની ઝીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13:
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG.
Telephone 33-4478.
P. O. Box 3641.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય.

જો તમારે તમામ છવતની ખરી મનાઈ લેવી હોય તો ખુટીકારક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાકી મનજીવન અને બળવાન બનાવી દો! પણ વધુ રાખશો કે ફાવેલકારક ધોરણે બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોક્કસ યુદ્ધ માસિક વાપરવો. આમણે નવાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માસ આપી શકે છે.

આપણે આ શીશો, બહામ, મારેલી, રીસો, પંજાબી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, હાથાની, કોપર કાલી, ગોખર અને કાચુ, મર મરજ, ગોખમીની, અસગમ, કુંદર, અંગુ- મોના ચાહીના વરણ, તાંદુરત, મિત્રે તમામ લીંદુ કદીયાણું ગાંધી વદ, જડી પુરીઓ

ઉપરાંત દોઢી બરની તમામ ચોસરી હોસ રોટકામાં રહે છે.

લીંદુસ્તાનમાં મરાઠુર ચઢાલી મુરતની બરફી, રીસા બરફી રી. ૩-૬ રતલ. મદામ બરફી રી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ

બહામી હલ્વા રી. ૧-૮ રતલ, સફેદ પડપાત્રી હલ્વા રી. ૨-૧ રતલ, રંગીન બહામી હલ્વા રી. ૧-૨ રતલ, સફેદ મલાઈ હલ્વા રી. ૩-૦ રતલ આપણે આપા મળવો.

નવાળી પાઉંડર:

સરીના માં પણ બાગ્યાથી માત્ર બે મોનીટમાં વાળ સાફ કરી દે છે. ૩ મોટા રી. ૩-૮ પારેજ રી. ૩-૧૫ ન માટે, ૨૩ તખત મોરકર આપી ખાતી કરી શો.

દેશના મોકાં: ૭૦૬૮૦ રી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 2090.

CORNER PINE & GREY STS

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS DISTRICT.

THE MEET-UP OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY COMES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.

BOARDING & LOUING BY DAY, WEEK OR MONTH.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

117, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets. 1246

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

ફેરો બાગુ ફ્રેટ અને વેશ્ટરબલ સાથે પેકિંગ કરી C. O. D. થી મોકલવામાં આવશે. કમ્પેન્ડ—

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban. 121

**Are You a subscriber of
'Indian Opinion' if not, Why not?**

ડી કા ન રી ઓ

અંગ્રેજી કે ગુજરાતી

આ ડીકાનરી મહાત્મા ગાંધીજીની સ્મૃતિથી યથેચ્છા વચાપીડના નોડણી કાશના આપણે સુધારા વધારા માટે બનાવવેલી છે, વિદ્યાર્થી બાલક માટે તે સમજા બહેલી અને વેપારી છે. તેને અંતે કારિરના માલો, ફરો, મોટા સહેજેલી વસ્તી, મોટી નદીઓની વંનાઇ, વખા, માપ, કહેવતો, મિત્રે વધી વસ્તુઓના સમાવેશ થયેલા છે.

પાકું પ્રકૃ પાના ૧૪૦૮

પ્રથેક્ષી શંખત રી. ૫.

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

SWAMI VIVEKANANDA'S WORKS

	Rs.	As.
Essays from Colombo to Almora	—	2 8.
India—Yoga	—	1 12.
Raja—Yoga	—	1 4.
Karma—Yoga	—	1 12.
Devotion—Yoga	—	1 12.
Karma & Devotion—Yoga for our reform	—	1 8.
Essentials of Hinduism	—	1 2.
In Defence of Hinduism	—	1 4.
Modern India	—	1 6.
My Master	—	1 6.
Chicago Addresses	—	1 4.

LIFE OF SRI RAMAKRISHNA

A comprehensive chronological account of the Master's spiritual life, & the only authorized history of his life & teachings.

100 pages, 800 pages.

Thoroughly revised and improved with a new introduction by Sri Sri YOGANANDA.

PRABUDDHA BHARATA

OR

AWAKENED INDIA

A high class English monthly started by Swami Vivekananda in 1896. It is devoted to Universal Religion, Indian Culture, Education, Art and other topics of international interest.

Annual Subscription: India Rs. 4, Foreign 11 Shillings.

Apply for a complete Catalogue:—

The Manager, ADVAITA ASHRAMA,
4, Wellington Lane, Calcutta, India.

THE EPIC FAST

(BY PYARELLAL)

An account of Mahatma Gandhi's Fast in September 1932, and events leading up to the Yeravda Pact with all relevant documents.

320 Pages.

Price: 2s. 6d.

Obtainable From The Manager:

INDIAN OPINION,

Phoenix, Natal.

वेयवाना पुस्तको

ਅੰਤਿਮ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ।

પ્રેમ વાતા (નોવેલ)	૭	૦
જીવનના તહેવારો (મેટી)	૨	૭
કન્યાશ્રમ (વૈદ્યકીય પ્રસ્તાવ)	૪	૦
દુખર સાગર (દુખર સીખવાના બોધો)	૧૦	૦
આધારભેદનો સુક્તિ સંપ્રદાય	૩	૦
દિલ્લેશ (રવીન્દ્રનાથ ટાગોરના ગીતોનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ દીપલ સાથે)	૪	૬
રમણચોટી (રસીક નોવેલ)	૬	૦
સાબરમતી	૭	૦
વેદા અભ્યાસ	૭	૦
દુરવીરનદી વાતો	૪	૬
કલ્પરમી સહીયુક્ત કાવ્ય	૫	૦
ભારત મ્યુઝીક ગાઇડ	૧૫	૦
રાષ્ટ્રીય સંગીત ગાઇડ	૧	૬
મેલીના તેલણ (તોરણો બનાવવાની રીતો)	૩	૦
ગીર અભ્યાસ	૪	૬
વંશજ	૧	૬
વિરમિના અને અંદાજ વાતો	૫	૦
ભાગ્ય શેખ અંમલ આમ રૂબે	૨	૦
પારસી શાકાહારી વાણીઓ	૧	૬
ગાંધીજીનાં કાવ્ય (ગાંધી)	૬	૦
રજાબર	૩	૦
રમેશ અદમી	૭	૬
સોનેરી સદુક	૭	૦
સરેક અપદાન	૭	૬
હારથ રસીકા	૬	૦
અધિકાર પર પ્રકાશ	૨	૦
દુર્ગમ નંદીની (નોવેલ)	૫	૬
જીવનના પ્રતીબંધ (નોવેલ)	૩	૬
મધુ વાતીઓ (અનુવાદક મદદિય દેસાઈ)	૮	૦
પ્રેમનો હાથ (રાષ્ટ્રકીય ગુન નોવેલ)	૫	૦
અધિકાર હાર (નોવેલ)	૫	૦
આગળ પ્રાકૃતિક		
નક્ષત્ર આલોક (પાલ્કો માટે પ્રોડીનો અંમલ)	૧	૩
માની મેન વાર્તા	૨	૦
પુલકીયા પરાક્રમ	૧	૬
પ્રાણી પ્રાણ	૧	૩
પુલકાવલ	૦	૬
પાણીની ગુણ હાંડી કુચ્છ વધુ	૧	૦
પાલ પુલ વાર્તાઓ	૨	૦
પાલકાર્તા આમ ૩ અને	૧	૦
અધિકારિક મદાન પુરોગાની કથાઓ	૧	૬
વિદ્યાર્થ વન	૨	૦
અનુસ (રમણ પુસ્તક)	૦	૬
સીંદુરનાની ગ્રામ વાતો	૨	૬
બીરા મેલી	૦	૬
પ્રકાશ અને સંપાદી	૧	૬
૦.૫૫૬૬	૨	૦

કરકારી માણસોમાં ચાકરાં પડેલો.

	खी.	वे.
१ अ योपदी	१	०
२ अ "	१	०
४ यो "	१	१
६ दी "	२	०
७ यो "	२	१
१ बी योपदीया अक्ष	०	१
२ अक्ष "	०	०
३ अक्ष "	१	०
४ यो "	१	१
५ यो "	१	१
६ दी "	२	०
७ यो "	२	०
नक्षत्रस्य वर्गान्तराणां।		
२ अ योपदी	१	०
४ यो योपदी	२	०
मुच्यते। तेषां वीक्षणं साम १	०	१
अक्षयवृत्तं आद्यकाव्यानु	२	१
अक्षयवृत्तं आद्यनु	१	०
मुच्यते। ४ यो योपदी (अक्षयवृत्तं वृत्त)		
नवी अक्षयवृत्त	२	०
मुच्यते। नक्षत्र	२	०

બાળક વિનોદ આબોના ૨૦ પુસ્તકોના

સે. ૬૫૧ કોમલ રો. ૮-૧

वेद्यपाना कृता विभोः

કચ્છના નાણાનો મુંદર ચિત્ર કાઢાઈ	
મંમળાજી	૩૩
જીવન મંચળ	૩૭
કલા કલાપ	૬
રંગ રંગા	૬
અવનવીના કલા: મંદિરો	૩૭
સેલર કલર ચિત્રકર કાલકામ	૧૦

શ્રીજી કેહલાક નવાં પ્રસ્તાકા

[illegible]

કચ્છના યાત્રીઓને ઓળખાવતો. ૫

કચ્છના યાત્રીઓ (અહીંના યાત્રીઓ) ૨

આ ઓડીસે છપાએલાં પુસ્તકો.

ક્રીડાવાલ શામલે-શીલ ક્રીડાલ જોડાઈ-શ	
૧૬૪૨ ગુજરાતી બને આશિષમાં	૧
શીના વનવાલ	૧
જલના પ્રવૈભો અમલો અનિમલ અમલ ૧	૧
" " " " વામ ૨	૧
નીતિના કાવૈભો	૧
કરીર અંજલિનો વધારે બને તેની અંજાળ	૬
અવૈભ	૧
ગુલ અને પશિમ	૧
શીકામલ વાલમંજાપર તીલક તેમજ મલ	
અને વિચાર	૬
મુલેશ કમાલ પાકાલું જીવન મરીન	૬
મુલેશ કમાલ પાકાલું જાપાલ	૬
મરીને જીવનો અનુભવ તેમજ મ ગધીજી	૧
મરીને જીવનો જીવે અનુભવ " "	૬
મરીને જીવનો જીવે અનુભવ " "	૧
એક સલવીસલી કમા (સો) રેડીમનો વાલમ	
મુલેશના બને તેના મે વાલમ	૬
જીવના કાલ (અલ, મલ વખતના)	૬
કોડ સ્વરાજ (ગધીજીને અમેલ)	૧
કામલ સામે થવાની હરજ	૬
જીવન થેરી	૬
મુખારાના કાવાલ	૬
જલ વિના પીલું કણ નથી	૬
રૂબન કહેરડું વણું એક કાલ	૬
માલુલ કેટલી અમીલનો માલીક જેલ	
કર્કે રાજકોટની વાતાપરથી	૬
અલમની મરમી	૬
એથાવાલી એક ૧૬૦૮ ના વાર	
ગુજરાતી-અમેલ	૬
આરોગ્ય પાલ કામાલ ગાન કામ ૧ એ	૬
" " " " " ૨ એ	૬

અવદેશ નેતાઓના ફાટાઓ

ଶିକ୍ଷାମାନ୍ୟ ଶିଳ୍ପକ-ସଂଗ୍ରହ, ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ
 ପାଖାନ୍ତି ଏହେଲେ ଗ୍ରନ୍ଥଗୁଣି ଲକ୍ଷ ହେଉ,
 ଶିଳ୍ପ ୨୦୪୧୫ ଗ୍ରନ୍ଥ, ଶିଳ୍ପଗୁଣି ୧-୧

પંડીત યાજ્ઞ ભાલવીશ્વર-શ્રી
શ્રીમત જયેશ્વરભાઈ.

સાંખ્ય ૨૦૪૧૫ ઇસ વિષય કો. ૧-૧

વાણી જાણનારાં, એકલકુળી જોખી, રાજ-
 એવાલાયારી, સેનગુલા, શાસન કરેલની નાહડ,
 સ્વપ્રસાદી નેહર, શાલ મહારાજ, રાજા બીમલિ
 પ્રતાપસિંહ, શેખા જાણી દુરો આરંભી જાણી
 છે. જાણના રાજા. પ્રાણની કીમત રી. ૧

Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

Cable & Tel. Add. "ADVANCING,"

Phones: 25003, Res. 25558.

CHOONILALL BROS. (PTY.) LTD.,

THE LEADING "SARRI HOUSE" IN SOUTH AFRICA.
141, GREY STREET, DURBAN.

INTERNAL VIEW OF OUR SHOP.

ARRIVING BY EVERY MAIL FROM INDIA AND JAPAN

BENARES SARRIES WITH BORDERS AND PLAIN CENTRES, BUTIRAB BENARES SARRIES IN SEVERAL SHADERS. Prices from 60/-, 85/-, 105/- & up to £20, THE LATEST FROM BENARES CITY. EMBROIDERED SARRIES 25/-, 35/- & up. PRINTED VARIOUS LINES of SARRIES from 12/6, 17/- & upwards. EMBROIDERED CREPE-DE-CHENE from 3/6 yd, 42 in. & 45 in. width.

Branches: 68, WICKS STREET AND 60, WICKS STREET, GARAGE 7, MOSE STREET AND 63, WICKS STREET, VERULAM.
Phone 39, Verulam.

દરેક સ્ટીમરમાં જાપાન તથા હિન્દી આવે છે

જનારસની જીનારવાળી અને સાદી, તેમજ બાતબાતની બુદીદાર સાડીઓ શી. ૧૦, શી. ૮૫, શી. ૧૦૫ થી બધને પદ. ૨૦ મુખીની.

જનારસની હાથજીવ આવેલી છે.

હાથ જામની સાડીઓ શી. ૨૫ અને શી. ૩૫ થી ઉપર. જાતબાતની બાતબાતની સાડીઓ શી. ૧૨-૬ અને શી. ૧૭-૬ થી ઉપર.

હાથજીવ ૬૫-૬૦-૬૦ થી. ૭-૬ થી ૪૨ હાથ અને ૪૫ હાથ પનો. સાડીનું લેસ્ટ ટીકાછાનું ૩૫, ૪૪ હાથ પનો વારી, શી. ૧-૬,

શી. ૧-૮, શી. ૨-૦ અને તેથી ઉપર. હાથજીવ આવેલી બેયારજીટ સાડીઓ શી. ૨૫, શી. ૩૦, શી. ૪૫ અને એથી ઉપર. ૧૨

ચુનીલાલ બ્રધર્સ (પ્રોપ્રાયટરી) લીમીટેડ

દક્ષિણ આફ્રિકાનું જાણીતું સાડીઓનું ગૃહ

૧૪૧, રો સ્ટ્રીટ, કરબન.

જાણીતું:

૫૬ અને ૬૦ વીકસ સ્કા
વેસલમ.

જાપાની સાડીઓ મરિના બેન્ડ
મેકાનિકલનું માને
શી. ૨૦૫, ૨૦,
શી. ૨૧૬, ન્યુકાઈન.

ગરબ

૭ બોસ સ્ટ્રીટ અને ૫૩ વીકસ સ્કા
વેસલમ.

Phone 33-8432
Res. 33-8994

P. O. Box
7157.

ઈન્ડિયન એસરી કીફાયત આવે કયાંથી ખરીદશે?

હવેથી ઇન્ડિયન એસરી (વિમાન એજન્સી છે, જેમાં ફેરેક પ્રકારની હિન્દી એસરી તેમજ ગાંધી વસાહતની નાની એસરી વસ્તુઓ ઉપરાંત ફેરેક વાપરવાની હિન્દીમાંના લોકો ઉપયોગી વસ્તુઓ હવે ત્યાંથી તબક્કા કીફાયત આવે મળી શકશે.

આઈર એસરી ખાતરી કરવા સ્વતંત્ર છે.

કન્ડીના એસરી હવેથી પાતાની ફેરફાર લેણ સારી મેકેંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સામલસ અને કુટુંબી હાથે બિઝેસ)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street.

JOHANNESBURG.

હવે ફેરેક પ્રકારના વિમાનો પણ ઉતારીએ છીએ: હિન્દી, અંગ્રા, બંગલરી, એસીડેન્ક, મોટર, રેલ્વે એન્ડી વિગેરે.

'Phone 2-3381

Tel. add. "Lelapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

■ South African, Canadian and Australian Apples

Cape Fruit on hand in season

We have in stock Leaches which have just come in Market.

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજીટેબલ એક્સપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જાણમાં કેપ ફ્રુટ પણ સખીએ છીએ

લીમ્બીસ ફાલમાં શરૂ થયા અને નેનો સ્ટોક

પણ સખીએ છીએ.

કેનેડા એસરી ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે નાલીસ સારા અને સરતા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 756, 106 Prince Edward St. Durban.

ROOPANAND Bros.,

PHONE
20707

85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

LATEST ARRIVAL OF BOOKS

	£	s.	d.
Complete Works Of Vivekananda 7 Volumes	3	15	0
Life Of Vivekananda 8 Volumes	1	5	0
Life Of Rama Krishna 2 Volumes	1	5	0
Great Men Of India	15	0	0
Gita—Complete With Sanskrit Text And			
Mantras in English	10	0	0
Daily Thought And Prayers	8	0	0
The Last Message Of Sri Krishna 380 Pages	7	0	0
How To Be A Yogi—(by Swami Abhinanda)	6	0	0
Teachings Of Sri Rama Krishna	4	0	0
Reincarnation And Immortality—(by Swami			
Paramananda)	4	0	0
India And Her Problems	3	0	0
Hinduism—(by Vivekananda)	2	0	0
Essentials Of Hinduism	1	0	0
Short Life Of Vivekananda	1	0	0
Short Life Of Rama Krishna	1	0	0
Does The Soul Exist After Death?	1	0	0

By every mail we get the following books

From India	1	0	0
From America	1	0	0
My Message	1	0	0
Modern Day View	1	0	0
and many more			

'Phone 24350.

Tel. Add. "Nanties."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices. We supply wedding to customers also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,
P. O. BOX 195. DURBAN.

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSON BRAND (PAIN-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 0d., 1/6, 2/6 and 4/6 or POST FREE FROM ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1400

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

એવરે ગણ્યમાં બાજુમાં કાંઈપરવાળા.

ફેરેક જાતની જીંદગી, એવરે ધીની નેમજ મેંધા મેંધા, મસાલાથી અને બનાવીએ છીએ. આનાકું વખણાએ છીએ મુરતી પુરું. એવ. મસા, મસીઆ, ભાજા, પાતરા વિગેરે ફેરફાર તાલન બનાવીએ છીએ. શીયાળામાં ખાવા લાયક સપાળા પહેા નયાર સખીએ છીએ નેમજ આઈર મસાએ સ્પેશીયલ બનાવીએ છીએ. પાર્ટી વિગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મેંધતી ફોર્ડ પણ જાતની મોહાઈ આઈર મસાએ ફેરફાર બનાવીએ છીએ. બહારમાંથી બનાવનારને માલ પુરતી સંભાળથી મળજીપુરું મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 Presidial Street, Corner Diagonal St. JOHANNESBURG

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 5. — Vol. 5. L.

Friday, 30th January 1942.

Registered at the G. P. O. as a Newspaper.
No. 10,000/1941

GANDHIJI EXPLAINS BARDOLI DECISION

AFTER the Congress Working Committee had met at Bardoli Mahatma Gandhi in an interview to the Press stated:—"If anyone had thought, as I had thought, that the door to Congress participation in the present war on the ground of Congress non-violence was closed for ever by the Bombay resolution, then they may now know that Bombay resolution had not quite closed the door. Undoubtedly, as the resolution said, the Poona resolution had lapsed; therefore, the Poona resolution had lapsed. But the Congress has now, through the Working Committee, made it clear that the door is not barred altogether against Congress participation, certainly not on the ground of non-violence. The key for unlocking the door remains principally in the hands of the British Government. The Working Committee has very properly declined to state the terms on which that door can be opened. It will depend upon varying circumstances, but in my opinion the chief circumstance is the Government. Having been insulted often enough the Working Committee would not court any further insult by making any offer. After all, its position is absolutely clear. Everybody knows what the Congress stands for and what it wants. Everyone should, therefore, know that nothing will be accepted by the Congress short of what it stands for. Therefore, the burden of the next step is cast on the Government. This is the chief thing that is relevant at the present time. I have a pressing cable from those English friends who are interested in India's freedom and who are lovers of their own people. I have not replied to that cable. They have reminded me of Mr. Andrews' legacy. Whatever their meaning of the reminder, my meaning could only be one. The one indissoluble bond between Charlie Andrews and myself was that we would never compromise our conscience on any account whatsoever. And in all that I have done I can fearlessly claim that I have been guided by my conscience. I have made

it clear in my letter to the Maulana Sahab that I could not possibly identify myself with the door to participation being kept open in any shape or form, because that would mean in my opinion a recantation of all that the Congress has stood for for the last 20 years or more. I would not be guilty of selling that heritage even for the independence of India because it would not be real independence.

Testing Time

"I feel that if any country has a message for the world which is growing under violence unknown, perhaps, to history, it is India. When India through the Indian National Congress accepted the policy of non-violence, so far as I know, no Congressmen had thought that another war and such a bloody war was to come so soon as it has. The testing time, however, has come for India and I, who have an unchangeable belief in the efficacy of non-violence for the present disaster from which mankind is suffering, could not possibly in any manner, directly or indirectly, associate myself with participation in the war and so I have stood out. But the Congress contains men and women holding varying shades of opinion and, therefore, it should be no wonder that the Working Committee represents those varying shades of opinion.

It has at least three bodies or rather it has at least three bodies representing three schools of thought—(1) a minority party believing in non-participation on the ground of non-violence pure and simple, (2) the other believing that the Congress should not carry non-violence to the point of refusing association in the war under any circumstances, and there is the third which has many reasons almost as strong as the decisive reason of non-violence guiding the minority.

"The resolution which has been just handed by the Secretary of the Working Committee to the Press is a resultant of the efforts of these three bodies,

I would like the public and Congressmen to read that resolution in that light. I hope everybody will appreciate the fact that the Working Committee has not come to any hasty decision. It did not mind what time it took in order to produce a resolution worthy of the great national organization that it represents.

A Warning

"I would say one thing to Congressmen that those who are believers in non-violence in the same sense that I am have nothing to fear as I interpret the resolution of the Working Committee. It not only leaves them absolutely free to hold that opinion but to propagate it for the acceptance of anybody who chooses. Only they remain in the Congress so long as the Congress is not called upon to participate in the war effort. It is open to them to convert all Congressmen to their view. I am quite sure that the Working Committee will welcome such a conversion, but I would warn Congressmen against indecision at this critical period in the national life and I would warn them also against weakly following this party or that for the sake of gaining power in the Congress. Those who do so will miserably fail to gain power for the nation. Personally, I would like the Congress, as I would like the whole world, to accept non-violence as the law of life in every department, social, political and domestic, but there is no room for cowardliness. I would far rather that we all became violent than cowards. Let me hope, therefore, that every Congressman will have his own convictions and courage to enforce them."

Fountain Of Wisdom

The entire object of true education is to make people not merely do the right things, but enjoy the right things—not merely industrious, but to love industry—not merely learned, but to love knowledge—not merely just, but to love purity—not merely just, but to hunger and thirst after justice.

—RABINDRANATH TAGORE

Indian Opinion

FRIDAY, 30TH JANUARY 1942

Concept Of Trusteeship

GENERAL SMUTS'S lecture on trusteeship to the Institute of Race Relations in Capetown was anxiously awaited by all non-Europeans in South Africa. Some of the things he has spoken make us feel that his views are to a certain extent revolutionised. Whether it is due to his advanced age or whether it is a temporary lull due to the anguish of the present disastrous and destructive war only to pass away when the war clouds have dispersed it is difficult to tell. Our bitter experiences of the past do not inspire confidence in the good things said by the rulers about the ruled and the hopes of a bright future after the storm is over given by them. We had heard similar things during the last Great War but the position of the voiceless and voteless people throughout the world including India and her nationals demarcated in the various parts of the British Empire and of the eight million Africans in the Union of South Africa has not only remained unaltered but has grown worse.

If General Smuts's views have been transformed owing to his advanced age we can well believe it and appreciate it. There are many rash things we are apt to do in our youthful days which after matured age and experience we would not think of doing.

Deeds are more eloquent than words, and there is no doubt that General Smuts is liable to be reproached for his past deeds in regard to the non-Europeans including Asiatics in the Union who, being voiceless and voteless, were certainly in the category of wards under a trusteeship. The Bulhoek tragedy, where religiously-minded non-Christ Natives were put to death in cold blood just because they refused to obey the orders of the authorities and General Smuts's Asiatic policy of which the Transvaal Asiatics Registration Act and the Gold Law were the outcome, were an index of General Smuts's atti-

tude of mind. It is true that under the present system it is difficult for a Government to go in advance of public opinion. But the things we have referred to above happened when public opinion was not so hostile but it was the Government itself that was rash and the latter has really done very little even in subsequent years to guide public opinion in the right channel, which it should be the duty of every good Government to do. Things have gone so far to-day and the question of the non-Europeans has been made a pawn in the game of dirty party politics of the Union that it would be difficult for even the most sincere and sympathetic Government to approach the question as it would wish to.

There is not much for the non-Europeans to choose between the present Smuts's Government and Dr. Malan's Government with its policy as laid down. It would be like choosing between British Imperialism and Nazism. Both are evils and the latter is more drastic and dastardly than the other.

If the concept of trusteeship and the duties involved would have been realised by the Trustees of the less advanced people, India would not have remained in the condition she is and the non-Europeans of South Africa would not have been crushed under the weight of harsh legislation and inhuman taxes retarding their progress. But the so-called and self-styled Trustees, instead of discharging their responsibilities as such spoke of the "Black peril," the "Brown peril" and the "Yellow peril," as the non-Europeans were a "peril" and every care had, therefore, to be taken to see that they were kept crushed and used only for exploitation by the Imperialistic ruling class. That is how the Natives were used and that is how Asiatics were introduced into this country. But human-beings cannot retard or check the progress of Nature, and in spite of all the oppression and

repression, we find to-day that India has awakened to her consciousness and is struggling to break away from the chains that have bound her for nearly two centuries. We find also that the eight million Africans in South Africa are beginning to awake and are asserting their right of freedom. So the so-called Trustees who have really acted as "tyrants," are only beginning to realise their folly out of fear of the reaction of their misdeeds towards the oppressed. However, it is better late than never, but let it not be too late.

General Smuts was once an ardent advocate of segregation and we still remember the eloquent terms in which he spoke of making Springs location an ideal place for Asiatics to live in. Benoni, Boksburg, Newclare, Germiston and other locations or "Asiatic Bazaars" as they are called, are spots which do not redound to the credit of any civilised Government. General Smuts to-day says the high expectations from the policy of segregation had not been realised. "How can it be otherwise?" exclaims General Smuts and goes on to say "the whole trend both in this country and on the African continent has been in the opposite direction, towards closer contacts between the various sections. Isolation has gone. The old isolations of South Africa have gone, and gone for ever."

The following words of General Smuts are worthy of special note: "The fundamental aspect, however, was the responsibility of the trustee for his ward. The whole concept was meant not for the benefit of the trustee, but for the benefit of the ward. The European position in all the complexities was quite clear. European society would have to realise that the old disputes on who was 'best' did not affect the question—after a century no advance had been made along those lines...If an advance is to be made, it has to be made along the lines of the new concept of trusteeship embodied in the Covenant which is in harmony with our ethical and religious ideas, and which is probably the only basis on

which a happy relationship between European and African can be obtained. I think we must take the long view in these matters and look not merely to the generations but to the centuries to come. If we do not act up to the proper standard as trustees the question is whether in the end we shall not have to pay a heavy price. It

would be an evil day if distrust and hatred arose between the two great sections of mankind whom Providence had placed on this continent. If we gave a holiday to the old ideas that brought division and strife to this country if we were to by-pass the old controversies and come down to facts and try to the best of our ability to carry out

the principle of trusteeship we might build that pattern of a new South Africa which might be a lesson to the rest of the world.

These are high and noble commitments and if they could only be interpreted into action there would be much happiness and contentment in the present world full of wars and misery.

GENERAL SMUTS ON THE NATIVE QUESTION

SPEAKING on "The Basis of Trusteeship" at a meeting convened by the Institute of Race Relations in the City Hall, Capetown, Wednesday, January 21, General Smuts declared that segregation had failed to solve the major problem of the African Continent and that the concept of trusteeship offered the only prospect of happy relations between European and African.

General Smuts said his presence at the meeting was largely a tribute to the fine work being done by the Institute of Race Relations. His intention was not to make a declaration of policy, but to explore as a student the most important problem on the African Continent.

The problem would have to be taken out of the heat of politics and controversy, and they would have to get down to calm, scientific inquiry before they could emerge from the present tangles.

As a Rhodes memorial lecturer at Oxford he had pointed out that the Native question in Africa was very difficult to deal with, because the facts were not known.

On the great problem of the relations between Europeans and Africans rested the fate of peace and harmony in South Africa.

Two schools of thought had arisen, one advocating equality between the races, and the other based on what might be called "African realism," maintaining the idea of the superiority of the European. The struggle between these points of view had produced little good for South Africa, but more recently another viewpoint had been put forward, that of trusteeship.

In South Africa the problem was intensified by the fact that Europeans, an almost insignificant minority, were subject to the motive of fear. In addition there was the fact that in South Africa there were advanced and less advanced peoples.

The Nazi ideology had also come to South Africa with its ideas of a "herren-volk." It was almost a reversion to slavery. This idea had had the effect that people in South Africa were more inclined to accept the idea of race superiority.

Attempts had been made to get round the motive of fear by segregation, but

the high expectations from that policy had not been realised. "How can it be otherwise? The whole trend both in this country and on the African continent has been in the opposite direction, towards closer contacts between the various sections. Isolation has gone. The old isolations of South Africa have gone, and gone for ever."

Responsibility Of Trustees

The fundamental aspect, however, was the responsibility of the trustee for his ward. The whole concept was meant not for the benefit of the trustee, but for the benefit of the ward. The European position in all the complexities was quite clear. These were helpless people on the doorstep, and they had to be looked after.

European society would have to realise that the old disputes on who was "boss" did not affect the question—after a century no advance had been made along those lines.

"If an advance is to be made, it has to be made along the lines of the new concept of trusteeship embodied in the Covenant which is in harmony with our ethical and religious ideas, and which is probably the only basis on which a happy relationship between European and African can be obtained. I think we must take the long view in these matters and look not merely to the generations but to the centuries to come. We have had in the past fairly happy relations between Europeans and Africans. There have been misunderstandings. We have had our little wars and grievances, but on the whole we have got on fairly well together, but if we do not act up to the proper standard as trustees the question is whether in the end we shall not have to pay a heavy price."

He hoped there would never come a day of alienation between White and Black, a day when they would no longer look upon themselves as co-Africans and fellow South Africans standing together in the hour of danger.

It would be an evil day if distrust and hatred arose between the two great sections of mankind whom Providence had placed on this continent.

The implications of the idea of trusteeship would have to be worked out honestly and sincerely. If questions

of high politics were left alone it would be possible to see the plain duty which lay ahead.

In the spheres of health and housing practically nothing had been done for the non-European and a start was just being made. "If there is one thing we have to do in this continent, and do pretty soon, and pretty thoroughly, it is to look after Native health."

The country's resources were at present locked up in the war, and it was difficult to make a move, but he hoped that in the years to come there would be health services not only for the European, but also for the African, which would do justice to the duty of trusteeship.

What was being done about the feeding of the Native? If the European continued at the continuance of the conditions which had arisen, heavy price would have to be paid. Unless drastic measures were taken to deal with Native nutrition, the results would be most lamentable. What was the position of Native wages?

"We as a community and the municipalities as communities are paying far more attention to the welfare and to extend help and sympathy to them than we do. Even if we don't do this in the interests of the Native we shall have to do it in our own interests, because if we don't there will be some thing to pay."

One of the factors which would be helpful was what was happening in North Africa, where to-day Europeans and Africans were doing their duty in their country. "I am told in all the accounts which reach me that there exist the happiest relations among them, that the South Africans are getting on very well, and that there is no real feeling between White and Black up in the new big army we have in the north."

"I think that what is happening in North Africa is going to build up happier and more wholesome relations and be helpful in building up the new Africa we are looking forward to."

"If we gave a holiday to the old ideas that brought division and strife to this continent, if we were to by-pass the old controversies and come down to facts and try to the best of our ability to carry out this principle of trusteeship, we might build that pattern of a new South Africa—a pattern unlike the pattern of any other continent, but something worth having; a path in which might be a lesson to the rest of the world."

GEN. SMUTS AND NON-EUROPEANS

DR. DADOO'S OPEN LETTER

DR. Y. M. DADOO, wrote an open letter to General Smuts on the occasion of his address on "Trusteeship" to the Conference of the Institute of Race Relations in Cape Town. Extracts from the letter are given below.

Sir,—We hear that you will speak on the non-European people of South Africa when you address the Conference of the Institute of Race Relations on the 1st of this month at Capetown.

We desire to draw your attention to the fact that the non-European people will judge you by your deeds and not by your words. They have not forgotten your past actions; the Bulhoek Massacre and the Rand Strike of 1922 cannot be easily forgotten. Besides, you and your Government's present actions are not such as to inspire confidence in the minds of the non-European people.

Your Government shares equal responsibility with the Imperial Government for the brutal manner in which the National Organisation of the people

of Basutoland, Lagotla la Bafu, has been banned and its national leader Lefele interned.

Your Government ordered the starving African peasants of the Northern Transvaal not to plough the land.

Your Government attacked the primary means of livelihood of the Transvaal Indians by placing on the Statute-Book the obnoxious legislation known as the Asiatic (Transvaal Land Trading) Act.

Whilst you and your Government were engaged in suppressing the rights of the non-European people, you were allowing full freedom to the European fifth-columnists to carry on unabated their Fascist activities.

Sir, your noble sounding phrases will not move a single non-European soul. Only by actions can you convince him. If the Government has sincerely set itself to defend Democracy, then the non-European masses constitute a formidable force in that struggle.

Sir, you have appealed to the people of South Africa to go all-out to win this all-in war. But how can the non-European people go all-out when they are chained down under the burden of oppression; low wages, pass laws, Poll Tax, segregation, inadequate land, no democratic rights.

Sir, your Government should bear in mind the bitter lessons of Malaya. The bulk of the Malayan population, which could have been a formidable bulwark against Japanese aggression, could not do much since it was subjected under British rule to the life of a ruthlessly exploited working class; the Malayan Communist Party which was leading the struggle against Fascism was banned, and when it was allowed to resume its activities it was too late.

Sir, it might well be too late here in South Africa. We hope you will utilise the present parliamentary session to give practical shape to the just democratic demands of the non-European people.—Yours faithfully, Y. M. DADOO.

INDIA'S INDEPENDENCE DAY

INDIA'S independence Day was remembered in Durban when two Britishers, Mr. Paul Sykes and Rev. W. H. Satchell convened a meeting at the Avonlea Theatre last Monday for all people regardless of their views excepting that they were interested in the struggle that India was carrying on for her independence.

Mr. Sykes, who presided, reminded the speakers that the platform was no place for party politics and anti-war, anti-imperialism or anti-Government sentiments. He hoped that the day would be commemorated each year in the future.

Mr. H. A. Naidoo, the first speaker, said that he was proud to have been asked to speak on India's Independence Day. He spoke as a communist who believed in internationalism rather than in nationalism. He very much regretted the fact that the chairman had tied the hands of the speakers as it was unavoidable not to be anti-imperialistic when going into the root cause of India's oppression and need of freedom. Things which were happening in other parts of the world were not far removed from South Africa and South Africans could hope to be mere spectators but were part of the gigantic struggle. It concerned all people who were interested in freedom and British imperialism was in no way democratic. Pandit Nehru had said only a free India could play an effective part in the war. It was

useless to expect a people who were oppressed to fight against Fascism. While Indians recognised the struggle against Nazism they would, however, still continue to fight for freedom in India and in South Africa.

Mr. A. S. Kujee said that it gave him great pleasure to say a few words. Independence Day was a great day and not one Indian would not like to see that day. The salvation of the Indians in South Africa, he said, was dependent on a free India. He prayed that India would achieve her independence in his lifetime.

Dr. Goonam who spoke next, said the day was a unique one and Indians all over the world should observe it. Independence to India would mean full citizenship for Indians in South Africa. Democracy, she said, was for home consumption. Only the White man enjoyed it. Even in Britain there was colour bar and Indians were refused accommodation on some pretext or other. The women of India, Dr. Goonam concluded, were living in a semi-barbaric condition and their children were always on the verge of starvation.

Mr. B. A. Maharaj said India was not something apart from the rest of the world but what happened in other parts of the world had its effect on India and what happened in India had its effect on the rest of the world. The entry of Japan had made the war one of im-

perial domination with the exception of Russia. India's wealth and manpower was being used to feed the Allies and it was a shame on the Government of Britain that she had not given self-government to India. Even the application of the Atlantic Charter was refused India by Mr. Churchill. India's freedom meant the freedom of all oppressed peoples all over the world. Indians in this country could resolve to fight for their rights and in this way they would be giving added strength to the cause of Indian freedom. Mr. Maharaj concluded.

Mrs. Palmer, speaking next, said she was not to be taken as granted to have agreed to all that had been said. She was prepared to co-operate with people who were working in the interests of human-beings. Before she came to this country she had no idea of what the colour bar meant. She took the opportunity of reminding the Indians that their women were also human-beings. The British form of democracy, she said, was not suitable for India because of the extremely complex nature of her society. Originally Britain had taken over India in order to train her for freedom but she had now reverted from her former policy. Mrs. Palmer hoped that Britain would return to her former inspiration. She maintained that it was utterly inconsistent for Britain to fight for the freedom of Poles and Czechs while she denied the very thing to India.

The next speaker was Chief A. J. Lutuli who had recently returned from India where he attended a missionary conference. What struck him most about the Indians there, he said, was their oneness of purpose as far as the independence of India was concerned. In this country he looked upon the Indian as his elder brother.

Mr. Manilal Gandhi said, the occasion was a happy one for all peoples to have assembled to give moral support to India in her fight for freedom. Very few Indians in South Africa, he said, really realised the solemnity of the occasion. India was united despite all that had been said about disunity. One had only to go a little way into the interior to discover the fact. Mr. Gandhi praised the non-violent character of the struggle, in contradic-

tion to the legalised murder that was taking place to-day.

Mr. A. J. Kojee said that the Indians should see that they were not exploited by their own people. He said that Britain was cutting a sorry figure in the war. In the struggle for human dignity Indians must look upon the Africans as their equals.

Mr. L. S. Ameen said that it gave him pride to see the struggle that his countrymen were putting up. He paid a tribute to Gandhiji who had done much politically for India for the past twenty years and had now given over the helm to Nehru. He concluded by saying that Indians must determine never to cease their labours until India was free.

Mr. L. C. Meer said that the students in this country should take a lesson from the students in India who were

being thrown into political prisons because they believed that their country should be free. They were making tremendous sacrifices and the student movement in India for independence was all-powerful. Although Indians were born slaves they should not die such, Mr. Meer concluded.

Rev. Satchell, who spoke before the meeting concluded, appealed to all those who were interested in India's struggle to band in their names for the purpose of the formation of a committee that would see that Independence Day was observed each year. He advanced some reason why India should have her independence: Britain had failed in her duty towards India and the best she could do now was to get out. India was suited for freedom. It was her right. Rev. Satchell concluded. There was a minute's pause at the end of the meeting.

South African News In Brief

Durban Strike Settled

THE strikers in Messrs. O. and F. Mortons' jam factory at Rosburgh, Durban, have returned to work from Monday, following the settlement of the strike at a conference of employers and employees of the canning industry in Capetown. One of the terms of the agreement reached is that no striker shall be victimised. Some of the terms of agreement reached are given in a telegram received in Durban from Mr. A. T. Wanless M.P.C., who is representing the employees at the conference, by Mr. H. A. Naidoo, acting secretary of the Food, Canning and Allied Workers' Union. For male employees under 18 a basic wage of 24s. 6d. a week will now be paid and to those over 18 a basic wage of 27s. 8d. a week. Before the strike male employees under 18 were receiving 18s. a week with a cost of living allowance of 1s. 6d. Male employees over 18 were receiving 24s. a week with a cost of living allowance of 2s. For female workers under 18 a basic wage of 19s. a week will be paid compared to the present wage of 15s. a week and cost of living allowance of 1s. 6d. Female workers over 18 will now receive a basic wage of 22s. 6d. a week, compared to the present wage of 19s. 6d., and a cost of living allowance of 1s. 6d. These wages apply only to semi-skilled and unskilled workers. Details of the wages to be paid to skilled workers are not yet available.

State Medical Service

The draft scheme for State medical services in the Union which was recently published by the Medical Association's Planning Committee, is criticised by various writers in the South African Medical Journal. Dr. E. J. F. Lambie, of Port Elizabeth, suggests that a medical service will only be effective if it is part of a general policy to provide production

and distribution of essential foodstuffs so that these can be available to all classes; the elimination of under-nourishment; the elimination of glaring poverty and unemployment; an increase of wages and better housing conditions. A State medical service in a proper form will only be possible if the public is willing to undertake the "enormous cost" in such a way as to make the service effective. Until some gesture is made in this direction it would "be folly on the part of the profession to sacrifice its freedom and status on any idealistic altar."

Free Coloured Education

At the conference of the South African Institute of Race Relations on Wednesday, January 21, it was decided to press for compulsory free education for non-European children between the ages of 7 and 14 beginning with urban areas and involving increased subsidies with a view to the ultimate attainment of equal and adequate financial provision for the education of all sections of the population. A committee will be appointed to work for the achievement of the objects stated in the resolution.

Control Of Iron And Steel

Regulations for the control of iron and steel in various forms, paper, lubricating oils, rubber, pneumatic tyres and tubes and tin have been published in a *Gazette Extraordinary*. The *Gazette* announced the appointment of Mr. J. D. Houlden as Controller of Iron and Steel. The regulations give the Minister of Commerce and Industries power to appoint a Controller for any of the articles mentioned and empower such Controller to constitute committees and make other arrangements he may "deem necessary to assist him in the performance of his functions." The Controller may lay down conditions for the "acquisition, disposal or use of

any controlled material or manufacture of any article which consists of or contains any controlled material. He may call for information from persons who "produce, sell or consume" a controlled article. He may further order a person who has a controlled article to see that he must sell it to a specified person or persons at a price fixed by the Controller. Contravention of regulations will make a person liable to a fine not exceeding £200 or imprisonment not exceeding a year, or both. The regulations apply to South West Africa as well as to the Union. The types of iron and steel which the Controller is empowered to control include pig, scrap, ingot, plate, rail, sleeper, tube, pipe and wire.

Inquiry Into Communist Activities

Notice of a motion asking for an inquiry into Communist activity in the Union was given by Mr. O. Pirow (New Order, Graham) when the House of Assembly met on Wednesday, January 21. Mr. Pirow gave notice that he would move on February 10 that a Select Committee be appointed to investigate and report on this subject.

Durban New Chief Magistrate

Durban's new Chief Magistrate, Mr. L. Gaur, has assumed office. Mr. Gaur came from Germiston on promotion to replace Mr. G. W. Evans who has retired on pension.

New Senator Nominated

The nomination of Senator W. T. Welsh to fill the vacancy caused by the death of Senator A. P. J. Foorie has been gazetted.

Everything appearing in this issue of a political nature unless otherwise mentioned has been written and edited by Manilal M. Gandhi to express the views of LITANAL GANDHI.

Things In General

Non-European's Place In

Dr. Malan's Republic

The full draft republican constitution prepared by Dr. D. F. Malan's Heren do Party which has been released for publication contains the following references in regard to non-Europeans: Every coloured racial group will be segregated, not only residentially, but also in the sphere of work. Coloured subjects of the republic will not have a vote, but will be allowed self-administration in their own sphere under the leadership of the national administration according to the degree to which the group is ready for self-administration. According to the degree of advancement, a coloured, Asiatic and native council would be developed for the whole area of the republic. Every council would be elected by the chiefs or representatives of the racial group concerned from among their countrymen in a manner to be stipulated by legislation. Provision would be made for the appointment of a number of members of the racial group and European advisers by the President-in-Council. Municipal government will be in charge of burghmasters appointed as full-time officials responsible to Administrators, not assisted by local advisory councils. Only in special circumstances and with the approval of burghmasters will non-European professional people or traders be allowed to earn their living among Europeans. The propagation of any State policy and the existence of any political organisation in conflict with the fundamental of the Christian-National form of life of the nation will be forbidden.

Some Noteworthy Utterances

During Debate On Malan's

Republican Motion

By 40 votes to 48, the House of Assembly on January 17 rejected Dr. Malan's motion asking it to declare that the highest national interests could only be served by the conversion of South Africa into a Christian-National republic. The House approved by 81 votes to 5 the amendment of the Prime Minister endorsing the declarations of war against Japan and other allies of the Axis, affirming the Union's continued membership of the British Commonwealth and expressing strong disapproval of the making of fundamental constitutional changes in time of war. Here are some extracts from utterances during the debate on Dr. Malan's motion:

The Rev S. W. Naude (Hertzog Party, Potgietersrus): "God is squaring his accounts with Britain. Her history is one of blood, tears, misery and poverty. India and thousands of Africans—here are proof of that."

Lieut Colonel N. A. Besselaar (I.P., Nienquaden): "Malan's method

was to get others to fight for her. In the Napoleonic Wars she had got Germany to defeat France and in the last war France to smash Germany. In the present war this role was being played by the United States, China, Russia and many other countries. In the event of victory, however, Russia would soon tread on Britain's toes and then, instead of praying for Russia, the Archbishop of Canterbury would be called upon to slander her."

The Minister of Finance (Mr. Hofmeyr): "Many people used the expression 'Christian-National' because of the sentimental connotation and exploited it for political purposes. When they talk of a Christian republic and preach doctrines of racial intolerance, colour prejudice and anti-Semitism, they are guilty of rank hypocrisy. It would not be a Christian republic; it would be an un-Christian republic."

Mr. J. G. Strydom (I.P., Waterberg): "Mr. Hofmeyr sometimes took the pulpit and often, when defending the Government's war policy, said that they were fighting for the preservation of Christianity. Was it not rank hypocrisy to say this and at the same time to embrace the only Godless country in the world, Russia, as a friend? Mr. Hofmeyr had asked whether in the proposed republic every citizen would have the franchise; he would ask Mr. Hofmeyr whether in this present democratic State every citizen had this franchise. Did the Asiatics have the franchise?"

Meeting At Ermelo

Messrs D. A. Sandat, G. I. Amra, M. M. Daul and Kimp Patel addressed a meeting at Ermelo during their recent tour of the Transvaal. The speakers said Natal was watching the brave struggle of the Indians in the Transvaal. What the Indians in the Transvaal would gain would also be valuable to the Natal Indians. It was essential that the people of the Transvaal should follow the policy of their leader Dr. Dadoo. The younger generation of Natal were prepared to assist them in their struggle and to oppose the Government's unjust legislation. A motion moved by Mr. E. M. Libabha on behalf of the Indian community of Ermelo that the unfavourable resolutions imposed on Dr. Y. M. Dadoo and Mr. D. A. Sandat should be removed immediately.

N.E.U.F. Leaders Address

Banned Meeting

Messrs D. A. Sandat, G. I. Amra and Daul, of the Non-European United Front, on their return from the Transvaal halted at N-wattle where a meeting under the auspices of the N.E.U.F. was convened to hear them. The meet-

ing was banned by the authorities in the hall in which it was advertised so he held and so an open-air meeting was held. The Magistrate banned even that meeting and took steps to disperse the crowd. All the three gentlemen and a local person, Mr. Ajam, we understand, were served with notices under the Emergency Regulations. Messrs Sandat, Amra and Daul are expected to return by Sunday.

Fixed Dates For Applying For Petrol Coupons

Coupons for subsequent months will be distributed during the period 6 to 16 of the preceding month. For example March coupons will be obtainable from February 6 to 16. Motorists are specially requested to apply for their coupons during the prescribed period as licences will not be made at post office until these dates except on the special authority of the district controller. Motorists should affix the H. coupon for in stamps to the back of their licence forms, as advised by the petrol controller, before attending the post office. If the purchase of stamps is left until application is made for the coupons some inconvenience will be suffered. At the request of the post office, the controller of petrol has agreed to allow applications for coupons to be made by post. Motorists who desire to avoid attending the post office should place their licence in an envelope, bearing the usual postage of 1s.4, together with a clearly addressed, postmarked envelope for the reply, which will be returned without charge, and address it to: "The Commissioner (Petrol Coupons)," in their town. Be sure to insert "petrol coupons" in the address as this will expedite attention to the applications. In the event of a form of application for a supplementary licence being required, please mention this when applying for coupons by post, otherwise the form will be obtainable at the post office. For supplementary allowance a form could be had from the Post Office. The particulars on this form must be declared to a Commissioner of Oaths or to a Justice of Peace. Finally, it is essential that the form have a 1s. revenue stamp affixed to it when it is presented to the District Petrol Control Officer. The form must also be accompanied by car licence. The new offices of the District Petrol Officer are opened in in Anglo-African House, Smith Street, Durban.

Andhra Mahā Sabha Of S.A.

The council of the Andhra Mahā Sabha (S.A.) has appointed a special committee to organise and arrange the forthcoming eleventh anniversary festivities and fourth Andhra Bhadrachalam. Mr. Y. M. Naidu was elected chairman and Mr. L. K. Naidu was re-elected

Secretary to the committee. The anniversary is an annual gala day for the Andhra community and is held every year on the first Sunday in August. The Ekadashid competitions are held exclusively for the benefit of Telugu children, so as to foster and kindle the interest of the younger generation in the cult and culture of their own mother-tongue. A few items for men and women are also included. Floating trophies and certificates of merit are awarded to the successful competitors. The entries close on May 31. Copies of syllabus may be obtained on application to the secretary, Andhra Maha Sabha Anniversary and Ekadashid Committee, "Andhra House," 43 Leopold Street, Durban.

Goodwill Sunday

"Hear yourself," said Henry IV to one of his soldiers. "We fought at Arques and you were not there." A soldier's place is in the firing line and we can appreciate the call of men at the front who have said, "There's a black space now in the firing-line and we follow on each side have to fight extra hard to prevent the enemy breaking through." But it is just 450 years since a German officer said to Luther, as he was about to give his testimony before the Diet of Worms, "My poor monk, you are on the way to make such a stand as I have never made in my toughest battle." This officer recognised that there was as great a call for bravery in defence of religion as there is in defence of one's country. And there are those in enemy countries as there are in those whose armies are fighting for that individual freedom for which the British nation and American States have always stood, on whose loyalty to these principles in face of official opposition depends the ultimate breaking down of opposition to the just cause for which so many men and women are engaged in more active service. A call to observe February 15 as Goodwill Sunday reminds us of the mutual dependence of all who long for the establishment of right, the recognition of every true quest to a country and the encouragement of everyone who seeks to promote the welfare of the State. And for Britains this means more loyalty to the King who himself is dependent upon God. It is not easy to see on what grounds this day was chosen so soon after Christmas with its message of goodwill to all God's creatures and peace for the soul amid the present turmoil, but the occasion may well remove much unnecessary misunderstanding among loyal subjects of every race and lay the foundation of means whereby none need suffer from shortage or indifference. Goodwill Day, held for the first time in South Africa last year in churches and synagogues is to be repeated this year on Sunday, February 15, with the object of promoting a better spirit of harmony and goodwill among all races and faiths in South Africa. As was the case last year the spirit of this Goodwill

Day is to be kept clearly apart from the realm of party politics. Last year's observance aroused much interest, and official support for the continuance of the Day has been voiced by the Christian Council of South Africa, the Methodist Synod, the Presbyterian Assembly, the Congregational Union, the Church Councils of the Witwatersrand and Cape Peninsula, the Society of Jews and other bodies. Representative committees to make the arrangements for this year's observance have been established in Johannesburg under the chairmanship of Dr. J. Hines Gardiner, and in Cape Town under the chairmanship of Bishop Lavis, Co-adjutor Bishop of Capetown. Plans are also in preparation for the observance of a Goodwill Week in the Colon during May, which will be of a more popular character, with a special appeal to youth. In the meantime the organisers are inviting all religious denominations to join in the observance of Goodwill Day in all houses of worship on February 15.—Contributed.

Tragedy On Durban-Johannesburg Road

Mr. Essop Mohamed Dinath (Bagwella) of Krugersdorp, father of the well known Indian cricketer Mr. M. M. Dinath, was killed in a motor accident on Wednesday, January 21. He was returning to Krugersdorp from a visit to Pietermaritzburg when the car carried 30 million worth of Standarden. It died an hour before the ambulance arrived. The driver Mr. M. C. Hines, of P.M. Berg, is in the Standerton Hospital recovering from facial and internal injuries. The late Mr. E. M. Dinath leaves a widow, six sons and three daughters. The bereaved family thanks the Standerton Muslim community for their assistance. They also thank Mr. G. Rasool of Durban and his relations from Ladysmith and P. M. Berg.

Shree Gopallal Hindu Temple Hall (Verulam)

The secretary of the above temple, Mr. S. R. Maharaj, and Mr. Vejjal Raghavjee of Messrs. Choonilal Bros., make a note of the Trustee's recently and collected funds for the Shree Gopallal Hindu Temple Hall, Verulam, which is now nearing its completion. The officials and members wish to convey their grateful thanks to the donors who very generously contributed to the fund. The following amounts were received: Messrs. I. O. Ashabhai & Co., £25. Radial Bros., £10 10s., Japan Bazaar £10 10s., Telukunda Bros. £10 10s., Vallabhbhai Patel £7 7s., City Shirts Co. £5 5s., H. G. Soni £5 5s., Patel Agencies Ltd. £3., Munster Bros. £2 2s., G. Govindjee & Son £5 5s., N. G. Kala and G. R. Khan & Co., £5 5s., G. Kala & Co. £3 3s., B. K. Patel £1 1s.

Sydenham Vishnu Mandir

The building sub-committee of the Sri Sathyan Dharma Vishnu Mandir, Sydenham, beg to acknowledge receipt

of the following further donations towards the completion of the school hall at 251 Randle Road:—Messrs. T. P. Desai & Son, Goodbi & Co. (Pty.) Ltd., Bhupella & Son £1 2s. each; P. Mudhor, £1 1s. each; Ramjee Gopal & Sons, K. Dayal & Co., Ramdas Nathoo, N. Vallabhdas, J. A. Soni, G. Bhargava £10 6 each; Naran Haria, Lakshmi & Co., I Bhagwan-das, Datta Bros., M. S. Lodhia, R. M. Patel, Ghata Dayaram £1 1s. each; P. Singh, Union Protestant Tailor, Shooli Kalyan, K. N. Bodhinia, N. R. Patel, K. K. Shabbai, M. Mahon, Naran Bhagwan, D. Mahon, N. Govindjee, V. Som, D. Hama, D. K. Patel, B. Naran, O. G. Patel, K. Odhan, J. L. Patel, M. L. Patel, B. Mathew, H. D. Singh, P. Penn, S. Gopal, M. G. Patel, O. Morar, D. N. Patel, Naran Bros., D. Malhotra, B. N. Patel & Co., K. Gopal, R. Naran, Lalla Kishor, M. V. Bhargava, J. Gopal, O. Bhail, Patel Bros., P. S. Joshi, S. Jivan & Sons, A. Lawton, Patel Agencies, Patel Bros., K. Keshabhai, Baboo Bros., R. R. Khatri, M. Singh, S. Nirpal, K. Behari & Sons, S. Bhawdhar, M. Govender, D. Oboon-rum, K. T. Rawat, J. H. Patel, Bombay Tailors, Standerton Laundry, D. Karsan £10 6 each; B. Lalla and Broadway Tailors 10/- each.

If you are not attending a day school why not improve yourself and your chances by joining the

INDIAN TECHNICAL INSTITUTE?

Continuation Classes at Clairwood, Carlisle Street, Depot Road, reopening on Monday, 2nd February, 1942. At these centres classes range from beginner to Standard VI and Standard VII.

Commercial Classes at Sastri College, Various subjects, such as book keeping, typewriting, shorthand, English, Afrikaans, Commerce, Mercantile Law.

Other classes may be formed if the demand be great enough.

Enrolment:—Monday, 2nd February, at 6.30 p.m.

Classes For Women in Needlework and Dressmaking, Cookery, General Subjects

INQUIRIES INVITED.

Join The Indian Technical Institute in Your Hundred!!

G. M. TITLESTAD, Secretary.

C/o Sastri College, Durban

INDIA TO-DAY

By R. PALME PUTT

Price 6s. 6d. including postage.

Apply to:

The Manager,
'Indian Opinion'
Phoenix, Natal.

**NEW SHIPMENTS
—OF—
3 PIECE DAWNI SETS**

In Georgette, Crepe de
China and Satins. Em-
brodered, Printed and
with Indian Jari work in
all colours now unpacked.

From **35/-** to **£6**
PER SET.

THE JAPAN BAZAAR

JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER
VALUES & FRIENDLY SERVICE

SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL

ગ્રામી પીસ ઓઢણી સુરત

નવું રીપ્રેન્ટ ફક્ષન આપ્યું
છે જેમાં જોરજોરના, સાદીન,
અને ફેબ્રીકાના સુરત, ભરત
પરેલા, છાપેલા તેમજ તરી
કાગળના, ફરેક નવા રંગોમાં
શી. ગ્રામી પી. ૧ સુધી.

SAREES

REAL, BENARES SILK SAREES,
with Blouse Lengths to match. Beau-
tiful colourings with Gold or Silver
work.

From **£3** to **£18** EACH.

Tinsel Work and Embroidered Geo-
rette and Crepe de Chine SAREES.
From **17/6** to **65/-** EACH.

Stencilled and Embroidered ART
SILK SAREES. In all shades.
From **10/6** EACH.

LATEST FILM STAR SAREES,
showing in fashioning designs and in
a new range of colours with wonder-
ful tins and tinsel borders.

Indian made GEORGETTE and
SATIN BLOUSES. Huge range of
designs and in colours to match all
sarees.
From **7/6** EACH.

Our Special Fancy Section is showing
Silver, Gold, Tinsel, Jari and Fancy
SAREE BORDERS, 8 yds length
in a new range of colours. LADIES' INDIAN
SHOES and CHAMPALS, Fancy JEWELLERY,
BARRING, BROOCHES, BANGLES, NECKLACES,
Hand-embroidered PETTICOATS and BLOUSE
LENTHS in all shades.

Special Values offered in Embroidered, Printed and
Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART
SILKS. 4 1/2 yds wide in beautiful shades.
From **2/3, 3/6, 4/6 & 5/6** PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty Georgette, Crepe de Chine
and Satin Hand-made DRESSES for the little ones,
in all shades. Sizes 16 to 24.
From **6/6** to **10/6** EACH.

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, striped and Checked.
From **2/6** to **6/6** EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS,
PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES,
SOCKS, etc., at specially reduced prices

WE have great pleasure in advising our many
esteemed clients that we have now unpacked
huge stocks of Silk and Cotton Piece Goods,
Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines
in our Wholesale Department.

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS.

ધી જાપાન બજાર

જોડાની સમર્થન

જાણીતું સાડી શુદ્ધ.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું
સાડી શુદ્ધ

પાક ઓકવાર જનતાના અને
રંગન કરવા;

નમુનેક નવધંગી સાડીઓ અને
તેને લગતી બરપુર વસ્તુઓ;

બજારના બાવધી વજા કીકાચત
ભાવે;

જોડેરની સાલુ જમાનાની
માંગણીને પહોંચી વળવા;

રંગ રંગ નવી ફરે જોડાની સમર્થન
માં સાડી પાર્ટમેન્ટ આગવામાં
આપ્યું છે.

ફરેક પ્રકારે માટે ઓક વાર પધારી
ખાતે કરવા બલામજ છે.

ફક્ષન કાગળી અને ભરતજોરોની જોડા અને ફરેક-ધી-ધીની
સાડીઓ ... ૧૦/૬ થી ૧૫/-
ખરિદો અને ભરત જોડાની સાડીઓ ... ૧૦/૬ થી ૧૫/-
સ્વરેથી જનાપદના સાડીન અને ભરત જોડાની સાડીઓ સાડીના રંગ સાથે
અળી રોડે ઓવા લગતી લગતીઓ ... ૧૦/૬ થી ૧૫/-
નીચે જનાપદની વસ્તુઓ જનાપદે સાંધા થીજ જનાપદે જનાપદે
આવથી મળશે -
સોનેરી, ફિંગર, કવચ કાગળી, જનાપદના તમા ફરેક, સાડીની ફરેક,
૬ વાર તળી, રંગી મપલ જને મેક, રંગરંગ, ચાડીની ધોળા,
ખરેકોના જનાપદે જોડા પીકેટ, કાગળીના અને જનાપદે જનાપદના
ફરેકોના, જોડેથી જાણીતી સાડી, રંગન કરવા, ખાસ ખાસીક, ઉપર, નીચે,
સાડી, જાણીતું ભરતજોરો, જાણીતું, જોડાની વસ્તુ, જોડેરે જોડેરે
ફરેક જોડાના જનાપદે જનાપદે જનાપદે જનાપદે જનાપદે
ખાસ પધારેલ જનાપદે ... ૧૦/૬ થી ૧૫/-
જનાપદના ફરેક, જાણીતી જનાપદે, જનાપદે જનાપદે જનાપદે જનાપદે
ફરેક-ધી-ધીના, જોડેરે અને જાણીતી, જાણીતું ૧૬ થી ૧૬
સુધી ... ૧૦/૬ થી ૧૫/- સુધી.
જોડાની જાણીતી, જોડાના જનાપદે જનાપદે જનાપદે જનાપદે જનાપદે
જનાપદે જનાપદે ... ૧૦/૬ થી ૧૫/- સુધી.
જનાપદે જનાપદે અને જોડેરે જોડેરે જોડેરે જોડેરે જોડેરે
જનાપદે, જોડેરે જોડેરે જનાપદે જનાપદે જનાપદે જનાપદે
સ્વરેથી જનાપદે અને જનાપદે જનાપદે અને જનાપદે ૧૬ થી ૧૬ થી

THE JAPAN BAZAAR,

GIDDOOMAL & CO.

WHOLESALE SILK MERCHANTS

39, MARKET STREET,

P. O. Box 5169, JOHANNESBURG. 'PHONE 83-6229.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહત્ત્વના ઓપીનિયન કરને
સને ૧૯૦૩માં સ્થાપાયું.

પરનાંક ૪૦ થી

ફ્રીનીક્સ, ચક્રનાર, તારીખ ૩૦ જાન્યુઆરી, ૧૯૪૨.

અંક ૫.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

ચક્રનાર તા. ૩૦ જાન્યુઆરી, ૧૯૪૨.

ટ્રસ્ટીપણાનો અર્થ

જનરલ સ્મટસના કેપટાઉનમાં ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ રેલ સીલેશન્સ સમક્ષ “ટ્રસ્ટીપણા” પરના બાબતોની દલીલ આફ્રિકાના સ્વયંશાસીતાની આગ્રહના ત્રી રાજ્યોમાં રહ્યા હતા. તેમણે કહેલી કેટલીક વસ્તુઓ જેનાં તેમના વિચારોમાં કંઈક પરીવર્તન થયેલું જણાય છે. તેમની વૃદ્ધાવસ્થાના કારણે તેમ યુ ડોય કે પછી કાલના આકૃત અને વિનાશકારક યુદ્ધના પરીતાપથી ઉત્પલ થયેલા મંદવીરાગીને પરીણામ હોય અને યુદ્ધના વાદ્યો દુર થઈ જતાં તે અલોપ થઈ જાય એ કહેવું મુશ્કેલ છે. અમારા જીવકાળના કડવાં અનુભવો, શાસિતો વીરે શાસકોની મધુર વાણી અને શાસકો તરફથી શાસિતોને, તોફાન પુરૂ થઈ રહ્યા બાદ આવનાર ઉલ્લંઘન બાંધવ્યની અપા રેડી અશાઓમાં અમને વિશ્વાસ પ્રોત્સાહીત કરતા નથી. એવીજ વસ્તુઓ આપણે ગત મહાન વીરક સમયે પણ પછી સાંભળી હતી. પરંતુ હાઈડ્રસ્ટાન અને બ્રીટીશ સામ્રાજ્યના મુદ્દા જુદા ભાગોમાં વસી રહેલા હાઈડના રાષ્ટ્રો તેમજ દલીલ આફ્રિકાના એશી લાખ કાગા લોકો સહીત ડુનીયાના સ્વયંશાસી અને મતાધિકાર વગરના લોકોની સ્થિતિ એવી હતી તેવીને તેવીજ રહી છે એટલું જ નહીં બલકે તેના કરતાં વધારે ખરાબ થઈ છે. જનરલ સ્મટસના વીસારોમાં જે વૃદ્ધાવસ્થાને હીંધે પરીવર્તન થયું હોય તેા અમે તે માની ચકીએ છીએ અને તેની કદર પણ કરી ચકીએ છીએ. સુવાવસ્થામાં આપણે થઈ ઉછાછળી વસ્તુઓ કરી નાખી જ છીએ કે જે પુખ્ત વય અને પુખ્ત અનુભવ પ્રાપ્ત થતાં કરવાનો આપણે વીચાર સરખોયે ન કરીએ.

વાળી કરતાં વર્તનમાં વધારે વક્રવૃત્ત રહેલું છે અને દલીલ આફ્રિકામાં વસતા એશીયાવાસીઓ ક્ષત્રીત બીન-ગોરાઓ, એઓની સ્થિતિ, અવાજ અને મતાધિકાર વગરના હોઈ ટ્રસ્ટીઓના હાથ નીચે આક્રિતો સમાનજ હતી, તેઓ પ્રત્યેના પોતાના વર્તનને માટે જનરલ સ્મટસ એશક નીંદાને પાત્ર, છેજ. જુલહોકનો કડેજ બનાવ, કે જેમાં ધર્મભાવના ધરાવનારા નિર્દોષ નેટીવોએ સત્તાધીશોના હુકમને અનાદર કર્યો તેટલા કારણે હંડે કહેજે તેઓ ની કલહ કરી નાખવામાં આવી હતી, જે અને જનરલ સ્મટસની એશીયાવાસીઓ પ્રત્યેની નીતી, કે જેને પરીણામે, ટ્રાંસ વાલ એશીયાટીક રેલ્વેશન એક્ટ અને ટ્રાંસવાલનો સોનેરી કાયદો હસ્તિમાં આવ્યા હતા, એ જનરલ સ્મટસની મનોદયાના ચીન્હરૂપ હતાં. ખરે છે કે કાલની રૂઢી હેઠળ કોઈ પણ સરકારે પ્રભુત્વ કરતાં આગળ વધવું મુશ્કેલ છે. પરંતુ અમે ઉપર જણાવી ગયા એ વસ્તુઓ તેા જેવા સમયમાં બની હતી કે બ્યારે પ્રભુત્વ એટલો બધો ઉગ્ર નહીં હતો પરંતુ સરકાર બલેજ ઉછાછળી હતી. અને ત્યાર પછીના વર્ષોમાં પણ સરકારે પ્રભુત્વને ખરે માળે દોરવાને કશુંજ નથી કર્યું, કે જે વસ્તુ કરવાની કોઈ પણ સારી સરકારની દરજ્જા હોવી જોઈએ. આજે વસ્તુસ્થિતિ એવી થઈ પડી છે અને બીન-ગોરાઓના સવાલને મંદી પક્ષપાતી રાજનીતીની રમતમાં જેવી હોળીના નાળીયેરના જેવી કરી મુશ્કામાં આવી છે કે મમે તેની સ્વતંત્ર અને હિંસાજનક ધરાવનારી સરકારને પણ પોતે છિંકે તે રીતે જ સવાલને હાથમાં લેવો મુશ્કેલ થઈ પડે.

સ્મટસ સરકાર કે મહાન સરકાર, કે જેની નીતી બહુર થઈ ચુકી છે, જે જે

બલે બીન-ગોરાઓને પક્ષકારી કરવાપણું રહેલું નથી. બ્રીટીશ રાષ્ટ્રીવાદ અને નાસીવાદ બલે પક્ષકારી કરવા જેલું છે. “બક રેક અને દુસરા કસાઈ” ના જેવી વાત છે. જે કોઈ પ્રગતિ પામેલાઓના ટ્રસ્ટીઓ ટ્રસ્ટીપણાનો ખરો અર્થ અને ટ્રસ્ટીઓ તરીકેની પોતાની કરને સમજેલા હોત તેા હાઈડ્રસ્ટાન આજે જે દશમાં પડેલું છે તે દશમાં પડી રહેલું નહીં હોત અને દલીલ આફ્રિકાના બીન-ગોરાઓ પોતાની પ્રગતિને રોકનારા જુલહી કાયદાઓ અને અમાનુષી કથેના બોલ હેઠળ કચડાયેલા પડેલા નહીં હોત, પરંતુ એ કહેવાતા અને બલે બની એટલા ટ્રસ્ટીઓ ટ્રસ્ટીઓ તરીકેની પોતાની જવાબદારીઓ ઉઠાવવાને બદલે “કાળી બલિને બચ” “જુરી બલિને બચ” “વીળી બલિને બચ” એવી વાર્તા કરી રહ્યા હતા. એટલે બીન-ગોરા તેા “બચ રૂપ” હતા અને તેથી, તેઓ કચડાયેલાજ રહે અને તેઓને ઉપયોગ ચાહીવાહી રાજકર્તાઓના લાભ માટેજ ચાય તેવાં પગલાં લેવાની દરેક કાળજી રાખવામાં આવી હતી. એ રીતે આ દેશમાં નેટીવો ને ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો અને એજ રીતે આ દેશમાં એશીયાવાસીઓને હામલ કરવામાં આવ્યા હતા. પરંતુ કુદરતની પ્રગતિને રોકવી કે તેને પાછી ઉઠાવવી એ માનવશક્તિની બહાર વાત છે અને ગમે તેવી રમતનીતી છતાં આજે આપણે તેમજે છીએ કે હાઈડ્રસ્ટાનમાં બહુતિ આવી બઈ છે અને જે સર્વકારી તેને બંધનમાં રાખી રહેલી સાંકળોમાંથી છુટવાને તે અધાગ પ્રયત્ન કરી રહ્યું છે. આપણે જોઈએ છીએ કે દલીલ આફ્રિકાના એશી લાખ મુખ વસ્તીઓ પણ દીન પર દીન બહુત ઘટા બધ છે અને પોતાની આબાદી માટે લડી રહ્યા છે. એટલે કહેવાતા “ટ્રસ્ટીઓ” એઓ ખરી રીતે “બલિઓ” તરીકે વર્તેલા છે તેઓ હવે કચડાયેલાઓ તરફના પોતાના હુકુમતોના પ્રત્યાધાનના બલથી પોતાની બૂઝ સમજતા થયા છે. તેમ કરવામાં જરા મોડા તેા થયાજ છે પરંતુ રાજ બાજી કાયદામાંથી આવી બલ તેટલા મોડા ન થઈ પડે.

જનરલ સ્મટસ એક સમયે સેક્રેશનના બે બેરો દીઠામતી હતા અને કમિશનના હોદ્દાઓને એશિયાવાસીઓને રહેવા માટે એક આદર્શ સ્થળ તરીકે વર્ણવતાં તેમણે વહનવ્યવસ્થા કેવી હાલવી હતી એ બુલી સકાર્ય નથી. ઇનોની, ઓકસબર્ગ, ન્યુકલેર, જર્મીસ્ટન અને અન્ય સંસ્થાના હોદ્દાઓ, અથવા તો, જેને “એશિયાટીક બ્રાન્ચ” તરીકે ઓળખાવવામાં આવે છે, તે કોઈ પણ મુશ્કેલી સરકારને આપે આપે તેવાં સ્થળો નથી. જનરલ સ્મટસ આજે હવે કહે છે કે, “સેક્રેશનની નીતી પર બંધવામાં આવેલી મોટી આશાઓ પાર પડી નથી. અને પાર પડી શકે પણ થી રીતે” વધુમાં તેઓ કહે છે કે: “આ દેશમાં તેમજ આખા આફ્રિકા ખંડમાં જ્ઞાતિ એથી વિદ્યુત દિશાએ સંલગ્ન પડી વચ્ચે વધારે નીકટ સંબંધ બાંધવા તરફ વળી ગયેલી છે. નીરાળા પછી કશીજ આફ્રિકામાંથી સહાને માટે નાણુક થઈ ગયું છે.”

જનરલ સ્મટસના નીચેના શબ્દો ખાસ નોંધ લેવા જેવા છે:

“મુળ વસ્તુ પોતાના આશ્રિત પ્રદેશની દરેકની જવાબદારીની છે. દરેકની રજા પોતાનો સ્વાર્થ જોવાની નથી પરંતુ પોતાના આશ્રિતનો સ્વાર્થ જોવાની છે. અંગ્રેજોની સ્થિતિ અને તેવી યુગ્મવજ્જ બરેલી દોષા છતાં પણ સદન રમ્ય છે...અંગ્રેજ સમાજ સમજવું તેમજ કે કાંઈ નાણીક મજાપ એ પુરાણી તરફથી કદાચ વળાવતું નથી. એક સોંકા પાતી મોઝા છતાં એ ધારણે થઈ પ્રતી થઈ સફર નથી...એ પ્રતી કરી જ હોય તો દરેકપણની ધર્મમાં મળેલી બાળના સ્વીકારથી પડે અને અંગ્રેજો અને કાળાઓ વચ્ચે સારી સંબંધ સ્થાપવાનું એ જ એક માત્ર ધોરણ છે. દરેકને તરીકે મોટા ધોરણે નહીં વર્તે તો અને મોટી નુકસાની વેળાને સવાલ આવી પડે...માનવજાતી ના એ બંને મહાન વર્ગો, કે જેને કુદરતે સાથે મુકેલા છે, તેઓ રચે અભિવિધાસ અને તીવ્રસરની શામળી કેળવન થશે તો, પુરે દીવસ જેણે સમજવો...આ દેશમાં કાળા અને તરાર કરાવનારા છુના ખાલો ને જો આપણે રત્ન આપી છતાં, જુગા વાલિવાદોને સજી દહાડા અને સમય કાઢીને તે નીકળી દરેક તરીકે આપણી યુગ્મ જવાબદારી આપણી સંયોજિત અપ્રકાર ઉદાવવાનો પ્રયત્ન કરીશું તો કદાચ બહાર ની કુનીયાને ધોર લેવા જેવું એ આદર્શ સ્થળ આફ્રિકા આપણે સ્થાપી સકીશું

આ વીચારો ઘણા સુઠર છે અને જો તેને વર્તનમાં સુધી શકાય તો જરૂર સુદ અને કુ-એથી ગીકાઈ રહેલી કુનીયામાં મોટા પ્રમાણમાં મુખ, સાંધ અને સંલેપ પ્રવર્તે.”

સ્થાનના દિન

હિંદુ રાજાના દીન કોઈ પણ મહા સોમવાર જન્મજયંતી તા. ૨૬ મીએ રેવરન્ડ સેશન અને મી. સામકસ તરફથી એક લેટર સભા રજવનના એવલન યોજિતમાં જોડાવવામાં આવી હતી મી. સામકસે વાંચણ કરતાં બહુવિધે આ સભામાં સંયોજિત મતના દીકાઓને આ અંગે આપવામાં આવ્યું છે અને આ પ્રસંગ પસંદગી રાજનીતી, કે મુખ્ય વીરકથ દીકાઓ કે કોઈને વળેલાવો નથી. પરંતુ દીકાની આગાહીની સંજ્ઞામાં તેને સદાનુભૂતી આપવાનો છે, મેસર્સ એચ. એ. નાગર, એ. અમ, કાશ, એચ. મહારાજ, વીર કુલશી (એક નેટીવ પાર્ટી જે હમણાં સરકાર બંધ આવેલા છે) મણીલાસ માંથી, એ. આઈ. કાશ, આઈ. સી. આઈ. મીર, રેવરન્ડ સેશન, મીસીસ મેયમ પાંચર, ડા. મુખ્ય વીરેએ દીકાની આગાહીની સંજ્ઞામાં સદાનુભૂતી સંજ્ઞાવારે આપણે કરી કરી. વાંચણ બાદ એક મીનીટ કાજરજોના સાંતીથી કોળા રહ્યા હતા.

ડા. મહાનના “રીપબ્લીકન” માં કાળા આજીવનું સ્થાન

ડા. મહાનની દેરનીડ પાટી તરફથી તેઓની કસપનામાં રીપબ્લીકન બંધારણનો સંપૂર્ણ ખરો બહાર પાડવામાં આવ્યો છે તેમાં કાળા માટે બીન-જોરાઓના સંજ્ઞામાં નીચે પ્રમાણે જણાવવા માં આવ્યું છે:

“પ્રત્યેક રંગીન માનને માટે વસવાટ તેમજ પંથાને માટે હલાયકા રામ સ્થાપવામાં આવશે. રીપબ્લીકની રંગીન રેખાને મનાયિકાર નહિ પણ પરંતુ એટલે હરજો તે બંને વહિવટ ચલાવવાને તેવાર દશે તેલે હરજો તે પોતાની બનીના વહિવટદારી સરદારી દેશ પોતાના સોંકામાં વહિવટ ચલાવવા દેવામાં આવશે. તેની સંજ્ઞાના પ્રમાણમાં રંગીન, એશિયાવાસી અને નેટીવના આખાં રીપબ્લીકને માટે કાળીઓ સ્થાપવામાં આવશે. પ્રત્યેક કાળી-રીક તે તે જાતીના પ્રતિનિધિઓ કે મુખીઓ તરફથી પોત પોતાની જાતીના હોડામાંથી કાળામાં જણાવેલી રીત મુજબ સુઠવામાં આવશે. પ્રત્યેક જાતીના હોડામાંથી કાળા સંજ્ઞા અને કાળા અંગ્રેજ સલાહકારો સુઠવા એ પ્રેસીડન્ટ-સન-કાઉન્સિલ તરફથી હસવામાં આવશે. મુનિસિપાલિટીઓ એકબીનીરહેડોને જવાબદાર રહે એવા કસપના અમલદાર તરીકે નીમવામાં આવનારા બરો-મરદોરોના કાળા રહેશે અને સ્થાનિક સલાહકાર કાળીઓ તરફથી તેને સદા કરવામાં આવશે માત્ર ખાસ સંજ્ઞાઓ અને બરો-મરદોરોની સંજ્ઞાઓ બીન-જોરા પંથાદારીઓ કે વેપારીઓને પોતાની રીત અંગ્રેજોની કમાવા દેવામાં આવશે.

રાજમની નીતીની વિરુદ્ધ કે જે પણ પ્રચાર થાય અને રાજ પછી રાજકારી નેશન ને પ્રજાના બીરની-રોષિય છવનના સિદ્ધાંતની વિરુદ્ધ હશે તેને પાલિત મણવામાં આવશે.”

કસપનાની હાલનાનો અંગ

કસપના રાજમનીમાં આવેલી મેમ્બર્સ શી. એન્ડ મ. મોરદનની જેમ ફેક્ટરીમાં મોટી કરતા મોટો દીકાઓ જેઓને વળા વળેથી મોટી કરતા દોષા છતાં પણ મુખ્ય પાનારે આપવા માં આવતા હતા અને તેને અંગે કુદ મુદત થતાં મોટી કાળા પડી હતી તેવું સમાધાન થઈ ગયું છે અને મણીઓ મહા સંગ્રહારથી મોટીપર થઈ ગયા છે. સમાધાનની એક સરત એ છે કે કાળા પાડનારામાંના કાળી સામે માલિકો તરફથી વેદ લેવામાં નહિ આવે. આ સમાધાન ફેપરજનમાં કેસીમ કન-કેટીકા માલિકો અને કામદારો વચ્ચે મળેલી પરિષદના પરિણામે થઈ હતી. મી. એ. ડી. વેનવેસ એમ. પી. સી. જે રાજમનીની ફેક્ટરીના કામદારોના પ્રતિનિધિ તરીકે મહા દળ તેમજ એ કામદારોના મુનીપનના સેક્રેટરી મી. એચ. નામકપર કરેલા તારમાં સમાધાનની કેટલીક શરતો જણાવેલી છે જે નીચે પ્રમાણે છે: ૧૮ વર્ગની વળી અંદરના પુરુષને અંધારીપાની જોડામાં જોડી શી. ૨૪-૬ આપવામાં આવશે અને ૧૮ વર્ગ ઉપરનાને ૨૪-૬ આપવામાં આવશે. કાળા પહેલાં ૧૮ વર્ગ અંધારના પુરુષ કામદારોને અંધારીપાની શી ૧૮ મળતી હતી અને મ. ૧-૬ કોસ્ટ એક લીડીંગ મળતી હતી. ૧૮ વર્ગ ઉપરનાને શી. ૨૨ અને કોસ્ટ એક લીડીંગની શી. ૨ મળતી હતી. ૧૮ વર્ગની અંધારની આં કામદારોને શી ૧૫ અને કોસ્ટ એક લીડીંગની શી. ૧-૬ ને બદલે હવે શી. ૧૬ મળશે. ૧૮ વર્ગ ઉપરની બીએને શી. ૧૬-૬ અને કોસ્ટ એક લીડીંગની શી. ૧-૬ ને બદલે શી. ૨૨-૬ મળશે.

આ પાનારે અર્થ જેવાપેલા અને અણ-જેવાપેલા કામદારોને માટેના કરવાવા છે. જેવા-પેલા કામદારો માટેના દર બજા બહાર નથી પડે. કસપના-જો મહા રહેઠાણર કસપના જનરલ ફમલકોર્પ (ઇંસવાલ)ના બહુમતી કેસર મી. મ. જ. દીનાથવા પિતા મી. હસેપ મુદમદ દીનાથ બુધવાર જન્મજયંતી તા. ૨૧ મીએ મોટર અકસ્માતથી ચરબ માગ્યા છે તેઓ મેરીટ-અ-બર્મથી ફમલકોર્પ પાછા કરતા હતા ત્યારે ટેન્ડરનની નીસ માફસ મોટર બર્મી થયા અર્થ. એમ-પુલ-સ આવે તેની એક કલાક પહેલાં મરદમ દેહ લગ કરી ગયા. મેરીટ-અર્થ ના મી. એમ. સી. કંસા જે કાર ચલાવતા હતા તે ટેન્ડરન દોડપોડમાં છે. વરદુન મી. દીનાથ પોતાની પાછળ એક વિદ્યુત બુલો અને ગણ બુલોએને શોધ કરતા મુડી ગયા છે. કસર તેમને કીર-અ-પુ-અને વર-કુમના રહેને સાંતી બશે. દીનાથ કુદ-અ-ટેન્ડન મુરશીમ કુમ-પી-ડી, કસપના મી. ક. રમ્મસ, લેડી-પી-અ-એ મેરીટ-અર્થના પોતાના સંજ્ઞાઓને અને ફમલકોર્પના કસપનામાં સાયુજો તેઓએ આપેલી પ્રેમપરેલી મદને માટે આ પાનારે આજીવ માને

જનરલ સ્મટસ અને કાળા લોકો

ડૉ. હાફનો પુલ્લો પત્ર

ઇન્ડીયન એન્ડ રીએક્શનની કેપટાઇનમાં મિલેરી કોન્ફરન્સ સમક્ષ "દૂરદીપણા" પર જનરલ સ્મટસે આપેલાં વાવણ પ્રસંગે ડૉ. વાઇ. એમ. હાફને જનરલ સ્મટસપરે એક પુલ્લો પત્ર લખ્યો હતો. તેમાંથી કેટલાક વારણો નીચે આપીએ છીએ :

સાહેબ, અમારા સંમિલનવાળાં આંખું કે તે સાલુ મસતી તા. ૨૧ મીએ કપટાઇનમાં મળનારી ઇન્ડીયન એન્ડ રીએક્શનની કોન્ફરન્સ સમક્ષ દર્શાવે આફ્રિકાના કાળા લોકો પર વાવણ કરનાર છે.

અમે તમારું જ્ઞાન ખેંચવા પ્રયત્ન કરીએ કે કાળા લોકો તમારી પરીણ તમારા ચબ્દો પરથી નહીં પણ તમારા કાંઈ પરથી કરશે. તમારા જીવનકાળના કૃત્યો તેઓ જીવી શક્યા નથી. બુલ્લેટોની કવલ અને ૧૯૨૨ની ૨-૩ જરની હડતાલ સરેલાઇમાં જાણ્ય તેવી નથી. વળી તમારાં અને તમારી સરકારના કામના કૃત્યો પણ એવાં નથી કે તે કાળા લોકોના મનમાં વિશ્વાસ ઉત્પન્ન કરી શકે.

અફ્રોએન્ડી રાષ્ટ્રિય સંસ્થા કાગોટલા સા-બાકુની ઘિંપર જે પાતાળ પ્રતિબંધ મુકાયે છે અને તેના રાષ્ટ્રિય નેતા બેફેલેને પરદેશ કરવા માં આપ્યા છે, તેને મારે જેટલી સાહીસરકાર

જવાબદાર જે તેટલીજ તમારી સરકાર પણ જવાબદાર છે.

નોર્મન ટ્રાંસવાલમાં જુએ મરના આફ્રિકન મિત્રોને જાણ નહીં મેલવાનો કુદમ તમારી સરકારેજ કયો કરો.

તમારી સરકારે એથાપાકીસ (ટ્રાંસવાલ લેન્ડ એન્ડ ટ્રેડિંગ) એક્ટ નામક અપમાનકારેલો કાયદો કાયદાપોથીએ અટાવી ટ્રાંસવાલના હીંદીએની રાજ્ય કમાવાના પ્રાથમિક સાધન પર પ્રહાર કર્યો હતો.

તમે અને તમારી સરકાર અપારે એક તરફથી કાળા લોકોના હોને કમકવામાં રાહત્યા કર્યા હોયે જીજી તરફથી અંગ્રેજ રાજદોહીઓ પોતાની ફેલીસ્ટવાઈ પ્રવર્તિએ અલુ રાખવાને સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા આપી રહ્યા હતા.

સાહેબ, તમારા કાનને સંદેર વાસતા ચબ્દો એક પણ કાળા માનવીનું હૃદય હમણી નહીં શકે. તમારાં કાળેથીજ તમે તેને ખાતો આપી શકો. જો સરકારની સોહસમરકાલું રાજ્ય કરવાની ખરીજ દાનત હોય તો કાળા જનતા એ સહનમાં એક મધ જીવનવાર ખળ છે.

સાહેબ, તમે ફરીજી આફ્રિકાના લોકોને આ સહનમાંથી બુદ્ધમાં વીજ્ય પ્રાપ્ત કરવા સંપૂર્ણ પહેલ કરવા પડવા અપીત કરેલી છે. પરંતુ

કાળા લોકો યો રીતે સંપૂર્ણપણે જહાર પડી શકે અપારે દગલ, દલકા પમાવો, પાસના કાવદા, પોત ટેકસ, મેથિજેશન, અપૂર્ણ જાળીન, મોન-સાલનવાઈ હોના અભાવથી તેઓને કમકાવેલ રાખવામાં આવેલા છે.

સાહેબ, તમારી સરકારે પમાવાના કાવદા પોત વાદ રાખ્યા નેમલે. મલામાની મોટા ભાગની વસતી, રવવાનના આક્રમણની સામે એક વાલમસલ ખળ નીચેથી હોમ, કેંઈ પણ કરવાને અસકત હતી કેમકે બીરીશ તંત્ર હોળા જીવનકાળ રીતે સુકાલેલા કામદાર વર્ગનું તેઓ જીવન છરી વળા કરતા. પલાવાની કમ્યુનીસ્ટ માર્ટો જે ફેલીસ્ટવાઈ સામે બાલ ગલાવી વહી હતી તેને મેરકામદે કાવવાના આપી હતી અને અપારે તેને પોતાની પ્રવર્તિએ વાલુ કરવા દેવામાં આવી હોયે સમય વીતી ગયો હતો.

સાહેબ, એજ રીતે કદાચ ફરીજી આફ્રિકામાં પણ રહે સમય વીતી જાય.

અમે આટા રાખીએ છીએ કે કાલની પામી મેન્દની મેલકોને તમે કાળા લોકોની ન્યાય લોકસાલનવાઈ માગણીઓને વ્યવહાર રચક આપવાના જીવવાન કરશો. —તમારો વિશ્વાસુ
યુ. મ. હાફ.

દૂરદીપણા પર જનરલ સ્મટસ

ઇન્ડીયન એન્ડ રીએક્શન તરફથી કેપટાઇનના રીડી હોલમાં બરવામાં આવેલા મોટીગમાં જનરલ સ્મટસે "દૂરદીપણાને પ્રાપ્ત" એ વાવણ ઉપર બુધવાર જાન્યુઆરી તા. ૨૧ મીએ વાવણ કરતા જાણાંબું હાફે કે આફ્રિકા ખંડના સોથી મોટા સગાલનો નીચેથી સેમેસેશનની નીતીથી લાંબી કાળો નથી અને અંગ્રેજોને અને આફ્રિકનો વચ્ચે સારો સંબંધ સ્થાપવા નો એક માત્ર આધાર દૂરદીપણાના ખ્યાલ ઉપર રહેલો છે. એ સવાસને રાજપ્રવરજ અને મનમેલોના કમકાના તામમાંથી નીરાળો રાખી સાંત અને કાલોમ પહાનથી વીચાર કરવાથીજ કાલની મુશ્કાલી આપણે મુકત થઈ શકીશું.

ફરીજી આફ્રિકામાં શાંતિ અને એકરાગને આધાર અંગ્રેજો અને આફ્રિકનો વચ્ચેના સંબંધ પર રહેલો છે.

આ ખ્યાલમાં જે વિચારોએજીએ પ્રવર્તી રહેલી છે, એજ મનમાં વચ્ચે સમાવતાની હીંમતપત કરનારી છે અને જીજી અંગ્રેજોની સયોપરીતા દમની રાખવામાં માનવારી છે. આ એ દ્રષ્ટિબીજી પચ્ચેના અપમાની ફરીજી આફ્રિકાનું હીન નથી થયું પરંતુ હમણાના વર્ષોમાં

એક બીજું દ્રષ્ટિબીજી મુશ્કાલી આંખું છે અને તે દૂરદીપણાનું.

ફરીજી આફ્રિકામાં આ મુશ્કાલ એ હકીકત થી વધારે કમ બનેલો છે કે અંગ્રેજો એક નજીવા બહુમતી પડ્યામાં છે અને તેથી તેઓનું બધમસલ રહેલું મટે છે એ કમરોત એ પણ હકીકત છે કે ફરીજી આફ્રિકામાં આજગ તરેલા અને પગાત વગેરે પણ છે.

વળી ફરીજી આફ્રિકામાં નાજીવાઈ ખ્યાલ પણ અવાત થયો છે. એ મુશ્કાલી પ્રથા પુનઃ કાપલ કરવામાં ગાને છે. બધથી મુકત થવાને સેમેસેશનની નીતી અપભાર કરવાના પ્રવર્તો કરવામાં આપ્યા હતા પરંતુ એ નીતિને તાંબે બંધાએલી મોટી આકાએ જાળીખત નથી થઈ. એ રીવાજ બીજું હોમ પણ રું શકે આ દેશમાં તેમજ આપણ આફ્રિકા ખંડમાં એવી વીરલ દીશાએ ચાલવાની મેલેને કે જુદા જુદા વગેરે વચ્ચે અપારે નીજ સંબંધ બાંધવાની જાત રહી છે. નીગળાપણું કદાને મારે જવું રહેલું છે.

દૂરદીની જવાબદારી

પરંતુ અમલના સવાલ દૂરદીની ચીતાના આજગ પ્રવર્તોની જવાબદારીમાં છે. દૂરદીપણું

એ કંઈ દૂરદીના લાભને મારે જેજ નથી. આજિતના લાભને મારે છે. અંગ્રેજોની રાષ્ટ્રી તેની સ્વળા મુશ્કાલમાં પણ સ્પરદજ છે આ મોટો નીરાધાર છે. અને આપણે આજણે પહેલાં જે તેઓની તબાજા મેરાળીજ નેમલે.

અંગ્રેજ સમાજે સમજવું નેમલે કે માતીક કાળુ મજાલ તેની અમાલો પુરાણી તરારે આ સવાસને લાગુ પડતી નથી.

એક સેકા વીતી મધા બાદ એ દીશાએ કદી પ્રવર્તી નથી થઈ.

જો પ્રવર્તિ કરવાની દાંબ તો દૂરદીપણાની આપણા ધર્મમાં જે બાળ્યા કરવામાં આવી છે એવાં દૂરદીપણાથીજ યત શકશે અને એજ માર્ગે અંગ્રેજો અને આફ્રિકનો વચ્ચે સસંબંધ બંધાશે.

અને લાગે છે કે આ ખ્યાલોમાં આપણે દીપદ્રષ્ટિ વાવણી પડશે.

જીવનમાં અંગ્રેજ અને આફ્રિકનો વચ્ચે સાધારણ સારો સંબંધ વર્તેલો છે. મેરસમ-જીતીએ પચેલી છે. નાનકડાં મુહી અને ફરી-વાઈ પણ ધર્મ છે પરંતુ એકદી આપણે હાથમાને વહી ચાલા છીએ. પરંતુ હવે ન

આપણે દરદીપણના ચોળા ધોરણે નદી ચાલીએ તો આખરે આપણે કાચે નુસાની ખમ્બી પડશે કે નદી એ એક સત્યાસ છે.

દૂં એવી આસા રાખું છું કે ગોરા કાળા વચ્ચે અજરામ થામ એવો દીવસ કદી પણ ન આવે. માનવજાતીના એ બંને મકાન વચ્ચે એકત્રિત થઈને આ બંનેમાં સાથે મુકેલા છે તેઓ વચ્ચે અણવિચાર અને તીવ્રકાર પેદા થાય તો પુરો દીવસ જેટલો ચમ્પાસી.

દરદીપણની પાછળ રહેલી ફરતોના પ્રમાણીક પછે વીચાર કરવો જોઈએ. રાજપ્રકરણના બહોળા સવાસોને ખાત્રીએ મુકાય તો આપણી સમક્ષ રહેલી દરજ આપણે સ્પષ્ટ જોઈ શકીએ.

તંદુરસ્તી અને રહેઠાણના સંબંધમાં કાળા સોદા માટે વ્યવહાર રીતે કશુંજ કરવામાં નથી આવ્યું. હાથપાંચ કંઈક સરખાત થઈ છે. આ બંનેમાં જે આપણે એક પણ વસ્તુ કરવાની હોય અને તે સંપૂર્ણ રીતે અને બસકદી થવી જોઈએ તો તે નેદીવેળા તંદુરસ્તીની સંભાળ રાખવાની છે.

દેશના આકર્ષના આજે યુદ્ધમાં હાથ ગયાં છે

અને કંઈ પણ પગલું લેવું મુશ્કેલ છે. પરંતુ દૂં આસા રાખું છું કે આવતાં વર્ષોમાં તંદુરસ્તી કરતી સમગ્રે માત્ર અંગ્રેજોને માટે જ હોય નહીં બેઠાએ પરંતુ આફ્રિકાના માટે પણ હોય જોઈએ. તોજ દરદીપણના જવાબદારી વેદા-વેળી ચમ્પાસી.

નેદીવેળા ગોરાકા આપવાને માટે શું છે? જો અંગ્રેજો ઉપરથીત થએલાં પરીસ્થિતી ચાલુ રહેવા સાથે આંગ્લો-માનચા કરશે તો તેની બારે નુસાની વેઠવી પડશે. નેદીવેળા પોપણ માટે કાળા પગલાં નહીં ગેવામાં આવે તો કૌત્યનીય પરીણામે ઉત્પન્ન થશે.

નેદીવેળા પચારોતું શું?

આપણે એક કામ તરીકે અને ચુનીસીપાતી-દીઓએ એક કામ તરીકે આ મામલોમાં બહુ જ વધારે ધ્યાન દેવું જોઈએ અને આપણે જ્યાં જોએ તે કરતાં યશીજ વધારે મદદ અને દીક્ષસાજ આપવી જોઈએ. નેદીવેળા પોતાના કીતને ખાતર નહીં તો પણ આપણા પોતાના કીતને ખાતર તેમ કરવું પડશે. જો નહીં તરીએ તો નુસાની બાગવતી પડશે.

એક મરદમ થઈ પડનારી વસ્તુ કંતર આફ્રિકામાં ચાલ રહી છે, જ્યાં આજે અંગ્રેજો અને આફ્રિકાના પોતાના દેસ પ્રત્યેની ફરજ બળવતી રહ્યા છે. મને મળતી સમગ્ર વીચારો નાં જણાવવામાં આવે છે કે તેઓ વચ્ચે બહોળા સુદર સંબંધ વર્તી રહ્યો છે. સાથેજ આફ્રિકાને મજા સારી રીતે આમળ વધી રહ્યા છે અને ગોરા કાળા વચ્ચે કંતરે એવેલાં તવા મેલાં સફરમાં સારામાં સારી કામચળી પ્રવર્તી રહેલી છે.

કંતર આફ્રિકામાં જે બની રહ્યું છે તે દૂં ખાઈ છું કે વધારે સારો સંબંધ બાંધનારું થઈ પડશે અને જે દક્ષીણ આફ્રિકા સ્થવાતી અબા કાયા લેવી રહ્યા છીએ તેમાં મદદરૂપ થઈ પડશે.

પુરાણા પચારો કે જેણે આ દેશમાં બંધન પડાવ્યા છે અને તકરારો કરાવી છે તેને જો આપણે રાજ આપી શકીએ, જુની તકરારો બૂલી નાખી અને વસ્તુ રિજાત તપાસીએ અને દરદીપણના સીકાતનું આપણી સવળા મકિત મુજબ માલમ કરવાને પ્રયત્ન કરીએ તો દક્ષીણ આફ્રિકાને આપણે ફૂનીયાને ઘડો એવર જેવો એક આદર્શ દેસ બનાવી શકીએ.

બારડોલીના ઠરાવ વિષે ગાંધીજીનો ખુલાસો

અહિંસાના ભોજે સ્વરાજ્ય નહિ બેઠાએ

મહાસભાની કારોબારી સમીતીની સમાપ્તી પછી વર્તમાનપત્રોના પ્રતીતીથીએને આંધીજીએ આપેલી મુલાકાત ફરમાન બજાવ્યું હતું કે:-

“જો મારી માફક કામ એક મરદમ હોય કે અહીંસાને કારણે કાલમાં યુદ્ધમાં કામ લેવાનું બેઠાએ માટે સદાને સાર મુળમના ઠરાવે બંધ કરી દીધું હતું, તો તેઓ કહે જાણી છે કે સુખમના ઠરાવે કાર સંપૂર્ણ બીડી દાખાં નહોતાં. નીચેક રીતેજ ઠરાવમાં જણાવ્યું હતું તે સુખમ, પુનાતો ઠરાવ ખતમ થઈ ગયો હતો અને તેથી પુના ઓધરને પણ અંત આવી ગયો હતો. પરંતુ કહે ક્રિસિસ કારોબારી સમીતી મારફત સ્પષ્ટ હતું છે કે, ક્રિસિસ મુદ્દામાં કામ લે જો માટે કાર સદતર બંધ થઈ ગયાં નથી, તેમજ અહીંસાને કારણે તો નહીંજ. આ કાર બોલવાની આવી મુખ્યત્વે કરીને બીડીક સરકારના કાલમાંજ છે. કંઈ સરતોએ જો કાર ખુલી શકે, તે જણાવવાની કારોબારીએ જણાવવી રીતેજ ના પાડી છે. તેનો આધાર જીનન બીનન સંજોગો પર રહેશે, પરંતુ મારા મતે સરકાર સુખ્ય સંજોગ છે. કારોબારીએ અસાર સુધી વારંવાર અપમાન સજા છે. આથી કહે તે સામા જોધર કરીને વધુ અપમાન રકન નહીં કરે. તેની રચીતો સો તાન સ્પષ્ટ છે.

ક્રિસિસની વલણ

દરેક જણ જાણ છે, કે ક્રિસિસ તો તે જો અંજિ છે તેતેજ વળગી રહી છે. આથી દરેક જણવુંજ જોઈએ કે, ક્રિસિસ તેના વીચીત બેચ

થી રહેજ પણ જોધાને સ્વીકાર નહીં કરે. આથી કહે પછી પગલું કરવાની જવાબદારી સરકાર પર સજા છે.

વર્તમાન કામ સાથે સુલભત એવી અંજ મુખ્ય મામત છે, મને, કીંદના સ્વાતંત્રમાં રજ લેવા અને તેમની પોતાની પ્રજાના ચાકડા ફેરલાઠા અંગ્રેજ ખંડા તરફથી દબાવ કરતો એક તાર જાળ્યો છે. તેમજ અને સ્વ દીનમધુ એન્કરજનન વારસાનું સમરજ કરાવ્યું છે. આ સમરજ કરાવવા પાછળ તેમનો દેવ મને તે હોય, દૂં તો માત્ર એનો એકજ અર્થ થટારી શકું. મારી અને સ્વ. એન્કરજ વચ્ચે એક અતુટ મેળબ એ હતો કે અંગ્રેજ કામ પણ સંજોગમાં અને કામ પણ કારણે અમારા આત્મા સાથે સંબંધેઠ કદી કરવા નહીં.

અહિંસા નહિ કાકું

મદલાના સાથેજ પરના મારા મતમાં મેં સ્પષ્ટ કહ્યું છે, કે યુદ્ધમાં કામ લેવા મારેના કાર કામ પણ પ્રકારે પુલ્લા સંખવામાં આવે તે સાથે તો દૂં કદી સંગત થઈ શકું જેમ નથી કેમકે તેનો અર્થ, મારી ક્રિસિસ તો, એટલાજ માથ કે, હેલાં વીસ ના નેચા વધુ વાંધા ક્રિસિસ નો સીકાત માટે મધી રહ્યા છે તેનો કામ કરવો. દૂં તો ખુદ કીંદની આઝાદીના પદલામાં પણ તે વારસાનો સોદો નહીં કરું કેમકે તે કાચી બાઝાદીજ નહીં હોય.

મને તો સાજે છે કે, છતીકામે નહીં અતુ-ભવેલી એવી કીંસા હેલળ થાનના સહી રહેલા જણને આજે આપણા જેવો સદેશો જો કામ

દેસ પાસે હોય તો તે માત્ર કીંદ પાસેજ છે. કીંદે અમારે ક્રિસિસ કાર અહીંસાના સંબંધને અપનાવું, સારે દૂં મદલું છું ત્યાં મુધી, કામ પણ મહાસમાવાદીએ એવું નહોતું મારું કે બીજું યુદ્ધ, અને આનું ખુનખાર યુદ્ધ, આટલું જરૂરી આવી પહેંચશે.

કારોબારીમાં ત્રજ પહેા

કીંદ માટે કસોટીનો સમય આવે પહેંચો છે. અહીંસાની કામસાપડામાં મને તો અકર થઈ છે અને દૂં તો યુદ્ધકામમાં કામ પણ રીતે સીધા થા આકતરી રીતે રહેજ પણ કામ થઈ શકું એમ નથી અને તેથી દૂં બકાર નીકળી આવ્યા છું. પરંતુ ક્રિસિસમાં વીચીત વીચાર સરળી થરાવતા બી-પુરો છે અને તેથી કારોબારી જો એ વીચીત કબીબીકુએનું પ્રતીતીથીત થરાવતી હોય તો તેમાં આશ્ચર્ય પામવા જેનું કશું નથી.

તેમાં ત્રજ પહેા થા તો ત્રજ વીચાર સરળી થરાવતા જુઓ છે: (૧) એક લખમતી પદા એવો છે કે જે કેવળ અહીંસાના સીકાત ખાતર જ યુદ્ધમાં કામ નહીં લેવાનું માને છે. (૨) બીજો પદા એમ માને છે, કે કામ પણ સંગતેમાં યુદ્ધ સાથે અસકાર કરવાના તખકર અહીંસા ને થઈ જવી જોઈએ નહીં. (૩) ત્રીજા પદા પાસે થઈ કારણ છે અને તે થજુમતીને કાર-વતી અહીંસાના નીર્જુમાતમક કારજ જેટલાજ મજાનુ છે.

કારોબારીએ પસાર કરેલો ઠરાવ આ ત્રજ પહેાના પ્રમાણેનું પરીણામ છે. ગાને આ મુદ્દો થાનમાં રાખીનેજ એ ઠરાવ બદલેર અન મહાસમાવાદીઓ પાંચે એમ દૂં હવું છું. મને

આસા છે કે કારાવારી કોષ્ટ પશુ જાનવાળીય નીર્જીવ પર નથી આવી એ કારાવારી સર્વ કોષ્ટ હરે કરશે, જે મહાન મેરલાડું તે પ્રતીતીધીત્ય મરાવે છે તેને સાધક કારાવ વડવા પાછળ સમજનો એક આપતા તેણે વીચાર કર્યો નથી. અધિક્ષાવાદીઓને

દું કોમિસનારીઓને એક વાત જાણવી હશે કે મારી મારફત જેઓ અધિક્ષાવાદી માનતા હોય તેમણે કારાવારીના કારાવારી કરું પશુ પરીવાનું નથી. એ કારાવ તેમને એ અપીગ્રામ મરાવતા અને જેઓ જેનો સ્વીકાર કરવા માનતા

હોય તેમના સમક્ષ જેને પ્રચાર કરતા મારે સંપૂર્ણ છુટ પામે છે.

પરંતુ તેઓ કોમિસનારી તો ત્યાં સુધી રહે, ત્યાં સુધી કોમિસને મુદ્દ-પ્રવસોમાં જાત મેળા નો આરેક આપવામાં ન આવે. તેઓ સર્વ મહાસભાવાદીઓને તેમના ખતના ખનાવી રહે છે. અને તો ખાસી છે કે આવા કોષ્ટ પશુ પરીવાતનને કારાવારી અવરજ અવરારે. પરંતુ જીવનની આ કોષ્ટ મરીએ અનીર્જીવાત્ય રહેવા માટે દું મહાસભાવાદીઓને એવવધી આપું છું, તેમજ કોમિસનારી સત્તા પ્રાપ્ત કરવા

માટે એક મા બીજા પક્ષને નામણી રીતે અતુ-ભરવા સાથે પશુ દું તેમને એ એવવધી આપું છું. જેઓ આમ કરશે તેઓ રાષ્ટ્ર માટે સત્તા મેળવવામાં કુખાર રીતે નિષ્પ્રજનીવકશે. અંતર રીતે તો દું કહ્યું છું કે સર્વ જગતની સાથે કોમિસ પશુ અધિક્ષાને સામાજિક, રાજકારી અને જરમ્યુ સહીત તમામ ક્ષેત્રોમાં જીવનના કાનુન તરીકે અપનાવે, પરંતુ તામકોષ્ટને તો ક્યાંમે સ્થાનજ નથી. દું આસા રાષ્ટ્રું છું કે, મહા-સભાવાદીઓ સ્વનીર્જીવ કરશે અને તેને અમલ માં મુકવાની કીમત તેઓ કળવશે."

દક્ષિણ આફ્રિકાના ટુંક ખબરો

પેટ્રોલ કુપન માટે અરજી કરવા કાંબાંધી પશુ વિચાર

પાછલા મહિના મહિના કુપનો તેના આગલા મહિનાની તા. ૧ થી તા. ૧૬ સુધીની મુદ્દા કારાવાત આપવામાં આવશે. કામજા તરીકે માંચ મહિનાના કુપનો ફેબ્રુઆરી તા. ૧ થી તા. ૧૬ સુધીમાં આપવામાં આવશે.

મેટરીસને એ કારાવાયેથી મુલતની અંદરજ કુપનો માટે અરજી કરવા ખાસ વિનંતિ કરવા માં આવે છે કેમકે એ તારીખો પહેલાં કે પછી કીટીકટ કન્ટોલરની ખાસ સત્તા વિના પેટ્રોલ એપ્રીસ તરફથી કુપનો આપવામાં આવશે નહિ.

મેટરીસને પેટ્રોલ એપ્રીસ સમક્ષ જતા પહેલાં પોતાના કામસેન્સ ફોર્મની પાછળ છેક જીપમાં રાંચે ૩ પેનીને એકજ રેગમ (૩ જુદા રેગમ નહિ) મારવો. અરજી કરતા વખતે રેગમ ખરીદવા નહિ ભેષવું. નહિ તો અરજીજી બોજવની થશે.

પેટ્રોલ એપ્રીસની વિનંતિથી પેટ્રોલના કન્ટોલરે કુપનો માટેની અરજી પેટ્રોલ મારફતે મોકલવાની છુટ મુકવાનું કહ્યું છે. જે મેટરીસને પેટ્રોલ એપ્રીસે જવા નહિ ઇનજતા હોય તેઓએ પોતાનું કામસેન્સ એક કોડ પેની રેગમ અકોટાકેમાં પડખીકીમાં નાખવું અને પીળું વગર રેગમનું પડખીકીમાં એખા અકરે પોતાના નામકામ સાથે જવાબને માટે તેની અંદર બીકી મોકલવું. પડખીકીમાં પર The Postmaster (Petrol Coupons) અને શહેરનું નામ લખવું. "Petrol Coupons" લખવાનું નહિ મુકવું. નહિ તો અરજી પહેંચિતાં દીઠ થશે.

જે વધારતા પેટ્રોલ માટે અરજી કરશે હોય તો પેટ્રોલ મારફતે કુપનો મંગાવતી વખતેજ એ અરજીનું ફોર્મ મંગાવી લેવું. અથવા તેવાં ફોર્મો પેટ્રોલ એપ્રીસે મળા સકશે.

વધારાનું પેટ્રોલ જોઈતું હોય તેણે પેટ્રોલ એપ્રીસમાંથી તેની અરજીનું ફોર્મ મેળવવું. અને એ ફોર્મની અંદરની વીનંતો કમીસનર એક્રે જોઈત અથવા જરડીસ એક્રે પીસની સમક્ષ સહી કરાવવી અને તા. ૧ નો તે પગ પેન-કુ રેગમ મારવો. જાર જાર કામસેન્સની સાથે તે પોતાના કીટીકટના કન્ટોલર પર મોકલવું.

કીટીકટ પેટ્રોલ એપ્રીસની નવી એપ્રીસ કરવામાં સમીક રડીકમાં જેઓ આફ્રિકન કાઉન્સમાં જોલવામાં આવી છે.

કાઉન્સેલરે રાજ્યની નોકરી કરવાની મોકળતા

મેટીકલ એસોસીએશનની ખાનોચ કમીટીએ જુનીયનમાં કામતરોએ રાજ્યની નોકરી કરવાની ટુંક મુકતપર મટેલી એક મેળનની 'કાલેક આફ્રિકન મેટીકલ જરનલ' માં ક્રેકાકેએ દીઠ કરશે છે. પોર્ટમેલીકાએકના કે. કોનસ્ટે સુચ્યું છે કે કાઉન્સેલરે રાજ્યની નોકરી કરવાનું અસરકારક તોજ જણ રહે છે અને અમલની ખાસા ખોરાકી ઉત્પાદ કરવા અને તેની વહેંચણી કરવાની એક સામાન્ય નીતી પડવામાં આવે કે જેથી તે સમજા વગેરે મળી સહે; અનોખજી દુર મધ જાય; દેખીતી મરીખી અને મેકારી દુર મધ જાય; વગરોમાં વધારો થાય અને સારા રહેકાલેર પુરાં પાડવામાં આવે. કાઉન્સેલરે રાજ્યની નોકરી કરવાનું મેળવ રીતે કારેજ બની સહે જે જાહેર ખજા જે નોકરીને અસર-કારક ખનાવવાને તેને મેટીકલ ખચે કારાવવા તેવાર થાય. જે દિશાએ ત્યાં સુધી કંઈક પશુ એકા કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી કાઉન્સેલરે મર્યાદ કરવારોએ આકરનાં વેદોએ પોતાની રતત્રતા અને કરજનજી અધિકાન આપવું એ મુખીકજ જણાય.

આખવાદીઓની કીલકાલ વિધે તપાસ કેમીનાના "નવી બવરમા" રવાવવાની અજ-વજ કરતાં મી. પીરેએ જુનીયન પાલીમેન્ટમાં આ દેશમાં સામ્યવાદીઓની કીલકાલની તપાસ કરવા ની મામણી કરનારો કારાવ લાવવાની પરવાનગી માગી હતી. ફેબ્રુઆરી તા. ૨૦ થીએ તે એ ખાખતમાં તપાસ કરી રીપોર્ટ કરવા એક સીકેકટ કમીટી નીમવાની કરવારત મુકશે.

નવા સેનેકર

સેનેકર એ. પી. જે. દૂરીના અવસાનથી સેનેકમાં ખાલી પડેલી જગ્યાએ સેનેકર કમિશ્ન. ડી. વેલ્ડની નીમણક થય છે.

કરજનનર નવા મીટ્ર મેજસ્ટ્રેટ

કરજનના મીટ્ર મેજસ્ટ્રેટ મી. છ. કમલજી. જોજનલ પેનકનપર નિવજ થવા છે અને તેમની

જગ્યાએ જરમીરકનથી મી. કોલ. મેન નવા મીટ્ર મેજસ્ટ્રેટ તરીકે નીમાયા છે.

પોર્ટ એલીકાએકના ખબરો

પોર્ટ એલીકાએકથી એક ખબરપથી લખી જણાવે છે કે:

કીટમસના તહેવારોમાં મી. ભારત તારકા-મંદીર એકાનીસમજમાં જામ કરતા રનાતક સુધીર કુમાર વિલાસકાર પોતાના સહયોગી મી. વીનમચંદ બી. પટેલ સાથે અથે વધામો હતા. તે આજે એકી રહેલી ભારતીયજનતા રીકણજી અને બાકામમાં રસ ભેટી માય તેના પ્રચારમાં તે તીવરની કામેખા રીકમે. પશુ સાથે લાભ્યા હતા. અંગેની મી. કીકુ સખા અને મી. મુન્દર સુધીય મેચી મંગળના સંપ્રકાત આસરા હેઠળ તેમજ મંગળના હેઠલમાં રીકણજીને સમતી તથા બાવામ વીવમ સમજવતી સીનેખા રીકમે ખતાવી હતી. તેથી જનતા જીવર ઉડી જાય મરી હતી અને અકોટા કીકી તાહએ સ્થાતીક સાજાને પુનજીવન આપવા મંદીર વીચારમાં રીકાક મયા છે. જેમના પ્રચારથી કીકી જનતામાં ફરીથી રીકણજી અને આવામની અબીરથી પેદા થય છે.

પોર્ટ એલીકાએક કીકુ મંગળનાં પ્રકુખ રા. તુમરીકાક અમલજીએ જાને તાહકાને સહેરનાં કસ્યો તથા રીકમે ઉતારવામાં સાથ આપ્યો હતો તેમજ મી. સી. છ. પીલેની બાવામ સાજાને પ્રચોચ દેખાડ્યો હતો.

પોર્ટ એલીકાએકમાં બીમન કુર્મકાકાક રથ-નાથજીને ત્યાં તેમનાં કાકા મી. લાકા જોવીંદ રવરેકમાં મુજરી જવાથી થય કરવામાં આવ્યો હતો.

બીબુલાક અમલજીને ત્યાં તેમનાં કાકાથી થનજીકાક રામજી કરજનમાં સ્વર્મવાસ પામવાથી સ્વર્મરથની સામાજિક કારકીઈ અંગે પ્રસુખ રા. તુમરીકાક અમલજીએ તથા રા. રમુકોડજી વગીએ તેમની યાતી સેવાની ધમજ તથા સમાજ સુધારા અંગેના એમનાં વીચારો જનતમાં જીવંત રહેશે વી. વીવેચનો કમીં હતાં.

સ્વ. જનજી રામજીના જમાકાએ પોર્ટ એલીકાએકમાં સ્વર્મરથના આવામની યાતી માટે હવન કર્યો હતો અને જુડી જુડી સંસ્થાઓને અમુક રકમે દાન કરી હતી.

યુધ્ધના ખબરો

સુક્રવાર, તા. ૨૧

આજે રાજધાનીમાં જાપાનીઝ વડા પ્રધાને પોતાના વાવણમાં જાહેર કર્યું હતું કે જાપાન ભમાં સુધી પુનઃપ્રવેશ રોકેલ અને બીરીસ સામાન્ય તેમજ ચરણે આવીને નમે નહિ લા સુધી સત્તા જારી રાખવાને હક્ક છે. તેણે કહ્યું, કે જાપાન ભમાં સુધી દુરમનાવટ ચાલુ રહે તે હરખરખમાં મહાન પુર્વ એશીયામાંના અમલના સ્થળો અને અમલની જાપાનની વસ્તુઓને કબ્જે લેવાવાં હક્ક છે. જે જે પ્રત્યક્ષ સામાન્ય અમલુદ્ધ ના કામકામમાં સહકાર આપવા તરફરતા બતાવશે તેમનું સ્વાતંત્ર્ય જાળવી રાખશે. તે હોમકોંગ અને મહાયામાંથી બીરીસ સામાન્યને અમુલ્યથી ઉભેલી નાખશે. જે રીલીપાઠનના સેકે જાપાન સાથે સહકાર રાખશે તે તેમની સ્વતંત્રતા અખંડિત રાખશે. જનરલ ટોજોએ જાહેર કર્યું કે જે નીધરલેંડ, હાલ ઈંગ્લેન્ડ અને સ્વિટ્ઝેરીયા જાપાનની સામે ચાલુ ઉત્ક્રાંતિ આજુ રાખશે, તે તેમને અગતી નાખવામાં જાપાન કોઈ પશુ જાતની દવા વાપરશે નહિ. પશુ જે તેઓ અમારી સાથે સહકાર રાખશે ના જાપાન તેમની અપાઈ અને કલ્યાણને માટે મદદ આપવાને પોતાનો કાયમી જવાબદારી. તેણે પુનાપ્રવેશ રોકેલ અને બીરીસ સામાન્યના ગળા ઉપર ખાસ કાર મુક્યો હતો. અને કહ્યું કે હવે હજી સહવાની બાકી છે. જાપાનીઝ ક્રીમી જોજીની આધારે જે નોંધવા કાયમ છે કે જનરલ ટોજોએ સોશીયલ સાથેના સંબંધોને સેશમાય પથ દર્શાવે છે ન હતો.

સુક્રવાર, તા. ૨૨

રાજધાનીમાં જાપાનીઝ કુપારીઓએ હેડ ક્વાર્ટર્સ નરથી જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું કે સોમવારે સંજે સાત વાગ્યે જાપાનીઝ લશ્કરે દક્ષિણ જરમામાંનું દુરમનનું અમલનું મથક રેવેન્યુના સંપુર્ણ જાળે લાવ્યો છે. ૧૫૧ દુરમનનાં સરકારો અને ૬૪ ઓકામેનાઈએ તેમજ જાહેરાત પ્રમાણના અમલસંતમ પાડવા માં આવ્યો છે. સતીવારે રાત્ર રેવેન્યુથી ૧૩ માલ જાહેર-પુર્વા દુરમનની કુદીઓના નાશ થયો હતો. જાપાનીઝ લશ્કરે ૧ જાગ્યે રેવેન્યુના કબજે લાવ્યા છે તે હવે સોલમીન તાજ પુર્વા કાયમ કરે છે.

ન્યુ ઈન્ડીયા સાપા રહેનો મંદેશો જાણાવે છે કે ડીસેમ્બરની ૨૩ અને ૨૫ ના તારીખે રાંચુન ઉપર જે જોંગ મારો ચાલ્યો હતો તેનાથી જે ખુવારી થઈ છે તેમાં મોટે ભાગે પશુ હોઈએમાં માર્યા ગયા છે. વિજયવાર પુવારીના અંકમાં હજી મળ્યા નથી. જરમામાંથી હોઈ સરકારને જે ખબર મળી છે તે આધારે બધું મળીને કુલ ખુવારી ૧,૧૦૨ માયો મળ્યા છે અને ૧,૬૫૦ ખાવલ મળ્યા છે.

સુક્રવાર, તા. ૨૩

જાપાનીઝ વિમાનોએ સીંચાણ ઉપર જોંગ મારો ચલાવ્યો હતો, પાંચ વિમાનો મોટી પાવા માં આવ્યાં હતાં અને એકને કુદ-કાન પહોંચ્યું છે. બાઈલી ખાતાના આધારે જાપાનીઝોના હવાઈ કુશલાથી ૨૦૦ મરી ગયા છે, ૬૨૫ જામલ મળ્યા છે અને તેમને હોરપ્રેલમાં ખસેડવા માં આવ્યા છે. અને બીજા ૧૦૦ જામલ સારારાજી મળ્યા છે. કુશલામાં આસરે ૧૦૦ જાપાનીઝ વિમાનોએ કામ લીધો હતો.

બોટન—ફ્રેન્ચ કિનારા ઉપરના જર્મન લોંગ રેન્જ અનેકે કોપરની સામુદ્રીની આસપાસ ગજી કરતાં વધારે કયાં સુધી મારો ચલાવ્યો હતો. કેન્ડ કિનારાની આજુબાજુની ધરતી કુચ્છ થઈ હતી.

સતીવાર, તા. ૨૪

જાપાનીઝો ન્યુ ગીની અને સોલોમન ટાપુઓ માં ઉતરી છે. એમ માનવામાં આવે છે કે તેઓએ ન્યુ ગીનીયા ઉત્તર-પુર્વમાં ૪૫૦ માલ જુર આવેલા આંતર ટાપુઓમાંથી બોંગ મારો ચલાવ્યો હતો.

જનરલ ટોજો જાપાનીઝ વડા પ્રધાને જનરલ એસેમ્બલીમાં એક વાવણુદાર જાપાનીઝ કબજા કેળવના પ્રદેશમાં કાણુ અને અવરથા જાળવવા માટે નીચે પ્રમાણેના વાર મુદ્દાઓ જાહેર કર્યા હતા.

- (૧) સત્તને આગળ મળવાવા માટે જરૂરીકાત ની વસ્તુઓ પુરી માફવા માટે ખાતો આપવી.
- (૨) દક્ષિણ પેસીફિકમાંના દેશોમાંથી કાચો માલ દુરમનાવટ મસતતા દેશોમાં જવા દેવા નહિ.
- (૩) સ્થાનિક જાપાનીઝ લશ્કરોને બોરાક પુરી પાડવાની ખાતો આપવી.
- (૪) વિદેશી સાલસોને જાપાન સાથે સહકાર માપવા અમરજી આપવું.

ન્યુ ગીનીના એન્ટ પ્રેસનું રાજધાનીનું સહેર બીરમાઈ આઈપેલેમા માના ન્યુ બોટન ટાપુ માંનું સહેર રાજાસર્ગ જાપાનીઝ લશ્કરે ઉતર્યું છે. દરમી શીપો રાજાસર્ગના બંદરમાં છે. જ્યારે પાંચ વોરશીપો કિનારાથી દુર કોંગેલી છે.

સોમવાર, તા. ૨૬

ન્યુ ગીની અમ્યાના ટાપુઓમાંના ન્યુ આમલેન્ડ અને ન્યુ બોટન ટાપુઓમાં જાપાનીઝ લશ્કરે ઉતર્યું છે. ન્યુ આમલેન્ડમાંના ક્રાઈસ્ટમન ઓરેલીઅન અનામત લશ્કરે પહેલીજ વખતે લડવા મળ્યું છે. સેલેબીસ નામના ક્ય ટાપુમાં કેન્ડારી આમળ પળ જાપાનીઝ લશ્કરે ઉતર્યું છે. બટેગીઆના રિપોર્ટ જાણાવે છે કે તેઓ બલીર પવાન આમળ પળ ઉતર્યા છે. એકા-સારતી સમુદ્રકુનીમાં મારને મસાર થતી જાપાનીઝ કોન્વોય ઉપર મિત્ર રાજ્યોના હવાઈ અને નૌકાખાવના લશ્કરે એક જામલોદત ફટકો લગાવ્યો હતો અને એક સત્તાવાર જાહેર કરવા માં આવ્યું હતું કે ત્રણ દુરમનનાં વહાણો કુપી

મળ્યા છે. બીજાં ચાર કુપી હોમ એવે સંબળ છે, અને ૧૨ ફરતાં વધારે વહાણોને નુકસાન પહોંચ્યું છે. હવે હરખાન જાપાનને આ મોટી તુકસાની સહન કરવી પડી છે.

ઓશીયાનના જર્મન ન્યુઝ એજન્સીને જાન કોંગેલ મંદેશો જાણાવે છે કે બાંમકોંગમાં સત્તાવાર રીતે જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું કે ચાઇનેઝ બોટન અને પુનાપ્રવેશ રોકેલ ઉપર સત્તા જાહેર કરી છે.

૨૬

સતીવારે જર્મન રેડીઓએ ખાસ જાહેરાત દારા જાણાવ્યું હતું કે જર્મન સળમરીનોએ ઉત્તર અમેરીકા અને કેનેડાના પાણીમાં પહેલ પહેલો દેખાર દીધો હતો, અને પહેલેજ અપરેટ દુરમનના અમ્યાન તેઓએ ૧૮ વેપારી વહાણો બધું મળીને ૧,૨૫,૦૦૦ ટનના કુલાઈમાં છે. આ હલતમાં એક સળમરીને ખાસ બહાદુરી બતાવી હતી અને ફક્ત તેણે એકલીએ આઠ વહાણો બધું મળીને ૫૩,૦૦૦ ટનનાં કે જેમાં ન્યુગેવેની ત્રણ રેકોનો સમાવેલ થઈ જામ છે, તેમને કુલાઈમાં છે.

રંચનામાં પ્રસિદ્ધ થયેલું સત્તાવાર બુલેટીન જાણાવે છે કે જાંજાળના ઉપસામરમાં દુરમનનાં કુલથી બે વેપારી વહાણો કુલાઈ છે. એકલા માણસોને જરમાના ઉતારવામાં આવ્યા છે. એમ માનવામાં આવે છે કે વહાણોમાં હોઈ કોન્વેલી બો હતો.

સીંચાણમાં સત્તાવાર રીતે જાહેર કરવામાં આવ્યું છે કે જાપાનીઝોએ બાહુ પકાટ કે જે મહાપાના પશ્ચિમ કિનારા ઉપર સીંચાણની ઉત્તર-પશ્ચિમમાં ૧૦ માલસપર આવેલું છે.

એક સત્તાવાર જાહેર કરવામાં આવ્યું છે કે બીરીસ લશ્કરો બેંગાલીયા દક્ષિણ-પુર્વમાં ૧૦ માલ જાહેર આવેલા મસલ વિસ્તારમાં મરી લશ્કરો સાથે સમામમાં આવ્યાં છે.

મંગળવાર, તા. ૨૭

કેન્ડામાં સત્તાવાર મંદેશોમાં અગ્રીહ રહ્યું હતું કે જર્મનોએ ૧૫૦ બીરીસ રોકેલે લીબીયા માં પડી છે એ ઘણુંજ અતિચોક્કસની કારકર છે. જર્મન કોમ્યુનિક હાલો કહે છે કે ઉત્તર આફ્રિકામાં હટાલીઓએ હાર ખાતા દુરમનો ઉપર કારે ખુવારી પહોંચાડી છે. હટાલીઅન કોમ્યુનિક જાણાવે છે કે જેડાપાપાના ઉત્તર-પુર્વમાં રવિવારે મરી લશ્કરોએ બીરીસ લશ્કરો ઉપર વિલ્પ મેળાવ્યો હતો અને આમળ રાને હરે છે કે બીટનના સળત કુશલાઓ હાં હટાલીઅન રાનમેલ લીબીયામાં આવી પહોંચી છે. ફક્ત એક વહાણ કુપી છે. જે દરમી શીપ હતું પણ પાંચમાં લશ્કરને રહજી કરવી ડીક્ટોપરોએ બચાવી રીપી હતું. એક હટાલીઅન કુપી કુપી છે એમ કહ્યું હરે છે.

પ્રણય બંધન

(અંગભીમાંથી)

(મધ્યાન આગલા અંકથી ચાલુ)

(૫)

સ. વારના નોકરેલી મળ્યાથી વીરેનની હિંમત થઈ તેને અપરુ ક અનીલ તેને બોલાવે છે

એ કે વીરેન હમેશા અનીલની આજ્ઞા પાળતો અને તેને તેના જમ પછી દેતો. અનીલનો હુકમ હતો કે તેના હુકમ વગર મોટેરને મરાજ માંથી નહાર ન કાઢવી. પરંતુ કાલે સાંજના તેના હુકમ વગર તેને કાર કેરવી હતી.

"હટા માર્ડન" ના અનીલને ચળા પાડ નીકા પાછી કારના બિંદી અને મળની અરવીરતા માજ તેને વિરેનને હુકમ કયો "મારી રવામ જમાર માં જા. મારીની જા." અને વિરેને તેની આજ્ઞા પાળી તેને આં મુકા આવ્યો. અનીલને આ પઠના આટલું ચાવકર રૂપ ભેદે એવી આજ્ઞા ન હતી. તેથીજ અનીલના મોતારવાથી વિરેન ચાપ પામ્યો.

જલદી હાથ ઝડી મોઢ વિરેન અનીલ પાસે જતા. અનીલ સીમેટ ઓફિસમાં રાખી આરામ ખુસી ઉપર મંબીર વિચારમાં પડ્યો હતો. તેના અંદરો જોવાજ માલમ પડે કે તેની ઉપરથી અનેક દુઃખના વાદ્યા અને દુઃખન પસાર થઈ રહ્યાં છે. તે વિરેનને જોવાજ કોઈમાં બેઠો: "તને મેં ક્યારેના બોલાવ્યો હતો ને?"

વિરેન તેનો આજ્ઞા સાંભળી ચુક બેઠો રહ્યો. અનીલે મંબીર મુકાવી પુછ્યું: "નીલા ક્યાં છે?"

વિરેન કહ્યું: "કાલે રાતે તેઓ સ્નાન બાજર આવ્યા ગયા છે."

અનીલે ઉત્તર કરતાં કહ્યું: "તેને કાજી લગ મહુ!"

વિરેન ચુપ બેસો રહ્યો.

"ચુપ કેમ છે? બોલતો કેમ નથી?"

વિરેન કહ્યું: "માયુજી! જુવાણની આજ્ઞા મેં કેલ દીવલ તોડી નથી. તમનેજ....."

"પરંતુ મેં જે આજ્ઞા કરી હતી કે મારી આજ્ઞા વગર કાર નહાર નહી કાઢવી તનુ હું?"

"માયુજી સાર તમે ન કતાં. તેથી જુવાણને આજ સમાન મધી તેની આજ્ઞા પાળવી મને જીવન સાગી. હું તમારી આજ્ઞાનું કેવી રીતે ઉલ્લંઘન કરી ચકું?"

અનીલ ઘેરી વાર મહન વિચારમાં પડી મીનરેટમાંથી દુઃખના કાલવા બાગ્યા. પછી કહ્યું: "તે પાછી ક્યારે આવશે? કાલ કહ્યું હતું."

"હા, ત જાણતામાં તો કાંઈ બોલ્યાં નથી. કહી મોટલું કહ્યું કે તું જા. અને આપણા મોનને કહી દેજ કે રાજ માથા ખુલ્લી સેવા કરે."

"ના બીજું કાંઈ ના. કહ્યું."

"હા, પણ મેં પુછ્યું હતું કે જુવાણ પાછો મેવા ક્યારે આવશે." સાર તેમજે કહ્યું કે: "કાંઈ જરૂર નથી, હું આવકું દરે ત્યારે અહીંની મારી માં પાછી આવીશ."

અનીલે સીમેટ રાખવાનીમાં જાણતાં કહ્યું: "તું મારી લગ હમજાજ ન અને હું મીડી મળા આવું તુ તે માયા કહેજે કે મેં કહ્યું છે કે હમજાજ પાછી આવે."

(૬)

તે દિવસે સાંજથીજ પરસાદ પડી રહ્યો હતો. જરમર જરમર જતીને અંતજ નહેનો આવતો. આવી વાંધોમાં મન કામથી રમજ જ વિષુખ થાવ છે.

એસરીમાં એક આરામ ખુસીમાં બેસો અનીલ વરસાદનો તનાશો જોઈ રહ્યો હતો. પાછીના બીડુની માલક જાણે તેના હલક ઉપર કાલ આધાત કરી રહ્યું હતું.

તે પાસ પોતુદીન અને વાવનના આરંભમાંજ માનુદીન મયો હતો. વરીલાના દેખરેખ વગર લાપ છે તેમ તેનું પણ, મોવનના આરંભમાંજ આરીવદીન તે મયો.

પરંતુ તે હજી અંધ નહેતો કયો. નીલા મજવાથી તે પોતાને મન સમજતો હતો. પહેલે ઠેકાણે કાંઈ માયા પછી નીલાના પરીત દલક માં તેને સ્થાન મળ્યું હતું. આજે એ સમજી રહ્યો કે એ નીલાને ચાહે છે.

પરંતુ આજે નીલાની આંખમાં તે દુઃખરીત અને કરાળી હોય. નીલાની લાલે જત જરીત દેવતાઓની સામે જે પ્રતીજ્ઞા થીવી હતી તેને જોઈ વલ પલ લાગે કયો અનીલ રેવી-રેવાઓને માનતો નથી અને કાંઈ વાર તેના પુન પાઠ કે વાકી કયાં ન કતાં. જતાં જાવીક કીકુ કુકુળના કરેઠારોએ તે દેવીદેવતાઓને રવાજાનીક રીતેજ માનતો અને તેથીજ તે દિવસે પતીના કહેવાથી તે રાધાકુળની જુજમ મુર્તી સામે પ્રતીજ્ઞા લેવા પ્રેરાયો હતો. તે વારંવાર એ કાલ જેઠી બોલી ઉઠતો "પ્રભુ! મારો અપવાદ જાહ મેરો છે. મેં પ્રતીજ્ઞા અંતનું પાપ મહું છે."

એક લીધનીપાસ સુધે તે ઉઠ્યો અને દેવીદેવતા મંડી અને જાહ વિરેનને બોલાવ્યો: "વિરેન!"

"હા, હા."

"મેં હમજાજ અતુલજાણુને અહીં આવવા ફાન કયો છે. કાર મજ જા અને તેને લગ આવ."

વીરેન મયો. અને અનીલ પાછો ઉઠા વિચાર માં પડ્યો.

(૭)

અતુલ અનીલનો જાળ મીત હતો. એ વજોજ મોખ્યા બોલો હતો. અને અનીલથી રીતે માલતો. એકાદ વાર એને અનીલને પણ અનીલી તરફથી વાળવાનો પ્રયત્ન થી હતો, પણ અનીલે યુરસે ઘસ તેની રાખામજ ન માની. અને સારથી એ અનીલને આં આવતો નહી આજે દુઃખના અનીલને તેનો જાળ મીત વાહ આવ્યો અને તેજે તેને બોલાવ્યો.

"આવ, આવ, અતુલ આજે તને મળવા દીલ ખુબ અંખડુ કરું સાલ અંકર બેસીએ."

અતુલે કરતા કરતા કહ્યું—"કેમ જાણ આજે મને મળવાનો હું રોજા ઘસ આવ્યો. ક્યાં અંકમાં હું?"

"મધ્યા દીવલથી તારે મીત નથી લાંબાનું આજે હમા કરી અને મંબીર અતુલ. હું આજે રવાને પોત હું. હસ નહી, તેં મધી વાર કહ્યું હતું કે અનીલ આ માર્ગે મુક નહી તો એક દીવલ જી બધાનોજ હમા પાત ઘસ જશે. આજે ત દાવસ આવ્યા જે અતુલ."

અતુલ આમજ પામ્યો. એને મરકરી ન લાગી. અનીલનું મુખ જોતાં તે લમજ મયો કે કાંઈ અંબીર બનાવ બન્યો છે "કીક જતાલ તો ખરો કે આખરે પાલ હું છે. અને આટલી જલ્દી અમૃતથી અરવી કેમ થવા પામી."

અનીલની આંખમાં પાછી આંખમાં અને અતુલે તે જોયાં. તેને દરી પુછ્યું. "અનીલ કાંઈ કહે તો ખરો કે તને હા થયું છે. શું કાંઈ અરામ રામ થયો છે?"

"ના! મેં મારા પાપે નીલાને બોધ. એને કહી મારા પડમાં હું સુખ ન આપી કહ્યો. અને અંતે એને સુખી કરવાને પ્રતીજ્ઞા થીવી પણ તે પણ પાળી ન ચક્યો. મારા જેવો આજાગી કાજ બીને કહી અતુલ?"

"લાલ અનીલ કાંઈ સારે સારે બોલ હું તો કાંઈ સમજતો નથી."

અનીલે પોતાની દુઃખ કચની બધી કહી. અને તે ઉપરાંત કહ્યું: "અતુલ હું તને અંધ કહીક કે, એક વાર માયા મારે મને મોકલે પછી તેના ક્યારેનો નટ મયો હતો પણ જતાં માયા કમેશા કાંઈને કાંઈ આધીક સાજ માઆજ કરતી અને હું સાવ નિઃસ્વાય કારે આવતો."

"તે સું આ વાત નીલા વાળીને જાણવી હતી?"

"ના હું તેને આ ન જાણવી ચક્યો. મને જાલ હતો કે એ સંજાગી યુરસે મયો."

"કીક અનીલ તે આજ્ઞા જવા પછી તું એમને બેવા મયો હતો?"

"મેં વીરેન સુધે જત થળી કાર મોકલી હતી. પણ તે ન આવ્યો તેને વચ્ચી જવાજ આવ્યો. તાર જાહ ફાન પર મેં એને વાત કરવા બેલાવી પણ જવાણું કે જે ક્યાંક આવ્યમ છે ત્યાં મજ છે." અનીલે ઉઠી પોતાના દેખવાના ખાતામાં સાચાંને રાખેશો એક વત અતુલના કાપમાં મુક્યો અને કહ્યું. "આ વાંચ."

અવુલ પત્ર વાંચવા હાજરો, પત્રમાં લખ્યું હતું: "મીમતમ,

હા, તમે કીજા લખ્યું છે કે આઠા ભંગના દુષ્કર્મને હટવમાં લાઇ છે અહીં ચાલી આવી હું તમે તમારા પ્રેમનું આશાસન આપી અને પાછા ફરવા સમર્થ છો, હું જરૂર આવત, મને ખાતરી હતી કે વીજાસની બીલ પાછા અને અદુલ છે. પરંતુ હવે તો મને ખાતરી ઉપર વીજાસ નથી રહી. બનવા ભેગ છે કે રાષ્ટ્ર દીવસ તમારા પ્રેમને વચ્ચે મારે પાછું ફરવું મને અને તમને હાથ કરવી પણ મારે મારે અસંભવ રહે. પરંતુ જે દીવસ ઉપર આવશે કોઇ જાણે. શું મારા છવનની અંગીયારા હાથે હું તમારે ચરણે પાછા આવી શકીશ?

તમારી અચોક્કસ નીલા

પત્ર વાંચીને અવુલે અનીલને આપ્યો. તે બુધ્ધ ભળીને મુક્તા બોલ્યો, "અવુલ આ મારી મુઠી છે અને સ્વીરમરમૂપી બેટ છે અને નીલાના અક્ષર દે દે તે મારી પાસે અમર્યુ ધનની જેમ રહેશે." (આણ)

અધ્યપત્ર

રમશાનનો અઘડો

'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન' ના અધિપતિ ભેગ,

સ્ટોનિંગ, તા. ૨-૧-૪૨ ના 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન' ના અંકમાં "બાલા મુકરજીભાઈને કોઈ" એ મર્ગોપત્ર મારા વાચકમાં આવેલ અને તા. ૧૧-૧-૪૨ ના અંકમાં મી. પી. ૩૭. દેશાઈ તરફથી તેનો જવાબ આવવામાં આવેલ, તે પણ મેં વાંચ્યો છે.

હું પણ રમશાન વિષેની કેટલીક હયાતથી વાકેફાર છું, અને બનને ભરખાને મેંજર મું. મી. દેશાઈએ ફરેલી ફરિયાદથી રમશાની કેટલાક પ્રશ્નો ઉપરિચિત થયા છે જેથી લખવાને પ્રેરણા મું. વાંચકોની વચ્ચે મારે પ્રથમ કેટલાક પ્રશ્નો કરવા જરૂરી છે, જેથી મી. દેશાઈની ફરિયાદની મોકળાતા આપ મેંજે જાણ આપી.

છતાં જન્મ વરસ થયા ના બી. એમ. પટેલ બનને સંસ્થાના મેંજર બતા. વચ્ચે મુકરજી બનને સંસ્થાની મેંજરના ના કાર્યાલયક કમીટીના મેંજર છે. હોદ્દા કોમેટરીયમ એસોસીએટના (હોદ્દા રમશાન કંઈ) ના મોટા કામના મેંજરો અમરેની કોમેટરીયમ એસોસીએટના મેંજર છે. અમરેની કોમેટરીયમ એસોસીએટની મેંજરના કમીટીના એકાદ અવકાશ સ્વીચામ કૃષ્ણ મુકરજી હોદ્દા રમશાન કંઈના મેંજર છે. મી. દેશાઈ કામ ઉપરિચિત મુકરજીને કહ સંસ્થાને વધારે રહેવું અને કહ સંસ્થાને મેંજરો મું તે સમાજવરો.

મી. દેશાઈ પોતે હોદ્દા રમશાન કંઈના મેંજર છે કે નહીં તે જાણવું છે—મરજી કે જમારે તે સંસ્થાને કમીટી મું લાઈ એ એ. નાંથી એન્ડ હા. તરફથી કમીટીના રમશા મેંજરોવરેલી બ અને મી. દેશાઈની આ દેશાઈ કાજરી પણ નહોતી. આવી પરિસ્થિતિમાં મી. દેશાઈની વધારે સંસ્થાના વધારે કરતાં પણ મેંજર વધારે

ઉત્તરાર માલી છે. આમાં કમીટીની મેંજર મુંજા આવે છે કે નહીં તે હું વાંચકોનાજ ખ્યાલપર મુંજા.

કમીટી કેટલીએક અમરેની કોમેટરીયમ એસોસીએટના મેંજરો મી. દેશાઈ ભરખા હતી, જેમાંની એક પણ મી. દેશાઈમાં મી. દેશાઈએ કાજરી આપી હોય એવું મારી જાણમાં નથી.

ઉપરોક્ત બંને સંસ્થા મુંજરાતીએનીજ છે—એક રમશાન બાંધવા માટે જે સંસ્થાની હતી, તે એક અમરમાં જે તરવાર રાખવા બરખા છે. એક બા બીજી સંસ્થાને મુંજરી તેની મેંજર એ માટે બનને સંસ્થાએ એ વસ્તુરિચિત પોતાના મેંજરો આજણ મુંજરી ભેગ, અને જે નીર્ણય આવે તેને માન્ય રાખવો એ ફરેની જરૂર છે—એ નીર્ણયને પકાશ રાખવામાં આવણી સમજના છે અને તેમાંજ કામ કરેની વધારે મુંજાશે. જાણે આખી મુંજરાતી કામ સમજવડાના રમશાન વરે વરસાદ પાણીથી કમીટી કામ છે. જે ભોડા એ કાલતમાંથી વધાર થયા છે, તેમના કામ બને છે. આ સંસ્થા કે પેલી સંસ્થા, બંધારણ અને બીડી વધારેની વીતકાવાદના વધારા કરતાં આવણી સકિત અને આવડતો ઉપરોક્ત કામમાં સંપ વધારવા અને સમાજના કાર્યો અને જરૂરીયાતો મુંજર કરવા અર્થે વાપરવી એજ ફરેકર છે, મુંજરાતી.

હિંદના સમાચાર

મહિલા પરીપત્રે શ્રી. કમલનીના સરકો

કોંગ્રેસના ખાતે શીમલી વિલ્પા લક્ષ્મી મંત્રિના પ્રમુખપણા નીચે મુંજરી અખીલ દરેક મહિલા પરીપત્રની મેંજર ઉપર શીમલી સરકોની નામકે એ મુંજરાતો મેંજરી મેંજરાતો જાણવું હતું કે, માનવજાત માટે કાલ જે કોંગ્રેસની પણ ઉભી થઈ છે તે વખતે હિંદની મહિલાઓ જન્મતે જરૂર બતાવી અમરે કે તેઓ જન્મતા અન્વ કોઈ પણ વચ્ચેની મહિલાઓ કરતાં કોઈ જ રીતે ઉતરતી નથી અને એ વાત સાબીત કરી આપવા હિંદના નવસર્જનમાં હિંદની મહિલાઓ પોતાની ખારી માતૃભૂમીના ઉજ્જરણ પ્રાગીન અને પ્રજાપાળી માણવીએને બાંધે તેવી રીતે પોતાનો ફરેકા જરૂર આપે.

પાસાંના સવચ્ચે મી. કીલાના મુંજર પત્ર મી. કીલાએ પાસાંના એક સભાકર ઉપર મુંજરા પત્રની કેટલીક સીમતોના સારવામ નીચે પ્રમાણે છે:

- (૧) અને પાસાંના આપો.
- (૨) કોટીક સંખ્યા કોટી દેવામાં હું માનતો નથી. દેશનું સંસ્થા ખાતું પરદેશીય ખાખતો, ફરે અને બેવાગ માતો, અને જન્મ ખાતું, કમીટી સરકાર પોતાની પાસે બને રાખે.
- (૩) પછી મુંજરાતો, રાજમકારણઓ, અને ખીટન એ મુંજરા સરકારથી કેમિસને કાંઈ કમીટી.

(૪) ભોડા મીનલીએને ૧૬૪૨ ના એપ્રીલ માં તેની પુરી થતી મુંજરે જેમી હોયો. મી. ભેન એ જગ્યાએ આવે તે બરખા નથી. પાસાંના માં એજે કમીટી કરેલા કામપણ ઉપરથી તેમનું વલણ સંતોષકારક જાણતું નથી. એટલે હોદ્દા રમશાના કામમાં પાસાંમાં માનતા હોય એવા કોઈ મળુરે પડના માણસને વાંચકદેખ તરીકે મોકલો.

(૫) હોદ્દાનામાં પ્રમુખને Democracy અલકમ છે. કારણ કે હોદ્દા અને મુંજરાતી ફરેલા સાંધે રહી કામ કરી શકે તેમ છેજ નહિ. મુંજરાતી સીમના દરેક દેશ વતી હું ભેગું છું.

(૬) કપા કરીને કેમિસના ઉપર પ્રમારને આધીન મુંજરી નહિ.

હિંદનામાંની સરકારે હિંદનામાંની કરેલી જનાઇ

હોદ્દા સંસ્થાના પાસાંનાની ફરે હોદ્દાનાની સરકારે હિંદનામાં અથવા ભોડા આઉટની મનાઇ કરી છે અને માળીકા ઉપર ભોડરી સંખ્યા અમુક સરકો પાળવાની કરને મુંજરી છે

સરકારે પટેલની પટેલના ખુલ્લવી લેવાઇ

જન્મસર પાસાંના વડયા મામના રવનુ પટેલ મી. સુરજ કુલાખાયા વંચીથી નકાસલા પ્રાપ્તે સદાભુક્તિ પચાવી કામ કરતા હતા. જમ સડા વખતે પટેલના મુંજરે રાજનામું પણ આવ્યું હતું. ચાલુ લક્ષ્મીના સરકારે સવાયક કરી જેલમાં ગયા છે. સરકારે હવે તેમને પટેલ તરીકે નાકાવક ફરેલી પટેલનાને તેમને કમિસને કમ ખુલ્લવી લીધી છે. ચાલુ વખે કમ મુંજર પટેલના મી. સુરજનાંજ મુંજર છે પણ કેમુટી ફરેકરે એક મેંજરી કાઢી તેમને જેલમાં ગયા હોવાથી કમિસને માટે નાકાવક ફરેલા છે. સુરજનાં પ્રાપ્તે સરકારના આવા વતીથી તેમને મળતી પટેલના મુંજર કરતાં તેવાર થયું નથી. સરકારના આવા વચ્ચે પ્રાપ્તે અને માત્ર મહા-સજાવાદી હિંદનાના કારણસર આવો વતીવ હિંદનાવાથી રાખ ફેલાયો છે.

શ્રી ભારત શારદા મંદિર ને'અમ'

શ્રી દસિવાલ મુનાઈદેક સાસાવદીકારા સંસ્થાલિત રાજા "શ્રી ભારત શારદા મંદિર" ને'અમ', જે જે મુંજરાતના સત્તામાં ૧૬ દેશ રાજ પત્ર આવેલી છે, તે વર્ષેકે વેકેસની વચ્ચે ગાદ તા. ૧૫-૧-૪૨ થી ફરી ઉઠતી છે. આ રાજામાં નાન-ભાત અલકા ખર્ચના ભેદભાવ વગર ફરેક કામના કિન્ની વિચારધર્મીએ મુંજરાતી, મળીત, હોદ્દાનાની આપ, ખર્ચનીતિ, બધાયામ, ધીરકાસ, મુંજરી, અરેકામ વિચાર, સંખ્યા વગેરે વિચારો સાદી રીતે રાખી શકે છે. જે બાઈએને પોતાના આજકોને કામક કરાવવા ફેરવ તેમજે રાજા ખુલે તે માસમાં આજકોને કામક કરાવે જમા કૃપા કરવી કે જેથી વર્ગના બાજકારમાં વિચારધર્મીએ નિયમ અમલો થાઈ શકે.

રનાના સુધીર કુમાર વિચારકાર આમાં મી. આ. કા. મંદીર.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ મારે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજાંત્રની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
દાખલું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના માયનો કુદૃશ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદૃશમાં અને મીઠમંડળમાં માવા બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાં કેલસાના ધ્રુમાણથી બચી તાત્કાળિક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રિક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ડંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબક્કા, વાથોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, તરસી ભગત, પંડોરી, મધર
ઇન્ડિયા, અહિરત, બાબી, આદમી.

શીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભજન, મરઘા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પછી સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજાંત્રના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપેરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ ધામ.

સોલ્ડ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
જાતના) યગ ઇન્ડિયા, મેગાફોન, હિંદુસ્તાન, દબ્લીન્સ, ઓડીયન,
(ઇન્ડિયન રેકૉર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળેલા યા લખો:

રેડીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રાચટરી) લીમીટેડ,

૧૭૯ એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને પુરા ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્મીલન (૫) રાગતનંદી (૪) ધરતી રામી (૫) કાલી (૪) રાધીકા (૩) લીલાલી (૩) સંસ્કાર (૫) સીમા નંદન (૫) મારી કમલકાંત (૩).

અંબ વતંદોશ

મરદુમ ખાત્ર કબાલનો ઉદયો રેકૉર્ડ—No. 16451.

મોહનમદ ખલીલ કબાલનો ઉદયો રેકૉર્ડ—No. 16457.

કાલુ કબાલનો ઉદયો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરદુમ ખાત્ર કબાલનો ઉદયો રેકૉર્ડ—No. 16451.

N. ખાત્ર કબાલનો
16404 મળ વકા કુનાં પુત્રી જાણી
16411 એક રોતે કુ દસાના
16416 જાણી સમ લક ગણ અખ્યા કબારી
16428 મદીનેકા મુસાફર દુ મેરે દહમે દુવા કરના
16434 કબારી ઉદ મજો લેશન વોલી રાનક હે મેકરીસપી
16439 કાલ મજો ન મજો મે તો જાણી
16443 રકમલુસલીસ આસપીન
16447 મોનો મજો મે એક પુતે
16452 ને મોનો ઉ-મે ઉમે દહમે મોનારેતે હે
16453 વોલદીલકા નામલલી
16455 કુમ્પાર મુલકમનો.
16458 દહમે મે આજ મેકમદે આપી
16459 કુરઆન પદો
16467 મેરા મન મોમે મોમે
16480 મુજા ના રે મહાપુત્રે મરનેશ પુત્રી ન
16490 મારો સરવેઅસાદ મારો સરવેઅસાદ.

R.I. કબાલની રેકૉર્ડ
316 અંબા ચકુદીકા મોજા
301 અમોલકા જાણી
P.E.
27 ચકાલન દરજન પીલાલ
G.E.
4764 અને 4765 મે રેકૉર્ડોનો સેટ
જાણી મેકરીકા નાની મોનારેકા મેજા
4723 મલમરે દરજન ના જાણી
4726 જુલ હે સારે મેજાને મે
3164 રાજા સકાલન
6677 દેસ અરખ
4740 દુમ દો અમોલકા ન
F.T.
12127 રિવામન દરજન જાણી
12007 હે સખાવન
12305 ધરતી કુરઆનના રેકૉર્ડ
12753 વોલીક મોહનલી

ફોલ્ડે આલમ કબાલ
16270 હરને દરજાની મોમન કાલદી
16319 નરવીર નાની આંખોએ દોલમે જનર આપ
16241 નરવીર મોહમદ મેરે દોલમે.
16270 હરને દરજાની અસમનકાલદી

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને ફેલોગ અમારે ત્યાંથી મળાવી લેશો.

મરદુમ ખાત્ર કબાલનો

16332 વા મોહનમદ વા મોહનમદ
16340 ધરતી આ રીતમજ
16341 જાણી રાજ હે કલવરમે
16342 અપને અપને માપા દોલન
મોહનમદ ખલીલ કબાલ
16423 આલો આન મહીને કુ જાણી મજો
16426 વાજા જાણી નરજન મોનારેકા લાપી
16427 સાંવરનાં નહી રેકો
16428 કબારી નાની જાણી મરજાનવાલ
16431 મારો મુમે પીલારે
16436 કુલમળી કામે ચકાલ
16437 કલ મજો વાલ મોન
F.T. મારદર અખદુલ - જાણી
12656 મે પીલાલી જાણી
12620 વોલ દાંખે પુત્ર
12251 ન. અખા હરને મન ન
12165 કબાર કલમેકા કાલીસ ન

કલમખાન મેરે પાલ
12215 કલમ ન મુના આલ લેલી પ્રાંત
12917 જાણી નરજ મના દુ મળ રકતવ મોહન
12826 નહીલીકા હે સાકુસેકરા મે
12860 મે તો વીર આજ નાર
12887 જાકાર જાણી હરને મોમન
12702 હરજે મોહમદ પ્રીત
12710 સરે મહતમરે મરજો

કાલુ કબાલ
16388 નરે અમલર દોખાના ખાત્રે રકલે અખ્યા
16422 જાણી નાની કિ નહીલી અમેગી
16305 જાણી ખાત્ર પર મુજમે
16305 જાણી ખાત્રે મરનેમે
16378 મારો દો કલમ મોર કબાલન જાણી
16388 આજ નાની હરખાર દરમદીખારો

ફીલ્મ રેકૉર્ડ
માળી (૫); મોરમલા (૪); વુલરીકાસ (૫); કંચન (૪);
આજાદ (૫); કોલ (૩); આપી જાણી (૨); અખુલ (૫);
ખંખા (૪); મોરન (૫); નહી કીનારે (૫); ભકમી (૫);
સાકીર (૫); મન્દીઆ દુકે (૫)

કાલુ સેટ
ચીરીન રકદાદ (૪); મોહન મંચલ (૪); મવખ દુખાર (૨);
નુરેવેલન (૪); રકમલી મંચલ (૩); નાની સુપીલ (૨);

RADIO RECORD TRADING CO.

88, VICTORIA STREET, DURBAN. 38A MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

Phone 21543 SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA Phone 13-7255.
Durban. H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS. Johannesburg

RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

"Woman"—યાને "ઔરત"

AN EPOCH-MAKING PICTURE OF
INDIAN VILLAGE LIFE

એક અજબ કહાની છે. માઆપ શાદીમે ફવુલ ખર્ચ કરકે ઔલાદકે હમેશાં કે લિયે ન'બેદસ્ત બનાવે છે. શાવકારકે તકાએકે ઉનકી જીંદગી બરબાદ જીસે કે ગરીબીમે ધનીરામકો વર છોડ કર ચલા બના પડા. અબ બિચારી ગરીબ ઔરત તીન અચ્ચોંકી મા કયા કરે, મગર હીમત ઇસકા નામ છે. કે ખેતી-વાડી ઔર મજદુરીકા કામ કરકે અચ્ચોંકો પાલા. એક લડકા નેક દુસરા બદમાશ નીકલા. માને[ઉસકો નેક બનાનેકે લિયે કાશીપ કી. ઔરતકી હિંમત બે ઇમાન શાવકારકી બદગાતી. એ ખેલકા નતીબ છે. મંગાઓ ઔર સુનો.

GUJARATI DRAMA SETS

વવજ કુમાર (૩) રેકોર્ડિંગ સેટ.
સીતા બાગ (૩) " "
રાખ્ખા દેવી (૩) " "
ચક્રવર્તી (૪) " "
હીર રાજા (૬) " "
નેસલતોરખ (૩) " "
સેક સગાલસા (૩) રેકોર્ડિંગ સેટ.

ગુપ્તરાજ ચૌહાણનું નાટક (૮)
નરસિંહ મહેતા (૩) રેકોર્ડિંગ સેટ.
વદીબતો વારસો (૩) " "
સલનારાવજી (૩) " "
વનરાજ ચાવડા (૫) " નાટક
ભલપર સતી વંદી (૨) " સેટ.
મીકુબજી જન્મ (૨) " "

FILM RECORDS IN SETS

મરીબકી તોપ (૫)
બાળી (૫)

નીરમલા (૪)
મામાફોન સીમર (૪)

મારી આંખ (૩)
કમળ (૬)

બમાના (૬)
દુરવાહ (૫)

આવરી F.T. 5246 રસાવતારની આવરી.

F.T. 5281 બી સલનારાવજીની આવરી.

F.T. 5191 બી મહારેવાની આવરી.

'INDIAN OPINION'

(Founded by Mahatma Gandhi in 1903)

**For The Moral, Political and
Social Advancement Of Indians
In South Africa.**

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union	21s.	Annually
" " "	11s.	Half-yearly
Outside the Union	22s. 6d.	Annually
" " "	12s.	Half-yearly

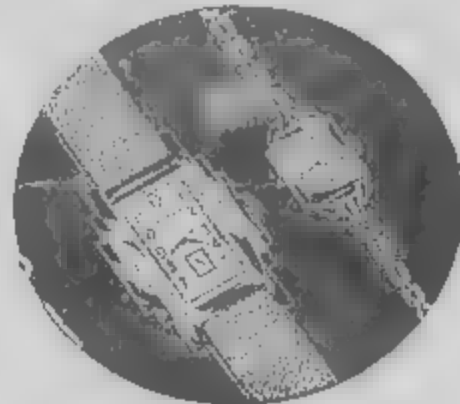
**Become a Subscriber and persuade your friends
to do likewise.**

Apply to—

Manager,
Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

ELGIN

વડીયાળો

અગત્યનું

અમેરીકામાં એકાદ જ પ્રકારના અમેરીકનો બનાવે છે.
આ પ્રકારના, કુદા બાથો (રેપર પાર્ટસ) મજાવાની બાબત
અપવામાં આવે છે.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" 5LOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.

OURA REPRESENTATIVE

B DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,
W 4th Street, DUNBAR

वेद्यवाना पुस्तकालय

2015.10.20 2015.10.20

ભારી છત્રન કથા (પં. જી. નેહરુ)	૧૨	૧
બ્રહ્મ જ્ઞાપન (પ્રાચીનના ભરપૂરનો)		
વિશેષ વિચારો અને લેખો)	૧	૧
મહાત્મા પ્રાચીન (સ્મરણો)	૦	૧
રાષ્ટ્રવીર કિવરાજ	૧	૧
સાત્યમહત્વી વિચારો	૪	૧
આખરી ફેશનો કામ ૩ નો	૫	૧
ભવનની પ્રવિણા	૩	૧

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਗਜੀਤ ਕੌਰ

મહાભારતના પાત્રો	૧૦	૦
ભંડારી મહર્ષિ દયાનંદજી ઇ. ચ.	૨	૦
પરમાર્થસાર	૧	૦
મહાપરિ પદ્યાનકર	૨	૧
અનાજીવ ગોશ (ગીતાનો માધ્યકોળે
કરેલો અનુવાદ)	૧	૦
મંત્રના અંગાળ (માધ્યક)	૧	૦
મીનાપદ પદ્યાનકા	૪	૦

ଆ. ଅଧ୍ୟକ୍ଷଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଜାତା ଦେବୀଙ୍କ ପରିଚୟ

કાંચીયા	૭	૦
કાંચીયા સરકારી	૧૬	૦
કાંચીયા	૧૭	૦
કાંચીયા	૫	૦
કાંચીયા	૭	૦
કાંચીયા સરકારી	૭	૦

614 414

સારકબાજીની મલક પચાડે

[illegible]

●**대통령** 조지 W. 부시

કેન્દ્રીય શાળા અને બાળકો (પરત ફરત)
 કુટુંબીય શાળાઓ
 મહારાષ્ટ્ર (કુટુંબીય શાળાઓ)
 ગુજરાત (કુટુંબીય શાળાઓ)
 ભારત (કુટુંબીય શાળાઓ)
 ભારતીય શાળાઓ (કુટુંબીય શાળાઓ)
 ભારતીય શાળાઓ (કુટુંબીય શાળાઓ)
 ભારતીય શાળાઓ (કુટુંબીય શાળાઓ)
 ભારતીય શાળાઓ (કુટુંબીય શાળાઓ)
 ભારતીય શાળાઓ (કુટુંબીય શાળાઓ)

५	६	दृष्टिपरीक्षा (आन्तरिक) (ने.पक्ष) १८००	४
		देवी चोपरा (ने.पक्ष)	४
७		मुक्त (ने.पक्ष)	४
८		नारी कक्ष (ने.पक्ष)	४
९		हिमाचल (संघर्ष रसिक नयन) का. १	६
१०		" " " " का. २	५
११		पुरातन (ने.पक्ष)	४
१२		श्रेष्ठ प्रत्यक्ष (ने.पक्ष)	५
१३		पुस्तकालय	४
१४		पुस्तकालय (ने.पक्ष)	४
१५		पुस्तकालय (ने.पक्ष)	४
१६		पुस्तकालय (ने.पक्ष)	४
१७		पुस्तकालय (ने.पक्ष)	४
१८		पुस्तकालय (ने.पक्ष)	४
१९		पुस्तकालय (ने.पक्ष)	४
२०		पुस्तकालय (ने.पक्ष)	४

ଜନଶକ୍ତିଆଁରେ ବର୍ଷା ସାମ୍ରାଜ୍ୟ

ભાતીયા (વાર્તાઓ)	૫	૦
ખડુલા	૭	૬
રખડુ રોળી બાદ ર (સાહસીકાની કથા)	૧	૩
રાઘુડા મનાવ (અતીકાસીની કથા)	૩	૦
સડા બાબલ બાબી	૭	૦
૧૨ મેડી	૫	૦
ચેરાનખા	૭	૬
અમે નાથા (રમુદ મેલેલ)	૫	૬
સોરાપટ્ટની રાધાચર (સોરાપટ્ટની અતીકાસી)		
કંઈ કથાઓ (કાંઈક)	૭	૦

Manager, Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

No 6—Vol. XI.

FRIDAY, 6TH FEBRUARY, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

NON-VIOLENCE

"If violence has to succeed, it has to be more terrible than that of the opponent. There can be no hope in partial and selective violence. In non-violence, if it is successful you live in peace with another branch of the human family; if you are not effective or lose heart in the middle, the dishonour cannot be greater than that which Germany had to suffer in 1918 or France has suffered recently. So a non-violent struggle has to face the same risks as a violent one. In violence, cruel bravery is needed to defeat the other side; in non-violence, cool bravery is needed to count the risks without retaliation. The cruel bravery of the armed soldier is not unaccompanied with a desire to escape the risks of fight. It is never merely offensive; it is always offensive and defensive. In cool courage, there is no attempt to shrink the risk and to avoid consequences. And offensiveness of course there cannot be. It is only facing an ordeal similar to what our medieval times men had to face in order to prove their innocence."

—H. G. MIRBHAWALA.

અહિંસા

"જો અહિંસા સફળ થવાની હોય તો તે વિરોધીની અહિંસા કરતાં વધારે પાતળા હોવા જોઈએ. અરણ્યકરથી કે અસર નહિ થાય તેવા અહિંસાથી સફળતાની આશા રાખી નહિ કરાય. અહિંસા જો તે સફળતાથી વધાય તો તમે મને તેવા અનુભવી તથા સાંતિથી રહી રહે. જો તમારી અહિંસા ખામીયારથી હોય અથવા ક્ષમ્ય નમે અહિંસા દારી જાય તો ૧૯૧૮ માં જર્મનીએ આચાર તો થોડીજ સુદનસર પ્રસિદ્ધ સદન કરવું વડું તેના કરતા વિરોધ આતંકાંગ સદન કરવું નહિ પડે. એટલે અહિંસા સફળતા અહિંસા સફળતા એટલાં જોખમો જોખમ પડે છે. અહિંસામાં સાચા પદાર્થો કરાવવાને પાતળા લીમતની જરૂર રહે છે. અહિંસામાં પ્રતિસર ક્ષમી વિના જોખમોને આપને કરવાને સાંત પીરતાની જરૂર રહે છે. સંસ્કારજી સૈનિકની પાતળા અહિંસામાં કરાવવાને જોખમમાંથી હટાવી જવાની ક્ષમ્યા રહેલી હોય છે. તેમાં માત્ર સાચો પ્રદારજી નથી થતો. સાચો પ્રદાર તેજજ અચાપ બળને સાચ છે. સાંત પીરતામાં જોખમમાંથી હટાવવાને પ્રયત્ન હોતોજ નથી અને તેથી તેમાં અચાર કરવાયું હોય નથી, અને સાચો પ્રદાર તો તેમાં હોતોજ નહિ. તેમાં તો અખ્યાતજી થોડાને પાતળા વિરોધતા પુરવાર કરવાને પસાર થવું વડું હવું તેવા કસોટીમાંથી પસાર થવું પડે."

—H. G. MIRBHAWALA.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

તાર્કી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તાર્કો જવાબ
મોકલી શકાય તેટલા ખાતર તારમાં પેતાનું પુરું
સ્ટીરનાનું મોકલવું.

૩૬ ટીકીટ હિંદુ વીરો સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.

૩૭ " સુસ્મીત વીરો સાથે પા. ૧૮ ૬ ૯.

૩૮ " વીરો વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.

સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ (વરી) વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરોની આવડવની તારીખમાં અને ટીકીટોના
ખાવોમાં વિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

સહુન તેમજ ૩૬ પેસેન્જરો લેવામાં આવશે.

દરબન એન્ડ પાટી તમારો માલ તથા યુનીયન
ફાઇનાન્સ રિસ્ટ્રિક્શન મુજબ નાણા સાથે સર્પ જવા વિશે
સંબંધી હોનારે મળવાથી અગાઉસ્ત હરી આપીશ.

દાખીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

હાંદી પેસેન્જર એજન્સી.

Phone 2-0432,

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street, Johannesburg.

'Phone 33-1453.

P. O. Box 6220,

Tel. Add: "CITYSHIRT"

1101

THE NEW INDIA ASSURANCE —COMPANY, LIMITED.—

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હાંદી વીમા કંપનીમાં જીવનના, આગ, મોટર કાર મોટર
મોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસો, કારમરોને લગતા વીમાઓ,
સાચવટ વિશેરે ફોર જાતના વીમાઓ જનરલી સમય છે.
હાંદી કંપનીને જીવેલન આપવું એ ફોર હાંદીની હરજ છે.

Natal Office:
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 2-5845 Cen.
P. O. Box 1610.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની સીક્ટોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના બ્યાને પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13,
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG.
Telephone 33-4478.
P. O. Box 3641.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union III South Africa.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

એ તમારે તમામ જીવનની ખરી મજાદ લેવી હોય તો પુણ્યકારક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી ખાલી મજબૂત અને અગવડ બનાવી દો! પણ યાદ રાખો કે ફાયલાકારક બોરકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોક્કસો શુદ્ધ માલજ વાપરો. આપરે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આવી ગયો છે.

આપરે ત્યાં યોગીશ, બદામ, ચાણી, પીસતા, પંજાબી સાસમ, સહેલ મુસલી, ખારક, દલામી, કોપર વઢી, ચોખર અને કાજુ, ચાર મગજ, ચોખમીની, અરવળ, ગુર, અંબર, મોના ગંદીના વરખ, અરવળ, પીંચે તમામ કીંદનું કરીવાણું ગંધી વડું, જરી ખુદીઓ

જીવરાત દોરી બરની તમામ કોલરી હમેશ રોહામાં રહે છે.

કીંદુસ્તાનમાં મરાઠુર યમેલી સુરતની બરફી, પીસતા બરફી રી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી રી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ

ખડાનો હલ્વો રી. ૧-૯ રતલ, સફેદ પાનસો હલ્વો રી. ૨-૬ રતલ, રંગીન બદામી હલ્વો રી. ૨-૬ રતલ, સફેદ મલાઈ હલ્વો રી. ૩-૦ રતલ આપરે કાપી મળશે.

નવાળી પાઉર:

સરીના રી. ૫૫ ભાગમાંથી માત્ર એ કીમતીમાં વાળ સાફ કરી દે છે. ૩ મોલ રી. ૩-૯ પોરેજ રી. ૫-૧૧૧૧
પરે, જોડ વખત બોરર આપી ખાવો કરી લો. દેશનાં માદાં: ૭૦૦૬૦ રી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

PETER'S LOUNGE

TRA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL

PHONE 20990

CORNER FINE & GRAY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS AREA.

THE MEET-UP OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY DOES FOR ENTERTAINMENT OF MEALS.

BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

MOHANLAL VALJEE, (INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates ■ Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewelleries at reasonable prices to suit your pockets. 1246

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

સરે અત્યુ' ૧૨૯ અને પેલેબલ સાર' પેકીંગ કરી C.O.D. થી
બોસવાળાં આવશે. સંબો:—

P. O. Box 842. 139 Brook St. Durban. 124

SWAMI VIVEKANANDA'S WORKS

	Rs.	As.
Lectures from Colombo to Almora	—	4 5.
Ishta—Yoga	—	1 12.
Raja—Yoga	—	1 4.
Karma—Yoga	—	1 12.
Prakriti—Yoga	—	1 12.
Karma & Bhakti—Yoga (in one volume)	—	1 8.
Essentials of Hinduism	—	1 8.
In Defence of Hinduism	—	1 4.
Modern India	—	1 6.
My Master	—	1 4.
Chicago Addresses	—	1 4.

LIFE OF SRI RAMAKRISHNA

A comprehensive chronological account of the Master's spiritual life, the only authorised edition of the life in English.
(Fourth Edition)

Thoroughly revised and improved with a foreword by MAHATMA GANDHI.
Price, Rs. 1.

PRABUDDHA BHARATA

OR
AWAKENED INDIA

A high class English monthly started by Swami Vivekananda in 1895. It is devoted to Universal Religion, Indian Culture, Education, Art and other topics of international interest.

Annual Subscription: Inland Rs. 4, Foreign 11 Shillings.

Apply for a complete Catalogue:—

The Manager, ADVAITA ASHRAMA,
4, Wellington Lane, Calcutta, India.

Are You a subscriber of
'Indian Opinion' if not, Why not?

કી ક્ષ ન રી ઓ અંગ્રેજી કે ગુજરાતી

આ ક્ષિતરી મદદમાં ગાંધીજીની સૂચનાઓ મળેલા પચાસીના
નોડથી કાલના આપરે સુધારા વધારા હાથે બનાવાયેલા છે. વિવાદો
આક્રમ માટે તે મજબૂત કરેલી અને ઉપયોગી છે. તેને બંને સરિરના
ખાસો, હરો, મોલો સહેરોની વસ્તી, મોટી નદીઓની સંબાધ, વખત,
માપ, હલેવતો, વિશેષે પછી વસ્તુઓનો સમાવેશ થયેલ છે
પાકું પ્રકૃતિ પાના ૧૪૦૮ પ્રવેશની ૫ મલ રી. ૫

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

THE EPIC FAST

(BY PYARLAL)

An account of Mahatma Gandhi's Fast in
September 1932, and events leading up to the
Yeravda Pact with all relevant documents.

320 Pages.

Price: 2s. 6d.

Obtainable From The Manager

INDIAN OPINION.

Phoenix, Natal.

વેચવાના પુસ્તકો

બીજા કેટલાક પુસ્તકો

દ્વિતીય ભાગ (નોવેલ)	૭ ૦
જીવન નહેવારો (નોટી)	૨ ૭
દિનચર્ચા (વેબીય પુસ્તક)	૪ ૦
કુળર કાગર (કુળર ચીખવાનો બોમ્બો)	૧૦ ૦
આવરોનનો સુકિત સંભાષ	૪ ૦
પિતૃત્વ (રેવીન્ડનાથ ટાંગોરના મીતેનો)	
ગુજરાતીમાં અનુવાદ લીધેલું છે	૪ ૬
૩૫૭૫૦૦ (રસીક નોવેલ)	૬ ૫
સાબરમતી	૩ ૬
ઉપા અમ્મા	૪ ૦
દુરવીરની વાતો	૪ ૬
અતરમી સહીયું કામ	૫ ૦
ભારત મુઝીક માસિક	૧૫ ૦
રાષ્ટ્રીય સંગીત ગામ	૧ ૬

મોતીના લોકો (તોરણો બનાવવાની રીતો)	૪ ૦
વીર અમરેશ	૪ ૬
વંશ	૧ ૬
વિરોધના અને સીટ વાતો	૫ ૦
નવુ લેખ સંપદ માત્ર ૨૦૦	૪ ૦
ખરેલી કાઠાકારી ત્રા-ત્રાઓ	૧ ૧
આશિષાનું માટું (નવલ)	૬
રજાખર	૩ ૦
રોલ લક્ષ્મી	૭ ૧
સોનેરી સફુક	૭ ૦
સહેલ સપતાન	૭ ૬
હાસ્ય રસીકો	૬ ૦
અંધકાર પર પ્રકાશ	૨ ૦
કુનૈશ નંદીની (નોવેલ)	૫ ૧
જીવનના પ્રતીબંધ (નોવેલ)	૪ ૬
મજુ વાતો (અનુવાદ મદદેવ દેસાઈ)	૪ ૦
પ્રેમનો કંઈ (ટાલકોપ કૃત નોવેલ)	૫ ૦
બીકેમા હાર (નોવેલ)	૫ ૦

આજી સાહિત્ય

નહર માલિક (પાલકો ભારતીયોનો અંક)	૧ ૪
નાની બેન વાતો	૨ ૦
પુંડરીકના પરાક્રમ	૨ ૬
માણી પ્રવાસ	૧ ૩
પુરતકાશ્વ	૦ ૬
ગાપુતી કુલ કાંડી કુચનું વર્ણન	૧ ૦
ગાળ કુલ વાતો	૨ ૦
ગાળવળની ભાગ ૩ નો	૧ ૦
અધીકારિક મદન પુરોહીની કથાઓ	૧ ૬
વિકરમ કન	૨ ૦
અમરેશ (રમુજ પુસ્તક)	૦ ૬
દીલુચ્છનની જામ વાતો	૨ ૬
હીરા મોતી	૦ ૬
પ્રવાસ અને સીવસી	૧ ૬
મધપ્રકો	૨ ૬

કરકારી માલિકોનાં આજીનાં પુસ્તકો

લી. પે.	
૨૭ ચોપડી	૧ ૦
૪ થી	૧ ૪
૪ થી	૧ ૬
૬ થી	૨ ૩
૭ થી	૨ ૬
૧ થી ચોપડીના અંક	૦ ૬
૨ થી	૦ ૬
૩ થી	૧ ૦
૪ થી	૧ ૬
૫ થી	૧ ૬
૬ થી	૨ ૦
૭ થી	૨ ૩

નવસૂત્ર વાંચનમાળા

૨ થી ચોપડી	૧ ૬
૪ થી ચોપડી	૨ ૦
ગુજરાતી રેલી કીશાન ભાગ ૧	૦ ૬
અંકમણીત કાલકાવળાનું	૨ ૬
આકરમ્ કાવરનું	૧ ૩
અંગેળ ૪ થી વિરમુની (અંગેળીના કૃત)	
નવી આજીત	૨ ૦
ગુણકરનો નકશો	૨ ૬

આજી વિનોદ માલિકના ૨૦ પુસ્તકોના

સેટની ઠીમણ શી. ૮-૬

વેચવાના કલા વિષે

કલાના નસુનાનો સુંદર ચિત્ર સંપદ	
મ ગળાજી	૭ ૬
જીવન મંચ	૭ ૬
કલા કલા	૬ ૬
રંગ રંગ	૬ ૦
અજાણના કલા સંકલ્પ	૭ ૬
વેદર કલર ચિત્રર આભાસ	૧૦

બીજા કેટલાક નવાં પુસ્તકો

કળા ગારીમરીનું સાંકળ ભાગ ૧	૨ ૬
" " " " ભાગ ૨	૨ ૬
કપાલ પ્રાણ (નોવેલ)	૪ ૬
ગુલામી નેપાર	૩ ૦
સામકાની વકારે (ગાંધીજી મામદાની સ્થાપી દર્શાવે)	૬
અગ્ર મર્મ કે કરાર (નોવેલ)	૩ ૬
અગ્ર અને સીટ વાતો	૨ ૦
વિનોદ વાલીકા (હાસ્ય નોવેલ)	૫ ૦
કોમિકનો ઇતિહાસ (દોહરી)	૭ ૦
હિંદીમે ૬૦ વરસકા કામિયાબી	
દૈનિકાસ	૭

કલકત્તા અને બોમ્બેનો
જીવન પ્રકાશ (અલ્બમ ૧૨૫૨ની અંક) ૨ ૦

આ બોલીસે છપાએલાં પુસ્તકો

દીક્ષાવલ્લભ કાપડેનો કટ્ટાક કોલોન-સ	
૧૯૦૨ ગુજરાતી અને અંગ્રેજીમાં	૧ ૬
સીતા વનવાસ	૧ ૩
અલના પ્રેમીઓ અમલ અમલકા માત્ર ૧	૧ ૬
" " " " ભાગ ૨	૧ ૬
નીલિના કાંબો	૧ ૦
કરીર અંગેળો વપાર અને તેની અંગેળ	૬
અર્થોદય	૬
પુષ્પ અને પદ્મ	૬
બીકમાન્ય બાલકમાધર લીલક તેમના મલ અને વિચાર	૬
પુસ્તકો કપાલ પાસાનું જીવન ગરીબ	૬
ગુરુત્કા કપાલ પાસાનું ભાવ	૬
મારો લેલો અનુભવ કૅપ્સ: મ ગાંધીજી	૬
મારો લેલો બીલો અનુભવ " "	૬
મારો લેલો ત્રીજો અનુભવ " "	૬
લેલ સલવીરની કથા (સોફ્ટવેરીસનો બચાવ)	૬
ગુરુપરાંત અને તેના મે બાલકો	૬
લેલના કામ (અલ.મલ વપતના)	૬
હોડ સ્વરાજ (ગાંધીજીને અર્પણ)	૧ ૦
અવધા સામે વવાની ફરજ	૬
જીવન દોરી	૬
સુધારાના અવાજ	૬
અલ વિના બીલું કથા નવી	૬
જીવન કહેરનું વર્ણન લેલ કામ	૩
માલિક કેટલી અંગેળો ગાંધીક દેશ	
કર્કે દેશસેવકની વાતોપરથી	૧
અસમાની મરણી	૩
ગોરીવાલીક એક ૧૯૦૨ ના બાર	
ગુજરાતી-અંગ્રેજી	૩
આરોગ્ય વિશે કામાન્ય માત્ર ભાગ ૧ મે	૬
" " " " " ૨ મે	૬

સ્વદેશ નેતાઓના ફોટોઓ

કોલકાતાના લોક-અંગરજી, કુપરો નવા પાપડી પદેરેલ નાંચી અધી ફોટો.
ભાગ ૨ ૦૪૧૫ ઇ.સ. ઈ.મિત શી. ૧-૬
પંડીત અદન ધાલુન માલવીય-કંઈ રંગીત અધી ફોટો.
સામ ૨ ૦૪૧૫ ઇ.સ. ઈ.મિત શી. ૧-૬
સામા અજાણવાળ, ગોપલકુચ ગોપલ, રાજ-પાપાસાપ, સેનગ્રામ, મિમિત અરોહની નાંચુ, સ્વરૂપરાણી નેદર, કિરાજ મદારાજ, રાજા સીમલિ પ્રતાપસીદ કંપલા અધા ફોટો તારંગી અધા છે, સાઈસ ૧૩૪૧૦. પ્રગેકની ઈ.મિત શી. ૧.

Cable & Tel. Add. "ADVANCING."

Phones: 24003. Res. 24038.

CHOONILALL BROS. (PTY.) LTD.,

THE LEADING "SARRI HOUSE" IN SOUTH AFRICA.
141, GREY STREET, DURBAN.

INTERNAL VIEW OF OUR SHOP.

ARRIVING BY EVERY MAIL FROM INDIA AND JAPAN

BENARES SARRIES WITH BORDERS AND PLAIN CENTRES, BUTIDAR BENARES SARRIES IN SEVERAL SHADES. Prices from 60/-, 85/-, 105/- & up to £80, THE LATEST FROM BENARES CITY. EMBROIDERED SARRIES 25/-, 35/- & up. PRINTED VARIOUS LINES of SARRIES from 18/6, 17/- & upwards. EMBROIDERED CREPE-DE-CHENE from 3/6 yd. 42 in. & 45 in. width.

Branches: 55, WICK STREET AND 60, WICK STREET, GARAGE 7, MORE STREET AND 59, WICK STREET, VERULAM.
Phone 39, Verulam.

ફેબ્રુઆરીમાં જાપાન તથા હિન્દી આવે છે

બનારસની બનારવાળી અને સાડી, તેમજ બાલુઆની ખુદીદાર સાડીઓ શી. ૬૦, શી. ૮૫, શી. ૧૦૫ થી બધને પા. ૨૦ સુધીની.

બનારસથી હાથગાજ આવેલી છે.

કસમ કામની સાડીઓ શી. ૨૫ અને શી. ૩૫ થી ઉપર. જાતબાતની બાલુવાળી સાડીઓ શી. ૧૨-૧ અને શી. ૧૭-૧ થી ઉપર.

કસમનું ફેપ-ડી-ચીન શી. ૨-૬ ત્રું વાર ૪૨ ઇંચ અને ૪૫ ઇંચ પતો. સાડીનું લેટેસ્ટ ડિઝાઇનનું કપડું, ૪૪ ઇંચ પતો વારની, શી. ૧-૧,

શી. ૧-૮, શી. ૨-૦ અને તેથી ઉપર. હાથગાજ આવેલી બનારસ સાડીઓ શી. ૨૫, શી. ૩૦, શી. ૪૫ અને એથી ઉપર.

ચુનીલાલ બ્રધર્સ (પ્રોપ્રાયટરી) લીમીટેડ

દક્ષિણ આફ્રિકાનું બહુવિધ સાડીઓનું ગ્રહ

૧૪૧, એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

જાણી:

૫૩ અને ૧૦ વીકસ સ્ટ્રીટ
વેરુલમ.

બનારી સાડીઓ મારેતા બેન્ડ
બેન્ડાનીસબળ ખાતે
પી. કાનજી,
૬૦, શી સ્ટ્રીટ, ન્યુડાઈન

મારાજ

૮ થોસ સ્ટ્રીટ અને ૫૩ વીકસ સ્ટ્રીટ
વેરુલમ.

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

ઈન્ડિયન ગ્રોસરી કીફાયત આવે કયાંથી ખરીદશો?

હમારો ઇન્ડિયન ગ્રોસરી વિભાગ ગ્રાહ્યો છે, જેમાં દરેક પ્રકારની જિંદી ગ્રોસરી તેમજ માંધી વસાહતની નાની ગ્રોસરી વસ્તુઓ ઉપરાંત ફેબ્રુ વાપરવાની જિંદીઓના ઘર ઉપયોગી વસ્તુઓ હમારે ત્યાંથી તાલત કીફાયત આવે મળી શકશે.

એલર્ડર મેકલી ખાતી કરવા લખતી છે.

કંઠીના ઓઠરો હમારી પેતાની કેબરેજ હેઠળ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સમવાય અને હલકારી હાથે પેકીંગ)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG.

હમારો દરેક પ્રકારના વિભાગો પછી ઉતારીએ
છીએ: જીંદગી, આગ, બમલરી, એકરીડેન્ડ,
મેલર, ફેબ્રુ ગરેન્ડી વિગેરે.

Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

—SPECIALIST—

In South African, Canadian
and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand in season

We have in stock Leaches which have just come in Market.

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલિસ્ટ

જાતુમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

લીમ્બીસ હાલમાં શરૂ થયા છે અને તેના સ્ટોક

પણ રાખીએ છીએ.

કંઠીના ઓઠરો ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નાખીસ સારા અને સરળ C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 765, 106 Prince Edward St. Durban.

ROOPANAND Bros.,

PHONE
20707

85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

LATEST ARRIVAL OF BOOKS

	£	s.	d.
Complete Works Of Vivekananda 7 Volumes	3	15	0
Life Of Vivekananda 2 Volumes	1	5	0
Life Of Rama Krishna 2 Volumes	1	5	0
Great Man Of India	15	6	
Gita—Complete With Sanskrit Text And
Meanings In English	10	6	
Daily Thought And Prayers	8	6	
The Last Message Of Shri Krishna 324 Pages	7	6	
How To Be A Yogi—(by Swami Abhinanda)	6	0	
Teachings Of Shri Rama Krishna	4	6	
Reincarnation And Immortality—(by Swami
Paramananda)	4	6	
India And Her Problems	3	0	
Hinduism—(by Vivekananda)	2	0	
Essentials Of Hinduism	1	6	
Short Life Of Vivekananda	1	6	
Short Life Of Rama Krishna	1	6	
Does The Soul exist After Death?	1	0	

By every mail we get the following books

Film India	1	6
Globe Herald	1	0
My Magazine	1	0
Modern Review	1	0
Illustrated weekly	1	6
Illustrated	1	0
Movie Picture	1	0
Motion Picture	1	0

Postage extra.

Phone 26350.

Tel. Add. "Naartjes."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,
P. O. BOX 195, DURBAN.

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST in 1/2, 1/4, 1/8 and 1/16, or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN

ધી ન્યુ ડિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મિલ્કત ગણપતી અને ગણપતી ગરીબનાના

દરેક ભલતી મોકલ્યો, એવામાં પીના તેમજ મોંઘા મેલા,
મસાલાથી અને બનાવીએ છીએ

અમારું વખણાએ છું પુરતી મુજ, એવ. મમરા, માંડીઆ,
બજામાં, પાવણ વિગેરે દરેકના લોકો બનાવીએ છીએ.

સીયાળામાં ખાવા લાગત સમજા પાકે તમારે રાખીએ છીએ
તેમજ એલર્ડર પ્રમાણે સ્પેશીયલ બનાવી આપીએ છીએ.

પાર્ટ વિગેરે માટે મેલર પ્રમાણમાં એલર્ડર કેઈ પણ ભલતી
ગીઠાઈ એલર્ડર પ્રમાણે ક્રૂટ વખણમાં બનાવી આપીએ છીએ.

બહારનામથી મંગાવનારને માલ પુરતી અંબાળથી ઠાળીએ છીએ
મેકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,

34 President Street, Corner Diagonal St. JOHANNESBURG

INDIAN OPINION

Edited by
MAHATMA GANDHI
IN 1931

No. 6—Vol. XI

Published on 1 January 1942.

Registered at the G. P. Office as a Periodical.

NOTES AND NEWS

Fight For Democracy A Myth

IN the course of a debate in the Senate on the second reading of the Alienation of Land (Native Areas) Bill, moved by the Minister of Native Affairs, Senator E. H. Brooker said, a more equitable distribution of the wealth of South Africa would go a long way towards removing the spiritual causes of unhappiness among the people. Senator G. H. Nicholls said if the wealth of South Africa were equally distributed among the whole population the standard of living of Natives would rise and that of Europeans would go down. South Africa was an extraordinarily poor country. The whole economic structure was based on the production of gold by cheap Native labour. Senator S. J. Smith said: "If South Africa is a poor country it is because we have made it poor, throwing back to the universal provider the gifts He has given us." Production had never been planned. It was determined not by the wants of the people but by profit. South Africa could produce twice the amount of food it did to-day. A large section of the population were not inspired by the cry, "Fight for democracy," because the Government had not given them anything to fight for. The people had been led on untruths, one of which was the cry, "Fight for your country." How much of the country was their's and what were their rights?

Dr. Malan's Complaint

During the debate on the second reading of the Post Appropriation Bill in the House of Assembly the Leader of the Opposition, Dr. D. F. Malan, opposing the second reading said: "The political opponents of the Government were muzzleed. The justice for which he appealed was the foundation of a civilisation for which a struggle had been waged for 1,000 years. To do away with that right was to revert to the Middle Ages." What Dr. Malan has said is not quite true in the case of Afrikaners who have far exceeded the limits of the latitude the Government has given them. It is indeed true in regard to non-Europeans, but the case of justice Dr. Malan is championing is, of course, not applicable to non-Europeans. At this rate it is difficult to know what sort of a rule there would

be in the Republic of Dr. Malan's conception.

Chinese Sailors Smash Bar

About two damage was done on Thursday night last week to the bar of a downtown hotel when a party of Chinese were refused liquor in the bar. In a bar, says a Capetown message. The Chinese were all sailors from two ships in port and became annoyed when the barman explained to them that he was not permitted by law to serve them. Sailors and soldiers in the bar offered to buy drink for the Chinese but the barman would not permit this owing to the non-treatment regulations. The sailors then smashed up the bar throwing bottles through the plate-glass windows, damaging the cash register and large quantities of stock. After being detained the men were allowed to return to their ships. It is stated that the local shipping agents will pay for the damage.

Britain's Attitude Towards India

Very meagre reports of the references made to India during the debate on the war situation and the vote of confidence demanded by the Government in the House of Commons in Britain has come to this country. But they are indicative of the fact that there is a strong section in the British Parliament which does not wholly endorse the attitude adopted by Mr. Churchill and Mr. Amery in regard to India. Mr. Noel Baker (Labour, Herts) is reported to have said that the happy solution of the Indian problem was a vital part in the war effort. Let the Prime Minister listen to the friendly advice of the House and then let him go! would set the whole world free. Sir Percy Warren (Liberal, Northampton) is reported to have said that the one man who could change the whole attitude of the Indian people to the war, he believed, was the Prime Minister. A statement that he was prepared to recognise the right of India to full partnership in the war would make a profound impression.

India's Right To Freedom

Written in the *Regent's News* under the caption "Give India a Chance to Fight for her Freedom," Mr. H. N. Brailsford, the famous writer and a staunch supporter of Indian freedom, says: "We

must trust that General Wavell will do all that a brilliant soldier can do for India's defence. But it is an anachronism that we should be defending India; she ought to do that for herself. After reviewing the war effort in India, he observes: "Poor India was always too fond to serve in the ranks and factories for pay; but as yet the will power and intelligence of these people are unenlisted in a truly national effort. India will not fight for us or for the King. Emperor; as a nation, she will fight only for her own freedom. She will do it with her might as and when she has a National Government of her own to lead her." Mr. Brailsford, after referring to the stand taken by the Congress and the Muslim League in regard to the war, says: "Had we cared to win India by satisfying her self-respect, she could be raised as our free ally." To the question can anything be done to win this great ally, he replies: "Mr. Churchill does not lack imagination. If for half an hour he would make an experiment supposing that he had come into the world endowed with talents, courage and brown skin, he would rally Indians easily as he rallied us in the summer of French collapse. Eloquence could not do it. If we try to win them it must be done in a large way. The prisons must be flung open, and the seven provinces must have Indian ministries once more. But what matters it to create a National Government, with that name and the powers that go with it, to lead the war effort of the emancipated people. The formal constitution can wait till after the war, but we must undertake now that India's National Government shall shape it. There must be no more of those fatal reservations which are the minorities with a veto of the nation's will. Finally, we must call into this Government, not the 'yes' men, but the strongest and boldest of India's trusted leaders." Concluding, Mr. Brailsford remarks: "Mr. Churchill is a big man, but has he the stature for such a great action as this? If he dared to do it, he would win America as well as India and fire the European masses with hope."

Indian Opinion

FRIDAY, 6TH FEBRUARY 1942

Housing And Education

TWO vital questions causing anxiety to Indians to-day are the housing and the education question. With regard to housing the authorities are intent to settle the question by expropriation and segregation. The Prime Minister has at last condemned segregation. "Isolation has gone," he said, "and I am afraid segregation has fallen on evil days too." The authorities, however, (and in Natal particularly they are composed of full-fledged Britishers), do not seem to be convinced of the fact though they do not mind the Black and the White fighting shoulder to shoulder on the battlefield for King and country. That much vaunted Lawrence Committee has proved a failure. "We have never been taken into the confidence of the City Council. We were told that we should work on a basis of mutual goodwill and understanding. We have given 99 per cent. co-operation. I say unhesitatingly that we as Indians have been starved of land and houses and this co-operation has done nothing for us." These are words of one of the officials of the Natal Indian Association who, with some of his colleagues, fluted public opinion and sat on the Lawrence Committee. The Municipalities have different standards based on race discrimination of solving the housing question. In the case of Europeans they build decent houses at cheap rentals and supply them with all the civic amenities including transport facilities. In the case of Indians the policy is to oust them from places where they have settled for a quarter or nearer a half a century and to dump them into segregated areas where they are left to "stew in their own juice." We are speaking from experience of the existing Indian-owned areas. Notwithstanding the severest criticism from distinguished personalities, the authorities are so thick-skinned that it does not enter into their heads that it is in the interests of public health to have a common standard in settling the housing question. It is a pity and negurs for the future that at a time like the present when the spirit of a common brotherhood of man should be more prevalent than ever, the question of segregation and expropriation should

still be troubling the minds of both Europeans and Indians.

And now about education. Just as Indians are starved of land and housing they are starved of education. It has been mentioned time and again that there are not less than 20,000 Indians of school going age who have no educational facilities. Indians are taxed to provide free primary education to Europeans, while they have no facilities for their own education even if they pay for it. Indians have done more in the matter of self-help in regard to education than any section of the population of the Union. Even in Government schools the Indian teachers have been over enthusiastic, presumably to be in the good books of the Education authorities, and have unnecessarily taxed the school children for the requirements of the schools; which should really be the burden of the authorities themselves. But parents who are more concerned about the education of their children have yielded without raising a voice of protest. This utter lack of educational facilities has come more to the front and has created a great deal of consternation among the parents as to the future of their children since the opening of the schools this term. It was found that over fifty boys were refused admission in Sastri College for higher education. Hundreds, we are told, have been refused admission in other aided schools. A small number has gained admission through personal influence but that does not solve the educational problem of the whole community. Sastri College is the only one institution imparting higher education to Indians and to build the school the Indian community has contributed nearly £20,000.

Even with this unique gesture of self-help the authorities have not felt constrained to make a similar gesture in the shape of doing nothing more than their duty. The question that arises in the minds of the parents is, what is to be the future of their children? Are they to walk the streets seeking employment and even that is not easily procured. No civilized Government could show such criminal negligence in the matter of providing adequate housing and educational facilities to,

their subjects. Even the present war time is no excuse. Such a state of affairs would never be tolerated by the European public if it affected their children. Are Indians then to be neglected just because they happen to be voteless? We do not begrudge those that make generous contributions to the war funds but let them not neglect their duty to those whom they have been responsible for bringing into this world and on whom the future of the world rests.

Mr. Seedat's Case

MR. D. A. SEEDAT has again been arrested. We do not know what charges have been laid against him. After his release from prison certain conditions were imposed on him restricting his freedom of speech and movements. There was no justification for such conditions to be imposed on Mr. Seedat. They were entirely contrary to the high principle of the freedom of conscience for which the present war is being fought. It was in keeping with Mr. Seedat's sense of self respect for him to have refused to submit to those conditions. The alternative, of course, was to willingly accept the penalty. He was arrested for having committed a breach of the Emergency Regulations under which those conditions were imposed and Mr. Seedat was convicted and sentenced in the Magistrate's Court. An appeal was pending against the decision of that Court which was heard last Monday judgment being reserved. Mr. Seedat was re-arrested before the appeal was heard. It was a strange procedure and, in any case, we do not know that Mr. Seedat had committed any act of a subversive nature. He had freely expressed his personal views about the present war and about the treatment of non-Europeans in this country. Surely there are many Europeans in South Africa whose speech as well as actions have been actually subversive and yet they have not been deprived of their freedom. Why then these restrictions on Mr. Seedat? Just because he belongs to a community which is voteless and therefore voiceless and helpless? Are not the authorities perhaps creating trouble where there is no trouble. We do not know that Mr. Seedat could really be credited with being such a dangerous person as the authorities seem to fear. We will defer further comments until after the charges against Mr. Seedat are made known.

TOWARDS A NEW ORIENTATION

By

DAVID M. BLOCH

In "Unity" (Chicago)

THOUGH facing what is undoubtedly the most critical period in human history, we stand confused and bewildered, unable to make a definite decision. At a time when prompt and purposeful action is so urgently needed to solve the many problems confronting us, we seem to lack the will to go forward. Dissatisfied with the present state of affairs, most of us either look with nostalgic longing to the past, hoping for some miracle to bring back the good old days; or, having abandoned all hope, are altogether unconcerned about the future.

We need but examine the records of ancient Rome, Sparta, and Babylon to find that each one of these civilizations collapsed because, like us, its people lacked the courage to defend it. Our own civilization may meet a similar fate if we continue ostrich-like to bury our heads in the sand, refusing to take the necessary steps to prevent its downfall. Before we can do this, however, it will first be necessary to ascertain the causes that brought about the present crisis. Otherwise we shall only be moving around in a circle, and will fail to reach any definite objective.

It is well to remember, as we tackle the problem, that though we are living to-day in a presumably unbelieving world, man is by nature a worshipping being. Since the dawn of history he has been making sacrifices on strange altars, paying homage to unknown gods. They were not only his practical guides throughout his long, arduous struggle for survival, but his spiritual prompters as well. These deities were not always admirable, to be sure. Only as man rose in the scale of evolution did they become more civilized. What a leap, for instance, from the primitive gods of the Aztecs to the modern Christian or Hebrew deity. Yet even the crudest gods represented some sort of moral order. Figments of man's imagination, they constituted his ideal of perfection. And without some ideal to guide him, man would never have emerged from his animal state or freed himself from tyranny and oppression.

"Let my people go," Pharaoh was admonished when he persisted in keeping the children of Israel in bondage. This warning came from an inspired leader who, cherishing liberty above all else, refused to compromise with the enemy. The ideal of liberty was too precious to bargain over. It was everything or nothing. Moses was firmly determined that his people should cease being slaves.

We are all familiar with the outcome of that struggle. A mighty dynasty founded on temporal power was unable to withstand the dynamic spiritual force launched against it by a small army of rebellious slaves. Aroused to action,

they finally succeeded in freeing themselves from Egyptian domination.

More than once throughout history has the cause of righteousness thus been vindicated. An illustrious example was that of the early Christians in their silent battle against imperial Rome. Despised and persecuted, a mere handful of them succeeded in converting the proud pagans, and saw their faith spread over nearly half of the globe.

That new religion founded upon the democratic ideal, first promulgated in ancient Judea, was destined later, as we know, to exert a great influence upon the Western world. But for Christianity it is doubtful whether mankind would have advanced as rapidly as it did along the path of progress. This, of course, does not imply that Christianity was without its faults. Some of us are only too well aware of its grave sins against humanity. Yet in spite of the Crusades, the Inquisition, the Thirty Years' War, and the intolerance and obscurantism of the Church, the cardinal principles of the Christian faith remain unshakable. No Voltaire, much less an Engels, could invalidate the wise counsel of the Hebrew prophets or the beatitudes of Christ's Sermon on the Mount. Had it not been for those inspired teachings, Western man might never have undertaken his great experiment in democracy.

And we ourselves, especially those of us who belong to the older generation, are largely to blame if the experiment did not turn out as promising as we had anticipated. Too many of us were inclined to take democracy for granted, unconscious of the pernicious influences that were sapping her strength and retarding her progress. Even when profound thinkers such as Nordau, Spengler and Tolstoy saw the handwriting on the wall and sounded the alarm, we preferred to ignore their warning. It was so much more pleasant to remain in blissful ignorance and cling to the cherished illusion that "God's in his heaven and all's well with the world."

But no amount of bolstered optimism could diminish the gravity of the situation. The fact remained that Western civilization had been on trial for some time. With the invention of the machine and the materialistic outlook of the universe that followed in its wake, came a serious departure from the democratic way of life. It was those two factors, as we shall presently see, that were largely instrumental in bringing about the state of moral anarchy which

helped to pave the way for totalitarianism.

Prior to the development of machine industry, man living under a simple, agricultural economy was, relatively speaking, a free agent. Though sometimes compelled to labour incessantly in order to sustain himself, he drew satisfaction from the fact that he was his own master—that whatever he produced was the product of his own hands and brains. Having limited wants and residing close to nature, his mind was at liberty to roam at will and speculate on the unknown. His belief in the democratic ideal never faltered.

With the beginning of machine production, however, man's freedom was greatly curtailed. As time went on he became more and more dependent on the machine. It not only supplied him with food, clothes, heat and light, but ran his errands and even did his thinking. Harnessed to electricity and steam, the mute Goliath moving at a terrific pace was the logical forerunner of the modern dictator.

Far more destructive to democracy than the machine was the wave of materialistic thinking which swept over Europe all through the nineteenth century. The leading scientists and philosophers of that period—men like Faraday, Haeckel, Marx and Engels who on every occasion stressed man's animal origin, and placed matter pre-eminently above mind—probably never dreamed of the dire effect their teachings would have on the coming generation. For as a result of their teachings, the religious faith that helped to keep the torch of liberty burning for so many centuries was gradually being undermined. The democratic ideal, if not altogether discredited, was losing its potency as a moral force. Mankind was left at the mercy of a blind, relentless fate.

It was not surprising, therefore, that when Western man had lost his belief in the eternal verities he should have turned, especially in times of stress, towards any doctrine that offered some way out of his dilemma.

For a while communism held the centre of the stage, and it looked as though it might take the place of the Christian-democratic ideal. With the crusading spirit of the early Christians, the communists, promising to regenerate mankind and usher in the millennium, tried their utmost to convert the world to their way of thinking. But in spite of their tempting appeal communism failed to get a foothold in countries outside of Russia. Even there the bulk of the population were reluctant in accepting the new dispensation. This was not due solely, as some naively believed, to the fact that the rulers of Russia failed to live up to the original communist programme. The truth of

the matter is, that the Russian experiment would have failed and communism been discredited even had the Bolsheviks followed faithfully the gospel of Marx and Lenin. No credo whose principal tenets slight man's spiritual heritage and rely primarily on force to achieve its goal is capable, for any length of time, to hold a people's allegiance, or usher in a free society.

Nor is Nazi-fascism, towards which so many people are now turning, capable of creating a better life for us and posterity. More ruthless than the parent from which it sprang, this bastard child of communism pays homage to crude pagan gods of antiquity, preaches the gospel of hate, the enslavement of labour and glorifies war.

It should be obvious by now that our salvation cannot come either from a materialistic science that worships at the shrine of blind, economic or material energies or from a crude pagan philosophy which defies brute force. We must realise that though man is an economic and combative animal, he is at the same time a spiritual being endowed with almost divine attributes.

Unless we grasp this simple truism, it will be impossible for us to revamp our present chaotic social system.

One of our greatest needs to-day is a spiritual orientation towards life. When we understand that man possesses a better self capable of transcending his animality, we shall cease following false prophets. We will turn away from Machiavelli, Nietzsche, Marx and Lenin, and be guided by such men as Jesus, Socrates, Spinoza, and Jefferson. We will choose the latter because they and not the former have proved themselves the true representatives of the good life.

If this good life is ever to be achieved and civilization is to survive we will have to re-kindle anew the democratic faith. We must demonstrate to the world both by word and deed that democracy is not just a vague dream, but that it is a living reality.

A first step in the right direction is to cease paying homage to the machine. Unless it can be utilized to serve man and beautify life, it might as well be junked. A civilization is not judged by its wealth or mechanical inventions but

by its cultural and spiritual values. Ancient Judea and Greece, though poor in material achievements compared to our own country, nevertheless gave the Western world most of its civilization.

Our next step is to abolish our obsolete laissez faire economy and substitute in its place a more progressive economy to suit our present needs. Our people cannot for long remain the guardians of a free society with so many of them ill-housed, ill-clothed, and ill-fed. The social and economic structure must be made to serve the interests of the many instead of the privileged few.

To make the necessary adjustments will be no easy task. Many of our preconceived notions and prejudices will have to be discarded, many sacrifices will have to be made before we can hope to succeed in creating a new and better world. But whether we succeed or not, we certainly can no longer afford to remain quiescent. To stand still is to court disaster. The forces of barbarism are already knocking at our gates.

CHARITY BEGINS ABROAD GENERAL SMUTS ON THE JEWISH QUESTION

THE Indians of South Africa must be envying the Jews whose demand for a Jewish National Home was supported by Field Marshal Smuts in his recent speech on the 24th anniversary of the Balfour Declaration says the *Leader* (Allahabad). That promise, said the Boer Premier, has become part of the world's international law, one of the great acts of history seeming to be an answer to the prayers and tears of a race which has suffered as no other. The Field Marshal's profusion of sympathy with the Jews in their sufferings and belief in the sanctity of promises remind us that the position of Indians in South Africa is not very happy and that the Union Government have not yet fulfilled promises they made to Indians. The Cape Town Agreement of 1920 has sometimes been described as the Magna Charta of the Indians of South Africa. Its 'upliftment' clause has yet to be carried into effect. To segregate Indians, to deprive them of their means of living, to deny them full rights of citizenship, as the people and the Government of South Africa are trying to do, is not the way to uplift the community. Referring to the prospect of a large Arab confederation in the Middle East, Field Marshal Smuts asked why the settlement of the Jewish question and a national home should not be incorporated in that larger question. We may as well ask Field Marshal Smuts why the settlement of the Indian question in

South Africa, which is big enough to absorb the 200,000 Indians, is not incorporated by the Union Government in its scheme of things.

Our sympathies are with the Jews. But only a miracle will enable them to make Palestine their National Home. The Arabs do not recognise the right of the British Government to make a gift of Palestine to the Jews; they denounce the Balfour Declaration. They realize that the hopelessness of the Jewish people is a tragedy, but they contend that they have done more than their share to relieve the sufferings of the Jews. They admit that the Jews have done much to develop agriculture and industry in Palestine. But how will these developments avail them, they say, if Palestine ceases to be their country and becomes a Jewish colony? They are determined to stop the flow of Jewish immigrants into Palestine by all means in their power. The British Government is pro-Jew, but it realises the danger of wounding Arab susceptibilities. In fact there is a considerable section of opinion in Britain which thinks that the Jews in demanding the fulfilment of Mr. Balfour's promise are behaving like infuriated creditors. 'Shylock,' writes Dr. H. G. Wells, 'is how Shakespeare saw this unrelenting trait.' In these circumstances the Jews will be well advised to accept the scheme offered by the British Government in 1939. It aims at the establishment within ten

years of an independent Palestine state in which Jews and Arabs will share in the government of the country. The scheme provides for 75,000 Jewish immigrants during the next five years. Further immigration will be allowed with the consent of the Arabs. The Jews think that the consent of the Arabs will never be forthcoming and that consequently there will never be a Jewish National Home. But if the Jews reject the scheme, they will lose the sympathies of Britain. Surely Britain's support is more valuable than mere speeches by Field Marshal Smuts who has yet to set his own house in order.

Everything appearing in this column is a personal writing unless otherwise mentioned has been written and edited by Manilal M. Gandhi in accordance with the views of *INDIAN OPINION*.

INDIA TO-DAY

By R. PALME DUTT

Price 6s. 6d. including postage

Apply to:

The Manager,
'Indian Opinion'
Phoenix, Natal.

South African News In Brief

Widespread Sabotage In The Union

SERIOUS damage was caused last week at Vereeniging in several mines by bomb explosions. During the last week-end telegraph and telephone lines were out in several parts of the Union. Two explosions occurred in Johannesburg early on Sunday morning the first causing damage estimated at £150 to the building of the *South World* in Westdene and the second damaging the building and contents of a cafe in Brixton West. This is the second occasion on which the *South World* building has been damaged by an explosion the first one having taken place on December 17, 1940. The present attempts to destroy the *South World* office are ascribed to the fact that three native newspapers are published there in the vernacular as well as Government information in four native languages. Last Sunday's explosion being the total number since the outbreak of war is 16 in the city and 51 elsewhere in the Union.

Death Penalty For Sabotage

Dr. Odio Stays, Minister of Justice, in an interview is reported to have said:—"I am authorised by the Prime Minister to state that the Government are taking additional special precautionary measures to safeguard the public and all essential services. Emergency regulations are going to be promulgated immediately instituting the death penalty on all persons found guilty of sabotage, or of being in possession of explosives with the intention of using them to commit sabotage. In terms of these regulations the Governor-General will be empowered to appoint a special Court consisting of a Judge of the Supreme Court and two assessors to apply the regulations." The regulations will be promulgated in terms of the War Measures Act of 1940. This step has been taken in view of several instances of explosions having taken place in the last few days and many members of the police have been arrested. The regulations have been promulgated on Tuesday.

More Goods Controlled

Rationing of raw materials through the method of control by "qualification" is to be amplified in the Union. Already this has been exercised to a large degree in respect of metals, but it is proposed to extend it almost immediately to such commodities as paper, raw rubber and other materials, the shortage of which is being more and more markedly felt. Mr. R. Stuttaford, Minister of Commerce and Industries, stated in an interview that controllers of the various commodities which would be rationed under this system would be appointed at an early date. He has already nominated Colonel J. J. Kruger as Controller of Paper. The "qualification" system involves the com-

pulsory direction of raw material supplies to certain uses. Thus, an importer may be permitted to get supplies of these materials, but their use in manufacturing would be pre-determined and any manufacturer endeavouring to use the supplies granted to him for any purpose other than that specified by the Government would be guilty of an offence.

Seedat Arrested At Ladysmith

MR. C. I. AMRA wrote us following from Ladysmith on January 31:—Mr. D. A. Seedat was arrested in the streets of Ladysmith at 3.30 p.m. on Friday, January 30. Mr. Seedat and his colleagues, Messrs. Amra and Desai, were taken to the Ladysmith police station for interrogation. The police stated that they were not prepared to stand any nonsense in Ladysmith. And, therefore, the police advised them to leave Ladysmith immediately. Mr. Amra told the police that they were on a legitimate organisational tour for the Non-European United Front and their activities were in no way subversive to the interest of the State. In reply the police stated that the sooner they left Ladysmith the better it would be for them, as they were prepared to go even to the extent of shooting them. Mr. Amra replied that neither shooting nor imprisonment would frighten them.

Eventually Mr. Seedat was taken into custody by the police. They were told by the police that Mr. Seedat was detained on a warrant from the Durban police. The Ladysmith police would not give further information but stated that they were waiting for an escort from Durban to take Mr. Seedat to Durban where the charge will be preferred against him. The police refused to allow bail for Mr. Seedat.

Mr. Seedat was, however, subsequently released on £500 bail. His case will be heard on February 6.

Restriction On Dried Fruit

Regulations providing for the sale of raisins, sultanas and currants through the Dried Fruit Control Board only, and prohibiting the export of all dried fruit and nuts except under permit, have been published in a Gazette Extraordinary. A maximum floor of £100 for contraventions of the regulations is laid down. The prices of raisins, sultanas

and currants are to be fixed by the Board with the approval of the Minister of Agriculture. In the same Gazette regulations are published prohibiting the production of mealie meal and other mealie products from pure white mealie. White mealie may be used only in "mixed" products containing not less than 40 per cent and not more than 80 per cent, of yellow mealie.

Requirements For Matriculation Examination

Although the requirements for the matriculation examination have been changed by the Matriculation Board the Cape Department of Education has decided to leave the requirements for its senior certificate examination unchanged. Principals of schools have therefore been notified that scholars starting on the senior certificate course this year must be taught according to the old syllabus requiring six subjects to be written at a public examination. As in the past, however, senior certificate candidates will be admitted to universities only if they obtain an exemption certificate from the Matriculation Board, and this certificate will be based on the new five-subject examination adopted by the Board.

Saving Petrol By Doctors

The Medical Association of South Africa, in a statement issued in Johannesburg on Saturday, says it is desirous of co-operating to the fullest extent with the Government's endeavour to conserve the petrol stocks in the country. It has been brought to its notice that in the past general practitioners have been led to the same district several times in one day. It would respectfully suggest to the public that it is in their interest to make requests for visits each day before 10 p.m. to enable practitioners to plan their rounds with a minimum expenditure of petrol. Wherever possible therefore patients should consult the doctor at his consulting room. In certain circumstances it may not be possible for a doctor personally to make the call, and the public is requested to co-operate with the doctor in any arrangements he may make to meet this difficult situation.

Enough Maize In The Union

The Minister of Agriculture and Forestry, replying to the Union House of Assembly to Mr. J. G. Stuydom (N.T., Waterburg) said that the yield of the maize crop for 1941 was 24,320,488 bags. The estimated quantity of maize at present in the country was 4,588,000 bags, according to information received from the Maize Control Board, and according to present indications the quantity available would be adequate for the country's need until the next crop was gathered.

Things In General

Trusteeship

M^{RS} I. BOXWELL writes in the *Natal Mercury*—Sir, General Smuts has declared that trusteeship will be the guiding principle of our native policy; but I fear that trusteeship may become a mere catchword like segregation and cover as great a multitude of sins; for who can challenge the right of the guardian to act as he thinks fit in every case that affects the interests of the wards? It is so easy to persuade ourselves that higher education, trade unionism, freedom of movement and association so beneficial to the guardians are unsuited to the wards. No matter what high-sounding words we apply to our Native policy we shall never find a solution as long as we work on racial lines and put all Natives in one category and all White people in another. For this conception is fundamentally wrong. Man is differentiated from man by intelligence, education and character, not by race or colour. There are thousands of Natives who have long since passed the ward stage and have advanced both mentally and morally as far as the average White man. In the last half century the world has undergone a strange transformation. It has become "westernised," and, thanks to modern methods of transport, has shrunk to tiny dimensions. It sounds paradoxical when we see the whole world at war, but it is certain that never before has mankind been so homogeneous as it is to-day. We read the same books and think the same thoughts, we look at the same pictures and drive the same cars, we wear the same clothes, eat the same food and blow each other to pieces with the same bombs whether we happen to be White, Yellow, Brown or Black. We can now speak of a world heritage and there is but one broad road along which man progresses; national and racial barriers are falling down as we approach the ultimate destiny of mankind—a World State.

Black and White are ever to live side by side together under one government, it must be a government based on the realities of life, on intelligence, education and character and not on the accidents of race and colour. The lengths to which racial prejudice can go is well shown by our refusal to admit into our cinemas the countrymen of Egiore and Siam who are sacrificing their lives for our cause. Africa and Malaya. It is reported that Chinese troops are pouring into Burma to help us against the Japanese, but we drive out our own sons the countrymen of Chiang Kai-shek, Sun Yat Sen and Lin Yutang; and we send unarmed Natives into the war zone. In the present state of public opinion any

radical change for the better in our Native policy is unthinkable, and it is possible that we shall never be able to discard the blinkers of racial prejudice, in which case the days of the White race in Africa are numbered.

Friends Of The Sick Association

THE work of the Friends of the Sick Association amongst T.B. sufferers and their families has received a tremendous impetus in the offer, for an open air T.B. settlement scheme, of £1,000 with additional £10 per month towards maintenance once the scheme has started.

The number from T.B. is growing; the Association has just over 100 cases linked with the same number of Friends in Durban, and there are 1,500 sufferers.

Here is the opportunity of stopping it spreading. Land is needed. Surely some generous man will come forward with the offer of 50 acres of land for this scheme. At the same time the work of putting good food in T.B. chests must be continued. Some of the merchants gifts of £1 worth of groceries are coming to an end. Not only should they renew their gifts but others must be found to take over cases for which at the moment there are no gifts.

The two lists of donors already published in the *Natal Mercury* show how truly representative of all sections of the community the gifts have been. An urgent need at this moment is a typewriter and then we can move into our office kindly made available to us at the Indian African Clinic in Beatrix Street.

The Liberal Study Group

The annual general meeting of the Liberal Study Group (Durban) was held on January 25. The secretary in his report reviewed the Group's activities during the past year. A series of lectures to make an intelligent and impartial study of our own history were arranged during the year. Reviewing of books on interesting subjects was done by members of the Group and classes for public speaking were also arranged which had proved very beneficial to the members of the Group. Debates on interesting topics were also held between the Group and others. The Group's library was much

used during the year. The aims and objects of the Group, the report states in conclusion, are to work for the betterment of specially the non-Europeans, to study their conditions and to find solutions. There are no subversive activities being carried out in the Group either openly or secretly. The Group stands for progressive ideals and it shall continue to do so as long as these ideals are not realised. The following were among the resolutions passed by the meeting: "This meeting, viewing with deep concern the gigantic struggle being waged against the Nazi horde, admits the tremendous significance that this struggle has to the peoples of the world, and in particular to the non-European people of South Africa. This meeting therefore calls upon the South African Government to remove all disabilities and restrictions that hamper the non-Europeans in playing their true part in bringing about the defeat of Nazism and Fascism. This meeting, having in mind the interests of the future humanity, urges that the following conditions be complied with immediately: (i) that non-Europeans be given the opportunity to bear arms; (ii) that the colour bar within the army be removed; (iii) that a definite promise be given to the non-Europeans with regard to the demand for democratic rights. This meeting deplores the general attitude of the Natal University College towards its non-European students. It strongly condemns the policy of segregation adopted towards them and feels that there is no justification for such an attitude in a British Province while the non-Europeans in the Cape and in the Transvaal are admitted to the universities. It further protests strongly against the action of the Natal University College in suspending law classes for the non-European without any justifiable reasons whatsoever, and urges upon the authorities to remove these restrictions placed in the path of the non-Europeans towards their educational development. Resolutions sympathising with Soviet Russia in her struggle against Nazis and asking for the withdrawal of undemocratic restrictions imposed on Dr. Daloo and Mr. D. A. Seidat were also passed.

Muslim Study Group Honours

A reception was held under the auspices of the above group at the new M.C. Hall in Struben Street, Pretoria, on January 25, to honour Messrs. H. S. Shrubbin, Hajee Abdul N. Mohamed, Amie Noorhake, Abou Suliman and Abou Moos of Durban. Mr. Osman Hajei Osman, who presided, outlined the purpose of the function, explaining the generous donations given by Mr. Hajee Suliman and his nephews to the public in the form of two halls, rent-free and £20 per month for the maintenance

of the Madrasah for a period of five years. The chairman also thanked Messrs. Hafez Salama and Hafez Abdul Gassim for their donation of £20 to the Muslim Study Group, and also for placing the hall at the disposal of the group. Mr. M. I. Patel explained the aims and objects of the Muslim Study Group and emphasised the fact that the group was not out for money but for public support, encouragement and co-operation. Mr. Aboe Moosa explained the objects of the educational trust established by his brother and himself. He said Mr. H. S. Ebrahim made a magnificent gesture the other evening when he announced that he and Messrs. Hafez Abdul and Amie Soondhka will spend £2,500 for the education of Muslim children of Pretoria by monthly contribution of £20. "Most of you are aware," he said, "of the magnificent donation made in the will of the late Noor Muhamad Ayub, of the sum of £5,000 for the creation of a Madrasah school in Pretoria." Mr. Aboe Moosa also referred to the declaration made by Mr. Hafez Mahomed Hafez Joosub for the sum of £5,000 some time ago, for the establishment of a Madrasah and the income of a large property in Lourenso Marques for its maintenance. Mr. H. S. Ebrahim thanked the group for publicly honouring him and his nephews for their various donations. Other speakers were Messrs. Adam Hafez Camus, A. N. Eshavjee, Shaikh Ahmed, Hafez Habib, Ismail Moosa and Parak from Durban. The Muslim Study Group further honoured the guests by giving them a dinner at the Polley's Hotel.

Food For Needy Indian School

Children

During the present term the principals of the Indian schools in Durban and along the Natal coast and Zululand, with the assistance of their staffs, hope to serve a larger number of meals to the needy children attending their schools than it has hitherto been possible to do. An appeal is being made to the Indian public to enable this great task to be undertaken. Three thousand Indian children, it is estimated, who are attending the schools, are undernourished and incapable of profiting fully by the educational facilities offered on account of malnutrition. In October last representatives of the Indian schools met some of the Indian women social workers, to whom individual teachers have been making representations on this great problem during the past two years. The "Food for Needy Indian School Children" Committee realise that they are dealing with only one phase of the great malnutrition problem and that out of this work they are beginning, a greater work must grow. The European, Native and Coloured communities are having to face the same problem, and it behoves the Indian community to unite to meet the need in its own ranks. Immediately the appeal is made public it is hoped there will be a response from all

persons who are themselves in the position of having sufficient nourishment and can spare small or large amounts for this vital work. All amounts will be acknowledged in the press. Mr. G. A. U. Lawrence, who is himself a teacher, is the honorary secretary and treasurer and the headquarter's office is 114 Salisbury House, Smith Street, Durban. Forms for subscribers may be obtained from and donations sent to the headquarter's office or from any of the Indian school principals and teachers.

New School For Tongaat

The foundation stone of the new school of the Tongaat Indian Schools Trust Board was laid recently by Mr. Douglas Spenders, J.P. This new building comprises 13 rooms, 11 of which will be used as classrooms. The estimated cost of the building is £1,500. When ready, the new building will be used as a boys' school, and the girls will occupy the present boys' school. Mr. Spenders referred to the rapid progress that was being made in the educational sphere ever since the Indian community were given local self-management. The president, Mr. D. S. Khan, paid a tribute to the good work the Wesleyan Mission had done. Other speakers were Messrs. Sorabjee Kistamjee, Dr. P. N. Labanahagan, E. J. Choonoo, A. S. Kallee and G. Korbaan.

Shri Chaterjugi Ram Mandir

(Sawoli)

The opening ceremony of the above temple was held on Sunday, January 18. Over 500 guests graced the occasion. Many visitors were present from Durban, Umhango and the surrounding districts. The temple was officially opened by Pandit Parmasandji. Mr. R. D. Chowhee, president of the Sawoli Sanathan Dharma Sabha, garlanded the Pandit before handing the key of the temple. The Pandit donated £2 2s. towards the temple building fund. Mr. Chowhee thanked the congregation for its presence and briefly outlined the history of the building of the temple. Among the speakers were Messrs. Dwarika Maharaj, Mawa Mera, Jagpremdas Sharama, Ram-lakan, Ramgobin, Mohamed Hosen, L. Ganer, S. Gopal, G. Kabilath, Jhumy Varalban, R. Gopalalingh, Jonathan, H. Kisson Singh, M. N. Reddi, B. Maharaj.

Vote Of Confidence In Present

British Government

By 464 votes in one the House of Commons last week approved the vote of confidence in the Government asked for by Mr. Churchill. This is the largest majority he has had since he became Prime Minister. Mr. Churchill himself wound up the debate with a speech which lasted 33 minutes and concluded: "I avow that my confidence was never stronger than at this moment that we shall bring this conflict to an end in a manner agreeable to the interests of our country and the future of the world."

Petrol Coupons For March

Petrol coupons for March will be obtained between February 6 and February 16. No coupons will be had after February 16 without a special permit from the District Petrol Controller.

Junior Certificate Successes

The following are the additional Natal Indian successes in the University Junior Certificate examinations—(Durban District Indian Girls' School): Class 1: V. Arinno; Class 2: Hanger, Sparkle Antennette, Pather, Mahalingam, Paul Leah, Singh, Chandrapathy; Class 3: Charles, Lillip, John, Doreen Muriel, Keerath, Soelochane, Lessana, Dorell; Class 4: Kam, Sabellian Mark, Thelma Nyayyer, Hargobam; Paul, Regina, Mary Pillay, Panamathy; Ray, Gertrude; Class 5: Santhanagoo; Sothini, Sylvia Fred, Soolyall, Chanderlala, Thomas, Sylvia Alice Bruce, (Private Study) Class 2: Khan Jaffer. (Government Intermediate Indian Schools) Class 2: Goshin, Ebrahim, Chetty, Kewani, Dost, Laloo, D. modar, Moofley, Sarojini Valoo; Orie, Ramwoodth; Ramkisson, Shanthini, Class 3: Isiah, Samuel Theophilus, Terrier, Murali, Kandhali Lawrence, Ruby, Moodley, Aethly Valoo; Ramnath, Sandree Krishnapath; Ruby, Nadamen Sudagopa; Nalathan, George Lualle; Howpaul, Rathiram; Soekna Ramahai.

Wedding In Durban

The wedding ceremony of Rithabish (only son of Mr. and Mrs. R. Vennayyan Rao of Stutter) with Kamalamb (second daughter of Mr. and Mrs. V. V. Naldeo of East London) was solemnised on Thursday, January 22, at St. Aidan's Hall, Durban, amidst the gathering of numerous friends and relatives from all parts of the Union to grace the nuptial occasion. The bridal couple were the recipients of numerous congratulatory telegrams from the Cape Province and other gifts, and desire to thank them for same.

Petrothal

The betrothal took place at the home of Mr. and Mrs. B. Parmakar on Sunday, January 25, when Miss Pramit Parmakar was engaged to Mr. Soekraj Chotal, son of the late Mr. and Mrs. Chotal, and Miss Shanti Parmakar to Mr. Sewanath Maharaj, son of Mr. and Mrs. Shanker Maharaj of Darnhaager.

Death Of Mr. L. Bodasing

The cremation took place at the family cemetery, New Gaidorland, of Mr. L. Bodasing, senior partner of the firm of L. Bodasing & Sons, who passed peacefully away last week at the St. Aidan's Hospital, after a short illness. He was the eldest son of the late Babu Bodasing and the largest individual cane planter in Natal. The late Mr. Bodasing was a keen traveller, having visited India and toured the Union on several occasions. He made large contributions towards the building of the Natal College and only recently contributed £100 and two acres of land at Keatsby for the building of a school in the district. He leaves a widow, three sons and four daughters, two brothers, and a large number of nephews and grandchildren to mourn their loss. Floral tributes were sent by a large number of friends, relations and public bodies.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન

મહાત્મા ગાંધીજીના દર્શન
સને ૧૯૦૭માં સ્થાપાયું.

૨૦મી ૧૦ મી.

શીનીકસ, શુક્રવાર, તારીખ ૬ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૪૨.

અંક ૬.

લોકસાસનવાદની સહન એક ખોટું ઉત્તર

ને. હીનેને જમાન વેશવાને સમતા બીસના બીજા વાગન વગતે સેનેટમાં યજ્ઞેત્રી ચર્ચા દરમિયાન સેનેટર જી. એચ. મુકેશે નજીબીયું હતું કે હિંદીય આફ્રિકામાં ધનની ના જમાન વહેંચણી થતી હોય તે સમયમાં અસંતોષ ના આખ્યાયિકા કારણે દુર પાન ન્યાય સેનેટર જી. એચ. નીકેસે કહ્યું કે હિંદીય આફ્રિકાનું ધન ના સરખે બાને વહેંચી દેવામાં આવે તે નેટીનેનું રહેણીયું ધોરણ ભર્યું યા જન બાને અસંતોષ જનરી ન્યાય. હિંદીય આફ્રિકા એક અસાધારણ મરીય દેશ છે. આખી આર્થિક યમાવત સસતી નેટીવ મલ્લુરીયા વૃદ્ધન કરવા પર રજાએલી છે. સેનેટર એચ. જે. સ્મીથે નજીબીયું કે "તો હિંદીય આફ્રિકા મરીય હોય તે તેનું કારણ એ છે કે જ્યારે આપેલી કુદરતી મહીસો તેની સાથે પાછી ફેંકી હશે આપણે પોતેજ તને મરીય બનાવ્યું છે. ભવજ કોઈ પણ જાતની પોળના મુજબ થાન ન થઈ. લોકોની જરૂરીયાતો પરથી તે નીર્ણય નથી થમ પરંતુ નફા પરથી થઈ છે. હિંદીય આફ્રિકા આજે પેલા કરી રહ્યું છે તેના કરતાં બમણું અનાજ તે પેલા કરી ચકે. વસતીને મોટા વર્ગ "લોકસાસનવાદની સહન" ની જુમયા બીલકુલ આકર્ષીયો નવી કારણ કે સરકારે તેને કરી વરણ આપેલી નથી કે જેને માટે તે સહે. સોશીની સમજા બાકાત્તુજ મુકવામાં આમ્મું છે જેમનું એક "તમારા દેશને પાતર સડો" એ છે. દેશને પેલો જાન તેઓનો છે અને તેઓના હાથ રું ફેર."

૨૧. મહાત્માની ફરીયાદ

મુનીયવ પાર્લામેન્ટમાં વધારાના માર્ગ માટે ની વચ્ચે મલ્લુર કરનારા બીસના બીજા વાગન નો સંરોધ કરતાં એમ્પાઈઝન લોકર કો મહાત્માને જણાવ્યું હતું કે "સરકારના રાજકારી વિરોધી-એકાંત કરેલ દુઆ દેવામાં છે. જે ન્યાય હું માંગી રહ્યા છું તે સરકારના મુખ પાસે જ છે જેને માટે એક દાખર રાં" થઈ કહ્યું આથી રહી છે. આ દાખર જગા કરેલો એ મજબ કાળ માં પાછા પડવા બરોબર છે." કો. મહાત્માને જે કહ્યું એ તે આફ્રિકાનવાદના સંજ્ઞામાં સો ખર્ડ

નજ મજાબ કેમકે સરકારે તેઓને આપેલી કુદરતી તેઓ દર વરષાની મળા છે. નો તે કોઈ ને પાછા લાગુ પડતું હોય તે બીન-ગોરી પ્રજાઓને લાગુ પડે છે. પરંતુ જે ન્યાયના ધોરણ માટે કો. મહાત્મા દીસાવત કરી રહ્યા છે તે બીન-ગોરાઓને લોહુ લાગુ પડવાનું હતું." આ રીતે જાના કો. મહાત્માની કમપનાના પ્રજાસહકારમાં કથી જાતનો અમલ ચાલે એ કળતું અસંત મુકેસ છે.

બીના બલારીઓએ ગીઠામાં કરેલું લોકુદાન

કેપટાઉનથી બાગર છે કે મને અકવાઠીમે કેપટાઉનની એક હોટેલના ઘરના ગીઠામાં ૨૩ ગીનાઓની એક ટોળાને મુશીબીત ગીઠામાં દારૂ પીરસવાની ના પાડવામાં આવ્યાથી તેણે પા. ૮૦ જેટલું મુકસાન કર્યું હતું. બીનાએ સમજા બે રહીમરેના બલારી કતા અને બારમેને તેઓને સમજાવ્યું કે જામકો તેઓને દારૂ પીરસવાને તેને મનાઈ કરે છે. આથી તેઓ બીજામાં ગોરા બલારીઓ અને સોલજરોએ બીનાએ તે દારૂ બરીદી આપવા જણાવ્યું પરંતુ કોઈ થી બીજાને દારૂ પાછ નહી સ્થાય એલો મારો ટોળાથી બારમેને એ રીતે પણ દારૂ આપવાની ના પાડી આથી બલારીઓએ બાંદલાઓ કમ્પો બારીના રહેલ મહાત્મા તોડી નાખ્યા અને કેસ રેજીસ્ટર અને બીજા વરણોને મુકસાન કર્યું. બીનાએને સોડીવાર રેલ્વે રાખી ટોળી મુકવામાં આવ્યા અને રમાતીક સોપાન એજન્ટ-૨ એ મુકસાની બરી દેવાનું મુજબ કર્યું.

હિંદ પ્રત્યે બ્રીટનની વલણ

મુક ભવજ અને સરકારમાં વીચાસના કરાવ કપરે બ્રીટનની આખની સલામો ચર્ચા દરમિયાન હોંફતાનને તાંપ યજ્ઞેત્રી સુચનના થયોજ કો સમાચાર આ દેશમાં આવ્યા છે પરંતુ એ પરથી બીટીસ પ્રજાને એક મજાનુત વર્ગ મા. અર્ચીસ અને મા. એમરીનો હિંદ પ્રત્યેની વલણ સારો મજાન નથી થતો એ સ્પષ્ટ ભોલ સમાજ છે.

મલ્લુર સમય મા. નેક્સિસ બેરે કર્યું હતું કે હોંફતાનના સવાલનું આખંદાવક સમાચાર લાગ્યું એ પણ મુક પ્રજાનેનો એક અગત્યનો ગામ છે પણ પ્રજાને આ સમાચાર આપેલી ગોવમરી સત્રાક રીકારી સમરત ફુતીયા ને આજાદ કરવાને આગમ થાયું નોંધ્યું. હીબરવ લખ્ય સર પરસી દેરીસે કહ્યું હતું કે હોંફતાનના લોકોની મુક પ્રત્યેની આખી લખ્ય કેરવી નાખી રહે તેવા એકજ માથુસ છે અને તે વડા પ્રધાન ને મુકવા નાંખ્યું ગાળીકારી-ય

હીંદનો હક સીકારવાને પોતે નજીબર જે એટલું ના નો તે કરી કે તો તેના થયો હોડી જાય પડે.

ગ્રેટ બ્રીટનને અપીલ

બી. વી. આમ મુનીસવામી પીલેએ મહાત્મા પાંચમી રાજકારી પરિણામમાં લાગણ્ય કરતા હિંદના સવાલનું મહાત્મા માંથીકની સાથે મળીને સમા-ધાન કરી બાને દેશો વચ્ચે કામગમી પીવતા રથાપવા ગ્રેટ બ્રીટનને અપીલ કરી હતી. તેમણે કહ્યું કે સમરત દેશનો મહાત્મા માંથીકમાં વિશ્વાસ છે અને દેશની આજાદી માટે તેમણે લીધેલા માર્ગના ખરાપણા વિશે કરી પણ રાંધ નથી. રવાઈ પછો સધુમનિ પ્રથમ ઉકારીને હોંફ-તાનની રાજકારી પ્રતિબંધો અડચણ નાંખે છે તેને માટે તેમણે બેક દસીઓ કરતા અને જણાવ્યું કે કોઈ પણ બંધારણ સધુમનિઓને માટે સહીસસામતીઓ લાખવામાં આવ્યા વગર પુરેપુરું સંતાપકારક ન લોઈ શકે પરંતુ સહી સલામતીઓને અચ્છ એલો કરેલો કે જેમાં બદુમનિ સધુમનિ બની જાય એ ગ્રેટ બ્રીટન અને તેના સત્થીઓ જેને માટે ચર્ચ મરણ છે એ લોકસાસનના સિદ્ધાંતથી તદન કૈલકુજ છે.

વિચાર્થીઓને સલાહ

હિંદીની હોંફ કાલેજના વિચાર્થીઓ સમજા મા. સમમુર્તીએ કરેલાં પ્રવચન દરમિયાન જણાવ્યું હતું કે હું એવા સ્પષ્ટ આવીધાવતો છું કે વિચાર્થી ઓ રાજકારણમાં સહીય જાગ થે તે નતો રાજ-કારણ માટે, નતો વિચાર્થીઓ માટે કે નતો દેશ માટે ભવિત છે. વધુમાં મા. સમમુર્તીએ જણાવ્યું કે સરમુખકારી સીવાયના ફુતીયાના વચાન દેશે રાજકારણ પછો મારફતે ચાલે છે અને પછોના નેતાઓએ દરેક મવાલ ભવજ નીર્ણય કરવાનો હોય છે એટલે દેશના બાળી નામરીકાને તેમના જીવનના અપીવકર પ્રજાના તેમની માન્યતાઓ માં એક તરથી બની શક્યાના કરી કહેવામાં એક નથી. તેમણે એક સવાલની બાને બાલુઓ બેતાં શાયનું ભોલ્યું. વળી વિચાર્થી-ઓએ ખુબજ દેસબીબની અને બીન તોળા બનતું ભોલ્યું. રાજકારણમાં જાગ લીધા વગર તેઓ દેસબીબાન બીજાના શક છે રાજકારણે જણાવ્યું હતું કે હું થી. સમમુર્તીના તાચારો સાથે પુરેપુરું સંતાત છું. વિચાર્થીઓએ રાજ-કારણમાં સહીય જાગ મેવે એ દેશના લીવમાં નથી તેમણે ના બજાવતા હોય મારે તમના અજાલ પાછાજા મંડી રહી નોંધ્યું.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૬ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૪૭.

રહેઠાણો અને કેળવણી

આ છે એ અગવળના પ્રશ્નો હીંદીઓને ચીનના કોમ્યુનિસ્ટ રજા છે તે રહેઠાણો અને કેળવણીનો પ્રશ્ન છે. રહેઠાણોના સંબંધમાં સત્તાધીશો હીંદીઓની માલીકોની જમીન તેઓની પાસેથી ખરીદી લઈ તેઓને કલામલ પાકાઓમાં ગોળિયાની દહાણ ભેળેલા છે. વડા પ્રધાને તે આખરે સેક્ષેશનની નીતીને વચોટી કાઢી છે. તેમણે કહ્યું છે કે “નિર્દાણાણું કંઈ ગયું છે અને અને ભય છે કે સેક્ષેશનના પશુ પુરા દહાણ ભેળેલા છે.” પરંતુ સ્થાનિક સત્તાધીશોને (અને નાટાલમાં તે ખાસ કરીને તે સોએ છે) દહાણ ખોડીકરી છે) હજી એ વસ્તુની ખાત્રા નથી થતી જો કે કુખંધના મેદાનમાં ચોરા અને કાળા બેંકાઓ રહીને પોતાના દેશ અને પોતાના શબ્દને માટે લડે તેમાં તેઓને કશો વાંધો નથી.

પેલો બહુ ગવાગેલી-સોરેન્સ કમીરી નિરૂપણ નીવડી છે.

“અમને સીરી કલિવિસીટી કરી પોતાના વિશ્વાસમાં લીધાજ નથી. અમને કહેવામાં આવ્યું હતું કે આપણે અરસપરસ શુભેચ્છા અને સમજુતાની બાવળાથી કામ કરીશું. અમે તો સો મે સો દહાણ સહાર આપ્યો છે, મારે વચર સહારે કહેવું એમણે કે જમીન અને રહેઠાણોની ખાખતમાં અમને કુખંધ મારવામાં આવી રહ્યા છે અને આ સહારે અમારે માટે કંઈ પણ ક્યું નથી.”

આ સુધે નાટાલ ઇન્ડિયન એસોસિએશન ના એક અગ્રણીય છે કે જે પોતાના સાર્થકો સમયે કોમ્યુનિસ્ટ ડોક્ટર મારીને કોરેન્સ કમીરી પર બેસવા મથા હતા. મુનીશીપાલીટીએ નું રહેઠાણોના પ્રશ્નનું સમાધાન લાવવાનું ઘોષણું વાળું અને જાતીયભેદ કાપર રચાવેલું છે. મુશી-ધીમીના સંબંધમાં મુનીશીપાલીટીએ સસર્વા કોર્ડોના યુદ્ધે માર્યા બાધી આપે છે અને આ જમ્યા આગવાને પાકોને લઈને કહેરી તરીકે ની સમયે અગવળ પુરી પાકામાં આવે છે. જ્યારે હોંડાંના અગવળનાં તેઓની નીતી રૂપ-પદ નીચી વધી રહ્યા છે તેવા સ્થળે માંથી હીંદીઓને હાંધી મદદની અને કલામલ પાકાઓમાં ગોળિયા તેઓને સળગવા દેવાની છે. આ વસ્તુ હીંદીઓ પટે વસાયેલા હાલના જતાઓના અનુભવપરથી અમે હાંધી છીએ. પ્રતીબંધિત અક્રિયા તરફથી તખ્ત દીધા વગા છતા સત્તાધીશો એટલી ગાડી જુલિના છે કે રહેઠાણોના પ્રશ્ન સમાધાન લાવવાને એક સમાન ધોરણ સમાવ્યો એ જાહેર તંદુરસ્તી અને સુખરાધ ના લાભને છે એ વસ્તુ તેઓના ગગનમાં ફસી રહી નથી. હાલના જોડા નમનના

જ્યારે મનુષ્યના સમાન ભાવનાની ભાવના સોરી પ્રાપ્ત દોષી કોમ્યુનિસ્ટ સમયે પશુ એક્ષેશનને સવાલ અંગેને તેમજ હીંદીઓને પરિશાન કરી રહ્યો છે એ સોચનાં છે અને જાવીયને માટે અશુભ સુચક છે.

અને કંઈ કેળવણીને વિષે. જેમ હીંદીઓને જમીન અને રહેઠાણોની ખાખતમાં જુલિ મારવા માં આવી રહ્યા છે તેવી જ રીતે કેળવણીની ખાખતમાં પણ તેઓને જુલિ મારવામાં આવી રહ્યા છે. વખતો વખત કહેવાય મનુ છે કે વીસ ફાનર કાપર નિશાળે જમીની વધના હોંદી કોમ્યુનિસ્ટો માટે સિદ્ધાંતની કંઈ પણ સગવડ નથી. અંગ્રેજોના કોમ્યુનિસ્ટ પ્રાકગીક સિદ્ધાંત મુજબ પશુ કહે તેરલા માટે હીંદીઓને કહે નાખવામાં આવ્યા છે. જ્યારે તેઓને પોતાને માટે શીઓ ભરવા છતાં પણ કેળવણીની સગવડ નથી. કેળવણીની ખાખતમાં હીંદીઓએ યુની-વનની વસતીના કોષ પણ અન્ય વસ્તુ કરતાં વિશિષ્ટ લત મહેનત કરેલી છે. સરકારી નિશાળો માં પણ હોરી સિદ્ધાંત કેળવણી ખાખતમાં માનીતા થવાને એટલા બધા અતિ ઉત્સાહી હોય છે કે નિશાળના કોમ્યુનિસ્ટો પર નિશાળ ની જરૂરીયાતો માટે તે જીનજરૂરી કર નાખે છે, કે જે જોલે ખરી મીને સત્તાધીશોને પોતા ને કિરે દેવાને બેઠાં. પરંતુ માળાઓ, કે જેઓને પોતાના કોમ્યુનિસ્ટોના સિદ્ધાંતની વધારે ચિંતા હોય છે. તેઓ કશો વિશ્વાસ જાહેર્યો વિના નમન આપના આવેલા છે.

આ કેળવણીની સગવડ નહીં હોવાની ખાખત આ વખતે નિશાળો ખુલ્યા બાદ વધારે કિંમત સ્વરૂપમાં આગળ આવી છે અને માળાપોને પોતાના ખાખતોના લોખંડોની ચીંતા થઈ પડી છે. એવું જણાયું છે કે લગભગ ૫૦ ઉપર કોમ્યુનિસ્ટો આગળ અગવળને માટે સાચા કોમ્યુનિસ્ટો દાખલ થઈ સહવા નથી વળી સંકેતોને એકે રુદ્રોગત પણ દાખલ કરવામાં આવ્યા નથી. જ્યારે સંજ્ઞા માળાપોની અગત સામવચ્ચી દાખલ થઈ સજી ૪ પરંતુ એટલાથી કંઈ આપી દાખા કેળવણીના સવાલ નું સમાધાન આપી રહ્યા નથી.

સાચી કોમ્યુનિસ્ટ એ એક સરવા છે કે જે હીંદીઓને કમ્યુનિસ્ટ સિદ્ધાંત આપે છે. અને એ કોમ્યુનિસ્ટ સિદ્ધાંતમાં હીંદીઓએ સમય ૫૧, ૨૦, ૦૦૦ નો હાથો આપેલા છે. આવી જતા મદેનતની અપૂર્વ ચેષ્ટા છતા પણ સત્તાધીશો પોતાની દરજ બચવવા પુરેલી પણ ચેષ્ટા જતાવાને પ્રેરવા નથી. આજે સજ્ઞા માળાપોને નં પ્રશ્ન યુગવી રહ્યો છે તે એ છે કે તેઓના આગળના અવિશ્વાસ યુ યુગે યુ નોકરી શોધવાને તેઓએ કરતો બેઠકવુ પડશે અને એ પણ વળી કમ

સહેલાઈથી મળી શકે તેમ છે? કોઈ પણ સુધરેલી સરકાર પોતાની રેવનુને માટે રહેઠાણો અને કેળવણીની સગવડો પુરી પાડવાના સંબંધ માં આવી ધાવેલ નિશાળો નજર પડતાં રહે. હાલના મુદ્દોને સમય પણ તેને માટે પુરતું મળતું ન ગણાય. અંગ્રેજ પ્રજા જે પોતાના ખાખતોને સવાલ દોષ તે આવી વસ્તુસિદ્ધાંત પડીકર પણ સહન ન કરે. તે પછી યુ હીંદીઓ તરફ એટલી નિશાળો જતાવાન રહી છે કારણ કે તેઓ મતાધિકાર જોગવાના નથી? જેઓ કુખંધના દરેકમાં ઉદાર થાળે આપે છે તેમની અંગે ક્યો નથી કરતા પરંતુ જેમને આ કુનીયામાં પેલા કરવાને માટે તેઓ સંજ્ઞા-દાર છે અને જેમના પર કુનીયાના ભવિષ્યને આધાર રહેલા છે તેમના પ્રત્યેની દરજ બચવવા માં તેઓએ વિશ્વાસ જતાવરી નહિ બેઠાં.

મી. સીદાતનો કેસ

મી. સી. સીદાતને ફરી ૫૬૬વામાં આપ્યા છે. તેમની સામેના આરોપો જાણવામાં નથી આવ્યા. કેળવણી સુદષા બાદ મી. સીદાતને તેમની બેલપાની તમજ કરવા કરતાની સ્વતંત્રતા કાપર પ્રતિબંધ સુધારી કરતો સુધવામાં આવી હતી. તેવી કરતો મી. સીદાતને સુધવાને માટે કંઈ વાળ જાખનું નહોતું, અંતઃકરણનું સ્વાતંત્ર્ય કે જે મદદના સિદ્ધાંતને માટે હાલનું કુલ હાથ રહ્યું છે તેમને તે સદતર બંધ કરનારી છે. એ કરતોને નમન ની ના પાડીને મી. સીદાતે પોતાનું સ્વાતંત્ર્ય જાળવ્યું છે તેના બદલામાં બેસક એવેલા એ સજ્ઞા રિવાજો લેવી રહી. એમરજન-સી રેવનુસેલસ, કે જેની રૂબે ઉકત કરતો મુખ્ય માં આવી હતી તેના ગંગને માટે મી. સીદાત ને ૫૬૬વામાં આવ્યા હતા અને મી. સીદાતને યુગે કરેલા કાળી મેજરેટની કુરેમાં નમન કરવામાં આવી હતી. મેજરેટના એ સુધવા સામે અપીલ નોંધાવાઈ હતી કે જેની મુનામણી થયા સોયવારે પડી અદાલતમાં થઈ હતી અને સુધવા મુસતવી રાખવામાં આવ્યા હતા. મી. સીદાતને ઉકત અપીલની મુનામણી થતાં પદલા પકડવામાં આવ્યા છે. આ વિચિત્ર વિધિ ગણાય. વગા મી. સીદાતે સરકારમાં કુલ પ્રજાને તેમજ સજ્ઞા નાખનારે કુલ પણ કહેવું હોય એવું અમારી જાણમાં નથી. તેમણે દાલના કુલ વિષે તેમજ દક્ષિણ આફ્રિકામાં જીન ચોરા પ્રત્યેની વતીકુને વિષે પોતાના અંગત વિચારો દર્શાવ્યા છે પરંતુ કોમ્યુનિસ્ટો આફ્રિકામાં એવા મળ્યા અંગેને છે કે જેઓએ વાળી તેમજ વતીનથી સરકારના કિલ્લાવી નાખવાના પ્રયત્નો કરેલા છે જ્યાં તેમની સ્વતંત્રતા છીનવી નથી લેવાઈ. ના પછી મી. સીદાતની સામે આપા પ્રતિબંધો રા સાર? યુ તે એ પ્રમના આસાથી છે તેટલા ખાતર, કે જે મતાધિકાર નહિ થસવની હોઈ અવજન વચરની અને નિસંધાર છે? યુ સત્તાધીશો કદાચ જ્યાં મોહન નથી ત્યાં તમજન કિલ્લા કરી રહ્યા નથી? અમે નથી માનવા કે મી. સીદાત સરકાર બગ રાખે છે તેટલા જોમગરેલા માળા. હોવાની લાખકાન કરેલા હોય. વધુ કીડા અને મી. સીદાતની નાખ ના આરોગ્યની જાણ થતાં સર્પી મુકના રાખાંએ છીએ.

“ધરના છોકરાં ઘંટી ચાટે ને પરાયાને આટો”

જનરલ સ્મટ્સ અને માલુદીઓનો સવાલ

આજના કોલેજીયલ સ્તરેના યુવાનોમાં વાલિયન-
શીલ માલુદી સ્મટ્સ કોઈ બાબતમાં માલુદીઓની
પોતાના એક “રાષ્ટ્રિય વલન” માટેની માગણીને
ટેકા આપે છે. નવીનતા અને આકર્ષકતા દ્વારા
જે માલુદીઓની ધૂમ થઈ રહી છે એ
બોલ વગર પ્રધાને કહેવું કે એ વચન ફૂલીયાના
આંતરરાષ્ટ્રિય પ્રાપ્તિને એક બાબત ધણ પડેલું
છે. તેમણે પણ નહિ સહેલાં એવાં મંદ સહેલાં
એક જાતની વાચનાઓ અને માલુદીઓના જવાબ
માં તેમણે એક મહાન ઐતિહાસિક કામ
ન હોય એવું કહ્યું છે. માલુદીઓના કુળો
મટે તેઓ પ્રત્યેની શીલ માલુદીની સામગ્રી
અને જાતની મનિષ્યતામાં તેમનો વિશ્વાસ આપને
એ સ્મરણ કરવો છે કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં
દાદીઓની રચના કંઈ સારી નથી અને તે
આપેલાં વચનો તે પ્રતિબંધ સરકારે કહ્યું પામેલાં
નથી. ૧૯૨૬ ના કેપટાલિનના કારણે કેટલીક
વેળા દક્ષિણ આફ્રિકાના દાદીઓના “ગેગના
હાટો” તરીકે વર્ણવવામાં આવ્યા છે. તેની
“કુખી” ને સમગ્ર કલમ તેમ દબાવવાની
ખાતરી રહી છે. દાદીઓને એકેકેટ કરવાં, તેઓની
શાખા કાઢવાની છીનવી લેવાં, એને નાગરીકતા
ના મેપુએ દબાવે નહિ આપવા, કે જે વસ્તુ દક્ષિણ
આફ્રિકાની સરકાર અને ગેરી પ્રત્યે કરી રહી છે.
એ કામની ઉત્કર્ષ કરવાના મામું નથી. મધ્ય-

પૂર્વમાં એક મોટાં આરબ સમુદાયનું સ્થાપનાની
સંભવ ઉપર મોલતાં શીલ માલુદી સ્મટ્સે પુછ્યું
કે એ મોટા સવાલની સાથે માલુદીઓના
વસવાટનો સવાલ પણ નોટી લેવું સમાધાન
કે ન સમાધાનમાં આવે.

અમે શીલ માલુદી સ્મટ્સને પૂછીએ છીએ
કે દક્ષિણ આફ્રિકા કે જે તે બાબત દાદીઓને
સુદેશાઈથી સમાવેશ કરી રહે તેઓ વિશ્વાસ
પ્રદેશ છે તેના દોરી સવાલને પુરીપૂર્ણ સરકારની
અન્ય મોજાઓની સાથે નોટી રાખે તેવું સમા-
ધાન કેમ સારી દેવામાં નથી આવતું.

માલુદીઓ તરફ અમારી કિલ્લો છે. પરંતુ
મેલેસ્ટાઇનને તેઓનું રાષ્ટ્રિય વલન બતાવતું એ
કામ અસરકારક કરી રહે છે. મેલેસ્ટાઇન માલુદી-
ઓને બંધીસ કરી દેવાનો બોલીસ સરકારનો કા-
આસનો વિચારતા નથી. બાલકર બહેરાતાની
તેઓ વચોટી કાઢે છે. તેઓ સમજે છે કે
માલુદીઓને રહેવાને પોતાનું વલન નથી એ
એક કશું બીજું છે. પરંતુ તેઓ કહે છે
કે માલુદીઓના કુળો ટાળવાને તેઓએ પોતાને
ફરો આપેલા છે તેઓ સ્વિકારે છે કે
મેલેસ્ટાઇનમાં જેડી અને કલોમ પાલકવામાં
માલુદીઓને પછી કશું છે. પરંતુ તેઓ કહે
છે કે, એ પાત્રવણી તેઓને સાંકેતવામાં, જે
મેલેસ્ટાઇન તેઓને દેરા મટીને માલુદીઓનું
સંચાલન બની જવાનું કોઈ મેલેસ્ટાઇન
માં માલુદી વસાહતીઓને પોતા અટકાવવાને

તેઓએ પોતાની બનતું સમજી રહેવાનો નિયમ
હોય છે. બોલીસ સરકાર માલુદીઓને પણ લે
છે પરંતુ તે સમજે છે કે આરબોની સામગ્રી
કુલાવની એ સંબંધિત છે. દક્ષિણમાં બોલ
માં શોકમતનો એક મોટો વર્ગ છે કે જે એક
માને છે કે માલુદીઓ ના બાલકરના વચનના
પાલનની સામગ્રી કરીને મેલેસ્ટાઇન એકા માગ-
નારોઓની જેમ વર્તી રહ્યા છે. ગા. એચ. છ.
મેલેસ્ટાઇન છે કે, શીલ માલુદી તેઓનો આ
અનુચિત મવાલ “શામલો” માં સુનિર્મિત
હોયે કોનો. આ સંબંધોમાં માલુદીઓને મટે
૧૯૨૬ માં બોલીસ સરકારે જે મોજાના વસ્તુ
કરી કતી તેમ કિલ્લો તેવી બહેતર મવાલો.
તેના કોઈ કામ વર્તેની અંદર મેલેસ્ટાઇનને એક
સ્વતંત્ર રાજ્ય સ્થાપવાનો છે કે જેમાં માલુદીઓ
અને આરબો સાથે મળીને રાજ્ય રહેતા હોય.
એ મોજામાં આવતાં બાંચ વર્ગમાં ૨૫-૦
માલુદી વસાહતીઓને મેલેસ્ટાઇનમાં કાબલ થવા
દેવાનો સમાવેશ થાય છે. આ વસાહતીઓને
આરબોની સંમતિથી કાબલ થવા દેવામાં આવશે.
માલુદીઓ માને છે કે આરબોની સંમતિ કદા
મળશે નહિ અને તેથી માલુદીઓનું રાષ્ટ્રિય
વલન કદા રથપારો નહિ. પરંતુ એ માલુદીઓ
એ પોતાનો આરિવકાર કરશે તે તેઓ બોલના
ફિલ્મોથી પુરાવા મેલશે. માલુદી શીલ માલુદી
સ્મટ્સ કે જે કહ્યું પોતાનું વસ્તુ તાર નથી
કરી કહ્યા તેમના સ્વભાવમાં કરતાં તે
બોલના ટેકા વધારે મોટી થમ મકશે.

દૂરદીપણું

મા. જે મોલકેલેસ ‘નાટાલ મરકપુરી’ માં
નોંધે પ્રમાણ લેવા છે.

સારણ,—જનરલ સ્મટ્સે જાહેર કહ્યું છે કે
દૂરદીપણું એ આપણા મેટીવો સંબંધી નીતીનો
માર્ગદર્શક સંકલિત રહેશે; પરંતુ મને ભય છે
કે દૂરદીપણું એ સંકલિતનના જેવો એક આકર્ષક
અનુચિત રહેશે અને તેના કોઈ દેશ અને
પ્રાંત પ્રવર્તશે. કેમકે અમર સંકલિતના લોકોનો
સવાલ રવા દોષ ત્યાં રહેવાના પોતા જેમ મોટા
પાર તેમ જનતાના દુકને વિશે કોઈ પ્રત્યે ઉદારી
રહેતે ઉચ્ચ સંકલિત, જે પ્રતિબંધ, દબાવ
અનુચિત અને સમાધાનની સ્વતંત્રતા જે રહેશે
ને માટે એકલી બધી લોકોની મળાલી દોષ ને
દક્ષિણના ના અનુચિત અનુચિત એવું આપણા મનને
આપણે પછીના દેશમાંથી મળાલી સંકલિત છીએ.
આપણા ના સંકલિત નીતીને આપણે
કદા અમે તમા આકર્ષક સંકલિતના સંકલિતને
પરંતુ તમા સંકલિત જનતાના પાટીને આપણે

સપના મેટીવોને એક પંક્તિમાં અને સપના
મોરોઓના મોટા પંક્તિમાં મુકાય ત્યાં સુધી
એ પ્રમાણ સમાધાન સારી થકારો નહી. કેમકે
એ વિચાર મુળથીજ બોલે છે. મુળથી મનુષ્ય
વચનમાં મોટા પુરુષ, કળાથી અને આરિવકારી
પડે છે નહી કે જાડી કે વર્ણવી. એવા કળાને
મેટીવો છે કે જેઓ રક્ષીતની રચાલી રસાર
કરી નાનસીક અને નાનસીક દક્ષિણે એકર
મોરોના જેટલા આપણ વર્ણવે છે.

કેમકે આરવી સરમાં ફૂલીયામાં પરિવર્તન
થમ મળુ છે. આને સમજતે ફૂલીયામાં કુદ
મળાલી રહે છે એક રહેલું અનુચિત જાણી
પરંતુ આપણામાં કદા નહી કદા તેવું આને
અનુચિત થતું છે આપણે એકજ પુરુષો વાંચીએ
છીએ અને એકજ વલન. માલુદીઓને છીએ
એકજ જાતની કદામાં કરીએ છીએ, એકજ
જાતનાં વચો મેટીવોને છીએ, એકજ જાતનો
માલુદી આપણ છીએ અને એકજ જાતના

મોરોઓની એક જાતના કુદા કળાની કળાને
છીએ પછી ને મોરો દોષ કે જાણ કે જુસ
દોષ કે જાણ. કલે આપણે ફૂલીયાના વચનની
વાત કરી કળાને છીએ અને એકજ પોલી
માર્ગ છે કે જે પર મનુષ્ય પ્રગતી કરી રહે
છે. આનંદ આવી-ફૂલીયાનું રાજ્ય આપણ
આપણું જાણ છે તેમ તેમ રાષ્ટ્રિય અને જાતીય
માલુદી છટી જાતના જાણ છે.

જે કળા અને મોરો કોઈ પણ કલે
એકજ તંત્ર દેશ એક સાથે મળે રહેવાના
દોષ તે એ તંત્ર એવું દેવું મેલેસ્ટાઇન કે જે
જાડી કે વર્ણના અસમાન પર રચાયેલું નહી
દોષ પરંતુ જાતની સમતા, ગુદિ, મળવણી
અને આરિવકાર પર રચાયેલું દશે.

સ્વતંત્રતાને કેટલી કદા વર્ણવી રહે છે એ
કોરોર અને સાંકળા દેશમાં મેલેસ્ટાઇન આપણ
સીનેવામાંથી આપણે કાળજી નથી કરતા ન
પરથી તંત્ર કલમ છે, આપણા અને મળવા

માં એ કોઈ આપણે ખાતર પોતાના જન
કરખાત કરી રહ્યા છે, એવા ખબર છે કે
મીનનું ઘરફર આપણીએ સામે આપણને
મહા કરવાને બરગામાં પાલખાંધ દાખલ થઈ
રહ્યું છે પરંતુ મીનમાં કાચ કોઈ, સન માન સન

અને લીનપુર્તિયાના દેશનું પુષ્કળે આપણે આપણી
કેરિસમાંથી કાઢી મુકાએ છીએ અને નિઃશસ્ત્ર
નેટીવેને દાકોળા સામે મોકલીએ છીએ
લોકમતની કાચની રચીતીમાં આપણી નેટીવે
સંબંધી નીતીમાં કંઈ પણ મદદગારી ફેરફાર

થઈ શકે એ વાગારી સકારુ નથી અને સંભવીત
છે કે જાતીયદેશનું કુલ આપણે કદાચ કરી
વધુ દુર કરી નહીં શકીએ ને એમજ હોય
તો અશિક્ષિતો ખારી પ્રવૃત્તિના દકાડા બરાક
મગજ સમજવા.

યુનીયનમાં રાજ્યને ઉથલાવી નાખનારાં કાવત્રાં

સુનેગારને મરજુની સભા

હ મજામાં યુનીયનમાં થયે રથજે ભોજનો કુટે છે
અને માલને નુકસાન પહોંચાડવામાં આવે
છે. મજા પોલીસોને પણ આવા કામમાં કાચ
દેવાની સંજોગો પડે પડવામાં આવ્યાં છે.
રોનીયનમાં મોટું નુકસાન થયું હતું. વીજળી
ના કારણે કુટી ગયા હતા અને ફેક્ટરીક ખાણોનું
કામ પણ બંધ પડી ગયું હતું. ખાણોને ક્ષેત્રી
નાખવાના પ્રયત્નો થયા હતાં. આ ક્ષેત્રોમાં
૧૯૪૦ ના મુદ્દા અંગેના કામદારની રૂએ સરકારે
આવા ક્ષેત્રોમાં મરજુની સભા કાવત્રાના
ધારા બહાર પાડ્યા છે. આ ધારાની રૂએ
જવરજર-જનરજને ખાસ કરી નીમતની સભા
મળી છે જેમાં એક સુપ્રીમ કોર્ટેના જજ અને
બે એસેસરે રહેશે

જ્યાં વીજળીના દરમીયાન યુનીયનના જુદા
જુદા ભાગોમાં રાજ્યને કિલકારી પાડવાના
કાવત્રાં થવાથી મોટાક વખતને માટે બપવદાર બંધ
થઈ ગયા થઈએ હતા. સત્તાધીશોએ તાકીદના
પરવા લીધેલાં દેવાથી થોડા કલાકમાં પાછો
બપવદાર ચાલુ થઈ ગયો હતો. ખલોગજનની
માં રાજીવારે તવારે ખલોગજનની અને યુનીયન
ના અન્ય ભાગોની વચ્ચેના બપવદારના સમજા
નાર અને ફેક્ટરીના માલને તોડી નાખવામાં
આવી હતી. ફોક્સમાં રેલવે ખાતાની તાર
અને ફેક્ટરીના લાઇના પણ ફેટલી જઈએ
તોડી નાખવામાં આવી હતી.

જોહાનીસબરમાં વેંટકીનમાં અવેલી નેટીવ
ભાગમાં ઝપાતા વર્ગમાનવન 'ખાન્ટુ વડ'ની
ની ઓશીસપર જોખળના કાઠાકાળી પા. રમ
નું નુકસાન થયું હતું. રોની પોલીસ તર
પછી કોલેસટન વેટગાં મીન જોખળના કાઠાકા
થી એક િના મકાનને નુકસાન થયું હતું.
'ખાન્ટુ વડ'ની ઓશીસપર અસ બીટ વખત
કુમલો થયો છે. વડેશ ૧૯૪૦ ના ફોક્સ
માં થયો હતા એ ઓશીસને નાચ કરવાના
પ્રયત્નનું કારણ એ અનુમાનવામાં આવે છે કે
તેમાં ત્રણ નેટીવ સભાના વર્ગમાનવને પ્રતીક
કામ છે અને ચાર નેટીવ જાવાના સરકારી
ખાખો છપાય છે. ફેક્ટરી વેળા વર્ગમાનવને
માં જાવવાની અને નેટીવના વર્ગમાનવના અજ
નાર વરજુએ પણ ઓશીસમાંથી કપડી મફત
અથા રજીવારના જોખળના કાપાના નાચ મુદ્દ

કર થયું હાર બાદ જોહાનીસબર અંદરમાં
૧૬ રખત અને યુનીયનના અન્ય ભાગોમાં
૫૧ વખત ભોજનો કુટ્યા છે.

ખોશીયામાં પોલીસ ડિફેન્ડર્સ કુટી
જવું બન્યું

મંગળવારે સવારે ખોશીયાના પોલીસ ડે-
ફેન્ડર્સના પાછલા પાઠમાં કિલકા આગળ
પેટાસ જળણ જેવામાં આવ્યું હતું અને
કાઠનામાલની વાટે એવી રીતે મોકલવામાં
આવી હતી કે તે કુટનાં આખા મકાનના જુદા
કુટી જાય. સાબેન્ટ સોખરે એ જોઈ અને
ગુરતજ વાટે બેબી લીધા. એક સેકન્ડરી
વાર લાગી હોત તો તેના પોતાનો અન મકાન
ના મોટા ભાગનો નાચ થઈ ગયો હોત તેની
દીન અને સગવડમકાન માટે એક્ટીવ પોલીસ
કમીસનરે ચારજન્ટ સોખરનાં પેરેડ વખતે
વખાખ કાળે દતાં.

નવા મારા

ધારા અથા મંગળવારે બહાર પડ્યા છે. તેની
કાં નીખાવેલી કોર્ટેને "ખાસ મુત" કરવારની
તપાસ કરવાની સભા રહેશે. "ખાસ મુત" માં
જીન અથવા મંગાર સારીરીક કાળ કરવાના મારા
થી અલો કુમલો, માલસનું કરજ કરી જવું,
માલમીસાતને નુકસાન કરવું, કુલ એવા પદાંથી
જેરકાથે પોતાની પાસે દેવા, તલેરમાં ચાર
મારી, મોરી અને કિલકા મુત કરવાને પ્રયત્ન
કરવેડ, અથવા તેના સંબંધમાં કન કરણી કે કાવત્રાં
નો કરવાનો પણ સમાવેશ થાય છે. આરોપી
ને રપેરવલ કોર્ટે તરફથી તપાસ કરવા કે કેમ એ
ન્યાય ખાતાના પ્રધાન સમના આપણે. રપેરવલ
કોર્ટે મારકને તપાસ કરવાની ન્યાયખાતાએ સમજ
કર્મો બાદ તેવા આરોપીને પ્રધાનની સંગતી
વીના કાલ પણ કોર્ટેથી અખીનપર કોટી સકારો
નહી

આરોપી જીન, જીનના પ્રયત્ન, મંગાર સારી-
રીક કાળ કરવાના સરકારી ચાલકા કુમલો,
અથવા ચેરની સાગણીથી મીકતને નુકસાન
કરવાના, રથજે ટેનમાં મુસામની કરતા કાલ
પણ માલસને નારી નાખવા અને મંગાર મુત
કરવાના પ્રયત્નને માટે રપેરવલ કાલ કોર્ટે તરફથી
સુનેમાર કરાવવામાં આવશે નવ તેવા કલમા

આરોપીએ કુલ એવા કંઈ પણ પદાંથી કિલ-
કાલ કરશે અથવા કુલ તેવા પ્રકારનો કિલકા
કરવાની કિલકારણી કરેલી જાવાનું કોર્ટેને જખારો
તો તેને માટે મોતની સજા મશે.

આ કલમ કુટનાર પદાંથી કિલકાલ વીના
થએલા જીન, જીનના પ્રયત્ન અને જીનની કિલકારણી
ને તલેરમાં મારામારી, કે જ્યાં આરોપીએ
કુટનાર પદાંથી અથવા જાંકુથી કોર્ટેને કાળ
કરેલી હોય, મનુષ્યકરણ કુલ હોય, જ્યાં આવા
મુત મુદ્દા કાળમાં કરવાને અડગથ કરવાના
અથવા મુદ્દા કાળમાં કરવાને મહા કરતાં ભોકો
ને રોકવાના, સરકાર માટે કાંઈ કરવાના કરતા
થી મએલા હશે, તેવા કાળાકાળે પણ લાગુ
પડશે રપેરવલ કાલ કોર્ટે માત્ર પણ આરોપીને
ચેરની સાગણીથી કુટનાર પદાંથી મીકતને
નુકસાન કરવાના પ્રયત્ન માટે સુનેમાર કરાવેશે
હશે તો તેને મોતની, જનમ કેદની અથવા
જોખામાં જોખા માત્ર વર્ગની કેદની સજા કરવા
નું કોર્ટેની મનકારી કિલકાર રહેશે. ગુરતર પ્રકારીન
કિલકાલ વીના ચેરની સાગણીથી મીકતને નુક-
સાન કરવામાં આવ્યું હશે, અંદરમાં મારા
મારી થઈ હશે, કુટનાર પ્રકારનાં કિલકાલ
વીના કાળને મંગાર સારીરીક કાળ પદાંથી
ના કરાવાથી કુમલો થયો હશે, અથવા નાચ
મુત કરવાને પ્રયત્ન થયો હશે, માલસને નાચ
કરવાના કરતા વીના રેવેને નુકસાન કરવાના
પ્રયત્ન થયા હશે અને મનુષ્ય કરજ કરવાને પ્રયત્ન
થયો હશે તેવા ક્ષેત્રોમાં પણ મોત કે કેદની
સજા કરવાનું કોર્ટેની પ્રાણીપર રહેશે. કુટ-
નાર પદાંથી પોતાની પાસે દેવા માટે જોખા
માં જોખી ખાંચ મળે અને જીનમાં પણ રથ
પદાંની સજા કરવામાં છે આ મારા અલમા
આલમા પદાંમાં ન મુત થવા હશે, તેની પણ
તપાસ રપેરવલ કાલ કોર્ટે મારફત થઈ શકશે
પરંતુ સજા ચાલુ કાલકા મુજબ થશે.

નવા મુને પુરવાર થયા હશે ત્યાં સરકારના
મુદ્દા કાળમાં અડગથ કરવાને કરતા ભાનીજ
કરમા આપણી સીમાય કે આરોપી તેમ નહી
દેવાનું પુરવાર કરશે

આરોપી ૧૮ વર્ગની અંદર હશે ત્યાં કેદ
અથા ધારા મુજબની સજા કરવા બંધાએલી નહી.

દક્ષિણ આફ્રિકાના ટુંક ખબરો

પેટ્રોલના વેચાણ પર પ્રતિબંધ

ખા. ગેરેટ હાર્ટ ઇન્ટર યુનિયન ઓફ યુનીયનમાં અને સાક્ષિ વેરેટ આફ્રિકામાં કોઈ પણ પેટ્રોલના વેચારીથી કોઈ પણ માણસને સ્વીચરે કે સ્વીચરે સ્વારના ૬ વાગ્યા પહેલાં અથવા બપોરના ૨૨ વાગ્યા બાદ પેટ્રોલ વેચી નહીં શકાય. અને બાકીના દિવસોમાં સવાર ના ૬ વાગ્યા પહેલાં અને રાત્રીના ૧૦ વાગ્યા બાદ વેચી નહીં શકાય.

માર્ચને માટે પેટ્રોલ કુપન

માર્ચને માટે પેટ્રોલ કુપન ફેબ્રુઆરી તા. ૬ થી ફેબ્રુઆરી તા. ૨૨ સુધી ગણા કરશે સારા બદલે ડીરેક્ટ પેટ્રોલ કન્ટ્રોલરની પાસેથી ખાસ પરમીટ લેવા કુપન ગણા કરશે નહીં.

યુનીયનનો મકામનો પાક

મી. જી. ઇ. સ્ક્રામકમના પ્રવાસી જવાબના બેલીવાડી પદાના પ્રવાસે જણાવ્યું હતું - ૧૯૪૧ ને માટે ગણતરી પાક ૨,૪૩,૨૦,૦૦૦ બરન હોવાનું અંકસંકલનામાં આવે છે. ગીલે પાક થતાં સુધી એ પાક ફેરવે માટે પુરતો જણાય છે.

શકતરો પેટ્રોલ કેમ અવધાવી શકે

માન્ય આફ્રિકાની મેડીસન એસોસિએશને એકાદીસમમાં એક નિવેદન બહાર પાડી આ દેશમાં પેટ્રોલનો સ્ટોક ટકાવી રાખવાના સરકારના પ્રયત્નોમાં સંપૂર્ણ સહાયતાની દરખાસ્ત છે. વધુમાં તે કહે છે કે તેમ પ્લાન બેંચવામાં આવ્યું છે કે જુલકાળમાં શકતરોને એક જ ડીરેક્ટરના દીવસના અનેક વાર બેલાવવામાં આવ્યા છે. આથી તે જાહેર પ્રકારે વીનય પૂર્વક સુચવે છે કે તેઓએ પોતાના જ સાબને ખાતર હથેલાં શકતરને સવારે ૧૦ વાગ્યા પહેલાં ખબર કરી દેનાં જોઈએ કે જેથી શકતર જોઈ પેટ્રોલ પોતાનો રાઈન્ડ જોઈ શકે, વળી આ કારણથી દરદીઓએ ખતી શકે ત્યાં સુધી શકતરના કન્સલ્ટીંગ એમ્પરજન જર્વુ એસ.એ. આમુક સંસ્થામાં શકતરથી અને આવી ન પણ શકાય તે જોઈએ તેથી મુશ્કેલ સ્થિતિ ને ખજોંવી વળવાને શકતરને કોઈ પણ જોઈ-વજી હવે તેમાં તેને સહાય આપવો જોઈએ.

શાયર અને ટયુબ કંપરને પ્રતિબંધ લખાવો

ખાસ ગેરેટમાં મેડીસ હાર્ટ ટાયર અને ટકાવના રેલક વેચાણ પર પ્રતિબંધની મુદત પણ મેડીસ કમ્પાની સુધી લખાવવામાં આવી છે.

પેટ્રોલની ચારી

ગેરેટમાં જાહેરનાવા મરાજમાં મેડીસ હાર્ટ એક એકને જાહેરનાવા પેટ્રોલનું એક હમ ચારી જાહેરનાવા ૧૦ એસ પોતાના હારમાં કાલવી જાણીતું એક મેડીસ જેણે તે બધા જવામાં મદદ કરેલી તેને બહીસ આપી દીધું હતું. તેને માટે તેમ જા. ૧૫ નો ફંડ

અથવા છ આઠાનીવાની કેવી સમય થઈ છે. વધુ વસ્તુઓ પર અંકુશ

કામ પડાવીને પણ યુનીયનમાં રેશન આપવાની નાજતા સરકારે પીચારી રહી છે. ખાત્રીએ તે વીધે તે તેમ કરવામાં આવ્યું છે પરંતુ કવે કામવા, કાચુ રખત અને અન્ય વસ્તુઓને

મી. સીદાતની લેડીસમીય

માં ધરપકડ

જા. ગુમારી તા. ૩૨ મીના લેડીસમીય મી. સી. આર. આર.એ નીચે પ્રમાણે કામ્ય હતું:

મી. ડી. જે. સીદાતને મુકરર જા. આર. તા. ૩૦ મીએ બપોરે સાડા ત્રણ વાગે લેડીસમીયા રસ્તા પર પકડવામાં આવ્યા હતા. મી. સીદાત અને તેમના સાથીઓ મેસરઝ આર. અને દેસાઈને પોલીસ સ્ટેશને લઈ જવામાં આવ્યા હતા. પોલીસે તેઓને જપ્તીબંધ રાખી મેડીસમીયા અને કશું "નોનસેન્સ" સહન કરવાના નથી અને તેઓને મેડીસમીય પ્રેસ જ ડોડી જવા સૂચવ્યું. મી. આર.એ જપ્તીબંધ કે તેઓ નોન-યુરોપીયન યુનાઈટેડ કન્ટ્રીને માટે વાજબી પ્રવાસ કાર્ડ હરી રહ્યા છે અને નેમોની પ્રતિજ્ઞા કામ પણ રીતે રાખવને કારણે કરવાની નથી. જરાપ જા પોલીસે કશું ૫ જેમ તમે વહેલા લેકા રખાય કોડી વચ્ચે તેમ તમારા સાબનું છે કમકે અને તમને બંદીથી દારૂ કરવાની કહે પણ જાહેર. મી. આર.એ કશું કે અગે કદથી કે બંદીથી કરવા નથી. એ તે મી. સીદાતને પોલીસ ચોખામાં બંધ કરવા માં આવ્યા પોલીસ તરફથી તેઓને કહેવામાં આવ્યું કે મી. સીદાતને રાજનની પોલીસ તરફથી આવેલા રેસન્ટ વસ્તી પકડવા માં આવ્યા છે. મેડીસમીયા પોલીસે વધુ ખબર આપવાની ના પાડી, પરંતુ જણાવ્યું કે મી. સીદાતને રાજન સહ જવાને રાજનથી એસ્ટેટના રાહ નિપાળ છે અને મી. સીદાત પર આરોપ રાજનના મુકવામાં આવશે. મી. સીદાતને જામીન પર છોડવાની પોલીસે ના પાડી હતી. ખાત્રીયા મી. સીદાત ને જા. ૨૦ ના જામીન પર છોડવામાં આવ્યા હતા અને તેમને કેસ આજે તા. ૬ મીના રાજન ગેસ્ટ્રેટ કોર્ટમાં ચાલશે.

પીધે પણ તેમ કરવામાં આવશે. તેની અજાત દીવ પર દીવ વધુ જણાવા લાગી છે. વેપાર અને ઉદ્યોગના પ્રવાસ મી. રાહકે એક મુસાફાત દરમિયાન જણાવ્યું હતું કે આ યોજના મુજબ જે જે વસ્તુઓ રેશન કરવામાં આવશે તેને માટે કન્ટ્રોલર તમામમાં આવશે. રાજન જે.

જે કુમર કામગીરી કન્ટ્રોલર નીચામાં છે. આ યોજના મુજબ અમુક કાચો માલ અમુક વધુ રાહને મારેલ કરાવવામાં આવશે. એટલે કે એ માલ આમાન કરવાને તે આમાન કરવા દેવામાં આવશે પરંતુ તેની અમુક વસ્તુઓ ખતારી છાશી એ પ્રયત્નથી કરાવવામાં આવશે અને જે કારખાનાવાળા તેનો ખીત કરાને માટે ઉપયોગ કરતાં પકડશે ને યુનિયન મજાદો. સુકા મેવાના નિકાસ પર પ્રતિબંધ

રેડીન્સ, સુલતાના ગામની દરખા અને રાહક નામની દરખા દેવળ કોષ્ટક હાટ કન્ટ્રોલ બેડીની મુકરરેલે વેચા કરાશે અને સપ્લા સુદે મેવો અને સપ્લા જાતની બહારો (નહસ) ખાસ પરમીટ લેવા યુનીયનની બહાર મેડીસ નહીં શકાય એવા મારા ખાસ ગેરેટમાં બહાર પડ્યા છે. આ પાસાના બાજુ માટે વધુમાં વધુ જા. ૧૦૦ નો ફંડ કરાવશે છે. રેડીન્સ, સુલતાના અને રાહક માટે બેલીના પ્રવાસની સંગતીમાં બેડી તરફથી બાવ કરાવશે. એજ ગેરેટમાં લોગા મકામમાંથી મેડીસ ૨ મકામના કેમ પણ હાથે ખનાવવાની મનાત કરનારા મારા પણ બહાર પડ્યા છે. ધોળા મકામનો ઉપ-યોગ માત્ર જેમાં જોઈમાં જોઈ ૬૦ ટકા અને વધારેમાં વધારે ૮૦ ટકા પીળા મકામનો ઉપયોગ થવો હશે તેમાંજ થઈ શકશે.

રેડીસીયામાં ધાત્રની ઉપજ

સુધન રેડીસીયામાં ૧૯૪૨ ની સાસમાં જા. ૮૮,૮૮,૭૮૮ ની કાવ લખાઈ હતી જે આગાસ વર્ષ કરતાં જા. ૨,૬૫,૪૫૮ જેટલી જોઈ હતી.

મી. એલ. બોધાસોંગનું અવસાન

ન્યુમીકરેન્ડના મણીતા જામીનદાર અને શાયર પ્લાન્ટર મી. એસ. બોધાસોંગનું ગમે અવધારે કુંક માંદગી બાદ રાજનની સેન્ટ એડન્સ હોસ્પીટલમાં અવસાન થયું છે. રાજન જાણ બોધાસોંગ જે નાટાલમાં બંધિત થઈ મુકર પ્લાન્ટર તરીકે સીધી મેડા જણાવ કરતા તેમના પુત્ર હતા. મુસાદરિન તેઓ મજા શીખાવ કરતા. તેમણે હોલિસ્ટાનના તેમજ યુનીયનની અનેક વખત મુસાદરી કરી હતી. રાહક કોલેજ બાંધવામાં તેમણે મેડો રાજો આપેલા હતા અને કમજાળ કુંક મુદત પર રાજનમાં એક નીકાળાનું મકાન બાંધવાને જે એક જામીન અને જા. ૧૦૦ હાન આપ્યાં હતાં. રાજન પોતાની પાછળ એક વિધવા. નવ પુત્રો અને બહેનું કુંક બીલાવ કરતા મુકા મજા છે. રાજનને વિવિધ સંસ્થાઓ તેમજ પીચા અને કુંક ખીજના તરફથી અનેક પ્રત્યાજ્ઞાઓ મોકલવામાં આવી હતી.

જાવનત મકાંશી

જેખાકે જામીન ૬. પટેલ.

આ મુકતકમાં અલ્વિન-કર્વે રીનો સંવાદ કાવધમાં છે, અને તે ઉપરાંત બીજું પણ એક કાવ્ય છે. કિંમત રી. ૩.

અર્થ પત્ર

અમરેની કોમેટોરીયમ સોસાયટી

‘ઇન્ડિયન એપિનિયન’ ના અધિષ્ઠત જોગ,

સાહેબ,—આપના તા. ૩૦-૧-૪૨ માં મારી દલીલની પોષણતા યુક્તિ કરવાની મહેનત કે એક ‘યુજરાતી’ વાંચકે કરી છે.

મારા કાગળમાં મેં ક’ણ દલીલ કરી નથી, મેં કપાકત રજુ કરી છે. દલીલ ‘યુજરાતી’ વાંચકે કરે છે.

તેમની પહેલી દલીલ એ છે કે જાને સંસ્થાની કમીટીના સંસ્થાને સ્થાપના (ધોરણ અપવાદ સિવાય) એક જ શરતો છે. કારણે એ શરતોએ કહ્યું સંસ્થાને વધારા રહેવું અને કહ્યું સંસ્થાને ગેરવધા થવું એ બી. કેરાઈ સમજાવશે.

કપાકત આમણ કાગળમાં આવી મધ છે. અમરેની કોમેટોરીયમ સોસાયટી પંદર વરસ ઉપર ‘રમજાન માટે જમીન ખરીદી સંસ્થાન બાંધવા માટે અને ખીજા ધાર્મિક કામો કરવા’ ના કોખા હેતુ માટે સ્થાપી રજીસ્ટર કરવામાં આવી હતી તે વખતે હોંદુ રમજાન હંડ દસ્તીમાં હતું ત્યાં સોસાયટીની સ્થાપના થઈ હતી. હોંદુ રમજાન હંડની કમીટીમાંનાજ કેરલાક શરતોની આગેવાની હેઠળ સોસાયટીની સ્થાપના વગર વાંધે થઈ હતી. સોસાયટીએ આજસુધી મેદરકારી જતાવી. તપી કમીટી નીમાઈ. તપી કમીટીએ તુરતજ સોસાયટીની સ્થાપનાનો હેતુ પાત્ર પાડવા સંસ્થાન બાંધવાને પ્રયત્ન કર્યો એ તેની વશાઈની પુરાવા છે.

પછારે કપાકત જાણવા એવાં છે:

- (૧) અમરેની કોમેટોરીયમ સોસાયટીની સ્થાપના સંસ્થાન બાંધવા માટે થઈ હતી.
- (૨) સંસ્થાન બાંધવા માટેજ સોસાયટીને હોંદુ રમજાન હંડ દસ્તીમાં દોષા છતાં કાળા માં લોકોએ નાણાં વાંધો કર્યાં.

(૩) સોસાયટી પાસે આજે નાણાં રોકા પડેલાં છે.

(૪) કારપોરેશન પોતાના દરવ પ્રમાણે સોસાયટીને જમીન આપવા બંધાયેલી છે.

(૫) જો સોસાયટી અરજી કરે તે પોતાના દરવ મુજબ કારપોરેશન જમીન આપે અને કમીટી તે જમીન ઉપર વગર વાંધે સંસ્થાન બાંધે એવો આમદ કરવામાં “આ સંસ્થા કે પેલી સંસ્થા, બંધારણ કે ગોટી વશાઈની નીતિ”વાદમાં પોતાની સ્થિતિ અને આવકતને ઉપયોગ કર્યાં થાય છે.”

‘યુજરાતી’ વાંચકની બીજી દલીલ એ છે કે “બી. કેરાઈ હોંદુ સંસ્થાન હંડના સંસ્થાન છે કે નહિ તે જાહેર છે—કાંચે કે જાહેર તે સંસ્થાને શાંતો થયો. કારણે એ. એ. ગોંધીની કા. તરફથી કાળામાં રકમ નોંધાવાયેલી છે. અને બી. કેરાઈની આ વખતે આ દેશમાં કાજરી થઈ નહોતી.” ‘યુજરાતી’ વાંચકની આ કોષ માટે જનવધા પડે છે! ઉપરાંત શાંતો હોંદુ સંસ્થાન હંડ માટે થયો. હોમ એ યુજરાતી વાંચક સિવાય કોઈજ જાણતું હોય. જો કારણ છે. ગોંધી એન્ડ કા. પુ. નામ આજુ થયું તેની પહેલાં એ. એ. ગોંધી એન્ડ કા. નામ હંપતીનું આજતું હતું. તાર પછી ગોંધી એન્ડ કા. નામ આજુ થયું તે રજીસ્ટર થયું નહોતું. તાર પછી ગોંધી એન્ડ કા. (કોમિટી) લીમીટેડના નામથી હંપતી રજીસ્ટર થઈ આ બધી વખતે મોટે ભાગે જો કાળા કરાયા તે એ. એ. ગોંધી વડીલ હોવાથી તેમના નામથી કાળામાં રકમ કરાવી. થઈ ગોંધી તો ગોંધી એન્ડ કા. અથવા ગોંધી એન્ડ કા. (કોમિટી) લીમીટેડ વેપારવાંધાજ

અપાતી. આ મથા યુજરાતી હોંદુકોમાં મંગલિત છે તે કરી ‘યુજરાતી’ વાંચક એન્ડ નરીકે નહિ જાણતા હોય! પણ આમાં કમ કારણ કહેવો નથી. જાણજ એન્ડ એ છે તે કપાકતને છતાં ‘યુજરાતી’ વાંચકની જાણ માટે કહું કે અમરેની કોમેટોરીયમ સોસાયટીના કાળા માટે સ્થાપકો રોગાદ આજા સારે કું (નાદાલ) રોગાદમાં કાજર હતો.

સોસાયટીની ગોટીમાં મેં કાજરી આપી નથી, એમાંની કેટલી ગોટીએ મેકાલુની દર્શ. એ ગોટીએ મેકાલુની છે એવા કાગળોનો જવાબ કમીટી આપવીજ નથી.

વધુમલિતો વિતરણ થઈ જાણુ છે, બંધારણ વિરુદ્ધ અને હેતુને ઉચ્ચારી પાડવાના કામમાં વધુમલિ કોમ નામ એ કામ વાળખી કરતું નથી. વધુ વખતે મદમત વાળખી પોતાના જાળની જુમારીમાં ‘વિદુ’ કામ કરવામાં કાવી ગયા છે તેટલા માટે એવું કામ સાર કહેવાયું નથી.

સંસ્થાપના સંસ્થાનની મેદરકારીને લીધે વરસાદ પાછળનું કુખ થાય છે તેવી વધાના કહેવ જાણે છે. રીપુ કામ કરી બંધારણથી થઈ થઈ એ રસ્તો મુકી નાં મેળવના કરવામાં અને કુસંપ અને વીતરવાદમાં પોતાની સ્થિતિ અને આવકતને ઉપયોગ કરવામાં ‘યુજરાતી’ વાંચક વખતે મુશ્કેલી છે અને કુખ લખાવે છે. જાણી કામ કરવાની રીત બતાવવામાં કાગળની ગોંધ કોખજ નહિ. મેં આમણ કહ્યું છે કે મારે કાળની પછી સામે અંગે પ્રમોડ નથી અને કલકે પાડવાની મદરકારી કહેવા પડના એન્ડ ‘યુજરાતી’ વાંચકની સામે કહ્યું થઈ મને કંપ નથી. સંસ્થાની બંધારણી થાય છે, નાના નાના કામ કલા થાય છે, અને કરવાના કામમાં તાણી એન્ડ મદ અને વગના બધા ઉપર મુશ્કેલી રહી દીધ કરવામાં આવે છે તેની સામે મારો વિરોધ છે.

ના. સેવક,
બી. ઇ. કેરાઈ.

યુધ્ધના ખબરો

જુલવાર, તા. ૨૮
મેદરકારી પરજાન કુખી મધ છે એમ સત્તા-વાર જાહેર કરવામાં આવ્યું છે.

રીજી કી બંધારણીય ખબર છે કે પ્રેસીડેન્ટ વાગોશ પરી રાજ્યો સાથેના સંબંધ તોડી નાખવાના દરવ ઉપર સહી કરી છે.

જુલવાર, તા. ૨૮
તાપાગીજાએ બીજા પાપનને કમને કીધો છે એવો જો રાજ્ય કરવામાં આવ્યો હતો તેને પરીજાએ સંકાર કર્યો છે.

કેનાના કિનારાથી કુર એક બીરીસ વધાજેને રોગાદી કરી કુળાદમાં આવ્યું છે એમ માનવા માં આવે છે. ૨૫૦ માણસો કુખી થયાં છે. વધાજેનું નામ લેડી લેડી-સ છે ૭૮૮૮ ટનનું છે, જે લેડીકેસ આમણ રજીસ્ટર કરવામાં આવ્યું હતું.

જુલવાર, તા. ૩૦
બીરીસ જનરલ હેડવાર્ડસનું કોમ્યુનિકે કહે છે કે કુરમનું મળ્યું સરકાર મેં જાણીથી પુર્વ માં ૧૧ માઇલ ઉપર આવેલા રેજીમા સળ આમણ આવી પહોંચ્યું છે.

સત્તાવાર જાહેર કરવામાં આવ્યું છે કે કમ રોજાએ કેમ્પોએ લકાઈ કરી ત્યારથી આજ સુધીમાં ૫૪ જાપાનીસ વધાજો કુળાદમાં છે કમવાર હરેજાની એક વધાજીની સરાસરી આવી છે.

જાનીવાર, તા. ૩૧
સત્તાવાર રજામાં જાણવામાં આવ્યું છે કે જાપાનીસ સંજાપોરની નજીમાં ૧૮ માઇલ ઉપર આવેલા કુલાઈ આમણ આવી પહોંચ્યા છે. એમ માનવામાં આવે છે કે મલાવામાં જાપાની ૭ કુહીએ છે ૫૫૫ મળીને ૧૦૦૦૦૦

માણસો છે. જાપાનીસ ચાર કુહીએ રીલી-પાઇનમાં છે. એ કુહી ગોળીઓ અને મેલી આજુબાજુના કાણુઓમાં છે, અને એ કુહી ન્યુ ગોળીમાં છે.

કુરમને એ જાણી વાજુ થઈ લીધું છે, એ જાળના લંબમાં રીજી કરવામાં આવ્યો છે, અને જનરલ રોજા પુર્વ નરે આમણ થઈ છે.

પેરવામની સરકારે સરી રાજ્ય લાથેના સંબંધ તોડી નાખતું કરવામાં પાડાર પાડાર છે.

સંજાપોર ઉપર કુરમના કિરિપ્તો જુજ પ્રમાણુપર કરે છે, પણ મેંજ કેન્ડા હોમ આમણ કામ નુકસાની પહોંચી છે એવી જાણ ખબર નથી. રેજીમાં ૬૪ મરી ગયા છે, અને ૨૫૧ પાપ થયા છે. જુલવાર ૪૦ મરણ થયું હતું અને ૧૬૦ માણસ મથા હતા.

સોમવાર, ફેબ્રુ. તા. ૨

બ્રિટીશને મોક્ષનો ખાલી કબ્જો છે.

સ્વમાનીક લોકોએ બેનિશીના પશ્ચિમ પુષ્પા ઉપર આવેલું સેનાસતો કબજો મીથો છે એવો દાવો કરે છે.

મંગળવાર, તા. ૩

બ્રિટીશ સરકાર પાદેથી પુર્વ તરફના ભે સુધ્ય રેલાઓ ઉપર ધરી લરકડો સાથે સમાજમાં આબુ છે. જમીન દામ કમી મેમ્બરીઝ જાણીએ છે કે તેમના દેશ સરકારે બાકે અને એક અબીઆરનો કબજો મીથો છે.

નોંધેરની સાંઠી સામુદાયનિર્મા સકને આવતા ભાગનીક કુમળાને જવાબ આપવા સીઆપોરેનું થાણું સુપુર્ણ નેમરમાં મંગીર સાંતિ મારણ કરી ખડું છે. સીઆપોરથી ગળેસો રીપોરે જાણીએ કે બ્રિટીશ આરેટીલરી ફુરમની કસકરી કિલયાસની સામે ચેતનમાં આવી છે, અને નોંધેર જલમ ઉપર મારો અવાજ છે.

ખટાન દિવસેકે ઉપર જનરલ મેક આર્થરની કુશીમાં ભંગાણ પામવાના પ્રયત્નમાં અપાનના ખાસ સુનંદા સિનકોને રીલીમાન-સમાં સપાત દાર સકેન કરવી પડી છે.

રેરાંના સંકેશો જાણીએ છે કે હજીપીઅન કોનિટેટ રીઆમન થક મધ છે.

સીઆપોર અને નીમરસેડ ખરડ હીડીના ટાણુઓ ઉપર સ્વમાનીકો બદોળા પ્રમાણમાં ક્વામ દુગલાઓ કરે છે. બટેવીઆમાં ક્વે એમ મારવામાં આવે છે કે ભાગનીકોએ પોન્ટી-આના ક્ય બેનિશીની રાજધાની કબજો કરી છે.

સુરવારના ખખર છે કે ભાગનીક ક્વેથી સીઆપોરપર બેનિશી મારો અવાજી રજા છે. કાલવીન નદી અપ ભાગનીકો આમળ તથાની તથાવી કરી રજા છે સાંધી જમીન મારે રંગુન માત્ર ૧૨૦ માર્ચ છે. આથી જમીની સ્પીટી પબ્લીજ ભવજનક છે. રંગુન એ ચીનના સરકાર ને માલ પૂરો પાડવાનું અમલનું મથક છે.

ખખર પત્રો

હાંસવાલ સુનાઈક પાદીદાર સોસાયટી

હાંસવાલ સુનાઈક પાદીદાર સોસાયટીની તહેર સળા પાદીદાર દોસમાં તા. ૧૮-૧-૧૨ ના રોજ મી. ડોટુભાઇ ભવાનભાઇ દેસાઇના પ્રમુખ પુષ્પા હેડળ મળા હતી સોસાયટી તેમજ સોસાયટી નેમસાલિત શ્રી ભારત સારદા મંદિર અને પુસ્તકાલયના દિસાઓ રજુ કરવામાં આવ્યા હતા, જે સર્વીયુમને મસાવ થયા હતા. સાર માલ સોસાયટીના જનરલ રીપોરે સોસાયટીના મંત્રી શ્રી. કાલાભાઇ ભગવાનજી પટેલ તરફથી તેમજ શ્રી. ભારત સારદા મંદિરનો રીપોરે તેના મંત્રી શ્રી. બુસાલભાઇ સાલભાઇ તરફથી અને પુસ્તકાલયનો રીપોરે શ્રી વિનમયદે બી. પટેલ તરફથી બાંચવામાં આવ્યા હતા સોસાયટીના પ્રમુખ શ્રી. ડોટુભાઇ ભવાનભાઇ દેસાઇએ શ્રી. ભારત સારદા મંદિરની જરૂરીઆતો ઉપર જાણવતાં કહ્યું હતું કે સાળા મારે મકાન બાંધી તે જરૂરીઆત પુરી કરવી જોઈએ અને તેમાં દરેક પાદીદાર ભાગ્યે અને બહેને ચેતનથી જનતા મથાસકિત હાથો આપવા વિનંતિ કરી હતી. આણું કામવાહી મંડળ સોસાયટીના નિમમે સુજળ વધે પૂરે થતાં નિશ્ચય થયું હતું નવી સુદથીનું કામગીર તા. ૨૫-૧-૧૨ ને માટે મુલતવી રહ્યું હતું. કા. બ. પ્રમુખ શ્રી બીઆભાઇ કસનજી પટેલને સુદયા હતા અને ઉપર જાણાયા પ્રમાણે ૨૫-૧-૧૨ ના રોજ સુદથીનું કામગીર કામ પ્રવરવામાં આવ્યું હતું જે નીચે પ્રમાણે .

પ્રમુખ: ડોટુભાઇ ભવાનભાઇ દેસાઇ. કિપ-પ્રમુખો: મહાવજીભાઇ કાનજીભાઇ, કાલાભાઇ નારજી, ચેવિનદાભાઇ મોનાભાઇ (રૂડીપુટવાળા), મોવિવભાઇ વાગાભાઇ, ચેવિનદાભાઇ આવાભાઇ;

મેટીયા મંત્રીઓ: રજુકેદર ગણુભાઇ પટેલ, કાલાભાઇ ભગવાનજી પટેલ; મહનીસ મંત્રી: આવા ભાઇ મોહવભાઇ પટેલ; ખખનચીઓ: રામભાઇ હાંમજીભાઇ પટેલ, ડોટુભાઇ ચેવિનદા પટેલ; કિસાબી અમલદારો: બુસાલભાઇ સાલભાઇ પટેલ, કાનજીભાઇ દુર્લભભાઇ હરિપુરાવાળા; પબ્લીક મોરીટર બીઆભાઇ કસનજી પટેલ; કામવાહી કમીટીના સભ્યો: કાલાભાઇ કસનજી, પ્રેમાભાઇ પરજીભાઇ, માધવભાઇ પ્રેમજી, રામભાઇ નાથાભાઇ, ખાવાભાઇ મોરારજી, વલભાઇ હીનાભાઇ, સુધિર કુમાર પટેલ, પ્રેમાભાઇ મધવભાઇ, વિનમયદે બી. પટેલ, વલભાઇ કલ્યાણજી, નારજીભાઇ માધવભાઇ (રૂડીપુટ) સાલભાઇ નાથાભાઇ, પરજીભાઇ હીનાભાઇ, જીવજી પ્રામજી, મુસાબાઇ નારજી, પ્રેમાનંદ પુરે, વલભાભાઇ રા. પાદીદાર, બુસાભાઇ જીવજી (સીંગે), હીનાભાઇ સાલભાઇ, કાનજીભાઇ રામભાઇ, દુર્લભભાઇ મોરારજી.

સાળાનું કામગીર કરવા માટે જુદું મંડળ નીમવામાં આવ્યું હતું અને તેના કામકેનીઓ નીચે પ્રમાણે સુદયા હતા પ્રમુખ: ચેવિનદા ભાઇ આવાભાઇ પટેલ; મંત્રી: બુસાલભાઇ સાલભાઇ પટેલ; ખખનચી: રામભાઇ નાથાભાઇ પટેલ; સભ્યો: કાલાભાઇ કસનજી, ખાવાભાઇ મોરારજી, ડોટુભાઇ ચેવિનદા, માધવભાઇ પ્રેમજી, માવજીભાઇ કાનજી, પ્રેમાભાઇ પરજીભાઇ.

પુસ્તકાલયના કામગીર માટે મહાલભાઇ નારજી, વિનમયદે બી. પટેલ, દુર્લભભાઇ મોરારજી, સુધિરકુમાર પટેલ, પરજીભાઇ હીનાભાઇ, સુદથીનું કામ પુરે થયા પછી જન વર્ગના કામવાહીએ કરેલા મુદ્દર કાગો ખાલ તેમને આભાર માનનારો હરિવ પસાર થયો હતો અને સળા વિસજન થક હતી.

હાંસવાલ મેસિલ સુનાઈક મંડળ

શ્રી કાસજાવ રોડના પુર્વ સુનાઈક મંડળની વર્ગમાં સળા શ્રી રતનજીભાઇ બુસાલના મકાન માં મળી હતી. આ જીવજીભાઇ પ્રેમજી સોલંકીએ પ્રમુખપદના લીધું હતું સળામાં કુરુકોની કાળા મારા પ્રમાણમાં હતી. મંત્રી અને ખખનચીઓ રીપોરે વંચાયા વાલ નીચે પ્રમાણેના નવા કામવાહી સુદયા હતા: માન નિ પ્રમુખ: પ્રેમજીભાઇ કાલાભાઇ નિંદલ; પ્રમુખ: રતનજી ભાઇ બુસાલ સોલંકી; કિપ-પ્રમુખ: જીવજી ભાઇ પ્રેમજી સોલંકી. મે. મંત્રીઓ: વલજી ભાઇ કાનજી કટાઈયા અને સાલભાઇ બુસાલ; ખખનચીઓ: કુપાભાઇ પુરુષોત્તમ ચૌદાણ અને વનમાળીભાઇ પ્રેમજી સિંહલા; મોરીટર: મહજી ભાઇ ભાગભાઇ ચૌદાણ; કમીટી: મુલજીભાઇ કેશવ, કાલાભાઇ પુરુષોત્તમ સોલંકી, મોવિદ ભાઇ પ્રેમજી સિંહલા અને ભવાભાઇ હમીર. રોડના ત્રીજા કોદાર માટે તા. ૧૨-૫-૧૨ સુધીની પ્રાપરી જરૂરિયાત કામીટીને સળા આપવામાં આવી હતી.

હિંદુ કોલેટ કલમ (મેટાનીસબર્ગ)

કિપરોડના કસબી તહેર સળા તા. ૧૩-૧-૧૨ ના રોજ મંત્રી દોસમાં શ્રીકુત બાગુભાઇ મંચાભાઇના પ્રમુખપદનું હેડળ મળી હતી. હાંડ કોલેટ કલમ અને ભારત કોલેટ કસબીને એકત્ર થવા માટે ચેવિનદાએ મકાનમાં આવી હતી તે ચેવિનદાએ સુપુર્ણ રીતે સફળ થયાથી ખખે કસબીએ એકત્ર થક નીચે મુજબની સાલુ સીમન માટે રીવીવી નવા હેડેલરોની સુદયા કરવામાં આવી હતી. મંદુસ: વલભાઇ ભગાભાઇ, વલભાઇ સોમાભાઇ, પરસોત્તમભાઇ જોજભાઇ, મીકમભાઇ તારજીભાઇ, રમાળભાઇ મકનભાઇ; પ્રમુખ: સોમાભાઇ ચેવિનદા; કિપ-પ્રમુખ: વર-સીકભાઇ ચેવિનદા; મોરીટર મંત્રીઓ: કાલીદાસ હીઆભાઇ, મોરારજીભાઇ રવજીભાઇ; ખખનચી: ડોટુભાઇ હીઆભાઇ; મોરીટર: રમાભાઇ પર-સોતમ; કમીટી મેમ્બરો: જસમતભાઇ બાળાભાઇ, ચેવિનદા હીઆભાઇ, ભગાભાઇ વીસરામ, રમાળભાઇ મોરારજીભાઇ, બાળાભાઇ મંચાભાઇ; કેપટન: જસમતભાઇ ભાણુભાઇ; વાઇસ કેપટન: નરસીંહભાઇ જનાભાઇ; સીલેક્ટ કમીટી: જસમત ભાઇ ભાણુભાઇ, નરસીંહભાઇ જનાભાઇ, મકન ભાઇ કાલાભાઇ; મેનેજર: જી. બી. નવસારીયા.

ભારત ટીમનાં કેપટન: મોરારજીભાઇ રવજીભાઇ; વાઇસ કેપટન: મોરારજીભાઇ સુપાભાઇ; રીલેક્ટ કમીટી: મોરારજીભાઇ રવજીભાઇ, મોરારજીભાઇ સુપાભાઇ, માવજીભાઇ પરસોત્તમ; મેનેજર: જુસાભાઇ ભાણુભાઇ.

મેથાનંત અંસોરીઆરન

કેપરોડના એસોસીએશનની વર્ગમાં જનરલ મીટિંગ રીપોર તા. ૨૫-૧-૧૨ ને રોજ શીરે રૂડીવાળા સેન્ટ એડ્-સ દોસમાં શ્રી. નસુભાઇ ટાલાભાઇના પ્રમુખપદનું હેડળ મળી હતી. નીચે પ્રમુખ કામવાહીની સુદથી થક હતી: ટ્રસ્ટી: જી. જી. વનમરી, એમ. મુલજી, જીવજી સાલ, નસુ ટાલા, મુલજી વાના; એસોસીએટ સેક્રટરી: એ. મીદા; કમીટી: એમ. ભાના, નસુ ટાલા, ભાના હદા, બી. ભેગી, એમ. કાનજી, એ. મીદા, પુલ નેદા, ભાના વાળા, કારા મીદા.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ મારે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજીંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
ફળજી સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદ્દમ્મ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદ્દમ્મમાં અને મીઝમંડળમાં ગાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાંકોલસાના ધુમાડાથી બની તાત્કાલીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ઠંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કમન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડાસી, મધર
ઇન્ડિયા, અકિરત, બાબી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભજન, મરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજીંતના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ્ડ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
જાતના) યગ ઇન્ડિયા, ગ્રામોફોન, હિંદુસ્તાન, હમીન્સ, ગ્રામોફોન,
(ઇન્ડિયન રેકોર્ડ્સ).

ધરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળે ત્યાં સખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬
,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાઇવેટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિદમના શોખીનોને ખુશ ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિદમના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્મીલન (૫) રાજનર્તકી (૪) મરજી રાણી (૫) કાલી (૪) રાધીકા (૩) દીવાલી (૫) સેરકાર (૫) મીના ખંખત (૫) માઝી ચલાવુદીન (૩).

એ વતરોક

મરદુમ ખ્યાર કબાલનો હેટલો રેકૉર્ડ—No. 16451.

મોહમદ ખલીલ કબાલનો હેટલો રેકૉર્ડ—No. 16457.

કાલુ કબાલનો હેટલો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરદુમ ખ્યાર કબાલના હેટલોમાં હેટલો ગાયનોનો સેરકાર રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. વહેરો તે મહેરો

N. ખ્યાર કબાલ

- 16404 જળ વહા ફુનાં પુઠારી અણગી
- 16411 મોક રોતે ક હસાના
- 16416 ખસમાં સંમ હડ મર ખખખા કમારી
- 16428 મહીનેકા યુસાફર નૂ મેરે કકમે દુવા કરના
- 16434 હમરો હા મએ મેધીન વોલી રોનાર દે મેકરીમરા
- 16304 કામ તએ ન તએ મે તો અણગી
- 16313 રહમદુલલીસ આસમીન
- 16347 મીરને મએ ચે મેક પુતે
- 16232 મે મીલે હમે કમે દરો મીનાદેને કે
- 16275 વોહલીલકા તામબલી
- 16250 ફરખા મુસલમાનો.
- 16243 હસકે મે આજ મેકમરે આલી
- 16289 ફરઆન પડો
- 16367 મેરા મન મેરો મોલે
- 16380 મુજબા હારે મહાનુબ મરનેકા ખુલી
- 16390 મારો હસલેઆલ વારો મલેલઆલ

R.L. હરહામી રેકૉર્ડ

- 316 અંધા મહલીકા મોઝા
- 301 અમીલકા જલયા
- P.E.
- 27 ચકાદત હમરત ખીલાલ
- G.E.
- 4764 અને 4765 મે રેકૉર્ડોનો સેર

જ'અસમે મરરોકો પાની પીલાનેકા મોઝા

- 4723 પાથરમે દરખા ક હસના
- 4726 જુલ દે સાર મેખાને મે
- 3764 કલખા ચકાદત
- 6677 રેક અરખ
- 1740 હમ હો અમ્મલક કે

H.T.

- 12127 રિવામત હમરત ખખીર

- 12907 દે સખાવત

- 12308 મદલી ફરખાલીકા રેકૉર્ડ

- 12781 લેસીક મોહમદી

ફખરે આલમ કબાલ

- 16270 હરને દરખાલીકા ગામનત રાલી
- 16349 લસીર નખી અખીલે દીલમે લતર આ
- 16241 તરવીર મોહમદ મે દીલમે.
- 16270 હમને દરખાલીકા અખાલનાલ

મરદુમ ફીદીદીન

- 16332 બા મોહમદ બા મોહમદ
- 16340 હમર આ સીતમન
- 16261 હસમ રાજ દે હસમરમે
- 16310 અખને અખને મારી હાલત

મોહમદ ખલીલ કબાલ

- 16423 આલો આ-1 મહીને ક તએ મમે
- 16426 પમા અખલી નમરખા મોહમદે સખા
- 16433 સાંવરમા નહી રો
- 16312 હમરા નખી તખ મરકાલ તખા
- 16221 મારા મુએ પીલાદે
- 16366 મુસમલી પાવે અખાલ
- 16379 કકા મએ વાદ મોમ

F.T. મરદુમ અખદુપ - ગા-

- 12686 મે પીનેલી પામલક

- 12620 મોહ દખીલે ખા

- 12117 મે અખાલ દીલમે મે

- 12165 હમર નમરે મરદુમ

કલખખાલ ગા- પડો

- 12215 હમર દે મુલા આલ નહી મલીમે
- 12917 હમ તરક અલકા નૂ સખ હમન સોહાલ
- 12826 નદાલીલ દે સામુસેલકા મે
- 12860 મે તો લીર આલ માર
- 12687 આકરે જળ તિસને ગીલમન
- 12712 હમરમે મરકાના શીરા
- 12749 મરે મરતલમે મરમે

કાલુ કબાલ

- 16388 નરે અખાલ દીખાના ખ્યારે રમમે અખા

- 16121 ખાલ મારી કિ નરલી જલમેગી

- 16121 શીસ અલ પદ મુજમે

- 16121 હસમલી મહીમે

- 16378 મમે દો કહમ કોર કમામત રેકૉર્ડ

- 16388 આજ નખી દરખાલ દરસદીખાદે

ફીદમ રેકૉર્ડ

- ખાલી (૫); તીરગલા (૪); પુસરીદાસ (૫); મ'મન (૬);
- આખાલ (૫); કોર (૨); અલી ખાખા (૨); અખુલ (૫);
- ખંખત (૬); આરત (૫); નદી પ્રાનાર (૫); મહમી (૫);
- મુસમલી (૫); મન્દીખા દે (૫)

આખા કોર

- ચારીન હરકાલ (૬); ખીલ મમલ (૪); પાખ કમાર (૨);
- નરોહલ (૬); કમાલી મ'મલ (૬); અલી હમીલખા (૨).

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને હેટલોમાં અમારે ત્યાંથી મંગાવી લેશો.

RADIO RECORD TRADING CO.

88, VICTORIA STREET, DURBAN. 38A MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

Phone 31843

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA

Phone 3-7255.

Durban.

H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

Johannesburg

RADIO RECORD TRADING Co.,
 38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
 and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.
 SOLE AGENTS FOR
HIS MASTER'S VOICE
COLUMBIA and "TWIN"
"Woman"—ચાને "ઔરત"

એક અજબ કહાની છે. માબાપ શાદીએ જવુલ ખચ કરકે ઔલાદકો હમેશાં કે લિયે ન'બદલત બનાતે હે. શાવકારકે તકાએકે ઉનકી ઝીંદગી અરબાદ જેસે કે ગરીબીએ મનીશમકો ઘર છોડ કર ચલા બના પડા. અબ બિચારી ગરીબ ઔરત તીન બચ્ચોંકી મા કયા કરે, મગર હીંમત ધસકા નામ હે. કે ખેતી-વાડી ઔર મજદુરીકા કામ કરકે બચ્ચોંકો પાલા. એક લડકા નેક દુસરા બદમાશ નીકલા. માનેહુસકો નેક બનાનેકે લિયે કાશીપ થી. ઔરતકી હિંમત બે ધમાન શાવકારકી બદલાતી. એ ખેલકા નતીબ હે. મંગાઓ ઔર સુનો.

GUJARATI DRAMA SETS

ખવજી કુમાર (૩) રેકાર્ડનો સેટ.
 સીના આચ (૩) " "
 રાખી રંગી (૩) " "
 સફીવલા (૪) " "
 કીર રાજા (૬) " "
 નેસલતોરલ (૩) " "
 શેઠ સમાલસા (૩) રેકાર્ડનો સેટ.

પુત્તીરાજી મીઠાજીવ નાટક (૮)
 નરસીંહ મહેતા (૩) રેકાર્ડનો સેટ.
 પરીક્ષનો વારસો (૩) " "
 મહાનારાયણ (૨) " "
 વનરાજી આવડો (૫) " નાટક
 જલધર સતી પુરો (૨) " સેટ.
 શ્રીકૃષ્ણ જન્મ (૨) " "

FILM RECORDS IN SETS

મરીબકા તોપ (૫)
 માલી (૫)

નીરમલા (૪)
 મામાદેવન સીંગર (૪)

મારી આંખ (૩)
 કમલન (૬)

અમાનો (૩)
 દુરમાલ (૫)

આવતી F.T. 5246 દયાવતારતી આવતી.

F.T. 5281 શી સમનારાયણની આવતી

F.T. 5291 શી મહાદેવની આવતી.

Telephone 33-5382.
VALLABH RANCHHOD,
 Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
 Country Orders Promptly attended to.
14, DIAGONAL St. JOHANNESBURG.
 ટેલીફોન ૩૩-૫૩૮૨.
વલ્લભ રાંછોડ
 ફાલસેલ અને ફીટેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ અમારે ત્યાં
 તાલુ અને ચસ્ટુ મળશે.
 બહારમાથના ઓર્ડરો તાલિય ધ્યાન રેવામાં આવે છે.
 ૧૪, ડાયગોનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનિસબર્ગ.

“શુદ્ધ ધી”
 કમળમાં પચ્છી કેવળ ખાતાએ પાક દરેક એમ. એ. માર્કેડ
 શીરના જમણું રેરાવલ મજરાદાક અલગથી રેમરીની
 જતાવાડું જોખનું (ધડ) ધી.
 અમારે ત્યાંથી મોઝ
 પ્રમાણમાં મળશે.
 ભાવ આરે પુછે શા કલેઃ
 સાથે આફ્રિકાના સોલ એજન્ટ.
શામલ દેવશી એન્ડ સન SAMJEE DEVSHI & SON
 ૭૨ વીક્ટોરિયા સ્ટ્રીટ, 72 Victoria Street,
 દરબન. DURBAN.

પ્રસ્થાન મહત્તા
 પ્રસ્થાન માસિક બાર વર્ષ પુરાં
 કરી-તપ કરી-તેરમા વર્ષમાં પ્રવેશ
 કરે છે, તે નિમિત્તે :—
 ‘પ્રસ્થાન’ના કાલકોને ખાસ કાલ
 ને માલકુ સં. ૧૯૨૪ના કારતકથી
 આસો સુધીનું બવાળમ રૂ. ૫,
 ખમી, પરદેશ મટે રૂ. ૭૫ મળી ગયું
 હતું, તેમને પ્રસ્થાન કાલોલપ તરફથી
 બહાર પડેલાં પુસ્તકો કંપર રૂ. ૬૬
 કમીશન કાપી આપવામાં આવશે.
 [અપનાઈઃ શ્રી. ૧૮૮૧ના બહારના
 વર્ષા શ્રી. રામનાથમજી પાઠનાં પુસ્તકો
 કંપર ૧૫ રૂ.].
જોડણી કે
 ને પ્રાકૃત અવકાશ ૨૦-૨૨ રૂપિયાનાં
 પુસ્તકો ખરીદશે તેમને પ્રસ્થાન મહત્ત
 પડી રહેશે.
 દર-બાર રૂપિયાનાં ખરીદશે તેમને
 અધી બવાળમમાં પડી રહેશે. થોડા
 ન કાલ તો મળશેજ.
 સુખરાવનો આશ્રમ, તેમજ
 પુસ્તકાલયો ને કાપકુટોના આ
 પાલનાનો અર્થ કાલ છે.
પ્રસ્થાન કાર્યાલય: પાસેથી અગિયારી
 સામે : અમદાવાદ.

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!
 બેલુમ સુટ, કાન્ટીનામ સુટ, રેવરેન્સ, હોમીય મેસ, કાન્ટી મોડે,
 બેલુમ ટેસ, સુટ ટેસ, રેવર, રોડ ટેસ, આકાશકેસ, રોપ કીડમ
 અને કીડમર વિગેરે, તકન મીડાયન બાવે ખરીદી કરો. અને પછારી
 બાલ મેલમપા સુકો નહિ.
બેલુમ, રેવર અને કીડમ દરેક
 એ કપડો કેમરે નામ રેવર પાસ છે. તેનો રંગ દરેક રેવર નહિ છે.
 તામ રેવરના આરના પ્રાથમ કીડમ મેંકોને અને રેવર આમજ પધારી.
L. MISTRY,
 51 BREE STREET, BBURGERSDORF, J'BURG.
 'PHONE 33-4691. BOX 2526. 1938

કીટીંગસ
 પાવડર
 બીડી, મલક, માંચક, કંચાર, માખી, વંદા
 વિગેરે અલગ જંતુઓને
નાશ કરે છે.
 બીડીમાં પાવડરના ડીન મળે છે.

M. H. DESAI,
 એમ. એચ. દેસાઈ,
 ફાલસેલ ફ્રુટ રેપાઈ.
 અને દરેક જાતના ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ગુનીવનના કોઈ પણ
 બાગમાં C. O. D. થી સારું પેકીંગ કરી મોકલીએ છીએ.
 P. O. Box 254. 31, Short St. Durban. 1938

જુના અને જાહીતા ફરમાશુ સીકાપત્રો અને પાકો બનાવનાર
કેપીટનના રીમાળના પૌષ્ટિક પાકો
 પંખળી કાલક પાક વિગેરે બીજા પાકો બોર્ડર આપવાની
 ખળી રાકશે.
 અમારી કમીમાં ઉત્તમ ‘આપણું’ ભવ ભવનું કમીમાં તરફાર મળે છે.
 ફરમાશુ મીકાઈ તથા દરેક ભવનું ફરમાશુ, આમાર, મલક માલકો વિગેરે
 થોડા અપનામાં મળશે.
 વધુ અપના મટે કમી શા મળેઃ
KAPITAN'S CAFE
 'Phone 33-8577. 13a KORT STREET
 JOHANNESBURG. 1938

અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	જોરની	કોડ	પ્રસથાન	પાસરી	સુધોદમ	સુધોરત
	૧૯૪૨	૧૯૪૮	૧૯૪૧	૧૯૪૧	ક. મી.	ક. મી.
	ફેબ્રુવારી	માચ	મોહરમ	ફેબ્રુ.		
પૂક	૧	૫	૧૯	૫	૫-૩૨	૧-૪૮
સની	૭	૧૧	૨૦	૬	૫-૩૩	૧-૪૭
રવી	૮	૧૨	૨૧	૭	૫-૩૪	૧-૪૬
સોમ	૯	૧૩	૨૨	૮	૫-૩૫	૧-૪૫
મંગળ	૧૦	૧૪	૨૩	૯	૫-૩૬	૧-૪૪
બુધ	૧૧	૧૫	૨૪	૧૦	૫-૩૬	૧-૪૫
ગુરુ	૧૨	૧૬	૨૫	૧૧	૫-૩૭	૧-૪૪

Indians in South Africa

Helots within the Empire,
and
How they are Treated.

By Henry S. L. Polak.

Price 2s.

To be had from:—

THE MANAGER,

INDIAN OPINION,

Phoenix, Natal.

BHULABHAI DESAI

HIS SPEECHES

Published in book form. Of particular interest to students of Politics, Law, Economics and Commerce.

The Book contains the great leader's lectures on these and other subjects of national interest.

Price: 8s

Please write to:

"INDIAN OPINION"

Phoenix, Natal.

The "FRIENDS OF INDIA" SERIES

Short biographical sketches of eminent men, who have laboured for the good of India.

Copious extracts from the speeches and writings of the "Friends of India" on Indian affairs are given in the sketches. Each volume has a fine frontispiece.

Lord Macaulay,
Sir William Wedderburn
Rev. Dr. Miller,
Lord Ripon,
Ravi Varma,
Sir C. Sankaran Nair,
Sir Henry Cotton,
John Bingle,
Jai Mohan Ghose,
Mrs. Annie Besant,
Allen O. Hume,
A. M. Das,
Dadabhai Naoroji,
V. P. Menon,
Raja Ram Mohan Roy,
Jawahar Kanti Wadia,
Isaac Chander Vidyasagar,
V. Krishnaswami Aiyar,
Babu Surendranath Banerjee.

Lord Minto
Lord Morley,
Sir Pherozshah Mehta,
Swami Vivekananda,
Sir Salim Jung,
Henry Pawtett,
Lord Hardinge
Kristo Das Pal,
Edmond Burke,
Badrachin Tyabji,
W. C. Bonnerji,
Charles Freeling,
Diwan Ch. Motilal,
Rao Bahadur H. N. Madhukar,
Dr. K. M. Munshi,
H. H. Shri Sayaji Rao Chakwar,
Kashinath Pitobak Telang,
Nawab Moin-ul-Mulk,
Behramji M. Malhotra.

Nation Building (Annie Besant.)

Hindu Social Ideals

Price: One Shilling Each

APPLY:

MANAGER, INDIAN OPINION,
PHOENIX, NATAL.

Books for sale.

NOTE.—Remittance should accompany order.

V.P. ORDERS will not receive attention.

Postal Orders to be made to "Indian Opinion" at Phoenix. Postage Free on all books.

THE POWER OF NON-VIOLENCE

By RICHARD B. GREGG.

The writer has explained the method of resistance by non-violence in modern Western concepts and terminology.

The book is worth study. Price 5s. 6d.

The Story of Ramayana 6d.

ESSAYS ON INDIAN ECONOMY—By Mahadev Govind Ranade.
Price 4s. 6d.

ESSAYS ON INDIAN ART, INDUSTRY AND EDUCATION.—
By K. H. Stavel.
Price 5s.

INDIAN INDUSTRIAL AND ECONOMIC PROBLEMS.—
By V. M. Kala, M.A.
Price 4s.

OUT OF DUST—By D. F. Karoliz.
Price: 6s. 6d.

BATTLES: The Life Story Of Winston Churchill
—By Hugh Martin.
Price: 3s. 6d.

INDIA TO-DAY—By R. Palme Dutt.
Price: 2s. 6d.

THE CALL FOR JUSTICE: An Anthology Of The
Literature Of Social Protest—By Upton Sinclair.
Price 6s.

Golden Number

OF

"INDIAN OPINION"

SOUVENIR OF THE

Passive Resistance
Movement

1906—1914.

Price : Two Shillings.

to be had from:—

Indian Opinion,

Phoenix, Natal.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No 7—Vol.—XL

FRIDAY, 13TH FEBRUARY, 1942

Registered at the G. P. O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

WAR AIMS

“**W**HILE in the war business we want to kill not people but to destroy the institutions and principles which have enabled us to put back the chains of the application of Christian principle to common life. But our hands are not clean. We have tolerated, we have encouraged, we have even taken part in the war business. For this we have no motto the truth that always and everywhere we are more concerned with the principles of justice and peace than with the expediency of the moment and that when there is a choice between expediency and principle, principle is the human values that must take precedence.”

—THE RT. REV. I. B. CLAYTON, Bishop of Johannesburg.

યુદ્ધના હેતુઓ

“**આ** પહેલું યુદ્ધમાં કેવળ ઈર્ષ્ય પ્રાપ્ત્ય કે આપણે હોઠાનો નહિ પરંતુ એક અનિષ્ટ વસ્તુનો નાશ કરવા માંગીએ છીએ, કે જે વસ્તુ એટલી અનિષ્ટ છે કે જે તેનું અસ્તિત્વ રહેશે તો, ખ્રીસ્તી સિદ્ધાંતોને સામાન્ય જીવનમાં લાગુ પાડવાને અવકાશ રહેશેજ નહિ. પરંતુ આપણા હાથ ચોખ્ખા નથી. આપણે પછી વસ્તુઓ એવી નિભાવેલી અને હજી નિભાવી રહ્યા છીએ કે જે આપણા યુદ્ધના હેતુઓથી અસંગત છે. આપણે મુદ્રામંત્ર એ હોયો જેઈએ કે મનુષ્યની ક્રિમત વસ્તુઓના કરતાં વધારે અગત્યની છે, પછી બહે તે ગમે ત્યાંથી આવેલો હોય કે ગમે તે જાતી કે વર્ણનો હોય અને આર્થિક લાભ અને મનુષ્યની ક્રિમત વસ્તુ પ્રસંગી કરવાની હોય ત્યાં મનુષ્યની ક્રિમતનેજ પ્રથમ પ્રસંગી મળવી જોઈએ.”

—રાષ્ટ્ર ઓપ. ડી. એમ. રહેડન,
એકાદશમીના બોલાવ.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

આ મહાનગર આખરીમાં સ્ટીમર સુવર્ણ જવા ઉપરશે.
સહુન તેમજ કે પસેજરો લેવામાં આવશે.

દરબન આખ્યા પછી તમારો માલ તથા સુનીયન
કાષ્ટનાન્તે રેસ્ટોરેશન મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા વિગેરે
સંબંધી હોમને મળવાથી બંધાવરત કરી આપીશ.

કામીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હીંદી પસેન્જર એજન્ટ.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
ચોકલી સહાય તેરલા ખાતર તારમાં પાતાવું પડે
સીરનાથું મોકલવું.

કે દીક્રીટ ક્લિંદ વીરો સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.

મુસ્લીમ વીરો સાથે પા. ૧૮ ૬ ૯.

વીરો વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.

સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વીરો વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરની આવજાની તારીખોમાં અને દીક્રીટના
આવેમાં વિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel. add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.
390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street, Johannesburg.

Phone 33-1453.

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

3194

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હોંદી વીમા કંપનીમાં જીવનના, આત્મ, મોટર કાર મોટર
સેરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કામદારોને લગતા વીમાઓ,
સામવડ વિગેરે દરેક જાતના વીમાઓ કવરેજી હેઠળ છે.
હોંદી કંપનીને કલેજન આપવું એ દરેક હોંદીની ફરજ છે.

Natal Office
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 2-5445 Con.
P. O. Box 1510.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG.
Telephone 33-6476
P. O. Box 3641,
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBNODY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

1229

વેચવાના પુસ્તકો

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ੨੬ ਜੁਲਾਈ ੧੯੭੧

[illegible]

જરફારી રાજ્યાઓમાં ચાલતાં પુસ્તકો

क्र.सं.	विवरण	प्रमाण	मूल्य	कुल
२०	आपडी	१	०	१
२१	"	२	०	२
२२	"	१	०	१
२३	"	२	०	२
२४	"	२	०	२
२५	आपडीना	०	०	०
२६	"	०	०	०
२७	"	१	०	१
२८	"	१	०	१
२९	"	१	०	१
३०	"	२	०	२
३१	"	२	०	२

바다를 건너, 대륙을 건너

૨ જી એપ્રિલ	૧
૪ થી એપ્રિલ	૨
મુબારકી દેહી હીજાબ બાગ ૧	૦
અંકજીવી ભાલકાવાળામુ	૨
બાલકાવાળામુ	૧
મોજાળ ૪ માં બિરજીવી (અંબરીયા પુલ)	
નાપી આજીવિ	૨
મુબારકી નકશી	૨

જાણક રિતે ૧૬ જાણના ૨૦ પ્રશ્નોના

સેરની મિલિટ રીડો, ૮-૬

वेद्यनामा इति चिन्ते।

કચ્છના નવનગરો પુનઃ સ્થાપના અંગત	
૧. ગાંધીનગર	૭
૨. ગાંધીનગર	૭
૩. ગાંધીનગર	૬
૪. ગાંધીનગર	૬
૫. ગાંધીનગર	૭
૬. ગાંધીનગર	૭
૭. ગાંધીનગર	૭
૮. ગાંધીનગર	૭
૯. ગાંધીનગર	૭
૧૦. ગાંધીનગર	૭

બીજા કેદારક નવાં પ્રસ્તુત

काला कारीमरीजू शक्तिजाल	जाल १	२	१
" " " " " "	जाल २	२	१
काला कुंडला (निवेस)		४	१
अकाली वेधार		३	१
गोमहाली ठकावे (गोमहाली भागदानी
महाली ठकावे)			१
मजल पथ १ काला (निवेस)		४	१
पाला मजले भांडा पाला		४	१
मजले पाला (कास्त निवेस)		५	०
कमिशने पाला (कोडीम)		१५	०
हिंदीमे ५० परसका कामेसका
इतिहास			५

કર્તવ્ય માણા અને ભોધરખને. ૫ •

224-1 ક્રીડા (ખાલ્લી) (સરકારી) ૨ ૦

આ ઓફીસે છપાવેલાં પુસ્તકો

ક્રીષ્ણવાલ સાયએન્સીક કોલેજ બેંગલોર-૨		
૧૯૪૨ ગુજરાતી અને અંગ્રેજીમાં	૧	૬
સીતા પત્રવાક	૧	૭
અલ્પના મૈત્રીજી અધવા અભ્યંકમાં સામ ૧	૧	૬
" " " " સામ ૨	૧	૬
નીતિના કાબો	૧	૭
કરિદે કમ્પીતો વધારે અને તેની કમ્પાગ	૬	
કર્વોદ્ય	૬	
પૂર્વ અને પશ્ચિમ	૬	
લોકમાન્ય જાણમોખરે તીલક તેમજ મદ		
અને વિચાર	૬	
મુનેશ કમલ પાકાણુ જીવન મરીત	૬	
મુનેશ કમલ પાકાણુ જાણુ	૬	
મારો જેલો અનુભવ લેખક: મ. ગાંધીજી	૧	
મારો જેલો જીલ્લો અનુભવ " "	૬	
મારો જેલો ત્રીજો અનુભવ " "	૬	
એક સલ્તનીની કથા (સિંહરીસનો બચાવ)	૬	
મુરખરજી અને તેના બે વાહનો	૬	
જેલના કાબ (અભ્યંક પત્રવત્તા)	૬	
હોદ સ્વરાજ (ગાંધીજીને સમિયુ)	૧	૭
કામલ સામે કરાની કુરજ	૬	
જીવન દોરી	૬	
સુધારના કવિ	૭	
કલ વિના બીજું કશું નથી	૭	
કરનન સહેરુ વલુન એક કાબ	૭	
સાંજુલ કેટલી જમીનનો માલીક હોય		
કદ? રામસેવની વાનપરથી	૬	
અલ્પમાની ગરબી	૭	
એસિવારીક એકદ ૧૯૦૮ ના પારા		
ગુજરાતી-અંગ્રેજી	૭	
આશિષ (વલ્લે આમાન્થ ડાન સામ ૧ બે)	૧	
" " " " " ૨ બે		

स्वदेश नेताओंना डेटाव्या

ଶୈଳଭାନ୍ୟ ଶିଳା-କାନ୍ଥରୁ, ଦୁପଟା ତଥା
ଧାଉଳି ପଟେଇ ଗାଁରୁ ମିଳି ଗୋଟା.

આવક રૂ. ૨૦૮૧૫ થાય. કામલ શી. ૧-૧

५०३१११
 ५०३१११

ଶିଳ୍ପ ୨୦୪୭ ଓଡ଼ିଶା ମିଳନ ଶିଳ୍ପ ୧-୧

સાક્ષી જનજીવન, યોજનાથી અલગ, રાજ્ય-
આધારી, સેનચુક, અંતિમ સંસ્કૃતિ નામ, સ-
રકારનાં નેતૃત્વ, જિલ્લા સંસ્કૃતિ, રાજ્ય સંસ્કૃતિ
પ્રતિષ્ઠા. કૃષિના અંતરે નારીના અંતરે
જે. આર્થિક રીતે ૧૦. પ્રયોગની કોમિટી સી. ૧.

Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

Cable & Tel. 222. "ADVANCING."

*Phone 34003, Res. 24945.

CHOONILALL BROS. (PTY.) LTD.,

THE LEADING "SARRI HOUSE" IN SOUTH AFRICA
141, GREY STREET, DURBAN.

INTERNATIONAL VIEW OF THE STORE

ARRIVING BY EVERY MAIL FROM INDIA AND JAPAN

BENARES SARRIES WITH BORDERS AND PLAIN CENTRES, BUTIDAR BENARES SARRIES IN SEVERAL SHADES. Prices from 60/-, 85/-, 105/- & up to £20, THE LATEST FROM BENARES CITY EMBROIDERED SARRIES 25/-, 35/- & up. PRINTED VARIOUS LINES OF SARRIES from 12/-, 17/- & upwards EMBROIDERED CRETE-DE-CHENE from 3/6 yd, 42 in & upwards.

Branches: 50, WICK STREET AND 60, WICK STREET, GARAGE 7, MORE STREET AND 5, WICK STREET, ALEXANDRIA
*Phone 39, Yerakem.

ફરેક રડીમરમાં જાપાન તથા હિંદથી આવે છે

બનારસની બીનારવાળી અને સાડી, તેમજ બાલભાતની ખુદીદાર સાડીઓ શી. ૬૦, શી. ૮૫, શી. ૧૦૫ થી તકને ૫૦. ૨૦ સુધીની બનારસથી હંમણાજ આવેલી છે.

હમણા હામની સાડીઓ શી. ૨૫ અને શી. ૩૫ થી ઉપર. અંતબાતની માતવાળી સાડીઓ શી. ૧૨-૬ અને શી. ૧૭-૬ થી ઉપર. હમણા હેપ-ટી-ચીન શી. ૩-૬ નું ચાર ૪૨ હંમ અને ૪૫ હંમ પતે. સાડીઓ ડેસ્ટ ડીઝાઇનનું ૨૫/-, ૪૪ હંમ પતે તથા શી. ૬-૬, શી. ૧-૮, શી. ૨-૦ અને તેથી ઉપર. હમણાજ આવેલી ન્યોરવેટ સાડીઓ શી. ૨૫, શી. ૩૫, શી. ૪૫ અને તેથી ઉપર.

ચુનીલાલ બ્રધર્સ (પ્રોપ્રાયટરી) લીમીટેડ

દક્ષિણ આફ્રિકાનું બહુવિધ સાડીઓનું ગ્રહ

૧૪૧, એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમારા

૫૩ અને ૬૦ વીકસ સ્ટોર
વેરલમ.

અમારી સાડીઓ મદ્રાસ બેંગલ
બેંગાલોરમાં ખાતે
પી. રામચંદ્ર,
૧૦, શી સ્ટ્રીટ, ન્યુટાઉન

અમારા

૩ માસ સ્ટોર અને ૫૩ વીકસ સ્ટોર
વેરલમ.

Phone 33-8432
Res. 33-8994

P. O. Box
7157.

ઈન્ડિઅન મોસરી કીફાયત બાવે કયાંથી ખરીદશો?

હમારો ઇન્ડિઅન મોસરી વિભાગ જોલ્યો છે, જેમાં દરેક વસ્તુની જિંદી એસરી તેમજ ગાંધી વસ્ત્રોની નાના મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રાજ વાપરવાની જિંદીઓના સર ઉપયોગી વસ્તુઓ હાથે ત્યાંથી તરન કીફાયત બાવે મળી શકશે.

મોડર્ન સાઈલી ખાત્રી કરવા લવનંતી છે.

કન્ડીના આઈરો હમારી ધોળાની રેખાઓ દેખા સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવે છે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સામાજિક અને હાથગામી કાસ્ટર પ્રિસ્ટ)

MISTRY BROS.,
11 Kort Street,
JOHANNESBURG.

હમારે દરેક પ્રકારના વિમાઓ પણ ઉતારીએ છીએ: છ'ફી, આગ, બગલરી, એસરીડેન્ડ, મોસર, રેલ્વે એન્ડી વિગેરે.

Phone 2-3881

Tel. add. "Lefapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

in South African, Canadian
and Australian Apples

— since —

Cape Fruit on hand in season

We have in stock Leaches which have just come in Market.

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજીબલ એક્ષપોર્ટર

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જાતમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

લીમીટેડ ફાલમાં શરૂ થયા છે અને તેનો સ્ટોક

પણ રાખીએ છીએ.

કન્ડીના આઈરો ઉપર ખાસ ધ્યાન રેખામાં આવે છે
નાની સ સારા અને સરળા C. O. D. થી મળે છે.

P. O. Box 766, 106 Prince Edward St. Durban.

ROOPANAND Bros.,

PHONE
20707

85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

LATEST ARRIVAL OF BOOKS

Complete Works Of Vivekananda 7 Volumes	R. 4.
Life Of Vivekananda 2 Volumes	3 15 0
Life Of Rama Krishna 2 Volumes	1 5 0
Great Men Of India	1 5 0
Gita—Complete With Sanskrit Text And
Meanings In English	10 6
Daily Thought And Prayers	8 6
The Last Message Of Shri Krishna 382 Pages	7 6
How To Be A Yogi—(by Swami Abhinanda)	6 0
Teachings Of Shri Rama Krishna	4 0
Reincarnation And Immortality—(by Swami
Paramananda)	4 6
India And Her Problems	3 0
Hinduism—(by Vivekananda)	2 0
Essentials Of Hinduism	1 6
Short Life Of Vivekananda	1 4
Short Life Of Rama Krishna	1 4
Does The Soul Live After Death	1 0

By every mail we get the following books

Film India	1 4	Illustrated weekly	1 0
Cine Herald	1 0	Orient Illustrated	4
My Magazine	1 0	Movie-Magazine	1 0
Modern Review	1 0	Modern Pictures	1 0
and many more		Postage extra.	

Phone 24350.

Tel. Add. "Nartija."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements, also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,
P. O. BOX 195. DURBAN.

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSON'S BRAND (PAIN-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 5/-, 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN (49)

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર પદ્મીલાલ ગાધાણી બંદીપોરવાળા.

દરેક બાતની મોકાઈઓ, મેરખા ધોની તેમજ મેંધા મેંધા,
મસાલાથી અને બનાવીએ છીએ.

અમારું વખણાવેલું 'સુરતી પુચું' સેવ. અમરા, બંદીયા,
બંદીયા, પાતર વિગેરે દરેકજા તાલુ બનાવીએ છીએ.

શીયાળામાં ખાવા સમયે રાખળા પાકો તથા રાખીએ છીએ
તેમજ આઈર પ્રમાણે રેસીયલ બનાવી આપીએ છીએ.

પાર્ટી વિગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં ભેળવી ટોઈ પણ બનાવે
મોકાઈ આઈર પ્રમાણે દરેક વખતમાં બનાવી આપીએ છીએ.

અદારમામથી મંગાવવાને માલ પુરતી રાખાઈથી ફાળજીપુલક
મોકાઈમાં આવશે.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
1919-1920

No. 7.—Vol. XL

Friday, 13th February 1942.

NOTES AND NEWS

Rev. Holmes On Gandhi

THE Rev. John Haynes Holmes writes in the November number of *Unity* (Chicago):—It is not often that one hears from Gandhi these days. The English censor sees to that. But now and again a statement gets through—and is promptly buried on the inside pages by our newspapers. Such a statement appeared in just this way on October 13 last, incidentally so badly garbled that it was difficult to know just what Gandhi had really said. But he was evidently pleading for a negotiated peace between Germany and Britain. His "hope" was that "Britain and Germany would both become exhausted and come to terms with neither defeated." Which means that Gandhi is as wise a statesman to this war as Woodrow Wilson was in the last war when he advocated a "peace without victory." For America the Mahatma had some shrewd advice: "she should ask," he said, "what will happen to India, Asia, and African possessions. She should withdraw any help unless there are guarantees of human liberty. America would lose nothing by making stipulations concerning her war help." There are no signs at present that any stipulations are being made. We are headed right straight towards a repetition of the 1917-18 experience when we gave the Allies our help without exacting any terms, and were promptly sold out at the peace table. As regards his own personal philosophy, Gandhi is as much a pacifist to-day as he ever was. "With the war drawing closer to India," writes the Associated Press correspondent, "Gandhi held that he personally would stick to his non-violence which, he said, is a life policy with me." To one who knows Gandhi it is amusing to think that a newspaper man should suspect any change in Gandhi's attitude on the question of war and peace. The Mahatma is not the type of man who is a good pacifist when war is far away, and then throws all his pacifism overboard when war draws close. He holds to his principles not because they are expedient and popular but because they are true, and it is elementary with him that to such principles he should himself be true. In the case of such a man, one does not have to ask, "what does he think now?"

Like a star, he shines clear what over the war and storms that becloud the sky. Though Hitler we at the time of the war would still stand for the "peace policy."

Dr. Mansford Nathan On Indian

Question

Speaking to Durban Rotarians at the Marine Hotel last Tuesday, Dr. Mansford Nathan referred to the history of Natal and stated, among other things: With the advent of the sugar industry came the introduction of the Indian community. Today we are faced with the fact that this community is part of our make-up. We must recognise our responsibility and ask ourselves if we have lived up to it," he said. "It is all very well to blame the Indians for encroaching on our land, but what else were they to do? They were brought here by ourselves as British subjects, and are entitled to be treated as such."

India's Attitude Towards War

"Our first concern is the achievement of our own independence; but let us not be blind to what is happening elsewhere in the world," declared Pandit Jawaharlal Nehru addressing a mass meeting recently at Ranchi. He advised the audience not to look back but forward. "Great events are taking place," he said. "The world is in the midst of a great war India cannot be isolated. She is no doubt fighting for her own independence and she will carry on the struggle till victory is achieved, but then she cannot close her eyes to what is happening elsewhere in the world." Continuing, Pandit Jawaharlal Nehru said that to say that the war was being fought beyond the borders of India and, as such, was no concern of ours was a fatal attitude. Some people asked what would happen to India if Britain were defeated. There are others who say that India would fall a victim to Japanese or German aggression. Panditji said: "We are opposed to Britain because we are in bondage. We are equally opposed to Fascism and Nazism and we will fight them also to the last. We cannot, however, forget that the independence of our land is our first concern." Pandit Nehru said he visualised that after this war a new world order would emerge in which all nations

would be free and the flames of this war would consume slavery. He said, "No nation in the world has achieved anything without sacrifice and India should be prepared to go through the ordeal." He reiterated that he had no sympathy with Hitler and his associates. Morally they were corrupt and they wanted to dominate the whole world. But that shall not be. He wanted to combat those forces and expressed his whole-hearted sympathy with those nations that had fallen a prey to Nazi or Fascist aggression. He expressed his deep sympathy with British people who were standing against aggression. He invited those who stand for upholding imperialism and exploitation of the weaker nations.

China And India Meet

Generalissimo Chiang Kai-shek met India with a party of Indian leaders in discussions with the Government, and particularly the Commander-in-Chief, on matters of common concern to China and India. Among them Kai-shek is accompanied by his son-in-law. They were welcomed by the Viceroy and Lady Linlithgow. General Chiang Kai-shek had a 45-minute talk with Pandit Jawaharlal Nehru. On Tuesday night Pandit Jawaharlal Nehru and Maulana Abul Kalam Azad, President of the Congress met the Generalissimo. Mahatma Gandhi will meet him during the week end at Pandit Jawaharlal Nehru's residence at Allahabad. Generalissimo Chiang Kai-shek was entertained at a banquet in New Delhi on Tuesday night. Replying to a speech by the Viceroy Chiang Kai-shek, referring to the presence of Chinese troops in Burma said: "When I was General Wavell in Chungking, I told him he could count on China's cooperation, assistance and joint resistance against aggression. I have done my best to make the promise good. On my own merit. It is the duty of one ally to another. It was the united people of China who, true to their ideals, had borne the brunt of the battle for democracy for five strenuous years. Since the outbreak of the Sino-Japanese war, China and India have been drawn together."

Indian Opinion

FRIDAY, 13TH FEBRUARY 1942

Goodwill Day

NEXT Sunday, February 15, is to be observed as the Goodwill Day throughout the Union. It was observed for the first time last year and this will be the second occasion. It has been the tendency of mankind to forget God in times of peace and happiness and to think of Him in times of distress. So we have been breeding ill-will in times of peace and we are now thinking of goodwill when we are faced with the forces of destruction. There is no country in the world where race and colour prejudice is so rife as it is in South Africa. Even the bitter lessons of the present war seem to leave the die-hards untouched. Life is intolerable for one who is conscious of his self-respect in this country, where he is made to feel at almost every turn he takes, that he is of a race or colour which forbids him from enjoying the rights and privileges which the White man enjoys. This feeling of the White man's supremacy over the coloured races has been allowed to breed during peace time to such an extent (indeed it would not be an exaggeration to say that it has been given in the mother's milk to the White child) that it has become natural to the White man generally, unless he is of a specially good breeding, to treat the non-White as something less than a human being.

We know this is strong criticism but there seems to be no end to our humiliations. We speak here of Indians as well as non-Whites. We are all in the same category in South Africa. The Pirowites and the Mahanites we can understand. They believe that they are born to rule over the non-Whites and that the latter can never reach the former's level. What is painfully surprising, however, is that the attitude of the Britishers in Natal, which prides itself to be a hundred per cent. British, towards the non-Whites is contrary to the principles

of freedom and liberty which they claim to love so much and for which they claim to stand. The sores of our humiliations are kept fresh by constant pin-pricks. A recent instance has taken place in Capetown where the War Trophies Exhibition opened by the Union Unity Truth Service was closed to non-Whites. The City Council did well in protesting and getting the restriction removed. But that does not satisfy the non-Whites. There were special reasons that prompted the action taken by the City Council. It was not prompted by the merits of the case itself. Firstly the question was raised by a non-White Councillor. But that might be overlooked because in this instance it would quite possibly have been raised by a White Councillor. The special reasons were that non-Whites were serving in the war and it would not be in the interest of the Government's war efforts to marginalise them over a matter which directly concerned the war and the recruitment of non-Whites. The mere removal of the colour bar from the said exhibition is not a matter for the City Council to take pride in. For, what about the so-called continuously troubling us in the course of our daily life? These incidents are bound to take place where the Statute Book is blotted with the colour bar and where the spirit has not in the slightest degree changed. Was that incident of the Chinese sailors being refused to be served at a hotel, both in Durban and in Capetown, one for South Africa to take pride in? On the contrary it has exposed her to ridicule in the civilised world. That in both cases the Chinese were dealt with leniently was only to save South Africa's face and more than that, because perhaps, they feared Chiang Kai-Shek whose co-operation they needed badly in this great hour of trial. But they seem to forget that they need neither be afraid

of Chiang Kai-Shek nor even Hitler. It was God whom they should really fear and that if they did so the world would be living in peace and happiness. But today, apparently, God is forgotten and Hitler has become the God.

Speaking of ourselves as Indians, is there peace and happiness for us anywhere? We as representing the four hundred million people of India held in subjection by Britain, are subjected to humiliations in this country. We are supposed to be British subjects, members of the British Empire. But what is our status as such. A trifle better, perhaps, than that of the Jews under the Nazis.

The way in which India is being treated by British Statesmen, like Mr. Winston Churchill and Mr. Amery, at a time when the British Empire is threatened of being wiped out of existence, is not in the least heartening to Indians. In fact it shatters even the remotest hopes of India's status being ever enhanced by the hands of the British Government.

That British Statesmen can even to-day indulge in half-truths and untruths in making statements about India is most distressing. The report of the debate on India in the House of Lords that we have been supplied in this country might satisfy those who do not know the truth about India. It tends only to anger those who know it. If after nearly two centuries of British rule India has not reached the stage when it could be entrusted with forming her own constitution without outside interference and if the "great communities of India" have still to be bottlenecked by Britain then surely the time has come when Britain should renounce her claim over India as being unfit to discharge her responsibilities. If India is less fit for self-Government even than Abyssinia, as it would appear to be in the eyes of the British Government, there can be no greater insult to the whole Indian nation. But whatever the Duke of Devonshire may have tried to make the world believe, the facts are that if there are decisions in India they are there because it has been the policy of the Government to keep the people divided so that it would be con-

venient to rule them. The statement that the Civil Service has been Indianised is a camouflage. Indian civil servants are puppets of the Government who are not serving the people but the Government. But the British Government is not concerned about granting India her independence or even about winning her goodwill because, according to the Under-Secretary of State for India, the British Government is satisfied with India's war efforts notwithstanding the opposition of the Congress. When, however, the Duke of Devonshire said: 'Indians have, to a very large ex-

tent, the government of India in their own hands,' it was, indeed, very far from the truth. Only one glaring instance is sufficient to prove it and that is that India has not entered the war of her own choice. The Viceroy is representing the British Government, declared India at war without consulting public opinion, a thing which the Governor-General of the Union of South Africa could never dare to do.

Well, this is the tale of woe of all Indians in particular and the non-Whites in general. Human freedom and democracy, by which it is said the war is being fought,

are nowhere to be seen in India. have been wounded and are continuously being wounded even to this day. It is an unendurable atmosphere that next Sunday to be observed as the Goodwill Day. What can be the contribution? We can only pray, forgive those that have sinned against us and are still sinning against us, give them better means of living and give us the courage to face, in a non-violent spirit, those who appear to us by violation of the Law and give us the strength to obey the Law at the risk of our lives."

HOUSE OF LORDS ON INDIA

THE difficulties which stand in the way of the granting of Dominion status to India were outlined in the House of Lords last week by the Under-Secretary of State for India and Burma, the Duke of Devonshire, when India's war effort was debated.

After tracing the political divisions existing in India which stand in the way of agreement, the Duke of Devonshire said:

"We are sincerely anxious to hand over the reins of Government. It is not our practice in this country to go back on our pledged word."

The Viceroy's statement of August 8 last, regarding a new Constitution after the war, went a long way, said the Under-Secretary.

Dealing with India's war effort, he said that the Indian army was very little short of 1,000,000, and the intake of recruits was about 50,000 each month.

The effort had been vastly greater than was contemplated before the war, and Indian troops had already rendered very distinguished and gallant service in many theatres of war.

Political Issue

"The political issue in India to-day is not whether power shall or shall not be transferred from British to Indian hands. That issue was settled years ago by commitment after commitment, by pledge after pledge given by successive Governments, and culminating in the Viceroy's definition of the objective as full Dominion status in accordance with the Statute of Westminster, and promises of full and complete partnership contained in the August declaration."

"The issue is what Indian Government or Governments will take over. The Congress Party claims that it, and it alone, should become heir and successor to the British Government in India. The claim of the Congress Party

is contested, and always will be contested by the overwhelming majority of the great Muslim community. They may desire us earnestly as anyone else the transfer of power from British to Indian hands.

"Many Muslims are just as nationalist as any Hindus, but they remain unalterably and increasingly opposed to being governed by the Congress Party. The Congress claim is also opposed, and no less vigorously, by a very substantial portion of India which is not administered by the Government of India, but follows its own ways under the rule of the Indian Princes.

"Sooner than accept Congress rule, the Muslims have now formulated a demand for the partition of India.

"It is for many reasons our earnest desire to see India take her place at the earliest possible moment as a full member and as a contented united and prosperous member of the Commonwealth.

"The number of Europeans now serving in the Indian civil service is 573, an astonishingly small number considering the size of India and its population. It is grotesque to describe us as governing India now. Indians have to a very large extent the government of India in their own hands. Indeed machinery no longer exists for us to govern India on the old lines from this country.

"It is certain that to transfer the control of the Government in India without having secured some measure of agreement between the communities would plunge the country into chaos."

No Serious Attempt

Continuing, the Duke of Devonshire said: "We have invited Indian leaders of all shades of opinion to get together to formulate some scheme by which an Indian Government or Governments may be formed to which we can transfer power, and we have given our assen-

sance that this transfer shall take place at the earliest possible moment after the war.

"So far India's political leaders have not found it possible to reach anything approaching the necessary measure of agreement, and I feel justified in saying that they do not seem to have made any serious attempt to do so.

"They advance the fiction that the next move is for us, and not for them to make. That is not so, and must be so. We cannot compel the Governments which have refused to resume office, we cannot compel the leaders of the great communities in India to reach an agreement."

The Duke of Devonshire added that the political difficulties of India had not materially or substantially affected the war effort.

The Debate

Opening the debate, Lord Paringdon said the Government should state that it was their intention to grant India self-government.

Lord Wedgwood (Col. Joshua Wedgwood) said the land should be given back to the peasants and 500,000 Indians recruited for the army and the workshops. He also suggested the establishment for an Indian home guard and double pay for soldiers half to be given as land at the end of the war.

"Approach them in the Churchill manner," he said. "Offer them nothing save blood and toil, tears and sweat but give them something to fight for."

Lord Bailey said he believed they had a future relations with India a question not only of vital importance to themselves, but to the world at large.

Lord Catto said: "Only two things really matter—Dominion status and an Executive so constituted that it could not be under the sole control of any one community."

COLOUR BAR AT WAR TROPHIES EXHIBITION CAPE CITY COUNCIL DEBATE

THE colour bar at the "V" exhibition of war trophies, opened by the Union Unity Truth Service in the Old Drill Hall, Capetown, was condemned by Mr. S. Dollie when he raised the question in the City Council recently. He pointed out that the hall had been granted free to the organisers of the exhibition, who had differentiated on lines of colour. The exhibition, he said, should have been open to all citizens without distinction.

The Mayor, Mr. W. James, said that the Council owed Mr. Dollie a debt of gratitude for bringing the matter to their notice. He suggested that a deputation from the Council approach the organisers and ask them to allow Coloureds to be admitted to the exhibition.

Mr. Ahmed Ismail also condemned the colour bar at the exhibition. He pointed out that even if the bar were raised the insult to the non-European citizens would still be felt. Those who had tried to see the exhibition had bluntly been told that it was for Europeans only.

The non-Europeans, he said, were shedding their blood to safeguard South Africa, and yet at a time of war such a discriminatory rule was introduced. The Council, he said, should not hire out municipal halls to groups of people

who practised colour or racial discrimination. The rebels in South Africa had more equality and freedom than the non-Europeans who were loyal. He had noticed that no matter how cultured and respectable overseas soldiers were, they were debarr'd in Capetown from making use of any of the facilities for soldiers, solely on the grounds that they were Coloured.

"If we claim to be fighting for democracy, we must not encourage unjust and inhuman measures." He believed that not a single one of the councillors approved of the colour bar at the exhibition.

Mr. W. Foster: How many Indians have enlisted?

Mr. Ismail: A large number in proportion to the size of the Indian community. Out of a population of 2,000, no fewer than 300 had joined the army in Capetown. How many Irishmen had joined up? All that the non-Europeans asked for was justice, and then the "friends of the non-Europeans" raised objections.

Out of the two million Whites, how many had joined up? he queried. In spite of inequalities, lack of opportunity and the rest of their handicaps, the non-Europeans had joined the army. The non-Europeans in the North were fight-

ing for the Europeans as well).

Councillor Frank said that the colour bar action was deprecated by every right-thinking person. He made a plea that immediate action be taken by the Council. "If they cannot do what we want, the exhibition must be closed down immediately."

Mr. Bakker said that if the non-European was good enough to go to the front, he was good enough to see the trophies that had been brought back.

Mr. Foster declared that the Indians in South Africa had not come forward to help as had been expected.

Mr. Ismail: What else that to do with the question here to-day?

Mr. Fort: On a point of order. We are not discussing the numbers of men of any race who have gone to the front. That has nothing to do with the matter in hand.

A resolution moved by Mr. Frank to the effect that if the organisers did not agree to admit non-Europeans at all times the exhibition would have to close down was adopted.

The exhibition, we understand, is now open to non-Europeans. The Mayor of Capetown, Mr. W. James, met the organisers, and the assurance was given him that in future all sections of the population would be admitted.

GANDHIJI ON CONGRESS POLICY

MR. H. V. KAMATH, Organising Secretary of the All-India Forward Bloc, recently interviewed Mahatma Gandhi at Sevagram. They had a free and frank talk on the internal as well as the international situation.

Following are questions asked by Mr. Kamath and the answers given by Mahatma Gandhi. Mr. Kamath got this note approved by Gandhiji for publication on October 28.

Q: Has the entry of Russia into the war altered its complexion and India's attitude thereto?

A: The entry of Russia into the war has not materially altered the complexion of the war. Expression of oral sympathy with Russia as a victim of aggression is not wrong but on purpose will be served by so doing so long as we cannot translate it into action. Russia is not wholly free from blame inasmuch as she has allied herself with an imperialist power though it may be for the purpose of self-existence only. Had Jawaharlalji, who is a close student of international politics, not been behind the bars and thus free to express his views, his opinion in the matter would have weighed with me.

Q: Can you, Mahatmaji, envisage the emergence of a non-violent new world order in the Atlantic Charter?

A: No, I am not able to envisage in the Atlantic Charter the emergence of a non-violent new world order of my conception.

Q: What is your attitude towards the acceptance of office in the Viceroy's Executive Council by Congressmen such as Sri Aney and Mr. Nalini Ranjan Sarkar?

A: I do not approve of the acceptance of office by Congressmen such as Sri Aney and Nalini Babu. Such action on their part has undoubtedly given a handle to the British Government for carrying on propaganda in America to the effect that India should now be satisfied in that even well known ex-Congressmen had joined the Viceroy's Council.

Significance Of Policy Of Non-Embarrassment

Q: Is the satyagraha movement proceeding to your satisfaction? In what way is it different from the 1930 movement? Has the policy of non-embarrassment any political value or significance? What will be your attitude in

case the Government conceded the right of freedom of speech? Is there any likelihood of intensification of the struggle in the near future?

A: The satyagraha movement is proceeding to my entire satisfaction. Pressure on a scale comparable to that of the 1930 movement was not being put on the Government, it is true, but that movement was different in character from the present one. But the main fact that the struggle is going on constitutes sufficient moral pressure, so much so that the British Government's position in America does not appear to be quite comfortable. The policy of non-embarrassment is a logical consequence of non-violence and in that way a political necessity, though I do not expect the British Government to reciprocate my chivalrous stand. There is no possibility of the Government conceding the right of freedom of speech, but if they did so honestly, I am bound to call off the movement. Bone fide recognition of free non-violent speech would mean a large step towards independence. Intensification of the struggle is not likely during the pendency of the war. Intensification will come at the close of the war if it became necessary,

Doings In India

Pandit Pant On Independence For India

INDIA will very soon attain complete freedom and this consummation will be the result of our own determined will and efforts notwithstanding various impediments placed in our way and in spite of the intentions or wishes of Mr. Churchill or those associated with him," observed Pandit Govind Vallabh Pant in the course of a recent speech. "Mr. Churchill," he said, "may quibble and distort but we do not very much worry about the Atlantic Charter or the like. We are being repeatedly told by leading men in all countries that life without liberty is worse than death and that liberty is worth every sacrifice. We are also seeing the havoc that violence is causing. We have also been told that 'India first' should be the creed of every Indian whatever his or her political persuasion. So let us concentrate on the attainment of complete independence and demonstrate the effectiveness of non-violence. Ours is a noble ideal; we want peace and freedom all over and we are really working for the freedom of all peoples from alien domination and from want and fear, but this can be secured and insured only when we have achieved the freedom of our own country."

Imperialism No Better Than Fascism

Sir P. C. Ray recently addressed the following open letter to Sir Richard Gregory, President of the British Asso-

ciation for the Advancement of Sciences: "Indian scientists have noted with appreciation the general views on the subject of the social relations of science expressed at the recent meeting of the British Association for the Advancement of Science held in London. They also fully endorse the charter of scientific principles adopted at the meeting. These scientists of some other countries had also gathered. The trend of thought and discussion at this important meeting of the British Association has no doubt been prompted by the rise of heinous Fascism in Europe during recent years and by the moral, social and intellectual malaise resulting from it. Indian scientists would, however, take this opportunity to point out to the scientists of Britain and of other countries that the object of science for the promotion of human welfare is not only frustrated by Fascism but also by Imperialism, as it operates, for instance, in India and in other dependencies of Britain. Industrialization, which is essential for the prosperity and strength of a nation in the modern age, has been persistently opposed and even recently the Government of India has refused to support the growth of the automobile industry in India and the Secretary of State for India has spoken in Parliament against the manufacture of internal combustion engines in this country. The British Prime Minister's message to the recent meeting of the British Association is nobly worded. But his categorical pronouncement that the Atlantic Charter applies only to countries suffering from German aggression and not to territories

acquired by British aggression in the past, shows that the future of mankind is far from hopeful in spite of the sacrifices of untold millions for freedom and a just world order. We, Indian scientists, urge other scientists all over the world to assert that the question of scientific reconstruction of society on the principles of freedom and justice for all should not have geographical limitations. We are convinced, we hope you are, that the problem of freedom, progress and happiness of mankind is indivisible in the modern world."

Appeal To Great Britain

An appeal to Great Britain to settle the Indian question with Mahatma G. K. G. and bring about lasting friendship between the two countries was made by Mr. V. I. Maulawani Pillai, former Congress Minister, presiding over the Madras 25th division political conference recently. The entire country, he said, had reposed full confidence in Mahatma Gandhi and had no doubt about the efficacy or success of the method pursued by him for achieving freedom of the country. He regretted that efforts were made by interested parties to obstruct the political advance of India by raising minority problems. No constitution, he said, would be perfect unless there were safeguards for the minorities but to interpret safeguards in a way that reduced the majority—communal, political—to a minority was in direct contravention of the principles of true democracy of which Great Britain and her friends were proud.

South African News In Brief

Paper Shortage

THE position of paper supplies in South Africa (excluding newspapers) is critical; available stocks have reached their lowest ebb and the possibility of replacements is extremely uncertain, states the Natal Chamber of Printing. The conservation of stocks is therefore an absolute essential, and an appeal is made to all users of printing and stationery to effect the most stringent economies.

Price Control Formula

A simpler method of arriving at selling prices of foodstuffs and groceries, both wholesale and retail, was suggested by the Price Controller, Mr. A. B. Macdonald in last Friday's *Gazette*. Maximum percentages, which may be added to the cost of such goods when sold wholesale or retail, are prescribed. Fixed maximum percentages are also stipulated for

goods sold by a dealer to a consumer. For retail sales, a maximum percentage of 13 1/3 per cent. is allowed. The maximum for the wholesale trade is 20 per cent. The percentages vary for different classes of groceries.

King Edward VIII Hospital Board

The following have been appointed members of the King Edward VIII Hospital Advisory Board for the year ending December 31, 1942:—Mr. D. E. Mitchell, M.B.O., chairman; Major L. Hyson, Mr. W. S. Payne, Dr. O. H. D. Wallman, Dr. D. E. Standage, Lieut.-Colonel W. V. Field, Mr. J. Fyfe (chairman of the Native Administration Committee of the Durban City Council), Mr. S. J. Randeria and Dr. J. L. Dube.

Durban To Have Gas Driven Cars

Motor trucks with their own producer gas equipment will be running about Durban within the next few weeks—soon after that the first producer gas driven cars are likely to appear. This

statement was made to a press representative by Mr. R. J. Herdman, manager of Auto Gas Ltd. Producers, in Durban, whose company is about to start manufacturing gas producer plants both in Durban and Mariaburg. He stated that the company plans to turn out 200 a month before the end of the year. "As far as smaller plants for cars are concerned," he stated, "we are still experimenting, but I am certain that we will be able to start equipping private cars in the not too distant future." Producer gas plants are now in use almost throughout the world. There are over 20,000 in Sweden; they are extensively used in Germany to conserve petrol stocks; there are more than 14,000 in Australia alone. For three years now the South African Government have been experimenting with producer gas plants and they have finally approved a design for their own vehicles. Fuel will be available at garages the same as petrol. On 25, he says, will take a heavy truck a lifetime of oil using

Things In General

High Commissioner On Japan

THE High Commissioner for India, Sir Patrick Ambed Khan, speaking to the Rotary Club in Capetown on India's war effort, said that India had always been powerfully influenced by military traditions dating back to the beginning of recorded history. The war had already produced far-reaching social and political changes in India and as it developed in the East it was bringing into line those elements which were still holding aloof from India's war effort. The ruthless treatment which Japan had subjected China for four years had deprived her of every friend. China and India, with a combined population of 800,000,000, were the only common cause. Japan would be isolated and her ultimate defeat was assured. India was as keen on her defeat as China, for the simple reason that Japan was and had been the bully of the East and was slavishly following Hitler's principles in Asia.

Liberal Study Group

The secretary of the Liberal Study Group announced that Mr. C. I. Amra will speak on "Native Administration" at the Trade Union Hall, Pembroke Chambers, West Street, Durban, on Sunday, February 15, at 4 p.m. We cannot do it justice with Africans but we know very little of how they are ruled. Mr. Amra will outline the Native Administration and its implications, with special reference to the Native Administration Act of 1927. How are the eight millions of natives ruled in this country? What is the Government's policy towards them? Nothing comes under the crown's law or are there any special laws for them? What is the position of the chiefs and why are they maintained? Mr. Amra will answer these and many other interesting questions. He has specially studied this subject at Fort Hare. Therefore he will be able to tell us about the complicated machinery of the Native Administration and the problems it creates. The Indians and the Coloureds must study the way and the manner in which the Africans are ruled because it clearly shows the South African Government's policy towards the native population in general. An interesting evening is a sure bet. All are welcome.

Goudville Sunday

The Goudville, February 12, is being observed on a still Sunday. The Christian Community of South Africa organised the observance of this day for the first time. The Council felt that the unhappy relations between the two European groups in this land were fastened and too deep rooted to be resolved without the help of Almighty God. The day should be set aside for prayer and fasting among both races

should be invited to lay their problems before Him. The observance of the day has now become an annual event and all races are asked to join. The Priest-in-charge of St. Aidan's Indian Mission extends a cordial invitation to members of the Indo-European Council to attend a special goodwill service at St. Aidan's Church, Alice Street, at 7 p.m. on Sunday, February 15. At this service prayer will be offered to Almighty God for the establishment of goodwill among all races and especially as between the Indian and European groups in Natal. The address will be given by Mr. O. K. Winterlon.

Seedat's Case

Adjourned To Feb. 20

WHEN Mr. Dawood Ahmed Seedat, re-appeared before Mr. Ryle Mason at the Durban Magistrate's Court, Mr. W. E. White, public prosecutor, obtained a remand until February 20, adding that on that date the proceedings would probably be postponed again. The charges have not been framed yet. When Mr. Seedat appeared previously the prosecutor intimated that they would be based on allegations of failure to comply with the following conditions: An order made by the Control Officer prohibiting him from attending meetings; failure to report periodically to the Aliens Registration Officer; and failure to obtain permission before leaving one district for another.

Shree Mayawant Association

Mr. Bhavan Aha, secretary Shree Mayawant Association, writes as follows. Notice is hereby given that no elections took place at the duly constituted annual general meeting of this Association held on January 25, 1942, at the St. Aidan's Hall, Durban, when I was the honorary secretary thereof and that I have no knowledge of the formal election of the secretary, committee and trustees as mentioned in the advertisement which appeared in the Natal Daily News of January 27, 1942, under the name of G. Mitha.

Govt. School In Bloemhof

A correspondent from Bloemhof states: A Government Indian school was opened here on January 20. The school is in English medium, and teaches up to Standard VI. After negotiating for more

than 2 years the school has at last come into being. Great credit must be given to Messrs. E. I. Patel (chairman), the late Mr. Nallabhai Kotwal, K. D. Patel and K. I. Flata. The official opening ceremony was cancelled owing to the tragic death of Mr. Nallabhai Kotwal. Arrangements for students from outside areas have been made. For further particulars apply to Mr. E. I. Patel, Box 35, Bloemhof.

Govt. Intermediate Indian School Boys' Social Club

The first annual general meeting of the above club was held at the school hall on Monday, February 2. Mr. Goolam Kader presided. The following office-bearers were elected for the ensuing year: Patron: Messrs. J. D. Ruman and G. Nallabhai; president: Mr. G. J. H. Anderson; vice-presidents: Messrs. H. W. Stead and M. D. Govender; chairman: Mr. Goolam Kader; vice-chairman: Messrs. D. Lutho and Y. A. Moosa; hon. secretary: Mr. G. Nallabhai Nalaker; treasurer: Mr. S. K. Naidoo; reporter: Mr. Harriet E. Goudas.

Mineral Output In Rhodesia

The total value of the mineral output of Southern Rhodesia for 1941 was £8,898,788, which was less by £257,453 than the output of the previous year, says a message from Salisbury.

The Late Mr. Nallabhai Kotwal of Bloemhof whose tragic death took place recently at the very early age of 35 as a result of a motor accident.

મરદુમ મી. નાલ્લાભાઈ કોટવાલ
જ્યોત્સના અવસ્થા વાંદી જેઓ ૩૫
વયનારે ગોતર અવસ્થામાં પરીણમે ૩૮
રોડી બુલના વડે આ રોડી દુર્ઘટના
માત્ર ૩૫ વયના હતા.

The Sporting World

Eastern Province Cricket Results

THE following are the scores of the matches played for the George Naidoo League Cup recently:—Regents 1st innings, 87 (T. Verrie 33, H. Verrie 28, M. G. Kader 11, N. P. Umley 7 wickets for 38, B. J. Govindjee 3 wickets for 29.) Aryans 1st innings, 75 (T. N. Banada 19 not out, M. M. Balaram 13, H. Verrie 6 wickets for 21, T. Verrie 3 wickets for 30.) Regents 2nd innings, 31 (B. J. Govindjee 5 wickets for 22, N. P. Umley 4 for 8.) Aryans 2nd innings, 48 for 3 wickets, (T. N. Banada 23 not out.) Aryans won by 7 wickets. Orients 1st innings, 102 (P. S. Vandayar 17, T. Mahan 27 not out, N. P. Umley 3 wickets for 23, A. Naras 2 wickets for 21.) Aryans 1st innings, 67 (A. Naras 21, D. N. Banada 16 not out, N. P. Umley 12.) Orients 2nd innings, 81 (G. Vamthavan 38, B. J. Govindjee 4 wickets for 18.) Orients won by 35 runs on the 1st innings. Swaraj 1st innings, 44 (P. Ramana 17.) Regents 2nd innings 105 (T. Verrie 31, O. B. Josale 23, T. Verrie 19, N. Rangasamy 13 not out, A. Valayathan 6 wickets for 23.) Swaraj 2nd innings, 27 (H. Verrie 5 wickets for 9.) Regents won by an innings and 14 runs. Orients 1st innings 164 for 4 wickets (M. B. Karn 100 not out, T. Morgan 26 not out, A. M. Mahan 19.) Swaraj 2nd innings 34, Swaraj 1st innings 33. Orients won by an innings and 91 runs.

County Wins Rochfort Wade's Shield

A large crowd witnessed a fine day's cricket between County and Mayville for the Rochfort Wade's Shield Memorial (Final) at the County Indian Sports Ground, Sea View, on Sunday, February 8. The County batted on a perfect wicket but started off rather disastrously when 4 wickets were dismissed for 23 runs. The 7th wicket stand by S. A. Nalaker and G. Nalaker made County's position safer. S. A. Nalaker returned to the pavilion after scoring a useful 20, and G. Nalaker followed him after hitting up a breeze 40 which included 6 fours. The County innings closed at 122. Mayville also started badly. The County Skipper, A. V. Peters, opened bowling and secured his first wicket in the third ball of his first over. 4 wickets fell for 29 runs. Careful batting by Rajoo Naidoo with the aid of M. Subban put a stop to the rout. M. Subban delighted the crowd by hitting up 2 sixes in one over before he was dismissed by J. Nalaker with 16 to his credit. The Mayville custodian, Rajoo Naidoo, was soon out for 29 runs. With 95 runs on the score board, Mayville terminated their innings abjectly when G. V. Govender was down howled by K. A. Nalaker for 16. At the close of play County declared at 149 runs for 9 wickets. The shield was presented to the winning captain A. V. Peters by the

donor Mr. H. S. Reddy who is the president of the County Indian Cricket Union. Mr. Reddy in his speech wished the Mayville team better luck in their next competition. Other speakers were both the captains and Messrs. B. Rangan and A. Harry, managers of the Mayville and County teams respectively.

Self-styled Transvaal Indian Cricket Union

A correspondent writes as follows above the non-de-plume "Keen Sportsman":
Sir,—Through the medium of this Journal I wish to point out how cricket is being conducted in the province of Transvaal. Let us first take the case of the Transvaal Indian Cricket Union. When was this body formed? How many centres does it comprise? Are there any other Associations besides the Witwatersrand in the union? What do we find in Pretoria? Some fine gentlemen here styled himself as the Northern and Pretoria District Cricket Association which was undoubtedly not formed by the sportsmen of the capital. He, of course, being hand-picked, represented in the Transvaal meetings. In regard to this Pretoria body may we please know: Is it formed constitutionally, have they any teams to compete in their districts, are any fixtures set down by the association? The answer to all these is in the negative. Hence we deduce how unofficially this fine summer game is being encouraged both by the Pretoria body and the Transvaal Union. Naturally the officials are to blame. These men profess to be honest and sincere sportsmen but in reality they are sounding a death-knell to the game. Sportsmen play the game for the sake of the game; for the pleasure you derive from it. Do not struggle to have your names on the letter-heads and, to put it plainer still, to seek cheap publicity? A brighter side of the picture still remains. Here in Pretoria there is an association known as the Northern Transvaal Indian Cricket Association. It is well constituted and plays regular fixtures. Every attempt was made by them to affiliate direct to the South African Indian Cricket Union but affiliation was refused. You may ask, "why not affiliate to the Transvaal Union?" This union is unconstitutional, has dictatorial powers and dominates other centres. When time dawns to select a Transvaal team Pretoria has to pay an equal sum as the Witwatersrand but justice is not meted out to them in the selection of players. This statement is made after an experience of about thirty years. The writer wishes to appeal to other centres to stop in and bring matters to an amicable settlement by at least affiliating to the Northern Transvaal Cricket Association to the South African Union.—Yours etc., KEEN SPORTSMAN.

ORIGINAL CORRESPONDENCE

Self-interested Leaders

TO THE EDITOR, "INDIAN OPINION"

SIR,—Apropos the remarks made by Mr. Ismail, chairman of the Cape Indian Congress, when he denied most vehemently, if not challenged, the assertions made by the new High Commissioner to the effect that the seething Cape environment and the franchise have had such a spell on the Cape Indian as to make him self-satisfied and self-complacent with the result that he has not progressed economically and educationally as his brethren in the other centres. Why Mr. Ismail exploded, I for one, do not know. There in the hall was the cream of the Cape Indian. How many of them had high school or even primary education? How many graduates were among the "distinguished gathering"? How many have high or even primary education among Congress officials? There are leaders in the world but the majority of them are self-interested. Our community has many deserving poor, some of whom already had and others are having their primary education, who would like to acquire high school education. But these unfortunate ones are given no encouragement by our leaders. Large organisations our leaders represent only spring up at times of functions or unnecessary meetings where they shout hoarse to publicise their own importance, but they fail to encourage the youth or to improve the community educationally or socially. May be our leaders do not wish to see us educated and wish to keep us as ignorant as they themselves are. But let them know that they are mistaken. By some means we will acquire knowledge.—Yours etc., CAPE INDIAN.

—000—

Social And Personal

Messrs. I. M. Dadabhai, G. H. Bhambha, Cassin Joona and E. Dindar of Carolina who have returned from a tour of the Cape, wish to thank all friends for their kind hospitality extended to them during their visit. Special thanks are due to their hosts Mr. and Mrs. Hajee Abader of Capetown.

—1—

Mr. J. J. Maharaaj of Carolina, through the medium of this Journal, wishes to thank all friends in Capetown for making his stay there a very pleasant and memorable one. His sincere thanks are due to the following gentlemen: Messrs. Admet Abader, Ganief, I. Ravamah and (Shim).

**NEW SHIPMENTS
—OF—
3 PIECE DAWNI SETS**

In this set, Crepe de Chine and Satin, Embroidered, Printed and with Indian Jari work in all colours now unpacked

From **35/-** to **£6**
PER SET

THE JAPAN BAZAAR

JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE
**FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER
VALUES & FRIENDLY SERVICE**
SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL

આવું પીસ ઓઢણી
સુટેનું

તાજી સાથેન્ટ દમજાજ આપ્યું
મેં હોમાં જોરજોડના, સાદીના,
અને ફેવરીસીનાના સુટે, બારત
બારેલા, ડાપેલા લેગજ ગરી
કામગીરી, ફરેક નવા રંગોના
રી ૩૫ થી ૫૫. ૧ સુધી.

SAREES

REAL LENAKES SILK SAREES,
Crepe de Chine to match, Deau-
ville, Gold or Silver

From **£3** to **£18** EACH.

**Embossed and Undecorated crepe-
de-Chine SAREES.**
Crepe de Chine SAREES.
From **17/6** to **65/-** EACH.

**Embossed and Embroidered ART
SILK SAREES** in all shades.
From **10/6** EACH.

LATEST FILM STAR SAREES.
In the latest design and in
all shades. Crepe de Chine, Gauze,
and other fine materials.

**Hand-made GEORGETTE and
SILK BLOUSES.** Large range of
designs to match all
SAREES.
From **7/6** EACH.

**SILK, GOLD, FINEST JARI and Fancy
SAREE BORDERS.** 8 yds. length.
Crepe de Chine, Gauze, and ART
SILK. PYJAMAS, Fancy JEWELLERY,
EMBROIDERED BANGLES, NECKLACES,
Hand-embroidered TIE-DIECAYS and BLOUSE
TRIMMINGS.

Special Values in Undecorated, Printed and
Checked crepe de Chine, CREPE DE CHINE and ART
SILKS, in all beautiful shades.
From **2/3, 3/6, 4/6 & 5/6** PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES
Wonderful range of pretty Georgette, Crepe de Chine
and Silk hand-made DRESSES for the little ones.
From **1/6** to **10/6** EACH.

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS
Plain, Striped and Checked.
From **2/6** to **6/6** EACH.

**MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS,
PYJAMAS, SILK HANKERCHIEFS, TIES
SOCKS etc.** specially reduced prices

WE are now advising our many
esteemed clients that we have now unpacked
large stocks of Silk and Cotton Piece Goods
Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines
in our Wholesale Department
WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS.

ધી જાપાન બજાર

જોડાની સખમંતુ
જાણીતું સાડી ગૃહ.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું
સાડી શુદ્ધ

પાણી એકવાર જનતાના અને
રંગના કહેવા,

નમુને ર નમરંગી સાડીના અને
તેને જામની બારપુર નરેશ 17

ખાના બાવથી વધુ કીડાવન
બાવ

જાહેરની સાથુ જ મ નાની
માં જાણીતે પાડેલી વળવા

રહે રજ નવી રંગે જોડાની સખમંતુ
માં સાડી કીપાર મેન્ટ આવામાં
આપ્યું છે.

ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી
ખાતરી કરવા બલામણુ છે.

પ્રેમ જામની અને જામનીની સાથે અને ફેવરીસીની
સાડીના ૧૫/૬ થી ૬૫/૬
જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડીના ૧૫/૬ થી ૬૫/૬
રહે રજ નવી રંગે જોડાની સખમંતુ ૧૫/૬ થી ૬૫/૬
ખાના બાવથી વધુ કીડાવન ૧૫/૬ થી ૬૫/૬
જાહેરની સાથુ જ મ નાની ૧૫/૬ થી ૬૫/૬
માં જાણીતે પાડેલી વળવા ૧૫/૬ થી ૬૫/૬
રહે રજ નવી રંગે જોડાની સખમંતુ ૧૫/૬ થી ૬૫/૬
માં સાડી કીપાર મેન્ટ આવામાં ૧૫/૬ થી ૬૫/૬
આપ્યું છે. ૧૫/૬ થી ૬૫/૬
ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ૧૫/૬ થી ૬૫/૬
ખાતરી કરવા બલામણુ છે. ૧૫/૬ થી ૬૫/૬

THE JAPAN BAZAAR,

GIDDOMAL & CO

WHOLESALE SILK MERCHANTS

39, MARKET STREET

P. O. Box 5169. JOHANNESBURG. (PHONE 33-6229)

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન

પ્રકાશન શાંતીનગર દલો
મને ૧૯-૧૨-૧૯૪૬ ન્યૂ યાર્ક

ગરુડ ૪૦ મું.

ડીનીકસ, મુકવાર, તારીખ ૨૮ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૪૬.

અંક ૭.

ખી, સીકાગરો કેસ ફેબ્રુઆરી ૧૧, ૨૦ પર મુકાવવી રહી

ખી ઘણા અઢગદ મીઠાનનો એમ મળ્યા મુકવારે ડરબનની ગેલ્લેટ્ટે કોર્ટમાં ખી, રાઉલ મેક્લન સમક્ષ આપણા ફેબ્રુઆરી ૧૧, ૨૦ ત્રીસર મુકાવવી રહી હતો. જુલાની મેનમાં આવી નહોતી. ખી સીકાગરને એમરજન્સી રેમ્યુ-એન્સની રૂએ તેમનાપર મુકવામાં આવેલા પ્રતી-ખધિને બાંધ કરવાને મારે મુકવામાં આવ્યા છે. તેમની સામેનું આરોપનામું હવે બાબતમાં આવ્યું નથી.

હિંદી સવાલપર ડા. મેનફ્રેડ નાથન

ચીન હોરેલમાં ડરબન રેડરીમને સમક્ષ મયે મંગળવારે આપણું કરતાં છે. મેનફ્રેડ નાથન કે.સી.એ નાટાલના છાત્રીકાસ વીધે મુકવન રહ્યું હતું. તેમ કરતાં ખીજી આવ્યો. સાથે તેમણે જણાવ્યું કે :

નાટાલમાં ખાંડનો ઉલ્લેખ કરે થતાં હીંદી કામને દાખલ કરવામાં આવી. આજે આપણે મારે રાખવું જોઈએ કે એ કામને આપણે જ લાવ્યા છીએ. આપણે આપણી જવાબદારી સમજવી જોઈએ અને પછી આપણો ન્યાયારજી ને પુછવું જોઈએ કે આપણે એ જવાબદારી કોણીએ છીએ કે કેમ હીંદીએ આપણી જમીનમાં પ્રવેશ કરતા હોવાને આપણે હોય મુકાએ છીએ. પરંતુ તેઓ કરે થતાં તેઓને આપણે જ આવી ખીંટી રમવા તરફે લાવ્યા અને ખીંટી રમવા તરફે લાવ્યા હતાં માગવાને તેઓ હાકાર છે.

રથાનિક સત્તાઓ અને પ્રધાન

તંદુરસ્તીના કામદામાં ફેરફાર કરવામાં યુની-યન પાર્ટીમેન્ટ સમક્ષ આવેલાં ખીલમાં નીચે પ્રમાણેની એ વેદા હજમ છે :

"પ્રધાનને જ્યારે એવો સંતોષ થાય કે રાષ્ટ્ર એક રથાનીક સત્તાને મુળ કામદા કે તેના સુધારા ની રૂએ આપવામાં આવેલી સત્તાઓ, કે તેની ઉપર મુકવામાં આવેલી હરનો મેન પણ અન્ય રથાનીક સત્તાના કામમાં ફેરફાર કરવી હવેજના નેજા છે તે પ્રધાન તે સાગતી વખતની રથાનીક સત્તાની સાથે મસક્લ કરી બદલ અને એક-માનગ્રેટરની મંગતી મેળવ્યા બાદ મેન્ટરમાં અને આમા વળગતાં હીંટીરોમાં વચાના એક વર્ત-નપત્રના દુકાન પ્રસીદ્ધ હરી તે સત્તાઓ અને

ફરજો એવી ખીજી કામ પણ રથાનીક સત્તાના નામ પર ફેરફાર કરી ચકરી."

ખી કેમપે ડરબનના ટાઉન ક્લાર્કને એક પણ લખી જણાવ્યું છે કે ન્યાયકર્મનો અર્થ એવો થાય છે કે નુ મુકવેલ ફરજો વેદકલી દેશ્ય કોમીસનથી નહીં જાણવી ચકામ તે ડરબન આપણા નાટાલની કામ પણ અન્ય રથાનીકીસ-લીકીએ પર નાખી દેવામાં આવશે અને તે નહીં કે કમીસનની કમીસન મારણે પરંતુ પ્રાંતીક કમીસનની અને સરકાર ૧૯૩૮ ના બહેર તંદુરસ્તી ના કામદાની કામોઃ ૮ અને ૯ માં જણાવેલી આર્થિક રથાનીકને પહેલી નહીં વળા શરૂ નેટસા કરવામાં આના કે પ્રધાનને વેરટવીલ, બાલવર્ન કે પામનરાઈની રથાનીક સત્તાઓમાં બહેર તંદુરસ્તી પરના અંકુશથી અચવા તે તંદુરસ્તી ની દબાવે તેવીવારના અંકુશથી અચવા એ સત્તાઓમાં કોડિના સેફ્ટીફો મંગળી રથાનીકી સંતોષ ન થયા હોય તે તે નહીં સત્તા મેળવવા માટે એ તેની રૂએ તે કમીસનની સાથે બાક મસક્લ કરીનેજ અને એકધીનીરહેર ની મંગતી મેળવવાને તેની સત્તાઓ અને ફરજો આન બાબા સંજમી જવાબદારીઓ ડરબનપર નાખી રાકશે.

ડરબનના વીરેલને લખને આ ખીલ પાખા મેન્ટરમાંથી પાણું ખેંચી મેનમાં આવ્યું છે

ચીયાંગ કાઈ-શૈકે હિંદુતાનમાં

હોદ સરકાર અને ગુપ્ત સેનાપતીની સાથે મંગલ કરવા ચીયાંગ કાઈ શૈક પેલાના રહાઈ એવીના ની સાથે હોદ મળા છે. વાજસરોય શૈકે લીન-કીયેએની નમત માનમાં બજેલા મેળામકમાં વાપણ કામ જણાવ્યું હતું કે "આ મુલાકાત બન્ને મહાન રાષ્ટ્રો, જેની બન્ને મળીત ૮૦ કરોડની વસતી થાય છે અને જે દુનીયાની ૬ વસતી મળ્યા, તેની વચ્ચે મીતતાની માંકે બાંધવાની છે. આ મુલાકાત ફરમનને અપશુકન કરનારી જે સેની તેને બજાર પડી રહેશે." સર આરંગીબડ વેવલ તેમને મળવા ન્યુ દિલ્હી ગયેલા જે અને પંડીત જવાદરસાલ મેહલ પણ મળા હતા અને ૯૦ મીનીટ વાતચીત કરી હતી. જુનવારની રાતે પંડીત જવાદરસાલ અને રાષ્ટ્રપતી ગણિલાના અગ્રણ હવામ આજાદ જનરલ ચીયાંગ કાઈ-શૈક ને મળ્યા હતા. માર્ચ ૨૭ પંકે એન્ડ હરગીયાન અલાદવાદમાં પંડીત જવાદરસાલના મુકામે તેમને મળશે. હીંદુ મહાસભાના પ્રમુખ ઓ. સાવરકરે જનરલ અન મેલમ ચીયાંગ-કાઈ-શૈક ને હીંદુસ્તાનના દોહા પી બાવકાર આપવાનો માર મોકલ્યો છે. નવા નવા મહારાજા અને

મહાદેવ પથ્થ' હરી મહારાજાઓ વતી તેમની મુલાકાતે જવાના છે. ચંચળકારની રાતે ન્યુ દિલ્હીમાં જનરલ ચીયાંગ કાઈ-શૈકના માનમાં ખાણીનો જલસો થયો હતો તેમાં વાપણ કરતાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે "ચુઆઈ-ચાંગે જનરલ વેવલને મળ્યા બાદ મેં તેમને આશ્ચર્ય સામે ચીનનો કાલ આપવાનું વચન આપ્યું હતું. એ વચન પાળવાને મેં બાંધે મંગલું ક્યું છે. તેમાં કોઈ ઘસતો સવાલ નથી એક માત્રની બીજી માત્રને મહદ કરવાની ફરજ છે. ચીનની પ્રબ્લ એકતાથી તેમણે આરોગ્યે વળગી રહી છે. બાક પાંચ વળે યમાં લોકસતનવાદને મારે અને કપ્ટ વેદી લઈ રહી છે. ચેમ્પીરીમાં પુલ ફેલાતાં ચીન અને હોદ વચ્ચેને સંબંધ મારે મારે થયો છે."

ખીંટી રા વિજ્ઞાનિકાને સર ખી. સી.

રેમયોના પત્ર

સર ખી. સી. રાયે ખીંટી રા એસોસીએસન ફેર ખી એક્વા-સેન્ડ એફ સાયન્સના પ્રમુખ સર રીમડ ગ્રેમરીને તીચે પ્રમાણેનો એક ખુલ્લો પત્ર લખ્યો છે :

હીંદના વૈજ્ઞાનિકાએ વિજ્ઞાનના વિષયને મારેની ખીંટી રા એસોસીએસનની કુંક મુલ્ય લેખ સંકલ માં મળેલી સત્તામાં વિજ્ઞાનના સામાજીક સંબંધ પર ફાઈલમાં આવેલા સામાન્ય વિગારાની સંતોષ સાથે મેંક લીધી છે. વિજ્ઞાનના સિદ્ધાંતોને ફરજિયાત જે એ સત્તામાં પસાર કરવામાં આવ્યો છે તેને પણ તેઓ પ્રાપ્ત રહે આવે છે, એ સત્તામાં ક્રેકલ અન્ય દેશોના વૈજ્ઞાનિકો પણ કાળર થયા હતા. ખીંટી રા એસોસીએસનની આ અમલની સત્તામાં જે વિચારો દર્શાવાયા હતા અને ચર્ચાઓ થયા હતા તે મેંક દબાવ્યા તપોમાં મુરોપમાં ફેસીટવાદ કોયો થયો છે અને તેથી પરિજીમેલી નૈતિક, લાભાજી અને ભૌતિક અસ્વસ્થતાથી પ્રેરતાં હતાં. પરંતુ હીંદના વૈજ્ઞાનિકો ખીંટી રા અને અન્ય દેશોના વૈજ્ઞાનિકોને જણાવવાની આ તક છે કે માનવીની સુખા-કારી વધારવાને મારે વિજ્ઞાનને હેટુ હીંદુસ્તાન માં તેમજ ખીંટી રા અન્ય પરંતુ દેશોમાં માત્ર ફેસીટવાદથીજ બાંધી પડ્યો નથી પરંતુ સાહીવાદથી પણ પડી ભાંગ્યો છે. હોલોએ વધારવા, કે જે વરત વર્તમાન યુગમાં એક રાષ્ટ્રની સંકલ અને અપાદીને મારે અમલની છે, તેમાં અમલકર્તાક વિરોધ કરવામાં આવ્યો છે, અને હમણાં પણ હીંદ નરકારે હીંદુસ્તાન માં મોટરના ઉલ્લેખની રૂબિને કરોળન આપવાની ના પાડી છે અને હીંદી પ્રધાન આ દેશમ. એવજાં જવાવવાની વેરકમાં મોળ્યા હતા

બ્રીટીશ વડા પ્રધાને બ્રીટીશ એસેસીએસનની સલાહને મેલકેસે સંદેશો સુંદર ચપ્પેલાં મોકલ્યા હતા, પરંતુ એટલાંટીક દરતાવેજ માત્ર જર્મન આક્રમણથીજ પાકાએલા દેશોને લાગુ પડે છે અને જુલાઈના બ્રીટીશ આક્રમણથી રેવાયેલા દેશોને લાગુ નથી પડતો એવી તેમણે કહેલી જાહેરાત એજ ખતાર છે કે સ્વતંત્રતા અને ફુલીયામાં ઇન્સાફમર રચાયેલી નથી બંધરમાને માટે કોરોડોને લેમ આપવામાં આવતો હોવા

જતાં માનવતલીનું ગવિષ્ય આસાનનક અજાણું નથી અને દોહના વેગાનિકા જમતાના વેગાનિકાને એવું જાહેર કરવા વિનંતિ કરીએ છીએ કે સમજા બોલોને માટે સ્વતંત્રતા અને ન્યાયના સિદ્ધાંતોપર રચાયેલી સમાજની વેગાનિકા પુનર-ચમતના પ્રશ્ને ભૌગોલિક મળોદાએ કોસ નહિ મિષ્ટએ. અમને ખાતી છે અને અમને આશા છે કે તમને પણ ખાતી હશે કે મનુષ્ય માત્રીને સ્વતંત્રતા, વિકાસ અને સુખદરીનો પ્રશ્ન આ વર્તમાન જમતમાં એક અબેસ પ્રશ્ન છે.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

ગુજરાત તા. ૧૩ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૪૮.

શુભેચ્છા દિન

આજનો રવીવાર ફેબ્રુઆરી તા. ૧૫ મીનો દીવસ શુભેચ્છા દિન (ગુજ-વાઈ ૩) તરીકે આખા ફુલીયામાં ઉજવાશે. મને વહેં પહેલી વખત ઉજવાયો હતો અને આ બીજી વખત ઉજવાયો. મનુષ્ય સ્વભાવ એવો છે કે સુખ સાંતીના દીવસોમાં તે ઇશ્વર-પુજારી છુટી જઈ એકમાત્રમાં પડી જાય છે અને મહેલના સમયમાં તેને પાદ કરી બંદગી કરવા થઈ પડે છે. એ રીતે આપણે સાંતીના સમય માં નેરોર ચોખતા ગયા અને હવે દરાર પીનાસના તરફે આપણી સામે આવી રહ્યા છે અને શુભેચ્છાનો પીયાર કરવા માટેના ઇચ્છા ફુલીયામાં એવો એક પણ દેશ લાગેજ દરો કે જ્યાં દરોજ આફ્રિકાના કોરથી દર સુધી જાતીય અને વર્ણવેસ વર્તી રહ્યો હશે હાલના યુદ્ધ ના કાપા પાડો પણ એ વર્ણવેસને અસર કરતા નથી, જેને પોતાના સ્વમાનનું પાન છે તેને માટે આ દેશમાં જીવન જીવું ગમતમ થય પડ્યું છે. હાલમાં માસતા તેને અનુભવ થાય છે કે તેની જાતી અને વર્ણ તે ગોરા માણસ થી ભાગી સલામ છે તે દેશ અને છુટો તેને ભોજવાની મનાસ કરનાર છે. આ રંગવર્ણી જાતીએ ૫૨ ગોરામાં તેની સુવેપરીવાની યતિ ને સાંતીના સમયમાં એટલી દર સુધી જગતના દેશમાં આવી છે (જાહેર ગોરા બાળકને તેની માતાના કાવજીમાંજ તે આપવામાં આવી છે) કે સાધારણ રીતે, બીન-ગોરાની, માનવીના કરતાં તે કંઈક અછિદ દોષ, તેવી ગજબી કરવાની ગોરાનો સ્વભાવ થમ પડેલો છે, સીવાય કે તે ખાસ સુસંસ્કારી કુટુંબમાં ઉછરેલો હોય.

અમે સમજીએ છીએ કે આ રીઠા સખત છે પરંતુ અમારા માનવગોત્રો કંઈ અંતર નથી. અહીં અમે દોહીએ તરીકે તેમજ બીન-ગોરી પ્રજા તરીકે મોસાએ છીએ. દરોજ આફ્રિકામાં સહ બીન ગોરાઓની ગજબી સમાવજ થાય છે. પીરવાદીએ અને મહાનવાદીએને તે અમે સમજી છીએ છીએ. મેએ કોરી કદ માનવતા થરાયે છે કે બીન ગોરી પ્રજાઓપર મગસ સલામ વાગેજ તેઓ સરજોસા છે અને બીન ગોરાઓ તેઓની દક્ષાએ કહી પર્વેતી સહેજ નહીં પારંતુ અસાન શોચનીય અને આજમંદનક છે તે એ છે કે નફાસ, કે જે મો પેરો કદા બ્રીટીશ હોવાનો દાવો કરે છે, તેમાં ખુદ બ્રીટીશરોની પણ બીન-ગોરા પ્રતીની રસજી, સ્વતંત્રતા અને પુદા થયના સીદાનો, કે જે તેઓને એટલા ગયા પ્રીય હોવાનો અને તેને ખાતર જાન કરવાના

કરવાનો દાવો કરી રહ્યા છે, તેનાથી ઉશ્કેરી જ છે. "અમારાં માનવજાતના વાંચોને ખજીબોદ થી સતત તાજા રાખવામાં આવ્યા છે તેનો એક દાખલો હમણાજ કેપટાકિનમાં બનેલો છે કે જ્યાં ફુલીયા ફુલીરી ટ્રેસ સર્વોસ તરફથી બોલવામાં આવેલું યુદ્ધ આરંભાતું પ્રદર્શન બીન-ગોરાઓ માટે બંધ મખરામાં આવ્યું હતું. સીરી કાઉન્સીલે તેના તીરોધ કરી એ પ્રતી-જાપ દુર કરાવ્યો એ કી કયું", પરંતુ એટલા થી કંઈ બીન-ગોરાઓને સંતોષ થયો નથી. સીરી કાઉન્સીલને એવું પમણું લેવાને ખાસ કારણો હતા, નહીં ન નનાજ ગુજરાત પરથી તેણે એવું પમણું લીધું હતું. પ્રથમ તે એ સજાજ ન એક બીન-ગોરા કાઉ સીવર ઉઠાવેલો, પરંતુ એ વસ્ત્રને બાંધ મકલ ન આવીએ કાઉ એક ગોરા કાઉન્સીલર તરફથી પણ તે ઉઠાવામાં આવ્યો. હોત એવો એકો સંભવ નહોતો, ખાસ કારણ એ હતો કે બીન-ગોરા યુદ્ધમાં સેવા અર્પી રહ્યા છે અને તેઓને એવી એક જાણતમાં ઉશ્કેરી સુધવા, કે જે સીરી મુખ્યનેજ લાગુ પડે છે અને બીન-ગોરા રંગદરોની વારનીને લાગુ પડે છે એ સરકારના મુખ્ય પ્રત્યેના સંભવું નહીં અજાપ. જેજ ઉઠત પ્રદર્શનમાંથી વર્ણવે દુર કયો તેમાં સીરી કાઉન્સીલે ગર્વ લેવા જેવું કશું નથી, કેમકે એ ખરી અમારા રાજદાં જીવનમાં અમને કામ કરવા કરી રહી છે તેનું શું જ્યાં કામદા મોથીજ વર્ણવેલો કામદારી પરાએલો હોય અને જ્યાં તેની બાવનામાંજ જગાયે પડાડો થયા ન હાય લાં આવા બનાવો તે અવરથ ખન્નાજ કરવાના. આ પેસા બીના ખલાસીઓને કોરલમાં પોરસવાની ના પાડવાનો કવન તેમજ કેપટાકિનમાં બનેલો ખનાવ દરોજ આફ્રિકાને ગર્વ લેવા જેવે ગજોપ ખરો! તેને પડેને એ જાણવે તે સુધરેલી ફુલીયા સમજ દરોજ આફ્રિકા ને હમણું પાડ્યું છે. એ જાનો કામદારમાં બીના એજ તરફ નમીશ જનાવવામાં આવી એ તે એટલા માટે કે દરોજ આફ્રિકાની લાજ ન જતી રહે. અને એ ઉપરાંત તે તેઓને કદાચ જનારથ મીમાંજ કાસ રોકેનો દર લાગેલો હોય, કે જેનો સદકાર આ મહાન કસોટીની થરીએ ગુમાવેલો મોઝાવ તેગનથી.

પરંતુ તેઓ જૂની જામ છે કે તેઓને નથી કરવાની જરૂર ગોવાંજ કાપ-રોકથી કે નથી ખુદ દિલસરથી. જાન જરૂર તે સ્વર-પુદાથી કરવાની છે અને જે તેનો દર રાખવામાં આવતો હોત તે ફુલીયા આજે સુખસાંત ભાગરી રહી હોય. પરંતુ આજે તે ઇશ્વર-પુદા બુધાઈ થયો જમ્યા

છે અને દિલસર પુદા થય પડ્યો છે.

દોહીએ તરીકે અમારો પોતાનાજ વિચાર કરી એ તે અમારે માટે કોષ પણ સ્થળે સુખ છે ખરું! આ દેશમાં બ્રીટનના લાખા દેહળ કયાદાઈ રહેલો દોહીસ્તાનની ૨૦ કરોડની પ્રજાનું પ્રાતિનિધિત્વ થરાવી રહેલો અને ગાનવગોના ભોજ થય પડ્યા છીએ. અને બ્રીટીશ રૈયત, બ્રીટીશ સલામતના વતીએ કહેવાયે છીએ પરંતુ એવા તરીકે અમારો દરજો છે કે તાંત્રી અમલ દેહળ માફુરી એના કરતાં કદાચ સહેજ વધારે સારો થમ્યાવ.

મી. વીન્સ્ટન ચર્ચીલ અને મી. એચરી જેવા બ્રીટીશ રાજદારીએ બ્રીટીશ સલામત પર વિનાસનો વાવ જઝુમી રહ્યો છે તેવા કાવંકર સમયે પણ દોહીસ્તાન પ્રત્યે જે વતીવ બતાવી રહ્યા છે તે દોહીઓને જરાયે દિલમ આપ નથી. જમકે બ્રીટીશ સરકારને હાથે દોહીસ્તાનની રિમિત કહી પણ ઉજાત થરાની દુરની આશાઓને પણ તે છીનવિાજ કરી નામે છે. બ્રીટીશ રાજદારીએ આજે પણ દોહી-સ્તાનને વિશે નિવેદન કરવામાં અર્થ સરવા અને અસરો કહેવાની પુદતા પાપરી કરે છે જુએ એણું કુખદાખ નથી. ઉપરાંતની સજામાં દોહીપર થયેલી સજાનો આ દેસમાં આવેલો હોવાય એવો દોહીસ્તાનને વિશે સજા હકીકતથી વાકેફ નથી તેઓને કદાચ સંતોષ આપશે પરંતુ જેઓ વાકેફ છે તેઓને તે કાષિત કરનારાજ છે. અજામ જસો વગેના બ્રીટીશ સરકારના અમલ પછી પણ તે દોહી-સ્તાન એ રિસિતિએ પહેલિયું ન હોય કે તેને પોતાનું રાજખંધારણ બદલવી કખસગીરી વિના પોતાની જાતેજ પડી સેવા દર સલામ અને જે દોહીસ્તાન ની "મહાન" કામે હજુ પણ બ્રીટને ગાદલીથી કુખ પાવાની રથીતીમાંજ પડેલી દોષ તે સું એ અવસર નથી આવેલો કે અમારે બ્રીટને પોતાની જનાખદારી ઉઠાવવાને નાલાયક તરીકે દોહીસ્તાનપરથી પોતાનો દાવો છોડી દેવો એવું એ બીસીનીયાના કરતાં પણ મે દોહીસ્તાન સ્વ રાજ્યને માટે એણું ભાવક કોષ, અને બ્રીટીશ સરકારની દ્રષ્ટિએ તે એમજ જમ્યાવ છે, કેમકે એબીસીનીયાને તેણે સ્વરાજ્ય આપ્યું છે, ના દોહીસ્તાનની સમજત પ્રજાનું એ કરતાં માટ અપમાન બીજું હોજી નહિ સહે. પરંતુ કુદા એક દેવનસાથર ફુલીયાને ભલે મમે તે સમજત થવા માગતા હોય, સજા હકીકત તે એ છે કે દોહી-સ્તાનમાં બાગલા છે તેનું કારણ એ છે કે સરકારની દોહીસ્તાનના લેકોમાં કુખ પ કરાવાની માલતી આવેલી નીતીજ છે કે જેમાં તેનાવર અમલ મલાવલો તેને સુખ થય પડે. સરકારી નોકરીમાં દોહીઓને રાખવામાં આવ્યા છે એ વસ્તુ પણ ફુલીયાની આશામાં મુજ નાખવાને છે. સરકારી નોકરી કરના દોહીઓ પ્રજાત સેવકો નથી. સરકારને હાજરકા કરના ના છે. પરંતુ બ્રીટીશ સરકારને દોહીસ્તાનને સ્વતંત્રતા આપવાની કે તેની સુખાંતજ પ્રાપ્ત કરવાની પણ કયાં કયા પડી છે કેમકે દોહીના નામજ પ્રજાને તે જમ્યાવેલું છે કે કોશિસના વિરોધ જતા પણ બ્રીટીશ સરકારને દોહીના યુદ્ધ પ્રવાનેથી પ્રેરુરો સંતોષ મળા રહ્યો છે. પરંતુ યુદ્ધ એક ઉત્તર કાવરે જમ્યાનું છે કે "દોહીસ્તાનનું" રાજ્ય તંત્ર દોહીઓ માટે ભાજે તેઓના પોતાનાજ હાથમાં થરાયે છે." આ માત્ર સસથી સહતર વેગળા છે અને તેના પુરાવામાં દીવા નો એકજ કામદાર આવેલો જસ થરી અને તે એ કે દોહીસ્તાન સ્વતંત્રાએ યુદ્ધમાં નથી ઉતર્યું.

બીલીસ સરકારના પ્રતિનિધી તરીકે વાઇસરોયે પ્રસ્તાવે મત લીધા વિનાજ પોતાની આપખુદ સત્તાથી દોહરાવાન બુધ્ધિમાન ઉત્તરેલ્લ બહેરે કમુ કમુ કે જે વસ્તુ આ દેશના મુવરનર-નગરલથી કરી પશુ ન થઈ શકે.

આ ખાસ કરી દીક્ષીજીના અને મામાન્ય રીત પીન-ગોરાના કુળોના સ્થાની જે માનવ

સ્વાતંત્ર્ય અને શોકશાસનવાદ કે જેને માટે આ બુદ્ધિમાન રજી છે એ અમારાં પશુ દુર છે. અમારી લાગણીઓ દુઃખાવવામાં આવેલી છે અને આજે પશુ દુઃખાવણ રહી છે. એવાં કુશળિત વાતાવરણમાં આવતા રીતિવાર શુભેચ્છા દીન તરીકે જન્મવાના છે. તેમાં અમારો કાળો શેર હોઈ શકે માત્ર એટલીજ પ્રાર્થના

કે 'જી હજર, જેઓએ અમારી મામે અભ્યાસ કરે છે અને હજી કરી રહ્યા છે તેઓને હાથ કર અને સહયુક્તિ આપ. જેઓ તારા કાનુન નો ધ્યાન કરી અમારા પર જુલમ ચુલતરી રહ્યા છે તેઓને અહીંસાની ભાવનાથી ક્ષમાનો કરવાની અમને દીક્ષિત આપ અને અમારા નુનના બાંને પશુ તારા કાનુનને વળગી રહેવાને ક્ષમિત આપ.'

યુદ્ધના જયસ્મારકોનું પ્રદર્શન

તેમાં વર્ણવેલ સામે કેપ સીટી કાઉન્સિલમાં થયેલી ચર્ચા

કે પટાલિનના જોશ ફોલ કોલમાં યુદ્ધના જયસ્મારકોનું એક પ્રદર્શન જોવાવામાં આવ્યું છે તેમાં વર્ણવેલ પાટલામાં આવેલ કોનો. કેપસીલ સીટી કાઉન્સિલમાં જે અહવાદીયાંપર જે બાનપર ચર્ચા થતા મા. જિસ, ડોલીએ જણાવ્યું હતું કે હેલ પ્રદર્શનના વ્યવસ્થાપકોને મળી આવવામાં આવેલ છે અને વ્યવસ્થાપકોએ તેમાં વર્ણવેલ પાટલો છે. ખરી રીતે પ્રદર્શન કોષ્ટ પશુ જાતના મદ વિના નગરજનોને માટે ખુલ્લું મુકાવું રહેલું છે.

મેમર મા કપલ્યુ. જેડે કલુ કે મા. ડોલીએ આ બાબતમાં જાણ બિંબુ છે તેથી કાઉન્સિલ તેમની આભારી છે. તેમણે સૂચવ્યું કે કાઉન્સિલના એક કેપ્ટનેએ જયસ્મારકોની મુલાકાત લઈ પ્રદર્શનમાં રંગવર્ણોને પશુ રાખલ થવા દેવાની માગણી કરવી જોઈએ.

મા. અલ્લમ કપ્પાલે પશુ પ્રદર્શનમાં પાટલા માં આવેલા વર્ણવેલો વર્ણવી કાટનાં જણાવ્યું હતું કે પ્રતિબંધ દૂર કરવામાં આવશે તો પશુ પીન-ગોરા નગરજનોને તો અપમાન સામવાનું જ છે જેઓ પ્રદર્શન જોવા થયા હતા તેઓને સાથે કહી દેવામાં આવ્યું હતું કે પ્રદર્શન માત્ર ગોરાઓને મારેલ છે. પીન-ગોરાઓ જ્યારે કશું આક્રમણ કર્યા કરાને પોતાનું ભોડું રહી રહ્યા છે તે આવા યુદ્ધના સમયે પશુ આવેલ વર્ણવેલ પાટલામાં આવી રહ્યો છે.

જેઓ વર્ણવેલ પાટલા હોય તેવા કોકોને કાઉન્સિલે હોલ બાંહે આપેલો નહિ જોઈએ. મે' જોયું છે કે પરદેશથી આવતા સોલજનો. મે તેવા કુશરેલા અને આજીજાર હોય તો પશુ કેપટાલિનમાં તેઓને જેવજ વર્ણના જાન પ્રતિ સોલજનો માટેની કોષ્ટ પશુ સમવર્ડોને કુશરેલ કરવા દેવામાં આવતા નથી. તે આવેલો શોકશાસનવાદને માટે કડવાતા કાપે કરવા કોષ્ટો તો આવા અન્યાયી અને અમાનુષી પદ્ધતિઓને ઉરોજન આપતું નહિ જોઈએ. હું નથી કારતો કે એક પશુ કાઉન્સિલ પ્રદર્શન માં પાટલામાં આવેલા વર્ણવેલને સંમત માન.

મા. કપલ્યુ દોરડર: કેટલા કોલોમાં યુદ્ધમાં જોડાયા છે?

મા. કપ્પાલ: હાંદી કોમની વસતીના પ્રમાણ માં તેઓ મોટી સંખ્યામાં જોડાયા છે. ૨૦૦૦ ની વસતીમાંથી કેપટાલિનમાં જોડાયાં જોડા ૫૦૦ જોડામાં છે. આગરીઓને કહ્યા જોડામાં છે? પીન-ગોરાઓ માત્ર જન્મકાર માં છે અને તેમાં પીન-ગોરાઓના ખંડો કહેવકવા-નારાઓ વાંધા છાંવે છે.

ગીસ લાખ ગોરાઓમાંથી કટલા જોડામાં છે? અસમાન વર્ણવેલ અને બીજા અનેક અશ્વત્થ. છતાં પશુ પીન-ગોરાઓ સરકારમાં જોડાયા ન ઉત્તરમાં પીન-ગોરા અંગ્રિને માટે પશુ સડી રહ્યા છે.

ઉમરાવની સભામાં હિંદ

ઉમરાવની સભામાં હિંદના યુદ્ધ પ્રવર્તોપર મધે અહવાદીય જોલેલી ચર્ચો વખતે હિંદ અને બમોના નામના પ્રધાન કમુક જોષે રવન-કાપરે દોહરાવાને કામીનીવન રેટલ આપવાના સંજ્ઞામાં રહેલી મુશ્કેલીઓ રાંધે જોલતાં જણાવ્યું હતું કે આવેલ તો રાજાની સમાજ સોંપી દેવાને તેપાર છોડે. આ દેશના આપણી એવા નીતી રજ નહિ કે આવેલાં વચનમાંથી ખાજા હરી જુલુ યુદ્ધ બાદ નવા બંધારણ વિષે જોમરદ તો દ મીએ વાઇસરોયે કરેલાં નિવેદનને બદલો આપે થાય છે.

હિંદના યુદ્ધ પ્રવર્તો વિષે જોલતાં તેણે કહ્યું કે હિંદી લશ્કર લગભગ દસ લાખનું છે અને દર મહિને ૫૦,૦૦૦ જેટલા રાંધરેલ જોડાય છે. યુદ્ધની ખંડેલાં મારવામાં આવેલું તેના કરતાં યુદ્ધ પ્રવર્તો પશુજાન મોટા પ્રમાણમાં થઈ રહ્યા છે અને અસાર કુશીમાંજ જુલુ જુલુ યુદ્ધ એમાંમાં હિંદી લશ્કરોએ પછી બહાદુરી કરેલી જોવાઓ બજાવેલી છે.

દોહરાવાનાં આવેલ તો બીલીસના કામમાંથી દોહરાવાના કામમાં માપવી કે નાક એ પ્રજા નથી એ પ્રજા નીકાલ જુલુ જુલુ સરકારી તરફથી અજાતાં આવેલાં વચનોથી ચર્ચોથી આના કુશરેલ છે. અને હવેમાં વાઇસરોયે તેની વ્યાખ્યા આવેલી છે કે વેરલોન્ટર રેટલકુદ અગ્રસાર સંપૂર્ણ કોમીનીવન રેટલ આપવામાં આવશે અને જોમરદમાં દોહરાવાને સંપૂર્ણ બાગીદારીનું વચન આપવામાં આવ્યું છે.

પ્રજા એ છે કે દોહરાવાની સરકાર કે સર-કારી યં લેવાની છે.

કેમલ પદ્મ કાપે કર છે કે દોહરાવાનાં બીલીસ લશ્કરોને વારમે લેવાને તે એકજોજ અધિકારી છે. કોમિસના એ કાપવાને મહાન મુશ્કેલી કોમની અતિ વિચારણ બહુમત તરફથી વિરોધ કરવામાં આવ્યા છે અને હમેશાજ કરવામાં આવશે. પશુ મુશ્કેલીમાં માછ પશુ હિંદના જેટલાજ રાષ્ટ્રિય ભાવના ધરાવનારા છે. પરંતુ તેઓ કેમલ પદ્મની રાજસભા કોળ

રહેતાની વધતા જતા પ્રમાણમાં વિરુદ્ધ છે. કોમિસના કાપવાને વિરોધ બીજા પશુ એક મજબુત પદ્મ તરફથી થઈ રહ્યો છે અને તે દેશી રાજાઓના પદ્મ છે.

કોમિસને અગમ રવકારવા કરતા મુશ્કેલીઓ હવે દોહરાવાના વાવના પાટલાની વાવણી તેપાર કરેલી છે.

પશુ કારણોને સમને આપણી જમણા દોહરાવાને રવતન પ્રજાઓ તો સંપર્કમાં એક સંપૂર્ણ અને સોનાળી અને આગાદ મહબરો દરજત જોમરદનું જોવાની આપણી પ્રજા છે

હિંદની સરકારી મોશ્કીમાં આજે અંગ્રેજીમાં સંખ્યા ૫૦૩ ની છે. હિંદના કદ અને વસતીના પ્રમાણમાં એ સંખ્યા અત્યંત જનક દીન નકાની અજાણ દોહરાવાનું તત્ર આવેલું અજાણ છે એક કપે રહેલું વિચિત્રજ મનાય. હિંદ રાજસભા મોટા પ્રમાણના હવે દોહરાવાના કાપમાં છે. હાંદીનાં અગમ: વાવના જેમ આ દેશમાંથી હિંદોને અજાણ અજાણ

શાધન આપણા કામમાં સંતુલન નથી.

હિંદુસ્તાનનું રાજનૈતિક જુદી જુદી કોમો વચ્ચે કંઈક સમજૂતી થયા વિના હિંદીઓને સોંપી દેવાથી દેશમાં અંધાધુન્ધી થઈ પડે.

વધુમાં ક્યુક જોઈ કેવનસાપરે કહ્યું કે: આપણે હિંદી સંઘના વચ્ચેના નેતાઓને સાથે મળીને હિંદુ નામ રચાવવાને કંઈક ગોઠવના પડી શકે તેને આમંત્રણ આપેલું છે કે જેને આપણે સત્તા આપી શકીએ અને કુદ જાદ બનતી વહેંચણીમાં વહેંચી તો તે સત્તા તેને સોંપી દેવાનું વચન આપેલું છે.

અત્યાર સુધીમાં હિંદી રાજધારી નેતાઓ કંઈ પણ સમજૂતી ઉપર આપ્યા નથી અને તેથી હું વાળવીપણે કહી શકું છું કે તેમ કરવાનો તકોએ અંગીર પ્રયત્ન કરીએ નથી.

તેમો કહે છે કે બીજી માલ આપણે ચાલવાની

છે અને નહિ કે તેઓને. એ ખરું નથી અને હોમ સકે પણ નહિ. આપણે જે કોમિસ સરકારી રાજનૈતિક આપી નીકળી મુદ્દા છે તેમને ફરીથી હોમ સિત્તારવાની ફરજ પાડી શકતા નથી. આપણે હિંદી મહાન કોમોના નેતાઓને સમજૂતીપર આપવાની ફરજ પાડી શકતા નથી.

ક્યુક જોઈ કેવનસાપરે કહ્યું કે હિંદી રાજધારી નેતાઓએ કુદ મથલોને કંઈ પણ મહત્વની કારકત્ત કરી નથી.

અત્યે સર કરતા સોડ ફરીગઠને કહ્યું કે સરકારે કહી દેલું તોમને કે તે હિંદુસ્તાનને સ્વતંત્રતા આપવાનો ઇરાદો રાખે છે.

સોડ વેલ્ચુડે કહ્યું કે એકતોને અને ભક્તર અને કરમ્યાનઓમાં નેતાઓના વડાઓ રમકડોને જમીન પાછી આપવી જોઈએ. સ્વદેશનું

રક્ષણ કરનાર એક હિંદી સ્વતંત્રતા જળ સંસ્થા કરવાની અને સેલેબ્રેશન પગલે ચેલક કરવાની અને અધી પગલે કુદ જાદ જમીનદાર સુકલવા ની લેમણે સુચના કરી હતી. તેમણે કહ્યું કે મો. અચંદની જેમ તેઓને લોકી અને મજૂરી સિવાય બીજા કશાદ વચન નહિ આપો પણ એવું કંઈક આપો કે જેને માટે તેઓને લકવાનું મન થાય.

સોડ જેલોએ કહ્યું કે હિંદી માવના જાવજવા અવધમાં આપણી સમગ્ર આમલોના પ્રમ છોડે થવાનો છે કે જે આપણની યોતાનેજ નહી પડે સમરત ફરીયાનો પાડનારો છે.

સોડ કોટાએ કહ્યું કે જે વગુ અમવની છે, એક કોમોનાથન સ્ટેટસ અને બીજી એવી રીતે થાલેલી કોમોનારી કે જેની ઉપરનો અંકલ કોમ પણ એકજ કોમના લાભમાં નહિ પડે.

દક્ષિણ આફ્રિકાના ટુક ખબરો

અખાનપર હિંદીના જાઈ કમી નર

હિંદીના લામ કમીસનર સર રાજાઅલ અલમલ ખાને કેપટાલિનમાં સોટરી કલણ અમલ આપણ કરતાં ગમ્યાનુ કુટું કે કપીલાસની સર આતવીજ હિંદુસ્તાનમાં સરકારી જુલો દતો. કુટું અસારથીજ હિંદુસ્તાનમાં સોટ સામાજિક અને ગમકીલ ફેરફારો કરી નાખ્યા કે અને જેમ જેમ કુદ દર પુર્વમાં ફેલાવું ગમ છે તેમ તેમ જેઓ હિંદીના કુદ પ્રયત્નથી કુર રહેતા હતા તેઓ પણ કારમ આવાના ગમ છે. જાપાને આર વર્ષે થયાં મીન તરફ જતાવેલી જુલમી વર્લ્ડકથા તેણે સપાળા મોટો ગુમામી દાખા છે. મીન અને હોદ પાતાની ૮૦ કરોડની વસતી સાથે એકત્ર થઈ પડશે. જાપાન એકલ થઈ પડશે અને આખરે તેની એકલ દાર વશે. હિંદુસ્તાન તેની કારત તારે મીનના જંદલુંજ છત્તેલર છે કેમકે જાપાન પુર્વમાં મય ફરાતી રહ્યું છે અને એકાવામાં હોલરના સિકલિને ગુલામી પ્રતીયા અમુસરી રહ્યું છે.

સોટરો પેટાલને બહુલે સેસથી આલરો

સોડ આવાલીમાં કરમ્યાનમાં પાતાની મેળે સેસ જાવન કરી તેનાથી સોટર દો માલતી થશે. અને કોદ જાદ સોટર કોરો પણ એજ રીતે માલતી થશે. આ પ્રમાણે સોટર આર ગેર પ્રાકુસસના મેનેજર મી. આર. જે. કાકેમેને વર્લ્ડમાનપતના પ્રતીગીપીને જણાવ્યું છે, કે જે કંપની ફરજન અને મેરીટઅમમાં સેસ જાવન કરનારો મેડો બનાવવાનું કા કરવામાં છે. વર્ષ પુર્વે થાય ત પહેલાં કંપની મહીનાના એવાં ૨૦૦ ખાન્ટો જાવન કરવા માટે છે. સોટર માટે માટે ખાન્ટોના કંપની કબ્જા અખવરો કરી રહી છે. પરંતુ કુક મુલમમાંજ ખાનગી કારિને પણ એવાં ખાન્ટો પુર્વ પાડવાની કંપની ફરજ રાખે છે. અલ્યા પ્રાકુસસર સેસ ખાન્ટો નો ઉપયોગ ફરીયાનો લખવાય મળ્યા બાચોમાં

થઈ રહ્યો છે. ૫૦,૦૦૦ ઉપર સ્વીડનમાં છે. પેટાલોને સ્ટોક હોલી રાખવાને જર્મની તેનો બોહોજો કુપગેમ કરે છે એકલા સોટરીમાં ૧૪૦૦૦ ઉપર છે ૬ આ ની સરકાર તજ વર્ષે થયાં એવાં ખાન્ટોને અખવરો કરી રહી હતી અને જેવરે પાતાનાં પાદોને તારક આવે એવી જાનનું ખાન્ટ તેણે અંજુર કહ્યું છે. અસાજમાં જેમ પેટાલ વેચાય છે તેવીજ રીતે આ સેસ જાવન કરનારી લાલુ પણ અસાજમાં જ વેચાશે. એક વખત બરવાથી એક બારે દર ૬૦ માલકી મુસાફરી કરી શકશે.

આલના બાવોપર અંકુશના કેલકાડ નીયમે

કુરતેસ અને પ્રાસરીના હોલસેલ અને રીસ બાવો દરાવવાની એક વધારે સહેલી રીત પ્રાપ્ત કન્ટેલર થી એ. બી મેકડેનલડ તરફથી થયા સુવારના મેકેટમાં બહાર પડી છે. તેમાં અમુક માલ હોલસેલ કે રીટરમાં વેચતી વખતે વધુમાં વધુ કેલકાડ દર અદાવત એ જણાવેલું છે. દાખલા તરીકે એક વેપારી બીજા વેપારી ને વેચતો હોય તો બેકાંજ પાવર, પારબી પીરે અમુક વરણોપર તે કોટર ઉપર ૧૦ દર અદાવી કરે અને અમુક ઉપર ૧૨૫ અદાવી કરે. એક વેપારી સામારણ પરાકને વેચતો હોય તેને માટે માલના મોટ ઉપર વધુમાં વધુ અમુક મોકલ દર દરાવેલા છે. દાખલા તરીકે એક વેપારીએ બીજા વેપારી પાસેથી અમુક માલ લીધો હોય તો કોટર ઉપર આ અદાવાય જે બીજી રીતે જારીદારોએ હોય તો ૨૫ દર અદાવાય. રીસ વેચાણ માટે કકે દર દરાવવામાં આપ્યા છે, હોલસેલ વેપાર માટે ૨૫ દર દરાવવા છે. જુદી જુદી માસરી માટે જુદા જુદા દર દરાવવા છે.

કાગળોની અછત

માટાસ વેચતરે સોડ પ્રોન્ટોએ એક નીવેલન પદાર પાડી જણાવ્યું છે કે ફરીજ આલકામાં

માજોની અછત મુદ્દા છે જે સ્ટોક હોલો ને જોડામાં જોડે મુદ્દા થયો છે અને મલો આવી શકશે કે કેમ એ સપાલ છે. આથી સપાળા વેપારીઓને એકીસોવાળાઓને તેમજ દરેકને માજોના ઉપયોગ અલગ કરકસરથી કરવાની પીનાતી કરવામાં આવી છે. દાખલા તરીકે જરૂર હોય ને કરતાં મેટા કાગળ લખવાને નહી વાપરવા કાગળની બાને જાણીએ જાણુ. વજરવેલ માજોની પાછલી જાણુ કરી માપ તો તેનો ઉપયોગ કરવેલ.

સરખામણી

ક્યુક જોઈ કેવનસાપરે કહે છે કે, "એકલું તો મોડાજ છે કે જુદી જુદી કોમો વચ્ચે કંઈક પણ સમજૂતી થયા વિના હિંદુસ્તાનનું રાજનૈતિક હિંદીઓને સોંપી દેવાનું તો દેશ આપા પુષીમાં પડી ગયું."

ક્યુક પરંતુ એવીરીનીવાનું શું? સોડ કેનબોનના કહેવા મુજબ એવીરીનીના કહે એક સ્વતંત્ર રાજ્ય થયું છે. અન ને જુદી જુદી કોમો વચ્ચે સમજૂતી થયા વગરજ કેમકે ફેટકીક કોમો કાલે-કાલોને કડી થાવાની જ નથી.

—અંકી હામરમ

સરકારી મહાનપર "ફેરકલુઅર" વાવર પ્રાશરીયાનર મને રકવેરમાં અવેલા જુના સરકારી મહાનપર જુનો કલ મળશે "ફેરકલુઅર" થયા છનીપરે આરે રકવેરો દતો. મહાનપર ખામ સોપા હતી તમે પદાધિને કાજ એ કામ કરી શકું ના કોપરો પોસીન ઉતરી શકા નથી. મોમ્બના બકાકા, લાલ, રેલીકાના તારો તેડી નાખવા પ્રિયે બનાવે કલ, ફોરકેટ અન દ્રમ-વામ વચ્ચે કબ્જા બનાવ નર ન.

બીલનથી સુનરકાઉ કાપર આપણું વધુ થશે

સંકલની મળા રીક એનકા કરમ્યાન આલેકા ફેમલો વરવી માલુમ થઈ ત બેરીલ નર કાર આપી સરકારે માત્ર રહી જ પાકા

વડાવત્તા પર સખત આક્રમક મુદ્દાઓ છે. આવી આ હેતુમાં કમ્પ્રાઇઝ થઈ જાય તે અત્યંત મહત્વની માનવી સમસ્યાઓ આવે છે. કમ્પ્રાઇઝ ૭ ૬ ૮ આ ના કારખાનાઓમાં સમસ્યા સમજાવું કાપડ બોટનથી આવડતું હતું. આ પ્રતિબંધથી તે કારખાનાઓને મોટી મોટ નુકસાનો થયા.

પેટ્રોલ રેશન વિષે કેટલીક મહત્વના બેંક

પેટ્રોલ રેશન માટે મોટાભાગના માણસો મહાનગરો તા. ૧ થી તા. ૧૬ સુધીની અંદર ધુનીમનની કામ થઈ મોટા મોટા અંદાજે અરજી કરવી.

મહાનગરો ૧૫૦ માહત્તની મુલાકાતી પૂરતી કુળના કારના વગર મુળમ આપશે.

મારાના પેટ્રોલ માટે જે રીક્ષાઓની કાર હોય તે રીક્ષાઓના કન્ડ્રોલરને ન રૂના ફોર્મ કમર અરજી કરવી પડશે અને તે પર રા. ૧ નો રેવન્યુ રેટ પણ લગાડવો પડશે અને કમીસનર મોટા મોટા પાટા ડીલર દ્વારા પડશે અને અરજીઓ ગળતે કારણે લાગસેન્સ સાથે લેવાઈ જશે.

જે કારના કુળનો હોય તબ કારને પેટ્રોલ આપવાની ગરમીને હરજ પાડવામાં આવશે. એ કારના કુળની બીજી કારમાં પેટ્રોલ નાખી નહીં સકાય.

કુળ માટે અરજી કરતાં અને વધારાના પેટ્રોલ માટે એ બંને ગળતે લાગસેન્સ પર પણ

વેનાની રેમ્પ વળતાવી પડશે. એટલે કે મોટર વાળા પર મહાનગરો રા. ૧-૬ અને વરસની રા. ૧૮ નો ૧૨ મોંઠેનો.

વધારાના પેટ્રોલ માટેની અરજી પણ ૬૨ મહાને કરવી પડશે.

આર.ટી.સી.ના જોડા અરજીઓ

પોસ્ટ મારેટર જનરલે જાહેર કર્યું છે કે કસ્ટોમરો પુરેના સઘળા બાજોમાં એર એલ સર્વિસ કમ્પ્લેક્સ મુકાને માટે બંધ કરવામાં આવી છે અને એ સ્થળોને મારેટી ટપાલ દરીયા માર્ગે રવાના કરવામાં આવશે.

શ્રી માયાવત્ત એસોસિએશન

શ્રી માયાવત્ત એસોસિએશનના સેક્રેટરી શ્રી. જાનન આજી લાખી જણાવે છે કે:

આવી જણાવવામાં આવે છે કે આ એસોસિએશનની તા. ૨૫ જાન્યુઆરી ૧૯૬૨ ની રોજ કરવાના સન્ટ એક્સ હોલમાં જાહેરમુસદ મળેલી વાર્ષિક જનરલ મીટીંગમાં સુદર્ભીનું કાર્ય હાથ પડ્યું હતું. એ વખતે કે એન. સેક્રેટરી હતા અને તેમાં શ્રી. મીલના નામથી તા. ૨૭ જાન્યુઆરી ૧૯૬૨ ના 'નાટક ૩ સી ન્યુઝ' માં પ્રસિદ્ધ થયેલી લાહેરાન મુળમ સેક્રેટરી, મીટીંગ અને દરેકીઓની સુદર્ભી કમ હોય એવું મારી જણાવ્યું નથી.

નકાસ પાપાને જવાબમાં કમ્પ્રાઇઝ આંતરિક આંતરિકમાં સાથે નહિ મારવાની માગી આપી હતી.

આર.ટી.સી.ના વિમાની રમણ બંધ થઈ

આર.ટી.સી.ના વિમાની ટપાલ બંધ થઈ છે. તેનું કારણ એ સમજાય છે કે જાન્યુઆરી તા. ૩૦ થીએ જાપાનીઝ હાઇડ્રોએન જાપાનીઝો કોપ્રાઇઝર મોકળાને માટે ચલાવી રહ્યા હતા તે વખતે પોટે કારવીનથી જતા આર.ટી.સી.ના ક્વાન્ટાસ એમપાયર હવાઈન એટલે નોકશાના રીવરના મુખ આમળ તોડી પાડી હતી. થોડા કુના માથાસો અને ૧૨ કિલોગ્રામથી વધુ કિલોગ્રામો અને બે કુના માથાસો બચી ગયા છે.

આપણે ૬૮ રૂપિયાના માટે દરરોજ

આપણના વડા મધાન મા. શ્રી. રેવેરાએ એક્ટોની એક માર્ગદર્શી જણાવ્યું હતું કે થોડા તો મળે હોય કહે તર સુધી હોય એવું જણાય છે. આર વાં પહેલાં નેનો આંત આવે એમ માનવું મુખીકારેલું થઈ શકે. આપણે પર-દેશીઓને આપણી રવાનતા છીનવી લેવા નહિ દઈએ. પુરેપુરું બળથી આપણે તેનું રક્ષણ કરીશું.

કરી રાજ્યોની ચીપીયાની વિચારણા

ચોજના

વસંતઋતુમાં હિંદસર આપાર કપેલીપારની એક વિચારણા ચોજના પરી રહ્યાની શ્રીરાજ્યોને પારતી લાગી રહી છે. એ રોજના મુળમ જમન અને જપાન સુએઝથી સીંગાપોર સુધી આક્રમણ કરશે અને રહીયા અને માનને એક ગાંધીયામાં પકડવાની યાજી રમશે. જર્મની સુએઝ, ધરાઈ અને ઇરાન પર દબો કરશે અને જપાન સુએઝની નીચેથી દબો કરી સીંગાપોર, રંચન અને સીંગાપોર કળે એથી. આ હવાની આઝાદી કરી મધ્ય પુર્વામાં અમેરીકોને પુરતું ફળવણેલું હોય મા ન હોય તે પણ અમેરીકન લોકરની મામણી કરી રહ્યા છે. રેડાકોલમના 'સનેર એક્સપ્રેસ'ના બળરથની મુળમ હિંદસર આ પ્રવરતમાં ૩૦ લાખ માથાસો રોકશે અને કન્ટ ડનામાના મોખરાનું રક્ષણ કરવાને દસ લાખ અને બીજા દસ લાખ ફોર્સ, મોરબે, પોલેન્ડ, યુગોસ્લાવીયા અને ગ્રેકોરોવોચીયામાં રહેશે. હિંદસરનું લોકર નથી જાતના કારમાં સારાં કાર્યાયા એવું જાનથી સજ્જ થયેલું હશે. તવાં કાર્યામાં એક નવી જાતનું વિમાન છે કે જે લાકડાના સાંકડા રચીયાના રસ્તા પર કહેલાવથી ઉતરી ચડશે. બીજું રાજ દેકે ક્રેકર એક હળવી તાપ છે કે જે હુલવામાં એવી જાતની કુમર ફેલાઈ જશે કે બીસકલ ગોળજ નહિ ચકાય.

અમેરીકામાં ચીનીનું રેશન

અમેરીકામાં કેમને અઠવાડીયાની ૧૨ આઉસ થી વધારે ચીની નહિ મળે શકે કોમના પર માં ર રતલ કરના વધારે ચીની પકાશે તે મુનો મથાશે. વીચન આપવામાં અપ્રમાણીકર થશે તે ૧૦,૦૦૦ ટોનર સુધીનો હડ અથવા ૧૦ વાં મુખીની કેદની સજ્જ થશે.

શિંવની આઝાદીપર પંક્તિ પાંત

પંક્તિ મોરોક નામ પતે હુંક મુકાન પર કરેલાં એક વાણજીમાં જણાવ્યું હતું કે હિંદુસ્તાનને ચોમાજી સમયમાં મેં પૂર્ણ આઝાદી મળી જશે અને આપણા મુખની વચ્ચે ગમે તેટલી અડચણો નાખવામાં આવે અને શ્રી. ચર્ચીસ અને તેમના કોડીયાઓની ગમે તેવા પ્રત્યાજ્ઞા અને ગમે તેવા હવાલાઓ હોય છતાં પણ એ પરિણામ આપણા પોતાનાજ દેહ નિષ્ઠમ અને પરિશ્રમનું આવશે. શ્રી. ચર્ચીસ બંને આવાસવાળા હરે. આપણને તેની કે એકસાન્ટિક દરતાવેજ કે એવા પ્રશ્નોની કરી મહી નથી. સઘળા દેશોના અગ્રણ્ય નેતાઓ તરફથી આપણને વખતો વખત કહેવામાં આવે છે કે આઝાદી પચરનું છત્રન મરણ સમાન છે અને આઝાદીને માટે ગમે તે ભાગ કોઈએ ૭. હિંદીથી કેટલો નાચ થઈ રહ્યો છે એ પણ આપણે જાણ રહ્યા છીએ. આપણને એમ પણ જણાવ્યું આવે છે કે પ્રત્યેક હિંદી, તેનો રાજકારી ચલ ગમે તે હોય પરંતુ "હીંડ પહેલું" એ તેના મુદ્દામંત્ર હોવાને લોકોએ એટલે આપણે પૂર્ણ આઝાદી માટે કરવામાં આપણી મહત્ત્વા સંકલ્પિતોના બધા કરીએ અને અદિસાની સકિત બતાવી આપીએ. આપણે અદરો કુમર છે. આપણે

સર્વત્ર ક્ષાંતિ અને આઝાદી જોવા માંગીએ છીએ. આપણે વરતુતઃ સઘળા મેસિને પરદેશી સત્તાથી અને બપ અને કુખમરાથી મુકન કરવા છાદી રહ્યા છીએ પરંતુ ત્યાં સુધી આપણે પોતાનીજ દેસ આઝાદ નથી થયેલાં છાં સુધી એ વરતુ સિદ્ધ નહિ થઈ શકે. ઇચ્છામાં નવું પ્રધાનમંડળ

ઇચ્છાની નહિ માર્ગના કીડર નકાસ પાપાએ રાજ કરના આમંત્રણથી નવું પ્રધાન મંડળ રચાવ્યું છે. નકાસ પાપાએ બીટીસ એમચી સર માઇલસ એમ્પસતને એક પત બખી જણાવ્યું છે કે હું માત્ર એક સરતે પ્રધાન મંડળ રચાવવા તૈયાર છું કે બીટન અને ઇચ્છા વચ્ચેની સંધી કે એક રવાન રાજસત્તા લરીજોની ઇચ્છાની સ્વદેશને સમગ્રી બાજોમાં માથું મારવા દઈ નહિ શકે. વધુમાં તેમણે એવી આશા દર્શાવી કે સર માઇલસ એમ્પસત સંધીની સરતો મુજબ શ્રીતાવરો સંબંધ પોખીને આ મનને ટેકા આપશે. વડા પ્રધાને જણાવ્યું હતું કે પાસિમેન્ટ વીચેરી નામવામાં આવશે. અમે સરમુખસારીથી અમલ નહિ ચલાવીએ પરંતુ પ્રભુએ સુદેલી પાસિમેન્ટ કારા અમલ ચલાવીશ. બીટન અને ઇચ્છા વચ્ચેની સંધીનો પોતે બંને પહેલાં કાળ વાચ એ રીતે અમલ કરવાની ખાતરી આપી હતી. પર માઇલસ એમ્પસને

અર્થા પત્રો

હિંદુ રમશાનનો અધડો

‘હિન્દુસ્તાન એપિસોડીયલ’ ના અધિષ્ઠાતા એજ,

સારાંશ.—રમશાન આખતમાં આપના મથા અંગેમાં પ્રસિદ્ધ મજીલો થી પી. ડી. હેશામનો પત્ર વાંચ્યો. મુજરાતી રમશાન પછા બાધાઓને કુલુલ થઈ હશે કે આ રમશાનનો અધડો શાનો છે અને મુજ શું છે.

હીંદુ રમશાન હંડ (જેનું) અંગ્રેજી નામ હીંદુ ક્રીમેટરીયમ એસોસીએશન હાથપામાં આ-વ્યુ છે તે સંસ્થા આનું ૧૮૯૨ની સાલથી આપણા સમાજની સેવા બજાવતી આવી છે અને આનું પછ રમશાનશુધી માટે ફારપોરેશન પાસેથી બારે જગ્યા રાખી કામનું કામ કરે છે.

સન ૧૯૨૭માં પોતાની માળીકાની જમીન ઉપર પાંચ રમશાન બાંધતા માટે ફારપોરેશન કરવામાં આવ્યું. બાકાતી એક જગ્યા વિપરીત પીછ જગ્યા ઉપર રમશાન ફેરવવામાં ઉપરની થતી મુદકેશી તમા બાકાતી જગ્યા ઉપર પાંચ ઇમારત ન બાંધી શક્યા હોવાથી માથા જમીન મેળવવાની જરૂર હતી. એ શાળામાં મરીબ અને તપાસ સર્વેએ સારી રાગો આપી અને પા. ર૫૦૦ એકર થયા. આરણ્યક અમલોની ક્રીમેટરીયમ સોસાયટીની રથાપના થઈ શકા ને રમશાનની કાડમારી હા અને રમશાન માટે નાણા આપવા હતા. તેઓને નામ, રામદા કાનુન બીજેની વાજમકા પડવાની પરવા પછ મહેલો. સોસાયટીએ અમલોની નહીના હીનારા ઉપર એક જમીન ખરીદ કરી. પાછળ થી તેના ઉપર નામની ડી. બાંધવા માટે અરજી કરતાં જાંના રહેવાસીઓ ના નાંધા ઉઠવા અને પરાજાએ ક્રીમેટરીયમ ન બાંધવું. મામ ફિસાલ્લી નાજા આપવા છતાં કમનસીબે ન નાજાં તે જમીનમાં પડ્યાં. કાનુની જરૂરીયાત જોમી તેમ રહી અને હીંદુ રમશાન હંડ તરફથી ફારપોરેશનની બાકાતી જગ્યા ઉપર ક્રીમેટરીયમ બાંધ રહ્યું.

સને ૧૯૩૧માં હીંદુ રમશાન હંડને તેની બાકાતી જગ્યા ખરીદ કરવાની ફારપોરેશન તરફથી નોટીસ મળી. આપણા તે સમયના ઠાવવાદાને લાગ્યું કે જ્યારે અમલોની ક્રીમેટરીયમ સોસાયટી નામીપાસ થઈ, તો હવે ફારપોરેશન ફારપોરેશન જમીનની મામણી કરવી અને એ રીતે ફારપોરેશન પાસથી ક્રીમેટરીયમ માટે જમીનની મામણી થઈ. સોસાયટી ની નહામાં નોવાશી જમીન તેના નામવા માટે પ્રમાણ ચાલુ હતો અને ન લેવાય તો તેના નાજા રમશાન બાંધવાની લેખપામાં મેવાશે એવી ભવેને બાંધી હતી.

પી. પી. એમ પટેલ તે સમય હીંદુ રમશાન હંડ અને અમલોની ક્રીમેટરીયમ સોસાયટીના ચેરમેન હતા.

પી. પટેલ અમલોની ક્રીમેટરીયમ સોસાયટી

ની હતી છતાં હીંદુ રમશાન હંડના નામથી મામણી કરી હતી અને તે મામણી કરતાં નીચેના મુદ્દાઓ ઉપર જાર મુક્યો હતો.

(૧) હીંદુ રમશાન હંડ હીંદુઓ માટે ૪૦-૪૫ વરસ થતાં ક્રીમેટરીયમ ચલાવતી આવેશી સંસ્થા હતી.

(૨) તે તેલથી મુદત કરવીવાન ફારપોરેશન ની બાંધત હતી.

(૩) ફારપોરેશન સને ૧૯૨૪ના ક્રીમેટરીયમ ના ધારા મુજબ સહેલામાં વરતી દરેક કોમેને અંતીમ કીધા માટે સમય કરી આપવા બંધાયેલી હતી.

(૪) ફારપોરેશને હીંદુ રમશાન હંડને નોટીસ આપી. જેથી પીછ જગ્યાની આવકવકતા ઉપરથીન ચાલ હતી.

ઉપરોક્ત મામણીમાં ફારપોરેશનની પછ સલાતુ જુડી મળી અને જમીન માટેની વાટાપાટ ફર-મીયાન એ રજુ જગ્યાઓ નવાસત ૧૯૩૧માં મામણી થએલી અને ૧૯૩૬ની સરખાત સુધી કંઈ ખાસ પરીશ્વામ બદલ ન આવવાથી કામમાં નરા મગબગાટ ચર થયો અને પરી-શ્વામે વર્ગીય મોટીમાં પછા બાધાઓએ કાજરી આપી અને રમશાનના કામમાં રકા લેતા થયા અત્યાર સુધી મા. બી. એમ. પટેલ ફારપોરેશન માં આપત કરતા હતા. અમલોની ક્રીમેટરીયમ સોસાયટી જમીન લેવા માટે ફારપોરેશન સાથે વાટાપાટ કરતી હતી અને રમશાન હંડ જમીન મેળવવા માટે પ્રયત્ન કરતી હતી. એકલ વ્યક્તિ આં અને કાચી માટે જરી દાખ ફારપોરેશનમાં રેલવાક મુજવાકા ઉપરથીન થતા હોવાથી અને સજાવાટીઓમાં જુદી જુદી વ્યક્તિઓ હોય તો પરીશ્વામે ફારપોરેશનમાં મુજવાકા દુર મરો એ કીસાથે એકદ કમોટીના બી પટેલને મુદતમાં ન આવવા. મા. પટેલને પોતાના કંઈ ઉપર તરફ મારવામાં આવે છે એમ લાગ્યું અને તમજુ તારથી માડું ફેરવ્યું. પીછ જાખત એ બની કે જમીન કીસાલિએમાં પસંદ કરવામાં આવી અને ૧૯૩૬ના પેષર ફેલ્ડરીની નજીક રમશાન માટે જગ્યા હીંદુ રમશાન હંડને આપવા ના આવે છે એ મતમળેને દરોવ ફારપોરેશને પોતાના કાંડ-સાલમાં પામ કયો. મા. પટેલ અમુક મુદકેશી સાથે જે જમીનનો રીકાર કરી હતો તે જમીન આક્રીકટ ક્રીમેટરીયમ લલાવ પ્રવાળે પધારે પડતી ગાળામાં હતી અને અમુ તર કામ સકીસમાનત તહી રહી શક એમ કામવાધી રરતા ઉપરની જમીન માથવા માટે કમોટીએ નીચુંપ કમી અને ઉપર જવાન કીસાલિએ ના રરતાથી નહીં કરી તે મુજબ ન પાત ક્રીમેટરીયમ પધારથી હીંદુ રમશાન હંડને મળેલ.

આજે રમશાન હંડને ફારપોરેશન તરફથી

જે જગ્યા આપવા નહીં થયું છે તે જમીન મળતી અટકે-અમર તે કદકામ બકાને તે વાટા-પાટ પડી વાંચે તે માટે આકાસ પાતામ એક કરતા આપણા સમાજના અમુક મુદકેશી થયે છે.

અમલોની ક્રીમેટરીયમ સોસાયટી રથાપા અને જમીન ખરીદ થઈ તે જમીન નહામી નીવડી. તે મેર્યાએ ઉપરથીન થઈ આરથી આજ કીવસ સુધી કાંઈ પછ કામ કર્યું નથી.

હીંદુ રમશાન હંડ સંવત ૧૯૯૨ થી આપણી રમશાનની મામીયીક જરૂરીયાત મુરી પાડી છે. કામે રમશાન મારેજ પ્રાળા આપેા છે. જ્યારે જમીન ખરીદ કરી રમશાન બંધાયી આપવામાં સોસાયટી ફળીજીત ન થઈ તો આજે રમશાન હંડને મળતી જમીન ઉપર તે નાજા ખરચામ તેમાં આપણા ફેલ્ડવા બાધાઓને ધમો રકાવસ ચાલ્યો જતો સામે છે નાજા આપનારાઓએ સર્વો-મુમને તે નાજાં રમશાન બાંધવા માટે હીંદુ રમશાન હંડને આપી દેવા દરાવ્યું. વિનસેનોપીઓ સમાજ આગળ એ વસ્તુ રથીતી ફેરવી ન શક્યા બારે રામ (interdict)ની લખમીએ આપવા તેપર મથા છે.

(૧) સોસાયટીના ધારા મુજબ મા. રમ આપનાર મુદકેશી તેના મેરમેન અને વાંધાસરમેન થઈ શકે છે આજે તે સંસ્થાના ધારાધારજી મુજબ સમયન ૨૫૦ મેરમેનમાંથી માત્ર આંગળી ના ટેરવે મળી શકામ એટલાજ મેરમેન ના વાંધા મેરમેન મરતી લાપકાત થરાવે છે.

(૨) તે સંસ્થામાં મેટલા પેંડ શાળામાં ફેમ તેલસા મત આપવાના અધીકાર છે તાં તામ અદમની અમર મુદકેશીના જોરે નહોં પછ તેમનેના જોરે થાય છે. પા. પા આપનાર મુદકેશ ૫૦ એક એક પીંડ આપનારાઓની અમજીન કરી શકે. એ રથીતી છે. સમાજ ના સંસ્થાઓમાં આ પ્રવાળે પેસાને પ્રથમ ૫૦ આપવું જવાજમી નથી. ફેરવે ફેરવેને સરખા કંઈ હોવો જોઈએ.

ઉપરના કારણોને લઈને આજે ના ની કામની આમ ગુણી છે અને એ સંસ્થામાં હીંદુ રમશાન હંડની કરી પધારે પમંદ કરે છે આજે સમાજ એ વસ્તુ રીતારવાને તકવાર છે જ્યારે મથવા આંધવા બાધાઓએ કામની પામે પોતાની જ મરજી મુજબનું કામ કોઈ મેલકવા કમર કરી છે

મુજરાતી

સારાંશ — પી. પી. ડી. હેશામ આપના તા. ૬-૨-૪૨ના અંગમાં મળતાં જમીન છે કે

(૧) ફારપોરેશન પોતાના કાર પ્રવાળે અમલોની ક્રીમેટરીયમ સોસાયટીને જમીન આપવા બંધાયેલી છે

(૨) ને સોસાયટી મારજ કરે તો પોતાના દરોવ મુજબ ફારપોરેશન જમીન આપે...

ગુજરાતી જનતાની જાણ પાટે નીચે જણાવેલ હકીકત "હીંદુ રમચાન હંદ" ની મીનીટ મુક-મયાં આપવાની રજા હતી છું.

તા. ૧૪ એપ્રિલ ૧૯૪૦ ના રોજ મી. બી. એમ. પટેલના પ્રચારપત્રો નીચે મળેલી "હીંદુ રમચાન હંદ" ની કમીટીમાં મી. પી. છ. દેસાઈ એ (સંસ્થાના તે વખતે વાઇસ-પ્રેસીડેન્ટ) નીચે મુજબ લખ મુકેલો.

"દેશસ્થાન સરખામાં વસતી ગુજરાતી જનતાને યોગે જોડે" આધિવાસી હરદિ છે, અને એ આધિવાસીમાં સારી રકમ અરજવાની હોવાથી કોરપોરેશનને અરજી કરવી કે સીકાઉટિકમાં જે જમીન આપણે ને અપાવવાના છે તે સીકાઉટિકના રકનાથી આપે."

ઉપરના હરાવને મી. છ. સી કોપાટનનો ટેકો મળેલ અને સર્વોચ્ચતે પસાર થયેલ.

તા. ૨૦ એપ્રિલ ૧૯૪૧ ના મી. બી. એમ. પટેલના પ્રચારપત્રો નીચે મળેલી કમીટી મીનીટની મીનીટમાંથી લેવાયે:

"સીકાઉટિકના રસ્તા કોરપોરેશન ને જમીન કોરપોરેશન રમચાન માટે આ સંસ્થાને આપવા મારે છે તે જમીનનું રમચાન સર્વ હાજર રહેલા ગ્રહસ્થાને લેવા માટે આપવામાં આવેલ. આર પાદ કેટલાક વાઇસીએ તે જમીન રમચાન માટે તદ્દન વ્યાજબી છે એવો મત હોવામાં મી. પી. છ. દેસાઈએ નીચે મુજબનો હરાવ મુક્યો:

"દે કોરપોરેશન જમીનનો કુલકો આપણી એસોસીએશન સ્વીકારવાને તકવાર છે અને સંસ્થાના અમલદારોને તે રિપે ના કોરપોરેશન-સંસ્થાવેજ વી. કોરપોરેશન પાસેથી મેળવવા માટે સત્તા આપવામાં આવે છે."

ઉપરના હરાવને મી. એમ. બી. નાવરનો ટેકો મળતાં સર્વોચ્ચતે પસાર થયેલ."

ઉપરોક્ત જમીન એસોસીએશનને મળવાની અમી ઉપર હતી, પણ તમા સરેલો વિ. પણ આવી ગયા હતા, હારે તે એસોસીએશનને મળતી અટકાવવાનું કામદોહી કાપે કાણ કરી રહ્યું છે?

એસોસીએશનને એ જમીન મળવી, જોઇએ એ વાત ચોક્કસ છે, છતાં આજે એ જમીન મેળવવા માટે સોસાયટીના કાન કેમ અવગણવામાં આવે છે? રમચાન હંદ પ્રત્યે આપ એક એક વપત્રીતી રંગ ચણે એ વસ્તુપર મી. દેસાઈ પ્રકાશ પાડશે તે હીંદુ જનતાને કપોગી મલ પડશે.

ડી. અંબ. જુહાપ
જોના. સંકટી, હીંદુ રમચાન હંદ
(હીંદુ એસોસીએશન)

યુદ્ધના ખબરો

ગુરવાર, તા. ૫

ટો જોધામાંના પ્રખારીઅલ દેકકવાઈસ તરફ ના રિપોર્ટ કરે છે કે જામીન-અપારીએ ઉત્તર બેંગાલમાં લડતો જાપાનીઝ સરકારે મેલેગેલ સમુદ્ર ઉપરના દેશાનગી ઉત્તરમાં ૬૦ માઈલ ઉપર આવેલું અમલનું બંદર ટેવેને કબજે લીધું છે.

જાપાનીઝ ન્યુઝ એજન્સીના રીપોર્ટ આધારે જાણ છે કે રીપોર્ટર ઉપરના મુખ્ય કુમલાની સરખાનું બુધવાર રાત્રે ૧ વાગે થયેલ એ વખતે જાપાનીઝ વાહો આરોહીઓએ જોદોરની સામુદ્ર પુતીમાં લખને લખકર ગોળગોળા ફેંકવા લાગ્યા. રીપોર્ટરના ઓડીય કોમ્યુનિકમાં એ જાણતો હોયેલ નથી. પણ એ જાણ્યું છે કે દાણની ઉત્તરમાં બોમ્બ પડ્યા હતા. (જાપાની રીપોર્ટ જતાં છે કે જોદોરની રિહાજમાં કુરમનો આરે મરતિઓ કરી રહ્યા છે.

શુક્રવાર, તા. ૬

મદાલીઅન કોમ્યુનિક હામે કરે છે કે શરી લશ્કરો કરનામાં થયેલે પસાર થયેલ મર્માં છે, અને પૂર્વ તરફ કુરમનોની પાછળ પડ્યાં છે. તે એમ પણ હામે કરે છે કે જામીન-અપારીના ૩૧ મી તારીખ સુધીમાં રિપોર્ટરની વચ્ચે કરમચાન માં કપોળ ફેલીએ લેવામાં આવ્યા છે, ૩૭૦ ટોફા કાંતો પકડવામાં આવી છે, અચર તેના નાસ થયો છે અને ૧૯૨ જુકો પકડવામાં આવી છે.

ટાઈપોગ્રાફી જાપાનીઝ ન્યુઝ એજન્સીએ હામે કર્યો હતો કે પાનગો કબજે લેવામાં આવ્યો છે, પાન મેલમીનથી ઉત્તરમાં ૨૫ માઈલ ઉપર સાલવીન નદીના પર્વ કિનારા ઉપર આવેલું છે, જાપાનીઝ સોફાએ જરમીઝ લોકોનું પાન સહેર કબજે કર્યું છે.

ટાઈપોગ્રાફી જાપાનીઝ કોલકાટસ તરફથી પ્રસિદ્ધ થયેલું કોમ્યુનિક હામે કરે છે કે જાપાનીઝ નાના જાપાનાએ જાપા સમુદ્રમાં કુરમનોના પકાણે ને કબજે લયેલો હતો અને તેમાંથી એ કમ કરકરને કુમલામાં આવી છે, અને બીજી એક કમ કરકર તમા માળેલકક દાલજની એક

અમેરીકન કોલરને ગુરુસાન પહેંચાવામાં આવ્યું છે. આ કુલ બુધવારે જાપામાં ખાલીની ઉત્તરે ૮૦ માઈલ ઉપર આવેલા કેટલન દાણની રિહાજે ૩૦ માઈલ ઉપર થયું હતું.

નીધરલેન્ડ પ્રદેશીકનું કોમ્યુનિક જાણ્યું છે કે અરસાપાન રીપોર્ટ જતાં છે કે બેંગાલમાં માતું સમારિન્ડા સહેરને હવે જાપાનીઝોએ કબજે લીધું છે.

શનિવાર, તા. ૭

નોકા ખાતું જોદોર કરે છે કે જામીન એરે નામની કેકરને કુરમનોની સમુદ્રની પુનાછેડ રેટસના આલસાટીક કિનારાથી કુર દોરવામાં કરી છે. તેમાંથી ૧૨ માણસો જાપાને કરનારે આવ્યા છે અને સામુદ્રો જાણ્યું છે કે ખાલ ૨૬ ખસારીઓ પ્રમ થયા છે. જામીન એરે દરકર દળની છે, અને રોડોની વેક્યુમ એકાક કા. ની માલીકની છે.

રેમથી પ્રસિદ્ધ થયેલું કોમ્યુનિક જાણ્યું છે કે રિપોર્ટરમાં અમારે આગળ વધતું લશ્કર એક મઝાલા સુધી મહેલો જાય હતું, અને લોખાપાના રજામાંને છતાંસો નામનો રજાદોપનો ફરીથી કબજે લીધો છે. મહત્તા ઉપર જામીન અને મદાલીઅન વિમાનોએ કુમમાં કર્યો હતા.

સોમવાર, તા. ૮

મહામા અને રીપોર્ટરની વચ્ચે જોદોરની સામુદ્રકુપીને નાકે આવેલા પુલો પુળીના નામના દાણ ઉપર જાપાનીઝ લશ્કરે લેવાયું છે, એરે ખબર મળી છે.

રીપોર્ટરના બોડીશ કમાંક તરફથી પ્રસિદ્ધ થયેલું કોમ્યુનિક જાણ્યું છે કે રીપોર્ટર દાણના ઉત્તર-પશ્ચિમ કરનારા ઉપર જાપાનીઝો સારી રાંજમાં લેવાયું છે. બોડીશના મોરચાના સરકરને હલકી જાપાએ પાણું કાઢી વનું પડ્યું હતું. કુરમનોને મારી હામવાના માટે પસારો આણ કરનારા આવ્યા છે, પણ પરીણામ કમ હતું માત્રમ પડ્યું નથી.

નીધરલેન્ડ પ્રદેશીકનું કોમ્યુનિક જાણ્યું છે કે જાપાનીઝ વિમાનોએ જાપાના નામના અરોધા ઉપર કુમમાં કર્યો કર્યો.

મદાલીઅન કોમ્યુનિક હામે કરે છે કે મદાલીઅન વિમાનોએ એલેક્ટ્રીસીટી ઉપર બોમ્બ માર્યા મહાભેલો હતો.

મંગળવાર, તા. ૧૦

ટાઈપોગ્રાફી એમ હામે કરવામાં આવ્યો હતો કે જાપાનીઝ લશ્કરોએ ટાંચી એરોહીઓને કબજે લીધો છે નવારે બીજાં સરકારે હવે રીપોર્ટર સહેરથી ૧૭૦ ૧૫ માઈલ કુર છે રોગ ફેડીપો આધારે જાણ્યું છે કે જામીન-અપારી માલનાર્થ લીલીયામાં મદાલીઅન ખુવારી હાપ મરજી, ૧૭૬૦ પાવલ, ૭૨૭૬ ગુમ થયેલા અને કેદાઓ મળાને, બારીઓ અને સોલમના થાણા આમળ મલેલી ખુવારીના આકાશને એમાં સમાવેલ થતો નથી. બીજા મેલનોના લલેલી ખુવારીઓ નીચે પ્રમાણે છે: રસીઆ ૧૮૨ મરજી, ૬૭૬ પાવલ, ૨૦૫ ગુમ. ઝીસ અને એલેબીઆ ૩૬૫ મરજી, ૨૭૨ પાવલ, નોકા ખુવારી ૮૯ મરજી, ૧૭૬ પાવલ, ૩૧૬ ગુમ, વિમાનો ખુવારી ૫૮ મરજી, ૫૭૦ પાવલ, ૨૫ ગુમ.

રીપોર્ટરના આર પ્રસિદ્ધ થયેલા બોડીશ કોમ્યુનિક આધારે જાપાનીઝોએ રીપોર્ટરની ઉત્તર-પશ્ચિમમાં ખીલું પમારોનું સરકાર લેતાયું છે, અને પ્રમમ ઉત્તરેલા સરકારને બીજી મહત્તા પહોંચાટી છે. બહાદુરીવાયો નામનો કરવા છતાં પલ ખાલીશ સરકારને પાછળ કહ્યું પડ્યું છે.

સત્તાવારે મહત્તા કરવામાં આવ્યું છે કે જાપાનીઝ લશ્કરો આર સેલેક્સની રાજમાની મેકાકાર ના નટકમાં લેવાયું છે.

સત્તાવારે જાણ્યું છે કે એલેક્સન ફેપીટીયો કરેલી કાર અને બોરીએ હેમ નામ આરકા મા મળતું ઉત્તર આરકામાં જાવરલ રોમેલના સરકારને મહોમતુ રહ્યું છે. એમ સત્તાવાર જાણવા મા આવ્યું છે કે બોડીશ સરકાર પામીટી રોમેલને લોલકાના મહત્તા મંજીરવેલું વિમાન નહા છે.

જાપાનીઝ રીપોર્ટરમાં હાવલ થઈ ગયા ખુધવારની મેદી રાત્રે ટાઈપોગ્રાફી રેડીવામાં જાણવામાં આવ્યું હતું કે બોડીશ અને જાપાનીઝ સરકાર વચ્ચે રીપોર્ટર સહેરના જાપાન સ્કાર્મ ગાલી રહી છે.

દ્વાંસવાલ કોળી હિતવર્ધક મંડળ

સ્નેહ સંમેલન

૩૧ જાન્યુઆરી ૧૯૪૨ ને રવિવારે ગાંધી કોલમાં સમસ્ત ગાંધીજીનો સ્નેહ સંમેલન થી ડાહ્યાવાલ મેળાગણના પ્રમુખપદમાં હેઠળ બેઠવામાં આવ્યું હતું. સવારે દસ વાગ્યાથી સંમેલનનું કાર્યકાળ શરૂ થયું હતું. રમાનીક, રીક, પ્રિંટરીયા તથા રે-કરેટન, કેન્ટસ'ડાપ', લુપ્સડીખારે વગેરે કંટીના ચૂકરથો, યુવાનો, બહેનો અને બાળકો મોટી સંખ્યામાં ભેગા થયાં હતાં. ડરબન, ડેનહાઉસર, છરટ જંકન, ડીઆર અને કેપટાઉન ના પ્રતિનિધીઓએ પોતાના અમુલ્ય વખતનો ભોગ આપી હાજરી આપી હતી. અન્યગણના પ્રતિનિધીત ચૂકરથોએ સંમેલનમાં ભાગ લેવા સર્વેના ઉત્સાહને વેગ આપ્યો હતો.

કોમીયાદ નહિ હોવા બોધ

સરખાતમાં આજીવોએ સંગીત સાથે પ્રારંભ કરી હતી. બાદ થી, નાનાબાઇ મીઠાબાઇના મુઠા હસ્તે સંમેલનની ઉદ્ઘાટન કીધા કરવામાં આવી હતી. તેમણે પોતાનાં ભાવજીમાં જણાવ્યું કે આપણી ઉન્નતીનાં દોષ પશુ કાર્માં કોમીવાદને બાંધ સરખો પશુ દેવો ન જોઈએ. ઉલટું આપણી પ્રગતીનાં કાર્યો રાષ્ટ્રીય તત્વોને પોષક આપે એવી રીતે ગ્યારેલાં દેવાં જોઈએ.

તેઓનાં સાંચાં પ્રવચન પછી બાળાઓ તરફથી સ્વાગત મીલ માયામાં આવ્યું હતું. અને તે સાથે સંમેલનમાં પધારેલા ચૂકરથો તથા મદે-ખાનોનું, સ્વાગતપ્રમુખ થી. પુરોષોત્તમભાઇ બીજાભાઇ તરફથી ધણીજી અસરદારક રીતે સ્વાગત કરવામાં આવ્યું હતું. બાર બાદ થી ચણીદોષાઇ રામભાઇ તરફથી દીકરૂવા સાથે સંગીત રજૂ થયું હતું. બાદ મંડળના માનનીય પ્રમુખ થી. વલ્લભભાઇ બજાભાઇએ સંમેલન પ્રત્ય પોતાનો આનંદ વ્યક્ત કરી તેની સફળતા માટે શુભેચ્છા દર્શાવી હતી. ડાહર શાહુએ જુરસાદાર વાગ્યું હતું હતું. અને મંડળે શરૂ કરેલાં કેળવણી વધારવાનાં કાર્યમાં સફળતા ઇચ્છી ધમની સંકલિત રાખના ઉપ્પાર માટે વધારવા વારંમુવંક કહ્યું હતું.

લુપ્સડીખારે વાળા થી. બાણાભાઇ મોલીદોષ એ ગાંધીનાં કેળવણી વધારવા માટે, કેળવણીની હાલની સ્થિતિ વિશે ઉલ્લેખ કરી આસરદારક વાગ્યું હતું હતું. અન્ય ગાંધીના પ્રતિનિધી ચૂકરથો થીક થી. એસ. બી. મેદ, કેન્દ્રેશ તપરીયા, ગ્રીજીભાઇ પારેખ, બીજાભાઇ હસનજી, તરેસાદોષાઇ પરજીભાઇ, જમનાદાસ રતનજી પ્રસાદ, નાયુભાઇ અગાભાઇ વગેરેએ ગાંધીના દેહલાક સદસીક વાળાઓએ દેશમાં આઝાદીની લડતમાં તેમજ અહીંની મળવણમાં વામ લલ પોતાનો દોસ્ત આપ્યો છે ને માટે પ્રતિજ્ઞા કરી, તેઓની એ મનજ અને જાવનાનાં વાળાં પ્રગતી તથા દેશની ઉન્નતિ અર્થે અર્પણ સુચના કરી હતી અને સંમેલન

ને અને મંડળે શરૂ કરેલાં કાર્યને સફળતા ઇચ્છી હતી.

સહભોજન

બપોરે એક વાગે ઉપરનો કાર્યક્રમ પુરો કરવામાં આવ્યો હતો અને તે પછી અન્ય ગાંધીના પ્રતિનિધી ચૂકરથો, મહેમાનો, સગાજનો, બહેનો તથા બાળકોએ અવકાશ મુજબ ગાંધી હોલ ઉપરજ સહભોજન લીધું હતું. બોજન પછી અરધી કલાકના વીરામ બાદ મંડળના તથા સંમેલનના પ્રમુખ થી. ડાહ્યાવાલ મેળાગણ તરફથી સંમેલનમાં ભાગ લેનારા સર્વે ચૂકરથો ને આવડાર માનવણમાં આવ્યો હતો. તેમના તરફથી યાત્રીનાં કેળવણી વધારવા માટે મંડળ દ્વારા એક સારમાં સાઈ જંક બેઝું કરવા આગળ કરવામાં આવી હતી. સાર બાદ સંમેલનની સફળતા ઇચ્છતા, મેળાગણ, રોડેસીઆ ડેલીઓઆ બે, કરબન, છરટ જંકન, પોરે એલીઆ બેથ, કેપટાઉન, સીયુર, ડીઆર, નાઇફસદરમ તથા રમાનીક ચૂકરથોના સુમેળના સરિસાઓ મંડળે વાંચી સંભળાયા હતા. થી. વલ્લભ-ભાઇ મેળાગણએ દેશમાં ગાંધીની પ્રતિજ્ઞા ઉપર સંચાલુ પોલેચન ક્યું હતું. બાદ મંડળે થી. બાણાભાઇ શરૂ કરેલાં કાર્યમાં મંડળે હાથમાં ધરેલી ચોળાઓ વીરનારપુરું દેવાત રજૂ કરી હતો. થી. પ્રાણીકરે સંસી, બંધુભાઇ મંડળી, નારજીભાઇ રાગજી, બી. એમ. કોમીભાઇ, બી.બા.ભાઇ ઉભાભાઇ માસર, મણીસભાઇ રવજીભાઇ, ભલુભાઇ મુખાળભાઇ દેસાઇ, સોમાભાઇ બુખીઆ ભાઇ (ડેનહાઉસર), જેરામભાઇ બલુભાઇ (કેપટાઉન), તથા છરટ જંકન વાળા જસમતભાઇ ગોસાંભાઇ વગેરે ચૂકરથોએ શુભેચ્છા દર્શાવી સફળતા ઇચ્છી હતી.

સંમેલનને ઠરાવ

બાદ નીચેના ઠરાવ પ્રમુખશ્રીએથી મુકવામાં આવ્યો હતો અને તેને ડરબન તરફથી ઉપાગ-વાઇ હીયાભાઇને ટેકો આપે કમ પ્રાંત તરફથી જેરામભાઇ બલુભાઇને તથા ટેકો તથા છરટ જંકન તરફથી જસમતભાઇ ગોસાંભાઇના વહુ અલુભાઇ સાથે સુભાગનાએ કરવા મધ વધારી રીધી હતો.

“શ્રી દ્વાંસવાલ કોળી હિતવર્ધક મંડળના આ-સર હેઠળ બેઠવામાં આવેલું, આઝાદીમાં લડના સમસ્ત ગાંધીવાલોનું આજનું સ્નેહ સંમેલન ગાંધી ઉન્નતિ માટે અમ ગાંધીના કેળવણીનું પ્રમાણ વધારવાનાં હેતુ માટે થી. દ્વાંસવાલ કોળી હિતવર્ધક મંડળે તા. ૧૪મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૪૨ ના રોજ કરેલા નીચેના ઠરાવને અમ-મોદન આપે છે

“દ્વાંસવાલ કોળી હિતવર્ધક મંડળની આજની આ બહેર સખા દ્વારા કરે છે ૨ આપણી કામમાં અનેક પ્રકારનાં કાર્યોમાં કામે કરવા એક સારમાં સાઈ જંક આપી દ્વાંસવાલ અન-

આક્રિયામાંથી ૧૪મી અને તે રકમ વહે અહીં રથારર મીલકત ખરીદ કરી તેને આવકમાંથી કામની મળીનાં કાર્યો કરવા.”

આંટલાં કામકાજ બાદ આ પાણી કરવામાં આવ્યું હતો

આ પાણી રીધા પછી સંમેલનના ગીચ ઉપર થી. રામભાઇ નારજીભાઇ, વંધામાં પ્રગતી ઉપર થી જસમતભાઇ બાણાભાઇ, મંડળની બરૂદીયાત ઉપર નરસીંહભાઇ હીયાભાઇ, મુખાંભાઇ રજા ઉપર જમનાદાસ રજીભાઇ તથા બાણાભાઇ વાલા તથા રોડેસીઆ શાહા ઉપર મેરાસભાઇ રવજી, આપણી રૂડીઓ ઉપર મીઠાભાઇ સુખાભાઇ તથા નાયુભાઇ પરજીભાઇ તેમજ કાનજીભાઇ રવજીભાઇ, બાણાભાઇ રવજીભાઇ, સોમાભાઇ મોલીદોષ, કન્યા કેળવણી ઉપર સાંતીમહેન ડાહ્યા-ભાઇ, સારીદીના પ્રચાર ઉપર નરસીંહભાઇ બાણાભાઇ, મામ્ય ઉલોમ ઉપર પરજીભાઇ નાનાભાઇ વગેરેએ લીધેલી લીધેલી ઉપર બાણાભાઇ કમી હતો. વચ્ચે વચ્ચે થી. જમનાભાઇ કાલા-ભાઇ તથા મોઝાભાઇ બાણાભાઇ અને મોલીદાસ જેરામભાઇ તજભાઇ વગેરેએ સંગીત સંભળાવી સવાળાનોનાં મનરંજન કરી હતો. બાદ સાંજે ૭ વાગે સભાજનોને રાજશાહી સહીત આહાર પ્રાપ્તમાં આવ્યો હતો. વચ્ચે વચ્ચે સંગીત સાથે રીધારી જીવન ઉપર રામદેવ વલ્લભભાઇ એ તથા મદાવિલાસન કેળવણી ઉપર રામભાઇ જેરામભાઇએ વીરચનો કરી હતો.

આભાર

તે પછી બાળાઓએ શરૂ કરે પોષાકમાં મરબો કરી હતો. એક કુટી કોળીક તથા એન્ડુ-કેસનસ કીલમ ખતાવવામાં આવી હતી. તે પછી મંડળી તરફથી સાંતી પુલક સંમેલનનું સમજું કામકાજ પુરું કરવા માટે સર્વેનો આભાર માનવામાં આવ્યો હતો. એ રીતે સંમેલનની વ્યવસ્થા મળવણ તથા આ પાણી અન બોજન વગેરે પ્રસંગે થી. જસમતભાઇ બાણાભાઇની સરદારી હેઠળ અમંત ઉત્સાહી સ્વર્ગચેષ્ઠાએ અવરિચન રીતે પણી મહેનત ઉદાવી હતી તે માટે સ્વાગત પ્રમુખ થી. પુરોષોત્તમભાઇ બીજાભાઇ તરફથી સ્વર્ગચેષ્ઠા સાચણી બવો સખાદોમાં આભાર માનવામાં આવ્યો હતો. તેના જવાબમાં થી. જસમતભાઇ બાણાભાઇ તરફથી સ્વર્ગચેષ્ઠાએ માત્ર પોતાની હરજ વખતી છે અને બનીબ માં કોલી સંગ જમવવા તેઓ સૌ તરફ રહેશે એવું જણાવવામાં આવ્યું હતું.

અંતમાં બાળાઓએ લીધેલીત ગાયું હતું અને વંદિતાવરમ માલ રાત્રે સાડા દસ વાગે સંમેલનની મુખીકુટી કરવામાં આવી હતી.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ હળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદ્દમ્મ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદ્દમ્મમાં અને પીત્તમંડળમાં ગાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ સાકડાંકોલસાના પૂઆદારી બચી તાત્કાલીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રિક સ્ટવ ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ઠંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર તળસા, વાગોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, હીસારૂમા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, અંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી બગત, પંડોરી, મધન દાન્ડ્યા, અઉરત, બાબી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવા અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, મરબા, રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્થિર પાર્ટસ—દરેક વાજંતોના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ લાભ.

સોલ્ડ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, મરહાર ફલ્યુટ, પાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક અત્રા) યંગ ઇન્ડિયા, ગ્રામોફોન, હિંદુસ્તાન, લ્યુચીસ, ઓડીયન, (ઇન્ડિયન રેકૉર્ડ્સ).

ઘરાઠનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો

રેડીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેડી. ૨૦૩૭૬

ગોશાલીઆ (પ્રોપ્રાઇટરી) લીમીટેડ,

૧૭૯એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, દુરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

આજુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્મીલન (૫) રાજનગંધી (૪) પરાશ રાણી (૫) દોલો (૪) રાખીકા (૩) દીવાલી (૫) મેરુકાર (૫) સીના ખંધન (૫) માત્રી મલાદુદીન (૩).

એ વર્ણવેલું

મરફુમ ખાસ્ કલ્યાણનો ઉલ્લાસ રેકૉર્ડ—No. 16451.

મોહમ્મદ ખાલીલ કલ્યાણનો ઉલ્લાસ રેકૉર્ડ—No. 16457.

કાલુ કલ્યાણનો ઉલ્લાસ રેકૉર્ડ No. 16455.

મરફુમ ખાસ્ કલ્યાણનો ઉલ્લાસ રેકૉર્ડ આવી ગયા છે. વર્ણવેલો તે પહેલો.

N. ખાસ્ કલ્યાણ

- 16404 અખ વહાં દુન્યા પુકારી જાણી
- 16411 જોઈ રોલે ૬ દશાના
- 16416 ખલમા સમ મડ મહ અખાયા દમારી
- 16428 મહનિકા મુસાફર હું મેરે દુકમે દુખ કરના
- 16434 દુકારો ઉદ મજે લેજીન વેલી રાનક મે મેકરીસના
- 16304 કોઈ જાએ ન જાએ મે' લો ખલમી
- 16313 રહમતુલ્લીય આલમીન
- 16317 ખાલે મજે મે જોઈ ખુલે
- 16232 જા મોલ લે-સે ઉસે દક્કે મામારેન ન
- 16273 વોદાલકો તાલવલી
- 16250 દુરગાર મુસલમાન.
- 16243 દસ મે અખર એકમદે આલો
- 16249 દુન્યાના રડો
- 16367 મેગ નત મોસ મોલે
- 16380 મુજબ દારે મહાપુરુષ મરુકા ખુલો
- 16390 મારા કલમઅલાદ મારો મરુકાઅલાદ

K.L. પ્રસલામી રેકૉર્ડ

- 316 અખા મરુકાકા મોટા
- 301 અખાકા અખા
- P.B.
- 27 સહાદત દહરત ખીલાલ
- G.H.
- 1764 અને 1765 બે રેકૉર્ડોના સેટ
- અખાએ પ્રસલામી ખાલી પોસાનેકા મેકરુકા
- 1723 પદમરસે દરખત કા લમના
- 1726 બુલો મે સારે મેખાને મે
- 3104 કતખા સહાદત
- 6677 દેશ અખા
- 1740 કમ દો અલ્લાહ મે
- F.T.
- 12127 રિવાયત દહરત ખાલી
- 12907 મે અખાવત
- 12308 હદી કુરખાનીકા રેકૉર્ડ
- 12781 લોલીકા મોહમ્મદી

ફાલુ કલ્યાણ

- 10270 હરને દરખાવીમે ગોમન ખાલો
- 16319 તરના નખી આંખોસે દીસમે કીતર આખ
- 16341 તરનાર મોહમ્મદ મેરે લીલમ.
- 16370 કિસને દરખાવમે અલમનાસલો

મારુકર ફરીફરીન

- 16332 ના મોહમ્મદ ના મોહમ્મદ
- 16340 હધર ના સીતમગર
- 16361 જુમના રાજ મે કલમરસે
- 16340 અખને અખને મારો હોલન

મોહમ્મદ ખાલીલ કલ્યાણ

- 16427 અખાએ આપી મહીમે ૬ જુલે મજે
- 16426 અખા અખની તરનાં મોલાએ લખી
- 16433 સાંપરમા મહી કો
- 16312 દમારા મળી તમ ખરખાન તલા
- 16221 સારી મુમે પીલારે
- 16366 પ્રથમખા મે અખાવત
- 16379 હાં મજે તાલ લોલ
- F.T.
- સરહર અખાફર ન.જા
- 12686 મે પાનકી ખાલમીક
- 12020 મોહ દખીમે ખુલ
- 12254 મે અખાએ લીલમ અ.મે
- 12115 દમારે મારે મે અખાવત

ફાલુ ખાલિ અખા પાર્ક

- 12215 દહાલ દ મુકા આપા તરી મહીમે
- 12917 જામ તરક અખા ૬ અખ હદેલદ મોલાલ
- 12826 તરકાલીય મે સારુસેલકા મે
- 12860 મે લો વીર આલ વાર
- 12157 અંકકર અખ કિસને અલમન
- 12700 દહરમે લાલકના રીરા
- 12710 સર મહતલમે સરખ

કાલુ કલ્યાણ

- ખાલિલ મુરે અખાવત દીખાના ખારે રસલે અખા
- ખાલિલ માલ મારો ૬ નહાલી અખા
- ખાલિલ રામ અખા પુરે મુલસે
- ખાલિલ ખુલમલે મહનિમે
- ખાલિલ અલે દો કદમ જોર કખાવત હાલી
- ખાલિલ અખા તખી દખાર દરસદીખાલો

ફિલ્મ રેકૉર્ડ

- માખી (૫); નીરમલા (૪); તુલસીદાસ (૫); કંચન (૧);
- અખાદ (૫); દોહર (૩); અલી ખાખ (૨); અખુલ (૫);
- ખખા (૧); જોરા (૫); નદી પીનરે (૫); સહની (૫);
- ખુલાકીર (૫); ખાલીઆ દુકે (૫)

કામલ સેહ

- શારીત દરહાદ (૧); ખીલ મંગલ (૨); અખુલ કુમાર (૨);
- નરેલહત (૧); કમખાની ખંચન (૩); સતી કખીનખા (૨);

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને ફેલોંગ અમારે ત્યાંથી અખાવી કિશો.

RADIO RECORD TRADING CO.

88, VICTORIA STREET, DURBAN. 38A MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

Phone 21843

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA

Phone 13-7255-

Durban

H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

Johannesburg

RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

"Woman"—આને "ઔરત"

એક અજબ કહાની છે. માળાપ શાદીમે' ફજુલ ખર્ચ કરકે ઔલાદકો હમેશાં કે લિયે ત'ગદસ્ત બનાવે છે. શાવકારકે તકાએકે ઉતકી જી'દગી બરખાદ જેસે કે ગરીબીમે' ધનીરામકે પર છોડ કર ચલા બના પડા. અબ બિચારી ગરીબ ઔરત ત્રીન ખચ્ચોંકી મા કયા કરે, મગર હાંમત ઇસકા નામ છે. કે ખેતી-વાડી ઔર મજદૂરીકા કામ કરકે ખચ્ચોંકો પાલા. એક તકકા નેક દુસરા બદમાશ નીકલા. માને'ઉસકો નેક બનાનેકે લિયે કાશીપ છી. ઔરતકી હિંમત બ હમાન શાવકારકી બદખાતી. એ ખેલકા નતીબ છે. મંગાઓ ઔર સુનો.

GUJARATI DRAMA SETS

અવલુ કુમાર (૩) રેકૉર્ડનો સેટ.
સીતા બામ (૩) " "
રાણકે દેવી (૩) " "
ચક્રવર્તી (૪) " "
હીર રામ (૬) " "
જેસબતોરશ (૩) " "
■ સમાવસા (૩) રેકૉર્ડનો સેટ.

પૂર્વીરાજ ચીલાણુજી તાલક (૮)
નરસિંહ મહેતા (૩) રેકૉર્ડનો સેટ.
વઢીભનો વારસો (૩) " "
સહનારાવલુ (૩) " "
વનરાજ વાવડો (૫) " તાલક
ભલ'પર સતી પદો (૨) " સેટ.
બીકુબુ જન્મ (૨) " "

FILM RECORDS IN SETS

મરીબધા લેખ (૫)
માબો (૫)

નિરમલા (૪)
મામાકેન સીંગર (૪)

મારી આંખ (૨)
કંગસન (૬)

જમાના (૩)
દુરગાદ (૫)

આરતી F.T. 5246 દસાવતારની આરતી.

F.T. 5281 શ્રી સહનારાવલુની આરતી.

F.T. 5391 શ્રી મહાદેવની આરતી.

Telephone 33-5382.
VALLABH RANCHHOD,
Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
Country Orders Promptly attended to.
14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન ૩૩-૫૩૮૨.

વલ્લભભાઈ રંચુદોદ

હોલસેલ અને રીટેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ અમારે આં
તાજું અને સ્વચ્છ મળશે.

જાહેરાતમાના જોડિયે તાજીરે ખાન દેવામાં આવે છે.

૧૪, ડાયોનાલ સ્ટ્રીટ, જોહાનિસબર્ગ. 1958

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેઝન, સુર, બાન્ડીંગમ સુર, ચેરકરોલ, લેન્ડીંગ ચેર, સ્ક્રીન બેઝ, બેન્ચ, ટુકા, ટેબલ, ચેર, રો, કેસ, બાલકાઈલ, રોપ ક્રીડીંગ અને ક્રીકેટર ક્રીડીંગ, તથા ક્રીડાપત્ર અને જાહેરાત કાર્ડોલ અને પબ્લિક માલ મેળવવા સુકરો નહિ.

બેઝન, ટેબલ અને ક્રીડીંગ દરેક
જે હમણી દેખરેખ નીચે તેમજ માલ છે. તેના રોડ દરેક દેખરેખ રહે છે. માલ શેકલા અપિત્રા મલકા હોય તો અમે તેમજ આપણ મળીએ.

L. MISTRY,
51 BREE STREET, BBURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526. 1958

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, માકા, ચાંચા, કંચારા, માખી, વંદા
વિશેષ સજ્જા કંટુએનો

નારા કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના કીટ મળે છે.

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ.

હોલસેલ ફ્રુટ દેખારી.

અમે ફ્રેશ જાનના ફ્રુટ અને વેજિટેબલ પુનીવનના કોઈ પણ
કામમાં C. O. D. થી આરુ પેમેન્ટ કરી ચેકલોએ લીએ.

P. O. Box 254. 31, Short St. Durban, 1958

“શુદ્ધ ધી”

સરખામાં પબ્લીક હેલ્થ આતાએ માલ ક્રીડ એમ. જી. માકોલ
જીરના જંગલો પેરાવલ મહારાજા અવલની ફેક્ટરીની
અનાવલ કોલ્ડ (યુલ) ધી.

અમારે ત્યાંથી સોલ
પ્રમાણમાં મળશે.

જાલ માટે પુછો આ કમીઝ
માલમ આક્રિયાના સોલ એજન્ટ.

શામલ દેવશી એન્ડ સન SAMJEE DEVSHI & SON

જે વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, 31 Victoria Street,
દરબન. DURBAN.

પ્રસ્થાન મફત?

પ્રસ્થાન માસિક બાર વર્ષે પુરાં
કરી-તથા પુરે સ્ટી-નેરમા વર્ષમાં પ્રવેશ
કરે છે, તે નિમિત્તે—

“પ્રસ્થાન”ના આકરોએ આજ કાલ
જે માકોલ યુ. 1888ના માર્કકથી
આસો સુધીનું લખાણ રા. ૫,
અમી, મરેસ માટે રા. ૫૫ મળી મળુ
હશે, તેમજ પ્રસ્થાન માસિક તરફથી
બહાર પડેલાં પુસ્તકો વપર રૂપ ૨૬
કમીશન માળે આપવામાં આવશે
(અપવાદ: જો 1888ના માર્કકથી
તથા જો. સમનાજવળ માકોલ પુસ્તકો
જનર ૧૫ ૨૬)

એટલે કે

જે માકોલ સમનાજ ૨૦-૨૨ રૂપિયાનાં
પુસ્તકો ખરીદશે તેમજ પ્રસ્થાન મળત
પડી રહેશે.

દસ-બાર રૂપિયાનાં ખરીદશે તેમજ
અમી લખાણમાં પડી રહેશે. થોડો
મ લાભ તે મળશે.

સુચનાઓ આપણને, તેમજ
પુસ્તકલેખો ને હાઈસ્ક્રીપ્શન આ
સામનાનો જરૂર કાલ છે.

પ્રસ્થાનનાં
પુસ્તકો

રૂપિયા.

સમનાજ ૩૫ ૩૫
સુચનાઓ ૨
રસિયાનું ૨
સામનાજ ૧૧
જરૂર ૨
ફિનલ ૧૧
પરિવાર ૨
સમનાજ ૧૧
પ્રગતિ ૧૧
કો-પ્રગતિ ૧

નવો આવતાર
(નવું બાજ) ૫
કમાવલી ૨૫
સમનાજ ૧૧
સાતા આસોપામવ ૧૧
સરસ્વતીમાળા

૧૫ ૧ થી ૧૩
આપણું સુચના મળશે.

પ્રસ્થાન કાર્યાલય: પાવડી અધિવાસી : અમદાવાદ.

જુના અને જાહીના ફરમાસુ મીઠામાં અને પાકો બનાવનાર
કેપીટનના શીશાળાના પૌષ્ટિક પાકો

પંજાબી સાલમ પાક વિશેષ બીજા પાકો જોડે અપવાતની
મળી રાકશે.

અમારી ફેક્ટમાં જામ આપણું જાલ જાલ કમીઝ તરફવાર મળે છે.
ફરમાસુ મીઠામાં તથા ફ્રેશ જાલ ફરમાસુ, આપણ, જરૂર માસિકો વિશેષ
મીઠા અમામાં મળશે.

વધુ જાણ માટે લખો આ મળે:

KAPITAN'S CAFE

Phone 33-8577. 138 KORT STREET, JOHANNESBURG. 1958

અકવાલીક પંચાંગ

| ગાર | ખ્રીસ્તી
1882
કેપિટારી | હોલ
1888
માલ
ક્રીડા | સમનાજ
1887
માલ
ક્રીડા | પાવડી
1887
માલ
ક્રીડા | સુચના
૧, ૫, ૧૦ | સુચના
૧, ૫, ૧૦ |
|-----------|------------------------------|------------------------------|--------------------------------|--------------------------------|-------------------|-------------------|
| જુન | 12 | 12 | 12 | 12 | ૫-૨૦ | ૧-૨૦ |
| જુલી | 14 | 14 | 14 | 14 | ૫-૨૦ | ૧-૨૦ |
| ઑગસ્ટ | 14 | 14 | 14 | 14 | ૫-૨૦ | ૧-૨૦ |
| સપ્ટેમ્બર | 14 | 14 | 14 | 14 | ૫-૨૦ | ૧-૨૦ |
| ઓક્ટોબર | 14 | 14 | 14 | 14 | ૫-૨૦ | ૧-૨૦ |
| નવેમ્બર | 14 | 14 | 14 | 14 | ૫-૨૦ | ૧-૨૦ |
| ડિસેમ્બર | 14 | 14 | 14 | 14 | ૫-૨૦ | ૧-૨૦ |

'INDIAN OPINION'

(Founded by Mahatma Gandhi in 1903)

For The Moral, Political and
Social Advancement Of Indians
In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union	21s.	Annually
" " "	11s.	Half-yearly
Outside the Union	22s. 6d.	Annually
" " "	12s.	Half-yearly

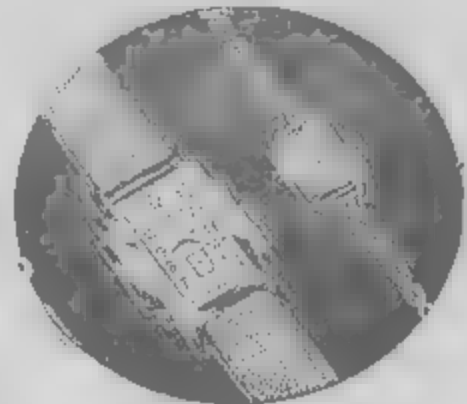
Become a Subscriber and persuade your friends
to do likewise.

Apply to—

Manager,
Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

ELGIN

ચર્ચીયાળો

અગત્યનું

અમેરીકામાં એલજન ચર્ચીયાળો પ્રવીણ અમેરીકન જનારો છે.
આ ચર્ચીયાળો, મૂલ્ય કાગળો (સ્વેડેન પાટા) મળવાની ખાતરી
આપવામાં આવે છે.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER"—ELOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.
DURBAN REPRESENTATIVE
B. DAVIDSON, 720 Dalmeida Street, Bldg.
West Street, DURBAN

વેચવાના પુસ્તકો

રાષ્ટ્રીય શાહિત્ય

મારી જીવન કથા (પં. જી. નેહરુ)	12	૧
અમ કસવાપન (ગાંધીજીના અસ્પૃશ્યો)		
(સ્ત્રીના વિચારો અને જોષો)	૧	૧
મહાત્મા ગાંધીજી (સ્મરણો)	૫	૧
રાષ્ટ્રવીર કિશોરજી	૧	૧
અસ્પૃશ્યતા વિચારો	૮	૧
આખરી ફેસલો કાગળ ૩ નો	૫	૧
અસ્પૃશ્યતા પ્રતિજ્ઞા	૭	૧

શાંતિના શાહિત્ય

મહાત્માજીના પાત્રો	૧૦	૦
મહાત્માજીના મહાત્માજીના પાત્રો ૨ નો	૨	૦
મહાત્માજીના પાત્રો ૩ નો	૨	૦
મહાત્માજીના પાત્રો ૪ નો	૨	૦
મહાત્માજીના પાત્રો ૫ નો	૨	૦

મહાત્માજીના પાત્રો ૬ નો

મહાત્માજીના પાત્રો ૭ નો	૨	૦
મહાત્માજીના પાત્રો ૮ નો	૨	૦
મહાત્માજીના પાત્રો ૯ નો	૨	૦

મહાત્માજીના પાત્રો ૧૦ નો

મહાત્માજીના પાત્રો ૧૧ નો	૨	૦
મહાત્માજીના પાત્રો ૧૨ નો	૨	૦
મહાત્માજીના પાત્રો ૧૩ નો	૨	૦

મહાત્માજીના પાત્રો ૧૪ નો

મહાત્માજીના પાત્રો ૧૫ નો	૨	૦
મહાત્માજીના પાત્રો ૧૬ નો	૨	૦
મહાત્માજીના પાત્રો ૧૭ નો	૨	૦

મહાત્માજીના પાત્રો ૧૮ નો

મહાત્માજીના પાત્રો ૧૯ નો	૨	૦
મહાત્માજીના પાત્રો ૨૦ નો	૨	૦
મહાત્માજીના પાત્રો ૨૧ નો	૨	૦

મહાત્માજીના પાત્રો ૨૨ નો

મહાત્માજીના પાત્રો ૨૩ નો	૨	૦
મહાત્માજીના પાત્રો ૨૪ નો	૨	૦
મહાત્માજીના પાત્રો ૨૫ નો	૨	૦

દરેક નામ

દારદયાળુની નવલ કથાઓ

બીકાત કાગળ ૩	૭	૦
ચંદ્રનાથ	૩	૦
દયા	૧	૦
પક્ષી કમાલ	૩	૦
રવાળી	૪	૦
અર્જુન કાદંબી	૭	૬
અર્જુન	૧	૦
અર્જુન	૫	૬
અર્જુન	૭	૬
અર્જુન	૫	૦
અર્જુન	૧	૦

મહાત્માજીના પાત્રો પુસ્તકો મુદ્રિત રકમ ૨૫૦
દરેક નામ ૭૦ ના પાત્રો ઉપર પ્રમાણે છે.

નવલ કથાઓ

કાગળના અને પીછા વાતો (મસ્ત ફાર)	૩	૦
કુરુક્ષેત્રની કથાઓ	૮	૦
મહારાજા (કુર્મી વાતો નોવેલ)	૫	૦
મહારાજા (નોવેલ)	૫	૦
અર્જુન (વાતો)	૫	૬
અર્જુનના દરેક કાગળ	૬	૦
અર્જુનના	૫	૦
અર્જુનની રાણી	૫	૬
અર્જુનના જન્મ (કુર્મી વાતો)	૩	૦
તારી નવલ (રાજપુત કથા)	૪	૦

દરેક પરીવર્તન (દરેક પરીવર્તન નોવેલ)	૪	૦
દરેક પરીવર્તન (નોવેલ)	૩	૬
દરેક પરીવર્તન (નોવેલ)	૩	૬
દરેક પરીવર્તન (નોવેલ)	૪	૬
દરેક પરીવર્તન (નોવેલ)	૫	૦
દરેક પરીવર્તન (નોવેલ)	૫	૦
દરેક પરીવર્તન (નોવેલ)	૫	૦
દરેક પરીવર્તન (નોવેલ)	૫	૦
દરેક પરીવર્તન (નોવેલ)	૫	૦
દરેક પરીવર્તન (નોવેલ)	૫	૦

મહાત્માજીના પાત્રો તથા વાતો

મહાત્માજીના પાત્રો (નોવેલ)	૫	૦
મહાત્માજીના પાત્રો (નોવેલ)	૫	૦
મહાત્માજીના પાત્રો (નોવેલ)	૫	૦
મહાત્માજીના પાત્રો (નોવેલ)	૫	૦
મહાત્માજીના પાત્રો (નોવેલ)	૫	૦
મહાત્માજીના પાત્રો (નોવેલ)	૫	૦
મહાત્માજીના પાત્રો (નોવેલ)	૫	૦
મહાત્માજીના પાત્રો (નોવેલ)	૫	૦
મહાત્માજીના પાત્રો (નોવેલ)	૫	૦
મહાત્માજીના પાત્રો (નોવેલ)	૫	૦

Manager's Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 8—Vol.-XL

FRIDAY, 30TH FEBRUARY, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

HOW WE CAN SURVIVE

"THERE is no room in the world any more for us unless we begin in actual and immediate practice to save those ideals about which we talk. There is no room at all for us unless we become the sort of country with which for instance the leaders of the Indian people want and with whom they will desire to co-operate. There is no room for us unless we become that sort of country in which the whole people have a stake. In order to survive we shall have not only to stand as a rock against the Nazi flood of filth—but we already do—we shall have to have a vision of hope for the world. We cannot do it unless every man and woman is in the millions of positions of responsibility which already exist in this country begins to lead. We cannot do it unless everyone of us, from the youngest shop steward to the Prime Minister, not only merely does his duty but begins the transformation of our country. That means, in practice, that none of us should ever while we see around us the class inhumanities, barbarisms, injustices and inequalities of to-day that each one of us should shout and kick and protest and fight till these things are ended."

—JOHN STRACHAN

અચવાનો માર્ગ

"આ જગતમાં આપણે મારે દો બીજાકુલ સ્થાન નથી રહી શકીએ કે જે સિદ્ધાંતોના આપણે પાલન કરીએ છીએ તેના આપણે પરી નિર્ણય અનુકરણને અચવાનો માર્ગ. આપણે મારે તેમ જ બીજાકુલ સ્થાન નથી રહી શકીએ. આપણે દેશને આપણે એવો બદલાવ કરીએ કે જેના સામે, દાખલા તરીકે, દોષના લોકોનાઓ સહકાર કરી શકે અને કરવા પડે. આપણે મારે બીજાકુલ સ્થાન નથી રહી શકીએ કે જેના સામે આપણે દરેક એવો બદલાવ કરીએ કે જેના સામે સહકાર વલોમાંને સ્વામી રહી શકે. આપણે અસ્તિત્વ રજાની રાખવાને આપણે નાસીઓના મંદ આચારોના બાધના સામે એક બદલાવ જેમ કેવળ રહી શકીએ એટલું જ નહિ—જે તો આપણે કરીએ છીએ—પરંતુ જગતના મારે આપણે આસાને લીધે બદલાવો પડશે. એ આપણે સ્પષ્ટ કરી શકીએ ત્યારે આપણામાં દરેક દરેક પુરુષ અને સ્ત્રી આ દેશમાં આપણે કરી શકીએ એટલા અગત્યના અચવાની રાખવામાં અમેસર જાતના મન અચર. ભારેક કરી શકીએ જગતે નાનામાં નાના કુટુંબના નોકરથી લઈને વડા પ્રધાન સુધી આપણામાં દરેક દરેક માત્ર પોતાની રીત જગતની એટલું જ નહિ પરંતુ આપણે દેશને પરિવર્તન કરવા મંડી પડીએ. તેના અચવા આપણે એ છે કે આપણે આપણામાં સુધી, આપણે એ તેમાં, નામી અચવા, અમાનુષ્ટિ, પાપ અને અસમાનતાઓ પતી રાખી દેવા તો સુધી આપણામાં એટલી રજા ચાંતવી બેસી ન રહેવા આપણામાં દરેક દરેક એ પાપોના અંત ન આપે તો સુધી તેના અંત મારે કરવા પડે, પાતો મારે એટલે, વિશેષ કરવા એટલે અને બંધ થાયને એટલે."

—જોન સ્ટ્રેચી

ROOPANAND Bros.,

PHONE 20707 85 VICTORIA STREET, DURBAN.

LATEST ARRIVAL OF BOOKS

Complete Works Of Vivekananda 7 Volumes	3 15 0
Life Of Vivekananda 2 Volumes	1 5 0
Life Of Rama Krishna 2 Volumes	1 5 0
Great Man Of India	16 6
Gita—Complete With Sanskrit Text And	
Meanings In English	10 6
Daily Thought And Prayers	8 6
The Last Message Of Shri Krishna 382 Pages	7 6
How To Be A Yogi—(by Swami Abhayananda)	6 6
Teachings Of Shri Rama Krishna	4 6
Reincarnation And Immortality—(by Swami	
Paramananda)	4 6
India And Her Problems	3 11
Hinduism—(by Vivekananda)	2 0
Essentials Of Hinduism	1 6
Short Life Of Vivekananda	1 6
Short Life Of Rama Krishna	1 6
Does The Soul exist After Death?	1 11

By every mail we get the following books

Film India	1 11	How To Deal With It	1 11
Cine Herald	1 11	General Handicraft	1 11
My Magazine	1 11	My Magazine	1 11
Modern Review	1 11	Modern Review	1 11

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

ઈન્ડિયન પ્રેસરી કીફાયત આવે કયાંથી ખરીદશે?

હમોએ ઇન્ડિયન પ્રેસરી વિભાગ બોલ્યો છે, કેમાં હરેક પ્રકારની હિન્દી પ્રેસરી તેમજ ગાંધી વચ્ચાણની નાનાં મોટી વસ્તુઓ વેપરાંત રોજ વાપરવાની હિન્દીઓનાં ઘરે જીવવાની વસ્તુઓ હમોએ ત્યાંથી તરત કીફાયત આવે મળી શકશે.

ઓર્ડર મોકલી ખાત્રી કરવા લખાંતી છે.

કન્કોના ઓર્ડરો હમોરી પાતાની રખરખ હેડજ સારી પકોંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સંભાલ અને વસ્તુઓ હાલત નિયમ)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG.

હમોએ હરેક પ્રકારના વિભાગો પછી ઉતારીએ છીએ: હાંદશી, આગ, બગલરી, ચામસીડેન્ડ, મોકર, રેલ્વે ગરેન્ડી વિગેરે.

Phone 25330.

Tel. Add. "Nanette."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest market prices. We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST., P. O. BOX 195. DURBAN.

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSON BRAND PAIN-CURE HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 8d., 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1404

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મહોશ્વર બાલકૃષ્ણ મોદિયાવાલા.

હરેક ભવની શીઝણનો, બોખા બીનો તેમજ મેંધા મેવા, મસાલાથી બને ખનાવીએ છીએ.

બનારે વખણાએલ પુરતી પુષ્ટ, સેમ, મમરા, મંદિલા, બજાબા, પાતરા વિગેરે હરેક તાલ ખનાવીએ છીએ.

શીયાળમાં ખાત્રી કાયદે સમજા પકો તાલાર રાખીએ છીએ તેમજ ઓર્ડર મોકલે રેપરીયલ ખનાવી આપીએ છીએ.

પાર્ટી વિગેરે માટે મોટા ખમણમાં બેઈટી ફોર્ડ પછી ભવની શીઝાર ઓર્ડર ખમણે હરેક વખતમાં ખનાવી આપીએ છીએ.

ખદાશમાંથી ખનાવનારને માલ પુરતી સંભાળથી કાળજીપુર્વક મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,

34 President Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

Phone 2-3381

Tel. add. "Lalapan."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian and Australian Apples

— ALSO —

Cape Fruit on hand in season

We have in stock Leaches which have just come in Market.

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્ષપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન એપલ્સના રેપરીયલીસ્ટ

ઋતુમાં કેપ ફ્રુટ પછી રાખીએ છીએ

લીમીસ ફાલમાં શરૂ થયા છે અને તેનો સ્ટોક

પછી રાખીએ છીએ.

કન્કોના ઓર્ડરો ઉપર ખાત્રી થવા દેવામાં આવે છે નાખીએ સારા અને સરતા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 755, 106 Prince Edward St. Durban.

Cable & Tel. Add. "ADVANCING."

Phones: 24003, Res. 24438.

CHOONILALL BROS. (PTY.) LTD., THE LEADING "SARRI HOUSE" IN SOUTH AFRICA. 141, GREY STREET, DURBAN.

INTERNAL VIEW OF OUR SHOP.

ARRIVING BY EVERY MAIL FROM INDIA AND JAPAN

BENARES SARRIES WITH BORDERS AND PLAIN CENTRES, BUTIDAR BENARES SARRIES IN SEVERAL SHADES. Prices from 60/-, 85/-, 105/- & up to £20. THE LATEST FROM BENARES CITY. EMBROIDERED SARRIES 25/-, 35/- & up. PRINTED VARIOUS LINES OF SARRIES from 18/6, 17/- & upwards. EMBROIDERED CREPE-DE-CHENE from 3/6 yd. 42 in. & 45 in. width.

Branches: 58, WICKS STREET AND 60, WICKS STREET, GARAGE 7, MONK STREET AND 53, WICKS STREET, VERULAM.
Phone 39, Verulam.

દરેક રટીમરમાં અપાન તથા હિંદી આવે છે

બનારસની હીનારવાળી અને સાદી, તેમજ બાતમાતની પુરીદાર સાડીઓ શી. ૬૦, શી. ૮૫, શી. ૧૦૫ થી લઈને પા. ૨૦ સુધીની.

બનારસથી હમણાજ આવેલી છે.

હમણાજ મળતી સાડીઓ શી. ૨૫ અને શી. ૩૫ થી લેવાર. અત્યંતની બાતવાળી સાડીઓ શી. ૧૨-૧ અને શી. ૧૭-૧ થી લેવાર.

હમણાજ ક્રેપ-ડી-ચીન શી. ૩-૧ નું તાર ૮૨ ઈંચ અને ૪૫ ઈંચ પડે. સાડીનું બેસ્ટ કીટાપનનું કપડું, ૪૪ ઈંચ પડે તારની, શી. ૧-૧,

શી. ૧-૮, શી. ૨-૦ અને તેથી લેવાર. હમણાજ આવેલી સ્પીરલેટ સાડીઓ શી. ૨૫, શી. ૩૦, શી. ૪૫ અને એથી લેવાર. ૧૨૫

ચુનીલાલ બ્રધર્સ (પ્રોપ્રાયટરી) લીમીટેડ

દક્ષિણ આફ્રિકાનું બાણીનું સાડીઓનું ગૃહ

૧૪૧, એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

સંચિત:

૫૩ અને ૧૦ વીકસ સ્ટોર
વેરુલમ.

અમારી સાડીઓ મરિના બેચન
બેકાનીસબન ખાતે
પી. રામલલ,
૬૦, બી સ્ટ્રીટ, ન્યુરોન

ગરજ

૭ થોસ રટીટ અને ૫૩ વીકસ સ્ટોર
વેરુલમ.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

તાલુકી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મેકલી સહાય તેરસા ખાતર તારમાં પોતાનું પુરું
સીરનામું મોકલવું.

૧૬ દીકર હિંદુ વીરો સાથે ૫૫. ૧૭ ૧૦ ૦.
૧૭ ૩૩ મુસ્લીમ વીરો સાથે ૫૫. ૧૮ ૬ ૬.
૩૩ ૩૩ વીરો વગર ૫૫. ૧૪ ૨ ૦
મેકલી સહાય સીંગલ વીરો વગર ૫૫. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરોની આવજાવની તારીખોમાં અને દીકરોના
ભાવિમાં વિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

આ મહાનિલા આખરીમાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપરથી.
સરુત તેમજ રૂક પેસેજરો લેવામાં આવશે.

રેખન આખ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન
પાસનાસ રેખાસેવાન મુજબ તમારો સાથે લઈ જવા વિગત
મળેથી દરેકને મળવાથી જ રાખસ્ટ કરી આપીશ.

દાખીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
દોહી પેસેન્જર એજન્ડ.

Phone 2-0432,

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.
390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Korf Street Johannesburg.

Phone 33-1453

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

179

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ દોહી વીમા કંપનીમાં જીવનના, અગ્નિ, મોટર કાર મોટર
લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, વર્કમેનને જમતા વીમાઓ,
સામાવેશ વિગેરે સહ જાતના વીમાઓ લેવાવા સહાય છે.
દોહી કંપનીને કોઈએ આવવું એ રહેક હોદ્દોની ફરજ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 2-5845 Cen.

P. O. Box 1640.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

Durban.

Loans available from

£1000 and upwards

5% on City Properties.

શહેરની મીલકતોના મારગે

ઉપર ૫ હજારના વ્યાજે ૫. ૨૦૦૦

પર વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

ROOMS NO. 12 & 13.

BARKLY ARCADE.

Diagonal Street.

JOHANNESBURG

Telephone 22-4478

P. O. Box 3641

Tel Add: "RUSTOMJEE"

JOHANNESBURG

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa

179

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

No. 8.—Vol. XI.

Friday, 20th February 1942.

Published by Mr. M. K. Gandhi

NOTES AND NEWS

Mr. Churchill Speaks

THE following is culled from Mr. Churchill's broadcast on the occasion of the fall of Singapore:

"A weakening in our purpose and, therefore, in unity—that is the mortal crime. Whoever is guilty of that crime is of standing. It is about 10 miles from Singapore and that it was there that a million were being put to the sword and that he was put into the hands of the English-speaking world as a trophy of war. That is the worst of life we are used to and are fighting to defend. But it is the duty of all who take part in these great enterprises to make sure that the National Executive Government in times of war have a solid foundation on which to stand and on which to act."

Mr. Churchill has well spoken. But the British system of Government deserves the punishment prescribed by Mr. Churchill for the crime of disunity in India. And does Mr. Churchill realise that the "free institutions" in which the English-speaking people rejoice and are used to, have been raised over the souls of millions who are kept crushed by British Imperialism?

Confusion Worse Confounded

The *Star* (Johannesburg) in an editorial note writes as follows:—

One of the latest anomalies of the law in South Africa is the emperor's discrimination in our Liquor Act, which allows Japanese Africans to be served to have less than the privilege to the Chinese. Incidents have recently arisen at both Cape Town and Durban in which the anomaly has revealed itself, provoking a complaint in the latter city to remark on the "peculiar law" which allows privileges to our enemies and denies them to our friends. The history of this discrimination goes much further back than the present conflict. When our licensing laws first included liquor to Asiatics, they were meant to apply principally to Orientals—the Chinese and the Japanese. The relaxation in favour of the latter was a political concession, and was not inspired by any feeling that the one community was less likely to abuse the privilege than the other. Now the wheel has come full circle, and the tax for revenue is so plain that it hardly needs arguing. It is interesting that the Chinese Government, through its Consul Consulate, is to approach the South African authorities with a view to securing a greater amount of equality in this matter. There will be considerable sympathy with this reasonable point of view. The main principle, however, is not whether the present law shall be relaxed in favour of Chinese citizens, but rather whether the Statute Book should practice any larger a privilege to the Japanese, especially since they have placed themselves beyond the rule of civilised and law-abiding peoples. Once that anomaly is removed, the question of the status of the Japanese residents can be approached anew.

Our contemporary is making confusion worse confounded. Last Sunday was observed as "Goodwill Sunday." But is there ever going to be any goodwill between the Orientals and the Occidentals? It will be a wonder when that deep-rooted racial prejudice will leave South Africa. Might we ask our contemporary if its sympathy towards the Chinese is inspired by any other than political motives? If it was inspired by the high principle that such racial distinctions are invidious, it would not advocate the denial of a privilege the Japanese have hitherto enjoyed just because "they have placed themselves beyond the pale of civilised and law-abiding peoples." Why should the Japanese people as a whole be condemned because the rulers are waging war? In that case should not all the British people, all the French, all the German and all those who are in this war be condemned on the same score? But, in fact, they are not. For there are European enemy subjects in South Africa who are enjoying all the rights and privileges that South Africans enjoy. What is required is not a ban on the Japanese but the realisation that the colour bar itself is in itself a violation of the high and noble principles which are supposed to be the foundation of civilisation, and hence it should be abolished from the Statute Book of a country which claims itself to be civilised. We do not advocate drinking of liquor nor on moral, ethical and social grounds do we wish to encourage it in these columns, but in principle the distinction is as much an insult to the Indian nation as it is to the Chinese, and in view of the fact that the Chinese Government is moving for its abolition, through its Consulate, it would be pertinent to ask what the Government of India is doing in the matter through its High Commissioner in the Union?

Deplorable Tactics

It is authoritatively stated in London that Britain has invited the Government of India to arrange for representation on the War Cabinet and the Pacific War Council, thus according India, it is said, the same facilities as the Dominions.

The truth is that as long as a people's Government is not established in India there is no meaning behind this invita-

tion other than to mislead the world into believing what does not actually exist in India. That British politicians should still persist in indulging in these tactics is deplorable beyond words.

Untruths About India

Commenting on Mr. Amery's recent speech at Manchester, Gandhi, in a special interview to the *Daily Herald*, says: "Mr. Amery's Manchester performance does not excite any new reaction in me. Mr. Amery has said nothing new. It is difficult for me to say anything more. Mr. Amery holds certain views which he is entitled to hold. But he does not know India as well as I do. Therefore, I see that by repeating his statement, he is doing no good either to his own country or to India. His repeating the same untruths would not convert untruth to truth."

Meaning Of Trusteeship

"Nota Bene" a prominent writer in the *Natal Mercury* on Bantu Indaba writes:—The recent speech by the Prime Minister on our relationship to the Bantu was clear and challenging. This country stands committed to the principle and policy of trusteeship for the backward races. It is not a perfect simile, but it connotes the idea of guardian and ward, it implies a sense of responsibility, increased, moreover, because we are self-appointed trustees. It means that the Government have accepted a position of trust, that we have undertaken certain duties, that we must carry these out without fear or favour, that we are working towards an eventual goal, that there must be some plan and policy along which we shall so work. It includes, also, the idea of a temporary position, not an unlimited and permanent responsibility, but one that only lasts so long as the ward is a minor, and unable to take full care of himself. What, then, are the duties of such a position? Let us put them into a concrete personal form. If I am an honest person, with any sense of responsibility, these are some of the duties I cannot escape. I must treat them fairly, consider their interests, and stimulate their progress. I must work for their benefit, soothe them through the difficult, testing, adolescent stage, and train them along such lines that they will become worthwhile citizens, able to stand alone, and control themselves. If

I am worthy of my trust, I must look ahead and plan for the future, and choose well-trained people to take charge of them, and pay them adequately for so doing. And what must I not do? Never may I exploit their ignorance or weakness; nor can I use any of their assets for my own purposes, I dare not retard their progress or repress them. They should work hard and play hard, and accept and appreciate opportunities of development that are put in their way. I can also expect them to show a spirit of self-help and mutual assistance as they grow older. What are the penalties incurred by the neglect of trusteeship? Are these not some of them? Lasting disgrace to the

name of the defaulting trustee. Fear, and possibly hate, by the neglected wards. Deterioration of their morale, degeneration in their health and habits, and dissatisfaction with their treatment. We have, as a nation, accepted this as our policy; it has for long been our duty and it remains that our theoretical assent to the principles involved shall be worked out in practical detail. In all our methods of control of the backward races, our plans for their development, our agricultural schemes and educational programmes, there must be a vision based on need, a resolute purpose to do the best for these our wards, for whom we are the self-appointed guardians.

between the rulers of this country and ourselves. But that does not, however, entitle us as honourable men to be unchivalrous.

The Government to-day is surrounded with trouble. South Africa as a member of the British Empire enjoying the fullest independence would have lacked in her duty in not allying with Britain in her hour of distress. To-day the war is causing the Government the most anxious time it has perhaps ever experienced in the history of South Africa. Moreover it is faced with a strong Opposition with whose professed ideals we can have no sympathy nor, for that matter, has the Opposition any for us. The Government is furthermore faced with strong fifth-columnist activities. In view of all these circumstances, if we cannot co-operate with the Government we should certainly not take a mean advantage of its difficulties and add to them by further embarrassment.

We may at any time be called upon to protect not only our own lives but to help in protecting the lives of men, women and children throughout the country. The Indian community should not be found wanting when that call comes and should not be lagging behind other sections in doing this humanitarian work. It is desirable that the leaders should take steps to prepare the community for any emergency. This is a thing we should not wait to be asked to do. We must assure the Government that we fully share its anxiety and are prepared to give our fullest co-operation in keeping peace and order in the country and in giving succour to the distressed should any calamity befall this country. It is our fervent appeal to all sections of our countrymen to put aside, for the present moment, all differences we may have with the authorities and concentrate on how we could prove ourselves loyal and useful citizens of South Africa.

Indian Opinion

FRIDAY, 20TH FEBRUARY 1942

Our Duty In These Troublous Times

THIS war is assuming such great and dangerous dimensions that they have begun to cause perturbation even in South Africa which had hitherto the good fortune to be in the safety zone. The authorities have warned the people to be alert in case of any attack. It should occur to every individual as to what his duty is in case any tragedy befalls this country. We as Indians resident in South Africa cannot shirk our duty in such an eventuality. We are definitely opposed to war as a method of settling disputes between nations and nations. We are opposed to the present war which is causing destruction to life and property unparalleled in the history of mankind under the pretext of high and noble principles which are not put into practice. Hitlerism and all it stands for is bad but British Imperialism is no better. Being hidden under a saintly garb it can be described as worse than even Hitlerism which after all appears in its naked and most brutal form. We are victims of British Imperialism and as such have nothing to fight for in the present war. Our fight can only be for the destruction of imperialism in any shape or form. It would therefore be hypocritical on

our part to profess to be on any side in the present war. Neither is it a case for us, as self-respecting human-beings and fighting, as we are, for right and justice, to choose between two evils. As human-beings it should be our duty not to rest until all evil is ended. We cannot content ourselves with a lesser evil.

We feel that in South Africa we are being denied the rights and privileges that all human-beings are entitled to enjoy. How can we then have any interest in the present war?

But whilst we are fighting for those rights we cannot play the role of fifth columnists. We must be loyal to the land whose soil we eat. Our leader Mahatma Gandhi in whose footsteps Indians in South Africa must follow, has taught us to fight with clean weapons and never to strike the enemy below the belt. We have our duty to fight with the South African Government. We are subjected to this day under disabilities and humiliations which even the enemy subjects are not subjected to. Our freedom of speech, our freedom of movement, our freedom of earning an honest livelihood is restricted. There cannot be such love lost therefore

RAJEN BABU ON CONGRESS DEMAND

SCRUTINIZING Mr. Amery's objections to Congress suggestion for a constituent assembly based on adult franchise with separate electorates for Muslims, for deciding India's future constitution, Dr. Rajendra Prasad says:

"I cannot imagine what possible objections could be raised by Muslims particularly when it is conceded that no solution of any communal problem which is not acceptable to Muslims will be forced on them. That gives the fullest protection against fears of being swamped by representatives of the majority community."

"Mr. Amery's objection to decision by majority vote of the constituent assembly contains the implied admission that Congress will have a majority on it. When the suspicion of minorities is put out of the way by providing a complete safeguard, indicated above, what possible objection can Mr. Amery have to the decision of the majority? If the wishes of the majority are not to be respected, is it then suggested that minorities should rule or frame a constitution? It is not at all surprising that Mr. Amery should support rule by minority. After all, British rule is not based on the wishes of the people. The real difficulty with Mr. Amery is that he is afraid of the verdict of the electorate whose confidence Congress enjoys and he wants, by sophistry, to make the worse appear the better reason."

Consent Of People

Proceeding, Dr. Rajendra Prasad said: "Mr. Amery has credited Congress with

no ambition to replace British Government as the rulers of the country. He forgets, however, that the British rule is not based on the willing consent of the people, whereas if the Congress ever came into power, it would only be because people would want it. British rule has, for its sanction, British bayonet. Congress rule, if rule it can be called, will have, for its sanction, the express wish and willing consent of the people of India. If Congress' non-violence has any meaning, it is this and no other. Mr. Amery cannot imagine any rule in India except with the help of the British Army. Congress has altogether a different conception in which the first thing to be scrapped will be the British army which would become wholly unnecessary."

Dealing with Mr. Amery's reference to the rejection of the India Act of 1935, Dr. Rajendra Prasad stated: "Mr. Amery's analysis of the cause which led all parties in India to reject the Government of India Act is wholly wrong. It has been rejected by everybody because it has sought to perpetuate divisions and in so doing has overshoot the mark and because, in its ultimate analysis, it has sought to retain real power in British hands by devising various checks, counter-checks and safeguards."

Dr. Rajendra Prasad added: "I entirely agree with Mr. Amery that no constitution could satisfactorily work which is imposed on any considerable section of communities. I only wish Mr. Amery could realize that a constitu-

tion imposed upon the majority by the minority stands less chance of being successfully worked. Why does he imagine that if Indians are left free to themselves they will slavishly follow the British model and will not devise a pattern of their own? The first requisite is that Indians should be left free to decide for themselves. It is just this Mr. Amery will not allow without subjecting it to various limitations which take away in effect what he proposes to give India in words."

August Declaration

As regards Mr. Amery's suggestion that Indians should take this as a going concern, Dr. Rajendra Prasad remarked: "Indians are prepared to do so, but the only difficulty is that Mr. Amery is prepared to transfer only liabilities but not assets. All parties in India rejected the August Declaration. Congress, Muslim League, Liberal Federation and the Sapru Conference have rejected it, because it does not do the one thing that all insisted upon, viz., transfer of power to Indians. Each party may have other reasons for rejecting the offer, but they are all agreed on this point. The fact that there is a change in the colour of the majority of the occupants of chairs at the seat of Government has made no difference so far as the enjoyment of power by Mr. Amery is concerned, which is precisely what Indians of all shades of opinion are opposed to."—*The Hindu*.

NON-WHITES WHO FIGHT FOR HOPE

SPEAKING at the Civic Service of Intercession in Durban City Hall last Sunday afternoon, Senator Edgar H. Brookes said:

"On this Goodwill Sunday we South Africans are asked to face the most disturbing thing in South African life—our terrible racial divisions. Especially are we called upon to face the relationship between White and non-White, a world issue of which our country is the focal point."

Senator Brookes mentioned the heroism and complete reliability of our Bantu troops, spoke of the magnificent work of the unarmed stretcher bearers and their extraordinary courage. "The life of someone very dear to you may have been saved by them," he said.

What kind of treatment will South Africa give them and their people when they return? They, and the other non-European troops (Coloured and Indian) are fighting only for a hope, perhaps not a very strong hope. We are fighting

to preserve existing liberties, they to keep open the door of hope for future liberties.

"The alternative, if they and we fail, would for them be utter despair—the loss of the last hope. Can we make their hope in some measure a reality?"

"They have served with wonderful loyalty and discipline a country which has given them little recognition, and not even allowed them the privilege of bearing arms in the land which they are defending. Can we make a South Africa in which they will be God's children, not the nation's step children?"

The power of Christ was strong enough to put right even our divided South Africa, to give us goodwill toward one another and to translate goodwill into effective action.

"This Civic Service is, must be, a Christian service—a service of which Christ is the centre, not an occasionally

happens in war services, a concerted worship of the nation, with the Union Jack substituted for the Swastika. In the centre of our thinking must be the Cross of Christ, the eternal symbol and pledge of the redeeming love of God to his children, Black and White."

It was no easier and no harder to face the whole colour question than to have a happy home. Both were possible with God, and in the long run impossible without Him. Faith in Him was the only thing strong enough to stand all tests. The redeeming love of God, mediated through Christ, must become redemptive love in our lives reaching out to others.

Everything appearing in this issue of a political nature unless otherwise mentioned has been written and edited by Michael M. Gandhi to express the views of MICHAEL GANDHI.

INDIAN ART AND CRAFTS

MRS MABEL PALMER writes:—
"The Europeans of Natal are curiously ignorant of the Indians whom their grandfathers brought here to dwell in our midst. For a long time—and indeed the custom is not extinct to-day—they alluded to all Indians as coolies and such absurd phrases as 'coolie doctor' and 'coolie teacher' were common. Absurd because coolie means unskilled labourer, and if a man is a doctor, he is *ipso facto* 'not' a coolie."

But apparently most Natalians take it as a matter of course that Indians are an inferior and uncivilised race. They know nothing of the great civilisation of India, of its triumphs in religion, philosophy and art. They lose much of the interest and romance of which they might catch glimpses through their ignorance. Here in Durban we might be in contact with two great races besides our own, with the Zulus and with the Indians, and most of us try to live as though we were in a suburb of London or in an English provincial town. We accept indeed the services of these races which we regard as fundamentally and for all times beneath our own, but we make no effort to understand their background and themselves as individuals, and how much of interest and romance we lose thereby. European Durban must have a thin and impoverished culture. We are too far from our own motherland to share intimately in the new vitalising currents of thought and of artistic inspiration which may be exciting it. But we have at our doors experiences of the beautiful, the decorative, the exotic of which our fellow-countrymen at home can have little direct experience. I watched last July under the trees in a lovely garden an Indian ballet and I shall never forget the whirling figures, the gorgeous garments, the decorative effect of the

whole show, set as it was in the midst of greenery irradiated by Natal's mellow winter sunshine.

But most Europeans know nothing and care nothing concerning Indian arts and crafts. They do not know that in the eighteenth century when English spinning and weaving was too coarse to turn out anything but the commonest sort of cotton cloth—our wool craft of course was better—the Indians could produce muslins so fine, soft and strong that they were celebrated over the whole world. And that Indian carvings and embroidery were of a delicate and an elaboration which are quite unequalled.

But do the Indians themselves realise their heritage—art? Apart from the saris of the women, and a few—very few buildings—do we ever see Indian art in Natal? The Education Department appears to be quite ignorant that Indian arts and crafts are and should be different from European workmanship. I was invited once to see an exhibition of handwork at an Indian school. I went expecting to see embroideries and carvings illustrating the gorgeous colours and elaborate sense of decoration of the East. I saw instead tasteless and ugly imitations of the sort of thing that is done in English schools, but much worse, because the children had not used their own sense of the beautiful, but merely copied what they could not really feel or understand. For art is one of the few fields in which a case can be made out for race differentiation. Art is essentially a manifestation in the material of a deeply or at least a genuinely felt emotion. And no race can express itself in the artistic media of another; if this is attempted, all we get is a flat copy or even worse a parody. The Zulus have wonderful voices and an almost instinctive sense of rhythm and harmony. But listen to them sing-

ing English songs and you can hardly believe it. How often have I endured 'Cherry Rife' from native singers; a bad flat copy of something whose inner emotional significance is not even glimpsed. And yet the same singers a few minutes later will thrill me by their magnificent rendering of that most beautiful of all national anthems, 'Sikale!-Africa.' No; each race should cultivate its own art, though of course, this is not to say that influences genuinely assimilated may not be accepted from other cultures.

Why then do we have so little experience of Indian art in Durban? Partly because of the ignorance and slackness of the European education authorities. Is it not possible to import Indian teachers of craft work instead of turning children into poor imitations of European models? Partly because in Natal the Indian is perhaps too anxious to fit into his European environment. In many matters this is right. Science, the knowledge of objective fact, is the same in every culture. Mathematical and chemical and biological laws are the same in Great Britain, in Africa and in India. And our European command over nature has given us a profounder science which ought to be open to all mankind. But art, the expression of emotion and the use of design, is different. It varies from race to race. And here in Natal where we have a larger Indian population, there should be a greater knowledge and practice of Indian art. Few things could do more to awake the Europeans from their ignorant contempt of Indian culture than an exhibition of Indian art at its best and at the same time the establishment of a school of Indian arts and crafts, where, among other activities, teachers could be trained in this artistic heritage of their race."

CHOICE BETWEEN EVILS

REV John Haynes Holmes writes as follows in *Unity* (Chicago):—We seem to be living in a time when, in matters of belief and conduct, we are being reduced to what is called a choice between evils. The most conspicuous example of what I mean is this war. Everybody is agreed these days that war is evil. But Hitler is evil, too. Most people would probably insist that Hitler is a greater evil than war. In any case, so it is argued, we must either submit to Hitler or fight him. It is a choice between evils. The same logic is now being applied to Russia. The Stalin regime is wicked, no doubt about that. But, thanks to Hitler's aggression, it is fighting the Nazis who are our enemies. This means that, in the

interest of defeating the Nazis, we must give all the help we can to the Soviets. We must do this not because we like Stalin more but because we like Hitler less. It's a choice, in other words, between evils. But when did the mortal man ever consent to a choice of this kind? How long since have we been robbed of freedom, that we must be bound to the wheel of any such dilemma as this? What I detest about this acceptance of evil choices is its surrender to a fatalistic interpretation of life. We are asked to believe that man does not direct his will, determine his action, but moves at the dictation of evil circumstance. He does not decide for himself what he will do on the basis of right principle, but waits till the evil con-

dicts of the world dictate what he must do. But the free man consents to no such choice as this. He refuses to be confined within the limits of any such immoral necessity. Years ago I remember hearing William Everett, son of Edward Everett, state how he had been told as a boy that of two evils he must choose the lesser, and how his mother retorted that of two evils he must choose neither. There spoke a noble woman, worthy of a greater age than ours which believed in the free suffrage of the spirit. Imagine Emerson, or Thoreau, or Theodore Parker accepting the humiliation of making a choice between evils. Gandhi in our time, in a crisis big with destiny, has pointed the way. Thus, challenged with the

dilemma of fighting Britain in India, or surrendering to Britain, he declared that he would do neither. Instead of fighting, or surrendering, he would practise non-violent resistance. *A third way!* This way is always there if we are intelligent enough to see it and courageous enough to follow it. I am not going to fight Hitler, and certainly not going to surrender to him. I am not going to support either of two dictators, Hitler or Stalin. I have got another and better way.

A Chinese Story

There's a story in China of how to cook a frog. You first catch your frog. Then you place him on the stove and apply only the very faintest ray of heat. Not enough to disturb the frog and make him jump away. Then you increase the heat. O, just a wee bit. So small a rise in the temperature that the frog will never dream that anything is happening. Then a little heat, and a

little more—and a little more. Until the frog at last is nicely cooked, and has never suspected for a moment what has been done to him. This Chinese legend must be known to President Roosevelt. At any rate, this is precisely the recipe that he has followed in getting the American people into the European war. These people are just as much opposed to entrance into the war as the frog was to being cooked. Had there been any sudden and drastic proposal of belligerency, the American people would have jumped away as quick and far as the frog had he felt any sharp degree of heat. But the President turned on only a little of his policy at a time—a degree here, a degree there—and now, without realising what has happened to them at all, the people are done for. Looking back over the progress of the cooking, one can see when certain decisive moments were reached. The first change in the Neutrality Act, like the laying of the frog on the stove, was of course the

beginning of it all. The passing of the first Lend-Lease Bill marked the difference between a live frog and a dead one. The present proposed change of the Neutrality Act (to be accomplished, probably, before this editorial is published) which will in turn be followed by the repeal of the whole, proclaims that the frog is nicely done and is ready for eating. Never was there a slicker piece of work than this slow but sure dragging of the American people into the war by the Washington administration. No Chinese cook was ever more clever—or more successful. The President may well lick his chops at a job well done and a meal exquisitely prepared. But at this point our analogy fails. Once the frog is cooked, he's finished. But the people—they're going to wake up some day. When that moment comes, we prophesy that Hyde Park will be a more comfortable place than the White House.

Things In General

Why Chiang Kai-Shek Is In India

It is stated officially that the main objects of the visit of Marshal Chiang Kai-shek to India are, firstly, to discuss arrangements by which India will become an important supply-base for war materials for China, and, secondly, to examine the possibility of new supply routes from India to China in case the Burma Road should be cut. The Generalissimo will also consider the joint defence of Burma, India and China. He is making a personal appeal to Indian political leaders to join China and the Allies in the struggle against Nazism and the Japanese menace. India has become an important source of war material and supplies. Imperial forces in the Middle East are relying to a large extent on the output of equipment from Indian factories. If this output could be stepped up it would be possible to supply the armies under General Auchinleck and those under Marshal Chiang Kai-shek with all they require.

Chiang Kai-shek Meets Gandhi

A Sapa-Renter message from Calcutta states that Mahatma Gandhi met General Chiang Kai-shek on Wednesday. The Chinese Generalissimo, accompanied by Madame Chiang Kai-shek, arrived at Gandhi's Calcutta residence at 81a Park Road earlier in the morning. The meeting lasted nearly 4 hours. Gandhi left for Wardha after the interview. There will be no return visit by Gandhi, it is stated. All matters regarding India, China and the world were discussed at length between Marshal Chiang Kai-shek and Mahatma Gandhi, according to a statement given after the meeting. Gandhi presented a self-appraisal of

the Marshal and a spinning wheel to Mahatma Chiang Kai-shek.

Mr. Jinnah Interviews Chiang Kai-shek

The president of the All-India Muslim League, Mr. M. A. Jinnah, had an interview lasting an hour with General Chiang Kai-shek in Calcutta on Tuesday. General Chiang Kai-shek told Mr. Jinnah that he was not in India to take any hand in the solution of India's political problems, but as a student he was very anxious to study and understand the political situation.

Look To India For Sign

"Now that religion everywhere is being brutally attacked, we look to India as the very home of religion for a sign." was the appeal made by Sir Francis Younghusband at the annual meeting of the World Congress of Faiths held in London in December. "We could have the Hindus join with the Muslims and the Muslims with the Hindus and the Christians with both, in restoring religion to its rightful place in India. And in this darkest hour we would have India shine forth as a beacon of light." Speaking as the chairman, Sir Francis declared that for six years this Congress had been working to achieve a united front by leaders of all religions. "In London, Oxford, Cambridge and Paris, Congresses have been held and eminent representatives of all religions have addressed us and members of every creed have been welcomed. Recently we have been welcomed at Hindu, Buddhist, Jewish, Muslim and Sikh religious ceremonies here in London." Sir Francis

pleaded that India by her example might show the world how religion can be made the most potent of all unifying forces in the conduct of human affairs. "The deep humanity of Asoka and the broad magnanimity of Akbar, we trust may once more prevail."

Liberal Study Group

The secretary of the above Group announces:—Mr. N. G. Moodley will review "Whither India?" by Jawaharlal Nehru, at the Trade Union Hall (Pembroke Chambers, West Street, Durban, on Sunday, February 21 at 8 p.m. When Pandit Jawaharlal Nehru was released in 1937 he surveyed the existing situation in India as well as in the world. "Whither India?" is the product of that survey. Here we can see Nehru as he is, the citizen of the world. His clear and logical analysis of the world situation of that period shows his ability to anticipate world events. To-day India stands at the cross roads. Where will she go after achieving independence? Nehru answers: "Whither India?" Survive to the great human goal of social and economic equality, to the ending of all exploitation of nation by nation and class by class, to national freedom within the framework of an international co-operative socialist world." Come and listen to a review of this interesting book. Mr. Moodley is a good speaker. This book is obtainable at local book-sellers at 1/1, per copy. We strongly recommend our members to read it. This review was postponed on February 1 owing to other engagement.

Nation 'Drugged With Phrases'

The London Trades Council Conference on Saturday, February 14, adopted a resolution severely criticising the conduct of the war and calling on the Government to eliminate vested interests, which they blamed for the holding up of production, says a message from London. "We must break loose from the stupefying magic of Churchill's oratory," declared the secretary of the Council, Mr. Robert Willis. "Fine words do not win battles. Whenever we suffer a reverse and whenever the news is bad we are treated to a superb example of the mastery of the English language. The nation is being drugged with high-sounding phrases."

Contrast

"It is certain," says the Duke of Devonshire, "that to transfer the control of India without having secured some measure of agreement between the communities would plunge the country into chaos." Agreed. But what about Abyssinia? According to Lord Cranborne, Abyssinia is now a "sovereign independent State." And that without agreement between the various communities, some of whom have never recognised Haile Selassie. It's a strange world. —Sunday Times.

Governor-General's Term Of Office Extended

It is officially stated from Capetown that at the request of his Majesty's Government in the Union of South Africa, the King has been pleased to approve an extension of the term of office of the Right Hon. Sir Patrick Duncan, P.O., G.C.M.G., K.C., as Governor-General of the Union of South Africa for five years from April 5, 1942.

New City Councillor

Mr. W. W. Johnston has been elected in the vacancy brought about in the Durban City Council by the death of Mr. Wilfred Knight on January 12.

To Legalise Natal Indian Marriages

The Minister of the Interior, Mr. H. G. Lawrence, is considering introducing legislation to legalise certain marriages between Indians between the years 1891 and 1917. During those years marriage between immigrant Indians and "passenger" Indians in Natal could not be entered into legally. The former had been brought to Natal on contract; the latter had come on their own initiative. In 1917 such marriages were legalised but earlier marriages remained irregular. In practice the effect of the non-recognition of the marriages is that the 'passenger' receives a larger share of the estate upon the death of one of the parties than in the case where the marriage was legally contracted. Representations have frequently been made to successive Governments to remove this anomaly and re-

trospective recognition of the marriages is now again being considered. The Treasury's position will, however, have to be taken into consideration for it might be required to refund excess amounts collected in the past from estates. If these difficulties can be overcome and time permits, a Bill may be introduced this session.

'India's Independence Day'

A booklet to celebrate India's Independence Day, January 26, has been issued by Durban's Liberal Study Group. It is made up of telling quotations from the speeches of Pandit Nehru, the great Indian leader recently released from prison by the British Government, the late Rabindranath Tagore, Mrs. Sarojini Naidu, R. Palam Dutt the author of "India To-day," and many others. The foreword quotes Sir Stafford Cripps' statement: "There is no better champion of freedom than the free man." It continues: "This has been proved in the titanic struggle which has engulfed the world. There is no other explanation of the wonderful resistance of the Red Army to the Nazis. Yet hardly twenty-five years ago the Russians with their empire were no better than the Indians groaning under a foreign heel. India has made her position clear. She is prepared to make full contribution for a better world. And for this she craves out for independence." The booklet is obtainable from the secretary of the Study Group, Box 700, Durban, and the price is 3d. (by post 4d.)

Indian Shop Assistants

Mr. O. I. Amra will address a meeting of the Indian Distributive and Clerical Workers Union to be held on Sunday at 2.30 p.m. at the M. K. Gandhi Library, Queen Street, Durban. The secretary of the Distributive Workers, in a circular says that if the employees are united in their own organisation and the employers stand together in their own organisation and both are prepared to form a co-ordinating body the position of the employers and the employees can be improved. The success of the organisation, the circular states, depends on the strength of the organisations and the way in which the struggle is carried out.

S.A. Native Gets Military Medal

In granting the Military Medal to native stretcher bearer George Kalamari, General Auchinleck reported:—"Great courage and devotion to duty was displayed by this stretcher bearer. Throughout the action on November 23 and 24 at Sid Resegh he led his section, attending to the wounded in spite of heavy machine-gun and artillery fire. Private George Kalamari was a magnificent example to everyone. This South African native soldier was the team leader, and despite the fact that, due to heavy machine-gun the infantry had to take cover, he took his team up to forward positions, crawled up to wounded men

and from a lying position placed these men on stretchers. He then crawled back with the stretchers to such cover as could be found, from where they were evacuated normally. Private Kalamari then repeated these actions on many occasions under heavy fire, but on November 23 he did not crawl but walked bravely forward doing his duty." George Kalamari comes from Skilpadfontein, O.F.S.

Intermediate School Boys' Social Club (P.M.Burg)

A social meeting of the above club was held on Monday, February 9, at the school hall. Mr. Goolam Kader presided. Included in the programme was a very interesting "bat-day" in which all members took part. As the club had quite a few members from the primary section of the school it was very surprising to see how bold they were to stand on the platform and speak without any hesitation and nervousness.—Contributed.

Death Of Charles Henry English

There passed away on February 11 at the ripe age of 83 years Mr. Charles Henry English, late of "Ivanhoe," Escombe, Natal. In 1895 Mr. English visited South and East Africa to make acquaintance with the clients of the firm, of which he was manager, Messrs. Sainson Linker & Co. of London and Manchester. In 1905 Mr. English came out to settle in Natal with his family and the late Mr. Parasas Rustumjee was the first to welcome him to this country and offer him the hospitality of his carriage from the Point and the first meal in Durban. For twenty years Mr. English conducted his own business in Natal and was a guide and adviser to many of the Indian merchants during those years. He was an expert in the Manchester cotton business and was conversant with the requirements of the markets in India as well as in South Africa. The funeral took place at Stellawood Cemetery, Durban. Amongst the representatives of the Indian community present to pay their respects were the sons of the late Mr. Parasas Rustumjee, Messrs. Jadhav and Sorabjee Rustumjee. The chief mourners at the graveside were the three daughters, Misses A. G. and E. P. English. One son, Charles English and his family (2 children and 2 grandchildren) are in New Zealand and another son, Edward and his family (2 children) are in the United States of America.

INDIA TO-DAY

By R. PALME DUTT

Price 6s. 6d. including postage

Apply to:

The Manager,
'Indian Opinion'
Phoenix, Natal.

The Sporting World

Mayville Football Club

THE thirtieth annual general meeting of the Mayville Football Club was held on Monday, February 16. The following office-bearers were elected for the ensuing year:—Patrons: Messrs. R. K. Maharaj and D. N. Rana; hon. life vice-presidents: Messrs. S. P. Pillay, B. Ranthan and V. S. V. Pillay; president: Mr. V. S. Vadival Pillay; secretary: Mr. T. V. Govender; assistant secretary: Mr. O. P. Govender; hon. treasurer: Mr. N. S. Chetty; manager: Mr. R. Ranthan; delegates to the M.D.L.F.A.: Messrs. V. R. Nair and M. N. Chetty; vice-presidents: Messrs. V. R. Nair, T. V. Govender, G. R. Naidoo, M. Naidoo, P. Doormany, V. Rajoo, Malatry and M. Hoora.

Piet Retief Pirates F.C.

The second annual general meeting of the above club was held at the residence of Mr. M. H. Khan on Sunday, February 8. After the adoption of the constitution the election of officials took place as follows:—Life patrons: Messrs. I. M. Motals, J. Werner; patrons: Messrs. Van Rooyen, Somers and Moosa Mansoor; president: Mr. M. H. Khan; vice-presidents: Messrs. M. S. Panobhaya, Ahmed Taj, Easa Usaim and Ameer Mahomed; hon. secretary: Mr. V. Williams; assistant secretary: Mr. M. A. Manick; hon. treasurer: Mr. Gani Easa; captain: Mr. Easop Mahomed; vice-captain: Mr. Hossen M. Mia.

Eastern Province Indian Sports Ground Association

The first annual general meeting of the above association was held at Mr. J. Reddy's Cafe on Monday, February 2. Mr. J. Reddy presided. The hon. secretary and treasurer, Mr. G. Vamthayan, submitted his annual report and financial statement which reflected a credit balance of £16 17s. 6d. The following were elected office-bearers for the ensuing year:—President: Mr. J. Reddy, secretary and treasurer: Mr. G. Vamthayan.

van, assistant secretary: Mr. B. C. Reddy, committee: Messrs. P. S. Vandayar, I. D. Bhayat, S. Mala Moodalay, N. P. Umley, Paul Chinnai and G. Ranchoh.

Eastern Province Cricket Results

The following are the scores of the matches played recently at Port Elizabeth:—Swraj 1st innings 55 (R. Cooper 23, T. Verrie 7 for 23); Oriants 1st innings 168 for 7 wickets declared (M. H.

5 wickets for 13 runs); Vamthayan's eleven, 1st innings 151 (G. Vamthayan 49, A. Naran 30, T. Nakan 15, N. P. Umley 17, T. B. Kara 5 wickets for 59); Vandayar's eleven, 2nd innings 11 (N. P. Umley 5 wickets for 12); Vamthayan's eleven won by 63 runs on the first innings.

Edictal Citation

IN THE MAGISTRATE'S COURT FOR THE DISTRICT OF DURBAN HELD AT DURBAN

Case No. 1585/1942.

Between MAHAI, Indian Immigrant, No. 43596, of African Associated Agency A Bloedoring Ltd., (Pilot, Durban, Lennoch Drive, (PLAISTIFF), and SEMBA (Pantale) Indian Immigrant, No. 74467 whose present whereabouts are unknown to Plaintiff (DEPENDANT).

To SEMBA, Indian Immigrant No. 74467, whose present address is unknown to Plaintiff.

TAKE NOTICE that a Summons has been issued against you in this Court by MAHAI, Indian Immigrant No. 43596, of Pilot, Durban, Natal, for a divorce a vinculo matrimonii with costs of suit on the grounds of malicious desertion, and that an Order has been made that the publication of notice of such Summons shall be deemed to be good and sufficient service of the Summons on you. You are required to enter an appearance in the Summons on or before the 17th day of March, 1942, and if you do not do so Judgment may be given against you in your absence.

Dated at Durban this 16th day of February 1942.

G. HARTLEY,
Clerk of the Court.

A. CHRISTOPHER,
Plaintiff's Attorney,
Madoline Buildings,
Baker Street, Durban.

IN RE BHARAT TRADING COMPANY (PTY) LIMITED.

(IN VOL. LIQ.) No. C/482

Debtors are invited to the production of the business of the Company as a going concern, or alternatively in any of the assets thereof consisting of:

- (a) Stock in Trade, consisting of Miscellaneous goods, Hardware and electricals, approximately £7,000.
- (b) Plant, Furniture, Fixtures etc.
- (c) Motor Car.

Sealed tenders are to be delivered to the under- signed not later than 5 p.m. on Wednesday the 25th February 1942.

The assets can be inspected daily from 10 a.m. to 12 noon at the Imperial Hotel, Durban.

Full particulars obtainable from the undersigned.

The highest or any tender not necessarily accepted.

MAX WOLPERT
Liquidator.

P. O. Box 2050,
805 Paynes Bldg.,
West St. Durban.

Kara 48, T. Mukan 36, P. S. Vandayar 32, O. Ramaswami 2 wickets for 16); Oriants won by 108 runs on the first innings. Aryans 1st innings 56 (A. Naran 18, N. P. Umley, T. Verrie 7 wickets for 23), Regents 1st innings 36 (Y. G. Begg 11 not out, D. N. Hansel 8 wickets for 12), Aryans 2nd innings 88 for 6 wickets (T. Verrie 20, M. G. Kaiser 19, B. J. Govindjee 3 wickets for 24), Regents won by four wickets. Vandayar's eleven, 1st innings 98 (P. S. Vandayar 27, T. Morgan 23, H. Verrie 19, M. B. Kara

Indians In South Africa

Helots within the Empire
and
How they are Treated.

By Henry S. L. Polak.

Price 2s.

To be had from:—

THE MANAGER,
INDIAN OPINION,
Phoenix, Natal.

BHULABHAI DESAI

HIS SPEECHES

Published in book form. Of particular interest to students of Politics, Law, Economics and Commerce.

The Book contains the great leader's lectures on these and other subjects of national interest.

Price: 8s.

Please write to:

"INDIAN OPINION"
Phoenix, Natal.

NEW SHIPMENTS

—OF—

3 PIECE DAWNI SETS

In Georgette, Crepe de Chine and Satin. Embroidered, Printed and with Indian Jari work in all colours now unpacked.

From **35/-** to **£6**
PER SET.

THE JAPAN BAZAAR

JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER
VALUES & FRIENDLY SERVICE

SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL

વજા પીસ ઓઢણી સુદૃઢ

નવું શીપમેન્ટ હમણાજ આપ્યું છે જેમાં બેરોલેટના, સાડીના, અને કૅપરીલીનના સુદૃઢ, ભરત ભરેલા, ડાપેલા નેમજ તરીકે કામવાળા, રેક નવા રંગોમાં છે. ૩૫ થી ૫૦. ૧ રૂપી.

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES, with Elops, Lingerie to match. Beautiful combinations with Gold or Silver work.

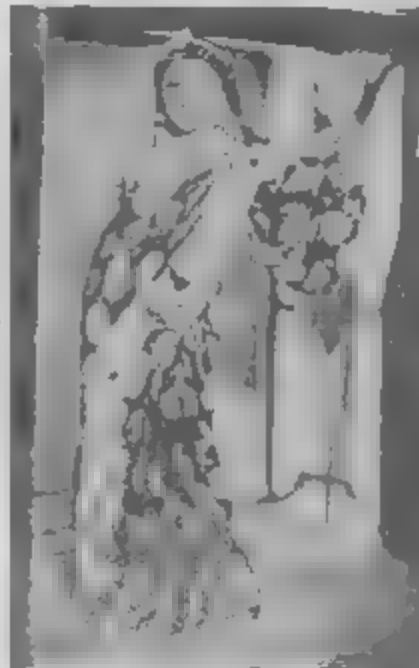
From **£3** to **£18** EACH.

Hand Work and Embroidered Georgette and Crepe de Chine SAREES. From **17/6** to **65/-** EACH.

Stencilled and Embroidered ART SILK SAREES in all shades. From **10/6** EACH.

LATEST FILM STAR SAREES, designed in the latest designs and in the latest shades, with wonderful borders.

Indian made GEORGETTE and SATIN BLOUSES. Huge range of designs and colours to match all sarees. From **7/6** EACH.

Our special feature is showing Silver, Gold, Thread, Jari and Fancy SAREE BORDERS, and long borders. Also Ladies' INDIAN SHOES, CHAMPALS, Fancy JARRINGS, BROUCHES, BANGLES, Handembroidered PETTICOATS, JEWELLERY, LENSES in all shades.

Special Values on all in Embroidered, Printed and Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART SILK SAREES in beautiful shades. From **2/3**, **3/6**, **4/6** & **5/6** PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES. Wonderful range in its Georgette, Crepe de Chine and Satin. Hand-made DRESSES for the little ones. From **1/6** to **10/6** EACH.

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS. Plain, striped and Checked. From **2/6** to **6/6** EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS, etc. at specially reduced prices.

WE have great pleasure in advising our many customers that we have now unpacked large quantities of Silk and Cotton Piece Goods, Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines in our Wholesale Department.

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS

ધી જાપાન બજાર

જોડાનીસખર્ચું
જાણીતું સાડી શુદ્ધ.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડી શુદ્ધ

પાણી એકવાર જનતાના મન રંગત કરેલા,

નમુનેદાર નવરંગી સાડીઓ અને તેને લગતી બરપુર વસ્ત્રો,

બજારના ભાવથી ઘણા ઊંચાવા આવે,

જોડેરની ઘણા જ માતાની માંગણીને પહોંચી વળવા,

રજા રજા નવી રંગે જોડાનીસખર્ચું માં સાડી ડીપાર્ટમેન્ટ ખોલવામાં આવ્યું છે.

રેક પ્રસંગ માટે એક વાર પથારી આવી કરવા બહામણ છે.

કસબ કામગીરી અને બરતબરેથી બેરોલેટ અને કૅપરીલીનની સાડીઓ ... ૧૦/૬ થી ૬૫/-

મણીકા અને ભરત ભરેલા રેકોર્ડ સાડીઓ ... ૧૦/૬ થી ૬૫/-

સ્વદેશી બનાવેલા સાડીના અને બેરોલેટ જોડાની સાડીના રંગ સાથે મળી શકે તેવા અને ભાવથી ભરવાળા ... ૫/૬ થી ૬૫/-

નોંધે જાણીતા નમુના ગાંધારે જાણી પીસ બજાર કરતાં કરતાં આવથી મળશે.

સોનેલા, રંગીલા, કસબ કામગીરી, જરી બજારી તથા ફેબ્રિક, સાડીની જોડે, ૮ વાર લાંબી, રંગીલી જોડે અને મેરેલા, પીચરંગ, સાડીની ધોળા, જોડેલી તથા જોડેલાં પીંચાર મણીયા અને બાળકો બનાવવાના ડકરેલો સ્વદેશી જોડેલી માફો, રેકાન સ્વર, બધા જાણીતા, રંગે, જોડેલી.

સાડીનાં ૧૫/-, બરતબરે, ડાપેલું, ચાકરીયાળું, પીચર, બેરોલેટ કૅપરીલીનના બધાના નવરંગ સાડીનાં ૧૫/- થી ૬૫/- ત્યાં ત્યાં આવે છે ત્યાં ... ૫/૬, ૫/૬, ૫/૬ અને ૫/૬ ત્યાં.

જાનતાના રંગે, જાણીતા બનાવેલાં, અને ભાવથી ભરી રીંગલો અને રંગોના કૅપરીલીનના, બેરોલેટ અને સાડીનાં, સાંખ ૧૬ થી ૨૪ ત્યાં ... ૫/૬ થી ૨૫/૯ ત્યાં.

કસબના અને રીંગલોના બધાના તરફ લીધેલા, ચાકરીયાળા તરફ લીધેલા ... ૨/૬ થી ૧૬ ત્યાં.

બધાના બનાવવા અને પીસ સાંકળ મેળે, પાથરવે, રેકોર્ડ કામગીરી, અને રીંગલો, પીસ બરતબરેથી આવેલાં બધાના મણીકા કામે છે.

જોડેલી સુદૃઢ અને બધાના બધાના અને રીંગલો ૫/૬ થી ૨૫/૯ ત્યાં.

THE JAPAN BAZAAR,
GIDDOMAL & CO.
— WHOLESALE SILK MERCHANTS —
39, MARKET STREET,
P. O. Box 5169, JOHANNESBURG. PHONE 33-6229.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

મહાત્મા ગાંધીજીના દર્શન
સને ૧૯૦૩માં સ્થાપાયું.

૫૨૧૬ ૪૦ મું

કોનીકમ્, શુક્રવાર, તારીખ ૨૦ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૪૨.

અંક ૮.

“ઈન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર ૧૯૦૩ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૪૨.

આ સંકટના સમયમાં આપણી ફરજ

યુ પી જેલુ વિભાગ અને બાયકર સ્વરૂપ પક્ષવા માંડયું છે કે દક્ષિણ આફ્રિકા, કે જે આજ સુધી સહિસહામત સ્થળ ગણાતું હતું, તેની દક્ષિત પશ્ચિમ ભાગમાં આવી પડી છે. સત્તાપીશોને લોકોને કોઈ પણ હુમલા સામે આવેલ રહેવાની ચેતવણી આપી છે. આ દેશ ઉપર કંઈ પણ આક્રમક આવી પડે તો પોતાની ફરજ શું હોવી જોઈએ એ વીચાર પ્રત્યેક વ્યક્તિને આવશે જોઈએ. આપણે દક્ષિણ આફ્રિકામાં રસી રહેલા હિંદીઓથી આપણી ફરજ સુધી નહિ શકાય.

રાંધો રાંધો વચ્ચેની તકરારનું સમાધાન કરવા માટે યુદ્ધને સાધન બતાવવા સામે અમારા પુર્ણ વિરોધ છે. કાલના યુદ્ધથી આપણે વિરુદ્ધ છીએ કેમકે હિંદુ સિદ્ધાંતો, કે જે અમલમાં મુકવામાં આવતા નથી, તેના બદલાયેલ હેઠળ તે માનવજાતીના ઇતિહાસમાં અત્યંત જોરો જાન માલનો નાશ કરી રહ્યું છે. હિટલરવાદ અને તેના જે કંઈ પણ સિદ્ધાંતો હોય તે તો ખરાબ છે પરંતુ ખ્રીસ્તી શાહીવાદ કંઈ તે કરતાં સારું નથી. સાધુતાના વેશ હેઠળ છુપાયેલા હોવાથી તેને હિટલરવાદ કરતાં વધારે ખરાબ વર્ણવી શકાય, કેમકે હિટલરવાદ તો છેવટે તેના નાશ અને નર્મો જંગલી સ્વરૂપમાં પ્રકટ થઈ રહ્યો છે. આપણે ખ્રીસ્તી શાહીવાદના બોગ સ્પષ્ટ પડેલા છીએ અને એ રીતે કાલના યુદ્ધમાં આપણે પોતાને લડવા જેવું કશું ઉજ નહિ. આપણી લડત તો શાહીવાદ-પછી તે બહેનને ત સ્વરૂપમાં હોય-તેના નાશ કરવાને માટે જ દોષ શકે. આથી કાલના યુદ્ધ માં આપણે કોઈનો પણ પક્ષ લઈ નહિ શકીએ તોય તેમાં સ્વમાનપ્રીય ગતિઓ તરીકે અને ન્યાય અને અહિંસા-સાધને માટે લડતાર તરીકે જે અનિષ્ટો વચ્ચે પસંદગી

કરવાનો પણ પ્રશ્ન રહેતો નથી. માનવ-જાતી તરીકે આપણી ફરજ સઘળાં અનિષ્ટો નો નાશ થાય નહિ ત્યાં સુધી શાંત નહિ બેઠવાની છે. આપણાથી જોઈએ અનિષ્ટથી સંલોપ માની જેવી નહિ શકાય.

આપણે જોઈએ છીએ કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં સઘળા માનવીઓને ભોગવવાનો અધિકાર જોવા હકો અને છુટો પણ આપણને આપવામાં આવતા નથી. તો પછી કાલના યુદ્ધમાં આપણને શું રસ હોઈ શકે? પરંતુ એ હકો માટે આપણે લડી રહેલા હોવા છતાં આપણાથી સજદોદી જોનો પાઠ તો નજ બજવી શકાય. જે દેશનું ગુણ બાંહેધે છીએ એ દેશને આપણે વફાદાર રહેવું જોઈએ. આપણા માનનીય નેતા મહાત્મા ગાંધીજી, કે જેમના પગલે દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓએ તો આવરૂપ ચાલુજી જોઈએ, તેઓએ આપણને ચોખ્ખા કાયથી લડવાનું અને શત્રુને કહી પીડા પાછળ પા નવી મારવાનું શીખવ્યું છે. આપણે દક્ષિણ આફ્રિકાની સાથે આપણું દેશ યુદ્ધ કરવાનું રહ્યું છે. આજે પણ દુરમન પ્રત્યે નથી બેઠવાની પકતી તેવી સુસ્તીપતો અને માનવજોની વધવા આપણે બેઠવાની રહ્યા છીએ. આપણે છુટથી આપણા વિચારો વ્યક્ત કરવાની સ્વતંત્રતા, હિંસા-આલોની સ્વતંત્રતા, પ્રચારીપણે રાજ કમાવાની સ્વતંત્રતા પર પ્રતિજ્ઞા મુકાયા છે. આથી આપણી અને આ દેશના રાજકર્તાઓની વચ્ચે બહુ છેલ વધી જવા પહોં રહેતું નથી. પરંતુ એ કારણથી સ્વમાનપ્રીય માનવીઓ તરીકે આપણી સમ્મતા આપણે છોડી ન શકીએ.

સરકાર આજે તકલીફથી યોગેર વેરાયેલી છે. ખ્રીસ્તી સામ્રાજ્યવાદ સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા ભોગવતા એક ભાગીદાર તરીકે દક્ષિણ આફ્રિકા બે ઓટનની સંકટની લેવાને

તેની બહાર નહિ ધાયુ હોય તે તે પોતાની ફરજમાંથી અવરૂપ મુક્યુ હોય. આજે યુદ્ધ સરકારને રક્ષણ અર્થિકતાની તવારીખમાં કહી નહિ ઉપજેલી હોય તેવી અંબીર ચિંતા ઉપજાવી રહ્યું છે. વધુમાં એક મજબુત વિરોધી પક્ષનો તેને સામનો કરવો પડે છે; કે જેના સિદ્ધાંતો પ્રત્યે આપણાથી વિરોધ પણ દિલસોજી કરાવી નહિ શકાય તેમ એ પક્ષને પણ આપણા પ્રત્યે કશી દિલસોજી નથી. વળી એ ઉપરાંત સરકારને એક પ્રબળ રાજદોદી પણ પામી રહ્યો છે. આ સઘળા સંજોગો જોતાં જો આપણાથી સરકારને સહકાર આપી નહિ શકાતો હોય તો પણ તેની મુશ્કેલીઓને ખોટી રીતે લાભ લઈને તેને વધારે કનડગત કરીને એ મુશ્કેલીઓમાં ઉમેરો તો મજ કરાય.

આપણને કોઈ પણ સમયે આપણા પોતાનાજ વ્યવસ્થા કરવાનેજ નહિ પરંતુ સમસ્ત દેશના પુરો, ખ્રીઓ અને બાળકોના જાન માલનું રક્ષણ કરવામાં મદદ કરવાની ફાજલ યત્ન સંભવ છે. એ ફાજલ ધાય ત્યારે હિંદી કોમ પછાત નહિ રહેવી જોઈએ અને આ માનુષીય કાર્યમાં કોમના અન્ય વર્ગોની પાછળ તે પ્રચ-કાલી હોવી નહિ જોઈએ. કોમના નેતા-ઓએ આ પીઠ સંજોગોને માટે કોમને તૈયાર કરવાના અત્યારથીજ પગલાં લેવાં જોઈએ. આ વસ્તુ જોવી નથી કે જેને માટે માગણી થાય ત્યાં સુધી રાહ જોઈ રહેવાપણું હોય. આપણે સરકારને ખાતરી આપવી જોઈએ કે આપણે તેની ચિંતામાં સંપૂર્ણપણે સામેલ છીએ અને આ દેશ ઉપર શાંતિ અને સુવ્યવસ્થા આજવામાં અને સંકટગર્યોના સંકટ નિવારણમાં સંપૂર્ણ સહકાર આપવાને તૈયાર છીએ. સઘળા વર્ગના હિંદી બાઈઓને અમારી ક્ષાઈક લીનલી છે કે તેના સરકારની સાથે જે કંઈ પણ મતભેદો હોય તે કાલ પુરતને માટે બાબુએ મુકી લઈને પોતાની સઘળી શક્તિ આપે અને સમયનો આપણે દક્ષિણ આફ્રિકાના વફાદાર અને ઉપયોગી નામ-રીઠો છીએ એ સીદ્ધ કરી બતાવવામાં ઉપયોગ કરશે.

શુભવાદામાં શુભવાદો

બે બાનીસબેનું 'રહસ્ય' નીમે પ્રમાણે સમે છે : ૧૯૦૫ આફ્રિકાના દારૂના કાલદામાં એક વીચીત્ર ભેદ પાડવામાં આવ્યો છે જેથી ભવનીય પરદેશીઓ પીઠાંઓમાં દારૂ પી સકે છે તથા એ છુટા માનાઓ ગોત્રી નથી સકતા. દગબામાં કેટલાક બનલો કેપટાઉન તેમજ ડરબનમાં બની પ્રથા છે, જેમાં આ શુભવાદો બદલ આવેલો છે અને ડરબનમાં તો મેજસ્ટ્રેટને દાવદારી વીચિત્રતાની દીકા પશુ કરવી પડી હતી કે આપણા દુકખનેતને તે છુટા આપનારા છે જે આપણા મીઠા ભોજનથી નથી ચાતા. આ બેદ તી તવારીચ બુની છે. આપણા સામસ-સના કાલદાઓએ શરૂઆતમાં અમારે એકવાદીકાને મારે પીઠાંઓમાં દારૂના ખાંધી કરી ત્યારે એ ભેદ પુર્વાત લોકોને-ચાનાઓ તેમજ ભવનીઓને-સાથે પાડવામાં આવ્યો હતો. ભવનીઓના કાંઈકમાં દેરી કીલી મુકવામાં આવી એ શાળદારી કારણને લખે અને નથી કે એક કામ બીજી કામ કરતાં એ શુદ્ધતા ઓછી દુરુપયોગ કરશે એ કારણથી. હવે ત્ર્ય અમાણું દેરી ગયું છે. અને એ સિદ્ધિમાં કેવલ કરવાની પાળત ખાં દલીલને સ્થાન રજૂજ નથી. સમજાવ ૭ કે ચીનની સરકાર મુનીવનના પોતાના કાન્સલ મારફતે આ બાબતમાં વધારે સમાનતા મેળવવાને દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારને રજૂઆત કરવાની છે. આ વાળખી દક્ષિણીકુ તરફ મધ્ય દિલસોણ મારવામાં આવશે. પરંતુ મુખ્ય સિદ્ધાંત એ નથી કે કાલદો કાલદો ગીનાઓને મારે દીકો મુકવામાં આવે પરંતુ ભવનીઓ પાસ કરીને આને ભારે તેઓ સુધરેલી અને વસાહત પ્રગ મજાવાને લાક્ષ નથી રહ્યા સારે તેઓને મારે એ છુટ કાલદાઓમાં હજુ રાખ્યા ઉચિત છે કે કેમ એ છે. એ શુભવાદો એક વખત દુર થઇ ગયા પાદ ચીનાઓના રસમનો સ્વાલ નવેસરથી ચિચારી ચકાશે."

આપણે 'રહસ્ય' શુભવાદમાં વળી શુભ- વો ઉમેરે કરે છે. હજુ તો મોઠા રવીવારજ "શુભેચ્છા દિન" તરીકે જાણવાનો હતો. પરંતુ આ દેશમાં પુરે અને પશ્ચિમના ભોઠો વચ્ચે કદી પશુ શુભેચ્છા વર્તવાની છે ખરી? દક્ષિણ આફ્રિકામાંથી લેઈ મુજ વાલી રહેલો વર્ણવેલ નાણુક થાય તો એ આપણને નક પદનાજ મજાથી અમારાં શકયાગીને અમે પુછાએ છીએ કે ચીનાઓ પ્રત્યેની રોની દીલસોણ શાળદારી દરુએ સીવાય અન્ય કોઇ પશુ કારણે પ્રેરેલી છે ખરી? કેમકે તો ત એવા સ્વચ્છ સીધાતથી પ્રેરેલી દાવ કે વર્ણવેલ એ પરાય વરુ છે તો તે એનાં લીધાવત નહીં કરે કે ભવનીઓ ને છુટ અમાર સુધી લેવાવતા આવેલા છે તે છુટ તેઓની માસથી હવે છાનાં એના બોલએ, કેમકે તેઓ હવે સુધરેલા અને વસાહત

લોકોની મજાતરીમાં રહ્યા નથી" અપાનના શાળદારીઓ મુખ્ય કરી રહ્યા છે તેથી આપણે ભવનીઓ પ્રત્યેની આ સાર વખોડી કારતી મોઢાંએ ને એજાજ હોય તો પાછી આપણી ખોટીક પ્રત, આપણે જેવ પ્રભ, આપણી જરમન પ્રત અ + આ મુખ્યમાં કેવરેલા છે તે સમાજજ લોકોને પશુ એજ કારણે કેમ ન વખોડવામાં આવે? પરંતુ હાથીકતમાં તેઓને વખોડવામાં નથી આવ્યા. દક્ષિણ આફ્રિકામાં દુરમન પ્રભજને છે કે જેએ આને દક્ષિણ આફ્રિકાના લોકોના જેટલાજ મધ્યા કહે અને છુટા લોકોની રહ્યા છે. એટલે જરૂરી વરુ એ નથી કે ભવનીઓ કોપર પ્રતિજ્ઞ મુકેલા પરંતુ વર્ણવેલ જાતેજ સુધારાના પામદ્ય મજાના કુચ્ચ સીધાંતોથી વીરુધ છે એ સમજવાની અને તેટલા કારણ થી એક દેશ ને પોતાને સુધરેલો કહેવાય છે તેની કાલદાઓમાંથી તે નાણુક થવાની જરૂર છે. અને દારૂ પીવાની લીધાવત કરતા નથી તેમ થાર્લિ, નકલીક અને સામાજીક કારણોને લીધે તેને આ પગમાં ઉત્તરજન પશુ આપતા નથી પરંતુ એક સીધાંત તરીકે એ વર્ણવેલ જેટલો ગીનની પ્રજાને અપમાનકારક છે તેટલોજ દીંદી પ્રજાને અપમાનકારક છે. અને બીજ સરકાર તે નાણુક કરવાવાને પોતાના કાન્સલ મારફતે પગમાં બહ રતી છે એ ભેતમાં આપણી દીંદુસ્તાનની સરકાર મુનીવનમાં પોતાના દાલ કમીસનર મારફતે એ બાબતમાં રું કરે છે એ પ્રથ અસ્થાને નહી મજામ.

હિંદુ રમસાનને સ્થાન

દીંદુ રમસાનના કષકા વાપેની ચર્ચા વળી લાંબી ચાલી છે. તેની અમલતાને લીધે તેને સ્થાન આપવાનું અમે ઉચિત ધ્યાનું હતું. મને અહવારીએ એ ચર્ચા બંધ કરવાનો અમારો શરોદો હતો પરંતુ કેટલાક અમલના પ્રતીનો આ પી. જી. દેસાઇને પ્રત્યુત્તર આપવાની તક આપવાને ખાતર અમે તે મંથ મએલી નવર નહોતી કરી. આ અહવારીએ બીજ મંથપરો મળ્યા છે પરંતુ ઉપજા મરુસર નેને સ્થાન આપી સકતા નથી અને હવે એ ચર્ચા બંધ કરવામાં આવે છે.

હિંદુસ્તાન વિષે જુઠાણ

મી. એમરીએ કુક મુદતપર મેનમેરદરમાં કરેલાં બાણુપર મંડનના 'કીલી હેરદ' ને એક મુસાહતમાં માંધીજીએ રીકા કરી હતી કે "મી. એમરીએ મેનમેરદરમાં બજારી બતાવ્યું તેથી મને જરામે અસર નથી થઇ. મી. એમરી નવુ કંચુજ નથી લેવા. મારે નવું કંચુ કહેવાનું નથી. મી. એમરી કેટલાક મતો મરાવે છે અને તે મરાવવાનાં તેમને કહ છે. પરંતુ કંચુ જુઠું છે તેટલું તે હિંદુસ્તાનને મળ્યાત નથી. એમાં એની એક વાત ફરી ફરીને કહીને તે નથી પોતાના દેશનું બાણું મરતા કે નથી હોસ્તાનનું બાણું કરતા એકનું એક જુઠાણું ફરી ફરીને કહેવાથી જુઠું તે સાચું બની ચકતું નથી

વેર કેળીકમાં હિંદુને પ્રતિનિધત્વ

મંડનમાં સવાવાર ખમર હ કે લીટને હિંદુસ્તાનની સરકારને વેર કેળીકેટ અને મેસીશી

વેર કાઉન્સિલમાં હિંદુસ્તાનના પ્રતિનિધીની મોડવજ કરવા અમનંત્રણ આપ્યું છે. અને હે- કાપ છે કે આ પ્રમાણે કરી હિંદુસ્તાનને ટાંધી- નીમને જેટલીજ સમવડો આપેલી છે મુખ વરુ એ છે કે જ્યાં સુધી હિંદુસ્તાનને પ્રાન તંત્ર નથી આપાયું ત્યાં સુધી આ બવાને હુનીયાની આંગોમાં જૂળ નાખવા ઉપરાંત બીજે કશીજ અર્થ નથી. ખોટીક નાજકારીઓ આ વરુ સમજના નથી એવું નથી.

નાટાલમાં હિંદી લખાં કાયદેસર કરાવવા ને કાયદો

૧૮૮૧ અને ૧૮૯૭ વચ્ચે લીડોએમાં વએલા અમુક મનોને કાયદેસર કરાવવા મુદતી પ્રધાન મી. લેરેન્સ એક કાયદો લાવવાનો ચિચાર કરે છે. આ વધે મરમીયાન મરીમન્ટ મરીમનસ, એટલે કે પ્રતુર તરીકે લાખા કરવામાં આવેલા હીંદીઓ અને પેરોજર મરીમનસ, એટલે કે, પોતાની પ્રજાએ પોતાની ભેળે આ દશમાં આ- વેલા રવતંત હીંદીઓ વચ્ચે નાટાલમાં હમને મહ સકતા નહોતા. આમજા લીંદીઓને કન્ડાકટ થી નાટાલમાં લાવવામાં આવ્યા હતા, બીજા હીંદીઓ પોતાની ભેળે રવતંત રીતે આવ્યા હતા તેઓ વચ્ચેના મન કાયદેસર મજાના નહોતા. ૧૮૮૧ માં તેવાં લખોને કાયદેસર કરાવવામાં આવ્યા હતાં પરંતુ તે પહેલાંના હમને એમના એમજ રહ્યા હતા. બાવ- હારમાં તેવાં લખો કાયદેસર રિવાજરામાં નહી આવવાથી જેમાંથી એક પશુ પશુનું ગરજુ થતાં તેની એરેટમાંથી જેઓના લખ કાયદેસર થયાં છે તેઓના કરતાં વધારે રકમ મર- કારની ચીન્દીમાં ચાલી ગય છે. આ આવી- મીલના દુર કરવાને વખતોવાખત સરકારને મીનવામાં આવ્યું છે અને એ મામલો ફરીથી કરવામાં આવેલી છે. આ બાબતમાં ચીન્દી ની રથીતી પશુ કયાનાં તેની વડશે કેમકે જુલકાળનાં એના એરેટમાંથી લેવામાં આવેલી વમાસની રકમે પાછી મરતી પડશે. એ આ સુફેમીને પદાંની વળી સકાશે તો મુશ્કે પ્રધાન પાલોમેન્ટની ચાણુ એકબાંજ પ્રમદો લાવવા પાડે છે.

ક્રિસ્ચન માં માંધીજીને લેખ

મહાત્મા ગાંધીજી નેમના 'ક્રિસ્ચન' પવમાં તેમની જલ્દીથી પ્રગટ પએલા લેખમાં જણાવે છે કે તો નાઝીઓ હિંદુસ્તાનમાં આને તો મહાસભાએ એટ ખોટાને જે રીને લગત આપી છે તેજ રીતે તેમને પશુ મહાસભા કહત આપશે. માંધીજીએ એવો બળીમાય દર્શાવે છે કે લગવતું પરીણામ સસત સડવી પ્રમજો એક બીજા સાંધેની લખના ચાલી જશે, અને એ જુનામરદીમાંથી નથી અપરચા કે જેને માં સાંધા વરાકમી બમજીઓ લાખના કરતા હતા તેના કિહવાર થવે તોહએ. માંધીજી જણાવે છે કે ચાંડીચાકમાંથી માર્યાના નીખજ જરી નથી. મસામદ (સપીનય કાંગ) એ પાને જાંજર દુપીત કહેવાની મુની માવંગત છે

બુદ્ધિ શી રીતે ખીલે!

બુદ્ધિ અને તર્ક

બાકીની બુદ્ધિ શી રીતે ખીલે, એ પ્રશ્ન મને 1934માં આવ્યો છે. આ આખતમાં 'કલાવણીના પાન' માં મેં રજૂ કરેલા વિચારો વાંચી શેવા જોઈએ. છતાં, તેની પૂર્તિમાં કેટલીક વાતો રજૂ કરીશ.

સૌથી પહેલાં બુદ્ધિ એટલે શું, એની ચોખ્ખી સમજણ કરી શેવાની જરૂર છે. આપણા દેશ માં આ બધા વારંવાર થાય છે, અને તર્કકૃત્ય માણસોની બુદ્ધિમાન માણસોમાં સખતરી થાય છે. પણ બુદ્ધિ અને તર્ક એક નથી, અને તર્કકૃત્ય માણસ મંદ બુદ્ધિનો હોય તથા બુદ્ધિમાન માણસમાં તર્ક દેખાવાની સક્તિ ઓછી હોય એવું બને.

તર્ક એટલે અવશ્યત રીતે એક વિચારપરથી બીજા વિચારપર જવાની, અને સાચા માણસના એવા મધ્યમમાં અભ્યવશિતતા કે એવું જાણવાની સક્તિ. એથી 'કહર' અને બેભાનતા છટ'ની વાતમાં ફાટીની મર્કકૃત્યતા, તથા મોતીનું આપ સકાવનાર વેપારીની વિચાર કરવાની અવવરથા દેખાઈ આવે છે. એમાં ફાટીના કરેલા તર્ક સાચા યક્ષ્માં એ કેટલેક અંશે અકસ્માતજ અણુય. એવું વેપારીની વિચાર કરવાની ખાસી દેખાડી આપી, છતાં એ પોતે ચોરજ હોય એ અસક્ય નથી.

આપણા પંડિતો, વકાલો અને પોલીસખાલાના માણસો મોટે ભાગે અવશ્યત રીતે તર્ક કરવાની સક્તિને પાલકે છે. બુદ્ધિમાં, પંકાયેલા નાજરો,

— વિશ્વજ્ઞ અને સાકલ માં ભેગાં:—
કિશોરકામ ય. અરણ્યાપા

મહારાણા ખાલો, તથા ખાલો વિદ્વાનો મોટે ભાગે તર્કકૃત્યતા હોય છે. એથી કેલકું, મેટર, વિમાન, વગેરેના પંચેને સકાવનારાને તથા શેવાપતિ, તોડપતિ વગેરેને તેમજ બેલાડીઓને કાલે કાલે બુદ્ધિનો વપરોગ કરવો પડે છે એમ કહી શકાય. તેમની તર્કસક્તિ ઘણી તીવ્ર હોય છે એમ ન કહી શકાય. પણ તત્કાળ નિશ્ચ કરવાની સક્તિ વિના તેમને જરૂરે ચાલે નહિ.

તર્કસક્તિ તમામી વરવું નથી. પણ બુદ્ધિ એથી તોળી શકતી છે. તર્ક અને બુદ્ધિની એમ બાખ્યા કરી શકાય કે, તર્ક એટલે વિચારનો વિકાસ કરવાની શક્તિ, અને બુદ્ધિ એટલે બાહ્યારો નિર્ણય કરવાની સક્તિ. પોતે જે પરિસ્થિતિમાં હોય તે પરિસ્થિતિમાં શી રીતે વર્તવું તે નિર્ણયકરણ જે કારી થકે તે બુદ્ધિમાન. ન ન કારી થકે, નિર્ણયમાં કે વિચારમાં પરી જાય, મૂઝાઈ જાય, તે વિદ્વાન હોય, શોશીપાર હોય છતાં બુદ્ધિમાન ન જણાય.

તર્કકૃત્ય માણસ બીજાને કહાપણ આપી શકે, બીજાના કહાપણમાં શ્રેયે જતારી શકે બુદ્ધિમાન માણસ પોતે શું કામ અચુક રીતે વર્તવાનો નિર્ણય કરે છે તે સમજવી ન શકે એમ બને; પણ પોતાના નિર્ણય વિષે એને સંકા ન હોય એ નિર્ણયમાં જલ ન હોય એમ નહિ; પણ તે કાલે એ સંકાશય ન હોય.

બુદ્ધિ એ કંઈકાં નિશ્ચિત બને એકરૂપજ હોય. એ એકધારી (રિયલિટી સમાધિસ્મ) હોય કે બદલાયી હોય, પણ એ એક વખતે એકજ જ્યામ આપનારી હોય. બીજાચિત્તની રીતે સમજવીએ તો કુલ-કલ્પ-૨૦૮૦ એ સમીકરણ આપું હોય તો જુની કોમલ ૪ કે ૫ એમ વિશ્વે જતાવવી પડે. એ તર્કનો છેડા આવ્યો. પણ તજર આજળના સંજોગમાં એની કિંમત ૪જ થમ થકે, ૫ તજ થાય, એમ બુદ્ધિ કાલે. એ સંજોગમાં જુની કિંમત ૪જ છે એમ ને કારી થકે તે બુદ્ધિમાન, કાલે તેને એ માણસ ન હોય કે કાલ બીજા સંજોગમાં એની કિંમત ૫ પણ થમ થકે છે.

સાધારણપણે સ્વમમાં માણસની બુદ્ધિજ કામ કરે છે, તર્કશક્તિ કામ નથી કરતી નેયા એને કુતરાના માથાપર સિંચાઈ જોમ, કે પોતાને પાંખો ટૂટેલી જોમ, 'એવું કેમ બની શકે' એવે સંજય નથી થતો. પણ સ્વમની બુદ્ધિ રિશર નથી હોતી. પહેલી કાલે એ મીજને તે સિંચાવાણું કુતરે કાલે છે, બીજા કાલે નાણુનો વામ સગળે છે, અને તોજ કાલે પોતાની બેંચ માને છે. પણ આંશર હોય છતાં એ કદેક કાલે નિર્ણયકર હોય છે.

નિર્ણયકતા એ બુદ્ધિનો સ્વભાવજ છે. રિશરના એની ખીલવણી છે. એકધારીપણું એની તીલજતા છે. સલાદર્શિના એવું આદેશજ છે. તર્કશક્તિ અને પાંડિલ એના વેળા છે.

આપો બુદ્ધિ શી રીતે ખીલે તેનો આપણે વીચાર કરવાનો છે.

“શક્તિ, સાધન અને સંપત્તિનો ઉપયોગ રાષ્ટ્રઘડતરમાં કરો

જે રાષ્ટ્ર શારીરિક, માનસિક કે આર્થિકતમ રીતે પતીત હોય છે તે બલિત કે રાષ્ટ્ર ગુલામ રહેવાનેજ સમર્થએ છે. પરંતુ એક અભ્યવણીની વાત તો એ છે કે, કોઈકાનમાં સૌથી એક શારીરિક બળવાન બાકીએ કની અને છે. સૌથી વધુ કોઈકાન અને બુદ્ધિમાન રહેવાય એવા કોઈકાનો મોટે નથી અને આખવાત-વાકમાં તો કોઈ બુદ્ધિથી સુર પડે બીજાજ રહેલ છે. આ ઉપરાંત જગતના ધનીકની કારોગમાં કલા રહી શકે તેવા ધનીક અને કુરુળ વેપારી-ઓ કોઈકાં છે. આમાં છતાં કોઈ મુલામ છે એ કંઈ વિચિત્ર!

સુરતના શી બાલાજી વલયામ મંદીરના ચાપાઈસર નાધરો પ્રમુખરથાતેથી જાણીતા બામામ પ્રચારક સરદાર પૂ. દિસીંય કંપલા સમ્રો માં આપણી સુચામીની વિવિધ પદનાનું જમાન કુલું કરું.

તેમજે જાણાવું કે, આ સક્ય ખતવાનું કારણ કાલ એકરૂપજ છે કે અભ્યવણે આપણી શક્તિ-ઓનો અપ કા રીત કરવે ન જાગરજ નથી દેતી. જન્ય દેશોની અવતરતા માટે લગત

લાખો કોઈ કોઈ સીપાઈઓનાજ કાખલા લો. એજ રીતે મરીજ દેશના એકાદ લવંજરનો કાલ પુત્ર આશરે બે કાખર હાંપાના બોલે ખી. એ થાય અને પછી તેકરી માટે પાંકો મારતાં પોલીસમાં C. I. D. ખાતામાં જમા અને અને તેને કહેવા માં આવે જાઓ પારોલીની છેલ્લામાં છેલ્લો જાતમી કાલ આવ્યો. પેલો આશમમાં પહેલે સંપૂર્ણ ખાલીધારી અધિરત કાંતનાર અને સાચા સ્વમસેવક કરતમે વપ્ર કીન વર્તન તો રાષ્ટ્રોત્તર દીધાવે...પણ અંદરમાં તો એર હોય. એ રીતે એને અવવાસ અને તમના તમામ નિવડે. દેશ માટે વિલાયક નહિ વિમાતક નિવડે. કારણ કે સાળામાં બાણી વળવેજ આપણા દેશના મુલાનો “ભખતર પછી શું”! એ નકો કરી શકતાજ નથી એટલે વાણી રલા ખાદ સક્તિનો એ રીતે કુરુપોગ થાય છે. એ ગુજ્ય જનિકનો કાખલો છે. માળોની મીલકત મરાવતા સખસનું મુખ્ય કામ સ્વદેશથી કામો માલ સસ્તામાં સસ્તા કરે વિદેશને તેમી તેમચીજ અનેકો માલ વિદેશને વાંમાં વધુ ભાર આપી આદિ” કાલી પ્રલને મોવાળા મોવા ઘાવે વેમવાનું છે. એ

પ્રકાર કરીને રાષ્ટ્રનું ખત રાષ્ટ્ર માટેજ રાષ્ટ્રમાંજ રાખવાને બલે આ મોકો વિદેશીઓનાજ પેટ ભરે છે. આમ આપણી તન બન ધનની સક્તિએ સૌથી કુચ પ્રકારની હોવા છતાં તેના સકુપયોગના અજાવને કારણે આપણે ગુલામીની ખતમાં વધુને વધુ પડતા જમએ છીએ. માટે આજ કીને ખાલ અરજ કરે કે સક્તિઓનો, સાધનોનો અને સંપત્તિનો રાષ્ટ્ર ઘડતર માટે સકુપયોગ કરવાની રવ પાડો.”

વધુમાં વક્તાએ જણાવું હતું કે પ્રત્યેક બક્તએ બે પ્રકારની બદલજાણીથી બચવું જોઈએ. શારીરિક બદલજામી અને માનસીક બદલજામી ખાપેલો મોશક ન મમે તે શારીરિક બદલજામી છે અને અનેક પ્રકારના કાલવિચારો વાંચવા છતાં, સાંકળતા છતાં મજજમાં એની જણાવટ નથી થતી તો તે એક પ્રકારની વિચારની બદલજામી થાય છે. બન્ને બદલજામી કામંકર પ્રકારના જોગના ગુણ છે. શારીરિક બદલજામી જેમ કટલાક રોગોની નિસાની છે તેમજ માનસિક બદલજામી કીરકીરીઆ વિગેરે વાંકર રોગોનું મુળ છે. માટે એ એક બદલજામી અકાવવા ના કામામ આપણે કરવાજ જોઈએ.

સુરતની પ્રજાનો ખાવાનો શોખ ખુબ બાણીનો છે તો મારે એ માટે એ સબ્બ કહેવા જોઈએ કે તમારામાં આવે વસ્તુના પ્રમાણમાં નહીં સહે

મહે પાચનના પ્રમાણમાં સહી આને છે એ માટે સમજો અને જે પછી સમજે તો ખાઓ. જેવો એટલું માટે સાચો કે સહીના સંચક

માં નહિ પરંતુ સહીના સુધુપેાચમાં સાચી મુક્તિ છે પછી તે બંને સારીરિક, માનસિક કે આધ્યાત્મિક સંચિત હોય.

ગાંધીજીની સુલાકાતે કીસાન

વધો રમેલા એક કીસાન કમરેર સમજા માંથીજીએ શી. અલે પચેરેના એકા રવીનાર, કીસાન આંદોલન ને રવીના પરાના આક્રમણ અંગે મચી કરી દની તે વેળા માંથીજીએ નીચે પ્રમાણેના લેખાર કારવા કર્યા :

શી. અલેએ રવીનારના હોવાની વાત મને મચતી નથી. નથીનીરેજન સરકાર અને શી. અલે જેવા સમજવાદીઓએ આવા હોવા રવીનારવાતો વીચાર પણ કરેલા પડતો નથી. અલે, નથીનામાણના હોવા રવીનારને પ્રશ્નપૂર્ણ બોટીય સરકારને અમેરીકા પુરતા પ્રમાણે એક નવીન જાણન મળ્યું છે. હજારો અમેરીકાનાં દને જોઈને કહે કે : 'જુઓ હોંદુલાનની મદાસભા હવે સંતોષાઈ થઈ છે અને જુઓ, મદાસભા માંથીએ હવે વસતરોપના મંત્રીમંડળમાં સામલ થયા છે.'

'કીસાનો અને કામદારોનાં દુઃખદરદો હેઠળ મારના ચોખ અને બાળબી આંદોલનો મને મારી દાર્શિક સહાનુજીતી દુઃ પ્રસિદ્ધ કરે છે અને આવાં આંદોલનો સરકારને મુશ્કેલી છે એવો અબીપ્રાપ્ય નો દર્શાવતો હોય તો એ અબીપ્રાપ્ય દુઃ નામંજુર કરે છે.'

'સુતરજીમાં મેં કામદારોનાં અને કીસાનોનાં આંદોલનો પ્રતીપાન કર્યો છે અને મારી સહાનુજીતી તો કીસાનો અને કામદારોની સાથે છે.'

'મદાસભાની જનજાયા તળેનાં તીરનીરાળાં જુઓને : રવીનાર મદાસભાનાં ખંધારજીમાં મળેને નથી જતાં, આવાં જુઓ સારો લખાઈ મરાવતી અક્રિયાઓને, અક્રિયાત્મક રીતે પોતાની ખાંબમાં આપતી મદાસભા અટકાવતી નથી. સરત એટલીજ છે કે, આવાં જુઓ મદાસભાની પોતાની નીતી સાથે તો સંમત હોવાંજ મટે!'

'અહીંસાના મારા અર્થથી જુઓ પદનારા માનવીઓ પાસે મદાસભા હોવાવતો આમલ કે કદાપી સેવ્યો નથી. ક્રિસિસ સમાજવાદી પણ જેમ, ક્રિસિસનો એક જાન નથી તેમ, આમેક્ટમ જુઓને પણ ક્રિસિસની એક પાંચ તરીકે મજુવામાં આવતું નથી.

રવીનારા સુધમાં પડવાથી પુરોપીય સંમાન નું રરરથ, પુર્વે કહ્યું એથી વધુ પ્રમાણમાં મલટાયું નથી એવો અબીપ્રાપ્ય પણ માંથીજીએ વાળીકાપ દરમાન દર્શાવ્યો હતો.

'રવીનાર આજે અમારે આક્રમણ થયું છે કારે તેના પ્રતી સહાનુજીતી દર્શાવવાનું કામ થિટું નથી પણ જે સહાનુજીતીને અમલમાં મુકવાનું આપણાંની જનત્રુ નથી તો આપણી એ સહાનુજીતીને ખાસ અથ મને દેખાતો નથી.'

સુધ્ધના ખખરો

સી'આપોરનું પતન

શી મચીએ રવીનારની રાતે લડનથી જોડ-કરક કહ્યું હતું કે સી'આપોરમાં બોટીચની કાર થઈ છે. લીખીવાને વિષે તેમણે જણાવ્યું કે બોટીચ જાણી જાહેરન હોવા રવા છે.

વધુમાં તેમણે કહ્યું કે આપણે બોટીચના મદા-સુધીપતે નામું હંમું રાખી સકયા છીએ. જોરાઈ અને મુક દનાની રાખવાના સામને ખાંક પુરાં પાડી સકયા છીએ. નાસલ વેલી અને મધ્ય પુર્વમાં ગાંડ ખાંડ રવા રવા છીએ. આપણા હેલા સુત્રની સંકિતનું માપ જોણું આંકનું નહિ જોઈએ. તે સાથે આપણા વિચારા જાણી પણ જોઈએ કીમત આંકવી નહિ જોઈએ. આપણે જાજ પુર્વે જોમાર થઈ રહેશે કારે આપણે જાણી કિસામ સુકતે કરી હરથ અને સમયા વરણીએ બાંખા કમચને મારે હામ પાડી દરથ. આપણા વિજયને માટે જે જોહામાં મોટાં તલો સુનાઈક રહેક મુકમાં જોડાયું છે એ અને રવીનારનું કારકર જાનવર છે તે છે. વડા પ્રધાને રેવને વિનંતિ કરી કે દેશ મદદરથ થઈ પડે તેવી કીકા બંને કરે પરંતુ સામે આપી રહેલી મુકકેલીઓ વડાવવાની સરકારની સંકિતને દરકાર નહિ થયા જોઈએ.

અખાનના ખખર

અખાનના સરકારી હેકકેવેરસં તરફથી શી. અલીસની પહેલાં જાહેર થયું હતું કે સી'આપોર માં બોટીચ સરકાર રવીનાર રાતે ૭ વાગે પીન-સરતે સરજીયલ થયું અને ૧૦ વાગે લડકા ૧ મંથ થયું. સરજીની સરતેપર સી'આપોરથી પાંચ માલક દુરે મુકકા દીમાક આગે ફેડ' પોટર સરખાતા

માં અખાન અને બોટીચ મેનાવતિઓએ સહી કરી હતી. અખરપતી કહે છે કે બોટીચીએ જોડું કેરી'આપોર સરકારમાં તેમજો જોરાઈ થયા છે અને જોરાઈ અને દાર્શીજાનાં માર સામે રક્ષણ થઈ સહે તેમ નથી કારે તેઓએ સરતો મારી. માર બોટીચ અમલકારો મેજર વાસદની સરકારી હેલા સહે વાવરો થઈ જાપાનના મકકરી હેકકેવેરસં આજવા થયા. ત્યાં જાપાનની સુલેકની સરતો તેઓને આપવામાં આવી. ૪-૧૫ વાગે અપેરે તેઓ બોટીચનાં સરજીને માટે સરકારના સેનાવતિઓ સાથેના મિલાપ મારેના રખાવતી જોડવજી કરી પાળા કર્યો.

અખનીઓએ સી'આપોરમાં સામલ થતાં મથવાં અમરના મહાનેપર સુગોંદવના કાવટા કરવાથી દીમા દતા. સી'આપોર સરજી થયું તો વખતે તેમાં ૧૦૦૦૦૦ થઈ રહેલું હતું જેમાંથી ૧૫૦૦૦ બોટીચ અને ૧૨૦૦૦ એન્ટેલીયનો કર્યા અને ખાજીના ૩૨૦૦૦ દી'હોએ હતું.

મલામા અને સી'આપોરમાં સહી રહેલાં લડકર માં હી'દી સરકારમાં પંજબીઓ, મલ, બલુચી, મારવાલ, સરકરમાંના જોરો અને હેદરાબાદીઓ હતા.

વેલેઅંગતો અખાનીઓએ કીધેલો કબજો

વેલેઅંગત જે સુમાટ્રાનું લેલનું મોર્ક મથક છે અને કમ સરક છન્ડીચની રાજધાની અધમાં આવેલા બાટાલાવાથી ૨૫૦ માલક દુર છે તેને અખાને મોમવારે અપેરે કમલે પસિા છે.

એન્ટેલીયાના વડા પ્રધાન શુ' કહે છે એન્ટેલીયાના વડા પ્રધાન શી. કરટીને સાંજા પોરના પતનપર જોહાનું કહ્યું કે : સી'આપોરનું

પતન એ એન્ટેલીયાનું કનકર છે અને તેથી એન્ટેલીયા મારેલું લકાપનું મેદાન પ્રકલ્પ થયું છે. તેના બાલિપર માત્ર બોટીચ સામાજ્યના બાલિનેજ નહી પણ આખા અમેરીકાના અને રોટે બામે અંગ્રેજી નોલનારી અખા આક્રમના બાલિને આધાર રહેલો છે.

અખાનના વડા પ્રધાન શુ' કહે છે

અખાનના વડા પ્રધાન જનરલ હોનેએ રોપાવે ની મારાસજામાં કહ્યું હતું કે સી'આપોરના પતનથી દિગ્લાક અને અમેરીકાના પુર્વ એશીયા ની અંદરના અમરના મથકો અખાનના કાથ માં થયા છે. અખાનીક સમાજવ દેકળ અખાનને હેલુ સહી હરિત થવાથી સહ અને અખાન થઈ સહે પુર્વ એશીયામાં પ્રતેક દેશ પોતાનું રોમપ રમાવ લેમથથી સહે એથી નથી બવરરથ રમાવવાનો છે. તેણે કહ્યું કે બખીમાં અખાનના આક્રમણથી દિગ્લાક અને અમેરીકાથી સરક છન્ડીયા લોકો ને માલ પુરો પડતો અટકા જશે. એન્ટેલીયા અને બુગીએન્ડ વીરે જોહાનું તેણે કહ્યું કે અમેરીકા અને બ્રાંટન પર આધાર રાખીને નકામું મુક કરવાનું તેઓએ હોટી રવું જોઈએ એન્ટેલીયા ના માવીનો આધાર અખાન તરફની નેતી વાળ્યા અને નવા વલજુપર રજો છે. બખી ના માર્ગ વિષે તેણે કહ્યું કે બખીનો માર્ગ દુક મુલમાં કપામ જશે અને વીર્ધાસ કાપનોકનું તંત્ર એકલ અને તીરપાર થઈ પડશે. અખાન તેનાપર અતીત પ્રકાર કરવા છાંટે છે. સાથેજ આંદકા અને બીજા તરકથ દેશને જોગાને તેણે કહ્યું કે હું માનું છું કે તેઓ અખાનને ખરા દેલુ સમજશે અને સુનાઈક રહેક અને

બોટન માટે "હોજીલુ" નાળીયાર નહીં બને. રીંગાપોરનું પતન એ તો પુલક માત્ર પ્રથમ પગલું છે. અપાનીયોને તેમ જ કૃષ્ણ કે એથી તેઓએ મગર નહીં બની જતા પોતાના પ્રધાનો તરીકે રાખવાના છે. પુનાઇટ ૨૨૬૫, બ્રીટન અને તેના પુરામતીયાઓનો નાશ કરવાને જાપાન પોતાના મીત્રરાજ્યોની સાથે સહકાર કરી વધારે મજબુત થયા ઉપર પુલક પાછું રાખશે.

અર્થ જવાને એક ઘણું જાપાનનું સરકાર જાપાને ૩૦,૦૦૦ નું સરકાર ખર્ચો જવાને ઇન્ડો-આઇનામાં કામગીરીમાં ઉતાવળ છે એવા સુચોચાથી અચર છે. એ કુદરતીય તો જાણી પડેલી પ્રવૃત્તિ કહેવાય છે અને વધુ કુદરતીય ગણાવાથી ખસેડવામાં આવી રહી છે. જાપાનીઓ જ હવે સુધામાં બીજીમ નવીથી ૬૦ માઇલ દૂર મથા છે. તેઓ જાપાન માટે રંગુનથી ૬૫૦ માન્ય અને બેંગ્ગોરની ગલીએ ૮૫ માઇલ દૂર છે. જાપાનીઝ નેકા મંચી એકમાત્ર રાજામાં રોકાયેલાં ધારાસભામાં જાણીતું હતું કે પેલેન્ગાંવરનો દરમો એ જાપાનના આક્રમણની તરફાત છે. તેણે કહ્યું કે જાપાનીઝ સમનરીનો ઇન્ડિયન એસ્ટામાં ફરી રહી છે.

સરદાર જાવાના સવરનર કે. ડી. એ. વાન દરવાસે એક બોલાસરમાં કહ્યું હતું કે પેલેન્ગાંવર પકડાયી હવે આખું દેશનું સમારો જાપાનના કાજમાં આવ્યું જવાનો બાપ રહે છે.

રેપાઓમાંના જાપાનીઝ ઇન્ડો-સીઅલ હેડ-લાઇસ તરફથી જાહેર કરવામાં આવ્યું છે કે જાપાનની ખાસ નૌકા કુદરતી મજબુતી સેમે-નેસની રાજધાની મેકાસારનો સંપૂર્ણ કબજો લીધો છે. અને પુલકવારે બપોરે ૩૧ મિનિટોનો દક્ષિણ દાનારાપરનું મેન્જરેસીન સહેરનો પશ્ચ કબજો લેવામાં આવ્યો છે. રાજાઓમાંના જાપાનીઝ ઇન્ડો-સીઅલ હેડ-લાઇસ તરફથી જાહેર કરવામાં આવ્યું છે કે જાપાનમાં કદાચ જાપાનીઝ સરકારે પુલકવારે સાચીમ નહીંના પશ્ચિમ કીનારાપરનું અજલનું સહેર માટેવાનનો સંપૂર્ણ કબજો લીધો છે.

વિવિધ

ઈન્ડિયન પરમીટ વિષે સુચના

ઈન્ડિયન એન્ડ ઇન્ડો-સીઅલ એન્ડ એક્સપોર્ટરો કેપટાઇનના જણાવે છે કે જાપાનમાં ઇન્ડો-પરમીટ (O. I. 125) ને મારેના અરજના રૂબરૂ અરજ કરવાની તારીખે ફેરો રોડ કાચ પર છે ન જણાવના ઉપરાંત ફેરો માલનો એકાંત કરેલો છે એ વધુ જણાવ્યું પડશે. અરજના ફોર્મો ફરી ૭૫૫ નહીં આ સુધી આ વીચત અરજની તારીખે કાચ પર રોડના મેલમાં ઠાઉમાં જણાવવી. પ્રત્યેક ઇન્ડો-પરમીટ અને એક્સપોર્ટ પરમીટ અને પ્રત્યેક એક્સપોર્ટિંગની માટેના સર્વિસીકેને માટે ડી. ૨-૧ શી લાગશે. અરજદારોએ શી માંગવામાં નહીં આવે આ સુધી મોકલવી નહીં.

જરમન વહાણો નહારી કુદરત

જરમન એક્સપોર્ટરો રકાનું ફોર્મો અને મીસેનુ અને એક પોર્ટી કુદરત પ્રીન્સ ઇસ્ટને તેમના રેસ્ટ આગળના વિચારી રમનામાંથી બહાર નીકળતાં તેમનાપર દુનમો કરવામાં આવ્યો હતો તે વખતે ડોનરની લાસુદુરિયાં નોકા કુદરત થયું હતું. તથા જરમન વહાણો તેમના નિયત કરેલા રથો ધી હેલીસીએન્ડ ગાઈટમાં સહી-સલામત જસ પડેલાં છે. આ સલામત બોટને જર વીમાનો પ્રમાણ છે અને દુરમનના ૧૮ વિમાનોનો નાશ થયો છે.

બ્રીટીશ કોનવોયર પર હુમલો

સલાલીથી અચર છે કે જરી રાજધાની નોકા ખાવાના સરકારે તથા વિમાની ઇસ્ટરેએ નગા એક્સપોર્ટરોમાંથી મારા પડેલાં પ્રાપ્ત કરી બ્રીટીશ કોનવોયર ઉપર હુમલો કર્યો હતો. તેમાંના મોટા વહાણો નાશ પાડ્યાં છે અને ચોક્કસ પાણી હાવાની કરજ પડી છે. સાત વહાણોનો નાશ થયો છે સલાલીન વિમાનોએ વારંવાર મારા ઉપર હુમલો કર્યો હતો.

જાનરેલ ક્રેડેટ રૂંડે છે

માર્કેટનો સંદેશ જણાવે છે કે જાનરલ ક્રેડિટ સેવીસી આરેક્ટર આમળ સરકારના સેનાપતિ-ઓની સલામાં તેના જાપાનના જાણીતું હતું કે કાચ સેના જરમન લીધનમાં ગાંધી પાડે એ સેવીસી છે. આપણને અપેક્ષા છે કે એ પ્રમાણ ન બને, પણ એ કાચને મારેની કાચ આવી પડેલો, જે પ્રધાનોથી ખસેડેલાં રસ્તા પુલકો મથ જાય, તો રેવેન્યુ સ્વયંસેવકોનું કોરજ લીડન નહિ બસકે ૧૦,૦૦,૦૦૦ માણમાં લાં આગળ મદદને માટે જશે. કાચની માણ કહે ફીમનો એક વિચાર એક આગપરમાન કે જેણે વીસ વીસ વર્ષ સુધી સતત કબજા કરી કાચ કાઢીએને આગળ વધતાં અટકાવી રાખી પશ્ચિમની સંસ્કૃતિનું રક્ષણ કર્યું છે, તેના નાશ કરવા લડે છે. આપણે એકાંત છાએ કે કેમ એ આગપરમાનનો નાશ થાય છે, અને સુરોપ માં સાચવાઈ શી રીતે પ્રવેશ પામે છે.

વર્તમાન

બ્રીટીશના હિંદ કાચ સંબંધ

જાપાનના નાણામંત્રી ડો. આર. સુકરજીએ કાચમાંના જાપાન કરતાં જાણીતું હતું કે બ્રીટીશ રાજધાનીએ એકાંત મથ પડેલાં સમજાવું એકાંત કે મથ કાચના સુધુઓ આપે પાણ્ય મીત્રા બની રહે છે પરંતુ દીંદી સવાલને બેચાળ રીતે કાચમાં લેવામાં આવે તો. અમે અમી રજા લીએ તે છે કે એક જાપાન સુધુનો પ્રાપ્ત કરવા પોતાની પુર્વ સક્તિ પ્રાપ્ત કરવામાં એ મંબર અગ્રજી નહીં રહી છે તે પુલ મી. અર્થલેખ દુરન દૂર ફરી ફેલી એકાંત.

સુદક્ષીમ લીમના પ્રમુખ મી. એમ. એ. ઇન્ડો-સીઅલ નાણા પ્રાંતીક લીમમાં સાવજી કરતાં

જાણીતું હતું કે મારો પલ મંબરમાં તેમજ સવગી પ્રાંતીક સરકારમાં મારો કીસીએ અને સત્તા આપવામાં આવે તે વાતમરેબની એમરે ની દરખાસ્તો રવીકરવાને પુલકી છે.

બ્રીટીશમાં મંબર રાજધાની રચીતી

કંડનનો એક જાનરપત્રી જણાવે ન કે રીંગાપોરનો મંબર બનાવ, લીવીયામાં બ્રીટીશ ની કાર અને વધુ જામોન મેરેલીય નહારી છુટી એ વરસુદીતીયા બ્રીટનના લોકમત સુધુની વપરમા જે રીતે સલાવાઈ રહી છે તેથી બહુજા કરકારીક મથો છે. પ્રથમ સાધનો જાપાન કરવા મંબરો દીકાઓ મલી કલી હવે માણસો અને સાધનોનો ઉપયોગ નથી થતો તેની લીકા માથ છે. એનું કહેવાય છે કે મી. અર્થલેખ નથી વોર લેખનિટ રથાપત્રી નેકાંતે અને અસંખ્ય જાપાનદારીઓ પોતાની ઉપર લમ લેવાને બદલે બીજાઓને સોંપવી બેકાંતે. મી. અર્થલેખની જાણાએ બીજા વધ પ્રધાન મીમવાની વધુ વાત વધ રહી છે. તેને માટે કોપ્સ, કાન, લીકાકાન અને એન્ડરસનના નામે દેવાય છે. તે સાથે તેના સુખ દીકાકારે વધુ એક માને છે કે વધ પ્રધાન વધમાં ફેરકાર કરવાથી પરદેશમાં તેની વધુજા પ્રતીકુળ અચર થશે. આ સલામો અર્થલેખ કહે છે કે જાપાન ને કરાવવાને માનરમનેરે મોટા પાયા ઉપર કંઈ સરકારી નાખારીઓ કહેલી છે મરી. લીવીયામાં બ્રીટીશની કારેના કારણે વીમે સત્તા વાર પામશે કેમ જાપાનમાં આવ્યા નથી? પ્રીન્સ એક વેકસ અને રીપલસા પાઠ શું હતું રીંગાપા નથી? બીસમાકેને કુખાલાં આપી બ્રીટીશ નોકા ફગની મરે પડી હતી કારે આપણી બેટલ રીપ એટલી મધી સહે-ભાલથી કુખાલી સકાલ તેનું શું મરજી? આ રીવામ બીજા અનેક સલામો બ્રીટીશ પ્રમને એકેન જવાની રજા છે.

રાજધાની પ્રમને સુધુકે કરવામાં આવી રહી છે

કંડન દેશ કાઉન્સીલની પરિપદે સનીવાર તા. ૧૪ મીએ સરકારની મુદ્દ અવરમાની સખત દીકા કરવાનો અને સ્થાપિત કહે જે માલના ઉપનને રેપા રજા છે તે નાણુ કરવા સર-કારને કોનારો કરાવ પસાર થશે છે કાઉન્સીલ ના સેક્રટરી મી. રાખરે વીસે કહ્યું કે અર્થલેખની વાતમાલુનીની અંદર પ્રમને સુધુકે કરવાનો જાણ રહી ન તેમાંથી અપણે જાણું નેકાંતે. મધુર સુધુકે કંઈ સુધુ જાણવાનું નથી. જાપાને જાપાને આપણી કાર માથ છે અને માદા અર્થલેખ આવે છે કારે કારે અર્થલેખ જાપાનના કાણુનું શું કર પ્રમને આપણી સમક્ષ કરવામાં આવે છે. બીજા વાતોથી પ્રમને સુધુકે કરવામાં આવી રહી છે.

કંડન 'કાઉન્સીલ' ની દીકા

'કંડન' 'કાઉન્સીલ' લખે છે કે જાપાન મનવારો નહારી છુટી અને રીંગાપોરનું પતન થયું એ બે વરસુએ મીનરાજ્યોને નીરાચાના ખાલામાં નાખી દીધા છે. અમેરીકા અને બ્રીટીશ સામ્રાજ્ય અને તેના મીનરાજ્યો ૧૯૪૩ અને ૧૯૪૪ ની

સાક્ષ્યમાં આ પુરું પાડી શકશે તેના ઉપર પ્રુવર્તિ વિચારનો મારો બાંધવો બધું છે. આજના સમયનો કેટલો અસરકારક ઉપયોગ કરવામાં આવે છે તેના પર સમજો આધાર રાખો છે.

મીસમો જીખમરો

આંધ્રાપ્રદેશમાં એક મુસાદરના જાણીતા મુજબ ફજાબીના પહેલાં પાખવાડીયામાં મીસમો ભોળા જીખમરથી રોજના ૫૦૦ની સંખ્યામાં મરના કરતા. પ્રથમી કુરુકુસ બોટ કુખી જવાથી મીસમે પાંચજી નુકસાન મુખ્ય છે. વિશેષ કરી મીસમો નથી. મરીય અને તવનર મીસમે અમના સંસા છે. બાળકો મીસમી ધામ અને મુખીયાં બામ છે. એકસમુદ્ર કુખ વર્ષથી નહિ થકાય તેમ છે.

મીંગાપાવડું નવું નામ

રેકોગે આતે નવાની સરકારી ટેકવરોએ નહેર કમું છે કે મીંગાપાવડું ને "શોનાન" નામથી જાણવાશે જેનો અર્થ "ફિજીનો તેજસ્વી પિતા" થાય છે.

આરંભ મીયાંગ કાય-શૈક ગાંધીજીની મુલાકાતે

કલકત્તાથી રૂટર જણાવે છે કે માર્ચમાં મીયાંગ કાય-શૈક અને મેડમ મીયાંગ કાય-શૈકે મુખવારે ગાંધીજીની મુલાકાત કલકત્તાના ખીરલા પાઈમાં લીધી હતી. મુલાકાત ૪૫ કલાક ચાલી હતી અને સારા બાદ ગાંધીજી પાછા વળી ઉપકી ગયા હતા. ગાંધીજી વળતી મુલાકાત નહીં લે. હોંડ, મીન અને ફુનીયાને સત્તા સપગા પ્રમો ની ચર્ચો થઈ હતી. ગાંધીજીએ માર્ચમાં મીયાંગ કાય-શૈકને પોતાને કાંઈ વિદેશ સુતર અને મેડમ મીયાંગ કાય-શૈકને એક ચર્ચો ભેટ આપ્યાં હતાં. મીયાંગ કાય-શૈકની હિંદની મુલાકાતનો હેતુ

સત્તાવાર જાણવામાં આવે છે કે માર્ચમાં મીયાંગ કાય-શૈકની હિંદની મુલાકાતનો મુખ્ય હેતુ પ્રથમ હિંદુસ્તાન મીનને મુક સામગ્રીઓ પુરું પાડવાનું મથક કેવી રીતે બની શકે તેની જાણવાની વિશેષ ચર્ચો કરવાનો અને મીનું રતે બચાવો માર્ચ કપાઝ બામ તે હિંદુસ્તાનથી જિનનો કોઈ નવો માર્ગ દોષવાનો હતો. માર્ચમાં મીયાંગ કાય-શૈક બમો, હોંડ અને મીનના સંપુકન સરકારી સલામ થઈ વિચારશે. હિંદના રાજદારી નેતાઓને તે નામીયાની સામેની અને જાણના કામની સામેની લક્ષ્યમાં મીન અને મીનરાજ્યોની સામે થઈ જવા વિનંતિ કરી રહ્યા છે. હિંદુસ્તાન હને મુક સામગ્રીઓ પુરું પાડવાનું મથક અને છે. મથકપુર્વમાં ખોટીજી મથક હિંદના ગરબાઓમાંથી કપાઝ હતી સામગ્રીઓપર જોડો આધાર રાખી રહ્યું છે.

તે તેને મેડ આપવામાં આવે તે તે જનરલ ગ્રામીનને અને માર્ચમાં મીયાંગ કાય-શૈક એ બનેલી મીયાંગ કાય-શૈકની સમગ્રી જરૂરીયાતો પુરી પાડી શકે.

મી. જાણકાં મીયાંગ કાય-શૈકની લીધેલી મુલાકાત

પુરુષીય લીધના મુખ્ય મી. ગકમદ અલી જાણકાં મીયાંગ કાય-શૈકની

કલકત્તામાં એક કલાક મુલાકાત લીધી હતી. માર્ચમાં મીયાંગ કાય-શૈકે મી. જાણકાંને જણાવ્યું કે હું હિંદુસ્તાનના રાજદારી પ્રમોના સત્તાવારમાં કંઈ પણ કામ લેવાને હિંદુસ્તાન આવેલો તરીકે પરંતુ એક અવધાની તરીકે રાજદારી પરિસ્થિતિ નો અવધાન કરવા અને સમજવાને મજબૂર આવડે છે.

હિંદમાં "મીન દિન"

હિંદના પાકસરોયે નહેર કમું છે કે માર્ચ તા. ૨ જીને દિવસ હિંદુસ્તાનમાં "મીન દિન" તરીકે જાણવાશે જે દિવસે પાકસરોયે પોતાનું મુક અંગેનું ફેડ મીનને સારું રાખને મારે મુક મુકશે. એ ઉપરાંત કપાઝ ફેડમાંથી પણ તે મીનને મદદ આપશે.

—૦૦—

પર સુર સુ

—જનરલ મીયાંગ કાય-શૈક અને મેડમ મીયાંગ કાય-શૈકે મુલાકાત લીધી હતી. મી. જાણકાંને જણાવ્યું કે હું હિંદુસ્તાનના રાજદારી પ્રમોના સત્તાવારમાં કંઈ પણ કામ લેવાને હિંદુસ્તાન આવેલો તરીકે પરંતુ એક અવધાની તરીકે રાજદારી પરિસ્થિતિ નો અવધાન કરવા અને સમજવાને મજબૂર આવડે છે.

—મીનના જનરલે મી. જાણકાંને જણાવ્યું કે માર્ચ તા. ૨ જીને દિવસ હિંદુસ્તાનમાં "મીન દિન" તરીકે જાણવાશે જે દિવસે પાકસરોયે પોતાનું મુક અંગેનું ફેડ મીનને સારું રાખને મારે મુક મુકશે. એ ઉપરાંત કપાઝ ફેડમાંથી પણ તે મીનને મદદ આપશે.

—જાણકાંને મી. જાણકાંને જણાવ્યું કે માર્ચ તા. ૨ જીને દિવસ હિંદુસ્તાનમાં "મીન દિન" તરીકે જાણવાશે જે દિવસે પાકસરોયે પોતાનું મુક અંગેનું ફેડ મીનને સારું રાખને મારે મુક મુકશે. એ ઉપરાંત કપાઝ ફેડમાંથી પણ તે મીનને મદદ આપશે.

—જાણકાંને મી. જાણકાંને જણાવ્યું કે માર્ચ તા. ૨ જીને દિવસ હિંદુસ્તાનમાં "મીન દિન" તરીકે જાણવાશે જે દિવસે પાકસરોયે પોતાનું મુક અંગેનું ફેડ મીનને સારું રાખને મારે મુક મુકશે. એ ઉપરાંત કપાઝ ફેડમાંથી પણ તે મીનને મદદ આપશે.

—મીનના જનરલે મી. જાણકાંને જણાવ્યું કે માર્ચ તા. ૨ જીને દિવસ હિંદુસ્તાનમાં "મીન દિન" તરીકે જાણવાશે જે દિવસે પાકસરોયે પોતાનું મુક અંગેનું ફેડ મીનને સારું રાખને મારે મુક મુકશે. એ ઉપરાંત કપાઝ ફેડમાંથી પણ તે મીનને મદદ આપશે.

—જાણકાંને મી. જાણકાંને જણાવ્યું કે માર્ચ તા. ૨ જીને દિવસ હિંદુસ્તાનમાં "મીન દિન" તરીકે જાણવાશે જે દિવસે પાકસરોયે પોતાનું મુક અંગેનું ફેડ મીનને સારું રાખને મારે મુક મુકશે. એ ઉપરાંત કપાઝ ફેડમાંથી પણ તે મીનને મદદ આપશે.

—મીનના જનરલે મી. જાણકાંને જણાવ્યું કે માર્ચ તા. ૨ જીને દિવસ હિંદુસ્તાનમાં "મીન દિન" તરીકે જાણવાશે જે દિવસે પાકસરોયે પોતાનું મુક અંગેનું ફેડ મીનને સારું રાખને મારે મુક મુકશે. એ ઉપરાંત કપાઝ ફેડમાંથી પણ તે મીનને મદદ આપશે.

—જાણકાંને મી. જાણકાંને જણાવ્યું કે માર્ચ તા. ૨ જીને દિવસ હિંદુસ્તાનમાં "મીન દિન" તરીકે જાણવાશે જે દિવસે પાકસરોયે પોતાનું મુક અંગેનું ફેડ મીનને સારું રાખને મારે મુક મુકશે. એ ઉપરાંત કપાઝ ફેડમાંથી પણ તે મીનને મદદ આપશે.

—જાણકાંને મી. જાણકાંને જણાવ્યું કે માર્ચ તા. ૨ જીને દિવસ હિંદુસ્તાનમાં "મીન દિન" તરીકે જાણવાશે જે દિવસે પાકસરોયે પોતાનું મુક અંગેનું ફેડ મીનને સારું રાખને મારે મુક મુકશે. એ ઉપરાંત કપાઝ ફેડમાંથી પણ તે મીનને મદદ આપશે.

—મીનના જનરલે મી. જાણકાંને જણાવ્યું કે માર્ચ તા. ૨ જીને દિવસ હિંદુસ્તાનમાં "મીન દિન" તરીકે જાણવાશે જે દિવસે પાકસરોયે પોતાનું મુક અંગેનું ફેડ મીનને સારું રાખને મારે મુક મુકશે. એ ઉપરાંત કપાઝ ફેડમાંથી પણ તે મીનને મદદ આપશે.

—મીનના જનરલે મી. જાણકાંને જણાવ્યું કે માર્ચ તા. ૨ જીને દિવસ હિંદુસ્તાનમાં "મીન દિન" તરીકે જાણવાશે જે દિવસે પાકસરોયે પોતાનું મુક અંગેનું ફેડ મીનને સારું રાખને મારે મુક મુકશે. એ ઉપરાંત કપાઝ ફેડમાંથી પણ તે મીનને મદદ આપશે.

—જાણકાંને મી. જાણકાંને જણાવ્યું કે માર્ચ તા. ૨ જીને દિવસ હિંદુસ્તાનમાં "મીન દિન" તરીકે જાણવાશે જે દિવસે પાકસરોયે પોતાનું મુક અંગેનું ફેડ મીનને સારું રાખને મારે મુક મુકશે. એ ઉપરાંત કપાઝ ફેડમાંથી પણ તે મીનને મદદ આપશે.

—મેડમ મીયાંગ કાય-શૈકે મુખવારે ગાંધીજીની મુલાકાત કલકત્તાના ખીરલા પાઈમાં લીધી હતી. મુલાકાત ૪૫ કલાક ચાલી હતી અને સારા બાદ ગાંધીજી પાછા વળી ઉપકી ગયા હતા. ગાંધીજી વળતી મુલાકાત નહીં લે. હોંડ, મીન અને ફુનીયાને સત્તા સપગા પ્રમો ની ચર્ચો થઈ હતી. ગાંધીજીએ માર્ચમાં મીયાંગ કાય-શૈકને પોતાને કાંઈ વિદેશ સુતર અને મેડમ મીયાંગ કાય-શૈકને એક ચર્ચો ભેટ આપ્યાં હતાં. મીયાંગ કાય-શૈકની હિંદની મુલાકાતનો હેતુ

સત્તાવાર જાણવામાં આવે છે કે માર્ચમાં મીયાંગ કાય-શૈકની હિંદની મુલાકાતનો મુખ્ય હેતુ પ્રથમ હિંદુસ્તાન મીનને મુક સામગ્રીઓ પુરું પાડવાનું મથક કેવી રીતે બની શકે તેની જાણવાની વિશેષ ચર્ચો કરવાનો અને મીનું રતે બચાવો માર્ચ કપાઝ બામ તે હિંદુસ્તાનથી જિનનો કોઈ નવો માર્ગ દોષવાનો હતો. માર્ચમાં મીયાંગ કાય-શૈક બમો, હોંડ અને મીનના સંપુકન સરકારી સલામ થઈ વિચારશે. હિંદના રાજદારી નેતાઓને તે નામીયાની સામેની અને જાણના કામની સામેની લક્ષ્યમાં મીન અને મીનરાજ્યોની સામે થઈ જવા વિનંતિ કરી રહ્યા છે. હિંદુસ્તાન હને મુક સામગ્રીઓ પુરું પાડવાનું મથક અને છે. મથકપુર્વમાં ખોટીજી મથક હિંદના ગરબાઓમાંથી કપાઝ હતી સામગ્રીઓપર જોડો આધાર રાખી રહ્યું છે.

ખબર પત્ર

મી. આર. મંડળ

ફજાબી તા. ૮ મીએ લેકાનીસગર્મના માંથી દોલમાં સી. બાબાબાબા ઉગાબા મારતરના પ્રમુખપદે મી. આર. મંડળની લાંબી માટીય મળી હતી. આજથી સગાની માટીય પસાર થયા બાદ મંડળ તરફથી લાંબી રીપોર્ટ રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. આ મુજબનીએ લીલાય રજૂ કરી હતો જે સગાનુમતે પસાર થયો હતો. સગાના રેકોર્ડોના દેસવાને થએલાં અવસાન મારે ખાસ એક ગ્રેક દેરાત સેએ ઉગા થઈ હમર પ્રમોના સહીત પસાર કરી હતો. જાદ દેરાની ફિનલિ અને માટીય વીકાંચ ઉપર જુદા જુદા ગોલગારઓએ વીચેયો કરી દતા. ખાસ કરી મામલાંતે અજાણની રધાપના અને તે દેરાત સંજીત વ્યવસ્થીત માટીય રોપક સેનાની ઉગાવી એ અવરુચ અને ફેડ મામ મારે જરૂરી લાવાનું જાણવામાં આવ્યું હતું. અને મામ સુધારા અંગે કેટલાક અજાણના પ્રમો નીચારી સગા વીસગર્મ મળી હતી. પુરની કાચરી ન દોળાથી સુટફીયુ મારે બીજી લગા ઉપર મુલતવી રાખવામાં આવ્યું હતું.

કરબનનાં અવસાન

કરબનનાં મુના વાંતિ મી. કાબાવાસ દેવરાજ ગમ સોમવારે બપોરે કાંઈકેલયા રવર્મનાસ મામ્મા છે. રવર્મરેથ દેવરાજ ગુમરુના તેઓ પુત્ર દતા રવર્મરેથ રવર્મનાં નિમનસાર દોલ તેમના સહવાસમાં આવેલા સોનો ગમ સંપાદન કરી દતા. રવર્મરેથની ૫૫ વર્ષની વય હતી. પોતાની પાછળ વિધવા, નાના બાળકો અને જાળીઓ અને એક બાંકને વિલાપ કરતાં મુકા મુકા છે. ઉપર તેઓને યજ્ઞો બોટમાં ધીરજ અને હિંમત મુકા અને રવર્મરેથને ચિર-સંતિ બશે.

પતનીની પસંદગી

(દીંદી વખતથી અનુવાદ)

(૧)

કે સેવકી આવીને કંઈ કપડાં પથ્રુ બદલવા માગ્યા ત્યાં ત્યાં બેલાવળી જોરકારમાં ઘાબળ થયા ત્યારે આખો દીવસ આ અવસર ની તેજ નાક એક જોય જોય તેના આગવાથી મને યાદુ તેના રંગદંતથી હું પામી ગયો કે આજે પાતલો આસાનીથી પતી બધા જોય નથી.

તેમને મુશીબ આગ કહે કરી. "આંધાં સુધી જાણતા હતો તારે બાળવાનું" બહાનું હતું. જ્યારે એમ. એ. પાલ જ્યેષ્ઠ, અને કમળબલ જાણનાર જેમ તેમ પુરું થયું તારે તેકરીયું" બહાનું હતું. એ જ્યારે તકરી નોતરીયોજ પર આવે છે. ઠીક પથ્રુ કહે તું બહાનું" શોખી રાખ્યું છે! પ્રચર બધુંજ કામ તારી પરજી મુજબજ તો કરી રહી છે."

જાતી વાત કરવાની રીત એક દે કસતું ખાળી ન કસે અને બુબ જોરથી દસવા માગ્યો, અને મોહવાનું નાગજ ન શીધું. દસવા દસવા થીમે થીમે કપડા કાઢવા માગ્યો.

"આમ દસવાથી રામ નહીં પતે. આજે દે દા-હા, સાવધાન નથી આવી પથ્રુ દા, સાવધાન આવી પં. તું સમજતો હતો કે કરીને વાત રીળી છે. પણ આજે એમ વાત ટાળી નહીં છકાવ, સમજાવો! બુબ દાવા ટાળી કરી છે."

"પથ્રુ બા" એવી તું આજી આવી હોતી કે? કપડાં તો કિવાઈ, જરા આરામ તો બધા લઈ, અને બા" આ વખતે દીંદી પણ જસદી કરે ઘર બજાવ છે. હર વરસે દીવાળી પછી મરમ કપડા કાઢવા પડતાં. આ વરસે સ્ત્રીના પહેલાંજ કાઢવા પડશે એમ લાગે છે. બા..."

આ એકદમ વચ્ચેજ બેસી હોતી ત્યારે કે આજે તેને કોમ બીજ વાત સાંભળવીજ નથી. "બસ સુપ રહે. જેની કુબે જનગ્યો તેનેજ દમો કા રહી છે. સમજતો હતો કે અહીં તરફ મી વાતો કરી ચાને સૂઝાવામાં નાખું, એટલે આજનો દીવસ તો ટળશે."

"નહીં બા, તમે તો એવી વાત કરો છો. ગાસા નમને દુઃખો છરકુડે?"

"તો પછી મુશીબી વાત પર કેમ બોલવેલ નથી."

"પર છે દમજાળ આવું પુ. તું થોડીક પાદ મેસ દે હાથ મોહું થોડા આવું પડ."

"બસ પાછી જોજ વાત શરૂ કરી. દુ કહી હતું કે મને ન જાણ, તકી તો હું આજથી ઉપવાસ શરૂ કરીશ અને બધાં સુધી તું હા નહીં કરે ત્યાં સુધી ટાળો પાછી નહીં લઉં." આટલા કહીને ખાલો આજમાં આંસુ આવ્યાં.

મેં જોયું કે આજે કાળ મગની મુકદ્દલ છે એટલે મેટી મોં, અને હતું: "બા, તું તો દસવા-મગમાં રહી પડે છે. ઠીક કરે કહે તું હું કરે છી?"

"એજ કે કહે તારા સગા નહીં કરીએ ને? વાણી શીધું. નોતરી મગી મલ દવે કોમ બહાનું" નહીં ચાલે એ વાદ રાખજો."

"વાદ હું તોચારી રહ્યો કહે કે મેં આજે તું મેટી અપરાધ કર્યો છે કે તું આમ ગુસ્સે છે મેં આવી નજીવી વાતમાંજ તને રડવું આવે તો કોઈ સ પથ્રુ દસ વાસ લખો કરવા હું તપવાર હું બસા બા, એ પથ્રુ કંઈ વાત છે કે મારે મારે તારે રડવું પડે."

પથ્રુ ખબર નહીં મારી વાતને તે મનકે સમજી કે તું ને એકદમ જાણી હોતી અને "તું આમ નહીં" માને," રહી જોરકારથી જવા લાગી.

મેં જસદી એને પકડી લીધી. અને હતું: "અરે તું તો વાત વાતમાં નારાજ થય જાય છે. ઠીક કહે બરાબર વાત કરીશ. ચાલો મેસો."

આવી રીતે મનાવી બાબો તેથી તે ખુશ થય મન. અને મોટી અને આજું છુટી નાખ્યા.

મેં હતું: "બા, તું નહીંજ માનતો તો ઠીક એકાદ છોકરી પસંદ કર. હું તપવાર પુ. પથ્રુ એક વાત તો કરે કે મને તો ફક્ત રૂ. ૨૦૦ મળે છે. એમાં કેમ ચાલશે?"

ખાલો એકાદ જમાડતાં હતું: "તું ખસો પથ્રુ તને તારે મારે એકાદ પડે છે? ઠીક કામ ને એકાદ પડે તો મારી પાસેથી મેળે બસો મને તેમ રાજ થા તારું મોટું નસીય."

"ઠીક પથ્રુ એક વાત વાદ રાખજો કે છોકરી નહીં રીતે ઠીક નેહજે. બેવામાં બુબ સારી, બાવા મનવવામાં દુસીમાર, અને ખી. એ. દોષ તો તો ફેલુંજ પુ. નહીં તો પ્રીવીયસ પાસ તો જોજમાં જોજી દોડીજ નેહજે. સમજી?"

"અરે એ પથ્રુ કાંઈ વાત છે? હું મારા દીકરા મારે એવી છોકરી સોંપીશ કે સામેમાં એક દેશ. અને તને બતાવીશ." તું પસંદ કરશે પછીજ તો સગા થશે. બોલ સુકું પછી કાંઈ વાંધો છે?"

(૨)

આમ તો મારે પથ્રુ દેસા કતા પથ્રુ રાજેન્દ મારો જાળા મીન હતો. તેને મારે એકલુંજ ફેલું" ઠીક છે કે એને અને મેં નહીં કહું" હતું કે સગા ન કરવા કેમકે અમારી પૈત્રીમાં તેથી શદ પડશે.

રાજેન્દને ત્યાં પહેાંચતાંજ તે કસીને બિલ્લો: "કેમ મહાદેવજી" વાત વાંચ ચલું? ચળા મંપા?"

મેં કહ્યું: "તું પથ્રુ અજબ છે. તું હા પાડી એટલે સગા થઈ મયા શું?"

"નહીં તો! આજ કાલ તો છોકરીઓ મગની સાદ સહેલી છે. એજે ઠાકથીજ તારે મારજી પાડ પકવી કર પડે."

"તેથી તું મન મનુ. મને છોકરી પસંદ પડશે મારે ને? મેં તો એવી એવી કરતો કરી છે કે મેં દુ આજું તો કાંઈ દીવસ સગાજ ન

થાય. પસંદ કરવી ન કરવી મારાજ કાલમ છે તો ખાલો બુબ તારો ચલાવો એટલે હા પાડી. એની પથ્રુ વાત રહી અને મારી પથ્રુ. સમજો!"

"ઠીક પથ્રુ ખબરદાર રહેજે થોડી ન પડેકે.

"તો પછી વાંધો તું? જો સગાથી તો આપજો કામ કુશમની થોડીજ છે?"

"ઠીક. મેં એકદમ ખીજી પથ્રુ સુદર છોકરી મળે તો મારે મારે પથ્રુ પસંદ કરી મેં ને."

"વાદ આપ વાદ ઠીક રહ્યું." (આજી)

દાંસવાલે યુનાઈટેડ પાર્ટીદાર સોસાયટી

શ્રી. દાંસવાલે યુનાઈટેડ પાર્ટીદાર સોસાયટીનો તા. ૧-૨-૪૧ થી તા. ૧૫-૨-૪૨ સુધીનો હિસાબ.—આવક: બીપુરાં પાકી પા. ૧૧-૧૫-૧ શ્રી. જાહા પાત પાઉ ૩૧૧ કુલ પાઉ ૩૨૨-૧૫-૩. જનક ખર્ચ ખાતે: સેનાટરી શી પાઉ ૨૨-૧૪-૧૦, બાઇ ૧૮-૧૪-૦, પાણી ૧૫-૭-૪, વીમે ૮-૧-૫, મોહનો પમાર ૪૮-૦-૦, પરચુરજ ખર્ચ ૪૪-૧૧-૫, મેન્ડેસ ખર્ચ ૧-૧-૦, લાફેર ખબર ખર્ચ ૮-૩-૦, મે. કેટલ પાકી કીરાતું ૧૨-૦-૦, શી બજુસ પાકી ૧૪૨-૧૮-૩. કુલ પા. ૩૨૨-૧૫-૩.

જમા—શ્રી. બાબુદાસ રમારક હાંક પા. ૧૫૦, વર્ષ દરમ્યાન આવક જનક મર્તા એકદર વધારે પા. ૪૦-૧૮-૩ કુલ પા. ૧૬૦-૧૮-૩.

ઉપાર—મે. કેટલ કીરાતું પા. ૪૮-૦-૦, મેન્ડેસ પાકી જમા પાઉ ૧૪૨-૧૮-૩ કુલ પાઉ ૧૬૦-૧૮-૩.

શ્રી બારત મારવા મંદિર તા. ૧-૨-૪૧ થી તા. ૩૧-૨-૪૧ સુધીનો હિસાબ—આવક: અપા કપડાં પાકી પા. ૪૬-૧૩-૭, રકુલ શી ૩૧-૧૨-૪૧ સુધી ૪૮૬-૩-૦, સહામકો તરફથી ૧૫૮-૧૮-૬, સેન્ટની આવેલી રકમ ૧૨૧-૩-૮, સીનેસા પરચુરજ મળેલી રકમ ૧૧૦-૧૦-૬ કુલ પા. ૬૭૧-૫-૬. જનક: પમાર સિલકોના ૩૧-૧૨-૪૧ સુધીનો ૪૮૦-૧૦-૦, મોટર ખર્ચ, કાપવરનો પમાર, બાવસેન્સ, વીમે, વિમેરે ૨૫૬-૦-૧૦, પાકી ૨૬૬-૧૪-૮ કુલ પાઉ ૬૮૨-૪-૬.

જમા: વરજી મેટ ખાતે પા. ૨૦૨-૦-૦, કુલ પાકી ૬૮૨-૧૪-૮. કુલ પા. ૧૦૧-૧૪-૮.

ઉપાર: શ્રી. શ્રી. પા. સોસાયટી ૧૬-૪-૦, પ્રીમીયલ ટીપોગ્રાફ ૩૫-૦-૦, સાળા શી આવવાની તાર ૧૧-૧૬-૦, સહામકોના આવવાની પાકી ૧૧-૧૬-૦, મેન્ડેસ ખર્ચ ૧૭૩-૧૫-૮. કુલ પા. ૪૦૧-૧૪-૮

પુરતકાલપનો હિસાબ—તા. ૧૦-૨-૮૧ થી ૧૭-૧-૪૨ સુધીનો.—જમા: શ્રી પુરાંત પાકી ૧૨-૭-૦. કુલ પા. ૨૭-૧૭-૧૧.

ઉપાર: નવાં પુરતકા ખરીદવાં ૧૭-૦-૦, મોહા મોકસનું ઠાકું ૧-૫-૦, પુરતકા ખરીદવાં શી ૧૦, સુદર ખર્ચ શી. ૪, શાકી તમા પોરરેજ શી ૫-૬, શ્રી બજુસ પાકી ૮-૧૩-૫. કુલ પા. ૨૭-૧૭-૧૧.

ખુદેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

એ તમારે તમામ જીવનની ખરી મજાદ શેવી હોય તે: ખુદીકારક પાઠો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબૂત અને બાલ્યાન બનાવી દો! પણ યાદ રાખો કે કાપકારક ઝિરકો બનાવવા માટે સારું, તાલે અને ચોકી શુદ્ધ માલ જ પાડરજો. અમારે ત્યાં પાઠો બનાવવા માટે ખાસ તાલે અને શુદ્ધ માલ આપી ગયો છે.

અમારે આ શાંતિ, બદામ, ચાંચી, પીરના, પંજી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, પ્રસાથી, કાપક વડી, ગોખા અને મજુ, ચાર મખજ, ચોપચીની, અસનન, મુદર, અખર, સોના ચાંચીના વરખ, વખરન, વીંચે તમામ કીંદુ કરીવાણે માંથી રહે, જડી ખુદીઓ

જીવણ દોડી બરની તમામ કોસરી હોસ રોહાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મશહુર અમેલી સુરતની બરફી, પીરના બરફી રી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી રી. ૩-૬ રતલ.

ખુબઈના તરેહવારે હલ્વાઓ

બદામી હલ્વા રી. ૧-૮ રતલ, સફેદ પડાચા હલ્વા રી. ૨-૧ રતલ, રંગીન પદાચી હલ્વા રી. ૨-૦ રતલ, સફેદ પદાચી હલ્વા રી. ૩-૦ રતલ અમારે ત્યાંથી મળશે.

નવાળી પાઉડર:

ચરીરના ખાસ પણ લાગ્યાથી માત્ર એ માત્રીમાં પાળ સાર કરી દે છે. ૩ બેટલ રી. ૨-૮ પોસ્ટેજ ફી. કુતીયાન રેશન બેલદાં: ૭૦૫૮૦ રી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA.

153 Grey Street, Durban.

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 10990

CORNER PINE & GRET STS

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS AREA,

THE MEET OF INDIAN APARTMENT.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS. BEDDING & LOUNGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

MOHANLAL VALJEE.

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices in salt your pockets. 1941.

P. P. BHAGAT.

Fruit Merchant.

શ્રેષ્ઠ અનનુ રૂટ અને વેજિટેબલ સાર પેડીમ કરી C. O. D. થી મોક્ષવામાં આવશે. સંબો:—

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban. 1941

ઇનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ'

તંદુરસ્તી

ને ચોક્કસ

માર્ગ છે!

મામાનો દુખાવો, કમ્બેરી, ખર-બજાને દરોજ એક ગ્લાસ પાણી માં એક ટી ચુન કરો તાળી પાવાથી નાખુદ કરી સકામ છે. ઇનો ચરીરના ગેરી તરેહો ફર કરી હસનને તંદુરસ્ત રાખે છે

ઇનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ' અતિ તર-શાસ્ત્રી કામ કરે છે અને તંદુર-સલામતીપદ છે. આજે તમારી રોમીટમાંથી એક બોટલ મા-આવો. તમારે અવસ્થ તેનાથી વધીય રાખો શશે.

ENO'S "FRUIT SALT"

The words "ENO'S" "FRUIT SALT" and "FRUIT SALT" are registered trade marks.

Sole Representatives: HAROLD RITCHIE (S.A.) Pty. Ltd.

P. O. Box 805, Capetown.

1941

Are You a subscriber of
'Indian Opinion' if not, Why not?

કી ક્ષ ન રી એ

અંગ્રેજી કે ગુજરાતી

આ કીક્ષનરી મહાત્મા ગાંધીજીની સુચનાથી મળેલા વિષયોના નોંધથી મહત્તા આપે સંવાદ સવાર નામે બનાવવામાં છે. વિવાદા-આક્રમ માટે તે અગ્રહ કરેલી અને ઉદ્દેશીય છે. તેને અંતે સરિત-પામો, ફરો, મોરા કહેરોની રસી, મોરી નદીઓની સંપ્રદ, વખન, માપ, પ્રેવતો, વિચેરે પછી વસ્તુઓના સમાવેશ મળેલા છે.

પાકુ પ્રક્ર પાના ૧૪=૮

પ્રવેશની વાત રી. ૫.

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

THE EPIC FAST

(BY PTABHALL)

An account of Mahatma Gandhi's Fast in September 1932, and events leading up to the Yeravda Pact with all relevant documents.

320 Pages

Price: 2s. 6d.

Obtainable From The Manager:

INDIAN OPINION,

Phoenix, Natal.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજાંત્રની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
ફળવું સંગીત અને મુમધુર શ્રીમોના માયનો કુટુંબ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુટુંબમાં અને મીત્રમંડળમાં માવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાં કેલસાના ધુમાડાથી બની તાલકાળીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક બતની હંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબક્કા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, હીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શ્રીમોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

ગ્રામોફોન, સંગીત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડોરી, મધન
ધાન્ડ્યા, અકિરત, બાલી, આદમી.

શ્રીમોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, મરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પશુ સ્ટોકમાં છે.

સ્પીર ચાર્ટ્સ—દરેક વાજાંત્રના મોટા જથ્થામાં રાખીએ હ.એ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ કામ.

સોલ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા કલ્ચુટ, સરદાર કલ્ચુટ, તા કલ્ચુટ હારમોનીયમ (દરેક
બતન) ચાંગ ધન્ડ્યા, મેગફોન, હાંદુસ્તાન, હવીન્સ, ગ્રોડીયન,
(ધાન્ડ્યાન રેકોર્ડિંગ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્દાલેખ છે.

મળો યા લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રા.પ્રા.ચટ્ટરી) લીમીટેડ,

૧૭૯ એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને પુરા ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્બિંધન (૫) રાજનંદન (૪) ચરકા રાણી (૫) દોલી (૪) ગાંધી (૩) દીવાળી (૭) મેરુકર (૫) સોના ખંધન (૫) ગાંધી સલાહદીન (૩).

એ વતરેક

મરદુમ પ્યાર કબાલનો હલો રેકૉર્ડ—No. 16451.

મોહમ્મદ ખલીલ કબાલનો હલો રેકૉર્ડ—No. 16457.

કાલુ કબાલનો હલો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરદુમ પ્યાર કબાલનો હલો રેકૉર્ડ માવનોનો સેટર
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. વહેતો તે પહેલો.

N. પ્યાર કબાલ

- 16404 જળ વહાં દુનાં પુકારી જાણી
- 16411 એક રોતે કે કસાના
- 16416 જલમાં સંગ શરૂ મધ અંખમાં હમારી
- 16428 મહીનેકા મુલાકાત દુ મેરે કહમે દુવા કવેના
- 16434 હાજરો છે ગમે ભેળીન મોહી રાનાં દે મેહરીવારો
- 16304 કામ જાએ ન જાએ મે' તેા જાણી
- 16313 રહમતુલ્લીહ આશખીન
- 16347 મીઠને ગમે લે જોડે 'પુત
- 16232 ને મીલે જાએ જોડે કાસે મીલારેતે દે
- 16273 મેહરીશો નામલશી
- 16250 ફરમાર મુસલમાનો.
- 16243 હાલે મે આજ એકમરે આશી
- 16289 ફરમાર પદો
- 16367 મેરા મગ મેલે મોલે
- 16380 મુજબો રાને મહબુબો મરનેકો પુચા ન
- 16390 મારો સહેબલાલ પારો મહેલેઅલાદ

R.F. મરલામી રેકૉર્ડ

- ૩૦ અંખા પદ્મીશ મોહજા
- ૩૦૧ અશાકામ જાણવા
- P.E.
- ૨૭ સહારત હાજરત પીલાલ
- G.E.
- 4764 અને 4765 બે રેકૉર્ડોનો સેટ
- અંખસમે મારેરો પાળી પીલાનેકા મોહજા
- 4723 પાલેરેસે ફરમાર કા હમના
- 4726 મુલા દે હાલે મેળાને ને
- ૩164 રાજા પદાન
- 6677 દેશ અરખ
- 1740 હામ દેા અલાલ દે
- F.T.
- 12127 રિવાજત હાજરત જાળીર
- 12907 દે સખાવત
- 12308 હાજી ફરમાનીયા રેકૉર્ડ
- 12781 મેસીય મોહમદી

ફરમારે આલેખ કબાલ

- 16270 હરને હરવારીમે ચીલમન કાલદી
- 16349 તરવીર નખી આંખોમે દીલમે જતન આલ
- 16341 તરવીર મોહમદ મેરે દીલમે.
- 16270 હસને ફરવાળેમે અલમનકાલદી

ફર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના ફર મહીને ફેરવેલો અમારે ત્યાંથી મંગાવી શેશા.

મારુર ફીલીશીન

- 16332 ના મોહમ્મદ પા મોહમ્મદ
- 16340 હામર આ સીતમગ
- 16261 હામરા રાજ હે કલપરમે
- 16340 અપને અપને પાળી દોલત
- મોહમ્મદ ખલીલ કબાલ
- 16423 આવો આના મહીને કે જામે મલો
- 16426 પપા અપાની નજરમાં મેલાએ સખી
- 16433 સાંવરમાં નહી રહે
- 16313 હમારા નખી જામે હરમાનપાલા
- 16281 મારી મુલે પીલાદે
- 16366 ગુલમળી કામે મહામળ
- 16379 કહાં જામે વાદ મોમ
- F.T.

મારુર અબ્દુલ નસી

- 12686 મે પીનેદી આજાક
- 12620 નોદ હળોમે પુલા
- 12254 દે અલામ કુનમે જા દે
- 12105 હામરે મારાદે કાળીલ ને

ફરમાર ખાન ઝેરેક પારો

- 12215 રેકૉર્ડ દે મુલા આશા નેરી સખીમે
- 12917 હામ તરર જાતા દુ સખ રહેનક મોહજા
- 12836 નાકાસીલ દે સાકુસેકવો મે
- 12860 મે તેા હોર આજ પાર
- 12987 જાહર અજા હેસમે મીલમન
- 12702 હાજરમે શાહકલા રીરા
- 12748 હરે મહતલમે સરકા

કાલુ કબાલ

- 10888 મુરે અનવર દીખાના પ્યારે રમુલે અગમી
- 10422 જાત નાકી ને નદાલી જાએગી
- 10278 કીમ પાતા મર મુજલે
- 10005 જુલવાસે મહીમે
- 10378 મહે દો કદમ જોરે કમામલ કાકાદી
- 10305 આજ નખી ફરમાર હરમદીપારો

ફીલ્મ રેકૉર્ડ

- આજી (૫); નીરમળ (૪); મુલસીલાલ (૫); હંમન (૪);
- આજાદ (૫); કોકર (૩); અલી પાખા (૨); અજુલ (૫);
- ખંધન (૪); જોરત (૫); નહી રાનારે (૪); લદમી (૫);
- સલાહીર (૫); જાહીઆ કુડે (૫)

હામા સેદ

- શરીર ફરદાદ (૪); પીલ્વ ખંધન (૪); પ્રવજા કુમાર (૨);
- મુરેવેલત (૪); રજમાની મંગલ (૩); રતી સપીનવા (૨).

RADIO RECORD TRADING CO.

88, VICTORIA STREET, DURBAN. 38A MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

Phone 21843

Durban.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA
H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

Phone 3-7255.

Johannesburg.

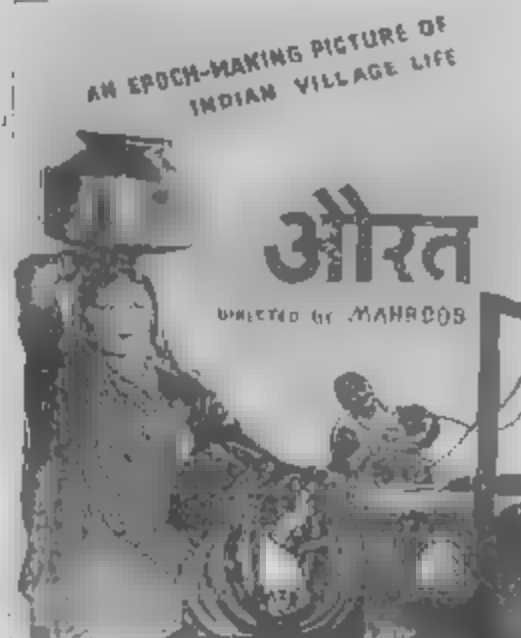
RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

"Woman"—યાને "ઔરત"

એક અજબ કહાની છે. માયાપ શાદીમે' ફળુલ
ખર્ચ કરકે ઔલાદકો હમેશાં કે લિયે ત'ગિદસ્ત બનાતે
હે શાવકારકે તકરિસે ઉનફી જી'દગી બરબાદ જેસે
કે ગરીબીમે' ધતીરામકો ધર છોડ કર ચલા બના
પડા. અબ બિચારી ગરીબ ઔરત તીન બચ્ચોંકી
મા કયા કરે, મગર હિંમત ઇસકા નામ છે, કે ખેતી-
વાડી ઔર મજદુરીકા કામ કરકે બચ્ચોંકો પાલા.
એક સડકા નેક ફુસરા બદમાશ નીકલા. માને ઉસકો
નેક બનાનેકે લિયે કાશીપ થી. ઔરતકી હિંમત બ
ઇમાન શાવકારકી બદખાતી. એ ખેલકા નતીબ છે.
મંગાઓ ઔર સુનો.

GUJARATI DRAMA SETS

બચ્ચુ કુમાર (૩) રેકાર્ડિંગ સેટ.
સીતા આમ (૩) " "
રાજુક દેવી (૩) " "
રુકમણી (૪) " "
હીર રાજા (૧) " "
જેસલતોરજ (૩) " "
શ્રી રમણસા (૩) રેકાર્ડિંગ સેટ.

પૂજીરાજ ચૈલાજી નાટક (૮)
નરસિંહ મહેતા (૩) રેકાર્ડિંગ સેટ.
પદ્મીની વારસો (૩) " "
સલનારાયણ (૩) " "
વનરાજ આવડો (૪) " નાટક
બલદેવ સતી રૂંદા (૨) " સેટ.
મીઠુબા જન્મ (૨) " "

FILM RECORDS IN SETS

મરીયતી તોપ (૫)
બાબી (૫)

નિરમલા (૪)
આમફોન સોનર (૪)

મારી આંખ (૩)
કંચન (૬)

અમાતા (૩)
ફરમાદ (૫)

આરટી F.T. 5246 સ્ટાપવારની આરટી.

F.T. 5281 શ્રી સલનારાયણની આરટી

F.T. 5191 શ્રી મહાદેવની આરટી.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

No. 9—Vol.—XL

FRIDAY, 27TH FEBRUARY, 1942.

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
PRICE FOURPENCE.

EACH AGAINST ALL

“THE present social order is a ridiculous mechanism, in which portions of the whole are in conflict and acting against the whole. We see each class in society desire, from interest, the misfortune of the other classes, placing in every way individual interest in opposition to public good. The lawyer wishes litigation, and suits, particularly among the rich; the physician desires sickness; (The latter would be ruined if everybody died without disease as would the former if all ailments were settled by chemotherapy.) The soldier wants war, which will carry off half his comrades and secure him promotion; the undertaker wants burials; the monopolists and fore-stallers want famine, to double or treble the price of grain; the architect, the carpenter, the mason, want conflagrations, that will burn down a hundred houses to give activity to their various branches of business.”

—CHARLES FOURIER

સ્વાર્થપર રચાયેલી સમાજવ્યવસ્થા

“હાલની સમાજ વ્યવસ્થા એક ગુખોષકારકું ચંત્ર છે, કે જેમાં સમાજના બુદ્ધા બુદ્ધા વગેરે સમાજની વિરુદ્ધ કામ કરી રહ્યા છે: આપણે જોઈશું કે સમાજનો પ્રત્યેક વર્ગ પોતાના સ્વાર્થને ખાતર અન્ય વર્ગનું હુકું ધરે છે અને તેમ કરી કરેક રીતે અંગત સ્વાર્થને આખા સમાજના હિતની વિરુદ્ધ કરી મુકે છે. કાચદાશાસ્ત્રી ખાસ કરી ચાવકારોમાં કળવા કોટે” થકે એમ ધરે છે; કાકતર ધરે છે કે બધા રોળી ગાય. (રોગ થયા વિના જો બધા મરી જાય તો કાકતર પાવમાલ થઈ જાય, તેમ પંચથી સધળા કળવા પતી જતા હોય તો કાચદાશાસ્ત્રી બુખે મરે.) લકગેયો કુરેશાં હુદની ધરે છે કે જેથી તેના અરધા ગોઠીવાળા પતી જાય અને પોતાને ઉચી પદ મળે; મચાણીયો મુકાંબોની ધરે છે, ધબરદારો અને સદોડીયાઓ દુખાળની ધરે છે કે જેથી કાજાનો ખાવ ખમણે કે તમણે થઈ જાય; શિષ્યશાસ્ત્રી, સુચાર, કઠીયો કાઠ તાવાનજ આવી સેકડો મકાનો ખાળી બરમ કરી જાય એવું ધરે છે કે જેથી તેઓના ધંધાની બુદી બુદી શાખાઓને વેપાર રોજગાર મળે.”

—ચાર્લ્સ ફોરિયર.

INDIA'S GREATEST POET SRI RABINDRANATH TAGORE

We have now on hand for sale few copies of his books for the last mail as follows:-

The Home & the World	1 0
Chandalry	6 6
Thoughts From Rabindranath Tagore	1 0
Chandalry Only	6 6
The King Of Dark Chamber	5 0
Sollara	1 0
The Post Office	5 0
Chitra	1 0
The Fugitive	5 0
The Gardener	1 0
The Crescent Moon	1 0
The Post Gathering	1 0
Seven Birds	1 0
Seven Fruit Tagore	1 0
One Hundred Poems Rabir	1 0
Maabi	5 0
The Cycle Of Spring	1 0
Nationalism	1 0
Swadhin	6 0
The Wreck	1 0

Read about India's greatest man past & present who have made for India a name to-day in the world as a nation of supreme being fully illustrated 640 pages with cloth bound. (Just arrived)

GREAT MEN OF INDIA 17/6 including postage

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,
PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box 7157.

ઈન્ડિયન ગ્રેસરી કીફાયત બાવે કયાંથી ખરીદશો?

હાલમાં ઇન્ડિયન ગ્રેસરી વિભાગ બોમ્બે છે, જેમાં દરેક પ્રકારની હિંદી ગ્રેસરી તેમજ ગાંધી વસાહતની નાનાં ગ્રેસરી વસ્તુઓ ઉપરાંત દેશ વાપરવાની હિંદીઓનાં ઘર ઉપયોગી વસ્તુઓ હાલ ત્યાંથી તબ નીકળવા બાવે મળી શકશે.

આઈર ગ્રેસરી ખાસ કરવા લખાઈ છે.

કંડીના ગ્રેસરી હાલની પાનાની કેપરેખ હેઠળ સારી પકાઈ કરી ગ્રેસરીવામાં અરપાશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સમગ્ર અને હાલમાં હાલમાં બિચી)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,
JOHANNESBURG.

હાલમાં દરેક પ્રકારના વિભાગમાં પણ ઉતારીએ છીએ; છાંદસી, આગ, બગલરી, આસીડન્ટ, ગ્રેસરી, રેલવે ગ્રેસરી વિગેરે.

'Phone 24350. Tel. Add. "Norties."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply weekly requirements also

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195. DURBAN.

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 3d., 1/6, 2/6 and 4/6. or POST FREE FROM

ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1490

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર મહાશયી બાલુભાઈ મહેશવરભાઈ

દરેક અલગની મીઠાઈઓ, ગ્રેસરી ધીની તેમજ મેંચા મેવા, મસાલાથી અને બનાવીએ છીએ

અમલો વગણાએકુ મુરતી પુણે, મેવા, મમરા, મહીઆ, ગણાઓ, પાતરા વિગેરે હરદોશ તાલ બનાવીએ છીએ.

શિયાળામાં ખાવા લાયક પાકો ગોઈર પ્રમાણે રપેશીયલ, પાટી વિગેરે માટે ગોઈર પ્રમાણમાં ગોઈર ગોઈર પ્રમાણે કુટે વગણા બનાવી આપીશું. બહારનાથી મંગાવનારને માલ પુરતી કાળજી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6576. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

President Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

'Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

in South African, Canadian
and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજીટેબલ એક્ષપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન એપલ્સના રપેશીયલીસ્ટ

જુલુમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કંડીના ગ્રેસરી ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે નાચીસ સારા અને સસ્તા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 766, 108 Prince Edward St. Durban.

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,

THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.

SAREE HOUSE

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our SAREE HOUSE which will be opened on 2nd March, 1942

whose latest designs of dress materials, Bonarac Sarees and several other lines will be offered at reduced sale price.

**મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રધર્સ
પ્રાપ્રાયટરી લીમીટેડ**

તેઓના ગ્રાહકોએ બતકાળમાં આપેલા ટેકા માટે તેઓનો આભાર માનવાની આ તક લે છે, કે જેતા પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સફળ થયા છીએ. માર્ચ તા. ૨૭ સોમવારના પુરનારા અમારાં સારી હાઉસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી ઢગના ડ્રેસ લેંગ્ચો, બનારસી સાડીઓ અને બીજા અનેક લાઇનો ખાસ ઘસટેલા સેલ પ્રાઇસે વેચવામાં આવશે.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

આહા દિવસમાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપરશે.
સહન તેમજ ૩૬ પેસેન્જરો લેવામાં આવશે.

૧૨મન આવ્યા પછી તમારો ખાલ તથા યુનીયન
કાઉન્સિલ રિપ્રેસેન્ટ મુજબ નાણા સાથે સર્જ જવા વિષે
સંબંધી જ્ઞાને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશ.

હાગીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, સખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

દોહી પેસેન્જર એજન્ટ.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારને જવાબ
મોકલી સકાય તેટલા ખાતર તારમાં ધોવાનું પૂરું
શીરતાનું મોકલવું.

૩૬ ટીકીર હિંદુ વીરો સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ■

)))) મુસ્લીમ વીરો સાથે પા. ૧૮ ૬ ૯.

)))) વીરો વગર પા. ૧૪ ૨ ૦

સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ પેસી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરની આવજાવની તારીખમાં અને ટીકીરના
આવેમાં વિના નોટીસે ફરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMEED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street, Johannesburg.

Phone 33-1453

P. O. Box 6220,

Tel. Add: "CITYSHIRT"

1104

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હોદ્દા ધોધા પંજાબી સંદર્ભના, આમ, મોટર કાર મોટર
મોટર, મોટર વાહન, મોટર વાહનો, મોટર વાહનો સમતા પીમાઓ,
સાચાં વિષે ફરક મળતા પીમાઓ ઉતરાવી સકાય છે.
હોદ્દા પાળીને જીતેજીત આપવું એ ફરક હોદ્દાની રજૂ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 2-5845 Gen.

P. O. Box 1610.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

Durban.

Loans available from

£1000 and upwards ■

5% on City Properties.

શહેરની મીલકતોના મોરમેજ

ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦

થા વધુ રકમો ધીરવાની છે

Transvaal Office:

ROOMS NO. 12 & 13.

BARKLY ARCADE,

Diagonal Street,

JOHANNESBURG.

Telephone 33-4476.

P. O. Box 3641

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union & South Africa.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 9.—Vol. XI.

Friday, 27th February 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 1/- (10/11/42)

NOTES AND NEWS

What Specimen Of Britishers!

A PLEA for powers to enable the Durban City Council to include the anti-Asiatic clause in all title deeds of municipal housing schemes is made by two Councillors. Mr. H. H. Kemp and Mr. S. M. Pettersen, in a letter to the Town Clerk, refer to the Milner Road housing scheme, put into operation in 1921, and recall that a year later Mr. Kemp suggested the incorporation of the anti-Asiatic clause in the title deeds of housing schemes for Europeans. That apparently had not been the position when the Milner Road scheme was passed.

Our trouble in South Africa is that the Britishers are our enemies more than the Afrikaners. How Mr. Kemp and Mr. Pettersen could expect Indians to fight for the British in the present war when they are faced with their type of Britishers who bear such hatred for Indians, and are so full of racial prejudice, is beyond our comprehension. What difference is there between the Pirowites and themselves? This exhibition of racial bitterness at the present time is, to say the least, enough to put anyone's back up. We hardly think these gentlemen fully realise what disservice they are doing to the country they belong by this attitude of theirs.

Indian Distributive And Clerical Employees' Union

A meeting of the Indian Distributive and Clerical Employees' Union (shop assistants) was held in the M. K. Gandhi Library Hall on Sunday, February 22, at 2.30 p.m. Mr. I. E. Gangat presided. Resolutions protesting against the existence of Provincial barriers in the Union which tended to concentrate the Indian population in one Province and hampered distributive and clerical employees in finding employment in other Provinces thereby limiting the bargaining power of the workers were passed. The resolution demanded the removal of the barriers for the benefit of the Indian community. Another resolution asked for the withdrawal of the various restrictive

measures directed against Indians, including the Asiatics (Transvaal Land and Trading) Act, 1939, and for trading facilities to be provided for Indians to better the conditions of the Indian distributive and clerical workers. The meeting was addressed by Messrs. C. I. Amra, D. A. Seedat (secretary of the Union) and S. Moodley. The speakers referred to the deplorable conditions of Indian shop assistants and the neglect of employers who took no interest in the welfare of their employees. Certain Durban employers, it was pointed out, paid their employees as low as £1 5s. to £1 per week. Instances of assiduous acts committed by certain employers in Northern Natal were given and an appeal was made to shop assistants in the whole of Natal to join the union. "It was in their hands to make their union a powerful weapon in the struggle towards a better life for the workers and it was in their hands to break the union," concluded the chairman.

Churchill To Make A Statement

Before Long

Reuter's diplomatic correspondent in London learns: Marshal Chiang Kai-shek's appeal that Britain should give India real political power as speedily as possible has the complete sympathy of the British Government. That India should become a free and equal partner in the Commonwealth is Parliament's declared policy. India's misfortune, however, is that she is torn by the opposing views of her political Parties and even Marshal Chiang Kai-shek's speech has caused varying actions, revealing the difficulty of pleasing all factions. The question is what kind of constitution would be acceptable to the main Indian political elements. There is no reason why a fresh examination should not be made. Meanwhile the War Cabinet is going thoroughly into the whole situation; whatever the Cabinet undertakes to do, there must be a broad measure of agreement in India. Mr. Churchill has indicated that he will make a comprehen-

sive statement on the attitude and intentions of the British Government before long.

Mrs. Manilal Gandhi's Loss

It is with profound regret that we have to record the death, which took place on Thursday, February 19, at his residence in Akola, Betar, India, of Mr. Nanabhai Mashruwala, father of Mrs. Manilal Gandhi. The sad news was received by cable at Phoenix on Saturday, February 21. The late Mr. Mashruwala, who was 80 years of age, and had for many years been suffering from asthma, had a paralytic stroke two days prior to his death. He was the elder brother of Mr. Kishorlal Mashruwala, who renounced his legal practice several years ago and is a co-worker of Mahatma Gandhi in the political, educational and social field. The late Mr. Nanabhai Mashruwala, owing to his ill-health, led a retired life at his home in Akola, where he was held in high esteem by all sections of the community. Distinguished leaders of all-India fame, visiting Akola, were always his honoured guests. Though originally he belonged to the orthodox school in so far as religion was concerned, he became an ardent follower of Mahatma Gandhi and two everlasting reforms introduced in his home were the abolition of untouchability and the abolition of all foreign cloth and the adoption of khaddar by all the members of the family. Though leading a retired life he was following with keen interest the national struggle for independence in which his whole family took an active part. The late Mr. Mashruwala was of a jovial nature which won for him the esteem and affection of both old and young. He has died serving the cause of freedom through prayer and dedication of his whole life. Peace be to his soul. He leaves behind his sorrowing widow, three sons and three daughters to mourn their sad and irreparable loss. The sad news has come as a stunning blow to Mrs. Manilal Gandhi whose misfortune it has been to be thousands of miles away from home. As the news trickled, there has been a constant stream of friends and of letters and telegrams from distant parts offering sympathy to Mrs. Manilal Gandhi in the great loss sustained by her, which has need a consolation in her sorrow.

Indian Opinion

FRIDAY, 27TH FEBRUARY 1942

Chiang Kai-shek's Message

IF Marshal Chiang Kai-shek's visit to India has done anything it has certainly given the British people a little food for heart-searching. His message to Britain must have pricked the conscience of the British people like an arrow if they have not altogether lost it. "Should freedom be denied either India or China there could be no real peace in the world," said Marshal Chiang Kai-shek, who expressed the belief that "Britain, without waiting for any demand on the part of the people of India, would as speedily as possible give them real political power." This message has come from a very powerful Ally which Britain can ill-afford to lose in this most critical hour in her history. It was referred to in the House of Commons during the recent debate of the war. There seemed to be a change in the tone of the speeches which was due, probably, to the appointment of Sir Stafford Cripps as leader of the House of Commons. The promised debate on India under the changed leadership will be awaited with keen interest throughout the Indian world.

In the meantime we shall deal here with the reaction Marshal Chiang Kai-shek's visit to India has caused in this country. The *Natal Daily News* in an editorial states "Is it too much to hope that Marshal Chiang Kai-shek's visit to India can have immediately converted either Mr. Gandhi or Mr. Jinnah from preoccupation with internal quarrels to concentration on external danger. The question is who needs to be converted—India or Britain as related

to India. We believe it is the latter that needs to be converted and the sooner it is done the better it will be for her own future. The time has come when those who espouse the cause of Britain and all the high principles she professes to stand for to be a little more honest.

Mahatma Gandhi, our contemporary states, is still opposed to the war while India remains a "prisoner." Yes, India is indeed a prisoner but her complaint is that she is Britain's prisoner and she is asking for her freedom so that she could render willing and effective help in the great cause for which Britain is fighting. Mahatma Gandhi needs no conversion. He is straining every nerve to try to convert the world to a better way of life that would save it from sinking, as it surely is to-day, into barbarity. Mahatma Gandhi is not opposed to the present war only, he is opposed to all wars. He believes in non-violence and no power on earth can make him abandon that great ideal which he has made it his life mission to establish throughout the world. So Mahatma Gandhi is out of the picture in so far as the present violent war is concerned. You can only approach him for guidance when the war is to be fought with the weapon of non-violence. There remains then only the Congress which is the most representative and the greatest organisation in India to deal with.

So much is made of the Viceroy having invited a "certain number of representative Indians" to join his Executive Council as a token of India's partnership in the conduct of affairs. Pandit Jawaharlal Nehru has given a fitting reply to that. "It is not Indianisation that we want, it is nationalisation that

we are asking. The Viceroy may elect Indians who would act as his "yesmen." That could not change the character of his Executive Council. The Congress has asked for the election of a constituent assembly. Britain could not then concern herself with the minorities. For would Britain concern herself with the Mahabites and the Pirowites in South Africa and hold up the Parliament from working? "It is schism that only the Indians themselves and not the British Government can heal," says our contemporary. Why then is it not a schism that in this country the South Africans only and not the British Government can heal. It is impossible to find some basis of "friendly agreement" among the various parties as suggested by our contemporary so long as there is in the country a third party playing the monkey trick of serving its own interests whilst professing to keep peace between the quarrelling parties. The constant use of this potent argument is to wilfully delay the granting of independence to India. Harkened to these words of our contemporary:

"The power that would be released and the resources that could be tapped once India became a freely co-operative partner, can scarcely be exaggerated. It would be worth hundreds of armed divisions and counter-balance the loss of several Singapores. This would seem to be the golden moment for achieving that supremely important goal...Co-operation now may not provide any instant and easy way out of India's constitutional impasse, but it would at least save India."

If India's resources were required in order to save India for her continued exploitation by Britain then it were better that she was not saved. India wants to save her soul. The question is whether Britain wants India's willing co-operation or whether she is satisfied with fleecing her resources against the will of the people as she is at present doing? If it is the former then she must grant her her freedom; if it is the latter, well, then, there is no need to worry. Let nature take its own course.

PANDIT NEHRU ON INTERNATIONAL SITUATION

“I SHOULD like India to use her strength and resources in favour of possible good changes,” declared Pandit Jawaharlal Nehru at a Press conference in Lucknow discussing the international situation. Pandit Nehru added: “In the grouping of Powers struggling for mastery of the world, on one side there seems to be dreams entertained by governments for world domination. Undoubtedly this is so on the part of Hitler. It is not proclaimed as such on the part of others.”

“I have no doubt that any attempt at world domination by any group of Powers will be harmful and must be resisted. Still I think that in the grouping that exists there is also no doubt that the progressive forces of the world are aligned with the group represented by Russia, Britain, America and China.”

“In addition to these progressive forces, this group has also got strongly entrenched reactionary forces, as evidenced by the treatment accorded in India.”

“This treatment inevitably governs our own policy. Yet at the same time we must sympathise with and wish well to the group which contain the progressive forces, more especially those of China and Soviet Russia.”

Pandit Nehru said: “Every sensitive person must feel to a great or less degree the agony of the world to-day. No individual or nation can or should think in terms of narrow self-interest in the face of this great catastrophe. We have to take the wider outlook ultimately even in terms of self interest, for there can be no doubt that national isolation is dead and the future is hardly likely to consist of a large number of separate national entities. Whatever attitude we must take up in India we must keep these wider aspects in view. This war is something much bigger than a war and out of its tomb all manner of changes will arise.”

Unity Essential

Continuing, Pandit Nehru said: “In regard to India we have amongst us many differences of opinion, some of which are vital. Yet I think so far as Indians are concerned, to whatever group they might belong, one thing should be common and that is the freedom of India.”

“It should be possible for all of us to accept this common basis for the present and co-operate together to that end (keeping, if necessary, all our differences for the future) in working together in spite of our differences will

help in resolving those very differences. We are up against very big things in the world. None of us can forget this without becoming petty and low-minded. We have seen how some countries of Asia have in the course of this war lost their independence. We must therefore take this larger view and, if we cannot make up our differences now, at least keep them for a future occasion, meanwhile working together for the independence of India within the framework of the larger world freedom.”

Gandhiji's Leadership

Referring to Mahatma Gandhi's leadership Pandit Nehru said: “Mahatma Gandhi's leadership has been brilliant; he has stood firm as a rock on certain fundamental principles and not allowed himself to be diverted by various smaller happenings. It is very easy for me or anyone else to criticise here or there certain minor developments with which we may not wholly agree; but looking at the scene as a whole, I think that Gandhiji's leadership has not only been straight and sound but brilliant.”

“In regard to non-violence, I have been unable in the past to accept all the implications of the doctrine so far as their practical application is concerned. But I had held that this is an ideal worth striving for with all our might and even this world war has demonstrated the utter folly of continued application of violence to a settlement of any problem. In fact, violence to-day can be effectively used by three or four big Powers; the others may be hangers-on. By themselves they are completely ineffective to think in terms of violence.”

“I am convinced that the only way out for the world is complete disarmament or else more or less complete destruction.”

“I can conceive, however, of a general disarmament being accompanied by an international air force which might be used for police purposes. But it is essential that this should not be under the control of a few great Powers who can thus impose their will upon others. National freedom for each nation is essential before any such step can be taken.”

Congress And War

Referring to the Congress position *ex-ante* the war, Pandit Nehru stated: “The Congress position was first fully stated in the declaration of September 13, 1939, and subsequently added to by the All-India Congress Committee re-

solutions. It remains till it is modified. Its application must necessarily depend on many factors. For instance, if it were made clear by the British Government that they accept that position completely, not just for the Congress, but for India, and give effect to it, this in itself would be a major international event changing the whole character of the world. Inevitably the many drawbacks and obstacles towards giving support to the Allied cause would then be removed. How India would give practical effect to its undoubted moral support to that cause then would be a matter for full consideration; it will have to be decided by the representatives of the people of India.”

The immediate object before India would necessarily be to defend herself. Asked whether he would advise Congressmen to co-operate with the Government in A.R.P. measures, Pandit Nehru stated that he was not fully in touch with the situation. “Congressmen obviously will always help in the protection of life whenever such danger arises. Ordinarily co-operation with the authorities means submission to the authorities; to my mind there are few people in this wide world who are so incompetent as the Indian authorities in any matter. It is very difficult for intelligent people to submit to the decisions of unintelligent people.”

Expansion Of Executive Council

Referring to the expansion of the Viceroy's Executive Council, Pandit Nehru stated:

“I have never been able to understand the significance of Indianization in anything, whether it is the Government or the army. One does not talk of the Anglification of the British army or the British Government. One talks about nationalization of the country's Government or army. One talks of power being transferred. The question, therefore, is not one of Indianization but of transfer of power and authority controlling that power. If the executive council of the Viceroy consisted of Indians of his choice under the present circumstances, it would make no difference to the seat of power; but if representatives who are responsible to others are chosen completely, that means an independent responsible Government and the Viceroy fades out.”

Amplifying this point further, Pandit Nehru stated that parliamentary activity meant nothing unless there was a responsible parliament functioning

"Were going to the Central Assembly, delivering speeches or asking questions are not functioning in parliament at all. We must not delude ourselves by such vague phrases. But to me this kind of activity is entirely ineffective and unjustified and not in fitness with the general policy of the Congress at the present moment.

"The present policy of the Congress is largely one of non co operation. But if you have followed the various movements conducted by the Congress during the last twenty years or so you will have some picture of what that means. When we were not doing anything effective or taking any action we have allowed the opposition to function, but it does not now fit in."

Constituent Assembly

Referring to the constituent assembly, Pandit Nehru said that there was a lot of misunderstanding. "I cannot conceive of any valid opposition to that suggestion. I can conceive of an organization or a minority saying that in

certain matters which it considers important the will of the majority should not prevail against its own wishes. In such cases either there is agreement between the so called majority and the so-called minority in the constituent assembly or there is disagreement. The question then arises how to meet that disagreement. To say that an attempt should not be made by the representatives of the country even to find a basis for agreement seems entirely unjustified. As for the British Government they have succeeded in creating by their own misguided policy so many knots and tangles in India that they have themselves got tied up in all of them. It is not for me to suggest how they should untie themselves.

Asked whether minorities should be given separate or joint electorate in the constituent assembly, Pandit Nehru said, "Every minority which has a separate electorate at present and desires to have it should have it."

Asked how far the country gained from the Satyagraha movement, Pandit

Nehru said: "It is very difficult to weigh moral issues. The fundamental thing behind the Satyagraha movement during these 22 years has been the strengthening of the Indian people. I think it has succeeded in an ample measure not only in so far as Congressmen are concerned, but even those who may not be within the Congress. In a sense India has gained tremendously by it. Further it has put forward before the world a method of peaceful struggle which, though it may fall into errors owing to human frailty, is undoubtedly a great evolution in the world of thought as well as action.

"In the present instance I feel that the Satyagraha movement has enabled us to maintain the self-respect and dignity of India, to prevent the demoralization which a passive submission to foreign authority brings in and to impress the world not only with the Indian demand for freedom but also with the value of the peaceful technique of struggle, while inhuman war goes on in a great part of the world."

INDIA IN THE COMMONS

In the course of a debate in the House of Commons, London, on Tuesday, February 24, references were made by several members to India. Mr. Tom Griffiths made a plea for various reforms which included a change in the attitude towards all Asiatic races including India. Mr. James Griffiths (Labour) pressed for a new and urgent consideration of the problem so that India "can co operate with us as a free partner." Sir George Schuster (National Liberal) said merely to promise Dominion status to India on a certain date was not going to solve the Indian problem. Sir Percy Harris (Liberal) pleaded for the speedy solution of the Indian problem. Mr. Richard R. Stokes M.L.A. (Labour) hoped that Sir Stafford Cripps would meet in some thing constructive being done about India.

Mr. Horo-Belcher said: "Arrang out of Marshal Chiang Kai-shek's long and arduous journey to India, he is said to have made recommendations to us to which I trust the Government will promptly respond. He has thought it possible to carry India with us by bolder and more comprehensive proposals than have yet been made. Such considerations have a decisive effect on the military conduct of the war and may determine success or failure."

Sir Richard Acland (National Liberal, Barnstaple) said that in dealing with India, "we should banish from our vo-

cabulary the phrase of Dominion status. In our Dominions where people are of our own stock the conception of Dominion status holds us together by ties of sentiment, but in dealing with people of a different race, culture and background, the statement that Dominion status is no different for practical purposes from independence produces sentiments of a negative and an unfavourable kind. Therefore, whatever declaration may be made, the phrase Dominion status should be scrapped and in its place the term independence should be used."

Sir Alfred Knox (Conservative) said that it was "absolute lunacy" to make any big political change in India to-day during the stress of war. Of 388,000,000 people in India, there were roughly 250,000,000 Hindus and about 100,000,000 Mohammedans.

"The Mohammedans know they would be condemned to perpetual minority. The strongest force in India is the Hindu majority. To give India independence now would drive all these Mohammedans into revolt. They have said so."

Mr. A. Sloan (Labour) believed that Britain, without waiting for any demand from the Indian people, would as speedily as possible give them real political power. "This will be the wisest policy which will redound to the credit of the British Empire," he added.

Sir Stafford Cripps' Reply

In the course of his first speech as Leader of the House of Commons when he wound up the war debate on Wednesday, Sir Stafford Cripps made the following remarks about India:

"I now come to a question which has vexed the minds of members on all sides of the House—the question of India. The Government are as much concerned as is everybody else with the whole question of the unity and strength of India in face of the dangers which now threaten that country, and they very fully realise it is important that this country should do its utmost in the present circumstances to make a full contribution towards that unity. I think, however, it would not be profitable to debate so important and vital a question now in a partial manner, but the Government hope that such a debate will be possible very shortly upon the basis of the Government decision in the matter."

In The Lords

Viscount Cranbourne, Secretary of State for the Colonies, in the House of Lords referring to India, said the Government welcomed the message from Marshal Chiang Kai-shek to the Indian Government. If the Indian leaders would get together and devise some scheme which would be satisfactory to all Indians the problem would be satisfactorily solved.

Doings In India

Gandhiji's Tribute To British Courage

FAILURES do not dismay or demoralise the British. They take them with calmness and in a sportsmanlike spirit," writes Gandhiji in a signed article in his journal, *Harijan*. He continues: "In all the wars that Britain has fought, or in which she has been engaged, there have been reverses, some of which may have been considered disastrous, but the British have the knack of surviving them and turning them into stepping stones to success. Hence the saying peculiar to them—that they blunder through to success. Wars for them are a national game, like football. The defeated team congratulates the successful one, and drowns the sorrow of defeat in an exchange of glasses of whisky." Emphasising that there is not the slightest cause for alarm or panic in India, Mahatma Gandhiji says: "I am filled with amazement and admiration at the reckless bravery displayed by the combatants on either side in the war. This war is a demonstration of the unthinkable nerve that human-beings are capable of possessing. Furthermore, we should be ashamed of fear, distrust and nervelessness in the face of danger. It is the sacred duty of every worker to steel himself against cowardly panic

and prevent its spread as far as he can. Cowards die many times before death. Let this not be proved of us. If we learn nothing worth while from contact with the British, let us at least learn their calmness in the face of misfortunes," concluded Mr. Gandhiji.

If British Government Would Have Listened To Congress

"If power were transferred to the people of India, they would be prepared to take the responsibility for India's defence, even now," said Pandit Jawaharlal Nehru, speaking in Calcutta on Saturday, February 21. If the British Government had listened to Congress two and a half years ago, the situation in the world to day would have been different, he said. He did not, however, think the Cabinet would be willing to accede to India's demands, and hence there was no question of any compromise between Congress and the British Government.

Sir Tej Bahadur Sapru's Hope

The Indian Liberal leader, Sir Tej Bahadur Sapru, according to a message from New Delhi, stated last Sunday "I strongly hope that Marshal Chiang Kai-shek's appeal that Britain will as speedily as possible give India real political power, will be listened to by

England, and acted on without loss of time." Sir Tej added: "Mr. Churchill is a big enough man to size up the situation and go ahead with strength, confidence and courage to solve the Indian question. I have had no hope from Mr. Amery or the narrow minded group of members of Parliament who still cherish the hope that an indirect promise, to be fulfilled at some unknown date, is all that is needed. If Marshal Chiang Kai-shek is a reliable ally—and Britain no longer is this time—his advice should not be ignored, but be acted on in a few weeks."

Mr. Jinnah's Dissatisfaction

"It is unfortunate that Marshal Chiang Kai-shek should have indulged in generalities without understanding the political situation in India," said the leader of the All-India Muslim League, Mr. M. A. Jinnah, in an interview on the subject of Marshal Chiang Kai-shek's message to the Indian people. Mr. Jinnah added that India was composed of a constellation of nations, the two major nations being Hindu and Mussalmans, while one-third of India was under the Princes. It was a pity, said Mr. Jinnah, that Marshal Chiang Kai-shek should have expressed views which might be exploited to the detriment of Muslim India.

Things In General

Mr. Seadat's Case Adjourned

Until March 13

MR. DAWOOD AHMED SEEDAT, who is charged under the Emergency Regulations, was further remanded to March 13 when he appeared before Mr. Ryle Mason in the Durban Magistrate's Court on Friday, February 20. Mr. J. W. Gifford appeared for the defence. At the first hearing Mr. W. E. White, the prosecutor said the charges against Mr. Seadat would be that he had failed to comply with certain restrictions imposed on him by the Chief Control Officer, Durban. Among these were that he had failed to report at the Aliens Registration Office; he had left the area without the Control Officer's permission; and had unlawfully attended a meeting.

Appeal Dismissed

Mr. Seadat's appeal against two convictions under the Emergency Regula-

tions was dismissed in the Natal Supreme Court on Tuesday, February 24. Judgment was given by Mr. Justice Carlisle and a separate concurring judgment was given by the Judge-President, Mr. Justice Huthorn. Mr. Seadat was ordered by the Control Officer of Durban to report in person to the Aliens Registration Office every Saturday morning and was forbidden to address or attend any meetings convened by or held under the auspices of the Liberal Study Group, or any other political meeting of a similar nature, without permission. It was alleged in his trial before a Durban Magistrate that Mr. Seadat had failed to comply with the order. He was sentenced to a fine of £15 (or one month) on the first count and to a fine of £5 (or 10 days) on the second count. The main ground of appeal was that the order had not been properly made. It is learnt that Mr. Seadat is taking the matter before the Appellate Division.

Union Censor's Warning

Regarding Letters Abroad

The Chief Censor for the Union makes the following announcements:—Letters addressed to destinations outside the Union, South-West Africa, Basutoland, Swaziland and the Bechuanaland Protectorate must bear the name and full postage address of the sender on the outside of the envelope as well as in the letter itself. In private correspondence, letters should be clearly written and be as brief as possible. Firms and individuals should refuse to act as intermediaries or agents for the receipt and transmission of letters on behalf of persons residing abroad. Firms employed on munitions or other Government work should not mention the fact in writing abroad. Army and naval personnel corresponding with places outside the Union should not give the name of their ship, unit or station, but should give as their

address the address of a relative or friend in South Africa, to whom a reply can be sent for forwarding. Letters must not contain any information about the movements or dispositions of troops, naval and air forces, convoys and shipping. Failure to comply with these censorship requirements may lead to delay in transmission, return of correspondence to the sender, or detention by the censorship without notice to the sender. Letters addressed to prisoners of war must be posted in the ordinary manner and not transmitted through the Red Cross Society.

£40,000 Fruit Laboratory

A vast fruit laboratory was opened by Dr. P. R. Viljoen, the Secretary for Agriculture last Wednesday. The laboratory, which has been built at Stellenbosch University, is a three-storied building of very modern design and cost £40,000 to erect. Research work in connection with all branches of the fruit industry will be carried out there by experts of the Western Province Fruit Research Institute, which is also situated at Stellenbosch and is under the direction of Dr. M. S. du Toit.

Mr. Amra Leaves For Fort Hare

Mr. G. I. Amra, a leading member of the Non-European United Front, who had come from Fort Hare to spend his holiday in Durban, has returned on Wednesday to further pursue his studies.

General Meeting

The Indian Distributive and Overport Employees' Union states that a general meeting of the Distributive Workers will be held on Sunday, March 1, at 2.30 p.m. at Room No. 1, Pembroke Chambers. Agenda: Minutes, constitution, election, general. All workers are invited to attend. Also shop assistants in the country are asked to communicate with the secretary, Box 700, Durban. Membership fee is 1/- per month.

Liberal Study Group

A debate on the motion "that the Africans are fit for self government," between the Liberal Study Group and the Overport Social Club will be held at the Trade Union Hall in Pembroke Chambers, West Street, on Sunday, March 1, at 8 p.m. Are the Africans capable of ruling themselves? Are they fit for self-government? These and many other interesting questions will be answered at this debate. All are welcome.

The Group's public speaking class is now held regularly every Tuesday at the Trade Union Hall at 2 p.m. Mr. B. Maharaj B.A. conducts this class. He has prepared a series of lectures on this subject which he will deliver every week, touching on different aspects of

Chiang Kai-shek And India

A SUGGESTION that in this critical moment in the history of civilisation the people of China and India should exert themselves to the utmost in the cause of freedom for all mankind was made by Marshal Chiang Kai-shek in a message to the Indian people on Saturday February 21, says a message from Calcutta. He added that should freedom be denied either India or China there could be no real peace in the world.

Marshal Chiang Kai-shek expressed the belief that Britain, without waiting for any demand on the part of the people of India, would as speedily as possible give them real political power, so that they would be in a position to further develop their spiritual and material strength. They would thus realise that their participation in the war was not merely an aid against the aggression of nations to secure victory, but was also a turning point in their struggle for their own freedom.

I am of the opinion that this would be the most wise policy, which would redound to the credit of the British Empire, he added.

Any people which joined the anti-aggression front might be said to co-operate not with any particular country but with the entire front.

Anti aggression nations now expected that in this new era the people of India would voluntarily bear their full share of responsibility in the present struggle for the survival of the world, in which India must play her part. A vast majority of the world opinion was in full sympathy with India's aspirations for freedom. This sympathy, which was so valuable and so difficult to obtain, could not be appraised in terms of money and material and should by all means be retained.

Marshal Chiang Kai-shek urged that the Indian and Chinese peoples should give their united support to the principles embodied in the Atlantic Charter and the joint declaration of the 26 nations and ally themselves with the anti-aggression front.

public speaking. It is free for the Group members.

Natal Vedic Conference

At a Vedic conference recently organised by the Arya Pratinidhi Sabha (Natal) in Durban the following resolutions were unanimously adopted:—(1) That the Arya Pratinidhi Sabha devise ways and means for the proper dissemination of the Vedic ideas and teachings; make suitable arrangements at different places for preachers to do their work effectively, and advise all Hindi schools to include religious instruction as a subject in the curriculum. (2) That the Arya Pratinidhi Sabha undertake to see to the observance and performance of the Vedic Samakars (sacraments). (3) That the Arya Pratinidhi Sabha approach the Education Department for the withdrawal of scripture as a subject from the curriculum for Hindu children in State-aided Indian Mission schools. (4) That the Arya Pratinidhi Sabha negotiate with the Union Government for legal recognition Vedic marriage officers appointed by the Sabha, and for the acceptance of marriage registration by such officers. (5) That institutions affiliated to the Arya Pratinidhi Sabha train up preachers who, besides possessing complete knowledge of the Vedic religion, should make a comparative study of the other chief religions of the world. (6) That the Arya Pratinidhi Sabha endeavour to institute a Judicial Board based on the constitution submitted by the Arya Sarvadeshik Sabha (India).

Ladies' Assembly

The following resolutions were passed by the ladies' assembly held recently in Durban:—(1) That there is a dire necessity for making suitable arrangements according to the conditions of this country for the imparting of more education in the vernacular to the girls than hitherto given in comparison to that enjoyed by the boys. (2) That there be need for the establishment of women institutions at various places to combat the existing practices that are opposed to the teachings of the Vedas. (3) That the officials of practically all the Hindu institutions are generally men and that opportunities be given to women to become officials so that they could collaborate with the men to uplift their community. (4) That similar arrangements be made to bring out preachers from India in order to put new life in the community. (5) That the Arya Pratinidhi Sabha publish a very simple Hindi translation of the ten principles of the Arya Samaj and the biography of Swami Dayanand and distribute it in all the Hindi schools.

The following resolutions were passed at a children's meeting on the same day.

the Arya Pratinidhi Sabha (Natal): That the Sabha make adequate provisions for the study of the vernacular and religious and cultural knowledge by the children; to hold a children's gathering annually, and to award first, second and third prizes to outstanding children in singing, speech-making and elocution.

Welcome Reception

A public reception was accorded to Pandit Harishankar Deo "Ayurvedalankar," son of Mr. and Mrs. G. Merhoye of Clara Estate, under the aegis of the Arya Pratinidhi Sabha, Natal. The Pandit recently returned from India after completing 16 years' study at the Garhwal University, Haridwar.

Veda Dharma Sabha (P.M.Burg)

The Veda Dharma Sabha, Pietermaritzburg, sincerely thanks the following gentlemen for their

generous donations in aid of the Hindi School—

(Durban)—Messrs. R. Baskin Singh £10 10s., M. Nook & Sons £10 10s., G. N. Ram, Dr. P. Patel, R. K. Kapilan, Bombay Bazar £5 5s. each, A. L. Rajee (Pty) Ltd., P. Mangovan & Co., £5 5s. each, M. H. Doshi, Daya Khosla, Patnam Vallabh & Co., Gangram (Pty) Ltd., Latta Bros. £5 5s. each, Goshalia & Sons (Marmoulam) £5 5s., L. R. Patel, Narandas & Co., Parbhoo Narai & Co., Haribhai Shela, Kalvan Desai & Son, Ishwar Bhagwandas, Rama Ram, V. N. Naik, Kedar, R. Rajee, L. Sookail, G. R. Naidoo, B. Sachan, M. K. Maharn, S. J. Tharpe, Baldev Singh, J. S. Rameshwar, A. A. Soni, Nathoi Bros., T. P. Devoli & Sons, Todden Shree (Pty) Ltd., W. Lipworth & Co. £5 5s. each, S. A. Yusuf son. Ed., Ramada son., Ramnathar Sakla. (P.M.Burg)—Cumberland Hotel £5 2s., Kari Nichha, J. W. Gray, H. Sempau, G. Jayarath, P. Nagaraj, C. L. Singh, Charlie Samay, Ramdhanie, L. P. Pooze, Father Bros., Windsor Hotel Bhagwan & Sons, W. Johnston & Co., H. V. Marai, L. W. Oldwell & Sons, Gansky & Kennedy, S. P. Vohar & Son, £5 5s. each; Gray Hotel £5 10s., S. Doolam. H.

Gowernale, China Bazar, Natal Tanning Karmet £5 each; Messrs. Naidoo, I. Redman, M. A. Padayachee, Hajeer Patel, Kristy & Co., Dr. M. K. Peters, M. G. Naidoo, D. Mahara (Nas. Ser. vic), C. G. Naidoo, Natal Implement Agency, Tobacco House, L. Dine, P. M. Moodley & Sons, S. M. Chetty, R. Latta son, £5 each; Clark Bros. son, G. D. Withycombe son, each, P. V. Padayachee, Barman, T. N. Nath, L. Gopaul, I. Kapilan, R. Radman, A. G. L. S. son, £5 each, C. Vadival, Hyderabad, D. Nagan, Dr. Ashbury, N. W. Hinking, Chlo & Sons £5 each, D. K. Norgat, M. Moosilal, I. Juglal, A. Armitage son, Adan Supply Store son, £5 each, K. G. Chetty son, Anand Bhaiyat (goods), K. H. Patel (goods) (Sunderwater)—Sewlal son, (New Harrow)—G. K. Naidoo son, £5 (Sunderwater)—Julius Nicholson, S. Baskar, Co., Meyers (dent), Underwear Manufacturers, City Hotel, All Wear £5 5s. each, Master son, £5 2s., Tiger Tanning Chalking £5 5s., Cotton Stores, L. Jackson, son, £5 each; New York Chalking (Sunderwater) son, £5, Fellowship House (P.M. Harlow) £5 2s., Judge Clothing (Cape Town) £5 5s.

The Sporting World

Durban Win Intertown Cricket Match

The replay of the drawn intra-district cricket match played at Ladysmith between Northern Districts and Durban was held at Curries Fountain over the week-end. Durban won by ten wickets on the double innings. The team were: Northern Districts—D. F. Annal (capt.), G. S. Nalliah, G. M. C. Annal, M. Soobrayal, Ramdeen, M. Khan, A. I. Ally, Meyer, D. M. Foster, H. David and H. Narandas; Durban—A. I. Timol (capt.), L. R. Naidoo, Jimmy Jack, Goudam Mahomed, Davidson Jack, B. C. Doerat, A. S. Randhawa, M. C. Reddy, A. H. Conradia, M. Kisten and E. I. Timol.

Northern Districts opened their innings with G. M. C. Annal and Nalliah to the bowling of Kisten and Esop Timol. The pair batted continuously and the first hour's play resulted in six. A change in the bowling with Conradia and Davidson seemed to have no effect on the steady and accurate batting. But at once as the 50 was reached Nalliah was caught out by Jimmy Jack off Randhawa, for a chanceless and valuable 31. Soobrayal came in but was soon back in the pavilion, being bowled by Timol for a single. This was the beginning of the collapse of the Northern Districts side. Randhawa was run out before he could score and Annal who had played a big part in the first-wicket stand, was caught in the slip off Davidson, for 33—the highest individual score of the side. Davidson was bowling very tricky and had the rest of the batsmen guessing. Annal, the captain, and Soerat, the "baby" of the team—only thirteen—both with no were the only ones to offer any resistance in the bowling. Davidson finished off with the fine figures of 6 wickets for 18 runs. Faced with the score of 95, Durban went in to bat at 5.30 p.m. in fulling light. A. Ally, the Northern Districts fast bowler, opened the attack with a sensational over. His third ball was miked by C. K. Naidoo, and it went off the wicket keeper's gloves towards second slip. H. David brought a lightening and almost impossible catch to assist C. K. before he had scored. The next ball, also by Jimmy Jack, was close bowled with the next ball. Excitement rose to fever-pitch and the spectators in the pavilion were on their feet—a hat-trick in the first over! Goudam Mahomed, however, played out the over. But before the crowd could recover from the thrills of the opening over, Goudam was bowled by M. S. Khan for a

"doe"—three Durban wickets had fallen for seven runs. The end of the afternoon's play saw Timol and Davidson still together. The game was resumed on Sunday at 11 a.m. and Durban continued dominantly. Davidson was caught out by Khan off David for 5 and Timol went out in the manner in the same combination for 17. Durban were now in a tight corner with 5 wickets down for 25 runs, but with the spectator of Doerat and Randhawa the game took a new turn. The pair batted with all the confidence of seasoned batsmen. They had the game well in hand and it was not long before Doerat with a neat single pushed the Durban score ahead of their opponents. The run was hoisted with the pair off together. When the partnership was three short of a century Doerat ran himself out for a really well played 55. His score included beautiful boundary hits all over the field and particularly on the on-side. Randhawa did not last very much longer and when he came out of his shell to do some batting, he was caught on the boundary by Nalliah off Ramdhanie, with his score at 42. M. C. Reddy brightened up matters with a six off Soobrayal, who was now bowling really well, for he got Conradia caught off his bowling and a little later called a ball to M. C. Reddy's hitting to clean bowling him when his score was 34. Kishan, the batsman in, could not resist the temptation of attempting a six and followed his previous example by going. Ally the fast bowler for 24 on the leg, but his bright knock came to quick close, for he, too, was clean bowled by Soobrayal for 19. The Durban innings closed at 17.3, Timol being run out with 2 runs. Soobrayal 3 for 48, Ally 2-41, and David 2 for 35 shared the wickets.

Northern Districts went in for their second innings with ten minutes to play before lunch. In the afternoon the opening pair settled down to cautious cricket. They put on 23 runs before Nalliah was given out L.B.W. to Randhawa for 22. Annal followed him when he fell a victim to a Goudam Mahomed's slow spinner, with his score at 19. After this wicket fell at frequent intervals. Soobrayal thrilled the crowd with a few four off the slow bowling of Mahomed, but he was caught by Randhawa off Kishan, when his score was 25. Ally went on to score 21, the highest individual score in their second innings of 125. The most successful Durban bowlers were Kisten 2 for 13, Davidson 1 for 24 and G. Mahomed 2 for 47. Durban had 10 to make to win on the double in-

nings with half an hour's play at their disposal. The captain, rightly, sent in his fast scorers Jimmy Jack and Doerat to open the innings. The first over saw Doerat pulling the ball badly to all parts of the field. He delighted the crowd by a neat pull, being off the fast bowler. It was a top six! Jimmy was not to be left standing for he neatly lifted Soobrayal for a four, to leg. Doerat hit the winning run and Jimmy was out next ball, when attempting to pull Soobrayal. He was caught on the boundary by Nalliah for 10. Kishan was next in, but before close of play Doerat was caught magnificently on the boundary by David—in whom must go the honour of the two first catches of the match—ful a beetle on. The match finished just a few minutes before time.

Annal's Cup Competition

In the shore competition held on Sunday, Greyville beat St. John's and College beat Young Central.

County Indian Football Association

The twentieth annual general meeting of the County Indian Football Association was held recently at Sea View. The secretary Mr. Johnnie Naidoo submitted his report reviewing the past season's activities which was one of the best and the most successful in comparison to all previous years. There were six senior clubs and seven juniors. After a long period the cabinet was changed by electing President Mr. E. Samuels and the secretary Mr. Johnnie Naidoo who did yeoman service in the encouragement of soccer in the County, not standing for election to their respective posts. Mr. E. Samuels was the president of the County Indian Football Association ever since 1934 and also held the honour of being the president of the Natal Indian Football Association last season. His successor is Mr. A. Harry who has rendered unflinching services ever since the formation of the association. He was secretary of the association from 1931 to 1936 and is also the vice-president. Last season the Northern District Indian Football Association, under the patronship and able leadership of Mr. A. Harry, had the honour and distinction of winning the Intertown Cup for the first time. The following were elected officials for the coming season: Patron: Mr. E. Samuels, president: Mr. A. Harry, vice-president: Messrs. S. P. Pillay, A. K. Patrick, R. K. Naidoo, A. M. Jack, S. G. Chetty, M. P. Jee and A. S. Mahara, hon. secretary and second clerk: Mr. M. K. Naidoo, hon. treasurer: Mr. M. J. S. Naidoo, hon. auxiliary: Mr. G. Padayay.

NEW SHIPMENTS

—OF—

3 PIECE DAWN SETS

In Georgette, Crepe de Chine and Satins Embroidered, Printed and with Indian Jari work in all colours now unpacked.

From **35/-** to **£6** PER SET.

THE JAPAN BAZAAR, JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES & FRIENDLY SERVICE.

★ SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL. ★

SAREES

REAL DIANES SILK SAREES, with House Lengths to match. Beautiful colourings with Gold or Silver work.

From **£18** EACH.

Tinsel Work and Embroidered Georgette and Crepe de Chine **SAREES**. From **17/6** to **65/-** EACH.

Stencilled and Embroidered **ART SILK SAREES** in all shades. From **10/6** EACH.

LATEST FILM STAR SAREES, showing the latest designs and in a new range of colours, with wonderful Jari and Tinsel borders.

Indian made **GEORGETTE** and **SATIN BLOUSES**. Huge range of designs and in colours to match all sarees. From **7/6** EACH.

Our Special Fancy Section is showing **SILVER, GOLD, TINSEL, JARI** and **FANCY SAREE BORDERS**, 8 yds. length in various widths. **LADIES' INDIAN SHOES** and **CHAMPALS**, **FANCY EARRINGS, BROOCHES, BANGLES**, **JEWELLERY, NECKLACES**, **Hand-embroidered PETTICOATS** and **BLOUSE LENGTHS** in all shades.

Special Values offered in **Embroidered, Printed and Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE** and **ART SILKS**. 45ins. wide. In beautiful shades. From **2/3, 3/6, 4/6 & 5/6** PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty **Georgette, Crepe de Chine** and **Satin** Hand-made **DRESSES** for the little ones, in all shades. Sizes 10 to 24.

From **3/6** to **10/6** EACH.

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

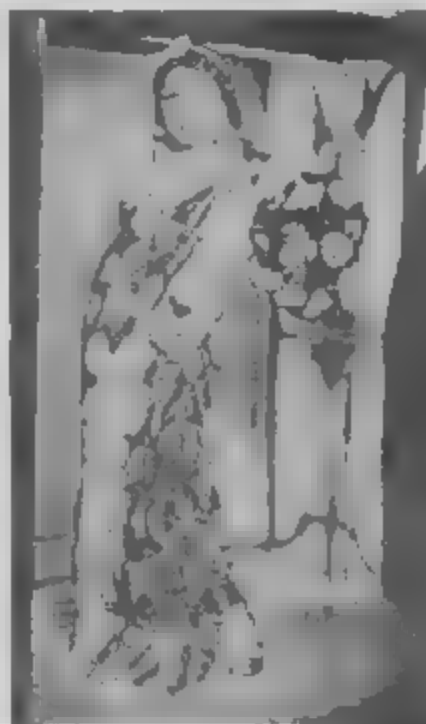
Plain, Striped and Checked.

From **2/6** to **6/6** EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS, etc., at specially reduced prices.

WE have great pleasure in advising our many esteemed clients that we have now unpacked huge stocks of **Silk and Cotton Piece Goods, Ladies' Men's and Children's Ready-made Lines** in our Wholesale Department.

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS

નવું પીસ ઓઢણી સુદરું

નવું સીપમેન્ટ ફગણાજ આવ્યું છે જેમાં ગોરુદેના, સાદીના, અને ફેપરીશીનના સુરે, ભરત ભરેલા, હાપેલા તેમજ ગરી દામવાળા, દરેક તથા રંગોળા સી. ડપ થી ૫૮. ૧ સુધી.

ધી જપાન બજાર

જોડાની સમગ્ર નવણીતું સાડી ગૃહ.

નવણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડી ગૃહ

પાણી એકવાર જનતાના મન રંગન કરેલા,

નમુનેવાર નવરંગી સાડીઓ અને તેને લગતી બરપુર વસ્તુઓ,

બજારના સાવધી ઘણા કીડાથત બાવે,

જોડેરની સાલુ જમાનાની મંગણીને પહોંચી પગલા,

રંગે રંગ નવી દબે જોડાની સમગ્ર માં સાડી ડીપાર્ટમેન્ટ ખોલવામાં આવ્યું છે.

દરેક પ્રસંગ અરે એક વાર પચારી ખાંધી કરેલા બહામણ છે.

ફક્ત પ્રખરી અને જોડાનેથી નિર્ભર અને ફેપરીશીનના સાડીના ... ૧૦/૬ થી ૬૫/-
 હાપેલા અને ભરત ભરેલા સાડીના ... ૧૦/૬ થી ૬૫/-
 રવરેલી ખમખમના સાડીના અને જોડેરના પાકડેલા સાડીના તેમજ સાંધે મળી શકે તેવા નવા બતની બતવાળા ... ૫/૬ થી ૧૦/૬.
 તોજે તમણેથી વસ્તુઓ અભારે ત્યાંથી બોલ જવા કરતાં કરતા બાજથી મળશે :-
 શિવેલી, ફિરો, કાગ રામની, જરી ભરતના તથા ફેપરી, સાડીની ડેરી, ૬ માં નાંચી, ફેરી મોડા અને લોહ, ઈશરોગ, સાંધાની ખોળા, પંચડીનાં વાળનાં જોડાની ડેરી, ચાલુના નવા પાકડેલા બહામણના પુકડાના, રવરેલી હાપેલી વાળે, કેમલ મંદર, પાસ પાકડેલી, ગોચેરી, વીરો.
 સાડીનાં કપડું, ભરતભરેલું, હાપેલું, જોડાનાં, ખોળે, જોડેરના ફેપરીશીનના અથવા આરેટ સીકરનાં ૪૫ થી ૫૦/-
 ખાસ પડાવેલા બાંધે ... ૨/૬, ૩/૬, ૪/૬ અને ૫/૬ થી
 ખખખાના ટ્રીસે, લાપથી બનાવેલાં, નવા બતની નવી કીડાનાં અને ફેપરી, ફેપરીશીન, જોડેર અને જોડાનાં, સાંધે ૨૫ થી ૨૫ સુધી ... ૧/૬ થી ૧૦/૬ સુધી
 ઉપરનાં માટે, સીકરના તેમજ કાંઠાના મદ કીડીનાં, જોડાનાં તેમજ ... ૨/૬ થી ૧૦/૬ સુધી.
 અરેલા કીડીનાં અને એન ફેપરીનાં સાંધે, પાકડેલા, તેમજ ૧૫ થી, ૨૫, ૩૫, ૪૫, ૫૫ થી વસ્તુઓના બાજનાં માત્ર પડાવેલા છે.
 અરેલી ગુણક અને નજીના મજાકા અને રંગો ... ૧/૬ થી ૧૦/૬ સુધી

P.O. Box 5169 THE JAPAN BAZAAR, 'Phone 33-6225

GIDDOMAL & Co.

WHOLESALE SILK MERCHANTS,

59 MARKET STREET.

JOHANNESBURG.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

મહાત્મા ગાંધીજીના દરને
સને ૧૯૦૧માં સ્થાપાયું.

પુસ્તક ૪૦ મું.

શીનીક્સ, સુક્રવાર, તારીખ ૨૭ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૪૨.

અંક ૬.

“ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

ગુલામ તા. ૨૭ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૪૨.

ચીયાંગ કાય-શેકનો સંદેશો

મારશલ ચીયાંગ કાય-શેકની હીંદની મુલાકાતને જો કંઈ પણ કહું હોય તો ખ્રીદીશ પ્રજાને પોતાનું અંતર તપાસવાને તેણે જોશક આપ્યો છે. ખ્રીદનને તેમણે આપેલા સંદેશો ખ્રીદીશ પ્રજાના અંતઃકરણમાં જોકે ગાંધીની માફક ખુલ્લો હશે જો તેણે પોતાનું અંતઃકરણ સુમાવી નહીં હીંદનું હોય તો. “ચીન અને હીંદુસ્તાનને સ્વતંત્રતા નહીં આપવામાં આવે તો દુનીયામાં ખરી શાંતી નહીં સ્થપાય.” એમ કહી માર્શલ ચીયાંગ કાય-શેકે એવો વીધાસ દર્શાવ્યો કે, “હીંદુસ્તાનના લોકોની માગણીની રાહ જોયા વીના ખ્રીદન જેમ અને તેમ જાહેરી હીંદુસ્તાનને ખરી રાજદારી સત્તા આપી દેશે.” આ સંદેશો ખ્રીદનના એક બળવાન મીત્ર તરફથી પાઠવવામાં આવ્યો છે કે જેને ખ્રીદન પોતાની તવારીખમાં નહીં અતુલવેલી એવી બચકર પ્રકીમાં સુમાવી શકે તેમ નથી. જો સંદેશાનું ખ્રીદનની આમની સભામાં ચર્ચાથી પુરુષ પરની ચર્ચા દરમિયાન સુચન થયું હતું. એ વખતના બાપોને સુર અગાઉ ના કરતાં જુદો જમાનો હતો જેનું કારણ સર કટેક્સ્ટ હીપ્સ આમની સભાના હીંદનીમાયા છે એ હોય એવું અતુમાની શકાય છે. એ નવાં નેતૃત્વ હેઠળ આમની સભામાં હીંદપર ખાસ ચર્ચા થવાની છે જેની હીંદી આત્મ તરફથી આતુરતાથી રાહ જોવાશે.

દરમિયાનમાં મારશલ ચીયાંગ કાય-શેકની હીંદની મુલાકાતની આ દેશમાં કેવી છાપ પડી છે તેની અહીં ચર્ચા કરીશું. “મારશલ ચીયાંગ કાય-શેકની હીંદની મુલા-

કાતે ગાંધીજીને અથવા મી. છન્નાદને અંદર અંદરના કણમાં રાકાઈ રહેવાને બદલે બહારના જોખમ તરફ ધ્યાન દેવા તરફ દેવવી હીંદના હોય એવી આશા રાખવી શું વધારે પડતી ગણાશે?” આ પ્રશ્ન ‘નાટાલ ડેલી ન્યુસ’ એક અગ્રણ્યમાં પુછ્યો છે. પ્રશ્ન એ છે કે દેવવાની કોને જરૂર છે—હીંદુસ્તાનને કે હીંદ સાથે ના સંબંધમાં ખ્રીદનને? અમે માનીએ છીએ કે ખરી જરૂર ખ્રીદનને દેવવાની છે અને એ વસ્તુ હવે જેમ વહેલી થાય તેમ ખ્રીદનના પોતાના બલિષ્ઠ ને માટે લાભકારી છે. હવે જો સમય આવી લાગેલો છે કે જ્યારે ખ્રીદનના સવાલની અને જે મહાન ચીંતિતો તે લાવે કરે છે તેની હીંદમાયલ કરનારાઓ એ વસ્તુ સ્થિતિને વધારે પ્રમાણિકપણે વીચાર કરવો જોઈએ. સામ્યવાદ ‘ડેલી ન્યુસ’ કહે છે કે હીંદુસ્તાન જ્યારે ‘કેવી’ થઈ રહ્યું છે ત્યારે મહાત્મા ગાંધીજી હજુ પણ પુરુષોની નીરોષ કરી રહ્યા છે. ખરેખર હીંદુસ્તાન કેવી તો છે પરંતુ તેની ફરીયાદને જો છે કે તેને ખ્રીદને કેવી તરીકે રાખ્યું છે અને તેથી તે પોતાની સ્વતંત્રતાની માગણી કરી રહ્યું છે કે જેથી, જે મહાન વસ્તુને માટે ખ્રીદન લડી રહ્યું છે, તેમાં તે સ્વેચ્છાએ અને અસરકારક કાળો આપી શકે.

ગાંધીજીને દેવવાપણું કશું છેજ નહીં. તેઓ તો દુનીયાને વધારે સારાં જીવન તરફ દેવવાને તત્તોડ પ્રવાસ કરી રહ્યા છે, કે જેથી દુનીયા આજે જે પુણાના યુગમાં ડુબી રહી છે તેમાંથી ઉગરી

શકે. ગાંધીજી કંઈ કાલનાજ પુરુષોની વીરુદ્ધ છે એવું નથી; તેઓ પુરુષ માત્ર ની વીરુદ્ધ છે. તેના અહિંસામાં માને છે અને પૃથ્વી પરની એવી કોઈ પણ શક્તિ નથી કે જે એ મહાન આદર્શ, કે જે સમસ્ત દુનીયામાં સ્થાપીત કરવાનું તેઓએ પોતાનું જીવન કામ કરેલું છે, તેમાંથી તેમને સલાવમાન કરી શકે એટલે કાલના હિંસક પુરુષને લાગે વળગે છે તેટલે હરજાએ ગાંધીજીનું તેમાં સ્થાન છેજ નહીં. ગાંધીજીની પાસે તમે ત્યારેજ જઈ શકો અને તેઓની દોરવણી માંગી શકો જ્યારે પુરુષ અહિંસાના રાજાથી હઠવાની તમને ખાહેશ હોય.

જોઈએ હવે એકજ સંસ્થાની સાથે કામ લેવાનું રહ્યું અને તે કેશિસ, કે જે બાળે હીંદુવાનમાં મોટામાં મોટી અને સર્વથી પ્રતી પીરૂપ સંસ્થા છે.

વાંસિરોયે રાજ્યતંત્ર ચલાવવામાં હીંદુસ્તાનની માગીદારીના એક દાખલા તરીકે અમુક પ્રતીનીપીરૂપ હીંદીઓને પોતાની કારોબારી કાઉન્સિલમાં જોડાવાનું આમંત્રણ આપ્યું તેને મોટું મહત્ત્વ આપાઈ રહ્યું છે. તેનો પડિત જવાહરલાલ નેહરુએ ઠીક જવાબ આપેલો છે. તેમણે કહ્યું છે કે “અમે હીંદીકરણ નથી માગતા, અમે તો સંવિધ્યકરણની માગણી કરેલી છે. વાંસિરોય પોતાની કારોબારી કાઉન્સિલ પર જોવા હીંદીઓને નીમી શકે કે જેઓ તેમની કાળજી કરનારા હોય, તેથી તેમની કારોબારી કાઉન્સિલનું સ્વરૂપ બદલાવું નથી. કેશિસે પ્રજાએ ચુટેલી પારાસકાની માગણી કરી છે. તેમ થાય તો પછી લઘુમતીઓ સાથે ખ્રીદનને કશી લેવા દેવા હોઈ નહીં શકે. શું હક્કીય આક્રિયામાં ખ્રીદન મહાન-વાદીઓ અને પીરવાદી યોની ચાંત્રા કરીને ખાલોમેન્ટને પોતાનું કામ ચલાવવાની રોડી શકે છે ખરે? ‘ડેલી ન્યુસ’ કહે છે કે જોમ કહેવું કે હીંદીઓ પોતેજ સ્થિતિ

સુધારી શકે અને બ્રીટીશ સરકાર કશું નહીં કરી શકે એ ખોટો મતવાદ છે. તેમ હોય તો આ દેશમાં સાહચર્ય આદરકરો જ રહીતી સુધારી શકે અને બ્રીટનથી કશું નહીં થઈ શકે એ પણ ખોટો મતવાદ કેમ ન ગણાય? 'હેલી ન્યુસ' સુચરે છે તેમ જુદા જુદા પક્ષો વચ્ચે "મીડિયાબરી સમજુતી" નું કંઈક ધોરણ સોધવું બીલકુલ અશક્ય છે, જ્યાં સુધી એક ત્રીજો પક્ષ હાજી રહેલા પક્ષો વચ્ચે સુલેહ જાળવવાનો ટોળ કરી પોતાનો સ્વાર્થ સાધવાને વાંદરાની રમત રમી રહ્યો હોય, આ હલીકોનો વખતો વખત ઉપયોગ કરવાની પાછળ માત્ર એકજ હેતુ રહેલો છે અને તે હીંદુસ્તાનને સ્વતંત્રતા આપવાનો પ્રયત્ન બોલાવે મુકવાનો. બાઈબલ 'હેલી ન્યુસ' ના આ શબ્દો વાંચો:

હીંદુસ્તાન જુદી સદ્કાર કરી રહેલું એક આશીર કોય તો કેટલી ઓગામ સક્રિય અને સાધનો ખુશમાં મળ મહે તેવું જ્ઞાન કરી શકાય તેમ નથી. સેંટ્રલ દરબાર ખામ કરકરી કુટીઓના જેટલું એ જાણ થઈ પડે અને અનેક સીમાવેરોની જોડ તે પુરી પાડી શકે. એ ગદાન અમલતુ ખોય સીધા કરવાની આજ સોનેરી નક છે... હાલ જે સદ્કાર આપવામાં આવશે તે કદાચ હીંદુસ્તાન ના અધારણીય પ્રવૃત્તિ ઉદ્દેશ તુરંત અને નેત્રાધારી નહીં લાગી શકે છતાં હીંદુસ્તાન ને અચાવી તો ગરર શકે"

એ હીંદુસ્તાનના સાધનોનો ઉપયોગ બ્રીટન હીંદુસ્તાનને સુસજારું હવુ ચાહુ શાખી શકે તેટલા ખાતરજ કરવાનો હોય તો હીંદુસ્તાન ન ગણે એજ વધારે મુશ્કે છે. હીંદુસ્તાન પોતાનો આદમ અચાવવા માગે છે. પ્રથમ તો એ છે કે બ્રીટન હીંદુસ્તાનની પાસેથી સદ્કાર રાહુ ખુલીથી માગે છે કે આજે તેની ઇચ્છાની (વરુદ્દ જમને તેના સાધનો સુધી રહું છે તેમ સુધી ખાવામાંજ તેને સંતોષ છે? એ રાહુખુલીથી અપાયેલો સદ્કાર એધતો હોય તો તેણે હીંદુસ્તાન ની અસીલાપાઓને સંતોષવી મકશે અને એ સુધી ખાવાની નીતી ચાહુ રાખવી હોય તો પછી પુછવાનુંજ શું રહું. ચાલે છે તેમ અઠાવો. કુદરત પોતાનું કામ કરશે.

—૦—

(આખરી મહાગાથી ચાહુ)

હોમ આ શોજનક ખગરથી લમને રવાબાતીક સખન આપાત લાગે છે જેમ જેમ ખગર કેલાતા જાય છે તેમ તેમ તેમને પએલી ગદાન ખોટમાં ખોટી દીસપાછ રહોવાના પોતાની તેમજ દુરથી તારો આન માખેલી પાત ચાહી રહી છે જે લમના ગદાન કુખમાં લમને આખાસનરૂપ થમ પડયું છે.

નોંધ અને સમાચાર

નમુનેદાર બ્રીટીશરો?

મ્યુનીસીપલ કાઉન્સિલ રજીમેના સમયા દાખ-લક ડીકોમાં એન્ડી-એસીપારીક કમમ નાખ-વાની ડરખાત સીટી કાઉન્સિલને મતા આપવાની બે મહિ-સીધરોએ માગણી કરી છે. મી. એમ. એમ. કેમ્પ અને મી. એસ. એમ. પેટરમને ટાઉન કાઉન્સિલ એક કામમ, લાખી જણાવ્યું છે કે માહિતર રોકની કાઉન્સિલ રજીમ જે ૧૯૨૧ માં અમલમાં ખુદગમાં આવી તેની એક વર્ષ બાદ મી. કેમ્પે એવી સુચના કરી હતી કે ખુદગમાં ખોટી કાઉન્સિલ રજીમેના દાખલક ડીકોમાં એન્ડી-એસીપારીક કમમ નાખવી જોઈએ. પરંતુ માહિતર રોક રજીમ પામ કરવામાં આવી તે વખતે એ ઘણું જણાવું નથી.

કોઈજ આક્રિશમાં આપણું એક કુખ એ છે કે આક્રિશનરો કરતાં ચોરીકરોજ અલખજા વધારે દુરમન છે. મી. કેમ્પ અને મી. પેટર-મન, પોતાના જેવા લીડીઓ પ્રતે તીરમર કરાવનારા અને જાનીવદનેકથી ભરેલા, ચોરીકરો ની સાથે કામ લેવાનું હોય હારે લીડીઓ આ લુદમાં બ્રીટીશની પડખે હોવા રહી શકે એવી થી રીને આચા લાખી શકે? તેમની અને ખીરાગાદીઓ વચ્ચે તથાત શું છે? જાનીવદેશનું આવે સમયે આવું પ્રદર્શન પાખે પશુ કુરકરી મુકવાને અલ છે અને નથી હારતા કે આ પ્રદર્શો પોતાની આવી રમજુ થી પોતાનાજ દેશનું કેટલું અકિન કરી રહ્યા છે એ સમજતા રોપ.

સોપ એસીરક્ટની મુનીયતની બ્રીટીગ શોપ એસીરક્ટનું મુનીયન, જે કન્ટિઅન કીરફોખુડીય એન્ડ કંસેરીકલ એપરેલક મુની-યનને મામે એળખાય છે, તેની બ્રીટીગ એમ. કે. એપી લામએરીમાં રવીતર તા ૨૨મી ફેબ્રુઆરીના રોજ જપોરે રા વાગે મી. આમ. જ. મંમતના પ્રમુખપણા હેઠળ મળી હતી મુનીયતના એક પ્રાંતમાંથી ખીજ પ્રાંતમાં લખાલ થવાની લીડીઓપર મુકવામાં આવેલી બધી શોપ એસીરક્ટનો બીજ પ્રાંતમાં રોટનું લાખન શોપમાં દરકત કરનારી કામ અને એ રીતે નોરીપાન વર્મનું જાળીખ અમાડનારી હોઇ તેને વળેલી કામવારો અને લીડી કામના લીતને ખાતર તે દર કરવાની માગણી કરનારે રવાય થમ થયો હતો. બીજે રવાય લીડીઓ સામે પ્રતીખંધ મુકનારા કામલઓ અને ખાલ કરી એસીપારીકસ (કાંસવાલ લેન એન્ડ ફેક્ટી) એકટ નાખુક કરવાની અને લીડી શોપ એસીરક્ટનો તે પોતાની રવાતી સુધારવાની સમજકો આપવા ની માગણી કરનારો પાલ થયો હતો. ગીટીગ માં મેસલ્સ લી આપ. અઠા, ડી. એ રીલાલ (મુનીયતના સેક્રટરી) અને મી. એમ. મુકેએ લખાળે કામું હતું. તેઓએ લીડી શોપ એસીરક્ટનોની શોખીપ રવાતી અને માલીકો પોતાના નેકરોનું લીલ બીલકુલ મોતાજ ન હોવા વિષે ખોલ્યા હતા. કરજનમાં અમુક

માલીકો પોતાના નેકરોને અલગીકાળે પા. ૧ ૫-૦ કે પા. ૧ નો દલકા પચાર આપી રોવાની ફરીવાદ કરવામાં આવી હતી. મોર્નનું નાટાલ માં અમુક માલીકો પોતાના નેકરો સામે જેર-વર્લજક ખતલવા કોવાની ફરીવાદ કરવામાં આવી હતી અને આખા નાટાલમાં શોપ એસીરક્ટનોને મુનીયતમાં જોડાલ જવા અગિલ કરવામાં આવી હતી. પ્રમુખે ઉપલકારમાં જણાવ્યું કે નેકરોએ પોતાની રવાતી સુધારક ની સડનામાં મુનીયનને મજબુત બનાવવાનું અને તેને નેકરી નાખવાનું પણ તેઓનાજ હાથમાં છે. શ્રીમતિ મુરલીલા માંથીને થએલી મકાન ખોલ

અમને નોંધ લેતાં અમલત જેલ થાય છે કે શ્રી ગણીલાલ માંથીના પતિન શ્રીમતિ મુરલીલા માંથીના પીતા શ્રી. નાનાલાલ મજરવાળા સ્વ-દેશમાં આશરમાં પોતાને મુકામે ગરવારે ફેબ્રુ-આરી તા. ૧૯મીએ સ્વર્ગવાય પામ્યા છે. એ શોજનક ખખર શ્રીવીક્ષમાં કન્ટીયર ફેબ્રુઆરી તા. ૨૧મીએ કેલકથી મળ્યા હતા. સ્વર્ગસ્થ નાનાલાલ મજરવાળા, જેમની ૬૦ વર્ષની વય હતી તેઓ મજા વપોથી લમમાં ખીડાલ રહ્યા હતા અને તેમના અલખાળી બે દીલસ પહેલાં પશ્ચાત કમ ગયો હતો. શ્રી કીરકરમાલ જનરમાલ મજરવાળા, જેમનું નામ એક પ્રાંતલ લેખક અને તર્કવેતા લરીકે અને બ્રીટીશના એક નજીના કમલમાં લરીકે સાગી રીને જાળીલું છે, તેમના સ્વર્ગસ્થ મોટા બાલ હતો. સ્વર્ગસ્થ નાનાલાલ પોતાની ગાદુસ્તલ તખીયનને લીધે આશરમાં તિજત જીવન માળના હતા, કામ કામના સધવા વગીમાં તેઓ માનવું રવાન પરાલતા હતા. આશર ની મુકામને જતા લીડીલ મળ્યા પતિનિલ શખીપ નેતાઓને કોનારે કમેમાં તેમના મુકામે થતો હતો. એ કે પ્રથમ તેઓ જુદા તીચાર ના મુસ્લ લીડી મમે પાળનારા હતા પરંતુ મદલમા સંખીશી પ્રજાતથી રવાલ તેઓ તેમના મુસ્લ અલખાળા ખની મળા અને પોતાના કરમાં એ કામમના સુધારા લખલ કરી લીપા-એક અસ્પરવતા નામુક કરી રવાના અને બીજે તરેલી કામકોનો અમ કામ ખારી મદમ કરવાનો. પોતે તિજત જીવન માળના લેવા જા લીડીની આક્રીતી શખીપ લાનમાં તેઓ લુડા રસ લમ રહ્યા હતા અને પોતાનું આખું કુટુંબ તેમાં પ્રજાતિપ લાખ લક રહ્યું છે. સ્વર્ગસ્થ નાનાલાલ સ્વર્ગવારે મજા આનંદો લોખ ન્દાના તેમજ મોટા લકના તેઓએ લુડા મેમ સોલલન કયો હતો. સ્વર્ગસ્થ આક્રીતી લકન ના અને પોતાનું આખું જીવન લમખંધુ કરી જા પ્રાર્થના દારા સેલ પાળવા તેઓ દેક લમ કરી મળા છે. હજર તેમના આલમાં બીરકાની ખોરે. સ્વર્ગસ્થ પોતાની પાછળ કુખી વાંધવા, જજી સુપરેલ અને વસ મુખુમી પોતે નહીં ખુડી શકાય તેમ ખોટને માટ તાત કરતાં મુકા મળા જે લીડી મુનીયા લાંબી કુબોરે પોતાના પરથી લખર માલ કુલ પામ

(અલસંધાન માટે લુઓ પહેલું કોલમ) ૬

પત્રકારોની પરિષદમાં પાંડત નેહરુએ દર્શાવેલા વિચારો

જાનકમાં પત્રકારોની પરિષદમાં આંતર રાષ્ટ્રિય પરિસ્થિતિની ચર્ચા કરતા પાંડત જવાહરલાલ નેહરુએ જણાવ્યું હતું કે હિંદુસ્તાન પોતાની શક્તિ અને સાધનોને ઉપયોગ સરકાર દ્વારા રાષ્ટ્રની સંકલ્પના જાણતી હોય તેમ કરે એમ હું ઇચ્છું. દુનીયાપર સર્વોપરિ સત્તા જમાવવાને બહી રહેલા બંને પક્ષોના રાજકીયો દુનીયાના સામાન્યના સ્વપ્ન સેવી રહ્યા છે. હિંદુસ્તાને વિશે તો એ ખાખતમાં ફરી રાંધા હેન નાંદ, બીજાઓએ એવો દેવ જાહેર કરેલો નથી.

કેમ પણ પક્ષ દુનીયાનું સામાન્ય મેળવવાનો પ્રયત્ન કરે એ વૃક્ષાનકારક છે અને તેના સામનો ધર્મજાને એમ હું માનું છું. પરંતુ હું એટલું પણ માનું છું કે જે પક્ષો પક્ષી મળા છે તેમાં દુનીયાનું પ્રમતીમાન બનેા પણ રહેલા છે અને તે રક્ષીયા, ખીટન, અમેરીકા અને બીન માં છે. આ પ્રમતીમાન બનેા ઉપરાંત આ પ્રશ્નમાં પ્રસાપાતી તત્વો પણ મુળ ધારી રહ્યા છે કે જે હિંદુસ્તાનને બનાવવા રહેલી વર્તમાન પરથી જોઈ સકાય છે.

આપણી નીતા એ વર્તમાનને અવલોકેલી છે. તેમ છતાં આપણે જેમાં પ્રમતીમાન બનેા રહેલાં હોય એજ પક્ષ તરફ દિશોરૂપ સંસ્કારો જોઈએ અને તેનું જાણુ હમણું જોઈએ. ખાસ કરીને બીન અને સોવીયેટ રક્ષીમાન.

યુદ્ધ કરતાં વધારે મોટું

ફરક સંગજી માણસને દુનીયા આજે જે વેદના બોગવી રહી છે તેનું વધતું જોણું દુઃખ થતું જોઈએ. આ મદાન આજે આવી પડેલી છે તેવે સમયે કોઈએ સંકુચિત સ્વચ્છંદિ રાખવી નાંદજ જોઈએ. આપણા સ્વામીને ખાતર પણ આપણે જેવડે વધારે દીર્ઘદ્રષ્ટિ કરવી પડશે, કેમકે એ વિશે તો મંસામ છેજ નહિ કે, સંધિય છલામદાપણું દવે મદજી પામ્યું છે અને બાવિધ્યમાં હલપદા રાષ્ટ્રોની મોટી ઝોંખા દરિન ધરતી નહિ રહે. હિંદુસ્તાનમાં આપણે મરો તેવી વલજ અખસાર કરીએ છતાં આ પરસ્પર આપણે આનમાં રાખવીજ પડશે. આ યુદ્ધ એક સુખારજી યુદ્ધના કરતાં કંઈક વિશેષ છે અને તેના બચરાથી નવેદવાર ફરકારો વિભાં ધરો.

અંકુચની અવસ્થા

હિંદુસ્તાનના સંબંધમાં આપણામાં મદકરો પક્ષો રહ્યા છે જેમાંના કેટલાક મદતવા છે છતાં હાંદીએને લાગે વજા છે તેટલે દરજ્જે આપણું મરો તે પક્ષના હોય એ પરંતુ એક પરસ્પર આપણામાં સામાન્ય હોતી જોઈએ અને તે હિંદુસ્તાનની આત્મા. આ સામાન્ય ધોરણ સૌએ સ્વિકારીને એ દિશાએ સદકારથી કામ થઈ રહેતું જોઈએ અને મતકરોનો સવાલ સ્વિધ્યને માટે મુલતવી રાખવો જોઈએ. દુનીયા

માં આપણે મોટી વસ્તુઓને સામનો કરવાનો છે એ આપણાથી મુલી ન રાકાય, સિવાય કે આપણી જુદી એટલી વસ્તુ બની પ્રકં હોય. આ યુદ્ધ દરમિયાન આપણે જોઈ શક્યા હીએ કે એથીયાના કેટલાક દેશો પોતાની સ્વતંત્રતા મુખથી મેલા છે. આથી આપણે દીર્ઘદ્રષ્ટિ લેવી જોઈએ અને આપણા મતકરો દાલ વુરત દુર ન કરી રાખીએ તો તેને બાવિધ્યને માટે મુલતવી રાખીને વધારે વિશાળ દુનીયાની આ-આઠીની મપીદમાં રક્ષીને હાંદીની આઠાઠીને માટે સાથે રહી કામ કરતું જોઈએ.

મંધીજનું નેતૃત્વ

મંધીજના નેતૃત્વ વિશે જોલતાં પાંડત જવાહર-લાલે જણાવ્યું કે મહાત્મા મંધીજનું નેતૃત્વ પ્રતાપશાળી નીવડ્યું છે. અમુક અગત્યના સિદ્ધાંતો પર તેઓ ખાસની જેમ અડમ રહ્યા છે અને અનેક નજવા બનાવોથી તેઓ ચાનમાં નથી. અમુક નજવી ખાખતમાં અદિ તદિ આપણે જાળતા ન થઈ રાકતા હોય એ તેથી માટે કે કોઈએ દીલ કરવી પછીજ સહેલી છે પરંતુ એકદરે જોતાં હું માનું છું કે મંધીજનું નેતૃત્વ માત્ર સમુજ અને જાળવાનજ નાંદ પરંતુ પ્રતાપ શાળી નીવડ્યું છે.

અદિશાતા સંબંધમાં તેના અવધાર અમત્ર ના સંબંધમાં બનકાળમાં હું તેના સંપૂર્ણ સ્વિકાર કરી રાક્યો નહોતો. પરંતુ એક ઉચ્ચ આદરો તરીકે આપણે તેને પદોચવાનો આપણી સંપૂર્ણ સંસ્કારી પ્રમત્ર કરવો જોઈએ એમ તો હું માનતોજ હતો અને વર્તમાન વિશ્વવિધરે પણ કોઈ પણ સવાલનું સમા-ધાન લાવવામાં હિંસાને માણુ ઉપયોગ કરવો કેટલો બુલકારો છે એ સ્પષ્ટ બનાવી આપ્યું છે. દક્ષિણમાં હિંસાને આજે માત્ર પણ કે આર રાખોથી બસરકારક રીતે ઉપયોગ થઈ રહે તેમ છે. બીજા તો માત્ર વળમણ છે. તેઓ એકલા હિંસાનો ઉપયોગ કરવા જામ તો તે સંપૂર્ણ નિષ્ફળ જામ.

દુનીયાને છુટવાને માત્ર સંપૂર્ણ નિઃસંજા માત્ર અથવા તો વધુ ઓછા મેળું નાસમાં જ રહેશે છે એવી મારી સંપૂર્ણ ખાતી છે.

આંતરરાષ્ટ્રિય વિમાની રજા

તેમ છતાં સામાન્ય નિઃસંજાતા સાથે સિધાવી મીરીને માટે આંતરરાષ્ટ્રિય વિમાની ફળતી હું કલ્પના કરી રાકું છું. પરંતુ એ દગ પોતાની કમજા બીજાઓના ઉપર કોઈ મેસાદી રહે એમાં મેસાક મેસાં જાળોને દરતક ન મુકાય એ અસાધ્યરક છે. એનું કંઈ પણ પગલું લેવાય તે અગાઉ પ્રતેક પ્રજાને રાષ્ટ્રિય આઠાઠી આપવી આવસ્યક છે.

કેંદ્રિક અને મુદ્દ

યુદ્ધના સંબંધમાં કેંદ્રિકની સ્થિતિ વિશે પાંડત જવાહરલાલે જણાવ્યું કે કેંદ્રિકની સ્થિતિ પ્રથમ ૧૯૩૯ ના સપ્ટેમ્બરની તા. ૧૩ મીએ સંપૂર્ણ રીતે જાહેર કરવામાં આવી હતી, અને જાર ખાલ જોલ ઇન્ડિયા કેંદ્રિક કમીટીના ફરવોથી તેમાં ઉમેરો કરવામાં આવ્યો હતો. તેમાં કંઈ પણ ફેરફાર ન થયે ત્યાં સુધી તેવી સ્થિતિ એવી એજ કાયમ છે. તેનો અમલનો અધાર અનેક તત્વોપર રહેલો છે. જાખલા તરીકે ખોટીશ સરકાર તરફથી જે એમ સ્પષ્ટ કરવામાં આવે કે એ સ્થિતિને તે સંપૂર્ણ સ્વિકારવા તૈયાર છે અને તે નહિ કે કેંદ્રિકને ખાતર પરંતુ હિંદુસ્તાનને ખાતર, અને તેને અમલમાં મુકવા તૈયાર છે, તો એજ એક મોટી આંતરરાષ્ટ્રિય ધટના થઈ પડે કે જે દુનીયાની આપણી સ્થિતિને બદલારે દ. અને મીતરજાઓના સવાને દેકો આપવામાં રહેલી અનેક અગત્યના અનિવાર્ય દુર થઈ જાય.

એ વખતે હિંદુસ્તાને એ સવાસને પોતાનો નિઃસંજા નીતક દેકો અવધાર રીતે કેમ આપવો એ વસ્તુ વિચારવાની રહેશે; એ વસ્તુને હિંદુ સતાનના પ્રમત્રિનિમિષોએ નિર્ણય કરવો પડશે.

સંરક્ષણના સવાલો

હિંદુસ્તાનની સગરા તાત્કાલિક દેવ પોતાનું રક્ષણ કરવાનો છે. કેંદ્રિકમાંથી દેખીતી રીતે જમારે જમારે જોખમ આવી પડશે કારે કારે સતા-ખીશો માથે સદકાર કરશે. હિંદુના સનાધીયો જેટલા કેવ પણ જાખતમાં અકુચળ આ દુનીયાના ધટ ઉપ બીજા કોઈ પણ દોગ એમ હું માની નથી રાકું. બુદ્ધિશાળી લોકોને બુદ્ધિહીન લોકોના નિર્ણયોને તાજે થવું ધણુંજ મુશ્કેલ છે.

વિસ્તારાયેલી કારેખારી કાઉન્સિલ

વાત્સરેખની વિસ્તારાયેલી કારેખારી કાઉન્સિલ ના સંબંધમાં પાંડત જવાહરલાલે જણાવ્યું કે: સરકારી ખાતમાં કે સરકારમાં હાંદી-કવજી કરવાનું મદત્ર અત્યાર સુધી મારાથી સમજી રાકાકું નથી. ખાંદીશ સરકારને કે ખાંદીશ સરકારને અંકુચ બનાવી દેવા માં આવ્યું એવું આપણું સંભાળના નથી. કોઈ દેશના સરકારી કે સરકારી ખાતને રાષ્ટ્રિય બનાવી દેવાયાની વાત આપણે સંભાળીએ છીએ. એટલે સવાલ હાંદી-કવજી કરવાનો નથી પરંતુ પોતાના હાથ માની સતા સંધી દેવાનો છે. કાલકરોય ની કારેખારી કાઉન્સિલ જે હાલના સંજો-ગમાં કાલકરોયના પોતાનીજ પત્રકગીના માણસોની અનેકી હોય તો તેથી જામ-સતામાં કોઈ તકલવ થતો નથી. પરંતુ જે બીજાએને જવાબદાર પ્રતિનિધિઓ પસંદ કરવામાં આવ્યા હોય તો તેને અધાં એક જવાબદાર સ્વતંત્ર રાખવનામાં થાય અને તેમાં કાલકરોયનું સ્થાન હોવાજ નહિ. આ ખાખતને વધારે સ્પષ્ટ

કરતાં પંડિત જ્વાહરલાલ જાહાનપુરે પાક્ષીએન્દના કાર્યને અર્થ કસોટી નથી. વિવાદ છે એક જ્વાહરલાલ પાક્ષીએન્દ કામ કરતી હોય. તરી પારાસભામાં જાહેર માન આપણે કરવાથી અને સવાસે પુષ્કળથી પાક્ષીએન્દનાકાલી નહિ કહેવાય. એવી અનર્થવાળી વાતેથી આપણે ભાળવાઇ જવું નહિ એમજે. આવી ભાવના મજાનિ આરા મતથી તે જીલ્લાક કમર્સ મંચરની છે અને કાલના સમયમાં કોંઈકની સામાન્ય નીતીની સાથે બધે વિસતી નથી. કાલની કોમિસની નીતી મોટે ભાગે અસહ્યારની છે. હેલા વાંસેક વર્ષથી કોમિસ તરફથી અભાવમાં આવેલી જુદી જુદી હિસાબોની જે તમને કહી ખબર હોય તે તેના અર્થ હું શરૂ છે એ તમે સમજી શકો. ભારે આપણે કંઈ પણ અસરકારક કાર્ય નહોતા કરતા અથવા કંઈ પણ ખર્ચાં લેતાજ નહોતા. ભારે આપણે વિરોધીઓને પોતાનું કામ કરવા હેતા હતા. પરંતુ આજે એ વસ્તુ બંધબેસતી નથી.

ચુરાએલી પારાસભા

ચુરાએલી પારાસભા વિષે પંડિત જ્વાહરલાલ જાહાનપુરે કે એ બાબતમાં ગેરસમજુતી થઈ છે. એ સુચનાની સાથે કંઈ પણ વળુક

વાળો વિરોધ કંઈ રીતે હોઈ શકે એ મારા સમજવામાં આવતું નથી. એક સંસ્થા કે એક હુમમતિ એમ કહે, કે અમુક બાબત જેને તે અમમતી મજે છે તેમાં તેની હમજા વિરુદ્ધ બદલતીને મત કોઈ નહિ બેસકરે એમજે, એ હું સમજી શકું છું. એવા કામકામમાં ચુરાએલી પારાસભામાં જા તે કહેવાની હુમમતી વચ્ચે મળતાપણે અથવા વિરુદ્ધમત હોય શકે તે સમયે સવાસ વિરુદ્ધમતને કેમ દુર કરવે એ હોય છે. પરંતુ એમ કહેવું કે રેસના પ્રતિનિધિઓએ સમજુતીનું કંઈ પણ ધોરણ શોધી કાઢવાનો પ્રયત્ન પણ નહિ કરવો એ બીજકુશ ગેરવાજબી મજાવ. ખરીદીસ સરકારે પોતાની હાંધી નીતીથી હોંફતાનમાં એટલી બધી યુગો હોવા ફરી હોવેથી છે કે તે જાતેજ તેમાં બંધાઈ મંદ છે. તેમાંથી તેણે કેવી રીતે છુટવું એ સુચવવાનું મારે કામ નથી.

હુમમતીઓને ચુરાએલી પારાસભામાં કામચલા મતદારી આપવી કે સંમુક્ત, તેના સંબંધમાં પંડિત જ્વાહરલાલ જાહાનપુરે કે પ્રત્યેક હુમમતિ જેને હાથ ધરાવતી મતદારી હોય તેને એ તે મંદ છે તે પોતાની એ મતદારી રાખવા દેવી એમજે.

સલામતની કલતથી દેશને દેટલો કાપદે થયો તેના સંબંધમાં તેમણે કહ્યું કે નૈતિક બાબતોનું

તોલ કરવું હવેજ શુરૂક છે. હેલા બાકીસ વર્ષ સુધીની સલામતની કલતની પાછળ મુખ્ય વસ્તુ હિંદની પ્રાંતને મજામુત બનાવવાની રહી છે. એ બાબતમાં માત્ર કોમિસનાદીઓના સંબંધમાં નહિ પરંતુ જેઓ કોમિસવાદી નથી તેઓના સંબંધમાં પણ તે હલોજ આવી સરજા થઈ છે. એક રીતે હોંફતાનને એવી હલોજ મોરા કાબ હયો છે. વળી તેણે ફતીમાની સપાશ શાંતીથી કલત ગાલાવવાની એક રીત રજુ કરેલી છે કે જેમાં માનવીઓની ઉશ્ચપને લીધે બુદ્ધિપાણે અવધ તે મજા ફતીમાના વિચાર અને આચાર માં એક મોટું પરિવર્તન કરનારી છે.

કામના કામકામમાં મને લાગે છે કે સલામતની કલતથી આપણે હોંફતાનનું રૂપમાન અને ગૌરવ ટાળી શક્યા છીએ. અને એક પરદેશી સપાશે હેલા મજા વિરોધ વિના તામે થઈ જાયથી કલત થાય છે એ કલત થવું અટકાવી શક્યા છીએ અને ફતીમાને માત્ર હોંફતાનની આઝાદી ની માગણી વિષે જાણ પાડી શક્યા છીએ એટલુંજ નહિ પરંતુ ફતીમાના મોટા કામમાં જે વખતે અમારુથી વુર મચી રહ્યું છે તેવે વખતે શાંતિથી કલત અભાવનાકે કોમી શીખવી શક્યા છીએ.

આમની સભામાં હિંદ

આપણીજ જાતીના છે જાં કોમીનીયનના દરજ્જા વાંચેના જવાબ આપણને સાચણીના બંધનથી એકત્ર રાખનારો છે. પરંતુ એક જુદી જાતીના બોધો સાથેના વ્યવહારમાં કામ કરેવું કે કોમીનીયનનો દરજ્જો એ સ્વતંત્રતા કરતાં જુદો નથી એ પ્રતીકુળ સાચણી ઉત્પન્ન કરનાર છે. આથી ગમે તે જાહેરાત કરવામાં આવે તે પણ કોમીનીયનનો દરજ્જો એ સ્વદ જુરો નાખવો એમજે અને તેને બદલે સ્વતંત્રતા રખાવો એમજે.

સર આલફ્રેડ નોક્સે કહ્યું કે આજે આવા હુમમતા સકલના સંબંધે હોંફતાનમાં કંઈ પણ રાજકીય ફેરફાર કરવા એ નહું પાત્રમવાનું મજાવ. હોંફતાનના ૨૮,૮૦,૦૦,૦૦૦ લોકોમાંથી લગભગ ૨૫,૦૦,૦૦,૦૦૦ હોંફોએ છે અને લગભગ ૩૫ કરોડ મુરદીઓ છે. મુરદીઓ જાણે છે કે તેઓને ફરી રીતે હમેશને મારે નષ્ટ થએલી એક હુમમતી મળી કાઢવામાં આવશે. હોંફતાનનું સવૈથી મજામુત મળ હોંફોએ છે. તેઓને હાલ સ્વતંત્રતા આપવામાં આવે તે આ સપાશ મુરદીઓ ખંડ કરી ઉઠે અને તેમ કરવાની તેઓએ મમજા પણ અથેલી છે. બી. એ. સ્કોને આશા દર્શાવી કે બ્રિટન હોંફતાનની પ્રવં તરફથી માગણી સવારી શક જોયા વીનાજ જેમ અને તેમ જાહી તેઓને ખરી રાજ્ય સપા આપી દેશે. આજ એક

કલાપણ ભરેલી નીતી મજામુત અને ખીજીસ સામ્રાજ્યના નામને હોવાયશે.

સર રેફરેડ કોમિસને જવાબ

સર રેફરેડ કોમિસે મુખ્યવરની અર્થો યપામિ માં આમની સભાના કીકર તરીકે સક્રીય પ્રથમ વખત ભાલતાં હોંફતાનને વીધે નીચે પ્રમાણે સુચવ કહ્યું હતું.

હવે હું હોંફતાનની સવાસપર આજું છું, કે જે સવાસે આ સભાના સપાશ પક્ષના સપાશ ના મન બળામળાની સુધમાં છે. હોંફતાનની ઉપર અસારે આવી પહેલાં ભોળમમાં હોંફતાનની અમુક અને સક્રિયને આપો સવાસ સરકારને પણ એટલોજ ચીતા ક્રેપમ્પનારી. મજા થયો છે અને તે સંપૂર્ણ રીતે સમજે છે કે આ દેશે અમુક સાધવામાં કાલના સંનગમાં પોતાનો પુર્ણ હાથો આપવો એ બની અવમનું છે. પરંતુ હું પાડું છું કે એ અવમના સવાસ ની એક તરફી ચર્ચા કરવી કાપદાકર નહી મજાવ પરંતુ સરકાર આશા રાખે છે કે સરકાર શું કરાવપર આવે છે તે પીરખપર દુક મુદતમાં તેની અચો કરવાને અપરાધ અવધ માં આવશે.

સર જાહાન મુરદો કું કે અમુક નીચે હોંફતાનને કોમીનીયન રેફરેસ આપામાં આવશે એટલુંજ કહેવાથી હોંફતાનના સવાસનું સમાધાન આવી જવાનું નથી. સર પરદી

હું અને આમની સભામાં મંજાવાર તા. ૨૫ બીએ અચી ફરમીમાન હોંફતાનના સવાસનું સમાધાન કાવવાની મજા સપાશ સુચના કરી હતી. બી. રામ કીશીએ અનેક સુધારો મારે અરજ કરી હતી જેમાંનો એક સુધારો હોંફતાન સહીત સપાશ એકીકાવાસી પ્રમજો પ્રત્યેની વલખમાં ફેરફાર કરવાનો સુચનો હતો. બી. જેમ્સ કીશીએ કહ્યું કે હોંફતાન આપણી સાથે એક સ્વતંત્ર કામોદાર તરીકે સહકાર કરી શકે એવી રીતે આપણે એ સવાસને નવેરથી અને આસ અમલનું બ્યાન દેવું એમજે.

બી. હોર-એલીએ કહ્યું કે મારશલ ગીમાંજ કામ-શેરે હોંફતાનની સાંખી મુસાફરી ફરમીમાન આપણને જે બલામજા કરેલી જાણવા છે તેને હું આશા રાખું છું કે સરકાર તાહીરે બ્યાન દેશે. મારશલ ગીમાંજ કામ-શેરે અસારે સુધી ફરમમાં આવી છે તે કરતાં વધારે હીમત બરેલી અને વધારે બહેલા ફરમાસેથી આપણે હોંફતાનને આપણી સાથે રાખી સપાશ એનું જાણવું છે. એ બાબત મુદતી કસકરી રહીની પર મોક્સ અસર કરનારી છે અને અપણી સજ્જતા મા નીખવાનાં આચાર તેનાપર રચો છે. સર રીચર્ડ એલેન્ડે જાહાનપુરે કે હોંફતાનના સંબંધમાં આવણા સમ્મ કાચવાયા કામ નીમત રેફરેસ સમ્મ આપણે છુટી નાખશે એમજે. આપણા કોમીનીયનોમાં અર્થો ભોષે

દેરીસે હોફુસતાનના સવાલનું તાબાદે સમાધાન લાવવાની સુચના કરી હતી. મી. રીચર્ડ્સ આર. સ્ટેડમે હોફુસતાનના સંબંધમાં કંઈક રમનામક પગલું લેવાનો સર રેડફોર્ડ કોષ્ટક આમક કરશે એવી આશા દર્શાવી હતી.

ઉત્તરાવની સમાધાન

સંસ્થાન પ્રધાન વાવ-કોન્ટેનરને ઉત્તરાવની સમાધાન હોફુસતાન વિષે મોહતાં કર્યું હતું કે મારસલ આર્મીમાં કામ-કોઈ હોફુસતાનની સરકારને આપેલા મંદેશો સરકાર વધારી લે છે. જો હિંદના મેતાઓ એકત્ર થઈ એવી કંઈક યોજના ધરી કારે જે સપવા ઈ-દીએને સંતોષી થકે તે સવાલનું સંતોષકારક સમાધાન લાવી સમાધાન. સર્વિસ ટ્રક મુદતમાં નિવેદન કરશે સંકળ આવેલા રૂઠરા સરકારી ખજાનખરી ના જમણામાં આવ્યું છે કે મારસલ આર્મીમાં કામ-કોઈ ખીટનને હોફુસતાનને ખરી સત્તા ખનતી તાબાદે આપવાની કરેલી અપીલને ખીટીસ સર-

કારની પુર્ણ હિતસોજ છે. હોફુસતાન સામાન્ય માં રસત-અ અને સમાન કામગીર ખને એ પાસોમેન્ટની જાહેર કરેલી નીતી છે. પરંતુ હોફુસતાનની કમનસીમી એ છે કે તે રાજકારી પક્ષોના વીરોધી મતથી એટલું જાણુ છીસ બીજ થઈ મધુ છે અને મારસલ આર્મીમાં કામ-કોઈના લાખે પશુ એટલા જુદા જુદા સૂરો વિવન-અ છે કે સપવા પક્ષોને સંતોષ આપવામાં કેટલી મુશ્કેલ રહેલી છે તે તથા રમક મધુ છે. પ્રજા એ છે કે કામ જાનનું જંધારણ મુખ્ય ઈ-દી રાજકારી પક્ષોને માન્ય છે. તેની નવેસર તપાસ નવી મવાનું કર્યું કારણ નથી. રશીયાનાં વેર કેપીનેટ આખી પરીસ્થિતિની સંપૂર્ણ તપાસ કરી રહી છે. કેપીનેટ જે કંઈ પશુ કરે તેનો હોફુસતાનમાં ખદોલા પ્રમાણમાં રીકાર થવો નિંજા માં સર્વિસ જમણાં છે કે ખીટીસ સરકારની વલણ અને મરાદાઓ વળે તે કંઈક મુદતમાં વીરતારથી નિવેદન કરશે.

હક્કિલુ આફ્રિકાના ટુંક ખબરો

મી. સીદાતનો કેસ માથે તા. ૧૩ પર મુલતવી રહ્યો

મી. કોન્ટેનર સીદાત જેમને એમરજન્સી રેમુ-લેન્ડ-સની રૂબે કરી ગઈવામાં આવ્યા હતા તેમને મુલતવી રહેલા ૧૫ શુક્રવાર ફેબ્રુઆરી તા. ૨૦ મીએ કરવાની મેજસ્ટ્રેટ કોર્ટમાં મી. રાઈસ મેનન સમાજ આવતાં તે હરી માથે તા. ૧૩ પર મુલતવી રહ્યો છે. જ્યાંપશુ તરફથી મી. જે. બ્રાઉન મોડે કાજર થવા હતા. પ્રથમ સુનાવણી વખતે પ્રેસીડેન્ટે કહ્યું હતું કે મી. સીદાતની સામે કરવાના ત્રીસ કન્ટેનર ઓટીસ તરફથી મુકાબલે અમુક પ્રતિજ્ઞાઓ નામે પ્રમાણે ભંગ કરવાનો આરોપ મુકાશે: ઓટીસ-સર્વિસ-રેડફોર્ડન ઓટીસે કાજરી આપતા ચુકા હતા; કન્ટેનર ઓટીસરની પરવાનગી વિના કરવાની બહાર મમા હતા અને મરણપદે ઓટીસમાં કાજરી આપી હતી.

મી. સીદાતની સામેના અજસલ કેસમાં એ ચુના માટે તેમને મેજસ્ટ્રેટ કોર્ટમાં કબજેની સમ-સામે મુકીય કોર્ટે અપીલ કરવામાં આવી હતી જેનો મુકાદે મંજૂરવાર ફેબ્રુઆરી તા. ૨૪ મીએ મી. જરડીસ કારલાવલ તરફથી આપવામાં આવ્યો હતો અને જરડીસ પ્રેસીડેન્ટ મી. જરડીસ હેમન તરફથી જુદા તેના સમજનમાં આપવા માં આવ્યો હતો. અપીલનો મુદો એ હતો કે નેમની સામે કબજેના કુકમ નીજમસર નહોતો. સમજવામાં આવે છે કે મી. સીદાત અપીલેટ ડીવીઝન સમક્ષ કેસ લખ જવા પાર છે.

કપાલ સંબંધી સેન્સરની એવલ્યુ

સુનીયનના ત્રીસ સેન્સર નામે પ્રમાણે જમણે છે: સુનીયન, સામીય-વેરટ આફ્રિકા, ખમુટીમેન્ડ, રવાઝીમેન્ડ અને ખેચુઆનામેન્ડ પ્રોટેક્ટરેટની

બહાર કામગી મોકલવામાં આવે તેના કવર ઉપર તેમજ અહર કામગી ઉપર કામગી મોકલ-નારનું નામ અને પ્રક્રિયેટર એકરેસ અખતુ. ખાનમી પત્રવ્યવહારમાં કામગી મોકલના સખવા અને જેમ ખને તેમ કુંકા સખવા. પેટીઓ અને અક્રિયોએ બહાર વસતા મેકધાની ઉપરના બીજના કામગી રિવકારી મોકલવાની જવાબ-દારી ભેરી નહિ. હાકેગોનાનું કે અખ સરકારી કામો કરવાના કારખાનાઓએ એ વરણ પરદેસ લખી જમણવની નહિ.

સરકારી કે હરીયાઇ ખાતાના પાણીસોએ સુની-યનની બહાર મતવ્યવહારમાં રટીમરનું નામ, પેલાની કુકરી કે રથજનું નામ લખતુ નહિ. તેઓના કીરનામા નીકે દંકજ આ કદમાં તેઓના કોઈ સખાંસેજનીનું રીરનાનું આપતું અને તેની કેરમાં જવાબ મમાવવા. સરકારી, હરીયાઇ ખાતાની, વિમાની, કોનવેયની કે રટીમરેની હીલચાલોની ખખર આપવી નહિ.

સેન્સરના આ નીમમોનો જાંચ થશે તે કામગી પહેલવામાં ઈલ થશે. મુકના કેટીઓપર મોકલવા માં આવતા કામગી સાધારણ રીતે પેસ્ટ કરવા રેડ કેસ સેસાવરી મારફતે નહિ મોકલવા હ. આ. ના સંરક્ષણ માટે આઈ કંરેક પાઉક

સુનીયનના નાજાખંતી મી. જે. એચ. હોફ-મેથે પાસોમેન્ટમાં મવા જુલાવારે ૧૯૪૨-૪૩ માટેનું જાહેર રજુ કરતાં કુલ પા. ૭૭,૧૫,૦૦૦ ના નવા કર નાખવાનું જમણાં હતું. સુનીયનના ૧૯૪૨-૪૩ ના ખરચનો અંદાજ પા. ૧૩,૬૮, ૬૬,૦૦૦ નો આખવામાં આવ્યો છે જેમાંથી આઈ કંરેક પાઉક (મવા તથા કરતાં એક કંરેક વધારે) સંરક્ષણ માટે વધારી. કાનની આવક

માંથી કુલ પા. ૬,૬૫,૦૦,૦૦૦ ઉપજશે અને પા. ૪,૩૫,૦૦,૦૦૦ (૩૦ ટકાથી રહેજ વધારે) લેવા કં-કમાંથી ઉપજશે. પા. ૨,૧૦,૬૭૭ મી. હોફમેથે મદ થવાનું અંદાજ કાઢ્યું છે. નવા કરે.

કં-કમ રેકસ: પા. ૨૫૦ ઉપર કમાનારો દરેકના ઉપર કર નાખવામાં આવશે જમણર સુધી પા. ૩૦૦ સુધી કમાતા અપરિશ્કિતને અને પા. ૩૪૫ સુધી કમાતા પરિશ્કિતને બહારવો પડતો નહોતો. હવે પા. ૨૫૦ થી પા. ૩૦૦ સુધી કમાતા પરિશ્કિતને પા. ૧ નો કર બરવા ચુકવાતું અને પા. ૩૦૦ અને તથા વધારે કમાનારને અને પા. ૨૫૦ ઉપર કમાતા અપરિ-શ્કિતને પા. ૨-૧૦-૦ બરવાતું હચચાયું છે.

કં-કમ અને ઉપર રેકસ ઉપર ૧૦ ટકા વધારવામાં આવશે અને ફરજિયાત અચલ કરવાને પા. ૨૫૦ અને પા. ૩૦૦ વચ્ચે કમાતા પરિશ્કિતને વધારો પા. ૨ અને પા. ૩૦૦ અને તેથી વધારે કમાતા પરિશ્કિતને અને પા. ૨૫૦ થી વધારે કમાતા અપરિશ્કિતને વધારો પા. ૨-૧૦-૦ આપવા પડશે. આ રકમને ખાસ સુનીયન લેવા સર્કીરીકેટમાં ૩ ટકા બાન્ડે રોકવા માં આવશે અને ૭ વર્ષે તે પ્રાપ્તી આપવા માં આવશે. વધારાના ૧૦ ટકાને વિષે પશુ તેમ કરવામાં આવશે.

સેક્સ પ્રોપીટ રેકસ: અખખી (જુલવારથી) તા. ૧ માર્ચેપર ૧૯૪૬ ના ખરીદાપેલી રથાવર મોકલના મેલાખમાંથી જે નફો મળ્યો હોય તેનાપર નવો કર નાખવામાં આવ્યો છે. ઉપલી નારીખ પહેલાં ખરીદાપેલી મોકલને તે લાજુ નહિ પડે. જે રથાવર મોકલ જુલવાર તા. ૨૫ પછી ખરીદાપેલી હશે અને નફાથી હરી પાછી વેચવામાં આવી હશે તેના નફાપર પાઉકે રી. ૧૩-૪ નો કર નાખવામાં આવ્યો છે.

પેટોલ અને તમાકુ: પેટોલ ઉપર જેલન રાત પેની કમુટી વધારવામાં આવી છે. એટલે પેટોલનો આવ ૩ પેની અડી મથો છે.

કદ કરેલો તમાકુ જેમાં સીચાર અને ચીરનો સમાવેશ થાય છે પરંતુ રીસ તમાકુનો સમાવેશ નથી થતો તેનાપર રતલે ૬ પેની કમુટી નાખવા માં આવી છે.

ટ્રેડ પ્રોપીટપર કર: આ કર વધારાગ નહો ઉપરના કરની જગ્યાએ નવો કર નાખવામાં આવ્યો છે જે પાઉકે રી. ૧૩-૪ નો છે.

જેમો વધારાના નફાપર કર બર છે તેઓ કાલની આવક અને કુલ અગાઉની આવકના ધોરણ વચ્ચેના તફાવત ઉપર કર ભરી રાકશે. અથવા પોતાના વેપારમાં રોકેલી મુડીપર કાપદે-સર નાખવામાં આવેલા ટકા ભરી રાકશે.

આ ટકાનો કર કંપનીઓ માટે ૮ ટકાનો અને અક્રિયો માટે ૧૨ ટકાનો છે.

પા. ૨૦,૦૦૦ ની મુડીવાળી કંપની અને કુલ અગાઉના પા. ૩૦૦૦ ના ધોરણવાળી કંપનીને હવે વધારાના તથાની કમુટી નહિ ભરવી પડે જે તેનો નફો પાઉક ૩૦૦૦ કરતાં વધારે નહિ થતો હોય અને તેની જમણી પેલાના કુલ પહેલાના મારજની સરખામણીથી તે કરવાનું પસંદ કરશે.

હિંદના સમાચાર

અહીં વર્ષ પર કહેલું પાળ્યું હોત તો

કલકત્તામાં સતીવાર તા. ૨૧ મીએ આપણું કરતાં મંદીત જવાદરલાલ નેહરુએ જણાવ્યું હતું કે હિંદુસ્તાનની પ્રજાને તે સ્વતંત્રતા આપવામાં આવે તો તે પોતાના દેશના સરકારની જવાબદારી ઉઠાવવાને આગે પણ તૈયાર છે. જે બ્રીટીશ સરકારે અહીં વર્ષ ઉપર ક્રોએસન્ટ હાથે ચાલ્યું હોત તો ફુતીવાળી પરેશ્યાની આગે જુદીજ હોત. પરંતુ હું નથી ધારતો કે પ્રધાન મંત્રી હિંદુસ્તાનની માનવુંઓ મંજૂર કરવાને કણુલ યામ અને તેથી ક્રોએસ અને બ્રીટીશ સરકાર રચે સમજુતી થવાનો પ્રયત્ન રહેતોજ નથી.

આપદકાળમાં બ્રીટીશની શાંતિ

‘દરિદ્ર’ મા મહાત્મા ગાંધીજી પોતાની સહિ સાધિતા એક લેખમાં લખે છે કે નીચળતાએ બ્રીટીશને નીરાશ કે અપર નથી કરતી. તેને તે શાંતિથી અને એક ખરા બેલાડીની જેમ સ્વીકારી શકે છે.

વધુમાં તેઓ લખે છે કે બ્રીટન જે સમર્થાં યુદ્ધ લડેલું છે અથવા તો જેમાં તે રાજાઈલું છે તેમાં તેણે ખારો ખાધેલો છે, જેમાંની કેટલીક અર્થકર ગણવામાં આવી છે. પરંતુ બ્રીટીશ પ્રજામાં તેમાંથી કોઈની જગતી અને તેને સહનતા નાં પડ્યાંયાં બતાવી દેવાની એક કળા રહેલી છે. એટલેજ તેને મીઠે કહેવાયું છે કે તે ખૂબ ખાતાં ખાતાં સહનતા પ્રાપ્ત કરે છે. બ્રીટીશ પ્રજાને માટે સુદ્ધ કુટુંબીયતા જેવી એક રાષ્ટ્રીય રમત છે. કારણકે દીગ છતેલી દીગને દાર્દ્રિક અબોનન આપે છે અને પોતાની કારને બેઠા અરસપરસ વિદરેકીની ધ્યાસ પાછને કુપાકી દે છે.”

હિંદુસ્તાનમાં ધારતીનું જરાયે કારણ નથી એ બાબતપર બાર મુકતાં ગાંધીજી લખે છે કે : “યુદ્ધમાં લડી રહેલા બંને પક્ષો જે બેધરવાઈ બરેલી મહાદુરી બતાવી રહ્યા છે એ બેધર અને તાલુબી ચાલ છે અને તેઓને માટે માન જીવને છે.

આ સુદ્ધ માનવીઓની અજબ સંક્રિતાનું મદદન છે. આગણી; ઉપર એમમ આવી પડે એટલે બમબાન થાત જતાં, નિષ્વાસ યુગાવી બેમતા અને કીમત દારી જતાં આપણે લજવાયું બેધરમે. પ્રત્યેક કાર્યકર્તાનો લખે છે કે તેણે બાલકાપણ સામે વજ્રસમાન બનવું બેધરમે અને તેનો ફેલાવો થતા પોતાનાથી બની શકે તેટલો અટકાવેલો બેધરમે.

બાલકાઓ ધણી પળત કમોતે મરી ભય છે. રંગે આપણે વિગે એવું કહેવાય. બ્રીટીશ સાથેના સંબંધમાંથી તે વંધ પણ થીજવાનું નહીં નમ્યું હોય તો આપણામાં શાંતિ રાખવાનો તેઓનો યુજ્જ તો જરૂર થીજાએ.”

બીયાંગ કાય-શેક અને હિંદુસ્તાન

કલકત્તાથી આવેલા સંદેશ મુજબ માર્ચસ બીયાંગ કાય-શેક સતીવાર તા. ૨૩ મીએ હિંદુસ્તાનની પ્રજાને એક સંદેશો પાઠવતાં જણાવ્યું હતું કે “સુધારાની તવારીખમાં આ કટોકટીના સમયમાં ચીન અને હિંદના લોકોએ માનવજાતીની સ્વતંત્રતાની લડતમાં પોતાનાથી બનતો સધળો ફાળો આપવો બેધરમે વધુમાં તેમણે જણાવ્યું કે હિંદુસ્તાન કે ચીન એ બેમાંથી એકને પણ સ્વતંત્રતા નહીં આપવામાં આવે તો ફુતીમાં ખરી શાંતી મશે નહીં.”

મારચસ બીયાંગ કાય-શેક એવી માન્યતા દર્શાવી કે “બ્રીટને હિંદુસ્તાનની પ્રજાની ડાઘ પણ જાતની મરજીથી રાહ એવા વિનાજ જેમ બને તેમ ત્વચથી ખરી રાજદ્વારી સત્તા આપવી બેધરમે કે જેથી તેઓ પોતાનું આર્થિક અને આધ્યાત્મિક બળ વધારે કેળવી શકે. તેમ કાલ તો તેઓ સમજી શકે કે યુદ્ધમાં તેઓની સામેલગીરી અન્ય દેશોના આક્રમણ સામે વીજ્ય પ્રાપ્ત કરવા માં કેવળ મદદ આપવાનેજ નથી પરંતુ તેઓની પોતાનીજ આઝાદીની લડતમાં એક પરિવર્તન કરનારી વસ્તુ પણ છે. માર્ચ એવો મત છે કે આ એક ધણીજ કલા પણ બરેલી નીતી મચારો અને બ્રીટીશ સમ્રાજ્યની કીર્તિને તે વધારશે.

આક્રમણકારી વિરુદ્ધ પક્ષમાં જે કાલ પ્રજા બેધરમે તેણે દાઘ પણ એક દેશના સુધે સહકાર કરેલો નહીં મણાય પરંતુ સમસ્ત મોખરાની સાથે સહકાર કરેલો ગણાશે.

આક્રમણકારી વિરુદ્ધ પ્રજાઓ આજે આસા રાખે છે કે આ તવા યુગમાં હિંદુસ્તાન ના લોક ફુતીયાને ઉમારનારાં વર્તમાન યુદ્ધ માં પોતાની સંપૂર્ણ જવાબદારી સ્વેચ્છાએ ઉઠાવશે. ફુતીયાનો ધણીજ મોટો ગામ હિંદુસ્તાનની સ્વતંત્રતાની અબોલાયાઓ માટે પુર્ણ દીક્ષાજી પરાવે છે. આ દિશા-શોજ જે ધણીજ કીમતી અને સુરેલી યા મળેલી છે તેની નાણા કે અન્ય વસ્તુ વી કીમત આકાષ તેમ નથી અને દરેક સાધનોથી અને કલાવી રાખવી બેધરમે.”

મારચસ બીયાંગ કાય-શેકે કહ્યું કે “હિંદુસ્તાન અને ચીનના લોકોએ એટલાન્ટિક ખરીતા અને આક્રમણકારી વીરુદ્ધ મોખરા સાથે બેધરવાના રફ દેશોએ કરેલા સંયુક્ત દરાવની અંદરના સિદ્ધિને પોતાનો સંયુક્ત રક્ષ આપવો બેધરમે.”

સર તેજ બહાદુર સમુની બ્રીટનને વિનંતિ

હિંદના ચીનીત પક્ષના મેતા સર તેજ બહાદુર સમુએ મથા સ્વીવારે જણાવ્યું હતું કે “હું મજબુત આસા રાખું છું કે હિંદુસ્તાનને ખરી રાજદ્વારી સત્તા આપવાની મારચસ બીયાંગ કાય-શેક કારેલી અબોલ કોંગ્રેસ સાંભળશે અને વગર વીધબે તેને અપલમાં મુકશે.” વધુમાં તેમણે કહ્યું કે “મી. ચર્ચીલ પરીસ્થિતીનું મ.પ આંકા હિંદુસ્તાનના પ્રજાનો નીકલ લાવવાને હીમત અને વીધાસથી પતલાં લેવાની પુર્ણ શક્તિ ધરાવે છે. મી. બેગરી કે પાક્ષોને-તના અન્ય સંક્રિયિત મનના સમયો, જેઓ હજુ પણ એવીજ આસા સેધા રહ્યા છે કે, કોઈક અણમરજ સમયે પાળવામાં આવનાર એક અડકતરૂં વચન આપી દેવાથી સધળું પતી જશે, તેઓથી હું નીરાશ થયો છું મારચસ બીયાંગ કાય-શેક જે એક કીમતી ગીત કોલ-અને મીટાની આજે બ્રીટનને પણીજ જરૂર છે-તો તેની સુચના અવગણવી નહીં બેધરમે પરંતુ થોડાં અડવાડીયાં ની અંદરજ તેનું પાલન થવું બેધરમે.”

મી. છન્નાદને અસંતોષ

મુ દિલ્હીથી એક સંદેશ મુજબ મારચસ બીયાંગ કાય-શેકે હિંદની પ્રજાને આવેલા સંદેશ ની બાબતમાં એક સુલાકાત દરમયાન મુસ્લીમ લીમતા નેતા મા મદમદ અલી છન્નાદએ જણાવ્યું હતું કે “મારચસ બીયાંગ કાય-શેકે હિંદુસ્તાનની રાજદ્વાર પરીસ્થિતી બપવા ધીના સામાન્ય રીતે બોલી નાખ્યું એ શાચનીય છે.” મી. છન્નાદએ વધુમાં કહ્યું કે “હિંદુસ્તાન અનેક પ્રજાઓનું એક ગ્રહ મંડળ છે જેમાં હિંદુ અને મુસલમાન એ મોટી પ્રજાઓ છે. અને એ ઉપરાંત ચીન બામના હિંદુસ્તાનપર મહારાજાઓ રાજ્ય કરે છે. કીમતી બરેલું છે કે મારચસ બીયાંગ કાય-શેકે એવા લીચારો દર્શાવ્યા છે કે જેનો મુસ્લીમ હિંદની લીરુદ્ધ ઉપયોગ કરવામાં આવે.”

—

પરચુરણ

—કોમિસ વર્કિંગ કમીટીએ આજ સાથ કોમિટીની બેડક બરવાનો વિચાર કર્યો હતો પરંતુ કાલની પરિસ્થિતિને લીધે નહિ બરવાના નિર્ણય ઉપર આવી છે.

—અનુચારી તા. ૧૬ થીથી ગાંધીજીના વણે અલ-વા-લક ‘દરિદ્ર’, ‘દરિદ્રતામય’ અને ‘દરિદ્ર સેવ’ (હોદીમાં) અમદાવાદથી પ્રસિદ્ધ થઈ રાજ થઈ ગયાં છે.

—હિંદ સરકારને લઈને ખાતેનો ચાંતેનો રેકોર્ડ નંબર રીતે પતી બધો છે અથવા તેના સત્તાત્ત આચવી નીતીમાં ફેરફાર થવાનું વિચારવામાં આવે ત્યું છે એવો કોઈ પણ વાતનો લેખના બાજુકર જેને લોકો સંવેદન-કીડાને રજવામાં અમે છે.

પત્નીની પસંદગી

(મર્તાકર્મી ચાલુ)

(દીદો ઉપરથી અનુવાદ)

(૩)

મારી અલુભતી મળતાજ અથા યુગ્ય પુત્ર સ્થ મયા જલે મારા સગજ મધ મયા. એમાં ખોટું પશુ યું દણું. જે હોડરો જુઓ હોય તો પછી કમન કરવાને કેટલી વાર. તેમાં મધુ એક મળાં લીમ'તનો પુત્ર—એમ. એ. અને જસો ફાંપીયા કાગનાર પ્રેરિસર.

જેમ જોડો આજ ખરીદવા વેપારીઓ પડા પડી કરે તેમ મને નડાંની એવા માર આરજે ખીજે દીવસથીજ સોડા પત્ર મધવા લાગ્યા. મધુ સોડા કેને કરી ચલે નહી. કોઈના છોડરી માત પીતાને ગાળી તો મેં તેને નાપસંદ કરી.

આખરે વર્તમાન પંચમા તોડીક આપવાનો વીચાર પીતાજીએ કર્યો. સત્તે એ હાલી કે: "છોડરી જોજુએટ અપવા કમમાં કમ મેટીક હોવી જોઈએ, અપ-કુ-ડેટ તથા આપન-વાદનમાં નીપુણ હોવા ઉપરાંત કુદર હોવી જોઈએ. એવક દેવડ તો કે નાત જાતના કોઈ મવાસ નથી. પત્ની સાથે ફેટો મેકસવા."

છાપાઓમાંથી જાહેરખબરે ઉપાતાંજ દમસા અંધ પત્રો આવવા લાગ્યા. પીતાજીને જોડરી માં કીક કાગ મળી મધુ. રીટામર મયા પછી તેમને આનંદથી વખત પસાર કરવાને આ પેહુજ કામ મળ્યું. તેમને યુગ્ય મળ પડતી. આખો દીવસ તે પત્રોને સુકાદો આપવામાં મગ્ન રહેતા. જે એમાં પસંદ આવતા તેમને જોવા જોલાવતા. વાર મહીનામાં લગભગ ૨૫-૩૦ છોડરીઓ જોવાપ પશુ એમાંથી મને એક પશુ પસંદ ન આવી પછી બહા આપજ ખતાવો એમાં મારો યું વાક? કોઈ માલ જાણે તો વગાડી ન જાણે. બન્નેની આવડત હોય તો એકેરો ન પસંદ આવે. કોઈકું નાક જોડરીયાત ઉપરાંત લાંબુ હોય તો કાંઈની આંખો નહીની હોય, કોઈને અંધેરો નમણો હોય તો રંગ સામળો હોય. અને એકાદ એમાં આ અમાજ મુખ હોય તો તેના વાળ પાની સૂધી ન પહોંચતા હોય. કહેવાની મતલબ એજ કે માલમ કોઈ પ્રકારે એકાદ ખામી તો રહેતીજ. એમાં કે યું કહે? સગ કોઈ રોજ રોજ થોડાજ થાય છે. મધુ કોણ સમજાવે આ જુના વિચારના હોડોને. માતાપીતા મારા આ કિમ્મ આદરને ન સમજતા ચીંતા અને બળાપો કરવા લાગ્યા. આ બાબતમાં અમારી વચ્ચે મતભેદ થયાં. જેને તેઓ સર્વ રીતે પસંદ કરતાં તેને કે નાપસંદ કરતાં. અને ત્યારે યુગ્ય સમજાવતાં, ધમકાવતાં, પશુ કે રાજ ન થયો. હારે તો તેઓ નારાસ થયા. ખાલ કરીને પીતાજીને હવે

એ અચ્છીકર કાગ મધ પડ્યું. મારા કહેવાથી તેમણે પત્રો તપાસવાનું કામ મારી ઉપર મુકી દીધું. ચીવડના પત્રોથી ખીંતે તો કાંઈ લાભ ન થયો પશુ એટલો લાભ જરૂર થયો કે તેની સાથે આવેલા ફોટાઓનું મેં એક આલખમ તેમને કહ્યું. અને માન કોઈ વાર કુરસદની વખતે તેને જોઈ મનને ખુશ કરી લઉં છું.

(૪)

પીતાજીએ તો તાત પાતી મુકી પશુ મા જોડીજ એમ હારે તેરી હતી. દેવ દેવતાઓની માનતાઓ કરી હારે માં. હું રાજ મયો. તો એક માનપસંદ છોડરી નથી મળતી કરીને લગ્ન અટકી ગયા? ના. એ આકાશ પતાળ એક કરશે. ફરમાનો પુણે પુણે શોધી વળશે અને ત્યાં સુધી આ મામ નહી પને આ સુધી તે કમ નહી જો.

હું તમારે તે દીવસે સાંજના કરીને પાછો આવ્યો હારે જ્યું તો મા યુગ્ય પુત્ર મીનજ માં હતી. હસતી હસતી બોલી: "અનીસ."

"કેમ આ યું છે? આજે તા યુગ્ય આનંદ માં જણાય છે."

"તારા મનની વાત છે. અહાં આય તો કહું."

"એમ, યું છે?"

"આજે હું એક દાંડળે મધ હતી. એક છોડરી ને જોવા. એવી સરસ છે, એવી સુંદર છે કે હું યું કહું! હું જો પછીજ વાત."

"કીક."

"એની વાતગીતની રીત અમે રસભાર એવો સારો છે કે મનમર પશુ પડતી નથી કે તે ખી એ. માં છે. જરૂર પશુ શીશુઓ નહ નથી. જો હું મારી વાત માન તો યું રૂપમાં કે યું મુખમાં મેં આજ લખી આવી છોડરી જોઈ નથી. એનું સુંદર માવ-મનવે છે કે હું તો સાંજાજતીજ રહી મધ. સંજેયસાત હું જે જે ચાહનો હતો તે તેનામાં બહુજ છે. હું ફોટો લાપી છું. જે ફોટા મળેનો નમણો ચંદરો છે?"

મેં ફોટો જોયો. યુગ્ય તો તમજું હતું. દેહની આકૃતિ સુંદર હતી. મેં કહ્યું: "હા મા: છે તા સુંદર પશુ રંગ રંગ રંગ છે?"

"રંગ પશુ જોરો છે. પશુ હા બાહ એવો નહી કે એકદમ સફેદ."

"તો પશુ કોના જેવો?"

"કીક જતાવું! જસ સમજ કે... જેવો આ-પછી અરજીનો છે."

"વાહ મા, હું યું અરજીને મારી કહે છે?"

"નહી તો યું તેને હું કાળા કહે છે?"

"કાળા તો નયો પશુ તને મારી કોણ કહે.

સામળી છે."

"હાજ બગવાન બપોરે તું ખુદ બાહ મળે તારી બેનને સામળી કહે છે તો ફુનીયા તો માળીજ કહેશે." માતુ યુગ્ય લેહસ મધ પડી મધુ.

"હું તો સાચું છે તે કહું છું. મારી તો એને કામ નહી કહે પછી જાણે તું બમે તેને પુછી જો."

"તો પછી ખરાબ ન લખાડતો એક વાત કહે છું. અમર ને અરજી સામળી છે તો હું તો બાંધો છે કેમ કે તારો રંગ અરજી કરતાં વધારે સામળો છે."

"તો મેં ક્યારે કહ્યું કે હું મેં જોયું છું. છોડરા ને રંગ જોડાજ કોઈ જોય છે જેને લાખ સામ વાર મરગ દોમ તે પરજો. હું જોડાજ કોઈને કહેવા માલ છું!"

"પશુ જો તારી જેમ બપોજ કુષ જેવી જલ્જલી છોડરીઓ સાથે લગ્ન કરવા પ્રવે છે તો અરજી સાથે કાળ પસંદશે?"

"તો એનો જાહેર કું છું! એ સામળી છે તો એનો વાંક. હું યું કરી કહું એને મારે?"

માતુ યુગ્ય જોડમ પડી મધુ અને કુ:ખી મધ મોલી: "ધન્ય છે બાહ. તારી બેન મારે જ હું આમ બોલે છે એર આ વખતે તો હું વચ્ચે પડી છું. હું બારતીને જોઈ આવજો પછી તને જેમ કીક લાગે તેમ કરજો. હું હવે આ વાતમાં નહી પડું" એક યું ક્યાંથી તું ઉદ લોકની અમરા સાવે છે? (ચાલુ)

જોડાની સળસળમાં અવસાન

જોડાની સળસળમાં ખવો પરશોતમ નરેતમ તા. ૧૬-૨-૪૨ને સુરવારે સવારમાં લગભગ ૪૮ વર્ષની થયે, અચાનક હાર્ટ ફેલ્સ થવાથી રવગતિએ પરજા છે. તેઓ મહુડ મળવાપદા રવસાવના હતા અને બહેર કાચીમાં સારો રસ લેતા હતા. તેઓ જોડાની સળસળમાં ખતી કોમમાં એક આમજ પડતી વ્યક્તી હતા. તેમણે પોતાની ભત મહેનવથી કીકતો ફરજોને તેમજ કાપડોને મહેમારે જોડામાં સારા પાથ કપર રવાપડો હતો જે કાંધે કાંધમાં તેઓના પુત્રો અહાલે છે. તેમની પાછળ બે પુત્રો રા. જમન લાલ તથા રા. નગીનદાસ, બાર પુત્રીઓ અને વીંધવા મુકી મયા છે. તેઓ લગભગ બાર માસ થી હાર્ટવલથી આગ્રા હતા. મરનારના આત્મા ને પ્રજા સાંધી બસે અને તેમના કુટુંબને તેમને વીંધાજ સળસળ કરવાની સક્તી બસે. તેમની રમસાલ થાવામાં જોડાજ તથા નોટાકથી તેમની કોમના વધા અન્ય લાતીના પ્રતીધીતમનેઓ કાંઈકી આપી હતી. રમસરજ તા પુત્રો રા. જમનલાલ તથા નગીનદાસ પોતાના પીતાના અગાજ અવસાન પ્રસંગે તેમના તરફ જે જે બાંધમાં કીકલોટ કાંઈકી છે તેમને આભાર માને છે.

—૦—

અર્ચાપત્રીઓને જવાબ

'હિતેકુ' (રોંગાલ) અને 'હિતેમ' (હરબન) —તમારા અર્ચાપત્રો અથવા અર્ચાપત્રોમાં આવેલા શરણાર બાપી નથી સંકપ્ત. અર્ચાપત્રો પાછા એકાદ હોય તો રૂપેય સાથેનું કપર મોટલી આપરી. —અ. જ. આ.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

એ તમારે તમામ છવનની ખરી મજાક લેવી હોય તો પુછીકારક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજાજુત અને બળવાન બનાવી દો! પણ યાદ રાખો કે કાયદાકારક ખેતરકો બનાવવા આરે સારો, તાજો અને ચોક્કસ શુદ્ધ માલ જ વાપરજો. અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા આરે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આપી ગયો છે.

અમારે હાં ઘાંગોડા, બદામ, ચણાલી, પીસતા, પંગળી સાબન, સફેદ મુસલી, ખારક, હાલ્દી, કોપર વાટી, મેગર અને કાજુ, ચાર મગજ, ચોખ્ખીની, અમરન, ચુંદર, અંબર, સોના ચંદીના વરખ, જાંબરન, પીંચેરે તમામ કીંદનું કરીશાલું આંધી વડું, જડી બુટીઓ.

જીપરાંત કોઈ બરની તમામ મોસરી હમેશ રોઝમાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મરાહુર થએલી સુરતની બરફી, પીસતા બરફી રી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી રી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ

બદામી હલ્વો રી. ૧-૮ રતલ, સફેદ પડવાલો હલ્વો રી. ૨-૧ રતલ, રંબીન બદામી હલ્વો રી. ૨-૦ રતલ, સફેદ મલાઈ હલ્વો રી. ૩-૦ રતલ અમારે આંધી મળશે.

નવાળી પાઉંડર:

સરીના તેમજ બજાજમાં માત્ર બે મીનીટમાં વાળ સાફ કરી દે છે. ૪ બોટલ રી. ૩-૮ પોરટેજ ફ્રો. મુનીમન મારે. એક વખત બોરાર આખી ખાતી કરી દો. દેશના મોદદદ: ૭૦-૮૦ રી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 2090.

CORNER PINE & GREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS AREA.

THE MEET OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.

BOARDING & LOADING BY DAY, WEEK OR MONTH.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets. (24)

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેજીટેબલ સાથે પેકેજ કરી C.O.D. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 542.

139 Brook St.

Durban. 101

ડી ક્ષ ન રી ઓ

અંગ્રેજી હુ મુજબાલી

આ ડીક્ષનરી મહાત્મા ગાંધીજીની સુચનાથી થએલા 1934-35ના નોંધથી શરૂના આખરે સુધારા વધારા સાથે બનાવાયેલી છે. વિદ્યાર્થી ત્યાજમ માટે તે સમગ્ર કહેલી અને કિપવોગી છે. તેને જાતે કહિરના જાણો, ફરો, મોટા કહેરોની વસ્તી, મોટી નદીઓની સંજ્ઞા, વજન, માપ, કહેવતો, વિષેરે પણી કરતુઓનાં હમાવેશ થયેલા છે.

પાકું પુસ્તક પાના ૧૪૦૮

પ્રથેકની કીમત રી. ૫.

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

તમારી જાતને તંદુરસ્ત રાખો!

માત્ર એક જ રી સ્થુન ઇનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ' ફરોજ સવારે પાણીમાં મેલા થી ચરી રખાંતો મકામો ખમરો દુર થાય ત્ર અને માથાનો દુખાવો, કબજાવાત અને પિત્તને નાબુદ કરે છે.

ઇનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ'

વાપરજું આજર્થીજ સર કરો? તમને લાભ થશે.

ઈનોઝ "ફ્રુટ સોલ્ટ"

ENO'S "FRUIT SALT"

The words "ENO'S FRUIT SALT" and "FRUIT SALT" are registered trade marks.

Sole Representatives: HAROLD HITCHIE (S. A.) Pty. Ltd.

P. O. Box 905, Capetown.

144

BHULABHAI DESAI

HIS SPEECHES

Published in book form. Of particular interest to students of Politics, Law, Economics and Commerce.

The Book contains the great leader's lectures on these and other subjects of national interest.

Please write to:

Price: Rs.

"INDIAN OPINION" Phoenix, Natal.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજાંત્રની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ધરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હળવું સંગીત અને સુમધુર શ્રીદમોના ગાયનો કુટુંબ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુટુંબમાં અને મીત્રમંડળમાં ગાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાક્ષ્મીકલસાના ધ્રુમાશયી બચી નાટકાળીક રસોઈ, આ. કાફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રોક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક બાતની ઠંડકે આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શ્રીદમોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંબળ, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડોરી, મધર
કાન્ડ્યા, અકિરત, બાલી, આદમી.

શ્રીદમોના સેટ—લીસ્ટ મંગાત્રો અને તમિઝ સીલેક્શન મોકલો. ભજન, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પીર પાર્ટ્સ—દરેક વાજાંત્રના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ્ડ ડીસ્ક્રીબ્યુટર્સ—વારા કલ્યુટ, સરદાર કલ્યુટ, શાંતા કલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
બાતના) યંગ ઇન્ડિયા, મેગાફોન, હિન્દુસ્તાન, કચીન્સ, ઓડીયન,
(કાન્ડ્યાન રેકોર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો આ લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬
,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રાઇટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

- ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્ગોલન (૫) રાગનર્તકી (૪) બરહી રાણી (૫) દોલી (૪) રાધીકા (૩) દીવાલી (૭) ચંદ્રકાર (૫) સીના બંધન (૫) માત્રી સહાદુદીન (૩).
મરહુમ ખાદ્ કંવાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહંમદ ખલીલ કંવાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16457.
હાલુ કંવાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ ખાદ્ કંવાલના છેલ્લામાં છેલ્લા સામનોનો સેટર
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. નહેરો તે પહેલો.

N. ખાદ્ કંવાલ

- 16404 જળ વહાં કુર્બાં ખુશરી ભાગી
- 16411 એક રોતે કુ દસાના
- 16416 બલમાં સંગ સહ મહ અંખા હમારી
- 16428 મદીનેકા મુસાફર તું મેરે હૃદયે દુવા કરેના
- 16434 હજારો ઉઠે મએ મેશીન વોલી રાનક હં મેદશીમક
- 16304 કામ ભએ ન ભએ મેં તો ભલગી
- 16313 રહમતુલલીલ આલમીન
- 16347 મીસ્ને મએ યે એક યુને
- 16332 બે મીસે હન્સે હિસે હસે મીસાદેતે હં
- 16273 વોદલીલકા તાસલલી
- 16250 ફરવાર મુસલમાનો.
- 16243 હસકે મે આબ એકમરે આલી
- 16289 ફરઆન પદો
- 16367 મેરા મન મોસે મોસે
- 16380 મુબકા હારે મહમુદખે મરનેયા ખુશા હં
- 16390 વારો સલ્લેઅલાહ વારો સલ્લેઅલાહ.

R.L. પ્રસલામી રેકૉર્ડ

- 316 અંધા મદુદીકા મોજા
- 301 અલાદકા જલવા
- P.E.
- 27 ચકાલત હઝરત ખીસાલ
- G.E.
- 4764 અને 4765 બે રેકૉર્ડોનો સેટ

જમલમે માધરોકો પાતી પીલાનેકા મોજા

- 4723 પતથરસે દરખ્ત ઠા ઉગના
- 4726 છુલ હે સારે મેખાને મે
- 3164 રૂતખા ચકાલત
- 6677 દેહ આરખ
- 1740 વૃમ હો અલસાદ હં

P.T.

- 12127 રિવામત હઝરત ખાલીફ
- 12907 હં સખાવત
- 12308 સલ્લી ફરઆનીયા રેકૉર્ડ
- 12781 તોલીલ મોહંમદી

ફાલ્દે આલમ કંવાલ

- 16270 ઉત્તે દરખ્તમે મીલમન કાલદી
- 16340 તરવાર નખી આબાસે દીલમે લતર આપ
- 16241 તરવાર મોહમદ મેરે દીલમે.
- 16270 હિસે દરખ્તમે આલમનકાલદી

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને ફેરલોગ અમારે ત્યાંથી મંગાવી લેશો.

આરદર ફીફીદીન

- 16332 વા મોહંમદ વા મોહંમદ
- 16340 હમર આ મીલમમ
- 16281 હસકા રાજ હં હસપરમે
- 16340 અપને અપને ધાલી દોલત

મોહંમદ ખલીલ કંવાલ

- 16423 આવો આત મદીને કુ ભએ મસા
- 16426 14મા અપની નગરના મોલાએ સખી
- 16433 સાંચરવાં નહી રહી
- 16312 હમારા નખી ભામ મરહાનવાલા
- 16281 સાખી મુઠે પીલારે
- 16366 મુસામી ધમે ચકામ
- 16379 હકાં મએ વાદ લોગ

P.T. આરદર અબ્બુલસ રજાક

- 12686 મે પીતલી ખાખાક
- 12620 વોદ દળીમે ખુલ
- 12251 હં સલામ હિતરે છા હં
- 12165 હમારે કલહેરે કાલીલ ને

ફલનખાલે એન્ડ પાર્ટી

- 12215 કેહતા હં મુસા આલ તરી મલીમે
- 12917 હસ તરકે ભાત તું સખ ભેનેકે સોલાહ
- 12826 તલાલીલ હં સાકુંસેહરા મે
- 12860 મે તો લીર આપ વાર
- 12657 આંકકર જળ હિસને મીલમન
- 12702 દરદરમે બટકતા રીંગ
- 12719 સુરે મહતલમે સરકો

હાલુ કંવાલ

- 16420 નુરે અનવર દીખાના ખાદે રસુલે અગી
- 16421 આત કાકી કિ નટાલી મએગી
- 16328 કીસ ખાત પદ મુજલે
- 16356 ખુલવાલે મદીનેમે
- 16878 ચલે હો હદમ ઓર કમમત હકાદી
- 16388 આબ નખી દરવાર દરસલીખાલો

ફીલ્મ રેકૉર્ડ

- લાલી (૫); તીરમસા (૪); તુલસીદાસ (૫); રંગન (૧);
- આઝાર (૫); રોકર (૩); અલી બાખા (૨); અબુલ (૫);
- ખંખા (૧); આરત (૫); નહી કીનારે (૫); સહમી (૫);
- મુસાદીર (૫); કાદીઆ દુડે (૫)

હામા સેહ

- શીરીન દરદાર (૧); ખીમ્ત મંમલ (૪); જવથુ કમાર (૨);
- નુરેવહદત (૧); રહમાની મંગલ (૩); સતી સુપીનયા (૨).

RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

"Woman"—યાને "ઔરત"

THE KNOCK-MAKING PICTURE OF
INDIAN VILLAGE LIFE

એક અજબ કહાની છે. માઆપ શાદીમે' ફગુલ
ખચ' કરકે ઔલાદકે હમેશાં કે લિયે ત'ગદસ્ત બનાતે
હે શાવકારકે તકાએકે ઉનકી ઝીંદગી બરબાદ જેસે
કે ગરીબીમે' ધનીરામકે ઘર છોડ કર ચલા બના
પડા. અબ બિચારી ગરીબ ઔરત તીન બચ્ચોંકી
મા કયા કરે, મગર હાંમત ઇસકા નામ છે. કે ખેતી-
વાડી ઔર મજદૂરીકા કામ કરકે બચ્ચોંકો પાલા.
એક લડકા નેક દુસરા બદમાશ નીકલા. માને ઉસકે
નેક બનાનેકે લિયે કોશીષ કરી. ઔરતકી હિંમત બ
ઇમાન શાવકારકી બદખાતી. એ ખેલકા નતીબ છે.
મંગાઓ ઔર સુનો.

GUJARATI DRAMA SETS

અવધ કુમાર (૪) રેકોર્ડિંગ સેટ,
સીતા આગ (૩) " "
રાધાકે દેવી (૩) " "
સકુલસા (૪) " "
શીર રાજા (૬) " "
જેસલતોરલ (૩) " "
સેક ચાલસા (૩) રેકોર્ડિંગ સેટ.

પ્રવીરજ ચેલકાજીનું નાટક (૮)
નરસિંહ મહેતા (૩) રેકોર્ડિંગ સેટ.
વલીલનો વારસો (૩) " "
સલનારાયજી (૩) " "
વનરાજ ચાવડા (૫) " નાટક
ભલંધર સતી રૂઢી (૨) " સેટ
મીઠુબી જન્મ (૨) " "

FILM RECORDS IN SETS

મરીબી તોપ (૫)
ભાળી (૫)

નીરમલા (૪)

આમાફેન સીંગર (૪)

મારી આંખ (૩)

કંગેચન (૬)

જમાના (૩)

દુરમાક (૫)

આરતી F.T. 5246 દસાવનારની આરતી.

F.T. 5281 શ્રી સલનારાયજીની આરતી.

F.T. 5191 શ્રી મહાદેવની આરતી.

જીના અને જાણીતા ફરમાસુ મીઠાઈઓ અને પાકો બનાવનાર
કેપીટનના શીમાળાના પૌષ્ટિક પાકો
 પંખી સાલમ પાક વિગેરે બીજા પાકો ઓર્ડર આપવાથી
 મળી રહેશે.

નમારી કેફેમાં ફ્રેશ "આમલ્ટ" બટ બટલું દરેકના તરફવાર મળે છે.
 ફરમાસુ મીઠાઈ તથા દરેક નાનકડું ફરસાસુ, આપાર, મરમ માસાફા વિગેરે
 બિના અધ્યામાં મળશે
 વધુ જાણવા માટે કમ્પેડ કા મળે:

KAPITAN'S CAFE

'Phone 33-8577. 13a KORT STREET, JOHANNESBURG, 135

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD.

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
 Country Orders Promptly attended to.
 14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-5382.

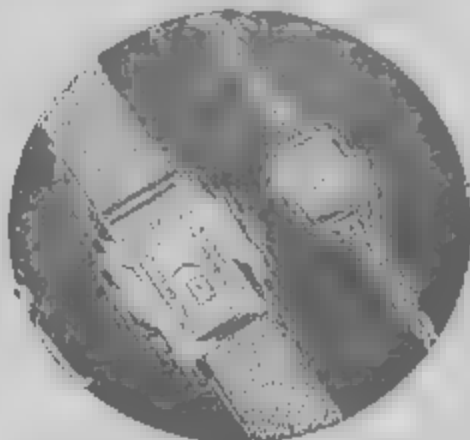
વલભભાઈ રણુછોકભાઈ

ફ્રેશફળ અને શીટલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ અમારે ત્યાં તાજા અને સરવું મળશે.

જહાગમના એગ્રીકલ્ચર તાકીરે પ્યાલ કેવામાં આવે છે.

૧૪, ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનનીસબર્ગ. 135

ELGIN

અગત્યનું

અમેરીકામાં એક્સટ્રા મહિમાળા પ્રવીણ અમેરીકનો બનાવે છે.
 આ મહિમાળાના, છુટા ભાગો (સ્પેર પાર્ટ્સ) મળવાની બાત્રા
 આપવામાં આવે છે.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" - ELFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.
 DURBAN REPRESENTATIVE
 B. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,
 West Street, DURBAN

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

મેક્સીમ પુલ, પર્સિંગમક્સ પુલ, મોરકોરોન, કોસ્મોન મેન્ટ, સમર્થ બોર્ડ,
 એલીસ કેર, સુડ દેસ, રેબલ, મરલ, રો ફેલ, આસકાઉટર, રોપ કીટીંગ
 અને ફીચર વિગેરે, તરફ શીકાવત આવે બહોળી શકતો, સર્વે પધારી
 વાળ મેળવવા સુકરો નહિ

બેકસ, રેબલ અને ફીચર ફેસર

એ ફરનીચર દેખરેખ નીચે તેવાદ વાલ છે. તેનો રંગો ફરેક વેગાર રહે છે
 માત્ર ફેકકનો જાણના પ્રાઈસ લીસ્ટ અંગેના અને વેપાર આગળ વધારો

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, JOHANNESBURG.
 PHONE 33-4691. BOX 2626. 105b

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, માકલ, મીંગલ, કંબારા, માખી, વંદા
 વિગેરે સમજા કંતુઓના

નાશ કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના ઠીત મળે છે.

111b

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ,

ફેશનલ ફર વેપારી,

અમે ફરેક જાળના ફરદ અને વેજિટેબલ ફ્રીફ્રીવના ફ્રાઇ વચ્ચે
 વાગમ C. O. 17, થી સાધુ પેકિંગ મરી મોલ્લીએ છીએ.

P. O. Box 254

31, Short St. Durban, 119b

THE EPIC FAST

(BY PYARLAL)

An account of Mahatma Gandhi's Fast in
 September 1932, and events leading up to the
 Yeravda Fast with all relevant documents.

320 Pages.

Price: 2s. 6d.

Obtainable From The Manager:

INDIAN OPINION.

Phoenix, Natal.

અકવાડીક પંચાંગ

| વાર | પ્રોત્તી
૧૯૪૨
ફેબ્રુઆરી
માસે | કાફ
૧૯૪૮
માસે | મુસામામ
૧૯૪૧
માસે | પાસરી
૧૯૪૨
માસે | સુરોહા
૧૯૪૩
માસે | સુપોર
ક. મી. |
|------|---------------------------------------|---------------------|-------------------------|-----------------------|------------------------|-----------------|
| રુક | ૨૦ | સુરી ૧૦ | ૧૨ | ૨૩ | ૪-૨૮ | ૬-૨૮ |
| રતી | ૨૧ | " ૧૩ | ૧૩ | ૨૪ | ૪-૪૦ | ૬-૨૮ |
| રવી | ૧ | " ૧૪ | ૧૪ | ૨૫ | ૪-૪૨ | ૬-૨૯ |
| સોમ | ૨ | " ૧૫ | ૧૫ | ૨૬ | ૪-૪૨ | ૬-૨૯ |
| મંગલ | ૩ | કાફ ૧ | ૧૫ | ૨૭ | ૪-૪૨ | ૬-૨૯ |
| બુધ | ૪ | " ૨ | ૧૬ | ૨૮ | ૪-૪૨ | ૬-૨૯ |
| ગુરુ | ૫ | " ૩ | ૧૭ | ૨૯ | ૪-૪૪ | ૬-૨૯ |

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 10—VOL.—XL

FRIDAY, 6TH MARCH, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

NEW WORLD ORDER

"THE entire world must be based on freedom and co-operation ■ free peoples in a new world order; the economic order must be changed to prevent exploitation and to promote the fullest use of the world's resources for human betterment; there must be full disarmament of all nations and an end of armed warfare between them. Hitler's victory would be a great disaster, but it would also be a disaster if others who were victors established a hegemony over the world, supported by armed might, which would develop into another type of Fascist authoritarianism.....People who think in terms of preserving the old order, or presuming to tell us in India that they are the best judges of what we should have are not going to solve anything. They are dangerous relics of a past, which must be swept away if the ground is to be cleared for real victory and freedom. And of that the greatest test is India now, ■ the present, and not after the war."

—PANDIT JAWAHARLAL NEHRU.

નવી વિશ્વ વ્યવસ્થા

"નવી વિશ્વ વ્યવસ્થામાં આપું વિશ્વ સ્વતંત્ર પ્રજાઓની સ્વતંત્રતા અને સહકારપદ રચાયેલું હોવું જોઈએ; મુસલમાનીતી અટકાવવાને અને વિશ્વના સાધનોનો માનવીઓના ભલાને માટે સંપૂર્ણ ઉપયોગ કરવાને આર્થિક વ્યવસ્થા બદલી નાખવી જોઈએ; સમગ્રી પ્રજાઓમાં નિઃશસ્ત્રતા સ્થાપવી જોઈએ અને તેઓ વચ્ચે શત્રુ મુદ્દનો અંત આવવો જોઈએ. હિટલરનો વિજય મોટી આફતરૂપ થઈ પડશે, પરંતુ જો વિજયી થએલા બીજાઓ વિશ્વપદ શત્રુબળના ટેકા વડે જુની ફેશિસ્ટવાદી જોડુકમી જમાવશે તો એ પણ આફતરૂપ થઈ પડશે.....જો લોકો જુની વ્યવસ્થા ટકાવી રાખવામાં માનતા હોય, અથવા હિંદુસ્તાનમાં અમને એમ સમજાવવાની આશા રાખતા હોય કે અમારે શું જોઈએ છે તેનો નિશ્ચય તેઓજ કરવાને લાયક છે, તેવા લોકો કરાનો પણ નિકાલ લાવી શકવાના નથી. તેઓ ખૂલકાળના ભયંકર અવશેષો છે. અને ખરાં વિજય અને સ્વતંત્રતાને માટે માર્ગ ચોખ્ખો કરવો હોય તો તેઓ ખૂંસાઈ જવા જોઈએ. એ બાબતની મોટામાં મોટી કસોટી હિંદુસ્તાન છે અને તે હમણાજ, નહિ કે સુદ પુર થયા બાક."

—પંડિત જવાહરલાલ નેહરુ.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

ધારા દિવસમાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપરશે.
સહુન તેમજ ૩૬ પેસેન્જરો લેવામાં આવશે.

દરબન આવ્યા પછી તમારો ખાસ તથા કુનીયન
કાંઈનાંસ રેમુલેશન મુજબ તાજો સાથે લઈ જવા નિગેરે
સંબંધી હોમને મળવાથી જવાબદાર કરી આપીશ.

કાગીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

હાંદી પેસેન્જર એજન્ટ.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મોકલી શકાય તેટલા ખાતર તારમાં પેલાનું પુરું
સીરનામું મોકલવું.

૨૬ દીકર હિંદુ વીરો સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.

૨૭ " મુસ્લીમ વીરો સાથે પા. ૧૮ ૬ ૬.

૨૮ " વીરો વગર પા. ૧૪ ૨ ૦

સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ પર્સન વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરની આવજાવની તારીખોમાં અને દીકરીના
ખાવોમાં વિના તોડીસે ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street, Johannesburg.

Phone 33-1453.

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

107

THE NEW INDIA ASSURANCE —COMPANY, LIMITED.—

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હોદી વીમા કંપનીમાં જીંદગીના, આગ, મોટર કાર મોટર
ભારી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કામદારોને લગતા વીમાઓ,
સામાન્ય વિગેરે ફરક ભરતના વીમાઓ ઉતારાવી શકાય છે.
હાંદી કંપનીને ઉત્તેજન આપવું એ ફરક હોંદીની ફરજ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 2-5845 Cen.

P. O. Box 1510.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરબજ
ઉપર ૫ ટકાના બ્યાંકે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

**ROOMS NO. 12 & 13,
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street.**

JOHANNESBURG.

Telephone 33-4478.

P. O. Box 3641.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,
PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

INDIA'S GREATEST POET SIR RABINDRANATH TAGORE

We have now on hand for sale few copies of his books by the last mail as follows:—

The Home & the World	6 9
Personality	6 6
Thoughts From Rabindranath Tagore	4 9
Creative Unity	6 6
The King Of Dark Chamber	5 9
Sadhana	1 9
The Post Office	5 9
Chitra	1 9
The Fugitive	5 6
The Gardener	4 9
The Crescent Moon	1 11
The Frost Gathering	4 9
Stray Hells	1 9
Stories From Tagore	4 9
One Hundred Poems Kabir	1 9
Masbi	5 6
The Cycle Of Spring	4 9
Nationalism	1 9
Sacrifices	4 9
The Wreck	6 9

Read about India's greatest poet past & present who have made for India a name today in the world as a nation of supreme being fully illustrated 610 pages with cloth bound. (Just arrived)

(SHEKAR MEN IN INDIA 17/6 including postage.

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

ઇન્ડિયન પ્રેસરી કીફાય ૧ આવે કયાંથી ખરીદશે?

હમોએ ઇન્ડિયન પ્રેસરી વિભાગ બોલ્યો છે, જેમાં દરેક પ્રકારની હિંદી પ્રેસરી તેમજ ગાંધી વસાજાની નાની મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રાજ વાપરવાની હિંદીઓના વર કિપયાગી વસ્તુઓ હમણે ત્યાંથી તદ્દન કીફાયત લાવે મળી શકશે.

આઈર મોકલી ખાત્રી કરવા (વન)તી છે.

કંઠીના આઈરે હમારી પાતાની રેખરેખ હેઠળ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સામાન્ય અને હુશ્કારી કાસ્ટ બ્રધર્સ)

MISTRY BROS.,

11 Korf Street,
JOHANNESBURG.

હમારે દરેક પ્રકારના વિખાસિત પાન કેનારીય
કીએ: છ'કગી, આગ, બગલરી, એસ્ટીડેન્ડ,
મોહર, રેલ્વે બેન્ડી વિગેરે.

'Phone 24350.

Tel. Add. "Nanities."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195, DURBAN. 196a

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-KURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 3/4, 1/6, 3/8 and 4/6; or POST FREE FROM

ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 149a

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

રોજના મજીસાર્થ ગણનામાં કાઢીપરવાળા.

દરેક ભવની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ધીની તેમજ ચેંપા મેવા,
મસાલાથી અને બનાવીએ છીએ.

અમારું વખણાએલું સુરતી 'પુસ્ત', સેવ, મગર, માંડીઆ,
ભજીઆ, પાતંગ વિગેરે દરેકજ તાજા બનાવીએ છીએ.

મીઠાણામાં ખાવા લાયક પાકો એડ'વ પ્રમાણે સ્પેશીયલ.
પાટી વિગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ એડ'વ પ્રમાણે

કંઈ વખતમાં બનાવી આપીશું. બહારગામથી મ'આવનારને
માલ પુરતી કાપણથી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6676.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

'Phone 2-3381

Tel. add. "Lefapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

in South African, Canadian
and Australian Apples

— also —

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજીટેબલ એક્ષપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જાતુમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કંઠીના આઈરે ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
તાબીય સારા અને સસ્તા C. O. D. માં મળશે.

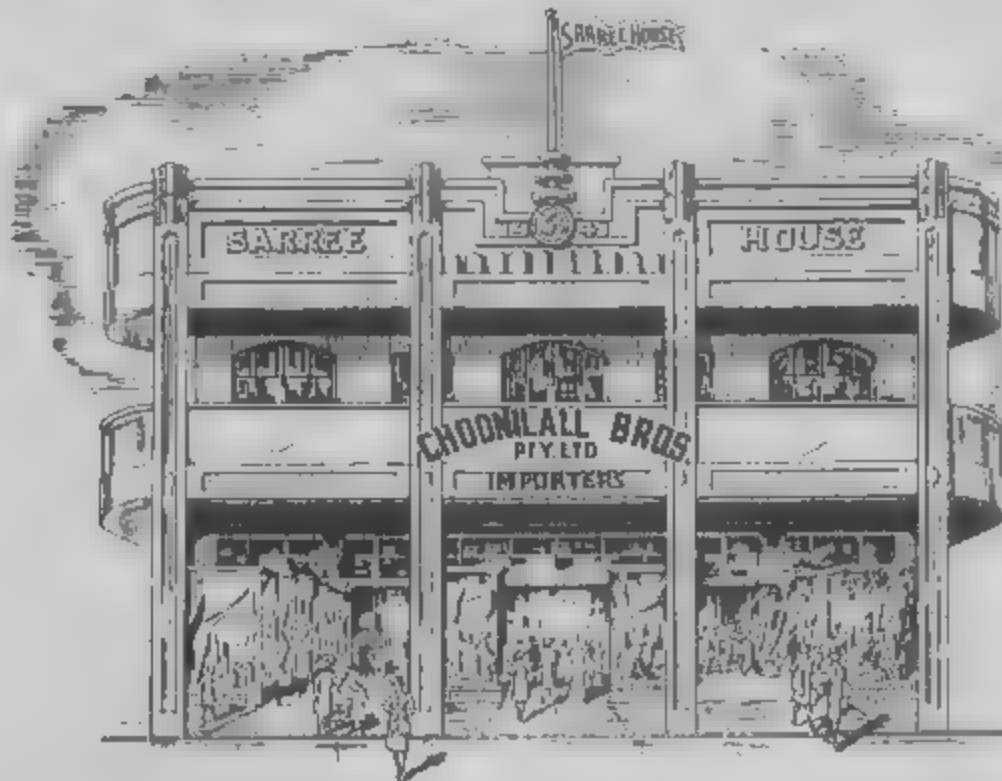
P. O. Box 788, 106 Prince Edward St. Durban.

વેચવાના પુસ્તકો

નવલકથાઓ તથા વાર્તાઓ		વિરામના અને બીજા વાર્તા		કવચારી કાવ્યોનાં વાંચતાં પુસ્તકો	
બાપરી ફેશન આમ ૨ ભે	૫ ૬	મધુ દેવ સંમદ આમ ૨ ભે	૨ ૦	૨ છ ચોપડી	૧ ૦
મહાત્મા ગાંધીજી (સ્મરણ)	૦ ૬	પારસી સાકારી વાર્તાઓ	૧ ૬	૩ છ " "	૧ ૩
હાંધારી મહર્ષિ દવાનંદજી છ. ૨	૨ ૦	અધિગારુ માધુ (નાટક)	૧	૪ છ " "	૧ ૧
પરમાર્થસાર	૧ ૦	સફેદ સપત્તાન	૭ ૬	૬ છ " "	૨ ૩
અનામ્લિત વૈભવ (મીતાનો ગાંધીજીએ		મધુ વાર્તાઓ (અનુવાદ મહાદેવ દેસાઈ)	૪ ૦	૭ છ " "	૨ ૬
કરોડો અનુવાદ)	૧ ૦	ગાંધીજી દ્વાર (નોવેલ)	૫ ૦	૧ લી ચોપડીના અર્થ	૦ ૬
મંગળ પ્રજાત (ગાંધીજી)	૧ ૦	નસીબ માળા (ગાંધીજી માર્કેટમાં સંમદ)	૧ ૩	૨ છ " "	૦ ૬
આમ અક્ષતી આમ ૩	૭ ૦	નન્દી જેન વાર્તા	૧ ૦	૩ છ " "	૧ ૦
હૃદય નાથ	૫ ૬	પુંડરીકના મરાઠમ	૧ ૬	૪ છ " "	૧ ૬
શ્રીકાંત આમ ૩	૭ ૦	પ્રાણી પુરાણ	૧ ૩	૫ છ " "	૧ ૬
સ્વામી	૪ ૦	પુસ્તકાલય	૦ ૬	૬ છ " "	૨ ૦
અમરવી	૫ ૬	વાપુની કુચ રાહી કુમરું વર્ણન	૧ ૦	૭ છ " "	૨ ૩
શુભદા	૫ ૦	વિકરાળ વન	૨ ૦		
નવીના	૬ ૦	હીરા મોતી	- ૬	નવમુખ વર્ણનમાળા	
દેવાસળી અને બીજા ગાનો (મરાઠી ૪૫૬)	૨ ૦	મુશળ અને સીવલી	૧ ૬	અભયોથી	૧ ૦
કુરુક્ષેત્રની કથાઓ	૨ ૦	હળા હારીમરીજી સીંચણ વામ ૧	૨ ૬	૧ લી ચોપડી	૧ ૩
મંદાર માળા (કુંડા વાર્તા નોવેલ)	૨ ૦	" " " આમ ૨	૨ ૬	૨ છ ચોપડી	૧ ૬
જાસીની રાણી	૫ ૬	મુશળી મેષાર	૩ ૦	૩ છ ચોપડી	૧ ૬
સાંઘવાના ભજ (કુંડા વાર્તાઓ)	૩ ૦	સામંતાની વ્હારે (ગાંધીજી મામંતી		૪ છ ચોપડી	૨ ૦
દેવી ચોમરાણી (નોવેલ)	૩ ૬	રણીતી કાંચવડ)	૧		
નારિ હાથ (કથાઓ)	૪ ૬	લગા અને બીજા વાર્તા	૩ ૬	સચ્ચિદ આમ મંગળ માળા	૬
ત્રિમાસ (સંસ્કૃત રચીત નવલકથા) આ. ૧	૬ ૦	કાંધિસનો ઇતિહાસ (હોદીમાં)	૭ ૦	કુમરાતી દેહી કીચળ આમ ૧	૦ ૬
" " " " આ. ૨	૫ ૬	હિન્દીમાં ૬૦ વરસના કાર્યકર્તા		અંકમણીત લાલકાવળાનું	૨ ૬
પીચાને પંથ અને બીજા વાર્તા	૩ ૦	ઈતિહાસ	૭ ૦	બાહરજી પાનરત્ન	૧ ૩
શુભાતી દીપક આમ ૨ ભે	૨ ૦	હરેક માળા અને મોખવરનો	૫ ૦	જુઓળ ૪ મા પારવળી (અન્તરીયા જન)	
વાલીકા (વાર્તાઓ)	૫ ૦	જીવન પ્રકાશ (અનુવંદ કરવરી સંવાદ)	૨ ૦	નવી અર્થાત	૨ ૦
મધુલા	૩ ૬	સ્નેહ સમય	૬ ૬	મુશળરનો નકશો	૨ ૬
રમણ દેવજી ખંડ ૨ (સાદમીશાની કથા)	૧ ૬				
રાખા પ્રતાપ (ઇતિહાસીક કથા)	૩ ૦	કાવ્યો-ગરબા-ગીતો-ભજનો		આ ઓડીસે છપાએલાં પુસ્તકો	
ભમ અંધન ન્હાની	૩ ૦	હસાપીનો કેકરવ	૧૧ ૦	કાંધિવાલ વાવજે-સોલ કોષ્ટક મોડીન-અ	
વેરાનમાં	૩ ૧	પરસી લગન ગીતો	૦ -	૧૬૦૨ મુજરાતી અને અંગ્રેજીમાં	૧ ૬
અમે અથા (રમણ નોવેલ)	૫ ૬	નીદારીકા (કાવ્ય, ૨. ૩. દેસાઈ જન)	૪ ૬	સીતા વનવાસ	૧ ૩
કોરાઈની રમણ (કોરાઈની ઇતિહાસીક		મુજરાતના (કવેરચંદ મેઘાણી જન)	૩ ૬	અલના પ્રેમીએ અલના અલના આમ ૧	૧ ૬
દંત કથાનો સંમદ) આમ ૧	૩ ૦	નવ ગીતો	૩ ૦	" " " " આમ ૨	૧ ૬
દિનચર્ચા (વેદાંગ પુસ્તક)	૪ ૦			નીતિના કાવ્યો	૧ ૦
આમરજે-દનો મુક્તિ સંમામ	૩ ૦	બાળ વિવેક માળાના ૨૦ પુસ્તકોના		હરીર કંઈકાનો વધારો અને તેની અંકલન	૬
કેન્સર (સ્વીડનાથ ટામોરના મીતોનો		કેરની કીમત શો, ૮-૬		અર્થોદય	૬
મુજરાતીમાં અનુવાદ દીપજી સાથે)	૪ ૬			પુત્ર અને પશિમ	૬
૩૫૭૫૫૫ (સ્ત્રીક નોવેલ)	૬ ૦	વેચવાના કલા ચિત્રો		કેકમાન માલમંસાપર તીલક તેજના મલ	
આમરમતી	૩ ૩			અને વિચાર	૬
ઉચા અમા	૭ ૦	કલાના નમુનાનો સુંદર ચિત્ર સંમદ		મુજરાત કથા પાસાનું જીવન મરીન	૬
શુરવીરની વાર્તા	૪ ૬	મંગળાજી	૭ ૬	મુસ્તકા કથા પાસાનું આજીવ	૬
કલરમી સહીનું કામ	૫ ૦	જીવન મંગળ	૭ ૬	મારો ભેજનો અનુભવ લેખક: મ ગાંધીજી	૬
બારન મુગીક ગાંધી	૧૫ ૦	કથા કથા	૬ ૬	મારો ભેજનો બીજો અનુભવ " "	૬
રાષ્ટ્રીય સંગીત માધ્યમ	૧ ૬	રંગ દેખા	૬ ૦	મારો ભેજનો ત્રીજો અનુભવ " "	૬
મોતીની માથા	૦ ૬	અન્તરના કલા મંડપો	૭ ૬		
વંચા	૧ ૬	વેદર કાલ જિજ્ઞસ આજીવ	૧૦		

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,

THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA,

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our **SAREE HOUSE** which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Benares Sarees and several other lines will be offered at reduced sale prices.

મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રદર્સ પ્રામાણિકરી લીમીટેડ

તેઓના ગ્રાહકોએ બતકાળમાં આપેલા રોકા માટે તેઓનો આભાર માનવાની આ તક લે છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલા અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સફળ થયા છીએ. માર્ચ તા. ૨૨ સોમવારના ખુલેલા. અમારાં સારી હાઉસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી હબના ડ્રેસ લેંગ્થો, બનારસી સાડીઓ અને ખીલ અનેક લાઇનો ખાસ ઘટાડેલા સેલ માઇસે વેચવામાં આવશે.

Fig. 2-42

Books for sale.

NOTE.—Remittance should accompany order.

V.P. ORDERS will not receive attention.

Postal Orders to be made to "Indian Opinion" at Phoenix. Postage Free on all books.

THE POWER OF NON-VIOLENCE

By RICHARD B. GREGG

The writer has explained the method of resistance by non-violence in modern Western concepts and terminology.

The book is worth study. Price ... 5s. 6d.

The Story of Ramayana ... 6d.

ESSAYS ON INDIAN ECONOMY—By Mahadev Govind Ranade

Price ... 4s. 6d.

ESSAYS ON INDIAN ART, INDUSTRY AND EDUCATION.—

By E. B. Havell Price ... 3s.

INDIAN INDUSTRIAL AND ECONOMIC PROBLEMS.

By V. G. Kulk, M.A. Price ... 4s.

Golden Number

OF

"INDIAN OPINION"

SOUVENIR OF THE

Passive Resistance

Movement

1906—1914.

Price : Two Shillings.

to be had from:-

Indian Opinion,

Phoenix, Natal

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 10. - Vol. XI.

Friday, 6th March 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price: Four Annas.

Indian Opinion

FRIDAY, 6TH, MARCH 1942

The Late Seth Jammalal Bajaj

Though Mahatma Gandhi has done in India is to get some of the multi-millionaires to treat their wealth as in trust for the welfare of their country. Seth Jammalal Bajaj, whose untimely death, at the age of 53, through heart failure, has taken place on February 11, was one of those whom Mahatma Gandhi had succeeded in converting. Though abounding in wealth he was leading a life of simplicity wearing nothing but Khaddar (hand-spun and hand-woven cloth) thus helping the starving millions to get employment. Seth Jammalal Bajaj was an ardent admirer and follower of Mahatma Gandhi and had given his heart and soul to the cause of India's Independence. He underwent long terms of imprisonment during the Civil Disobedience campaign and not he alone but his wife and children too were dedicated to the great cause. The whole family had worn the badge of service under the banner of Mahatma Gandhi. Seth Jammalalji was one of Gandhi's financiers. Many schemes formed by Gandhiji were financially backed by Seth Jammalalji. His cotton business in Bombay is well-known. He was engaged in other industries besides, which were a source for many to get settled in life. The late Seth Jammalalji's permanent place of residence was in Wardha, where he had founded the Gandhi Seva Sangh and the Marwari Education Society. He also started the All-India Marwari Agarwal Mahasabha and several other institutions for public welfare. He gave up the Government title of "Rao Bahadur" conferred upon him and Unonorary Magistratehip. He

donated lots of rupees for Congress and Khilafat activities and social upliftment. He originated "Zbanda Satyagraha" (National Flag Satyagraha) at

The Late Seth Jammalal Bajaj

Nagpur and was jailed for it in 1923. He was chairman of the Reception Committee of the Indian National Congress held at Nagpur in 1930, President of the All India Spinners' Association and Treasurer of the All India Congress Committee and acted as Congress President in 1934. He opened his magnificent temple of Shree Laxminarayan at Wardha for the so-called untouchables in 1928. This was the first temple in India opened to Harijans. The present Sevagram, the village five miles from Wardha, where Mahatma Gandhi stays and which has become the centre of all national activities, owes its existence to Seth Jammalalji. His home

in Wardha was seething with visitors from not only all over India but different parts of the world who came to pay their respects to Mahatma Gandhi. His home was the centre of all political activities, for many an important and historic sessions of the Congress Working Committee have been held at his place. His home was open to the rich and the poor alike.

He was a staunch believer in the principle of non-violence. In the course of a statement on the recent Bandoli resolution he stated:

"I have always regarded myself as no more than a simple man of practical common sense and I can think of only present situation only from that position. As we all feel that for the Congress to think of participating in what would be nothing but a calamity for the nation, I feel that the way mindedness of several hundred millions engaged in it has been doing immense harm to all human and representative of India should not even be considered the country out of it rather than be infected with war fever."

Seth Jammalalji's health was somewhat shattered owing to the rigors of prison life especially during his very recent incarceration in Jaipur State, his birthplace, where he challenged the autocratic administration and was ill-treated in prison. Seth Jammalalji was interested in political, social, educational and economic welfare of India in which he has played during his life time a part which is a worthy legacy for all young and old, rich and poor to treasure and a worthy example to emulate. He was a good soul whom God loved and was therefore called away in the prime of youth. Peace be to his soul.

He leaves behind a widow, his sorrowing widow, two sons and three daughters to mourn their sad and irreparable loss. They will take solace in the fact that their sorrow is shared by the whole Indian nation and their loss is a loss to the whole Indian nation. May God grant them courage and endurance.

NOTES AND NEWS

Durban City Council Passes Colour Bar Resolution

THE Durban City Council on Friday, February 27, by 10 votes to eight passed the following resolution moved by Mr. A. H. Youngleson:—

"That legislation be procured before the ending session of the Provincial Council (either as part of the City of Durban Extension Bill or Private Draft Ordinance, 1942, or as a separate private ordinance if standing in and of its own right) which will empower the Council:

(1) To become a party with the members of the registration of subscribers to any private property restricting the occupation thereof to persons of a particular race or of races;

(2) To be a party to the registration of any private property restricting the occupation thereof to persons of a particular race or of races;

(3) To take steps to ensure that the occupation of any such premises may be contravened."

It was stated by Mr. Youngleson that the aim of the resolution was to safeguard residents in the Corporation-owned Milner Road housing scheme. It had been discovered that the title deeds contained no clause restricting ownership. When bonds were paid off, it would be possible for owners to sell to Indians. The terms of the resolution were purposely broad so that the Provincial Council could insert restrictions if it so desired. In addition, the City Council could decide for itself afterwards in which cases the terms would be applied. Mrs. Edith Benson disapproved as it would be a case of taking money from one section of ratepayers and then spending it against their interests. Mr. D. C. Shapstone contended that the full implications of the proposals were not fully realised by Councillors. He would not vote for them as Councillors were being led into a trap for political purposes. The proposals had been before the Council previously and had been turned down. Mr. A. L. Barnes and Mr. J. L. Farrell approved of the proposal to insert anti-Asiatic restrictions as far as the Milner Road scheme was concerned, but not on so wide a basis as proposed. The Mayor, Mr. R. Ellis Brown, believed that the proposals were too broad, and that the Provincial Council would not accept them.

State Scheme For Workmen's

Insurance

State insurance against accidents for all South African workers in terms of the Workmen's Compensation Act, 1941—will come into operation on January 1, 1943, it is announced in Pretoria. To give effect to this decision a proclamation and regulation gazetted on Friday, February 27, provide that employers throughout the Union must, in terms of Section 16 of the Act, register with the

Workmen's Compensation Commissioner, Pretoria, not later than March 14, 1942. This will enable the Commissioner to collect essential data before the Act is applied in full on January 1, 1943. An official statement adds:—The publication of this proclamation, together with certain regulations, puts into action machinery to enable the State to take over from private insurance companies the insuring of workmen against accidents in the course of their employment. Until January 1, 1943, employers must still follow the usual procedure of insuring their workmen with private insurance companies. The new Act applies to all employers—including employers engaged in agriculture who employ one or more workmen in connection with machinery or vehicles driven by mechanical power. Domestic servants in private households do not fall under the Act. Employers who fail to complete the forms and transmit them to the Workmen's Compensation Commissioner, Pretoria, within the prescribed period will be liable, in terms of Section 135 of the Act, to a maximum fine of £50. The new Act will increase the compensation benefits to workers by approximately 10 per cent. with a maximum increase in cost to the employers.

Britain Shirking Responsibility

The *Daily Herald* London attacked Mr. Amery Secretary for India for his recent statement on India. The paper described him as a weak and timorous Minister who will be remembered as a Secretary of State for India who, in a time of great emergency and a great opportunity, neither measured up to the emergency nor grasped the opportunity. "In the Commons he was content once again to plead the differences of view between Indian political leaders as a wholly satisfying excuse for his own inaction. Asked when he would take active steps to tackle Indian problems he replied, 'when there is some prospect of a result.' "But how can there ever be a prospect of a result," continues the paper, "until the British Government puts forward concrete proposals for negotiation in place of the vague offers which, to the surprise of no realistic person, Indian opinion rejected last year." The prime responsibility for finding a way out of the deadlock rests with Britain. At present that responsibility is simply being shirked."

Quakers And War

Mr. Mahadev Desai, in the course of his address to the Society of Friends which met in Bombay for its annual

session, said:—"The war is now at our doors. Rangoon has been bombed and our turn may soon come. We may even be invaded and find ourselves face to face with the conqueror asking peremptory surrender. How shall we face the issue? Quakers in the past have not objected to organizing ambulance units which are subject to military discipline and control. I will not discuss the question whether this does or does not involve co-operation with the war machine and I will not quarrel with you if you should feel called upon to raise ambulance units or organize war victims relief work but I would ask you to consider whether it may not be more in consonance with your creed to cast in your lot with voluntary organizations that may be set up for this purpose by the people in India. It is when we are faced with the last question that you with your faith and 'desire to treasure the integrity of the cries within' can play a heroic part. It is easy enough to refuse military service and go to prison, it is easy enough to insist on the right to preach non participation in war and take the consequences but the world is in need of more heroic deeds. The conqueror asking for surrender will not offer us the alternative and we as pacifists will not in the crucial hour betray our faith and take up what arms we may have to resist him. The alternative will in all likelihood be immediate death by being shot. Among us, Indians, there may not be many prepared to take the grim decision to prefer death to surrender, but some war has to be the last, and nothing but heroic act of self-immolation can work towards that happy consummation. It is said of an officer of the British Fleet Air Arm that he left a letter to be delivered to his parents in the event of his being killed in which these words occurred: 'Flesh and blood had to be sacrificed if the things in which we believe were to survive and flourish. It has been my lot to be one of those whose gift has been accepted.' This officer has since made the gift of his life. It was truly heroic but even more heroic would be the gift by an innocent pacifist of his flesh and blood to the victor demanding abject surrender of his soul. There may be a handful of such heroes to-day but out of the ashes of the few will arise many who will liberate the land and war-weary humanity. I am sure that when that fateful moment comes Gandhiji will expect you to stand side by side with him and his Satyagrahis who will embrace death cheerfully, and to live up to the

creed of the old Quaker who said to his torturer: 'My prison shall be my grave before I will budge a jot, for I owe my conscience to no mortal man. I value

not your threats nor resolutions. In me shall you behold a resolution above fear, and a conscience above cruelty. He that would reap and not labour must

faint with the wind and perish in disappointment; but a hair of my head shall not fall without the providence of my Father, who is over all.'

RECOGNITION OF INDIA'S INDEPENDENCE

PANDIT JAWAHARLAL'S STATEMENT TO 'NEWS CHRONICLE'

In a statement to the *News Chronicle*, London, Pandit Jawaharlal said:— I am grateful for the friendly message of the *News Chronicle* and I appreciate the warm sympathy for India's cause of many friends in England in these difficult days when passions are aroused obscuring the mind, and when the relations between the Indian people and the British Government are strained to the utmost, the companionship of even some friends in different countries is of importance and helps to prevent narrow-mindedness.

But it must be remembered that this is of little avail if the whole background is one of hostility. Nothing is more obvious in India to-day than the deep and widespread hostility among all sections of the people to the system that the British Government has represented here. That hostility was an inevitable consequence of past and present history but the policy and utterances of the British Government during the last two years of war have intensified it. For the people generally that is the governing factor and wider considerations which may move individuals become secondary.

It is true that we in India have great differences amongst us but have all a great deal in common which is basically more important and wise statesmanship should have emphasised and encouraged these common bonds. Instead of this the British Government has become the greatest disruptive factor in India, in addition to being completely authoritarian, alien and oppressive.

Non-co-operation

The only possible response to that is our co-operation with that Government, for nationalism is far the strongest urge of the Indian people. Even if individuals for wider reasons desire a variation of that policy, they cannot overcome the people's deep-rooted hostility and distrust of the British Government and the governmental structure in India which can only lessen by a complete change of tone and a pleasant psychological shock accompanied by the conviction that the old order has completely gone never to come back again. Not even in the most far-reaching promises

of what will happen when the war ends will bring this conviction for there is no belief left in words, it is the present that counts.

The Atlantic Charter, if applied to India, would have made no difference. But the deliberate non-application of it to India was significant and made it clear to the mid-day sun what British policy stands for. Only the independence of India has any real meaning for us, though we believe that the day of a large number of separate national entities is past and there must be world co-operation among free nations based on certain fundamental principles.

For my part I would welcome these principles as outlined in H. G. Well's declaration of the rights of man with certain additions. India will never accept any proposition in an empire by whatever name it is called. India is a great nation and a mother-country which has influenced in the vast sections of the human race in Asia; she is not a colony or offshoot of another nation growing to nationhood. She wants to live in peace and friendship with all nations in the world but she is inevitably drawn to her neighbours with whom she has had thousands of years of cultural contact, more especially to China and Burma in the East and Iran and other countries of western Asia.

Recognition Of Indian Independence

Therefore the first essential is the recognition of India's independence and the consignment to the dustbin of the infamous August declaration and all other similar declarations of the British Government. Then only can we get over the dismal and crushing heritage of our past relations and join hands in friendship.

I realise that in the vast elemental conflicts that are raging, national issues must not absorb our attention and we must view the picture as whole. Out of this war all manner of things arise whether we like them or not, and all we can do is to try our utmost to further the things we want to have. It is not enough to say that the war has to be won; we must win the objectives

of the war and for this purpose the objectives must be clearly stated and acted upon in the present in so far as possible. That has been the Congress position throughout and it remains so to day.

Release From Prison Means Nothing

Some of us as individuals may wish to go further in aligning ourselves with the larger causes, but our efforts will remain ineffective unless the whole background changes in India and popular hostility is removed by vital change; even these individuals must oppose all co-operation with a Government which treats their people and country with arrogant imperialism which is indistinguishable from Fascist authoritarianism.

It must be realised that the release from prison of some people means nothing at all. By itself it is a challenge which has to be accepted.

This war has convinced me of the utter folly and criminality of armed conflict and the methods of violence in international affairs. I am no pacifist but I believe that complete disarmament of all nations must be one of the declared objectives of war. I realise that the war must go on whether we like it or not and it is not possible for any one to take up a negative attitude to it. Given the background I have indicated above, it follows that all possible support has to be given.

Without that background and those steps effective help is not possible. More particularly I should like to express our solidarity with the peoples of China and the Soviet Union who represent many ideals that we value and who have given magnificent demonstrations of their invincible courage and spirit of sacrifice. For my part I should like help to flow to them.

Recent developments in the war situation are of intense interest to India and the political and psychological background is ever-changing. Realisation of this cannot, however, reach the masses unless the basic fact of the Indo-British relationship is converted dependence and co-operation between free nations.

INDIAN SHOP ASSISTANTS MEET

A GENERAL meeting of the distributive workers was held at the Trade Union Centre, Durban, on Sunday, March 1. There was a fairly large gathering. It was unanimously decided that all should endeavour to make the Union a powerful weapon in the struggle for better conditions for shop assistants and general distributive and clerical workers throughout Natal. Although, owing to existing conditions, Durban will remain the focus of the union for the present, the union will make every endeavour to embrace workers in the entire Province.

Speaking of the necessity of unity among the workers, Mr. M. D. Naidoo, secretary of the Food and Canning Employees' Union, said that organising people employed in shops was more difficult than organising workers in factories. Despite this fact shop assistants should bear in mind that trade union was based on collective action, and he was confident that, like all workers, they would not shirk their responsibilities when called to action.

Mr. I. C. Meer, secretary of the Natal Teachers' Union, warned the members that the difficulties facing them

should not discourage them from organising into an all-powerful union. He felt confident that if the workers in the distributive trade continued to show the enthusiasm that they were showing, a better future awaited those employed in the industry.

Mr. D. A. Seedat, who was re-elected secretary, said that they had no intention to harass or hamper the Indian employers but they must demand their legitimate right to live as human-beings and not allow themselves to be exploited for ever. "We find from experience," the speaker said, "that all exploiters are alike, whether they be Europeans or Asiatics. You will find in the distributive trade that a very large number of you are being employed by Indian employers, and in fact, you are exploited worse by them. The Indian employer has no consideration for your being one of his community, sect or faith. It is scandalous and criminal on the part of some of the Indian employers who pay very low wages, particularly the country town shopkeepers throughout Natal, when they are in a position to pay higher wages. Not only do they pay low wages but they force their employees to

work overtime, including Sundays, and they provide their employees with miserable food." Capitalism has no colour, class or creed, the speaker said and asked his hearers to organise into a powerful union and fight for their economic security and equality.

The meeting was presided over by Mr. I. E. Gangat who was elected president of the union. In his remarks Mr. Gangat strongly condemned the attitude adopted by the country shopkeepers towards their assistants. He said that the conditions obtaining in the country stores would continue unabated unless the workers put up a militant struggle to smash up the existing endless exploitation bringing misery to hundreds of workers who were receiving very low wages.

The following officials were elected for the ensuing year:—Chairman: Mr. I. E. Gangat, vice-chairman: Mr. H. D. Seedat, secretary: Mr. D. A. Seedat, assistant secretary: Mr. S. M. Govender, and seven committee members. All communications should be addressed to the secretary, Box 700, Durban; Office Room No. 1, Pembroke Chambers, West Street, Durban.

Doings In India

Gandhi's Statement

MHATMA GANDHI issued the following statement to the Press prior to re-starting his *Harjun*:—"As far as may be, I have been endeavouring to study the internal and external reactions to the Working Committee resolution. My being relieved of the direction of Congress civil disobedience does not reduce my responsibility, but increases it manifold. For one thing, my official disconnection with the Congress itself increases my detachment, but since detachment never means indifference, my attachment to every Congressman increases, and I must speak to him more than before. The voice of silence was enough to direct the campaign of civil disobedience, but it is not enough to explain and interpret in terms of non-violence the day-to-day puzzles that arise in the minds of Congressmen and others by reason of the overwhelming events happening near us. Rangoon was naturally and culturally part of us before Burma years ago because part of British India and, therefore, it remains

part of us though now sundered. What has happened there has had its repercussions all over India. So far as I can see, civil disobedience, in the sense in which it was launched, is not likely to be revived on behalf of the Congress till the war has ended. In a purely symbolic manner, it may have to be kept up, not in the name of the Congress but on behalf of resisters of all war on the pure ground of non-violence, no matter how few they are. It will be kept up for the sake of asserting the right of resisters to carry on propaganda against all war. They dare not keep still in the midst of the inhuman slaughter that is going on. They must not only speak and write against it. They must, if need be, sacrifice themselves in the attempt to stop the torrent of blood. Whether they are few or many, they have to live their mission. Before taking any step in the direction of civil disobedience, I propose to re-start the three weeklies and understand the reaction of the Government to the new orientation. I hope that they will have no objection to propaganda, naturally

non-violent, against all war. It would be non-embarrassing in the sense that there cannot be, as never there was, any idea of surrounding or picketing munition factories or recruiting offices. If the right is not conceded, there must be token civil disobedience by the fewest possible, even one or two known believers in resistance to all war. I must not select many because every worker is wanted to educate the people in the art of non-violent behaviour in the face of impending danger. Strange as it may appear, I suggest that ceaseless occupation in constructive work is the best preparation to face danger. For it means concentration in villages of the city people and their being occupied and occupying the villagers in productive and educative work. This removes unemployment, and with it fear. Such movement on a large scale at once inaugurates a new social order. It will constitute the greatest contribution to internal peace and should render nugatory the formidable and panicky ordinances just issued."

Mahatma Gandhi And Congress

The Congress President, Maulana Abul Kalam Azad, issued the following Press statement on the Bardoli resolution of the Working Committee *vis à vis* Mahatma Gandhi's attitude:—"If there is any man in this country or outside who has interpreted the Bardoli resolution in the sense that Mahatma Gandhi has withdrawn from the Congress leadership, I would say that he knows nothing about Mahatma Gandhi, or about the Congress. Neither Mahatma Gandhi can withdraw from the leadership of the Congress nor is it possible for the Congress to remain without his guidance. The simple meaning of the Bardoli resolution is that Mahatma Gandhi now does not want to carry on Satyagraha on behalf of the Congress. He was to carry on Satyagraha against all wars on the ground of non-violence only, and only with those Congressmen whom he finds to be well up to his standard. And after all, what is the Indian National Congress of to-day? What is the national life of India, which has developed with such an amazing speed during the last 22 years? It is nothing but an outcome of the creative genius of Mahatma Gandhi. He alone is the author of all the chapters which the national life of India is preparing for the future historian of the world. Every tune that rises from the strings of our national life is the creation of his finger touch. How can it be possible to leave the Congress; how can the Congress even think of it? The world requires some illustrations in order to understand our relations, but the difficulty is that no illustration can be given in this respect. Like all his other characteristics, Mahatma Gandhi is matchless in this respect also. If he finds you can follow him with full conviction according to his standards, he would lead you as no other in such a situation, he would treat you in a manner which you cannot expect from any other leader of the world. You will not see even the faintest shadow of complaint or bitterness. He will simply admit the differences, and in spite of them he will treat you in the same manner as he used to do before. Even in the matter in which you differ from him, he will give you every kind of guidance which you expect from him. What happened at Bardoli? He differed from us in a particular matter. But we are so much accustomed to take his guidance, and he too is so much accustomed to give it to us, that in spite of the difference there was nothing that would reflect the slightest change in our attitude. The Working Committee remained looking towards him for guidance in every matter, as usual. We relied on him

even in the matter in which he had differed. I requested him to draft the resolution which the committee had to adopt about his decision. He readily acceded to it, and the draft was ready the next morning. We only added a few lines to it in which we assured him that our position regarding non-violence remains the same as we had accepted in the Bombay resolution.

Congress President's Warning

Maulana Abul Kalam Azad, president Indian Congress, speaking in Calcutta on the threat of invasion to India, uttered a warning against panic: "We have got to realise that we can neither save ourselves nor our country by getting panicky," he said. "Other countries are not worrying about how they live—they are worrying about how to die vindicating their honour. We also wish to die with honour." Mr. C. Rajagopalachari, a former Premier of Madras and a Leader of the Congress Party, said in Madras that, "if the whole of India rises to a man with patriotic fervour, backed up by British military power, no power on earth can invade India, much less conquer her." He expressed gratification that the British people realised, as indicated in parliamentary speeches, that India was a vital factor in this war, and that her full co-operation was essential. He hoped that now when counsels would prevail, and that Britain would transfer real power to Indian hands to defend their country. He reiterated that a free India, with her huge manpower and vast resources, was a sure guarantee of victory over the Axis Powers.

Khan Abdul Ghaffar Khan's Faith In Non-violence

Khan Abdul Ghaffar Khan, leader of the North-West Frontier Province, in the course of an interview in Bombay, said, "Friends will want to know my position regarding the resolution of the Working Committee. I must own that I am no politician; I do not understand loyalties; I know nothing of diplomacy. I am in the Working Committee because friends want me in it. I want the freedom of India and with me non-violence is not a policy but a permanent creed. To my mind it is a positive dynamic force and it is the only path which will save the Nation from annihilation and self-destruction. Active non-violence is the key to India's salvation and, therefore, I can never be party to participation not only in this war but any war."

Frontier Province Leader's View Of World Situation

Dr. Khan Sahib, ex-Frontier of the North-West Frontier Province, in the course of an interview said: "I can see vast elemental forces working in the world so favourably that before long we shall see all exploiters disappear by destroying one another and the world will become a peaceful place for all nations to live together with mutual goodwill and will be free from those factors which create racial discrimination and class domination."

Bernard Shaw On India

In a letter to the *New Statesman* in London, Mr. Bernard Shaw takes the British ruling classes "to remember that like Hitler they made a howling mistake about Russia and must be careful not to make the same mistake about India." "The mistake made by the British ruling classes regarding Russia may well have proved fatal in the present war but for the worse blunder committed by Hitler in attacking Russia. For their mistakes in Ireland, they are paying dearly on account of Britain's neutrality, while Dominion at far ends of the earth have failed to their side. Their mistake about India threatens to prove more disastrous in the Pacific war, though there is still time for wiser counsels to prevail. Only decadent and disintegrating Imperialism could believe that it could make its slaves fight for its own freedom and the continuation of their slavery."

D. Litt. For Mr. V. S. Srinivasa Sastri

The senate of the Benares Hindu University has decided to confer the honorary degree of Doctor of Literature on the Rt. Hon. V. S. Srinivasa Sastri, and Professor Karve of the Indian Women's University, Poona. The convocation for conferring the degrees was held on the occasion of the silver jubilee of the University on January 21st last.

INDIA TO-DAY

By R. PALME DUTT

Price 6s. 6d including postage.

Apply to:

The Manager,
'Indian Opinion'
Phoenix, Natal.

Things In General

Natives Representation On City Councils

IN the Senate on Wednesday last Senator G. H. Nicholls gave notice that on Wednesday, March 11, he would move:—"That this House approves the principle of according natives permanently resident in urban areas the right of representation on all municipal councils by representatives duly qualified in terms of Section 25 of the South Africa Act, and asks the Government to take into favourable consideration the adoption of the necessary measures to achieve this end."

Important Motor Transport Decision

Mr. Justice Carleton in the Natal Supreme Court, Maritzburg on Tuesday March 3, declared that conditions attached to an exemption granted to an Indian from taking out a motor carrier certificate were illegal and ultra vires. The conditions were attacked by the Durban Local Transportation Board. Mr. Justice became concerned. Mathara Raghoo, a Durban taxi driver, applied to have an order made upon him by the Durban Local Transportation Board set aside. He said that he had driven a taxi in Durban for seven years and had not been required to take out a motor carrier certificate because his vehicle did not carry more than seven passengers and was not used where reasonable facilities were available for the conveyance of the public by rail or by means of motor vehicles which had motor carrier certificates. In 1941 the Motor Carrier Transportation Act had been amended and under the amendment he was required to take out a certificate or obtain an exemption. He had applied for an exemption and it had been granted with conditions attaching to it. One of these conditions was that he should not compete unfavourably with rail services or motor carrier certificate omnibus services. Another was that after having obtained a passenger or having been chartered he was not entitled to stop and pick up other passengers. Two other conditions entailed the area in which he might ply for hire and in which he might advertise. He asked the Court to set aside the decision of the Board. In granting the application, Mr. Justice Carleton said that the Motor Carrier Transportation Act as amended in 1941 enacted that the Transportation Board or a Local Transportation Board might in its discretion and in a form and on conditions prescribed by regulation grant exemption from the obligations to

take out a motor carrier certificate for conveyance of persons or goods for reward in certain circumstances. In granting Raghoo's application the Durban

Wedding At Mayville

A grand wedding ceremony took place on February 10 at Otto Manor Road, Mayville, Durban, when Kumari R. Jaimangal Maharaj was given away by Kumar Padam Narain Maharaj, son of Mr. L. B. Maharaj who is the founder of the Shri Sanatan Dharma Temple in Johannesburg. A party of about eighty people travelled with the bridegroom to the

Kumar Padam Narain Kumar Jaimangal

Conat. Pandit R. Shukla officiated the ceremony in the midst of a large gathering assembled in a beautifully decorated pandal. The wedded couple were the recipients of many valuable gifts including a cow and an acre of land from the mother of the bride. Pandit and Mrs. L. B. Maharaj of Germiston wish to thank all friends and relatives who took part in the marriage ceremony of their son, Padam Narain, and also express their appreciation to the members of the Shri Sanatan Dharma Sabha (Natal), Messrs. Ballaram Bros. and other friends for entertaining the wedding party.

Local Board had attached certain conditions. These were not prescribed by the regulations made in terms of the Act. It was common cause that the Motor Transportation Board and the Durban

Local Transportation Board had refused to permit Raghoo to carry on under his certificate of exemption unless he abided by the conditions imposed by the Local Board. Mr. Justice Carleton said that the present case was a test and there were some 400 motor transport carriers in Natal who had conditions imposed upon them. He held that the conditions in Raghoo's case were illegal and ultra vires the Board. Costs should be paid by the Durban Local Board or by the Transportation Board.

Sir Stafford Cripps' Promise

"I shall do my utmost to assist in bringing about a solution of the problems which now confront this country and India in common," said Sir Stafford Cripps, Lord Privy Seal, in reply to a cable sent to him by the Maharaj Sir Kumar Vijaya of Vidyanagar, Sir Stafford added: "I trust that you and all my Indian friends will play your part in helping to arrive at a reasonable and fair compromise which will satisfy the various parties and sections of Indian opinion." The Maharaja is a member of the Central Legislative Assembly and a well known orator, who captained the Indian team which toured England in 1936.

Mr. J. L. Garvin Resigns

Mr. J. L. Garvin has ceased his editorship of the eminent Journal of London *Observer*, and Mr. Arthur Mann, former Editor of the *Yorkshire Post*, is likely to succeed him. It is known that for some time the proprietor, Lord Astor, and Mr. Garvin have not seen recent political development eye to eye and on February 26 they agreed to separate. Mr. Garvin, one of Britain's leading journalists, has been editor of the *Observer* since 1908. He was editor-in-chief of the *Cyclopaedia Britannica* and at other times was in charge of the *Outlook* and the *Pall Mall Gazette*.

Lord Selborne Dead

The death occurred in London on February 26 at the age of 81 of the Earl of Selborne. He is succeeded by Viscount Walmley, the newly appointed Minister of Economic Warfare. Lord Selborne was Governor of the Transvaal and High Commissioner for South Africa from 1905-1910.

◆◆◆ RIO THEATRE ◆◆◆

194 Market Street, Johannesburg. 'Phone 22-9254.

EVERYBODY'S PICTURE HOUSE.

Monday, Tuesday & Wednesday

March 9th, 10th & 11th 1942.

SPECIAL LADIES MATINEE—TUESDAY 10TH AT 3 P.M.

PUBLIC MATINEE—WEDNESDAY 11TH AT 3 P.M.

First Release In South Africa.

FILM CORPORATION OF INDIA LTD.,

PRESENTS

NANDREKAR, JAMUNA, PADMA

IN

'HINDUSTAN HAMARA'

(OUR MOTHERLAND)

Great Challenge To The Dictators Of To-day.

The Greatest Film Of It's Kind Ever Screened

IN INDIA-FOR INDIA.

Treachery Intrigue. Oppression. Thrills. Sacrifice. Romance Played by India's Greatest Stars

Under Director RAM DARYANI

The Triumph of a People set free—The Film no Indian can afford to miss.

સોમવાર, મંગળવાર અને બુધવાર માર્ચ તા. ૯, ૧૦ અને ૧૧

મંગળવાર માર્ચ તા ૧૦ મીના સ્ત્રીઓ માટે ખાસ મેટીની.

બુધવારે બધાને માટે મેટીની.

"हिंदुस्तान हमारा"

ફીલ્મ કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા લીમિટેડનું

—રજીસ્ટર્ડ—

નંદરેકર, જમના, પદ્મા વિગેરે મહાનાયક દ્વારા છે.

આ ચિત્રમાં સુંદર નાયક, ગાન સાથે ક્રોધ અને હૃદયપરસથી ભરેલી વિકટ સંઘટનામાંથી પસાર થઈ આઝાદ થતા દેશની વર્તા છે.

ADMISSION: ADULTS 3/- CHILDREN 1/1

SPECIAL LADIES MATINEE 1/9

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના દર્શને
સને ૧૯૦૧માં સ્થાપાયું.

પ્રસ્તાવ ૪૦ મું

શીનીકસ, મુક્રવાર, તારીખ ૬ માર્ચ, ૧૯૪૨.

અંક ૧૦.

"ઈન્ડિયન ઓપિનિયન"

મુક્રવાર તા. ૬ માર્ચ ૧૯૪૨

સ્વર્ગસ્થ શેઠ જમનાલાલ બળજ

એ વરત મહાત્મા ગાંધીજી હીંદુસ્તાનમાં કરી શક્યા છે તે એ કે કેટલાક લગભગિઓને પોતાનું ધન પોતાનાજ સુખોપયોગને માટે વ્યય કરતાં રાષ્ટ્રી દેશના હિતને માટે એક દૃઢ તરીકે મક્કતા કરી દીધેલા છે. તેવા ગાંધીજીના વ્યક્તિત્વથી પરિવર્તન પામેલાઓમાંના એક શેઠ જમનાલાલ બળજ હતા, કે જેમના દેહસ્થાવી તા. ૧૧ મીએ ૫૩ વર્ષની વયે હાટફેલીયરથી અકાળ અવસાનના શોકજન ખગર ગયા શનીવારે અને મળ્યા છે. અદ્યક ધનસંપત્તિ હોવા છતાં સ્વર્ગસ્થ જમનાલાલજી સાદું જીવન ચલાવતા હતા અને ખાદીને ઉત્તેજન આપી હીંદના બુદ્ધિ મરતા કરોડો લાઇએનેને રાજીનું સાધન પુર પાડી રહ્યા હતા. શેઠ જમનાલાલજી ગાંધીજીના પ્રશંસક અને ચુસ્ત અનુયાયી હતા અને હીંદની આઝાદી ની લડતમાં પોતાનું સર્વસ્વ હોમી દીધું હતું. અવનય લાંબની લડતમાં તેમજે લાંબી મુદતની દેદની સળંગ જોગવી હતી અને તેમજે પોતેજ નહિ પરંતુ તેમના કુટુંબીજનોને પણ તેમાં હેમ્યા હતા. સ્વર્ગસ્થજી આજુ કુટુંબ ગાંધીજીના નેતૃત્વ હેઠળ દેશસેવાને માર્ગ વિચરી રહ્યું હતું. સ્વર્ગસ્થ શેઠ જમનાલાલજી ગાંધીજીને આર્થિક સહાયતા આપનારાઓમાંના એક હતા. ગાંધીજી અનેક યોજનાઓ ધડતા હતા અને શેઠ જમનાલાલજી તેને આર્થિક સહાયતા આપી અગલમાં લાવતા હતા. મુંઝવણમાં તેમને રૂનો વેપાર બાળીતો છે. રૂ ઉપરાંત અન્ય ઉદ્યોગોમાં

પણ તેઓ રોકાયા હતા કે જે અનેક કુટુંબોને રાજીનું સાધન આપનારા થઈ પડ્યા હતા.

શેઠ જમનાલાલજીનું સ્થાયી મુકામ વધોમાં હતું જ્યાં તેમજે ગાંધી સેવા સંઘ અને મારવાડી એજ્યુકેશન સોસાયટીની સ્થાપના કરી હતી. તેમજે મારવાડી અગ્રવાલ મહાસભા તેમજ જાહેર હિત અર્થે બીજી પણ અનેક સંસ્થાઓ સ્થાપી હતી. તેમને રાવબહાદુરનો ઇલકાળ સરકાર તરફથી આનાયત થયો હતો તે તેમજ આનરરી મેજસ્ટ્રેટનો પણ હોદ્દો તેમજે અજી દીધો હતો. કેંગ્રેસ અને ખીલાફત ની પ્રવૃત્તિઓમાં તેમજ સામાજિક ઉન્નતિના કાર્યમાં તેમજે લાંબો રૂપીયાની મદદ કરેલી છે. ૧૯૨૩ માં નાગપુરમાં જંડા સભામંડળની લડતની તેમજે શરૂઆત કરી હતી અને જેલની સજા જોગવી હતી. ૧૯૨૦ માં નાગપુરમાં ભરાયેલી કેંગ્રેસના તેઓ સ્વાગતાધ્યક્ષ હતા અને અખીલ ભારતીય સખો સંઘના પ્રમુખ, બોલ ઇન્ડિયા કેંગ્રેસ કમીટીના ડેજરર અને ૧૯૩૪ માં કેંગ્રેસના કામચલાઉ પ્રમુખ હતા. વધોમાં તેઓએ બાંધેલું મુંદર શ્રી. લક્ષ્મીનારાયણનું મંદીર ૧૯૨૮ ની સાલ માં હરિજનો માટે ખુલ્લું મુકાયું હતું જે હીંદુસ્તાનમાં ત્રીથી પહેલું હરિજનો માટે ખુલ્લું મુકાયેલું મંદીર છે. હાલનું સેવા સામ જે વધોમી પાંચ માઈલ દુર આવેલું છે અને જે ગાંધીજીનું નિવાસ સ્થાન છે અને જે આજે સઘળી રાષ્ટ્રીય પ્રવૃત્તિઓનું કેન્દ્ર બની ગયું છે તેની હરિન સ્વર્ગસ્થ શેઠ જમનાલાલજીને આભારી છે.

વધોમાં તેમનું મુકામ માત્ર હીંદુસ્તાનના જ નહિ પરંતુ દુનીયાના અનેક ભાગોમાંથી

ગાંધીજીની સુલાકાતે આવનારા અનેક મહેમાનોથી બરપુર રહેતું હતું. તેમનું મુકામ સઘળી રાજ્ઞીય પ્રવૃત્તિઓનું પણ કેન્દ્ર હતું કેમકે કેંગ્રેસ વર્કીંગ કમીટીની અનેક અગત્યની અને ઐતિહાસિક બેઠકો ત્યાં ધરાવી હતી. તેમનાં ઘરમાં ગરીબ અને તવગર બન્નેનું એકસરખું સ્વાગત થતું હતું. તેઓ અહીંસાના સિદ્ધાંતના ચુસ્ત ફીમાયની હતા.

હમજામાં થયેલા કેંગ્રેસના ગારડોલીના ઠરાવના સંબંધમાં એક નિવેદનમાં સ્વર્ગસ્થ શેઠ જમનાલાલજીએ નીચે પ્રમાણે ઉદ્ઘોષ કરાવ્યો હતો.

"હું મને હમેશાં એ સારો અને સામાન્ય બાવલાર ખુદિ ધરાવનાર માનુસ ધન્ય આપેલો છું. અને આપણી સંઘના પાંચ રિધિનો એજ રીતે રૂ વિચાર કરી સજે એ રીતે નિતાં મને મારે છે કે કેંગ્રેસે મુદ્દમા સમિલ થવાનો વિચાર કરવા એ આપના દેશને અકાળેપણ મળાય નાનું છું કે દુધમાં રોકાઇ રહેલા દેશોના મુદ્દના મતેરસા નાખામતીને અનદદ નુકસાન કરી રહી છે અને હીંદુસ્તાનના પ્રતિનિધિઓએ મુદ્દને સેપ દેશને લાગતા રેખને બદલે દેશને તેમાંથી ઉચારી લેવે જોઇએ."

શેઠ જમનાલાલજીની તબીયત જેલના સંકટોથી કંઈક લઘવી પડી હતી અને ખાસ કરી જયપુર રાજ્ય, કે જે તેમની જન્મભૂમી હતી, તેની જોડુકીનો તેમજે દુક મુદત ઉપર વિરોધ કર્યો હોવાથી ત્યાંની જેલમાં તેમના તરફ ખતાવાયેલી ગેરવતણીથી તેમની તબીયતને વધારે મુકસાન પહોંચ્યું હતું.

શેઠ જમનાલાલજી સ્વદેશની રાજ્ઞીય, સામાજિક, કેળવણી વિષયક, આર્થિક અને ધાર્મિક ઉન્નતિમાં ઉંડો રસ લઈ રહ્યા હતા અને તેમાં તેમજે પોતાના જીવન દરમીયાન આપેલો ફાળો નાના અને મોટાને, ગરીબ અને તવગરને એક કીમતી વારસારૂપ અને અનુકરણીય લાજલારૂપ છે. સ્વર્ગસ્થ એક સચ્ચન હતા અને મુંથરને પ્રિય હતા તેથીજ તેણે તેમને આદરવા વંદના આ ફાળી દુનીયામાંથી પોતાની પાસે

જોલાયી લીધા છે. મુશ્કર તેમના આત્માને ચિરશાંતિ બક્ષે. તેઓ પોતાની પાછળ તેમના દુઃખી વિધવા યંગાસ્વરૂપ જ્ઞાનકી-દેવીને, એ સુપુત્રો અને ત્રણ સુપુત્રીઓને શોધ કરતા મુકી ગયા છે. એટલી વાતનું તેઓ આત્માસન લઈ શકશે કે તેઓનું દુઃખ એ સમસ્ત દ્વિતી પ્રજાનું દુઃખ છે અને તેઓને ચંચલી ખોટ તે સમસ્ત પ્રજાને ઘચેલી ખોટ છે. મુશ્કર તેઓને ધીરજ અને દિવસ બક્ષે

કચ્છના સીંદી કાઉસીયે ખસાર કચ્છના
વજીરોના કચ્છ

રવિના શીશી ઝાલરીએ શુક્રવાર ફેલ્ડમાં
તા. ૨૭ મીએ મી. એ. એમ. બંગલોને
મુકેશીનીએ પ્રમાણેના ૬૨૬ આદ વિરુદ્ધ દલ
મને પસાર કર્યા હતા:

[illegible]

(१) ज्ञानपीठ प्रोफेसरों में आचार्य जगदीश प्रसाद
 कोशिकाएँ बसवाएँ एही शायद जेपी प्रति
 पत्रित इसमें ज्ञानपीठ प्रोफेसरों में आचार्य
 जगदीश प्रसाद जगदीश प्रसाद

(1) તેને માટે જરૂરી અવગણના પાલન કરવાનો
અને રેલવેના કરાવવાનો આગ્રહીય અર્થ
કરવાનો છે.

૩) સોપા કસમનો અંગ આપ તો તેજ પાલન
પામણી કુદર પાકવાતાં જમણાં મદદ સીસ
લઈ શકે.

મી, મંજલસને કહ્યું કે આ દારૂનો હેતુ
કેરોપોરેશનની માલીયાતી મીસનર રોકાવવાનો
રક્ષાખતા રક્ષનારોએ રક્ષા કરવાનો છે. એવું
માણસ પકડે છે કે નેના દાખલકી રીડમાં માલીયા
પર પ્રતિબંધ મુદ્દામાં જેકે પક્ષ કલમ નથી,
પ્રમાદે પોલીસ પારામ જશે ત્યાં માલીયા પ્રોપર્ટી
દોડીગોને વેચી સફરે. ત્યાંને નવસૂરીની
પદોષિયા કરવામાં આવેલા છે કે નથી પ્રાંતિક
કાલેસીય પોલે ક્રમે નો પ્રતિબંધ મુદ્દા કરે.
જ્યાં કમ રીને એ કલમ અમલમાં મુજી સકાય
તેનો રાહી કાલેસીય નિર્ણય કરી સ.

મોરશીમ મેનસને કાફી કે આ કરાવનો અર્થ
એવો થયો કે રેલવેમાના જોડે વર્ગ પાસેથી
કમ વસુલ કરવા અને તેનો ઉપયોગ એ વર્ગની
વ્યક્તિ કરવો.

મી. ડી. જી. શેષદત્તે કહ્યું કે આ દરખાસ્ત
તો સંપૂર્ણ અર્થ' હાજીરીસરો સમજાતા નથી.
તું તેને મત નહિ આપું કેમકે હાજીરીસરોને
રાજદારી હેતુઓ સાધવાને હસાવવામાં બસી
રહ્યા છે. એજ દરખાસ્ત હાજીરીસરો સગવડ અગતિ
પણ આવેલી અને તેને રદ કરવામાં આવી હતી.
મી. એ. એલ. બ્રાન્સ' અને મી. જી. એલ.
ફેરમે બીજાનર રેડબની હાજીરીસરો રજીમને પ્રતિબંધિ
આપુ ખાખા પુરતો એ કરાવને રેડા આવેલો
ખરેડ તેના બહેળા અર્થ'માં તેને રદ નહિ આપેલો.
એપર મી. એલીસ બાવને કહ્યું કે એ કરાવ
એટલો બહેળો છે કે માનિક હાજીરીસરો તેને
રિવકારરો નહિ.

દુધધર્મી શાદેના સામંજોનો ગ્યાપાર

‘ઇન્ડિઅન ઓરિયન્ટલ’ ના નાવને અને તે
તેજાનામાંથી જસાર થયું’ પડે છે તે તે
પ્રશ્નને કદરત તેની મહત્તે આવી રહેલી છે.
હાથ । પુઠ પ્રશ્નને સેન્સરને આજ નવાવર
ફેનરી પડ્યો હોય તેને પોસ્ટ ઓફીસમાં રજી-
નારી રવાના આપવું હવું જેથી પશ્ચાત્તર
આખરે બીજી રીતે વાચકોના હાથમાં તે
પહોંચાવું’ પડ્યું હવું. આજે નો નો
સેન્સરના અંકુશમાંથી મુક્ત થયું છે છતાં રોડ-
સીમા, ભૌતિકોમાર્કિવલ પીસેર બદલના રજીઓ
એ તે હજુ પશ્ચ પહોંચવું નહીં રીવાજ
‘ઇન્ડિઅન ઓરિયન્ટલ’ ના અરથ પૂરના માધ્યમ
ની સંખ્યા ધુન્ડીપનમાંજ દકાની રાખી સનાવ
નથી. પછી કાગળોની મોઢાતરી । શીધે એ
ખોટમાં થયું બર્મને હમેશા થયો છે. એને
સંભોગોમાં ધુમ ટ્રીમાટેના કાગળોએ ખતાવેલી
હૃદયસ્થને અને આવકારીએ છીએ અને તેને
માટે તેઓના આકારી છીએ. અમારી મુરદ
તે મહાત્મા સંધીજીએ રચાયેલી શીલીકમ ગેંથા
જીવંત રહે અને ‘ઇન્ડિઅન ઓરિયન્ટલ’ કાગ-
પાયા હવેર મુકાય એવી એક કાગળી વાજત
મટવાની છે અને ધુમટ્રીમાટેના કાગળોના
જે (ી) હૃદયસ્થને ખતાવનારા કાગળો વા નીકળી
પડે તે અને વિચાર છે કે એ ગોળના પાસ-
માંગતાં મુરદોની નહીં આવે. આ કાગળો
ખાસ મહેનત થી કનેકશનલ ડાહ નાચા ઓ.
ગ્રીઆબાઇ પ્રવાસી અને થી ગોળનસાલ અંકરીયા
એ લીધેલી છે અને થી. નરમુદાન કંચરડી
મોરારજીએ તેમાં પહેલ કરી હતી । વાર અને
તેઓના ખાન આજારી છીએ.

જાન પેલાની પ્રજા ચૂકી રહી છે

દોઢી પ્રધાન મી. એમરીએ કુલ સુલખર
આપની સલામી દોષર કરેલાં ગિલેન માટે
સંબંધ 'ટેલી રેકર્ડે' તેમની સખા આદરણી
કાલનારે સેખ સખાના જના મી એમરીને એક
નખાના આને પીચાજી પ્રધા. તરીકે અન એક
કોડકરીના સમયે અને એક મોટી ત્ર સેવાની
જની તેવા સમયે એ કોડકરીના સમયનાં મપ

નરહિ આંખી શકનારા અને તદ્દ શ્રેષ્ઠી ચુકા
જતારા હોઈ પ્રધાન તરીકે બાદ રહી જનાર
પ્રધાન તરીકે વર્ણવે છે તાત્પર્યમાં કહે
છે કે: “આગલી સભામાં મહ પ્રસે તેમજિ ફરી
એકવાર હોંવા રાજદ્વારી મેલાઓ વચ્ચે મલમેલો
છે એ પોતાની શાંતીસતતને બાદે એ સતપક્ષર
બહાણું છે એવું સમજાવી એવામ માન્યે જતા
હોંવા પ્રમો કાપમાં એવાને સક્ષીપ પવતો કરાવે
મેશે તેના જવાબમાં તેમણે કહ્યું નાં ‘પરનામ
અપવાના કહેલ ચિન્હ જણાશે બહાર.’” “તેવું
‘કેડી દરદર’ લગે છે કે, ‘આરીશ સરકાર મેલમે
પાતો કરવાને બદલે, કે જે મહ સાબ હોંવા
સોહગો, કોષ પચ સમ પસણ સમજનારે અકા
ને વાજવીજ સામે એ રીતે, વંચાડી ગાડી દી,
તેને બદલે મસલતને બાદે ગામલ દરખાસ્તો
શુકવા વિના પરિણામ અપવાના ચિન્હ તો
રીતે દેખી સકાય. આ મદમાં ઉકતપાતો
બાઈ’ શોધવાની મુખ્ય જવાબદારી બોટના
છે, આજે એ કરજમાંથી ન ચુકી રાં.”
નાકરોના (કમા હેતરાવવાની સરકારી
યોજના

૧૯૪૧ના વર્ષથી-૧૧ ફાગુન-૧૯૪૧-એટલે જોઈએ
 રૂબરૂ અંકરમાનવી સામે દેખાતા, ત્યાં સમય
 નોંધેલા લીલા પોષના ના. ૧ મનુષ્યારી
 ૧૯૪૩ના અવસાન અંગ્રેજી આ કાગળ
 અંગ્રેજ કરમને સુધાર દેશવાસી તા. ૨૫ મીના
 એટલેનાં તેને સ્વયં પાસાં મેલેલ થયા એ
 ન મુજબ સુધીવનના સમય પાસાં કાગળે સમય
 ની કાગળ ફરતી રૂબરૂ ૧૧ ૧૪ મીના ૧૯૪૩
 સુધીનાં વર્ષે-૧૧ ફાગુન-૧૯૪૩ના કાગળ-૧૧, મેલે
 રીયા અંગ્રેજ પેલાના નામો છાંદર કરી દે
 પડતાં અંગ્રેજી કાગળનાં ૧૯૪૩ ના ૧૧
 આરીનાં કાગળો અંગ્રેજીનાં વર્ષના ૧૧
 સમયે અંગ્રેજી ૧૧ મીના મેળવવાની ૧૧ મળતી
 એક સરકારી નિવેદન જણાવે ૧૧ ૧૧ ૧૯૪૩
 અંગ્રેજી અંગ્રેજી પાસાં ૧૧ મળવાની સરકાર
 માલિકાની નાકરી કરતા સમય નોંધેલા
 અંગ્રેજી સાથેના ૧૧ના અંગ્રેજી કાગળો
 પાસેથી પેલાને ૧૯૪૩ કરી લેવા ૧૧ સમય મળે
 છે. ૧૯૪૩ના મનુષ્યારી સુધી માલિકાને
 હજુ એ ૧૧ના અંગ્રેજી ૧૧નાં કાગળોનાં
 નું માલિકા સાથે પડશે. ૧૧ ૧૧ના ૧૧ના
 માલિકાને સાથે પડે છે, જેનાં ૧૧ ૧૧
 માલિકાને એકાએક ૧૧ ૧૧ના ૧૧ના
 વાકના અંગ્રેજી નોંધેલા રૂબરૂ ૧૧ ૧૧
 સમાવેશ થાય ૧૧ ૧૧ના ૧૧ના ૧૧ના
 અંગ્રેજી નોંધેલા ૧૧ ૧૧ના ૧૧ના
 માલિકા કરાવેલી નાકરી ૧૧ના ૧૧ના
 ફોનો કરી વર્ષે-૧૧ ફાગુન-૧૯૪૩ના
 ૧૧ મીનાના ૧૧ના ૧૧ના ૧૧ના
 ૧૧ના ૧૧ના ૧૧ના ૧૧ના ૧૧ના ૧૧ના

(ଅମୃତସିଂହାସନ ଶାଳୀ ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟ)

મારે મન છસસ એટલે-

મારી છંદગીનો મોઢો બાત મેં ધર્મના આચારમાં અને ધર્મીયુઓ ને ધર્મપુરુષો. એકે નાના ધર્મીની ચામી કરવામાં માલગ્યા છે. છસસ મને જરોબાર બાત છે કે, છસસ ખીરના વીરે કાળવું, અને મારે મન તેઓ એટલે સુ ન જતાવવાનો પ્રયત્ન કરવે, એમાં મારી મૂંઢવાજ કામચો. પરંતુ, હું તે પ્રયત્ન ફેરું છું તે ગેટમાજ કરજી કે, મારા ખીરની મીઠાએ અંગે પ્રસંગોએ મને કહ્યું છે કે, હું ખીરની નથી, અને તેમનાજ સામે કાઠારી ને કહું છું. 'મામ વેદના જીવંતમાં હું છું' છપરના એકમાત્ર પુત્ર તરીકે રીપરના નથી, એટલે છસસ ખીરના મીઠાએ ઉકેલે રહ્યો પામવું' એ મારે મારે અલગ છે, અને મનુષ્યને કાઠારી નહીં મળેલા એવા અમાત્રમળના એ મોઢામાં મોઢા મરને હું તાપી અને તેના અર્થ પામી નહીં છું.

મારી જાણતના આ ખર્ફે દોમ કે ન હોમ, પણ એ દાદખર્ફે કુલવરે છે એમ માનવા માટે મારી પાસે કારણો છે. હું માનું છું કે, આ પ્રકારનો અબીમામ, છસસ ખીરને કુનીયાને ને સંદેશ આપ્યા છે. તેની સાથે જાંધમેસને નથી કેમ કે, કસોય બદલો માગ્યા વગર પોતાનું સર્વેવ આપવું, અને તેના મેજબનાર કહ માર્મિક માન્યતાઓ છે તેની પરવા નથી વગર, એવા પ્રકારે આપનાર માણસનો સર્વોત્તમ તમુને છસસીત દતા. આજ જે એ આપણી માનવ-કુનીયામાં છવતા દાત લો, મને ખાતરી છે કે જેમણે કહી એમનું નામ સરખું નહીં સંભળવું દોમ એવા અનેક માણસો ને એ દુષ્ટ દેવ: પોતે જગત પર ને શુભોના મુર્તિપત્ર પ્રતીતીથી દતા, તે શુભાતે માણસો નાં છવનમાં દાત ના બસ થાત ને શુભો એટલે, પોના નેકમેજ પોશી પર પ્રેમ રાખના અને પોતાના માનવ-જાંધુઓમાં બસાઇ અને ઉદારતાનાં પુણ્ય મરો કરવાં.

ખીરની ધર્મના મદન પ્રથે જામબસમાં સખ્યું છે કે, 'મ'અજુ પ્રજુ' કયાં કરનાર નહીં, પણ પ્રજુને પ્રીમ એવાં કમ કરનાર'—આ વસ્તુ એમને મન સંભળી શબ્દ મદરજની હતી એમ હું માનું છું.

તો પછી મારે મન છસસ એટલે શું? મારે મન તે માનવસસારના એક મોઢામાં મોઢા શર દતા. એમના અનુયાયીઓને મન, તે છવરના એકમાત્ર 'નાપરોવા' ('બીગોટન') પુત્ર દતા. આ માન્યતા હું રીપરને કે ન રીકારે, એથી સુ છસસની મારા છવન પર અસર એકાદી કે વતી થનારી હતી? એથી સુ એમના સદ્બોધ અને સીધાંતની બધી ભવ્યતા મને

'સિદ્ધાંત અને સાધના' માં માંધીછ

મળતી અટકાવવામાં આવજો? હું એ માની શકતો નથી.

'બીગોટન' સખ્યું ૨૬૨૫ તેના સાદા સખ્યાર્થ કરતાં વધારે મંબીર અને કદાચ વધારે ઉમદા હું સમજું છું. મને એમાં આધ્યાત્મિક જગમને અર્થ દેખાય છે, તે મારે અર્થ ખીજ સખરો માં કહું તો, ખુદ છસસના પોતાના છવનમાં તેમના છવરસાંનિષ્પત્તી ચારી છે: ખીરનું કાઠ ન કરી શકવું તે તેમણે ક્યું:—છવરને અને તેના આદેશને તેમણે છસી જતાવે, એ અર્થમાં હું એમને સમજું છું અને મનુષ્ય તરીકે એમણું '૩.

પરંતુ હું જરૂર માનું છું કે, ને ૨૬૨૫ના મનોવ્ય ઉદારજીવ છસસ દતા, તે ૨૬૨૫ને કાંકે પણ અંશ, તેના મંબીર માનવમન અર્થમાં, કમાત છે. આ મારે માનવજાતે સોષએ: ન માનું તે મારે શંકાવાદી બનવું એટલે કાં નીતીમતા વગરનું શુન્ય છવન છવનું: અથવા આખી માનવજાતને કપાલે એક નાશરતક અંતજ કાગલો, એમજ એ તે થયું.

એ ખર્ફે કે, યુરોપના યુદ્ધ-રસીગાઓએ ને જાતરી ખુનરજ આજે છસીદાર મુશી છે એ નેકએ, અને કુનીયાને ખુલે ખુલે આજ આપતાં કુખ અને માનના તથા યુદ્ધ જાદ અચુક આપતાં બપંકર જામરો અને રોમચાળો એ બધું વીચારીએ, તો શંકાવાદી બનવાને મારે એકસ કારણ છે.

આમ છતાં, માણસમાં અવરેલા છવરી અંચતીવાળ મંબીરતામેર કાઠ કરી રોકે તે શી રીતે? એ કારણે કે, ત્રાસ અને ખુનના આ કામો માનવ અંતરાતમાને કાંમે છે: માણસ જાણે છે કે તે અશુભનાં પ્રતીતીથી હ: એની ખુદ્ધિ અને હવરની ઉઠી શુભમાં લુઓ તો માણસ તેમના પર અરસોસ કરે છે. અને વળી, એ માણસ ખોટી શીખવણીથી અવજે મંથે ચઢી કે જુદા નેતાઓને વારે ચઢી મજા થકં જુલો ન પડે, તો તેના હવરમાં બલાહતી આંતરપ્રેરણા અને દયાની દોબ વીરાત કોયજ છે, કે ને કાંક કદાકે જરૂર પુર પદાર જગ-દયા ઉદશે, એમ હું માનું છું; અને એ આખી માનવજાતની અમર આસા છે.

આ દિવ્ય જગદગાટનો દાખલો છસસની મુર્તિમાં અને છવનમાં જોવા મળે છે. પોતાનાં પાપો જોઈ કરવામાં એમના આ દાખલાને છવરોમ ન કયો દોમ એવા માણસ અકારે કમાત છે કે કવારે પણ કમાત દતા, એ માનવા ની હું સાદ ના માનું છું. હાં, વગર જાણે

માણસ એમ વતી દરો. ખાટી, ચોઉ કે વતે અંશે, બધાનાં છવન એમની કાજરીથી, એમનાં કાળીથી, અને એમના દોબ સંકેતવા સખરોથી મસદામાંજ રે.

કુનીયાના જુદા જુદા ધર્મોના યુદ્ધ આકરા અસંભવીત છે, એમ હું માનું છું: અને કમ રાંત એમ પણ માનું છું કે, એમ કરવા મધ્ય ખીનજરી ને નુકસાન-કારણ પડ્યું છે. મારો મન સુજળ, દરેક ધર્મમાં એકસમાન પ્રેરક ખેમ-જળ-માનવજાતને ઉન્નત અને સાધી કરવાની અબાસા—એ રહેલું છે.

છસસના મમતારોનો હું સખ્યાર્થ સમજના નથી; તેમ કરવું એ વધન મદરજ-વહીત છે. હું તેમને પેલી દયા અને વાલાખી આંતરપ્રેરણાનું નાટપરસીક અને ન જાણ્ય-એવું પ્રગટ રૂપ માનું છું, આપજને આવી સકાય એવા સચોટ માં સચોટ મોખવાક એ છે. આ જોમવડ એટલે માણસોને નાંદગીમાં ન સખ્યાવતા, અને જમતની મજરે જેમણે પાપ કયાં છે તેમની ન્યામ ન તોળતાં તેમને દાવા અપવી, અને નવતર અને શુભતર છવનમાં જો કાંઈ પ્રેરક એવી મદદ કરવી,—એવી અમર બધાથી કે, દીજ અનેકો માણસ પોતાનાં પુરાણ પાપો ઘોષ તરી કુખ-પથે વળી રહે છે.

છવરના જમાનાનાં સ્ત્રીપુરુષોને જેમ આ બોધ ન મળેલો, તેમજ એ પાદ આજે આપણી સામે ખારીને ખડો છે. આ જોમવાક અને પોતાના છવનથી પાદ, એ દારા છસસે માનવ-જાતને તેના સાધકનો બોબ ઉદશ મને નથી મજેસવા આપજે સહ માનવોએ દામ બીકરી જાંકએ, એવું એક જગ આપ્યું છે. છસસે બોલેલા આવા આદેશો અને ઉદશે અને એમના જેવા માનવની કલાતી—આથી કરીનેજ હું નીરાસવાદી થવા શકતો નથી; પરંતુ, હસટો આસા થઈ છું અને હજળા વાલીબને મને મુર્ખ વિચાર રહે છે.

અને, મેં જરૂર જણાવી એ પ્રકારની ઉન્નતતા અને અર્થપૂર્ણતા છસસના છવનમાં રહેલી છે, તેથી હું માનું છું કે, તે માન ખીરની ધર્મની જ માસકીત નથી, પણ આખા જમજના-તેમાં જસતી બધી પ્રજાઓના, જન તોડના છે. કયો વાવરો, કહું નામ કે કહું ધર્મતર અપમાની અમુક ભોક કામ કરે છે, ના પરંપરાથી ઉતરી આવેલી કદ માર્મિક માન્યતા તેઓ કરાવે છે ના કેવી રીતની છવરખુજ રે છે—જો વસ્તુ અર્થ આમગ કશા મદરજની નથી.

(જાનના પાનાનું અનુસંધાન)

ને પાંચ ફરજી નવો કાયદો માલીકાને થોડો વધારે ખર્ચે સાથે નોકરીને સમગ્ર ૩૫ દહાસે કમર-સેંટનમાં કાયદો કરનારો થઈ પડશે.

સીટી કાઉન્સિલમાં નેરીયોનું પ્રતિનિધિત્વ
ગુનીગનની સેનેટમાં સેન્ટર ડી.એચ. નીકેસે બુધવાર તા. ૩૩ માં નીચે પ્રમાણેનો દરજ્જો મુકવાની નેટીસ આપી છે.

આ સભા સરકારમાં રાજ્ય વસતા નેરીયોને સમગ્ર મુનીસીપાલિટીઓ પર સા.આ. એકઠાની હાથ રકમ ની રૂએ ગાવઠાંત ધન્યતા પોતાના પ્રતિનિધિઓને મોહનવરો સિદ્ધાંત મંજૂર કરે છે. અને એ સેન્ટ પાર પાડવાને જરૂરી કાયદો ધારવાની બાબતને અનુકૂળતાથી ખ્યાલ દેવા સરકારને વિનંતી કરે છે.

જમ્મશાનને ઝલડો

રમજાનના ઝલડા વિષેની ચર્ચા અને ખર્ચ કરી તેથી કેટલાક બાઇઓ નારાજ થયા છે અને ચર્ચા અન્યાય ક્યો અને પક્ષપાત ક્યો એમ માને છે. જનકવિત્તના નીચમની બહાર

મયા હોઈએ એમ અમને નથી લાગતું. એ બાઇઓએ સમજવું જોઈએ કે રમજાન જેવી એક નજવી બાબતમાં આખી કોમ રમ હઈ શકતી નથી અને તેની ચર્ચા અનિર્ણય મુદત સુધી નમ્ર ચાલી શકે. જન્મે પક્ષના ચર્ચાપત્રો જવાબ દેતા. જન્મે પહેલેને પોતાના મુદ્દા દર્શાવવા તો આપવામાં આવી હતી. જે ચર્ચાપત્રો અને નહિ છાપ્યા તેમાં નહિ ચર્ચાઈ ગયો હોય એવો એક પક્ષ નવો મુદ્દો નહેતો. હોડુ હીમેટરી-યન એસોસીએશનના સેક્રેટરીએ કેટલાક સેપાત મુદ્દા રજુ કરી પી. પી. જી. દેસાઈને પ્રત્યે પુછવા દેતા. તેનો જવાબ આપવાની પી. દેસાઈને તક મળતી તેમજ એમને એ જવાબ એ મલ ઉપર વધારે પ્રકાશ પાડી શકતા. એ જવાબ પી. દેસાઈએજ આપવાનો દેવ અને તેમને એક અકવાલીયાની તક મળી હતી. જ્યારે તેમને જવાબ નહિ મળ્યો અને બીજા મુદ્દાની બહારના ચર્ચાપત્રે આપ્યા હોય અમારે એ ચર્ચા જઈ કરવી પડી. ન્યાયને ખાતર હજુ પક્ષ જો પી. પી. જી. દેસાઈ તેમને પુછવામાં આવેલા પ્રશ્નોનો જવાબ દેવા પ્રયત્ન દેવ તો તેને સ્થાન આપવા માં આવશે.

હક્કિલુ આફ્રિકાના હુકે ખબરો

ટેક્સીવાળાઓને ચર્ચા સાથે

મથુરા રજુ નામના એક ડ્રાઇવરના ટેક્સી-માળિકા કરવાની શોક્ષ કાંસોયરેશન બોર્ડ નેરીયો તેના મોટર ક્રીઅર સર્ટીફિકેટ પર અમુક મતીબંધિત ચર્ચા નાખવામાં આવી હતી તે કાઢી નાખવાના હુકમ માટે નાટકાલી સુપ્રીમ કોર્ટ ન બરજી કરી હતી તેનો જુદાંદો મયા મંગળવારે અરજદારના માવામાં મળ્યો છે. કાર્ટ કામ્પુ ક કે મોટર ટ્રાસપોર્ટેશન બોર્ડને અમલ નાંખેલાં મોટર ક્રીઅર સર્ટીફિકેટ બાબતમાં સત્તા છે પરંતુ તેમાં કંઈ પણ લેખ નાખવાની સત્તા નથી. આ ચર્ચા એવી હતી કે ટેક્સીવાળાથી ફા. ૩ ખસતી સાથે દરજ્જો કરી નહીં શકાય. અમુક રેગ્યુલેશન પર કોઈ તકો રાજ્ય ઇ. આ. મુદ્દાથી ૬૦૦ ટેક્સીવાળાઓને લાભ થયો છે.

ફા. ૬૦,૦૦૦ ની ફા. રજાવન પ્રયોગ શરૂઆત.

સરેનગોસ પ્રીવર્સીટીમાં ફા. ૬૦,૦૦૦ ના ખર્ચે બાંધવામાં આવેલી ફળ સંસ્થાન લાખા પતીવાલીના સેક્રેટરી કે. પી. આર. પ્રીસન્નના હસ્તે ખુલ્લી સુકવામાં આવી છે. વેસ્ટન મોવીસ ફરજી રીસમે સર્વેટીટુટની નિમ્નજોતો તરફથી આ ૬૦ ફળના કોલોમની સુખી સાબાઓના સર્વેશમાં સંજોગત કાંઈ કરવામાં આવી, આ સર્વેટીટુટ પક્ષ રેગ્યુલેશનમાં આવેલી છે અને કે. એમ. એસ. કમુટેશન

કામ નીચે ચાલે છે.

હુકમરૂખીખાઈને 'ઈન્ડિઅન એપીનિઅન' ને ફાળો

હુકમરૂખીખાઈના કપા વેપારીઓએ 'ઈન્ડિઅન એપીનિઅન' ના નીબાવઅર્થે ફા. ૧૬૫-૧૮-૦ ની રકમ મોકલેલી છે જેમાંની ફા. ૩૦ની રકમ તેઓમાંના કેટલાક બાઇઓ થોડા સમય પર ડ્રાઇવરની મુલાકાતે આવેલા હોય આવેલી જે આ પત્રમાં સ્વિકારાઈ ગઈ છે. બાકીની રકમ નીચે પ્રમાણે લાભાર રજી-કરીએ છીએ: શ્રી. નારમ્મદાસ કુંમરથી મોરારજી પા. ૨૧-૫-૦, શ્રી. મોહનલાલ ખંડેરીયા એન્ડ સન્સ પા. ૨૧-૦-૦, શ્રી. અમરશી જોશીદાસ એન્ડ સન્સ પા. ૧૫-૧૫-૦, શ્રી. વીલ્લદાસ જોશીદાસ એન્ડ ફા. પા. ૧૫-૧૫-૦, શ્રી. હરીશમ કે. જોશીદાસ પા. ૧૫-૧૫-૦, શ્રી. યુ. બી. મહેતા એન્ડ સન્સ પા. ૧૦-૧૦-૦, શ્રી. વીલ્લદાસ એમ. પેતાણી પા. ૧૦-૧૦-૦, શ્રી. કમ્બાજી સુરજી એન્ડ સન્સ પા. ૧૦-૧૦-૦, શ્રી. વાણીલાલ કે. પટેલ પા. ૧૦-૧૦-૦, શ્રી. જીજ્ઞાલાલ પ્રવાલી પા. ૨૦-૨૦-૦, શ્રી. સુરત ટ્રેડિંગ ફા. પા. ૫-૫-૦, શ્રી. કમ્બાજી અમલ પા. ૩-૩-૦, શ્રી. કમરજી કમરજી એન્ડ ફા. પા. ૩-૩-૦, શ્રી. નારમ્મ કમરજી એન્ડ ફા. પા. ૩-૩-૦, શ્રી. કનેયાલાલ સાહ પા. ૨-૨-૦, શ્રી. દેવે અમલ પા. ૨-૨-૦ ફા. પા. ૧૧૫-૧૮-૦.

આભાર

શ્રીનંતિ સુચીલા આંધી તેમના પૂજ્ય પિતાશ્રી ના અવસાનથી તેમને ધ્યેયેશી નકાન ખોટમાં જે ખોત્રાએ તેમજ જાહેર સંસ્થાઓએ પત્રો-હારા, તારોહારા તેમજ મને આવી તેમના પ્રત્યે લીલસોજી દર્શાવી છે તેઓ સર્વેનો આ પત્રદાર અતઃકરુણી આભાર માને છે.

—૦—

યુદ્ધને ખબરો

બોટનની નવી વોર કેબીનેટ

પી. વીનરેટન ચર્ચાએ યુદ્ધાર ૧૬. ૧૬ નીચે બોટનની નવી વોર કેબીનેટ રજાવી છે. તેમાંના મુખ્ય ફેરફારમાં સર રોહર્ડ હોપ્સ જે મોસ્કોમાં બ્રીટીશ એમ્બી હતો તે કોડ ની લખાઈની જગ્યાએ નીમાયા છે. કોડ ખીવરજીકે નાદરજ તખાવતને લીધે નવી કેબીનેટમાં એડવાઈસી ના પાડી છે. સર રોહર્ડ હોપ્સ આમની સલાહા શીડર નીમાયા છે. પી. સી. આર. એટલી કોવાનીયન ખાતાના પ્રધાન અને ડેપુટી વડા પ્રધાન નીમાયા છે. પી. આર.ચર સીન્યુડ અને સર કોલ્સલી જુડ પણ કેબીનેટમાંની નીકળ્યા મયા છે. એટલે હવે ૬ આંધી ૭ ની કેબીનેટ થઈ છે. એ સાત સભ્યો નીચે પ્રમાણે છે: વડા પ્રધાન અને સરકારી બાબતના પ્રધાન: શ્રી. ચર્ચાજી, સંસ્થાન પ્રધાન અને ડેપુટી વડા પ્રધાન: શ્રી. એટલી, આમની સલાહા શીડર: સર રોહર્ડ હોપ્સ, કાઉન્સિલના લોક પ્રેસીડન્ટ: સર જોન એન્ડરસન, પરદેશ મંત્રી: શ્રી. એનાથની મકન, રાજ્ય મંત્રી: મેન્ડર ઓલીવર લીટલડન, મથુર પ્રધાન અને રવદેશ સેનાના પ્રધાન: શ્રી. અરોરેટ બેવીન.

અન્દામાન પર બોરખ

હતીવાર તા. ૨૮ માં ફાલગુનીએ ખબર દેતા કે તપાનીઓએ ખંભાતના આખરમાં પોર્ટ જાહેર જે આન્ડમાન્ન ટાપુનું મુખ્ય બંદર છે તેના પર વિમાની દુગલો બી દેતા એ ટાપુઓ બ્રીટીશ હોંદનો એક વાજ છે અને સત્રા, આ, હોથી, ખાંડ, પાકાઈ અને મોખાનો સારો પાક ધાવ છે. એ ટાપુનો ૧૯૨૧ સુધી હોંદ સરકાર હોંદી કેડીએને રાખવાના રથજ નીચે ઉપયોગ કરતી હતી પરંતુ પાછળથી તેની સ્વતંત્ર રીત ખીલવણી થઈ રહી છે.

માહાગાસ્કેરમાં બાપાની ઝ મીશન

અંકનના 'હીલી રેક્ય' ના જુદા પા મુજબ ફ્રેંચ ગાડામરકરમાં એક તપાનીઝ મીશન મથુ છે. તે ટાપુના પસંદ કરનાર પીનાન પર એક અભિપ્રાય બંદર પોરોનકાવાપર જોવા છે. એક તપાનીઝ કરનલ માદાસ્ટાની સરકારી હોટલ ફર નિખાતોનું એ મીશન છે. તેના દેગ કાસ અને તપાન વચ્ચે મલ પુરે પાડાનો સવાસ અર્થવાનો જુદાવ છે. મોરોનકાવા બંદર ખેરાની સામે આવેલું છે અને તેની વચ્ચેનું ૬૦૦ માઇલનું અંતર છે.

મુનશી સાહેબ

હવે એ એવી ટીપ્પણી છે કે સ્વચ્છ મનથી, પાણી પાનમાં વિચાર્યું હોય તે ઓછું આવીજ હોય તેને ઉપયોગી હતો. જે પક્ષ અંગ્રેજોમાં પછી "હા, હા" કહેવાની જગ્યાએ છે. અને આપણે નામ."

"આપને મળી છે જુલ મુલ મુલ, મારું નામ વિષુવત્ કુમારી છે. અને મારા વિવાહનો પ્રસ્તાવ આજ રૂપે શોધવામાં આવ્યો છે."

હું મારા માતા માટે આનંદ કાળમાં રાખી રાખી, અને વિચાર્યું હવે મારે કાંઈ રાખી કે "એ આ જાણી છે એવાની અસર શોધો?"

જે કાળ "હા" પક્ષ આપને મળવાથી મારું અહો રાજ સમજી છે" આપણે નામ આપને રાખ્યું છે."

"એટલે ન તો હું આપને પસંદ આવી વા ન મારું નામ?" એક અજબ આકાંક્ષા એને મને પુછ્યું.

હું અતી મુશ્કેલીથી મનપર કાળ રીજવી રાખી અને કહ્યું: "તારી સીસ રહેડ આપ મને લગ્નના કેમ રહે છે?"

"હીં મો. મુનશી ખેલાં આપને નવા આપીએ પછી વાતો કરીશું."

"આજ પક્ષ સાથે આપી?"

"હા, હા, કેમ નહીં? આપ શરૂ કરો."

એને અમે બન્નેએ આજ પીધી. અને વચ્ચે બહો નહીં ની વાતો કરી, અને બાદ અમે બન્નેએ એક એક સીગરેટ એકબી બીજા તાપ્યા. એને મારી સીગરેટ એવાની પીધી હતી. અને થયું કે વાદોનો કોઈ એવાની અસર-રહેડ મીસ રહેડ છે.

અમે વાત રાત કરી કે જેને ગાંઠે હું ઉત્તર હતો. "હવે મો. મુનશી મને તો તમે એવી. હવે જતાયો કે નાં બીજું કું કું ઉપર છે."

"મીસ રહેડ, મારે જે જે એટલું હવે તે આપના મા મોલર છે એ જે આ હું મુલાકાતમાં એઈ બીજું" હું આપને મારી છવન રાખી બનવાને માં અંતર્યામ્ય કમલ છે."

"તારી સીસ રહેડ, એક કેમ બની શકે? હું નામી આપના કે આપના મનમાં કોઈ પક્ષ અંતરમાં રહેડ છે. હવે બધું બધું આ રાત બી. એ. ફોર્મિસમાં. એટલે મારો પ્રીય વીક્ષ છે. નામ, રાવર, પાનકું હું બધું હું ને સીવાય હવે આ આ સાથે આપે ને મરતુએ આપી ને જે બનાવ્યો છે. અને આ રેખા હોય, રેલા કુલન ઉપર જરૂર આપે ને હવે છે."

આમાંથી ને બધું રાજીસેવર રહેડ અને હવે એક કમલ નીચેના "વાહ" એટલે પુલ."

જે બધું કાળ કે તે ને કરી રહી છે તેની ઉપર મને લેવાય છે અને હવે કોઈ પક્ષ સીજ તેને બનાવવાની જરૂર નથી જતાં તેણે ન વાન, નામ, રાવર, વાંચીયો, સીવાય બધું જ વાનકું. હું તે બધું વાદા બન મારે એવન રહેડ થઈ ગયો, અને થયું હું કેવળમાં કે જે જાણી રાજ રહેડો રમાવવા આવી નામ."

આખરે તેણે કહ્યું "એલો, હવે મો. મુનશી આપને હું મળી છું"

"આપે રહેડ રહેડ કમાલ કરી છે. મીસ રહેડ એમાં મારા રહેડ નથી."

"પક્ષ સાથે સાથે એને કે હું આપને પસંદ મારું નહીં"

"હવે પક્ષ હું એમાં રહેડ કરી છું અને બધું પસંદ કરું છું. વિષુવત્."

"પરંતુ મારું નામ, અને આપ કરી પક્ષ પસંદ નથી. આપને રહેડ આપી છે. હીં મો. આપ મીસ રહેડ મુનશી."

"એર! આ હું" હું મારા ઉપર આકાંક્ષા તરી પાડ્યું, આ સીજની પસંદ એક કાળ મને કોઈ સમજાયું નહીં. અપનાવ તમા આપનાની થી નહીં અમીનમાં પુરી નહીં એક થયું. હોશમાં આપતાં થયું કે વિષુવત્ ને રહેડ કરું અને સાથે હું પક્ષ શરૂ થયે આપવાત કરું. કોપથી મનમાં અવાજે એવાજ હવે એવાજ નાં તો તે આવી મઈ: "તે હું કહ્યું કે નથી અમીન કે આમ કોઈને અપનાવ કરવાનું પરીણામ હું આપે છે વાદ રાજને કે આપું કમીત સુલ તારે આપણું પસંદ અને એ પક્ષ વાદ રાજને કે એ હું તારી સાથે જાન ન કરું તો મારું નામ પ્રેક્ષક અનીલ કમલ મુનશી નહીં."

તે કાળથી બીજુ તરફની મારી વાનકું મુખ માં ફેરવાઈ મઈ

(આજ)

પર સુર સુ

—ગીતીયાનમરમના મહારાજ સર કુમાર વિજય ના એક વારના જાણમાં સર રહેડ કીસે જાણ્યું છે કે: "આ દેસને અને હોંડવાન ને સમાવણે જાણ પડી રહેલા મનુ સમાધાન સાવવામાં હું મારી જનની મદદ આપીશ. હું આપ રાખું છું કે તમે અને મારા સખા કીંદી મીસા હોંડના કોઈમતના સખા મીસા અને રમોને સંતોષ વાપ તેમ જ વાજની સમાધાન સાવવામાં પોતાનો ફાળો આપશો." મહારાજ પડી ધારાસભાના એક સખ છે અને જનશીતા કીંદર છે કે ને ૧૯૩૬ માં જાહ એલી હોંડી કીમના કેપટન હતા.

—કોમિનામાં મળેલાં મહોલા અધીવેસનના પ્રમુખ ચીંગલી વિજયાસકિમ મંડિને અધીવેશન સમયે પીપરમના મહારાજને ૧૦૦ વર્ષે પહેલાં બનાવવામાં આવેલી સાડી મેંટ કરી હતી. આ સાડીનું સુવર મહારાજના હાંદી માં મેંટ હતું.

—અળીચ હાંદ મુરલીમ સીમનું વાંચી અધિવેશન સરદારની રમતો દરમીયાન અલ્લાહાદમાં મળી.

—હોંડવાનમાં મુકના રસીના ઉલોગને વેગ આપવાને મુનાઈક રહેડમાં એક મીસન હોંડવાન મેકસવામાં આવનાર છે.

—સોડ સેસળોનું પ્રસ્વાર વા. ર. ફેબ્રુઆરીના રાજ રહેડમાં દર વર્ષની પહે મુનરી મવા છે. મરદુસ ૧૯૦૫-૧૯૧૦ સુધી ક્રીસવાધના અવરનર અને સાથે આક્રીધાના હાંદ કીમીનર હતા.

—કંડનાં જાણીના પત્ર 'ઓપારવર' ના ૧૯૦૮ થી ૧૯૧૫ દરમીયાન જાણીતા પત્રકાર મી.

જે. એલ. મારવીન પત્રના માલીક સોડ એસ્ટરની સાથે વર્તમાન રાજકીય પરિસ્થિતિ ચીંગ પત્ર કોરો પાવથી છુટા પડ્યા છે.

—જનરલ ગર આર્થીયરસ વેનસ ને જનવા માં સેનાપતી હતા તેમની હોંડવાનમાં મુખ્ય સેનાપતી તરીકે બદલી થયે છે.

—મી. એડવર્ડ બેન એલોજાન્ડર રીડ મોટર મારીઓના કોંડર નીમાયા છે. નવી મોટર-કાર કે નવી મેમીઓના વેચાણપર મંગલવાર તા. ૩૦થી સરદાર તરફની ગંધી મુકવામાં આવી છે. નવી મોટરકાર કે મેસીના વેચાણ મારે પરીશીતી વેપાર અને ઉલોગ પાતાના સંકેદરને અરજ કરવી પડશે.

—રીટ્ઠ કરેલાં ટાપરોનું વેચાણ પક્ષ જાંધ થયું છે.

—મારસ માંયાં કાપ-રોઝ પંડીત જવાકર લાલ નેહરૂના સાથે રવરસમુદ્રી-દનાથ ટાપરની વિજયારતી સંસ્થા એવા સાંનિવેશન મવા હતા.

—બેદાનીસળખના મેસલ એન. કે મોપાળના શ્રી. રજીએકલ નામરવામાં અને મેસલ ને, નાનાવાઈ એન્ડ કુના શ્રી. જસમતવાઈ નાનાં માઈ મવા મુખવારે શ્રી કીસની મુસાને આપ્યા હતા. તેઓએ બન્નેએ 'હિન્દિઅન ઓપીનીએન' ને એક એક મીની વેંટ આપેલી છે જે સાવાર રિતકારીએ છીએ.

—પોર્ટ એલીઝામેથથી રા. એ. બગવલ કરમન ના રા. કી. મહનની બંને રીતીસની મુસાકાને આપ્યા હતા. તેઓએ શા ૧૦ ક. એ. ને વાંડ આપેલી છે જે સાવાર રિતકારીએ છીએ.

—૦૦—

ખબર પત્રો

શ્રી. સુરત આપે સંગીત મંડળ

કરબનાં ઉપરોક્ત મંડળના સંકેદરની લખી જાણે છે કે તા. ૨૨-૨-૪૨, રાજીસના રાજ મંડળની જમણ વર્ષીક મીસીવ સુરત હોંડ એલોસીએલન દોલમાં બર્ષી હતી એમાં મંડળી સાથે નામના રાજો મવા હતા.

(૧) દર રાત્રીવારે એલોસીએલન દોલમાં કાંથી કે મુધી વાજન (૨) શાવારે ને રાત્રીવારે જન દરમીયાન રાજીત દોલનું—રાજીવનું અને એક સરસ જનસ પ્રેક્ષિને શુભ પ્રસન્ને ઉપરોક્ત મવા તેમ જ નેન્ડ તરફવાર રજડ. (૩) રવા કે હાઈ પક્ષ નિમીને તમા આમરજી મળે તો જવા આ મંડળ દોલોસ વર્ષવાર હશે

અપીલ

વેદાના રા. રાજગાઈ વેદાની મુખ્યે મા. રામ રજીવ મંદીર હાલ મંડળ મંડળ થઈ જલ દોલાથી વેદાના જાણીએ એ મંદીરનું સનાથ કામ કરવા નામ મદદના બીનની કરે છે એના મદદ કરવા જમના દોલ તેઓએ મેસલ એલ. કી. નામર એન્ડ રાજ, ૧૪૮ માંકેટ રહેડ, કુલનદેમ રહેડ મોલકા.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજાંત્રની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદ્દમ્બ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદ્દમ્બમાં અને મીઝમંડળમાં ગાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાંકોલસાના ધુમાડાથી બચી તાત્કાલીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક બતની ડંડકે આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની રીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, અંબન, કંબન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી બગત, પંડોસી, મધન
ધાન્ડ્યા, અઉરત, બાબી, આદમી.

રીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજાંત્રના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ્ડ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
બતના) યંગ ઇન્ડિયા, મેગાફોન, હિંદુસ્તાન, હચીન્સ, ઓડીયન,
(ઇન્ડિઅન રેકોર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા સખો!

રેડીફોન ૨૫૮૦૬
,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રાપટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯ એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્મોલન (પ) રાજનંદન (૪) પરજી રાણી (૫) હાલી (૬) રાખીકા (૭) હીવાલી (૭) સંસ્કાર (૫) સીના બેબન (૫) ગામી સલાહદીન (૩).
મરફુમ ખાફ કબાલનો ઉલ્લેા રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહમ્મદ ખલીલ કબાલનો ઉલ્લેા રેકૉર્ડ—No. 16457.
હાલુ કબાલનો ઉલ્લેા રેકૉર્ડ No. 16455.

મરફુમ ખાફ કબાલના ડેક્કમાં ડેક્કા ગાયનોનો લેકર
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. વહેલો તે વહેલો.

- N. ખાફ કબાલ**
- 16404 જળ વહાં કુનાં પુશારી જાહગી
 - 16411 એક રોતે કુ હસાના
 - 16416 જાહમાં સંત જાહ અખ્યા હમારી
 - 16428 મહીનેકા યુસાફર કું મેરે હામે દુવા કરના
 - 16434 હાલોરે હાલ અમે લેખીન વોલી રોનક હે મેકરીયજી
 - 16304 કોમ જામે ન જામે મેં તો જાહગી
 - 16313 રહમતુલ્લીહ આલખીન
 - 16347 મોલો મોલે મેં એક ખુતે
 - 16232 જે મોલે હામે હામે હામે મોલારેતે હે
 - 16273 વોહલીલકો વામજલી
 - 16250 કુશ્વાર મુસલમાનો.
 - 16243 હાલે મેં આજ એકમરે આલી
 - 16289 કુશ્વાર પહે
 - 16367 મેરા મન મોલે મોલે
 - 16380 મુજકે દારે મહમુદખે મરનેકી ખુશી હે
 - 16390 મારો સલ્લેઅલાહ મારો સલ્લેઅલાહ.

- R.L. હરસામી રેકૉર્ડ**
- 316 અંધા મહુદીકા મોજા
 - 301 અહાહા જાવા
- P.E.**
- 27 યાહાલ હજરત ખીલાલ
- G.E.**
- 4764 અને 4765 જે રેકૉર્ડોના સેક
 - જમલમે હાધરોકા વાની ખીલાનેકા મોજા
 - 4723 પાલરેસે દરખત જા હરના
 - 4726 જુદા હે સાર મોખાને મે
 - 3164 રતખા સહાદત
 - 6677 દેહ અરખ
 - 1740 હુમ હો અલ્લાહ રે

- F.T.**
- 12127 રિવામલ હજરત જાખીર
 - 12907 હે સખાવત
 - 12308 હાહા કુશ્વાનીકા રેકૉર્ડ
 - 12781 તોસીક મોહમ્મદ
- હુજે આલેખ કબાલ**
- 16270 હરને દરવારીમે ખીલમન કાલહી
 - 16349 તરવીર નખી આંખોસે હીલમે હીતર આખ
 - 16241 તરવીર મોહમ્મદ મેરે હીલમે.
 - 16270 હસને દરવાચેખે અલમનકાલહી

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને હેલોગ અમારે ત્યાંથી મંગાવી લેશો.

મારહર ફહીફીન

- 16332 યા મોહમ્મદ યા મોહમ્મદ
 - 16340 હમર આ સીતમજ
 - 16367 જસકા રાખ હે કલમરમે
 - 16340 અપને અપને પાકી દોલત
- મોહમ્મદ ખાલીલ કબાલ**
- 16423 આવો આં. મહીને કુ જામે મોલો
 - 16426 પિયા અપની નગર્યાં મોલાએ સખી
 - 16433 સાંવર્યાં નહી રહે
 - 16312 હમારા નખી જામ હરસાનવાલા
 - 16221 સાજી મુજે ખીલારે
 - 16366 મુસલમાની ગમે ગમાત
 - 16379 હાં મમે વાહ મોલ

- F.T. મારહર અખ્લકુલ રેકૉર્ડ**
- 12686 મે પોતેલી ખાખાક
 - 12620 વોહ કખીમે ખુશ
 - 12251 હે સખામ હીનપે હે
 - 12165 હમારે કતમેહે કાલીલ મે
- કલ્લનખાન એન્ડ પાર્ટી**
- 12215 રેહના હે મુસા આકા તેરી મહીમે
 - 12917 જસ તરહ જના કું સખ હોનેહે સોલાહ
 - 12826 નહાસીસ હે સાકુસેહરા મે
 - 12860 મે તો જીર આપ માર
 - 12987 ઝાંકર જામ હસને ખીલમન
 - 12702 હરદરે બાહકતા શીરા
 - 12749 સરે મહતલમે સરદો

હાલુ કબાલ

- 10888 તુરે અનવર હીખાના ખારે રહુમે અરખી
- 10922 આવ સાહી કિ નટાલી જામેગી
- 10328 કીસ ખતા પર મુજમે
- 10805 ખુલવામે મહીનેમે
- 10878 મમે હો કહમ ઝોર હયામત કહાદી
- 10888 આજ નખી દરવાર દરહાદીખારો

ફીલ્મ રેકૉર્ડ

- બાબી (૫); નીરમલા (૪); જુલસીદાસ (૫); કમન (૬);
- આગા (૫); ટોકર (૩); અલી બાબા (૨); અખુલ (૫);
- અંધન (૬); ઝોરત (૫); નહી હીનારે (૫); બકખી (૫);
- મુસાદીર (૫); હ-દીઆ કુંડે (૫)

કામા સેક

- શારીન પરહાદ (૬); ખીલ્ય મંચલ (૪); અવજી કુમાર (૨);
- તુરેવેહલ (૬); રહમાની મંચલ (૩); સતી સુપીનયા (૨).

RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

"Woman"—ચાને "ઔરત"

એક અજબ કદાની છે. માળાપ શાદીમે 'ફબુલ ખચ' કરકે ઔરતકો હમેશાં કે લિયે ન'ગેદસ્ત બનાતે છે. શાવકારકે તકાએકે ઉનકી જીંદગી બરબાદ જીસે કે ગરીબીમે 'ધનીરામકો' ઘર છોડ કર ચલા બના પડા. અબ ભચારી ગરીબ ઔરત તીન બચ્ચોંકી મા કયા કરે, મગર હીંમત ઇસકા નામ છે, કે ખેતી-વાડી ઔર મજદૂરીકા કામ કરકે બચ્ચોંકો પાસા. એક લડકા નેક દુસરા બદમાશ નીકલા. માને ઉસકો નેક બનાનેકે લિયે કોશીય થી. ઔરતકી હિંમત બ હમાન શાવકારકી બદગતી. એ ખેલકા નતીબ છે. મંગાઓ ઔર સુનો.

GUJARATI DRAMA SETS

અવધુ કુમાર (ક) રેકૉર્ડિંગ સેટ.
સીતા બાગ (ક) " "
રાજુકે રેવી (ક) " "
ચકુનબા (ક) " "
હીર રાધા (ક) " "
જેસલતોરબ (ક) " "
રોહ સમાલસા (ક) રેકૉર્ડિંગ સેટ.

પૂર્વરાજ ચૈલાજીવું નાટક (ક)
નરસીંહ મહેતા (ક) રેકૉર્ડિંગ સેટ.
વહીબનો વારસો (ક) " "
સબનારાવળ (ક) " "
વનરાજ આવડો (ક) " નાટક
ખજૂર સતી વદી (ક) " સેટ.
મીકુબી જન્મ (ક) " "

FILM RECORDS IN SETS

ગરીબકી યોધ (પ)
બાબી (પ)

નીરમલા (પ)
માયારોન સીંગર (પ)

મારી આંખ (ક)
કંઝન (ક)

બમાના (ક)
ફરમાદ (પ)

આરતી F.T. 5246 રણાવતારતી આરતી.

F.T. 5191 શ્રી મહાદેવની આરતી.

F.T. 5281 શ્રી સબનારાવળની આરતી.

જીના અને જાલીના ફરમાસુ મીઠાકાચો અને પાકો બનાવનાર
કેપીટનના શીશાળાના પૈથિક પાકો
પંજાબી સાલમ પાક વિગેરે બીજા પાકો જોઈને આપવાથી
મળી રહેશે.

જામણી રૂઢીમાં જનમ ખાવાઈ નાત ભવઈ હમેશાં તઈવાર મયે છે.
ફરમાસુ મીઠાઈ તથા ફરક ભવઈ ફરસાસુ, આચાર, ગરમ માસાલો વિગેરે
મીઠા અથવામાં મળશે

વધુ નજવા મરિ હમો થા મયો:

KAPITAN'S CAFE

'Phone
33-8577.

13a KORT STREET
JOHANNESBURG. 135

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
Country Orders Promptly attended to.
14, DIAGONAL St. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-5382.

વલ્લભ રાંછોડ રાંછોડ

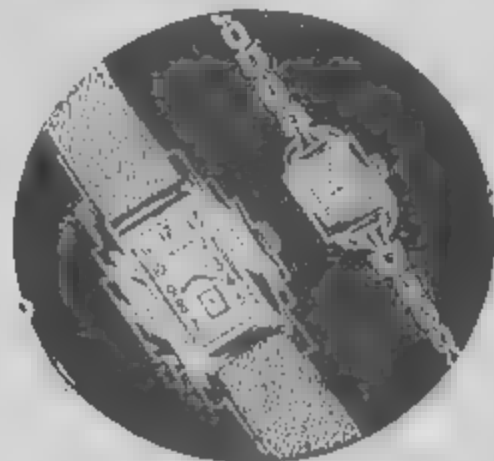
ફેલ્ડસેવ અને રીટેલ ફરક અને વેલ્ટેજલ જામણી ત્યાં તાલુકું અને કરતું મળશે.

જલ્દાયમના જોરફરોને તાજીરે ધ્યાત દેવામાં આવે છે.

૧૪, ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

1056

ELGIN

અગત્યનું

અમેરીકામાં એલજીન બહીયાળા પ્રવાસ અમેરીકાને ખનાવે છે.
આ બહીયાળાના, કુટા ભાગો (રૂપેર પાર્ટસ) મળવાની ખાતો
આપવામાં આવે છે.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" ELOFF & MARKET STR., JOHANNESBURG.

DURBAN REPRESENTATIVE

B. DAVIDSON, 20 Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેડરમ સુટ, હાઈનીંગમ સુટ, ચેરકોન, હેરફોન મેસ, કાફી બેડ,
જોહીસ ટેસ, જુક ટેસ, ટેમલ, ચેરસ, કો ટેસ, આસાઈદર, કોન કોર્સ
અને કોનર વિગેરે, તફા જીલ્લાત આવે મલોઈ સહકો. અતે પધારી
લાલ મેલવવા સુકોઈ નહિ.

બોક્સ, ટેબલ અને કીચન હૈસર

એ હમાઈ દેખીએ નીચે તેવા વાલ છે. તેનો ચોઠ હમેલ ટેવાલ રહે છે.
આલ રોકના લાગેના પ્રાણક કોઈ મંવાલો અને રેખર આપલ પધારી.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
'PHONE 33-4691. BOX 2626. 1056

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, માર્કડ, માંચા, કંસારા, માખી, વંદા
વિગેરે સમજા અંગ્રેજીમાં

નાશ કરે છે.

કીટીના પાવડરના કીન મયે છે.

111A

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ,

ફેલ્ડસેવ ફરક દેખાઈ,

અને ફરક જાતના ફરક અને વેલ્ટેજલ કુનીચના કોઠ પલ
જામણ C. O. D. થી સાધુ પેઈમ મરી મેકલીએ બીજે.

P. O. Box 254.

31, Short St. Durban. 1195

THE EPIC FAST

(BY PYARLAL)

An account of Mahatma Gandhi's Fast in
September 1932, and events leading up to the
Yeravda Pact with all relevant documents.

320 Pages.

Price: 2s. 6d.

Obtainable From The Manager:

INDIAN OPINION,

Phoenix, Natal.

અઠવાડીક પંચાંગ

| વાર | ખ્રીસ્તી
૧૯૪૮
માર્ચ | હાંકુ
૧૯૪૮
હામથ | મુસલમાન
૧૩૬૧
સહર | પારસી
૧૩૧૧
શહે.
કદમી | સુયોદય
ક. બી. | સુયોસ
ક. બી. |
|-------|---------------------------|-----------------------|------------------------|-------------------------------|------------------|-----------------|
| શુક્ર | ૬ | ૫લી | ૪ | ૧૮ | ૩ | ૧-૪૩ |
| શનિ | ૭ | " | ૫ | ૧૯ | ૪ | ૫-૪૪ |
| રવિ | ૮ | " | ૬ | ૨૦ | ૫ | ૫-૪૫ |
| સોમ | ૯ | " | ૭ | ૨૧ | ૬ | ૬-૪૬ |
| મંગળ | ૧૦ | " | ૮ | ૨૨ | ૭ | ૭-૪૭ |
| બુધ | ૧૧ | " | ૯ | ૨૩ | ૮ | ૮-૪૮ |
| શુક્ર | ૧૨ | " | ૧૦ | ૨૪ | ૯ | ૯-૪૯ |

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય.

જો તમારે તમામ જીવનની ખરી મજાદુ કોવી કોય તો પુટીકારક પાકે બનાવી તમારી નંદુરેલી પાછી મજબુત અને જળવાન બનાવી દો! પણ વાદ રાખશો કે ફાવકાકારક ધોરકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચાક્રો શુદ્ધ માલજ વાપરવો. આમાંથી ત્યાં પાકે બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આવી ગયો છે.

અમારે આ શીંગડા, ખડામ, ચારોલી, ગીરતા, પંજાબી સાલમ, મહેદ મુસલી, ખારક, હસાચી, કોપર વાદી, ગોખર અને મજુ, ચાદ મગર, ચોપચીની, અસગન, ગ્રંધર, અંબર, સોના ચાંદીના વરખ, ગાંધરન, ગિરેર તમામ કીંદતુ કરીવાણું માંથી વદ, ગડી ખુટીઓ

કિયરાત કાંદી બરની તમામ કોસરી કમેરા રોકામાં રહે છે.

કીંદુસ્તાનમાં મગાકુર થએલી સુરતની ખરદી, ગીરતા ખરદી રી. ૩-૬ રતલ, ખડામ ખરદી રી. ૩-૬ રતલ.

શુખર્થના તરેહવાર હસ્વાઓ

ખડામી હસ્વો રી. ૧-૬ રતલ, સકેદ પાવાઓ હસ્વો રી. ૨-૫ રતલ, રાખના પાવા રી. ૨-૫ રતલ, રાખના મહાકા હસ્વો રી. ૩-૫ રતલ અમારે લાગેલા ગમ્યો.

નવાખી પાઉર:

ચરીરના કોષ પખ માગમાંથી ગળા બે માનીટમાં ગળા સાક કરી દે છે. ૩ ગોટલ રી. ૩-૬ ગોટલ રી. બનાવવા માટે. એક વખત કોરકર આખી ખાઓ કરી શા.

કેરાના માદાકો: ૭૦-૮૦ રી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 20980.

CORNER PINE & GREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS AREA.

THE MEET OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS

BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

નેટ બવડ ૧૨૮ અને વેક્ટેબલ સાટ પેકિંગ કરી C. O. D. મા

મેમ્બરમાં આવશે. સંજો:—

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban. ૧૨૧

ડી ક્ષન રી ઓ

અંગ્રેજી કે ગુજરાતી

આ ડીક્ષનરી મદામા ગ્રામીણની સુવર્ણી થએલા વચાપીકના નોંધી કાચના આધારે સુધારા વધારા સાથે બનાવાયેલા છે. વિદ્યાર્થી આકાશ માટે તે સગવડ કરેલી અને ઉપયોગી છે. તેને અંગ્રેજી શરિરતા ગુજો, હરો, મોલ કાદેરની વસ્તી, મોલી નહીઓની લખાણ, રજન, માપ, કહેવતો, ત્રિજેર વધી વસ્તુઓના સમાવેશ થયેલા છે.

પાકું કુકું પાના ૧૪૦૮

ખેરની કીમત રી. ૫.

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

The "FRIENDS OF INDIA" SERIES

Short biographical sketches of eminent men, who have laboured for the good of India.

Copious extracts from the speeches and writings of the "Friends of India" on Indian affairs are given in the sketches. Each volume has a fine frontispiece.

Lord Macaulay.

Sir William Wedderburn

Rev. Dr. Miller.

Lord Ripon.

Ravi Varma.

Sir C. Sankaran Nair.

Sir Henry Cotton.

John Bright.

Lal Mohan Ghose.

Mrs. Annie Besant.

Allen O. Home.

A. M. Bose.

Radabhai Narsaji.

Y. P. Madhava Rao C.I.E.

Usha Ram Kishan Roy.

Dinshaw Edulji Wacha.

Iskwer Chander Vidyasagar.

V. Krishnaswami Aiyar.

Babu Surendranath Banerjee.

Nathan Soderblom.

Lord Minto.

Lord Morley.

Sir Pherozeshah Mehta.

Swami Rama Tirth.

Sir Salar Jung.

Harry Pawkott.

Lord Hardinge.

Krishna Das Pal.

Edmund Burke.

Badruddin Tyabji.

W. C. Bonnerji.

Charles Bradlaugh.

Dewan G. Rangachari.

Rao Bahadur R. N. Madhukar.

Dr. Bash Behari Ghose.

H. H. Stalder.

Krishna Chandra Chatterjee.

Sawab Mahomed-Mulla.

Behramji M. Malani.

Herbert Spencer.

Price: One Shilling Each

APPLY:

MANAGER, INDIAN OPINION,
PHOENIX, NATAL.

BHULABHAI DESAI

HIS SPEECHES

Published in book form Of particular interest to students of Politics, Law, Economics and Commerce

The Book contains the great leader's lectures on these and other subjects of national interest.

Please write to

Price: 8s

"INDIAN OPINION" Phoenix, Natal.

**NEW SHIPMENTS
—OF—
3 PIECE DAWNI SETS**

In Georgette, Crepe de Chine and Satins. Embroidered, Printed and with Indian Jari work in all colours now unpacked.
From **35/-** to **£6**
PER SET.

SAREES

REAL DENARES SILK SAREES.
with Blouse Lengths to match. Beautiful colourings with Gold or Silver work.
From **£3** to **£18** EACH.

Tinsel Work and Embroidered Georgette and Crepe de Chine SAREES.
From **17/6** to **65/-** EACH.

Stencilled and Embroidered ART SILK SAREES. in all shades.
From **10/6** EACH.

LATEST FILM STAR SAREES. showing in fascinating designs and in a new range of colours, with wonderful Jari and Tinsel borders.

Indian made GEORGETTE and SATIN BLOUSES. Huge range of designs and in colours to match all sarees.
From **7/6** EACH.

Our Special Fancy Section is showing Silver, Gold, Tinsel, Jari and Fancy SAREE BORDERS, 8 yds. length in various widths Ladies' INDIAN SHOES and CHAMPALS. Fancy JEWELLERY, EARRINGS, BROOCHES, RINGLES, NECKLACES, Hand-embroidered PETTICOATS and BLOUSE LENGTHS in all shades.

Special Values offered in Embroidered, Printed and Checked GEORGETTE, CREPE DE CHINE and ART SILKS. 4 1/2 ins. wide, in beautiful shades.
From **2/3, 3/6, 4/6 & 5/6** PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty Georgette, Crepe de Chine and Satin Hand-made DRESSES for the little ones, in all shade. Sizes 16 to 24
From **3/6** to **10/6** EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, Striped and Checked.
From **2/6** to **6/6** EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS, etc. at specially reduced prices

WE have great pleasure in advising our many esteemed clients that we have now unpacked huge stocks of Silk and Cotton Piece Goods, Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines in our Wholesale Department.

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS

**THE JAPAN BAZAAR,
JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE
FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES
& FRIENDLY SERVICE.**

★ SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL. ★

**ત્રણ પીસ ઓઢણી
સુટનું**

નવું શીપમેન્ટ હાથથીજ આવ્યું છે જેમાં જોર્જેટના, નારીના, અને ક્રેપડીનીના સુટો, બંત ખરેલા, છપેલા તેમજ ઝરી કામવાળા, રંગે નવા રંગોમાં શી. ૩૫ થી ૫૦. ૧ સુધી.

**ધી જપાન બજાર
જોહાનીસબર્ગનું
ભણીતું સાડી ગૃહ.**

**ભણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું
સાડી ગૃહ**

**પાક' એકવાર જનતાના મન
રંજન કરવા,**

**નમુનેદાર નવરંગી સાડીઓ અને
તેને સગતી ભરપૂર વસ્તુઓ,
બજારના ભાવથી વજા કીકાવત
ભાવે,**

**જાહેરની ચાહુ જમાનાની
માંગણીને પહોંચી વળવા.**

**રજ રજ નવી કલે જોહાનીસબર્ગ
માં સાડી કીપાર્ટમેન્ટ ઓડવામાં
આવ્યું છે.**

**રંગે પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી
ખાતો કરવા બહામણ છે.**

વસન કામની અને જરૂરોથી જોરજોડ અને ક્રેપડીનીની સાડીઓ ... ૧૦/૬ થી ૧૫/-
ખપેલી અને ભરત ખરેલી ફેસની સાડીઓ ... ૧૦/૬ થી ૬૫/-
રંગરંગી પતાવડવા સાડીને અને વડાજેર વજાવિત સાડીઓ રંગ સાથે ... ૩/૬ થી ૬૫/-
નોંધે જામવિંથી વસ્તુઓ અમારે ભાવે ભાવે ખીસ નવા કરતા કરતા ભાવથી મળશે.
સોનેરી, રંગે, કળ સમગી, કડી જરૂરની તથા રૂબેરી, સાડીની કોરો, ૮ યાર લાંબી, રંગી ચંપલ અને જોહા, ઉચ્ચકામ સાડીની પોચા, ખંગડીઓ વાવથી જરૂરના ચેક્રીટ, વજાવિત અને જોહાજીત મનાવવાના ડુકડાઓ, વજરોથી કપિલી માલે, રંગલ કપર, જવા ખાંડી, પીંગે, પીંગે.
સાડીનું કપડું, જરૂરવસ્તુ, ખપેલું, જોહાજીવણું, પીંગે, જોરજોડ ક્રેપડીનીની આપણા આરડ સીકમાં ૪૫ થી ૫૦.
ખાસ વડાકોમાં ખાંચે ... ૨/૩, ૩/૬, ૪/૬ અને ૫/૬ વાર.
જોહાજીવણા રંગે, કામથી ખનવેલો, ભડ જાનની નવી કીકાવત અને રંગીન, ક્રેપડીનીની, જોરજોડ અને સાડીઓ, સામજ ૧૬ થી ૨૪ સુધી ... ૩/૬ થી ૧૦/- સુધી.
ખાંચામાં માટે, સીકમાં તેમજ જોહાના સડ કીકીઓ, જોહાજીવણા તેમજ રંગીન ... ૧ થી ૬૬ સુધી.
જરૂરના કીકાવણા અને પંત સીકમાં રંગે, પાવલમાં, ફેસથી ખાંચ, રાઈ, સેકેસ, રંગે વડાકોમાં આવના ખાસ વડાકો કલે છે.
જરૂરથી લુગડા અને ખનના વજાવત અને રંગે ૩/૬ થી ૧૫/૬ સુધી

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1943

No. 11—Vol. XI.

FRIDAY 13TH MARCH, 1942.

Registered at the G.P.O. as Newspaper
PRICE FOURPENCE

DUTY OF THE RICH

“THE rich should ponder well as to what is their duty to-day. They who employ mercenaries to guard their wealth and those very guardians turn on them. The moneyed class have got to learn how to fight either with arms or with the weapon of non-violence. For those who wish to follow the latter way the best and the most effective *mantram* is—Enjoy the wealth by renouncing it. Expanded it means—Earn your crores by all means. But understand that your wealth is not yours—it belongs to the people. Take what you require for your legitimate needs, and use the rest for society. This truth has hitherto not been acted upon, but if the moneyed classes do not even act on it in these times of stress, they will remain the slaves of their riches and passion and consequently of those who overpower them. But I have vision: that the end of this war will mean also the end of the rule of capital. I see soon the rule of the poor, whether that rule be through force of arms or of non-violence. Let it be remembered that physical force is transitory even as the body is transitory. But the power of the spirit is permanent even as the spirit is everlasting.”

—GANDHI

ધનિક વર્ગની ફરજ

“ધનિક એ પોતાનો ધન વિચારી લેવાનો છે. એ તેઓ પોતાની મિલકતની રક્ષા કરવા સિવાય બેરોન રોકે ના હોઈને ‘ધન’ તેઓ રક્ષક સ્થાને આસે બાહ્ય પણ અને, એથી ધનિક વર્ગે કાં તો શસ્ત્રવિદ્યા શીખી એવી અથવા આદેશાની વિદ્યા. આદેશાની વિદ્યા સીખવાના નાફ કુત્સોત્તમ મંત્ર આ છે: તેમ જ્યેન પ્રજીવા: અધીત્ ગારી હોસતનો ત્રામ હીને તેને બોધવ, આનો અર્થ હોડીને કું એમ કહું ‘તું કહેડો સુખેથી કમા, પણ નાફ ધન તાર નથી પણ જ્યતમાત્રુ છે એમ સમજને તારા સાચા ઉપયોગ પુરતું કાપરી આગીતમે ઉપયોગ સમાજને અર્થે કર’ આ વસ્તુ સામાન્ય કાળમા ના ન સીધાપ, પણ આ બીડને સમયે નાફ સીધાપ તો ધનિક વર્ગે પોતાના પનનો અને પછી પોતાના જોનનો મુલામ ધરનેર રહેશે, અને તેથી તેજુ કરીરખવાવાળાની યુવાળી તોમે દેખરે રહેવું પડશે. પણ આ સકાલને અંતે પનના રાખવનો અત દેખાત છે તે કરીખતી આજી વનરે—પછી તારે કરીરખાયી દોરી આત્મજાયી, કર રખાયી મેકયેથી મત્તા કરીરવી જેમ સુશુક રહેશે, આત્મજાયી મેકયેથી આત્માની દિગ અમર રહેશે.”

—ગાંધીજી.

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,

PHONE 20707 85 VICTORIA STREET, DURBAN.

INDIA'S GREATEST POET SRI RABINDRANATH TAGORE

We have now on hand for sale a few copies of his books by the last mail as follows:-

The Home & the World	6 0
Personality	6 6
Thoughts From Rabindranath Tagore	1 0
Creative Unity	6 6
The King Of Dark Chamber	5 2
Radha	1 0
The Post Office	5 2
Chitra	1 0
The Fugitive	5 6
The Gardener	4 0
The Crescent Moon	4 0
The Fruit Gathering	4 0
Sway Birds	4 0
Stories From Tagore	4 0
One Hundred Poems Kitar	4 0
Mashi	5 6
The Cycle Of Spring	1 0
Nationalism	1 0
Sacrifice	6 0
The Wreck	6 0

Read about India's greatest men past & present who have made for India a name today in the world as a nation of supreme being fully illustrated 400 pages with cloth bound. (Just arrived)

GURAT MEN IN INDIA 17/6 including postage.

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

હિન્દુઓની શિક્ષણની જરૂર છે ક્યાંથી ખરીદશો?

હિન્દુઓની શિક્ષણની જરૂર છે, જેમાં હિન્દુ પ્રત્યેની હિન્દુ શિક્ષણની જરૂર છે. હિન્દુઓની શિક્ષણની જરૂર છે. હિન્દુઓની શિક્ષણની જરૂર છે.

આઈરેલેન્ડની ખાતરી કરવા લાગેલી છે.

કેન્ડીના આઈરેલેન્ડની ખાતરી કરવા લાગેલી છે. કેન્ડીના આઈરેલેન્ડની ખાતરી કરવા લાગેલી છે.

મીસ્ટ્રી બ્રદર્સ

(સામાજિક અને શિક્ષણીય કાર્યો)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG.

હિન્દુ પ્રત્યેની જરૂર છે. હિન્દુઓની શિક્ષણની જરૂર છે. હિન્દુઓની શિક્ષણની જરૂર છે. હિન્દુઓની શિક્ષણની જરૂર છે.

Phone 24350.

Tel. Add. "Naarties."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195. DURBAN. 1163

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-KURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 8d., 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM

ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1102

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનરે પહોંચાઈ મહાભારત કાર્યોત્સવના.

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, બોખા ધોની તેમજ મેંધા મેવ, મસાલાથી અને બનાવીએ છીએ.

અમારું વખણાએલું સુરતી બુટ્ટું, સેવ, મચર, ખંડીઆ, મજુઆ, પાતરા વિગેરે હરદોલ તાલ બનાવીએ છીએ.

શીયાળામાં ખાવા હાથે પાકે આઈરેલેન્ડની શેરડીયલ. પાટી વિગેરે માટે મેંધા મસાલામાં મીઠાઈ આઈરેલેન્ડની શેરડીયલ.

કુલ વખતમાં બનાવી આપીશું. અહારમાથી મળવાનારને માલ પુરતી ઠાળણથી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,

34 President Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian and Australian Apples

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજીટેબલ એક્સપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન એપલ્સના સ્પેશીયલિસ્ટ

જુલુમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કેન્ડીના આઈરેલેન્ડની ખાતરી કરવા લાગેલી છે. કેન્ડીના આઈરેલેન્ડની ખાતરી કરવા લાગેલી છે.

P. O. Box 755, 106 Prince Edward St. Durban. 1111

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,

THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our **SAREE HOUSE** which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Denar's Sarees and several other lines will be offered at reduced sale price.

મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રધર્સ પ્રોપ્રાયટરી લીમીટેડ

તેઓના પ્રાદેશી ભત્રાજીમાં આપેલા ટેકા માટે તેઓનો આભાર માનવાની આ તક છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સફળ થયા છીએ. માથે તા. ૨જી સેપ્ટેમ્બરના ખુલેશ અમારાં સારી હાઉસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી હામના દરેક લેંગ્થા, બનારસી સાડીઓ અને બીજા અનેક લાઇનો ખાસ ઘસોડેલા સેલ પ્રાઇસે વેચવામાં આવશે.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

એપ્રિલના પહેલા અઠવાડિયામાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપલ્બ્ધો.
સહુન તેમજ કેક પેસેન્જરો લેવામાં આવશે.

હરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તમા સુનીયન
દાખનાન્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાખ્યા સાથે લઈ જવા વિગેરે
સંબંધી દરમિયાને મળવાથી જરૂરિયાત કરી આપીશ.

ગાળીના ઈપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેપ હીમેડ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હાઈ પેસેન્જર એજન્સી.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મોકલી સકાય તેટલા ખાતર તારમાં પોતાનું પુરું
સીરનામું મોકલવું.

૩૬ ટીકીટ હિંદુ વીરો સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
૩૭ ૩૬ મુસ્લીમ વીરો સાથે પા. ૩૮ ૬ ૬.
૩૯ ૩૯ વીરો વગર પા. ૧૪ ૨ ૦
સેટન કલાસ સીંગલ વીરો વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરોની આવજાની તારીખોમાં અને ટીકીટોના
આવેમાં વિતા નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kori Street, Johannesburg.

Phone 33-1453

P. O. Box 5220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

100

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હિંદી વીમા કંપનીમાં જીવનના, આગ, મોટર કાર મોટર
લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસો, કામદારોને લગતા વીમાઓ,
સામવટ વિગેરે હરેક જાનના વીમાઓ ઉતરાળી શકાય છે.
હિંદી કંપનીને ઉત્તેજન આપવું એ હરેક વીરોની ફરજ છે.

Natal Office:
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 2-5845 Gen.
P. O. Box 1510.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના બ્યાન્ડે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવા લી છે.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG
Telephone 33-4478.
P. O. Box 3641
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 11.—Vol. XL.

Friday, 13th March 1942.

GANDHIJI ON DUTY OF CONGRESSMEN

"It is my firm conviction that, if Congressmen are to get power, it should only be through non-violence or soul-force," writes Mahatma Gandhi in *Hartjan*.

He states: "As Sardar Vallabhbhai was leaving Benarasi the other day he told me of a dacoity in a house in Kheda district. Armed dacoits entered the house, belaboured the inmates, and escaped with the loot. The story was heart-rending. What should I do under similar circumstances, I thought to myself. What should Congressmen do in the circumstances was the next thought; and since then the train of thought arising from the dacoity has taken possession of me.

"The Congress has been working continuously since 1920 under the policy of non-violence. The province of Gujarat has also had the advantage of a leader of the Sardar's calibre. And yet during dacoities can take place. How far then can Congress influence be said to have penetrated? People imagine that, if the British Government were to cease to function to-day, it would be the non-violent Congressmen who would automatically take over. But it is not so. I have been working to this end for the last twenty years, but my dream has not materialized. For the Congress has not had a living faith in the very means which it adopted in 1920. Therefore, the non-violence of the Congress has really been the non-violence of the weak. But Government can only be run by the strong. And a non-violent government can only be run by those who believe that non-violence is the mightiest force on earth. If we had had this strength, there would be no Hindu-Muslim riots, there would be no robbers or dacoits. Some might say that for such strength you need either a Jesus or a Buddha. But this is not so. Neither Jesus nor Buddha tried non-violence in the political sphere, or it would be truer to say that the present day type of politics did not exist in their day. The Congress experiment is, therefore, a new one.

The tragedy is that Congressmen have not tried it with full faith, full understanding and sincerity. If they had had

Matter Of Shame And Folly

"The first task before the students was to devote their time to study, but in the lives of nations came times when normal activities had to be regarded as secondary and attention had to be paid to saving the country's honour. In this world of upheaval the students of every country were participating in the struggle carried on by their nations, but India not being in a position to follow that course, the duty of every Indian student was to endeavour to break the chain that bound them." Thus said Maulana Abul Kalam Azad, the Congress President, addressing a largely attended students' meeting held in Patna recently. Maulana Azad pointed out

that the Congress had expressed sympathy with China and Russia and it was regrettable that Russia, which was carrying on a new experiment, should be subjected to aggression, but this did not mean that India should change her attitude to the war. No Russian, he said, was fighting for world liberation. In fact, they were fighting for their own country. Therefore, for an Indian to say that he would ignore his country's claim and fight on the international basis was a matter of shame and folly.

these three essential qualities, the Congress would to-day have been far taller than it is.

"But I may not cry over spilt milk. I refer to the past only in order to guide us in the present. Even if we wake up now, the game is ours. If we do not, we shall surely lose. Power invariably elects to go into the hands of the strong. That strength may be physical or of the heart, or, if we do not fight shy of the word, of the spirit. Strength of the heart connotes soul-force. If to-day we decide that we should try to get power by force of arms, we shall have to undo all the work of twenty years among the masses. We shall have to spend a considerable time in giving people a contrary training. We cannot afford to give the required time at this critical juncture. It is certain that to-day who ever has any strength of any kind will use it seizing power. It is my firm conviction that, if Congressmen are to get power, it should only be through non-violence or soul force.

"We have neither the time nor the material to do new work even in this line. When we have so far employed non-violence as a weapon, how can we all of a sudden convert it into a weapon of aggression? But in spite of this, I feel that at the present moment this experiment alone is feasible and proper for us. There is no risk involved in it. Even failure in it takes the form of success because, even if the people are not able to go the whole length in the experiment, they cannot possibly be led into a ditch. By following the way of physical force they may not only be proved cowards, but in attempting to follow an untrodden path thousands may also be destroyed.

"It is then the duty of Congressmen to seek out dacoits and robbers. They should try to understand and convert them. Such workers cannot be had for the asking; but Congressmen should know that this work is just as important as it is fraught with risk, and a certain number of them have to devote themselves to it.

"The second thing requisite is that we should prepare such workers as would,

(Continued on page 70)

Indian Opinion

FRIDAY, 13TH, MARCH 1942

The War And Our Duty

THE terrible destruction of life and property unparalleled in human history caused by the present war, which is growing in dimension by leaps and bounds is appalling and is enough to bring blood tears in the eyes of humanity. But, nevertheless, we most emphatically differ from Dr. Dadoo and some of his associates for the sudden change of front they have been led to adopt.

We wish to make it quite clear at the very outset that we are not opposed to those who wish to take part in the present war. We fully realise the difficulties and the anxiety with which the Government is faced at the present time and we do not in any way wish directly, or indirectly, to cause any embarrassment to the Government in its war efforts. We respect the Emergency Regulations, which are a necessity in abnormal times, such as we are passing through to-day, to keep law and order in the country. But no person can be denied the liberty to express what he conscientiously believes to be his convictions, and what we are going to express in this article are our own convictions in regard to the present war. We respect the right of Dr. Dadoo to say and to do what he thinks right. We, however, fail to see anything to warrant the change in the stand he had taken. The position remains the same as when the war began in regard to our non-participation in it.

Speaking personally, our own stand, of course was quite different to the one taken by our brethren who refused to participate in the war. This journal has always been guided by Mahatma Gandhi whose footsteps we have tried to follow to the best of our ability. As such neither we nor those who claim to be followers of Mahatma Gandhi, can take a different stand to the one he has taken, namely, that all wars are abominable and not sanctioned by the canons of any religion on earth; that we cannot, therefore, directly or indirectly help in the butchery that is presently going on in the world; that we are conscientiously opposed to it and we cannot end it by ourselves indulging in it; that we must take a firm stand against it and stake even our life, if it be necessary, in doing so. That, however, is what many people will like to ridicule and to reject as an idealistic view.

Now to consider it from a practical

point of view. So long as Germany was attacking Britain and tearing her pieces the hearts of our friends who have now suddenly adopted a change of front were not stirred. When South Africa allied herself with Britain she did so in order to help a fellow member and also with a view to protect herself should an attack be made on her. Our friends then viewed the war as being a Nazi, Fascist and an Imperialist war, and declared that they were supporters of none of them and that if, as it is being shouted from house-tops, that this war is for democracy and the freedom of all peoples, democratic rights should be promised to the two hundred thousand Indians and the eight million non-Europeans of this country and that the obnoxious laws based on race and colour differentiation should be forthwith removed. They also declared that India should be granted her freedom and all non-European subject races within the British Empire should be given democratic rights.

There was a change in their mentality however, when Soviet Russia was attacked. Our heart goes out to the Soviets for the heroic fight they are putting up to protect the freedom of their country. But we do not believe that the Poles, the Czechs, the Finns and the Chinese deserve any less sympathy than the Soviets. Then again how has the situation changed by Japan's entry into the war? How has that changed the Imperialistic character of the British as against Nazism and the Fascism? British Imperialism still holds sway over India even at this most critical hour of the British Empire. What blessings have all of a sudden fallen from Heaven over the subject races groaning under the British Imperialistic yoke either in South Africa or elsewhere? We do not know of any change having taken place. How has the war all of a sudden over night changed from an Imperialistic war into a "people's war"? All this change has surely not come about because South Africa is threatened? South Africa is no more threatened to-day than she was when she first entered the war. There is also an implication in Dr. Dadoo's statement that the present Government is better than Pirow's Government? Dr. Dadoo suffered imprisonment and his freedom of movement and speech

was restricted because he was carrying on a legitimate struggle against the injustices non-Europeans were subjected to by the present Government. Has it dawned on him and his associates now to compare the present rule with that of any other power that may hold sway over us? In that case the present rule is surely far better than the Nazi rule and India too is far better off than if the Nazi or the Japanese regime were to be established in that country. This argument was placed before them when the war began. But the fact that weighed with them then and which should weigh with them now is that our lot is going to be the same no matter who rules, unless we have grit in ourselves to fight against the injustices imposed on us. There is no room for comparison if our fight is for freedom from slavery under any condition. Our fight has to go on until the goal is reached.

Very pious proposals are made to-day that the millions of non-Europeans should be armed. Isn't it rather late in the day for such a proposal to be made? Can those non-Europeans who have been denied the right even to handle a gun during their life time going to attain mastery overnight over the use of it against the Nazis and the Japanese compared to whom even the trained British soldiers are described as amateurs? They might be better able to use their sticks and spears perhaps, but the time has passed for such type of warfare. What is then to happen to them? We can only imagine them being used as cannon fodder and thus a very naughty problem will be solved for the Pirows and the Van Rensburgs. It is not weapons but goodwill they require. Give them goodwill by treating them as human beings like yourselves and with feelings like yourselves and they will die with blessings on their lips; give them weapons and they will die either innocently having been duped, in which case the sin of shedding innocent blood will be over your heads or, if forcibly sent to the front they will die with curses on their lips.

We regret we fail to see any logic in Dr. Dadoo's statement. We see in it a change of front which we cannot conscientiously subscribe to. It is a mystery to us how this war has become a "people's war." Who are the "people"? The Communists and the Bolsheviks? Are Dr. Dadoo and his associates allowing themselves to be used as tools in their hands? We have nothing against them but their way of working is not ours neither is it of India's and we shall not be doing wrong in following our respected leaders in India instead, like Mahatma Gandhi, Mahadevi Abul Kalam Azad and Pandit Jawaharlal

Nehru. It must be remembered that our salvation lies in our own hand and not in the hands of any outsider.

What, then, is to be our duty in this country it would quite pertinently be asked. Help does not lie merely in taking up arms. We must co-operate with the Government in all work consisting of protecting the lives of men, women and children should any calamity befall this country. As we said in our issue of February 29, in this matter we should not wait until we are asked by the Government to act. We have a duty towards our own women and children. If we are panicky we shall not be able to help even them and if we are not able to help ourselves we surely cannot help others. Nobody, therefore, need play the role of scare-mongers, but should do everything to be in readiness when the hour comes to render all humanitarian aid to the needy.

Passive Resistance Suspended

THE Nationalist Group of the Transvaal Indian Congress has passed a resolution suspending the Passive Resistance Movement in the Transvaal. The resolution states:

"The Passive Resistance Council deems it necessary, in spite of the hardships and other difficulties of the Transvaal community, to suspend the Passive Resistance Movement and to urge the Transvaal community to co-operate with the Government in all work consisting of protecting the lives of men, women and children should any calamity befall this country."

Mr. Mahatma Gandhi had suggested a little over a month ago that since the Government had decided to take no notice of the Passive Resistance struggle which was being carried on on an individual scale, the next step on the part of the Passive Resistance Council would be to carry on the struggle on a mass scale. But since it was not our purpose to embarrass the Government in these difficult times and in view of the very grave international situation, it was advisable, he said, to suspend the struggle and to devote ourselves to constructive work such as social and educational upliftment of our people. The leaders of the Nationalist Group were, however, not inclined to accept that suggestion then. Better counsels seem to have prevailed since then and we are not at all sorry about the step the Nationalist Group of the Transvaal Indian Congress has now taken. We must at this stage pay a tribute to the handful of tried and untried Passive Resisters who had joined the struggle and had carried it on for a whole year against heavy odds and with no encouragement whatsoever but a great deal of discouragement by the European publicity agency as well as, to our shame, a part of the Indian publicity agency, and a section of the so-called leaders, notwithstanding the fact that

they claimed to stand for freedom and justice. It will be readily admitted that the name of 'S. B. Mehul', who was described as the commandant of the Passive Resisters stands uppermost. He was a tried and seasoned soldier under Mahatma Gandhi's leadership during the years 1908-1913 and even at his present age and physical unfitness owing to the motor accident he had had some years ago, he stuck to his ground unflinchingly to the last day undeterred by the condition of his own health or weather conditions.

The beauty of the weapon of Passive Resistance is that it does no injury to the person or persons against whom it is used. On the contrary it awakens his conscience and all the good qualities that have been lying dormant within him. It causes physical pain to the person who uses it but that pain brings him spiritual happiness in the thought that he is refusing to surrender to man-made law and to become his slave but surrenders himself to the higher law of God and seeks His guidance and protection without doing injury to the wrong doer. The suffering of a Passive Resister is therefore not in vain. It elevates his soul and though the flesh would be weaker his spiritual power of resistance becomes far greater. Thus the Passive Resisters in the present struggle have lost nothing. They have gained spiritually and the moral effect their struggle has had on all is immeasurable.

DR. DADOO'S STATEMENT

DR. Y. M. DADOO has made the following statement:—Swift successes for Fascist Japan's treacherous aggression in the Pacific have brought war to our door steps. Japanese or Nazi bombers may any day now rain death and destruction on our homes and our country. We are in danger. Our homes and our country are in danger. What must we do?

The brave people of China are, for more than four years, valiantly defending their country against the brutal attacks of the Japanese army. The brave people of the Soviet Union are magnificently defending their country and Socialism against Hitler's barbaric hordes. The peoples of Britain and America are helping to convert this war into a real People's War for the defence of people's freedom throughout the world, irrespective of colour or nationality, and against Fascism. The peoples of the world must put up a united front and stop the Nazis of Germany and the Fascists of Japan and Italy from mar-

doring, looting and raping the peoples of the countries they invade.

It is the duty of the peoples of these countries to-day—it may be our turn to-morrow. Some of us believe that since the Japanese belong to the non-European group of races, they are fighting this war to liberate the non-European peoples. It is a belief based on false reasoning and emotional wishful thinking. The capitalists and financiers of Japan are waging this war for their own selfish interests. This they are doing in close collaboration with the European Nazis of Germany, the Fascists of Italy and the Nazi agents in South Africa and elsewhere. These White Nazi agents in South Africa, the Pirow and van Rensburgs, openly welcome Japanese victories which they would certainly not do if the Japanese imperialists had any intentions of helping the non-European peoples. They are only praying for further Nazi and Japanese successes in order to pounce on this country and take control of the Government.

We know only too well that the Pirows and van Rensburgs have made it clear time and again that when they take control they will force the non-European to work as slaves for them. We must stop them before it is too late. It is our duty to defend our people and our homes. The time has come when we must play our rightful role in the genuine prosecution of the war efforts. We must play our part in the fighting services, we must work in the Civil Protective Services to see to it that everything is being done to protect our people during air raids, that proper air-raid shelters are provided, we must render all help in the factories and workshops to ensure the production of all the essential goods required to win the war. We know only too well that we are not free to do all that we want to do in order to defend our homes and smother the Fascists. At this very moment, we have no arms, military pay for our soldiers and dependants' allowances are miserable, we have to suffer the brutalities of the police and civic

(Continued on page 230)

GANDHIJI ON DUTY OF CONGRESSMEN

under difficult circumstances, stand up to dacoits and, whilst trying to check or convert them from their evil ways, be prepared to suffer hurt or even death. Perhaps few workers will be forthcoming for this task too, but Peace Brigades throughout the country are a definite necessity. Or else in times of chaos, Congressmen will lose all the reputation they have so far gained.

Duty Of The Rich

"Thirdly, the rich should ponder well as to what is their duty today. They who employ mercenaries to guard their

wealth may find those very guardians turning on them. They moneyed classes have got to learn how to fight either with arms or with the weapons of non-violence. For those who wish to follow the latter way, the best and most effective *mantram* is: 'Enjoy thy wealth by renouncing it.' Expanded, it means: 'Earn your crores by all means. But understand that your wealth is not yours; it belongs to the people. Take what you require for your legitimate needs, and use the remainder for society.' This truth has hitherto not been acted upon; but, the moneyed

classes do not even act on it in these times of stress, they will remain the slaves of their riches and passions and consequently of those who overpower them.

"But I have visions that the end of this war will mean also the end of the rule of capital. I see coming the day of the rule of the poor, whether that rule be through force of arms or of non-violence. Let it be remembered that physical force is transitory, even as the body is transitory. But the power of the spirit is permanent, even as the spirit is everlasting."

IS YOUR RELIGION BIG ENOUGH FOR YOUR WORLD

"Is your religion big enough for your world?" If you define religion as institutional or as an experience set apart from the world in which you live, then your answer to the question is "No."

But if you define religion as a power which is interlaced with the whole of life, which brings to man a deeper, truer, and more enduring adjustment to the appreciation of life, then your answer is, "Yes."

If our religion cannot give succor to all peoples of the world, liberating their spirits and establishing harmony between their minds and the Universal Mind, without dictating what they shall believe in dogma, creed, and holy writ, then our religion is not big enough for our world. Then we are as guilty of setting one man against his neighbours as are rulers of the world who set nation against nation. We can never gain freedom for all peoples of the world as long as we use that freedom for our own selfish ends or gain that freedom at the expense of others.

Now, I believe that this world is in a more healthful state of mind to-day than it has been for centuries, chiefly because we are finding it necessary to consider the entire world in our present outlook. The more widespread this present war becomes the sooner we shall discover the common needs of mankind. We are learning that a nation, an institution, a family unit, an individual is more secure if it champions the security of all others.

We are struggling to-day between two conflicting of view. One is exacting, arbitrary, uncompromising, and intolerant of mistake. It is totalitarianism or authoritarianism. It is found in religion as well as in societies and political states.

The other point of view is experimental, tolerant, often self-satisfied, even

By
KARL A. BACH
In "Unity" (Chicago)

selfish—but at its best it is willing to let truth and facts lead the way. This, let us say, is found in democracy.

There are those who look on religion as above the secular and the cultural. To them it is miraculous and not of this world. It is mystical and therefore alien to the commonplace. It is unique. It should mind its own affairs and remain unspotted from the world or it will be absorbed and lost if it mingles with "earthly and transient things." It has nothing to do with politics, business, or social reform. It concerns individual morality, but only through obedience to its own rules, not the world's. It consists of worship and prayer and the observance of holidays. It is a life apart, like an altar, and this never to be defiled by the dust of the street or the stir of men's doubts.

That is the opinion of most of the clergy and many of the laymen of the vast majority of Christian churches, whose members profess a belief in the divinity of Christ. But there are other persons, notably represented by Unitarians, who have come to regard Jesus as just a man, a human being and nothing more, who worked for social reform—there are these other individuals who identify religion with the whole of life from which it cannot be lifted any more than a tree can be lifted from its soil and survive. It is experience at its highest and best, be it in art, in literature, in business, in affairs of state, or in social reform.

John Maynes Holmes has written in his volume, *Rethinking Religion*,

Whenever there are relations between men, there are questions of

justice and justice is religion. Whenever there are purposes of men there are questions of righteousness and righteousness is religion. Whenever there are notions competing for wealth and power there are questions of peace and peace is religion. Whenever there are groups and classes and races of men striving to live together there are questions of brotherhood and brotherhood is religion.

Religion must permeate all human functions, not to keep religion alive, but to keep human functions alive and in the service of society.

Slowly, but uncompromisingly, history has recorded the breakdown of class superiorities in races and religions in the face of the greater demands of a whole people. To-day nations and hemispheres must break down in the face of the need for world unity.

We believe in the freedom of the individual to dream, to think, and to act as he pleases. In this country, with its unlimited resources, we have acted in the past as we pleased—calling it freedom—but not always counting the cost.

We have generally accepted democracy but few of us have had a critical appreciation of it. We have lost sight of the moral and ethical issues which hold a people together. Christian nations war against other Christians. Scientists sell their services to any employer for any purpose, disregarding the moral issues involved. Every man seems to have his price, whatever his waste of life, but in the end such shortsightedness works toward self-destruction.

If we believe in the ultimate goodness of the universe, if we have an insatiable desire to know the truth, and if we have a will to pursue it actively, we can begin in no better institution than our own liberal religious society. Our religion must be big enough for our world or neither we nor our religion survive.

HIGH COMMISSIONER ON INDIAN EDUCATION

SIR SHAFA'AT AHMAD KHAN, the High Commissioner for India, who arrived in Durban from Capetown last Saturday and is returning to Capetown to-day, paid a visit to Mahatma Gandhi's Phoenix Settlement on Monday afternoon where they were entertained to tea by Mr. and Mrs. Manilal Gandhi. Sir Shafa'at Ahmed Khan was accompanied by a few friends from Durban.

On Tuesday night the High Commissioner delivered a lecture on Indian education at the Sastri College. He made an appeal to the Indian community to take the fullest advantage of the educational facilities available and to wage a campaign for more secondary schools, technical training institutes and a University.

Since the outbreak of war the whole of India had changed. A silent revolution was taking place and a new era was dawning. Very soon, perhaps, India

would be as free as South Africa.

First and foremost it was the duty of every Indian in South Africa to show complete loyalty to his country of adoption. It was also important, he said, to maintain cultural contact with the motherland. As India was changing, so should its peoples in various parts of the world look ahead.

"Education is one of the most important factors in the world," said Sir Shafa'at. "The time has now arrived for the Indian community to leave no stone unturned to see that it is properly equipped to face the future."

Primary and secondary education were important, but technical training and University education were vital. The Indians had always been regarded as a nation of merchants and traders; they should show the world that they could be technicians as well.

Sir Shafa'at deplored the lack of educational facilities for the Indian

community in Natal. The number of young Indians whose parents were prepared to allow them to go through life without any education was appalling. This applied particularly to young Indian girls.

"Only through education can we hope to take our rightful place in the scheme of things in this country," he said.

"All ideas and talk of repatriation must be given up. We owe South Africa complete loyalty and we must play a full part in the life of the country. The best way we can do this is by equipping ourselves completely for the future."

The Mayor of Durban, Mr. Rupert Ellis Brown, said that if the Indian community set out to make a real effort along the lines suggested by Sir Shafa'at, they would succeed.

Land had already been set aside near Sastri College for a technical training institute. He assured the meeting that he would do all in his power to help

Doings In India

Mr. Asaf Ali On Communal Understanding

Mr. Asaf Ali, M.L.A. (Central) issued the following statement to the Press:—My attention has been drawn to an alleged statement which I am supposed to have made to a representative of the *Orient Press* on January 14 at Nagpur, and which has found some currency in the Press. It is regrettable that a casual talk with some persons who had come to see me in the train at Nagpur has been presented in a very much garbled and distorted form as an interview. No interview was asked for, but my casual visitors desired some satisfaction on two points: First of all they wanted to know whether the Congress was prepared to come to an understanding with the League, and I assured them that there was no reasonable course which the Congress was not prepared to pursue to secure communal harmony and sincere co-operation between Hindus and Muslims. I also recalled that the Congress had expressed its willingness to appoint its representatives to negotiate an agreement with the League, provided the League did not insist on the condition that the Congress should scrap its his-

tory and aims and objects and admit that it was a Hindu organisation. I further said that while it was open to the League to claim to represent the entire Muslims of India, so long as there were Muslims outside the League it could not insist on its claim being admitted as a preliminary to any political discussion. It should be open, both for the two organisations to speak through their representatives and discuss and settle questions of importance. It was open to the League to decide and to appoint its representatives to meet the representatives of the Congress. I was further asked what I thought of Pakistan and I told them that my views were well known. I did not regard it a practical proposition. Even Sir Sikandar and Mr. Hashim Haq did not seem to be able to persuade themselves to regard it a feasible idea. If the responsible politicians of the four provinces in which the Muslims are in a majority do not regard it a reasonable proposition, the very basis of the idea disappears. It carries within itself its own contradiction.

Call For Action For Free India

Pandit Jawaharlal Nehru in the course of a recent statement from Lucknow stated:—In this world of infinite

suffering where violence and hatred and the spirit of destruction seem to reign supreme, there is no rest or avoidance of travail. In this India where foreign and authoritarian rule oppresses and strangles us, there is no peace for us and the call for action is the interest of a free India and a free world comes insistently to our ears. The call for action is there for those who wish to hear, the call of suffering humanity becomes more agonising from day to day, so there is no rest for us but to carry the burden of the day and hold fast to our anchor. We have watched from afar the heroic courage and infinite sacrifice of other people struggling for their freedom, especially of the people of China after four and half years of terrible struggle and of the people of Soviet Russia pouring their hearts' blood and destroying their own mighty achievements so that freedom may live. Our conditions are different, our ways of struggle are not the same. Yet there is the same call for sacrifice and discipline and iron determination. The call of India continues to resound in our ears and tingle the blood in our veins. So let us go forward along the path of our choice and take all trials and tribulations with serenity and confidence and with smiling countenance."

DR DADOO'S STATEMENT]

guards, we have to suffer from pass laws and poll tax, colour bar in industry, non-recognition of African trade unions, segregation, starvation due to low wages and inadequate land for agricultural purposes and a host of

other discriminatory laws.

We, therefore, demand that the Union Government must give us arms and free us from all oppressive restrictions so that we can "go all-out to win this all-in war." We say to the Govern-

ment: "Free us to defend our homes before it is too late."

"Non-European peoples of South Africa: Forward to the defence of our homes and country; forward to victory over Fascism; forward to Freedom!

Continued from page 75

Things In General

Bose's Message To Indians

A WIRELESS campaign, designed to incite the people of India to rise and overthrow British rule began last week-end when, says the London Times correspondent on the German frontier, numerous stations under German control broadcast a "manifesto of freedom to the Indian people" by Subhan Chandra Bose, a former president of the All-India Congress, who escaped from India last year and whose present whereabouts are kept secret. Bose declares that the day of India's deliverance arrived with the fall of Singapore, the symbol of British domination. India, he says, can be satisfied only with complete independence. A Wilhelmstrasse spokesman afterwards told foreign Press representatives that the German war policy identified itself with Bose's movement, which Germany would support by every means in her power.

Gandhi's Japanese Disciple

Arrested

Since Japan has declared war a Japanese monk, who has been staying in Swargrath under the influence of Mahatma Gandhi for some years and leading a spiritual life, has been arrested by the British Government in India.

Preparing Duthon Schools For Raids

All schools in Durban and district, Government and Government-aided, are to be fitted by the Provincial Administration with fire fighting devices in the shape of buckets for sand and water, extinguishers and ladders. This material will be posted over the windows, a method of reducing glass splinters in the case of bomb explosions which has been found, it is stated, to be satisfactory. This will affect 150 schools and 30,000 pupils of all ages and grades.

Case Against Dr. Dadoo

Withdrawn

The case against Dr. Yusuf Mohammed Dadoo, who was charged with failing to comply with a certain condition in the certificate of exemption from internment, issued to him on May 2, 1941, was withdrawn on March 4 by the prosecutor in

the Johannesburg's Magistrate Court. The condition was that Dr. Dadoo was to report in person at the office of the South African Police in Edgewood House every week.

"Coming Of Indians In S. A."

The secretary of the Liberal Study Group announces that Mrs. Mabel Palmer of the Natal University College, will speak on the above subject at

GOVERNMENT POLICY ON ARMING NON-EUROPEANS

REFERRING to the Government's policy on the arming of non-Europeans, General Smuts said in the Union House of Assembly that before the Japanese took this country he would see to it that every Coloured and every Native that could be armed would be armed, but this was not necessary to-day and he saw no reason to depart from the existing policy.

the Trade Union Hall in Pembroke Chambers, 172 West Street, Durban, on Sunday, March 15, at 8 p.m. It is a well-known fact that Indians in this country have no place at all in the government. Indians contend that they played quite an important part in the building of the Union Colony. They claim that they came here at the special request of the Governor of the old colony of Natal. A controversy rages and there remains a so-called Indian problem. Why did the Indians come here? Were any promises made when they came? What part did they play in building up Natal as the Union Colony? What did they get in return? Why are we being asked to arm them? These are the questions which Mrs. Mabel Palmer will discuss, and many other questions. She has recently studied the Indian question in South Africa. This will be the sixth lecture in the history of South Africa.

African Freedom

Mrs. P. Podbrey reviewed "The Case for African Freedom" by Joyce Cary at

the Liberal Study Group meeting held on Sunday last. The hall was packed and among the visitors Miss Betty Radford, the editor of the *Guardian*, was also present. Miss Podbrey first outlined the contents of the book. She pointed out the sincerity of the author in presenting the case for African freedom. He thinks that African freedom can be achieved through economic freedom and gradual education. He pleads to the white conquerors of Africa to be more generous and kind towards the African peoples. He points out that owing to the colour bar and especially in South Africa, a racial war is inevitable between the whites and the blacks if no steps are taken now to avert it. South African whites feel the uncertainty of their position, being outnumbered by three to one by subject races who have every reason to hate them. Fear explains a great deal of the repressive legislation of the Union. Colour bar is something that cannot be forgotten or overlooked for a day, and is brought to mind a hundred times a day in millions of personal contacts. It breeds hatred on one side, fear and anger on the other. Where to begin in order to bring economic reforms? The author replies everywhere, education, health, building up of industry, modern agricultural methods, co-operative societies and, above all, an attack on African poverty, backwardness and exploitation all along the line. The reviewer pointed out that the author's idea of separating economics from politics was wrong. Such economic reforms, she said, as the author suggests, are useless there is a political power to enforce them. And therefore political freedom is the first step towards economic security. Day by day peoples of Africa are brought together through various industries and mines and the industrial work-ers movements. This creates an immediate workers' given an opportunity to the African peoples to unite under the banner of trade unions through which they can wage their national struggle, and eventually the class struggle, by pleading to their conquerors they will achieve nothing. It is the economic system which oppresses them. The Afri-

can peoples will have to break that system in order to gain their political as well as economic freedom.—Contributed.

Andhra New Year

The Andhra New Year falls on Tuesday, March 17. The council of the Andhra Mahasabha (S.A.) in wishing all health, wealth and prosperity in the coming new year, extends a cordial invitation to attend a short prayer meeting to be held on that day at Andhra House, 43 Leopold Street, Durban, at 5.30 p.m. The council further announces that the entries for the forthcoming fourth Andhra Bistoddid class on June 3 with Mr. L. Kela Naldoo, secretary in the Andhra Bistoddid Committee. Copies of syllabus will be forwarded on application.

Krishna Band

The fourth annual general meeting of the Krishna Band was held at its headquarters, 41 Renu Lane, Durban. The secretary Mr. V. S. M. Pillay submitted his annual report of the activities of the band which was a prosperous one. The treasurer Mr. V. G. Pillay submitted his financial statement showing assets to the value of £130 12s. 3d. The following officials were elected for the ensuing year. Patron: Messrs. D. K. M. Moodley and E. K. Govender, president: Mr. M. R. Moodley, hon. secretary: Mr. V. S. M. Pillai, hon. treasurer: Mr. V. G.

Pillay, hon. sec. Mr. V. S. Govender, conductor: Messrs. A. G. Govender, N. Muthu, S. J. Pillay and V. S. Govender, and Mr. M. R. Moodley, committee: Messrs. M. H. Moodley, V. S. M. Pillai and V. G. Pillay.

Death Of Mrs. Bryan Gabriel

It is with profound regret that we have to record the death, which took place last Monday morning, from heart failure, of Mrs. Bryan Gabriel, the beloved wife of Mr. Bryan Gabriel, the well-known photographer of Durban. Mrs. Gabriel, who was sixty-two years of age, was of a very sweet and hospitable nature. When she was well she was more than a wife to Mr. Gabriel. Half of his photographic work was done by her besides house keeping and looking after a large family. During recent years she was not keeping too well and her health had given way after undergoing two serious operations some two years ago from the effects of which she had never fully recovered. The funeral which took place on Tuesday morning at the Roman Catholic cemetery in Cathedral Road, was attended by a large number of people representing all sections of the community. Numerous floral tributes were sent. The late Mrs. Gabriel leaves behind her husband, grown-up sons and daughters, several grandchildren and a large family to mourn their sad loss. We

extend to the bereaved our heartfelt sympathy.

Death Of Mr. Mahabir Orie

The death occurred on March 1 of Mr. Mahabir Orie, of the Kalahesi Farm, P. O. Durnham, at the residence of his father-in-law Mr. Manthar Singh of Hastingspruit. The late Mr. Mahabir Orie was the eldest son of Mr. Orie and the late Mrs. Orie and was very popular with all those with whom he came into contact. He had been farming at Kalahesi for the last 8 years. He leaves behind him his aged father, widow, 4 brothers and a host of relatives to mourn their loss. At the funeral which took place at Hastingspruit a large gathering of people from Dundee, Pomerooy, Newcastle and Durnham attended. Many wreaths were sent.

Death In Vetulam

Messrs. Rajbally Bros. and family, of Vetulam, wish to thank their numerous relatives and friends for their kind messages of sympathy and beautiful floral tributes received during their sad bereavement. The late Mrs. D. Ramanth who passed away peacefully on March 4, at the age of 55, leaves behind two brothers, four sons, two daughters and several grandchildren to mourn their sad loss.

The Sporting World

Boxing

The long waited return boxing match between Maurice White (Durban) and Billy White (Durban) has materialized, and those who were in action at the City Hall on March 31 will be the spectators at the Woodley Match since their last meeting at the Avon Theatre, when the Transvaal gained a points decision.

Eastern Province Cricket Results

The following are the scores of the matches played for the M. E. Harvey's Knock-out Cup (finals): Durban 1st Innings 84 (V. Verma 34, E. Mearns 32, N. P. Moley 4 wickets for 23 runs). 2nd Innings 79 (V. N. Mearns 36 not out, S. Mearns 29, M. B. Kays 4 wickets for 19, T. C. Mearns 1 wicket for 2 runs). Durban won by 100 on the first innings. Regent's 1st Innings 88 (V. Verma 41, N. Ranganathan 27 not out, P. Nair 4 for 27, and K. Mahomed 4 for 14). 2nd Innings 74 (V. Nair 24 not out, Ranga Pillay 23, P. Ranganathan 14, V. Verma 1 wicket for 10 runs). Regent's 2nd Innings 150 for 5 wickets (V. Verma 50, M. B. Kays 31, N. Ranganathan 1, T. C. Mearns 20). Regent's won by 85 runs on the first innings.

The following are scores of the matches played between the Indian Eleven and the Break of Day Eleven: Break of Day 1st Innings 115 (A. Hendricks 36, D. S. Mearns 30 not out, H. B. Mearns 11, S. Sharma 3 for 27, and T. Mearns 2 for 38). Indian 1st Innings 88 (V. Verma 41, N. Ranganathan 27 not out, P. Nair 4 for 27, and K. Mahomed 4 for 14). Break of Day 2nd Innings 115 for 5 wickets declared. M. A. Hendricks 31, A. Hendricks 19, A. Z. Mearns 27 not out, T. Mearns 20 not out. Indian 2nd

1st Innings 41 for 2 wickets. Break of Day won by 100 on the first innings.

Central Lose Natal Shield Final

Centrals of their travelled up to Wynberg to play Durban in a whole-day match for the Natal Shield. Centrals won the toss and elected to bat on a wet wicket. The first 10 overs for Durban were very slow and the whole side were up with a bang in the sixteenth. Kates, S. M. and Reggie Phindoo were the only batsmen to get any runs at all, the side being all out for 90. Durban were in a bit of a predicament, and with the help of their bowlers, they were able to win their opponents' wickets. Centrals had up a very good bowler, and he was able to take the last 10 overs, and he was able to take 10 wickets. The match was a very close one, and the result was a very close one. Centrals won by 100 on the first innings.

Kismet's Lucky Win Over College

In the main ground Kismet were all at sea in the College match. Besides, their opening batsman, Kismet, was all at sea in the first over of the match. He went on to hit 34—half his side's score. Kismet were lucky in passing on. With the latter falling in the first of the College boys they would have been dismissed for even a lower score. College, in their knock-out even were, four of their batsmen being out. This was all when they had 100 on the board, thus giving Kismet a lucky victory.

Muslims Beat Bharat

In the only night match played during the week, the Muslims beat the Bharats by 100 on the first innings.

The match was a very close one, and the result was a very close one. Centrals won by 100 on the first innings.

Knock-Out Tennis Competition

The most interesting match of the day was a three-set duel between the youngsters, 17th and 18th, and the College 17th, consisting of Mearns and Mearns—Jays 17th in their second. They extended the match to the third set, and they were able to win the match. The match was a very close one, and the result was a very close one. Centrals won by 100 on the first innings.

—000—

Everything appearing in this issue of Indian Opinion is the property of the Indian Opinion Press, and is not to be reproduced without the permission of the Editor.

WANTED

Pair of Tables and Harmonium. Second hand preferred. Must be in sound order. Reasonable price offered. Write:

S. PILLAY,
316 Broom Street,
Pretoria.

**NEW SHIPMENTS
—OF—**

3 PIECE DAWNI SETS
in Georgette, Crepe de
China and Satin. Em-
brodered, Printed and
with Indian Jari work in
all colours now unpacked.
From **35/-** to **£6**
PER SET.

**THE JAPAN BAZAAR,
JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE**
FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES
& FRIENDLY SERVICE.

★ SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAID. ★

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES,
with 100% lengths to match. Beau-
tifully made with Gold or Silver
work.
From **£3** to **£18** EACH.

**Hand Work and Embroidered Geor-
gette 1 Crepe de Chine SAREES.**
From **17/6** to **65/-** EACH.

**Stencilled and Embroidered ART
SILK SAREES** in all shades.
From **10/6** EACH.

PAINT FILM STAR SAREES,
in fascinating designs and in
new range of colours with wonder-
ful fat and fursel borders.

**Indian made GEORGETTE and
SATIN BLOUSES.** Huge range of
designs and colours to match all
sarees.
From **7/6** EACH.

Hand made Indian Shawls in
Silver, Gold, Thel, Jari and Fancy
SAREE BORDERS, & all kinds
of Shawls. **Indian**
SHOES, CHAMPALS, Fancy JEWELLERY,
EARRINGS, BROOCHES, BANGLES, NECKLACES,
Hand-embroidered PETTICOATS and GLOVES
LENGTHS in all shades.

**Special Value offered in Embroidered, Printed and
Stencilled GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART
SILKS, & in beautiful shades.**
From **2/3, 3/6, 4/6 & 5/6** PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

**Coloured range of pretty Georgette, Crepe de Chine
and Satin Hand-made DRESSES for the little ones,**
in all shades. Size 10 to 24.
From **3/6** to **10/6** EACH.

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Printed and Checked.
From **2/6** to **10/6** EACH.

**MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS,
PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES,
SOCKS, etc. at specially reduced prices**

**WE have great pleasure in advising our many
esteemed clients that we have now unpacked
huge stocks of Silk and Cotton Piece Goods,
Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines
in our Wholesale Department.**

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS

**વણ પીસ ઓહણી
સુટનું**

નવું સાયમેન્ટ હમણાજ આવ્યું
છે જેમાં એન્ડેટના, સાદીન,
અને કેપીટીના સુટા, બનત
બરેલા, જાણેલા તેમજ અરી
કામવાળા, દરેક નવા રંગોમાં
શી. ૩૫ થી ૫૫, ૧ સુધી.

ધી જપાન બજાર
જેહાનીસમગ્ર
જાણીતું સાડી ગૃહ.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું
સાડી ગૃહ

પાજા એકવાર જનતાના મન
રંગન કરવા,

ન. સુનેદાર નવરંગી સાડીઓ અને
તેને સગતી બરપુર વસ્તુ -

બ. ગરના કામથી બધા કીકાયા
કામ,

જાહેરની ચાહુ જમાનાની
માંગળીને પહોંચી વળવા.

રજે રજ તવી દલે જેહાનીસમગ્ર
માં સાડી કીપાર્ટમેન્ટ ખોલવામાં
આવ્યું છે.

દરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી
ખાતી કરવા કાસામણ છે.

ફક્ત કામથી અને બસતબેલી એન્ડેટ અને કેપીટીની સાડીઓ

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડી ગૃહ

પાજા એકવાર જનતાના મન રંગન કરવા,

ન. સુનેદાર નવરંગી સાડીઓ અને તેને સગતી બરપુર વસ્તુ -

બ. ગરના કામથી બધા કીકાયા કામ,

જાહેરની ચાહુ જમાનાની માંગળીને પહોંચી વળવા.

રજે રજ તવી દલે જેહાનીસમગ્ર માં સાડી કીપાર્ટમેન્ટ ખોલવામાં આવ્યું છે.

દરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતી કરવા કાસામણ છે.

ફક્ત કામથી અને બસતબેલી એન્ડેટ અને કેપીટીની સાડીઓ

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડી ગૃહ

પાજા એકવાર જનતાના મન રંગન કરવા,

ન. સુનેદાર નવરંગી સાડીઓ અને તેને સગતી બરપુર વસ્તુ -

બ. ગરના કામથી બધા કીકાયા કામ,

જાહેરની ચાહુ જમાનાની માંગળીને પહોંચી વળવા.

P.O. Box 5169 **THE JAPAN BAZAAR,** Phone 33-8229

GIJDOMAL & Co.,

WHOLESALE SILK MERCHANTS,

39 MARKET STREET.

JOHANNESBURG.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના દરને
સને ૧૯૦૨માં સ્થાપાયું.

૧૨૯૧૬ ૪૦ મં

ફ્રીનીક્સ, યુકેવાર, તારીખ ૨૩ માર્ચ, ૧૯૪૨.

અંક ૧૧.

"ઈન્ડિયન ઓપિનિયન"

યુકેવાર તા. ૧૩ માર્ચ ૧૯૪૨.

યુદ્ધ અને આપણી ફરજ

લા. પુ. રેડી જેમ્સ' ૩૬ વર્ષનું આશુ' છે. તેના વર્તમાન યુદ્ધમાં માનવશક્તિની નવારીયામાં અત્યેક એવો માન અને માસનો ક્ષા રહેલો નાથ આતિ કુટુંબ ઉપભવનરે અને માનવીની અવગણના સોફી ના અસુ લાવનારો છે. પરંતુ જો હાલુ અને તમના ફેરલાક સાથે આ પોતાની આજ બદલવાન હોવાવા એ તેની સામે અમે અમારો ૬૬ વિરોધ દર્શાવીએ છીએ.

સૌથી પ્રથમ આમે કવણ જાણી રેવા પ્રશ્નોએ છીએ કે તમારા યુદ્ધમાં જેઓ બાક સેવા હમણા દેવા તેઓની ૧૨૬૬ પગલા આપશે જરૂરે હમણો નથી સરકારના સામે આપા પડેલી મુશ્કેલીઓ અત્યંત આ અમે તારી રીતે સમજીએ છીએ અને જોવા સમજામાં તેના યુદ્ધ પ્રવર્તેમાં કનકમન થત એવું મોંઘી ના આકરની રીતે પણ અમે કહ કરવા માંગતા નથી, જેમરજની રેગુલેશનને આપા અસાધારણ સમયમાં દેશમાં સુખવસ્થા મળવવાને એક આપરક પરતુ તરીકે અમે આપકારીએ છીએ પરંતુ કામુ પણ માણસ અમુક બાબતોને વિરોધ અંગરજીયુરો ૬૬ નવ માનવા દેવા તેની ન દર્શાવવાની છુટ કોષથી છીનવી તમ નહિ છકાય, અને આ લેખમાં આમે વર્તના : યુદ્ધને વિરોધ જે વિચારો દર્શાવવાના છીએ એ આપશે ૬૬ મન છે કે. હાલુ પોતે જે સમ સમયે ને હરેકા અને ને મુજબ વર્તવા તમના ૬૬ અમે માનવરેક રિપાર્ટીએ છીએ પરંતુ જે રિપોર્ટ તેમજે સીધી હી તે બદલવાને અમે આજ ના પાગની ડારણુ લેષ સાકા નથી. યુદ્ધના અપજે સામેલ નહિ થવા રોજથી નવ યુદ્ધ શરૂ થયું ને મયો દી તેની તેથીજ આજે છે નવારી પ્રાપ્તી રિપોર્ટ યુદ્ધમાં સામેલ થવાની ના પડનારા આપણા અન્ય ગાલ્ખાના કરતાં અપાત જુદી દની. આ પત દાંડા મહાત્મા ગાંધીજીની રોગણી મેનુ આવેલું છે અને પોતાની રાક્ષ અનુસાર તેમને મયો આપવાને પ્રમાણિક મપત

કરવું આવેલું છે. એ રીતે અમારાથી તેમજ જેઓ મહાત્મા ગાંધીજીને મયો આપવાને હાલુ કર છે તેઓથી, તેમજે જે રિપોર્ટ સીમેલી જે તેના કરતાં જુદી રિપોર્ટ નજ સહ યકાય, અમે તે એ ૨, યુદ્ધ માત્રજ અનિષ્ટ અને તિરસાર યુદ્ધ છે અને પ્રશ્નીપરના કામ પણ પર્વના સિદ્ધાંતથી તેને મંજુર કરવામાં આવ્યું નથી; તેથી કુનીમમાં ને જુનરેજ સાલી રહી છે તેમાં આપણથી સીધી આકરની રીતે પણ મદદ આપી નહી સાકા; આપણે તેનાથી અંતરકરણપુરક વીરક છીએ અને તેમાં મહાત્મા જી આપવાથી આપણે તેનો અંત લાવી સાકા નથી; આપણે તેને સખ વિરોધ કરે; જેમજે અને તેમ કરતાં જરૂર પડે તે આપણો માન પણ ફરમાન કરે; જેમજે.

પરંતુ આ રિપોર્ટને પણા કોડા આદરવાક અણી કાડા તેની મલમ કરી તેને તરફાડી નાખવા તેપર કશે. હના એ આપશે મત છે અને તેને અનુસરવા અમે પ્રમાણિકપણે પ્રાતન કરી રવા છીએ

હવે બધવાદા દ્રષ્ટિથી તેના વિચાર કરીએ. નમાં સુધી જર્મની પ્રીટનપર પ્રકાર કરી રહ્યું હતું, તેને બેસામેદાન કરી રહ્યું હતું સાં સુધી ના આપણા ઉપરોક્ત મોંઘા, જેઓએ પોતાની આસ અચાનક બદલી નાખેલી છે, તેઓનું હલક રહેજ પણ હલકું નહોતું. રશિય આફ્રિકા બોટનનું સાથે જન્યુ તે એક બાગીદારને તેની ગીડમાં નકામતા આપવાને અને તેના પોતાનાપર કાર્યા આકમણ થાય તે તેની સામે પોતાનું રક્ષણ કરવાને. એ સમયે આપણા ઉપરોક્ત મોંઘા એ યુદ્ધને એક નાકી પાડી, ફેલીસ્ટવાદી અને સાલીવાદી પુષ્ટ તરીકે ગિહાલ્યું અને મહેર યુ' ક તેઓ તેમાંથી કોમને પણ દેકા આપી ગાતા નથી અને આ યુદ્ધ, ખમ મારી ફેલેવામાં આપી રહ્યું છે તેમ, જે પરેમરજ લોકસ સાવાદ અને સમજા પ્રોપાલી રવત'તવા માટેનું યુદ્ધ હેલ

તો, આ દેશના એ લાખ દોહીઓને અને એ'શી માખ પીન-અંગ્રેજીને લોકસાસનવાદી દેકા આપવાનું મપત આપા નોંધએ અને જાની બામે ગર્ભીલક કિપર રવામેમા અનિષ્ટ મામલ તુરતજ ૨૬ થવા નોંધએ રધુમા તેઓએ મહેર યુ' ક ફેલેવાવાને પોતાની રવત'તવા અપાવી જેમજે અને આરીસ સામાજ્યની સખાળી પરત'ત પીન-અંગ્રેજ પ્રમજોને લોકસાસનવાદી દેકા અપાવા નોંધએ.

પરંતુ જવારે રોવીયેટ રશીયાપર આકમણ થયુ આરે તેઓના વિચારોમાં પરિવર્તન થયું. રોવીયેટ પોતાના દેશની રવત'તવાનું રક્ષણ કરવાને જે ગદાદુરીથી કડી રવા છે તેને મારે અમે તેઓને દાર્શિક ધન્યવાદ આપીએ છીએ. પરંતુ અમે એમ માનવાને તમવાર નથીજ કે સોવીયેટ કરતાં પોતાના, જેપાલોવેશીયા ફ્રીન-ફેન્ડવારીઓ અને ચીનાઓ કંઈ એ'શી દિશ-સોજીને પાત છે. વળી તપાન યુદ્ધમાં જન્યુ' તેથી રિપોર્ટ રી રીતે બદલાક મયો તેમ થવાથી નાહી અને ફેલીસ્ટવાદ વિરુદ્ધ બોરીસના કાકીવાદ ને શી રીતે ફેરકાર થક મયો/ બોરીસ કાકીવાદ તો આજે બોરીસ સામાજ્ય ની કોકરીને સમયે પણ ફોલેવાવપર સત્તા જામણી રહી છે. બોરીસ કાકીવાદની ખુસરી ફેલણ કમકાક રહેલી પરત'ત પ્રમજો પર દક્ષીણ આફ્રિકામાં ક અન્ય રમયે એકા કપા આકીવીદ આકાસમાંથી અમાનક વર્ગી આબકા અને તો એવો દેશ ફેરકાર મોા દોખ એવું જોતા નથી. યુદ્ધ પણ એક શનમાં અચાનક સાલી-વાદી યુધ્ધમાંથી "જનનનું યુદ્ધ" તો રીતે જાની ગયું કે દર્શકમાં દક્ષીણ આફ્રિકાપર આકમણ ને લાપ યુદ્ધ શરૂ થયું તે સમયે જેટલો હતો તે કરતાં આજે દેશ વધુ નથી. વળા દે. હાલના નીવેદવામાં એવો પણ અપ છે કે હાલની સરકાર પીરો સરકાર આરે તેના કરતાં વધારે સારી છે. કે. હાલુએ જેલની સખ બેજલી હી અને તેમની બેલકા આજવાની રાત'તવાપર પ્રત'તવો મુખાપ દના કારણ કે હાલની સરકાર તરફથી પીન-અંગ્રેજીને પર મુજરી રહેલા અનવારો સામે તેઓ નાજમી લાલ મહાત્મા રવા દવા. હાલના તરની પીછ કામ પાનીવમાં આપણી ઉપર આવી પડતાં તંત્રની સાથે સજામણી કરવાનું થુ કે

હાલ અને તેમના સાથીઓને હમણાજ શાન થયું છે તેમ જોતાં નો દાક્ષિણ્ય તંત્ર નાઝી નેત્રના કરતાં ઘણુંજ સાંક મણાય અને હોંદુસ્તાનની સ્થિતિ પણ તેના પર નાઝી કે જાપાન સત્તા આવી પડે તેના કરતાં આજે ઘણુંજ વધારે સારી ગણાય. આ ફરીથી તેા કુદ ચર થયું તે સમયે પણ તેઓ સમક્ષ સુધ્ધમાં આવી હતી પરંતુ જે હાજીરના જવાબ તેઓને તે સમયે આવ્યો હતો અને આજે પણ આવવો જોઈએ તે એ છે કે, જે આપણા પોતાનામાંજ આપણી ઉપર ગુજરી રહેલા અન્યાયોની સામે સડવાને રામ નહીં દોષ તેા આપણા પર ગમે તે સત્તા રાજ્ય સલાવે તેા પણ આપણી સ્થિતિ તેવાને તેવીજ રહેવાની છે. ગમે તે સત્તા દેશજ આપણી ક્ષત જો ગુલામીમાંથી મુક્તિનીજ દોષ તેા મધ્ધી સરખામણી કરવાને કશો અર્થજ નથી. આપણી ક્ષત તેા આપણું જીવ મિલક ધાન માં સુધી આલુજ રહેશે.

આજે એવી મરોઢકારી સુચનાઓ થઈ રહી છે કે જાઓ ખીન-અંગ્રેજોને દર્શીપાર આપના જોઈએ એવી સુચના આજે શું જદુ મોઢી નહીં ગણાય ! જે ખીન અંગ્રેજોને પોતાની આખી કુદરતી દરની-પાન જદુરને કાય લગાડવાની પણ કુદ નહોતી તેઓ એક રાતમાં તેના નાઝીઓ અને જાપાનીઓની સામે ઉપયોગ કરવામાં ફરજત થી રીતે પ્રાપ્ત કરી ચકવાના હતા, બધારે નાઝીઓ અને જાપાનીઓની સરખામણીમાં કેળવાયેલા ખોરીસ સોસજરોને પણ સીપાક તરીકે વર્ણનમાં આવી રહ્યા છે તેના કરતાં તેા હાલ ઘાઠીઓ અને બાકાતો તેઓ વધારે સારી રીતે ઉપયોગ કરી રહે પરંતુ એની જાનના મુદતો સમય દવે ક્યાં રહી છે તેા પછી તેઓનું શું ધામ ? અજો તેા તેઓને ધરવાના ખેડક તરીકે તેઓને ઉપયોગ થતો હતો છતાં એ છોડી અને એ રીતે પોરો અને વેનરેન્સખોળ મારે એર અતી ગુચ્છવજુરેલા સવાસનો સહેનાઈથી ઉત્તર યજ જશે પરંતુ તેઓને નથી જરૂર હતી-મારતી. તેઓને તેા જરૂર છે શુભેચ્છાની તમારા જેવા અને તમારા જેવીજ શામણીઓ મરાવ નાશ માનવીઓ તરીકે તેઓની તરફ જતોવ જતારી તેઓને તપારી સુભેચ્છા આપશે. તેા તેઓના સુખમાં આશીર્વાદ સાથે તમારે મારે તેઓ મરવા નમવાર મશે; તેઓને દર્શીપાર આપશે તેા તેઓ ઉતરામને નીહીંપ જીવે તરીકે મરશે તેા નીહીંપના જાલીકાનનું પાપ તમારે માથે મરશે અને જો તેઓને જામરહસીયા કુદને મોખરે મોકલવામાં આરશે તેા તેઓના સુખમાં જદુવાઓથી તેઓ મરશે.

અજો દીલગીર છોએ કે ડા, હાલના જિવેકન મા અમે કશો અર્થ જોતા નથી. અમે તેમાં જદસામેલી માસ જોઈએ છીએ કે જેને ચંચલ થવાનું આમાં અંતઃકરણ અમને ના પાડે છે. અમે નથી સમજી શકતા કે આ કુદ કઈ

દીતે "જનતાનું કુદ" નવી મજુ. "જનતા" તે કણ ? શું સામવાદીઓ અને જોલશીરીકો ? શું ડા, હાલ અને તેમના સાથીઓ તેઓના કામમાં કુદાડીને કાઢે. જનતા છે ? અમને તેઓની સામે કશુંજ નથી પરંતુ તેઓનો મામ તે આપણો મામ નથી કે નથી હોંદુસ્તાન નો અને તેના કરતાં હોંદુસ્તાનના આપણા માન નીચ તેતાઓ, જેવા કે મહારાષ્ટ્ર મધીજી, ગોલાના અખુસ કલામ આઝાદ, પંડિત જવાહરલાલ નેદરને માથે અનુસરવામાં આપણે કદી જુલયામ નથી

શરમભરેલું અને મુખાઈભરેલું
 "વિદ્યાર્થીઓની સૌથી પ્રથમ રજા પોતાને સમય અવસાસમાં અતીત કરવાની છે. પરંતુ પ્રત્યેકોનાં જીવનમાં એવા પણ સમયો આવે છે જ્યારે સાપાતાલ આઠતી આવેલી પ્રવૃત્તિઓ ને નકલ મજુર પડે છે અને જેવાના સંવેરવનું રક્ષણ કરવા તરફ પાન ફેરું પડે છે આજે ક્રિષ્ણપામક વર્ષ રહેલી ટુનીયામાં પ્રવેશ રેવાના વિદ્યાર્થીઓ પાલપોતાના દેશો તરફથી વાપી રહેલી કલતમાં સામેલ થઈ ગયા છે પરંતુ હોંદુસ્તાન તેમ કરવાની સ્થિતિમાં નહિ હોઈ પ્રત્યેક દોઢી વિદ્યાર્થીની જરૂર પોતાને જાડી રહેલી જદુરને તોડી નાખવાને પ્રયત્ન કરવાની છે" આ પ્રવાસે સપ્તમિ મહત્તાના અચુક કલામ આઝાદ દુકે સમયપર પદનામાં મજેથી વિદ્યાર્થીઓની એ મોટી સલામાં સામજી કરતાં જાણવા હતા. વધુમાં મહત્તાના સાહેબે કહ્યું કે :
 "કેંદ્રેએ ચીન અને રશીયા પ્રત્યે વિલસાઈ દર્શાવી હતી અને રશીયા, જે એક નવો અખતર કરી રહ્યું છે તેનાપર આક્રમણ થઈ રહ્યું છે એ સંભવનીય છે. પરંતુ તેના અર્થ એવો નથી થતો કે હોંદુસ્તાને કુદ પ્રત્યેની પોતાની વલજુ ખદલવી. એક પણ રશીયન ટુનીયાની મુક્તિને મારે લડી નથી રહ્યો, હાજીકાતમાં તેઓ પોતાના દેશને મારે લડી રહ્યા છે. આથી હોઈ પણ દોઢીએ એમ કહેવું કે પોતાના દેશની સમજણને તે પડતી સુધી રહે અને આંતરરાષ્ટ્રિય ધોરણપર લડશે એ શરમભરેલું અને મુખાઈભરેલું જ અર્થાત્."

ખાસજે. આપણે સમજવું જોઈએ કે આપણો કુદાર આપણા પોતાનાજ કામમાં છે અને નહિ કે કોઈ પણ બદારના મોકાત.
 તેા પછી આ દેશમાં આપણી જરૂર શું છે એવો સ્વાભાવિક પ્રશ્ન કોરો. મદદ કંઈ માત્ર દર્શીપાર ગદબજી કરવામાંજ નથી રહી આ દેશપર જે વંશ પણ આપણ આવી પડે તેા પુરૂષો, સ્ત્રીઓ અને જાળકોનું રક્ષણ કરવામાં આપણે સજારને દરેક રીતે સહકાર આપી રહ્યાંએ. આપણા ફેલુઆરી તા. ૨૦ મીના અંક માં અમે જજારી સુધ્ધા છીએ તેમ એ જાગત

મા સરકારનું આગંજજી મળે જ્યા સુધી આપણે ખેસી રહેવાની જરૂર ન હોય. આપણી દરજ આપણા પોતાનાજ આજો અને જાળકો પ્રત્યે રહેલી છે. જે આપણે ખડી કરી નેજાસ જરૂર તેા આપણે તેઓને પણ મદદ નહિ કરી રહ્યાંએ, અને જે આપણું પોતાનું નહીં કરી રહ્યાંએ તેા ખીનઓનું રક્ષણ શી રીતે કરી રહ્યાંએ ? એટલે કોઈએ તામ આપવાની જુન મારવાની કદી જરૂર નથી. તેને બદલે અંકલેખાએ જરૂર હોય તેઓને સહજી માનુષીય મદદ આપવાને મારે તાપાર રહેવાને બનવું સુપણું કરવાની જરૂર છે.

સત્યાગ્રહ મોકુફ રહો

સત્યાગ્રહ પ્રતિજ્ઞાન કોમિસના નેચનલીરટ મુખે ક્રાંસવાસમાં આવી રહેલી સત્યાગ્રહની ક્ષત મોકુફ કરવા ક્રાંસ ક્રાંસ છે ક્રાંસ આ પ્રવાસે કે :

મુખેલી રીડીરટન કાઠનસીલને, સીડી કામ ની સુધીગતો અને સારવારીઓ કર્યાં વિકટ આંતરરાષ્ટ્રિય પરિસ્થિતિ, જે હાલ આફ્રિકાના રોમની સહીસલાવતિ અને સુરક્ષિતતાને મજીર જોખમમાં નાખી રહી છે, તે જોતાં ૧૯૪૧ માં સુમારવામાં આવેલ ૧૯૩૬ના ખેસીવારીકસ (ક્રાંસ-વાલ લેન્ડ એન્ડ હોડીંગ) એક્ટના સત્રે ચાલી રહેલી સલામકની કલત મોકુફ કરવાનું જરૂર જણાયું છે."

ધી. મણીલાલ માંધીએ એક માસ ઉપર સુચવ્યું હતું કે સત્યાગ્રહની ક્ષત જે આજે બકિતમત પાપાપર ચાલી રહી છે નન મરારે હાલ નહીં જેવાનું કાંસવેલું તોચાથી વંચ ખીનું પમલું સવાસદની સંકીર્તીએ જોજ મેશનું રક્ષ જે ક્ષતને માસુદાવીર પાપાપર ચમતવી. પાંજ આપણી ઉપ સરકારને આસ મરકતીના સમયમાં કનકમત કરવાના મરો દોષ અને આજે આંતરરાષ્ટ્રિય પરિસ્થિતિ પમુજીજ મજાર ખતી ગમેલી હોઈ જસામકની ક્ષત હાલ મોકુફ કરી આપણું જાપાન રચનામક કાર, જેનું કે, સામાજીક અને દેશજીની નંબંધી કનર્તીમાં રોખનું વધારે ઉચિત ગણાયો. પરંતુ નંચન-લીરટ મુખના નેતાઓને એ સુચના એ સમયે રૂમી નહિ. તાર આદ તેઓના નિચારોમાં પ્રવિવતન મણેલું જણાય એ અને ક્રાંસવાસ પ્રતિજ્ઞાન કોમિસના નેચનલીરટ મુખ દવે જે પમલું લીધું છે તેથી અમે જરૂરે દસવીર ન્યા

આ પ્રસંગે આપારે, જે મુદીસર કલાવીલા અને અચુકસામેલા સવાસદીઓ ગડતમાં જોડાયા હતા અને પજાજ પ્રતિકુપ મેંજોમાં અને સ્વતંત્રતા અને પ્રસારના દિવાસની દોવાને હવે કરનાર અંગેજ નાંખવાપન-કારો તેમજ દોઢી પનમાનપપકારેના અમુક વર્ષ તરફથી તેમજ મેગલ કહેવાતા અમુક

યુદ્ધને અંતે ધનના રાજ્યનો અંત

‘દરિદ્રજનપુ’માં ગાંધીજી

સવામીથી જતાં સરદારે મને યી. જેસંગ-ભાઈને ત્યાં પૂરે ધનનું સંગ્રહણ કર્યું. ખંડુખંધ હુંદારાએજી માર ચક્ષુઓ ને પછી સુટ ફરી જાગી મવા. એ સંઘિગતનું મને તો મારે પર હુંદારા જેવું લાગ્યું. એવે પ્રસંગે હું યું કરું એ વિચાર્યું. મહાસભાવાદી યું કરે એ વિચાર તો સહેજે આવેજ. પછી વીનાયકરા રાજા રાજાવ નવી, એટલે એણે મારે કપલે મીધા, ગુજરાતમાં તો મહાસભાએ અંતરાર કામ કર્યું છે. સરદાર જેવો સરદાર મળ્યો છે. જતા આવી હુંદે કમ ચક્ર સહે મહાસભાની અસર કેટલે જગી મહેંગા કહેવાયો મહાસભા-માનસ એવું યમ મળ્યું છે કે સહુ માને છે કે અંગ્રેજ સત્તા આજ મરી અમ તો મહાસભાવાદીએ સત્તા ચલાવી શકે છે. પણ એવું કંઈજ નથી. વીસ વર્ષથી મારે પ્રમાત એ દિશામાં આપે છે પણ તે જાણે નથી. મહાસભાએ મોતે અંગ્રીકાર કરેલા દર્શીવારનો મુશ વિચાર નથી કર્યો, તેથી મહાસભા અધિસા મો વપોગ માત નાજાના દર્શીવાર તરીકેજ સંજતાપુરું કરી શકા છે. પણ સત્તા તો બળવાનજ ચલાવી શકે; તેથી અધીસક તંત્ર તો જે અધીસાનું સર્વોપરી બળ એણે તેજ ચલાવી શકે તે બળ આપણી પાસે હોત તો હીંદુ મુસલમાન ત્રણના ન હોત, હુંદારાને ધંપા બંધ મળે હોત. કાલ કહે કે એવું બળ મેળવવા સાર તો જમમ કે પુરું જોઈએ, તો એ બરે-બર નહીં મળાય, કેમકે જીમશે ને પુષ્ટી રાજ્ય પ્રાપ્તજ એનો પ્રયોગ નહિતો રંગ, અથવા કહે કે આજના જેવું રાજ્યકરણ તેઓની રામક ન હતું. એટલે મહાસભાનો પ્રયોગ એ નવો પ્રયોગ છે. એ પ્રયોગ મહાસભાવાદીએ અદાપુરું, તાનપુરું કે પ્રમાણી રીતે નથી કર્યો. ને એ તથુ સાગતો હોત તો મહાસભા ચાલી છે તેના કરતાં બહુ વધારે ઉચે મેલ હોત.

પણ હું જાતકાળને રાજા નથી માગતો. જાત-કાળનો સંસ્થાન વર્તમાનને સંભાળવા પુરોજી કરે હું. હજુ પણ જગતે તો બાહ્ય હાથમાં આવે, નહીં તો બોધ બેસરું. મજા તો બળવાનનેજ વરશે-શરીરથી, અથવા ઢીલથી, કે બાકી ન જવાય તો કદા આત્મદી. હલ્ય બળ એ શુદ્ધ આત્માનું બળ છે અને તે અપણે શરીરબળથી સત્તા મેળવવા હુકમીએ તો વીસ વર્ષથી જે ક્યાવણી જગતને આપી છે તે બધા જીંદગીને તેથી કિલરી આપવા જતાં સારી મેં સમય જાવ. તરલો ધનન આ અણીને કાંકો કાઢી હાથ વેગ નથી. આજ તો એના પાસે ન બળ દશે તે વાપરીને સત્તા

મેળવવાના પ્રયત્નો કરશે. તેથી મારે તો કલ અભિપ્રાય છે કે મહાસભા સત્તા મેળવશે તો તે તેજે કેવળ હલ્ય બળથીજ મેળવી શકે.

એ દિશામાં પણ નવું કામ કરવા જેટલો સમય કે સામાન આપણી પાસે નથી. આજ જગી જેણે અધીસાને દુર્ગંથના સત્ર તરીકે વાપરી છે તે તેને સમજાના સત્ર તરીકે એકા-એક કેમ વાપરી શકશે એમ જતાં મને લાગે છે કે તાત્કાલીક તો એજ પ્રયોગ શક્ય છે, એ પ્રયોગ કરતાં જેબમ કંઈ નથી એમાં નીષ્ફળતા પણ સંજતાપુરું રૂપ પડે છે. કેમકે પ્રજા જે પચણ એ દિશામાં બરવા મારતી હોય તે બંધે પુરું ન કરી શકે પણ બાતમાં તો નજ પડે, તામકે ન જણાય તે ન બને, એથી જીલ્દ શરીરબળ વાપરવા જતાં તામકે પણ નીતરે, ન અનંત માણસો જે આ અણ-બેડેસા મારે જવાનો પ્રયત્ન કરે તે ક્યાલ પણ જામ.

એટલે મહાસભાવાદીએ હુંદારા તરીકે મજાના હોય તેમને આજથી બાળા મલવા જોઈએ; તેમને સમજવાનો અને સમજવવાનો પ્રયત્ન કરવો જોઈએ એવા સેવક નામના નહોં મળે પણ મહાસભાવાદીએ જાણવું તો જોઈએ કે આ કામ જેટલું જોખાનું છે એટલુંજ મહત્તર હું છે. એમાં દગતરોની જરૂર નથી, પણ કેટલાક તો જોઈએજ.

બીજું કામ એવા લોકોએ તમ્બાર મવાનું છે કે જેઓ આવા ઉપદ્રવને સમયે હુંદારાની બેટ કરે ને તેને સમજવવાને રાજનાં વાપલ માય ને મરે પણ આ કામ પણ મજા નહોં કરે. પણ સારી સંજ્યામાં આવાં સાંતીજન એકાં ધવાં જોઈએ; નહીં તો અધાણીને વખતે મહાસભાની લાજ જવાનો અવસર આવવા નો છે, ને આજ જગી કરેલી ક્યાણી ધુળધાણી લઈ જવાની છે.

બીજું કામ ધનીક વર્ગે પોતાનો ધર્મ વિચારી સેવાવું છે. એ તેઓ પોતાની મીલકતની રક્ષા કરવા સીધા પગેરેને રાજો તો હુંદારે વખતે તેઓ રક્ષક ચવાને બદલે બાકક પણ બને. એમાં ધનીક વર્ગે જાતે શબ્દવિલા શીખી મેળી અથવા અધીસાની વિલા. અધીસાની વિલા શીખનારને સાર ઉત્તમોત્તમ મંત્ર આ છે: તેજ તલ્લેન મુળિલા: અધીત તાવી હોલત નો લાન કરીને તેને ભોંઝવ. આનો અર્થ છેહીને હું એમ કહું: તું કરેડો સુમેધી કમા, પણ તારું ધન તારું નથી પણ જમતમાત્રનું છે એમ સમજને તારા સામા ઉપગામ પુરવું વાપરી

બાળીનનો ઉપયોગ સમાજને અર્થે કર. આ વરણ સામાન્ય મળ્યાં તો ન ત્રીલાઈ, પણ આ બીડને સમયે નહીં ત્રીલાઈ તો ધનીક વર્ગે પોતાના ધનનો ને પછી પોતાના ભેરમનો મુલામ મધનેજ રહેશે, અને તેથી તેજે શરીર બળવાળાની મુલામી નીચે છેવટે રહેવું પડશે.

પણ આ જાણતે અંતે ધનના રાજ્યનો અંત દેખામ છે ને જરીબની આજ વર્તણૂ-પછી બંધે શરીરબળથી કહે કે આત્મબળથી. શરીર બળથી મેળવેલી સત્તા શરીરની જેમ સંજીક રહેશે: આત્મબળથી મેળવેલી આત્માની જેમ અમર રહેશે.

ગાંધીજીને પુલાએજા પ્રશ્નો અને જવાબ

પ્ર—જાણીએમાં આવ્યું છે કે આપે બનારસ માં એમ કહેલું કે કાલ કીડીએ અંગ્રેજ બાળા શીખવી કે બેલરી પાપ છે: જ્યાં આપ એ પ્રાકારી બાળાનો અધારે આપને સમજા દોય ત્યારે હુંદારી ઉપયોગ કરો છે, તેથી આપના ઉપર દંબનો આશય મુકવામાં આવે છે.

જી—આ અદવાલ સાત યોડા છે કે અંગ્રેજ બાળા અને અંગ્રેજોનો પ્રેમ હું પણ મારે એમ વિવેક અને બુદ્ધિમુક્ત છે. આથી હું કહેને તેમને વટણું રચાત આવું છું. એટલે અંગ્રેજ બાળાને સ્વભાષાએ કે અખિલ ભારત ની સમજાયા રચાવાલીક કીડુસ્તાનીનું રચાન શેરા રેતો નથી તેમજ અંગ્રેજે મલેના મારા પ્રેમને કારણે તેમને હાથે મારા દેશપુજો ન હીતોનું નુકસાન થાય તે સહન કરી શકતો નથી. આંતરરાષ્ટ્રીય અવકારે મારે અંગ્રેજ બાળાનું અતંત મદદ હું સીકારું છું. જે ખાસ કીડીએને આંતરરાષ્ટ્રીય હેતુમાં કીડુ-રતનાનાં કિતો રણ કરવાં મટે છે તેમને મારે એક વખારાની બાળા તરીકે તેવું ચાન અનિ-વાર્થ છે. તમા પાચાલ વિચારો અને વિચાન કાંકોમાં કેમીયું કરવા મારે અંગ્રેજ બાળા એક ખુલ્લી બારી જેવી છે. આ લોકોનેયે હું એક જીદો વર્ગ પાડું. તેમની માત્રાત આ-પણી બાળાઓમાં પાચાલ ચાન ફેલાવ એમ હું છું. પણ કીડુસ્તાનાં બહુસંખ્ય બાળાકે પર બોળે પડે અને એક પરદેશી બાળા હાલ તેમની બુદ્ધિનો વિલાસ કરવાના પ્રયત્નમાં તેમની ખીલતી લક્ષિઓ ખચીક જાવ, તે મને મનવું નથી. આવી કુચીય શીક્ષણવદ્ધિ નિર્મીલ્ય કરવા મારે જેઓ જવાબદાર છે તેઓ પાપ કરે છે એમ હું અરસ મારું છું એવી સિલિત ફનીવાના દોષ પણ બાળમાં હોય એવું જાણનાં નથી. આથી પ્રમતે જે નુકસાન થયું છે તે તાત્કાલ હોવાથી તેનો ભાથો આંક આપણે આજે કાઢી શકતા નથી એથી મળેલા નુકસાનની

પ્રારાવરતા હું જોઈ શકું છું ત્રણજોડે હું દેશના મુંઝા અને પીસાપેશા રોડોના ચાલ પ્રસંગમાં રોજ આવું છું.

પ્ર.—જાપાંઓમાં આટલું છે કે પુરુષો ફરી પદેલાં નહેતાં એવી કુશળતાથી જપાને જે રીતે પાખાલ પદતિઓને અપનાવી છે તેનો આમે બનારસમાં પ્રયોગપુર્વક ઉદ્ધેષ્ય કર્યો હતો. પશ્ચિમ ગાંધે અમાર સુધી આમે જે લખ્યું છે તેથી આ ઉલટું નથી થયું કે ય

હિંદુસ્તાન મટે એ તીવ્રમ અને જપાન મટે ખીલે તીવ્રમ લાગુ પાડે છે?

જ.—અંગ્રેજી લાપા વિષે જેવું જાણીયું તેવુંજ આ ખીલું જુડાણ છે મારા લાગણ્ય નું કુપ્રવદ અંગ્રેજી લાપાને શીશજનું વાદન તથા રાજકીયા કરવાની અનુચિનતા વિષે હતું એના અનુસંધાનમાં હું બેઠો છું કે, જો કે જપાને પશ્ચિમનું અનુસરણ કરીને મારી દ્રષ્ટિએ મંજીર નજરમાં કહ્યું છે, છતાં જોવાના ક્ષેત્ર

માં તેમની જે અપાટાળ પ્રગતિ થય તેવું કારણ એ કે તેમણે પાખાલ પદતિએ યોગી સેવાનો બોલો ઘોડા ચુટેલા માણસો પરજ નાંખ્યા, અને પછી પ્રવર્તે ગાજુલાપાદારા તે જાન પ્રદોષાકરમાં તેમનો ઉપયોગ કરી લીધો. આટલું તો સરેલાઈથી લખનારું જોઈએ કે જે વિદેશી લાપાઓના વાદનદારજ જપાનીઓને તરી પદતિઓ યોગી થોડી પડી હોય તો તેઓ તેને ફરી આમ અપનાવી શકત નહી.

હિંદીઓની કેળવણી પર હાઈ કમીશનર

હિંદના હાઈ કમીશનર સર શામળ અલમદ ખાન જેઓ મળા સતીવારે કેપટાફિનથી કર્મન આબા ર અને આજે પાઠા કેપટાફિન ઉપરી જાના છે તેમણે મળા સોમવારે બપોરે મોંધીજીવી રીતીકમ સંસ્થાની મુલાકાત લીધી હતી ત્યાં ખીલુન અને પોમનિ મણીતલ માંથીએ તેમનો સરકાર કર્યો હતો કર્મનથી કેટલાક માલઓ તેમની સાથે આબા હતો. મંજળવારની રાતે હાઈ કમીશનરે રાત્રી કોલેજ માં હોઈ કેળવણીપ લાગણ્ય કહ્યું હતું હોઈ કોમને તેમણે કેળવણીની જેટલી સગવડો મળે તે સંધર્મોના પુરેપુરો લાગુ લેવા આ ન. માધ્યમિક શાળાઓ, રેકનીલ્સ મન્ડરીટપુરો અને સુનીવસીટી માટે મુખેલ કેડાવવા અંગીક કરી હતી તેમણે હજુ કે મુદ્દ શરૂ થયા પાલ હોઈ કરવાન બદલાઈ ગયું છે. સોડા પરિવર્તન ચારી રજું છે અને મળા મુમોલ કલ્પ મળ રજો છે હુંક સગવડોજ કલ્પ હોઈરવાન દક્ષિણ આફ્રિકા જેટલું સ્વનંત બની જશે.

દક્ષિણ આફ્રિકામાં પ્રત્યેક હોઈની સૌથી મયમ કર્મ જે દેસને વસવાટથી જોવાનો દેશ બન્નેલો છે તેના પ્રતે સંપૂર્ણ વજાદારી બતાવવાની છે. તે સાથે માન્યુરી પ્રતે પલ સંસ્કૃત સંપદ હકામી સખતોજ જોઈએ. જેમ હોઈરવાન બદલાવું મળ છે તેમ જુડા જુડા કાગોમાં વસતા તેના લોખંધે મળ જોવાની દ્રષ્ટિ બદલાવી કરી જોઈએ.

કળવણી એ ફનીયામાં સૌથી અમલની કર્મ છે હવે એ વખત આવી સામેલ છે કે નમારે અંજમને મટે હોઈ કોમે તેવાર મળ રહેવાને બનતું સંપણ કરતુ જોઈએ.

પ્રાથમિક અને માધ્યમિક કેળવણી અમલની છે પરંતુ રેકનીલ્સ ફેનીંગ અને મુનીવસીટીની કેળવણી એ વિશેષ અમલની છે. હોઈઓ હવેમાં તપામી પ્રવ્ત મળના આરંભ છે. તેઓએ ફનીયાન બતામી આપતુ જોઈએ કે તેઓ કુતર ઉલોમમાં પલુ ફલગ છે.

નાર કમાં હોઈ કોમા મટે જાણીતી સખ વેલો બતાવી છે તે મટે સર શામળને બેદ

દસાબો જોવાની વખતે જોલાદોને જે માળાપે નિરક્ષરતામાં છાન બનીત કરવાતેવાર છે તેસા ઓની મંજળા શોગમીય વ. ખાલ કરી હોઈ કોકરીઓના મંજલમાં એ વિશેષ શોગમીય કે. માન કેળવણીથીજ આ દેસમાં આપણે આપણું લોગ રવાન લઈ શકીશું.

રિપોર્ટીએશનના સચળા ખ્વાશો હવે કારી નાખવાની જરૂર છે આપણે હંધાલ આફ્રિકા પ્રતે સંપૂર્ણ વજાદારી બતાવવાની છે અને દેસના છાનમાં આપણે સંપૂર્ણ રાખી આપણે જોઈએ. તેમ કરવાને કારણે નારો મળ એજ છે કે બન્નેબને મટે આપણે પુરેરા તેવાર શરૂ.

કર્મનવા મેલર વા એડીન બાહિને કહ્યું કે હોઈ કોમ સર સખાબન કરી મળ એ પોરણે સંવ પ્રવાળીક પ્રવર્ત કરશે તેઓ મટે સરખ મશે રેકનીલ્સ મન્ડરીટપુરો મટે લાઓ રાલેજ ની મજામા જમીન રાખવામાં આવી છે, અને મા મેલરે જોવાની બનવી સખળી મદદ કરવાની બતામી આવી હતી.

ડો. હાદુલું નિવેદન

ડો. મુસુક મદનદ હાદુએ વર્તમાનપત્રો બન્ને ગોમી પ્રગણે નિવેદન કર્યું છે.

ચીશીકમા ફેશીરવાદી બપાનના પાવળ આલમખુને મળીથી મળી કરોદથી મુદ્દ આપણે આમણે બપામ રજું છે.

બપાનીક કે નાત્રી મોમખરો કલ્પ મળ ફિવલ અપખા મશે અને આપખા દેસપર મોન અને વિનાસોનો વરસાદ થયોયરી આપણે સંજમમાં છોએ. આપખા મશે અને આપણે દેસ મંજમ મા છે. આપણે થું કરતું જોઈએ.

મોનના મદાફર લોશ માર મળ કુવર મળા બપાનના કરકરના પાવળ મુમકાઓની સામે જોવાનું રજા કરી રવા છે.

સોમપેટ સુનીવસીટી મદાફર મોન કિટસરના જન્મથી રેળાઓની સામે જોવાના કલ્પ અને 'સમાજવાદ' સંદર્ભ રીતે રજા કરી રવા છે.

ઓટન અને ઓરોડીના મોલ આ મુદ્દને કોલ મળ બપાન વર્ષ ને બપાના મંદ મિવાય સમસ્ત ફનીયાની બપાની રખતવાના રજાને મટે ફેશીરવાદની સામે એજ બપા બપાના મુદ્દમાં ફેશી નાખવામાં મદદ કરી રવા છે.

ફનીયાના મોલોએ મંજુકન મોમશે બપાની બપાનીના નાત્રીઓને અન રખાબ અને મટાપીના ફેશીરવાદ જે દેસપર એજ હલો કરી રવા છે તે દેશના મોમોન ખુનો કરતા, હુડલા અને બપાસકાર કરવા અદકાવવા જોઈએ.

આજે જે ફેશીના મોલોના મોલ છે. બપાની કલ્પે આપણે મોલે આપણે

આપણામાંના કેટલાક માને છે કે બપાનીઓ ખીન-અંજીનોના કુપાસ માં આ મુદ્દ મરી રવા છે.

એ મળવતા ખોંડી લામણી અને ખોંડી દક્ષીણ-ધી અને ખોંડી વરંમખરથી બંધાવેલો

છે. બપાનના મુડીવાદીઓ જોવાના શાપ સામેલો માં આ મુદ્દ કરી રવા છે. આ તેઓ મળીના અંજીન મરીઓ, હકાતીના ફેશીરવાદ અને દક્ષિણ આફ્રિકાના અને અન્ન સધળાના નાત્રી દલાઓની સામેના નિરંત મંજલ થા કરી રવા છે.

દક્ષિણ આફ્રિકાના મોલ નાત્રી દલાઓ પોરો અને વેનદે-સખળી બપાનીક વિચમને ખુદશી રીતે આપણી રવા છે તે જે બપાનીક શાકી-નાત્રીઓનો ખીન-અંજીન મોલને મદદ કરવાનો જરાપે સરકારે લેલ વા તેઓ મોલક હકા નિદ કરત તેઓ નાત્રી અને મળાનીઓના વળુ મિજબીને મટે કોટલાખ મટે પ્રાપ્ત કરી રવા છે કે જેથી આ દેશના રામખંત્રોનો મોલો બપાને લલ શકે.

આપણે સારી રીતે જાણીએ છીએ કે પોરો અને વેનદે-સખળીને વખાની બપાન મળ કરેલું

(૮૨ મા પાનાનું અપુલધાન)

નેતાઓ તરફથી તેઓને નહોતો મત કરવામાં આવ્યા હતા એક વર્ષ સુધી હાત ચાલુ રાખી રહ્યા હતા તેઓને અમે અશ્વિન'દન આપીએ છીએ. એટલું સડ કોઇએ સ્વિકારવું જ પડશે કે તેઓ માં થી. એસ. બી. એલ. કે જેમને સલામતીઓ ના સેનાપતી તરીકે જોવામાં આવ્યા હતા, તેમનું નામ સવિથી મોખરે રહે છે. ૧૯૦૮ થી ૧૯૧૩ દરમિયાન અંધીજના તેવત્ત હોળા શીયુત એલ એક કસાયેલા અને ઘડાયેલા સૈનીક હતા અને તેમની હાલની વયે અને મોડાંક વય'પર મોટર અકસ્માતને લીધે તેમનાં હાંડી મથેલાં અંગ હતાં, પોતાની મમે તેવક તખીયત હોવા છતાં અને મમે તેવી ઝડપ હોવા છતાં છેલ્લા દિવસ સુધી તે અમુકપણે પોતાને રજાને ટકી રહ્યા હતા.

સલામતી પુખ્તી એ છે કે એ સમ જેની

હિંદના સમાચાર

હિંદીઓને બોલના સરદાર

હિંદના 'દામસ્ત' નો ખખરપત્રી જણાવે છે કે કેટલાક જર્મન એડમિરલ્સ રોકેસનેવી હોદ્દાઓને ખોટી રાજ્યતંત્રોના નાક કરવાને ક્રિસ્ટેનાઈ પ્રચાર કામ' થઈ રહ્યું છે. તેના એક રાખલા તરીકે એક રોકેસનેવી સુભાષચંદ બોઝ, ક્રિસ્ટિના માજી પ્રમુખ, જેઓ મમે વર્ષે હોંદુ-રવાનથી અલોપ થઈ ગયા છે અને જેમનું મુકામ હુપુ રાખવામાં આવ્યું છે તેમનો સંદેશ વાંચી સંજગાવવામાં આવ્યો હતા તે એ હતો કે: સીંગાપોરના પતનથી હોંદુસ્તાનની મુક્તિનો દિવસ નજીક આવ્યો છે. સંપૂર્ણ આઝાદી નહિ મમે હાં સુધી હોંદુસ્તાનને સંતોષ થવાનો નથી." તે પછી વીશદેશમંદ્રેસના સ્પોક્સ-મેને પરદેશ પત્રના પ્રતિનિધિને કહ્યું કે જર્મનીની પુક નીતી બોઝની હીલચાલની સાથે મળતી છે અને જર્મની એ હીલચાલને પોતાની જનતી સખળી મદદ કરશે.

કોમી સમજુતીપર અસર અહીં

વહી પ્રસાસનાના મેખર મી. અસર અહીંએ નીચે પ્રમાણે એક વલેર નિવેદન કયું છે:

જાન્યુઆરી તા. ૧૪ મીએ નામપુરમાં 'જોરી-થેન્ડ પ્રેસ' ના પ્રતિનિધિની સમક્ષ મે કરેલાં હોવાતાં એક નિવેદન તરફ માંડ ખ્યાન ખેંચવા માં આવ્યું છે. નામપુરમાં મને મળવા આવેલી જાન્યુ વ્યક્તિઓની સાથેની કાવારણ વાતચીતને એક મુલાકાતનું રૂપ આપી તેનો કાંઈએ વૃદ્ધો હોવાક હાખચામાં આવ્યો છે એ અસંત શીયતીય છે. મારી પાસેથી કહી મુલાકાત માંજવામાં આવી નહોતી પરંતુ સાધારણ વાતચીતમાં મને મળવા આવેલાઓએ મે મુલાકાત જુલાસો માંડ્યો હતો. પ્રથમ તેઓ એ જાણવા માંગતા હતા કે, ક્રિસ્ટિ સીમની સાથે સમજુતી કિપર

સામે તે વાપરવામાં આવે છે તેને કંઈ પણ હમ કરવું નથી. બલકે તેના અંતઃકરણને અને તેના સિધિલ પડલા સખળા સદ્યુરોને તે જન્યત કરે છે. એ સમ વાપરનારને સારિરિક કુખ ધામ છે. પરંતુ મનુષ્યન અન્યાની કાનુને તામે થઈ મનુષ્યના મુકામ નહી જનતાં જુલમમારને કંઈ પણ હમ કયો વીના કચરકત કાનુને તામે થઈ તેવું સરણ થઈ રહેલો હોવા ના તિચારથી તે અતીત આનંદ અનુભવે છે. એટલે સલામતીનું કુખ નકામું નથી જતું. તેના આગમને તે કુનન કરે છે અને સારીરીક નિર્જળતા છતાં કોઈ પણ વસ્તુને સામનો કરવાને તેની આખ્યાત્મિક શક્તિને તે કપીજ પ્રખળ જનાવે છે. એટલે આ શકતમાં સલામતી-ઓએ કયું મુકાવું નથી. તેઓની આખ્યાત્મિક શક્તિ વધી છે અને જનસમાજ પર થયેલી નેતક અસરનું માપ આંકી ચકામ તેમ નથી.

આવવા વંચાર છે કે નહિ! મે' તેઓને ખાત્રા આપી કે હોંદુ મુસ્લીમ વચ્ચે કોમી એકમ અને સહકારનો કંઈ પણ વાજગી માર્ગ લેવા ક્રિસ્ટિ નાખુલ છેલ નહિ. વળી મે' તેઓને એ પણ માદ આપ્યું કે, હીમ જે ક્રિસ્ટિ પોતાનો ક્રિતિ-કાસ અને હેલુઓને ખૂંસી નાખવા અને તે એક હોંદુઓની સંસ્થા છે એનું સ્વિકારવું એવી હદ ન મે તો ક્રિસ્ટિ લીમની સાથે સમજુતી કરવાને પોતાના પ્રતિનિધિઓ તીમવાની પોતાની પુખ્તી દસીવી હતી. મે' વધુમાં કહ્યું કે મુસ્લીમ લીમ બલે એવો વારો છે કે પોતે હિંદની સખરત મુસ્લીમ કોમનુ પ્રતિનિધિત્વ ધરાવે છે પરંતુ જ્યાં સુધી લીમની જકાર મુસ્લીમે છે હાં સુધી કંઈ પણ રાજદારી ચચાને મારે તેનો એ હાલો એક પ્રાથમીક રાત તરીકે સ્વિકારી નહિ ચકામ. જાને સંસ્થાઓ પોતાના પ્રતિનિધિઓ દારા થયો કરે અને અમલની જાજતોડું સમાધાન કાવે એટલું જ ત છે. ક્રિસ્ટિના પ્રતિનિધિઓને મળવાને લીમ પોતાના પ્રતિનિધિઓ તીમવાનો હરાવ કરી કમે છે. વળી મને પ્રજામાં આવ્યું હતું કે પાકિસ્તાન વિષે હું ચાહ છું. તેના જવાબમાં મે' કયું કે મારા વિચારો અપીતા છે. હું તેને અવકાશ મળતો નથી. સર સીકંદર અને મી હજીસ હક પણ મને તેની મણી ચકામ નથી. જે ચારે પ્રાંતોમાં મુસ્લીમ અદ-મતિ છે તેમાંજ જે જવાબદાર રાજદારીઓ તેને વાજગી ન મમે તો પછી તેનો સવાલ જ હમાં રહ્યો. આપો આપજ એ પોજના બોટી હરે છે.

ગાંધીજીના બાપાની શિશ્ય પકડાય

બાપાને મુક જાકેર હરેનું હાવાથી સેનામમાં મહાત્મા ગાંધીજીના પગ આજળ બેસી પ્રાપવા સખરે વાજક વગાકતા બાપાની સામ્મની રહી

પેલીસે ધરપકડ કરી છે. સામ્મ-અન્યારી કે ધર્મ સ્થાનોમાં પણ વિશ્વાસ રાખવાની મુદ્દના દરલ ના પાડે છે એનું આ ઉદાહરણ છે. સર રોકેડ્ડ ક્રીપ્સ હોંદુસ્તાન જશે

વધ પ્રધાન મી. વીનરટન અચારી જુલવારે આમની સળામાં વલેર કયું હતું કે વોર કમી-નેર હોંદુસ્તાનના રદાથને માટે હોંદુસ્તાનને રાજ સત્તા આપવાની હરેતી દરખાસો સર રોકેડ્ડ ક્રીપ્સ મને કુલ સત્તા સાથે હોંદુસ્તાન લઈ જશે અને સખળા નેતાઓની તેમજ વાસરેય તેમજ સરકારી અમલદારોની સાથે મસલત કરશે. મલિલાના અપુલ કામ આત્રાદે સર રોકેડ્ડને અવકાર આપ્યો છે. જા મહમદ અલી જનાકએ લીમની કાકરીસ મળ્યા પહેલાં કથી મત દસાવવાની ના પાડી છે. મુદ્દની ટરઆન માં સર રોકેડ્ડ ક્રીપ્સ હોંદુસ્તાન અપા હતા અને પંડિત જવાહરલાલ નેહરુનો મહેમાન બન્યા હતા. જનરલ કેવલ હોંદુ જવાલું કારણ

માન્યેથી જણાવાય છે કે મત અને સુમાદાની પરિસ્થિતિ એતાં જનરલ કેવલે હોંદુ-સ્તાન અને બર્માનું સેનાપતિપણું લીધું એ મોગજ છે. જણાવાય છે કે બાપાનીત્રો સામે જર્મન માર્ગે આક્રમણ કરવાને બર્મા અને માન એ એકજ માર્ગે મીનરાયો પાડે રહ્યો છે. અને જનરલ કેવલ અને મારસલ બીલામ કામ-લોક એ જેજ અતિ મુરકેલ કામ' હાથમાં લેવાને લાપક છે.

—૦—

મુદ્દનો ખખરો

એક્ટેલીવાને અમેરીકાથી જવલ્લી મદદ અમેરીકન સરકાર, પાવલેટ, વિવાનો, રીંધા, તેવો વિમેરે જવાનાની સાથે પ્રવાર કરવાને મુક સામનો થઈ જતારે એક જખરદસ્ત કારકો ઓરટેલીયા નહ રજાના સનીકારે ખખર હતા. આખાન

સરવાર તા ૫ મીની રતે હા વામે જવાને જવાની રાજધાની બેટાપાનો સંપૂર્ણ રખને લીધેલો હાવાનું જાહેર કયું.

એક્ટેલીવાના સેનાપતિની એતવણી

સીંગાપોરમાં એક્ટેલીયાના લરકરના સેનાપતિ મેજરજનરલ મોડન બેનેટ જે સીંગાપોર જખાનમે તામે યતાં ન્દાસી હુદપા હતા તેણે જખાવ્યું છે કે "વાલ અભ્યાની જુમ મારમાર તરીકે સેખાસના જેખમે પણ મારે કહેવું નેકમે કે એક્ટેલીયાપર જખાનના અખજળ પાણુજ જલહી થવાનું છે. હને નહનાવાના સવાલ નથી રહ્યો પરંતુ અકલાડીયાઓનોજ સવાલ રહ્યો છે. વિમાનો જતાવવાના ખાલાના પ્રધાન સેનટર કેમેરને મેજીનોન'માં કયું કે વલ વિમાનો અને વીમન મુદ્દનો નાખનો એક્ટેલીયા તાપીદે પદો-ચાપમાં નાંક આવે ના સેકલાસનપર જખર-દસ્ત આજન આવા પાકવાની છે અના દેશને

કલેક્ટરે હતુ કે મદદ મોકલશે છીએ પરંતુ તેઓને મદદ કરી મળી નહીં, તેવું રમે મોરટેલીયાનું પણ મામ.

રંગુન મધુ

સ્વીકાર તો મીના સુધારે ૩૦ વાગે મળ્યા નીચેએ રંગુનને કમલે લીધા. બાળીના સમુદાય દેવાર અને બળદારને મુખ્ય આધાર રંગુન પર હતો. એ સંદર્ભ જવાબી દેશને મોકલે નુકસાન છે અને વધારમાં બીનને સખત ફટકો પાડે છે અને દીકુનામપર લોભમ આવ્યું છે. આસ્ટેલીયાપર બેઠમ મારે.

માર જવાબીક દેવી બોલ્યોએ બુધવારે થીની દિવસે મોકલે મોકલ્યો ઉપર બોલ્યો મારો ચલાવ્યો હતો. આ સંદર્ભ આસ્ટેલીયાની ઉંઠ ઉતરે આવેલું છે. પાપુઆના રંગુને લીધા પાદ આ અધિકારમાં વળત મોખ્ય મારે મામલો છે.

બાળીના મુખ્ય મોખરો રંગી મંગળારે રંગ બખર તરીકે આવ્યા મેવાનીકો રંગુનની પા માણત પત્રોને બસકમ તરફ આગળ વધી રહ્યા છે. બાલિયન એ માનકસે અને બાળી રાદ સાથેના સીધા રેલ માર્ગ નાને રંગા માર્ગનું એકનું એકનું મદદ નીમરંગાના કામમાં રહેલું છે. છત્રિદાના આરંભમાં બાળ

સંકલના એવો જામ રાખવામાં આવે છે કે મળતાનો પ્રાન્દાન એકાનમાં મીત્રાત્મકતા વેપારી વદાધિપર હુમલા કરશે સીંગાપોરથી નીચીની સુધીના પત્રકાવેના લેખ મધ્યમ નાકથી સાથે હુમલા વધ રાકશે નહીં. જાનનું મુખ્ય મીત્રાત્મક હતુ એમનું એમનું છે અને સમુદાય તેઓની સર્વોપરીતાથી તેઓને દાવે તે દીશાએ જવાની છુદ રહેશે

—૦—

પરચુરણ

—બુનાબેટ રહેકમમાં દાવરા બનાવવાને રજર બીકકવ તરીકે દેવાથી ત્રણ કોઈ પ્રાકલેદ મોરક કરો તેવા દાવરા પસારી નવા બાદ વધારી મર્ક પાડે. સીવાઈ રંગરના દાવરને બદલે બીક કોઈ વરેનું મળી આવે

—સાંપાઈમાં ભૂ અમેરીકન બજરજતીઓને બાવ મીકો આપવાના આદેશ મારે બાવનીકો તરફથી પકડવામાં આવ્યો છે. તેઓ 'ન્યુ યોરક હેરલ્ડ ટ્રાઇબ્યુન'ના મીકરે કોન અને 'આર્મી બીક'ના આર્ક બી પત્રેલ છે

—બોલેલા રામને રોડ નકવલાલ મધ્યભાઈની રૂપીયા દોઢ લાખની ફેલુમી સંચીકારી કર્યાવા ત્રણ લાખને બદલે નવા કામદાય બાંધવાનું કરાવ્યું છે.

—અમદાવાદની રાકીક મીકો કે.લક્ષ્મી તંત્રી જાનુઆ હલે કોષણને બદલે નાકકાં વાધે છે.

—રોકકી અનુનકાલ કાપીદાસના મળી મુકેલના બદલેને કુબર્ક કરમદે જે. પી. નો ઉકામ આવ્યો છે. જર્મન કોમમાં આર્ક કન્માન મેળવનાર એકે પદેબપદેલો સતારી છે

—સોનવદ લાખના એ દાખા તામની એ અને એક સાથે ચાર બાલ અવતર્ય છે. પૈક ત્રણ તારા એ ઊભરી છે.

—સો. એનસુબલ કલકલામાં મરણ પામતાં તેમની પાલક કલકલામાં કીક બર જર્મન અવન બાંધવા રા દોઢ લાખ તથા બીક રા. અકીક લાખની સખાવન બદલે મર્ક છે

—અમદાવાદ મુનીસીપાલીટીને કો. વાલેલાલ સારા-ભાઈ દોરપીકલમા કો. એકસમેશાથી મારે સી. મોળી બાર્ક સમવતારી પટેલે રા. ૪૦ હાલતું કાન હતું છે.

—વાલેલાલ એક વખતના કોલિયાદી બી. એમ. એન. રાકે કામલમાં 'પાકીરવાન'ની દિમાવન મારાથી વિવાદીઓએ તેમને 'કાકુતી દુઢ' આદિ કુદ રાખે કામવાથી સખત વિરોધ કર્યો હતો.

—કલેક્ટરની બાળીની રાજની કુદન બને કાના સુરેશ્વર તાજામાં આપવાન કર્યો છે. આ તાજા આમ દલો કરવાસો મારે વારંવાર કીક આકરે આવતું જણાય છે.

—કી પ્રાજલ બંદુલાદ દેવાઈની પ્રતે ચિ. તનમન મેનના હુમલ વગ બગો (છ. સુરત)ના દેશાઈ બીગમમ કુલકલકારના પ્રુન ચિ. ડાહ્યાઈ દેશાઈ

બીન-અંગ્રેજોને ક્ષીયાર આપવા સંબંધી સરકારની નીતી

બુનાવની મારાસવામાં મધ્ય બુધવારે બીન અંગ્રેજોને ક્ષીયાર આપવા સંબંધી સરકારની નીતીના સંબંધમાં બેલતાં જનરલ રમદાઈ કુલે હતું કે બાવનીકો આ દેશને કમલે એ તે પદેલાં ક્ષીયાર મેરાને લાયક હશે તેવા રહેક રહેક કલક અને નેડીવને ક્ષીયાર આપશે એ વાંચે કુ કાળજી રાખીશ પરંતુ આજે તેમ કરવાની કશી જરૂર નથી. અને તેથી દાલ સાલની આવેલી નીતીમાં રેરકાર કરવાનું કુ કરુ કારણ જોલે નથી.

સામે સાલેજ મુકામે માલકર કુદ રખના દિવસે પછીક વિધિથી સાલકથી કરવામાં આવ્યાં હતાં. આ વિધિ કાવવા મારે બી. કુરીકાંકર વિલાયતિ આજુકથી ખાસ મોલાવવામાં આવ્યા હતા.

—વેલસી વીક્ટોરીયા પ્રાકુસ કુના કીકકર બી. કમર મનલ એકવલ રવેરેશથી આવેલી મધ સીમરમાં અને આવી પડેલોપા છે.

—૦—

ખખર ખમે

સંગીતના જલસો

કામનથી કી. ગાવેલ નીકાભાઈ દેરાઈ લખી જણાવે છે: મી. એમ રજુલત એન્ડ પાર્ટી તરફથી લા. ૬-૨-૪૨ ને સંગીતરે કાંકે સેંટ એલ્બર્સ હોલમાં સંગીતનો મનોરંજક કારકમ સમુદાય પુરવક રજુ કરવામાં આવ્યો હતો. લેકો કારી સંખ્યામાં કાનર હતા. રાધેશ્વમની આરતીગી કારકમનો મંગલાચલ મધો હતો. બહુ મળીને ૧૬ આઈરો કાન કરવામાં આવી હતી. અરેના બાલ્કીના સંગીતકારે મેચાઈ એમ. રજુલત, પી. એચ. નાસી, કાલા નાના, કી. રામદે, એ. રામકન, મંગલકાદ વગેરેથી શાલ પેલાની કમો. પરિચય જનતા સમકુ વિવિધ વાજીના દ્વારા રજુ કર્યો હતો.

કાકીય કાવનાથી બરેપુર એવો રજુલ વિભા સંગીત એમ. રજુલત એન્ડ પાર્ટી તરફથી સમુદાય વર્તક રજુ મધો હતો. કુમાર નરવરલાલ કંકર, કીકવલાલ કુલા, કે. મેડેરી વધા કે. લક્ષીના મુલા એ શાલ પેલાની કુમીકાને બરામર નવા આવ્યો હતો. કીકરકત કન્કાલોએ 'અરજા કલો બલેનો' કુ કોકપ્રીય શીલ અભિનય સદીલ રજુ કુલે. હલે ને અરેબર કુલકાવાન હતુ. આખાય રજુન કારકમમાં કીકુલ રાખા નાનાએ અભીનય રાકીન રજુ કરેલું 'બારત નં વલ સરેના કરગીમ કુલામ જાના' કુ બાવનામવગીલ રહેલે મીખરે કુમી રાખા.

આ વખતના જલસાની ખાસ વિશિષ્ટતા એ હતી કે અંગ્રીકા નુલકાર પી. આર સીંગ (સવલ) એક પાલ વધમો બાળક કુનીકાલ નધા એક આડ વધમની કન્કા સંગુલા ને મળુ પાર્ટીમાં સમીક કરવાના આવ્યા હતા. મીકુલ સીકની નુલકા સંગીતે છે એ મન દોલ કીક નધા, પરંતુ કા. રીકા પાકર બાલિકાએ અરની બાવેલાં નુધા બરેબર વિરોધ માકરવા અને મોકલ હતા.

'હરિજન નાં' કુ સમુદાયના અને કીકુલ પી. એચ નરસીએ રજુ કરેલો વિ. કમલય ગીતો મધકાવાર એવી લકાવ. એ કીકલ કાંકા રાલ, એડ કીકાદિ અલકોએ રજુ મર્ક હતી. મુલકાની અને કીકી બાલક બાલિકાઓ અને કવારોના સુદર સકાર થી બળવાસી કારકમથી કરેલુ મુધી પવા હતા.

રજુલ ગવરવા અને બાવકુને વિધિ પાર્ટ વધથી કીકુલ ની. જવનાલે કર્યો હતો, તેમજે મીકોનો કી. રામદે, પી. એચ. નરસી, એ. રામ-કન નધા પી. આર સીંગની તેમજે આવેલા સુદર સકાર નલસ આખર માળો હતો અને જલસાનું કલે છે આ વખતના અલસો પારકીના વાલકોના રવામાં આવ્યા છે. વકેમાલરમનું રાકમીલ મવાલ બાદ અલસો સમાપ્ત થયો હતો.

જીનાઈ રપીકે કલક

રમીકની મકનદ ગાલી જીનાઈ રપીકે કલક ના મધ અંકમાં પ્રસીદ્ધ પલેલ નાચી રપીકમાં મુકાલેલા અમલકારોમાં નીચેના નામ રહી મધા હતા: કેપટન: મી. એમ. ઈ. કોલા, વાલસ કેપટન: મી. બી. કીકાદીય.

ચર્યાપત્રીઓ

મી. પી. જી. દેશાઈ-રથળ અને સમય સંક્રાચને લીધે તમારો પત્ર આવના અ કપર મુલવતી રચી છે —અ. મ. એ.

જાહેર ખખર

શ્રી. આર્ય યુવક બ્યાયામ શાળા જોક્તાનીસભ્ય

ઉપરોક્ત સંસ્થાનો કુ કો વાર્ષિક ઉત્તમ તા. ૨૧ અને ૨૨ મી વાર રાની અને રવી રાત્ર આં વાગે મરી ને વેળા કલેક બાલકોને બધારવા આમલકારી વિનતી છે.

રમળ: પાટીલર હોલ, ૧૦ રેલ રોડ. આઈક પ્રામા: મલખાંજ સંગીત કાલે સેરીમ, વેલકોમ ટોસ, લાલકા, બાથુ સોપ, કાચ ખાલો, બાલીપર સમીકો કપાવવે, બોલક બેસેલોંગ વગેરે વગેરે (વિગન માટે કુન્કગીલ જુઓ). પ્રોમામ બરાબર ૮ વાગે રા રવા માં આવશે.

વલકલકાં રજુકેલ, પ્રમુખ. લાલકાં હરિલાલ, પુરાસકાં વસનલ મીકી, મંગીકો.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

જો તમારે તમામ જીવનની ખરી મજાદ લેવી હોય તો પુટીકરક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબુત અને બળવાન બનાવી શકો છો! પણ બાદ શખસો કે કાયદાકારક બેસકો બનાવવા મારે સારો, તાજો અને ચોકસો શુદ્ધ માલખ વાપરજો. અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા મારે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આવેલી મધો છે.

અમારે લાં શીંગોડા, ખદામ, ચારોલી, પીરતા, પંખળી સાલમ, સુદે મુસલી, ખારક, કલામી, કોપર વારી, ચોખર અને કાજુ, ચાર મગજ, ચોખવાની, અસરન, શુદ્ધ, અખર, લોના ચાંદીના વરખ, મકરન, વીંચેરે તમામ કીંદનું કરીવાણું ચાંધી વડું, જડી છુટીઓ ઉપરાંત હાંદી ખરી તમામ ચોસરી હોય શોડમાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મશહુર થએલી સુરતની ખરદી, પીરતા ખરદી શી. ૩-૬ રતલ, ખદામ ખરદી શી. ૩-૬ રતલ.

મુંખઈના તરેહવાર હલ્વાઓ ખદામી હલ્વો શી. ૧-૬ રતલ, સુદે પહવાલો હલ્વો શી. ૨-૬ રતલ, રંગીન ખદામી હલ્વો શી. ૨-૦ રતલ, સુદે મલાઈ હલ્વો શી. ૩-૦ રતલ અમારે લાંચી મળાશે.

નવાળી પાઉડર: શરીરના કોઈ પણ ભાગમાંથી માત્ર બે મીનીટમાં વાળ સાફ કરી દે છે. ૩ બોટલ શી. ૩-૬ ચોરોજ શી. મુનીયન મારે. જોઈ વખત જોરકર આપી ખાતી કરી લો. દેશના ગાદાં: ૭૦૫૬૦ શી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA.

153 Grey Street, Durban.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

દેશ અત્યંત હાલ અને વેજેટબલ સારું પેકીંગ કરી C. O. D. થી મેલવામાં આવશે. સંજો:—

P. O. Box 842. 139 Brook St. Durban. 121

કુનીયામાં પંકાએલી

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 26950.

CORNER PINE & GREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS AREA.

THE MEET-UP OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS

BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

સાચ મા નામ
નીવામાં પંકાયેલું
કે અને તેની અણી
શુદ્ધ બનાવવામાં
અને વાપરવામાં
આજેક તરફની
પ્રતિષ્ઠા રખાઈલી
કે આ વિષય
વિષયમાં વિગતવાર
મહત્વ એ છે કે
સાચમાં નાચીકના
નાચીક નામ પાછીક
કે જાણીને બનાવવા
અને વાપરવામાં
આજેક તરફની
પ્રતિષ્ઠા રખાઈલી
અને જોઈક વખત
જા વખતમાં તેને
આજેક તરફની
પ્રતિષ્ઠા રખાઈલી

ઇનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ'

તંદુરસ્તી

નો ચોક્કસ

માર્ગ છે!

સાચાનો ફ્રુટાલો, કમળેરી, ખદ-
દજમાંને હરદોજ એક વગાસ પાછી
મા અંક ટી રપુત ઇનો નાખી
પીવાથી નાખુદ કરી સકાય છે.
ઇનો શરીરના ખરી તરફો ફર કરી
કસેમને તંદુરસ્ત રાખે છે.

ઇનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ' અને તર-
માલથી કાગ કરે છે અને તંદુર-
સમાં વિગતવાર છે. આજેક તમારી
ફોન્ટમાંથી જો નોટલ સપ
આનો તમારો અવશ્ય તેવાથી
ધણેજ કાપશે થશે.

ENO'S "FRUIT SALT"

The words "ENO" "FRUIT SALT" and "FRUIT SALT" are registered trade marks.

Sole Representatives HAROLD BISHOP & Co. Ltd.

P. O. Box 805, Capetown

1943

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજાંત્રની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં એક સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ હળવું સંગીત અને સુમધુર શ્રીમોના ગાયનો કુદ્દમ્બ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદ્દમ્બમાં અને મીઝમંડળમાં માવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ લાકડાંકોલસાના ધ્રુમાડાથી બની તાલકાળીક રસોઇ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ડંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર તબક્કા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, વીણરૂખા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, અંધન, કગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડોરી, મધર ધાન્ડ્યા, અકિરત, બાલી, આદમી.

શીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભજન, ગરબા, રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પીર પાર્ટ્સ—દરેક વાજાંત્રના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરહાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક જાતના) યગ છન્ડિયા, ગ્રામોફોન, હિન્દુસ્તાન, હચીન્સ, ઓડીયન, (ધાન્ડ્યાન રેકોર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬

.. રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશળીઆ (ગ્રામોફોન) લીમીટેડ,

૧૭૯ એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્ગીલન (૫) રાગનતંત્રી (૪) ધરતી રાણી (૫) દોલી (૪) રાધીકા (૩) દીવાલી (૫) મેરુકાર (૫) સીના પાંથન (૫) ગાંધી ચલાકુદ્દીન (૩).
મરહુમ ખાદર કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહમ્મદ ખલીલ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16457.
કાલુ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ ખાદર કબાલના ફિલ્મમાં છેલ્લા ગાયનોનો સંગ્રહ
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. પહેલો તે પહેલો

N. ખાદર કબાલ

- 16404 જળ વહા કુળા પુત્રી ખાલગી
- 16411 એક રાતે કુ દમના
- 16416 જલમાં સંગ હડ ગાલ આખમા કમારી
- 16428 મહીનેકા ગુલામ : હુ મેરે હકમે દુવા કરના
- 16434 દખારા હુ ગમે લેકીને વેલી રેગક દે મેકરીયપા
- 16304 કાલ ખાલે ન ગમે મે રો મલકી
- 16313 રહમતુલ્લીલ આલખીન
- 16347 ખોલો ગમે રો એક ખુતે
- 16232 ને મીલે લેન્સે દાસે મીલાહેતે દે
- 16273 વેદલીલકા તાલકલી
- 16250 કુસ્મા : મુસલમાનો
- 16243 હલકે ને આલે એકમદે આલી
- 16289 કુસ્માન પદો
- 16367 મેરા મન મોગે ખાલે
- 16380 મુજબા હારે મહાપુત્રા મરનેકા ખુશા દે
- 16390 મારો સલેઅલ્લાહ મારો સલેઅલ્લાહ

R.L. હસલામી રેકૉર્ડ

- 316 આંધા ચલુદીકા મોહમ્મદ
- 301 આંધાકા જલયા
- P.E.
- 27 સલાલ દમરન ખીલાલ
- G.E.
- 4764 અને 4765 ને રેકૉર્ડોનો સેટ
- જમલકો કાલેકો ગાલી પીલાનેકા મોહમ્મદ
- 4723 પત્થરકો દરખા ના જમના
- 4726 છુદા દે સારે મેખાને મે
- 3164 ગતખા સલાલ
- 6677 દેલ મરખ
- 1740 ગુમ હો અલ્લાહ
- F.T.
- 12127 રિવામત દમરન ખાલી
- 12907 દે સખામત
- 12308 હલકી કુસ્માલીકા રેકૉર્ડ
- 12781 લેસીકા મોહમ્મદ

કાલુ કબાલ

- 16270 હરન દરખાલીકા મોહમ્મદ કાલકી
- 16349 તરવીર નાખી આખાસ દીલકો ઉતર આલ
- 16241 તરવીર મોહમ્મદ મેરે પાલે
- 16270 હરને દરખાલખ આલખનાલખ

દર મહીને નવા રેકૉર્ડો આસારે ત્યાંવી મળશે. તેના દર મહીને કેલોગ આસારે ત્યાંવી મળાવી લેશે.

મારુદર ફીફીફીન

- 16332 યા મોહમ્મદ યા મોહમ્મદ
- 16340 હલકે આ સીતમગ
- 16261 છસકા રાજ હે કલકારમે
- 16340 અખને અખને કાલા દોલન

મોહમ્મદ ખાલીલ કબાલ

- 16423 આંધા આ : મહી કુ તાલે અલા
- 16426 ખાલ આખાલી નમરખ મોલાએ લખી
- 16433 સાવરના નહી રહી
- 16312 દમારા નાખી જામ મરકાનાલા
- 16221 સાપા મુકે પીલાદે
- 16366 મુસમલી કાયે અખાલ
- 16379 હલકા અમે વાદ મોગ
- P.T. મારુદર અખાલુસ રજાલ

- 12686 મે પાલેલી ખાલકી
- 12020 વેલ દળીમે ખુદા
- 12254 દે સલામ ઉમમે મત દે
- 12165 દમારે કલકો મલીલ ને

ફિલ્મખાન એન્ડ પાર્ટી

- 12215 રહના દે મુસા આકા તરી ગલીમે
- 12917 છસ તરકે ખલકા હુ સખા મલેકે સોલાલ
- 12826 નદારીલ દે ચાકુસેદરા મે
- 12860 મે તો લીરે આખ વાર
- 12687 મોહમ્મદ અખાલસે મોહમ્મદ
- 12702 હલકે વાલકા રીના
- 12710 મુરે મલકલમે સલકા

કાલુ કબાલ

- 16428 મુરે અનવર દીખાના ખાદર રસલે અખાલી
- 16429 ખાલ સાકા મે તલાલી નલમેલી
- 16428 ખાલ અખા પદ મુલકે
- 16428 મુલકાલે મહીમે
- 16428 મલે હો કદમ આરે કયામત કલકી
- 16428 આખ નખા દરખાર હલકાઆલે

ફીફી રેકૉર્ડ

- લાલી (૫); નીરમલા (૪); હુસલીલાલ (૫); મંગલ (૬);
- આજાદ (૫); ડોલર (૩); આલી પાખા (૨); આખુલ (૫);
- અખન (૬); આરન (૫); તલી દીનારે (૫); સલકી (૫);
- મુસાલીર (૫); ક-લીયા કુદે (૫)

દામા એલ

- મોહીન દરદાદ (૬); આખ મંગલ (૪); અખ કુમાર (૨);
- મરેકલ (૬); કલખાલી મંગલ (૩); સલી સુપીનયા (૨).

PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.,

PHONE 33-7255
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN. 388 MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

"Woman"—ચાને "ઔરત"

એક અજબ કહાની છે. માબાપ શાદીમે ફગુલ ખર્ચ કરકે આજાદકો હમેશાં કે સિદ્ધિ ન મિલતી બનાતે છે. શાવકારકે તકામતે ઉત્તરી કીંદગી બરબાદ જીસે કે ગરીબીમે ધનીરામકો ઘર છોડ કર અજા બના પડા. અજા ભયારી ગરીબ અરત તીન અગ્યોંકી મા કયા કર. મગર હોંમત મસકા નામ છે, કે ખેતી-વાડી ઔર મજદુરીકો કામ કરકે અગ્યોંકો પાતા. એક સડકા નેક દુસરા બદમાશ નીકલા. માને ઉસકો નેક બનાનેકે સિયે કોશીપ થી. ઔરતકી હિંમત બ મુમાન શાવકારકી બદગતી. એ ખેલકા નતીજ છે. મંગાઓ ઔર સુનો.

GUJARATI DRAMA SETS

મયજી કુમાર (૩) રેકોર્ડનો સેટ.
સીતા આંખ (૩) " "
રાણુક રેવી (૩) " "
સકુન્તલા (૪) " "
હીર રાજા (૧) " "
લેસલોરસ (૩) " "
શેઠ સમાલમા (૩) રેકોર્ડનો સેટ.

પુત્રીરાજ ચોદાણુ નાટક (૮)
નરસિંહ મહેતા (૩) રેકોર્ડનો સેટ.
વરીસનો વારસો (૩) " "
લક્ષ્મીરાણુ (૩) " "
વનરાજ ચાવડા (૫) " નાટક
ભલપર સની રૂંદા (૨) " સેટ.
સીકુણુ જન્મ (૨) " "

FILM RECORDS IN SETS

મરીખકી લોખ (૫)
બાબા (૫)

નીરમલા (૪)
માગાફેન સીંગર (૪)

મારી આંખ (૩)
કંગમન (૬)

જમાના (૩)
કુરમાક (૫)

આરતી F.T. 5276 દસાવતારની આરતી.

F.T. 5281 બી સદાનાગણધુની આરતી.

F.T. 5191 શ્રી મહાદેવની આરતી

જીવના અને જીવિતા દ્વંધમાં મીઠાધણી અને પાકો બનાવનાર
કેપીટનના શીશાળાના પૌષ્ટિક પાકો
પંજાબી સાલમ પાક વિશેષ પીઝ પાકો આપવાની
મળી શકશે.

નમારી કેસીમાં જનમ આવતાં જાત જાતનાં ફળોનાં તૃષ્ણા મળે છે.
ફેશન મીઠાઈ તથા ફેશ જાતનાં ફેશના, આપાઈ, ગરમ માસાનો વિશેષ
માત્રા અધારમાં મળશે
શુદ્ધ નજીયા મળે છે એવા મા મળે:

KAPITAN'S CAFE

'Phone 33-8577. 13a KORT STREET
JOHANNESBURG. 135

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD.

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
Country Orders Promptly attended to.
14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-5382.

વલ્લભ રાંછોડ રાંછોડ સાઈ

દોહરોલ અને રીટલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ અમારે ના પાલુ અને સરવું મળે
ખદારગણના આરકારને તાલકે આન દેવામાં માને છે.

૧૪, ડાયગોનલ સ્ટ્રીટ, જોહાન્નસબર્ગ. 105

Every "KOH-I-KOOL" is guaranteed by a signed certificate to be 100% pure and perfect, sold at LOWEST FACTORY PRICES.
Call to or write for our free Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER"-BLOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.

DURBAN REPRESENTATIVE

B. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

મેક્ષમ યુદ, ડાઈનિંગરૂમ યુદ, ગ્રેસરૂમ, ફરેશરૂમ ચેર, સર્જી બેડ,
મેકેસ ટેબલ, ડ્રેસ કેસ, રેન્જ, ચેર, ક્લો કેસ, આસકાઈડર, ટોપ કીલોંગ
અને કીચર વિશેષ, તૃણ ખાદ્યન અને ખરીદી શકશે. અને પધારી
શાળ મેળવવા સુકરી તરિ

બોલ્ડર, ટેબલ અને કીચન ફેસર

ને હમારી રેખરેખ નીચે દેખાર પામ છે તેનો રોડ હમીક દેખાર રહે છે
માન રોકડના આવેલા પ્રાઈસ લીસ્ટ મંજૂરો અને વેપાર આગમ થયારો.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
'PHONE 33-4691. BOX 2526. 105b

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, માકલ, ચાંચ, ટંકારા, માખી, વંદા
વિશેષ સ્વચ્છતા જંતુઓનો

નાશ કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના કીન મળે છે. 105a

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ,

ટેલિફોન ૩૩૬૨ વેપારી.

અને ફેરે જાના ફ્રુટ અને વેજિટેબલ કુલીનના કોઈ પણ
મામના C. O. D. થી આરુ પેકિંગ ની ગોઠવીએ છીએ.

P. O. Box 254

31, Short St. Durban. 105b

THE EPIC FAST

(BY PYARILAL)

An account of Mahatma Gandhi's Fast in
September 1932, and events leading up to the
Veravda Pact with all relevant documents.

320 Pages.

Price: Rs. 6d.

Obtainable From The Manager:

INDIAN OPINION

Phoenix, Natal.

અડવાડીક પંચાંગ

| વાર | ખ્રીસ્તી
1૯૪૨
માસે | ઈફ
ફાગુ
ચેત | મુસલમાન
13૬૧
સફર
રખી અવસ | પારસી
1371
શહે
કદમી | હુગીદમ
ક. મી. | સુપીસ
ક. મી. |
|-------|--------------------------|-------------------|-----------------------------------|------------------------------|------------------|-----------------|
| સુક્ર | 1 | 1 | 2 | 1 | 1-12 | 1-12 |
| શનિ | 2 | 2 | 3 | 2 | 2-13 | 2-13 |
| રવિ | 3 | 3 | 4 | 3 | 3-14 | 3-14 |
| માન | 4 | 4 | 5 | 4 | 4-15 | 4-15 |
| બુધ | 5 | 5 | 6 | 5 | 5-16 | 5-16 |
| ગુરુ | 6 | 6 | 7 | 6 | 6-17 | 6-17 |

INDIAN OPINION

Edited by
MAHATMA GANDHI

No. 12—VOL.—XL

FRIDAY, 20TH MARCH, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

INDIA'S INDEPENDENCE

“IN relation to the question of India's independence it is impossible for me to think of Dominion Status even with a time limit. What we contemplate is complete independence. Those who talk of Dominion Status however high-placed and sincere, are doing a dis-service to the country. We are not an off-shoot of Britain and England is not our mother-country. Nor are we to accept the position of a cultural offspring of Britain who have to wait to come of age and to be given responsibility and powers gradually. We have a cultural heritage and history of our own. Besides, in a fast changing world with the face of things altering with each turn of events, the talk even of a time limit has no meaning. What we want is independence. That means severance of connection with Britain. Of course that does not mean a position of isolation for us. What it does mean is that we should form part of the new order in our own light. On this question of Independence of India there could be no compromise either with the British Government or with any group in India.”

—PANDIT JAWAHARLAL NEHRU.

હિંદની આઝાદી

“હિંદની આઝાદીના પ્રશ્નના સંબંધમાં અમુક સમયની અંદર પણ સંસ્થાનિક દરજ્જાને વિચાર નારાઈ. પણ શકે તેમ નથી. આપણે તો સંપૂર્ણ આઝાદીનું ચિંતન કરીએ છીએ. જેઓ સંસ્થાનિક દરજ્જાની યાત્રા કરે છે તેઓ દેશનું અંદિત કરે છે, પછી કહે તેઓ અને તેનું કમ્મ રચાન પરાયતા દેશ કે સલામત દેશ. આપણને કંઈ બીટને પેલા કમી નથી તેમ જીવસંદ આપણી માન્યતા નથી. સંસ્કૃતિની દ્રષ્ટિએ પણ આપણે ઓઠનનું બાળક નથી કે જેને કમર સાથે ચલાવણું દેવા અને તે દરમિયાન જવાબદારી અને સત્તા ધીમે ધીમે અપાવાની દેશ. આપણે સંસ્કૃતિનો આપણો પોતાનો વારસો અને આપણો પોતાનો પ્રતિદાસ છે. વળી જે વેગે આજે દુનીયા પદ્ધતીની ભાષા છે અને પ્રત્યેક ધરનામે વસ્તુઓનું સ્વરૂપ ફરી જન્મ લેવા છે તેમાં અંતર્લિત સમયની યાત્રા કરવાનો કરોઠ અર્થ નથી. આપણે તો આઝાદી માંગીએ છીએ. તેનો અર્થ ખાતનથી હુદા થવું એવો થાય છે. પરંતુ તેનો અર્થ એવો નથી થતો કે આપણે એકાદ પણ રહેવા માંગીએ છીએ. તેનો અર્થ એ થાય છે કે નવી વ્યવસ્થામાં આપણું સ્થાન આપણે આપણી દ્રષ્ટિ મુજબ લેવા ચાહીએ છીએ. હિંદની આઝાદીના પ્રશ્ન પર બીટીસ સરકારની સાથે હિંદના કોઈ પણ વર્ગની સાથે સમાધાન નહિ થઈ શકે.”

—પંડિત જવાહરલાલ નેહરુ.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

તારથી રેડીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મેક્સી સહાય તેલના ખાતર તારમાં પોતાનું ધર
શીરનામું મોકલવું.

૩૬ ટીકીટ હિંદુ વીરો સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.

૫૫ ૫૫ મુસ્લીમ વીરો સાથે પા. ૧૮ ૬ ૬.

૫૫ ૫૫ વીરો વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.

સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વિશી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

રેડીમરની આવજાવની તારીખોમાં અને ટીકીટના
ખાતામાં વિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street, Johannesburg.

'Phone 83-1453

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

179a

એપ્રીલના પહેલા અઠવાડિયામાં રેડીમર મુંબઈ જવા ઉપાશે.

સહુન તેમજ ૩૬ પેસેન્જરો લેવામાં આવશે.

દરખાત આપ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન
ફાઇનાન્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા વિગેરે
સંબંધી હિસાબે ગણવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશ.

રાણીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban. લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

હિંદી પેસેન્જર એજન્ટ.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હિંદી વીમા કંપનીમાં અંગ્રેજીના, આજ, મોટર કાર મોટર
લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસો, કામકામને ભ્રમતા વીમાઓ,
સામાવટ વિગેરે દરેક જાતના વીમાઓ ઉતારાવી સહાય છે.
હિંદી કંપનીને ઉત્તેજન આપવું એ દરેક હિંદીની ફરજ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 2-5845 Cen.

P. O. Box 1610.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.

શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

**ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,**

JOHANNESBURG.

Telephone 32-4478.

P. O. Box 3641.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

JOHANNESBURG.

JALBHROY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,
PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

INDIA'S GREATEST POET SIR RABINDRANATH TAGORE

We have now on hand for sale few copies of his books by the last mail as follows:—

The Home & the World	4 2
Thirteen Years	4 2
Thoughts From Rabindranath Tagore	1 2
Creative Unity	5 6
The King Of Dark Chamber	3 2
Siddhanta	1 2
The New India	3 2
Uttara	1 0
The Englishman	5 6
The Graduate	1 2
The Crown of Vision	1 0
The Great Gathering	1 2
Stray Thoughts	1 0
Stories From Tagore	4 2
One Hundred Poems Kibor	4 2
Nasht	5 6
The Story of Spring	1 2
Nationalism	1 2
Saurashtra	6 2
The Wreck	1 0

Read about India's greatest men past & present who have made for India a name to-day in the world as a nation of progress being fully illustrated 640 pages with cloth bound (just arrived)

ORDER MKS OF INDIA 17/6 including postage.

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

ઈન્ડિયન પ્રેસરી કીફાયન આવે કયાંથી ખરીદશે?

હવેથી ઇન્ડિયન પ્રેસરી વિભાગ ખાતે છે, જેમાં દરેક પ્રકારની ક્લિફી પ્રેસરી તેમજ માંધી વસાણાની નાની મોટી ૫૨૦ગ્રામ ઉપરાંત રાજ વાપરવાની ક્લિફીમાંના પ્રેસરી ૫૨૦ગ્રામ દરેક માંધી લઈ લીધાવત આવે મળી શકે.

આઈર મોટલી ખાતે કરવા પડતી છે.

કંઠીના આઈરે હમણે પાતાની દેખરેખ લેવા આઈર પેકિંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સંપાદક અને સ્થાપક મિસ્ટ્રી)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG.

હવે દરેક પ્રકારના વિભાગના પદ્મ ઉતારીએ
છીએ: છંદગી, આગ, વગલરી, એન્લીન્ડ,
મોટર, રેલ્વે એન્લીન્ડ.

'Phone 28450.

Tel. Add. "Naarties."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195. DURBAN. 1104

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSON'S BRAND (PAIN-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM

ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1494

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મહીશ્વરી અમરજીભાઈ મહીપાસ્વાળા.

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ધોની તેમજ મેંપા મેવા,
મસાલાથી અને ખનાવીએ છીએ.

અમારું રજાઓએકુ પુરતી પુણ્ય. સેવ, મમરા, માંડીઆ,
ગાજબર, પાતરા વિગેરે દરેકજ તાજા ખનાવીએ છીએ.

શીવાળામાં પાવા લાયક પહેા આઈર પ્રમાણે સ્પેશીયલ.
પાર્ટી વિગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ આઈર પ્રમાણે
દરેક રજાતમાં ખનાવી આપીશું. ખસાસામાંથી મંગાવનારને
માલ પુરતી કાપોલથી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6576. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,

34 Presidential Street, Corner Diagonal St. JOHANNESBURG

'Phone 2-3381

Tel. add. "Lefopco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

in South African, Canadian
and Australian Apples

— NIPPO —

Cape Fruit on hand all season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જાતુમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કંઠીના આઈર ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નાવીશ મારા અને સરતા C. O. ટી મળશે.

P. O. Box 755, 108 Prince Edward St. Durban.

વેચવાના પુસ્તકો

નવલકથાઓ તથા વાર્તાઓ	વિશેષતા અને ખીછ વગેરે	કરકારી સંખ્યાઓમાં આશરતા પુસ્તકો
અંબારી ફેલો ભાગ ૩ નો	૫ ૬	૨ છ એપ્રિલ
ગદામી મીંચી (રમરસો)	૦ ૬	૪ છ "
મંદાધારી મહાપ્રદાન-૬૫ છ. ચ. ૨	૦ ૬	૪ થી "
પરમાર્થસાર	૧ ૦	૬ ૬ "
અનસંકલિત ગેઝ (ગીતાનો મીંચીછો)	૧ ૦	૭ થી "
કેરોલો અનુવાદ	૧ ૦	૧ થી એપ્રિલના અંશ
મંગળા મંગલ (મીંચીછો)	૧ ૦	૨ છ "
મામ સહમી ભાગ ૬	૭ ૦	૩ છ "
હૃદય નાથ	૪ ૬	૪ થી "
પીકાન ભાગ ૩	૭ ૦	૫ થી "
સ્વપ્ન	૪ ૦	૬ થી "
સમસ્તી	૪ ૬	૭ થી "
સુભદા	૫ ૦	
નવીના	૬ ૦	
દેવાપાળી અને ખીછ વાતો (મસાદાદાર)	૬ ૦	
દુરભાગીની કથાઓ	૦ ૦	
મહાર માળા (દુ'જા નાનો મોવેલ)	૦ ૦	
હાસિની રાણી	૫ ૬	
સાગરના જળ (દુ'જા વાતો)	૩ ૦	
દેવી માધવણી (મોવેલ)	૩ ૬	
નારી ૮ ૫ (સ્વાધી)	૪ ૬	
પ્રેમાપમ (દુ'જા રંગ-૭ નવલકથા) ભા. ૧	૬ ૦	
" " " " ભા. ૨	૫ ૬	
પીચરને પથ અને ખીછ વાતો	૩ ૦	
પુત્રાનો દીપક ભાગ ૨ નો	૨ ૦	
વાલીકા (વાર્તાઓ)	૫ ૦	
મહુલા	૩ ૬	
રખાટ રાણી ખંડ ૨ (સાદસીકા ને કથા)	૧ ૬	
રાણા પ્રતાપ (પત્નીદાસી કથા)	૩ ૦	
મમ અંધન ન્દાની	૩ ૦	
દેરાનમાં	૩ ૬	
અને અથા (રમુછ મોવેલ)	૫ ૬	
સોરાપટ્ટની રજાદાર (સોરાપટ્ટની પત્નીદાસીકા)		
દંત કથાઓ સંગ્રહ ભાગ ૧	૦ ૦	
દાનવગી (વિકાસ પુસ્તક)	૪ ૦	
આવરેલોનો મુક્તિ સંગ્રહ	૦ ૦	
કેસમ (રવીન્દ્રનાથ ટાગોરના ગીતોનો)		
ગુજરાતીમાં અનુવાદ દીપક ભાગ ૧	૪ ૬	
રંગભોવતી (રસીક મોવેલ)	૬ ૦	
સાગરમતી	૬ ૬	
ડીવા ચક્રવર્તી	૭ ૦	
દુરવીરની વાતો	૪ ૬	
મહારમી સહીયું રસ	૫ ૦	
વારન મુગીક માછલ	૧૫ ૦	
રાષ્ટ્રીય સંગીત માછલ	૩ ૬	
મોનીની ગાથા	૦ ૬	
દેવધા	૬ ૬	
વિશેષતા અને ખીછ વગેરે	૫ ૦	
અલુ લેખ સંગ્રહ ભાગ ૨ નો	૨ ૦	
પારસી સાહાદારી વાર્તાઓ	૧ ૬	
આશિષાનું મહા (નાદક)	૬ ૦	
સંગ્રહ સમવાન	૭ ૬	
અલુ વાર્તાઓ (અનુવાદ ભાગ ૨ નો)	૪ ૦	
ખીચલા દાર (મોવેલ)	૧ ૦	
નદાન માળા (આજોના માર કોલોનો અંશ)	૧ ૦	
નાની મેન વાર્તા	૬ ૦	
પુરુષીકા પરાક્રમ	૧ ૬	
પ્રાણી પુરાણ	૬ ૬	
પુસ્તકાલય	૦ ૬	
આપુની કુલ મારી કુલનું વર્ણન	૧ ૦	
વિકરણ અને	૨ ૦	
હીરા મોલી	૦ ૬	
ગુલામ અને શીવલી	૧ ૬	
કવ. કારીમરીયું સામ્રાજ્ય ભાગ ૧	૨ ૬	
" " " " ભાગ ૨	૨ ૬	
ગુલામી વેપાર	૩ ૦	
સામંતની વહાર (મીંચીછો સામંતની)		
સ્પીટી દહાવડું	૬ ૦	
લતા અને ખીછ ભાગ	૩ ૬	
શ્રીમંતો પ્રતાપદાસ (દાંકીગી)	૭ ૦	
હિંદીમાં ૬૦ વરસકા ફાર્મસકા		
દેવિદાસ	૭ ૦	
કલિતક ભાગ અને મોવેલવર્તો	૫ ૦	
અનન પ્રકાશ (આપુની કુલની સંગ્રહ)	૨ ૦	
સંગ્રહ સંગ્રહ	૬ ૬	
કાવ્યો-ગદ્યો-ગીતો-વર્ણનો		
કલાપીનો કેસર	૨૧ ૦	
પારસી સંગ્રહ ગીતો	૪ ૦	
નીહારીકા (કવિ: ર. વ. દેવાઈ કુલ)	૪ ૬	
ગુલામના (કવિ: રંગ મોવેલ કુલ)	૪ ૬	
અલુ ગીતો	૩ ૦	
આજ વિનોદ માળાના ૨૦ પુસ્તકોના		
સેટની કોમિટ રો. ૮-૬		
વેચવાના કલા ચિત્રો		
કળાના નમુનાનો કુદર ચિત્ર સંગ્રહ		
મ મળાજી	૭ ૬	
અનન મંગળ	૭ ૬	
કલા કલા	૬ ૬	
રંગ રંગ	૬ ૦	
અનનના કલા મંગલો	૭ ૬	
સેટર કવર ચિત્રર આલમ	૧૦	
કરકારી સંખ્યાઓમાં આશરતા પુસ્તકો		
૨ છ એપ્રિલ	૧ ૦	
૪ છ "	૧ ૦	
૪ થી "	૧ ૬	
૬ ૬ "	૨ ૦	
૭ થી "	૨ ૬	
૧ થી એપ્રિલના અંશ	૦ ૬	
૨ છ "	૦ ૬	
૩ છ "	૧ ૦	
૪ થી "	૧ ૬	
૫ થી "	૧ ૬	
૬ થી "	૨ ૦	
૭ થી "	૨ ૬	
નવમુખ વર્ણનમાળા		
આજોપી	૧ ૦	
૧ થી એપ્રિલ	૨ ૦	
૨ છ એપ્રિલ	૧ ૬	
૩ છ એપ્રિલ	૧ ૬	
૪ થી એપ્રિલ	૨ ૦	
સંચિત ભાગ મમન માળા	૬ ૦	
ગુજરાતી દેશી લીલાન ભાગ ૧	૦ ૬	
અંધમણીના કાલકાવળાનું	૨ ૬	
આકરણ પાનરતું	૧ ૦	
સુભદા ૪ થી માર્ચની (અંભરીના કુલ)		
નવી આજીવ	૨ ૦	
ગુલામનો નકલો	૨ ૬	
આ એપ્રિલે છપાએલાં પુસ્તકો		
કાવ્યોના નાવરો-સંગ્રહ કુલના મોવેલના		
૧૬ ૨૨ ગુજરાતી અને અંગ્રેજીમાં	૧ ૬	
સીતા વનવાસ	૧ ૦	
સત્યના પ્રેમોનો અથવા અનનકથા ભાગ ૧	૧ ૬	
" " " " ભાગ ૨	૧ ૬	
નીનિના કાવ્યો	૧ ૦	
કરીર અંગ્રેજીના વધારો અને તેની સંભાળ	૬ ૦	
અવોલ	૧ ૦	
પુર્વ અને પશ્ચિમ	૬ ૦	
સાંક્રમણ નાલનમાંવર લીલાક તેમના મલ		
અને વિચાર	૬ ૦	
મુસ્લિમ કથાના પાકાનું અનન મરીન	૬ ૦	
મુસ્લિમ કથાના પાકાનું આપણ	૬ ૦	
મારો અનન અનુભવ કથા: મ મીંચીછો	૬ ૦	
મારો અનન ખીલો અનુભવ " "	૬ ૦	
મારો અનન અંગ્રેજી અનુભવ " "	૬ ૦	

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,**THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.**

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our SAREE HOUSE which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Benares Sarees and several other lines will be offered at reduced sale prices.

મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રધર્સ પ્રોપ્રાયટરી લીમીટેડ

તેઓના ગ્રાહકોએ ભત્રાગમમાં આપેલા ટેકા માટે તેઓનો આભાર માનવાની આ તક લે છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સફળ થયા છીએ. માર્ચ તા. ૨જી સોમવારના ખુલેલા અમારાં સારી હાઉસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી દખના કરેસ લેંગ્થો, બનારસી સાડીઓ અને બીજી અનેક લાઇનો ખાસ ઘટાડેલા સેલ માઇસે વેચવામાં આવશે.

INDIAN OPINION

Founded by
- MAHATMA GANDHI -
IN 1903

No. 12.—Vol. XI.

Friday, 20th March 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price: FOURPENCE

NOTES AND NEWS

Alleged Japanese Atrocities— Nationalists Remind British Of Their

THE following is culled from the Press report on the war debate which took place in the Union House of Assembly last week:—

Mr. R. A. Coorey (Afrik, P., Vanderfort) said that the United States had presented conditions to Japan which no self-respecting nation could agree to. The Prime Minister should think twice about agreeing with Europeans, because posterity would regret it.

Mr. L. Blackwell (D.P., Kensington) said that the attitude of the Opposition seemed to be: "We will not fight ourselves, no matter what the danger may be, no matter who is the invader, and we will take good care to hand over to us that neither the Natives nor the Coloureds will fight either."

What would the country think of such people who claimed to be super patriots and who, in this greatest emergency, refused to fight or defend their womenfolk against Japanese invaders? Only the other day Mr. Anthony Eden had given the House of Commons an eye-witness account of what had happened to people in Hong Kong.

A letter sent to him by a South African officer who had been in Shanghai in 1937 when the Japanese took over part of the town, showed how the Japanese had humiliated Europeans. European women had been rounded up and put in a luxury hotel which had been turned into a brothel for Japanese officers. A dance hall into which other European women had been placed had also been turned into a brothel for ordinary Japanese soldiers. Even the Japanese civil Government representatives had protested against such conduct.

The officer had been referred to as a European dog and spat upon. A Japanese had told him, "One day we will treat you all like that." The Opposition should look ahead and not 40 years back. It should be ashamed to say that it would not fight.

Mr. J. H. Chamber (D.P., Ouder, Huis) said he would warn Mr. Blackwell and other Government members that unless they stopped referring to the atrocities alleged to have been committed by the Japanese, the Opposition would be compelled to show that terrible things had been done by the British in South Africa.

Mr. F. H. Bultman (D.P., Albest-Coleberg) asked whether the Prime Minister thought that if he armed non-Europeans and the Japanese invaded the Union, the non-Europeans would be loyal to him or to Japan. The arms given to non-Europeans could be used against the Europeans and the Prime Minister would have the blood of European women on his hands before his career as a British agent was ended.

Mr. J. D. H. Verster (New Order, Zwartburg) said if the Natives and Coloureds were armed, they would join against the European population and fight on the Japanese side. A well-known Communist had told him that if General Smith expected the Natives and Coloureds to fight on his side when the Japanese arrived, he was mistaken.

We are no supporters of the Nationalist Party in the Union Parliament. We are fully aware of how much time they have for all non-Europeans including Indians. But it's P. H. Boltman's reminder to those Britishers, who are indulging in vile propaganda against the Japanese by telling stories about their atrocities, of the terrible things they (the Britishers) had done during the Boer War, and which are well-known was, we think, quite reasonable. As regards the opposition of the Nationalists to arming non-Europeans their fear is based, we are afraid, on the atrocities committed by them on the non-Europeans. It is their guilty conscience that is speaking. The remedy is not in keeping the non-Europeans disarmed till eternity but in rectifying their error and be-friending them. Or they will soon find others exploring for their own advantage the fields they have chosen to neglect, and they will regret it perhaps when it is too late.

Indian Chamber Of Princes

In addressing the annual session of the Chamber of Princes which opened on Monday, March 16, in New Delhi, the Viceroy, Lord Linlithgow, described Sir Stafford Cripps as India's trusted friend on whose fairness she could rely and asked the Princes to accord him a warm welcome. He paid a tribute to the rulers for the magnificent help rendered by them in the war effort by men, money and material and went on to say:

"In the present emergency I am confident your Highnesses will not hesitate to agree temporarily to forgo, in the common interest, privileges and privileges, however greatly they may be valued, should they in any way impede India's war effort. I desire in this connection to mention particularly the commendable action of

certain States in the voluntary delegation of their authority to the British Resident to make decisions on their behalf in matters affecting the military situation, provided such decisions were communicated to them immediately afterwards."

Not at all doubting that the final victory was only a matter of time the Viceroy emphasised:

"I would emphasise that the speed and success with which that goal will be attained and, in fact, the very safety of India, her dignity and her standing in the eyes of the world, must still in no small measure depend on the attitude of her people to the threat of aggression. There has been peace in this land for so long a period that we perhaps have become too prone to believe that nothing will disturb it and too sceptical of the need for making sacrifices for its preservation. That peace is now rudely shattered, and it behoves us all, not least your Highnesses, who are the hereditary guardians of India's martial traditions, to show that India has the strength and determination to face and defeat the common enemy. With that end in view, I earnestly invite the support and co-operation of your Highnesses in the national war front."

The Chamber's Resolution

The Chamber passed a resolution reiterating the firm determination of the ruling princes and chiefs of India to loyally support the King and his Government in the successful prosecution of the war until final victory was achieved. The Chancellor of the Chamber tabled a resolution welcoming Mr. Churchill's announcement and the forthcoming visit of Sir Stafford Cripps to India. The resolution also expressed the hope that this step might help to unite India, to intensify further her war effort and to strengthen the measures for the defence of the Motherland.

"The Chamber has repeatedly made it clear," the resolution declares, "that any scheme to be acceptable to the Indian States must effectively protect their rights arising from treaties and engagements and otherwise ensure the future existence of the sovereignty and autonomy of the Indian States guaranteed under such treaties, and leave them complete freedom of duty to discharge their obligations to the Crown and their subjects. The Chamber, therefore, notes with particular satisfaction the reference in the British Prime Minister's announcement to the fulfilment of the treaty obligations towards the Indian States," adds the resolution.

Cripps Will Not Go To Burma

Questions were asked in the House of Commons about the special mission to India which Sir Stafford Cripps, Leader of the House, is undertaking. Mr. L. S. Amery, Secretary of State for India and Burma, replying to one question, said that Sir Stafford would confine his visit to India and would not be empowered to communicate with political leaders in Burma. Mr. Amery explained that the difficulties which the Government were endeavouring to surmount in India did not exist in Burma, where there was a defence council in which the principal ministers as well as the defence authorities took part.

The fact is that Burma is no longer in the hands of the British Government and therefore Sir Stafford Cripps could not even if he wished to communicate with Burma. Moreover Burma was never satisfied with the present British rule and the British Government, if it wants to satisfy India, will have to retract its autocratic step of separating Burma from India. We can quite understand Mr. Amery having difficulty in swallowing that pill.

Views Of Leaders Of Public

Opinion

Interviewed by Reuter in New Delhi on the decision to send Sir Stafford Cripps to India, Pandit Jawaharlal Nehru said: "The time for comment will come later." Mr. Rajagopalachari, a former Premier of Madras, said: "Everything will depend on what Sir Stafford has got to present us. Without knowing this I can say nothing more at this stage." Sir Tej Bahadur Sapru paid tribute to Sir Stafford Cripps when commenting in Allahabad on his forthcoming mission to India. "I hope Sir Stafford will achieve as much success as he has in Russia. In view of the increasing danger to India the delay is regrettable but perhaps it is as well that a man of his status, independence of mind and democratic antecedents should visit India and see things with his own eyes," said Sir Tej. Political circles in Bombay generally welcome the announcement of Sir Stafford Cripps's forthcoming visit but there is no inclination to pronounce opinion on the official statement pending meetings of the executives of the main organisations.

Indian Opinion

FRIDAY, 20TH, MARCH 1942

Britain's Mission To India

SIR STAFFORD CRIPPS'S mission to India will be a notable event in the annals of the British Empire. The people of India have been given so many toys to play with to keep them quiet and who knows what the new toy Britain is now sending with Sir Stafford Cripps is going to be like. If it is a mere toy, the people of India have grown out of toys and Sir Stafford will have a hard tussle to appease them. Let us hope that Britain has seen the wisdom of sending something more valuable which the people can treasure. India has of course in unequivocal terms said that she will be satisfied with nothing else but complete independence, and that she will join hands with Britain no longer as a slave but as an equal and independent partner. The hollowness of the bogey of internal dissensions has been exploded by the London *Daily Herald* in more eloquent terms than any patriotic Indian leader could do. "Instead of deploring their distrust, we must try to remove it. That we shall never do," the paper states, "by telling them to settle their own differences and talk to us afterwards. The chief difference is that which exists between India and the ruling power." If Britain is sincere she can to-day by one crack of the whip bring all the forces she has kept engaged to uphold the political advancement of India, to order and give India what she asks for and what she claims as her birth-right. It was very rightly said by Rev. W. Morrow Cook, last Sunday in the Durban City Hall, that Empires

had fallen not from outward attacks but from inward corruption. The corruption has been that the subject races have been kept crushed for the purpose of exploitation. They have not been allowed to advance out of fear that they may attack the rulers. The present war is a grim lesson that no human ingenuity can prevent nature taking its own course, and it is being repented rather too late in the day that the manpower that was in the hand was not kept prepared for emergency.

Some interesting criticism on the forthcoming mission of Sir Stafford Cripps to India appears in the local Press. "The peril with which India is now confronted creates a situation in which an All-India outlook becomes possible. A common danger may result in obliterating some of the wider divisions." So writes the *Natal Daily News*. It is a question, however, whether Britain is concerned about the people of India losing their country or of Britain herself losing India, which has been a jewel of the British Empire. India has, indeed, nothing to lose. She has lost her independence for the last two hundred years. Japan or any other power can do nothing more to her than what the British Government has done. Her fight will continue with whatever power holds sway over her. But Britain will assuredly be the real loser.

The *Natal Mercury* writes that, "everything depends on the degree of compromise shown by the Indian leaders and particularly those of the Hindu and Mohammedan sections." The fact is that there is

nothing for India to compromise: there is everything for the British Government to atone for the sins it has committed of keeping India in bondage for nearly two hundred years.

Our contemporary shows concern about the inevitable repercussions in South Africa of any changes made in India and asks the country to be prepared for that.

If India is given dominion status, the paper writes, South Africans will have to recast their entire attitude towards the Indians. The time has come when the South African Indian should be granted some form of political representation. It may not be possible at the moment to give him the full franchise, but he should cer-

tainly be given some type of communal representation, not only in Parliament, but in the Provincial and Municipal Councils."

Then, to our utter astonishment, our contemporary, who has all along been an out and out segregationist writes as follows on the policy of segregation:

Segregation is an entirely false issue, ■ is neither desirable, nor should it be necessary. If the question of Indian housing is dealt with in a liberal and farsighted manner, the problem will solve itself. It is important, however, that the land allocated for these housing schemes should be in no way inferior. ■ should be of a type that will attract the Indian, and the municipality should see that it is provided with an adequate water supply, sanitary

system, roads and other essential services. The mistake we have hitherto made is to regard the Indians as a separate community instead of as part of our own South African community. Not until we revise this attitude—will we find a permanent solution to our so-called Indian problem."

The fact that the mere suggestion of India getting her freedom has brought about this change of vision gives us hope for happier prospects when India actually attains her freedom. But it would have been more graceful if this broader vision would have been prompted by a sense of justice rather than expediency as it would appear to have been.

NATAL TEACHERS' UNION

THAT Teachers in Government Aided Indian schools were part of the working class movement of this country and that their future lay in the fullest collaboration with the workers was the view expressed by a large number of Aided teachers at a special general meeting of the Natal Teachers' Union held on the 7th instant, at the Hindu Tamil Institute. The meeting unanimously decided to ask for May Day as a school holiday.

The Secretary, Mr. I. C. Meer, in answering a question on teachers and politics said that since the teachers had organised into a trade union it was abundantly clear that they had made a common front with labour, the forces of progress. As the world situation stood teachers must be more than ever clear that their side was the side of progress. They were affiliated to the South African Trades and Labour Council and by their general action they had committed themselves to Socialism. Whether teachers liked to take part in politics or not the fact was that they were in the midst of their struggle for better conditions of life. And because of this fact they could not isolate themselves from what was happening around them.

Mr. S. Panday, the President of the Union, strongly condemned the present system of Indian education whereby Indian children were made to suffer because of their colour. In moving the resolution on free education for all Indian children he exposed the fallacy of the existing system and said that free

primary education was the birth-right of the Indian children and the time had come to introduce it benefitting every Indian child. The contemplated action of the Provincial authorities was to be welcomed but it was the duty of the teachers and all interested parties to see that education came within the reach of every child.

The meeting was primarily called to adopt the Memorandum of demands prepared by a sub-committee appointed for that purpose. The Memorandum was adopted with great enthusiasm and teachers felt that with the formation of the N.T.U. and its registration as a trade union better days were ahead of them.

The following resolution was passed: "That this special general meeting of the Natal Teachers' Union, held on March 7 appreciates the move of the Natal Provincial Administration in its contemplated motion to extend free education to Indian children. Free education is part of the state system of every civilised community and the extension of this birth-right to the Indian children though a belated move must be such as to give the Indian children the maximum amount of benefit due to them. The Natal Teachers' Union disapproves the contemplated method of introducing free education

whereby only a limited number of children are to receive benefit and strongly feels that the Indian children be treated on the same basis as the European children if primary education is to be brought within the reach of every Indian child.

The Natal Teachers' Union has sent strong resolutions of protests to the Education Department and the Manager of the Natal Steam Government Aided Indian School, Wesselsnek, for including the words 'preference will be given to Hindu teachers' in a circular issued by the Education Department on behalf of school manager in calling for applications for the vacancy of the Headship of the Wesselsnek Indian School. The resolution condemns the practice of giving preference to teachers on religious grounds. "The Union does not consider this policy to be in the best interest of Indian Education," says the resolution and strongly calls upon those concerned not to make any religious barriers and to give preference to teachers with highest qualifications.

At the special general meeting of the Union it was unanimously decided to ask all school managers to make appointments on strictly qualification basis and that there should be no preference given to teachers on religious or any other grounds.

BRITAIN AND INDIA

CRIPPS GOING TO INDIA

THE following statement was made in the House of Commons on Wednesday March 17 by the Prime Minister Mr. Winston Churchill: "The crisis in the affairs of India arising out of the Japanese advance has made Britain wish to ally all the forces of Indian life to guard their land from the menace of the invader.

"In August, 1940, a full statement was made about the aims and policy which we are pursuing in India. This amounted, in short, to the promise that as soon as possible after the war, India should attain Dominion Status in full freedom and equality with this country and the other Dominions under a constitution to be framed by the Indians by agreement among themselves and acceptable to the main elements in Indian national life.

"This was of course subject to the fulfilment of our obligations for the protection of minorities, including the depressed classes, our treaty obligations to the Indian States, and to the settlement of certain lesser matters arising out of our long association with the fortunes of the Indian sub-continent.

"However, in order to close these general declarations with precision and to convince all classes, races and creeds in India of our sincere resolve, the War Cabinet have agreed unitedly upon conclusions for present and future action, which, if accepted by India as a whole, would avoid the alternative dangers, either that the resistance of a powerful minority might impose a definite veto upon the wishes of the majority or that a majority decision might be taken which would be resisted to a point destructive of internal harmony and fatal to the setting up of a new constitution.

"We had thought of setting forth immediately the terms of this attempt, by a constructive contribution, to aid India in the realisation of full self-government. We are, however, apprehensive that to make a public pronouncement at such a moment as this might do more harm than good. We must first assure ourselves that our scheme would win a reasonable and practical measure of acceptance and thus promote the concentration of all Indian thought and energies upon the defence of their native soil.

"We should ill serve the common cause if we made a declaration which would be rejected by the essential elements in the Indian world and which

would provoke fierce constitutional and communal disputes at a moment when the enemy is at the gates of India.

Accordingly, we promise to send a member of the War Cabinet to India to satisfy himself on the spot, by personal consultation, that the conclusions upon which we are agreed, and which we believe represent a just and final solution, will achieve their purpose.

"The Lord Privy Seal and Leader of the House, Sir Stafford Cripps, has volunteered to undertake this task. He

Apology

In our issue of the 1st and August, 1941, a letter was published under the signature of E. I. Moola in which an attack was made upon the Avalon Theatres, represented by Messrs. A. I. Kaje, A. B. Moosa, M. A. Motala, as Directors of the theatre.

From this letter it appeared that our correspondent charged these officials with "insincerity," "discreditable activities," "profiteering," "down-right hypocrisy," and in addition one of the Directors in his personal capacity was attacked and accused of "political slanting."

We admit that those serious charges were wholly unjustified there being no grounds to substantiate them.

We now offer our apology to the gentlemen concerned for any pain and annoyance which we may have caused them in publishing such letter and we unreservedly withdraw any imputations against their public and private activities and characters.

M. M. GAKHVI,
Promoter, Printer and Publisher of
"Indian Opinion."

carries with him the full confidence of his Majesty's Government and he will strive in their name to procure the necessary measure of assent, not only from the Hindu majority but also from those great minorities, among which the Moslems are the most numerous and on many grounds pre-eminent.

"The Lord Privy Seal will at the same time consult with the Viceroy and Commander-in-Chief on the military situation, bearing always in mind the paramount responsibility of his Majesty's Government by every means in their power to shield the peoples of India from the perils which now beset them.

"We must remember that India has a great part to play in the world struggle for freedom and that her help-

ing hand must be extended in loyal comradeship to the valiant Chinese people, who have fought alone so long.

"Sir Stafford Cripps will set out as soon as convenient and suitable arrangements can be made. He will command in his task the heartfelt good wishes of all parts of the House, and meanwhile no words will be spoken or debates held, here or in India, which would add to the burden he has assumed in his mission or lessen the prospects of a good result.

"During Sir Stafford Cripps's absence from Parliament, his duties as Leader will be discharged by the Foreign Secretary, Mr. Anthony Eden."

Envoy Given Free Hand

After the Prime Minister had given the House of Commons the new British declaration on India, Mr. E. Shiwell (Labour) asked: "Will the consultations and discussions in India proceed on the basis of the Government declaration of August, 1940, or will the matter be left on the basis of the new conclusions at which the War Cabinet have unitedly arrived?"

Mr. Churchill replied that the discussions would be based not only on the 1940 declaration but on new conclusions put forward by the War Cabinet.

Sir Hugh O'Neill (Conservative): "Will Sir Stafford Cripps have contact with all sections of Indian opinion, including the representative of the Indian States?"

The Prime Minister: "Yes, I leave to Sir Stafford Cripps the full discharge of his mission."

Sir Percy Hassis (Liberal): "The great bulk of the House will wish the Lord Privy Seal goodwill in his tremendous task. I believe that he has the confidence of the vast majority of us."

Indian Reaction In India

"When Sir Stafford Cripps visited India about the beginning of 1940 he was pleased to see me. I would welcome him as a friend when he visits India again in the near future," said Maulana Abul Kalam Azad, president of the Indian National Congress, in an interview in Calcutta.

Mr. Mahomed Ali Jinnah, president of the Muslim League, declined to comment on the Commons statement on India. He was unable, he said, to anticipate the decision of the Working Committee of the League, which would meet as soon as possible to consider the announcement and situation.

In the early days of the war Sir Stafford Cripps went out as the guest of Pandit Nehru, the present leader of the Congress, seeing all Indian leaders and then proceeding to Chungking to meet Chiang Kai-shek, afterwards flying to Russia.

ORIGINAL CORRESPONDENCE.

DR. DADOO, SEEDAT AND WAR

TO THE EDITOR, "INDIAN OPINION."

SIR,—After perusing carefully your exceedingly interesting and unbiased editorial of March 13, entitled, "The War and Our Duty," I was so impressed by it that I cannot miss this opportunity of congratulating and complimenting you for expressing the correct attitude we all should adopt. I endorse fully all the sentiments expressed therein. I fail to understand why Dr. Dadoo and his associates, including Mr. D. A. Seedat, changed their attitude towards the war all of a sudden—it was immediately after the Japanese entered the war on the side of the Axis Powers. You were more than correct when you stated, "We do not believe that the Poles, the Czechs, the Finns and the Chinese deserve any less sympathy than the Soviets. Then, again, how has the situation changed by Japan's entry into the war? We do not know of any change having taken place. How has the war all of a sudden overnight changed from an Imperialist war into a 'peoples' war?" No, Mr. Editor, when a person of Dr. Dadoo's calibre, intelligence and learning, who has been repeating time

and again that he will stick to his principles whatever the consequences, changes his stand like a chameleon whenever opportunity occurs, I doubt if any of his followers will have any faith in him or even respect him as a leader of a down-trodden and suppressed community in future. These so called "leaders," it seems crystal clear to me, are prepared to convert their attitude and principles overnight immediately they have achieved a certain amount of popularity, publicity and "success." Are they deciding to leave their followers in the lurch? Will they betray the cause they said they were fighting for? In these times of greater peril, it should have been their duty as leaders to declare emphatically that they are prepared to implement their promises and to carry on the struggle they commenced to improve the deplorable conditions of the poor Indian community. But, instead, we find that they do not seem to understand the position they have taken, and evidently it seems that these so-called "leaders" were misleading and misrepresenting their followers. Were

they deceiving their followers all along?

Your concluding paragraph was particularly more interesting when you said: "We regret we fail to see any logic in Dr. Dadoo's statement. We see in it a change of front which we cannot conscientiously subscribe to. It is a mystery to us how this war has become a 'peoples' war." Who are the "people"? The Communists and the Bolsheviks? Are Dr. Dadoo and his associates allowing themselves to be used as tools in their hands? We have nothing against them but their way of working is not ours, neither is it of India's, and we shall not be doing wrong in following our respected leaders in India instead, like Mahatma Gandhi, Maulana Abul Kalam Azad and Pandit Jawaharlal Nehru. These so called leaders should either lead their followers courageously and boldly through whatever storm until the goal is reached, or fall out of the scene altogether so that better men with courage and foresight could take their places, or else the future of our community will be doomed.—Yours etc.,

EMRAHM E. AMIR.

Doings In India

Pandit Jawaharlal Nehru On The War

IN the course of a recent speech at Bombay, Pandit Jawaharlal Nehru said, frequent appeals were made to India to come to the help of Britain but the people of India nursed feelings of hostility towards British domination. That was no wonder. India hated the political domination which had rendered her poor, weak and powerless. They were asked to forget this; they were asked to forget the history of India for the past 150 years. Though remembering the poverty caused by British rule, the people of India were yet prepared to forget it. They were willing to overlook the past, lay aside their sentiments and join hands with Britain. But one thing they could never forget—their freedom. They were prepared to join hands with Britain as free men, not as slaves. If the war was for the freedom of the world, they were prepared to accept the responsibility of that freedom and stand by Britain. Britain was plunged in misfortune. She was suffer-

ing untold travail. Not only India's sympathies but her admiration was with thousands of the British people who were fighting so heroically. India had no anger against them. But what should be India's attitude towards those who were responsible for the pie-headed policy towards her? The people of India were pledged to complete freedom. They could not negotiate except on that basis. They were often told that their freedom was at stake. But no one should forget that India's freedom had been lost, not to day but two hundred years ago.

'Daily Herald' Indicts British Government

In the course of a leading article on India the London *Daily Herald* in a recent issue writes: Some British statesmen have taken refuge from their consciences in the excuse that since Indian political leaders cannot agree among themselves, Britain has no cause for shame. Britain rules India, Britain claims to be India's guide and guardian. And for Britain to dodge her responsibilities while retaining her rule is phar-

isaic and contemptible evasion. "We want India on our side," continues the *Herald*, "not merely detesting our enemies as Gandhi and Nehru detest them; not merely hoping we shall win but helping us to win, fighting, thinking and working with us." If Britain can secure absolute co-operation of India; if she can truly claim that the country is a contented and whole-hearted collaborator, she will immediately enhance her prestige, inspire her friends and deprive her enemies of a rich subject for sneering propaganda. But expediency is not the sole ground for action. Justice is the proper and prior motive. We are fighting the war for justice and to establish the freedom of peoples. Our shield is tarnished by our present relationship with India. The leaders of India are not satisfied with any of the policies we have given them so far—that they will be admitted within a measurable time to full partnership and nationhood. Instead of deploring their distrust, we must try to remove it. That we shall never do by telling them to settle their own differences and talk to

us afterwards. The chief difference is that which exists between India and the ruling power. Nothing could more easily deal with the Indian dispute than a generous gesture from Britain.

Another British Journal's Plain Talk

The *Sun Pictorial*, one of the most powerful and outspoken of Sun newspapers, writing in an editorial under the caption "Freedom Everywhere," observes: "What should be given to India—complete, immediate freedom. It is time, this was said. We cannot for

ever fight this war as if it were a brawl in a bank vault. We can shorten it by years—we can end it next year—if only we come unequivocally on the side of angels. Everyone who is with us must be given freedom." The paper adds: "For years, Britain's goodwill has been doubted. Let us end all that now. India—never doubt it—is, from now on, deeply in this war as the country ever was. India will be with us—Dominion Status or no Dominion status. India is our friend. So let us also be India's friend—the humanity's friend—and even serve the cause of friendship

towards our own selves by saying to India now: 'Dominion Status, if you want it; freedom for you; freedom here and now.' Let us shout out above the housetops to all men's minds: 'Every man who is with us is fighting for his own enslavement. And let us prove our sincerity by setting India free.'

This is the first time that any British newspaper with Conservative background has come out so openly on the India question says the *Bombay Chronicle*, London correspondent.

Things In General

Non-Europeans In Witwatersrand University

MR. H. B. RAIKES, the Principal of the Witwatersrand University, makes the following statement in regard to the exclusion of non-Europeans from the first year of study in medicine at the said University:—"This statement is issued in order to remove any misunderstanding which may have arisen in regard to the exclusion of non-European students from the first year of study in medicine in 1942. The action taken by the University in this regard is in no way to be regarded as a departure from the established policy of the University. The decision to exclude non-European students from the first year in medicine this year was adopted as an expedient only. Owing to the growth of the first-year medical class it was found necessary to limit the number of admissions this year to the same number as was enrolled last year, and in consequence a substantial number of European candidates have been refused admission. In order to minimise the effect of this restriction, all non-European candidates were referred to the South African Native College at Port Harb, the facilities at which were considered to be satisfactory—possibly, indeed, more favourable than our own on account of the small size of the classes at Port Harb and the availability of hostels. Those non-European students who complete the first year there will be eligible for admission to the second year; if, as is possible, admission to the second year is restricted in 1943 non-European students will be admitted on the basis of purely academic criteria. It was presumed that there would be room at Port Harb for all the non-European candidates. When it was known that Port Harb had refused admission to a number of Indians, on the ground of lack of

accommodation, the University appealed officially to the Port Harb authorities to admit as many as possible and, as a result, room was found for six additional Indian candidates. In order to make it evident that its policy is not actuated by racial considerations, the University Council has decided to admit the best qualified Indian applicant, a first-class matriculant, without reducing thereby the number of places available to European students.

Seedat's "Confession"

The case in which Mr. Dawood Ahmed Seedat is charged on four counts under the Emergency Regulations, was mentioned in the Durban Magistrate's Court on Friday, March 13. The prosecutor, Mr. W. E. White, asked for a further adjournment for a month, until April 14. Mr. J. W. Jeffrey, for Mr. Seedat, asked that bail be reduced from £200 to £100. He understood the prosecutor did not oppose. Counsel intimated that Mr. Seedat had written what might be called his confession, and had stated that he would comply with the order made against him some time ago. In view of that the Attorney-General was likely to consider the abandonment of the present proceedings. This, of course, would be governed very largely by Mr. Seedat's behaviour in the meantime, which must have its effect when the case was mentioned again. The adjournment was allowed, and bail was reduced to £100.

Empirex Die From Inner Corruption

"Are we fulfilling the conditions under which God can answer our prayer?" asked the Rev. W. Morrow Cook, speaking at the Oldham Service of Intercession in Darlan City Hall last Sunday afternoon. "What does God think of us? Is our heart right with God? Is it in our prayer will remain unanswered. Is our attitude right with God? Has God

any further use for us in His so-plan and purpose of life? What is our spiritual condition?" If we reflected upon the history of great Empires and peoples of the past, what did we learn? This tremendous lesson which had fallen from its pinnacle, not from outward attack, but from inward corruption. The Rev. Cook referred to some of the conditions of life in Darban to-day. Vested interests said: "Leave us alone. Touch us not. We are not interested. We are not satisfied." Would that the spirit of God passed to-day and entered our hearts and stirred us up. God's method was always life out of death. Jesus Christ tasted death for everyone and from that came eternal life for all who believed in Him.

Three Burnt Alive In A Bus

One of the buses owned by Mr. Ramnathan of Inanda met with a terribly tragic accident last Saturday night when it was carrying about forty passengers from the train at Duff's Head to Inanda. The engine of the bus inexplicably burst into flames and the whole structure crashed to bits within half an hour. Three people—an Indian, a Native woman and a Native man—were burnt to death inside the bus and about 15 including the driver, were taken to the King Edward Hospital in a very serious condition. The driver Mr. Pootan, Kanai of Inanda and a Native woman died the following day.

Satri College Building Fund

In order that a bronze or a marble tablet be put up in a central place in the front portion of the Satri College inscribing the names of all donors of £100 and over, so that this notable memorial of their generosity may be perpetuated, donors of £100 and over to the building funds of Satri College are hereby invited to communicate with the undersigned, the names and the respective amounts subscribed and paid by them together with reasonable proof of such payment, to reach the undersigned on or before March 31.—M. K. Parth, 26 Commercial Road, Durban.

Death Of Lady All

The death after a long illness, of Lady Ali, wife of Sir Iftikhar Ali, a former Agent-General for India in the Union, took place last Saturday at her residence in Capetown. The funeral took place on Sunday. A ceremony according to Hindu rites took place at Arncliffe, Molteno Road, Oranjericht, and a service was held later at the Wollmerston Crematorium. The chief mourners were Miss Sammy (sister) and Mr. T. Sammy (brother). The pall-bearers were Mr. J. H. Hofmeyr, Sir Ernest Oppenheimer, Mr. Morris Alexander, Mr. P. F. Kinnaird, Lieut.-Commander C. S. Klekka and Mr. D. J. R. Muir, representing the High Commissioner for India. Sir Shafa'at Ahmed Khan, High Commissioner for India, was unable to be present as he was away from Capetown. Others who attended the funeral were Mr. N. M. Pillay, Mr. A. Ismail, Mr. C. O. Palanca (representing the Cape, Natal and Transvaal Indian Congress), Mr. S. Pillay representing Indian organizations, Mr. V. Pillay, who officiated at the ceremony, Mrs. D. C.

Hofmeyr, Mrs. Leslie Blackwell, Mrs. Kincaid, Mr. Donald Davies, Mr. and Mrs. Alphonse Williams and Mrs. Lund. The late Lady A.H. who had returned from India nearly two years ago, was ailing for the last six months. She leaves behind her husband, her sister Miss Sapping and brother Mr. T. Sapping and other members of the family to mourn their sad loss. We extend to the bereaved our heartfelt sympathy.

Death In Johannesburg

The death of Mrs. Rajnarayan Bhatnagar at the General Hospital, Johannsburg, at the age of sixty years took place on March 10. The late Mrs. Bhatnagar served during the Passive Resistance struggle under the leadership of Mahatma Gandhi. A large number of friends and relatives were present on the crematorium to pay their last respects. The deceased leaves behind five sons and two daughters to mourn their sad loss.

The Late Mrs. Bryan Gabriel

Louise Mary Gabriel, wife of Mr. Bryan Gabriel of the Crown Studio.

Durban, died on Monday, March 9. Born in Madras in 1845, she came out to South Africa in 1901. She was a devout member of St. Anthony's Indian Parish, Durban, where she was known for her great work for charity. She was well-known and loved by her community and had many friends among the European, Coloured and Native communities. Her sudden death came as a great blow to her dear ones and her numerous friends. His Lordship, Bishop Henry Dettlé, O.M.L., Bishop of Natal, duly assisted by Fathers Gabriel and De Gersligny, and twenty priests of the Natal Vicariate gave her a solemn burial. Requiem Mass was celebrated by Father Gabriel, the Requiem being sung by the clergy. His Lordship officiated at the graveside. The late Mrs. Gabriel leaves behind her husband, seven children, fifteen grand children and three sisters. One of her sons, Father L. Gabriel, O.M.L., is an oblate priest, and two other are graduates of the University of South Africa. Many floral tributes and messages of condolence and telegrams were received.

The Sporting World

Week-end Cricket—Annual's Cup

CENTRAIS won the toss and the captain, U. R. Naidoo, himself, opened the innings with George Thumbadoo. The pair immediately ran into their stride and runs came at a fast rate. The fifty was hoisted in forty-five minutes and frequent bowling changes by the College captain, Mall, seemed to have no effect on the flow of runs. At 88, however, Selvam in the slips brought off a neat catch to dismiss U. R. for 17. A couple of runs later George Thumbadoo reached his 50 less than an hour's batting. At 84 he lost his wicket. When attempting to hit out, he asked a ball from Blamillab and was caught behind the bowler for a fast and well-earned 53, which included 5 fours. K. Naidoo 14 and N. Moodley 17 helped the score along with a third wicket partnership of 30 runs. The former was bowled by Mall and Selvam brought off a running catch on the on to dismiss the latter. M. C. Reddy, Kintan and Reggie Thumbadoo each contributed double figures to bring Centrais' score to 174 for 6 when time was called. Blamillab claimed 4 wickets for 33 runs. College lost 2 quick wickets, but Aych and Harold Lazarus became associated in a useful third wicket stand. They took the score from 4 to 54—a partnership of 50 runs, when Harold was bowled by Kintan for 16. Wickets fell at frequent intervals.

but Ayob kept his end up and delighted the crowd with some hefty hits including three straight sixes. College gained the 100 in quick time but light was falling fast. They wanted 50 to win in 25 minutes' play, but just when the task seemed within reach, Ayob mis-hit a ball which he wanted to pull for a six and was caught for 53. College were all out for 117, Hamdullah being not out with 11, thus leaving Centrals winners by 37 runs. Khaton and Gordinraj shared the wickets with 4 and 3 n.b.s.

Kismet Skills Bharat For 32

On the main ground Bharat were all at sea to Kismet's attack. I. M. Randers, the fast bowler, was bowling with the advantage of the wind and claimed 5 Bharat wickets for 12 runs. Manjoo from the other end got a lot of 4 wickets for the same number of runs and the whole Bharat's side was out before time for 32, G. R. Bhoola being unscathed with 11. Kismet opened with a reversed batting order and hit up the runs for the loss of one wicket.

Leaders In Asmat's Cup Competition

Muslims and Kluksut are so far defeated in the competition, having won all their matches except those which were supposed to be played last Sunday but were washed out by rain. For these matches all the teams which were down to play get a point each, hence Muslims

and Kismet are each one point below the maximum. Controls have lost only one match—the match against Minnie, but since they were not down to play last week end, they are only one point behind the leaders. Next week-end Minnie and Kismet, the top leaders, meet. If Minnie win this match—they have a good chance—they most probably will run away with the cup. Kismet, if they completely change their mood—the one that they adopted against Ottomans in the league cup—may make the competition interesting, for with their victory over Minnie, Controls also come in the running for the cup.

At Polgierstrust

A friendly cricket match was played between the Singapore Cricket Club, Penang and the Singapore and F.M.S. Cricket Club, recently from Penang, on the 11th inst. The captain of the home club won the toss and sent the visitors in first. The batsmen scored 44 runs. A. Ibrahim 14, Dada 14, S. S. S. 11 and were the principal scorers. The bowlers secured 8 wickets for 33 runs. The home club replied with 24 runs. A. E. Taylor being the top scorer with 22 runs. The visitors captured 6 wickets for 18 runs. The home team won the match by 6 runs. The Singapore Cricket Club wishes to thank the Penang and F.M.S. Cricket Club for their kind hospitality extended by a dinner, played up to 10 p.m.

Everything appearing in this issue of a political nature unless otherwise mentioned has been written by Oliver W. Mansel M. (1914), an expert, the views of Indian opinion.

LYRIC CINEMA

LOVERS WALK, FORDSBURG, JOHANNESBURG.

Office 'Phone 35-802.

Bio 'Phone 24-1644.

Wednesday 25th & Thursday 26th March 1942.

Matinee Wednesday 25th at 3 p.m.

Evenings at 8 p.m.

LADIES MATINEE THURSDAY MARCH 26th AT 3 p.m.

"AZAD" BOMBAY TALKIES
Super Jewel of 1940.

He was a Rebel...against the shackles of social tyranny...

He demanded freedom...freedom to think and act for himself.

The Rainbow of Life in all it's Glory.....The tale of two young hearts.

★ ALL ★ STAR ★ CAST ★

★ LEEA CHITNIS ★ ASHOK KUMAR ★ HANSA ★ RAMA SHUKAL ★ MUMTAZ ALI ★

ચીત્ર પટના' ઈતીહાસમાં નવુંજ પાનું ઉઘાડતી એક ધીર, ગંભીર,
લાગણીઓના પુર વહેવરાવતું

બોમ્બે ટોકીઝનું એક સ્ટાર ચીત્ર પટ

"આઝાદ"

હીરોઈક સીનેમામાં

ખતાવવામાં આવશે

જેમાં લીલા ચીટનીસ-અશોક કુમાર-હંસા-રામ શુક્લ-મુમતાઝ અલી વિગેરે ભાગીતા સ્થરો છે.

દ્રશ્યે દ્રશ્યે નવીજ લાગણીઓ, નવાજ વિચારો, નવીજ વેદનાઓ અને
નવીજ હીમત દાખવતું-યુવાનો અને વૃદ્ધો સહુને નવયુગનો
પયગામ પહોંચાડતું એક અનોખું ચીત્ર પટ.

બુધવાર તા. ૨૫ અને ગુરુવાર તા. ૨૬ માર્ચ, ૧૯૪૨

PRICES: 3/- all round. Ladies 1/9 & Children 1/1

હરિજન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે
સને ૧૯૦૩માં રચાયેલું.

પુસ્તક ૪૦ પૃ.

શીનીકસ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૦ માર્ચ, ૧૯૪૨.

અંક ૧૨.

અપાનીગોના કહેવાતા અત્યાચારો.

પુ નીચની આમની સભામાં બુદ્ધ ઉપર થયેલી ચર્ચાના વર્તમાનપત્રોમાં પ્રસિદ્ધ થયેલા દેવાલમાંથી નીચેનાં દાંચથુ શ્રીએ લખે:

મી. ડી. એ. કોનરોથ (આઈસાન પાર્ટી પીટ) એ કહ્યું કે યુનાઈટેડ રેસેસે અપાની સમક્ષ કોઈ પણ સ્વમાન પ્રીય પ્રભુની રક્ષા કરી નહીં. હકાલ એવી ઘરેલા મુઠી હતી. પણ પ્રધાને બીન-અંગ્રેજીને દુષીયાર આપતાં પહેલાં વિચાર કરવો જોઈએ. અવિખની જોશાને તેના કાલ સહન કરવાં પડશે.

મી. લેલહી બેકરેલ (યુનાઈટેડ પાર્ટી કોન્ટ્રીસ) એ કહ્યું કે વિરોધી પક્ષની વક્તવ્ય એવી હાથે છે કે અમે ભંતે લડવાના નથી, પણ જલે અને તેડું જેમ આવી પડે, અને આપણાની બની સારી તે મેડિયો કે કલેક્ટર પણ ન લડે તેની પણ અમે પુરેપુરી મનઃસામીયું." આવા લોહી, કે જે પોતાને ચોટા રેલ કાઢત કહેવડાવે છે, અને જેમ આવા મહાન સંદેહના સમયમાં જરૂરની કે અપાના આકમજ સામે પોતાની એમિલ્યું રક્ષણ કરવાની ના પાડે છે તેઓને કેલ યુ' વિચાર કરો? પોતાના વિલસ પરથી એવમની ઈને તેમ ઈંચમાં મેડો. પર કુલ્લેલા તજરે જેએલા સીલમને દેવાલ આમની સભામાં રજૂ કરી હતો ૧૯૩૭ માં નવાનીએએ એ કહેવને કેલેલા ભાગ લઈ લીધો હતો તે સમયે દશીજ આફ્રિકાને એક સરકારી જમલદાર એ સાંભાલમાં હતો તેણે તેમનાપર લખેલા પત્રમાં યુરોપીયનેડું અપાનીએએ કેમ માનવવ ૧૯૫૫ હતાં તેની જીમલ આપી હતી. યુરોપીયન એએએ એકી કરી એક આલેસાન દેલેલમાં રાજવામાં આવી હતી કે જેને લખવાન અપાનીએએ અમલદારો તરફથી વેચીલા પાટા તરીકે ૧૨૫માં આવ્યો હતો. કેલેલ યુરોપીયન એએએ એક દુલ્લમદમાં રાજવામાં આવી હતી અને સાધારણ અપાનીએએ સોલરો માટે વેચીલા પાટા તરીકે લખવાન ૧૨૫માં આવ્યો હતો. અપાના સરકારી પ્રતિનિધિએએ પણ આવી આલેલનને વિરોધ કરી હતો. એ

અમલદારને યુરોપીયન કુલરો હતી તેના પર કુલમાં આવું હતું, એક અપાનીએ તેને કહ્યું હતું કે: એક દિવસ અમે તમારી બધા ની એ વડે લીધું." આપણાએએ કીપ દશિ નાપરથી એલેલ. આલેલ વરસ પાછળ નવી જર્મી એલેલ નથી હતીએ એક કહેલ તેઓએ સરમાલ એલેલ

મી. એ. એમ. બોખલર (ન્યુ યોરક બીટસ) એ કહ્યું કે મી. બેકરેલ અને અન્ય સરકારી કલેલેલ કે વિલવળી આપુ છું કે જે તેઓ અપાનીએએ કહેલા કહેવાતા અત્યાચારોની વાતો કરતાં નહીં અને તે આપણીએએ પીકીએ દશીજ આફ્રિકામાં કેપ કાચે કરી હતાં એ લખવાની કુલ પડશે.

મી. એફ. એમ. બોલ્ટમેન (લુઈસિયા પાર્ટી આન્ટર-રેસીસ) એ કહ્યું કે યુ' વડા પ્રધાન જેમ માને છે કે બીન-અંગ્રેજીને કાપોવાર આપવા માં આવે અને અપાનીએએ યુનીયનપર આકમજ કરે તે બીન-અંગ્રેજીને વડા પ્રધાનને વરદાર રહેશે? બીન-અંગ્રેજીને આપવામાં આવેલા દુષીયાર અંગ્રેજીને સામે લાપવામાં આવશે અને વડા પ્રધાનની જીલનતા દલાસ તરીકેની કાર્ટી પીલમ ચતાં પહેલાં તેમના હાથ અંગ્રેજ એએએ લોહીથી ખરડાયેલા હશે.

મી. એ. ડી. એમ. કુરદર (ન્યુ યોરક, રવાર કુરનસ) એ કહ્યું કે નેડીએ અને કલેલેલ કલોવાર આપવામાં આવશે તે તેઓ અપાનીએએ બાલુએ બંધ જાલેલ વરગીની સામે લલા પઈ જશે. એક અલ્લીલા કયુનીસ્ટે મને કહ્યું હતું કે જનરલ રમટસ એ એમ માનતા હોય કે અપાનીએએ અને ભારે મેડીએ અને કલરો તેની બાલુએ લડશે તે તે ગોરી જલ કરે જ.

અમે કંઈ નેશનલીસ્ટ પાર્ટીને ટેકા આપતા નથી. કીડીએ સહીત સુધા બીન-અંગ્રેજ પ્રજાએએ માટે નેશનલીસ્ટોને કેલું હેલ છે એ અમે સારી રીતે અલ્લીએ છીએ. પરંતુ મી. એફ. એમ. બોલ્ટમેન, જે બીડીસરે અપાનીએએ અત્યાચારોની વાતો કરીને અપાનીએએ સામે એર દેલાવવાનો પ્રચાર કરી રજા છે તેઓને ગોર લાકા વખતે બીડીસરે એ કરેલા ઘોર અત્યાચારો કે, જે સારી રીતે અલ્લીતા છે, તેવું રમરથુ હોલ્યું એ અમે માનીએ છીએ કે તેમણે વાળપીજ કહ્યું છે. બીન-અંગ્રેજીને દુધીયા આપવા સામેના નેશનલીસ્ટો ના વિરોધને વિષે, તેઓને એ ભમ બીન-અંગ્રેજીને વરકે તેઓએ યુનિયન અત્યાચારોને લીધે કલુ-બવેલો છે. તેઓનું કંપી રહેલું અંતઃકરણ તેઓની

પારો એ વિરોધ કરતી રજુ છે. તેનો હમાલ એ નથી કે બીન-અંગ્રેજીને સહાને માટે નિઃસજ્જ રાખવા પરણુ એ છે કે પોતાની જલ સુધારવી અને તેઓને પોતાના મીન બનાવી મેલા નહી તે તેઓ બેશે કે જે સુત્રો પ્રત્યે તેઓએ નિષ્કામજ બતાવવાનું જમિન પાડ્યું છે તે સુત્રોને બીન-અંગ્રેજી પોતાના સાળને ખાતર જપોદમ કરતા થઈ જશે અને ખાલ્યાથી તેઓને ખજાતપ કરી ભમ માં નહિ આવે

અલ્લરામએએ સંમેલન

ન્યુ દિલ્હીમાં સોમવાર તા. ૧૭ મીએ મલેલી મહારામએએ મેગ્ગરના પાર્ટી સંમેલનમાં લાપજ કરતાં વાલસરોયે કોડ કીલલીએએ સગ રેલેડ કોપસને કોલુરતાના એક વિધાસ મીન તરીકે વર્ણુલા હતા અને મહારામએએ તેમના મહાન કાર્યમાં પુરેપુરો સાથ આપશે એવી આશા રજોવી હતી. મહારામએએ બુદ્ધ કાર્યમાં નાખ્યાથી, સાધનોથી અને મનુષ્યબળથી કરેલી જમલ મહાની તેમણે તારીફ કરી અને એવી આશા કરોવી કે આ કટોકટીના સમયમાં તમ-દાર મહારામએએ પોતે જે કંઈ પણ સત્તાઓ અને હુકો ભોગવી રજા છે તેને સમાન દિનને ખાતર કામચલાઉ મુકતને માટે જની કરતાં જરૂરે સંકોચારો નહી, કે જેથી કોલેના બુદ્ધ પ્રચનોમાં કરી અલયથુ ન નડે. આ બાબત માં મહારામએએ મલકવાન પોતાની સત્તા બીડીસ રેસીડન્ટના હાથમાં સોંપી દીધેલી છે અને જે કંઈ પણ નિપીયો કરવાના હોય તે તેઓની વતી તેમની સાથે મસલત કર્યા વીન કરી દેવા ની અને તેની તેઓને જે નિર્ણયો થવા બાદ ખબર કરવાની હુદ આપી દીધેલી છે જે તેઓના રજુલ પમલની તારીફ કરી હતી. અંતમાં વાલસરોયે કહ્યું કે જે કે આખરે વિજમ તે આપજોજ છે એ વીએ કરી સંકા નથી છતાં જે ગડપથી અને સજગતાથી એ ખોલ રિદ્ધ થશે તેનો બલદ કોલુરતાનાની સહી-સલામતી, તેના મીરવ અને કુનીયાસગજ તેના હરજનને આધાર કુરમની સામે એ પ્રજાની કેવી વલજ છે તેના ઉપર રજો છે. આ દેલ માં લાંબા સમયથી એવી સાંતી રહેલી છે કે આપણે એવું માનતા થઈ ગયા છીએ કે તેમાં કી થયે બસલ પહોંચતાનીજ નથી અને તેથી તેને ટકાવી રાખવાને કંઈ પણ વોલ

આપવાની જરૂર નથી. પરંતુ એ શાંતીને ધક્કો જમણે કદાચ લાગે છે અને આજે આપણ પ્રજાની અને ખાસ કરીને મહારાજાઓની હરજ છે કે સમાન સુનું દરારવાની દોષ-સ્થાનમાં સંક્રિત છે એવું તેઓએ ખતારી આપ્યું. ચિંતનરત્નો ઠરાવ

મહારાજાઓની ચેમ્બરે પોતાના રાજ અને સરકાર માખાપ નરે પોતાની મહારાજી દર્શાવનારો ઠરાવ પસાર કર્યો હતો. બીજી ઠરાવ સર રોહડાં રાજ દોષસ્થાન આપવા વિરૂધ્ધ. સર્વોચ્ચ કોર્ટે જાહેરાતને આપાદનારો અને એ પછાત દોષસ્થાનને પોતાના પુદ પ્રવરતો વખતવાને સંમતી કરનાર પછ પછરી એવી આસા દર્શાવનારો ચેન્સેલર તરફથી પુલવનો હતો એ ઠરાવમાં વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે કોઇ પણ ચેમ્બરના દેશી રાજ્યોને તોજ માન્ય થમ સરો ને સંધીઓ વિચેરથી તેઓ ના હોય સુરક્ષિત રહેશે અને દેશી રાજ્યોની સ્વતંત્ર રાજસથાને ભરીવવા ટપી રહેશે અને તોજ અને પોતાની રમપત પ્રત્યેની તેઓની જવાબદારીઓ ઉઠાવવાની હરજે તેઓ સ્વતંત્રતા ચી ખતારી રહેશે. આથી ચેમ્બર વડા પ્રધાન મા. સર્વોચ્ચ પોતાની જાહેરાતમાં દેશી રાજ્યોના હોય પાંચના ફેરમાં સુચનની સંતોષથી મોંમ લે છે. હીપ્સ જર્મો નહિ અપ

આમની સમામાં સર રોહડાં રોપ્સની દોષની મુલાકાત સંધી પ્રતો પુછવા દતા. દોષ અને બમીના પ્રધાન મા. એસ. એસ. એમરીએ કહ્યું કે સર રોહડાં દોષની મુલાકાત લેશે બમીના રાજદ્વારી નેતાઓ સાથે મલમલ કરવા તો તેમને સત્તા આપવામાં આવી નથી. મા. એમરીએ જણાવ્યું કે જે મુશ્કેલીઓ સરકાર દોષમાં વડાવવા પ્રવત કરી રહી છે એ બમી માં નથી. ત્યાં હીર-સ કાલિનીલ છે જેમાં મુખ્ય પ્રધાનો તેમજ સંરક્ષણ ખાતાના અમલ દારો વાગ લઇ રહ્યા છે.

ખરી હકીકતો એ છે કે બમી હવે ખીરીશ ના હાથમાં રહ્યું જ કયા છે કે સર રોહડાં હીપ્સ થી તેની સાથે વ્યવહાર કરી શકાય. વળી બમીમાં પણ ખીરીશ સરકારના અમલ વિશે સંતોષ તો કહી હોજ નહી અને બમને દોષ મા જુદું પાડવાનું આપણુદ પચડું હોવે સંતોષ આપવો હાય તો ખીરીશ સરકાર પાણુ જેઓજ છુટકો છે. મા. એમરીને એ પુનઃકે-એ અટકે તેમાં નવામ નથી.

પ્રજામતાની નેતાઓના વિચારો

સર રોહડાં રોપ્સની આમણી દોષની મુલાકાત પર મુદ્દાદોમાં કદાચ મુલાકાત આપતાં પાંડના જવાદરતમ નહોતો જણાવ્યું કે: "હીશ કરવાના વખત હજુ હવે આવશે." મહાસના માછ પ્રધાન મા. રાજગોપાલાચારીએ જણાવ્યું કે: સુચનો આપાર સર રોહડાં હીપ્સ આમણી સમસ મુકસના થાં છે તેના પર રહ્યા

છે. એ જાણવા પહેલાં અસારે માશયી કરું વધુ કહી શકાય તેમ નથી. સર તેજ બદાહુર સુખ્યે સર રોહડાં રોપ્સની તારીફ કરી અને કહ્યું કે હીરપર વધતું જતું જેમમ જોતાં દીલ થઇ રહી છે તે શાયનીલ છે પરંતુ સર રોહડાં જેવા સ્વતંત્ર વિચારના માણસ આવે

છે એ પ્રધાન છે. મુજામાં રાજદ્વારી મંદળે સમાન રીતે સર રોહડાં હીપ્સની આમણી મુલાકાતને આવકાર આપે છે. પરંતુ મુખ્ય સંરધાઓની કારોબારીઓ મળ્યાં પહેલાં તેઓ વડા પ્રધાનની જાહેરાત પર મન આપવા કચ્છા નથી.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૦ માર્ચ ૧૯૪૨.

હિંદમાં ખીટનનું મીશન

સર રોહડાં રોપ્સનું દોષનું મીશન ખીરીશ સામ્રાજ્યની તવારીખમાં એક નોંધવા જેમ પદતમ થઇ પડશે. દોષસ્થાનના સોમિને શાંત રાખવાને અનેક રમઠાં અપાઇ સુકયાં છે અને કોણ જાણે છે કે આ નનું રમઠું ખીટન સર રોહડાં હીપ્સ સાથે મોાલી રહ્યું છે તે કેવું હશે. જો તે રમઠું જ હશે તો દોષસ્થાનના સોમો હવે રમઠાંથી રમવા જિસ રવા નથી અને તેઓને શાંત પાડવાનું સર રોહડાં હીપ્સ ને વધુ વાર પડી જાયનું છે. આપણે આસાં રાખીએ કે ખીટને કોઠાંથી સંધરી શકાય તેરી કંઈક કોમની વસ્તુ મોકલસાનું કદાપણુ વાપરું હશે દોષસ્થાને તો અચુક શબ્દોમાં કહી દોષેકું છે કે તેને પુરું સ્વતંત્રતા સિવાય ખીજ દશાંથી સંતોષ થવાનો નથી, અને ખીટન સાથે તે સુધાય તરીકે નહી પણ સમાન અને સ્વતંત્ર વાગીદાર તરીકે હાય માસારના તથ્યાર છે. આતરીકે કલકના બદાઉનું પોક્ષણ સમ પચુ હેજબકા હીદી નેતાથી મદ સકે તેના કરતાં વમારે અસરકારક રીતે સંનના 'હસી દેરદો' ખુલ્લુ પાડ્યું છે. એ વત લખે છે કે: "તેઓ ના અવિખાસનો શોહ કરવા કરતાં એ અવિધાસ દુર કરવાનો આપણે પ્રવત કરવો જોઈએ. પરંતુ એ આપણે, તમારી અંદર અંદરની તવારોનું સમાધાન લાતીને પછી અગારી સાથે વાત કરવા આવો, એમ તેઓને કહીને કહી નહી કરી શકીએ. મુજ તકરાર તો દોષસ્થાન અને રાજકર્તાઓની વચ્ચેની છે." જો ખીટન ની જાન્ય સાગીજ દોષ તો જે તવોને તેજે આજ સુધી દોષસ્થાનની રાજદ્વારી પ્રવિને અટકારવાને કામે લગાવેલાં છે તેને આજખાતા એક કાકાધીજ ને સ્થીર કરી હમ સકે છે અને દોષસ્થાન ને તાંગી રહ્યું છે અને જેને પોતાનો જન્મ સિદ્ધ હવે એ છે તે તેને આપી દા સકે છે. સ્વસ્થ નેરો કુકે મે રવીપારે કરખનના સીરી દોલમાં જાળનીજ કહ્યું હતું કે સામ્રાજ્યોનું પતન બદાવના આજખાળી નથી થયું પરંતુ અંદરના સમસીજ થયું છે. અંદર તો સડો એ છે કે પરતંત્ર પ્રજાઓને સુધવાને

ખાતર કાયમ કચેલીજ રાખવામાં આવી છે. રાજકર્તાઓપર કુપમે કરે એ જ્ઞીકથી એ પ્રજાઓની પ્રમતીને ફરી નાખવામાં આવી છે. હાસનું પુદ અંબીર પાંદ શીખતી રહ્યું છે કે મનુખતી મમે તેવી કરમન કુદરતની મતીને રોજા સકતી નથી, અને આજે હાથમાં રહેલાં મનુખજાળોને ખીડના સમયને માટે તમવાર કરી રાખવામાં નહી આવ્યું તેની શીક બહુ મોટા કરવામાં આવી રહ્યો છે.

સર રોહડાં રોપ્સના દોષના બાતી મીશનના સંજ્ઞમાં આ દેશના વર્તમાનવતમાં કેટલીક જાણવાતેજા ટીકાઓ થઈ છે.

"નાટલ કેરી ન્યુસ" લખે છે કે: દોષસ્થાન ની સામે આજે જે આજન આવી પડી છે તેથી જોઈ પરિસ્થિતિ ઉભા થઇ છે કે જેમાં સમરન દોષસ્થાનને એકર કરવાનું કામ થઇ પડશે સમાન જેમમનું પરીણામ કેટલાક મોટા મતબેદો દુર કરી દેવામાં આવશે." પરંતુ પ્રમ એ છે કે મોટી ચોંતા ખીટનને દોષસ્થાનના લોદા પોતાનો હેથ મુમાવી ખેસશે તેની છે કે ખીરીશ સામ્રાજ્યનું સ્વસ્થ દોષસ્થાન ખીટન પોતેજ મુમાવી ખેસશે તેની થઇ પડી છે. દોષસ્થાનને તો કશુ મુમાવવાનું રહ્યું નથી. તેજે તો પોતાની સ્વતંત્રતા અંશો વધે યાં મુમાવેલી છે. જાપાન કે કોઇ પણ ખીજ સત્તા આટને તેને ક્યું છે તેના કરતાં ક્યું વિશેષ કરી સકે તેમ નથી. તેની સડત તો મમે ને સત્તા તેનાપર આવે તેની સામે આજુજ રહેશે. પરંતુ ખીટનને જરૂર જમરી ખોટ થશે.

"નાટલ મરક્યુરી" લખે છે કે, "સમજો આપાર દોષસ્થાનના નેતાઓ અને તેમાં ખાત કરી દોષ અને મુશ્કેલી વર્ગના નેતાઓ કેટલે હરજે સમાધાન કરવા તથ્યાર માગ છે તેના પર રહ્યો છે." હમમન એ છે કે દોષસ્થાને તો કશ સમાધાન કરવાપણું રહ્યું જ નથી. ખીરીશ સરકારે સમજામ ખેતો વળે સુધી દોષસ્થાનને મુલાખીમાં રાખવાના રિલાં પાપનું પ્રામશિત કરવાનું છે.

બાઇબલ 'મરકુરી' દ્વિફુલ્લતાનમાં ચતુર્થાદ્ય પૃષ્ઠ પર ફેરફારોની દિશામાં આફ્રિકામાં થનારી અનિવાર્ય અસર વિશે ચિંતા બતાવે છે અને આ દેશને તેને માટે તૃપ્તિથી કરવા સૂચવે છે. તે બધે છે કે :

"તે દ્વિફુલ્લતાને સંક્રમણિક દરમિયાનમાં આપવામાં આવશે તો દક્ષિણ આફ્રિકાએ દ્વિફી પ્રતિષ્ઠાના આપી વલણ બદલી નાખવી પડશે. એ સમય આપી તાજેથી કે જે નવાને દક્ષિણ આફ્રિકાના દ્વિફીએને પછી પણ ભાગ્યેં સંપૂર્ણ પ્રતિનિધિત્વ આપણું જોઈએ. સંપૂર્ણ પ્રતિનિધિત્વ આપના કદાચ અસરો સકલ ન હોય તો પણ તેને કંઈક પણ ભરતું કામવાર પ્રતિનિધિત્વ તો પાશ્વર્યમાં, ઔસિક કાલસીમાં તેમજ મ્યુનીસિપલ કાલસીમાં આપણું જોઈએ."

વળી, અમારા અતિ આશ્ચર્ય વચ્ચે, એ પત્ર, કે જે આટલાં વર્ષોથી દક્ષિણ સેક્રેશનનાં દ્વિફી, તે સેક્રેશનની નીતી વિશે નીચે પ્રમાણે લખે છે :

"સેક્રેશનનો સલાહ તકન ખરો છે, તે કંઈકવા એક નથી તેમ તેની કદી જરૂર પણ નથી. ક્વિફીએને માટે રહેકાંએનો સલાહ ને ઉદ્દેશના થી અને ક્વિફીએની કામમાં લેવામાં આવે તો એ સલાહનો આગળના નીકાલ આપી જશે. જ્યાં કદાચ વસ્તુ અનુભવી છે કે આ રહેકાંએની પોતાના મતે એ જમીન સરકારમાં આવે તે કદી પ્રકારે ઉતરતી હોવા નથી જોઈએ. ક્વિફીએને આવે તેની દોષી જોઈએ અને મ્યુનીસિપલથીએ જોઈએ એક છે તેમાં પાછી. સુધરાઈ, રસ્તા અને બીજા જરૂરી કામનેની પુરતી સમજાડો એ અત્યાર સુધી આપણે જે જુદા રવા આપ્યા છે એ તે એ છે કે ક્વિફીએને આપણે દક્ષિણ આફ્રિકાની પ્રતિષ્ઠા એક ભાગ તરીકે ગણવાને બદલે એક કલ્પાયેલી ભાગ તરીકે ગણીએ છે. ત્યાં સુધી એ વલણમાં ફેરફાર નહીં કરીએ ત્યાં સુધી આપણા કલ્પાયેલા ક્વિફી સલાહનું આપણે કાયમનું સમાધાન લાવી નહીં શકીએ."

દ્વિફુલ્લતાને સ્વતંત્રતા આપવાની સૂચના માત્ર થીજ જ્યારે દક્ષિણમાં આટલું પરિવર્તન થઈ ચકું છે ત્યારે દ્વિફુલ્લતા બદલે સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત કરશે ત્યારે તો સુખના દિવસોનીજ આશા રાખી શકાય. પરંતુ આ બદલાઈ દક્ષિણ સ્વતંત્રતા પ્રેરાવાને બદલે એ કંઈકાંની જાવનાથી પ્રેરાઈ હોત તો કેટલું સુંદર ગણાવ?

— ૦ —

સ્મશાનનો સંઘર્ષ

સ્મશાનના દ્વિફુ સ્મશાનનો સંઘર્ષ આજે કંઈક મુદ્દતથી ચાલી રહ્યો છે. પોતા પોતાના સમજૂતી કરીને તેનું સમાધાન લાવી દેવાને બદલે તેના સંચાલકોને તે બધે ચલાવી જોઈને તેની સાથે સંબંધ નથી તેઓનું પણ માથું દુઃખવાણું હોયત અજાણું છે. મુજબની દ્વિફુએ બાહ્ય બાજુ તો કહેવાયા છે અને કંઈ પણ મદદવાળું વ્યવહાર કામ કરવાને બદલે એક નજીબી બાબતમાં પણ કામનો વામ કરી બામ

બામી કરવામાં તેઓમાં કેવા મુસા પડેલા છે તેનું અનુભવનો સમજૂતી કીટ પ્રદર્શન કર્યું. કોઈકે આ બાબતની ચર્ચા 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન'ના આગાસા અંગેમાં વાંચી હશે અને આ અંગેમાં શ્રી. પી. ઇ. દેસાઈનો દ્વિફુસ્મશાન કંઈકાં સેક્રેશનને પુલિસ કેટલાક પ્રશ્નોના આપેલો જવાબ વાંચશે. સંપૂર્ણ ચર્ચા પરથી તેમજ શ્રી. પી. ઇ. દેસાઈના પત્રપરથી એક વસ્તુ તરી આવે છે કે આગેની કોમેન્ટરીમાં સોસાયટીના એ કે ત્રણ સભ્યો આગ્રહ લઈ જોઈલા છે કે સ્મશાન બાંધવાનો કંઈ સોસાયટીનેજ છે અને નહીં કે દ્વિફુ સ્મશાન કંઈકાં. આમાં તકરારની બાબત ખરી રીતે કદી નથી અને કોઈ લેઈએ પણ નહિ. જે આશયો થી પી. ઇ. દેસાઈ એ મુકેલા છે તે ઉપરાંત ચોર કાલવાળને કંઈ તેવા છે. તાજાનીની વાત એ છે કે એક તરફથી શ્રી. પી. ઇ. દેસાઈ દ્વિફુ સ્મશાન કંઈકાં કામ ને અનુગ્રહના આપે છે અને બીજા તરફથી તેની વિરુદ્ધ કાર્ય કરે છે દ્વિફુ સ્મશાન કંઈકાં કોર-પોરેશન પાસેથી જમીન મેળવવાનો કંઈ હતો. અને એ જમીન મેળવવાની મસલત એ સંસ્થા ચલાવી રહી હતી તેમાં આગાસીએ સોસાયટી ના વધી ઉદ્દેશનારોએ તરફથી નબળા રહી હતી એ વાતથી સી. દેસાઈ અચૂતજી કદા એકા ને તે કહેતા હોય તો અમે તે માનવાને તમાર નથી. સોસાયટીની શુભનિષ્ઠાએ કોઈ અને સ્મશાન કંઈકાં કામને તોડી પાડવાનીજ નેમ ન હોય તો આમ થવાની કદી જરૂર ન હોય. સ્મશાન કંઈકાં, કદી એવો દાવો કહેલો આમારી જગ્યામાં નથી કે તેજ સ્મશાન બાંધશે અને સોસાયટી પાસેથી નાજી કુંટરી સેક્રે. અને ન્દણીએ કીએ ત્યાં સુધી સ્મશાન કંઈકાં કોરપોરેશને જમીન આપના બાદ સ્મશાન કંઈકાં સોસાયટીને માવણી કરી કે કદી તે પર સ્મશાન બાંધવાના નાજી સોસાયટીએ પુર્વ પાટમાં. સોસાયટી અને સ્મશાન કંઈકાં અને સાથે મળી ગમ કરે તેમાં સ્મશાન કંઈકાં કદી તથા કોઈ એવું જાણવામાં નથી આવ્યું. કદીકાં તો એ કદી કે સ્મશાન કંઈકાં અને સોસાયટીના સભ્યો સમજાય એકજ છે અને સોસાયટીના ઘણા ખરા સભ્યોએ ઉત્સાહમાં આવી જઈ એવો દાવ કર્યો કે સોસાયટી પાસે જે નાજી છે તે સ્મશાન કંઈકાં સ્મશાન બાંધવાને આપી દેવા. પરંતુ ચોક્કસ વિમ્મસતાઓએ એ વાત ન રૂની અને તેથી તેઓએ અને સંસ્થાની આખી કાઠીકોમાં કદી થઈ નથી તે કામ કરવાનું શરૂ કર્યું. બંધારણીય વાંધા ઉઠાવ્યા અને કંઈકાં કીકે સુદા મુદ્દાવવાના પગલાં લેવાની ગોઠવણો થઈ. આમાં તો સ્વલ અને અદાલતની મંથ નજર રહી. સોસાયટી ને પોતાનું નામ રાખવા ના બામી હોય તો તેને સ્મશાન કંઈકાં વિરોધ કરેલો આમારી તબજીમાં નથી બસકે મનનું નામ રહે તો પણ શું જોડું? શું એમ ન થઈ શકે

કે સ્મશાન કંઈકાં જમીન મેળવી અને સોસાયટી એ તેપર સ્મશાન બંધાવી આપ્યું જોઈએ તો તેનાપર કોરી મતલબની નહીં મુદ્દા સકાલ કે જેથી સોસાયટીનું નામ ચિરસ્થાપ રહે. મુળ વાત તો એ છે કે એક સંસ્થાનું બંધારણ ધણું અને તોફાનું એ સંસ્થાના સંચાલકોની મુદ્દાસુરી પર છે. પણ એ બંધારણનો જવાબ બદ્ધમતિની શુદ્ધ કંઈકાંને કોઈકાં મારીને એક કે એ બંધિઓ કેવળ આગાસીની નાખવાને બાબતે દુરુપયોગ કરે ત્યારે એ સંસ્થાનું કિંત નથી થતું પરંતુ અદિત થાય છે અને એ કુદ્દલ કરનાર સલ અને અદિતને માગે ચાલવાનો દાવો કરીને કંઈકાં અને અસહને સેધ છે.

શ્રી પી. ઇ. દેસાઈના કહેવા મુજબ તો એમ થયું કે દ્વિફુ સ્મશાન કંઈકાં જાણે સ્મશાન બાંધી પરંતુ સોસાયટીએ તેને સહકાર નહીં આપ્યો પણ પોતાનું જુદું સ્મશાન બાંધ્યું. આમાં દ્વિફુ સ્મશાન કંઈકાં પડેલેને તેમને દેવેલ ચોખ્ખો તરી આવે છે.

વળી શ્રી. દેસાઈએ પરકોમના આગેવાની મદદ લેવા સામે વિરોધ કરીએ છે. તેમાં તેમની દેવેલખીમની મદદ આવી રહી. સ્મશાન નો ઉપયોગ માત્ર મુજરાતી દ્વિફુઓજ નથી કરતા પરકોમના માણસો જે કંઈકાંમાં માને છે તેઓ પણ કદી છે. તેમ છતાં એ એક જો દેસાઈનો વધી હોય તો તેમને એ પણ પુકરી સકાય કે બદ્ધમતિના અવાજ આગળ તેમનું નામ ચાલ્યું નહીં ત્યારે તેમને પોતાનો અવાજ સંભળાવવાને પરકોમના પત્રો આગ્રમ કેમ લેવો પડ્યો હતો.

વસ્તુરિપતિ તો એ હોવી જોઈતી હતી કે શ્રી. બી. એમ. પટેલ જે બાર-પંદર વર્ષથી અને સંસ્થાના પ્રમુખ હતા તેમને હથેલે આપેલી દોલતથી પોતે એકલા સ્મશાન બાંધી એક મુકેશનું પુણ્ય લખ શકતા હતા અને બદલે તેમની કાઠીકોં હરખીયાન સ્મશાનની એવી કંઈકાં દોલત હતી કે એક પાંચ ભાગી જવાથી કાલ પુરું થાય લઈ જ્યાં પડતાં હતાં છતાં તેને સમારવા ને ઘોડી ચોવીંચ પણ ખર્ચ શકાતી નહોતી.

આજે નેહાનીસયર્ગની દ્વિફુ સેવા સમાજના આચારા જેકાં સુંદર સ્મશાન દક્ષિણ થરાતી રહ્યું છે. કસબમાં સુરત દ્વિફુ એસોસિએશન અનેક સામાજિક અને જીવણી વિષયક ઉત્તિ ના કામોં કરી રહી છે અને જો તે ચાહે તો તે એકલીજ સ્મશાન પોતાને બધે બંધાવી શકે. આજે કોમના અન્ય લોકો માળાસ પચાસ હજારની કલવણીની મેળનાઓ પડી રહ્યા છે ત્યારે મુજરાતી દ્વિફુઓમાં એવું કંઈ નવ મુદ્દા ચર્ચેલું છે કે જે મુલેલાની અતિમ કીમત પણ માનપુર્વક કરવાનું એક સામાજિક કામ કરવા માં જમતની સમજૂતી પોતાની કાંસી કરાવી રહ્યું છે? આપણી શરમની પણ કંઈ હદ છે ખરી?

બ્રીટન અને હિંદ

સર રોહડં કોપ્સ હિંદુસ્તાન ગયા

બ્રીટીશ વડા પ્રધાન મી. વીનસ્ટન ચર્ચિલે સુધવાર તા. ૧૨મીએ આમની સભામાં હિંદુસ્તાનને વિશે ત્રીજો પ્રમાણે નિવેદન કર્યું હતું : બ્રિટનના પ્રધાનમંત્રી હિંદુસ્તાનમાં ભૂખા યુદ્ધમાં વીરતા પરિચયિત થઈને હરનારના બાવળી સામે રક્ષણ કરવાને હિંદુસ્તાનના સભામાં બેઠાને મેજાલિત કરવાની બ્રીટનમાં પ્રમુખ ભૂમિકા ભજવનાર છે. ૧૯૪૦ ના ઓક્ટોબરમાં હિંદુસ્તાનને વિશે આપણા હેતુઓ શું છે અને આપણે કેવી નીતી અપનાવે કરી રહ્યા છીએ એ વિશે એક સંપૂર્ણ નિવેદન કરવામાં આવ્યું હતું એ નિવેદન કુલમાં એવું વચન આપનારું હતું કે મુઠ્ઠા પૂરે થયા બાદ બાકી તમારે હિંદુસ્તાનને હીંદીઓ તરફથી સંઘર્ષ પશોની સમજૂતીથી અને હિંદના રાષ્ટ્રિય જીવનના મુખ્ય તત્વોને માન્ય થાય એવા પ્રણામાં આવેલાં જવાબદારી, આ દેશની સાથે તેમજ અન્ય ડોળીતીયોની સાથે સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા અને સમાનતા ધરાવનાર ડોળીતીયન સ્ટેટન મળવું જોઈએ. એ ઘરેલું કે લઘુમતીઓના રક્ષણ માટેની જવાબદારી આપણી રહેશે અને તેના પછાત વર્ગો અને હિંદના દેશી રાજ્યોના પ્રમુખ સભાવેશ થશે તેમજ હિંદુસ્તાનના ઉપન્યાસી સાથેના આપણા સાંઘા સંબંધથી ઉપરિચિત થઈ અમુક ઓછી અમલની બાબતોનું પણ સમાધાન કરું જોઈએ.

આ સામાન્ય મહોરોને ચોક્કસ સ્વરૂપમાં મુકવાને અને આપણી સંસ્કૃતિમાં વિશે હિંદુસ્તાનના સંઘર્ષ વર્ગો, ભાતીઓ અને વર્ણોને ખાતો આપવાને હવે વેર કેળીનેટ હાલ તુરંતના તેમજ ભવિષ્યમાં પચસાં સેવાને સહોતુમરે અચૂર નિર્ણયો કર્યા છે કે જે ને સમસ્ત હિંદુસ્તાન તરફથી સ્વિકારવામાં આવશે તે બહુમતીની ભૂમિકાઓ મજબુત સમુદાય તરફથી રદ થવાને અથવા તે બહુમતી તરફથી દેશની સ્થિતિના નાશ થાય અને તબુ જવાબદારી સ્થાપનામાં વિલાસ નીવડે એવા વિરોધ ઉત્પન્ન થાય એવા કંઈ પણ નિર્ણયો મવાનો પ્રસંગ નહિ આવે.

આ અમારા પ્રધાનની સરેલો આમે હિંદુસ્તાનને સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત કરવામાં મદદ કરવાને સમાવેશ થાયો આપીને કમજૂર રજૂ કરવા માણું હતું. પરંતુ અમને ધારી છે કે આ પદીએ એવી કંઈ પણ મુદ્દોના કરવી હામને બદલે હાનીતરક મળ પડશે આપણે પ્રમુખ એવી જાતો મેજાલી જેમને કે આપણી મોજાતોના વાજની અને બંધવહાઈ પ્રમાણમાં સ્વીકાર કરવામાં આવશે અને એ રીતે હિંદુસ્તાનના સંઘર્ષ વર્ગોની સંક્રિષ્ટ પેલાની વાતજુઓનું રક્ષણ કરવામાં શોધવાનું હિરોજન આપવાની

ધમ પડશે. આપણાથી એવી કંઈ પણ ભાવે-રાત થાય કે જે હિંદુસ્તાનના અગમની તત્વો તરફથી રદ કરવામાં આવે અને હિંદુસ્તાન અધારે હિંદુસ્તાનને આંગણે આવી ઉભોએ છે તેવે પ્રસંગે પ્રથમ જવાબદારી અને કાબીવારી તક-રાદો ઉભો મળ પડે તે આપણા પેલાના તેમજ હિંદુસ્તાનના સમાન સંઘર્ષને તુલસાનથી ધમ પડે

આથી અને વેર-કેળીનેટના એક મહત્વને હિંદુસ્તાન મોકલવાનું વચન આપીએ છીએ કે જે ભાં જમને અને જે નીર્ણય તુરંત આપણા છીએ અને જેને અને જેવડું સમાધાન મળીએ છીએ તે અમન મસલો કરી પાર પાડી શકે. આ સમાનતા સીડર સર રોહડં કોપ્સે એ કાવે માથે સેવાનું કહ્યું છે. તે કાલી સરકારનો સંપૂર્ણ વિશ્વાસ પેલાની માથે મળ જશે અને તેને નામે તે માત્ર હીંદુ બહુમતીની તદ્દિ પરંતુ મોટી સમુદાયો, કે જેમાં મુસ્લીમો સૌથી મોટી સંખ્યામાં છે અને વજા અંશે પ્રતિષ્ઠિત છે તેઓની પણ જરૂરી પ્રમાણમાં સંમતિ મેળવવાનો પ્રયત્ન કરશે.

તે સાથે સર રોહડં કોપ્સ સરકારી સ્થિતિપર વાતસરોલ અને મુખ્ય સેનાપતીની સાથે પણ મસલત કરશે અને તેમ કરતાં હિંદુસ્તાનના ભોડાપર હાલ અતી પડેલી આશતમાં પેલાના થા બની શકે તેટલું રક્ષણ કરવાની કાલી સરકારની સહયોગી મોટી જવાબદારી દરખાડી ખ્યાન માં રાખશે.

આપણે પાદ રાજવાનું છે કે ફુનીયાના સ્વતંત્ર્ય મુકમાં હિંદુસ્તાને મોટો રાજો આપવાને છે અને મહાદુર ચીનાઓ જેઓ આજ સુધી એકમે હાથે ભડી રહ્યા છે તેમના પ્રત્યે વજાદાર આપણે તરીકેના મેલે હાથ સંજાવવાને છે

સર રોહડં કોપ્સ બનતી સરવેરે અહીંની ઉપડી જશે. તે પેલાના કાવેમાં આ સવાના સંઘર્ષ પશોની બાકી ફવાઓ લમ જશે. અને એ દરખોજન અહીં કે હિંદુસ્તાનમાં એવું કંઈ પણ મેજાવમાં નહીં આવે કે જે તેમણે ઉઠાવેલા મહાકામાં તેમને અઘર્યુરક મળ પડે અથવા સુધા ફીજીઓ આપવામાં વિલાસ મળ પડે.

સર રોહડં કોપ્સની મેજાજરી દરખોજન પાસામેન્ટમાં સીડર તરીકેની જવાબદારી પરદેશ મોટી મી. એનધની ઝડત તરફથી જાણવામાં આપશે.

કેટલાક પુજામંદિર પ્રશ્નો

વડા પ્રધાનના ઉપલા નિવેદન બાદ મી. રામવેલ (વજુર પક્ષ) એ પુછ્યું : હિંદુસ્તાનમાં મસલતો અને ચમીઓ શું ૧૯૪૦ ના ઓક્ટોબર માં સરકારે કરેલી ભાવેરાતના ધોરણે થશે કે

વેર કેળીનેટ કરેલા નવા નીશીયોને આધારે થશે ?

મી. ચર્ચિલે જવાબનું કે ચર્ચિલે ૧૯૪૦ ની ભાવેરાતનાજ નહીં પરંતુ વેર કેળીનેટ કરેલી નવી દરખાસોના આધારે પણ કરવામાં આવશે.

સર જી. એનિસ (કનજરવેટીવ) : સર રોહડં કોપ્સ શું દેશી રાજ્યો સહીત હીંદી ભોક્ષતાના સંઘર્ષ વર્ગો સરથે ચર્ચો કરશે ?

વડા પ્રધાન : હા. સર રોહડં કોપ્સને મેં પેલાના કાવેમાં પુર્ણ સત્તા આપેલી છે.

સર પરસી હેરી (જી.પરસ) : સર રોહડં કોપ્સ પેલાના મહાકામાં આ સમાનતા મોટા પક્ષ ની બાકી ફવાઓ લમ જશે. હું માનું છું કે આપણેજ મોટો પક્ષ સર રોહડંમાં પુર્ણ વિશ્વાસ ધરાવે છે.

સ્વદેશ નેતાઓ શું કહે છે

સરકારની એક મુલાકાતમાં રજૂ થતી ગોષા ના અમુલ કલામ આઝાદે જવાબનું કે ૧૯૪૦ ના આરંભમાં સર રોહડં કોપ્સે હિંદુસ્તાનની મુલાકાત લીધી હતી તેઓ નજીકના ભવિષ્યમાં કરી હોંદ આપશે બાદે હું તેમને એક માત્ર તરીકે આપકારીશ.

મુસ્લીમ લીગના પ્રમુખ મી. મહમદ અલી જીનાહે આમની સભામાં ચર્ચેલી ચર્ચોપર મત દર્શાવવાની ના પાડતાં કહ્યું કે લીગની વર્ગીય કમીટી શું નીર્ણયપર આવશે એ હું અમાર્યા કહી શકતો નથી. તેનો વિચાર કરવાને કમીટી બનતી તાજીદે મળનાર છે.

સર રોહડં કોપ્સ મુઠ્ઠા શરૂ થયું તે વખતે પંડીત જવાદરનાથ નેહરુના મહેમાન તરીકે હિંદુસ્તાન ગયા હતા અને ભાં સંઘર્ષ નેતાઓને મળીને મુજકાંન ચીવાંમ કાપલેકની મુલાકાત લેવા ગયા હતા અને ભાંથી રસીવા ગયા હતા.

—૦—

પર ચુરંચુ

—મુજકાંન કમીટીએ ભેંકમાં ૩૧. ૫. ૪૬ ની રકમ જુદી નાસી જવાને પ્રવાસ કરવા માટે ગોલીશે પાંચ જણની જોર ટાળેલી ધરખાડ કરી છે.

—દિલ્લી ખાતે આ કમીટીએલત મુસ્લીમો પ્રમુખપરે અખંદ હિંદુસ્તાન પરિષદ મળે હતી. મી. મુસ્લીમ એ પેલાના આપણમાં પાળીતવાના સેબના તથા અપરક તંત્રમાં પચાસ રકા હીંદુ અને પચાસ રકા મુસ્લીમ પ્રતીતીયીય સંખ્યાની મી. લીજાની દરખાસને પચાસ કાલી હતી. મી. મુસ્લીમે ગાત્રામાં સંજોરેને મીંગમતી સામનો કરવા પેલાને જણાવ્યું હતું.

—જારકોલી હાઈકોર્ટ તથા કાનામવાના મહાનની જાણાત વિધિ સરકારે મોકલેને હાથે થઈ હતી.

—પીપ્પાત મેકલર એ હુર્ફ સર્વેન્ધમાં મેડાયા છે.

દક્ષિણ આફ્રિકાના ઢુંક ખબરો

શેડી અલીનું અવસાન

યુનીયનમાં દીર્ઘ સરકારના માણુ એન્ટોનરલ સર રજા અલીના ધર્મપતિ શેડી અલી માંગી મુફતની માંદગી બોમ્બરી મયા રાનીવાર પોતાના કેપટાઉનના મુઠામે દેહ લાગ કરી મયા છે. તેમની દહન ક્રીંગ કેપટાઉનમાંજ રવીવારે હાલુ નિધિયાં ઘડ હતી જેમાં પ્રતિબલ યુરોપીયનો તેમજ દીંદીઓએ લાગ લીધો હતો નીજાનીયા મુરલીય સોસાયટી તરફથી તેમજ અન્ય જનો તરફથી સર રજા અલીને તેમજ શેડી અલીના અન્ય કુટુંબીજનોને દિલસોજીના તારો મોકલવામાં આવ્યા હતા. મરદુમ શેડી અલી કંઈક મુલતથી દીંદુરતાનથી માંખા ફરી કેપટાઉનમાં પોતાનાં જોન મીક સેની સાથે રહેતાં હતાં. મરદુમના બાદમાં જીવર શાંત પછે અને તેમના કુટુંબીજનોને થએલી ખોટમાં ધીરજ અને હિમત પછે.

સીદાનનો 'એકરાર'

શી હાલદ અહમદ સીદાન જમનાપર એમર-જન્સી રેગ્યુલેશનની રૂએ આર આરિયો મુકત માં આવ્યા છે તેમનો મુલતરી રહેશે કેસ મુકતાર માથે તા. ૧૪ માંએ કરજનની મેજરેટ ફોર્ટમાં મી. રાઇસ સેલન સમક્ષ ચાલ્યો હો. પ્રેસીડેન્ટ મી. કમરુ. વહાકટે એપીલ તા. ૧૪ મી પર કરાવ માંગ્યો હતો. મી. જે. કમરુ મોડફે. મી. સીદાનના વડીલે જમીનની રકમ પા. ૨૦૦ ને બદલે પા. ૧૦૦ કરવાની માગણી કરતાં જજીબુ ક્રે મી. સીદાને એક ભેખીલ એકરાર કર્યો છે કે તેમની સામે જે પ્રતીજ્ઞો મુકાવા હતા તે પાળવાને તે કબ્જા થાય છે આથી એટર્ની જનરલ કેસ પાછો એવી ભેગ સંજલ છે. પરંતુ મોરિ આધાર કેસ પાછો ચાલે તે દરમીયાન મી. સીદાનની ચાલસલગત કેરી છે તેના પર રહેશે જમીન ની રામ મહાવાની માગણી સામે પ્રેસીડેન્ટર વાંધો નહી ઉઠાવતાં તે મંજુર કરવામાં આવી હતી

બાવંકર મેટર અકરમાલ

મયા રાનીવારની રાતે જા અને દા ની વચ્ચે ડ્રાસગેડ ટ્રેનપરથી ઉતારીએને ઇનાન્ડા લઇ જતી ઇનાન્ડાના વતી મી. રામનનની બસ એક્ટન લગતી ક્રેકવાથી અરથી હલાકમાં બળી બરમ ઘડ ઘડ. બસમાં ચાણીસેક માણસો હતા જેમાંથી ત્રણ અંદરને અંદરજ બળી મયા. તેમાં એક હીંદી, એક નેદીવ બાઇ અને એક નેદીવ પ્રક્રમ હતો. હાઇવર મી. પુરનને અને પંદરેક માણસોને ગંભીર હાલતમાં હોમ એડવર્ડ હોસ્પીટલમાં લઇ જવામાં આવ્યા હતા ત્યાં હાઇવર રવીવારે સવારે મરજી પામ્યો અને એક નેદીવ બાઇ મરજી પામી.

એ સરકારી વિમાનો તુટી પડ્યાં

મયા રાનીવારે અપોરે કેપટાઉનમાં કોરેમોન્ટ આગળ એન્સડાઉન રોડપર એ સરકારી વિમાનો એકબીબ સાથે અચકાઇ તીથે તુટી પડવાથી સાત સા. આ એર ફોર્સના માણસો, વજ આર. એ. એફ. ના માણસો અને જે સીવીલીયનો મરજી પામ્યા છે. એક દબ્બર ધૂડ હોમ જનને વિમાનો અઘડામાં અને એક રસ્તાપર રહેલે હોર્ડોંગ આગળ પડ્યું અને બીજું એક કેમીરટની દુકાનના ડાપરાંપર પડી રસ્તાપર હડી પડ્યું સેંકડો લોકોએ આ હરથ બનાવ તબ્બોનજર જોયો હતો.

સાઆજ્યોનો નાશ કેવી રીતે થયો છે

રેવરન્ડ કમરુ મોરોએ કરજનના સીડી હોલમાં મયા રવીવારે પ્રચન કરતાં કહ્યું હતું કે: "શુ આપણું વતન એવું છે ખરૂં કે હમર આપણી પ્રાથના લાભથી રહે? હમર આપણે વિશે શું ધારતો હતો? આપણું આંતરજ સાથે

છે ખરૂં? જો ન હોય તો હમર આપણી પ્રાથના શી રીતે લાભથી હમર પ્રત્યે આપણું વતન બરોબર છે ખરૂં? હમરને વિશેની તેવી યોજનામાં આપણી તેને જરૂર ને પરી રી આપણી આખરિય રિશિલ દેશ છે. જીવનમાં મહાન સાઆજ્યો અને પ્રજાઓની લાકરીઓ આપણે તપાસીએ તો તેમાંથી આપણને શું શીખવાનું મળે છે? એ મહાન પાદ શીખવાનો મળે છે કે પ્રત્યેક સાઆજ્યનું વતન બહારના ધુમવાથી નથી થયું પરંતુ આંતરીક સહાયીક થયું છે"

બાવોમાં થએલો વધારો

યુનીયનની આગતી સલામત એક સલામત જવાબમાં કેપાર પાતાના હમચલાલિ પ્રમાને જજીબુ ક્રે ૧૯૩૬ ના સપ્ટેમ્બરની તા. ૮ થી પાદ ૧૫માંના વધારા ૩૮ ટકા વધારો ઘડ મયો છે. આજી ન વધારામાં ૯૩ ટકાનો, કુમવા બારમાં ૧૦ ટકાનો, ખટરના વાવમાં ૮ ટકાનો અને બીબાં સાક બાજી અને ફરટના વાવમાં ૫૨ ટકાનો વધારો થન મયો છે.

હિંદના સમાચાર

મુકતપર પંડિત જવાહરલાલ નેહરુ

ઢુંક મુકતપર મુજમમાં ભાગ્ય કરતાં પંડિત જવાહરલાલ નેહરુએ જજીબુ ક્રે:

હીંદુસ્તાનને ખોટનને મહદ કરવા બનેક અપીલો ઘડ મુકા છે પરંતુ હીંદુસ્તાનના લોકોને ખોટીય સત્તાપર તિરસાર ઉપજ્યો છે. તેમાં કંઈ આશય નથી જે રાજ્યો તેને મરીજ, તીર્થંગ અને અસલત ખતાલી દીપકા છે એ રાજ્યને હીંદુસ્તાન ચિકાર છે. તેઓને કહેવા માં આવે છે કે એ વરદુ તેઓએ જુલી જા: ૧૫૦ ૧૫૦૦ ઇનિફાલ હીંદુસ્તાને જુલી જતો એટીય અમલરી પોતાની ઘએલી જંગલ દશાનું રમરજી થતાં જતાં પણ હીંદુસ્તાનના લોકો એ નિસરી જયા તેવાર છે જીવનમાંના અખાસ કરવા અને તેઓની લાગણીઓને કારે મુરી દેવા તેવાર છે અને ખોટનની સાથે હાથ મીલાવવા તેવાર છે. પરંતુ એક વસ્તુ તેઓથી હડી જુલી લકામ તેમ નથી અને તે તેઓની રતનતતા નેઓ ખોટન સાથે મુલાવો તરીકે નહિ પરંતુ રતનત એકો તરીકે હાથ મીલાવવા તેવાર છે. જે મુક રતનતનાને માટે લાકાઈ રજું હોય તો એ રતનતનાની જવાબદારી હિંદીને તેઓ ખોટનની સાથે હિલા રહેવા તેવાર છે ખોટન આશતમાં મરજાવ ઘડ રહ્યું છે. જેમુમાર દુ:ખો માંગી પસાર ઘડ રહ્યું છે. જે હમરો એટીય લોકો આજે બહાદુરીથી લડી રહ્યા છે તેઓ પ્રત્યે હીંદુસ્તાન માન દિલસોજી નથી પરાશ્તુ પરંતુ તેઓની હર હર છે. તેઓ પ્રત્યે હીંદુસ્તાનને બીલકુલ રોષ નથી. પરંતુ હીંદુસ્તાન

તરફ દુહ ની બીને માટે જોયો જવાબદાર છે તેઓ પ્રત્યે હીંદુસ્તાનની વચન કેવી હોઇ ચડે? હીંદુસ્તાનના લોકોએ સંપૂર્ણ રતનતનાની પ્રાંતતા લીધેલી છે. એ સિવાય બીબ વેરજે તેઓથી મસલત ઘડ સહ તેમ નથી. તેઓને વળી વખન કહેવામાં આવે છે કે તેઓની રતનતતા બેખનમાં આવી પડી છે. પરંતુ કાઇએ પણ જુલી જનું નહિ જોઇએ કે હીંદુસ્તાને પોતાની રતનતતા આજે નહિ પણ બસે વધારા સુમાવેલી છે

'ડલી હેરદડ' બ્રીટીશ સરકારની ઠાઠેલી ઝાટકણી

લંડનનું 'ડલી હેરદડ' ઢુંક મુકતપર હોંદપર લએલા એક અમલેખમાં તીથે પ્રમાણે જજીબુ ક્રે: કેટલાક બ્રીટીશ રાજદારીઓ પોતા ન અંત: કરજને એવું મનાલી મતે પ મા ૧૧ રહ્યા છે કે, હીંદુસ્તાનના રાજદારી નેવાઓ પોતપોતામાંજ લડી જપડી રહ્યા છે એટલે આપણે કશું ચરમાતો જેવું નથી થીટન હોંદપર અમલ ચલાવે છે. ખોટન હોંદપર રહાક અને રાજદાર દેવાનો હાલો હર છે. અને ખોટને આ પ્રમાણે પોતા ૧૧ જવાબદારીમાંથી ૭૫૧૧ જતન પોતાનો અમલ ચાલુ રાખ્યો એ તિરસારવા જેવી બાબત છે. આપણે હીંદુસ્તાન આપણી પામે રહી દુરમનને વખોડે અને આપણો વિજય માપ એવી આશા રહોવે એટલુજ નથી માંગતા, કે જે માંથીજ અને નેહર કરી રહ્યા છે, પરંતુ વિજય પ્રત કદશમાં આપણને ૧૦ મન અન ધ થી મહદ રે એમ માંગીએ છીએ. જે ખોટન હીંદુસ્તાનની પૂર્ણ લકકાર મેળવી રહે; જે તે અંદર

એવો દાવો કરી શકે કે એ દેશમાં સંતોષ વતો રહ્યો છે અને આપણને પુરેપુરો સાથે આપી રહ્યો છે તો તે પોતાની પ્રતિષ્ઠા દુરભાગ વધારી દેશે, પોતાના માનને પ્રેરણાક્રિત કરશે અને દુરભાગે પાસેથી પોતાની વિરુદ્ધ એકી પ્રચાર કરવાનું એક મોટું દલીલાર છીનવી લેશે. પરંતુ એ વગર સ્વાધીન પ્રેરણા નહિ જોઈએ. ઇન્સાફ એજ મુખ્ય હેતુ હોવો જોઈએ. આ મુદ્દા આપણે ઇન્સાફને માટે અને સોશીલી સ્વતંત્રતાને માટે લડી રહ્યા છીએ આપણી યાસ હોઈ સમીના આપણા કાલના સંબંધથી ખરડાયેલી

સ્વર્ગ પત્ર

રમશાનનો ઝઘડો

‘ઇન્ડિયન ઓપિનિયન’ ના અધિપતિ એજ,

સાહેબ,—આપે રમશાનને લખતી સ્વર્ગ પત્રમાં ગોટીસ આપ્યા હતાં શી કલેરલાકારીના કપડોથી સવાયના જવાબ દેવા માટે આપની કાલેર હાથ પછી ખુલ્લી રાખી છે તે માટે આપનો આભાર માનું છું.

સવાલ અમનેની કોમિટીરીયમ સોસાયટી શરૂ માટે રમશાન ન બાંધે એ છે. હાંફુ રમશાન કુંદની વિરુદ્ધ એ કંઈક લખ્યું નથી. એમના કલાલેને આ સ્વર્ગ સંબંધી નથી.

મારા નામથી મુદ્દાથી કસ્ટોરો સર્વાનુમતે પાસ થવા પછી એ હાથેનો વિરોધ એ નહીં કર્યો નથી, અલબત્ત કોઈ અમલદાર આજે એ થા મારા કોઈ એજને હાંફુ રમશાન કુંદને જામીન ન મળે એવો પ્રચાર કર્યો નથી.

“આઈવા થર કોઈતો” મારી સોસાયટીના નાણાં કપી સેવે કુંદથી લેવા સાથે માને પ્રચાર છે અને એવી રીતે કુંદવધાન કામ સત્ય અને અહીંસાના સિદ્ધાંતથી વિરુદ્ધ છે.

હાંફુ રમશાન કુંદ એજ રમશાન બાંધે અને અમનેની કોમિટીરીયમ સોસાયટી પાસેથી બજા જાણીથી નાણાં કુંદથી લઇને તે બાંધે એવો આમલદાર પ્રચાર છે.

સોસાયટી રમશાન બાંધવા માટે ક્યપાયલી છે, તે માટે તેણે નાણાં સેવા કર્યા, તે માટે તેણે જામીન બરીદેલી, તેમાં વધી કસ્ટોરો તે જામીન કપર રમશાન ન બાંધી શકાયું, તે જામીન વેચાઈ, તેનાં નાણાં હવે આજે થવા અને સોસાયટી પાસે તે અનુભવ છે. હવે અમનેની કોમિટીરીયમ સોસાયટી જામીન બરીદી રમશાન ન થા માટે બાંધે એવો જવાબ કોઈ હેતુ નથી. વધુમતિ એજ હાંફુ છે અને વધુમતિ ૧૨ તેજ બાજબી, તેજ સત્ય એ હાંફુ કસ્ટોરો આવે છે. વધુમતિ થા માટે એવા વિચાર કપર આપી એવો જવાબ કોઈએ લીધો નથી માનવાનું કસ્ટોરો એટલુંજ સમજાય છે કે અમુક માણસની હાલે હાલે તેમણે પોતાની જમ લગાડી પોતાનો પક્ષ લેશે. ક્યાં છે અને તેઓ પોતાને પસંદ પડે તેજ કામ કરાવવા સક્તિવાળ છે એમ તેઓ સાબિત કરવા માંડે છે. તેમણે બીજા પછી પરકોમના વગવાળા આગેવાનને પોતાની મદદમાં લીધા છે અને કોઈ પછી ઘરને પોતાનું

છે. હાંફુસ્તાનના લેતાઓને અસાર સુધીનાં આપણે આપેની એક પછી નીતીથી સંતોષ રહ્યો નથી. તેના અવિવાહિતો શોધ કરવાને બદલે એ અવિવાહિત આપણે દુર કરવાનો પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. એ આપણે નહોતે એન કવીને નહિ કરી સફાઈ, કે, તમારી પોતાની નકારાત્મક દુર કરીને પછી અમારી સાથે વાન કરવા આવો. મુખ્ય તકરાર તો રાજ્ય કરતી સત્તા અને હાંફુસ્તાન વચ્ચેની છે. કસ્ટોરો મોટા સિવાય હાંફુસ્તાનને સંતોષવાનો પ્રયત્ન પાસે બીજો એક મળી સફેદો ઉપાય નથી.

મારું કરી લેવામાં કસ્ટોરો એમ તેઓ ખાતરીપૂર્વક માને છે

“હાર અને છત” એ કળ છે. ‘સત્ય અને અસત્ય’ વચ્ચે લડાઈ છે. મજબૂત વચ્ચે બજવાન માણસોએ સત્યને લાંબી રહીને તેને વળગી રહેનાર માણસોને દુગ્ધ અને હારી બન્નેથી રંગાય છે. પણ તેલના માટે સત્ય એ અસત્ય નથી થતું અને અસત્ય એ સત્ય નથી થતું.

આ તેલના ઉપાદાનવાચીએ રમશાન બાંધવા ના કામમાં લીધે કરી છે. વધુમતિનો ફત્વો સર્વાનુમતે કપર કસ્ટોરો બાંધવા ન શકે. સોસાયટી માણસે રમશાન બાંધવાનું કસ્ટોરો તો સર્વાનુમતે અને બજા જાણીથી રમશાન બાંધવાની સત્તા અને કસ્ટોરો હાંફુ કોમિટી આખરમાં વધારો થાય

માણસોનો જન્મ પાપ તેની સાથે તેનું મોત નિર્માય છે. આપણે આજે કરીએ એટલે તે પાપ પડેલ એવો કંઈ નિયમ નથી. “હાર અને છત” એ પાછાની બે આજ છે અને એ સત્ય થાયું છે, એ હિલકર થાયું છે. તેજ મેં લખ્યું છે વધુમતિ મારી માનવતામાં ૨૨ કરી રાક્ષી થાયે. વગર માણસો, બજવાન માણસો, આગેવાન માણસો પોતાની વગ, પોતાનું બજા અને પોતાની આગેવાનથી અને બીજાની સત્યને અસત્ય અને અસત્યને સત્ય નહીં કસ્ટોરો શકે.

મને કોઈની સાથે કસ્ટોરો નથી અને કોમિટી હવેશ નથી. કોમિટી હવેશમાં ૬ મારો વિનય માનતો નથી. મારો વિનય, સર્વે કસ્ટોરો શામલો સત્ય એમ, બજા જાણી પાપમાં વિના સીધું કસ્ટોરો અને અધિપતિમાં વધારે સારાં કાલે કરવાના કામમાં કોમિટી બજા માણસો. કોમિટી વચ્ચેલિત રહી શકે, એમાં છે

કું કે મારો પ્રતિનિધિ બીજીમાં નથી તમા અમલદાર પછી તમા, તેમજ આપને કોઈને એ હવેલે કોમિટી ઉપકા પછી નથી રમશાન બાંધવાનો વરો પછી અમને નવાં બેઠાને. કસ્ટોરો પૂર્વક સોસાયટી માટે નાણાં બાંધવા આખરને અમે નાણાં કરી આપ્યાં તે કસ્ટોરોને આજે કુંદી નાજવામાં આવે છે એ માટે હિલકારી થાય છે.

શી. પી. ઇ. રેશાઈ

પરચુરણ

—રાજપીપળાના મહારાજ શ્રી. વિજય શિંહજીએ કુરતીની રાજીનગીત મેન્ચુરિયન સોસાયટીને ૨૧ ૮૦ હબર કામ કુંદું છે.

—રાવજીશિંદીમાં એસરેક્ટ કુંદ કરતીનાં કંચલમા સુપરિસિટીની પહેલવાન આખાએ મસજીદ અમેરિકન મહા કસ્ટોરોને હરાવ્યા છે.

—બાઈડેલી હાઈ સ્કૂલ તથા બોર્ડિંગ શા. ૩૦ હબર ને ખરેખે બાંધવામાં છે

—પુતળી કાચરદ મહીલા વિદ્યાપીઠ તથા શ્રી. જી. કે. કસ્ટોરો હાંફુ બનાવવા પુતીકસ્ટોરોને કોલકર એજ કોલકસ્ટોરોની લીધા એવાવત કરી છે.

—બહેરીનાં બાલ મોસમનું એક હવતમ મોતી શા. ૧૫ હબરની કોમિટી વેચાયું છે.

—જાલકોર તાલુકાના બોરીકુળા માથે બાંધવાની નથી સાજાની ઉપાદાન વિધિ શ્રી. મેરાવલ રેશાઈ એ કરી હતી

—કુંબર્જીના ૧૦૦૦ એટલા બીડી કામકોરોએ પોતા ને મળતા બાંધવામાં ૫૦ ટકાના વધારાની માત્રાથી કરી હતી, એવો અજીકર થવાથી તેઓએ હાલમાં શરૂ કરી હતી. મુબર્જીમાં બીડીની ૧૭૦૦ કુકાનો છે. એમાં ૧૮૦૦૦ કામકોરો કામ કરે છે. કાલી-મોલોએ કામ બંધ કરી કુકાનો પર ખેડેલો સર કુંદું હતું.

—બીડેરના લીવાને બપાવલી મીજબાનીના બર્મ માં કુળો નહીં આપનાર વચ્ચે સરકારેને વચ્ચે મંડળે સંબંધપરેથી દુર કરવાનો કાલ કર્યો છે. બીડેરમાં નીચા છે કે એ વચ્ચે, વચ્ચે મંડળને સંબંધ ન હોય તેને વચ્ચેસાતની સત્તા ન મળે.

—નાનાના રાજવી રાતરને વલીવલ વિવાન અને મંત્રી મંડળને સોંપી વિરેશ કપડી તમા છે. તેમના પ્રચારનો હેતુ ક્યપ જાણ્યાં નથી.

શ્રી ટ્રાંસવાલ હિંદુ સેવા સમાજ (જોહાનીસબર્ગ)

ઉપરોક્ત સમાજ તરફથી શ્રી. રામ નવમી મહોત્સવ તા. ૨૬-૩-૪૨ ને ગુરુવારે સાંજે ૭ વ.એ ગાંધી હાલમાં ઉજવવામાં આવશે. એ અતિ પવિત્ર પ્રસંગે ભગવાન શ્રી રામચંદ્રજીના જીવન આદરે ઉપર જુદા જુદા વક્તાઓ તરફથી પ્રસંગાવાત વ્યાખ્યાનાં થશે.

ઉપરાંત કુમારી ગંગાબેન બીજાભાઈ દાસ તરફાર કરેલો શ્રી ગાંધી ભરત વિદ્યાસરનાં બાંધકોના અત્યંત આકર્ષક ગરમા, સંગીત, સંવાદ તથા વ્યાયામ થી ભરેલો સુંદર કાર્યક્રમ રજૂ કરવામાં આવશે. આ અતિ પવિત્ર પ્રસંગે સર્વે ભાગ્યશી તથા બહેનોને ઉત્સવમાં ભાગ લેવા આમહુબાઈ વિનંતિ છે.

નરસિંહભાઈ પરબુલાઇ

જસમતભાઈ નાનાભાઇ

જે. મા. મંત્રીએ

યુધ્ધના ખબરો

જાપાની સલાહમાં ૧૨ બીચ રાજ્યોની ઘોર કબી ગઈ

નવા આગળ નેહા યુદ્ધમાં ૧૨ બીચરાજ્યોની અને ૮ જાપાનીઝ ઘોર કબી ગયાનું નેહા ખબર તરફથી આવેલ થયું છે. બ્રિટનની જાણીતી રૂબરૂ એકેડર પણ તેમાં કુતી ગઈ છે. આસ્ટ્રેલીયાના નવા સેનાપતિ

ઓસ્ટ્રેલીયા કે જેના પર જાપાન તરફથી ગમે તે થડીએ હલ્લો થવા વધી છે તેના સુખ્ય સેનાપતિ તરીકે સેક્ટેનન્ટ જનરલ મેકઆરથર જે રીલીપાસનમાં યુનાઇટેડ રેટસનો સેનાપતિ હતો તેમને નીમવામાં આવ્યો છે.

સ્વીસલેન્ડ અને ન્યુગીયાનાની કિલે પણ જાપાનીઝ હલ્લો ચવાની વધી રમાય છે સીડની 'ટીલીગ્રાફ' નો પેટ મોરસનીતો ખાબકવાનો જણાવે છે કે જો આ લશ્કરો દુરમન થયેલે હશે તો આસ્ટ્રેલીયાના પુર્વ કાંઠાના ટહેરેથી પોટે કાવીન અને પોટે માસનીતો સમુદ્ર માર્ગ કપાલ મરો. નેધરલેન્ડ ન્યુગીયાના અને પાપુવાના જાપાનીઝ મધ્યકાંધર આર. એ. એફ. સહાયતાથી મોરમગરિ ચલાવે. હોવા છતાં જાપાન તરફથી આક્રમણ થઈ અટકે એવા સંભાવ નથી. જાપાની બોટ અને નેધરલેન્ડ હરટ છાંડીકમાં જાપાનીઝ લશ્કરો ન્યુગીયાનાનું રક્ષણ કરેલું મુકેલ થઈ પડ્યું છે.

ઇન્ડિયન ઓશનમાં સળગીને

ટોચાપેથી મંચળવારનો સંદેશ જણાવે છે કે મંચળવાર સુધીમાં જાપાનીઝ સળગીનેએ હોલ અને ગમોના કાંઠાના આગમન બીચ રાજ્યોની ૧૧ પોટો કબાડી છે. જે ૮૧૦૦૦ ટન માપ છે. કુનારેલી પોટોમાં બે હથિયારખંધ વેપારી બોટો ૬૫૦૦ ટનની અને બે ટેકરો ૨૦,૦૦૦ ટનની કાલખિમાં હતી. મધ્ય હથિયાર ખંધ વેપારી બોટો ૨૫૦૦૦ ટનની અને એક ૭૦૦૦ ટનની ટેકર મહાસ તરફ હતી અને બે હથિયારખંધ વેપારી બોટો ૧૬૮૦૦ ટનની અને એક ૫૦૦૦ ટનની ફેબરે રચન તરફ હતી.

મોરોકોમાં બ્રિટીશોને પરજેજ કરવાનો હુકમ

ફ્રેન્ચ મોરોકોના સત્તાધીશોએ ૧૮ થી ૫૦ વર્ષની વયના કાંઠાના શહેરોમાં વસતા સંપળા બ્રિટીશોને પુરતજ પરજેજ કરવાનો હુકમ કર્યો છે. તેઓની સંખ્યા ૨૦૦૦ ની માપ છે. દુરમન ના કમનમાંના ફ્રેન્ચ પર મોરમ ફ્રેન્ચના તેના ખદબા તરીકે આ પત્રક લેવાનું હલેવાય છે. મહાગારકરમાં જાપાનીઝ મીશન હોવા ને છંકો

'યુએફ ટાઇમ્સ' માં પ્રસિદ્ધ હમેસા એક મતબમાં યુનાઇટેડ રેટસ ખાતેના વીમીન

એસની મે. હેનરી રેકેસ એ જાપાન પ્રસિદ્ધ મહેસા અમલેખાના નીચેના હારા સામે વિરોધ લેતાં છે. "જાપાનીઝ મીશન હેલ્લા ૭ અઠવાડીયાં થયા પાડાગારકરમાં છે એ સીવાય બીજી સમજા બાકીનેની ૧ કન્ટાર કરે છે." તામીન એકમો કહે છે કે: હાલ જાપાનીઝ મીશન પાડાગારકરમાં હવે પણ નથી અને જે પણ થઈ."

સીલોન સરકારી સત્તા હેઠળ મુકાઈ

સીલોનને સરકારે સરકારી સત્તા હેઠળ મુકવા નું દરખાસ છે. લાઇસ એકાઉન્ટલ સર નોલ્કે મેટનને વડા સેનાપતિ નીમવામાં આવ્યા છે. સીલોનના સંરક્ષણની સમજા ગવરમા તેમની દેવવણી હેઠળ કરવામાં આવશે.

—૦—

પરચુરણ

—બ્રિટનના મોકોને પરજે સાકાદારી બનવું પડશે. મોરમો ખાતાના મંત્રી લોડ' પુલટને મેનમેરેટમાં બાપણ કરતાં ૧૦૦૦૦૦ પેરિસીકના યુદ્ધને લીધે બ્રિટનને માંસ મળવું મુશ્કેલ થઈ પડશે આથી તેણે આગા હાંસી કે બોડા સાકાદારી બનવાની રેવ પાડશે.

—બ્રિટનમાં સુગ તા ૧ લીલા મોકોને કપડાનું રેશન આપવા ૭૦૦૦૦૦ ટનના ઘટાડા કરવા માં આવશે જેથી ૫૦,૦૦૦ કામદારો જે મોકો માં રોકાયા છે તેનો કિપ્પેયમ યુદ્ધ કાળમાં થશે અને રસમરોમાં જમ્યાને જસાય થશે કપડામાં કરકસર કરવાને ખાતર પુરવેલે માટે કાપલ એરના મુરેલી ખંધી કરવામાં આવશે તેમ પાટણનું પણ વાળેથી દેર વચરના પહેરવા પડશે. જમ્યા અને જાટનની સંખ્યા પણ ઘટાડવામાં આવશે જેવે પછી ચામડા પહેરવાનો વખત પણ આવે તો કાજી મળે અને એ પછી ન મળે તો!

—બ્રિટનને યુદ્ધનો રોજનો એક ક્રેડિટ ૨૫ લાખ પાઉન્ડનો પરચ થાય છે.

—હોલના મહારાજાઓના મેન્ચરે સર રેકેડ કોમ્સ સાથે મસલાત કરવાને એક સળગીની નીમી છે એ સળગીની સર રેકેડને ન્યુ દિલ્લી માં ગમશે.

—બીચ સરકારી તેલઓને પુટથી મળી ચકાપ તેલમાં માટે સર રેકેડ કોમ્સ ન્યુ દિલ્લીમાં વાઇસરોયની સાથે નાંદ રહે પણ વાઇસરોયના મહેલની એક માઇલ દુર એક લર તેમને માટે ખાલી રાખવામાં આવશે.

—મહારાજાઓની મેન્ચરના મેન્ચર નવાનગર ના મમસાઈય કહે છે કે હેવટનું બંધારણ મહવામાં લો રીલો ક્રિપ્શીકુ દરોવાના કાને

દરકત નાં વિના સોએ આજે હોલસતને બચાવવામાં પેતાની સંપળા સંક્રિઓનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

—પતીપાલાના મહારાજાને આ રાજકુવરનો જન્મ થયો છે. તેની પુત્રાલીમાં રાજપાયા મણી દીનમની રાન પડી હતી અને ૧૫૦ ટન થકે મરીમોમાં પહેંચાયા હતા.

—કેવેટમાં ગમે અઠવાડીમે ધરતીકંવનો આવકા સાથે હતો. કથા નુકસાન થઈ નહોતું.

—યુનાઇટેડ રેટસના કીનારા આગળ યુનાઇટેડ રેટસની એ મોટી ટેકર પાવણી થવાનું જાહેર થયું છે ૨૬ જાજને બે એટલાન્ટીક બંકેશ પર કિતારવામાં આવ્યા છે.

—યુનાઇટેડ રેટસમાં ઓછામાં ઓછી ૧૦ લાખ ઓએ ગમે તેવા બોમ આપવો પડતો હોય તે આથી યુદ્ધ કાળમાં નોકાવાને આતુર થઈ રહી છે. વર્ષની ટરગાલમાં યુદ્ધ કાળ કરનારી ઓએની સંખ્યા પાંચ લાખની હતી

—તમાકુપર નાખવામાં આવેલા નવા કર મુજબ તમાકુના વાલો નીચે મુજબ છે: પોળો આઉસ ૦૫ પેની; એક આઉસ ૦૮ પેની, ૧૫ આઉસ ૧ પેની; બે આઉસ ૧ પેની; ૩ આઉસ ૧૫ પેની; ૮ આઉસ ૧૫ પેની; ૮ આઉસ ૩ પેની; ૧ રેલ ૬ પેની.

—કેવનના વેપારીઓને સ્વદેશથી તારી મળ્યા છે કે લાએ, કોલમ ચી હોલસતની ખેલાર મહાવવાની હોલ સરકારે બધી કરી છે.

—મધા રાનીવારે કોમ જે ખમી રોજનું ચીન વુ દરમીનસ છે જાં એક વીમાન તુટી પડવા થી મેજર જનરલ એલ. જી. કીલ જે મધા કીસેખરમાં યુએફઆઈ બ્રિટીશ સરકારી મીશન ના વડા તરીકે નીનાયા હતા તેમ તેમજ યુનાઇટેડ રેટસના ચીનામાં સરકારી મીશનના બે માજુસો અને ચીન સરકારના યુનાઇટેડ રેટસના માથા સંજર્ષી સલાહકારનું મરણ તીખણું છે.

—પ્રાંચ દિલીપસટાકિતના પાવળીએન નરકક દવાળ મટેલ તરફથી 'સન્ડિયન ઓપીનીયન' ને મળેલી ગોની ૧ અને વેચમના ચી. નામા સાલ રાખવજી તરફથી તેમના સ્વમરેય વિતાષી ના પુરવાર્થ મળેલી ગોની ૨ આગાર રાંધારી એ છીએ.

જીવન પ્રકાશ

જેળા: ગામી-૬ ૬. પરલ.

આ પુસ્તકમાં અર્જુન-કર્વેશીને સંવાદ કાવ્યમાં છે. અને તે કિપરોત બીજું પણ એક કાવ્ય છે. હોમત ચી. ૩.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજીંત્રની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
કળકલ સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદ્દમ્બ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદ્દમ્બમાં અને મીઝમડળમાં ગાવા બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાંકોલસાના ધ્રુમાડાથી બચી તાત્કાલીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઇલેક્ટ્રીક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ડંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, હીસારૂઆ, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શ્રીલેખોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા હાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડોસી, મધન
ધાન્ડ્યા, અકિરત, બાલી, આદમી.

શ્રીલેખોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભજન, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પીર પાર્ટસ—દરેક વાજીંત્રના માટે જગ્યામાં રાખીએ છીએ.

રીપેરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સેલ ડીસ્ક્રીબ્યુટર્સ—વારા ફેલ્યુટ, સરદાર ફેલ્યુટ, શાંતા ફેલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
જાતના) યંગ ઇન્ડિયા, મેગાફોન, કિંગ્સ્ટોન, હર્નીસ, ઓડીયન,
(ઇન્ડિઅન રેકૉર્ડીંગ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો:

ટેલીફોન ૨૨૫૮૦૬
,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાઇવટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્ગીલન (પ) રાજનંત્રી (જ) ધરણી રાણી (પ) દ્રાલી (જ) રાધીકા (૩) દીવાલી (જ) મંસ્કાર (૫) શીના અંધન (૫) માગી મલાહુદીન (૩).
મરહુમ આર કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહનદ ખાલીલ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16457.
કાલુ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ આર કબાલના હેલ્થમાં છેલ્લા ગાળોનો સેટર
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. વહેલો ને વહેલો.

N. આર કબાલ

- 16404 ગળ વહા દુન્યા પુકારી તાલગી
- 16411 એક રોતે કુ દસાના
- 16416 ગલમાં સમ લડ મન અખવા દમારી
- 16428 મદીનેકા મુઆરર કુ મેરે દકમે દુવા કરના
- 16434 દજારો ઉઠ ગમે લેખીન લેલી રાનક દે મેકશીયકા
- 16434 ફાન જાએ ન જાએ મે' તેા તાલગી
- 16433 રદગતુલલીલ આલમીન
- 16447 મીદમે ગમે ચે એક ખુતે
- 16432 ને મીલે દુસે હમે દરે મીચારેને દે
- 16473 લોકલીલકા તાલલલી
- 16450 ફરમાર મુસલમાને
- 16443 દલમે મે આજ એકમદે આર
- 16489 ફરમાન પદો
- 16467 મેર મન મોસે મોસે
- 16480 મુજબ દારે મહાગુળમે મરનેકા ખુશી દે
- 16490 પારો સલેઅલાદ વારો સલેઅલાદ.

R.L. મસ્તાખી રેકૉર્ડ

- 356 અંધા મદુદીકા મોજા
- 301 અલાદા જલયા
- P.E.
- 27 ચદાલત દજારત પીલાલ
- G.H.
- 4764 અને 1765 ને રેકૉર્ડોનો સેટ

જમલમે મદરોશી પાલી પીલાનેકા મોજા

- 1723 પાલરસે દરખા કા જમના
- 1726 જુલ દે લાગે મોખાને મે
- 3164 રાખી રાફાલ
- 6077 દેલ અરબ
- 1740 વમ હો અલાદ કુ

F.T.

- 12127 રિવાયત દજારત તાલીર
- 12907 દે સખાવત
- 12308 લદી ફરખાલીકા રેકૉર્ડ
- 12781 તોલીર મોહમદી

ફરે આલમ કબાલ

- 10270 હરને દરગરીમે મોલમન ઝલલી
- 10349 તરવીર નખી આંગાસે દીલમે હવર આમ
- 10241 તરવીર મોહમદ મેરે દીલમે.
- 10270 હસને દરગરીમે આલમનઝલલી

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ આમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને કેટલોય આમારે ત્યાંથી મંગાવી લેશે.

મસ્તર ફકીરુદીન

- 16332 ગા મોહમદ ગા મોહમદ
- 16340 હધર આ રીતમગર
- 16201 હમમ રાજ દે કલમરમે
- 16340 અધા અપન પાજી લેલન
- મોહમદ ખાલીલ કબાલ
- 16423 આવો આ ! મદીને કુ જાએ મોસે
- 16420 નમા અખી નમર્યા ખોલાએ સખી
- 16433 લાલયા નહી રૂકો
- 16312 દમારા નખી તમ મરફાનવાલા
- 16221 સાજી મુસે પીલાદે
- 16306 મુમમલી હમે ગખાન
- 16379 હાં ગમે વાદ લોમ
- M.T. મસ્તર અખદુલ રમાક
- 12680 મે ગાનલી ખાલારી
- 12020 લોક દખીમે ખુલ
- 12251 દે સલામ હવરે જા દે
- 12165 દમારે કલશેર મલીવ ને

કલનખાન મેનદ પાર્ક

- 12215 રેકૉર્ડ દે મુમા આલ તરી મલીમે
- 12917 હસ તરે જતા કુ સખ હેતેલે મોલાલ
- 12826 નહાલીલ દે માદસદરા મે
- 12860 મે તેા વીર આમ વાર
- 12651 મીકાર જખ હસને મીલમન
- 12777 દર-વે વાદકતા શીરા
- 12777 લરે મહમલમે ન-મે

કાલુ કબાલ

- 10122 મુરે અનવર દીખાના ખારે રસમે આરખી
- 10122 વાલ આલી નિ નહાલી તમેંગી
- 10122 જીમ ખતા વર મુગમે
- 10122 ખૂસલાએ મદીનેમે
- 10178 ચલે કો દદમ એર કપમત કીકાલી
- 10122 આજ નખી રમાર દરગરીખારો

ફીલ્મ રેકૉર્ડ

- ખાખી (૫); તીરમમા (૪); તુલશીદાસ (૫); કમન (૬);
- આઝાદ (૫); કોલર (૩); અલી વાખા (૨); અખુલ (૫);
- અમન (૬); અરત (૫); નહી જાનરે (૫); મદમી (૫);
- લસલીરે (૫); મદીઆ કુ (૫)

કામા સેર

- માલીન પરદા (૬); ખીલ્ય મંગલ (૪); અવખ કમાર (૨);
- તુરેવેલન (૬); રજખાની મંગલ (૩); સખી સખીવપા (૨).

RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

"Woman"—ચાને "ઔરત"

AN EPIC-MAKING PICTURE OF
INDIAN VILLAGE LIFE

એક અજબ કહાની છે. માઆપ શાદીમે' ફજુલ ખચ' કરકે ઔરતકો હમેશાં કે લિયે તંગદસ્ત બનાને છે. શાવકારકે તકાએકે ઉનશી ઝીંદગી બરબાદ જીસે કે ગરીબીમે' ધનીરામકો ધર છોડ કર ચલા બના પડા. અબા બચારી ગરીબ ઔરત તીન બચ્ચોંકી મા કયા કરે, મગર હીમત ધસકા નામ છે, કે ખેતી-વાડી ઔર મજદૂરીકા કામ કરકે બચ્ચોંકો પાલા. એક તડકા નેક દુસરા બદમાશ નીકલા. માને ઉસકો નેક બનાનેકે લિયે કેશીપ થી. ઔરતશી કિંમત બ મમાન શાવકારશી બદખાતી. એ ખેલકા નતીજ છે. મંગાઓ ઔર સુનો.

GUJARATI DRAMA SETS

બવલુ કુમાર (૩) રેકૉર્ડનો સેટ.
સીતા બાગ (૩) " "
રાખલ દેવી (૩) " "
લક્ષ્મણ (૪) " "
હીર રાજા (૧) " "
જેસલતોરલ (૩) " "
સમાવસા (૩) રેકૉર્ડનો સેટ.

કૃષ્ણરાજ ચૈલાજીવું નાટક (૮)
નરસિંહ મહેતા (૩) રેકૉર્ડનો સેટ.
ચંદીબનો વારસો (૩) " "
સલનારાખલ (૩) " "
વનરાજ ચાવડો (૫) " નાટક
મલધર સની ટસી (૨) " સેટ.
શ્રીકૃષ્ણ જન્મ (૨) " "

FILM RECORDS IN SETS

મરીખમી નોપ (૫)
બાબી (૫)

નીરમલા (૪)
માગરેન મીંગર (૪)

મોરી આખા (૩)
કેવમત (૬)

જમાના (૩)
ફરમાદ (૫)

આરતી F.T. 5246 દયાવતારની આરતી.

F.T. 5251 શ્રી સલનારાખજની આરતી.

F.T. 5191 શ્રી મહાદેવની આરતી.

બુના અને ગણીતા ફરમાનુ મીઠાપણા અને પાકો બનાવનાર
કેપીટનના શીશાળાના પૌષ્ટિક પાકો
પંખળી સાલમ પ્રાક વિગેરે બીજા પાકો ઓર્ડર આપવાથી
મળી શકશે.

અમારી ફેબ્રીમાં બનમ ખાવાઈ લાત બતઈ હવેઈ નર્મલ મળે છે.
ફરમાનુ મીઠાઈ તથા ફેરક બતઈ ફરમાનુ, આચાર, મરમ માસાણા વિગેરે
શીશા બનાવના મળશે.

વધુ જાણવા મટિ લખો વા મળે:

KAPITAN'S CAFE

'Phone
33-8577.

13a KORT STREET
JOHANNESBURG. 135

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
Country Orders Promptly attended to.
14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

રજીસ્ટ્રેશન 33-4222.

વલ્લભભાઈ રણછોડભાઈ

દેશસેવ અને રીટેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ અમારે પાં તાલુ અને સરત મળશે.

જલ્દાજામના ઓર્ડરોને નાણાં પ્લાન ફેવામાં આવે છે.

રજી. નોંધાવનું નંબર, જોહાનીસબર્ગ.

105a

Every "KATZ-LOURIE" is guaranteed by a signed certificate to be 100% pure and perfect, sold at LOWEST FACTORY PRICES.
Call or write for our free Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" - BLOPP & MARKET STS., JOHANNESBURG.
DURBAN REPRESENTATIVE.

B. DAVIDSON, 720 Colonel Mitchell Bridge,
WATERLOO, DURBAN

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

એકમ સુદ, ડાઈનીંગમ રૂમ, વેલ્ડરોમ, ફરનીચર, સાર્કે મેડી,
ઓફીસ ડેસ, ડ્રેસ રૂમ, રેસલ, ચેસ, રોડ ડેસ, બાસકર્ફેટ, રોપ ફીટીંગ
અને ફીટીંગ વિગેરે, તમામ બેસીંગ અને મરમો માર્કેટ બો પપારી
પ્રાક મેજવના મુકરો નહિ.

બોક્સ, ટેબલ અને ફીચર ફરિચર

એ હમારો રજીસ્ટર્ડ નામે રેપર પામ છે. તેના રેસ હવેક નેપાર રહે છે
માત્ર રોકડના બાવેના પ્રાક સીટ મેજલો અને રેપર આપણ વધારો.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
'PHONE 33-4691. BOX 2526. 105b

કીટીંગસ

પાવર

કીટી, માકર, માંચ, કંચાર, માખી, વંદા
વિગેરે સ્વચ્છા જંતુઓનો

નારા કરે છે.

કીટીંગ પાવરના કીન મળે છે.

111a

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ,

દેશસેવ 124 રેપારી,

અને ફેરક જાવના ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ફીટીંગના કોઈ પામ
બામમાં C. O. D. થી સાડુ પેમેન્ટ મી મેકલીએ બીએ.

P. O. Box 254

31, Short St. Durban. 110b

THE EPIC FAST

BY PYARELAL

An account of Mahatma Gandhi's Fast in
September 1932, and events leading up to the
Yeravda Plot with all relevant documents.

320 Pages.

Price: 2s. 6d.

Obtainable From The Manager:

INDIAN OPINION,

Phoenix, Natal.

અઠવાડીક પંચાંગ

| વર | પ્રોરતી
1૯૪૨
મુળ | કાંદ
1૯૪૮
ચેત | મુલમળાન
1૯૫૧
રતી અવર | પાસરી
1૯૫૧
શેઠ.
કદમી | સુરોદન
ક. મી. | સુચીત
ક. મી. |
|-------|------------------------|---------------------|----------------------------|-------------------------------|------------------|-----------------|
| સુક | ૨૦ | સુકી | ૨ | ૧૭ | ૬-૩ | ૬-૫ |
| સની | ૨૧ | " | ૪ | ૧૮ | ૬-૪ | ૬-૬ |
| ત્રી | ૨૨ | " | ૬ | ૧૯ | ૬-૫ | ૬-૭ |
| ચામ | ૨૩ | " | ૮ | ૨૦ | ૬-૬ | ૬-૮ |
| મંગળ | ૨૪ | " | ૧૦ | ૨૧ | ૬-૭ | ૬-૯ |
| બુધ | ૨૫ | " | ૧૨ | ૨૨ | ૬-૮ | ૬-૧૦ |
| શુક્ર | ૨૬ | " | ૧૪ | ૨૩ | ૬-૯ | ૬-૧૧ |

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય.

જો તમારે તમામ જીવનની ખરી મજાદ શ્રેણી હોય તો ખુટીકરક પાકે બનાવી તમારી જાહેરસતી પાછી મજબુત અને બળવાન બનાવી દો! પણ પાક રાખો એ કે કાયદાકારક જોરકો બનાવવા માટે સારો, તાલો અને વાલો એક માલજ વાપરવો, આમારે ત્યાં પાકે બનાવવા માટે ખાસ તાલો અને મુજ માલ બનાવી મળા છે.

અમારે ત્યાં સીંગો, બહામ, ચારોલી, પીસા, પંચળી સાલમ, ચહેર મુસલી, ખારક, હાલો, કાપક વાટી, જોખર અને કાજુ, ચાર મજબ, ચોપળીની, અસન, કુદર, અખર, મોના ચારીના પરબ, મલકરન, વગેરે તમામ કીંદનું કરીપાછું આપી વહું, ગડી ખુટીઓ.

વપરાત દારી જાતની તમામ ચોસરી ક્યોસ્ટોસ્ટોમા નો છે.

હીંદુસ્તાનમાં મશહુર બચેલી મુરતની બરફી, પીસા બરફી રી, ૩-૬ રતલ, બહામ બરફી રી, ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ

બહામી દલ્લે રી, ૩-૬ રતલ, મલક પલ્લાસી દલ્લે રી ૨-૬ રતલ, રંગીન બહામી દલ્લે રી, ૨-૬ રતલ, સુદેર મલક દલ્લે રી, ૩-૬ રતલ આમારે આપી મળશે.

નવાબી પાઉકર:

ચરીરના કોષ પણ જાતમાથી ખાત જે ચીનીટમા વાળ સાથે રી કે છે. ૩ પોલ્ટ રી ૩-૬ પોલ્ટો રી. યુનીયન માટે, એક વખત જોરકર આપી ખાતી કરી બે.

દેશના જોડકાં: ૩૦x૬૦ રી, ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL

PHONE 20990.

CORNER PINE & GREY STS

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS AREA.

THE MEET OF INDIAN SPORTSMEN

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS

BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

દેશ જાતુ કાક અને વેજીટેબલ સાથે પોર્સિ બી C.O.D. થી

મેસજરમાં આવશે. ક્યોસ્ટો—

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban. 106

Indians In South Africa

Belots within the Empire
and

How they are Treated.

By Henry L. Polak.

Price 2s.

To be had from:—

THE MANAGER,

INDIAN OPINION,

Phoenix, Natal.

ડી ક્ષન રી ઓ

અંગ્રેજી ૬ ગ્રુજરાતી

આ ડીક્ષનરી મહાત્મા ગાંધીજીની સુચનાથી મુજબના પ્રથમ પાના નીકળી શકના આમારે સુધારા વધારા સાથે બનાવણેલી છે. વિદ્યાર્થી આલમ માટે તે સગવડ વારંવાર અને ઉપયોગી છે. તેને નાંતે કારિયા જાતો, ફરો, મોટા કહેણોની વસ્તી, મોટી નહીંઓની મંજાસ, વચન, માપ, કહેવતો, વિગેરે બધી વસ્તુઓનો સમાવેશ થયેલો છે.

પાકું પ્રકૃતિ પાના ૧૪૦૮

પ્રોફેસરી રામન રી. ૫.

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

(12, Victoria Street, Durban.)

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices ■ suit your pockets. 137

Golden Number

OF

"INDIAN OPINION"

SOUVENIR OF THE

Passive Resistance

Movement

1906—1914.

Price : Two Shillings.

to be had from:—

Indian Opinion,

Phoenix, Natal.

NEW SHIPMENTS

—OF—

3 PIECE GAWNI SETS

The latest styles in 3 piece gawni sets, with blouse, sari and dupatta. Printed and with Indian Jari work in all colours now unpacked.

From **35/-** to **£6**

PER SET.

SAREES

REAL HENARES SILK SAREES, with Blouse Lengths to match. Beautiful designs with Gold or Silver work.

From **£3** to **£18** EACH.

Tinsel Work and Embroidered Georgette and Crepe de Chine SAREES. From **17/6** to **65/-** EACH.

Stencilled and Embroidered ART SILK SAREES in all shades. From **10/6** EACH.

LATEST FILM STAR SAREES, showing in fascinating designs and in a wide range of colours with wonderful Jari and Tinsel borders.

Indian made GEORGETTE and SATIN BLOUSES. Huge range of lengths and colours to match all sarees.

From **7/6** EACH.

Our special Fancy Section is showing **Silver, Gold, Tinsel, Jari and Fancy SAREE BORDERS**, 8 yds. length in various widths. **Ladies' INDIAN SHOES and CHAMPALS**, Fancy **JEWELLERY, EARRINGS, BROOCHES, BANGLES, NECKLACES**, Hand-embroidered **PETTICOATS and BLOUSE LENGTHS** in all shades.

Special Values offered in **Embroidered, Printed and Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART SILKS**. 45ins. wide in beautiful shades. From **2/3, 3/6, 4/6 & 5/6** PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty **Georgette, Crepe de Chine and Satin Hand-made DRESSES** for the little ones. In all shades. Sizes 16 to 24.

From **3/6** to **10/6** EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, Striped and Checked. From **2/6** to **5/6** EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS, etc., at specially reduced prices

WE have great pleasure in advising our many esteemed clients that we have now unpacked huge stocks of **Silk and Cotton Piece Goods, Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines** in our Wholesale Department.

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS

THE JAPAN BAZAAR,

JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES & FRIENDLY SERVICE.

* SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL. *

ત્રણ પીસ ઓઢણી સુટલું

નવું શીપમેન્ટ દુધાબોજ આપ્યું છે જેમાં જોરજોરથી, સાતીન, આ, ક્રેપડીસીનના સુટા, બલન બરેલા, ડાપેલા તેમજ જરી કામગાળા, રેસ નવા રંગોમાંથી ૩૫ થી ૫૦. ૬ સુધી.

ધી જપાન બજાર

જોહાનીસબર્ગ

બહીત સાડી શુઠ.

બહીત અને પ્રખ્યાત પામેલું

સાડી શુઠ

પાંજા એકવાર જનતાના મન રંજન કરવા,

નમુનેદાર નવરંગી સાડીઓ અને તેને સમતી હરપુર વસ્તુઓ,

બજારના બાવથી મજા કીડાયન આવે,

બહરની ચાહુ જમાનાની મોંગણીને પહોંચી વળવા.

રજ રજ નવી રંગે જોહાનીસબર્ગ માં સારી ડીપાર્ટમેન્ટ બોલવામાં આવ્યું છે.

ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતી કરવા બહામજુ છે.

ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતી કરવા બહામજુ છે.

ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતી કરવા બહામજુ છે.

ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતી કરવા બહામજુ છે.

ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતી કરવા બહામજુ છે.

ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતી કરવા બહામજુ છે.

ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતી કરવા બહામજુ છે.

ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતી કરવા બહામજુ છે.

ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતી કરવા બહામજુ છે.

ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતી કરવા બહામજુ છે.

ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતી કરવા બહામજુ છે.

ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતી કરવા બહામજુ છે.

ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતી કરવા બહામજુ છે.

ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતી કરવા બહામજુ છે.

ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતી કરવા બહામજુ છે.

ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતી કરવા બહામજુ છે.

P.O. Box 5169 **THE JAPAN BAZAAR,** 'Phone 33-6229

GIDOCMAL & Co.

WHOLESALE SILK MERCHANTS,

39 MARKET STREET

JOHANNESBURG.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

No. 13—VOL.—XL

FRIDAY, 27TH MARCH, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

ETERNAL LIGHT

"**S**PEAKING from a longer and wider experience and reflection than has perhaps been the lot of most others I wish to say this—fundamentally the world has no need of a new order or a new plan but only of an honest and courageous application of the historic Christian idea. Our Christian civilisation is based on an eternal order on an endless plan in the message of Christ. Many new messages and messengers will appear in these times of great tribulation. Let us hold on to the eternal message follow the light which has once shone before us, the greatest light that has risen on our human horizon and which can surely lead us to the better world for which we are longing. In the twilight of to-day I see on that horizon—not the man of Moscow nor the man of Munchen nor the man of Rome, but the Man of Galilee. I see Him round the villages and districts, teaching, spreading His message of the New Kingdom healing the sick and the suffering. And His message is—Cherish in love your fellow man irrespective of race or language, cherish and keep the divine idea in your heart as your highest good. The love for God and man is the final answer to all the insoluble questions of to-day. This is the programme for the Church of to-day and for mankind which is so dark and blind, a flock of frightened sheep without a shepherd. The Man of Galilee remains our one and only leader and the Church as the carrier of this message should follow Him alone.

—GENERAL SMITH

અ નં ત પ્ર કા શ

"**બી**જા પશુના કરતાં વધારે લાજ અને જવાબી અનુભવ અને આ ચિન્તનથી પછી ક' હતાં. કે સુખમાં જગતને કોઈ નથી વ્યવસ્થા કે નવી પોજનાની જરૂર નથી. અને પ્રીતી ધર્મના અવિદ્યારિદ્ધ સિદ્ધાંતના પ્રમાણી અને હિતવશરેલા અમલની જરૂર છે. આપણી જાતની સરફત કશુપ્રીયતા પેશામ, તેની અનંત વ્યવસ્થા અને અનાદિ પોજનાપર રચાયેલી છે. આ મદાન સંકેતના સમયમાં આ નવા પેશામો અને પદમચ્છરો હિતરી આવશે. પરંતુ આપણે તે અનાદિ મળથી ચાલતા આવેલા પેશામનેજ જાગી રીએ. માનવ ક્ષિતિજમાં કેટલા પામેલાં અને આપણી સગલ રહેલા સૌથી મદાન પ્રકારનેજ અનુસરીએ કે નવી આપ્ત જોતી વાજના પરી રવા છીએ એ સુધરેલા જગત જાણી એ આપણે દોરી જઈ શક. આજની સંજ્ઞામાં કું જોઈએ જગતે વિદ્યારી રહ્યો છું અને તે કશુપ્રીય છે. સામે મામે અને પગણે મળણે નવા કાલ્પાન્યનો તેનો પેશામ પાદવે. અને કુળી અને આગરીએનું કું ખ દાળતો દૂ તેને જોઈ રહ્યો છું. તેનો પેશામ એ છે કે તમારા માનવજાતિ પ્રત્ય જાતી. આપાત્ત અદ સમયા પના પ્રેમ રજવે, એ પવત્ર સિદ્ધાંતને હિતકારક સમજ તમારા કલ્પમાં ફેલાવો. સ્વધર અને પ્રમુખા મારેનો પગ એ સપળા પ્રમાણ નાદ કે જાપેલા પ્રયોનો ઉવટનો પ્રવુત્તર છે. એજ આને નમણા દેવસ્થાનો માટે અને અનુભવની, એ આને ગરવા: હિતના મેંદાની એમ બીજીથી આગતેજ જાગી રહી છે, તેને માટે મયંકેમ કું કશુપ્રીય એજ આપણો એ પાપ સદ્ગત કે અત તેનો પેશામ મદના દેવસ્થાનો તેનેજ અનુસરવાનું છે."

—જનરલ સ્મિથ.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મોકલી સમય તેટલા ખાતર તારમાં ધાનાવું પુરું
સીરનામું મોકલવું.

૩૬ દીલીઝ હિંડુ વીરી સાથે પા. ૨૭ ૧૦ ૦.
" " મુસ્લીમ વીરી સાથે પા. ૨૮ ૬ ૯.
" " વીરી વગર પા. ૨૪ ૨ ૦.
સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વિદી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરની આવજાવની તારીખોમાં અને દીલીઝના
આવોમાં વિના નોટીસે ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432. Tel. add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.
390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street, Johannesburg.

Phone 33-1453. P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

1947

એમ્બોલના પહેલા અઠવાડિયામાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપરશે.
સહુન તેમજ ૩૬ પેસેજરો લેવામાં આવશે.

ફરવન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા મુનીયન
ફાઇનાન્સ ડેપ્યુટીશન મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા વિગેરે
સ'બ'થી જોગાને મળવાથી જાહેરસ્ત કરી આપીશ.

દાબીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Domb
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
દીલી પેસેન્જર એજન્સી.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ દીલી વીમા કંપનીમાં હાજરીના, આગ, મોટર કાર મોટર
બોટી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, વર્કમેનને લમના વીમાઓ,
સામવટ વિગેરે ફરે જાવના વીંચકો ઉતરાવી સમાપ છે.
દીલી કંપનીને ઉત્તેજન આપવું એ ફરે દીલીની ફરજ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 2-5845 Gen.

P. O. Box 1610.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના બ્યાને પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG.

Telephone 33-4478.

P. O. Box 3641.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHOOY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

1947

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,
PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

INDIA'S GREATEST POET SRI RABINDRANATH TAGORE

We have now on hand for sale few copies of his books by the last mail as follows:—

The Home & the World	...	...	6 9
Personality	...	...	6 6
Thoughts From Rabindranath Tagore	...	...	4 9
Creative Unity	...	...	6 6
The King Of Dark Chamber	...	...	5 9
Sadhana	...	...	1 9
The Post Office	...	...	5 9
Chitra	...	...	1 0
The Fugitive	...	...	5 0
The Gardener	...	...	4 9
The Crescent Moon	...	...	4 0
The Fruit Gathering	...	...	4 9
Stray Birds	...	...	4 0
Stories From Tagore	...	...	4 9
One Hundred Poems Kiber	...	...	4 9
Mashi	...	...	5 6
The Cycle Of Spring	...	...	4 9
Satishdham	...	...	4 9
Sacrifice	...	...	6 0
The Wreck	...	...	6 9

Read about India's greatest men past & present who have made for India a name to-day in the world as a nation of supreme being fully illustrated 640 pages with cloth bound. (Just arrived)

GRAND MEN OF INDIA 17/6 including postage.

Phone 24350. Tel. Add. "Naartika."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDERS SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195. DURBAN. 1154

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 3d., 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1492

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મહેશ્વર ચણેશ્વર અમલદાર કારીગરવાળા.

ફરેક ભવની શોકલગ્ન, શોખના કીની તેમજ શેષા શેષા, મસાલાથી બનેલ ખાદ્યોને છીએ.

અમારું વખણાએકુ મુરતી 'પુષ્પ', શેવ, મમ્મ, માંડીઆ, ગાજઆ, પાતણ વિગેરે ફરેકલ તાજા ખાદ્યોને છીએ.

શીયાળામાં ખાવા કાયક પાકો જોઈએ પ્રમાણે સ્પેશીયલ પાર્ટી વિગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં શોકલ જોઈએ પ્રમાણે ફરેક વખણા ખાદ્યો આપીશું. બહારનામથી અમારનારને માલ પુરતી ઠાણછથી શોકલનામાં આવશે.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St, JOHANNESBURG

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

ઈન્ડિયન પ્રેસરી કીફાયન આવે કયાંથી ખરીદશે?

હમોએ પ્રાન્દઅન પ્રેસરી (વિભાગ બોલ્ડો ઉ, જેમાં ફરેક પ્રાન્દની હિંદી પ્રેસરી તેમજ માંધી વસાવાની નાના મોટી વસ્તુઓ ઉપરોત રાજ વાપરવાની હિંદીઆના વર ઉપયોગી વસ્તુઓ હવે ત્યાંથી તદ્દન કીફાયન આવે ખરીદ શકશે.

ઓઈર પ્રેસરી ખાતરી કરવા પવનતી ઉ.

કમીના ઓઈરો હમારી પોતાની ઉપરેખ દેખા સારી પરીજ કરી પ્રેસરીનામાં આપશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(વખણા અને ફરેકલો હાલમાં બિરો)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,
JOHANNESBURG.

હમો ફરેક પ્રકારના (વખણા પણ ઉતારીએ છીએ: જીંદગી, આગ, બગલરી, ઓઈરિન્ડ, મોટર, રેલ્વે ગેરેટી વિગેરે.

Phone 2-3381

Tel. add. "Letargo."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian
and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફરેક અને વેસ્ટવલ અલવનાર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જાતુમાં કેપ ફરેક પણ રાખીએ છીએ

કમીના ઓઈરો ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે નાચીક સારા અને સરતા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 756, 106 Prince Edward St. Durban. 1114

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,

THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

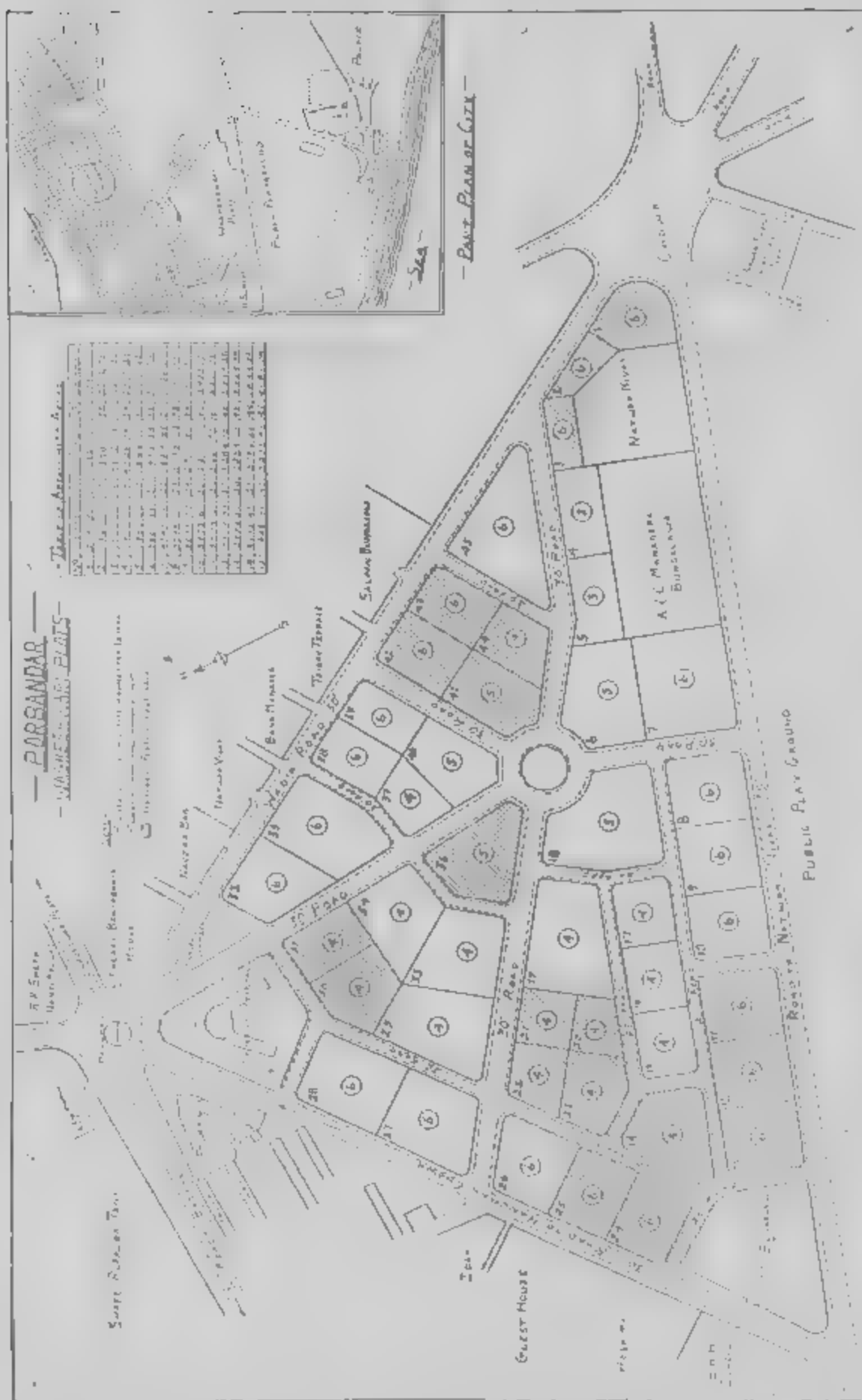
We invite you to visit our SAREE HOUSE which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Benares Sarees and several other lines will be offered at reduced sale price.

**મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રદર્સ
પ્રાપ્રાયટરી લીમીટેડ**

તેઓના ગ્રાહકોએ ભતકાળમાં આપેલા ટેકા માટે તેઓનો આભાર માનવાની આ તક લે છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સફળ થયા છીએ. આર્થ તા. ૨૯ સોમવારના ખુલેલા અમારાં સારી ઢાંડિસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી ઢબના ડ્રેસ લેવો. બનારસી સાડીઓ અને ખીલ અનેક લાઇનો ખાસ ઘટાડેલા સેલ પ્રાઇસે વેચવામાં આવશે.

FINANCIAL OPPORTUNITY FOR INDIANS IN SOUTH AFRICA TO BUILD SEASIDE BUNGALOWS

गोदाम्+इमां भगला आंयथा भठि आदिनावासीयिनि पाश सन्

T. F. DEVYSHI & SON

Nalvar Mission, 72, Victoria St. Barbican.

ડી. ડી. ફેરફાળી એન્ડ સન્સ. નવરુદ્ધ એનયામ, ૭૭ વીડોટોરીયા સ્ટ્રીટ, ૩૨૪૧૧.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 13—Vol. XL

Friday, 27th March 1942

NOTES AND NEWS

Workmen's Compensation Act

SOME 150,000 employers fall under the scope of the Workmen's Compensation Act, 1941," said Mr. M. S. Tobias, Workmen's Compensation Commissioner, in an interview at Pretoria on Saturday, March 21. He said the 14 days allowed under the Act for employers to register had expired, and they should accordingly lose no time in registering at his office, P.O. Box 95, Pretoria. The Act provides heavy penalties for failure to register, but so long as employers are reasonably expeditious in registering, the penal provisions of the Act will not be applied," he said. Mr. Tobias said: "The far-reaching nature of the provisions of the Act will be realised when it is pointed out that the Act is applicable to all employers who have in their employ persons who are in receipt of salaries or remuneration at a lesser rate than £750 a year, the only exceptions being employers of domestic servants in private households and employers in agriculture who do not use mechanically driven machinery or vehicles. It will thus be seen that all employers, including the banks, insurance companies, commercial houses, municipalities, etc., are affected. Even if an employer merely employs non-European labourers, he is viewed as an 'employer' within the meaning of the Act, and is accordingly required to register with the Commissioner. It should be noted, however, that the Act will come into full operation on January 1, 1943, when the present system of insurance in respect of workmen's compensation through private insurance companies will end, and be replaced by State insurance. In the meantime, insurance will continue to be effected with private companies as in the past, but this in no way relieves employers of the obligation to register immediately," he said. "Employers engaged in agriculture, and who employ one or more workmen in connection with machinery or vehicles driven by mechanical power, must complete a pink form, a distinct

from a white form to be completed by employers in other industries and occupations," Mr. Tobias added.

Warning To Employers

The Divisional Inspector of Labour, Durban, points out that, while there has been a fair response to the requirements that employers should submit requisite information to the Workmen's Compensation Commission in terms of the new Workmen's Compensation Act, there is still a large number of employers who have failed to complete the requisite form. The closing date for submission of the form was March 14, and non-compliance with the regulations in this regard renders employers liable to a fine not exceeding £50 or three months' imprisonment. Employers who have failed to comply with the provisions should submit the form without further delay. The forms are obtainable at Room 30, New Government Buildings, West Street, Durban.

Medical Training For Non-Europeans

Full training facilities will be available for non-European medical students in Capetown shortly, according to statements by Captain W. D. Hare, M.P., chairman of the Cape Hospital Board, in his report to the annual meeting of subscribers. "The Somerset Hospital for non-Europeans can now accommodate 200 patients," he said. "As time goes on we shall be able to increase this number, and we are now approaching the stage at which it will be possible to afford the necessary facilities for the complete training of non-European medical students and non-European nurses. Hitherto non-European medical students have had to proceed overseas for the final part of their training. In the present circumstances it is no longer possible for them to do this so that the question of providing full facilities locally is pressing." The completion of the maternity section at the Somerset Hospital would not only relieve the heavy pressure on the Peninsula maternity hospital, but would also

provide facilities for the training of non-European midwives.

New Licensing Appeal Board

The Licensing Appeal Board which has replaced the Durban City Council in the hearing of licensing appeals held its inaugural sitting in Committee Room, No. 3, City Hall, on Wednesday. The Board comprises Mr. I. J. Gellman, Cronin (Chairman), Mr. George Murray, Councillors Mrs. E. A. Benson, J. Fyfe and J. M. Harris. Prior to the establishment of the Appeal Board the City Council had to hear all appeals against the decision of the Licensing Officer.

Mr. P. F. Kincaid's New Post

Mr. P. F. Kincaid, Commissioner for Immigration and Asiatic Affairs, will retire at the end of April, and will be succeeded by Mr. J. H. Bursan, Public Service Inspector. It is understood that Mr. Kincaid will become chairman of the Film Censorship Board.

Closing Of Shops During Easter

The Durban Chamber of Commerce announces that under the Natal Shop Hours Ordinance, which came into operation on January 1, 1940, shops cannot be kept open after 4 p.m. on the Thursday preceding Good Friday. Shops must be closed on the Saturday following Good Friday during the whole day.

Sir Stafford Cripps Arrives In India

Sir Stafford Cripps arrived in New Delhi on Monday. He met Maulana Abul Kalam Azad, President of the Indian National Congress, and Mr. M. A. Jinnah, leader of the Muslim League on Wednesday. The Congress Working Committee has been called on Sunday, March 29, to consider the proposals brought by Sir Stafford Cripps. The working Committee of the Muslim League is being called (to-day) Friday for the same purpose. Sir Stafford Cripps had several interviews with Government and military officials.

Indian Opinion

FRIDAY, 27TH MARCH, 1942

Indian Education

THE problem of Indian education is becoming graver as the years pass with the natural increase in the younger generation. The educational facilities already provided for Indians are such as no civilised Government can be proud of. That nearly twenty thousand children of school going age should be starving without education, does not reflect any credit to the State. But it is convenient to-day for the State to take recourse to the excuse that the facilities provided for education to Indians in South Africa are anyway better than those provided in their own Motherland. That is a taunt which representatives of a country kept in bondage by an Imperialistic Power for nearly two hundred years must put up with without a murmur. But two wrongs do not make a right and therefore we in South Africa are entitled to ask for those rights which all civilised people are entitled to. And South Africa is a civilised country.

However the purpose of this article is to discuss the question of the teachers in the State-aided Indian schools and of the conditions prevailing in those schools generally.

The Natal Teachers' Union is a body formed last year for the purpose of improving the wages and other conditions of employment in the State-aided Indian schools in the Province of Natal and it has been registered as a trade union in terms of the Industrial Conciliation Act, 1937. This Union has submitted a memorandum for the consideration of the employers, the School Managers in the State-aided Indian Schools in Natal in connection with salaries and other conditions of employment.

Of course the poor pay received

by Indian teachers in State-aided Indian schools is only one phase of the evils prevailing in those schools and those are the schools where Indian children actually predominate. Out of a total of 115 Indian schools last year 98 were managed and staffed by aided teachers. This meant that over 75 per cent. of Indian children going to school were under aided teachers.

We have always contended that however best State-aided schools may be managed they cannot come up to the standard of State schools, and the Government should take immediate steps to convert all the present State-aided Indian schools into Government schools. But it has been the practice of our Government to preach to others to do their duty whilst shirking its own responsibility.

The Union complains of teachers receiving low salaries and it compares their salaries with those of unskilled workers in the Textile industry and in the Food and Canning industry. The Broome Commission which reported on education recently, dealing with the question stated

"the salary paid to the Aided teachers is neither satisfactory nor equitable; that the average class in Aided schools is larger than in Government schools and that teachers in Aided schools have to work under more difficult conditions. Despite these facts, the Commission goes on to say, that the work of the Aided teachers compares favourably with the work done in Government schools, though the Aided schools are old, dilapidated and made of unsuitable material—a mere iron shed without ceiling or lining of any kind. In some places the school is a large hall where several teachers with their classes are trying to do work under difficult conditions."

This is a sad reflection on the

State whose primary duty should be to spread enlightenment among all sections of its population. We do not know whether the credit for success achieved under the most scandalous circumstances in State-aided Indian schools, is due to the energetic teachers, the intellectual capacity of the pupils or to Providence—for Providence always looks after the neglected? We think we must thank Providence. There is no doubt that ill-paid teachers cannot do justice to the great task of developing the intellect and character of the pupils. And if the standard of pay is low the standard of the production must necessarily be low. We therefore fully sympathise with the demands made by the Teachers' Union and hope they will receive consideration they merit from the school managers and that the Government will see to it that they do.

We have, however, a word to say to the Teachers' Union. It is admitted that teaching is a noble profession and not a "trade." It is a profession which should not be valued by money. We know that teachers cannot all be saints. But at the same time they should not disgrace the profession by turning it into a trade. Teachers must realise that they are entrusted with the responsibility of developing the child's intellect and moulding its character. This they cannot do if they treat their profession as an ordinary trade. We are therefore not very happy over their step in forming themselves into a trade union. They have, in our opinion, thereby lowered the dignity of that great and noble profession. We know they have just grievances and that if they are to render the services they are expected to they must be adequately remunerated. They are fully justified in claiming that but they can surely do that without ranking themselves with ordinary workers. Their relations with their employers should be more than between master and servant.

ARMING OF NON-EUROPEANS

PROTEST BY DR. MALAN AND HIS PARTY

A CALL to Afrikaners to use every possible means of protest against the arming of non-Europeans in any circumstances has been issued by Dr. D. F. Malan, General J. C. Kemp and Messrs. J. G. Strydom, C. R. Swart and A. I. J. Nel.

"During the past week Field-Marshal Smuts made several statements in Parliament which can on no account be allowed to stand unless the European race is prepared to commit suicide," says the statement.

"That catastrophe must be prevented, and this call is intended by us as the first step in a determined and extreme effort for prevention."

The statement goes on to say that General Smuts in a considered reply to a question on Friday, March 13, said that coloured soldiers were being trained in the use of rifles and in handling cannon, and that he intended to arm them with rifles when he considered it necessary for the services for which they were being used in this war.

"It appears from this reply that 'the British Field-Marshal' is not only prepared to offer our country to the belligerent nations of Europe and their Allies as a battlefield, but also, if things come to that, to call to arms every native and coloured person who is fit for service."

"The Japanese danger, which can be fabricated at any suitable moment—as the Nakob raid was used in the last war—would then be the occasion for arming non-Europeans."

"This means a complete revolution in the standpoint adopted by Afrikaner statesmen since the time of the Voortrekkers."

"It means that a start will be made immediately with the arming of non-Europeans on a large scale for non-Europeans who have to take part in the last decisive blood-bath can expect that their training will not be postponed until the last moment. According to his own statement, Field-Marshal Smuts is already giving them this training."

European Dominance

"It also means the creation of political conditions which will make it infinitely more difficult for the European race to exercise its dominance in accordance with the principle of trusteeship and to make the future safe for the European child."

"By means of the legislation which he forced through Parliament last year, Field-Marshal Smuts also tied particu-

pation in the war to the political power for non-Europeans. Every coloured soldier who complies with the small educational qualification is automatically given the franchise."

"This object lesson has not been lost on the non-Europeans in South Africa. It can therefore be expected that the arming of natives and coloured people will be followed by a large-scale demand for a say on equal footing with Europeans. This in itself will create internal danger of which the fatal results are incalculable."

Communist Propaganda

"In this connection, communist propaganda which is being conducted among natives and coloured people with the kindly permission of the Smuts Government, should be remembered. The slogans 'away with all colour bars' and 'complete equality between white and black in the political and economic spheres and even in the social sphere' are already the aims of the organized non-European races in South Africa who have unfortunately been encouraged and led to this by communist and European agitators."

"If they are now armed in the face of unarmed white Afrikanerdom then we can bid farewell to every principle for which our forefathers gave their blood, to all our most sacred national traditions and to the continued existence of the European race," continues the statement.

"We may wake up at long last and refuse to pay this price for the criminal stupidity of the Smuts Government but who will guarantee that the weapons which will then be in the hands of the trained but bitterly dissatisfied non-European races will not be turned against us—with or without co-operation with people of colour from outside?"

"We call on our fellow-Afrikaners to wake up and to protest with all their might before it is too late. Field-Marshal Smuts is dragging the European race to a precipice. Time is short."

"Do not let yourself be misled by the imaginary danger of a Japanese invasion, which, if it ever comes, can only occur in direct opposition both to Japan's agreement with its European allies and to the admitted interests of these allies in Africa."

"Protest at meetings, protest in the Press protest to and through your re-

presentatives in Parliament and if they do not feel as you do then protest against them and protest particularly by means of your vote when you have an opportunity shortly at the forthcoming by-elections."

"Those who lag behind now are traitors to their people and to posterity."

General Smuts Clears His Position

In the Senate on Wednesday, March 18, Senator van Nierkerk advanced the Opposition doctrine that the non-Europeans are more likely to turn their weapons against the Europeans than against the invading Japanese.

On the other side, Senator Nicholls held that arming the non-Europeans would be useless if it were delayed until the Japanese actually got here. They should be trained in the use of arms now, he declared. What was more, as citizens of South Africa they had a right to fight in her defence.

Senator Brookes, speaking in Afrikaans vigorously defended the Zulus against aspersions cast on them by Senator van Nierkerk.

In dealing with this point in his reply, General Smuts made it clear that his proposal to arm non-Europeans was conditional on an actual Japanese attack on South Africa.

"If the Japanese attack us, I shall not hesitate to use any weapon in defending South Africa's security," the Prime Minister declared. "I should take a step which I have not hitherto wanted to take and which has not so far been necessary—I should train and arm any non-European who was prepared to help defend South Africa. And I have no doubt whatever that the bulk of the people of South Africa agree with that attitude."

General Smuts was scornful of the suggestion that the natives would assist the Japanese. All the evidence, he declared, pointed the other way. Despite the restrictions on their contribution to the war effort, 50,000 non-Europeans had voluntarily joined the army in a non-combatant capacity. Apart from that, their attitude had always been friendly and helpful and for years they had co-operated fully in the development of South Africa.

"I am sorry to have to say it, but the attitude of the native population is in many respects more praiseworthy than that of some honourable Senators opposite," he added.

U.P. Reply To Malan's Manifesto

Senator A. M. Conroy, Minister of Lands, in his capacity as chairman of the United Party Congress and leader of the United Party in the Cape Province, has issued last Saturday a statement answering Dr. Malan's and Herenigde Party leaders' protest against the possible arming of non-Europeans.

Inter alia the statement says the use of non-European volunteers has been the definite policy of all responsible Afrikaner statesmen since the days of the Voortrekkers. This policy of the Voortrekkers was continued in the South African Republic under President Kruger.

In the first Union Defence Act of 1912 all Afrikaner statesmen accepted the policy that non-Europeans would not

be compelled to bear arms in time of war or to do compulsory military service in time of peace, but the Act laid down the principle that Parliament would at any time have the right to demand compulsory military service from non-Europeans. It was provided that nothing contained in the relevant section of the Act would be deemed to "hinder the voluntary enlistment of such persons in any section of the Defence Force at any time, in such capacities and under such conditions as are prescribed."

The statement quotes the Prime Minister's announcement in the House of Assembly that if Japan attacked the country, non-Europeans would be armed and used to meet the attack, and says it has to be accepted that the leader-

ship of the Herenigde Party, in expressing horror at this declaration, takes the view that the Japanese should be allowed to take the country.

"It is therefore no wonder," says the statement, "that in the Japanese official radio broadcast of a few nights ago the Japanese extolled Dr. D. F. Malan as the greatest statesman of South Africa! That is the reason in which he delights to-day.

"Naturally, the Japanese are very grateful to him and his fellow-leaders for the fact that they will not even defend South Africa if the Japanese attack our country and that, in addition, they are starting an agitation to prevent Coloured persons and Natives from helping to keep Japan out of our country."

OUR STRUGGLE CANNOT AND WILL NOT STOP ACHARYA VINOBA BHAVE ON SATYAGRAH

"THE release of Satyagrahi prisoners would rightly have been regarded as an occasion for rejoicing if it had meant the severing of our bonds or constituted a real change of heart on the part of the Government. But one looks in vain for any such indication either in the text of the Government's communique or in Mr. Amery's pronouncements," declared Mr. Vinoba Bhave, who was the first Satyagrahi in the present individual civil disobedience campaign, delivering his first speech after his release at a public meeting that was held in Wardha. Babu Rajendra Prasad ex-President of the Congress, was in the chair. Among those present were the late Seth Jasmalal Bajaj, Dr. Profulla Chandra Ghosh, member of the Working Committee from Bengal, Dr. Gopichand Bhargava and several Punjab M.L.A.'s. Dr. Ghosh and Babu Rajendra Prasad also addressed the meeting.

The following is a summary of Mr. Acharya Bhave's address which was delivered in Marathi:—

No Change

"I must confess that contrary to my usual experience I feel absolutely no zest or gusto in standing before you and addressing you to-night. The reason for it is the peculiar circumstances under which we have met. The release of Satyagrahi prisoners would rightly have been regarded as an occasion for rejoicing if it had meant the severing of our bonds or constituted a real change of

heart on the part of the Government. But one looks in vain for any such indication either in the text of the Government's communique or in Mr. Amery's pronouncements.

"The general release of the Satyagrahi prisoners unaccompanied by a readiness to concede the demand for freedom of non-violent speech cannot, therefore, enthuse us. We can only regard it as a cunning device of the authorities to sabotage our struggle and demoralize our ranks. We must not forget that the freedom to preach against participation in all wars, including the present one, to attain which our struggle was launched, is not only a right, but for a votary of Ahimsa it is a sacred duty which cannot be laid aside or shrunk at anybody's bidding or dictation. So long, therefore, as this right is not fully and freely conceded, our struggle cannot and will not stop. It can only be intensified as occasion arises.

Greater Purification

In armed warfare intensification of the struggle generally means multiplications of death-dealing armaments and their destructive power. But in a non-violent fight the intensification can only come through greater purification of self and the struggle. The greater the self-purification the more effective and intensive will our Satyagraha be. Mere numbers do not count. It is the quality of the conduct both inside and outside prison of those who take part in it that will tell. Judged by this test, I confess

we have often fallen short of the standard. Our conduct in prison did not always reflect that moderation, self-denial and absolute truthfulness which is a Satyagrahi's hallmark. To the extent to which we have failed in this, it is my conviction that we have damaged our cause and weakened our struggle.

"But there is one consolation. Quiet introspection in prison life has enabled us to realize our shortcomings. That is no mean thing. Satyagraha is nothing if not the art of extracting good out of evil. And even this jail delivery will have served a useful purpose and taken our struggle a step forward if the respite which it has afforded us enables us to re-order our ranks and purge ourselves of all impurity by turning the search light inward.

Reply To Critics

"Some critics have tried to run down the present Satyagraha struggle on the ground that it is restricted merely to the attainment of the freedom of speech which is not by itself a big enough issue." I beg to differ from these friends. We are not a petty State, but a nation of 400 millions, with a rich spiritual heritage and tradition of our own. Whatever may be the case with some of the smaller European States, there is no salvation for us except through non-violence. Whatever strength we possess to-day has come to us through it. In these days of total warfare, if a nation adopts the method of violence, it must

either arm itself on a colossal scale with death-dealing armaments or be prepared for an abject surrender. Circumstanced as we are the former alternative is not possible for us and it would have spelt a calamity for us and the world if it were.

"But thanks to Gandhiji, who after deep thought has presented us with the matchless weapon of non-violence, we do not feel helpless to-day. From a timid, trembling people who were afraid even of singing the *Bande-mataram* song thirty years ago, we have, through the method of Satyagraha, become a bold, self-conscious nation that has on more than one occasion dared to pit itself against the mightiest Empire on earth. What some of our friends do not seem to realize is that, if in the present crisis, which is our hour of test, we fail to affirm our faith in non-violence in a practical form but allow ourselves to be swept into the maelstrom of violence that is sweeping over the world, we shall as a nation lose our soul and be cut off from the strength which only a genuine and living faith in non-violence can give. The right of freedom of speech, therefore, which to-day means for us the right to preach against participation in war is a matter of absolute and vital necessity to us.

Russia's Entry Into War

"Then, it is argued that since Russia has entered the war on the side of Britain, the latter can no longer be said to be engaged in an Imperialist war and we should, therefore, help her in fighting the Nazi and Fascist menace. I confess I cannot follow the logic of this argument. Has Britain adopted the Soviet creed or is it Russia, on the contrary, that has been forced by circumstances to join hands with an unrepentant Imperialist Power for self-preservation? Has Great Britain really shed her Imperialism? If that were so we should at least be the first to feel the change. Is there any indication of such a change?

"Again, what is the weapon with which Russia has entered the arena? Is it that of violence or non-violence? Has Russia's entry into the war reduced or added to the sum total of violence in the world? Has it made the war less bloody or has it made it bloodier still? If the latter is the case, then how can those who have adopted non-violence as their creed or even policy ally themselves with a power which represents its opposite?

"A plea has been advanced for reversion to the parliamentary programme.

There was a time when parliamentary activity had a place in our struggle. But under the circumstances that obtain 'to-day' may I ask us to what our parliamentary programme means except participation in war effort? It would be a different matter if we had lost faith in the method of non-violence for the attainment of Swaraj. In that case we must get the Congress to scrap its creed first. But for those who hold with Gandhiji that Swaraj for the masses can only come through non-violence, the only thing to do is to refurbish their

Apology

In our issue of the 22nd August, 1941, a letter was published under the signature of E. I. Moosa in which an attack was made upon the Avalon Theatres, represented by Messrs. A. I. Kajeo, A. B. Moosa, W. A. Motata, as Directors of the theatre.

From this letter it appeared that our correspondent charged these officials with "insincerity," "discreditable activities," "profiteering," "down-right hypocrisy," and in addition one of the Directors in his personal capacity was attacked and accused of "political stunting."

We admit that these serious charges were wholly unjustified there being no grounds to substantiate them.

We now offer our apology to the gentlemen concerned for any pain and annoyance which we may have caused them in publishing such letter and we unreservedly withdraw any imputations against their public and private activities and characters.

M. M. Gossain,
Proprietor, Printer and Publisher of
"Indian Opinion."

weapons of Satyagraha through greater self-purification and return to jail with redoubled enthusiasm and faith,

The Match-stick

"One thing more. Some people ask how the Satyagraha is a handful of people will generate in the nation the capacity to offer mass resistance. I admit that our civil disobedience cannot by itself develop that capacity. That capacity will come only if we go forth as your representatives united in a living bond of relationship with you. Mahatma, as you know, when asked to explain the secret of his prowess, replied that his strength was not his own. It all came from Ram, whose humble slave and instrument he was. Similarly our resistance to war efforts will become effective only if it has the backing of your active co-operation and support in the form of 'constructive work'.

"Even in armed warfare, it is the co-operation and constructive effort of the civil population—of those thousands upon thousands of workers who toil in the fields, factories and workshops—that constitute the real strength behind the fighting armies. Similarly in Satyagraha the civil resisters only fight with the strength which the constructive activity of the masses whom they represent arms them with. Their civil disobedience is only the final act in a long process. It marks the completion of that process, it does not constitute the whole of that process. It may be likened to a match-stick which is struck to light a lamp. The lighting power of the lamp does not really come from the match-stick. It comes from the wick and the oil. The match-stick only serves to evoke and exhibit the power lying in the wick and the oil.

All Can Co-operate

"How then can the millions help to make our Satyagraha struggle a success? All cannot take part in civil disobedience. But all can co-operate in the struggle by engaging in 'constructive work'. All can help to lay the foundation of a true and lasting heart-unity among all the various sections of the people by purging themselves of the taint of communalism, without which there can be no independence. The Hindus must banish untouchability altogether from their midst and fraternize with the Muslims. All must spin and help to or assist the production and use of Khadi.

"One does not know how long the war is going to last or what turn the situation might take at any time. Anything may happen. In emergency may arise in which our poor folk will not have sufficient clothing to protect themselves from a winter's cold or move to provide them with a handful of rice to keep off starvation. The spinning wheel alone will come to our aid in that even-uality. We shall never be able to win and retain our independence unless we can solve the bread problem. But we need never despair or feel helpless so long as we have in the spinning wheel a means *par excellence* for harnessing our man power. It is through no blind chance that providence has provided to every one of us a pair of hands against one mouth only to feed.

"This means that we must train every man, woman and child in this land to become a regular spinner and carder for the nation. They must become adepts in these processes and be further taught to link their activity with the struggle for freedom. Let them regard their avocation as a spiritual exercise, as a means for bringing them into a living relationship with God's down-trodden humanity and they will kindle in the country a strength and power of the spirit which will grow from day to day in an ever increasing measure and which nothing on earth can conquer or undue.

Things In General

Councillor Kemp Loses Appeal

DELIVERING judgment on Thursday, March 19, the Appeal Court at Bloemfontein dismissed the appeal of Herbert Henry Kemp, the well-known Durban Town Councillor, against his conviction for accepting a bribe for £50 from Mrs. Kathar Nyman in connection with an appeal to the Council of Nal Woolson against a decision of the Licensing Officer. Mr. Kemp was sentenced in the Durban Magistrate's Court to a fine of £50 or three months' imprisonment with hard labour. Mr. Justice Tindall, who delivered the judgment of the court, said that as regards a Councillor receiving money it was, in his Lordship's opinion, clear that if a person gave money as an inducement to the Councillor to do something or repeat a matter in which the Council was concerned and the Councillor, knowing that the money was given as such inducement, received it with the intention of keeping it, he received the money corruptly within the meaning of the offence under which the appellant had been convicted. By receiving the money in the circumstances mentioned, continued Mr. Justice Tindall, the Councillor had done something which was penalised by the section, and he could not successfully contend that the receipt of the money had lost its corrupt character because he had made up his mind in the matter desired by the briber before being approached by the latter. It appeared clearly that appellant had received the £50 corruptly. Indeed, he had admitted in the course of his evidence in the lower court that he regarded the money as a bribe, and the inference was irresistible that he received it intending to keep it. Such being the case, the argument that appellant intended to decide Woolson's appeal on its merits was of no avail to him. It was difficult to credit that he honestly believed he could give an impartial vote after receiving the money, for the receipt of the bribe could hardly have failed to prejudice his judgment. The receipt of the money under the circumstances of the case amounted to corrupt receipt, and any intention on Mr. Kemp's part to vote on Woolson's appeal according to the merits of the appeal was therefore irrelevant. Kemp's appeal would accordingly be dismissed, concluded Mr. Justice Tindall. The four other Judges of Appeal concurred. As a result of the decision of the Appellate Court Councillor Kemp automahtically ceased to be a member of the Durban City Council and

will not be eligible for re-election for seven years. A by-election in Ward I will be necessary.

March 29 As Prayer Day

The King has expressed the desire that Sunday, March 29, should be observed as a national day of prayer. His Majesty hopes that on this day his people will, wherever possible, unite in giving thanks to Almighty God for past blessings and in humble prayer for strength and guidance in facing the task that lies ahead. The Governor-General, with the concurrence of the Prime Minister, brings this expression of his Majesty's wishes to the notice of the various denominations in the Union in the sincere hope that in accordance therewith Sunday, March 29, will be observed as widely as possible as a national day of prayer throughout the Union of South Africa.

Tribute To Indian Leader In Singapore

The following message was sent by the Governor of the Straits Settlements from Singapore before its fall:—"I have much pleasure in bringing to the notice of the Government of India the valuable services rendered by Mr. S. C. Goho of Singapore in the evacuation of Indian women and children and the fine example of courage and determination which he has set to his countrymen and, indeed, to us all." Mr. Goho was the Vice-President of the Central Indian Association of Malaya and was appointed Agent of the Government of India in Malaya shortly before the fall of Singapore.

Popular Teacher's Departure

A farewell reception by Sawoti Sanatan Dharma Sabha was accorded to Mr. R. Balakrishna Panday who terminated his services on February 28 as a member of the staff of the Chowthee Government aided Indian School, Sawoti. Mr. Panday was educated at the York Road Intermediate School, P.M.Harg. After leaving school he entered the teaching profession and secured a diploma in the Infant teaching. There was a large and representative gathering. Mr. R. D. Chowthee, president of the Sabha, presented Mr. Panday on behalf of the school staff with a silk shawl. Mr. Panday was also entertained to a party organised by Mr. H. K. Mahapatra, head teacher.

Gesture Of Goodwill

As a gesture of goodwill for Sir Cripps's mission, says a New Delhi message, the Progressive Party of the

Council of State, which hitherto opposed the Finance Bill, have decided to remain neutral when the votes are taken. The Deputy Party leader, Pandit Kunzru, announced this decision on Monday.

A Tribute To The Late Lady Ali

Mr. Morris Alexander, K.C., M.P., in paying a tribute to the late Lady Ali writes:—A large circle of friends and acquaintances throughout South Africa and abroad universally mourn the passing of a great and good woman. She occupied a respected position in this her native country. Belonging to a public-spirited family, she showed great kindness and consideration to those in need, and her friendship was as true as steel. She was a gentle soul, with a gentle golden voice, gracious, beautiful and dignified in manner, she shone in any company in which she found herself. In late years she suffered much pain from a grievous and inextinguishable illness, and the calm fortitude with which she met her dreadful sufferings was just another indication of her noble character. She was a true helpmate to her husband, Sir Razi Ali, in his official duties when he was Agent-General in South Africa for the Government of India, for she was immensely helpful, and ever in her presence melted like the mist before the sun. She will be widely and sadly missed.

Andhra New Year

The "Andhra House," Darban, was converted into a solemn house of prayer on March 17 when the local Telugu community assembled to hold a prayer meeting to celebrate Akadi—Andhra New Year which fell on this day. Mr. A. J. Naidu presided. Prayers for peace and prosperity were offered and appropriate speeches were made by some members of the audience. The proceedings terminated with light refreshments being served to those present.

Intermediate School Boys' Social Club

A social meeting of the above club was held at the school hall on March 12. Mr. G. Subbiah Nalder presided and was supported by members of both the Boys and Girls Social Clubs and of the staff. Miss T. S. Blatter, principal of the Longmarket Street Girls' High School, delivered an interesting lecture on "My Impressions of India." The lecture which was thoroughly enjoyed, will be continued in one of the future meetings. Light refreshments were served.

Kismet Social Centre

Rajee Maslvi Ismail Mohamed Val Hallab officially opened the social centre sponsored by the Kismet Tennis Club under the style of The Kismet Social Centre. Leading members of the Indian community graced the function with their presence. Mr. Memonlal presided. The social centre is non-political, non-sectarian and non-communal. Maulana Vallikhalah in the course of his speech said that the Indian community was in great need of such a social centre. There was no organisation in South Africa which could give a lead to a boy when he leaves school. Workers can come and rest in the social centre, play games, read books and thereby improve their moral and physical culture. After several others had spoken Mr. Hamon Lahar moved a vote of thanks and the function ended with a tea party and prayers for the Kismet Social Centre.

Johannesburg Hindu Tamil Institute

At a special general meeting of the institute held recently the following officials were elected: Patron: Mr. V. L. Pathe, vice-patron: Mr. J. G. Vaidyayar, president: Mr. V. S. Nalaker, vice-president: Messrs. P. Pillay, N. S. Pillay, hon. secretary: Mr. S. G. Raja Pillay, hon. treasurer: Mr. R. D. Pavadas, auditors: Messrs. J. R. Vaidyayar and R. Sivararam. The aims and objects of the institute are (1) to promote the cultural advancement of the Tamil Hindus, (2) to safeguard and preserve the traditions of the Tamil Hindus, (3) to foster a healthy conception of the tenets of Hinduism in order to wean the community from superstitious beliefs and prejudices, (4) to study, combat or support political and economic measures of the Government, in so far as they affect the religious, moral and cultural institutions of the Tamil Hindus, (5) to establish cultural

centres for the study, inculcation and diffusion of the Tamil language, literature, history and civilization.

Springfield Estate Indian Tenants Association

The seventh annual general meeting of the above association was held at the Glara Estate Government aided Indian School on Sunday, February 22, and the following election took place: President: Mr. R. Heeralal, vice-presidents: Messrs. K. Ramasamy and K. Ramalingam, joint secretaries: Messrs. M. Gyanaband and V. Chetty, treasurer: Mr. Venkatarayala Naidoo, committee: Mrangan Naidoo, Chinnayya Chetty, Archappa Naidoo, Moosamy Naidoo, Chinn Chetty, Kalar, S. P. Nallu, Matta Govender, Manu Naidoo, Palavalan, Thumbran, M. Ponnasamy Govender, J. Dwarman, P. Ramasamy Pillay, Abubaker Chetty and A. K. Chetty.

The Sporting World

Natal Indian Football Association

The annual general meeting of the Natal Indian Football Association was held at Curtis-Paine on Sunday, March 15. The meeting was fully represented by all members and there were about forty delegates present. The secretary's report and treasurer's financial statement were adopted, and almost all delegates spoke in glowing terms of the successful work done by the out-going officials. Mr. K. Sanjivani of Durban with Mr. R. K. Pathe as secretary and Mr. Mahabhar were congratulated on the successful season, and credit was given to the manager of the Natal team Mr. S. J. Singh for the return of the Sam Chinn Cup to Natal. The following election took place at the headquarters are now at Klip River and all the officials have been drawn from Newcastle—President: Mr. G. J. Christopher, hon. secretary: Mr. N. C. Naidoo, hon. treasurer: Mr. S. Manicam, hon. life president: Mr. R. Manicam, delegates to the South African Board: Messrs. M. Jahn and R. P. Naidoo.

Muslims Win Asmal's Cup

On Saturday Muslims dismissed Kismet for 54 on the main ground and knocked up the necessary runs for the loss of 4 wickets. Kismet were all out in the bowling of G. Asmal and H. A. Hendricks who bowled throughout without change. A. S. Randeree and Manjoo with 10 each were the only batsmen to reach double figures. Asmal and Hendricks shared 5 wickets each for 17 and 34 runs respectively. Muslims started off by losing S. Hendricks when he had scored the only run of the innings. H. Farak and H. Mahomed took the score to 32 when Farak was caught by Manjoo off Jensen for 24. Fredericks the next batsman on was bowled by Cuovadia for 2 and Vinodan Mahomed was given out lbw as the main bowler when he had scored a useful 34. Without further loss Muslims passed their opponent's wicket, to win by 6 wickets, Asmal being undefeated with 21.

Centrals 167 For 5 Against Kismet

Centrals were in a breezy mood against the youthful but bowlers, whom they thrashed for 167 runs in their 100 minutes' batting. Kismet in their effort fell short by 54 runs. Centrals opened with A. G. Thambadoo and C. R. Naidoo and the first wicket fell at 15. C. R. Naidoo 18, N. Moodley 17 and M. G. Reddy 22 off helped K. S.

Naidoo the wicket down batsmen to bring the score up to 59. The fifth wicket partnership between K. S. Naidoo, who was batting with great confidence and force, and Reggie Thambadoo lasted over 30 minutes when the latter was dismissed for 39 including a six, with the score at 145. Time was called with Centrals score at 167 for 5, K. S. Naidoo being undefeated with 57 runs to his credit. Bunt batsmen with the exception of Naidoo 28, Vaid 15 and Mahomed 25, found it difficult to face the medium attack of Govindarao and Reggie Thambadoo who ended up with the one wicket, of 4 for 6 and 4 for 13 respectively, securing the whole side for 75.

Concluding Matches For Asmal's Cup

On Sunday Muslims met Sam and Centrals met Kismet. There were 4 sports and 10 Muslims won the Asmal's Cup, with centrals a point behind second and Kismet third three points less than Centrals.

Kismet opened cautiously losing three wickets for 4 runs. Muslims claimed all three wickets, two bowled and one lbw. Roy Hendricks took the first wicket, taking 10, but just when he was beginning to get settled down George Thambadoo brought off a brilliant one-handed catch close to the wicket on the off-side to dismiss him. The next wicket fell with the aid of a couple of runs and half the side was out with 23 runs on the board. Cuovadia 14 and I. S. Randeree offered a little resistance, but the whole side was out for 54 runs, Kismet coming off with 5 wickets for 22.

Centrals knocked up the required runs for the loss of 5 wickets. C. R. Naidoo 20, A. G. Thambadoo 18 and Manjoo 15 not out being the principal scorers. Kismet gave the crowd the good thrill by hitting every ball hard. The official Cuovadia for a 6 to the long on boundary. Centrals won by 6 wickets.

Muslims were not quite at home against Sam for 5 wickets were down for 17 runs. Goolam Mahomed and Fredericks carried the score to 30 when the latter was dismissed for 20. Akulose helped Goolam Mahomed to take the score to 84, when he was out for a valuable 10 runs.

With 5 wickets down for 84, Goolam Mahomed opened out and with the help of Vally carried the score to 145, when he was bowled by Hendricks for a well-deserved 72. Sam found this task just a little too much for them and were only able to

muster up 50, M. S. Naidoo being responsible for 20. Hendricks was the most successful bowler with 4 for 22. Muslim by winning this match won the Asmal's Cup.

Inter Provincial Cricket Tournament

The Inter Provincial Cricket Tournament will be played at the Johannesburg Indian Sports Ground, commencing on Tuesday, March 23. The fixtures and dates are:—March 31 and April 1: Transvaal vs Eastern Province; April 2 and April 3: Natal vs Eastern Province; April 5 and April 6: Transvaal vs Natal.

The Durban players selected to play for Natal in the tournament will play a two-day match against a local team captained by P. Moosa, this week end, March 28 and 29 at Charles Fanning, before leaving for Johannesburg on Monday morning. The teams are:—Durban XI: G. Mahomed, A. L. Timol, G. L. Timol, G. M. Oserat, A. S. Randeree, A. H. Cuovadia, Daskoon Jack, Jimmy Jack, A. Kisten, I. G. M. Asmal, (Natal) and V. M. M. Moosa XI:—P. Moosa, O. Buckus, Dr. Ismail, M. C. Reddy, S. Hettajee, I. A. Manjoo, H. A. Hendricks, I. Timol, P. Dalal, Shree, Manu and G. Ayob (reserve).

Eastern Province Cricket Results

Regents met Orientals in the final of the M. F. Bhatay's knock-out cup. Regents batting first scored 55 runs, the chief scorers being M. S. Kader 27 not out and H. Verrie 17. T. D. Kana took 15 wickets for 10 and T. Morgan 2 wickets for 28 runs respectively. Orientals in their first innings scored 23, the principal knock-out being made by T. Mookam 36 not out, H. Ismail 18 and M. H. Kana in the successful follow-up for the Regents were M. S. Kader 4 wickets for 2 and T. Verrie 3 wickets for 21 respectively. Regents in their second innings posted up 10 runs, G. L. Timol 12 and M. S. Kader 11 and N. Rangasamy 9. T. Morgan carried off the wicket of Kader for 10 runs, having wickets for 25 runs. The match resulted in a last finishing victory for the Regents by 34 runs.

The Eastern Province team to the S. A. Indian Cricket Tournament at Johannesburg is as follows: P. S. Vaidyayar, secretary, N. Rangasamy (vice-captain), G. N. Bhandu, H. Verrie, M. S. Kader, H. Ismail, A. S. Rishwanam, T. Morgan, M. S. Kana, C. H. Kana, S. P. Udaya, A. Nair, S. Shanmug, S. Reddy and G. P. Jayachand, manager. Mr. N. P. Dinsley.

◆◆◆ RIO THEATRE ◆◆◆

194 Market Street, Johannesburg. 'Phone 22-9254.

EVERYBODY'S PICTURE HOUSE.

Wednesday & Thursday

April 1st & 2nd 1942.

First Release In South Africa.

FILM CORPORATION OF INDIA LTD.,

PRESENTS

NANDREKAR, JAMUNA, PADMA

IN

'HINDUSTAN HAMARA'

(OUR MOTHERLAND)

Great Challenge To The Dictators Of To-day.

The Greatest Film Of It's Kind Ever Screened
IN INDIA FOR INDIA.

Intrigue, Oppression, Thrills, Sacrifice, Romance Played by India's Greatest Stars.
Under Director RAM DARYANI.

The Triumph of a People set free—The Film no Indian can afford to miss.

બુધવાર અને ગુરુવાર તા. ૧ અને ૨ એપ્રિલ, ૧૯૪૨.

“હિંદુસ્તાન હમારા”

ફિલ્મ કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા લીમિટેડ

—જેમાં—

નંદરેકર, જામના, પદ્મા વિગેરે અભિનીતા રજાઈ છે.

આ ચિત્રમાં સુંદર નાય, જ્ઞાન સાથે ડ્રેજ અને હાસ્યરસથી ભરેલી વિકટ સંકરોમાંથી પસાર થઈ આઝાદ ચતા દેશની વાર્તા છે.

ADMISSION: ADULTS 3/- CHILDREN 1/1

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે
અને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુરતક ૪૦ મું

ફિનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૭ માર્ચ, ૧૯૪૨.

નાં ૧૩.

સર રેફર્ડ કીપ્સ હિંદમાં

સર રેફર્ડ કીપ્સ સોમવાર તા. ૨૭ મીએ
કરાંચીયા ન્યુ દિલ્હી પહોંચ્યા. ગીર્ધાશંકર
એરાડોમ આગળ વાહસરોયના સરકારી સેક્રેટરી
અને જનરલ રેફરેન્સના પ્રતિનિધિ મેજર
જનરલ જી. એન. મોલસવર્થ તેમને ભેટા મળ્યા
હતા.

વર્તમાનપત્રોને એક નિવેદનમાં સર રેફર્ડે
બ્રિટીશ સરકારની નવી દરખાસ્તો, કે જેમાં તે
હિંદના નેતાઓ સાથે ચર્ચા કરવાના છે, તેથી
હિંદના સ્વાયત્ત સમાધાન આવી જશે એવી
ખાતરી દર્શાવી હતી. તેમણે જણાવ્યું કે વેાર
કેમીનેટ હાકુસ્તાનના સંબંધમાં સર્વોચ્ચતે કહેલા
નિર્ણયોની હિંદના લોકનેતાઓની સાથે ચર્ચા
કરવાને હું હાકુસ્તાન આવ્યો છું. હિંદીઓને
સામાન્ય રીતે એ નિર્ણયો માન્ય છે કે નહિ
એ જણાવવાને હું આવ્યો છું ચર્ચા કરવા
માં આવનાર દરખાસ્તો કેવી છે એ હું જાહેર
કરી શકતો નથી પરંતુ તેનો મુખ્ય હેતુ હિંદુ-
સ્તાનના લોકોને રસસ્થાન આપવાના જન-
કાળમાં અપાયેલાં વચ્ચે બ્રિટીશ સરકાર કેવી
રીતે પાળવા માગે છે તેના છેવટના અને વધ-
વધારે પગલાં સુચવવાનો છે.

અમે માનીએ છીએ કે સામાન્ય રીતે સ્વકારાણ
તેનું એક વ્યવહાર પદ્ધતિ દાલ લેવાય અને એ
રીતે તેનું પોતાનું જ રક્ષણ કરવામાં હાકુસ્તાનનો
સંપૂર્ણ સહકાર મેળવવામાં જે મુખ્ય આવશ્યકો
રહેલી છે તે દુર ધક શકે અમને ખાતરી છે
કે એ રીતે રાજદ્વારી વાતાવરણ સુધારવામાં આવે
તો અમનપર રાજદ્વારી સંરખાઓ આપવામાં
સાથે પોતાના હેતુને સુરક્ષિત રાખવા પૂર્ણ
પ્રયાસ કરવાને તૈયાર થશે.

તેઓ કેવી રીતે અસરકારક રીતે કામ લઈ
શકે તેની ગોઠવણોની ચર્ચા જુદી થશે.

હું અત્રે આવેશો છું કેમકે તમારા દેશનો હું
એક મીત્ર અને પ્રશંસક છું અને બ્રિટીશ વેાર
કેમીનેટના એક સભ્ય તરીકે આ રાજકીય
મુશ્કેલીઓ જે આવવણ સંબંધમાં લાંબા સમયથી
અસંજ્ઞાની ધક પડેલી છે તેનું છેવટનું સમાધાન
લાવવામાં હું ખાસ કામ લગવવા માગું છું.

આ સવાલોના એક વખત નિર્ણય થક મળ્યા
બાદ અને હું ઉમેદ રાખું છું કે તેનો નિર્ણય

જલદી અને સંતોષકાર આવી જશે. તે હાકુ-
સ્તાનની પ્રથમ માન ચેટ ઘોટન અને અન્ય
કોમીનીયનેલી સાથેજ નહિ પરંતુ આગામી મહાન
મીત્રતાઓ, રશીયા, ચીન અને યુનાઇટેડ સ્ટેટસ
ઓફ અમેરીકાની સાથે પણ સંપૂર્ણપણે અને
સ્વતંત્રતાથી સંબંધ ધરાવી શકશે અને આપણે
સાથે મળીને ફુલીવાના લોકોની સ્વતંત્રતા
દેશી રાખવડનો આપણો દ્વ નિશ્ચય અમલમાં
મુકા કરીશું.

સર રેફર્ડે કહ્યું કે હવે વખત ગુમાવી શકાય
તેમ નથી તેમ લાંબી ચર્ચા કરવાને પામુ વખત
નથી. આજના સંજોગમાં મારી ખાતરી છે કે
હિંદના મુખ્ય પક્ષો અને લાભોના નેતાઓ
જલદી નિર્ણયો કરવાને તૈયાર થશેજ.

હું અહિં જે અઠવાડિયા રહીશ, ઘોટનમાં
અજલની બાબતોને ખ્યાન દેવાનું છે અને
તેથી હું આશા રાખું છું કે તેલવી મુદતમાં
મરિત્રમ અને મુલોચ્છારી મુખ્ય મુદ્દાઓનું સમા-
ધાન થઈ જશે.

આટલા ટુંક સમયમાં મારાથી આખા દેશમાં
કરી હું છટ્છું છું તે સપના લોકોને મળી શકાય
તેમ નથી. હું આશા રાખું છું કે હિંદમાંના
મારા મીત્રો સમજી શકશે કે મારી ધારે વખત
પણોજ ટુંકો છે અને હું આશ્ચર્ય જત તે પહેલાં
એ તેઓની મુશ્કાળ નહિ લઈ શક્યો હોજ
તો દરજીજર કરશે.

ખૂલકાળમાં મારો સંબંધ અન્ય પક્ષો અને
અન્ય કોમોના લોકો કરતાં કોમિયના મારા
મીત્રો સાથે વધારે ઘાડે હતો છતાં હિંદના
ભવિષ્યને માટેની ઘણી વસ્તુ યોજના વિષે મુશ્કેલી
તેમજ અન્ય કોમોમાં પણ લડી ચિંતા વર્તી
રહી છે એ હું સારી રીતે જાણું છું અને તેથી
હિંદુ, મુસ્લીમ, સીખ અને અન્ય પક્ષોના
ફેરફેરોનો જાણવાને હું ખાંડે જન ખુલ્લું સંપ-
વાનો છું.

પ્રજોના જવાબ આપતાં સર રેફર્ડે કહ્યું
કે વેાર કેમીનેટના નિર્ણયોમાં કંઈ પણ મોટા
મહત્વનો ફેરફાર નહિ થઈ શકે.

આ નિર્ણયોપર બ્રિટીશ પાર્લામેન્ટમાં વિદ્યુદ
મત અપાશે નહિ.

માંથીકને તો હું મળીશજ. તમને મળવાને
હું હમેશાં પલોજ છિયુક છું.

એક વા જે રાજદ્વારી પક્ષો આ નિર્ણયો
નહિ સ્વિકારે તો શું થશે? એ પ્રશ્નના જવાબ
માં સર રેફર્ડે કહ્યું કે લાગવા નજાન પહેલોની
અમલના ઉપર આધાર રહેશે. સોમે સો દલા
સંમતિ મળે એમ માનવામાં તે હું વધારે પડતો
આશાવાદી જણાઉં.

આમલા તેમજ હમણાના સપના પ્રધાનોને
હું મળીશ તાજડ રેબલ કોન્ફરન્સ બેરવાની
વાત કટ્ટી નિશ્ચય છે.

સર રેફર્ડને છેવટમાં પુછવામાં આવ્યું કે
મી. ચર્ચીલ અને તમે હવે આ નિર્ણયોમાં
સંમત છો? તેના જવાબમાં તેમણે કહ્યું કે
મી. ચર્ચીલ અને હું બન્ને સંપૂર્ણપણે સંમત
છીએ.

તમાના ભેમાંથી બદલાયું કામ?

સર રેફર્ડે. કદામ બુદ્ધિવાન વચર પરંતુ
જુદે જુદે રહે અને બન્ને એકજ મુદ્દાપર
આવ્યા.

મુલાકાતો

ન્યુ દિલ્હીના સરેલા મુજબ રાષ્ટ્રપતી યોલાના
અગ્રુજ કલામ આગાદ અને મુસ્લીમ લીજના
પ્રમુખ મી. એમ. એ જન્નાહની સર રેફર્ડે
હિંદી બુધવારે મુલાકાત લીધી હતી. મહેલાના
અગ્રુજ કલામ આગાદ મુલાકાત બાદ બહાર
નિકળ્યા બર તેમના ચરણપર ચાંચીયે હતું.
સર રેફર્ડે હિંદુસ્તાને પોતે કરી મળશે કે કેમ
તેનો તમને જવાબ નહિ આપતાં સર રેફર્ડે જે
દરવાજામાં ઉભેલા દલા તેમના તરફ આંધળી થી.

તેમના ગળા બાદ જલુ મી-ડિડ પછી મી.
જન્નાહ આવ્યા જેનો સર રેફર્ડે હિંદી કરવાને
સત્કાર કર્યો. બપો મીનીટ બાદ તે જુલુમુગા
ચરેસ સાથે બહાર નીકળ્યા. વર્તમાનપત્રોના
મળીનીધીઓને તેમણે કહ્યું કે સર રેફર્ડે કોપ્સે
રજી કરેલી દરખાસ્તો શુક્રવારે મુસ્લીમ લીજ મી.
વર્ડેચ કમીટી સમક્ષ મુકવામાં આવશે.

મહેલાના અગ્રુજ કલામ આગાદે સર રેફર્ડે
હિંદુની દરખાસ્તોપર વિચાર કરવા રવીતાર
માથે તક, વડ મીએ કોમિટીની વર્તિત કમીટીની
મીટીંગ યોજાવી છે. મહેલાના અગ્રુજ કલામ

આમને સર રોકેડે કીધાની મુલાકાત લીધા બાદ શ્રી. જુહાપાલ દેસાઈ, શ્રી. સત્યજીતી, શ્રી. દેવદાસ ગાંધી અને સીંધના શ્રી અસાદખાને મળીલા સાથે વાતો કરી હતી.

સર રોકેડે કીધો સરકારી અને સરકારી અમલદારોની ફરી મુલાકાતો લીધી હતી.

પંચાલના પ્રધાન રાષ્ટ્રપતિને મળે છે પંચાલના પ્રધાન સર સીંધર હપલ ખાતે રાષ્ટ્રપતિ જોવાના અગ્રણી હાથ આગાહી સાથે એક કક્કા વાતચીત કરી હતી.

શ્રી. જુહાપાલની હાલત

હીંદના મુસ્લીમોને કોઈનીના પ્રમંજ પાટે

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

ગુજરાત તા. ૨૭ માર્ચ ૧૯૪૨.

કેળવણીનો સવાલ

હિંદીઓની કેળવણીનો સવાલ આ દેશમાં જેમ જેમ વર્ષો વીતતાં જાય છે તેમ તેમ બાળકોની સંખ્યામાં કુદરતી ઉમેરો થતો જતો હોવાથી વધારે ગંભીર બનતો જાય છે. હિંદીઓને માટે આજે કેળવણીની જ સગવડો છે તે એવી નથીજ કે જેને માટે કોઈ પણ સુધરેલી સરકાર ગર્વ લઈ શકે. નિશાળે જવાની વયના બીચેક હબર જેટલાં બાળકો કેળવણીની કોઈ પણ જાતની સગવડ વીના સળંગતા હોય એ રાજ્યને શોભા આપનારી વસ્તુ નથી. પરંતુ આજે તો રાજ્યને જે બહાનું આપવું સુગમ થઈ પડ્યું છે કે હિંદીઓને પોતાની માતૃભૂમિમાં કેળવણીની સગવડો છે તેના કરતાં આ દેશમાં વધારે છે. લગભગ ગમેશે વર્ષ થયાં જે દેશને એક શાક્ષીચાદી સત્તાએ શુભાગીમાં સંભોલે છે એ દેશના પ્રાતિનિધિઓએ તો એ દેશો સુધે આ કરતાં વીના સ્વીકારી લેવો રહ્યો પરંતુ એટલું તો અવશ્ય કદીજ શકાય કે જે બુલો કરવાથી એટલું બુલ સુધરતી નથી. અને તેથી દક્ષિણ અફ્રિકામાં આપણે સવળા સુધરેલા હોઈએ ભોગવવાને હકકાર છે એ વસ્તુ માંગવાનો હક છે અને દક્ષિણ અફ્રિકા એક પ્રધરેલો દેશ છે.

પરંતુ આ લેખનો હેતુ રાજ્યની મહત્ત્વ મળતી શાળાઓમાં શીક્ષકોના સવાલની

મહત્તા સંવાદી હાલત કરતા મુસ્લીમ લીમના પ્રમુખ શ્રી મદમદ અલી જુન્નાહ કહે છે કે આપણે હજી આપણા ખર્ચે પડાવવાની શક્તિ કે અવરજા પરાવતા નથી. આપણે પાકિસ્તાનનું ખર્ચ સિદ્ધ કરવાનું હજી પાયા છે આથી દુઃશરીય તેમજ તર્કસર દરેક મુસ્લીમને આત્મકરણથી નીર્મળી કરી પુરુષ તેજી લીગ ની ફેરફાર પોતાની શક્તિ અનુસાર શોધી આપવો જોઈએ કે જેથી લીમના દેવો, નીતી અને સાર્વજનિક આપણે વધારે માનોમીયતથી પદર ખાડી શકીએ.

અને એ શાળાઓમાં પ્રવર્તતી સામાન્ય સ્થિતિની ચર્ચા કરવાનો છે.

નાટાલ ટીચર્સ યુનીયન એ સરકારી મહત્ત્વ મળતી શાળાઓમાં પગારમાં તેમજ નોકરીની અન્ય સ્થિતિમાં સુધારો કરવા ના હેતુથી ગયે વર્ષે નીચાણેલું છે અને ૧૯૩૭ના ઇન્ડસ્ટ્રીયલ કનસીલીએશન એક્ટની ક્લોઝે એક ટૂંક યુનીયન તરીકે સરકારમાં નોંધાયું છે. આ યુનીયનને સરકારી મહત્ત્વ મળતી શાળાઓના રકુલ મેનેજરો, એટલે કે, માલિકોના ધ્યાનને માટે એ શાળાઓમાં આપવામાં આવતા પગારો અને વર્તતી અન્ય સ્થિતિના સંબંધમાં એક ચાલી રહ્યું કરેલી છે.

એક સરકારી મહત્ત્વ મળતી શાળાઓમાં હિંદી શિક્ષકોને અપાતા હલકા પગારો એ તો એ શાળાઓમાં હસ્તિ પરાવતા અનેક દોષોની એકજ પાણી છે અને એ એજ શાળાઓ છે કે જેમાં હિંદી બાળકો સીધી મોટી સંખ્યામાં છે. ગત વર્ષે હિંદીઓની કુલ ૧૧૫ શાળાઓમાંથી ૯૮ શાળાઓમાં મેનેજમેન્ટ અને સ્ટાફ હિંદી શીક્ષકો તરફથી પુરૂં પાડવામાં આવ્યું હતું. તેનો અર્થ એ થાય છે કે ૭૫ ટકા ઉપર નીશાળે જતા હિંદી બાળકો સરકારી મહત્ત્વ મળતી શાળાઓમાં જાય છે.

અમે હમેશાં કહેતા આવ્યા છીએ કે સરકારી મહત્ત્વ મળતી શાળાઓનો કાર-

બાર અમે તેવો સારો ચાલતો હોય તો પણ તે સરકારી શાળાઓની તોલે નજર આવી શકે, અને સરકારે એ શાળાઓને સરકારી શાળાઓમાં ફેરવી નાખવાના પગલાં વગર વિલંબે લેવાં જોઈએ. પરંતુ સરકારને તો એવી દેવ પડી ગઈ છે કે બીજાઓને પોતાની ફરજો બળવવા ઉપદેશ દેવો પરંતુ પોતે પોતાની જવાબદારીઓ તરફ બેપરવાઈ બતાવે.

યુનીયન શિક્ષકોને મળતા હલકા પગારોની ફરીયાદ કરે છે અને તેઓના પગારોની કાપટ અને ખુડ એન્ડ કેમીંગના કારખાનામાં સાધારણ મજુરોને મળતા પગારોની સાથે સરખામણી કરે છે. જેમ કરીશન, કે જેણે દુકા મુદત ઉપર કેળવણી સંબંધી સ્થિતિ વિષે રીપોર્ટ બહાર પાડ્યો હતો, તેણે આ સવાલની ચર્ચા કરતાં જણાવ્યું હતું કે:

સરકારી મહત્ત્વ મળતી શાળાઓના શિક્ષકોને વડવા પગાર મળતી નથી; વળી સરકારી મહત્ત્વ મળતી શાળાના એજર વર્ગો સરકારી શાળાના કરતાં વધારે મોટા હોય છે અને એ શાળાના શિક્ષકોને વધારે મુશ્કેલ સંજોગોમાં કામ કરવું પડે છે. આટલું જતાં, કમીસન વધુમાં કહે છે કે, સરકારી મહત્ત્વ મળતી શાળાના શિક્ષકોનું ગ્રાઉં સરકારી શાળામાં પણ કાર્યની તોલે ઉતરે છે, જે કે એ શાળાઓના ગામોના છુતાં, બાંજેલાં ગુટેલા, અને તેનાં સાથે નરે ઉભાં કરેલાં — બીજીંગ કે કોઈ પણ જાતની સાધનીય વિનાના પતરોનાં ઝાપાં હોય છે... કેટલાંક સ્થળોમાં શાળાના મકાન તરીકે એક સાંભો હોલ હોય છે, જ્યાં એકથી વધારે શિક્ષકો મુશ્કેલ સંજોગોમાં પોતાના વર્ગો ચલાવવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા હોય છે.

રાજ્ય કે જેની પોતાની વસ્તીના સમગ્ર વર્ગોમાં જ્ઞાન ફેલાવવાની ફરજ છે તેને શોભા આપનારી વસ્તુ નથી. અમને ખગર નથી પડતી કે સરકારી મહત્ત્વ મળતી આવી શાળાઓમાં શરમ ભરેલા સંજોગોમાં પણ સફળતા પ્રાપ્ત થાય છે તેને માટે ખરે માન દોને ઘટે છે—મહિનનું શિક્ષકોને કે જ્ઞાનશાસ્ત્ર પરાવતાશ તેઓ ના શીરોને કે પછી વિધાતાને, કેમકે તરફેલાયેલાનો બેલી તો વિધાતાજ છે?

સત્યાગ્રહ પર આચાર્ય વિનોબા ભાવે

આચાર્ય વિનોબા ભાવે જેઓ દીંદુરતાન માં માંખીછએ સર ફરેલી બ્રહ્મચર્ય સત્યાગ્રહ ની લડતમાં સૌથી પ્રથમ પહોંચે પડ્યા હતા તેમજે સરકાર તરફથી સઘળા સત્યાગ્રહીઓને છોડી મુકવામાં આવ્યા ત્યાર પાદ નર્મમાં એક બહેર સલામાં મરાઠીમાં મનનીમ પ્રવચન કર્યું હતું જેનો તરજુમો નીચે આપીએ છીએ :

મારે કયુલ કરવું પડશે કે આજે તમારી જમણ છાંયા રહેતાં અને કોઈ પણ જાતનો આનંદ અને ઉત્સાહ થતો નથી તેવું મારજુ આપણે જે વિચિત્ર સંજોગોમાં અંત્રે એકલ થયા છીએ તે છે.

સત્યાગ્રહી કેદાઓની મુક્તિને પ્રસંગ મરાઠા આનંદનો તોજ મણી શકાત તે તેનો અર્થ એ થતો હોત કે આપણે શુભાશીર્વાચી મુક્ત જવાના છીએ અથવા તો સરકારમાં ખરે જલ્પ મહાર થશે છે સરકારી નીવેદનમાં કે મી. જોમરીના નીવેદનમાં તેમાં કશાંએ ચિન્હ જોવા માં આવતાં નથી.

અદોષક ભાવણે કરવાની સ્વતંત્રતાની માગણી મંજુર કરી વિના સત્યાગ્રહી કેદીઓની મુક્તિથી હશે આનંદ થતો નથી. આજે તો તેને આપણી લડતને તોડી પાડવાની અને આપણા દળમાં નબળાઈ આણવાના મરમરના એક પ્રયત્ન તરીકે જ સેપી શકાયે. આપણે જલવું નહીં જોઈએ કે હાલના પુલ સહીત સઘળાં મુકોમાં જામ સેરા સામે ઉપદેશ દેવાની સ્વતંત્રતા, કે જેને માટે આપણી લડત હતી, એ માત્ર એક દક્ષજ નથી. પરંતુ અદોષતાના ઉપાસને માટે એક સામીક કરજ છે કે જેને કેદના દુઃખથી આપણે પડતા મુજી શકતા નથી. એટલે જ્યાં સુધી એ દા આપણને સંપૂર્ણપણે આપ્યો નથી સુધી આપણી લડત અટકી રહે નહીં અને અટકવાની નથી. પ્રસંગ ઉપરિષ્ઠ થવા તેવું તોર પદ્ધતિ જલું જોઈએ

આત્મશુદ્ધિ

સત્ત્વ મુકમાં લડતવું જોર વધારવાને સામાન્ય રીતે વિનાશકારક સભો વધારવામાં આવે છે. પરંતુ અહિંસક લડતમાં લડતવું જોર વધારે આત્મશુદ્ધિ થશે તેમ સત્યાગ્રહનું જોર વધતું જશે અને લડત વધારે અસરકારક બનશે. તેમાં સંખ્યાબળની બહુ જાન નથી. તેમાં જામ લેનારાઓના કેદખાનાની અંદર તેમજ બહાર ચારીના ઉપર સપજો આપાર રહે છે. જામ પરીણામાં મરે કહેવું જોઈએ કે આપણે મણી વખત પાછળ પડેલા છીએ. કેદખાનાના આગવું વર્તન હંમેશા સત્યાગ્રહીને જોળે તેવું નહોતું મારે. એવો માન છે કે જેટલે દરજ્જે તેમાં આપણે નિષ્ફળ નીવડ્યા છીએ તેટલે દરજ્જે આપણા સળસળે

આપણે નુકસાન પહોંચાડ્યું છે અને આપણી લડતને નબળી પાડેલી છે.

પરંતુ એક આશાસન છે. કેદખાનાના જરમ માં ચાંત અંતરણોએ આપણી ખાળીઓ સમજવાની આપણને તર આપેલી છે. એ કંઈ નહોતી વસ્તુ નથી. સત્યાગ્રહ એ અવશ્યમાંથી શુણ્ય તારવવાની એક કળા છે. તેમ ન હોય તો તેનો કશો અર્થ નથી અને કેદખાનામાં થી આ મુક્તિથી પણ એક ઉપયોગી ફેલુ સંધો મળીશે એ એ મુક્તીના સમયમાં આપણે અંતરણોજ કરીને આપણા દળમાં રહેલી સપજી અશુદ્ધિઓને દૂર કરી તેને શુદ્ધ બાવરિષ્ઠ કરીશું.

કેદાકારોને જવાબ

કેદાકારીકારોએ હાલની સત્યાગ્રહની લડત ને એ આધારે ઉતારી પાડેલી છે, કે તે માત્ર વાણી સ્વાતંત્ર્યને માટેજ છે કે જે એટલી બધી મહત્વની વસ્તુ નથી. એ ખોટોજા મનને દુષ્ટ પળતો નથી થતો. આપણું કંઈ એક નહતું રાજ્ય નથી. આપણે ૪૦ દેશનું એક રાષ્ટ્ર છીએ. આપણા પોતાની પ્રાચીન સંસ્કૃતિ અને આપણા પોતાના પ્રાચીન સંપ્રદાયો છે. કેદજાક નહોતો પુરોપીય સત્ત્વોને વિરોધ કરે મરે તેવું હોય પરંતુ આપણે માટે ના અદોષતા સીવાય મુક્તિ નો ખીતે એકે રાષ્ટ્ર છેજ નહીં. આજે આપણામાં જે કંઈ પણ શક્તિ હોય તે તેના પ્રતિષ્ઠ છે. આજના પુલના સમયમાં જે પ્રતિ હીંસાનો માર્ગ પ્રદર્શ કરે તેણે જા તો અતિ વિશાળ પાયાપર વિનાશકારક સભોથી સમજ મણું પડે અથવા તો શુભાશ બની જવાને તકમાર મણું પડે. આપણા સંજોગોમાં આપણે માટે ઉપલે માર્ગ સઘ નથી અને જે હોવા તો આપણે માટે તેમજ દુનીયાને માટે તે આધારપજ થઈ માર્યો હોત.

પરંતુ માંખીછતા આપણે આજારી છીએ કે જેમણે ઉંડો વિચાર કરી અદોષતાનું અજોડ શબ્દ આપણને જોર આપ્યું છે. આજે આપણે નોરાધાર નથી. થોડ વખ કપર આપણે એટલા કરવાક અને કે “વંદેમાતરમ” ચાતાં પણ કરવા હતા. સત્યાગ્રહના ચત્તથી આપણી પ્રજામાં હીંમત અને આત્મવિશ્વાસ આવી ગયાં છે અને પુલ પડેલી મહાત્મામાં મહાત્મા મળીની શહેનશાહતની સામે એકથી વધુ વખત આપણે બળવો કરી ચુક્યા છીએ. આપણા કેદજાક મીંજા સપજ નથી લડતા ત એ છે કે હાલના કેદાકારીનો સમય, જે આપણા હોસ્ટીના સમય છે, તેમાં નિ આપણે અદોષતાના અવકાર સ્વરૂપના આપણા વિશાસ બેમાતા મુકીશું અને દુનીયાપર કેદજાક રહેલા હિંસાના પ્રવાહમાં નજામ જરૂ તો એક રાષ્ટ્ર તરીકે આપણે આપણા આત્મા

શુભારી બેસીશું અને જે શક્તિ અહીંસામાં પ્રવાણીક અને જીવંત સદાયીજ પ્રાપ્ત થઈ રહે છે એ શક્તિ આપણે શુભારી બેસીશું. એટલે વાણીસ્વાતંત્ર્યનો ૬૫ કે જે આજે આપણે માટે મુકમાં જામ સેરા સામે ઉપદેશ કરવાનો ૬૦ છે. એ આપણે માટે એક અની અમમની વસ્તુ છે.

રશીયાનો મુકમાં પ્રવેશ

વળી એવી પણ દલીલ કરવામાં આવે છે કે રશીયા બ્રિટનના પલમાં પુલમાં જોડાયું છે, તેથી હવે બ્રિટન શાહીવાદી મુખમાં રહેલોજ છે એમ ન ગણી શકાય. અને એથી આપણે નાજી અને ફેશીસ્ટ-વાદના ભયની સામેના મુખમાં તેને અલદ કરવી જોઈએ મારે કહેવું જોઈએ કે આ દલીલવું તથ્ય મારાથી સમજ શકાયું નથી. શું બ્રિટને સોવિયેટને સિંહવાંત સિંહથી છે કે પછી રશીયાને સંભવ-શાત પોતાના સ્વરૂપને ખાતર એક અમદ શાહીવાદી સત્તાની સામે જોડાવા ની કરજ પડી છે? શું મેડ બ્રિટને ખદે-ખર પોતાનો શાહીવાદ ત્યજ દીધો છે? એ એમ હોય તો એ ફેરફારની અસર આપણને તો સૌથી પ્રથમ લખવાની જોઈએ. એ ફેરફારના કશાં પણ ચિન્હ છે ખરાં?

વળી રશીયા કયાં શત્રોથી મુખમાં મુલકું છે? હીંસક કે અહિંસક? શું રશીયાના મુખમાં ઉતરવાથી દુનીયામાં હીંસાનું પ્રમાણ વધ્યું છે કે ઘટ્યું છે? મુખ ઓકું ખુબખાર બન્યું છે કે ઉલટું વધારે ખુબખાર બન્યું છે? એ બધાં બન્યું હોય તો જેઓએ અદોષતા ને પોતાના સિંહવાંત તરીકે રિવહારી છે, અથવા તો એક નીતિ તરીકે રિવહારી છે તેઓનાથી એથી વિરોધી પલ્લનું પ્રતિ-નિષ્ઠિત મરાવતાર શત્રુની સામે રી રીતે થઈ શકાય?

વળી એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે આપણે પાલોમેન્ટના કમિંગ મુજબ ચાલવું જોઈએ. એક સમય એવો હતો કે જ્યારે આપણી લડતમાં પાલોમેન્ટની પ્રજાઓને સ્થાન હતું પરંતુ આજના સંજોગમાં પાલોમેન્ટના કાર્યકરો અનુસરવું તેનો અર્થ પુલ પ્રયત્નો માં સામેલ થવા સીવાય બી ને શું થઈ શકે સ્વસત્ય પ્રાપ્ત કરવાને અહીંસાના માર્ગમાં આપણે વિશાસ શુભારી જોડેલા દોષજો તો જુહી વાગ છે. તેમ હોય તો આપણે પ્રથમ પ્રજોસને એ સિંહવાંત રદ કરવાની માગણી કરી જોઈએ. પરંતુ જેઓ માંખીછતા થયે એમ માનવારા છે કે જાનના માટે સ્વસત્ય અદોષતા ને માર્ગજ પ્રાપ્ત થઈ શકશે તેઓએ એકજ વસ્તુ કરવાની છે અને તે એ કે પધારે આત્મ શુદ્ધિથી સત્યાગ્રહના ચત્તને સતેજ બનાવવું અને

બેવડી અધ્યા અને હિન્દુસાધવી હરી કેદપાતામાં દાખલ થઈ જાયું.

વળી કેટલાક કોઠા પૂર્ણ છે કે મુકીકર લોકો નો સલામત આપી પ્રજામાં સંશુદ્ધિપાક લગત અભાવવાની સંકિત સી રીતે ઉત્પન્ન કરી રહ્યા છે. હું કમ્પ્યુટર છે હું કે આપણો સવિનયભાગ એકલો એ સંકિત નજર ઉત્પન્ન કરી શકે. એ સંકિત તો જ આવી શકે એ તમારા પ્રતિનિધિઓ તરીકે તમારી સાથેના જીવંત સંબંધની માફક જોડાણને અમે આજળા પધ્ધતિ. તમે જાણો છો કે હુમલાનજીને બધાને પોતાના ખાતોને જોડ સમજાવવાનું કહેવામાં આવ્યું હતું તેમણે કહ્યું કે મારી સંકિત ત મારી પોતાની સંકીત નથી. રાજ્યકેન્દ્ર છે જેમનો હું શુભાગ અને હયાયાર હું તેમનામાંથી ને આવેલી છે. તેથી જ રીતે મુકતી સાથેની આપણી સહાય પણ અસરકારક તોજા થઈ શકશે ને તેની પાછળ રચનાત્મક કાર્યના રૂપમાં તેમણે પ્રજાતમ સહકાર અને રક્ષા હશે.

સરજી મુકતી પણ આમજનતા-બેનરો, કાર-ખાનાઓ વીઝેરમાં કામ કરતા હતાંને મરુદો-નો સહકાર અને રચનાત્મક પ્રવૃત્તિ જડી રહેલાં સરકારની પાછળની પારી સંકીત હોય છે. એજ રીતે સલામતમાં સવિનયભાગ કરનારઓ પણ આમજનતા કે જેમનું તેઓ પ્રતિનિધિત્વ

ધરાવે ન તેનાં રચનાત્મક કાર્યથી તેઓને મળતી સંકીત વહેજ સહી શકે સવિનય ભાગ એ તો આજના કાર્યનું ઉત્કૃષ્ટ પગલું છે. એ કાર્ય નથી પર્વત આપણા કાર્યની પુર્ણોદ્ગતિ છે તેનો મુકાબલો દીવે કરવાને મળવાપવામાં આવતી હિવાસળાની સાથે યદ્ય સહે હિવાની પ્રત્યક્ષ આપવાની સંકીત કેમ ખરી રીતે હિવાસળામાં થી નથી આવતી. હિવાની વાટ અને તેલમાંથી આવે છે. હિવાસળા તો માત્ર વાટ અને તેલમાં રહેલી સંકીત પ્રજાવહીત કરવાનું જ કાર્ય કરે છે. તે પછી આપણી સલામતની સહાય સરજી કરવામાં આપણી નામો લોકો થી રીતે મદદ કરી શકે! બધાજ કંઈ સવિનય ભાગમાં ભાગ ન લઈ શકે પર્વત રચનાત્મક કાર્યમાં વેકાસ ને સપળા સહાય સહકાર આપી શકે. કોમી-વાદ્ય કલક દુર કરીને, જેના લીના સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત થઈ નહીં શકે, જોડાના સપળા પર્વોમાં ખરી આ નથી એકતાનો પાપો રાષ્ટ્રવા માં સહ મદદ કરી શકે. હાંફોએ પોતામાંથી અસ્પૃશ્યતા સહકાર નાખ્યું કરી નાખતી જોઈએ અને હાંફો સાથે પ્રાણીય સ્થાપના જોઈએ અને ખાદી ઉત્પન્ન કરવા અને તેના ઉપયોગ કરવામાં મદદ કરવી જોઈએ.

પુલ કપા સુધી ચાલશે આપણા કંઈ પડીએ શું થશે કોઈ કામ જાણી શકું નથી. કોઈ પણ

પડીએ એવો કોઈકીનો સમય આવી પડે કે જેમાં આપણા મરીએને રાષ્ટ્રવાળી કંડીયાં પોતાનાં સરકારનું રક્ષણ કરવાને પુરતાં વસ્ત્ર કે ખાવાને મુકી પાન પણ ન મળે. એવા સમય માં ચરખો આપણને મદદદાય થઈ પડશે રાડી ના સવાસળું સમાધાન લાવ્યા પીતા આપણે સ્વતંત્રતા મેળવી કે તેને કોઈની રાખી નહીં સંકીતે. પરંતુ આપણું મનુષ્યવળ રાષ્ટ્રવાને ન્યાં સુધી આપણી પાસ ચરખાઈથી ઉમરા સાધન તરીકે ત્યાં સુધી આપણે નાસીપાસ થવા પડ્યું નહીં રહે. એજ કહેડાને અન્ન પૂરું પાડવા ને કપડે આપણને જે હાથ આપેલા છે એ અપીવચરનું નથી.

આના આવી એ કાચ છે કે આપણે દેશના દરેક દરેક પુરુષ, સ્ત્રી અને બાળકને દેશને ખાતર નીધથીત કાંતતા અને પીંજતાં કરી દેવાં જોઈએ આ કાર્યમાં તેઓએ પ્રશ્ન થઈ જાયું જોઈએ અને સાથે સાથે પોતાની પ્રજાતિ સ્વતંત્રતાની સહાયમાં પણ જોડી દેવાં તેઓને શાખવું જોઈએ કચરની કચડાયેલી માનવ-જાતની સાથેના જીવંત સંબંધ રાષ્ટ્રવાળા એક સાધન તરીકે આ કાર્યને તેઓએ ધાર્મિક કાર્ય ગણવું જોઈએ. તો તેઓ દેશમાં એવી સંકીત અને એવું આત્મવળ પ્રજાવહીત કરી દેશે કે જેની દીન પર દીન દાહ થતી જશે અને જેનો મુકીપરની કામ પણ સત્તા વાટ નહીં કરી શકે."

ખીન-અંગ્રેજોને હયાયાર

ડૉ. મહાન અને તેના પક્ષનો વિરોધ

ડૉ. રી. એક મહાન, જનરલ ડૉ. રી. કમ્પ અને મેસર્સ ડૉ. જી. સ્કાપ્પા, રી. આર. રવાઈ અને એ. આર. ડૉ. મેલે ખીન-અંગ્રેજોને કોઈ પણ સંજોગમાં હયાયાર અધાય તે સાથે વિરોધ ઉઠાવવાના દરેક દરેક પ્રયાસ બેવા આફ્રિકાનરને કાકલ કરનાર નિવેદન બદલ પાડ્યું છે. તેમાં તેઓ જણાવે છે કે મત અહવાદીયામાં શીલ્ડ માર્શલ સ્મટસે પાલીમેન્ટમાં અનેક વખત નિવેદનો કર્યાં છે કે જેને પીલ્ડલ પણ ડૉ. અપરેલો નહિ જોઈએ સિવાય કે અંગ્રેજ પ્રજા આત્મપાત કરવા તૈયાર હોય. એ આફ્રિકાનરની જોઈએ અને આ દાકલનો હેતુ તેને અહવાદવાના એક પ્રાથમિક અને હા પમલાં તરીકે છે. વધુમાં નિવેદન જણાવે છે કે જનરલ સ્મટસે મુકવાર (માર્ચ તા. ૧૩મી) ના રાજ એક પ્રજાના જવાબમાં કહ્યું હતું કે રંગવર્ણો સોલજરોને સંકલ્પે અને તેઓ વાપરવાની તાલીમ અધાઈ રહી છે અને જે કાર્યને માટે તેઓના પુલમાં ઉપયોગ થઈ રહ્યો છે તે કાર્યને અંગ્રેજ અરૂર જણાશે જારે તેઓને સંકલ્પે આપવાનો તમનો ધરાવો છે. આ જવાબપરથી જણાય છે કે આ "ખાદી" શીલ્ડ માર્શલ

આપણા દેશને મુરોપમાં સહી રહેલા દેશોને અને તેઓના પાત્રસાળોને રજીસ્ટ્રી તરીકે ઉપયોગ કરવાને આપી દેવા તૈયાર છે કોલ્લેજ નહિ પરંતુ ને સમય આવે તો સર્વોચ્ચે માટે સામર્ય દાખ તેવા દરેક નેટીવ અને રંગવર્ણો માન્યસતે હયાયારથી સજ્જ કરવા પણ તૈયાર છે.

આમ થાય તો મુરુકેકરના સમયથી આફ્રિકાનર રાજદારીઓએ જે નીતી પ્રદક્ષ કરેલી છે તેમાં સંપૂર્ણ પરિવર્તન થઈ ગયેલું ગણાય. આનો અર્થ એ થાય છે કે ખીન-અંગ્રેજોને જોડા પાયાપર હયાયારથી સજ્જ કરવાનું શરૂ કરવામાં આવશે કેમકે અંગ્રિમ નિર્ણય લાવનારી સોહીની નહીં કોલેજ કરવામાં આવનાર ખીન-અંગ્રેજોને તાલીમ આપવાનું છેલ્લી પડી સુધી મુકતી રાખવામાં આવે એ અસંભવીત છે. તેમના પોતાનાજ નિવેદન મુજબ શીલ્ડ માર્શલ સ્મટસ અસાધ્યની તેઓને તાલીમ આપી રહ્યા છે.

અંગ્રેજોની સર્વોપરિતા

તેના અર્થ એ પણ થાય છે કે રાજદારી પરિસ્થિતિ એવી વળાં થશે કે ટુટીપણના સિવાય મુજબ અંગ્રેજ પ્રજાને પોતાની સર્વો-

પરિતા ચકાવવાનું અને અંગ્રેજ બાળકને માટે ભવિષ્ય સહીસલામત જવાવવાનું અર્થત મુરુકલ થઈ પડશે.

મત વર્ગ પાલીમેન્ટમાં પ્રશ્નો પાસ કરેલા કાવદાપી શીલ્ડ માર્શલ સ્મટસે પુલમાં સામેલ થવા સાથે ખીન-અંગ્રેજોને રાજદારી સત્તા પણ આપી છે. દરેક રંગવર્ણો સોલજર જે અમુક નદાની કચરણીની કામકામ ધરાવતો હશે તે આપોઆપ મતાધિકારને લાયક કરશે.

આ બેલપાક દક્ષિણ આફ્રિકાના ખીન-અંગ્રેજો બહી નથી મળા. આથી એમ માની શકાય કે નેટીવો અને રંગવર્ણો સોહીને હયાયાર અપાયા સાથે તેઓ તરફથી અંગ્રેજોની સાથે સગાનતાની પણ મોટા પાયાપર માગણીઓ થશે. આટલાથીજ આંતરિક મોખમ એવું ઉભું થશે કે જેના વિધાવક પરિણામો કળી શકાય તેમ નથી.

સામ્યવાદીઓનો પ્રચાર

આ બાળતમાં સામ્યવાદીઓ તરફથી સ્મટસ સરકારની બહમનગતથી નેટીવો અને રંગવર્ણો-ઓમાં થઈ રહેલો પ્રચાર બહુવો નહિ જોઈએ. "સમજા પર્લુએલનો નાસ" અને "જેશા હાળા

વચ્ચે રાજકીય, આર્થિક અને સામાજિક ક્ષેત્રમાં પશ્ચિમ પૂર્વ સમાવેશ" એ દક્ષિણ આફ્રિકાની ભવિષ્યની બીન-અંગ્રેજી મતીઓના અસરથી જ સુદાયે છે, અને સામ્યવાદી અને જિહાદ અંગ્રેજી ચળવળોના તરફથી તેઓને કમલાએ ઉત્તેજન મળી રહ્યું છે.

હવે જે બીન-દર્શકોના વાગા ગોરા આફ્રિકાની વિરુદ્ધ તેઓને દર્શકોના આપવામાં આવશે તે જ સિદ્ધિઓને માટે આપણા પૂર્વજોએ પોતાનું લોહી રેવું હતું તેને, આપણા સમગ્ર રાષ્ટ્રીય સંપ્રદાયોને અને અંગ્રેજી જાતીની આજુ દક્ષિણે નિર્ભયથી આપવી રહી.

આપણે કદાચ મોટા પશ્ચિમી ધર્મને રમટસ સરકારની આ ધાર મુખોનાના રાજ ગોરાવાની ના પાડીશું પરંતુ તેટલા સમયમાં મન તાલીમ પ્રાપ્તિ નહિ પરંતુ અતિ અસત્ય પામેલી બીન-અંગ્રેજી જાતીઓ પોતાના હાથમાં આવેલાં દર્શકોના બહારનાં રમટસી લેખોના સહાર સાથે કે તે વિના આપણી સામે ઉપયોગ નહિ કરે તેના અદિધરી કાણ આપી શકશે?

અમે અમારા આફ્રિકાને બંધુઓને જાણ સમા અને માંડુ ધણ જન્ય તે પહેલાં વિરોધ કરવા હાથ કરીએ છીએ. શીલ્ડ માસ્ટર રમટસ અંગ્રેજી ધર્મને હટી આપ તરફ ખેંચી જાય રહ્યા છે.

જાપાનની ચલાકના કાલ્પનિક જાનમથી તમે હોરવાઈ નહિ જશો. કુદરે જે તે આવે તે તેના અંગ્રેજી મીનરલ્સ સાથેના જાપાનના કારની તેમજ એ મીનરલ્સોનાં આફ્રિકામાં રહેલા લાભોની વિરુદ્ધ ચાલ.

સત્તાઓમાં વિરોધ ઉદાયનો, વર્તમાનપત્રમાં વિરોધ ઉદાયનો, પાર્લામેન્ટમાં તમારા પ્રતિનિધિઓ સમક્ષ અને તેઓ દ્વારા વિરોધ ઉદાયનો અને જે તેઓ તમારું નાંક માને તે તેઓની વિરુદ્ધ વિરોધ ઉદાયનો અને ખાસ કરી કુંક મુદ્દામાં મનારી આપની ગેટ-યુટપી વખતે અમારે તમાને તક મળે તમારે તમારા મતથી વિરોધ ઉદાયનો.

હવે આજે પછાત રહેશે તેઓએ પોતાના લોકોને તેમજ અવિવની ઓગાદનો કોઈ કરેલાં મળશે.

જનરલ રમટસે કેપ્ટ કહેલી ધોનાની રિપી

બુધવાર માં તા. 16 મીએ બુનીયતની સેનેટ માં સેનેટર વાનગીકે વિરોધી પાસના સિદ્ધાંત આમળ તાલી જખાવું કે બીન અંગ્રેજીને દર્શકોના મળશે તે તેઓ અહમમ કરવાના જાપાનીઓને સામે લેને ઉપયોગ કરવાના કરતાં અંગ્રેજીની સામે કરશે.

બીજી તરફથી સેનેટર નીકલે જખાવું કે આપાનીઓ અહિ આરી સામે લાં સુધી બીન-અંગ્રેજીને દર્શકોના આપવાનું મુદ્દાની રાખવું

નકામુ થઈ પડશે. તેઓને દર્શકોના ઉપયોગ કરવાના હમજાવીના તાલીમ આપવી જોઈએ. વળા દક્ષિણ આફ્રિકાના નામરીકો તરીકે તેના સંરક્ષણને માટે તમારો તેઓને હક છે.

સેનેટર જુલે આફ્રિકા-સમાં આપણ કરતાં બુલુઓને તેઓની સામે સેનેટર વાનગીકે કરેલા પ્રકારની સામે મળવું જમાર થઈ હતો.

જનરલ રમટસે એ મુદ્દા પર ગોલાં જખાવું કે બીન-અંગ્રેજીને દર્શકોના આપવાની મારી કરવાના એ કરને હતો કે દક્ષિણ આફ્રિકા પર આપવાની તરફથી જે અરખર હશે મદ, જે જાપાનીઓ આપણા પર હશે કરે તે દક્ષિણ આફ્રિકાનું રક્ષણ કરવાને હું કોઈ પશ્ચિમ દર્શકોના ઉપયોગ કરતાં નહિ અટકું. અહાર સુધી જે પશ્ચિમ માટે લેવું નહોતું અને જે આજ સુધી જશી નથી જખાવું તે પશ્ચિમ માટે લેવું પડશે. દક્ષિણ આફ્રિકાનું રક્ષણ કરવા તેમાર કોઈ તેવા કોઈ પશ્ચિમ બીન-અંગ્રેજીને તાલીમ આપતાં અને દર્શકોના આપતાં હું નહિ સંકોચાઈ અને મને અશયે છાં નથી કે દક્ષિણ આફ્રિકાના મોટા જામના લોકો એ વલણ સાથે મંગત મશે.

નેટીવો જાપાનીઓને મદ કરશે એવી સુચનની ટીકા કરતાં જનરલ રમટસે કહ્યું કે સમગ્ર પુરાવા તે એવી વિરુદ્ધ છેવામાં આવે છે, કુદ પ્રવરનોમાં તેઓને દાખો આપવાની કમજા પર અનેક પ્રતિજ્ઞા છતાં પશ્ચિમ 10000 બીન-અંગ્રેજી બીન-દર્શકોના સરકારમાં સ્વેચ્છાએ જોડાયા છે. એ ઉપરાંત તેઓની વલણ કમોમાં મીનતાઓથી અને મદદમાર રહેલી છે અને પશ્ચિમ વર્ણથી તેઓ દક્ષિણ આફ્રિકાની ખીલવણીમાં સંપૂર્ણ સહકાર આપતા આવેલા છે.

અને કહેતાં જે હાથ છે પરંતુ નેટીવ વરણીની વલણ અહીં સાથે બેકેલા ક્રેકાક માનવતા સેનેટર કરતાં ખજે કરજો વધારે રહી પાત છે.

ડા. અલ્લનના નિવેદનનો બુનાઈટ પાર્ટીએ આપેલો જવાબ

જામીન ખાતાના પ્રધાન સેનેટર એ. એમ. કાનરો બુનાઈટ પાર્ટી કોંગ્રેસના પ્રમુખ અને કેપ પ્રાંતની બુનાઈટ પાર્ટીના લીડર તરીકે ડા. મહાન અને તેમની હોદ્દોગ પાર્ટીના અન્ય નેતાઓએ બીન-અંગ્રેજીને દર્શકોના આપવા સામે વિરોધ દર્શાવનાર બહાર પડેલાં નિવેદનનો જવાબ આપનાર બાંબું નિવેદન સનીવારે બહાર પાડ્યું છે. તેમાં તે જખાવે છે કે કુદકરના વખતથી સમગ્ર જાપાનદાર આફ્રિકાને તેનાઓની બીન-અંગ્રેજી વોલન્ટીયરોને ઉપયોગ કરવાની મોક્ષ નીતી આલવી આવેલી છે. કુદકરોની આ નીતી પ્રેસીડન્ટ કુમર દેહળના સાથે આફ્રિકાની રીપ-નીકમાં ચાલુ રહી હતી. બુનીયતને પહેલો સંરક્ષણનો હાથો જે રહેર માં થયો તેમાં સમગ્ર આફ્રિકાને રાજદારીઓએ એવી નીતી સિદ્ધારી

હતી કે બીન-અંગ્રેજીને કુદના વખતમાં દર્શકોના મારણ કરવાની અવગ સાંતિના વખતમાં કર-છપાં સરકારી સર્વિસ કરવાની રજા પાડવામાં નહિ આવે. પરંતુ એ હાથમાં એવો સિદ્ધાંત સ્થાપિત કરવામાં આવ્યો હતો કે પાર્લામેન્ટને કોઈ પશ્ચિમ વખતે બીન-અંગ્રેજીને પ્રાપ્તી કરવાના સરકારી સર્વિસ લેવાનો હક રહેશે. એવું જખાવવામાં આવ્યું હતું કે કાપલાની લાગતી વખતની હલમ એવા લોકોમાંથી કોઈને સંરક્ષણ દળના કોઈ પશ્ચિમ જામમાં હાથમાં જખાવવામાં આવેલી કરતાં અને જખાવવામાં આવેલાં કરજામાં મરજાના જોડાતાં કરી કરકન કરવામાં આવશે નહિ.

નિવેદન વખતમાં વડા પ્રધાને બારસભામાં કરેલાં નિવેદનની વિષત કહે છે કે જાપાન જે આ દેશ પર આક્રમણ કરશે તે બીન-અંગ્રેજીને દર્શકોના આપવામાં આવશે અને એ આક્રમણને સમનો કરવામાં તેઓને ઉપયોગ કરવામાં આવશે. વધુમાં તે કહે છે કે આપણે એ વરણ સિવારી ભેરી પડશે કે હેરીનીક પાર્ટી આ નિવેદન પ્રત્યે સુમ દર્શાવે એવો મત લેવે છે કે જાપાનને આ દેશ લેવા દેવા જોઈએ. આ નેતાં મોટા દિવસ પર જાપાની સરકારી રીડીયા ઓગાદમાં જાપાનીઓને કો. મહાનના દક્ષિણ આફ્રિકાના એક મહાન રાજદારી તરીકે રખાવું થયું હતું તેમાં કરી નવાઈ નથી. એવાં વખતથી આજે તે રામતા જખાવ છે. જાપાનીઓ આપણા દેશ પર આક્રમણ કરે તે તેઓ દક્ષિણ આફ્રિકાનું રક્ષણ પશ્ચિમ નહિ કરે અને વધુમાં જાપાનને આપણા દેશની બહાર રાખવાને નેટીવો અને રજવણીઓને ઉપયોગ થવો અટકાવવાની હવે તેઓ અજાણ અજાણ રહ્યા છે તેથી સ્વાભાવિક જાપાનીઓ તેમના પશ્ચાત આજારી છે.

—o—

પર ચુરણ

—સાન કલાકની મશામરમ અચી પાંચ બહારીકા ની જેખાને રશીયન સરકાર 10 ફક્કીઓ મેડલા ની જર્મનીની સમગ્રી રીપાલાનો કરાવ થયો છે. —ધરી રીપામાં કોરેન ખાતે કોઈ કરકરે બતાવેલી બહારીકા પાંચ તરીકે હાંકી કરકરે સીમલામાં ફોર્સના એક મહાન નામ "કોરેન બોલ" રાખ્યું છે.

—ચાંધીએ 'હરિજન' માં એક લેખમાં હાંકી રવાની સરિપાતિને બાલમાં હાંકી સામેલો કુદમતના હાથમાં જતાં અટકાવવાને તેનો નાક કરવાની નીતી અમલમાં નહિ કુદવાની સરકારને વિનંતિ કરી છે.

—જનરલ અને પ્રેક્ષ ચાંધાં કમ-શેરે રજર્સ રમદિય દર્શકની સાંતિનિવેદન સંરધાને રખીયા 40,000 ની કોટ મેડલી છે.

—રવીયરે સરવે 15-15 પાંચ લોકોમાં પસંદ પ મો સખ્ત આંધો: હાંકા હતો. કરવાન અને બારીઓને સખત બહાલક પેપા હતો હાંક પશ્ચિમ દર્શકાન મજેલું જખાવું નથી.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજાંત્રની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ધરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હાળવું સંગીત અને સુમધુર ફીડબેકના માધ્યમે કુટુંબ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુટુંબમાં અને મીત્રમણ્ડલમાં ગાવા બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
સાકડાંકોલસાના ધ્રુમડાથી બચી તાલકાળીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રોકેટલ
ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની હંડકે આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તખલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, મીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શીલ્ડોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, જાંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડેસ્તી, મધર
ઇન્ડિયા, અઉરત, બાલી, આદમી.

શીલ્ડોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભજન, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પણ સ્ટાકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજાંત્રના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપેરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ હીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા હલ્યુટ, સરદાર હલ્યુટ, શાંતા હલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
જાતના) યંગ ઇન્ડિયા, મેગાફોન, હિંદુસ્તાન, હચીન્સ, ઓડીયન,
(ઇન્ડિઅન રેકૉર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો

રેડીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રાયટરી) લીમીટેડ,

૧૭૯એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્મીલન (૧) રાજનર્તકી (૪) ધરણી રાણી (૫) દોલો (૬) રાધીકા (૭) વીવાલી (૮) મંરકાર (૯) સીના ખંધન (૧૦) માત્રી સમાધુદીન (૩).
મરહુમ ખાસ્ કબાલનો ઉલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહમ્મદ ખાલીલ કબાલનો ઉલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16457.
કાલુ કબાલનો ઉલ્લો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ ખાસ્ કબાલનો ઉલ્લો રેકૉર્ડ આપનો સેટ
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. વહેલો તે વહેલો

N. ખાસ્ કબાલ

- 16404 જળ વહાં દુન્યાં પુષારી જાગી
- 16411 મોક રોને ક કલના
- 16416 જાલમા સંમ લડ ગણ અખવા હગારી
- 16438 મહીનેકા પુષારકર દુ મેરે હમ્મે દુરા કરના
- 16434 હગારો ઉદ ગમે લેશન વેલી રોનક હે મેદરીયી
- 16304 કામ જામે ન જામે મેં તે જાલમા
- 16312 વહમજુલલીલ આલગીન
- 16347 મીલો જામે મેં એક પુ
- 16232 મેં માલે જામે જામે જામે મીજારેન મેં
- 16273 વેલીલીલકો તાલમલી
- 16250 દુસ્પાર મુસલમાનો
- 16243 હલકે મેં આજ એકમકે આલી
- 16289 દુસ્પાર પરી
- 16367 મેરા નન માસ ખામે
- 16380 મુજમ હારે મદખુખમે મરગીજી ખુશી દ
- 16390 પારો સલ્લેઅલ્લાહ પારો સલ્લેઅલ્લાહ.

R.L. મસ્લામી રેકૉર્ડ

- 346 અંધા મહુદીકા મોહમા
- 301 અક્કાહા જલમા
- P.E.
- 27 સહાલત હઝરત ખીલાલ
- G.F.
- 4764 અને 4765 બે રેકૉર્ડો મેં
- જામલમે કાશીકા પાલી પીલાનેકા મોહમા

- 4723 વલ્લરમે દરખત હા લગના
- 4726 બુદા હે સાર મેખાને મેં
- 3164 રતખા સહાલત
- 6677 રેલ અરખ
- 1740 રુમ આલ્લાહ

F.T.

- 12127 શિવાયત હઝરત જાખીર
- 12907 મેં સમાયત
- 12308 હલકી કુશાલીકા રેકૉર્ડ
- 12781 ગારી મોહમદી

કુખરે આલમ કબાલ

- 16270 હેલે દરવાગમે મીલમન કાલો
- 16210 તસવીર નખી આપોસે દીલમે જીત આલ
- 16211 તસવીર મોહમદ મેરે દાલમે
- 16370 જામલ દરવાગમે અલમનકાલો

દર મહીને નવા રેકૉર્ડો અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને કેલેક્ટીંગ અમારે ત્યાંથી મંગાવી લેશો.

માસ્તર ફીફીની

- 16332 ના મોહમદ ના મોહમદ
- 16340 હલકે આ સીનગમર
- 16261 હલકા રાજ મેં કલગરમે
- 16310 અખવા અખવા પાણી દોલ

મોહમદ ખાલીલ કબાલ

- 16223 આલો આ મહીને કુખમે ચા
- 16330 અખવા અખવા નમરુન ખોલાએ મખી
- 16333 સાયરમા તરી રહી
- 16312 હગારો તખી જામે મરહાનમલ
- 16221 સારો મુકે પીલારે
- 16360 મુસલમાન કામ અખવા
- 16379 હલકા જામે વાદ જોગ

F.T. માસ્તર અખલદુલ રેકૉર્ડ

- 12686 મેં પીનદી ખાલીલક
- 12620 મોહમદ ખાલીલ ખુદા
- 12251 હે મુલામ જીવમે જા હે
- 12105 હમારે કાલેમે કાલીલ મેં

કલનખાન અંધ પારી

- 12215 રહના હે મુલા આલ તેરી મલીમે
- 12917 હલકા તરકે અખવા દુ સખ હલેને સોલક
- 12826 મહાલીલક મેં મહુસેદને મેં
- 12860 મેં તે જીરે આલ માર
- 12107 કાશીર જામે લેલને મીલમન
- 12102 હલકે કાશીર પીરા
- 12110 મેરે મહાલમે મરકા

કાલુ કબાલ

- 16208 મુરે અખવા દીખામા પારે રસલે અખમા
- 16121 માન માત્રી મેં તરાલી જામે
- 16208 રાસ ખાલા પં મુખમે
- 16208 ખુલાલક મહાનમ
- 16208 અમે દા કલમ કોર કપાનત ઉકાદી
- 16208 આજ તખી દરવાગ દરમહીખારો

ફીલ્મ રેકૉર્ડ

- ખાલી (૫); નીરમલા (૪); તુલસીલાલ (૫); હંમન (૬);
- આજાલ (૫); કોશર (૭); અલી ખાલા (૨); અખુલ (૫);
- ખંધન (૬); આરત (૫); તરી પીનારે (૫); મહાલી (૫);
- તુલસીર (૫); પંદીઆ કુકે (૫)

કામા સેલ

- શીરીન દરવાદ (૬); ખીલ મંમલ (૪); મનજી કુમાર (૨);
- તુરેવેલક (૬); રૂખમાની મંમલ (૩); સતી સુપીલવા (૨);

PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.,

PHONE 33-7265
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN. 38a MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIAH AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

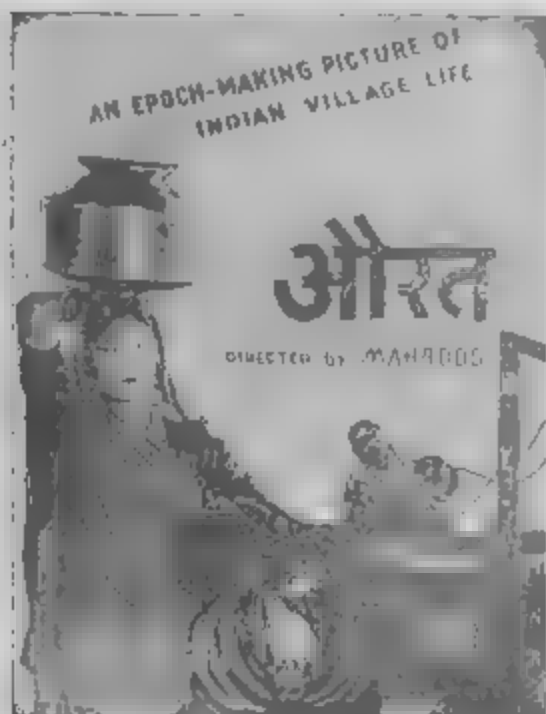
RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

"Woman"—યાને "ઔરત"

એક અજબ કહાની છે. માઆપ શાદીએ' ફગુલ ખચ' કરકે ઔલાદકો હમેશાં કે લિયે ત'ગેદસ્ત ખનાને છે. શાવકારકે નકાએસે ઉનકી ઝીંદગી અરબાદ જીસે કે ગરીબીએ' ધનીરામકો ધર છોડ કર ચલા જના પડા. અબા અચારી ગરીબ ઔરત તીન અચ્ચોકી મા કયા કરે, મગર હીમત ઇસકા નામ છે, કે ખેતી-વાડી ઔર મજદુરીકા કામ કરકે અચ્ચોકે પાલા. એક લડકા નેક કુસરા અદમાશ નીકલા. માને ઉસકો નેક ખનાનેકે લિયે કોશીય થી. ઔરતકી હિંમત બ ઇમાન શાવકારકી અદગાતી. એ ખેલકા નતીજ છે. મંગાઓ ઔર સુનો.

GUJARATI DRAMA SETS

અવધુ કુમાર (૩) રેકોર્ડનો સેટ.
સીતા બામ (૩) " "
રાણુક રેવી (૩) " "
ચક્રવર્તી (૪) " "
હીર રાજા (૧) " "
જેસલતોરસ (૩) " "
શેઠ સચાલસા (૩) રેકોર્ડનો સેટ.

નૃસીંહજી ચૌહાણનું નાટક (૮)
નરસિંહ મહેતા (૩) રેકોર્ડનો સેટ.
વડીલનો વારસો (૩) " "
મહાનારાયણ (૩) " "
વનરાજી માવડો (૫) " નાટક
અલખધરસગી વદો (૨) " સેટ.
શ્રીકૃષ્ણ જન્મ (૨) " "

FILM RECORDS IN SETS

મરીબકી લેખ (૫)
બાબી (૫)

નીરમલા (૪)
મામાફેન સીંગર (૪)

મારી આંખ (૩)
કંચન (૬)

જમાનો (૩)
ફરમાદ (૫)

આરતી F.T. 5246 દસાવતારની આરતી.

F.T. 5281 શ્રી સચાલનારાયણની આરતી.

F.T. 5191 શ્રી મહાદેવની આરતી

જીના અને ઝાહીતા ફરમાસુ મીઠામી અને પાકો બનાવનાર
કેપીટનના શીશાબાના પૈથિક પાકો
પંજાબી સાલમ પાક વિશેષે બીજા પાકો મોર્ડર આપવાથી
મળી રાકશે.

જામણી ફેફસા જામણ 'જામણ' નામ બનાવે છે એકાં તર્જવાર અને કે.
ફરમાસુ મીઠાઈ પણ ફેફસા બનાવે, આચાર, મધમ માસાલો વિશેષે
પાકો જામણી મળશે
પણ બજારમાં મળે જ્યાં બા મળે:

KAPITAN'S CAFE

'Phone 33-8577, 13a KORT STREET,
JOHANNESBURG.

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
Country Orders Promptly attended to.
14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-5382.

વલ્લભ રાંછોડભાઈ

દોઢસેવ અને શીટલ ફરત અને વેલ્ટેબલ અમરે નાં તાલુકા અને સરત મળશે.

બહામમના બોવરોને તાલુકા બાન ફેવામાં આવે છે

૧૮, ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનનસબર્ગ. 105

ફરનીયર! ફરનીયર! ફરનીયર!!!

બેકફ્રમ મુદ, રાફનીમમ મુદ, વોલ્ટેબલ, ફેરફામ મુદ, આઈ બેક, જોડીસ ડેર, વુડ ડેર, રેબલ, મેરલ, રો. ડેર. આસપાસે રોબ ફીટામ અને ફીટામ વિશેષે, વફમ જોડામ ભાવે બરીસી ફેરફામ અને પધારો માલ મેળવવા મુકરો તથા

બેકફ્રમ, રેબલ અને ફીટામ ફેરફાર
જે ફરનીયર મીસે વેવાર માલ છે. તેને રોડ ફેરફાર રહે છે. માલ ફેરફાર બાવના પ્રમુલ્ય લીરલ મંગાને અને વેવાર આમલ મધારી.

L. MISTRY,
61 BREE STREET, BURGERSDORF, J'BURG.
'PHONE 33-4691. BOX 2626. 105b

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, માકલ, ચાંચલ, કંધારા, માખી, વંદા
વિશેષે સજા જાંતુઓને

નાશ કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના કીટ મળે છે.

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેશાઈ,

ફેરફાર ફેરફાર,

અમે ફેરફાર જાતના ફરત અને વેલ્ટેબલ મુનીયનાના કોષ પથ
બાવનાં C. O. D. થી સારું પેકોન ફરી મોકલીએ છીએ.

P. O. Box 254 31, Short St. Durban. 109b

THE EPIC FAST

(BY PYARLAL)

An account of Mahatma Gandhi's Fast in
September 1932, and events leading up to the
Yeravda Pact with all relevant documents.

320 Pages.

Price: Rs. 6d.

Obtainable From The Manager:

INDIAN OPINION,

Phoenix, Natal

અઠવાડીક પંચાંગ

| વાર | ખોરતી
1૯૪૨
માર્ચ
એપ્રિલ | કાર્તિક
1૯૪૮
ચૈત્ર | મુસલમાન
1૯૪૧
રબી અવધ | ખાસ્તી
1૯૪૧
શેવે.
કરમી | સુગોલમ
ક. મી. | સુવોરન
ક. મી. |
|-------|----------------------------------|--------------------------|----------------------------|---------------------------------|------------------|------------------|
| શુક્ર | ૨૭ | ૧૦ | ૬ | ૨૪ | ૬-૭ | ૬-૪૧ |
| શનિ | ૨૮ | ૧૧ | ૧૦ | ૨૫ | ૬-૮ | ૬-૪૨ |
| રવિ | ૨૯ | ૧૨ | ૧૧ | ૨૬ | ૬-૯ | ૬-૪૩ |
| સોમ | ૩૦ | ૧૩ | ૧૨ | ૨૭ | ૬-૧૦ | ૬-૪૪ |
| મંગલ | ૩૧ | ૧૪ | ૧૩ | ૨૮ | ૬-૧૧ | ૬-૪૫ |
| બુધ | ૧ | ૧૫ | ૧૪ | ૨૯ | ૬-૧૨ | ૬-૪૬ |
| ગુરુ | ૨ | ૧૬ | ૧૫ | ૩૦ | ૬-૧૩ | ૬-૪૭ |

Every "KOH-I-NOOR" is guaranteed by a signed certificate to be 100% pure and perfect, sold at LOWEST FACTORY PRICES.
Call in or write for our free Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" - ELZOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.
DURBAN REPRESENTATIVE

M. DAVIDSON, 72a Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

NEW SHIPMENTS

—OF—

3 PIECE DAWNI SETS

In Georgette, Crepe de Chine and Satin. Embroidered, Printed and with Indian Sari work in all colours now unpacked.

From 35/- to £6

PER SET.

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES, with Blouse Lengths to match. Beadwork, Embroidered Gold or Silver work.

From £18 EACH.

Tinsel Work and Embroidered Georgette and Crepe de Chine SAREES. From 17/6 to 65/- EACH.

Stencilled and Embroidered ART SILK SAREES in all shades. From 10/6 EACH.

LATEST FASHION SAREES.

Indian and Georgette and SATIN BLOUSES.

From 7/6 EACH.

at Fancy Section is showing Silver, Gold, Tinsel Sari and Fancy SAREE BORDERS, in yds. length in various Ladies' INDIAN SHOES, CHAMPALS, Fancy EARRINGS, BROOCHES, BANGLES, NECKLACES, Hand-embroidered PETTICOATS and BLOUSE LENGTHS in all shades.

Special Values offered in Embroidered, Printed and Checked GEOMETRIES, CREPE DE CHINE and ART SILKS. in wide, beautiful shades. From 2/3, 3/6, 4/6 & 5/6 PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty Georgette, Crepe de Chine and Satin Hand-made DRESSES for the little ones. in all shades. Sizes 15 to 24.

From 3/6 to 10/6 EACH.

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, Striped and Checked. From 2/6 to 5/6 EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS, etc., at specially reduced prices.

WE have great pleasure in advising our many esteemed clients that we have now unpacked huge stocks of Silk and Cotton Piece Goods. Ladies' Men's and Children's Ready-made Lines in our Wholesale Department.

WE ARE PLEASED TO HAVE YOUR VISIT.

THE JAPAN BAZAAR, JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES & FRIENDLY SERVICE.

* SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL. *

પણ પીસ ઓઢણી સુરત

નવું રીપેમેન્ટ હમણાજ આપ્યું છે જેમાં લેમ્બેટના, કાદીન, અને કેપરીશીનના સુરત, ભરત બરેલા, હાથેલા તેમજ ઝડી કામવાળા, દરેક મુજબ રંગમાં શી ૩૫ થી ૫૬. ૧ સુધી.

ધી જપાન બજાર જોડાની સમર્થન જાણીતું સાડી ગૃહ.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડી ગૃહ

પાણી એકવાર જનતાના મન રંગન કરવા,

નમુનેદાર નવરંગી સાડીઓ અને તેને લગતી ભરપૂર વસ્તુઓ,

બજારના ભાવથી વધુ કીલ્લત ભાવે,

જોડેલી સાડી જમાનાની માંગણીને પહોંચી વળવા.

રજા નવી રંગ જોડાની સમર્થન માં સાડી કીપાર્ટમેન્ટ જોડવામાં આવ્યું છે.

દરેક પ્રસંગ માન એક વાર પુજારી ખામી કરવા બહુભણુ છે.

જોડા જમાના અને જોડાની સાડીઓ અને જોડાની સાડીઓ સરકારના...

જોડા અને પ્રસંગ જોડાની સાડીઓ અને જોડાની સાડીઓ...

જોડાની જમાનાની સાડીઓ અને જોડાની સાડીઓ...

જોડાની જમાનાની સાડીઓ અને જોડાની સાડીઓ...

જોડાની જમાનાની સાડીઓ અને જોડાની સાડીઓ...

જોડાની જમાનાની સાડીઓ અને જોડાની સાડીઓ...

જોડાની જમાનાની સાડીઓ અને જોડાની સાડીઓ...

જોડાની જમાનાની સાડીઓ અને જોડાની સાડીઓ...

જોડાની જમાનાની સાડીઓ અને જોડાની સાડીઓ...

જોડાની જમાનાની સાડીઓ અને જોડાની સાડીઓ...

જોડાની જમાનાની સાડીઓ અને જોડાની સાડીઓ...

P.O. Box 5169 THE JAPAN BAZAAR, 'Phone 33-6229
GIDDOMAL & CO.
WHOLESALE SILK MERCHANTS,
39 MARKET STREET JOHANNESBURG.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 14—Vol. XL

FRIDAY, 3RD APRIL, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

END OF IMPERIALISM

"SOME people imagine that because some countries like Japan or Germany happen to be against Britain, therefore somehow or the other they deserve our sympathy. I would be perfectly frank in this that long before this war started, the Indian National Congress declared its policy in regard to Fascism in regard to aggression, in regard to many things that Japan has done or Germany has done. You will remember that we have been repeating it ever since the invasion of Manchuria by Japan. Do you think we are likely to change our opinion because it so happens that Japan and Germany are the foes of the British? Japan and Germany present the very worst types of imperialism. We have always said that we would neither have British Imperialism nor any other type of imperialism, nor Fascism nor Nazism. Do not fall into that terrible error that in order to get rid of one we shall ask the aid of another do not seek aid from outside or look to the outsider. Therein lies the danger, therein lies the peril and if any of us think that way, there is not a thing of courage but a thing of cowardice and of the slave heart. Why should we think in terms of some outsiders ruling India? We must measure all these dangers, and whatever these dangers might be, we shall not bow down before them. We shall face them as men.

—PANDIT JAWAHARLAL NEHRU.

શાહીવાદનો અંત

"કુટસાહ સેષા માને છે કે કુટસાહ દેશે જેવા કે જાપાન કે જર્મની ખ્રીસ્તની વિરુદ્ધ છે તેથી તે આપણી વિશ્વસીલને પાત્ર છે. મારે રૂપર જણાવવું જોઈએ કે આ પુરૂ સર ચક્ર તેની ઘણી મુદત પહેલાં દ્વિતીય રાષ્ટ્રીય મહાસભાએ દેશીશ્વરવાદના સંખંધમાં, આશ્રમધુના સંખંધમાં, જાપાને કે જર્મનીએ કરેલી અનેક વસ્તુઓના સંખંધમાં પોતાની નીની જાહેર કરી હતી. તમને માલ હશે કે જાપાને મતમુરીમાપર મદદ કરી સારથી આપણે એ રહેના આપ્યા છે. એ આજે જાપાન અને જર્મની શ્રીશીશના ચક્ર છે તેથી આપણે આપણો મત બદલવાના છીએ? જાપાન અને જર્મની શાહીવાદને તેના અંતિ ખરાબ સ્વરૂપમાં પ્રકટ કરી રહ્યા છે. આપણે હમેશાં હોતા આવેલા છીએ કે આપણે નથી માંડતા શ્રીશીશ શાહીવાદ કે કોઈ પણ બીજા જાતનો શાહીવાદ કે દેશીશ્વરવાદ કે નાશીવાદ. એ બૂલમાં પડેલા નરિંદ કે એકનાંથી છુટવાને આપણે બીજાની મદદ માંગીયું. બહારથી મદદ મળવાની આશા ન રાખીએ. તેમાં જ નેખમ રહેલું છે, તેમાં જ સચ રહેલું છે, અને આપણાંમાના કાલ પણ જો એ રીતે વિચાર કરતાં ટોણાં તે તો નથી પરંતુ નામદીપ અને યુવાની મનોમસા રહેલી છે. હિંદુસ્તાન પર કોઈ ખદારનો રાજ્ય મલાવશે એવો વિચાર સરખો પણ આપણે શા કાર કરીએ? આ સમજા નેખમેલું આપણે માપ કાઢવું જોઈએ અને મને તેવું તે કોણ તે પણ આપણે તેને નમવાના નથી. મરદ તરીકે આપણે તેનો સામનો કરીયું."

—પંડિત જવાહરલાલ નેહરુ.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

ધારા દિવસમાં સ્ટીમર ખુબધ જવા ઉપલ્લે.
સહુન તેમજ ૩૬ ઇન્જિનરો લેવામાં આવશે.

હરખત આપ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન
ફાઇનાન્સ ડેપુટીશન મુજબ નાણા સાથે સર્જ જવા વિગેરે
સંબંધી કામોને મળવાથી ખુબજલ્દ કરી આપીશું.

કાગીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હાઈ ઇસ્ટર્ન એજન્ટ.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો અવાજ
ખાસી સહાય નેટલા ખાતર તારમાં પોતાનું પુરું
સીરનામું મોકલવું.

૩૬ ટીકી હિંદુ વીરી સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.

૩૩ ૩૩ મુસ્લીમ વીરી સાથે પા. ૧૮ ૧ ૮.

૩૩ ૩૩ વીરી વગર પા. ૧૪ ૨ ૦

સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વીરી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરની આવજવની તારીખોમાં અને ટીકીટના
ખાતેમાં વિના તોડીસે ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street, Johannesburg.

Phone 33-1453

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

1/4

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હાઈ નીયા કંપનીમાં કુદરતી, આગ, મોટર કાર મોટર
ભાડી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસો, કામદારોને લગતા નીમાઓ,
કામગીરી વિગેરે હરક મળતા વીમાઓ ઉપરથી લાભ છે.
હાઈ કંપનીને ઉત્તેજ આપવું એ હરક હિંદીની રજૂ છે.

Natal Office.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,
DURBAN

Telephone 2-5845 Can

P. O. Box 1510.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.

શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાનો વ્યાજ પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office.

ROOMS NO. 12 & 13,
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,

JOHANNESBURG

Telephone 33-4475

P. O. Box 3641

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union ■ South Africa.

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC BALOON.

PHONE 20707 85 VICTORIA STREET, DURBAN.

INDIA'S GREATEST POET SIR RABINDRANATH TAGORE

We have now a band for sale few copies of his books by the last mail as follows:—

The Home & the World	4 9
Personality	6 6
Thoughts From Rabindranath Tagore	4 2
Creative Unity	4 6
The King Of Dark Chamber	5 9
Sadhana	1 9
The Post Office	1 9
Chitra	1 9
The Fugitive	1 6
The Gardener	1 9
The Crescent Moon	1 11
The Fruit Gathering	1 9
Stray Birds	1 9
Stories From Tagore	4 9
One Hundred Poems Kibor	4 9
Muski	6 6
The Cycle Of Spring	1 9
Nationalism	1 9
Sacrifice	6 9
The Wreck	6 9

Read about India's greatest man poet & prophet who have made for India a name to-day in the world as a nation of supreme being fully illustrated 640 pages with cloth bound. (just arrived)

GREAT MEN OF INDIA 17/6 including postage

Phone 33 8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

ઈન્ડિઅન ગ્રોસરી કીફાયત બાવે કયાંથી ખરીદશો?

હંમેશ્વે ઇન્ડિઅન ગ્રોસરી વિભાગ જોડ્યો છે, જેમાં ફરેક પાટની (ફેડી ગ્રોસરી તેમજ ગાંધી વસાણાની નાના મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રાજ વાપરવાની હિંદીમાંના તરે કપડાગી વસ્તુઓ હાથે ત્યાંથી તદ્દન કીફાયત બાવે મળી શકશે.

ગ્રાઉંદર માઠલી ખાતી કરવા લખતી છે.

કંડોના આલેશ હંમેશી પેતાની રજાએ હિંદુ સારી પેકીંગ કરી માઠલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(રામદાસ અને હનુમાઈ ભાવલ વિલી)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG.

હંમેશા ફરેક પ્રકારના વિભાગમાં પણ ઉતારીએ છીએ: જાંબલી, આંગ, બગસરી, ઝેરગીર, મોહર, ફેલ્ડે ગેરેટી (વગેરે).

Phone 24350.

Tel. Add. "Nantjes."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195.

DURBAN.

1762

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSOND BRAND (PAIN-EXCUR) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM

ERNEST TYSON, CHEMIST, FOLGATE, DURBAN 1792

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મહીમાઈ ગાદાભાઈ કારીપારવાળા.

ફરેક ભાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ધીની તેમજ ચોખા ચેવા, મસાલાથી બનેલા ખાતીઓ છીએ.

અમારું વખણાવેલું સુરતી 'કુશ', ચેવ, મમરા, માંડીઆ, બજા, પાતરા વિગેરે ફરેશ તાજા ખાતીઓ છીએ.

શીયાળામાં ખાવા લાયક પાંદા એલડેર પ્રમાણે ફરેશીયલ પાંદા વિગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ એલડેર પ્રમાણે ફેક વખતમાં ખાતી આપીશું. બહારમાંથી મંગાવનારને માલ પુરતી ફાળજી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6675.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St. JOHANNESBURG

Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફરેક અને વેશ્ટેબલ અદાવનાર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જાતમાં કેપ ફ્રેટ પણ રાખીએ છીએ

કંડોના આલેશ ઉપર ખાસ ધ્યાન રવામાં આવે છે

તાજી સ્વાદ અને સરતા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 765, 106 Prince Edward St. Durban.

વેચવાના પુસ્તકો

નવલકથાઓ તથા વાર્તાઓ		વિવેચના અને ખીછ વાતો		૪ થી "	
આખરી ફેલો બામ ૩ ભે	૫ ૧	સમુ લેખ સંમદ બામ ૨ ભે	૨ ૦	૬ થી "	૧ ૧
મહામા સંધીજી (સ્મરણો) -	" ૬	પારસી શાકાહારી વાર્તાઓ	૧ ૬	૭ થી "	૨ ૬
મહાધારી મહાવિદ્યાનંદજી જી. મ.	૨ ૦	અધિભાવે ચાકુ (તારક)	૬	૮ થી ચોપડીના અર્થ	૦ ૧
પરમાર્થજી	૧ ૦	સંકેત સપતાન	૭ ૬	૯ થી "	૦ ૬
અનન્યકિત યોગ (ગીતાનો સંધીજી)		ત્રણ વાર્તાઓ (અનુવાદ મદાદેવ દેસાઈ)	૪ ૦	૧૦ થી "	૧ ૦
કરેલો અનુવાદ	૧ ૦	પાંડિયા દ્વાર (નોવેલ)	૫ ૦	૧૧ થી "	૧ ૬
મંથન પ્રવાહ (સંધીજી)	૧ ૦	નરણ માળા (પાલકો માટે સ્ત્રીઓનો અંશ)	૧ ૬	૧૨ થી "	૧ ૬
બામ ભક્તો બામ ૬	૭ ૦	નાની ભેન વાર્તા	૨ ૦	૧૩ થી "	૨ ૦
કલ્પ નાથ	૫ ૧	પુરંદરીના પરાક્રમ	૧ ૬	૧૪ થી "	૨ ૬
ગીતાન બામ ૩	૭ ૦	પ્રાણી પ્રેમ	૧ ૬	નવનુબંધ વર્ણનમાળા	
રવાળી	૪ ૦	પુસ્તકાલય	૦ ૧	જાણપોથી	
ભાઈદેવી	૫ ૬	જાણપોથી કૃત પંડી કૃત્યું વર્ણન	૧ ૦	૧ થી ચોપડી	૧ ૦
શુભદા	૫ ૦	પાંડિયાના જન	૨ ૦	૨ થી ચોપડી	૧ ૬
નવીના	૬ ૦	દીવા ભેન	૫ ૬	૩ થી ચોપડી	૧ ૬
કળાકાળી અને ખીછ વાતો (મહા કૃષ્ણ)	૦ ૨	અનન્ય અને ગીતાનો	૧ ૧	૪ થી ચોપડી	૨ ૦
પુસ્તકાલયી કથાઓ	૦ ૦	કળા કારીગરીનું ચોક્કસ બામ ૧	૨ ૬	સચિત્ર બામ અને બામ	
મંદાર મળા (કૃષ્ણ વાર્તા નોવેલ)	૨ ૦	" " " " બામ ૨	૨ ૬	પુસ્તકાલયી દેવી કીલાન બામ ૧	૦ ૧
જાણપોથી રાણી	૫ ૬	શુભદા ચોપડી	૩ ૦	અંકનથીન બામ ૧૫૫૫૫૫૫	૨ ૬
જાણપોથી અને (કૃષ્ણ વાર્તાઓ)	૦ ૦	મામલાની વધારે (સંધીજી મામલાની		બાકીના બામ ૨૫	૧ ૦
દેવી ચોપડી (નોવેલ)	૦ ૬	રવીની દહાડું)	૬	બુદ્ધિવાળા ૪ થી પોરણી (અંકનથીના કૃત)	
નારી કલ્પ (કથાઓ)	૪ ૬	મળા અને ખીછ વાતો	૩ ૬	નવી આજ્ઞા	
પ્રેમાર્થ (સંકેત રસીક નવલકથા) બા. ૧	૬ ૦	કલ્પ માળા અને ચોપડીઓ	૫ ૦	પુસ્તકાલયો નકશો	
" " " " બા. ૨	૫ ૬	કલ્પ સંકલ્પ	૬ ૬	આ ઓડીસો છપાએલાં પુસ્તકો	
પીચરને પચે અને ખીછ વાતો	૦ ૦	કાન્થો-ગરબા-ગીતો-અન્ય		કલ્પવાળા બામ ૨૫૫૫૫૫૫	
જાણપોથી દીપક બામ ૨ ભે	૨ ૦	કલ્પોથી કલ્પ	૧૧ ૦	૧૬૩૨ પુસ્તકાલય અને અંકનથી	૧ ૬
માળીકા (વાર્તાઓ)	૫ ૦	પરમી સમ્મત ગીતા	૪ ૦	સીતા વનવાસ	૧ ૦
પૂજા	૦ ૬	પીડાવીકા (જાણે, ૨, ૧, દેસાઈ કૃત)	૪ ૬	જાણપોથી અને અંકનથી બામ ૧	૧ ૬
રવાળા દેવી ખંડ ૨ (સાદરીકાની કથા)	૧ ૧	કુમરવતી (અંકનથી ચોપડી કૃત)	૪ ૬	" " " " બામ ૨	૧ ૬
રાણા મનાથ (સતીકાસીક કથા)	૦ ૦	પરમી ગીતો	૨ ૦	નીતિના કાવ્યો	૧ ૦
ભામ અંકન ન્દાની	૩ ૦	બામ ૧૫૫૫૫૫૫ ૨૦ પુસ્તકોના		મરીર અંકનથી વધારે અને તેની અંકનથી	૬
વેરનામાં	૩ ૬	મેરની કીંગડ શો ૮-૧		અંકનથી	૧
અમે બધા (રમુજ નોવેલ)	૫ ૧	વેચવાના કલા ચિત્રો		પુર્વ અને પશ્ચિમ	૬
સોરાષ્ટ્રની રમુજ (સોરાષ્ટ્રની ઇતિહાસીક		કળાના નવનુબંધો પુસ્તક સંકલ્પ		કોઈમાન્ય બામ ૧૫૫૫૫૫૫	૬
દંત કથાનો સંકલ્પ) બામ ૧	૧ ૦	મંગળાકૃત		અને વિચાર	૬
કિલમર્ગ (વેદવિગ પુસ્તક)	૧ ૦	કલ્પન મંથન	૭ ૬	પુસ્તકાલય બામ ૧૫૫૫૫૫૫	૬
આખરે-કનો મુક્તિ સંકલ્પ	૩ ૦	કલા કલા	૬ ૬	સુભદા બામ ૧૫૫૫૫૫૫	૬
કિલમર્ગ (રવીન્દ્રનાથ ટાગોરના ગીતોનો		દંત રેખા	૬ ૦	મારો અંકનથી અનુવાદ કલ્પ: મ સંધીજી	૬
પુસ્તકાલયી અનુવાદ દીપક બામ ૧)	૪ ૦	અનન્યના કલા મંકલો	૭ ૬	મારો અંકનથી અંકનથી અનુવાદ " "	૬
૧૫૫૫૫૫૫ (રસીક નોવેલ)	૬ ૦	વેદ ૧૫૫૫૫૫૫ અનન્ય	૭ ૬	મારો અંકનથી અંકનથી અનુવાદ " "	૬
સાગરમતી	૬ ૬	કલ્પકારી શાળાઓમાં ચાલતાં પુસ્તકો		એક કલ્પકારી કથા (સોરઠેડીકાનો જવાબ)	૬
વિદ્યા અરમા	૭ ૦	શા. પે.		પુસ્તકાલય અને તેના બે બામ ૧૫૫૫૫૫૫	૬
સુરેશ્વરી વાતો	૪ ૬	૧ થી ચોપડી	૧ ૦	નેલના કામ (અનન્ય અને નવીના)	૬
અલ્પકી સદીનું કાલ	૫ ૦	૨ થી "	૧ ૦	કોઈ સ્વરાજ (સંધીજી અને અંકનથી)	૧ ૦
ભારત મુક્તિક ગાથા	૧૫ ૦				
રાષ્ટ્રીય સંઘીન અંકન	૧ ૬				
મોતીની માળા	૦ ૬				
વંધ્યા	૧ ૬				

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,

THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our SAREE HOUSE which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Benares Silks and several other lines will be offered at reduced sale prices.

મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રધર્સ
પ્રાપ્રાયટરી લીમીટેડ

તેઓના ગ્રાહકોએ ભતકાણમાં આપેલા ટેકા માટે તેઓનો આભાર મનવાની આ તક લે છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સફળ થયા છીએ. માય' તા. ૨૯ સપ્ટેમ્બરના ખુલેલા અમારાં સારી હાઉસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી ઢાળના ડરેસ લે'ઓ. બનારસી સાડીઓ અને બીજા અનેક લાઇનો ખામ કરાડેલા સેલ પ્રાઇસે વેચવામાં આવશે.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 41 - Vol. XI.

Friday, 3rd April 1942.

Published by the Editor, 10, Upper Circular Road, Singapore.

NOTES AND NEWS

White-washed As Usual

THE Minister of Defence (General Smuts), in a written reply to Senator E. H. Brookes (coloured native representative) on Wednesday March 25 said the inquiry into the alleged ill-treatment of non-Europeans at the Air Commando display at Oribi Camp, Maritzburg, last October had been completed. He was not prepared to lay the report on the table, but Senator Brookes could see it in the office of the Secretary for Defence. Asked whether he would make a statement to reassure the non-European communities concerned, the Minister said that under all the circumstances he did not consider a public statement called for. Mrs. V. M. L. Ballinger (Native Representative, Cape, Eastern) asked the Minister of Defence, General Smuts, on Friday March 27 in the Union House of Assembly whether a commission was appointed by him to inquire into the allegations, and if so (a) whether the use of insulting and abusive language by the military police to non-Europeans was proved, (b) whether the allegation of man-handling was also proved, and (c) whether the findings of the commission will be published. A reply on behalf of the Minister of Defence to Mrs. V. M. L. Ballinger said that a Court of Inquiry, although finding that there was some substance in the complaint that non-Europeans had been insulted at the Air Commando display in Maritzburg on October 7, 8 and 9, 1941, had been unable to attach the blame to any person or persons. The allegation of man-handling had not been proved.

The procedure adopted in this matter by the Minister of Defence seems rather strange and quite contrary to the accepted code of justice. Firstly the inquiry itself has taken a very long time for which there could hardly be any justification. Secondly for the Minister to have said that "under all the circumstances he did not consider a public statement called for" seems also rather high-handed. For the sake of justice to either party it was essential that the

verdict was brought to light, unless the object was to shield the misdeeds and the Minister was swayed by the consideration of the White man's prestige. We have to thank Mrs. V. M. L. Ballinger for the little that has come to light of the finding in regard to the unfortunate affair. If, as the Minister states, "there was some substance in the complaint that non-Europeans had been insulted" was that not in itself sufficient for the Minister of Defence to reprimand the Military police generally for their misbehaviour towards non-Europeans so as to prevent such occurrences in future? As regards the allegation of man-handling not being proved it seems very strange indeed when it was actually witnessed by some of the City Councillors themselves who were so moved that they spoke heatedly when the matter was discussed at the Maritzburg City Council meeting. The fact however, as it appears to us to be, is that the matter was not taken seriously by the Defence Department for the obvious reason that the party concerned were mere non-Europeans whose lives and feelings were of no consequence. This attitude of the Prime Minister seems quite contrary to the noble sentiments he has been giving expression to recently, the most recent one being his appeal to follow Christ's message "to cherish love for your fellowman, irrespective of race or language" and that "the love for God and man is the final answer to all the insoluble questions of all ages." Are these high principles meant only to be preached and not to be practised?

Subhas Chandra Bose Killed

And Brought To Life Again

According to a Tokyo message, Subhas Chandra Bose, ex-president of the Indian National Congress, and leader of the "forward bloc" inside the party, was killed in a plane crash off the Japanese coast on his way to attend a "Free India Congress" in Tokyo. With him were his adjutant and a number of other Indians. The official Japanese news

agency stated that 11 people, including four members of the Malayan-Indian goodwill mission on their way to Tokyo, were believed to have been killed. A Bangkok dispatch to the German news agency stated that two leaders of the Indian community in Siam, the president of the Indian National Council, Swami Satyananda Pur and the president of the Indian Independent League, Pritham Singh were killed. Mahatma Gandhi's telegraphed to the mother of Subhas Chandra Bose: "The whole nation mourns with you the death of your and her brave son. I share your sorrow to the full. May God give you courage to bear the unexpected loss." Maulana Abul Kalam Azad, president of the Indian National Congress, said to Reuter: "I was shocked to read this morning the news of the air crash in which Subhas Chandra Bose and some other Indians were involved. The tragic end of Subhas Bose, while still in the prime of life, will cause deep sorrow to all those who knew him. Despite differences with him in regard to the means of attaining India's freedom, it must be recognised, he lived and died for the cause to which he dedicated his life. Subhas Chandra Bose disappeared from India in January, 1941. It was later learned that he had reached Germany, where he is reported to have signed a pact for 'the sending of an army to liberate India.' He had recently been broadcasting for the Axis countries.

The following Sapa-Reuter's report appeared in the *Notul Afriqury* on Thursday:—Axis radio sources were yesterday (on Wednesday) actively denying the report originally published by the French radio quoting a Tokyo dispatch that Subhas Chandra Bose, ex-president of the Indian National Congress, lost his life in an aeroplane accident off the coast of Japan. The original report was broadcast by the Lyons radio in Vichy territory, and was subsequently repeated by the German controlled Paris radio. In this connection Reuter indi-

cated at the time that the German official news agency, while announcing the aeroplane accident, did not list Bose among the victims. The German Press has now carried the affair a further stage. According to a Rome broadcast yesterday several Berlin newspapers unite in accusing British news sources

under German control or influence.

Propagandists, be they British or otherwise, have tried to kill Mr. Subash Bose but thank God, he is still alive and is as large as life in Berlin wherefrom he is known to have broadcast on Wednesday night after his reported death.

Indian Opinion

FRIDAY, 3RD APRIL, 1942

British Scheme For India

WHILST these lines are being penned it has not been known whether the All-India Congress Working Committee has rejected or accepted the British Scheme for India conveyed by Sir Stafford Cripps. There is a chorus from Britain, America and this country from the Imperialistic sources that India will be foolish if it rejects the scheme; and America has gone to the extent of saying that India would lose her sympathy if she did. To that there can be only one reply that India depends on nobody's sympathy. She depends on the righteousness of her cause and she will certainly not allow that cause to suffer under any circumstances.

The British scheme for India's independence has been offered at this late hour not out of any feeling for India or with any appreciation of the right of India to attain her freedom. It has been offered because Britain is in need of hundred per cent help from India. India has waited all these long years and she can still wait because, after all, she will be able to attain real freedom by her own strength and not from any outside source. India has been kept helpless against any aggression by British Imperialistic rule and she is not going to be now prepared over night by Britain giving her her freedom and that too grudgingly. She has now to depend, as she would have had to under ordinary circumstances, on her own strength to face any aggression and she was preparing for that even without any help or co-operation from the Government. So if India does reject the British scheme she will not have much to lose. Britain will be the loser.

Now in so far as the scheme itself is concerned. This is not the first time India has been offered schemes for her independence. But all those schemes have resulted in tightening her shackles instead of breaking them. Her position therefore is: "once bitten twice shy." But India has been bitten not once but

over and over again and therefore she is naturally very careful in scrutinising the latest scheme to see whether it is not yet another trap which in the end will bind her the more she hugs it.

We are incompetent in this country to dictate to India. It would be audacious on our part even to offer her any advice. We know it is a difficult task both for Britain and for India and those on the spot alone are competent to form a decision as to the acceptance or rejection of the scheme. If, therefore, the Congress accepts the scheme it would not be right on our part to blame them. They would have done so after due deliberation and mature consideration. We can only express our opinion on what appears on the face of the scheme. On the face of it there is nothing that attracts us; there is everything that distracts us. Firstly India has asked for complete independence and not dominion status. But what India has been offered is not even dominion status of the type that is, for instance, enjoyed by the Union of South Africa. The provinces being given the right to participate in forming the new constitution and yet at the same time being given the right also to retain her present constitutional position with a promise by the British Government to honour them at once reminds us of the position of Ireland and the possibility of not one but several Ulsters being created in India.

We then come to the signing of a treaty for the protection of racial and religious minorities. Why this interference by Britain in India's internal affairs? Here in South Africa when it came to the question of safeguarding the rights of Indians as British subjects, Britain shrugged her shoulders and said she could not interfere in the internal affairs of South Africa. How could she then interfere in the internal affairs of India?

And then why should there be any treaties with the Indian States. They are India's burden and no longer Britain's in a free India.

Then there is the reservation of the control of defence in the hands of the British Government. How could India ever agree to this when India's life blood has been sapped for the sustenance of the exorbitant military expenditure to fight wars in which India had no interest whatsoever.

And this scheme is to come into force after the cessation of hostilities. This is aptly described as a "post dated cheque" and who knows whether the party that has drawn the cheque will be living or will be in a position then to honour the cheque. This might appear somewhat harsh but these are realities and it is often dinned into our ears that in these days we must take a realistic and not an idealistic view.

And with these very vague and doubtful concessions that are yet to come, India is asked in all earnestness to gird up her loins and to co-operate with the present Government of India in performing the task of "organising to the full the military, moral and material resources" and "to give her active and constructive help in the discharge of the task which is vital and essential for the future freedom of India." Is it for the future freedom of India that this help and co-operation is sought or is it for the continuance of the dominance of the British Empire who owes her existence to India—poor India—which has been described as the jewel of the Empire in times of trouble but in reality her status is that of Britain's hand-maid.

The picture of Ireland is before our eyes. Irish people are after all of the same blood as the British and yet Ireland was bled before she was given her freedom, and even so is she really free? Ulster is always made use of against her. In the circumstances, is it believable that Britain will in her life time part with power and give India her real freedom? We must confess we are a bit pessimistic in this respect.

Everything appearing in this issue of a political nature unless otherwise mentioned has been written and edited by Manilal V. Gaudhi to express the views of INDIAN OPINION.

BRITISH PROPOSALS FOR INDIA'S INDEPENDENCE

BRITISH proposals for a new Indian Union were published by Sir Stafford Cripps at a Press conference in New Delhi last Monday under the title of "Draft declaration of the discussion with Indian leaders."

The following is the text:—The conclusions of the British War Cabinet set out below are those which Sir Stafford Cripps has taken with him for discussion with Indian leaders, and the question as to whether they will be implemented will depend on the result of the discussions which are now taking place. His Majesty's Government, having considered the anxieties expressed in this country and in India as to the fulfilment of the promises made in regard to the future of India, have decided to lay down in precise and clear terms steps which they propose shall be taken for the earliest possible realisation of self-government in India.

"The object is the creation of a new Indian Union which shall constitute a Dominion associated with the United Kingdom and other Dominions by common allegiance to the Crown, but equal to them in every respect, in no way subordinate in any aspect of its domestic or external affairs. His Majesty's Government, therefore, make the following declaration:—

"(a) Immediately upon the cessation of hostilities steps shall be taken to set up in India, in the manner described hereafter, an elected body charged with the task of forming a new constitution for India.

"(b) Provision shall be made, as set out below, for the participation of Indian States in the constitution-making body.

"(c) His Majesty's Government undertake to accept and implement forthwith the constitution so framed, subject only to:

"Firstly, the right of any province of British India that is not prepared to accept the new constitution to retain its present constitutional position, provision being made for its subsequent accession if it so decides.

Full Status For Non-Academic Provinces

"With such non-seceding provinces, should they so desire, His Majesty's Government will be prepared to agree upon a new constitution giving them the same full status as the Indian Union and arrived at by a procedure analogous to that here laid down.

"Secondly the signing of a treaty which shall be negotiated between His Majesty's Government and the constitution-making body.

"This treaty will cover all necessary matters arising out of the complete transfer of responsibility from British to Indian hands. It will make provision, in accordance with the undertakings given by His Majesty's Government, for the protection of racial and religious minorities, but it will not impose any restriction on the power of the Indian Union to decide in future its relationship to other member states of the British Commonwealth.

Nationalists' Anxiety

OPPPOSITION anxiety about the future political status of Asiatics in the Union, arising from the projected adjustment of the status of India as a member of the Commonwealth, is to be voiced in the Union Assembly on Tuesday next, when questions will be addressed to the Prime Minister. They will ask whether the Cripps proposals were made with General Smuts's knowledge and approval, whether these proposals will confer on Indians the same rights as other British subjects and whether Indians in South Africa will obtain the right to claim full Union nationality and political equality in the Union.

"Whether or not an Indian State elects to adhere to the constitution, it will be necessary to negotiate a revision of its treaty arrangements so far as this may be required in a new situation.

"(d) The constitution-making body shall be composed as follows, unless leaders of Indian opinion in principal communities agree upon some other form before the end of hostilities:—

"Immediately upon the result being known of the provincial elections, which will be necessary at the end of hostilities, the entire membership of the lower houses of provincial legislatures shall as a single electoral college proceed to the election of the constitution-making body by a system of proportional representation. This new body shall be in number about one-tenth of the number of the electoral college: Indian States

shall be invited to appoint representatives in the same proportion to their total population as in the case of representatives of British India as a whole and with the same powers as British Indian members.

Britain Must Direct Defence

"(e) During the critical period which now faces India, and until the new constitution can be framed, His Majesty's Government must inevitably bear responsibility for, and retain control and direction of, the defence of India as part of their world war effort, but the task of organising to the full the military, moral and material resources of India must be the responsibility of the Government of India with the co-operation of the peoples of India. His Majesty's Government desire and invite immediate and effective participation of leaders of the principal sections of the Indian people in the councils of their country, of the Commonwealth and of the United Nations. Thus they will be enabled to give their active and constructive help in the discharge of the task which is vital and essential for the future freedom of India."

At the Press conference, Sir Stafford made it clear that the status envisaged for the new Indian Union included the right of secession. He indicated that it would be obligatory on the part of all provinces to participate in the election for the constitution-making body.

As soon as the constitution is settled everything will be transferred to India. If some provinces decide not to accede, they would not be parties to the constitution. It would be open to them to form a separate union, and he envisaged the possibility that only provinces which are contiguous could form a separate union.

Plebiscite Suggested

Replying to questions regarding the procedure to determine whether any province did or did not accede, Sir Stafford said that in a case where the result was not absolutely clear, the suggestion was being made that it should be done by plebiscite of the whole adult population of the province.

Where the provincial legislative assembly had decided by a majority of 80 per cent. to accede, it would be unnecessary to have a plebiscite. If 60 per cent. of the legislatures did not vote in favour of accession, then the minori-

ties would have the right to demand a plebiscite.

The plebiscite itself would be decided by a bare majority, said Sir Stafford. He said there would be no condition in the treaty to be signed between the British Government and the constitution-making body as regards the resuming of vested rights of the British in India.

Asked if the Indian Union would have the right to take expropriatory measures, he replied that the Indian Union would be free to take all measures open to a sovereign State to take.

Referring to the right of secession, he said that this was explicitly laid down in the words of the treaty, "will not impose any restriction on the power of the Indian Union to decide its relationship to other member States of the British Commonwealth."

Explaining the expression "cessation of hostilities," he said there was a difference between this phrase and the termination of the war. There might be a difference of one or two years between the cessation of hostilities and the end of the war. The idea was that the constitution-making body should be set up as early as practicable after the cessation of hostilities. "We impose nothing on India—not even a time limit," he said.

Sir Stafford declined to say anything specific about the last paragraph of the document, dealing with immediate arrangements envisaged in the Government Executive, but said:—

"The intention of this paragraph is to indicate to the Governor-General, who is responsible for the formation of the Government of India, the broad lines on which, in accordance with the scheme, the Government may be formed. All details of the formation of that Government are for the Governor-General to decide, and we have not attempted, and should not attempt, to take that responsibility out of his hands."

Fuller Measure Of Government

Nothing was obligatory on the Governor-General, but he could Indianise the Executive Council. A general direction was laid down. The object was to give the fullest measure of government to Indian people at the present time consistent with the possibilities of the present constitution, which could not be changed till the end of the war.

But there might be some small change to be made with regard to the composition of the Executive Council, particularly the condition that there should be three service members of 10 years' standing. "The intention of the document is, as far as possible, subject to the reservation of defence, to put power

into the hands of the Indian leaders."

He added that so far as the Governor-General could, within the sections of the existing constitution, he would attempt to form his Executive Council with a body of Indian leaders who could give leadership to the country and could help to direct the councils of the country in the Executive Council of the Commonwealth in the War Cabinet, and of the United Nations in the Pacific War Council.

Asked if he would agree to joint responsibility between England and India for defence, he said that joint responsibility for defence had been conceded, so far as the document laid down, that

Apology

In our issue of the 22nd August, 1941, a letter was published under the signature of E. I. Voola in which an attack was made upon the Avalon Theatres, represented by Messrs. A. I. Kaje, A. B. Moosa, and A. Motala, as Directors of the theatre.

From this letter it appeared that our correspondent charged these officials with "insincerity," "discreditable activities," "profiteering," "down-right hypocrisy," and in addition one of the Directors in his personal capacity was attacked and accused of "political slanting."

We admit that these serious charges were wholly unjustified there being no grounds to substantiate them.

We now offer our apology to the gentlemen concerned for any pain and annoyance which we may have caused them in publishing such letter and we unreservedly withdraw any imputations against their public and private activities and characters.

M. M. GARNON,
Proprietor, Printer and Publisher of
"Indian Opinion."

His Majesty's Government must inevitably bear responsibility for and retain control of the direct defence of India as part of their world war effort, but the task of organising to the full military, moral and material resources of India must be the responsibility of the Government with the co-operation of the peoples of India.

Internal Defence A Fallacy

Asked if he would agree to give internal defence to India, Sir Stafford Cripps said there was a fallacy in speaking of the internal defence of India. When there was a state of war it was impossible to dissociate internal and external defence. Taking a hypothetical case like the movement of troops from one place to another, it might be said to be purely an internal matter, but

really it was a question which depended on a multitude of other questions, such as to whether the Japanese were likely to take Ceylon, the position in Burma, the placing of a fleet in the Pacific and whether there were other troops available to be moved from the Middle East, etc.

It would be impossible to dissociate an internal movement of troops from the general strategy and tactics of the war. So long as large portions of the effective Navy and Air Force had to be brought from British and other Dominion sources, or other sources, it was essential that control of the movement of all these forces should be under a centralised body. They were so to-day through the Commander-in-Chief under the control of the Chief of Staff, who got their directions from the War Cabinet.

He added that it would be dishonest to say that Indian defence members will be responsible for the defence of India. He referred to the decision to appoint an Indian member of the War Cabinet, and said he was in that Cabinet that decisions as to strategy were made. He suggested that full membership of the War Cabinet was an important thing and not a mere appointment of a defence member. On his attention being drawn to the position in Australia, he said in Australia to-day "the whole thing is under American control."

Indians Have Not Solved Their Problems

The object was to offer a method whereby there could be a united India, governed by Indians, and the British Government were not going any longer to take up an attitude which would justify the charge that it was they who prevented a united India because they were relying upon differences between Indians. "Unfortunately our experience in the past 50 years has been that Indians have not yet solved their problems or put forward a joint scheme for giving self-government to India."

"He made it clear that in case there are non-acceding provinces which are not financially self-supporting, the British Government has undertaken financing them. They would have to decide, before they decided not to accede, whether they could support themselves financially."

The decisions of the constituent Assembly would have to be passed by a majority of the provinces and provinces which supported the majority would be the theoretical minimum which would form the Union.

Asked whether he was satisfied with the scheme as a Socialist he replied that with the views he held he was satisfied.

that this was the best possible solution of the Indian problem in order to give the maximum chance of creating a united India. The British Government's desire was that all, or as many Indian States as possible, should join the Indian Union. Where Indian States elected Legislatures existed these would send representatives to the constitution-making body, but in other existing machinery will be used for the purpose.

Sir Stafford Cripps said it was not possible to compel Indian States to join the Union, but many suggestions would be made and methods of persuasion used. Indian States would be invited to appoint representatives in proportion to their total population, as in the case of the representatives of British India as a whole, and with the same powers as British Indian members. The scheme did not contemplate a forced change in the constitution of any Indian State. It contemplated that each Indian State would use the best method it had for appointing peoples' representatives. If there was no other way it would be by nomination by the ruler.

A Last Minute Effort

A last minute effort to solve the Indian crisis, says a *Sapa-United Press* message from New Delhi, was undertaken by Sir Stafford Cripps inviting

Maulana Kalam Azad and Pandit Jawaharlal Nehru to a new conference on Wednesday.

The Congress Working Committee strongly opposes the refusal to transfer the control of defence, regarded as a fatal defect. In addition, the scheme is said to permit of a multitude of dominions in India, thus destroying the aim of Congress towards unity, and, thirdly, it is pointed out that the representatives of the States are to be permitted to play a definite part in the moulding of the future constitution of India, from which they themselves may elect to keep aloof.

The only major political interest which has up to the present welcomed the British proposals is that of the Indian States.

Hindu Maha Sabha Rejects Scheme

The Hindu Maha Sabha Working Committee announced on Wednesday night that, "according to the statement unfortunately made by Sir Stafford Cripps, the British Government's scheme is to be accepted or rejected *in toto*. As some essential features of the scheme are wholly or partially unacceptable to us, there is no other alternative but to reject the scheme."

A statement issued by the Indian Nationalist Party in the Central Legislature says the only course open to Indian Nationalists is to reject Sir Stafford Cripps's proposals.

Sikhs' Lament

The Sikh All-Parties Committee stated that Sir Stafford Cripps's proposals were unacceptable and gave the following reasons:—"Instead of maintaining and strengthening the integrity of India, specific provision has been made for the separation of the Provinces and the constitution of Pakistan (the communal partition of India)."

"The cause of the Sikh community has been lamentably betrayed."

The statement adds: "Ever since the advent of the British our community has fought for England on every battlefield of the Empire and this is our reward—that our position in the Punjab, which England promised to hold in trust and in which we occupied a prominent position, has been finally liquidated. We have lost all hope of receiving any consideration. We shall resist, however, by all possible means, the separation of the Punjab from the All-India Union. We shall never permit our Motherland to be at the mercy of those who disown it."

GANDHIJI IN 'HARIJAN'

ANSWERING a question, "Why can't you see that whilst there is possession, it must be defended against all odds? Therefore your insistence that violence should be eschewed in all circumstances is utterly unworkable and absurd. I think non-violence is possible only for select individuals," Mahatma Gandhi writes in *Harijan* under the caption 'The eternal problem.' "This question has been answered often enough in some form or other in these columns as also in those of *Young India*. But it is an evergreen. I must answer it as often as it is put, especially when it comes from an earnest seeker as this one does. I claim that even now, though the social structure is not based on a conscious acceptance of non-violence, all the world over, mankind lives and men retain their possessions on the sufferance of one another. If they had not done so, only the fittest and the most ferocious would have survived. But such is not the case. Families are bound together by ties of love, and so are groups in the so-

called civilised society called nations. Only they do not recognise the supremacy of the Law of Non-violence. It follows, therefore, that they have not investigated its vast possibilities. Either to put of sheer inertia, shall I say, we have taken it for granted that complete non-violence is possible only for the few who take the vow of non-possession and the Allied abstinence. Whilst it is true that the votaries alone can carry on research work and declare from time to time the new possibilities of the great eternal law governing man, if it is the law, it must hold good for all. The many failures we see are not of the law but of the followers, many of whom do not even know that they are under that Law willy-nilly. When a mother dies for her child, she unknowingly obeys the Law. I have been pleading for the past 30 years for a conscious acceptance of the Law and its zealous practice even in the face of failures. 30 years' work has shown marvellous results and strengthened my faith. I do claim that by constant practice, we shall come to a state of

things when lawful possession will command universal and voluntary respects. No doubt, such possession will not be tainted. It will not be an insolent demonstration of the inequalities that surround us everywhere. Nor need the problems of an just and unlawful possessions appeal the votary of non-violence weapon of Satyagrah and non-cooperation which hitherto has been found to be a complete substitute of violence whenever it has been applied honestly in sufficient measure. I have never claimed to present the complete science of non-violence. It does not lend itself to such treatment. So far as I know, no single physical science does, not even the very precise science of Mathematics. I am but a seeker, and I have fellow seekers like the questioner whom I invite to accompany me in the very difficult but equally fascinating search.

'A Flery Ordeal'

In an article on the death of Seth Jambhal Bajaj, Mahatma Gandhi writes in *Harijan* under the caption

"Fiery Ordeal":—"Twenty-two years ago, a young man with the bloom of 30 springs upon him, came to me and said 'I want to ask something of you.' 'Ask, and it shall be given if it is at all within my power to give,' I replied with some surprise. 'Regard me as your son Devadas,' the young man said. 'Agreed,' I reply. 'Only I am giving nothing, you are the giver. The young man was no other than Jamanlal Bajaj. People know something of what this sacrament meant. But few know the extent of the part played by the self-

adopted son. Never before, I can say, was a mortal blessed with a 'son' like him. Of course, I have many sons and daughters in the sense that they have done some of my work. But Jamanlalji surrendered himself and his without reservation. There is hardly any activity of mine in which I did not receive his full-hearted co-operation and in which it did not prove to be of the greatest value. He was gifted with a quick intelligence. He was a merchant prince. He placed at my disposal his ample possessions. He became guardian

of my time and my health. And he did it all for the public good. The day he died, he and Jankidevi were to come to me. But he died almost at the very hour he should have been with me. Never before have I felt so forlorn except when Vaganlal was snatched from me 14 years ago. But I had no doubt then, as I have none now, that a calamity of that kind is a blessing in disguise. God wants to try me through and through. I live in the faith that he will give me the strength too to pass through the ordeal."

Things In General

Natal Indian Blind Society

THE necessity of a home for the indigent blind Indians of Natal was stressed by Mrs. F. Gordon Dawson, president of the Natal Indian Blind Society, whose annual meeting was held on Thursday, March 26. Among the speakers were the Mayor, Mr. R. C. L. Brown, and Councillors J. L. Farrell and J. Pyle, Messrs. Norabjee Rustomjee and J. W. Giffroy. The president said that during her association with the Indian Blind she had noted the need for such a home for the aged and homeless blind, where everything could be concentrated and adapted to their disabilities. The Society was appealing for a site of two or three acres for the establishment of the necessary building. She submitted a plan of the proposed building which would cost approximately £3,000. She hoped that the Government and Department of Asylum Affairs would assist financially. The home might tend to reduce the number of beggars, she said. The Mayor congratulated the Society upon the strides it had made. It was not only beneficial to the blind themselves but was one of the means of breaking down the colour bar. Messrs. Rustomjee and Giffroy promised their fullest co-operation. Mr. Farrell promised to give his whole-hearted support if the City Council were approached in any way.

'Natal Mercury' On S.A. Indian Problem

In the course of an editorial in its issue of March 31, on the British proposals to solve India's problem as discussed by Sir Stafford Cripps, the *Natal Mercury* writes:—

"The Natal Mercury has been very much interested in the various proposals for the solution of the Indian problem in India. It has been particularly interested in the proposals of Sir Stafford Cripps, who has been very frank and open in his discussion of the problem. It has been particularly interested in the proposals of Sir Stafford Cripps, who has been very frank and open in his discussion of the problem. It has been particularly interested in the proposals of Sir Stafford Cripps, who has been very frank and open in his discussion of the problem."

that are taking place around us. We have already suggested that the Indians should be given communal representation in Parliament, in the Provincial Councils, and in the Municipal Councils. There is no reason why Indians themselves should not be elected to those bodies. South Africa would, however, in present circumstances never agree to a general franchise, even if it were strictly limited. The chances of a satisfactory solution of a problem which sooner or later has to be faced, would probably be much greater if there were some co-ordination of regard to Indian policy in the various territories of the British Commonwealth in Eastern and Southern Africa. A conference might be called of representatives of India, Africa, Rhodesia, Tanganyika, Kenya, India and British South Africa to discuss the whole situation. But the most to be desired, whatever happens, is the Indian Government. Now, the Indian problem has ceased to be a parochial one. It is now a matter of Imperial and International importance.

Natives And The Pass Laws

In the course of his reply to the debate in the Union Senate on the Native policy the Minister of Native Affairs, (Colonel D. Reitz) on Thursday March 26 said that he intended to discuss pass laws affecting the Natives with the Prime Minister and the Cabinet with a view to seeing whether the public could not be convinced of the necessity for their abolition. There was nothing that was so conducive to creating bad feeling and disturbing race relations as the pass law. As a first step he would ask the Minister of Justice to issue instructions to the police that no Natives should be arrested unless there was reasonable ground for suspecting that he had committed an offence. Secondly, he proposed to take the matter up with the Prime Minister and the Cabinet and to see whether the public could not be convinced that the present state of affairs was wholly unjust and illogical. It was his conviction that if the pass laws were abolished there would be a tremendous change in race relations. The matter was crying out for investigation. There was no question of

granting social and civil equality to Natives in our time, but it was the duty of every European to deal justly with the Native and not to create the idea in his mind that he was nothing but a beast of burden.

Warning To Profiteers In Potatoes

The Durban Price Controller states that the Price Control Committee points out that the price of 22-51 pence per lb., to the nearest half penny for quantities of 2½ lbs. and more, is not a fixed price for potatoes, but a maximum retail price for potatoes of good quality. Complaints that the Government had fixed the price of potatoes when sold to the consumer at 5lbs. for 1s. are, therefore, entirely unfounded. There is no reason why considerably greater weight should not be given now that the market price per bag has become more reasonable. While there may be some lack of appreciation of the difference between a fixed price and a fixed maximum price on the part of the more illiterate dealer and hawker, there is also the possibility that the maximum price is being represented as a fixed price in order to obtain unduly high profits. Suspected cases of this type should be reported to the Price Control Supervisor, Law Courts, Durban.

Mr. S. B. Mehd

Mr. S. B. Mehd has returned from the stand to spend a few days on the coast. He is staying at Phoenix.

Mount Edgecombe Festival

The Joint Secretaries of the Natal Estates Hindu Temple, Mount Edgecombe, announce that owing to war conditions the Temple Committee has decided to celebrate the annual festival on a small scale from April 3 to April 12. There will be no amusements, entertainments, or the year as in the past.

હિન્દિઅન ઓપિનિઅન.

નવાના માધ્યમના દર્શન
સને (૧૯૫૬) નાં પાનાં.

પૃથક્ ૪૦ મું

ફીનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૩ એપ્રિલ, ૧૯૪૨.

૧૫૨ ૧૬.

“હિન્દિઅન ઓપિનિઅન”

શુક્રવાર તા. ૩ એપ્રિલ ૧૯૪૨.

હિંદુસ્તાનને માટે બ્રીટનની યોજના

આ લીડીએ બખાલ નદી છે સારે નાં રહેલો દોષ નરદથી હિંદુસ્તાન ને માટે લગ જવામાં આવેલી બ્રીટીશ સરકારની ની નવી યોજના એક કલ્પના કલ્પિત કાલી છે સ્વીકારી કે કે નરદથી છે એ બખર હલુ આવ્યા નથી બ્રીટન, અમેરીકા અને આ દેશમાં શાંતિવાદીઓ નાંકવા એકજ સર નીકળી રહી છે કે હિંદુસ્તાન ને એ યોજનાને તરફથી દેશે તે મુખ્યોગ્ય ગણાયે, અને અમેરીકા તો એટલે સુધી કહી રહ્યું છે કે હિંદુસ્તાન એ દેશની દિશામાં ગ્રામીણ બેસશે. એ સુચના અને ધમકીનો તે એકજ જવાબ કોઈ સહે અને તે એ કે હિંદુસ્તાન કામની પણ કીસકોઈ પર નવા રહ્યું નથી. તેના સવાલની સમસ્યા પરજ નથી રહ્યું છે અને અમે તેના સંજોગમાં એ સવાલને તે નુકસાન મંકીયવા નહીજ દે. હિંદુસ્તાનની આઝાદી મારેલી બ્રીટીશ યોજના આઠથી મોટી પક્ષે આપવામાં આવી છે એ હંધ હિંદુસ્તાન પ્રત્યેની લાગણીથી હિંદુસ્તાનનાં ગોતાની અઝાદી એકવાનો દા જે એ સવજથી આપવામાં નથી આવી. એટલા માટે આપવામાં આવી છે કારણ કે બ્રીટનને હિંદુસ્તાનની આજે એવે સે દહા નરદનાં મરર છે હિંદુસ્તાન નો આઠનાં લાંબા વર્ષો સુધી ચેજ્યું છે અને હલુ પણ લેખી સહે છે કેમકે હેવરે બરી આઝાદી તે ગોતાની સંવિધાયી પ્રાપ્ત કરી શકશે અને નહી કે કામના આપવાથી હિંદુસ્તાનને બ્રીટીશ શાંતિવાદી નાંક નરદથી નવારનાં પ્રત્યેક આક્રમણ ની સામે નિરાપાર રવાનાં નાજવામાં આવ્યું છે. હવે બ્રીટન તરફથી તે આઝાદી અપાવાથી, અને ને પણ કંબુસાધથી અપાવાથી એ આક્રમણ નો સામનો કરવાને તે સમય નાં નહવાર થમ જમ શાંતિવાદી નથી. નાકે ના તે સમારણ સન્નેગો મા કરતું પણ હોય તેમ, આક્રમણને સામનો કરવાને ગોતાનીજ નાંક પર આપાર સમવાનો છે અને એ ને મરદાની મદદ કે સહકાર વમર

કરી રહ્યું છે. એટલે એ હિંદુસ્તાન બ્રીટીશ યોજના કાંઈ દેશે તો તેને પણ બોલ જવાની નથી પરંતુ બ્રીટનને તેની બરર મોટી બોલ થશે.

હવે એ યોજનાની વિષત ઉપર આપીએ હિંદુસ્તાનની સમસ્યા કંઈ આ પરદેસ વતેલી યોજના નથી મુકામ નરંતુ જેટલી યોજનાઓ મુકામ છે અને જેટલી તેજે સ્વીકારેલી છે તે તેની સાંકળોને નાંકવાને વધારે ને વધારે જકડનારી નીવડી છે. એટલે આજે હિંદુસ્તાનની કયા “દુધધી હાજી” છયથી કરે” તેના જેા થમ છે. વળી હિંદુસ્તાન નાં એક વખત એમું દાખું છે તે નો કામ પર કામ સામવા છે. એટલે એ તે આ જેટલી યોજનાની ધણીજ બ્રીટીશથી તપાસ કરે, કે રખેને તે વળી બીજું રમકડું હોય કે નાનાપર એમ વધારે મગતો રખે તેમ તેને વધારે જકડનાર નીકડે, તે તેમાં આમળાં જેવું કરા નથી.

આ દેશમાં એક આપણને હિંદુસ્તાનને દોરવણી આપવાનો અધિકાર નથી. કંઈ સલાહ આપવાને દોષ કરવો એ પણ આપણી પૂરના નર થણાવ આપણે જાણીએ છીએ કે આ સવાલ બ્રીટન તેમજ હિંદુસ્તાનને માટે ધણીજ મુશ્કેલ છે અને એકો સમયપર દાખર હોય તેઓજ એ યોજના રસીકારસ મા નેકા દેશ એ નિર્ણય કરવાને અધિકારી ગણાય. આથી ને કદાપિ કલ્પિત એ યોજના સ્વીકારશે નો પણ આપણાથી તેને દોષ કા નહી સકાય. તેવું પૂખત વીચાર કરવે પડીજ તેમ યા” દશે એમ આપણે માની જેવું રહ્યું.

આથી અમે અહીં માત્ર એ યોજનાની વિષતા, જેની ઉપરથી દેખાય છે, તેનાજ ઉપર માત્ર આપણું. અમને તેમાં આપણનાં કયું લાગતું નથી. નહિ આકાંક્ષાં જાણુંજ સારું છે.

પ્રથમ નો હિંદુસ્તાને સંપૂર્ણ આઝાદીની માગણી કરેલી છે અને નહિ કે કેમ્બીયન

સ્ટેટસની. પરંતુ આ યોજનામાં હિંદુસ્તાનને ને આપવામાં આવ્યું છે એ તેા, લાખલા તરીકે, દક્ષિણ આફ્રિકા બાંચવી રહ્યું છે તેના માતાનું ક્રોમીનીયન સ્ટેટસ પણ નથી.

પ્રતિને નવું બંધારણ પડવામાં બાગ લેવા ને દાં આપવામાં આવ્યો છે અને ને સાથે એ તેની હસ્તામાં આને તો લાકની પોતાની બંધારણીય સ્થિતિને વળગી રહેવાનો પણ દાં આપવામાં આવ્યો છે અને બ્રીટીશ સરકારે તેને નાજી મદદ આપવાનું વચન આપ્યું છે. આ વચન જોઈને અમને તુરતજ આવસેનહનું સમરણ થાય છે અને આમસેનહમાં તે એકજ અસર છે પરંતુ હિંદુસ્તાનમાં એમાં અનેક અસરશે લેલાં થવાની સકળતા જાંઠએ છીએ.

પછી જાતીય અને ધાર્મિક બધુ મતિઓના રક્ષણને માટે બ્રીટીશ સરકારની સાથે સંધી કરવાનું તમાં વિધાન છે. એ તેા હિંદુસ્તાન ની આંતરિક જાળત રહી. તેમાં બીટને દાં સારૂ માયું મારતું જોઈએ? દક્ષિણ આફ્રિકામાં ત્યારે મુક તેની પોતાની બ્રીટીશ રેગલ તરીકે હિંદીઓનાં કાંઈનું રક્ષણ કરવાની તેને મામળાં કરવામાં આવી ત્યારે બીટને બલા મદાવી “દક્ષિણ આફ્રિકાની આંતરિક જાળતેમાં અમારીથી વચ્ચે નાંક પડી શકાય” એવા જવાબ આપ્યો હતો. તે પછી હિંદુસ્તાનની આંતરિક જાળતેમાં તેનાથી શી રીતે વચ્ચે પડી શકાય?

વળી દેશી રાજ્યો સાથે બ્રીટનને સંધીઓ કરવાનો શાં દાં રવતમ હિંદુસ્તાનમાં દેશી રાજ્યોની જોખમદારી હિંદુસ્તાનની હોમ નહિ કે બ્રીટનની.

તે પછી સંરક્ષણપરનો અંકુશ બ્રીટીશ સરકારનાં લાયમાં અનાગત રાજવાનું તેમાં વિધાન છે. આ વચ્ચે હિંદુસ્તાનની સહનજ શી રીતે થમ કહે વધારે હિંદુસ્તાનને જેમાં હોમ પણ જાતનો સવાલ ન દોષ તેમાં પુલો લગાને બેઠાં માર સરકારી ગયે કહારી રાખવાને હિંદુસ્તાનના આંતરમાં કોરી ખાવામાં આળાં.

અને આ યોજના હસવાનું બંધ થમા બાર અમલમાં મુકશે. આને એક “પોસ્ટ ૩૩૩ રેક” તરીકે વર્ણવવામાં આવી છે એ વાસ્તવીકજ છે, અને કાંતે બખર છે કે જેણે એ એક કાંટલી છે તે ને વખને એ એક વાસ્તાને છવતું

હોતે કે કેમ અથવા તો ભરી રહવાની સ્થિતિમાં હોતે કે કેમ? આ વિચાર કદાચ કંઈ લાગણીપરંતુ એ ખરી વસ્તુસ્થિતિ કે અને આજના વખતમાં આદર્શવાદ વિરૂદ્ધ વસ્તુવાદને પોષવાની શીખાવણી વાજે વાજે હોવાને કેવામાં આવે છે.

પણ આ અયોદ્ધ સ્થને શકેલ સામે, જે હજુ અવિધવામાં સાંપડનારા છે, તેના બદલામાં હોદ્દસ્તાનને સહનિબંધથી કાઢે કરી "સરકરી, નેતા અને આર્થિક સાધનો એપ્રુવેપણે એકત્રીત કરવામાં હાલની હોદ્દસ્તાનની સરકાર સામે શકકાર કરવાની" અને "હોદ્દસ્તાનની અવિધવાની આજાદીને માટે અતિ અમલતુ" કાર્ય કરવામાં પ્રવૃત્તિમાં અને રચનાત્મક સહાયતા આપવાની" માગણી કરવામાં આવી છે.

વસ્તુતઃ એ માગણી હોદ્દસ્તાનની અવિધવાની આજાદીને માટે યત્ન ન્હોતો કે પછી બ્રીટીશ સમ્રાજ્ય, કે જેની હરિત હોદ્દસ્તાન—મરીખ પીચાઈ હોદ્દસ્તાન—જેને સંકટની વેળાએ "સામ્રાજ્યવાદ રાજ" તરીકે વર્ણવવામાં આવે છે પરંતુ હકીકતમાં જે ખંડનની દારી નરકિતો દરબાને ગામવે છે—તેને આજારી છે, તેની સર્વે-પરિતા દકાથી રાખવાને માટે યત્ન રહી છે.

અમારી સમક્ષ આપણે-હવે દરેક ખંડે યામ છે. આખરી શ્રેષ્ઠ અને બ્રીટીશ ને એકજ ભેલાના મણામ. તેમ છતાં આપણે-કને આજાદી મળ્યા ગયેલાં લોકો રહેવાવાવું યાચું હતું. અને ત્યાર બાદ પણ શું ને ખરેખર આજાદ થયું છે ખરું? અદ્યતનને બધાને ત્યારે તેની સામે ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. આ સંજોગમાં ખંડન પોતાની હતી દરમીયાન હોદ્દસ્તાનને ખરી આજાદી બસે, જે વસ્તુ પોતાના જાન બાધાઓને માટે પણ કરી નથી એ વસ્તુ હોદ્દસ્તાનને માટે હરે, એ સું મારી રાહાય તેવી યાત છે. આપણે કમ્પસ કરવું પડશે કે આ આજનમાં અને નિરાશા મહી છીએ.

મુને જાણ ગયો

સે નેટર ઈ. એમ. બુદ્ધને કુપવાર માથે તા ૧૫ મીએ એક લેખીત જવાબમાં શ્રેષ્ઠજ્ઞ ખાતાના પ્રધાન જનરલ કન્ટસે જણાવ્યું હતું કે "મેરીટજનના એકરીબી કમ્પના ગયા અક્ટોબરમાં મલેલા વિમાની દરેક પ્રસંગે બીન-ગ્રેસાઓ તરફ જાવવાયેલી એરવર્થ્સને હરિયાદની તપાસ પુરી થય છે તપાસનો રીપોર્ટ બંદરે સમક્ષ મુકવાને હું તમાર નથી પરંતુ સેનેટર ક્લક સંરક્ષણ ખાતાના સેક્રટરીની આશીસમાં તે જોઈ શક છે." જાગી પળાવતી

બીન-ગ્રેસા કોમોને ખાતી આપવાને પ્રધાન એ જાખતમાં નિવેદન કરશે કે નહિ તેના જવાબમાં પ્રધાને કહ્યું કે સમયા સંજોગો જોતાં મંદર નિવેદન કરવાની હું જરૂર જોતો નથી. મોશીસ વી. એમ. બેથોન્ટે કુકવાર માથે તા. ૨૭ મીએ આમની સભામાં પ્રધાનને પુછ્યું હતું કે: પ્રધાન તરફથી એ હરિયાદની તપાસ કરવાને એ કમીસન નીમવામાં આવ્યું હતું કે નહિ અને જો નીમવામાં આવ્યું હોય તો (અ) બીન-ગ્રેસાઓ તરફ સરકરી પોલીસે અપમાન બરેલી અને બીજાસ કાપા વાપરેલી હોવાનું પુરવાર થયું હતું કે નહિ અને (ગ) નજીના ઉપર કાય અસાવવામાં આવ્યાનું પુરવાર થયું હતું કે નહિ અને (બ) કમીસનની તપાસના પરિણામો બંદરે કરવામાં આવશે કે નહિ. સંરક્ષણ ખાતાના પ્રધાનની વાત નીચે પ્રમાણે જવાબ વાંચી સાંભળાવવામાં આવ્યો હતો: તપાસની અદાલતે જો કે એવી શોધ કરી છે કે તા. ૭, ૮ અને ૯ અક્ટોબર ૧૯૪૧ ના મેરીટજનમાં થયેલા કમ્પનાના દરેક પ્રસંગે બીન-ગ્રેસાઓનું અપમાન થયું હતું એ હરિયાદમાં કંઈક વૃદ્ધ છે પરંતુ તેના હોય તેવાથી કાંઈ અમુક અંતિલ કે બંધિતો પર મુકી શકાયો નથી. કાય અસાવવામાં આવ્યાની હરિયાદ પુરતાર થય નથી.

આ જાખતમાં સંરક્ષણ ખાતાએ આગસાર કરેલી રીત સચીજ વિચિત અને ન્યાયના સિદ્ધાંતોએ મિલંતથી તદન વિરૂદ્ધ જણાય છે. પ્રથમ તો તપાસ કરતાંજ મુજો વિલંબ થયો છે કે જેને માટે બાગેજ કસ્ટ વાચ્ચીપણું હોય રહે. બીજું પ્રધાને એમ કરી હતું કે "સમયા સંજોગો જોતાં બંદર નિવેદન કરવાનું હું જરૂરી જોતો નથી" એ પણ કંઈક આપણુની બરેલી લાગે છે. કંઈ નહિ તો બંદરમાંથી એક પણ પક્ષને ન્યાય આપવાને ખાતર પણ તપાસને સુકારી મંદરે કરવો આવશ્યક હતો સિવાય કે પછી હોય કરનારઓને પ્રધાન કુપાવવા માંજતા હોય અને ગોમ માણસની પ્રતિપાતા ખ્યાલથી દોરવામ ગયા હોય. આપણે મોશીસ બેલી-જરને આભાર માનવો પડે છે કે જે કમન સીમ જનાવ સંજોગો તપાસની ચોરીક વિગત બંદરે આવી રહી છે જો પ્રધાન કહે છે તેમ, "બીન ગ્રેસાઓનું અપમાન થયું હતું એ હરિયાદમાં કંઈક વૃદ્ધ છે" તો શ્રેષ્ઠી વસ્તુ બી નજોગો તરફની એરવર્થ્સને માટે સરકરી પોલીસને મમજા આપવાને માટે સંરક્ષણ ખાતાના પ્રધાન માટે પુરતી નહોતી કે જેથી ભાવવપમા એવા બવાવો બનવા ન પાડેઈ અને કાય અસાવવામાં આવેલા દોવાની હરિયાદ પુરતાર ન હોવાની વાત પણ સચીજ આખવજનક જણાય છે બધારે વસ્તુતઃ એ ખાતા સીડી કાલેસીબરેએ બજારેનજવ જોતો હતો અને

મેરીટજનમાં સીડી કાલેસીબરે ત્યાર બાદ મલેલી મોડીજમાં એ જાખતપર મલેલી સચી દરમીયાન તેઓ લાગણીવશ થયેને પોષ્યા હતા પરંતુ અમને જણાય છે તે મુજબ હકીકત તો એ છે કે સંરક્ષણ ખાતા તરફથી આ જાખતને કરી મંજૂરતા આપવામાંજ નથી આવી અને તેનું દેખીતું કારણ એજ છે કે એ હરિયાદ બીન-ગ્રેસાઓની હતી કે જેઓની હાંદગી અને લાગણીઓની ધીમત કેલી? વડા પ્રધાનની આ વલજુ હમણામાં તેમણે કહેલા મંદર ઉદ્ધારો કરતાં તદન ઉલટીજ છે. તેમને જેણે અતિ મંદર ઉદ્ધાર તો માનવખંડ પ્રતો જાતી કે બાવાને કરી એદ માખ્યા વિના પ્રેમભાવ કેવાવવાની તેમણે કરેલી આપીશમાં હતી કે જેમાં તેમણે કહ્યું હતું કે "જમર અને મનુષ્ય પ્રતોના પ્રેમ એજ સમયા મુજોના તદિ ઉદ્ધેલી સામેલ પ્રજોને કિવંતો પ્રમુત્તર છે." શું આ ઉચ્ચ સિદ્ધાંતો માત્ર ઉપદેશ કરવાનેજ છે, અમલમાં મુકવાને નથી?

૬. આ તા. હોદી સવાસપર 'નાટાલ અરકપુરી'

માથે તા. ૨૧ મીના અંખમાં સર રેકર્ડ હોમે બંદરે કરેલી હોદ્દસ્તાનના સવાસના ઉદ્ધને માત્રની બ્રીટીશ દરબારતોપર એક અગ્રણ્ય સખતાં 'નાટાલ ગરકપુરી' નીમે પ્રમાણે જણાવે છે:

"હિંદી આફ્રિકા હોદ્દસ્તાનમાં જે બની રજુ છે તેમાં જોડા રસ લઈ રહ્યું છે કેમકે આખણે ખાસ કરી નાટાલમાં આપણે હોદી સવાસ રચો છે, કે જ્યાં છેડી વસતી વજૂની મુજબ હોદીઓની વસતી ૧૮૭,૧૬૧ ની છે આપણે મુરોપીયન વસતી ૧,૦૦,૫૪૬ ની છે. આખા કોમનવેલ્થમાં રાજકીય, આર્થિક અને ભતીય પરિવર્તન થઈ રહ્યું છે અને આપણી આસપાસ બની રહેલા અનાવો સામે આપણી આંખો આપણાની બંધ કરી રહી નહિ રાખવ. અને અચાર અનાક મુજબે ગયા ખરે કે હોદી અને પાકિસ્તાનમાં, પ્રાંતિક કાંડરીયોમાં તેમજ મુનુપીસીય કાંડરીયોમાં કોમી પ્રતિનિધિત્વ અપાણું લેઈએ. આ સંસ્થાઓપર ખુદ હોદીઓને જ નહિ મુદ્દાવાનું કહ્યું ગણ્ય નથી. દાકુના સંજોગમાં હિંદી આફ્રિકા નમે તેવાં મર્મિલિત પ્રમાણમાં પણ તેઓને સામાન્ય ગત મિલક આપવાનું તો કમ્પે નહિજ કરે. આ સવાસ કે જે મોટો વહેલો કાયમાં હોવા વગર જરૂર નથી તેનું સંતોષકારક સમાધાન આપવનો સંજન વધારે રહેશે જો પરીક્ષ કામનવેલ્થના ખુદ અને હિંદી આફ્રિકાના ખુદા જાડ પ્રદેશોમાં હોદીઓ સંખધી નીતીને પ્રસન કરવા ન આવે. તેને માટે કંઈ ન હિંદી આફ્રિકા, ગેટીયા, દાકુનીકા, ફેનીયા, હોદ્દસ્તાન અને મીકન પ્રતિનિધિઓને આખી પરિસ્થિતિની ચર્ચા કરવાને એકર કરી શકાય. પરંતુ આજી વસ્તુ તો વદ રાજકીય વાંચો: બ્રીટીશ સરકારની મોજનાનું થવાનું હોય તે થાય છતાં હોદી સવાસ એક મલેલે સવાસ નથી રહ્યો હવે તે એક સાદા અને આતર-રહીય અમલોના સવાસ થઈ પડેશે છે.

હિંદની સ્વતંત્રતા માટે બ્રીટીશ સરકારની દરખાસ્તો

“હિંદના નેતાઓ સાથેની ચર્ચાની જનરેશન નો ખરડો” એ મથાળા હેઠળ ન્યુ ઇન્ડિયાના પ્રિસ કોન્ફરન્સ સમયે મળેલો સોંચવો સર રોહરો ઈરવે દ્વારા સ્વતંત્રતા આપવાને સગતી બ્રીટીશ સરકારની વોર કેબિનેટે કરેલી દરખાસ્તો રજુ કરી હતી. તે નીચે મુજબ છે:

(અ) હાલનાં બંધ મથાળા બાદ તુરંતજ નીચે જણાવ્યા મુજબ દોઢમાં દોઢને માટે એક નવું બંધારણ ઘડવાનું કામ કરવાને એક સુદાયેલી સંસ્થા ઊભા કરવાના પગલાં લેવામાં આવશે.

(બ) નામદાર બ્રીટીશ સરકાર એવું ઘડાયેલું બંધારણ સિદ્ધારવા અને આવકમાં મુકવાનું માથે લે છે અપવાદ માત્ર એટલોજ કે:

“પ્રથમ, બ્રીટીશ દોઢના જે કોષ પછી પ્રાંતને નવું બંધારણ સિદ્ધારવાની છત્તા ન દોષ નેને પોતાની દાલની બંધારણીય રચીતોને ચાલુ રાખવાનો હક રહેશે, અને પાછળથી જો તેને એ બંધારણ દેશ આપવું હશે તો તેને માટે સમગ્ર રાખવામાં આવશે એવા જે બંધારણ નહીં સ્વીકારવા માયતા હોય તેમાં પ્રાંતને વિશે તે છત્તશે તો બ્રીટીશ સરકાર “ઈન્ડિયન યુનીયન” ના એવોજ સંપૂર્ણ દરજ્જો આપનાર અને અંગ સ્થાપીત હોયો વિધિ બનુસાર મુદાયેલું નવું બંધારણ સ્વીકારવા સુચી થશે

બીજું, બંધારણ ઘડતારી સંસ્થા અને બ્રીટીશ સરકાર વચ્ચે એક સંધી સહી થશે

આ સંધીમાં બ્રીટીશના તામમાં દોઢને સંપવામાં આવેલી પૂરી જવાબદારીપટ્ટી ઉપરિચલ થતી સઘળી અગત્યની જાણતોના સમાવેશ થશે. તેમાં બ્રીટીશ સરકારે આપેલી કમ્પ્યુટાન મુજબ, જુડી જુડી જાતી અને ધરોની સહુમતિઓના રક્ષાભૂતે માટે સમગ્ર રાખવામાં આવશે પરંતુ બ્રીટીશ કમનવેલ્થના અન્ય સાથી રાજ્યો સાથેનો બલિષ્ઠતા સંબંધ નહીં કરવાની “ઈન્ડિયન યુનીયન” ની સત્તા પર તે પ્રતિબંધ નહીં મૂકે.

કોષ પછી દેશી રાજ્ય બંધારણને અનુસરવા નું પસંદ કરે મા નહીં જતાં તેની સાથેની સંધી માં તેની પોરિશ્ચિતિમાં જરૂર જણાય તેટલા ફેરફારો કરવાની જરૂર રહેશે.

(ક) બંધારણ ઘડનાર મંડળ આ પ્રમાણે હિંદુ રાજામાં આવશે, સીવલ કેમ્પ્સફોર્ડ પ્રતિનિધિ મરાયનારા નેતાઓ પુદ પુદ થવા મહેલમાં કોષ બીજી રીતપદે કમુક મળા હશે

પુઢના અંગ બાદ પ્રાંતિક સુદાયેલો યજ્ઞ અને તેનું પરીણામ જળાપ બાર તુરંતજ પ્રાંતિક ધારાસભાના નીચલા મંડળમાં સઘળા સભ્યો સાથે મળી મથાળુસરના પ્રતિનિધીતાના ધોરણે બંધારણ ઘડનાર મંડળમાં સુદાયેલી કરશે આ નવું મંડળ પ્રાંતિક ધારાસભાઓમાં સઘળા સુધેથી ર દરવા બામના સુધેથી, બંનહુ હશે,

દેશી રાજ્યોને સમય બ્રીટીશ દોઢના પાત્રીથી ઝોની મારફત પોતાની હસ વસતીના પ્રમાણમાં પ્રતિનિધીઓ સુદવાનું આમંત્રણ આપવામાં આવશે અને તેઓને બ્રીટીશ દોઢના સુધેનાં એટલીજ સત્તાઓ રહેશે.

(દ) દાલના દોઢ માટે ઉપરિચલ ઘડેલા કોષ્ટકીના સમય દરમીયાન, અને નવું બંધારણ ઘડાયેલા સંધી, દોઢના સંધાનની જવાબદારી અને અંદુસ પોતાના સમગ્ર કુનીયામાંના પુદ પ્રપતેના એક બામ તરીકે બ્રીટીશ સરકારના જ દામમાં રહેશે અતીયામ છે. પરંતુ દોઢ ના ઘડતારી, નહતિક અને આર્થિક સાધનો વચ્ચે કરવાનું કામ જનવવાની જવાબદારી દોઢ ના ભોંતોના સઘાર સુધે દોઢ સરકારની રહેશે. બ્રીટીશ સરકાર દોઢના ભોંતોના મુજબ વચોના રેતાઓને પોતાના દેશની, કમનવેલ્થની અને

નેશનાલીસ્ટોના ધેરમાં પડેલી ફાળ

સર રોહરો ઈરવેના ગીચનના પરિણામે દોઢુસ્તાન કમનવેલ્થનું સમાન ગતગીધાર જતી જમ તે કુનીયનમાં દોઢીઓને ફરજતો ફેરા થશે તેની નેશનાલીસ્ટોને વિંદા રૂપ છે અને તેથી આવના મંડળવારે કુનીયનની આગતી સઘામાં વડા પ્રધાનને નીચે પ્રમાણે પ્રધાં પુજારો તેઓ પુજારો કે ઈરવેની દરખાસ્તો જનરલ સમસની જળા અને સંમતિથી મુકાય છે કે કેમ. એ દરખાસ્તો દોઢીઓને અને બ્રીટીશ સમયનાં એટલા દહા આવશે કે કેમ, અને દોઢીઓ બાદિના દોઢીઓ કુનીયનમાં સંપૂર્ણ કુનીયનના વતની તરીકેના અને રાજદારી સમાન પતા હશેને હાથે હીં શકશે કે કેમ?

સંકુલ મએલા રાજ્ઞોની રાતે સીઓમાં રૂવત અમરકારક રીતે બામ લેવાનું આમંત્રણ રે છે. આ રીતે તેઓ દોઢુસ્તાન બલિષ્ઠતાની સ્વતંત્રતાને માટેનું અતી ઉપયોગી કામ કરવા માં પોતાની પ્રતિષ્ઠાપ અને સ્વનામક મદદ આપી શકશે.

પ્રિસ કોન્ફરન્સમાં સર રોહરો જણાવ્યું નયું “ઈન્ડિયન યુનીયન” ના બ્રીટીશ સંબંધ થી જુદા મરવાનો હા રહેશે.

તેમણે કહ્યું કે બંધારણ ઘડનાર મંડળની સુદાયેલી સઘળા પ્રાંતોની બામ લેવાની રીત રહેશે.

એવું બંધારણ મદાદ રહેશે તેવીજ સઘળા વરણા દોઢી સમગ્ર રી રેવામાં આવશે, એ કોષ પ્રાંત સંગત નહીં ઘવાને નીચુંપ ફરે તો તે બંધારણથી બંધાને નહીં ને જુદ

કુનીયન સ્થાપી શકશે અને જે પ્રાંતો એક જીઓની ગજક આવેલાં હશે ને પોતાનું જુદ “યુનીયન” સ્થાપી રાખવાની શકમતા રહે.

એક પ્રાંત સંગત બે કે ત્રીજી એ નહીં રી રે વસ શરે નેના જવાબમાં તેમણે જણાવ્યું ન જ્યાં પરિણામ તદન યોજુ ન જબામ તાં તેમ પ્રાંતી કુષ પુખવવતી વસતીને મત લેવાનું સુચવવામાં આવ્યું છે.

ત્યાં પ્રાંતિક ધારાસભાએ ૮૦ ટકા જાહુમતિ થી સંગત મરવાનું કસાવું હોમ આં મત લેવાની જરૂર નહીં રે. ને ધારાસભાના ૬૦ ટકા સંગત મરવાની નરફેણમાં મત નહીં આપે ના ઘણુમતીને મત લેવાની મામળી કરવાનો હા રહેશે

મત લેવાનો કર વ થોડી જાહુમતિથી પથ થક શાશે. તેમણે કહ્યું કે દોઢુસ્તાનમાં બ્રીટીશના સ્થાપીત દહોના રજુગને માટે બંધારણ ઘડનાર મંડળ અને બ્રીટીશ સરકાર વચ્ચે કંઈ પથ સંધી સહી કરવાની નહીં રહે.

“ઈન્ડિયન યુનીયન” ને તીઢતો બ્રીટીશ સેના મે. હા રહેશે કે કેમ? તેના જવાબમાં સર રોહરો કહ્યું કે એ સ્વતંત્ર સત્તા મરાયનાર રાજ્યથી સઘ રાજ્ય નેટલાં સઘમાં પગમાં લેરા ને “ઈન્ડિયન યુનીયન” ને હા રહેશે.

અલગ સઘ જવાબા દહોના સંબંધમાં તેમણે જણાવ્યું કે આ વરણ સંધીના સંધેમાં રપજા કરવામાં બારી છે કે “ઈન્ડિયન યુનીયન” ની બ્રીટીશ ફાળવેલપના અન્ય વાણખ રાજ્યો સાથે સંબંધ બંધવાની સત્તાપર કંઈ પથ પ્રતિબંધ મરવાના નહીં આવે.”

“ઘડવાનું બંધ મથાળા” ને અથા સમ-તવમાં તેમણે કહ્યું કે “સુદો અંત આલ્યા બાદ” અને “ઘડવાનું બંધ મથાળા” એ બે નવચે મરવાન છે. સુદો અંગ આવવા અને સઘવાનું બંધ મથાળા વચ્ચે એક કે બે ધરોના નરવાન રહી શકે. હાંતુ એ છે કે બંધારણ ઘડનાર મંડળ ઘડવાનું બંધ મથાળા બાદ જતી તારીકે લેવું થક જરૂર જોઈએ

“અમે દોઢુસ્તાન હાંતુ કંઈજ મુકવા નથી માયતા, વખાની મમોદા પથ મુકવા નથી માંગતા. દરખાસ્તોના ફેરવા હરો વિરે સર રોહરો જણાવ્યું કે આ ફેરવો હેટ મરવાન-જનરલ કે જે દોઢી સરકારની સ્થાપના કરવા ને માટે જવાબદાર છે તેને આ પોજના અનુ-સાર ને સરકાર કેવી રીતે સ્થાપવી તેની બંધાના મુસલા આપવાને છે. એ સરકાર સ્થાપવાને સઘળા નીમતો ગરવાન-જનરલે કરાવવાની છે અને એ જવાબદારી તેના હાથમાંથી લપ લેવા ને અને પ્રપતન થી નથી લેવ કરવો જોઈએ પથ નહીં.

ગવર્નર-જનરલના કૃપર કૅબ પબ્લિકર નથી પરંતુ મહેસારી કાઉન્સિલના સભ્યો તરીકે સમયા કીંદોએને તે નીમા રહે છે. સામાન્ય સુચિ સ્થાપનામાં આવી છે. હેતુ એવો છે કે કાલજી બધારજી એ કુદરતે આન આપતાં સુધી ફેરવી રાખા તેમ નથી તેની સાથે સંમત રહીને સમયપત્ર સંપૂર્ણપણે કીંદોએના હાથમાં મુકવામાં આવે.

પરંતુ કારોબારી કાઉન્સિલના બધારજીમાં કંઈક ફેરફાર કરવાની જરૂર રહેશે ખાસ કરીને એ સરવાળાં કે તેના વજ સમયો દસ વર્ષની સરકારી સર્વિસ કરી દોષ તેવા હોવા જોઈએ ફરખારોનો હેતુ સંસ્થાઓની બાબત આગમન રહે એટલા અપવાદ સીવાય સત્તા કીંદો તેવા જોના હાથમાં મુકવાનો છે.

તેમજે વધુમાં જણાવ્યું કે કાલના બધારજી ની કલમોની મહોદા બળા રીને ગવર્નર-જનરલથી જેટલે ફરજતે ખાતે રાકશે તેટલે ફરજતે તે કારોબારી કાઉન્સિલ એવા કીંદો તેવાએલીજ બનાવવાનો પ્રયત્ન કરશે કે જેઓ કામનવેશ ની કારોબારી કાઉન્સિલ, વોર કેમીનિટ અને પેરોલીક વોર કાઉન્સિલમાં મદદ કરી રહે અને ફોરવર્ડી આપી રહે.

સર રેફરે જણાવ્યું કે જે પ્રાંતો નવા બધારજીમાં બેઠકવા નહીં કમજી હોય તેઓ તે નાણાની બાબતમાં સ્વાયત્તી ન હોય તે તેઓને કીંદો સરકારે નાણા મદદ આપવાનું હુકમ છે. નવા બધારજીમાં નહીં જોવાના ફરજ કરે તે પહેલાજ નાણાની બાબતમાં મિત્રા નો ખર્ચ ચલાવી રાકશે કે નહીં એ જોઈએ નક્કી કરવું પડશે.

નુકલની અણીપર

કોંગ્રેસ વર્કીંગ કમીટી કીંદોસ ફરખારોપર મંબાર અચો કરી રહી હતા અને કોંગ્રેસી સરજી ને સમીતી કલમપરથી ફરખારો રદ થવાની આવી ઉપર આવી રહી હતી. પરંતુ બુધવાર ની રાતે કોંગ્રેસ પરીએ સર રેફરે કોંગ્રેસે મોલાના અમુત કલમ આગ્રાદ અને પસિત જવાદર-સાલ નેકરને મોલાની વાતચીત કરી હતી.

કોંગ્રેસ વર્કીંગ કમીટીએ સરજીઓને અંકુશ કીંદોએના હાથમાં નહીં રાખવા સામે વિરોધ રાખ્યો છે. વધુમાં ફરખારો કીંદોસનામાં અનેક જુદા જુદા સરખાનો સ્થાપી અલગ કાલવાનો કોંગ્રેસનો પ્રયાસ નામ કરવાની મોલા નુ જણાવવામાં આવ્યું છે. અને એ પણ જણાવવામાં આવ્યું છે કે ફેરી રાજ્યોના પ્રતીનિધીઓને કીંદો વારીબાજુ બધારજી મદવા મા પરપુરા મામલે રાજીની ફરખારો છુટ આપ-નારી છે અને તે સાથે મોલાની અલગા થઈ જવાની પણ છુટ મુકે છે.

કીંદોસ ફરખારો નો માલએ વગર વાંસએ રવીકારેલી હોય તો ન ફેરી રાજ્યોએ રિવકારેલી મોલાનું જણાવવા છે.

કોંગ્રેસ અદાલત

કોંગ્રેસ અદાલતમાં વર્કીંગ કમીટીએ બુધવાર ની રાતે મહેર કહ્યું છે કે સર રેફરે કોંગ્રેસ કમનસીએ એવું જાહેર કહ્યું હતું કે આ મોલાના માતો આખી સ્વીકારવી અમલ તો આખી રદ કરી દેવી. માજનાની અંદરની ફેરફાર અમલની બાબત રવીકારી સકાય તેવી નહીં હોવાથી અમારે મા ન છુટકે રદ કરવી પડે છે.

સાથે કુદમચત

‘કરિજનખ’માં ગાંધીજી

રાંધવું જોઈએ સામાન્ય પ્રદામાં એકા સાથે રોટલી, કાન, દાળ, દુધ, લી, ગોળ તે તેલ કિપરાત સાંકળાજી ને રજા પણ વપરાય છે. આ બધાજ આરોગ્યને હાનીકારક છે એમ કુ માનું છું. જેમને દુધ, પતીર, ઈર્ડ કે માલના ઉપમા પ્રાણીજ પ્રાંતીન મળી રહે છે તેમને રાજ બાબતી રજા જરૂર રહેતી નથી. મરીખ સોમેને કેવા વગરપતિમાં પ્રાંતીનજ મળે છે. તે પતીકો રાજ અને તેલનો લાભ કરે તો જે મરીખોને પ્રાણીજ પ્રાંતીન કે પ્રાણીજ ચરબી મળતા નથી તેમને આ બે અસિઆત્વક વસ્તુઓ ખાવા મળી રહે. વળા ન અનાજ અવાય તે પ્રવાઈમાં એવા બોજવાને ન ખાવું જોઈએ. અનાજ કાળા પ્રાણીમાં કે સાંકળાજીના રસમાં બોજવાને નહીં પણ કોઈ ખાધું હોય સારે પ્રમાણમાં અમલ અનાજથી તૃપ્તિ મદ રહે છે. મદદ, મજર, મુળા, મસેકની કાણ, દગાઈ

સાથે મોલાપરથી કમીટીએ જણાવ્યું છે કે સર રેફરે કોંગ્રેસની કમીટીએ રિવકારી સકાય તેમ નથી તેવા કારણવા તે જણાવે છે કે કીંદોસનાને એકા કરી તેને વગરખ બનાવવા ને બદલે તેમાં પ્રાંતોને જુદા પાડવાની અને પાંકિરવાની મોજના વાર મદનારી ખાસ કલમ રાખવામાં આવી છે.

પ્રીમ કમના સવસને સોચનીય રીતે રજો દેવામાં આવ્યો છે. કીંદોસ આ દેસમાં આવ્યા હસરથી અમારી કામ સાંકળાજીની ફેરફે ફેરફે રજાઓમાં ઇચ્છાના પછે મદરી આવેલી છે અને તેના બદલો એ આપવામાં આવ્યા છે કે પંજબમાં અમારી રિવાજ સરહત રાખવાને બદલે હવે તેમાં દેવામાં આવી છે. અમારા પ્રતે ખાન અવાતની અમે સપગી આપા મુગારી દાધી છે તેમ જતા સમસ્ત કીંદોસનાના યુનીવર્સાલી પંજબને અલગ કરવામાં આવે તેવી સામે અમે અમારી સપગી સકિત વડે સકીશું અમારી માનુષીને અમે, જેઓને તર છોડી રહ્યા છે, તેઓની દવાવર કદી છોડીશું નહિ.

સર તેજબદાદુર સમુ અને થી. અમારે એ સંયુક્ત નિવેદન કરી જણાવ્યું છે કે સર રેફરે કોંગ્રેસનું મીચન મિષ્ટન જશે તો મોરી આકર-રપ થઈ પડશે ઇચ્છાને અને મીચનાઓને તેમજે સમજાવ્યું છે કે કીંદોસનાને ખરી સત્તા આપવા વિના કીંદોસનાને સંતોષ નહિ થાય.

બી. અરવોદ વોળે પેન્ડીચરીથી કીંદોસ ફરખારો રિવકારી કાલ તેના મદુપમા કરવા જણાવ્યું છે.

આજની પરીએ મોલામાં મોરી જરૂર તે બુખમને બવસાવવાની ને તારાંતે લંકા ની છે. ફેરફાર અનન અને વહેલી નંગી પરી મુકા છે. સકાલ જેમ જેમ આગળ આસતી જશે તેમ તેમ આ બંને નંગી પણ વધવાનીજ. પરદેસથી અનાજ કે કપડાં ખિલકુલ આવતાં નથી. ધનાકેને હવે તાજા લાગતી નહીં હોય અથવા દામ ખાસકુલ ન લાગે, પણ મરીખો ને તો બંનેના સાંસા અસારજી પડવા લાગ્યા છે. ધનીકો મરીખ કિપર જીવે છે. બીનિ રસોજી નથી. તો પછી તેમને હમ શો છે જે માલુસ બચાવે છે તે તેટલું નાનામાં મેળવે છે, એટલે કે તેટલું તીવ્રજીવે છે. તેથી જેમને મરીખો મારે લાગણી હોય, જેમને તેઓની સાથે એકતા લાધવી હોય તેમજે મોલાની કાજતો પર કાય મુકવો પડે છે. એમ કરવાના ખજા રતવા છે. એમાંના ફેરફારોને કુ અદાઈ ઉચ્છેદ કરીશ. ધનીકો પ્રજો—વધારે પડતો—ખોરાક ખાય છે ને બચાડે છે. એક દહે એકજ અનાજ

વગેરે કામી વસ્તુઓના કચુબર સાથે તે ખાતે રાકાય. અધોળા કે નયદાક કચુબર અચ્છેર રાધેલા સાકી ચરજી સારે છે. રોટલી કે રોટલા દુધ બેડે ન ખાવાં જોઈએ. આરંભ માં, એક દહે કાચાં સાક ને રોટલી કે રોટી, ને બીનિ દહે બીનિ રાધેલાં સાક સાથે દુધ કે દહીં, એવા ખાજના કરી રાકાય.

મીચાનનો સવસા લાગે કરવો જોઈએ. તેને મદલે થોડાક ગોળ કે ખાંડ, દુધ કે રોટલી એકલા સહ રાકાય.

લગન રજા ખાંડો સાકાં છે, પણ ચરીરને વોપજ આપવા માટે તે રોટાજ પ્રાણીમાં લેવા ખસ હોય છે. એ ખસોળ મીજ છે. અને ધનીકો તે પછા વધારે પ્રમાણમાં ખાય છે તેને લીધે, મરીખો ને મદાં જેમને એ મીજની જરૂર ધનીકોના કરતાં વધુ વધારે છે તેમને તે અલગય થઈ પડી છે.

જેણે આદારસાચને અખ્યાલ કીધું છે એવો ફાઇ પણ કાઠર એવું પ્રમાણપત્ર આપશે કે

મેં જે આદાર સુચવ્યો છે તેનાથી કામને કંઈ નુકસાન થવાનું નથી, પણ હિંદુ એવી આ-રોગ્યમાં સુધારોળ થશે.

આ તે આદારના પદાર્થોની ખ્યાલ કરવા ની ગાત્ર એક રીત મધ. એ દેખાતી છે. પણ માત્ર એટલું કરવાથી નહરે જોઈ શકાય એવું પરિણામ નથી આવે

દાખલા વેપારીઓએ લોભાઈતિ અને સેવાય એટલો નહોતો સેવાની રેવ હોયતી રહી છે. જેટલો એણે નહોતો મળે તેટલાથી તેમણે સતોય માનવો નોંધ્યો. તેઓ પ્રરીયોને માટે દાખાનાં ગ્રંથક ને રક્ષા કરનાર દોષાની શાખ નહીં મેળવે તો કુટાવાનું જોખમ વહેતી લેશે તેમણે પોતાની આસપાસના લોકોના સંસ્કારમાં રહેવું નોંધ્યો. મદાસભાવાદીઓએ પોતાના માળાના દાખાના વેપારીઓને મળીને તેમને હુમખમોતો સંદેશો આપવો પડે છે.

આ કામનો સહયોગ અતિમદરવનો બામ તો પ્રામવાસીઓને એવી કેળવણી આપવાનો છે કે, તેઓ પોતાની પાસે જે કંઈ હોય તેનો ગ્રંથક કરી રાખે અને જ્યાં પાણીની સમવક હોય ત્યાં તમા પાક ઉગાડે. આને માટે વિશાળ પ્રમાણમાં ને સમજાવવું કે પ્રચારકાર્ય કરવાની જરૂર રહે છે. પણ કોઈને એ ખબર નથી કે ક્યાં, બકાકા, રતાણુ અને સુરણ અને અમુક આંશે કાણું, એ ખાલ ચીજો છે ને સહેલાઈ થી ઉમાડી શકાય છે. બીજા પાસે તે રાટીની જગા લઈ રહે.

પેલાની તૈથી પણ છે. દાખા ખબરમાં તો મળતા હોય, પણ પ્રરીયો પાસે ખરીદવાના પેલા નથી. પેલા ત્યાં કેમકે ઉછમ નથી. તે આપણે પ્રથમ પાકવો નોંધ્યો એમાં કાનજ સહયોગ સુલભ ને સુગમ છે પણ બીજા સ્થાનીક ઉદ્યોગધંધામાંથી પણ લોકોને મજુરી આપી શકાય. જે જે કામ કાઢી શકાય એવું હોય તે માટે નોંધ્યો, જેથી લોકોને ઉછમનો તેટલો ન રહે. કેળા એકી એકોને જ જાણ્યા રહેવાપણું હોય. ને તે રહેવા નોંધ્યો. આ વર્ગે જોડે પણ ખીરજાવું કે કામ લેવાથી ન પોતાનું એકી પાણું છોડશે.

અન કરતા વચ્ચેનો સપાલ-જો તે સારી રીત ને વેળાસર દામયા સેવાય તો પછી વધારે સહેલો છે. આજના વખતમાં મોટો પર આ-ધાર ન રાખી શકાય. હિંદુસ્તાનમાં ૨ દમસા બંધ પડ્યું છે. હયાસયું વાવેતર કરનાર ખેડુત ને પોતાનો માલ કેમ વેચવો એ પ્રમ મધ પડ્યો છે. પરદેશનાં બગર તેમને માટે બંધ થઈ ગયા છે. મોટો એ બધું ર વાપરી શકે એમ નથી. એ તોજ વધારાઈ શકે, ને પ્રજા આજીવીકા માટે નહીં પણ નાશને દાંઢવા માટે દાંતવા માટે. જેલક જેમને રોજગારની જરૂર

હોય તમો પેલા મેળવવા કાંતશે. એવંની સંખ્યા મળાઈતી હોવા નોંધ્યો. એમનું થોગમ સંમકન થવું નોંધ્યો. એ કામ માટે પણ કમની જરૂર રહેશે. પણ રાટીય કાંતણને એટલા બધા સંમકનની જરૂર નહોતી પડે નહીં મેળવવાનો હેતુ નીકળી જાય અને લોકો કાંતવા માગે છે એમ માની લઈએ, તો તેમનું સંમકન કરવું સાવ સુતક મધ પડે

રેટીયાની સંખ્યા વધારવાનો આ સમય નથી. તે ખતવનાં વખત લાગે છે. તેને માટે ની જરૂરી ચીજોના કામ રોજ વધતા જાય છે. રેટીયા દરેક કોણે જનારી શકાતા નથી. તે ખતવનારાં મધ્યે આંગળોને મળી સકાય એટલાં છે.

તેથી મારી સુચના મનુષ્ય નકલી, કે પછી કાટી નકલી પણ ચલાવવાની છે. મનુષ્ય નકલી જ્યાં વાપરતી હોય ત્યાં જ જનારી લેતી નોંધ્યો. સાદી નકલી પણ એજાલાંથી લાખોની સંખ્યામાં જનારી મુરદેલ છે. મનુષ્ય નકલીજ એક એવી ચીજ છે જે વધારેમાં વધારે સહેલાઈથી જનારી શકાય છે. કાંતવાનાં પુણીઓ પુરી પાડવાનું નહીં જની શકે દરેક જગ્યા પોતાને માટે અમુક ર મેળવી રાખે અને તેને જાને પોજી લે પોજાવાનું કાપથી કરી શકાય, અથવા બીકારની ત્યાં લાલીમની નીશાઓમાં જાળા વાપરે છે એવી વરમાં ખતવેલી નાની પોજી વાપરી શકાય. આ બધું જની શકે એવું છે, કેમકે કાંઈ ધણું સુતર કાંતી નાંખે એવી અપેક્ષા નથી. આપણી પ્રજાનાં કુદો પ્રાજુસો જે કાંતી શકે એવાં છે તે જો રોજ એક કસાઈ

કાંતે તો દેશમાંની એકાંકે દામસાળા ગાલી શકે એટલું સુતર પેલા ધાય. વાયકે બાજુનું નોંધ્યો કે દેશમાં દામસાળાપર વજનારો લાખો વજનકરે પડેલા છે. એમને સુતરને અગાવે લુખમરે વેકાનો વખત આવી એ બધ રહે છેજ

આ વાગીરમ કાન છે. દરેક મદાસભાવાદીએ તેમાં કાવો આપવો પડે છે. તેણે સરસ કાંતનાં, પોજનાં ને મનુષ્ય નકલી જનારી એવી ચીજો નોંધ્યો. દરેક મદાસભાવાદી પોતાની ખતવની અને પોતાના કુદોજ તેમજ પોતાનીઓથી આરંભા રે; અને તે જોશે કે આ એવનમદ એક લાવા નળા થી પેટે ફેલાશે, અને તમે હું જોઈ રહ્યા છો એવી તમને ખબર પણ નહીં પડે ત્યાં તમને ધેરી વળશે.

જે સંસ્થા આ જે મળીને સરવાળાથી મહોંથી વળશે તે લોકોનો પ્રમ ને વિશ્વાસ સંવાદન કરશે. હું આજા રાજુ હું કે આ કાયા સુદ પ્રવત્તમાં સદ્દ કાંઈ નોંધશે. એ કાંતિમજ ને રચનાતમા છે એટલા માટે કંઈ એણે અસર કરડ નથી.

હયા રાજાઓ તેમની પ્રજાઓને આ કામ કાં રોકેલક વિના કરવા હશે ખરાઈ મહદે આજાગ કીજા આ બોરેખસ રાષ્ટ્રીય પણ ખીતરાજકારી તેમજ માનવસેવાના કાર્યમાં સુસ્તિય લીમત સળોને મદાસભાના સેવકો નોંડે લદકાર કરવા હશે ખરાઈ કાવવા, પોજવા ને વજવાનાં કામ કરનાર રક,૦૦૦ મુલકમાન ઓ પુરૂરો આજે ચરખા સંપ મારશલ રાટી મેળવે છે

હિંદના સમાચાર

સોશલિસ્ટોની રાજા સામે વિરોધ

ત્રારા સોશલિસ્ટોના મુખ્યની ઓઓ પ્રત્યેના અસુખ્ય વર્તન સામે અને એ અસુખ્યતાને ખતમથી ઉઠાવવા માટે 'કામ્પસ કોર્સ કમિટી' પત્ર સામે વિરોધ દર્શાવતા મુખ્યની સંખ્યાબંધ ઓ સંસ્થાઓને આશ્રયે ઓઓની એક સલા આ. કમ્પાઉન્ડ મહેતાના પ્રમુખપદે મળી હતી, તેમજ સોશલિસ્ટોમાં આત્ર વર્તવિને કાંઠતા 'કમ્પસ' પત્રને વખોડી કાઢ્યું હતું. લીનની મંગાખ્દેન પટેલે કાવ રણુ થયો કના જેમાં આ વર્તવિને વખોડી કાઢી કાવ પ્રત્યે મુખ્યતા મળાંર, નમરપતિ, રોરીક અને વડા સેનાપતિનું સહ બેંગવામાં આવ્યું હતું. મંગાખ્દેન પટેલે લેદી હુમલી જેઓ ઓઓના પ્રમોર્માં રત મશરી રહ્યા છે તેમને પણ આ પ્રમથા દરગીયાન થવાની વિશ્વમિ દી હતી. લીનની રાતમાખાઈ, લીનની બાપીખ્દેન, લીનની કુખ્યામાખ્દે સોલ-

જરોના તાકાતના લાખાઓ દરુ કયો કના અને એ કાને સત્તાવાળાઓએ દહોવેલી કલા-સીનતાના ખમાસ આપ્યો હતો.

મીમની ઘડલાખ્દેને આ અસુખ્ય વર્તવ સામે તાવ વિરોધ દર્શાવે નહિ જેથી રદતા એને લામતા કરતા અને ઓઓએ નામરિક દેશ મા નોંડાઈ રક્ષણકાર લીખી સેવા મળ્યાવ્યું હતું.

મુસ્લીમ લીંગ સામે આઝાદ મુસ્લીમોના વિરોધ

અખિલ હીંદ આઝાદ મુસ્લીમ પરિષદની સંમતિની જેલક દિલ્હીમાં આ બા. આજામશના પ્રમુખપદે મળી હતી. જેલકમાં એક કાવ પસાર કરવામાં આબો કના જે વિમદની પરિ-રિધતિને કારણે હીંદના પ્રમનો નાકાલ કરવા હીંદની આઝાદી મામતો હતી. કાવમાં મુસ્લીમ લીંગને હીંદની આઝાદી સામેના એક અંતરમ રપ મળાવી હતી તેમજ લીંગને હીંદની એક

માન સુરક્ષિત સંસ્થા હોવાની રાષ્ટ્ર તા પાડી હતી. મોડર્ન આશાની બેઠક ધરતરના દિવસો દરમિયાન અંગાણમાં પોષાક નહીં મળું હતું. બેઠકમાં ફક્ત દૂધ, ચીં, આલુચી, ટાકાના નવાળા, શી. હુમ્મણ, કળીર, કદનેપત્રાદીન, શી. હુમ્મણ આદિ મદ્યરે હાનર રજા હતા. ફક્ત દૂધને મોડમાં સુધ્ય તરીકે લેવામાં આવ્યા હતા.

૨૫. શ્રેષ્ઠ જમનાદાસ બાબર

'આફરી પરિશા' એ મલામાં દેશના માધીજી 'દરિદ્ર' ના નીચે પ્રમાણે લખે છે:

આતિસ વર્ષની ગાળ છે. ત્રીસ વર્ષોએ એક નવજીવાન મારી પામે આપો, મો કહે: "મારી એક પાચના છે." મેં આશ્ચર્યથી કહ્યું: "મોસો, મારી સકિત દશે તો આપીશ." નવજીવાને માગણી કરી: "મને દેવદાસ જેવો તમારો દીકરા મળે." મેં જવાબ આપ્યો: "મને ાજુક છે, પણ માથ છે તો એવું કે તમે આપો છો અને હું તો મેળવું છું." આ નવજીવાન તે જમનાદાસ બાબર.

એ દેવા દીકરા બન્યા એ તો થોડું વાણ વારતવાસીઓએ મળું. હું કહી શકું છું કે આવા દીકરા આજ સુધી પ્રાપ્તને મળ્યા હોય એવું હું નજીવો નથી.

એમ તો મારાં અનેક દીકરા દીકરીઓ છે,

અગત્યના ટુંક ખબરો

દાવરો ઉપર અંકુશ

રજરના કન્ટ્રોલર તરફથી દાવરના રેશન સંબંધી નીચે પ્રમાણે નિવેદન બહાર પાડવામાં આવ્યું છે.

એપ્રિલ તા. ૭ મી સુધી દાવરો ખરીદવાની પરમીટ ખાસ તારકાળિક કસેમાં રજરના ડીસ્ટ્રીક્ટ કન્ટ્રોલર તરફથી આપવામાં આવશે.

એપ્રિલ તા. ૭ થી તા. ૧૫ સુધી કાંઈ પણ સંબંધોમાં અરજીને ખ્યાન દેવામાં આવશે નહિ.

એપ્રિલ તા. ૧૦ થીના રોમાં આજુ પારાઓ માં અગત્યના સુધારા વધારા કરનારી મળનમેન્ટ એજેન્ટમાં મોટીસ બહાર પડશે અને લાગતા વળગતા સમગ્રા લોકોને એ નેમીસની વાંચતથી માહિતગાર થવા સુચવવામાં આવે છે.

નવા ધારામાં બીજી બાબતો સાથે રીટ્રીક્ટનું કામ કરવાને માટે રીટ્રીક્ટ દાવરોની ખરીદી અને વેચાણને માટે અને સેકન્ડ હેન્ડ દાવરોની ખરીદી અને વેચાણને માટે પરમીટ લેવાનું ઠરાવવામાં આવશે. એટલે મોટર વાળાઓથી વગર પરમીટ પોતાના દાવરો રીટ્રીક્ટ કરાવી કે રીટ્રીક્ટ કરેલાં કે સેકન્ડ હેન્ડ દાવરો ખરીદી શકાશે નહિ.

પરમીટ માટે સમગ્રા અરજી કરનારાઓએ પોતાની અરજીના ટેકામાં માંચવામાં આવે તે વજુ માહિતીઓ ડીસ્ટ્રીક્ટ કન્ટ્રોલરને આપવી પડશે.

જેઓ એ નાતે મારે કાંઈ ને કાંઈ કામ કરે છે, પરંતુ જમનાદાસજી તો હજીપુર્વે દીકરા બન્યા. તેમણે સર્વેવ આપ્યું. મારી એક પણ પ્રતિષ્ઠા એની નથી જેમાં એમણે પૂરા દિલથી મદદ નથી કરી, અને એ બધી મદદ કામગીરી નીવડી છે. કેમકે એમનામાં તીવ્ર બુદ્ધિ હતી અને વ્યવહારક કલાવણ પણ હતું. મન તો કુબેર અંકારીના જેવું હતું. મારે કામ બરાબર ચાલે છે કે નહિ, વખતનો કાંઈ બચાવ તો નથી કરવું. મારી તમીલન બરાબર રહે છે કે નહિ, મને આર્થિક મદદ બરાબર મળતી રહે છે કે નહિ, એ બધાની એ રીતે રાખના કામકતીઓ મેળવી આપવાનું કામ પણ એમનુંજ. આવો બીજો દીકરા હું ક્યાંથી મેળવવાનો હતો?

જે દિવસે એ યુજરી મયા તે દિવસે એ નવા તનકડેદરી મારી પામે આવવાનાં હતા. કેટલીયે વાતોનો વિચાર કરવાનો હતો. પણ બાજવાને કાંઈ બીજુંજ થાયું હતું. આવા પુત્રના ઉડી જવાથી બાપ અપંગ બની જાય ને! આજ મારા એવા કાલ થયા છે, બપોરે મગનમાત્ર ગમા લાગે જે હાલ મારા થયા હતા તેવાજ દાલ બપોરે મારા આજે ફરી થયાં છે. એમાં એની કાંઈ છુપી કૃપાજ કરશે. એ મારી વધુ પરીક્ષા કરવા સમ્મતો હશે. એ પરીક્ષા માંથી પાસ થવાની સકિત પણ એજ આપશે.

જી મલની માધીની જોષએ જે ને દર્શાવનારે ફોર્મો એપ્રિલ તા. ૭ મીથી સમગ્રા ડીસ્ટ્રીક્ટ કન્ટ્રોલરો પાસેથી મેળવી શકાશે.

જે ડીસ્ટ્રીક્ટમાં માસીક રજીસ્ટર બચેલો હોય અથવા તનું વેપારનું રથજ હોય તે ડીસ્ટ્રીક્ટમાં અરજીઓ કરવી પડશે.

અરજીદારોએ જે જાતના વાકન હોય તે જાતને મારેના ફોર્મો મેળવી એપ્રિલ તા ૧૧ મી સુધીમાં ડીસ્ટ્રીક્ટ કન્ટ્રોલરને પહોંચતા ફરી ફોર્મ પડશે તોજ તેને પહેલા માસમાં ખ્યાન દેવામાં આવશે.

એપ્રિલ તા ૧૧ અને તા. ૧૫ દરમિયાન સમગ્રા અરજીઓને ખ્યાન દેવામાં આવશે અને તા ૧૫ મીએ પરમીટ આપવામાં આવશે એ પરમીટમાં "નવા દાવર" કે "રીટ્રીક્ટ કરેલાં જીવા દાવર" એવું જણાવવામાં આવેલું હશે જેને પરમીટ મળેલી હશે તેને મા તો પોતાનું દાવર રીટ્રીક્ટ કરાવવાની છુટ મળશે, અથવા તો રીટ્રીક્ટ કરેલાં દાવરના બદલામાં બસાયેલું દાવર દર બન કરવા દેવામાં આવશે અથવા સેકન્ડ હેન્ડ દાવરને માટે જીવું થકાઈ મળેલું દાવર ટ્રેડ બન કરવા દેવામાં આવશે.

ડીસ્ટ્રીક્ટ કન્ટ્રોલરને નવા દાવરો અને રીટ્રીક્ટ કરેલાં જીવા દાવરોનો અચૂક હવેલા અપરો

અને પ્રત્યેક મોટા ઉપરાંત પરમીટ અપાશે નહિ સમસ્ત કોમ્યુનિટ સમવાય એ રીતે સમગ્રા અરજીઓને ખ્યાન દેવામાં આવશે.

એપ્રિલ તા ૧૫ મીથી અરજીઓને પંદર પંદર દિવસને અંતરે ખ્યાન દેવામાં અને પંદર મોટા આપવામાં આવશે.

પરમીટ મેળવનારને જે પોતાના ડીસ્ટ્રીક્ટમાં જરૂરી દાવર ન મેળવી શકે અને રીટ્રીક્ટ ન કરાવી શકે તો બીજા ડીસ્ટ્રીક્ટમાંથી તે મેળવી અથવા કરાવી શકશે.

રીટ્રીક્ટ કરનારાઓને એપ્રિલ તા. ૧૧ મી સુધીમાં પણ શકે તે કરતા વધારે કામ નહિ લેવા સુચવવામાં આવે છે.

મોટરકાર વાળાએ માલ રાખવું કે તેનાથી રૂબેર મ્હીલ સહીત તેની કારના પેદા ઉપરાંત વધારાનાં એક દાવર કરતાં વધારે રાખી નહિ શકાય.

વિદ્યેપમાં મોટર વાળાઓને ખાસ સુચના કરવામાં આવે છે કે પોતાનાજ કિતને ખાતર તેઓએ પોતાના દાવરો જેમ અને તેમ બોલા બસાય તેની માગણ રાખવી કે જેથી દાવરની આવરદા લાંબી રહે. બસાઈ પ્રવેશ દાવરો બદલાવાની પરમીટ હાલના સંબંધોમાં મળશેજ એની આશા રાખવી નહિ.

અરપર અંકુશ

ચાતી ખરીદીપર બોલી જાતો અંકુશ મુકયા માં આવ્યો છે કે જેને બા રતલથી ઉપર અને બા રતલની અંકુશ બેઠકની હોય તેજે ચાતો બાવ સહીત શી. પતી બીજી ખરીદી કરવી પડશે તોજ તેને તેટલી ચા મળી શકશે પા. ૧ ની ખરીદી કરશે તેને એક રતલ ચા મળી શકશે. બા રતલથી બોલી ચા એમની એમ ખરીદી શકાશે.

આજુ પર નફે ખાવા માટે સળ અને કન્ટ્રોલરની ચેતવણી

કરજાની મોરતીમ મારકેટમાં આજુનું વળન બોહું અને બાવ વધારે લેવા માટે બે હીંદી બોને જાનુકમે પા. ૨૦ અને પા. ૧૦ નો હંક થયો છે કરજાન માસક કન્ટ્રોલર જણાવે છે કે આજુને સાવ પાંચ રતલની શી. ૧ કરાવવા માં આવ્યો છે એ હંક તેના રીકસ બાવ નથી પરંતુ કારણમાં કારી જાતના આજુને વધારેમાં વધારે બાવ છે. એટલે વેપારીઓએ દરારેલા બાવ તરીકે ગ્રાહક પાસે એટલો બાવ લેવો વાજબી નથી બબરબાવ મટેલો લેવાથી ગ્રાહક ને એટલી કાંમતે વધારે ચાહુ અપાવા બેઠકને. રીકસ બાવ અને રીકસ વધારેમાં વધારે બાવ વચ્ચેનો ભેદ ઠાલવ ગણજી વેપારી અને ફેરીયા ન સમજે એ સંબંધીત છે. પરંતુ વધારે પડતાં નફે ખાવાના હેતુથી પણ તેના ઉપયોગ કરવા

માં આવે એ પણ સંભવીત છે. એવા હોવાની પ્રાપ્તિ ક-ટાઇ સુપરવાઇઝરને દરખાસ્તી કરેલા મકાનમાં ખાખર કરવા સુચવવામાં આવ્યું છે.

બીચપર ફોદા લેવા મહેત સજા

દરખાસ્તી સાલિત બીચપર ફોદા પણ જાનના ફોદા લેવાની કોમરશ-લી રેખુસેસ-સની રૂએ મનાઇ કરવામાં આવી છે તેમ જાતાં બધા અંગ્રેજોએ ચોલાના કુટુંબીઓના ફોદા લીધેલા હોવા માટે અને એક અંગ્રેજ અંગ્રેજો ચોતે બીચની સામેના જે ફોદાનાં રહેલી હતી કાંપી દુરથીનથી જોવા માટે દરખાસ્તી મેજસ્ટ્રેટ ફોદા માં ખાખર કરવામાં આવ્યાં હતાં અને પા. પતો દેડ અથવા ચક્રેદ કીવસની કેવી સજાઓ ફરમાવવામાં આવી હતી. સગમો ફરી યુનો ન હરે એ શરતે સસપેન્ડ કરવામાં આવી છે, કેટલાક કોંઈએ મેજસ્ટ્રેટ સમક્ષ વિરોધ દર્શાવેલા હતા પરંતુ મેજસ્ટ્રેટે અજીબ્યુ કે આ કુલને વખત છે અને જ્યાં જવાનો પ્રતિબંધ હોય ત્યાં કેવરા લઇ જવો એ પણ યુનો છે.

—૦—

પરચુરણ

—ડી. દાદા ભાઈભાઈ અને શી. ગોપાલભાઈ કાચે ના સહવર્તીપદ તથા 'હરિજન' મરાઠી આરુષિ ઉપસમાંજ સર કરવા વાલી થયું છે. મરાઠી આરુષિ શ્રી પ્રધાન્ય રચણ થઈ રહેશે.

—ગાંધીજીના આશ્રમના ધોરણે સરહદ ગાંધી ખાન સાર્વજનિક અખલુલ મકાન ખાન પણ સરહદમાં ફોદા રચણે હાથપરેલાં કેન્દ્ર સ્થાપવાનો હાકો રાખે છે.

—કોલેટ્ટ રામને ૩ માર્ચ ૧૯૪૦ ના અંગ્રેજી કોલેટ્ટ હરિજન વસાહત કોલેટ્ટ કરવા ફોદાનું છે તેમજ રૂપીયા ફોદા જાનના અંગ્રેજી કોલેટ્ટ અને પતો વગેરેના માધ્યમે રામને કામ ફોદા કરશે, ત્યાં કામ માટે આ કમરોડ રામ દર વરસે શ્રી. ૧૦૦૦ ની માફ આપશે.

—બીકાનેશ્વર રાજવીએ એક ફરમાન દ્વારા બીકાનેશ્વર ના પ્રભુજીને ચોલાના નામ આપવા 'શ્રી' પ્રધાનની મનાઈ ફરમાવી છે. 'શ્રી' ને કમીયોગ રાજકુટુંબ માટેજ અવગણ રાખવાનું ફરમાનમાં બીકાનેશ્વર જાણ્યાં આવ્યાં છે.

—પંડિત જવાહરલાલજીનાં પુત્રી ક. ઇન્દિરા મેહરના જીવન શ્રી ફરિયાદ ગાંધી સામે દુરભમા મનાવ છે. શ્રી. ફરિયાદ ગાંધી સાંભ સમવધી મેહર કુટુંબના નીમના સંજર્જન છે. 'મેસનલ હેરફેડ' ની સંજન ના બોર્ડિસ સામે તે જોડાવા હતા.

—ફિલ્ડોમાં મળેલી ત્રણ પત્રિકાની રચણ સમિતિ માં નવા વરસ માટે 'સ્ટેટસમેન' ના ત્રણ શ્રી. આરથરપુર. પ્રમુખ, 'ફિલ્ડોના કામર' ના અધિ-પત્ર શ્રી હેવકાસ ગાંધી, નાયક પ્રમુખ, અને 'સ્ટેટસમેન' ના અધિ પત્ર શ્રી કમીયની કમીયના વરસે પ્રમુખ થઈ હતી.

—પંડિત માલવીયાજીના પત્નીનું અવસાન થયું છે. એક માસ પહેલાં તેઓ ફોદા ગયા હતા.

—અખિલ હિંદના મોખીત પરિવહન પ્રમુખ રોજ મહામંડળીએ હિંદના મુસીમે પતી મોલજાના

મુસીમ શીખના હાલનો ઈન્ટર રીપોર્ટ છે અને સર સ્ટેટસમેન, શ્રી અખિલ પરિવેને વાર દ્વારા હિંદના ૩૫૦૦૦૦ મોખીને શ્રી ગીલાદિ અને શીખને હોવા મહાર ન હોવાનું જાણવું છે અજીબ્યુ છે.

—પંડિત જવાહરલાલ મેહરને મેહરોજીમાં કરકસર રવાના હેતુથી અગર વરસના માળા પામી ફરી સામકાને જાણવા સર કર્યાં છે. ફેબ્રુઆરી તેઓ વિદ્યામાં હતા ત્યારે સામકાને તેમણે પ્રમીયમ કર્યા હતા. આર થઈ દોહમાં તેમણે સાવકા વાપરી ન હતી તેઓ જે સાવકા વાપરે છે તે ફોદા જાનજાની અને મુખર્ષીમાંથી ખરીદેલી છે.

—બીકાજ નવરા ખાલુ નહેરુ હરે છે કે અનુભારી ના રવ મોએ પ્રવાસે રહેલની એક ફરિયાદ મકાસ ની ૧૦ માર્ચ ૬૨ દરેક રોગીમાં થઈ હતી.

—મહારાજા ગાંધીજીએ સહવાર માલ્ય ના રજા મોએ રજા ફેબ્રુઆરીમાં સર સ્ટેટસમેન ફોદાના મુલાકાત શીખી હતી. જે કાલ અને દસ મીનોટ પાનચીત ગાલી હતી.

—હિંદની સામકાસમય પ્રમુખને સમગ્ર રાજદ્વારી ફોદાને બીનસરતે દુરત કોઈ પ્રકારની વાલમજા કરવાને બીન સરકારી કરાવ ૧૬ વિદેશ જા મને જાણી રીધો હતો. મુસીમ લીધ પણ નહતે રહેલા હતા, એમ ન્યુઝીવીને સંદેશો અજીબ્યુ છે.

—સ. ભેરામ બાબુજી એન્ડ સન્સ કમ્પ્યુટરીમારેટ વરસે 'ઈન્ડિઅન એપિનિયન' ને મળેલી શીખી ૩ સાકાર રિવકારીએ ગમે.

—૦—

ખખર પત્રો

દાંમવાલ અનાવીલ સમાજ

દાંમવાલ અનાવીલ સમાજની વાર્ષિક સભા તા. ૧૫-૩-૪૨ ના રોજ પ્રીમરેલ મુકામે સમાજના પ્રમુખ ખંડુભાઈ માલખાઈના પ્રમુખપણા દેવજી મળી હતાં. સમાજ પ્રમુખ તથા વર્ગ રચણમાં કમળા અમરજી સેવક રાજેન્દ્ર જવાળાજી વાલુભાઈ, તથા સહયોગ મોવીંદર શાળાપાઠના દુ. ખર અવસાન મહિ રોજ પ્રદર્શન કરતાં કરતા કરતા અવસાન હતો. આર ખાલુ વરસ માટે ગયા ફોદાનેશ્વરની કુલશી નીચે પ્રમાણે જાણમાં આવી હતી: માનનીય પ્રમુખ. બાલુભાઈ સુભાષભાઈ દેસાઈ, પ્રમુખ: તરુભાઈ મહત્વ દેસાઈ, રચણ પ્રમુખ: વસાવત બાલુભાઈ દેસાઈ, શ્રી. સેક્રેટરી. કાલાભાઈ રસનજ દેસાઈ, મેઈન્ટ સેક્રેટરી. અમરજી ખંડુભાઈ દેસાઈ, એ. ખલતની વસાવત જાનાઈ દેસાઈ, મહત્વના ખલતનો: કાલાભાઈ રામલાલ દેસાઈ, એડીટર: તરુભાઈ રજીવજી દેસાઈ અને શીરજીભાઈ મેન-બાઈ દેસાઈ. કમીટી: અમરજી નામુભાઈ, વાલખાઈ મુલાખભાઈ, બીકાભાઈ સંજીભાઈ, નીલકાંઠા રચણભાઈ, લક્ષ્મણ વામજાઈ, નામુભાઈ વામજાઈ, અંગુમાઈ ચંડાભાઈ, ગાંધીભાઈ મારજાઈ, જનસાઈ જાવજી, વસંતભાઈ ગાંધીભાઈ.

મોરારીવામાં રામનવમી

શ્રી મોરારીવા દાંડુ સેવા સમાજના આયય ફેડળ, સમજ દેસાઈમાં, શ્રી રામભાઈ નામજીભાઈ પ્રમુખ મુલા દેસાઈ, સમાજના તેમજ પ્રદારીયા પ્રદારીના દાંડુમાલમે વારસ તા. ૨૧ મીએ રામનવમી ઉજવી હતી. મેસર્સ દેવવરસ દેસાઈ, નાલાભાઈ,

અમરજી વિભેદેએ રસનવમીના વિવિધને ખાંડી હતાં. આરની વધા ખાલુ સમાજના સમય શ્રી. બાઈ રામજીના માલખાઈ અવસાનને બઈ તેમના માનમાં મહત્વના અવસાની શાંતિ અંગે પ્રાર્થના કર્યા બાદ, સભા વિરાજન થઈ હતી.

શ્રી. મોરારજી દરીયાઈ દેશાઈનું અવસાન

અમને નેંધી લેતાં અવસાન ગિદ શામ છે કે દરખાસ્તી જાના અને મધીયા વાની ફોદા. મોરારજી હરિજન દેશાઈ જવા સોમકાની રાતે તા. ૧૧ માર્ચે અમાનક દારકુલીવરથી ફેલ ત્યામ કરી ગયા છે. તેમના શરીરમાં ફોઈ પણ જાનો રોજ નહીં હતા અને હરિજ સુખા પેશાનુ કામકાજ કરી રહ્યા હતા. તે દિવસે સાંજનું જોજન શીખા ખાલુ લેલીયા ખખરે કામજાના હતા અને રાતે જાના હતા તેમજામાં એક ભેટમાંજ આ રજા ખાલુ ખખી ગયા રચણેજ બીજાઓને એમ આ દેશમાં રોડી કામજા અવસાન હતા અને ફેરીયા ખખી સરખાન કરી રાતે ફેરેના વેવા જમાની હતો. ને આખા પુનીયતના તેમજ રોડીયા અને પોરસુગી પ્રદેશમાં ફોઈ જાના હતા. રચણેજ અવસાન માલ પ્રાપ્તિ મોરારજી મુખર્ષી અજીબ્યુ હતાં પરંતુ વ્યવહારીક અગુણજાન એકાં મેળવું હતાં કે સામાજિક વિગેરે કાયમી હોવા તેમની સમાજ અને આજ લેવા જતા હતા. તેઓ પણ માખાઈ રચણના અને ઉદાર હતા જેને હોય તેમના સમાજમાં અવસાન સજેને જેમ તેમણે સંપાદન થી હતો અને કાઈ તેમના શત્રુ નહોતા. પરંપરાજીના ફોઈ ને કાઈ પણ પરંપરાકારી ગાંધે માટે તેમને દરજાને જાતે તેમ ખાલી કાને પાજા જાતું નહોતું મહત્વ. રચણેજ ફોદાભાઈ, રચણેજ વિવિધ તેમજા દેશાઈ અંગે કમીટીમાં રસ લેવા હતા અને વધારાજી પોતાનો ફોદા આપવા હતા મુલા દાંડુ કોરોસીએસ, જોજી ગોસીએસી દાંડુ બેસી-સીએસ, અનાવીલ મોજ સુરજ એન્ગ્રેજીસ સો-સાવરી વિગેરે સંજાઓ તેઓ પ્રમુખપદ કરાવી ચૂક્યા હતા અને એ સંજાઓને તેમણે આર્મીક મહત્વ આપેલી છે અને તેની મુલક સેવા ખખરેજી છે. નાટાક ઉન્ડિઅન એસોસી-મેસનજા તેઓ કપ પ્રમુખ હતા. રચણેજની રજા તેવા મંગળજાને સજારે થઈ હતી ને રાતે જાના દેશાઈ વરસના મોજા તેમજા ગરીબ શત્રુ બાઈઓ મુજર વધા હતા ને તેમની પ્રતિજ્ઞાની સભા ૨૦૩ કપ. રચણેજની ૧૫ વરસની વધ જાની પોતાની પાલખ વિધવા અને આર પ્રમુખ. ૧ મુખર્ષીએ, એક વરસ અને એક વરસને પોતાની વરણ મુખી જના જે જેઓને તેમના આજા અમાનક અંગે અજીબ્યુ અવસાન થી રચણેજ આપવા ગયા છે. ઉપર રચણેજ ના અમાનને વિરજાની બેઠો અને તેમના કુટુંબી-જાને તેમનાપર આવી પટેલ રાજ સંજા રાજિ અને શીરજા બેઠો.

અમાલકા

રચણેજ મોરારજી દરીયાઈ દેશાઈના કુટુંબીઓ ને તેઓને જાણી પદાન જોડમાં નાટાક, દાંમવાલ, કેપ, લેવેનકો મારકવીસ વિગેરે રચણેજની વિવિધ પાલખાઈ અનેક તારિ મળ્યા છે જેને માટે તે મોરારજીના બાઈઓને ના મહારાજા તેઓ અવસાન થી આમાર માને છે.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ મારે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજાંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદરતી સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદરતીમાં અને મીઝમંડળમાં ગાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાં કોલસાના ધુમાડાથી ગયી તાત્કાલીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક બતની ડંડકે આપતારી ચીલે મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તળલા, વાંચાલીન, મેન્ડાલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

સાનેચર, સંત તુલસીદાસ, અંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડાસી, મધર
ઇન્ડિયા, અઉરત, બાલી, આદમી.

શીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભજન, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પશ્ચ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજાંતના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપેરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ કામ.

સોલ્ડ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
બતની) યંગ ઇન્ડિયા, ગ્રામોફોન, હિંદુસ્તાન, ફર્ચીન્સ, ઓડીયન,
(ઇન્ડિયન રેકોર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬
,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાળીયા (પ્રાપ્રાયટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯ એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્નિર્મિત (૫) રાજનર્તકી (૪) વરકી રાણી (૫) દોલો (૫) રાધીકા (૩) કીવાલી (૭) સરકાર (૫) સીના ખંધન (૫) ગાંધી સત્યાગ્રહીન (૩).
મરહુમ ખ્યાર કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહમ્મદ ખલીલ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16457.
કાલુ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ ખ્યાર કબાલના છેલ્લામાં છેલ્લા ગાનનો લેટર
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. વહેંચે તે પહેલાં

N.

ખ્યાર કબાલ

- 16404 જળ વહા ફૂમાં પુઠારી ખમગી
- 16411 એક રેતે કુ દસાના
- 16416 બલમાં સંમ લડ ગમ અખલા હમારી
- 16428 મદીનેકા મુલાકર દુ મેરે હકમે દવા કરના
- 16434 હમારો ઉઠ મએ લેઈને વોલી રાનક દે મેદરીયત
- 16304 કામ નએ ન મએ મે' તેા ખમગી
- 16313 રહમતુલ્લીલ આલમીન
- 16347 મીરને મએ ધે એક પુને
- 16232 એ મીસે કુસે હસે દાસે મીસાને દે
- 16273 વોહલીલકા તાસલી
- 16250 ફરખાર મુસલમાનો.
- 16243 હકમે મે આજ એકમરે આજ
- 16289 મુરખાન પદો
- 16367 મેરા મન મેસે તોએ
- 16380 મુજરો દારે મહબુબે મરનેકા ખુશા દે
- 16390 પારિ સરસેઅલાદ પારે સરસેઅલાદ.

R.L.

મરહુમી રેકૉર્ડ

- 316 અંધા વહુલીલ ગોલકા
- 301 અબ્બાસ જલવા
- P.H.
- 27 ચકાલત હકરત ખીલાલ
- G.E.
- 4764 અને 4765 એ રેકૉર્ડોના સેટ
અંગસમે કાફીકો પાની પીચાનેકા મોલકા
- 4723 પાપરસે હરખા ડા લમના
- 4726 બુદા દે સારે મેખાન મે
- 3164 રતના ચકાલત
- 6677 દેલ અરખ
- 1740 કમ દો અસલાહ ન
- F.T.
- 12127 રિયામત હમારો ખમગીર
- 12907 દે ચખાપત
- 12908 પદકી કુરખાસીયા રેકૉર્ડ
- 12781 તોસીય મોહમદી

ફૂંચે આલમ કબાલ

- 16270 હિસે દરગારીમી ગીલમન કાલરી
- 16349 તસ્વીર નખી અંગેસે દોલમે હુનર આમ
- 16241 તસ્વીર મોહમદ મેરે દોલમે.
- 16270 હિસે દરગારીમે અલમનકાલરી

દર મહીને નવા રેકૉર્ડો અમારે ત્યાંની મળશે. તેના દર મહીને કેરલોમ અમારે ત્યાંની મળાવી સેશે.

મારહર કુકીશીન

- 16332 ના મોહમદ ના મોહમદ
- 16340 હમર આ રીતમય
- 16261 હમારો ગાજ હે કલપરમે
- 16340 અપને અપને પાવી દોલ
- મોહમદ ખલીલ કબાલ
- 16423 આવો આ મદીને ફૂ મએ મએ
- 16426 પવા અપની નમરયા મોલાએ સખી
- 16433 સારવાં તકી રૂંકો
- 16312 હમારો નખી ખમ પસકાનગલા
- 16281 સારા મુજે પીસારે
- 16366 મુલખલી ગમે અમાન
- 16379 હકા મએ વાઠ લોગ
- F.T.
- મારહર અખરુ નંકા
- 12686 મે પીસેલી ખાતક
- 12620 ગાઠ હાંતમે ખલ
- 12251 દે અમાન હનપે ના દ
- 12165 હમારે કલસેદ ખાલીલ ને

ફલિખાન એન્ડ પાર્ટી

- 12215 રેકૉર્ડ દે મુસા આમ તેરી ગલીમે
- 12917 જલ તરે મના ફૂ સખ હંદને મોલા
- 12826 મદાસીલ દે સાફુસેકસ મે
- 12860 મે ના વીર આમ વાર
- 12882 કાફી જળ હિસે ગીલમન
- 12702 ફરસે પાટાત રીમ
- 12710 તરે મહલખ સરકા

કાલુ કબાલ

- 16338 મેરે અનવ-કીખાના ખારે રસલે અગી
- 16121 ખાલ અગી નિ નદાલી અંગેમી
- 16121 વીસ ખતા વર મુજસે
- 16121 ખુલવાલે મદીમે
- 16121 ચલે હે કદન ગોર કખામન પીસદી
- 16121 અખ નખી દરખાર દરસદીપાદો

ફીલ્મ રેકૉર્ડ

- વાળી (૫); નીરમલા (૪); મુલસીલક (૫); મંગલ (૬);
- આમદ (૫); કાલર (૩); અલી બાબા (૩); અફુલ (૫);
- અમન (૬); આરત (૫); નદી રીનારે (૫); લદમી (૫);
- મુલાલીર (૫); મન્દીઆ દે (૫)

કામા સેક

- શીરીન કરકાર (૬); ખીલ્ત મંગલ (૪); અખ કુમાર (૨);
- મુરેદકાન (૬); રૂમલી મંગલ (૩); નતી સ્પીનયા ૨;

RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

"Woman"—થાને "ઔરત"

એક અજબ કહાની છે. માઆપ શાદીમે ફળુલ ખચ' કરકે ઔલાદકો હમેશાં કે લિયે ન'ગેદરન બનાતે છે. શાવકારકે તકાએકે ઉનથી ઝીંદગી અરબાદ જીસે કે ગરીબીમે ધનીરામકો ઘર છોડ કર ચલા બના પડા. અબ બચારી ગરીબ ઔરત તીન બચ્ચોકી મા કયા કરે, મગર હિંમત મસકા નામ છે. કે ખેતી-વાડી ઔર મજદુરીકા કામ કરકે બચ્ચોકો પાલા. એક લડકા નેક દુસરા બદમાશ નીકલા. માને ઉસકો નેક બનાનેકે લિયે કાશીપ થી. ઔરતથી હિંમત બ હમાન શાવકારથી બદખાતી. એ ખેલકા નતીબ છે. મંગાઓ ઔર મુનો.

GUJARATI DRAMA SETS

અવધ કુમાર (૩) રેકોર્ડેન્સ સેટ.
સીતા આમ (૩) " "
રાજુક દેવી (૩) " "
સકુંતલા (૪) " "
ધીર રાજા (૬) " "
જેસલતોરલ (૩) " "
સેઠ સમાલસા (૩) રેકોર્ડેન્સ સેટ.

પૂર્ણરાજ યોદ્ધાજીવ નાટક (૮)
નરસિંહ મહેતા (૩) રેકોર્ડેન્સ સેટ.
વલીલનો વારસો (૩) " "
સુભનારાયજી (૩) " "
વનરાજ આવડો (૫) " નાટક
ભલ'ધર સતી રંગી (૨) " સેટ.
શીકુજી જન્મ (૨) " "

FILM RECORDS IN SETS

મરીબાઈ લોખ (૫)
ગાબી (૫)

નીરમલા (૫)
આગાકોન સીંઝર (૪)

મારી આંખ (૩)
કંચન (૬)

જમાના (૩)
દુરમાક (૫)

આરતી P.T. 5240 દસાવનારની આરતી.

P.T. 5281 શી સુભનારાયજીની આરતી.

P.T. 5101 શી મહારેવની આરતી.

NEW SHIPMENTS

—OF—

3 PIECE DAWNI SETS

Georgette, Crepe de Chine and Satin. Hand-embroidered, printed and with Indian Jari work in all colours now unpacked.

From 35/- to 46/-
PER SET

SAREES

REAL BENARIS SILK SAREES, with Banarasi motifs to match. Beautiful colourings with Gold or Silver work.

From 13/- to 18/- EACH.

Floral Work and Hand-embroidered Georgette and Crepe de Chine SAREES. From 17/6 to 65/- EACH.

Stencilled and Embroidered ART SILK SAREES in all shades. From 10/- 6 EACH.

LATEST FILM STAR SAREES. In the most modern designs and in all shades. Printed with wonderful colourings. From 10/- 6 EACH.

Indian roads of ORGENT and SATIN BLOUSES. In all shades. From 7/6 EACH.

Hand-embroidered SILK, Gold, Floral, Jari and Fancy SAREE BORDERS, 6 yds. length in various widths. Ladies' INDIAN SHOES and CHAMPATS. Fancy EARRINGS, BROOCHES, BANGLES, Hand-embroidered PETTICOATS and BLOUSE LENGTHS in all shades.

JEWELLERY, NECKLACES, BANGLES, PETTICOATS and BLOUSE LENGTHS in all shades.

Special Values offered in Embroidered, Printed and Checked DEORQUETTES, CREPE DE CHINE and ART SILKS. 45ins. wide, in beautiful shades. From 2/3, 3/6, 4/6 & 5/6 PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful run: in pretty Georgette, Crepe de Chine and Satin Hand-made DRESSES for the little ones in all shades. Sizes 2 to 14.

From 3/6 to 10/6 EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain striped and Checked. From 2/6 to 6/6 EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS etc. at specially reduced prices.

WE have great pleasure in advising our many esteemed clients that we have now unpacked huge stocks of Silk and Cotton Piece Goods, Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines in our Wholesale Department.

WE ARE EMPLOYING INDIAN HAND-MADE GOODS.

THE JAPAN BAZAAR, JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES & FRIENDLY SERVICE.

* SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL. *

ચાણ પીસ આહણી મુટનું

નવું શીપમેન્ટ દરમિયાન આવ્યું છે જેમાં જોડેદની, સારીન, અને ક્રેપીરીના મુટા, ભરત મુટા, કાપેલા તમજ કરી તમજાવના, રોક નવા રંગોમાં માં રૂપ થી પા. 1 મુખી.

ધી જાપાન બજાર
જોડેદનીસખર્મું
જાણીતું સાડી શુદ્ધ.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પ્રમેલું
સાડી શુદ્ધ

પાકું એકવાર જનતાના મન રંગમ કરવા,

ન મુનેદર નવરંગી સાડીઆ અને તેને સગની બરપુર વસ્તુઓ,

ખજારના ભાવથી વજા કીકાવત ભાવે,

જોડેદની આલુ જમાનાની માંગણીને પહોંચી વળવા.

રંગ રંગ તવી કળે જોડેદનીસખર્મું માં નાના કીકા મેન્ડ જાતવામાં આવ્યું છે.

દરેક પ્રકારના મારે એક વાર પધારી ખાતો કરવા કલકામણ છે.

કસબ તમની અને જાતકરેલી જોડેદની અને ક્રેપીરીની સાડીઓ ... 10/6 થી 14/6

જાણીતું અને ભરત બરેલી રેકમી સાડીઓ ... 10/6 થી 12/6

રંગમી પાનપરના સારીન અને જોડેદની વચ્ચેની સાડીઓ રંગ સાથે મળી રહે એવા નવા જાતની જોડેદની ... 10/6 થી 12/6

ત્રીજી જાણીતી વસ્તુઓ જમાવે સાથે ખીલ બચ્ચા કરતો સગના ભાવથી મળશે.

સોનેરી, હોયી પત્ત જમાવી, બરી કરતની નવા રંગમી, સાડીની રેલો, દવા તરીકે રેલો એપલ અને રેલો, ક્રેપીરી, સાડીની પાન. જમાવેલા વધો રંગમી પેટીએ ગણીયા અને બજાર જમાવવામાં ... સાડીઓ ક્રેપીરી કાપેલી મારે, રેલો વર, ખાસ જમાવેલા, રોમેર, ત્રીજી.

સારીન ... ખરતલરેલું જાણીતું નાડીયાતું ત્રીજી ... રંગમી રોપીરીની જમાવેલા સારીઓ 10/- થી 12/- અને નામ વચ્ચેના ભાવે ... 10/6 થી 12/6 અને 14/6

... નાના રંગમી, કાપથી જમાવેલી વડ જમાવી તરીકે જમાવેલા રંગમી રોપીરીની સાડીઓ અને સાડીઓ. સાડીઓ 10/6 થી 12/6 અને 14/6 થી 16/6 મુખી

જોડેદની મુટા, સાડીઓ તમજાવેલા મારે જોડેદની, જોડેદની તમજાવેલા તમજાવેલા ... 10/6 થી 12/6 મુખી.

ખરતલ રોપીરીના અને ખીલ સાડીઓ મારે, ખાનખા, રેકમી રંગમી ... સાડીઓ રોપીરી જમાવેલા ભાવથી જમાવેલા ... 10/6 થી 12/6

રંગમી રોપીરી ... જમાવેલા મુખી રંગમી 10/6 થી 12/6 અને 14/6

P.O. Box 5169 THE JAPAN BAZAAR, 'Phone 33-8229

QIDOMAL & Co.

WHOLESALE SILK MERCHANTS.

39, MARKET STREET

JOHANNESBURG.

Printed and Published by Muball M. Ghandi at The Press, Johannesburg, South Africa.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 15—VOL. XI.

FRIDAY, 10TH APRIL, 1942

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
PRICE FOURPENCE

LOYALTY TO TRUTH

"A FANATICAL loyalty to the truth is the first part of a faith for which you will find it worth while to live. So long as you strive to serve the truth, your lives will never lose their significance. You may be set back, overcome, and even broken. But you will still know whither you were trying to go. There can be defeat for you; but defeat itself implies that you possessed a purpose which you would have carried out if you had not been defeated; a purpose which others may yet carry to triumph. So long as you have a purpose, you will never despair. But once you desert the standard of truth, your lives will lose their meaning... You will have no standard by which to judge things. Whatever other standards you take be they national glory or conquest, or personal success, or wealth, or pleasure, or comfort... they will prove themselves to be things to be judged, not standards against which to judge and measure everything else. But that can never happen to the truth. It will always be fulfilment and joy to give your lives to the struggle for more and more of the truth."

—JOHN STRACHBY,

સત્ય પ્રત્યે વફાદારી

"સત્ય પ્રત્યે ખગીષ વફાદારી એ એક મનનો પ્રથમ ભાગ છે કે જેને ખાતર જીવન જીવવું તમને સાથે જવાશે. તમારા સુધી તમે સત્યનું સેવન કરવાનો પ્રયાસ કરતા રહેશો ત્યાં સુધી તમારા જીવનનું મહત્વ હી જતું નહિ રહે. તમારે કદાચ દેશને ખાલી પડશે, અને કદાચ પણ મરું પડશે. પરંતુ જે દિશાએ તમે જવાનું પ્રયત્ન કરી રહ્યા છો એ દિશા તમે ચુકશો નહિ. તમારી કદાચ કાર મશે, પરંતુ એ કારનો અર્થજ એ છે કે તમારી સમક્ષ એક ખોય રહેલું છે કે જે ખોયે તો તમારી કાર નહિ થઈ શકે તે તમે પહેલો ચાપા દાખ, અને તે એ ખોય કે જે ખાળાએ સિદ્ધ કરવાનો પ્રયત્ન ચાલુ રાખશે અને સફળતાપી સિદ્ધ કરશે. ત્યાં સુધી એક ખોય તમારી સમક્ષ હશે ત્યાં સુધી તમારે નિરાશ થવાપણું નહિ રહે. પરંતુ જે તમે સત્યનું ધોરણ લઈ રહો તો તમારા જીવનને કશો અર્થ રહેશે નહિ... પરંતુ એની પરિક્ષા કરવાનું તમારી પાસે કશું ધોરણ રહેશે નહિ જે કંઈ પણ ખાળા ધોરણો તમે અંગીકાર કરેલાં હશે—જેવાં કે શ્રીષ્ટ ગૌરવ અને વિશ્વ પ્રાપ્તિ, અથવા તો અંગત લાભ, ધનપ્રાપ્તિ કે સુખ, આનંદ—એ સવળા પરિક્ષા મવાને પાત્ર પરંતુ એક થઈ પડશે નહિ કે અન્ય વસ્તુઓની પરિક્ષા કરનાર અથવા ત્યાં આંતર્યા ધોરણ. પરંતુ સત્યને વિષે એવું કહી નહિ શકાય, વધુ ને વધુ સત્યને ખાતર કદાચ તમે જીવનનો ખોય આનંદ અને સિદ્ધિ અનુભવશો."

—જોન સ્ટ્રાચબી

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

ધારા દિવસમાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપરથી.
સહુન તેમજ ડે પેસેજ લેવામાં આવશે.

દરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા મુનીયન
ફાઇનાન્સ ડેપાર્ટમેન્ટ મુજબ તારા સાથે લઈ જવા વિગેરે
સંબંધી જાણને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશ.

હાઈના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હાઈ પેસેન્જર ઓફિસ.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
ઘોઠી સ્થાય તેટલા ખાતર તારમાં પોતાનું પુરું
સીરનામું મોકલવું.

૩૬ ટીકીટ હિંદુ વીરી સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.

” ” મુસ્લીમ વીરી સાથે પા. ૧૮ ૬ ૬.

” ” વીરી વગર પા. ૧૪ ૨ ૦

સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વીરી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરની આવજાની તારીખોમાં અને ટીકીટના
આવામાં વિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HEMED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street, Johannesburg.

Phone 33-1453

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

1942

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ દોહ વીમા કંપનીમાં જીવનના, આમ, મોટર કાર મોટર
સેરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કારમરને લગતા વીમાઓ,
સામવટ વિગેરે દરેક જાતના વીમાઓ લેવાની સ્થાય છે.
દોહ કંપનીને જીવન આપવું એ દરેક વીંદીની હરજ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 2-5845 Cen.

P. O. Box 1610.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.

શહેરની મિલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,

Diagonal Street,

JOHANNESBURG.

Telephone 33-4476

P. O. Box 3041

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

JOHANNESBURG

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union of South Africa.

1942

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,
PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

INDIA'S GREATEST POET SIR RABINDRANATH TAGORE

We have now on hand for sale few copies of his books by the last mail as follows—

The Home and the World	6 0
Personality	6 0
Thoughts From Rabindranath Tagore	1 0
Creative Unity	6 0
The King Of Dark Chamber	6 0
Sadhana	1 0
The Post Office	2 0
Gitan	1 0
The Fugitive	1 0
The Gardener	4 0
The Chrysanthemum	1 0
The Tree Of Life	1 0
Stray Bird	1 0
Stories From Tagore	1 0
One Hundred Years After	1 0
Mashi	1 0
The Cycle Of Spring	1 0
Nationhood	4 0
Sureties	6 0
The Wreck	6 0

Read about India's greatest men past & present who have made for India a name to-day in the world as a nation of supreme being fully illustrated 640 pages with cloth bound. (Just arrived)

GREAT MARK UP INDIA 17/6 including postage

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

ઈન્ડિયન ગ્રોસરી કીફાયત ભાવે કયાંથી ખરીદશો?

હમોએ ઇન્ડિયન ગ્રોસરી (વિભાગ બોલ્ડો) છે, જેમાં દરેક પ્રકારની જિંદી ગ્રોસરી તેમજ ગાંધી બસાબુની નાની મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રેશન વાપરવાની જિંદીઓના ઘર ઉપધોગી વસ્તુઓ હમારે ત્યાંથી તદ્દન કીફાયત ભાવે મળી શકશે.

એઈર મોકલી ખાતરી કરવા લખાવો છો.

કંપનીના ઓફિસ હમારી ફાતાની રેખરેખ ફેલ્ડ સાથે ફેરોંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સમગ્ર અને સુભાષ વાણી મિત્રો)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG.

હમો દરેક પ્રકારના (વિભાગો) પશુ ઉતારીએ છીએ: છંદગી, આગ, બગલરી, એસરીડેન્ડ, મોટર, રેલ્વે એન્ડી વિગેરે

'Phone 22350.

Tel. Add. "Naartien."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195. DURBAN. 116a

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSRO BRAND PAIN-CURE HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 2/-, 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM

ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 149a

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મહાશયી અમલુવાલ સહીયારવાળા.

દરેક ભાતની મોટી ઇચ્છા, બોલ્ડો ધીના તેમજ મોંઘા મેવા, મસાલાથી અને ખાદ્યોએ છીએ

અમારું મજબૂતો છે સુરતી મુઠું, સેવ, મમર, ગાંડીઆ, બજાર, પાતરા વિગેરે દરેક તાજા ખાદ્યોએ છીએ.

શીયાળામાં ખાવા લાયક પાકો એઈર પ્રમાણે રેફરેરીયલ પાટી વિગેરે મારે મોટા પ્રમાણમાં એઈર એઈર પ્રમાણે

દરેક વખતમાં ખાદ્યો આપીએ, બહારનામથી મંગાવનારને માત્ર પુરતી કાળજીથી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

'Phone 2-3381

Tel. add. "Letapeo."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

in South African, Canadian
and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજીટેબલ એક્સપોર્ટર

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જાન્યુઆરી કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કંપનીના ઓફિસ ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
તાજી સ સારા અને સરના C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 755, 106 Prince Edward St. Durban. 111.

વેચવાના પુસ્તકો

નવલકથાઓ તથા વાર્તાઓ		પારસી સાહકારી વાર્તાઓ		૭ થી ..	
આખરી ફેશન આમ ૩ ને	૫ ૬	આખિયાતું ગાઠ (નાટક)	૬	૧ થી ચોપડીના બજાર	૦ ૬
ગદત્તો મીધીય (સમરજી)	૫ ૬	સફેદ સપત્તાન	૭ ૬	૨ છ ..	૦ ૬
મંડાશરી મહામિંદાનાનું છ. મ.	૨ ૦	નવ વાતોઓ (અનુવાદ મહાદેવ દેસાઈ)	૪ ૦	૩ છ ..	૧ ૦
પરમાર્થસાર	૧ -	ખીડેલા હાર (નોવેલ)	૫ ૦	૪ થી ..	૧ ૬
અનાચારિય યોગ (ગીતાનો મીધીયો)		નક્ષત્ર માળા (ખાજી માટે પૂરકોનો અંક)	૧ ૦	૫ થી ..	૧ ૬
કરેલો અનુવાદ)	૧ ૦	વાતો એન વાર્તા	૨ ૦	૬ થી ..	૨ ૦
મંથળ પ્રભાત (મીધીય)	૧ ૦	પ્રેરિકાના પરાક્રમ	૧ ૬	૭ થી ..	૨ ૦
શ્રામ શરૂ થી ગામ ૬	૭ ૦	પ્રાણી પ્રસાદ	૧ ૬	નવલકથા વાર્તાઓ	
દેવ નાથ	૫ ૬	મુસ્તકાલવ	૦ ૬	આખિયાતી	૧ ૦
મીઠાઈ આમ ૩	૧ ૦	શાપુતી કુચ તાડી કુચ વજુન	૧ ૦	૧ થી ચોપડી	૧ ૬
આંધરવી	૫ ૬	વિકરાલ વન	૨ ૦	૨ છ ચોપડી	૧ ૬
નવીના	૬ ૦	કીરા મોતી	૦ ૬	૩ છ ચોપડી	૧ ૬
દેવાવાળી અને બીજી વાતો (મરન દુધર)	૦ ૦	ગુલામ અને લીલવી	૧ ૬	૪ થી ચોપડી	૨ ૦
કુરમાનીની કમાઓ	૦ ૦	ભગા કારીમરીયું રીકામ ગામ ૧	૨ ૬	વાતો, અખીએ આમ ૧ થી	
મદાર માળા (દુધી વાતો નોવેલ)	૨ ૦	" " " આમ ૨	૨ ૬	" " " ૨ ને	૧ ૦
લોસીની રાખી	૫ ૬	પ્રાણી રેવાર	૩ ૦	" " " ૩ ને	૧ ૦
આખવાના બજાર (દુધી વાર્તાઓ)	૦ ૦	ગમગાની વહારે (મીધીય ગમગાની		મુસ્તકાલી દેશી કીલાન આમ ૧	
દેવી અંધરાણી (નોવેલ)	૩ ૬	રખાની દુલોડ)	૬	અંધરાણી આમગાવાળા	૨ ૬
નાની હા ૫ (દુધી)	૪ ૬	લતા અને બીજી વાતો	૩ ૬	આંધરજી પાનરજી	૧ ૦
પ્રેમામ (સુદર રસીક નવલકથા) આ. ૧	૩ ૦	કવલક આળા અને બોધવમનો	૫ ૦	મુજીળ ૧ માં પારખી (અંધરાણી કુલ)	
" " " " વા. ૨	૫ ૬	જીવન પ્રકાશ (અલુન કરવણી સંપાદ)	૨ ૦	નવી આજીવન	૨ ૦
ખીજાને પચે અને બીજી વાતો	૩ ૦	સ્નેહ સપત્તા	૬ ૬	મુજીલરનો નકલ	૨ ૬
મુજીલરનો દીપક આમ ૨ ને	૨ ૦	કાવ્યો-ગરબ-ગીતો-અજનો		આ એડીસે છપાએલાં પુસ્તકો	
આલીલા (વાર્તાઓ)	૫ ૦	દુલ્હાની ન કાવ્ય	૧ ૦	દીપવાસ આપને-પોસ કૃષ્ણા એડીન-અ	
મુદુલા	૦ ૬	વરસી ભવ મીંગા	૦ ૦	૧૯૩૨ મુજીલરની અને અંધરાણી	૧ ૬
રખા દેવળી અંક ૨ (સાદસીધાની કથા)	૧ ૬	નીદારીકા (૧૯૩૬, ૨, ૫, દેવાઈ કુલ)	૪ ૬	સીધા વનવાસ	૧ ૦
રાખા પ્રતાપ (મલીકાસીધા કથા)	૦ ૦	મુજીલર (અંધરાણી એમણી કુલ)	૨ ૬	અલના પ્રવૈજો અલવા આમગાવાળા આમ ૧	૧ ૬
અમ અંધન આની	૦ ૦	મલ્લ મીંગા	૨ ૦	" " " " આમ ૨	૧ ૬
વેરાનમાં	૦ ૬	આખા વિનોદ માળાના ૨૦ પુસ્તકોના		નીતિના કાવ્યો	૧ ૦
અમે નથા (૨ મુજી ને. વંદ)	૫ ૬	એડની કોમલ શી. ૮-૬		કરીર અંધરાણી વધારો અને તેની અંધરાણ	૬
સોરાપટ્ટી રાખાર (સોરાપટ્ટી મલીકાસી)		વેચવાના કલા ચિત્રો		અંધરાણ	૧ ૬
દેવ કાવ્યો અંક ૬) આમ ૧	૦ ૦	કાવ્યના નમુનાઓ પુરૂર (અમ અંક ૬)		પુરૂર અને પત્રિકા	૬
ચિનચર્ચા (વેદાધીપ પુસ્તક)	૪ ૦	મંગળાદીપ	૭ ૦	બોધવાના આખરમાપર તીલક તેમજા મલ	
આખરજો-ઓ મુક્તિ સંભામ	૦ ૦	જીવન મંગળ	૭ ૬	અને વિચાર	૬
ઉત્સવ (સીનનાથ દાસોરના ગીતોનો		કલા કલાપ	૬ ૬	મુસ્તકા કમાલ પાકાનું જીવન ચરીત	૬
મુજીલરનો અનુવાદ દીપજી આમે)	૧ ૬	રંગ રેખા	૬ ૦	મુસ્તકા કમાલ પાકાનું આપણ	૬
મુજીલરની (રસીક નોવેલ)	૧ ૦	અલના આમ ૧ કાવ્યો	૭ ૬	મારો એડનો અનુવાદ એમક: મ અંધરાણ	૬
આખરમલી	૦ ૦	વેદર કમર પિત્તર આલમ	૧ ૦	મારો એડનો બીજો અનુવાદ " "	૬
કથા અલમા	૭ ૦	અરકરી શાખાઓમાં આજનાં પુસ્તકો		મારો એડનો ત્રીજો અનુવાદ " "	૬
પુરનીરની વાતો	૪ ૬	સી. વે.		એક સલવીરની કથા (સોરકરીસનો અલવા)	૬
આંધરવી મહીનું ક્રીસ	૫ ૦	૧ થી ચોપડી	૧ ૦	મુસ્તકા અને તેના બે આખરો	૬
આરન મુજીક માલક	૧૫ ૦	૨ છ ..	૧ ૬	એડના કાવ્ય (અલ.અ.ક. વખતના)	૬
સાદીય સંમીત માલક	૧ ૬	૪ થી ..	૧ ૬	દોર સ્વરાજ (મીધીયો અંધરાણ)	૧ ૦
મોલીની માલક	૦ ૬	૬ થી ..	૨ ૦		
વંદ	૧ ૬				
વિરાગના અને બીજી વાતો	૫ ૦				
અનુ રામ અંક ૬ આમ ૨ ને	૨ ૦				

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,

THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 68, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our SAREE HOUSE which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Benares Sarees and several other lines will be offered at reduced sale price.

મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રધર્સ પ્રાપ્રાયટરી લીમીટેડ

તેઓ 1 ગ્રાહકોએ બતકાળમાં આપેલા ટેકા માટે તેઓનો આભાર માનવાની આ તક લે છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સક્ષમ થયા છીએ. માર્ચ તા. ૨૨ સોમવારના ખુલેલા અમારાં સારી હાઉસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી હબના કરેલ લે'ઓ, બનારસી સાડીઓ અને પીજ અનેક લાઇનો ખાસ ઘરાલેલા સેલ પ્રાઇસે વેચવામાં આવશે.

ઇનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ'

તંદુરસ્તી

ના ચોક્કસ

માર્ગ છે!

માણસો દુઃખાનો, કમજોરી, અને દરખાને દરદાર જેવાં અસાધ્ય રોગો માં એક દી રખા ઇનોઝ નાણાં પીવાથી નાણાં કરી શકાય છે. દુઃખ સરીગતા જેવી તરતે દુર કરી કમજોરી તંદુરસ્ત રાખે છે.

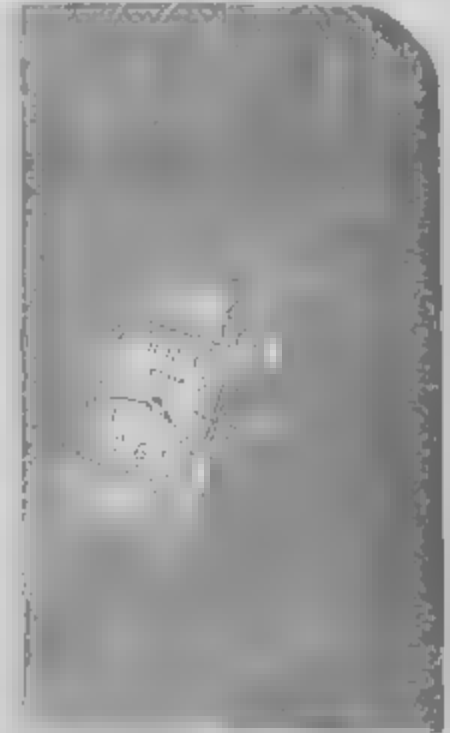
ઇનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ' આનંદ માણથી કામ કરે છે અને તમારું સલામતીનાં આરોગ્ય માટે ફોર્મલિન જેવાં ખોટાં વસ્તુઓ તમારું આરોગ્ય તમારું સલામતીનાં સર્વોચ્ચ રાખે છે.

ENO'S "FRUIT SALT"

The words "ENO'S FRUIT SALT" and "FRUITE SOUT" are registered trade marks. Sole Representatives: HAROLD RITCHIE (S. A.) Pty. Ltd., P. O. Box 505, Capetown.

સહિદ્ય અને દશકાપણામાં અન્ને

સાધકોના પત્રોમાં મની ખાસી
મની ખાસી મની ખાસી
મની ખાસી મની ખાસી
મની ખાસી મની ખાસી
મની ખાસી મની ખાસી
મની ખાસી મની ખાસી
મની ખાસી મની ખાસી
મની ખાસી મની ખાસી
મની ખાસી મની ખાસી

'INDIAN OPINION'

(Founded by Mahatma Gandhi in 1903)

For The Moral, Political and Social Advancement Of Indians In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union	21s.	Annually
" " "	11s.	Half-yearly
Outside the Union	22s. 6d.	Annually
" " "	12s.	Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends to do likewise.

Apply to—

Manager,

Indian Opinion,

Phoenix, Natal.

Books for sale.

NOTE.—Remittance should accompany order. V.P. ORDERS will not receive attention.

Postal Orders to be made to "Indian Opinion" at Phoenix. Postage Free on all books.

THE POWER OF NON-VIOLENCE

By RICHARD B. GARD

The writer has explored the method of resolution by non-violence in modern Western concepts and terminology. The book is worth study. Price 5s. 6d.

The Story of Mahatma Price 6s.

ESSAYS ON INDIAN ECONOMY—By Mahadevi Prasad Price 4s. 6d.

ESSAYS ON INDIAN ART, INDUSTRY AND EDUCATION—By K. B. Havell Price 3s.

INDIAN INDUSTRIAL AND ECONOMIC PROBLEMS—By V. K. Raje, M.A. Price 4s.

INDIA TO-DAY—By R. L. D. Price 3s.

INDIA TO-DAY—By R. L. D. Price 3s.

INDIA TO-DAY—By R. L. D. Price 3s.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 15.—Vol. XI.

Friday, 10th April 1942.

Registered at the G. P. O. as a Newspaper.
Price: 10 CENTS PER COPY.

MAHATMA GANDHI SPEAKS AT BENARES HINDU UNIVERSITY

THIRTY thousand people gathered at the Silver Jubilee celebration of the Benares Hindu University which took place recently. Mahatma Gandhi, after paying a glowing tribute to Pandit Madan Mohan Malaviya, the founder of the University, addressed the teachers and students. In the course of his address he said he hoped they would excuse his outspokenness if he were to criticise them for choosing English as the medium of the expression of their thoughts. The topic had come in very handy to him, he said, as right till the time of coming for the function he had been in a predicament as to what he should speak about. He would have been satisfied if Hindi, Hindustani, Urdu, Sanskrit, Marathi or any other Indian language, for the matter of that, were employed on the occasion. There was hardly any sense about blaming Englishmen for their treatment of India when they hugged like slaves their language pathetically. What further proof of their degeneration could be, Mahatma Gandhi asked, than the fact of their feeling elated over a compliment from an Englishman that they spoke the English language so very faultlessly. And then there were very few men like Pandit Madan Mohan Malaviya and Sir S. Radhakrishnan who justly claimed such proficiency, the vast majority of educated Indians being quite innocent of such charge.

Example Of Japan

He held up the instance of Japan which had become a challenge to the west not by slavishly following everything western but learning the best of the west through their own language. He expressed satisfaction at the progress made by Japan. This business of crossing the hurdle of English language before anybody could learn anything was a game not worth the candle and dissipated the energy of the nation's youth which could otherwise be much more

usefully employed. It was typical of the traditions of tolerance and courtesy that when the country's great men continued to address the masses in English, they were not mobbed by the people but listened to with patience.

He had no very high notions of the Indian universities, Gandhi continued, which for the most part were like blotting papers of the western culture and outlook. But while men from Oxford and Cambridge carried the traditions of their universities wherever they went, those of the Indian universities were found to be without them. Did they of the Benares Hindu University fraternise with those of the Aligarh Muslim University? Did the students of the Hindu University forget their angularities of provinces and cultures at Benares and forged something distinctive of their own informed with the spirit of catholicity which was the heritage of Hinduism throughout the ages? If they could answer this enquiry in the affirmative, then indeed could their *alma mater* be proud of them and they could be trusted with the privilege of extending to the world the message of peace, goodwill and humanity.

Sir S. Radhakrishnan's Speech

Sir S. Radhakrishnan, Vice-Chancellor of the University, in the course of his speech said, "The spread of a war from one end of the earth to the other, the increase of armaments on an unprecedented scale and the increase of bitterness and hatred—these are all signs which make humanity sometimes despair of itself. There are people who think that we have become callous like the machines with which we deal, that we are insensitive to the sorrow of human hearts and to the tension of human minds and that we merely talk of strife, bitterness and resentment in the world. Many of us are despairing and many of us feel that we are powerless to

overcome the forces and that we are caught in the wheels of a machine which is overpowering us."

There were men and women in all parts of the world who were thinking of the means of escape from this gloom and darkness, asking themselves whether they could not rear an earth which could be the basis of sanity, mutual understanding and love, where women could be able to bear children without the dread that their young bones would be strewn along the battlefields of the world. Their eyes were turned towards India and they turned not towards their politicians, industrialists and merchants, for there were plenty of such types of people in the other countries of the world, but they turned towards a prophet spirit like Mahatma Gandhi. "He is there to tell us that we need not despair, that we need not confess any kind of shame. He has warned the world of the tragedy which has afflicted humanity. He is pointing out to us how the world is too much engrossed in selfish desires, how it is too weak to aspire to those eternal verities of life and truth which have sustained humanity since civilization began and which have also lent meaning to human existence. When the world is groping in the dark he is giving us faith. When we do not know what is happening to us he imparts hope. When the world is rent with misunderstanding and resentment he points out that love and truth can alone save humanity—a living symbol of non-violence incapable of the least ungenerous thought even for the worst man, with a heart so large as to encompass all humanity, a man of peace and, therefore, the most powerful adversary to this passion-torn water-shattered world. It is a great day for this University that we have him here to bless our enterprise and it is a day which we will remember to the end of our lives."

Indian Opinion

FRIDAY, 10TH APRIL, 1942

Fate Of The British Proposals

WE have waited the whole week in vain for the result of the British proposals for the settlement of India's problem. Up to the time of going to Press nothing definite has been known. As we had surmised last week neither the Congress, nor, for that matter, any of the other Parties that could have accepted the British proposals in the form they had been offered. The War Cabinet deliberated over the objections of the Congress and made fresh proposals granting, we understand, the transfer of the subject of defence with certain qualifications and also other modifications, the details of which are not yet known. One moment hopeful signs of the Congress accepting the proposals are reported and the next signs of disappointment are reported.

Frankly speaking Indian opinion generally is not happy over the acceptance of the British proposals. They have been entangled in the past by accepting such proposals and they dread the recurrence of such an eventuality. Whatever may be said in favour of the British Government it cannot be credited with its present gesture being motivated by sincerity towards India. India is the pivot of the British Empire and if India is lost the British Empire is lost. If in Britain the United States of America has a powerful Ally it is because of the strength of India behind her. Perish that Britain would be nowhere.

There are two considerations weighing with the British Government to-day. One is whether she could continue to tap India's resources in men, money and material heretofore as she has been doing all along, the other is whether she should not befriend India and get her willing support and co-operation. With Japan's swift successes even in what were boasted to be impregnable parts of the British Empire and, of all, India, it has now dawned upon the British statesmen that India's willing support and co-operation are essential if the Empire is to survive the onslaught.

It is this consideration plus the pressure from the representatives of the British people who are viewing the nadir of reverses of Britain with des-

pendency that has moved the British Government to make these proposals which are, apparently, made half-heartedly and with no signs of penitence for the mistakes which Lord Halifax, the British Ambassador in the U.S.A., acknowledges to have been made by the British Government and even by himself as Viceroy of India. The fact is that the history of British rule in India is a history of mistakes of the British in India. But is there a sincere desire to atone for those mistakes even at this critical hour? There is no gesture in that direction visible so far. The British Government is still in a quandary as to whether it is profitable to part with power or to still hold on to it. Well, it seems to us rather too late in the day now to decide either way.

It is no use outsiders telling India that the enemy is at her door and that she should not waste her time in quibbling. India is not quibbling. She is asking for the restoration of her independence. What sweetest could India have about the enemy being at her door? What can people in bondage do? Their real enemy is the one that has kept them in bondage. They have nothing to be happy over nor have they anything to grieve over. They have only to serve their master. It is the master who is concerned about being robbed of his possessions by the enemy, and desires his slaves to come to his rescue.

But India has now awakened to her consequences. She is no longer satisfied with remaining as a slave of the British Empire. She seeks her rightful place as a free and independent nation. The people of India are to-day engaged in a fight with Britain for their independence. They are not going to allow any outside power to deprive them of their independence. If the enemy is at their door and the people of India are not prepared to face the enemy they have reason not to bless but to curse the British rule which has made them de-

pendent not to be able to defend themselves against aggression. Thank God, however, that that is not the case. If the British were to retire today from India granting India complete independence which is her birthright she will not be found wanting in facing the enemy. In fact under the influence and guidance of Mahatma Gandhi she will be able to give a better account of herself than many other powers that have fallen have done. At least the people of India will have the satisfaction of having fought as free men and died—if that is destined to be—as free men. We believe the time has now passed for any tinkering with the problem of India or entering into compromises. These are times when treaties and compromises are treated as scraps of paper. Treaties have been entered into to-day and violated the very next day. India should be satisfied with nothing but undiluted freedom and independence. The British have made many mistakes and they have made them at the expense of the people of India. There will be no harm if India is now allowed to make mistakes. Her mistakes will, at any rate, be at her own expense. If Britain is anxious to have India's friendship and is keen to have her as her Ally, she must prove her earnest by putting into practice the high principles she is professing in defence of the present war. That she can do by immediately setting free the four hundred million people of India. Without that she looks in vain to India for sympathy.

Pandit Jawaharlal Nehru has put the case of India in the clearest possible terms in his interview to the *London Daily News*. He was referring to the possibility of an invasion coming to India and if things went wrong the population swinging over to the other side. "We must be able to convince the ordinary people of India," he said, "that they were fighting for their own country, not that they were fighting for us. We must keep it for the British. Otherwise they won't fight." It will profit Britain both in respect of the people of India fighting for their own country as well as for the British to transfer real power in the hands of India—which could only be done by granting them complete independence.

INDIA AND THE BRITISH PROPOSALS

STILL HANGING FIRE

WHILE these lines are being penned the fate of the British proposals is still in the balance. According to Press reports, at 4-30 p.m. (local time) on Thursday, April 9, the Congress President, accompanied by Pandit Jawaharlal Nehru, presented Sir Stafford Cripps with the Working Committee's statement. The conversations are said to have been cordial and cheerful and lasted 30 minutes.

The Congress reply was contained, it is stated, in a three page statement repeating the main points of the resolutions adopted by Congress at Wardha in January. It is understood that it included the following arguments:—

Firstly, the acceptance of the offer of a post-war Dominion would "encourage disruptive and reactionary elements."

Secondly, only a free and independent nation can undertake national defence on a nation-wide basis.

Thirdly, even far-reaching promises for the future are insufficient to alter the background of distrust and hostility against Britain unless real power is transferred immediately.

Fourthly, the British offer falls far short of the nation's demands and the requirements of the situation.

Fifthly, because the British offer cannot arouse Indian enthusiasm for national mobilisation against aggression, it is regretfully declared unacceptable. The statement concluded with a reiteration of the argument that if Britain was ready to transfer real power and authority to the Indian nation, Congress was prepared to accept the responsibility for India's defence.

Mahatma Gandhi, who is not a member of the Congress Working Committee, was present almost throughout the deliberations and addressed the members twice.

The Chungking Government was reported to have suggested that President Roosevelt should mediate in the discussions in order to prevent a breakdown of the negotiations. This was synchronised with the arrival in New Delhi of Colonel Louis Johnson, President Roosevelt's personal representative in India.

Negotiations between the Congress negotiators, Maulana Abul Kalam Azad and Pandit Jawaharlal Nehru, Sir Stafford Cripps, General Sir Archibald Wavell, Commander-in-Chief for India, President Roosevelt's envoy, Colonel Johnson and the Viceroy, have been

proceeding during the whole week with no definite results up to the time of writing (Thursday night)

British Proposal's Reaction ■ China

The desire for a special detailed Pacific Charter is becoming increasingly strong in certain circles in Chungking, following Sir Stafford Cripps's negotiations in India and their eventual effect on Hong Kong, Malaya, the Dutch East Indies and Burma, according to the London *Daily Telegraph's* Chungking correspondent. Discussions which have been going on in Chungking put into more concrete form the suggestion by Admiral Yarnell for such a charter which would be based on complete freedom for all Asiatic natives. The charter would also provide for the return to China of all her territories. Today China is battling against Japanese aggression. In future she will not tolerate the survival of any vestiges of Imperialism in her domain, nor will she be content with a quasi-colonial status. Although the United States and Britain have promised to give up their special rights and extra territorial privileges after the war, they should immediately honour their word. The Axis Powers, imbued with the conception that they are entitled to subjugate other nations must be overthrown, but the same idea should also be banished among the Allies themselves.

Nehru Criticises Homilies From Outsiders

Pandit Nehru takes strong exception to some of the American comments on the Indian problem in a statement which he made in New Delhi on Thursday. "I have looked to America with considerable admiration and goodwill. Nevertheless, I must say that many American Press comments have amazed me, and I can only understand them on the basis of American ignorance of the conditions in India. We have had long homilies and patronising advice as to what is good for us and what is not. There has been sometimes an element of threat, in case we do not accept that advice. The advice of friends is always welcome and worthy of consideration, but we are not used to patronage from any country or people and we do not shape our policy on the basis of superior homilies or threats. In this world situation, it is right that we should con-

sult each other, but we have issued no appeals to anybody, nor asked for anyone's intervention. We have not asked for President Roosevelt's intervention in our problems, and we realise that the burden is ours and we must shoulder it. We have shouldered it against the might of a great empire during these last 22 years, and we are not bowed down to that superior might, despite the pains and penalties. We propose to stand erect in future also, whatever happens. If we are strong enough to achieve India's freedom, we shall do so; if not, we shall fail."

Against All Foreign Aggressors

"The Japanese assertion that they are coming to India to set us free is absurd and wholly false. That is clear from Japan's misdeeds in China and Korea," Pandit Nehru is reported to have declared, speaking at New Delhi on Tuesday night. "I consider it my duty to oppose any foreign invasion of India. How can I remain a mere spectator of events or be silent?" Pandit Nehru said that the news of the bombing of coastal towns of India must stir the hearts of Indians. He advised the people to remain calm, to stay in their places, and to organise themselves to oppose the aggressor. Congress had made clear its sympathies with the democracies and its opposition to aggressor countries, Japan no less than Germany, he said.

Gandhiji Asks For Silence

"I am convinced that I serve the country's cause by observing strict silence and you should respect my wish," said Mahatma Gandhi when pressed by newspapermen on Saturday, April 4, to give his views on the situation following the offer by Sir Stafford Cripps. Asked if he would advise Bengal to follow the non-violence campaign at the present juncture, Gandhiji replied: "I would advise the whole world, not only Bengal."

An Interview With Gandhiji

"I would not surrender India; I would let the Japanese land and fight them with non-violence," said Mahatma Gandhi in a special interview at New Delhi with Alan Moorhead, the London *Daily Express* correspondent. Moorhead remarked that non-violence seemed uninteresting to him so long as the violent Japanese kept advancing through

the Japanese jumbles towards India. "Then let us start with China," Gandhiji retorted. "The Chinese made the mistake of fighting the Japanese and fighting still goes on. Had they not opposed the Japanese but simply refrained from co-operating with them, the Japanese would have been defeated. Carried to its logical end non-violence in China might have meant the killing of the last Chinese, but I don't think it would have come to that. The Japanese would have stopped. It is not human to go on killing where there is no resistance," Gandhiji added the reminder that passive resistance required a higher brand of courage than active resistance. "You must be just as prepared to lay down your life in non-violent warfare as in violent warfare," he said.

Replying to questions of Pressmen in New Delhi, Mahatma Gandhi is reported to have said: "The time has come when I will live my message and not preach it." Asked what he thought the end of the war would be he answered: "Peace, may be—temporary peace. Had I not believed in the actuality of my message of non-violence I would have gone away long ago."

H. A. Standish, the *Natal Mercury's* special correspondent in New Delhi, had a 20 minutes interview with Mahatma Gandhi in the garden at the house of Mr. G. D. Birla. "As we strolled to and fro across the lawn," says the interviewer, "Gandhiji spoke continually, his old man's voice passionately charged with conviction, sometimes thin, not always firm. He talked easily about his fundamental beliefs on the subject of war but he never got as far as their application to the circumstances which now face India. It would not be fair to say he avoided this, although it is possible. He refused to talk about the negotiations on the Cripps proposals. 'I am not here in my official capacity,' he said. 'The Working Committee of Congress is considering the subject. I am here to talk things over with those people who are my friends and life-long associates. They are still my friends though they don't see eye to eye with me on the subject of non-violence and on my anti-all-war beliefs. That they do not do so is not to their discredit, rather it is my fault that I have failed to convince them. So I try to improve, for if I have failed to convince these men, who are my friends, how can I carry conviction to millions?' 'In this terrible time of world history,' he continued, 'I pray only for peace. My dream is that out of this most dreadful war may come true peace—that all men may come to know the futility of war and of resistance to attack by

violent means. I know the Australians, young, vigorous people, a race of brave men and wonderful fighters, but I believe that it is the bravest thing of all to resist war and to oppose all violence. This is my new conviction with me.' This was one very human divergence from the general theme of the conversation when Gandhiji said with a smile: "You may be surprised to know I have never seen a cinema and never listened to the wireless. I may not be right, but from what I know I believe the cinema to be a power for evil. As for wireless, I do not believe in all this flashing of news throughout the world hour by hour as it happens. I cannot allow myself to waste time, so I do not listen." Before the interview, says the interviewer, I went to the public prayers which Gandhiji conducted in the garden from the terrace of his host's house. With two other Europeans, the only ones there, I sat on the lawn well behind the large congregation. It was a most dramatic scene as the crowd of women on the left and men on the right received the blessing from this strange old man in the Indian dusk. This, then, was Gandhiji as I saw him, a man of great spiritual force but growing less and less interested in immediate and practical things.

The Self-Styled Leaders Of The Depressed Classes

"We are convinced that your proposals are calculated to do the greatest harm to the depressed classes and are sure to place them under the unmitigated system of Hindu rule," declared Dr. Ambedkar and Mr. M. C. Rajah, leaders of the depressed classes, in a letter to Sir Stafford Cripps, says Reuter. The letter adds: "Any such result, which takes us back to the black and ancient past, will never be tolerated by us and we are all determined to resist any such catastrophe befalling our people with all the means at our command. We request you to convey to the British Government our deepest anxiety regarding the future of the depressed classes and to impress upon them that we must look upon it as a breach of faith if the British Government should decide to force upon the depressed classes a constitution to which they have not given free voluntary consent and which does not contain within itself all the provisions necessary to safeguard their interests."

[Note Dr. Ambedkar and Mr. M. C. Rajah have proved themselves as self-styled and so-called leaders of the depressed classes. Moreover they can put forward no proofs that either they or the British Government during their hundred and fifty years' rule in India

have done anything to improve the lot of the depressed classes. If their lot has been improved it has improved only in recent years and by action independent of the Government by social organisations under the guidance of Mahatma Gandhi and the Congress. Dr. Ambedkar and Mr. Rajah can, therefore, speak as the henchmen of the British Government and not as leaders of the depressed classes.—Ed. I.O.]

Hindu Mahasabha's Views

The vice president of the Hindu Mahasabha Party, Dr. Moonje, has cabled to President Roosevelt the following statement of his views:—"The British and American comments on the British proposals lack a realistic appreciation of the Indian political situation. The proposals for independence and Dominion status are acceptable, but they also provide for the partition of India, which in practical effect is bound to be on religious and communal considerations, creating certain Ulsters and consequential constant communal strife, and even civil war, thus destroying political and constitutional integrity and solidarity, and bringing about the mutually warring Balkanisation of the country. If the British scheme stands without the elimination of the objectionable part, it is bound to prevent the development of complete national oneness and unity which has always been the Indian Nationalists' cherished goal, as it is also the professed aim of British rule in India. It is historically and culturally untrue to imply that India was not and is not one single nation from times immemorial by announcing the establishment of a new Indian Union as proposed in the scheme. The peoples' attention will be diverted exclusively to internal communal quarrels and the vital importance of participation in the war effort absolutely forgotten, though from the very commencement of the war the Hindu Mahasabha has earnestly propagated militarisation and industrialisation for promoting Indian defence. The Hindu Mahasabha, therefore, has a fundamental objection to this part of the proposals, but Sir Stafford Cripps has insisted on their acceptance or rejection *in toto* and has thus unfortunately left no alternative."

Lord Halifax On The British Proposals

Referring to the British proposals, Lord Halifax, the British Ambassador in the United States of America (who, as Lord Irwin, was Viceroy of India from 1926 to 1931,) in the course of a speech in the New York Town Hall last Tuesday, *inter alia*, said: "Our best efforts fail, the British Government

would find themselves obliged to do their own duty without the assistance or co-operation of the larger Indian organised Parties. The sincerity of the British Government has been proved. No one will any longer be able to fool an audience by accusing the British of bad faith in India. We shall, I do not doubt, continue to have the co-operation and goodwill of millions of Indians not less devoted than the accredited leaders to the cause of Indian freedom. No Englishman would to-day deny that in the past we made mistakes in India. I know: I have made some myself. But freedom for all beneath the British flag has been and will remain our endeavour."

Mr. Sastri's Advice

The Rt. Hon. Krishna Sastri, strongly criticises the British proposals to allow the Provinces freedom to keep out of the Indian Union. He appealed to the British Government as well as to Indian political Parties to hold over the proposals to a happier time when the Japanese menace might have been successfully combated by the united efforts of Hindus and Muslims.

Moslem League's View

A resolution declaring that Sir Stafford Cripps' proposals fall short of the aspirations of the Indian Moslem masses and are unacceptable unless modified has been adopted by the Committee of the All India Moslem League. The resolution also opposes power for the Provinces to contract out of the pro-

posed Government, declaring that solidarity, integrity and unity of India are essential for the common good of the Indian people, especially the Moslems.

Pandit Jawaharlal Nehru Puts The Case Crystal Clear

Outlining the reasons why Indians insist on full Indian control of defence, Pandit Jawaharlal Nehru, in an exclusive interview with the London *Daily Mail's* special correspondent at New Delhi, is reported by the *Natal Daily News* London correspondent to have said that an Indian Defence Minister could raise a huge militia that would fight for every yard of Indian soil with the same fierce determination as the Russians. He pointed out the danger of Japanese propaganda, which was reiterated daily by radio from Tokio that "The army of liberation is on the way." The Japanese, he said, had apparently scraped together a few thousand Indians from among residents abroad and war prisoners—perhaps some deserters—with which they would try to convince the Indian people that it was the Indian army coming to free them. "The danger of this army does not lie in its military strength," he said. "It is that unless Indians have independence and the power to defend themselves they may really believe it is an army of liberation. If, however, Indians are independent, they will say: 'We are free. We do not need any army of liberation.'" An Indian Defence Minister's first aim, Pandit Nehru said, should be the creation of a huge militia

which, even with brief, rudimentary training, could be a formidable obstacle. Without such a militia there was a danger that if invasion came and things went badly the population might swing over. He agreed that it would be impracticable to put Indians in charge of general operations, but he emphasised that the important point was not the giving of Indians actual control over military matters so much as making it clear that they had full independence, with their own government—"Defence along with everything else," Pandit Nehru added.

"This is our country. If things go badly other people can talk of withdrawing to fight elsewhere. We cannot, and won't. But we must be able to convince the ordinary people of India that they are fighting for their own country, not that they are fighting to keep it for the British. Otherwise they won't fight."

President Roosevelt's Envoy In India

President Roosevelt's envoy, Colonel Johnson, who arrived in India last week, is reported to have met Congress leaders and Sir Stafford Cripps in connection with the British scheme for India's independence. Pandit Jawaharlal Nehru is reported to have impressed upon Colonel Johnson that India would never willingly agree to fight in a subordinate role, and the United States' threats as envisaged in Press comments would have a reverse effect.

AMERICAN TRIBUTE TO GANDHIJI

THE Rev. John Haynes Holmes writes in the February Number of *Unity* (Chicago):—Gandhiji stands fast and firm in his pacifist position. Come wind and weather, war and peace, the great Indian remains unchanged, for his convictions are rooted in what to him is Truth. The supreme evidence of his unwavering loyalty to *Ahimsa* these days was his resignation from the post of leadership of the All India Congress Party. This action turned on a resolution passed by the Congress Committee at Bombay on September 16, 1940, refusing co-operation with the British Government in the prosecution of the war. Now apparently this resolution is withdrawn in favour of "material association" with the Empire. This led to Gandhiji's statement in repudiation of this pro-war policy:

"If anyone thought as I did," said Gandhiji, "that the door to Congress participation in the present war was

closed for ever by the Bombay resolution in favour of non-violence, they now know that the door was not quite closed. The Congress has now through its working committee made it clear that the door is not altogether barred against Congress participation in the war, certainly not on the ground of non-violence."

Gandhiji might have retained his leadership, but this would have been to oppose the majority of the Congress now apparently in favour of the war effort; and this, in spite of his unyielding refusal to support the war, he would not do. Retirement, of course, is nothing new to Gandhiji. He has resigned more than once before, always to return with his principles intact and his prestige undiminished. In office or out, he remains the unchallenge leader of the Indian people. And always non-violence shines, like a star, as the guiding signal of his way through whatever darkness.

In the present crisis, he has made his personal position clear:

"I must continue the civil disobedience movement for freedom of speech against all wars, with such Congressmen and others who believe in non-violence."

A Gandhiji thus retires, momentarily, as statesmen in responsible charge of Indian policy, he emerges the more potently as prophet of the soul for all mankind. Always he has varied in these positions—now nationalist leader, and now religious saint and seer. But there can be no question where he will ultimately be ranked—with Buddha, Jeremiah, Jesus, Tolstoi, among the spiritual saviours of the race. The perfect evidence of his eminence is his utter fidelity to his ideals. It is characteristic of all supreme leaders of the spirit that they are moved not by circumstance but by conviction. The Nazarene went not more purely to the cross than the Mahatma to this last act of abnegation.

THE FATE OF EMPIRES

GERMANY and Japan are now out to establish empires, oblivious of the lessons of history. Mr. Ramananda Chatterji, editor of the *Modern Review*, warns them of the fate of the Empires of old.

What pre-historic empires have left no trace even in the race-memory of man, we do not know. The ancient empires—Assyrian, Babylonian, Egyptian and others—whose existence archaeological excavations have brought to light, are no more. Only traces are left of the Persian empire and the empires of Alexander of Macedon and his successors. The empire of Rome and the Holy Roman Empire have ceased to exist. The empire of the Caliphs and the Ottoman Empire are no more. The empires of Genghis Khan, Kublai Khan and Nadir Shah have ceased to exist.

In India, the empires of the Mauryas, of the Guptas and of other dynasties, and of the Mughals, too, have passed into history. The empire of Vijayanagara is referred to as a "Forgotten Empire."

In Europe, coming to comparatively modern times, where is the empire of

Spain? Where is the empire founded by Napoleon? During the last great world war the Austro-Hungarian Empire was broken up and became a thing of the past, the empire of the Czar of all the Russias became a Soviet Republic and the dream of empire of Kaiser William vanished into thin air.

Even before the outbreak of that war, the Chinese Empire had become a republic.

In the face of all these historical facts, Hitler dreamed of empire and started the second great world-war in order to turn that dream with a reality.

Mussolini had already had such a dream in order to revive the ancient Roman Empire as he were and had annexed Abyssinia. But Abyssinia has become independent again, and Italy's empire in North Africa is in liquidation. Japanese statesmen and militarists are not ignorant of world history. Yet they, too, began the work of empire-building long ago, and grabbed Korea and Manchuria. They started the war against China before the commencement of the present second world-war. Japan has seen that during this war not a few

empire-owning countries have come to grief. We have already referred to Italy. The other such countries whose plight is pitiable are France, Holland and Belgium.

And yet their adversity does not seem to have taught any lesson to Japan which is now out to establish an Empire of her own by attacking America and the British Empire. Evidently, Germany and Japan think that though Nemesis may dog their footsteps as it has done those of other empires, yet it will be years before it can overtake them, and in the meantime they can enjoy power and prosperity at the expense of the subjugated peoples, and eat and drink and make merry to their hearts' content, as other imperial peoples had done in their day and some are doing even now.

That, however, is very poor philosophy and betokens a view of life which brute beasts might cherish if they were capable of cherishing any at all.

Even if they succeed in establishing an Empire of their own, Nemesis would be sure to overtake them as it has overtaken other imperial ruling countries.

REAL WAR EFFORT

MAHATMA GANDHI in a recent copy of *Harizon* writes:—"There is already scarcity in the land both of food and clothing. As the war progresses, both the scarcities must increase. There are no imports from outside, either of foodstuff or of cloth.

The well-to-do may not feel the pinch as yet or at all, but the poor are feeling it now. The well-to-do live on the poor. There is no other way. What is then their duty? He who saves gains as much. Hence those who feel for the poor, those who would be one with them must curtail their wants. There are many ways. I shall only mention some here. There is much, too much food eaten and wasted by the well-to-do.

Use one grain at a time. Chapati, rice, and pulses, milk, ghee, gur, and oil are used in ordinary households besides vegetables and fruit. I regard this as an unhealthy combination. Those who get animal protein in the shape of milk, cheese, eggs or meat need not use pulses at all. The poor people get only vegetable protein. If the well-to-do give up pulses and oils, they set free these two essentials for the poor who get neither animal protein or animal fat. Then the

grain eaten should not be sloppy. Half the quantity suffices when eaten dry and not dipped in any gravy. It is well to eat it with raw salads such as onion, carrot, radish, salad leaves, tomatoes. An ounce or two of salads serves the purpose of eight ounces of cooked vegetables. Chapatis or bread should not be eaten with milk. To begin with, one meal may be raw vegetables with milk or curds.

Sweet dishes should be eliminated altogether. Instead ghee or sugar in small quantities may be taken with milk or bread or by itself.

Fresh fruit is good to eat, but only a little is necessary to give tone to the system. It is an expensive article, and an over-indulgence by the well-to-do has deprived the poor and ailing of an article which they need much more than the well-to-do.

Any medical man who has studied the science of dietetics will certify that what I have suggested can do no harm to the body, on the contrary it must conduce to better health.

This is only one way of saving food-stuff. It is obvious. But by itself it cannot produce much visible effect.

Warning To Grain Dealers

Grain dealers have to shed their greed and the habit of making as much profit as possible. They must be satisfied with as little as possible. They run the risk of being looted, if they do not gain the credit of being keepers of grain for the sake of the poor. They should be in touch with the people in their neighbourhood. Congressmen have to visit grain dealers within their boat and give them the crops wherever water is in message of time. By far the most important part of the work consists in educating the villages to keep what they have and to induce cultivation of fresh available. This requires widespread and intelligent propaganda....

There is too scarcity of money. There may be grain available but no money to buy it with. There is no money because there is no employment.... Every available source has to be tapped so that there is no want of employment. Only the lazy ones need and must starve. Patient handling will induce even this class to shed their laziness.

Clothing

The problem of clothing is much easier than feeding, if it is handled well.

and in time....If every one of our available millions spun for one hour daily, there would be enough yarn to keep every hand loom going. The reader should know that there are lacks of handloom weavers in the land. There is danger of their starving for want of yarn.

Let every Congressman begin with himself and his family and neighbours, and

he will find that the life giving contagion spreads like wild fire which envelops you before you hardly know what you are witnessing.

Any organisation that tackles these two problems successfully will command the love and confidence of the people. I hope that all will join in this real war effort. It is nonetheless effective because it is peaceful and constructive.

Will the princes let their people do this work without let or hindrance? Will Quaid-e-Azam Jinnah allow the members of the Muslim League to co-operate with the Congress workers in this truly national but non-political work which is also humanitarian? There are 23,000 Muslim spinners, carders and weavers earning their daily bread through the A.T.S.A.

ORIGINAL CORRESPONDENCE.

DR. DADOO AND THE WAR

TO THE EDITOR, "INDIAN OPINION."

SIR,—May I congratulate you for your excellent editorial of March 13 condemning the change of front our leader Dr. Dadoo has adopted. Being an Indian it is painful to feel that we are treated by our leader as scapegoats. Dr. Dadoo made a sworn statement before the Court of Justice on September 6, 1940 at his trial under the Emergency Regulations. I would like to quote his very words: "This brief resume of the intolerable conditions under which the non-European people have to live in this country conclusively proves that these conditions are deliberately created and fostered by the Government and European capitalists, in order to reduce the mass labour power of the non-European people into a commodity which could be used and utilised at will to increase the wealth, luxury and happiness of a small well-to-do section of the European community. The non-Europeans are used as one would use an orange—the labour to be mercilessly squeezed out and the skin and pipe to be thrown aside." Why all of a sudden now has

this war turned into a "peoples war?" Further I quote from Dr. Dadoo's statement in Court: "The state of war was declared by the Union Government, after a very small majority decision of Parliament, but the part on which, I desire to lay particular stress is this: that at no stage during the time that this momentous decision was being taken were the non-European peoples, who constitute over 80 per cent of the Union, consulted or allowed the opportunity to declare their considered opinion on a vital question of life and death that of whether this country should go to War, or not, I submit," continued Dr. Dadoo, "that on a question of such a vast magnitude and severity, it was the supreme duty of the Government to directly consult every section of the citizen of the state. Despite this act of deliberate omission, the Union Government, in the prosecution of its war efforts, made an intensive and extensive drive to obtain the active services of the non-European people. The war and peace aims were at no stage

clearly defined by the Government, but appeals were issued that it was a war for Democracy, Freedom and Independence of nations, countries and people. The workers are called upon to bear the greatest part of the brunt in this war, they have to go to the front and lay down their lives, but their conditions are not bettered."

Sir, I wish to frankly ask whether their lives will be better now just because Russia has entered the war? What foolish idea this seems to be. Dr. Dadoo is contradicting his own statements. Mr. Editor I ask whether Dr. Dadoo made this statement in Court, just because Russia and Germany made a pact or Russia attacked Finland, or Germany bombed London day and night? What, like a "magic carpet," this has turned into a "peoples war?" Can Dr. Dadoo explain this? Dr. Dadoo now talks of a changed situation, but I fail to see any change effected in our situation by our Government.—Yours etc.,

ABDUL B. QADIR

Schweizer Reneke.

Things In General

Will India's Changed Status Improve Status Of S.A. Indians?

In the Union House of Assembly last Tuesday, Mr. J. H. Grobler (New Order, Brits) asked the Prime Minister whether the British Government's offer to India had been made with his knowledge and approval, whether the granting of Dominion status to India would confer on India the same rights and privileges as other British Dominions as were possessed by the nationals of any British Dominion, and whether Indians in South Africa would obtain the right to claim full Union nationality and political equality in the Union? The

Prime Minister: "I am aware of the general nature of the proposals of the United Kingdom Government. The many questions arising out of those proposals will still have to be considered, and I think that any statement at this juncture would be premature." Mr. Grobler asked in a supplementary question whether the Prime Minister would inform the British Government that the acceptance of its proposals to India would not impose any obligations on the Union "with reference to existing legislation." The Prime Minister did not reply.

Immigration Appointment

Mr. J. H. Basson, at present Public Service Inspector, will assume duty on May 1 as Commissioner for Immigration and Asiatic Affairs in place of Mr. P. H. Kincaid, who retires on superannuation. Mr. Basson has nearly 30 years in the public service and started his career in the Native Affairs Department. He has served in the Prisons Department and in Department of Justice, and three years ago, before being appointed public service inspector, was a Magistrate at Beaufort West.

Broome Commission Report

The full report of the Broome Indian Penetration Commission, a summary of which was published a short while ago, was released last Monday.

Arming Of Non-Europeans

Replying to a question in the Union House of Assembly by Dr. van Nierop last Tuesday, the Prime Minister, Field-Marshal Smuts said not all the men on Robben Island who were trained with arms were Kozopuana. Asked by Dr. van Nierop what was the ratio of European to non-European men on the island, the Prime Minister said information disclosing the composition of troops could not be made public.

Union War Committee

The Prime Minister, replying to Dr. van Nierop in the Union House of Assembly last Tuesday, said the War Committee, which existed to direct and control the Union's war effort where necessary, had met 12 times since its establishment on November 26, 1940. Its last meeting had been on October 9, 1941. The members of the committee were the Prime Minister, Colonel Denys Reitz, Mr. J. H. Hofmeyr, Mr. F. O. Strydom, the Secretary for Defence, the Chief of the General Staff, the Director-General of War Supplies, Brigadier-General J. Mitchell Baker, the Chairman of the South African Provision Office and the Quartermaster-General.

War Damage Insurance

Business men insuring against war damage must make special provision for cover of certain valuables. Under a new order issued by the Governor-General, it is laid down that, unless specially stipulated, "insurance does not cover securities, obligations or documents of any kind, stamps, coined or paper money, cheques, books of account or other business books." Even if insurance for such articles is specially provided, it is stipulated that the obligations of the Government will be clearly limited, and it will only be liable to pay for "securities, obligations and documents of any kind, the value of the paper and stamp duty payable, and the reasonable cost of labour expended in reproduction... As regards books of account and other business books—the value of the unissued portion thereof, and the bindings thereof if loose leaf books are used, but not any labour expenses incurred in rewriting or re-arranging such books." Finally it is stipulated that the insurance fund "is not liable for any value which such securities, obligations, documents, books of account and other business books may have to be insured on account of any information they may contain."

The Basis Of Trusteeship

The full text of General Smuts' recent speech on "The Basis of Trusteeship in Native Policy" has now been published in the form of an attractive pamphlet. It is obtainable from the Institute of Race Relations, P.O. Box 97, Johannesburg, for 1/6d. post free. In his now famous speech General Smuts pointed out that the policy of segregation had failed. The failure of segregation means that in the coming years the conditions under which Africans live in the towns must be greatly improved. Native education, health and housing were three subjects to which the Prime Minister drew special attention as matters in which improvement must be brought in the near future. The pamphlet is an interesting pronouncement on Native policy. We are sure that many non-Europeans will be grateful to the Institute of Race Relations for so promptly publishing it in full.

Port Elizabeth Indian Muslim Educational Trust

The third anniversary of the Port Elizabeth Indian Muslim Education Trust was celebrated recently. Mr. M. H. Sogg, the chairman in the course of his speech referred to the sound financial position of the Trust with assets worth well over £1,600 which has been acquired within two years. The total income for the year under review amounted to £406 1s. 1d. and expenses to £371 11s. The chairman paid a tribute to the joint hon. secretaries Messrs. M. I. Lorgat and M. E. Bhatay for their untiring efforts in furthering the objects of the Trust and expressed his thanks to them and other members of the Council for the splendid services rendered by them during his term of office. He noted with appreciation the generous donations given to the Trust by various friends.

Westville Arya Samaj

Hindi classes at St. Thomas Government-aided Indian School, Westville, by kind permission of the headmaster, Mr. B. Soobaloo, will be conducted from April 7. Competent teachers have been engaged and, should the response be encouraging, Tamil and Telugu classes will also be commenced. The classes will be held each evening commencing at 6 p.m. Further particulars can be had from Mr. B. Soobaloo, Headmaster, St. Thomas School, Westville, or from Mr. R. Doodanahalli, secretary, Arya Samaj, Westville, c/o 155 Grey Street, Durban.

Stella Hill Indian School

A contingent of 30 girls from the Stella Hill Indian School spent their Easter holidays camping at the Ohatsworth Indian School. On Sunday night

at 8 p.m. a grand variety concert including songs, dances and short sketches, was staged by the girls for the entertainment of the residents of Ohatsworth present. The most outstanding item of the concert were an Indian folk-dance (Gummi) and a physical culture display. The camp broke up on Monday at 9 a.m. The campers express their sincere thanks to Mr. Shaik for the use of the Ohatsworth School premises, to Mr. R. Hulman Naidoo for providing conveyance to and from the camp, and to all those who assisted in making the camp a success.

Sri Ramnaumie Celebration

The birthday of Sri Ramchandra was celebrated at the Sri Sangan Dharan Vishnu Mandir, 281 Rindlas Road, Sydenham, on Thursday, March 26. The sum of £28 17s. 8d., was collected to defray expenses. The collection committee desire to convey their thanks to all those gentlemen who contributed in cash and in kind.

Household Instructions For Air Raid Casualties

The following instructions published by the Chief Area Commandant, Krugersdorp being applicable to all are reproduced for the benefit of our readers: Every household should be prepared to take care of wounded or injured persons until the first-aid squad arrives. Lay the injured person on the floor or a suitable couch and keep him warm with blankets and hot-water bottles. Give him hot tea or coffee (but not if there is a belly wound). If there is a wound on an exposed part of the body, cover it with clean, dry dressings; do not wash the wound or apply any disinfectant. If there is serious bleeding, try to control it by firm but gentle pressure, or, in extreme cases by a band round the limb between the bleeding point and the trunk. Do not remove clothing to uncover a wound underneath, unless there is serious bleeding. Treat burns in the same way as wounds and do not apply any medicament. If bones are broken do not remove the patient, but leave him lying still. The broken bone may do much injury to the tissues if it is disturbed. Do not attempt to apply splints unless you know how. If necessary to move a person with a broken bone out of danger, avoid carrying him if possible and use a stretcher or blanket drag. Keep a box of dressing and bandages in a convenient fixed place with a pair of scissors and a dozen safety pins. For dressings, tear up old sheets or similar material into suitable squares, wash and iron with a hot iron, and wrap in a clean cover. For bandages tear up old mater-

Dr. Dadoo On The War

[Note: To take it to its logical conclusion Dr. Dadoo would advise the four hundred million people of India too to join the war unconditionally and help Soviet Russia who has allied with British Imperialism to gain victory over Nazi Fascism. We are afraid no sane Indian will welcome Dr. Dadoo's advice. India will fight for her freedom on her own strength. She will not rely on Soviet Russia for her salvation.—Ed. I.O.]

Liberal Study Group

Mr. A. Levine will address the Group on "Anglo-Bour Wars" at the Trade Union Hall (Pembroke Chambers, 172, West Street), on Sunday April 12, at 8 p.m. This will be the eleventh of our series; the History of South Africa. Mr. Levine will outline the history of Anglo-Bour Wars, their causes and effects on South African history. Don't miss this important feature. Mr. Levine is a good speaker and an interesting evening is assured. Come along with your friends.

India's Representative To China

Sir Zafullah Khan, lately a member of the Viceroy's Executive Council and now Judge of the Federal Court, has been appointed India's first representative to China. It is officially announced that he is to be styled Agent-General for India in China and is expected to take up his appointment shortly."

Compensation For Scorched Earth

Compensation for damage suffered through "scorched earth" is the feature of a new compulsory scheme for war risk insurance of factories in British India, say a New Delhi message. The scheme, which comes into force at once, covers "damage resulting from destructive measures taken by or under orders of the Government with a view to denying facilities to the enemy."

The Late Seth Jammal Bajaj

Property worth rupees six lakhs of the late Seth Jammalal Bajaj has been made available for public purposes. The Guest House and other premises in Bajajwadi in Wardha which hitherto have been used for the meetings of the Congress Working Committee and the All-India Congress Committee, will be reserved for holding such Congress meetings and functions. "The best way of keeping Seth Jammalal Bajaj's memory fresh is by dedicating ourselves to his activities in the spirit in which he did," said Mahatma Gandhi addressing a meeting of the late Seth Bajaj's friends who had assembled at the invitation of Mahatma Gandhi. Jakkidevi, wife of Seth Jammalal Bajaj, has been elected president of the Gosewa Sangha, in place of Seth Jammalal Bajaj. Mr. Ghaushyampdas Wirla and Mr. Vinoba Bhave have been elected vice-Presidents of Sangh.

Death Of Mr. Purno Chetty

The funeral of the late Mr. N. Purnia Chetty, son of the late Mr. Naganua of 31 Myrtle Road, Mersebrook, who passed away on Sunday, April 6, took place in the Mersebrook Indian cemetery on Easter Monday at 1.15 p.m. There was a large

and representative gathering present at the grave yard. Mr. Nynah Kofi officiated. The deceased was an active member of the community in Morabank. He was the secretary of the Morabank Literary and Debating Society, from 1933 to 1942 and a vice-president of the Morabank Indian Association. During his brief career he was on the staff of the Morabank Government-Aided Indian School for about 4 years. Later he joined the office staff of the African Consolidated Textile Mills Ltd., Accra, for about a year till he was compelled to resign owing to his ill health. There were many floral tributes. Deceased is early missed by his brothers and sisters Messrs. M. N. Ofori, N. K. Ofori, N. O. Ofori, N. S. Ofori, Mrs. S. Ofori, Mrs. Nelson and Mrs. R. V. Nelson who were the chief mourners.

Moonlighters Football Club

The 46th annual general meeting of the Club was held on March 20 at the residence of Mr. N. S. Pillay, Dornumfontein, Johannesburg. The following office-bearers were elected for the ensuing season:—Mr. William Godfrey, Messrs. I. S. Engel and Casson Smith, captains; Mr. A. A. J. B. Naidoo, hon. life president; Mr. W. Ernest and Mr. L. M. Munn, vice-presidents; Messrs. B. Cretive, Henry Naidoo, V. Sundra, P. G. Naidoo, W. S. Barker, J. V. Pillay, G. S. Pillay, C. R. Koster, Archib. Vassen, P. W. H. M. R. Naidoo, Bala Moodley, G. V. Naidoo and D. D. Parvadi, hon. secretary; Mr. S. S. Moodley, assistant hon. secretary; Mr. Nalcker, treasurer; Mr. V. Sundra, captain (Monlighters); Mr. M. K. Pillay, vice-captain; Mr. S. Moodley, captain (Monlighters); Mr. B. Moodley, vice-captain; Mr. G. Padyachoe, delegates to Witwatersrand Indian Football Association; Messrs. A. R. Naidoo, V. Sundra, K. R. Naidoo and D. Narkhor.

Pretozia District L.F.A.

The 3rd annual general meeting of the above association was held at St. Philip's Hall, Broad Street, Bangalore, on January 11. The following were elected officials for the ensuing year:—Patron: Major Mohamed Jowah, president Mr. W. J. Wernhausiya, vice-president Messrs. H. Mooloo, R. Govindaswamy, M. T. Mooloo, S. M. Paddy and B. K. Mooloo, secretary: Mr. Mails Singh, treasurer: Mr. A. Layton, record clerk: Mr. Catchman Mooloo auditor: Mr. M. T. Mooloo, delegates to the Transvaal Indian Football: Messrs. W. J. Wernhausiya, M. T. Mooloo, A. Layton, R. Govindaswamy, S. M. Paddy and A. Anthony.

Cambridge Football Club (Nigel)

The first annual general meeting of the above club was held recently at the school hall when the following office bearers were elected for the ensuing season:—Chairman, Mr. F. J. Sadler, vice-chairman Mr. H. Jamies, joint secretaries Messrs. J. Keash and H. B. Patel, senior captain: Mr. V. Pillay, junior captain: Mr. L. Jacobs, hon. treasurer Mrs. P. M. Tavadia, life-president, Mr. J. J. Parker, vice president Messrs. G. Johnson, J. Mistry, L. H. Meeth, L. E. Meeth and V. Meeth, hon. managers Mr. S. Nalin.

110

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન

મહત્ત્વના માંપીદના દરને
રૂબે ૧૯૦૩માં રૂપવાળું.

પ્રસ્તાક ૪૦ મું.

દિનીકસ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૦ એપ્રિલ, ૧૯૪૨.

અ : ૨૫.

"ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન"

શુક્રવાર તા. ૨૦ એપ્રિલ ૧૯૪૨.

બ્રીટીશ દરખાસ્તોનું ખાવિ

હિંદુસ્તાનના સ્વાસનો (નવેટે) લાવવાને બ્રીટીશ સરકારની દરખાસ્તોના પરિણામ માટે આપું અઠવાડિયું બંધ રાહ લેવાઈ. છાપવા જતાં સુધીમાં હજુ કશો ચોક્કસ નિર્ણય આવેલો જણાયે નથી. અમે મને અઠવાડિયે ચતુર્માસ કરું હવું તેમ દેવેશ કે અગલના મણાતા અન્ય પક્ષોએ પણ બ્રીટીશ સરકારની દરખાસ્તો, જે રીતે તે ગ્રહણ કરી તે રીતે, સ્વિકારી નથી. વોર ટેબીનેટે કૅબિનેટના અપવાદોનો ફરી વિચાર કર્યો હતો અને અત્યુક શસ્ત્રો સાથે સંરક્ષણનો અકુશ હિંદીઓના હાથમાં સુકનારી અને અન્ય ફેરફારો—કે જેની વિગત હજુ લઘુવામાં આવી નથી—તે સાથેની નવી દરખાસ્તો રજુ કરેલી છે. એક હાથે દેવેશ એ દરખાસ્તો સ્વિકારી હોવા તેવાર યમાના આશાબરેલા ખગર આવે છે અને બીજી હાથે નિરાશાબરેલા ખગર આવે છે.

સાફ સાફ કહી દઈએ તો સામાન્ય રીતે હિંદી પ્રજામત બ્રીટીશ દરખાસ્તોનો સ્વિકાર થાય તેમાં જરાયે ખુશી નથી. એવી દરખાસ્તો જૂલકાળમાં સ્વિકારીને શુચિવાઈ ગયા છે અને એવો ખતાવ ફરી પાછો ખતવાના સંભવથી તેઓ ત્રાસે છે. બ્રીટીશ સરકારના પક્ષમાં કાલે મમે તે કહેવામાં આવે પરંતુ હાલની તેની ચેષ્ટા હિંદુસ્તાન પ્રત્યે શુભ લાગણીથી પ્રેરાયેલી છે એવું તેને વિષે કહી શકાય તેમ નથી. હિંદુસ્તાન એ બ્રીટીશ સામ્રાજ્ય ને પાથો છે અને જો હિંદુસ્તાન ગયું તો બ્રીટીશ સામ્રાજ્ય ગયું. જો બ્રીટન આજે

અમેરીકાનું મહાન નીત્રસાન્ય હોય તો તે હિંદુસ્તાનનું તેની પાછળ બળ પડેલું છે તેટલા માટે. હિંદુસ્તાન વિનાના બ્રીટનનું આજે કશું સ્થાન ન હોય.

આજે બ્રીટીશ સરકારને જે વિચારો આવી રહ્યા છે: એક એ કે હિંદુસ્તાનમાંથી મનુષ્ય બળ, માણુ અને અન્ય સાધનો આજ સુધી જાગરહતીથી તે સુસતી આવેલી છે તે જ રીતે સુસવાનું આજ રાખવું કે કેમ? અને બીજો એ કે હિંદુસ્તાનની મોટી સાધીને તેની પાસેથી મરણયાત સહાયતા અને સહકાર મેળવવા કે કેમ?

બ્રીટીશ સામ્રાજ્યના જે સ્વયો આજ સુધી અભ્યે હોવાનો મર્વ ધરાવવામાં આવતો હતો એવા પર અને શુદ્ધ હિંદુસ્તાનપર પણ જાપાને ફરેલાં આક્રમણથી બ્રીટીશ રાજદારીઓને હવે સુબ્યુ છે કે જો સામ્રાજ્યને તેના પર થઈ રહેલા પ્રકારે માંગી બચાવવું હોય તો હિંદુસ્તાનનો મરણયાત સહકાર મેળવવો આવશ્યક છે. આ વિચાર અને વિરોધમાં સ્વખે પક્ષ નહીં પારેલી બ્રીટનની હારોથી નિરાશ થઈ ગયેલી બ્રીટીશ જનતાના પ્રતીનિધીઓનું હળાશુ એ બે વસ્તુએ બ્રીટીશ સરકારને આ દરખાસ્તો રજુ કરવાને પ્રેરેલી છે. અને તેમ છતાં એ દરખાસ્તો જેનીવી રીતે કમનગી છે અને જે જુલો બ્રીટીશ સરકારે તેમજ હિંદના વાઇસરોય તરીકે તેમણે ચોતે કરેલી હોવાનું અમેરીકા ખાલે ના બ્રીટીશ એલથી લોડ કેલીફર્સે કણુક કયું છે તેને માટે પક્ષાત્તાપનું તેમાં કશું પણ ચિન્હ નથી. હકીકતમાં હિંદમાંના

બ્રીટીશ અમલનો ઇંતરીહાસ એ હિંદમાં બ્રીટીશની સુલોનો ઇંતરીહાસ છે. પરંતુ આ કટોકટીની ઘડીએ પણ તેનો પક્ષાત્તાપ કરવાની ખરા હુકમની ઇચ્છા છે ખરી? એ હિશાએ કઈ પણ ચેષ્ટા થઈ હોય એવું અભ્યાર સુધીમાં તો કશું જોવા માં આવ્યું નથી તેને બદલે બ્રીટીશ સરકાર હજુ તો હિંદમાંથી સત્તા લેવા માટે તેને વળગી રહેલું એ શુચિવણમાં પડેલી છે. અગતે લાગે છે કે એ બેમાંથી એકેનો નીર્ણય કરવાને જે સમય પડી ગયો છે.

બહારના લોકો ને બ્રીટીશ જાનના પડેલું કે, શત્રુ તમારે સંપૂર્ણ નિરાશ રાખેલો છે અને કઠળાટ કરવાનો લેખોએ મમય શુભાવલો નહીં જોઈએ, તેનો કશો અર્થ નથી. હિંદુસ્તાન કઠળાટ કરતુંજ નથી. તે તો પોતાની સ્વતંત્રતાની માંગણી કરી રહ્યું છે. હિંદુસ્તાનને દરવાજે શત્રુ આવી લાગેલો હોય તેમાં હિંદુસ્તાનને શું લાગે વળજે? શુલામીમાં પડેલા લોકોથી શું થઈ શકે? તેઓનો ખરો શત્રુ તો તેઓને શુલામીમાં રાખનાર છે. શુલામીને નથી કરાનો હાથ દરવાનો કે નથી કરાનો ચોક્ક કરવાનો. તેઓને પોતાના માલીકની સેવા બજાવવાની છે. ખરી રીતે માલીકને ચીંતા થઈ પડી છે કે તેની સધળી ફોલ્લ શત્રુ હુંડી લેશે અને તેથી તેના શુલામીની તે મદદની આશા સેવી રહ્યો છે.

પરંતુ હિંદુસ્તાનમાં આજે નિર્મૂલિત આવી ગઈ છે. તે હવે બ્રીટીશ સામ્રાજ્યમાં શુલામી સ્થિતિમાં પડી રહેવામાં સતોપ માનવું નથી. એક સ્વતંત્ર રાષ્ટ્ર તરીકે જુ' તે પોતાનું ચોખ્ય સ્થાન માંગી રહ્યું છે. હિંદુસ્તાનના લોકો આજે પોતાની સ્વતંત્રતા માટે બ્રીટનની સાથે લડી રહ્યા છે. તેઓ બીજી કાઈ બહારની સત્તાને

પોતાની સ્વતંત્રતા છીનવી લેવા દેવાના નથી. તે શત્રુ તેઓને ઠરવાળે આવેલો હોય અને હિંદુસ્તાનના લોકો તેનો સામનો કરવાને તૈયાર ન હોય તે તેઓ શ્રીદીશ અમલને આશિર્વાદ નહીં પણ શાપ દેશે કે જેલું આક્રમણ સામે પોતાનું રક્ષણ કરવાને તેઓને નપુંસક બનાવી દીધેલા છે. પરંતુ ઇશ્વર દૃષ્ટિએ એ તરફ રચીતી નથી એ શ્રીદીશ આજે હિંદુસ્તાનને સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા આપી દે, કે જે તેનો જન્મસિદ્ધ હક છે, અને હિંદુસ્તાનમાંથી આવ્યા નહય તે શત્રુનો સામનો કરવા માં પાછું નહીં હઠે, બલકે મહાત્મા ગાંધીજીની આજ્ઞા, તેમના પ્રેરણાદન અને હૃદયવશી હેઠળ, તે બીજા પડી ગયેલા રાજ્યો કરતાં વધારે સારો હિંસાળ આપી શકશે, કંઈ નહીં તે હિંદુસ્તાનના લોકો એટલો તે સંતોષ મેળવીજ શકશે કે તેઓ આજાદ લોકો તરીકે લડ્યા હતા અને તે સરવાળું નીમીશું : હશે તે આજાદ લોકો તરીકે મર્યા હતા.

અમે ભાગીએ છીએ કે હિંદુસ્તાનના સવાલને વિશે રમત રમવાનો અને સગા બુલીઓ ઠરવાનો સમય હવે વહી ગયો છે. આજના સમયમાં સંખીઓ અને સમસ્તુતીવાળી કાલી કીમત નથી. સંખીઓ આજે સાચાં અને કાલે તેનો બંધ સાચ છે. હિંદુસ્તાને શુદ્ધ સ્વતંત્રતા સિવાય બીજા કશાથી લતોપ માનવો નહિ તેમજ, શ્રીદીશોને પછી જુલો કરી છે પરંતુ તે આવીસ કરોડની પ્રજાના ભોગે કરી છે. તે હવે હિંદુસ્તાનને જુલો કરવા દેવામાં કશું પ્રકાશન નહિ થાય. તેની જુલો તે છેવટે તેના પોતાનાજ ભોગે થશે. એ શ્રીદન હિંદુસ્તાનની મેથી ધમ્મણ હોય અને તેને એક મીત્રરાજ્ય તરીકે રાખવા આજનું હોય તે જે સિદ્ધિતોને ખાતર તે હાલનું શુદ્ધ લડી રહ્યું હોવાનો કાલો કરે છે એ સિદ્ધિતો અમલમાં મુકીને તેણે પોતાની અર્થાનિકા સદ કરી દેવી જોઈએ. એ તે હિંદુસ્તાનને વગર વિલંબે

અને વિના સંકોચે નુસ્તજ સ્વતંત્રતાના આશિર્વાદ બક્ષીને ઠરી શકે છે. તેના વિના હિંદુસ્તાનની દિલ્લોછાની આશા તે અશક સેવે છે.

પંડીત જવાહરલાલ નેહરુએ લંડન 'ટેલી ન્યુઝ' ને આપેલી સુલાકાતમાં હિંદુસ્તાન નો કેસ સ્પષ્ટ રીતે રજુ કરેલો છે. હિંદુસ્તાનપર આક્રમણ આવે અને રચીતી બગટે નો લોકો બીજા આવુ લગી પડે એ વસ્તુનું તે સ્વયં કરતા હતા. તેમજે કહ્યું છે, "હિંદુસ્તાનની સામાન્ય જનતા ને અમે એવી ખાતી આપી શકવાની સ્થિતિમાં હોવા જોઈએ કે તેઓ પોતા ના દેશને ખાતર લડી રહ્યા છે અને નહીં કે પ્રાંત તેને સખી થકે તેટલા ખાતર. નહીં તે તેઓ લડવા તૈયાર નહીંજ થાય." પ્રાંતનું જાડીત હિંદુસ્તાનના લોકોએ પોતાના દેશને ખાતર લડવાનાં સંબંધમાં તેમજ શ્રીદનને માટે પણ લડવાના સંબંધમાં હિંદુસ્તાનને પૂર્ણ સ્વતંત્રતા આપવામાંજ રહેલું.

અધિકારથી અકળાયલું જગત

સર સર્વપલ્લિ રાધાકૃષ્ણનનું બાપણ

ખુનારસ લોક વિલાપીલના કુંડ મુદત જુવર ક્ષેત્રપાલિકા રજત મહોત્સવ પ્રસંગે તેના વાલક આન્સેસર સર સર્વપલ્લિ રાધાકૃષ્ણને બાપણ કરતાં નીચે પ્રમાણે જણાવ્યું હતું :

આપણે નિષ્ક્રીય અને કામ્ય તથા માનવ લાગણીઓ, માનવકૃદવર્ત્તા દુઃખો અને માનવ-માનસની સમામણો પ્રત્યે જરૂરત બની મુકયા જાગીએ છીએ પછીવાર જાગનાનું તરવ આપણી અંદર સળવળે છે, અને આપણી આસપાસ વીરળાઇ વળેલાં બધાનો પરાભવ કરવા માટે આપણને નિર્જળ બતાવી રહ્યું હોય તેવા લામણી જોઈ શકે છે. આપણે પરાભવ કરવા મથતા જંગના ગતિમાન ધક્કેલા ચક્રોમાં આપણે નિઃસહાય બની પટકાઇ પડ્યા છીએ. પોતાનું જ કલંક ન પારખી શકાય તેવી રીતે પોતાની સ્વાર્થશુલ્ક માવાલજીમાં જ્યત ખુબ સુપ્રકાશ મુક્યું છે તથા પરાપુર્વથી જળવાની આવેલી સંસ્કૃતિને સચ્ચ રાજનાર સત્ય અને પ્રેમાળ જુજવાં સાધિત સ્વરૂપેનો પામવાની પણ તેને મુજ પડતી નથી. આ અધિકાર અને અભ્યવસરગામી છટકવાના સાધનની શોધમાં જગતના બિલ લિમ દેશોના નરનારીઓ સ્વાસ્થ્ય મજા ગળ્યા છે; અને તેઓ પોતાની જાતનેજ પુછી રહ્યા છે કે, પડાના પાયાપર રજાએજ જગતનું નિર્માણ શુ શક્ય છે, કે જે જગતના પરસ્પરને પ્રેમ અર્પવાની તથા સમજવાની દ્વિત

હોય અને જમનનાં મુકલેત્રપર પે નાનું સર્જેલાં બાળોનાં કાકાં નહિ વેરામ તેવી નિમિત્તા પુર્વે. આજો પોતાનાં સંતાનને જોયેરી શકે આ પ્રસંગી તથામાં અને ઝોસરતા જતા આત્મસિદ્ધાસથી તેઓ દોષ તરફ માટ માંડી રહે છે અને સ્પષ્ટ સેવે છે કે દોષની જલજાત જ્યોતથી શુ તેઓ પોતાની સંસ્કૃતિની જુઓતી કાપિકાને પુનઃ તેજોમય ન બનાવી શકે અને તે ખાતર તેમના નપતો નથી કોઈના રાજ્ય મુલકીઓ તરફ કે નથી વેપારીઓ કે ઉદ્યોગપતિઓ તરફ જતા. એવા પુરો તે તેમને લાં પશુપત્ર પડ્યા છે; પણ તેઓ આ મહાન જુમિના અંકાવતાર દટા મહાત્મા ગાંધી પ્રત્યે દ્રષ્ટિપાત કરી રહ્યાં છે. આપણને કામી પદોચાકે તેવી રીતે સ્પષ્ટી રહેલ આ કામ્ય વિનાસ વિશે મહાત્માજીએ અપણને મેનવ્યા હતા; અને તેમજે અંશુલિનદેશ પણ કયો હતો કે જે કમનસીથી આપણી સારો પાગાઇ મુકા છે તે આપણામાં આંતરિક રીતે પડેલી છે. તેના પર વિજય સંલવાના પુદ માટે આપણે તદ્દન ખીતસળજ પશુ નહોતા. ત્યારે જગત અધિકારના ગમિત ચલુ દર્પ કારે મહાત્માજીએ આપણને ધમ સમજાવ્યા. અધારે આપણે કુન્દવનેથી વેરાવા હતા ત્યારે તેનાં આસાના સિંચન કર્યા; ત્યારે આપણે અરેચીકાર તથા મેરસમલુતી તરફ દબ્યા હતા ત્યારે તેમજે

આપણને પ્રેમ અને સલના માર્ગમાની બનવું હાકલ પાડી. અનુદાત વિચારનો અંસ પણ ન ધરાવી જાનતર મહાત્માજી અર્ધસાના જીવતા જાગતા પતીવર છે અને તેમનું હૃદય સમમ માનવતાને બંદી શકે તેવું અગાધ વિશાળ છે. તેઓ સારેના પરમ ઉપાસક છે અને મારેજ લાલસાએથી પાંડિત તથા પુદ્યો ઝિજ્ઞાસ અનેલા જગતના મહાસંકલિતાળી વિરોધક છે.

કોઇક સ્થળે જગતસિદ્ધ આંધ સવલકમાકર ટોમસ હાર્ડીએ કહ્યું છે કે ત્યારે ગેરસેટ પરમજાના એક મજુરના કામમાં એરીઓપેમસ બુમિના પાથરનો એક નાનકડો કુકો મુવામાં આવ્યો ત્યારે તે તેના પ્રત્યે ચાંબીય તથા અભર્ષપુર્વક જોઈ રહ્યો અને બોલ્યો કે "આજ પાથરના કુકાએ જુતમળમાં મહાત્મા પોલની વાણી સાંભળી હતો." પણ આપણું સંદેહાગ્ય તે વધુ ઉમળું છે કે પાથરની કપી નહિ પણ એક આખાય દ્રમથી આપણને નવાજવામાં આવ્યા છે. બે હેવળ પ્રકૃતિને છુટા અને સમરણ હોઈ શકે ના વાસજુલીના પાથરો વેદ આસના સપ્તે પુનઃપુનઃ કમવૂ બેસી તમ; ઉપનિષદના બાજનારા આપણે, મીતા પ્રબોધનાર કમ્પોગી અને વંદના મંત્ર મહતો અને મુરુઓ કે જે તેમના સમીપ જીવત વહતી ગયા તેમની વાણીને પણ તર પાથર પુનઃ પુનઃ ઉચ્ચારવા બેસી તમ.

હિંદ અને બ્રીટીશ દરખાસ્તો

હવે જોયાં ખાધ છે

આ બ્રીટીશ ગણતંત્રી રહી છે (સુરક્ષારતી રતી) ત્યાં સુધી હવે બ્રીટીશ દરખાસ્તો દીકુ-રતને સ્વીકારવાનો સવાલ હવે જોયાં ખાધ રહ્યો છે. વર્તમાનપત્રોમાં પ્રચીક ધર્મોદા ખજર મુજબ સુરક્ષાર એપ્રીલ તા. ૨ જીના ખપેરના ૪-૪૦ વાગે રાષ્ટ્રપતિ ગાંધીના આજ્ઞા અને પર્વિત જવાદરવાલ નેકરે એ સર રેકર્ડ કોપરો કોંગ્રેસ વર્કિંગ કમીટીને બ્રીટીશ દરખાસ્તોનો જવાબ પદોચાડ્યો હતો તે વખતે તેઓ વચ્ચે ૫૦ માનીટ સુધી નાલગીતો યાત હતી.

કોંગ્રેસને જવાબ સત્તાવાર બહાર પડ્યો નથી પરંતુ કહેવાય છે કે તે વખતે પાનાનો હતો જેમાં જન્યુઆરીના વધોમાં ધર્મોદા કોંગ્રેસના દરવાના મુખ્ય સદાપર બાર પુકી નીમેની દલીલો રજુ કરવામાં આવી હતી:

(૧) વુલ બાર ડોમીનીયન રેટસ અપાવાનું સ્વીકારવાથી વિનાસશારક તત્વોને ઉત્તેજન મળશે.

(૨) એક સ્વતંત્ર અને છુટા રાષ્ટ્રીય સામ્રાજ્યક પીરજીવર રાષ્ટ્રીય સંરક્ષણનું કામ થઈ શકે.

(૩) ખરી સત્તા હમણાને હમણાજ ન અપાય ત્યાં સુધી બ્રીટીશને પીંગે ગમે તેવી બંદોબી આસર કરવામાં વચ્ચો બ્રીટનની સામેનો અવીજાસ અને બીજાક દુર કરી શકવાના નથી.

(૪) બ્રીટીશ દરખાસ્તો પ્રખતી ખાંચણીઓ અને સ્થિતિની જરૂરીયાતોને કાઢ પશુ રીતે મંતોપતી નથી.

(૫) બ્રીટીશ દરખાસ્તો આક્રમણ સામે સમરત પ્રખતે છકવા નેપાર થાય તેટલો દીકીઓમાં ઉત્તેજાક આપનારી નહીં હોવાથી તેના સખેદ અસ્વીકાર કરવામાં આવે છે.

અંતમાં નીવેદન કરી બીનતી કરે છે કે બ્રીટન જે ખરી સત્તા દીકી પ્રખતો દ્વાપમાં સોંપરા તેપાર હોય તો દીકુસ્તાનના સંરક્ષણની જવાબદારી કોંગ્રેસ ઉકાવવા તેપાર છે.

મહાત્મા ગાંધીજી જેઓ કોંગ્રેસ વર્કિંગ કમીટી ના સભ્ય નથી તેઓ કમીટીની સચાઈ દરખાસ્તાન સમગ્ર આગો વખત દાખર રહ્યા હતા અને એ વખતે કમીટીમાં કાપજી કપું હતું.

મુંગઈમતી સરકારે એવી સલાહ આપેલી જણાવાય છે કે તમલને ગાંધી પક્ષી અટ-તાવવાને પ્રેસીડન્ટ રજવેક્ટની સમીચોમાં મદદ થોત નેકરે. આ સુચના સચેજ ન્યુ દીલ્હી માં પ્રેસીડન્ટ રજવેક્ટના ખાસ પ્રાધીપતી કરનથ ક્યુબ્રમ જોનસનના આગમનને પ્રત્ય જાનો.

કોંગ્રેસના નેતા ગાંધીના આજ્ઞા અને પર્વિત જવાદરવાલ નેકરે, સર રેકર્ડ કોપરો, હીંદના સર મેનાપતિ જનરલ સર આરગીયલ યેવલ, પ્રેસીડન્ટ રજવેક્ટના પ્રાધીપતી કરનથ જોનસન અને વાકસરોય વચ્ચે આપું અકવાડીયું મસલને

આવા કરી છે પરંતુ આ કખતી વખત (સુરક્ષારતી રતી) સુધી હવે કયું ચોક્કસ પરીણામ આપું નથી.

મુકલીમ દીમને કરાય

જોલ પ્રીન્ડઆ મુરખીય લીમની કમીટીએ સર રેકર્ડ કોપરની દરખાસ્તો હીંદના મુરલીયોની અધિદાપાઓને મંતોપતી નહિ બેવાથી અને તેથી એ તેમાં કંઈ પણ ફેરફાર નહિ થાય તો રિવકારી નહિ સકાય તેવા કરાય કોઈ છે, કરાય પ્રાંતોને સુચવાયેલા ત્યાં જવારજીની બહાર રહેવાની દરખાસ્તોના બુટ મુકવામાં આવી છે તેને વિરોધ કરતાં જણાયે છે કે દીકુસ્તાનના લોહાના સમખાન્ય દિનને ખાતર અને ખાસ કરી મુરલીયોના દિનને ખાતર દીકુસ્તાનનું ચૈત્ત અમલનું છે.

હિંદુ અલ્લસલ્લાનો મત

હીંદુ મહાસભાના વાલમ પ્રેસીડન્ટ ડા. મુંગેએ પ્રેસીડન્ટ રજવેક્ટ પર એક તાર દ્વારા નીચે પ્રમાણેનું નીવેદન કયું છે:

બ્રીટીશ સરકારની દરખાસ્તોપર બ્રીટન અને અમેરીકાની રીકાઓ દીકુસ્તાનની રાજકીય પરિ-સ્થિતી વિશેની એ રેશોના ખરી સમજણની ખામી પ્રદર્શિત કરનારી છે. સ્વતંત્રતા અને ડોમીનીયન રેટસની દરખાસ્તો સ્વીકારી સકાય તેવી છે પરંતુ દીકુસ્તાનના ભાગલા પાડ-નારી પશુ કલમ છે કે જે ભાગલા કોમી કે માર્ગેઝ કારવેજ પકી કપ અને તેના પરિણામે અનેક અલ્લસલ્લા ઉભા થય અને પરિણામે ચાલુ કાળે રમખાણો થાય અને બાળે પશુ જાગે અને દેશ છીનનબીન થય ગય.

જો બ્રીટીશ યોજના વાંધા બાદલી કલમે કાઢી નાખ્યા વિના એમની એમજ રહે તો રાષ્ટ્રીય અમલક, કે જે હીંદના રાષ્ટ્રપ્રીઓનું હોયનું બેવ છે તેમજ હીંદમાંના બ્રીટીશ અમલનું પશુ કહેવાનું બેવ છે, તે પાર નહીં પકી શકે. દીકુસ્તાનમાં નવું હોલુ અમલક સ્થાપવાનું જાહેર કરીને એનું સુચવવામાં આવ્યું છે કે દીકુસ્તાન ચાલે કલમી આવેલું એક અખંડ રાષ્ટ્ર નથી, જે વરતુ અધવીદાસીક તેમજ સરકાર દ્વિએ બોલી છે.

“લોકશત્રુ” ખાન આંતરિક કોમી કલદમાં પરા-વાલ રહેશે અને વુલ મપંગમાં સામેલ થવાને આગલને મુરો જુલકા જશે, જો કે દીકુ મહા-સભાએ તો મુકલી સરખાન થલ લાચીજ દીકુસ્તાનના રક્ષણને માટે દીકુસ્તાનની પ્રખતે લકકરી તાલીમ આપવાની અને ઉલોવી ખીલ-વણી કરવાની હીમાયત કરેલી છે.

“દીકુ મહાસભાને દરખાસ્તોના આ ભાગ મ સામે વિરોધ છે પરંતુ સર રેકર્ડ કોપરે કહ્યું છે કે એ યોજના ના તો આખી સંકારવી

પકશે અલવાનો આખી છોડી દેવી પાશે એટલે દીકુ મહાને તેને રદ કરવા સીચાવ છુટકો નથી.

હાલિતવર્ગોના કહેવાતા નેતાઓ શું કહે છે

હીંદના હાલિતવર્ગના નેતાઓ ડા. આંગેકર અને બી. એમ. સી. રાજાએ સર રેકર્ડ કોપરને એ પત્ર લખી જણાવ્યું છે કે: “આમારી ખાતી છે કે તમારી દરખાસ્તો હાલિત વર્ગોનું અલગ ખુદ કરનારી છે અને તેઓને દીકુ સમયની અગીયત્વ દેવા મુકનારી છે. આખને મોર અને પ્રાચીન જનકાળમાં ખાઈ લાજ જનાઈ કંઈ પણ પરિણામ આવશે તો તે આગે કરી પશુ સદન નહીં કરીએ અને આગરા ભોલો પર આવી પડનારી એવી કયા પણ આજતને! અમે આમારી સમગી સકિતવી સમગી કરીશું. હાલિત વર્ગોના બધીય બાંધેની અમારી છોડી ચીંતા બ્રીટીશ સરકારને પદોચાડવા કપા કરશે અને તેને જણાવશે કે બ્રીટીશ સરકાર જે હાલિત વર્ગો પર એનું કંઈ પણ બંધારણ કોપી બેસાડશે કે જે તેઓએ સમજાવેલી રીકાવેલ નહીં હોય અને જેમાં તેઓના હીનતા રક્ષણને માટે જરૂરી સમવો રાખવામાં આવેલી નહીં હોય તો તેને આગે વીધામધાન થશે એ મણીશું.

[નોંધ: ડા. આંગેકર અને બી. એમ. સી. રાજાએ પુરવાર કરી આવેલું છે કે તેઓ હાલિત વર્ગના બી. બી. મેંસા અને હાલિતા નેતાઓ છે. વળી તેઓએ અપવા તો બ્રીટીશ સરકાર, પોતાના દોલસો વર્ગના દીકુસ્તાનમાં અમલ દરખાસ્તાન, હાલિત વર્ગોની ઉન્નતિને માટે કયું પશુ કયું હોમ એવો તેઓથી એક પશુ પુરાવો રજુ થઈ શકે તેમ નથી. હાલિત વર્ગો ની ઉન્નતિ માટે જો કંઈ પણ થયું હોય તો તે હમણાનાં વર્ગમાં થયું છે અને તે બ્રીટીશ સરકારથી સ્વતંત્ર એવી સામાજિક સંસ્થાઓ તરફથી મહાત્મા ગાંધીજી અને કોંગ્રેસના હોરવણી હિલકાજ થયું છે. એટલે ડા. આંગેકર અને બી. રાજા બ્રીટીશ સરકારના હાજલો કરનારા તરીકેજ ભોમી રહે છે અને નહીં કે હાલિત વર્ગોના નેતાઓ તરીકે—અ. ડા. એ.]

ગાંધીજીનું મેન

સતીવાર તા. ૪ વીની સાંજે વર્ગના ભંડોના પ્રતીતીપીઓએ ન્યુ દીલ્હીમાં સર રેકર્ડ કોપરની દરખાસ્તો ખાતે ઉપરવીન થયેલી રચી બાંધે મોંધીજીના વીચારો જણાવવાની માગણી કરતાં ગાંધીજીએ જણાવ્યું કે: “મારી ખૂં ખાતી છે કે ગૌન ધારણ કરવાથીજ પૂરું દેશની વધારે સેવા કરી શકાય અને મારી આ જાગને તમારે માન આપવું જોઈએ” તેમને પુરવામાં આવ્યું કે આગે હવે બંધાવેને તમે અહીં સાધી

સહવાની મહાદ આપણી ખરા! તેના બધાજ માં ગાંધીજીએ કહ્યું કે "માન બંગાળનેજ નહિ પરંતુ આખી દુનિયાને હું એ સલાહ આપીશ."

ગાંધીજીની મુલાકાત

લંડનના 'ટેલી એક્સપ્રેસ' ના ન્યુ દિલ્હી ખાતેના ખબરપત્રી એલન કુરહેડે ગાંધીજીની મુલાકાત લીધી હતી જે દરમિયાન ગાંધીજીએ જણાવ્યું કે: "હું હિંદુસ્તાન મળવાને સરખ ન કરી છઉં તપાનીઓએ હિંદુસ્તાનમાં કિતરવા દઉં અને અહીંયાના યત્નથી તેઓની સામે લડું." કુરહેડે ત્યુ બંગોના જંગલોમાં ધસેને મળવાનીઓ હિંદુસ્તાન તરફ આવી રવા છે તેવે સમયે અહીંયાની વાત મારે મળે કિતરતી નથી. "તે પત્રી આપમેં ચીત્રી ચરખાત કરીએ," ગાંધીજીએ કહ્યું. "મીનાઓએ તપાનીઓ સામે સહવાની શુર કરી અને હવે તેઓ છડી ગયા છે. ને તેઓએ તપાનને બીરોધ નહીં કર્યો હોય પરંતુ તેઓ સામે સહાર કરવાનીજ ના પાડી હોય તે તપાનીઓ દારી મળા હોય એ પરથી એવું યત્રાની યકામ કે મીનાની અહીંયાના પંચાયતે એક એક ચીનાનું શરુ માત પરંતુ હું નથી માનત કે એવું માત તપાનીઓ અહીંયા મળા હોય, સાચો ન થાય તો ધાત કપીજ કરવા એ મનુષ્ય સ્વભાવ નથી, પરંતુ ગાંધીજીએ એ સાથે જણાવ્યું કે હિંદીઓ સતનાર કરતાં અહીંયાની યત્રનારના માં હિંમત વધારે હોવી જોઈએ, હિંસક તપાન માં હમ પ્રાથ અર્થેજ કરવાની તેવારી નોકર છે તેવીજ રીતે અહીંયાક લડાઈમાં પણ પ્રાથ અર્થેજ કરવાની તેવારી હોવી જોઈએ."

ન્યુ દિલ્હીના 'નારાય મરકુરી' ના ખબર પત્રી એચ. એ. સ્ટોડીસે બીરવા હાલિસના જમ માં ગાંધીજી સામે ૨૦ મીનીટ વાતો કરી હતી. શુદ્ધ સંબંધી કેટલીક વાતચીત થઈ હતી. ખોટીય દરખાસ્તોપરની મસલતો ત્રીપે તેમજ કાંઈ પણ ગોલવાની ના પાઠાઈ કહ્યું કે "હું અહીં ફરો હોતો હસાવતો નથી. ક્રિસિસની વર્કીંગ કપોરી એ બાબતમાં બીમાર ચલાવી રહી છે. મારા જીવગીવારના બીન્ડા અને સમયો એકની માથે વામગીન કરવાને હું અહીં જાઓ છું. અહીંસા અને શુદ્ધ બીરદના મારા બીગારો સાથે મારે તેઓ મળતા ન થતા હોય પરંતુ તેઓ મારા મોલો તે હજી તેઓ મળતા ન માર તેમાં મળેને કમ વાગોશી નથી. કાગ મારો પોતાનો હોય મળાય કે હું તેઓને મારા બીગારો કસાવી નથી ચાલે. એટલે હું ચેતેજ સધવાનો મથન કરી રહો છું કેમકે જા હોડા ન મારા સાથી હ તેઓનેજ ને હું ન હસાવી શકું તો કોઈને હું શી રીતે કસાવી શકાઈશ હું મળાની તવારીખમાં આ ભાગેર સમયમાં હું માર સંતોષીજ પ્રાપ્તના કર

છું. મારી સ્વપ્ન એ છે કે આ હાજી શુદ્ધવાંધી ખરી ચાંતી હિંદુઓ અને સપગા શોધે શુદ્ધી અને હીંસાથી શુભલાનો સામનો કરવાની તીરથંકા સમજતા થાય હું એક ટેલીફોને મળ્યું છું. તેઓ મહા મળવાન અને બહાદુર હાથેયા છે. પરંતુ શુદ્ધનેજ બીરાય કરેલા અને હીંસા માત્રનો સામનો કરેલા તેમાં સૌથી વધારે હીંમત રહેલી હું માનું છું. આ કંઈ મારે મારે તવો બીમાર નથી."

બીજા વાતો દરમિયાન ગાંધીજીએ મિત્રોમાં જણાવ્યું કે "તમે તપાનને માનુષ્ય મનો કે એ કહી રીતેમા નથી તોમે તેમ તપરસેજ નથી સંભાળો. કાગ મારી જીવ પણ મની હોય પરંતુ હું જાણું છું તે પરથી માનું છું કે રીતેમામાં અતીજ ફેલાવવાની સક્તી રહેલી છે વાવર-સેસના સંબંધમાં દુનિયામાં સું ખતી રહ્યું છે તેના કહાકે કહાકે બાજરો ફેલાવવામાં હું મા તો નથી હું વખત બગાડવા માંગતો નથી અને તેથી હું તે સંભાળતો નથી."

ન્યુ દિલ્હીના 'વર્નામા' પત્રના પ્રતિનીધીઓને જવાબ આપતા ગાંધીજીએ કહ્યું કે: "હવે એ સમયે આવેલો છે કે મારે મારે મારો સંદેશો કિપેટ કાગ મળેમાદાને ખરેખર અમલદાર પદમાંકરો પાશે" શુદ્ધા અંત સું આવશે તમા જગતમાં ગાંધીજીએ કહ્યું કે: "ચાંતી-કાગ હું મુદતની ચાંતિ. મારા અહીંયાના સંદેશાવા મસમાં ને મને જાહ ન હોય તો હું કપારનો ચાલ્યો મળો હોત."

સાઓજી કહે છે કે દરખાસ્તોને સંકેદ રાખો

ના સાઓજીએ બ્રીટીશ સરકારની માંવના બામલા મોડવારી દરખાસ્તને સખત રીતે વગોડી મારી છે અને બ્રીટીશ સરકારને અને હિંદના રાજદારી તેનાઓને અગ્રીક કરી છે કે તપાન ના જામની સામે હિંદુઓ અને મુસ્લીમોએ એકત્ર થઈ સરુ જોઈએ અને એ દરમિયાન ખોટીય હરકારની દરખાસ્તોને હાલ તુરતને માટે મેકફે રાખવી જોઈએ.

બ્રીટીશ દરખાસ્તોની ચીનપર અસર

લંડનના 'ટેલી ટેલીગ્રાફ' માં મુકરજોને ખબરપત્રી જણાવે છે કે ચર રહેકાં હિંદની હોંદમાં મસકતા અને તેની હોંદોમંથ. મલાયા, ડચ રરટ હન્ડીજ અને મળાપર મળારી અર્લેમ અસર પછી શુ'મરેજમાં અમુક મળાઓમાં એવો મળાશુન મળ વર્તી રહો છે કે એક પાસ વિમતવાર પેસીટીક આદેર મળાવો જોઈએ, ઓડ-મુરલ ચારનેલે એવી સુચના કરી છે કે એવો આદેર એશીયાના સધવા મળાઓને પૂર્ણ સ્વ-નયતા આપનારો હોવો જોઈએ વળી તેમાં ચીનને પોતાના લધળા પ્રદેશો પાછા આપી દેવાનું પણ જણાવવામાં આવ્યું જોઈએ. આજે મળ તપાનના આક્રમણની સામે કુચી રહ્યું

છે. જાવિખમાં ને પોતાના સંભળમાં શાહીવારને કાંદે પજ સહન નહિ કરે તેમ અરમાપરમા સંરધાનક દરખાસ્તો પણ સંતોષ નહિ મળે. ને કે મુનકમટક રહેસ અને ખોટીને શુદ્ધ માદ પોતાના ખાત હકો અને વધારના પ્રદેશોના હકો જતા કરી દેવાનું વચન આપેલું છે છતાં એ વચન તેઓએ તુરતજ માળવું નેમએ. મરી રાખેલી પોતાને અન્ય પ્રમુખોને મુલાખી માં રાખવાનો હક છે એવી માન્યતાનો નાશ કરવો નેમએ પરંતુ મીનરાલ્યે(મંથ) પણ એવી માન્યતા નષ્ટ થવી જોઈએ.

બહારના લોકોની રીખામણની પંડિત જવાહરલાલે કરેલી કહક દીકા

ન્યુ દિલ્હીમાં શુદ્ધવાર એક તીવેન કરી પંડિત જવાહરલાલ નેહરુએ હિંદુસ્તાનના સવાલ પર અમેરીકામાં થએલી કેટલીક દીકાઓ સામે વીરધ દર્શાવો છે. તેઓ જણાવે છે કે: "અમેરીકા પ્રતે હું વધું માત અને શુભેચ્છા ધરાવતો હા. મારે કહેવું જોઈએ કે અમે-રીકાના ધણા વર્તમાનપત્રોની દીકાઓથી હું તાલુક પાકો છું અને હિંદુસ્તાનની સ્થિતી બીનેની અમેરીકાની આશાનવાનું એ કારણ હું સમજું છું.

"અમારે મારે સું કીલકર છે અને સું નથી તેની અમને બાંધી ચોડી શાખામણો આપવામાં આવી છે. તેમાંની કેટલીકમાં ને એ રીખા-મણને નહીં અગુસરીય તો ધમકા પણ આપાઇ છે. મીનેની સલાહ હમેશાં આવકારદાયક છે અને તે મળાને પાત છે. પરંતુ કાંઈ પણ બહારના દેશોની મુરખીબીરને અમે દેવાયેલા નથી અને એવી રીખામણો અને ધમકાઓપરથી અમે અતારી બીની પકતા નથી.

"દુનિયાની હાલની પરીસ્થીતીમાં આગળે એક બીમ સાથે મસલત કરીએ એ મેડય છે પરંતુ અમે કાંઈને વચ્ચે પડવાને બીનતી કરી નથી. અમારા સવાલોમાં પ્રીસીન્ટ રજોઈને વચ્ચે પડવાની પણ અમે માનણી કરી નથી. અમે સમજીએ બાંધે કે એ બોલે અમારો પોતાનો જ છે અને અમારે તે હેચકવાનો છે. કાંઈ બાંધીસ વધુ મળાં અમે એક મહાન સાક્ષાત્પત્રી સચાની સામે તે હેચકશે છે અને મમે તેવાં સંકેત સદેશ પડમાં હોવા છતાં એ મહાન સચાને અમે નમ્રા મરી.

"જાવિખમાં પજ મમે તે સંનેતોમાં અમે દરારજ વગવા માંગીએ છીએ. હિંદુસ્તાનની સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત કરવાની ને આમારામાં તમાન હશે તો અમે તે પ્રાપ્ત કરીશું. નહીં હોય તો બીજીય બીવડીશું."

સામાજ્યોનું ભાવિ

‘મોડર્ન રીવ્યુ’ ના તંત્રી મી. રગાનંદ એકરજીએ કૃપણ મહાત્મા દેવજી એક મનનીય લેખ લખ્યો છે જેને સાર અમારા તાગડેના લાભાર્થે અત્રે આપીએ છીએ :

મહાત્માનનાં સુધીર્ઘ અને પણ વચ્ચેના સંવાદનાં આગે એક પ્રશ્ન છે કે, ‘પ્રાણીઓ કિવંતો કિવંત મગમંદિર તરફ જતા હોવા છતાં શેષ રહેનારાઓ કિવંતની પ્રત્યાકરે છે એથી વિશેષ આગમ’ કહું હોઉ શકું?’

માનવની મનનીગત રચિતિમાં પણ કશો સોપ ન મુકો જગતર આ કલિદાસી સામાજ્યો હુપ્ત થઈ ગયા છે એ આગળે નથી માન્યતા. એકામોએ જેમણે અસ્તિત્વ પ્રકાશમાં આપ્યું છે એવાં આમીરીયા, ગામીઓતિયા, હજીના વગેરે પ્રાચીન સામાજ્યો પણ આજે નથી રહ્યાં પ્રાચીન સામાજ્ય તથા મેટ્રાપોલિટા સીફરના સામાજ્યના માત્ર અવશેષોજ રહ્યા છે. રોમનાં નૌનિયા અને ધાર્મિક સામાજ્યો આજે નાશુદ થઈ ગયાં છે. ખ્રીસ્તીની તથા હિંદુમાનીયા સંદેશાકત આજે આગમાં ગઈ છે, અને એજ દયા ભંડીયામાન, કૃષ્ણાકમાન અને તાહિરસાદની સંદેશાકતોની યદ છે.

હિંદમાં મંડેપો, ગુપ્તો તથા આન્ય વંશોનાં અને મુખ્યોનાં પણ સામાજ્યો કલિદાસપદા ખની મળ્યાં છે. વિજયનગરના સામાજ્યો નિર્દેશ હવે ‘વિરમ્ભ સામાજ્ય’ તરીકેજ યાદ છે.

પુરાણમાં, નો નજીકનાજ જુલમાંનો દાખલો સમજી તો, સંપત્તિ સામાજ્ય ક્યાં છે? તેમનાં ભાવને રક્ષણે સામાજ્ય ક્યાં છે? મયા મહાનુબ્ધ દરમીયાન એકરજી-કેરેમન સામાજ્ય આંખે પડીને જુલમાંની એક બીના ગળી ગયું, સમગ્ર રશીયાના કારણે સામાજ્ય સોશીયેટ પ્રજા સત્તાક બની ગયું અને કદાચ વિશ્વમના સામાજ્યનું સ્વપ્ન પાતળી દવામાં ભય પામી ગયું.

અને એ મુક કાલવાની પણ પહેલાં મીનાઈ સામાજ્ય એક પ્રજાસત્તાક બની ગયેલું.

આ બધી ઐતિહાસિક દૃષ્ટિકોણ સામે હોવા છતાં હિંદલે એક સામાજ્યનું સ્વપ્ન સેવ્યું અને સ્વપ્નને વાસ્તવિકતામાં પલટાવવા એજે બીજા જન્મસુદનો પ્રારંભ કર્યો. એ પ્રયત્ન આપવા પહેલાંજ મુસોલીનીએ તો પ્રાચીન રોમન સામાજ્ય ને એના પચાસુર સ્વરૂપે ઉજી કરવાનું સ્વપ્ન સેવીને એબીસીનીયા પચારી પડેલું. હવે એબીસીનીયા પાછું સ્વતંત્ર થયું છે અને ઉત્તર આફ્રિકામાંનું ઇટાલીનું સામાજ્ય જગત મેકું છે.

ભયાનીક રાષ્ટ્રનાયકો અને સેનાનાયકો દુનીયા ના કલિદાસથી આભાર્યા નથી, છતાં તેમણે પણ હાંખા સમય પહેલાંથી સામાજ્ય નિર્માણનું કામ હાથ પર લીધું અને કેસીઆ તથા મંચુરીયા

પચારી પડ્યાં આજના બીજા જન્મસુદનો પ્રારંભ પહેલાં ચીન સામે એમણે વિગદ જમાવ્યો. સામાજ્યસત્તાક થોડા પછા દેશોને આ સુદમાં દિલ્લીરીને વખત નથી આવ્યો એ ભખાને સેવ્યું છે, ઇટલીનો હિંદોષ આપણે કરીજ સુકયા છીએ એવાજ દવાપાત્ર ભાવિને પહેલા બીજા દેશો ક્રિસ, હોલેન્ડ અને બેલજીયમ છે. જના એમની પ્રાંતગતિમાંથી કશો મોધ વાડ ન લેતાં આ સુદની મજબૂત અને ચીન સામે ક્ષણે હોવા છતાં ભખાને અમેરીકાના મુનાસ્ટેક રેટલ અને બીજા બંને સામાજ્ય પર આ-ક્રમણ કરું છે.

સામાજ્યમાનસનું પૃથક્કરણ

એટલે, હિંદની પ્રાચીન આજ્યાધિકા આજ્યા પ્રદર્શિત કરે છે તે અનુસાર, પોતાના જસ-ખા સદસ્યોએ દરેકજ મુશ્કેલી વચ થતા હોવાનું લખતા હોવા છતાં આજ્યો એ રીતે એમજ કારણ કહે છે કે પોને ફરી મરવાતાજ નથી, એ જ રીતે જા સામાજ્યોના આધિષ્ઠિ વાકેક હોવા છતાં, અને આજના કેટલાક સામાજ્યોના કમનસીબના તો નજરેનજર સહી હોવા છતાં પશ્ચિમ અને પુર્વના ફારીસ્ટે એમ માની રહ્યા હાજે છે કે તેઓ પોતાનાં સામાજ્યો જમાવે શકે એમ છે એવુંજ માત્ર નહિ પણ કશા પણ વિશ્વાસથી એને અલુપ્ત રાખી શકે તેમ છે.

અથવા તો તેઓ કદાચ એમ કારણ હોય કે બીજા સામાજ્યોની માફક અતિમ ફેરફારી એમના પણ સમજ લેતી આવી પહોંચે તો પણ એને વખત લાયકો અને લા સુધી તો પરાજીત પ્રવળા લાગે સત્તા અને સમૃદ્ધિને, ખાનપાન અને આનંદો, બીજા એક શાહીકદી લોકો ફરી મળા છે અને આજે કરતા વધારે છે તેવો આત્મન ઉપભોગ કરી શકશે. પરંતુ એ તેજ બહુ કંચાલ શીલમુશી છે અને પશુઓને મારે ને રાકષ હોય તો તેઓ પશુ એ સેરી શકે તેમ હોઈને માત્ર પાસડતાનો નમુનો ખતી મળે છે.

જગતના કલિદાસના અમુક કાળે પૃથ્વીના કાલે ભાગમાં સામાજ્યોની કંપચીગીત રહેલી દશે-એ પ્રજા અત્રે અર્થવાની આપણને જાહેર નથી. પરંતુ સામાજ્યોના દિવસો તો આજમાં સુકયા છે. મેગેસોસોરસ (જાસરના એક પુત્રનું રાક્ષસી પ્રાણી), મેમ્થ (આજના કાચીઓને ફસાવીલો રાક્ષસી વાવે) અને એવા બીજાં પ્રયંક પ્રાણીઓનો પાય એક મુક આવી મળે અને આજે તે નાશુદ થઈ ગયાં છે. મેમ્થો ભારે અને જગરા દાતા, પણ મહાન નહી. આજનાં સામાજ્યો પણ મહાસ વિપુલ દરો, પણ એમને મહાન ન ફરી શકાય. બરેબરા

સામર્થ્યપુર્ણ પણ એમને ન ફરી શકાય. તે આપણે આપણા સમકાલીન કેટલાં સામાજ્યોની નબળાઈનાં કારણો તપાસીએ.

શાહીવાદી નીતિના નમુના

હીંદી ચીન એ કાંસના સામાજ્યોને એક ભાગ છે આપણા કાલે ફેન્ગ તોફરશાહીએ ભણીલુચીને હીંદી ચીનમાના દેશી સાક્ષ રગે તો વિલાસ કંધી રાખ્યો. એજ રીતે રાષ્ટ્ર-પ્રતિભા વિલાસ, રંજકીય પ્રવૃત્તિ અને સામાજ્ય ભાગ્યનું કંધી રાખવામાં આવી. નજીકના પુર્વમાં ખાસ કરીને પેલેસીયનમાં કેટલાંક વર્ષો સ્વીને શાહીવાદી નીતીરીતોને જ પોતાને અવગણ વીધા જમાવનાર અને ‘Glorious Transition. An Empire in Transition’ નો સખનાર આજના વાષ્ટન ‘એશીયા’ (નવે. 1941) ના એક લેખમાં એજ દર્શાવ કરેલાં હોય છે :

‘આજરજના બેદર મર્પાદિન છે; હેલી વતની-એને તમામ રાજકીય સત્તામાંથી મળીપુર્વે ખાસત રાખવામાં આવ્યા છે; સરજા મારેનો કશો અનુભવ નજર કરવામાં નથી આવ્યો; સત્તા એક પ્રવૃત્તિ હદ કિંચરતની પ્રાચીન છે બહુ જ કંધી આ કરીકતો છે, અને આ તમામ એનો પગાળાપ કંધી મરજા સારી શકે તેમ નથી હીંદી ચીન સ્વરાજ માટે તપવાર નથી; ફેન્ગના કામમાંથી છુટી પડેલી વાસદેર કંધી સુદ એમ કાલ કેન્દ્રીય રાજકીય નીતિજા નથી; અને છતાં એ કામ હોય તેપણુ-કામ તો નથીજ-પુક પહેલાંનો મરિત્વાર હજી સલાજે રાખવો એ આપણે જે આદર્શોનો કાવો ફરીએ છીએ તે સામે અપરાધજ ગણાય.’

સુદેપીય સામરાજ્યોમાં અંગ અનેકા એશીયાના દેશોમાંથી પણ હીંદીચીનજ સહીથી પહેલું જમાવનારે સમભાગ કમજે કેમ પડ્યું એની આથી બહુ નવકાલ લાગે તેમ નથી.

અંચ હરદ છંદીજ વાંચે આજના વાષ્ટન લખે છે :

‘અંચ સંરચાને ત હ આપણે વળીએ તો લાં તો પ્રજા આથી કંધક અંશે કંધવો જમાવો, નિરહરવાનું પ્રમાણ અતંત છે, કિંદલુંજ ઉંદુ દારિદ્ર છે; જાંના વતનીઓનો ખાસ કરતાં એનું આર્થિક ખંતારજ વાસ્તેજ સદર મજામ, અને સરકાર કેમ સલાવી એનું જ ન મેળવવાની નહીં જેવીજ તક તેમને આપવામાં આવી છે. ન 1940 માં હોલેન્ડના યએકા જનનાં જગે પડ્યો છંદીજમાં ઉંધો; અંચ લોકોની સાખ મંબીર હદે બેરી ગઈ છે અને દેશી લોકોની અસાંની વધી જી હોવાનું બદાર આવ્યું છે.’

અંચ હરદ છંદીજના કેટલાંક ટાપુઓનાં જમાવે જે પચેસારો કરવાની કંધક બની છે તે અમુક અંશે લાંની અંચ નીતિ વિષે આજના વાષ્ટનનું લખેલ લખાણ સમજવી શકે છે.

હિંદુ સમાવર્તી રથાન

૬૪ સમાવર્તીમાં ૬૪ હરદ ઈડીગ્રુ રથાન ખોટીસા સમાવર્તીમાં હોદ્દા રથાનની ખરોખર છે અને પોતાની ખેતી અને ખાનગી જીવનથી પ્રસિદ્ધ છે.

૬૪ હરદ ઈડીગ્રુમાંથી દુનીયાને ૬૦ ટકા કપાસાન, ૮૦ ટકા કોપોલ, ૮૦ ટકા મરી, ૪૦ ટકા રખર, ૨૦ ટકા કલક, ૨૫ ટકા કોપર, ૨૫ ટકા ગ્રામી, ૧૬ ટકા ચા, ૧૫ ટકા મેપરલ, ૫ ટકા કોશી, ૫ ટકા ખાંડ અને ૨ ટકા ખાનગી તેલ મળે છે. ૬૪ પ્રજાતિ તબીબા આ પ્રદેશની સમૃદ્ધિએ લાંબા સમયથી જાપાનની કોલાર્જિન હરદની દર્દી. અને હોદ્દાની એવી સમૃદ્ધિએ જાપાનમાં અનેક દેશોને ઉત્ક્રેષ્ઠા અને આરોગ્યને તોડે પ્રજાતિ લેવા ઉત્ક્રેષ્ઠ છે તેમ જાપાનને અને એ પ્રદેશો પર આક્રમણ કરવાને ઉત્ક્રેષ્ઠ.

૬૪ ઈડીગ્રુ અને ખોટીસા સાક્ષિત હોદ્દા અને માં રાજકીય પરીસ્થિતી પણ અમુક અંશે એક સરખી છે.

જાનેને સાક્ષિતમ નહેરુ રીતે સત્તાને ખાતી વધી તેનાથી છુટા થવા નારાજ રહે છે. એવી રીતે ખોટીસા સાક્ષિત હોદ્દા છે કે હિંદુ રાજાના પાસેથી કેટલું જીવન તે નક્કી કરવાનું કામ હોદ્દાએનું નહિ પણ એમનું પોતાનું છે એવી રીતે પ્રદેશનેશીયાના ૬૪ સરકારો માની વાત છે કે એ દીવાનું સાક્ષિત કેમ સત્તાવનું એ નક્કી કરવાનું કામ ૬૪ ઈડીગ્રુની પ્રજાતિ નહિ પણ એમનું પોતાનું છે.

હોદ્દા રાજવાડીઓને લાંબા સમય થયા અધીરા આદર્શવાદીઓ ગણવામાં અને કરવામાં આવી રહ્યા છે એવી રીતે ૬૪ રાજસત્તા અસંબંધ અને સ્વતંત્રતા ગામના પ્રદેશનેશીયા નેતાઓ પણ ૬૪ સાક્ષિત તરફથી અધીરા આદર્શવાદીઓ તરીકે ગણાઈ રહ્યા છે. ૬૪ હરદ ઈડીગ્રુમાં રાજકીય સુધારણા સંબંધે એક માછ ૬૪ પ્રજાતિ આપેલો નીચે ગુજાને અબીયાવ હોદ્દાની ખંધારણી પ્રજાતિ હિંદી વગીરે પણ વ્યક્ત કરવા માગ લાગી છે તેમ છે.

અમે તેમજ સાક્ષિતો આપણા રાજાણી માટે પ્રજાતિ હોદ્દા, હું નથી ધારતો કે કોઈપણ ચેરસલાઈ પ્રેરણા પગલા લેવા અમે લોકોમાં દેશ પ્રજાતિ કેટલાક લોકોમાં આ રાજાણીની ખાનગી જીવન છે એવી ના નથી પાતે, છતાં અમે તે આ જાણમાં એમજ લાગે છે કે એ લોકો પણ તબીબ થવા પડેલાં લગભગ હરવા માગે છે.

હોદ્દાની સત્તાસંક્રાંતિ

સાક્ષિત મંડળને માગ જાણતી પ્રજાતિ સમાવર્તી અથવા સાક્ષિત હોદ્દા હોદ્દાના નેધરલાંડસ ઈડીગ્રુ ખંધારણી રથાનીક સરકારની નીચેલગાની નીચે આંતરીક વહીવટમાં અમુક અંશે સરજા આપવામાં

આવું છે અને ગવરનર જનરલ તથા હોદ્દાના વચ્ચે જાણતી સત્તાઓ વચ્ચે આજેથી છે. હોદ્દાની ધારાસભાઓ પણ વરગા સત્તાકારક મંડળો સમાવે છે, કોલોનાલ કે સંરક્ષણમાં કોલોનલો ન ધરાવનાર હોદ્દાના કરતાં એને કંઈક વધુ સત્તા રહેલી હશે પરંતુ આંતરીક સત્તા તો એના હાથમાં નથી.

સમા આંતરીક સત્તાવગાર

આ કુદરતી કુદરતીઓમાં હોદ્દાના સરકારની જરૂર માટે કેટલાક અંગેઓને જે રીતે ઉત્ક્રેષ્ઠ જનાઓ છે એવી રીતે ૬૪ હરદ ઈડીગ્રુમાં ૬૪ અધીરાવ લાંબા રથાનીક પ્રજાતિને હોદ્દાના વાંચે જાણતી નથી. નીચેના તાર સમાચાર પરથી એ જાણાઈ આવે છે.

પરિણામ, ૧૦-૧૫-૪૦

નેધરલાંડસ હરદ ઈડીગ્રુની પ્રજાતિ સમાવર્તીની બીજી સમાવર્તી બેઠકો ઉદ્ઘાટન કરતાં સ્પીકર એમ પોતાના કહેલું: 'એન ઇ. આપના

દક્ષિણ આફ્રિકાના હુંક ખબરો

હિંદુતાનને દરજો અદલાવાથી શું? ૬. આ. ના હિંદીઓને દરજો અદલાશે? યુનીયનની આગલી તબીબા ગયા મંડળવારે ખોટી (હાંતગા) ના પોલિના ન્યુઓર્ડર વહા ના કમ વા. જે એમ પ્રોપરે વડા પ્રધાનને પુછ્યું હુંક કે ખોટીસા સરકારે હિંદુતાનની સમજ રજી કરેલી યાજના તેમની જાણ અને સંમતિથી થએલી છે કે નહીં. હોદ્દાનાને ડાખી નીચેનામાં વડતા હોદ્દાએને શું કાલ પણ ખોટીસા પ્રમોવીયનના વતીઓથી એમની સમજ છે તેવા હુંક આપવામાં આવશે: અત હોદ્દા આફ્રિકામાં યું હોદ્દાઓ યુનીયનના વતીઓ તરીકેના સંપૂર્ણ દરજાવાળા અને રાજકીય સમાવર્તીને દારો કરી ચકશે.

વડા પ્રધાન: ખોટીસા સરકારે દરખાસો સામાન્ય રીતે કેવી છે એ હું જાણું છું. એ દરખાસોમાંથી ઉપરિષ્ઠ વતી પણ પ્રમોને હળુ થવા હેવાનું જોઈએ એવા હું ધારું છું કે એ જાણવામાં આપારે કંઈ પણ નીવેરન કરવું કસમવનું જણાશે.

મી. પ્રોપરે એક વધારાનો પ્રશ્ન પુછ્યો કે વડા પ્રધાન ખોટીસા સરકારને એવું જાણવું કે નહીં કે તેણે રજી કરેલી દરખાસોને હોદ્દાના રચીકરે તેવી યુનીયનના દવાન કાયદાઓમાં કંઈ પણ હેઠળ કરવાની યુનીયન કરી જાણ હોદ્દા રચીકરનામાં નથી.

એ પ્રશ્નોના વડા પ્રધાને કોલો જાણ નહિ જાણો.

યુનીયનના આગલી સવામાં ગયા મંડળવારે એક પ્રજાતિ જાણ આપવા વડા પ્રધાન જાણવું

યુનીયનની આગલી સવામાં ગયા મંડળવારે એક પ્રજાતિ જાણ આપવા વડા પ્રધાન જાણવું

પ્રજાતિની યુનીયનને અને વડાદારી પુર્વક પોતાની સરકારને વડાને જાણ થઈ રહ્યા છે તે છે તેઓ હોદ્દા રાજો છે કે બિજા-એમાં એમનો પણ દારો હોદ્દા-પ્રામ પણ પછી, નામ વર્ગના આરંભે મવરનર જનરલે હોદ્દા પ્રવચન મુજબ ની પ્રજાતિ સંપૂર્ણતાએ પડેલો: એટલે કે જરી-પુરાણ રસાહતી દરજાનાં રથાં સમાવર્તીમાં એન. ઇ. આ. ને મુક્તિ આપવામાં આવે છે. કોમિ પોતાનું 'અફ્રિકાના' પર તે રીકસાવી ચકે આ વીકસ તે મી. મર્યોલના વીચારે મુજબ આધુનીક હાજરો અને હોદ્દાને વંધ એમનો: ૧૫ એન. આ. હોદ્દા મુજબનો વિશ્વાસ, અને એવી એ જાણ હાજર કરી રહ્યા છે. એમ. પોતાના સમાવર્તી કોમિ.—૧૦/૪/૪૦.

હિંદુના ખોટીસા સાક્ષિત તરફથી પણ આપણ અરજદ વચ્ચેના અપાના રથાં છે. 'વિજય પ્રામ થયા પછી' એ કેરી રીતે અદા થશે તે દુનીયા લેશે. (અપ્ર)

હુંક કે રાજા આપણે-કપર જેઓને દર્દીવારની તબીબ આપવામાં આવે છે તે સમાવર્તી પુરો પીયતો નથી. હો. વેન નીચે પુછ્યું કે એ આપણે-એમાં પુરોપીયનો અને મોન-પુરોપીયનો પ્રજાતિ યું છે? તેના જવાબમાં વડા પ્રધાને કહ્યું કે લોકરની સંખ્યા વિશે જાણતી નથી.

યુનીયન વોર કમીટી

યુનીયનની આગલી સવામાં હો. વેન નીચેના પ્રજાતિ જાણ આપવામાં વડા પ્રધાને જાણવું કે વોર કમીટી કે જે યુનીયનના મુદ પ્રજાતિનાં અર્થમાં જરૂર જણાય લાં દોરવણી આપક અને અંકુશમાં રાખવાને રથાવવામાં આ. છે તે લા. રક નવેમ્બર ૧૯૪૦ ના તેની રથાવ નામ તાર બહુ ૧૦ વખત મળી હતી. વા. હોદ્દા ખોટીસા ના. હ. આ. નીચે ૧૯૪૧ ના મળી હતી. કમીટીના સરકારી નીચે પ્રજાતિ છે: વડા પ્રધાન, કવનસ કેનીસ રીટક, મી. જ. એ. હોદ્દાએવર, મી. એ. રી. સ્કેર, સંરક્ષણ માનના સેક્રેટરી, જનરલ રોહાના વોર વડાસાજ ના હોદ્દાને જનરલ, ખોટીસા-જનરલ જે. માયલ બેકર, સા. આ. પ્રીમીયન ઓપીસના ચેરમેન અને ક્યારેક માર્ટર-જનરલ.

હોદ્દાસત્તા પણ વેશન થશે

હોદ્દાસત્તાનું ટાપકું જાણવાને ૧૨ થી ૧૪ જાનાના રથાવણી વધારા છે જેમાંના ત્રણ જનનાજ ૬ આ. માં બને છે. એ રથાવણી ને નહીં મળે તે હોદ્દાસત્તાની પણ અછત થઈ પડશે અને બીજી વસ્તુઓની જેમ તે પણ રથન કરવામાં આવશે.

નવા કમીશનર એન્ડ ઈમ્પ્રોવિશન એન્ડ એડીપાટીક એજેન્સ

મી. જી. એન્ડ ગેલન, જે હાલ પબ્લીક સર્વિસ કમિશનર છે, તેમે તા ૧લીથી ૩મીએ નરે એન્ડ કમીશનર એન્ડ એડીપાટીક એજેન્સી મી. પી. એન્ડ કોનકેડની ખાલી પડેલી જગ્યા સેશે. મી. ગેલન ૩૦ વર્ષ અથવા પાંચત્રીસ વર્ષો માં છે અને નેટીવ એજેન્સી ટીપ્પાટ્ટેન્ડયા સેમલે સરકારના ફરી દત્તી. પ્રીક્સ ટીપ્પાટ્ટેન્ડ અને ન્યાય ખાતામાં પણ તેમણે કામ કર્યું છે અને મધ્ય વર્ષ ક્રમને બેઠેટ વેસ્ટમાં તે સેક્રેટરી દત્તી.

નવા ફર પ્રુક્ષાધ તા. ૧લીએ અમલમાં આવશે.

નવા મંત્રણવારે પ્રસિદ્ધ થએલાં એક નવા બીજામાં પરસનલ, અને સેવોસ કન્ડેને કર અને રીકર પ્રાપ્તિ દેકસ ધારવાને સગતી મિધિ આવવામાં આવી છે. પરસનલ અને સેવોસ કન્ડેના કરને માટેનું કેકસેરેશન ફોર્મ કર વરનારે રેવન્યુ ખાતાની માટીય મળ્યા વિનાજ સાવરું પડશે આવપરને કર આ વર્ષે ૧૯૧૭-૧૮ ના વર્ષને માટે લેવામાં આવશે એ કર જુલાઈ તા. ૧લીએ ક્યુ સુધે અને ત્યાર બાદ કર દિવસની અંદર કરી દેવો પડશે એ કર નોરમલ અને સુધર દેકસના કરતાં જુદે વખતે બરેલા પડશે સ્થાવર મીલકત પરનો કર સ્થાવર મીલકતના દસકરને લાગુ પડે છે એટલુંજ નહિ પરંતુ કોઈ પણ પ્રાપ્તિ-કંપની જેવી આવક મુખ્યત્વે કી રથાવર મીલકતમાંથી અથવા સ્થાવર મીલકતની લેન્ડ-ટેન્ડમાંથી ઉત્પત્ત થકા હોય તેમાં પ્રસિદ્ધ થએલા સૌને પણ લાગુ પડશે. સેવોસેવક થયા બાદ ૩૦ દિવસની અંદર કર વરવો પડશે અને કર વરવો છે અથવા લાગુ નથી પડતો એવી જાતના સર્ટિફિકેટ વિના કોઈ પણ પ્રસિદ્ધ રજીસ્ટર થકા કાઢશે નહિ.

શુદ્ધી થએલાં શુક્ષ્મ સામ વીએ

શુદ્ધી થતાં નુકસાન સામે વીએ ઉત્તરવનારા વેપારીઓએ અમુક કામની વસ્તુઓને તેમાં સમાવેશ કરવાને ખાસ સગવડ કરવી પડશે. ગવરનર-જનરલે કહેલા નવા કુટંગ મુજબ ખાસ જાણવામાં આવેલું નહીં હોય તો એવા લોકોમાં કેક પણ જાતની સીક્યુરીટીએ કેકસનેલ, સ્ટેપલ, ટીકા નાજુ કે નોટો, ચેક, કિસાબી ચોપકા કે વેપારને સગતા કોઈ પણ અન્ય ચોપકાનું રક્ષણ થશે નહીં. વધુમાં કુટંગમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે એવી વસ્તુઓનું લોકોમાં ખાસ જાણવેલું હશે તો પણ સરકારની જવાબદારી મર્યાદીતજ રહેશે અને તે સીક્યુરીટીએ અને અન્ય દસ્તાવેજોને માટે તેના દસ્તાવેજોની માત્ર કામન અને સ્ટેપલ કુટી બરવી પડતી હોય તે અને તેને લેવાર કરવાને મહેનત થતી હોય

તેનું મહેનતાણું આવવા જાણશે. અને ચોપકા ના નહીં વપરાયેલા જામની કામન અને તે કુટા ખાતાના ચોપકા હોય તો તેની જામણીની કામન આવવા જાણશે. તેમાં ચોપકા ફરીથી સખવા કે ખનાવવાનું મહેનતાણું આવવા જાણશે નહિ. અત્રતા જણાવવામાં આવ્યું છે કે લોકો ફન્ડ તેની સીક્યુરીટીએ, દાવાને લોકોમાં કે વેપારને સગતા બીજા ચોપકા તેની અંદર રહેશે જે માટી લોકોને ખાતર લોકો ઉપરવરે પડેલા હોય તેની કામ પણ કામન આવવાને જાણશે નહીં.

રેલીશન તાર ઉદ્યોગી મુકયો

નવા સોમવરની રાત ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૮ સુધી પ્રીટીયા અને નેહાનીઅમન વચ્ચે રેલીશન બંધકાર અટકી પડ્યો હતો. વીમાન બંધકાર આમળ તા. ૬-૨૦ વાને એક જગાએ થયા હતા જેથી રેલીશન તાર કુટી પડ્યા હતા. તપાસપરથી માલુમ પડ્યું હતું કે જામીનની અંદર પાઇપની તળે એક બેકઅપ મુકવામાં આવ્યો હતો.

નવા કે જુના ટાયરો નહીં મળે

સત્તાવાર અધિકારી વચ્ચે છે કે દુનીયાની રજરની ઉત્પત્તિને સમગ્ર દર દર કામ જામના હાથમાં મળે છે. આવી રજરની અજાત થકા પડી છે અને કન્ડેસરે મુનીમના રજરની કલકલ કરવાનાં મજામાં લીધાં છે. જામીનમાં કામને નવાં ટાયરો કે રીટ્ડ કરેલાં ટાયર પણ મેળવેને માટે મોટર ફેરવવા કે બીજા સાધનો દોષા છતાં મોટરના ઉપયોગને માટે મળી નહિ શકે. રજરના રાજ અને લોક પાછપ ઉપર પણ પ્રતીબંધી મુકવામાં આવશે. સરકારીખાતાં સીવાય બીજે કોઈ રજરની વસ્તુઓને ઉપયોગ નહીં થકા શકે.

જુમ કમીશનનો રીપોર્ટ

લીડીઓના કુરાપીયન સત્તાઓનાં પ્રવેશના સત્તાશક્તિ તપાસ કરવા નીમણેલું જુમ કમીશન કે જેના રીપોર્ટના લારે કુક મુકત ઉપર પ્રસિદ્ધ થયો હતો તે મજા સેમવારે સચિવર જકાર પડ્યો છે.

—૦—

એર રેક થાય ને સમયને મારે કેટલીક ધરવેલું સુચનાઓ

એર રેક થાય ત્યારે વડાનેલાઓની ફરે એક વાળાઓ આવે તે દરમિયાન સવાળા ક્રેવાની ફરેક ધરવી તપવારી હોતી તેમજે જખના-થેલા માજુસને જખનપર અથવા કોયપર તુરાડી તેને કામળા અને મરમ પાણીની વાટશીએ વડે મરમ રાખવો. મરમ થા અથવા કોરી ખાવી (પણ નો પેટનું જ ખામ હોય તો નહિ પાવી). ને સીરેના કંઠમાં ખામપર જખમ હોય તો તે જખમને સ્વચ્છ પરંતુ કામ કપડાંથી

કાપી રાખવું. તેને ઘેલું નહીં કે લીસીનું કંડનું પણ નહીં સમાવવું. ને એવી બધું વહેલું હોય તો નરમસથી કાપીને તેને રેકવાને પ્રયત્ન કરવો. બધું મંબીર કેસમાં બંધાવી લોડી મહેનું હોય તેની અને લોડીની બની લ્યાંથી થતી હોય તેની વચ્ચે મારો જાંધવો, પહેરેલાં વસ્ત્રની નીચેનું જખમ ખુલ્લું કરવાને વસ્ત્ર કાઢવાં નહીં સીવાય કે લોડી બધું વડી જલું હોય.

દાંતેલી જખાઓને પણ સાધારણ જખમની માફકજ ઉપચાર કરવો કેક પણ કવા સમાવવી નહીં.

ને હાકડા કુટી મયાં હોય તો ફરફને ખસેડવો નહીં. પરંતુ તેને રથારે કુવાડી ગાળવો. જાંતેલાં હાકડાન નરકન કરવામાં આવે તો તે કીણી શીરાઓને ખણુજ મુકસાન કરે છે. આવકલું ન હોય તો પારીખંડા દેકા આવવાનો પ્રયત્ન નહીં કરવો. જાંતેલા હાકડાં રાખા રડીને જોખમ માંથી ખસેડવાની જરૂર જણાય તો ખનત સુધી તેને ઉચકવો નહીં પરંતુ સ્ટેચરના અથવા કામળાની ઓળાને ઉપયોગ કરવો.

પાટા વિગેરેની પેટી કાતર અને કાનેક સેકરી ધોનો સાથે એક નિર્મીત બા કુરત હાથ આવી સકે તેવાં રથારે રાખી મુકવી. ફરેલી જ માટે કુટી ચાલેરે અથવા એવી જાનના કપડાં માંથી મોરસ કડકા કાપી તેને ઘોષ મરમ અજો થી અચો કરી એ સાક કરમાં લીટાળી રાખવા પાટા માટે જુનું કપડાંમાંથી કે ઈંચ તા જે વાર લાંબા પટા કાપી ઘોષ અચો કરી પીંડી રાખવા. જોવાંજ કપડાંમાંથી તજે બાજુ ૪૦ ઇંચના મોલાજુ પટા કાપી રાખવા. (આ પાટા અને ફરેસાંજ કેમીસને લાંચી ખરીદી પણ સકાય છે.)

કુરત હાથમાં આવી સકે એવી જખાએ જે કે વધારે મરમ પાણીની વાટશીએ પણ રાખી મુકવી. (કામ ચલાવવાને વાખન કે ખીર બોટલ પણ ચાલી શકશે).

દમજાથીજ કાઢવણે કાલી રાખવી કે જેથી એર રેક થાય ત્યારે આ ફેરી વિ કુરત થકા શકે. એર રેક થાય ત્યારે પાણી મરમ કરવા મુકીજ દેવું.

કામળા પણ તમારે રાખવા. ઉપલી મોઢવણી તમાને પોતાનેજ ઉપયોગી થકા પડશે એટલુંજ નહીં પરંતુ રસ્તાપર લોનારના થાય ત્યારે ફરે એક વાળાઓને પણ ઉપયોગી થકા પડશે. તમારા કામળાએ વિગેરેપર તમારું નામ કામ રાખવું.

જેઓ ફરે એકની મુજનાઓના વર્મના કામ લેવા પ્રયત્નતા હોય તેઓએ સેન્ટ જોન એન્જ્યુ-લન્ડ એસોસીએશન, સી. આ. રેક હોસ મોલાવડી અથવા પોતાના સત્તાની સીરીસ પ્રીટેકશન સેસાવડીની સંસ્થાને અરજી કરવી.

હિંદના સમાચાર

જનાય ઝીજાને ગાંધીજીની અપીલ

ગાંધીજી 'હરીજન' માં લખે છે કે મારી પાસે આવતા જે અંગ્રેજ સામ્રાજીક મુસ્લીમ લીજનો પણ રજુ કરવાને પ્રસિદ્ધ થાય છે તે દુઃખ સાથે પણ નીવડીત રીતે વાંચતો આવ્યો છું. હું તે એટલા જાહેર વાંચુ છું કે જે મુસ્લીમ માનસપર મુસ્લીમ લીજનો પ્રખ્યાત પડે છે તેના વીચારોથી હું વાકેફ રહી શકું. એવું એક અફવાહીકું જવું નથી તમારે અને સલામતી વીવર્ધન અને મહાસભા અને મહાસભાવાદીઓ તથા હિંદુઓની વચોવધીરૂપ લાગતી વસ્તુઓ આ સામ્રાજીકમાં પ્રગટ ન થતી હોય. એ સામ્રાજીકમાં એકમાં હિંદુ ધર્મપર યોગેશો ગ્રેરી દુમલો મોઘને હું આ લીડીઓ લખવા પ્રારંભો છું. એ લેખમાંથી એક જિતારો અહીં આપું છું. "હિંદુ ધર્મ એ હિંદુસ્તાનનો મોટામાં મોટો શાય છે અને તેની રચના અસહીષ્ણુતા ને અસમાનતાના પાયાપર થયેલી છે. પોતાને હિંદુ કહેવાવાનો એનો અર્થ એ છે કે પોતે પ્રભવી વીરોધી અને સંકુચીત મનનો છે એમ કબુલ કરી લેવું હિંદુ ધર્મ શું છે અને તેનું ખોલ શું છે એ તપાસવા કોઈપણ સખ સુચરેત્ર પ્રમાણીક અને સારી દીસ આજી હિંદુ તરીકે એળખાવવા નહીં માટે અથવા પ્રાગીન જંગલી-ઓના આ ધર્મમાં સામેલ નહીં થાય, કેમકે આ 'ધર્મ' જંગલીપણાપર રમણેલો છે. વસ્તીના દાજ દહાની દહાજુ' વર્ણન ખીત કોઈ શબ્દથી થઈ શકે એમ નથી. એ દહ દહાને આ રૂપાળા ધર્મનાં દેવદેવીઓએ મેલા ને અસ્વસ્થ અને વસ્તીના ખાકીના ક દહાની ચાકરી કરવાનેજ લાયક મણેલા છે. અમે તે વીલાધીઓને એમ સુચીએ છીએ કે તેઓ તેમના મનની પ્રયોજ-સાળામાં એવા વીનાશકારી બેઝન તૈયાર કરે જે હિંદુ ધર્મના સુરેચ્છા કરી તેનો નાશ કરી નાખે કેમકે હિંદુસ્તાનમાં કલાખ અને સુખકારી માં એ મોટામાં મોટા વીલાધ છે."

આ લેખ આ સામ્રાજીકે ખીત કોઈ જાણ-ખાથી જિનાયો છે એમ મને નહીં કહેવામાં આવે એવી આશા રાખુ છું. હિંદુ ધર્મને વીધે તીરકાર ની લાગણી પેલ કરવાને સાદજ તે જિતારવા માં આવ્યો છે. આ સામ્રાજીકના સંસ્થાપક કાલે આજમ પોતે છે અને તે લીજના મંચા નવાજાદા લીલાકનચલી ખાનની દેખરેખ નીચે પ્રસીદ્ધ થાય છે. છતાં હું માનું છું કે તેમજે પ્રસ્તુત લેખ નહિ જોયો હોય. પાકીસ્તાનમાં હિંદુઓની પ્રી રિખતી મરો તેમને જંગલી મણીને કચડી નાખવામાં આવશે! આ જાણ-ઓમાં ખીજ ખાણુ જોવાનો જરો પ્રયત્ન થતો નથી. એ જાણ-ઓએ અખસાર કરેલી નીતીને પરીખાએ જે કામની વચ્ચે કાચા અને કચક મવા પેના નજ રહે. પોતાનું ખેમ સમજાવક

અને દલીલ વડે સાધવાનો કસલો હોય તે મારે કંઈ કહેવાનું રહેતું નથી. પણ હું કાલે આજમના લાખણે પરથી જોઈ છું કે તેમને હિંદુઓ જેકે કરો કછપો નથી તેઓ હિંદુઓની જેકે સંતીથી રહેતા માટે જે તેથી મુસ્લીમ લીજનો નીતી અને કામકામનું વીવરણ કરનારા જાણ-માણસો અને વસ્તુઓ વીધે વધારે નવાજાદીથી અખીપ્રામ બાંધે તે પ્રગટ કરે એવી મારી વીવર્ધી છે.

મુક્તિ આપનાર જાણનાનું હિંદી સરકાર સંસ્થાજી ખાતાનો સંપૂર્ણ અંકુશ હિંદીઓના હાયમાં મુકાવે જોઈએ તેના કારણે આપતાં પંક્તિ જવાહરલાલ નેહરુએ કંઈક નવા 'કેલી મેલ' ના ન્યુ દિલી ખાતાના ખાસ ખબરખાને એક મુલાકાતમાં જણાવ્યું હતું કે એક હોદી સંસ્થાજી ખાતાનો પ્રધાન એવું વિચાજ સરકાર એક જ રીક કે જે રસીવો નેહરુજી રાજસી નિશ્ચ વડે તમ્મને તમ્મ હિંદુસ્તાનની જાણનું રસજી કરવાને લાડે. "મુક્તિનું સરકાર વીકળી સુકેલું છે" એવા જાણનામાં મહ સંકેશો મગાર, કે જેની વિમત રાકાથોથી રસીયામાં કરેલજ આપવામાં આવે છે, તેનાં જોખમ તરફ પંક્તિ જવાહરલાલે ખાત એમનું અને કહ્યું કે જાણ-નીતીએ પરદેસ વસતા હિંદીઓમાંથી અને મુલના કેડીઓમાંથી કેટલાક હબર હોદીઓને એક કરેલા જણાય છે જેઓ મારફતે તેઓ હિંદુસ્તાનની પ્રખતે એવી ખાતી કાવવાનો પ્રયત્ન કરશે કે એ હિંદીઓનું સરકાર તેનું મુક્તિ આપવા આવી રહ્યું છે. આવાં સરકાર જોખમ તેની સરકારી સંસ્થામાં એટલું જાણું નથી રહ્યું. રોખમ એ રહ્યું છે કે હિંદીઓ સ્વતંત્ર નહિ હોય અને પોતાનું રસજી કરવાની સંકિત તેઓના માં નહિ હોય તે તેઓની ખરેખરજ માની જોયશે કે એ સરકાર તેઓને મુક્તિ આપવાને પાલેજ આવી રહ્યું છે. પરંતુ જે હિંદીઓ સ્વતંત્રજ હોય તે તે તેઓ હાં દહ સરકારે. "અમે તે મુક્તજ છીએ. અમારે મુક્તિ આપનારો સરકારી કરીજ જરૂર નથી."

પંક્તિ જવાહરલાલે કહ્યું કે સંસ્થાજી ખાતાના પ્રધાનનો પ્રયત્ન હોઈ એર એવું વિચાજ સરકાર કહ્યું કરવાને હોવો જોઈએ કે જે કંઈ મુલની અને સાધારજી પ્રાપ્તીક તાલીમથી પણ એક લાખાત કાચાજીરૂપ થઈ પડે.

એવાં સરકાર સિસજ એ હિંદુસ્તાનપર ચરાજ થાય અને વસ્તુસ્થિતિ બજકે તે વસ્તી પેલી ખાણુ આલી જવાનો થાય રહે.

સાકાજી સંપજી કામ હિંદીઓના હાયમાં મુકા જેનું અખપકાદ મણાય એ પંક્તિ જવાહરલાલે કહ્યું હતું પરંતુ એ શાય સારપુરંક જણાવ્યું કે અખસાન મુરો સરકારી જાણનાના તથાજી અંકુશ હિંદીઓના હાયમાં મુકા રહેવા

એ એટલો ખવો નથી કે એટલો હિંદુસ્તાન સંપૂર્ણ રીતે સ્વતંત્ર છે અને સંસ્થાજી સાથે સંપજી વસ્તુઓ સહીત તેના પોતાની સરકાર છે એ સ્પષ્ટ કરવું જો છે.

પંક્તિ જવાહરલાલે વધુમાં જણાવ્યું કે:

"આ અમારે દેશ છે. એ આજ બજકે તે ખીત લોકો બસે એવી વાતો કરવા કે તેઓ નીકળી જશે અને ખીજે કસલા ચાલવા જશે. અમારાથી એમ નહિ કહેવાય અને એમ અમે કહીશું પકુ નહિ. પરંતુ હિંદુસ્તાનની સામાન્ય જનતાને અમારો થી ખાતી આવી શકાયી નેમજી કે તેઓ પાતરનાજ દેશને મારે લડી રહ્યા છે અને નહિ કે હાંદીશ તેના કખતે રાખી રાકે તેટલા માટે. તેમ નહિ થાય ના તેઓ લડવા નહિજ તૈયાર થાય."

સામાન્ય વ્યક્તિઓના જાનકામની કંડી કીકો:

હિંદી આજેવાન અખતજોના જીવન અને કામને શીલમાં જિતારવાની પ્રતિ કખજા હોઈ માં અને હોઈ બહાર સર થઈ છે. આવીજ વિલાખીકના રાખક સર એવદ બાદમદ ખાનના જીવન અને વ્યક્તિત્વને ચિત્રમાં કખપજી કામ મુલકવા એક આજેવાન રહીકીએ હાય થયું છે. અલીમદ વિલાખીકનો લખતી પણ એક શીલ આજ રીતે તૈયાર થઈ રહી છે. એક ખીજ કંપની લોખમન્ય નિશકતા જીવન અને કામને કંડી શીલમાં ચમાવી લેવાની તૈયારી કરે છે. આરોલીમાં મજેલી કારોખારીની બેકકને-આજેવાન રાકેતવાઓને આજમ રાખી-શીલ માં કખપી લેવાઈ છે. જવાહરલાલના વ્યક્તિ તત્વને, એમના આખખતોને તેમજ એમની રાજ-અ-રાજની પ્રતિઓને શીલમાં જિતારી લેવાઈ છે અને એને અમેરીકામાં રજુ કરવાની તૈયારી ચાલે છે. એજ રીતે ગાંધીજીને પણ શીલમાં હાય કરવામાં આવ્યા છે. જવાહરલાલની આખમકા 'રાવડંક કીકમ' ને શીલ રૂપે તૈયાર કરવાની જવાહર આમેરીકાની કંપડી ઓએ દહાવી છે.

અમે કોઈ પાકુ પરદેશી સત્તા માંગતા નથી

ન્યુ દિલીમાં મંજળવારની રાતે તાજાજી કરતાં પંક્તિ જવાહરલાલ નેહરુએ કહ્યું જણાવ્યા છે કે જાણ હિંદુસ્તાનને મુકા કરવા આવે છે એ જાણનાનું કખ ખીલકલ કહ્યું છે. ગીત અને કારીયામાંના જાણનાના અલાચારીપરથી એ સિલ થાય છે. હિંદુસ્તાનપર કાલ પણ પરદેશી સત્તા ચરાઈ કરે તેના નિરેલ કરવાની હું મારી રરજ મગલું છું. આજથી જાણનાના માન પ્રકાક તરીકે અપવા નુંગ બસી રહેવાનું ચી રીતે ખીતજ સકે વધુજા તેમજે શીલ કે કાલના બંદોષરના સંકેસપર ખાખમારાના

અખરથી હોદાઓનું દેવું હવી જતું નોંધજે. પશ્ચિમ ભારતવાસે એકાંતે રાંત રહેવા અને પોતપોતાને રચાને રહી આક્રમણ કરનારનો સામનો કરવા વ્યવસ્થિત થવા જણાવ્યું હતું. વધુમાં તેમણે કહ્યું કે ખેડેએ સોંકશાસનવાદી દેશી પ્રત્યેની પોતાની દિલ્લોષી અને આક્રમણ કરનારા દેશી જાપાન તેમજ જર્મની સામે પોતાનો વિરોધ સ્પષ્ટ રીતે જાહેર કરેલો છે.

ચીનમાં હિંદના પ્રતિનિધિ

સર ઝહરલાલ ખાન, જેઓ વાલમ્બરેયની કારો-વારી કારકિર્દીના એક નમૂના હતા અને હાલ હોંની ફેરલ કોટેના નરજ છે તેમની ઓનામાં હોંના પહેલા પ્રતિનિધિ તરીકે નીમવ્યુર થઇ છે. સવારના જણાવ્યા છે કે તેમને ચીનમાં હોંના એજન્ટ-જનરલ તરીકે એજન્ટવામાં આવશે તથા હુંકે મુદતપર પોતાના હેઠાપર મરી જશે.

બ્રીટીશ હરખારતોપર લોર્ડ હેલીફક્સ

ન્યૂયોર્કના રાફિન દોળમાં મયા મંગળવારે બાપજી કરતાં અમેરીકાનાં બ્રીટીશ એલમી તરીકે મચેલા લોર્ડ હેલીફક્સ જે ૧૯૨૬ થી ૧૯૩૧ સુધી લોર્ડ ગરવાન તરીકે હોંના વાલમ્બરેય હતા તેમણે બ્રીટીશ હરખારતો વાંચે મુમન કરતાં કહ્યું હતું કે :

જે આપણા સારામાં સારા પ્રમતો નિષ્ઠા નાવકો તે બ્રીટીશ સરકારને હોંના મોટા પહેાની સંરચાઓના સહકાર અને મદદ વિના પોતાની હરજ પોતાની રીતે જાળવવાની હરજ પડશે. બ્રીટીશ સરકારની નજીકથી સહ મદ મુકી છે. હવે કોઇથી બ્રીટીશને હોંના જાલ-નીચાનો દોષ દહને એકાંતે જામવી સમાજ નહીં. મારી ખાતરી છે કે હોંના લાગે લોકે એકાંતે હોંની આઝાદી માટેની દાઝ તેમજ માનીતા નેતા-ઓના કરતાં લેજ પશુ એકાંતે નથી તેઓનો સહકાર અને શુભેચ્છા મળવી ચાલુજ રહેશે. કોઇ અંગ્રેજીની આજે એક નહીં કહી શકાય કે આપણે ભુતકાળમાં હોંદુસ્તાનમાં શુભે નથી કરી હું જાણું છું કે જે પાંચે જુલો કરેલી છે. પરંતુ બ્રીટીશ વાલમ્બરેય દેશના સમજા લેખને માટે આઝાદી એ આપણો પ્રવલ હમેશા રહેશે છે અને રહેશે.

આરબોની હિંદના મુસ્લીમોને સલાહ

લંડન 'લીવેલ' નો રેડોનો અખરપત્રી જણાવે છે કે આરબ ફૂનીયામાં અમમમ વાકિઓ હોંના નવ રોડ મુસ્લીમોને બ્રીટીશ હરખારતો રાંકારી લેવાની સલાહ આપનારો સંદેશો મોલવાનો વાચાર કરી રહી છે. ખસે બીન-સાવાદ પ્રમલાં નો જો દીરાએ લેવાલ સુધમાં છે. ટેન્સનેરેડીયાના પ્રધાન તરીકે અમમમ ફલાએ અખરપત્રોને જણાવ્યું હતું કે આરબ દેશી જાપાન અને પોતાની વચ્ચે એક મજબુત અને સંયુક્ત હાર નેપા હશે છે.

બી. ઇન્નાહોનો અસંતોષ

મુસ્લીમ લીગના પ્રમુખ બી. એમ. એ. ઇન્નાહ એ સનીવાર સ્પેશીલ ના. રથીએ મળેલી લીગની મીટીંગમાં બાપજી કરતાં જણાવ્યું હતું કે હાલમતી એને અમમ થઇ જવાની અપવામાં આવેલી કહેવાની સલા માત્ર રેખાવનીજ છે કેમકે હોંદુ હોંદુસ્તાનનો જન એક રે તેમજ હાલના આજી

સુધધના

હિંદુસ્તાનપર વિમાની કુમસર

સોમવારની રાતના ન્યુ દિલ્હીના સંદેશાપરથી જણાય છે કે જાપાનના નેતાઓ, જેમાં એક વિમાન હવામાં નહોતું જ, તેણે અંગળના અખાનમાં હવે લોક કોષે ન મેલવારે વીજાગાપટમ, જ ૧૦૦ માઇલ મદાલની ઉતારે આવેલું સંદેર છે. તેનાપર વિમાની કુમસર થવા હતા જેથી જારાના વાગમાં થોડું મુકામ થયું હતું. કોકનામ, જે એકો પાલક વીજાગા-પટમની રીજીએ છે. લના પર થયું જોખ પડ્યા હતા. પરંતુ મુકસાન સંદેર પશુ હતું. રવીવારે માલમ્બરેયર નેજાવવારો મચો હતો. મદાલમાં કીજાના જામમાં એકીલ ના. ૧૨ થીથી અંધકાર (એક આક્રિ) નો નીવમ અમમમાં મુકારી

વીજાગાપટમપર પડેલા એકમ

મદાલ સરકારનું સંમણુ બાગ જણાવે છે કે વીજાગાપટમપર મચેલો પહેલો કુમસો ખારો ના દાખલ થતાં જદાને સામે થયો હતો. દા. રાપરના કોઇ પશુ રચોની સામે નહોતે થયો. મોહીના સત્તામાં પહેલો કુમસો ખારો રા વાગે અને બીજો સંજો વાગ વાગે થયો હતો. તોસર જોખ પડ્યા હતા અને અંધકાર કેટલાક મદાલને જંગ મુકસાન થયું હતું. હોંવારનો જુજ થઇ હતો અને સંદેરપર એકે એકમ પડ્યો નહોતો.

કાનાગાપર કુમસો સવારે જા વાગે એકજ જાપાનીઝ લડાયક વીમાન તરથી કોરમ હસ પંચની લેવિ જે બીજા એક જદાને અંધકાર પર લઇ જતી હતી તેનાપર થયો હતો. વિમાને ખન્ને જદાનેપર અચીનમન અસારી હતી. સાંચ નો એક ખસારો થયો સયો હતો અને એક પચાયો હતો.

જાપીતપર પહેલો કુમસો ખારો ૧-૪૫ વાગે થયો હતો. જમારે પાંચ જાપાનીઝ વિમાનો એ તેવન રહ્યોપર કોપો હતા જેથી થોડું મુક-સાન થયું હતું. હોંનારત એકે નહોતી થઇ. વીજાગાપટમ તેમજ અહીં પજી સંદેરના મુખ્ય આગેપર એકમ નહોતો નખાયા.

બેટનમાં મંભીર રથીની

રીલીપાઇનમાં આવેલા બેટન મેતીનરુકામાં મંભીર રથીની કેપ્ટન થવાના ખખરે મુકમરે પ્રસીદ થવા છે. મંભીરનારી રાતે જાચાર કરનારાએ જાપાનો તેઓની રથીનીને અખે

વરીવટમાં હમેશાં વધી જશે. આ ખરી રથીનીની અખમથના કરવામાં આવેલી હોઇ અને વાપી રતાની બાખત પશુ એક દુરની રાકવતા જેની અનીમીત હોઇ અમે આ હરખારતોને મંભીર મીનાની મજરે બેકએ છીએ સર રહેકડે કીખરને તેમણે આ બાખતમાં થટતા સુધારા કરવા મીનથી રરી હતી.

ખખરે

લીધા બાદ મેલમ્બરેયની પીજી જમાએ કહી મયા છે. જાપાનીઝ એક મેલમ્બરેયની રાપુ એમાનો સકીયો મોટો રાપુ જે ને પરના મોરેયાઉ રાકરોને બખેને લીધી છે. પાલમથી મેલમ્બરેયના સર કમીના ખખર આવ્યા છે.

અમેરીકાના મુલ્ક ખાનાનો રથીકસમેન શું કહે છે

કોકીલ ના પમી બાદ અમેરીકાના ૧૨ રીપારીડો જાપાનની જીતના ખખર આવ્યા છે. બચાવ કરનારઓના મોખરાપર તેઓ પ્રકાર કરના રચો છે અને મયા ખખરે વોશીંગટન માં મુક ખાનાના રથીકસમેને કહ્યું હતું કે ખખરના મોખરા કયા આવશે એ કહેલું મુકકેલ થઇ પડ્યું છે. મંભીરનારી રાતની પાંચે હટવી કામચલાઉ રાખિ થઇ છે કે લાઇ આજી. એ રખટ જણાવું નથી. સપમી જમાએ એક કહેવમ છે કે ખચાવ કરનારઓએ ચાર મામ સંધી થડયા બાદ હવે તેઓની જાના માં કાપી મરી આવી રહી છે. જાપાનીઝની સરખામણીમાં તેઓ મુકીસર છે અને મંભીર-વારના જેલ સખર હોનારતા તેઓથી કાંગા સમય સદી નહીં શકાય. પીજી-તરથી જાપાનીઝે રો તેઓનો હેલુ સરતો હોય તો અમોહમ મુદત સુધી મુકસાન હકન કરી શકશે.

ન્યુ દિલ્હીનો સંદેશો જણાવે છે કે સોમવાર ના હવાઇ કુમલામાં વીજાગાપટમમાં ૪૦ લોકો જણાવે થવા હતા અને એક મરજી પામ્યો હતો. અને કાનાગામાં સાંચ થવાયા હતા. એજ ખખર જણાવે છે કે બાપીખમાં આંકડા આપવામાં નહીં આવે.

મુખવારનો ખરમાનો સંદેશો જણાવે છે કે રદાવાડી મોખરાપરની રથીલીમાં કોઇ ૧૦૦ નથી પડ્યો.

મંભીરનારી સવારે ઉતાર ખખાના એક સંદેર પર જોખ પડ્યા હતા.

નાઝીની બાજ

વોશીંગટનથી જણાવાય છે કે મુનમરેડ રેટલનો મેલમાં મેરિા સલાલ જામી અને જાપાનને સાથે મળતા અટકાવવાને અને કોકીલ, કરાક અને પડમીયા (મરાન) તરર આકમજા કરતા અટકાવવાને છે. જાપાનનું નેકાદળ કલમ આનકામન દમજોમાંથી હોંદુસ્તાન માં થઇને સનિઅન એકમમાં લાખલ થવાનો પ્રવલ હર અને મામારકર અને આક્રમના

પુર્વ ખીનાસર પહોંચવાને સીલોનનો કબજો લેવાનું કરે. તેમ કરીને તેઓ પશ્ચિમન મહામાં હાથમ યશ થકે.

રશીયમાં વધારે સંકેતનાવા પહેલાં જર્મની પોતાની પાછળનો જામ સુરક્ષિત રહે તેની આશ્ચેની તથા રજા છે. તેઓ દર્શન પણ જીવી લેવાનું કરી રજા છે કે જેની દર્શન રશીયામાં રશીયન લોકર સામે મુકેલી નહીં નો. બે કે સત્તાપર ખબર નથી છતાં દર્શને પોતાના પ્રદેશમાંથી જર્મન લોકારને પસાર થતા દેશની જર્મન સરકાર તરફથી કુંક મુદત જીવર માંજીથી સજોલી તામ માનવામાં આવે છે. તેના બદલા માં જર્મને થરેસમાં પ્રદેશો, આરજીપન સીમાં પ્રદેશરેટ અને સીરીયા ઉપરનું મેનકેટ આપવા મુજબ કહ્યું છે.

દરમીયાનમાં વેરાસમદન દર્શને પોતાની રાજ-દારી નહાયતા મળવી રાખવામાં છેડા આપવાને પોતાનું જાનવું કરી રહ્યું છે.

મેલબોર્નનો સદેશો જાણાવે છે કે એક પોરેલી દાપુઓ જે ન્યુગીનીની ૧૮૦ માસલ કિલો છે તે પરની લીલચાલોપરથી માણુમ પડે છે કે વડપાલીઓએ લોરેનગાલોને લખાને લીધો છે. લોરેનગાલોએ મેનસ દાપુમાં આવેલું ચહેર છે. મેનસ દાપુ એ એકપોરેલી દાપુઓમાંનું સજીથી મોડું દાપુ છે.

બ્રીટીશ નકશા ખાતું જાણાવે છે કે ખોરીસ કુજેરા ડેરસેટયાપર (૬૯૦૦ કન) અને કોનવોલ (૧૦,૦૦૦ કન)ને ઇન્ડીયન ઓરાનમાં જાપાનીઝના સીમાની દુનલાથી કુલાલવામાં આવી છે. જર્મને કુજેરાના મળાને એકીસરે સહીત અખીયારસે માણુસોને જાણી લેવામાં આવ્યા છે.

—૦—

ખબર પત્રો

દેશાર્થ મુજરાતી પ્રાધ્યેત રહેલ

કથરીકલ સામાયો કિતાબી મિળાવેલા પારસી રતનમલ કોલમાં ફરીવાર લા. ૫ મીએ ડો. એન. પી. દેસાઈના પ્રમુખપણા કોલ જીવનપો કલો. સામાયો ફીરફ નીચેન તમા પરીશાઈ ૬૦ કાણુ પરીશાઈ અહેરે યપુ કલું. નાદુરત વખીયત કોવા છતાં પરીશાઈ કાઈ કલો મારે શી સાપુરલ છપચુલ રિરીયાનો આભાર માન્યો કલો અને તેઓ જાણી સાથે મર્ડ અપ તેમ જન્મકુ' કલું.

વિદ્યાચંદ્રિય તરફથી રશીય સંપાદો, રાષ્ટ્રીય ધીતો તેમજ લગભગ લીજેરોને જે કલકતો આપીકે પ્રિજામ રલુ કલવામાં આવ્યો કલો. પ્રસંમાનુસાર આપણો યવા ભાદ શી વખીયત દેશાર્થ આપકોને મલે જામ માં આવવામાં મુકલકોને ખર્ચે શી. જી. સી. કીરીદન તમા બાળાઓને મલે જામમાં આવેલી મલકીઓને ખર્ચે રોગની ઉત્તનલાત વસારી આપેલી કોઈ તેમને આભાર માન્યો કલો અને જાણીને ખર્ચે સામાયે મલેલી એકમાંથી ખર્ચવામાં આવ્યા દેવાનું જન્મકુ' કલું. સામાયે અવળગે તરફથી મલેલી એક મારે તેઓને આભાર માન્યો કલો. ભાદ મેળાવડે વિસમન પાલે કલો.

આઈ પુર્વક વ્યાયામરાજા એકાનીકમમાં વ્યાયામશાળાને (પાર્થ) વસત મારે તા. ૩૧-૨૨ મીએ શી એઆઈઆઈ કલકતો મારતકલો પ્રમુખ પણા નીચે પારીદાર કોલમાં ઉભાપો કલો.

વ્યાયામશાળાના કાયરેકર શી. વિનયકુ' જી. પટેલ વ્યાયામ વિદ્યાર્થીની આલ દેખરેખ નીચે તાલીમ પામેલા યુવાનોએ જીવી જીવી જાવની કલરતો કરી જાવની કલો.

રશીયારે મોખનકાઈ બાયામાઈના પ્રમુખપર કલેલ મીડીય જાણી કલો. પ્રમુખે વ્યાયામકલાર વિષે કુંક આપણુ કહ્યું કલું. મંત્રી શી. વિજયલેખ રતનમલ મીડીયે વ્યાયામશાળાને સીચેઈ રમુ કલો કલો અને જાણુ' કલું કે કલક વ્યાયામ શાળા પાલે પા. ૩૧-૨૬-૧ ની સીલક કામ પર છે. આલુ પલે વ્યાયામશાળાની કાયવાડી એક રશીય પરી પ્રલ જમલ રમુ કરવાની આચા સેલે છે તેમાં જમલમ ૨૦૦૦ પારીદારી જીર રહેલે. વ્યાયામ શાળા મારે અપીલ કરતાં પાલે-૦-૦ની રકમ કુંક જમલમાં મોખાવવામાં આવી કલો.

પોર્ટ એકીસામેલ ઇન્ડિયન મુજરીય એલજુકેશનલ કલેલ

પોર્ટ એકીસામેલ ઇન્ડિયન મુજરીય એલજુકેશનલ કલેલ કલેલો શીને વાપીકલકલ કુંક સુલપર મલો કલો. પ્રમુખ પી. એન. એન. મો. પોતાના કાયજુ માં જાણુ' કલું કે જાણુ' મે. સાલપર કલેલની પાલે કલેલ નલે કલું તેમાંથી આલે કલેલ સજીર કલિતમાં જાણી મલુ છે અને તેની પાલે પા. ૧૬૦૦ ની સુકી યર્ડ મર્ડ છે. કલેલની કલ જાવન સીપીક ના મર્ડ કલેલવાન પા. ૨૦૧-૧૦૨ નો મર્ડ કલો અને જાવન પા. ૩૩૧-૨૨-૨૦૨નો યર્ડો કલો. પ્રમુખે કલેલના એ. એન. સોરેરીઓ મેલક' એમ. આઈ. કુલપલ અને એમ. જાલક'ને કલેલના કલેલો પાર પાલવામાં કલેલેલી જાલેલ મારે તેમની તારીક કરી કલો અને તેઓએ તેમજ કલેલેલીના આલ સજીએ તેમજી સુલ કલેલવાન જાલેલેલી જમલ સેલેલો મારે આભાર માન્યો કલો.

જન. મોરારજીભાઈને અજાલી

શી. મોરારજી નીકાઆઈ કલેલ કલેલની લાલે છે કે: આજથી લગલમ અલી મર્ડ કલેલ એક સુલર રાવરે મારે શી. મોરારજી કલેલાર્થ દેશાર્થ એકે પ્રલમ પરીશાઈ યર્ડો, અને સારથી કું તેમના પજા નીકલ પરીશાઈમાં આલ્યો છે. એમના સજીયલ કલેલથી કું એમના વિષે જે જાણી કલેલો કું તે સામલને અજાલીકે વાલકો લગલ રજા કરે' કું.

૨૫ મોરારજી આઈ કાઈ મલક મુજરીય કલો. એમનુ જીવન કલ મીનકારી વા મોખાકારી નાલક કું જીવન નલેલ' એમનુ જીવન તે. આપણા એક સામાય માણસોના જીવન જેવુંજ કલું કે એકે જાલો છે. પરરોને વહેવરલો છે. મે મારે છે એમનુ જીવન પરીશાઈ અને સેવાઈ જીવન કલું, રતનકલો જીવન મલકારી માલકામાં રતનાપાર મલકમાં મલેલો. પોતાની આપકે રશીની સારી વ દેવાના કાલે કલેલ જેલવલે મેલવવા આપણામાં થવા ન કલો, પ્રાથમિક જેલવલે માલ માલ પુરી સી લાં તે એમને આપક સંકલમલને મર્ડન જીવન મેલમાં મપવાપરુ પાણુ સુકાળે એકો જાલકા આવી મલકા અને નાકાલમાં કલેલમાં રેવાની થવા.

આજની માલક તે રિલેલો નલેલ' કું મલકલ મલકની તળાલેલો જીવ કલો. કલેલના ભાદ કલો

એમને અને સુરેલીઓ સામાયે કરેલો પરીલો. કલેલ મોખાની અલક કલેલપારી અને કલેલથી એમનુ વ્યાપાર મલકમાં કલેલો યશ ને જીલક'વાલ કલેલ ને વ્યાપારી મલેલમાં સારી આલર અને આલ મેલકમાં. એમને માવાલુ તમા નીઆલક સ્વભાવ, સારી અને આલવરેલીત રહેલી કરણી સર્વના કલેલમાં એમને મારે ખાવની માગણી કલેલના કરતાં અને એલકા મારે લોલેલે એમને સામાયક તમા કાલકારી આલર માં અમરકલ આપણુ' કલું.

એમનુ' રપક વખીય અને આલિલકામના ખાલ વરી આવે એવા કલો કલેલ રશીયરે કલેલને કલેલ અપકલેલી જવા આપવાનામાં આલેલો. મુકામ એમને લાં દેવાજ એમણે પલેલે સંરમાને જન, મન જનથી મલ કરેલી છે તેમાં સુલત કલેલ એકેલ સીએલન અને સુલત કલેલ એલપુકેલલ સેલકાકરી ને એમણે અંગેલી સેવા જાવતાના કલેલપક જર અંકલ છે.

કેમલ લગલમ ૧૫ વર્ષની કલો રેલકેલવા માલ મર્ડ અંજલારે સુલત કલેલ સુજરાની સાળા ખર્ચ રલો કલો એમના અનલાનથી એમના કલેલમાં આપલ તમા રનેલી મલેલમાં કલેલારી કલેલ છે. પરમાલ રલવ'કલેલે કલેલેલ અંગે

—૦—

પરચુરણ

—ગો મલકના મારે પેટોલ કુપનો મેળવી લેવાને એકીસ તા. ૧૧ મીએ આપકરી દિવમ છે.

—સુપરિત અને સુપોલવા તેમજ રશીયરની આલવલવા ખખરે લાવનારી સેનલર તરફથી મનાઇ યજ કોવાયો તે 'ઇન્ડિયન એપીલિઅન' માં જાવવા ખર્ચ થવા છે.

—કાલવાલ પ્રાંતિક મલેલીકમાં લાવવામાં આવેલા એક કાલેલ એકીસમાં એકાનીકલમાંથી પ્રીસ-રીયા જરવાની રરવાનું નામ રરકલન રોડ પાલવાનું સુલવલમાં આપણુ' છે.

—રવેલથી આવેલી મલ રશીયરમાં સુલત કલેલ એકેલેસીએલના શી. પ્રાથેલકેર અંગે તેમજ કલેલના જીવન અને જાણીતા રતરી શી. સી. ટી. પુખતર અને આલો પલેલમાં કું.

—સેમલકરની રતને અલેકલ-કીવાપરના વિમાની કુલકાથી ખાવન અંગે પાલવા કલો અને ૮૦ લવાપા કલો અલેકલ-કીવાપર રશી પુખતરે અપારે મેલક પલવા કલો.

—જાણુ' સાલેલો જાણી નીકલ લગલ તેથી તેનો નાંક કરવા કલેલની કુલકાથી અનાનું મુકલકાની મામે કલેલના સામાયેલો મુકલો એમલમે વિવા કેલરપવાની કલેલવાનમાં કલેલ જીવન મેળના આલલમાં મુકલના આવી છે.

—મેલર મીડીકલોપા એ સેલેલેટ રશીયાની પ્રાંતલન આ રવાની પામલરામાં એક છે. તે કલેલ જરલમ મેળવવાની છેક અંકલના આપમાં કરન કરી રહેલાં સેલેલેટ રશીયાના પાલકલો એક કલેલની સેનાપલ છે. મેલર મીડીકલોપા પરલેલી છે અને તેને પાલ પાણુ' એક ખાળા છે.

—કોલના વાનકલેલ મુકલના મરુ મુક નેલીસે ગલવલુ આપકે રશીયો મીડીકલો કલેલ માલકલેલ મીડીકલે કરનારો એક વલકલ ખકારે પાલ્યો છે.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજીની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેસા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
ફળદ્રુપ સંગીત અને સુમધુર ફીડબેકના ગાયનો કુદરતી સાથે વગાડી આનંદ—આમેફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદરતમાં અને મીઠમડળમાં આવે બદલવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાક્ષાંકોલસાના ધુમાડાથી ખસી નાકાળીક રસોઈ, આ કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રિક સ્ટવ
મરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ઠંડક આપનારી ચીજ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાંથાલીન, મેન્દાલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીડબેકના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કમન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પડોસી, મધર
ઇન્ડિયા, અકિરત, બાલી, આદમી.

ફીડબેકના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, મરખા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજીબેના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ કામ.

સોલ્ડ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
જાતની) યુગ ઇન્ડિયા, મેગાફોન, હિન્દુસ્તાન, હચીન્સ, એડીયન,
(ઇન્ડિયન રેકોર્ડ્સ).

ધરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મંગો યા લખો:

રેલીફેન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રાયટરી) લીમીટેડ,

૧૭૬એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

આજુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુતળીદાસ (૫) રાજનંદની (૪) મરઘી રાણી (૫) દાસી (૪) ગમીશ (૩) દીવાલી (૭) ગેરકાર (૫) સીના ખંધન (૫) ગાત્રી સલાહુદ્દીન (૩). મરહુમ ખાત્ર કંબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહંમદ ખટીલ કંબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16457.

કાલુ કંબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ ખાત્ર કંબાલના છેલ્લા ગાયનોનો શ્રેષ્ઠ રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. વહેનો તે વહેનો.

N. ખાત્ર કંબાલ

- 16404 ગળ વહા ફૂંપાં ખુશી અમી
- 16411 એક રોતે કુ દસાના
- 16416 ખલમાં સંમ સડ મહ અંગણા દમારી
- 16428 મદીનેશ મુસાદર હું મેરે હકો ફૂવા કરના
- 16434 દમારો શ્રેષ્ઠ ગમે લેખીન વોલી રાનક તે મેદશીવકા
- 16304 મોષ ભલે ન ભલે મે' તો જાણી
- 16312 રહમતુલલીલ આલમીન
- 16347 મોશ્તે મલે મે એક ખુને
- 16232 બે મીલે બેસે બેસે દક્કે મીલેબેને રે
- 16272 વોહલીલકો તાસલલી
- 16250 ફુમાર મુસલમાનો.
- 16243 હલકે મે આજ એકમરે આવી
- 16289 ફુરઆન પટે
- 16367 મેરા મન મોસે મોસે
- 16380 મુજકો હારે મહાબુખમે મરનેશ ખુશી ર
- 16390 મારો સલ્લેઆલાદ મારો સલ્લેઆલાદ

R.L. મરહુમી રેકૉર્ડ

- 326 અંધા વહુલીકા મોહા
- 301 અમીદાશ જલવા

P.E.

- 27 સહાદત હઝરત ખીલાલ

G.E.

- 4764 અને 4765 બે રેકૉર્ડોમાં સેટ જમણમે કાદરોશી ગલી ખીલાનેક મોહા

- 4723 મલરસે રરખા હા કમના

- 4726 જુદા મે મારે મેખાને મે

- 3164 રતખા શકારત

- 6677 દેશ અરખ

- 1740 શુભ હો અલ્લાહ

F.T.

- 12127 રિવાજત હઝરત અલીર

- 12907 મે સખાવત

- 12308 મલમી ફરખાનીલી રેકૉર્ડ

- 12781 મોસીક મોહંમદી

ફુજરે અલ્લાહમ કંબાલ

- 16270 ફેરો દરવાજો મીલમન કાલદી

- 16349 મરહુમ નખી અખીસે દીલમે ઉતર આઈ

- 16241 મરહુમ મોહમદ મેરે દીલમે.

- 16270 ઉસમે રરખાનેખે અલખનગાલદી

મારહર ફુલીદીન

- 16332 જી મોહંમદ ના મોહંમદ

- 16340 હપર આ સીતમગર

- 16261 જમકા રાખ દે કલપરગે

- 16340 અખને અખને ખાદી રોસા

મોહમદ ખાટીલ કંબાલ

- 16423 આવો આ 1 મદીને કુ જાણે મલે

- 16426 ભમા અખની નગરના મોલાએ મળી

- 16433 સાંપરમાં નહી રહે

- 16312 દમારા નખી જમકા હરશનાલા

- 16221 સાખા મુસે ખીલાદે

- 16366 જુલખલી હામે ચમાના

- 16379 હાં મલે વાહ મોમ

F.T.

મારહર અખદુલ રઝાક

- 12686 મે પીતેલી ખાખાક

- 12620 વોહ હખીએ ખુશ

- 12254 મે અલામ કમખે જા દે

- 12165 હમરે મરહેદે કાલીસ મે

કલનામદાન ઝેન્દ પાર્લે

- 12215 રેહના મે મુસા આશા તરી મલોમ

- 12917 જલ નરર મળા ફે સખા હદનેદે મોલામ

- 12826 નદાલીલ મે લાફીસેકરા મે

- 12860 મે ના વીર આખ માર

- 12887 મારહર જળ ઉસમે મીલમન

- 12742 રરખાને વાટરના કીંગ

- 12740 મલે મલતખમે સરકા

કાલુ કંબાલ

- 16388 તુરે અનવર દીખાતા ખારે રસમે અખી

- 16422 જાન સારી કિ નદાલી ભજોગી

- 16328 કીસ ખતા પર મુજમે

- 16322 ખુલવામે મદીમે

- 16378 ચલે હો કદમ જોર કમાના

- 16388 અજબ નખી રરખાર રસદીખારો

ફીલ્મ રેકૉર્ડ

- વાખી (૫); નીચમતા (૪); તુલસીદાસ (૫); મંગલ (૧);

- આચારી (૫); કોર (૩); અલી બાખા (૨); અહુલ (૫);

- ખંધન (૧); જોરામ (૫); નહી વીગરે (૫); મદમ (૫);

- મુગાલીર (૫); મન્દીઆ કુડ (૫)

હામા રેક

- શીરીન મરહર (૧); ખીલ મંગલ (૪); ખખખ કુમાર (૨);

- તુરેકદાન (૧); રરમલી મંગલ (૩); નખી મળીતખા (૨);

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે, તેના દર મહીને ફેલોગ અમારે ત્યાંથી મંગાવી લેજો.

PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.,

PHONE 33-7255
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN.

38a MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

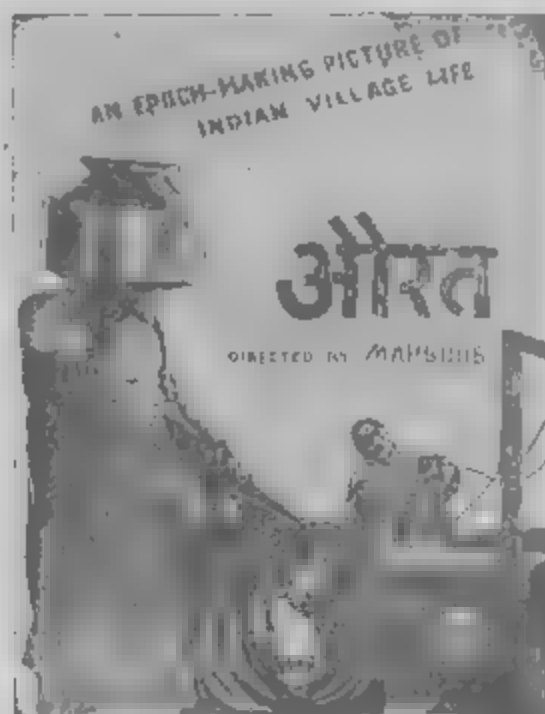
RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

"Woman"—યાને "ઔરત"

એક અજબ કહાની છે. માખાપ શાદીમે ફળુલ ખચ' કરકે ઔલાદકો હમેશાં કે સિયે તંગિદસ્ત બનાવે છે. શાવકારકે લકાએસે કિનકી ઝીંદગી બરબાદ નીસે કે ગરીબીમે ધનીરામકો ઘર છોડ કર ચલા જના પડા. અબ બચારી ગરીબ ઔરત તીન અચ્ચોંકી મા કયા કરે, મગર હાંમત ઇસકા નામ છે, કે ખેતી-વાડી ઔર મજદુરીકા કામ કરકે અચ્ચોંકો પાલા. એક લડકા નેક દુસરા બદમાશ નીકલા. માને ઉસકો નેક બનાવેકે સિયે કાશીપ ધી. ઔરતકી હિંમત બે ઇમાન શાવકારકી બદગાતી. એ ખેલકા તતીજ છે.

મંગાઓ ઔર મુનો.

GUJARATI DRAMA SETS

બવજી કુમાર (ક) રોકડનો સેટ.
સીતા કાચ (ક) " "
રાજુક દેવી (ક) " "
ચક્રવર્તી (ક) " "
હીર રાજા (ક) " "
જેસલનોરલ (ક) " "
શેઠ સવાલસા (ક) રોકડનો સેટ.

પુત્રારાજ ચૈદાજીકો નાટક (ક)
નરસિંહ મહેતા (ક) રોકડનો સેટ.
વહીવટો વારસો (ક) " "
સલનારાવજી (ક) " "
વનરાજ ચાવડો (ક) " નાટક
અલ્પેશ સર્ગી પ્રદેશ (ક) " સેટ
શીકુજી જન્મ (ક) " "

FILM RECORDS IN SETS

મરીબાઈ તોપ (૫)
બાળી (૫)

નીરમલા (૪)
મામડોન સોમર (૪)

મારી આંખ (ક)
ડંગલન (ક)

જમના (ક)
દુરમાદ (૫)

આરતી F.T. 5246 દસ્તાવેજની આરતી.

F.T. 5191 શી મદદિવની આરતી

F.T. 5281 શી સલનારાવજીની આરતી.

બુના અને બાજીવા ફરમાસુ મીઠામઝા અને પાકો બનાવનાર
કેપીટનના શીમાબાના પૌષ્ટિક પાકો
 પંચાબી સાલમ પાક વિગેરે બીજા પાકો સ્ટાંડર્ડ આપવાથી
 મળી રહેશે.

નમારી કેફિમાં કનમ ખાવાનું બતાવતું હથેલી તથા મને છે.
 ફરમાસુ મીઠાઈ તથા ફરે લાવતું ફરસાજ, આપાર, રામ માસાનો વિગેરે
 ઘણા જાતના મળશે
 વધુ લખવા મરે લખો આ મળે:

KAPITAN'S CAFE

'Phone 33-8577. 13a KORT STREET, JOHANNESBURG. 135

Telephone 33-5382,
VALLABH RANCHHOD,
 Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
 Country Orders Promptly attended to.
 14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-5382.

વલભભાઈ રાજીછોડભાઈ

દોલસેલ અને રીટલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ અમલે લાં વાલ અને સરસ મળશે.
 બહારગમના આરદરને વાણરે ખ્યાલ દેવાથી આને છે
 રજા પ્રયોગનલ મરીદા બોધાનીસ પગ. 1058

ફરનીયર! ફરનીયર! ફરનીયર!!!

વેલ્ડિંગ મશીન, કાર્બીડાઇડ મશીન, બેરોમીટર, કોલ્ડસ્ટોર, ગ્રાઇન્ડિંગ મશીન, ઓલિયુમ ટેન્ક, ટુડા ટેન્ક, ટેપર, મેસ, ટો ટેન્ક, આસફાલ્ટર, રોપ કીલિંગ અને કીકલર વિગેરે, નવન બીકાઇન અને ખરીદી સરકાર અને રાષ્ટ્રીય નામ રેગલવા મુકરો નહિ

બેરોમીટર, ટેપર અને કીલિંગ ફરેસર

અ ફરનીયર નીચે લેવા મામ છે. તેના રીટલ કમીસ મેપર રહે છે માત્ર રોકડના કાવોના માર્કેટ લીસ્ટ મંજૂરો અને રેપાર આમલ વધારો

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
 'PHONE 33-4691. BOX 2626. 1058

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, માકલ, મીચ, કીચાર, મીચી, વંદા
 વિગેરે સ્વચ્છ જાંતુઓ

નારા કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના કીટ મળે છે. 1118

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ.

દોલસેલ ફ્રુટ વેપારી,

અમે ફ્રેડ નાના ફ્રુટ અને વેજિટેબલ બુનીયતના કોમ પજા
 બાવર્માં C. O. D. થી સાફ પેશીય મેકલીએ છીએ.
 P. O. Box 254 31, Short St. Durban, 1106

THE EPIC FAST

(BY PYARLAL)

An account of Mahatma Gandhi's Fast in September 1932, and events leading up to the Yeravda Plot with all relevant documents.

320 Pages

Price: 2s. 6d.

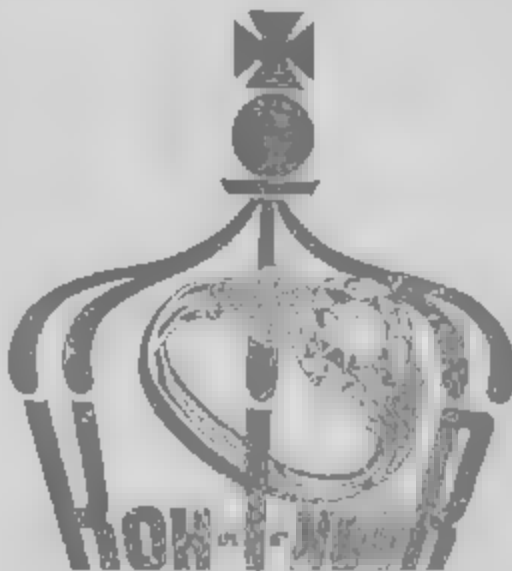
(Obtainable From The Manager

INDIAN OPINION,

Phoenix, Natal.

અડવાડીક પંચાંગ

વાર	ક્રોસી	દિ	મુલમમાન	પારસી	સુનોદન સમીક્ષ
1 ફેબ્રુ	1 ફેબ્રુ	1 ફેબ્રુ	1 ફેબ્રુ	1 ફેબ્રુ	ક. મી. ક. મી.
2 ફેબ્રુ	2 ફેબ્રુ	2 ફેબ્રુ	2 ફેબ્રુ	2 ફેબ્રુ	
3 ફેબ્રુ	3 ફેબ્રુ	3 ફેબ્રુ	3 ફેબ્રુ	3 ફેબ્રુ	
4 ફેબ્રુ	4 ફેબ્રુ	4 ફેબ્રુ	4 ફેબ્રુ	4 ફેબ્રુ	
5 ફેબ્રુ	5 ફેબ્રુ	5 ફેબ્રુ	5 ફેબ્રુ	5 ફેબ્રુ	
6 ફેબ્રુ	6 ફેબ્રુ	6 ફેબ્રુ	6 ફેબ્રુ	6 ફેબ્રુ	
7 ફેબ્રુ	7 ફેબ્રુ	7 ફેબ્રુ	7 ફેબ્રુ	7 ફેબ્રુ	
8 ફેબ્રુ	8 ફેબ્રુ	8 ફેબ્રુ	8 ફેબ્રુ	8 ફેબ્રુ	
9 ફેબ્રુ	9 ફેબ્રુ	9 ફેબ્રુ	9 ફેબ્રુ	9 ફેબ્રુ	
10 ફેબ્રુ	10 ફેબ્રુ	10 ફેબ્રુ	10 ફેબ્રુ	10 ફેબ્રુ	

Every "KATZ & LOURIE" is guaranteed by a signed certificate to be 100% pure and perfect, sold at LOWEST FACTORY PRICES.
 Call or write for our free Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" - BLOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.
 DURBAN REPRESENTATIVE
 B. DAVIDSON, 729 Colonial Mutual Bldg
 West Street, DURBAN

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

જો તમારે તમામ જીવનની ખરી મજાહ લેવી હોય તો પુષ્ટીકારક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાકી મજબુત અને બળવાન બનાવી દો! ખજૂ વાદ સાખડો કે કાવડાકારક બોવાકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોક્કસ શુદ્ધ માલજ વપરવો. આપણે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આવી ગયો છે.

આપણે આ શીંગોડા, બદામ, આરોલી, ખીસ્તા, પંજળી સાલ્મ, કફીર મુસલી, ખારક, ટકાણી, કાપર વાટી, મોખર અને કાણુ, ચાર મગજ, મેલમગીની, બમગન, મુંદર, અંબર, સોના ચંદીના વરણ, બારન, વગેરે તમામ કીંમતુ કરીયાણું ગાંધી વહે, જાદી પુરીઓ.

ઉપરાંત હાંફા બરની નગામ કોસરી દમેશ રંગામા રહે છે.

દીંદુરતાનમાં મરાઠુર ચઢાલી સુરગની બરફી, ખીસ્તા બરફી રી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી રી. ૪-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હુલ્વાઓ

બદામી હુલ્વા રી. ૧-૨ રતલ, સફેદ પદામી હુલ્વા રી. ૨-૩ રતલ, રંગીન બદામી હુલ્વા રી. ૨-૩ રતલ, સફેદ મસાહ હુલ્વા રી. ૩-૪ રતલ તમારે હાથે પાવ.

નવાબી પાઉર:

ચરીસ્તા ઘાટ ખજૂ બાગમાંથી માત્ર બે મીનીટમાં વાગ્ય હાથ પરી દે છે. ૩ પાઉર રી. ૩-૬ પોલરોબ કો. સુનીબન માટે. જોઈ વખત જોરસ આપી ખાતો પરી લો.

દેશના બોલદો: ૩૦-૪૦ રી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA.

153 Grey Street, Durban.

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL

PHONE 20790.

CORNER FINE & GREY STS

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS AREA.

THE MEET-UP OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS

BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

MOHANLAL VALJEE.

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold & large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

જોઈ બાલુ ૧૨૬ અને વેજીટેબલ સાર પેકિંગ કરી C. O. D. થી

મોક્સવામ આવશે. સંપર્ક:-

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban.

હી ક્લ ન રી ઓ

અંગ્રેજી & ગુજરાતી

આ હી ક્લ ન રી મહાત્મા ગાંધીજીની મુચનાથો યજ્ઞના ૧૯૩૫/૩૬ના ગોડાણી કાલના આપણે સુધારા વધારા કાર્યે બનાવાયેલી છે. વિદ્યાર્થી આજમ માટે તે જમગ બરેલી અને ઉપયોગી છે. તેને અને શરિરના શાખો, દરેક, મોટા કહેરોની વસ્તી, મોટી નદીઓની લંબાઈ, વખત, માપ, રહેવતો, વિગેરે ૫૫૫૫ વસ્તુઓના સમાવેશ થયેલા છે.

પાકું પુકું પાના ૧૪૦૮

પ્રયોગી કીમત રી. ૫.

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

Indians In South Africa

Helots within the Empire
and

How they are Treated.

By Henry S. L. Poinet.

Price ... 2s.

To be had from:—

THE MANAGER,

INDIAN OPINION,

Phoenix, Natal.

Golden Number

OF

"INDIAN OPINION"

SOUVENIR OF THE

Passive Resistance

Movement

1906—1914.

Price : Two Shillings.

to be had from:—

Indian Opinion,

Phoenix, Natal.

NEW SHIPMENTS

**—OF—
3 PIECE DAWNI SETS**

In Georgette, Crepe de Chine and Satin. Embroidered. Printed and with Indian Jari work in all colours now unpacked.

From **35/-** to **£6**

PER SET

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES. In various Lengths to match. Beautiful colourings with Gold or Silver work.

From **£3** to **£18** EACH.

Finest Work and Embroidered Georgette and Crepe de Chine SAREES. From **17/6** to **65/-** EACH.

Stencilled and Embroidered ART SILK SAREES in all shades. From **10/6** EACH.

LATEST FILM STAR SAREES, showing in fascinating designs and in a new range of colours, with wonderful lac and Tinsel borders.

Indian made GEORGETTE and SATIN BLOUSES. Huge range of designs and in colours to match all SAREES. From **7/6** EACH.

Our Special Fancy Section is showing Silver, Gold, Tinsel, Jari and Fancy **SAREE BORDERS**, all various lengths in various widths. **LADIES' INDIAN SHOES and CHAMPALS, FANCY JEWELLERY, EARRINGS, BROOCHES, BANGLES, NECKLACES, Hand-embroidered PETTICOATS and BLOUSE LENGTHS** in all shades.

Special Values offered in Embroidered, Printed and Checked **GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART SILKS.** 45ins wide, in beautiful shades. From **2/3, 3/6, 4/6 & 5/6** PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty Georgette, Crepe de Chine and Satin Hand-made **DRESSES** for the little ones. In all shades. Sizes to 24.

From **3/6** to **10/6** EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, Striped and Checked. From **2/6** to **6/6** EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS, etc. at specially reduced prices

WE have great pleasure in advising our many esteemed clients that we have now unpacked huge stocks of Silk and Cotton Piece Goods, Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines in our Wholesale Department

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS

**THE JAPAN BAZAAR,
JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE**

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES & FRIENDLY SERVICE.

★ SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL. ★

નવું પીસ ઓઢણી સુરત

—નું શીપમેન્ટ દરમિયાન આપણે જે ક્રેપો જે-જે-જેના, સાડીના, અને ફેવરીટીના સુરત, ખરેખર બહેલા, જાણેલા નમુના કરી મોકલવામાં, દરેક નવા રંગમાં ફરી ૩૫ થી ૫૫. ૧ સુધી.

ધી જાપાન બજાર

જોડાની સબર્બ

બહીત સાડી શુક.

બહીત અને પ્રખ્યાત ખામેલુ સાડી શુક

પાક ઓકવાર જનમાના મન રજત કરવા,

નમુનેકર નવરંગી સારીઆ અને તેને લગતી બરપુર વસ્તુઓ,

બજારના બાજુથી વજા કીકાપત બાવે,

બહેરની સાલુ જમાનાની માંગણીને પહોંચી વળવા.

રજ રજ તપી દબે ઓઢાની સબર્બ માં સારી ડીપાર્ટમેન્ટ ઓઢવામાં આપણું છે.

દરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પચાવી ખાત્રા કરવા બહામણુ છે.

સમગ્ર કામગીરી અને બરપુરબહેલી જેવેલરી અને બેવેપ-ડી-સીની સાડીઓ ... ૧૭/૬ થી ૧૫/-
બહીત અને ખરેખર બહેલી જેવેલી સાડીઓ ... ૧૫/૬ થી ૬/૫૨
રજેથી જવાબદાર શરીર અને જેવેલરી બહાઈમાં સાડીના રંગ સાથે મળી શકે એવા બહાઈ બહાઈની બરપાઓ ... ૭/૬ થી ૬/૫૨
નોંધ બહાઈથી વસ્તુઓ આપણે જાણી જોઇ જમાના કરવા કરવા બાજુથી ગણશે —
સોનેરી, રૂપી, લાલ કામગીરી, નવા બહાઈની તમામ જે-જેની, સાડીની કેરો, નવા નવા, રંગો નવા અને જે-જે. જે-જે-જે સાડીની ખીચા, બહેલીઓ હાથમાં બહેલી જે-જે-જે. બહાઈમાં અને જમાના નવારખાનું કુકાઓ, સ્વરંગી બહાઈની સાડીઓ, જે-જે-જે, જમાના નવા, જમાના, જોડેને સાડીઓ કપડાં, બરપુરબહેલી, નાપેય, નાપેયા તપુ જે-જે. જે-જે-જે કરેપ-ડી-સીની બહાઈ આપણે નવારખાઈ કપડાઓ પાંચ નાપે પહાઈમાં નાપે ... ૩/૬ થી ૪/૬ અને ૫/૬ થી ૬/૬
બહેલીમાં ફરેલી, હાથથી બહાઈમાં, મન બહાઈ તપી કીકાપત અને રજીન જે-જે-ડી-સીની જે-જે-જે અને સાડીનામાં, આપણે ૬/૬ થી ૭/૬ સુધી ... ૬/૬ થી ૧૦/૬ સુધી
બહેલીમાં માટે. સીકરના લેમલ જે-જે-જે સાડીનામાં. બહેલીના લેમલ રંગમાં ... ૬/૬ થી ૬/૬ સુધી
બહેલી સાડીનામાં અને જોડે સીકરના સાડી, નાપે-જમાના, રજાઓ જમાના, રજા, જમાના. જોડેને વસ્તુઓ — જે-જે-જે જમાના જમાના
રજેથી જમાના અને જમાના બહાઈમાં અને જમાના ૩/૬ થી ૬/૬ થી સુધી

P.O. Box 5169 **THE JAPAN BAZAAR,** 'Phone 33-6229
GIDOOHAL & Co.,
WHOLESALE SILK MERCHANTS,
39 MARKET STREET
JOHANNESBURG.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 16—VOL.—XL

FRIDAY, 17TH APRIL, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

CONQUER EVIL BY GOOD

LORD BUDHA has said 'Conquer anger by the power of non-anger and evil by the power of good.' This power of good must prove its truth and strength by its fearlessness, by its refusal to accept any imposition which depends for its success upon its power to produce frightfulness and is not ashamed to use its machines of destruction to terrorise a people completely disarmed. We must know that moral conquest does not consist in successes that Culture does not deprive it of its dignity and worth. Those who believe in spiritual life know that to stand against wrong which has no wronger is a moral victory which it is vain to insist is the victory of the good over evil, which is a victory of evident defeat. The gift of freedom can never come to a people through charity. We must win it before we can own it. And India's opportunity for winning it will come to her when she can prove that she is morally superior to the people who rule her by their right of conquest. She must willingly accept her penance of suffering, the suffering which is the crown of the good. Armed with her utter faith in goodness, she must stand unabashed before the arrogance that scoffs at the power of spirit.

—RABINDRANATH TAGORE.

પુરાણને ભલાઈથી જાતો

“પુરુષ ભગવાને કહ્યું છે: ‘કેવળે આક્રોષના બળથી જાતો એ પુરાણને ભલાઈથી જાતો.’ આ ભલાઈના બધા પોતાનું સ્વ અને પ્રતાપ પોતાની નિર્બંધતાથી, અને જે વસ્તુ પોતાની સમજનાને માટે ત્રાસ પ્રવર્તનથી પોતાની શક્તિ ઉપર આધાર રાખે છે અને પોતાના વિનાશકારક યંત્રોના, નિઃશસ્ત્ર વેદોપર ત્રાસ પ્રવર્તીરવને ઉપયોગ કરવા બળવાળી નથી તે વસ્તુ તેના ઉપર દાણ બેસકારવામાં આવે તો તેનો અનાદર કરીને સિદ્ધ કરવાં જોઈએ. આપણે સમજીએ જોઈએ કે નૈતિક વિજય સમજનાઓમાંજ નથી રહ્યો, નિષ્કળતાથી તેનું ગૌરવ અને તેની કીર્તિ વધારાં નથી. જો આધ્યાત્મિક જીવનમાં માત્ર છે તેઓ સમજે છે કે જુલમ, કે જેની પાસે અશુદ્ધ સમજન પણ રહેલું છે, તેનો પ્રતિકાર કરવો એમાંજ વિજય સમાવેશ છે, દેખાના વરાળમાંની વસ્તુ એ આદર્શમાં સક્રિય જવાનો એ વિજય છે. સ્વાતંત્ર્યની મહાન મેટ કાલ પણ પ્રભુને દાનથી કદી મળતી નથી. તેના ધણી બળવા પડેલાં તેને જાતથી જોઈએ. કૌટુંબીકાને એ જીવવાની તક તારે સંપાદ્યે જવારે તેનું નૈતિક બળ વિજય પ્રાપ્તિના દર્શકો તેના પર માન્ય કરી રહેલાઓનાં તરત વિશેષ છે એનું તે સિદ્ધ કરશે. તેણે સંકટ ઉઠાવવાનું સ્વેચ્છાએ દિશકારી તેનું પદ્ધતિ— એ સંકટ કે જે મહાન પ્રયોગો મુકત છે. સહમાં અચળ સદાકર્મી શબ્દથી સમજાવે અને આધ્યાત્મિક શક્તિને વ્યવહારના મહત્ત્વ રાખે તેણે નિઃસંકોચપણે વિદ્યા રહેતું પડશે.”

—સ્વીકૃતિય મંત્રી.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

પાસ દિવસમાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપરશે.
સહુન તેમજ ૩૬ પેસેન્જરો લેવામાં આવશે.

દરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન
ફાઇનાન્સ રેમ્યુસેશન મુજબ માથા સાથે સર્જ જવા વિરોધ
સંબંધી લેખોને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશું.

રાગીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શૈમ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
લીટી પેસેન્જર ઓફિસ.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
માફકલી શકાય તેટલા ખાતર તારમાં પોતાનું પુરું
સંદર્ભનામું મોકલવું.

૩૬ દીક્રી હિંદુ વીરો સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
" " હરલીમ વીરો સાથે પા. ૧૮ ૬ ૬.
" " વીરો વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.
સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વરતી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરોની આવવઅવની તારીખોમાં અને દીક્રીરના
ખાતોમાં લિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432. Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street, Johannesburg.

Phone 33-1453

P. O. Box 6220,

Tel. Add: "CITYSHIRT"

110

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ બોલો વીમા કંપનીમાં છુંદમીના, આમ, મોટર કાર મોટર
લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, વર્કમેનને ભગતા વીમાઓ,
સમગ્ર વિશેષ દરેક અનુભવ પુરુષો ઉત્તરની શકાય છે.
બોલો કંપનીને ઉત્તર આપવું એ દરેક લીટીની હરજ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 2-5845 Cen.

P. O. Box 1510.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.

શહેરની મીલકતોના મોરજેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

**ROOMS NO. 12 & 13,
BARKLY ARCADE,**

Diagonal Street,
JOHANNESBURG.

Telephone 33-4478.

P. O. Box 3641.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

JOHANNESBURG.

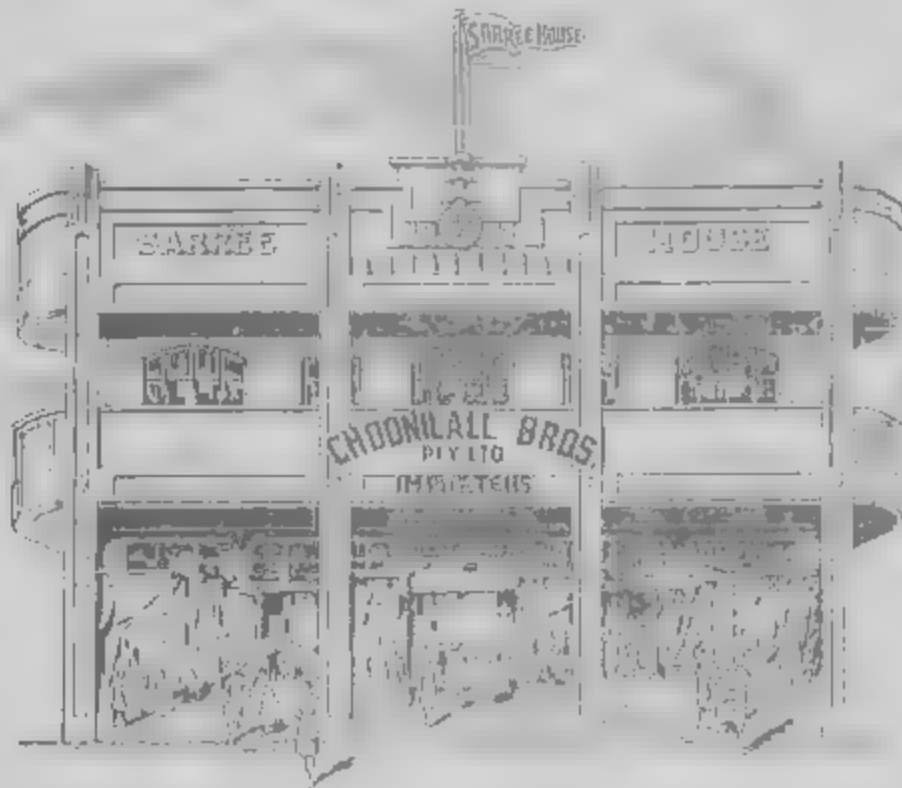
JALBHoy RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

110

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,

THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our SAREE HOUSE which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Benares Saris and several other lines will be offered at reduced sale prices.

**મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રધર્સ
પ્રાપ્રાયટરી લીમીટેડ**

તેઓના ગ્રાહકોએ ભવકાળમાં આપેલા ટેકા માટે તેઓનો આભાર માનવાની આ તક લે છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સફળ થયા છીએ. માર્ચ તા. ૨૯ સોમવારના ખુલેતા અમારાં સારી હાઉસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી ઢખના ડરેસ લેજ્યા. બનારસી સાડીઓ અને ખીલ અનેક લાઇનો ખાસ ઘટાડેલા સેલ પ્રાઇસે વેચવામાં આવશે.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 16.—Vol. XI.

Friday, 17th April 1942.

NOTES AND NEWS

Government Has No Time For Non-European Tuberculosis

THE Government has turned down the Durban City Council's request for provision for 200 beds in the city for the treatment of non-European tuberculosis. Reporting on this, Dr. D. H. Hooper, acting Tuberculosis Officer for the Municipality, says: "The reasons for such rejection are, firstly, that there will be sufficient tuberculosis beds for all races at the Springfield Military Hospital 16 months after the war and, secondly, no doubt, the present financial burdens imposed upon the country. At first sight this rejection of additional tuberculosis beds might appear a reasonable and necessary decision. On further consideration, however, in the light of our knowledge of the ravages of tuberculosis in Durban and Natal, it seems a completely unsatisfactory and disappointing decision. Additional beds for Indians and Natives are absolutely essential at this stage. Only those acquainted with the details and working difficulties in this respect can fully appreciate the real necessity for more beds, even though they be of a makeshift nature."

This mild rebuke from Dr. Hooper, the Municipal Tuberculosis Officer, should be more telling than any comment we may make on the callousness of the Government in the discharge of its responsibility in regard to the health of non-Europeans. However pressing the war demands may be on the Government's treasury, the Government surely cannot be so utterly neglectful to the health of any section of the people. Apparently the Government attaches very little value to a black man's life.

London 'Times' Comments

The task confronting the British Government of retrieving the setback is neither hopeless nor discouraging, says the *Times* in a leading article quoted by the *Daily News* London correspondent. The first and most urgent part consists in manning and equipping the defences of India against the coming assault.

Nothing that has occurred has altered the mandate of the British military authorities or weakened their capacity to fulfil it. On the contrary, there is every hope of a fresh access of strength. Britain is now assured not only of the courage already displayed by Indians to arms, but has enhanced the measure of sympathy from the many Indians who have recognised and appreciated the sincerity of the British offer, says the newspaper. The paper says the value of the Cripps negotiations cannot be assessed in terms of their formal breakdown. The negotiations, though barren of immediate concrete results, have laid foundations for the future. It would be idle to censure the Indian politicians, say the *Times*. Modern India is so much a creation of the British Raj that nothing in it can wholly be dissociated from the past course of British policy. Confidence must be created or re-created, says the newspaper. The Cripps mission and the British draft declaration have been a vital step in this process. The *Times* declares that one suggestion which Sir Stafford Cripps had apparently discussed already with the Congress leaders may well be capable of early adoption, namely, the merging of the India Office in the Dominions Office which would not only be an earnest of British sincerity, but a step which on administrative grounds has much to recommend it. It is significant, says the *Times* Delhi correspondent, that during the consultations the party leaders did not meet among themselves to secure a general measure of agreement. Indeed during the past few days these other political elements have viewed with increasing distrust the efforts which were made to encourage the Congress Party to accept the British proposals, particularly regarding the defence proposals.

The fact that is forgotten or rather willfully ignored is, that the Congress has really to consult no other "Party" leaders. Congress is representative of all Parties. The duty of those who have chosen to remain out those

Parties is to join and lodge their complaints within the Congress. We are not aware of any Parliament in the British Empire which recognises parties formed on the basis of religion. Such parties are allowed to exist only in India and are the fruits of the British Government's divide and rule policy. How long is the British Government still going to continue to feed the world with lies about its mis-rule in India?

Pandit Nehru's Appeal

The United Press at New Delhi reports that Pandit Nehru has declared: "We will hold India until death severs our connection. There will be no evacuations for us from this beloved country or from one place to another. What safety is there for where India is in danger? Who wants to live when India perishes?" Reuter reports Pandit Nehru as follows: "In this hour of peril for India, many Indians in distant foreign countries have cabled me, expressing an earnest desire to come back to their homeland to share in the defence of the Motherland from all aggression and invasion. I entirely share these sentiments and I am convinced it is the duty of every Indian who can do so to return to India and face the dangers that threaten us. Whatever the result of the negotiations with Sir Stafford Cripps, the duty of every Indian to serve and defend India to the uttermost remains."

Indian Army Grows Despite Politics

Lord Halifax, British Ambassador in the United States and a former Viceroy of India, interviewed by the United Press regarding the collapse of the New Delhi negotiations is reported to have said: "It must always be remembered that the Indian National Congress does not speak for the whole of India. Thus far, although we have had political trouble in India we have been able to get into the armed forces as many volunteers as we can equip. India's peace-time army is about 150,000, whose ranks have been swelled by volunteers to about 1,250,000. The only limitation has been the amount of equipment available."

Nationalist Bloc Supports India

The Nationalist bloc of the Natal Indian Association forwarded on Saturday to Maulana Abul Kalam Azad and Pandit Jawaharlal Nehru the following telegram:—"Nationalist bloc of the Natal

Indian Association stands solidly behind India in her stand for freedom at this hour of trial and crisis. May a free India bring freedom not only to Indians abroad but to all oppressed peoples."

Indian Opinion

FRIDAY, 17TH APRIL, 1942

British Proposals Rejected

A SIGHT of relief has been heaved by Indians generally that India has refused to be entangled in another British scheme for the future of India without being absolutely positive that she is on safe ground. The Congress, which is the only political organisation representing all sections of the people of India, and the only one, which has proved its fitness beyond doubt to be recognised above all others as such by the British Government, has unanimously rejected the British proposals. The Congress asked for real power being given to India but the British Government was not prepared to part with that power. As the Congress President, Maulana Abul Kalam Azad, has said "We are driven to the conclusion that the British Government attach more importance to their ruling of India as long as they can (and are promoting discord and disruption here with that end in view) than to the effective defence of India against the aggression and invasion that hang over us." Sir Stafford Cripps has accused the Congress leaders of "critical and non-constructive attitude, natural enough in the law courts or in the market places."

To this Pandit Jawaharlal Nehru has given an appropriate reply in the following words: "For Sir Stafford Cripps to say we were haggling and using the language of the market place or a petty fogging lawyer, shows that he considers as most British statesmen consider, the whole question from

the standpoint which, in this wide world is peculiar only to England—a singularly complacent attitude that they alone are right and those who are against them are not only in the wrong, but are damnable wrong. But for our great desire to have a settlement, Pandit Nehru said, the work would have broken down at an early stage."

If the Congress demands were granted, the bogey was placed before the world, that the majority would dominate over the minorities for which the British Government professed deep concern. What amazes us is that even our local contemporaries representing, of course, the Imperialistic view, should also argue from the point of view of the British Government's obligation to safeguard the rights and interests of the minorities. Surely in South Africa the Parliament is not based on the representation of the various religious minorities such as the Jews, the Christians etc. It is not even based on racial representation such as Afrikaners and the Britishers. Then why is this rule that exists nowhere applied to India? Just because it suits the British Government to create these religious divisions to make it convenient for it to rule? And after all said and done one would like to know what, beyond encouraging and keeping these religious divisions in India during its two hundred years rule, the British Government has done to safeguard the rights and interests of the various minorities. How have the Muslims, the Hin-

dus, the Sikhs, the depressed classes or even the Princes in the Indian States benefitted? There is not the slightest proof that they have benefitted by the British rule. The Princes are suffering humiliations even at this critical time under British rule.

But the British statesmen will never give up their old methods of ruling. Lord Halifax, ex-Viceroy of India, who admits having committed mistakes during his term of office as Viceroy, is still continuing to make mistakes. He is not at all despondent at the rejection of the British proposals by the Congress leaders. He is still hopeful that there are millions in India who, notwithstanding the Congress opposition, are prepared to rally to the British Government's call. According to Lord Halifax, it is the equipment that is wanting. The men are prepared if they could be equipped. If that is so why this anxiety to seek India's co-operation? The co-operation is there already. And why this anxiety about the enemy being at India's door? Is the British Government concerned about the people of India or about its own rule in India? Unfortunately India is not interested in the present Government. The Japanese are fighting against the Government in which India has no interest. The Congress leaders were willing to create that interest in the people and inspire them to feel that they are fighting for their own country. But the opportunity to do so has been denied by the British Government. India is in a peculiar position. She will, in the present war, have to suffer from two enemies, the Japanese as well as the British Government. One will ruin India in the pursuit of power and the other will do so in a desperate effort not to lose it.

CONGRESS REJECTS BRITISH PROPOSALS

It is announced by Reuter's correspondent at New Delhi that the decision of the Congress Working Committee rejecting the proposals of the British Government sent through Sir Stafford Cripps for the future of India, was handed to Sir Stafford on Friday, April 10, after sitting for five hours. The decision is said to be unanimous.

Maulana Abul Kalam Azad left for Allahabad en route for Calcutta on Saturday. Pandit Jawaharlal Nehru was staying on in New Delhi for a few days.

Congress Resolution

The Congress Working Committee's main resolution on the British proposals declared that to take away defence from the sphere of Indian responsibility at this stage was to reduce that responsibility to a farce and nullity.

The proposals made it perfectly clear that India was not going to be free in any way and that the Government were not going to function as a free and independent Government during the war.

"An essential and fundamental prerequisite for the assumption of responsibility by the Indian people at present is the realisation that they are free and entrusted with the task of maintaining and defending that freedom.

"What is most wanted," the resolution declares, "is the enthusiastic response of the people which cannot be evoked without the fullest trust and responsibility in the matter of defence.

"It is only thus that even at this grave eleventh hour it may be possible to galvanise the people of India to rise to the height of the occasion. It is manifest that the present Government of India, as well as its Provincial agencies, are lacking in competence and incapable of shouldering the burden of India's defence.

"It is only the people of India, through their popular organisations, who may shoulder these burdens worthily, but that can only be done by freedom and full responsibility being thrown on them."

"We are convinced that if the British Government had not pursued the policy of encouraging the disruption of all of us to whatever Party or group we belong, we would be able to come together and find a common line of action, but unhappily even in this grave hour of peril the British Government are unable to give up their wrecking policy," said Maulana Azad in his letter to Sir Stafford Cripps giving the reasons for the decision of Congress.

Reason For Decision

"We are driven to the conclusion that they (the British Government) attach more importance to their ruling of India as long as they can, and are promoting discord and disruption here with that end in view, than to the effective defence of India against the aggression and invasion that hang over us," adds Maulana Azad.

"To us and to all Indians the dominant consideration is the defence and safety of India and it is by that test that we judge."

Stating that the British Government's view seems to be based on an utter lack of confidence in the Indian people and in withholding real power from them, Maulana Azad says that for the Indians the question of defence means giving it a national character and calling upon every man and woman in India to participate in it.

Maulana Azad says that the duty and responsibility of his Majesty's Government regarding defence cannot be discharged effectively, unless the Indian people are made to have and feel their responsibility, and the recent past stands witness to this.

"It seems," he continues, "that there has been progressive deterioration in the British Government's attitude as our negotiations proceeded."

Stating that the whole approach to the question had been that a mixed Cabinet should be formed and should co-operate together, Maulana Azad states: "We accepted this. We are not interested in Congress as such gaining power, but we are interested in the Indian people as a whole having freedom and power."

Sir Stafford Cripps's Letter

Sir Stafford Cripps, in a letter to the Congress President, Maulana Azad, said the proposed division allotted to the Defence Minister all functions outside those actually connected with the General Navy and Air Headquarters, which were under the Commander-in-Chief as the head of the fighting forces.

Sir Stafford enumerated the subjects coming within purview of the representative Indian members of the Executive Council. They were home communications and finance, including all war finance and the Supply and Defence Department, which included the administration of Indian personnel.

He said nothing further could have been done by way of giving responsibility for the defence services to the Indian members without jeopardising the immediate defence of India under

General Sir Archibald Wavell, which was the paramount duty and responsibility of his Majesty's Government while the unity of command was essential in the interests of Allied help to India.

The real substance of Maulana Azad's refusal to take part in a National Government was that the form of Government suggested was not such as would enable Maulana Azad to rally the Indian people as he (Azad) desired.

Sir Stafford emphasised that the formation of a National Government, which must be a Cabinet Government with full power, would not be possible without constitutional changes of a most complicated character.

Were such a system to be introduced by a convention under the existing circumstances, a nominated Cabinet, presumably by major political organisations, would be responsible to no one but itself. It could not be removed and would in fact constitute an absolute dictatorship of a majority.

This would be rejected by all the minorities, since it would subject all of them to a permanent and autocratic majority Cabinet. Nor would it be consistent with the pledges already given by his Majesty's Government to protect the minorities.

Sir Stafford Cripps said that until such a time as the Indian people framed their new constitution, his Majesty's Government must continue to carry out its duties to those large sections of the Indian people to whom it had given its pledges.

He regretted that the Working Committee of Congress had not seen its way to join the war effort upon the condition sincerely offered.

"They were the only conditions," he said, "which could have brought together all the different communities and sections of the Indian people," he concluded.

Sir Stafford's Statement To Press Conference

Sir Stafford Cripps announced to his Press conference that the replies he had received from the Congress Working Committee made it clear they were not prepared to accept the British Cabinet's proposed scheme or to enter the suggested National Government.

Sir Stafford added: "The draft plan is therefore withdrawn and we revert to the position as it was before I came out here, though not quite perhaps to that position."

"India is threatened. All who love India—as I love India and you love

India—must bring their energy each in his own way to her immediate help. That help cannot come through discussion and differences. It must come by joining the vital elements together into a closely knit frame. That is your task where you can help, whatever your Party or community.

"We have tried our best to agree. We have failed. Never mind whose fault it be. Let me take all the blame if that will help in uniting India for her own defence.

"Great Britain will do her utmost. America is doing all she can and now India must devote herself whole heartedly with a special effort in every field of activity in defending her soil."

Sir Stafford's Broadcast

During his broadcast to the Indian people from New Delhi, Sir Stafford Cripps said that "the essential need in India was for all the leaders to come together in a single National Government. A scheme that attracted some and repelled others was of little value.

"The vast resources of manufacture of the United States, of Great Britain, of Russia, matched to the unlimited manpower of the Allied nations, can bring one result—final victory, and towards that victory, India can and must play her part.

"The common peoples of the world will have opportunities in the world re-settlement such as they have never before had and the Indian people and their leaders must make ready to play their full part in the building of the new world.

"Risks must be taken, innovations must be tried, and we must climb quickly out of the ruts of peace-time habits and customs.

"Now is the time for India and her people to join their courage, their strength and their endurance in this great heroic and world-wide army of the common people and to take her part in those smashing blows for victory against brutality and aggression which shall for ever free the masses from age-long fear and tragedy of poverty and war."

Muslim League's Refusal

The Muslim League resolution on the B. M. P. plan for India's future, while expressing gratification that the possibility of "Pakistan" is recognised by implication, the Committee regret that the British Government proposals embodied fundamentals not open to any modification and, therefore, no alternative proposals are invited.

In view of the rigidity of the British Government's attitude, the Committee have no alternative but to say that the

proposals in their present form are unacceptable.

The right of non-accession to the Union as contemplated in the draft declaration, the resolution continues, has been conceded, but the method and procedure laid down are such as to negate the professed object.

"Muslims cannot be satisfied with such a declaration on a vital question affecting their future destiny and demand a clear and precise pronouncement on the subject. Any attempt to solve the future problem of India by the process of evading the real issues is to court disaster," it is declared.

Sir Stafford Interviewed At Karachi

At Karachi on his way back to London, Sir Stafford Cripps was asked in a Press interview (reported by Sapa-Reuters) whether the Congress Party, the Muslim League and other parties had assured him that they would be prepared to pull their weight and co-operate in all non political activities for the defence of the country.

"I do not know," replied Sir Stafford. "My own view is that the majority of the people will do all they can to help the war—I hope they will do so. It makes it more effective if they join the existing Government and co-operate with it now—it makes it more difficult without joining the Government."

Asked whether there would be any more repression in the country after the breakdown of the talks, Sir Stafford said they really interfered with war activities there would be trouble. "After all somebody had to carry on the war," he added.

"I have not lost hope that the people of India will some day come to agreement," said Sir Stafford. "There are always chances.

"We have to come to some arrangement some day. I have no idea when it will be. It depends on Indians themselves—on the Indian parties and the Indian leaders. We offered everything we could," he continued.

"There was nothing more to offer—it was no good discussing past history," said Sir Stafford when questioned regarding a statement in his broadcast that an Indian National Government as envisaged by Congress would be a sort of Cabinet dictatorship not responsible to anybody or the people.

Sir Stafford agreed that leaders would not, of course, lose their representative character when they joined the Government, but, as Congress required it, a national government would not be res-

pensible to the Viceroy, and in the present state of war emergency it was essential that there should be some control over such a Cabinet.

In all forms of government there must be some form of control above the Cabinet, and in the present emergency the Viceroy could not divest himself of his powers.

Asked what insuperable difficulty there could be in having fresh elections in the country with a view to forming a really National Government as was done during war-time in Egypt and Canada, Sir Stafford said—

"Egypt is different. We have no control over Egypt. Canada is also different; their war is not as near as India's."

He emphatically declared that it was not possible to change the constitution without months and years of conferences and discussions.

Questioned as to whether at any time he really felt that if full powers were to be given to the Congress at some stage of the war, a National Government would make some kind of peace with any invader, Sir Stafford asserted that such a thought had never entered his mind. All the leaders had been quite positive on that point. They never wanted any peace with any aggressor nations.

When Pressmen asked whether the present breakdown did not amount to a permanent veto on progress by small minorities in the country, Sir Stafford said:

"I cannot consider 70,000,000 a small minority, nor would I consider the Sikhs and the depressed classes as small minorities. Minorities certainly cannot stop anything happening, but it does not mean that the views of these minorities can be disregarded."

Sir Stafford said that the Congress wanted all or nothing. They could not have all so they got nothing. He said that if he had come with proposals for immediate changes without some proposals for post-war status, he could not have remained for five minutes in India. He had not abandoned his old views that complete self-determination was the only solution for India's problems and he still held his old socialistic view that any such self-determination was totally incompatible with any kind of Imperialistic ideas, but the present situation was different. They had to win the present war.

U.S. Envoy's Position in India

The role of President Roosevelt's personal representative, Colonel Louis Johnson, in the negotiations over the British proposals, is the subject of controversy, says the United Press New Delhi correspondent.

Sir Stafford Cripps said that the Nationalist leaders asked Colonel Johnson to act as mediator in a personal capacity; but Pandit Jawaharlal Nehru strongly denied such a request, while

Maulana Azad said that Colonel Johnson offered his services.

Pandit Nehru told the Press: "There has never been any question of our asking mediation or arbitration from any one. President Roosevelt's name was needlessly dragged in. I was grateful for Colonel Johnson's friendly approach to our problems, although because of the nature of things he could not interfere in what was taking place."

Maulana Azad said that no one

sought American intervention, but Colonel Johnson expressed the desire that, should the Congress Committee reach an adverse decision, he be allowed to try to be helpful. "His wish was obviously in the interest of a common object, I saw no objection in complying with it."

The correspondent adds that informed quarters see the possibility that Britain will soon make some new declaration on India, hoping to get the nation on a full war basis.

PANDIT NEHRU ON THE INDIAN SITUATION

A REPORT of Pandit Jawaharlal Nehru's interview in New Delhi last Sunday has been published by the local Press. We are doubtful if that report would do justice to all that Pandit Nehru said and whether it reflected accurately what he said. We would have to wait for that until we have a full report of his statement. In the meantime we have to be satisfied with reproducing some of the statements he is reported to have made.

"The fundamental factor," Pandit Jawaharlal Nehru said at a Press conference, "is not what the British Government does to us or what we do to them although that governs much. The fundamental factor is the peril in India and what we are going to do about it. Therefore, certainly, despite all that has happened, we are not going to embarrass the British war effort in India or the efforts of our American friends who may come here.

"The problem before us is how, not participating in Britain's war effort but at the same time not embarrassing it, to organise our own war effort on our own basis of a free, independent India.

"If to-day the National Government of India said: 'we are going to arm the Indian people; we may not have the best modern arms, aeroplanes and tanks; but we are going to arm them with such guns as we can make,' think how the world situation will change; what reaction it would have on Germany and Japan, and also on the Allied countries.

"We are not going to surrender to the invader," continued Pandit Nehru, "just as we have not given in to the British during the last 70 years—certainly we are not going to give in to a foreign invader."

"I do feel definitely it would be a tragedy for the world," declared Pandit Nehru, "if Germany and Japan won this war and dominated this world. I do not want that to happen. I would have liked to play my part in this world drama more effectively. That is why I went to the utmost limit to come to terms with the British Government."

Pandit Nehru said: "India for the next three or four months is going to be the crux of the war. It will make a difference to the length of the war and the intensity of the war.

"Because of that, every country in the world realises this, except of course, the people in New Delhi and Whitehall—they are slow of understanding and comprehension—and therefore you have those frantic radio appeals from Germany and Japan.

"In my conception of the defence of India," Pandit Nehru said, "I wanted 100,000,000 Indians in the Army. It was not a conception of just an army functioning, but every man and woman doing something—making it a popular war—of our carrying on the defence even if the trained armies in the field failed. The popular conception of resistance is not to surrender whether soldiers die or live. That is the conception of China given to us, the conception seen in Russia—that is the conception we want in India.

"The fundamental factor to-day is the distrust or dislike of the British Government. It is not pro-Japanese. It is an anti-British sentiment. That may occasionally lead individuals to a pro-Japanese expression of views. This is short-sighted. If Japan comes here, it is either for imperialistic reasons or to fight with

the British Government—not to liberate."

"My general advice is," said Pandit Nehru, "do not submit or surrender, do not give supplies, do not co-operate with the aggressor; embarrass him in every way. The fighting will be done by the armed forces."

Asked how could the united nations help India now, Pandit Nehru replied: "The best thing they can do is to acknowledge India as an independent nation. I am prepared to welcome help from any nation or nations if they are prepared to recognise India as an independent nation. I am quite convinced that America would like a real and popular war front in India."

Elucidating on how Congress could fight an invader, Pandit Nehru said "Only the State can defend the country. We have started an intensified programme of self-sufficiency and self-protection. It may be that we will have to take up guerrilla warfare."

Pandit Nehru On A Scorched Earth Policy In India

Asked about a scorched earth policy, at the Press conference in New Delhi, Pandit Jawaharlal Nehru is reported by Reuter to have said: "I do not agree with Mahatma Gandhi. I have no doubt if I was in the National Government I would burn and destroy everything that would help the enemy, not caring whose property it was."

Everything appearing in this issue of the political and social changes is derived from news written and edited by Moulvi M. Iqbal Khan, expressing the views of 1942-43-44.

MR. RAJAGOPALACHARI ON INDIA'S FREEDOM

UNLESS the country was made free and the people of India were made to feel that this country was their own just as the Chinese people felt that China was their own, it was not possible that all India could combine to evoke adequate sacrifice and offer adequate defence against the enemy, declared Mr. C. Rajagopalachari, ex-Premier of Madras, addressing a largely attended public meeting at Hospet.

"Unless that is done," said Mr. Rajagopalachari, "even if we were willing, it is not physically possible, it is not psychologically possible for an unarmed people like us to defend India."

Emphasising that the people of India should bear the responsibility of defending the country the speaker said: "During the last 50 years we have been telling the British people that we want freedom and that if we get freedom we will bear the responsibilities and that we are not afraid of the consequences of being a free people. We cannot give up that position. If we are now made free, never mind the difficulties, never mind the deaths and sacrifices, we must

and will stand for our freedom and will not hand over our country to the enemy."

"It is true," he said, "that the British Government neglected their duty and made us less and less manly. They disarmed us and made us unfit psychologically to stand up and fight an enemy. But even though that was done we did not give up our fight for Swaraj or our demand for independence. Therefore to-day we cannot tell the world we are too weak and that we want an adjournment for freedom. We cannot say so. If to-day they make us free, we should stand up and die if necessary."

"The world will find in operation a new method of warfare in India," continued the speaker, "if only India is made free. The world will find that a man need not be a marksman or a paid soldier in order to defend his home. We are not out to conquer other countries. We are here to defend our country and if only the people are made free and the people are strong in heart, there is no fear about India."

If the Congress had said that the

freedom of India was a necessary condition for her participation in the war effort, it was not mere stubbornness—it was not mere contumacy, but it was a statement of the necessary essential for efficiency and success.

"We want every man and woman in India to feel that the responsibility may come upon us and we must steel our hearts for sacrifice and for the defence of honour. Supposing the British do not give it, nothing is lost. Nothing is lost by making our hearts strong, for the day of freedom is sure to come."

"When freedom is given, that moment our hearts must be ready. Therefore we must rehearse our hearts through courage and through heroism from now," added Mr. Rajagopalachari.

He ridiculed the idea that Indians would get better treatment at the hands of the Japanese and said "The bugs that we are used to, will bite us less and less than new and hungry bugs. We must not talk of change of masters, we must continue our struggle for freedom and not prepare for a change of masters."

Things In General

Mahatma Gandhi Still Advises

Non-violence

"Non-violent resisters will calmly die wherever they are, but will not bend the knee before the aggressor," declared Mahatma Gandhi in an article in his paper, *Harjan*, last Sunday. Gandhiji said: "Non-violent resisters will not be deceived by promises. They do not seek deliverance from the British yoke through the help of a third party. They believe implicitly in their own way of fighting and no other. Non-violent resisters have neither hatred for the British nor love for the Japanese. They wish well to both, as to all others. They believe non-violence alone will lead men to know the right under all circumstances. Therefore, if for want of enough companions, non-violent resisters cannot reach the goal, they will not give up their way, but will pursue it to death. If we were a free country, things could be done non-violently to prevent the Japanese from entering the country. As it is, non-violent resistance could start the moment they effected a landing. Thus, non-violent resisters would refuse them any help, even water. For it is not part of their duty to help anyone. But if a Japanese missed his way,

and was dying of thirst, and sought help as a human being, non-violent resisters, who may not regard anyone as their enemy, would give water to the thirsty one. Non-violent resisters may find the Japanese utterly heartless, and that they do not care how many they kill, but they will have won the day, inasmuch as they will have preferred extermination to submission."

Verulam Temple School

A mass meeting of the residents of Verulam and neighbouring districts was held on March 29 under the auspices of the Shree Gopallal Temple, Verulam, to decide on the use of the newly erected brick building as a school. The building cost approximately £1,200 and bears eloquent testimony to the selfless devotion of the members of the Temple who were responsible for its erection. The meeting unanimously decided to use the building for scholastic purposes and thereby provide education for some 150 children. Mr. R. Thiruvalluvar, the president, pointed out that there were many children in the district who were growing up in ill-health and said that his committee would be prepared to carry out the wishes of the residents in uti-

lising the building to be used for educational purposes. The secretary, Mr. S. R. Mahuraj, emphasised the importance of English education and advised the meeting not to overlook the value of vernacular education which can also be imparted after the English school. The building could thus serve a dual purpose, he said. Mr. M. V. Naicker, a teacher of the Umhindi Indian School, congratulated the community on their spirit of sacrifice, of which, he said, the newly erected building was a fine proof. He felt that if the building became a school, it would rank among the best school buildings in the North Coast—an achievement of which all those who had contributed towards the erection thereof can be proud. He extolled the spirit of self-help which prevailed among the Indian community who were directly responsible for most of the school buildings already in existence. This spirit, he emphasised, must be fostered in all districts for it is only by such means that we can hope to provide for the 20,000 Indian children of school-going age whose education is so sadly neglected involuntarily. The officials of the Temple were authorised to apply for a grant to the Education Department to enable the

English classes to be conducted. The meeting also decided to conduct classes in Hindi and Tamil. Among other speakers were Messrs. Ramdayal and O. B. Singh.

Shree Gopallal Hindu Temple

The secretary Mr. S. R. Mahara of the above Temple wishes to announce to the public of Verulam and District that a meeting of the Board of Trustees of the Temple, and a meeting of the Board of Trustees of the Verulam Indian Organizational and Rural ground was held on March 4 at the Temple to appoint Trustees for the above mentioned Temple and Rural Ground respectively, in the place of vacancies caused by the death of the late Mr. L. Rajkumar and Mr. Raghavjee Raghunath. The following gentlemen

were appointed as Trustees for the Temple, Mr. R. Talwarlal Singh and Mr. Dabart Sandhusingh and Mr. A. Ramasunder for the Rural Ground.

Merebank Literary And Debating Society

An inter-debate between the Merebank Literary and Debating Society and the Clairwood School Old Boys' Club will take place in the Merebank Indian School Hall on Sunday April 19 at 8.15 p.m. Merebank will oppose the motion "can a man get rich honestly." Adjudicators will be Messrs. S. Gooppan, George Singh and P. R. Singh. Mr. Q. Naganar has kindly consented to preside. All are invited to attend.

Death Of Mr. V. Rungasamy

The death of Mr. V. Rungasamy Naidu occurred in Durban last week, at the age of 53. He had been connected with the liquor industry for many years, and through his efforts many benefits had been secured for Indian barmen in Durban. As a sportsman he was well-known throughout the Union. He was one of the founders of the old Higher Grade Indian Football Club, the Young Men's Vedha Society, the All-India Social Club, and a life president of the Daffodil F. C. The funeral to the Queen Street Hindu Cemetery was attended by nearly 1,000 mourners.

A special meeting of Indians held at Schweizer Resende passed a resolution endorsing the rejection of the British proposals for the future of India.

The Sporting World

Durban Soccer Season Opens

A FAIR crowd turned out at Carver's Fountain on Saturday afternoon to witness the opening matches of the soccer season. They were not to be disappointed for on the main ground last year's champions Stars and Warwickshire were drawn to play their first match for the League Cup. In the consolation Sydnam beat Waver after a very close game, the final score being 2. Narain of Sydnam scoring all three goals for Sydnam in open the season with a hat-trick.

Stars Draw With Warwickshire

Warwickshire, a side of youthful players, started off at a very fast pace, and in the first fifteen of the game they all but had the ball in their opponent's goal mouth. It was through the first half S. C. Naidoo the Warwickshire left-half completely beat Timol in the Stars goal with a long shot. At this stage Warwickshire were having the better of the game, with their fast forwards. The Stars team were conspicuous by the absence of a good forward line. Just before half-time A. Joseph tapped the ball from a beautiful corner kick into the net to give Warwickshire a two goal lead at half-time. In the second half Stars re-arranged their team by getting Mahmood to his right place at right wing and bringing in Ahmed Khan into the forward line. This change brought immediate success for Mahmood slammed home a grounder to beat back the Warwickshire custodian. After a few minutes Warwickshire played the ball down into their opponent's half and their left winger beat Timol in the goal with a fine angle shot. This goal brought new life into the Stars player, who were now seeming to warm up. Masop Timol at right half-back was playing a fine game of attack and defence. Stars scored their second goal when Jack van Handel's ball from the corner made Mahmood kick the ball into the goal. Stars now were on top and made repeated attempts at their opponent's goal. Just before time was called Mahmood scored the third goal on his side, and judiciously a hat-trick for himself, to draw the game for 3-2.

Soccer Results

Seniors—A Division. Stella 4-0 Afriles Rangers sec., Warwickshire 3, Stars 3. Senior—B Division. Warwickshire 4-0 5, Queens 1, Sydnam 3, Pirates 2, Junior Warwickshire 1, Stars 2, Juvenile 'A's' Glaxwood Riverside 5, Central 2, Aces 3, Warwickshire 4-0 2, Royal College 4-0 4, Stars 1, Juvenile 'B's' Stella 4-0 5, Glaxwood League 1, Stella 4-0 7, Royal College 4-0 6.

Moonsamy Wins Winy Marathon

The Durban athletic championships were held on Sunday at Carver's Fountain. The chief interest was in the Marathon (26 miles 365 yards) which started at 7.45 a.m. Moonsamy Naidoo (Amaudata) took the lead from the word go and set up a hot pace. After having covered 5 laps of the golf course, he was nearly a head of the rest of the field. He completed the distance in the fine time of 2 hrs. 45 minutes, looking as fresh as when he started, and some 25 minutes ahead of the next man home—P. P. Perumal (Mauling). R. Nopaul of Alpine was third (7 minutes behind the second man).

C. Julio Wins All Cycling Events

C. Julio of Roselake was just too good for his fellow cyclists, winning all the cycling events from the quarter mile to the mile. L. Govindasamy of British (P.M.S.) was runner-up to him in most of the events.

The long jump provided some thrills when N. A. Naidoo (Saxal College) in his first jump cleared the full height of goal to land on hard ground. His jump was 29 feet 2 inches easily beating the standing record. His jump made the organizers wise, for they shifted the jumping area further from the board. The new jumper Kirsten (Alpine) cleared 29 feet 5 inches to beat N. A. Naidoo. R. Sewanalar surprised the spectators with his third and final jump, for he was actually scared in his first two jumps, making several runs up to the board before he could make up his mind to enter the jump. In his third attempt he cleared 29 feet 7 inches to win the event, and successfully held the record.

The event, N. A. Naidoo did not have any "ghost" opposition in the high jump. He just cleared breaking the record, by an inch. He cleared 4 feet.

Towards the end of the long race, the pace was hot and the walkers on many occasions were tempted to run and they did leap and ran slowly when away from the spectators' eyes. In the 2000 yards walking race M. Rajali came out first, K. C. Naidoo second and A. N. Achary third.

Included among the other events in the championships was a race for seniors and juniors starting from 100 yards to 1 mile.

Roselake's Floating Trophy for the highest aggregate went to Roselake Sporting Club with 22 points, Alpine Sporting was second with 16 points and Prospect Sporting Club third with 24 points.

Perumal's Floating Trophy for the Annual Marathon went to Moonsamy Naidoo. This trophy was presented in 1931 and therefore Moonsamy is the first one to win it.

The president Mr. K. L. Roselake announced that the Road, Athletic and Cycling Championships will be held on June 7, 1942 at Carver's Fountain.

Krugersdorp Old Boys Win Jack Phillip's Trophy

The Krugersdorp Old Boys Cricket Club won the Jack Phillip's Trophy for the second time in succession in the Transvaal City and Suburban Coloured Cricket Union. The final match was played on Sunday, April 12 between the Krugersdorp Old Boys and the Foresters Cricket Club. The Foresters batting first lost 1 valuable wicket without scoring but a tight partnership between J. Roussouw and A. Deron brought the score to 25 when A. Deron was bowled for 20. The Foresters closed at 25 runs. J. Roussouw 24, E. Peltz 30 out and E. Kloos taking 6 wickets. The Old Boys batted first and scored 100 runs. E. Walwalle was the best bowler for the Foresters with 4 wickets. E. Walwalle was bowled by G. Peltz for 100 runs. The Old Boys replied with 180 runs for the loss of 4 wickets. E. Roussouw 36, E. Saloojee 25 out and E. Peltz 25 out and out. The Old Boys won the Jack Phillip's trophy by 6 wickets and 80 runs.

NEW SHIPMENTS

—OF—
3 PIECE DAWNI SETS

In Georgette, Crepe de Chine and Satin. Embroidered. Printed and with Indian Jari work in all colours now unpacked.

From **35/-** to **£6**

PER SET.

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES, with Blouse Length to match. Beautiful colourings with Gold or Silver work.

From **£3** to **£18** EACH.

Tinsel Work and Embroidered Georgette and Crepe de Chine SAREES. From **17/6** to **65/-** EACH.

Stencilled and Embroidered ART SILK SAREES in all shades. From **10/6** EACH.

LATEST FILM STAR SAREES, with in fascinating designs and in a new range of colours with wonderful borders.

Indian made GEORGETTE and SATIN BLOUSES. Huge range of designs and in colours to match all SAREES.

From **7/6** EACH.

Our Special Fancy Section is showing **Silver, Gold, Tinsel, Jari and Fancy SAREE BORDERS**, 8 yds. length in various widths. **Ladies' INDIAN SHOES and CHAMPALS, FANCY JEWELLERY, EARRINGS, BROOCHES, BANGLES, NECKLACES, Hand-embroidered PETTICOATS and BLOUSE LENGTHS** in all shades.

Special Values offered in **Embroidered, Printed and Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART SILK SAREES** in all shades. From **2/3, 3/6, 4/6 & 5/6** PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of **Georgette, Crepe de Chine and Satin Hand-made DRESSES** for the little ones, in all shades. Sizes 12 to 24.

From **3/6** to **10/6** EACH.

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, striped and checked. From **9/6** to **12/6** EACH.

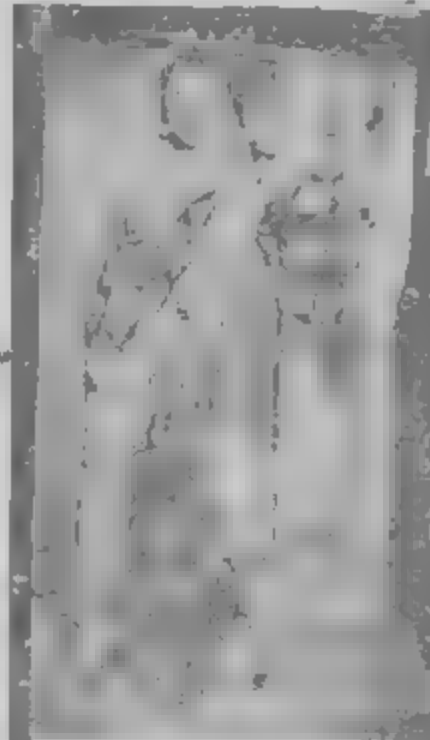
MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS, etc., at specially reduced prices.

WE have great pleasure in advising our many esteemed clients that we have now unpacked huge stocks of **Silk and Cotton Piece Goods, Ladies' Men's and Children's Ready-made Lines** in our Wholesale Department.

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS

THE JAPAN BAZAAR,
JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE
FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES
& FRIENDLY SERVICE.

★ SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL. ★

મણી પીસ એકાદહી સુદનું

નવું સીપમેન્ટ હમણાજ આવ્યું છે જેમાં જોરજોરના, સાદીન, અને કેપરીશીનના સુદો, ભારત ભરેલા, ખરેખરા તેમજ ગરીબ માણસો, દરેક નવા રંગોમાં રંગે. 3/4 થી 1/2 થી 1 થી 2 થી.

ધી જાપાન બજાર

જોડાની સમગ્ર જાણીતું સાડી ગૃહ.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું

સાડી ગૃહ

પાણી એકવાર જનતાના મન રંગના કરવા,

નમુનદાર નવરંગી સાડીઓ અને તેમ જામતી ભરપૂર વસ્તુઓ,

ખજાના જાણીતી વસ્તુ કીડાયત ભાવે,

જાહેરની આજુ જમાનાની માંગણીને પહોંચી વળવા.

રંગે રંગ નવી દળે જોડાની સમગ્ર માં સાડી કીપમેન્ટ જાણવામાં આવ્યું છે.

દરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી

પાણી કરવા બહામણ છે.

વધેજ મજબૂત અને ખરબચડી સરલેટ અને કોપરીશીનની સાડીઓ

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડીઓ અને કોપરીશીનની સાડીઓ

સાડીઓ અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડીઓ અને કોપરીશીનની સાડીઓ

સાડીઓ અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડીઓ અને કોપરીશીનની સાડીઓ

સાડીઓ અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડીઓ અને કોપરીશીનની સાડીઓ

સાડીઓ અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડીઓ અને કોપરીશીનની સાડીઓ

સાડીઓ અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડીઓ અને કોપરીશીનની સાડીઓ

સાડીઓ અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડીઓ અને કોપરીશીનની સાડીઓ

સાડીઓ અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડીઓ અને કોપરીશીનની સાડીઓ

સાડીઓ અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડીઓ અને કોપરીશીનની સાડીઓ

સાડીઓ અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડીઓ અને કોપરીશીનની સાડીઓ

સાડીઓ અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડીઓ અને કોપરીશીનની સાડીઓ

P.O. Box 5169 **THE JAPAN BAZAAR,** 'Phone 33-6229
GIDDOMAL & CO.,
WHOLESALE SILK MERCHANTS,
39 MARKET STREET JOHANNESBURG.

દરિદ્રમન ઓ પિનિમન.

મહાત્મા ગાંધીજીના દર્શન
સને ૧૯૦૩માં રચાયેલું.

સપ્તાહ ૧૦ માં

કીનીકસ, મુકવાર, તારીખ ૧૭ એપ્રિલ, ૧૯૪૨.

પૃષ્ઠ ૧૬.

કાળા કાચરેલીઓ માટે સરકારને જાણ નથી

કાળા કાચરેલીઓ (જેમાં કીંદીઓ અને મેટીયોના નવારેશ યામ) ની સરકાર માટે હરખન સીરી કાઉન્સીલે ૨૦૦ બીજાનાની રિલી માથળી સરકારે નામો છુટ કરી છે. એ બાળવામાં મુનીસીપલ કાળા કાચરેલીઓ અમલદાર રીપોર્ટ કરતાં જમીનવુ દુનું કે નામ માથળી નામ છુટ કરતાં હરખન પ્રથમ એ છે કે પુરુ પુરુ યમા બાદ આદાર માસ પાળી રમીશરીક ગીલીટરી દેશપીટકમાં સુધયી જાનીના કાળા કાચરેલીઓ માટે પુરુષા જીજાના દશે. અને બીજું સરખુ દેશપર દાન રહેલા વાદે આપીક જોજા મું છે. પ્રથમ દરિદ્ર એ આ માથળી નામ છુટ કરવાનું પગલું પાળળી અને હરખનું લાગે છે પગલું વધુ વિચાર કરતા હરખન અને નાદર આ કાચરેલીના કાસ વીપ અમલે ના પાળર છે એ દરિદ્ર એ પગલું જાલકલ અમલોપામર અને નિરાસાજનક લાગે છે કીંદી અને મેટીર દરિદ્રો માટે વધારાના બીજાનાની આ સતમે આલન જરૂર છે. જેઓ એ બાળતની સુધયા વામતેરી અને મુરેલીઓથી વાઉક છે તેઓ વધુ બીજાનાઓની જરૂર સંપૂર્ણ રીતે જોષ શકે છે પછી વાલે તે ગમે તેવા માગ્યલાઉ દેવા.

કાળા કાચરેલી નંદુરતીના સંજોગમાં પેતાની જાળાણરી ઉદાસનામાં સરકારની આપી મંજૂર નિમણાવણી અમે કંઈ પણ રીત કરીએ તેના કરતા મુનીસીપલ કાળા કાચરેલી અમલદાર ડા હુપરે આપેલા ૨૨મ ૧૫મ વધારે અમલદારક યદ પડવો જોઈએ. સરકારી બીજોરી પા વુદને અમે ગમે તેટલું કાળા કાચરેલી તો પણ પ્રવતના કાલ પણ વર્તની દુદરની નરક સરકારથી આપી નિમણાવણ તજ બળની સમય. તેનો અર્થ તે એજ યાદ સરકારને કાળા માથળ ના મળતી કાલ મંજૂર નથી.

હરખનના 'દાહરસ' ની ટીકા

હરખનું 'દાહરસ' એક અમલોપમા લખે છે કે 'દીંદુરતાનામાં મળેલી નિમણાવણી બદલો મેળવી લેવાનું બીજીય સરકારની સમક્ષ પડેલું કામ જરાએ નિરાસાજનક કે નાદિમન કરનારું નથી. પ્રથમ અને સવિધી અમલનું કામ બાલિ આકમજની સામે દીંદના રજાજન માટે હરખન અને અન્ય સામગ્રીઓની લઘુમતરી કરવા નું છે. જે બી મયું છે તેથી બીજીય સરકારી પાતઓની સત્તા કે તેનો અમલ કરવાની તેની શક્તિ થી મળેલી નથી. બાકે વધારે બળ મળવાની આશા રહે છે. બીજાને દાવે કીંદી સરકારે જાનાલેલી કીંદાતીજ માવ ખાતો નથી પરંતુ ધણી કીંદીઓ જેઓએ બીજીય સરકારે રજુ કરેલી પેજાનાની પાછળની કમનિષ્ઠા રીતમારેલી ન અને તેની હર કરેલી છે તેઓની પણ કામજી સંપાદન કરેલી છે. એ વત જમીને છે કે કોપસ વારાપાટની કોપસ તે પડી બાંધી એ પરથી આકવાની નથી એ વારાપાટથી જે કે તારાજીક પરિજામ નથી આપ્યું જાત બાંધઅને માટે માયા નંબાયા છે. કીંદી રાજકારીઓની નીંદા કરવી પેજા નથી. આપુની કીંદ એ એટલી બંધી થોડીય રાનવની ફતી છે કે તેમાંથી કંઈ પણ વરણને બીજીય નીનીની જાનકાળની ક્રિતિથી અસર થતી સકાળી નથી વિશ્વાસ લેવનન કરતા પડે અથવા પુનઃ સ્થાપિત કરવા પડે કોસે કેશિમ તેતાઓની સાથે મયો કરેલી છે તેમાંની એક બાળત તુરતમાં અમલમાં મુકવા જેવી છે. તેઓ કે હરિઆ ઓરીસને કોમનીયન ઓરીસમાં જોળવી દેરી. એ બીજીયની સમીપીઓ પુગવો ન માવ નહીં મળ્યા પરંતુ વહીવટની દરિદ્ર એ પણ એ પગલું લેવા નું છે. 'દાહરસ'ના દરિદ્રોનો અવરપની જમીને છે કે મસસતે દરેકીપાન જુદા જુદા પરીણા નેતાઓ સામાન્ય અમલુનીપર આવવાને પોતપોતામાં નદિ મળ્યા એ અર્થસુચ છે. ઉદાહરણ કીંદીયો દરમીવાત એ બીજાં રાજકારી નરો બીજીય દરખારો, બામ કરી સંરહણ સંજોગ, કેશિમ મક્ષ માથે રીતમારવાના યદ રહેલા પ્રવતોને વધતી જતી અમુવિધાસની કામજીયા નિહાળી રજા દતા."

જે વધુ સુલી જમમાં આવે છે અથવા તે

અથવા જુમીને ઉદાસનામાં આવે છે તે એ ને કે મીસે બીજા 'પરો' સાથે મસસતો કરવા પછું જેજ નહીં કશિમ દીંદુરતાનામાં અથવા પરીણાં પ્રતીવીપીત કરાપનસરી સરમા છે. અને એ પછેના 'પદાર રહેલા મોડોમી રજા કેશિમમાં દાખલ મમને તેઓની કરીપાદો રજુ કરવાની છે. મમને આપારે પેલા પછે ન બીજીય સામલોપની રમ પાસામેન્ટમાં 'પરો' તરીકે રજીકારવા છે? બીજીય સરખન હજુ આ પ્રમાણે કુનીયાની આખામાં જુગ કયા કુની નાખતી રહેશે?

ગાંધીજી હજુ પણ અહિંસાની જ સલાહ આપે છે

મયા રીમારના 'દરિદ્રમન'માં ગાંધીજી જાવનના અમલોપમા અહીંસાની પેલી રીતે સામમે દરેક ને પ્રથમના જાળાળમાં લખે છે કે: "અહીંસાની લકનારઓ જ્યાં દીમ લાં ચાંનીથી પેતાનો જાન અવનું કરી રજો પરંતુ આકમજ રવારને નમશે નહીં. અહીંસા લકનારઓ રજોપેસે લેનારો નહીં. તેઓ બીજીય કુપરીમાંથી જોજા રજાની મરફરી મુગ મવા માંગે નહીં. તેઓને પેતાનીજ રીતથી લકનામાં પુર્ણ મક્ષા દશે નદિ ન બીજાની. અહીંસાની લકનારઓને બીજીય નર નિરકાર ન લેમ તેમ જાવાન તરક પ્રેમ માવ ન લેમ તેઓ જાનેનું કિવ હચ્છગે, કોમનું આદત નહીં કચ્છે. તેઓ માને છે ન મને તે સંજોગમાં લેવો અહીંસાથીજ સમ વરણ સમજશે. આથી જે પુરતા સાધીઓના અભામે અંદાસી લકનારઓ પેલાનું બીવ પ્રાગ ન કરી રજે તો પેલાનો વંધ લજ નદિ દે. પરંતુ ચરણ પથત તેને વળગી રહેશે. આપણો દેવ જે સવર્તન દોત તો જાવાનીઓને કશા દાખલ મવા અહીંસાની અદકારતા કલાને સહ માલ, આપે અદિમા થી લકનારઓ તેઓ અંદ લેવને ન પડી તે પગલાં લક કા છે. એટલે અહીંસાની લકનારઓ તેઓને કાંઈ પણ મકારની મદદ, પામ્પી સુદાં, નદિ આપે કેમકે કાપને પણ મદદ કરવા તેઓ દરજ્યા અંધાઓના નવી પંદ કાલ જાવાનીજ વૃથો વામો દાખ અને તુપાથી મરિ જતો મીમ અને એક મુગનાની કરી મદદ મમને લેવા તો અહીંસાની લકનારઓ

તેઓ ક્રોધને પણ પોતાના શત્રુ ન બોલે તેઓ તરખાને પાછી ખાશે. આદિસાથી લડનારાઓ જાપાનીઝને કદાચ હેઠલશ્યુનગ જોશે. અને કેટલાય ને ખાલી નાખે છે તેને વિષે શિક્ષકલ બેરશાર જોશે. પરંતુ તેઓ તો જીતેલાજ મજાશે કેમકે નમયા કરતાં તેઓએ મોતને વરવાળું પસંદ કરેલું હશે."

પંડિત જગજીવનલાલ નેહરુની હાલ

ન્યુ દિલ્હીના યુનાઇટેડ પ્રેસ જર્નલે છે કે પંડિત જગદેવલાલ નેહરુએ ત્રીજે પ્રમાણેનું નીવેદન કર્યું છે :

"આપણે હિંદુસ્તાનને મરણ પથે લઈ ગયા છે. આ પાશ્વર્ય વતનમાંથી એક કથા છે. જીન્ને રચે આપણે સાદવા નહીં જાએ. જ્યાં જુદા હિંદુસ્તાનજી એકબીજા છે ત્યાં સલામતી થઈ શકે છે. હિંદુસ્તાનનો નાસ થાય પછી શું થાય તે જાણી શકાય છે."

૩૨૨ પંડિત જગજીવનલાલ નેહરુની ત્રીજે પ્રમાણેનું નીવેદન રહે છે :

"હિંદુસ્તાનની આ આકૃતિની પડીએ દર પારેલામાં વસતા વજા હિંદીઓએ મને તો જાણ્યો છે કે તેઓ સમગ્ર આશ્રમોની આગે માનવશબ્દનું રક્ષણ કરવામાં પોતાનો કાળ આપવા રવેસ આપવા બેઠે છે. તેઓની

સામર્થ્યોએ તે સંપૂર્ણ સફળતાથી આપે છે અને ખાલી ખાલી છે કે જેનાથી બની શકે તે પ્રત્યેક હિંદીની હિંદુસ્તાન આવી જઈ આપણી સામે આવી પડેલાં સ્વેચ્છાએ સામનો કરવાની ફરજ છે. સર રોહિંદ ક્રોધે સાથેની મસલતોનું મને તે પરિણામ આવેલું હોય, પરંતુ હિંદુસ્તાન નું જાનરૂં રક્ષણ કરવું એ પ્રત્યેક હિંદીની ફરજ છે."

રાજકોટના જાતાં હિંદી સરકાર તો વચ્ચે જ જાય છે

યુનાઇટેડ પ્રેસ આગેના બ્રીટીશ એજન્સી અને હોંદના યાજી વાઇસરોય લોર્ડ હેલ્લીફક્સની ન્યુ દિલ્હીની વાઇસરોય પદી બોંગી નેના સંબંધમાં મુલાકાત લેવાનાં તેમણે કહ્યું કે "એ વસ્તુ કોઈકા પાસે રાખવાની છે કે કોંગ્રેસ સમરત હિંદુસ્તાનની વતી મોતની નથી. અત્યારે સગી હિંદુસ્તાનમાં રાજકારણને અંગેની નાહીલ આલતી આવેલી છે જ્યાં ત્રણજ દેશમાં આપણે જેટલાને દયીવાર પુરાં પાડી શક્યા છીએ તેટલા રવમ સેવકો મેળવી શક્યા છીએ. સાંતિના વખતમાં હિંદુસ્તાનનું ઘરકર ૧૫,૦૦૦ થી જેની સંખ્યા રવમ સેવકોએ લગભગ ૧૧,૫૦,૦૦૦ ની કરી દીધી છે. વર્ષો માત્ર દયીવાર પુરાં પાડી શક્યા નથી એજ છે.

દરિએ સર્વો કરી રહ્યા છે. બપોરે દરિયામાં દરિયા અફરિકાની પાસેનેન્ડ કેસ અંગે માગીએ સહુમતિઓ, જેથી કે માફી, બ્રીટીશ વિરોધના પ્રતિનીધીતા ઉપર રચાયેલી નથી તેમ જતનીય, જેવા કે, આફ્રિકાનરો અને બ્રીટીશરોના પ્રતિનીધીત્વપર પણ રચાયેલી નથી. તે પછી આવે નીમમ, કે જે ક્યાંકે દરની મરાતો નથી, તે હિંદુસ્તાનમાંજ કેમ સાથ પાડવામાં આવે છે. શું એટલાજ માટે કે આવા માર્ગિક વાચકા પાડવાનું બ્રીટીશ સરકારને પાડક આવે છે કે જેથી તેને પોતાની મત્તા ગણાવી અનુક્રમ થમ પડે અને તેમ જ્યાં પણ બરો વર્ષના પોતાના અમલ દરમ્યાન એ માર્ગિક વાચકાને કોરોજન આપી કાપમ રાખવા ઉપરાંત બુદી બુદી લઘુમતીઓના દરે અને માગેલું રક્ષણ કરવાને બ્રીટીશ સરકારે શું કર્યું કે? મુશ્કેલી, હિંદુઓ, સીખો, દલીત વગેરે આપણે તે દેશી રાજ્યોના મદારાજોને પણ બ્રીટીશ અમલમાં શો લાજ થયો છે. આ મદારાજ સક્રિય થઈને પણ બ્રીટીશ અમલ દેશ મદારાજોને માન-ભાગ થઈ રહ્યું છે.

પરંતુ બ્રીટીશ રાજકારણોના રાજ્ય મતલબના પોતાની બુદી પદ્ધતિ એજ બહુ નહિ કે. હોંદના યાજી વાઇસરોય લોર્ડ હેલ્લીફક્સ જે પોતાની વાઇસરોય તરીકેની માર્ગિક રમીપદન પેતે પણ બુદ સરેલી ક્રેવાલું કહ્યું ને છે તે વસ્તુ પણ એ બુદો કરી રહ્યા છે.

કોંગ્રેસના નેતાઓએ બ્રીટીશ દરખાસો રદ કરી તેથી તેમને જ્યાં મિલકત નથી સરજી. તે તો વસ્તુ આસા મંડી રહ્યા છે કે હિંદુસ્તાનમાં લાગે પડેલા છે કે જેઓ કોંગ્રેસ વિરોધ દોના જ્યાં બ્રીટીશ સરકારની દાવજ થવાની સાથેજ મેદાને પાડ્યા નેવાર છે. આજ માત્ર સમાગ્રીનીજ મોટ છે. એ હોય તો જોય તો તમામરજ જેટલો છે. એ એમજ હોય તો પછી હિંદુસ્તાનનો સદાસર મેળવવાની મોટથી બની ચિંતા થા સાથ મદારાજ તો તેઓની પાસે છે. અને સર્વ હિંદુસ્તાનને દરવાજે આવી લાગેલો છે તેની એટલી બધી ચિંતા હા આર. બ્રીટીશ સરકારને જોગવાઈ ચિંતા હિંદુસ્તાનના લોકોની છે કે હિંદુસ્તાનપર પોતાની સત્તાની છે. જાનરૂંને હિંદુસ્તાનને કામની સરકારમાં રસ નથી. આપણોજા એકી સરકારની સામે લડી રહ્યા છે કે જેનામાં હિંદુસ્તાનને કોઈ પણ ભાગનો રસ નથી. સંધિયા નેતાઓ લોકોનામાં એ રસ કિરપા કરતા અને આ સમયમાં તેઓ પોતાનાજ દેશને પાસે લડી રહ્યા છે એવું તેઓનામાં મેલસાદન આવવા તકવાર હતા. પરંતુ તેને મારે બ્રીટીશ સરકારે તક અપેલી નથી. હિંદુસ્તાનની પાસે તક થયુંજ વિચિત છે. તેને કંઈકા થવા એ શત્રુઓની સામે જીતવું પડી જવાની છે. બ્રીટીશ સરકાર એક સમયની પેઠામાં હિંદુસ્તાનને પાપમાલ કરી મજાશે અને બીજા પોતાના દામમાંથી સત્તા ચાલી જાશે. જદા રચનાના પ્રવરનામાં તેને પાપમાલ કરી નાખશે. પરંતુ તક કરતા હજુ પણ જેઓને મેલે મુલાકાતે જાણના છે તેઓને સુખ કરવાની તેમ દિલ્લે આસા નથી.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૭ એપ્રિલ ૧૯૪૨.

૨૬ થએલી બ્રીટીશ દરખાસો

હિંદુસ્તાન પોતાના ભવિષ્યને માટે બ્રીટીશ સરકારે પોતેલી નવી મેળનામાં સહીસલામતીની પુરેપુરી ખાતરી થઈ નિના શુચવાજ નથી પડ્યું એથી હિંદીઓને સામાન્ય રીતે સંતોષ થયો છે. કોંગ્રેસ કે જે હિંદુસ્તાનના લોકોના સહવા પગેનું પ્રતિનિધીતા ધરાવનારી એકજ રાજકારી સંસ્થા છે અને બ્રીટીશ સરકાર રચ્યા આન્ય સમયોના કરતાં તેને એ રીતે રવીસામવાની પોતાની લાપકાત વિરાડ કપણે મિલક કરનારી પણ એ એજ સંસ્થા છે, તેણે બ્રીટીશ સરકારની મેળના સપાવમને રદ કરેલી છે. કોંગ્રેસ હિંદુસ્તાનને ખરી સત્તા આપવાની માગણી કરી પરંતુ બ્રીટીશ સરકાર એ સત્તા હોવા તકવાર નેવારી મદુરપતિ મેલના આપણે હાથ આપાદે હાથ છે તેમ : "અમે એ નીર્ણયપર આવ્યા છીએ કે બ્રીટીશ સરકાર આપણે ઉપર આક્રમણ અને ચલાઈના ઝડપી રહેલા લાગવી સામે અસરકારક રક્ષણ આપવાના કરતા હજુ પણ ખાલી શકે તેટલી હિંદુસ્તાનપર પોતાની મત્તા ચલાવવાને વધુ અમલ આપે છે અને તે દરિએ લકેશરો અને લાગલાને ઉત્તેજના આપી રહી છે." સર રોહિંદ ક્રોધે કોંગ્રેસના નેતાઓપર એવા આરોપ મુક્યો છે કે

તેઓ આમલતમાં કાવજાળોને અને જાનરમાં સોલાગરોને હાજી એવી અરચનાતમક વસ્તુ લઈ રહ્યા હતા." તેના પંડિત જગદેવલાલ નેહરુ એ સચોટ જવાબ આપ્યો છે કે : "સર રોહિંદ ક્રોધે એમ કહેવું કે અમે સોલે કરતા હતા અને જાનરમાં અથવા તો અલસતામાં કાવજાળોને હાજી એવી ભાવાં વાજરતા હતા એ એજ ખતારી આવે છે-અને મજા પરા બ્રીટીશ રાજકારણોની અને પાસ કરી અંગેનેલી એ ખાસીયત છે-કે આ આપણે પ્રશ્નને તે એ દરિયાં જુએ છે કે તેઓ પોતેજ ખરા છે અને તેઓને વિરોધ કરનારા પાસ એટા છે એટલુંજ નહીં પરંતુ વળોડી કાઢવા જેટલા મોટા છે." વધુમાં પંડિતજીએ કહ્યું કે : "સમાધાનપર આપણા અમારી તીમ છઠ્ઠા નહીં હોત તો વરલાસક અસાર અગાઉ ખાસની પદી બોંગી હોત."

એ કોંગ્રેસની માગણીઓ રજીકારવામાં આવી હોય તો, દુનીયાની સામે બહાજ મુકવામાં આવેલો હોત, કે જદુમતી લઘુમતીઓપર સર્વોપરી સત્તા ચલાવવા કે જેમને મારે બ્રીટીશ સરકારને પછી જ કડી ચિંતા છે. અમને ને સંપૂર્ણ તમિતિ સામે તે એ છે કે આ દેશનાં શાહીકદી અપાવારે પણ લઘુમતીઓના વેશ અને લાગેનું રક્ષણ કરવાની બ્રીટીશ સરકારની જવાબદારીની

કોંગ્રેસે રહ્યાતલ કરેલી બ્રીટીશ દરખાસ્તો

ન્યુ દિલ્હીથી રૂઢરને ખબરપત્રો જણાવે છે કે કોંગ્રેસનાના ધર્મવિષયે માટે સર રોહડે હોમ માથે એકસલામાં આવેલી બ્રીટીશ સરકારની દરખાસ્તો રદવાનલ કરેલી હોવાનો પ્રેક્ષિત વર્તીંગ કમીટીને કસાત નુકસાર એપ્રીલ તા. ૧૭ મીની રાતે સર રોહડેને પહોંચાડવામાં આવ્યો હતો.

તે દીવસે વર્તીંગ કમીટી પાસે કસાત સુધી મોટી હતી અને દરાર સર્વોન્નયને થયો હતો. મોલાનાં અગ્રુલ કલામ આઝાદ કસકલા જગાને આઝાદવાદ ઉપદી મવા અને પંડિત જ્વલકરલાલ મેહર મોલા વધુ દિવસ દિલ્હીમાં મળવાના છે.

કોંગ્રેસને કસાત

બ્રીટીશ દરખાસ્તોના પ્રેક્ષિત વર્તીંગ કમીટી ના મુખ્ય કસાત જણાવવામાં આવ્યું હતું કે: “આવે સમયે કોંગ્રેસના જવાબદારીમાંથી સંરક્ષણની જાળ સહ સેવી એ એ જવાબદારી ને નકામી કરી નાખવા મરોખર છે.

“દરખાસ્તોપરથી કસાત જણાવવા આવે છે કે કોંગ્રેસના કોમ વધુ રીતે સ્વતંત્ર વધાનું નથી અને કુદ દરમીયાન સરકાર એક છુટી અને સ્વતંત્ર સરકાર તરીકે કામ કરી સકવાની નથી. આ સમયે કોઈ પ્રત્યક્ષ જવાબદારી લેવાને માટે સજીથી પ્રયત્ન અમુકની અને મુખ્ય વસ્તુ એ છે કે પ્રત્યક્ષ સમજા સકે કે પોતે સ્વતંત્ર છે અને એ સ્વતંત્રતાને કાઢી રાખવા અને તેનું રક્ષણ કરવાનું કામ તેને સોંપવામાં આવેલું છે.

“સૈથી વિરોધ જરૂર પ્રત્યક્ષ કોંગ્રેસી ટેકા મેળવવાની છે અને એ સંરક્ષણની જાળમાં તેને સંપૂર્ણ જવાબદારી આપવા અને તેનાપર સંપૂર્ણ વિશ્વાસ મુકવા સીવાય નજર મળે.

“આ કોંગ્રેસીની કિલ્લી વહીએ કોંગ્રેસનાની પ્રત્યક્ષ મળવા કરવાનો બીજો એક ગામ નથી. કાલની સરકાર અને તેની પ્રતીક એજન્સીઓ કોંગ્રેસનાના સંરક્ષણને જોનાં ઉકારવાને બસકત અને નાલાયક છે એ દર્શાવે છે.

“કોંગ્રેસનાની પ્રત્યક્ષ ચોતાની માનીતી જરૂરે સંરક્ષાઓ દારા એ મોતને કોંગ્રેસવાને કાયક છે મરતુ એ તેનાપર સ્વતંત્રતા અને સંપૂર્ણ જવાબદારી નાખવાથીજ સક સકે.”

કસાતની કસાત

મજલાના અગ્રુલ કલામ આઝાદે સર રોહડે હોમને એક પત્ર મળી પ્રેક્ષિતના ઉપલા કસાત ના કસાતો આપતા જણાવ્યું હતું કે:

અમારી ખાતરી છે કે બ્રીટીશ સરકારે એ અમારા સુખમાં પહેલાં આગલા પડી જવાનું ઉત્તેજન આપવાથી તોતી મદદ નહિ કરેલી હોત તો અમે કામ કરવાના એક સામાન્ય ઘોરણ પદ આવી કામ કરેલ. પરંતુ કમળાપે

આ કામ કર આપની વહીએ વધુ થોડી સરકારથી પોતાની પંડવાતક નીતી ઉઠી ચકામ નથી.

“અમે એથી એવા નીર્મુખપર આવ્યા છીએ કે બ્રીટીશ સરકાર વધારે અનલ પોતાનાથી જની સકે ત્યાં સુધી કોંગ્રેસનાના પોતાનો અનલ ચાલુ રાખવાની જાળવને આપે છે અને એ દેવ સિદ્ધ કરવાને કોંગ્રેસનાનાપર આવી પડેલા આક્રમણની સામે તેનું અસરકારક રીતે રક્ષણ કરવાને બસકે કોંગ્રેસનાનાં કસાત અને તકરારો ને ઉત્તેજન આપી રહી છે.

“અમને અને મુખ્ય કોંગ્રેસીને મુખ્ય વિચાર કોંગ્રેસનાના રક્ષણ અને સહીસલામતિનો સક રહ્યો છે અને એ રીતે અમે પરિક્ષા કરીએ છીએ.”

બ્રીટીશ સરકારની વલણ કોંગ્રેસી પ્રત્યક્ષ મીલકુલ અધીનિવાસ રાખવાની અને તેના કાયમાં ખરી સત્તા નહી જવા દેવાની જણાય છે એમ કહી મજલાના આઝાદ વધુમાં જણાવે છે કે, કોંગ્રેસી સંરક્ષણના પ્રકારો અથા એ કરે છે કે સંરક્ષણને ગાંધીય સ્વરૂપ આપવું અને કોંગ્રેસનાના પ્રત્યેક પુરુષ અને સ્ત્રીને નેમાં કામ લેવાને કાયક કરેલી.

કોંગ્રેસી પ્રત્યક્ષ ઉપર અસરકારી મુકાવા રંગ અને તેને એ જવાબદારીનાં કામ કરાવ્યા વીના બ્રીટીશ સરકાર સંરક્ષણની જાળમાં પોતાની કસાત અને જવાબદારી અસરકારક રીતે જાળવી નહીજ સકે અને નજીકનાજ જવાબદારી જનાવે એ જાળવની કાસી પુરે છે.

“એનું જણાય છે કે જેમ જેમ આપણી મસલતો આગળ વધતી મઠ તેમ તેમ બ્રીટીશ સરકારની વલણ વધારેને વધારે બમડતી મઠ છે.

“અમારો પ્રક્ર સંપૂર્ણ પ્રધાન મંડળે રચાયવા નો અને સાથે મળી સકાર કરવાનાં દતો, જે વસ્તુ અમે સંકારવા તકપાર દતો. અમારી કસાત કોંગ્રેસજ સત્તામાં આવે એવી નકાની અમે તો કોંગ્રેસી સમરત મળને સ્વતંત્રતા અને સત્તા મળે એ એવા મસલતો દતો.”

સર રોહડે હોમને કસાત

સર રોહડે હોમને મજલાના અગ્રુલ કલામ આઝાદને સમીલા પત્રમાં જણાવ્યું હતું કે:

સુમવાપેલી વલેઅધીનો કોમ સામાન્ય મોકા ખાતાને અને વિખાની મુખ્ય મથકને સમતી જાળવે, જે મકનારો કસાતની સુધી તરીકે સરસેનાપતિના કાયમાં રહેલી છે ને સીવાયની સુધયા જાળવે સંરક્ષણ ખાતાના પ્રધાનના કાય માં મુકવાના છે.

સર રોહડે જણાવ્યું કે દેસની અંદરનો બવલકાર અને નાજાખાતું, જેમાં સમમાં કુદ ને કસાતો નાજાખાતું અને ગામ પુરો પાકાર

ની જાળ અને સંરક્ષણ ખાતાઓ અને કોંગ્રેસે હોંગ્રેસની નીમણકો સમાવેશ થાય છે, ને સમયે કોંગ્રેસી પ્રેક્ષિતના કોંગ્રેસ સંપોના કાયમાં મોકે.

“આ સીવાય સંરક્ષણની જાળમાં કોંગ્રેસ સંપોના કાયમાં વધુ જવાબદારી આપી સમય તેમ મોકેનું કસાત તેમ કરવા જતા બવલકાર સર આરમીમક વેવલના કાય નીચેનું કોંગ્રેસનાનું તાત્કાલિક રક્ષણ, કે જે બ્રીટીશ સરકારની મુખ્ય કસાત અને જવાબદારી છે, તે જોખમમાં આવી પડે, અને ગાંધીય સરકારના મજલાના આઝાદે લાગ નહી લેવાનું ખર્ક કાસણ એકલું ર સુખવામાં આવેલી સરકાર એવી નહી હતી કે જેમાં મજલાના આઝાદથી પોતાની કસાત મુખ્ય કોંગ્રેસી પ્રત્યક્ષ આગળ કાસી સકાય.”

સર રોહડે જણાવ્યું કે પુર્ણ સત્તા સાથની સમિટી સરકાર મોટા જવાબદારી સરકારો માં સીવાય રચાવી નહી કાસાય.

“કાલના સંસ્તેજમાં એવી કસાત કસાત થા અમુકપય નાજીય સંરક્ષાઓ તરફથી નીમણે પ્રધાન મંડળ ઉચું થાય કે જે તેના પોતાના સીવાય અન્ય કાયને જવાબદાર ન રહે, અને તેથી કોંગ્રેસમાં બહુમતિની સરસુખકારી ચાલે

“આ વસ્તુ સરખી બહુમતિઓ તરફથી રદ કરવામાં આવે કેમકે તેઓને કાયમના આપણુદ બહુમતિના પ્રધાનમંડળની કોંગ્રેસ રહેલું પડે. અને બ્રીટીશ સરકારે સંપૂર્ણતીઓના રક્ષણને માટેના આપેલાં વચનનો વધુ ભંગ થાય.”

સર રોહડે વધુમાં જણાવ્યું કે કોંગ્રેસી પ્રત્યક્ષ પોતાનું નકું જવાબદારી પક લા સંધી પ્રત્યક્ષ ને મોટા વચને રક્ષણ આપનાં તે પ્રતીક્ષાથી જવાબદારી છે તેઓ પ્રત્યક્ષ પોતાની જવાબદારીઓ અને કરને તેને જાળવવીજ પડે.

સત્તાનીકાથી આગવામાં આવેલી સરકારથી કુદ પ્રત્યક્ષમાં કોંગ્રેસ વર્તીંગ કમીટી થી નથી જની કાસાં તેને માટે સર રોહડે બેદ દશીબે અને જણાવ્યું કે કોંગ્રેસી પ્રત્યક્ષ સમયા લુદા લુદા વચીને એક વરી માં એવી એજ માત સરકારો દતી.

પત્રકાર પરિષદ સમક્ષ સર રોહડે

પત્રકારોની પરિષદ સમક્ષ કાવેલન કરના સર રોહડે કોંગ્રેસ જણાવ્યું કે કોંગ્રેસ વર્તીંગ કમીટી તરફના સમયા મળેલા જવાબપરથી સિદ્ધ કસુ છે કે તેઓ બ્રીટીશ વોર કસાતને સુચવેલી મોજના સંકારકા નથી માનવા તેમ સુચવાપેલી સમિટી સરકારમાં વધુ મોકા નથી મોકતા.

“આથી મોજનાના ખરો પાતો એવી લેવાય છે અને તે આવી આવ્યા તે પહેલાં કોંગ્રેસ તેની તેજ રચીની કાયમ રહેશે, જે કે કસાત સાથ તેના એવી નહી રહે.

હોંદુસ્તાન પર પણ ઝડપી રહી છે. જેઓ હોંદને સાફ દે—અને હું અને તમે પણ હોંદુસ્તાનને આવીએ છીએ—તેઓએ પ્રત્યેક પોતા પોતાની રીત મુજબ હોંદુસ્તાનને મદદ કરવાને પેશવાની શક્તિના ક્ષેત્રમાં કરવો પડે છે. એ મદદ તારારા અને ખનખોદોથી નહીં થઈ શકે. મુખ્ય તરવાના સંગઠનથી પણ થઈ શકે. ગમે તે કામ કે વ્યવસ્થા તમે હો તોએ સૌની સમક્ષ આપવી રહેશે છે.

“અમે સદમત થવાનો અમારો ખરો પ્રયત્ન છીએ. તેમાં અમે નિષ્વચનીયતા છીએ. કોનો વાંક હોતો એ મદન્ય નથી. હોંદુસ્તાન પોતાના રક્ષાણને માટે સંગઠિત થઈ શકે તે માટે એ સૌંદર્ય હોવાની જોગવાઈ કરે છે.”

“પર પ્રીટન પોતાનું બનવું કરશે. અમેરીકા પોતાનું બનવું કરી રહ્યું છે અને હવે હોંદુસ્તાન પોતાની જુનીનું રક્ષણ કરવાને માટે કાવંના દરેક ક્ષેત્રમાં પૂર્ણ કોમ્પાઈટી આસ પ્રાપ્ત કરવા નો છે.”

હું સર રેફરેન્સે વધુમાં જણાવું કે કોંગ્રેસને તો આમતું બહુજા જોઈતું હતું આપવા તે કંઈજ એના તમયાર નહોતી. અહીં તેને આપી સકાય તેમ નહોતું તેથી તેને હાજર નહીં મળ્યું.

તેમણે જણાવ્યું કે જો સર રેફરેન્સે દમાખાના તારાખાં કેરફારને માટે જ આપવા હોત અને પુરૂ પડીના હોંદના રસ્તાવળને માટે કંઈ પણ દરખાસ્તો નહીં સામ્યા હોત તો હોંદુસ્તાનમાં પોતે પાંચ મીલીટ પણ રહી નહીં સક્યા હોત.

સર રેફરેન્સે જણાવ્યું કે હોંદુસ્તાનના પ્રશ્નોનું સમાધાન લાવવાને સંપૂર્ણ આત્મનિર્ભરતાએ દા આપવો એજ જોરમાત્ર માગું છે એ પોતાનો મત લગભગ ત્વજી નથી કીધો અને પોતાના સમાજવ દી મતને પણ પોતે હજી વગળી રહે છે કે જોના આત્મનિર્ભરતા દેખાં મેલ પણ જલ્દી શાકી વાકી જવાલોને સ્થાન નજ દેખ શકે પરંતુ દાલતી પરિસ્થિતી જુદી છે આપણે પુરૂ છતાંવાનું છે.

સર રેફરેન્સે પ્રોફેસર

ન્યુ દિલ્હીથી હોંદુસ્તાનની પ્રશ્નોને જોડામરટ કરતાં સર રેફરેન્સે કીધે જણાવ્યું :

“હોંદુસ્તાનમાં મુખ્ય જરૂર સધાવા નેતાઓ એ એક સ્પષ્ટ સરકારમાં જોડાઈ જવાની છે. જોડાઈને આશયે અને બીજાઓને પૂર્ણ કવચે એવી જોજના કરા કરવાની નથી.

“જુનાનદેર રટકના, જોર પ્રીટનના, રક્ષીવાના પ્રશ્નાઓમાં જોજનન થઈ રહેલાં મદન સધને, મીન ખોળના આપુદ માનવજન માથે એકજ પરીશ્રામ લાગી રહે અને તે અંતીમ નિષ્વચ અને નો વીજવપ્રાપ્તિમાં હોંદુસ્તાન પોતાનો રાજો આપી શકે છે અને તેજે આ પો જોજને.

“જુનીવાની આમ જનતાને જુનીવાની પૂતવનું વરમામાં કરા નથી. જનતાને એવી તરીકે મળે અને

હોંદની જનતા અને તેના નેતાઓએ જુનીવાની રચનામાં ખસાતો પૂર્ણ રાજો આપવા તમયાર થવાનું છે.

“નિષ્વચો જોડવાં પડશે, ના માગો અજ-માવના પાસે અને જાંનીના સમયની રેલ અને રીતવાનેની વરેડમાંથી આપણે દુરતજ નીકળી જવું પડશે. હોંદુસ્તાન અને તેના લોકોએ પોતાની દિમત, પોતાની શક્તિ અને સહીષ્ણુતાને જુનીવાની સમાન્ય જનતાના મદન અને સુરતીર સેનવાની સાથે સંગઠિત કરવાની અને પુરૂ અને આશય સાથે યુગાંતરથી ચાલતા આવેલા ગય અને પુરૂ અને હરીફતાની આક્રમકોથી માનવજનને કુમારનારા રીજવના વિમાન પ્રકારમાં પોતા નો માગ આપવાનો હવે ગરસર આવી લાગેલો છે.”

સુરેલીમ લીમને કંસર

સુરતીમ લીમને હોંદના બાંધીય માટેની બ્રીટીશ રજવાખોલોને કંસર, એ દરખાસ્તોમાં આક્રમકી રીતે પાકીસ્તાનની સધવના રહેલી છે તેને મારે સતેપ દરખાસ્તો દોરા અથે ખેદ દહાવે છે કે તેમાં અમલના મુદ્દાઓ ન કે જેમાં ફેરફાર થઈ શકે તેમ નથી અને તેથી તે ન મદલામાં હાં પળ નથી દરખાસ્તો મુકવા માં આવી નથી.

“બ્રીટીશ સરકારની આવી સખ્ત વચણને લીધે લીમના કમીરિતે આ દરખાસ્તો તેના દાવના રરવપમાં માન્ય નથી એમ કલા પીના મુદ્દા નથી.”

“હોંદુસ્તાનના નવા અંધારણમાં લાખમ નહીં થનું દોષ નેને રાખલ નહીં પવાનો હવે દરખાસ્તો માં આપવામાં આવ્યો છે પરંતુ તેની રીતો અને વિધિ એવી છે કે એ કફતાના લંતુને નામો કરી મુક છે. સુરતીમને પોતાના મહીપને લાગુ પડનારા એ અમલના પ્રકારીએ આવી જતી લોકોના સતેપ નહીં ચન શકે અને એ આખતમાં તેઓ સપ્ત આ માકસ લોકેરતની મામણી કરે છે. ખાતી ખાખતારે કોવી હવે હોંદના બાંધવાના પ્રકારું સમાધાન લાવવાનું કંઈ પણ પ્રયત્ન કરવે જો આપન બંદીથી તેના ગરોપર છે.”

કરંચીઆં સર રેફરેન્સેની મુસાકરત

હોંદના જનતાં કરંચીઆં પતેમાનપવન પ્રીતી-તીમીએને મુલાકાત આપતાં સર રેફરેન્સે કીધે મારેમ પદા, સુરતીમ લીમ અને બન્ય પાસે એ દેશના નેતાઓને માટે પોતાની વગ ચલાવી સધળી ખીન-રાજકારી પ્રશ્નોએમા સદખર અપવાની નમને ખાતી આપી છે કે નહીં એ પ્રશ્ન જરૂરખા જણાવ્યું કે : “એ હું જાણતો નથી. મારી પોતાની દિમત એ છે કે લોકોને મેરો ભાગ પુરૂમાં મદદ કરવાને પોતાનું બનવું કરશે—હું આશા રાખું છું કે કરશે. દાખતી સરકારની સાથે જોડાન અને સદખર આપે તો વધારે અસરકારક મદદ થાય. સરકાર સાથે જોડાના પીવા, વધારે મુશ્કેલી થઈ પડશે.

વરદાવાર પરી બંધાવાથી દેશમાં રહીથી રમ-તીની ચાલશે કે હમ એ પ્રશ્નો જવાબમાં સર રેફરેન્સે જણાવ્યું : “હોંદુસ્તાનના લોકો જોડાઈ દિવસે પણ સમજુતી પર આવી નાં એ લીધે મને કરા સંમત નથી. આપણે કોઈક દીવસ નો કંઈક સમજુતી પર આવવુંજ પડશે. ક્યારે આવી શકાય એ હું નથી જાણતો. તેનો આશાર હોંદીઓના પોતાના કવચ—હોંદી નેતાઓ અને હોંદી પશોપર રહેલો છે.”

“અમે અમારાથી બનવું સધળું આપ્યું. વધુ કંઈ આપવાનું અમારી પાસે હવું નહીં.

જોડામરટમાં સર રેફરેન્સે એવું તરિકન કયું : “હવું કે મેંસની કવપનાની સ્પષ્ટ સરકાર એ સરમુખબારી મરાકનાઈ પ્રધાનમંડળ ખાતી તપ કે જે હોમને કે પ્રમતને પણ જતાવવાર ન હો. એ જાણતમાં પણ પૂછવામાં આવતાં સર રેફરેન્સે કહ્યું : “જુનાનદેર પ્રીટનની મચી કરી નાખી છે.”

સર રેફરેન્સે જણાવ્યું કે નેતાઓ સરકાર સાથે જોડાનાં પ્રમત પ્રતીતિથી નહીંકન પોતાનું સ્થાન યુગાંતરે નહીં. પરંતુ પ્રશ્નની મામણી આપે છે કે સ્પષ્ટ સરકાર મલકાવવાને જરૂર થાર નહીં રહે પરંતુ પુરૂના દાલતી પરિસ્થિતી ના એવાં પ્રધાનમંડળ પર કંઈક પણ અંકુશ હોવો આવરક છે.

અને તે જાતના ચાલવવામાં પ્રધાન મંડળ પર કંઈક પણ અંકુશ ને દેતો નાં જોજો અને દાખતી પરિસ્થિતીમાં વાલસૌમાથી પોતાની ચલાઓ કોરી નહીં સમાય.

ખરી સ્પષ્ટ સરકાર સ્થાપવાને વજ ના સમયમાં હજીજ અને કેનેડામાં થવું હવું તેમ હોંદુસ્તાનમાં નથી ચુકળી કરવા માં જું કંઈ વટાવી નહીં લોકોને તેવી સુરકેલી રહેલી છે એ પ્રશ્નના જવાબમાં સર રેફરેન્સે કહ્યું કે : “હજીજનો દાખલો જુદો છે. હજીજ કવર આપારે કેનેડા અંકુશ નથી કેનેડાનો લાખલો પમ્પ જુદો છે. ત્યાં પુરૂ હોંદુસ્તાનના જેટલું નહીંક નથી.”

તેમણે જાણવું કે જણાવ્યું કે હાલનું બંધાવનું મરીનાઓ અને રૂપીની પરિપરો ખન ચર્ચાઓ વિના બહાની સકાય તેમ ના.

મુદ્દ કરંચીઆં કોઈ પણ રખતી શંકેલને સંપૂર્ણ સર્ચા આપવામાં આવે ના સ્પષ્ટ સરકાર મલકાવવા કરવાની સકે કોઈ જોજની સુમેદ કરશે એવું તેમને માલ પળ નાં થાં હવું ખરૂં એ પ્રશ્નના જવાબમાં સર રેફરેન્સે કહ્યું : “એવો વિચાર તેમના નામાં કરી આવ્યો નથી. સધળા નેતાઓ એ આખતમાં મજબૂત રહી આશય કરનાં રેવા માથે મોમ પણ જવાતી સુમેદ કરવા માંગના નથી.

વાલતી વરદાવાર પરી બંધાવાને અથડ દેશના વિદાસપર નાના હુમલોએ વરકે અને ઉમેરને માટે વધુ મારી દાખાં

આવું છે એવો શું નથી થતો એ પ્રશ્નના જવાબમાં સર રહેલો કહ્યું :

“સારા કલેક્ટને યુ’ નાની સુધુભતિ નથી ગળુના, તેમ સીપોએને આને લીલા રંગેને પળુ યુ’ નાની સુધુભતિએ નહિ ગળી શકે.” સુધુભતિએથી ભરકા કંઈ પણ થતું અટકાવી શકાય નહિ પરંતુ તેનો અર્થ એવો નથી થતો કે આ સુધુભતિએના મળતી ભવમયુના થવી જોઈએ.”

ફ્રેડરિકના પ્રતિનિધિની સ્થિતિ
ગ્રીસના દરબારનો પર આલેશી મલલોમાં પ્રસિદ્ધ કવિ હતા પ્રાનીપી કરવાનું પુરુષ જોનને જાણેલા જાણ હોઈશ્તાનમાં અસીના વિષા મધ પડી હતો
સર રહેલો પ્રાણી વર્તમાનમાંના પ્રાનીપી

જોને કહ્યું હતું કે કોઈસના નેતાઓએ કરનમ જોનને પોતાના ખામી કરવાના વચ્ચે પડવાની માગણી કરી હતી. જોનને જવાબમાં નેહરુએ એવી વાતો કરી દેવાનો જોખમો ઠગાર કરી દેવો. મલિયાના અધ્યક્ષ કમળા અગ્રેએ કહ્યું કે કમળા જોનને પોતે વચ્ચે પડવાની માગણી કરી હતી.

ખંડીત જવાહરલાલે તર્કમાનપત્રોને જણાવ્યું કે “આપણે મુખ્ય વચ્ચે પડવાની કે લવાઈ કરનાર તરીકે કામ કરવાની માગણી કરવામાં નથી. પ્રસિદ્ધ કવિ રહેલો નામ નેમા વિના કરાણુ છોડવાનું છે. કરનમ જોનને આ પજા પ્રજોની આજ કાલે ગયા કરી તેને માર કું તેમને આજારી હું જો કે વચ્ચે સ્થિતિ

એવી હતી કે જે મધ રળુ હતું તેમાં તેમનાથી વચ્ચે પડી સકાય તેમ હતું નહીં.”

મલિયાના આગરે કહ્યું કે પ્રાણી અમેરીકા ની મદદની માગણી કરી નહોતી. પરંતુ કરનમ જોનને પોતે એવી મંજૂર દલીલી હતી કે જે કોઈસ કમીટી પ્રાણી નીચુંસ ઉપર આવે તો તેમને મદદ કરવાનો પ્રયત્ન કરવા દેવામાં આવે, તેમજે લીપેલા રસ દેખાવી રીતે એક સમાન હેતુના હીતમાં હતો અને તેથી એ માગણી સ્વીકારવામાં તે કશો વધારો નહીં એવો

કુનાઈએ પ્રસન્ન બળવચ્ચે જણાવે છે કે માથુસર વર્ગમાં એવી આશા વર્તી રહી છે કે હોઈશ્તાનના પ્રથમ પ્રાણી પ્રાણ નહીં જાહેરન બહાર પાડી કે જે સમાન પ્રાણને પુદ્ગમાં સામેલ થવા પ્રેરનારી મધ પડશે.

હીંદની પરિસ્થિતિ પર પંડિત જવાહરલાલ નેહરુ

[પંડિત જવાહરલાલ નેહરુએ વધારી રીતે નેહરુના આપણી મુલાકાત નેહરુ અધિના સ્થાનિક વર્તમાનપત્રોમાં પ્રસિદ્ધ થયો છે અને તે કંઈ છે કે એ દેશના પંડિત જવાહરલાલે જે સમયે કહ્યું હતો તેને કમ્પાઈ આપણે કોઈ અથવા ના તેમજે જે કહેલું હતું તેની મોટા ભાગે દર્શાવનારો હોય તેન માટે આપણે તેમના ભવેશના પ્રાણી દેવાસની રાહ ભેળવી પડશે. દરમીયાનમાં તેમજે કહેલાં ભવેશના કહેલાં જાણ આપણે સંતોષ માનવો રશો. —અ. ઇ. એ.]

પંડિત જવાહરલાલ નેહરુએ કહેલું જણાવ્યું છે કે : “અમલની વચ્ચે આંદોલન સરકારે આપણને શું કહે છે અથવા ના આપણે આંદોલન સરકારને શું કહીએ છીએ એ નથી, તે કે તેના પર આધાર મળી રહ્યો છે.

“પરંતુ અમલની વચ્ચે હોઈશ્તાનના આવી મહત્ત્વ જોખમ અને તેને વિષે આપણે શું કરવાના છીએ ને છે. કોઈકે જે કંઈ જાણ જતી મળું છે તેમ છતાં આપણે હોઈશ્તાનમાં ખોટીસના પુદ્ગ મળવામાં અથવા ના આપણી અમેરીકાના મીત્રો ના આ દેશમાં આવે તેઓના પ્રયત્નોમાં આચળ કરવાના નથી.

“આપણી સમક્ષ પ્રશ્ન એ છે કે, જાહેરના પુદ્ગ પ્રયત્નોમાં સામેલ નહિ થતાં છતાં અને તેને અધ્યક્ષ નહિ કરતાં છતાં આપણા પોતાના પુદ્ગ મળવો આપણે અંક સ્વતંત્ર હોઈશ્તાન તરીકેના આપણા પોતાના ધોરણે રી રીતે શાકરી સક્રીએ.

“આજે એ હોઈશ્તાન સ્વતંત્ર હોય તો રાષ્ટ્રીય નાતે કહે કે : “અમે હોઈશ્તાનના મોટાને સંતોષી સમજ કરવાના છીએ; જાલે અમારી પાસે સમાજના સત્તા આપણને સંતોષ, વિમાનો અને કાંઈ ન હોય; અમે તેઓને અને પોતે જાતની સત્તા કહેએ નાં ખંડીયો સમજ કરીશું.” આમ

ચાલ તો વિચારી શો કે હુનીયાની પરિસ્થિતિ કેવી બદલાય જાય; જાપાન અને જર્મનીપર અને મીન સંતોષ પર તેનો ફેરો પડ્યો ના.”

“આપણે આજમળ કરનારને સરજ નથી કરના મંમ છતાં આતંત્ર વધી ખોટીસને પલ આપણે સરજ નથી કર્યા. કંઈ પરદેશી આજમળ કરનારને ખર્ચી આપણે સરજ નજ મધએ.

“આ પુદ્ગમાં જર્મની અને જાપાનની વિજય કામ અને હુનીયાપર ને સતોષીર સત્તા જમાવે તો મને ચેતક સામે છે કે હુનીયાને મારે આજમળના વધ મે કું એ વચ્ચે જોય નથી માંજના ખાલી મંમ હુનીયાના આ નાંકમાં મારા વધારે અસરકારક ફોજો આપવાની હતી. એવી હુ-ખોટીસ સરકારની સાથે અમામાનપર આવવાને આજર ક્યારે મળ્યા.

“આવતા મળ કે માર માસને મારે પુદ્ગને મુખ્ય આધાર હોઈશ્તાનપર રહેવાનો છે. પુદ્ગની વિમાનતા અને વિશાળતાનો આધાર તેનાપર રહેશે.

“હુનીયાનો કંઈકે કંઈક દેશ આ વચ્ચે સમજી શકે છે સિવાય કે ન્યુ ટેક્સી અને બ્રાઉન હોલના મલલોયો. તેઓની સમજણશક્તિ અને સહજશક્તિ પછીજ ધીમી છે. આજ જર્મની અને જાપાન થી રહીયામાં મધ રહેલી ઘેલછામરી અર્પીલોત્ત કરણ છે.

“હોઈશ્તાન મંદકુળ વિળી મારી દેખના મુખ્ય કું તો કંઈ કંઈ હોઈએનાં લાગર તેવાર કરવા માંજતા હોય. વળી એ દેખના માત્ર પુદ્ગના મેલનમાં લી રહેલાં લરકરનીજ નથી પરંતુ પ્રત્યેક નર નારીએ તેમાં જાણ લઈને આ પુદ્ગને એક જનતાનું પુદ્ગ જનાવી દેવાની છે અને હાજમના મોલકમાં લાલીમ પામેલું લરકર નજમ

અમ નો પણ સંજ્ઞા આજમ રહી શકે તેની દેખના છે.

“પ્રતિષ્ઠા કરવાની જનતાની કથના સંનિદા મરે કે કહે તે પણ સરજ નહિ થવાની છે. એજ દેખના વિાની આપણને જતાવમાં આવી છે. એજ કથના રજાવાની છે અને એજ દેખના આપણે હોઈશ્તાનમાં સંતોષ છીએ.

“મુખ્ય વચ્ચે આજે ખોટીસ સરકારમાં અધ્યક્ષાસ અને અધ્યક્ષાની છે. જાપાન તરફ સહાયજાતી નથી. ખોટીસ વિરુદ્ધ કામણી ની છે. એ કામણીને લીધે જાપાન પ્રત્યે બંધામત સહાયજાતી દર્શાવનારો વિચારો બંધક થવા પામે એ સંજ્ઞાત લે. એ કું કટિ મજુલ તં જાપાન આદિ આવશે તો તે લાલીયાદી હેતુએને લઈને અથવા ખોટીસ સરકારની સામે લડવાને—નહિ કે હોઈશ્તાનને મુક્તિ આપવાને.”

પંડિત જવાહરલાલે એજ મુલાકાત દરમીયાન જણાવ્યું હતું કે : “મારી જામાન્ય સલાહ એ છે કે આપણે આજમળ કરનારને સરજ ન મધએ. તેઓને માલ ન આપીએ, તેઓની સાથે લડકાર ન કરીએ, તેઓને કંઈકે કંઈકે દેશન કરીએ.”

“લડવાનું સરજલજ સરકાર કરશે.” સંજ્ઞાત ખોજાન્યા હોઈશ્તાનને કવે કંઈ રીતે મદદમાર મધ શકે એ પ્રશ્નના જવાબમાં પંડિત જવાહરલાલે જણાવ્યું કે : “સારામાં સારી વચ્ચે તેઓ એ કરી શકે કે હોઈશ્તાનને એક સ્વતંત્ર રાષ્ટ્ર તરીકે સ્વિકારે. જે કું દેશ હોઈશ્તાનને સ્વતંત્ર રાષ્ટ્ર તરીકે સ્વિકારવા તેવાર કંઈ તે દેશની મદદ આપકારવાને હું તેવાર હું.”

“મારી સંપૂર્ણ ખાતરી છે કે અમેરીકા હોઈશ્તાનમાં એક ખરો અને સંક્રમીય પુદ્ગના આપણે જોવા મળે છે.”

નેવો નથી. અવરજ અમને સુઝાયા છે. હવે છે કે એ અરીજ હોય તો એ ખર્ચ ના પડે અને એના પાછું નહોતું અને જાહેર આપી નહોતી. પણ ખરી વાત એ છે કે આ સોકોને ખીંચ દત્તી ને જાહેર આપીએ તો આમ તાકવાને બદલે આપણી સામેજ વજાત! સરકાર માં પણ મોરા અને કાળાઓના બેદરગીર છે. આપણે કોઈનાં સામે નેવો નિના આપણું સાચવવાનું છે એકવાર પ્રથમ કરી છે. રીંધી જાણશું તો પરિણામ જાણકાર હશે. કરેલી ખુશ માંથીજ શાંતિ મેળવું છે. વિશ્વના નાગાઓને તોય જાહેરની પ્રથમ જાહેર નથી.

ફોરેસ્ટ ખાદ્યો તે સહેરોને છોડાય કેમ? આજે કારખાનાવાળાઓને કમ્પાઉન્ડ ધર રહ્યો છે કે નવારે જાહેર લાઈ કોઈની કરીનેજ જશે. પણ એ આપણું જોઈએ છાએ તો એમાં તો ફેટલાય કારખાનાં અને ખીંચું જાણું રીંધી છાંયું થશે મુશ્કેલીમાં રહીને આતું ઉછું કહ્યું છે તે. આના દોષથી લાઈ આનાથીયે સાઈ કિયું કરીયું સમજવું તે નોંધએ કે જે સહેર મા રહી રહેતો ખાદ્યો છે તે સહેરને માથે આજે આવે લાઈ નાસી ગયે નહિ આમે જેવા રીંધે આજે સહેરોને નાસ ચક રહ્યો છે તેવો કહી શકો નથી. કારખાનાઓનો નાસ કરી અમ છે લાઈ એન તો દેશ ફોડી દીવાળી કરતા દોષ તેમ સામતું હશે. એને ખજાર નહિ હોય કે ફેટલીય અરીજ ફોરેસ્ટોનાં અને કોકોનાં ફેસ એવા બાબકતા હોય છે.

પુછા તો ખદા કે તોરો કેટલી ગાંઠની રહ્યી છે?

દીરમાં એવા કોય છે જે આજે માને છે કે દોરપર તાકાત આવી રહી છે જે લડાઈ આવી રહી છે તે તો ખંડીકારોના કોઈના કરવાએ બેલાઈ રહી છે. આપણે ના બેલા બેલા તમારો ભેલાઈ રહી છે. એ આજે, પા. વાળા આઈ' રાજ દોડાદોડ કરે છે. એને પુછા તો ખદા કે એમ પાસે તો ખજાર માં ફેટલી તોરો ગોડા રાખી છે કે આગલાદાનું રહાય કરવામાં અમને ગપ ફિલ ને તમે ના વખત આવે કહ્યું પહેલા નાસી જવાના અમને જે સુઝાય તે અમે કરી સહાય. અમલવાદપર પરદેશીઓના કુદરે કર નથી. આજે આપણા અધ્યક્ષમણુ વાઈ એના છે. એવાઓને સાચવી લેવા અને રહાય આપવું એ આપણું કામ છે. આજે સમજી લેવું એકએ કે આપણું રહાય આપણેજ કરવાનું છે. કારખાના રાજ નહિ ચામ

હાઈલીન જરૂર કયાં?

અદાથી બાળીને જવાના છે કયાં? આ તો આપણી જરૂરી છે. આજે ઘરનીપર પેલા ચપા છાએ. એવી દવા ઉઠી કરેલી કાંઈએ કે બધા પ્રેમથી એવથી સામે રહીએ. ને એવમ જોવાનું કામ તો જાણું એ હીક છે, જુ તમા જોખમ છેજ નહિ લાં ઉછેલે કરાવે

છે એમ ઉછેલે કેમ કરે છે? મારી તો સલાહ છે કે આખા કંઈ છે નહિ. કોઈ કંઈ છે કે પરદેશીઓ આપોને ભેલોગેના નાસ કરશે, આઈ' એવા તે કયા ઉછેલે છે? નવા આઈ' કાર-

નવા રાજ્યોને કુલ સત્તા ન સોંપવાની નીતી

નૂતન રાજ્યોને માદી એપી વખતે તેને રાજ્યની સંપૂર્ણ સત્તા આપવો સાચોય નથી નો ખરીતો લોહી સરકાર તરફથી સુપ્રત કરવા ની આજ્ઞાથીની સરકારી નીતીમાં હવે ફેરફાર થયો હોય એમ જણાય છે. લોહી સરકારે હવેથી જે કોઈ રાજ્યની માફિનસીય ચાપ તેને સર્વસત્તાપીત નહી જતાવવાનો સીકાંત અખ- લાર કર્યો છે. અમ નવી નીતી અનુસાર નવા રાજ્યોને ખરીતો આપતાં પહેલાં તેની સમક્ષ મેલેલ સરવો રજુ કરવાના આવે છે અને તેમાંથી પસંદગી કરી લેવાનું કામ મેના પર છોડવામાં આવે છે. એ સરવોમાંથી પસંદગી કર્યા પછી તેને સરકારી ખરીતો આપવાનું મોરજી અમલમાં મુકાયા જાય છે. ખરીતો સોંપતાં પહેલાં નવા રાજ્યની સમક્ષ નીચેની ફરજિયાતો લોહી સરકાર તરફથી પસંદગી માટ રજુ કરવાના આવે છે.

(૧) રાજ્ય કારોબાર ચલાવવા માટે વડીવડી કાઉન્સીલની નીમણુંક કરેા અને તે કાઉન્સીલમાં એક સરકારી અમલદારને રથાન આપવાનું નક્કી કરેા. સરકારી અમલદાર કોઈ પ્રિસ્ટમાં કાઉન્સીલ ના બહુમતીથી થયેલા નીમણુંકમાં જુરો, મન આપવો હોય તો તે પ્રદરજ્યા રેસીડેન્ટને વાકેફ કરવાનું મોરજી સમો.

(૨) વડીવડી કાઉન્સીલ નીમણની કમ્પા ન હોય તો મોટા રાજ્યમાં સરકારી પસંદગીના ઝોરા દાવાની અને નાના રાજ્યમાં સરકારી દેશા અમલદારની નીમણુક કરવા સમતિ આપો.

(૩) અંગત ખર્ચનું લાઈઆપણું નક્કી કરા. હાલમાં કમ્પ તરફ વડવાજીના રાજ્યનીઓની માદી સુપ્રત કરવાના પ્રસંગો આગળ આવતા સરકાર તરફથી ઉપર જણાવેલી સરવો તેમની સમક્ષ મુકવામાં આવી હતી. કમ્પના મહારાજે મોરો દીવાન કનલ તેમને પાછા બેગી લેવા એજન્ડાને સુચન કયું હતું પરંતુ એજન્ડાએ કાઉન્સીલ વડીવડ અમર મોરા દીવાન એ બેગથી પસંદગી કરવાનું મહારાજને જણાવતા કનલ લેખને દીવાન તરફે આજુ રાખવાની મહારાજે સમત આપી હતી.

એજ રીતે નવા કોંગ્રેસો હવેથી પણ એજન્ડાની પસંદગીનો દીવાન રાખવાનું આજ્ઞા કરવાની તેમને રાજગાદી સુપ્રત કરવામાં આવી છે.

વડવાજીના રાજ્યની લી. સુરેન્દ્રસંકૃષ્ટ કાઉન્સીલ વડીવડ કે કોઈ પ્રકારની સરકારી ફરમાવનગીરી કમ્પના નથી અને સરકારની એ સરવોમાં આધીન

જોવા જનતા. અને છે એકતુ કાપક. કાપકની ફરિયાદી આ લડાઈ હોય તો આમે એમ માનીએ કે ખોતોપર ઓ છે એને એ એ વખત આવશે તો રેડિયો આજુ મશે.

ખરી માદી સંજાળવા તરફાર નહી દોખાવી તેમનો પ્રત વિલંબમાં પડેલ છે. વડવાજીના રાજ્યની મોલાનો કેસ કમ્પા માટે જુરવજાનું ફાઈલી જનાર છે.

રાજ્યની સંરથાના અખાઈન કહ્યો પર આ રીતે લોહી સરકાર તરફથી આક્રમણ કરવામાં આવે છે તે સામે રાજ્યનીઓએ પણ વિરોધજ પ્રદર્શન કરવા માંડ્યો છે. આ પ્રવળે આમાથી નરેન્દ્રમંદળની બેઠકમાં પણ અચો માટે રજુ કરવામાં આવનાર છે અને આ નવી નીતીને રદ કરવાની સંપૂર્ણ માગણી રાજ્યનીઓ તરફથી થનાર છે.

વિવિધ વર્તમાન

વર્તમાનપત્રની વ્યાખ્યા

લોકસ નર્મનેન્ટ ટ્રાફિક એડીનન્ટ જે નાટક પ્રાંતીક કાઉન્સીલમાં આવતા માસમાં રજુ થનાર છે તેમાં "વર્તમાનપત્ર"ની વ્યાખ્યા એવી કરવા માં આવી છે કે નાટકમાં બેગાંથી એક પણ સરકારી વાપામાં રાજ છપાણું અને લાગતા વળગતા રથાનિક સત્તાપીઓના ભત્તામાં પહેલાનું હોય તે. ન્યુસપેપર સુનીવન તરફથી આ વ્યાખ્યા સામે વિરોધ દર્શાવતાં અજાણનું છે કે તેની અસર ચામકાઓમાં જે પત્રો દર્શનિક નથી છાપતાં તેઓની ઉપર કાંઈમારી નાખનારી ધક પકશે. એજે તો ખરા!

અમેરીકાની પ્રતિનિધિ સભાની લશ્કરી ખાતા ની કમીડીના પ્રમુખે એક બાપથ કરતાં કહ્યું હતું કે આ વર્ષની આખરી સુધીમાં આપણા સામનો એટલા પ્રમાણમાં લેવાર થક રહ્યાં હશે કે આપણે અથળાં એકનોત રાષ્ટ્રો ત્રપયા મોખરા એપર એકસામરો પ્રદાર કરી શકીશુ. ટોકીયો પર અમેરીકાના બોમ્બ વર્ષવાને હવે લાંબો વખત નહિ લાગે. એ વખતે એને કે જાં કેવી બાઈર લડાઈ સળગી બેશે.

પરજીના મારફા પ્રધાનને કેદ કયો

—પરજીના માલ પ્રધાન અલી ચેકેર પાપાને કે કરવામાં આવ્યા છે. પ્રધાનમંદળ તરફથી જુધવાર પા. ૮ મીની રાતે બહાર પડેલા ખજરમાં જણાવના માં આવે છે કે રાજ્યની સહીસજામલિને ખાતર ખદા પ્રધાન નહાસ પાપાએ લશ્કરી ખજરતર તરીકે અલી ચેકેર પાપા એ અનાજ ખદા પ્રધાન અને સાલ પ્રધાનમંદળમાં મીકે હવા તેમને પકડવાને કરાવ કયાં છે.

પર ચુર છુ

—નાદાલ પ્રિન્ડલન એસોસીએશનના મેમ્બર્સને
"મેમ્બર્સ મેમ્બર્સના સ્વચ્છ કામ આપ્યા અને પંડિત
જાણકારના મેમ્બર્સને નીચે પ્રમાણે વાર કર્યા છે:

"મેમ્બર્સને સ્વચ્છ આ કોમિટીના સમયમાં
હોટેલનાની આગાહીની વડતમાં સહાયકની દરમિ
છે. આપણે હોટેલના નાન પસંદગીના હોટેલોને
જ નહિ પરંતુ સવળા કમિટીના કોમિટી આપણે કરે"

—નવા સુનાચને રાતે પ્રિન્ડલનની દીકરીઓનાં પ્રોટેક્ટ-
પ્રુટ રીતને સાદાઈના નજીક રહેવાની અને રહેવાની
ના તાર નાપેલા આપણ પસંદગીના બાજર પસંદગી
નાદા હું સમયમાં રહેવાની બાજરના તાર પડે
રહેવા દઉં.

—સી. ૩-૧ જેને તાર કરવામાં આવ્યા છે એ
રમ મેમ્બર્સને તેમના પીપાની રી ૩-૧ તેના બદલ
માં. ૧૫. મિલ છે. જેને મેમ્બર્સને હોટેલની
મેમ્બર્સને મેમ્બર્સમાં ૫૦. ૧૦ નો ફંડ કરવામાં આવ્યા
દેતા.

—ના. ૩ એપ્રિલના 'પ્રિન્ડલન એસોસીએશન' માં
પ્રસિદ્ધ પત્રોના કાસ્ટના અનુવિધ સમાજના રીપોર્ટ
માં કમિટીમાં રા પ્રિન્ડલનના લક્ષ્યો રહેવાની નામ
વધુ વધુ. કમિટીના ફંડ સમાજના નામને છેડે
રહેવા નામને સ્વચ્છ અને સહાયક પ્રિન્ડલન
બાજરના નામ સહાયક લક્ષ્યો રહેવાની પસંદગી
ફંડ સમાજના અંગે રીપોર્ટ પ્રસિદ્ધ કરે. કરામ
સમાજ તરફથી પસંદ કરવામાં આવ્યા દેતા.

—સંજાણને લેખન આપી પડે તે આગી કરવામાં

સંજાણને લેખન આપી પડે તે આગી કરવામાં

—કોમિટીના સમયમાં સહાયક પ્રિન્ડલનના
પડે. ૩-૧ તેના બદલમાં ૫૦. ૧૦ નો ફંડ કરવામાં
આવ્યા દેતા.

—સી. ૩-૧ જેને તાર કરવામાં આવ્યા છે એ
રમ મેમ્બર્સને તેમના પીપાની રી ૩-૧ તેના બદલ
માં. ૧૫. મિલ છે. જેને મેમ્બર્સને હોટેલની
મેમ્બર્સને મેમ્બર્સમાં ૫૦. ૧૦ નો ફંડ કરવામાં
આવ્યા દેતા.

—નવા સુનાચને રાતે પ્રિન્ડલનની દીકરીઓનાં પ્રોટેક્ટ-
પ્રુટ રીતને સાદાઈના નજીક રહેવાની અને રહેવાની
ના તાર નાપેલા આપણ પસંદગીના બાજર પસંદગી
નાદા હું સમયમાં રહેવાની બાજરના તાર પડે
રહેવા દઉં.

—સી. ૩-૧ જેને તાર કરવામાં આવ્યા છે એ
રમ મેમ્બર્સને તેમના પીપાની રી ૩-૧ તેના બદલ
માં. ૧૫. મિલ છે. જેને મેમ્બર્સને હોટેલની
મેમ્બર્સને મેમ્બર્સમાં ૫૦. ૧૦ નો ફંડ કરવામાં
આવ્યા દેતા.

—ના. ૩ એપ્રિલના 'પ્રિન્ડલન એસોસીએશન' માં
પ્રસિદ્ધ પત્રોના કાસ્ટના અનુવિધ સમાજના રીપોર્ટ
માં કમિટીમાં રા પ્રિન્ડલનના લક્ષ્યો રહેવાની નામ
વધુ વધુ. કમિટીના ફંડ સમાજના નામને છેડે
રહેવા નામને સ્વચ્છ અને સહાયક પ્રિન્ડલન
બાજરના નામ સહાયક લક્ષ્યો રહેવાની પસંદગી
ફંડ સમાજના અંગે રીપોર્ટ પ્રસિદ્ધ કરે. કરામ
સમાજ તરફથી પસંદ કરવામાં આવ્યા દેતા.

—સંજાણને લેખન આપી પડે તે આગી કરવામાં

કંપનો આંખો મેંધાયા હતા

—સુનાચને રાતે પ્રિન્ડલનની દીકરીઓનાં પ્રોટેક્ટ-
પ્રુટ રીતને સાદાઈના નજીક રહેવાની અને રહેવાની
ના તાર નાપેલા આપણ પસંદગીના બાજર પસંદગી
નાદા હું સમયમાં રહેવાની બાજરના તાર પડે
રહેવા દઉં.

—નવા સુનાચને રાતે પ્રિન્ડલનની દીકરીઓનાં પ્રોટેક્ટ-
પ્રુટ રીતને સાદાઈના નજીક રહેવાની અને રહેવાની
ના તાર નાપેલા આપણ પસંદગીના બાજર પસંદગી
નાદા હું સમયમાં રહેવાની બાજરના તાર પડે
રહેવા દઉં.

—સંજાણને લેખન આપી પડે તે આગી કરવામાં

સુરત હિંદુ એસોસીએશન

સુરત હિંદુ એસોસીએશનના સર્વે મેમ્બર્સને જાણવા
વડતાં આવે છે કે સુરત શહેરના ૨૩ એપ્રિલ
૧૯૪૨ ના રોજ, બપોરના ૩-૩ વાગ્યે એસો-
સીએશનના ચિકેટરીયા રીપોર્ટના કોલમાં
વાર્ષિક બેઠક મીટિંગ મળશે.

મેમ્બર્સને વખતસર હાજર રહેવા વિનંતિ
છે.

કાર્યકર: ગીરીવલ્લ, સેક્રેટરી અને
બુલેટનીના વાર્ષિક રીપોર્ટ, એક્ઝિક્યુટીવ
અને કમિટી મેમ્બર્સની સુલભી.

એલ. બી. પટેલ
આ ગૌરી મુ. હિં. એસો.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય.

જે તમારે તમામ જીવનની ખરી મજા સેવી હોય તે પુષ્ટીકારક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજાનું અને
બળવાન બનાવી દો! પણ વાદ રાખશો કે કાચકારક બોરકો બનાવવા માટે સારો, તાલે અને ચોકખા શુદ્ધ માલજ
વાપરજો. અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ નાળે અને શુદ્ધ માલ આવી ગયા છે.

અમારે ત્યાં દીપ્તિ, બદામ, ચાંચલી, પીસ્તા, પંજાબી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, હલાળી, કાપડ વાટી, બોખર અને માગુ, ચાર મજા,
ગોપાનીની, અસમન, ગુદર, અંબર, રોના ચંદીના વસ્ત્ર, મહેરન, વીંચે તમામ હીંદુ કરીવાળું ગાંધી વડું, મટી પુટીઓ
કેપરાંત હોદી બરતી તમામ કોસરી દમેટ રોકાઈ રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મરાઠુર થએલી સુરતની બરફી, પીસ્તા બરફી રી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી રી. ૩-૬ રતલ.
મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ બદામી હલ્વા રી. ૧-૬ રતલ, સફેદ પડવાલો હલ્વા રી. ૨-૧ રતલ, રંગીન બદામી હલ્વા
રી. ૨-૦ રતલ, સફેદ બદામ હલ્વા રી. ૩-૦ રતલ અમારે પ્રાંતી મળશે.

નવાળી પાઉર: ચરીરના કોષ પશુ વાગમાંથી માત્ર જે મીનીટમાં પાળ સાત કરી દે છે. ૩ મોટલ રી. ૧-૬ પોસ્ટેજ ડો. પ્રતિબલ
દેશના મોકલ: ૭૦/૬૦ રી. ૨૧-૬.

M. O. BOX 709. I. G. H. BASSA. 153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE,
(INDIAN PAWNBROKER.)
112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New
Jewellery at reasonable prices to suit your pockets. ૧૯૪૬

P. P. BHAGAT,
Fruit Merchant.

રોક બનવું રહે અને વેંછોબલ કાર્ડ પેઈન કરી C.O.D. થી
મોકલવામાં આવશે. લખો—

P. O. Box 842. 139 Brook St. Durban. ૧૯૪૬

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજાંત્રની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હળકું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદરતી સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદરતીમાં અને મીઠામંડળમાં ગાવા બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
સાકળ કોલસાના ધુમાડાથી બચી તાલકાળીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ઠંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, અંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પડોસી, મધન
ઈન્ડિયા, અઉરત, બાલી. આદમી.

શીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભજન, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજાંત્રના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ કામ.

સોલ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સુરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
જાતના) યંગ ઇન્ડિયા, મેમોરિયલ, હિંદુસ્તાન, ઇવીન્સ, ગ્રોડીયન,
(ઇન્ડિયન રેકોર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળેા યા લખેા:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬
, રેસી. ૨૦૭૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાઇવટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯ એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

"Woman"—આને "ઔરત"

AN SPEECH-MAKING PICTURE OF
INDIAN VILLAGE LIFE

એક અજબ કહાની છે. માળાપ શાદીમે' ફઝુલ
ખચ' કરકે ઔસાદકો હમેશાં કે સિયે તંગેદસ્ત બનાવે
હે. શાવકારકે તકાએકે ઉનકી જી'દગી બરબાદ જેસે
કે ગરીબીમે' ધનીરામકો ધર છોડ કર ચલા બના
પડા. અબ બચારી ગરીબ ઔરત તીન બચ્ચોંકી
મા કયા કર. મગર હાંમત ઇસકા નામ હૈ, કે ખેતી-
વાડી ઔર મજદૂરીકા કામ કરકે બચ્ચોંકો પાસા.
એક લડકા નેક દુસરા બદમાશ નીકલા. આને ઉસકો
નેક બનાવેકે સિયે કોશીય ફી. ઔરતકી હિંમત બ
ઇમાન શાવકારકી બદગાતી. એ ખેલકા નતીબ હૈ.
મંગાઓ ઔર સુનો.

GUJARATI DRAMA SETS

ચવલુ દુમાર (૩) રોકડો સેટ.
સીતા આગ (૩) " "
ચવલુ દેવી (૩) " "
ચક્રવર્તી (૪) " "
દીર રાજા (૧) " "
ચેલમનોરથ (૩) " "
સેક રાજાસા (૩) રોકડો સેટ.

ગુસ્તીરાજ ચોદાણુ નાટક (૮)
નરસિંહ મહેલા (૩) રોકડો સેટ.
વલીખનો પારસો (૩) " "
મલનારામજી (૩) " "
રતનજી આવડો (૫) " નાટક
મલખર સગી રહો (૨) " સેટ.
સીંગણુ જન્મ (૨) " "

FILM RECORDS IN SETS

મરીબાની તોપ (૫)
બાબી (૫)

નીરખલા (૪)

મકાદેવની ઔરત (૪)

મારી આંખ (૩)

કમળ (૧)

જમાના (૩)

દુરસાદ (૫)

આરતી F.T. 5276 દસાવતારની આરતી.

F.T. 5191 શ્રી મકાદેવની આરતી.

F.T. 5281 શ્રી મલનારામજીની આરતી.

સુના અને જાણીતા ફરમાસુ મીઠાઈઓ અને પાકો ખનાવનાર
કેપીટનના રીયાળાના પૈટ્રિક પાકો
પંજાબી સાલમ પાક વિગેરે બીજા પાકો ઓર્ડર આપવાથી
મળી શકશે.

અમારી કેફીમાં ઉત્તમ ખાવાઈ નાત ભવ્ય હમેશાં તઈયાર મળે છે.
ફરમાસુ મીઠાઈ તથા ફરે ભવ્ય ફરસાજી, આપાર, તરમ સાસાહો વિગેરે
મિઠાઈ અમારાં મળશે.

શુભ ભવ્ય મટે બંધા બા મળે.

KAPITAN'S CAFE

'Phone
33-8577.

13a KORT STREET
JOHANNESBURG, 135

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.

Country Orders Promptly attended to.

15, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-5382.

વલ્લભ ભાઈ રણછોડભાઈ

ફ્રુટસેલ અને રીટેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ અમારે ત્યાં યાજ્ઞ અને સરવું મળશે.

ખદાશયામના આરદ્રોને તાજીદે પ્લાન દેવામાં આવે છે

૧૪, ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ, જોહાન્નિસબર્ગ.

1054

Every "KATZ-LOURIE" is guaranteed by a signed certificate to
be 100% pure and perfect, sold at LOWEST FACTORY PRICES.
But to write for our free Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" - BLUFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.

DURBAN REPRESENTATIVE

D. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,
Well Street, DURBAN

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, બાઈનીંગરૂમ સુટ, ચોરસરૂમ, હોટલ રૂમ, રાઈડ ઓટો,
બેડરૂમ ટેબલ, ટુ ટેબલ, ટેબલ, ચેર, સો ફેર, બાઈનાઈંગરૂમ ટોપ ફીટર
અને ફીટર વિગેરે, તમામ મીકેનિકલ કાર્બે ખરીદી શકો છો અને પધારી
કાલ મેળવવા સુકોટો નહિ.

બેડરૂમ, ટેબલ અને ફીટર ફરનીચર

એ હમણાં ફરનીચર નીચે તેમજ કાલ છે. તેમજ રૂમ હમેશાં તેમજ રૂમ છે.
માત્ર ફીટરના કાર્બેના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગલો અને વેપાર મપાજમ વધારો.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
'PHONE 33-4691. BOX 2626. 1056

કીટીંગસ

પાવડર

બીડી, માકલ, ચાંચા, કંઘારા, માખી, વંદા
વિગેરે સવળા જંતુઓના

નાશ કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના કીટ મળે છે.

1114

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ,

ફેબ્રુઆરી ૧૯૪૨.

અમે ફરે જાતાં ફરે અને વેજિટેબલ ગુનીવનના કાલ પથ
સાજમાં C. O. D. થી કાલુ પેઈંગ ફરી મોટલીએ છીએ.

P. O. Box 254

31, Short St. Durban, 1000

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL

PHONE 20950.

CORNER PINE & GREY STS

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS
AREA.

THE MEET OF INDIAN SPORTSMEN

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS

BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ઓરલી	હાલુ	મુસલમાન	પારસી	જ્યોતીશ	સુગરી
	૧૯૪૨	૧૯૪૮	૧૯૪૧	૧૯૪૧	ક. મી.	ક. મી.
	ઓગ્રીસ	પેશાબ	જાળી. અપલ	શેદે.	ક. આપર	ક. આપર
શુક્ર	૧૭	શુક્ર	૨	૩૨	૧૪	
શનિ	૧૮	"	૩	૧	૧૬	
રવિ	૧૯	"	૪	૨	૧૭	
સોમ	૨૦	"	૫	૩	૧૮	
મંગલ	૨૧	"	૬	૪	૧૯	
બુધ	૨૨	"	૭	૫	૨૦	
શુક્ર	૨૩	"	૮	૬	૨૧	

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

No. 17—VOL.—XL

FRIDAY 24TH APRIL, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

WHY DID THE WAR COME?

“**W**HY did the war come? Because the world lacked equilibrium and huge unsolved problems confronted it. No country and no political and economic structure which cannot solve its major problems can survive. Western civilisation had arrived at a stage when it could not solve its problems without changing itself. It did not change itself by its own free will and now it is going to be changed through the storm of war. The people of Europe and America proud of their achievements became conceited and pompous and overbearing not realising that while they had much to teach they had much to learn also. That while they had built mightily they had missed often enough the inner core of things. To-day death and destruction go on a mighty scale and people talk of victory. It is not enough to talk of victory over this country or that. If we are wise enough we will try to understand the deeper issues of things, try to find out what is the real lack which makes us fall to pieces and try to picture the new world that shall be and fight for it. Battles and wars may be won largely by military means but a great revolution is not to simply be disposed of. It has to be won by a true psychological understanding of events and by the courage to face them.”

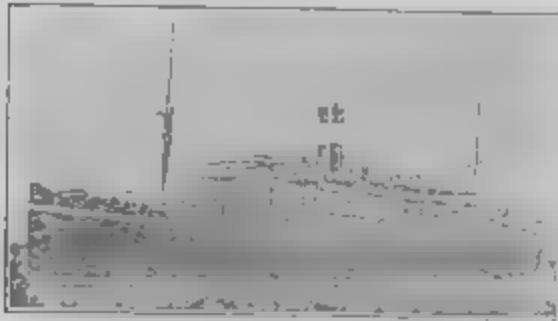
—PANDIT JAWAHARLAL NEHRU.

યુદ્ધ જાગવાનું કારણ.

“**યુ**દ્ધ જાગવાનું કારણ કે જગતે પોતાના અસંતોષપણું યુવાની દાણું અને મહાન અશક્તિથી ભરેલું તેની અનુભવ બતાવવા હોય પણ દેશ-જગતના રાજકીય અને આર્થિક હવાસને જે પોતાના અનુભવ પ્રકારોના ઉપેક્ષા નહીં કરી શકે તે દષ્ટી નહિ હોય. પશ્ચિમી સંસ્કૃતિ અને વ્યવસ્થાને પશ્ચિમી દેશો કે યોગ્યતા પ્રકારોના ઉપેક્ષા પોતાને અને પવરોની સિવાય તેનાથી સારી સમાજ તેમ નહીં પોતાના સ્વેચ્છાએ પવરો કરી નહીં સક્રમ અને તેની દ્રવ્યે યુદ્ધના રાજાનુભવને પસંદ કરે. મુશ્કેલી અને અમેરીકાના સાત પાતાની સિદ્ધિઓથી આત્મ ગર્વેટ બની ગયા, તેઓનામાં ગુમાબી આવી ગયું અને અનુભવ બની ગયા તેઓ સુધી ગયા કે તેઓને યોગ્યતાનું પશ્ચે દેવું પડેલું અને યોગ્યતાનું પણ પાણું હતું વિશ્વને સૃષ્ટિ રચના સાથે પડેલું તેનું મુખ તેઓ મુખી પેલા સુધી ગયા હતા. આજે જન માનસો મોટા પાયા ઉપર નાશ પહોંચી ગયા છે અને તેઓ વિશ્વની તાલો કરે છે. આ દેશ કે તે દેશના ઉપર વ્યવસ્થા પ્રાપ્તી પાત કરી બસ નથી. આજનામાં દેશના દેશ તે આપણે પ્રવૃત્તિઓના કારણેની ઉદાહરણ તપાસ કરીએ. જ્યાં આપણે સાથે આપણી પ્રચારણ પરી બાજસ લાગી છે તેની તપાસ કરીએ અને વ્યવસ્થાના નવાં જગતનું ચિત્ર કરી તેને મારી શકીએ. સુદી અને સમાજને જ મોટે વાગે મરકરી સાધેના વડે દેશી સમાજે પડેલું મહાન કાલના એટલી સફલતાથી યુવાની નહીં રાજા. જગતોનું ખરું કારણ સમાજવાદી અને દિમનથી તેના સમાજો કરવાથી તેને છતી સકારી.”

—પંડિત જવાહરલાલ નેહરુ.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

ધારા દિવસમાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપર શે.
સહુન નેમજ રૂક પેસેન્જર લેવામાં આવશે.

દરખત આવ્યા પછી તમારો ખાલ તથા મુનીયત
ફાઇનાન્સ રેમુલેશન મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા વિગેરે
સંબંધી કામોને મજવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશ.

સાગીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, સમજું.

શાઈ હીમેડ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હીદી પેસેન્જર એજન્ટ.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મોકલી સદાય નેટલા ખાતર તારમાં જતાનું હુરું
સીરનામું મોકલવું.

૩૬ ટીકીટ બિંદુ વીરો સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
" " મુસ્લીમ વીરો સાથે પા. ૧૮ ૬ ૯.
" " વીરો વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.
સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરની આવજાવની તારીખોમાં અને ટીકીટના
બાયેકમાં વિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432,

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.
390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,
No. 4, Kori Street, Johannesburg.
Phone 33-1453 P. O. Box 6220.
Tel. Add: "CITYSHIRT" 1701

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હીંદી વીમા કંપનીમાં જીંદગીના, આય, મોટર કાર મોટર
લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસો, કામકારોને મજાત વીમાઓ,
સામવટ વિગેરે દરેક જાતના વીમાઓ ઉતરાવી સમાવ છે.
હીંદી કંપનીને કુતેજન આપવું એ દરેક હીંદીની ફરજ છે.

Natal Office:
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 2-5845 Cen.
P. O. Box 1610.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરજેજ
ઉપર ૫ ટકાના બ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG
Telephone 33-4478.
P. O. Box 3641.
Tel Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,

THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our SAREE HOUSE which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Denares Sarees and several other lines will be offered at reduced sale prices.

મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રધર્સ પ્રાપ્રાયટરી લીમીટેડ

તેઓના ગ્રાહકોએ ભતકાળમાં આપેલા ટેકા માટે તેઓનો આભાર માનવાની આ તક લે છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સફળ થયા છીએ. માર્ચ તા. ૨૭ સોમવારના ખુલેલા અમારાં સારી હાઉસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી દાખના ડ્રેસ લેંગ્થો. બનારસી સાડીઓ અને બીજા અનેક લાઇનો ખાસ ઘટાડેલા સેલ પ્રાઇસે વેચવામાં આવશે.

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,
PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

TO-DAY NO INDIAN'S HOME IS A HOME WITHOUT
THE PHOTOS OF THE INDIAN LEADERS

We have just received a large number of Indian
National Leaders' Photos of all kinds.

Subhas Chandra Bose
Pandit Jawaharlal Nehru
Mahatma Gandhi
Mahatma Mohd Kalam Azad
Dr. Bhabendra Prasad
Mahatma Gandhi and Charka with the Map
of India with Hind Devi
Hind Mitha with Flag
Hind Devi with Flag 1/- per copy size 10x14

FILM STARS

We also stock Pictures of all film stars in all
sizes 10x14 1/- per copy.

Real Photos of film stars Assorted Post Card
size 7/6 per Dozen, very latest, size 3 1/2 x 5 1/2

Read and read more We can give you all the
latest news from India in the 'Orient Weekly
Of India Illustrated, Nine pence per copy.

Phone 33-8432

Res. 33-8094

P. O. Box

7157.

ઈન્ડિયન ગ્રોસરી કીફાયત બાવે કયાંથી ખરીદશો?

હમોએ ઇન્ડિયન ગ્રોસરી વિભાગ ખોલ્યો છે, જેમાં દરેક
પ્રાચીન દિલ્લી ગ્રોસરી તેમજ માંધી વસાહતની તાના માટી
વસ્તુઓ ઉપરાંત શેઠ વાપરવાની દિલ્લીઆના બર ઉપયોગી
વસ્તુઓ હવે ત્યાંથી તરત કીફાયત બાવે મળી શકશે.

ગ્રાહકોએ ખાતરી આપી કરવા પવનતી છે.

કન્ટીના ગ્રાહકો કુમારી પાતાની ઉપરેખ લેણ સારી
પેઠીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રદર્સ

(સામાજિક અને કુલ્યાર્થ કાર્યો સંબંધે)

MISTRY BROS.,

11 Kork Street,
JOHANNESBURG.

હમો દરેક પ્રકારના વિભાગો પછી ઉતારીએ
છીએ: છાંદણી, આગ, ખગલરી, એસીડેન્ટ,
માતર, રેલ્વે ગેરંટી વિગેરે.

Phone 24350.

Tel. add. "Naartjes."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.
We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,
P. O. BOX 195. DURBAN.

11/6a

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN EXPELLER) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 8d., 7/6, 2/6 and 1/6, or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 14/6

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મહાશયી ભક્તુભાઈ ગડીધરભાઈ

દરેક ભવની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા લીની તેમજ મોંઘા મેવા,
મસાલાથી અને ખનાવીએ છીએ.

અમારું વખણાએલું ચર્ચા પુરું છેવ, મમરા, માંધીઆ,
બાજીઆ, પાનરા વિગેરે દરેકજાનું તાલન ખનાવીએ છીએ.

શ્રીયાળામાં ખાવા લાયક પાકેલ ગ્રાહકો પ્રમાણે સ્પેશીયલ
પાર્ટી વિગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ગ્રાહકો પ્રમાણે
દ્રુત વખતમાં ખનાવી આપીશું. ગદામગાઈથી મનાવનારને
માલ પુરતી કાળજીથી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6675.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,

34 President Street, Corner Victoria St., JOHANNESBURG

Phone 2-3381

Tel. add. "Letapro."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

in South African, Canadian
and Australian Apples

— 2/60 —

Cape Fruit on hand all season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજીટેબલ એક્ષપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલિસ્ટ

ફળમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કમીના ગ્રાહકો ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નાથી સ સારા અને સસ્તા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 786, 106 Prince Edward St. Durban, 1/22.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 17.—Vol. XI.

Friday, 24th April 1942.

Indian Opinion

FRIDAY, 24TH APRIL, 1942

The Teachers' Wrath

LITTLE did we think we would be creating a hornet's nest by offering our criticism as we did in all sincerity to the Natal Indian Teachers Union. Though we can ill-afford it in these days of scarcity of paper we have given publicity in full to the letters we have received so that the writers may not have the slightest feeling in their mind that we have done them an injustice or that we have not had the courage to take knocks. We, however, do not in the least regret what we have said and do not see any reason for withdrawing a word therefrom. If the teachers feel that they have been belittled by our criticism—although it was far from us to do so—it does not behove them, for that reason, to take recourse to the labouring class and raise their ire by attempting to mislead them into the belief that we look down upon them as mean creatures fit enough to be ranked as untouchables. There is no such thing as "untouchable" in our dictionary. We believe they supersede in many respects the so-called touchables as all neglected people do.

We wonder if we would not be doing an injustice to the teaching profession in believing that the letters in question represent their general views. We would rather believe they do not. Then the letter writers and those who think as they do should know that in school if a pupil in the higher class is told not to degrade himself to a pupil of the lower class it does not necessarily mean that the pupil belonging to the lower class is looked down upon. But one belonging to a higher class carries with him a greater responsibility than the one belonging to the lower class. To

take another illustration, when a news paper boy or a shoemaker becomes a Prime Minister there is a vast difference in the rank, and if the Prime Minister is reminded of his duties as such and is asked not to act as he would as a newspaper boy or a shoemaker, it does not necessarily mean that he has been looked down upon in his former calling. In the former he was holding his own destiny in his hands, in the latter he was holding the destiny of a whole nation in his hands. That, in our humble opinion, is the difference between a teacher and a labourer. The teacher who measures his profession by the standard of £ s d. not only does an injustice to himself but insults the noble profession to which he belongs. Those, therefore, who are qualifying themselves as teachers as a means of livelihood will never be able to do justice to that profession. Indian teachers who know anything about their own ancient culture and civilisation should know that a Guru (a preceptor) held the highest dignity. He was held higher in respect even than parents, nay, even than the king.

There is no it is utter ignorance to say that the moulding of the character of the child is the duty of the parents and that the teacher's duty is only to teach the child A, B, C. If that is the case it would be suicidal for parents to send their child to a boarding school or to a college. And what is to happen to the children whose parents are utterly ignorant and have to slave to keep their body and soul together? In whose hands is the destiny of those children? In the hands of State, it will be said. Quite correct. But if the teacher himself is of a low

calibre the amount of remuneration will improve the destiny of the child. That is why we have ventur'd to suggest that all schools should be turned into State schools and it should be the duty of the State to produce and to equip those schools with teachers of the highest standard.

Now a few words as regard to dignity of labour. The word dignity is not attached to the labourer but to the labour itself, though, of course, in the present world order—in the present capitalist system, in which we have learnt to treat the labouring class as something less than a human being and as mere instruments to be exploited for the well being and comforts of the capitalists—we have a great deal to unlearn and to learn to respect that class on whom, living as we do in our natural system, we are dependent for all our needs to be supplied, even those that were supplied by our mothers in our childhood, and to raise them from the low standard they have been kept. Dignity of labour, therefore, means that it should not be beneath the dignity of a teacher, for instance, to do scavenging or to be a labourer. In fact it is the duty of every human being to earn his bread not by giving his fellow-men the benefit of his intellect but by the sweat of his brow. Thus if all were to labour there could be no distinctive labouring class. It is to be looked down upon.

What applies to the teaching profession applies also to the medical profession and the legal profession. They are all exploiters in the present capitalist system in so far as they use their intellect to enrich themselves. The medical profession, too, will be remembered, desired to turn themselves into a trade union but the proposal was turned down by the S. A. Medical Council.

In conclusion, we would like to state that what we are doing before our read-

ers in our last article on the subject was an ideal and we have done the same in the present one. We know there are many things which do not seem practical in the present unpractical world we are living in. Even to speak of moral values in the present war-stricken world is dubbed as un-practical, though, no doubt, it is the very denial of all religions. In an ideal state there would be no unequal distribution of wealth where

one class holds a monopoly of all wealth and the other lives on the verge of starvation. There would be enough for all and peace and happiness for all. We know that the present system has caused misery and unhappiness in the world which has culminated in the world war we are witnessing to-day. We appreciate the fact that the teachers have been driven to take this step we have criticised owing to force of circumstances created by the

present system and we do not blame them for it. But a thing that has been necessitated by force of circumstances is not necessarily a good thing or a thing to be proud of. It may be an evil and one should not take offence if an evil is described as an evil as distinct from an ideal. We must all keep the highest ideal before us and try to the best of our ability to live up to it.

NOTES AND NEWS

Plea For Justice In Union

An appeal to the people of Durban to give their patriotism practical form by extending more justice to the Native and to the Indian was made by the Rev. R. C. Bellis at a special service for the Sons of England Society in the Central Methodist Church, Durban. "We say that we are fighting for freedom and justice. What about more justice for the Black man, for the Brown man, and for those who speak the other official tongue?" he said. "Men will soon be returning from the North with their prejudices of race and tongue forgotten. I am not speaking about political extremists; but to-day there is a strong call for tolerance from both sides." We as an empire are not blameless," he continued. "There are some nasty blotches on its history to which we who are British to the core must admit. Let us remember that this is no time for pompous pride. The British Empire will conquer; but it will never make a better world unless we possess better people consecrated to the service of God. What we need in our patriotism is not only loyalty to the Empire but an even greater loyalty to God."

European Segregationists Form

An Association

Owners of property in Esplanant Avenue, Roberts Road, Avondale Road, Minor Road and Cowey Road who come within the Durban Municipal housing schemes, and as for Europeans, have formed themselves into an association for the purpose of restricting the right of ownership and occupation of property within their area to persons of European descent. In furtherance of this purpose they are about to arrange for the registration of a mutual notarial deed of servitude, with effect upon each one of the properties situate within this area. Councillor S. M. Potterman presented a petition to the Council asking for a grant of aid towards the Association.

Tuberculosis Among Non-Europeans

Describing the Government's refusal of the request of the Durban City Council to provide extra two hundred beds for the treatment of non-Europeans suffering from tuberculosis as "most regrettable" the *Natal Mercury* writes:—"Under the Public Health Act, the Council can obtain a refund from the State of half the capital cost of such an institution, provided it first obtains Government sanction for the work. The new tuberculosis hospital for non-Europeans was to have cost £44,000, of which the Council was prepared to pay not only its full share of £22,000, but an additional £10,500 for equipment. Its request for assistance has, however, been summarily rejected. Durban's original tuberculosis scheme provided for a clinic, for sufficient beds for all races, and for a tuberculosis colony. It was decided to suspend the idea of the colony for the present, and to reduce the hospital requirements to the bare essentials—200 additional beds for Natives and Indians. Now even this part of the scheme is threatened. It has been suggested that the Government have been influenced by the fact that it will be possible to convert the Springfield military hospital into a tuberculosis hospital after the war. What does not seem to have realised, however, is that the accommodation is needed immediately, and that delay, even of a few months, will not only cause much unnecessary suffering and loss of life, but the further spread of this dread disease. The ravages of tuberculosis in Durban, and Natal generally, have reached appalling proportions, particularly among the Native and Indian population. It has been estimated that there are now at least 20,000 Native sufferers in this Province alone, yet the only hospital accommodation Durban can offer them is 108 beds for Natives and 84 for Indians. The problem demands instant action. If the Union Government refuse to fulfil

their obligations, then the City Council will have to undertake the work unaided, and argue about the cost afterwards.

Official Reasons For Government's Refusal

Official reasons why the Union Government has refused to grant funds to the Durban Corporation to enable it to proceed with the contemplated provision of an additional 200-bed hospital for non-European tuberculosis patients at a cost of £44,000, exclusive of £10,000 for equipment, were given to a Press representative. The Government, it was stated, feels that in view of fact that the Springfield Hospital will become available once again for tuberculosis at the end of the war, it would be unwise to embark upon a new hospital to "tide Durban over" in the meantime. If such an additional hospital were built now, it is considered that at the end of the war Durban would have a surplus of beds. It was emphasised that Johannesburg and Capetown are in a far worse plight than Durban and the State is providing what funds it can to these two cities. In Johannesburg, for instance, there are only 48 beds for non-European tuberculosis. The Government has urged the Durban Corporation to carry on to the fullest extent with its clinic scheme, half of the cost of which is borne by the State.

Pass Law Grievance

The meeting of the Joint Council of Europeans and Natives in Potchefstroom has conveyed its thanks to the Minister of Native Affairs for his statement in Parliament about the Native pass laws and expressed the hope that a satisfactory solution would be found for the "degrading and unjust position which has for many years been a source of real grievance among law-abiding African citizens."

ORIGINAL CORRESPONDENCE

NATAL INDIAN TEACHERS' UNION

To THE EDITOR, "INDIAN OPINION."

SIR,—As a worker I take strong exception to the comments made in your editorial of March 27 on "Indian Education." You state that "teachers should not disgrace their profession by turning it into a trade" and further that by joining the rank of labourers "they have lowered the dignity of the great and noble profession."

Mr. Editor, it is very shocking that such remarks should come from the son of Mahatmaji and from the disposal of a paper that should be the guide on the footsteps of Mahatmaji. In such remarks came from any other paper it would not have been so very shocking, but I find it very difficult to find an explanation to the attitude you have taken up towards the workers. Your implication is very clear. You maintain that the teaching profession is a noble one and that if they (the teachers) come down to the level of a labourer then they are disgracing their profession. In other words the labourer, according to you, is to be looked down upon, for to rank with him on equal terms is to lower one's dignity.

May I quote from the writings of Mahatma Gandhi on this point and if you agree with him, as you claim to, then you must admit that your comments were unjustified and absolutely nonsensical. Mahatma Gandhi says: "I entertain great respect for the dignity of labour that I have thrown in my lot with the labourers and for many, many years now I have lived in their midst like them labouring with my hands and my feet..." Now carrying your argument to its logical conclusion it is a disgrace to lower a noble profession to the level of labourers, and hence it is just as much a disgrace for Mahatmaji to lower himself to the level of a labourer.

Mr. Editor, I do not know how you judge the nobility of a profession or a trade. I am keenly interested in your method. To me, as a worker, it is very difficult to appreciate your viewpoint. To an ordinary labour-earning one's livelihood by the sweat of one's brow—is as noble as anything else in this world. In fact I regard it as the noblest thing. Even Mahatma Gandhi says so. After all in the present capitalist society the labourer is the one who forms the very foundation of our society. It is through him that prosperity comes to a nation and to a community and yet you have

the audacity to say that to come down to the level of the labourer is a disgrace. There is very little hope for the oppressed colonial peoples if we are going to adopt such an attitude. Even in South Africa we know that our strength as non-Europeans lies in only one thing, our labour power. That is our weapon, our 'noble' weapon to improve our position for in this country. But those who claim to give our community a lead, people like yourself, Mr. Editor, if they come out with such nonsense, then I must say that there is a very black future for us in this country.

By going down to the level of ordinary workers and peasants Mahatmaji has given a new life to the Indian nation. To-day India is marching fast towards her freedom with the fullest co-operation of her labourers because the workers are the ones who feel the oppression most. And yet in this country a son of the very same Mahatmaji thinks it is a disgrace to come down to the level of the labourers. I am just wondering what next will come from your pen. Probably you will come out with a new theory condemning the labourers as 'untouchables'. This is an exaggeration, Mr. Editor. Your attitude, you must admit, is very appalling and the sooner you admit it the better it will be both for yourself and for all those who are misguided by such notions. Let me hope that you will at least take a lesson from Mahatma Gandhi and change your views.—Yours etc., M. PILLAY.

Sir,—As a teacher in one of the Govt.-Aided Indian Schools, I would like to express my strongest resentment at some of your remarks made in your editorial of March 27, under the heading "Indian Education."

Your word to the Teachers' Union is nothing else but the "word" of one who is immersed in ignorance and stupidity. You state that the Teachers' Union has "disgraced" the "noble profession" by turning it into a "trade." This statement of yours is not only an attack against the membership of the Union—about 700 strong—who are the best persons concerned to decide upon the nature of their organisation, but a blatant attack against people in other occupations.

We do not know where you got your

lofty ideas about the so-called noble profession, but as one who is in the teaching profession, I can easily say that there is no fundamental difference in the capacity for advancement and enlightenment as between teachers and those in other spheres of livelihood.

In your opinion the work performed by teachers should not be valued by money. To the hundreds of teachers who are members of the Union and who realise the immense benefits to be gained by such unity, the statement can be only regarded as upholding the despicable system in which we in the teaching profession are expected to live.

Here are a few facts to remove your very obvious ignorance on the subject. For years the aided teachers in Natal were allowed to live under wretched conditions which, thanks to the example set by the workers in other occupations whom you now seek to "lower" with a sneering contempt, were not even to be found among workers engaged in "ordinary" occupations.

In order to gain redress the teachers made many an attempt but failed. This led to the popular realisation that redress can only be gained by taking up the demands in a more concrete and practical manner. Thus the Teachers' Union was formed on the basis laid by the industrial laws of the country.

Those who founded the Union had even before they decided to form a separate organisation received confirmation from the Department of Labour that the Union can be registered under the Industrial Conciliation Act. In terms of this law, workers are provided with machinery for the purpose of establishing conciliation as between the employers and the workers concerned. Since the teachers are themselves victims of the present system of exploitation, characteristic of all capitalist countries, there can be only one method of redress, namely, the realisation that they are a part of a class and hence to act in accordance with that class. Since human relations are dominated by the laws of economics, redress to their grievances cannot be gained by a change of mind as by appealing to the sentiments of those in authority. The teachers are wage earners in the same manner as other workers and to regard that they constitute a separate entity is the expression of one who is guided by imagination rather than reality.

You think that the success achieved under the most scandalous conditions in state-aided schools is due to "Providence" for, in your opinion, Providence always looks after the neglected. This again is the expression of one who lives in a world of imagination. We, who are supposed to be sane and clear-minded people should look at things from a more practical point of view. The "Pie in the sky" belief is the expression of one living in a world of illusions. Who can deny that teachers in aided schools, despite tremendous adversities, have not toiled hard to better Indian education. The teachers do their work honestly and therefore are demanding an honest wage.—Yours etc., N. G. MOONRAY.

Sir,—in your issue of March 27 your leading article in connection with Indian education makes reference to the Natal Teachers' Union. You state that teaching is a noble profession and not a trade. You go on further to state that teachers should not disgrace the profession by turning it into a trade. As one who is very closely connected with the trade union movement, and as one who has a proper understanding of the relations between employers and employees, very strong exception must be

taken to the above references. It does not matter whether you refer to teaching as a profession or a trade, to the individual concerned it is a calling like any other. It is true that the type of work involved is mental rather than physical, but it is work just the same, and the teacher does it because it is his means of livelihood. A teacher imparts knowledge and trains the intellect. It is nonsense to say that he moulds character. In our present day society, character is moulded at home. To argue that the role of a teacher in society is more noble than that of a tradesman is arrant nonsense. In our society different people have different duties to perform. Without your architects and builders where would your houses be? Yet are these people less necessary to society than teachers? Or is it because teachers wear collars and ties that their profession suddenly becomes "noble"? Without your factory workers, upon whom the whole social structure rests, where would your society be? Mahatma Gandhi regards labourers "as trustees for the nation for which you are labouring. A nation may do without its millionaires and without its capitalists, but a nation can never do without its labour. Entertaining great respect for the dignity of labour..."—Speeches and

Writings of Mahatma Gandhi. Even such an eminent person as Gandhi pays due respect to the dignity of labour. It is, therefore, surprising that Gandhi's son, who claims to support the ideas of his father, can be so superficial and false in his sense of values. All humans must subsist. And to subsist one must have an income. Working for an employer provides that income whether that employer is a private individual or a state department or both as in this complicated instance. Whether the labourer happens to do mental work or physical work is of no importance. This is the fact of the case. And where workers have to wage a struggle for the improvement of their conditions of employment the methods of struggle that they have to adopt are essentially the same. It involves neither degradation nor nobility. Dignity is associated with labour, for labour is honest as well as noble. There is nothing that one need be ashamed of in toiling with one's hands. On the other hand the ordinary workers are indispensable to society. Upon the nature and efficiency of their toil depends the nature and prosperity of their society. Their task is the noblest in society and well may they be proud of it.—Yours etc., M. D. NADOO.

South African News In Brief

Rural Dealers' Licensing

Inquiry Report

THE lack of specific and adequate legislation in respect of health requirements is assigned as a reason for the unsatisfactory condition of stores visited by the Rural Dealers' Licensing Inquiry Committee in its report published in the Provincial Gazette. The Committee, which consisted of Mr. R. Howling, M.E.O. (chairman), Mr. C. H. Downes, J.P., and Mr. M. G. Funnell, visited 62 general and fresh produce dealers, bakeries and eating houses and butcheries. In very many cases they found buildings in disrepair, premises and surroundings dirty and unhygienic, no protection against rodents and vermin, no adequate sanitary provision, food and produce exposed and unprotected, ventilation blocked up, bad lighting, and living rooms part of trading premises. With certain exceptions the position was most unsatisfactory and few of the premises approximated to health requirements. To deal with country stores the appointment of rural licensing inspectors who would be officers of the Provincial Administration was strongly recommended.

It was pointed out that rural traders applied for dealers' and butchers' licences right up against the local authority boundaries, obviously to trade with the burghers. While obtaining that advantage, the traders paid no rates, did not observe health regulations and were under little or no supervision. Uncontrolled butcheries particularly might be a menace to the urban population. In view of the success of the Pietermaritzburg experiment, the committee recommends that powers be taken to order the rehousing of rural stores, except in special circumstances, within five years to conform to health requirements.

Public Trial Of Profiteers

All cases of over-charging in which any intention to profiteer seems to be present will be brought before open Court and tried in public. The opportunity of signing admissions of guilt will not be given in these cases. This statement was made to a Press representative by Mr. L. Giese, Chief Magistrate of Durban. Where the offence was simply inadvertence, probably on the part of some assistant, the Prosecutor would be

entitled to accept admission of guilt subject to confirmation by the magistrate who dealt with the case. The magistrate could either convert the amount paid under admission of guilt into a fine or order the case to be brought to trial, he said. All cases of over-charging were referred to the Public Prosecutor by the police before any decision was made to accept admission of guilt or bring the case to trial.

Retail Sugar Prices Fixed

The fixing of the following maximum retail prices for sugar at any place within a radius of 25 miles of the nearest railway station or siding in Natal is gazetted: Quantities of less than 1lb., 1d. per 5oz.; 2d. per 10½ oz.; 1lb. or more but less than 5lb., 2½d. per pound; 5lb. or more but less than 100lb., 1s. per 5lb.; 100lb. or more, 19s. 6d. per 100lb.

Representation Of Natives In City Councils

The Durban City Council has agreed in principle to European representation of Natives on Municipal Councils.

Things In General

Higher Wages For Indian Orderlies

A meeting of the Conciliation Board appointed by the Minister of Labour to decide the dispute between the Corporation Indian orderlies at the Durban City Fever Hospital and the Durban City Council, held recently it was agreed to raise the wages of the orderlies to £2 0s. 10d. With the cost of living allowance these workers will now get £2 11s. 2d. per month. Their previous wages was £1 6s. 6d. For many years these orderlies were regarded as "unskilled." The new wage scale came into effect retrospectively from Feb. 1, 1942.

Production Of Sugar In War-Time

In the House on Friday, April 10, the Minister of Commerce and Industries (Mr. R. Studdart), replying to Senator H. J. Smith (Labour), said the restriction on the production of sugar in Natal had been temporarily lifted for the duration of the war. Planters were now allowed to produce as much cane as they were able, with the guarantee that it would be taken by the millers. Permission to produce without restriction applied only to the period of the duration of the war.

Definition Of Newspaper

In the Local Government Draft Ordinance to be introduced in the Natal Provincial Council next month a "newspaper" is defined as a "daily newspaper published in the Province of Natal in either or both of the official languages and circulating in the area of the local authority concerned." The Newspaper Press Union of South Africa has objected to this definition, pointing out that it will operate harshly and unfairly against country newspapers which do not publish daily.

Food For Needy Indian School Children

A variety entertainment is to be given in St. Alban's Hall on Saturday, May 2, at 8 p.m. by the Malvern Health and Strength Club in aid of the funds for feeding needy Indian school children. The club will be giving two short plays, a comedy sketch, Kitchen Boy's Dilemma and another play "The Ghost." Songs, musical items and eloquentary selections will also be given. Tickets are available at Singh's Cafe and Peter's Lounge, prices 2/- unreserved and 3/- reserved.

Case Against Seedat Withdrawn

When Mr. Dawood Ahmed Seedat appeared before Mr. Ryle Mason in the

Durban Magistrate's Court last week charged under the Emergency Regulations for contravening the restrictions placed on his movements. The public prosecutor intimated the charge was withdrawn.

Merchank Wins Inter Debate

On Sunday, April 19, Messrs S. Cooppan M.A., M.B.E., George Singh B.A., LL.B., and P. R. Singh adjudicated an inter debate between Merchank Literary and Debating Society and Clairwood "I Boys" Club the subject being, "Can a man get rich honestly?" There were about 120 people present in the Merchank school hall. Mr. R. D. Wilby moved the motion for the Clairwood "I Boys" and was supported by Messrs. L. S. Perumal, S. Poosun and K. Seedat. Mr. M. Natesan opposed the motion and was supported by Messrs. M. Ramaswami, M. S. Chetty and M. Perumal. Mr. S. Cooppan in awarding the decision to Merchank who won by 11 points, suggested to the debaters that personal remarks was a bad form in debating. He paid a compliment to Mr. M. Natesan, leader of Merchank, for scoring the highest marks and congratulated him for being the most outstanding debater. Mr. George Singh presented Mr. Natesan with a cheque of 10s. 6d. to purchase any suitable book for himself. After ten minutes of thanks was moved to the adjudicators and to the people present. Mr. G. Nagesan presided.

Stanger Sentamul Institute

The Stanger Sentamul Institute held its Tamil New Year celebration at the Sabha Hall on Sunday, April 19 before a very large and representative audience who were present to witness a variety concert arranged and presented by the pupils of the above Institute with the assistance of the Stanger Young Men's Tamil Society. Mr. M. Sadasharan, the Tamil Teacher was responsible for the production of the show which reached great heights and was a huge success. The celebration began with prayers and was followed by songs, dialogues and sketches. The Garba and Maypole dances in particular were very well done with precision. Among the sketches, one by the boys, showing the unjust attitude of the rich towards the poor and helpless while indulging in extravagance themselves, was a good everyday lesson. The girl sketches reflected the modern age and called for the freedom of women and girls to move in society and thereby improve the general educational and intellectual standard.

The sketch by the adults bore on modern civilization which had a very fine moral behind it. On the whole a very fine morning's entertainment was provided. At the conclusion of the show, the guests numbering about a thousand were entertained in lunch, thus bringing the function to a very successful end.

Andhra Sabha Meeting

The Stella Hall and District Andhra Sabha recorded a welcome reception to Mr. and Mrs. S. N. C. Varadacharyulu recently. Mr. Varadacharyulu spoke on "Youth and what society expects of him," in the course of his speech he pointed out that youth in India fitted to do a great deal to uplift the community. The future of any community depends much upon its youth. Addressing the women in particular, Mr. S. N. C. Varadacharyulu made a brief survey of the achievements of women in India. Speaking on the necessity of the mother tongue, Mr. S. J. Jeevarathnam emphasized the fact the preservation of one's own national identity is of first rate importance. It behooved everyone to learn his or her mother tongue. A few musical items were rendered by Mrs. Varadacharyulu.

Maritzburg & District Muslim Service League

The treasurer of the Maritzburg and District Muslim Service League, Mr. A. K. I. Buzat, acknowledged with thanks a donation of £5 from an anonymous donor "K.P.R." from Klerksdorp. This money will be used as desired by the donor in his letter dated March 11.

Engagement

The engagement is announced of Mr. Lakshaj Parmasir, second son of Mr. and Mrs. S. Parmasir to Miss Omzols Ramtsoek, eldest daughter of Mr. and Mrs. J. Ramtsoek.

Review—The Study of Village Life in India

"Study Village India" is the title of a new war production, published at 2/6 by the U.S.S.M. at 3 & 5 Wigmore Street, London, which is of more than usual interest to students of the religious life of India to-day and is likely to give rise to much comment in Natal. It is written by the son of parents who recently returned to Agni district to continue their life's work among the depressed classes. Daisy Ingram, the author, who is a well-

cal student, has carefully selected some 60 books and monographs on the subject and a foreword by the Rev. G. T. Munley M.A., who, like the Rev. G. Herbert Ware M.A., was both a Senior Wrangler at Cambridge and a missionary of experience in India, confirms the value of the list. Whilst fully recognizing the need for education among the Indians the writer indicates the widespread awakening which is taking place

and stresses the importance of preserving the use of minds as familiar among Telugu and others and of illustrations of various kinds, even before the villagers have learnt to read for themselves, a practice which has been facilitated by the resources of teaching adults by Dr. Frank Lambach. With a population of well over a thousand to the square mile in Delhi and four and a half million Protestants throughout India the task of

Indian teachers in villages must be a highly creditable if under-paid one and much of the success of Christian missions among the outside community depends on the sincerity of only partly educated teachers under the supervision of leaders of special ability. Chapter 2 deals with the religious of India and their present-day planning for a new life throughout the Indian Empire.—Contributed.

Doings In India

Pandit Nehru Speaks At All-India T. U. Conference

"We cannot shut our eyes to the bloodshed that is going on all over the world, and to the loss of human lives which is taking place on account of the present war," observed Pandit Jawaharlal Nehru, opening the 19th session of the All-India Trade Union Congress held under the presidency of Mr. V. K. Katappa in Cawnpore recently. Pandit Nehru said India was not responsible for the good of any other country. The first concern of Indians was to see that their country was free. Pandit Nehru referred to a slogan which he had heard being raised, that this was peoples' war and the workers of the world should unite. He added that this was not the slogan of the workers of this country. He pointed out that if the workers of the world would have united, the world's map would have been different. They should first fight for the freedom of their own country. India's premier organization had rightly expressed its sympathies towards other countries like China and Russia, but now the first question before them was the freedom of India. And India would not yield to British Imperialism. Proceeding further, Pandit Nehru said that in free India was free, she would have decided by her own will to move side by side with Britain. But at this stage the country had no other alternative but to fight with all those who ever tried to keep her in slavery. He added that he totally disliked the German rule and Nazism. Britain had made India incapable of any defence. In the event of India being attacked by any other force a country she would continue to

resist. She was later to oppose all until she was free. Pandit Nehru further pointed out that India would have developed industrially if she was free but British Government never allowed her to industrialize, and placed handicaps in the work of the National Planning Committee of which he was the President.

What Congress Told Cripps

Referring to Sir Stafford Cripps's statement, "Congress wanted everything or nothing and now they have nothing," Pandit Jawaharlal Nehru in a statement in Allahabad said "It was not what we wanted that we told Sir Stafford Cripps, but something that we considered essential and irreducible if we were to shoulder effectively the burden of today and defend this dear country of ours to the uttermost." He added "It surprises me how far we went in our desire for a settlement. Many of my colleagues, and even the man in the street, come to me and tell me that we went too far and gave up many precious things that we so dearly love. Yet we did so deliberately, for we almost forgot everything for the moment except the peril to India and our immediate duty to defend our Motherland."

Mr. Jinnah And Pakistan

"If all Parties agree to the Moslem demand for Pakistan, or partition, and the Moslem right to self-determination, details to be settled after the war, then we are prepared to come to any reasonable adjustment with regard to the present," said Mr. M. A. Jinnah, President of the Moslem League, in a statement to the Press in New Delhi. Mr. Jinnah added: "So long as Pakistan is

not agreed to, we cannot agree to any present adjustment which will in any way militate against or prejudice the Pakistan demand. The demand of Congress as explained by Pandit Nehru to a Press conference and as disclosed in the correspondence with Sir Stafford Cripps does definitely prejudice and militate against Pakistan, and the demand, therefore, is unacceptable to us."

Sir Stafford Cripps In London

Sir Stafford Cripps who has reached London stated to the Press there on Wednesday that he perfectly understood the difficulties which leaders of different sections of Indian opinion had had. He perfectly understood all the things that stood in the way of a settlement as regards both the future and the present. He regretted profoundly that those difficulties could not be overcome and he thought the leaders of Indian opinion had done their utmost in order to overcome those difficulties. Sir Stafford said although the leaders were not prepared at the present moment to partake of the responsibility of sharing in the Government of India, he had been given personal assurance that they would do anything they could to assist in an unofficial capacity in the defence of India. The picture, he said, was therefore, not a gloomy one so far as he was concerned. Though not as encouraging as it might have been it was much more encouraging than if nothing had been done. Sir Stafford added that he did not regard the Indian question as insoluble during the war.

Everything in this issue is the property of the Editor and is not to be used without his permission.

NEW SHIPMENTS

—OF—

3 PIECE DAWN SETS

In Georgette, Crepe de Chine and Satin. Embroidered, Printed and with Indian Jari work in all colours now unpacked.

From **35/-** to **£6**

PER SET.

THE JAPAN BAZAAR,

JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES & FRIENDLY SERVICE.

★ **SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL.** ★

SAREES

ITALIAN RENAISSANCE SILK SAREES. In all shades. Embroidered, Printed and with Gold or Silver work.

From **£3** to **£12** EACH.

Claret Work & Embroidered Georgette and Crepe de Chine SAREES. From **17/6** to **65** - EACH.

Stencilled & Embroidered ART SILK SAREES in all shades. From **10/6** EACH.

LATEST FILM & ART SAREES. Showing in new designs and in new range of colours with wonderful Int Jari and

Indian made **POPLIN** and **SATIN** in all shades. From **7/6** EACH.

Our Special Fancy Section is showing **Silver, Gold, Tinsel, Jari and Fancy SAREE BORDERS**, 4 yds length in various widths. **Ladies' INDIAN SHOES** and **SLIPPERS**, **Fancy HARRINGSBROUGH RINGLES, NECKLACES, EARRINGS, BROOCHES, COATS and BLOUSE** in all shades.

Special & in **Handmade, Printed and CRÉPE DE CHINE and ART SILKS.** In all shades. From **2/3, 3/6, 4/6 & 5/6** EACH.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty **Georgette, Crepe de Chine and Satin Hand-made DRESSES** for the little one in all shades. Sizes 16 to 24.

From **3/6** to **10/6** EACH.

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, Striped and checked. From **7/6** to **10/6** EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS, etc. at specially reduced prices.

WE have great pleasure in advising our many clients that we have now unpacked **Silk & Cotton Piece Goods, Ladies' Men's and Children's Ready-made Linos** in our Wholesale Department.

મણી પીસ ઓઢણી સુટનું

નવું સીપમેન્ટ દેખાણ આપ્યું છે જેમાં નેરજેટના, સારીન, અને કેપડીલીનના સુટે, ભારત ભરેલા, જાણેલા તેમજ ઝરી કામવાળા, દરેક તરફ રંગોમાં સી. રૂપ થી પા. ૧ સુધી.

ધી જપાન બજાર

જોડાની સમગ્ર જાણીતું સાડી ગૃહ.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડી ગૃહ

પાણી એકવાર જનતાના મન રંગત કરવા,

નમુનેદાર નવરંગી સાડીઓ અને તેને લગતી ભરપૂર વસ્તુઓ, બજારના બાવથી ઘણા કીકાયત ભાવે,

જોડરની સાલુ જમાનાની આંગળીને પહોંચી વળવા.

રજે રજ નવી દબે જોડાની સમગ્ર માં સાડી ડીપાર્ટમેન્ટ આજવામાં આપ્યું છે.

દરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખામી કરવા બહામજુ છે.

૧૪૫૫ કામની અને ભારતેથી નેપાળે નવું ક્રેપ-ડીલીનની સાડીઓ ૧૦/૬ થી ૨૫/૬

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડી ગૃહ ૧૦/૬ થી ૨૫/૬

પાણી એકવાર જનતાના મન રંગત કરવા, ૦/૬ થી ૨૫/૬

નમુનેદાર નવરંગી સાડીઓ અને તેને લગતી ભરપૂર વસ્તુઓ, ૦/૬ થી ૨૫/૬

બજારના બાવથી ઘણા કીકાયત ભાવે, ૦/૬ થી ૨૫/૬

જોડરની સાલુ જમાનાની આંગળીને પહોંચી વળવા, ૦/૬ થી ૨૫/૬

રજે રજ નવી દબે જોડાની સમગ્ર માં સાડી ડીપાર્ટમેન્ટ આજવામાં, ૦/૬ થી ૨૫/૬

દરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખામી કરવા બહામજુ છે, ૦/૬ થી ૨૫/૬

૧૪૫૫ કામની અને ભારતેથી નેપાળે નવું ક્રેપ-ડીલીનની સાડીઓ, ૦/૬ થી ૨૫/૬

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડી ગૃહ, ૦/૬ થી ૨૫/૬

પાણી એકવાર જનતાના મન રંગત કરવા, ૦/૬ થી ૨૫/૬

નમુનેદાર નવરંગી સાડીઓ અને તેને લગતી ભરપૂર વસ્તુઓ, ૦/૬ થી ૨૫/૬

બજારના બાવથી ઘણા કીકાયત ભાવે, ૦/૬ થી ૨૫/૬

જોડરની સાલુ જમાનાની આંગળીને પહોંચી વળવા, ૦/૬ થી ૨૫/૬

P.O. Box 5169 **THE JAPAN BAZAAR,** Phone 33-6229

GUDDOMAL & Co

WHOLESALE SILK MERCHANTS,

33 MARKET STREET.

JOHANNESBURG.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

મહત્ત્વ મેંબીલિંગ દરમિયાન
સને ૧૯૦૬માં સ્થાપાયું.

પરજી ૪૦ મું

ફ્રીનીકસ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૪ એપ્રિલ, ૧૯૪૨.

અંક ૨૭

“ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

શુક્રવાર તા. ૧૭ એપ્રિલ ૧૯૪૨.

શિક્ષકોનો રોય

આવાના આગલા અંકમાં લીડિંગોની પાન-
તપ્પી વિષયના અમારા અગ્રણ્ય નાટક
ઈન્ડિઅન ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅનની આગે
તાના હરી દવા. તેમાં આમે સુચવ્યું હતું કે
શિક્ષકોને દરજ્જાના આધારે મજૂર કરના ઉચ્ચ
ગણના અને શિક્ષકોના સંજ્ઞામાંથી અને
નોકરના પગલા સંજ્ઞા જેવા હોવા નહીં જોઈએ
અને શિક્ષકોને પોતાના ઉચ્ચ દરજ્જાને સમજાવે
મજૂરના દરજ્જાને કોનારી પાકેલા નહીં જોઈએ.
આમે પૂર્ણ સદ્ગતિને કરેલી આ લીડિંગો મહ-
ત્ત્વ ધરાવે છે અને તેઓને પાછા લાવવા
નહીં. છતાં શિક્ષકો અમારા પહેલાં વારવા
છે. જો કે શિક્ષકોની અગત્યના આ હોવાનો
માં કરવું પોતાના તેમ નહીં હોવા અને એ
સંજ્ઞામાં અમાને ગમેલા સંજ્ઞામાં અને આમાં
જ પ્રવેશી જાય છે કે જ્યાં ને લખ-
નારને અને અન્યથા કંપી છે અથવા તે
તેઓના પ્રદાનો શીક્ષકોના આધારમાં લીડિંગ
નથી એવું રહેવા પણ ન પ્રતિ. એ વાત
અંગ્રેજોમાં છે અને તે અંગ્રેજી શીક્ષકોમાં
પ્રસિદ્ધ થયા છે. દરજ્જાઓને લેવાની છે કે
તેઓએ તે અંગ્રેજીમાં પાછા લેવાની છે કે
પત્રોની અંદરની દલીલો એવી નથી કે જેથી
જો શીક્ષકો અને હોનારી ગયા છોએ તેને પાટે
અમાને જરૂર નહીં થાય અને જો તેમાંથી
એક પણ કાગળ પાછો લેવાનો હોવાનું અને
કરજી લેવા નથી.

જો શિક્ષકોને એમ લાગતું હોય કે અમરી
લીડિંગો તેઓને દલકા પાડવાના આગળ છે-
નો કે તેમ કરવાનો આગળ નથી કરવાનો
નહોતો-તો તેઓ કરજીના લેખને મજૂર કરવો
આગળ લાગે, તેઓને અને અન્યથા તરીકે
મજૂરના લાગે દલકા પ્રાપ્તિમાં મજૂરની એ
એવું સાવાનો પ્રવેશ કરી તેઓને કિસ્કરવા
ની જોઈએ. “અન્યથા” આગળ મહત્ત્વ

પાસમાં સ્થાન નથી, અને માત્ર એકીએ
કે પછે દરજ્જાને કરવાના મજૂરના કરના તેઓ
પહેલાં ચર્ચાવા છે, કે જે વસ્તુ તરફથી એક
અથવા લોકોને વિશે છે.

અમારો વિચાર માત્ર છે કે હવેના મનો
પત્રો શીક્ષકોના સામાન્ય મત પ્રદર્શન કર-
નારા કે એમ માની લેવામાં આમે શીક્ષકોને
શુ અન્યાય નથી કરતાં અને માનવા નો
એમજ પ્રવેશ છે કે શીક્ષકોના સામાન્ય મત
ને નહીંજ દર્શાવતા. તે પછી પત્રલેખકો અને
તેઓના સંજ્ઞા મત મરાવનારોએ સમજવું
જોઈએ કે નિયમોમાં નો લેવા વર્તના એક
વિચાર્યોને એમ કહેવામાં આવે કે તેણે તેનાથી
નીચેના વર્તના વિચાર્યોના દરજ્જાને ઉપરવું
નહીં જોઈએ નો તેને અર્થ એવો ન થય
સકે કે તીવ્રતા વર્તના વિચાર્યોને ઉપરકારવામાં
અસરો. પરંતુ તીવ્રતા વર્તના શીક્ષકોના કરતાં
તેના પહેલાં મોટી જગતપદ્ધતી રહે છે. માત્ર
કાગળો લખે: એક અગત્યની ફેરી કરવાનો કે
મોચીનો ધંધો કરનાર વડો પ્રધાન અને તે
એ અને દરજ્જામાં તફાવત મોટો રહેશે છે
અને જો વડા પ્રધાનને વડા પ્રધાન તરીકે
પોતાની અગત્યનીઓનાં બાં કરાવવામાં આવે
અને તેણે અગત્યની ફેરી કરવાર અથવા
મોચીનો ધંધો કરનારની જેમ વર્તવું નહીં જોઈએ
એમ તેને કહેવામાં આવે તે તેને એવો અર્થ
ન થય સકે કે તેના એ ધંધામાં તેને ઉપકારના
માં આવ્યો. તેના આગળ ધંધામાં તેના લાભ
માં તેનું પોતાનુંજ લાભ રહ્યું હતું બધાને વડા
પ્રધાન તરીકે આપી પ્રજાનું કાળી તેના લાભ
માં રહેલું છે અમારા તમ મત પ્રમાણે એક
શિક્ષક અને મજૂર વચ્ચે પણ એવોજ તફાવત
રહ્યો છે.

જો શીક્ષક પોતાના ધંધાનું માત્ર આર્થિક
મોરચે આંકે છે તે ખુદ પોતાની જાતનેજ અન્યાય

કરે છે એટલુંજ નહીં પરંતુ શીક્ષકના ઉચ્ચ
ધંધાને પ્રાપ્ત કરવા છે. આથી જોએ એક
શિક્ષકના સાધન તરીકે શીક્ષકનો ધંધો માન
છે તેઓ પોતાના એ ધંધાને કાંઈ પણ અન્યાય
આપી કરશે નહીં કોઈ સંજ્ઞામાં જોએ કોઈની
પ્રાપ્તિ સંજ્ઞા અને સ્થાનને પાછા લેવા પણ
જોએ તેઓએ સમજવું જોઈએ કે મજૂરના
દરજ્જાને મજૂરી સંજ્ઞા મજૂરના આગળ દબો
માખાપ અને ખુદ રાવના કરનાં પણ તેને
પહેલાં માત્ર અપવાદમાં આવેલું હતું.

જો એમ કહેવું કે આગળનાં સંજ્ઞામાં
કરજી માનવાની છે અને શીક્ષકો માત્ર
તેને કરજી આપવાનાની છે એ નથી અગત્યના
મુખ્ય છે. એ એમજ હોય તે આગળનાં પોતા.
સંજ્ઞાને મોટીજ રકમ અથવા વિચાર્યોમાં
મુખ્ય એ આગળનાંજ મુખ્ય પડે. અને જે
આગળનાં માનવિત્તા તદ્દન નિરુદ્ધ હોય અને
પોતાના શરીર અને આત્માને એક રાખવાને
મુસામી કરી પડતી હોય તેઓની શુ દશા? તેમાં
આગળનાં કાળી મના લાભમાં મજૂરનાં તેનો
અન્યાય એ આગળનાં આવશે કે રાજ્યના
લાભમાં મજૂરનાં પરંતુ તદ્દન નહીં છે પરંતુ
જો શીક્ષકોનામાંજ રામ ન હોય તેો રાજ્ય
તરફથી એ તેઓના અર્થ કરવામાં આવે તેથી
આગળનાં કાળી મુખ્ય નહીં શકે આથીજ
અને કદી ગયા છોએ કે અથવા નીચાળો સર
કારી હોવી જોઈએ અને સરકારે તેમાં ઉચ્ચ
કારીના શિક્ષકો પુણ પાડવા જોઈએ.

હવે મજૂરના મજૂરના આગળ. મજૂરના
સમજ મજૂરના લાગુ પાડવાના નથી આવ્યો
પરંતુ મજૂરના લાગુ પાડવાના આવ્યો છે,
જો કે, એક, ફોર્મમાં લાગુ અવસ્થામાં—
લાગુ મુકીવાડી રીતમાં, જેમાં મજૂર વર્તને
માનવાનો કરના ફેરક દલકા પ્રાપ્તી તરીકે અને
મુકીવાડીઓના સમજ સમજાઈ પાટે શીક્ષકોના
સાધન તરીકે મજૂરના આગળનાં માનવામાં
આવ્યું છે, તેમાં આગળનાં લાગુ શીક્ષકો મુકી
જવાનું છે અને મજૂરનાં, જેમાં પર, જે મજૂરની
ફેરી ફેરક આવે પરંતુ રકમ છોએ તેમાં,
આગળનાં માત્ર લાગુ પુણ પાડવાના અને આ-
પછી માત્રનાંજ આગળનાંજમાં આગળનાં સેવાઓ
કરેલી તે સેવાઓ મુકી પાડવાનાં સમજો આગળ

રહેલો છે, તેના તરફ આપણે માનવી નબરે જોતાં રીતવાનું છે, અને જે હલકી શેણીમાં તેઓને રાખવામાં આવ્યા છે તેમાંથી તેઓને ઉભે ચલાવવાના છે. ભારે મજૂરીના મજૂરવને બરા અર્થ એ થાય છે કે, માણસા તરીકે, એક શીશુનાં જીવો લાંબને કાંઈ પણ જાનની શારીરિક મજૂરી કરવામાં પોતાની આખર મૂડી જતી મજૂરી નહીં જોઈએ. હાજીનામાં પ્રત્યેક માનવી ની દરજ્જા પોતાની રોજી પોતાના માનવશક્તિઓ ને પોતાની બુદ્ધિના સાથ આપીને હાવાની નેમ રાખવી નહીં જોઈએ, પરંતુ પોતાના મરસોયાથી હાવાની જોઈએ. એ રીતે જો સમજા મજૂરી કરતા કોય તો મજૂરવર્ગ જેવો કાંઈ હલામકો પર્ગ ન રહે અને કાંઈને હલામ મજૂરવા મળી પામ ન રહે.

જે પરંતુ રીક્ષકતા પાંધરને લાગુ પડે છે તેજ હાજરી પાંધરને અને કાપકાસાઓના પાંધર ને પણ લાગુ પડે છે. કાલની મુડીવારી રૂઢી હેઠળ એ નમળા, જેટલે દરજ્જા પોતાની બુદ્ધિ ને માલદાર જનતામાં ઉપયોગ કરે છે તેટલે દરજ્જા, તેઓ મરીમોને સુચનારા છે. કુંક મુલવર કાલની પાંધરોનીઓએ પણ પોતા નું દેડ મુડીપત રચાવવાની કુશળ કરી હતી પરંતુ સાહિય આફ્રિકન મેડીસ કાઉન્સિલે એ દરખાસ્ત નામનુર કરી હતી.

અંતમાં અમારે કહેવું જોઈએ કે આ વિષય ઉપર અમારા આગલા મેળમાં અમે વાચકો સમક્ષ એક આદર્શ રજૂ કરી મથા હતા અને આ લેખમાં પણ આદર્શ રજૂ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે અને જાણીએ છીએ કે આજના અભ્યવહાર મુગમાં ધણી બરફાર વસ્તુઓ પણ અપણને અભ્યવહાર બાસે છે. આજની કુદ મજન કુનીયામાં નીવી આનીની પાત કરનારને પણ અભ્યવહાર મળી ગાઢામાં આવે છે. પરંતુ તેમ કરવું એ સમજાધર્મોના ઇન્કાર કરવા બરાબર છે.

એક આદર્શ રીતીની સમજા ધનને મનરે કોઈક નામના દાધમા દોય અને બીજો વર્ગ દરિદ્રતામાં સમજતો રહે એવી સનારી અસમાન વરેગણી હોયજ નહીં સમજાને પુરવું મળી રહેલું દોય અને સમજા સમજાની બોયવતા દોય. આપણે જાણીએ છીએ કે કાલની રૂઢીની કુનીયામાં કુપા અને કંઠાલીય એટલી કદ સુધી વધી પડ્યાં છે કે જેનું પરિણામ કુપાની મુશ્કેલી આવેલું છે, અમે એ વસ્તુ સંકીરતા તબાકાર છીએ કે કાંકોએ લીધેલાં ૪૪ મજલની અમે રીકા કરેલી છે તે કાલ ની રૂઢીની હલકાએલા સંલેગોના મળતા કારણે તેઓ નવાન દેરવગા છે, તેને માટે અમે નવાન દોય નથી દેતા પરંતુ જે વસ્તુ સંલેગવગા કરવાની જરૂર પડી હોય તે શારીર ન અમલ તો અર્થ સેવા જેવી છે જોવું ન હોય સકાય એ અનિષ્ટ પણ હોઈ શકે અને એક અનિષ્ટને અનિષ્ટ કહેવું અને આદર્શને આદર્શ કહેવો તો કાંઈને બુદ્ધિ રમ કાપણું ન દોય કેવળ આદર્શ પોતાની સમક્ષ રાખવો અને તેને પરીચવાનો મધ્યસ્થિત પ્રયત્ન કરવો એ સર્વનો ધર્મ છે.

બીન-પુરોષીયનોમાં કાયરોગ

હમના બીન-પુરોષીયન ફાદીઓ ની સારવાર માટે વધારાના બસો બીજાનાની બરફા માટે ડરજન સીરી કાઉન્સિલની મામણી સરકારે નામનુર કરી તેને "અતિ બેદનક" જણાવતાં "નારાલ મરકપુરી" લખે છે :

"ભલે તંદુરસ્તીના કાયદાની રૂએ કાઉન્સિલ, એવી સરવાને માટે જો તેણે સરકાર તરફની પ્રથમ મંજૂરી મેળવેલી હોય તો, સરકાર પાસેથી અધો અર્થના રીક-ડની મામણી કરી શકે છે. બીનપુરોષીયનો માટેની નવી કાયરોગની ઇરખી તાલેતો અર્થ પા. ૪૪૦૦૦ થવાનું હતો જેમાં થી કાઉન્સિલ પા ૨૨૦૦૦ નો પોતાનો અર્થી કિસ્સોજ માત્ર નહીં પરંતુ તેમાં સરલામન પુરો પાડવાને માટે વધુ પા. ૨૦૫૦૦ આપવા તબકાર હતી, પરંતુ મરદને માટેની તેની મામણી સરકાર નામનુર થઈ છે. ડરજનની કાયરોગની મુળ યોજનામાં સુધળી જતીના લેમો માટે પુરવઠા બીજાના સાથેની એ કાંઈની અને એક કાયરોગીઓના ગામડાને સમાવેશ થતો હતો, મામડાને દિસાર કાલ તુરતને માટે મોકલ મળવાનું અને ઇરખીવાસની જરૂરીયાતો બોળા માં એટલી કરી નાખવાનું એટલે કે નેટીવો અને હીંદીઓ માટે ૨૦૦ વધારાના બીજાના રાખવાનું રાખાવું હતું. હવે પોજનાનો આ કાય વધુ અમલમાં નહીં મુકાવા વલમાં આવી પડ્યો છે. એવું સુચવાવું છે કે સરકાર એ હાજરતા દોરવામાં કે ૨૪૦૦૦થી ૪૪૦૦૦ માં ફેરવી નાખી દાખશે. પરંતુ જે વસ્તુ અમલમાં નહીં આવી તે એ છે કે વધુ લગવડની તારકાણિક જરૂર છે. અને થોડા માલ ની પણ દીલથી ફાદીઓને લીનાકારણ પીડાવું પડે અને જાંનની ખતારી થશે એટલુંજ નહીં પરંતુ એ બામંકર રોય વધુ ફેલાશે. ડરજન અને સામાન્ય રીતે નાટાલમાં કાય રોમનો ઉપદય બાસ કરી નેટીવો અને હીંદીઓમાં શાસ્ત્રીય પ્રમાણમાં વધી પડ્યો છે. એવું અડમટવામાં આવ્યું છે કે જોજમાં જોજા ૨૬૦૦૦ નેટીવો આ પ્રાંતમાંજ કાલ પીડાઈ રહ્યા છે. તેમ છતાં ડરજનથી ૧૦૮ બીજાના નેટીવો માટે અને ૮૪ હીંદીઓ માટે એટલીજ તેઓને માટે ઇરખીતાલની સગવડ પૂરી પાડી શકાય છે. આ પ્રમને તુરતજ બવાન દેશની જરૂર છે, એ મુનીમન સરકાર પોતાની જવાબ હારી નહીં ઉકાવવા માંમતી હોય તો રીડી કાઉન્સિલે વજર મદદ કાર્ય લેવાની એવું પડેલું

અને બધે માટેની અર્થ પાછળથી કરી શેરી પડશે

ગોરા સેક્સેશનના કિમાયતીઓએ રચા-રહી ઓસેસીએશન

એસજીમોન્ટ એવન્યુ, રોયરમ્ રોડ, એવનડેવ રોડ, ગીલનર રોડ અને કાવી રોડના ગોરા મકાનોના માલિકો જેઓને ગોરાઓને માટેની ડરજન મુનીમીપલ કાઉન્સિલ રકીમે લાગુ પડે છે તેઓએ પોતાના સત્તાઓમાં મકાનો ધરાવવાને અને વસવાટોને ૬૪ ગોરાઓનેજ મકાનોન કરવાના હેતુથી એક ઓસેસીએશન રચાવી છે. આ હેતુ પાડ પાડવાને તેઓ પોતપોતાના સત્તામાં આવેલાં મકાનોના ડીકમાં પ્રતિ-બંધીત કસમ રજીસ્ટર કરવાનાં પમમાં સેવાની ગોઠવણ કરી રહ્યા છે. કાઉન્સિલર એસ એમ. પેટરસને ઓસેસીએશનને નાખામદદ આપવાની મામણી ડરનાર કાઉન્સિલ સમક્ષ પીડીયન રજૂ કર્યું હતું.

—૦—

પરચુરણ

—રજરના સોલ અને હીલ સાથના કેનરમના જોડા જનાવનાર ડરજનના એક કારખાનાએ કુદ માટેના આસ ઓફરે સિવાય એ જોડા બનાવવાનું પામ બંધ કરી દીધું છે. જણાવવા છે કે એ પેદી પાસે રા વર્ગ માલે એટલું રખર હતું જે અમલની વસ્તુઓ બનાવવા માટે સરકારે લઈ લીધું છે. આ પેદીમાં ૨૦૦ જેટલા દીકોઓ નોકરી કરતા હતા તેઓ રજા પળા છે. આપા નાટાલમાં કવસના જોડા જનાવ નારી આ એકજ પેદી હતી.

—ભીંવાર તા. ૧૨ માં મુસોલીનીએ હટાલી માં જપાનના મોંદાના ફેક્ટોરીસની સુલાકાવ લીધેલી દોવાના હટાલીયન નજી એવનસીએ બખર આવેલા હોવાનું લંકનથી ફેર જણાવે છે એ ઇસમે કાપણ કરતાં મુસોલીનીએ જાપાનીઓ તરફ લામણી દશોરી જપાનના સરકાર મેળવેલી મકાન જોવાતા તખાણુ કર્યો હતો. તેણે કહ્યું કે હટાલીના સોલો જાપાનીઝ કોલજરોની સાથે અતીત વીજળ પ્રાંત પામ લાં કાંઈ કુચ કરવામાં ગોરવ માને છે.

થોડાજ દિવસ પહેલાં એવા બખર પ્રસિદ્ધ થયા હતા કે મુસોલીની પામલ બની ગયો છે!

—કુપન લીધા વચર પેટોલ આપવા માટે રહુઅલ ગોદર એવજી બપોરે કા. ૩૫, લીપોટને તેના માલિકને અને એ નોકરોને ડરજનની એજન્ટ ફોર્મ નીચે પ્રમાણે અમલ થઈ હતી. ફર્મ ના ૧૫ નો ફર્મ, તેના માલિક રહુઅલને પા. ૧૫ નો ૬૬ અથવા એક માલની સખલ ફેડ, કુપન અને બપોરી એ નોકરોને પ્રત્યેકને ૫૦ રૂનો ફર્મ અથવા ૧૮ દિવસની ફેરી સખ.

આજના એકાગ્ર ચુદ સામેની તર્કશુદ્ધ શુભિકા

જન એવા મુદ્દામાં સમાપ્ત થયું છે કે જે હવે તેને હોરનારઓના કાણમાં પહોંચી રહ્યું છે. એમની છાતી પર સ્વાસ્થ્ય થઈ ગયું છે. તે પછી એવા એકાગ્ર ચુદ બાદ મેમોનાં હરીદોની માટે જુદા પદ્ધતિ યાદી ગઈ હશે તારે સમજાવવા આદર્શોએ જે કંઈ કરવાનું રહેશે તે માટેની જુમીમાં આજની જ નિર્મીલ થઈ જઈ જશે. એમાં સંખ્યાનો સમાવેશ નથી. જેનું ચિત્ત સ્વસ્થ છે એ માટે જોઈએ કરાવવાને અધિકારી છે. આ સેવક તેવા માટે જોઈએ માટે તર્કશુદ્ધ શુભિકા રજૂ કરે છે.

આજના આ મુદ્દામાં આપણી કુલીયા જાણે સામેલ થઈ છે-આપણી કુલીયા! સાક્ષાત્કાર કે આકર્ષક અર્થમાં આ નથી કહેતો અસરકારક સારી કુલીયા આ મુદ્દામાં સારી છે. આ વાત આપણે સારી રીતે સમજી લેવી જોઈએ કે, આજના મુદ્દા સારી કુલીયાનું 'સકુલ મુદ્દ' છે. 'રોહિત વોર' માટે 'સકુલ મુદ્દ' તે આ પ્રયોગ છે. અસરકારક કે, આ એક એવું મુદ્દ છે જેમાં રાષ્ટ્રનાં રાષ્ટ્રીય જીવન રાષ્ટ્રનાં કુશળ માનવામાં આવે છે. અહીંના પ્રયોગને લાંબા પ્રયોગથી વેર છે, અહીંના જનવરોને લાંબા જનવરોથી કુશળતા છે, અહીંના ઝાડોને લાંબા ઝાડોથી યુગતા છે, અહીંના એકાગ્રોને લાંબા એકાગ્રોથી, અહીંના જાડ પદાર્થોથી સીધું, તાંબું, આકર્ષક, જુદાથી નીચેથી સારા સંબંધોથી અને ઉચ્ચમાનની અવ્યયોથી વ્યક્ત થનારે તમામ પ્રકારનું વેર છે, એને અન્ય કદાં ચિત્તિવિષય લાગુ નથી પડતાં; જેથી વિવિધ માધ્યમો વાળે અને જે વડે પરાજનની સંભાવના દોષ એ નિરોધ એટલા માટે જ હું જે કહી રહ્યો છું કે આપણી કુલીયા આ મુદ્દમાં સામેલ છે, તેનો અસરકારક લેવાનો છે.

ઉદ્ધારની અનોખી તકનીક

હાથમાં તે દિવસે વાંચ્યું કે ઉદ્ધારે પોતાના દાનિકાસમાં કહી જે બાબત નહોતી હરી તે આજે હરી છે. એવો કાલુજ લાંબા જાનવામાં આવ્યો છે કે અદાર વરસ ઉપરની જે ઓછા અવિવાહિત દોષ એમણે, તથા વિવાહિત દોષનાં જેમને સંતાન ન રોગ એમણે મુદ્દમાં સામેલ થવું જોઈએ. આ રીતે સોળ લાખ ઓછા મળી શકે એમ છે એવી પણ મજબૂતી કરવામાં આવી છે.

રશીયાની બાબત પરિસ્થિતિ

બીજી બાજુ રશિયાએ પણ એક નવોજા પડાર ક્યો છે. હોવાય છે કે આ પાંચ મહાનની લક્ષ્ય બાદ, મેદાનમાં માખી મચેલા, બાવલ થયેલા અથવા કે કાચેલા મળીને લગભગ એક કરોડ સૈનિકો મુદ્દ માટે અગોચર બની ગયા છે. અદાર કરોડના એક રાષ્ટ્રમાં

લેખક: શ્રી. વિનયભાઈ બાવે

અમે ને દિશાએ આપણે જોઈએ તો સમજાવવા કરોડનાં મુદ્દા આદર્શોએ મુદ્દને લાખક દોવાની સંભાવના નથી. અને એમાંથી પણ બધાનેજ છકાઈ માટે જોઈએવામાં નથી આવના અપેક્ષા મુદ્દ પર જનાર કરે સિવાય માછળ બીજા તથા આદર્શોએ જરૂર રહે છે. વીજળી, પાણી, વગેરેની અવસ્થા કરવી, રસ્તા બનાવવા, એકાગ્રો અનાવવા વગેરે કેટલાંક કામો દોષ છે. અત્યંત એ કે પ્રત્યક્ષ સિવાય અને એના મદદથી રાષ્ટ્ર પ્રમાણ એક તથા માનવામાં આવે, તો સવા કરોડથી વધુ સૈનિક સૈન્યમાં દાખલ ન થઈ શકે. જુદા મુદ્દ તે રોડ કરોડ માની સકાય. એ સવા અથવા દોડ કરોડમાંથી એક કરોડ સિવાય મુદ્દ માટે અક્ષમ બની જાય છે. એનો અર્થ એકાગ્રોએ એ થયો કે હવે રશીયાને આદર્શોએની કમી જણાવા લાગી છે. પરંતુ એટલાથી એ દારી જાય એમ નથી. એણે જાહેર ક્યું છે કે જે મુદ્દ અથવા એને સંતતિ નહિ દોષ એના પર કર નાખવામાં આવશે. વિવાહની નિર્ધારિત વય પણ જેનાં જાડ ન થઈ દોષ એના પર પણ કર નાખવામાં આવશે. આમાંથી કુટકારો સંભવ થવા બાદ અગ્રી શકે છે.

એટલે કે, કેટલીક કમી જણાતાં જે રીતે કરવામાં કરવા એની ઉત્પત્તિ થવાના કારણ કરવામાં આવે છે એજ રીતે કરવાને માટે આદર્શોએની કમી જણાતાં અનુષ્ઠાન નિર્માણનાં કરવામાં આવે છે.

આ ગોળનાથી તરતજ મરવાને માટે આદર્શોએ મળી જશે એમ નથી. એકાગ્રમાં એકાં સત્તર અદાર વરસ લાગશે. પરંતુ ક્યારે ને ક્યારે અનુષ્ઠાનની કમી તો પૂરી થવી જોઈએ, એ માટે અનુષ્ઠાનનિર્માણ આ યોજના છે. કેવી જવાબક પરિસ્થિતિ છે આ!

મુદ્દાનાર નવવિધાન

આ બાબત પરિસ્થિતિમાંથી શું નિષ્પત્ત થશે? આ ઉદ્ધારનામાંથી આજના જતાં જે નવનિર્માણ થશે તેને એ લોકો 'નવીન રચના' (ન્યુ એડર) કહ્યા કરે છે. આજે જે વિશ્વલક્ષ કામ તેઓ કરી રહ્યા છે તેને તાર્કિક દ્રષ્ટિએ તેઓ નિર્માણનું કામ કહે છે. જેથી રીતે આપણે આપણાં જોતરા નિર્દોષમારીને નવા પાક સાવ એને તૈયાર કરીએ છીએ એવી રીતનું એમનું આ કામ છે. તેઓ કહે છે-તેમને એ આશા છે-કે આ મુદ્દ બાદ માનવ સમાજની રચના જુદાજ પ્રકારની કરશે. માની સમજે કે, હવે, પરંતુ એ વિચારનું જોઈએ છે કે કદાં પોતાની

મેક મને તેને આપણે સ્વીકારવા પડેલીએ છીએ આપણે આપણી યોજના અનુસાર કાંઈ નિશ્ચિત પરિણામ પડેલીએ છીએ. આનો જુદા વિચાર કરી લેએ. આ મુદ્દ બાદ માનવ સમાજની આજે જે રિથિતિ છે તે નહિ રહે એમાં કાંઈ શક નથી.

મુદ્દાનાર મહત્વ

મુદ્દ જેમણે કરે ક્યું એમને માટે એ શરૂ કરી રહ્યું આજના હવે. પરંતુ જેમ જેમ મુદ્દની પ્રગતિ થતી જાય છે તેમ તેમ એ લોકો પોતે મુદ્દ નથી ચલાવતા, મુદ્દ એમને ચલાવે છે, તેઓ મુદ્દના નિર્માણ નથી રહેતા; એના નિર્માણ બની જાય છે. મુદ્દ એમનું નિર્માણ કરે છે એમને મુદ્દની પાછળ પાછળ લમડાં પડે છે. આજના મુદ્દમાંથી આપણે આપણું વાંચિત પરિવર્તન આણી સકાયે તારેજ એને નિયોજિત કરી શકીએ. નહિતર આપણેજ તો અમમ પણ પરિવર્તન થવાનુંજ છે તો શ આજની રિથિતિ બદલાયે એને રચાને કંઈ ને કંઈ નવું કરવું એટલા માટેજ આવવા પામે, કે જેને માટે તો આ સપજો સંકાર કરે કરવામાં આવ્યો છે! યોજનાને અનુસાર કાંઈ નિશ્ચિત જળ પ્રાપ્ત કરવા માટેજ તો આદર્શી જવાબક સમજ કરે કરવામાં આવીને!

આપણી શુભિકા

પરંતુ આજે તો સાર સાર દેખાઈ રહ્યું છે કે મોટા મોટા યક્ષિતશાળી મેદાનાં મેકો-ચર્ચાસ, હિદયર, રેલીન, રૂઝવેલ્ટ, બધાજ-મુદ્દાનારનાં બની ગયા છે. મુદ્દને અપીન છે. તે લખાં લખ જશે લાં જવાને માટે તેઓ આમ છે. હું આજું બાબતક મુદ્દ પણ હજમ કરત માટે તૈયાર છું, પરંતુ તારેજ, કે એના પછી હું જેનું પરિવર્તન આજું છું એવું પરિવર્તન થઈ શકે. નહિતર જે થવામાં તે થશે એજ કહેવાનું તો રહ્યુંજ છે.

વિચારો છે તો કંઈક સ

નવીન રચનાનિર્માણ વર્તમાન મુદ્દ બેકાર છે. હજી વા નિશ્ચિત દિશામાં એ પ્રગતિ નથી કરી રહ્યું. આ બાબતમાં લોકો દેલીફરે જે જવાબ આપ્યો હતો એજ કથાર છે એમને પુછવામાં આવ્યું, 'આ મુદ્દનો ઉદ્દેશ શો છે?' વિચારોના મોંમાંથી સાચી વાત નીકળી ગઈ અને કહી દેવાનું, 'વિજયજ આ લક્ષ્યનો ઉદ્દેશ છે.' પરંતુ તો 'અને પ્રગતિનું અર્થ' સરીએ છીએ! હજારો હજારો રવરની બાબા કહી. પરંતુ હવે એક જુદી મળે છે. બીજે ઉદ્દેશ કયો બતાવે, વિચારો!

વિજય એકાગ્રતાના અભાવને આગરજ અથવા જડવાની અભાવને માટે મુદ્દ કયાદે પણ લક્ષ્ય કરવામાં આવે છે? જડવાને માટે ઉદ્ધારેની જરૂર દેખાય છે. એવા ઉદ્ધાર આ જડવા શરૂ કરવાને અર્થ

અલે રહેલ હોય, પરંતુ હવે સુલ્હચક્ર શરૂ થઈ જવા ઉપરાંત એને ગતિ દેવાવાળો હોય પણ એમાં અલ્પવાદ મળે છે. હવે યંત્ર એ હાથના કાણુમાં નથી રહ્યું. આવી લડાઈમાંથી ઘટ નિષ્પત્તિ, નિશ્ચિત નિષ્પત્તિ, નિર્ધારિત નિષ્પત્તિ થવી અશક્ય છે.

એવા સુલ્હમાં સામેલ શા માટે થવું? તો પછી આપણે એવા સુલ્હમાં સામેલ શા માટે થવું? ફલાણી સુલ્હમાં સામેલ થવો, કીકણી સામેલ થવો, એટલા માટે આપણું પગ સામેલ થવું કેમ? સુલ્હમાં સામેલ થવું કેમ? વિચાર કરવો જોઈએ. માત્ર હિંદુસ્તાનના સુલ્હમાં સામેલ નહિ, દુનીયાભરના સમજદાર લોકોએ એવો વિચાર કરવો જોઈએ. 'જો સુલ્હમાં આપણું અગ્રણ્ય પ્રતિજ્ઞાન નથી નીકળી શકતું એવા આગાહી, રૈય, અકબર સુલ્હમાં આપણે સામેલ થવું નહિ?' એવો જવાબ એક જ દોષ રહે છે: 'સામેલ થવું મુનાસિબ નથી.'

એક વાર વાંચ ન એવામાં નિશ્ચય થવ મળે પછી બીજો સવાલ એ થાય છે કે આપણું તટસ્થ પ્રેક્ષક બની રહેવું કેમ? આ ઉપરાંત હશે? આપણા ખાસ બાલકોએ એવો સુલ્હમાં ફાલિદ મળે છે કે ને હવે એવામાં કાણુમાં નથી રહ્યું? ઉલટું, એવાની છાતી પર સવાર થઈ ગયું છે. 'એવાની આવી એવામાં આપણું સુલ્હમાં સામેલ થવાનું જુનું મન પડશે? સુ તટસ્થ સાક્ષી તરીકે રહેવું જોઈએ હશે?' આ પ્રશ્નના ઉત્તર કાંઈ પણ જાણી અહીં એક આપણે કે તટસ્થ રહીને લેવા કરવું એ ઉચિત નથી.

સિદ્ધાંતમયી

તો પછી, જે સુલ્હ મનુષ્યના વશમાં નથી પરંતુ મનુષ્યજ એને અર્થીન બની મળે છે એ સુલ્હમાં સામેલ થવું અનુચિત તે એ પરદેશી સિદ્ધાંત છે. બીજો સિદ્ધાંત એ છે કે જે લોકો આ સુલ્હમાં સંકેતવામાં છે, તેમણે વિનાશ સ્પર્શને લેવા છતાં પણ સુલ્હમાં સામેલ ન થવાના બાકીના લોકોએ તટસ્થ રહીને તે લોકો કરવું એ એવામાં નથી. આ ન સિદ્ધાંત નિશ્ચિત થવા. હવે એવી આગળ શાંતિ એ સુલ્હમાં ન લેવું, તો પછી તે કરવું? આનો વિચાર કરવા આ એવામાં સામેલ ન થઈ રહ્યા છીએ તેની કલ્પસૂત્રમાં આપણા જવાબમાં આવશે. એ સુલ્હમાં આરંભ કરીને અગતમાં વિચારોની જે સુલ્હમાં આજ ઉપરિચિત કરવામાં આવી છે તેની વિરોધી વિચારોથી અને સુલ્હમાં નિર્ધાર કરવું આપણું કર્તવ્ય બની જાય છે. આ બીજો સિદ્ધાંત છે.

સુલ્હ વિરોધી વિચારોના સારાંશ

લોકો પુછે છે, 'આને એવા સુલ્હમાં કાંઈ બાધા લોકો આ સુલ્હમાં સામેલ થઈ શકે છે, તમારા મુલકો આ સુલ્હમાં સામેલ થઈ શકે છે.'

રહેવાથી સુલ્હ જવાનું છે? હું કહું છું, 'તો પછી સુલ્હમાં પહેલાં જે સિદ્ધાંત નકામો મળે' એવા સુલ્હમાં છે, એ તો પછીથી જવાબ આપશે. પહેલાં આપણું કર્તવ્ય નક્કી કરવું જોઈએ, સુલ્હની જુગીમાં વિરોધી જુગીમાં જવાવવાનું આપણું કર્તવ્ય સામેલ થાય છે ને! એવું સુલ્હ પરીણામનું નહિ દોષ? ન હોય દોષ? પરીણામ જુગીમાં કીવાતક વિચાર તો ઉપસ્થિત કરો. મતભેદ અને વિચારોની શક્તિ પર બોલો કેમ નથી?

હું એમ નથી કહેતા કે વિચારોની કીવાતક જુગીમાં નીચી કરવાથી વર્તમાન સુલ્હ અસંભવ જશે. એવી કાંઈ આશા મને નથી. પરંતુ સુલ્હમાં મનુષ્ય અગર વિરુદ્ધ વિચારોની જુગીમાં વેળાના મનમાં આવવા જવામાં કંઈ કરશે તો માનસીક શક્તિને એક કંઈ (મોરચો) બની જશે, અને અગર સુલ્હ કુટિત બનશે મા 'પંથ પાસે આરંભે એવા જે તમારા વિચારોની જુગીમાં જવાનું થશે અને એ સમયે માનવ મજાજની નવરસનાનું કાંઈ તમારા હાથમાં આવવામાં મંજૂર કરશે. એ કિસ્સાને માટે આજથી તૈયારી કરવા માંડીએ છીએ તારે જરૂર કહે છે, 'અમે નમને રાજીશં.' છતાં આવે મોરચો 'ન-પરવો' એ આપણું કર્તવ્ય.

હક્કિયુ આફ્રિકાના હુક અગરો

આપર અફ્રિકા

એ પ્રાંત ના ૧૫ મી. મી. મુનીયના આમ એકેટ માં બહારથી આપણા પછી ચાના બાવર અફ્રિકા મુકવાની મોટીમાં બહાર પડી છે. એમાં જે ચાની પ્રાંતમાં અગતમાં રતબની શી. ૩-૨૧ પાની દની તેની હવે રતબે શી. ૩-૨૬ પડશે. વેપારી ચાખના અને ડાર્લિંગો મીનામની બીજી આખાના પુએરી મા વેપારી રીયામ અન્ન પ્રકારેને આપેની આઉસ, ૭ મેનીની ર આઉસ, અને શી. ૧ ની ૪ આઉસ લેવે મુનીયના કાંઈ પણ ભાગમાં વેળી પ્રકારે. ૮ આઉસની પ્રાંત કરવામાં શી. ૧-૧૦૧ છે અને ૧૬ આઉસની શી. ૩-૨૬ છે. આ ભાગોપર બીજા ૧૬ ની, કેપટાઈન, બરકાઈન, કીપર્લી, મોસલ, બે, ચોટ્ટે એલીઝાબેથ, પ્રોટારીયા, ટીટલેટમ, રેન્ડ અને દેપટાઈન, કરમન, બરકાઈન, મોસલ, બે અને ચોટ્ટે એલીઝાબેથના રેલવે રેલ્વેમાંથી ૫૫૦ માસલ સુધીની સુધારી જવામાં આવે અને ૦૧ મેની અને ૧ મેની વેપારવામાં આવી છે. અન્ન જગ્યાએ વાવ આદ આઉસની શી. ૧-૧૧૧ અને ૧૬ આઉસની શી. ૩-૧૧ છે. ચાના વાવમાં આ પ્રમાણે વધારો થવાનું કારણ એ અજ્ઞાતા છે કે સીસેનમાં મળે અન્નવારીથી ચાનો વાવ વેળી થઈ ગયે છે.

હોવાનું આપણને પ્રતીત થાય છે. આના મોરચા ચિના પગ સુલ્હમાં સામેલ આપણે જગતને નિશ્ચિત માં બાણી વાળી રાજીશં એવો મત મારવામાં આવે સુલ્હમાં મળે છે. સુલ્હ હવે એવામાં હાથમાં નથી રહ્યું. નિશ્ચિત રૂબ પામવાની રાહ આજ નથી રહી.

એટલા માટે જે અમરદાર લોકો સુલ્હમાં બહાર રહેવા આવે છે તેમણે સુલ્હમાં કારની જુગીમાં વધારી એકલે, કારણ, સુલ્હમાં મેલા લોકોનાં શરીરોના માફક સુલ્હ પણ થઈ જશે, બહાર શરીર કરતાં સુલ્હ કપારે થાકી ગઈ હશે.

તમે એવી જુગીમાં રહે કે એવી સદાજન તમારા રહેવામાં. એટલા માટે એમાં મોખામાં મોખામાં નથી જેમાં મોખામાં છે તે અમરદાર કરવામાં આવી શકે છે. નીચેના સમાજમાં કરવાનું મળે એવીજ મુદ્દાની પર આવવાનું છે. એટલા માટે સુલ્હમાં મળે સમીપ જુગીમાં નીચી કરવું એવું કર્તવ્ય છે. પરંતુ એ કર્તવ્ય નીચીમાં કરવા થાકી રહેશે. પરીણામ સમાજમાં અને અમરદાર અપણા ને અને હાથ અપણ કરશે. જે તેઓ એમ કરશે તો એ પણ એક અમરદાર હશે. અને અમરદાર પ્રતીકર કરશે એ તો અપણ પરમ કર્તવ્ય છે.

અને હાલ જે રોજ આવે છે તે એ વધારેમાં આવે આવે છે. બીજી તરફ એ અજ્ઞાતા જે સીસેનમાં ચાના મોખામાં વેળીમાં મળે એમાં મા. ૧૫ લાગે છે. સીસેનમાં ન જાય આવે છે તે મોરચે સામેલ થાય આપણે પો. કપટાઈનના ચાના વેપારીઓ રહે છે કે મુનીયના ચાના મોખામાં આવે ચાનો સુલ્હમાં થાય છે. કેમકે જગત ન જાય નિશ્ચય મુનીયનાં કરવામાં સીસેન સામે કરીકાઈ કરવું તે મળવાના હાથમાં આવે થઈ છે અને સીસેનમાં પણ તપાસને હક્કો ચાની રજી હોવાથી બાંધી આવતાં સીસેનમાં પણ દરદર આવશે એક વેપારી ૧૦૦ ફેસ માની રાહ એક રજી હોવા તેને આ અમરદાર તેની કરવાની કાંઈ માટે ૨૦૦૦ ફેસ માવજનું કહી કાઢું પરંતુ તેને માન કરી કેમકે જગત ન. રીસે વેપારીઓને આ મળે છે તેના મોરચેમાં દમજ મળે. ફેમળાની ના. ૨૬ માં મળે પહેલાં ન મામ કરીમાં નેના નાની બધા આવે તેની મળવી કરવામાં આવશે. આ માટે એવામાં ૧૦ મી. અમરદાર આવશે.

મુકામના ભાવ શી. ૧૫

બીનીમાંના પ્રધાન કરનાર કીસેન ની અમરદાર સમાજમાં અજ્ઞાતું હવે ન બરકાર

પ્રાંતપુરને માટે મહાદેવો બાવ રી ૧૫ના
પરના યોગે ૧૨૦૦૦ છે. શાંતિરમ્ય માદકને
માટે પદ્ય મકાઇ અને મીઠીમીઠાનો બાવ એજ
ધારણે કરાવવામાં આવશે. આ નવા વાવો
સે ના. ૧ સીધી અમલમાં આવશે.

ખાદશને હવે તેલ નહિ મળે

મયા યુધ્ધરે કુનીયનના સમયા નાગરોમાં
તેલપર ભપગે મુકવામાં આવેલા હોય અને
મરાઠી કારોને ગોલ કચાલી પણ ના પાડતા
હતા. એજ દીવસે પ્રસિદ્ધ મહેલા ખાસ એજેટ
માં ક્યુલેટેરીંગ એજેન્ટના વેચાણ પર કુલ
મુદતને માટે જાંધીના કુલ મહાર મળે. હવે
કરો કોઈ કોઈ કરાવી છઠ્ઠી પરંતુ નેચનમાં
આવસ નખાવી નહીં છઠ્ઠી. સ્વીચ એનજનો
અને ટ્રેડરોને માટે તેલ મળા છઠ્ઠી. બાવ
વાલોને માટે અમુક અવધાઈ સીરામ તેલ
નહીં મળા સકે. કુનીયનમાં તેલના અધાર
અમેરીકાથી આવતા જહાજો પર રફસા છે અને
જહાજો આજના હોવાથી તેલનો રોકે
ખુદી નહીં પડે અથવા ખાનગી મોર ને
સંમત નહીં કરી તે તેલના ખાતર આ પમલા
લેવામાં છે. આ ખાનગી સાધુ અને તેલના
કન્ટેનર મી. ડી. એ. આર. વેનચાકના હાથ
માં છે. કુલ મુદતમાં પેટે સમુદ્ર રેલન થાય છે તેમ
તેલનું પણ રેલન મશે અને પદ્ધતિના પ્રમાણ
મા તેલ આપવામાં આવશે.

કુનીયનને રખરની ખાદ કેવી રીતે થઈ

નખાને બેટરીયા મીપુ' દેવાથી કુનીયન
સરકારને પા. ૧૮ લાખની કામગીરી રખરની
ખાદ થઈ છે. કુનીયનની રખર કંપનીઓથી
એટલી મોટી કામગીરી હાલ સારા તમ નહીં
હોવાથી સરકારે પા. ૧૮ લાખની કામગીરી ૧૫૦૦૦

દન રખરને માટે બેટરીયા ખાદ નોંધાવે
હોય પરંતુ દરમિયાનમાં નખાનની અંદરે
ચલકા ધક અને તેથી સીધી જવાબ આપે
નહીં આ મોટી ખાદને લીધે કુનીયનની
સ્વીચમાં સમાવે માવ નહીં સાં સુધી રખરને
રોકે. જ્યારે રખરના પમલાં લેવામાં છે.
નખાનની ખુદલી કોટમાં તપાસ
આવશે.

રખરના મીધ મેજરેટ મી. એસ. જેને
નિવેદન કરું છે કે રખરોના વધારે પડતા
ભાવે લેવામાં આવતા માટે જેઓને પકડવામાં
આવ્યા હશે તેઓની તપાસ ખુદલી કોટમાં
આવશે. એડમીરાલ એફ ગીલ્ટ સામન કરીને
તેઓની હકીકત જાણ સકાશે નહીં. નખાં કુલ
ના નોકરથી અણગમણથી થયો થયો હશે ત્યાં
પ્રાસીકયુટરને મેજરેટની સમિતિ મેળાવ્યા બાદ
એડમીરાલ એફ ગીલ્ટ સ્વીચરખરે ૬૦ રહેશે.
મેજરેટ એફ એડમીરાલ એફ ગીલ્ટ વખતે
બરવામાં આવેલી રખરને દાંક પેટે વસુલ કરશે
અથવા તો ફર માટે સમજાવવાનો કુલ
કરશે એવા વધારે બાવ લેવાલેલા હોવાના
કેસો પોલીસે એડમીરાલ એફ ગીલ્ટ સ્વીચમાં
પહેલાં પમલાઈ પ્રાસીકયુટર સમક્ષ રજુ કરવા
પડશે.

મી. સીદાત સામેથી કેસ પાછો ખેંચી
લેવામાં

મી. દાલિદ અદમદ સીદાત જેમની સામે
એનરબલ્સ રમુલેશ-સાની રમે તેમના પર મુકા-
યેલા પ્રતિબંધનો બાંધ કરવા બદલ કેસ ચાલી
રહ્યો હતો તે મી. સીદાતે એ પ્રતિબંધો રિવ-
હરી લેવાનું કાયદા કરવાથી અને અદવાદીને
પાછો ખેંચી લેવામાં આવેલો હતો.

સરદાર પટેલના વાગબાણ

આજનાં પ્રાંત વિદ્યાર્થીઓ પકાન પુરુષ
શાંતિ સરદાર પટેલના પહેલે મળાણ કરતાં
જમણાં ૬૫૦૦૦

આપણને આપણી મરજી વિરુદ્ધ મુદ્દામાં
એકાદ પડતું છે. માણસ અને પેસાની મદદ
લેવામાં આવે છે. જ્યાં દેશી આજે લડી રહ્યા
છે હાથે દોડમાં એજા માણસ એવો છે કે જે
પ્રેમાર હરીને કહી રહ્યો છે - તરવારથી જાણે
લડે છે તેમના હાથ તરવારથી હોંકા પડવાના
છે. આખરે નીજા અઠાસોતેજ યવાનો ડં.
અલાર જે સદ્ય રહ્યું છે તે બધું તેા તેમના
પાપનું પરિણામ છે.

હિંદ ઉપર અધિવાસનું પરિણામ

સર્ગાપુરના કોરોના ખચી ક્યાં, હાથી
હોજીહોજીને કહેતા હતા કે હવેદ સુધી લડી
લડશે અને જમાન અમારી સામ નાંક દડે,
પરંતુ સર્ગાપુર તો થોડા દિવસો પણ નાંકડડે.

શેરડીના વાવેતરપરનો દુર કરવામાં આ-
વેલો અંકુશ

સુકવાર એપ્રિલ ૧૫ ૧૦ મીના સેનેટમાં સેનેટર
એસ. જે રમીયના પ્રજાએ જવાબ આપતાં
વેપાર અને કિલોગ ખાનગી પ્રધાન મી. રદદકે
જમણાં ૬૫૦૦૦ ના આલેલો અંકુશ સુદ દરમિયાન મામલો
મુદતને માટે દુર કરવામાં આવેલો છે. શેરડી
વાવનારાઓને હવે જેટલી કમલામ તેટલી શેરડી
હમણાની કરખાનાવાળાઓ તે ખરીદી લેશે
એવો મેરંદી સાથે છુટ મળશે. આ છુટ સુદ
ચાલુ રહે તે દરમિયાન રહેશે.

દેશ રતલ ઓન બીનીસની રી. ૧-૫

કેન્સકોગના એક કારમર મી. એસ. રી
મારદન્સે કરખાની સીટી મારકેટ પર લગ રતલ
બીનીસ વેચવા મોકલ્યા હતા જે બે દીવસ
બાદ વેચાતા તો, હજીવણ હતી. તેમાંથી ૩ પેની
કમીસાગ ચી. ૧ રમેજ અને ૧ પેની સાવજા
સદ જવાની મળુરીનો ખચે બાદ જતાં મી.
મારદન્સે રી. ૧-૫ ની એક મળા હતી. તમા
તેમાંથી બીજી ૩ પેની બેંક એક્સચેન્જની બાદ જતાં
મા મારદન્સ પાસે લગ રતલ બીનીસને માટે
રી. ૧-૫ રહી જે દીવસે એ બીનીસ વેચાવા
તેજ દીવસે રીટી મારકેટમાં રીટેલમાં બીનીસ
૬ થી ૮ પેનીના રતલ લેખે વેચાવા હતા.
એથી એકે બાવે એ દીવસે બીનીસ વેચાવા
નહીં હોવાથી માનવમાં આવે છે કે મી.
મારદન્સના બીનીસ પણ રીટેલમાં ૬ પેની રતલ
લેખેજ વેચાવા હોવા તમને. આ બાબતમાં
દીકો રીટેલ વેપારીઓ પર ધાડ આવી છે કે
તેઓ સધળો તહેા ખામ તમ છે અને તેથી
સાકળાણ અને રહેતા વાવ પર પણ અંકુશ
મુકવાનો પ્રચાર સદ્ય રહ્યો છે.

તો આપણને ચીખાડવામાં આવ્યાં નથી. આપણ
ને માણમાં પકડના આવે છે. આપણી પાસે
એ મારેની દોડીઓ છે.

જમણું રક્ષણ કેવી રીતે કરશે?

આપણે તો આપણું સંજાળવાનું છે. કમળામાં
કે સેન્ટુ કમ આપણું નથી. સદનન કે પોલીસ
તમારું રક્ષણ કરવાની નથી. તમે તમારા
અંદરના વેરમેજ જુદી જમને એક ચરને કમ
લેને. મામોની વ્યવસ્થા હાથોહાથ કરી લેને.
૨૦૦ વર્ષની આપણી શાંતિથી આ પામવાથી
સદ છે. પરીણમે આપણને આજે દીકા સુઝની
નથી આપણે આજે નખાલા ચક મળા છીએ.
તામાલ હોય આજે આપણ કરતું ના પડત.
જાંદગી એ તો ચાર દીવસની ચાંદગી છે. મરજીથી
કરશે નહીં. કમળા, કુતરાને મોતે મરશે
નહીં. એ લોહા પારકાનું પકાની લેવા આવ્યા
છે. આપણે આપણું રક્ષણ કરવાનું છે. આવે

વખત ફરી નહીં આવે. રક્ષણ કરતા મગી જીવે. મામલામાં જોળ નહીં પડે. જોળની હોમન વધારે હોય છે. જોળમારાની નાટીસો આપવાની નથી પરંતુ તમારે તો તેવારજ રહેવાનું છે. સુખદુઃખ તો કામળના જોડા છે વરસનો જોરાય ભરી લેજો. પૈસા નથી તેને આદત શી છે. યદેશે બાજે છે, કારણ કે તેની પાસે આદત છે. તમે એક બીજા સાથે સંપીને રહેજો, દુઃખમાં વેરઝેર વાદ કરવાનો વખત નથી. આદતમાં બધાને મદદ કરજો.

સમાધાનને જોડો

સાધના અંતમની ખુદ સહનશક્તિને જ બખર નથી. બંને બાજુના સહનશક્તિ સમાધ છે, કારણ કે કષ્ટરના નામે તેઓ લાડે છે. બધાજ પોતાને કામદના અનુકાળો તરીકે જોળવાયે છે. દુનીયાજ ન્યાય કરશે કે જગજી કહેવાતા સંસ્કૃતિવાળા હતા કે ઉપરથી કુળજા હતા એ

જગજી હતા. આપણે પણ આનું પરીણામ જોળવવાનું છે. સહનશક્તિ માર પાળ છે સુલક માં પ્રગ્નના સાધ ના દોષ તો આનું પાળ છે. તમે બધા અંદરની વ્યવસ્થા સાચવજો. સરકાર આપણી પાસે મદદ માંગે છે પરંતુ પૈસા તો જોળાએ નાખ્યા ફરીયામાં કુખાડે તેનું અંગે ચું હરીએ! આપણે તો સમાધાનને જોળે છીએ. આપણા જેવું સુખ કોઈ નથી. આપણે કોઈ દુઃખન નથી. કષ્ટર સીવાય આપણને કોઈનો સહારો નથી. રાજ જશે તો આપણે ચું હરીએ! કુખાડે જાગેરીને કુખા યદ્યું. આ તો એનું રાજ જાય છે. આપણે તો કહીએ છીએ કે મદદ હો તો સડી લો, પાછા ના પડશો, ભારે આપણને કહે છે કે અમારી તૈયારી ન હતી. અમે સ્વતંત્ર હોઈએ તો તેવાર યદ્યું. કોઈસે તો ફરિયાદ કરી ફરીને નાઝીવાદ અને ફાસીસ્ટ-વાદનું સ્વરૂપ જોળાયાનું હતું.

હિંદના સમાચાર

કોંગ્રેસે કોપસને શું કહ્યું હતું

“કોંગ્રેસને એક સામઘું જણાવે જાણવું હતું. અથવા કંઈક નહોતું નોંધવું તેથી તેને કંઈક નથી મળ્યું.” એવાં સર રટેશ્ડ કોપસે કહેલાં નીવેદનના જ્વાળમાં અસહબાદમાં એક નીવેદન કરતાં પંડીત જવાહરલાલ નેદરએ જણાવ્યું હતું કે “અમે સર રટેશ્ડ કોપસને અમારે શું જોઈએ હતું એ નહોતું કહ્યું, પરંતુ એ અમારા આ વદામાં વળતનું સંપૂર્ણ રક્ષણ કરવાની જવાબદારી અમારે આજે અસરકારક રીતે ઉઠાવવાની હોય તો અમે અચળાનું અને જોળામાં જોળાનું ચું મણીએ છીએ એ કહ્યું હતું.” તથા આં તેમણે જણાવ્યું કે “ગતે આપણે પાળ છે કે સમાધાનીની અમારી દરજામાં અમે કેટલી જલ સુધી ગયા હતા. મારા બધા પારા સાચીએ અને રસ્તે જતાં માણસો પણ મને કહી રહ્યા છે કે અમે ઘણી કામતી વસાવે, કે જેને અમારે સુધી વળગી રહ્યા હતા, તે જતી કરી દીધેલી છે. તેમ છતાં અમે તે અણી કરીને ક્યું હતું કેમકે તત્કાલે હિંદુસ્તાનપરના જોખમ અને અમારી માનસુખીનું રક્ષણ કરવાની અમારી તાત્કાલિક ફરજ સીવાય સધણું અમે લગાવવાની જગ્યા નથી.”

ફરનલ જોનસન કહે છે કે અમેરીકા હિંદને મદદ કરવા આગળ છે

પ્રેસીડન્ટ રૂઝવેલ્ટના અંગત પ્રતિનિધી ફરનલ હુલ્કસ જોનસને હિંદુસ્તાનમાં અખખારોને જણાવ્યું છે કે અમેરીકાએ હિંદુસ્તાન ટેકનીક મીશન મોકલ્યું છે એ એક પુરાવો છે કે યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ અતે સંયુક્ત મીશન રાજ્યો સમળે છે કે આ કુદ પુરોધાન સુધ નથી પરંતુ વિશ્વ

સુધ છે. મીશન રાજ્યોની નેમ એકની હાર કરી બીજાની છત મેળવવાની નથી. જો હિંદુસ્તાન પર હલ્લો થશે તો તેનું સંરક્ષણ કરવું એ સધળા મીશનરજોની માંગ રહેશે અને હું પ્રતિજ્ઞા કરું છું કે રાજુને હાથવધમાં સધળાં સમજાનેનો ઉપયોગ કરવામાં આવશે, આજ કારણ અને કષ્ટિથી યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સનું યસ્કર હિંદુસ્તાનમાં આવેલું છે અને વધુ આવવાનું છે. યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સની કુખર વિદ્યાના તમારે જોઈએ, તેલમાં તમે લાભ લઈ શકશો. વધુમાં ફરનલ જોનસને કહ્યું કે અમેરીકાની સરકાર એની ખાત્રા આપવા માંગે છે કે હિંદુસ્તાનમાં કંઈ પણ પ્રદેશ લેવાની તેની બીલકુલ દાનત નથી. અમે અમેરીકામાં દુરપુર્વમાં મનજીવ, સ્વતંત્ર, બુધ્ધિસાળા અને મીશન મરસવાનાર પડોરાઓ માંગીએ છીએ.

એક સમયે અમે સમાધાનની ધર્મીજ નજીક પહોંચ્યા હતા પરંતુ અમારે જે વસ્તુ નોંધતી હતી તેટલા નજીક જઈ શક્યા નહોતા. હવે મજ રાજકીય નથી રહ્યો પરંતુ હિંદના સંરક્ષણ નો રહ્યો છે. એ જાળતમા મન કષ્ટા નેવાએ તરફથી એકા અંગત ખાત્રી મળી છે કે અસરકારક રીતે સંરક્ષણ લઈ રહે તેટલા મારે તેઓ પોતા નો જાળતો સહકાર આપશે. સંરક્ષણને પ્રત આપશે તે સમયે હું માનું છું કે આ વાતાવાદનું પરિણામ સાફ નીવડશે. નેવાએ જો કે તત્કાલે હિંદના રાજાજમાં જવાબદારો લેવા નથી માગતા છતાં હિંદના સંરક્ષણ માટે બીનસરકારી દરજામાં નાના પોતાનાથી જનનું સધણું કરશે. આવી મન સામે વળગે છે તેટલે ફરનલે મિશન એટલું જણાવ્યું નથી.

હિંમત આપનારે ચોખ છે. જોઈએ તેટલું હિંમત આપનારે જો કે નથી છતાં કંઈ પણ કરવામાં નહીં આપ્યું હોય તેના કરતાં તો બહુજ વિશેષ હિંમત આપનારું છે. અંતમાં સર રટેશ્ડ કોપસે હિંદુસ્તાનના પ્રજાનું સમાધાન કુધ્ધ ફરમીવાન પણ ન આવી શકે એમ તેમનું માનવું નથી.

સર રટેશ્ડ કોપસે હિંદનમાં

સર રટેશ્ડ કોપસે હિંદન પહોંચી ગયા છે. અખખારોના પ્રતિનિધિઓને તેમણે જણાવ્યું હતું કે હિંદુસ્તાનના નેતાઓ સાથેના વાતાવાદથી એક વસ્તુ લઈ શકી છે અને તે એ કે કુદ પાદ હિંદુસ્તાનના ભાવ વિશેની બીજાની વચજ ને વિશેની સમજા લાંબા દુર લઈ છે. ખરીસ સરકાર અને બીજી પ્રગ્નની એ જાળતમાં સમાનતા વિશે હિંદની પ્રજા અને બીજાઓપર સારી જાણ પડી છે. હિંદુસ્તાનના પ્રજાનું સમાધાન લાવવાને માટે કેટલેક અંશે આ અનુકૂળ વખત નહોતો સમાધાનનું કામ બરાબર હાથમાં લઈએ ભારે સમજાય છે કે સમાધાન કરવું એટલું બધું સહેલું નથી. લાંબા અખ-વિશ્વાસના વાતાવરણને પુર્ણ વિશ્વાસના વાતાવરણમાં ફેરવી લાખવું, કે જે હિંદુસ્તાનના સધળા વર્ગના સોકોને સહકાર મેળવવાને આવરપક છે, એ કંઈ સહેલી વાત નથી. હું કહ્યું છું કે આનો સમાધાર દેખ મુકવામાં ન આવે, હિંદુસ્તાનના વિશ્વ વિજ મનના નેતાઓને નહીં મુશ્કેલીએ હું સારી રીતે સમજી શકે એ છું. જાન તેમજ બવિધના સંબંધમાં સમાધાનીના માર્ગમાં રહેલી સધળી આચણો હું જોઈ શકે એ છું. એ અડચણો દુર ન લઈ શકી તેથી મને છોકા ખેદ થયો છે. હિંદના નેતાઓએ એ અડચણો દુર કરવાને પોતાનું જાનવું ક્યું હતું.

પાકિસ્તાન અને મી. જી. જી.

ન્યુ દિલ્હીમાં અખખારોના પ્રતિનિધિઓ સધળા નીવેદન કરતાં મુસ્લીમ લીજના પ્રમુખ મી. જી. જી. જણાવ્યું હતું કે: “પાકિસ્તાનની અને રસ્તીનું પના કહતી મુસ્લીમોની માથણી સધળા પહેા ખાન્ય રાખે તો કામના સંબંધમાં કંઈ પણ વાજબી મોકલણેપર આવવાને અમે તકવાર છીએ. વિજાણું સમાધાન કુદ પૂરું થવા પાદ લઈ શકશે.” વધુમાં તેમણે કહ્યું કે “અર્થા સુધી પાકિસ્તાનનો સીદાલ સ્વિકારાયો નથી લાં સુધી અમે કંઈ પણ મોકલણેપર આવી શકતા નથી કેમકે તે પાકિસ્તાનની માથણીની વિરુદ્ધ લઈ પડશે અને તેને નુકસાન પહોંચાડશે. પંડીત જવાહરલાલ નેદરએ અખખારોના પ્રતિનિધિઓની પરિવદ સમજા કોંગ્રેસની જે માથણી રહ્યું કરતી છે અને જે સર રટેશ્ડ કોપસ સાથેના પત્રબધવારમાં વ્યક્ત લઈ છે તે પાકિસ્તાનની વિરોધ કરનારી છે અને તેથી એ માથણીએ અમને માન્ય નથી.”

હિંદના સંરક્ષણપર જનરલ વેવેલ

મંગળવારની રાતે બેંગલોર ૨૨ના દિવસ સરસેનાપતિ જનરલ વેવેલે હજી હજી કે હિંદના સંરક્ષણના સમયનો દિન ૫૨ દિન મજબુત બની રહ્યો છે અને હું કે સમયમાં વધારે મજબુત બની જશે. તાત્કાલિક બધા વિમાની કુમસાનો પરતુ હોજીવાન પર કુમસો વશે નો મજબુત વિમાની કમ્પાની નજીક આપના કુમસન ના બહાલોને તોડી પાડવામા આવશે અને જામીનના માથેમાં પણ તાત્કાલિક રક્ષણમાં લક્ષર એકત્રીત કરવામા આવશે. હિંદના તેવાએ સંરક્ષણ કામમાં શામેલ આવી રજા છે તેના જનરલ વેવેલે તારીફ કરી હતા અને જણાવ્યું હતું કે એથી પોતાનો ભોળો મલો હજીયો સુધી જશે.

ખામોમાં હજી મુદ્દા ચાલુ છે.

ટીલીપાકનસમાં સેનનેસમા જાવાનીગા કિતમાં હતા. આના ટાપુઓપર મુદ્દા ચાલી રહ્યું છે. એરોલીયામાં પણ સમય ચાલુ છે. ધાર્મિક સહિષ્ણુતા લખાવો.

લિહીમાં મળેલી સર્વે મર્મ પરિપક્વ પ્રમુખ રથાનેવી સર પ્રસતાન અહમદે પ્રવચન કરવાં જણાવ્યું કે ખુદ એ હં એ વરણ તે બધા ધર્મો રહીએ છે. આપણે દેવ નો સર્વ ધર્મો ની એકતાનો દસ છે. આપણે આં સર્વ ધર્મોના સંવાદનું સંગીત સંવાદાનું હતું આ આનંદ ગીતવાદી સર કલ્યા છે. જુદા જુદા ધર્મો એ બીબાના પુસ્તક છે. પાપીએ અસહિષ્ણુતા એ વાદ્ય બેદુદી છે. વિચરપણી બાલુભાવ એજ બધા ધર્મોના પાપો છે.

શ્રી મહેરબાખાનો સંકેશ

શ્રી, મહેરબાખા એક સંદેશમાં જણાવે છે કે આ લગભગ લાંબાની કલસ થશે પણ આ લગભગ નકામી નહિ જાય. આ લગભગથી એક નવી ફનીવાનું સર્જન થશે જેમાં સ્વતંત્રતા મુખ અને સમજાવનાનું સંભવ થશે. ફનીયા ના બધા નાગરો સરખા છે. આરમા આરમા સાથે જાડાઈ કરેતો નથી.

—૦—

ખબર ખતો

શ્રી, કાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશન

૬૫૦૬૬ સંસ્થાનું વાર્ષિક સંમેલન એકાદીસ-અનેચા ગાંધી હોલમાં વા. ૫ મીએ શ્રી કુલકર્ણાઈ કાલાકારના પ્રમુખપદે મજબૂત હતું. સ્થાપક તથા કોનના બાઈ બહેનો સારી સંખ્યામાં હાજર હતાં. સ્થાપક પ્રમુખ શ્રી. મહાનગરિ સંકલ્પવા ઉચ્ચતા આવેલા તાર તથા ટપાલના સંદેશાએ મતીજ વાંચના હતા. પ્રમુખે વિસ્તૃત કાવજી કયું હતું તત મર્મના પ્રવલિમાન કાવોથી બરેકા દેવાઈ મર્મી એ રહ્યું હતું અને એકાદીસ તરફથી મંડળનો ટીકાણ રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. એ સંપ્રદાયને

પસાર થયો હતો મેસર્સ મંજુભાઈ કાવજીનાઈ નવજીવણ પરજીભાઈ, વનમાળીભાઈ ગોસાઈ જેઓ કરેળનથી આવ્યા હતા તેમને કુલથી સારાર કરવા માં આવ્યા હતા તેઓએ એ બે મીની મંડળને એક આવી હતા. તુલા જુદા વલતઓએ જુદા જુદા વિષયો ઉપર આપણે કયું હતાં. શ્રી. એલ મીત્રી તરફથી સમાજને સનકસજી પાણી આવવા મા અમુક હતાં. માર્ચીક રી મજુલ જેવામાં પા. ૨૮-૧૧-૦ ની રજા થઈ હતી બંધારણ સમિતિ એ સુચવેલા બંધારણના ફેરફાર વિષે ૧૯૪૫ માં મંડળના રમ વર્ષ પુર્ણ થાય આને તે રૂપેરી મહેલસલ જલવણનો તથા તેના વાદમીરી કાયમ રાખવા માલિયા ઇનિફાસ રી એક રમ પ્રકર કરવાનો કંઠીમાં રહેતા કાર્યવાહા બાજીને એ બંધારણ રહી વિદ્યાનવાસ કરવા માટે વાલીઓના અર્થે નાનકડી કોઈએ બની રહી તે અરજીએ મંજૂરી આપી કરવા મંજૂરીને સત્તા આપનારો વિચરે કરાશે પસાર થયા હતા બાદ એવન વિષિ તથા હતા રાતે કરી સમા કરાવે મનેરજા કયુંકમ થયા હતા. સંજોગ અને સંજોગ, ગાંધિયો વિચરે. આર્થ હતા મહા-વિદ્યાલયની બહેન મંજાને રજૂ કર્યા હતા એ મજબૂત આરજી અને સુદર હતા. અને એક દારસ

સુરત હિંદુ એસોસીએશન

ઉપરેકલ સંસ્થાના સર્વે મર્મને જણાવવામાં આવે છે કે રવીવાર તા. ૨૧ એપ્રિલ ૧૯૪૨ ના રોજ, બંધારણ ૩-૩૦ વાગ્યે એસોસીએશનના ચિકેટોલીયા રૂપેટવાળા હોલમાં વાર્ષિક જનરલ મીટિંગ અમલ.

મેમ્બરને જણાવસર હાજર રહેવા વિનવિ છે.

કાર્યક્રમ: મીનોદસ, સેક્રેટરી અને ખગલસીના વાર્ષિક રીપોર્ટો, એડીસરે અને કમીટી મેમ્બરોની સુલક્ષી.

એલ. બી. પટેલ

એ. મંત્રી જી. દિ. એસ.

રતની રીક્ષ બદાવવામાં આવી હતી બાદ પ્રમુખ જી. ઉપરેકલ જામજી થયા બાદ વજિયાતમાં વાર્ષિક સમા વિસરજન થઈ હતી

પોર્ટ એડીટામેચમાં સંગ

લેડરમિશનના બહીરા બની શ્રી. બીલબાઈ કાલ બાઈના પુત્ર શ્રી. જગવાનરાજના સુલ જન પોર્ટ એડીટામેચના બહીરા બની શ્રી. નામુલાઈ અમલજી ના પુત્રી કુમારી બધાવનીની સાથે એપ્રિલ તા. ૫ મીએ પોર્ટ એડીટામેચના કુલશાળી રીવીવ હોલમાં પી. એમ. બર્મના પ્રકીત બનવારી કાલ મહાભાજ ના હસ્તે રિક્ષ વિધિથી પછી મામમુખથી તપાં હતાં. અને પછીને કુલથી સારાર થયા હતા અને નવપુત્રને આશિર્વાદ આપનાર કાવજી થયાં હતાં. એપ્રિલ તા. ૮ મીએ એસસર્ ટી વીકલ અને ઇ. મન તરફથી લેડરમિશનના ભિષોન થીએરમાં નવપુત્રના ગાનના જલકો થયા હતા. જેમાં લેડરમિશનના સમયા મર્મના બહીરા કાવજી હાજર થયા હતા. શ્રી વીલબાઈ કાલબાઈની રીવરથી સંબંધી સેવાઓની તારીફ કરનારાં અને નવપુત્રને આશિર્વાદ આપનારાં જુદા જુદા બાઈએ તરફથી કાવજી થયાં હતાં પોતાના પુત્રના સુલ જનની પુલકીમાં શ્રી. વીલબાઈ કાલબાઈએ જુદી જુદી સંસ્થાઓને દાન કર્યું હતું.

એકાદીસમાં સંગ

એકાદીસમાંના શ્રી. પરજીભાઈ રતનજીના પુત્ર શ્રી કાલાભાઈ પરજીભાઈના પુત્રી કુમારી અશીમજી ના સુલ જન પોર્ટ રીવરના રજૂ થયાં મર્મના પુત્ર શ્રી વંજરાખની સાથે એકાદીસનારના પરીકાર હોલમાં એપ્રિલ તા. ૩૦એ બાઈકમથી થયાં હતાં

કરેળનમાં શાદી

હાલ એ. એમ. કાલાખના ફરજી મા. મહાદેવ ની સાથે મીટિંગએકાદીસના વેપારી બી. અમ. ક. ઉચ્ચાની દુપલર આરજાણીઓના સાદી મી ઉચ્ચાના ફરજી કુલકર્ણાઈ સાથે તપ તા. ૪ મીના રાનીવારના રોજ રીવરની સુરતી બેલકામાં હાજર ઉરમાઈક ક. ઉચ્ચાના હસ્તે થઈ હતી. શ્રી. કાલાખના કુમારે આજીને અલસો થયા હતા. શ્રી. બાલકની કામી સેવાઓની તારીફ કરનારાં આવી હતી અને પરજીભા એકાદીસના દુપાઓ ઉચ્ચામાં આવી હતી

પરજીભુ

—પ્રક્રિયામાં બિ. વજવ રાઈથી ૫૦૦૦ દાન પાં અને આશરથી બીલ બંધારણ અને ક. બીલ બહાને કોઈ કોઈ પ્રસંગે કઈ કઈ જાય છે

—બીટીક તલકાખાવને ૧૯૪૨ ની સમામાં ૫૦ ૨૮૨,૧૫૫,૩૦૨ નો ખર્ચ થયો હતો

—૧૦,૦૦૦ હિંદીઓ બર્મ ખાલી કરી થયા છે કલકા એક માસ થયાં હિંદી તલકાખાવાના બહાને મામુરે તેઓને લઈ જવામાં આવ્યા હતા.

—બર્મના ૮૦૦૦ તેલના કુલકર્ણાઈ ૧૦૦૦૦ નાસ શ્રી નાખવામાં આવે છે. મામરેની રંદર નાઈક કલરે મેમરિ કાઈજના તેલના કલે એ લાજમા જ નાસ કરવામાં આવ્યા છે તેમાંથી માસીક દસ માખ મેલન નીકળતું હતું

—એસમાં જુમશી રોજના એક હબર રોજે મરજી થાય છે અને જન પામિલા જ દસ બાગકામે એક હવે છે મીટિંગે હવેના રાખવા માસીક ૩૦ થી ૪૦ હબર દાન થઈ એસમાં એકાદીસ એ છે

—પુત્રાઉટ રેટકસની ચોર મે. હક્કન બેઈ પુત્રાઉટ રેટકસમાં મીટિંગે રેકાર્ડની બનાવટ ૩૫ દા. પદાધાનો કુલમ કોઈ છે.

—એરરેલીયા મીલા પુત્રાઉટ રેટકસના કરકરના માલસોને વરકરમાં રામ કરનાં હોય તે જખતે એરરેલીયાની આંખો સાંધે થયા હતા રોજનાની કુલના આપવામાં આવી છે

—પુત્રીકન પાલનિટ મુકમાર તા. ૨૮ એપ્રિલ ૧૯૪૨ કુલથી મુલવળી રહી છે.

—માલકના કોઈ પણ રેકરે રેટકસ કે સાઈડીમથી રમ આઈલા વિર તરખાં મીંગાની રીકેલ આવ નીકે જમાએ હાજવામાં આવ્યા છે. એક રંદકમી એકાદીસ આઈલાની ૧ પેની; ૧ ના આઈલાની ૨ પેની; એક રંદક અથવા તેથી વધારે મરજી પાંચ રંદકથી એકાદીસ પેનીની રંદક છે; પાંચ રંદક અથવા તેથી વધારે મરજી ૧૦૦ રંદકથી એકાદીસ રંદક. ૧ ની પાંચ રંદક છે; ૧૦૦ રંદક અથવા તેથી વધારે રંદક. ૧૬-૧ થી ૧૦૦ રંદક છે.

—એકાદીસમાંના શ્રી. કાલાભાઈ એભાજ તરફથી પ્રવિન અને પ્રવિનજન ને મળેલી બીની ૧ સામાજ રિવાજીએ બે.

—સુરકેશ એ કી ફેરિયા તાબામાં ફોજીમાં સુરકેશી
ગોડામાં ગોડી સબમરીન મશીનો હરી તે મુખ મર્ક
મર્ક છે. એકથી દુન્યાદી દેવામાં આવેલી વાનગીમાં
આવે છે.

—જરમનીએ કાંસનો કબજો લીધા બાદ સુપરગ્રીબી
ગીબી જરકારમાંથી આવરામ પીનાને દૂર કરી મેલ.
જાણ વડો પ્રધાન મન્યો છે અને તેણે નર્મ પ્રધાન
મંડળ રચાવ્યું છે. સંજાલ અને મારચલ પીતાં

વચ્ચે અણબનાવ છે અને જવાલ ખાસ જરમન
પક્ષને માણસ હોવાય છે.

—ગોર્લિંગકલમાં જીડીસ પ્રધાને જાણવું છે કે
“હાંદુસ્તાનમાં જોડામાં જોડા દસ લાખ રૂબરૂ સેવકો
બુદ્ધમાં આત લઈ રહ્યા છે અને લઈ લઈ લઈ લઈ
પ્રવર્તનમાં મદદ આપવા તરફ છે.” ૧૦ ફોરકની
પ્રલમાંથી દસ સામગ્રી પ્રીડીને મદદ મળે છે
કે જે જોડી મશીન!

—માકોનેના રા. મલખાજી હીરાજાલ જેઓ નીરસ
ના નામથી જાણીતા છે તે રૂબરૂથી જોડામાં
બરમ આવી ગયા છે. રૂબરૂમાં તેમણે જાણીતા
સમિતિમાંથી જરમના ખાસ જોડા હોતો અને
તેણે વખત હલ લેવાથી જાણીતા હતા.

—સેડરપ્રધાન મા. નીકલખાઈ જાણીતા તરફથી
‘ઇન્ડિયન ઓપિનિયન’ ને મળેલી શા ૧૦-૧ સા-
જાર સ્વીકારીને જાણી.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય.

એ તમારે તમામ જીવનની ખરી મજાક લેવી હોય તો પુષ્ટીકરક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજાકત અને
ખજવાન બનાવી દો! પણ યાદ રાખશો કે ફાયદાકારક ખોરાકો બનાવવા માટે સારી, તાજી અને ચોક્કસ શુદ્ધ માલજ
વાપરજો. આમાંથી ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજી અને શુદ્ધ માલ આવી ગયો છે.

અમારે ત્યાં શીંગોડા, બદામ, આરોલી, પીરતા, પંચળી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, છલાવી, કોપર વડી, ગોખર અને કાજુ, ચાર વગર,
ગોપળીની, અસમન, શુદ્ધ, અંબર, સોના ચાંદીના વસ્ત્ર, ગાદરન, પીગેરે તમામ કીંદુ કરીયાણું ગાંધી વટ્ટ, જડી છુટીઓ.

જયરાંત હાંદી ખરની તમામ કોસરી કબેલ રોકામાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મરાઠુર થએલી સુરતની ખરફી, પીરતા ખરફી શી. ૩-૬ રતલ, બદામ ખરફી શી. ૩-૬ રતલ.

શુભર્થના તરેહવાર હુલ્વાઓ બદામી હુલ્વા શી. ૧-૮ રતલ, સફેદ પદાલો હુલ્વા શી. ૨-૬ રતલ, રંગીન બદામી હુલ્વા
શી. ૨-૦ રતલ, સફેદ મલાહ હુલ્વા શી. ૮-૦ રતલ અમારે આથી મળશે.

નવાળી પાઉડર: સરીરના મેલ પછી બોમમાંથી માત્ર એ બીનીટમાં યાગ સાધ કરી દે છે. ૮ બોલ શી. ૮-૮ સેક્ટોર શી. બુનીયન
માટે. એક વખત એરકર આપી ખાતી કરી લો. દેશના મોઢાં: જીમ્લેટ શી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE, (INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New
Jewelleryes at reasonable prices to suit your pockets. 124b

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

ફોન બતલું ફ્રુટ અને વેજીટેબલ સાથે પોર્મિ હરી C.O.D. થી
મોક્ષવામાં આવશે. હખો:—

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban. 121

ડી ક્ષ ન રી ઓ

અંગ્રેજી કે ગુજરાતી

આ ડીક્ષનરી મહાત્મા ગાંધીજીની સુચનાથી મળેલા પદ્યોપદ્યોના
નોંધી કાઢના આધારે સુધારા વધારા હાથે બનાવાયેલી છે. વિદ્યાર્થી
આજ્ઞા માટે તે સમગ્ર બરેલી અને ઉપયોગી છે. તેને અંતે સરિત ન
વાગે, ફરે, સોટા સહેજની વસ્તી, ગોડી નહીએની મંજાઈ, વજન,
માપ, હોલનો, વિગેરે મળી વસ્તુઓનો સમાવેશ થયેલો છે.

પાકું પુકું પાના ૧૪૦૮

મથેન્ની કીમત શી. ૫.

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

તમારી જાતને તંદુરસ્ત રાખો!

માત્ર એક જ રી
શુન ઇમેજ 'ફ્રુટ
સોલ્ટ' દરેક
સવારે પાણીમાં લેવા
થી શરીરમાંનો
નકારા બહાર દૂર
થાય છે અને માથાનો
દુખાવો, કબજિયાત
અને પિત્તને નાશ
કરે છે.

કોઈએ 'ફ્રુટ
સોલ્ટ'
સપરતું
આજથી
સાથ કરો!
તમારે
લાભ મળે.

ઈમેજ "ફ્રુટ સોલ્ટ" ENO'S "FRUIT SALT"

The words 'ENO'S "FRUIT SALT"' and 'FRUIT SALT' are registered trade marks.

Sales Representatives: HARMON BROS. (S. A.) Pty. Ltd.

P. O. Box 305, Capetown

૧૬૬

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજીંત્રની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર પરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ હળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદ્દમ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદ્દમમાં અને મીઝમંડળમાં માવા બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાંકોલસાના ધુમાડાથી બચી તાત્કાલીક રસોધ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક જાનની ડંડકે આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર. કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જાનેશ્વર, સન તુલસીદાસ, અંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી બગત, પંડાસી, મધર ઇન્ડિયા, અકિશત, બાલી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બાજન, ગરબા, રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પીર પાર્ટ્સ—દરેક વાજીંત્રના ભાગો જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપેરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ કામ.

સોલ્ડ ડીસ્ક્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક બતાવે) યંગ ઇન્ડિયા, મેગાફોન, હિંદુસ્તાન, દયીન્સ, ગ્રામોફોન, (ઇન્ડિયન રેકૉર્ડિંગ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો:

ગ્રેલીફોન ૨૫૮૦૬
રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીયા (પ્રાઇવટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડુરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

"Woman"—યાને "ઔરત"

એક અગ્રણ કલાની છે. માળાપ શાદીમે ફજુલ ખમ્મે કરકે ઔરતકો કમેલાં કે લિયે નંજેદરન બનાને હે શાવકારકે તકાએકે ઉનહી જીંદગી બરબાદ જેસે કે ગરીબીમે ધનીરામકો ધર છોડ કર ચલા બના પડા. અબ ભયારી ગરીબ ઔરત તીન અચ્ચોંકી મા કયા કર. મગર હોમત ઇરાદા નામ હે, કે ખેતી-વાડી ઔર મજદૂરીકા કામ કરકે અચ્ચોંકો પાલા. એક લડકા નેક દુસરા બદમાશ નીકલા. માને ઉસકો નેક બનાનેકે લિયે કોશીય ફી. ઔરતહી હિંમત બ ઇમાન શાવકારકી બદગાતી. એ ખેલકા નતીજ હે. મંગાઓ ઔર મુનો.

GUJARATI DRAMA SETS

અવળુ કુમાર (૩) રેકોર્ડનો સેટ.
સીતા બાગ (૩) " "
રાણુકે દેવી (૩) " "
સકુંતલા (૪) " "
દીર રાજા (૫) " "
એસબતોરલ (૩) " "
શેઠ યજ્ઞલસા (૩) રેકોર્ડનો સેટ.

પુત્તીરાજ યોદ્ધાજીનું નાટક (૮)
નરસીંહ મહેતા (૩) રેકોર્ડનો સેટ.
વડીલનો વારસો (૩) " "
સુલનારાયણ (૩) " "
વનરાજ ચાવડા (૫) " નાટક
જલદર સતી વંદી (૨) " સેટ.
શ્રીકૃષ્ણ જન્મ (૨) " "

FILM RECORDS IN SETS

અરીબકી લોપ (૫)
માળી (૫)

નીરમલા (૪)
મામાદેન સોબર (૪)

મારી આંખ (૩)
કંઝમન (૫)

બગાના (૩)
દુરબાદ (૫)

આરતી F.T. 5246 દસાવતારતી આરતી.

F.T. 5281 શ્રી સુલનારાયણની આરતી.

F.T. 5192 શ્રી ગુલાદેવતી આરતી.

લુના અને ગણીતા ફરમાસુ મીઠાકરો અને પાકો બનાવનાર
કેપીટનના શીશાળાના પૈથિક પાકો
પંજાબી સાલમ પાક વિગેરે બીજા પાકો એર્ટર આપવાથી
મળી શકેશે.

અમારી રેશિમાં જનમ ખાવાનું જલ્દી જલ્દી હવેલાં તરફવા મળે છે.
ફરમાસુ મીઠાકરો તથા ફરેક જલ્દી ફરમાસુ, આપણ, મરમ માસાસો વિગેરે
પેલા અપ્પાનાં મળશે

નધુ અપ્પાનાં મળે કમો વા મળે.

KAPITAN'S CAFE

*Phone
33-8677.

13a KORT STREET
JOHANNESBURG. 115

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
Country Orders Promptly attended to.
14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

રેશીશન 33-૫૨૮૨.

વલભભાઈ રાણુછોડભાઈ

દોહસેલ અને રીટલ ફ્રુટ અને વેજટેબલ અમારે ત્યાં તાલુ અને સરત મળશે.

બદાશખામતા આરદરેને તાણે પ્લાન ફેવામાં આવે છે.

14, ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ. 1054

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેક્રામ સુટ, હાર્ટીનમરમ સુટ, પોરદરોળ, હરેમીંગ ચેર, સાઈડ બોર્ડ,
બ્રોક્સ ટેબલ, બ્રુક ડેસ, ફેનલ, ચેરમ, રોડ ફેન, આસાઈડલર, મોપ કીટીંગ
અને સીકચર વિગેરે, વડન મીઠાપન બાલે ખરીદી શકશે. અને પધારી
મામ મેળવવા સુકરો તલિ.

બેક્રામ, ટેબલ અને કીચન ફરેસર
ને હવાઈ ફેમરેમ નીચે નેચર વાલ છે. તેના ઘોડા હમીક નેચર રહે છે.
મામ ફેકરના બાલોના પ્રાપ્તક લોરડ મંગાવો અને નેચર આનલ વધારો.

L. MISTRY,
51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
*PHONE 33-4691. BOX 2626. 1054

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, માકક, ચાંચા, કંજારા, માખી, વંદા
વિગેરે સમજા સંજોગોના

નાશ કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના કીન મળે છે.

1114

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ,

દોહસેલ રૂટ વેપારી,

અને ફરેક જાવના રૂટ અને વેજટેબલ ગુનીમનના કોષ પશુ
જામમાં C. O. D. થી શરૂ પેકીંગ 141 મોસ્ટીએ છીએ.

P. O. Box 254

31, Short St. Durban, 1004

PETER'S LOUNGE

TRA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 28290.

CORNER PINE & GREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS DISTRICT.

THE MEET OF INDIA NORTHERN

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS ON MEALS.

BOOKING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

અકવાડીક પંચાંગ

| વાર | પ્રોસ્ટી
૧૯૪૨
ગ્રેગોરિયન | હિંદુ
૧૯૮૮
વૈશાખ | મુસલમાન
૧૩૬૧
ર. આખર | પારસી
૧૩૧૧
રોરો
૧૩૫૦ | સુરોદર
ક. મી | કુર્બાન
ક. મી. |
|-------|--------------------------------|------------------------|---------------------------|-------------------------------|-----------------|-------------------|
| શુક્ર | ૨૪ | ૨૪ | ૨૪ | ૨૪ | | |
| શનિ | ૨૫ | ૨૫ | ૨૫ | ૨૫ | | |
| રવિ | ૨૬ | ૨૬ | ૨૬ | ૨૬ | | |
| સોમ | ૨૭ | ૨૭ | ૨૭ | ૨૭ | | |
| મંગળ | ૨૮ | ૨૮ | ૨૮ | ૨૮ | | |
| બુધ | ૨૯ | ૨૯ | ૨૯ | ૨૯ | | |
| ગુરુ | ૩૦ | ૩૦ | ૩૦ | ૩૦ | | |

Every "KATZ & LOURIE" is guaranteed by a signed certificate to be 100% pure and perfect, sold at LOWEST FACTORY PRICES.
Call in or write for our free Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" BLOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.

DURBAN REPRESENTATIVE

B. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 18—VOL. XI.

FRIDAY 1ST MAY, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE

NOTHING GAINED WITHOUT SUFFERING

“THINGS of fundamental importance to the people are not secured by reason alone, but have to be purchased with their suffering. Nobody has perhaps drawn up more petitions or espoused more forlorn causes than I. And I have come to this fundamental conclusion that if you want something really important to be done you must not merely satisfy the reason. You must move the heart also. The appeal of reason is more to the head but the penetration of the heart comes from suffering. It opens the inner understanding in man.”

—GANDHIJI.

દુઃખ વિના કશું મળતું નથી

“લોકો કાને ખાસ અમલની વસ્તુઓ કેવળ દલીલથીજ મળી શકતી નથી. દુઃખ વડે તે ખરીદવી પડે છે—કેઈએ મારાં જેટલી અરજીઓ ઘડેલી નહિ હોય અથવા સિદ્ધ નહિ થઈ શકે એવા સવાલોની સાથે માથાલીક કરેલી નહિ હોય. અને એ સમજાવશથી જ એવા નિર્ણય ઉપર આવ્યો છું કે જો તમારે કંઈ પણ ખરેખરી મહત્વની વસ્તુ સિદ્ધ કરવી હોય તો સામા માણસની માત્ર બુદ્ધિનેજ સંતોષવી બસ નથી. તેનું હૃદય પણ તમારે હલાવવું પડશે. બુદ્ધિની અસર મગજ પર થાય છે પરંતુ હૃદયને દુઃખથીજ સ્પર્શી શકાય છે. જો મનુષ્યને અંતરજ્ઞાન કરાવે છે.”

—મોંધીજી.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

આમા દિવસમાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપરથી.
સલુન તેમજ ૩૬ પેસેન્જરો લેવામાં આવશે.

હરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન
દાખલાન્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાખા સારી સર્જ જવા વિગેરે
સંબંધી હુમેને મળવાથી બદલાવરન કરી આપીશું.

રામીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, સંબંધે.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હાઈ પેસેન્જર એજન્ટ.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મોકલી શકાય તેટલા ખાતર તારમાં ધાન્ય પુરું
સ્ટીરનામું મોકલવું.

૩૬ ટીકીટ ક્લિફ વીચી સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
" " મુસ્લીમ વીચી સાથે પા. ૧૮ ૬ ૬.
" " વીચી વગર પા. ૧૪ ૨ ૦
સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વીચી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરની આવજાવની નારીઓમાં અને ટીકીટના
બાવોમાં વિના નોટીસે દેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432. Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.
390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street Johannesburg.

Phone 33-1453 P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

11/42

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હિંદી વીમા કંપનીમાં જીવન, આગ, મોટર કાર મોટર
બોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કામદારોને મળતા પીમાઓ,
સામગ્રી વિગેરે હરેક જાતના વીમાઓ કોતરાવી શકાય છે.
હિંદી કંપનીને ઉત્તેજન આપવું એ હરેક હિંદીની દરજ છે.

Natal Office:
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 2-5845 Cen.
P. O. Box 1610.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરજેજ
ઉપર ૫ ટકાના બ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG.
Telephone 33-4478.
P. O. Box 3641.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,

THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our SAREE HOUSE which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Benares Sarees and several other lines will be offered at reduced sale prices.

મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રદર્સ પ્રોપ્રાયટરી લીમીટેડ

તેઓ ૧૧ ગ્રાફ્ટોએ ભત્રાજીમાં આપેલા ટેકા મારે તેઓનો આભાર મનવાની આ તક લે છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સફળ થયા છીએ. માર્ચ ૨૨ના રોજ સોમવારના ખુલેલા અમારાં સારી હાઉસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી દબના દરેસ લેંગ્થો, બનારસી સાડીઓ અને બીજા અનેક સજ્જનો ખાસ ઘટાડેલા સેલ પ્રાઇસે વેચવામાં આવશે.

TO DAY NO INDIAN'S HOME IS A HOME WITH OUT THE PHOTOS OF THE INDIAN LEADERS.

We have just received a large number of Indian National Leaders' Photos of all kinds.

Subhas Chandra Bose
Pandit Jawaharlal Nehru
Mahatma Gandhi
Maulana Abul Kalam Azad
Dr. Rajendra Prasad
Mahatma Gandhi and Charka with the Map of India with Hind Devi
Hind Matha with Flag
Hind Devi with Flag. 1/- per copy, size 10x14.

FILM STARS

We also stock Pictures of all film stars size 10x14 1/- per copy.

Real Photos of film stars. Assorted Post Card size 7/6 per Dozen, very latest. size 3½x5½.

Read and read more. We can give you all the latest news from India in the 'Orient Weekly Of India Illustrated,' Nine pence per copy.

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,
PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

ઈન્ડિઅન ગ્રોસરી કીફાયન આવે કયાંથી ખરીદશો?

હિન્દુસ્તાન ગ્રોસરી વિભાગ બોલે છે, જેમાં દરેક પ્રકારની હિન્દી ગ્રોસરી તેમજ ગાંધી વસાહતી નાની મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રોજ વાપરવાની હિન્દીઓના લગ્ન ઉપયોગી વસ્તુઓ હોવાથી તમને કીફાયન આવે મળી શકશે.

એકદર મોટલી ખાતરી કરવા લાગતી છે.

કંઠીના ઓરડે હમારી પોતાની ઉપરેખ હેડળ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(પ્રાઇવેટ લિમિટેડ) (ગુજરાતી બોલતા અને સંભળતા)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,
JOHANNESBURG.

હિન્દુસ્તાન ગ્રોસરી વિભાગ પાસે ઉતારીએ છીએ: જીંદગી, આગ, બગલરી, એક્સીડેન્ટ, મોટર, રેલ્વે ગરેન્ટી વગેરે.

Phone 24350.

Tel. add. "Naartjes."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices
We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,
P. O. BOX 195. DURBAN.

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSON'S BRAND (PAIN-I-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 9/1, 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 2494

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

ગેનેજલ મલ્ટીપલ ગ્રાહકોના અધિષ્ઠાતા.

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, ઓખા ધીની તેમજ ચોંચા એવા, મસાલાથી અને બનાવીએ છીએ.

અમારું 'દખ્ખાએલું' સુરતી 'પુલ્ક', સેવ, મગસ, અંદીઆ, બજાઆ, ખાતરા વિગેરે દરરોજ તાલ બનાવીએ છીએ.

શીયાળામાં ખાવા લાયક પાકો એકદર અમાણે સ્પેશીયલ પાર્ટી વિગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ એકદર અમાણે કુલ વખતમાં બનાવી આપીએ. બહારગામથી મંગલનારને માલ પુરતી કાળજીથી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3680,

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President Street, Corner Diagonal St. JOHANNESBURG

Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian
and Australian Apples

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ મલખનાર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

ફળમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કંઠીના ઓરડે ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે નાથી સ સારા અને સરતા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 755, 106 Prince Edward St. Durban.

INDIAN OPINION

Founded by
- MAHATMA GANDHI -
IN 1903

No. 18. - Vol. XI.

Friday 1st May 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price: FOURPENCE.

Indian Opinion

FRIDAY, 1ST MAY, 1942

Charge Against Merchants

SERIOUS allegations of hoarding and profiteering are made by a section of our people against merchants of their own nationality, and there, too, a section has been picked out. The propaganda commenced with letters in the European Press full of bitterness and abuse which have led to rousing the Indian public generally against their own merchants and to the merchants coming out with a defence.

These are abnormal times and it would be sheer stupidity to expect that things would be as comfortable as they would be in normal times. Everyone feels the pinch and it is the duty of everyone to be helpful to one another. The more fortunate should sympathise with and try to help their less fortunate brethren. They have yet a greater task before them of ministering to the wounded and to the homeless in case the war comes to our door and we become victims of its ravages. But if we are lacking in the spirit of co-operation, forbearance and brotherly feeling amongst ourselves, we shall prove wholly unfit for the greater task to come and become a burden to the State. This is a thing that everyone should ponder over and try to be prepared mentally, physically and spiritually for that task.

South Africa must consider itself fortunate that in the midst of this terrible war raging throughout the world, she is still enjoying the blessings of a happy and prosperous life. But it is human nature never to be content and the more happiness there is the more mischief we are up to. We see this prevailing in South Africa in politics as well as in other things. But the time has come when things must be taken more seriously and, while being thankful that we are enjoying a better lot than our fellowmen in other countries, we should take the lessons from the sufferings that

other countries are undergoing. Indians in South Africa may well take a lesson from their own people in India and instead of grumbling and grouching over their own lot should take consolation in the fact that they are not half as unhappy as the former are.

With regard to the charge laid against our merchants we may straightaway say that we hold no brief for them. But we would like to state at the same time that we wholly disapprove of the manner in which our brethren have thought fit to approach the subject. It is unfortunately one of the traits of our people that whenever there is a quarrel between us we will invariably take recourse to the White Sahibs and seek their assistance to have it settled. That slavish mentality which has grown from the two hundred years' rule of the White Sahibs over us is hard to eradicate. We do not know how many generations will be required before we are able to rid ourselves with the last vestige of it. If we reflect but a little we will find that no other community is acting as we are acting. You won't find a Native attacking his own people in the European Press, nor will you find a Chinaman, a Greek, a Jew or any person of another nationality running down his own nationality or belittling it in the eyes of other people. Does it ever dawn on us that the European Press would always be willing to oblige us if we would engage ourselves in blackening our own people instead of pointing out to the ill we are subjected to by the ruling class? They would, moreover, glee over our disintegration and make use of it against us when we ask for equality of treatment and opportunities. It pains us, therefore, to find our brethren rushing to the European Press to run down their own people. But they di-

not stop at that. They went to the extent of abusing a section of their own people, the Gujarati Hindu merchants, whom a writer described as "Banyas". We are amazed at his utter ignorance. Little did he know that it was as offensive a term as the term "tulkans" or "kolahans" is when applied to other sections of the community. And then the writer, after having vented his wrath on the Banyas, put a sting in the last sentence of his letter that he did not know but did not think the people whom he had referred to had contributed anything towards the Governor-General's War Fund, and the European Press readily gave publicity to it. What other motive is there in making that statement than to provoke the public against that section? The merchants referred to have, of course, refuted the charge but even so the contribution to the Governor-General's War Fund is a matter of one's own conscience and not a compulsory thing.

This matter should, therefore, have been approached by working within rather than rushing to complain outside without knowing the true position.

There is much in the defence made by the merchants against the charges levelled against them. It is true that the consumers are themselves panicky and the well-to-do and the middle class people are more guilty of hoarding than anybody else and the sufferers are the poor people who can hardly afford to maintain themselves and their families from day to day. Whilst admitting that this is a highly selfish and treacherous act we are not prepared to believe that Indians as a community are the only guilty ones. The general public is guilty and these things are sure to happen no matter how severe the restrictions may be. We can, therefore, only appeal to the conscience of the people and ask them to refrain from hoarding. Their duty is not to hoard but to see that there is equal distribution of foodstuffs among all people and that none is left to starve.

We are at the same time not prepared to believe that the merchants are such angels as they profess to be. We know

that they too are guilty of hoarding and profiteering. But here, too, we are not prepared to single out our own countrymen. The merchants generally are all alike. The European merchants have a knack of doing things in a polished manner which our people do crudely. You go to West Street and you will find that you have to pay a heavy price for a thing which is scarce in the market and the price for which is not fixed by regulation. The merchants cannot profess to be quite innocent and declare that they do not hoard and do not try to profiteer. Profiteering is bad even in normal times but it is criminal in a normal

times such as we are passing through at present. Whether the merchants contribute to the Governor-General's War Fund or not is of small concern. It is for their own conscience to decide. But what is far more important is for merchants to be more human. It is not enough that they abide by the price control measures only literally. They must enter into the spirit of the thing and refrain from using their merchant instinct of exploiting the consumer to amass wealth and use their human instinct and supply the needs of the consumers as reasonably as possible. They will thereby be doing

humanitarian service which will be more valuable than any contribution they may make to the War Fund. If, on the other hand, they act unscrupulously they might run the risk of infuriating the people who are already suffering who might take the law in their own hands, which will neither be profitable to the merchants nor to the people themselves nor even to the State. These are times when there should be no exploitation but mutual sympathy and help; for the haves to have care for the have nots. That in itself constitutes help to the Government's war efforts in no small degree.

A COMMON SENSE VIEW ON INDIA

THE April number of *Common Sense*, a journal published in Johannesburg, by the Society of Jews and Christians, contains the following editorial under the heading "The Indian Disaster and Ourselves".—

The negotiations between the British War Cabinet and the leaders of the Indian parties over the defence of India and her future form of government have broken down. The fate of India remains a purely imperial responsibility. Nothing is decided about her future status. How has this disaster come about? How does it affect the outcome of the impending Japanese attack on India? What lessons has it for our own problem of defence in South Africa.

The Congress leaders, representing by far the bulk of Nationalist opinion, both Hindu and Moslem, in British India, want more defence responsibilities and initiative for Indians in the present crisis than Britain was prepared to give. They are implacably opposed to the very idea of the partition of India.

Even the Muslim League, pleased by the virtual promise of Pakistan, and no doubt more ready to compromise, had to bow before the almost universal demand of Indians for complete power here and now. Only the Princes, who stand or fall by the retention of the British Raj, remain our unqualified allies. It is barely possible, on a short-term calculation, that the additional men they can put into the field will be of more use to General Wavell than armies recruited and led by an Indian National Government.

Congress does not wish India to be overwhelmed by Japan. Since this is so, it is easy to argue that the Congress leaders should have accepted any British proposal tending to increase India's power of resistance to Japan in the present emergency. It is easy to argue

that this is no time for bargaining and constitution-making. If men were always rational, if they could forget the past (in this case the very recent past), if they could trust their former rulers, then the Congress leaders might have been expected to act differently.

A realistic statesmanship demands the recognition of imponderables. By this test the British War Cabinet has failed. It is asking too much of Indians to forget the last minute nature of the British approach, the last opportunities of the last two years, the open secret of Mr. Churchill's outspicing, the omission of India from the self-government clause of the Atlantic Charter and the ill considered utterances of Lord Halifax at the very time of the negotiations. Indians do not yet believe that Britain means to lose the brightest jewel in her imperial crown. How can we blame Indians for distrusting the implications both of the defence proposals and of those threatening a partition of India? At least one of the possible series of Indian Unions would undoubtedly lean heavily upon Britain. In a divided India Britain would continue to rule.

Probably nothing would have satisfied Congress short of granting virtual independence now to a National Government, which would sink or swim with the assistance of the armies of the United Nations, freely asked for and freely granted. If we had been thinking firstly of India's wishes and India's independence, we should have conceded this demand. The military position would not have been made worse through it; there might be something in the Nationalist contention that it would have been made a good deal better. In the result, now that the negotiations have failed, Britain has not greatly promoted

the defence of the people to whom India rightfully belongs, and has still further increased the suspicion that it plans for India an independence lattered and incomplete.

It would be too much to say that the break-down of the Indian negotiations brings nearer to South Africa the danger of a Japanese attack, although such might well be the case. But it must have a deplorable effect on Indian and Coloured opinion in the Union, as well as upon the feelings of educated Africans. In that sense the Union has suffered a military reverse. Can we do anything to minimise its gravity? Yes, by learning the lessons of the failure of Britain in India. Yes, by acting in time, acting so as to inspire trust and acting boldly. Put in concrete terms, we must recruit, train and arm our non-European population now, do so on the largest possible scale, promise them a big and an effective share in the Government of their country and concede immediately a real instalment of that self-government.

All logic, all the lessons of history point to such a programme as the indispensable minimum, if our country is to be made more secure against external attack. Of course, we know the stupendous difficulties in achieving it. We face the vast implications for the future relations of Black and White. We realise the critical political problem. We appreciate the practical difficulties. We cannot hopefully say that anything at all adequate will be done. But we must say, and keep on saying, that unless it be done and done promptly, our country cannot be properly defended against a large-scale attack by Germany or Japan.

PROFITEERING CHARGES ANSWERED

A MEETING of Indian wholesale traders held in Durban on Tuesday strongly refuted charges of profiteering and hoarding levelled against merchants by correspondents to the Press.

"If there is any charge to be made it should be lodged with the Price Controller," said one of the speakers. "We have every confidence in his impartiality and are fully prepared to submit our books and activities to his scrutiny."

"We charge the controlled prices for all our commodities, and no hoarding takes place—unless people call it hoarding to preserve our limited stocks so as to have three months' supplies in hand." The traders placed the blame for the present situation on the consumers themselves, whom they accused of panic buying and hoarding.

"Many Indians with cash in hand try to buy up large stocks by visiting numerous retailers," it was stated. "Others even pawn their jewellery, which they convert into food stocks far beyond their needs."

"An Indian with a family of three earning £7 a month normally buys one bottle of oil. There is no need for him to want a four-gallon tin, such as has been stated."

Cases Given

Other instances of private hoarding were cited. An Indian normally requiring one bar of soap asked for two cases; while another bought 50 bags of rice, only to find that the bulk of it became weevily.

This hoarding of perishable stocks could not benefit the well-to-do for long, while in the meantime the Indian who lived from hand to mouth went short.

It was mentioned that when war broke out more rice was stocked by Indians in the Indian Barracks than was held by the traders; and to-day, it was said, a similar movement was afoot.

"On the one hand suppliers ration the wholesalers to the extent of 50 per cent. of their 1941 requirements for 1942, deducting the amount supplied during the first four months of this year. The balance is being spread over eight months. On the other hand, demand has increased fourfold," it was asserted.

"No foodstuffs from India have entered the Union for 2½ months. Formerly supplies were received every 1½ days. Moreover, recently rice was removed from the priorities list."

"The Natal Indian Association made

representations to the High Commissioner for India, with the result that a cable has now been sent to India, with the consent of the Department of Commerce, for the shipment of as much oil, ghee, rice, dholl and spices as possible."

Seriously Affected

It was pointed out that traders were also dependent on the situation in India and were seriously affected by the closing of the Bay of Bengal.

While it was sometimes possible to circumvent the spirit of price control while still acting legally by charging retail prices to quantities just less than a bag, the traders rigorously refrained from doing so, it was stated.

The traders condemned the "whispering campaign," which could not be substantiated, against them and claimed that it originated with consumers who attempted to hoard but were refused by traders because they were not regular customers.

In answer to our accusation, it was emphasised that all the Indian wholesalers were regular monthly contributors to the Governor-General's Fund which had already benefited by a substantial amount from this source.

ORIGINAL CORRESPONDENCE.

FAILURE OF CRIPPS'S MISSION

TO THE EDITOR, "INDIAN OPINION."

SIR,—The speedy successes achieved within a short time by the armed forces of Fascist Japan since she struck the war-time struck a very heavy blow to the strategic bases of the United Nations in the Pacific and Indian Oceans. Singapore, the bulwark of British defence in the Far East, Java, Sumatra and other islands, the sources of important war materials, European ports, the lifelines of the supply routes to China, have fallen. In view of these important losses, India with her huge population, high potential industrial capacity, and her geographical position in relation to China, the Soviet Union and the Middle East, assumes greater importance in the world strategy against Fascist aggression. The enemy has reached the gates of India. Can she today play her historic role in the world struggle against brutal Fascism? This question was fully anticipated by the leaders of the progressive movement in India, Britain and elsewhere. In India itself such organisations like the All India National Congress, the All-India Kisan Sabha (peasant organisation), the National Federation of Students, and many leading intellectuals, representing millions of people, had made it clear that Fascism and Fascist ideologies will not be tolerated by the Indian people, and that their full sympathy was with the heroic peoples of China and the Soviet Union in their formidable struggle against these barbaric forces.

"Those who entertain friendly feelings towards the Nazis were enemies of humanity," thundered Mr. Subhaschandra Nath Pannik, a speaker presiding over a large gathering in the Calcutta City Hall held in connection with the observance of "Soviet Day" proclaimed by the All India Kisan Sabha.

Mr. Rukhsa, member of the Madras C. U. Congress, echoed the sentiments of millions of workers all over India when he declared: "The triumph of Fascism against the Soviet Union will be a great calamity to the whole world and will give a serious blow to India's struggle for freedom. England has a fine opportunity to win over India in helping the Soviet Union against Hitler but England must change her present policy."

In Britain, according to India, Harry Pollitt, leader of the British Communist Party, declared on February 27: "This is a great turning point in the history of the world. From the present moment onwards the independence of India in the Pacific will be a factor in the world's struggle for the side of the anti-Fascist struggle. The right of India to independence must be freely recognised, and all the democratic liberties are claimed for ourselves."

"Free India!" was the banner of trade union and labour movement leaders and many members of Parliament. The British Government was forced to take note of the changed situation and Sir Stafford Cripps, the newly appointed leader of the

House of Commons, was sent to India with proposals to negotiate a settlement with the Indian leaders. The proposals failed to evoke the approval of Indian leaders. Although the proposals regarding the granting of Dominion status, a cessation of hostilities, making an advance on the former attitude of the British Government, they fell far short of the demand of the Indian people for complete independence. Besides, the scheme contained many objectionable and undesirable qualifications. For instance, the election of the constitution-making body to draft a constitution would be limited to ten per cent of the whole population; the rest of the people will have no say at all. The right given to the provinces to secede even before the actual formation of the Indian Union would guarantee a destructive divergence of opposing national unity; the right given to the Provinces to seek their own names and political basis without the subject people of their States having any voice or role in the election of the authority would allow autonomy to every part of the country. In spite of all these limitations and shortcomings, the discussions between Cripps and the Congress rightly centred on the new basis for the formation of a National Government to meet the emergency situation of dealing with the aggression at the gates.

The question of the transfer of power into the

London. Indian Defence Minister passed the biggest stumbling block, and Maulana Abid Kalam Azad in objecting the British plan on behalf of the All-India National Congress stated: "With a view to arriving at a settlement we even prepared to accept a British 'National' as the nominal power of the Defence Minister. We had no desire to upset in the middle of the war the present military organization or arrangements. We accepted that the higher strategy of war should be controlled by the War Cabinet in London, which would have its Indian members. Of paramount importance to us was India's safety and defence... We were prepared to put aside for the present all questions as to the future for the present a National Government would be a Cabinet Government with British power, and must not merely be a continuation of the Viceroy's Executive Council."

The question of the rights of minorities, of which a lot is made by the reactionary Imperialists in Britain, did not alter at all more such a fundamental task as we were made to believe by Imperialist propaganda. The course of the negotiations demonstrated the fact that although the leaders of certain minority groups did not fully approve of the British proposals they were prepared to participate in a National Government at the present time, but against the line of Imperialist propaganda.

The Cripps mission was a pointer to the fact we are all working in the British Cabinet of the Halifax Agency of the Appointer. These "National" proposals are a continuation of the same old policy of the British Government from the beginning of the war to the present day.

The present and world-famous policy of the so-called Western democracies in India is to bring into the alliance of the peoples of China, the Soviet Union, Britain and America to play her determined role as an equal partner in the common struggle for freedom.

How can India play her part? "The only India in the crisis of the war," says Pandit Jawaharlal Nehru the great leader and spokesman of India's teeming millions, is a call to his countrymen. Nehru says "Congress definitely could not let the forces represented by Hitler and Japan and their forces which, of course, will lead to the permanent enslavement of India. We must try to clear

harm the enemy on every possible way. The attitude of Congress is non-belligerency, and not exactly neutrality."

That is not enough. The masses of India must be mobilized in the same way as the people of China and the Soviet Union have been mobilized. The fullest co-operation and co-ordination must exist between the armed forces and the civilian population; industry must be controlled with the co-operation of the workers; ensure the fullest production of essential war goods. But that can only be satisfactorily done when the Indian people are armed with freedom itself.

It is not only the elements in the British Government that must be worked out and all people in India must know the British Government that the aspirations of India must be immediately satisfied. In the course of the struggle for freedom the people of India are beginning to realize that the main enemy of freedom to-day is Fascism, and that the destruction of this brutal force is a vital factor in the attainment of independence and the building of a better world. Is this realization not, in view of the enormous peril, be justified by immediate enthusiastic response to the call of duty to democracy, to the Fascist enemy.—Your etc., V. M. K. (1942)

The following letter was addressed to the *Natal Mercury* in reply to the comments made by that paper on the future of Congress mission. Since it was not published by the *Natal Mercury* the writer has forwarded it to us for publication.

Dear Sir, I am sure the world over has not surprised at the attitude of the British propagandists in India towards the future of Congress mission. Since it was not published by the *Natal Mercury* the writer has forwarded it to us for publication.

she refuse the offers of the Indian leaders to mobilize the teeming millions of India? How the defence of India, in Indian hands, would have endangered the war efforts when the British High Command has proved its inefficiency and ineptitudes in the last few months against Japan? If Britain is capable of organizing, equipping and maintaining few millions of armed men and women in different parts of the world, then why cannot she organize the Indian defence under Indian leaders? I think the less said about the division of India the better it will be for the future of the world. Is the division of India unalterable? Is South Africa united as one? Are there not any divisions in Britain itself? Are there not Conservative, Liberals, Labour and other political parties in Britain? Is the Muslim League of India is not a political body then what is it? Do you call it the "unity of India because the political parties of India give religious names instead of clear division of interests as to the West. It is really amusing to know that the role of the majority means dictatorship. If that is the case then are there not dictatorships in Britain and her dominions as well as in America? Is it not true that in those countries the majority rules over the minorities? If it is true, as it is true, then why exception to India?

Referring to India at a conference in Britain in 1937, where Pandit Jawaharlal Nehru was then present, Sir Stafford Cripps said: "There is no better champion of freedom than the free man." It remains to be seen whether either Sir Stafford has changed his conviction, and I have my doubts about it, or else he could not do anything against the powerful Imperialist interests of Britain.

Sir, articles such as yours, will never create better feelings between the British and the Indians abroad but, on the contrary, they will antagonize the Indians against the British. You should try to look at the Indian point of view also. Whether any-one likes it or not, times of imperialism and domination of one country over another are gone. To-day the conquered and colonial countries are far too conscious of their slavery. Therefore they will never tolerate any domination, of whatever kind it may be. Although for the time being their aims might be defeated but the final victory is theirs.—Your etc., A. K. M. Hossain

Doings In India

Mr. Rajagopalachari Supports Pakistan

THE Congress Legislature Party of the Madras Provincial Assembly, according to a Reuters' message, passed a resolution saying: "The general feeling of this part of the country is the need at this critical juncture for a popular government. This Province is doing its utmost to secure requisite conditions for the people to play their part. The Party is of the opinion that to facilitate such a popular government the Muslim League should be invited to participate." The former Premier of Madras, Mr. Rajagopalachari, and one of the leaders of the Congress, presided.

Pandit Nehru Disagrees With Rajagopalachari

Pandit Nehru expressed disagreement with the resolution passed by the Con-

gress Legislature Party in the Madras Provincial Assembly on Thursday, showing great surprise not only in the content of the resolution but also at the fact that the former Premier of Madras, Mr. Rajagopalachari, had sponsored it in his capacity as a member of the Congress Working Committee. Pandit Nehru said that at any time this would have been undesirable, but such action was extraordinary on the eve of the Working Committee and All India Congress Committee meetings. The resolution by Mr. Rajagopalachari recommended the All-India Congress Committee "to acknowledge the Muslim League's claim for separation, should the same be persisted in when the time comes for the framing of the future constitution of India." The resolution also recommended the All-India Congress Committee to invite the Muslim League for consultation for the

purpose of arriving at an agreement and securing the installation of a National Government to meet the present emergency.

Babu Rajendra Prasad, a member of the Congress Party sub-committee and former President of Congress, commenting on the resolution said: "If the resolutions passed by the Madras Legislature Congress Party on Thursday, April 23, to acknowledge the Muslim League's claim for separation were accepted, it would mean Congress's reversing the policy it has followed since the war began. Unless the whole policy which Congress has followed ever since war broke out were changed, there would be no question of Congress taking office, or joining any coalition in the Provinces." He said he did not see any chance of Congress reversing its policy.

Maulana Abul Kalam Azad, President of the Congress, says he is surprised and pained that Mr. Rajagopalachari should have adopted such an attitude, adding that his personal relations with the former Madras Premier would not deter him from doing his duty as Congress President. Maulana Azad points out that the Madras Provincial Congress Committee, and not the Congress Party in the Madras Legislature, is the proper body to represent the Congress view in Madras.

No Approach To British Government

"We are going to make no approach to the British Government and we shall face our problems and perils with such wisdom and endurance as we may have," said Pandit Jawaharlal Nehru at a Press conference in Calcutta on Saturday. Pandit Nehru added that if Sir Stafford Cripps thought that the position in India had improved following his visit he was grievously mistaken. "Sir Stafford said we share responsibility," he continued. "That is a curious charge when the responsibility that we sought is denied us. It surprised me that the British Government should still talk in its old pre war patronising language and try to pose to the world as a kind of arbitrator in India."

Muslims Tired Of Sterile Policy

Mr. Asaf Ali, M.L.A. (Central) a member of the All India 'Independent Muslim Parties' Board, has issued the following statement: "Mr. Jinnah's statement in which he has commented on Generalissimo Chiang Kai shek's independent and impartial advice to the British and the Indian peoples and the Government is regrettably unstatesmanlike. Mr. Jinnah assumes that the transfer of real power to India is inconsistent with the just and legitimate rights and responsibilities of the Indian Muslims. Larger statesmanship demanded that he should have presumed the contrary. Further, he gives one the impression that he is entitled to represent the views of all or at least a majority of Indian Muslims, which is definitely wide of the mark. There is not a single province of India where the Muslims are in a majority where Mr. Jinnah can claim to have even a bare majority of followers among the separately elected representatives of the people in the respective provinces. There is no Muslim League Government anywhere. Generally speaking, the Mussalmans are tired of sterile policies which lead nowhere. So long as it was a question of carrying on long-range and unpractical controversies in the Press and on the platform in comparatively peaceful times it was not of

any great consequence as to who claimed to speak in the name of hundred million Muslims. But swift and catastrophic consequences of the world war are casting their spectral shadows over us all, and the imperative need of the hour is a constructive effort to co-ordinate and pool together all the resources of the country to meet the dangers of the difficult times ahead. I can confidently assert that the Indian Muslims have cause to be grateful to General Chiang Kai-shek for counselling the British Government to transfer real power to India to enable the country to

PUBLIC HEALTH AREA OF EDENDALE AND DISTRICT

The Local Health Commission invites applications from suitable persons for appointment to the post of Indian Health Assistant. Applications should be in writing and addressed to the Secretary of the Local Health Commission, P. O. Box 416, Pietermaritzburg, and accompanied by copies of two testimonials as to the applicant's character. Applicants should state their age, standard of education (which should not be lower than Junior Certificate) and give details of any experience which they may have had likely to fit them for the post.

The appointment will be made on a monthly basis, on the scale £64-£6-£90 per annum and be subject to the regulations relating to the appointment of officers and servants of the Commission from time to time in force.

The Assistant appointed will be required to attend such courses in sanitation, public health and/or public administration as the Commission may arrange.

A. R. NORMAN,
Secretary: Local Health Commission,
(Natal).

mobilize its resources and the morale of its people, for establishing the country's freedom in a world free from aggression. It is perfectly obvious that such freedom presumes the freedom of the Indian Mussalmans from both external and internal aggression."

What Is Required To Avert Present Danger

"The sands of time are running fast, perhaps too fast, and the situation may become irretrievable any day. Only an unreserved acceptance of the complete independence of India forthwith can save the situation," declared Pandit Govind Ballabh Pant, former Premier of the U.P., at a crowded public meeting at Pilibhit, Bareilly, India. To-day for the protection of Burma, continued

Pandit Pant, Britain had to seek assistance from China. She needed Chinese troops to face the Japanese in Burma, but here were 10 crores of Indians who could have made a most magnificent army, left entirely ignored. The distrust India still vitiated the British mind. Successive disasters and grave peril had had no chastening effect on them. There were none so blind as those who would not see. Proceeding, Pandit Pant observed: "People fight for their liberty. Men in Russia and in China were laying down their lives, seeing their near and dear killed, watching their houses and possessions burnt for the maintenance of the freedom of their country. But what was the ideal or object before Indians for which they are asked to fight?" Concluding, Pandit Pant said "If the defence of India was even to-day left entirely to the people of the country, he was confident that a National Government would, in spite of all drawbacks, deal effectively with the problem."

Indian Government Returns To Its Old Policy Of Suppression

The Government of India has prohibited the publication of a Congress resolution suggesting that Indian cities may suffer the same fate as Rangoon, says a New Delhi message. According to the official announcement, the resolution dealt with the bombing of Rangoon and "the probability that similar events may occur in India."

[Note: It would not be at all surprising if the next step would be to put into prison all those Congress leaders whom the Government of India had recently liberated in setting free. Let it not be said that the British Government was responsible for a single act of generosity during its life time in India.—Ed. I.O.]

Everything appearing in this issue of a political nature unless otherwise mentioned has been written and edited by Munilal M. Vaidya to express the views of INDIAN OPINION.

NATAL INDIAN ASSOCIATION PROVINCIAL CONFERENCE

The Provincial Conference of the Natal Indian Association will be held in the City Hall, Durban, on 21st May and 1st June 1942. Time of opening of the Conference and of the Session, together with the Agenda of the Conference will be announced later.

A. M. M. LOHAT,
President.

P. K. PATIL & SUBRAMANIAM REDDY, J.N.,
Joint Hon. Secretaries.

Things In General

Hoarding Foodstuffs

THE following letter appeared in the *Natal Mercury* on Monday, April 27, above the nom-de-plume "Not Anti-Banya"—Sir, With reference to the recent controversy on the hoarding of Indian commodities, I wish to point out that the Indian traders who control the most essential Indian foodstuffs are the Banyas (i.e. Gujarati Hindu traders). They control the major products in Durban, not only rice and dhal, but also South African products such as beans, sugar, matches, oil, flour etc. They are ruthless in their dealings. For instance if you wish to buy a bag of rice or a tin of cooking oil you have to beg them humbly for half an hour or so, and in several cases even this is unsuccessful. I can give you an instance. A friend of mine went to one of these traders to purchase a tin of oil. He was charged 27s. 6d., whereas the fixed control price for this commodity is only 23s. 6d. per tin. He was given a cash sales docket for 23s. 6d., and he had to pay the difference of 4s. in cash. This friend of mine is only earning a salary of £7 per month, and has three children to support. The object of my letter is to draw the Price Controller's attention to this sort of thing and to suggest that he should appoint a few Indian inspectors. The Banyas have warehouses scattered all over Durban and in the suburban areas like Mayville, Oyster Manor, Overport and Roseburgh. These warehouses are packed with Indian commodities, yet when one goes to buy at their shops they refuse to sell the goods. The Controller, I am sure, will go into this matter and save the poorer Indian from the hands of these traders who have only one motto and that is to make as much money as they can out of the war. I am not sure, but I think these Banyas have not contributed a penny to the Governor General's National War Fund, and if they have it must have only been a few paltry pounds.

D.R. Church Against Arming

Natives

The Synodal Commission of the Dutch Reformed Church passed a resolution of protest against the proposed arming of non-Europeans if the Union is attacked by Japan. "The Church urgently asks the Government not to give any Native or Coloured person control of a firearm, or of light or heavy artillery, and to make an early statement in this connection," says the resolution. "The Government should see that non-Europeans will

be used only in subordinate and menial capacities."

Liberal Study—Varsity Debate

"That the British Colonial people give full support to the Allied Powers in their fight against the Axis Powers" is the subject of debate between the Liberal Study Group and the N.U.C. students (non-Europeans). This debate will be held at the M. K. Gandhi Library on Sunday, May 3 at 8 p.m. The students will speak on the motion and a keen debate, on this very topical and controversial subject, is expected. The N.U.C. will be represented by Messrs. M. Joseph, Ashwin Chandrase B.A., J. N. Singh and P. Narasimha, while the Liberal team will consist of Messrs. H. A. Naidoo, M. D. Naidoo, Henry Woolfson and H. Dharmoo. Miss Elizabeth Snedden and Advocate H. S. Bloom will adjudicate.

Profiteering And War

The Nationalist Bloc of the Natal Indian Association are holding a mass meeting on Sunday May 3 at 2 p.m. at the Parking Square between Pine Street and Commercial Road on Profiteering and War.

Friends Of The Sick Association

The Friends of the Sick Association, the organization that has been working for the past year, among T.B. sufferers is opening an Office in the Indian African Clearing Station in Balfour Street. The telephone number is 2570. The secretary will be in attendance every evening from 9.30 a.m. to 1 p.m. All inquiries should in future be addressed to this Office.

Capetown Indian Literary And Debating Society

Under the auspices of the Capetown Indian Literary and Debating Society, Mr. Ham Khan delivered a lecture on "Gandhi, Nehru and Jinnah" at the Stakesby Lewis Hotel on Sunday, April 19. Mr. D. Rajoo presided. Mr. Khan said that Mahatma Gandhi, Pandit Nehru and Mr. Jinnah were the three most important political figures in India to-day. He traced Gandhi's early political career in South Africa where he hammered out his creed of non-violence to fight the early struggle of the Asiaties. The Republican Government of Transvaal enacted discriminatory laws against the Asiaties and Gandhi led the first time effectively employed Ahimsa (soul force) to oppose these measures. General Smuts, who was primarily responsible

for these measures had to yield to this unusual method of protest and effect a compromise. Gandhi returned to India in 1913 and India gave him a wider field to experiment on truth and non-violence. He captured the Congress officers and Satyagraha became the manual of action and chief weapon to strike at the heart of British Imperialism in India. The period from 1919 to 1923 was the most important epoch in Gandhi's career. The non-co-operation movements under his leadership and inspiration roused the masses from their pathetic contentment and sluggish resignation. They gave an impetus to the women's movement in India and created a feeling of freedom and self-respect which are the foundation of India's national growth. The movement assumed a semi-spiritual and cultural character which made it one of the most powerful factors in the evolution of Indian thought. Mr. Khan speaking of Mr. Nehru said that he was born in wealthy and highly intellectual circles and was educated at Harrow and Trinity College, Cambridge. Nehru, he said, has identified India's struggle for political and economic freedom with the struggle of the underdog everywhere. Of the last figure, Mr. Mahomed Ali Jinnah, Mr. Khan said that he is in everyway a great contrast to Gandhi. He has none of Gandhi's asceticism. Mr. Jinnah's early political career he said started with the Indian National Congress but of late he has devoted his time and energy to the cause of the Muslim half of India. He is a leading advocate of the scheme known as Pakistan, whereby the predominantly Muslim provinces of India are to be separated from the rest, and formed into a nation-state of their own. Mr. N. M. Pillay proposed a vote of thanks to the speaker.

Death At Newcastle

The death took place on Saturday, April 18, after a short illness at Newcastle Cottage Hospital of Mrs. Rakhmin Baloo, a well-known business woman of Lennoxton, Newcastle. The funeral which took place the same day was attended by a large gathering in which all sections of the Indian community were present. Her loss will be keenly felt by the people of her district where she was very popular. She leaves behind her husband, four sons, three daughters, three brothers and two sisters to mourn their loss. Mr. H. P. Baloo, sons and relations wish to thank all friends and others for the assistance and sympathy extended to them in their sad bereavement.

NEW SHIPMENTS

—OF—

3 PIECE DAWN SETS

In Georgette, Crepe de Chine and Satin. Embroidered, Printed and with Indian Sari work in all colours now unpacked.

From **35/-** to **£6**
PER SET.

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES, with Blouse Lengths to match. Beautiful colourings with Gold or Silver work.

From **£3** to **£18** EACH.

Tinsel Work and Embroidered Georgette and Crepe de Chine SAREES.

From **17/6** to **65/-** EACH.

Stencilled and Embroidered ART SILK SAREES in all shades.

From **10/6** EACH.

LATEST FILM STAR SAREES, coming in fascinating designs and in a new range of colours, with wonderful Jari and Tinsel borders.

Indian made GEORGETTE and SATIN BLOUSES. Huge range of designs and in colours to match all sarees.

From **7/6** EACH.

Our special Fancy Section is showing Silver, Gold, Tinsel, Jari and Fancy SAREE BORDERS, 8 yds. length, in various widths. Ladies' INDIAN SHOES and CHAMPAIS, Fancy EARRINGS, BROOCHES, BANGLES, NECKLACES, Hand-embroidered PETTICOATS and BLOUSE LENGTHS in all shades.

Special Values offered in Embroidered, Printed and Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART SILKS, all in a wide range of beautiful shades.

From **2/3, 3/6, 4/6 & 5/6** PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty Georgette, Crepe de Chine and Satin Hand-made DRESSES for the little ones, in all shades. Sizes 16 to 24

From **3/6** to **10/6** EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, Striped and Checked.
From **7/6** to **10/6** EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS, etc., at specially reduced prices

WE have great pleasure in advising our many esteemed clients that we have now unpacked huge stocks of Silk and Cotton Piece Goods, Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines in our Wholesale Department.

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS.

THE JAPAN BAZAAR, JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES & FRIENDLY SERVICE.

★ SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL. ★

નવું પીસ ઓઢણી સુટસુ

નવું શીપમેન્ટ હમણાજ આપું છે જેમાં જોરજોટના, નાકીન, અને કૃષ્ણકાંતના ચુરો, બાનત શરેલા, હાપેલા તેમજ જરી કામચાળા, દરેક નવા રંગોમાં સી. રૂપ થી પા. ૧ સુધી.

ધી જપાન બજાર

જોહાનીસબર્ગ

બાણીલુ' સાડી શુદ્ધ.

બાણીલુ અને પ્રખ્યાત પામેલુ' સાડી શુદ્ધ

પાણી એકવાર જનતાના મન રંગન કરવા,

નુકસાર નવરંગી સાડીઓ અને તેને લગતી બરપુર વસ્તુઓ,

બજારના બાવધી ઘણા કીફાયત ભાવે,

બહારની ચાલુ જમાનાની માંગણીને પહોંચી વળવા,

રજ રજ નવી કળે જોહાનીસબર્ગ માં સાડી ડીપાર્ટમેન્ટ ખાસવામાં આવ્યું છે.

દરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતરી કરવા કલ્પામણ છે.

કસબ કામળી અને અવતરેલી જોરજોટ અને કૃષ્ણકાંતની માફિયા ... ૧૦/૬ થી ૬૫/-
બાણી અને બજાર બધી રસમી નાકીના ... ૧૦/૬ થી ૬૫/-
રજ રજ પનારના સાડીન અને જોરજોટ બનાવેલા માફિયા રજ સુધે મળી માટે વિચાર લેવા બજારી બજારવાળા ... ૫/૬ થી ૬૫/-
તોચે જણાવતો વસ્તુના નામો માફિયા બીજા જગ્યા કરતાં કસતા કાપથી મળશે:—
સોનેરી, પિંડી, કસબ કામળી, જરી બજારી તથા ફરેલી, સાડીની કાંચો, દ પાર લાંબી, કાંચી મેપલ અને જોડા, ઈંગ્રાઈસ; માફિયા પાંચે, બંગાળીના તામરી બરેલાં પેડીકા, ચણિયા અને વસાઈજ બનાવવાના કુશાળો, રવેરી બાણી માફિયા, રેખત કવર, ખસ બાંધી, બીજે, વીજે, સાડીનાં કપડું, બરતરેલી, માણેલી, કાકરીયાલું, વીજે, જોરજોટ પનારનીની બાવધા બહાર સીકકમાં જુદાં જુદાં થશે.
ખાસ પટારોના ભાવો ... ૩/૬, ૩/૬, ૪/૬ અને ૫/૬ વાર,
અખાત્રામાં રહેશે, લાંબી બનાવવા, લગ લગતો નવી બિલાખ અને ફરીયા, કૃષ્ણકાંતની, જોરજોટ અને સાડીનાં, સાઈજ ૧૧ થી ૨૪ સુધી ... ૩/૬ થી ૧૦/૬ સુધી.
કાકરીયા માટે, સીકકના તેમજ કોલના રાત લીટીવાળા, બાકીવાળા તેમજ રંગીન ... ૨/૬ થી ૧૧ સુધી.
જાના લીટીવાળા અને જોડ સીકકના રાઈ, પાલાખ, રેશમી દામત, માં, ચોક્કસ, બીજે વસ્તુઓના બાવધા ખાસ પટારો કહે છે.
રવેરી છુમકા અને મળેલા ચમણુત અને ઠાક ૩/૬ થી ૧૫/૬ સુધી

P.O. Box 5169 **THE JAPAN BAZAAR**, 'Phone 33-6229

GIDDOOMAL & Co.,

WHOLESALE SILK MERCHANTS,

39 MARKET STREET

JOHANNESBURG.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

અદાલાત ગાંધીજીના દરમિયાન
સને ૧૯૦૭માં સ્થાપાયું.

પૃથ્વીક ૪૦ મું.

કીનીડસ, શુક્રવાર, વારીખ ૨ મે ૧૯૪૨.

અંક ૧૮૦

“ઈન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧ મે ૧૯૪૨.

વેપારીઓ સામે આરોપ

આ પછી કામના એક વર્ગ તરફથી આપણા વેપારી વર્ગ તરફ માથે સંધરી રાખવાના અને વધારે મહત્તા નહીં આપવાના મંત્રીને આરોપો શુક્રવારના આજના અંકમાં પણ વેપારીઓના અમુક વર્ગને જ સુદી કાદવામાં આળે છે. તેઓની સામેની અણવળ પુરોષીયન અણખારોમાં કાવાય અને અપમાનકરેલી કાવાવાળા ચર્ચાપત્રોની પ્રસિદ્ધિ થી કશું પણ જેને પરીણમે હીંદી જનતા સામાન્ય રીતે પોતાના વેપારી વર્ગ પર રોષે ભરાય છે અને વેપારીઓને પોતાને બચાવ કરવો પડે છે.

આજના કમ અસાધારણ છે અને એવી આઠા રાખવી કે રથીની સાધારણ સમયમાં જેવી હોય તેવી આજે પણ સુખસમવાડારેલી હોય એ નર્મી પ્રત્યક્ષ અણુક. આ સમયમાં દરેકને બીડ જણાય છે અને દરેકની દરેક અસપેક્ષ સહાયતા આપવાની છે. જેઓ આરોપોમાંથી હોય તેઓએ પોતાના આજા વાગવવાળી પાંખોએ પ્રત્યે દિલસોટા ધરાવવા જેવું છે અને તેઓને ખતરી સહાયતા આપવી જેવું છે. આપણે આંતરે કુદર આવે અને તેના અનિષ્ટના આપણે ભાગ બનીએ તે સમયે ધરવેલાઓની સારવાર કરવાનું અને નિરાશિતોને આશ્રય આપવાનું મોટું કામ તે દણ આપણી સમક્ષ આવવાનું છે. પરંતુ આપણા પોતાનાજ બાકીએ પ્રત્યે મહાકર, સહિષ્ણુતા અને આતુરતાની ભાવના ની આપણમાં ખામી દર્શી તે એ વધારે મહત્તા ના કાવને માટે આપણે નાકાવક હાથ અને રાખતે ભાગવક થઈ પડીશું. આ વસ્તુનો સહિષ્ણુ મંત્રીપણે વિચાર કરવો જોઈએ અને એ સેવા કાવને માટે માનસીક, આર્થિક અને આધ્યાત્મિક તકમારીઓ કરવી જોઈએ.

દક્ષિણ આફ્રિકાએ તો પોતાને જાણવવાળી સમજવું જેવું છે કે આ જમતબાપિ દાક્ષિણ પ્રધાની વચ્ચે પણ તે સુખી અને આજાદ જીવતા આઘીવાદ હજી સુધી વાગતી રહી છે.

પરંતુ સદા અસંતોષી રહેવું એ મનુષ્ય સ્વભાવ છે, અને જેમ વધારે સુખી તેમ તેનામાં વધારે મરતી આવે છે. આ વસ્તુ આપણુ દક્ષિણ આફ્રિકામાં રાજકારણમાં તમજ અને વસ્તુ-ઓમાં નીકળી રહ્યા છીએ. પરંતુ દરેક એ સમય આવેલો કે જે જાણી વસ્તુઓને મંત્રીપણે નીચારે છે. તેઓએ મંત્રીપણ દેશેમાં મારી રહ્યા આપણા માનવજાતિઓના કરતા આપણે પોતા સુખી છીએ તેને સંતોષ માનવ સામે આપ દેશે એ કુલ સહી દર્શાવે છે. આ પાંચી ધરે લેણે જેવું છે. દક્ષિણ આફ્રિકાના લોકો તો હિંદુસ્તાનનાજ પોતાના રહેણાં પાંખો પાસેથી કોઈ લઈ મરત અને પોતાના કુલમાં મરત અને કઠણરોને બદલે હિંદુસ્તાનના વાકા-બાવ અરણ્ય પણ કુલ તેઓને આગવું નથી પડતું એ દર્શાવતી સંતોષ માનવી જેવું છે.

વેપારીઓ હાલે શુક્રવારના આજના આરોપ ના સમયમાં અમે જેટલું તો તુરતજ હાલે છે કે વેપારીઓની આપ પરીજાન કરતા નથી. પરંતુ આ સાથે આપણે જણાવવું જોઈએ કે આપણા બાકીએ એ આવનને જે રીતે કાવમાં લઈવતી છે એ રીત તરફ અમે ખીસ-કસ સહાનુભૂતી રજોવી રાખતા નથી. કમન-સીમે આપણા બોક્ષીને એ એક ખતરીય છે કે બ્યારે આપણી વચ્ચે તકરાર થાય તારે આપણે એક સાદેજા પામે જીવતા મેલા અને તેનું સમાધાન કરવા હોડી જીવતા જમત વર્ગના મોરા સુધેઓના આપણે કરતા આમતરી પરીણામેલી એ શુક્રવારના આજના કાવથી મનુષ્ય મુરત થઈ પડી છે. તેને અંક માત્ર આ પછી દાક્ષિણની નીકળતા હજી પણ મળે કેટલા જમાનત મોરો, આપણે જરા વિચાર કરીશું તો ખબર સહાય કે ખીસ ના પણ કામ આપણી જમત રતી નથી. એક મંત્રીને પોતાના મંત્રીજ બાકીએ પુરોષીયન અણખારોમાં કાવા પાડવા નીકળે, તે કાદ મીના, મોક કે

મનુષ્યને કે કોઈ પણ અન્ય કામના માથાસને પોતાના કામી પાંખોને કાવા પાડવા કે અન્ય કોઈકાની નજરમાં દલકા પાડવા નહીં જોઈએ. આપણને એ વિચાર હોવો જોઈએ કે પોતા કે રાજકારણો તરફથી આપણા પર મુજરી નીકળ અન્યાયોની કરીયાદ કરવાના કરતા એ આપણે આપણા પોતાનાજ કોમને કાવા મીતરવામાં રોકાઈ રહીએ તો પુરોષીયન અણખારો તેને પ્રસીધ્ધી આપવાની અપમાન પર કાવા કરવાને કોરેમાં નતપરજ છે. વળી તેઓ તો આપણે કહી મરીએ તમા આનંદ મહાકરો અને કમાન કાવ અને સમજન મરતી આપણે માગણી કરીશ તારે આપણી વચ્ચે મને કાવ મરતો આથી આપણા બાકીએ મેલા નાજ કોમને દલકા પાડવાનું પુરોષીયન અન્યાયોમાં દેહી મરેલા લોકોને અવને કુલ થાય છે. પરંતુ તેઓ એટલેથીજ અટક્યા નથી તેઓએ પોતાનાજ કોમના એક વર્ગ-અન્યાયોની કોઈ વેપારીઓને અપમાનકરેલી રીતે સંજોગ છે. એક ચર્ચાપત્રોએ તેઓને “ગલીયા” કહ્યા એ ચર્ચાપત્રોની અજાનતા એક આપને આજાવ થાય છે તેને એટલીજ ખબર દક્ષે કે કામના અન્ય વર્ગોને તરફ “પૂલકાન” કે “કેલમા” કાદવાપરવેલો એટલો અપમાનકરેલો છે તેટલોજ કપરેકત વર્ગને તરફ “ગલીયા” અન્ય કાવરવે અપમાનકરેલો છે, વળી એ ચર્ચાપત્રો “ગલીયા” પર પોતાનો શુરો કાલબા બાદ પોતાના મરતા ઉવરતા શાગમાં મેલાની વિરુદ્ધ મરત છે કે તેને પાણી ખબર નથી પણ એ “ગલીયા” લોકો એ મરતર જનરલના વોર કાદમાં એક પેલી પણ અમેલી નથી, અને પુરોષીયન અણખાર તેને ખુશાયા પ્રસિદ્ધિ આપે છે એવું નીવેદન કરતામાં તરફ પ્રત્યે એ વર્ગની સામે ઉધેરી શુક્રવા વિવાય ખીસ કાવા અન્યાય કાદ કાદો જે વેપારીઓ સામે એ આરોપ શુક્રવા છે તેઓએ તો તેને કાદમાં કાવે છે. પરંતુ તેમ કાવા મરતર-જનરલના વોર કાદમાં કાવા આપવેલા આપણે એ માથાસના પોતાના અંતરથી તો વાત છે, એ કાદ કરજવાન નથી.

આથી આ બાગને ખરી રથીની જમયા વિના કરીયાદ કરવાનું મહત્તર મોડી જવાને બદલે અંદરજા કામ ખરી કાવમાં લેવી જોઈતી વતી.

વેપારીઓએ પોતાની સામે મુકાયેલા આરોપો માં બચાવ રૂપે છે તેમાં મળેલ વસ્તુ છે. એ વસ્તુ ખરીદે છે. ખરીદનારને જોઈએ નહીંથી કુશલ રહ્યા છે અને માલદારો અને વધારાવાળાં કોષ્ટકો સંબંધ કરવાને માટે અન્ય કારણો વગર વિશેષ દોષીત છે અને મરજીને જે પોતાનું અને પોતાના કુટુંબીઓનું રોજિ રોજનું મુજબન મોકલવાની કાંઈ તેઓ દુબી પણ રહ્યા છે. આ વસ્તુ પછીજ રવાણી અને ચાલકા છે એ કહી કારણ નામે અને એ કાનૂન કરવાને તકવાર નથી. હિંદીઓએ એક કાનૂન તરીકે દોષીત છે. સામાન્ય પ્રજા દોષીત છે અને મુકે તેવા સખત મુતીખંડી મુજબ નો નવું આ વસ્તુઓ ખન્યા વિના રહેવાની નથી. આપણે આજે આ દોષીતા અન્યથા વિનંતિ કરીએ અને તેઓને કહીએ કે તમેએ સંમત નહીં કરવો તોએ તમેએ કરજ સંમત કરવાની નથી પરંતુ સખત દોષીતે નવાજની સમાન વર્તણૂકી માથે અને કોઈને બુખા મરવું નહીં પણ એ જોવાની છે.

જો બધું આજે નો મજા માનવાને નકવાર નથી. વેપારીઓ તેમજ પોતાને નિર્દોષ કહેવા છે તેટલા નિર્દોષ છે. આજે જાણીએ છીએ કે તેઓ મજા સંમત કરવાને માટે અને વધારે પડતા નકા ખાવાના મુજા એવા આરોપોને મનસર કરવામાં આવેલાં હતાં. એક બોલવારે કહ્યું કે એ કંઈ પણ આરોપ મુકવો દોષ તે તે પ્રાપ્ત મનસર સમજા મુકવા માં આવવો જોઈએ, અમને તેનાપર પૂર્ણ વિશ્વાસ છે અને અમારા મોપકા અને અમારી પ્રતિષ્ઠાઓની વિચારો તેની આગળ રજુ કરવા તૈયાર છીએ. અમારા પ્રથમો માસના અમે કરાવેલા વાતો કહ્યો છીએ અને કંઈ પણ માલ સંધરવામાં આવેલાં નથી વિવાદ કે અમારા મરજીન માલ મજા મુકવો તેને સંધરેલાં કહી વાતો ના. દાસની પરિસ્થિતિને માટે વેપારીઓએ માદક ની ઉપર દોષ મુક્યો છે કે જેઓ કહીના મામાં મોટા જગ્યામાં ખરીદીઓ કરે છે અને માલ સંધરે છે.

મજા દોષીઓ રોકેલી જુદા જુદા પર-મુરણીના વેપારીઓ પાસે જસ મોટા જગ્યામાં માલ ખરીદી છે. કેટલાક તે પોતાના કાગીના મીરવી મુખીને નાખ્યા તરીકે નાખ્યાને ઉપયોગ પોતાની જરૂરીયાત ઉપરના માલ ખરીદવામાં કરે છે.

એક દોષી જેને મજા જણ્યું પોપમ્પ કરવું છે અને માલિક પા. છે કમીય છે તે આપારણ રીતે તેમની એક ખાટલી ખરીદે છે. તેને જણ્યાવામાં આવ્યું છે તેમ ચાર મેલના દીનની ચી જરૂર કોઈ રહે.”

બીજી મજા ખાનગી વ્યક્તિએ માલ સંધરે છે તેના કાગીના દાસમાં આવ્યા હતા. એ દોષી સામાન્ય રીતે સાખુને એક લાસ ખરીદે છે તેને જે કેસની ગમણી કરી હતી. વળી બીજીએ પણ પસંદાં ચોખા ખરીદેલાં હતાં જેને પરિણામે મોટા ભાગના ચોખાના ઉપયોગ પડી ગઈ.

આ પ્રમાણે બગી જગારી વસ્તુઓ સંધરવા પા રિયાસતના ખાણેલાં લાભ નથી મળે જ્યારે ફેલું રેલવે ખરીદનારને મુજબી પર આવી વે છે.

કરી ખરીદનારઓની જરૂરીયાતો વાજગી માને તેઓએ પૂરી પાડવી જોઈએ. એક કરીને તેઓ માનસીઓ પ્રત્યેની સેવા ખતરશે કે જે વેપાર-કન્ડમાં કાળો આપવાના કરતાં વધારે ખર્ચમાં પ્રજાશે. તેને બદલે જો તેઓ નિર્ધારણપણે વર્તશે તો દુબી ચાલ રહેલા લોકોને તેઓ વધારે કુશલ મુકવાનું જોખમ મોકશે અને તેવા લોકો નો કાગી પોતાના દાસમાં લેશે તો નહીં વેપારીઓ

નું, નહીં તેઓનું પોતાનું કે નહીં વાજગીનું કલ્યાણ માથે. આ એવો મગમ છે કે જ્યારે મુલજી નીતીને ખાણુએ મુખી કમ મજાએ અરસ પરમ દિલસોજી ખવાવો અને સદાવતા આપવી જોઈએ. જેઓની પાસે છે તેવાએ જેઓની પાસે નથી તેઓ પ્રત્યે મળજી ખવાવવી જોઈએ. એમજ સરકારના બુદ્ધ મવતનામાં મોટી મદદ મળવેલી છે.

હિંદી વેપારીઓની મીટીંગ

નકા ખાવાના આરોપોને જવાબ

હિંદી ફોલસેલ વેપારીઓની મજા મંગળવારે કરજનમાં એક મીટીંગ મળ્યા હતી જેમાં અખાજામાં વેપારીઓ સામે માલ સંધરી રાખવાના અને વધારે પડતા નકા ખાવાના મુજા એવા આરોપોને મનસર કરવામાં આવેલાં હતાં.

એક બોલવારે કહ્યું કે એ કંઈ પણ આરોપ મુકવો દોષ તે તે પ્રાપ્ત મનસર સમજા મુકવા માં આવવો જોઈએ, અમને તેનાપર પૂર્ણ વિશ્વાસ છે અને અમારા મોપકા અને અમારી પ્રતિષ્ઠાઓની વિચારો તેની આગળ રજુ કરવા તૈયાર છીએ. અમારા પ્રથમો માસના અમે કરાવેલા વાતો કહ્યો છીએ અને કંઈ પણ માલ સંધરવામાં આવેલાં નથી વિવાદ કે અમારા મરજીન માલ મજા મુકવો તેને સંધરેલાં કહી વાતો ના.

દાસની પરિસ્થિતિને માટે વેપારીઓએ માદક ની ઉપર દોષ મુક્યો છે કે જેઓ કહીના મામાં મોટા જગ્યામાં ખરીદીઓ કરે છે અને માલ સંધરે છે.

મજા દોષીઓ રોકેલી જુદા જુદા પર-મુરણીના વેપારીઓ પાસે જસ મોટા જગ્યામાં માલ ખરીદી છે. કેટલાક તે પોતાના કાગીના મીરવી મુખીને નાખ્યા તરીકે નાખ્યાને ઉપયોગ પોતાની જરૂરીયાત ઉપરના માલ ખરીદવામાં કરે છે.

એક દોષી જેને મજા જણ્યું પોપમ્પ કરવું છે અને માલિક પા. છે કમીય છે તે આપારણ રીતે તેમની એક ખાટલી ખરીદે છે. તેને જણ્યાવામાં આવ્યું છે તેમ ચાર મેલના દીનની ચી જરૂર કોઈ રહે.”

બીજી મજા ખાનગી વ્યક્તિએ માલ સંધરે છે તેના કાગીના દાસમાં આવ્યા હતા. એ દોષી સામાન્ય રીતે સાખુને એક લાસ ખરીદે છે તેને જે કેસની ગમણી કરી હતી. વળી બીજીએ પણ પસંદાં ચોખા ખરીદેલાં હતાં જેને પરિણામે મોટા ભાગના ચોખાના ઉપયોગ પડી ગઈ.

આ પ્રમાણે બગી જગારી વસ્તુઓ સંધરવા પા રિયાસતના ખાણેલાં લાભ નથી મળે જ્યારે ફેલું રેલવે ખરીદનારને મુજબી પર આવી વે છે.

એવું જાણવામાં આવ્યું હતું કે બુદ્ધ સર થવું બારે વેતરીએ, પામે હતા તે કરતાં વધારે મોખાને જોવા પ્રિન્ડવાન બેરેસોમાં દોષીઓએ સંધરેલાં હતાં. અને આજે પણ એજ વસ્તુ સેવાક રહ્યું છે.

એ નરકથી માત્ર પુરે પાડનારાઓ ફોલ સેલ વેપારીઓને ૧૯૪૨ ની જરૂરીયાત માટે ૧૯૪૨ કરતાં ૫૦ ટકા ઓછા આપે છે અને તેમાંથી માત્ર સાલના ચાર મહિના કરમીવાન પુરે પાડેલાં માલ કાગી મે છે. બાકીનો માલ આક મહિનામાં વહેળી નાખવામાં આવે છે. બીજી નરકથી માંડ સામગ્રી વધી મજ છે.

દોષ્ટતાનથી કંઈ ખરી માનવી બેરસાઈ આવી નથી. અગાઉ માત્ર ૬૨ મેલ દિવસે અડધા હતા, વળી ૬૫૫માં મોખાને અમમની પરવત. કીરકમથી પાલ કરવામાં આવ્યા હતા.

નરકાસ મનસર એસેસીએસને કાલ કમી નર કોર પ્રિન્ડવાને મજાવાને કરેલી છે જેને મહિનાએ તેલ, ઘી, મોખા, કાલ અને નસાલો ખની શરે તેટલા પ્રમાણમાં અસરવા વેપાર ખાસની સંમતિથી દોષ્ટતાના નર કરવામાં આવ્યા છે.

વધુમાં જાણવામાં આવ્યું હતું કે વેપારીઓ નો આધાર દોષ્ટતાનાની પરિસ્થિતિના ઉપર છે અને જો આજે અંગત અમ મવતી વધારે સંભાર રચીની પણ છે.

જો બચાવ કરતાં કોણ મામને માટે રીટલ કાપો લેવામાં કરાવેલા બધાને કાગી દેવાનું અને તેમ છતાં કમીવાની અંદર રહેલાં કેટલીક વળત સકમ છે છતાં વેપારીઓએ એવું કહેવું નથી.

વેપારીઓએ પોતાની સામે મુજબન અરસ પરમ રહેલી માન બોધણીને મજાકી કાલ હતી અને જણ્યાવું કે દોષ ખરીદનારઓનો છે કે જેઓ માલ સંધરવાને પ્રવત કરે છે પરંતુ વેપારીઓએ તેઓ નીમખીત યાદ નક દવર્યા માલ આપવા ના પાડેલી છે.

એક ફરીવારના જાણવામાં આવ્યું હતું કે સરકાર ફોલસેલ વેપારીઓ માનસર અમલ કન્ડમાં નીમખીત મસીક કાળો ખાલી રહ્યા હતા અને ન મામનકાના એ કન્ડને મોજા કાળો મળ્યો છે.

આજના બેકાબુ યુદ્ધ સામેની તર્કશુદ્ધ લુભિકા

(મતાંકથી ચાલુ)

લેખક: શ્રી. વિનોબા ખાંવે

યુદ્ધ ક્યાં ઠારણીએ યુદ્ધ ચલું તેનો વિચાર કરીને તેના વિરુદ્ધ કારણોત્તર નીચેના કરવું એ આપણું કર્તવ્ય છે. આપણા પહેલાં સિદ્ધાંત એ છે કે આપણનો પ્રતીકાર કરવો જોઈએ બીજો એ કે, એ પ્રતીકારની રીત શુદ્ધ હશે. એવું કથીયાર અનોખું હશે. જગતને માંધીય ની એ ભેટ છે. જગત એમની રીતનો સ્વીકાર કરી શકે તે હુરોપમાં આજે જે દશ દેખાઈ રહ્યું છે તે ન દેખાતા પામ્યા. પેસે રીવસે રીવેન્ટોપે કહેલું ને કે, હવે હુરોપની ચાંતીનો ભંગ થવાનો કરજ નયી રહ્યો! આ મારેકે એટલાજ મારે કે હુરોપની સારી જનતા નીઃશસ્ત્ર બનાવી દેવામાં આવી છે અને એના બદોબસ્ત મારે જખેનીની રૂંદે જ્યાં ત્યાં સહાય આવી રહી છે.

અંગ્રેજોનો જ એ ગુરુમંત્ર છે

આ ગુરુમંત્ર એ કનકત સોફા અંગ્રેજોને પાસેથીજ ચીખ્યા છે. અંગ્રેજોએ હાફિસ્તાનનાં કથીયારો કુદતી કીમાં અને માનવા લાગ્યા કે, 'હવે અમે કુશળ છીએ એમની પાસે કથીયારો નથી અને અમે સત્તાઓથી સજીવ છીએ હવે મનમાની હકુમત ચલાવવામાં હશે વધી નથી.' રીવેન્ટોપે પણ એજ રહે છે. જન્મેમાં પ્રાપ્તો એ હવે દેશ, પરંતુ સુત્ર એજ છે. જાંતી મારે લોખાને નિઃશસ્ત્ર બનાવી દેવા અને વ્યવસ્થાપિતો નયમિયાન સુસજ્જ બની રહેવું—આજ શુક્તિ છાંત્યા, સ્થાપા, જાપાન અને અમેરીકા એ અધાંબની છે.

કાર્લ માર્ક્સની પ્રમેય મીમાંસા

કાર્લ માર્ક્સ એક ગણ બાર સિદ્ધાંત રચી રહ્યો છે એ જલ્દયા પછી માંધીયના આપેલા વીચારનો મદીમા જ્વાનમાં આવશે. એના રહેવા પ્રમાણે, ત્યારે કોઇ પ્રમેય જગતમાં પ્રસૂત થાય છે તો એ વર્ક કેટલોક સામા સામ છે અને કેટલીક દારી પણ સામ છે. એકમંત્ર સત્ત્વપદ્ધતી, મુદીસદ વગેરે કોઇ પણ પદ્ધતી આપણે સહએ તો, ત્યાં સુધી કાવળની મત્તા અધિક અને હાનીની મત્તા કમ હોય છે ત્યાં સુધી એ પ્રમેય રહે ન પરંતુ ત્યારે કસ્ટદાની બનીશવત સુસાનજ વધારે થવા માંડે છે તો એક ત્રીજી તકિદોથી પ્રમેય સંસારમાં પ્રસૂત થાય છે અને પેલા પુરાણા પ્રમેય પર આક્રમણ કરે છે. આ આક્રમણમાંથી એક વીરુદ્ધ તત્ત્વ ઉદય પામે છે, જેમાં પેલાનાં બંને તત્ત્વોની ગુણ રોપ રહી જાય છે.

દાખલા તરીકે વર્ણવવામાં સિદ્ધાંત સહએ. સમાજમાં મનુષ્યોના બીજા બીજા મનુષ્યોની કામલામતા બીજા બીજા પ્રકારની હોય છે. એ સમુદાયને એમની ખાસ ગુણોને અનુરૂપ કામ સંપાદનમાં આવે છે. આ અવરથાને વર્ણવવામાં રહે છે. આ અવરથામાં ગુણ

અને રોપ બંને છે. જુદી જુદી સંકલિતોનું જુદું જુદું સંગ્રહ કરવું એ એના ગુણ છે અને ઉચ્ચતીય બાવ તથા પરસ્પર વિરોધ એના રોપ છે. ત્યાં સુધી ગુણોનો અંતિ અધીર રહેશે ત્યાં સુધી આ અવરથ કામ રહેશે, પરંતુ ત્યાં ઉચ્ચતીયનો બાવ તથા પારસ્પરિક કોતવીરોગ જેવા હોયે પેલા ઘડને તોર પકડવા ધાવે કે એની વીરુદ્ધ 'અગેડ' 'અગેડ', 'અગેડ', 'સામ્ય', 'સામ્ય', 'સામ્ય', એવું એકજ તત્ત્વ સ્વેચ્છ અગેડર બની જાય છે. એ બંનેનો સંપર્ગ થશે અને એ સંપર્ગમાંથી એક એવું વીરુદ્ધ તત્ત્વ ઉદય પામશે કે જેમાં વર્ણવવામાં આં અગેડવાદના પણ ગુણ હશે—જેની રીતે આપણે કમ સત્તાવીએ છીએ, ખસવર એવીજ રીતે લાંબુ પર મોક્ષગામી કમ ગાંધીનાં જેવી રીતે ખટગોડાં સંતરે પેલા મામ છે અને હોબુ અને મોક્ષગામી બનેલા ગુણ મર્યાદા રહે છે એ રીતે

પરંતુ આ સામાજિક હોવા કામ માનવા પુરસ્કાર નહીં પરંતુ સ્તંભ રાતી રહે છે એક તત્ત્વની અંદર કુપાએલા હોયે પ્રાટ થવા માટે છે અને એનાજ ગળાંમાંથી એવું વિરોધી વીરુદ્ધ તત્ત્વ પેલા થાય છે—પુષ્ટિ કરું છે, 'તદ્વ્યાપ તમેવ આદિતિ' (એમાંની પેલા ઘડને એનેજ ખાય છે). જે રીતે આ વીરુદ્ધ તત્ત્વ પેલાની એક તથાગર થાય છે, એજ રીતે પ્રતીકારનો આ નવો પ્રકાર માકસ—નીધાન અનુસાર પ્રતિ-હાસમાંથીજ પેલા ઘડેલો છે, માંધીય તો ફેરળ તેનું નિશિષ્ઠ માત્ર છે.

વિતર્કવાદની પ્રક્રિયા

આજ સુધીની પ્રજાવી એ દની કે સસરોને પારસ્પર કરીને આપણે જુદ વીરોધ સંગ્રહિત અને વીરોધ સુત્રચ્છત રહીએ. એમાંથી બીજ એ પ્રજાવી જન્મી કે સામાને સંપૂર્ણ નીઃશસ્ત્ર બનાવીને આપણે જુદ સસર રહીએ. હવે સુત્રચ્છત થેકોને એમાંથી પ્રતીકારની આ મવી શુક્તિ સુઝી છે, જેના વીરોધરૂપ માંધીય છે. એ ન હોત તો બીજે કોઇ મવો હોત, પાંચીસ—સાચીસ કોઈ લોક ન હોયે મારે ગુલામજ રહે તો એ મનુષ્ય ન હોય. અગર એ મનુષ્ય હોય તો એને મારે સ્વતંત્ર થવાનો રસ્તો હોવો જ જોઈએ. એ રસ્તો એને સુત્ર છે એમાંજ એની માનવતા છે. આ સિદ્ધાંતને 'વીરકસદ' કહે છે. સામાન્ય તર્કથી એ વીરોધ અને બીજા હોવાથી એને એ પરીજાતીનું સંજ્ઞા આપવામાં આવી છે. સહચી પહેલાં પુરવર્તી તર્કનો વીરોધી તર્ક ઉત્પત્ત થાય છે; પછી એ

બંનેનો સમન્વય થાય એમાંથી બીજો તર્ક ઉત્પત્ત થાય છે—આ વીરકની પ્રક્રિયા છે.

શાસ્ત્રોની પરતંરતા

નયવારની શક્તિ કોઇ સ્વતંત્ર શક્તિ નથી. તત્ત્વવાર પણ આપણે તો તોફાન છે ને તો આપણાં રહેકુજ છે કારીગરીથી એને ઉપ-પેરથી આકાર આપવા હતા આપણે એ સોદાજ છે. પડો અને માંધીય આશય અલગ હોઈ શકે નહીં છે. એના પાછળ મેનવરકની હોવાને સહને એમાં જગ આવી રહે છે અગર મેનવરકની ન હોય તો એ તલવાર કે ખંડુક પોતાની મેજે નયી સાધતા. તલવાર ના ખંડુક ની સહતી તેને ચલાવનાર પત, મારણ કરનાર પર તીગર રહે છે. પહેલાં આ હરીફાન જ્વાન માં નહીંની આપણે, પરંતુ પરીજાતીની વિરુદ્ધાથી માંધીયના જ્વાનમાં એ આવી મત - શસ્ત્રની સહતીનો આધાર ચાલતાન છે. આપણે નીઃશસ્ત્ર ન હોય તો આ પુષ્કરણ આપણી સમજના ન આવત. પરીજાતીથી નીરવેશ કલ્પના અલગ સુઝતી પણ નથી. તરૂંબીએ પણ તીચાર અને રુદ્ધી તથા પ્રેરણા પરીજાતીનાવી મળે છે. માંધીયને જે રુદ્ધી આજે ચલ તથા એની ગુપ્તીની કંઈક વીરોધતા જરૂર છે; પરંતુ એનું તારતમિક કારણ પણ હોદ્દાતરની પરી-રથી-ગીજ છે. કારણકે નીઃશસ્ત્ર હોવાને કારણેજ આપણે પ્રતીકારતા આ અનોખા સરુતો આ-વીનાર કરી શકવા માંધીય ન ફેરળ એને વ્યકત કરવાનું મુખ છે. માંધીય તા કલ્પના હોદ્દ-રતાનની તમામ પ્રજા ભેલી રહી છે

રસ હજાર વરસની હિંસા અને બે દાવકાની અહિંસા

ગીસ વરસ સુધી આ ચલનો તરો નરસો પ્રવેશ આપણે ક્યાં અને નીઃશસ્ત્ર હોવા છતાં આ ગુપ્તી વરે આપણે લાહી મણીએ એજ છીએ એવે અનુભવ મળ્યા. પરંતુ લોકો, પુણે છે, 'એવું પરીજાત સુ નીવડ્યું' કું કું છું, 'અરે પરીજાતવાદીઓ, જરા ધીરજ તો થશે. તમે કસ હજાર વર્ષ સુધી લીલાના પ્રવેશો એવા છે. શં હજુ વે લીલાના પ્રવેશો મવા ખાટા છે! એટલાં રૂપો પછી પણ દમશાં સરો ચલાવતાન રહેવું પડે છે ને!

એ લોકોન આદરો સમય આપણે, પાટતો મેકો આપણે, તો અમને તો વીરુદ્ધ રૂપ પાન છે. તો અમને પણ પવેશ કરવા મારે મેકો આપણે!

એ પણ જુઓ તો ખરા કે કામ સાધવાં આવે કટતી ચેતમતા પ્રાપ્ત કરી છે. દત્ત હોત વર્ષ સુધી કીલાનો પ્રાન ન કરતા રહ્યા તો પણ એમના એજ રસ છે, અથા આ વીરુદ્ધી નાદોમાં પ્રવેશ ફેરળ શકજ રાખે

છે તો પણ અમે આટલો પ્રતીકાર ના કરી શકતા. તો પછી હિંદોશ, શું આપણ માટે અમે આશા ન રાખી શકીએ?

જનમાં કમ એટલી રોકડો નો અવશ્ય છે કે કદાચ હીંસા અસહ્ય, સામીત માન અને અહીંસાને માગેજ શરૂઆતે હાઈ થઈ જાય આ રોકા પણ તમારા હિંસામાં અગર પેલા રામ, તો હું સમજાય કે મારા વ્યાખ્યાનદ્વારા અહીં જળદે કામ થઈ શકે.

હિંસાની અસહ્યતા

આ મિત્રાર તો પુરોષને મોઢે ઉતરી જાય તો આજની પરિસ્થિતિમાં હિંસાને એન ન થાય તેણે પછી દેશ ફરીદ કરતો એ આવતો રહ્યો અને રહીયા જેવા પ્રતીકાર રાષ્ટ્ર સામે તે અટવાઈ રહ્યો એની કાલજમાં પણ જર્મી પર છાપે મારવાની હિંસાની કીંમત ન આવી, મહાત્માને આ જાણતી તવાઈ લાગી. તેઓ વીસરવા સાચા, જર્મની પર હુમલો કરવા માટે આપી બીજો સારો મોઢો ક્યો હોઈ શકે એમ હતું? પરંતુ હિંસાના તો ચોરીછુપી વડે લીધીયામાં એક ખુલાશામાં લગાડી, સાનંદ એ કે, હિંસાને જેવા જાણવાના સામર્થ્ય હોય અને સંવેદન રાષ્ટ્રને પણ પ્રતીકાર કરવો આટલો મુશ્કેલ બધામાં એ તો પછી બીજાં માટે શું કરે? હા પણ એ શકે? સુવચાપ પેલા રહેતું આને દેશના આવર્તોજ નમની તમે શિર નામી

રેતું. બીજું કયું સૂચન નથી.

પ્રતિકારનું મત

પરંતુ પ્રતીકારને આપણને આ નહું દર્શાવત અરજી છે પ્રતીકારનાં મત નો સેવુ વેલ્ય તો આ દર્શાવતના સામર્થ્ય પરજ સમ સમાપ્ત છે. નસવારના જળ પર પ્રતીકારના સપથ લેવામાં આવે, તો જમાં સુધી નસવાર કામમાં દશે ત્યાં સુધીજ તમે એ સપથ નલાડી શકો. નસવાર દાશમાંથી પાતાંજ નવ છુટી જશે, એનાં પારણાં થઈ જશે, એકાદશી સમાપ્ત થઈને દાશમાંથી થઈ થઈ જશે આનામપતીકારની પ્રતીકાર નું પાલન કરવા માટે અહીંસાનોજ આશ્રય જરૂરી છે. અહીંયા પ્રતીકારનું મત લેવાર પુરોષ પા તો આ પોતે જ્યાં પડા દોષ ત્યાં જ પ્રતીકાર શરૂ કરી શકે છે

મહારાષ્ટ્રની તામરી વૃક્ષ

એટલા માટે તમે આ સમય પરિસ્થિતિમાં સાનંદિયુરક વાતાર કરો કહેવાય છે કે મહારાષ્ટ્રના ભોરો ખુદિવાહી અને નાર્કીક છે. મહારાષ્ટ્ર પર સમાપ્તમાં આવતો ખુદિવાહીના આ આરોપ નો સમાપ્ત હોત ન થતે આનંદ થવા દોત. પરંતુ મતે દિલગીરી થાય છે કે એ આરોપ વાસ્તવિક નથી મહારાષ્ટ્ર એક તરફની તામરી વૃક્ષની પ્રેરિત થઈ શકે છે. આપણે મહાત્માને છીએ કે આપણા એ પુરાણા મનાડી નાના પ્રકારનાની પરંપરા આપણા

લોહીમાં એ જામ મારા, આ બદલેથી પરી-સ્થિતિ આં સમાપ્તમાં નાના પ્રકારનાની એ પુરાણા હિંસા અને પરંપરા બીજકામ નિરૂપયોગી અને બેહાર સામીત થશે

આ ભોરો કહે છે કે નાના જાદુ ખુદિવાહ દતા અને એને સમને એજે જાદુ રીકરથી રાજપત્ત રક્ષણ થયું. પરંતુ નાનાની ખુદિવાહી તો આ જાનામાં હતી કે એજે નાની શ્રીધુ' હતું કે અંગોનેનું સાસન હીંદુસ્તાનમાં જામવાયું છે. આ ભોરો કહે છે કે અહીંયા પ્રક્રિયા અમારા રક્તમાં અમારી સિંચારવાશમાં નથી. પરંતુ સંનદેવ, તુકારામ, આદિ સંતોએ જે પ્રક્રિયાને મહિરવાનિયત કરી, એ આપણા રક્ત માં નથી એ માનવાને હું તવાર નથી. જનાં ને એજેજ તવા, તો સમાજ લેને ન મે કુમેશને મારે પછાપ જશે કહે કરી કરી તમે સમાજનું તેજ્ય નહી કરી શકો. એ પેસવક અને એ નાના પ્રકારનાની પરંપરાના બેહારે બેસશે તો બેહાર રહેશે છડી નહી શકા.

દુર્બળોનું અસામ

આ સમને આધારે દુર્બળ પણ બચવાન બની શકે છે. અગર તવ જાને એને મલાવવાની તવા શીખશે, બીજાનાં શીખવશે, તે મુદ્દ જાદુ છરીર, ખુદિ અને પ્રાણી જાનવટવાળા સેકોનું તેજ્ય સદા તમને પ્રાપ્ત થશે

સામાજ્યોનું ભાવિ

'ગોડાં રીબુ' ના તમને મી. રામાનંદ મેરજીએ સપથા મધાળા દીધા આ મનાવીય લેખ સમજા છે જે આજનો જામ એમીલ ના ૧૦ મીના આજના છાપી મળા છીએ જાણીના જામ નીમે આખીએ છીએ

હિંદુ અત મીમ સંજયે આલખદે પાછટન જ્યે છે: 'એશીયાની સોનાલી પ્રગતિમાં, વિષુદ્ધ અને સપથા મધાળા આ બંને દેશો મેખરે નવા પ્રગતિમાં આલખાતના વધારે પછાદ પ્રદેશોમાં નવુ કવલ અને નો સક્રિત પ્રસારતા સક્રિયસેવ બને નવા છે જનાં એમની જર્મનાત નર્મણવાની કોપેશા તો મુખોષજ નામ મુખીમ તાક, આંધ્રપ્રદેશ મુરલી મેટ્ટુ' માન મળા પણ પારજવારંગ એ રાજકામ જીવનમું મહેલું મત : એમાં અપરિત નીર્જવાની પ્રગત નિર્જવાની, પ્રાતી અને મુદ્દમાં પરિચ્છે.

મીનની વિકસતી શક્તિ—

મીનની નિર્મણના સમય આજથી ચાર વર્ષની પણ પહેલાં મળવાના સમાપર આજમળ કરવા લેવાર થયું. જનાં વચ્ચેના વિમલ હળુ આજુ ના પરંતુ મીન સવતર દોષને તવા શીકે મી પ્રજા, દેશ 'મુરલીમ પ્રજા' કે 'દેશી, સમજવાનો પ્રજા' કરી. મરજી ન

રેકને તે દિવસેદિવસ જળ તર જવાનું મળને અરજક બનતું જાય છે.

અને હિંદની અસામ

હીંદપર પણ મીનની કાલસુ નજર દોડાવવા ની તવા જાદુશરમે અમળા વધવાની દીમત નવાના દીંદની નિર્મણના વહેજ કરી શકયું છે. એની પરમીત દશ એને કુશુ માન સાદ પમલું લેતા કે નાના આકમળની તામેશરી સામે પોતાના રાજ્ય એટલા મળના મુદ્દા અને સવતર રીતે લેતાં આટલા રહી છે

આ જાણતની એની અસક્રિત કોમી પ્રજા, મુરલીમ પ્રજા અને દેશી રાજ્યના પ્રજાથી નથી મળ છે, જેનો લેતા સમકો આસારે પુરો લાખ છીડી રવા છે.

સમાન પ્રજા, સમાન હિત

આલખદે પાછટન કુમેર છે: 'એ કે દેખીતા એક બીજાથી અસમાન, જનાં દીંદ અને મીનના પ્રજો પ્રાપ્ત એક સરખાજ છે. અસવતર, મીન એમાંથી બની મળ છે એની મુરલીમી દીંદ થાણે પાજવાની છે. મીનને કોમી પ્રજા કે મુરલીમ પ્રજા નથી; અને પરિસ્થાનને વધુ અટવાવતા દેશી રાજ્યએ જળુ ત્યાં નથી, પરંતુ જનાં દેશીતી સામે આજે નિરજવાના, અધવા

સમાજસ્યતા, મરીથી, બેની કે છિજાએમા પછાત પાણું અને એ સો કપરાત સામાજક સંકટ નો અભાવ રહેલાં છે. દીંદને સવતરને મંધારવળીય નિમોળ કરવાની તક નથી આપવામાં આવી: મીનને એ દિશામાં દિંદ તક રહેલી હોતા જનાં એનાં એ મંમૂર્જી સજળ નથી થયું.

પરંતુ મીન મેખર્જી નદિ તો પણ મળવાપાવ દેશ સજળ મળું પેશને દિવસો અને સમાજો, માસો અને મર્જો માત્રા જાય છે તેમ વધુ ને વધુ સિદ્ધિપજ જાનતું જાય છે.

કલિદાસની પણ વિકૃતિ

મીન અને દીંદની પ્રજા પ્રત્યે આજજદે વાછટના અનાપો બનવા નથી મળતા. એ કહે છે: 'માર્ગશાળ સાસનવંત્ર નિર્મોળ કરવાની એ કોકોમાં રહેલી વંશાનુવત સક્રિયમાંની આશમાં, પાછટો અનુભવ મેલપ કરાવે છે એમ કહેવાની હું દુરજ રહેલું. કલિદાસ એ દિશામાં આજકા માટે વધુ રધાના રહેવા નથી દેવો, અને મહાન સવતરના નર્મણનાનું સંસાસન કરવાની દીંદી-એની 'વંશાનુવત નર્મણાહની પોતાની મનાતી વ્યાખ્યાને આજકા કરાવવા માટે આજજવાની-એને કલિદાસની વિકૃતિને આજકો કોમલો પડે છે. જનાં માન તે એ છે કે એ પ્રજાઓની

વિદ્યભ્યાસને સક્ષમાં લેતા, એમણે આશય'ભરક સિદ્ધિ મેળા ન ગણાવે.'

સંસ્થાનોનું મનઃબલન

આશુ મહાપ્રદના પ્રારંભે પુરોષીપત્ર રાષ્ટ્રીયા ઇન્સિત એવું એકે સામાન્ય આજે આશુપત્ર રજી હોય એમ નથી એમનાં સાક્ષી રાષ્ટ્રીય હાલ, હાન, હોલેન્ડ, બેલજીયમ અને ઓટમા છે અથવા હાન, એ સર્વે આશુપત્ર થયાં છે.

અર્થાત્ સામાજિકતાનું મનઃબલન એમનાં પ્રારંભે દેશીમાં રજી હોય છે. એટલે શાસક દેશીયર આક્રમણ કરતાં તેના બાલ અંગ્રીયર પુત્ર યજ્ઞ નથી અપાવું. એટલેજો અંગ્રીય એમની પોતાની દેશવર્ણીયર એમને મુશી દેવાં પડે.

આશુપત્રની, એટલે કે શાસક આંતરગત દેશીની આ દશા તે પદમુદ ગતીની એક પ્રેરણાને કહેલી કહેવાની વાતની પાદ આપી રા છે કે, 'પુ સર્વત્ર ન ચલાવી રહે એટલે જાના પ્રદેશ ન મેળવતો.'

સાંપ્રત સામાજિકતાની દુર્દશા

એજ રીતે સામાજિકતાની રાષ્ટ્રીય કલે રક્ષા : 'તમે ક્યોગ્ય રીતે રજી અને મળતાં રક્ષા એવી વપારે પ્રદેશ ન મળે.' પ્રદેશીએ એવી-સીનીયા પ્રમાણુ છે અને ઉત્તર આફ્રિકાનાં સામાજિક પણ પ્રમાણુ જેવું દેશને જાણીતી કૃપાથી નામ માત્રના એક સ્વર્ગ્ય રાષ્ટ્ર તરીકે રજી છે. કાન્સનો એક બાગ નાત્રીને । કાલ નીચે છે આત એવી આંલસ કાન્સની સ્વરકાર એટલે કે વિચી સરકાર મહિષવૃત્તાપરજ નબે છે. સીરીયા અને લેબનનને તે સ્વતંત્ર પ્રમાણ ન મળતાં પડે એમ છે મપારે દોહી સીન તે બોવાળને મળાળને કાર્યે બાલકા માવા જેવુંજ છે.

દેશીય અને બેલજીયમ જર્મનીની એવી તમે આવી સુકલાં છે. દેશીય મોત્રાનું રક્ષણ કરવા માં સાચાર નીવડ્યું એ કક્ષમાં લેતાં, એટલેયા માંના એવડ હય કરતે ઇન્ડીયના પ્રદેશો પણ ભાષ સાંકલ્પયાથી દુરગમના આક્રમણ સામે સ્વરક્ષણ કરવા સમર્થ થાય એવી આશા ન રાખી સકાય. આને કક્ષને એ દાપુઓના સંરક્ષણે તાત્કાલિક સંરક્ષણ મેળવવા મારે તેઓ મનઃબલને વાત દોવા છતાં, અપાત એમના સામે અથ્થનમ રજી છે અને કેટલાક વાગો કક્ષને પણ કર્યા છે. દેશીયની રાષ્ટ્રી પોતાના કુટુંબ અને દરબાર સાથે ઇંગ્લાંડની આસીત બની છે. બેલજીયમને જર્મનીએ નગાવીને તેનો કક્ષને લીધા છે. અતઃકાલીન બેલજીયમ સિતમતી પાદ આપવા બેલજીયન કોંગ્રેમાં આજે કેવી પરિસ્થિતિ પ્રવત છે તે વિષે કલ મોકલ નથી અજાણુ. ઓટમા વારતા અને સજ્જતાપરક પોતાની માતૃભૂમિનું રક્ષણ કરી રજી છે. જર્મની પર ડાપા મારતું રજી છે અને ઉત્તર આફ્રિકામાંના પ્રદેશીયન એને મરજામ આપી રજી છે.

કુલેય દુર્વૃત્ત પતન

પરંતુ પોતાના એકાધિક પ્રદેશીમાં એને

એટલી સજ્જતા નથી મળી. મપાળના દશાપાને કક્ષને મલાયા નવા બહારેશના કેટલાક વાગો મળ્યા એને જાણ હરતું પદમું છે અને તેને દુર્ગત બનાવવા એ તમમ પ્રયત્નો કરી છુરતું અને એ દુર્ગતના પરજ બધી મહાર બાધી બેરેલું એ સીયાપુર પણ આનવાઈ બાગા આવી પડ્યું ને [તા. રજ વા તમ-પુખારી રક્ષકર ને વિવેક આ છળામું છે; સાર જર સિંધાપુરનું પતન પણ સુધા ને 'સોનાત' બની મળું છે.]

એટલેજા પ્રદેશીયર કાન્સ અલાવતા અધાજ પુરોષીપત્ર દેશી મોત્રાન સમયના એ મુશ્કેલી અતમજ દેશન એવળી લેવાનીજ પ્રયુક્તિઓ મોટી રથા હતા તમને સક્ષતથી દુરગમના આક્રમણ સામે એ મુશ્કેલને રક્ષણ આપવાની કાલ અસરકારક મેળના સિમનાથી મળા નથી

દક્ષિણ આફ્રિકાના કુલેય પતન

બોરડીનો સમક કરી રક્ષકર વપારીઓ

સામયાર એટલેય ના રજી મીના 'નાટામ મરકપુરી' માં 'નાટ એટી બનીયા' (બનીયાના વિરોધી નાટ) એવા ઉપનામથી એક મત પ્રસિદ્ધ થયો હતા જેની વીચત નીચે પ્રમાણે નઃ—

"નાટામ, દોહીઓની બોરડીની વસ્તુઓને અપરી નામના મેળથી પણ રક્ષકી મળેતા સંગ્રહમાં કુલેયવત્રા કક્ષનું મું - દોહી વેપારીઓ ન જાળ અમસલી બનીદીની વસ્તુ-એવર અફુલ મારાવી રથા છે તે બનીયા (એટલે કે ગ્રામવાલી દોહી વેપારીઓ) છે. તેઓ કરજનના મોટા મામના મામયર અફુલ થતે છે. માત મોળા અને દાગ નહ પણ સાવેય આફ્રિકાની બનાવતો માલ, મેલો કે બનીયાસ, ખાંડ, મેચીસ, તેમ, આરો વિગેરે તેઓ બનાવદારમાં મારકુસ લેવા છે. કાળસા તરીકે તેઓ માસેથી તમે એક માવસનું બરતુ કે એક દીન કુર્કોન એકલસ બનીદવા મળેતા તે તમારે તેને અરથી એક કલક પમે પરી કરજનું પારો અને કેટલાક કાપલાઓમાં તે એ પણ નિષ્કળ અમ છે પણ રક્ષો એક કાપલામાં મારો એક માત આમાંના એક વેપારીને કા એક દીન તલ ત્રતા મળે. તેની તેન શી. કલ-ક બાપતી પરી અપારે તમે કાપલામાં બાગ એક દીનને મારે માત શી. રક-ક છે એ માણકને શી. રક-ક નું હેય સેલતું કલક આપલામાં આબું અને શી. રક તને મોકલી આપતી પરી મારો આ માત માસિક મા. ક કાપ છે અને તમે સંતાનોનું મુશ્કેલ કરતું પડે છે.

આ વત લખવાના કલ અરથી વસ્તુ તરકે પ્રાકસ કલકેરનું પવાત એમવાતો અને એકું સુચવવાનો છે કે તેણે મોટા દોહી કલકેરકેરી તોમના લોકો. બનીયાઓને કરજનના સમયા માગેમાં, અ. પ્રમણાઓ, જેમને કે મેલક, કેટો મેનર, એટલેજા અને રોક્ષજરામાં કાલો છે.

મામ, : નામ. નામના નામને અથવા તેના મત્રા નામ એ મળવાના પ્રાના મુત્ર આપવામાં મામ, ને પ્રાના નામ નામના કરી રથા છે

અથવા એટલેય મદમદ પદમું પદમું હું જે અગ્નીન મામના નિષ્ક સંસ્કૃત અને અધિક શેવ' મરોવતા મોહીઓનું આક્રમણ કરતાં મોત્રાન પોતાના સ્વતંત્ર મપારે સ્વરક્ષણમાં મોટી દેવાની રક પરી અને પોતાને આધીન ઓટમાને એના કાગ્ય પદમ એમણે કોહી દોહી કરારે એમણે સેકમને અને મુશ્કેલી આકાંત ધીટને મદમદ બોલી કેતા: 'કાલમા અમને એ ન'ગ્રીઓ તરક મકકેરે છે અને એ ન'ગ્રીઓ અમને દરિયા તરક મકકેરે છે' મલાયા બહારેશના કેટલાક વાગોના લોકો પણ એવીજ દુર્દશામાં આવી પડ્યા હોય એમ લાગે છે (અમુક)

આ મકારો, દોહીઓની બોરડીની વસ્તુઓથી બરેલા છે, તેમ છતાં અપારે કાલ તમેઓની કુશને બનીદવા તમ લાકે તેઓ માલ વેચવતી આપલાની કરે છે. મારી પત્રા છે કે કલકેર આ બાવતમાં તમામ કરકે અને મરીય દોહીને આ વેપારીઓના કાપલી મપાવશે. તેઓને એજા મુશ્કેલ છે અને તે એ કે પુદમંથી બની છો તેટલો પેસો મમાલ થેવે. કુલેય કલકી નથી ચક્રત પણ કુલેય કલકેરે આ બનીયા-ઓએ મપરત-મપરતના મારે કલકમાં એક મેના પણ આપેલી નથી અને તે આપેલી હોય તે પણ અજર રક્ષ આપેલી દશે."

બોરડીની સમયમાં તમ

બોરડીની સમયમાં બોરડી રેલસના મારીકે રા. રતનજી પદમુકલની પુત્રી ધર્મીતાબેનનાં લલે ના રક-ક-ક ના મોજ માંથી કોલમાં વેરિવ વીધી અતુસાર કરવામાં આબમાં કા. કલકેરીપારીયા માં કીજાબાધ પ્રવાસી આ લલે વીધી કરવા માલ આબા હતા. સંધી વીધાસવના એક આમાય' શી સુરકયદે પણ તેમાં બાગ લીધો હતા મોહી-લલક' તેમજ બવારમામના પદમુકલ મેલી કીજામાં કાલકી આવી હતા. તેમ મામી પ્રમુજ સંધે દેલમાં કાજર રક્ષતા શીએ પુખ અને મોળાથી નવ દંપતીને આશીરોદ આપવા હતા સામના બા નામે રા. રતનજી તરકથી મદમતોને કલકમાં એવળ આપવામાં અમળું હતું જે માદ નવ દંપતીને આશીરોદ આપવા રા કાપલો થયાં હતા. રા. રતનજી પદમુકલ એ પોતાની પુત્રી । ધર્મી પુત્રાલીમાં લુદી લુદી ને સાંભળે દાન કલકેર કલકેરત મદમદ સાલેબની જર્મનીયી

કલકેરત મદમદ મુદ્દેય ન જર્મનીયી લખવા કલકા દોહીવતની કુલેય મુદ્દેયર મેલેન્ડા માકલીસ આપેતા અસલજ મોલાતા મોસવી દોહીય બપારી આપુજર બાતીય કરજન મવાની છે જર્મનીયીની કિજાપુરી વેરક દોહીની મર કલકમાં અને પાપન રક્ષીના મદરેશ અમલુમન, કરવામાં મરી.

દરબનની કામો અને ખસોમાં થયું
અપસાદન

દરબનની કામો અને ખસોમાં થયું
ખીન-મોરા કિનારોએના કંઠકોથી તરફથી થતાં
અપસાદનના દાખલા દરબન કાંસપોઈ કીપાઈ-
મેન્ડના ખાનપર સાપરાગા આવતાં જનરલ મેન્ડ-
જર મા. જોમણી તરફથી અપસાદન કંઠકોથીને
મેલવણી આપનામાં આવી છે કે ખીન-મોરા
કિનારોએના કાંસપોઈ માર્ગે સબ્બ વર્તણૂક
મળવી ગઈએ. અને તેમાં મહત્ત્વ ધરી તે
તેની સામે પસલા સેવામાં આવશે.

પેટ્રોલ અને ઓઇલનો ભાવ

વેપાર અને ઉદ્યોગ ખાતાએ પેટ્રોલ અને
ઓઇલના ભાવોમાં નીચે પ્રમાણે વધારો થયેલો
ઠાઠેર કર્યો છે: પેટ્રોલપર ગેલને ૨ પેની;

પાવર પેરેલીનપર ગેલને ૨ પેની; ક્યુલોમિટ્રી
ઓઇલપર ગેલને ૪ પેની; ક્રીસપર રતલે ૦.૫
પેની, આ ભાવો રીટલ તેમજ દોલકેલને માટે
છે. રીટલ વેપારીઓ રેસોર્સ અને ટ્રાન્સપોર્ટ
ને ખર્ચ તેમાં ઉમેરી શકશે.

ઑઇલને અંદા તેલજી રેશન

મે તા. ૧ સીથી સપ્તા મેટરવાળાઓએ
ક્યુલોમિટ્રી ઓઇલને માટે પોતાના પેટ્રોલ રેશન
ના કુપોનના કાઉન્ટરોઇલ સાચવવા સાખવા
પાશે. પેટ્રોલના રેશન મુજબ ઓઇલ એ
કાઉન્ટરોઇલ મરજી રાખાને આપવાથી મળી
શકશે. નીચે પ્રમાણે ઓઇલ મળશે: ૪ ગેલને
૦.૫ પાઇન્ટ, ૨ ગેલને ૦.૫ પાઇન્ટ, પાંચ
ગેલને ૧ પાઇન્ટ, ૬ ગેલને ૧ પાઇન્ટ, ૮
ગેલને ૧.૫ પાઇન્ટ, ૧૦ ગેલને ૨.૫ પાઇન્ટ
૨૦ ગેલને ૩ પાઇન્ટ.

હિંદના સમાચાર

૨૫. ૬:૪ જમનાલાલજીને માંધીજીની
અજ્ઞાતી

શે! જમનાલાલ પાલજીના અવસાન અંગે
માંધીજીએ એક નીવેદનમાં જણાવ્યું છે કે:-
શેઠ જમનાલાલ પાલજીને કુટુંબી લક્ષ્મી મૃત્યુએ
એક સમયે પુરુષને લક્ષ્મી થી છે. પનાદમ
માજુસોએ સૌના વાલાને માટે પોતાની દોલતના
રૂપી ખર્ચ નીચે એવું કું હપારે બપોરે લખાતો:
સારે હાથેના મારા મનમાં મુખપત્રે આ સાદ
સાદમરતી પમાલ રૂપીએ એ તેમનું કુટુંબીપણું
આદર્શન અવધાની સહુ ન હોય તો તેમાં દાવ
તેમને નહોતો કું જાણીએકેકે તેમને પારી
સાખવા હતો તેમની સાત પળામાં તેમને જેનો
બેઠ કરતો પડે એવું એક પણ પમજી તમે
ઉત્સાહમાં જરી એસે એવું કું હમજીને નહોતો.
સાદક તો તેમનીજ હતી તેમણે પોતા માટે
ખાખિલુ પ્રત્યેક ચુદ ધર્મસાળા ખની મણ. સલા-
મદી તરીકેના તેમને કાળો ઉચ્ચતમ પ્રકારનો
હતો ખાખારી ચર્ચાએમાં તેએ અણનમ
હતા તેમના અનુમાનો કુળીન હતા. લાગના
મૂલ તરીકે તેમનું અંતીમ ફલ કલમી સમજન હતું.
તેઓ સ્વનારમક પ્રકારે હાય ધરવા માગતા હતા
કે નમા તેઓ પોતાનું શેપ ઝપન અપણું કરી દે
અને પોતાની સર્વ ક્રિયોએ ને ધમકી દે. આ
મગ તો માખમાં સુતેમત થયેલ હોદના પશુ-
જનના જનનની હતી. મે કદી નથી જોયા
એવા એકમ અને ઉત્સાહથી તેમણે એ કાળમાં
અપલાવ્યું. તેમણે અધિદાય કાળ, ભવ કે
રમના બેઠાને પિછાનવું નહોતું. એક અવ-
સાનો વ્યક્ત તરીકે તેઓ વિરલ કાળ કરવા
મજબૂતા હતા તેઓ મનમાં નહામાં વિચારે
કુચી ને જાય એ ને પોતાના વચારો પર સંવમ
સાખવા માગતા હતા તેમના અવધાનથી જમત
હતું ચુદ છે. દેશે એક પાત્રમાં પીર સેવક

મુખાએ છે તેમણે જે કાળને જીવન અર્પો
હીકું હતું તે કાળ માટે તેમના વીધવા જનક-
દેવીએ પોતાની માલીકાની લગણમ અદીલાપ
રૂપીયાની અંમત મોકલતો લાગ કર્યો છે. તેમણે
દાય ધરેલ કાળે પાર પાડવા પ્રણ એમને
સકિતમાન ખતાવો!

માખમાંની શરમ

માંધીજી લખે છે:

જુદ અને જાંચ મહેનત વચ્ચેના વિચરેકે
પરિજાને માખમાં પ્રત્યે માર કુર્સદ કરવામાં
આવ્યું છે. અને તેથી, દેશમાં હેરેકેર પથરા-
યેલા રળીયમખાં માખમાંને બદલે આપણને જ્યાં
ભાં ઉકરના નેવા મળે છે. મળ્યાં માખમાંની
જાગીએ પહેંચતા માખમાં ઉપજતો નથી. યહીવાર
આસપાસ એકલી મંદરા અને કુર્સદ હોય છે
કે આખ ને તા જાંચ કરી દેવા પડે છે. ન
મોદલાગના મદાલગાયાઓ માગવાસીઓ
દોગ (દોયા તો એકજી) તો આપણા માખમાંને
સર્વ પ્રકારની સ્વમજનાના આદર્શ નસુનારૂપ
ખનાવતાં તેમને આપણું એકજી. પણ પોતાના
નિલ જીવનમાં માખવાસીઓ સાથે અનુસંધાન
સાધવું ને જમના મુખજીખના જાગીદાર મહુ
એન તેમને પોતાનું કાવવ રહી માનું નથી.
મજીય કે લાગાજા સહજ એ સીપરનો મુજ
આપણામાં નથી આપણે શરીર પર પાણી
રેડીને સનાન બસે કરતા હોદએ પણ જે કુવા,
તળાવ કે નદીને કાઠે આપણે સનાન કરતા
હોદએ તે જળાસાનું પાણી મંદુ ખનાવતાં
આપણે શરમાતા નથી આ ખાખીને કું ચોર
કુર્સદ સાનું છું; અને આપણું માખમાંની અને
પવીન નદીઓના પવીન કાંઠાઓની શરમકરેલી
સ્ત્રીઓને માટે અને મંદરામાંથી નીધજતા રાગો
ને માટે આપણે આ કુર્સદજી જવાબદાર છે
એન કું છું.

ખાખ કુમારીની સિદ્ધિ

મોલ ખેરિનિસા એન. કાઝમ, વેડસીનેચન
(સીતળા મદવા) ના કાવચમાં વહેવાર ચાલુ
સંપાદન કરી, બાહરકાએમાંથી કેવી રીતે રસી
મેળવવી તથા કેવી રીતે સાચવવી અને ઉપચાર
માં સેરી તેની સંપૂર્ણ તાલીમ મેળવી, એ વિષય
ની પરિકાશા રોલોફર્ડની રચના છે અને સ્વતંત્ર
પણે રસી મુકવાનું કાળ કરી સકે એવું તેમને
મુખ્ય મ્યુનીસીપલ હેલ્થ ડીપાર્ટમેન્ટ તરફથી
પ્રમાણપત્ર મળ્યું છે.

આ પરિકાશા પસાર કરનાર ગ્રીસ ખેરિનિસા
પ્રથમ ગુસ્લીય-ખેરિન કુમારી છે.

હિંદમાં છરી ચપ્પુને અમચાની બનાવક

હીંદુસ્તાનમાં છરી ચપ્પુ, કાંઠા ઇલાદી બો-
અંકનો સામાન મોટા જથ્થામાં ખરી રહ્યો છે.
આ ખાખતમાં હિંદ આંતરીક મરેરીયાતને પહેંચી
વળવા ઉપરાંત પુર્વ પંજાબના રાજકોને પણ
સદાય આપે છે. પંજાબના ઉદ્યોગ અધીકારી
અને સામાન્ય નીવાસકે આ ઉદ્યોગને વ્યવસ્થાત
પાયા પર મુકવાની કરેલી ધોળનાને પરીજામે
માસીક બે લાખ છરીઓ, ૨૫૦૦૦ હાથાવાળા
ચપ્પુઓ, અને ૨૫૦૦૦ છુદી છુદી જાતના
ચપ્પુઓ ખરી શકશે પંજાબ ઉપરાંત નીચામ
હદાખાદના પણ અમચા, કાંઠા, મેગની છરીઓ
વગેરે મોટા જથ્થામાં ખનાવવાની વ્યવસ્થા થઈ છે.

અફઝા નીલીશી મુસ્લીમો કંટાળ્યા છે

આલ-મન્દિબા ઇન્ડિયન મુસ્લીમ પાર્ટી
ખેડના એજન્ડા થી, અલ્લે ખલી એમ. એલ.
એ. એ કું મુદા કુપર મારશલ ગોખાં કામ શેકે
હીંદુસ્તાનને ખરી સત્તા આપવાની જોડીસ સરકાર
ને કરેલી અપીલની મા. અન્નાદમે દીકા કરી હતી
તેના જવાબમાં એક નીવેદન કરતાં બધાઓ
હર્ષ : "મા. અન્નાદ એમ મનતા જણાય
છે કે હીંદુસ્તાનને ખરી સત્તા આપવામાં આવે
એ હોદના મુસ્લીમોના વાગળી હોય અને
જવાબદારીઓથી અમંત્રન છે. કદાર રાજ-
નીતીગત તેમજ પાસંથી એથી ઉલટાજ વીચારની
આશા તોય વળા તમે એરી યાપ પાડે છે
કે હીંદુસ્તાનના રાખળા મુસ્લીમો અધવા તો
અફઝાની મનીનીધીત સરાવવાનો પોતાને કહ
છે. એ વસ્તુ પણ તકન ખોટી છે. હોદના
એવો એક પણ માંત નથી કે બધાં મુસ્લીમો અફ-
ઝાની હોય અને બધાં પ્રવ મનીનીધીઓની
ઉસાવહી મુદ્દણી થાય તો મા. અન્નાદ પોતાના
આગ્રાપીઓની જુજ બહુગત પણ કરવી સકે.
મુસ્લીમ સીમની સરકાર કામ પણ રચી નથી.
સાધારણ રીતે મુસ્લીમો ઉચ્ચને કમંચ નહીં સહ
જનારી અપળા નીનીધી કંટાળેલા છે. સાંતીના
સમયમાં અખખાદોમાં અને સલાઓમાં કાંબી
અને અવવવાર ચર્ચાઓ થવા કરે લાં સુધી
દસ કરેલ મુસ્લીમોના નામે બેસવાનો મમે ને
દાવો કરે મા બહુ મદારનું નહોતું. પરંતુ

બાઈકર મુદના પાસે આપણા સપ્તાહની ઉપર સુધી રહ્યાં છે અને અલગથી અલગથી જરૂરી- માત આપણી જામે આવી પોતાં જોખમને સામનો કરવાને ફેરવાને સપ્તાહ સાપ્તમે આજીવન કરવાને સ્થનાતમક પ્રયત્ન કરવાની છે. હું આત્મપુર્વક કહી શકું છું કે જનરલ મોંઘાંમ મધ્ય શેકે આક્રમણ સ્વીકૃત દુનીયામાં પોતાના ફેરવાને આઝાદી સ્થાપવાને હોદ્દસ્તાનને ખરી સમા આપવાની સીધી સરકારને ફેરવી નાહી ને ચારે દીવાના મુસ્લીમોએ લેવાના આવાસી મકાને રજુ છે. એવી રજૂઆતમાં હીંદીના મુસ્લીમોની આંતરીક લેવાના બાબ આક્રમણથી સુકિત આવીને તબ છે એ મદદ દેખીતું છે. શ્રી. રાજગોપાલાચારી પારિસ્થાનને ટેકો આપે છે

ફરેના સહેલા મુજબ મદ્રાસ પ્રાંતની પારા સવાની કોંગ્રેસ પાર્ટીએ એવો દરખાસ પાસે મોકલે છે કે 'ફેરવા આ બાબની સામાન્ય જાગૃતી એ છે કે આ હોદ્દસ્તાના સમયે એક પ્રત્યક્ષ સરકારની સ્થાપના થવી જોઈએ ના પાન સોડાએ પોતાના પાન ગરબમાં જરૂરી સત્તા- પરજી કૃષ્ણ કરવાને પોતાનું મનસ્ કરી રહ્યો છે. પાર્ટીએ એવો મત છે કે એવી પ્રત્યક્ષ સરકાર સ્થાપવાનું સુચન થા: પહે તેટલા પાટે મુસ્લીમ લીગને તેમાં સામેલ થવાનું આમંત્રણ આપવું જોઈએ. મદ્રાસના માછ પ્રધાન અને કોંગ્રેસના એક પ્રતિનિધ નેતા શ્રી. રાજગોપાલા- ચારીએ પ્રમુખસ્થાન લીધું હતું.

રાજગોપાલાચારી પારિસ્થાનને ટેકો કરેલી દીકા
મદ્રાસ પ્રાંતની પારાસવાની કોંગ્રેસ પાર્ટીએ આજલા મુદવારે પહેલે રેલા દરમિયાન મોંઘે પારિસ્થાનને ટેકો આપવાનું નિર્ણય મત દર્શાવ્યો અને માત્ર દરખાસની તીવ્ર પરતે પોતાની અલગ લાજુની દરખાસ એટલુંજ નહીં પરંતુ મદ્રાસના માછ પ્રધાન શ્રી. રાજગોપાલાચારીએ કોંગ્રેસ કમીટીના કમળના ફેરજનમાં એ દરખાસની દીપ્તપત કરી તે બદલ પણ તેમજ લાજુની દરખાસ પાર્ટીને અપહરવાને કહ્યું કે આ પરજી હાથ પણ વખત અનિષ્ઠાનીય તે ગણાયજ પરંતુ કોંગ્રેસની વર્તીક કમીટી અને કોષ ઇન્ડિયન કમીટીની આગેવાનો અવાવાની છે તેવા સમય આનું પગલું અપાધારણ ગણાય

શ્રી. રાજગોપાલાચારીએ એલ ઇન્ડિયા કોંગ્રેસ કમીટીને જે દરખાસી ઘાસાગજ કરી છે તેમાં મુસ્લીમ લીગ પારિસ્થાનની મામલોના એ હોદ્દ નું સારિખનું બંધારણ ચર્ચાની વખતે આચક છે તે સ્વીકારવાનું સુચવવામાં આવ્યું છે વધુમાં દરમિયાન એલ ઇન્ડિયા કોંગ્રેસ કમીટી ને ઘાસની બાંધને પછોળી પગલાને એક રાષ્ટ્રીય સરકાર સ્થાપવાને રાજગોપાલાચારીએ સામાન્ય આત્મ મસલતને મટે મુસ્લીમ લીગને આમંત્રણ આપવાની સુચના કરે છે.

માછ રાષ્ટ્રપતી અને કોંગ્રેસ પાર્ટીની સખ કમીટીના નમ્ય બાબ રાજેન્દ્રપ્રસાદે આ કરાવ પર દીકા કમળા ગણાવ્યું છે કે મદ્રાસના પારાસવાની કોંગ્રેસ પાર્ટીએ પાસ કરેલા અ- કરાવો જે સ્વીકારવામાં આવે તે કોંગ્રેસ પુષ્પ યદ યદ સારથી જે નીનીને અતુલથી રહી છે તે નીની તેજે ફેરવી નાખવી ગણાય કોંગ્રેસી મોલ સ્વીકારવાનો અથવા પ્રાંતમાં એ વધી સરકારના જોડવાનો મગાવ રહેનેજ નથી સીસવ કે કોંગ્રેસ પોતાની આખા નીની બીસ- કસ બદલી નાખવાની દીવ રાજેન્દ્રપ્રસાદ એ કહ્યું કે કોંગ્રેસ પોતાની નીની બદલી એવા પોતે કહ પજી કોંગ્રેસ એક ઘડના નથી.

રાષ્ટ્રપતિ મગલાના અબ્બલ કલમ આઝાદે અબ્બાવું કે શ્રી રાજગોપાલાચારી આવી અત ની વાક્ય ને એ જોડ મન લાજુની અને દુ:ખ માવ છે મદ્રાસના માછ પ્રધાન સાથેનો અરો અંગેન કોંગ્રેસ પ્રમુખ પાર્ટીની મારી ફેરજ ગણવાના અને ફેરવી નહીં સહે મદ્રાસના આ- માદે અબ્બાવું કે મદ્રાસના કોંગ્રેસનો મન રવજુ કરવાને મદ્રાસની પારાસવાની કોંગ્રેસ પાર્ટી નહીં પરંતુ મદ્રાસ પ્રાંતના કોંગ્રેસ કમીટી ઘાસક ગણાય

કોંગ્રેસી સરકારને નમવાના નથી

કામલામાં મળા સતીપાદે અખવારના પ્રતી- નીકીઓને પરીપદમાં પરીવ વચાદરવાલ નેકર એ અબ્બાવું હતું કે: અમે કોંગ્રેસ સરકાર ની પાસે કંઈ પણ માંગણી કરવાના નથી અને અગાસ સવાસોનો અને જોખમેનો અપારી પોતાની બુદ્ધિ અને શક્તિ અતુલાર સાગના કરીયું મદ રહેકાં હોય જે એક માનવ ફેરવ કે લેવની મુદામલ પછી હોદ્દસ્તાનની રચીતી સુધરી છે તા તેમની મંજોર જુમ માવ છે. સર રહેકાં હોય છે: અમે અવાબદારીમાંથી ઇટકવા કમીટીને કોંગ્રેસ એ આરોપ વાચિત છે અમારે જે દરખાસમાં અવાબદારી જમે માંગી રહ્યા છીએ તે અપાન આપવામાં આવવી નથી. મને લાજુની માવ છે કે કોંગ્રેસ સરકારે હજુ પણ પોતાની મુલ પદેસની જુની મુસ્લીમીનીની જ પાપમાં બેલવાનું ચાલુ રાખી રહી છે અને પોતે હોદ્દસ્તાનમાં દવાપુ પંચ નરીકે છે એવું દુનીયાન બતાવી રહી છે

સરકારે પોતાની જમનનીતી ફરી ચાલુ કરી

ન્યુ દિલ્હીને એક સહેલા અજુબે છે કે હોદ્દસ્તાનના સહેલાની સ્પાંતી પણ રંજુનના નેપા કરી એવું સુચવાનારો કોંગ્રેસ કરેલા દરખા દીદ સરકારે પ્રતિક્રિયા મોકલવાનો છે. સર- કારી તબીબલ મુજબ દરખા રંજુનપર પહેલા બેખોશ અને એવી અતના બનાવો હોદ્દસ્તાન માં પણ બનવાના રાજાવને લિપ દેતા.

નોંધ—કેવે શીજી મગલ અને કોંગ્રેસના સપ્તાહ

નેતાઓ કે જોએને જોવી મુકનામાં પોતે જુમ કરેલી નેએને માછા જેલમાં એવી દેખાતું હોદ્દ- સ્તાનની સરકાર કે ના કરા નાપક નહીં ગણાય. એક ના જુલેમુ પજી નવ્ય હોદ્દાનું જોએને કે હોદ સરકાર હોદ્દસ્તાનમાં પેલા દરિત દર- પીયાન એક પણ ઉદાર કામને માર જરાન દર દતી —અ ને એ.]

—૨૦—

પરચુરણ

—અસર સુધી મિત્રાભાષી અમરિશંકર મહાદેવીથી રક્ષણ ની રહ્યા હતા પરંતુ છેલ્લા અવરમાની અજુબ છે કે અમાને જુમ જોર કહ્યું છે અને સીપ- કામપોતું ઇન્કર બહાદુરીથી પાછળ હટવું નવ ન પોતા સમયમાં તેને કમને અપાના વાજમા આદેશ મળા કંબળ છે.

—અલગ ફેરવીએ નમા જુમવારે અબ્બાવું હતું કે બીલના નિમાનોનું રાજકો, મુખ્ય અને કોલેન પર જુમવા કમ છે. સરકારના દરખાસોપર પ્રકાર કરવામાં આવે છે બીલના સરકારના દરખાસો કમ છે એ ને અબ્બાવું જોએ અને બદલામાં અમે પણ તેનાપર પ્રકાર કરીયું. બીલને અમરમાર જુમવા એ માં છે અને એ તેનો બદલો અમારી પાસે લેવાવાના નહિ માંગવું દેવા તે તેજી એ તોજાન બંધ રાજ પડશે. નહિ તે અમે બીલના સહેલાપર વધુ જુમવા કરી તેનો બદલો વાજીયું

—કચ રીકેન્ડે વચમ સીનના કમીટીને અપાન મુખ્યપર પ્રમોશ કરે તે બીલ-જોડાઓને કમીટીર આપવાની મનેથી મુખ્યનાને વિરોધ કરનારો કસબ હોય છે એ દરખાસમાં અબ્બાવું છે કે સરકારે કોઈ પણ મેડીય કે રંજુનથી અબ્બાવું કાઢ પજી અવના હોદ્દાપર મદી આપવા મરમ લાજીલની માનવી કદ છે અને ન પાપમાં સરકારને બનાવી લાજીરે નીચવન કરવા મુખ્ય છે સરકારે એવું એઈએ કે બીલ-જોડાઓને કમપાન દરમિયાન ફેરજન મનુદેા તરીકેજ કરવામાં આવે.

—સુધે અકવારીયે ફેરજનના કામને સી મારદનક ને લીધી બીલ-જોડા વાચ દરખાસની સીસ મારકે માંથી પછોળાં કોંગ્રેસ મનેસો હોવાનું પ્રસીદ વધુ હતું. સીસનપાથી એક આજન અબ્બાવું છે કે તેમજે કોંગ્રેસ તા. ૮ અને તા. ૮ કમીન ૧૯૩૬ દરમિયાન બીલની બીલન દરમિયાન સીસ મારકેટના નેતાની હોદી તેના બદલાના તેમને લા. ૧-૧ ની અ નથી કરી એ તે એક વાહમીરી માંગલ ફેરજમાં મદી કામના આવે છે

—મે ના ર કમીટી મુખ્યપર પ્રસીદ થતાં ફેરજ આખવારના કદમાં મિદિ પડાવે પણ જરી. તવા મુકવારના પાસ એકલા તેના પર અકુલ મુખ્યના નમા મારા બદલે પડ્યા છે

—જોડાનોલખમાંથી રા. અવ. એ. પટેલ અને અમલિયન કમીટીનાથી રા. ગોવિંદવાઈ તતુવાઈ તેમની ફી-લેસની મુલાકાત ફેરજવાન 'ઉદ્દેશન જોડાનોલખ' ને સુધુએ શ્રી. ૧૫-૬ અને બેકનીતી એક આપી નથી છે એ અમાર સંકીર્ષીત હોય.

—સરકારે કમીટીનાથી રા. એન. એ. પટેલ અને અમલિયન કમીટીનાથી રા. ગોવિંદવાઈ તતુવાઈ તેમની ફી-લેસની મુલાકાત ફેરજવાન 'ઉદ્દેશન જોડાનોલખ' ને સુધુએ શ્રી. ૧૫-૬ અને બેકનીતી એક આપી નથી છે એ અમાર સંકીર્ષીત હોય.

વિવિધ વર્તમાન

હિંદુસ્તાન આપણું

જરમન સૈન્યવાજમાં ગયા રવીવરે આપણું કરતાં હર દિવસે ૭૭ લાખ ૬૬૩૮૮ માં એ વિમલ જરમની પર હોઈ નેસાવામાં આપણું તે પુરોષીય વિમલ તરીકે પડતુ હલાર વર્ગમાં એક વાર જરમને હલારી નામે છે એ વિચાર તે ઉચ્ચાટની રાજનીતી બ્રીટીશ સામ્રાજ્યની આબાદી અને તેના પ્રચારને મારે પુરોષાપદને ધિન્નધિન્ન કરી નાખેલે તેને પ્રથમ શરત તરીકે મળે છે. બ્રીટીશ રાજદ્વારીઓએ પુરોષને ધિન્નધિન્ન નથી કર્યું તેઓએ તેને સુરુષ છે. પુરોષ બંદામાં પુરોષની પરપરાની નીતીથી બ્રીટન આ પુષ્પ વડાય ત્યાં સુધીજ કહેવાની પુરોષીય સત્તાઈ રાજતંત્રી રાજી છે. છેલ્લે એમ સમજાવા માય છે તેઓના કાલે સાવંશકશ સત્તા કરતાં વધારે છે ત્યાં પુરોષમાં બ્રીટીશ નીતીને ગદગોલ્લ પાવા વિના છુટકોજ નથી.

પુરોષીય જન પાસમ ધિન્નધિન્ન તે એ અમાલ નિષ્ફળ નીવડવા વિના રહેજ નહીં એટલેજ ઉમ્મદાને યોશઆરતા પ્રીય સુસળીયાની સ્ત્રીતામાંથી અરજી કરવાની રિગતિએ આવવાની ફરજ પડી છે.

બ્રીટનને એ નિરંકાર અને ધિન્નધિન્ન પાસે પુરોષની અરજ કરી એટલે જ નહીં પરંતુ પોતાની સ્ત્રીતા તે ત્યાં સુધીજ રહી જાય છે એમ હર્ષ ત્યાં સુધી પોતાની સમાજ બજની કોઈ સત્તાને તેનાં સામાજ્યની સંકલ્પક માય ન હોય.

બ્રીટન બધે ગમે તેની સાથે ગીતકાંઈ કર પરંતુ પુરોષને અંતે તેના ગીતો તેના કરતાં મજબૂત બની જશે.

અંગ્રેજોમાં વસતુનો કબાલ એ અખતલ ધિન્નધિન્નની ની આવી છે. પ્રથમ વિશ્વ વિજય કરવાને તોડન ને કરકરનાર પુરોષ બનેલો પુરોષી દર્તા આપણને અપન બનાવી દેનાર બળ વતુ પુરોષીજ છે. પુરોષી એએ બ્રીટીશ સામ્રાજ્યને પુષ્કળા કેતાઈ છે. વસતુએ પુષ્કળીય છે.

પુષ્કળે કેસલો પુરવસુરેપમાં યશે
બ્રીટીશ વિચારો જરમન પ્રદેશોમાં પ્રલમનેપર પ્રદારો કરી રહ્યાં છે તેના સળાંપમાં દિવસે ૩-૪ મે સી સર્વાથે આવી બનની પુષ્કળીય છે. ૧૯૪૦ માં આરંભેલી તે તેનો અખાલ આવવાની અને ફરજ પડે અને તેને પરીણામે તેના લોકોને અનહર ફરજી સહન કરવાં પર તે તેણે ફરીવાર ન કરવાં. અખાલ બાદ પ્રત્યેક પાને સામા પાળી બહોલો તઈસ.

પુરોષી સુધ રશીયાના કુલા સી માય ત્યાં સુધી માલશે અને બ્રીટન પુ ગિટો અને સર્ગ. સુધરતાં એલે. આ સુધમાં નાના નજીયાલથી જરમનીએ માય પુષ્ક કરતા વિશેષ મળતુ છે. ઉચ્ચાલ આ સુધમાં કમીજ મેલવવાનું નથી તે સુમાવવાતુજ છે. પુ ગિટોની સખ્યા ના પુષ્કા રાજતા અત્યાધી જ વધી ગઈ છે. આ સુધમાં સલ્મો વિશ્વ પદાનો છે. પરંતુ સલ્મ આપણી બાતુનો છે.

મારે તમા અને મારે બન કું જરમન પ્રમતા અધિ સાથે બીનધરતે એકું છે. ઉધરને તારી એકજ વિનંતિ છે કે સુતકળની એવ તે આપણાવર નજર રાખે અને જરમન પ્રમતા બાવિની આ સાતમાં તેની ક્રિષ્ટિએ ગરી જલાય ત્યાં સુધી અને કવાટે.

વીવાત કાપ રોકને મોરામાં મેલો ઉદકાળ બીટનને મોરામાં મેલો. ઉદકાળ એ છ. સી. બી એલે “મેન્ડ કરોલ મોફ પી મોરર મોફ પી બાપ” ગણા છે તે હાકાર એપીય તા. ૨૪ મીએ રહેન સાદરતિ સુઅર્કાન પાતેના બ્રીટીશ એકબી સર દોરેસ શીમોર તરફથી માસલત ચીવાંચ કાપ રોકને ચીવાંચ કરવામાં આવેલ છે. ચીનની બહાદુરી કરેલી કહાલમાં માસલત ચીવાંચ કાપ રોકની સર દારી અને સપુલત ગીતસાન્યો એ સુધમાં રોકાયા છે તેમાં તેમણે ગાલેલી લખતાં સેવાઓની બ્રીટીશ પ્રમતે કરેલી ફરજ દાખલ આ ઉદકાળ અપાથે છે. માસલત ચીવાંચ કાપ રોક એ રિવકારતાં વીન અને બ્રીટીશ વચ્ચેની નીવતા વધારે નીકા થશે અને લાતના પુષ્કમાં સમાજ વિશ્વ વશે એવી ઉચ્ચા રસાની થતી.

પોતા અઠવાડીયામાં બાવિ જલાપ રહેશે
લીલી પ્રમાત મી ગેલ. એસ. એમરીએ બરમીજ હામમાં ગયે અઠવાડીએ આપણું કરતાં જલાપુ દર્દ કે કનકર પાદ આવતાં પોતાં અઠવાડીમાં ફનીયના બાવિને મારે વધારે ગંધીજ નીવડવાના છે. આપણા સુખ્ય સાથેએ સુખ્ય નિહાન તેલી પડ્યું છે કે કુળી કેલકા વર્ષ લકડ પાણી એ તેલી કુલત માં નહીં વધ રહેશે.

જીવન્ત પ્રકાશ

પ્રેષા: મોરીન ૬. પટેલ

આ પુસ્તકમાં અર્ચુન-કિર્તીની સંવાદ કાવ્યમાં છે. અને તે ઉપરાંત બીજું પદ્ય આંક કાવ્ય છે. કાંબત શી. ૩.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

એ તમારે તમામ જીવનની ખરી મજલ કોવી હોય તે પુછીકરક પાકે બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબૂત અને બળવાન બનાવી દો! પણ વાદ રાખશો કે કાયદાકારક બોરોકે બનાવવા મારે સારો, તાલો અને ચોકબો શુદ્ધ માલજ વાપરજો. અમારે ત્યાં પાકે બનાવવા મારે ખાસ તાલો અને શુદ્ધ માલ આવી ગયો છે.

અમારે ત્યાં શીંગા, બદામ, ચારોલી, પીસ્ટા, પંજબી માલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, બલાચી, કાપર તરી, ગોખર અને મળુ, ચાર મચળ, ચોપચીની, અસમન, ગુંદર, અંબર, સોના ચાંદીના વરખ, તપાસન, પીચેરે તમામ કીંદનું કરીવાલું મંધી વડું, જડી બુડીઓ.

ઉપરાંત દાંદી ગરની તમામ મોસરી હમેશ રહાના રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મરાહુર થએલી સુરતની બરફી, પીસ્ટા બરફી શી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી શી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ

બદામી હલ્વા શી. ૧-૯ રતલ, ચફફ પગાચો હલ્વા શી. ૨-૬ રતલ, રંગીન બદામી હલ્વા શી. ૨-૬ રતલ, સફેદ મલાખ હલ્વા શી. ૨-૬ રતલ અમારે સાંધી મળશે.

નવાબી પાઉંસર:

ચરીરના દો પદ્ય બાગમાથી માત્ર એ બીનીદમા માગ સાક કરી દે છે. ૩ બોટલ શી. ૬-૯ પોરેટજ શી. મુતીપન રેશના મોદાં: ૭૦૫૯૦ શી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pocket.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

દોરે જાવનું રસ્ટ અને વેલ્ડેબલ સાફ પેકેજ કરી C.O.D. થી મેલવામાં આવશે. કમીઃ—

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban. 191

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજાંત્રની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદરતી સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદરતીમાં અને મીઠામંડળમાં ગાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાં કેલસાના ધુમાડાથી ગચ્છી તાત્કાલીક રસોઈ, ચા, કાફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રિક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક બતની ઠંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કમળ, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડોરી, મધન
ધાન્ડ્યા, અહિરત, બાલી, આદમી.

શીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભજન, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજાંત્રના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ્ડ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
બતની) યંગ ઇન્ડિયા, મેગાફોન, હિંદુસ્તાન, ફર્થીન્સ, ઓડીયન,
(ઇન્ડિયન રેકૉર્ડ્સ).

ધરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો:

રેડીફોન રિપર્ટર્સ
,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રોપ્રાઇટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્ગીલન (૫) રાજનતીયા (૪) ધરતી રાણી (૫) હાલી (૪) રાધીકા (૩) દીવાલી (૭) સંસ્કાર (૫) સીના અંધન (૫) ગાંધી સમાદુરદીન (૩).
મરદુમ ખ્યાલ કંપાલનો ઉલ્લેા રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહન ખાલીલ કંપાલનો ઉલ્લેા રેકૉર્ડ—No. 16457.

કાલુ કંપાલનો ઉલ્લેા રેકૉર્ડ No. 16455.

મરદુમ ખ્યાલ કંપાલનો ઉલ્લેા આપનો સેટર
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. તમેને તે પહેલો.

IV. ખ્યાલ કંપાલ

- 16404 મળ ત્યાં દુ-માં પુત્રી મળતી
- 16411 એક રોતે કુ દસાના
- 16416 બલમાં સંમ કા ગલ અંખયા કગારી
- 16428 મદીનેકા મુસાફર કુ મેરે દક્ષે દુવા કરના
- 16434 કગારો ઉતે ગમે સેશન વાલી રેગાક હે મેદરીતયા
- 16304 કાલ મળે ન મળે મે' તો મળતી
- 16313 રદમલુલલીલ આલમીન
- 16347 મીલને ગમે ચે મોદ ખુતે
- 16232 મે માલે ઉ-સે ઉસે દક્ષે મીલારેતે હે
- 16273 વેદલીલમ તાસલલી
- 16250 દુરમાર મુસલમાનો
- 16213 દલકે મે આજ એકમદે આલો
- 16289 કુરખાન પડે
- 16367 મેરા મન મોલે મોલે
- 16380 મુખમ હારે મદખુખપે મરનેલી ખુશા હે
- 16390 પારે સલ્લેઅલાદ પારે સલ્લેઅલાદ.

R.L. ધરલતી રેકૉર્ડ

- 316 અંધા મદુલીકા મોહન
- 301 અસાદમ બલયા
- P.E.**
- 27 ચકાલન કમરન ખીલાલ
- G.E.**
- 4764 અને 4765 મે રેકૉર્ડોના સેટ
જમલમે મદરોશ પાની પીસાનેકા મોહન
- 4723 મરધરે રમત કા ઉગતા
- 4726 ખુલ દે સાર મેખાને સે
- 3164 રનખા રાકાલ
- 6677 રેશ આગ
- 1740 રુમ દે અલ્લાદ હે
- F.7.**
- 12127 રિવામત કમરન મળીન
- 12907 હે સખાવત
- 12308 હમી કુરખાનીયા રેકૉર્ડ
- 12781 લેસીય મોહન

કુખે આલમ કંપાલ

- 16270 ઉસે દરગીમે યોગન કાલલી
- 16319 તરખાન નખી આંગેસે દીલમે ઉતર આપ
- 16241 તરખાન મોહન દીલમે
- 16270 ઉસે દરગીમે યોગન કાલલી

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને કાલોગ અમારે ત્યાંથી મંગાવી લેશે.

મારદર ફીફીલીન

- 16332 ચા મોહનદ ચા મોહનદ
- 16340 હમર આ સીનમય
- 16261 જમલ રાજ હે કલમરમે
- 16310 અપને અપને ધાગી દોલન
- મોહનદ ખાલીલ કંપાલ**
- 16423 આવે આ હ મદીને કુ મદને મલે
- 16426 મિયા અખાની નમરનાં મોલાએ સખી
- 16433 સાવરના નહી રહે
- 16312 કમારા નખી નમ હરખાનવાલા
- 16221 સાખી મુલે મોલારે
- 16366 મુસલમાન કાપ મખાલ
- 16379 કદાં મલે વાલ મોલ

J.T. મારદર અખલુલ રજાઃ

- 12686 મે પીતેલી ખાલારે
- 12630 વેલ કળીમે ખુલ
- 12251 હે સલમા કુનપે મલ હે
- 12165 કમરે હમલે કાલીલ ને
- કલનખાલ મેન પારી**
- 12215 કેકા દે મુસા આલ લેરી મલીમે
- 12917 હલ તરક તલા કુ સખ મળતલ સોલા
- 12826 મદલીલ દે કાકીસેરા મે
- 12860 મે તો પીરે આલ વાર
- 12981 કાકારે વળ હિસને મીલમ
- 12102 હમરે વાલખા પીમ
- 12711 હરે મહલમે સરકા

કાલુ કંપાલ

- 16115 તુરે અનવર દીખાના ખારે રલલ મરખી
- 16122 ચાલ મળી હ તલાલી મળેમી
- 16115 કાલ અતા પર મળેમે
- 16115 ખુલવાલે મદીનેમે
- 16178 ચલે હે હલ એર તખાન લહા
- 16188 આજ તખી દખાર દરસદીખારે

ફીલ્મ રેકૉર્ડ

- ગાંધી (૫); નીરમલા (૪); તુલસીદાસ (૫); અંધન (૪);
- આજાદ (૫); કાલ (૩); અમી ગાંધા (૨); અખુલ (૫);
- અંધન (૪); યોગન (૫); તલી કાનારે (૫); લકષ્મી (૫);
- મુસાદીર (૫); મદીઆ રહે (૫)

કાલો રેકૉર્ડ

- શારીન હરદાદ (૪); ખીર મોલ (૪); જવળ કુમાર (૨);
- તુરેકલન (૪); દરમાની મોલ (૩); સુખી સુખીવા (૨);

RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

"Woman"—યાને "ઔરત"

એક અજબ કહાની છે. માળાપ શાદીમે 'ફુલ
ખર્ચ' કરે ઔરતને હમેશાં કે લિયે ત'ગેદસ્ત બનાવે
હે શાવકારકે તકાએકે ઉનકી ઝીંદગી બરબાદ જેસે
કે ગરીબીમે ધનીરામકો ઘર છોડ કર ચલા બના
પડા. અબ ભચારી ગરીબ ઔરત તીન બચ્ચોંથી
મા કયા કરે, મગર હામન ઇસકા નામ છે. કે ખેતી-
વાડી ઔર મજદુરીકા કામ કરે બચ્ચોંકો પાતા.
એક જડકા નેક દુસરા બદમાશ નીકલા. માને ઉસકો
નક બનાવેકે લિયે કોશીય થી. ઔરતકી હિંમત બ
ઇમાન શાવકારકી બદઝાલી. એ ખેલકા નતીબ છે.

મંગાઓ ઔર મુનો.

GUJARATI DRAMA SETS

અવધ કુમાર (૩) રેકોર્ડિંગ સેટ.
સીતા બાગ (૩) " "
રાજકુ દેવી (૩) " "
ચક્રવર્તી (૪) " "
હીર રાજા (૧) " "
જેસલનોરમ (૩) " "
શેઠ સમાલસા (૩) રેકોર્ડિંગ સેટ.

પ્રવીણ બોહાણુ નાટક (૮)
નરસિંહ મહેતા (૩) રેકોર્ડિંગ સેટ.
વડીબનો વારસો (૩) " "
સલનારામજી (૩) " "
વનરાજ આવડો (૫) " નાટક
મલધર સતી પદો (૨) " સેટ.
શ્રીકૃષ્ણ ગન્ય (૨) " "

FILM RECORDS IN SETS

મરીબહી તોપ (૫)
બાળી (૫)

નીરમલા (૪)
પ્રામાદેશ સીમર (૪)

મારી આંખ (૩)
કંમલ (૧)

જમના (૩)
દુરગાદ (૫)

આરતી F.T. 5246 દરબારની આરતી.

F.T. 5281 શ્રી સલનારામજીની આરતી.
F.T. 5191 શ્રી મહાદેવની આરતી.

જુના અને જાણીતા ફરમાસુ મીઠાઇઓ અને પાકો બનાવનાર
કેપીટનના શીમાળાના પૌષ્ટિક પાકો
પંખળી સાલમ પાક વિગેરે બીજા પાકો ઓર્ડર આપવાથી
મળી રાકશે.

જામણી રૂઢીમાં જનમ ખાવાદું બતાવતું હાથેના તરબાજા મળે છે.
ફરમાસુ મીઠાઈ તથા ફરેસ લાલતું ફરસાજી, આચાર, નરમ માસાદો વિગેરે
માતા જામણી મળશે

જુલુ લલ્લા માટે કમો વા મલો:

KAPITAN'S CAFE

'Phone

33-8577.

13a KORT STREET

JOHANNESBURG. 135

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.

Country Orders Promptly attended to.

18, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-5382.

વલ્લભ રાંછોડ કાઠ

ફાલરીક અને ફરેસ ફરેસ અને રેસ્ટોરન્ટ અમારે ત્યાં તાજું અને સરખું મળશે

બહાજામના આવકરેને તારીફે ખાતે દેવામાં આવે છે.

૧૪, ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનનસબર્ગ.

1034

Every "KOH-I-NOOR" is guaranteed by a signed certificate to be 100% pure and perfect, sold at LOWEST FACTORY PRICES. Call in or write for our free Diamond Ring Catalogue

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER"—BLOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.

DURBAN REPRESENTATIVE

B. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,

West Street, DURBAN

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેલ્કન, મુઠ, કાન્ટીનમુઠ, ચેરમેન, હોસ્ટીયલ બેડ, સાર્ટ બેડ, બોક્સ ડેસ, જુન ડેસ, ટેબલ, ચેરસ, રો ડેસ, સ્વાયકાઈસર રોપ કીટીંગ અને કીકચર વિગેરે, તુલ મીડયન બાવે ખરીદી શકોશો અને પંચરી કાલ મેળવવા સુકોશો નહિ.

બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ફેસર
એ કમાશી રેસ્ટોરન્ટ નીચે રેસન વાલ છે તેનો કોઈ કમિશન લેવાનું નથી એ ખાત રેસ્ટોરન્ટ જાણેના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગલો અને રેસન આગમ વધારો.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
'PHONE 33-4691. BOX 2626, 7050

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, માકર, માંચ, કંચાર, માખી, વંદા
વિગેરે સવળા જંતુઓનો

નાશ કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના દિન મળે છે.

1034

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ.

ફાલરીક ફરેસ વેપારી,

અમે ફરેસ જાનના ફરેસ અને રેસ્ટોરન્ટ બુનીમનના ફાલ મળ
કામમાં C. O. D. થી સાકુ પેકીંગ કરી મોકલોએ છીએ.

P. O. Box 254.

31, Short St. Durban. 1034

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

'PHONE 20890

CORNER PINE & GREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS AREA.

THE MECCA OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS

BORROWING & LOBBING BY DAY, WEEK OR MONTH.

અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	પ્રોત્તી	હફ	મુસલમાન	પારસી	મુસોલ્માન	સુપીસ
૧	૧૬૪૨	૧૬૬૮	૧૩૧૨	૧૩૧૧	ક. પા.	ક. મો.
૨	જે	રેસાખ	ર. આખર	નેદ,		
				કેળી		
ચુક	૧	૧૬૬૮	૧૩૧૨	૧૩૧૧		
સુપી	૨	૧૬૬૮	૧૩૧૨	૧૩૧૧		
રો	૩	૧૬૬૮	૧૩૧૨	૧૩૧૧		
સોમ	૪	૧૬૬૮	૧૩૧૨	૧૩૧૧		
મંગળ	૫	૧૬૬૮	૧૩૧૨	૧૩૧૧		
બુધ	૬	૧૬૬૮	૧૩૧૨	૧૩૧૧		
શુક્ર	૭	૧૬૬૮	૧૩૧૨	૧૩૧૧		

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 17—Vol. 23.

FRIDAY 8TH MAY, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE

CRUELTY OF THE COWARD

"NO cruelty can be uglier in its tenacity than the cruelty of the coward. The people who have sacrificed their souls to the passion of profit-making, and the drunkenness of power, are constantly pursued by phantoms of pain and suspicion and therefore they are ruthless even when they are heart-stung of mischances. They become morally in-
capable of allowing freedom to others, and in their eagerness to carry favour with the powerful they not only connive at the injustice done by their own partners in political gambling, but participate in it. A perpetual anxiety for the protection of their gains at any cost strangles at the love of freedom and justice until at length they are ready to forego liberty for themselves and for others."

—RAJENDRANATH TAGORE

બહીકણનું ઘાતકીપણું

"કોઈ પણ ઘાતકીપણું તેના સહસીપણામાં બહીકણના ઘાતકીપણાના જેટલું બહુવિધ નહિ હોય. જે હોકેએ ધનપ્રાપ્તિની તલપમાં અને ચત્તાના મહમાં પોતાના આત્માનું જલિદાન આપી દીધું છે તેઓ કાયમ ધારતી અને બહેમથી ચક્રકાર્યેલા રહે છે, અને તેથી જ્યાં બહીકણું નામ પણ ન હોય ત્યાં પણ તેઓ નિષ્કુરપણે વર્તે છે. બીજાઓને સ્વતંત્રતા આપવાની તેઓનામાં નૈતિક અશક્તિ આવી જાય છે. અને જાળવાનની મહેરબાની મેળવવાની ધ-તેજસીમાં તેઓ રાજકીય ગુનાર બાણમાં તેઓના પોતાનાજ વાગીદાર તરફથી થઈ રહેલા અન્યાયો તરફ આંખ આડા કાન કરે છે જેટલુંજ નહિ પરંતુ તેમાં સામેલ થાય છે. પોતે પ્રાપ્ત કરેલા લાભોનું ગમે તે ભોગે રક્ષણ કરવાની તલત ચિંતા સ્વતંત્રતા અને ન્યાય પ્રત્યેના તેઓના પ્રેમપર પ્રહાર કરે છે અને અંતે તેઓ પોતાની તેમજ અન્યજનોની સ્વતંત્રતા શુભાવવા સેવાર થઈ જાય છે."

—સ્વીદનાય યોગેશ્વર.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

આમા દિવસમાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપરશે.
સહુત તેમજ ૩૬ પેસેન્જરો લેવામાં આવશે.

દરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન
ફાઇનાન્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા વિગેરે
સંબંધી હોમને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશ.

દામીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

હાઈડી રસિન્જર એજન્ટ.

તારથી સ્ટીમરને તમાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
આપી શકાય તેટલા ખાતર તારમાં પોતાનું પુરું
સીરનામું પાકલવું.

૧૬ ટીકી હિંદ વીથી સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.

■ ૧૭ મુસ્લીમ વીથી સાથે પા. ૧૮ ૬ ૬.

૧૧ ૧૧ વીથી વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.

સેકન્ડ ક્લાસ સ્ટીમલ (વરી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરોની આવજાવની તારીખોમાં અને ટીકીટના
ભાવોમાં વિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street Johannesburg.

Phone 33-1453

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

(1948)

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હાઈ વીયા કંપનીમાં જીંદગીના, આમ, મોટર કાર મેકર
કોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, વર્કમેનને લગતા વીમાઓ,
સાથવટ વિગેરે દરેક જાતના વીમાઓ ઉતારાવી શકાય છે.
હાઈ કંપનીને ઉત્તેજન આપવું એ દરેક હિંદીની દુરબ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 2-5845 Cea.

P. O. Box 1610

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

Durban.

Loans available from

£1000 and upwards ■

5% on City Properties.

શહેરની મીલકતોના મોરબજ

ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦

યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

ROOMS NO. 12 & 13.

BARKLY ARCADE,

Diagonal Street,

JOHANNESBURG.

Telephone 33-4475.

P. O. Box 3641.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

1188

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,**THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.**

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our SAREE HOUSE which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Benares Sarees and several other lines will be offered at reduced sale prices.

**મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રધર્સ
ગ્રામાયટરી લીમીટેડ**

તેઓના ગ્રાહકોએ ભતકાળમાં આપેલા ટેકા માટે તેઓનો આભાર માનવાની આ તક લે છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સફળ થયા છીએ. માર્ચ તા. ૨જી સોમવારના ખુલેશ અમારાં સારી હાઉસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી દબના ડ્રેસ લેંગ્થો, બનારસી સાડીઓ અને બીજી અનેક લાઇનો ખાસ ઘટાડેલા સેલ પ્રાઇસે વેચવામાં આવશે.

**TO DAY INDIAN'S HOME IS A HOME WITH-
OUT THE PHOTOS OF THE INDIAN LEADERS.**

We have just received a large number of Indian
National Leaders' Photos of all kinds.

Subhas Chandra Bose
Pandit Jawaharlal Nehru
Mahatma Gandhi
Maulana Abul Kalam Azad
Dr. Rajendra Prasad
Mahatma Gandhi and Charka with the Map
of India with Hind Devī
Hind Matha with Flag
Hind Devī with Flag. 1/- per copy, size 10x14.

FILM STARS

We also stock Pictures of all film stars.
size 10x14 1/- per copy.

Real Photos of film stars. Assorted Post Card
size 7/6 per Dozen, very latest size 3½x5½.

Read and read more. We can give you all the
latest news from India in the 'Orient Weekly
Of India Illustrated,' Nine pence per copy.

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,
PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

**ઈન્ડિયન ગ્રોસરી ટીક્ષાયત ભાવે
કયાંથી ખરીદશો?**

હમારે ઇન્ડિયન ગ્રોસરી વિભાગ ખાલો છે, જેમાં દરેક
પ્રકારની હિંદી ગ્રોસરી તેમજ ગાંધી વસાજીની નાની ચોટી
વસ્તુઓ ઉપરાંત રાજ વાગરવાની હિંદીઓના વર ઉપયોગી
વસ્તુઓ હાથે ત્યાંથી તદ્દન ટીક્ષાયત ભાવે મળી શકશે.

આઈર ઓફીસી ખાત્રી કરવા લગનની છે.

કંઠીના આદરે હમારી થેતાની કેળવેલ લેઠળ સારી
વેદીય કરી ઓફીસવામાં આપશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સમસાર અને કુમારોનાં તારાલ મિત્રો)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,
JOHANNESBURG

હમારે દરેક પ્રકારના વિભાગો પણ ઉતારીએ
છીએ: છ'દગી, આમ, બગલરી, આસીડનક,
માદર, રેલ્વે ગ્રેન્ડી વિગેરે.

'Phone 24350.

Tel. Add. "Nasrile."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country order executed at lowest Market prices.
We supply wedding requirements also.
TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,
P. O. BOX 195. DURBAN. 1164

**HEADACHES QUICKLY RELIEVED
BY TAKING**

TYSON'S BRAND (PAIN-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 9/6, 1/6, 2/6 and 4/6, or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, FOLGATE, DURBAN 1400

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મહાશયી લક્ષ્મણજી શર્માશિરવાળા.

દરેક ભવનાં મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા પીના તેમજ ચોખ્ખા ચેના,
મસાલાથી બનેલાં ખનાવીએ છીએ.

આમલક' કમળાંએછું ધુરવી પુરું, ચેવ, મમરા, ગાંઠીઆ,
ગાંઠીઆ, પાલસ વિગેરે દરેકનાં તાત્ત' ખનાવીએ છીએ.

શીયાળામાં ખાવરા લાયક પાકો એ.દ'ર પ્રમ.કે રહેશીયલ.
પાટી વિગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ એ.દ'ર પ્રમાણે
કુટ વખવામાં ખાનાથી આપીશું. મહાસયીએ મ'ખાવનારને
માલ પુરવી કળણલવા માટેલવામાં આવશે.

PHONE 33-6675.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DH-KHUSH SWEET MART.

24 President Street, Corner Dingana St. JOHANNESBURG

'Phone 2-3381

Tel. add. "Letupco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian
and Australian Apples

— also —

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રૂટ અને વેજીબલ અમાવનાર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

ઋતુમાં કેપ ફ્રૂટ પણ રાખીએ છીએ

કંઠીના આદરે ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નાચી સ આરા અને સરતા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 756, 196 Prince Edward St. Durban.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 19. — Vol. XI.

Friday, 8th May 1942.

Published at the Editor's Office, Newington,
P.O. Box 101, London, E.C. 16.

NOTES AND NEWS

Obstacle In Winning The War

THE Rev. John Haynes Holmes writes in *Unity* (Chicago): — Pearl Buck declares that race prejudice in America is the greatest single obstacle in the way of our winning this war. In saying this, she is referring not merely to the dreadful fact of race discrimination in the armed forces of the nation, which is turning the Negro population of this country into one seething mass of unrest and revolt. What Mrs. Buck has particularly in mind is the effect of our contemptuous prejudice against coloured races upon the fateful situation in the Far East. Japan stands ready, she insists, to exploit to the limit every reported lynching, every stirring reference to "yellow-bellies" and "yellow devils," every act of segregation and exclusion affecting Asiatic aliens, every indication of our perverted sense of superiority over all races but our own, i.e., the whites. What is involved in this situation is shown by the fact that there are 450,000,000 Chinese who are just as yellow in colour as the Japanese, and thus themselves directly insulted by every reference to racial traits. In India are 380,000,000 dark skinned men and women who were long ago humiliated by our Asiatic Exclusion Act, and who resent to their very souls the white man's arrogance at home and abroad. Then all the Indians and Thailand are native populations, long degraded and oppressed, who show not the slightest indication of favouring the United States and Britain as over against their fellow-Asiaties from Japan. Only in the Philippines, apparently, have we Americans broken through the racial barrier, and by our unselfish administration of the islands, our superb educational and cultural activities, and our loyally-fulfilled pledge of independence, won the Filipinos to our side. No greater tribute to enlightened colonial government has ever been seen than the way the inhabitants of Luzon are sustaining and co-operating with the heroic forces of General MacArthur. But the fact of

race prejudice still remains. Here at home, especially in our treatment of the Negroes, as Mrs. Buck points out, we are disrupting the nation's unity, breaking down its morale, and fatally endangering its cause in this great struggle. Abroad, we are alienating from all sympathy and co-operation the hosts of Asiatics whose destiny is identical with our own, and yet who are denied the recognition of equality which they feel to be not a favour but a right. How are we better than the Nazis if we flout this black flag of race superiority? And how can we hope to overcome them if we cleanse not ourselves of their offence?

General Smuts On Lessons Of

The War

In the course of his speech at the opening of the Freedom Fair for the Governor-General's National War Fund at Pretoria on Friday, May 1, General Smuts said:

"We have a duty to do. It is a duty which is not only a duty to our own people, but a duty to the world. It is a duty to the world to show that we are not only a people who can win, but a people who can win in a way which will secure the safety and security of South Africa and the future of its people."

General Smuts further said:

"I believe that the world is going to be a better place than it is today. I believe that the world is going to be a better place than it is today because of the lessons which we have learned from this war. I believe that the world is going to be a better place than it is today because of the lessons which we have learned from this war. I believe that the world is going to be a better place than it is today because of the lessons which we have learned from this war."

Evacuees From Burma

Pandit Jawaharlal Nehru has issued a strongly worded statement dealing with the plight of evacuees and refugees from Malaya and Burma. Pandit Nehru refers to "the racial discrimination that has been and is so evident and the astounding

difference in the treatment given to Europeans and the Indians" and says: "We know what horror has pursued the refugees from Burma, on the Akyah route to India as well as on the road via Manipur, what happened to Indians in Malaya, Penang and Singapore, and what is happening to day in the various parts of India, where evacuees are being accommodated. Every effort is being made to find luxury quarters for Europeans and hardly anyone, except some private agencies, care for Indian families who are adrift. Pandit Nehru refers to Mr. Rajabali Jinnabhai's sensational statement about evacuation of Singapore and says: "The whole question of racial discrimination in evacuation and in the subsequent treatment to evacuees is a public scandal of the first magnitude, and those responsible for it from the Indian Overseas Member down to the local officials have to make an answer for it."

One can well understand why the Indian Government has hurried the publication of a resolution passed by the Congress referring to the evacuees from Rangoon and warning the people against similar happenings in Indian towns.

Independence For India

The Working Committee of the All-India Shia Political Conference has passed a resolution reiterating its national standpoint and unequivocally declaring that the Shia community stands for the independence and political advancement of the country. The meeting declared that any movement or scheme which was put forward from any platform whatever, whether Muslim or non-Muslim, and which had the effect of impeding the political progress of the country and calculated to injure its larger interests could not be countenanced by the Conference.

Indian Opinion

FRIDAY, 8TH MAY, 1942

Indians And The War

TODAY the war is at India's door. India is a British possession and Japan, who is at war with Britain, is out to defeat her. She can do so only by capturing all the avenues from which she receives all her resources. India is her biggest, in fact, her only life line and no wonder Japan is out to stake everything to take possession of it. But there are four hundred million people in India who are the real owners of the land. Is Japan going to annihilate them to pour her vengeance on Britain? Are those people going to allow her to do so? Certainly not. Then how are they going to resist her? They are in a peculiar position. In fact we have seen no parallel anywhere in the world. They are not like the people of the Soviet Union or even like the Chinese who can claim their country as their own and take pride in it. Four hundred million people are bound hand and foot. They have never been allowed to act independently. They have to act at the bidding of their masters—the British Government. India was declared at war with the Axis Powers without consulting the people or receiving their consent through their accredited representatives. When they protested their leaders were flung into prison and they were terrorised. The British Government found that the response they sought by those means was not adequate. They thought they had blundered in throwing the leaders of the people into prison or, perhaps, they thought that prison life might have had a salutary effect on them and that they would be found easier to bend and so they were released. But the shackles that bound them have hardened them physically, mentally and spiritually. They are more determined than ever to break off the shackles which they have been burdened with for two hundred years and to breathe the air of freedom.

The British Government's method of ruling India has been by using the iron rod on the people and then appeasing them and again by using the iron rod. Sir Stafford Cripps's mission to India was one of appeasement. It is far from the truth to say that Britain has discharged her responsibility towards India and has shown her sincerity by sending Sir Stafford Cripps to India. It is to

said in the House of Commons is more striking than any other statement reported to have been made in the House of Commons. Mr. Cove said he could not join in the words of praise of Sir Stafford Cripps.

"What right has Japan the control of the armed forces of India to do Indian people? There is only one method of doing it and that is to allow India to be a nation fighting a national battle. The responsibility must be placed on the shoulders of the Indian people. And their representatives. India is the test of the general attitude of the Government towards the war."

These words are significant. They are not couched in flowery language with a dual meaning. They are blunt, to the point and place the truth in its naked form. Sir Stafford Cripps went to India with sweet words but his sweet words failed to butter parsnips for the Congress. It is no use now to blame them. The All-India Congress Committee has given the Indian people's reply to Britain and has laid down its policy in dealing with the aggressor. It is no use trying to belittle the Congress attitude by referring to the Moslem League or to what Dr. Moonje of the Hindu Mahasabha is doing. It is as much of significance as is what the Afrikaner Party or the Ossewa Brandwag or the New Order Party is doing in this country. Criticising the Congress attitude the Star (Johannesburg) says, if the British Government were to withdraw from India the result would be chaos and disaster for the Indians themselves and the ultimate outcome would almost certainly be the intervention of some other Power whose "imperialism" would not be of the liberal British variety. Is it not too much to assume that British Imperialism is or was liberal? The best judges are those who are under it. But the fact is that India does not want any power to rule over her. If she wants to fight the aggressor she wants to do so not for Britain to retain her sway over her but for her own independence, and she can do so without Britain or America imposing on her. Why does it not dawn on the freedom loving Britishers that the very fact that four hundred million people should be kept so impotent that foreign armies have to be imported to

defend her is a sad reflection on the British rule in India.

Indians who have Indian blood running in their veins cannot forget the ills they are suffering in their Motherland and the consequent humiliations they are subjected to in other countries where they have settled. Taking the instance of South Africa things have not in the least changed in so far as the treatment of Indians is concerned. Restrictive measures stigmatising them as an inferior race are still on the Statute Book. The policy of segregation is still pursued by the authorities. The latest instance is that Indians on the railway trains are now being served not by European stewards as they used to be but by bedding boys. The Transvaal Asiatic Land and Trading Act of 1939 has deprived many Indians of their trading rights and the Act still remains on the Statute Book. The Natives are still suffering under the Pass Laws and other restrictive measures. There is not the slightest change in the position to inspire us to feel that this war is ours and that we are fighting for our freedom. Some of our people guided by Communist influences feel that the war has become a people's war because Soviet Russia and China have joined. Soviet Russia and China are defending their own country. They are entitled to every sympathy for the gallant fight they are putting up but, as Pandit Jawaharlal Nehru has made it clear beyond doubt, we have to view the question not from the standpoint of Soviet Russia or of China but from the Indian standpoint. He has also stated that if this war was a people's war vast majority of the people of the world would not be under conditions of slavery. What is needed is an interpretation into action of the high-flown sentiments given expression to both by British statesmen as well as South African statesmen. That alone will bring confidence into the masses. The mere expression of those sentiments with actions contradicting them places them in a hypocritical position compared to those who do not profess any high principles and appear in their naked form.

Fountain Of Wisdom

Through not observing what is in the mind of another, a man has seldom been seen to be unhappy; but those who do not observe the movements of their own minds must of necessity be unhappy.—MARCUA AUGUSTUS.

SIR STAFFORD CRIPPS'S STATEMENT

IN the course of his statement before the House of Commons on his mission to India, Sir Stafford Cripps said: "We have been brought closer to our Indian friends as fellow defenders of their country, but we are not yet so close as we would wish or even as necessary for the most effective defence of India."

"Looking back at this historical incident, I feel no regret at the decisions taken by the British Government. I am convinced that they were just and that we have done all we could in an admittedly difficult situation to bring about agreement and a better understanding between the peoples of the two countries."

"I stated when I left India that, in default of acceptance, the draft declaration must be considered as being withdrawn. But this does not, and cannot, close the door to that closer co-operation which we desire to see in the defence of India, or to the solution of the problem of self-government after the war."

"It means that the British Government have done their best to make their contribution to the solution of the problem. For the time being there is nothing further we can do. We must be patient and open-minded, willing to consider any proposals on which the Indian leaders can agree. But for the moment we must concentrate on our duty to do our utmost for the defence of India, a task in which our great American allies have generously come forward to offer their help—a help which we and the Indians alike welcome and appreciate. Many of the Indian leaders, too, will do their best to arouse the Indian peoples to their own defence, and I hope that by co-operation in defence we may move a step nearer the solution of our problems."

"Of this I am certain that members of this House, the British people and all well-wishers of democracy the world over will continue in the hope that, through successful resistance to the brutal aggression of Japan, the Indian people will reach their goal of self-government and self-determination without internal strife and bitterness, and that this India will emerge as a great equal of the free nations of the world, able to make her full contribution to the future of the new civilisation after the victory of the Allied cause."

Commons Debate On Cripps's Mission To India

Opening the debate on the statement of Sir Stafford Cripps on his mission to

India, last week, Mr. Gordon MacDonald (Labour) said Sir Stafford Cripps's mission was "one of the greatest in the annals of history." He took exception to a speech made by Lord Halifax in New York while Sir Stafford Cripps was still negotiating in India and asked whether Lord Halifax had been speaking on his own responsibility and, if so, had the War Cabinet considered that and reprimanded him?

Other Conservative and Liberal members praised Sir Stafford Cripps's achievements in India but the truth was spoken by Mr. W. G. Cove (Labour) who said he could not join in the paucity of praise of Sir Stafford Cripps.

"Why don't you pass the control of the armed forces of India to the Indian people? There is only one concrete step to be taken and that is to allow India to be a nation fighting a national battle. The responsibility must be placed on the shoulders of the Indian peoples and their representatives. India is the test of the general attitude of the Government towards the war."

Mr. L. S. Amery, the Secretary for India, winding up the debate, said: "Our ideal remains a united India. But we would sooner see India divided and free than keep her various elements forever chafing against us and against each other, under a sense of impotent frustration. It is by making Indian statesmen conscious that the solution of the problem is their own undivided responsibility, and not ours, that both the right method and the right spirit are likely to emerge."

"Sir Stafford Cripps flew many thousands of miles to meet the Indian leaders, to arrive at an agreement with them. The Indian leaders in Delhi moved not one step to meet each other, either without Sir Stafford Cripps or in his presence. They made no attempt to reach agreement among themselves. What, indeed, is needed in India, perhaps even more than new constitutional methods, is a new spirit of compromise."

Sir Stafford Cripps's mission had failed in its immediate object, but in the wider sense it had been far from a failure. It was a prologue to a new chapter, in which Indians were beginning to realise that the key to India's problem was in their own hands.

Speaking of the withdrawal of the draft declaration, Mr. Amery said: "What we certainly have not withdrawn is our main object and purpose. It is on the agreement and initiative of the Indian party leaders that any further advance must depend."

Answering Mr. MacDonald, Mr. Amery said Lord Halifax had not spoken in New York on instructions from London, but with a very intimate experience of India acquired as Viceroy for many years.

"It is not in any spirit of apology for our own past that we should approach this great problem. We should rather approach it with abundant faith in ourselves, in the principles for which we stand and in the vision of a Commonwealth of free nations transcending all differences of race or creed and linking together East and West in the common cause of human progress."

Lords Debate

The House of Lords held a debate on Wednesday last week on Sir Stafford Cripps's statement on his mission to India. The Duke of Devonshire, Under-Secretary for India, said the mission was not "a sort of eleventh-hour act of repentance brought about by the new situation in India." It was nothing more than a continuation of the policy consistently pursued by the Government for many months, indeed for years.

"I suppose that in the whole history of the world no more magnificent chance has ever been offered than that of trying to create out of the vast sub-continent of India a free, united and self-governing nation."

Viscount Bennett, former Prime Minister of Canada, speaking of the Statute of Westminster in relation to the independence of the Dominions, said: "The preamble states that we are freely associated by a common allegiance to the Crown, and freely associated in a Commonwealth of Nations. There is nothing there that implies separation. But there is a section in that Statute that expressly recognises the supremacy of this Parliament before any Dominion becomes independent. That section provides that no Statute passed by this Parliament shall have any force or effect in any overseas Dominion unless at the request and with the consent, of that Dominion; so that any Dominion desires independence you have made it apparent that you will never stand in their way. If they want to go, you will part with regret and wish them God-speed."

"If any Dominion desired to leave this Commonwealth of Nations they would, by an appropriate request from their Parliament, request this Parliament to take the necessary action that would result in independence. It is not a mere declaration of independence on

be part of one of the Dominions. There is in the Statute of Westminster recognition of the supremacy of this Parliament as representing the Crown and the whole realm of the British Commonwealth of Nations. It pains me to hear it said that they could secede or make a declaration. I have travelled in all the Dominions and I have heard criticisms and expressions of resentment, but you would never get a resolution through any overseas Dominion Parliament requesting consent to the severance of relations with this part of the British Empire known as Great Britain."

The Lord Chancellor, Lord Simon, winding up the debate, said they would do their utmost to make the best arrangements the Indians required for the constitution-making body. It was consoling in the present circumstances to observe how, in the last few days, some of the distinguished leaders of Indian political opinion had been declaring that come what might the Indian people would resist and never accept the domination of Japan.

What A British Paper Says

The *Statesman* commenting on Sir Stafford Cripps's mission to India wrote:

"Those who were responsible for the limping language and stilted statements of the past two years, although prepared to capitulate handsomely regarding the post-war settlement, could not bring themselves to yield gracefully about the present. Success will elude Sir Stafford unless he is empowered to use very different language, accompanied by striking changes that will make it clear that the old regime is ended and new men and new methods are at work."

Opinion In India

Criticising the debate in the House of Commons on Sir Stafford Cripps's mission, the Congress President, Maulana Abul Kalam Azad is reported to have said that no initiative will come from the Congress side.

The *Lahore Tribune* says: Sir Stafford Cripps's mission failed not because the Indian leaders were divided, but because there was unwillingness on the part of the Government to part with their power immediately.

A Princes Patriotism

H. H. the Maharaja of Kashmir has done a distinct service to the Princely order in India by his timely statement

on the role of the Indian Princes in the new order, states the *Indian Review*. Writing on the Cripps' mission, he clears a lot of misconceptions usually associated with them and declares unequivocally that their rightful place is with their people.

"Freedom must be our watchword—freedom from crippling restrictions and strangling control, freedom from the subordination of India's interests to the interests of the other parts of the Commonwealth," he says in unflinching accents. Seizing upon the fundamentals of the new situation, he pleads for the subordination of purely personal interests or the special interests of his order to the vital interests of the nation at large. His attitude to the transfer of authority from the Crown to the Central Government of which so much has been made in the past is in refreshing contrast to the traditional policy that goes in their name. His Highness rightly feels that they will get a square deal from the New Government. In any case, observes the Maharaja, it is the duty of the Princes to show themselves patriots and that they desire that their countrymen should feel themselves the equals of nationals anywhere in the world.

WAR MUST END OLD INJUSTICES

SIR STAFFORD CRIPPS'S BROADCAST TO THE POLES

THERE must be—after this war—none of these gross inequalities that were the aftermath of the last war, none of that disgraceful contrast of great poverty and great wealth and no vast bands of heroic defenders of our country walking the streets in a vain search for a livelihood," said Sir Stafford Cripps, Leader of the House of Commons, in a broadcast speech to the Poles on their National Day.

"After the prodigious expense of life and wealth which this war will have entailed, the scourges of unemployment, malnutrition and unnecessary ill health and the waste of human ability which our educational and social system has permitted in the past will no longer be tolerated.

"As comrades we have, without thought of class or creed, fought the war. As comrades, too, we must build a happier and more abiding peace."

"He stressed that the efforts to find a solution of the Indian problem was essentially a part of the working out of many questions which the war has forced upon the world for consideration.

He said: "I expect that most of you will have seen in the newspapers the

results of my 22,000 mile journey to India and back and have read the report of my mission which I gave the House of Commons. Let me summarise how matters stand.

"The British Government have finally and fully made clear their intention that India should have complete freedom and self-government the moment the war is over, and as soon as the Indians can themselves frame a new constitution.

"That is really the big thing. We have made clear to the world what I am sure is the desire of everyone.

"But the real difficulty arose over the provisions for the government of India in the interim period—that is now during the war and before the new constitution can be framed.

"We could not start remaking the Indian constitution at this critical moment. Nor would it be of any use in the immediate situation if we, tried because it would take many months to do, even if we could ever reach an agreement. So we invited representative leaders of Indian opinion to join in the existing Government—that is the Viceroy's Executive Council—and to organise in partnership with

us the defence of India.

"We had no reservations as to the amount of power we could transfer; that was made quite clear by our offer to transfer power completely the moment hostilities ended. I am very sorry our efforts did not succeed as I hoped.

"But I want you to realise that our attempt to find a solution of the Indian problem is essentially a part of our general working out of many questions which the war has forced upon our consideration. This war is not a mere struggle for territory or even for economic advantages to be won by this or that country. It is something more than that.

"By our own professions we have condemned old inequalities, whether between ourselves and the so-called subject races, or between one class and another in our own country. This new spirit must find practical expression in our international relations and in the economic and social field at home.

"We must therefore begin to work out its implications coolly and scientifically, so that we may apply it in action when the time for reconstruction comes after our victory."

GANDHIJI AND THE CHIANGS

WRITING about Gandhiji's historic meeting with Marshal Chiang Kai-shek in Birla Park, Calcutta, Sri Mahadev Desai says in *Harifan*: The very first intimation of the Generalissimo's desire to see Gandhiji was received from Pandit Jawaharlal.... We were staying in Birla Park where the Generalissimo and his distinguished wife were good enough to call on Gandhiji within an hour of his arrival. The plan was to have a sort of 'courtesy' meeting and then for both to meet again in the afternoon.

"I would not think of asking you to come to the Government House," said the Generalissimo. "We would come again, after you have had your meal and rest."

"But," said Gandhiji, "I have had my meal on the train in order to give you the whole of my time here, and I would suggest, if it were not inconvenient to you, to stay here, have an Indian meal with us, and we can then talk until the minute of my departure. We can thus save the time of going and coming back from Barrackpore." And so the guests stayed.

Then follows a luminous account of the Generalissimo's life and his philosophy of action as exemplified in his life and writings. Touching on the talk between Gandhiji and the Chiangs, Mr. M. D. goes on to observe:

Two passengers asked Gandhiji at the Howrah station: "Have you arrived at some settlement?" As though Gandhiji had gone to strike some bargain or arrive at some settlement with him. There was no such thing in the mind of either. All they wanted to do was to

know and understand each other, and that they have been able to do some what. I say 'somewhat.' For part of the time was taken up by Gandhiji in explaining the genesis and course of Satyagraha and non-co operation, and also in demonstrating to the Generalissimo and the Madame the action of his "weapon of war"—a weapon which, as he explained, "makes a noise which does not kill, but which, if anything, gives life." The Madame watched the working of the *dhunush tukli* and said: "You will have to teach me this."

"Come to Sevagram, and I shall teach it to you. Let the Generalissimo leave you here as his ambassador, and I adopt you as my daughter."

He could speak thus intimately to them as he had already at the end of the day developed those relations with them. For half an hour or so, the official interpreter who accompanied the Generalissimo interpreted him.

Then, said Gandhiji: "But surely ours is not a formal official talk. Why should not the Madame interpret you?"

"Now, now, Mahatmaji, that is devastating," she said. "Now I know how everyone succumbs to you. My husband is most taxing. Whenever there is something very difficult to interpret some delicate nuance in his thought to be conveyed, I must interpret him. But for one year, I have been having an easy time asking the official interpreter to do it for me."

"That means that you are a faithless wife," said Gandhiji laughing.

"Surely," retorted the Madame. "He did not marry an interpreter, he married a woman." And so on, and so forth,

No wonder at the end of the first talk, the Madame said: "I have met too many men to succumb to anyone. But the Mahatma has captivated me."

It was not possible for Gandhiji to discuss the whole of our non-violent technique, but he left the Generalissimo in no doubt that Japan or Germany would be confronted with fierce non-co-operation or civil resistance.

"Your civil resistance," said the Generalissimo, "is not mere passivity, I am sure. But these foes may not listen to active civil resistance, and may make even the preaching of non-violence impossible."

"All I can say," said Gandhiji, "is that God gives me the guidance to react to situations as they arise. Though, therefore, I cannot say how exactly I will react in case of an invasion, I know that God will give me the proper guidance. But this talk cannot, I know, satisfy you. I would invite you to come to Sevagram, where we can discuss the subject quietly for days. I know of course that it is an impossible request, for you cannot possibly stay."

"Who knows," said the Madame, "we may be back here sooner than later. And after all Calcutta is only 12 hours from Chungking."

"Then you will pay me a monthly visit," as he bade a hearty good-bye to the distinguished visitors.

"Where is my wheel?" said the Madame, "where's my wheel?" as she was leaving the Birla Park. It had by mistake been taken to the station along with our other luggage.

"You shall have it," said Gandhiji, "I shall send it to you from the station."

ORIGINAL CORRESPONDENCE.

HOARDING FOODSTUFFS

TO THE EDITOR, "INDIAN OPINION."

SIR,—In your editorial of May 1 you have referred to a section of the Indian community making serious allegations of hoarding and profiteering by certain Indian merchants whom a writer in the *Natal Mercury* describes as "Banya traders." I agree with your views that our Indian merchants cannot profess to be genuinely selling fairly towards the poorer section, and that the more fortunate should sympathise with and help the less fortunate ones. Considering this is so, there is no need for a propaganda against a certain class of the Indian merchants against whom the writer under the nom-de-plume "Not Anti-Banya"

makes a bitter attack. It grieves me to think that the only offenders are the Banya traders. If the writer felt that an injustice was done to his friend he should take the proper course and bring the offender to book, and not rush hastily to the Press to have his satisfaction against a certain section of our Indian traders. In the opinion of the public it is unbelievable that a person with a wife and three children, earning only £7 per month should invest 37/6 for a tin of oil leaving a balance of £5 3s. 6d. to cover his essential expenses for the month. There must be good grounds to convince the public that an injustice was done and,

moreover, that friend of "Not Anti-Banya" had committed himself to a very grave offence by inducing the trader to dispose the tin of oil by agreeing to pay the difference of 11/- which I need him the privilege of gaining public sympathy. With regard to the remarks that the Banyas have not contributed much to the Governor General's War Fund, the Indian community in general is perfectly aware that whatever contribution made by the Indians in the Natal Province, carries the name of the Natal Indian Association and the Natal Indian Congress.—Yours etc., S. L. D. ROYPEREN.

ALL-INDIA CONGRESS COMMITTEE'S RESOLUTION

A RESOLUTION moved at the meeting of the All-India Congress Committee on Sunday, May 3, demanding independence, declares:—"The committee repudiates that freedom can come to India through interference or by invasion by any foreign nation.

"In case invasion takes place, it must be resisted. Resistance can only take the form of non-violence and non-co-operation, as the British Government has prevented the organisation of national defence by the people. We must not bow our knees to the aggressor nor obey his orders. If he wishes to take possession of our homes and our fields we must refuse to give them up, even if we have to die in our efforts to resist.

"Judging by their attitude, the British Government does not need any help from us beyond our non-interference. The British Government's proposals and their subsequent elucidation by Sir Stafford Cripps have led to greater bitterness and distrust of that Government, and the spirit of non-co-operation with Britain has grown.

"They demonstrated even in this hour of danger the British Government's functions as an Imperialist Government which refuses to recognise the independence of India or to part with any real power.

"While foreign armies are invited to India for her defence, the vast man-power of India is not utilised for that purpose. India's past experience teaches her that it is harmful to her interest and dangerous in the case of her freedom to introduce foreign armies to India.

"While India develops into a battleground, her defence is not supposed to be a subject fit for popular control. India resents this treatment of her people as chattels to be disposed of by foreign authority."

Sgt. Rajagopalachari's Resolution Defeated

The Madras Congress Legislature Party's motion seeking to acknowledge the Muslim League's claim for reparation was rejected by 120 votes to 15. The resolution was

sponsored by Sgt. Rajagopalachari, ex-Prime Minister of Madras, who recently resigned from the Congress Working Committee.

A counter resolution opposing any proposal to disintegrate India was passed by 92 votes to 17.

Opposing the Madras Congress Legislature Party's motion, Pandit Jawaharlal Nehru said he did so because the motion was not intended to bring about any settlement, but its whole aim was that some kind of provincial administration should be established. The Muslim League did not represent the great majority of Indian Muslims.

Maulana Azad, President of the All-India National Congress, said the procedure adopted by Sgt. Rajagopalachari was wrong.

The resolution on the war demanding independence and insisting that any invasion must be resisted by non-violence and non-co-operation was passed by the All-India Congress Committee by an overwhelming majority, only four of the 140 members opposing.

Things In General

Importance Of Rubber

IF nothing were done to conserve rubber we should run the gravest risk of losing the war on rubber alone, said Major R. Stralford, Controller of Rubber, in an address at the Johannesburg Rotary Club at the Carlton Hotel last Tuesday. In the loss of Malaya and the Netherlands East Indies the United Nations suffered, from the supply point of view, the most serious setback of the war. The enemy knew that as well as the Allies. In almost every other vital commodity required for the conduct of war, we were in an immensely superior position to the enemy—but rubber was the outstanding exception, the speaker continued. The United Nations lost, in Malaya, the East Indies, French Indo-China and Thailand, about 85 per cent. of the world's rubber production, based on sales in 1940 and 1941. Even the most optimistic could scarcely imagine the regaining of the ground as rapidly as it had been lost. It would be a long and arduous process. War could no more be made without rubber than without oil and steel. Armies now moved not on their stomachs but on rubber tyres. The whole industrial organisation on which

armies depend was based on motorised transportation and a host of requirements made from rubber, he said.

High Commissioner For India

The High Commissioner for India Sir Shafat Ahmed Khan, left Durban last week for Cairo and the Middle East. He has been deputed by the Government of India to visit the Indian troops. He expects to be away for nearly three weeks. On the eve of his departure he told a Press representative that he had formulated a constructive programme for the Indian community, which he would prepare with on his return. He would develop all grades of education among Indians. He was very anxious, he said, that while the Indian masses should have the benefits of the sub-economic housing scheme whereby they might have clean houses and maintain a decent standard, the Indian middle class should also build up fine residential areas where they could lead a life of the same quality and standard as that led by the average middle-class European in South Africa. Sir Shafat made it perfectly clear that the sectional and communal politics of India were not intended for export to South Africa.

Notice To Producers Of Groundnuts

The Department of Agriculture and Forestry issued the following statement. The attention of market agents, market masters and producers of groundnuts is again directed to Government Notice 605 of April 7 last, prohibiting the disposal of groundnuts except to the Controller of Food Supplies. All growers of groundnuts not resident in the Waterberg, Potgietersrus, Letaba and Pieterburg districts are requested to inform the Controller of the quantities of clean, unshelled nuts they have for disposal. On receipt of this information they will be informed of the depot to which the nuts have to be consigned and from which payment will be made after the nuts have been graded. Growers are warned that they must obtain the prior approval of the Controller of Food Supplies if they are obliged to shell their nuts, as unshelled nuts without his permission will be bought at lower prices than those fixed for the different grades.

Nationalist Bloc Meeting

A mass meeting under the auspices of the Nationalist Union of the Natal Indian

**NEW SHIPMENTS
OF—
3 PIECE DAWNI SETS**

In Hemstitch, Crepe de
China and Satins. Em-
brodered, Printed and
with Indian Jari work in
all colours now unpacked.

From 35/- to £6

PER SET.

SAREES

REAL DENARE'S SILK SAREES.
with Double Lengths to match. Beau-
tiful colourings with Gold or Silver
work.

From £3 to £18 EACH.

**Tinsel Work and Embroidered Geor-
gette and Crepe de Chine SAREES.**
From 17/6 to 65/- EACH.

**Stencilled and Embroidered ART
SILK SAREES** In all shades.
From 10/6 EACH.

LATEST FILM STAR SAREES.
showing in fascinating designs and in
a new range of colours with wonder-
ful Jari and Tinsel borders.

**Indian made GEORGETTE and
SATIN BLOUSES.** Huge range in
designs and in colours to match SAREES.

From 7/6 EACH.

Our special Fancy Section is showing
Silver, Gold, Tinsel, Jari and Fancy
SAREE BORDERS, 8 yds length
in various widths. Ladies' **INDIAN
BLOUSES** and **CHAMPALK**, Fancy
BARRING'S, BROUCHES, BANGLES,
Hand-embroidered PETTICOATS and **BLOUSE
LENGTHS** in all shades.

Special Values offered in Embroidered, Printed and
Checked **GEORGETTES, CREPE DE CHINE** and **ART
SILKS**. 15 yds wide, in beautiful shades.

From 2/3, 3/6, 4/6 & 5/6 PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty **Georgette, Crepe de Chine**
and **Satin Handmade DRESSES** for the little ones,
in all shades. Sizes 16 to 24.

From 3/6 to 10/6 EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, Striped and Checked.

From 2/6 to 6/6 EACH.

**MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS,
PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES,
SOCKS, etc., at specially reduced prices**

WE have great pleasure in advising our many
esteemed clients that we have now unpacked
huge stocks of **Silk and Cotton Piece Goods,**
Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines
in our Wholesale Department

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS

**THE JAPAN BAZAAR,
JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE
FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES
& FRIENDLY SERVICE.**

★ SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL. ★

**મણ પીસ ઓઢણી
સુટચું**

૧ સીપન્ટ દમભાજ આઠડુ
કે કમા ને જેટ ૧, માયીન,
મખા રેપીડીનના સુટા, વારત
બરેલા, હાથેલા તમજ ઝરી
કામવાયા, દરેક નવા રંગોમાં
શી. ૩૫ થી ૫૫. ૬ સુધી.

ધી જપાન બજાર

જોડાની સમર્થનું

બહીતું સાડી ગૃહ.

બહીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું

સાડી ગૃહ

પા. જ. અકવારે જનતાના મન

રંગત કરવા,

ન. જનકર નવરંગી સાડીઆ અને

તેમ કમતી બરપુર વસ્તુ

બ. જનતા બાવલી સજા કીકાયત

બાવ,

બ. પેર... સાહુ જમાનાની

મામણી નહીંથી વળવા.

૨. રજ નવી હશે જોડાની સમર્થનું

માં સાડી પાકે મેન્ટ આજવામાં

આઠડું છે.

દરેક રસંગ માં અક વારે ખુલાવી

માત્રા કરે ન જોડા મણુ છે.

૧ સજ મામણી અને જનતાબરેલી નવરંગ... ૧૫/૬ થી ૨૫/૬

ગોરી અને જનતા જોડાની રંગોમાં... ૧૫/૬ થી ૨૫/૬

૨૫/૬ થી ૩૫/૬... ૨૫/૬ થી ૩૫/૬

૩૫/૬ થી ૪૫/૬... ૩૫/૬ થી ૪૫/૬

૪૫/૬ થી ૫૫/૬... ૪૫/૬ થી ૫૫/૬

૫૫/૬ થી ૬૫/૬... ૫૫/૬ થી ૬૫/૬

૬૫/૬ થી ૭૫/૬... ૬૫/૬ થી ૭૫/૬

૭૫/૬ થી ૮૫/૬... ૭૫/૬ થી ૮૫/૬

૮૫/૬ થી ૯૫/૬... ૮૫/૬ થી ૯૫/૬

૯૫/૬ થી ૧૦૫/૬... ૯૫/૬ થી ૧૦૫/૬

૧૦૫/૬ થી ૧૧૫/૬... ૧૦૫/૬ થી ૧૧૫/૬

P.O. Box 5169 THE JAPAN BAZAAR, 'Phone 33-6229

SHOONAL & Co

WHOLESALE SILK MERCHANTS.

39 MARKET STREET

JOHANNESBURG.

હન્ડિઅન ઓ પિનિઅન

મહાત્મા ગાંધીજીના દર્શન
સને ૧૯૦૩માં રચાયેલું.

પુસ્તક ૪૦ મં

શીનીક્સ, ચુકવાર, તારીખ ૮ એ, ૧૯૪૨.

૧૬.

યુધ્ધે સઘળા જુના અન્યાયોનો અંત આણવો જોઈએ સર રોહર્ડ કીપ્સનું પોલીસ લોકોને બ્રાડકાસ્ટ

ચાલીશ લોકોના રાષ્ટ્ર દિન પ્રસંગે બ્રાડકાસ્ટ કરતા આખતી સમાચાર વીકરે સર રોહર્ડ કીપ્સે જણાવ્યું હતું કે આ યુદ્ધ બાદ મન મુદ્દ પછી જે હાલમાં અસાધનતાઓ પ્રવર્તી રહેલી છે, આવકારો અને પ્રતિષ્ઠા વચ્ચેના જે સરમુખારો બેઠ રહેલા છે. તેના અંત આણવો જોઈએ અને આપણા દેશનું રક્ષણ કરવાના જવાબદારી ભારને રોજની નિષ્કર્ષ શેષમાં રસ્તે રાખવું પોતું નહિ જોઈએ. આ મુદ્દે જાન માલનો સાક્ષી ભોગ લીધા પછી ગેહારી, અપાયજ અને અન્યારોગ્યના હિમ્મતો અને આપણી ક્યાવખીની અને સામાજિક રહીએ જાનમાલમાં માનવશક્તિનો વેદી નાખવા દીધેલા છે તે સ્પષ્ટ નહિ કરવામાં આવે.

આખતી તરીકે વધુ કે જાનીનો બેઠ આપણા વિના આપણે યુદ્ધમાં એક સાથે રહી લડવા છીએ અને આખતી તરીકે આપણે વધારે સુખમય અને ચિરસ્થાયી શાંતિ સ્થાપીશું.

તેમણે જણાવ્યું કે હોંદુસ્તાનના પ્રજાનું સમાધાન શોધવાના પ્રયત્નો એ આ યુધ્ધે જાનમાં લેકેસરને માટે ઉપરિચિત કરેલા અનેક પ્રસંગોને સમગ્ર એક કામ હતું. તમાસાર્થના લખા પરા ૨૨૦૦૦ માઇલની ખારી દોહની ખુસાઈની પરીબ્રામણી પાકે દશે અને આમની મલામાં મારા મીઠાવનો મેં આપેલા દેવાલ વાંચેા દશે. તેના કુક સાર અદિ આપુ ૩.

બ્રીટીશ સરકારે જેવટને માટે અને મંપૂર્ણપણે પોતાનો પ્રયત્ન કરેલા છે કે યુદ્ધ જેવું પુરું થાય અને હોંદીઓ અને નવું અંધારણ પડી સહે કે તુરંતજ હોંદુસ્તાનને સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા અને સ્વરાજ્ય સત્તા મળી જોઈએ. ખારી રીતે જોજ રસ્તે સૌથી યોદી છે. આગે દુનીયા લખસ, મારા મારા પ્રમાણ, દરેકની હજીય છે એ સ્પષ્ટ કરેલું છે.

પરંતુ ખારી મુરાલી વચ્ચેના સમયમાં એટલે કે હમણા યુદ્ધ દરમિયાન અને નવું અંધારણ લખ તે પહેલા હોંદા રાજતંત્રને માટેની વચસ્થાના સંજોગમ કોના લક.

આ કસ્ટોડીના સમયે અમારાથી હોંદુસ્તાનનું અંધારણ ફરીથી પડવા ન ગેરતી સકાય. તેમ તેવા પ્રયત્ન કરા દેવા તેમ પશુ તે વત્તાળ દસા હિમ્મતમાં ન આવી સકવ. એકે કદાપ કહે

પશુ સમજીતીપર આવી સકાયુ દેવા તેમ પશુ તે કસ્ટોડીના મહીનાઓ વીતી જાવ. એટલે અમે હોંદના પ્રજામતનું પ્રતિનિધિત્વ કરવાનારા મેતાઓને હમણે સરકારની સાથે. એટલે કે, વાહસરોપની એકેકેપુરી કાઉન્સિલમાં ભેડાવા અને અમારી સાથે મળીને હોંદનું સંરક્ષણની વ્યવસ્થા કરવા આમંત્રણ આપું.

કેટલી સત્તા હોંદીઓના હાથમાં આવી સકાય એ બાળનમાં અમે કાંય પાપ રાખ્યું નહોતું કેમકે અમે તદ્દન સ્પષ્ટ કરી દીધું હતું કે યુદ્ધ પુરું થતાં સાથેજ અમે સંપૂર્ણ સત્તા આપી દઈશું. હું વિસંગીર છું કે મેં આશા રાખી હતી તેમ અમારા પ્રયત્નો સફળ નથી થયા.

પરંતુ એટલું બાદ રાખ ન કે હોંદના પ્રજાનું સમાધાન સાવવાનો અમારો પ્રયત્ન એ યુદ્ધથી ઉપરિચિત થયેલા અનેક મોંઘાંનું એક કામ છે. આ યુદ્ધ પ્રદેશો છતાંને માટે નથી તેમ યેક પશુ દેશે આર્થિક લાભો મેળવવાને માટે પશુ નથી. એ કરમાં કેસ વિશેષ છે.

આપણે આપણી પોતાની કે કહેવાતી પરંતુ પ્રજાઓ વચ્ચે કે આપણા પોતાના દેશમાં બુદ્ધિ મુદ્દા વચ્ચે વચ્ચેની જુની અસમાનતાઓને વચોડી કારેલી છે આ નવી બાવના આપણા આંતર-રાષ્ટ્રિય સંબંધમાં તેમજ આપણા દેશમાં આપણા આર્થિક તેમજ સામાજિક હોંદમાં અમલમાં મુકાવી જોઈએ.

—૦૦—

ઓલ હન્ડિઆ કોંગ્રેસ કમીટીનો હરાવ

ઓલ હન્ડિઆ કોંગ્રેસ કમીટીએ મથા રવાનાર મે તા. ૭ જુલે યુદ્ધ ઉપર તોચે પ્રમાણે હરાવ પાસ મોી કલો:

“પરંતુ પશુ પરદેશી રાજ્યના આક્રમણ કે બળસોરીથી હોંદુસ્તાનને સ્વતંત્રતા મળે એ વાતને કમીટી રવાની કારે છે. આરમણ થાય તે તેનો સામનો મનોજ જોઈએ. સામનો એક સ્વમાં યક રાફ અને તે અદિયા અને અસહકારના સ્વમાં કેમકે પ્રજા તરફથી રાષ્ટ્રિય સંરક્ષણની વ્યવસ્થા થવી બ્રીટીશ સરકાર અટ-

કારેલી છે. આક્રમણ કરનારને આપણે નવીનું નહી તેમ તેના કુઓ ઉઠાવીશું નહી. જો તે આપણુ પરે અને આપણા ખતરોનો કમલો મેવા મ વશે તે સામનો કરવાના પ્રયત્નમાં જાન જાય તે પશુ આપણે તે આપીશું નહી.

“તેની વચ્ચે પરથી મેતા બ્રીટીશ સરકારને કમલગીરી નહી કરવા ઉપરાંત આપણી કસ્ટો મદદની જરૂર નથી બ્રીટીશ સરકારનો દર-ખાસોએ અને સર રોહર્ડ કીપ્સે તેની પાછળથી કરેલી યેજારે એ સરકાર પ્રતેની કડવાશ અને અણવિશ્વાસમાં કોમેર મો છે. બ્રીટનની સાથે અસહકાર કરવાની વૃત્તિ તીવ્ર બનેલી છે.

“આ આખતી પડીએ પશુ તેજી બતાવી આપણે છે કે બ્રીટીશ સરકાર એક શહીદવાદી સરકાર છે કે જે હોંદુસ્તાનની સ્વતંત્રતા રવી-કારવા કે ખારી સત્તા છેડવા નથી મુજબી.

“હોંદુસ્તાનના રક્ષણને માટે પરદેશી સરકારો ને જોસલવામાં આવે જે તમારે હોંદુસ્તાનના વીશાળ મનુજાળવાનો તેને માટે ઉપયોગ થવો નથી. હોંદુસ્તાનને પોતાનો જુનકાળનો અનુભવ શીખવે છે કે હોંદુસ્તાનમાં પરદેશી લખાર લખલ કર્યું એ તેના લાભોને લુકસાકારક અને તેની સ્વતંત્રતાના લવાસને જોખમકારેલું છે.

“હોંદુસ્તાન એક લકાણું” મેદાન બની રહ્યું હોવા જતાં તેના સંરક્ષણની બાબત પ્રજા ના અંકુરને લાયકની નથી મજવામાં આવતી. હોંદુસ્તાન પોતાના લોકોની તરફના, પરદેશી સત્તા તરફથી નિકાલ લાવી દેવાને કેમ જાણે અસમાન ન હોય, તેની જાનના વતીવતો વિશેષ દર છે.”

શ્રી. રાજગોપાલાચારીને હરાવ ઉઠી મથો મુરલીમ લીજની પારિતાનની મામણી રવી-કારનારો મદાસની મારાસળાના કોંગ્રેસવાદી પક્ષ નો હરાવ ૧૫ ગિઝક ૧૨૦ મને ઉઠી મથો.

આ હરાવ મદાસના માજી પ્રમાન થી, રાજગોપાલાચારી જેમણે કોંગ્રેસ વચ્ચે કમીટીમાં થી રાજતામ આવી દીધેલું જે તેઓ લાવ્યા હતા.

હોંદુસ્તાનની આખંડતાનો કાંઈ કરનારી કાજ પશુ હરખારતનો વિશેષ કરનારો તેની વિરુદ્ધનો હરાવ ૧૫ ગિઝક ૧૨૦ મને પાસ થયેા હતા. મદાસની મારાસળાના કોંગ્રેસવાદી પક્ષના

કારણો વિશેષ કરતાં પંડીત જવાહરલાલ નેહરુ એ જણાવ્યું હતું કે હું તેની વિરુદ્ધ શું કારણ કે તેનો હેતુ કંઈ પણ સમાધાન કરવાનો નથી પરંતુ કંઈક પણ જાતની પ્રાંતિક સરકાર સ્થાપવાનો છે. મુસ્લીમ લીગ હાંફુસ્તાનના મુસ્લીમોની મોટી અજુગતીનું પ્રતીનિધિત્વ નથી કરવાની

રાષ્ટ્રપતિ અલ્લામા અબુલ કલામ આઝાદે જણાવ્યું કે શ્રી. રાજગોપાલાચારીની આ કાર્ય લાવવાની રીત ખોટી છે.

યુદ્ધ ઉપરનો ઉપરોક્ત કાર્ય મોટી અજુગતિ થી પાલ વધે છે. ૧૯૦ સંપ્રદાયોમાં માત્ર ચાર સંપ્રદાયો વિરુદ્ધ માત્ર એકો હતો.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

ચુકાવ નં. ૮ મે ૧૯૪૨.

યુદ્ધ અને હિંદીઓ

આ એ યુદ્ધ હાંફુસ્તાનને આંગળે આવી ઉભેલું છે. હાંફુસ્તાન ખોટીસનું રાજ્ય છે અને જાપાન, કે જે બ્રિટનની સામે યુદ્ધમાં લડ્યું છે, તે બ્રિટનનો પ્રત્યક્ષ કરવા લાગી રહ્યું છે. તેમ તેનાથીજ તેજ થાય છે કે તેના સાધનોના સંચયો રચનાને તે ક્યોનો લાગે છે. ખરી રીતે હાંફુસ્તાન એજ તેની છાત્ર રોગી છે અને એ જાપાન તેની પાસેથી પ્રત્યક્ષ લેવાને મને તે જાપાન ગેઢા તરફથી સાવ તેમાં કશી ગવાહ નથી. પરંતુ હાંફુસ્તાનમાં ચાલતી કોઈકો કોઈકો છે કે જેઓ એ દેશના ખરા માલિક છે. આ જાપાન બ્રિટન સામેનું વેર વાળવાને એ સંપ્રદાયોના વાદ કરી જાપાનના આંખે કોઈકો તેમ તેમ કરવા દેશે કે જેણે નહીજ. તે પછી તેનો સામનો તેઓ શી રીતે કરશે? તેઓ વિવિધ સ્થિતિમાં મુકાયેલા છે. કોઈકનામાં કુલીયામાં તેના ગેઢા ગળે મુકાય છે. તેઓ નથી સોંપાયેલ ગળાવાના લોકોની સ્થિતિમાં નહીં તેઓ ગીનના મોંઘાની રાષ્ટ્રીયતા, કે જેઓ પોતાના દેશને પોતાનો મળીને માટે મહેરબાન કરે છે. હાંફુસ્તાનમાં તે ચાલતી કોઈકો કોઈકો ગ્રામીણી બેઠીઓથી જરૂરવામાં આવ્યા છે. તેઓને પોતાની સ્વતંત્રતા વાપરવા દેવામાં આવતી નથી. તેઓના ગાંઠો—ખોટીસ સરકારનો દુશ્મન નહીંન ઉઠાવેલો પડે છે, હાંફુસ્તાન પ્રજાની સામે મસલત આંધિના કે તેઓના વિશ્વાસ નેતાઓ મારફતે તેઓની સંમતી મેળવવા વિના પછી રાજ્યે સામે યુદ્ધમાં જોડી દેવામાં આવ્યું. તેઓ વિરોધ કરવા ગયા એટલે તેઓના નેતાઓને કદ કરી દેવામાં આવ્યા અને તેઓને નાસ પ્રત્યારવા માં આવ્યા. ખોટીસ સરકારે જેણે કે આ રીત નહીં તરફથી જોઈએ તેટલો પ્રત્યક્ષ નથી મળતો અને તેને લાગ્યું કે પ્રજાના નેતાઓને કદ કરવામાં તેણે ભૂલ કરેલી છે, આપવા તો કદાચ તેને એમ લાગ્યું કે કેળાવવાના છપને તેઓના ઉપર અત્યંત અસર કરી હશે અને હવે તેઓને વધારે સહેલાઈથી નવાની ચકાશે, એટલે તેઓને હોટી યુદ્ધમાં નવાની પડેનું જે બેઠીઓએ તેઓને જરૂરવામાં આવ્યા હતા તે બેઠીઓએ તેઓના નેતા અને આગમને મળ્યાનું નવાની હોમાં છે. એક વધેથી તેઓ ને જરૂરી સંપત્તિ બેઠીઓને મોકી મુલત જાવવા

ને તેઓને નિષ્ઠ વધારે દ્રવ જાણ્યો છે.

ખોટીસ સરકારની હાંફુસ્તાન પર મુલમ ચલાવવાની રીત પ્રથમ લોકોની દોષ ચલાવવા, પછી પસવાળાનું અને ફરી પાછો કોઈ ચલાવવા એ ચાલતી આવેલી છે. મર રહેલું કોઈકનું મીચન પસવાળાને મોકલાવું હતું. એવો દાવો કરવા કે મર રહેલું કોઈકને હાંફુસ્તાન મોકલીને બ્રિટને હાંફુસ્તાન પ્રત્યેની પોતાની જવાબદારી ઉઠાવી છે અને પોતાની સલામતી સીક કરી આપી છે એ સલામી વાદન વેચવા છે. ફોર્મને મુખી જનાવતા જેણે છે, આમની સમામાં પી કમલુ છ. કાવ ગોલ્ડા દત્તા તે બીજાઓ. કચનના કરતાં વધારે અસરકારક છે. તેમણે કહ્યું કે મર રહેલું કોઈકના યુદ્ધ માનમાં હું સામેલ નથી થઈ શકતો.

“હાંફુસ્તાનના કરકારને અંજુ હાંફુસ્તાનના લોકોને તમે જમ નથી સોંપી દેતા? એક મદદ કરું પચલે લોકો છે અને તે એ કે હાંફુસ્તાનને પોતાની રાષ્ટ્રિય વડાઈ કરી રહેલું એક રાષ્ટ્ર બનવા દેવું. જવાબદારી હાંફુસ્તાન પ્રજા અને તેના પ્રતિનિધિઓને મુકી દેવા છે. પુષ્ટ મરે સરકારના સામાન્ય વલણ છે તેની કોઈકો હાંફુસ્તાન છે.”

આ શબ્દો અર્થસુચક છે. કિંમતો યમ કરે જોઈ સમુદાયેલી જાપાનમાં તે નથી મુકવામાં આવ્યા. તે જાપાનના, મુકાર અને સલા તેના નજીક સ્વરૂપમાં દર્શાવવા છે. મર રહેલું કોઈક હાંફુસ્તાન મોકી શબ્દો કમ ગયા પરંતુ કોઈકના નેતાઓ તેમના એ ગોઠા શબ્દોથી જાણવામાં નહીં થયા. હવે તેઓને કોઈકો દેવો બધું છે એક મદદ આપી કોઈકને બોલવાને હાંફુ પ્રજાને જવાબ આપ્યો છે અને હાંફુ પર આક્રમણ કરનારો સામનો કરી રીતે કરેલો તેની નીતી સ્થાપીત કરી છે. મુસ્લીમ લીગ અથવા તો હાંફુ મદાસલાન છે. મુજે મુજે કરી રહ્યા છે એ વસ્તુ તરફ જાણ બેઠી કોઈકની વલણને ઉતારી પાડવાને પ્રમત કરેલો નીચે છે. તેમને મદદ એટલુંજ ગણાવ એટલું આ દેશમાં આદિજનર પડા કે એકાવર આક્રમણ કે નુ એકાવર પડાની પ્રવૃત્તિઓનું મણાવ. કોઈકની વલણની દીરા કરતાં લોકોની સમજનું “સદા” લખે છે કે “ખોટીસ સરકાર હાંફુસ્તાનમાંથી ચાલી જાય તો હાંફુસ્તાનમાં અધાપથી ચાલે પડે અને હાંફુસ્તાનના લોકોને આપત આવી

પડે. અને આખર પરિણામ એજ આવે કે કોઈ ખોટી સત્તા નહીં પડે કે જેનો “ચાલીવાદ” ખોટીસના નેટલો ઉદાર તો નહીજ હોય.” ખોટીસ ચાલીવાદ ઉદાર છે અથવા હવે એમ માની લેવું એ શું જરૂર વધારે પડેનું નથી? તેની ખરી પરિક્ષા તો તેની નીચેના લોકોને કરી કદે પરંતુ હાંફુસ્તાન એ છે કે હાંફુસ્તાન કોઈ પચ મનાને આધીન રહેવા નથી વધારું. એ તે આક્રમણ કરનારની સામે લડશે તો પચ ને પોતાની સ્વતંત્રતાને માટે લડશે નહીં કે બ્રિટન તેમજ પોતાના અમલ કામચ ચલાવી રહે તેટલા માટે અને એ તે ખોટીસ કે અમેરીકાની કમલગીની વધારે સારી રીતે કરી રહ્યો. સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ બ્રિટિશરોને એ કેમ સમજાવું નથી કે આજીસ કરોડની પ્રજાને એવી નમુનક બનાવી દેવી કે તેનું રક્ષણ કરવાને પરદેશી લશ્કર આપવા કરવાનો જરૂર પડે એ વસ્તુ બધો વર્ગના ખોટીસ અગલને કલંક લગાડનારી છે.

જે હાંફુસ્તાનની નેટલોમાં કોઈકો લોકો વહે છે તેઓનાથી પોતાની માનુષ્યમીમાં તેઓ ને અન્યાયો સહી રહ્યા છે અને એટલાજ કારણથી અન્ય દેશોમાં જ્યાં તેઓ વસવાટ કરી રહ્યા છે ત્યાં તેઓને માનવમી સહેવાં પડે છે તે કોઈ પચ જાણી નાંદજ સહે દર્શાવ આક્રમણના કારણે સહાય. આક્રમણી રચીતમાં હાંફુસ્તાન પ્રત્યેના વર્તનના સંબંધમાં જરૂર પચ ફેરફાર થયો નથી. હવે જાપાનની જાપાનના અપ-માનકરેલા મતિબંધિત કાવલો જાવલો પોતાનાથી કુદ નથી થયા. એકેલેલના નીતી પચ સત્તાધીશી ગમતમાં મુખી રહ્યા કે છેલ્લો કારણે વળી દેશમાંથી જોના છે જેમાં પ્રથમ હાંફુસ્તાનને ગોરા રહેલો આપતું વિરમલ આવવા દત્તા તેને બદલે હવે બેઠીના બાપે મોરસવા આવે છે! ૧૯૩૯નો કાંચવાસ એકાવા-ટીમ સેન્ડ એન્ડ ફ્રેન્ચ એકલ હજુ ગમતમાં છે અને પછી હાંફુસ્તાન એ કાવલાની રાજે લેવા ના લાગસેન્ડ પસરવા થમ પડ્યા છે. તેટલા પચ કાલના અને અન્ય અનેક પ્રાંતમાં જે કાવલોની હજુ પીડાત રહ્યા છે આ યુદ્ધ અગાઉ છે અને આમારી સ્વતંત્રતાને માટે આમે લડીએ કોઈકે એવી સફરજા થાપ એવો વિશ્વાસમાં સહેજ પચ ફેરફાર નથી થયો.

આપણામાંના કેટલાક સામ્યવાદથી લેવાયેલા બાપો ગાને છે કે આ યુદ્ધ જાનવાનું યુદ્ધ થક મળું છે કારણકે સોવિયેટ પ્રતિપત અને ચીન તેમાં જોડાયેલા છે. પરંતુ સોવિયેટ પ્રતિપત અને ચીન તો પોતાના દેશના રક્ષણને માટે લડી રહ્યા છે. એ બહાદુરીથી તેઓ સામનો કરી રહ્યા છે તેને માર તેઓ મુજે વિલસો છ ને પામ છે. પરંતુ પંડીત જવાહરલાલ નેહરુ નિઃસંકલ્પે રાષ્ટ્ર કરી ગયા છે તેમ આપણે તો પ્રત્યે સોવિયેટ પ્રતિપત કે ચીન નહીં પરંતુ હાંફુસ્તાનની કિંમતે નિલાવવાને છે તેમણે એ પચ કહ્યું છે કે જો આ બંધેપર જાનવાનું યુદ્ધ હોય તો કુલીવાની વસ્તીનો મોટો ભાગ ગ્રામીણમાં સંજાનો ન હોત. ખોટી સરકાર તો ખોટીસ ગમતમાંથી તેમજ હાંફુ આક્રમણ

રાજદ્વારીઓ જે કુલ્ય આદર્શો પેઠાવી રહ્યા છે તેને અમલમાં લેનારોની છે. તેમ કામ તેજ અનુભવમાં વિશ્વાસ એટલી રહે. એ આદર્શોનો માત્ર ઉપદેશ કરવો અને વર્તન નેનાવી તદ્દન

હુકુમ જેવો તે તેઓની રિયાત જેઓ એવા આદર્શો લેવાનો હશે કેળ નથી કરતા અને પોતાના નગ્ન સ્વરૂપમાં પ્રકટ થઈ રહ્યા છે તેઓની સરખામણીમાં હાંબીક મધ પડે છે

સર સ્ટેફર્ડ ક્રીપ્સનું નિવેદન

પોતાના હોદ્દા ભીષનપર આમની સલાહ નિવેદન કરતાં સર સ્ટેફર્ડ ક્રીપ્સે જણાવ્યું કે :

પોતાના દેશના સંગ્રહો તરીકે આપણે આપણા હોદ્દા બીજા કાંઈ વધારે નિષ્ઠ સંબંધ માં આપણા છીએ. પરંતુ આપણે કમ્પ્રોમીસ તેટલા અથવા નો હિંદુસ્તાનના અસરનારક સંરક્ષણ માટે જરૂરી છે તેટલા નિષ્ઠ નથી આપ્યા.

આ અધિકારીક જનાવ તરફ જોતાં બ્રીટીશ સરકારે કરેલા નિર્ણયથી મને જરાયે ખેદ નથી થયો. મારી ખાતરી છે કે તે ભાગી છે અને આપણે કાબલી ચુકલ પરિસ્થિતિમાં અને દેશના લોકોના વચ્ચે સારી સમજૂતી સ્થાપવાને આપણાથી બનવું સંપૂર્ણ કરી ચુક્યા છીએ.

મેં હિંદુસ્તાન છોડતી વેળાએ જણાવ્યું હતું કે આ યોજનાનો ખરડો રિપોર્ટનો નથી તેથી તે પાછો ખેંચી લેવાનો માની લેવો. પરંતુ તેથી હિંદુસ્તાનના સંરક્ષણમાં આપણે જેવા કમ્પ્રોમીસ છીએ તે નિષ્ઠતા સકાર માટેના હરવાળે બંધ નથી થયો. તેમ પુરુષ બાદ સ્વતંત્ર રાજ્યસત્તાના પ્રશ્ન સમાધાન સંપાદનો કરવાને થયું બંધ નથી થયો.

તેનો અર્થ એજ કામ છે કે બ્રીટીશ સરકારે જે પ્રથમા સમાધાન માટે પોતાનો જાતો રાજો આપેલો છે. કાલ તુરતને માટે જોખા આપણે વીરોધ કર્યું કરી શકતા નથી આપણે ખામોશ પકડવાની છે અને હિંદના નેતાઓ સમજૂતી પર આવે તેવા કંઈ થયું હરખારને ખ્યાન દેવાને આપણું મન ખુલ્લું રાખવાનું છે પરંતુ કાલ તુરતમાં આપણે હિંદુસ્તાનના સંરક્ષણને માટે બનવું સંપૂર્ણ કરવાની આપણી ફરજ તરફ ખ્યાન દેવાનું છે. તેમાં આપણા મહાન મીત્રરાજ્ય અમેરીકાએ આપણને ઉદાર મદદ આપેલી છે કે જે મદદને હિંદીઓએ પણ સમજાર આવકારેલી છે. ઘણા હિંદના નેતાઓ હિંદીની પ્રજાને પોતાનું સંરક્ષણ કરવા જાગૃત કરશે અને હું આશા રાખું છું કે સંરક્ષણ માં સહકારથી આપણે આપણા પ્રશ્નોના સમાધાનની એક પગલું નજીક પહોંચીશું.

આ વરતુને વિશે મને ખાતરી છે કે આ સમાધાન સંજોગો બ્રીટીશ પ્રજા અને લોકસાલન આદર્શના સંજોગો આશા રાખીને કે જાપાનના ધાતકા આદર્શના સંજોગો સામનો કરવાથી હિંદની પ્રજા પોતાના સ્વરાજ્ય અને આત્મનિર્ણયના આદર્શને આંતરિક દબક અને કસવાય વીના પહોંચી શકશે અને એ રીતે

હિંદુસ્તાન દુનિયાની સ્વતંત્ર પ્રજાઓ સામે એક મહાન અને સમાન ભાગીદાર બની શકશે અને મીત્રરાજ્યોના વિશ્વ બાદ સ્થાપિત થનારા નવા યુગમાં પોતાનો સંપૂર્ણ રાજો આપી શકશે.

ક્રીપ્સનનાં હિંદના મીત્રાનપર અમરની સલાહમાં અર્થ

પોતાના હોદ્દા ભીષનપર સર સ્ટેફર્ડ ક્રીપ્સે કરેલાં નિવેદન પર બ્રીટીશ આમની સલાહમાં ચર્ચો થતાં લેખક પાર્ટીના સંપ્રદાઈ. ઝોરડન મેકડોનલ્ડે જણાવ્યું કે સર સ્ટેફર્ડનું મીત્રાન ઇતિહાસમાં એક મહાન પ્રસંગ હતો. ન્યુયોર્કમાં સોડાં હેલીફોર્સે જે વખતે હિંદુસ્તાનમાં સર સ્ટેફર્ડ ક્રીપ્સે હજુ મસલતો ચલાવી રહ્યા હતા તે વખતે કરેલાં વાતચીત સામે વીરોધ દર્શાવતાં તેમણે કહ્યું કે યું સોડાં હેલીફોર્સે તે વખતે પોતાની જાન અપડાવી આપણા દેશના દેશ અને જો તેમ હોય તો વોર જાનિરે એ આખતો વિચાર કરો છે કે નહીં અને જો કરો હોય તો એ બાબતમાં તેમને દાખો આપવામાં આવ્યો છે કે નહીં.

બીજા કનઝરવેટીવ અને લીબર પાર્ટીના નેતાઓ એ સર સ્ટેફર્ડની મુજાકતની તારિખ કરી હતી પરંતુ લેખક પાર્ટીના સંપ્રદાઈ. ઝોરડન, જે. ડ્રેડ જેમણે સત્ત વાત જાહેર કરી હતી તેમણે કહ્યું કે સર સ્ટેફર્ડની પ્રસંગમાં હું બાક સમજાવતો નથી. હિંદના સંરક્ષણ સંરક્ષણ દળ પરનો અંકુશ હિંદી પ્રજાના હાથમાં તમે શા સાફ નથી આપ્યો મહત્વનું પગલું એકજ લેવાનું છે અને તે એ કે હિંદુસ્તાનને પોતાનું રાષ્ટ્રીય પુરુષ સહી શકે તેટલા માટે એક મજબૂત બનવા જેવું જોઈએ. જાપાનવાદી હિંદની પ્રજાપર અને તેના પ્રાંતીયોના પર કુચી નેપાળે. હિંદુસ્તાન એ સરકારની પુરુષ પરવેલી સામાન્ય વલણની કસોટી છે.

હિંદી પ્રધાન મી. એસ. એસ. એમરીને જણાવ્યું કે "આપણો આદર્શ" હોદ્દા એક સંપૂર્ણ રાષ્ટ્ર બનાવવાનો હામ છે. પરંતુ તેના બુદ્ધિ બુદ્ધિ તરફ આપણને કપડો આપ્યો કરે અત આપણે આપણમાં જાગૃત કરે તેના કરતાં કમ્પ્રોમીસ સારું સ્વતંત્રતા બોધે. ખરી રીત અને ખરી બાબત બાદેજ ઉત્પન્ન થશે ન્યારે હિંદના રાજદ્વારીઓને એવું યત્નવામાં આપશે કે હિંદના પ્રશ્નોને ઉકેલવાની આપણી નહીં પરંતુ તેઓની પોતાની જ જાગૃત કરી છે. સર સ્ટેફર્ડ ક્રીપ્સ હિંદના નેતાઓની સાથે સમજૂતીપર આવવાને તેઓને મળવા પછા માગસ લીધે ગયા હતા. પરંતુ હિંદીમાં હિંદના નેતાઓએ સર સ્ટેફર્ડ ક્રીપ્સની હાજરીમાં

કે તેના તરફ મોત પોતામાં જળવા એક પછા જમણું લીધું નહોતું. તેઓએ પોતાપોતામાં સમાધાનપર આવવાને પણ પ્રયત્ન કરી નહોતો. હિંદુસ્તાનમાં નવાં બંધારણની રીતેના કરતાં વીરોધ જરૂર સમાધાનની નવી બાવનાની છે. સર સ્ટેફર્ડ ક્રીપ્સનું મીત્રાન તેના તુરતમાં હિંદ પાર પાડવા પુરવું નીષ્ફળ નીવડ્યું છે પરંતુ બહોળા અર્થમાં તે નિષ્ફળ નથી નીવડ્યું નવા પ્રકરણના તેથી મંડાળ મંડાવા છે જેથી હિંદીઓ સમજતા થયા છે કે હિંદુસ્તાનના પ્રશ્નોની મારી તેઓના પોતાનાજ હાથમાં છે. નવી યોજનાનો ખરડો પાછો ખેંચી લેવાના સંબંધમાં મી. એમરીએ જણાવ્યું કે આપણે આપણે મુજબ હિંદ પાછો ખેંચી લીધો નથી વધુ પ્રગતીનો આધાર હોદ્દા જુદા જુદા પડેલા ના નેતાઓએ સમજૂતીપર ખાતરી પડેલ કરવા ઉપર રહ્યો છે.

મી. મેકડોનલ્ડના પ્રથમા જવાબમાં મી. એમરી એ કહ્યું કે સોડાં હેલીફોર્સ ન્યુયોર્કમાં બોલ્યા હતા તે સંકળથી હું પણ સુચના થવાથી નહોતા બોલ્યા પરંતુ વાતચીત તરીકેના પોતાના માંખા અનુભવના આધારે બોલ્યા હતા.

આપણે આ મહાન પ્રસંગ આપણા જીવનકાળને મારે કામ બાંધનાના બાવે હાથમાં લેવા નો નથી. ખરી રીતે આપણા પોતાનામાં જે સિદ્ધાંતોને માટે આપણે ઉભેલા છીએ તેમાં અલગ પ્રકાર અને જની જાતીના સંજોગો હોય ને તારી અને બાવરિયકાસના સમાન હેતુથી પુરું અને પશ્ચિમનું જોડાણ કરવાની બાવના સાથે સ્વતંત્ર રાષ્ટ્રના સંજોગો દ્રષ્ટિથી હાથમાં લેનાં જોઈએ.

કિમશવની સલાહમાં

કિમશવની બહામાં સર સ્ટેફર્ડ ક્રીપ્સના મીત્રાન પદ અર્થમાં થતાં હિંદના નાંખ પ્રધાન ડ્યુક ઓફ ડેવનશાયરે કહ્યું કે આ મીત્રાન કંઈ હિંદુસ્તાનમાં નથી પરિશિષ્ટિ ઉપરિચિત થતાં એક હેલીફોર્સે લેવાને પગલું નહોતું પરંતુ સરકાર મહોનાઓની બાલકે તરીકે જે નીતીથી ચાલે આપેલી છે તે નીતીને આધારે હતું. હિંદુસ્તાનનો એક સ્વતંત્ર, સંપૂર્ણ અને સ્વરાજ્ય ભોગ વું રાષ્ટ્ર બાવના માના જેવી બની સુધર તક હતીકામમાં એક પછા આપવામાં આવેલી નથી.

સોડાં મેન્સોલર અને સોડાં સાવમને કહ્યું કે જામશ્ય પડનાર મંડળોને માટે હિંદીઓને જેવી જરૂર જણાય તેવી સંપત્તિ ગોઠવણ આપણે કરી આપી છું. હેલ્લા ચોડા કોપસમાં હિંદના કટલાક પ્રતીષ્ઠિત નેતાઓએ મને ૧૦ ધાન ત્રણ પછા હિંદની પ્રજા જાગૃતની સત્તા કરી તદો રીકારે અને તેનો વીરોધ કરશે એવું જે જાહેર કહ્યું છે તેથી હાલના સંજોગોમાં કહ્યું આપણને મળે છે.

હિંદુસ્તાનમાં પ્રથમ

સર સ્ટેફર્ડ ક્રીપ્સના મીત્રાનપર આમની સલાહમાં થએલા ચર્ચો પર રીત કરતાં રાષ્ટ્રપતિ મહિસાના અણુસ કલામ આંજોલે જણાવ્યું છે કે કેમિસ તરફથી થી પડેલ કરવાના સંજોગ હવે રહેતોજ નથી.

હાહારનું કોષ્ટકનું લખે છે કે સર રહેડેડે
હીપ્પનું મોક્ષન નિષ્ફળ ગયું ત નહીં કે હીંદી
નેતાઓમાં બિન્ન મત દર્શાવેલા પરંતુ ખીલીય
સરકાર પોતાની સત્તા પ્રસ્તુત જોડી દેવા નાસજ
હીંદી નથી

બીલીશ ખત શું કહે છે

સર રહેડેડે કોષ્ટકના મોક્ષનપર કીકા કરતાં
હીંદુસ્તાનનાં 'રેટરસેન' પત્રે લખ્યું હતું કે :
"એઓ જે વર્ષ થયાં હુલીં આપા વાપરવાને
મટે અને ડોળ બેરેલાં નીવેદાને માટે જવાબ
દાર હતા તેઓ બુદ્ધ બાદ હીંદુસ્તાનના સંબંધ
માં હુદર રીતે નમવા તકવાર થવા છે પરંતુ
હાલને માટે મહિરબારેલી રીતે નમવાને પોતાના
મનને મળાં સકવા નથી. સર રહેડેડે કોષ્ટકને
જો તદન જુદીજ આપા વાપરવાં અને જુનું
તત્ત્વ નામુદ મયુ અને નવા માણસો અને
નથી રીતો દાખા પદ કોળી ખાલી આવ-
નારા મદારના ફેરફારો કરવાની સત્તા નહીં

હક્કિયુ આફ્રિકાના હુકે ખખરો

ચુલના પાઠોપર જનરલ રમકસ

પ્રીટીરીયામાં કુલનાર ના રલીએ જુલસા
મુકવામાં આવેલા મપરનર-ખખરના નેચનલ
ફન્ને માટેના "કોષ્ટક ફેર" પ્રસંગે આવખ
કરતાં જનરલ રમકસે જણાવ્યું હતું કે :

"બીજા દેસો ને પોતાને સહીસક્ષમત માનવા
હતા તેમ કુ પયુ તે આવજો તિલ ગયા આવખ
દેસમાં સંચારોર નેચકય પજુ બજ નથી પદે
એલ સંચારોર પજુ રતરો સહીલીપુ. આવજો
હક્કિયુ આફ્રિકાની અને તેના સેલેનાં બલિષ્ઠની
સુરક્ષિતતા અને સહિસક્ષમત રૂપી અમુકય સગ
પ્રાપ્ત કરવાને આવખા અને તેમજ અન્ય સપળા
વરતોળીની વરવા ન હરીએ "

જનરલ રમકસે વધુમાં કહે :

"આપની ફનીયાની ખિતિ તદ્દકાળનાં હુ
તેનું મેરજ સમયમા લઈ સકુ કુ અને તે કો
કે આવખમાં બાલુરની વધારે રહી આવખા,
મહુલવની વધારે રહી આવખા અને બલિલમુદી
વધારે થવય આવખી નેચકો. આવખી આસ
પાસવા પજુ મજા અનિષ્ટનું પાલુ મનરેલતને
હોખ છે. આપે માનવલની ને અનુલખમાંથી
ખસાર થઈ રહી છે તે અપ તે મહુલવ, બલિ
હાન અને લાનલુદો પદ સાખવા રહ્યો છે
આવજો સગખના પજુ નેચકો : આવજો સો
સમાન માનવ

હિંદના હાક કમીશનર

હીંદના હાક કમીશનર સર સુશામ્બ અદમદ
ખાન ગમે અહવાડીએ ફેરા અને મધ્યપુરમાં
જવા કરખની રવાના થવા ને તેમને હાક
સરકાર તરફથી ત્યાં હીંદી લલકરની મુલાકાત
લેવા જવાની સુચના થય છે. ગલ્લેક અર
વાડીયાં તેઓ મેરહાજર રહેશે. જતા પદલાં
વર્તમાનગમ્ય પ્રતિનિધિને એક મુલાકાતમાં સર

આવખા આવે તે તેમને સરખના મળવી
અચક્ય છે

કાશમીરના મદારાખની રવરેસમક્ષિ

સર રહેડેડે કોષ્ટકના મોક્ષનપર લખતાં હાક-
મીરના મદારાખ લખે છે કે : "રવન-વના—અપ'મ
કરી નાખનારા પ્રતિપક્ષ અને મુજબાની નાખ-
નારા અકુશમાંથી રવન-વના, હીંદુસ્તાનના હિનો
ને સામ્રાજ્યના અન્ય બાલોના હિનોથી જનરવા
મયુવની નીલીમાંથી રવન-વના, એ આવજો
મુદમત્ત હોલો નેચકો." મદારાખએને તેઓ
કહે છે કે તેઓએ પોતાના અંગન અપવા
ખાસ લાંબોને સમર પ્રખના સાંચોથી મહેન
મજુવા નેચકો વધુમાં તેઓ કહે છે કે નાં
પ્રખકીય સરકાર રચનારો તેથી મદારાખએને
ન્યાય મળશેજ અને મળે વા ન મળે નો પજુ
મદારાખએની ફરજ તેઓ ફેરફાર કરાવનારા
છે અને પોતાના રહેલખજોએ ફનીયાના કાંધ
પજુ લખના વરતોળીનાં લાંબે સમાનતા જોગતાં
જોવા છડે છે એવું બતાવી આવખા છે

સકાઅને જણાવ્યું હતું કે હીંદી ક્રમને માટે
તેમજો એક રખનામય સપ'કય મોહકો છે કે
એ તેઓ પાછા આવીને અમલમાં મુકશે હીંદી-
ઓમાં સપ'કા બલની રખાણને તેઓ ખાસરો
તેમજો હુકે કે હીંદી જનતાને પોતે માગ્યોરો
રહી સકે તેટલા માટે રહેલખીની બપરવા થાય
ને સાથે મધ્યમવર્ગનાં હીંદીઓ માટે પજુ તેઓ
મધ્યવર્ગના મુદાપીપતાવા ધોરજો રહી સકે તેવા
મુદર મકસો બખાયાં નેચકો સર રાખાઅને
કલ્લુ કે તેઓ નથી છગળા કે હીંદુસ્તાનના
મજુલરણમાં કોમી અને વર્તેલ એક વર્તે છ
તે હક્કિયુ આફ્રિકામાં કામલ થાય.

મંડીનટની ખેતી કરનારાઓને સુચના

ખેતીચાડી ખાલાંએ નીચે પ્રમલે નીવેદન
કયુ છે : મારકેટ એજન્સી, મારકેટ મારકેટ
અને મંડીનટની ખેતી કરનારાઓનું જોષોલ
ના. હીંદીએ પ્રસિદ્ધ થયેલી ૬૦૫ મંજરની
સરકારી નોટીસ તરફ ખાન ખેચવાર્ગ આવે
છે. જે નોટીસ મંડીનટ કન્ટોલર એક કુક
રદરસ સિવાય ખીમ કાંબને પજુ વેચવાની
મનાહ કરે છે મંડીનટની ખેતી કરનારા ને
વોલરખગ, પોટમીટર્સ, રટ, મટાખા અને પોટમ
ખમ કીટ્ટોટોમાં નહ રહેવા હોખ તેઓએ
પોતાની પાસે આખા ફેમરો કાંબા વખરની
મંડીનટ પટી છે તે કન્ટોલરને જણાવ્યું એ
ખખર મળતાં તેઓને જણાવવામાં આવશે કે
કયે રથકે તેઓએ તે મંડીનટ મોકલવા અને
હીં તેની જલ જુદી પાડવા પાદ તેઓને વાવ
સુકવાના આવશે. મંડીનટની ખેતી કરનારા-
ઓને ચેતવણી આવખામાં આવે છે કે જો તેઓને
પોતાની મંડીનટના ફેરફારો કાંબી નાખવા પડે

તો તેઓએ પ્રથમ કન્ટોલરની સંનતિ મેળવવી
કેમકે તેની પરવાનગી વખર ફેરફાર વખરની
મંડીનટનો કાવ જુદી જુદી તનની નંચી-વના
ફેરફાર બાવ કરતાં જોએ મળશે.

ન્યાસાલેન્ડમાં ચાલે પાક

ન્યાસાલેન્ડમાં જોટલી ચા ચાલ છે કે જો તે
પુલીપનમાં આવી સકે તો પુલીપનને ચાની જરો
તંગી નહ પડે મ.જુ સાથ વરસાદની અસા-
ધારણ અછત હોવા છતાં ન્યાસાલેન્ડમાં ૧૯૪૧-
૪૨ માં તૈયાર ચા ૩,૬૦,૦૦,૦૦૦ રતલ જોટલી
થવા સંકાર છે. પુલીપનમાં તૈયાર ૩,૧૦,૦૦,૦૦૦
રતલ ચા ઉપલબ્ધ છે ન્યાસાલેન્ડમાં ચાનો
ઉલોમ મળેજ અપ'કી વધવા બપ છે અને
આવવી સાસ ૧,૬૦,૦૦,૦૦૦ રતલે પકોચા
મેલવ છે બુદ્ધ રેનીપાન ન્યાસાલેન્ડની લખ-
લખ સપળી ચા બીલીશ મીલીટરી એક કુકો
વેચાલો કન્ટ્રીક્ટ થયો છે જે મદારાખની
ખેચ વધશે તો સંભવ છે કે ન્યાસાલેન્ડથી ચા
જમીન પાગે પુલીપનમાં આશે જેથી અહિના
લોકોને કાંબી તંગી પડવાની ખારી નહ રહે.

રખરની ખેતની મંડીરના

રખરના કન્ટોલર મેજનર આર. રહેડેડે લેલા-
નાસજોની રેટરી લખ સમક્ષ ગયા મંગળ-
વારે બાપુ કરતાં કલ્લુ હુકે કે રખરનો સંમદ
કરવાને જો કાંબ પજુ નહી કરવામાં આવે તો
આ કુકમાં રખરની અછતને રીધેજ આવખે
દારી જલએ એકો મંજીર લખ રહે છે. મલખા
આ નેચલેન્ડનાં ધરત છન્ડીઝ મીચાલોનાર
દાખમાંથી જવાળી સાખની ક્રિષ્ટિએ બુદ્ધને થયો
જ મંજીર ફેરફાર થયો છે. શરૂને તેની ખખર
હી તેમ મીચાલોને પજુ ખખર હી બુદ્ધ
માટેની લખલખ સપળા વરતોળીમાં આવજો
કયુ કરતાં વધારે ચારી રળીનીયાં ખીએ પરંતુ
રખર એ એક મોટામાં મોટા અપવાદ છે.
મલખા, ધરત છન્ડીઝ, ફેચ છન્ડો-ચાખના અને
ધાપલેન્ડમાં સંચુકત ખીવ રાખોએ દા દકા
ફનીયાની રખરની ઉપજ ગુમાવેલી છે. મકાન
માં મકાન આસાપાદીથી પજુ એ રથકો નેટલી
સહેલાઈથી ગામ્યા ગયા છે તેટલી સહેલાઈથી
પાછા મેળવી સકશે એવું કમી નહી સમય.
બુદ્ધમાં નેટલી જરૂર તેલ અને સેલોની છે
તેટલીજ જરૂર રખરની છે લલકર પોતાના
ખેટપર નથી ચોલતાં પરંતુ રખરના ટાપરોપર
ચાલે છે. અને આવખા પાંચીક લખલખ સાખતાં
માં રખરનો ખીજ રીતે પજુ થયો ઉપયોગ છે

રેલગેઆળમાં સખમરીન દેખાકુ

તા. ૧ લીના લેરિનજો માર્કિવંસથી આવેલા
સંદેશા મુજબ ગાર દિવલ અમાક લેરિનજો
માંકવંસ જાની એક બીલીશ રકમરને નજીમાં
એક સખમરીન હોવાની ખખર મળી હતી.
સધળા બત્તજો એકાંથી નાખવામાં આવી હતી
અને રકીગર પાખલદ વખર મોજાખીકના પાસે

માં ચાલી ગઇ હતી. અમુક કિસ્સાઓ વખતનામાં હોરેન્સો માર્ટિનસ ગયા હતા. એ અમેરીકન અપરંપુ મેલ્ટરે હમ્મુ કે એવા બજાર મળ્યા હતા કે ૫૦ થી ૬૦ માઇલ દુર એ સળમરીન છે. કિસ્સાઓને બોમાં ચડાવી મેરાની સુચના થઇ હતી. બેટી અકરા સિવાય એ બજારમાં ખીલું કંઈ જાણતું નથી.

નારાયણા કિંદી પાવલટનું કિંદમાં અવસાન

ધર્મરાજ ગુરૂદીન તે કેનહાઉઝરના પતની હોરતાનમાં સાદી વિમાની દળમાં પાગલેટ

ઓપીસટ તરીકે જોડાયા હતા તે વિમાની અકસ્માતથી મરણ પડ્યાના ઉદ્બેગના બાજર આગળ છે. ધર્મરાજ ગુરૂદીને નાટકમાં સાચી દેવોજ મા મેલોઝી પંક્તિ પાસ કરી બાદ ફોટોગ્રાફ પહેલા વસ્ત્રો દાખરી અપ્પાસ કરી હોટ્ટુલાન જન ત્યા ખી. એસ સી. ની ડીમી મેજરી હતી, બાર બાદ પુલ રાર થયા પછી તુરતમાંજ સાદી વિમાની દળમાં જોડાયા હતા અને પાંચ માસ પર કમીશન મેળવ્યું હતું. હરજનના ખી એસ. ગુરૂદીનેના તે બાદ હતા. સ્વર્ગસ્થના કુટુંબી જનો તરફ આ કસ્ટુ નવારથી ચલેલી બારે બોટમાં અમે કાર્ડીક રિલસોજી કરાવીએ છીએ.

યુદ્ધમાં વિજય પ્રાપ્તિ સામે ઉમેલી અડચણો

ચી પ્રમોના 'યુનીટી' પત્રમાં રેવરન્ડ નેન રેકન્સ દેવસ એક અમેરીકન પ્રેમીકા મારીસ પત્ની બે કુદરત વિજય પ્રાપ્તિ સામે ઉમેલી અડચણો વિશે લખેલું છે તેનું સુચન કરતાં નીચે પ્રમાણે લખે છે:

"પણ બે કડે છે કે અમેરીકામાં વર્ણવેલ એ કુદરત આપણી વિજય પ્રાપ્તિના માર્ગમાં સાચી મેલટમાં મેટી અડચણરૂપ છે. આમ કહીને તે આપણી પ્રગતિના લક્ષ્ય લક્ષ્યના પાડવામાં આવેલા વર્ણવેલ આપણા દેશની નીચે વસ્તીમાં વિરોધ સામગ્રી આપી ગઇ છે એ શોચનીય વસ્તુવર્જ માત્ર સુચન કરતી નથી. મારીસ બંધના મનની અંદર જે બાસ વસ્તુ રમી રહી છે તે રંગવર્ણી પ્રગતી સામેના આપણા વીરરક્તરતી દુર પુરની પરીસ્થિતિપર ફોડી અસર મળે ત હ. તે આપણને કહે છે કે આપણા દેશમાં પ્રજાજનો કાગેડો પોતાના કાથમાં લઇને કાળા કોથળે રંગવે છે, પાણી જાડીએને અપમાન રાખેલા હતા પાડવામાં આવે છે, એસીમાગ્રી પર-દેશીઓને પ્રજાવલ કલનરો કાપલ કરવામાં આવે છે, મારા સીતમની સાચી મારીઓપર સર્વોપરિપણ ચલાવવા આપણે તુલક મનોદશા કરાવીએ છીએ, એ સપાળી વસ્તુઓને આજે જાપાન મેલાનો હેતુ સાધવાને માત્ર બેવાનું છે. આમા વસ્તુસ્થિતિ એ આવી હોય છે કે જપ કોરો ધીનાઓ પછી રજો મંપાનીકા જેટલા જ પોળા છે અને તેવી આપણા નવીનદેવેલ યા તેઓનું પછી રીકું અપમાન થઇ રહ્યું છે. હોરતાનમાં ૩૮ કોરો પછીપછી નર નારીઓ છે કે જેઓનું એસીમાગ્રીઓને આપણા દેશ માંથી બાવલ રાખનારો આપણા મમલથી સાંજા સમયથી માનખંડ થઇ રહ્યું છે. અને મારાની હાંલી અંદર તેમજ બકાર તુમાનીદી રોપથી તેઓનું માળણ પુટા ઉઠ્યું છે. તમા આપણા બંદીક અને કાગલેનામાં કાળા કોથળું

સાંજા સમયથી માનખંડ થઇ રહ્યું છે અને તેઓના હપર કમનવીની ચલાવલ રહી છે, તેઓ પણ પોતાના જાપાનીકા, જ પોતાના એસીમાગ્રીમાં ખંધુઓ છે, તેમની વિદ્વ કુનામ્પેટ રેક્ટસ અને ખીટન પ્રત્યે સલાનુજી દર્શાવતે જરા પણ રાજ નથી. માત્ર રીતીપાદનમાંજ આપણે અમેરીકાનેએ વર્ણવેલના વાડા ભોડી નરખા છે અને એ હાપુઓનાંના આપણા નિરસ્તાર્યો બાવલથી, આપણી કેવલથી સંજથી અને સંસ્કૃતીક પ્રતિભોથી આ સ્વર્ગસ્થના ની આપણી પ્રાપ્તિના વજાદારીથી પાસનથી આપણે રીતીપોનેને આપણા પદમાં છરી રાખા છીએ. કુઓન નીવાસીઓ જનરલ મેકબાયરના બકારુર હકારની સાથે જે કુદર રીને સલાનુજી બતાવી રહ્યા છે તેના કરતાં સંસ્થાનીક સરકારેએ મારે લેલ જેવો ખીતે એકે કુદર હાપલો નથી. પરંતુ તેમ કરતાં વર્ણવેલની વસ્તુ તા કાપલ રહેલીજ છે. અહીં આપણા દેશમાં કાળા કોથળે નરકની આપણી વર્તણૂકથી મારીસ બે કડે છે તેમ આપણે આપણી પ્રગતિ અપ્રકષ અને તેની સમિતને કાળી પહેલાડી રહ્યા છીએ અને આ નવાન સલાખમાં આપણા સલાતને રિવાજ રીતે જોખન પડાવ્યાડી રહ્યા છીએ બકાર અપણે કરેલો એસીમાગ્રીઓની કામગ્રી યુવાની રહ્યા છીએ, કે જેઓનું કાવિ આપણા સમાજ છે. અને તેમ છતાં સમાનતા, કે જેને તેઓ એક મદેર-ખાની નહીં પરંતુ કહતી વસ્તુ મળે છે, તે આપણે તેઓને આપના નથી. આ જાતીય લેખતા ને કાળો કંડો રરકાને આપણે નાચીએ કરતાં કાળા કોથળો કાળા રીતે રી સર્જીએ અને જે કોથળો મારે આપણે તેઓને રંગેડી રહ્યા છીએ એ કોથળો આપણામાંથી દુર કરાવીના આપણે તેઓપર રી રીતે વિજય પ્રાપ્તિની સર્જીએ."

વિવિધ વર્તમાન

હોરતાન ધીકતી થરા (રેક્ટર્ડ અર્થ) ની નીતી

હોરતાનમાં રેક્ટર્ડ અર્થ નાને ધીકતી પગાવી નીતી બાજાર ધવાની સરખતાથી વેપારી વર્ગ મા બાજારમાં પાસ રહી છે. સર પુરોગતમ-પાસ કાકેરદોસ ગ્રુપમાં ફેક્ટરીન એક ધંડાબના મેકમલ્સ એક કમલ્સ સમજ બાજર કરતાં જાણવ્યું હતું કે રસીમાંમાં જ્યા રેક કારખાનું રાખવાની માલોરિનું છે ત્યા રેક્ટર્ડ અર્થની નીતી અમલમાં લુધા એ હું સમજ છું. પરંતુ હોરતાનમાં જ્યા કારખાનાઓ ખાનથી મુડીથી અને ખાનથી સાદસગી રથાપરામાં આવેલાં છે ત્યા મારે સાદ સખ્દોમાં કહી હેતું જોઇએ કે શુ મરહાર એક આજા રાજે છે કે મુડીકારો અને જનતા જે કારખાનાઓપર પોતાના નિર્વાહને આજાર રાહો છે તેને બાજી મુકવા માં આવે તે મંત્રાવથી જોઇ રહેશે.

એક છંદિયા મુરલીમ મેજર એક કામલ્સના પ્રમુખ સર સુલતાન મીનોહએ એ મતને રેક આપતાં જાણવ્યું હતું કે: વેપારી વર્ગ પુકતી સરખતા માટે પછો એક આપણા નેપાર છે પરંતુ દેશની એ લોચીક પ્રગતિના સર નર નાસ થઇ જાય અને કરોડ નિર્હીન નમરજોને કંગાલીવતમાં સખાનું પડે એવો જોખલ બાજો નહિ આપણે દેશની નરકારે સમજ મેલીજ જોઇએ.

વડી ધારાપ્રકારમાં સર અંગદુજ કમીમ મજાલી એ પણ એની મલકખતે મન દર્શાવતાં જાણવ્યું હતું કે, રસીમાંમાં રસીપત્રોને પોતાની ગુલાવેલી જુના માળી મેળવી ત્યા રેક્ટર્ડ અર્થની તેઓની નીતી તેઓનેજ આડે આવી હતી.

એકલે હોરતાનમાં એવો મન ચલાવવામાં આવે છે કે કાળા વર્ણીના પરિણમ આ વિજય બરે રથાપરામાં આવેલા લોચીઓને દુરમ પ્રત્યેના કોરને કીધે જાણવ્યુંજને તાસ કરી નાખવાથી પુકતી પગલા તરીકે તેમાં કેવળ સલાવાના પ્રમાણમાં મદેર પ્રત્યેના રિવાજ વળેલ વધારે થઇ પડશે.

બમાંથી આશ્રીનો

મસાયા અને બમોથી દોર આવેલા આશ્રીનોની દુદ્ધા વિશે પંક્તિ જરાકરલાલ મેદરએ એક સખન નિવેદન બકાર પાડ્યું છે. પંક્તિ જરાકર-લાલ તેમાં દોડી અને અજોજ આશ્રીનો તરફ ખતલાવી આસપર્જનક વર્ણમેદ માળી વર્તણૂક વિશે ખવાન બેઠે છે. તેઓ લખે છે કે:

બમાંથી આકાળા માર્ગે આવેલા તેમજ મધીપુર સખને આવેલા અ. અ. સ. પ. પ્રેમી મી કમ મુજરેશો છે એ આપણે સૌ જાણીએ છીએ. અ. પ્રાનેને માટે એકઆસપર્જન રચનો પુર પાડરા મે બનવું સખવું કરવામાં આવે છે જ્યા રે નિરાકાર ધીકી કુટુંબીની ખાનની વ્યક્તિઓ.

—માર્ચે તા. ૩૦ માંએ મુંબઈના મુસ્લીમોએ મહાત્મા પંચમલાલના જન્મદિનની ઉજવણી કરી હતી. આ પ્રસંગે હાંદી, સીખ, પારસી વગેરે જાતોએ તેમાં સાથ આપ્યો હતો. સર બાલચંદ્ર જલ્દાસી દેશમાં શ્રી શ્રીમદ્દલીન હાફેઝશાહ સાહેબના પ્રશુભપણે સમાચારો હતી તેમજે આજ્ઞાવાનમાં જણાવ્યું છે, મહાત્મા પંચમલાલને જન્મદિન એક વ્રમશ તમને જાને તેમજુ છપન માનવતાનો કમલિત માટે પ્રેરણા આપે છે. તેમજુ પોતાના અનુયાયીઓમાંની જાતિએક દુર કરીને સુસામિતો પણ મોક્ષો વધાર્યા હતા. હવે મુસ્લીમો તેમના છત્રદ્વં અનુસરણ કરવું જોઈએ, મો સીવારામ ચાગલે જણાવ્યું છે, વસ્તુમાત્રા શબ્દ અને શબ્દમાત્રા દરમિયાં એક સરખો છે અને તેઓ એકજ માણસો જેસીને ખાઈ રાંધે છે, એ વસ્તુએ મને આશ્ચર્ય છે. ઉત્તરભાગની ડગાળ વસ્ત્રવધા જનજન વિશ્વના સમાજવાદીને નાજક લાગે છે.

—હાંદી મહાત્માનાં ભરોવાઈમાં એક જગનાલાલ બલજલા અવસાનથી ખાલી પડેલી જગ્યાએ હો, મહાત્મા સીવારામવાળી નિમજ્જન કરવામાં આવી છે અને ખાતમી પદ સરહાર વહીવટમાં પડેલને સંકેતમાં આપ્યું છે.

સામાજ્યોનું આવિ

(ગાંધીયા ચાલુ)

અઠનામી શી રીતે રહે?

પુરોપના ચાલક દેશોએ પોતાના એકાવાસ પ્રદેશોને તેઓ સ્વસ્થતાથી ચોક્કસ એટલા સ્વસ્થતા બોલવાના જતાવ્યા હોત તે બધીજ બલનામી માંથી એ સાલક દેશો જ્યાં મળ્યા હોત, પરંતુ એવી ન્યાયી અને સાચી ગીતીનું અવધાન એમણે ન કર્યું, ન તો તેઓ પોતાની એકાવાસ પ્રજાનું યોગ્ય રક્ષણ કરી શકે એમ છે કે તથા એમણે એ પ્રજાને સ્વસ્થતા માટેની છુટ આપી, એ મુશ્કેલી કેટલાક વેળામાં અમલમાં મુકાએથી થીખતી ધરતી નીનીએ ત્યાંના વતનીઓને ઉશ્કરું વિરોધ રજાવ્યું કારણ આપ્યું છે.

આક્રમણો સામે એમને સહયોગ યોગ્ય નો તેઓ નથી આપી શક્યા પરંતુ તે તે પ્રદેશોની માનવતામાં અને પ્રાકૃતિક સમૃદ્ધિમાં પણ એ જાતાનીએલા દાવમાં ન પડે માટે નાશ કરી દેવા માંડ્યો છે.

સ્વસ્થતા એજ શાણપણ

જાપાને આક્રમણ કરેલા પ્રદેશોની પરિસ્થિતિ, શાસિત પ્રજાને સ્વસ્થતા આપવામાં રહેલા કલ્યાણની પ્રતીતિ કરાવી રહે છે. સંસ્કૃતિમાં આક્રમણોના વિરોધ દિનન, કુશળતા અને કાર્યક્ષમતા દર્શાવી રહ્યા છે; અને તેઓ પુનાહરે રહેલ સાથે સીધા સંબંધ સ્થાપી રહેલા સ્વસ્થતા બોલવાના લેણા છે. શીતીપાન-સૂમાં પણ સંખ્યા અને સુસજ્જતામાં જાપાનીઓની ચરચાહ છતાં સાંના સંસ્કૃતિ જાપરી ખાત, દિનન, કુશળતા અને કાર્યક્ષમતા દર્શાવી રહ્યા છે. એટલે, એ પણ સીધીપણે સ્વસ્થતા બોલવાના હોવાની હકીકતનેજ આજ્ઞાવી છે; એમની માનુષ્યમિ પુનાહરે રહેલના બંધનમાં નથી.

ચીનની અસ્થિતિ

આક્રમણે પાટનગર લખામાં કિવર ઉતારેલા

—સર એમ આર્થરજી હા કે પાકતાની પુત્રીપરંતી ના વાર્ષિક માસેલર હતા તેમની લક્ષમાં મીંઠના દાણ કમીયનર તરીકે નિમજ્જન મળે છે. વાર્ષિક આન્સેલરની ખાલી પડેલી જગ્યાએ ને વર્ષે મરે હો. વીધાન અંદર સંવત્રી નીમજ્જન વર્ષે છે.

—એક ઉન્દિયા સીધા પીલીટીલ કોન્ફેડરેસે એકે હાથ પસાર કર્યા છે કે સીધા હાથ હાંદીસ્થાનની આજ્ઞાવી અને શાણપણ પ્રતિતિ દિગમ્બર કરે છે. મુસ્લીમી બીન-મુસ્લીમ સંસ્થા કન્વર્સિત તરીકે આરેલી પણ પશુ ડીલવામાં કે પોતાના કે દેશના રાજકીય પ્રવર્તિને લાગીકામાં કરે અને દેશના સમાજ લાભોને વહેલ કરવાની કરે તેને આ કોન્ફેડરેસે દેશ મળી આપે.

—હાંદી રાજ્યો પુલ્કમાં એક કરેલ ૮૦ સાજ પાઈડોના ખર્ચ કરે છે એવું મળ્યા બલવાત્રાના ખર્ચના આંકડાઓથી આપ્યું મળ્યું છે.

—એમકરે જાપાનીસ વિમાનોએ જાપાની આજીવાજ કર્યા જોગ્યું ફેંક્યા હતા.

—વર્ષની આખરી પહેલાં મો રહેલેટ મો અર્થજી ની મુલાકાતે બ્રિટન આવે એકે સંજય જલ્દના 'દેલી ન્યુઝ' નો ન્યુપાઈડો ખબરપત્રી હોત ઉત્તર જણાવે છે.

ગત અને સમકાલીન ઇતિહાસના બોલવાથી વિરુદ્ધ અનેકાં જાપાની અને જાપાને મહાન સાધાઓની પ્રાપ્તિ અને નિમજ્જન ગાળના પોતાનાં દિન દોહામાં છે. એમાં એ સ્વસ્થ નીવડેલો તે પણ જીવન શાંતી સાલક દેશોવર વિજયી નીવડેલો આત્માજી એવાનાવર વિજયે જોગ્યુંદેલ.

શાસનની આવી દ્રષ્ટિ

સાધાઓની સમસ્ત પ્રજાને કુશલ, આખાડ, સમાજ ને સંતુષ્ટ બનાવીને પરસ્પર મૈત્રીથી એમને એકબીજાની નજર આજુબાજી સાધનો માત્ર નેમને સ્વસ્થતા આપવાનું, તેમજુ સ્વાતંત્ર્ય મંજૂર રાખવાનું અને તેમને સધા સમસ્ત જાનાવવાનું એજ છે, એમાંના કોઈને પણ આજ્ઞાવિત સંયોજનસભા રાખવાને માટે અસાન, અજુબ, અસુકા કે વિનિમુક્ત અને નિર્જન રાખવાના આવે તો પણ જરૂર પડે તેઓને કલિયાણી સદકારીઓ અથવા કલિયાણી સંવદ્ધા અને મદદનીશો તરીકે પણ તાત્કાલિક થીખતી ચાલે, કેમકે એકરે અથવા થોડા સમયે એકે અપેક્ષા નજ રાખી શકાય.

કોપકર્મની સમુચીનતા

અને જનમુક્તિ આપણને ચેતવણી સમાન છે કે સાધાઓ કહી સ્થાપિત થતા નહોતાં એકતાં નથી નેમતાં. કારણ તેઓ કોઈકરી નથી, આ પદાસલીન સાધાઓ સ્થાપનાની સાલક કે પ્રમુખાનીજ મરજ સારે છે; પરંતુ એમજુ નિમજ્જન કે સ્વસ્થતા થોડા કાળ પગલે પણ રક્ષામાં, અન્યાય કે અસ્તંત્ર્ય વિના થક સદતાં નથી.

સાધાઓનિમજ્જન માટે બીજા લોકોને પણ કરવારોએન હોવ દેવો સ્વામાલિક થક પડ્યો છે. પરંતુ એમની શુંજાઓને તોડવાના આજ્ઞવન પ્રમાણે ન કરતાં પરાંપીન રહેવારોએ પણ એથી એકા હોવવાન નથી.

એક પહેલ આક્રમક થવા છે, બીજે પહેલ નિર્જનતા છે. એવું જ્યાં ન્યાયી રીતેજ કુશળ તરીકે તિસ્તસ્થતા ચાલે છે, પરંતુ નિર્જનતા પણ સદશ્ય નો નથીજ. (સંપૂર્ણ)

શ્રી દ્રાંસવાલ હિંદુ સેવા સમાજ (જેહાનીસબર્ગ)

જાહેર સભા

ઉપરોક્ત સમાજની જાહેર સભા તા. ૧૭-૫-૪૨ ને રવિવારે ખપેરના ન વાગે ગાંધી હોલમાં નીચેનાં અસ્તિ અમલવાનાં કામકાજ અથે ભરવામાં આવશે. કામકાજ: (૧) મીનીર, (૨) વિદ્યાલયનું બંધારણ અને વ્યવસ્થા સંબંધી, (૩) કોમેટરીયમનું બંધારણ, (૪) પરચુરજ.

આ સભામાં મહાત્મા નિર્ણયો કરવામાં આવશે. જેથી સર્વે જાણીએક સભામાં હાજરી આપવા અમલજરી વિનંતિ છે.

નરસિંહભાઈ પરજીસાન,

જસમતલાઇ નાનાલાઇ,

નં. ૫૮, મંત્રીઓ

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

જો તમારે તમામ જીવનની ખરી મજા લેવી હોય તો પુછીકારક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબૂત અને બળવાન બનાવી દો! પક્ષ યાદ રાખો કે ફાયફાકારક ઓરકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોક્કસ શુદ્ધ માલજ વાપરજો. આપણે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આપી ગયા છે.

અમારે ત્યાં શીંગો, બદામ, ચરોલી, પીસતા, પંજાબી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, હલાળી, કોખર મટી, જોખર અને કાજુ, ચાર મગજ, ચોખ્ખીની, અલમન, મુંદર, અંબર, સોના ચાંદીના વરખ, તાંદુર, વીંચેર તમામ કીંદુ ક્રીયાણું મોંઘા વડું, જડી બુટીઓ.

ઉપરાંત ઘણા બરની તમામ શેલરી હોલ રોકમાં રહે છે.

કીંદુસ્તાનમાં મશહુર ધબ્બેલી સુરતની બરફી, પીસતા બરફી શી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી શી. ૩-૬ રતલ.

શુબઘના તરેહવાર હલ્વાઓ

બદામી હલ્વો શી. ૧-૯ રતલ, સફેદ પડવાલો હલ્વો શી. ૨-૧ રતલ, રંગીન બદામી હલ્વો શી. ૨-૦ રતલ, સુફેદ મલાધ હલ્વો શી. ૩-૦ રતલ અમારે ત્યાંથી મળશે.

નવાબી પાઉંડર:

સરીરનાં કોઈ પણ ભાગમાંથી માત્ર બે મીનીટમાં વાગ સાફ કરી દે છે. ૩ મોટા રૂા ૩-૯ પોરેજ શી. યુનીયન દેશના ગોદાદાં ૭૦x૬૦ શી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets. 1246

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

લોક જાતનું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાથે પેકેજ કરી C. O. D. થી મોસાવમાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 842,

139 Brook St.

Durban. 106

ઇનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ'

તંદુરસ્તી

નો ચોક્કસ

માર્ગ છે!

માથાનો દુઃખાળો, કમળેરી, બદ-
દબ્બીને ફરેજ એક ગ્લાસ પાણી
માં ૫૬ ડી રીપ્ત ઇનો નાણી
પીવાથી તાબુદ કરી શકાય છે.
ઇનો શરીરના ખેરી તરેહ ફરે કરી
ફોજને તંદુરસ્ત રાખે છે.

ઇનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ' એક તર-
માથી કામ કરે છે અને તદ્દન
સલામતીમાં. આજે તમારી
ફોજમાંથી એક બોટલ લઈ
આવો. તમને આરંભ તેનાથી
મજાજ હાથે થશે.

ENO'S "FRUIT SALT"

The words "ENO'S" "FRUIT SALT" and "FRUIT SALT" are registered trade marks
Sole Representatives: HAROLD RITCHIE (S. A.) Pty. Ltd.,

P. O. Box 803, Capetown

1247

સંધ્યાને માટે મોજીલું

સાંચમાં નીચાળા બરફ-
અને તેના અંતરે નીચાળાને
માં મૂકીને સંધ્યાને માટે
નો માટે તંદુરસ્તી મુજબ
ફોજમાંથી ફરે કરનારા
ને એક સાંચમાં અંતર
માંથી મળીને આજે
તમા ફોજમાંથી નીચે
વ મળે અને તેના માટે
સાંચમાં મૂકીને સંધ્યાને માટે

CYMA
ON TIME AND AT THE TIME

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાણંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હળડું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદ્દમ્મ સાથે વગાડી આનંદ—આમેફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદ્દમ્મમાં અને મીઝમંડળમાં ગાવા બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાંકોલસાના ધ્રુમાડથી બચી તાકાળીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ડંડકે આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબક્કા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, હીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડોસી, મધન
બાન્ડ્યા, અઉરત, બાબી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભજન, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાણંતોના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફેલ્યુટ, સરકાર ફેલ્યુટ, શાંતા ફેલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
જાતના) યંગ બ્રન્ડ્યા, મેમોફોન, હિંદુસ્તાન, હચીન્સ, ઓડીયન,
(બ્રાન્ડઅન રેકૉર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો

રેડીફોન ૨૫૮૦૬
,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રોપ્રાયટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્મીલન (૫) રાજનર્તીની (૪) ધરણી રાણી (૫) દાલી (૪) રાધીકા (૩) હીવાલી (૩) મેરુકાર (૫) મીના ખંધન (૫) માત્રી ચલાવુલ્લીન (૩).
મરહુમ ખાદે કંપાલનો ઉલ્લેખ રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહનમદ ખાલીલ કંપાલનો ઉલ્લેખ રેકૉર્ડ—No. 16457.
કાલુ કંપાલનો ઉલ્લેખ રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ ખાદે કંપાલના ઉલ્લેખમાં ભેલ્યા આવેલાં લેટર
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. પહેલાં તે પહેલાં.

N. ખાદે કંપાલ

- 16404 અમ તથા દુન્યાં પુત્રી જાણી
- 16411 એક રોતે કુ દસના
- 16416 પાદમાં સંમ લાક ગઈ અખ્યા દમારી
- 16428 મારાંકા મુસાફર દુ ગેરે કંઠે દુવા કરના
- 16434 કમરો લોક મલે મેળાન વોલી રોનક દે મેદપીયકી
- 16304 કામ જાએ ન જાએ મે' તો મજાગી
- 16313 રઠમતુલ્લીલ આલમીન
- 16347 મીન જાએ થે એક પુત્ર
- 16232 એ મીસે ક-સે કસે દાસે મીધારેતે હે
- 16273 વોલ્લીલેલા નામલલી
- 16250 દુસ્પાર મુસલમાનો
- 16243 લોક મે આજ એકમદે આવી
- 16289 કુરખાન પદા
- 16367 મેવા મન મોરો ખાલે
- 16380 મુજમ દારે મહાપુષ્ય મરમકા ખુશી દે
- 16390 મારો સલ્લેઅલાદ મારો સલ્લેઅલાદ.

R.L. ધરણીની રેકૉર્ડ

- 316 અંધા વદલીકા મોહકા
- 301 અક્ષાક્ષા જલવા
- P.K.
- 27 સદાદત કઠરત ખીલાલ
- G.L.
- 4764 અને 1765 બે રેકૉર્ડોનો સેટ
જંગલોમાં કાદેરોડા પરી ખીલાલના મોહકા
- 4723 પત્થરસે દરખા હા ઉગના
- 4726 જુદા દે સારે મેળાને મે
- 3164 રતબા સદાદત
- 6677 રેસ અમમ
- 1740 વૃષ હો અલ્લાહ દે
- F.T.
- 12127 વિવાહન દરમત જાળીર
- 12907 મે સખાલત
- 12308 દરણી કુરખાનીની રેકૉર્ડ
- 12781 તોલીક મોહમદી

કુખરે અપાલમ કંપાલ

- 10270 કુરને દરમતીમે મોહમત કાલલી
- 10349 નરવીર નખી આંખાસે કોલમે કિતર આઇ
- 10241 નરવીર મોહમદ મેરે કીલમે.
- 10270 કુસરે દરમતીમે અલખનકાલલી

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને ફેલોઅ અમારે ત્યાંથી મંગાવી લેશો.

મારુદર ફીફીફીન

- 10332 મા મોહનદ મા મોહનદ
- 10340 મધર આ રીતમગર
- 10201 છસકા રાજ હે કલપરમે
- 10340 અખને અખને લાજી દોમન

મોહમદ ખાલીલ કંપાલ

- 10423 આવો આ હ મહીને કુ જાએ મરો
- 10426 પિયા અપની નમરનાં મોલાએ સખી
- 10433 સાવરમાં નહી રેકો
- 10312 કમરો નખી જામ મરમનકાલ
- 10221 સાજી મુઝે પીલાદે
- 10366 મુલમલી કામે અજામ
- 10379 કહા મે વાલ લોમ
- F.T.

મારુદર અખદુલ રઝાક

- 12686 મે પીતેલી ખાલ્લીક
- 12620 વોલ કળીમે ખુદા
- 12254 હે સલામ કિતરે જા દે
- 12105 કમારે કલેરે કાલીલ ને

કલનખાન એન્ડ પાર્ટી

- 12215 રેકૉર્ડા દે મુસા આમ તરી જલીમે
- 12917 છસ તરે જાના દુ સખ કલેરે મોહામ
- 12820 નહાલીલ હે સાકુસેદરા મે
- 12860 મે તો ખીર આઇ વાર
- 12887 કાકર જામ કિસને મોહમત
- 12712 દરમતો વાલકા પીરા
- 12740 સરે મકતલમે સરેકો

કાલુ કંપાલ

- 10338 નરે અનવર લીખાના ખારે રસલે અગી
- 10422 જાલ સાજી કિ નહાલી જાગેગી
- 10398 કામ અત્તા પર મુગરે
- 10386 મુલવાલે મહીનેમે
- 10378 મરે દો કલમ આર તમામત કીકા
- 10388 આજ નખી દરખાર દરમતીખાલો

ફિલ્મ રેકૉર્ડ

- જાણી (૫); નીરમલા (૪); વૃષલીલાલ (૫); કમન (૬);
- આજાદ (૫); કોકર (૪); અલી જાખા (૨); અલુત (૫);
- ખંધન (૧); મોહન (૫); નહી ઝીનારે (૫); સદા (૫);
- મુલલીર (૫); મન્દીઆ કુ (૫)

હાસા સેદ

- શીરીન દરદાદ (૬); ખીલ મંગલ (૪); જવજુ કુમાર (૨);
- નરેવેલલ (૬); રઠમતી મંગલ (૩); લખી સુખિયા (૨).

PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.,

PHONE 33-7255
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN.

38a MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

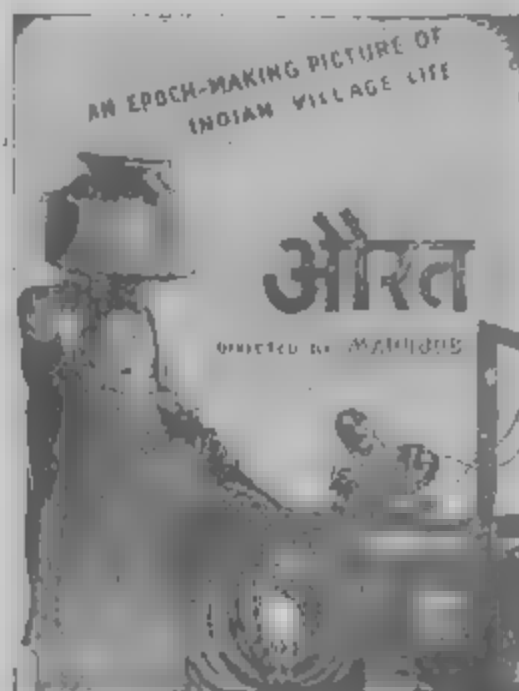
RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

"Woman"—યાને "ઔરત"

એક અજબ કહાની છે. મા'માપ શાદીમે' ફતુલ ખર્ચ કરકે ઔરતકો હમેશાં કે લિયે તંગદસ્ત બનાવે છે. શાવકારકે તકાએકે ઉનથી ઝીંદગી બરબાદ જેસે કે ગરીબીમે' ધનીરામકો ધર છોડ કર ચલા બના પડા. અબ બચારી ગરીબ ઔરત તીન બચ્ચોંકી મા કયા કરે, મગર હાંમત મસકા નામ છે. કે ખેતી-વાડી ઔર મજદુરીકા કામ કરકે બચ્ચોંકો પાતા. એક લડકા નેક દુસરા બદમાશ નીકલા. માને ઉસકો નક બનાનેકે લિયે કોશીય થી. ઔરતકી હિંમત બ મહાન શાવકારકી બદખાતી. એ ખેલકા નતીજા છે. મંગાઓ ઔર સુનો.

GUJARATI DRAMA SETS

અવલ્લ કુમાર (૩) રોકાવેના સેટ,
સીતા કામ (૩) " "
રાજક દેવી (૩) " "
ચક્રવર્તી (૪) " "
હીર રાજા (૧) " "
જેસલોરક (૩) " "
શેઠ સત્યામણ (૩) રોકાવેના સેટ,

પૃથ્વીરાજ ચૈત્રાખુરડા નાટક (૮)
નરસિંહ મહેતા (૩) રોકાવેના સેટ,
ગદીબનો વારસો (૩) " "
લક્ષ્મીનારાયણ (૩) " "
વનરાજ ચાવડા (૫) " નાટક
લક્ષ્મીનારાયણ (૩) " સેટ,
ધીરુખ્ત જન્મ (૨) " "

FILM RECORDS IN SETS

મરીમકા નાચ (૫)
બાબી (૫)

નીરમલા (૪)

આમદેન સીંગર (૪)

મરી આંખ (૩)

કંઠજન (૧)

જમાના (૩)

દુરગા (૫)

આરતી F.T. 5286 દયાવતારતી આરતી.

F.T. 5281 બી સત્યનારાયણની આરતી

F.T. 5191 બી મહાદેવની આરતી.

જીના અને જાણીતા ફરમાસુ ચીઠામસી અને પાકો બનાવનાર
કેપીટનના રીઝાયાના પૌષ્ટિક પાકો
પંજાબી સાલમ પાક વિગેરે બીજા પાકો ઓર્ડર આપવાથી
મળી શકશે.

બચારી રૂઢિમાં જનમ ખાવાણું નવ નવતરું હમેશાં નર્મદાર અને જે
ફરમાસુ મીઠાઈ તથા ફરેક નવતરું ફરસાણું, આખાર, સરમ માણસો વિગેરે
મીઠા નર્મદામાં મળશે.

વધુ બજાર માટે જાણી શકાય છે.

KAPITAN'S CAFE

'Phone
33-8577.

13a KORT STREET
JOHANNESBURG. 135

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD.

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
Country Orders Promptly attended to.
14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-5382.

વલભભાઈ રણછોડભાઈ

ફોલ્લેસ અને રીટેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ અમારે માં તાજું અને શ્રેષ્ઠ મળશે
ગ્રાહકશ્રમના ઓરડેશને તાત્કાલે જવાબ દેવામાં આવે છે.

૧૪, ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનનસબર્ગ. 105a

Every "KOH-I-NOOR" is guaranteed by a signed certificate to be 100% pure and perfect, sold at LOWEST FACTORY PRICES.
Call in or write for our free (Diamond) Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" BLOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.

DURBAN REPRESENTATIVE

B. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ હુદ, કમીનિયમ હુદ, વોરડોમ, રોડીંગ ચેર, સાઈડ બેડ,
બ્રાઈસ ટેક, બુક ટેક, ટેબલ, ચેર, લો ટેક, આરમ્સચેર, લોપ ક્રીસ
અને કીકચર વિગેરે, તમામ કીકચર અને બેડરૂમ ચેરોના અને પધારી
માલ મેળવવા કુશળી નહિ.

બેડરૂમ, ટેબલ અને કીચન ફર્નિચર

જો હમારી ટેબલ તમારે તેમજ ચાલ છે, તેના રોડી હમેશા તેમજ રહે છે.
માન શેરફોળા આપના પ્રાથમ કોસ્ટ મેંગેર અને વેપાર આમજ વધારી.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
'PHONE 33-4691. BOX 2626. 105b

કીટીંગસ

પાવર

કીટી, માફા, માંચા, કંચારા, માખી, વંદા
વિગેરે સમજા જ'તુઓના

નારા કરે છે.

કીટીંગ પાવરના મિત્ર બને છે.

M. H. DESAI,

એમ. એમ. દેશામ,

ફોલ્લેસ ફર વેપારી.

અમે ફરેક ખતના ફર અને વેજિટેબલ કુનીચના કોષ પજ
શામમાં C. O. D. થી કાઢુ પેકીંગ ફરી મેકકીએ છીએ.

P. O. Box 254

31, Short St. Durban, 119b

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

'PHONE 20930.

CORNER PINE & GREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS
AREA.

THE MECCA OF INDIAN ENTERTAINMENT.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.

BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

અઠવાડિક પંચાંગ

વાર	પ્રોસ્તી	હાફ	મુસલમાન પારસી	મુસોલમ	સુન્ની
1૯૪૨	1૯૨૮	1૯૧૧	1૯૧૧	૭. મી.	૬. મી.
મે	વૈશાખ	૨. આષાઃ	શેવ.		
			કદમી		
ગુરુ	૮	વહી ૮	૨૧	૧	
શની	૯	" 9	૨૨	૨	
રવિ	૧૦	" 1૦	૨૩	૩	
સોમ	૧૧	" 1૧	૨૪	૪	
મંગલ	૧૨	" 1૨	૨૫	૫	
બુધ	૧૩	" 1૩	૨૬	૬	
ગુરુ	૧૪	" 1૪	૨૭	૭	

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
1911-1923

No. 30—Vol. XL

FRIDAY 15TH MAY, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

ON INDIAN FREEDOM

"THE problem of India is complicated, but what I want to say to the British Government is that they leave us alone to our destiny; let us solve our own problems in the light of experience and efforts and necessary sufferings. We need the wisdom born of experience and effort and must face reality in our own way so that we may exploit the full potentialities of our people. When others talk of our disharmonies they conveniently forget that Europe also, even a short time ago, was in no better plight and yet she did not unmanfully accept limitations as inevitable. She has struggled through her dark periods at immense sufferings and sacrifices to a people's eternal right to self-rule. Let the people of Asia profit by the lessons which their brothers in the West have to teach us. Truth and freedom are for all and we shall be proud to accept the fruits of modern Western science, adapting them to the needs of our national genius, our spiritual traditions and circumstances. India is on her path to self-realisation. She cannot afford to waste her priceless spiritual and intellectual resources in enforced emulation of ready-made ideals from outside. She must evolve her civilisation unhampered by her dead past or her modern political slavery."

—RAJISUBRANTU TAGORE.

હિંદની આઝાદી

"હિંદુસ્તાનનો પ્રશ્ન અંતઃપ્રજ્વલિત છે, પરંતુ હું એ જોડીશ તરફારને કરેલા છપ્પું પૂં તે એ છે કે તમે અમને સ્વતંત્ર દેશી રાજ આપાદે બાલિ અમારી નાજી પડી લેવા દેવું; અમારા પ્રસોના ઉદ્દેશ અખલશો અને પ્રવર્તો અને સેક્ટો વડે પ્રાપ્ત થએલી અમારી સક્રિયતા અમને જનજીવાવસા દે. સ્વતંત્ર અનુસવર્થી પ્રાપ્ત થએલાં ઉદાપણની અમને જરૂર છે અને ખરી વસ્તુશિયતિનો સમયનો અમારી પોતાની રીત ગુજળ અપાદે કરવો તોફાને કે સ્વેચ્છા અમારા લોકોની અંદર રહેલી બાલિ સક્રિયતાને અને સંપૂર્ણપણે ઉપયોગ કરી સકીએ. ખીન્નએ જપારે અમારામા અજીવજોની વાનો કરે છે લારે તેઓ સમજક એ વસ્તુ ખૂલી જાય છે કે ગુરોપ પણ શોધાજ સમય પહેલાં અમારા કરતા વધારે સારી દાક્ષતમ્ય નહોતું અને રોમ જતા તેણે નામદે જની મધોસાએને અનિવાર્ય ગણી સ્વિઝરી લીધી નહોતી. પોતાના અપારમાં મમયમાં તેણે મદાન સક્ટો સદીને અને બાલિદાનો આપીને સ્વતંત્ર જનવાના પ્રમળના સ્થાપી દકને માટે મમત કલાની દલી..... એટીમાના લોભો પોતાના પશ્ચિમના મધુઆજી મોધપાકોનો ભલે લાભ કલાવે. સહ અત આઝાદી એ સુખવાનો માટે છે, અને અમે આપાનક પાશ્વલ વિજ્ઞાનના લાભોને રિવરસરી અમારી સક્રિય સક્રિય, અમારા ખાસ સેવદાવા અને સેવેશોની અનુકુળતા મુજબ તેનો ઉપયોગ કરવામાં મરે લકરી. દ્વિફરતાન આત્મનિર્ણયના પંથે વિચરી રહ્યું છે તેને જદારથી આવેલા તેવાર આદેશો દરજ્જાવાત પ્રભુ કરીને પોતાના અમુક્ય આધ્યાત્મિક અને પ્રાદિક વિમયક સાધનોને લેથી નાજાવા પાલાશ નદિ. એ પોતાની એકાંતિ પાતાની પૂત સંઘા બુલકાળની અપાત તેની આત્મિક રાજકીય મુલામીની કળસગીરા વચર પડવી પારી."

—સ્વીદનાય કાંભાર.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

ધારા દિવસમાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપાશે.
સહુન તેમજ ૩૬ ષેડેજો લેવામાં આવશે.

દરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તમા મુનીયન
ફાઇનાન્સ રિપ્રેસેન્ટેટિવ મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા વિશે
સંબંધી હિસાબે મળવાથી બેરોબરત કરી આપીશ.

સાગીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હાઈ વેસ્ટેન્ડર એજન્ટ.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મોકલી સહાય તેટલા ખાતર તારમાં પાતાનું પૂરું
સ્ટીરનામું મોકલવું.

૩૬ ટીકી હિંદુ વીથી સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
" " મુસ્લીમ વીથી સાથે પા. ૧૮ ૬ ૯.
" " વીસો વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.
સેકન્ડ ટિકીટ સીંગલ (વરી) વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરોની આવજાવની તારીખોમાં અને ટીકીટના
બાયોમાં વિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0482.

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street Johannesburg.

'Phone 33-1453

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

11/23

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હાઈ વીંગ કંપનીમાં ઇન્ડીયા, આય, મોટર કાર મોટર
લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, વર્કમેનને સમતા વીગ્મો,
સામવટ વિશે દરેક અતના વીગ્મો ઉત્તરની સહાય છે.
હાઈ કંપનીને ઉત્તેજન આપવું એ દરેક હાઈની દરજ છે.

Natal Office:
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 2-5845 Cen.
P. O. Box 1510.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Urban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
સહેરની મીલકોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG.
Telephone 33-4478.
P. O. Box 3841.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,

THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our SAREE HOUSE which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Benares Sarees and several other lines will be offered at reduced sale prices.

મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રધર્સ પ્રોપ્રાયટરી લીમીટેડ

તેઓના પ્રાદેશીયે ભત્રાજીમાં આપેલા ટેકા માટે તેઓનો આભાર માનવાની આ તક લે છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સફળ થયા છીએ. માર્ય તા. ૨૭ સોમવારના ખુલેલા અમારાં સારી ફાઉન્ટેની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી ઢગના ડ્રેસ લેંગ્થા, બનારસી સાડીઓ અને બીજા અનેક લાઇનો ખાસ વટાવેલા સેલ પ્રાઇસે વેચવામાં આવશે.

**TO DAY NO INDIAN'S HOME IS A HOME WITH
OUT THE PHOTOS OF THE INDIAN LEADERS.**

We have just received a large number of Indian
National Leaders' Photos of all kinds.

Sukhan Chandra Bose
Pandit Jawaharlal Nehru
Mahatma Gandhi
Maulana Abul Kalam Azad
Dr. Rajendra Prasad
Mahatma Gandhi and Charka with the Map
of India with Hind Devi
Hind Matha with Flag
Hind Devi with Flag. 1/- per copy, size 10x14.

FILM STARS

We also stock Pictures of all film stars.
size 10x14 1/- per copy.

Real Photos of film stars. Assorted Post Card
size 7/6 per Dozen, very latest, size 3½x5½.

Read and read more. We can give you all the
latest news from India in the 'Orient Weekly
Of India Illustrated.' Nine pence per copy.

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,
PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

**ઈન્ડિયન ગ્રેસરી કીફાયત ભાવે
કયાંથી ખરીદશો?**

હમેશો ઇન્ડિયન ગ્રેસરી વિભાગ જોઈએ છે, જેમાં દરેક
પ્રકારની હિન્દી ગ્રેસરી તેમજ ગાંધી વસાહતની નાનાં ગ્રેસરી
ચરતુઓ ઉપરાંત રાજ વાપરવાની હિન્દીઓનાં વર ઉપયોગી
ચરતુઓ હમણે ત્યાંથી તબક્કા કીફાયત ભાવે મળી શકશે.

ગ્રોઈર મોકલી ખાત્રી કરવા 14નંતી છે.

કમીના ગ્રોઈરે હમારી પોતાની રૂબરૂબ ફેલણ સારી
પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સામાન્ય અને સ્પેશીયલ ગ્રેસરી વિભાગ)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,
JOHANNESBURG

હમેશો દરેક પ્રકારના વિભાગો પણ ઉતારીએ
છીએ: છ'હગી, અગા, બગલરી, ગ્રેસરી, ગ્રેસરી,
ગ્રેસરી, ફેલે ગ્રેસરી વિગેરે.

'Phone 24350.

Tel. Add. "Hearties."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding equipments also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195. DURBAN. 7201

**HEADACHES QUICKLY RELIEVED
BY TAKING**

TYSON'S BRAND (PAIN-EXORER) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 9/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM

ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 7490

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

ગેનેરલ: મહાપ્રખ્યાત અંગ્રેજીમાં સ્વીટમાર્ક

દરેક જાતની સ્વીટ્સ, ચોખ્ખા ધીની તેમજ ગ્રેસરી, મેથા,
મસાલાથી અને ખનાવીએ છીએ.

ગ્રેસરી: વજાણીએ છુટ્ટી 'પુરુ', સેવ, મમરા, ગાંઠીઆ,
અજાઆ, પાત્રા વિગેરે દરેકજાતના ખનાવીએ છીએ.

ધીયાળામાં ખાવા લાયક ખાંડો, ગ્રેસરી અને સ્પેસીયલ,
પાટી વિગેરે માર્ટે ગ્રેસરી પ્રમાણમાં મોકલે છે. ગ્રેસરી અને
કુલ જામલમાં ખનાવી આવશે. ગ્રેસરીમાંથી મંગાવનારને
માલ પુરતી ઠાણછી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,

34 President Street, Corner Diagonal St., DURBAN. 2116C

'Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian
and Australian Apples

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન

એપલ્સના સ્પેસીયલીસ્ટ

જાતુમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કમીના ગ્રોઈરે ઉપર ખાસ ધ્યાન રેવામાં આવે છે

નાથી સ સારા અને સરના C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 755, 106 Prince Edward St. Durban.

INDIAN OPINION

Founded by
- MAHATMA GANDHI -
IN 1905

No. 20. - Vol. XI.

Friday, 15th May, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price: FOURPENCE.

NOTES AND NEWS

Mr. Justice Broome On Indian

Question

THE time has come for us to face the fact that a very large proportion of our population has no say at all in the way the country is run. We must give these people a stake in the country if we are to rely on them." This statement was made by Justice F. N. Broome, K.C., at last Tuesday's Rotary Club luncheon when speaking on the Indian question in South Africa. Justice Broome stated that we had already seen what had happened in Malaya and Burma, where the lower strata of the population, with nothing at all at stake in their country, had shown complete indifference as to who should rule them. The same thing, he said, should not be allowed to happen here. He was referring to the coloured population as a whole. Justice Broome said that the Indian question, though confined principally to Natal, was actually a national one. But there were many facts relating to the question that the public seemed to find it hard to accept. Some people actually believed that the Indians were increasing so rapidly that the White race would soon be swamped, he said. This was not true. In 1921 Indians actually outnumbered the European population in Natal. To-day there were 215,500 Europeans as against 208,000 Indians. There was also the popular fallacy that Indian penetration into residential areas depreciated property values. The statement could not be substantiated though he would not go so far as to say that it was false. It was true that property values might drop as far as the European market was concerned. But the general market values seldom declined. What was found to be happening was that as other areas were opened Europeans moved out to more desirable residences and the Indians moved in. This sort of thing was happening the world over. It was particularly noticeable here, however, because of the colour question. To-day the whole

attitude of the European towards the Indian was changing. "The Alien Element" of 1925 was a thing of the past. The danger was, he said, that in a country where there were people who merely lived there without any ties, such as a hand in the government, such people did not care who their masters were. To them, one master was as good as another.

Post-War Aims Of Union

Senator A. M. Conroy, Minister of Lands, at a banquet which opened the Palestine Foundation Fund campaign in South Africa said, "plans have already been prepared to carry out the terms of the Atlantic Charter in South Africa after the war. The Government is not only engaged in prosecuting the war, but in planning a better economic existence for every man, woman and child, whether white, brown or black, in South Africa when the war is won. And, make no mistake about it, we shall win the war. May God spare our great leader, General Smuts, to carry out the policy which this Government has stated. He is determined to reduce the gap between the very rich and the very poor, and to do justice by all. I firmly believe that victory will usher in a better era for humanity in general and that the Jews, no less than other peoples, will benefit by the improved conditions." The people of South Africa were very fortunate. It was good to live here; but those who just lived to make money and did not carry out their duties to the State, their fellow men and to their co-religionists were committing a crime. "We have no right to live in luxury so long as there is so much suffering in the world to-day, and when we can help to relieve that suffering to some extent."

Provincial Council Refuses

Durban City Council's Segregation Proposals

The Natal Provincial Executive is not prepared to meet a deputation from the Durban City Council to discuss race restriction in the owning of property. The Town Clerk, Mr. G. H. Scott, has

been notified, further, that there is no hope of the matter being considered this session by the Provincial Council. Standing counsel advised that the necessary additional clause to the Extended Powers Draft Ordinance could not be drawn, passed, translated and advertised in four days, which was the only period left if the matter was to be dealt with during the present Provincial Council session. He also pointed out that the subject was extremely difficult and contemptuous. On May 8 the City Council elected three Councillors to travel to Maritzburg to ask the Provincial Executive to promote an Ordinance dealing with the matter this session. On February 27 the Durban City Council decided to ask for legislation to empower the Council to: "Become a party with the owners to the registration of servitudes upon private property restricting the occupation thereof to persons of a particular race or class; bear the cost of preparation and registration of such deeds as may be necessary; take steps to enforce the observance of any such servitudes as may be contravened."

Gandhiji Asks British To Quit

Mahatma Gandhi has arrived in Bombay for a week's stay, during which he is expected to see prominent public men, says last Monday's message from Bombay. In his weekly paper *Hindustan*, Gandhiji replies to a letter from an Englishman which suggested that in asking the British to withdraw from India, Gandhiji was inviting Indians to bow the knee to Japan, knowing full well that India has not the non-violent strength to resist any foreign aggression. In his reply Gandhiji says he is convinced that the time has come, during the war and not after it, for the British and Indian peoples to be reconciled to complete separation from each other. "The presence of the British in India is an invitation to Japan to invade India. Their withdrawal would remove the bait. Assume, however, that it does not, free India would be better able to cope with invasion. Unadulterated non-co-operation would then have full sway."

Indian Opinion

FRIDAY, 15TH MAY, 1942

Bitter Lesson Of The War

THE words of Mr. Justice F. N. Broome, K.C., uttered at the Rotary Club luncheon on Tuesday, are timely, but will they be heeded? Mr. Justice Broome said, "the danger was that in a country where there were people who merely lived there without any ties, such as a hand in the government, such people did not care who their masters were. To them one master was as good as another." He quoted the instances of Malaya and Burma where the people who had nothing at all at stake in their country, had shown complete indifference as to who ruled them. He warned South Africa that the same thing should not be allowed to happen here. Referring to the Indian question Mr. Justice Broome spoke with authority and said that there was no truth in the belief that the White race would be swamped by the Indian population and that the cry of Indian penetration into European localities was also fallacious. There was nothing happening in South Africa, he said, that was not happening the world over but it was particularly noticeable here because of the colour question. He pointed to the need for a change in the whole attitude of the European towards the Indian.

It seems, however, that it would take a few generations yet before this country could be rid of its White man's supremacy complex and of the idea that non-Europeans are only chattel to be disposed of at the will of the White man. One comes to this conclusion from the happenings that take place in the course of our daily life. Here are some instances:

Notwithstanding the fact that the general manager of the Durban Transport Department has issued instructions to bus and tramway conductors to be as polite as they are to European passengers when dealing with non-European passengers, we still hear of a breach of those instructions, and now there is a move to run special non-European buses. In other words this means segregation, and yet, any instance of the Japs subjecting the Europeans to differential treatment is forthwith resented and broadcast throughout the world as a grave act of injustice and treachery. If the non-Europeans grow enough to stand shoulder to shoulder with the White man on the battlefield

surely he should be good enough to be treated as a human being with the same human feelings as the White man. If extra buses are required the number should be increased but there need not be any differentiation based on race or colour.

Then we find that even in the heat of the terrible war which threatens even this country our Durban City Council coolly and calmly pursues its segregation policy in regard to restricting ownership of land in certain areas for Europeans only. It has been crying for legislation in this direction and was anxious to bring it about during the present session of the Natal Provincial Council. Thanks to the Provincial Executive, however, that the Council's demand has been turned down. That is a bit to the credit side of the Provincial authorities. It is, however, to be hoped that that attitude will not change and, if it does, it will change for the better.

There is yet another thing to the credit of the Union Government and that is the proposed relaxation of the Native pass laws in the urban areas of Johannesburg and the Witwatersrand, Durban, Pretoria and Pietermaritzburg, Bloemfontein and Kimberley. But merely asking the police in the cities not to ask Natives to produce their passes is not enough though it is undoubtedly a forward step which will save hundreds of Natives from being persecuted by the Police. The necessary thing to do is to remove the abominable Pass laws from the Statute Book altogether.

Then we read the following letter by L. C. Steyn in the *Natal Daily News*:

"Sir,—The fact of the Japanese are certainly gloomy, but reports of the local natives in Burma helping to defeat the Allies seem to give us cause to expect a Japanese attack on our coast. The Japanese facts would be a fair indication of telling the natives that they are going to give them everything they want. But if our Government would forestall them by explaining to the natives exactly what the Japanese would mean to them and what it has meant to the Chinese, then we shall have 8,000,000 extra troops to fight the Japanese rebels."

In a footnote the Editor of the *Daily News* remarks: "One way of reforming the natives of the Japanese menace would be by regular broadcast talks in the native languages. This suggestion was made to the authorities months ago and there was a promise that something would be done. Nothing, however, has been done."

We entirely disagree with our contemporary. Who can vouchsafe for the authenticity of the war news that is supplied to us? And, are the Natives to be won over by instilling lies into them? What is required is what Justice Broome has said: "Give the Natives and all peoples who form part of the permanent population of this country a stake in the country. Let them feel that this is their country and that they are not merely slaves under a master and they will be prepared to lay down their lives for it."

Yet another instance. Whilst the Government is too busily occupied in the war efforts to burden the non-Europeans with further restrictive measures for which the non-Europeans have to thank the circumstances, one cannot fail to notice its criminal neglect in regard to its responsibility for the care of the health of the non-Europeans. The Durban Corporation has asked for the provision of two hundred beds for non-European T.B. patients and the request has been turned down by the Government on the ground that Springfield would supply the bedding accommodation after the war. It has been pointed out that for 1,400 Indian cases of tuberculosis in Durban to-day, there were only 80 beds provided. That 893 deaths from tuberculosis among non-Europeans occurred last year, and in the first quarter of this year 417 non-Europeans had died. Dr. F. W. P. Cluver, Deputy Chief Health Officer of Durban, had pointed out to the immediate need for the beds for T.B. patients but the Government took no notice.

Commenting on the Government's attitude the *Natal Mercury* writes:

"The Springfield Hospital is likely to be captured by military authorities for at least 15 months after the war, and the war is by no means over yet. The meantime Durban Natives are dying from tuberculosis at the rate of three a day, and the disease is likely to reach even more alarming proportions during the months of winter from merely that the immediate relief. It is now that Durban needs this hospital, and as the Council has already consented to bear its share of the cost, in addition to providing £10,000 for equipment, it is utterly inexplicable that the Treasury should refuse to contribute the £25,000 which is its share in terms of the Public Health Act."

Would the Government have shown such apathy if the people concerned were Europeans, and yet the statesmen of South Africa in their platform oratory have more than once said, health has no racial barriers.

All this points out to the one thing and that is what Mr. Justice Broome has said a voice in the government of the country. The present war is teaching this bitter lesson. Who knows if it is perhaps not already too late to learn it. Let us, at least, hope it is not.

SASTRI CHARGES CRIPPS WITH IMPERIALIST GAME

"DO not dismiss it as beyond the bounds of possibility that to some (Conservatives and retired Civil Servants) might have occurred the idea that a weak and divided India could not exercise the influence due to it by right in the Empire Councils of the future," said the Rt. Hon. V. S. Sastri speaking at the Progressive Group in Bombay on the proposals of Sir Stafford Cripps.

The speaker qualified his statement by saying that while the majority of Englishmen were generous with regard to India, the members of the Conservative Party generally, and retired Civil Servants did not share such generous ideas.

Mr. Sastri analysed the negotiations between Sir Stafford Cripps and Indian leaders, and said that a happy conclusion of the proposals depended on three points: the appointment of an Indian Defence Minister, whether or not the subjects of the states should select their representatives to the Constituent Assembly and, most important of all, whether Provinces and States should be given the option to stay out of the Indian Union.

The position to be assigned to India after the war in the British Commonwealth was satisfactory. The declaration of Dominion Status, coupled with the right to secede from the Empire, amounted to independence. He did not feel that even the Congress would ask for more.

The second important point was the offer of the Constituent Assembly as the basis of proportional representation. This meant not only that the Constitution would be framed by the Indians, but also that it would be framed by the majority.

The question of the States was not an easy question. It was common enough to speak of the States as though they meant only Princes, Maharajas and Nawabs. This was an absurd conception. What of the people who belonged to the States? Their economic, social and other problems were the same as the problems of the people of British India.

According to the proposals of Sir Stafford Cripps, the princes had the right to send their nominees to the Constituent Assembly. Since their representatives were not there, they would be shut off from full citizenship rights, which the

subjects of the provinces would enjoy. This was hardly fair. Another danger was that the States which claimed sovereignty could stay out of the Union of India.

Analysing the dangers inherent in the option given to Provinces to secede, Mr. Sastri asked why it was that the Provinces, all of which belonged to British India, should be allowed to secede from the Union of India?

Which were the provinces that might ask for secession? Though Cripps's statement did not mention it, it would be the Muslim majority provinces which would be allowed to secede. This was dangerous. This freedom should not be given to any provinces.

Britain's Gift To India

"I have grown up with this belief for many years, that Britain's greatest gift to India is the gift of unity and integrity as a political organ. The unity of India has been the dream of our leaders, and the political aspiration of our statesmen."

This unity, he said, could be utilised by Britain as a power to be reckoned, a source of beneficent strength.

As an educationist, nothing had given him greater pleasure to instil this idea of unity among the young, make them swell on it, to cherish and regard it as a precious possession of their souls.

"It was left to Great Britain to weld all India into one nation pulsating with a common aspiration. I will regret it, if I should have to see the day, when an Englishman should break up this India into fragments," he added.

If the proposals of Sir Stafford Cripps were accepted, there would be the emergence of three political entities in India; the Union of India, the Union of Seceding Provinces, and certain States with connections only with Great Britain.

"Is this the constitution we should ask for?" he said. Those who hoped that these divisions would be only for a temporary period were optimists. He was not one of them. He felt that even when the danger of seceding became apparent, the seceding provinces would not be daunted. They would continue. What the future held was equally a mystery to everybody. But it was unwise to frame a constitution which concealed the principle of separatism. What was the use of doing that when such

provinces discovered that they were financially or otherwise unground, they would come back into the Union. They might not discover the harm for another ten years. By then incalculable harm would have been done.

It looked as though the view was to weaken future India, so that India could never rise to her full stature and take up the position which belonged to her by right.

When separate electorates were awarded, Hindu and Muslim leaders thought that it was only a temporary phase and that it could last for at the most ten years. The evil was hurried as temporary and that wisdom would dawn later. But wisdom had not dawned. Rather the evil of separate electorates had spread, from the legislatures to the local bodies and had, alas, invaded even the sacred field of education.

The tendency to separatism had become so rampant that one day women might start saying "Man has been our eternal enemy. Down with him!"

"For those who thought of persuading the Muslims to be one with the rest, I say this 'two days ago there was a chance. The desire to break away has now become irresistible.'"

Referring to the optimists who thought that the partitioning of India would bring about perpetual brotherhood and cordiality between the major communities, Mr. Sastri said that it was a modern discovery that to establish perfect cordiality, the thing to do was to break up. It was as good as breaking up marriages, as the parties might become more friendly afterwards.

'Divide Et Impera'

"I say that the British people have neglected all opportunities of speaking boldly and freely when the demand for the breaking up of India began. They deliberately allowed the idea to grow to balance the growing strength of the Congress. They raised the devil, but they can't lay the ghost." It was the clear duty of the Secretary of State for India and the Viceroy to nip it in the bud.

On the one side there was the Muslim League becoming more and more defiant. On the other was the Hindu Mahasabha which attacked the League with its own weapons. To put group against group, was this the way to govern a country?

Now the British Government had discovered that they could not please all. It was a question of choosing between the communities. The greatest commiseration was due to a Government which had allowed two organisations to become so defiant. Now they had to

discover which was the community they could displease with greater impunity. There were some evils for which there was no remedy. They had to be endured.

In conclusion he said that perhaps the future held the germ of a solution,

when the overpowering and apprehension of the present were removed, perhaps the Hindus and the Muslims might come nearer.

But meanwhile he hoped that no promise was given which gave the provinces the right to secede.

Doings In India

Racial Discrimination In Evacuation

THE following is the text of a statement recently made by Pandit Jawaharlal Nehru on the difficulties of refugees from Malaya and Burma:—"During the past few weeks many of us have had occasion to meet a large number of refugees and evacuees from Malaya and Burma and strange and disturbing news has reached us. Suffering and dislocation are inevitable in the wake of war and we have avoided giving currency to these stories. But there is one aspect of them which has hurt and angered and which is likely to have far-reaching consequences little dreamt of by those in authority to-day. This is the racial discrimination that has been and is so evident and the astounding difference in the treatment given to Europeans and Indians. I am aware that this racial discrimination both in regard to evacuation and reception has been denied on behalf of the Government of India. But the statement and denials of the Government functioning in India have little value and few people give credence to them. This Government has lost competence in everything and even the words used by their officials ring false. In this particular matter it is amazing effrontery to say that there has been no racial discrimination when numerous instances of this are known to us and every day brings further stories of sorrow which authenticates the charge. We know what horror has pursued the refugees from Burma on the Akyab route to India as well as on the road via Manipur. We know what happened to Indians in Burma, Penang and Singapore. We know what is happening to-day in various parts of India where these evacuees are being accommodated; how every effort is being made on behalf of the Government to find luxury quarters for Europeans and hardly any one except some private agencies, care for Indian families who are adrift. Recently Mr. Rajabhai Jumabhoi, president of the Indian Chamber of Commerce, Singapore, made certain sensational dis-

closures about the Singapore evacuation. I have not seen any attempt at an answer to these allegations which were based on personal first hand experience. This whole question of racial discrimination in evacuation and in the subsequent treatment of evacuees is a public scandal of the first magnitude and those responsible for it from the Indians overseas member down to the local officials, have to make answer for it. Certainly the Indian people are not going to tolerate it, war or no war, for this is a matter which affects their self-respect and honour."

Concession In Theory, But Denial In Practice

The following are a few Press comments on Sir Stafford Cripps's Indian mission:—"The Indian Express" says, "the choice before the country is clear. If the scheme is final and cannot be changed so as to transfer here and now the 'control and direction of defence' to Indian hands, so as to override the inadvisability of more than one sovereign state for the whole of India in the future, it would not be deemed acceptable to public opinion in the country, and rejection would be inevitable whatever may be the judgment of the post-war part of it which has as much or no more value than a post-dated cheque." *Free Press* says: "The statement released by Sir Stafford Cripps concedes in theory the entire demand of Nationalist India for Swaraj and complete independence, but denies it in practice." The paper adds: "In a crisis like this for the very existence of what is promised for the morrow is of no consequence. What is done in the living presence is the only thing that matters." Under the caption "Vivisection of India to win the war," the *Kal* says: "The most glaring defect in the Cripps' scheme is that while the constituent assembly (formed of the provincial units, is called upon to frame a constitution for the whole of India, those provinces are not to be bound to participate in it, this whole scheme is based on the idea of two or more federations leaving the Indian States, small and large absolutely independent. It

obviously envisages the Pakistan scheme and is aimed at complete destruction of the territorial integrity of Hindustan."

States People Reject It

The Standing Committee of the All-India States Peoples' Conference met recently, Pandit Jawaharlal Nehru presiding, and decided to observe an "All-India States' People's Day" on April 19. The committee also considered the British War Cabinet's proposals and passed a comprehensive resolution declaring that "the proposals are utterly harmful and injurious to the cause of freedom both in the States and in India as a whole." The Committee says, nowhere in the proposals brought by Sir Stafford Cripps on behalf of the British Government is any reference made to the people of the States who number 50 odd millions and, therefore, they can only be resisted to the utmost. The Committee reiterates that nothing short of full self-determination and the right to frame the constitution of the State and also to participate in the Constituent Assembly for all India through their elected representatives can be accepted or can meet the requirements of the situation.

Muslim League Ready To Assist Britain

The correspondent of the *Daily Express* in New Delhi was told by Mr. Jinnah, president of the Muslim League, that 100,000,000 Muslims, men, women and children, were ready to resist a Japanese invasion. They would fight "tooth and claw, with sticks and stones and bare hands." He admitted that such resistance could not be very effective against well-armed forces, and pleaded for the immediate arming of all Muslims of military age. "If we know we were fighting for an independent Muslim State after the war we would stand side by side with the British and hurl out the enemy," he said. Mr. Jinnah accused the Congress Party of exercising "political blackmail." "They are taking advantage of the fact that the enemy is almost at India's door to attempt to force the British to agree to a so-called National Government in which outnumbered Muslims would be ruled by the Hindus as they are now being ruled by the British. The Muslims would never agree to such an arrangement."

Things In General

Asiatic Bazaar Regulations

At the instance of the Springs Town Council, Low Thoo was charged on the Springs Magistrate's Court on May 6 with contravening Section 6 (a) of the Municipal Asiatic Bazaar Regulations by leasing more than one business lot at one time. Mr. L. Pinshaw (instructed by Messrs. Ivan Davies and Thomson) appeared for the Town Council, and Mr. Y. Rosenstein (instructed by Mr. B. H. Stokoff) for Thoo. Mr. F. Balfanzach, inspector of the Asiatic Bazaar, said in evidence that the Town Council allowed Mr. Bauden, lessee of Lot 1543 and owner of the buildings, to sublet the buildings to Thoo. Thoo was the lessee and owner of the buildings on Lot 1607a. The Town Council resolved that Thoo must terminate the lease of 1607a from January 1, 1942, unless before December 31, 1941, he vacated Lot 1543 and occupied Lot 1607a. Mr. Rosenstein submitted that the regulations were not properly promulgated, because they were approved by the Governor-General instead of by the Governor-General-in-Council. Section 4(i) of the Regulations laying down penalties for the contravention, was *ultra vires*. Section 6 (a) which restricted a lessee from leasing, at the same time, two trading lots, applied to the Town Council and not to the lessee. The word "lessee" in Section 6(a) did not include a sub-lessee. Mr. O. Williams, the Magistrate, while not deciding on the validity of the regulations, considered that the submission by Mr. Rosenstein that Thoo was the lessee of one stand and the hirer of the other, was sound. Thoo was acquitted and discharged.

Censor's Advice To Letter Writers

It is officially announced that in order to facilitate the work of the censorship and to minimise the risk of delay to correspondence, the following simple rules should be observed in corresponding with countries outside the Union, South-West Africa and the Protectorates. When a language other than English or Afrikaans is used, the name of the language should be written in the top left-hand corner of the front of the envelope or cover. The name and full address of the sender should be stated on the outside of the envelope, as well as on the letter itself. In private correspondence, letters should be clearly written and as brief as possible. No references should be made to the movements or dispositions of troops, naval and air forces, convoys and shipping. Communication with enemy or enemy occupied countries is

only permitted through the medium of the South African Red Cross Society. Any other form of communication, whether direct or through a neutral country, is not allowed. Failure to observe these rules may lead to delay in transmission or to the return of correspondence to the sender.

Union Producing Best Blankets In Empire

Addressing the congress of the National Woolgrowers' Association, Bloemfontein, Mr. J. H. Kruger, Army textile inspector for the Director-General of War Supplies, seconded from the Wool Council, announced that the Union was manufacturing "the biggest, cheapest and best" blanket in the whole British Commonwealth of Nations. Of the 1,500,000 blankets now being made annually, a million were exported to the United States and the Far East, while the needs of the Union's Army were also supplied. This important industrial development was absorbing from 18,000,000 to 20,000,000 lb. of South African washed wools a year.

New Levy On Maize

A Government Gazette Extraordinary published in Pretoria gives details of arrangements for disposing of the 1942 South African maize crop. The producer will receive the same price for No. 4 flat yellow maize as for No. 2 flat white and No. 6 round yellow—15s. a bag. The producer will receive this price for the grades mentioned; 14s. 10d. for Nos. 1 and 5 white and No. 7 mixed, and 14s. 8d. for No. 8 yellow or white at the agreed delivery point. The intention is that as in the past farmers should sell to their nearest trader or co-operative society. To cover the cost of storage, interest and administration, a levy of 3d. a bag on mealies has been imposed. The levy has to be paid to the Maize Industry Control Board by any person who buys mealies from the producer. No restriction is being placed on the purchase of products such as No. 1 fine granulated mealie meal, straight run granulated mealie meal, mealie samp and mealie rice.

Heavy Sentence For Profiteering

Mahamood Sahib Chonghalay and Aliy Mha Chonghalay, trading as G to M Stores, were charged in the Springs Magistrate's Court with selling sifted meal at excessive prices. It was alleged that they sold 10 lb. at 3s. 6d. instead of 2s. 3d., 5 lb. at 1s. 9d. instead of 1s. 2d., and 20 lb. at 12s. 6d. instead of 11s. 2d. They

pleaded guilty to nine charges of profiteering in the sale of sifted meal and flour and two charges of selling sifted meal without a permit. On the nine profiteering charges they were fined £30 or three months each, and on the other two charges £30 or two months each.

Non-Europeans And The War

In an address to the Capetown Indian Literary and Debating Society at the Riksenby Lewis Hostel on Sunday evening, May 3, Mr. H. Jaffe put forward a Leninist anti-war programme for the non-Europeans of South Africa. Mr. Jaffe stated that the only workers' anti-imperialist party in South Africa is the Fourth International. All the other parties, except the pro-axis, anti-labour and racialistic Nationalists, backed up the war. After exposing the economic roots of the war, Mr. Jaffe described the economic, social and political lot of the 7 million Indians, the 1 million Asiatics and 1 million Coloured people, the 1 million or so poor Whites and the temporarily well-paid White workers in this country. "What have we to defend in this land? The colour bar, Pass laws, the poll tax, the denial of the vote to 40% of the population?" he asked. "No there is no democracy for most of the people in South Africa. But it is not enough to be against the war and the war mongers. We must have a programme of action. Our immediate struggle in South Africa consists of what we may call "Three Pillars" built on the foundation of the organised unity of all the exploited workers and the poor farmers of this country. These "Three Pillars" are—1. Smashing the colour bar. This means the abolition of the colour bar in the economic life (trades, professions, trade unions, in lands and trading rights etc), in social life (no reserves, compounds, barracks, locations etc; the opening up of public health to all races; opening of education to all races; no colour bar in public services and means of entertainment) and in political life (no racial laws or taxes; universal franchise). 2. Land for Landless. This means the expropriation without compensation of the rich farmers and land companies. It means the division of the land among the land-hungry Indian, Asiatic, Coloured and poor white folk. 3. National Independence. This means the struggle to end the rule over South Africa of British or any other imperialist. Together with India and other lands we shall fight and obtain our full National Independence. The battle for the "Three

**NEW SHIPMENTS
—OF—**

3 PIECE DAWNI SETS
In Georgette, Crepe de
China and Satins. Em-
broidered, Printed and
with Indian Jari work in
all colours now unpacked.
From **35/-** to **£6**
PER SET.

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES.
with Blouse Lengths to match. Beau-
tiful colourings with Gold or Silver
work.
From **£3** to **£18** EACH.

**Tinsel Work and Embroidered Geo-
rgette and Crepe de Chine SAREES.**
From **17/6** to **65/-** EACH.

**Stencilled and Embroidered ART
SILK SAREES.** ■■■ shades.
From **10/6** EACH.

LATEST FILM STAR SAREES.
showing in fascinating designs and in
a new range ■■■ colours, with wonder-
ful Jari and Tinsel borders.

**Indian made GEORGETTE and
SATIN BLOUSES.** Huge range ■
designs and in colours to match ■
sarees.
From **7/6** EACH.

Our Special Fancy Section is showing
**Silver, Gold, Tinsel, Jari and Fancy
SAREE BORDERS.** 8 yds. length.
In various widths: **Ladies' INDIAN
BHOES and CHAMPALS, Fancy
BARRINS, BROUCHES, BANGLES.**
**Handem brodered PETTICOATS and BLOUSE
LENGTHS** in all shades.

Special Values offered in **Embroidered, Printed and
Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART
SILKS.** 45ins. wide, in beautiful shades.
From **2/3, 3/6, 4/6 & 5/6** PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty **Georgette, Crepe de Chine
and Satin Hand-made DRESSES** for the little ones,
in all shades. Sizes 16 to 24.
From **3/6** to **10/6** EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, Striped and Checked.
From **2/6** to **6/6** EACH.

**MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS,
PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES,
SOCKS, etc., at specially reduced prices**

WE have great pleasure in advising our many
esteemed clients that we have now unpacked
huge stocks of **Silk and Cotton Piece Goods,
Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines**
in our Wholesale Department.

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS.

**THE JAPAN BAZAAR,
JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE**

FOR DEPENDABLE GOODS. BETTER VALUES
& FRIENDLY SERVICE.

★ SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL. ★

**ત્રણ પીસ ઓઢણી
સુરત**

નવું ઓપોન્ટ દમણીજ આબુ
કે જેમાં જો-જેટના, સારીન,
અને રેપડીયોનના સુરત, ભગત
બહેલા, હાવેલા તેમજ ઝરી
કામવાળા, દરેક નવા રંગોમાં
સી. ૩૫ થી ૫૫. ૧ સુધી.

**ધી જાપાન બજાર
જોહાનીસબર્ગ
બાણીતુ' સાડી શુક.**

બાણીતુ અને પ્રખ્યાત પામેલુ'
સાડી શુક

પા.ક એકવાર જનતાના મન
રંગન કરવા,

ન સુનેદર નવરંગી સાડીઓ અને
તેમ હમતી ભરપુર વસ્ત્રો,

બ અના બાવશી ઘણા કીકાપત
બાંધ,

મ હરની ચાહુ જમાનાની
માંગણીને પહોંચી વળવા.

ર કે રજ નવી દબે જોહાનીસબર્ગ
માં સાડી ડીપાર્ટમેન્ટ બાંધવામાં
આબુ' છે.

દરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી
ખાંચી કરવા બલામજુ છે.

સ્ત્રી કાનગી અને ભરતબરેલી ભરતબરે અને હરેપ-ડી-ચીનની
સાડીઓ ... ૧૫/૬ થી ૧૫/-
બાણીતુ અને ભરત બરેલી રેશમી સાડીઓ ... ૧૫/૬ થી ૬૫/૬
સ્વરેશી બનાવવાના સાડીઓ અને ભરતબરે વાળાંતે સાડીઓ રંગ સાથે
મળી સી એવા ભગત ભરતબરે ... ૫/૬ થી ૬૫/૬
તોમ જાણીદી પસંદગી બનાવ સાથે બાણીતુ અને ૧૫/૬ થી ૬૫/૬
બાણીતુ મળશે -
સીમેરી, કપડો, દબા કામગી, બરી ભાગની તથા રેન્ડેરી, સારીની કોરે,
૮ પાર ગાંધી, રેશી વ'પત અને જોહા, ઉબારમ; સાડીની ખોળા,
ભંગડીઓ તાપથી ભરેલા પોલીસ, મહાગુલા અને પલાકીલ બનાવવાના
ફરકાઓ, સ્વરેશી બાણીતુ આકરે, રેખલ સ્વરે, પાલ બાણીતુ, પોલીસ, વાળી.
સાડીતુ' કપડુ', ભરતબરેડુ', બાણીતુ, બાણીતુ, સીમેરી, ભરતબરે
રેપ-ડી-ચીન તથા આર સીસમમાં કપડાં મળે.
બામ પાળેલા બાંધ ... ૨/૩, ૩/૬, ૪/૬ અને ૫/૬ પાલ.
બાણીતુના દરેકો, કામથી બનાવેલાં, ખન ભાગની તથા કીકાપત અને
રેશીન હરેપ-ડી-ચીન, ભરતબરે અને સાડીનામાં, સમજ ૧૬ થી ૨૫
સુધી ... ૩/૬ થી ૧૫/૬ સુધી
કામગીરી માટે, રેશીનના મજબૂત મટનના સર કીકોનાળા, ચોકડીઓ
તેમજ રંગીન ... ૨/૩ થી ૩/૬ સુધી
ભરતબરે તોડીવાળા અને ખેન રેશીનના રહેડો, તથાભા, રેશમી રજાન,
સાંઈ, સારસ, સીમેરી વસ્ત્રોના બાળના બાળ પટાકો કપડો છે.
સ્વરેશી કામગીરી અને મળે મળે મળે અને દરેક ૩/૬ થી ૧૫/૬ સુધી

P.O. Box 5169 **THE JAPAN BAZAAR,** 'Phone 33-6229
GIDDOOMAL & CO.,
WHOLESALE SILK MERCHANTS,
39 MARKET STREET JOHANNESBURG.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

મહાત્મા ગાંધીજીના દર્શન
અને ૧૯૦૭માં અવધાનું.

પ્રતિદિન ૪૦ પૃષ્ઠ

ફોનીક્સ, ચુક્રવાર, તારીખ ૧૫ મે, ૧૯૪૨.

અંક ૨૦.

હિંદી સવાલપર મી. જરદીસ જુમ

આ મંગળવારે રાત્રી ૭૩૫ના સમયમાં હિંદી આ કાના હિંદી સવાલપર બાબતે હતાં મી. જરદીસ એફ. એસ. જુમ, કે સી. એ. મુશાવ્વર દર્જા છે. હવે એ સમય આવેલો છે કે તમારે આપણે એ ખરી દલીલોનો સ્વીકાર કરવો જોઈએ કે આપણી વસ્તીના મોટા ભાગને રેશન કાર્ડના દ્વારા રીતે માલે કે તેમાં કોઈ પણ ભાગનો અવાજ નથી. એ રોજી ઉપર આપણે વિશ્વાસ યુક્ત મંગિત દોષોએ તો તેઓને આપણે અવાજ આપવો જોઈએ. બેબગ એ છે કે જે રેશન કાર્ડ રાશનવંત્રમાં કોઈ પણ ભાગનો અવાજ નથી ધરાવતા તેવા રેશન કાર્ડ તેઓને તેઓના ઉપર પણ રાશન કાર્ડ છે તેની દલીલ દરદાર હોતી નથી. તેઓને સમજા માણીસ સમાનજ રોગ છે - રીસ જુમે કહ્યું કે મહાત્મા અને પરમાર્થ રૂં જની મનુ એ આપણે જોઈ ગયા છીએ. આ વસતી ના ઉત્પત્તિ વગેરે દેશમાં કોઈ પણ ભાગનો અવાજ નથી દોવાયા તેઓપર કોઈ અમલ કર તેની તેઓને ક્યાં પરવા નહોતી એજ વસ્તુ આપણે ચાલી થયા રીસ નથી જોઈએ અહીં દુ સમગ્ર રંગીન વસતીનું સ્વયં હૈં જુ. મી. જરદીસ જુમે વધુમાં કહ્યું કે હિંદી સવાલ તે કે મુખ્યત્વે કરીને નારાજમાં મર્મિત છે જ્યાં ખરી રીતે તે આપણા દેશનો સવાલ છે. પરંતુ એ સવાલને લગતી ધણી દલીલોએ એવી છે કે જે રેશન કાર્ડના સ્વીકારનાં મુદ્દેથી જાણતી જગ્યાએ છે કેટલાક સોના એમ માને છે કે હિંદીઓ એટલી કડપથી વધતા જાય છે કે એવી પ્રજા કોઈ સમયમાં ખુસા- જશે. આ વસ્તુ ખરી નથી. ૧૯૨૨ માં હિંદીઓની વસતી નારાજમાં મુરોખીયન વસતી કરતાં વધારે હતી. આજે મુરોખીયનો ૨,૧૫,૫૦૦ છે ત્યારે હિંદીઓ ૮૦૨,૦૦૦ છે તથા સોનામાં એવી પણ માન્યતા થઈ ગઈ છે કે વસવાટના સત્તાઓનાં હિંદીઓને પ્રવેશ થવાથી સાંનાં મકાનોની રંગીન

પડી જાય છે. આ કમનને મારે તે કે તમારુ તમારો મથી તેમ જના હીં એમ નહીં કહ્યું કે એ સદેવર મુદ્દેજ છે. એ ખરું છે કે મુરોખીયન જાગરને સાથે વળગે છે તેલે દરજ્જે તેની કીમત પડતી હતી પરંતુ સામાન્ય જનને વાત માગેજ થઈ છે. જે જની કહ્યું છે તે એ છે કે જેમ જેમ નવક સત્તાઓ યુલવા જાય છે તેમ તેમ મુરોખીયનો મેતાને વધારે પડતું પડતા રહેતાઓમાં જકાર આવ્યા જાય છે અને હિંદીઓ મુરોખીયનોએ સજી દીધેલા સત્તાઓમાં પ્રવેશ કરતા જાય છે. આથી વસ્તુ નો ફુગીવામાં સર્વવ જાય છે. અહીં વર્ણના સવાલને લીધે ન વધારે જાનમાં આવે છે. આજે મુરોખીયનોની હિંદીઓ પ્રત્યેની આત્મી વલણ જલ્દલાતી જાય છે. ૧૯૨૫ માં જે "પર-રેશન તર" તરીકે મણાવું દર્જા ન જુનાજાનો વસ્તુ જની મમ છે."

કરખન સીટી કાઉન્સિલની સેક્ષેશનની દરખાસ્તને પ્રતિક ઠાઉસીલની નામવ્યુરી

મકાનની માણીસ પ્રવાસમાં વર્ચુએલ પાટનારા પ્રતિજ્ઞા જાળવમાં ચર્ચા કરવાને કરખન સીટી કાઉન્સિલના કેમ્યુરેશનને મજાની નારાજ પ્રતિક મણીસને તા પાસે છે. સ્ટેન્ડીંગ કાઉન્સિલે સલાહ આપી છે કે મુનિસીપાલિટીને વધુ સત્તાઓ આપવામાં એકસદે-રેક માત્રસ દ્વારેડ ઓર્ડીનન્સમાં વધારાની કલમ ચાર દિવસની અંદર થકી, પસાર કરી, તરજુઓ કરી અને તે જલ્દેર કરી નહિ શકાય. અને હાલની પ્રતિક મણીસની મેક દરખીયાન તેને મારે ચારજ દિવસની મુદત રહી છે.

એ તા. ૮ મીએ સીટી કાઉન્સિલે વધુ કાઉન્સિલરો ને આ જાળવને લગતો ઓર્ડીનન્સ પસાર કરવા પ્રતિક એકમેકમુદીયની મુલાકાત લેવાને મુદ્દત્તા હતા. કેમ્યુરારી તા રાજમીએ કરખન સીટી કાઉન્સિલે જાનમી પ્રાવર્દીના જાનવગેમાં તેમાં અમુક જની અને વર્ગનાજ રોજીથી વસી રાજમ. એવી જનની પ્રતિજ્ઞાવત કલમ રજરદર કરાવવામાં પ્રાવર્દીઓના માણીસની સાથે સાથેલ થવાની, એવી જનના જનવગે તૈયાર કરવા અને રજરદર કરવાનો જારજ મોતવવાની અને એવા પ્રતિજ્ઞાવતો જામ થતા અટકાવવાના વગમાં લેવા. કાઉન્સિલને સત્તા આપવાનો માવદો સાવવાની માગણી કરવાનો દશવ ક્યો હતા.

માંધીજી બ્રીટીશને હિંદમાંથી ચાલી જવા કહે છે

તમા સોમવારનો મુખ્યમો સંદેશ જણાવે છે કે માંધીજી એક આંવાદીયાને મારે મુખ્ય- તમા છે ત્યાં તેઓ જાણીતા નેતાઓની મુલાકાતો લેશે. 'દિન્દિઅન' પત્રમાં માંધીજીએ એક અંગ્રેજી લખેલા પરનો જવાબ આપ્યો છે. એ પરમાં અંગ્રેજી લખાઈ એવી સ્વયં હૈં છે કે બ્રીટીશને હિંદમાંથી આવ્યા જવાનું કહીને માંધીજી હિંદીઓ કે જોજોનામાં કોઈ પણ વસ્તુ પરદેશી આક્રમણ કરવાનો અર્થોર્થ સામનો કરવાની મંજૂર નથી, તેઓને જવાબનો નમવાનું આ- મંત્રણ હૈં છે. તેના જવાબમાં માંધીજી કહે છે કે મારી સંપૂર્ણ ખાતરી છે કે હવે એ સમય આવી ઘાંતેશે છે કે જ્યારે બ્રીટીશ અને હિંદીઓએ પુલ બાદ નહીં પરંતુ પુલ દરખીયાન જ એક બીજાની સંપૂર્ણપણે છુટા થઈ જવામાં સંતોષ માનવો પડશે. હિંદુસ્તાનમાં બ્રીટીશની કાજરીજ જનમાને હિંદુસ્તાનપર આક્રમણ કરવાનું આમંત્રણ છે. તેઓ આવ્યા જાય તે એ લાભ થઈ હૈં થઈ જાય. પરંતુ ધારો કે કદાચ હૈં ન થાય તો પણ સ્વાતંત્ર હિંદુસ્તાન આક્રમણને વધારે મારી રીતે પહેંચી વળી શકશે નિર્ભેજ અસહ્યારને પાનાની સંપૂર્ણ સક્તિ જતાથી આપવાની તક મળશે."

નરેડા ખાવા માટે સખત જીવ

સ્પ્રિંગ્સ (પ્રાંસવાલ) માં મહાત્મા સાહેબ ચોધલે અને અલીપીયા ચોધલેને માણેલા કાલ રોગ આકાતી થી. ૨-૩ ને બદલે થી. ૪-૬ લેવાને માટે અને ૫૦ રતલને માટે રીસ. ૧૩-૨ ને બદલે થી. ૧-૨-૬ લેવા માટે મેજરટ્રેટ કોર્ટે સમજા ખામ કરવામાં આજ્ઞા હતા. સીપ્ટેક મીલ અને દલાવરના વેચાણમાં નરેડા ખાવા ના તવ અરેથો અને વચર પરવાને આરો લેવાતા જે આરોપો તેઓએ કમુખ ક્યો હતા. તા આરોપોમાં પ્રવર્તને માટે થા. ૫૦ ને ૬૬ અથવા વધુ માત્રની કેદની સજા અને બેમાં પ્રત્યેકને માટે થા. ૩૦ ને ૬૬ અથવા બે માત્ર ની કેદની સજા થઈ છે.

સ્વર્ગરથ ગોવીંદજી બાબાબાપ

અમને મોંઘ લેતાં અલગ બેઠાં થાય છે કે પ્રોટેસ્ટાંટના નાસ્તીતા વાની થી. ગોવીંદજી બાબાબાપ જેઓ ખતારસ દેસસેના નામથી વેપાર કરતા હતા તેઓ મધ્ય તા. ૯ થીએ એપેન્ડીસાન્ટ્રીસના એકપરેશન બાદ અચાનક દેહલાય કરી ગયા છે. સ્વર્ગરથ ગોવીંદજી બાબાબાપ હોંડુસ્તાન માં નામગુરુ સત્યાગ્રહ વખતે જેલ ગયા હતા. તેઓ સ્વદેસપ્રેમી હતા. સ્વદેશતા તથા પોતાના દેશાભાસેઓ તેમજ અન્ય ધર્માદા ખાતાઓમાં દીવાલર દીલે દાન કરતા હતા તેઓ સ્વચ્છ,

માયાળુ અને ઉદાર દિયના હતા. 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' ને પણ તેઓ તેા વીડના સમય માં સહાયતા આપતા હતા. માંધીજી તરફ પૂજ્યભાવ ધરાવતા હતા અને વીંછી રાષ્ટ્રીય હીલચાલમાં ઉઠે રમ ક્ષેત્ર તેમાં સ્થાપકની કાળે આપતા હતા. સ્વચ્છ પોતાના પાછળ પોતાના રૂઢ માતૃભી, વિધવા તથા બાળકોને વિદ્યાપ કરતાં મુખી ગયા છે સ્મર તેઓની વચર આવી પડેલાં અબધામાં સંકટમાં ધીરજ અને હૈયન જાણે અને મદ્યત આત્માને ચીરસાંતી બહે.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

યુકત તા. ૧૫ મે ૧૯૪૨.

યુદ્ધનો કડવો પાઠ

આ મંગળવારે રાત્રી કલબના સંચય વખતે શ્રી. ગરુડીસ જુમ કે. સી. એ ઉચ્ચારેલા શબ્દો સમયસરના છે પરંતુ તેને લક્ષમાં લેવાશે ખરા? શ્રી. ગરુડીસ જુમે કહ્યું હતું કે: "એજમ એ છે કે એક દેશમાં ન્યાં મોટા કોષ્ટ પણ જાતના બંધન, જેવું કે રાજતંત્ર માં જવાબદારી, વિના જીવન બળિત કરી રહ્યા છે, તેવા કોષ્ટને તેઓના માલીક કેણ છે તેની બધુ દરકાર હોતી નથી. તેઓને મોંઘ ને માલીક દેશ તે સરખાજ છે." તેમજે ગલાવા અને બરમાના દાખલા દાંકયા હતા ન્યાં સોકોને દોષ પણ જાતની નિંજમદારી નાંદિ દેવાથી તેઓએ પોતાની ઉપર કોણ રાજ્ય ચલાવે તેને વિશે બીજકેલ બેપરવાહ બતાવી દલી. તેમજે દક્ષિણ આફ્રિકામાં એવું ન અને તેની સંભાળ લેવા એતવણી આપી હતી. હોંડી સવાયપર શ્રી. ગરુડીસ જુમ મગાચથી મોક્ષતા હતા તેના સંબંધમાં તેમજે કહ્યું કે હોંડી વસતી ગારી પ્રજાને આ દેશમાંથી શુદ્ધી નાખશે એ માન્યતામાં કયું સમ નથી અને પુરોષીય ગત્તા ઓગાં હોંડીએના પ્રવેશ વિષેના જુમ પણ વદન બેસી છે. તેમજે કહ્યું કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં એવું કયું નથી ગતી રહ્યું કે ને દુનીયાભરમાં નથી બનતું પરંતુ અદિ ને ખાસ નજરમાં આવે છે કેમકે અદિ વર્ણનો સવાલ રહેલો છે. પુરોષીયનની હોંડી પ્રત્યેના આખી વલણમાં ફેરફાર થવાની તેમજે આ સંપત્તા હશે હતા.

પરંતુ આ દેશમાંથી ગોરાના સર્વેપરિગથાની બાબના અને બીન ગોરી પ્રજા ગોરાની સમ્પત્તામાં આવે તેમ હસેલવાને અસંભાળ સિવાય બીજું કયું નથી એ ગાવના નાબુદ થતાં કોણ જાણે હજુ દેહલા જમ ના નેહશે. આપણા રોજીદા સામાન્ય જીવન દરમિયાન ખતના બનાવેપરથી આ નિર્ણય ઉપર આવી શકાય છે. તેના લાગણ આ રહી

કરખન ટ્રેન્સપોર્ટ ટીપાર્કેમેન્ટના જનરલ મેન- બરે એ કે ખસ અને કામવેના ઇન્ડસ્ટ્રીમાં એથી સુચના આપેલી છે કે બીન-ગોરા ઉતારીઓ તરફ તેઓએ ગોરા ઉતારીઓના જેટલીજ મહત્વતા થી વર્તવું છતાં એ સુચનાને બંધ વળાંક વખત થતા સંભાળવામાં આવે છે અને હવે બીન-ગોરાઓ મારે સલાયદી બંધે ચલાવવાની હીલચાલ ચાલી રહી છે બીન સમ્પત્તિમાં કસીએ તે આ સેકેમેન્ટના થયું અને તેમ છતાં તપાનીઓ તરફથી અંધિને તરફ વર્ણમેદ બતાવવા માં આવે તે સાથે અંધિને દોષ બરામ ન અને એક ધીર અન્યાય અને યાત્રીમણે થમ રહ્યું છે એવું જનરલરમાં જાંમ ગારી જાહેર કરવામાં આવે છે. જો બીન-ગોરા યુદ્ધના ગેહાન માં ગોરાની સાથે મેંડાન્ટેક ઉભી લડવાને લાગ્યે હોય તો તેઓને યાત્રીમણ તરીકે અને ગોરાના જેટલીજ માનવ લાગણીઓ પરાવનારા ચણીને તેની જાતના તેઓ વર્તવને પણ લાગદ દીવા જ નેહએ. જો વધારે બસોની જરૂર હોય તો તેની સંખ્યામાં વધારો થઇ શકે જતી કે વર્ણના આધારે મેંડ પાડવાની કસી જરૂર નજ હોવી નેહએ.

પછી આ યુદ્ધ, કે જે આ દેશને પણ બધ ઉપજતી રહ્યું છે, તેના ધીકના તકમમાં પણ આપણી કરખન સીટી કાઉન્સીલ શાંતિયા અને હેડે પેટે અમુક લક્ષ્યાંમાં માનેલી માલીકા પુરોષીયનો સિવાય અન્ય જાતના કોકો મારે પ્રતિબંધિત કરવાની ગોતાની નીતી આગળ વધારી રહી છે. આ વિશાએ તે કાવલાની માત્રણી કરતી આવેલી છે અને નાટક પ્રાંતિક કાઉન્સીલની હાલની મેંડનાં તે લાવવા છતે-તરે હા. પરંતુ કુવા દે પ્રાંતિક એકેકેકુટીવ ને કે તેજે એ માત્રણી લામ જુર કરી છે. એટલી પરંતુ પ્રાંતિક સરકારના લાખમાં જાય છે. પરંતુ

આપણે આશા રાખીએ કે તની એ વચ્ચે દરેકે નહીં આ ને હરે તો બીન-ગોરી પ્રજાઓને લાગ થાય ને રીવ ફરશે.

વળી એક બીજી વસ્તુ ધુનીયન સરમાનના લાખમાં જાય છે. તે એ કે તેજે બેહાનીસ-બર્મ અને વીટવોલ્ડસ્ટ્રેન્ડ, કરખન, પ્રોટેસ્ટાંટ અને વીટરમેરીટગર્ગ, ખ્રોમ્મન્ડીન અને ક્રીમ્મલોંતા શરેશમાં નેરીવોના પાસના કાવલા નો અમલ દળવો કયો છે. પરંતુ શરેશમાં નેરીવો ખાસે પાસ નહીં માંમવાની પોલીસો માત્ર સૂચના આપવી એટલુંજ જમ તથા ને કે એ પણ એક માણે પ્રગતિમાન થમણ નો અવશ્ય ગણાયજ કેમકે સેંકો નેરીવો પોલીસો ના જુલમમાંથી મુક્ત થશે પરંતુ ને જરૂરનું છે તે તો એ કે એ જુલમમર પામના ગાવલ કામકાપોથી માંધીજી નાબુદ થત જરા નેહએ

પછી 'નાટક ટેલી ન્યુઝ' માં એક એલ. એલસ્ટાઇનનો પત્ર નીચે પ્રમાણે પ્રાંતિક થમેઓ અમારા વાંચકમાં આવ્યો છે:

"સાહેબ,—જાપાનીઓ ને ઝડપથી આગળ વધા રહ્યા છે તે અલગ ગોરી વસ્તુ નો દેહ પરંતુ બરમાના રથાદી વલીઓએ સીવરાબેને દરાવવામાં મદદ કરી તના દવાસો જાપાનીઓના આપણા અંદરોપર દુમકો વાળા સંજ્ઞાએ ખલાલ કરતાં વધારે ગંભીર લાગે છે. જાપાનીઓની બાજુ નેરીવોને તેઓ ને હમ્ફ ને દેવા લેવાર છે એવું સમજાવવાની મનીમણ વર્ણવવાની રહેશે. પરંતુ જો આપણી સરકાર અમમનેની વાપરીને નેરીવોને બરોબર સમજાવે ને જાપાનીઓના આક્રમણની અમર તેમોને ના થશે અને સીનમાં નું ક્ષણે તે આજે ૮૦ લાખ બ્રામ્બોરોને બહેને ૮૦ લાખને આપણા મંત્રા બતાવી શકીશું.

'ટેલી ન્યુઝ' ના તંત્રી કિપલા પત્ર નીચે મેંધ લખે છે કે: "જાપાનીઓ ભવ વિશે નેરીવોને માલીવબાર કરવાનો એક રહેતો ને છે કે તેઓને હમેરા નેરીવ વાપમાં નીમવીત ગોઠાકાટ કરવું. આ સૂચના સત્તાપીઓને મહિનાઓપર કરવામાં આવી હતી અને કંઈક કરવામાં આવશે એવું વચન આપણું હતું. પરંતુ હજુ કસ થયું નથી." અમે આ માળતમાં અમામ મહાધોમીના મતથી બીજ-કુલ ચિરક જાંમી જાંમી. યુદ્ધના માંધેરો અગળ હોય છે તેની કોણ ખાતો આપી લકે એમ છે અને નેરીવોને જુલમના પ્રચાર કરી છતી લક શકાશે ખરી જરૂર તો ના જરૂરીસ જુમે કહ્યું છે તે છે: નેરીવોને તેમજ આ દેશના રથાંશ વલીઓ છે ને સમજા કોકોને આ દેશમાં જવાબદારી આપો. આ દેશ તેઓને છે અને તેઓ એક માળીકના દાંધ નાંચે ગુલામો નથી કોઈ તેઓને ખાતો આપો અને તેઓ આ દેશને માટે પોતાના જાન ફેરમાવે કરવાને તમયારે થશે.

વળા ખીન-ગોરાઓની ઉપર નવા મલિન થિત કાષ્ઠાઓ ઘાસવાને જો કે ધુનીયન સરકાર દ્વારા મુદ્દ પ્રમત્તોના કાષ્ઠામાં વળીજ રોડામાં નહેલી છે, કે જેને માટે ખીન-ગોરાઓને તો સંતોષોને જ આભારી થવાનું છે, તેમ છતાં ખીન-ગોરાઓની તંદુરસ્તીના સંબંધમાં તેની ધેર નિષ્કાળજી દેવામાં વિના નથી રહી. કચ્છના ફાર્માસેયને ખીન-ગોરા કાષ્ઠાઓએને માટે જાણી જોઈ ખીન-ગોરાની સમવલની માગણી કરી હતી જે મરકાદે એ બંધાનું આખી નામંજૂર કરેલી છે કે મુદ્દ બાદ સ્પષ્ટીકરણમાં ખીન-ગોરાની મુરતી સમવલ મળી રહેશે. એવું જાણવામાં આવ્યું છે કે આજે ૧૪૦૦ લીટી કાષ્ઠા રોગીઓ માટે કચ્છના માં માત્ર ૮૦ ખીન-ગોરા છે. આ વર્ષમાં ખીન-ગોરાઓમાં કાષ્ઠા રોગથી ૮૬૮ મરણ થયાં હતાં અને માત્ર ૫૫૦૦ થી વધુ માત્રમાં ૨૧૫ મરણ નીમજમાં છે. કચ્છના કચ્છી ગીર હોસ્પિ

ઓપીસર ડૉ. કલુરે કાષ્ઠા રોગીઓ માટે ખીન-ગોરાની તાત્કાલિક મરકાદે જણાવી હતી પરંતુ સરકારે તેને કાંઈ ખ્યાલ આપ્યું નથી. સરકારની એ વલણની દીકા કરતાં 'નાટાલ મરકાદે' સચે છે કે :

"કચ્છીઓમાં દોરડાંનું તો મુદ્દ બાદ બોલામાં બોલા ૬૮ માસ સુધી સરકારી ખાતાના કાષ્ઠામાં રહેશે અને મુદ્દને અંત કંઈ નહીં જણાવે નથી. દરમિયાનમાં કચ્છનામાં નેટીવોમાં કાષ્ઠાઓથી રોગના વધુ ભેગે મરણ થાય છે અને અનાજની અછત ના નજીક આવી રહેલા મહાનાઓમાં એ પ્રમાણમાં ગંભીર વધારો થયા સંભવ છે. કચ્છનાને નવી મરકાદેવાલની તાત્કાલિક જરૂર છે અને કચ્છીઓને ૧૦,૦૦૦ મરકાદેવાલની સરજામ પુરો પાડવા માટે આપવા ઉપરાંત વધુ ખર્ચ આપવાનું કચ્છ-

લેલુ દોશ સરકારે જાહેર તંદુરસ્તીના કાષ્ઠાની કચ્છે ૫૦, ૨૨૦૦૦ તો પોતાનો દોરડો આપવા બંધાવેલી છે એ આપવાની ના પાડવી એ બીજાકલ તરીકે સમજી શકાય તેવા બાબત છે."

આ વસ્તુ અંગ્રેજોને કાચુ પડતી ધીન તો શું સરકાર આવી બેધરવાજ બતાવી શકી હોત ખરી? અને તેમ છતાં કચ્છીઓ આફ્રિકાના રાજનીતીમાં એક વખતે જાહેર સભાઓમાં બધામાં કુટુંબો છે કે તંદુરસ્તીની બાબતમાં વધુભેદને સ્થાન દોષજ નહીં શકે.

આ સંબંધી બાબતો એકજ વસ્તુ તરફ નિર્દેશ છે અને તે મી, જરૂરી સ્થિતિ કહેલી છે તે—દેશના રાજકારણોરના અનાજ કાષ્ઠાનું મુદ્દ આ કચ્છો પાદ મીખાની રહ્યું છે. કાષ્ઠા જાણે કે કે આ શાખાને દબે બધુ થોડું વધ મળું નથી / આપણે આજા રાખીએ કે કાચુ નથી થયું.

આજાદ હિંદમાં વિદેશીઓનું સ્થાન કેવું હશે?

એક કેનેડિયન જુવાનને માંધીજીએ આપેલો જવાબ

મારી અમેરીકાની દસલમાંથી હું નીચેનો પાનકુવર (કેનેડા) થી આવેલો એક નમુના ૨૫ કાચા સહી છું :

"આપની 'હિંદ'માં માટે હિંદ'ની નીતીને હું સીમાયની છું એક તો સ્વયંપૂર્વક હું નહીં શકતો નથી, પણ 'લીબર્ટી' માસિકમાં આપનો લેખ મેં વાંચ્યો છે તે આપના ચીખ્યાત જીવન ના કાલાગ આવેલા હેવાલો પણ વાંચ્યા છે. 'વિખ્યાત' કબ્દ હુરોપના સમય' નેતાઓને વિશે વધરાવ છે તે અર્થમાં મેં નથી વાંચ્યો, પણ પોતાના અંગત કલ્પનાતરંગોને સમાધાન આપતા નહીં પણ પોતાની પ્રાપ્તી સ્થિતી સુધારવાનો સાચો પ્રયત્ન કરતા પુરુષના અર્થમાં વાંચ્યો છે. બેશક અને એ બધર તો હતી કે આપના સીદાનોમાં હિંદુસ્તાને પ્રાચીનજીવ તરફ પાછો વળવાનું અને રાષ્ટ્ર ગદ્દ વચ્ચે આર્થિક સહકાર તથા માણસો પ્રત્યે સહકાર સાધવાનું રહેલું છે. પણ હું એ જાણતા છું છું કે આપનું નવું શોકસાપન જગતના સમકારનુગા મનુ સ્થાન લેશે? હુરોપના નામ દેશો બાળક હતા કે તેઓ અસિદ રહી શકે, પણ તેમની આજે શી દશા છે તે જુઓ હું હું હિંદુ રતાનના આધ્યાત્મિક નેતાનીજ કલ્પમાંથી જાણવા છું છું કે તેની સરકારનું વચ્ચે એ દેશમાં રહેનાર અંગ્રેજો પ્રત્યે કેટલું રહશે, અને અંગ્રેજ તથા બીજા વિદેશી પેદાઓને કલ્પ દેવામાં આવશે ખરું? ૧૯૪૨ માં એકનાદલ પેદા અને અમેરીકાના તરફથી શોકસાપના બંદરમાં પ્રવેશ કંઈ આં લગી જગતન સલાવેલી એના નીતી હિંદુસ્તાનની નવી સરકાર ચલાવશે? એટલે કે વિદેશીઓ અને વિદેશી વેપારન દેશમાં પ્રવેશ અને વસવાટની મનાઈ કરવામાં આવશે?

'હરિજનપંથ'માં ગાંધીજી

હું આજ રાષ્ટ્ર છું કે એક કેનેડિયન જુવાન, જે આપના દેશના પ્રશ્નો પુરેપુરા સમજતા છું છું, તેની આ મૂંઝવણને માટે આપ કૃપા કરશે."

આ કાચામાંથી વિવેકનો બાગ માટે નાખીએ તો વેખાનો સીધો સવાલ આ છે : "આજાદ હિંદમાં અંગ્રેજો અને વિદેશીઓને માટે સ્થાન હશે ખરું?" આ સવાલને મારી કમ્પીલ કે સાચી અધ્યાત્મિકતા સાથે કશો સંબંધ ન હોયો એટલે આજાદ અમેરીકા કે આજાદ બ્રિટન માટે એ સવાલ જાહેર નથી અને હિંદ બધારે અંગ્રેજો આજાદ થશે તારે પણ નહીં રહે કેમકે આરે હિંદને કોઈની કશી રોકડોર વિના પોતાના મનનું પાછું કરવાની છૂટ દાયે પણ હિંદ આજાદ થાય—ને પહેલું મોડું થવાનું જ—તો ન શું કરે એની કલ્પના કરતાં આજાદ આવે છે એના રાજકારણ પર મારી જે કશી અસર હશે તે વિદેશીઓને આજાદ આપવામાં આવશે, એ શરતે કે તેમની દાખરી દેશને લાભકતી હશે. તેમજે આજાદ લગી કશું છે તેમ દેશને ચુરીને દિશા જાવાની પુર કહી નહીં આપવામાં આવે.

આજાદ હિંદ બીજી રીતે મનુ દેવાશે તે તલવાનું રહેલું છે. તેણે જે અહીંસા માર્ગનું અનુયાયન બોલીવત્તી સંપૂર્ણપણે તે બોલીવત્તી સહનતાથી કરેલું છે તે માર્ગને જો ને વળાવી રહેશે તો હુરોપની નાની પ્રાપ્તિની કાલાગના વિચાર કરતાં તેને જરાયે કલ્પવાયું નથી અહીંસક સવધને માટે બંધારની ચક્ર સામે રક્ષાને સાથ મોડું ખર્ચ નામ બીનજરૂરી છે એવા રાજ્યે બંધારની સલામતી સામે રક્ષા માટે કશુંજ ખર્ચ કરવાની જરૂર નથી એવું રાજ્ય

કહી કરતીમાં આવશે કે કેમ એ સવાલ પૂછને! એ વાજાની મજાગ ખરું. એની તાર્કિક કલ્પના માં છુદ્ધિ કશો હોય જતાવની નથી. એ વસ્તુ, જેને આચરણમાં લિનારની કલ્પ કહેવામાં આવી છે, તેનો અપલ કરવા જેટલી લગી કશાએ મનુષ્યરક્ષાવ મરી બનાવશે કે કેમ એ બીજો સવાલ છે. એ સવાલ બાકિતમત દર્શનોમાં અકલ્પીત ઉચાપચે ચક્રો જાણેલ છે. કીરજ પુરક પ્રયત્ન કરવાથી એક દાખલા વધવા અસક્ય નથી, અને તેમ હો, પણ હિંદ તરફથી એવા જવાબની રહી દેખાતી નીચાની હું બતાવી નથી શકતા એટલા માટે હું મારી બધા બોધ મેરીન પ્રયત્ન કોરી દેવાતો નથી. એમ કહું તે હિંદ તીર્થેજ સ્વનંતતા મેળવી શકે એવી આજા પણ મારે સહનર કોરી દેવી પડે, જેમ કલ્પકે કોરી કીમી બ, કમદે તેજો કહે છે કે હિંદ પીડાળ અને સર્વોચ્ચ નિઃશસ્ત્ર હોઈ તેને જરૂરી પ્રાજ બનામાં એકોડે વરસ લાગશે હું એવી નિશાસને વલ કાપતી ના પાડું છું. લોકમાન્યની જગલન પાછીમાં કહું તો, "સ્વરાજ એ હિંદને અન્યાસદ હક છે તે તે જમે તે ભોગે લેવાનું છે." પણ બેખપ્રાપ્તિના પ્રત્ન માં છે, બેખની પ્રાપ્તિમાં નથી અહીંસાની પ્રક્રિયાની સંપૂર્ણતા વાટે તે પ્રાપ્ત કરવાની ચાલના રીતે અને કોરી મજાસ અને શ્રા છે એ અહીંસાની મુદ્દ સંકલિતો તામ કાષ્ઠો મહત્ત્વે નથી. આપણને સફળ વધ મુશ્કેલી જેટલી જમા નહીં છે એટલુંજ ખતરી મંડ્યા રહેવા થી શાધવા આજાદ દેનારા સ્વનંતતાને પુરે એમ છે તે મદનત આ છે તે તેનું દાખ એટલુંજ મોડું છે.

અમેરીકાને પંડિત જવાહરલાલને જવાબ

પંડિત જવાહરલાલે સર રોહડાં કોપ્પના દોષ ના મીઠાન રખાને અમેરીકા હિંદને શીખા-મણ આપવા મંડી પડેલું તેના સચોટ જવાબ આપ્યો હતા તેના દુઃ સાર રૂઢ મારફતે આપણને મળેલો. તે આપો લેખ મોકિવા જેવો દોષ હોદ્દાનાના યત્નમાનપણામાંથી તે આદી કિતારીએ છીએ :

અમેરીકા પ્રત્યે હંમેશા હું વારે પ્રશ્ન સા ને મીઠાવાને કોતો આપ્યો છું. આજની તેની મહાન સત્તામાં તેને હું પીળમ પણ છઠ્ઠું છું. એમ છતાં મારે એ સ્પષ્ટ રીત રહેલું જોઈએ કે અમેરીકાનાં લણું અખખારામાં હોઈ વિશેષ મણાં જે દીક્ષા આપી છે તથા મને બારે આશ્ચર્ય થયું છે અને એ અંગે હું એટલું રહું છું કે હિંદની પરિસ્થિતિ વીચેના વારે અગામ

ના પાપા ઉપરજ આ દીક્ષાઓની રચના થય છે. અમારે મારે શું સાફ છે ને શું અવાજ છે એ વિશે અમને ઉપદેશો આપવામાં આવ્યા છે અને મુરખીવદનારી શીખામણોને પણ જાણે થોડા વધી રહી છે. અને એ રીખામણ જે આપણે ન રીકારીએ તે શું યાદ તે વિશે ધમકાઓ પણ આપવામાં આવી છે.

પાંચેની રીખામણ હમેશા આરક્ષકામક ને પીચારણીયજ દોષ પણ અમે કાંઈ દેશ કે પ્રજા ના મુરખીવદનારી કાજાને રીકારવાને દેશપણા નથી અને આપા ઉચ્ચાસને બેસીને અવાજ સા ઉપદેશો કે ધમકાઓથી પીગળી જઈને અમારી નીતીની નકકી કરવાની અમને આદત પણ નથી.

આજે બાર અવાજ ભારતીય રીંદળાવ મળેલા આ જમતનાં આપણે એક બીજા સાથે

સલાહ મસલાત કરીએ અને આપણું જે સર્વ સામાન્ય લક્ષ્ય કે દેશ છે તે મારે આપણા પરસ્પરના હિતને સહમાં રાખી કાંઈ સારો માર્ગ શોધી કાઢીએ એ સર્વમા મોઘ્ય છે, પણ હું એ સાથે સાથે જાહેર કરવા છઠ્ઠું છું કે અમે કાંઈને કાંઈ જાતની વિનતી કે અપીલ કરી નથી અથવા તે કાંઈને અમારા મામલા માં રમ્મે પડવાનો આમલ કયો નથી

અંત રીરું પ્રેસીડેન્ટ રૂઝવેલ્ટની પ્રશ્નતાઃ હાં છું અને એમ માનું છું કે તેઓ એક મહાન બોલ્તે બારે પોરતાથી અને તારીફ લાખ રીતે ઉઠાવા રહ્યા છે. હું એમ પણ માનું છું કે બવિષ્ણમાં તેઓ મોટા ભાગ અજવાજના છે

(અનુસંધાન મારે બુલ્લો માનું ૧૬૧)

બ્રીટીશ સરકારે હિંદને આપેલાં અનેક વચનો

સર કોપ્પના કરખારો

સર રોહડાં કોપ્પ પોતાની સાથે મુક મણી તરત હિંદમાં એક બ્રીટન અને ગીળાં મંદમાનોના સમાન દરબજે એક સંધ સ્થાપવા સમતું એક નવું બ્રીટીશ વચન લાવ્યા છે. આ કરખારને બ્રીટીશ મુક પ્રધાન મંડળી જાહેરવાના રવરખા છે.

આ કરખાર ને બંધખમાં કાંઈ કાંઈ અનોઢસ સમયે અમલમાં મેલતનાં આવે તે હોદ્દપર તેમની કવી અસર થવા પામે, એના સંબંધ મા અભારે હિંદમાં બારે વિરાદ આવી રહેલો છે. પ્રતિબે એમાં દોરી સઘમાંથી અલમ રહેવાનો હક આપવામાં આવ્યો છે, એવી મુરખીય જાણતીયાણા પ્રતિ વાવ બીની સપ ગાંધી અલમ રહે અને "મહારાત" રમે એવી સંકાવિતવા લાયતાં હોદ્દ મહામલાએ એ કરખારોને ખુલા રખેદમાં અવગણી કાઢી છે. વળા ગાંધારજી ધડનર સંમિતિમાં જનરા પ્રાતાના પ્રતિ નિધિઓની સુદણી જાણ નિન્દાપેલ કામી મુકાદા હેઠળ થનાર છે, જે સોકસાનના રીકાંત ની તદ્દા પચ્છમા છે આ ઉપરાંત દેશી રાખીની પ્રાનતા મહો પણ દેશી રાખી જેમને નિમે, તેમને બાવિ સોક પ્રાંતિનિધ સભામાં રચાન મળનાર છે.

અંધા પદોને નામંજુર

આ લાંબી મુદતના વચનની નકહરતા વિશે પણ મારે સંભ કાજારમાં આવે છે. ગાંધીજીએ તે એમ પણ જણાવું જણાવું કે કે આ તે લાંબી મુદતે વટારી ગળમ એવો એક છે—(The Englishman's Burden) એ એક અંગ્રેજી લેખ (burden) રૂઝવે મહાસવા, હોવું વડા બા,

(અનુવાદક : શ્રી. શકુન્ત રામજી)

નિતીને, સિંધો, રાજપાટીઓ, તેમજ અખંડ હોદ્દા તરફેણ કરતા બધા રાજકીય પક્ષોને ઉપતી બ્રીટીશ કાજારોના નામજુર છે. મુ. શીમને એમાં પાકારતાન નથી દેખાતું અને એમાં કેરલીક આવાઓ જણાવા તેને પણ તે નામંજુર છે. વચ્ચેનાં હિંદના લગભગ તથા મુ. રાજકીય પક્ષોને એ કરખારોને અરીકાવ છે. બ્રીટીશ સરકારે હિંદને બચાવ હોદ્દોને સુધત કરવાનો મોહાએ છંકાર કાપે છે તથા હિંદના સર્વે પક્ષોની એસરખી મોગણી છે કે હિંદના બચાવ હોદ્દોને સુધત થવો જોઈએ બચારના પ્રજાપર જાહેર બામણ પડશે અને સર કોપ્પને નિષ્પ્રજતા મળશે એવું કાસમાં જણાય છે.

સર કોપ્પના કરખારોના પ્રકાસમાં, ધરદ છંડીઆ કંપનીના વખતથી માડીને અપાર સુધીમાં હિંદને કેટલાં બ્રીટીશ વચનો આપામાં હતાં, તેને લમ્તો આ લેખ રસકાળી થય પડશે. એ વચનો બ્રીટીશ સરકારે કેટલાં પાળ્યાં છે કે એ તે વાંચકોએજ નક્કી કરવાનું છે.

બ્રીટીશ વચનોની પરંપરા

સને ૧૮૩૩ માં મોહાલેએ બ્રીટીશ પાર્લામેન્ટ માં જણાવ્યું હતું કે, "હિંદમાં અંગ્રેજ સિંધાવ પ્રચારથી હોદ્દોમાં "મુરખીય રાજપદ રમે અને રાજકીય સરચાઓ" મારે તપના જામશે." પણ એવો દિવસ કાંઈ વખત આવશે એના એને ખાસીજ ન રીતા. આમ છતાં એજો ઉમેરું હતું કે, "એવો દિવસ આવતો દેખ, તે તેને અટકાવવા હું પ્રાપ્ત નહોં કરું અને એવો દિવસ, ભારે આવશે, બાર, ને મુરખીય હિંદીકામાં સૌથી વધુ અવિગમન દેશે."

૧૮૩૩

૧૮૪૮ના ચાર્ટર એક્ટની ૮૭ મા કલમમાં સ્પષ્ટ રીતે કહેવામાં આવ્યું છે કે, ના. સલાહના કાર્મ પણ દેશી પ્રજાજનોને એમના ધર્મ, જન્મ રચાન, રંગ હલાદિ-હલાદિને, કારણે એકો ધગાવવાને અપોગ્ય મજુરામાં આપશે નહિ.

૧૮૫૮

૧૮૫૮ ના ના. મહારાષ્ટ્રીના દેશમાં ઉદારતા, બલાહ, પરંપરા પ્રતિ અને સહનશીલતાની ભામણી ધવાનાં મારે છે. બ્રીટીશ તાજની પ્રજાઓના સમાન દરબજે હોદ્દોએને મે (મા પછી હોદ્દોએને જે લાંબો-હકો મળશે તેમજ ઉજ્જેષ એમાં તરવામાં આભા છે.

૧૮૭૭

૧૮૭૭ માં સોડ હીંદને કલું હતું કે, મહા-સણીના દેશને હિંદની સરકારે રાજકાંપે છે અને તેને પોતાની નીતીના બધા કલ્પોને સુમેગ મળે છે.

૧૯૦૮

સને ૧૯૦૮ માં ભવારે સોડ મીન્ટો વાંચસરોવ હતો, બારે ના. સલાહ સાવળા એવર્ડે હિંદના નરેન્દા અને પ્રાવજનો પ્રતેની જાહેરાતમાં જણાવ્યું હતું કે, પ્રતિવિધિત ધરાવતી નરધા-ઓનો મિદાંત ધીમે ધીમે કાચ માકવાનું ચર કરવામાં આવ્યું છે અને હવે વખત આવી પડેલો છે ભવારે એ સિદ્ધાંતો વિસ્તાર કરવા માં આવે અને હોદ્દોએના અગમનાં વગો, જેઓ હોદ્દાનાં બ્રીટીશ રાજ્ય નરધી રજુ થયેલા ખજાણાનું મનાવિત ધરધર લોખ અને પ્રાસાદિત થયેલા હોય, તેઓએ નાગરિકતા ની સમાનતા અને ધારાલયા તથા સરકારનાં

પણ મોટા હિસ્સાનો હાથો હોય છે. આવા હાથોને રાજનીતિ સંતોષ કરવી થરાવની સરકારને કમનોર કરવાને બદલે મજબુત બનાવશે."

૧૯૧૧

સને ૧૯૧૧ માં ના. સમ્રાટ પાંચમા ભવેજીને પણ આમજ કહ્યું હતું. એણે જાહેર કહ્યું હતું કે, ના. મહારાણીના હિસ્સામાં અને મારા પિતામાંની ભવેરાતમાં જે ભવેરાત હાજર થયામાં આવી હોય તેણે હું અનુચરણ કરીશ.

૧૯૧૫

મા. મોનાર મોએ ૧૯૧૫ માં ગીલ્ડ કોલમાં મળેલી એક મોટી મળમાં જાહેર કહ્યું હતું કે, "બ્રિટીશ સામ્રાજ્યનાં સંસ્થાઓનાં કુલ કીર્તિ હિમા મળી નથી. આપણે સામ્રાજ્યનાં દરેક ભાગમાં બ્રિટીશ સામ્રાજ્યની એક પાલીમેન્ટ નેશનલ અને એના બધા સમાવેશથી બ્રિટીશ સામ્રાજ્યનાં રાજનીતિ હતા મા. અને હવેનાં હિસ્સા મેળવશે."

૧૯૧૭

સને ૧૯૧૭ માં મા. મોન્ટેગ્યુએ ના. સમ્રાટની આગળી બજામાં જણાવ્યું હતું કે, "હોદ્દામાં જ્યાંયાર રાજનીતિમાં પ્રતિનિધિતર સિદ્ધિ માટે રાજસાત્તા સંસ્થાઓનાં કમચઃ વિઠાસ કરવાની નહ સધાતની સરકારની નીતી છે." ૧૯૧૮ ના હોદી મરકારી કાલદાયા આમુખ (provable) માં પણ મા. મોન્ટેગ્યુના નિવેદનને દેશ આપનામાં આવેલ છે કે, બ્રિટીશ સામ્રાજ્યનાં એક અમળના આગ તરીકે બ્રિટીશ હોદ્દામાં જ્યાંયાર રાજનીતિ પ્રતિનિધિતર આગ કરાવવાની દેશ એક હોદ્દામાં સંસ્થાઓનાં દરેક શાખામાં હોદ્દાઓનાં સાથ નહ ને વધુ પ્રાપ્ત કરવાની તેમજ રાજસાત્તાની સંસ્થાઓનાં કમચઃ વિઠાસ કરવાની નીતી સમ્રાટની સરકારની છે.

૧૯૧૯

ના. સમ્રાટ પાંચમા ભવેજીને ૧૯૧૯ માં હોદ્દામાં પાડશે હોદ્દા છે—

"હોદ્દામાં પ્રતિનિધિતરમાં રચાવવા માટેની પ્રજાની કમચઃ વિઠાસર પણ રહેલી હિદ્દિ તરફ મેં સમજી નહ અને સધાતુણની દ્રષ્ટિએ નીકળ્યું છે. નાની સરકારની માંડીને આવી મહત્ત્વનાં હોદ્દામાં મીમે ધીમે દેશનાં જુદાંમળાં મેં પર પણ પોતાનો અંકુશ મજબુત બનાવ્યો છે."

૧૯૨૧

૧૯૨૧ માં સુપરેલા "ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ સંસ્કૃતિશન (૧૯૨૧) માં ના. સમ્રાટની સરકારની નીતીના હોદ્દાઓનાં અંકુશમાં હોદ્દા મળેલી બધા સંકલ્પે દુર કરવામાં આવી છે. તેમાં હોદ્દાનાં અમળ્યું છે કે:

"અમારી પાલીમેન્ટ બ્રિટીશ હોદ્દામાં જ્યાંયાર રાજનીતિમાં પ્રતિનિધિતર સિદ્ધિ માટે જે પોજના રજુ કરી હતી, તે હાલમાં બને અને બ્રિટીશ હોદ્દા અમારાં સંસ્થાઓમાં પોતાનું પોઝમ રચાન પ્રાપ્ત કરે એવી અમારી કમચઃ અને આનંદોનાં વિધાય છે."

૧૯૨૧ માં ના. સમ્રાટ નીચેના સંસ્થાઓમાં એક સંસ્થા મોકલ્યો હતો, જે રાજનીતિમાં અને મારાસલા જુદી મેલની વખતે પુલ મોકલ મોરે વર્તેલો હતો—

"વધેલી, દરમ પેલીઓની, દેશકાલ અને વધારા હોદ્દાઓમાં પોતાની મજબુતિ માટે 'સ્વરાજ્ય'ના સ્વચ્છ મેલમાં છે. આજે મારા સામ્રાજ્યનાં અંદર જે સ્વરાજ્યની તમે સરકાર કરી છે."

૧૯૨૧ માં સુપરેલા સમ્રાટની વિધાયના સંસ્થામાં મોલમાં કુલ મોકલ મોરે જાહેર જણાવ્યું હતું કે, "વધેલીને વેળા મુજબ મોકલેલાં નિયમનાં રીત તરફ દેખામાં આવી છે. બ્રિટીશ સરકાર એક કાલદાયક આ પ્રતિનિધિતર સત્તા છે એવો ખ્યાલ છે જે હોદ્દા દેખામાં આવેલ છે અને એની જગ્યાએ દોરવણી કરનાર સત્તા મેલવામાં આવી છે જેને હોદ્દામાં બ્રિટીશ સામ્રાજ્યમાં મંજૂર સ્વરાજ્ય તરફ દોરવી જામ તે તરફ મહત્ત્વ કરવાનો તમા અમળવાનો રહેશે."

એજ વર્ષમાં, એટલે કે ૧૯૨૧ માં મા. મોન્ટેગ્યુએ શાહી પરિવદમાં જણાવ્યું હતું કે, હોદ્દામાં સરકાર અને પ્રજા સંપૂર્ણ રીતે પોતાનો સંસ્થાનિક દરમજો પરિધાન કરે, તે તરફ આપણે વિશ્વાસ દ્રષ્ટિએ નિદાગીએ છીએ.

૧૯૨૮

૧૯૨૮ માં મા. સુપરેલા મોકલનાં હોદ્દામાં વધુ પ્રધાન તરીકે કહ્યું હતું કે, "વધેલીને બદલે મહત્ત્વનાં અમળનાં સામ્રાજ્યનાં સંસ્થાઓમાં એક નવું સંસ્થાન ઉમેરાશે એવું હું કહ્યું હતું, જે સંસ્થાન બ્રિટીશ ભવિષ્ય હશે અને તે આપણા આ કાલદાયકની અંદર એક સમાન સંસ્થાન તરીકે સરકાર પ્રાપ્ત કરી શકશે. આ આગત હું હોદ્દા વિશે જોણું છું."

૧૯૨૯

હાલના હોદ્દા હોદ્દાઓ અને અમારો હોદ્દા અંતરિન મારે હોદ્દાના વાલસરોપ હતા, તારે બ્રિટીશ પ્રધાન મંત્રીના સંપૂર્ણ સત્તા સાથે ૧૯૨૯ ના આઠટોપરની તા. ૩૧ થીએ ઉધાકારી પાછા હશે તારે હોદ્દામાં જણાવ્યું હતું કે, ૧૯૧૯ માં પાલીમેન્ટે જે પોજના રજુ કરી હતી, તે ના. સમ્રાટના બીજા સંસ્થાઓની વચ્ચે બ્રિટીશ હોદ્દા પણ પોતાનું પોઝમ રચાન પ્રાપ્ત કરી શકે એટલા માટેનાં સધાનરૂપ રહેલી મેલમાં વધુમાં, તાજના પ્રધાનોએ એક કરતાં વધુ વખત જાહેર કહ્યું છે કે, "હોદ્દા મેલમાં સમમમાં સામ્રાજ્યનાં સંસ્થાઓના સમાન ભાગીદાર તરીકે પોતાનું રચાન પ્રાપ્ત કરે એવી ના. સમ્રાટની સરકારની કમચઃ છે."

વધુમાં એમણે જણાવ્યું હતું કે, ૧૯૧૯ ના ધારા (સરકાર)ના સંસ્થામાં બ્રિટીશ સરકાર ના કરાદાના અર્થનાં મેલમાં મેલ આદન અને હોદ્દામાં જે સંસ્થાઓ દરોવવામાં આવે છે, તે સંસ્થા, ના. સમ્રાટની સરકાર વતી એવું

રજા કરવાની મને યાદ અપાત છે કે, ૧૯૧૯ ના હોદ્દામાં સરકારના મુકારો મપદ છે કે હોદ્દાનાં અમારણીય પ્રમિતિનું કુદરતી અંતરિન એમ સંસ્થાનિક સ્વરાજ્ય છે

એજ વર્ષમાં, ૧૯૨૯ માં મા. મેલમાં એક મેલમાં હોદ્દા વધારે દેશ અંદર તેમણે આગની સમાપ્તિ દોર્યું હતું કે—

"હોદ્દામાં બ્રિટીશ નીતિનું એમ સંસ્થાનિક સ્વરાજ્યની પ્રાપ્તિ જે એવું જાહેર કરવામાં આવ્યું છે અને સરકારના હોદ્દાનાં મેલમાં જાહેર ના કરાદાઓની કુદરતી સ્વરાજ્ય માટે દોરવીને જોઈએ. ૧૯૧૯ માં હોદ્દા તરફના એલગીઓએ વસતિદાતા કરાદા સહીએ કરી હતા અને હોદ્દા રાજસોલનું એક સમય બન્યું... અને આપણે કારમાં સંસ્થાનિક સ્વરાજ્ય મેલમાં જોઈએ. હોદ્દા પાસે કાલ કમીલતર તરીકે કામ કરતા હોદ્દા છે. હાલમાં અમારો હોદ્દાઓના સંસ્થામાં મંજૂર કરવા હોદ્દા પોતાની સરકારના એક અમળવાન સમય સર મહત્ત્વનાં હોદ્દાઓનાં મોકલના હતા. હોદ્દા આંતરરાષ્ટ્રીય મજુર પ્રમોમાં મોટા કામ અમળ્યા છે અને આંતરરાષ્ટ્રીય મજુર હોદ્દાનાં વધેલીને મંજૂરનાં તેને પોતાની એક મેલમાં પણ છે."

આ વધેલી તેમણે સંસ્થાની નીતિ પરિવદમાં હોદ્દાના અમળ પ્રતિનિધિતરના હોદ્દામાં કરી જણાવ્યું કે, "૧૯૧૯ સંસ્થાનિક પ્રતિનિધિતરનાં એવો જ કામ હોદ્દામાં પણ કરાવવી ગાલી રહી છે. હોદ્દા સંસ્થાનિક દરમજો પદોએ એ મેલમાં આપણે કમચઃ છે છીએ" એમ કહીને આપણે આપણા વચનાની હોદ્દાનાં પુરવાર કરી અમળવા પ્રવળ કરીએ છીએ.

૧૯૨૯ માં મા. પાલીમેન્ટે આગની સમાપ્તિ કહ્યું હતું કે:

"સ્વરાજ્ય મોલવતું હોદ્દા નીચા સરકારનું હોદ્દા એવું કાલ પણ કમચઃ નથી. કાલ પણ હોદ્દા તેણે ન કમચઃ તેમજ આપણે પણ ન કમચઃ છે, હોદ્દા નીચા દરમજો વધે સંસ્થા માનવે મેલમાં: કારણ કે એના અર્થ એવો થાય કે આપણે હોદ્દાનાં કામમાં નિષ્ફળ થયા છીએ."

૧૯૩૧

૧૯૩૧ માં ના. વાલસરોપ હોદ્દા વીજીકને મુજબની કરપેરેશન આપેલા સમાન મળના જ્યાંયાર હોદ્દાના નરેન્દ્રો અને પ્રજાને સહકાર માટે વિનંતિ કરી હતા એવો હોદ્દા કમચઃ જ્યાંયાર સરકાર અને બીજા સંસ્થાઓના સમાન ભાગીદારની રિધાલો પદોગવાના પોતાના એમ તરફ આમળ વધી શકે.

એજ વર્ષમાં, એટલે કે ૧૯૩૧ માં, મોલમાં પરિવદના અંતે મા. મેલમાં હોદ્દા એ વખતની રાજ્ય સરકાર વતી આગની મજુર સરકાર જે નીતિની ભવેરાત કરી હતી તે પર કાર મેલમાં જણાવ્યું હતું કે:

"ના. સમ્રાટની સરકારનો એવો મત છે કે, હોદ્દાની સરકારની જવાબદારી ધારાસભાપર એવી ખાતરીઓ સહિત મેલવી, જે સધુમતીઓને પોતાની રાજકીય છુટ અને હક્કોના સંરક્ષણ માટે જરૂરી હોય. આવી ધારા કીમ સભામતીઓ કે જે વચગાળાના સમયમાં જરૂરીઆતોને પહેાંચી પળવા માટે ચૂકે, તેમાં ના. સમ્રાટની સરકારની એ જોવાની મુખ્ય લાગણી વળગતી બાબત હશે કે અનામત સભાઓ એવી રીતે પકાય અને અમલમાં મેલાય કે જેથી હોદ્દાને પોતાની સરકાર ને સંપૂર્ણ જવાબદારી તરફ લઇ જતા નવા બંધારણ વડે પોતાની પ્રજાતને કોઇ વિશ્વ ન આવે. હોદ્દાને ઉપરાઉપરી એવાં વચનો આપ્યાં છે કે, હોદ્દામાં કામગીરી આધિપત્ય માટે

બીટીસ રાજ્ય નથી. અમે તમારી મનસૂરી પર સા મટે શિશુઓની સગવડો મેલી? અમે તમારા હાથમાં શર માટે એવાં પાઠ્ય પુસ્તકો મેલ્યાં, જેમાંથી તમે રાજકીય પ્રેરણાઓ પ્રાપ્ત કરી શકો? અમે એવું ઇચ્છીએ કે, હોદ્દાની પ્રજા હંમેશાં મુંગી રહે, અમારા રાજ્ય હેઠળ ગુલામ રહે, તો સા માટે અમારી મહારાણીએ અને મહારાજાએ તમને વચન આપ્યાં છે! અમારી પાસાંમેન્ટે તમને શા માટે વચન આપ્યાં? "

"છેવટે હું આશા રાખું છું અને વિનંતી કરું કે, આપણા બધાના પરિશ્રમ વડે હોદ્દા એવી યોગ્ય પ્રાપ્ત કરે કે જેની હાલમાં તને ખાતરી છે. તે યોગ્ય બીટીસ કામનવેશમાં સંસ્થાનિક હરજનની છે."

હક્કિયુ આફ્રિકાના હુંક ખખરો

એશીયાટીક ખજારના ધારા

રમોંગસ ટાઉન કાઉન્સિલની સુચનાથી ભા યુ નામના ચીના સામે રમોંગસ મેજસ્ટ્રેટ કોટે સમક્ષ એકા વખતે એક કરતાં વધારે વેપારના સ્થળો સીસ કરીને મુસીપદ એશીયાટીક ખજાર રેગ્યુલેશન્સની કલમ ૧ (ખ) નો ભંગ કરવાનો આરોપ મુકાયો હતો. ખજારના ઇન્સપેક્ટર મી. એફ. ઇન્ટરડેસે જુલાનીમાં જણાવ્યું કે ટાઉન કાઉન્સિલે લોટ ૧૫૮૭ ના લેસી અને ખાતોના માલિક ઈ. ખંધુને યુને મહાન પેટા ભાડે આપવાની પરવાનગી આપી હતી. યુ લોટ ૧૬૦૭ એ પરના મકાનોનો લેસી અને માલિક હતો. ટાઉન કાઉન્સિલે ઠરાવ્યું હતું કે યુએ ૧૬૦૭ (એ) યુ' સીસ તા. ૧ જાન્યુઆરી ૧૯૪૨ થી બંધ કરવું સીવાય કે તા. ૩૧ ડીસેમ્બર ૧૯૪૨ પહેલાં તેણે લોટ ૧૬૮૭ ખાલી કરી લોટ ૧૬૦૭ (એ) માં વસવાટ કરવાનું શરૂ કરી દીધું હોય. અવાવધાના વકીલ મો. રોજનરદાઇને કહ્યું કે ધારા વિધિસર અમલગા મુકાયો નહોતા કારણ કે ચરવનર-જનરેલ ઇન-કાઉન્સિલને અહલે તે ચરવનર-જનરેલ તરફથી મંજૂર થયા હતા. ધારાની કલમ ૪૦ જે મુજબ માટે સમ રચાપીત કરનારી છે તે કામદા વિરુદ્ધ છે. કલમ ૧ (૪) ને લેસીને એકા વખત ને વેનારના લોટ સીસ કરવાની ખાતરી કરનારી છે ન ટાઉન કાઉન્સિલને લાગુ પડે છે અને નહીં કે લેસીને. કલમ (ખ) માં સીસ ચાલુમાં સખ-લીસ ના સમાવેસ થતો નથી. મેજસ્ટ્રેટ ગા રી. વીસીમેને જણાવ્યું કે ધારા કાવદેસર છે કે નહીં તેનો નિર્ણય હું નથી કરતો પરંતુ મી. રોજનરદાઇને કહ્યું છે કે યુએ એક રેનકનું લીસ લીધું હતું અને બીજું ભાડે રાખ્યું હતું એ હકીલ મજબૂત હોય છે. નિર્દોષ ઠરાવી છાટી મુકવામાં આવે છે.

એખાની આવાતમાં ઘટાડો થશે

કરબન એમ્બર એફ કામરે એક નિવેદન બહાર પાડ્યું છે કે કલકત્તાથી માલ અદાવત ને જહાજોની સગવડ હાલ તુરતને માટે મોકુફ સહ હોવાથી એખાની આવાતમાં ઘટાડો થવા સંભવ છે. છતાં એમ માનવાને કારણ છે કે જહાજોની સગવડ પાછી તુરતમાં મળી જશે અને કલકત્તાના એખાના રવાનીક રોડ પર વધારે પડતો ભોળો નહીં આવે. બંજાજથી સખળા ખોરાકોના માલના નીલાસ પર હોદ્દા સરકારનો અંકુસ છે અને સામાન્ય રીતે માનવા માં આવે છે કે હોદ્દાનામાં એખાનો પાક સારો થયે હોવાથી કલકત્તા આફ્રિકાને માટે એખા એખરવામાં મુકકસી નહીં આવે. કલકત્તા માં ખખર રિધર હોવા છતાં વેર રીસ રેટસ માં વધારો સવાયી બા બાજુ એખાની બેન્ડેડ વેફુ વધતી જાય છે. મોલ પટના નં ૧ નો આવ કુકાનમાં શી ૩૪-૬ આપવામાં આવે છે.

ખત્રો લખનારોએ સેનસરની સુચના

સેનસરનું કાર્ય દળકું કરવાને અને પત્ર વ્યવહારમાં જેમ જાન તેમ એકા દીલ ચાપ તેટલા માટે સેનસર ખાતાં તરફથી સુનીયન, સાક્ષિ વેસ્ટ આફ્રિકા અને પ્રોટેક્ટરેટની બહાર ના દેશો સામે પત્રવ્યવહાર કરવામાં નીચેના સાધારણ નીચેના પાળવા સુચનામાં આપ્યું છે: અંગ્રેજ કે આફ્રિકાન્સ સીવાય બીજા કોઇ બાબા વાપરવામાં આવી હોય ત્યારે બહારના કવરની દાખી બાજુના ખુલા પર બાબાનું નામ લખવું. બહારના કવરપર તેમજ કામગીરી અંદર લખનારનું નામ અને પુરું ચીરનામું લખવું ખાનગી પત્રવ્યવહારમાં કામગીરી એખા અફરે અને જેમ અને તેમ હુંકા લખવા. કલકત્તી, નાકા કે જામની હળ કે કાનવાય કે જહાજોની રહી ખખર નહીં લખાવી. કુરબન કે કુરમનાના જખત લેખના દેશો સામે પત્રવ્યવ-

વહાર સાક્ષિ આફ્રિકા રેડ કોલ સોસાયટીકારા પરવાનગી મેળવ્યા બાદજ થઇ શકશે. બીજા કોઇ પથ્થ રીતે સીધા યા કોઇ પથ્થ તરફ દેશ મારફતે પત્રવ્યવહાર થવા દેવામાં આવશે નહીં. આ નીચેના નહીં પાળવામાં આવે તો કામગીરી પડેચતી દીલ થવા અપવા તો મોડકનારપર પાછા રવાના થવાનું નેખમ રહેશે.

આફ્રિકામાં સારામાં સારા કામગીરી સુની-યનમાં બને છે

નેચતલ પુત એમ્બર્સ એસીસીએચનની ટ્રાંસેસ માં વાપરુ કરતાં ધાર સખાકામના ઠીરકર-જનરલને માટેના આમખા રેકસ્ટાઇલ ઇન્સપેક્ટર મી. જે એચ. કુમરે જણાવ્યું હતું કે સુનીયન આજે આખાં બીટીસ કામનવેશમાં મોટામાં મોટા, સસતામાં સસતા અને સારામાં સારા કામગીરી બનાવે છે. દર વર્ષે બનાવાતી ૧૫ લાખ કામગીરીમાં ૩૦ લાખ સુનાકરેડ રેટસ અને ૧૨ ઇરેટમાં મોકલવામાં આવે છે અને સુનીયનના લકરની જરૂરીયાતો પથ્થ પુરી પાડવા માં આવે છે. આ અગલનો કુલોગ દર વર્ષે હક્કિયુ આફ્રિકાનું ૧,૮૦,૦૦,૦૦૦ થી બે રૂ૧૨ રતલ જીન ખપાવે છે.

મકાઇનાં ઘસાવ

૧૯૪૨ના વસાહના પાકને માટે ખાસ મેજેટ માં કેટલીક વિમતો આપવામાં આવી છે. જિયાડનારને ન. ૪ ફસેટ પેસો મકાઇનો આવ ન. ૨ ફસેટ બહાઇટ અને ન. ૬ રાઉન્ડ પેસોના જેટલો જ બળશે એટલે કે ખસતાની શી ૧૫. જિયાડનારએને નીચેના એક માટે આ આવ મળશે: ન. ૩ અને ૫ બહાઇટ અને ન. ૭ મીકરડને માટે શી. ૧૮-૧૦, ન. ૮ પેસો અથવા બહાઇટને માટે શી ૧૪-૮. સુનાકાળની જેમ ફરમોએ ખોતાનો પાક પોતાની નજીમાં નજીકના વેપારી કે પ્રમેપરેટીવ સંભાપટીને લેવી દેવો રહારજ વીચેરના ખખી માટે મેજ ઇન્ડ્રી કાન્ટોલ બોડ તરફથી ખસતા પાળવા કે પેસીને કર નાખવામાં આવ્યાં કે જે રાર્પર પાસેથી ન કોઇ મકાઇ ખરીદે તેણે જાવનાને દોષ છે. મકાઇના બનાવેલા કંઈ પથ્થ પદાર્થો જેવા કે મીલીંગલ વિગેરે પર કોઈ પ્રતિબંધ નથી.

શુગર મીલર ચાલુ થઈ

શુગર માલો થવા મંજબાવથી ચાલુ થઇ છે ચીનીની હાલ જે અજન જણાય છે તે જુનના મધવચમાં એકા સહ જવા વકી છે.

જવન્ત મકાશ

મેખકઃ મેવીન્દ ૬. પટેલ.

આ પુરતકમાં અર્જુન-ચિર્વ રીતે સંવાહ કાવ્યમાં છે, અને તે ઉપરાંત બીજું પથ્થ એ: કાવ્ય ૯, કીમત શી. ૩.

પરચુરણ

—આખા પુનીવનમાં ગયા સોમવારથી પેટરોતના ચેષા ભુપર વધુ પ્રતિબંધ મુકવામાં આવ્યો છે. નીકેલમાં સવારના ૧ થી શરતના ૧૦ વાગ્યા સુધી પેટરોત ચેષાનું કાંઈ તેને બદલે કંઈ સવારના ૮ થી સાંજના ૧ વાગ્યા સુધી ચેષાઓ. શાંતિવાદના બંધારના ૧૧ થી સોમવારે સવારના ૮ ની વચ્ચે પેટરોત મળી શકશે નહિ.

—આખા સામાજિકમાં પતણીની યોડી અમત આવી પડવાથી રાજીવ આક્રિષ્ટમાં બનતા સુધમાં એમી, મોહન સીરપ વિ. થાણ વપની આખરી પહેલાં પુકાના બનામાં કારવામાં આવે એવો સંભવ છે. આજસુ રિતમને યાદે પુકાના બના પાપરવાની શરતે મનાઈ પડી છે.

—હાથી પ્રધાન મી. એમરીએ આખની સભામાં ગયા કુલવારે જણાવ્યું હતું કે બંધારથી વધુ સાચ કપર હાથીએ દિગ્ગત હતી ગયા છે અને કલ્પ આશિતોનો ધોધ ચાલુ છે.

—આખની સભામાં કેપ્ટુરી પ્રાર્થન મીનરસર મી. બેઠાંએ ૧૯૪૧ના સપ્ટેમ્બર સુધીમાં બીકીસ સાથે જનના કરકરમાં વચેલી દેનારોના આંકડા નાંચ પ્રમત્તે આપ્યા છે: માર્ચ ગયા ૪૮,૪૭૭, પાસા ૪૧,૪૬૩, મુકમાં કેડ પયા ૫૮,૪૫૮, કુમ પયા ૨૬,૬૫૬

—રવેનારક શીરકે ડે. ગિરધેને ન્યુયોર્કમાં કાચનીરક રોન્ડરનની ખાસ બેઠાં ખુલ્લી કુર્તા કલ્પે કલ્પે કે પુરોપના ૨૫ ટકા મુકુદીઓનો કુલ કરમીયાલ નાચ વર્ક જઈ એવો બચકો તેઓ મીપરાઓનો વિજય માથે તે પક્ષ પોતાની આર્થિક રિપતિ પાછી પ્રાપ્ત

હરી નહિ શકે. નિસધાર વધુદીઓ કે તેમની સંખ્યાને કેવ લાખની અડધાં છે તેઓને જેરકાપન માં વસવાની તે મુવના કરે છે અને કલે છે કે જેરકાપનની કાલ ૨૫ લાખની વસતી છે અને કલ્પે એકામાં એકી બેવકી વસતીનો તે સમાવેશ કરી કલે તેમ છે.

—જેહાનીસખમાં સા મનસાલ બચુભાઈ વસુધી 'સન્નિધાન આપિનિધાન'ને મળેલી શી ૧૦-૧ અને કરબનના મી મોરદેભાઈ મોરારભાઈ વસુધી મળેલી શી ૧૦-૧ સાબાર રિવકારીએ બીએ

શ્રી દાંસવાલ હિંદુ સેવા સમાજ (જેહાનીસખમાં)

બહેર સભા

ઉપરોક્ત સમાજની તાદેર સભા તા. ૧૭-૫-૪૨ ને રવિવારે બંધારના ૨ વાગે ગાંધી હોલમાં નીચેનાં અતિ અમતનાં કામકાજ અર્થે કરવામાં આવશે.

કામકાજ: (૧) મીનીર. (૨) વિલાલવમ બંધારણ અને વ્યવસ્થા સંબંધી, (૩) હીમેરોરીયમનું બંધારણ, (૪) પરચુરણ.

આ સભામાં મહત્વના નિર્ણયો કરવામાં આવશે, જેથી સર્વે બાધઓને સભામાં કાજરી આપવા આમલકરી વિનવિ છે.

ગરસિંહભાઈ પરચુરણ,

જસમતભાઈ નાનાભાઈ,

જો. મા. મંત્રીઓ

શ્રી મૈયાવંત ક્ષત્રીય સમાજ સેવા મંડળ (જેહાનીસખમાં)

ઉપરોક્ત મંડળની પહેલી માર્ચિક જન-૧૬ મીટીંગ તા. ૩૧-૫-૧૯૪૨ ના રવિવારે બંધારના બે વાગે જાગર કમ કીલારે સ્ટ્રીટ વીડીયોમાં શ્રી મીહાભાઈ પી. ભેરવખા તા. મુકામે મળશે. જેથી રીક અને દાંસવાલ માં વસતા રાતિ બંધુઓને આમલકરી વિનવિ છે કે સભામાં બંધારવા મુકશો નહી.

કાર્યક્રમ: (૧) સેક્રેટરીનો રીપોર્ટ, (૨) બંધારની તરફથી દિસામની રજુઆત, (૩) અધિકારીઓના સુદર્ભ, (૪) પરચુરણ.

માધુભાઈ મુખાલ

કાદાભાઈ આર. કુચેરિયા

જો. મા. મંત્રીઓ. શ્રી દાં મા. જો. મં. મં.

શ્રી હિંદુ યુવક સંઘ

ઉપરોક્ત સંસ્થાના આસર કલ્પા કેલ-લાક વખતથી ગાંધી હોલમાં બપોવામ વર્મ અલાવવામાં આવે છે. અહીંના યુવાનોને અમ કસરતની પદ્ધતિસર તાલીમ આપવા માટે મંજૂરવાર તા. ૫-૫-૧૯૪૨ ના દિવસ થી તાલીમ આપવાની ગેરકલ્પ કરવામાં આવી છે.

આ સંઘથી વધુ માહિતી મેળવવા કલ્પતા બાધઓએ ગાંધી હોલ ઉપર સાંજે ૧ થી ૭ વાગ્યા સુધીમાં તપાસ કરવી.

મગનભાઈ બચુભાઈ

મીઆભાઈ લાલાભાઈ

જો. મા. મંત્રીઓ. શ્રી. હિં. યુ. મં.

ખુદેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

જો તમારે તમામ જીવનની ખરી મળક લેવી હોય તો પુછીકારક પાકો બનાવી તમારી તંદરસ્તી પાછી મજબુત અને બળવાન બનાવી દો! પણ યાદ રાખશો કે કાપકારક બેરકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચાકબો શુદ્ધ માત્રજ પાપરજો. અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આવવી ગયો છે.

અમારે ત્યાં શીંગોલા, બદામ, ચારેલી, પીરના, પંખળી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, ધાગળી, કાપર રાદી, જાખર અને કાલુ, ચાર મગજ, જાખળીની, અસમન, મુંદર, અંજર, સોના ચાંદીના વરખ, બહેરન, વીચેર તમામ કીંદનું કરીયાલું ગાંધી પકું, જડી બુદીઓ

ઉપરોક્ત હાંધી ખરીની તમામ બેસરી કમેશ સ્ટોકમાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મશહુર થયેલી મુરતની બરફી, પીરતા બરફી શી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી શી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ

બદામી હલ્વો શી. ૧-૬ રતલ, સફેદ પડવાલો હલ્વો શી. ૨-૧ રતલ, રંગીન બદામી હલ્વો શી. ૨-૦ રતલ, કુકેદ મલાક હલ્વો શી. ૩-૦ રતલ અમારે ત્યાંથી મળશે.

નવાળી પાઉર:

શરીરના કોઇ પણ ભાગમાંથી માત્ર બે મી.મીટમાં વાળ સાફ કરી દે છે. ૨ બોટલ શી. ૩-૬ પેસ્ટેજ શી. પુનીવન દેશના મોહકાં ૭૦મલો શી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

દરેક બજાર દરેક અને વેચેલા સાફ પેઈમ કરી C. O. D થી મોકલવામાં આવશે. લખેલ:—

P. O. Box 842.

139 Break St.

Durban.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સોંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
ફળકુ સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદ્દમ્મ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદ્દમ્મમાં અને મીઝમંડળમાં ગાવા બજવવાનું ઉત્તમ સાધન—હાર્મોનીયમ
જાકડાંકોલસાના ધ્રુમ્મસાથી બચી તાન્કાળીક રસોઇ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક બતની હંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, હીલરૂબા, ગીતાર, કાપ્પ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડોરી, મધર
ઇન્ડિયા, અઉરત, બાલી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજંતોના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ કામ.

સોલ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્ટુટ, સરદાર ફલ્ટુટ, શાંતા ફલ્ટુટ હાર્મોનીયમ (દરેક
બતની) યંગ ઇન્ડિયા, ગ્રામોફોન, હિન્દુસ્તાન, લેવીન્સ, ઓડીયન,
(ઇન્ડિયન રેકોર્ડ્સ).

ધરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળેા યા લખો:

રેડીફોન ૨૫૮૦૬
,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રોપ્રાયટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯ એ ઓ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પ્રતીભાન (૫) રાજનંદન (૪) મરઘી રાણી (૫) હાલી (૪) રાધીકા (૩) હીવાલી (૭) મંરકાર (૫) શીના ખંધન (૫) માત્રી ચલાદુદીન (૩).
મરહુમ ખાદે કંવાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહંમદ ખલીલ કંવાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16457.
કાલુ કંવાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ ખાદે કંવાલના છેલ્લામાં છેલ્લા માયનોને સેટર
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. વહેતો તે પહેલો.

N. ખાદે કંવાલ

- 16404 અખ પદાં કુન્યાં પુમરી જાહગી
- 16411 એક રોતે કુ દસાના
- 16416 જાલમાં સંજ કાઠ અખયા હમરી
- 16428 ગદીનેકા મુસાફર કુ મેરે દહમે દુવા કરના
- 16434 હમરો હિં ગમે લેવીન વેલી રાનક હં મેદશીયકી
- 16304 કાઠ જામે ન જામે મેં તો જાહગી
- 16313 રકમલુલ્લી આલગીન
- 16347 મીલે મેં મેં એક મુને
- 16332 મેં મીસે હુસે હુસે દહમે મીસાહેને દે
- 16273 વેદલીકા તાસલલી
- 16250 ફરખાર મુસલમાનો
- 16243 હલકે મેં આજ એકમદે આવી
- 16289 ફરખાન પદો
- 16367 મેશ મન મોસે મોસે
- 16380 મુજબ હારે મકાનુમ મરઘી ખુશી દે
- 16390 મારો સલ્લેઆલદ મારો સલ્લેઆલદ.

R.L. મલ્લામી રેકૉર્ડ

- 310 અંધા મહુલીકા મોજાકા
- 301 અમલકા જલયા
- P.H.
- 27 શકાદત હમરત ખીલાલ
- G.H.
- 4764 અને 4765 મે રેકૉર્ડોના સેટ
- જંગલમે કાલેકો ગાલી ખીમાનેકા મોજાકા
- 4723 ખાલરસે દરખા કા હમના
- 4726 બુદા દે સારે મેખાને મે
- 3164 રતના ચલાદા
- 6677 રેશ અરખ
- 1740 રુમ દે આલદાદ દે
- F.T.
- 12127 રિવામત હમરત જાહગીર
- 12907 દે સખાવત
- 12308 દરકા ફરખાનીકી રેકૉર્ડ
- 12781 તાલીકા મોહંમદી

ફખરે આલમ કંવાલ

- 16270 હરને દરવાજો મીલમન યાલલી
- 16319 તરવીર નખી આંખોસે દીલમે સુતર આખ
- 16341 તરવીર મોહમદ મેરે દીલમે.
- 16270 હરને દરવાજો મીલમન યાલલી

માસ્તર ફુલીદીન

- 10332 વા મોહંમદ વા મોહંમદ
- 16340 ખખર આ રીતમગર
- 16261 હમના રાજ દે કમલરમે
- 16310 અખને અખને યાહી દોલત
- મોહંમદ ખલીલ કંવાલ
- 16423 આયો આ ! મહીને કુ જાગ મસો
- 16426 ખખા અખી નમરના મોલાએ સખી
- 16433 સંવરયાં તરી રા!
- 16312 હમારા નખી જામ મરઘાનરાસા
- 16221 યાયા મુને પીલાદે
- 16366 મુસમળી કાપ ચલાન
- 16379 કાં મેં કાં કાં કાં
- F.T.
- માસ્તર અબ્દુલ મજીદ

- 12686 મેં પીતેલી ખાનાઈ
- 12620 વેદ દખીમે ખુલ
- 12254 દે સલામ હુસે હા દ
- 12165 હમારે મલકેદી તાલીકા મે
- ફરખાન એન્ડ પાર્ટી
- 12215 રેકૉર્ડ દે મુસા આલ તેરી મહીમે
- 12917 હસ તરક જાતા ! અખ હીનેમે સોદાહ
- 12826 નદાલીકા દે સાહુસેદસ મ
- 12860 મેં તો લીર આલ વાર
- 12887 અંકાર જામ હુસન મીલમન
- 12702 હમરમે મલકા શીરા
- 12740 મેરે મલકમે મરકો

કાલુ કંવાલ

- 16255 મેરે જાનવર દીખાના ખાદે રમલે અખી
- 16256 જાન માહી દે તલાલી જાહેગી
- 16257 શીસ ખાદા મેરે મુજસે
- 16258 ખુલાવે મહીનેમે
- 16278 ચલે દે કદમ જોર કમામન કહા!
- 16288 આજ નખી દરખાર દરકાખાદો

ફીલ્મ રેકૉર્ડ

- ખાખા (૫); નીરમલા (૪); તુલસીદાસ (૫); કંમન (૬);
- આચાર (૫); કોફર (૩); અશી ખાખા (૨); અબુલ (૫);
- ખંધન (૬); જોરત (૫); તરી રાનારે (૫); લદખી (૫);
- મુસાફર (૫); મહીમા કુરે (૫)

કામા સેદ

- શરીન દરકાદ (૬); ખીલ મંગલ (૪); ચવલ કમાર (૨);
- તુરેદદત (૬); રતનાની મંગલ (૬); રતી સુમિતયા (૨).

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ આમરે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને છેલ્લામાં આમરે ત્યાંથી મંગાવી લેશો.

PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.,

PHONE 33-7255
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN. 38a MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

"Woman"—યાને "ઔરત"

એક અગ્રણ્ય કહાની છે. માઆપ શાહીમે' ફળુલ ખર્ચ કરકે ઔરતકો હમેશાં કે સિયે તંગદસ્ત બનાને છે. શાવકારકે તકાએકે ઉનકી જીંદગી બરબાદ હોસે કે ગરીબીમે' ધનીરામકો ઘર છોડ કર ચલા બના પડા. અબ્બ ભઆરી ગરીબ ઔરત તીન બચ્ચોંકી આ કયા કરે, મગર હાંમત હસકા નામ છે, કે ખેતી-વાડી ઔર મજદૂરીકા કામ કરકે બચ્ચોંકો પાસા. એક લડકા નેક દુસરા બદમાશ નીકલા. માને ઉસકો નક બનાનેકે સિયે કોશીષ કરી. ઔરતકી હિંમત બે હમાન શાવકારકી બદખાલી. એ ખેલકા નતીજ છે. મંગાઓ ઔર સુનો.

GUJARATI DRAMA SETS

અવળ કુશાર (૩) રેકૉર્ડનો સેટ.
સીતા બાગ (૨) " "
રાણુક રેળી (૧) " "
હકુતલા (૨) " "
હીર રાજા (૧) " "
જેમ્સનોરબ (૩) " "
શેઠ રાજાલા (૩) રેકૉર્ડનો સેટ.

ધૂનીરાજ ચોહાણનું નાટક (૮)
નરસિંહ મહેતા (૩) રેકૉર્ડનો સેટ.
વહીષનો વારસો (૩) " "
સકનારામજી (૩) " "
વનરાજ માવડો (૫) " નાટક
ભાસવર સતી વંદો (૨) " સેટ.
શ્રીકૃષ્ણ જન્મ (૨) " "

FILM RECORDS IN SETS

મરીયાલી તોપ (૫)
ભાળી (૫)

નીરમલા (૪)

માગાદોન સીંગર (૪)

ગારી આંખ (૩)

કંબખ (૧)

જમાના (૪)

દુરબાદ (૫)

આરતી F.T. 5296 કચાવતારતી આરતી.

F.T. 5281 શ્રી સહવારામજીની આરતી.

F.T. 5191 શ્રી ગઢાદેવતી આરતી.

જીના અને ગાંધીના ફરમાસુ મીઠાઈઓ અને પાકો બનાવનાર
કેપીટનના શીશાળાના પૈથિક પાકો
પંખળી સાલમ પાક વિગેરે બીજા પાકો ઓર્ડર આપવાથી
મળી શકશે.

અમારી કેફીમાં જનમ આવાણ' બપોર બપોર ક્રેપ્સાં તરફવાર મળે છે.
ફરમાસુ મીઠાઈ તથા ફરેક બપોર ફરસાણ, આચાર, મરમ ગાસાઈ વિગેરે
પાકા બનાવ્યાં મળશે

જુલુ બજારના મલિકે ક્રેપ્સાં વા મળે:

KAPITAN'S CAFE

'Phone
33-6577.

138 KORT STREET
JOHANNESBURG. 138

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.

Country Orders Promptly attended to.

14, DIAGONAL St. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-5382.

વલ્લભભાઈ રાણા છોડાઈ

ફોલ્લેસ અને ફીટલ ફ્રીટ અને વેજિટેબલ બનાવે ત્યાં તાજાં અને સસ્તું મળશે.

બહારગામના ઓર્ડરોને તરફી પલાન દેવામાં આવે છે.

૧૮, ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનનીસબર્ગ.

1054

Every "KOH-I-NOOR" is guaranteed by a signed certificate to be 100% pure and perfect, sold at LOWEST FACTORY PRICES.
Call in or write for our free Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" - BLOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.

DURBAN REPRESENTATIVE

B. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,

West Street, DURBAN

ફરનીચર!

ફરનીચર!

ફરનીચર!!!

બેડરમ ચુર, કાર્પીંગમ ચુર, ધારડોળ, હોશીંગ ચેર, સ્પાઈડ બેડ, બોલિંગ ટેબલ, ડ્રેસ ટેબલ, રેબલ, ચેર, ચો ટેબલ, આસાઈડર, ચોપ કુર્ચી અને ફીકચર વિગેરે, તરુન ગ્રીપીત બાલે ખરીદી શકશે અને પખાલી માલ મેળવવા શુક્રી નહિ.

મેકેસ, રેબલ અને હીચન હેસર

એ હમારી રેમફેન તીલે તેવા માલ છે. તેના રેડાઈ હમેશ તેવાન રહે છે. માલ ફેક્ટના કાવોના ગ્રાઈસ હીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગળ વધારો.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
'PHONE 33-4691. BOX 2626. 1056

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, માકા, માંચા, કંચારા, માખી, વંદા
વિગેરે સવળા કંતુઓના

નાશ કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના કીટ મળે છે.

1116

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેશાઈ,

ફોલ્લેસ ૧૧૮ વેપારી.

અમે ફ્રેટ ગળના ૧૧૮ અને વેજિટેબલ ફુનીવનના ક્રાઇ પખ

કાગમાં C. O. D. થી સાડું પેકીંગ હી મોકલીએ છીએ.

P. O. Box 254

31, Short St. Durban. 1196

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 20996.

CORNER VINE & GREY STS

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS AREA.

THE MEET OF INDIAN SPORTSMAN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.

BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ઓસ્તી	હાંડ	મુસબગાન	પારસી	મુમોદન	સુપીસ
	૧૯૪૨	૧૯૪૮	૧૯૫૧	૧૯૫૧	ક. મી.	ક. મી.
	ગે	વેશાખ	૨. આપર	શહે.		
		આપર	જેઠ, અવસ	કેશી		
સુક્ર	૧૫	૫૬ી ૩૦	૨૮	૧૩		
રાની	૧૬	સુદી ૧	૨૯	૧૪		
રવિ	૧૭	" ૨	૧	૧૫		
મંગલ	૧૮	" ૩	૨	૧૬		
બુધ	૧૯	" ૪	૩	૧૭		
ગુરુ	૨૦	" ૫	૪	૧૮		
શુક્ર	૨૧	" ૬	૫	૧૯		

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 21—Vol. XL

FRIDAY 22ND MAY, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

WESTERN SCIENCE

"I HAVE been fortunate in coming into close touch with individual men and women in the Western countries, and have felt with them their sorrows and shared their aspirations. I have known that they seek the same God, who is in God—even those who deny Him. I feel certain that, if the great light of culture be extinct in Europe, our horizon in the East will immerse in darkness. It does not hurt my pride to acknowledge that, in the present age, Western humanity has received its mission to be the teacher of the world that her sciences, through the mastery of laws of nature, to liberate human soul from the dark dungeon of matter. For this very reason I have realised the more strongly on the other hand, that the dominant collective character of the Western countries is not creative. It is ready to enslave or kill off nations, to poison great people with soul-killing poison, darkening their whole future with the black mist of stupefaction, and emaculating entire races of men to the utmost degree of helplessness. It is wholly wanting in spiritual power to blend and harmonise, it lacks the sense of the great personality of man."

—RADHAKRISHNATH TATTOB.

પાશ્ચાત્ય વિજ્ઞાનશાસ્ત્ર.

"પશ્ચિમના દેશોના વ્યક્તિગત અને પુણ્યના નિષ્કલ્પ સમાજમાં આવવાનું સદ્ગત્ય મને પ્રાપ્ત થયું છે, અને તેઓના કુશળતા અને અવિશ્વાસપાત્રતામાં મેં જાન લીધી છે. હું જોઈ શકું છું કે જેને હું મારે પ્રશ્ન ગણું છું તેની જ તેઓ ઉપાસના કરે છે અને જેઓ તેનો દંતર કરે છે તેઓ પણ કરે છે. મારી ખાતરી છે કે સંસ્કૃતિનો મહાન દીપક યુરોપમાં યુગાદિ થશે તો યુર્વમાં આપણું ક્ષિતિજ પણ અંધારમાંથી સ્પષ્ટ થશે. એ સ્વદેશમાં મારાં સર્વને જરૂરે જ્ઞાની નથી થતી કે વર્તમાન યુગમાં, પશ્ચિમના લોકોને જન્મનું યુરુપદ મળેલું છે; તેમ વિજ્ઞાનશાસ્ત્ર, કૃદરતના સમસ્યોપરથી પ્રવીણતાથી માનવ આત્માએને અંધારમાંથી ઉગારવાઈ છે, પરંતુ બીજી તરફ આત્માના અસ્થિતિ અને વધારે મજબૂત રીતે દસી થયું છે કે પશ્ચિમના દેશોમાં રાજ્ય કરી રહેલા સામુદાયિક જવાલમાં જીવનચર્યા નથી. વ્યક્તિએને શુભામ અનાવવાને અથવા મારી નાખવાને, ચક્રાન પ્રભુએને આત્મચત્તા કરે પાવન, તેઓને એવાન કરી દેને તેઓનું આપુ ભવિષ્ય અંધારમાંથી જાગવી દેવાને, સમસ્ત માનવ જાતીએને બીજાનું નિયંત્રણ કરે પડે તેથી નયુસદે જાનાવી દેવાને તે તેવાર છે. માનવ જીવ સાધવાની આધ્યાત્મિક શક્તિ તેનામાં બીજાનું નથી મનુષ્યના મહાન વ્યક્તિત્વનું જાન તેનામાં બીજાનું નથી."

—રવીન્દ્રનાથ ટાગોર

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

ધાર્મી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મોકલી શકાય તેટલા ખાતર તારમાં પાનાનું પુરું
રીરનામું મોકલવું.

દરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા મુનીયત
કાપનાન્સ રેમુલેશન મુજબ નાણાં સાથે લઈ જવા વિગેરે
સંબંધી હિસાબે મળવાથી અજાણતા કરી આપીશું.

દાગીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હાઈડ્રો એન્જીન એજન્ટ.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મોકલી શકાય તેટલા ખાતર તારમાં પાનાનું પુરું
રીરનામું મોકલવું.

૩૬ ટીકી ક્રિડ વીરી સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
" " મુસ્લીમ વીરી સાથે પા. ૧૮ ૬ ૯.
" " વીરી વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.
સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વિરી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરની આવજાવની તારીખોમાં અને ટીકીટના
આવામાં વિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street, Johannesburg.

Phone 33-1453

P. O. Box 8220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

108

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હિંદી વીમા કંપનીમાં જીવનના, આગ, મોટર કાર મોટર
લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કારકારોને લમના વીમાઓ,
સામાન્ય વિગેરે દરેક જાતના વીમાઓ ઉતારાવી સમાપ્ત છે.
હિંદી કંપનીને જીવનના આપવું એ દરેક હિંદીની દરજ્જા છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 2-5845 Cen.

P. O. Box 1610.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.

શહેરની મીલકતોના મોરજેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

ROOMS NO. 12 & 13,
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,

JOHANNESBURG.

Telephone 33-4478.

P. O. Box 3841.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,

THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our SAREE HOUSE which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Benares Sarees and several other lines will be offered at reduced sale price.

**મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રદર્સ
પ્રાપ્રાયટરી લીમીટેડ**

તેઓ ૧૧ ગ્રાહકોએ ભત્રાજીમાં આપેલા ટેકા માટે તેઓનો આભાર માનવાની આ તક લે છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો ખુલ્લામાં સફળ થયા છીએ. માર્ચ તારીખ સોમવારના ખુલેલા અમારાં સારી હાઉસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી દબના ડરેસ લેંગ્થો, ખનારગી સાડીઓ અને ખીજ અનેક લાઇનો ખાસ ઘટાડેલા સેલ પ્રાઇસે વેચવામાં આવશે.

**TO DAY ■ INDIAN'S HOME ■ A HOME WITH
OUT THE PHOTOS OF THE INDIAN LEADERS.**

We have just received a large number of Indian
National Leaders' Photos of all kinds.

Subhas Chandra Bose
Pandit Jawaharlal Nehru
Mahatma Gandhi
Mahatma Abul Kalam Azad
Dr. Rajendra Prasad
Mahatma Gandhi and Charka with the Map
of India with Hind Devi
Hind Matha with Flag
Hind Devi with Flag. 1/- per copy, size 10x14.

FILM STARS

We also stock Pictures of all film stars,
size 10x14 1/- per copy.

Real Photos of film stars, Assorted Post Card
size 7/6 per Dozen, very latest, size 3½x5½.

Read and read more. We can give you all the
latest news from India in the 'Orient Weekly
(Or India Illustrated)' Nine pence per copy.

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,
PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

Phone 24350.

Tel. add. "Nearties."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Courtesy prices guaranteed at lowest Market prices.
We accept all leading export companies' orders.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,
P. O. BOX 195. DURBAN.

**HEADACHES QUICKLY RELIEVED
BY TAKING**

TYSONO BRAND (PAIN-I-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 9/-, 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1490

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મહુભાઈ વાઘ્લાભાઈ મહીપતરાણી.

ફરેક જાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ધીની તેમજ મોંઘા મેવા,
મસાલાથી અને ખનાવીએ છીએ.

આમાં જળખાએકું સુરવી નુસું, શેવ, મમરા, માંદીઆ,
પાણચા, પાતરા જેવે ફરફેલ તાલ ખનાવીએ છીએ.

શીયાળામાં ખાવા લાયક પાકેડેડ એલર્ડ પ્રમાણે સ્પેશીયલ.
પાટી વિગેરે માટે મેટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ એલર્ડ પ્રમાણે
ફ્રેક વખતમાં ખનાવી આપીશું. બહારગામથી મંગાવનારને
માલ પુરતી કાળજીથી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6576.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President Street, Corner Diagonal St. JOHANNESBURG

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

**ઈન્ડિયન ગ્રેસરી કીફાયત બાવે
કયાંથી ખરીદશો?**

હવેએ ઇન્ડિયન ગ્રેસરી વિભાગ ખોલ્યો છે, જેમાં ફરેક
પ્રકારની હિન્દી ગ્રેસરી તેમજ ગાંધી વસાહતની નાના મોટી
વસ્તુઓ ઉપરાંત રાજ વાપરવાની હિન્દીઆના ઘર ઉપયોગી
વસ્તુઓ હમારે ત્યાંથી તબ્બ કીફાયત બાવે મળી શકશે.

એલર્ડ મોકલી ખાતરી કરવા લખતી છે.

કન્ઝીના એલર્ડે હમારી પોતાની દેખરેખ હેઠળ સારી
પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(રામલાલ અને હુમાઈ લાલ મીસ્ટ્રી)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,
JOHANNESBURG.

હવે પ્રકારના વિભાગમાં પણ ઉતારીએ
છીએ: જીંદગી, આગ, બગલરી, એસીડેન્ડ,
મોરફ, રેલ્વે ગ્રેન્ડી વિગેરે.

Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

in South African, Canadian
and Australian Apples

— also —

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજીટેબલ એક્ષપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જસ્ટમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કન્ઝીના એલર્ડે ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નાખીસ સારા અને ચરતા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 755, 106 Prince Edward St. Durban.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

No. 21.—Vol. XI.

Friday, 22nd May, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price: FOURPENCE

NOTES AND NEWS

People Are Innocent

WE call the following notes from *Unity* (Chicago), written by the Rev. John Haynes Holmes:—

Unforgettable is the statement of General MacArthur, made some weeks ago in a dispatch to Washington, reporting certain details of his heroic defence of the Bataan peninsula against the onslaughts of the Japanese. Describing the destruction or capture of an attacking force of Japanese shock troops, he noted in his dispatch that his prisoners were being "treated with the respect and consideration which their gallantry in well merited." I want to commend this statement, made by a man in the thick of the most desperate fight in the history of modern warfare, to the hardy stay-at-homes who are shouting their heads off about the dirty yellow-bellies, the mendacious yellow devils, who should be murdered to the last man for the greater glory of America. Safe in their clubs or newspaper offices, these fanatics who are thousands of miles away from any point of danger, will be satisfied with nothing but the indiscriminate massacre of the whole Japanese population. But General MacArthur, who may be killed at any moment, speaks of the "gallantry" of his foes, whom, when at his mercy, he treats with "respect and consideration." The *New York Times*, commenting upon this statement by an American officer who is also a gentleman, speaks of it as "in the grand old military style"—before war became a horror of mass murder and machine destruction. Then it goes on to point out what is the supreme significance of the whole affair—that "it is not inconsistent with a considerable disrespect for the Japanese responsible for this war. It is a soldier's way of discriminating between the black-hearted sneaks and liars who ordered the war and the men in the ranks who have to fight it. In this discrimination lies some hope for the future after our victory has been won." There's the truth of it—that we must discriminate absolutely between the Japanese govern-

ment and the Japanese people. And, by the same token, between the Nazi government and the German people, and the Fascist government and the Italian people. "We have no quarrel with the German people," said Woodrow Wilson in the last war. And the same applies all around to this war. The people are innocent of this war. They are not sinning, but have been sinned against. And it takes a soldier, face to face with his mortal enemy, to teach us all this truth.

Insistent Call For An End Of War

Insistent, unceasing, is the call in Europe for an end of war. Two thrilling testimonies, widely published in England, have reached this country. One is the statement of the Cardinal Archbishop of Ireland, whose heart is moved alike by the agony and futility of the present struggle. Says this distinguished churchman and true Christian: "After two years of war, and although passions have been inflamed, and anger, hatred, and revenge aroused, I say that there is incomparably a better chance of attaining a just peace now than if the war is fought till it ends in victory for one side or the other." Referring to the sufferings of "the poor plain people of the world, to whom victory on either side will not mean very much," he continues: "I think the statement of the world should now come together and see whether it is not possible to arrive at a just peace... In view of the sufferings of the world there is a grave obligation upon the statesmen to make more of an effort than they seem to be doing to bring about a just and lasting peace." A rather statement to this same effect, coming from the Cardinal whom it quotes, was made in the House of Commons by Dr. Alfred Salter, a member of nineteen years standing, holding the respect of all parties. This speech, as published and widely distributed in England by the *Peace News* (London), and republished in this country by the National Council for the Prevention of War (Washington), is an out-and-out

plea for peace now. Still more insistent is his opposition to "all war for any purpose whatsoever," and asserting that "there are at least 200,000,000 people who share these views" in England. Dr. Salter cries out for the cessation of hostilities: "The people of Europe are undergoing hell at this moment. Is there to be no end to this torture of millions of human beings? Is there no pity in the whole world? Are all our hearts hardened and constricted by events?" Proclaiming again his testimony against all war, Dr. Salter refuses to take notice of "church leaders who declare in one voice that all war is opposed to the spirit and teaching of Jesus Christ, and, in another, talk war, preach war, and pray for victory in war." War is wrong, and for that reason must ruin us all, victors and vanquished together, if it is allowed to continue longer. "We cannot believe that any new or righteous order of society will be achieved by evil means... Britain and all Europe are rushing down the steep slope to collective suicide and damnation. Must the war continue... until the final crash ends in prolonged anarchy and social confusion? Will not somebody, for the love of God, for the sake of Christ, demand sanity and peace?" Are these lonely voices? No, in this country as in England, millions echo them. Let them be heard, till they are answered.

General Smuts's Tribute To Non-Europeans

Field-Marshal J. C. Smuts paid his second visit to North Africa within four months. Speaking to the South African troops in Cairo, Field-Marshal Smuts paid a tribute to the non-European troops, saying, "I am specially pleased and I know you have deserved it, but allow me to add my heartfelt thanks. In peace we will remember you took part and made your contribution in war, and I trust you will have your reward as the Europeans will have the reward." Addressing representatives of the Second Division later, Field-Marshal

Smuts outlined the policy of the Government in respect of returned soldiers after the war. He said the Government had started an organisation which had not previously existed. "No man returning to South Africa after this war will be left derelict. That time is

passed. We learned our lesson and we know if we want to see happy warriors and want them to enjoy the fruits of their labours and sacrifices we shall have to do far more as a people for the men who return than we did in any previous wars."

Indian Opinion

FRIDAY, 22ND MAY, 1942

Strengthening The Colour Bar

GENERAL SMUTS not long ago said that segregation had been worked out in South Africa and that the time had come when the various races would have to come together in one common brotherhood. This was the gist of what he had said. The other day speaking to the South African troops in North Africa General Smuts paid a tribute to the non-European troops saying: "I am especially pleased and I know you have deserved it but allow me to add my heartfelt thanks. In peace we will remember you took your part and made your contribution in war and I trust you will have your reward."

Whilst, on the one hand, these words of hope are uttered by the Prime Minister, and whilst one would naturally expect that nothing, at least at the present time, would be done that would create racial bitterness, and that everything possible would be done to avoid all steps that might tend to rouse any antagonistic feelings so that there would be harmonious working in the Government's war efforts, and whilst we on our side have been trying to cause the least possible embarrassment to the Government by putting up, for the time being, with the existing disabilities, we are, on the other hand, painfully surprised to find that Municipalities are not in the least responsive and are pursuing their racial policy with the same enthusiasm as ever. They are inviting us, in fact goading us into action even though we may be disinclined to act.

They seem to be making hay while the sun shines. What urgent necessity was there, otherwise, to introduce in the Natal Provincial Council this session a Draft Ordinance to consolidate and amend the laws relating to authorities for the purposes of local government in the Province of Natal. It is a very lengthy piece of legislation and the people concerned surely have not the time or the inclination, while the

world is in a conflagration, to concentrate on how it is going to affect them. Even the legislators themselves, we should have thought, would be pre-occupied in more important war work to be bothered with local affairs, which might take quite a different turn after the war and things might have to be viewed in the light of the changed situation. However, they seem to be taking things calmly and coolly. The Draft Ordinance has passed through its second reading in the Natal Provincial Council. The Natal Indian Association has lodged its protest against certain objectionable clauses detrimentally affecting Indians. A cursory glance through the Draft Ordinance has brought to light the following objectionable points. One of the clauses reads:

"The Council, in selling or leasing any immovable property, may, with the consent of the Administrator, make provision in the conditions of sale or lease as to the style, class or value of buildings to be erected thereon, and for restricting the use of such property solely to the purpose of residence or business, or for restricting the ownership or occupation thereof, or both, to and for persons of the ownership or occupation thereof, or both, to persons of European descent, or to persons of coloured persons or persons of any one or more of such classes, and may insert in the title deeds or leases any such property the conditions necessary to give full force and effect to such provisions, restrictions or prohibitions."

The Council have further been empowered "to set aside, in their discretion, recreation grounds and swimming baths for the use of Europeans, Asiatics, Natives or Coloured persons and prohibit their use when set aside for persons of any one or more such classes by persons of any other such class or classes."

The Ordinance confers power on the Council to provide seating and other accommodation in public parks and public places for the exclusive use of Europeans, Asiatics, Natives and Col-

oureds; and to establish separate market places or setting apart portions of market places for the exclusive use of Europeans, or subject to the provisions of the Natives (Urban Areas) Act 1923, and any amendment thereof of Natives or Coloured persons, or of Asiatics, or of anyone or more of such classes of persons and prohibiting the sale or purchase of goods therein when established or set apart for any one or more of such classes by persons of any other such class or classes;" and prohibiting the employment of white females at public entertainments provided solely for non-Europeans save in special circumstances or on special occasions.

We have all along protested against colour bar in legislation and these are a few instances where it appears in its grimmest form. We need hardly dwell on the effects of it. It is easy enough to conjecture. Mahatma Gandhi, for instance, may be quite fit enough to be given an audience by the King at the Buckingham Palace in his loin cloth, but here in South Africa he would be committing a crime if he were to sit in a public place next to his closest European friend. Marshal Chiang-Kai-Shek to-day occupies a proud place among the United Allied Nations and General Smuts will not tire of singing his praises, but if Chiang-Kai-Shek were to visit General Smuts's South Africa he would be shocked to find that among Europeans he would be tolerated only as a matter of grace, but legally he would be kept in his place. And what to speak of the market restrictions? To bar a person from purchasing where he likes is encroaching upon individual liberty which we doubt if it would be tolerated even by liberty-loving Europeans.

But are these not the things that have made wars and is South Africa still living in such darkness that it persists in such abomination even after witnessing the horrors of the present war? God help us.

We have only dealt in this article with the Local Government Draft Ordinance. There is also the new Education Draft Ordinance and the Licensing Ordinance and there is a Licensing Ordinance also introduced in the Transvaal Provincial Council which contains objectionable clauses. We hope to deal with them in our next week's issue.

CITY COUNCIL AND LAND OWNERSHIP BY INDIANS

THE Town Clerk, Mr. E. B. Scott, has submitted a report on Indian penetration to the City Council's representatives on the Lawrence Committee. In his report he says: "The watch which has been kept upon the occurrence of Indian penetration in Durban since the compilation of the Council's case to the Broome Commission indicates that its rate of progress has not been abated. It has continued to occur at very much the same rate and in the same way as before."

"The Commission has found that the principal reason for Indian penetration in Durban is the desire on the part of Indians to obtain good investments. This, it was found, springs from four main causes:

"Only two avenues of investments appeal to Indians, namely, trade and land."

"Great store is set on the ownership of land by Indians generally, who regard land in much the same way as Natives regard cattle."

"The 'sense of security' in South Africa and other consequences of the Capetown Agreement of 1937; and

"The prohibition against the acquisition of land in the Transvaal by Indians."

"These factors are permanent factors, which the City Council has no power to control, so that if the Commission was right in its findings, the Indian penetration which they give rise to will continue. It will certainly not be abated unless something is done to abate it."

"If it is not abated in some way, it will most probably gather momentum as time goes on. Each year that passes, therefore, makes the final solution of the problem more difficult."

"As a temporary expedient it need be—until some better solution can be found—I recommend that the Minister of the Interior be urged to give effect to the suggestions made to him in the Council's resolutions of December 22 last."

On that day the City Council decided on a reply to the Principal Immigration Officer, who asked, on behalf of the Minister, for a report on the working position of the Lawrence Committee. The reply was: "That in the opinion of the City Council the Lawrence Committee will not be able to achieve any useful result in regulating or controlling the acquisition and/or occupation by Indians of property within predominantly European areas in this city, unless, and until, the weakness of the present constitution is eliminated and repaired, and it is made certain that it will receive unbiased information of intended acquisitions and is given some powers in the matter over and above the powers of persuasion of its members."

The Council decided, further, to urge the Minister to consider the advisability of promoting legislation which will provide that no alienation of any interest in land in the city between parties of different races (excluding transactions involving Natives) shall be valid unless the approval of the Lawrence Committee by a suitable majority is first obtained.

The Council members of the Committee is meeting the Minister to-day in Durban, and they will urge the need for such legislation.

NEW COST OF LIVING SCALE

THE Department of Labour announces that new cost of living allowance regulations come into force to-day (May 22). These regulations will replace those published under War Measure No. 28 of 1941.

The regulations apply to all workers other than domestic servants in private households, farm labourers, labourers employed on mines, Government servants, and full-time teachers whose salaries are paid wholly (or in the Cape Province wholly or in part) from monies granted by a Provincial Administration. All workers covered by the regulations must be paid a cost of living allowance on the following revised scale.

Ordinary weekly remuneration allowance:

Not exceeding 20s. per week, 2s. per week.

Over 20s. and up to 40s., 3s. per week.

Over 40s. and up to 60s., 4s. 6d. per week.

Over 60s. and up to 80s., 6s. per week.

Over 80s., 7s. 6d. per week.

A full day's allowance must be paid for every day on which the employee works, irrespective of the time actually worked on such day; but if it is legally permissible to make a deduction from his remuneration in respect of any failure to fulfil the terms of his contract (for example, absencing himself from work) a *pro rata* deduction may be made from the cost of living allowance.

The following is the method of ascertaining the ordinary weekly remuneration of an employee not paid by the week: (1) If employed by the year, divide the annual remuneration by 52. (2) If employed by the month, divide the monthly remuneration by four and one-third. (3) If employed by the day, multiply the ordinary daily wage by 12. (4) If employed by the hour, multiply the hourly wage by the ordinary weekly working hours.

In the case of pieceworkers, divide the actual earnings for the preceding 12 weeks or the period of employment (whichever is the shorter) by the number of weeks worked during such period.

In the case of casual workers, adjust the actual wage to the *pro rata* amount which would have been paid for a full week's work.

Casual workers must be paid their cost of living allowance upon termination of employment; in all other cases the allowance must be paid with the employee's ordinary salary or wages. The regulations do not apply to employees, who in terms of any agreement under the Industrial Conciliation Act, are receiving a cost of living allowance which is not less favourable than that prescribed by the regulations.

Attention is drawn to the fact that the upper wage limit prescribed in the previous regulations has been removed. Every employee whose remuneration exceeds £4 a week (equivalent to £17 6s. 8d. a month or £508 per annum) must be paid not less than 2s. 6d. per week (£1 13s. 6d. per month) cost as a living allowance.

The Minister of Labour is empowered to grant exemption from the regulations in special cases. It is desired to emphasise that exemption will only be

granted to meet very exceptional circumstances.

The regulations apply in the magisterial districts of Pretoria, Krogersdorp, Roodepoort, Johannesburg, Germiston,

Boksburg, Benoni, Brakpan, Springs, Nigel, Durban, Maritzburg, East London, Port Elizabeth, Kimberley, the Cape, Wynberg, Simonstown, Bellville and Bloemfontein. The maximum

penalty for a contravention of the regulations is a fine of £100 and imprisonment for one year.

All inquiries should be addressed to the nearest Divisional Inspector of Labour

Doings In India

India's Freedom Essential

“**W**HATEVER may be the outcome of this war, there will be no place for imperialism and racial or class domination in the future world order,” declared Pandit Govind Vallabh Pant, presiding over the Shahjahanpur district political conference held recently at Lucknow. He said that, if India were not to be a free nation, how could she fight to maintain the freedom of other nations? It was impertinent of Great Britain to demand huge sacrifices from India for restoring the freedom of Poland and other European countries when she was being denied her own freedom. The present war was not merely a soldiers’ war but essentially a people’s war which required all the resources and energy of the entire people. He referred to the case of China which was a poor country and had not enough of modern weapons, but there was the unquenchable spirit of freedom and countless Chinese preferred death to surrender. That is how China had succeeded in meeting Japan for five years. Russia was similarly handicapped and not as well-equipped scientifically and mechanically as Germany, but Russia alone, in the whole Europe, had been able to withstand the onslaughts of the terrible German war machine and to give Germany a good hammering in return. Freedom had a peculiar charm. It puts life into dead bodies and if India was given full and complete freedom he was sure she would resist the Japanese and any other aggressor. He was opposed to Nazi philosophy and way of living. It was iniquitous and wrong for one nation to attempt to dominate another. Pandit Pant’s dream of the future world was that every country should manage its own affairs and co-operate with others in making the world peaceful and prosperous and the lot of mankind happier. India would not let anyone deny her freedom and would not deny freedom to any people. Pandit Pant deplored that Chinese troops had been called for the protection of Burma. That was due to the present and past policy of Great Britain, he said, otherwise a nation of 400 millions with limitless resources would be more

than a match for Japanese aggression. We have been told, he said, that the Allied defeat in Malaya and other places was due to the overwhelming number of Japanese forces. Could there be a greater condemnation of the British policy in India than that Allied troops in our neighbourhood should be outnumbered by a small island nation like Japan? The British had, on the contrary, deliberately hampered the growth of a national army and national spirit in this country. There could be no doubt that the scales should have been completely turned if Britain had accepted the Congress demand at the outbreak of the war in 1939. The present condition was due to the policy of complete disarmament of the people and want of industrialization for which our rulers were responsible. Answering the critics who had their doubts as to how India could protect her freedom in the present helpless state, Pandit Pant said that he deplored the mentality of such men. Freedom would work wonders and free India would cheerfully undergo the greatest sacrifice to preserve their freedom. He added that India was prepared to shoulder the responsibility for defence even at this stage and felt assured that the people would do so willingly and successfully. Pandit Pant said that things were changing fast. Freedom of India could not possibly be withheld any longer. The real question before the people was not so much as how to win the freedom as how to retain it.

Gandhiji's Advice To British

“I ask every Briton to support me in my appeal to the British, in this very hour, to retire from every Asiatic and African possession, and, at least, from India,” writes Gandhiji in last Sunday’s issue of his weekly newspaper, *Harijan*. He adds: “That step is essential for the safety of the world and for the destruction of Nazism and Fascism.” Gandhiji says that the acceptance of his appeal would confound all the military plans of the Axis Powers. “If my appeal goes home I am sure the cost to British interests in India and Africa would be nothing compared with the

ever growing cost of the war to Britain. And when one puts morals in the scales there is nothing but gain to Britain, India and the world.”

Maulana Azad's Advice To Muslims

Advice to the Muslims to stand on their own legs and work for the independence of their country was given by Maulana Abul Kalam Azad, Congress President, addressing the concluding session of the Jamiat-ul-Ulema-i-Hind at Lahore recently. He said that India should take lesson from the experience of various European countries. India was no longer a spectator; the time for her trial had arrived. The question of the future of Muslims in India was a vital question and it had been worrying him for the last 38 years. During this period there had been no change in his attitude towards this question. He had been trying to find out the root cause and had come to the conclusion that unless they were free from British imperialism no other question should be raised. Maulana Salib said that the Muslims should not ask for any safeguards but should try to attain the country’s freedom first. He was confident that no earthly power could efface nine crores of Muslims in this country nor any constitution or safeguards could save them if they had no confidence in themselves and did not attempt to stand on their own legs. Concluding, Maulana Azad advised the Muslims not to stand in the way of freedom by presenting different schemes.

Dr. B. C. Roy

Dr. Bidhan Chandra Roy has been appointed Vice-Chancellor of Calcutta University for two years. He will assume charge when the Hon. Sir M. Asquith Haque, the out-going Vice-Chancellor, leaves for London to join his new post of High Commissioner for India.

—O—O—O—

Everything appearing in this issue of a political nature unless otherwise mentioned has been written and edited by Manilal M. Gandhi to express the views of INDIAN OPINION.

Things In General

Restaurant Wages

THE wage determination for the catering trade, affecting many thousands of employees in Durban tearooms and restaurants, comes into operation on June 1. Unlike its predecessor, this determination caters for every employee in the trade, removing the former anomaly whereby labourers fell under the Shops and Offices regulations. The scope of the determination in Natal covers Durban, Maritzburg, Westville, Pinetown and Milverton. The following scale of wages has been laid down: First grade cooks, £2 1s. 3d. per week; second grade cooks, £2 6s. 2d.; qualified waiters, counter hands and clerical staff, £2 3s. 4d.; cashiers, £2 10s. 9d.; grill hands, £2 1s. 3d.; pantry hands, £1 10s. 11d.; kitchen hands, excluding labourers, £1 5s. 7d.; labourers (adult), £1 3s. 11d.; labourers (under 18), 15s. 4d.; persons unspecified above, £1 10s. 11d. Provision is made for unqualified persons on a separate scale. A departure in the new determination is that meals, formerly provided in the terms of employment, may now be charged for up to a maximum daily limit of 1s. 9d., or 10s. 6d. a week, or £2 5s. 6d. a month. Half-hour meal breaks are prescribed, as well as two weeks annual leave on full pay and two weeks sick leave.

State Can Demand Goods

Far-reaching amendments to the National Emergency Regulations, giving comprehensive powers to the Government to order manufacturers to make goods necessary for the prosecution of the war, have been gazetted last Friday. The new regulations provide that if any person is capable of supplying any goods or service, or is capable of making any goods needed for the efficient prosecution of the war, the Director-General of War Supplies may order that person to supply such services or manufacture such goods and deliver a specified quantity of the goods within a specified time at a specified place. Any person who has received such an order will be deemed capable of carrying it out, unless he can prove the contrary. Every supplier in this manner will be paid a price or compensation to be fixed by the Director-General of War Supplies after a cost investigation by officers designated for the purpose by the Director-General of War Supplies. Failure to comply with these regulations renders the person concerned liable, on conviction, to a maximum fine of £500, with the alternative of two

years' imprisonment, or both a fine and imprisonment.

Early Closing Of Shops In Transvaal

The Executive Committee of the Transvaal Provincial Council has appointed a Shop Hours Commission to inquire into, and report on whether it is in the public interest for all shops in the Province to close for a half day on Saturday or on any such day as may be fixed by the Administrator in terms of the Shop Hours Ordinance. The personnel of the commission will be announced later. The terms of reference also include an inquiry into the normal hours for the opening and closing of shops, and to what extent it is necessary in the public interest that these should be altered. Goods sold from privileged shops in terms of the Shop Hours Ordinance of 1923 will be increased, and it will be decided whether the list of these should be adhered to or amended. In inquiring into this aspect, regard will be given to present-day conditions of large numbers of the population in towns and cities living in flats and rooms, and also to the fact that a large proportion of housewives are in other employment. "The necessity continues to exist for native shops, declared as such, to be included in the category of privileged shops and, if so, to what extent the privilege should continue to be conferred," continues the terms of reference. "In determining 'public interest,' the commission is instructed to consider the interests and convenience of the purchasing public as well as the interests of shop assistants, due regard being had to the protection afforded to them by the Shops and Offices Act of 1939."

Corrugated Iron Sales Restricted

As from last Saturday no corrugated iron can be purchased without first acquiring a permit from the Controller of Iron and Steel, Mr. J. D. Holden. Application forms for permits could be obtained from the Controller of Iron and Steel, Box 7737, Johannesburg, or Box 601, Capetown, or Box 1337, Durban.

Native Teachers

Because of the low scale of pay for native teachers, averaging £5 a month for men and £1 10s. for women, the African Teachers' Association of the Transvaal and O.P.S. made representations for improved salary scales and better conditions of service. The Department of Native Affairs has now announced an additional provision of

£351,000 for native education for the year 1942-43. Native teachers will now benefit if they have one or more years' service by receiving one increment, which was long due to them, of 5s. a month.

Ekedidlo For Indians

The sixth annual Indian Ekedidlo, in which about 100 performers are competing, was opened by Mr. T. Floyd, Secretary of the Natal Society for the Advancement of Music, at Sastri College, Warwick Avenue, Durban, last Saturday afternoon. Mr. Floyd said there was much talent among the Indian community of Durban and the Ekedidlo was a means of bringing it to light. He urged the public to give full support to the people who had promoted the movement. "We are living in difficult times," continued Mr. Floyd, "and it is only natural that efforts like this should suffer restrictions. Music is as large a part of a child's education as school and under no circumstances should the festival be dropped. I sincerely hope that this will never occur. I have every confidence that this Ekedidlo will be as successful as its predecessors." Mr. O. L. Warriner, chairman of the Indian Society for Advancement of Music and Art, said that there had been some talk of dropping the Ekedidlo because of the difficult times. The Council, however, had decided to carry on, for it was felt that once the festival was dropped it would be very difficult to get it going again. Other centres were more fortunate than Durban in that they had no fear of a blackout being suddenly sprung on them or at the last minute having to give up the ball for O.P.S. practices. This year the Ekedidlo would be in a modified form as a request had been made to all schools and institutions to send in small and representative entries. This had been done and in the next three weeks about 400 performers would compete. The public could be assured of an attractive and interesting Ekedidlo. The Maritzburg Society was not holding an Ekedidlo this year and several of their performers would be seen on the Durban stage, added Mr. Warriner.

Disposal Of Paper Cement Bags

In a Gazette Extraordinary on Wednesday, May 13, disposal of paper cement bags otherwise than to cement-producing companies or their authorized agents is forbidden in an amendment to the regulations governing the control of paper.

Statue To Japs

The effect of Japan's entry into the war was fully explained by Field-Marshal Smuts when he spoke to gatherings of South African troops in the battered Merens Maatsoth barracks earlier in the year. "We ought to erect a statue to Japan for what she has done for us by her entry into the war. South Africa has lots of gold and diamonds, so let us erect that statue of gold, studded with diamonds. The greatest thing Japan has ever done in her history is to have brought powerful America into the war alongside the rest of the Allies and Japan will pay a price such as no nation on earth has ever paid."

Correction

We reproduced a report from the *Star* (Johannesburg) last week that Mahmood Sahib Chonghtay and Ally Mia Chonghtay, trading as C to C Stores, had been found guilty at Springs of profiteering and selling sifted meal without a permit. The *Star* has subsequently published a correction stating that the report was erroneous and that actually only Mahmood Sahib Chonghtay was convicted. Ally Mia Chonghtay was acquitted.

ghalay's plea of not guilty was accepted by the Crown and he was discharged. We regret the error in the report, and apologise for any inconvenience caused.

Moslem Gift To Hospital

Through the generosity of M. H. Jossab and Sons (Pty.) Ltd., a Moslem ward has been erected at Midolburg (Tvl.) Hospital, to be known as M. H. Jossab Ward. This firm gave £823 and the local Moslem community £300, while the Transvaal Provincial Council was responsible for the balance, the total cost being £2,600.

Death Of Mr. Manmohan Singh

Flying Officer Mr. Manmohan Singh, was reported killed in last Tuesday's Air Ministry casualty list. He was chief pilot to the Maharajah of Patiala before the war. During 1935-36 Mr. Manmohan Singh visited South Africa and in 1940 passed through Capetown with 23 other Indian pilots on his way to England to serve with the Air force. While in the Union in 1935-36 he gave a great number of tips to women and children of all nationalities. In Durban alone he took up more than 2,200 pins

sengurs. He was made an honorary member of the Light Plane Club.

Death Of Leader Of Cape Coloured People

Mr. Stephen Keason, a leader of the Coloured community, died at Claremont on May 13 at the age of 49. He had acted as president of the African People's Organisation since the death of Dr. Abdirahman, and was a Government nominee on the Cape School Board. He was a former member of the Cape Provincial Council and of the Cape Town City Council.

Lecture By Mr. Andrew Goldie

A lantern-lecture on "Student Life in the U.S.S.R." will be given by Mr. A. Goldie, a prominent member of the Left Club, at 78 Oorwonder Road, Durban, on Saturday, May 23, at 8 p.m. This lecture is under the auspices of the N.U.C. Students' Union (Non-European) and the public are cordially invited.

Liberal Study Group

Senator Sidney J. Smith will speak on "Racial Security" at the M. K. Gandhi Library, 140 Queen Street, Durban, on Sunday, May 24, at 8 p.m.

The Sporting World

Soccer Washed-Out

THE local soccer matches were postponed both on Saturday and Sunday. The weather and the grounds were unfavourable for play.

Sunday League

The Sunday League which was to open last week, will have the first fixtures for this season on Monday, May 24.

Star-Stella Clash

The long awaited Stella-Star match has been postponed a further week, for on Saturday, May 23, Carriev Fountain will be used for motor-cycle races, and hence no soccer fixtures are set down for that date.

North Coast Schools League

Efforts are being made by the officials of the North Coast Indian Football Association to establish a Schools League to be played on the North Coast football grounds, Illegant. This is hoped to be based on the same lines as the one existing in Durban catering for most of the urban schools. With the establishment of this "schools League" at least six schools which have not had the opportunity to participate in inter-school football will be given the chance to take part in organized school soccer.

Tennis—Natal Doubles

On Sunday the Natal Doubles were to be played, but the rain over the week and disappointed both players and spectators. In any case, the Natal Doubles Championship will be looked forward to, for the best players of the province will participate in the championships, and the Natal Inter-provincial team will most probably be chosen after this tournament. It is hoped the amateurs of the Natal Tennis team will be present in full force to witness the "trials," and it is also hoped that they will choose the representative side on the merits of the players—even though some of them may not have the requisite experience or "temperament"—that is what all selectors seem to value most when they are selecting any team.

The Cricket Tournament

Cricket is being played on the Natal grounds. The first match was played on Sunday, May 24, between the Natal team and the Durban team. The Natal team won by 10 runs. The second match was played on Monday, May 25, between the Natal team and the Pietermaritzburg team. The Natal team won by 50 runs. The third match was played on Tuesday, May 26, between the Natal team and the Port Elizabeth team. The Natal team won by 150 runs. The fourth match was played on Wednesday, May 27, between the Natal team and the Grahamstown team. The Natal team won by 80 runs. The fifth match was played on Thursday, May 28, between the Natal team and the East London team. The Natal team won by 60 runs. The sixth match was played on Friday, May 29, between the Natal team and the Durban team. The Natal team won by 40 runs. The seventh match was played on Saturday, May 30, between the Natal team and the Pietermaritzburg team. The Natal team won by 30 runs. The eighth match was played on Sunday, May 31, between the Natal team and the Port Elizabeth team. The Natal team won by 20 runs. The ninth match was played on Monday, June 1, between the Natal team and the Grahamstown team. The Natal team won by 10 runs. The tenth match was played on Tuesday, June 2, between the Natal team and the East London team. The Natal team won by 5 runs. The eleventh match was played on Wednesday, June 3, between the Natal team and the Durban team. The Natal team won by 10 runs. The twelfth match was played on Thursday, June 4, between the Natal team and the Pietermaritzburg team. The Natal team won by 5 runs. The thirteenth match was played on Friday, June 5, between the Natal team and the Port Elizabeth team. The Natal team won by 10 runs. The fourteenth match was played on Saturday, June 6, between the Natal team and the Grahamstown team. The Natal team won by 5 runs. The fifteenth match was played on Sunday, June 7, between the Natal team and the East London team. The Natal team won by 10 runs. The sixteenth match was played on Monday, June 8, between the Natal team and the Durban team. The Natal team won by 5 runs. The seventeenth match was played on Tuesday, June 9, between the Natal team and the Pietermaritzburg team. The Natal team won by 10 runs. The eighteenth match was played on Wednesday, June 10, between the Natal team and the Port Elizabeth team. The Natal team won by 5 runs. The nineteenth match was played on Thursday, June 11, between the Natal team and the Grahamstown team. The Natal team won by 10 runs. The twentieth match was played on Friday, June 12, between the Natal team and the East London team. The Natal team won by 5 runs. The twenty-first match was played on Saturday, June 13, between the Natal team and the Durban team. The Natal team won by 10 runs. The twenty-second match was played on Sunday, June 14, between the Natal team and the Pietermaritzburg team. The Natal team won by 5 runs. The twenty-third match was played on Monday, June 15, between the Natal team and the Port Elizabeth team. The Natal team won by 10 runs. The twenty-fourth match was played on Tuesday, June 16, between the Natal team and the Grahamstown team. The Natal team won by 5 runs. The twenty-fifth match was played on Wednesday, June 17, between the Natal team and the East London team. The Natal team won by 10 runs. The twenty-sixth match was played on Thursday, June 18, between the Natal team and the Durban team. The Natal team won by 5 runs. The twenty-seventh match was played on Friday, June 19, between the Natal team and the Pietermaritzburg team. The Natal team won by 10 runs. The twenty-eighth match was played on Saturday, June 20, between the Natal team and the Port Elizabeth team. The Natal team won by 5 runs. The twenty-ninth match was played on Sunday, June 21, between the Natal team and the Grahamstown team. The Natal team won by 10 runs. The thirtieth match was played on Monday, June 22, between the Natal team and the East London team. The Natal team won by 5 runs. The thirty-first match was played on Tuesday, June 23, between the Natal team and the Durban team. The Natal team won by 10 runs. The thirty-second match was played on Wednesday, June 24, between the Natal team and the Pietermaritzburg team. The Natal team won by 5 runs. The thirty-third match was played on Thursday, June 25, between the Natal team and the Port Elizabeth team. The Natal team won by 10 runs. The thirty-fourth match was played on Friday, June 26, between the Natal team and the Grahamstown team. The Natal team won by 5 runs. The thirty-fifth match was played on Saturday, June 27, between the Natal team and the East London team. The Natal team won by 10 runs. The thirty-sixth match was played on Sunday, June 28, between the Natal team and the Durban team. The Natal team won by 5 runs. The thirty-seventh match was played on Monday, June 29, between the Natal team and the Pietermaritzburg team. The Natal team won by 10 runs. The thirty-eighth match was played on Tuesday, June 30, between the Natal team and the Port Elizabeth team. The Natal team won by 5 runs. The thirty-ninth match was played on Wednesday, July 1, between the Natal team and the Grahamstown team. The Natal team won by 10 runs. The fortieth match was played on Thursday, July 2, between the Natal team and the East London team. The Natal team won by 5 runs. The forty-first match was played on Friday, July 3, between the Natal team and the Durban team. The Natal team won by 10 runs. The forty-second match was played on Saturday, July 4, between the Natal team and the Pietermaritzburg team. The Natal team won by 5 runs. The forty-third match was played on Sunday, July 5, between the Natal team and the Port Elizabeth team. The Natal team won by 10 runs. The forty-fourth match was played on Monday, July 6, between the Natal team and the Grahamstown team. The Natal team won by 5 runs. The forty-fifth match was played on Tuesday, July 7, between the Natal team and the East London team. The Natal team won by 10 runs. The forty-sixth match was played on Wednesday, July 8, between the Natal team and the Durban team. The Natal team won by 5 runs. The forty-seventh match was played on Thursday, July 9, between the Natal team and the Pietermaritzburg team. The Natal team won by 10 runs. The forty-eighth match was played on Friday, July 10, between the Natal team and the Port Elizabeth team. The Natal team won by 5 runs. The forty-ninth match was played on Saturday, July 11, between the Natal team and the Grahamstown team. The Natal team won by 10 runs. The fiftieth match was played on Sunday, July 12, between the Natal team and the East London team. The Natal team won by 5 runs.

The necessary boundary are not allowed to that Union, according to its rules and conditions, (4) during the league matches most of the teams do not have a boundary (5) no coaching, and very few practice cannot make good cricketers. The officials of the Union are not sporting enough to remove the boundary line on outside-the-boundary players, and cannot hope to improve the standard of cricket of that Union for success in future seasons. We urge, therefore, that the officials of the Natal Union, Messrs. Parnell, Nelskop, Verelstijn, Rajshay and Coovadia should act immediately for the sake of sport, or else they will be asked to remove the balls from the grounds, and let them "play the game" as they do on the field as well as in office.

NATAL INDIAN ASSOCIATION PROVINCIAL CONFERENCE

The Provincial Conference of the Natal Indian Association will be held in the City Hall, Durban, on 31st May and 1st June 1942. Time of opening of the Conference and of the Session, together with the Agenda of the Conference will be announced later.

A. M. M. LOONAT,
President.

M. K. NATHAN & SONABHAI KUSTOONKAR,
Joint Hon. Secretaries.

Golden Number

OF
"INDIAN OPINION"
SOUVENIR OF THE
Passive Resistance

Movement
1906—1914.

Price : Two Shillings.

to be had from:—

Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

THE EPIC FAST

(BY PYARELAL)

An account of Mahatma Gandhi's Fast in
September 1932, and events leading up to the
Veravda Pact with all relevant documents.

320 Pages. Price: Rs. 6d.

Obtainable From The Manager:

INDIAN OPINION, Phoenix, Natal.

Indians In South Africa

Helots within the Empire
and

How they are Treated.

By Henry S. L. Polak.

Price 2s.

To be had from:—

THE MANAGER,

INDIAN OPINION,
Phoenix, Natal.

The "FRIENDS OF INDIA" SERIES

Short biographical sketches of eminent men, who
have laboured for the good of India.

Copious extracts from the speeches and
writings of the "Friends of India" on
Indian affairs are given in the sketches.
Each volume has a fine frontispiece.

Lord Macaulay,

Sir William Wedderburn

Rev. Mr. Miller,

Lord Ripon,

Lord Curzon,

Sir U. Sankaran Nair,

Sir Henry Cotton,

John Bright,

Lord Mohun Ghose,

Mrs. Annie Besant,

Alfred D. House,

A. M. Bose,

Dadabhai Naoroji,

V. P. Moolnaray Rao C.I.E.,

Raja Ram Mohan Roy,

Dinshaw Edulji Wacha,

Indraver Chunder Vidyasagar

V. Krishnaswami Aiyar,

Babu Saradendra Nath Banerjee,

Nation Building (Annie Besant.)

Lord Minto,

Lord Morley,

Sir Pherozshah Mehta,

Swami Rama Tirth,

Sir Salar Jung,

Henry Pawcett,

Lord Hardinge,

Krishna Das Pal,

Edmond Burke,

Badruddin Tyabji,

W. C. Donnerji,

Charles Bradlaugh,

Diwan D. Rangachari,

Rao Jethabai R. N. Mudholkar,

Dr. Bhaba Behari Ghose,

H. H. Shri Sayaji Rao Chakravarti

Kashinath Tirubak Telang,

Nawab Motahar-ul-Mulk,

Behramji M. Malani,

Hindu Social Ideals

Price: One Shilling Each

APPLY:

MANAGER, INDIAN OPINION,
PHOENIX, NATAL.

'INDIAN OPINION'

(Founded by Mahatma Gandhi in 1903)

For The Moral, Political and
Social Advancement Of Indians
In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union	21s.	Annually
" " "	11s.	Half-yearly
Outside the Union	22s. 6d.	Annually
" " "	12s.	Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends
to do likewise.

Apply to—

Manager,
Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

Are You a subscriber of
'Indian Opinion' if not, Why not?

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

મહત્તમા ગાંધીજીના દર્શન
સને ૧૯૫૧માં પ્રેસાયુ.

પૂરનાં ૪૦ મં

ફીનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૨ એ, ૧૯૪૨.

અંક ૨૨.

બળાત્કાર વખતે શું?

‘દરિદ્રબળ’ માં ગાંધીજી

આ વખત આખા જગતને સારું કસોટીના છે. આ સુદ આવી રહ્યું છે નવાંવા કાષ્ઠ છટકી નથી શક્ય. રાજાવજ અને મહા ભારતમાં કવિની કવિતાઓ વારી છે પણ એના કતી કેવળ કવિ ન હતા, આપણા લેખો ખસ કવી હતા એટલે ગણી હતા તે કવિતા વિચાર નહીં પણ મનુષ્યસ્વભાવના ચીરકર હતા. તેથી તમેજી ને સમય ન એ જાણ્યા બન્યું કે નહિ એ જાણવાની આવશ્યકતા જરૂર નથી રહેતી, કેમકે એ પણ આપણે બની રહ્યું છે. આજે રાજાવતી સલાહ આવી રહી છે તેઓ આશીર્વાદ બળ બતાવી રહ્યા છે. હમમાં જીવી પોતાનાં અંદર કંઈ રહ્યા છે. પોતાનાં ને પોતે માનેલા દુશ્મનોનાં દોષો પામીની જમ રેડી રહ્યા છે. ડામ બહાદુરી તેઓ ન બતાવી શકે એવું તે તેઓની કવિતામાં નથી આવી શક્યું.

આમ મનુષ્ય ન સહે અને હર તે ન જ લહે પશુજ સહે. એટલે આપણે તિથ્થો કીએ કે પશુમનુષ્યે સળગા હોડી છે. ચરીરે હજુપણ એવા મદમત્ત સોજરો કે શીપારીઓ દુકાનો છૂટે છે ને સ્ત્રીઓની સાજા હુંદલા પણ શરમાતા નથી. રાજ્યસત્તા આને સમયે નહીં બન છે. એણે જીવ કહેવું કહ્યું પોતાની પાસથી હાલતો પૂરી પાડેજ; રાજ્યસત્તા આંખ આઘા કાન કરશે. જ્યાં બધા સોજર કે શીપારી ન આં તેઓની આ દેવ ન પ્રવળી દેવ મણાવ. એટલે સોજર અમુક છુદે લે એવાં કંઈ કરમ ન મનાવ, ને સળગાવ હજીતાનું રૂપ લે.

પણ હીંદુસ્તાન આ દેવને સમયે અમવા તેને સળગાવ મણવા લગી આવે તેન જમાના નોંધજો. તેથી એક બાબત બજામાં નીચેના પ્રશ્ન મારી પાસે આગા છે :

“૧. કોઈ રાજાકરવ મનુષ્ય વરતે જરી બહેન ઉપર દુશ્મો કરે ને સળગા બજા કરે તે તે બહેનના શરીરમાં બંધ થવા મનાવ કે ?

૨. આવી બહેન બીરસારન પાત્ર છે તેને બહીષ્કાર કરાય કે ?

૩. આવી સ્ત્રીમાં આવવી બહેને શું કરવું કે પ્રજાએ શું કરવું ?”

હું ગાંધીજી કે વરુદેને તે શીખવવાં શયો

એમ કહેવું નોંધજો પણ જેની ઉપર સળગ બળાત્કાર થાય તે સ્ત્રી કામ પણ પ્રકારે તિરસાર ને કે બહિષ્કારને પાત્ર નથી તે જ્ઞાને પાત્ર છે. એવી આ તે અખમી થયેલી છે; તેથી જાણીની સેવા કરીએ છીએ તેમ તેની સેવા કરવી નોંધજો.

પરો શીખવવાં તે તે સ્ત્રીએ કરાવે. જે ને બાંગળા સંગત થત હોય. પણ જે તેને વિરોધ કરતાં છતાં મવાસ તેના શીખવવાં બંધ થયો એમ કહેવા કરતા તેની ઉપર બળાત્કાર થયો એમ કહેવું વધારે બંધ ભેડે છે. ‘શીખવવાં’ નોંધજો સ્વયં છે ને તેથી ‘બળાત્કાર’ પર્વોપમાથી ન અણાય. જેના શીખવવાં બળાત્કારે પ્રાંત થયા છે તેની પીએ કરી નામોસ ન માનીએ તે આપણા કીરસા કુષા રાખવાનો રીવાજ પડ્યો છે તે દુર થાય. ને દુર થતાં બોમમાં છુટકી એની સામે જિદાવોદ થઈ શકે.

આખાદોમાં બરોબર પેઢાર ઉટે તે જે હજીવા સોજરો કરે છે ને પણ અંશે રોજાઇ તવ. સોજરોના સરકાર તેઓને પછેવાએ રાજી શકશે.

સહેવામાં રહેનારી આં માત્રની ઉપર આજે નોંધજો તે છેજ, અને તેથી પુરોષોને તેઓને વહે ચિન્તા વેદી પડે છે. તેથી મારી સલાહ એવી છે કે ખીકથી નહીં પણ સાવધાની ખાતર આંખોએ ગામડાંમાં જતને વસવું ને લાં મામડાં ની અનેકવિધ સેવા કરવી. મામડાંમાં એણામાં એણુ નોંધજો હોવાનો સંભાર છે. એટલું વાદ રાખવું થટે છે કે મામડાંમાં હતીક બહેનોએ રાજાજ અને મરીબીમાં રહેવું પડશે. જે લાં તેઓ પરેશાં ને જામના પોચાક પહેરી પોતાના હનતું પ્રકરોન કરશે તે તેઓ એક નોંધજોમાંથી શુકત મેળવી બીજી વહોરશે. એવું પણ બન કે મામડાંમાં એકને બહેને જો વહોરે

પણ મુળ વરુદ તે બહેનોએ બજારહીત કેમ થવાય એ જાણવાની છે મારો દડ વીખાસ છે કે રાજ પણ સ્ત્રી, જે નીકર છે, જે એવે દડ વીખાસ રાખે છે કે એની પાંચવાજ એના શીખવવાની એવુંજ હોય છે, તેવું શીખવ સર્વથા

સુરક્ષિત છે. એવી સ્ત્રીના તેજથીજ પશુપરમ અંતરને લગાડતા મધ જશે. ગાંધીજી કાવ માં પણ આવી રીતે જોમણે પોતાની રજા કરી છે એવી સ્ત્રીઓના કાખલા મળ્યા આવે છે મારી જાણમાં આવેલી એવી એ સ્ત્રીઓ તે આ લખતાં પણ મારી નજર આગળ નરી આવે છે. આ રોષ વાંચનારી બહેનોને મારી વાલા-મણ છે કે આવી કીમત તેઓ જોયે પરિ-જામ એ આવશે કે તેઓ ભગમુક્ત થશે ને રહેશે સ્ત્રીઓમાં રહેવું કંપન એ કોડી રજો. એવી સ્ત્રીઓને પરીક્ષામાં ખમ થવાને સાર કહુ અનુભવ હજીવાની મુદ્દલ આપરવહતા નથી. એવા અનુભવો કંઈ હજીવા કે લાખોને થતા નથી પરંતુ સોજર પશુ બની જાય છે એવો કંઈ તોખમ નથી. એટલી નિર્લજ્જતા જગી જનારા સોજરો પણ એણાજ હોય છે. બમ માં રહેલી સ્ત્રીને કસાવવા સાર એક કિરસાનું યાન બસ થાય છે. એવી સર્પ સોમર્ષી વીસજ હોય છે. વીસમાંથી પણ કંઈ તે કાષ્ઠજા મારે છે. કાષ્ઠા પિતા સર્પ દુશ્મનો નથી કરતા. પણ એ યાન બીજીને લાડે કંઈ અગ નથી આવતું સર્પને જાશે કે તેવું કંઈપણ શરૂ થઈ જાય છે. એટલે નીર્ભય થવાની રેખાવણી પ્રવેદ અંજો મેળવવાની આવરવહતા છે. જે ફેલાવણી માખાપે અને પતીઓએ આપવાની છે. જે ફેલાવણી સહેલાઈ સહેલી રીત તે પ્રખર ઉપર આરખા પેદા કરવાથી મળા રહે છે અદસ્ત છતાં પ્રત્યેકની રજા કરતાં એ અચુક સાધી છે. જેમાં એવી ભાવના પેદા થઈ છે ને બધી જાનના બાયેલી મુક્ત છે.

એવી આરખા કે નીકરવાની કેમવણી એક હીવસમાં આવવી નથી દરમાન આ ઉપાય હોઈ શકે એ પણ મમજવાની આવરવાતા છે. જે સ્ત્રી હોઈ એવે કુવતો થાય તે એવે વખતે હીંદા અહીસાને ધીસર નહીં કરે. એ વખતે પરમ પર્મ રરસા છે. જે સાધન ને વખતે તેને મુત્રે એ વાખાને પોતાની પાંચવાજી, પોતાના છરીરે રજા કરે હજી નમ્મ આરખા છે, હાંન બાવ્યા છે, જે બમ બાવ્યું છે ના

(અનુસંધાન વાટે ખુલ્લો પાડ્યું ૨૧૬)

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૨ મે ૧૯૪૨.

મજબુત બનાવાઈ રહેલો વર્ણભેદ

નરહ સમટસે થોડા વખતપર કહ્યું હતું કે સોશિયલિઝમના દિવસો દક્ષીણ આફ્રિકામાં હવે પુરા થયા છે અને હવે એ વખતે આવેલો છે કે જ્યારે સઘળી જાતીઓએ સમાન જાતુરમાં જોડાઈને ઈશ્વરે. આ તેઓ જોડ્યા હતા તેનો ભાવન્ય છે. વળી થોડા દિવસ ઉપરાંત ઉત્તર આફ્રિકામાં દક્ષીણ આફ્રિકાના સરકાર સમક્ષ આગળ કરતાં તેમણે ખીન-બોરા સરકારની તારીફ કરી હતી અને કહ્યું હતું કે: "તમારાથી મને ઘણોજ સંતોષ થયો છે અને તારીફને તમે પાતળા છો. હું તમારો હાર્દિક આભાર માનું છું શાંતિ ના વખતમાં અમે યાદ રાખીશું કે તમે યુદ્ધમાં સામેલ થયા હતા અને તમારો ફાળો આપ્યો હતો અને હું આશા રાખું છું કે તમને તમારો બદલો મળી રહેશે."

એક તરફથી જ્યારે વડા પધાન તરફથી આવા આશાના વચનો ઉચ્ચરણ રહ્યા છે, અને જ્યારે, ખાસ કરીને આવા વખતમાં, જાતીય કડવાશ ઉત્પન્ન થાય એવું કહ્યું નહીં કરવામાં આવે અને યુદ્ધના કાર્યમાં એકશબ્દી કામ થઈ શકે તેટલા ખાતર વિરોધી લાગણી પેદા થાય એવાં કંઈ પણ પગલાં નહીં લેવામાં આવે એવી સ્વાભાવીક આશા રાખવામાં આવે છે, અને આપણે પોતે પણ જ્યારે હયાત સુરકે-લીઓને કામચલાઉ મુદ્દતને માટે સહી લઈને સરકારને જેમ અને તેમ ઓછી કનડમન થાય એવા પ્રયત્નો કરી રહ્યા છીએ, ત્યારે બીજી તરફથી અમને લોઇને ફ્રેન્ચ સાથે આશ્રય થાય છે કે સુન્ની-શીયાલીટીના તરફથી તેવા બદલામાં કંચો પણ પ્રત્યુત્તર નથી મળે, બલકે તે પોતાની વર્ણભેદની નીતી હમેશના ઉત્સાહથી જ ચાલુ રાખી રહી છે. આપણે કશું કરવા ઈચ્છતા ન હોઈએ તો પણ તે આપણને આમંત્રણ કરી રહી છે બલકે બેંચ-પરોલો કરી રહી છે. પોતાનું ધાર્મિક નિર્વિગ્ને કરવાને આ તે સારો લાગ

સાધી રહી છે. નહીં તો નાટાલ પ્રાંતમાં સ્થાનિક રાજતંત્રને સગતા કાયદાઓને સંગઠીત કરનારો અને તેમાં સુધારા કરનારો ખરડો નાટાલ પ્રાંતિક કાઉન્સીલમાં આવે સમયે લાવવાની એટલી બધી અગત્યતા શું હોઈ શકે? એ કાયદો ઘણોજ વિસ્તૃત છે. લાગતા વળગતા લોકોને, આખી દુનિયામાં જ્યારે હાવનળ સળગી રહ્યું છે તેવે વખતે, એ કાયદાની તેઓને કેવી અસર થશે તેની માથાલીક કરવાની પુરસદ પણ નથી તેમ ઇચ્છાયે નથી. કાયદા ઘડનારાઓ પણ, અમે તો પાવતા હતા કે, યુદ્ધના કાર્યમાં એટલા ગરકાવ થઈ ગયા હશે કે આવી સ્થાનિક ખાળા, કે જેમાં સુદ્ધ પુર થયા બાદ હોય તોય કેટલા ફેરફારો થઈ જશે અને કદાચ તે વખતે પરિસ્થિતિને તે બદલાયેલા સંતોગોની દ્રષ્ટિએ વીચાર કરવો પડશે, તેમાં માનું મારવાનો વખતે નહીં હોય. પરંતુ તેઓનું તો રૂબું પણ ફેરફાર જણાતું નથી.

ઉક્ત ઓર્ડીનન્સનો ખરડો નાટાલ પ્રાંતિક કાઉન્સીલમાં ખીન વાંચનમાંથી પસાર થઈ ગયો છે. નાટાલ ઈન્ડિયન એસોસિએશને તેની વાંધાભરેલી અને હીંદી-ઓને પ્રતીક્રમ અસર કરનારી કેટલીક કલમો સામે પોતાનો વિરોધ નોંધાવ્યો છે. એ ખરડાપર ઉઠતી નજર ફેરવતાં નીચેના વાંધાભરેલા મુદ્દાઓ તુરત જણાઈ આવે છે. તેની એક કલમ આ પ્રમાણે છે:

"કાઉન્સીલ કેઈ પણ સ્થાવર મિલકતનું વેચાણ કરતી વખતે અથવા તેનું લીસ આપતી વખતે, એડમીનિસ્ટ્રેટરની સંમતિથી, તેના વેચાણ પે લીસના કરતોમાં કઈ જાતના, નવા વસ્તુ અને કેટલી કિંમતનું મારાન બાંધવું તે કદાચ શક્ય અને તેની માલિકતાને ઉપયોગ વચલાઈ અથવા વેપારને માટેજ થઈ શકશે એવું કદાચ શક્ય અને તેની માલિકા કે તેનાપરના વસવાટ ભાગના બંને પુરોષોત્તમ, એશીયાટીક, અથવા નેદીય અથવા કોઈ પ્રકારે તરફથી થઈ શકશે અને જેને

માટે તે કસ્ટોડિયન આવેલી હશે તે સિવાયની અન્ય જાતીના લોકોથી તેની માલિકા ધરાવી કે તે પર વચલાઈ કરી નહિ શકાય એવું કદાચ શક્ય અને એ પ્રતિબંધનો પૂરો અમલ થઈ શકે તેટલા માટે તે ગીલ્ડતના ખતપત્રોમાં એ પ્રતિબંધ લખાઈ કરી શકશે."

કાઉન્સીલને વધુમાં પોતાની મુનમુદ્રી અનુસાર સુરેખિયનો, એશીયાટીક, નેદીયો અથવા કલકો માટે સમતુલ્યતાના સ્થાનો અને સ્વીર્મીંગ ખાલો ઇલાયદા સ્થાપવાની સત્તા આપવામાં આવી છે અને એ રીતે ઇલાયદા સ્થાપવા પછી તેનો ઉપયોગ જેને માટે તે સ્થાપવા હોય તે સિવાય અન્ય જાતીના લોકોને કરવાની કાઉન્સીલ બંધી કરી શકશે.

વળી ઓર્ડીનન્સ કાઉન્સીલને જાહેર ખાલો અને અન્ય જાહેર સ્થળોમાં સુરેખિયનો, એશીયાટીક, નેદીયો અથવા કલકો માટે ઇલાયદા બેંકો લીગેરેની સગવડો પણ કરવાની અને તેના માટે મારફેટો પણ જુદી સ્થાપવાની અથવા તે મારફેટ નો અમુક ભાગ જુદી જુદી જાતીના લોકો માટે ઇલાયદો કાઢવાની સત્તા આપે છે અને એ પ્રમાણે જુદી સ્થાપાયેલી મારફેટ માંથી અથવા જુદા સ્થાપાયેલા મારફેટ ના ભાગમાંથી જે જાતીના લોકો માટે તે સ્થાપાયેલો હોય તે સિવાયની અન્ય જાતીના લોકોથી માલ વેચી વા ખરીદી નહીં શકાય. વળી ખાસ ખીન જોશનો માટેના જાહેર જલસામાં ખાસ સંતોગો અથવા ખાસ પ્રસંગો સ્વીવાળ સમારંભના કોઈ પણ ગોટી અને નોકરીપર નહીં રાખી શકાય.

આપણે કાયદામાં વર્ણભેદ સામે હમેશાં વિરોધ કરતા આવેલા છીએ અને આ તેના કાળમાં કાળા સ્વરૂપમાં તે પ્રકટ થઈ રહ્યો છે તેના ચોક્કસ જાણતા છે. તેની અસર વિશે ખુલાસો કરવાની અમારે નાગ્યેજ જરૂર રહેતી હોય. હાખલા તરીકે મદદતમા માંથીજ પોતાના કંચ સાથે બર્કીમહામ પેટેસમાં ના. શહેનશાહની મુલાકાતે જવાને કાયદે ગણાય પરંતુ આહી દક્ષીણ આફ્રિકામાં ને તેઓ પોતાના એક બીજી નજીકના અંગ્રેજ સીંગની તામે જાહેર સ્થળમાં બેસે

તો તેઓ શુનેગાર કરે. મારશલ ચીયાંગ કાય-ચેક આજે સંયુક્ત મીંગરાજીઓના એકના શિરતાજ નરીકેનું ગારવમયુ" સ્થાન મારવી રહ્યા છે અને જનરલ રમટસ તેમ ના સુધુગાન ગાતાં યાકશે તરી પરંતુ એજ ચીયાંગ-કાય-ચેક એ જનરલ રમટસના કક્ષીજી આક્રમકમાં આવે તો તેઓ જોઈને આમાં જની જશે કે અંગ્રેજોમાં તેમની હાજરી એક મહેરબાનીની સહે સહી હેવામાં આવે છે પરંતુ કાયકેસર તેમનું સ્થાન તેમની જગ્યાએજ છે. અને માર-કેટલા પ્રતિગઘોનું તે કહેવુંજ શું? એક માણસને પોતાની ઇચ્છામાં આવે જાંમી ખરીદી કરતાં રોકે એ વ્યક્તિ સ્વા-તંત્ર્ય ઉપર ત્રાપ મારવા બરોબર ગણાય કે જે સ્વાતંત્ર્યપ્રીય અંગ્રેજોજ શી રીતે સહી હશે એ અમને અશ્ચર્ય થાય છે.

સીટી કાઉન્સિલ અને હિંદીઓ તરફથી ધરાવાતી જમીન માલીકી

દુરબનના ટાઉન કલાઈ મી. જી. બી. સ્ક્રોટ એરેન્સ કમીટીપરના સીટી કાઉન્સિલના પ્રતિનિધિઓ સમક્ષ હોંદીઓના ધુરોગીપન લતાઓ માં પ્રવેશના સંબંધમાં એક રીપોર્ટ રજૂ કર્યો છે. એ રીપોર્ટમાં તે જણાવે છે કે: જુમ કમિશન સમક્ષ સીટી કાઉન્સિલે પોતાનો કેસ રજૂ કર્યા સ્વાસ્થી હોંદીઓના ધુરોગીપ લતાઓ માં પ્રવેશપર સખવામાં આવેલી નજરપરથી એનું નોર્ડ સહાય છે કે તેની પ્રગતિનું પ્રમાણ અગામે અટકવું નથી. પરંતુની જેમ અને તેટલાજ ગમાણમાં તે ચાલુ રહ્યું છે.

કમીશને શોધ કરી છે કે દરબનમાં હોંદીઓના ધુરોગીપન લતાઓમાં યતા પ્રવેશનું મુખ્ય કારણ હોંદીઓ સારો આવેજ મળ્યા છે એ રીતે પોતાની મુદી રોકવા કમી છે એ છે. આ ચાર મુખ્ય કારણો પરથી ઉદભવે છે:

(૧) પોતાની મુદી રોકવાના હોંદીઓને માત્ર એજ માત્રો આપ્યો છે: વેપાર અને જમીન.

(૨) જમીનની માલીકી મળતી એ હોંદીઓ સામાન્ય રીતે બહુ મોટી વસ્તુ માને છે. તેટલાંને જેટલી કોમલ દોરેલી છે તેટલી હોંદીઓને જમીનની છે.

(૩) હાલજી આક્રમકમાં સુરક્ષિતતાનું ગાન અન ૧૯૨૭ ના કેપટાઈન એમીમેન્ટના અન્ય પરિણામો આને

(૪) ટ્રાંસવાલના હોંદીઓને જમીનની માલીકી ધરાવવાની હક નથી.

પરંતુ શું આજ વસ્તુઓ દુનીયમાં બુધ્ધીને મારે કારણજીત નથી થઈ પડી? અને હક્ષીજી આક્રમક શું એટલાં અધકાર માં સળી રહ્યું છે કે વર્તમાન સુદનના કમકમાટી ઉપભોગનારા જનરલો નિકાળવા છતાં પણ આવાં અગીયો કયેજ કાય છે. ઇશ્વર નેનાથી બચાવો.

આ લેખમાં અમે માત્ર સ્થાનીક સર-કારને લગતા ઓર્ડીનન્સના અરજાનીજ ચર્ચા કરેલી છે. એ ઉપરાંત કાયદાશાસ્ત્રને લગતો અને વેપારી પરવાનાઓને લગતો કાઉન્સિલના પક્ષે જે અને વેપારી પરવાનાને લગતો કાઉન્સિલના ટ્રાંસ-વાલ પ્રાંતિક કાઉન્સિલમાં પણ લાવવામાં આવ્યો છે જેમાં વાંધાભરેલી કલમો છે તેની ચર્ચા આવતા અંકમાં કરવાની આશા રાખીએ છીએ.

પરિણામ વ્યારી સહે તેમ નથી સિવાય કે, અને જ્યાં સુધી, કમીટીના હાલના બંધારણની નબ-બાઈઓ દૂર કરવામાં ન આવે અને તેને સુધારવા માં નહિ આવે અને જમીન મેળવવાના હવાલ તિમેની ખબર તેને વખતસર મળશે તેની તેને ખાતરી આપવામાં નહિ આવે અને તેના સંસ્થાની સમુદાયવટ કંપરેટ ના હાથમાં વધારો નવા મુકવામાં નહિ આવે."

કાઉન્સિલે વધુમાં સુરેની જાહેર મેટ્રીકો સિવાય અન્ય જગ્યાઓ વચ્ચે સેક્ટર-સ કમીટીની બહુમતિની સંમતિ મેળવના પિતા એક પક્ષ જમીનનો સોદો કાયદેસર નહિ ગણામ એવા મતલબનો કાયદો લાવવાના વાજબીપણા વિશે માધાનને વિનંતિ કરવાનું કરાવ્યું હતું.

સેક્ટર-સ કમીટીના કાઉન્સિલના સમીક્ષે આજે પ્રધાનની કટબનમાં મુલાકાત સહ એના તાપદાની અરર વિશે આગક કરવાના છે.

પરચુરણ

—સીટી કાઉન્સિલ કાઉન્સિલ મી. જી. બી. સ્ક્રોટ એરેન્સ કમીટીપરના પોતાના બાબતો સાથે સુરેની ૧૩ માર્ચ દુર પેરી કેમ આમજ પીકનીક કરવા મળ્યા હતા. જ્યાં તેઓ ૭ વરસનો કોલેજ પુણ્ય પરથી સુરી પડવાથી લેટા પાણીમાં કુબી ગયા અને તેને બચાવવા જતાં તેઓ ૧૦ અને ૮ વરસની બે બેનો જલુ કુબી ચર્ચે અન વલુ બાગકો એકા સ્થાને કુબી થયાં અને મદદ આપવા પહેલાં મરણ પામ્યા.

—પાટલ પ્રાંતિક કાઉન્સિલમાં મી. ગોરોએ કહ્યું કે આજની સાંજની સમીક્ષામાં ધુરોગીપના રરતાઓ પર ફરવી મોટર ગરોમાં દરેક મુલરનો પરાડો મઈ મધો હતો

—સીમેન્ટની લાગળની કાઉન્સિલ સીમેન્ટ કંપનીઓ અથવા તેના સત્તાવાર એજન્ટો સિવાય બીજા કોઈને આપી નહિ સહાય એકા પે કે કાઉન્સિલને લગતા માસમાં તેનો સુધારો થયો છે.

—પાંચ રાત્રી બીગીની ૧-૩ ને બાંહે યી ૬-૬ ફેવને નરે એક દોરી રેપારીને પા. ૧૫૦૦૬૬ બધે.

—દામે અને બસોમાં તો બીજો કન્ટક્ટરનું કામ કરતી ઘઈ ઘઈ છે હવે રેલવાડીઓમાં પણ સીટી એક્ટાપીનર તરીકે બીજોને રાખવાનો અમરરો કરવામાં આવનાર છે.

—કોટીસીલના બાજુના વેપારી મેસર્સ એમ. એચ. જી. સમ એન્ડ સન્સ (પી). લીમીટેડ મીડલવર્ડ (હોંદીવાલ)ની ડારેપીટરમાં કુરકીમ તોડ અધવાને પા. ૮૨૨ની સખાવત કરી છે અને લાંબા સ્થાનિક કુરકીમોએ પા. ૩૦૦ ચાપરા છે પા. ૨૫૦૦ માં બાબી લટલી ૨૫૫ ટાંકવાલ પ્રાંતિક કાઉન્સિલ આપી છે.

—મીડલ ૧૯૮૮ સપ્ટેમ્બર કાઉન્સિલની પરિમત કરે ખાતે એ અડવાડીયે મળી હતા તેમાં ૧૪ દેવેના ૧૦ રેકોર્ડેટો હાલ મળ્યા હતા નવ પુત્રને રવાજાની રવા રીતે બતાવી સહાય તેની ચર્ચા કરવામાં આવી હતી.

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

ઉપયોગ કરશે તે તે ઉપયોગ કરતી તે મરી જશે. દરેક પુરુષ કે સ્ત્રી જેણે મરણનો અપેક્ષા છે તે પોતે મરીને પોતાની અને રાજ્યના માનની રક્ષા કરશે. માથી વાત એ છે કે મરણ આપણને અમર નથી તેથી છેવટે પણ ક્ષમણે મળીએ. કોઈ મરવાને બદલે અમામી પક્ષે કરશે, માત્ર પેલા આપણે, કોઈ મોંઢામાં બાંધ લેશે, કોઈ કાઠાની જેમ પેટ ચાલશે, તેમ કોઈ સ્ત્રી સામારીથી યુદ્ધમાં કોઈ પશુને પણ પતશે. આ વચન મેં તીરસ્કારથી નથી લખ્યું; કેવળ બનેલી દુઃખીત લખી છે. સલામીથી માંડી સાંજનાં ઘણી ડીવાઓ એકજ વસ્તુ સુચક છે. જીવવાનો લોભ માણસ પાસે થું નથી કરાવતો; તેથી જીવવાનો લોભ છેડીને જે જીવે છે તે જીવે. 'તેમ ત્યક્તેન મુક્તિવાઃ' એ દરેક વાંચનાર સમગ્રપુરુષે હૃદયમાં મેળે અને વેદવાક્ય કંઈક નીચે ગળ્ય કંઈકમાં રહ્યું તે કુચાની જેમ શ્રુતિમાવશે. હૃદય સચી

પહોંચશે તો તારશે. જીવવાનો લોભ નહીં જીવન જોતવણું એ સદન ધર્મ થશે તેમજી.

આ તો સ્ત્રીનો ધર્મ થયો. પણ પ્રેક્ષક પુરુષે શું કરવું? આનો જવાબ આજે તોનાં કપર આવી ગયો. એ પ્રેક્ષક મરીને રક્ષક થશે એ ઉભો રહ્યો સાક્ષી નહીં રહે. એ પોલીસને ગોતવા નહીં જાય. એ રેલવેની આકળ તાંણીને પેલાને ફેલાઈ નહીં માને. તેને અર્ધોસા આવડે તો તે તેના ઉપયોગ કરતાં મરશે તે જોખમમાં પડેલી બહેનને જીતારશે. અર્ધોસા નહીં તે હીંસા કરશે બહેનને બચાવશે. અર્ધોસા કે હીંસામાં છેડતી વસ્તુ તો મરણ છે. મારા જોવા મળ્યાથી અસહ્ય થઈ ગયેલા, કાંત વિના નો જુદો પણ જો એવે સમયે 'જોમાં પૂં કમતેર શું' કરી સફાઈ અને તો અર્ધોસા આવડે, હીંસાને કુદી પડે તો તેનું પ્રહારમય તો તેજ કાળે ધત્તાપું ને પડેલાપું. દમકે જો તે એ વખતે મરી પડવા તકવાર મહા જાય ને વચ્ચે પડે તો પેલી બહેન નો અગીજ સમજાવી જોના માનભંગનો સાક્ષી ને નહીં રહે.

આ પ્રેક્ષકને વિશે, પણ જો વાતાવરણમાં એવી માન્યતા જામલ મહા જાય કે હીંસાના નો મહા પણ પુરુષ કોઈ સ્ત્રીનો શીવળકાંત કરી મદન નહીં કરે, તો પશુસીપાહી પણ હીંસાનાની સ્ત્રી ઉપર હાથ નાંખવાનું ગુસ્સી જશે.

આપણા વાતાવરણમાં આ તેજ નથી એ તો સરમપુરુષે કણુક કરવું પડે છે. પણ એ સરમને જીવનનાર વર્ગ નીકળી પડે તો મણુ થયું ચક્રાશે.

જેમોનો સરકારમાં વચવસીસે છે તેમો એનો પણ ઉપયોગ કરે તો કેંકે તો સરકાર પાસે પણ કરતી ચક્રામ છે. પણ 'મારતી આજ મહા નીરાશ' એ વચન આવે વખતે માત્ર માનવાની આવશ્યકતા છે. આવે વખતે આપણા અને જીવનના સીવળકાંત પીડિતો મોટો પાસે નથી. જેમો પોતાનું પણ પીડિતો પણ કરવામાં સાધર છે અને જીવનનું અમ મળવું નથી. તથી તેમો ન બળા ન ક્ષમ કરે છે. જે આપણના બચરણમાં દોગે છે ન અલેખ બને છે.

સિંગાપુરના હિંદી બ્રાએ વેઠેલી હાડમારી

શ્રી. રજબઅલીનું દિલ હયમઆવનાઈ બાપમુ

મહારાજામાં પ્રેમાવાહ દોસમાં સોનાપુરની એકમર એક કેમસના પ્રમુખ અને સરકારી પોતાપાદારી શ્રી. રજબઅલી જુઝામામાઈ જે પી. એ સોનાપુરથી પાછા ફરતાં પોતાને અને પોતાના આદસો તેનું એટલા સાર્યાદારને કેટ કેટલું અને કેટું સદન કરવું પડ્યું છે, તેનો નાદસ્ત ખ્યાલ આપો દતો.

શ્રી રજબઅલી જુઝામામાઈએ જાણ્યું હતું કે યુલામ દેશના યુલામ મનુષ્યોની કેલી અપે મળી માય છે તેનો નાદસ્ત ખ્યાલ અમને સીયક-પોર આપો છે. અને હોંદના વતનીઓ દળારોની સંખ્યામાં એ આજુ મહા વસેલા છીએ. તેમાંથી કેકત જ દળાર જેટલાજ હોંદ માં પાછા ફરી ચક્રા છે બપારે ધણી મેળો જામ તો સાંજ રહી મેળો છે.

પુણજ વિનંતિઓ અને કેરનન ડીએ વેઠવા પછી અમને હોંદને ખસેડવા માટે પાંચ રીમરે આપવાનું નક્કી થયું હતું, તેમાં અંગ્રેજ અને પુરોહી બીનાઓ અને હોંદીઓનો સમાવેશ કરવાનો હતો. અમે હોંદીઓએ બપારે રીડીટના કોમલના એકા દડા જેટલી સાંચ આપી હતી જારે પાસપોર્ટ મળ્યા હતા. પહેલી બે રીડીમરોમાં મુરોહીમન શ્રી પુરોહી અને આગકોને રવાના કરવામાં આવ્યા હતા. બાકી રહી ચક્ર તેમાં પહેલા ગીતાઓની સમગ્ર સહ અન તે પછી અમારી હોંદીઓની. જે મુરોહીમનને પહેલી બે રીડીમરોમાં જવા દેવામાં આવ્યા હતા તેમાંના

કેટલાકને પેલા નાંદ દેશના જતા પર્મનસ જોનામ પર જતા દેશમાં આવ્યા હતા બપારે રવાનાને માટે કેટલીક ચંચાઓ નરથી સમગ્રે કરી આપવામાં આવી હતી. બપારે અપન હોંદને જો પેસે પેસે પાણીની મારફતે પેલી દેશ જતા સમગ્રે આપવામાં નહોતી આવી. અમે બંને જ સમનનની પ્રમ છીએ એટલું જાણવાના જતાં પણ અમને જીતારવામાં આવતાં હતાં.

રીડીમર પરના કાચા ધુંકડા રવામાં અમે જે રીડીમરમાં બેઠા હતા તેમાં પાણી બરાબા લાગ્યું હતું. રીડીમરના કેપ્ટન પાસે જમ પુછ્યું કે તો રીડીમર સલામત ન હોંદ તો અમને બીજી કંઈ સગા કરી આપો પણ એણે અમારું ના સાંકળ્યું. અને રીડીમર હોંદારે રાખી રીડીમરમાં પાણી તો બરાબર જ હતું હતું. તેનું દા. જેટલો અમારો મરસામાન અમારે મુખારવો પડ્યો છે. રીડીમર બપારે જોખમમાં આવી પડી જારે તેને એક ડચ મેસનના ચહેર તરફ બેવામાં આવી. એ ચહેર માં પણ અમને ઉતરવા ના દીધા. 'મે' કહ્યું કે અમારે અર્ધ રહેતા અંગ્રેજ એકમીને મળવું છે તો તેને પણ ના મળવા દીધાં. રીડીમર અમારે રીડીમરમાંજ મોંઢાન રહેવું પડ્યું હતું. આ રીડી પાસે નહેતું આરા માટે ખવાનું કે નાદાનું પીવા માટે પુનું પાણી, દારવાનું પાણી ઉપયોગ માટે માથું તો તે પણ ન મળ્યું. માલો ધીવા વિના અમે દિલસે રવાના હતા.

જે કંઈ થોડાક મોરાક હોંદ તે થોડો થોડો વહેવાનો ખાતા હતા અને જુગ્યા પણ રહેતું પડ્યું હતું. મોલીમ કસાક નીલી જ્યા જતાં એક માણસનો આવનો બીજી વારનો વારો લાગતો નહોતો. ખવાનું પેલિયામાં કે પપરા પર ખાતું પડ્યું અધુરામાં પૂર્ણ અટકા અપા માણસે વચ્ચે બે માંજુ દતા અને તે એકેની દાડમારીઓ પણ જુગ્યામાં પડી હતી. ફેવા જતા રીડીમરના આપી. ફી. એ સાબળતાજ નાંદ તો હાલ મળે ફાંપી.

એક રાત્રે અમને એકાએક બપાર આપવામાં આવી કે રીડીમર જોખમમાં છે રાત્રી રાત્રી ખાતી કરવાની છે. અધારમાં એક રીડીમર માંથી બીજી રીડીમરમાં એકજ રાતમાં ગયાને ઉતરી જવાનું. કેટલી મુશ્કેલી પડી કહેઈ એમાં હોંદમાં જાણી ઉતરતા જો રીડીમર ચુક્યા તો તો તીમે હોંદ પાણીમાં જમ પહોંચાં હતું જેમ તેમ કરતા બીજી રીડીમરમાં ગોડાવા. એ કિતારો સહ જનાર રીડીમર નહેતી પણ માથ કસ જતી રીડીમર હતી, જેનાં પાંચ જવાની સમગ્રે નહેતી.

અપરંપાર દેરાનર્પતિઓ વેદના સિદ્ધાંત આવી પડેલા, તો સાં પગ અમને સિદ્ધાંતના વતારે ના ઉતરવા દીધા. પુણજ વિનંતિઓ પાદ પચાસ મણીને જેમાં મારા જાગ પેસ કરતાંના હોંદ અને જેમનાં જ્યાં રહ્યાં આ રહેતાં હતા તેમને ઉતરવા દીધા.

હોંદમાં આપવા પછી અંગે માં આજે, સરકારી અમલદારો તેમજ અન્ય અમલદારો શાં કરાને મળ્યા હતા પણ કોઈ હતા કોઈએ કંઈ સબંધની દિશામાં અત્યવશ સિવાય કશું કર્યું નથી.

આતમાં તેમજ સોશિયલિસ્ટ તંત્રીઓ, બેરોમ્પ માર્શ, તે વખતની સિદ્ધિ અને મહારાષ્ટ્ર વગેરે જાણીતે સમારે એજ યાગ આપણી પર અસરે પ્રજાની રજો છે સારે તેવે વખતે આપણે શું શું કરવું જોઈએ તે જણાવ્યું હતું.

ખાસ કારણથી તે એ જણાવ્યું હતું કે કોમ કોમના ભેદ, હિંદુ નીચવા ભેદ અને મરીજ નવમરના પોદ જાણી જાન. અમાજ પાણી સંધરી રાખાને અને પડાસાને જાણ્યો. રાખી એકલા ખાસો નહિ. નહિતર જુખ્યા તાણવા

મને તેટલો સારો હશે તો પણ શું કરી મેલશે તે હી સકામ નહિ.

અમારા પાપનાં રૂબ

શી. માનસંકેતે શી. રજીઅસીને આખાર માનનાં જણાવ્યું હતું કે અમે જે બેરમાવાના વાકામાં પડ્યા છીએ અને જેને લીધે ગુલામીમાં સખરી રજા છીએ તે કારણે તમને બહાર પર-દેસમાં વસતા હોંદી જાણ્યોને જે સંકેતું પડ્યું છે તે માટે અમારે તમારી મારી માનવાની છે. અમારીજ પાપર મનાવતા અને અમારાજ પાપનાં જણ તમારે વેકવા પડ્યાં છે. જો અમે આકાદ દોમ, અમારામાં ખોટા બેરમાવ ન હોત, તો એ દિવસ કેમ ના દોમ કે શી. અજે વચેરે તમને સામે આવી પડતા હોત, કે શું તુ વકલીકા તમારે વેકવી પડી છે?

હિંદી આફ્રિકાના ટુંક ખખરો.

સુધારો.

આ અંકમાં બોહાલીસખમનાં 'રટાર' માંથી અમે એક ખખર જાણ્યા હતા કે મહમદ સાદેજ મોમલે અને અલી સાદેજ મોમલેને રજીઅસમાં વચરે પરવાને ચાલેલો આરો મેચવા માટે અને તેમાં વધારે પડતો નફો ખાવા માટે મુન્નાર દરાવવામાં આપ્યા હતા. આર માટે 'રટાર' સુધારો જાણે છે કે 'એ' ખખર ખાટા હતા અને હજીકલામાં માત્ર મહમદ સાદેજ મોમલેનેજ મુન્નાર દરાવવામાં આપ્યા હતા. અલીમીયા મોમલેએ મુન્ને નાહજુલ ક્યાં હોંગ જે કાઢિને સિલકરી તેમને બેટી સુધવામાં આપ્યા હતા. એ જુલને માટે અમે દિલ્લીરે છીએ અને તેથી જે હંધ અમલદાર વહુ દોમ તેને માટે મારી મારીએ છીએ."

કેરેક આફ્રીકીનીના નવો કર

મચુરી ખાતા તરફથી જાહેર થયું કે મેરેટ આફ્રીકીનીના નવા દા મે ના. રર માંથી અમલદાર આપણે આ ધારા 1881 ના પ્રતિક યુક્તિસ વોર મેરેટ ના. 18 ના મદલામાં આપ્યા છે. આ ધારા વરના ખાનગી તાકે, ખાનગી મચુરી, ખાણીના મચુરી, સરકારી નાહંગ, અને પ્રાંતીક સરકાર તરફથી મળતી માનદમાંથી પગાર મેળવતા સીલકે સીલક સખમા કામ કરનારાઓને સાચુ પડશે અને તેઓને નીચવા રર પ્રમાણે કેરેક આફ્રીકીની આપણું પડશે:

અહવાડીવાલી શી 20 સુધી મળતી હોય તેને અહવાડીવાલી શી 20.

શી 20 કરતા વધારે અને શી. 40 સુધી મળતી હોય તેને અહવાડીવાલી શી. 30.

શી. 40 કરતા વધારે અને શી. 60 સુધી મળતી હોય તેને અહવાડીવાલી શી. 40-1.

શી 60 કરતા વધારે અને શી 80 સુધી

મળતી હોય તેને અહવાડીવાલી શી. 1

શી. 80 કરતા વધારે મળતી હોય તેને અહવાડીવાલી શી. 1.

જેને અહવાડીક પગાર નદી અપાતો હોય તેનું અહવાડીવાનું કારેક આફ્રીકીની કાવવા ની રીત આ મુજબ છે: (1) જે તે વર્ષાક પગારદાર હોય તો તેને મળતા પગારને ખાવને લાગી નાખવો. (2) જે મારીક પગારદાર હોય તો તેને 1/2 યા આગી નાખવો. (3) જે હાલીક પગારદાર હોય તો તેના પગારને છ એ ગુણી નાખવો. (4) જે કલાકતો પગાર મળતા હોય તો 1/4ના પગારને સાધારણ અહવાડીવાના કામ કરનાના કલાકો પડે ગુણી નાખવો.

ઉપર કીમ કરનાર માટે આજલા 12 અહવાડીવાના જે પેદા કરેલું હોય તેને અથવા જેટલા વળતર મોકરી કરી હોય (એ એમાંથી જે આજુ' દોમ) તેને એ મુદા દરમીયાન જેટલા અહવાડીવા 1/4 ગુણી હોય તેટલા અહવાડીવાથી લાગી નાખવું. અવરનવરે કામ કરનારને માટે જે પગાર અપામ તે કોલાંને મચુરી કરવી.

અવરનવરે કામ કરનારને કેરેક આફ્રીકીની તેની મોકરી પૂરી થયા બાદ આપવું. બીજા દાખલાઓમાં સાધારણ પગારની સાથેજ આપવું. જેઓને દર-રજીમલ કરીલોચેલન એકટ હંકળ ના કોઈ પણ એમાં-દની રજો વધારે માટે કેરેક આફ્રીકીની મળે છે તેઓને આ ધારા લાગુ પડતા નથી.

ખાસ કેસમાં મચુરી પ્રમાણે એકએપસન આપવાની સત્તા છે. પરંતુ અસાધારણ સંજોગો માંજ એકએપસન આપવામાં આવશે.

આ ધારા નીચના મેજરદીનીયલ કીરેકટોમા સાચુ પડે છે: મોટારીમા, મુન્નાર, રીપોટે, બેહલીસખમ, જરૂરીદરન, મોક્સખમ, બેનોની

મેક્સેન, રજીઅસ, મામલેલ, કરખન, મેરીકઝ-ખમ, કરેકઝન, પોઈ એલીસામેલ, કરખમલો, કેખમાં નાહંગખમ, સામખ-સટાઈન, બેલ્લીલ અને બેલોમકન્ડીન. ધારાના વચરે માટે વધુમાં વધુ સખ મા. 180 નો દંડ અને એક વર્ષની કેદની સખ કરાવવામાં આવી છે.

વધુ તપાસ માટે નહકના ડીવીઝનલ ઇન્સ-પેક્ટર આફ્રીકીને મળવું.

કાંસવાલમાં કુકાને વહેલી ખમ કરવા વિષે

કાંસવાલ પ્રાંતિક કાંસ-સીલની એકએપુડીવ કપીટીએ આખા પ્રાંતમાં સખળા કુકાને સની-વારે અથવા એકમાનીરૂદે તરફથી શોખ અવર્ષે આઈન-સની રૂએ દરાવવામાં આવે તેવા કામ પણ બીજા દિવસે આવશે દિવસ બંધ રાખવી એ જાહેર હિતનું છે કે નહી તેની તપાસ કરી તે પર રીપોર્ટ કરવા એક શોખ અવર્ષે કમી-સન નીચું છે. કમીસનની તપાસ સુધીમાં કુકાનો બોલવા અને બંધ કરવાના સાધારણ કલાકોની તપાસ અને તેમાં ફેરફાર કરવો એ કેટલે દરમ્યાને જાહેર હિતનું છે તેની તપાસ તો પણ સમાવેશ થાય છે. જાહેર હિત નહી કરવામાં કમીસનને ખરીદનાર જનતાની સખવડો અને માંબોનો વિચાર કરવાની અને શોખ એસીરટ-પોતા સંજોગો વિચાર કરવાની સુચના આપવામાં આવી છે. મેટીવ કુકાનો જે કુરેક મોમલે જે તેના પણ વિચાર કરવામાં આવશે, ખાનગી કારખાનામાં પાસેથી સરકાર કામ લેક શકશે.

યુકને માટે જરૂરી વસ્તુઓ ખાખવાનો કાર-ખાખાખાઓને ટુંકમ કરવાની સરકારને સત્તા આપનારા યુક અંગેના એમરલ-સી રેમુસે-સન્સમાં નવા સુધારો મળા સુધારવા મેજદમાં બહાર પડ્યા છે. આ નવા ધારાની રૂએ જે કોઈ પણ માણસ જે હંધ પણ કામ કે માલ આવી રાકશે અથવા યુકને માટે જરૂરી માત્ર ખાખા રાકશે તેને વોર સખાઇ-મા કીરેકટર-જનલ તીનું કામ કરવાનો અથવા તેલો માલ દરાવેલા જાણમાં, અને દરાવેલા પખતમાં દરાવેલા રમણે પહોંચ્યા કરવાનો ટુંકમ કરી રાકશે. જેને એવો ટુંકમ મળેલો હશે તે એ કામ ખાખવા ન માટે કામક મજુરી તીવામ કે નથી એવું તે પ્રુવદાર કરી રાકે એ પ્રમાણે માલ પ્રુગે માનવારને વોર સખાઇ-મા કીરેકટર-જનલ તરફથી ખરબતી તપાસ કરાવ્યા બાદ દરાવેલો લાવ આપવામાં આવશે. આ ધારાઓના વચરે મારે જે મુન્નાર દરશી તેને વધુમાં વધુ મા. 100 સુધીનો દંડ અથવા એ વર્ષની કેદની સખ અથવા દંડ અને કેદ બંને કરવામાં આવશે.

વગર પરવાને કોરીએકઝ આપનાં નહિ અળી રાકે

નવા સનીવારથી વગર પરમીટ કોરીએકઝ આપનાં નહી મળવાની કાંકોલર એકે અથવા

એન્ડ સ્ટીલ મી. એ. ડી. હેડન નરહયી મેડીસ
બહાર પડી છે. પરમીટને માટે અરજના કેસો
કન્ટ્રોલર ઓફ આયર્ન એન્ડ સ્ટીલ બોક્સ
૧૭૭૭, બેન્ડનાસબર્ગ, અથવા મોક્સ ૧૦૧,
કેમ્પલેન અથવા મોક્સ ૧૮૮૭ ફરજનાથી મળ્યા
રહ્યો.

**ટીફિમાં નોકરી કરનારાઓ માટે પગારો
ના દર**

ડરબન, મેરીટાઇમર્સ, યેસ્ટીસ, પાઇનટાઇન
અને માલવર્નમાં ટીફિમાં નોકરી કરનારાઓ

માટે પગારોના નવા દર દર્શાવવામાં આવ્યા
છે જે સુન તા. ૧ મીથી અમલમાં આવશે.
એ દર નીચે પ્રમાણે છે: પહેલા વર્ગના કુક
અકવાલીયાના પા. ૨-૧૪-૩, ગીળ વર્ગના
કુક પા. ૨-૧-૨; ક્વેલીફાઇડ વેટર કાઉન્ટર
પર કુવાનાર અથવા ક્લેરિકલ રેકોર્ડ પા.
૨-૮-૭; કેશીયર પા. ૨-૧૦-૮; પ્રીસેન્ડ
પા. ૨-૧-૩, પેન્ડીફેન્ડ પા. ૧-૧૬-૧૧; ક્રીયન
ફેન્ડ, મજુર સીરાય પા. ૧-૫-૫; મજુર
પુખ્તવયના પા. ૧-૧-૩; મજુર ૧૮ વર્ગની

વયની અંદર ગ્રી. ૧૫-૮; ક્વેર બ્લુવેલ
વર્ગ સીતાવના માસ્ટ્રસ પા. ૨-૧૬-૧૧, અન-
કવેલીફાઇડ માસ્ટ્રસો માટે બુદો દર રાખવામાં
આવ્યો છે. નવા દરમાં નોકરીયાતો પાસેથી
મેસારીના રોજની ગ્રી ૧-૮ બધવા અકવાલીયા
ની ગ્રી ૧૦-૬ અથવા માસ્ટ્રી પા. ૨-૫-૬
સુધી લઇ સકાશે. ખાસ માટે અરેબી કક્ષા
સુદીનો રાખવામાં આવ્યો છે અને વરસમાં
મદતના પગારે જે વીઝની રજા અને જે વીઝની
માંદગીની રજા કરાવવામાં આવી ન.

ધીકતી ધરાની નીતી સામે ગાંધીજીનો સખત વિરોધ

ગાંધીજી 'હરિજન બંધુ'માં લખે છે કે: પોતાની
મીલકત સત્તુના હાથમાં ભાગ તે કરતાં
તેને નાશ કરવાની નીતી, જેને અમલ રાખી
માં રહે જો, અને જેને અંગ્રેજોમાં 'ઉચ્ચ
જમિની નીતી' નામ આપવામાં આવ્યું છે,
તેણે માણસોને હેબકાની મુશ્કેલી છે. સત્તુને
કરાવવા કરતાં કશું વધારે મુશ્કેલી નથી, એ
જાણનાથી એ વિનાસની પાછળ રહેલાં મજબૂ-
નાક મોગ અને હીંગલનાં વખાણ કરવા ઉપ-
રાંત તે બાળકમાં માણસનાત કશું કરી શકે
નથી, એની પ્રતિષ્ઠા કરનારાઓના જેવીજ આભર
ની સામગ્રી મેં પણ અનુભવી છે, પણ તેમની
પ્રત્યેકાદર્શન અને હિંમતી નથી.

જેને વખાણીએ તેનું અનુકરણ કરવાનું મન
લાગે. હવે એવીજ પરિસ્થિતિ આપણી સામે
આવીને ઊભી છે તે દાણે સત્તુને આપણા દેશમાં
પેસનાં જગ્યાએ જગ્યાએ વિદેશીઓ ઊભા
લાય તે માટે હિંદુસ્તાનને 'ઉચ્ચ જમિની' કરવાનો
અને તેની રચના મીલકતનો નાશ કરવાનો અર-
સર આપણામાં કરી લાગણીઓ જમાડે છે
એ આપણાં હૃદયોમાં સમારની બાવના અથવા
વીરતા અને જોખની કિર્મીઓ જમાડે છે ખરી!

બુદ્ધમાત્રના વિરોધી તરીકે મારો જવાબ તો
એકજ દોષ રહે, આક્રમણ માટે કે રક્ષણ
માટે જન કે માસનો નાશ કરવામાં નથી
જોતો બહાદુરી કે નથી જોતો જોગ. મારે
હોડખાંજ પડે એમ દોષ તો તો સત્તુ વાપરશે
એ બીકે મારાં હર અને પાકનો નાશ કરવા
કરતાં હું તે તેને માટે છોડી જવાનું પસંદ કરું.
જો હું બચ્યાં નહીં પણ કાંઈને શરૂ સમજીજ
શકતો નથી એના માનવજેમની હિતથી ગેરમાર
ને લઈ, તો આ રીતે મર અને પાક છોડી
દેવામાં વધારે વિવેક, જોય તેમજ બહાદુરી
રહેલાં છે.

પણ હિંદુસ્તાનની બાળકમાં તો એ વહેવાર
યસ્તુ પણ વીચારવાની રહે છે. રક્ષામાં તો
સમસ્ત પ્રત્યેક બળવાન રાષ્ટ્રમાવના ખીએલી
છે. તેટલે અંશે હિંદુસ્તાનની પ્રત્યેક લેગ યુદ્ધ
નથી. હિંદુસ્તાન યુદ્ધજ નથી એના વિરોધીઓ

છડે છે. મારો કે આ વિરોધીઓ હારી જાય
અને જપાનીઓ તેમની જગ્યાએ આવે, તો
તેની આગળ જનતા તો ને વખતે કે લાખા
લાખ વખત સુધીયે શરેલા ફરકાર જોળખીયે
સકશે નહીં કેળવાયેલા વર્ગ લગાડના પ્રજા
પર જુદા જુદા મનો ધરાવે છે. શું કામ મત-
ભેદ છે તેની ચર્ચામાં ઉતરવાની જરૂર નથી.
હિંદુસ્તાનના સીવાઇએ સંખ્યોપ સૈન્ય છે એમ
કેમ રીતે કરી સકાય એમ નથી. તેમનો
ધર્મી સીવાઇમીરીતો છે તેટલા પુરતાજ તે
સૈનીક છે. જપાનીઓ તેમને પકાર અરપશે
તો તેમનાયે હાથ નીચે તરફે સકશે. આ
પરિસ્થિતિમાં 'ઉચ્ચકણુ' કરવાની નીતી બીલ-
કુલ બચાવ ન કરી સકાય એવી બને છે.

વિવિધ વર્તમાન

બ્રીટીશને ગાંધીજીની સલાહ

મયા રવીવારના 'હરિજન' માં ગાંધીજી લખે
છે કે "આ કરોક્તીની ધડીએ એશીયા અને
આફ્રિકામાંના પોતાના તાગાના મુલકોમાંથી અને
જોહામાં જોહા હિંદુસ્તાનમાંથી બ્રીટીશ ચાલ્યા
જવાની મારી અપીલન હું હરેક બ્રીટનને રોક
આપવા કહું છું." વધુમાં તેઓ લખે છે કે:
"હુનીયાની સહીસલામતીને માટે અને નાહીવાદ
અને ફેરીસ્ટવાદના નાશને માટે એ પમણ
અભાવરથક છે." તેઓ કહે છે કે તેઓની એ
અપીલ રીકારવાથી ધરી રાખેના સમગ્ર
લરકરી યોજનાઓ પડી જામશે, અને "જો
મારી અપીલ કસશે તો મારી ખાતી છે કે
હિંદુસ્તાન અને આફ્રિકામાં બ્રીટીશ લાગોને
ધનારી ખેડ બ્રીટનના સહ વધતા જતા બુદ્ધ
ના ખચેની સાથે સરખાવનાં થયી વિસાતની
નહીં મણામ. અને નીતીને તાજવામાં યુદ્ધીએ
તો બ્રીટન, હિંદુસ્તાન અને હુનીયાને એથી
સાજાજ છે."

મહાગુજરાતમાં તથયારે બનારી અર સાખની ખાદી

મહાગુજરાત ખાદી મંડળની અવરમાલક
સમીતીએ સુજરાતમાં આ વર્ષે રૂપીયા ૪ લાખ
ની ખાદી ઉત્પન્ન કરવા હરાવ્યું છે. સુજરાત
માં ૧૯૩૯ માં રૂ. ૧૦૦૦૦ ની ખાદી ઉત્પન્ન
થઇ હતી. ૧૯૪૦ માં રૂ. ૧ લાખની, ૧૯૪૧
માં રૂ. ૨ લાખની ખાદી ઉત્પન્ન થઇ હતી.
૧૯૪૨ માં ચાર લાખની ખાદી ઉત્પન્ન કરવાનું
હયું છે. ખાદી કામ માટે સુજરાતમાંથી રૂપીયા
૨૫ લાખ જોગ કરવાના છે, જે પૈકી ૨૫
લાખ રૂપીયા પુરા થઇ મળે છે.

મનમોહનસિંહનું અરજી

મયા મંચવારે લંડનમાં એર મીનીસ્ટી તરફથી
વિમાની ચરણોની નોંધમાં મનમોહનસિંહનું નામ
આપવામાં આવ્યું હતું મનમોહનસિંહ બુદ્ધ
પહેલાં પતિમાલના મહારાજાના સીર પાલક
હતા. ૧૯૩૫-૩૬ માં તેમણે દક્ષિણ આફ્રિકાની
મુત્રાકાત લીધી હતી અને ૧૯૪૦ માં ૨૩
ખીજ હોદા પાલકો સાથે વિમાની દળમાં જાગ
લેવા ફિઝાંદ જતાં તેઓ કેપટાઇન બન્યા હતા.

પુર્વ અને પશ્ચિમ	૧	નેહતા કામ્ય (અભામદ વખતના)	૬	કે? રાસ્ટોપની વાતપરથી	૧
મુસ્તાફા કમાલ પાશાનું જીવન ચરિત્ર	૧	હિંદ સ્વરાજ (મધીજીએ લખેલું)	૧	અસમાની મરખી	૩
મુસ્તાફા કમાલ પાશાનું આત્મજી	૬	ભવદા સામે શવાની ફરજ	૧	ઝેલામાટીક એકદ ૧૬૦૮ ના ભાગ	૩
મારો નેહનો અનુભવ કેમકે મ મધીજી	૧	જીવન ઘેરી	૧	ગુજરાતી-અંગ્રેજી	૩
મારો નેહનો બીજો અનુભવ " "	૬	સુધારાના અવાજ	૩	આરોગ્ય (વૈદ્ય કામાન્થ જ્ઞાન બાગ ૧ ભાગ)	૧
મારો નેહનો ત્રીજો અનુભવ " "	૧	જલ વિના બીજું કશું નથી	૩	" " " " ૨ ભાગ	૧
એક સત્યવીરની કથા (સોક્રેટીસનો અભાવ)	૬	દરમન કહેરનું વજુન એક કામ્ય	૩	Indian Opinion,	
મુસ્તફા અને તેના બે બાઇઓ	૬	માલુસ કેટલી અમીનનો માલીક હોય		Phoenix, Natal	

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

જો તમારે તમામ જીવનની ખરી મજા લેવી હોય તો પુટીકારક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબુત અને બળવાન બનાવી દો! પણ યાદ રાખશો કે ફાયદાકારક ખોરાકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોક્કસ શુદ્ધ માલ જ પાપરલો, અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આવી મળે છે.

અમારે ત્યાં શીંગોડા, બદામ, ચારોલી, પીસ્તા, પંચમી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, દલામી, કોમર વાડી, ચોખર અને કાજુ, ચાર મગજ, ચોખમીની, અસમન, ગુંદર, અંબર, સોના ચાંદીના વરખ, ગરુડન, વીંચેરે તમામ લીંદનું કરીમાલું ગાંધી વડું, જડી બુટીઓ.

ઉપરાંત હાંદી બરની તમામ મોસરી હમેશ સ્ટોકમાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મરાઠુર થએલી મુસ્તાની બરફી, પીસ્તા બરફી રી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી રી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ બદામી હલ્વા રી. ૧-૬ રતલ, સફેદ પડવાલો હલ્વા રી. ૨-૬ રતલ, રંગીન બદામી હલ્વા રી. ૨-૦ રતલ, સફેદ મલાઈ હલ્વા રી. ૩-૦ રતલ અમારે ત્યાંથી મળશે.

નવાબી પાઉડર: સરીરના કાંધ પણ બાંમમાંથી માત્ર બે મીનીટમાં વાળ સાર કરી દે છે. ૩ બોટલ રી. ૩-૬ પોસ્ટેજ રી. મુનીમન માટે. એક વખત ખોરાક આપી ખાતરી કરી લો. દેશના ખાદ્યો: ૭૦x૯૦ રી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street. Durban.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant,

દરેક બતલું ફ્રેટ અને વેલોએબલ સાઈઝ પેકેજ કરી C. O. D થી મેરશબમાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest ■ Jewellery.

High prices paid for Old Gold. ■ large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets. 1942

ડી જન રી ઓ

અંગ્રેજી હ શુભરાતી

આ ડીજનરી મદદમાં ગાંધીજીની સુચનાથી થએલા 1942માંના બેડથી કેવળા આપણે સુધારા વધારા સાથે બનાવેલા છે. વિવાદો બાજબ માટે તે અમરક બારેલી અને લેખકોની છે. તેને અંગ્રેજી સરિરના બાજો, હરદો, મોટા કહેરોની વસ્તી, મોટી નદીઓની લંબાઈ, વજન, માંચ, કહેવતો, વિચેરે થઈ વસ્તુઓનો અભાવ થયેલો છે.

પ્રકૃતિ પાના ૧૪૦૮

પ્રવેશની કીમત રી. ૫.

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

તમારી જાતને તંદુરસ્ત રાખો!

માત્ર એક જ રસુન બનેલ 'ફ્રુટ સોલ્ટ' દરોજ સવારે પાણીમાં ભેળવી સરીરમાં નકામો ખતારો દૂર થાય છે અને મથાનો દુખાવો, કબજાવાત અને પિત્તને નાશ કરે છે.

કોનાસ 'ફ્રુટ સોલ્ટ' ૫૪ પેરન આંગળીઓ પર કરો! નળને લાગે થશે.

ઈનોઝ "ફ્રુટ સોલ્ટ" ENO'S "FRUIT SALT"

The words "ENO'S" "FRUIT SALT" and "FRUIT SALT" are registered trade marks. Sole Importers: HAROLD RITCHIE (S. A.) Pty Ltd., P. O. Box 895, Capetown.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજીની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર પરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હળવું સંગીત અને સુમધુર શ્રીભોના ગાયનો કુદ્દમ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદ્દમમાં અને મીઠમંડળમાં ગાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાંકોલસાના ધુમાડાથી બચી તાત્કાલીક રસોઇ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રિક સ્ટવ
મરમીની મોસમમાં દરેક બતની ડંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શ્રીભોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડોરી, મધન
ધાન્ડ્યા, અઉરત, બાલી, આદમી.

શ્રીભોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પશ્ચ સ્ટોકમાં છે.

સ્પીર પાર્ટસ—દરેક વાજીના માટે જગ્યામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ કામ.

સોલ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફ્લુટ, સરદાર ફ્લુટ, શાંતા ફ્લુટ હારમોનીયમ (દરેક
બતની) યંગ ધન્ડ્યા, ગ્રામોફોન, હિન્દુસ્તાન, લ્યૂન્સ, ગ્રોડીયન,
(ધાન્ડ્યાન રેકૉર્ડ્સ).

ધરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬
" રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાઇવટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પ્રત્યક્ષ (૫) રાજનર્તકી (૪) ધરતી રાણી (૫) ફાલી (૪) રાખી (૩) દીવાલી (૭) સંસ્કાર (૫) સીના બંધન (૫) માત્રી સમાદ્રુદીન (૩).
મરદુમ આર કંપાસનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહનદ આલીલ કંપાસનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16457.

કાલુ કંપાસનો છેલ્લો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરદુમ આર કંપાસના છેલ્લામાં છેલ્લા ગાયનોનો લેટસ્ટ રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. વહેતો તે પહેલો.

N. આર કંપાસ

- 16404 જળ વદા દુન્યા પુત્રી જાણી
- 16411 એક રોતે કુ દસાના
- 16416 બસમાં સંઘ સડ મુઝ અંખયા હમારી
- 16428 મહીનેકા મુસાફર કુ મેરે હકમે દુવા કરના
- 16434 હમારો ઉઠ મએ સેજાન વાલી રાનક હે મેહશીયલ
- 16304 કાલ જાએ ન જાએ મે' તો જાણી
- 16313 રઘવજીવીલ આલમીન
- 16347 મીસે મએ મે એક ખુતે
- 16232 જે મીસે જીસે કિસે હાસે મીસાનેતે હે
- 16272 વાહદાસનો તાસલલી
- 16250 ફરમાર મુસલમાનો.
- 16243 હમારે મે આજ એકમરે આલી
- 16289 કુરઆન પદો
- 16367 મેરા મન મોસે મોસે
- 16380 મુજબ હારે મહમુદખે મરનેહા ખુશી દે
- 16390 મારો સલ્વેઅલાદ મારો સલ્વેઅલાદ.

R.L. ધરલામી રેકૉર્ડ

- 306 અંધા મહુદીકા મોજા
- 301 અલાહા જલયા
- P.E.
- 27 ચકાદત હમરત ખીલાલ
- G.E.
- 4764 અને 4765 મે રેકૉર્ડોના સેટ
- જમલમે કાકરોંકા પાતી ખીલાનેકા મોજા
- 4723 પત્થરોંકે દરખા હા સમતા
- 4726 જુદા દે સારે મેખાને સે
- 3164 રતના ચકાદત
- 6677 રેશ અંખ
- 1740 કુમ દો અલ્લાહ દે
- F.T.
- 12127 રિવામત હમરત જાણી
- 12907 હે સખાવત
- 12308 હદી કુરઆનીયા રેકૉર્ડ
- 12781 તોસીરે મોહનદી

ફરફે આલમ કંપાસ

- 16270 જરને દરવારોંકે મીદમન ગાલદી
- 16349 તરવીર નખી આંગોસે દીકરો જતર આખ
- 16241 તરવીર મોહનદ મેરે દીલમે.
- 16270 કિસને દરવાજોંકે અલમનગલદી

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને કેટલોગ અમારે ત્યાંથી મળાથી લેશે.

મારદર ફકીફીન

- 16332 ના મોહનદ ના મોહનદ
- 16340 ધરતી આ સીતમમ
- 16261 જસમા રાજ હે કલપરમે
- 16340 અપને અપને ધાત્રી દેલન
- મોહનદ આલીલ કંપાસ
- 16422 આવો આ! મહીને કુ જાએ ચલો
- 16436 પપા અપતી તગરવા મોલાએ સખી
- 16433 સાવરવાં તલી રંકા
- 16312 હમારો નખી જામ હરશાનગાલ
- 16221 સાવી મુઝે પીલાદે
- 16466 મુસમખી હામે અસામ
- 16379 રંકાં જાએ વાદ લોગ

P.T. મારદર અબ્દુલ રંકાક

- 12086 મે પીતેલી ખાખાક
- 12620 વેદ દળીએ ખુદા
- 12254 હે સલામ કિનપે જા ને
- 12165 હમારે કાલેંકે કાલીલ ને
- કલનખાન એન્ડ પાર્ટી
- 12215 રેકૉર્ડ હે મુસા આલો તેરી બલીમે
- 12917 જમ તરે જતતા હુ સખ ફકેતેંકે સોદામ
- 12826 નહાલીલ હે કાકરોંકા મે
- 12866 મે તો ધીરે આલ વાર
- 12987 કાકરોંકા જળ કિસને મીલમન
- 12702 દરરેપે કાકરોંકા શીરા
- 12719 સરે મહલકમે સરકો

કાલુ કંપાસ

- 16245 તુરે અનવર દીખાના પ્યારે રસલે મરખી
- 16122 જાલ સાધી કિ નદાલી જાંગી
- 16223 કીસ ખાલ પર મુજલે
- 16205 જુલવાલે મહીનેમે
- 16278 મલે દો કદમ આર કપામત કિહાડી
- 16288 આજ નખી દરવારે દરસદીખાલો

ફીલ્મ રેકૉર્ડ

- ગાલી (૫); તીરગલા (૪); તુલસીદાસ (૫); હંમન (૬);
- આગાદ (૫); ડોહર (૩); અલી ખાખા (૨); આજુત (૫);
- બંધન (૬); આરત (૫); નદી ધાનારે (૫); લક્ષ્મી (૫);
- મુસાદીર (૫); મન્દીઆ દુડે (૫)

કામા સેટ

- શારીન પ્રદાદ (૬); ખીલ્લ મંગલ (૪); જવજુ કુમાર (૨);
- તરેવદત (૬); રંકમાની જંગલ (૩); સુતી સુતીયા (૨).

RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

"Woman"—યાને "ઔરત"

એક અજબ કહાની છે. માઆપ શાદીમે' ફળુલ ખચ' કરકે ઔસાદકે હમેશાં કે સિયે તંગિદરન બનાવે છે. શાવકારકે તકાએકે ઉનકી જીંદગી બદલાઈ જાય છે. ગરીબીમે' ધનીરામકે ઘર છોડ કર ચલા બનાવ્યા. અબ બચારી ગરીબ ઔરત ત્રીન બચ્ચોંકી મા કયા કરે, મગર હાંમત ધસકા નામ છે, કે ખેતી-વાડી ઔર મજદૂરીકા કામ કરકે બચ્ચોંકે પાસા. એક લડકા નેક દુસરા બદમાશ નીકલા. માને ઉસકે નક બનાવેકે સિયે કોશીય થી. ઔરતકી હિંમત બે ધમાન શાવકારકી બદલાતી. એ ખેલકા નતીબ છે.

મંગાઓ ઔર સુનો.

GUJARATI DRAMA SETS

અવળ કુમાર (૩) રોકાનો સેટ.
સીતા આગ (૩) " "
રાજક રવી (૩) " "
સુવર્ણ (૪) " "
હીર રાજા (૬) " "
જેસલતોરખ (૩) " "
શંક સમભસા (૩) રોકાનો સેટ.

પ્રવીણ મોહનજી નાટક (૮)
નરસિંહ મહેતા (૩) રોકાનો સેટ.
વહીબનો વારસો (૩) " "
મલનારાયણ (૩) " "
વનરાજ માવડો (૫) " નાટક
મલમલર સતી દુહા (૨) " સેટ.
સીકુબજી નન્ન (૨) " "

FILM RECORDS IN SETS

મરીબકી લોપ (૫) તારખસા (૪) મારી આંખ (૩) જમાના (૩)
બાલી (૫) મામાફેન સીંગર (૫) કમગન (૬) દુરગાદ (૫)

આરતી F.T. 5246 દસાવતારની આરતી.

F.T. 5251 શ્રી મલનારાયણની આરતી.

F.T. 5191 શ્રી મહાદેવની આરતી.

જીના અને જાણીતા ફરમાસુ મીઠાઈઓ અને પાકો બનાવનાર
કેપીટનના શીશાળાના પૌષ્ટિક પાકો
પંખળી સાલમ પાક વિગેરે બીજા પાકો ઓર્ડર આપવાથી
મળી શકશે.

જમણી રૂઢિમાં જનમ ખાનાણું બદલ જનમું હમેશાં તઈયાર રહે છે.
ફરમાસુ મીઠાઈ તથા ફરેક બનાવું ફરસાણું, આચાર, બજમ માસાચી વિગેરે
પ્રોત્સાહનમાં મળશે
વધુ જાણવા માટે જાઓ યા મળે:

KAPITAN'S CAFE

'Phone 33-8577. 13a KORT STREET
JOHANNESBURG. 135

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD.

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
Country Orders Promptly attended to.
14, DIAGONAL St. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-5382.

વલ્લભ રાંછોડ રાંછોડ

ફેબ્રુઆરી અને ફેબ્રુઆરી અને વેલેન્ટાઇન આમને ત્યાં તાજાં અને સસ્તાં મળશે.

જલ્દિયામના ઓર્ડરોને તાજીરે પહોંચાડવામાં આવે છે.

14, ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ, જોહાન્નસબર્ગ. 1054

Every "KOH-I-NOOR" is guaranteed by a signed certificate to be 100% pure and perfect, sold at LOWEST FACTORY PRICES.
Call in or write for our free Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER"—BLOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.

DURBAN REPRESENTATIVE

B. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldgs.,
West Street, DURBAN

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, કપર્નીશમ સુટ, રોસ્ટરોમ, લેડરૂમ ચેર, સાઈડ બોડી,
બ્રાઉન ટેબલ, લુક ટેબલ, ટેબલ, ચેર, રો. કેસ, આસકાઉન્ડર, રોમ કીટીંગ
અને ફરનીચર વિગેરે, તુલન બીજાના આને ખરીદી શકશો અને પાયાથી
કાલ મેળવવા શુક્રો તરિક.

બેડરૂમ, ટેબલ અને કીચન લેડરૂમ

એ હમણી દેખાઈએ નીચે દેખાર વાલ છે. તેના રહેલ હવેલ દેખાર રહે છે.
માન જોઈએના કારણેના ખાસક કીટ વગેરે અને વેપાર આમજ વધારે.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
'PHONE 33-4691. BOX 2626. 1056

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, માકન, માંચ, કંચારા, માખી, વંદા
વિગેરે સમજા જાંતુઓના

નાશ કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના કીન જાળે છે. 1115

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ,

ફેબ્રુઆરી રેપાઈ.

અમે દરેક જાનના ફરેક અને વેલેન્ટાઇન બુનીવનના કોઇ પણ
ખાજામાં C. O. D. થી માત્ર પેઈમ કરી મોકલીએ છીએ.

P. O. Box 254

31, Short St. Durban. 1196

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

'PHONE 20990.

CORNER PINE & GREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS
AREA.

THE MEET OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.

BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

અઠવાડીક પંચાંગ

| વાર | ખ્રોસ્તી
1૯૪૨
મે | ઈસવી
1૯૯૮
અધિકૃતોદ્ધર. અવલ | મુસલમાન
1૩૬૧ | પારસી
1૩૧૧
શેહે.
કદમી | સુવૈદ્ય
ક. મી. | સુવૈદ્ય
ક. મી. |
|-------|------------------------|----------------------------------|-----------------|--------------------------------|-------------------|-------------------|
| શુક્ર | ૨૨ | સુદી ૧ | ૧ | ૨૦ | | |
| શનિ | ૨૩ | " ૮ | ૨ | ૨૧ | | |
| રવિ | ૨૪ | " ૯ | ૩ | ૨૨ | | |
| સોમ | ૨૫ | " ૧૦ | ૪ | ૨૩ | | |
| મંગળ | ૨૬ | " ૧૧ | ૫ | ૨૪ | | |
| બુધ | ૨૭ | " ૧૨ | ૬ | ૨૫ | | |
| શુક્ર | ૨૮ | " ૧૩ | ૭ | ૨૬ | | |

INDIAN OPINION

MAHATMA GANDHI

No. 22 Vol. VI

FRIDAY, 10th SEPTEMBER, 1912

PRICE FOURPENCE.

REMEDY FOR AN INTOLERABLE WRONG

MR. FRANKLIN said every individual has the right, and it is their duty, to resist an intolerable wrong. I do not believe in armed rising as a remedy worse than the disease brought to be cured. They are a token of the spirit of revenge and impotence and anger. The method of violence cannot be good in the long run. We have a better method. Unlike that of violence it certainly involves the exercise of restraint and patience; but it requires also resoluteness of will. The method is to refuse to be party to the wrong. No tyrant has ever yet succeeded in his purpose without carrying the victim with him, if it may be, as it often is, by force. Most people choose rather to yield to the will of the tyrant than to suffer for the consequences of resistance. Hence they go to an inner part of the stock-in-trade of the tyrant. But we have instances in history where terrorism has failed to impose the terrorist's will upon his victim.

—GANDHI.

અસહ્ય અન્યાયનો ઇલાજ

“પ્રત્યેક પ્રાણ અને પ્રત્યેક અકિતનો અસહ્ય અન્યાયની સામે જઈ કડવાનો ઠક્ક છે. પણ તેનું સ્વરૂપ નથી. હવે છે. હું અસહ્ય બંધનમાં માનતો નથી. એ કલાજી મહારાજ મારેના રોગના દરતા પણ વધારે ખરાબ છે. તેની પાછળ વેરવાપ, અધીશન અને કોઈ રહેલાં ને દિશાનો માર્ગ અને રાજ્ય તરીકે કહેવાય નથી. આપણી પાસે એ દરતા વધારે સારો માર્ગ છે. દિશાના માર્ગથી નિરૂદ્ધ તેમજ બેસક પીરજ અને અંદર નો અસહ્ય પણ છે. પરંતુ ચાલતી દરતાની પણ તમા જરૂર રહે છે. આ માર્ગ અન્યાયના વલ્લ ધરાવી ના પાડવાનો છે. કામ પણ અસહ્ય પેલાને બોગ વાળ પહેલેને થીર જાયે બળાત્મક પેલાની આથી સમજાવે વિલા પાતાનો દેવ ગાંધી સારો નથી. પછા પરા સોધે અસહ્યની યાત્રે પ્રિયમ. આવા પરિણામે મુદવાના દરતા તેની કબજાને આંતરિય પાછા પસા કરે છે. આથીજ હુલ્લમ એ અસહ્યને એક એક દર્શાવે મા પડે છે. પરંતુ આપણે પ્રતિદેશમાં અસહ્ય નિરૂદ્ધ ગયા છીએ. આથીજ પેલાને બોગ વાળ પહેલાં પામે પેલાના હુલ્લમથી પેલાનું ધાતુ મરાવી કમવા નથી.

—ગાંધી.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

શાહ કિલ્લામાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપર,
સહુન તેમજ ડેક પેસેન્જરો સેવામાં આવશે.

દરબન આખા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન
ફાઇનાન્સ રેમુલેશન મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા વિષે
મ'બ'ધી હોમને મળવાથી જાણપરત કરી આપીશ.

કામીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખજું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હાઈ પેસેન્જર એજન્ટ,

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
આડથી સહાય નેટસ આતર તારમાં પોતાનું પુરું
શીરનામું મોકલવું.

૧૬ દીડીર હિંદુ ચીટી સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
૧૧ ૧૧ મુરબીમ ચીટી સાથે પા. ૧૮ ૬ ૬.
૧૧ ૧૧ ચીટી વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.
સેન્ટ કલસ સીંગલ વિટી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

દી. મરેની આવજાવની તારીખોમાં અને દીડીરના
આવામાં વિના નોટીસ ફરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.
390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kori Street Johannesburg.

Phone 33-1453

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

17/42

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હોદ્દા તમા કંપનીમાં હોદ્દાગીના, આમ, મોટર કાર મોટર
મોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસો, કારકારોને લખતા તમાઓ,
માન્યતઃ વિષે ફરક જાતના વાંધાઓ કિતરાવી સમાય છે.
હોદ્દા કંપનીને કિતેજન આપવું એ ફરક હોદ્દાની ફરજ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 2-5845 Con.

P. O. Box 1610.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards ■

5% on City Properties.

શહેરની મીલકતોના માર્ગેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE.

Diagonal Street,

JOHANNESBURG.

Telephone 33-4428.

P. O. Box 1841.

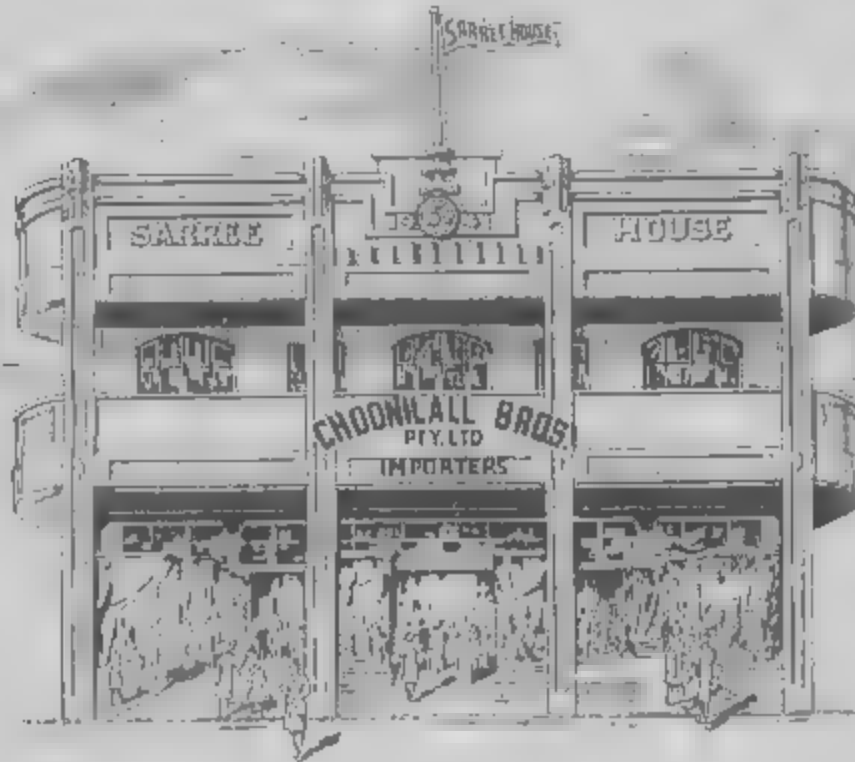
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,

THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our **SAREE HOUSE** which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Benares Saris and several other lines will be offered at reduced sale price.

મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રધર્સ પ્રામાચટરી લીમીટેડ

તેઓ-૧ પ્રદેશમાં ભત્રાજીમાં આવેલા ટેકા માટે તેઓના આભાર માનવાની આ તક લે છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સક્ષમ થયા છીએ. આજ તા. ૨૯ સોમવારના ખુલેલા અમારાં સારી હાર્ડિસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી દબના કરેલ લેંગ્થ, બનારસી સાડીઓ અને ખીલ અનેક લાઇનો ખાસ પ્રદેશ સેલ પ્રાઇસે વેચવામાં આવશે.

**TO DAY NO INDIAN'S HOME IS A HOME WITH
OUT THE PHOTOS OF THE INDIAN LEADERS.**

We have just received a large number of Indian
National Leaders' Photos of all kinds.

Subhas Chandra Bose
Pandit Jawahar Lal Nehru
Mahatma Gandhi
Madhava Abul Kalam Azad
Dr. Rajendra Prasad
Mahatma Gandhi and Charka with the Map
of India with Hind Devi
Hind Matha with Flag
Hind Devi with Flag. 1/- per copy size 10x14

FILM STARS

We also stock Pictures of all film stars
size 10x14 1/- per copy.

Real Photos of film stars. Assorted Post Card
size 7/6 per Dozen, very cheap. 1/- 1/2.

Read and read more. We can give you all the
latest news from India in the 'Orient Weekly
Of India Illustrated.' Nine pence per copy.

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,

PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN

Phone 24350. Tel. Add. "Nasartien."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices

We supply wedding requirements and

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,
P. O. BOX 195, DURBAN.

**HEADACHES QUICKLY RELIEVED
BY TAKING**

TYSONO BRAND PAINKILLING HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST, OR BY POST FREE FROM

ERNEST TYSON, 11, TOLLGATE, DURBAN 1495

ધી ન્યુ દિલ-પુરા સ્વીટ માર્ટ

સેન્ટ્રલ મલ્ટીપલ સ્ટોર્સમાં સ્થાપિત

ફરેક ભવની શીઠાઈઓ. મોખખા પીતી તેમજ ગોળા શેર,
મસલાપી અને મનાવીએ છીએ.

અમારું વ્યવસ્થાએક સુરની પુરું. સેવ, મમરા, માંડીલા,
લાજવા, માવરા વિગેરે ફરેક તાલત મનાવીએ છીએ.

શીઠાઈમાં ખાસ કાયક પાકે આઈર પ્રમ. જે સ્પેશીયલ.
પાર્ટી વિગેરે માટે માર્ટ માર્ટ પ્રમાણમાં શીઠાઈ આઈર પ્રમ. જે
કેક વગેરેમાં અમારી આપણે. અમારો માર્ટ મનાવનારો
માત્ર પુરેની કાળજી ને પાકેકરમાં આપણે.

PHONE 33-6675. P. O. BOX 3680

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner of Reginald St. JOHANNESBURG

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

**ઈન્ડિયન પ્રેસરી કીફાયત આવે
કયાંથી ખરીદશે?**

નવાઈન ઇન્ડિયન પ્રેસરી વિભાગ જાણે છે, જેમાં ફરેક
પ્રકારના પ્રેસરી તેમજ માંથી વસાળાની નાની મોટી
વસ્તુઓ ઉપરાંત ફેક વાપરવાની શ્રીલીંગના વર ઉપયોગી
વસ્તુઓ છે જે ત્યાંથી તાલત કીફાયત આવે મળી શકશે.

આઈર મોહલી ખાસી ફરવા પડતી છે.

કન્ડીના આઈરે હમણી પાતાની દેખરેખ લેવા સારી
પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સામાન્ય અને કુશળતા વાળા વિક્રેતા)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG

હોમા ફરેક પ્રકારના વિખરો પલ્લુ કુવારીએ
છીએ: છ'કગી, આમ, બગલરી, એ.લીડર,
મોરને, ફેકેવ એન્ડી વિગેરે.

Phone 2-3381

Tel. add. "Letapeo."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian
and Australian Apples

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફરેક અને વેલરેખલ વસાવનાર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલના સ્પેશીયલીસ્ટ

કાપુઆ કેપ ફરેક પલ્લુ રાખીએ છીએ

હોમા આઈરે ફરેક ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નાથીસ સાથે અને સરના C. O. D. પી મળશે.

P.O. Box 755, 100 Prince Edward St. Durban.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 22. Vol. XI.

Friday, 29th May, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 1/6 (FOURPENCE)

NOTES AND NEWS

Indians And C.P.S.

A LLEGATIONS that Indian storekeepers in Maritzburg were not complying with the Mayor's request for Wednesday afternoon closing for C.P.S. business were made at a meeting of the Maritzburg City Council. Councillor A. E. Hurst said that while European storekeepers had responded, Indian storekeepers were remaining open. He was supported by Councillor A. C. Thompson. They suggested that the Mayor should write a letter to Indian associations. Councillor G. C. Jolliffe said that the Indian had no privileges in South Africa and he might well ask why he should comply. The Natives had parliamentary representation but the Indians had none. "We only recognise the Indians when we want them to help us win the war," he said. Councillor Hurst's motion was carried.

We have no doubt the Maritzburg storekeepers must have had sound reasons for not complying with the Mayor's request. Indians are discriminated against here, there and everywhere. Even in C.P.S. there have been complaints of racial discrimination. Councillor G. C. Jolliffe, in saying what he did at the City Council meeting, has truly expressed the feeling of Indians.

Indians And Ownership Of Land

In a leading article the *Natal Mercury* writes—In his discussions on Indian "penetration" with members of the Durban City Council and the Natal Indian Association who constitute the Lawrence Committee, the Minister of the Interior wisely drew attention to the fact that this question is closely bound up with the wider issue of Indian housing and the provision of civic amenities in Indian areas. As we have pointed out in the past, segregation is an entirely false issue. Not only is it undesirable, but it should not be necessary. Complaints of so-called penetration are bound to continue, however, as long as suitable areas are not set aside for Indian settlement, and energetic

efforts made to develop them along lines that will attract Indians of all classes. If the question is tackled in a liberal and far sighted manner it will solve itself. There should be no need resort to restrictive legislation, which can only cause renewed racial antagonism. It is important, however, that the areas allocated for Indian settlement should be in no way inferior, and the services provided fully adequate. It is realised, of course, that the City Council cannot embark on such a scheme at the moment owing to the building and other restrictions caused by war conditions, but much preliminary planning could be done by the municipality in consultation with representative Indians. In the meantime, the Council has requested that statutory recognition should be given to the Lawrence Committee, which consists of an equal number of Councillors and members of the Indian Association, and that it should be required by law that every sale of land between a European and an Indian should first be approved by the Committee. In view of the fact that Indians are now buying up land in predominantly European areas much more rapidly than at the time the Broomé Commission issued its report on the subject, this request is not unreasonable. It is to be hoped that the Government will comply with it at least until such times as the Council is able to embark on Indian housing on a really adequate scale.

Gandhiji's New Plans

According to a Reuter's message from New Delhi published on Tuesday, Pandit Jawaharlal Nehru left for Wardha on Monday to meet Gandhiji. Maulana Kahum Azad, President of the All-India Congress, will also see Gandhiji the *United Press* reported. Important political repercussions are expected to result from the conference, at which, it is understood, new proposals for "non-violent non-co-operation," worked out by Gandhiji, will be discussed. When Congress rejected Sir Stafford Cripps's

proposals, it did not accept Gandhiji's plan in full. Since then, Gandhiji has published a series of anti-British articles in his weekly newspaper, and his friends say that he is now contemplating "serious steps" affecting national policies, but they decline to elaborate this statement. This message from S.A.P.A. is reproduced here in the form in which it has appeared in the local daily newspaper. Another message from Reuter at New Delhi dated Wednesday reads: Pandit Jawaharlal Nehru is now visiting Gandhiji to discuss the future policy of the Indian National Congress. It is understood that he is attempting to persuade Gandhiji not to precipitate a fresh political upheaval.

The *Natal Daily News* correspondent in London, on Wednesday states:—Discontent with the Congress Party's negative policy is now finding expression in some sections of the Nationalist Press, and there is a growing belief that Gandhiji is about to assume active leadership of the party, says the *Times* Delhi correspondent. His aim will be to check the disruptive tendencies lately emerging in the Congress organisation, and the view has gained currency that his method may take the form of a new campaign to make the "British quit India now." Sri. Rajagopalachari's effort to secure Congress recognition of the Moslem League's demand for secession, has shaken Congressmen's former attitude of indifference towards the communal question. Members of the Congress Working Committee openly deplore Rajagopalachari's policy but fail to see that this is intensifying Moslem suspicions of Hindu political aspirations. Some Nationalist newspapers maintain that some Congress gesture is necessary to restore the confidence of the minorities, and to unite all sections in obtaining national independence. The Moslem League continues to be blamed for making what is described as unreasonable demands, but Congress is also being blamed for its failure to make a positive contribution towards communal settlement. A general sense of frustration which is a

permeating Congress political thinking, encourages the view that Gandhiji may again seek to rehabilitate the party on the basis of a new campaign directed against the British connection.

A suggestion was made last week that Gandhiji's articles in *Harizon* are becoming so intolerant that the Government may take steps once again to ban its publication. Gandhiji's appeal to the British to withdraw from India has evidently fallen on deaf ears.

Britain's Post-War Policy

In the House of Lords debate on Britain's post-war policy, in particular in relation to the attitude to be adopted

towards Germany, the Duke of Bedford made the following striking contribution. He said that possibly Germany might not have returned secretly if Britain had kept her pledges in regard to disarmament. If they had shown economic justice to the German people after the last war and had returned their colonies, the present war might not have happened at all. There was only one sane policy, he said, after a great world war and that was for all nations to abandon the ridiculous idea of reparations and punishment, to get together, letting bygones be bygones, co-operating with one another to do all they could to rebuild the shattered world.

Indian Opinion

FRIDAY, 29TH MAY, 1942

The Penetration Question

IN the midst of war which has gripped the whole world and which is engaging the minds of every human being the question of the so-called Indian penetration has been once again brought to the forefront. The cry of Indian penetration had resulted in the appointment of the Broome Commission whose report has been favourable to Indians and has proved that the complaint against them was greatly exaggerated. Mr. Justice Broome in a recent speech at the Rotary Club speaking about Indian penetration said:

"What was found to be happening was that as other races were opened European moved and ... able residences and the Indian moved in. The sum of a thing was happening the world over. It was particularly noticeable here, however, because of the colour question."

At last week's conference between members of the Durban City Council and members of the Natal Indian Association and the Minister of the Interior Mr. H. G. Lawrence a complaint was made that since the sitting of the Broome Commission Indians were acquiring properties in predominantly European areas at a much larger rate than they did before and that the Lawrence Committee for want of legal authority had failed to put a check on the purchasers. The City Council has therefore requested the Minister to introduce legislation empowering the Lawrence Committee to scrutinise every proposed transaction and to sanction or reject it. Mr. Lawrence while urging upon the City Council members the need for expanding the scope of the activities of the Lawrence Committee by giving proper attention to such questions as housing and provision of civic amenities in Indian areas said he took a serious view of the fact

that the rate at which cases of penetration had been occurring had apparently increased since the Broome Commission had sat and that he would give serious consideration to the proposal put forward by the City Council. The Minister said that any legislative action, if decided upon, could not take place until next year. That he would meanwhile watch closely the working of the Lawrence Committee. The Government, he said, would be largely influenced by two factors, first, whether or not penetration continued in the ensuing months and, secondly, whether a proper measure of co-operation between the members of the Lawrence Committee had been reached and maintained.

What we feel about the whole matter is that all repressive measures curbing the natural rights of human beings lead to acts which would otherwise not be committed. When there were no repressive measures Indians did not purchase properties at the rate they are doing since the prospects of repressive measures coming into existence were evidenced. If there was no talk of legislation and things were allowed to take their own course we doubt if Indians would have been led to purchase properties at the rate they have been doing. It should not be forgotten too that that is the only avenue open for Indians to invest their capital. It should also be remembered that Indians have been able to purchase properties only because there were Europeans who were prepared to sell and that those Europeans have, as Mr. Justice Broome pointed out, moved to more desirable residences.

Mr. Lawrence said, the Council's proposal did not involve any discrimina-

tion because it would operate equally against a sale by a European to an Indian as it would to the sale by an Indian to a European. The proposal was fundamentally a democratic one, he said, for it gave both races an equal voice in the control of the problem.

We do not agree with this view, for the simple reason, that there is inequality at the very foundation. Councillors have a voice in the legislature whilst Indians have none. Indians have not the same opportunities as Europeans even in the matter of acquiring ownership of land. All the best sites and vast tracts of land are reserved for European expansion whereas Indians have only a limited space given them. For instance when expropriation of land takes place at Riverside Indians will be thrown far away into low lands whereas Europeans will be able to move to Durban North, access to which is denied to Indians, and will be able to acquire ownership of beautiful residential quarters at a very moderate rate. If we were to draw a comparison between European housing and Indian housing the difference is glaring. There is no equality when a section of the people is confined to a location and another has access to the whole country. It is for this reason that we have maintained that the Lawrence Committee is composed of an unholy alliance and we have our doubts as to whether it will be able to achieve the purpose for which it has been appointed.

The time has come, we feel, when the whole question will have to be viewed from a much broader outlook. The colour bar has been condemned. Europeans must be tolerant and should get rid of race prejudice. All races should be given full opportunity to reach an equal standard so that, apart from the colour of the skin, there would be none low or high. On the other hand Indians have given sufficient proof by their very behaviour in this country that they are not out to usurp power from the hands of the Europeans and that they have created their own areas and their own environments and they do not propose to oust the Europeans from where they are residing. It will not pay the White man to wear an air of superiority and treat members of the other races with contempt as outcasts. This should not exist in the New Order to come and this is the time to prepare for it. But it is, after all, not the European masses who are to blame. It is the agitators who have their own selfish motives behind their activities. It is in the hands of the Press and the European intelligentsia to guide public opinion in the right direction. That is more important than any legislation.

THE INDIVIDUAL IN A FLAMING WORLD

PROBABLY never in all history has human life been quite so cheap as to-day. Never have the rights and blood of so many individuals been viewed with such a predatory coldness. Never have the men, women and children of so many lands been forced to drink the bitter draught of destitution, violence and terror; never have such prodigious engines of havoc and slaughter been utilized or even conceived. It is true that accendrant groups have occasionally, on a more limited stage and with less formidable weapons, displayed utter callousness towards death and suffering; for example, the Assyrians who cut off the hands and feet of captives or flayed them alive, the Romans who turned the paving stones of Carthage and Jerusalem red with blood; and the horsemen of Genghis Khan and Tamerlane, with their indiscriminate burnings and their heaps of skulls. Yet while not forgetting the black episodes of history—of which there are, unfortunately, a myriad—one cannot deny that ruthlessness has never been so world-wide nor so devastatingly powerful as to-day. Moreover—and this is in some ways of almost equal importance—never before has it been possible to publicise so thoroughly the deeds of brutality and horror, so that the panorama of the world's distress becomes so appallingly manifest.

Side by side with the wholesale and almost universal destruction of property and lives, there has been a growing tendency to minimise the place and importance of the individual. Most of all, an attitude of scepticism as to the worth of the individual life has become evident. Where so many are taken, what can the one matter? Where human beings are blotted out like flies in bombed cities and on torpedoed ships; where they are exterminated by the hundreds or thousands on the battlefields, where they are pursued like hunted beasts by dive bombers and airborne machine guns, where they are herded into prison camps, and enslaved, tortured and abused regardless of personal dignity or distinction—where all this has become the order of the day over large portions of the earth, how can we hold an exalted opinion of humanity, or continue to harbour the old-time conception of a "divine" or "immortal" soul? Such is the question that, not unnaturally, many have asked. And while it may be doubted how many have thought it out to a conclusion, it is certain that thousands have reached the obvious and easy assumption,

By
STANTON A COBLENTZ
In "Unity" (Chicago)

And this, it seems to me, is most unfortunate; for it is perhaps more cryingly necessary to-day than ever before that we not only properly evaluate the individual, but see man's life as something not altogether ephemeral and goat-like. Here is the question of a fundamental philosophy—of a philosophy upon whose pivot the entire future of civilisation may swing. For if you and I and Tom, Dick and Harry are really unimportant, if we actually are but evanescent notes, who may be expunged utterly from the scheme of things, to be replaced by other notes of equal insignificance, if our aims and our hopes and our activities are after all as trivial and as transitory as the fluttering of a browned autumn leaf—does it matter so very much, then, if our churches and theatres are blasted, and if we are shocked or battered out of existence?

But if, on the other hand, there be some fundamental or cosmic meaning to human life, if a man be more than a shell that may be emptied forever by a bullet or a noose; if the visible phase of our existence be but the part of a greater phase lived in the invisible; if nothing can ever be ultimately settled by a sword-thrust or a cannonade, and some indestructible element in man must survive the most ferocious bombing attack or blitzkrieg, to fulfil some purpose beyond the reach of storm troopers or the Gestapo—then, obviously, we will not look to the battlefield alone for the solution of our troubles. Nor will we continue to regard the expenditure of countless human lives with a nonchalant loss of the shoulders, nor hold the easy view that blood is equivalent to water. But we will do everything possible to husband our human resources, which we will hold precious in ways not now apparent nor even surmised.

Indifference to life is symptomatic of something baneful in the very spirit of civilisation—of a false mental focus, of a perversion of vision that does not confine itself to the autocrats of the moment. Nor do we have to look far and deep in order to diagnose the disease. It is to be seen in that preoccupation with externals which has become an outstanding characteristic of modern life. It is to be seen in the wheels and engines

of an age that has elected a machine its god; in the machine-made toys, gauds, and trinkets for which we compete, and of that power over men and nations of which the machine is the physical embodiment. It is to be observed in the conflicts of the marketplace, in the slash-and-tear attitude of trade, in the lavishness of the wealthy, and the "keep-up-with-the-Jones" attitude and of the less well-to-do. The recreations and diversions of modern man no less than his daily labours are for the most part concentrated upon one object: the external. True, lone poets do brood in their midnight dens, lone mystics meditate and lone scholars read and ponder, but these are too exceptional to leave any decisive impression upon the roaring and current of our life. It is the surface values that we admire, the surface values that we know and live with; and, accordingly, the surface values determine our perspective. And since the essential truths are not upon the surface, these are necessarily overlooked.

Specifically, how can a man whose whole being is concentrated upon things be aware of the existence of anything except things? The hardware dealer whose thoughts are all of saws and screws, of dollars and cents; the stock broker whose ideas are monopolised by margins and by the day's rating Consolidated This and Amalgamated That; the real estate dealer whose mind centres around taxes, rentals and percentages of returns; the fashionable lady whose spirit is focused upon brooches, gowns and stockings; the business executive whose thoughts in his leisure hours do not range beyond a bridge game or a round of golf; the young blade who kills all possible time for reflection with "joy rides" and alcoholic bouts—these and thousands of others, unless chance should turn their gaze inward during spare hours, can have no awareness except of the superficial, and consequently of the illusory and the relatively unreal. Seeing only such tangible and matter-of-fact things as merchandise and bank accounts, living only with such tangible and matter-of-fact things, how indeed can they be expected to have any perception of the inner realities?

Because of this limitation, it seems to me that the deeper, guiding currents of the universe forever elude them. Since their vision is bounded by matter, they assume that matter is all; since they have had no glimpse into the spiritual reservoirs that underlie all physical things, they conclude that man is but flesh, doomed to wither and fade like

the grass of the field. And, for this reason, they are lulled into carelessness or indifference toward the wastage of human life. Oppression and war are seen in a less terrible light; for what is man, after all, more than the mote of dust in the sun? The blighting of countryside, the obliteration of cities, the persecution, the torture and the death of innocent millions—these are observed with comparative composure, for since nothing matters in the ultimate, why be concerned over such mere incidents of mortality? No, let the individual drain what joy he can from this transient existence. Let him eat, drink, carouse, and not spill any of the honey of the moment out of foolish regard for his fellow man—such is all too likely to be the attitude of one whose vision is turned upon externals.

And because such an attitude has become prevalent among millions of men and women, it is possible for leaders, often with wide public support, to descend to the monstrous *reductio ad absurdum* of persecutions, massacres and wars of an unexampled brutality.

In what direction, then, might men

have turned to avoid the catastrophe? In one direction only: the direction sought by all great thinkers, seers and creative artists, the direction taken by Gautama when he meditated beneath the bo-tree, the direction pursued by Jesus and Confucius and Lao-Tse, by Pythagoras and Plato and the authors of the Vedanta, and by every outstanding philosopher and religious leader throughout the ages. It is not in the world of the senses that the truth about man's spirit can be learned, any more than it is in a subterranean world that the light of the stars may be studied. But he who shuts out the external universe and digs down, deep down beneath all outer layers, may be rewarded by an illumination as of a blind man suddenly seeing.

I do not speak from surmise in making this assertion; I speak out of the strength of personal experience—man's single window upon reality. Through such experience, I maintain, and only through such experience, can we gauge external events in perspective, and gain any insight into the deeper reality of man. And such experience, it seems to me, is the birthright and necessity of

all; from which, unfortunately, most men to-day are excluded by the thick, blinding crust of the material. Could more of us go forth alone into the seclusion of the hills or the forest; could more of us be allowed the leisure to commune with ourselves even amid the tumult of great cities; could more of us discover that solitude may be the road to knowledge, and isolation the path to wisdom; could more of us perceive that the things which we call real are too often only phantoms, and the things which we call phantoms are real; could we put external objects in their proper place, not disregarding them, but not holding them as all important—then perhaps in time we could come to see that man is a spiritual no less than a material being, an entity whose confines are not in any particular corner of time or space. And if this recognition became widespread, the atrocities of despoliation and aggression would no longer be possible. For these, if my analysis be correct, are but the by-products of a diseased civilisation, a civilisation imperilled, without realising it, by the malady of spiritual blindness.

PENETRATION QUESTION

A STATEMENT was issued from the Durban Town Clerk's office which covered the discussions at a meeting which took place on Sunday between Mr. Lawrence and the Indian and Council members of the Lawrence Committee. The statement recalled that at a meeting between the Minister and the Council members of the Lawrence Committee it had been alleged by the Council's representatives that the acquisition of property in predominantly European areas of the city had been taking place at a faster rate since the sitting of the Broome Commission, than before.

The statement goes on: "The Minister had been urged by the Council's representatives to take some action which would ensure that such acquisitions would be properly regulated and controlled. A specific proposal had been put forward that this could best be done by conferring statutory recognition upon the committee, which comprises of equal numbers of members of the Natal Indian Association and the City Council, and making it a condition precedent to any sale of land between a European and an Indian, that the committee should approve of the transaction.

"This proposal and its implications were debated at length. The Indian representatives, while denying penetra-

tion in many instances, pointed out that the proposal involved a new principle and said that as they had not previously considered it, they were not able to express any opinion on it.

"The Minister made it clear that he took a serious view of the fact that the rate at which cases of 'penetration' had been occurring had apparently increased since the Broome Commission had sat. He regretted that the Committee had not persevered with its efforts to prevent such acquisition by voluntary co-operation and goodwill. He urged the desirability of both sides continuing to make the greatest efforts in this direction.

"He emphasised, however, that he did not visualise the Lawrence Committee confining its activities to this question, and he urged the Council's representatives to give proper attention to such questions as housing and the provision of civic amenities in Indian areas. All three questions were inseparably linked to other.

"The Minister said he would have to give serious consideration to the proposal put forward by the City Council. He emphasised, however, that the Government did not favour any proposal which contained an element of racial discrimination, but, he pointed out, the

Council's proposal did not involve any such discrimination, because it would operate equally against a sale by a European to an Indian as it would to the sale by an Indian to a European.

"The proposal was fundamentally democratic, for it gave both races an equal voice in the control of the problem. It was desirable, he said, that a full measure of publicity should be given in the Press to all such cases as might come before the committee.

"The Minister explained that these proposals could not be put into effect without legislation, and if legislative action was decided upon it could not take place until next year.

"He would meanwhile watch closely the working of the Lawrence Committee which, he hoped, would be immediately resuscitated. In deciding what action should ultimately be taken, the Government would be largely influenced by two factors: first whether or not 'penetration' continued in the ensuing months and, secondly, whether a proper measure of co-operation between the members of the Lawrence Committee had been reached and maintained.

—OJO—

Everything appearing in this issue of *Indian Opinion* unless otherwise stated is the work of the editor and is written and edited by Miss M. M. G. G. to express the views of the *Indian Opinion*.

South African News In Brief

Bishop Of Johannesburg On

Post-War Reconstruction

THE Bishop of Johannesburg, the Right Rev. G. H. Clayton, spoke on post-war reconstruction at a public meeting in the Benoni Town Hall last week in connection with the Goodwill Movement. The Bishop said that a great deal could be done to remedy social and economic ills by strictly controlling profits and by the State forcing people to recognise that the first charge on any industry must be provision for the workers of a wage that would enable them and their families to live in a worthy way and with reasonable amenities. What they had to aim at in post-war reconstruction, said the Bishop, was that every human being in South Africa, irrespective of what kind of background he had, should have the right to develop as far as he was capable of developing. If a person, native, or coloured, happened to have ability, no colour bar should stand in the way of that ability being used in the interests of the community as a whole.

Non-Europeans On Buses

The Durban Municipal Transport Department is taking active steps to accord non-Europeans the same courtesy and service on buses as is shown towards Europeans, having regard to the vehicles available to meet congestion. Mr. J. A. Bromley, Transport Manager, told a Press representative that the Department would not knowingly tolerate any discrimination against non-Europeans, and instructions have been issued accordingly. Signs have now been displayed prominently at the front of double-decker buses indicating that the top deck is reserved, and this is a conscientious endeavour to prevent cases of non-Europeans having to stand on bus stops for long periods while half-filled buses pass by. Recently Press correspondents contained numerous allegations of unfair treatment towards non-Europeans on municipal buses. If such instances can be substantiated, they will be firmly dealt with by the authorities.

More TB Beds For Durban

The Durban City Council's request for the establishment of additional TB wards accommodating 200 beds at the Congella Infectious Diseases Hospital has received the blessing of the Minister for the Interior, Mr. H. G. Lawrence who visited Durban last week. The Council recently asked the Government to permit the

construction of the wards at a cost of £44,000, plus £2,500 for equipment, on the existing basis, on which the Government provides half the expenditure. This was turned down by the Government. Mr. Lawrence met the Health Committee and agreed to recommend to the Government that they should accede to Durban's request. He added, however, that no provision was made on the Union's estimates this year for such expenditure, but promised to recommend that funds should be made available on the 1942-43 Estimates. At a meeting of the City Council it was decided to make an immediate start with the building of the wards and that provision be made for the cost on the 1942-43 Estimates.

Hoarding To Be Offence

Details of the Government's plans to suppress hoarding were given by Mr. R. Stettin, Minister of Commerce and Industries, in an interview with the S. A. Press Association. An emergency regulation to be gazetted shortly would make hoarding a criminal offence even if the surplus goods were purchased before the promulgation of the regulation, he said. Inspectors would help to enforce the new regulation, although it would be difficult to embark on a house-to-house inspection unless there was strong evidence of hoarding. "I suggest that hoarding should be a criminal offence," he continued. "Then it would be fair to the people who now have considerable hoards of commodities to give them about a month to dispose them. After that date the very fact of having goods in excess of the normal quantities will be actionable, even if these goods were purchased before the date of promulgation of the new emergency regulation."

44 Men On High Treason Inquiry

Forty-four men appeared before Mr. H. J. S. Johannes in the Johannesburg Magistrate's Court last week and were remanded to June 3, when they will appear at a preparatory examination of an allegation of high treason. A number of them are alleged to be members of the "Storm Jaers" movement, and they include 17 members of the police force, traffic inspectors, miners, clerks, farmers and a doctor of economy. Mr. O. de Pleasis, professional assistant to the Attorney-General, Cape Town, who, assisted by Mr. R. O. Murray, will prosecute, stated that four others are to be joined in the allegation. Mr. J. van Wyk de Vries appeared for all the accused. All the

accused have been in Pretoria jail for about four and a half months. When the accused were taken to the cell under the Court, they sang the old Transvaal Volkslied "Dat Vrija Volk" and "Die Stem."

Rand Aid Association

At the annual meeting of the Rand Aid Association it was reported that during the 18 months under review 2,058 European families and 670 coloured and Indian families were helped. The report appealed to the public to co-operate with welfare organisations to eliminate begging.

Adult African Education

Conference

A conference of delegates from all interested societies will be held at the Hindu Social Centre, Beatrix Street, Durban, on Saturday, May 30 at 2.30 p.m. The conference is organised by the N.U.S.A.S. committee of the N.U.C. Students, who are endeavouring to open night classes for adult Africans, Indians and Coloureds employed in various factories and institutions, who have the desire to learn elementary English—reading and writing, which will help them to further their status as workers, and at the same time be credit to their communities. This move for educating the adult non-Europeans can be regarded as the initial step towards a "mass-literacy" campaign. All those interested are cordially invited to attend the conference and offer their suggestions and on operation.

THE JAN H. HOFMEYR SCHOOL OF SOCIAL WORK

offers a two-year course of training in: (1) Recreation Direction and Leisure-time Organisation. (2) Social Welfare and Case Work. (3) Secretaryship of Y.M.C.A.'s, Social Centres, and similar bodies.

Minimum entrance requirement: Junior Certificate, or equivalent.

Next class begins January 13th, 1943. Applications must be in before August 3rd, 1942.

For prospectus and forms apply to:
The Director,
19 Eleanor Street,
Fairview,
Johannesburg

Things In General

Natal Indian Association

(P. M. Burg) Branch

THE following resolutions were passed at the annual general meeting of the Natal Indian Association (P. M. Burg) branch held on May 17:

(1) That this meeting views with grave concern the discriminatory clauses in the New War Pension Act, wherein non-European will receive three-eighths of the European pension scale instead of the three-fifths, as was the case previously. This meeting protests strongly against the action of the Government in regard to the pension grants to non-European child, which is to cease at the age of fourteen, in the case of a male, and sixteen in the case of female, whereas in the case of the European child it is to continue until the age of eighteen. There should be equality of pension for "equality of service." This meeting, therefore, demands that the discriminatory clause be removed immediately.

(2) That this meeting views with deep concern the action of the Chief Censor in banning the newspapers in the morning and other newspapers. We feel that, to win this war, the freedom of the Press is an important factor. We, therefore, strongly urge the Chief Censor to lift the ban immediately.

(3) That this meeting views with deep indignation the harsh treatment meted out to the non-European at the Grand Theatre on the night of the 9th May, 1942, when non-European were evicted and pushed about. This meeting strongly urges the management to open bookings in the case with European picture houses to avoid similar incidents.

The following officials were elected for the coming year:—Chairman: Dr. M. H. Potam; vice-chairman: Messrs. R. N. Moodley, A. G. Pillay, H. R. Naidoo, & R. Naidoo and Z. Gabriel; joint hon. secretaries: M. Gopul Naidoo and S. B. Mangal; treasurer: P. Lalloo; committee: Messrs. H. G. Naidoo, K. S. Pillay, D. R. Singh, H. Singh Palayaboo, J. M. Davli, A. Mota, R. D. Naidoo, R. K. Naidoo, M. D. Pillay, D. Ponon and T. Ramkuluwan; auditor: R. M. Morgan.

How Indian Seamen Are Treated

Following investigations into the conditions at the base hospital, Point, where just over 200 Indian seamen are at present lying, the Research Group of the N.E.U.F. Students' Union allege that "a very public health rule existing in Darban" is being broken at the hospital. Mr. J. G. Meer, president of the Union, told a Press representative "that it was difficult to believe that such conditions could exist in a civilised city." The Depot Hospital is used as a base for Indian "relief" seamen who are waiting for their ships. Their numbers have increased very largely since the outbreak of war, because they were formerly stationed in America. These men are employed by various companies who pay

about 5s. per head a day to the authorities to cover their expenses while at the hospital. Some of the men have been based at the hospital for over four months. At the moment there are just over 200 men housed in the various halls. Discussing the conditions under which the men are housed, Mr. Meer said: "In one small hall 105 men are crammed into an area built to take a fraction of that number. Throughout the hospital the men are given two blankets, but are not provided with beds or mattresses. They have to sleep on the cement floor. The roof is in very bad condition and leaks freely. The recent heavy rains caused the most extreme discomfort. As far as the union can see, there is not one public health rule that is not being broken. The conditions at the hospital have been various times brought to the attention of the authorities, but so far without effect. It is regrettable that the Indian seamen have no institution to enter for their needs such as the Seamen's Institute or the Mission to Seamen." Mr. Meer is at present trying to interest certain Darban City Councillors and various non-European organisations in the matter. If possible, he will arrange for a deputation from various bodies to actually visit the hospital. The Government is trying to gain the sympathy of the non-Europeans in the war effort," said Mr. Meer. "It seems to us that this is a peculiar way of winning that sympathy." Mr. H. G. Lawrence, Minister of the Interior, and the Commissioner for Immigration, have examined the hospital and will go into the matter.

Censor Lifts Ban

After more than five weeks the Controller of Censorship in South Africa has lifted the ban on the British cable service in the newspapers *Portland* and *Guardian*. This was the result of a visit of a deputation consisting of Mr. Morris Kentridge, M.P., Mr. F. A. W. Lucas, K.C., Mr. G. Legum, and Dr. J. B. Robertson, to the Controller of Censorship, Brigadier H. J. Lenton.

Sir Shafaat Ahmed Khan

Sir Shafaat Ahmed Khan, High Commissioner for India in South Africa, returned last Saturday from his tour in the middle East and the Congo. Sir Shafaat spent 10 days in the Libyan Desert.

Union's Increased Revenue

Union Government revenue increased from £3,513,496 in April, 1941, to £4,341,350 in April, 1942. Revenue increased under all heads. Revenue for

the year ended March 31, 1942, totalled £81,355,461.

General Smuts Celebrates 72nd

Birthday

The Prime Minister, Field-Marshal Smuts, celebrated his seventy-second birthday last Sunday. He was greeted with over two thousand messages of congratulations from the Union and outside the Union.

Muslim Conference

An informal Muslim conference of Muslim organisations was held under the auspices of the Young Men's Muslim Association on Sunday last at the Muslim Manserikhan (Darban) to discuss the possibilities of establishing a central organisation in order to co-ordinate and centralise the activities of different bodies. Delegates from 14 organisations were present. Many came from as far as Maritzburg as well as from the north and south coasts. The conference resolved that a council of a constituted organisation, namely, Natal Muslim Council (provisional committee) consisting of 11 members, with power to co-opt, be formed to make all necessary arrangements for the holding of a provincial conference at a suitable date. This provisional committee is also empowered to prepare a constitution to be presented at the conference for ratification. The provisional committee was elected there and then consisting of prominent members of all sections of the Muslim community. The first meeting of this committee will be held on Sunday, June 7, at 47 Madras Arcade at 1.30 p.m. All Muslim organisations are invited by the secretary to send one delegate to this meeting.

The N.E.U.F. (Port Elizabeth)

Branch

At the annual meeting of the Non-European United Front (Port Elizabeth) a new war policy was unanimously adopted. This policy "opposes the establishment of a Second Front for this would mean destruction of many lives in a war which is still fundamentally an imperialist war." It states that the Non-European United Front (N.E.U.F.) cannot depart one iota from the basic aims as such departure would be a betrayal of the non-European demands for full citizenship rights. A motion demanding the removal of the colour-bar in the C.P.S. was adopted. The following officials were elected for the coming year:—Chairman: Mr. R. W. Christian B.Sc., vice-chairman: Mr. P. Pillay; treasurer:

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

મહાત્મા ગાંધીજીના દરને
સને ૧૯૦૮માં સ્થાપાયું.

પરતક ૪૦ મં

ફ્રીડેક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૯ મે, ૧૯૪૨.

અંક ૨૨.

હિંદીઓ અને સી. પી. ઝર.

બુ મારે બોલે સીવીલ ડિસોબિડિઅન્સ મૂવમેન્ટ માટે ક્યાન થવાને કુશળી થવ કરવા ની મેનરની માગણીની હિંદી કુશનદારો અવગણના કરી રહ્યા હોવાની મેરીટકલમમાં સીવીલ ડિસોબિડિઅન્સ નાટીંગમાં કરીવાદ થય હતો. ડિસોબિડિઅન્સ એ મ દરેક કશું કે પુરોગામીયન કુશનદારોએ મેગરની માગણી પાળી હતી ત્યારે હિંદીઓ મેગરની કુશનદારો ખુશી સમી છે. કાકેરીલ એ. સાં લેખકને તેને ટેકા આપ્યો. હિંદી સરકારોએ મેગર એ બાબતમાં સમગ્ર ક્યાનની તેઓએ કુશન કરી. કાકેરીલ એ. સાં મેગરને પાલોગેન્ટમાં પ્રતીતીપીત છે ત્યારે હિંદીઓને તે થયું નથી. આપણે તે કુશ કુશવામાં તેઓની મદદ જોઈની હોય ત્યારે જ હિંદીઓ તરફ જોઈએ જાએ. કાકેરીલ દરેકની દરખાસ પાસ થય હતી.

અમારી ખાતી છે કે મેરીટકલમમાં હિંદી કુશનદારો મેગરની માગણીની અનાદર કરવાનું કંઈક સમગ્ર મારફત હોતું જાય. હિંદીઓ તરફ વર્તુ-મેદ તે સર્વત્ર અનાવવામાં આવી રહ્યો છે. અન સીવીલ ડિસોબિડિઅન્સ સર્વિસના કાર્યમાં થય તેઓ ની હામે વર્તુમેદ પાડવામાં આવેલો કાસાર કરીવાદ આવી છે. કાકેરીલ એ. સાં તરફ મેગરની મેરીટકલમમાં જે મેગરના દાવા તે હિંદીઓના ખરી લાગણીઓ અનાવ કરે છે. કુશ પછીની વનરચનાપર જોઈનાં સ-અર્થના ખીરાપ

વંદનાતીસમર્થના ખીરાપ રાજક રેવરન્ડ છ. એ. ડેલેને બેને. ટાઇન હોલમાં કુશ પછી ની વનરચનાપર ક્યાન કરતાં જણાવું હતું કે નકામે. પર સખ્ત અંકુશ મુકી. અને કામ થય કિશોરની સહિત મુખ્ય કરજ કામદારોને લગી પેલે અને પોતાના કુદ્દાઓને મેગર મુખ્ય સગવડોથી રહી રહે તેટલા પગાર આપવા

ની છે એ રાજ્ય લેખને કાસારી સામાજિક અને આર્થિક પ્રયોજો તીકાલ થાવો જોઈએ. કુશ પછીની વનરચનામાં ખીરાપ વસ્તુ તેમજ એ માદ રાખવા કશું કે દરોજી આદિકમાં પ્રત્યેક મુખ્યને નવી કે વર્તુના મેદ ચીના પોતાની વિલાસ કરવાને દા દેવો જોઈએ. એક માનુષ સાથે અવગ રંગણી હોય એ વસ્તુ ક્યાન એકંદર દિનમાં તેની કાકેરીલ કુશન કરવામાં આટે આવવી નહી જોઈએ.

ગાંધીજીની નવી મેગરના

ન્યુ હિંદીથી રૂદર ખબર આવે છે કે પંડીત જવાહરલાલ નેહરુ મગા સોમવારે ગાંધીજીને મગાવા વર્ધા જવા હોવાના દના કુશાદરેક પ્રેસ કહે છે કે રાજકર્તા મહાત્મા આપુલ કલામ આઝાદ પણ ગાંધીજીની મુશકાત લેશે. આ મુશકાતમાં અર્ધસાતમક અસદમરની ગાંધીજીએ પોલી નવી મેગરના પર ચર્ચા થશે અને તેથી અવગની નવી રાજકીય માર્ગરચનિ ઉપરિયન થવાની આસા રજાવ છે. કાકેરીલ સર રેકર્ડ હોસની દરખાસને રદ કરી તે વખતે તેજી ગાંધીજીને મેગરનાનો પુર્ણ રિવાજ નહોતો કયો. ત્યાર પાદ ગાંધીજીએ મેગરના 'દરિઅન' માં ખોરીસ લીક કેલસ લેખો કાપ્યા છે અને તેઓના અનુવાદોમાં કહે છે કે દને તેઓ રાજકીય નીસલાવને લાગુ પડનારા ગંબીર પગલાં લેવાને વીચાર કરી રહ્યા છે. આ નીવેદન પર તેઓ વધુ પ્રકાર પાડવા નથી માંગના. આ ખબર સાંભળે આફ્રિકન પ્રેસ એસોસિએશન તરફથી પ્રતિક થયા છે. ત્યાર પાદ ન્યુ હિંદી થી કુશવારને સાધા દરને તાર પ્રસિક્ક થયો છે કે પંડીત જવાહરલાલ નેહરુ મેગરની કાવિય ની નીતી વિષે ચર્ચા કરવા ગાંધીજીની મુશકાત સમ રહ્યા છે. સમગ્ર છે કે તેઓ નવી રાજકીય ઉપલપાયક થય પડે તેવાં પગલાં નહી લેવા ગાંધીજીને સમગ્રનાનો પ્રવલ કરી રહ્યા છે. લંડનથી 'નાટાલ હેલી ન્યુઝ' ના ખબર પછી કુશવારને જણાવે છે કે પ્રેસ પછીની નીવેદનમાં નીતીથી કેલસ રાજકીય અમ-ખારો અર્થનોય વપરા કરી રહ્યા છે અને એવી વધતી જતી માનવતા થરાકામ છે કે ગાંધીજી કંઈક સમગ્ર એ પછાત સર્વોપ નેતૃત લેશે એમ હિંદીના 'દાદર' ના ખબરપત્રો જણાવે છે. ગાંધીજીના નેમ કાકેરીલ કુશવાર કુશ પછી

જવાની વસાળ લેવામાં આવે તે તેના પર અકુશ મુશકાતી રહેશે અને એવો મત ફેલાય રહેશે છે કે ગાંધીજીની રીત ખોરીસને દોર કુશવાર હોવાની એક નવી લાગના સ્વરૂપમાં પ્રકટ થશે. મુશકીમ લીગની ખુશ પગનાની માગણીને મેગર પાસે રતીતાર કાવવનામ થી રાજકીયલાગણીના પ્રવલને કાકેરીલકોનો કોમી પ્રગની અવગણના કરવાની અવગણ વસણને કલાવી દીધેલી લે. કાકેરીલ વર્ધા કાકેરીના સમગ્ર ખુશી રીતે થી, રાજકીયલાગણી ની નીતી પ્રત્યે રોષ દર્શાવી રહ્યા છે. પરંતુ એથી હિંદીઓની રાજકીય અનાસાળા વિષે મુશકીમોના વેદમ વધારે કંઈક થય રહેશે છે એ તેઓ જોઈ ચકતા નથી. મુશકીમ લીગને જેને મેગરજીની નરી વર્તુપગમાં આવે છે તેની માગ-ણીઓ કરવા માટે હોય દેવાલ નહી છે. પરંતુ મેગરને પણ કોમી કલાવના સગાવાન માટે કંઈ પણ કોપાતમ થાજો નહી આપવા માટે હોય દેવાલ રહેશે છે. કાકેરીલકોમાં કાલ સામાન્ય રીતે અંદાજમાં ગ્રાંત વર્તી રહેલી છે તેવરથી એવો મત થરાવવાને કાકેરીલ મગ છે કે ગાંધીજી પાંડીસ સંજીવની વિશ્વ એક નવી લાગ જગાડીને એ પછાતે રહી રચીર કરવાનો પ્રવલ કરશે.

મગે અકવાદીપે એનું સુચનાવાર ખબર આપ્યા દના કે ગાંધીજી ખોરીસ વિશ્વ એકંદર વધુ અપી રહ્યા છે કે તેમનું 'દરિઅન' પત્ર રહી પાછું અંધ કરવાનો સરકારને વિચાર કરવો પડશે. ગાંધીજીની ખોરીસને દોરકલાન કાકેરીલ જવાની શાખ ખોરીસને મગે કિરી મેલ એવું લાગતું નથી. આ ખબરો જે રીતે આ દેલને ખીરાસવા માં આપ્યા છે એ રીતે અને આપ્યા છે તેમાંથી વાયકે જે સમજ સમગ્ર તે થયજી લેતું.

ખોટનની કુશ પછીની નીતી

ખોટનની કુશ પછીની નીતી અને તેમાં ખામ કરી જર્મની તરફ કેવી વચણ બતાવવામાં આવશે એ બાબતની ઉપકાશની સમગ્રમાં મેગેલી મગી-દરગીવાન કુશકે એક મેગરે નીમેના મનનીમ વીચારો દર્શાવ્યા દના. તેમજે ન્યુ કે, 'સીટને ને નિવરણા વિષે' મગના પ્રતીકાઓ પાળી દના તે જર્મનીએ કાલ્ય છુપી રીતે રહેલો

સમજ નહીં થતી હોત. મળ્યાં કુષ્ઠ પાછી જો તેઓએ જર્મન પ્રજાને આર્થિક ન્યાય આપ્યો હોત અને તેઓના કંઈકાંતો પાછાં આપ્યાં હોત તો હાલનાં કુષ્ઠ કદાચ નામુનું નહીં હોત. આ મહાન વિશ્વવિદ્ય પછી કદાપણ ભરેલી

નીતી તો જોજ મનુષ્યો કે સમજા દેવો વેરતી વસ્તુલાત અને સમજના નિયારો લગ્ન અને સારથે રહી આગમ પાછલું મુઠ્ઠી જમ ડિન્નાશિન્ન થએલી દુનીયાની પુનરચનામાં એક બીજા સમયે એપુર્ય સહકાર રે."

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૬ મે ૧૯૪૨.

ચેનીટ્રેશનનો સવાલ

આ બી દુનીયાને જડી રહેલાં અને મનુષ્ય માત્રને ચીંતા ઉપજાવી રહેલા કારણ સુદની વચ્ચે પણ હિંદીઓના યુરોપીયન લક્ષણોમાં ચત્તા કહેવાતા પ્રવેશનો પ્રશ્ન જે સાધારણ રીતે "ચેનીટ્રેશન" ના સવાલ તરીકે આજળાય છે તે ફરી આજળ લાવવામાં આવ્યો છે. હિંદીઓના "ચેનીટ્રેશન" ની પુમનું પરિણામ જેમ કમીશનની રચાપનામાં આવ્યું હતું, જેનો રીપોર્ટ હિંદીઓના લાગમાં અપાયો હતો અને તેણે પુરવાર કરી આપ્યું હતું કે હિંદી ના સામેની ફરિયાદ ધર્મીજ અતિશયોક્તિ ભરેલી હતી. મી. જર્વિસે પુરૂષે થોડા રોજ પર રોટરી કલગ સમક્ષ આપણ કરતાં કહ્યું હતું કે :

"જે વસ્તુ બી રહેલી જગ્યા છે તે એ છે કે જેમ જેમ નવા જતા પુલતા તપ છે તેમ તેમ યુરોપીયનો વધારે ઘટ રહેવામાં માં દાખલ થતા તમ છે આ તેઓએ ખાલી કરતા સત્તાઓમાં હિંદીઓ પ્રવેશ કરતા તમ છે. આ વસ્તુ આખી દુનીયામાં બની રહી છે. પરંતુ વર્તુના સવાલને લીધે તે આ દેશમાં વધારે આકર્ષક કરનારી થઈ પડી છે."

કરબન સીટી કાઉન્સિલના અને નાના ટાલ ઇન્ડિયન એસોસિએશનના સભ્યોની બનેલી લોરેન્સ કમીટી અને સુદહી પ્રધાન મી. લોરેન્સ વચ્ચે ગમે અઠવાડીયે મળેલી ખરીદમાં એવી ફરીયાદ કરવામાં આવી હતી કે જેમ કમીશનની બેઠક બાદ હિંદીઓ યુરોપીયન લક્ષણોમાં વધારે મોટા પ્રમાણમાં પ્રાપ્તિઓ લઈ રહ્યા છે અને લોરેન્સ કમીટીથી કાયદેસર સત્તા વિના તેવા ખરીદી કરનારાઓપર કાયદેસર અક્રમ મુકી શકાતાં નથી. આથી સીટી કાઉન્સિલે પ્રધાનને વીનંતી

કરી છે કે લોરેન્સ કમીટીને પ્રત્યેક પ્રાપ્તિની લેવડદેવડની તપાસ કરવાની અને તેને મંજૂર અથવા રદ કરવાની કાયદા થી સત્તા અપાવી એમ છે. મી. લોરેન્સે સીટી કાઉન્સિલના સભ્યોને લોરેન્સ કમીટી ની પ્રવૃત્તિઓની મર્યાદા વધારી દીધી એને માટે રહેલાં અને હોંદી લક્ષણો માં શહેરી સગવડો પુરી પાડવાના સવાલો ને પણ ઘટતું ધ્યાન દેવાની આવશ્યકતા જણાવી કહ્યું કે જેમ કમીશનની તપાસ બાદ હિંદીઓએ ચેનીટ્રેશન કથોના દાખલા દેખીતી રીતે વધેલા છે એ તેઓ ગંભીરતાથી જુએ છે અને સીટી કાઉન્સિલે સ્વ કહેલી દરખાસ્તને તેઓ ગંભીરપણે ધ્યાન દેશે. પ્રધાને સુધમાં કહ્યું કે કંઈ પણ કાયદો લાવવાનું કસવાશે તો તે આવવી સાલજ લાવી શકાશે. કરમીયાનમાં તેઓ લોરેન્સ કમીટીના કાર્યપર કાળજીથી ધ્યાન દેશે. તેમણે કહ્યું કે ચરકાર મે વસ્તુથી દોરવાશે : (૧) આવતા મહીનાઓમાં ચેનીટ્રેશન ચાલુ રહ્યું છે કે નહીં અને (૨) લોરેન્સ કમીટીના સભ્યો વચ્ચે પુરતો સહકાર થઈ રહ્યો છે કે નહીં.

આમરો આ બાબતમાં એવો સત છે કે મનુષ્યોના કુદરતી હક્કોપર હાથ મુકનારા સમજા કાયદા મનુષ્યો પાસે સાધારણ રીતે તેઓ નહીં કરે તે કામો કસાવે છે. જ્યારે હાથ મુકનારા કાયદા નહોતા ત્યારે હિંદીઓ આજે હાથનો કાયદો આવવાના સંજવથી જેટલા પ્રમાણમાં પ્રાપ્તિઓ ખરીદી રહ્યા છે તેટલા પ્રમાણમાં નહોતા ખરીદતા. તે કાયદાની વાતજ નહીં સમજ હોત અને રિશન જેમ વાલતી આવી હતી તેમની તેમ સાલવા દેવામાં આવી હોત તેમ જમને

સંકા છે કે હિંદીઓ આજે કરી રહ્યા છે તેટલા પ્રમાણમાં પ્રાપ્તિઓ ખરીદવાને દોરવાયા હોત વળી એ પણ સુલકું નહીં લઈએ કે હિંદીઓને પોતાની સુડી રોઠવાનું એ એકજ દાર પુલ્લું છે. બીજું પણ એ વાદ રાખતું એમ છે કે હિંદીઓ પ્રાપ્તિઓ ત્યારે ખરીદી શક્યા છે કે જ્યારે યુરોપીયનો તેઓને તે વેચવા તર્થવાર થયા છે. અને એ યુરોપીયનો, મી. જર્વિસે પુરૂષ કહી ગયા છે તેમ, વધારે ઘટ રહેલાઓમાં આવ્યા ગયા છે.

મી. લોરેન્સે કહ્યું કે, કાઉન્સિલની દરખાસ્તમાં વર્ણવેલ નથી કેમકે તે યુરોપીયન હિંદીને પ્રાપ્તિ વેચે અથવા હિંદી યુરોપીયનને વેચે એ બંનેને સમાન પણે લાગુ પડે. વળી તેમણે કહ્યું કે એ દરખાસ્ત મુજબ લોકશાસનવાદી છે કેમકે બંને કેમોને તે એ સવાલપરના અક્રમમાં એક પરબો અવજ આપે છે.

અમે આ મતની સાથે મળતાં નથી થતા અને તેનું કારણ એજ છે કે મુજબાંજ જ્યાં અસમાનતા રહી છે ત્યાં પ્રમાણતા હોઈ શકેન કયાંથી ? કાઉન્સિલને કાયદા ઘડવામાં અવાજ છે જ્યારે હિંદીઓને નથી. વળી જમીન નાલીદીની બાબતમાં પણ હિંદીઓને યુરોપીયનોના જેટલી તકો નથી સમજાં સારાં રચેલાં અને જમીન ના વીશાળ કોનો યુરોપીયનોના વસવાટ ને માટે પુલ્લાં પડેલાં છે જ્યારે હિંદીઓને મર્યોદિત જગ્યાજ અપવામાં આવી છે. કાળજા તરીકે રીવરસાઇમાંથી જમીનો લાલના ચાલીકો પાસેથી કાઉન્સિલ તરફથી ખરીદી લેવામાં આવશે ત્યારે હિંદીઓને દુર નીચાળના શાળોમાં નાખવામાં આવશે જ્યારે યુરોપીયનો નો નજીકમાંજ રાખવા નોર્થમાં જઈ શકે જ્યાં પણજ કીદા-યત વાવે સુદર રહેલાઓની તેઓ માલીકી ધરાવી શકશે. યુરોપીયનોને માટે અને હિંદી ના મરેની રહેલાઓની જગ્યામાં સરખામણી કરી તો પાનુ દેખીતો તક વલ રહેલો છે. નમના નક રજાને વધારે લોકશાસનાં ગાંધી રાખવામાં આવી અને બીજાને માટે આજો દેશ પુલ્લો મુજબ જ્યાં અસમાનતા કયાં આવી આજ કારણ થી અમે અમે અત ધરાવીએ છીએ કે લોરેન્સ કમીટીમાં અર્પાવત મોટાળ ચાલુ છે અને જે હેતુથી ન કમીટી કયાંયેથી છે તે હેતુ મિદ ફરી શકાશે કે કેમ એ પ્રવે મમને ધર્મીજ સંકા છે.

અમને લાગે છે કે હવે એ મખત આલેલો છે કે જ્યારે આ આખા સવાલ ને વધારે બહોળી દ્રષ્ટિથી નિહાળવો જોઈએ. વલ્લભેને વગોડી કાઢવામાં આવ્યો છે. યુરોપીયનોએ વધારે સંહિષ્ણુતા બતાવવી જોઈએ અને ભત્તીયદેશની આવના નાબુદ કરી નાખવી જોઈએ. સરખી ભત્તીયાને સમાન ધોરણે પહોંચવાની સંપૂર્ણ તક અપાવી જોઈએ કે જેથી આમડીના વર્ણના બેઠ સીવાય કોઈ કેમ્પ કે નીચ ન ગણાય. બીજી તરફથી હિંદીઓએ આ દેશમાં પોતાના વર્તનથી પુરેપુરે સાબીત કરી આપવું છે કે તેઓ યુરોપીયનોના ક્ષાધમાંથી સત્તા કુટવી લેવા નથી માંગતા અને તેઓએ પોતાના કુદરતી વસવાટના સત્તા અને પોતાને

અત્યુક્તિ પાતાવરણ ઉત્પન્ન કરેલાં છે અને યુરોપીયનોને તેઓના વસવાટના સત્તામાંથી હાંકી કાઢવાનો તેઓનો જરા પણ હિસાબ નથી. ગોરાને સ્વોપશિષ્ણુની ખુમારી રાખવી અને અન્ય ભત્તીના લોકોને અહીં ગણી તિરસ્કારવા પોસાયે નહીં. યુદ્ધ બાદ ઘનારી નવ રચનામાં આ વસ્તુ તજ સંભાલે અને તેની અભ્યારથીજ તપાસારી થવી જોઈએ. પરંતુ આખરે દોષ કઈ યુરોપીયન જનતા નો તો ઉછ નહીં. પોતાના સ્વાર્થી હેતુઓ સાધવા ઇચ્છનારા અળગળીયાઓનો દોષ છે. પ્રત્યક્ષતને ખરે ભાગે દોરવાનું કામ અણખારોડું અને સમજી અને સુશિક્ષિત યુરોપીયનોનું છે. કાયદો કરતાં એ વસ્તુ વિશેષ અગત્યની છે.

જુલાઈની તા. ૧ લીએ બરવાના કરો

જુલાઈ તા. ૧ અને ઓગસ્ટ તા. ૧૧ સુધીમાં લોકોએ રેપેરમ્સ લેવી અને હરજમાન સેવીંગ્સ ટેક્સ વારી દેવો પડશે જુલાઈ તા. ૧ લી અને ત્યાર બાદ જેઓની વાર્ષિક આવક ઓછામાં ઓછી પા. ર૫૦૦ હતી તેમણે જરૂરી ફોર્મો મેળવવા રીસીવર ઓફ રેવન્યુની ઓફીસે જવું પડશે. એ ફોર્મો પોસ્ટથી મંગાવી નહીં સકાય. જાતે જજાને મેળવવાં પડશે. દરેક દાખલાઓમાં જેઓએ પુત્રીયન ઇન્કમ ટેક્સના રીટર્નમાં એકલા આપેલાં છે તેઓને જવું પોતાના એક્સેસેન્સેન્ટો મળેલા નહીં મંડાવ. તેવા દાખલામાં તેઓએ એક્સેસેન્સેન્ટ મળ્યા સુધી રાહ જોવી. ત્યાર બાદ તેઓએ સાધારણ ૧૯૪૭ નો કર અને રેપેરમ્સ લેવી ૩૦ દીવસની અંદર બરી દેવાં પડશે. જે ૧૯૪૭ ના ઇન્કમ ટેક્સનું એક્સેસેન્સેન્ટ જુલાઈ તા. ૧૨ પછી મળે તો કરબરનારને માત્ર સરટેક્સ (૧૯૪૭ માટેના ઇન્કમ ટેક્સને માટેના એક્સેસેન્સેન્ટના ૨૦ ટકા) એક્સેસેન્સેન્ટો રકમ ઉપરાંત બરવા પડશે અને રેપેરમ્સ લેવાનો ફોર્મ ૨૬ બરવા નહીં પડે ફોર્મ ૨૬ એક્સેસેન્સેન્ટ ફોર્મમાં જણાવેલી કરની રકમમાં તેનો સમાવેશ થક થયો હતો. હુકમો જેઓની વાર્ષિક આવક પા. ર૫૦૦ અથવા વધારે હતી (પરજોશી ઓ સીવાય, સીવાય ૨ લેફ્ટ જુલાઈના મેળવેલા દોષ અથવા રામદેસર પોતાના પમીથી જુલી યદ દોષ અથવા પોતાના ધણીથી રાત ન પુત્રીયન ઇન્કમ ટેક્સ બાતી હોય) તેણે મુખ્ય ફોર્મ ૨૬ પા. ૫ બરવા પડશે જેમાંથી અરખી રકમ કર ખાતે અને અરખી બચત (મેસેંગર) ખાતે જશે. આમાં એટલો અપવાદ રહેશે કે તા. ૩૧ મે ૧૯૪૭ ના ને માન્ય પરજોશી ૬૦ અને રોની વાર્ષિક આવક પા. ર૫૦૦ થી

પા. ૩૦૦ સુધીની હતી તેને ફોર્મ ૨૬ પા. ૩ બરવા પડશે જેમાંથી ફોર્મ ૨૬ પેર અને ફોર્મ ૨૬ પેર જશે.

સામાન્ય દાખલામાં ફોર્મ ૨૬ પા. ૧૮ વર્ગી અંદરના પ્રત્યેક આબક પેર અને પ્રત્યેક આબક (એટલે કે જેને કરબરનાર તેની બાત બાદ કરતાં અરખી નીવડે બરવ આપના ફોર્મ) તેના પેર પા. ૧ રીંગેટ આપવામાં આવશે એટલે વાર્ષિક પા. ર૫૦૦ ની આવક વાળા પ્રત્યેક અપરિચિત માણસને પા. ૫ બરવા પડશે. વાર્ષિક પા. ૩૦૦ ઊપર કમાના આબક વિનાના પરજોશી માણસને પા. ૫ બરવા પડશે, એક આબક સાથેના પરજોશી માણસને પા. ૪ બરવા પડશે, બે આબક સાથેનાને પા. ૩ એ રીતે કર બરવો પડશે. વાર્ષિક પા. ૩૦૦ કરતાં ઓછી આવક વાળા પરજોશી માણસ જેને વજુ આબકો દોષ તેને ક્યુ બરવું નહીં પડે આ ફોર્મ ૨૬ ફોર્મ ૨૬ પુત્રીયન ઇન્કમ ટેક્સ બરવારને ૧૯૪૭ ના એક્સેસેન્સેન્ટો ઇન્કમ ટેક્સની રકમ ઉપરાંત ૨૦ ટકા બરવા પડશે જેમાંથી અરખી રકમ બચત ખાતે અને અરખી કર ખાતે જશે. સુપર ટેક્સ બરવારને ૧૯૪૭ ના સુપર ટેક્સની રકમ ઉપરાંત ૧૦ ટકા બરવા પડશે જે આબક રકમ કર પેર જશે. જે લોકો સામાન્ય રીતે પુત્રીયનમાં વસવાટ કરતા ન હોય તેઓને સુપર ફોર્મ ૨૬ બરવો નહીં પડે પરંતુ ૧૯૪૭ ના કર ઉપરાંત વધારાના ૨૦ ટકાની અરખી રકમ બરવા પડશે. તેઓ હરજમાન સેવીંગ્સ રકમ માંથી મુકત છે.

જ્યા પાત્ર અને પર્નિઓ માટે જુદી રકમો ઓગસ્ટ યંત્રેથી દોષ તાર પગીએ સંપૂર્ણ આવક પર મુખ્ય કરની રકમ બરવો પડશે અથવા

પ્રત્યેક પગી અને પત્ની પોતાનો ૨૦ ટકા સરટેક્સ બરવો.

હરજમાન બરવાને વખતની અવજન કરનારને વાર્ષિક ૭ ટકા બધાને મુદત આપવામાં આવશે, અને દરેક તાર મુખ્ય વખતસર વારી દેવામાં આવશે નો બધાજ જવું કરવામાં આવશે.

રેપેરમ્સ લેવીની બચતની રકમ પા. ૨૦ કરતાં ઓછી પગી હતી તો કરબરનારને લેવી સેવીંગ્સ સર્ટીફિકેટ આપવામાં આવશે. નહીં તો રેપેર સર્ટીફિકેટ આપવામાં આવશે. લેવી સેવીંગ્સ સર્ટીફિકેટ ૭ ગાંઠીના બાદ વડાની છકાશે અને પાઉન્ડે રૂ. ૧૮ સુધીવાળાં આવશે. ને જે વર્ષ બાદ વડાવવામાં આવશે તો પુરી રકમ મળશે અને ૭ વર્ષ બાદ વડાવાશે તો પાઉન્ડે રૂ. ૨૪ સુધીવાળાં આવશે. દોષ સર્ટીફિકેટ ૭ વર્ષ પહેલાં વડાવી નહીં થાય પરંતુ વાર્ષિક નધુ ૬૦૦ બધાજ મળશે અને ૭ થી વીસ વર્ષ સુધીમાં વડાવી છકાશે.

રેપેર અને લેવી સર્ટીફિકેટ પરના બધાજને નોર્મલ કે સુપર ટેક્સ લાગુ નહીં પડે.

જો કરબરનાર ને મરતાં સુધી નો કરમીસનર ફોર્મ ઇન્સેન્ટ રેવન્યુ બાંહેજે મેસેન્સેન્ટ કાઢી છકાશે. તેને ચોપકા અને વજુ રિયલ માયલ ની સત્તા રહેશે. વખતસર નહીં બરવાર, વીમતો પુરી નહીં પાડનાર, કરમીસનર નો માગ રીસીવર પુરી નહીં પાડનાર અથવા બોરી વીમતો આપનારને માટે પા. ૧૦૦ નો ફોર્મ આપવા ૭ માસ કેહની સખ કરાવવામાં આવી છે.

—જોદાનીસમજના સુ. ૧ અને ભણીના વેવારી અને પારીદાર સોસાયટીના એક આગમન સખ શ્રી. વસન્તભાઈ પ્રામલાઈ પટેલ સહવાની હુક બીમારી વોગરી મવાના અમલા રહીવાર અમનક સ્વર્ગવાસ પામ્યા છે. સ્વર્ગસ્થ પોતાની પાછળ વીધવા અને ન્દાના બાળકોને વીલાપ કરતા મુકી થયા છે. ૧૫૨ તેમના કુખના તેઓને ધીરજ અને વીરગત આપે અને સ્વર્ગસ્થના આત્માને ગિરજાંતે ખરે.

નેશનલીસ્ટ ગ્રુપ

(દ્વાંસવાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ)

નેશનલીસ્ટ ગ્રુપ (દ્વાંસવાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ) તરફથી શાહીદ સ્વર્ગસ્થ હાલો બાઈ મોની ડ્રજ જેમણે ગત્યામુકી તરીકે સેવા બજાવતાં પ્રાણપ્રાપ્ત કર્યો હતો તેમની સંપત્તિ સંગળવાર તા. ૬ મી જુનના રોજ સાંજે ૪ વાગે ન્યુકેલેર સીપીટી માં ઉજવવામાં આવ્યા. આ પ્રસંગે સહિતે હાજર થયા આમત્રણ કરવામાં આવે છે.

જી. મ. દાદુ

લીડર નેશનલીસ્ટ ગ્રુપ ડૉ. જી. કોંગ્રેસ.

દક્ષિણ આફ્રિકાના ટુક ખખરો

માલ સંધરી રાખ્યો એ મુલો મજાશે
વેપાર અને ઉદ્યોગ ખાતાના પ્રધાન બા.
ટટરફે એક મુલાકાતમાં અખ્યાલુ દુર્રાં કે
માલનો એકદમ યોગ્ય કરવાની સરકાર
મોજબાઓ વિચારી રહી છે. ટુક મુલના મેકેટ
માં બહાર મુલનારો એમરલ્ડસ્ટી રેગ્યુલેશનથી
માલ સંધરવાને મુલો કરાવવામાં આવશે અને
તે એ નવા મારાની પહેલાં માલનો એકદમ ધરો.
દરો ના પણ તેની સાથે પગલાં ભેડવામાં આવશે.
આ નવા મારાનો આવક કરવા નુસંધે દરોની
મદદ લેવામાં આવશે. જેઓને માલ મંડળી
રાખેલો દરો તેઓને તેના નિકાલ લાગી રહેશે
એક માલની મુલત આપવામાં ના હશે. સાર
માલ માલ સંધારણુ જમા કરાવત સંધરવામાં
આવશે તે નવી સામે પચસા લેવામાં આવશે
બીન-યુરોપીયન દ્વાર રોગીઓ માટે
સરખા

કરખાત સીટી કાઉન્સિલ થી નોંધ લેવા મળીઓ
માટે રોગીઓની એક રોગીની રોગપીડિતમાં નોંધારા
ના બેસા પીછાતાની સમગ્ર માટે સરકારને ન
માગણી કરી હતી અને જે સરકારે પુરુ બાદ
રોગીનીઓમાં પુરતી સરખાત દરો એક મુલ
આપી મામલુર કરી હતી તેના મંડળમાં સીટી
કાઉન્સિલે મંડળ આદરકારી ન દુરની ખાતાના પ્રધાન
થી એમ જ લેવેલની મુલાકાત લીધી હતી જેના
પરિણામે મી. લેવેલે ૧૯૪૨-૪૩ ના અંદાજખત
માં તેને માટે નાખ્યાની આવરવા કરવાની સરકારને
લાલમણ કરવાનું મંડળ આપ્યું હતું સીટી
કાઉન્સિલે આપી નવા મોડો ખાતાના મંડળ
કુરેલજ દાયના લેવાનું કરાવ્યું છે.

રાજકોલને માટે હટ ની કરપકક

નેહાનીસખર્મની મેજીસ્ટ્રેટ કોર્ટેના મી એચ.
જે. એસ. નેહાનીસ મમલ જમીને રાજ-
કોલના મંડળિર અરોપ માટે પકડા કરવામાં
આવ્યા હતા તેઓનો ફેસ જુન તા. ૨ જી પર
સુલતી રહ્યો છે જે વખતે તેઓની માથમીક
તપાસ ચાલશે. પકડાએલાઓમાં ૧૭ પોલીસ
ખાતાના માથમી, ટ્રાફીક ઇન્સપેક્ટરો, માલમરો,
દલાદો, કામરો અને એક કોલ્ટર એલેક્ટ્રીકો
છે મા સી કુપ્પેરોસિસ પ્રેસીડેન્ટ કલે
અને મી. જે લેવ વામ્પ ડી માલસ ખારોપીઓ
પોત ફાગરે થશે. મમળા આરોપીઓ નાકા
ચાર માલ વધા પ્રોસીડીવાની જેમાં રાખવા માં
આવ્યા છે. ખારોપીઓને કોર્ટેની નીચેના મોંઘરા
મા વધ કરવા સર્ધ જવામાં આવતા હતા જ્યારે
તેઓ આફ્રિકા-સલા રાષ્ટ્રીય મીને માતા હતા
અરમેલોમાં સજા પામેલા રાજકોલી બા
અરમેલોની મેજીસ્ટ્રેટ કોર્ટેમાં અરમેલો ડીરફો-
કટમાં પોસ્ટ ખાતાની માલકીયા અચર રેલ્વેની
અથવા જમીની માલકીયા ટેલીફોન અને ટેલીગ્રાફ

ના તારો લોટી નાખવા નવ જમીને અને પીલ
મેને મીલકતને ફેસલાવથી નુકસાન પહોંચાડવાની
ઉદ્દેશથી કરવા માટે પા. ૨૦ નો દંડ અથવા
એક માસની કેદની સજા પણ જે અને જે
માલની પીછા સજા સારી ચાલચલગતની સરકારે
૧૨ માસ માટે મેફુર રાખવામાં આવી છે.
યએલી નુકસાની ભરી દેવાનો પણ તેઓને દુરખ
થશે જે અને પા. ૨૦ નો દંડ કરવાને ૧૪
દિવસની મુલત આપવામાં આવી છે
રાજકોલીઓનાં વધુ ઉપદ્રવ

નેહાનીસખર્મમાં સ્વાતંત્ર્ય સરખામાં ડેનમાર્ક
નું પીલીયન ગયા મંડળિર આગ સાધવાથી
બળી બરમ પણ મડુ હતું. આમ મોટા મુલવા
માં લાગી હતી. જે ૧૨થી પીલ પેલીયનેલી
તપાસ કરવામાં આવતા સોલીપેટ, સ્કેટલેન્ડ,
નેધરલેન્ડ, પેલેટલાન અને અન્ય પેલીયનેલી
માંથી પણ મોટામાં મળ્યા આવ્યા હતા અને
નુકસાન ચાલ ન પહેલાં તેને દુર કરવામાં આવ્યા
હતા. બા આગથી પા. ૧૫૦૦ નું નુકસાન
મુલેક્ષ અકસરતમાં આવે છે નેહાનીસખર્મમાં
કન માલસ દુર નેન્સીઈક આમળ એક મટરની
પાછપ આગળ મોટામાં મળ્યા આવ્યા હતા. એજ
મત્તામાં એક ટેલીમાફનો થાભલો પણ લુપાડી
પકડા હતો ચાલુ અદવારીમાં બીલ પણ
એવાં ફોતે અનેક થયા છે.

૧૯૪૨ ની સાલ વિષે જનરલ કમરસની અમાદી

નેહાનીસખર્મમાં ગયા સીધારે "સ્વાતંત્ર્ય
સરખા" જુલુ મુલનાં જનરલ રમટસે કનું
હતું કે "એક વર્ષ પહેલાના કરતાં આજે અવિષય
ચિયેના ચિન્હો જુલુજ વજાવ છે. આ ૧૯૪૨
નું વર્ષ આપના મુલના સૈથી વધુ વર્ષ
નીચવાનું છે. આફ્રિકાએ કરી નહિ જોયેલાં
એક જનાવે કલાય તેને લેવા પકડી હું તેની
રાહ જોઈ રહ્યો છું. જરૂર તેના પરિણામે
આપણને ખરી દેશ મળ્યા આવશે. કલાય
મુલને અન નહિ આવે તો પણ કલ દેશાએથી
આપણે એ ખબર પડી રહેશે આસાવાદી
ચિન્હો દર્શાવતાં તેમણે કનું કે એક વર્ષ પર
આપણે દુનીયાના ખેટામાં મોટાં કરકર અને
મદાનમાં મદાન બળની સામે એકસા ઉભા
હતા. આજે મતપાત આપણી સામે આવેલું
દેવા છતાં આપણે એકસા નથી ઉભા દુનીયાના
જે મદાનમાં મદાન દેશો, અમેરીકા અને રશિયા
આપણી સાથે છે. એ કુપરોત આપણી મુલ
સામગ્રીઓ પણ વધતી જાય છે. એ સખળી
તેપાગીઓ લેતાં મને છક નથી કે હોડા વખત
માજ આપણે વિજય પ્રાપ્ત કરીશું

જનરલ કમરસની ૭૨ મી વર્ષગાંઠ

ગયા સીધારે દુનીયનના ૧૪ પ્રધાન જનરલ
કમરસે પોતાની ૭૨ મી વર્ષ ગાંઠ ઉજવી હતી.

એ પ્રસંગે દુનીયન તેમજ દુનીયનની પદારથી
તેમને જે હબર કુપર અભિનંદનના મંદેશાઓ
મળ્યા હતા.

કોસવલમાં બોમ્બલી પોસ્ટ બોફીસાનો થએસો નાશ

મંચ અદવાડીમે બોમ્બ મુલવાથી બેનોમી અને
આલખર્તનની પોસ્ટ બોફીસાને સફત નાશ
થયો છે અને બોક્સખર્મની જુની ટેલીફોન
એક્સચેન્જનો નાશ થયો છે

દુનીયનની વધેલી આવક

દુનીયન સરકારની આવક જે ૧૯૪૧ ના
એપ્રીલમાં પા. ૩૫,૧૫,૪૯૯ ની થઈ હતી તે
૧૯૪૨ ના એપ્રીલમાં વધીને પા. ૪૪,૩૪,૯૫૦
ની થઈ છે ૧૯૪૨ ના માસ તા. ૩૧ મીએ પુરાં
મએલો પાની કુલ આવક પા. ૮,૧૩,૫૫,૬૬૧
ની થઈ છે.

મુસ્લીમ કોન્ફરન્સ

મંચ મેન્સ દુલીય એસોસીએશનના આજમ
હકવા મુસ્લીમ સંસ્થાઓના પ્રતિનિધિઓની એક
મુસ્લીમ કોન્ફરન્સ ગયા નીવારે કરખાના મુસ્લીમ
મુસાદરખાનામાં ભળી હતી. જુલુ જુલુ મુસ્લીમ
સંસ્થાઓને એકત્ર કરી એક મખરમ સંસ્થા
સ્થાપવા આજન ચર્ચા કરવામાં આવી હતી.
મેરીટખર્મ તેમજ મોર્થ અને સાકય કેસ્ટથી
પ્રતિનિધિઓ આવ્યા હતા કોન્ફરન્સે ૧૧
સખ્યોની વધુ સખ્યો લેવાની સજા સાથે
નાટાલ મુસ્લીમ કાઉન્સિલ (પ્રાવીઝનલ કમીટી)
સ્થાપવાને અને સમવાચાળી લારીમે એક
પ્રાનક કોન્ફરન્સ બોલાવવાની મોડવજી કર-
વાની તેને સજા આપવાને કરાવ ક્યો હતો.
પ્રાવીઝનલ કમીટીને બંધારણ લડી કોન્ફરન્સ
સમલ તેવી મંજુરી માટે રજુ કરવાની પણ
સજા આપવામાં આવી છે. મુસ્લીમ કામન
મખળા વએનું પ્રતિનિધિત કરાવ રી પ્રાવીઝનલ
કમીટી તેજ વખતે સ્થાપવામાં આવી હતી.
તેની પહેલી મોટીમ રતીવાર જુન તા. ૭ મીએ
૪૭ મદરસા આરકેમાં બંધારે ૧૫ વાગે મળશે.
સખળી મુસ્લીમ સંસ્થાઓને એક એક ટેલીગ્રાફ
મોલવા સેક્ટરી તરફથી વિનંતે કરવામાં
આવે છે.

દુનીયામાં બાદમાં મહા મજાના માથસનું અવસાન

રમીથ પોટી નામનો ૪૨ વર્ષની વયનો એક
મેટીર જે દુનીયામાં જાગતા મહા મજાન છે
તે બે મહાદીમે નેહાનીસખર્મની નોન-યુરો-
પાવન દેલપીટલમાં મરજી પામ્યો છે. રમીથ
પોટીની હંચાઈ પાંચ ફુટ ૭ ઇંચ હતી. તેનું
હા આ પ્રચાલે હતું: છાતી ૪૫ ઇંચ, પેટ ૮૦
ઇંચ, બંધ ૪૧ ઇંચ, મોઢજી ૨૫ ઇંચ, મોઢજી
નીચેનું મસલ ૨૩ ઇંચ, કાંડું ૮૫ ઇંચ, હાથનો
કમલો લામ ૧૮૫ ઇંચ. તેનાથી પકડી કરી
ચમોટું મદોટું તેથી નસીને તેના પચંગ કુપર
અડીને ફેરવવા પડતા હતા.

મોર્થ રોડેસીયામાં રખર

ત્રણ રોડેસીયામાં જો સરકારી નેટીસ બહાર પડી છે કે નેટીસોએ ખાનગી જમીન સિવાય અન્ય કશોએથી રખર એક્ટું કરવાને માટે મોર્થ રોડેસીયાના આખો મુલક પુલ્લો મુકવમાં આવ્યો છે. ખાનગી જમીન માટે તેના માલીક પાસેથી લેવાતી પરચાસની મેળવરી પડશે. જરૂરવાર છે એ પ્રદેશમાં રખર ઉત્પાન

માડાગારકર

પૂર્વ આફ્રિકાના કીનારાથી ૨૫૦ માઇલ દુર આવેલ માડાગારકર જેનો કબજો બ્રિટીશ લશ્કરી લીધો છે તે દુનીયામાં સૌથી મોટો એવો દ્વીપ છે. માન મીનલેન્ડ, યુગીની અને બોર્નીઓ, એ ત્રણ દ્વીપોજ માડાગારકર કરતાં મોટા છે. દક્ષિણ આફ્રિકાથી એસ્ટ્રેલિયા દોરે અને રાતા મધ્ય તરફ દેશના દરિયાઇ માથો પર ઓઝની ક્ષિતિએ માડાગારકરનું મહત્વ જુગ્મ ભારે છે. તાજેતરમાં જ ફ્રેન્ચ પ્રદેશને દક્ષિણ આફ્રિકા પાસે રાજામાં આવ્યો હતો તે માડાગારકરથી નીકળ્યો હતો. દોરે મહાસાગરમાં ડુમકા કરવા મુમનસાં જહાજોને માડાગારકરમાં સંતાઇ રહેવાનાં રમણો મળી શકે તેમ છે એ દરહાત બ્રિટીશ નેકાડાળ સમજે છે. આ દ્વીપજ હોરશ્વળ અહીં ભાખ ચોરસ માઇલ છે, દ્વીપની જુગે અતિથથ મુકધાર છે પરંતુ જહાજની દુનીયા તેનાથી બાળ્યેજ પરિગીત છે. તેનો અવગીત ધનિકાસ ૧૮૯૫ની સાલથી શરૂ થાય છે ક્યારે ફ્રેન્ચના ૬૦૦૦ એલ મેનકે ત્યાં મલેરીઆથી મરણ પામ્યા બાદ ફ્રેન્ચએ તને રહી તા ફ્રેન્ચ વસાહત બનાવી હતી. ફ્રેન્ચએ માડાગારકરના દીગે સોરેજ નમક સરસ પ્રાકૃતિક બાદરને વિશાલેલુ તેમાં મુખ્ય આશય તેઓ જેને બ્રિટીશ લોકસા માનતા હતા તેની સામે સાવચેતી રાખવાનો હતો. હાલ ત્યાં ટેપીડો ફેક્ટનાર જહાજોનું એક મથક છે ત્યાં સજામરીને અને નાના મુક જહાજો સુધથી તકતુઓમાં સલામતીથી રહી શકે છે. પોર્ટ નીએવર નામના બંદરમાં ફ્રેન્ચએ જહાજોના સમારકામ માટે એક સુધ મોટી બની છે. ત્યાં ૮૦૦૦ ટન સુધીનાં મુક જહાજો જઇ શકે છે. દક્ષિણ આફ્રિકા અને દોરે વચ્ચે મહામતની આ એક મોટી કોઇ તેની ખાસ મહત્તા છે.

માડાગારકરમાં ફ્રેન્ચની જનસંખ્યા લગભગ ૨૭૦૦૦ છે અને હજી સુધી એ વિખી સરકારના મુકરવ હેઠળ હતું પરંતુ આજે તેની સ્થિતિ મુકલ બની છે. પહેલાં વિમાની સર્વિસ હતી તેથી એ અઢવડીયામાં પોરિસ અજાતુંજાતું પરંતુ હાલ એ સગવડ નાજુદ મધ છે. આ દ્વીપને ક્રાન્સ સામે સંકળનારો દરિયાઇ કબજા અવધાર બ્રિટીશ રહેલોનાંથી પસાર થાય છે. અસારે દરિયાનાં એકામાં એકા એક માલ

માલ તેવા કોડવા કોડે છે અને તેમાંથી મહેનનના પ્રમાણમાં પુરતું રખર મળવાની આશા રખાય છે. આસાર

ક્રાન્સવાલ પ્રજાપતિ મંડળના સભાસદ શ્રી. જગાભાઇ કુંવરજી પોતાના બાળ મુક કાલામાઇ ના રોકજનક અવસાનમાં પત્નદાર તેમજ બને તે આવી જે જે બાલ્યોએ દિલમોજી કર્યો છે તેને માટે તેઓનો હાર્દિક આભાર માને છે.

તેનાં જહાજો દ્વારા અને રાટેવેલ વાસ્કેસ રેસને દ્વારા અવધાર નિભાવવામાં આવે છે. આ દ્વીપ પરના જહાજના બારે દરેને લીધે બીજા દેશો તેની સાથે મુક પહેલાં વેપાર કરી શકતા નહોતા એટલે માડાગારકરમાં તેલ, કાપડ સુતર, ધાતુઓ, સીમેન્ટ અને બીજે મલો આવશ્યક માલ, જે સધળો પહેલાં ક્રાન્સથી આવત થતો હતો, તેની બારે તંગી પડતી દોવી જોઇએ.

માડાગારકર દ્વીપે જાતકાળમાં ડીક ડીક તકે કાંધે જોયો છે. મેપોલીયનનાં મુકી દરમીન ન ફ્રેન્ચ વસાહતોને કબજે બ્રિટીશએ લીધો હતો અને પેરીસની સંધીથી બ્રિટીશને સુખત થઇ હતી. તે સમયે ત્યાંના ચાલીસ લાખ વતનીઓ પર તેમનો રદામો પહેલો નામનો રાખ રાખ્ય ચલાવતો હતો. તેણે પોતાના સેન્યને તાસીખ આપવા અંગ્રેજ માજુસો રખેલા અને પ્રજામાં અંગ્રેજી શિક્ષણ અને રીતચરિતો લાખલ કરેલી પરંતુ તેની રાણી જયારે ગાદીપર આવી ત્યારે

માનવતાની ખાક

“આજે આખો દિવસ જુજા કેમ નાંકે હેખાશે કોખર?”

“સુરજે આજ રોજ માળ્યો લાગે છે.”

“શનો!”

“આપણી પરતી ઉપરતું એક સંક્રાન્ત્ય એવું મજામ છે કે જેના સંકળમાં કદી સુરજ આધમતો નથી. એવા વિશાળ સંક્રાન્ત્યને એક પ્રયત્ન કિલો આજે દુરવતોએ તોડ્યો છે તેથી સુરજને પણ શેર થતો કોખ જેમ લાગે છે.”

રસકા ઉપર ધામી મનિએ ગાડી રહેલા જે માનવોએ ઉપર પ્રમાણે વાતો કરી રહ્યા હતા, તે વખતે સંક્રાન્ત્ય થતા આવ્યો હતો અને સમિજ આખોજ દિવસ સુરજ જરા પખુ પરતી ઉપર પ્રાકોશે ન હતો આજની સંક્રાન્ત્યમાં પણ માનવશરીરના રક્તથી રેલાએલી પરતીના કાંધે જુજાતું અતિકરજ પતિમિજ પડી રહ્યું હતું હોશની શાન્ત, ખીરજનીર અને રરથ સંખ્યા આજે ન હતી. આજની સંક્રાન્ત્યમાં જે

તેણે મુશીબતોને હારા પાડેલા અને બીજી મજેલા દેશીઓની કલ કરેલી. એ પછી માન રાલ્યો અને રાણીઓ પણ રાલ્ય કરી મજેલા. પાછળથી પ્રક્રિય અને ક્રાન્સના રોખધા બગડતાં માડાગારકરમાં જે મુરી મમ, વતીઓએ બગવો જમળ્યો અને ફ્રેન્ચોએ આખરે આખોજ દ્વીપ કબજે કરી લીધો. ૧૯૧૬ માં રવરાજ માટે બગવો થતા રહી મજેલા; એ કે તે પછી પરિસ્થિતિમાં સુધારો થતો રહ્યો છે. તાજેતરમાં શિક્ષણ, વેપાર આદિ ક્ષેત્રમાં પ્રગતિ મધ છે; પણ ત્યાંના આદિવાસીઓને રવરાજ તે નવીજ આપવામાં આવ્યું. ફ્રેન્ચ એકબરમાં પણ તેમનું પ્રતિનિધિત્વ નથી.

માડાગારકરમાં કાલ ૫૦૦ માઇલ જેટલી રેલ્વે છે અને મુખ્ય બંદર તામાલાવે તમા મધ્યપ્રદેશની કબી જુનીમાં આવેલું પાદનમર અન્તાનનારીવો રેલ્વે માર્ગે જોડાયેલાં છે. ૧૫૦૦ માઇલ જેટલા ભારા રતા છે. સર અને ખેતીવાડી માટે નહેરો મેહવામાં આવી છે અને ખેતીવાડી જે ગાલામસીઓને મુખ્ય અવસાય છે તેમાં સુધારો થયો છે. પૂર્વ કીનારાના પ્રદેશ તંદુરસ્ત નથી જો કે તળીળી સદાયથી. ખાચ કરીને સંકેશાળ, પરિસ્થિત સુધારવામાં આવી છે. મધ્યપ્રદેશની કુચ્યૂની રવારખ માટે સરખા મણીમાં સારી છે અને મજુખરા પુરોપીવનો ત્યાં રહે છે.

એસ્ટ્રેલિયાની જેમ માડાગારકર પણ એક વાર એશીય સાથે સંકળાયેલું હતું. બીજી સરકાર માડાગારકરને ધરી રાલ્યોને થરણે ધરી દેવાના વારે બ્રિટીશ તને કબજે થઇ લીધો છે.

થાય તે પહેલાં....

રજ ફેલાએલા હતા તેમાંથી કંઈક દીધું બચાવ્યું આતંનાદ ફેલાઇ રહ્યો હતો. વિરહને બેળે બેળેને સંખ્યા પોતાની માનવરીલીબીની સુદી ઉપર જાંસુ સારતી હતી!

પરંતુ, સંખ્યાને મેજુ પુકે કે તું રાને શોક કરી રહી છો તેને સાન્તવન પણ કેજુ આપો એક તરફ મહાકાવ્ય દિમાલમ પણ શાન્ત-રસમ બધું નિરખી રહ્યો છે. બીજા બાજુએ પેલો આરંભ પણ રિવારમર બની બેઠો છે કે ધરતી ઉપરના અણુધીને ત્રીજાં એવા માનવી એકબીજા ની પ્રત્યે શા સાર આટલા સાતકા રીતે હલારાં બન્યાં હશે! મંગા-સિન્ધુનાં નીર પણ દુર દુરનાં આરંભ સંકળીને કુખ્ય બનેલાં બાસે છે. નાઇલ અને ડાન્યુબ પણ આજે મહાકરમાં મારું સનાવવા પ્રવાલ કરતી જજામ છે-મરજુ કે સદાય ધરતીને છેડેથી અસા, વિગ્રાસ અને સંતાવનો વિરજવ સંદેશ લખને હોમેશ પસાર મળી સંખ્યા આજે સાવ હવારા, નાંકિમત અને અસંતાપ સહને પસાં કમ મોટી રતા હતી.

રમે કોઈ એક માત્રી જેણે કે કોઈને પ્રભાવેલો સંશયપૂર્ણતા પાછા માટે સર્વત્રનાં નયનોં નરેણે સહાનુભૂતી દર્શાવતી આદ્ય સેક્યુલર પ્રતિબંધન અભાવના પરી રજૂ છે. સર્વત્રને પાટલે લીધે કે જમીની જેમાં નામન સ્થાપના નથી, પૂજાર્થથી ઉભી થયેલી આસન્ન નામાવસીઓ પાછા પૂજા માં મળી સુખી છે. એકાદ મિતર - નેશીયલન એકાદ અંગિકામાં ન દીકલર લરનીના પટ ઉપર ઘસે મને લેટલા તરવા પગ પછાડીને પોતાના પ્રતિમા તોપરી જવા ફેશિય હરે પરંતુ જોખાંથી કોઈને નિહાન આજે રજૂ નથી, રહેવાનું નથી. લરતીએ પોતાની અભોક્ષ પાણીમાં કપાલનું સંભળાઈ દીકરું છે કે નામ જેનો તાલ હજી.

પરંતુ, લરતીના ને જોશ કલમ થીટન બુદ્ધિ પાછી એકો સુરજન બોલો પડેલો દતો મરજ કે મેલસે કલક જોની કુપર એ તપી રજી હતો. જોના કલક તપન કુપરથી ને કે એને થોડી તા દલસત તપીજ હતી કે કલકનની મોરી પ્રવન એ આવાવની પવનો કાળી કલેવાઈ પ્રવનના મુકને મુકે મુકે મ્યાપી છે એ એક દિવસ તેણે તપાપા કલ મુકાને કલપી થોડી પડેલો. આજે એ દિવસ નજીક આવેલો જોડેને સુરજ પોતાનું ઉદ્ભવન મૂળ જમનની સંભળેલા પ્રવન રજી રજી હતો.

સરજ આજ કલેવે પામે છે તનું કારજ

હિંદના સમાચાર

હરિજનો પ્રથિના દુરવર્તન માટે આફ્રી મહા પાસતા તીકાનદા મામે સરજીએ તીજને પા દરેકા અભાવસેના મરજીમાં મામસેરોએ કલક જાડી પ્રવનપરીપદના માપકે સમજા લેખીત માડી માડી છે, અને સતિપત્રમાં હરિજનો તનુ આપુ તર્તન તરી કરવામા આવે તેવી આગી આપી છે. સરજી સામે મંડાપલા ફેસની પગ આપી માંડાપા કરવામાં આવી. કાડીલાવાડ રેકરડ સંધ

કાડીલાવાડમાં કાળી એકલ તમા સાડી સ્થાપના માટે લેખન તમા, અગવરવા તમા અધાપુથી ફલાવ તે તમે ફેરમા બાદીલક સામેલો દારા પલેંગા તમાવા કલેસથી માંડાવાડ સેવક સમ તમાની સંરજાની રાજકોટ ખાતે સ્થાપના મુજ છે. રોપક સંધના કાળ પ્રદેશ, કાળેજ, કોમાં તમા કરવામાઓ અને કોલાવાસોમાં માટે નાં તમામાં તમેજે વધુ સેવકમાં પધારજી દારા તમાવા રેલા છે.

તમા બલેટમાં કલ કરાડની ખોર

હિંદનું ૧૯૪૨-૪૩ નું જોડાવન રજૂ કરતા નાજાનંઓએ બહેર કુવું છે આવાના વર્ષમાં અભારના નોરાના મોરજે રા. ૧૪૦ કરાડની આવક અંદાજવામા આવી છે. આજે રા. ૧૩૩

સ્થાપના મામે છે. જે પ્રવન એક માત્રી કિરની મરજે કીઆ તીકે કરતા કલક કરતી કલર એક મહાન સાજાવન ખર્ચે ૧૬૦૦૦૦ નેના ઉભવ, અવરવા કલક અને લેવે માટે તેને માન મા. કલ. જે પ્રવન એક માત્રી પ્રવન અને મિલકન લેવા મુખ્ય કીઓ આપવા, લેમનામાં કેમ રાકલી, પીટ, પર્ક અને એકકલ લેવા પ્રવિભા-સાળી સુલકીઓ પાકમ, જેઓ બાપલ, કલા, આદિલ, સ્થાપલ અને વિજ્ઞાનમાં જમનમાં અલેક સ્થાન પ્રમ કરી બોડા, એ કોખાંડી અલેક સ્થાન પ્રવન સાવાલપના એક અતિ વિજ્ઞાન કિલકાનો સુરજ તરી પડેલો છે તેને ગંભીર સમજ સેને માનપનાની કુદ આપનાર સુરજ ગમગીનીમાં પોતાનું મુખ સંભાળે એ માન સ્થાપના કામે છે.

પરંતુ, માનવનન આમાથી કલ કરો મરી કે માનવી કલરો વર્ષના અનુભવ પછી પછી કલરો આમા સાવળતા કલ વધારે કલ કરતા રીજો નવા એકલે આને કલ એ જમલી અવરવામાં અવવા રજી છે. માનવકલરની અવાવ વધારે ફેલાવ ને પડેલાં જ સાજા મામલીઓ વિચાર કરીને તને ખુલ્લવા સાદ કલ નાંક કરે. માનવીમાં રહેલી માનવ-તાની આક ધતી રેકલા તમા મુખ કમારે પ્રમ-આંકસમમ બનશે.

પ્રમવંધ

પ્રવનન પ્રમ.

કોડની અવાવ ખમે અને મુકા ખમે કા પદ કલક ન સાખનો મળી કલ અંદાજ પારે રા. ૧૬૫ કરોડ ન સાખનો છે. આથી રા. ૧૭ કરોડ ન સાખની ખોર અંદાજમાં આવી છે. ૧૯૪૨-૪૩ ના વર્ષની અંદાજ ખોર રા. ૧૭ કરોડની છે.

આવાવનની જમી બોર તરી કરવા માટે તીજના તમા કરેલ નાખવામાં આપવા છે.

(૧) કલકમરો અને સુપર રેકલ કરના સર માલે અલરે રા. ૧/૭ દકા છે તે વધારીને લગલક પદ દકા.

(૨) માલુ ર, મેટ્રેલ અને માલુ સીજમની તમા આવાવ જમન ઉપર રા. ૨૦ દકાનો વધારો.

(૩) મેટ્રેલ કરનાર રેકલા રા. ૨૫ દકા વધારો. ઠપાલનાં પરપોડીનાં કર ૧૫ આમે, વારનો કર એકામાં રા. ૧૫ અને કર આના, કંકેલ ઉપર રા. ૨૦ દકા સરવાળે, કલકમરકલનો કર ૧૦૦૦ તી આવક ઉપર ક પાલ નાખવામાં આપેલ છે. ઓ. રાજમાપાસદારીની અધકલ અંદ આપીલ

ફોલક મકાસમાં માપલ કરનાં ઓ. રાજ-ગોપાવાસીઓ જણાવ્યું હતું કે મંદિર અને મુસ્લીમ મંદિર એક થકને કીલપરની તપાનને

જમને અંત લાવશે પડશે. જો જાપાનીઓ દોહરના લલ મેરી તો મંદિર કે મુસ્લીમ મંદિર જેમાંથી એક કલતી તરી કરે.

મકાનામાં મોરે કોલક કાળી જવાથી પર માલુસોના થમેલો મરજ

સીલનની છે. કલરે આવેલા તમા સહેર માં એક મોરે રોમ કાળી જવાથી પર માલુસો કાળી મુવા છે. રોમ તમા ૧૮ જમને મોરે કાળી પરંતુ તેમાં કા વેલો કલ અને લેમનાં સમાન વજ કાળી દતો ૧૨ જમને મે અવાવમાં આપવા કલ જેમાંના વજ પાછાથી મરી મવા કલ તમા ક જમને જમાથી સકામા છે. પછી મરી મરી મરી સકાવી તીવાને પાછા તમા પીવાથીઓ અને કીઓ કલ. કીવાને કલરો કુકાળીઓ અને મોરે રાક જેવા કલ કલ. કોલેજ પ્રવતી કીવા ના કારજે લેમનાં એકલી અસાવરજી બોલ થક કલ અને કલરો સામે લેમના માપાવ પમ કલ. રોમ કીવામાં ના મામલ કુર કાળી વળા કાળી. કીવા વળાનું કારજ વધારે પડતો મોરે અને સખલ કલ કલ

—

પરસુરજ

—યુનાઈટેડ રેકલથી હિંદ મંદિરો રેકલીક માસન ના છે. દેનરી મેનર અને અન્ય કલરો તમા કલ-વારે અમરીકા કલર તમા છે.

—કલ પીકર સાજુન જે કાળીઓ કીલે સકલી સાવકા માલુસ વજા છે અને કાળી સંપત્તિમાં આવાર મીન અને કીલકા અવિષ્વા કરવા રજી છે તે કલ છે કે મુલ બાદ એક વજ સાવકા માલુસ રહેલી તરી. વેપાર અને પધાર નિષ્કા કરવાની રાત્રા જે આલ કાળી મોડા માલુસોના કાવમાં કાળી તે પછીજ પ્રસરી જશે તેલે કલ જે લે મીન મુલ તેા અને મોડું મુકલન થશે. જે હિંદ મુલ તેા કુ નોકરી રોપતો થઈ જશે.

—તેલની તમાને કીલે કીલકમાં આવાર રોપવામાં કલ વજ મકાનો કે કાવનામાંમાં લાપલુ મરે તેલ બાજવાની મનાઈ મળ છે.

—સુરવાવન સરજે કોલકાની તમાને કીલે અનલકને માટે આરોપકાવમાં ૧૫,૦૦૦ દન મકાઈ મરીકલની મેલાન કુમલ એકલીકોરેકલને સમા આપી છે.

—બાકી મેરક (કી) માં જેન "કલ નામના કલ" માલુસ ૧૨૦ કરની વરે અવસાન થયું છે. તેને જમ ૧૯૪૮ ના તમાવારી લા. ૧ લીલે કરેા કલેવા છે.

—કી. તમાવાઈ કુલેકલે લેકલીકલમાંથી પોતા ના સર્વકેમ મુલ કાવામાંથી પુલમને "હિંદ અભિનિયન"ને કોલકેથી કીના ર સાવાર વિવ-કાનીએ કીલે

કુલની પ્રગતિ

રકીલમાં જરમને આરોપ આમલ કલ લકી રજા છે. રકીલને મજ આપવા તરી એક કલેવા છે. કીલોવાવ જરમને અભિનિયન પ્રકાર કીલ છે. મીનમાં તમાવાઈ માલુસ તરી રજા છે.

તમા અકવાઈવાઈ જમન કોમ્પાસે ઉખાંડના વજા કુલ અને આતિહાસિક મકાનેના તમા કલ છે. સાકેકાવનાર પામે કીલે કોમ પડવા કલ

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાણંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સોભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
ફળવું સંગીત અને સુમધુર શ્રીદ્વેષના ગાયનો કુદરતી સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદરતમાં અને મીઝમંડળમાં આવે અભવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
સાકડાંકોલસાના ધ્રુમાધારી જયી તારકાળીક રસોઈ. આ. કાફી અભવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રોક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ઠંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, માતાર, કાષ્ઠ તરંગ.

નીચેની શ્રીદ્વેષના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, પ્રધન, કમલ, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડોરી, મધન
ધાન્ડ્યા, અકિરત, ભાલી, આદમી.

શ્રીદ્વેષના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, મરખા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પીર પાર્ટસ—દરેક વાણંતના મોટા જથ્થામાં રાખીએ ડીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સાલ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફેલ્યુટ, સરદાર ફેલ્યુટ, ગાંધી ફેલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
જાતના) યંગ ઇન્ડિયા, ગ્રામોફોન, રીફ્રેશનલ વર્કીન્સ, નાડીયન,
(ધાન્ડ્યાન રેકોર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો આ લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રોપ્રાયટરી) લીમીટેડ.

૧૭૬એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પ્રતિબીલન (૫) રાજનતંત્રી (૪) ધરણી રાણી (૫) કોલી (૪) રાધીકા (૩) દીવાલી (૭) મંદાર (૫) સીના બંધન (૫) માત્રી સલાહદીન (૩).
મરહુમ ખાત્ર કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહંમદ ખલીલ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16457.

કાલુ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ ખાત્ર કબાલના છેલ્લા ગાયનોનો સેટર
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. વહેમો તે પહેલે.

N. ખાત્ર કબાલ

- 16404 જળ વહાં ફુનાં પુશરી મળગી
- 16411 એક રોતે ક કસાના
- 16416 બલમાં સંગ હડ મહ અંખમા હમારી
- 16428 મદીનેકા મુસાફર દુ મેરે હકમે દુવા કરના
- 16434 હજારો ઉઠ ગએ લેહન વેદી રોતક હં મેહરીમયા
- 16304 કોમ જાએ ન જાએ મેં તો જાલગી
- 16313 રહમતુલ્લીહ આલમીન
- 16347 મીને મએ હે એક ખુતે
- 16232 જે મીમે હસે હસે દહસે મીસાદેને હે
- 16273 વેહલીકા તામલલી
- 16250 ફરજાત મુસલમાનો.
- 16243 હલકે મે આજ એકમરે આમી
- 16289 ફરજાત મહે
- 16367 મેરા મન મોસે ખોસે
- 16380 મુબકા હારે મહમુદપે મરનેકા ખુશી હે
- 16390 પારો સલ્લેઅલાહ પારો સલ્લેઅલાહ.

R.L. મસ્લામી રેકૉર્ડ

- 316 અંધા મહુલીકા મોજગા
- 301 અજાહા જાલવા
- P.E.
- 27 ચકાદન હજરત ખીલાલ
- G.E.
- 4764 અને 4765 જે રેકૉર્ડોના સેટ
જ'મલમે કાશરોકા પાતી ખીલાનોકા મોજગા
- 4723 પલ્લરસે દરખા હા ઉમના
- 4726 જુહા હે માટે મેખાને સે
- 3164 રતખા ચકાદન
- 6677 હેરા ગાગળ
- 1749 લુમ હો અલ્લાહ
- F.T.
- 12127 રિયામત હજરત જાખીર
- 12907 હે સખાવત
- 12308 હલકા ફરજાનીકા રેકૉર્ડ
- 12781 તોરીક મોહંમદ

ફખરે આલમ કબાલ

- 16270 ઉરને દરવારીમે આલમન ઝલહી
- 16349 તરવીર નગી આંખોસે હીકમે ઉતર આહ
- 16241 તરવીર મોહમદ મેરે હીલમે.
- 16270 હેસને દરવારીમે અલમનઝલહી

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ આમારે ત્યાંવી મળશે. તેના દર મહીને કેહલોગ આમારે ત્યાંવી મળાવી લેશે.

મારહર ફરીફીન

- 16332 ના મોહંમદ ના મોહંમદ
- 16340 હમર આ રીતમયર
- 16261 જસકા રાજ હે કલમરમે
- 16340 અપને અપને ખાત્રી હોલન

મોહમદ ખાલીલ કબાલ

- 16423 આલો આ 1 મહીને ક જાએ ચલો
- 16426 પિયા અપતી તુગરનાં ખોલાએ સખી
- 16433 સાંવરમાં નહી રહે
- 16312 હમારા નગી જામ મરહાન તાલા
- 16221 સાધી મુએ ખીલાદે
- 16366 મુસમલી કાપે ચખાળ
- 16379 કહાં ગએ વાહ લોમ
- P.T. મારહર અબ્દુલ રઝાક

- 12686 મે પાલેહી ખાલ્લીક
- 12620 વેહ હખીમે ખુશ
- 12254 હે સલામ લેનપે જા હે
- 12165 હમરે કલમે કાલીસ ને

કલનખાન એન્ડ પાર્ટી

- 12215 કેહતા હે મુસા આઝા તરી મત્રીમે
- 12917 જમ તરફ જતા હું અખ રહેનેદે સોદા
- 12820 નદાસીલ હે સાફરેકરા મે
- 12860 મે તો જીર આઝ પાર
- 12887 ઝાંકર જળ હિમને ચીલમન
- 127112 હંદરપે વાટકતા ધીરા
- 12740 સરે મકતલપે સરકા

કાલુ કબાલ

- 16388 તુરે અખવર દીખાના ખાત્રે રહુએ જાગી
- 16422 ખાલ મહી કિ તઝલી મએગી
- 16325 ફાલ ખના પર મુજરે
- 16365 ખુલવાલે મદીનેમે
- 16378 ચલે હે હદમ જોર કયાગર કીતી
- 16388 આજ નગી દરજાર દરસદીખાદે

ફીલ્મ રેકૉર્ડ

- બાબી (૫); નીરમલા (૪); તુલસીદાસ (૫); કંચન (૬);
- આઝાદ (૫); કોહર (૩); અલી ખાળા (૨); અલ્પ (૫);
- ખંધન (૬); જોડન (૫); નહી પાનરે (૫); લક્ષ્મી (૫);
- સુન્દરીર (૫); પ્રન્દીઆ કુડે (૫)

કામા રેકૉર્ડ

- શારીન દરહાદ (૬); ખીલ મંમલ (૪); અવધુ કમાર (૨);
- તુરેવેહલ (૬); રઝમાની અંમલ (૩); રુની સુખીતવા ૨).

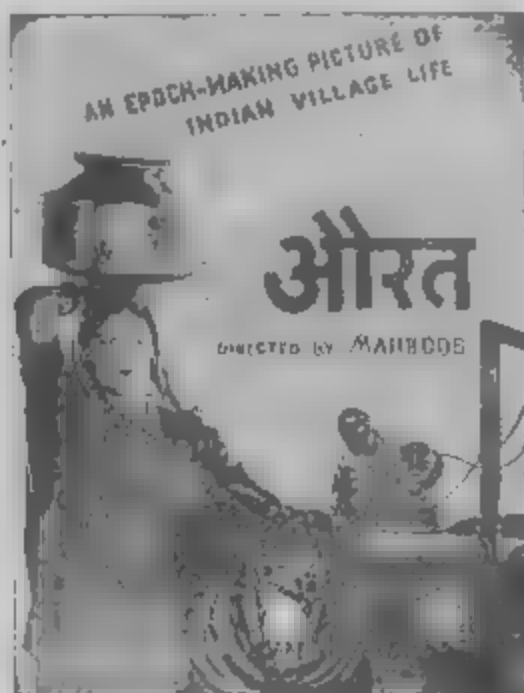
RADIO RECORD TRADING Co.,

38a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG,
and 88 VICTORIA STREET, DURBAN.

SOLE AGENTS FOR

HIS MASTER'S VOICE COLUMBIA and "TWIN"

"Woman"—યાને "ઔરત"

એક અજબ કહાની છે. માઆપ શાતીમે' ફબુલ ખચ' કરકે ઔત્રાદકો હમેશાં કે લિયે ન'ગેદસ્ત ખનાને છે. શાવકારકે તકાએકે કિનકી જી'દગી બરબાદ જેસે કે ગરીબીમે' ધનીરામકો ધર છોડ કર ચલા બના પડા. અબ ભચારી ગરીબ ઔરત તીન અચ્ચોંકી મા કયા કર, મગર હામિત ઇસકા નામ છે. કે ખેતી-વાડી ઔર મજદૂરીકા કામ કરકે અચ્ચોંકો પાસા. એક સડકા નેક દુસરા બદમાશ નીકલા. માને ઉસકો નેક બનાનેકે લિયે કોશીય થી. ઔરતકી હિંમત બે હમાન શાવકારકી બદખાતી. એ ખેલકા નતીબ છે. મંગાઓ ઔર સુનો.

GUJARATI DRAMA SETS

અવધુ કુમાર (ક) રોકાઈનો સેટ.
સીતા કામ (ક) " "
રાજુક દેવી (ક) " "
સકુ'વલા (ક) " "
હીર રાજા (ક) " "
જેસમતેદરબ (ક) " "
સેહ કમાલસા (ક) રોકાઈનો સેટ.

પુનીરાજ ચીદાજીવુ' નાટક (ક)
નરસિંહ મહેતા (ક) રોકાઈનો સેટ.
વડીલનો વારસો (ક) " "
સલ્તનારામજી (ક) " "
વનરાજ આવડો (ક) " નાટક
ભલેપર સગી રસી (ક) " સેટ.
પ્રીત્વજી જન્મ (ક) " "

FILM RECORDS IN SETS

ગરીબીનો નોખ (ક)
ભાલો (ક)

નીરમલા (ક)
મામાકેન સી'જર (ક)

મારી આંખ (ક)
કનકન (ક)

જમાના (ક)
દુરગાહ (ક)

આરતી F.T. 5246 હસાવતારની આરતી.

F.T. 5191 શી મહાદેવની આરતી.

F.T. 5281 શી સલ્તનારામજીની આરતી.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 23—VOL.—XI.

FRIDAY 5TH JUNE 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

AVARICE AND USURY

“**T**HERE is nothing more cruel, nothing more infamous, than the usury so common amongst men. The usurer traffics on the misfortunes of others; he enriches himself on their poverty, and then he demands his usury, as if they were under a great obligation to him. He is heartless to his debtor, but is afraid of appearing so; when he pretends that he has every inclination to oblige, he crushes him the more and reduces him to the last extremity. He offers one hand, and with the other pushes him down the precipice.....Where your treasure is, there is your heart. Perhaps you may have avoided many evils arising from avarice; but still if you cherish an attachment to this odious vice, it will be of little use, for you will still be a slave free at you fancy yourself to be, and you will fall from the height of heaven to that spot wherein your gold is hidden, and your thoughts will still constantly dwell on money, usury and dishonest commerce. What is more miserable than such a state?.....So long as you have a heart attached to gains and riches, whatsoever truths may be told to you, or whatsoever advice may be given to you, to secure your salvation—all will be useless. Avarice is an incurable malady, and an ever-burning fire, a tyranny which extends far and wide; for he who in this life is the slave of money is loaded with heavy chains and destined to carry far heavier chains in the life to come.”

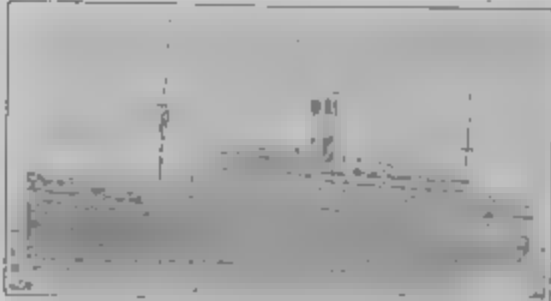
—SAINT JOHN CHRYSOSTOM

દ્રવ્યલોભ અને વ્યાજી

“**વ્યાજી** એ છે મનુષ્યોમાં સમાવેશ છે તેના જેવી યાત્રી, અર્થાત્તી કરનારી બીજી એક વસ્તુ નથી. વ્યાજી એક કરનાર માણસ બીજાના દુર્ગતિએ ઉપર વેપાર કરે છે. તેઓની ગરીબીપર થોડો સાવકાર અને છે અને પછી તેઓ કેમ જાણે તેના મદદન કાણું લેવા તેમ તેઓની પાસેથી વ્યાજ માંગે છે. તેના કરજદાર પ્રત્યે તે કદવદીન અને છે, પરંતુ એવો દેખાતાં કરે છે; એક તરફ તદેશનારી કરવાની તીવ્ર કષ્ટ કરાવતો હોવાનો તે રાજ કરે છે જ્યારે બીજી તરફથી તેને પોલી નામે છે. તે એક દ્રવ્ય આપે છે અને બીજું દ્રવ્ય તેને ખાદ્ય પાણી દે છે... જ્યાં તમારું ધન છે ત્યાં તમારું હૃદય છે. લોભ પ્રતિષ્ઠા દીપ્તિ રતા અનેક રોગોમાંથી કદાચ તમે અગ્નિ જપ્ત સક્યા કરો પરંતુ જ્યાં સુધી એ મંદાતા અવશ્ય પ્રત્યે તમે અનુરાગ કરાવતા કરો ત્યાં સુધી તમે પળા સકવાનું નથી. કેમકે તમે સ્વર્ગના છે એવું તમે ભેદી માને; જ્યાં તમે તેના ગુલામજ રહેશો; અને આકાશની ઉચ્ચાઈથી તમારું સૌનું જ્યાં દટાયેલું હશે ત્યાં તમારું ધન તમે અને તમારા વિચારો તમારા ધન, વ્યાજી અને અપ્રમાણી જાપારમાં રચ્યા પડ્યા રહેશે. આના કરતાં વધારે દુઃખદ સ્થિતિ બીજી શું હોઈ શકે?...જ્યાં સુધી તમારું હૃદય મનોહસતમાંજ પડેલું હશે ત્યાં સુધી તમારે જે કંઈ પણ સહ કરવામાં આવે અથવા તમારા ઉદ્ધારને માટે તમારે મરો તેવી સલાહ આપવામાં આવે તેની તમારાપર કરીજી આસર નહિ થાય. લોભ એ એક અસાધ્ય રોગ છે, અને એક ચિરંજીવ સજાગતી જગ્યા છે. જે આ જન્મમાં મનને ગુલામ અને જે નિધારે જીજીરથી જકડાયેલો છે અને આવતા જન્મમાં એ કરતાં પણ વધારે બારે જીજીરથી જકડાયેલો રહેશે.”

—સેન્ટ જોન ક્રિસોસ્ટમ.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

ધારા દિવસમાં રદીમર મુંબઈ જવા ઉપરથી.
સહુત નેમજ ૨૬ ધેસેજરો લેવામાં આવશે.

સરખા આબ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન
શાફનાસ ફેમ્પુલેશન મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા વિષે
સંબંધી લેખાને મળવાથી અદાલત કરી આપીશ.

રાગીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હાઈ પેસેન્જર એજન્સી.

તારથી રદીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
આકલી સકાય તેટલા ખાતર તારમાં થાતાનું પુરું
રીરનામું મોકલવું.

૩૬ ડીક્રીટ હિંદુ વીરો સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.

૩૭ ૩૭ યુરબીમ વીરો સાથે પા. ૧૮ ૬ ૬.

૩૮ ૩૮ વીરો વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.

સેકન્ડ ક્લસ સીંગલ વિરો વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

રદીમરની આવલવની તારીખમાં અને ડીક્રીટના
ખાલમાં વિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432,

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street, Johannesburg.

Phone 33-1453

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

1940

THE NEW INDIA ASSURANCE —COMPANY, LIMITED.—

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ દીલો વીમા કંપનીમાં જીવનના, આમ, મોટર કાર મોટર
ભોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કારકોરોને લગતા વીમાઓ,
કામગીર વિશેષ દરેક મળતા વીમાઓ ઉતરાણી સહાય છે.
હાલ કંપનીને જીવન આપતું એ દરેક લીલોની ફરજ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 2-5845
P. O. Box 1410.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર પાટકાના અંશને પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

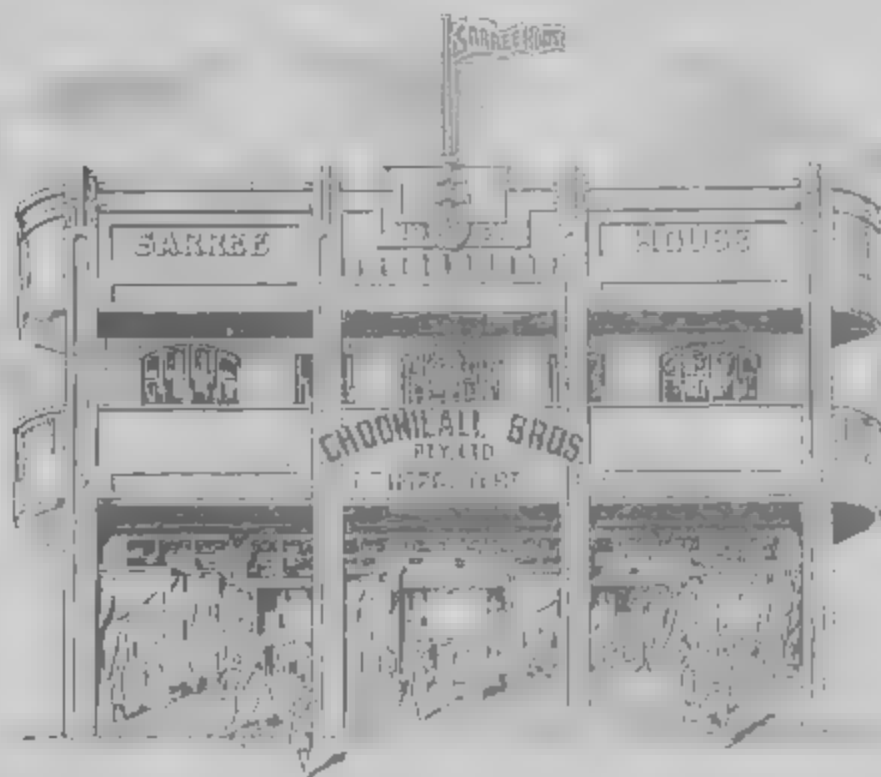
Transvaal Office:

ROOMS NO. 12 & 13,
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG
Telephone 33-4478
P. O. Box 3641
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union & South Africa.

1940

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,**THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.**

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our SAREE HOUSE which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Banarasi Sarees and several other lines will be offered at reduced sale prices.

મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રધર્સ પ્રાઇવેટ લીમીટેડ

તેઓના ગ્રાહકોએ ભવકાળમાં આપેલા રોકા માટે તેઓનો આભાર મનવાની આ તક છે છે, કે જેના પ્રતિષ્ઠા અમે ૧૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સક્ષમ થયા છીએ. માર્ચ ૨૨ સોમવારના ખુલેલા અમારાં સારી કાઉસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી દબના ડ્રેસ લેંગ્થ, બનારસી સારીઓ અને બીજા અનેક લાઇનો ખાસ વચગેલા સેલ પ્રાઇસ વચવામાં આવશે.

TO-DAY NO INDIAN'S HOME IS A HOME WITH OUT THE PHOTOS OF THE INDIAN LEADERS.

We have just received a large number of Indian National Leaders' Photos of all kinds.

Subhas Chandra Bose
Pandit Jawaharlal Nehru
Mahatma Gandhi
Maulana Abul Kalam Azad
Dr. Rajendra Prasad
Mahatma Gandhi and Charka with the Map of India with Hind Devi
Hind Matha with Flag
Hind Devi with Flag. 1/- per copy. size 10x14.

FILM STARS

We also stock Pictures of all film stars. size 10x14 1/- per copy.

Real Photos of film stars. Assorted Post Card size 7/6 per Dozen, very latest. size 3 1/2 x 5 1/2.

Read and read more. We can give you all the latest news from India in the 'Orient Weekly Of India Illustrated.' Nine pence per copy.

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,
PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

**ઇન્ડિયન પ્રેસરી કીફાયન આવે
કયાંથી ખરીદશે?**

હંમેશાં ઇન્ડિયન પ્રેસરી વિભાગ ખાતે છે, જેમાં દરેક પ્રાચીન હિન્દી પ્રેસરી તેમજ ગાંધી વસાહતી તારીખો માટે પરવરના ઉપરાંત રાજ વાપરવાની હિન્દીઓના હર ઉપયોગી પરવરના હંમેશાં ત્યાંથી તદ્દન કીફાયન આવે મળી શકશે.

આઈર મોકલી ખાત્રી કરવા લખાંતી છે.

હંમેશાં આઈરે હંમેશાં પેતાની કેમરેન લેખન સારી પર્સોન કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રદર્સ

(રામલાલ અને દુર્ગાબાઈ કાલકર મિત્રો)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,
JOHANNESBURG

હંમેશાં દરેક પ્રકારના વિભાગો પણ ઉતારીએ
છીએ: હાંદી, આગ, બગલરી, એક્સીડેન્ડ,
મોર, રેલ્વે ગેરેટી વિગેરે.

'Phone 24350. Tel. Add. "Nandijee."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,
P. O. BOX 195. DURBAN.

**HEADACHES QUICKLY RELIEVED
BY TAKING**

TYSONO BRAND (PAIN-EXCUR) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 1/-, 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN.

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનજર મહાશય અમુલકાલ હાઈવિંગલ

દરેક ભવની શીશવલો, શીશવલો તેમજ મોંપા મેવા,
મસાલાથી અને ખનાયોએ છીએ

અનેક વખતોએક દુરની પુરુષ, સેવ, મમરા, મહીઆ,
સાજીઆ, પાતરા વિગેરે દરેકલ તાલ ખનાયોએ છીએ.

શીશવલોમાં ખાત્રી કાચક પાટો આઈર પ્રમ બે સ્પેશીયલ,
પાટો વિગેરે આઈર માર્ટ મસાલોમાં મહાઈ આઈર પ્રમ બે

કુક વખતમાં ખનાયો આપીએ, બહાસામથી મંગારનારને
માલ પુરતી કાળજી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6576. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

'Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

in South African, Canadian
and Australian Apples

— also —

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજીબલ મકાવનાર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ.

જાત્રુમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

હંમેશાં આઈરે ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નાયીસ સારા અને સરતા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 765. 106 Prince Edward St. Durban.

Golden Number

OF
"INDIAN OPINION"
SOUVENIR OF THE
Passive Resistance
Movement
1906—1914.

Price : Two Shillings.

to be had from:—

Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

THE EPIC PAST

(BY PYARILAL)

An account of Mahatma Gandhi's Fast in
September 1932, and events leading up to the
Veravda Pact with all relevant documents.

320 Pages. Price: 2s. 6d.

Obtainable From The Manager:

INDIAN OPINION, Phoenix, Natal.

Indians In South Africa

Helots within the Empire
and

How they are Treated.

By Henry S. L. Polak.

Price 2s.

To be had from:—

THE MANAGER,

INDIAN OPINION,
Phoenix, Natal.

The "FRIENDS of INDIA" SERIES

Short biographical sketches of eminent men, who
have laboured for the good of India.

Copious extracts from the speeches and
writings of the "Friends of India" on
Indian affairs are given in the sketches.
Each volume has a fine frontispiece.

Lord Macaulay,
Sir William Wedderburn
Rev. Dr. Miller,
Lord Ripon,
Ravi Varma,
Sir O. Bankaran Nair,
Sir Henry Cotton,
John Bright,
Lal Mohun Ghose,
Mrs. Annie Besant,
Allan O. Hume,
A. M. Bose,
Dadabhai Naoroji,
V. P. Mudhava Gowd,
Raja Ram Mohan Roy,
Pinakini Edniji Wacha,
Jahur Chauder Vidyamangar
V. Krishnaswami Aiyer,
Babu Surendranath Banerjee,

Lord Minto,
Lord Morley,
Sir Ptarnesha Mehta,
Swami Kama Tirath,
Sir Salar Jung,
Henry Fawcett,
Lord Hardinge,
Krisno Das Pal,
Edmund Burke,
Ropruddin Tyabji,
W. C. Bonnerie,
Charles Bradlaugh,
Anwar C. Razaqdar,
Rao Bahadur K. N. Muthukar,
Dr. Kashi Behari Ghose,
H. H. Das Sanyal Rao Chakravarty,
Kashinath Trimbak Telang,
Nawab Mousam-ul-Mulk,
Behramji M. Mallai,
Hindu Social Ideal,

Nation Building (Annie Besant),

Price: One Shilling Each

APPLY:

MANAGER, INDIAN OPINION,
PHOENIX, NATAL.

'INDIAN OPINION'

(Founded by Mahatma Gandhi in 1903)

For The Moral, Political and
Social Advancement Of Indians
In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union	2ls.	Annually
" " "	1ls.	Half-yearly
Outside the Union	22s. 6d.	Annually
" " "	12s.	Half-yearly

Become a subscriber and persuade your friends
to do likewise.

Apply to—

Manager,
Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

Are You a subscriber of
'Indian Opinion' if not, Why not?

NEW SHIPMENTS

OF

3 PIECE DAWNI SETS

In Georgette, Crepe de Chine and Satins. Embroidered, Printed and with Indian Jari work in all colours now unpacked.

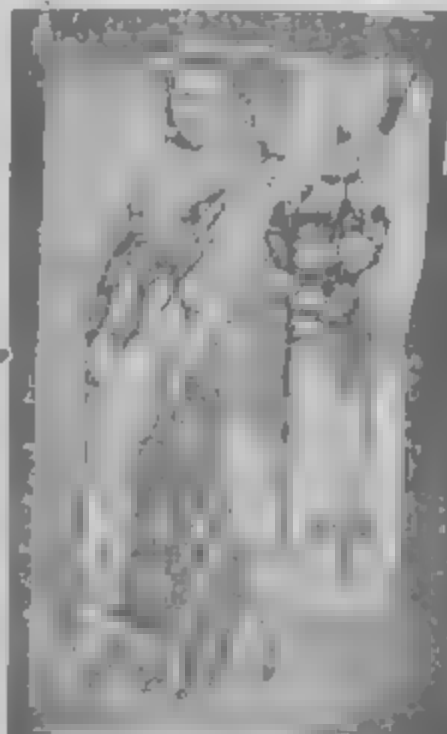
From 35/- to £6

PER SET

THE JAPAN BAZAAR, JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES & FRIENDLY SERVICE.

★ SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL. ★

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES, with Blouse Lengths to match. Beautiful colourings with Gold or Silver work.

From £3 to £18 EACH.

Fine Work and Embroidered Georgette and Crepe de Chine SAREES. From 17/6 to 65/- EACH.

Strengthened and Embroidered ART SILK SAREES in all shades. From 10/6 EACH.

LATEST FILM STAR SAREES, showing designs and in a new range of colours, with wonderful Jari. From 10/6 EACH.

Indian made GEORGETTE and SATIN BLOUSES. Huge range of lengths and in colours to match all sarees.

From 7/6 EACH.

Our Special Fancy Section is showing Silver, Gold, Tinsel, Jari and Fancy SAREE BORDERS, 8 yds. length in various widths. Ladies' INDIAN SHOES and CHAMPAINS. Fancy EARRINGS, BROOCHES, BANGLES, NECKLACES, Hand-embroidered PLUSH COATS and BLOUSE LENGTHS in all shades.

Special Values offered in Embroidered, Printed and Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART SILKS, 45ins wide in beautiful shades. From 2/3, 3/6, 4/6 & 5/- PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty Georgette, Crepe de Chine and Satin Hand-made DRESSES for the little ones. In all shades. Sizes 16 to 24

From 3/6 to 10/6 EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Main, Striped and Checked. From 2/6 to 6/6 EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS, etc., at specially reduced prices

WE have great pleasure in advising our many esteemed clients that we have now unpacked huge stocks of Silk and Cotton Piece Goods. Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines in our Wholesale Department.

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS.

ત્રણ પીસ ઓહણી મુદત

નવું શીપમેન્ટ હમણાજ આવ્યું છે જેમાં જોરજોર-1, સાટીન, અને કેપરીલીનના સુરે, બરત બરેલા, અપેલા તેમજ ઝરી કામવાળા, રંગે નવા રંગોમાં શી. રૂબ થી ૫૫. ૬ સુધી.

ધી જાપાન બજાર જોહાનીસબર્ગ બહીત સાડી શુહ.

બહીત અને પ્રખ્યાત પામેલુ સાડી શુહ

પાક એકવાર જનતાના મન રંગન કરવા,

નમુનેદાર નવરંગી સાડીઆ અને તેને સગતી બરપુર વસ્તુ,

બજારના કામથી બધા લોકોને આપે,

બહેરના ચાલુ જમાનાની માંગણીને પહોંચી વળવા.

રજ રજ નવી રંગે જોહાનીસબર્ગ માં સારા કીપાર્ટમેન્ટ બોલવામાં આવ્યું છે.

રેક્ટ પસંજ માર એક વાર પધારી ખાતો કરવા બહાનમય છે.

કસબ કામથી અને જલેતબરેલી બરેક્ટ અને કરપરીલીનના માટીઆ ... ૧૫/૬ થી ૧૫/-
બપેલી અને બરત બરેલી રેસમો સાલોન ... ૧૫/૬ થી ૧૫/૬
રસમો પનાવરના નવીન અને તરતેટ બહાનમે સાડીઆ રંગે સાથે બળી રંગે બિલ નવા નવાની જરૂરના ... ૩/૬ થી ૫/૬
નોને નવરંગીના નવરંગે આવરે ત્યાંથી બીડે અગત નવા હરતા કામથી મજબૂત
સેનિકા, ફિચી, કાલ કામથી, બરી બરતની રંગ રંગે, સાડીની કોરો, ૮ થી ૧૦ થી, રંગી મંગલ અને રંગે, બિલોન, માટીના પીના, બંગલોના કામથી બરેલા પીકીટ રંગીઆ અને બાલિક પનાવરના કોકાકો, રંગેથી નવેલી મારે, રંગે ૩/૬ થી ૫/૬ થી, બીચે, થીચે.
સાડી ૬/૬ થી, બરતબરેલી, બપેલુ, બેલકીયા, થીચે, બેલકેટ કરેલીનીન અવવા આવર રંગીઆ રંગે થી પનો.
પાક પડાકે આવે ... ૨/૬, ૩/૬, ૪/૬ અને ૫/૬ થી
અંગારાના રેસા, કામથી પનાવર, બત ભાગી નવી કીમલન અને રેસીન, કરપરીલીન, બેલકેટ અને સાડીઆ, સાલો ૧૧ થી ૨૬ સુધી ... ૩/૬ થી ૧૦ ૬ સુધી.
બેલકીયા મારે, સીકના તેમજ કોલના રંગ કીટીયા, બેલકીયાના તેમજ રંગીન ... ૨/૬ થી ૬ ૬ સુધી.
મંગલ, બીટીયા અને બિન સીકના રંગે, પાવરના, રેસમો કામ, રાઈ, રેસકે, થીચે વસ્તુઓના આવરે પાક પડાકે ૬ થી ૭.
રંગેથી લુગસ અને અવરે મજબૂત અને રંગે ૩/૬ થી ૧૫ ૬ સુધી.

P.O. Box 5169 THE JAPAN BAZAAR, Phone 33-6229
GIDDOMAL & Co.,
WHOLESALE SILK MERCHANTS,
39 MARKET STREET JOHANNESBURG.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 2, C. 1, K. 1

Friday 5th June 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price: FIVEPENCE.

NOTES AND NEWS

General Smuts's Visit To Durban

GENERAL SMUTS, Prime Minister of the Union and Minister of Defence, paid his second public visit to Durban since the outbreak of war, last Wednesday. He came to discuss the question of the local defences with his officers and staff and to see what his fighting units in Durban were like. The next evening he spoke to over 4,000 people in the Durban City Hall. General Smuts said he had decided to divide South Africa into two commands—coastal and interior. The Coastal Command would be responsible for the defences of all the important ports. The New Coastal Command will be under Major General L. P. de Villiers, while General George Brink will command the interior forces. In the course of his interesting speech General Smuts said:

"We are passing through unique times, such as the world has not seen for a thousand years and may not see for another thousand years. The man who thinks of his position, of his wealth, of his property, to-day—that man is a traitor to South Africa. That man does not deserve to live in a time like this. This is a time of the gravest responsibility and danger, but also a time of immense opportunity of making a fresh start. Although I am a realist, I am idealist enough to hope and pray that out of this terrible struggle through which the world is passing, a better world will be born, a better social order, more social justice, more humanity, and less regard for property, privilege and position. I hope that that spirit which underlies our Christian civilisation and the message which that great civilisation carries—that message of 2,000 years ago—that that message will find expression in the New World which will follow this war. In service, in sacrifice, in helping you follow men, in working together and fighting all the devilry that is going on in this world of selfishness—in that way and on these things we shall secure a better world;

and I am sure the ideals we stand for in this country, the ideals of the Atlantic Charter of justice and equality between men, respect for personality and human freedom—on that basis alone the world will come to its rest and find fulfilment of its higher desires."

Referring to the entry of Japan into the war, General Smuts said:

"Japan's entry into the war has brought an opponent which is a power to be reckoned with. 'I take off my hat to Japan.' 'I have always been profoundly impressed with her prowess since her war with Russia. In her we have one of the most dangerous opponents in the world. A nation that takes on both America and the British Empire must either be superlatively brave or completely mad. Time only will tell which applies. In the meantime we must be cautious. I don't know, but it seems to me that Japan is mistress of the Bay of Bengal. She launched on Ceylon an attack such as she launched on Pearl Harbour. She is already in the Indian Ocean. How far she can go no one knows. I look upon the Indian Ocean as the most important part of the globe to-day. The union of groups of nations commanding the Indian Ocean dominates the war. We are the gateway to the Indian Ocean. Imagine what a prize the Cape must be to a world at war. We have to be very careful indeed. The Australians are the masters of Australia, but that did not prevent the attack by midget submarines on Sydney, which might have had the most lamentable consequences. That is the sort of thing we have to be very careful about. If Australia is not spared by distance, why should we look upon ourselves as being safe and immune? This gives us heavy additional responsibilities in home defence. The attacks on Ceylon which I am afraid will be renewed on a larger scale—and on Sydney, are pointers and reminders to us. To us

has been assigned the position of responsibility and honour which must and shall be discharged to the uttermost. The key to the Indian Ocean has been placed in our hands. That is our situation. It is for us to keep it and fight for it to the death to see that no hostile Power attempting to get it shall wrench it out of our hands."

General Smuts returned to Pretoria by aeroplane on Thursday morning.

Dr. Malan Advocates Gandhiji's

Method

At a Nationalist Party meeting in the Johannesburg City Hall last Saturday night Dr. Malan said, "we cannot achieve our ideal along the path of violence." Referring to Gandhiji's suggestion that Indians should not allow themselves to be mobilised to resist an invader, Dr. Malan said: "If Africans were commandeered, I recommend that they should refuse. I know I can be sent to prison for this statement under the Emergency Regulations, but I am prepared to go."

Chinese Angered At Colour Bar

Thirteen Chinese seamen from two ships in Port Elizabeth harbour walked into a main street last week and asked for drinks. They were told that it was "a European hotel." Unable to understand English properly, they got the impression that the barman had told them to "go to hell." That was the start of trouble. They appeared in Court on a charge of malicious injury to property when it was revealed that they had wrecked the bar, smashing up bottles of liquor, mirrors, tables and chairs to the value of £50. The story told by the accused, who spoke a Chinese dialect for which it was difficult to find an interpreter in the city, was that they could not understand why the barman refused to serve them. They had travelled all over the world, and nowhere else had they been refused drinks. The proprietor of the hotel admitted that the Port Elizabeth Chinese Association had made

good £30 of the damage. The accused were fined £5 each with the option of 14 days' hard labour, suspended for three months on condition of good behaviour. In East London a tea room proprietress refused to serve Chinese sailors with tea and the Chinese retaliated by breaking the crockery. An eye-witness of the occurrence said that the proprietress refused the men by saying: "No tea for Chinamen," and then rang for the police. It is averred that the men were well dressed and courteous until they were snubbed. The sequel to the affair was the forfeiture by the Chinese of bail of £1 each, when they failed to appear in court to answer a charge of causing damage.

"Nauseating"

The *Sunday Times* (Johannesburg) writes:—In our coastal towns visiting Chinese sailors are being treated like outcasts. Recently in Port Elizabeth some of them wrecked a bar because they were refused drinks. In East London tearooms have refused to supply them with tea. These men are our allies. They are of the same blood as Chiang Kai-shek—brothers of the Chinese who died in Burma—men of the same ilk who have died millions for democracy in the war-torn land of China. They risk their lives in British ships. Had the Chinese not held the Japs for four years the yellow Dragon might have been in our coastal towns by now. The Chinese are still dying for freedom. And here we refuse them freedom. All this colour bar snobbery and hypocrisy is nauseating.

Protest Against Proposed Expropriation Of Indian-Owned Land

A meeting of Riverside-Bridgeway and District Indian Ratepayers Association was held at the Sir Kurma Reddi Indian School, Riverside last Sunday afternoon to consider what action should be taken in connection with the Housing Board's proposals which were made to the Minister of the Interior. The chairman, Mr. T. M. Naicker, said that the proposals were entirely foreign to the interests of the community and were thus not acceptable. While Indians were prepared to co-operate in any system of town planning which would entail their retaining ownership of their properties, they were not prepared to have their properties made available for European housing. A resolution to this effect was passed, the meeting making it clear that they would assist in any undertaking involving the provision of additional roads or other town planning amenities necessary to the community, subject to the present Indian owner retaining ownership of their

properties. It was also emphasised that the residents in this area had been living there for the past 50 to 60 years, this being one of the first Indian settlements in Natal. A number of schools, religious institutions and cemeteries existed there. It was not only on sentimental grounds that residents were objecting to expropriation, but also for moral and religious reasons. There were ample sites available for European housing in the immediate vicinity, particularly Virginia, Durban North, Harries and Ellis Park estates. These totalled 1,284 acres and could easily

be secured by the Corporation without affecting the Indians. If the Corporation desired to rebuild properties requiring to be demolished, the Indians were prepared to rebuild the area themselves provided they retained ownership of the properties. It was also mentioned that Indians in that area had already ceded portions of their land for defence purposes, free of rental. The Rev. W. H. Satchell remarked that the European public was not aware of the suffering of the Indians, and if they heard of the true position they would not permit the Corporation to carry its project through.

Indian Opinion

FRIDAY, 5TH JUNE, 1942

Licensing Question In The Transvaal

THE new Draft Ordinance to consolidate and amend the Law relating to the control of the issue of certain trade and business licences introduced in the Transvaal Provincial Council is causing concern among the Indians resident in that Province. Though there is no colour bar as such in the new Draft Ordinance there is a section which empowers the local authorities to refuse a trading licence to an applicant if such applicant or whoever may be in charge of the business does not know one of the official languages of the Union. This will indirectly hit a considerably large number of poorer Indians who know neither of the languages and eke out a living by hawking fruits and vegetables. This structure is a senseless one, for a person surely cannot afford to wait to be literate before he can seek bread for himself and his dependants. No State would allow its subjects to starve because they are illiterate. If the State desires them to be literate it is the duty of the State to provide facilities to educate both young and adults. In the Transvaal, however, educational facilities are lacking even

for the young, for thousands of Indians of school going age are suffering from a black out in so far as education is concerned.

There are other clauses less dangerous but nevertheless serious. One clause empowers the local authority to cancel a trading licence on an adverse report made by a Police officer. The Courts are also given power, in addition to other penalties to cancel a licence of a person guilty of an offence. This is a very harsh and Indians have reason to fret because of trade rivalry which would most likely render the clause to be applied to them prejudicially.

The one thing lacking in the new Draft Ordinance is the provision for an appeal to the highest Court against the refusal of an application both in the case of a new licence and a renewal. The Capetown Agreement distinctly stipulates that

"When the time for the revision of the existing trade licensing laws arrive, the Union Government will give all due consideration to the suggestions made by the Government of India delegation that the discretionary powers of local authorities might be limited in the following way:

- (1) The grounds on which a licence is refused should be laid down by statute;
- (2) The reasons for which a licence is refused should be recorded;
- (3) There should be a right of appeal in cases of first applications and transfers, as well as in cases of renewals, to the courts or to some other impartial tribunal.

None of these provisions have been made in this new piece of legislation and in the respect the

Capetown Agreement has not been implemented. It is the duty of the officer of the High Commissioner for India to the Union, whose existence is due to the Capetown Agreement, to see that the Agreement is implemented, and the interests of the Indian community safeguarded. Trading is the only avenue open to Indians in South Africa to eke out a living, and such drastic and arbitrary powers placed in the

hands of local authorities would spell ruin to the community. This is not in keeping with the New Order to come after the War contemplated and often referred to by our Prime Minister and other distinguished Statesmen of the Union. It will be a sorry day for Indians if the new Draft Ordinance is allowed to pass without the objectionable clauses being amended or eliminated.

TOBACCO WORKERS' UNION

THE following statement has been issued by the Tobacco Workers' Union (Durban branch) in connection with the closing down of the Cigar Factories in Durban.

The Tobacco Workers' Union (Durban branch) was formed in November 1939 for the purpose of improving the wages and conditions of workers engaged in the cigar manufacturing industry, Durban.

Previously, two other attempts were made to organise the workers, but, owing to some reason or other, these attempts failed to establish a real unity among the workers. The present Union, being the third attempt, has proved successful and within a short space of time many gains were achieved. The most important of these was the recently expired Agreement between the Union and the employers in terms of the Industrial Conciliation Act. This Agreement was the result of 18 months of negotiations with the employers. The workers were enjoying slightly higher wages, shorter hours of work and various other benefits but, depended upon the then pending Wage Board investigation to bring about decent living wages for the workers in the industry.

During August, 1941, the Wage Board carried out its investigations. The Union and the employers in the industry were fully represented at the Board's sittings in Durban and the cases from both sides were heard by the Board. The members of the Board carried out investigations in loco in all the cigar factories

In January, 1942, the Wage Recommendations of the Board were published and were allowed for objections. The Union strongly objected to the wages recommended by the Board, because they were far lower than those proposed to the Board at its sittings. It is understood that the employers also objected to the wages recommended as

being too high.

The Hon. the Minister of Labour published the Wage Determination for the Tobacco industry on May 1, this year, giving the date of operation as May 25. Though the Union made strong objections against the wages published in the Recommendations no alterations in the wages were made.

During the first week of operation of the Wage Determination the employers of all the five cigar factories in Durban have given notices to their employees to terminate their services, on May 29. The employers' reason was that they are closing down their factories.

When the Union took this matter up with the local Department of Labour it was given to understand that the employers have decided to close down because the wages laid down in the wage determination are very high. To pay the wages to the workers the prices of the production must be increased and this is impossible because the Markets will be definitely lost.

Now, that the workers totalling about 200 are thrown out of the factories, the Union is determined to fight the employers. The reasons given by the employers are not accepted by the Union and declares this "Closing Down" of the factories by the employers as an indirect lock out. In the event of the very same employers re-opening the factories the Union will take action against the employers to bring justice to the workers.

These workers, most of them having been in the industry for more than 30 and 40 years and having fully realised the immense benefits derived since the formation of the Union, are certainly not going to stoop down to the employers' tricks.

This dispute may involve just a small number of workers, but it also involves a question of vital concern to all workers.

The non-European workers of Natal are showing great determination and excellent spirit of working class unity in organising themselves into strong trade unions as the only means to bring about their economic progress. But it is only by sticking to their principles of unity can they succeed in going forward to greater improvements.

The Tobacco workers have shown within a short period that they can stand united in defence of working class rights. It is for the other workers in other industries to stand united by the Tobacco workers, if they are to help to build a strong, virile and healthy Trade Union Movement that would lead their struggles towards economic security and a happier life.

At a general meeting of the workers called by the Tobacco Workers' Union (Durban branch) the general secretary of the Union Miss Johanna Cornelius who just arrived from Johannesburg said that in an interview with the Hon. the Minister of Labour, Mr. Madelay, told her that in his opinion the cigar manufacturers are only using "closing down" as a bluff to the Government against wages laid down by the Wage Board, and that the workers should not be panicky.

THE NATIONALIST GROUP OF THE TRANSVAAL INDIAN CONGRESS

The Nationalist Group of the Transvaal Indian Congress will commemorate, at the Newclare Cemetery on Tuesday, the 9th June 1942, at 4 p.m., the anniversary of the late Dabhyabhai Govindjee, the noble Passive Resistor who died martyr to the cause.

All are invited to be present.

Y. M. DADOO,
Leader, Nationalist Group
of the T.I.C.

INDIAN DEPOT HOSPITAL IMPROVEMENTS PROMISED

NUMEROUS improvements in the conditions at the Depot Hospital Point, have been promised by the Acting Protector of Indian Immigrants Mr. H. Robinson as a result of the shameful conditions having been brought to light by the Research Group of the Natal University College Students' Union.

After serving on British merchant vessels under war conditions for several years, 233 Indian merchant sailors, at present based at the Depot Hospital, Point, are sleeping on cement floors, under roof which leak like sieves during wet weather, with no private conveniences and no place to eat except their sleeping quarters or the yards.

The men are housed in three hells, two of which are very old and dilapidated. In none of the hells is there a single item of furniture provided for the comfort of the men.

On arrival the seaman—all of whom are awaiting ships—are given two blankets. As there are no beds or mattresses in the hells, they have to use one blanket as a protection against the chill in the cement floors and one as a cover.

In the main hall, 405 men are crowded into an extremely limited space and have to live, eat and find their recreation there. In the smaller hells there appears to be more space, but there is very little light and the air is stale.

The roofs of the two subsidiary hells are in bad condition. Light streams through several large holes, and the walls are dis-

coloured where water has poured down in wet weather.

One elderly seaman who has been on British ships for the past 20 years and has visited nearly every country in the world told the *Daily News* representative that he had never seen conditions such as exist at the hospital in Durban.

Other sailors agreed with him, but most of them shrugged their shoulders and said: "It is the will of God. Perhaps one day it will be better."

One old sailor, who looked 20 years more than the 50 he claimed, said that his ship had been sunk some months ago. With other survivors, he was brought to Durban. Since then he has been sleeping on the cement floors and has as his total worldly possessions two blankets, a cotton shirt and a cotton pullover.

The Acting Protector received a deputation, led by Mr. I. C. Meer, president of the Research Group of the N.U.C. Students' Union.

He listened to their complaints sympathetically, and promised that the men would be given beds and mattresses, that there would be a strict carrying out of the Health Act, that the roofs of the outer buildings would be repaired and that window panes would be put in windows at present boarded up. Lights will be installed in the kitchens, and in the hells the men will be allowed to keep the lights on until 11 p.m. instead of only until 10 p.m. as at pre-

sent. It was also suggested that tables and benches should be placed in the yards so that the men can eat in comparative comfort.

Mr. Meer said that the Research Group was not satisfied with the present ration allowed to the men, and it was arranged that the diet charts should be submitted to the Group for review.

Referring to the present complete absence of medical attention for the seamen, Mr. Meer suggested that the companies should be approached by the Protector with a view to the permanent appointment of a medical supervisor.

It was suggested that the delegation should form itself into an Advisory Committee, and that they should from time to time visit the hospital and find out if the seamen had any grievances. This was agreed to.

The Research Group told the Protector that while they were pleased with the promised improvements, they were against the hospital being permanently kept in its present position. They recommended that a more suitable site be found, and that the actual hospital should be taken over by the Provincial Administration.

Mr. Meer said that he considered this only just in view of the fact that Indians today pay the same Provincial tax as Europeans.

"The hospital is a black spot that has been tolerated for over 20 years, and it is more than time it was removed," he said.

CENSORSHIP IN UNION CRITICISED

UNDER the heading of "Censorship Runs Riot," the *Rand Daily Mail* says—"The Controller of Censorship has made belated amends for a serious error by withdrawing the ban on a British cable service to two South African newspapers. Nevertheless the whole affair remains exceedingly disquieting."

After mentioning the helpful spirit which the Press has shown in the past, the article proceeds: "This patience is now being rather ill-rewarded, for while the Department of the Interior, through the Bureau of Information, continues to be sympathetic and considerate, very different methods appear to be favoured by the Controller of Censorship."

"That officer and his subordinates have gone very far lately in their deal-

ings with the Press, in certain instances cutting completely across the terms of the voluntary agreement with the Department of the Interior."

"The case of the suppression of messages to two Left-wing journals is particularly significant. We are not here concerned with the views of Mr. Eric Cook or the London journalists whom he misled."

"The important fact is that the Controller of Censorship, apparently on his own initiative, not only refused passage to comment as distinct from news but also banned an entire service as distinct from individual messages."

"Both these steps involve grave questions of principle and affect the Press as a whole. It is clear to us that in

spite of the retraction of this particular prohibition the whole matter of the censorship now needs to be placed on a more satisfactory basis."

"The newspapers are willing enough to co-operate in the national interest, but there are too many authorities seeking to exercise control, and since they are at loggerheads with each other and are apt to act either independently or in contradiction to each other, the task of a conscientious newspaper is becoming from day to day more bewildering."

Mr. H. G. Lawrence plainly said last year that the only grounds for the suppression of or delay in the release of news were that it contained information which would be of value to the

enemy, or in the case of casualties that the relatives had not been notified.

"War Measure No. 2 of 1940 is equally clear and reasonable. But how these provisions are to be reconciled with some of the steps that have been taken re-

cently, such as the interception of letters between Parliamentary correspondents and their editors, or the case mentioned above, we altogether fail to see.

The fact seems to be that whether dazzled by the glitter of his own uniform, or for some other reason, the Con-

troller of Censorship is getting but too assertive.

"Though he may be under the impression that he is tightening things up he is merely throwing spanners into the machinery. It is a process that should be peremptorily stopped."

Doings In India

Gandhiji's New Movement

SAPTA-REUTER's message from Bombay dated Friday, May 29, states:—Mahatma Gandhi is contemplating a movement. This was revealed by him in answer to a question at Wardha today. Plans were "floating" in his brain, he said, and he might have to do something. He added: "That 'something' may be very big if Congress and the people are with me." Gandhiji also said: "The British authorities will have full knowledge of anything I may wish to do before I enforce it. My talks with Pandit Nehru are wholly of a friendly nature, and we have come nearer to each other. Naturally I want to carry the whole Congress with me."

Congress Crisis

A crisis is brewing in Congress circles, it is believed, as a result of Pandit Nehru's talks with Gandhiji. The split between the two factions is expected to come to a head, says the London *Daily Mail's* Bombay correspondent, when the Congress Working Committee meets early next month. There is no doubt, says the *Natal Daily News* London correspondent, that the failure of the Cripps mission strengthened Gandhiji's hand. His lieutenant, Sardar Vallabhbhai Patel, is said to be on tour preparing a new campaign which Gandhiji has rather cryptically announced. Gandhiji has not said whether his new move will be civil disobedience and an anti-war campaign, but has merely proclaimed that there are many plans floating in his brain. Meanwhile, the Delhi correspondent of the *Times* reports that India is unshaken by the Burma reverses and that Generals Wavell, Stilwell and Alexander retain the confidence of the Indian people, who realise that other deeper causes underlie the recent defeats and that other greater efforts are being made to counteract them.

Foreigners In Free India

"Will there be room for Britishers and foreigners in a free India?" Answering this question in reply to a

letter from Vancouver, Mahatma Gandhi writes in *Harizon*: "The question should have nothing to do with my spirituality, supposed or real. It does not arise for Free America or Free Britain, and it will not arise when India becomes really free. For, India will then be free to do what she likes, without let or hindrance from anybody. But it is pleasing to speculate what India would do if she becomes free, as she must sooner or later. If I have any influence over her policies, foreigners will be welcome, provided they will never be allowed to exploit and impoverish the country as they have done hitherto. What Free India will otherwise look like remains to be seen. She has nothing to fear from the contemplation of the helplessness of the small nations of Europe, if she continues to tread the non-violent course she had done with more or less perfection and with more or less success. For a non-violent state bigness is wholly unnecessary for its protection against aggression. Such a state will need spend nothing for protection against aggression from without. Whether such a state will ever come into being is a fair question to ask. Reason suggests no law in the theoretical conception of it. Whether human nature will respond to what has been called an exacting end is another question. It has been known in individual cases to rise to unimaginable heights. There is nothing to prevent its multiplication by patient endeavour. Any way I am not going to lose my faith and abandon the attempt, because I can show no visible sign of such a response from India. One might as well abandon all hope, as some have done, for the attainment of India's undadulterated freedom. For they say it will take centuries for India, which is largely and wholly unarmed, to become a military nation. I refuse to be prey to such despair. In the ringing words of Lokmanya 'Freedom is India's birthright, and she will have it, cost what it may.' 'Glory lies in the attempt to reach one's goal and not in reaching it.' I passionately believe in the possibility of attaining through the perfection of the non-violent technique, the hidden

resources no one has fathomed. We have only found a foothold. Perseverance opens up treasures which bring perennial joy. If the toil is great, so is the fruit thereof."

Pandit Nehru Does Not Want British Government In India

Expressing opposition towards the "vivisection" of India, Pandit Jawaharlal Nehru, in Lahore recently said that he was rather thinking in terms of federation between India, China, Iran and Afghanistan. He would fight the separation issue in India with all the power at his command, but he made it clear that he could not forcibly keep another man with him. If the majority of the people of a particular territorial unit wanted separation it could not be withheld from them. But there was a vast difference between him and Mr. C. Rajagopalachari. Referring to the latter's move for a popular Government in Madras, Pandit Nehru said that amounted to acceptance of the British government of India, which he was not prepared to do for a moment. He also said: "It is my ardent wish that India should have participated in the war. We have every sympathy with Russia and China. We have pledged our sympathy with China. But it is beyond my power to help China. However, we cannot sit idle. That is impossible."

Unity Appeal By Mr. Rajagopalachari

"Congress and the Muslim League must come together and see that the Japanese menace to India is ended," declared Mr. C. Rajagopalachari who recently resigned from the Congress Working Committee, in a speech at Calicut, Madras. "If the Japanese took possession of India," he added, "neither Congress nor the Muslim League would have any future."

Maharajah Of Indore's Suggestion

The suggestion that the United States, China and the Soviet Union should arbitrate on the differences between

India and Britain is made by the Maharajah of Indore in an open letter to President Roosevelt, says a message from Bombay. He says that if two representatives of each country went to India, analysed the Indian problem and put forward proposals for a settlement which would be binding on India and Britain alike, "India would take new heart, while Britain would be relieved of an immense burden." He would without question abide by any such decision affecting his own State. The letter concludes: "Speak, work and you

will transform the people of India into an irresistible army, ready to sacrifice everything for their country and the wider cause of freedom."

The Policy Of Prohibition

Dr. F. G. Cawston sends us the following:—According to the *Official Journal of the Royal Sailors Rests, Ashore And Afloat*, the restrictive policy on the sale of intoxicants is making progress in India. In the Central Provinces a considerable part of the money formerly spent in drink is now being utilised to

provide better food and clothing for the families of the ex-addicts to drink, whilst others have been able to reduce and clear their debts. Mr. J. B. Brown, Indian Civil Service, has declared that prohibition was a thorough success in the Southern Presidency of Madras and he has thanked the people for their co-operation with the police. A resolution recommending the policy of prohibition was carried by 148 to 31 votes in the State of Mysore, indicating the strength of Indian public opinion against the liquor traffic.

Things In General

Transvaal Provincial Council

IN the Transvaal Provincial Council Mr. T. Brelsford (U.P., Bezuilenfontein) moved that the Executive Committee should ask the authorities to establish a national pension scheme. Mr. J. L. Brill (H.P., Vrededorp) moved as an amendment that non-Europeans should be excluded from the scheme. The amendment was rejected and the motion was carried by 27 votes to 21. Mr. T. P. Gray (U.P., Kenilington) moved that it should be an instruction to the Shop Hours Commission to consider and report on the desirability of making it obligatory for the occupier of a privileged shop who carried on any unprivileged business on the same premises, under one roof, to close the privileged shop during the privileged hours. The motion was adopted.

Government To Recognise Native

Trade Unions

The Minister of Labour, Mr. W. H. Malole, has informed members of the national executive committee of the South African Trades and Labour Council that the Government has agreed to recognise native trade unions.

Transvaal Budget Surplus

An estimated gross surplus of £851,786 for the year ended March 31, 1942, was announced by the Administrator of the Transvaal, General J. J. Pienaar, when he introduced the Budget in the Transvaal Provincial Council. The basis of taxation will remain unchanged.

Workmen's Compensation

Mr. W. H. Malole, the Minister of Labour and Social Welfare, has appealed to employers of labour to conform forthwith with the provisions of the Workmen's Compensation Act of 1941. All employers must register the names and occupations of their employees with the

Workmen's Compensation Commissioner, Pretoria, or with the local office of the Department of Labour, or where no such offices exist, with the magistrates. Action will be taken against defaulting employers.

St. Aidan's Indian Mission Hospital

The Matron of the St. Aidan's Indian Mission Hospital writes:—After 24 years of devoted labour our Indian worker Mrs. Elizabeth John has resigned from her post at St. Aidan's Indian Mission Hospital. Nearly all the hours and all the days of these years have been spent caring for the sick people of her own race, either washing them, cooking for them, feeding them, listening to their speeches of gratitude or grumble, giving them words of advice or comfort. It has been a marvellous task, and I who have witnessed it for eighteen years, day in and day out, can never put on paper the deep feelings of admiration for this great lady. I know very little of what her work was before I came to St. Aidan's Hospital; but during my own term of service she has fulfilled all my ideals of devotion to duty, loyalty and conscientious labour. During our early days she was cook, probationer, maternity nurse and landlady. It sounds all wrong of course to our wonderful nursing ideals of hygiene and sterility; but there was nothing else to be done about it at that time, as we had only enough money to keep the wolf from the door, and three of us had to do almost everything. Her day began at 6.30 a.m. and ended at 8 p.m. and no petulant word of grumble ever passed her lips. As she grew older she was obliged to relinquish some of her tasks, and this she did graciously. She is much beloved by the Indians; hundreds of them have felt the comfort of her brown hands, hundreds of them have enjoyed the delicious curries and rice she has cooked. I hope they will never forget her; she has

served them well. Many good laughs we have enjoyed together, about the funny and delightful things the Indians have said and done over this long period of our friendship. It is lovely to think she is enjoying a restful and refreshing time after such a strenuous life, and may every day be a return of the comfort and happiness she has given to others and may she live many years to enjoy it.

What Magna Carta Means To-day

Dr. F. G. Cawston writes:—June 15 is being officially observed in various portions of the British Empire as well as in the United States as the 727th anniversary of the granting of Magna Carta. It was not Clarkson and Wilberforce but Magna Carta and the Bible which broke the bonds of slavery, brought freedom of speech and rendered tyranny to earth man's moral sense and conscience against both law and public opinion throughout the dominions of the King and Emperor as in countries under American administration. Persecution is religious opinion in a ratio of barbarous ages and the allied sense is to render it impossible so that all may be free to do what they ought. Helvidius's Common Law is above the king, the privileged and the poor and Magna Carta commands to respect the Law as supreme. For over thirty years its anniversary has been observed to foster goodwill among the nations and to remind citizens of our Empire of what has been achieved and is about to come about as a result of the granting of Magna Carta in 1215 and the priceless legislations to which it has given rise. War conditions have directed attention to some of England's valuable possessions which had for too long been taken for granted and, like the Union Jack, Magna Carta is inevitably linked to the minds of all loyal subjects of the King and Emperor with the progress of freedom and world wide prosperity.

◆◆◆ RIO THEATRE ◆◆◆

194 Market Street, Johannesburg. 'Phone 22-9254.

Monday 8th, Tuesday 9th, Wednesday 10th
& Thursday 11th June, 1942.

NIGHTLY-8-15 P.M. MATINEE-WEDNESDAY 10TH AT 3 P.M.
SPECIAL LADIES MATINEE TUESDAY 9TH AT 3 P.M.

The Picture you have been waiting for!
The Picture everyone is talking about!

WITH YOUR FAVOURITE STARS TEAMING TOGETHER FOR THE FIRST TIME

★ DEVIKA RANI ★ & ★ ASHOK KUMAR ★

IN

BOMBAY TALKIES MASTERPIECE

“ANJAN”

WITH

★ V. H. DESAI ★ GIRISH ★ SURESH ★ PITHWALA ★ GULAB ★
AND A DOZEN WELL-KNOWN ARTISTS.

Drama, Romance Intrigue & Gallantry makes

“ANJAN”

One of Bombay Talkies greatest productions of thrilling and stirring scenes of heart-throbbing drama.

The picture is climaxed when the hero is saved from the gallows and united with the maiden he loves and the real villain is convicted for the murder.

જેની તમે રાહ જોઈ રહ્યા હતા અને જેની દરેક દરેક જાણ ચર્ચા કરી રહ્યા છે તે
બોમ્બે ટોલીટલ્સ મોડર્ન ચીત્ર

“અનનન”

સોમવાર, મંગળવાર, બુધવાર અને ગુરુવાર
જુન તા. ૮, ૯, ૧૦ અને ૧૧ મીના

રીયો થીએટરમાં

ખતાવવામાં આવશે.

તમારા માનીતા કલાકારો દેવીકા રાણી-અશોક કુમાર-વી. એચ. દેસાઈ વિગેરે તેમાં પાડે બજાવે છે.

ADMISSION: ADULTS 3/- CHILDREN 1/1

SPECIAL LADIES MATINEE -- ADULTS 1/9 -- CHILDREN 6d

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન

મહાત્મા ગાંધીજીના ઘરને
સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૪૦ પૃ.

ફ્રીનીક્સ, ચુકવાર, તારીખ ૫ જુન, ૧૯૪૨.

૨૩.

રૂઝનાની મુલાકાતે જનરલ રમદસ

સુનીયનના વડા પ્રધાન અને સંસ્કૃતિ આગા
ના પ્રધાન જનરલ રમદસ પુર નરે પા
તાર તાર રૂઝનાની બીજી મહેર મુલા
કાત ગયા બુધવારે લીધી હતી. તેમણે પોતાના
ઘરની અગલવાને અને રૂઝના સાથે રૂઝનાની
સંસ્કૃતિ જાળવતી મંચી રચના અને રૂઝનાનાં તેમ
ની સરકારી ફેરફાર કેવી છે એ લોગ આગા દત્ત
એક રહે તેમણે રૂઝનાના સીટી હોલમાં તાર રમદસ
ઉપરની માનવમેદની સમક્ષ આપણ કમિટી દર્શ
તેમણે કમિટી કે રૂઝના આંદોલન સરકારના તેમણે
મે જાત પાઠવાનું કંવારનું છે: એક માહિતીરનું
અને પીવતું દેશની અંદરનું માહિતીરનું સરકાર
સમજા અગલવાત બંદરોનું રૂઝના રચનાને પાર
જવાબદાર રહેશે માટેના ખાતના કાંઈના મેન
પતી તરીકે મેજર જનરલ આગા પી દીલ્લીપરો
રહેશે અને જનરલ બેન્ટન પી દેશની અંદર
ના સરકારના સેનાપતી રહેશે. તેમના જવાબમાં
તેમ આપણે રૂઝનાના જનરલ રમદસે કહ્યું
હતું કે:

“આપણે એવા અસાધારણ વજનમાંથી
પસાર મળ્યો છીએ કે જે દુનીયાએ હવે
વર્ષમાં ફરી એકવાર નવી હોમ આન બીજા
દગર વર્ષ મૂકી એકે પછી નહીં જે માણસ
આજે પાતાની રચીતી, પોતાની મનદેલન,
પોતાની માલ મીલકતો વીગર કરે છે તે
માણસ ફરીથી અફ્રિકાને જોવશે છે. જે
માણસ આવા વજનમાં જીવવાને સાધક નથી.
આ વખત અતિ મંજીર જવાબદારી આન
વંદામતો છે. પરંતુ તે સાથે જીવનનું નવું
પાલું મોલવાની મહાન તપ આપણને વળ
છે. જે કે જે પુત્રો વરુણની છાંયે એટલી
આશા સખત અને પ્રાચીના કરવા પુરુષ
અંદર વાંટી પણ છે કે, દુનીયા કોરોડોનાંથી
આજે પાર થય રહી છે તેમણી એક નવી
ફીલા, નવી સમાજ વ્યવસ્થા, નવી હમાણસ
વ્યવસ્થા, નવી મનુષ્યવત જનમતો, જેમાં આ
પાતાની માલમીલત, હોલ, મુખસગવડની

કાંઈમ ઓછી રહેશે કે ઉમેદ સાધું
કે જે આદર્શ જીવનના આપણા ઘરની
સુગમતા મુળમાં રહેલી છે અને ૨૦૦૦ વર્ષ
પૂર્વેના એ સંદેશો કે જે આપણે વહીવટો
છે તે મુદ્દા પાદ પેલા ધનારી નવી દુનીયામાં
ફાલતાઈ અને સેવામાં, સત્યમાં, માનવ-
જાતુઓને સહાયતા આપવામાં, સાથે રહી
માર્ગ દર્શાવતા અને આ સ્વાર્થી દુનીયામાં
પાલી રહેલી જીવજાતીમતની સામે મહામાજ
આપણ નવી દુનીયા પ્રાપ્ત કરીશું અને
મારી ખાતી છે કે આદર્શને આપણે
આ દેશમાં સેવા રજા છીએ, તે અને
મનુષ્ય મનુષ્ય તેમ જમાના અને વ્યવસ્થા,
વ્યક્તિત્વ માટે માન અને માનવ રવાન પના
એટલાંદીક ખરીતામાં દર્શાવતેલ આદર્શોથી
જ દુનીયામાં ચાલી રહ્યાથી અને તેની હિમ્મ
અભિમાનમાં પાર પડશે.”

અમારા પુરુષ પ્રવેશના સંબંધમાં બેઠવાનાં
જનરલ રમદસે જણાવ્યું કે,

જામાના પુરુષ પ્રવેશ એ એક વિરોધી
ક્રોધ રહેશે છે કે જેના બળની મજબૂત હર્ષ
વીના આને મેં નથી. તે જવાબને મારી
રોપી કિલ્લે છું” રૂઝના સાથેના તના
મુદ્દાના વખતથી તેના બળના વિષ મને લટી
જાય પડી છે. આપણે માટે તે દુનીયામાં
અવકાશમાં બંધકરે પોરિયો છે. જે વાન્ટ
અમેરીકા અને બ્રિટીશ મામાત્ર્ય એ જાને
ની સામે એક વખતે જલ્લા તબાહ પાવ
તે મા તે અદીશન પકાદુર દેશનું એકએ
અથવા તે સમુદાય પાસ દોનું એકએ એ
બેસાયો સ છે એ તે વખત પાતાની આપણે
રૂઝનાના આપણે સંવેગેત રહેવાનું છે,
કે નથી જણવતા પરંતુ જોમાજના અખાતની
જવાબે સંવેગીતા જોવાતી જણાય છે.
સીસાનની માટે તેનું પર્ષ કારગરના એટલો
અખત માટે અસાધ્યો હતો. બીજો મહા-
સામરો તેજે કળને પદ લીધે છે. કદાચ
સુધી તે જલ સરશે એ કાંઈથી કળી સગત
નથી. બીજો મહાસામરના આજે નુ પૂરો
પરના મહિયો અખતોનો બાગ મળ્યું છું.
જે મહા કે સમુદાય બીજો મહાસામરના
કળને પસાર છે તે મુદ્દા સંવેગીતા મરવે
છે. આપણે બીજો મહાસામરના હાથ છીએ,

વિચાર રશે કે મુદ્દા ફરી રહેતા દુનીયાના
કેવ કેવી જલ્લીમ થય પો આપણ મળ્યું
સંવાદવાનું છે એટલીયે એટલીયે
ના માલી છે. પરંતુ સીસાન પર અખતીન
ના મહાસરો તેજે રોડા નહીં સક્યા, તેનું
પરીણામ અતિ શોકમીમ આવી પડ્યો. આ
પણે એવા પનાવોધો એવતા રહેવાનું છે. જે
એટલીયે અને અંતર જવાતી નવી સમુદાય ના
આપણી આ વિસામ! આપણી આપણી
સ્વદેશના આપણી જવાબદારી નથી છે
શીસાન પરના પ્રકાર, જે મને જાય છે, કે હજુ
મોટા પાલપર વખરો, અન સીસાન પરના
પ્રકાર આપણને મેલપણી આપણાસ છે.
આપણી ઉપર જવાબદારી અને મહાસામરનું
કાંઈ મુદ્દામાં આપણું છે અને આપણે
આપણી પુર્ણ જવાબદારી કેલાવવાની છે
બીજો મહાસામરની માંથી આપણા હાથમાં
મુલાતમા આવી છે. આ આપણી રચીતી
છે. તેને આપણે સામવત્તાથી છે નાને કોઈ
પણ મુદ્દામાં કળા ન આપણા હાથમાંથી
પસારી નહીં તે તેને માટે આપણે મરજાન
સચી સકવાનું છે.”

જનરલ રમદસ મુરવાને સવારે એક
બેઠવામાં બ્રિટીશ વિદાન થયા છે

બર્મિંગહમી છાંયેલા ચીનાઓ

પાટે એકીઝામેમાના ખંદરે આવેલા મે જવાબે
માંથી રત ચીના ખસારીઓએ મને અલ્લાહીયે
મુખ્ય રમતપરની એક હોટલમાં જાને દારની
માગણી કરી હતી. તેમણે કહેવામાં આવ્યું
કે “આ મુલાકાતે મારની હોટલ છે.”
તેમણે અમેજી ભાષા સમજતા નહોતા અને
એમ સમજતા કે હોટલના માલીકે તેમણે
“જો કે કેશ” કહ્યું આથી મોઝમ થય અને
હાલની પાટલીઓ, રૂબ, જુમશા સીસેરે મોટી
હોટી પા. પંનું નુસમન કમિ. તેમણે કહે
સમજ પાસ કરવામાં આવ્યો. મેજાટેટ મમશ
તેમણે જણાવ્યું કે “અમે આપણી દુનીયાની
મુસાફરી રેતી છે પરંતુ મને પણ રમણે
અને દારની ના પાડવામાં આવી નથી અહીં
ના પીકાંગા અ ના પાડ એ અમે સગજ
રકતા નથી. હોટલના માલીકને મોટે અલીઝા-
બેય આજીવન કોરોસીએવને પા. પં. નુસ-
સાની કરી લીધી હતી. આથીઓને દેશન

પા. પનો દેડ અથવા ૨૪ દીવસની ફેટની સળ થઈ હતી અને સળ સારી આલસલગના ની શરતે તથા માસ સુધી મોકુફ રાખવામાં આવી હતી.

હિન્દુસ્તાનમાં ચીનાઓનું અપમાન

હરદલકાનમાં એક દીશમી પ્રાપ્તિદેસે ચીના ખસાસીઓને આ પીરસવાની ના પાડી હતી. "ચીનાઓને માટે આ નથી" એમ કહી તેઓએ પોલીસને રીંગ કરી. ચીનાઓએ આ અપમાન થી ગુસ્સે થઈ માથા વાસણે ફેંટી નાખ્યાં હોવાથી છે કે ચીનાઓ સુધા પોતામાં દગા અને તેઓનું અપમાન થયું ત્યાં સુધી સ્વચ્છ દગા. એક એક પાછાનના મળીતપર તેઓને ઊડપા માં આઠવા દગા જે તેઓએ કાઢેમાં હજાર નહી થયાં જતો કયો હતો.

"સુખ ચડે છે"

જોહાનીસખર્ગનું "અન્ડે દાહલ" લખે છે: "આપણા બંદેશીયા બહારથી આવતા ચીના ખસાસીઓને અહુના મળી દાહલમાં આવે છે. હું સુલતપર પેટી એકીજાએકમાં ફેટલાક ચીનાઓએ તેઓને કાઢ નહી પીરસવામાં આવવા બદલ પીઠમાં બાંધેલા કરી હતી. હરદ લોકના માં દીશમમાં તેઓને આ પીરસવામાં નહી આવી, આ માણસો આપણા મીત્રો છે. તેઓ ચીનાંગ કાપ-શેકના ભેટીના છે. બધામાં માપી ગયેલા ચીનાઓના શાસ્ત્રો છે. સુદથી કીન્નબીન્ન મધ રહેલાં ચીનમાં લોકશાસનવાદને માટે ચાલે ની સંખ્યામાં પ્રાણપાત્ર કરી રહેલાઓ નાન ના છે. જો ચીનાઓએ આર વધુ સુધી જાપાનીઓને શાપ રાખ્યાં નહી દેતાં તો જો પાપા દરેકે આપણા બંદેશીયરના શંકેશમાં કમાર ના આવી પડવા હોત. ચીનાઓ દબ્બ આઠાહી ને ગરે થરી રહ્યા છે. અને અહી આપણે તેઓને આઠાહી આપતા નથી. આ વર્ણવેદ ૧ મનાંચ અને ગોટા દંભથી હવે ના શરૂ થાય છે." ડા. મહાન ગાંધીજીની રીતની હિમાન થત હવે છે

અમા સનીયારે જોહાનીસખર્ગના સીડા દોરા માં મળેલી નેશનલીસ્ટ પાર્ટીની મીટીંગમાં ગણપ કરતાં ડા. ડી. એચ. વલ્લભે કહ્યું હતું કે: "આપણે હીસાને માટે આપણા આદર્શ મિત્ર નહી કરી શકીએ." આક્રમણ કરનારની યામે સરકારમાં નહી નોડવાની ગાંધીજીની સુચના વિષે બોલતાં તેમણે કહ્યું કે: "આફ્રિકાને તે જો ધરકરમાં નોડવામાં આવે તો મારી તેઓને વાસામણ છે કે તેઓએ ના પાડી. હું જાણું છું કે આવી તલાક આપવા માટે એમર નથી રેન્ડુલેન્સની રૂએ હું કેદની સળતે પાસ કી છું, પરંતુ એ સળ નોડવાયતે હું તબાકાર છું." "હિન્દુસ્તાન ઓપિનિયન" ગોડાં મળતાં હોવાની હરિપાદ

"હિન્દુસ્તાન ઓપિનિયન" ગોડાં મળતાં હોવા ની આદેશ તરફથી હરિપાદો મધ છે. તે

ચુકવરે બપોરના ૧૨ વાગ્યા પડ્યાં કરનાની પોરટ ઓપીશમાં પડેલાં કરનામાં આપે છે વેળેલાં વેળેલાં વેળેલાં એક દીવસની બપોરની દીશીવરીમાં કરનાના આદેશને મળતાં જોઈએ અને ગોડામાં મોડા સતીયારે સવારની દીશીવરી માં મળવાં જોઈએ. તેને બદલે તે સાંભવારે અને વચમાં જે શોગવાર રમના ગણા હોવાથી મંજબતારે તે આદેશના દાયમાં ગયાં છે. આ બાળતમાં પોરટમારટરને ફરીયાદ કરવામાં આવતાં જવાબ મળ્યો છે કે દાલમાં રહેલ મળેલાઓ હોવાથી ફરીયાદની તપાસ કરી શકતા નથી પરંતુ આવી આપીએ છીએ કે સપળો દયાલ જેમ અને નામ વેદથી પડેલાની કરવાતે અમે પ્રવત્તસીસ રહીશું અને જો બાળતાની હરિપાદ કરવાપણું નહી રહે એટલું છતાં હજુ પણ એની એજ રહીતી છે. એજ વળતે પોરટ મળેલી બીજી દયાલ શાપીયારે અસર વેદેલાક લખ છે માત્ર "હિન્દુસ્તાન ઓપિનિયન" જ નથી વર્ણવતાં એવરથી એમ માનવા કારણ છે કે તેની પાછળ તેમણેનો જુનો દાય રામ કરી રહ્યો દોષ જોઈએ આદેશ અગાળ સારો કે છતાં મોડા મળે છે તેમાં આપારી કમર નથી.

અને હજુ ત્યાં છે જોદેશાન આદેશો તેમજ અમરે આગાર માનવામાં રહ્યો

૨૪. ડાહ્યાબાઈ ગોવીંદજીની સંવત્સરી

જુનના ૬ ઠના રવરેડા ડાહ્યાબાઈ ગોવીંદજી ની સંવત્સરી ઉજવાશે રાંધવાત ઇન્ડીયન કોંગ્રેસ નેશનલીસ્ટ યુગે ને આદર્શ સંખ્યા તેને દકાદી રાખવા જતાં જે નવયુવાને પોતાનો જાન યુવાઓ દગા ને આદર્શ એ : આર્થિક અને સંસારીક યુગેને બાતર વાળુએ પોતાનો આત્મા વેચી દેવો નહી જોઈએ પરંતુ રામાન ને બાતર મરવરવને જોષ આપવા તબાકાર મરુ જોઈએ એ મુદ્દામંજને અંકે કરનાનાં ડાહ્યાબાઈ ગોવીંદજીના પ્રાણ મળે. એ તો છતાં પરંતુ નેશનલીસ્ટ યુવાને તેમજોગા પોટી જવાબદારી યુના ગણા. એ સંરથા લે એ મદાન આદર્શના લાખ કરી અર્થશાસમાં પડી તથા તો ડાહ્યાબાઈ ગોવીંદજીને પોતાનો પ્રાણ વધારે શુભાચેલા અણાલ પ્રતીવાને મળની વાડી આપણા આપણી કરજનું માન કરાવે છે. એ જાન આપણે કહી સુધી નહી અને આગવી રજજ બાતવવાને મમત્વસીસ રહીએ એજ સ્વમંરેલું જોઈ ઉત્તમ રમારે મળાય. ૪૫૨ આપણને સજીને એ શક્તિ આપે.

"હિન્દુસ્તાન ઓપિનિયન"

સુધાર તા. ૫ જુન ૧૯૪૨.

દાંસવાલમાં વેપારીના લાયસેન્સનો સવાલ

અ. મુક વેપારના લાયસેન્સ આપવા ઉપર અકુશ મુકવાસ કાયદામાં ફેરફાર કરનારે અને તેને સંબંધીત કરનારો એક નવો કસ્ટડ ઓર્ડીનન્સ ને દાંસવાલ પ્રોતિત કાઉન્સીલમાં લાખલ કરવા માં આંગ્યો છે તે જો પ્રાંતમાં વસી રહેલાં દીંદીશમાં ચીંતા ઉભાતવી રહ્યો છે. એ નવમ કસ્ટડ ઓર્ડીનન્સમાં જો કે ચોખ્ખો વર્ણવેલ શરતોમાં આંગ્યો નથી છતાં તેની એક કલમ, ૪ અરજદાર પોતે અથવા જે કોઈ મળ વેપાર સ્થાપતો હોય તે યુનીયનની જો સરકારી માયા-આમાંની અક નહી જાણતો હોય તેને વેપારનું લાયસેન્સ આપવાની ના પાડવા ની વ્યાપીક લખાવીશોને તમા આપનારી છે. આ કલમ આકરતરી રીતે ગરીબ વર્ગના દીંદીશના પોટી સંખ્યા, જે એમાંથી એક વળ માયા નથી જાણતી, અને શાક બાજની ફેરી ફરીને પોતાનું જુજરાન

ચલાવે છે, તેને ગંધીર તુકસાન કરનારી થપ પડ્યો. આ પ્રતી ને મુખોઈ ભરેલા કામે છે કેમકે એક માણસ મળેલો નહી હોય તેટલા કાંજગી તેને પોતાને માટે અને પોતાના આશીનોને માટે રાદી કમાતો નજ અરકની સકાય. કોઈ પણ રાજ્ય પોતાની પવ નીરકાર હોય તેટલા બાતર તેને યુગે નહીજ માટે. એ રાજ્ય તેને સુર્ચક્ષિત જાનારવા ઇચ્છતું હોય તો નાના મોટા સકેમે જાન આપવાની રાજ્યે અગવડો પુરી પાડવી જોઈએ. પરંતુ આજે તો યુનીયનમાં દીંદી જાણકોને માટે પાણુ કેળવણીની પુરતી તજગા નથી કેમકે કહારો નીશાળે અજાની વચના જામકો ૫૨ કેળવણીના સંજોગમાં અંધકાર છવાઈ રહ્યો છે.

કસ્ટડ ઓર્ડીનન્સમાં બીજી કલમે એકી જોખમકરેલી છતાં ગંધીર છે. એક કલમ પોલીસ અમલદારના પ્રતીકુળ

રીપોર્ટ પરથી વેપારનું લાયસેન્સ રદ કરવાની સ્થાનીક સત્તાધીશોને સત્તા આપનારી છે. કેટલેકે પણ ગુનેગારને અન્ય સભ્ય ઉપરાંત તેના વેપારનું લાયસેન્સ રદ કરવાની સત્તા આપનારી છે. આ વર્ણુજ બુદ્ધિગી ગણાય અને હીન્દીઓને એથી બચ પામવાનું વધારે કારણ છે કેમકે વેપારી હરીફાઈને લીધે એ કલમનો તેઓની વિરૂદ્ધ ઉપયોગ થવાનો મલ્લો સંભવ રહે છે.

એ કસ્ટોડિયન ઓફીસમાં એક વસ્તુની ખોટ જોવામાં આવે છે અને તે નવું લાયસેન્સ અથવા રીન્યુઅલ બાંને માટેની અરજી નામંજુર કરવામાં આવે તો તેની સામે સડમી વરિન્ટ આદાલતને આપી કારવાના હકની છે. કેપટાઉન એશીમેન્ટ માં જણાવવામાં આવ્યું છે કે:

“વેપારને સમતા દાલના પ્રમદામાં ફેરફાર કરવાનો વખત આવે ત્યારે સ્થાનીક નત્તાધીશોની મુતસૂરીની સત્તા નીચે પ્રમાણે મર્યાદિત કરવાની હીંદ અરકાનના ટ્રેડીંગોને ફરેલી સુચનાને મુનીયન સરકાર યોગ્ય ધ્યાન આપશે:

(૧) લાયસેન્સ નામંજુર કરવાનું કારણો દાખલામાં સમાવિત કરવાના આવશે.

(૨) લાયસેન્સ નામંજુર કરવાના કારણોની નેમિ લેવામાં આવશે.

(૩) નવા લાયસેન્સ માટેની તેમજ હાલના તેમજ રીન્યુઅલ માટેની અરજી નામંજુર થાય તો તેની સામે ઇશોને અથવા કોઈ પણ નીમ્પક્ષપાતી અદાલતને આપી કારવાનો હક રહેશે.

આગાંની એક પણ શરત આ નવા કાયદામાં દાખલ કરવામાં નથી આવી અને એ ડ્રિફ્ટિંગે એલાં કેપટાઉન એશીમેન્ટ નું પાલન નથી થયું. સુનીયનમાં હીંદના કોઈ કમીશનરની ઓફીસ, કે જેની હાલિન કેપટાઉન એશીમેન્ટનેજ આધારી છે, તેણે એ એશીમેન્ટનું બરોબર પાલન થાય અને હીંદીઓના હિતોનું રક્ષાનું થાય તેની કાળજી લેવી એક એ વેપાર એ હાલિય આર્કિટા માં હીંદીઓને માટે એકલું એક રાજ્યનું સ્થાપન છે અને સ્થાનીક સત્તાધીશોના કાશમાં આવી આકરી અને આપબુદ સત્તાઓ મુકવામાં આવે તો કોઈની પાવમાત્રીજ થાય. આ વસ્તુ યુદ્ધ બાદ આવનારી “નવી ન્યવસ્યા” કે જેની આપબુદ વડા પ્રધાન તેમજ સુનીયનના અન્ય પ્રતિષ્ઠિત રાજનીતીજો તરફથી કંપની થઈ રહી છે અને વખતો વખત સુચન

આશ્રમની પ્રાર્થના

‘દરિદ્રજન’માં મંત્રીય

‘દરિદ્રજન’માં મંત્રીય

આશ્રમની પ્રાર્થના પછી પ્રચલીત થઈ છે. એનો આગેઆપ વીકાસ થયો છે. આશ્રમ કાળવારથી ની પછી આગેઆપ થયો છે. તેની પ્રાર્થના પણ થી છે. આ પ્રાર્થનાની કિર્તિ કૃતિમ રીતે નથી પણ ફરેક સ્થાન અને વાજાને સ્થાન આપવામાં મદદ કરી શકે રહ્યો છે.

બ્રજનેમાં આનામાં સર્વે ધર્મોને સ્થાન મળ્યું છે. એમાં યુરોપીય સુધી અને હીંદીનાં વાજન છે, યુર નાવકતા છે, અને પ્રીરતી-ઓનાં છે.

આશ્રમમાં ગીના રહી ગયા છે, જ્યારે સના સાધુ રહ્યા છે, સંતાના યુદ્ધ રહ્યા છે. એજ પ્રમાણે ૧૯૩૪માં મગનપાટીમાં મારી પાસે એ જગાની સાધુ આવેલા. તેમનામાં એક નવવાન સાથે લગાડ મહેર થઈ અને શરકાર તેમને પકડી થઈ આ સુધી અર્ધો દના. તે રાજ સવારમાં પોતાની પ્રાર્થના એક દોલના અવાજ સાથે કરવા કરવા કરવા. સેવામાં તે એક મુકો એવા લાગે અર્ધિત દના. આશ્રમના

દુષ્કીક કામેમાં લેસાદથી બાજ લેતા. કદી એકની સાથે તેમને અમરો થવાનું મેં અવધું નથી. કાન રીનાય કદી એમને જોલતા અંબાજ નથી. શીખાણું તેટલું હીંદી તે રીખ્યા. પેતાનાં મનોમાં પણ અમત રહેતા. આશ્રમની સજ્જની પ્રાર્થનાને આરંભ તેમના નીચજવાના મંત્રથી થતો. મંત્ર આ છે: રમ્પો ફો રમે જવો. આ મંત્રને અર્થ આ છે: “સદર્મ દેખાનાર બુદ્ધ કમનાને નામકાર હો.”

જ્યારે એમને પોલીસ પકડવા માટે આવી ત્યારે જે વ્યવસ્થા, કાશમાં અને તરફતથી તે મારી પાસે લખવાર થઈને આવ્યા તે હજારે દું ભૂમી રહ્યો નથી. વિદાય લેતી વખતે તે પોતાના દોલ સાથે આવ્યા. પોતાના પ્રોપ મંત્રને કચ્ચાર કરી નિદાય લીધી. મેં એમને સદાજળું કદી કીધું, “મમે મંત્રો હેજ, પણ તમારો મંત્ર આજબ કાશનાનું એક અવશાજ્ય અંગ બનશે” ત્યારથી એમની ગેરદાજીમાં

થઈ રહ્યું છે તેને બંધબેસતી નથી. આ નવો કસ્ટોડિયન ઓફીસમાં એ વાંધા બરેલી કલમોમાં કંઈ પણ સુધારો થયા વિના અથવા તો એ કલમો રદ થયા પીના પગાર કરી દેવાશે તો હાંસલાલના હીંદી એને માટે ભુરો હકાટો બેસશે.

—

પરચુરણ

—હાંસલાલના એકમીનીસ્ટરના જનાજ એ છે. પીનારે હાંસલાલ પ્રાંતીક કાલ-સીધમાં બરેર દાખલ કરતાં જણાવ્યું હતું કે આ ૩૦ માર્ચ ૧૯૪૨ ના પુરાં મલેલાં મંત્રમાં સરકાર થા ૮,૫૪૮૧ ની પાલત થઈ છે. પ્રાંતીક કરેલાં ફરો ફેરફાર કરવામાં આવી નથી

—સાઉથ આફ્રિકા ફરેક એન્ડ લેબર ૧૯૪૧ લીકની નેલનત એકાધુરીય કમીટીને મંજુર આતાના થમાન મી બુલસુ. બી મેટીમે બમર આપી છે કે સરકારે લેરીય રજેટ મુનીયનો રજીકાશનું કાલું છે.

—મીલી કંઈકટો કંઈકટો બાલતા પે કાશક ગમે અકવાદી પ્રાંતીયામાં થા ૧૫૦૦ લખ એક મંત્રો રહ્યો હતો તે વખતે એ મળ્યો—એ વરંડી પોતામાં અને એક કાદાં પ્રધારમાં—એ તેને પાસ રીનોમકર તાણ એક કાદાં નામી અર મળ્યો. પમાલન પછે થયા દના. પે કાદાં પાળાળી દના કાલ આપળ બંધાએલો અને કોટિ દુઆ સાથે મળી બાળી હતો

એ મંત્રથી પ્રાર્થનાનો આરંભ થાય છે. મારે માટે એ મંત્રના સાધુ ફેરોની પત્રાવના અને એક નિખાની આદર્શી છે. આથી એ મંત્રમાં ખાસ રક્તિ છે.

સાધુ ફેરો દના તેજ અરસામાં ગદેન રેદાના તમમજાજ થોમ કીપસ આવી ગયા તે યુરત મુસલમાન છે. હું અજુતા ગતેનો કે તે કુરને સરીકે જઈ સારી રીતે જાણે છે. યુજરાતેરત અખ્યાસ તમમજાજ સાદેનું નામે અવસાન થઈ ત્યારે તેમના ઓરકમાં રદવાનો અવાજ મુદ્દક ધરો નહોતો. ઓરકો ગદેન રેદાનાના ફરનેકરીયા પાકતા યુજનાથી બારકિ ગયો હતો. અખ્યાસ સાદેન મળીજ ક્યારે છે? પોતાના કામથી તે સદાકાળ જગજાજ છે.

ત્યારે રેદાનાજદેન આખાં ત્યારે મેં તેને વાનકમાં લઈ, “તું આશ્રમવાસીઓને મુસલમાન બનાવ, હું તને હાંકુ બનાવીશ” એવું લંચીત તો હતું જેજ તેની પાસે સર્વે પ્રાર્થના બજાનો બંકાર છે. તે એ રેજ સંજગતવર્તો ફરનામાંથી મીડી અને કંથા અપવાજી આવેલો

તેને મારે પ્રાપ્તિ થતી નથી એવું મને માન્ય છે. આજુસ પોતાના દેશને બચાવવાને બદલે શક્તિ નથી, તે એવો દેશ તે તે એવા પછી જાણી ન શકે. મેટલ કમિશન એ છે કે માન્ય પોતાના પોતાના મોટું રૂપ આપવું, અને અન્ય-રૂપતાનું પાપ એવું મોટું છે કે એને વિશે અતીશયોક્તિ કરવી અસાધ્ય છે. એવો એ અસ્વસ્થતાના શોધ માં પડેલા છે તેઓ. એનું નીપાટણ કરવા મનનાર પાંચ દિવસ પાસે અસંભવિત છે. તેઓ મને પછી શકે છે: 'અન્ય-રૂપતાનું' નિવારણ કરવારે નાં કેટલાં અને અમારા પોતાના એવો એને શ્રેયી પડીશ.' પોતાનું તર બચાવવાના બે રસ્તા છે: એક તો આત્મશુદ્ધિને સાધતા, અન્યથા માર્ગ છે. તેમાં માન્ય એ અન્યથાથી પોતાના દેશ તે બચાવવા દાખ પાડે એવી છે. આ રસ્તા પ્રતીકારની, દાખ માટે દાખ ને નખ માટે નખ પાડવાના—કેસા સામે કેસો માનવાને છે. બીજો રસ્તા સાવ કુદરતી છે, કમરે આપણે પશુદંડમાંથી માન્ય પાળા છીએ, તેવી પશુના કેટલાક ગુણ આપણામાં વધારે પ્રમાણમાં હોય છે. આપણા દેશ એ અંજાવિત છે. એ હીટલરનો રસ્તા છે. એ અસાધ્ય અને કમરે નાં એ અમાનું બચાવ કરી એટલા માટે એ માને છે કે આપણે મહદી પ્રજાની જડ કરી નાંખવી એવું નિર્ણય છે. જ કરીએ છીએ હોઈએને અને હોઈએને નાસ કરવા અસાધ્ય દેશ તેવો છે. હોઈએ એને લાખ છે. પણ અમારું હોઈએનું પણ પોતા પ્રત્યે તમા પોતાના મને મારે નિર્ણય નાં. તેઓ કરીએનેના કારણ પ્રકાર ને પચવાના વચલાદ બીજો, ન છતાં કરીએનેના સેવા કરવી આજુ રાજી.

"પણ તો તેઓ આપણી સેવા બે નાં તો શું કરવું?" (અહીં પચારનો વચલાદ પડ્યો, તે કેટલાક સલાખનેને પચારથી છતાં શવાથી સહેજ વિશેષ પડ્યો.)

"પચરા બસે મહે, પણ આપણે સાત રહીને આ સલાખ વચલાખી છે. એ અહીં હસ મીનીટ બેસવાનું પચન આપણું, પણ હવે મને અમાની અમારે ક્યારણ નથી. તેના કરનારોને કહે-પચારો ને તમને જો ભુલો તમા બરવી દેખ તો હું રેશમને એ સલાખમાં વાળ્ય આપવા ને મારી સામે જે આરોપો માપ તેના જવાબ આપવા તમારે જુ. આપણે મારો ગ્રામે શો છે કે એ કે હું તેમને માટે મદનત કરી રહ્યો છું કે એ કે હું તેમનાં ગજનામાં થોડાક રેસા મુકવા મથી રહ્યો છું. એ કે હું રેશમ સલાખનીઓને કહી રહ્યો છું કે તેમનાં પાપ થોવાનું છે અને નિર્ધોષ સલાખનો ઉપર પચરા શા કાર કેસ છે."

"એમને તો મન કમ કરવી હતી, પણ તેમણે કહ્યું છે શું? એમણે સલાખમાં કેટલાંક નિર્ધોષ માન્યને લગ કરી છે—એમ. એ તો

માન્ય દત્તા. તેમને તે મને કે મને નોતર-નારાઓને લગ કરવી હતી, તો અમારા પર સાંધા હુમલો કરવો એવો દત્તા. હું તેમને કહું કે આ તેનામાં નથી સુરાતન, નથી માન્યસાત, કે નથી સલાખ. હું તેમને કહું કે તેઓ હેલો રસ્તા ચલે તમા છે. તેઓ પોતાના કમને જુલમ કરી રહ્યા."

"હવે એ સમય આવી આવેલા શોતાઓને કહી સહ, આ સલાખમાં રહેનાર તમે બધા વિદ્યાર્થીઓ જા. હું આજી રાખું છું કે તમારે અહીં નાંખવું કરવા થશે અને તમને અમારી કેળવણી આપશે. આપણા સલાખ તમને પદાર્થ પાદર્ય માર પડે એવીતમને કોષ માર્ય નાંખવું એ બે પાપ તમારું કંઈ છે. આજુનાં તેના નેતરે નમારી કરવાપણું મન્ય થાઓ, અને તમારો અસરમાં એ સાથેત તમા કહી ન શકાય એવી રીતે કરવા તમારે કે અસર કરવા અમારી સામે છે, કોષ પ્રેમથી સામે છે, કોષ અહીંસાથી સામે છે. આ સાથેત નીચમ માત્ર સાધુઓને માટે નથી પણ સહને માટે છે. એનું પાલન કરનાર એમ થોડા દેશ, પણ તેઓ જગતમાં એક છે, તેઓજ સમાજને દાખ છે, સાત અને સલાખ કમ કરનાર નહીં."

"તમે આ તેના કરનારોને સમ ન કરો એટલુંજ નહીં, પણ એમ કરવાનો વિચાર પણ મનમાં ન લાગશે. તેઓ કુદ નથી."

દક્ષિણ આફ્રિકાના હુંક ખખરો

હિંદી માલીકીની જમીન ખરીદી લેવાના કેરપોરેશનના ઇરાદા સામે વિરોધ

રીપરસાઇ-પ્રાપરટીન એન્ડ ટ્રીટીમન્ટ સનિઅન રેટરેવસ એસોસીએશનની ગયા રવીંગરે સર કુની રેડી સનિઅન રેકુવ રીપરસાઇમાં મુક્યા પ્રમાને નાંખુર કરેલી કાઉર્ટમાં એક તરફથી યમેસી દરખાસ્તોના મંજૂરમાં શુ મગલા સેવા તને વિમાર કરવા એક પીટીંગ મગી હતી. પ્રમુખ ના હી એમ નાખકરે જણાવ્યું કે એ દરખાસ્તો હોઈ પ્રમાને કિલની વિરુદ્ધ છે અને તથી તે સ્વિકારી સલાખ તેમ નથી. હોઈએ પોતાની મીલકતોની માલીકી રાખી શકે તે સરે દાખિન પેનીંગની મધ પણ પોતાનામાં તેઓ પોતાનો સહકાર આપવા સહ છે પરંતુ પોતાની મીલકતો સુરોપીઓના રહેઠાણો માટે તેઓ જમી કરવા માગતા નથી. આ મતમખતો ઇરા મીટીંગે પાસ ક્યો હતો. ન મા જણાવવામાં આવ્યું હતું ને આ સત્તો નાસમાં હોઈએનાં વચલાદનો સોવા પડેલા હોઈ તેમાં હોઈએ પાંચી દવ વધે થવા વચલાદ કરી રહ્યા છે. તેમાં તેઓની નિસાઓ, માર્ગે સંક્રાઓ અને અસલાખો છે. આથી એ જગત તેઓની પાસેથી ખરીદી સેવા સામે તેઓના વિરોધ માં લાખ્યો.

છપર એમની મારફતે આપણામાં રહેલી કુદ તરફ આપણી આજુ લખા છે. તેથી આજુ તેના તમને શુક પાવો, એમ હું જણાવું છું કે મને તો ખબરથીજ. સાચી વિદ્યા એ આત્મ શુદ્ધિની કળા છે. હવે હું મુખ્ય છું કે તમે તેના અને આ સત્તો અહીં બેસી રહો, કમરે રખેને તમારો દમણો બદલ જવાથી એ ભેદા ઉપરેશમ એમને કોષ સામે આં મુખી આપણે રાદ લેખ્યો, ને પછી સાંતથી ધેર જાએ. દરખાસ આપણે સહ રામધુન માલ્યો, કોષ આપણને અજન માત્ર સંભળાવે, ને બદલ પુરેપુરી સાંત માત્ર છે એમ અમારા પછીજ આપણું મેરઠાએ."

પ્રજાસત્તાનું સોખરો

સોતાઓને નજ ની, પ્રજાસત્તાનું સોખરોની માન્ય કરી. તેઓ વચલાપીડ પર આખ્યા, અને સલા ને અહીંસાને મહિમા કરીવનારી શાસ્ત્રવિતાની કહીએ કલ્પચમ રીતે માત્ર બતાવી, અને એનાઓ પાસે રામનામની ધુન લેવાવી. આ શોડીક મીનીટો આજુ, તેનાથી માંધીએ પેલા કરેલું સાંત ને આત્મશુદ્ધિ વાતાવરણ વધારે માદ મુક્ય, અને તે પછી સલા સાંતથી વિખેસા. રમન મધેલસવ છાંતોને નહીં કરશે. દેશ એવી રીતે લખવામાં આ એમને જે માત્ર થી બવતો એવો તે એમાંના કેટલાક તો જવનજર અંજારશે.

ગેજ નથી પરંતુ પામીક અને નેતિક કમરે પણ છે. સુરોપીઓના રહેઠાણો માટે તેની નજીકમાં ખાસ કરી વચલાપીડ, અજન મોષ, હોઈસન અન એલીસ પાર્ક એસ્ટેટમાં ૧૨૮૪ એકર જમીન પડેલી છે અને તેનો કોરપોરેશન હોઈએને દવકત ક્યો વિના ઉપયોગ કરી શકે છે. તે કોરપોરેશન એમ માંજની દેશ કે જે પ્રોપર્ટીઓ નાંખવા એવી છે ને કરી બાધથી લેખ્યો તો એ હોઈએ તેની માલીકી થરાવી સલા દેખ તો તે રી બાધવાનું પોતાને મારે સેવા તેવા ન. વધુમાં જણાવવા માં આવ્યું હતું કે એ રમને કેટલીક જમીન મેરઠાજુને માટે વચરે માત્ર હોઈએઓ સલાધીઓને આપણી છે.

રેવરન્ડ મેથેમે કહ્યું કે હોઈએઓ પર મરી રહેલી કોરપોરેશનની ખરી નિયતિ સુરોપીઓને બાધતા નથી. તો તેઓ જણતા હેવ ને કોરપોરેશને તેઓ મારેલું પમણુ સેવા નાંદ દે.

આગરમાં નીકળનારા તેલના કુખનો

એમલ્ડ તા. ૧ લીથી કુનીપનમાં તેલના કુખનો નીકળશે. પેટ્રોલના કુખનેલી જેમ તે કુખનો આપણમાં આવશે અને કેટલું તેલ મળી શકે તે તેના કાઉન્સેલમાં જણાવવામાં આવ્યું હશે.

ઓમરટ સુધી તેલ ખરીદવાને પેટ્રોલના કુપનના શરિન્દરફોલ્ડ બાપરી સહારો પરંતુ ભાર ખસ તેલના જુદાં કુપનો લેવા પડશે. નવા ધારા મુજબ તેલના કુપનો જે વહનામાં આપવામાં આવ્યા હશે તે મહિનો અને તે પછી બીજા માસ મહિના આસરી બરિખમાં ફોલ પચ તેલના વેપારીઓ એક પાઇન્ટ કરતાં ઓછું તેમ આખા સહારો નહિ એટલે મોટરવાળાઓએ પાઇન્ટ તેલ ખરીદી શકાય એટલાં કુપનો ભેળા કરવાં પડશે. પેટ્રોલના કુપનના શરિન્દરફોલ્ડ થી તેલ મેળવવાનું નવું ધોરણ મેગેટ થયું છે તે નીચે પ્રમાણે છે:

પેટ્રોલ ક્વૉન્ટિટી	ફોલ્ડ તેલ મળી મહત્તે.	મોટર સાઇકલ.	મોટર કાર.
1 મેલન	0.1 પાઇન્ટ	0.1 પાઇન્ટ	
2 "	1 "	0.1 "	
3 "	1.1 "	0.1 "	
4 "	2 "	0.11 "	
5 "	2 "	1 "	
6 "	3 "	1 "	
7 "	3.1 "	1.1 "	
10 "	4 "	2 "	
15 "	—	3 "	
20 "	—	4 "	

ઇન્ડિઅન ટેપો હોસ્પીટલ

સુધારા કરવાનું અપાયેલું વચન

નીતિાલ પુનીવર્સીટી કોલેજ રફુઝન્ટલ પુનીવનના રીસર્ચ ગ્રુપ તરફથી પોઇન્ટમાં આવેલી ઇન્ડિઅન ટેપો હોસ્પીટલની અંદર પાતળી કાચ બરેલી દર્મ્યાન જાહેરમાં લાવવામાં આવ્યાના પરિણામે એકદીન આટકર આર ઇન્ડિઅન હોસ્પીટલ માં એક રોગીનસને લગા સુધારા કરવાનું વચન આપ્યું છે.

બ્રીટીશ વેપારી જલ્દાસિમાં પુદના સમયમાં બધા વર્ષો સુધી એકરી કપાં બાદ રહ્યા હોદી બહારસીઆ બારે પોઇન્ટની ટેપો હોસ્પીટલમાં જલ્દાજની સમયકની રાફ બંધ પડી રહ્યા છે. તેઓને રીમેન્ટની જમીનપર સુલ રહેલું પડે છે. વરસાદના વખતમાં હાપરામાંથી આગાહીની જેમ પાણી મળે છે તેઓને માટે પાનગી સમયકો કરી નથી અને સુધારી જમીનમાં અથવા ના બહાર યાકમાં આવું પડે છે. મજૂ મોટા હોલમાં તેઓને રાખવામાં આવ્યા છે જેમાં બે પચાજ જુના અને બાંગી છુટી દરાગા છે. એક પચ હોલમાં માચુસોની સમયકને માટે કોઇ પચ ભાતના રશીયરનું મામ નથી.

બહારસીઓને બે કામગા આપવામાં આવે છે. ખાદસા કે મહસા નહિ હોવાથી એક કામગા રીમેન્ટની જમીનપર બીજાને છે અને એક એટ છે. મુજબ હોલમાં પચીજ ન્દાની જગ્યામાં ૧૦૫ ને એકિયામાં આવ્યા છે અને લાંજ તેઓને ખાવાનું, નેસરાનું અને શાવાનું દોષ છે નાના હોલમાં જગ્યા પધારે છે તે આપવાનું અને ઓળી હવા નથી. બે નાના હોલના હાપરા ખરાબ હાલતમાં છે. મોટાં જાકેસમાંથી પ્રકાશ પડે છે અને દિવાલો વરસાદ ના પાણીના વહાથી મંદી યથ મર્મ છે.

એક અર્ધા કમરનો બહારસી જેણે બ્રીટીશ બહારસીમાં ૨૦ વાર નોકરી કરેલી છે અને પુનીવનો દરેકે દરેક રેસા નોયો છે તેને 'ટેલી

ન્યુસ' ના પ્રતિનિધિને કહ્યું હતું કે હરખનની આ હોસ્પીટલના જેની ખરાબ સ્થિતિ તેણે બીજે રો જોઇ નથી બીજા બહારસીઓએ તેને કેકે આપ્યો. પરંતુ બધા ખરાબે તે ખરાબ ચલાવી કહ્યું કે "જેની હાથરની છમ્મલા, કાકે દહાડા રિમાંત સુધરશે "

એક પ્રક બહારસી જેણે પોતાની વય ૨૦ વર્ષની જણાવી હતી પરંતુ ૭૦ વર્ષ જેટલો કેવાનો હતો તેણે કહ્યું કે તેણે જલ્દાજ કેલસાઝ માસ મર્મ કુમી મર્મ હતું. તેનાથી બહેસાઓ ની સાથે તેને હરખ બાવવામાં આવ્યો હતો. તે વખતથી તે રીમેન્ટની જમીનપર મુલે છે અને બે કામગા, એક સુતરાઈ શરે અને સુતરાઈ સોંમલેટ એ તેની માલમતા છે.

નીતિાલ પુનીવર્સીટી કોલેજ રફુઝન્ટલ પુનીવનના રીસર્ચ ગ્રુપનું એક રેપુરેશન તેના પ્રમુખ પ્રો. આર્મ. સી. મીરની સાથે એકદીન પ્રેરિટરની મુલાકાતે મળ્યું હતું.

પ્રેરિટર તેની હરિવાદો દિલસોટથી સાંભળી હતી અને બહારસીઓને ખાદસા અને માદસાં આપવાનું, તંદુરસ્તીના નીયમે બરેબર મળવ. વાનું, મામો અને હાપરાઓને દુરસ્ત કરવાનું, બારીઓ, જેના હાથ કાચ છુટી મવા છે અને પાદીયાં જલવામાં આવેલાં છે, તેને કાચ નાખવાનું વચન આપ્યું હતું કાચનેમાં મતી મુકવાનું અને હોલની બાતીઓ ૧૦ ને બદલે રાખના ૩૨ વાગ્યા સુધી બળતી રાખવાનું પચ વચન આપ્યું હતું. બહાર માડમાં તેઓને સમયકથી ખાવા માટે દેખતો અને બાંદસા મુકવાનું પચ સમયવામાં આવ્યું હતું.

પ્રો. મીરે જણાવ્યું કે રીસર્ચ ગ્રુપને હાલ બહારસીઓને જે બેરાક મળી રહ્યો છે તેથી સંતોષ નથી અને તેથી તેઓના બેરાકની લપાસ કરવા દેવાનું મુદ્દા મળ્યું હતું. હાલ તેઓને હાપરાની સમયક પચ બાંદકલ મળતી નથી તેથી

એ સમયક પચ કરવાનું સમયવામાં આવ્યું હતું. બહારસીઓની સમયક અમરપર દેખરેખ રાખવાને એક એકવાકકી કમીટી રખાવાનું દેરાવાનું હતું.

રીસર્ચ ગ્રુપે પ્રેરિટરને જણાવ્યું કે પ્રેરિટરે સુધારા કરવાના આવેલાં વચનથી એકે તેઓને સંતોષ થયા છે પરંતુ આ હોસ્પીટલને હાલના સમયે કામગા રાખવા સાથે તેઓનો વિરોધ છે તે વધારે સારાં સમયમાં સુધારી જોઇએ અને તેનો કારવાઃ પ્રાંતિક સરકારે લઇ લેવો જોઇએ. હોદીઓ પુરોશિયનાના જેટલાજ પ્રાંતિક કરો ભરતા હોઇ એટલું મળવાનો તેઓને હક છે. આ હોસ્પીટલ એક કલંકરૂપ છે અને ૪૦ વર્ષ ઉપર થવા હોદીઓ તેને સદન કરી રહ્યા છે. હવે એ કલંક દુર થયુંજ જોઇએ.

પુદના ખબરો

બર્મોડા પાકા કરેલું બ્રીટીશ અને હિંદી લરકર

જનરલ સર આરવીજલ્ડ વેવલ હોદના સર સેનાપતિ જે બર્મોડા મોખરાપરની મુલાકાતેથી હિંદી પાછા રવા છે તેમણે અખબારોને જણાવ્યું છે કે એકાલ આંકડા આખી રાજ્ય તેમ નથી પરંતુ ચારપાંચમાંક બ્રીટીશ અને હોદી લરકર ખર્મોથી પાછું થયું છે. પાછા કરવાનું કારણ તેમણે કહ્યું કે હાર મળે અને નથી પરંતુ બર્મો માસ પુરો પાડવાનો માર્ગ ખાલી મળતું પડેલાં પુરો નહિ યથ સહીએ એ છે. તેમણે કહ્યું કે બર્મોના લરકરે રાદત અને આરામ વગર અપુર્વ લાલ લડીને હોદુરાનને પોતે તૈયાર માપ તે પહેલાં મળવાનીનું આક્રમણ થવાના જોખમમાંથી જોખમ માંથી બચાવ્યું છે તેમણે વધુમાં કહ્યું કે પુનાહટેક કોમરમથી હોદુરાનના રણજીને માટે પુદની યામમો પુષ્કળ આવી રહી છે અને જે સમાન બળ હશે તેો જરૂર વિજય આપણેજ થશે જનરલ એલેક્ઝાન્ડર જે બર્મોના લરકરના સેનાપતિ હતા તેણે એક વિવેદન બહાર પાડી જણાવ્યું છે કે "બર્મોમાંથી લરકરે માર્કુ જેઓ લેવાનાં એ લરકરનાં સેનાપતિપણમાંથી હવે દુ દરામળ થયો હું અમારે કામ અને કોઇ પચ ભાતની વિમાની મદદ વગર બહારનું હતું અને તે અતિલમ મુકેલ અને જોખમવારું હતું "

લીયીયાપર જર્મનનો હુલો

ચે અકવાસીએ લીયીયાપર જર્મનોએ અચાનક હાથ નાખ્યો કે અને લયકર પુદ આલી રહ્યું છે તેના સંજ્ઞમાં પુનીવનના વડા પ્રધાન જનરલ સમરે બ્રીટીશમાં મળેલી પુનાહટેક પાર્ટીની બારીંગમાં કહ્યું હતું કે પોતાની મુલાકાત હરમીયાન તેમણે જોયું કે સોપનો રેસાક નવ બહિનાપર હવા તેના કરેલાં વધારે હતો. બધા

અગત્ય સેતિનામં રવળ આપણની મોડાગજી મલ
કેતી પદ્મ પુલકા અગત્ય તાવ તા તમ
લકાવ . જા જાતી જે તાવતના પુલકા
આગાતથી માવ પુલકા મોડાવ તદિ વજ
દિલિય આગિતારે વધારે તાવતગજી જે. આ
મોડાગજી તાવતમોડાગજી તાવતમોડાગજી
પગલોને મેં પુલકા જામતિ આગિતારે .

ਘਰੰਡੇਵ ਅਤੇ ਸ਼ਿਰੀਧਰ

સૈમલા ખાખર મુજબ રસીયામાં ખાદેશક
અને નેશનલ કાર્ગિલમાં ભીષીયામાં જીતી પુલ
વાલી રેલ્વે છે. મર્મને પલ્લે નોર જાણી રહ્યા
છે પરંતુ ખાદેશમાં રસીયોને અને ભીષીયામાં
ભીષીયોનાં હથકર મચક આપણે નથી એવા
ખાખર છે.

આરોગ્યશીલ્પનો: ૭૫૫૧૫

જાપાનના વડા પ્રધાન જાનરલ કોગેએ
 ઓરેટ્ટોલીયાને ચેતવણી આપી હતી કે તેમને જાપાની
 જલમુક્તિ દર્શી મિત્રાર કરવો નહિ તે પશ્ચિમ
 પહોંતનું પડવો તેના જાપાનમાં ઓરેટ્ટોલીયાના
 વડા પ્રધાન મી. કો. કરદીને લગ્નાયુ છે કે
 ઓરેટ્ટોલીયામાં અર્ધ રેલ્વે મેચ આગલ મળી
 શકીને છીએ ના રખા કોગેએ ને કરવી છે.

શ્રીનૃસિંહ ગાધીનતે। ડુંભડે।

સુમત્રીસપી બુધવારની રાતના મીતનો સંદેશો
જાણ્યો છે . સુદમીત, ૪ મધ્ય મેષામાં
મૃતિમાં મીન્દપાત્ર ૫૦ માત્ર પડિયે છે, તેનો
જ્યોતે સેવાતો મોટી લગભગ ૧૮ યજ છે. સંદેશની
મજા બાલ્યુમથી મળ્યાનીમિત્ર દલોટ ફરી વળ્યા
છે અને મીના કલ્કરપર નોરેલો અને પિત્તનો
મારપત્તે લાદે માટે આથી વધી છે.

પૈસાંચિતનથી નાનાપણુ જણાવે એ કે નવપા-
નીક મેળાપરિણામે અને ખાદરરોએ મુજબરે આપરેકા
માં રૂપ બંદરબર દરકો કપો નવા. દરેકો
બાર બોખરો અને ૧૫ રૂપરેકો કપો દવા.
રૂપ બંદર ફારસ ટાપુએમાં આવેલું કે આ
સારકાના કોનાં દરિયા-પરિબળ તરો આરેકા
એટલીમના ટાપુએનો એ વસ્ત્ર છે.

— 22 —

५२३२७

—કેન્દ્રી આઠ જૂથમાં ૧૧૧૧૧૧ ૨૨૨૨૨૨૨
અક્ષરભોષી ક્રમજ ૯-૧૦ ચાલુએ પાયાં ૧૫૫
૯૫૫ ૫૫ ૨૦૦,૦૦૦ જાળમાંથી પૂર્ણ, ૫૫૫ ૫૫૫
૫૫૫ ૫૫૫ ૨૨૨૨૨ ૫૫૫૫૫૫૫૫ ૫૫૫ ૫૫૫ ૫૫૫

—જશીલ આદિવાસી રહેઠાંમાં હવે પછી કાચા ન તેના
અરખા રાખી પાકાપાક આવશે એ રહેઠાંની કુખીયા
માં સુલચી નાનકમાં નાની નજીકથી તેની ઈચ્છાન
માં હવેનું કેરકાર કરવામાં નથી આવે.

...भीतरकी आदमीना चीनना चुनचुन देशन पचाही
होइले पुछ भइले पुछ पाइवाया आवाय होवा
लेना ७ भीतरसे पुछ पाइवाया आइले

જાનિતરંગના અને પુરાણોના ખતરના ગાદો જે
પોરબંધ પાતાં વરકર્ણી સેવાને દે અને સેવકર્ણી પુરકર્ણ
સેવકર્ણના આપના દુના ને સેવકર્ણની અંધ અંધ
જે. દેવે પછી સેવ. સેવકર્ણના દેવે સેવકર્ણ
જે આપશે સેવ પોરબંધ અને સેવકર્ણના આપના
સેવકર્ણ સેવકર્ણના સેવકર્ણના સેવકર્ણના

[illegible][illegible]

—ઉત્તરેશ્વરી વલ મેન પામરના કાન્ડેશિસર ખી આઈવન
વેડકર તરફથી એક પાત્ર: રેખર રસો. છ કે તેના
પરખાવખી પચર કોઈથી ફીલિયા મેકેનીકને રાખી
નહિ રાકાવ.

—हस्तधारा भक्ति काठोरी मां सुवर्णदह पाईत
जेक मेजर नरकपी भूषिणी नीयेनी वचनार
पास मां हरी: - हस्तधारेनि अमुक पश्यते
हस्तधारा कलश पयं तेसवारी: - दोष ते जे
मेजर कापरा नीये जीव महात्मा अथ पश्य-
योनि पश्य नेपार प्रतो दोष तेरी हस्तधारे
हस्तधारा कलश मां सुवर्णदह पाईत
वाग्वीजु निमि पपास हरी नीयेत - नरा घोष
अनरस हरीशमने सुखदा अयाध

—પી. કાઃ.યુ. એચ. લો ને બાબત ઘોષિત કરે
ગૌરદાસ ૧૦૨૧૬૬ નામ ને ૨૦ એપ્રિલ, ૧૯૫૧
ની જગ્યાએ ગૌરદાસ ૧૦૨૧૬૬ નામના છે અને
ડૉ. ડી. જી. કૃ. અરેડિટી ગૌરદાસ ૧૦૨૧૬૬ નામના છે.

—ઉચ્ચ/સ્વાર્થ ગાઈન ચુને રાણીની પચ્ચીન આગ
માઈ પાની છે, કાચવા ડાંચુલની પચ્ચીન આગ
કે જે ખીચુલાગાએ આગ દીક ક પેલી કે રાણી ૧-૬
દેવોજીના માંડે છે

—બીડીના ટેલર પાસેની એ મશીનથી લઈને
એથી પાંચપદમી દેવક પાસેના અંગીકે જેમનીકે
પાસેના રાખ્યા રાખી એકાદે કરવાય ગુણમેશે
પતિબધ હુર કરનાની માણથી કરનારા મુકામ
ચાલેલા દાખાવાઈ માંથી ગાં લેવામાં તે ૬,૩૬,૦૦૦
વિગ્રહ ૬૮,૬૬,૦૦૦ મને જોઈ મળેલો

—वर्षान्तकाल मङ्गलाल स्वयं सादितः मङ्गलालस्य
नीतिमत्तया नैतिकेण साधु नेत्र के गीतन को
मुक्त नीतिमते को नृ दिक्परीणा मुक्त छ. स्र

રામનગરાથી મુઠાઈવાર બીડીક ઢીંદના ફરિશ્તીકુપ્ત પ્રતિનિધિવાર મહાનગરે ધ્યાન તરતી નીમારો. અચારે તે ઢીંદની માસાઝમાયા ગેપાઈ અને વજુરી ખાતાના પ્રધાન છે. આ બાબતની રત્નાવાર ભંડેસદ કુંડે મુઠાઈનાં બહાર પડેરી, મહારાજભોજના પ્રતિનિધિ-
ઓની પોડા પોડા માસુને અચારે ગાઢી પડો

—સાધાસીમા બાપુન અમે જરૂરથી સાચી માનદારી
કલાના આગેવાન મરિ બધાનાં મોટાં માનદાર
પદ્ધતિ પાંચ બીડીસાંને ફરતી રાત્ર વધ છે,
છાને પકડવાને બાંધે છે પણ બીમારીને લીધે
નેનો મુશ્કેલી આપે નથી

ଭୂମିରୁଧି

કુલુપ્રસાદીખાઈમાં રમત ગમનનો મેળાવા
 વ્યુહરૂપીમાંથી એક પક્ષરૂપી જલુદે છે,
 બહાની લીધે રુલુભાઈ જલુદા ભાસા ભાસીએને.
 રમત ગમનનો એ મેળાવડો મે તા. રૂપમાં
 થયે દેવી. રૂપ ભાવની રમતો મેલવડમાં આવી
 થી ભાસા તથા ઇસરીએનો પક્ષી તેંડી
 બાજુ થીયે દેવો, તેમના માખણ તે એવાને મેલી
 સંખ્યામાં અભ્યાસ દેવા. યુવકોને પણ તેમાં આવ
 ભઈ મેતે ભતે રોડમાની રૂપમાં ભેટમાં દેવા.
 સવાળા રૂપની રમત સહ ચઈ દેવી, સંજના પંચ
 પાળા સુધી આવી દેવી.

રમત પૂરી થતાં એક નાનો સરથો મેજાવડો
 બેઠામાં આળો દતો તેમાં શ્રી. મોહનલાલ ખડેરીયા
 એ કાશી ધાત્રીચિંતે જે દોંડાથી રમવામાં આવ
 ળેલો દતો તેના વધારા કર્યા, તેમજ બાળકોએ
 સારી જગ્યામાં ઢાંચી આવી તેને માટે તેમને
 કેપડાને પાનવામાં આળો દતો. હરેક કોઈના તથા
 ધાત્રીને ધન્યમ કહીસુના પ્રખખ શ્રી. ચિંતકાશ
 મેજાવડો દોડાથી વહેવનામાં આળો દતો.

મોતીબ ક. મુંદરાઈ વરદણા ઇતરીએને નાચી
મહેસાણા આજ્યા દયા,

तेमज मासीस तादेकुवास तथा भीसीस लिदक-
दास जेजुतास ताकीमी जेपळ बदे'यवाभां आण्ण्यो
हता. जेभाचवो पत्रो सु'दर धर्मा हतो. जेने हरेक
जे पत्रो आण'द आण्णो हतो.

ଅବନୀ ୫୫୧୨୧

સેખાના મોતીન્દ્ર ક. પટેલ,

આ પુસ્તકમાં અર્જુન-કર્કેશીના સંવાદ
કાવ્યમાં છે, અતે તે હિપરાંત્રી ખીલું પદ્ય
એક કાવ્ય છે. સંમત રી. ૩.

संस्कृतानां पुराणको

[illegible]

હિંદના સમાચાર

ગાંધીજીની નવી હિંદવાસ

મુળભૂતી ગમત સુકનારને રૂઢરનો તાર જખાવે છે કે ગાંધીજીએ વરધમાં એક પ્રજાના જખાવ માં જખાવ્યું હતું કે તેઓ એક નવી હિંદવાસ તો બીચાર કરી રહ્યા છે તેની યોજના તેમના મગજમાં રમી રહી છે અને તેમને કંઈક કરવું પડશે. તેમણે કહ્યું કે એ "કંઈક" ને કોંગ્રેસ અને જનતા મારી સાથે રહશે તો બહુ મોટું સમ્પન્ન પડશે. ગાંધીજીએ વધુમાં કહ્યું કે: "હું એ કંઈક પણ કરવાનો હોયશ તે અમલમાં મુકવાં પડેલાં બીટીસ સત્તાધીશોને તેની સંપૂર્ણ ખબર આપવામાં આવશે. પંડીત જવાહરલાલ નેહરુ સાથેની મારી વાતચીત તદ્દન મીઠાવાવે રહી હતી અને અમે એક બીજાને વધુ સમજતા થયા છીએ. સવાળાવીસ રીતે આખી કોંગ્રેસને હું મારી સાથે લેવા કમ્પ્યું હું."

કંઈકની આવેલા ખબર મુજબ 'કેસી ગેલ' તો મુળભૂતો ખબરપત્રો જખાવે છે કે પંડીત જવાહરલાલ નેહરુ અને ગાંધીજી રવેલી વાટા કાઢના પરીણામે કોંગ્રેસમાં અસાધારણ અનાવળતવા સંભાળ કે આજી માસમાં કોંગ્રેસ વર્કિંગ કમીટી મળે ત્યારે કોંગ્રેસમાં પડી અથેલા પડેલા વચ્ચેની તકરાર વધારે અંગારે સ્વરૂપ પકડશે એવું માનવામાં આવે છે. કોંગ્રેસના મીસનની નિષ્ક્રિયતાએ ગાંધીજીના હાથ મજબુત કરી છે. તેમના લેફ્ટેનન્ટ સાદારે વલ્લભાલાલ પટેલ ગાંધીજી ની નવી વડનતી તખાવારી માટે દેશમાં પથંદર કરી ગયા છે. ગાંધીજીની નવી વાત સતીનમ બંગની કે મુખ વિદ્વાની મશે એ ગાંધીજીએ જખાવ્યું નથી પરંતુ એટલું જખાવ્યું છે કે તેમના મગજમાં મણી યોજનાઓ રમી રહી છે. તેમણે ટંગડી તેમ હાથીજી

દરમીયાનમાં હિંદીને 'દાહસ્ત' તો જખર-મણી જખાવે છે કે બંગાળી દાસથી હિંદુસ્તાન નાસીપાસ નથી થયું. જનરલે વેલસ, રૂઢીસ-વેલ અને અલેક્ઝાન્ડર હીંદની પ્રજાનો વિખાસ ટકાવી રહ્યા છે તેઓ સમજે છે કે ઉઠત હાથેની પાછળના મારણો વમારે કુર્મ છે અને તેને મણીથી વળવાન બીજા વધારે મળ્યો પ્રયત્નો થઈ રહ્યા છે.

હિંદીરના મહાસાગરની સુચના

હિંદીરના મહાસાગરને પ્રેસીડન્ટ રૂઢવેરને એક પ્રુક્ષો મળે લખ્યો છે એમાં હિંદુસ્તાન અને બ્રીટન વચ્ચેના મતભેદોપર કુનાકહા રોટસ, મીન અને સોપીમેટ કુનીયતને સવાદ કરવાની તેમણે સુચના કરી છે તેઓ કહે છે કે પ્રત્યેક દેશના એ એ પ્રાંતનિધિઓએ હિંદુસ્તાન આવી લાંબા સવાલની તપાસ કરી સમાધાની માટેની દરખાસ્તો રજુ કરવી જોઈએ. અને હીંદ અને બ્રીટને તે પાળવા કસસ થવું જોઈએ. એમાં

હિંદુસ્તાનમાં નવમન આપશે અને બ્રીટન મોટા બેલનમાંથી મુક્ત થશે. મારા સત્ત્વને બાંધે વળશે છે તેટલે હરબરે હું એ દરખાસ્તો વગર પ્રત્યે પાળવા કસસ થઈ હું અંતમાં તેઓ લખે છે. મારી આ સુચનાનો અમલ થશે તો હિંદુસ્તાનની પ્રજાને એક જખરદરત સરકારમાં ફેરવી દેવાશે કે જ પોતાના દેશ અને સ્વાતંત્ર્યના ખદોળા સવાલને મારે પોતાનું સર્વસ્વ દોષી દેવાને વધવાર થશે.

હિંદુસ્તાનના આગલા પાંદયા સામે પંડિત જવાહરલાલને વિરોધ

પંડિત જવાહરલાલ નેહરુએ કાઢેલા એક કામણ કરતા હિંદુસ્તાનના આગલા પાંદયાની તીલી સામે વિરોધ દર્શાવતાં કહ્યું હતું કે તેને ખરેખર હું તો હિંદુસ્તાન, મીન, કુવન અને અરખાગીસ્યાન વચ્ચે ફેડેરેશન સ્થપાય એવા વિચાર કરી રહ્યો છું. તેમણે કહ્યું કે પાંડીતના ના સવાલની સામે હું માસથી જનતા વિરોધ કરવાનો છું પરંતુ એ સાથે તેમણે જખાવ્યું કે કોઈ પણ માણસથી મીન માણસને જખરદરની થી પોતાની સાથે રાખી શકાને નથી કોઈ પણ અમુક પ્રાંતના લોકોની બદ્દમી બુદ્ધિજ અવાતું કરવે ના તેને રાહી સકાશે નહીં. પરંતુ થી રાજગોપાલાચારી અને મારી વચ્ચે મોરો મતભેદ છે. મદાસમાં પ્રત્યક્ષ સર-કાર સરખવાની થી રાજગોપાલાચારીની હીસ-આસ પાંચે તેમણે કહ્યું કે એ તો હિંદુસ્તાનમાં બીટીસ તંત્ર સ્તંભરવા જેવું થયું કે જે હું પડીકરે પણ સીકાન્તવાને તખવારે મથી વધુમાં તેમણે કહ્યું કે મારી તીમ કસસ કે હિંદુસ્તાને કુદમાં સામેલ થવું જોઈએ. રાજીસ અને મિન પ્રત્યે આપણી સંપૂર્ણ હીસસોજ છે. મીનને આપણી હીસસોજ આપવાની આપણે આશી આપેલી છે. પરંતુ મીનને મદદ કરવી એ આપણી કક્ષિતની બદ્દાર છે છતાં આપણાથી શાન બેસી નહીં રહેવાય. એ અસકમ છે.

પીસ વધે અધરાતું નિરાકરણ

મીંબડી રાત્રે ફોફપુરા મામ પાસે બાંધેલા દાહીને પાળો ફુર કરવા વેરીકન્ટે મીંબડી રાત્રા ને ફરમાન કયું છે. આ ફરમાનથી તોલ વર્ગ થી આલની છક્ષાની પ્રજા અને મીંબડી રાત્રા વચ્ચેની તકરારના અંત આવ્યો છે. શાદર મદીના ઉત્તર લાગનાં પાળી મીંબડીના મામ ફોફપુરા પાસે રહ એક બુદ્ધિ વેલકરે મદીના મામની સીમમાં વળે છે. આ વદ્ધિને દાહીન વદ્ધિજ કહેવામાં આવે છે. આ વદ્ધિયાં પાળી મીંબડી રાત્રે વેલ તમામ જનાવા લાગરવા મદીની પાંચી ૧૯૪૨ માં છક્ષા કલેક્ટર સમક્ષ લાંદર સમીતી ના મંત્રીએ 'ફેડેરેશન' ના હવા. અમાવાલા છક્ષાના કલેક્ટરે આ ફેરીમાદ પરથી કાંવાવાલ

ના પોલીસીલ એક્ઝન્ટ મારફત મીંબડી રાત્રા ને ના અરજીવા જખાવ્યું હતું. અમદાવાદ છક્ષાના કલેક્ટર અને તાસાવાલના આંત બોરીસર ના મનામ કુકમ છતાં ૧૯૨૬ માં મીંબડી રાત્રાએ દાહીનાં વદ્ધિજ આડે પાળો બાંધી લીધો, અને ૧૯૨૬ માં કલેક્ટરે પણ એ પાળો લેશે. ૧૯૨૯ માં કામીયાવાલના રાત્રાએ મુખમ સરકાર ની કક્ષમતમાંથી તીકળા લીધા સરકારની કક્ષમત તથે મુખમાં એટલે ૧૯૨૬ માં આ પાળાની તપાસ માટે સરકારે કામીસન લીધું હતું એ પછી જખાતીઓ યથેરે લેવામ. ફેરે ૨૦ વર્ષો ૧૯૪૨ ના નવ-યુવારીમાં આ અંગેની તપાસ ને તીર્ણ આપ્યો છે અને મીંબડી રાત્રાને આ પાળો માટે નાખવા ફરમાન થયું છે.

વધાની ફીલિમ
વધીમાં મળેલી તદ્દાવળા મારેવારી અને તદ્દાવળા તદ્દાવળાની બેદમી રીલમ ઉનાવસ મા આવી હતી. થી. હીરસેરે આ તાનું મીન તખવારે કયું છે. ફેડે મળવ પડેલાં આ માત્ર થોડી વધતીઓ સમક્ષ મુખમાં જનાવવામાં આવ્યું હતું. આ મીનમાં લેવા-કામના શાત લાનાવરથાને આકાર આપવામાં આવ્યો છે. મીન ગાંધીજીને વલુ કહે છે, એમના રાજના કાચકાને મદદ મરે તાં છે. સવાર મા હીડીને ફોફપુરા રેવ મુખમ લદાર મારવાની એમની રીતને આલેખે છે. જવાહરલાલ તદ્દા-સમીતીની બેદર સમક્ષ મરમ બનીને વધરખ આંત છે. સરકાર, વધરખા, રાજેન્દ્રલાલ, મીનની તાપદ્દ મો આ પાંદા પર આવી આવીને કુરી કુરી પ્રકાશમાં મુખમાં મળે છે, પણ ફેડે કયુ બોલતું નથી. ફીલિમમાં લેસામાને બેદર મના જખાવી મળે છે અને ગાંધીજીએ મદદ કરેલા પડેલા સલામદી મોખા જાને છે. સ્વ. જખાવાલજી પ્રીય કાચક મલેસક પણ આમાં કલ્યાણ છે અને રેડીવાને પણ આ નાનું મીન શુમ્કુ નથી. આ કચકાની ફનીયાના તાથી પડી વચ્ચે દેશના મોટા માનવી-માને પડખાવા ફરવા થયો છે.

નેશનલીસ્ટ ગ્રુપ

(દાંસવાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ)
નેશનલીસ્ટ ગ્રુપ (દાંસવાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ) તરફથી કાહીદ સ્વર્ગસ્થ કાહ્યા ભાઈ મોલી રજી જેમણે સત્તામદી તરીકે લેવા અગતવતાં પ્રાખ્યાર્પણ કર્યો હતો તેમની સંવત્સરી મંગળવારે તા. ૬ મી જુનના રોજ સાંજે ૪ વાગે ન્યુકેસર રીમીટી માં ઉજવવામાં આવશે. એ પ્રસંગે સહીને હાજર થવા આમંત્રણ કરવામાં આવે છે.
શ્રી. મ. હાંદુ,
સરકાર નેશનલીસ્ટ ગ્રુપ પ્રે. ઈ. કોંગ્રેસ

વેચવાના પુસ્તકો

નવલકથાઓ તથા વાર્તાઓ		નવ ગાંધીઓ (અનુવાદ ગદાકર દેસાઈ)	
આખરી ફેસલો વાગ ૩ ને	૪ ૧	ખીરોલા દ્વાર (નોવેલ)	૫ ૦
મહાત્મા ગાંધીજી (સ્મરણો)	૦ ૬	૧૯૧૧ માળા (વાળકો પ્રારંભિકનો અંશ)	૧ ૩
ગ્રંથાધારી મહાત્મા દયાનંદજી ૭. મ. ૨	૦ ૦	ગાંધી ગેટ વાર્તા	૨ ૦
પરમાર્થસાર	૧ ૦	કુંદરીકાના પરાક્રમ	૧ ૬
અનામ્લિત ગોમ (ગીતાનો ગાંધીજીએ કરેલો અનુવાદ)	૧ ૦	પ્રાણી પ્રસન્ન	૧ ૩
અંશન પ્રવાસ (ગાંધીજી)	૧ ૦	પુસ્તકાલય	૦ ૬
અમ બહુમી અમ ૩	૭ ૦	જાપુતી કૃપ દાંડી કુચનું વળુન	૧ ૦
કલ્પ તામ	૫ ૬	રંધરાજી વન	૨ ૦
મીકાન ભાગ ૩	૭ ૦	હીરા મોતી	૦ ૬
અમરવી	૫ ૬	શુભાળ અને શીવલી	૧ ૬
નવીના	૬ ૦	કળા કારીગરીનું સંક્ષિપ્ત ભાગ ૧	૨ ૧
ગંગાવાળા અને બીજા વાતો (મસ્ત ફકરા)	૦ ૮	" " " ભાગ ૨	૨ ૬
કુરમાનીની કથાઓ	૦	શુભામી વેપાર	૩ ૦
મંદાર માળા (કુંદરી વાતો નોવેલ)	૨	ગામઠાની કાર (ગાંધીજી ગામઠાની રચના કર્યાનું)	૧
અસિની સળી	૫ ૬	ગાતા અને બીજા વાતો	૬ ૬
સંજ્ઞાના નજી (કુંદરી વાર્તાઓ)	૩ ૦	જીવન પ્રસંગ (અનુન કરેલી સવાલ)	૨ ૦
દેવી ચોપરાણી (નોવેલ)	૩ ૧	સ્નેહ સંલગ્ન	૩ ૦
નારી હૃદય (કથાઓ)	૪ ૬	કાવ્યો-ગદ્યો-ગીતો-ભજનો	
પ્રેમાશ્રય (સુંદર રસીક નવલકથા) ભા. ૨	૫ ૬	પારસી ભજન ગીતો	૨ ૦
જુઓવો દીપક ભાગ ૨ ને	૨ ૦	નીહારીકા (કાવ્ય. ૨. વ. દેવાઈ કૃત)	૬ ૬
માલીકા (વાર્તાઓ)	૫ ૦	સમુ ગીતો	૩ ૦
શુદ્ધા	૩ ૬	રામ નંદીની	૨ ૬
રખડુ ટોળા અંક ૨ (સાદસીકાની કથા)	૧ ૬	રામ તરંગીણી	૬ ૬
રાજા અનાપ (મતીદાસીક કથા)	૩ ૦	રામ તીર્થજી	૨ ૬
અમ અંધન ન્દાની	૩ ૦	લોક સંગીત (ના. મો. ખરે)	૧ ૮
ચેરાનમાં	૩ ૬	જાણી વિનોદ સાગાના ૨૦ પુસ્તકોના	
અમે અથા (રમુજી નોવેલ)	૫ ૬	એટલી કિંમત રો. ૮-૬	
સોરાષ્ટ્રની રક્ષક (સોરાષ્ટ્રની મતીદાસીક કથા)	૦	વેચવાના કલા ચિત્રો	
દંત કથાનો અંશક ભાગ ૧	૩ ૦	કળાના નમુનાનો સુંદર ચિત્ર સંગ્રહ	
હિન્દુધર્મ (વિદ્યાનંદ પુસ્તક)	૧ ૦	મંગળાદેવ	૭ ૬
શિવજી (૧૯૧૧-૧૯૧૨ ટામેટાના બીતો)	૦	જીવન મંજળ	૭ ૬
શુભરાત્રીમાં અનુવાદ દીપજી કાવ્યો	૧ ૬	કલા કલાપ	૬ ૬
રૂપજીવીની (રસીક નોવેલ)	૬ ૦	રંગ રેખા	૬ ૦
સાગરમતી	૩ ૬	અનુભવના કલા મંડિતો	૭ ૬
લંબા અશ્મા	૭ ૦	વેદર કલર ચિત્રર આભાસ	૧૦
સુરેશીની વાતો	૪ ૬	કલકારી સાહ્યોઓમાં આજનાં પુસ્તકો	
અતરમી સહીનું કામ	૫ ૦	શી. રે.	
ભારત મુગ્રીક નાછક	૧૫ ૦	૨જી ચોપડી	૧ ૦
રાષ્ટ્રીય સંગીત સાલક	૧ ૬	૩જી "	૧ ૩
મેનીની માથા	૦ ૬	૪જી "	૧ ૬
વંશ	૧ ૬	૬જી "	૨ ૩
વિરોધના અને બીજા વાતો	૫ ૦	૭જી "	૨ ૬
અધુ હેન અંશક ભાગ ૨ ને	૨ ૦		
પારસી સાકાદારી વાર્તાઓ	૧ ૬		
અધિગમનું સાકા (નાલક)	૬		
સરિદ સપતાન	૭ ૬		

૧લી ચોપડીના અંશ	
૧જી	૦ ૬
૨જી	૧ ૦
૩જી	૧ ૬
૪જી	૧ ૬
૫જી	૨ ૦
૬જી	૨ ૩

નવલકથા વર્ગમાંનાઓ	
અનુભવો	૧ ૦
૧લી ચોપડી	૧ ૩
૨જી ચોપડી	૧ ૬
૩જી ચોપડી	૧ ૬
૪જી ચોપડી	૨ ૦

અંકો, લખાણો ભાગ ૧ હો	૬
" " " ૨ હો	૧ ૦
" " " ૩ હો	૧ ૩
શુભરાત્રી દેવી લીલાળ ભાગ ૧	૦ ૬
અંકજીવી ૧ નાલકસવાળાનું	૨ ૬
વ્યાકરણ નાલક	૧ ૩
શુભરાત્રી ૧ નાલક (અંકજીવીના કૃત)	૨ ૦
નવી આપના	૨ ૦
શુભરાત્રી નાલકો	૨ ૬

આ એડીસે છપાએલાં પુસ્તકો

કાંચલાલ લાલસે-સોલ કોમ્પાઈન્ડ	
૧૯૩૨ શુભરાત્રી અને અંકજીવી	૧ ૬
સીતા વનવાસ	૧ ૩
સલના પ્રશ્નો અથવા અભ્યાસકથા ભાગ ૧	૧ ૬
" " " " ભાગ ૨	૧ ૬
નીતિના કાવ્યો	૧ ૦
કરીર અંકજીવીના વધારો અને તેની અંકજીવી	૬
અવોલન	૬
લોકમાન્ય બાલમંજીવર તીલક તેમના મલ અને વિચાર	૬
પુરં અન અશ્મિ	૬
પુસ્તકાલય પાસાનું જીવન ચરીત	૬
પુસ્તકાલય પાસાનું ભારત	૬
મારો ભેલો અનુભવ લેખક: મ. ગાંધીજી	૬
મારો ભેલો બીજો અનુભવ " "	૬
મારો ભેલો ત્રીજો અનુભવ " "	૬
મેક સલવીરની કથા (સોક્રેટીસનો અભ્યાસ)	૬
સુરભરાત્રી અને તેના બે ભાષાઓ	૬
લેખના કાવ્ય (સલસલ વખતના)	૬
હોલ સ્વરાજ (ગાંધીજીએ લખેલું)	૧ ૦
કાવ્ય સામે ચવાની ફરજ	૬

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

એ તમારે તમામ જીવનની ખરી મગદ લેવી હોય તે પુષ્ટીકારક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબૂત અને બળવાન બનાવી દે! પણ વાદ રાખજો કે ફાયડાકારક જોરકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોક્કસ શુદ્ધ માલજ વાપરજો. અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આવી ગયો છે.

અમારે ત્યાં લીંબો, બદામ, ચણેલી, પીસ્ટા, મંતળી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, હામી, દોષર ચાટી, ચોખર અને કાજુ, ચાર મગજ, ચોખ્ખીની, અસમન, ગુર, અંબર, સોના ચાંદીના વરખ, ત્રવરન, પીચે તમામ હીન્ડી ડરીશનું ચાંદી વટું, જડી બુટીઓ.

ઉપરાંત હાલે ખરતી તમામ ચોસરી હમેશ રોહમાં રહે છે.

હીન્ડીસ્ટાનમાં મરાઠુર પચેલી સુરતની ખરદી, પીસ્ટા ખરદી રી. ૩-૬ રતલ, બદામ ખરદી રી. ૩-૬ રતલ.

સુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ

બદામી હલ્વો રી. ૧-૬ રતલ, સફેદ પડવાલો હલ્વો રી. ૨-૬ રતલ, રંગીન બદામી હલ્વો રી. ૨-૦ રતલ, સફેદ મખામ હલ્વો રી. ૩-૦ રતલ અમારે સાંપી મળશે.

નવાળી પાઉડર:

કરીના કાઠ પણ ગાયમાંથી આવે છે મીનીટમાં વાળ સાફ કરી દે છે. ૩ મોસલ રી. ૩-૬ પોસ્ટેજ ફો. મુનીબન માટે, એક વખત જોરકર આપી ખાતો કરી લો.

દેશના ગોઠકાં: ૭૦૫૬૦ રી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

રોડ બલ્કન ૧૨૮ અને વેલ્ટેબલ સાઈ વેઈચ કરી C.O.D. થી ચોક્કસવામાં આવશે. સંપર્ક—

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban. 124

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellers at reasonable prices to suit your pockets. 124b

ઇનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ'

તંદુરસ્તી

નો ચાક્કસ

માર્ગ છે!

માથાને દુઃખાવો, કમજોરી, બદ-હજમીને દરરોજ એક ગ્લાસ પાણી મા એક ટી સ્પુન ઇનો નાખી પીવાથી નાબુદ કરી શકાય છે. ઇનો કરીના ખેરી તાવો દુર કરી કોળને તંદુરસ્ત રાખે છે.

ઇનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ' આજ નર મારાથી કાઠ કરે છે અને તબીબ સલામતીમય છે. આજે તમારી કેમીસ્ટમાંથી એક બોટલ મલ આનો તમને આવશ્યક તેમજ પહોંચ શકો છો.

ENO'S "FRUIT SALT"

The words "ENO'S "FRUIT SALT" and "FRUIT SALT" are registered trade marks.

Sole Representatives: HANSHI NITELIE & Co. Pvt. Ltd.

P. O. Box 605, Capetown.

124

હંડગીભર સેવા

"સાચમા" પરીવાળો તેના મુશ્કેલી છોડી બાર સેવા અને સીંદરોને મદદ બનાવવામાં છે. તેના સમજા માટે ડયામાં ડયા પ્રકારના છે અને તે કમજોરી પરીવાળો એકા કરી-મરે વડે જોડવા-થેલા છે. એટલે "સાચમા" ફેક-ટરીમાંથી છોડવી ની રોચિ પહેલેલા ન મરવાળે. કમજા થાય છે.

CYMA
ON TIME ALL THE TIME

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાણંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ધરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
લગણું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદ્દમ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદ્દમમાં અને મીઝમંડળમાં આવે બજવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાં કોલસાના ધુમાડાથી બચી તાત્કાલીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રિક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક બતની ડંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબક્કા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

શાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી બગત, પંડોસી, મધર
ઇન્ડિયા, અકિરત, બાબી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંજાવે અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, મરઘા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાણંતોના માટે જરૂરનાં સંજોગો છે.

રીપેરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ કામ.

સોલ્ડ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
બતની) યંગ મિનિડિયા, મેગાફોન, હિંદુસ્તાન, દ્યુનિસ, એડીયન,
(ઇન્ડિયન રેકોર્ડ્સ).

ધરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળેા યા લખેા

રેડીફોન ૨૫૮૦૬
,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રામટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્ગીલન (૫) રાજનંદની (૪) મરહુમ રાણી (૫) દીલી (૪) રાધીકા (૩) દીવાલી (૨) ત્રિશર (૫) સીના બંધન (૫) માત્રી સલાહદીન (૩).
મરહુમ ખાત્ર કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહમ્મદ ખલીલ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16457.
કાલુ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ ૧૫૧૬ કબાલના ફિલ્મમાં છેલ્લા મામનોનો સેટર
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. વહેલા તે પહેલો.

N. ખાત્ર કબાલ

- 16404 ગળ વહાં દુન્યા પુતરી જાતગી
- 16411 એક રોતે કુ દસાના
- 16416 જાલમાં સંમ શઝ મલ અખલા દગારી
- 16428 મલીનેકા કુશાદર કું મેરે દુકમે દુવા કરના
- 16434 દગારો હા ગયો લેખાન લેલી લેનકા કું મેદબી ૧૫૧
- 16313 રહમતુલલીલ આલમીન
- 16347 મીને મએ થે એક ખુલે
- 16232 એ મીલે કસે લેરો દગાર મીસાદેને ને
- 16273 લોકલીલકો તાસલમી
- 16250 દુગાર કુશલગાની.
- 16243 દસે મે આજ એકમદે આલી
- 16289 કુશ્માન પરી
- 16367 મેરા મન મોલે મોલે
- 16380 મુજબ દારે મકમુખો મરનેકા ખુશા ન
- 16390 મારો સલ્લેઆલદ મારો સલ્લેઆલદ

R.L. મસ્લમી રેકૉર્ડ

- 306 અંધા મહુલીકા મોજા
- 301 અધાકશા જાલવા
- P.H.
- 27 ચકાદન દગાર ખીલાલ
- G.H.
- 4764 અને 4765 ને રેકૉર્ડો મેરા
- જાલમી મારેકો મારી ખીલાલકા મોજા
- 4726 લુધા દે નાન મોખાને મે
- 4764 રતના ચકાદન
- 6677 દેશ અખ
- 4730 દુમ મે અલમાદ ન
- F.T.
- 43127 રિવાજન દગાર ખાલીર
- 42907 દ સખાવત
- 42781 તાલીક મોહમદી

ફાઈવ ટીન

- 7791 મમતરખીલા સરકાર કુદા જાત છે.
- 7742 સદા ખાર અ.મદે.
- 7593 અરખાને તારો મે કસે માલે અતાર એક ને
- ફાઈવ આલમ કબાલ
- 16270 કલ્મ દરવાજો મોહમદ નાદી
- 16349 તસવીર તપી આ નાને દીલશે કલ્મ આમ
- 16341 તસવીર મોહમદ મેરે દીલશે.

16370 કલ્મ દરવાજો આલમકાલદી
માસ્તર કુદીરદીન

- 16332 મા મોહમ્મદ મા મોહમ્મદ
- 16340 કુધર આ સીતમજા
- 16361 જસકા રાજ દે કલગરમે
- 16340 અખને અખને પાશી દોલન
- મોહમ્મદ ખાલીલ કબાલ
- 16126 1૫૫૫ અખની નગરના મીલામી સખા
- 16122 સાંવરવા નવી રૂકો
- 16122 દગારા તપી જામ તરદાનવાલ
- 16122 સાદા મુકે પીલારે
- 16100 કુશમળી કામે ચકાદન
- 16379 કદા મોલે વાદ મોલ
- 1-7 માસ્તર અબ્દુલ રજા
- 16350 મે પીલારી ખાલમી
- 16350 લોક દગારી ખુલ
- 16351 દે અલમ કલ્મ ન
- 16351 કલ્મ ને તલોરે તાલીલ મે

ફાઈવખાન એન્ડ પાર્ટી

- 16315 રહના દે મુસા આકા તેરી ખલીને
- 16317 જસ તરે જાત ને તખ કલેતેદે શોદામ
- 16326 મહાલીલ દે સાકુમોદરા મે
- 16300 મે તો લીર આલ વાન
- 16300 આકર ગળ કલ્મ મીલમન
- 16300 કલ્મ ને તાલકા શીરા
- 16300 લરે મહાલમે સરે

ખલીલ

- 16351 મે કુલપા ને કુલપા નાન
- 16351 પીતમ તરે ટી જાત
- 16351 દર-દર-દરમે કપ જા

કાલુ કબાલ

- 16351 કુશાદ આ તો રાજ ને મેદર કલ્મ વાલે.
- 16351 કસકશા ને જા પાર કલ્મ કલ્મ હો જામ.
- 16351 મુરે અતવા દીખાના મારે મુલમે અરખા
- 16351 જાત આકી કિ મહાલી જાલોગી
- 16351 કાલ જાત પા મુજલે
- 16351 કુશાલમે મલીનેમે
- 16378 અલે દો કલ્મ એકર કપામત લદાની
- 16378 જા ને તપી નાખાર કસકીખાલે

કાલુ સેર

- શીરીન રહાર (૧); ખીલ્વ મખલ (૨); મુરેદદન (૧),
- રહાલી મખલ (૨), લાન મખાલી (૨).

૧૨ મહીને નવા રેકૉર્ડો આમારે ત્યાંની મળશે. તેના દર મહીને ફેરલોગ અમારે ત્યાંની મળવાની લેશે.

આ ગયા! "અનન્યી" આ ગયા!!

અનન્યી એ એકી દીવાનગ હરીકા નવીન દય એ એક ગતાવ દય કે દુનીયાએ એકમાત્ર આવી હાલ નરેદસે અચ્છે હમાનદાર આવી કો ખુદકામ કરે કરે સરમે દાવકર હિરકે ખરાબ કર સકવે. મગર એક દુએકસે દુદરુતકા એલ દય કે આખેર અચ્છા સચ્ચાઈ હોના દય. એકર હુકા કરે કરનેકી સમત ખાતા દય મદા સાથિય આક્રિકાએ અનન્યી કે રેકોર્ડકી ગદોલ માંગે હુક, વહા કે દુકાનદારોને ધન્યવીક કો ખુબ હુકા. કીસીને ચી ૧૦-૬, જોરે કીસીને શી. ૭-૬ તો રેકોર્ડ આજે પૂરેલા અનન્ય એક રેકોર્ડ દુસરે મદા આ અનન્યી કિંમત પ્રદેસ કે દુઆવીક માર રેકોર્ડકી સેટકા ચી. ૨૦ દય મંગાવો એકર ખુબો.

અનન્યી ગદોલ

અનન્યી રીંગલકે

II. I.

- ૩૫૪ ગાનન કે મદારે દય.
- ૩૫૫ મન પીરે પીરે રોના.
- ૩૫૬ મેરી ગુડીયાં આપેવી આવી.
- ૩૫૭ એક કપી નાજો પી પસી.

ગીલીમ રીકોર્ડ

- સંસ્કાર (૫), કોઈકે કન બોલો (૨), સમશ હુકાન (૫),
- પગલી માજ (૪), સ્વામી (૨),
- વાગી (૫), કિમલા (૪), ગુલશીલસ (૫), કમન (૬)
- આગાર (૫), રેકોર્ડ (૩), આલી પાળા (૨), અમુલ (૫),
- અંમત (૬), ગોરત (૫), નદી ઝીનતે (૫), મુસાફીર (૬)

મુશીખતવી સુ. ૧

"કનિઠઅર કુદે" નાની "આગકા કીન્દુસાન." ખુદાસા જે હુ કે નીલાપતી કેસન તો એક સારીયા કો ખસરાકે ગદેય રેખા. હો એકર તાપ રાજાકી અચ્છેલા ૧૧ આલીસ દાનત મે ગીલી કરે રીકો પીસ રોજ મે મુકા દેના એકર અ પીરે તંગ હસત દોના નહ માત્ર એક નવે અનન્યી સળ દાલ પ્રસ્થે દ.

પાંચ રેકોર્ડકા સેટ
કીમત શી. ૨૫.

એકર દુસરે નથે રેકોર્ડ આ ગયે હે

મરુદમ એકર કજાલ તો સારીસર એક નાની અનન્યી અચ્છ મે તપ દા અ પાલ કો ગયા. હો દુસરે મુકા અનન્યી કો ખુબ દાસકા કે રેકોર્ડ કો ખસારકે હુકો. હો મે અનન્યી કો ખસાર

કીમત શી. ૧૫.

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.
Phone 21843.

38 a Market Street. Barkly Arcade: JOHANNESBURG.
Sole Indian Agents in South Africa
Phone 33-7255
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDES.

જીના અને અહીના ફરમાસુ મીઠામઝા અને પાકો બનાવનાર

કેપીટનના શીશાબાના પૌષ્ટિક પાકો
પંજાબી સાક્ષમ પાક વિગેરે બીજા પાકો ઓર્ડર આપવાથી મળી શકશે.

અમારી કેફીમાં ફળમ ખાવાના આ બદનત્તુ કચેલાં તરબાર મળે છે. ફરમાસુ મીઠાઈ પણ ફરેક બાવડું ફરસાજી, આપાર, ગરમ ખાશાથી વિગેરે મીઠા અન્નમાં મળશે.

વધુ બજવા મળે કમિયાબી મળે.

KAPITAN'S CAFE

'Phone 33-8577. 13a KORT STREET, JOHANNESBURG. 235

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
Country Orders Promptly attended to.
14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-5382.

વલ્લભ રાંછોડ રાણીકોડ રાંછોડ

ફેલસેબ અને રીટેલ ફરેક અને વેજિટેબલ અમારી ત્યાં તાજાં અને સરવું મળશે. બહારગામના ઓર્ડરોને તાજાં બાંધે દેવામાં આવે છે.

૧૪, ડાયગોનલ સ્ટ્રીટ, જોહાન્નસબર્ગ. ૧૦૬૫

As in, "KOH-I-NOOR" is guaranteed by a signed certificate to be 100% pure and perfect, sold at LOWEST FACTORY PRICES. Call in or write for our free Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" - BLOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.

DURBAN REPRESENTATIVE

B. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg., West Street, DURBAN

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેડરમ ચુટ, કાઉન્ટરપીસ ચુટ, ચેરફોલ, ફર્નિચર, સાઈડ બોર્ડ, કોલેસ ઉપર, કુલ ફર્ન, ટેબલ, ચેર, સો ફર્ન, આસકાઉટર ચોપ ફીટીંગ અને ફીકચર વિગેરે, તરબ મીઠામઝા અને મશીની સકરોહ અને પધારી સાથે મેળવવા સુકરોહ તથા

બેડરમ, ટેબલ અને ફીટીંગ ફર્નિચર એ હમારી ફર્નિચર તોયે તેવાર માત્ર છે. તેઓ ફર્નિચર ફર્નિચર તેવાર તે છે. માત્ર ફીટીંગ સાથેના કામોના કામોસ લીસર મનાશે અને તેવાર આમણ મનાશે.

L. MISTRY,
51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
'PHONE 33-4691. BOX 2626. 105b

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, માફર, માંચા, કંઘારા, માખી, વગેરે વિગેરે સજ્જા કંટુઓના

નાશ કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના કીટ નાશે છે.

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ,

ફેલસેબ ફરેક વેપારી.

અમે ફરેક જાતના ફરેક અને વેજિટેબલ ડુનીયનના ફેલ પળ મામમાં C. O. D. થી સારું વેચોડ મળી મેલેથીએ છીએ.

P. O. Box 254 31, Short St. Durban, 105b

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 2090.

CORNER TINE & GRET STS

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS DISTRICT.

THE MEET OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.

BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

અકવાડીક પંચાંગ

વાર	ખાસી	હાલુ	મુસલમાન વારસી	ગ્રીકોન	ગ્રીકો
૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬
૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨
૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮
૩૯	૪૦	૪૧	૪૨	૪૩	૪૪
૪૫	૪૬	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦
૫૧	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬
૫૭	૫૮	૫૯	૬૦	૬૧	૬૨
૬૩	૬૪	૬૫	૬૬	૬૭	૬૮
૬૯	૭૦	૭૧	૭૨	૭૩	૭૪
૭૫	૭૬	૭૭	૭૮	૭૯	૮૦
૮૧	૮૨	૮૩	૮૪	૮૫	૮૬
૮૭	૮૮	૮૯	૯૦	૯૧	૯૨
૯૩	૯૪	૯૫	૯૬	૯૭	૯૮
૯૯	૧૦૦	૧૦૧	૧૦૨	૧૦૩	૧૦૪

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
-IN 1905-

No. 24—VOL.—XL

FRIDAY 12TH JUNE, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

BRITISH vs. OTHER GOVERNMENTS

"OBSERVER in the *Times of India* asks me whether the British is not a better Government than the Mogul and the Maratha. I must dare to say, that the Mogul and the Maratha Governments were better than the British, in that the nation as a whole was not so consolated or so impoverished as it is to-day. We were not the Pariahs of the Mogul or the Maratha Empire. We are Pariahs of the British Empire."

'Young India.'

—GANDHIJI.

બ્રીટીશ વિ. અન્ય સરકારો

“‘ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડિયા’ માં ‘ઓપીનર’ અને પુછે છે કે ‘શું મોગલ અને મરાઠા સરકારના કરતાં બ્રીટીશ સરકાર વધારે સારી નથી?’ મારે સાદાં કહેવું જોઈએ કે મોગલ અને મરાઠા સરકાર બ્રીટીશ સરકાર કરતાં સારી હતી કેમકે એ સરકારોના અમલ હેઠળ આખી પ્રજાને આવડતા નેટલી તપુગર અને દરિદ્ર નહોતી બનાવી દેવાઈ. મોગલ કે મરાઠા શહેનશાહતના અમે અછુતો નહોતા. જ્યારે બ્રીટીશ શહેનશાહતના તો અમે અછુતો છીએ.”

‘યંગ ઇન્ડિયા.’

—અધીશ.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

ચોલ દિવસમાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપરથી.
સહુન તેમજ ૩૬ પેસેન્જરો લેવામાં આવશે.

૧૨જન આબ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન
ફાઇનાન્સ રેમ્યુલેશન મુજબ નાખા સાથે સર્ચ જવા વિશે
મ'બ'થી જાણને મળવાથી બ'જાવરન કરી આપીશ'.

સાગીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હાઈ પેસેન્જર એજન્ટ.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારને જવાબ
મોકલી સહાય તેમજ ખાતર તારમાં પેતાનું પુરું
સીરનામું મોકલવું.

૧૬ ડીસેમ્બર હિંદુ વીરો સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.

૨૦ ૨૦ મુસ્લીમ વીરો સાથે પા. ૧૮ ૬ ૬.

૨૧ ૨૧ વીરો વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.

સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વીરો વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરની આવકવની તારીખોમાં અને ડીસેમ્બરના
ખાવામાં વિના નોટીસ ફરફર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Korf Street Johannesburg.

Phone 33-1458

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

119a

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હોદ્દો વાપા કંપનીમાં જઈશીના, આમ, મોટર કાર મોટર
મોટર, મોટર વગેરે, પેટ ગ્લાસ, કામદારોને લગતા વીમાઓ,
સાચવટ વિશે ફરક વળતા તમારો જવાબી સમય છે.
હોદ્દો : પનીને જોતેજન આપવું એ ફરક શીદીની કરવ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 2-5845 Cen.

P. O. Box 1510.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
સહરની મીલકતોના મેરજેજ
ઉપર ૫ ટકાના બ્યાજે પા. ૨૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

ROOMS NO. 12 & 13,
BARKLY ARCADE,

Diagonal Street,
JOHANNESBURG.

Telephone 32-4478.

P. O. Box 3641.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,

THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our SAREE HOUSE which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Benares Sarees and several other lines will be offered at reduced sale prices.

મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રધર્સ પ્રોપ્રાયટરી લીમીટેડ

તેઓના ગ્રાહકોએ ભતકાળમાં આપેલા ટેકા માટે તેઓનો આભાર માનવાની આ તક લે છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સક્ષમ થયા છીએ. માર્ચ તા. ૨૯ સોમવારના ખુલેલા અમારાં સારી કાઉસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી ઢખના ડ્રેસ લેખો, બનારસી સાડીઓ અને બીજા અનેક લાઇનો ખાસ ઘટાડેલા સેલ પ્રાઇસે વેચવામાં આવશે.

**KEEP YOUR HEAD COOL BY USING
BEST INDIAN HAIR OIL**

We are now able to supply "Cocota" the Jewel of India which is used By famous Indian Film Stars. In large also bottle 4/- per bottle postage and packing extra.

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,
PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

Phone 33-8432

P. O. Box 7157.

Res. 33-8994

**ઈન્ડિયન ગ્રોસરી કીકાયત બાવે
કયાંથી ખરીદશે?**

હમોએ ઇન્ડિયન ગ્રોસરી વિભાગ બોલ્યો છે, જેમાં દરેક પ્રકારની હિંદી ગ્રોસરી તેમજ માંધી વસ્તુઓની નાના મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રોજ વાપરવાની હિંદીઓના હર ઉપયોગી વસ્તુઓ હ-દે ત્યાંથી તરત કીકાયત બાવે મળી શકશે.

એડર મોહલી ખાતે કરવા લખતી છે.

કમીના એડરે હમારી શતાની દરરોજ ફેશન સારી વેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રદર્સ

(સામગ્રી અને - પુણ્ય દાસજી બિરો)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,
JOHANNESBURG.

હમો દરેક પ્રકારના વિભાગના પળ ઉતારીએ
જીએ: છાંચી, આગ, બગલરી, એસીડેન્ક,
મોટર, રેલ્વ ગ્રેન્ડી વિગેરે.

Phone 24350.

Tel. add "Naartien."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements etc.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,
P. O. BOX 195. DURBAN.

**HEADACHES QUICKLY RELIEVED
BY TAKING**

TYSON BRAND (PAIN-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 9d., 1/0, 2/6 and 1/6, or POST FREE FROM

ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 140.

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેલબોર્ન પ્રદેશમાં સ્થાપિત થઈ ગયેલા

દરેક ભાતના મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ધાન તેમજ એંધા એવા,
મસાલાથી અને બનાવીએ છીએ.

અમારું વજનથીયે સુરતી 'ગુણ', એવ. અમરા, માંડીઆ,
મજાણા, પાતરા વિગેરે દરેકજા તાજા બનાવીએ છીએ.

શીયાળામાં ખાવા લાયક પહેા એડર પ્રમુખે સ્પેસીયલ.
પાર્ટી વિગેરે મારે થોડા પ્રમાણમાં મીઠાઈ એડર પ્રમાણે

દરેક વખતમાં બનાવી આપીએ. બહારગામથી મંગાવનારને
માઠ પુરતી કાળજીથી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

Phone 2-3361

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian
and Australian Apples

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજીટેબલ એક્ષપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેસીયલીસ્ટ

ઝલુમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કમીના એડરે ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નાચી સ સારા અને ચરતા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 755, Prince Edward St. Durban.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

No. 24.—Vol. XL

Friday, 12th June, 1942.

Published weekly, except on public holidays, by the Editor, at 11, Market Street, Madras.

BRITISH M.P.s ON INDIA

DURING the recent debate in the House of Commons on Sir Stafford Cripps's mission to India, Mr. Gordon MacDonald who was selected by the Labour Party to express its views admitted the magnitude and delicacy of the task to a solution of which Sir Stafford Cripps, he said, had made a notable contribution. Mr. MacDonald said, we could not afford any lull—the door must be left open, contact maintained and effort continued.

He was critical of "the retrogressive and almost fossilised" tendencies of the India Office and of Mr. Amery who, he said, had given satisfaction in London but not in India. Mr. MacDonald characterised his own speech as unkind and brutal but necessary. He continued: "Sir Stafford Cripps has tried to convey what has happened but others also have tried to convey what has happened and they do not seem to agree with Sir Stafford Cripps. Early last August I made an appeal to the Prime Minister to make a pronouncement of a progressive kind with regard to Indian policy and he very kindly discussed the matter personally with me. It was not for me to disclose in detail what he said but I can say he has made some progress since those days. I doubt, however, whether he has made such progress as to catch up Sir Stafford Cripps or Mr. Ernest Rieve on the Indian question. Our great task is to remove the feeling of distrust between India and this country and between different sections of the Indian people, and in my opinion agreement on the question of defence, though it might not have resulted in a final settlement, would have been helpful.

"I received an authoritative statement by Pandit Nehru on the breakdown of the New Delhi negotiations and it was entirely different from the statement of Sir Stafford Cripps. It says: 'The proposals relating to the present are vague with such reservations regarding Defence as to make them useless.' Pandit Nehru's statement is too

long to read, but it puts an entirely different viewpoint and complexion on what happened. I would ask the Secretary of State to reconsider the question of defence.

"I think the atmosphere has been improved. The initiative has been taken by this country and it would be a mistake to lose that initiative. We must take advantage of the improvement in the atmosphere."

Mr. MacDonald then asked: "Has any arrangement been made whereby if representative bodies in India were to come to some agreement among themselves Government would be prepared to receive representatives of leading parties in India, if they were sent with full powers?"

Referring to the suggestion that a better atmosphere might be brought about if the India Office were merged into the Dominions Office, Mr. MacDonald said: "It would be helpful if we could be told whether any of the Dominions has objected to this proposal. To most of us the India Office mind has appeared for a long time to be retrogressive almost fossilised. That is not the mind for a juncture such as this."

Mr. MacDonald then pointed out that the Viceroy is now in his sixth year of office. "I have a feeling that it would perhaps be helpful if his term of office were not continued next time. I shall be told that what matters is policy and not personalities, but I know that sometimes good policies fail because of a certain type of personality. Again the fact that the man most fitted to be sent out to India was sent is in itself a reflection on the Secretary of State. He has held his office for a considerable time and has given satisfaction here, but I understand that that is not the case in India. Our purpose to-day is to try and do something which will help in the immediate future. The Japanese menace may do away with all negotiations and we may pay a serious penalty. This is the problem which must be solved. The door must be left open and

the effort must be continued without contact must be maintained."

Mr. Sorensen's Speech

Mr. Sorensen said, "Everybody knows that communal difficulties exist but they had been resolved in some measure in the Congress."

It is a conscientious organisation—by far the most representative Indian body. It is therefore well to consider that and not overemphasise the dangers of which we have heard so much of internal difficulties.

I suggest that the Congress were not asking for complete power. All but the initial stage of complete responsibility for the formation of a Government. In other words they felt that if they were to have a really responsible Central Government instead of the Viceroy being there acting as Prime Minister they should have their own Prime Minister and he should have the initial responsibility of forming a Government at the centre to act during the war period.

It was expected by Pandit Nehru that the leader of by far the greatest single party in India should be asked to form a Government appropriate to the present situation.

That does not seem to have received as much consideration as it might have received."

Major Milner (Labour): "To whom would the person at the head of such a government be responsible?"

Mr. Sorensen: "The Viceroy is responsible to the British people and Pandit Nehru would be responsible to the Indian people. Although there are anomalies the matter is worth considering."

If ever we want real co-operation between ourselves in the west and the east it can only be realised on mutual respect which carries with it recognition not only of personal but national dignity and independence. I do not to

(Continued on page 171)

Indian Opinion

FRIDAY, 12TH JUNE, 1942

City Council's Expropriation Scheme

We publish elsewhere letters from Mr. N. Gopal, hon. secretary, Riverside-Briardene and Districts Indian Ratepayers' Association, Mr. M. D. Nardoo of the Non-European United Front and Mr. Paul C. Sykes on the Durban City Council's expropriation scheme all of which eloquently speak for themselves. It is clear how the mind of the Indians concerned are agitated over this burning question and it is heartening to find that we have at least some genuine sympathy from Europeans.

No enlightened citizens can oppose any town planning scheme or to the clearing of slum conditions. But the trouble all along with the Union authorities has been that they do not wish to clear slum conditions but to clear those who live in those conditions and dump them elsewhere to "stew in their own juice." The Durban City Council seem to have taken the lead in this respect. They are not in the least concerned as to how Indians live. They are not concerned how even their own Indian employees live. The Corporation barracks have been subjected to the severest criticism by distinguished Europeans but that has made no difference to the attitude of the City Council. Indians to them are apparently chattel and not human beings with human feelings like themselves.

It is now proposed to delouse Indians from places where they have established their homes for over half a century. They have created their own environments, their own schools, churches, cemeteries etc. there. They would naturally have many attachments to the place where their forefathers have lived and where they themselves were born and bred and which for sentimental reasons they would not be disposed to part with. This is a human feeling not characteristic of Indians only but humanity at large including Europeans.

In the Riverside-Briardene area over five thousand Indians are affected and many are affected in the other dis-

tricts where the City Council proposes to put into force their expropriation scheme. As has been pointed out in the letters referred to above there is no scarcity of land for European housing. But the whole scheme is motivated by an inherent prejudice against Indians living in the neighbourhood of Europeans, and this is a plan to oust them and to dump them into locations specially established for them. General Smuts told us not long ago that the days of segregation are gone for ever. Here we find, however, that what was contemplated to achieve through the Class Areas Bill years ago, is being surreptitiously achieved through the Town Planning scheme.

Indians are not making unreasonable demands. They say they are prepared to co-operate in the City Council's Town Planning scheme and they are prepared to do everything possible to help them in eradicating slum conditions where they may be existing. There is no justifiable reason therefore to oust them.

Indians concerned are agitated and do not wish to budge even at the risk of their lives. If the community were united and spoke and acted with one voice we are sure the City Council would not be able to shift them. But the question is is there that unity amongst us? The people affected are looking to our political leaders for a lead. Have they given them the lead? Eloquent speeches were made last year at a mass meeting held under the auspices of the Natal Indian Association on this very subject and pledges were made to go to the extent of resorting to Passive Resistance if the City Council persisted in their expropriation scheme. The time has now come. What have they decided to do? What lead are they giving to the thousands of people who are affected? We are given to understand that they are seeking a compromise. The Association leaders would be inconsistent if they acted otherwise notwithstanding their Passive Resistance pledge, because they have already committed themselves to the principle

of segregation by their attitude in regard to the penetration question. They have made a distinction between the poor and the rich by asking for "choice sites." They will now have "choice sites" by their brethren in Riverside-Briardene area being thrown out. Will they be satisfied to take them? Or are they going to throw in their lot with their brethren and fight the issue to the bitter end? There is no question of a compromise. If you yield but an inch you lose all. That has been our fate in the Union.

But the fact is that the people have lost all faith in both the Association and the Congress and they have lost faith even in the Nationalist Bloc which is supposed to be composed of more progressive element in our community. They too have let the community down and there is no knowing when they will let these people down. So it comes to this that the people affected will have to rely entirely on their own strength. Are they themselves united? This sudden wave of agitation and enthusiasm is no proof of their strength. Their test will be when the blow is yielded. Will they survive it or will they meekly succumb to it? Will there be no black sheep among them who will let the rest of them down? If that happens their battle will be lost. These are things that must be very seriously considered before hazarding the step of Passive Resistance, or else they will make a laughing stock of themselves and of the community. It has already happened and it has seriously affected the prestige of the community. We are not over-enthusiastic, therefore, to speak of Passive Resistance so light-heartedly.

But might not an earnest appeal to our City Fathers to stay their hands and to the Minister of Public Health, Mr. H. G. Lawrence, to withhold his consent to the Central Housing Board's recommendations and to all fair-minded Europeans to use their best influences to have this matter at least suspended for the duration of war, touch the softer chords of their heart? Surely this is a time when everything possible should be done to foster friendly feelings between the different sections of the people of the Union; not to engender a feeling of hatred and to have a section of the people suffering under a sense of grave injustice. It is neither wise nor politic. May we entertain the earnest hope that better counsel may prevail upon the City Council, the Minister of Public Health and the Europeans generally so that thousands of souls may be saved from unnecessary heart-burning and be able to live in peace and do their duty as good citizens in these troublous times.

BRITISH M.P.'S ON INDIA]

see India a free partner with other democracies in the world."

Mr. George Cove

Mr. George Cove (Labour) said that in a speech by the Prime Minister, before Sir Stafford Cripps went out the emphasis laid on the rights of Princes was a thoroughly reactionary declaration.

"The preservation of the names of the Princes with all that was going on is to do harm at this moment both to India and to the Empire."

When Sir Stafford Cripps went out there was behind him those forces of reaction that have not realised the revolutionary and progressive nature of the war we are conducting.

A policy of reaction for India is no contribution to the destruction of Fascism. It is the opposite.

I cannot see that Sir Stafford Cripps had anything concrete to take out even in the ultimate object. There is no democratic substance or meaning in the proposals.

I believe there will be no solution to this problem unless we give India self-government now and there will be no reality in self-government unless the power of the control of Defence passes over to India.

There is only one concrete step that can be taken and that is to allow India to choose and serve as a nation fighting a national battle. Responsibility must be placed on the shoulders of Indian people and their representatives.

[Continued from page 170]

Britain Must Try Again

Commenting on the common India debate the *Daily Herald* writes,—"A settlement of our differences with India would be a tremendous contribution to winning the war."

"Should we therefore remain satisfied with having demonstrated our sincerity?" asks the paper.

The *Daily Herald* thinks that the "weak spot in Sir Stafford's balanced and enlightening speech was his statement that 'for the time being nothing further we can do.' The British Government having nobly failed should try again. It should not content itself with announcing 'doors open.' It should walk through the door."

GANDHIJI ON PANDIT NEHRU

"You declared the other day in *Waadha* that Jawaharlal Nehru was your 'legal heir.' How do you like the idea of your legal heir advocating guerilla warfare against the Japanese? What will happen to your 'Ahimsa' when Jawaharlal openly advocates violence and Rajaji wants arms and military training for the whole nation?"

Mahatma Gandhi gives the following reply to the above question in *Harijan*: "As you have put it the situation does appear awful. But it really is not so awful as it appears to you. The first instance 'legal heir' is not my phrase. I had spoken in Hindi. I had said that he was not my 'legal heir,' but that he was virtually my heir. That means that he will take my place when I am gone. He has never accepted my method in its entirety. He has frankly criticised it, and yet he has faithfully carried out the Congress policy largely influenced, when it was not solely directed, by me. Those like Sardar Vallabhbhai and Rajaji who have followed me without question cannot be called heirs. And everybody admits that Jawaharlal has the drive that no one else has in the same measure and have I not said also that when I am gone he will shed the difference he often declares he has with me?"

I am sorry he has developed a fancy for guerilla warfare. But I have no doubt that it will be a nine days' wonder. It will take no effect. It is foreign to the Indian soil.

Twenty-two years' incessant preaching and practice of non-violence, however imperfect it has been, could not be suddenly obliterated by the mere wish

of Jawaharlal and Rajaji, powerful though their influence is. I am, therefore, not perturbed by the 'apostasy' either of Jawaharlal or Rajaji. They will return to non-violence with renewed zest, strengthened by the failure of their effort. Neither goes to violence for his belief in it. They do so because they think probably that India must have a course of violence before coming to non-violence. No one can say beyond doubt how events will shape themselves. It may be that their instinct is correct and wise, backed though it is by experience, is not.

I know this, however, that my line is cut out for me. Even though I may be alone in my faith, I must follow it unfaltering, believing that the masses will never take to the violent method. They will either remain inert or take to non-violent action. Guerilla warfare can take us nowhere. If it is practised on any large scale, it must lead to disastrous consequences.

Non-violent non-co-operation is the most effective substitute for every kind of violent warfare. If the whole nation takes to non-violent action it can be wholly successful.

It could not be quite so against the British because their roots have gone deep into the soil. The Japanese have not even got a foothold.

I hope that the forthcoming A.I.C.C. will revert to the non-violent method and give the clearest possible instruc-

tions about non-violent non-co-operation.

To aid the British under the violent way without any official connection and after the failure of the recent negotiations appears to me the worst national disgrace."

India Cannot Aid Japan

"It is folly to suppose that aggressors can ever be benefactors. The Japanese may free India from the British yoke, but only to put in their own instead," declares Mahatma Gandhi in reply to the question:

"If the Japanese really mean what they say and are willing to help free India from the British yoke, my should we not willingly accept their help?"

He adds: "I have always maintained that we should not seek any other power's help to free India from the British yoke. That would not be a non-violent approach. We should have to pay a heavy price, if we ever consented to take foreign aid to resist the British. By our non-violent action we were within the ace of reaching our goal. I cling to my faith in non-violence."

I have no enmity against the Japanese, but I cannot contemplate with equanimity their designs on India. Why do they not realise that we as free men have no parcel with them? Let them leave India alone.

And if they are well intentioned, what has China done to deserve the devastation they have there?"

ORIGINAL CORRESPONDENCE.

EXPROPRIATION OF INDIAN LAND

TO THE EDITOR, "INDIAN OPINION."

SIR, —The residents and property owners of the Riverside—Briardene area are determined not to yield one inch of their land under the present circumstances. But they are all prepared to co-operate in any town planning scheme provided they are assured that their properties will not be expropriated. At our recent crowded meeting at the Sir Kurma School in Riverside these affected people unanimously reaffirmed their previous resolutions protesting against expropriation.

I am surprised that the City Council of Durban, which claims to be the most British and the most liberal city of the Union, is putting forth such unjust and unchristianlike proposals for the uprooting of a long established and settled Indian community, particularly at a time when the Government requires every single individual to give his utmost in the present war effort. In a way the City Council is actually hindering the war efforts of the Indian. I must say that the Indian is not backward in this respect. There are quite a number of our Indian youths of Riverside—Briardene area who are now in the front. Imagine the feeling of these youths when they get to know that their homes and properties are to be expropriated.

It was European that was to be the sufferer then I am very certain that matters of this nature would be left over for the duration of the war. But in this case it seems that the Indian is not in the reckoning, for in the eyes of the City they do not exist.

Recently the Indian owners near Prospect Hall Road gave large tracts of their properties for defence purposes at a nominal rental of one shilling per acre per annum. This gesture alone on the part of the Indian is enough to prove that he is doing his bit in the defence of the land to which he is much attached.

Indians have been living here for the past sixty years, for Riverside was the first Indian settlement near Durban. This was the area that supplied Durban at one time with its major vegetable requirements; even to this day there still exist a number of these market gardeners in the area. The remains of the labourers of these inhabitants have been interred in the area. There are cemeteries, schools, mosques, temples and recreational centres of which the residents are very proud. Most of the

present inhabitants were born and educated in the area and it is also their desire to be laid to rest along-side their forbears. Sentimentally to some communities is just a mere issue but to the Indian it comes foremost to a number of his other attachments.

The people are determined not to move from their present homes even at the "point of the bayonet." Indians all over the world are known to be law abiding and peaceful citizens, but when they are threatened to be deprived of their place of birth, then surely they will have to break a law—a law which they believe to be unjust in its application.

In my opinion the proposals of the Housing Board are based entirely on wrong conceptions. The Housing Board seems to cut up the area into two major divisions, because, of the 603 acres the Europeans own very nearly 50%. But let me point out that of the 278 acres held by the Europeans nearly 50 acres are quarryland, 70 acres belong to the Cornation Brick and Tiles Company, 90 acres are large European holdings and about 70 acres are held as smaller holdings and of which there are numerous vacant plots. The total European population affected is under 400 whilst the Indians would number some 5,000. In the holdings of the Indians every available land is occupied, except in just one or two cases. Even in the case of the European holdings some of them have evaded paying full rates by allowing Indians to occupy their lands for agricultural purposes, for they themselves will not cultivate the lands. These are actual facts which must be faced, and it is a pity that these were not brought to the eyes of the Minister or the housing board.

It is all very well for the City Council to outline its elaborate scheme of Housing and Town planning. Springfield they say has "commanding inland and marine views and is entirely suitable." Then with all earnestness, I say, why deprive the Indians of their lands at Riverside to house the Europeans? Why not house the Europeans in Springfield?

If the City Council is so particular about seeing to the housing needs of the Indians, then why does it not turn its attention to its own Magazine Barracks, where every public health bye-law is violated. The Indian is not backward in improving his living con-

ditions. Just as any other person, the Indian is only too pleased to get rid of slum conditions. It is true that such conditions do exist, but the remedy is in the hands of the City Council—to apply its bye-laws. The City Council is more to blame for these slum conditions, for it has failed to provide the necessary road and other amenities in these Indian areas. It has never come forward to answer this charge openly.

In this respect I must mention how very racially minded the Durban City Council is, for only those roads that serve European homes, even if there is only one house to cater for, are kept in a good state of repair whilst the roads that serve the Indian sections are grossly neglected by the Corporation. The Indian ratepayer is not making any heavy demand on the Council, all he wants is just a fair deal.

Just as the residents and owners are against expropriation for European housing, they are equally against the allocation of their lands for the so called wealthier and middle class of Indians, who are clamouring for choice sites.

If the City Council desires to acquire land for European Housing, why does it not expropriate the vast vacant areas in Durban North, Virginia Estate, Harrison Estate, Carstens Estate, and Ellis Park Estate totalling some 1,500 acres. Or if the needs of the European are so acute why not expropriate the Beachwood Golf Course or the Windsor Park Course?

The whole scheme of Town planning and housing, on the part of the Durban City Council, is motivated by racial discrimination. Although the City Council has repeatedly denied it, the fact that it is going to plant a European community in Riverside—Briardene area, and to set up the Springfield and Merebank areas for the Indians, and the Sydenham area for the Coloureds, goes to prove that it does not keep up to what it preaches.

I am not a politician, but I am sane enough to foresee what underlies the whole scheme. It is nothing but segregation forced down on to us in the form of Housing Schemes. This is what our political leaders have to stand up and fight against.

Riverside-Briardene, Merebank, Springfield and Sydenham areas are the start-

ing point of an extensive programme of mass segregation. Expropriation or a housing scheme on the location system, as I now it, is another form of the long-shelved Class Areas Reservation Bill, now being forced on to us through the "back entrance."

More memoranda, deputations or Round Table Conferences will not be enough. We want some other method whereby we could represent our protests, and demand our legitimate rights.

Mr. Editor, I leave you to draw your own conclusions.—Yours etc.,

N. GOPAL.

Open Letter To Officials Of N.I.A. (Durban)

The following open letter has been addressed to the officials of the Natal Indian Association (Durban) by Mr. M. D. Naidoo:—

Sir,—The Minister of Public Health is on the point of approving the Central Housing Board's modified recommendations of the City Council's "town planning and housing" scheme whereby Indian land is to be expropriated and Indians are to be segregated.

Most of us recall the mass meeting held at the City Hall, under the auspices of your Association last year. We remember statements made by you that you "...will fight to the bitter end..." that if need be, you will resort to Passive Resistance in order to fight the segregation. One of your leading members at a public meeting undertook to lead such a movement. I wondered at the time whether these were catch phrases, and if you would stand by them. Now that the people affected are determined to fight, in this doubt cleared up?

To-day, the demarcation of separate living areas for different racial groups, the removal of Indians from lands which they have occupied for over fifty years to other less desirable areas, is nothing short of segregation. The modifications of the Housing Board do not alter the principles involved.

What has happened to your Association? Where are the "leaders" who made far-reaching statements and whipped up the emotions of the people? Why do you now tell the people that each area must be decided on its own merits? Why are you discouraging the people from taking up a resolute stand? The time for courage, firmness and resolution is here. The Minister is about to approve the scheme with all its implications. Now is the time to convince him of our unity, earnestness and determination.

The time has come when the promises made by you must be carried out. The only alternative is a shameful and humiliating surrender. Would it not be correct to assume that this is the course you have chosen? If a man wrong, I would be the first to apologise, but your recent attitude suggests very strongly that I am right. I challenge you, on any platform in the country, to face the people in my presence, and prove to them that I am wrong.

I would welcome your acceptance of this challenge, for I myself, in spite of all the evidence to the contrary, am hoping that I am proved incorrect.

To you, the ratepayers and residents of the Sydenham area, of the other affected areas, and the Indian community in general, let me issue this appeal: During the past twenty-five years, we have been forced to surrender, inch by inch, the few privileges and rights we possessed. Our weakness was our weak and irresolute leadership. Let this be a clarion call to action: let all those people who are affected, while approving of town planning and housing, make clear their determination to fight expropriation and segregation by every method at their disposal—if necessary, to resort to Passive Resistance; let the rest of the community be prepared to give moral and practical support to those affected—if it comes to Passive Resistance, they must be prepared to undergo the same trials and hardships. Let this call to arms resound in every Indian hearth and home in Natal; let every Indian, if he has any sense of national pride and honour, prepare himself to battle with the City Council, the Central Housing Board and the Minister of Public Health to preserve our rights in this country.

—Yours etc., M. D. NAIDOO.

A European's Protest

MR. Paul Sykes writes in the *Natal Mercury*:—"It is difficult to believe that, at this time, the City Council should propose to uproot the long-established Indian community to the East of Durban North. They were there before Durban North, and their houses and schools are a credit to a working class community.

It is the only place in occupation of non-Europeans which has an ocean view. There were many people there, most of them poor and respectable, some untidy and uncared for, a few who were better off, all faced with the threat of having their homes broken down and the land of their fathers alienated, land for which they hold the title deeds and which, after many years, they believed

they could look on and enjoy with such security as was theirs by the labour of their hands.

To expropriate these properties is an utterly ruthless and unnecessary action, only possible because these people are a voiceless minority and have dark skins. They have committed no offence except that of founding their homes on a strip of land which one day the European would covet. The slums at Riverside are a separate problem, are a dark blot, but surely pressure could have been brought to bear on the landlords to improve them.

At Durban North the Indian inhabitants are perfectly willing to co-operate in any town planning scheme. Yet all this land is to be handed over for occupation by Europeans whose housing needs pale into insignificance when compared with those of the poorer Indians. The revolting conditions at a place like Clairwood, and the Corporation's own barracks, cry aloud for justice and humanity; disease and squalor, warped minds and twisted bodies are being turned out daily. Is there no European body that will raise its voice against this denial of human rights? Are we deliberately sowing bitterness and hatred? Are we quite callous to these things? Many there must be who feel ashamed of this exploitation of defenceless people by the City "Fathers."

Land can be had at Virginia Estate, Ellis Park, even at the golf course for housing Europeans, and there would be no need to dislodge a single soul. Surely we have certain principles, Christian and British, still left, which we are prepared to uphold.

—DOO—

Everything appearing in this issue of a political nature unless otherwise mentioned has been written and edited by Mervin M. Gansell to express the views of INDIAN OPINION.

THE JAN H. HOFMEYR SCHOOL OF SOCIAL WORK

offers a two-year course of training in (1) Recreation Direction and Leisure-time Organization, (2) Social Welfare and Case Work, (3) Secretaryship of Y.M.C.A.'s, Social Centres, and similar bodies.

Minimum entrance requirement: Junior Certificate, or equivalent.

Next class begins January 13th, 1943. Applications must be in before August 3rd, 1942.

For Prospectus and forms apply to
THE DIRECTOR,
12 Glenner Street,
Fairfield,
Joburg 1942

Things In General

Protest Against Cigar

Manufacturers' Action

A well-attended mass meeting held at the Red Square, Pine Street, Durban under the auspices of the Tobacco Workers' Union to protest against the action of the cigar manufacturers in closing down their factories as a result of the wage scale prescribed by the Determination. The public enthusiastically expressed its support to the 140 tobacco workers who are now thrown on the street. The following resolution was passed:—"This mass meeting of the public of Durban hereby expresses its fullest support to the Tobacco Workers' Union in its present struggle for a living wage for all tobacco workers. Furthermore the meeting is whole heartedly in agreement with the scale of wages as prescribed in Determination No. 92, and feels that the cigar industry can well afford to pay such rates. The meeting regards the action of the employers in dismissing all their employees as an indirect but not less a protest the Government to prevent the cigar manufacturers to re-open their businesses immediately and to have a living wage for all the time. The Government shall withdraw their determination to allow persons who will be prepared to pay the prescribed wages to take over the prescribed wages." Among the speakers were Messrs. Roy de Grey, M. R. M. M., W. W. W., M. P. G., K. T. T., J. J. J., G. G. G. and M. M. M.

To Minister

Workers Union (Durban) makes representations to the Minister of Public Works in connection with the action of the cigar factories by closing down their factories. The Minister has requested the Wage Board to meet the public organization in the hope that a "living wage" of the difficulty may be found.

Market Investigation Committee

The Market Investigation Committee was on duty in the Durban City Market on Wednesday. Complaints about Indian dealers selling large quantities of produce and fruit were prominent among those received from witnesses. Mr. G. Thorne, President of the Tea Room and Fresh Produce Association, said he hoped the Commission would give serious consideration to the scheme of aggregating Indian buyers. "Things have got to such a stage," he said, "that Durban cannot

get near the barrier inside which produce is put up for auction. I feel that Europeans are being penalised in their efforts to obtain fruit and produce and that preference is being shown to the Indians under the present market system. I can guarantee that this situation will not continue after the war, for while we do not wish to do anything now that will further enhance prices, we European buyers are determined to get together to see that the Indian 'ring' which now exists is broken. Now we are obliged to buy from Indians on the Squatters' Market the same produce that we might, but for them, have obtained in the Sales Hall. I consider that this will be the only way to eliminate the middle man who, undoubtedly, is the Indian. We are out to teach the Indians a lesson," he said. Mrs. P. B. Stevenson was another witness who contended that the Indians were forcing Europeans away from the City Market.

Hindu Youth Organisation

(Springfield)

The third anniversary of the Springfield and District Hindu Youth Organisation was celebrated at the Persico Ruston Hall, Queen Street, Durban, on Sunday, June 8, Mr. S. L. Singh presided. The chairman in his opening remarks thanked the organization for asking him to preside and said that this time had come when the Hindu youth should be an organized that he should not feel helpless in the face of economic changes. The youths, he said, must be physically strong and capable of facing any hardships befalling them. The authorities wanted to deprive Indians of their long-established homes by expropriating their land and it was up to the youths to assert their rights and fight for them. Mr. R. Gangarood, president of the Hindu Youth Organisation, then delivered his speech dwelling on the various activities of the organization. The active secretary Mr. H. Mahabhar submitted his annual report which reflected a steady progress made during the year in the matter of ministering to the needs of indigent people in the district, conducting free Hindi classes and other social activities. Congratulatory speeches were made by Pandit Anandbhar, Messrs. D. Devadeth, B. Rechen who has donated a sum of £50 for the purpose of disseminating Vedic literature among the Hindus. R. Ramdas, Babu Padam Singh, Messrs. A. P. Singh and M. Gandhi.

Mass Meeting

A mass meeting under the auspices of the Nationalist Bloc of the Natal Indian Association to oppose the Durban City Council's scheme of expropriation of properties in Riverdale, Morebank, Wentworth and Sydenham areas will be held at the Red Square (Commercial Road Parking Area) on Sunday, June 14, at 1.30 p.m.

Liberal Study Group

A debate between the Stanger Debating Society and the Liberal Study Group will take place at the Gandhi Library, 141 Queen Street, Durban, on Sunday, June 14 at 4 p.m. The Liberal Study Group will move "That the Non-European United Front is in the best interest of the Indians of South Africa." The opponents are Dr. H. Cohlmann and Mr. S. Coorssen.

Back From The Motherland

Advocate D. H. Mistry after a lengthy stay in India has returned to Johannesburg. He is accompanied by Mr. Nathoo Lal Motilal, a partner in the well known firm of Messrs. Munster Bros., and Mr. Harbhat Mistry of Messrs. Mistry Bros of Pretoria.

Oppose Expropriation

The following are the contents of a leaflet issued to the Nationalist Bloc of the Natal Indian Association:—"The Durban City Council proposes to take away Indian-owned lands at Riverdale, Wentworth, Morebank and Sydenham. With minor amendments this expropriation scheme has received the support of the Central Housing Committee and now awaits the approval of the Minister of Public Works. Expropriation means expropriation. The City Council wishes to make Riverdale a playground 'White' Natal. The best sites in the affected areas are to be reserved for European occupation. Indians deprived of their lands which they have developed and on which they have lived for over fifty years, are to be herded in new 'townships' on the location system. Self-respecting Indians cannot and must not submit to these unjust proposals based on racial discrimination. Expropriation means the whitening down of your people's rights and privileges. Can there be any compromise on this question? Compromise means national annihilation. Fight against expropriation; protect your families, homes and lands; your rights and liberties are at stake. Act now! Organize! Fight to the bitter end! If necessary, sacrifice! Resistance!"

Oil Coupons In August

Oil coupons will make their first appearance in the Union on August 1. They will be issued like petrol coupons, and the quantity of oil for which they are valid will be shown on the counter-folio. Important changes, of which this is one, are contained in the revised regulations for the control of oil gazetted. Notwithstand now and August the counter-folio of petrol coupons can still be used for the purchase of oil, but thereafter oil coupons must be used. The new regulations lay down that oil coupons will be valid for the month of issue and for four months thereafter. In future no oil supplier will be obliged to supply oil in quantities of less than one pint. This means that motorists will have to accumulate sufficient coupons to be able to buy oil by the pint. The new basis on which petrol coupons may be exchanged for oil has been gazetted. The table is as follows:—

Petrol Counter-folio Value	Oil Value of Petrol Counter-folio	Motor Cycle	Motor Car
1 gallon	1 pint	1 pint	1 pint
2 gallons	2 pints	2 pints	2 pints
3 gallons	3 pints	3 pints	3 pints
4 gallons	4 pints	4 pints	4 pints
5 gallons	5 pints	5 pints	5 pints
6 gallons	6 pints	6 pints	6 pints
7 gallons	7 pints	7 pints	7 pints
8 gallons	8 pints	8 pints	8 pints
9 gallons	9 pints	9 pints	9 pints
10 gallons	10 pints	10 pints	10 pints
15 gallons	15 pints	15 pints	15 pints
20 gallons	20 pints	20 pints	20 pints

Sporting News

TENNIS

Natal "Singlex"—Upsets

IN the first match of the second round, P. Smith, the College prospect, was beaten by Pillay of Central. Pillay with his tricky service and coupling and beautiful guaying last week, when he beat 4-2 with the first set at 6-3. The match lasted 1½ hours ending with the first set at 6-3. In the second set, P. Smith had a fairly good chance to win back the game, being down by 1-5 and with the second set game at 1-5. But Smith's play was not good enough. He had a good backhand and a good forehand, but he was not good enough to win the match. The result was a fair reflection of the game.

There was a quick win over Raj Mahty who was a good player in league games, 6-2, 6-3. The prominent feature of the match was, of course, Bramdaw's more and better forehand drives and of which, however, were returned by Raj, taking advantage of his superior backhand.

Next came a match with the Maharaj Statist, who was the Natal champion, concerning only a game in the match. Maharaj's play was a little better than in the first match, but he was not good enough to win the match. The result was a fair reflection of the game.

Guman stood by in the second round, but in the first match of the third round he was soundly beaten by Pillay, 6-2, 6-3.

Laljee Goes To Bramdaw

In a very close game, which was incidentally the semi-final, Bramdaw beat the last year's B division champion and prospective Natal candidate. Bramdaw took an early lead 4-1 and was playing much more confidently than Laljee, who was inclined to be more nervous. Laljee fought back on 4-3, the game being at the point of the first stage being 4-3. Laljee's second round match was with Pillay. Most of the following "singlex" match, Laljee beat Bramdaw's foreman 6-2 in the set 6-1. Laljee was playing very much better in the second set and led 3-1. But being a set down, he was obviously too confident and this perhaps accounted for his losing the set, for after using the lead 4-3, he seemed to lose the grip on the game, and lost the set 7-5.

Maharaj And Bramdaw In Finals

In the second round Maharaj proved too good for Pillay who could only secure a game in each set, losing 6-2, 6-3. Maharaj will now meet Bramdaw in the final of the Natal Singlex. Both these players are well-known to tennis enthusiasts for they have represented Natal on many occasions. They have reached, as partners, the final of the South African Doubles, but have not been, as yet, successful in gaining the doubles title.

B Division Singles

The final stage has not yet been reached in this section. In the quarter-finals Vayda (Kinnel) beat Amlal (College) 6-3, 7-5. Mohanbhai (Kinnel) beat Sookdaw (Moonlighters) 6-1, 6-0 and Guman (Moonlighters) beat Motala (Kinnel) 6-4, 7-5.

One of the semi-finals—the match between Vayda and Guman—has still to be completed because the rain could not be played. At present it is the matter when will give us a winner of this match.

SOCCER

Shamrocks Beat Warwickshire

Warwickshire entered their first defeat of the season when they were downed by Shamrocks in the first league match. In the second, 2 goals to 1. Shamrocks were the better in the match and their forward combination was particularly noticeable. The left wing Jawahit sent over a fine ground pass and the centre-forward Timothy Munday made no mistake with an eighteen-yard drive which completely beat the Warwickshire keeper. Soon after this Jawahit, who was playing brilliantly, sent over a beautiful cross which the centre-forward headed into the mouth to score his second goal and put his side in command. In the last before half-time Warwickshire tried to level the goal when their centre failed. In the second half in the second half and Shamrocks won 2-1.

Results At A Glance

Senior "A": Shamrocks 2, Warwickshire 1. Senior "B": Shamrocks 3, Sydenham 2. Silver Willow Rangers 1, Gurnea 2. Richmond School 5. Duffs United 4. Junior "A": Shamrocks 2, Overport Rangers 1. Warwickshire 1, Acc 2. St. John's, Central "B": 1, St. John's, Sydenham 1. Juvenile "A": Central 1, Saint College 2. Juvenile "B": Stella "A" 3, Sydenham Rangers 1.

Sunday League

Seniors: Warwick United 3, Heron 1. Bakers 4, Silverton 3. Juniors: Warwick United 6, Heron 1. Bakers 1, Silverton 1.

Fixtures—Saturday June 13, Natal Cup

Senior "A": No. 1 Varsity School vs. Dardanis 2.15 p.m., No. 2 Varsity School vs. Shamrocks 3.20 p.m., No. 3 Varsity School vs. Silverton 4.25 p.m., No. 4 Varsity School vs. Silverton 4.25 p.m., No. 5 Varsity School vs. Silverton 4.25 p.m., No. 6 Varsity School vs. Silverton 4.25 p.m., No. 7 Varsity School vs. Silverton 4.25 p.m., No. 8 Varsity School vs. Silverton 4.25 p.m., No. 9 Varsity School vs. Silverton 4.25 p.m., No. 10 Varsity School vs. Silverton 4.25 p.m.

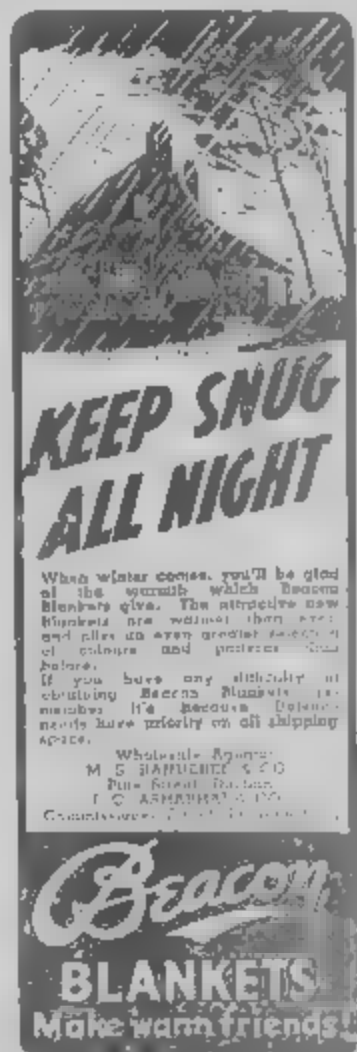
No. 1 Sydenham vs. Acc 3.30 p.m., No. 2 Overport Rangers vs. Warwickshire 2.45 p.m., No. 3 St. John's vs. Stella 3.30 p.m., Juvenile "A": No. 4 Stella vs. Warwickshire 2.25 p.m., No. 5 Chalmers Riverside vs. Central 3.30 p.m.

Sunday League

Seniors: Main, Bakers vs. Silverton 3.15 p.m., No. 1, Bakers vs. Warwick United 3.25 p.m., Juniors: Main, Bakers vs. Bakers 2.45 p.m., No. 1 Silverton vs. Warwick United 3.25 p.m.

Soccer At Port Elizabeth

In a hard-fought soccer game in which a good pace was maintained to the end, Shamrocks defeated the odds on favourite Port Elizabeth 2-1. Port Elizabeth played a good game, but the Shamrocks were the better team, particularly in the defence. Shamrocks were awarded a penalty which D. Lazarus netted with a terrific drive. Dardanis failed to equalise before half-time was reached. On resuming Shamrocks scored again when S. Lingham slammed the ball into the net and play became more free. Subsequently Shamrocks' goalkeeper, misjudged a simple shot which made the score 2-1. Shamrocks played hard in front of their opponents' goalmouth, but lacked thrust. Dardanis' defence held good until the goal was beaten near the end by D. Lazarus who scored an excellent shot. Port Elizabeth, although they failed to score. The final score was Shamrocks 2, Dardanis 1.

KEEP SNUG ALL NIGHT

When winter comes, you'll be glad of the warmth which Beacon Blankets give. The attractive new Blankets are warmer than ever, and give an even greater degree of colour and pattern than before.

If you have any difficulty in choosing Beacon Blankets, remember it's because they are so good. They have priority on all shipping space.

Wholesale Agents:
M. S. SHARPLEY & CO.
P.O. Box 100, Durban.
F. C. ASHMEAD & CO.
Grahamstown, Port Elizabeth, etc.

Beacon BLANKETS
Make warm friends.

**NEW SHIPMENTS
OF**

3 PIECE DAWNI SETS

In Georgette, Crepe de Chine and Satins. Embroidered, Printed and with Indian Jari work in all colours now unpacked.

From **35/- to £6**
PER SET.

**THE JAPAN BAZAAR,
JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE**

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES
& FRIENDLY SERVICE.

★ SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL ★

SAREES

REAL DENARES SILK SAREES, with blouse lengths to match. Beautiful colourings with Gold or Silver work.

From **£3 to £18** EACH.

Finest Work and Embroidered Georgette and Crepe de Chine SAREES. From **17/6 to 65/-** EACH.

Stencilled and Embroidered ART SILK SAREES. In all shades. From **10/6** EACH.

LATEST FILM STAR SAREES, with the latest designs and in a range of colours, with wonderful Sari and Tuti borders.

Machine made GEORGETTE and SATIN CLOUSES. Huge range of designs and in colours to match all sarees.

From **7/6** EACH.

Our Saree and Blouse Section is showing Silver, Gold, Tinnet Jari and Fancy SAREE BORDERS, 8 yds. length in all colours. Ladies' INDIAN SAREES and CHAMPALS, Fancy JEWELLERY, EARRINGS, BROOCHES, BANGLES, NECKLACES, Embroidered PETTICOATS and BELTSE.

Our Values are in Embroidered, Printed and Plain DAWNI SETS, CREPE DE CHINE and ART SAREES. In all shades, in beautiful shades. From **2/3, 3/6, 4/6 & 5/-** PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty Georgette, Crepe de Chine and Satin Hand-made DRESSES for the little ones. In all shades. Sizes 2 to 24.

From **3/6 to 10/6** EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain Striped and Checked. From **2/6 to 3/6** EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS, etc., at specially reduced prices.

WE have great pleasure in advising our many esteemed clients that we have now unpacked the stocks of Silk and Cotton Piece Goods, Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines in our Wholesale Department.

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS.

ત્રણ પીસ ચોદણી સુરત

નવ મીયમેન્ટ હમણાજ આપ્યું છે જેમાં લોન્ડેન, સારીંગ, અને કેપરીસીનના તરી, બારલ મેલો, આપમા નવ તરી પ્રમણામ, ફેર નવા રંગોમાં શી ૩૫ થી ૫૦. ૧ રૂપી.

ધી જપાન બજાર
જોહાનનસબર્ગ
બજારીતુ સાડી ગૃહ.

જાણીતુ અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડી ગૃહ

પાક એકવાર જનતાના મન રંગમ કરવા,

ન મુનેદર નવરંગી સાડીઆ અને તેને લગતી બારપુર વસ્તુઓ.

બજારના કાચથી સજા કીડાયત ભાવે,

જોહરની ચાલુ જમાનાની માંગણીને પહોંચી વળવા.

રજ રજ તવી હવે જોહાનસબર્ગ માં સાડી હીપાર્લમેન્ટ બોલવામાં આપ્યું છે.

ફેર પ્રસંગ ગારે એક વાર પધારી જાવી કરવા બહામજ છે.

૧૨મ જુનની અને જાહનસબર્ગ અને કરવડી-બીજાની સાડીઓ ૧૫/૬ થી ૧૫/-
મરજી અને જન જાણી સજા કરવા ૧૫/- થી ૧૫/-
સારી પવાવરના સારીંગ અને માલેસો સાડીના ફેર રંગો મળી રહે એવા નવ ભવની સમવાળા ૧૫/- થી ૧૫/-
ત્રણ જાણીના પામેલું સાડી ગૃહ નવ જમાનાની સજા કરવા માંગની પામેલું —
સારીંગ, પેડી, કલ્પ જમાના, નવ જમાના તમા ફેરની, માલેન ફેર, ૬ માલ જાણી, ફેર પામેલું અને જોહા ઉપરજોહા સાડીની પીનો, જોહાની જમાના જોહા પેડીસાડી, વજામત અને પવાવર નવ જમાના, ફેરફાર, જોહાની જાણી માલે, ફેર નવ જમાના તમા સાડીંગ, સાડીંગ સાડીંગ ૧૫/૬ થી ૧૫/-, માલેસો સાડીંગ ૧૫/૬ થી ૧૫/-, માલેસો સાડીંગ ૧૫/૬ થી ૧૫/-
ફેરફારની જમાના જારર સામાન્ય જમાના પવા સાલ પવાલેસો નવ ૧૫/૬ થી ૧૫/૬ અને ૧૫/૬ થી ૧૫/૬
જમાનાના ફેર, ફેરની જમાના, માલેસો નવ સાડી નવ ફેર ફેરની ફેરની, જમાના નવ સાડીંગ, સાડીંગ ૧૫/૬ થી ૧૫/૬ સાલ ૧૫/૬ થી ૧૫/૬
જોહાની માલે સાલેસો રંગમ જોહાના માલેસો, માલેસોના નેમલ જોહાના ૧૫/૬ થી ૧૫/૬
સરવાળા લીધેવામાં અને જોહા પેડીસાડી, સમવાળા, જમાના, સાલ સાલેસો સાલેસો જમાના સાલેસો ૧૫/૬ થી ૧૫/૬
જોહાની જમાના અને જમાના જમાના ૧૫/૬ થી ૧૫/૬

P.O. Box 5169 **THE JAPAN BAZAAR,** 'Phone 33-6229
GIDDOOMAL & Co
WHOLESALE SILK MERCHANTS,
39 MARKET STREET
JOHANNESBURG.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

મહત્ત્વના ગાંધીજીના દરને
સને ૧૯૦૭માં સંપાદન.

ગુરુવાર ૪૦ મું

ફીનીક્સ, મુકવાર, તારીખ ૧૨ જુન, ૧૯૪૨.

૨૪.

જાપાનીઓ હિંદ છતવાનો ઇરાદો રાખે એ હું કદી સાંખીજ ન શકું

ગાંધીજીનું નિવેદન

'હરિજન' માં 'પ્રજા પેટી' વિભાગમાં નીચેના પ્રશ્નોત્તર પ્રગટ થયા છે:

અ.—જાપાનીઓ જે કદે છે તેનુંજ તેમના મનમાં ખરેખર હોય અને તેઓ હિંદુસ્તાનને ખીટીય પુંસરીમાંથી ડોડવવા મદદ કરવા રાજ્ય હોય તે આપણે તેમની મદદ રાજ્યપ્રધાની સામે ન સ્વીકારવી?

ઉ.—ગણા સહ અવાનારાઓ કરી લાજકર્તા હોય શકે એમ માનવું એ ભેવકુરી છે. જાપાનીઓ હિંદને ખીટીય પુંસરીમાંથી ડોડાવ હોય, પણ તે બદલામાં ચોતાની પુંસરી તાજવાનેજ. હું હમેશાં કહેતા આવ્યો છું કે આપણે હિંદુસ્તાનને ખીટીય પુંસરીમાંથી ડોડવવાને બીજા કોઈ પણ રાષ્ટ્રી મદદ મળવી ન જોઈએ. એ અહિંસાની રીત ન મળ્યા. આપણે કપરેક પણ અંગ્રેજોની રીતે પરંપરા મદદ લેવાની લા પાડીએ ને આપણે આપણી મિત્ર આપણી પડે. આપણા અહિંસક રાષ્ટ્રી આપણે આપણા ખેતની દાયવેલમાં પાંચી ગમા હતા. અહિંસા વિખેની મારી શકા અવિચલ છે. મને જાપાનીઓ સામે કદી સહયોગ નથી, પણ તેઓ હિંદુસ્તાન છતવાનો ઇરાદો રાખે એ વસ્તુ હું સંપૂર્ણ ન શકું. તેઓ એમ કેમ સમજતા નથી કે આપણને સ્વતંત્ર માણસો તરીકે એમની સાથે કોઈ કશું નથી. તેઓ હિંદુસ્તાનને છુંડું મુઠી કે અને જે તેમના ઇરાદો સામે હોય તે તેમણે મીનમાં જે વિનાશ કર્યો છે તેને સાધક બતાવવા માટે મીને શું કહું છું?

‘ગેરીલા લડાઈ’

અ.—આપે થોડા દિવસ પર વધીમાં કહેલું કે જવાહરલાલ નેહરૂ આપના ‘કાયદેસર વારસ’ છે. આપના કાયદેસર વારસ જાપાનીઓની સામે ગેરીલા લડાઈની દિમાવત કરી રહ્યા છે એ આપને કેવું મગે છે? જવાહરલાલ હોમીયક હિંસાની દિમાવત કરી રહ્યા છે અને રાજ્યને આપના રાષ્ટ્રને માટે ઘમત અને વચકરી તાલીમ લેતી છે, હારે આપની અહિંસાનું શું થશે?

ઉ.—તમે પરિસ્થિતિ જે રીતે રજૂ કરી છે તે રીતે એમાં મેં લાગાનકે દખાલ છે ખરી

પણ એ લખતે હેખાનું કે એટલી જાપાનના ખરેખરી નથી. મહેલું તે એ કે ‘કાયદેસર વારસ’ એ શબ્દ મારા નથી. હું હોમીયક ગોલેસો મેં કહેલું કે મારા ‘કાયદેસર વારસ’ નથી પણ મારા વારસ જેવા છે. એનો ગર્થ એ છે કે હું ચાલ્યો જલસા બારે જા મારી જવા સેશે મારી મર્થપદનિને તેમણે સવોએ કદી નથી સ્વીકારી. તેની તેમણે ખુલ્લા રીલથી ટીકા કરી છે. અને જ્યાં, જ્યારે મદાનજાની નીતી મારા એકલાના લાખ પ્રમાણે નહોતી ચાલતી ત્યારે એનાપર મારી લણી અસર પડતી ત્યારે તેમણે એ નીતીને વધારીથી અમલ કર્યો છે. સરકાર વલ્લભાણ જેવાઓ જે મને નિઃશંકપણે અનુસરી છે તેમને વારસ ન હોવી શકાય. અને હરે જલ્પ કમુલ કહે છે કે જવાહરલાલમાં જે જમક છે તે એટલાં પ્રમાણમાં બીજા કોઈમાં નથી અને મેં એમ પણ નથી કહ્યું શું કે હું ચાલ્યો જલસા પછી તેઓ આજે મારી નોંડેના જે મતભેદ, પછીતર અંદર કરે છે તે જોડી દેશે? એમને ગેરીલા લડાઈની શેદ લાગી છે એ જોઈ મને ખેદ થાય છે. પણ એ સ્પષ્ટ હકીકતનું માંદરણું નીવડશે એ વિષે મને કશો શંકેદ નથી. એની કશી ચાસર મડવાનીજ નથી. એ હિંદની જાતીને પાત્ર નથી અહિંસાના ગાંધીસ વરકનાં અવિરત ઉપદેશ અને આચરણ, મને તેમાં અપુરાં છે તે પણ, જવાહરલાલ અને રાજ્યની હિંસામાંથી—તેમની પ્રભાવ ભારે છે જ્યાં જોઈએ. શુભાશ જગ એ અસંભાવિત છે. તેથી જવાહરલાલ કે રાજ્યજ એકના ‘ધર્મ લાગણી’ હું અસ્પષ્ટ થતો નથી. તેમાં તેમના પ્રવરતની નિષ્પ્રજાતાથી પ્રવળ અનેકો તમે ઉત્સાહ લઈને પાછા અહિંસાના માર્ગ પર ચાલશે. જોમાંથી એકે તેમને હિંસા પર ચાલ્યા છે મારે એ રસ્તે જવું છે એવું નથી. તેઓ એ રસ્તે જવું છે કેમકે તેઓ કદાચ એમ માનતા હશે કે હિંદુસ્તાન અહિંસા પર ચાલે તે મહેલું તેણે હિંસાને અનુભવ લેવો જોઈએ. અત્યારે કેવું કેવું લેશે એ નિશંકપણે કાંઈ કદી શકે એમ નથી. સંવાદ છે કે એમને સુઝેલો વિચાર ખરો હોય અને મારો વિચાર તેની પ્રાચલ

અનુભવનો દેશ કોઈ જાનાં ખરો ન હોય પણ હું એટલું જાણું છું કે મારો માર્ગ મારે મારે અંકાલ સુધી છે. મારા જેવી અલ્પ લોકનાર હું એકલો હોઉં તે પણ મારે એ ભદાને અલગ પડશે અનુસરવું નહીં. અને એના આશ્વા રાખતી રીત કે અલ્પગુણ હિંસાને મારે કદી નહીં વળે, તે માં તે નિષ્ક્રિય રહેશે અથવા અહિંસાનો માર્ગ લેશે. ગેરીલા લડાઈ આપણને ક્યાં પહોંચાડી શકે એમ નથી એના જેવીક મોટા પ્રમાણમાં અમલ કરવામાં આવે તે તેનાં વિનાશક પરિણામ આપ્યા વિના ન રહે. અસરકારક અલદાર એ દરેક પ્રકારની હિંસા લડાઈની સીધી સમોટ અવેજ છે. આપણું રાષ્ટ્ર અહિંસાનો માર્ગ લે તે તેમાં પુરેપુરી લડાઈના મળી શકે. તે અંગ્રેજોની સામે પુરી લડાઈ ન થત સહી કેમકે તેઓનાં મન જાતીનમાં ઉઠા ઉતરેલાં છે. જાપાનીઓને તે લગ્ન પગ પ્રકારી પણ જગા મળી નથી. હું આશા નાખું છું કે આપણી મદાસમિતિ ફરી પાકે અહિંસાના માર્ગે પ્રવળ કરશે અને અહિંસામય અલદાર વિષે અને એટલી સ્પષ્ટ સુચનાઓ આપશે કેમકે સરકારી સંબંધ વિના અને દુઃખાળીની લડાઈમાં નિષ્પ્રજા મળા પછી ખીટીય પ્રવરતને હિંસા રીતે મદદ આપવી એ મને રાષ્ટ્રીય નામોશી વધારી લેવા જેવું લાગે છે.

૨૪૫૫

“આપણને મને કે ના મને પણ આપણા કિસ્મતમાં પુન અને આંસુઓ જાળાં છે. જ્યાં આપણે આપણું સુખ ન જોડીએ; કરીને જાગી ન છુટીએ; કતબચ પર અગ્ર રહીએ કમલું ન થઈએ; એટલુંજ નહિ પણ ઉપગંધી ને ઉમટથી મેદાને પકતારા સુરવીર નરનારીઓની જેમ આપણે પણ એ કાળે ધીર આપણને વળતી જાતીપર ઝીલીએ. ભાગ્યના વારા ફેરાએ આપણને કપરો દરોડો દેખાડ્યો છે. આકાશી કોટીનો અનુભવ કરાવ્યો થયો છે. દરકાંઈ પ્રવળ પારાવાર સંકેતોએ ઉઠી પવનપણ છે—આખરી કોટી છે. સ્વર્ગથીએ અરજી જે માતૃશ્રીની કુખે આપણે જન્મ લે્યો છે, તે જોના અલગળે આપણી કયાઓ નવે છે, એ માતૃશ્રીના માર્ગ માર્ગોરવનું સતત ચિંતન કરીએ.”

—જનિત જવાહરલાલ નેહરૂ

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

સપ્તાહ તા. ૧૨ જુન ૧૯૪૨.

સીટી કાઉન્સિલની એક્સપ્રોપ્રીએશનની યોજના

આ અંગમાં અન્ય સ્થળે અંગે રીવરસાઇડ કાઉન્સિલના એન્ડ હીડીન્ડમ ઇન્ડિ. અને રેટરિંગ્સ એસોસિએશનના સેક્રેટરી મી. એન. મોપાલ, તેમ પુરોષીયના મુનાઇટ્ઝ કમના મી. એમ. ડી. નામદ્ અને મી. મોલ સી. સાદરના હરખન સીટી કાઉન્સિલની એક્સપ્રોપ્રીએશનની યોજના પર પત્રો પ્રસિદ્ધ કરીએ છીએ તેમાં સ્વીતી અસરારાક રીતે રજૂ કરવામાં આવી છે. આ બાબત પ્રશ્ન પર લાગતા પછગતા હીડીએ કેટલા બાબતોમાં ઉદ્ભવ છે તે એ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે અને થોડો થોડો પુરોષીયનેતો પણ હાઈક રેક છે એ નિષ્કલ્પને સંતોષ થાય છે. પ્રશ્ન પણ સમજી નાગરીકો સહેર રચના ની યોજનાની અવધા તો પ્રતીય સ્વીતી નામદ્ કરવાની સામે વિરોધ નજ ઉઠાવે. પરંતુ સુનીયનના સમાધીશોની કાથેતો દમોશનો ખદ-રશ એ રહ્યો છે કે તેઓ ગરીબ સ્વીતી નામદ્ કરવા ગાંધતા નથી પરંતુ જેઓ એ સ્થિતિ માં રહે છે તેઓને એ સ્થળોમાંથી નામદ્ કરી આપ રહ્યામાં નાથી ત્યાં રાખવા દેવા માગે છે. આ બાબતમાં હરખન સીટી કાઉન્સિલે પહેલ કરેલી જણાય છે. હીડીએ રીતે રહે છે તેની સીટી કાઉન્સિલને રીતી પરી નથી. નથી પરી તેઓને તેઓના પોતાના હીડી નોહરો રીતે રહે છે તેની. હરખોરેશનના બેરેશન ની પ્રતિબંધ પુરોષીયનેતો ધણી સખત રીતે રીતે રહે છે પરંતુ તેથી સીટી કાઉન્સિલની સખ માં લેશમાન પણ પરિવર્તન લાવે નથી. તેથી જમ હીડીએ તેઓના માનવ લાગણીઓ પરાવતા માનવીઓ નથી પરંતુ અસરમા છે. હવે જે સ્થળોમાં હીડીએ પંડ ઉતરે તેથી થમાં પોતાના મરવાર સ્થાપનાં તે કાંપી તેઓ ને હાંકી કાઢવાનું રાવાનું છે. ત્યાં હીડીએએ પોતાનું અનુકૂળ પાતાવરનું કહ્યું કહ્યું છે. પોતાની નિશા, પોતાનાં મરજી, મંદારો, કમરનાનો વીંચેર સ્થાપનાં છે. જે સ્થળે પોતા નો બાપદાદા રહેલા ન અને ત્યાં તેઓ પાતે જન્મ્યા અને ઉછર્યા છે ત્યાં સ્થાવાવિક રીતે તેઓને એટલો સંજ્ઞ બંધાય ગયો હોય કે જે તેઓ હાલના તબક્કા પર થાય. આ માનવ ભાવના છે કે જે હીડીએનેજ સખાંત નથી પરંતુ મનુષ્યમાનને અને પુરોષીયનેતો પણ રીત છે.

રીવરસાઇડ-પારસી લગામાં થાય દાખર ઉપર હીડીએને અને અન્ય લગાઓમાં અર્ધ સીટી કાઉન્સિલ પોતાની એક્સપ્રોપ્રીએશનની યોજના

આમજમાં મુકવા માગે છે ત્યાં પણ પાણી હીડીએને ને લાગુ પડ્યો. હરખેલત પત્રોમાં જણાવવામાં આવ્યું છે તેમ પુરોષીયનેતો રહેલાઓને મરિ જગીનની હાંક અચલ નથી. પરંતુ આ આખી યોજના પુરોષીયનેતો વચ્ચે હીડીએના વસવાટ ની સાથેના અગીય રચવાવધી ઉદ્ભાવેથી છે અને તેમાં તેઓને હાંકી કાઢી મોદેશનોના પોરણુપર તેઓને મરિ ખાસ સ્થાપવામાં આવેલા હસાપદા વાડાઓમાં મેંધવાની બાજુ રહેલી જે જનરલ સમટસે થોડાજ વખતપર કહ્યું કહ્યું કે સેરેવેશન ના હીડીએ હવે સાથેના માટે વહી ગયા છે. પરંતુ અહીં તો આપણે એ જોએ છીએ કે જે વસ્તુ ગયો પહેલાં કસાસ એમીયાજ બીમદારા આધવા ધારી દની તે સહેર રચનાની યોજના દ્વારા સાધવામાં આવી રહી છે. હીડીએએ રીતે ગેરવાજબી માંમણી નથી કરી. તેઓ માટે છે કે રીટી કાઉન્સિલની સહેર રચનાની યોજનામાં તેઓ પુરેપુરો સદ-કાર આપવા નમવાર છે અને પ્રતીય સ્વીતી નામદ્ કરવામાં પણ રીટી કાઉન્સિલને હરેક રીતે મદદ કરવા નમવાર છે આથી તેઓને દાસ તેઓ છે આથી હાંકી કરવાને માટે કયું પણ વાજબીયતું રહેલું નથી. સાચતા પછગતા હીડીએ ઉત્કંઠામ મવા છે અને પોતાના ભવતા જોગમે પણ કાંપી હદમ માંગતા નથી એ કામ સંમદીત હોય અને એજ અજાન પોલીસ અને વર્ગવી હોય તો અમારી ખાસી છે કે રીટી કાઉન્સિલ તેઓને હરાવી નજ કાઢે. પરંતુ પ્રશ્ન એ છે કે આ-ખણમાં એવું સંમદન એ ખડે છે તેઓને આ યોજના માગુ પડે છે તેઓ રાજદારી નેતરોનો તરે હોરવળીને મરિ નમર કરી રજા છે. તેઓએ તેઓને હોરવળી આપી છે ખાસી કે ગમે વર્ગ નાદાસ ઇન્ડિયન એસોસિએશનના આશ્રય હેઠળ આજ બાબતપર મજેલી નાન મીડેશમાં હદદાર બાબતો મર્મ દનાં અને સીટી કાઉન્સિલ એક્સપ્રોપ્રીએશનની યોજના અવલમાં મુકવાની રીતે તે ના સમાચર કરવાની પ્રતિજ્ઞા લેવામાં દનાં. હવે એ વખત આવેલો છે. તેઓએ કહ્યું કરવા માગે છે જે હવેરો મોગ સંમવાના છે તેઓને તેઓ કેરા હોરવળી આપવા ના છે કે અમારા ભણવામાં આવ્યું છે કે તેઓ સમાવતીમાં નાગે રીટી રજા છે. તેઓ સીએશનના નેતાઓ, જે કે સમાવતી નેતાએ પ્રીટા સીધી છે, ત્યાં એ રતાં જુદી રીતે વર્ગે તો અસંમતતાને મરિ હોવીન કરે, કેમકે મેનીટેશનના પ્રશ્નના સંજ્ઞા તેઓની વસથુથી

તેઓ સેરેવેશનના સીકાંતથી બંધાય મુક્યા છુ. આમ “પરોષીયા રથો” ની માંગણી કરીને તેઓએ ગરીબ અને પેલાદાર વચ્ચે બેઠ માથો છે. હવે રીવરસાઇડ-પારસીમાં પોતાના બાહ્યોને હાંકી કાઢવાની તેઓને તે “પરોષીયા રથો” મળી રહેશે. મું એ લખે તેઓ સંતોષ માનશે ખરાઈ કે પછી તેઓ પોતાના વાહઓની પાલે ઉભા રહી અંત લગી લાદવા લકપદર ધરી સમાધાનીનો પ્રશ્ન રહેનાજ નથી. એક તરુ પ્રશ્ન એ તમે જનું કહ્યું તો સપથુજી મુગાવનું પડશે એ આપણી હસા સુનીયનમાં થમ છે. પરંતુ ખરી દવશન તો એ છે કે મોગને એસોસિએશન અને પ્રેમલમાંથી વિશ્વાસ ઉઠી ગયો છે અને નેશનલીસ્ટ બ્લોક, કે જે વધારે પ્રમતીયીય તરફો પરાવનું હોવાય છે, તેમાંથી પણ વિશ્વાસ ઉઠી ગયો છે. તેણે પણ મગને દગો દીધો છે અને આ મોગને પણ હવાઈ દગો દેશે એ રું કહી રામવાં એટલે સ્વીતી એ અપારી રહી છે કે જે મોગ આ યોજનામાં મંદારવા છે તેઓએ પોતાનીજ સકિતાર આધાર રાખવો પડશે. જે તેઓના પોતાનામાં એટલું મંગદન છે ખડું તેઓના કાળીક બાબતોમાં અને જુરો એ તેઓની રીકતનું ખડું થાય નથી. તેઓની ખરી કસોટી તો તેઓની ઉપર પ્રકાર થશે ભરે મરો. એ પ્રકાર તેઓ સીધી રામી કે નિર્બળતાથી તેને નમી પડશે તેઓનામાં મળ કાળાં તેમાં તરિક નીડ્યા આવે કે જે બાહીના-ઓને દગો દેશે જે તેમ થાય તો તેઓની લગત પરી બાંધશે. સમાવદાન માર્ગ તેમાં પહેલાં આ વસ્તુઓને પવોજા મંજીર વિચાર કરવાને રહેશે, નહીં તો તેઓ પોતાની અને રામની હાંકી કરાવશે. એ બની મુકેલ છે અને મગની પ્રતિજ્ઞાને એવી મંજીર દાની પડેલેથી છે. એથી નસાવકી વાત એટલો હવાવા હોરથી કરવાને જામે ખડું કસાસ પરાવતા નથી. પરંતુ મું આપણા સહેરવા પોતાઓને પોતા તો દાસ માંગની અને મરેર તંદુરસ્તી ખાવા ના મધાન માં એય છે. સેરેવેશને મેન્ડલ હાંકીએ તેમાં વાહાઓને મંજુરી નહીં આપવા ને અત નમજા ન્યાયીય પુરોષીયનેતો આ આખાં આખાં એકી પુક પુકે થતાં મુધી મોકુફ રવાનાવા પોતાની સમમાં કારી વગ અસરમાથી બાબતી હાઈક અપીલ તઓના હદમ ના કામગ તંદુરસ્તી દુલાસો નહીં ખરેજ આ વખત એવો છે કે બપારે સુનીયનની પ્રત્યતા જુદા જુદા ગયો વચ્ચે મીતમાય ફેરવેલો જોએ તીરગાવની કામણી પેદા કરવાનો અને આ રંગને જંબીર અન્યાય ના પોત્ત રેકળ પીમવા દેાનો આ વખત નથી અને અંતઃકરણી કચ્છીએ છીએ કે સીટી કાઉન્સિલને અને તંદુરસ્તી ખાત ના પ્રશ્નને તેમજ સમાન્ય રીતે પુરોષીયનેતો જ્યાર એવી સન્મતિ નાને કે જેથી હવેરો આજવાએ સીમારેજ હદવતો અપાયો કરવામાં થી ઉતર અને સાંભરી કડત ગણી આ કોરકીના સમમાં ખરા નાગરીકો તરીકે પોતા ની કરજ બાજી શકે.

હિંદીઓની જમીન પડાવી લેવાની દરખાસ સીટી કાઉન્સિલની યોજના

રીવરસાઇડ-આયરડીન એન્ડ રીફાઇન ઇન્ડિ-અન રેફાઇનર્સ એસોસિએશનના ચેરમેન શ્રી. એન. ગોપાલ ત્રિવેદી પ્રમાણે લખે છે :

રીવરસાઇડ-આયરડીનમાં વસનારાઓ અને મહાનિના માલીક દ્વારા સંબંધિતમાં પોતાની એક તમ્મ જમીન પણ જતી કરવાના નથી. તેઓના માનમાં ખરીદી બદલ તેઓને કાઢી મુકવામાં નહીં આવે એ સરને તેઓ સહેર રચનાની યોજનામાં પોતાને સદ્દાર આપવાને પુણી છે.

રીવરસાઇડમાં સર કુર્મી રેડી સ્કલમાં મળેલી શ્રીદીગમાં આપણા હાજત વળાવતા ભાષ્યોએ એક્સપ્રોપ્રિએશન વીરૂદ્ધના પોતે આગાહી કરેલા દાવાનું સ્વીકૃતિ સમર્થન કર્યું હતું.

આસ કરીને આજે જ્યારે સરકારને દરેક દરેક વ્યક્તિની કાલના યુક્તમાં અસંતોષ જરૂર છે તેવે વખતે દરખાસની સીટી કાઉન્સિલ કે જે પોતાને કુતીયતમાં સુધેથી બીટીય અને સુધેથી ઉદાર હકેવડાને છે તે સાંખા વખતથી વસી રહેલા હિંદીઓને ઉમેડી કાલવાની આપી અન્યાય અને અધીરની યોજના રજુ કરી રહી છે એ જોઈ ધણું આશ્ચર્ય થાય છે. એક રીતે સીટી કાઉન્સિલ આવા પગલાંથી હિંદીઓના મુખ્ય પ્રવાસમાં શોષણ નાખી રહી છે.

આ બાબતમાં હિંદી પાછા નથી. રીવર-સાઇડ આયરડીનના ધંધા હિંદી મુવાને આજે બુદ્ધના મેદાનમાં મથા છે. તેઓના સાંભળવામાં આરથે કે તેઓના પરખાર અને મહાનો સરકારે પડાવી લીધાં છે ત્યારે તેઓને ફેલું લાગશે?

જે પુરોપીયનો પર આવું સંકટ આવ્યું હોય તો જરૂર આવી બાબતને યુક્તને અંત આવતાં સુધી પડતી મુકામાં આવી હોત. પરંતુ હિંદીઓની સીટી કાઉન્સિલને ક્યા મજબૂરી નથી

પોતાના વખતપર પ્રોપ્રિયેટર હોય રાડ પર હિંદી જમીનદારોએ સંરક્ષણના કામ માટે પોતાની જમીન વરસતી રી ૧ ના નામના વાડાંથી આપી હતી. આ એકલ એકા હિંદીઓ પોતા ના હેઠળ રક્ષણને માટે જાણે આપી રહ્યા છે તેને એક સમય પુરવો છે

રીવરસાઇડ એક દરખાસની તજજ્ઞમાં હિંદીઓ ના વસવાટનું સર્વેયી પ્રથમ સ્થળ હોય ત્યાં હિંદીઓ છેલ્લાં સાઠ વર્ષ થયાં વસી રહ્યા છે. આ સત્તામાંથી હિંદીઓ એક વખત દરખાસ સહેરના મોટા ભાગને સાકાળી પૂર્ણ પાડતા હતા અને આજે પણ એ સત્તામાં હિંદી મારફત ગ્રાહનરો વસે છે. ત્યાંના વતનીઓના પુરુષોને એજ સત્તામાં દફનાવવામાં આવ્યા છે ત્યાં તેઓના કબરવાનો છે, તેઓની નિયામો છે, મરજી છે નંદીરો છે અને રમતમથા

ના સ્થળો પણ છે. ત્યાં વતનીઓ એજ સત્તામાં જન્મેલા છે અને ઉછરેલા અને કેળવણી પામેલા છે. અને મરજીના ત્યાં પોતાના કુટુંબી-જનો પાસે પોતાને સાંજ દરખાસમાં આવે એજ હજી છે. દેલોકને બાવનાની ક્યા કોમલ નથી હોતી પરંતુ હિંદીઓમાં તો બાવવચના થઈ જ દોષ છે.

તેઓને સંગીનથી તોતી નાખવામાં આવે તો પણ તેઓ આ સ્થળેથી હટવાના નથી. કુતીયસરમાં હિંદીઓ સાત અને કાલકાને વસાવર ભોળે મથાય છે પરંતુ ત્યારે તેઓનું જન્મ સ્થાનજ તેઓની પાસેથી જીનથી લેવાય ત્યારે જે કાલકાને તેઓ અન્યાયી મજબૂત હોય તેને ભંમ કરવાની તેઓને દરજ્જા પડશે.

મારા મન પ્રમાણે કાઉન્સિલ એકની દરખાસના બીલકુલ મોટા પાયાપર રચાયેલી છે. ૬૦૦ એકર જમીનમાંથી ૫૦ કકા પુરોપીયનની માલીકની છે તેથી એ સત્તાના બે બામ પાડવા માં આવ્યા છે. પરંતુ મારે જજાવનું જોઈએ ૬ રાઉન્ડ એકર જેમાં પુરોપીયનો વસી રહ્યા છે તેમાંની સગમ ૫૦ એકર જમીન કોર્પોરેશની છે, ૭૦ એકર કોર્પોરેશન બીજા એન્ડ ટાઉન કંપનીની છે, ૬૦ એકર પુરોપીયનોના કબજામાં છે અને ૭૦ એકર એકરે નાના જમીનદારોના કામમાં છે જેમાંની દેલોક જમીન ખાલી પડેલી છે. કુલ પુરોપીયન વસી ૨૦ માં બાબતમાં રાઉન્ડ વાયેલી છે તે ૪૦૦૦ ની આંદર છે ત્યારે હિંદીઓની ૫૦૦૦ ની વસતી સંક્રાંત છે. હિંદીઓ વસી રહ્યા છે ત્યાં એક કે બે એકર સીવાય દરેક દરેક જગ્યા રાખાયેલી છે. પુરોપીયનોના વસવાટના સાગમાં દેલોક હિંદીઓ ને પોતાની જમીન જેવી માટે ઉપયોગમાં લેવા દખને કરે કારવામાંથી છટકી મથા છે. તેઓ જાને તો જમીન બોડતા નથી. આ ખાલી હજીસ છે અને હીસગીરી વાજેલું છે કે પ્રધાન કે કાઉન્સિલ એકાદૃષ્ટિ એ બાબતમાં જમન બેચરા માં નથી આવ્યું.

કાઉન્સિલ અને ટાઉન રેન્જીંગની સીટી કાઉન્સિલે પોતાની પાસાળ યોજના રજુ કરતાં એ હીક વાત છે. રાજીમીકમાં તેઓ કહે છે કે એ જમીન પરથી સમુદાય દરખાસ થઈ સુધરે છે અને સર્વે રીતે લાવક સ્થળ છે. જે એમજ હોય તો પુરોપીયનોને વસાવરને રીવરસાઇડમાંથી હિંદીઓને યા યારે વારી કાઢે છે? પુરોપીયનો તેજ રાજીમીકમાં ફેલ નથી વસાવતા?

જે સીટી કાઉન્સિલને હિંદીઓના રહેઠાણની જરૂરીયાત માટે એટલી ધમકા હોય તો તે પોતાનાજ મેયરીન મેરેસ કે જ્યાં જાકર તંદુરસ્તીના દરેક દરેક નીમગનો જંગ થક રહ્યો છે ત્યાં સુધી મામ બાબ નથી દેતી?

હિંદી પોતાની રહેણીની સ્થિતી મુકારવામાં પાછા નથી. પીળા કાળની જેન હિંદી પણ મતીય સ્થિતી (સ્થા) દૂર કરવાને પગોજ પુણી છે. પરંતુ તેનો હસાજ તો સીટી કાઉન્સિલનાજ કામમાં છે. તેને ધમકા મારાઓ તે અમલમાં મુકી શકે છે. આ મતીય મત્તા ઓને મારે કાઉંથી વિશેષ દેવ સીટી કાઉન્સિલ નોજ છે. હિંદીઓના સત્તામાં જરૂરી રમ્યા અને અન્ય સમયો તેણે પુર્ણ પાડેલી નથી.

આ બાબતમાં દરખાસની સીટી કાઉન્સિલ દેલોકી બધી વર્ષોએ કારવાનારી છે એ તરફ મારે ધ્યાન જોઈએ જોઈએ. હાજલા તરીકે જે સમયમાં પુરોપીયનો વસતા હોય પછી આ એકલ વર દોષ તો પણ ત્યાંના રસ્તા કાઢી કાલતમાં રાખવામાં આવે છે ત્યારે હિંદીઓના વસવાટ વાળા રસ્તાઓ તરફ કારપોરેશન તરફથી બીલકુલ નીજાળજ બતાવાય છે. હિંદી કર-કારનાર કાઉન્સિલ પાસે મોટી આદા રાખતો નથી. તે માત્ર જ્યાં અને આદલ બંધાઈ માગે છે.

રાજીમીકના હિંદી રહીઓ જેટલા પુરોપીયનો ના વસવાટને મારે પોતાની જમીન જતી કરવા ની લીક છે તેટલાજ પેલાદાર હિંદીઓ, તે તો વધારે સારા સ્થળે માટે માગણી કરી રહ્યા છે, તેઓના કામમાં પોતાની જમીન જતાની પણ લીક છે.

જે સીટી કાઉન્સિલને પુરોપીયનોના રહેઠાણ માટે જમીન જોઈ હોય તો કરખા નોય. વરજીયા એરેટ, ડેરીસન એરેટ કસ્ટેન્સ એરેટ અને એલીમ પાક એરેટ ને મળી કુલ ૧૩૦૦ એકર જમીન પાડેલી છે તે સુધી મામ ખરીદી નથી લેતી. ત્યાં જે પુરોપીયનોને જમીનનો એટલી બધી તરીકે હોય તો બીચબુક ગોડ કોમ અથવા બીન્ડસર પાક કોમ વગી જમીન સુધી કામ ખરીદી નથી લેતા.

દરખાસ સીટી કાઉન્સિલની આખી ટકવન રહેતીજ અને કાઉન્સિલ રજાગી પાછળ બીચ એક પાડવાને દેવ રહેશે છે. જે કે સીટી કાઉન્સિલે વખતે વખત છનાર કરેલો છે જ્યાં તે પુરોપીયનોને રીવરસાઇડ-આયરડીન તત્તામાં વસાવવા ની છે અને રાજીમીક અને બીચબુક હિંદીઓ માટે અને સીડનમોને લત્તો દલોડ માટે તખ-વાલી છે આ દલીલ ન જોલેલું પામવાની નથી એ પુરકાર કરનારી છે

કુલ રાજમીકરજીમ મામ કરાવતો નથી. પરંતુ આ આખી યોજનાની પાછળ શું રહ્યું છે તે અનુમાની શકતા પુરતી પુલ કારાનું છે. કાઉન્સિલ રજીમીકને બંધાને સંમેલેશનની બીચ રમવાને કરવા સીવાય બીજું નાં કશુંજ નથી. આપણા રાજમીકની નેતાઓએ આવી સામ સદ-વાનું રહ્યું છે.

રીવરસાહસ-સામરસીન, સેમીગ્રીસ અને મીડ-
નમ એ બહેનના પાયાપર એમેરેશનના પાયાની
શરૂઆત છે એકસમેટીએશન અથવા સો-
શનના ધોરણપર દાઉઝીંગ રજીમ એ લાંબા વખત

થી અમેરિકાપર મુજા રાખવામાં આવેલા કસાન
એ પાસા પીલને પાછલે દરવાજેથી છુટાવતી
મારી દ્રષ્ટિએ એક બાકીન છે.
માત્ર અરજીઓ કેમુટેશનો કે રાઉન્ડ રેખા

સેન્ટરસોથી તેનું નીવારણ નહીં થયે શકે.
આપણે વિરોધ દર્શાવવાને અને આપણા વાજની
દક્ષા સિદ્ધ કરવાને એ રસ્તા ખીલે માત્ર સેવા
પદથી.

નાટાલ ઈન્ડિઅન એસોસીએશનના અમલદારોને ખુલ્લો પત્ર

મી. એમ. ડી. નાથનુ લખે છે :

સાહેબ,—જાહેર તંદુરસ્તી આવાના પ્રધાન
કાર્યનાની સીટી કાઉન્સિલની ટાઉન પ્લેનિંગ અને
દાઉઝીંગ રજીમ, જે નેની રૂએ દોઢીઓની
સાક્ષીકાની જગાનો ખરીદી કષ્ટ દીઠીએને સેમેગ્રીસ
કરવામાં આવનાર છે, તેના સંબંધમાં સેન્ટ્રલ
દાઉઝીંગ બોર્ડની સુધારેલી કલામબોને મંચુર
કરવાની અર્જીપર છે.

અમારામાંના મધ્યાને તમારી એસોસીએશન
ની ગયે થયે સીટી કાઉન્સિલમાં મેમેબી માત્ર મીડીય
નું સમરણ થાય છે. એ વખતે તમારા નરસેથી
એનું કહેવાનું હતું કે “તમે આપર લગી
કાઉન્સિલ.” જે જરૂર પડશે તો સેમેગ્રીસની આ
કલામબોના મેમે સમાચર પછી કરશે. તમામના
ના એક અમલદાર રૂએ એક જાહેર સભામાં
કહ્યું હતું કે એવી સંજોગો નેતૃત્વ તે સેમે.
મને એજ વખતે મધુ હતું કે આ કેવળ મધુજાજ
છે કે અરેખર તમે આમારી સાથે કિતા રહેશો.
હવે જમારે, જે સેમાના પર સેમેગ્રીસનું જીવન
આપી પડ્યું છે, તેઓએ કલામબોની નીલપ કો
છે તારે શું મારી આ કાંઈ ખરી પડ્યાની છે?

આને જુદી જુદી જગ્યાએ મટે વચનવટના
જતા જુદા પાડવામાં આવી રહ્યા છે અને
દીઠીએ જે પન કપર થઈ થયા તે જગ્યાના
પરવાની રજા છે સારી તમેને એ કરનાં મારા
જતાઓમાં ખસેડવાની યોજના કમકા રહી છે
તેમાં સેમેગ્રીસ સીવસ ખીલું કહ્યું નથી.

દાઉઝીંગ બોર્ડના સુધારાથી સીપ્પાનમાં કરક
પાતો નથી.

તમારી એસોસીએશનનું શું થયું છે? મોટા
વચ્ચે આપનાર અને સોફની સામયીઓ
કરક રનારા એ “મેમો” થયાં છે? આજે
હવે તમે સોફને એક કેમ કરી રહ્યા છો કે
પ્રત્યેક લતાને પોતપોતાના મુખ દોષપર નીર્ણય
કરશે. પડશે. સોફને કદ પચણ સેતાં તમે
નાર્મિંગન કેમ કરી રહ્યા છો? કોમન અને
કદમ બતાવવાના તો આજ વખત છે. પ્રધાન
એ યોજનાને તેના મધ્યા ખરીદીઓ સાથે
સંબંધી આપવાની અર્જીપર છે. આપણાં સંમતન
સંબંધિત અને નિમણની તેમને ખાતરી આપવા
તો આજ વખત છે.

તમે આપેલાં વચ્ચે પાળવાનો વખત આવી
કાગેલો છે ખીલ સાગ જરૂરબરેલું સરણ
અને નમેશી વહેતી સેમાનોજ છે. તમે એ
ખીલે આગ લેવાનું પકડે છું છે એમ માની
લેવું મુ જીવનરેલું મળશે. જે મારી જીલ
થતી હોય તો મારી માંમાં તું ખીલકલ અત-
સમય નહીં પરંતુ તમારી કમજાની વચ્ચે
એવું મળજીવ રીતે સૂચવે છે કે મારી મનમતા
ખરી છે. રેશન કોષ પછી પ્લેટફોર્મપરથી
સોફને મારી દાઉઝીંગનું હું બોરો છું એવું
પુનઃવર કરી આપણા તું તમાને નેતૃત્વ કદે છું.

હું કમલું છું કે આ એમેજ તમે રીકારશે
કમકે સવળા પુરાવાઓ વિરૂધ્ધમાં હોવા છતાં

તું માંમી રહ્યો છું કે હું બોરો કરું

સીકનમ અને ખીલ લતાઓ જ્યાં આ
યોજના અમલમાં મુકાવાની છે ત્યાંના રેકોર્ડો
અને વસનારોએને તું આપીશ કદે છું કે, હોલા
રપ વાં થયા આપણે જે જીવનરેલું છોડે અને
કદો બોજવી રવાા છીએ તેને તમને તસુએ
જના કરવાની આપણને જરૂર પાડવામાં આવી
છે. આપણી તમામકા આપણા નમળા અને
અનીલિન નેતાઓ છે. આ તમને કલામબો
તરવાર થવાની દાખ છે. જે સોફને સીટી
કાઉન્સિલની યોજના કામુ પડે છે તેઓએ
ટાઉન પ્લેનિંગ અને દાઉઝીંગ રીકારવા સાથે
એકસમેટીએશન અને સેમેગ્રીસની સામે નેમે
દરેક રીતે જરૂર પડે તો સમાચર કરીને મધુ
સડવા તરવાર છે એવું તમેએ રમકદ જમાવી
કેવું લોકોએ કામતા અન્ય લોકોએ તેઓને
નકલિક અને અવદારીક રીતે આપેલાં જોષએ
અને સમાચર થાય તેમ કુળે કિતવવા
તરવાર થયું જોષએ. આ લડતને મારેની
દાઉઝીંગ નકાલના દરેક દરેક દોઢીના કલમમાં
પાલો પડેલો જોષએ. પ્રત્યેક દોઢી જેનામાં
રખમાન અને રાજીવ જીવરવો બોરો હોય
તેજો આ રેશમાં આપણા કદો ટકારી રાખવાને
સીટી કાઉન્સિલ, સેન્ટ્રલ દાઉઝીંગ બોર્ડ અને
જાહેર તંદુરસ્તી આવાના પ્રધાનની સામે કલામ
ને તરવાર મધુ છે.

હિંદમાંથી અંગ્રેજો ચાલ્યા જાય એમાંજ સાચી સલામતી છે

મારા પત્રવહેવારમાં જે અમેક પ્રજોની
ચચા દોષ છે તેમાંના એક હિંદુસ્તાનમાં પર-
દેશી સેલકરના આગમનને લગતો છે. આપણે
ત્યાં પરદેશી કોઢીએ તો પુરના સંજોગમાં છે
હવે અંગેર કાથી અને કામ્ય ખીલથી સેલકરો
મે અન્યતઃ પ્રવાદ ચાલ્યો આપવાનાં ચિન્હો
રેખાય છે. મારે ત્યાં કમું જોષએ કે હું આ
અનાવના નિચાર કરનાં રચરચ રહી પ્રજોની થી.
પરદેશીએ શા મટે?

હિંદુસ્તાનની કોરોડેની વરતીમાંથી સેલકરો
ની અમલદાર કામ્યા સાક્ષી આપીને તરવાર
ન કરી શકાય શું તમે જમલના કોષ વચ્ચે
સેલકરોના કોટલાજ શુરા કાઉન્સિલ ન બની
રહે શું તો ખરી પરદેશીએને શા કાકે

‘હિંદુસ્તાન’ ના માંધી

કાલવા નિર્મલો અમેરીકાની મદદને અથ-
કા છે તે આપણે અર્જીએ છીએ. અને
પરજીએ આતે કોટલ કિપનં અમેરીકાને
અમલ નહીં રચવાય તેથે લેની સામવજ તો
જમવનાજ ગીતરાઓનાં સચવાઓનાં સંભવિત
વિજયને માટે આપણે એ જાણ આકરી કોમન
આપવી પો.

એ તરવારીએમાં

‘હિંદ’ના કહેવાતા સંસ્કૃતની આ બધી
તરવાર માર્યા દીઠી રવાનગ દેખા દેવું હું જનક
રકતો નથી. એ તરવારી મોખાની ખીટીય
સાક્ષીઓનાં કોમલુને માત્ર રેક પાછી પાતે એ

વાતને મને એટલો કમકાર કરવામાં આવતો
હોય અંગેરને જે હિંદુસ્તાનને મટે જે સારી
નીર્મલું હોય તે ભેગની સેમા તેને જુદું મુજા
દે-કેમ તેમને સીંચાપુરને મુજા દેવું પડ્યું-તો
અદોસા હિંદુસ્તાનને રજું તુરસાન ન જાય.
સંભવ છે કે જગાનીએ હિંદુસ્તાનને આકેજ
નહીં કામ્ય હિંદુસ્તાન, જે તેના મુખ્યા પ્રજો
પોતાના રજવા પગાવે-અને લંબવ જે કે પતાવે-
તો, ખીલને શાંતિના માર્ગમાં સારી પડે મદદ
કરી સકે, અને સાંભ માળે કામ્ય વિધર્મીની
રચાપનાની પછી નિમણાતક બાગ બજવી સકે.
પછી જ અંગેરને હિંદુસ્તાનને છુટકો ન રહે
કારણ હોડે તો આ બધી સુખદ પચણો
કામ્ય ન થશે. પ્રોત્તેન પલિખાં પુલ એકે

અને પુષ્કરે તેની પોતાની ગમે તેવી અવસ્થા કરી લેવા છૂટકું મુકા હોય એમાં એના દેહલી વધારે કીર્તી, દેહલું વધારે શુભાનન અધ્યાપ :

દ્વાંસારૂપ બનશે

બ્રિટન આ ઘાતના પોતાના પાતાના સર્વ વીરાળી પ્રદેશોનું રક્ષણ કરી શકશે એવી ભરણે ખાતરી નથી. એ પ્રદેશો તેમ અને બેચેનની પહે વળગ્યા છે. એ બોલો તે મો ડાલું રક્ષને હળવે છે, અને પછી એ નાઝીઓ, જાલીરસ અથવા અપાનીઓ હીંદુસ્તાનને છૂટકું મુકી દેવા ને બદલે તેને તાલે કરવાનો નીચમ કરે. ને તેઓ કોઈકે કે તેમને કોઈકે જાણી મુદત તેમની સોખાંડી જગડના રાખવો પડશે કે ને પકડી રાખવાનું તેમના અળ ઉપરવટ પછ પકડશે. એ જાગ બ્રિટનને ઘાતુ છે તેના કરતા તેમને પછે વધારે મુશ્કેલ લાગશે એમની અક્ષત્તજ એમને અને દ્વાંસારૂપ બની એમને મુશ્કેલથી મારશે. બ્રિટીશ તંત્રમાં એક જાતની રચીતી રચાવકતા હતી, તેણે જ્યાં સુધી બ્રિટનને પ્રમુખા હરેકે નહોતા ત્યાં સુધી કાગ આપ્યું. બ્રિટીશ રચીતીરચાવકતા આજે પણ ઉપયોગની રહી નથી હું આ વચ્ચે અનેકવેળા હકી મુલો પુ કે બ્રિટને એકાધા અને આફ્રિકાની પ્રજાઓને મુશ્કેલના ને મુશ્કેલ બનાવવાના જે પાપો કર્યા છે, તે પાપોની સજા તેને કરનાર વીધાતાની નીમીત્તરૂપે નાઝી સત્તા ઉદ્ભાવ પામેલી છે

તરિક્કે આક્રમ્યા બનશે

એટલે હીંદુસ્તાન પર મો તે પીતલ બાજે વીધો, પણ તેની સામે સલામતી અને બ્રિટન ની પછ, હીંદુમાંથી અંગ્રેજી અવરજીતપણે ને વેળાસર ચારણ જામ એમાં રહેલી છે. દેશી રાજ્યોમાં સારિનાં તદ્દનામાંના અને નાની કેમો પ્રાચીનાં કર્મચોળી અધી માને બ્રિટીશ અને બ્રિટીશ સ્વામી દકાવી રાખવાના દશરથી પીટને ઉપજાવી કાઢેલી છે આપણી સામે જે બાંધણ પરીસ્થિતી અવખાલ આવી પડેલી છે તેની આગળ એ વાતો આગળે અપા વાના નહીં રહે. રાજ્યો જેટલે અંશે પોતાના સ્વઅજા પર આધાર રાખે છે તેટલે અંશે તેઓ નિઃશસ્ત્ર હીંદુની સામે પોતાનું રક્ષણ કરવાને વળા સમર્થ છે સ્વાતંત્ર્યપ્રાપ્તિ પ્રજાતરવીના હિરણો આમજા બહુમતી ને ચલુમતીની કલિપ વાતો પુમસની પહે વીજેરાઈ બશે.

સંકટનો સહમને

સાચું હું તો આપણને નીચેજ બનાવનારાં બ્રિટીશ શસ્ત્રોના નહીં હમ સારે વહુમતી કે સહુમતી બેખંધી એકે નહીં રહે. ત્યારે કોઈ નાં કરેકો માણસો માનવજાતીનો અતીર્ણીત છતાં એકને અવિભાજ્ય એવો એક સમુદાય બની જશે. અને તો અરુપ કંદેહ નધા કે જે વેળાએ દેસના સ્વાયત્તતાનેતાઓમાં પોતાની મુશ્કેલીઓ નો ખાનખોલી છેલેલ ભેળી કાઢવા જેટલું કઠાપણ

આપશે. આ કસપનામા એમ માની લીધેલું છે કે જપાન અને બીજાં રાષ્ટ્રો હીંદુસ્તાનને પુરું મુકી દેશે નહીં મુકા કે તો હું તે વેળા પણ એવી આસા સેવીશ કે દેશના મુખ્ય પક્ષોમાં એટલું કઠાપણ આવશે, જેને કંઈ તેઓ કોઈ હાસ પોળના પકી કાઢશે કે એની હાસ તેઓ નવા મંદેહનો સામનો કરવાને એકમતે વતી સકે

હિંદના સમાચાર

કાપ્ત મીસનની નિષ્ફળતાપર અમેરીકા
ન્યૂ યોર્ક હીંદના હિંદના મીસનના મંત્રીમાં અમેરીકાના પંડિત જવાહરલાલ નેહરુને જોડા અનેક તારના સંદેશમાં એક અમેરીકા નીચે પ્રમાણે સંદેશોથી સીવંલ લીબર્ટીઝ બુનીયતના હિંદુસ્તાન માં રોમર બાલ્ડીના, રવરના એન કૈલન દોમર, મા. વીલાક અને મી. સોમી પ તરફથી મળ્યા છે :

“જે હિંદ અને પીરજથી હીંદુસ્તાનની આઝાદી ના ધોવપર તમે મક્કમ રહ્યા છો તેને માટે મોસ્ટ લેસ લેસ હિંદુસ્તાન તમને મારો હિંદના નેતાઓને અભિનંદન આપે છે અમેરીકાના રત્નમાનવજોના એક વર્ગના અપવાદ છતાં અમે તમારામાં અને હિંદની આઝાદીના સવાલમાં અમદારા પૂર્ણ વિશ્વાસની તમને ખાતો આપીએ છીએ. અમને આતો છે કે ધરી રાખો. આઠગણને પ્રદેશો વળીને હીંદુસ્તાન પોતાની આઝાદી પ્રાપ્ત કરશેજ સખો અમેરીકાની તમાં તમને પૂર્ણ દિલસોજી અને રેકા હ.”

સેન કાન્સસીરોથી

સેન કાન્સસીરોથી હિંદના અમેરીકન મંત્રો અને અમેરીકાના હીંદુસ્તાનીઓ તરફથી નીચે પ્રમાણે સંદેશો મળ્યા છે :

“હિંદના અમેરીકન મંત્રો અને અમેરીકાના હીંદુસ્તાનીઓ તમને સંપૂર્ણ રેક આપે છે અને પૂર્ણ આઝાદીની સહાયતા તમને વિજય પ્રાપ્ત માલો એવી આસા રાખે છે એ કરતાં કે જે પણ બ્રિટીશ આપણી આપણી અને કાલિ વશે મુનાહટ રેકેસે આઝાદીની પ્રજાતાની બાંહેધરી આપવી પડશે.”

પ્રેસીડન્ટ રૂઝવેલ્ટને લવાઈ તરીકે નીમવા ની સુચના

અમેરીકાના એક સેનટરની પંડિત પ્રાસીસ એનીટા પહેલમ્સે તારના રૂપમાં એક પત્ર મોલ્ડે છે જેમાં તે નીચે પ્રમાણે પંડિત જવાહરલાલ નેહરુને લખે છે :

“આદર્શ વર્ષો સાથે ત્હી પંડિતશ્રમ અને મનન કરી પછી આજના કોઈકનીના સમયમાં છોડાંક અને હીંદુસ્તાન એક સમાન રાષ્ટ્રે ચાલી નહિ ચકના દોવાના ફુનીયામાં પ્રકરી ગયેલા ત્રિરાસા જનક બાજરપરથી છોડાંક અને હિંદને હું અપીલ

મારા આ વીચારો દોવાથી હવે રપષ્ટ સમયરે ને પરદેશી સોલજરોના આગમને હું બેચેનું અંદા એમ માનું છું અને તેર વિને નથી એક ને અપીલાસ એમ થયું છું. અરજાર ની પરિસ્થિતિ અને તેને કાઢી રાખવાનો પ્રયાસ એ હીંદુસ્તાનના દેહને ઠીરી ખાતા કાપનું નરી આંખે મંદક શકામ એવું રપષ્ટ સહાય છે

હું છું કે -એકો પોતાની વચ્ચેનો કમરો પતાવવાને પ્રેસીડન્ટ રૂઝવેલ્ટ અથવા તો તેઓની કમરોમાં આરે તેવી હોઈ પામુ અન્ય અર્થિત કે અર્થિતઓની સહાયતા લેના મંદકએ. છોડાંક અને હોઈ અને ફુનીયામાં ખાતર હું આ અપીલ કહે છું. જે નરી ફુનીયા તરફ આપણે પ્રયાણ કરી રહ્યા છીએ તેને ખાતર હું અપીલ કહે છું મંગુલ રાષ્ટ્રો તરફ મો આપણે પૂર્ણપર રહેવાના હોઈએ, કે જેને માટે સહી, અંધડી અને પ્રાર્થના કરી રહ્યા છીએ, તો એક અમાન કામમાં એક-એકા એકો વચ્ચેના મતભેદો દૂર કરવાનો માર્ગ આપણે સોધીજ કાઢવો જોઈએ. આ સવાલનો તારકાસિદ નિર્ણય લાવવાને એ સવાલને બીજાને સોંપી દેવાના કરતાં વિચાર સારો રહેના બીજો કોઈ હોઈ શકે પોતાના કલ્યાણની પતાવટ કરવાનું કાર્ય છોડાંક અને હીંદુસ્તાન એક પંચને સોંપે એ કરતાં આપણી ફુનીયાના ભવિષ્યને મટિ વધારે આસા આપણાં અને તેને માટે કાર્ય કરવાનું વધારે પ્રેરણાદન આપનાર બીજું શું હોઈ શકે? આ વચ્ચે રિપકારવા તમારી કૃપાને અને તમા અરજના વિચારોને ઉરું ખ્યાન દેવાને તમારાં અપારવચ્ચેનું હું અપીલ કહે છું

આ બાબત પ્રેસીડન્ટ રૂઝવેલ્ટને સોંપવાની સલાહ આપનારા આ હિંદનાં વંદન અનેક સંદેશોએ આપ્યા છે.

“ન્યુ રેટસમેન” ની ટીકા

સંપ્રત્યું “ન્યુ રેટસમેન” લખે છે કે પ્રજાનો વિશ્વાસ સંપાદન કરેલી એક રાષ્ટ્રિય સરકારજ પ્રજામાં રવરેલ લાવવાનો જુરો પ્રદાન કરી શકે. હીંદીઓને એમ તો લાગેજ કે પુલ બાદ ને આપણે હીંદુસ્તાનને છુટા પડવાનો હક બોજવતું એક કાવેસર સંરચાન બનાવવા માંડવા હોઈએ તો જે સંરચાનો રાજકારી સત્તા બોજવી રહ્યા છે તેવી આજે હીંદુસ્તાનના નેતાઓના કાયમાં અત્તા મુકતા આપણું રોગચાળાએ નહિ. તેમ કરવા ની જરૂર કેવળ આપણી શુભાના સિદ્ધ કરવાને ખાતરજ નથી પરંતુ જનતા જ્યારે દિલ્લીમાં ખરી સત્તા બોજવતી રાષ્ટ્રિય સરકાર રચાએલી ત્યારે કારેજ આ કલત પોતાની આઝાદી છે એમ સમજી તેમાં અંપલાવવા તરફર સચી

એક યુરોપીયનનો વિરોધ

મી. પોલ સાઇક્સ 'નાટલ મરક્યુરી' માં લખે છે:

કાઉનિલ, આવા વખતમાં સીટી કાઉન્સિલ કમીન નોર્થની પુર્વે લાંબા વખતથી વસી રહેલા દીદીઓને કબેટી કાઢવાનો વિચાર કરે એ માની નહીં ચકાસ એવી વાત છે. કમીન નોર્થ રમણાં તે પહેલાંના તેઓ લાંબા અને તેઓના ઘરો અને મિથાળો મજૂરીમાં વર્ગને માટે પ્રશંસા પાત્ર છે.

એ એક જગ્યા દીદીઓથી વસાવેલી છે જે જ્યાં સમુદાય દ્રવ્ય છે. લાંબા ઘણા કોઠા ધરી રહેલા છે ઘણા ખરા મરીય અને આપણાર છે. કેટલાક બેઠાં અને સંભાળ વગરના છે અને થોડા સારી રિયાતના પથ છે એ સખા પોતાના ઘરો પુરી પડવાના અને તેઓના આપ દાદાની જમીનો તેઓની ખાસેથી છીનવી લેવાના કાયમાં તેઓ આવી પડ્યા છે એ જમીન તેઓની માલીકાની છે. તેમ અવખતો તેઓની પાસે છે. અને આટલા વર્ષો બાદ તેઓએ કદી મહેનતનાં રૂણ તેઓ ભાગી રોકશે એવી આશા તેઓ સેવી રહ્યા છે આ જમીનો તેઓની પાસેથી સહ મેલી એ નયો સુસમજ અને બીનજરૂરી પગલું મજામ. આ ભોક્ષ આગળ વગરના છે અને સમુદાયમાં છે અને કાળા પર્ણવા છે તેથીજ ન બનતું સકય છે. તેઓએ કોઈ પણ જાતનો અપરાધ નથી કર્યો.

સિવાય કે પોતાના ઘરો તેઓએ એવી જમીનના દુકાન પર આપ્યાં છે કે જે જમીનનો પુરોપીયનોને ભોજ લાગ્યો છે રીવરસાઇડના સ્થાનનો સવાલ બુદ્ધિજ છે. એ ઝળો કાય છે ખરો. પરંતુ તેને સુધારવાનું વરધણીઓ પર કયાય લાગી રહ્યાં.

કમીન નોર્થમાં દીદી વસનારાઓ કોઈ પણ જાતની કાઉનિલ પેનોમ રહીમમાં સહકાર આપવા ખુશી છે તેમ છતાં આ લક્ષણ જમીન પુરોપીયનોના વસવાટ માટે આપી દેવાની છે કે જેઓની રહેઠાણોની જરૂરીયાત મરીય દીદીઓની સરખામણીમાં કદી વિસાતવી નથી. કહેવતુ અને કારખાસના પોતાના ભેરકસો ન્યાય અને સુબવતને માટે મોટા પોકારી રહ્યા છે. શું એક પણ એવી પુરોપીયન સંસ્થા નથી કે જે આ માનવ કદો છીનવી લેવા સામે પોતાનો વિરોધ દર્શાવે? યુ મળી પુજન આપણે કડવાય અને તરસરના ખીજ રોપવા માંગીએ છીએ? યુ આ સખા વરણો તરફ આપણે એટલા બધા બેરકાર છીએ! યજા એવા કશેજ કે જેઓ નિરધાર લોકો પરના સહેલા "પિતાઓ" ના આવા જુલમથી સરમીલ થતા હશે.

વરજીવીય એસ્ટેટ, એસીપ પાર્ટ અને મોન્થ ફેસમાં પણ પુરોપીયનોના વસવાટ માટે જોઇએ નેટલી જમીન પડી છે અને કોઇને પણ પર વિનાના કરી ચુકવાની જરૂર નથી. યુ બોરની અને બોરીસ સિલ્કોતો આપણામાં કદા રહ્યાજ નથી!

દક્ષિણ આફ્રિકાના હુંકે ખબરો

મ્યુનીસીપલ મારકેટમાં લીદીઓ

કમીન સીટી મારકેટની મારકેટ તપાસ કમીટી યુપવારે સવારે ૧૦. એચ. સેનડર્સના પ્રમુખ-પણા દેશ બેઠી હતી. મારા સાક્ષીઓએ દીદી વેપારીઓ મોટા જમામાં પ્રોડ્યુસ અને ફરક ખરીદી લેતા હોવાની ફરીયાદો મળી હતી. ટીકમ એન્ડ ફરેશ પ્રોડ્યુસ એસોસીએશનના પ્રમુખ મી. જી. ચેન્ડપસને કહ્યું કે કમીસને દીદી ખરીદનારાઓને સંમેલેટ કરવાની યોજનાને મંજૂર મ્યાન હેતુ એકમે. સ્થાપી એટલી ૬૬ મેઈન્ડ છે કે પુરોપીયનો પ્રોડ્યુસર્સ લીલામ થાય છે ત્યાં કાળસ મજા મળી શકતા નથી. કાલની મારકેટની રૂઢી છેકળ તો ફરક અને પ્રોડ્યુસની ખરીદીમાં દીદીઓ તરફ પહોંચત બતાવવામાં આવતો જણાય છે અને પુરોપીયનોને ખ્યાન દેવાનું નથી. હું ખાતો આપું છું કે એ સ્થિતિ સુધ બાદ આજ નહીં રહે. કેમકે જો કે કાસ ખાંચા મધે એવું કદા કરવા નથી પ્રમખતા પરંતુ આગે પુરોપીયન ખાંદનાઓએ નિસ્ય કર્યો છે કે દીદીઓએ "ફીંગ" કરેલી છે તેને અમે તોડી નાખીશું. આજે તો જે પ્રોડ્યુસ આગે વેચાણના હોલમાં

મેળવી રહ્યાં છે ન અમારે રકબોલસ' મારકેટમાંથી લીદીઓ પાસેથી ખરીદવું પડે છે હું માનું છું કે વગલા માણસને આજ રીતે કબેટી ચકાશે અને તે વચ્ચે માણસ દીદીજ છે જેમાં કંઈકજ શક નથી. અમે દીદીઓને પાંદ સીખવવાના છીએ.

મીસીસ પી. બી. રડીવનસને પણ જણાવ્યું હતું કે દીદીઓ સીટી મારકેટમાંથી પુરોપીયનોને ખબાર હાંકી કાઢે છે.

ગ્રાહીમાં કાબલ થવાને તત્કાલ પરવાના

કમીનની ગ્રાહીના કમીન-એ કો. નિવેદન બહાર પાડ્યું છે કે જેઓને ગ્રાહીના પ્રતિબંધિત લાગણાં કાળસ થવા અને વેપારી જાહાનો પર સહવાના રચાયા પરવાના આપવામાં આવ્યા છે તે જુન તા. ૩૦ માં બાદ નકામો ગણાયો. તેને બદલે ફોટા સાથેના ગ્રાહીના કાબલ થવાના પરવાના આપશે વેપારી જાહાનો પર સહવાને પણ જુલ પરવાના આપશે. રચાયા પરવાના મરાવનારાઓએ નવા પરવાના માટે પેરગીટ બોરીસ, પોલ્કમાં વહેલી અરજ કરી નાખવી. અરજદારોના પરવાના મારે ફોટા લેવાની રી. ૩-૬ ની ફેમલ આસ જોડવણ કરવામાં આવી

છે. તેમાંથી રી. ૨-૬ પરવાના માટે રીવે-લીટની મજાશે જે પરવાનો પાકે આવી દેવામાં આવતાં પાકી આપવામાં અરજશે. નવા પરવાના પર સાધારણ પાસપોર્ટનો ફોટો કાન નહિ આવે. રેલવે અને કારબર ખાતો તરફથી તેને માટે ફોટા લેવાની ખાસ જોડવણ કરવામાં આવી છે જેની લીમત પરમીટ બોરીસથી મેળવી શકાશે.

એક્સપ્રેસ પ્રીએસનનો વિરોધ

નાટલ કમીન એસોસીએશનના નેચન-લીટ બેરક તરફથી એક પત્રીક બહાર પાડવા માં આવી છે જેમાં નીચે પ્રમાણેની લીમત છે: કમીન સીટી કાઉન્સિલ રીવરસાઇડ, વન્ટવર્થ, મીલરબેંક અને રીડનામાં દીદી માલીકાની જમીન પડાવી લેવા માંગે છે.

નજીવા સુધારા સાથે આ એક્સપ્રેસ પ્રીએસન ની યોજનાને સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલ મોડેનો રોકા મળ્યો છે અને હવે જાહેર તંત્રસ્તી ખાતાના પ્રમાણની સંમતિની રાફ જોવાય છે.

એક્સપ્રેસ પ્રીએસનનો અર્થ સંમેલન થાય છે. સીટી કાઉન્સિલ રીવર સાઇડને મારાને માટે રમતનું મેદાન બતાવવા માંગે છે. સારમાં સારી વાગે મારાના વસવાટને માટે અનામત રાખવામાં આવનાર છે

પગાર જીપર વર્ષ ૬માં દીદીઓ બધા વસી રહ્યા છે અને જમીન ફેલાવેલી છે એ તેઓની પાસેથી છીનવી લઇને તેઓને એક્સના મારશે "દાઉનલીપે" મા મેંધવામાં આવશે.

રવખાતપ્રાપ દીદીઓ જાતીય ભેદ પાડનારી આવી અનામી દરખાસો રીકારી નજ કદે, રીકારવી નજ એકમે.

એક્સપ્રેસ પ્રીએસન એટમે સંમેલન, મારા જુલમજા હોઠા અને છુટો છીનવી લેવાના હોય ત્યાં સમાધાન થકજ કેમ શકે!

સમાધાન એટલે રાષ્ટ્રીય આમમ્યાન.

એક્સપ્રેસ પ્રીએસન સાથે લડત ઉઠાવો.

મારા કુટુંબો, મારા અને જમીનનું રક્ષણ કરો.

મારા કદા અને છુટા નોખમાં આવી પડેલાં છે.

કમજાજ મંત્રો, સંગીત થાઓ અને અન લગી લડો જરૂર પડે તો સમરમક કરો.

મરસ મીટીંગ

નાટલ કમીન એસોસીએશનના નેચન-લીટ બેરકના આમમ હેશ એક મીટીંગ રીવરસાઇડ, મીલરબેંક, વન્ટવર્થ અને રીડનામાં દીદીઓની માલીકાની જમીનો એક્સપ્રેસ પ્રીએટ કરવાની સીટી કાઉન્સિલની રહીમની સામે વિરોધ દર્શાવવા કોમરર્સલ રોડ પાર્ટીંગ એરીમામાં રહી-વારે જુન તા. ૧૪ માં બેઠે ૧૫ માં મળશે. અમમઅન

એક્સપ્રેસ પ્રીએસનના બેરકમાં મીઓ લાંબો વખત દીદીઓનામાં માળી પાછા જાહાનીસખામાં આવી પહોંચ્યા છે. તેમની સાથે મેહાનીસ-ખર્જની જાહાની પેટી ગેસલ મારકેટ અધર્સના લાગીદાર થી. નાસુખા પ્રોતીસમ નવા પ્રોતી-રીવાન ગેસલ મીઓ અધર્સના પીતાથી મી. હારખાજ મીઓ પણ આવ્યા છે.

બાયલાપણુ છોડી બહાદુર બને

ગુજરાતીઓને કવિશ્રી ખમરદારની હાકલ

ગુજરાતી સાર્વજનિક પ્રવિણ પત્રિકાના એપીસોડના અંકમાં કવિશ્રી ખમરદાર ૧. ખમરદાર નીચે પ્રમાણે લખે છે :-

અકિલો અને મુક્તિ એ મને તેની બળવની દેખ, છતાં સ્વયંજ પ્રગટાવ છે. એ અતુલ્ય પુણ્ય કિર્તિ ખરી કાચે છે, પણ પ્રતિકુળ વંશવા સમયને પણ અતુલ્ય કરે એ એમાંજ ખરો પ્રાપ્તિ પણ છે. મહાપુર દરે તો હીંદુસ્તાની વાઠ આજળ એકાદ રહ્યું છે અને ગોત્રો તોનાં ન હીંદુસ્તાનમાં પણ ખરી આવે, એવા ખ્યાલ દુષ્ટ સંસ્કૃતિ પણ ઉભા થયા છે. મુળ્યકે મુજબતને દછ કંઈ તાકાતીક બાવ નથી, પણ સહી દોઢ સહીની આંગડીક ચાંતીને લીધે આખળા ગુજરાતી બંધુઓ એટલા રોગા માનવ ના થક મળા છે કે હીંદીઓમાં બોમ પડતાં મુળ્યક અને અમદાવાદી તેઓએ બે માસથી ધામધામ મોંઝું છે। મુક બાપકર છે, પણ કામરતા તેથીયે વધુ બાપકર છે મનુષ્યજીવનના પ્રાવરણથી મુક તો આશુજી આવે છે, અને સંતોષ ને મહાભાઓના અહીંસાના મને તેટલા પાસથી ન ઉપદેશથી દુઃખામાંથી અને મનુષ્યજીવનમાંથી મુક નાખુદ કરી કાઢાય એમ આજ સુધીના જમવાના કતીદાસપરથી તો દેખાયું નથી.

સતત દેશદર અને કિયતપાસ એ પ્રકૃતિનોજ ગુણ છે, તે વીળા તેમાં મુકે કે ખરેખરી પ્રમાણ આવતી નથી. મુકું અહીંસા એ તો આદર્શ છે. અને આદર્શ જેવાને મોઢ કોષ, સમાધી, તે બહાતરની જેમ મુકું અહીંસા એ તો ગીરજ બકિતઓજ સુધી રહે, રાધા, શક્તિ, અને રાધા એ પ્રાણીજીવનમાં ગ્વાળ રહ્યાં છે અને વિષની પ્રતિ-પ્રતીનાં મહા એનાપાજ આગળ દહસેઆતાં રહે છે. મુકના મંડાળમાં અને મેના સંચાલનમાં તમેગુણુ અને રત્નમુણુ પ્રાપ્તિ-પ દેવા છતાં તેમાં સત્વગુણનાં પ્રોત્સાહ પણ કુટલ મોંઝે છે અને માનવહલના કેદ-સાક ઉત્તમ કાવો રવાયંદાજ, રવાયંદુ, બધુ-ભાવ, પીરવ અને સદનચાલના વચે-તેમાં ખાલી રહે છે અને મુકના જમણાણમાં મનુષ્ય-તાની કેટલીક નીર્જળતા અને મનહરી જગ્યા જમણે માનવજીવન પાણું ચલવના બળ મેગાઈ ને પ્રમાણે માર્ગે મધ્યમ થયે પડે છે.

મારા ગુજરાતી બંધુઓ પણ પોતાના પ્રમાણને માટે મુકના નામ માગવી બાવવાની નાસજાન કવેવાનું છોડી દાં વીર ખતીને પોતાના હૃદય બળને સ્પીર કરે અને કોઈથી ખોટા થક આવેતો પ્રસંગ પધવા તે ને ગુજરાતવું નામ રાખે. એજ મારી અગિયાર છે: મુક કાંઈ

ને છોડવું નથી, પ્રકૃતિના લક્ષણાવળા કાંઈ ખ્યાલ છોડવું નથી. એ મહાશક્તિ આ વિશ્વનું દલપતસન કરી રહી છે, તે બધું વિશ્વના સ્વર અને ગદ્યાને અર્થેજ કરે છે એવી અડમ બદા રાખીને પ્રત્યે અકિલ માવ આવી પડેલા લેખાનામાં પોતાને ધર્મ બાળવની ખરી રહે, તેજ સાચા મનુષ્યવા થાય તે. માવરવ અમદાવાદથી

મુકમાં સૌ ભરેવશો કહે છે અને પોતાના દેસ કે માલીક માટે પોતાના જીવનની પરવા કરી વગર પોતાનો સૈનીક ધર્મ બચાવે છે જેઓ લાગતા નથી ને અન્ય કામમાં રોકાયેલા છે, જેઓ પોતાના સ્મારના દૃઢ રહીને પોતા-પોતાના નીત્યધર્મ બાળવે તેજ રુષ્ટ છે. દુન્યામાં જે દેસમાં આ સુધ્ય મોર રીતે સાચી રહ્યું છે તે તે દેસાંજે સાહીત્યકારો પણ પોતાની પ્રતિ આભાએ જમ છે, તે કાં પ્રયત્ન થતા પુરતકા પરથી પ્રસાદ થાય છે. સાર્વજનિક વિતા મુકની આપવામાંથી પણ સારવત્ય કેમ મેગાઈ રહ્યો? મુકના કુર્મરેજો ખરી રીતે કેમ શેલી રહ્યો? રાજવકતીઓનાં સ્વાય, જીવન, લોચ, પ્રવંચ, સત્તાની દોડ, વચેર અનેક કારણોની તારવણી મેજ કાઢી આપેલી માનવહલમાં મહેલી આધિને માનવમાં રહેલા અલભ્ય મેજ વગર કાણ દિદારી રહ્યો? આપણે ક્યાં તો મુક કે બીજી કાંઈ આશવના બહાવ તમે સાર્વજનિક પ્રવર્તને સહેજ માં કંડી પાડી નાખવાના પ્રવલ માવ છે. પણ આ મુકશાળમાં પણ મુરેવ, ન અમેરીકાના દેસોમાં સાહીત્યપ્રવર્ત કરી કરી મલ નથી, તે તો આપણે વર્તમાન પંચાથી તેમજ પુરતકા પ્રકાસનથી મણીએ છીએ દુઃખાગરના સાહિત્ય કારોનાં બંધુત્વ ધરાવતી વિશ્વમાવ પી હ એન, નાના મનનાં પાણું વાર્ષિક અધિવેચન થોડાક માસ પર લાગ રાહરમાં પરાણું દણુ. અને ક્યાં દુન્યાના અમેક દેસોના સાહિત્યકારો મુકવું બેખાળ પેડીને પણ એકાદ થયા દતા, અને સાહીત્યપ્રવર્ત પ્રવીણ રાખવાનો આગ્રહ બધા દેસોના સાહીત્યકારોને તેમણે કર્યો દતો.

સુધ્ય એ કુટલ છે. એ તો વખતે વખતે ધરતીકેષ કે પરીજળાની તારક આખાજ કરે છે, ને કરશે, પણ સાહીત્ય તો માનવહલની શાખત આગલ છે, માનવહલરેજીનું સંચીત સત્ત્વ છે. માનવ મણમાંથી પથથીએ પથથીએ ચટીને માનવ થયો છે. તે એ સાહીત્યનોજ કતીદાસ થતાવે છે. અને એ પથથીઆ નોંધ મેકને માનવહલના તરફ પણ ખેંચાતા બાવ છે. તે પણ એ સાહીત્યનાજ મુક સેવનથી અને એમાં સમાવેશકા કાળના અગુરવાનથીજ

એ પોતાના કુચ આદર્શો એક દીન સિદ્ધ કરી સકશે.

મુજબતના સાહીત્યકારોને પ્રાપ્તકોને નધા વર્તમાન પમકારોને મારી રાંતની છે કે સૌ કાંઈ પોતાના રમાનપર રપીર રહે, અને પોતાનો ધર્મ અંત સુધી બાળવતાં રહે, મહારાષ્ટ્રી અને મહારાતી પ્રમાણે એ રપીરનાનો બેધ કરે, અને પશુતા તરફ વળેલી મનવત્તાને પાણી સુધ્ય મનવતા તરફ વાળવાના વંચામ પ્રવળ કરે, સાહીત્યકારો અને વર્તમાન પમકારો આવી વેળાએ પોતાની ખરી શક્તિ ખવારી રહે નમ છે. અને રવનગમાં નામે પણ દવેવ સાવના કે તીરકારના કાંઈ પણ જાળના વિદ્યારના કરતાં રોઢ, શુભૃ, અને બંધુત્વના પાંચ કાલોનો અંતક રીતે પ્રચાર કરીને પોતાનો સુધ્ય સાહીત્યધર્મ બાળવી સહ કુતકુલ થાય. મુજબતની રેખાઓથી અને રાજવોની રીખાઓથી દેસો બંધે જુદા જુદા મણાના અને હવેવાના દેખ, પણ પ્રશ્ન એ રંગોની માનવીની દુન્યા એકજ છે, મણોથી બાંન માનવાવતાર પણ એકજ છે, મણે તે દેસ ને બની દોરા છતાં માનવ-હલ પણ એકજ છે, અને અનેક દેસોનું સાહીત્ય એવાં માનવ સંસ્કૃતિ પણ એકજ છે, 'એક પોતા પરીવાર' માં હોરેસે આ રંકાસ તો એક દીન પાછો મોરો રહેલો પ્રમાણ જશે, અને પ્રશ્નનાં બાળકોને પાણું પ્રશ્નની દુન્યામાં પોતાનું બંધુત્વ પ્રમદાવના વગર રહેવાનું નથી એટલે માનવસંસ્કૃતિને પ્રવીણ રાખવાને સાહીત્યકારોએ તો આવી રેખાએ પોતાનો મુક ધર્મ બેચકા બાળવી બાવવાનો ન. આપણા બંધુઓ રોઢથી, રોપાથી, જોખથી, વંચીત ના થાય ને આપણે સૌએ બેચાણું છે. આપણા કુચ આદર્શ રાખના દેસાંજાળની વર્તમાનપમકારો મારી આ વીંવની ક્યાનમાં રાખશે ને આપણી પ્રવળે સંમાર્ગે દેવેવશે, એજ મારી પ્રાપ્તિ છે.

—૦—

—વર્તમાનવાદની સત્ત્વ સમય-સદાઉનથી તોના ખાતા તરફથી તરફર થવું દણું કે વધુ ગીજરાતોના વેપારી જઠાળને રહીણુ આક્રિકા ના મુર્ હાંકા નજીકમાં કુણાક્યામાં આવ્યાં છે કરખનમાં રાખના દ-કા થી સવાર સુધી અંધકાર રહ્યો દતો.

—કરખનમાં હન્ટરીક રીરવાના કસો મોટા પ્રમાણ માં થતા દોપાથી લોકાત મેલવણી આપવામાં આવે છે કે તેઓએ કુષ લાગાને કાંચી રાખવું. અને વગર ઉઝાળેમાં કુખને પીસકુષ ઉપયોગ નાંદ કરે. હન્ટરીક થવાનું કારણ કાંતરો કુષનુંજ બજાવે છે, કુષમાં તમા બંધુઓ દોષ છે જેનો કુષ કાળા થવી નાથ થાય છે.

ખપર પત્રો

શ્રી. કાંસલાલ આયવન કાર્યાલય સમાજ
સેવા મંડળ, જોધાનીસબર્ગ

જેપરેલના મહાનવી પદેથી પાશ્વર્ય લહેર જન-
તા. ૩૧-૫-૪૨ના રવિવારે રાષ્ટ્રપ્રધાન દોશમાં કેરોલીના
ના શ્રી નારાયણભાઈ પરસોત્તમના પ્રમુખપણા હેઠળ
મળી હતી. મીડીયની સારવાત થતાં દેશમાં નવજારી
નીવાસી જાણીતા વસાહી નેતા સ્વર્ણચંદ્ર મો. મુનજી
ભાઈ રામજીના સંબોધના સંકળમાં અવસાન મારે
હિલ્લોરીનો કારણ થસાર કરવામાં આવ્યો હતો.
ખાઈ સેક્રેટરી તરફથી મીડીયના વાંચકમાં આવી
હતી તેમજ અજબથી તરફથી આવકમવચનો દિશાળ
રજી કરવામાં આવ્યા હતા અને સર્વાંગુણે થસાર રચી
હતો. ખાઈ ખીજ વરસ મારે નવા અમલદારોની નામ
મુજબ સુરેષ્થી કરવામાં આવી હતી: મનદ પ્રમુખ:
ગીજાભાઈ દાસ; પ્રમુખ: નારાયણભાઈ મરસોત્તમ; જીવ-
પ્રમુખ: પ્રમુખાઈ કલ્યાણજી, લખણભાઈ સાહજી
અને કારાજાઈ અમર; સેક્રેટરી: માધુજાઈ મુજલ,
કાલ્યાણભાઈ આર કુમ્ભીયા; અમલદાર: જેવજીભાઈ
સાહજી; આદ્યક: બનાબાઈ સખા; કમીટી સભ્યો:
મીડીયભાઈ મો. જીજા, સાલજાઈ વીખા, રતનજી
ભાઈ મીડા, કલજીભાઈ મન, કાળીદાસ જડ, પ્રીત
ખાઈ જેવજી, નાપજાઈ સાહજી, બીજાભાઈ મોર્ચીદ.
પરસોત્તમભાઈ જે. શ્રી. પ્રેમજીભાઈ મેદાર તરફથી
મંડળ પેટ મો. પ્રાપ્તી અમર મંડળને આજ્ઞા થાય
તેથી ચેતના દાયક થવાને કારણ મુજબમાં આવ્યો
હતો. મંડી તરફથી જાડી અને રીફમાંથી મીડીય
મંડળ મારેલા ખાઈએને આજ્ઞા આપવામાં આવ્યો
હતો. ખાઈ મીડીય વિસમન મંડળ હતી.

હાંતીમાં લગન

હાંતીના શ્રી. અમરજીભાઈના પુત્ર ખાઈ મુજાનદાસના
જીવન સંગ કંઠીના રજાગેથ લગ્નમાં મુજાનદાસ પુત્રી
મુજાની સંગમીદેવી સાથે રવિવારે તે ના ૩૧ મીના
દેશ કંઠીના મી. જી. મેદારના મકાનમાં વર્ષદિ
વીધીથી થયા હતા. હેઠીરમીયાના શ્રી. વીડલ સાલાની
જીવનની રાત્રી સાલાના વિધાયકોએ પ્રસંગાનુસાર
ચીતો ખાવાં દતાં અને મજાનદાસે પુરુષદાર પદેસાજ
હતા. શ્રી. વીડલ સાલા, અમવાનદાસ વીડલ, મીડી
સકમી મન, મીડી રીંગ, લક્ષીતા મો. મેદાર,
જીવમણી જેવીસન અને મંડાસામ સહુને મવપુત્ર
ને આશિર્વાદ આપનારાં ખાવોજી ક્યાં હતા. બીજો
ત્રીપરો કંઠીના વીજેદરમાં શ્રી. અમરજીભાઈ તરફથી
નવપુત્રના માનમાં જલસો થયો હતો. કીરુમણી,
ચેદ એલીકાલેખ અને નાદાલના મુજા મુજા બાંચીમાં
થી આવેલા તાતા સંદેસાઓ વાંચવામાં આવ્યા
હતા અને દેહીરમીય રાત્રી યાજ્ઞ તરફથી મી. જી. જી.
મોદાર અને મી. અમરજીભાઈને માનવચે આપવા
માં આવ્યાં હતાં નવપુત્રને સુદર બેદર આપવા
આવી હતી અને પ્રસંગાનુસાર વાવણે થયાં હતાં.

-૦-

પરચુરુષ

આમની સભામાં કેપ્ટુડી પ્રાઈમ મીડીયેટર મો.
સી. આર. જેટલીએ પુજા યજ્ઞ પર્વ આરંભી તા. ૨
સપ્ટેમ્બરે ૧૯૪૧ સુધીમાં બીડીય સામાજિકતા સંદેશ
માં વહેલી દેનારનેના આદિયા આવ્યા હતા:
બુનાગડે (ગિરમ): માર્ચ મયા, ૧૯,૨૬૭; પરાયા,
૩૨,૬૦૩; જેડ થયા, ૫૩,૬૩૪; સુમ થયા, ૧૧,૨૦૮.
દેશીનીયને: માર્ચ મયા, ૧૬,૫૫૪; પરાયા, ૭૨૦૮;

જેડ થયા, ૨૬,૪૦૪; સુમ થયા, ૮,૮૮૫. હાંતીસાલ
અને બાંચી: માર્ચ મયા, ૧,૮૩૫; પરાયા, ૫,૭૭૫
જેડ થયા, ૧,૭૫૪; સુમ થયા, ૬૪. સંસ્થાને: માર્ચ
મયા, ૧૬૧; પરાયા, ૮૦૭; જેડ થયા, ૬; સુમ થયા,
૪,૬૬૮.

—મી. અમરજીભાઈ મુજા પ્રાઈમ પ્રાઈમ મુજાની
બીડીના મંડો તરીકે નીમાયા છે.

—પુજા યજ્ઞ પર્વ આરંભી અલ્લા સુધીમાં જર્મન
સંગમરીને કેટલી દુખી છે એવા આમની સભામાં
પુજાએલા સવાલો નજીક ખાલાના વડા જેમલ
આર. જે. પીલ્લીકાલેખને જવાબ આપવાની ના પાડી
અને જજીભાઈ જે તેમની સંજ્ઞાની ખપર છે પરંતુ
અહેર મરી છે પ્રત્યેક દિવસ નમી જર્મની
તેના સાથ સહ ચાલે. આપણને તેથી સાથ નહિ
થાય.

—પ્રેસીડન્ટ રજવેલના પુત્ર જેફરેટ રજેલની ની.
રજવેલ જીવન થયા છે.

—દરબરમાં સંદેશીના કેસો થયા આવ્યા છે. ■
બાબતમાં તંદુરસ્તી ખાતાના અમલદાર કે. જી.
એચ. મન સીડી કાંડલીકની તંદુરસ્તી ખાતાની
કમીડી સમક્ષ આવતા સોમવારે રીપોર્ટ કરશે.

—અમર પુર્વમાંથી કુજ આર મેડોસેટર હાંતી
થયા છે.

જીવન પ્રકાશ

સેખા: મોડીન્દ ક. પેલ.

આ પુસ્તકમાં અર્જુન સિંઘ રીતે સંવાદ
કાવ્યમાં છે, અને તે કેપરોન મી. જી. પાવ
એક કાવ્ય છે. કાંમલ સી. કે.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

જો તમારે તમામ જીવનની ખરી મજા લેવી હોય તો ખુટેલીકારક પાકો ખનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબુત અને
બળવાન બનાવી દો! પછી થાક રાખશો કે કાપકારક ખોરાકો ખનાવવા મારે સારો, તાજો અને ચેકબો શુદ્ધ માલજ
વાપરજો. અમારે ત્યાં પાકો ખનાવવા મારે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આવી ગયો છે.

અમારે ના યાંત્રિકા, બદામ, ચારોલી, પીસતા, પંજાબી સાલમ, સફેદ મુસથી, આરક, હલસ્યા, કોપર મટી, ગોખર અને કાજી, ચાર મમજ,
ચાપળીની, અસમન, ચુંદર, અંજર, સોના ચાંદીના વરખ, ગરુડન, વીંચેર તમામ હાંતી કરીનાજી મંધી વડું, જડી બુટીઓ

કેપરાત દોઢા બરની તમામ કોસરી હોસ રટોફા રહે છે.

હાંતીસાલમાં મશહુર ધંધેલી સુરતની બરફી, પીસતા બરફી સી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી સી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ

બદામી હલ્વો સી. ૧-૮ રતલ, સફેદ પડપાસો હલ્વો સી. ૨-૧ રતલ, રંજીત બદામી હલ્વો
સી. ૨-૦ રતલ, સુફેદ ગલામ હલ્વો સી. ૩-૦ રતલ અમારે ભાંચી મળશે.

નવાળી પાઉડર:

સરીરના કોઈ પણ કોમમાંથી માત્ર બે મીનીટમાં વાળ સાફ કરી દે છે. ૩ બોટલ સી. ૩-૮ પૈસા જે. બુનીયત
મારે. એક વખત ખોરાક આપી ખાતી કરી જો.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant,

દોઢ બતાવું રૂપિયા અને વેલ્ડેબલ સાર પેર્ફેક્ટ કરી C.O.D. થી
મોસલવામાં આવશે. સંબોધ:—

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New
Jewellery at reasonable prices to suit your pockets.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજાંત્રની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—**રેડીઓગ્રામ**
હળવું સંગીત અને મુમધુર શ્રીદમોના ગાયનો કુદમ્બ સાથે વગાડી આનંદ—**ગ્રામોફોન**
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન
કુદમ્બમાં અને ખીચમંડળમાં ગાવા બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—**હારમોનીયમ**
સાકડાંકોલસાના ધુમાડાથી બચી તાલકાળીક રસોઈ, ચા, કોફી બતાવવાનું ઉત્તમ સાધન—**ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ**
ગરમીની મોસમમાં દરેક બતની ડંડકે આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—**રીફ્રીજરેટર**
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શ્રીદમોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંબન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પડોસી, મધન
ધાન્ડઆ, અઉરત, બાલી, આદમી.

શ્રીદમોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભગત, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજાંત્રના ખોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા કલ્ચુટ, સરદાર કલ્ચુટ, શાંતા કલ્ચુટ હારમોનીયમ (દરેક
બતની) યંગ ઇન્ડિઆ, ગ્રામોફોન, હિંદુસ્તાન, દસીન્સ, ઓડીયન,
(ધાન્ડઆન રેકોર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬
,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રોપ્રાયટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯ એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડુરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્મીલન (૫) રાજનર્તકી (૪) પરકી રાણી (૫) દાદા (૪) રાખીયા (૩) લીવાલી (૭) સેરકાર (૫) સીના ખંધન (૫) માત્રી સલાહુદ્દીન (૩),
મરહુમ ખ્યાર કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહમ્મદ ખલીલ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16457.
દાલુ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ ખ્યાર કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ આપનો નોંધે ૨૨૨
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. વહેલો તે વહેલો.

N. ખ્યાર કબાલ

- 16304 જાન વદાં ફુ-યાં પુનર્મીલન
- 16311 એક રોતે ફે દરયાના
- 16316 જાનમાં સંજ સઝ મહ અંખમા દમારી
- 16328 મદાનેકા મુસાદર દુ મેરે હકમે દુના કરના
- 16335 દમારી લેઠ મમે લેકીન મોલી રોનક હે મેહરીમજી
- 16337 રહમતુલલીલ આલમીન
- 16347 મીસે મમે હે એક પુતે
- 16353 બે મીસે ફ્રેસે લેસે દહસે મીલાદેતે હે
- 16373 મોહલીલકા તામલલી
- 16380 ફરખાર મુસલમાનો.
- 16383 હસે મે આજ એકમદે આલી
- 16389 ફરખાન પડો
- 16397 મેરા મન મોસે મોસે
- 16388 મુજબ દારે મહબુબને મરનેમી ખુશા હે
- 16390 મારો સલ્લેખલાદ મારો સલ્લેખલાદ.

R.L. મસ્લમી રેકૉર્ડ

- 310 અંધા મદુલીકા મોહજા
- 301 અલાહા જાનવા
- P.E.
- 27 સલાહન દગરત ખીલાલ
- G.E.
- 1764 અને 1765 બે રેકૉર્ડોનો સેટ
- જંગલમે મારેકા પાલી ખીલાનેકા મોહજા
- 1726 પુદા હે સારે મેખાને મે
- 3164 રતના ચલારત
- 6677 રેશ અંખ
- 1740 વામ હે અદલાદ હે
- F.T.
- 12127 વિગમન દગરત મળીર
- 12907 હે સખાવત
- 12781 તોરીકા મોહમ્મદી

ફરખાર ફીલ

- 7791 મમનરીમોકા સરખાન હુદા જાના હે.
- 7748 સહા ખાર સમી.
- 7593 અરખમે તારો મે મેકે માંદે અનવર એક હે
- ફરખે આલમ કબાલ
- 16270 હસને દરવાજા મીલમન ગાલદી
- 16349 તરવીર નખી અંખોસે દીલમે લેનઃ આલ
- 16241 તરવીર મોહમ્મદ મેરે લેલમે.

16270 હસને દરવાજા મીલમન ગાલદી
માસ્ટર ફ્રીફ્રીલ

- 16332 બા મોહમ્મદ બા મોહમ્મદ
- 16340 હસર આ સીતમત
- 16261 જમના રાજ હે કલમરમે
- 16340 અપને અપને ધાણી હોલત
- મોહમ્મદ ખાલીલ કબાલ
- 16326 મિમા અપની નગરયાં મોલાએ સખી
- 16333 સાંવરયાં નદી રેકો
- 16312 દમારા નખી જામ હરકાનવાલા
- 16221 સારી મુઝે પીલાદે
- 16366 હુસમલી તારે અલાલ
- 16379 કહાં મમે વાદ લેમ
- F.T. માસ્ટર અખદુલ રજા
- 12686 મે પીતેલી ખાલતક
- 12620 મોહ દખીમે પુદા
- 12854 હે સલામ લેનમે મન હે
- 12165 દમારે લેલમે સતીલ મે

કલમખાન એન્ડ પાર્ટી

- 12215 રેકૉર્ડ દે મુસા આમ તેરી મલીમે
- 12917 હસ તરકે જાના દુ સખ દેનકે મોલાહ
- 12526 નહસીલ હે સમુસેદસ મે
- 12860 મે તો લીર આલ વાર
- 12887 મોહમ્મદ જાન હસને મીલમન
- 12702 ફરખરે બાલકા પીરા
- 12711 સરે મકલમે સરે

N. ખલીલ

- 16451 મે દુનયા હે દુનયા નામ
- 16469 પીતમ નર હે જાના.
- 16462 હર-હર-મરમે ખખ જા.

ફાલુ કબાલ

- 16361 ફરખાર મી તો સુન હે મેહાહ કરને વાલે.
- 16344 મુસાદર કર બે માર ફેક મસામ જામ.
- 16388 મુરે અનવર દીખાના ખ્યાર રમી અખી
- 16322 જાન મલકા કિ નસલી મમમેલી
- 16328 કીમ જાના માર મુજરો
- 16315 પુલવાલે મદીનેમે
- 16375 અલે હે કદમ એકર કપામન કદાદી
- 16388 જાલ નખી દરખાર દરસલીખારો

કામા રેક

- લીલીન રેકાર (૧); ખીલ્ય મંગલ (૪); મુરેલેલ (૧),
- ફકમાની મંગલ (૪), સુની સુપીતમ (૨).

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને કેરલોગ અમારે ત્યાંથી મળવાની લેશે.

આ ગયા! "ખજાન્યી" આ ગયા!!

ખજાન્યી એક એ અસલી દીવાનત સરીકા નીચા દય. એ એક ખતાના હમ કે દુનીયામે' એકમાલ આદમી કાસ તરફસે અમ્હે કુમાનદાર આદમી કે ખુદામ કરે છેરે સરખે હાલકર છેરો ખરાખ કર સકતે. મગર વેદ લમેસાસે કુદરતકા ખેલ દય કે આખેર સવ્યા સવ્યા હોતા દય. એર કુદા છેરે કરનેકા સળ પાતા દય. વદા સહિમ આક્રિકામે' ખજાન્યી કે રેકોર્ડથી જોવાત માંગ કુછ, વદા કે કુમાનદારેમે પગલીકા કે ખુજા કુદા, હાસીને શી ૧૦-૧, એર હાસીને શી, ૭-૬ કી રેકોર્ડ ગાજે કીપા, અન વેદ રેકોર્ડ હમારે વદા આ મુજ હરથી કિમત પહેલે કે ખુજાથીકા ચાર રેકોર્ડથી છેટકા શી. ૨૦ દય મંગાઓ એર સુતો.

અસલી સુરત.

ખુજાન્યી સુરત

"ખજાન્યી કુદે" પાની "આજકા હીન્દુસ્તાન" ખુજાસા મે હે કે વીલાપતી કેશન કી મેગ સાહેબા કે છેસરક ખરચ હમ-૧ હો એર ખાસ દાદાકી અમેદાદ કે ચાલીસ દાનર મે' ગીતી કરે રીકે પીલ રાજ મે' કુદા દેવા એર આખીર નંગ દસ્ત હોના નહ આમ એર નમે જમાનેકા સળ દાલ છામે' દે.

ખાંચ રેકોર્ડકા સેદ

કીમત શી. ૨૫.

એર દુસરે નથે રેકોર્ડ આ ગએ હે

અનુમ આર કનવાલ કા ચાગીર-મોદમેસા સુરમાન કનવાલ આર મ પાના અપાન કા ગાવા દુધા, કરને કુલક-સુરમાઈ કા પુરા ધારણ કે રેકોર્ડ કા મંગાદર સુતો. પર મે' રખને કામેદા-

કીમત શી. ૧૫.

ખજાન્યી રીગજમે

૧૮. ૧.

૩૩૪ સાવન કે તારારે દય.

૩૪૩ મન કીકે પીરે રેતા.

૩૪૨ મેરી સુડીયાં આમેંગી આલી

૩૪૧ એક કમી નામે કી વધી

કીલીમ રીકોર્ડ

સંસ્કાર (૫) મોલીકે કાન બેઠમે (૨). સરચાત્રમન (૫).

વચ્ચી વચ્ચ (૨) ચાપાની (૨).

ગાળા (૫); નીરમમા (૨); કુલપીદામ (૫); ખજન (૬)

આગાદ (૫); કોલર (૩); આલી ગાળા (૨); અમુલ (૫);

ખજન (૬); એરત (૫); નહી કરેતારે (૫). કુલપીર (૨)

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.
Phone 24843.

38 a Market Street. Barkly Arcade JOHANNESBURG.
Sole Indian Agents in South Africa
Phone 33-7255
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

No. 25—VOL.—XI.

FRIDAY 19TH JUNE, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

DIVIDE AND RULE POLICY

"WHENEVER suggestions have been made by Indians that we Englishmen are in the habit of favouring Mohammedans against Hindus...we indignantly deny such diabolical tactics. With our hand on our heart we assure the world at large that we deplore the quarrels in India between Hindus and Mohammedans. And yet whenever Hindus and Mohammedans grow friendly with each other our politicians and publicists begin to be gloomy...It would be difficult to persuade an Indian or any other foreigner...that we should be too high-minded to connive at encouraging indirectly the hostility and jealousy between Hindus and Mohammedans in order to provide, for the benefit of the world at large, a plausible reason for our remaining indefinitely in India...A small and weak country, or a weak individual, may be driven by its very helplessness to break the rules that a stronger power should find it easy to keep...but what need can there be for a country as strong as England, the head of a vast Empire...to sink to these means and under-hand tricks and mischief-making devices? Considering what modern war means, and that dishonesty whether in Asia or in Europe must in the end lead to war, is not the play on the rivalry and jealousy of other races an inexcusable and unforgivable crime? What is the use of being strong and rich and even then you dare not be honest?"

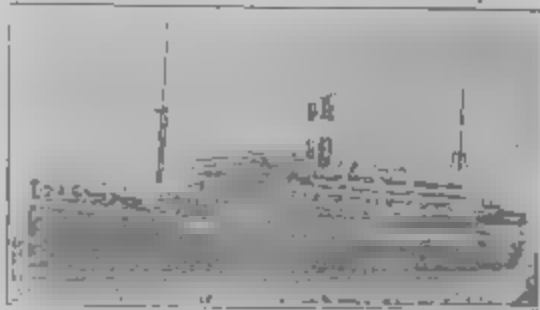
—LT. COL. ARTHUR OSMON, I.R.O.

ભાગલા પાડી રાજ્ય કરવાની નીતી

"જ્યાં જે જયારે...હોદ્દાઓ તરફથી જેનું હૃદયમાં આવ્યું છે કે આપણે અમેને હોદ્દાઓ વિરુદ્ધ યુરુશીએ તરફ પક્ષપાત કરવાને દેવાયેલા છીએ...હારે તેથી કુદ યુક્તિઓને રોપથી આપણે પાનર નીએ છીએ. આપણી છાતીપર હાથ મુકીને આપણે કુનીયાને ખાતો આપીએ છીએ કે હોદ્દાઓમાં હોદ્દા યુરુશીએ વચ્ચેના અંધારને મારે આપણે શોધ કરીએ છીએ. પરંતુ જ્યારે જ્યારે હોદ્દાઓ અને યુરુશીએ વચ્ચે ગેદી ચાલે છે હારે હારે આપણા રાજદારીઓ અને પત્રકારો ચિંતામાં પડી જાય છે...હોદ્દા પક્ષ હોદ્દા કે પરદેશીને જેનું સમજાવવું મુશ્કેલ છે... કે આપણે એટલા શાણા છીએ કે હોદ્દાઓમાં આપણે પણ કાયમને મારે રાજાવાનું કુનીયાને એક વાજબી કરણ ગતિવચરને ખાતર હોદ્દા યુરુશીએ વચ્ચે ન્યાં અને કેશને આગળથી રીતે આપણે કસોજી આપવાજ નથી...એક નાના અને નિર્જા દેશ, અથવા એક નિર્જા નાજુસ પોતાની નરી અસક્તતાને કારણે બળવાન સત્તા સહેલાઈથી બળતી શકે તે નીચેમાં એક કરવાને હોદ્દાપાલ જમ...પરંતુ ઇંગ્લેન્ડ જેવા એક બળવાન—એક મદાન, માત્રાબંધના સત્તાધીશને આપણે હાથમેં રમવાની અને નાનાની યુક્તિઓને કોપમાં કરવાની અધોગતિએ પદોચવાની શી જરૂર હોય શકે! આધુનિક યુદ્ધ જેવું હોય છે એ જોતાં, અને અગ્રમાણિકતા, પછી તે એશીયામાં હો કે યુરોપમાં હો, તેનું આખર પરિણામ યુદ્ધમાંજ આવે છે એ જોતાં અમ્ય પ્રમંજોની હરીશાહી અને હર્મા કોપર સત્તા રમવી એ શું અસંભવ અપરાધ નથી! બળવાન અને ધનવાન હોવા છતાં પણ એ પ્રમાણિક જનવાની તમારામાં હોવા ન હોય તો તે શા કામગીરી?"

—શ્રે. ભરત આર્થર આશ્વર્થ, ડી. એસ. એ.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

ધોડા દિવસમાં રટીમર મુખ્યત્વે જવા ઉપરથી,
સહુત તેમજ રૂઝ પેસેજરો લેવામાં આવશે.

હરબન આવ્યા પછી તમારો ખાસ તથા યુનીયન
કાઉન્સિલ રેમ્યુટેશન મુજબ નાખા સાથે સહ જવા વિગેરે
સંબંધી હિસાબે મળવાથી બંધાયેલ કરી આપીશ.

હાગીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા.) લીમીટેડ
હાઈ પેસેન્જર એજન્સી.

તારથી રટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મોકલી શકાય તેટલા ખાતર તારમાં પેતાનું પુરું
રીરનામું મોકલવું.

૩૬ ટીટી: હિંદુ વીરી સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
૩૩ ૩૩ સુસ્લીમ વીરી સાથે પા. ૧૮ ૬ ૯.
૩૩ ૩૩ વીરો વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.
સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વિરી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

ટીમરોની આવજાવની તારીખોમાં અને ટીટીટાના
ભાવિમાં વિના નોટીસે ફરફર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.
390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street, Johannesburg.

Phone 33-1453

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

1948

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હાઈ વીમા કંપનીમાં જીવનના, આગ, મોટર કાર મોટર
શેરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, વર્કમેનને થયેલા વીમાઓ,
સામવટ વિગેરે હરેક જાતના વીમાઓ કન્ટ્રાવી સમાવે છે.
હાઈ કંપનીને ઉત્તેજન આપતું એ હરેક હાઈની હરજ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 2-5845 Gen.
P. O. Box 1610.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

ROOMS NO. 11 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG.
Telephone 33-4476.
P. O. Box 3841.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,

THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA,

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our SAREE HOUSE which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Benares Sarees and several other lines will be offered at reduced sale price.

**મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રધર્સ
પ્રાપ્રાયટરી લીમીટેડ**

તેઓના ગ્રાહકોએ ભતકાળમાં આપેલાટેકા માટે તેઓનો આભાર માનવાની આ તક લે છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સફળ થયા છીએ. માર્ચ તા. ૨૨ સોમવારના ખુલેલા અમારાં સારી હાઉસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી ઢખના ડ્રેસ લેંગ્થો. બનારસી સાડીઓ અને બીજા અનેક લાઇનો ખાત્ર વઠાડેલા સેલ પ્રાઇસે વેચવામાં આવશે.

**KEEP YOUR HEAD COOL BY USING
BEST INDIAN HAIR OIL**

We are now able to supply "Coccol" the Jewel of India which is used by famous Indian Film Stars. In large size bottle 4/6 per bottle postage and packing free.

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,
PHONE 20707, 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

'Phone 25350. Tel. Add. "Nanettes."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

Wholesale and retail requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,
P. O. BOX 195. DURBAN.

**HEADACHES QUICKLY RELIEVED
BY TAKING**

TYSON BRAND PAIN-CURE HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 5/-, 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM

ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1475

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેમ્બર મરુફીયાત સંસ્થાના કાર્યકારી

ફરેક ભવના મીઠાઈઓ, જોખમા લીના તેમજ મોંઘા મેવા,
મસાલાથી અને બનાવીએ છીએ.

અમારું વખણાએકું સુરતી ગુણ, સેવ. મમરા, ખાંડીઆ,
ભજાઆ, ખાતરા વિગેરે ફરફોલ તાલ બનાવીએ છીએ.

સીયાળામાં ખાવા લાયક પાકે જોડર પ્રમાણે રેપરીયલ.
પાર્ટી વિગેરે માટે જોડા પ્રમાણમાં મીઠાઈ જોડર પ્રમાણે

ટુંક વખતમાં બનાવી આપીશું. બહારમાંથી મંગાવનારને
માત્ર પુરતી કાપીએ મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President Street (Corner Diagonal St.) JOHANNESBURG

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

**ઈન્ડિઅન એસરી કીફાયન બાવે
કયાંથી ખરીદશો?**

હવેએ માન્યુઅલ એસરી વિભાગ ખોલ્યો છે, જેમાં ફરેક પ્રારની હાંદી એસરી તેમજ ગાંધી વસાણાની નાના મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રોજ વાપરવાની હાંદીઓના બર ઉપયોગી વસ્તુઓ હનારે ત્યાંથી તદ્દન કીફાયન બાવે મળી શકશે.

એઈર એકલી ખાત્રી કરવા લાગતી છે.

કંઠીના એઈરે હમારી પોતાની હાથેજ હેઠળ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સમઘાથ અને વસ્તુઓ હાથેજ વિચરી)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,
JOHANNESBURG.

હવે ફરેક પ્રકારના વિભાગો પણ ઉતારીએ
છીએ: જાંઘી, આગ, બગલરી, એસીડેન્ડ,
મોટર, રેલ્વે એન્જીન વિગેરે.

'Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian
and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રૂટ અને વેજીબલ અમાવનાર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના રેપરીયલીસ્ટ

જલ્દમાં કેપ ફ્રૂટ પણ રાખીએ છીએ

કંઠીના એઈર ઉપર ખાસ પ્યાન રેવામાં આવે છે
નાથી સ સારા અને સસ્તા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 755, 108 Prince Edward St. Durban.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 25.—Vol. XI.

Friday, 19th June, 1942.

Published at the 1211, Market Street, Bombay.
Price 10 Paise per copy.

ALL-INDIA CONGRESS COMMITTEE

HOW INDIA WILL MEET AGGRESSION

THE All-India Congress Committee met at the end of April in Allahabad. The President of the Congress, Maulana Abul Kalam Azad, in the course of his speech said: "Last time we met at Wardha on January 15. Three months have passed. The war is now drawing closer to India and both the fronts in India—the land and sea frontiers—are now threatened. Singapore, which was supposed to be an impregnable base has fallen. Then came Rangoon's turn. War is now touching our shores. Where do we find ourselves in this changing shape of things?"

On Cripps' Mission

We were told that the British Government was making a new approach to the Indian situation. It was announced that Sir Stafford Cripps, a Member of the War Cabinet, was being sent to India. Sir Stafford was not new to us. His arrival raised hopes throughout the world and in India too. The Working Committee was called and decided that I should meet him and should call the Working Committee to consider the proposals only if I thought it necessary.

After recapitulating his interviews with Sir Stafford Cripps, Maulana Azad said that the Draft Declaration contained extensive paragraphs about the future. The future was so uncertain that in weighing the proposals the Congress had to see what was the decision about the present. But one thing had been made clear and that was that the country had been denied power over its own Defence.

What Cripps Told Azad

The Maulana said that Sir Stafford Cripps had in his talks told him definitely that the form of the present Government would be that of a National Government and the position of the Viceroy vis-à-vis the National Government would be the same as that of the King in relation to the Cabinet.

He had pointed out to Sir Stafford that the very outset that the main purpose of his mission should be the settlement of the political issue only and that other issues like the communal question and the question of the States would not be relevant at that stage and they were in case to be settled by Indians themselves. Sir Stafford, said Maulana Azad, had agreed and he had pointed out that he (Sir Stafford himself) had taken this line before the War Cabinet.

The Picture Changes

"This picture," continued Maulana Azad, "gradually disappeared from our sight and Sir Stafford finally gave such a different shape to the picture that we could by no stretch of imagination even care to look at it."

"Defence is of primary importance at this moment," continued Maulana Azad. "It is Defence that matters most when we have been drawn so close to war."

Britain Won't Trust India

The British attitude towards the Indian situation ever since the outbreak of the war has been such that we find ourselves in a difficult position. We have made it clear to the country to the world at large that if ever a conciliatory spirit was necessary for a settlement, we showed it. We went far in our efforts—in fact too far to secure a settlement, but it is clear that British Government have no trust in us. They are not prepared to leave our Defence in our own hands. This is a question of national self-respect.

A necessary concomitant of the position taken up by us in relation to the Cripps' proposals was that we would be prepared to participate actively in war. It is also known that some members of the Working Committee are with Mahatma Gandhi in their support of out and out non-violence. But I am proud to say that throughout the two weeks of our negotiations with Sir Stafford Cripps, they took up a won-

derfully conciliatory attitude and they made it clear that they would, consistently with their position of non-violence do their best to assist us. I have nothing but praise for them and I want to make it clear that our decisions were unanimous."

Maulana Azad said that Sir Stafford Cripps had made it plain that the India Office as such would not continue but that later on, this point also disappeared.

Congress Was Prepared

Continuing Maulana Azad said: "It would be wrong to say that we considered the Cripps' proposals without having formed in our minds a picture of the solution of the communal and other questions. Our stand was clear. As far as the Cripps' Mission was concerned, we were considering the political issues only."

I emphasise here that we would have produced a successful solution of the communal and other questions within twenty hours of a settlement, if that settlement was reached with Sir Stafford Cripps."

It would be entirely untrue to say that the Cripps Mission had succeeded in making the Indian leaders change their hearts as far as the country's attitude towards the war was concerned. This was hinted even in the House of Commons debate yesterday. But I want to make very plain that it would be absolutely incorrect to say that even though the Cripps Mission had not been successful in what it had set out to do, it had succeeded in changing our attitude to the fundamental issues namely that only a Free India can defend herself.

Retort To Cripps

"Sir Stafford Cripps, had emphasised at Karachi and on his return to London that the initiative in dealing with the Indian situation would not now come

(Continued on page 176)

Indian Opinion

FRIDAY, 15TH JUNE, 1942

What Could A Politically Subjugated People Do?

INDIANS throughout the world feel their political subjugation. It is because India is not a free country. She is under the yoke of the British Government. She is not allowed to use her own mind in any matter. She has to say yes to everything that the British Government bids her to do. It is claimed in the present war by the British Government that, notwithstanding what the political leaders of India may say or do, the spirit of India is with British. The latest instance is quoted of what fine sacrifice the Kashi Mochi is making to assist in the present war. Another instance is quoted of gallantry of Indians in the Libyan campaign. The other side of the picture is the differential treatment meted out to Indian evacuees from Rangoon, Burma, Malaya, Singapore and other places and the hush hush attitude of the British Government in banning the publication of resolutions of protest against such treatment passed by the All-India Congress Committee. If in the Motherland in India Indians are to be patted on the back so long as they assist the Government in their war efforts and kicked when they raised a voice of protest against injustices perpetrated against them its echo resoundly must resound in countries outside India. No where is there any consideration for the Indian. Indian students frequently passing through the Union ports on their way to India from Europe complain bitterly of the humiliating treatment they have to undergo in hotels and other public places. There is no difference in the treatment meted out to us in this country. It is the same as it was before the war. We read a few protests by sympathetic Europeans appearing now and then in the newspapers. Beyond that things are about the same. In the midst of war the Durban City Council is anxious to rush up its Town Planning scheme which indirectly involves segregation of Indians in certain set apart for them.

The Government is doing nothing to suspend even for the duration of war any action likely to wound the susceptibilities of Indians. And why should it when it knows how Indians are treated in their own Motherland?

The British people feel hurt when these things are pointed out. They feel that they are engaged in a life and death struggle and they should not be bothered with these things. These questions should be raised after the war and that everyone should help to crush Nazism and Fascism out of existence. There is a section influenced by Communists leading the people to believe that since Russia has entered the war this has become a people's war and that all the people of the world must join in crushing Nazism and Fascism. The other argument put forward is that we will be worse off under the Nazi or Fascist rule.

The fact that we have to consider is whether we are always to think in terms of our political subjugation or as a people who are longing to be free from any yoke. We are not happy under the British yoke and nothing is done to make us happy, either in our own Motherland or in this country.

We are two hundred thousand Indians settled in this country. It is true that our first consideration should be to serve this land that we are denied even that opportunity because we are treated worse even than enemy subjects. As Indian nationals we must have a spark of love for our Motherland. We must share her sorrows and receive inspiration from her. What do we find to-day? We find that we are fed with news from almost every corner of the world but there is almost a complete black-out as regards news from India? Why? Is that not a glaring proof that the British news agencies wish to feed the world with lies and to keep the truth away from it? Is the world to be kept under a misapprehension that things in India are smoothly running

and that four hundred million people of India are wholeheartedly with Britain and her Allies. We have ample justification to believe that all is not well in India and the present war will never end in victory for the Allies by treacherously crushing the souls of the four hundred million people of that country. It is an utter falsehood to suggest that the leaders of the people of India have any affinity for the Nazis, Fascists or even Japan. They do not want to be under their rule, nor do they desire any longer to be under the iron heel of British Imperialism or any other Imperialism. Free them from that yoke and you will find India to be your most powerful ally, as Mahatma Gandhi has said. The Communist state that this is a peoples' war does not weigh with us in the slightest degree. Russia is fighting for her own independence and has been compelled to seek an unholy alliance. If Russia was fighting for the freedom of the people of the world how could she enter into a treaty with Britain without the slightest mention about Britain's treatment towards India?

Last Sunday was celebrated as the Flag Day of the United Nations. General Smuts's broadcast on that occasion was very inspiring. This day, he said,

"marks the coming about of one of the great events of history, the birth of that great union of free mankind which we now call the United Nations... We shall not allow freedom, free men, the free human soul, the spirit of man itself, to be insulted again as it has been insulted and outraged in our day. This crime against human nature, this return to sadism and devil-worship, must be finally stamped out. This shall be the end. For it we are fighting this greatest crusade of all time in which the United Nations are enlisted."

These are high sentiments but we Indians feel that they are not backed by action. It is like taking the name of God but not obeying His Law. You are vainly seeking His help if you are not prepared to obey His Law here and now.

ALL-INDIA CONGRESS COMMITTEE]

[Continued from 170]

from British Government but I want to make it plain that no further initiative step will be taken from the Congress side either," declared the Maulana.

As the evening wore on, the amphitheatre was lit by flood-lights and by a number of flares burning from bowls placed on top of columns erected around the ground.

Japs' Threat

Referring to the Japanese threat from the East, the Maulana said that only a slavish mind could imagine that Japan would give us freedom. "If any Indian says that we should welcome the Japanese, then all that I can say is that his mentality is a slave's mentality which can think only in terms of change of masters and never in terms of his own freedom. Our differences with Britain should not drive us to welcoming the Japanese or any other aggressor. It does not matter if it is an 'active welcome' or a 'silent welcome.' I want you especially against what I have termed 'silent welcome' to aggressors. We will stand on our own legs. We can rely only on that freedom which we win with our own efforts. We will not tolerate any aggressor though he says that he is coming to give us freedom."

Weapon Of Non-Violence

"The weapon of non-violence is with us and we will use it if faced with any aggressor. We would have taken up armed defence, but that has been deemed dangerous. The weapon of non-violence has been with us for the last 22 years and no one can take it away from us."

A member of the A.I.C.C. at this point asked, does this mean that you advocate non-violence not as a principle but because we have been denied armed defence?

Maulana Azad: "No. This has been made clear by the last meeting of the A.I.C.C. at Wardha. We made it clear that we could take up armed defence only if our National demands were satisfied and we had a National Government."

War Resolution

Pandit Govind Ballabh Pant moved the following important resolution:—

"In view of the imminent peril of invasion that confronts India and the attitude of the British Government as shown again in the recent proposals sponsored by Sir Stafford Cripps, the All-India Congress Committee has to declare afresh India's policy and to advise the people in regard to the action to be undertaken in the emergencies that may arise in the immediate future.

The proposals of the British Government and their subsequent elucidation by Sir Stafford Cripps have led to greater bitterness and distrust of that Government and the spirit of non-co-operation with Britain has grown. They have demonstrated that even in this hour of danger not only to India but to the cause of the United Nations, the British Government functions as an Imperialist Government and refuses to recognise the independence of India or to part with any real power.

India And War

India's participation in the war was a purely British act imposed upon the Indian people without the consent of their representatives. While India has no quarrel with the people of any country she has repeatedly declared her antipathy to Nazism and Fascism as to Imperialism. If India were free she would have determined her own policy and might have kept out of the war, though her sympathies would in any event have been with the victims of aggression. If, however, circumstances had led her to join the war, she would have done so as a free country fighting for freedom and her defence would have been organised on a popular basis with a national army under control and leadership and with intimate contacts with the people. A Free India would know how to defend herself in the event of any aggressor attacking her.

The present Indian army is in fact an offshoot of the British army and has been maintained till now mainly to hold India in subjection. It has been completely segregated from the general population who can in no sense regard it as their own.

Foreign Armies In India

The essential difference between the Imperialist and the popular conceptions of defence is demonstrated by the fact that while foreign armies are invited to India for that defence, the vast manpower of India herself is not utilised for the purpose. India's past experience teaches her that it is harmful to her interest and dangerous to her cause of freedom to introduce foreign armies in India. It is significant and extraordinary that India's inexhaustible manpower should remain untapped, while India develops into a battle ground between armies fighting on her soil or her frontiers, and her defence is not supposed to be a subject for popular control. India resents this treatment of her people as chattels to be disposed of by foreign authority.

No Truce With Britain

The A.I.C.C. is convinced that India will attain her freedom through her own strength and will retain it likewise. The present crisis as well as the experience of the negotiations with Sir Stafford Cripps make it impossible for the Congress to consider any retreat or proposals which retain even in a partial measure British control and authority in India. Not only the interest of India but also Britain's safety and freedom demand that Britain must abandon her hold on India. It is the basis of independence alone that India can deal with Britain or other nations.

Resist Invader

The Committee repudiates the idea that freedom can come to India through interference or invasion by any foreign nation, whatever the profession of that nation may be. In case an invasion takes place it must be resisted and resistance can only take the form of non-violent non-co-operation as the British Government has prevented the organisation of national defence by the people in any other way. The Committee would, therefore, expect the people of India to offer complete and violent non-co-operation to any invading forces and not to render any assistance to them.

We may not head the invader, the aggressor nor obey any of his orders. We may not look to him for favour nor fall to his bribes. If he wishes to take possession of our homes and our fields we will refuse to give them up even if we were to die in the effort to resist them.

In places wherein the British and the invading forces are fighting our non-co-operation will be fruitless and unnecessary. Not to put any obstacle in the way of British forces will often be the way of demonstrating our non-co-operation with the invader. Judging from their attitude the British Government do not need any help from us beyond our non-interference.

The success of such a policy of non-co-operation and non-violent resistance to the invader will largely depend on the intensive working out of the Congress constructive programme, and especially the programme of self-sufficiency and self-protection in all parts of the country."

A Chapter Closed

Moving the resolution Pandit Pant said: "We laid down our policy with regard to the war in 1939. The fundamental essentials of that policy have not changed. It was reaffirmed by the A.I.C.C. at Wardha. Two days have

happened since then, of which we have to take note: Firstly, the Cripps mission and secondly the lengthening shadow of aggression on India."

Referring to the debate in Parliament on India, he said it was difficult to understand whether the British people were genuinely mistaken about India or they deliberately misrepresented. The kind of statement which Sir Stafford Cripps made in the Commons was not to be expected from a man of such statesmanship and liberal-mindedness as Sir Stafford was to possess.

If even at this critical moment, continued Pandit Pant, the British felt like this towards us, what could we expect from them? Britain, it seemed, was not prepared to part with power even at this grave moment. Britain refuses to

give us real power and undertake our defence. It was clear now that this chapter was closed, declared Pandit and added: "There will be no step or initiative from our side. Short of our complete independence, we do not want any settlement with anybody. The word 'initiative' to us means initiative to attain our freedom. We will depend on our own strength and achieve our independence by our own efforts. If we had been given a chance to sacrifice ourselves consistently with our national self-respect and dignity, and for the good of the whole world, we would not have hesitated. But we had been denied the power over national defence."

Pandit Pant went on: "We want nothing less than our freedom. We want to protect human liberty through-

out the world. If Japan has designs on us we will not tolerate them. We will not be misled by any propaganda from Japan or any other nation. We have our weapon of non-violence and non-co-operation given to us by Mahatma Gandhi and will not bow down before any aggressor."

Pandit Pant commended the programme of self-protection and self-sufficiency. "Our freedom is coming. Let us not be found wanting at this moment."

The resolution, which was seconded by Babu Rajendra Prasad, was passed with Pandit Nehru's amendment adding a separate sentence at the end of the sixth paragraph to read: "They desire our help only as slaves—a position we can never accept."

INDIAN MARKET INQUIRY

A SUGGESTION that the Indian squatters' market be closed before the Durban City market opens at 9 a.m. was made by Mr. S. T. Amos at the sitting of the Market Inquiry Committee on Thursday June 12.

Mr. Amos said that he was a frequent buyer at the market. The market stall was an efficient one, in the main, and did not have an easy time. Not once, but many times a day, auctioneers found themselves in very difficult positions.

There was much criticism that produce on the market did not fetch good prices. The reason was that there was a scarcity of buyers. The squatters' market attracted many of them, as it was said that produce was 50 per cent. cheaper there.

The squatters' market was in direct competition with the City Market, and he considered that the former should be closed when the latter opened. If people wished to get up very early, then they could be recompensed by getting vegetables cheaper at the squatters' market.

The chairman of the committee, Mr. H. Sautters, pointed out that the opening and closing hours of the markets could be changed by resolution of the City Council. The squatters market at present closed at 9.30 a.m.

Mr. Amos blamed the late delivery of produce by the railways for the fact that prices were sometimes low. Particularly on Saturday mornings late deliveries had to be sold, and the majority of buyers had left when the sales were started.

He suggested that produce from the railway should not be accepted later in the week than Friday, or that adequate cool chambers should be provided so

that it could be kept over the week-end.

Mrs. B. Cockerton, owner of a stall on the market, complained that speculation was taking place on the premises.

Produce was bought, hawked round, and sold at a profit. She referred to an "Indian ring," and said the practice was for one man to bid, and when he obtained the goods request the auctioneer to supply various companies with a portion and to debit their accounts. Mrs. Cockerton suggested that the auctioneer should be obliged to debit only the bidder with the goods.

Mr. A. Steingart, Beach Fruiters described allegations of "rings" operating on the market as nonsense. He had been attending the market for 40 years and considered that it was very well conducted. He also criticised the late delivery of goods by the railway.

Mr. B. R. Kelly, general dealer, believed that the broadcasting of market prices and the publication in the daily Press was directly responsible for gluts and shortages. Farmers read of high prices obtained, and within a few days large quantities of the produce concerned poured into the market, causing a glut.

He suggested that the reports be discontinued for two months. He was convinced that as a result there would be a greater evening up of supplies.

He objected to the suggested fixation of prices. Such a move would result in the market becoming merely a trading concern in competition with general dealers. He had come across no evidence of "rings."

Mr. A. J. Richardson, buyer for hotels, said that in order to meet the complaints of the housewife, 20 to 25 per

cent of produce should be put up in small quantities and sold at special barriers at a given time, say, 9 a.m. every day.

The chairman pointed out that the sanction of the producer would first have to be obtained.

Mr. H. W. Hammond, chairman of the Private Hotel and Boarding House Proprietors Association, said that his organisation was quite satisfied with things as they were. He had come forward mainly to deal with the proposal made before the Inquiry Committee that produce should be retailed in small lots up to noon, and that what was left should then be sold in large quantities to hotels and other big buyers.

It was essential to have the market open at 8 a.m. every day as far as the hotels were concerned, said Mr. Hammond. He did not consider that the function of the City Market was to sell in small quantities. There were retail shops near the market and out-of-hand stalls at which the housewife could buy her daily needs.

The Durban Women's Municipal Association was represented by Mrs. V. Burraster, Mrs. D. A. Sutton and Mrs. F. Benson. They urged that women should be engaged to supplement the staff of the market. There were very few auctioneers and, as a result, buyers were kept waiting at the different barriers. Women could be used for checking and clerical work.

Mr. C. Capp, a farmer, renting a table in the market, complained about the practice of some Indians who bought produce on auction sales and retailed

it at the market. The practice was illegal, and he had complained to the police, but nothing was done.

There was a tendency for auctioneers to give preference to big buyers. They did so in order to get rid of produce as

quickly as possible and thus finish their work.

Mr. P. Osborn considered that farmers had no grounds for complaining about the prices they obtained on the market, in his experience since last September

good produce always fetched a good price. It was the inferior produce which did not attract buyers.

The market committee will sit again on Friday morning to suit the convenience of Indian buyers.

CHRISTIANITY AND COLOUR BAR

IN the course of an interesting address delivered to the staff of Adams' College recently Mr. Maurice Webb spoke of the colour bar in Christianity. He referred to the colour bar as being un-Christian and said "The worst of our divided society is that it restricts the range of our friendships and human contacts so sadly if we let it. But we need not. We can extend the bounds of our personal contacts beyond our own race if we will; and those of us who do can appreciate the loss that racial restriction involves."

He further said: "Our greatest weakness in face of our inter-racial difficulties is our ignorance. We know so little of the fact. Divided by language, tradition, custom, each race lives to itself and knows but little of the others. We can at least study the facts of our complex social situation and of the different groups in our nation. Study groups, particularly if composed of members of the different racial and cultural groups, can be of the greatest value in giving us greater knowledge of problems and of one another as persons." He went on further: "If we believe that our relationship with God makes us, in deeply significant ways, equal to our fellows, we cannot acquiesce in degrading and

humiliating inequality, in wealth or the privileges and responsibilities of citizenship."

"We must be prepared to give up not only the monopoly of material wealth but also the monopoly of political power. As Christians we must face the glaring inequalities of the franchise as between European and non-European. To us in Natal is given the special task of securing political justice for our Indian neighbours. We cannot expect to have goodwill between Indian and European while all franchise is denied to the Indians.

"Christianity is a revolutionary religion. We must be ready for a revolutionary change and prepared to lead it. The purpose of a Christian revolution is a South Africa in which the different racial and cultural groups can live in harmony on a basis of justice with wide and interesting differences yet in fundamental equality.

"Though this task of reconciling a multiplicity of bitter inter-racial antagonisms is peculiar to South Africa it has a world significance for in essence our conflicts are the same—though in different and sometimes more obvious and even picturesque form) as those be-

tween nation and nation, class and class in other parts of the world.

"But there is one peculiarity of our problem that seems to me to place it directly at the door of South African Christendom. The rest of the world is still labouring, in spite of 2,000 years of Christian teaching, under the great and tragic illusion that these human conflicts are reconcilable by war. Here we cannot follow the illusion even if we would. Our non-European races (here is the intrinsically Christian paradox) are so weak, so defenceless that we cannot make war upon them. We must use the method of dynamic peace.

"The key to the solution of our menacing problem of race relations lies, I think, in the verse, written by a Christian American Negro, Langston Hughes, who has himself known and expressed much bitterness, but who, standing at the grave of Booker T. Washington, says:

"Deep in Alabama earth
His bones: body lies—
But higher than the singing pines
And taller than the skies
And out of Alabama earth
To all the world there goes
The truth a simple heart in field
And the strength a strong hand knows,
With: over Alabama earth
These words are gently spoken
Sorrow—and hate will die unborn.
Love—and chains are broken."

PROTEST AGAINST EXPROPRIATION

A MASS meeting, initiated by the Morebank Ratepayers' Association, protesting vehemently against the expropriation schemes in Morebank, Sydenham and Riverside, by the Durban City Council, was held at the Red Square on Sunday last at 1.30 p.m. Mr. George Singh of the Nationalist Bloc of the Natal Indian Association, as the chairman, summed up the position of the expropriation schemes in the three areas concerned. He said that expropriation is nothing but another form of segregation. He recalled the promises made by the Natal Indian Association leaders at the City Hall where they had stated in strong terms that they would do everything in their power in fight to the bitter end the proposals of the City Council to expropriate Indian-owned lands. They

agreed to carry on passive resistance and go to jail rather than compromise on this issue. They were, however, acting contrary to their promises by putting forward counter proposals, which is nothing else but compromise. Mr. Singh continued to point out that the Durban City Council itself had never kept their promises to the Indian people, and that the Nationalist Bloc will stand firm in their opposition to the scheme of expropriation.

Mr. B. A. Maharaj, also of the Nationalist Bloc of the N.I.A., strongly felt that the present question could never be one of compromise. He said that the City Council was only trying to bring about discrimination on racial grounds. He saw no reason why the lands at Morebank, Sydenham and Riverside should be expropriated when they could

easily be developed and improved "piece-meal." He said that if the proposals were accepted it would stand out as a blot in the self-respect of the Indian people. He could not see how the country was said to be fighting a democratic war when such things as expropriation and segregation were being carried on in the country. He assured the meeting that the Nationalist Bloc would stand firmly on the side of the Indian people, even to the extent of passive resistance, but would never submit to compromise.

Mr. Powys, president of the Morebank Indian Ratepayers Association, said that the owners were prepared to co-operate in town-planning of any kind, but were definitely against any scheme of expropriation and housing schemes based on location system. He said that since the

incorporation of Morebank to the Durban City Council, the land owners had paid their rates but had received little or no remuneration. He did not see the reason why they should pay a higher price for the properties which the City Council proposed to expropriate and then sell at a higher price. The only improvements that might be made would be in the form of roads, etc., for which they have always been paying rates. He felt that if the City Council were sincere in their housing scheme, why did not they commence with their own lands, of which the Corporation owned 250 acres and of which there are 700 acres available near Morebank.

Mr. N. Gopal, secretary of Riverside-Indian Ratepayers' Association felt in the time had come for action, for the City Council was bringing forward proposals to oust a colony of Indians. The Indians, he said, were being treated as chattels to be moved about. The City Council, he said, was looking to the benefit of the Europeans, compared to 5,000 Indians. If the City Council was so concerned in improving this area by expropriating it, why don't they "clean their

own house"—the Magazine Barracks? The City Council entertained the plan of using Springfield area for an Indian housing scheme, and the Riverside area for Europeans. He felt that if Springfield was good for the Indians, it was equally good for the Europeans. If the housing problem was so acute, why does not the City Council expropriate other available lands, such as the cane fields, and golf courses around the area of Riverside? He concluded by saying that if the only reason for expropriation was town planning, then the people are willing to co-operate if they are allowed to retain their land.

Mr. M. D. Naidoo, secretary of the Non-European United Front, pointed out that the Indians were faced with two wars in this country. One against the Foreigner and the other against the Government of this country. The meeting concluded with resolutions put forward by Mr. I. C. Meer, president of the N.E.C. students' Union (non-European) who stated that the present issue was a national issue, and the Indians should see to it that no land was taken away from them. A collection at the meeting realized

over £22. The following resolutions were passed unanimously and they are to be forwarded to the Minister, Durban City Council and all responsible government authorities.

- (1) Protest vehemently against the Durban City Council's proposals to expropriate Indian-owned lands in Riverside, Morebank and Sydenham areas, as such proposals are based on segregation.
- (2) Resolves that every support be given to the Riverside, Morebank and Sydenham Indian Ratepayers in their fight against the Durban City Council's proposals to expropriate their properties.
- (3) Calls upon the Natal Indian Association to put into effect promises made to the land-owners concerned in the Durban City Hall last year, to resist all expropriation schemes to the bitter end and if necessary with Passive Resistance.
- (4) Supports all attempts at the formation of a joint council of action, comprising representatives of all important bodies and associations for the successful and efficient prosecution of the fight against expropriation.

A meeting of the Joint Council will be held at Gandhi Library at 2 p.m. on Saturday, June 20.

Doings In India

Gandhi Explains His Theory Of Non-violence

MHATMA GANDHI, in an interview with a special correspondent of the London *Daily Mail* at Wardha, according to the London correspondent of the *Star* (Johannesburg), said that his request to Britain to "quit" India was no idle request but a "policy which will be implemented by action" on the part of those rejecting the request. He would continue to oppose British rule and a free India if it came, by "non-violent co-operation." The correspondent pointed out to Mahatma Gandhi that the Indian newspapers were reporting that and other leaders were being arrested "that would not mean anything." "I would still be here. Our arrest would stir every Indian to fight for it," Gandhi insisted that non-violence was the only course open to him. He admitted that non-co-operation with Britain might help the Japanese although he did not want to help the Japanese, even to free India. "The moment my demands were met India, instead of being sullen, would become ally. I am even more interested than the British in keeping out the Japanese. For British defeat in

Indian waters may mean the loss of India. If Japan wins India loses everything."

The correspondent of the *Evening Standard* in Bombay says that the real spirit of India is not always reflected in the utterances of her political leaders, sometimes it is reflected better in the actions of her people. An excellent example is provided by the case of Kashi Mutt, one of the richest Hindu monasteries and pilgrim centres in southern India. Kashi Mutt has decided not to celebrate any more festivals until the end of the war, and the large sums of money normally spent on them will be diverted to war funds. The profits for rice grown on the monastery's lands, estimated at £15,000, have already been given to the Government.

The King's Call To India

A message of confidence and encouragement from the King to the people of India was broadcast from New Delhi on Thursday, June 11, by the Duke of Gloucester. The message says the King is looking forward eagerly to visiting India when peace prevails once more. "I have been asked by my brother," said the Duke, "to deliver to you, the Princes and peoples of India,

a personal message of greeting and good cheer." His Majesty's message to India declared: "Our cause is indeed a righteous one and I have been deeply moved by the way in which India has responded to its appeal. And yet there is still much to be done. The time is short. The enemy is at the gate. But there are few obstacles that cannot be surmounted by goodwill and co-operation. Let these then be your watch-words both now in this hour of peril and in the years of peace which lie ahead." It is with deep pride that I as your King Emperor join with you millions of men and women of India in the brotherhood of service. You stand together to defend your homeland—united in a sacred cause. Your task is a hard one—and, although we are bringing to you all the help in our power, the dangers that beset you are many. All the present toil and suffering will bring their reward when, by the mercy of Almighty God, the enemy is brought low through our common endeavour and a just and lasting peace bestows its blessings on India and the other nations of the earth." The Duke of Gloucester has completed his visit in Karachi. He inspected units of the British and Indian Armies and the Indian State Forces. The Duke also inspected American

formations. He made his inspection in an open United States Army car with General Brady, the United States Commander. As the car drove along, United States fighter aircraft flew overhead in salute.

Hartjan Mayor For Calcutta

For the first time in the history of the Calcutta Corporation a member of the scheduled castes community, Mr. Hem Chandra Naskar, M.L.A., was elected Mayor of Calcutta for the year 1942-43. Mr. Adam Osman, a nominee of the Bose-League Party, was elected Deputy Mayor.

American Reaction To Failure Of Cripps Mission

Among the numerous telegrams received from America by Pandit Jawaharlal Nehru in connection with the Cripps mission is the following sent jointly from Chicago by Mr. Roger Baldwin, director Civil Liberties Union, Rev. John Haynes Holmes, Mr. Villard and Mr. Lathrop—

"Post-War World Council congratulate you and Indian leaders on magnificent courage and patience in remaining steadfast goal India's freedom. We assure you despite a section American press there is public opinion here with implicit faith in you and Indian cause. We are confident freedom of India will be achieved and Axis aggression withstood. Pledged sympathy, support and understanding millions Americans."

A telegram sent on behalf of American friends of India and American Hindustanis from San Francisco runs as follows:

"American friends of India's freedom and American Hindustanis fully support you and expect you win complete independence. Anything short may result in confusion and revolution. Agreement to be guaranteed by the United States."

President Roosevelt's Arbitration

A telegram from Mrs. Annita Blanes, (who is probably the wife of a senator) received from Chicago, in the form of a detailed letter. In the telegram Mrs. Blanes says:

"My dear Mr. Nehru,—On the disheartening word that goes out to the world this morning that England and India may not find a common path to travel in this crisis after the years of work and endurance and progress together, I now appeal to India and England and I beg that they ask the President of the United States or any other person or persons they would prefer to arbitrate in the questions that stand between them. I appeal for the sake of England and India and the world to-day. I appeal for the sake of the new world we are going towards.

If we are to live on the earth as united nations for which we battle and work and pray, we must find a way to resolve the issues which are in difference to us and people for common action. Can there be a better way than to trust to others for the immediate determination of the question? Could there be a greater effect upon the whole world or greater hope aroused for the future, a greater inspiration to do all in the power of

Mr. Govindjee Bhanabhai

whose untimely death took place on May 10 in the Pretoria Hospital while undergoing an appendicectomy operation. The late Mr. Bhanabhai was a public spirited man and took a lively interest in all public activities. He took part in the struggle for independence in India and suffered the rigours of gaol life. Mrs. G. Bhanabhai and family wish through these columns to thank the many friends and public bodies who have personally and by letters and telegrams expressed their kind sympathy in their sad bereavement.

each towards the future of the world than to be led by the example of India and England in submitting their differences to immediate arbitration? I appeal to your kindness to receive this communication and in your heart to give to these thoughts deep consideration.—I am faithfully yours, Mrs. Annita Blanes."

Several other telegrams also suggest that the matter be left to the arbitration of President Roosevelt.

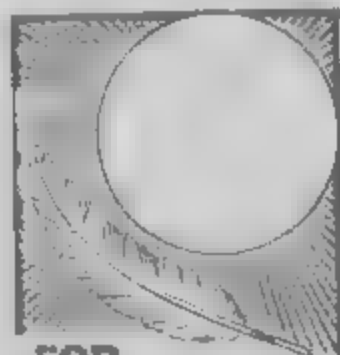
Comments By 'New Statesman'

Commenting on the Indian defence position in the light of the breakdown

of the Cripps negotiations the *New Statesman* says the only hopeful tactics would be such as the Chinese adopted and this "could be done only if a national government trusted by the people could light in their hearts the flame of patriotic enthusiasm." Indians are bound to reflect, the *New Statesman* adds, that if we really mean after the war to make India in full legal form a dominion with the right of secession, we should be ready to-day to entrust their leaders in effect with practical powers of dominion statesmen. The case for doing so is not merely that good faith demands it. An overwhelming and unanswerable case is that only when they see an Indian national government exercising reality of power in Delhi will the masses throw themselves into a struggle for their own freedom.

—000—

Everything appearing in this issue of a political nature unless otherwise mentioned has been written and edited by Manilal M. Gandhi to represent the views of INDIAN OPINION.

FOR Featherweight WARMTH

ALL GOOD blankets are warm but so many are unduly heavy. Not so Beacon Blankets—for they are the feather-weight blankets which REALLY give warmth. Beacon Blankets come in a large variety of colours and designs. Should you have any difficulty in getting Beacon Blankets—remember it is only because Defence needs now have that call on all shipping.

Wholesale Agents:
M. S. RANDIJE & CO.,
Plot Street, Durrani,
L. C. ARJUN & CO.,
Commissioners, 10, Johannesburg.

Things In General

Colour Bar At Liberty Cavalcade

A CORRESPONDENT from Pretoria writes: "Sir,—I would like to draw your attention to the colour bar which was prevailing at the Scottish Pavilion in the Liberty Cavalcade, Johannesburg on Saturday, May 30. The only Pavilion which had a colour bar was the Scotland, which had a prominent notice "Europeans only" displayed above the refreshment counter, and above the entrance where refreshments were served on the tables. There was no racial discrimination in any other Pavilion, in fact the stalls of the other Allied Nations went out of their way to welcome Indians. If the urge for colour discrimination burst out at a Fair sponsored for the Governor General's War Fund in war time, by the heart of the British Empire i.e. Scotland, I wonder what the status of the Indians will be after the war, when they will not need us any more. "There'll always be an England ... and localities for non-Europeans." Incidentally, the Indian Pavilion raised an amount of over £1,200 which amounts to the third largest raised by the Liberty Cavalcade in any other stall.

Will Not Yield An Inch

Mr. N. Gopal hon. secretary, Riverside-Briarlands and Dalat Indian Ratepayers Association writes: "It is not at all heartening to the Indian property-owners and residents of Riverdale, when the Housing Committee of the Durban City Council either approves or rejects the proposals of the Central Housing Board in allocating 500 plots for select Indian residences catering for the middle and wealthier class of Indians. It is still more alarming to hear of the Council proposals of the City Engineer, Mr. H. A. Smith, whose suggestions are being supported by Councillor Mrs. A. M. G. Mayton, who one time championed the cause of the poorer Indians on previous occasions. I must make it very clear that my people in Riverdale are entirely opposed to all these proposals. They are not prepared to yield even one inch of their land except for roads or other amenities by which they would benefit.

Notification Of Living Cost

Evasions Wanted

The Department of Labour is anxious that all employees who are not being paid cost of living allowances, or feel that they are not being paid the full amount, should get in touch with it. Any complaints will be fully investigated, and should the employer still fail to

comply with the law, the Department will take legal action. The Secretary for Labour stated that it was not possible to appoint a staff to carry out inspections, and appealed to employees to let the Department know of any evasion of cost-of-living payments. The Minister was determined that everyone entitled to payments should receive them, and was tempted by employers to disregard the regulations would be dealt with immediately.

Food For Needy Children

A public meeting will be held in the Gandhi Library on Wednesday, June 24, at 4.15 p.m. at which Sir Shafat Ahmad Khan, High Commissioner for India, has kindly consented to preside. He will be supported on the platform by His Worship the Mayor Mr. R. Ellis Brown. A depiction of Indian women will present an address to the High Commissioner on the subject of malnourished and under-fed children. A representation of the teaching profession will speak on behalf of the urban schools and another will speak for the rural schools, each setting forth briefly the facts of malnutrition and starvation that have come to their notice in the course of their duties. A statement will be made on the work already done by the scheme for feeding needy Indian school children and the position as known at the present time. It is hoped there will be a representative attendance of the Indian leaders and the public to hear the High Commissioner speak on these addresses and statements and that the outcome of the meeting for economic alleviation of distress amongst children of the Indian people will lead to an expansion of the work begun by the "Food for Needy Indian School Children" Committee and a closer co-operation among all would be workers.

Pretoria Chinese Object To

Discrimination

C. P. Law writes in the *Rand Daily Mail*:—In the Far East, British and Chinese soldiers have been fighting shoulder to shoulder, but anti-Chinese feelings still flourish in the Union. Humiliating incidents have occurred in the coastal towns, and Indians have been offered Chinese assistance as well as local Chinese residents. Thousands of Chinese men working in the British Empire are calling at Indian ports have been made to feel unwelcome. Recently a colleague of mine, an educated and cultured gentleman, called at the local police station and naturally he walked to the first available vacant counter. He was curtly told by one of the officers in charge that he must go to the non-European counter, which was already overcrowded with

natives. Before my friend had time to leave, a second officer felt the insolence of his presence and shouted that he should "get to his—ant of the place." The colour prejudice applied to Chinese nationals in the Union is not found in any other civilised country in the world; indeed, on the contrary, Chinese are considered to be equal in social position to anyone else. Prisoners of war from Axis countries are better off here than we are. I suggest that the Government should take the necessary steps to prevent a recurrence of these incidents by totally exempting Chinese nationals from discriminatory laws and restrictions.

Sale Of Groundnuts In Natal

In terms of Government Notice No. 605 of 7th April, 1942, groundnut growers are prohibited from disposing of their products, also called peanuts and monkeynuts, except to the Controller of Food Supplies. The following agents have been appointed to accept groundnuts, and make payments therefor on behalf of the Controller of Food Supplies in respect of the areas indicated below. *Rallage* will be paid by the Controller, but when consignments are sent beyond the nearest agent, *rallage* will have to be paid by the grower. (1) Messrs. Reubin & Partners (Pty) Ltd., 395 Smith Street, Durban, for growers on the South and North Coast only; (2) Messrs. MacDonald & Co., 400 Longmarket Street, Pietermaritzburg, for growers raising groundnuts from stations between Kesteven, South of Mool River, Mid-Illovo, Richmond, Gederburg, and Pietermaritzburg; (3) Messrs. Mall (Pty) Ltd., Waschbank, for growers raising from stations between Hargreave, Ingogo, Utrecht, Paulpietersburg, North of Mool River and Waschbank; (4) The undermentioned traders have been granted special permission to take in groundnuts in the normal course of trade, for re-sale to the Controller of Food Supplies only: Kismet Trading Co., Umshilo, R. H. Rothford, Mkhazi, Zululand, Clarence & Co., Ladysmith, M. Moolle, Ladysmith, and Vawter's Store, Newcastle. Before raising groundnuts growers should make adequate provision for supplies of seed next summer.

Indian Casualties

The Department of Defence regrets to announce the following South African casualties—(Killed in action): M. 11293 Pte. John Soobramoney; (Accidentally killed): M. 10959 Opl. Richard Kelly, M. 10000 Pte. Soobramoney Governor; (Accidentally wounded): M. 10060 Sgt. Albert J. Edwards.

Indian Educational Union

At a special general meeting of the Indian Educational Union held in Durban last week it was unanimously resolved to re-organise the Union and elect a secretary in place of Mr. S. Thaver who was relieved of his post because of "insubordination" to the Union. With this end in view a general meeting has been convened for Sunday, June 21, at the Gandhi Library Hall, Queen Street, at 10 a.m. Indian youth organisations are invited to take part in the deliberations. Mr. George Maistry will occupy the chair.

Mass Meeting

A mass meeting of land-owners and residents under the auspices of the Riverside-Briardene and District Indian Ratepayers Association will be held at the Sir Kurma Reddi Indian School, Rustomjee Road, Riverside, on Sunday, June 21 at 1.30 p.m. to review their position regarding reappropriation proposals and to decide upon further action.

Communist Rally

On Monday, June 22, the Communist Party will hold a mass rally at all the workers of Durban at the City Hall. A parade of workers of various organisations will leave the Red Square and march through Grey Street, West Street, and then to the City Hall.

Indian Society For Advancement Of Music And Art

The third Indian Elsteddod under the auspices of the Indian Society for the Advancement of Music and Art, Northern Natal Branch, was held at Glencoe from Friday, May 22, to Monday, May 25 inclusive. The Mayor of Glencoe, Councillor B. J. Viljoen performed the opening ceremony on Friday evening at 7 p.m. The Glencoe school hall, recently extended, was packed, most of those present having come from various Northern Natal centres. Also present was a large number of European patrons. This year the number of entries in both the English and vernacular sections exceeded all expectations. The following centres competed in the festival: Mlotane, Dandee, Dannhauser, Borside, Ladysmith and Glencoe. Officials from Durban included Mr. C. R. Warriner, president of the Council, Mr. P. R. Singh, general secretary and Mr. Edward Govindswami who did most of the adjudicating in the Tamil section. The chairman and the officials of the Northern Natal branch desire to thank the senders of numerous congratulatory messages from all parts of the country. These include letters from His Excellency the Governor-General, members of Parliament, the Administrator of Natal, members of the Union Department of Education and the Natal Education

Department and other prominent Indians and Europeans. A grand variety concert of ballads held on Monday was greatly enjoyed by an appreciative audience consisting of a large number of Indian ladies from the various centres.

Death Of Mrs. Sheikh Abdool

The passing away of Mrs. Sheikh Abdool of Dannhauser in the early hours of Friday morning, June 5, was a great shock to all sections of the community in the Union. She was 61 years old and was ailing for the last 4 months and was married to Mr. Sheikh Abdool in 1892. The late Mrs. Sheikh Abdool accompanied her husband and her brother the late Mr. Sheikh Ameer to pilgrimage in 1934. She was very popular and charitable and her loss is greatly suffered by all those who knew her. She leaves behind two sons, four daughters, twenty-nine grandchildren, six great grandchildren and many relatives and friends to mourn their sad loss. Her late brother Mr. Sheikh Ameer passed away at Dannhauser on May 12 last and within 23 days Mrs. Sheikh Abdool died. She came to Dannhauser with her husband and family 40 years ago, and before coming to Dannhauser her residence was in Nigel and afterwards in Newcastle. A large gathering of Muslims from all parts of the Union were present at the graveside. Many prominent Europeans and Indians of the town were also present. The late Mrs. Sheikh Abdool was buried the same afternoon at the Mohammedan cemetery alongside her brothers. Many telegrams and messages of sympathy were received by the bereaved family.

Carolina Indian Sporting Club

A welcome reception was accorded by the Carolina Indian Sporting Club to Hajee A. E. Bhabha of Belfast and Hajee A. M. Choithia of Makhadodorp who have returned from a pilgrimage to Mecca. Mr. I. M. Dadabhai the president of the club welcomed the distinguished visitors as well as those who had gathered from far and near to attend the function and congratulated the two Hajees for their high achievements in their very young age. The secretary Mr. J. J. Maharaj read out the two illuminated addresses. Amongst other speakers who congratulated the Hajees and spoke in eulogistic terms were Messrs. Montagu H. M. Saad, T. M. Ally, T. M. P. Mahomed, N. P. Tavadia, Montu Abdool Sami (Johannesburg), Cassim Joona (Middleburg), Essop Bhagalia (Erasmelo), E. Mulla (Breyten), L. A. Bhabha (Arrol) Mr. G. H. Bhabha of Wonderfontein responded on behalf of Hajee A. E. Bhabha and Hajee A. M. Choithia and each of the Hajees donated 25 2s. to the club as a mark of appreciation. Amongst other donors in honour of the two Hajees were

Messrs. E. Joona & Sons (Middleburg) and S. A. Bhabha (Carolina) 25 2s. each and Messrs. Jimmy Lalla, Joona Bros., Hajee I. Joona (Middleburg), E. M. Jina, N. P. Tavadia, Abou Saleh (Carolina), Cassim Hassanjee, A. S. A. Bhabha (Badplaate), E. Joona (Wonderfontein) 25 1s. and Messrs. R. J. Maharaj (Carolina), Essop Bhagalia (Erasmelo), Cassim Pliodia (Middleburg), Essop Isaher (Hillside) 10/6 each. The club's sincerest thanks are due to these donors. Before this reception a friendly soccer match was played by the Carolina I. C. S. and the Middleburg I. S. C. which resulted in a win for the latter by 4 goals to nil.

Founder's Day Picnic

It has been the custom for many years past to have a picnic or entertainment for scholars of Wyld Memorial Government-Aided Indian School on or about June 11—the anniversary of the passing into rest of Mr. D. W. Wyld who founded Wyldhaven and the school which bears his name. On Sunday, June 7, under the able leadership of Mr. M. V. Ashary, the new headmaster, nearly two hundred children with Mr. M. K. Govender, chairman of committee, Mr. S. T. Naidoo, manager, trustees, teachers, and a few friends enjoyed a picnic at Umhloti beach. In the afternoon a programme of sports concluded a happy day. The handsome prizes were distributed by the manager Mr. S. T. Naidoo.

Arya Samaj (Manor Gardens)

The Samaj recently received a quantity of Vedic tracts in English from "B. Bachoo's Vedic Literature Dissemination Fund" for distribution, and shall be glad to post to any person requiring same on receipt of 1½d. stamp to cover postage and original cost. The tracts will be issued once every month on one different topic and therefore for further issues a charge of 1½d. has been necessitated in order to keep rotating the fund which has been created by Mr. B. Bachoo. The Samaj hopes that all individuals and societies will take advantage of this, and communicate with the Secretary, 29 Arya Road, Mayville, Durban.

Civic Centre For Non-Europeans

Among post-war schemes which the Johannesburg City Council has prepared is the provision of a non-European civic centre and new headquarters for the non-European and Native Affairs Department. The Administrator has granted borrowing powers amounting to £250,000 for these schemes.

Mr. Shantilal P. Desai of Messrs. Gandhi and Co., accompanied by his wife and Mr. A. N. Goshalla of Messrs. Goshalla's Music Saloon have returned to Durban from India last Thursday.

NEW SHIPMENTS

OF

3 PIECE DAWNI SETS

In Georgette, Crepe de Chine and Satins. Embroidered, Printed and with Indian Jari work in all colours now unpacked.

From 35/- to £6

PER SET.

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES, with Blouse Lengths to match. Beautiful colourings with Gold or Silver work.

From £3 to £18 EACH

Tinsel Work and Embroidered Georgette and Crepe de Chine SAREES. From 17/6 to 65/- EACH.

Stencilled and Embroidered ART SILK SAREES. In all shades. From 10/6 EACH.

LATEST FILM STAR SAREES, showing in fascinating designs and in a new range of colours, with wonderful Jari and Tinsel borders.

Indian made GEORGETTE and SATIN BLOUSES. Huge range of designs and in colours to match SAREES.

From 7/6 EACH.

Our Special Fancy Section is showing Silver, Gold, Tinsel, Jari and Fancy SAREE BORDERS. 8 yds. length in various widths. Ladies' INDIAN SHOES and CHAMPAIN, Fancy EARRINGS, BROOCHES, BANGLES, Hand-embroidered PETTICOATS and BLOUSE LENGTHS in all shades.

Special Values offered in Embroidered, Printed and Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART SILKS. 4 yds. wide, in beautiful shades. From 2/3, 3/6, 4/6 & 5/- PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty Georgette, Crepe de Chine and Satin Hand-made DRESSES for the little ones, in all shades. Sizes 15 to 24

From 3/6 to 10/6 EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain Striped and Checked.

From 2/6 to 6/6 EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS, etc., at specially reduced prices.

WE have great pleasure in advising our many esteemed clients that we have now unpacked huge stocks of Silk and Cotton Piece Goods, Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines in our Wholesale Department.

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS.

THE JAPAN BAZAAR,

JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES & FRIENDLY SERVICE.

* SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL. *

ત્રણ પીસ ઓઠણી

સુટનું

નવું શીપમેન્ટ ૬ મણીન આબુ જે કોમાં ભેગલેટના, નાટીય, અને કેપડીસીંગના સુટા, બેસલ બરેલા, ડાપેલા તેમજ સરી હામવાળા, રંગે નવા રંગોમાં સી. ૩૫ થી ૫૫. ૧ હુબી.

ધી જપાન બજાર

જેહાનીસખર્ગ

બણીતું સાડી શુદ્ધ.

બણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું

સાડી શુદ્ધ

પાકું ઓઠવાર જનતાના મન રંજન કરવા,

ન મુનેહર નવરંગી સાડીઆ અને તેને સગતી બરપુર વસ્તુઆ,

બજારના આવધી બજા કીકાવન આવે,

બહેરની ચાલુ જમાનાની માંગણીને પહોંચી વળવા.

રજે રજ તવી હમે જેહાનીસખર્ગ માં સાડી કીપારમેન્ટ ખાસકામાં આબુ છે.

ફરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી

ખાતી કરવા બહામજ છે.

કચળ શાખની અને બરતબરેલી ભેરમેન્ટ અને કહેવની-સીવની સાડીઆ ... ૧૭/૬ થી ૨૫/-

બાપેલી અને બસા બહેલી રેશમી સાડીઆ ... ૧૫/૬ થી ૨૫/૬

રહેલી ખતાવકના સુદીન અને ભેરમેન્ટ બજારી સાડીઆ રંગ સાથે મળી રંગ એવા ભલે બનવી બરતબરેલી ... ૧૫/૬ થી ૨૫/૬

નોંધે બજારેલી વસ્તુઆ બજારે સુધી ખીલ નખા રંગાં ગરના શાખથી મળશે—

સેનેરા, પેપરી, રાજ શાખની, નરી બરતબી તથા કેન્સી, સાડીની કોનો, ૮ થાન લાંબી, રેશી અપક અને જીલ, કીમ્પોમ; સાડીની પીનો,

બજારીઆ શાખથી બહેલી રેડીકેટ, ગાફીઆ અને બજારી ખતાવકના કહેવની, રહેલી બાપેલી ચાદરો, રેખલ કવર, પાસ બજારી, તોંગે, તોંગે,

સાડીતું કપડું, બરતબરેલું, બાપેલું, બજારીઆ, તોંગે, ભેરમેન્ટ કહેવની-સીવન અથવા આરેક સીમમાં જાડીય પને,

ખાસ મલકેલા બાપે ... ૨/૩, ૩/૬, ૪/૬ અને ૫/૬ થાર.

અખ્યાલના કહેવો, શાખથી બજારીઆ, ભલે બજારી નવી કીકાવન અને કેશીન, કહેવની-સીવન, ભેરમેન્ટ અને સાડીઆ, સાઈબ ૧૧ થી ૨૫ સુધી ... ૩/૬ થી ૧૦/૬ સુધી.

પોરકાચો માટે, સીવકના તેમજ કહેવના મલે કીડીવળા, ચેલકીયાલી તેમજ રંગીન ... ૨/૬ થી ૬/૬ સુધી.

ખતાવક કીડીવાળા અને પેલ સીવકના માટે, પાખાખા, રેશમી કપાસ, કાં, મોકલ, તોંગે વસ્તુઓના આવરો ખાસ મલકેલા કહેવો છે.

રહેલી હુબા અને બજારી અખ્યાલ અને રંગાં ૩/૬ થી ૧૫/૬ સુધી.

P.O. Box 5169 THE JAPAN BAZAAR, 'Phone 33-6229

GIDDOMAL & Co.,

WHOLESALE SILK MERCHANTS,

39 MARKET STREET

JOHANNESBURG.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

અહમ્મદાબાદ ગોપીજીના દરજે
સને ૧૬-૩-૧૩૫૦ અવધાનુ.

પ્રસ્તક ૪૦ મું.

શીનીકસ. શુક્રવાર, તારીખ ૧૯ જુન, ૧૯૪૨.

અંક ૨૪૦.

“ઈન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧૯ જુન ૧૯૪૨.

સુલામી ભોગવતા લોકાર્થી શું થઈ શકે?

સમસ્ત દુનીયામાં હિંદીઓ પોતે રાજકીય સુલામી ભોગવી રહ્યા છે એ વિચારથી પીડાય છે તેનું કારણ એ છે કે હિંદુસ્તાન સ્વતંત્ર દેશ નથી, તે બ્રીટીશ સરકારની જીંસરી હેઠળ સબમી રહ્યું છે. કોઈ પણ બાબતમાં પોતાનો સ્વતંત્ર વિચાર કરવાનો તેને હક નથી. બ્રીટીશ સરકાર જે કંઈ પણ કરવાનું કહે તેની તેણે હા બજવીજ પડે. હાલના યુદ્ધમાં બ્રીટીશ સરકાર તરફથી એનો હાવો કરવામાં આવે છે કે હિંદના રાજદારી નેતાઓ બંધે ગયે તે કહેતા અથવા કરતા હોય પરંતુ હિંદને ખરો ઉત્સાહ બ્રીટીશ તરફ છે. છેલ્લો એક હાખલો કાશીમઠનો આપવામાં આવ્યો છે કે જે હાલના યુદ્ધમાં મોટો ભોમ આપી રહેલો છે. બીજો હાખલો લીબીયાની કાઝમમાં હિંદી સૈનિકોએ બતાવેલી બહાદુરીનો આપવામાં આવ્યો છે.

એ ચિત્રની બીજી બાજુએ રંગુન, જામો, મલયા, સીંગાપોર અને અન્ય સ્થળોએથી આવતા હિંદી કૌશલતીઓ તરફ બતાવવામાં આવતી બલીય બેઠલાવ વાળી વર્તણૂક છે. અને એક ઇન્ડિયા કેબિસ કમીટીએ એ સામે વિરોધ કરાવનારા પસાર કરેલા કરાવોને પ્રસિદ્ધ કરવાની મનાઈ કરીને બ્રીટીશ સરકારે એ બાબતને ઠાટી દેવાની વલણ અબત્તાર કરી છે તે છે. જ્યારે ખુદ માતૃભૂમિમાં બ્રીટીશો જ્યાં સુધી સરકારના યુદ્ધ પ્રયત્નોમાં મદદ કરતા હોય ત્યાં સુધી તેઓનો વાંસો ધાબડવામાં આવતો હોય અને એ તેઓ પોતાની સામે ના અન્યાયોનો વિરોધ કરવા જાય તે

તેઓને હાત પડતી હોય તે તેનો પહેલો હિંદુસ્તાનની બહારના ભાગોમાં પણ અવશ્ય પડવોજી ભોમજે. કોઈ પણ સ્થળે હિંદીને માટે માન નથી. યુરોપથી હિંદુસ્તાન જતા વિદ્યાર્થીઓ યુનીયન ના બંદરેએ ઉતરે ત્યારે હોટેલો તેમજ અન્ય જાહેર સ્થળોમાં તેઓને સહન કરવા પડતાં માનભંગોની તેઓ દરિયાક કંઠે છે. આ દેશમાં આપણી તરફ બતાવતી વર્તણૂકમાં કયોજ કરક નથી થયો. યુદ્ધ પહેલાં જે સ્થિતિ હતી તેજ આજે વર્તી રહી છે. લાગણી ધરાવનારા અંગ્રેજો ના કેટલાક એવી વર્તણૂક સામેના વિરોધના અર્થાપત્રો અખબારોમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે એ સિવાય સ્થિતિ લગભગ હતી તેવી ને તેવીજ છે.

યુદ્ધની વચમાં કરબન સીટી કાઉન્સિલ પોતાની ટાઉન પ્લેનીંગ સ્કીમને ઉત્તાવળે ઘુસાડવા માંગી રહી છે કે જેમાં હિંદીઓને તંબો માટે સ્થાપવામાં આવેલા ખાસ મહાવકા ભત્તાઓમાં સેગ્રેગેટ કરવાનો સવાલ રહેલો છે. સરકાર યુદ્ધ ચાલી રહ્યું છે તે દરમિયાન પણ હિંદીઓની લાગણીઓ દુભાય એવું કંઈ પણ પગલું લેવાનું રોકવાને કશુંજ કરતી નથી. અને હકીકતમાં તે શા માટે કરે જ્યારે ખુદ તેઓની માતૃ ભૂમિમાંજ તેઓને એ કરતાં વધારે સારી વર્તણૂક મળતી નહિ હોય?

બ્રીટીશ લોકોને જ્યારે આ વસ્તુઓ કહેવામાં આવે ત્યારે માફ જાગે છે. તેઓને લાગે છે કે તેઓ છુવન મરણની લડાઈમાં રોકાઈ રહ્યા છે તેવે સમયે તેઓને આવી બાબતમાં કનકમલ થવી નહીં ભોમજે. આ સવાલો યુદ્ધ બાદ ઉઠાવવા ભોમજે

અને હમણા તો નાઝીવાદ અને ફેશીસ્ટવાદ નો સંકલર નાશ કરવામાં સઉએ મદદ કરવી ભોમજે. વળી એક પણ સામ્યવાદી ઓની દોરવણી હેઠળ લોકોને એવું સમજાવી રહ્યો છે કે આ યુદ્ધ દુનીયાના સઘળા લોકોનું યુદ્ધ છે અને દુનીયાના સઘળા લોકોએ નાઝીવાદ અને ફેશીસ્ટવાદનો નાશ કરવાને ભેડાવું ભોમજે. બીજી હલીક એ રજુ કરવામાં આવે છે કે નાઝી અથવા ફેશીસ્ટ અમલમાં આપણી સ્થિતિ હાલના કરતાં વધારે ખરાબ થયો. આપણે જે હકીકત વિચારવાની છે તે એ છે કે આપણે હમેશાં સુલામ પ્રભા તરીકેજ વિચાર કરીશું કે કોઈ પણ જીંસરીમાંથી આઝાદ યવાની ઇન્ટેજરી ધરાવતા લોકો તરીકેજ ચાર કરીશું?

આ દેશમાં હિંદીઓની સંખ્યા બે લાખ ની છે. એ ખરે છે કે આપણી સૌથી પ્રથમ દરજ્જા આ દેશ પ્રત્યે સેવા બજાવવા ની છે. પરંતુ તેમ કરવાની આપણને પુરતી તકજ્જ ક્યાં આપવામાં આવે છે કારણ કે આપણને દુરંમન પ્રભા કરતાં પણ વધારે ખરાબ વર્તણૂક બતાવવામાં આવે છે. હિંદ ના રાષ્ટ્ર તરીકે આપણામાં માતૃભૂમિ પ્રત્યેના પ્રેમનો જાંટો તો અવશ્ય હોયજ, તેના દુઃખે આપણે દુઃખી થઈએ અને તેની પાસેથી આપણે પ્રોત્સાહન લઈએ. આજે આપણે શું ભોમ રહ્યા છીએ? આપણે ભોમજે છીએ કે દુનીયાના લગભગ દરેક દરેક ખુજામાંથી આપણને ખબરો મળે છે પરંતુ હિંદના ખબરોના સંબંધમાં સંપૂર્ણ બ્લેકઆઉટ ભોવામાં આવે છે. તેમ હોવાનું શું કારણ? શું એજ બાબતનો એ એક સળંગ પુરાવો નથી કે બ્રીટીશ ખબરચત્રીઓ દુનીયાને બુઝાણજ પીરસવા માંગે છે અને સત્ય છુપાવવા માંગે છે? શું દુનીયાને એવી જ્ઞાંતિમાં રાખવામાં આવવાની છે કે હિંદુસ્તાનમાં સઘળું સાકે છે અને હિંદના આર્થિક કરોડ લોકો બ્રીટન અને તેના મીત્રરાજ્યોને હાઈફ ટેકા આપી રહ્યા છે. અમને માનવાને સળંગ કારણ છે કે હિંદુસ્તાનમાં સઘળું સાકે નથી અને હિંદના આર્થિક કરોડ લોકોના અપભ્રંશને માનવી

પણે કચ્છી નાખીને હાલના મુદ્દામાં મીત્ર-
શાન્તિથી કહી પણ વિજય પ્રાપ્ત કરી શકવાના
નથી. એવું સુચવવું કે હિંદુઓ લોક
નાથકોને નાની કે ફેરીસ્ટોના તરફ અથવા
તો બાબાન તરફ કંઈ પણ પ્રેમભાવ છે
એ નહીં જુદાઈ છે. તેઓ તેઓના
અમલ હેઠળ રહેવા નથી માંગતા તેમ
ખ્રીસ્તી શાહીવાદ કે બીજા કોઈ પણ શાહી-
વાદની લેખકી એકીએ હેઠળ પણ પડી
રહેવા નથી માંગતા. ગાંધીજી કહે છે તેમ
એ જુગરીમાંથી તેઓને મુક્ત કરે અને હિંદુ
સ્થાન તમારે સૌથી બળવાન મીત્ર બની જશે.
આમ્યવાદીઓનું દુત કે આ લોકોનું
મુદ્દ છે એ અમારે મળે બીજાકુલ ઉતરી
શકતું નથી. રશીયા પેતાની સ્વતંત્રતાને

માટે લડી રહ્યું છે અને અંગ્રેજશાસન તેને
અપવિત્ર મીત્રતા સાધવાની ફરજ પડી છે.
એ રશીયા દુનિયાના લોકોની સ્વતંત્રતા
માટે લડતું હોત તો હિંદુસ્તાન પ્રત્યેની
ખ્રીસ્તની વતનુક વિષે એક શબ્દ સરખો
પણ ઉચ્ચાર્યો વિના તેનાથી ખ્રીસ્તની
સાથે સખી રીતે થઈ શકે?

ગયા સ્વીવારે સંયુક્ત રાષ્ટ્રોનો ક્ષવ
હિન ઉજવાયો હતો. એ મહાન પ્રસંગે
જનરલ સ્મટને પ્રેસિડન્ટ આપનાર પ્રવચન
કહ્યું હતું. તેમણે કહ્યું કે આ દિવસ

“એક મહાન અર્પાતકાસીક પ્રસંગ” આમ
મન સુચવનારો છે. એ પ્રસંગ તે સ્વતંત્ર
માનવજાતીના મહાન સંગઠનોને જન્મ કે
એ આપણે હવે સંયુક્ત રાષ્ટ્રો કરીએ

હોએ...સ્વતંત્રતા, સ્વતંત્ર મનુષ્ય, સ્વતંત્ર
માનવ આત્મા, કે જેનું આજે જે રીતે ધોર
અપમાન થઈ રહ્યું છે તે રીતે ફરી ફરી
થવા નહીં દેખે. મનુષ્ય પ્રકૃતિની સામેનો
આ મહાન અપરાધ આ પ્રતિકુળતા પુનરા-
વર્તનનો છેવટને માટે અંત કાંઈ દેવાનો
છે. તેને માટે આપણે આ મહાન ધર્મયુદ્ધ
કરી રહ્યા છીએ અને સંયુક્ત રાષ્ટ્રો તેમાં
સામેલ થયાં છે.”

આ શબ્દો ઉચ્ચભાવના બરેલા છે. પરંતુ
હિંદીઓને લાગે છે કે તેની પાછળ અમલ
નથી અને તેથી તે ખીચ્યા છે. ઇશ્વરનું રક્ષ
કરવું અને તેના ફરમાનનો અનાદર કરવો
તેના જેવું એ છે. ઇશ્વરની સહાયતા તમે
વ્યર્થ માગી રહ્યા છો એ તેના કાનુનનું આ
ધર્મીએ પાલન કરવાને તમે તૈયાર ન હો

હિંસની દરખાસ્ત પર ગાંધીજી

“એ કમનસીબ દરખાસ્ત” ■ મયાળા
હેઠળ ગાંધીજી ‘હરિજનજાગૃ’ માં નીચે પ્રમાણે
લખે છે:

બહુ કશું વાત છે કે ખ્રીસ્તી સરકારે અહીંની
રાજકીય મસાલા ઓઠાવવા એક એવી
દરખાસ્ત મોકલી જે દેખાતી રીતેજ એવી
હાસ્યાર્થક હતી કે કોઈ પણ તેનો સ્વીકાર ન
કરી શકે. અને તે લખ આવનાર સર રેકર્ડ
કોપ્સ હતા એ વિશેષ કમનસીબી છે; કારણ
કે હિંદુમતવાદીઓમાં સૌથી ઉદ્ધામ તથા હિંદુના
મિત્ર તરીકે એમની ખ્યાતી છે. એમની મુખનિષા
વિષે મને શંકા નથી. એ માનતા હતા કે
હિંદુસ્તાન માટે આ કરતાં વધારે સારી વસ્તુ
કોઈ સાચી શક્ય ન હોત. પણ એમણે એટલું
તો ગણવું જોઈતું હતું કે કમમાં કમ મહાસત્યા
તો બીજાજ છે. હિંદુસ્તાનને સામાજિકથી કુદા
પડવાનો હક બહુવાળા આવે એવી ભાવના
રોમીનીમન સ્ટેટસની સામેથી જોઈ નહિ. તેઓ
એ પણ ગણતા હતા કે આ દરખાસ્તમાં
રાજકીયકારના સિદ્ધાંતો વિશે જુદી જુદી કલ્પના
જાણનાર મધ્ય દુકામાં હિંદુસ્તાનને પહેલી
નાખવાની કલ્પના રહેલી હતી. એમાં ખાલીસ્તાન
ની કલ્પના હતી, છતાં તે સુરક્ષિત ભીમ છપ્પે
છે તેવું પાશ્ચાત્યો નહોતું. અને છેવટે, એ
મોજાનામાં દેશની રક્ષાના વિષય પર બવાબાર
પ્રધાનોને કહી સાચી પ્રજા આપવાની વાત
નહોતી.

હકીકત એ છે કે સર રેકર્ડ કોપ્સ સામાન્ય
વાદી તંત્રનું અંગ બનવાથી અગ્રણ્ય તેના રંગે
રંગાઈ ગયા એવું એ બળવાન તંત્ર છે. હિંદુ-
સ્તાનનો એ લગભગ હમેશને અનુભવ છે કે
જે હિંદીઓ તંત્રમાં જેવાક જાય છે તેઓ
પોતાની સ્વતંત્ર પ્રિય બેસે છે, અને સંવા
આ કેવળ તે તંત્રના સહાયકો બની જાય છે,
અને મણી વાર સામાજિક બંધનમાં તે તંત્રી-
ઓથી થકુ મદી જાય છે.

એ સર રેકર્ડ એ તંત્રથી અલિપ્ત રહ્યા
હોત તો તેમણે હોદ્દામાં પોતાના જીવન મીત્ર
સાથે મલકત ફરી હોત અને આ કંઈક વિશિષ્ટ
કામ હાથમાં લેતાં પહેલાં તેમની સંમતિ મેળવી
હોત. એ એમ કહેવામાં આવે કે આમ કરવું
સમવ્યવસ્થા ન થાત, તો હું જે કહું છું કે
તંત્રનું અંગ બન્યા પછી તેમને એની અસર
તરીકે રંગાયા વિના અને જે સાચી રીતે છે તે
કરવાની શક્તિ બોધ બેદા વિના કુદરતે નહોતો
તેને અર્થ પણ આજ છે.

પણ જૂતકાળ વિષે કે અંગ્રેજોની મુશ્કેલ વિષે
વિમાસજી કરવામાં કશો સાર નથી. આપણું
પોતાનું સંભાળવાની ચિંતા કરવામાં વધારે
લાગે છે. આપણે આપણું મંવાળી લઈશું
તો અંગ્રેજો તો પોતાનું સંભાળી લેશેજ, આપની
જાણ, બહે બાબીઓ, ઘણી છે અપરણી
કિશોરો માટે અંગ્રેજોને આ હોય રહેશે? આમ
કોમડો કહેલ નહિ આ સુધી સ્વતંત્રતા મેળવવી
અશક્ય છે. આ દેખાતી વસ્તુ પર આપ
ચીઆમણું ન કરીએ એનો શી રીતે ઉકેલ
લાવવો એ કુદરતે સવાલ છે. આ કોપડો કહેવા
વિનાજ સ્વતંત્રતા મળશે કે મળી શકે એમ
કર્તા સુધી જાણે પહેલાં માને છે આ સુધી તેનો
કહેલ આવવાનો પણ નથી. આ અગમ્ય
અણકેસનાસ બનેલા કોપડાને નિઃકાલ આણવા
ના બે માર્ગ છે. એક અદિસાને રાજમાર્ગ
છે; બીજો હિંસનો. પહેલામાં બીજા પક્ષની
સંમતિ કે સહકારની પહેલાંથી જરૂર નથી.
બે બાગેસ વચ્ચે એક ફેરીની માસકી વિષે
અમડો થાય, તો અદિક માર્ગ એક હાકરાએ
તે બીજાના હાથમાં છોડી દેવાનો છે. સાથેજ
બીજો બધી મે છે તે લેવાનો અર્થ એ કે કોડ-
નાર હાકરા તેની જોડે સહકાર નહિ કરે. બીજો
રસ્તો છે હિંદ પ્રમાણે ભરી લેવાનો. તેમાં એક
જાજુ તેટલા પ્રસંગ પુરતો ફારી જાય ત્યાં સુધી
જાણે જાણી લઈ મે છે. સ્વતંત્રતામાં રહ
લેનાર ફરકે આ બેમાંથી પોતાની પસંદગી કરી

લેવાની છે. મને લાગે છે કે મુખ્ય પાત્રોએ
પોતપોતાની પસંદગી કરીજી લીધી છે. પણ
આમમળ પોતાને માટે નિશ્ચય કરી ચકતી નથી.
તેમનાથી બને તો તેમણે સ્વતંત્રપણે વિચાર
કરવો જોઈએ, અને એકલાનું બેવ રાખી અદિક
માર્ગને સ્વીકારવો જોઈએ. એટલે કે સામાન્ય
સર્વે હિંદુઓ અને મુસલમાનો એ એમ માનતા
હોય કે હિંદુમતથી સાથે રહેવું સમ્ય છે અને
જરૂરી પણ છે, તો તેમણે એકબીજા સાથે
લાકડ્યારો વધારવો જોઈએ. એઓ હિંદુ મુસલ-
માનો બે ભિન્ન પ્રજાઓ માને છે અને હિંદુ-
સ્તાનના કોઈ દષ્ટિએ બે દુકાં પાકવામાં માને
છે તેઓ માનવાયે રહી શકે કે કેમ તે હું
બણતો નથી.

એ મુસલમાનોનો મણેજ મોટે ભાગે એમ
માનતો હોય કે તેઓ એક જુદીજ પ્રજા છે
અને તેમને હિંદુઓ તથા બીજા કોઈ સાથે
કશું મળતાપણુ નથી, તો જગતની કાંઈ પણ
સત્તા તેમને બીજી રીતે વિચારવાની ફરજ પાડી
શકશે નહિ, અને જો તે ધોરણ પર તેઓ હિંદુ-
સ્તાનના ભાગ પાડવા માગતા હોય તો-સિવાય
કે હિંદુઓ એ ભાગલાની સામે લડી લેવા માગતા
હોય—તેમને ભાગલા કરવા દેવા પડશે. હું
એવું છું કે જાણે પણ તરફથી મુજે મોટે
આની તૈયારીઓ ચાલી રહી છે. આ આત્મ-
ખાતને રસ્તો છે. ફરક પડતો કદાચ અંગ્રેજો
કે કોઈ બીજા પરદેશી સત્તાની મદદની જરૂર
પડશે. એટલે કે સ્વતંત્રતાને હંસા પ્રચુપ!
પછી હાલ સ્વતંત્રતા માટે નહિ રહે, પણ
પેલા કાલ્પનિક હાકરાએની કાલ્પનિક ફેરી માટે.
કલ્પનામાં આનું વિચાર મારાથી સહન થઈ
શકતું નથી. એનો સાક્ષી બનીને જીવવાની
મારી છપ્પા નથી. સ્વતંત્રતા માટે એના થકને
લડી લેવાનું જોવાનું મને ગમે. સ્વતંત્રતા
મેળવવાનો મધ્યમ કરતાં કરતાંજ સંભવ છે કે
આપણે આપણી લડાઈઓ મુલી થયા હોઈશું.
પણ નહીં સત્યા હોઈએ તોજ, સહુ પડેજ તો,
જીવવાનો વખત તે પછી આવશે.

મારકેટની તપાસ કમીટી

કરૂણ સીટી કમિટીએ નીચેની મારકેટની તપાસ કમીટી સમક્ષ ચૂરવાર તા. ૧૧ મીએ વધુ જણાવીએ અપાઇ હતી.

મી. એસ. ટી. અમોસે જુઓની આગતાં એવી સુચના હતી કે કરૂણ સીટી મારકેટ સવારે ૮ વાગે ખુલે તે પહેલાં લીંદા રહેવડે મારકેટ ખંધ થવી જોઈએ, તેમણે કહ્યું કે તે મારકેટમાં વખતે વખત ખરીદવા જાય છે. મારકેટનો સ્થાન બદલવામાં છે અને તેના ઉપર મોટા ભોળા રહે છે. આગામી સમયે દીવસના અનેક વખત મારકેટમાં નહીં જાય.

એવી મધુ ટીકા થઈ રહી છે કે મારકેટમાં પ્રાણુસતો ભાર સારો નથી ઉપજતો. તેમ કારણ એ છે કે ખરીદનારાઓની અછત છે. પણ ખરીદનારાઓ રાવોટસ મારકેટમાં આગમી છે કેમકે ત્યાં માલ ૫૦ ટકા સમયે વેચાતો હોવાથી છે.

રાવોટસ મારકેટ સીટી મારકેટની સાથે ફરી-ફાઈ કરી રહી છે અને તેથી સીટી મારકેટ ખુલે કારે રાવોટસ મારકેટ ખંધ થઈ જાય જોઈએ, જે મોટા બદલવા ઉપર કમીટી કોમ નેમોને રાવોટસ મારકેટમાંથી સરતા આવે સારવાઈ ખરીદવાનો બદલો મળવો જોઈએ.

કમીટીના પ્રમુખ મી. એસ. સોન્ડે જણાવ્યું કે મારકેટ ખોલવા અને ખંધ કરવાનો વખત સીટી કમિટીના કરાવથી દેરની સમય છે. રાવોટસ મારકેટ રોજ સવારે ૬-૩૦ વાગે ખંધ થાય છે.

સીટી મારકેટમાં આવે આગામી મળવાનું કારણ મી. અમોસે એ જણાવ્યું કે રેલવે તરફથી માલ મોટા ટ્રીલીવર થાય છે ખાસ કરીને કમીટી સવારે મોટા આવેલા માલ વેચવામાં આવે છે અને મોટા આગમી ખરીદનારાઓ વેચાણ થાય તે વખતે મારકેટમાંથી આવ્યા મળા હોય છે. તેમણે કહ્યું કે રેલવેમાંથી માલ ચુકવવા કરતાં મોટા સ્વીકારવા નહીં જોઈએ, અથવા તો માલ પીકઅપ દરમિયાન રાખી શકાય તેને માટે કોઈ એજન્ટની સમ-વડ થવી જોઈએ.

મારકેટની એક સ્ટોલ હોલર મી. એસ. ટી. કોલરને મારકેટમાં સ્ટોલ થતો દોવાની ફરીવાર કરી. તેણે કહ્યું કે માલ ખરીદાય છે અને તેને ત્યાં ફરી ફરી નવાની વેચવામાં આવે છે. લીંદાઓની રીમ હોવાનું તેણે જણાવ્યું અને કહ્યું કે એક માણસ ખીક કરે છે અને તેને માલ મળી જાય એટલે આગામી સમયે તે તમા ખીલ સાધીએ તે પહેલાં દેવા અને નેમોને ખાતે ઉધારવાની સુચના આપે છે. મારીસ કોલરને કહ્યું કે આગામી સમયે એવી સુચના આપવી જોઈએ કે માલની જેને ખીક ફરી

હોય તેને ખાતે ઉધારવો જોઈએ.

ખીલ ફરેટસ મી. એ. રોડનખેરે કહ્યું કે રીંગની વાત પીકઅપ થતી છે. તે ૨૦ વર્ષે થતાં મારકેટમાં જાય છે અને તેના માનવા મુજબ સધળું સારી રીતે ચાલે છે. રેલવે તરફથી માલ મોટા ટ્રીલીવર થતો દોવાની તેણે થઈ ફરીવાર કરી હતી.

મી. બી. આર. કેશી, જનરલ ડીપરે જણાવ્યું કે મારકેટમાં ભરતી અને અછત થવાનું કારણ દુનિયા અખબારમાં મારકેટના આવે જવાય અને આગામી થાય છે તે છે. કારણે કમીટી આવે મળેલા દોવાનું વાંચે છે અને મોટા વખતમાં મારકેટમાં અછત માલ આવી રહે છે.

તેણે મારકેટના આવે બે માસને માટે અછત થઈ ખંધ થવાનું કહ્યું. તેમ કરવાથી માલ સ્થાય થઈ જશે.

માલના આવે ઉધારવાની સુચનાને તેણે વિરોધ કરતાં કહ્યું કે તેમ થાય તો મારકેટની જનરલ ડીપરે જેવા ફરીથી સ્થાય થઈ જાય. રીંગ જવું કમીટી દોવાનો તેણે પ્રત્યક્ષ કર્યો.

મી. એ. ને. રીચર્ડસને કહ્યું કે કમિટી પાછો ની ફરીવારને પહેલાં વળવાને ૨૦ કે ૨૫ ટકા માલ નાના જથ્થામાં ખાસ વાડ કરી તેની અંદર અમુક નીચી વખતે દાખલ તરીકે સવારે ૬ વાગે વેચાવો જોઈએ.

પ્રમુખે કહ્યું કે તેમ કરવાને પ્રથમ પ્રાણુસરો ની પરવાનગી મેળવવી પડશે.

પ્રાસવેટ દોટલ અને મોર્ગેન દાક્ષિણા માલોને મી. એસ. સોન્ડેના પ્રમુખ મી. એસ. કમ્પુ, કેમન્ડે કહ્યું કે તેની સંસ્થાને મારકેટમાં કાલ ચાલી રહી કે તે સ્થાનથી સંતોષ છે. પ્રાણુસ ૧૨ વાગ્યા સુધી નાના જથ્થામાં વેચાવું જોઈએ

અને જે બાકી રહે તે હોલો અને ખીલ ખરીદનારાઓને મોટા જથ્થામાં વેચાવું જોઈએ એવી નો સુચના થઈ હતી તેના સંબંધમાં તે આવ્યા હતા. તેણે કહ્યું કે હોલોને માટે મારકેટ સવારના ૮ વાગે ખુલે એ અનુકૂળ છે. માલ નાના જથ્થામાં વેચાવું કામ સીટી મારકેટ નું નથી. મારકેટની આગામી રીટેન કમીટી છે. અધિકી દાક્ષિણામાં પોતાની રાખી જરૂરી વાતો ખરીદી શકે છે.

કરૂણ વીમેન્સ અધીક્ષીપલ એમોસેના ના પ્રતિનીધી તરીકે મારીસ ની ખરીદનાર, મી. ડી. એ. સ્ટન અને મી. સી. એ. મોલસોર કારણ થઈ હતી. તેઓએ કહ્યું મારકેટના સ્થાન પર એમોસે પણ દાખલ કરવી જોઈએ. આગામી સંખ્યા આગામી દોવાની ખરીદ નારાઓને રાહ જોઈ કમીટી રહેવું પડે છે. આગામી મોર્ગેન અને ગુમાવાનું કામ કરી શકે. મી. સી. કેપ. એ કારણ, જેણે મારકેટમાં રજા ભાડે રાખેલું છે, તેણે ફરીવાર કરી કે કમિટી દોવાનો આગામીમાંથી પ્રાણુસ ખરીદી તેને મારકેટની અંદર ૧૨ ચુકવવામાં વેળા કે છે એમ કમિટી ગેરકાયદે છે અને તેણે પેશીસને ફરીવાર કરી હતી જ્યાં કમીટી થઈ નથી. તેણે કહ્યું કે આગામી સમયે મોટા ખરીદનારાઓને ખર્ચ કરે છે. કે જેથી તેઓનું કામ જતલી થતી જાય.

મી. બી. એમોસેને કહ્યું કે કમીટીને કામ ની ફરીવાર કરવાનું કમીટી કારણ નથી મળા સપ્ટેમ્બરથી તેના અનુભવ પ્રમાણે સારો માલ હોય તો સારો માલ આવે છે. ખાસ માલ ખરીદનારને આગમી નથી.

મારકેટ કમીટી લીંદા ખરીદનારાઓની સમ-વડને માટે આજે (શુક્રવાર) સવારે ફરી મેમ્બરો.

દક્ષિણ આફ્રિકાના ટુંક ખબરો

કરૂણનામાં ચાલુ બેન્કબ્રોક

કરૂણ સહેરમાં આવે બેન્કથી ૨૦ માસના મોરવામાં સાંજથી સવાર સુધી ચાલુ બેન્કબ્રોક રહેવાનું જુલવારે બંધ થઈ ગયું છે. બેન્કબ્રોકને માટે જુલવારે વાપરો નહિ તેને માટે નીચેના કુકમે બંધાર પાયા છે:

(૧) સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ સુધી સધળાં મકાનો માં સંપૂર્ણ અંધાર કરી દેશે.

(૨) સધળાં વાહનોએ થઈ એ વખતે ૬૨-મીયાન પોતાની ખાતે કોઈ દેશે.

(૩) અમુક કારખાના અને મકાનો જ્યાં અમુક વાહન અંગેનું કામ ચાલતું હશે ત્યાં અતીએ નીચે મેરીસ કમિટીની પરવાનગી થી રહી શકશે.

(૪) આને માટે સાબરીન કે બીજા માલ પણ રીતે ચેલેજી આપવામાં આવશે નહિ

(૫) ત્રીજે જણાવ્યા મુજબ એટલે સીમન થાય તો સધળા સી. બી. એસ. ના માણસોએ પોતાને અપાયેલા કુકમે મુજબ વર્તવું નહિ નહિ પ્રજાએ સધળા સાચેના પદમાં હોય.

(૬) ત્રીજે જણાવ્યા મુજબ એટલે સીમન થાય તો સારે સમયે ૩ કુકમે જરૂર થવાના કે સી. બી. એસ. એટલે સીમન થાય માટે વખત એક એક મીનિટ સુધી નામની વાપરશે.

એટલે સીમન ના સાબરીન ચાલુ થાયશે. કામના બેન્ક બ્રોકને સીમે કરૂણના ખબર પાડી હોતો સીમનવારે ચુકવવા સુધી ચાર વાગે ખંધ થશે. શુક્રવારે ૮ વાગે અને સમીતરે

નીચમ મુજબ ૧ વાગે બંધ થશે.

બેસેઆક્ટ હરખીયાન મોટરો પણ બનીએ છીએ ત્યાં વિવાદ ચલાવી નહિ ચલાવ.

નિશાએ જતાં છોકરાંઓ માટે એવો નીચમ થયો છે તે નિશાએ જવાના વખત અમારે એક્સર્ટ સીનનલ વાગે તો એક્સર્ટ કલીયર ન વાગે ત્યાં સુધી છોકરાંઓએ નિશાએ નહિ જવું તે છોકરાંઓ નિશાએમાં હોય અને એક્સર્ટ સીનનલ થાય તો છોકરાંઓને ઘેર મોકલી દેવા. જે એક્સર્ટ સીનનલ વાગે તો એક્સર્ટ કલીયર ન વાગે ત્યાં સુધી છોકરાંઓને નિશાએમાં રાખવા.

માલના બાયો વિશે નવા ધારો

એસોસીએટ મેજિસ્ટ્રેટ એલ ધામનું અને પ્રાઇસ કન્ટ્રોલર વચ્ચે મળા એપ્રીલમાં કમ્પાઇન માં થયેલી વાતચાટના પરિણામે મળા મુકદ્દારના એકેટમાં માલના બાયોનું નવું ધોરણ ઘણું છે. એ નવાં ધોરણ સાથે ૧૯૪૧ના અક્ટોબર પહેલાના ભાગે રિપર કરનારી નોટીસ બહાર પાડવામાં આવી હતી તે ૨૯ કરવામાં આવી છે. એટલે તા. ૧ થી જુલાઈથી તા. ૧૫ અક્ટોબર ૧૯૪૧ પહેલાં આવેલા માલ તેમજ તે પછી આવેલા માલ નવા ધોરણ મુજબ વેચી શકશે. વેપારીઓ સવળા માલનો આવ નવા ધોરણ મુજબ રાખી શકશે જે કે તા. ૧૫ અક્ટોબર ૧૯૪૧ પછીના માલનો ભાવ જે વેપારીઓ જુના ધોરણ મુજબ રાખવા મહાતા દોષ તેઓ તેમ પણ કરી શકશે. પરંતુ તા. ૧૫ અક્ટોબર ૧૯૪૧ માં સ્પષ્ટ કરવામાં આવેલા આવે કાંઈથી માલ વેચી નહિ શકાય સિવાય કે એ આવે નવાં ધોરણમાં મંજૂર થયાં હોય તે મુજબ હોય.

ખીજ એક નોટીસ મુજબ જુલાઈ તા. ૧૫ થીથી વેપારીઓએ નોટીસમાં જણાવેલા માલપર વધારામાં વધારે વાલો કરવાપેલા હોય તે માલકો થી મોબી રીને નોંધ સહાય તેમ હસ્તપ્રાપ્ત થવી રાખવા પડશે.

મંજીનકના વેચાણપર પ્રતિબંધ

તા. ૧૦ એપ્રિલ ૧૯૪૨ ની સરકારી નોટીસ નં. ૧૦૫ ની રૂએ મંજીનક ઉપાધિકારીઓથી પોતાનો મંજીનકનો પાટ કન્ટ્રોલર એલ કુડ સુપ્રાઇઝ સિવાય બીજા કોઇને વેચી નહિ ચલાવ. નીચના એજન્ટો નીમવામાં આવ્યા છે કે જેઓ તે રિપર કરી શકશે અને કન્ટ્રોલર એલ કુડની વર્તિ તેની કીપન સુધી ચકશે. નીચે જણાવેલા રથોએ મટે કન્ટ્રોલર તરફથી રેસેન બરવામાં આવશે પરંતુ નક્કર એજન્ટ કરતા હુરવા રથોએ મોકલવામાં આવે તેનું રેસેન ઉપાધિકારી અને બરતું પડશે.

(૧) મેક્સર્ટ રૂબીન એન્ડ પાર્ટનર્સ પ્રાપ્રાઇટરી લીમીટેડ, ૫૯૫, રમીય સ્ટ્રોટ, હરખન, સાઉથ અને નોર્થ કારકના ઉપાધિકારીઓને મટેજ

(૨) મેક્સર્ટ મેકડોનલ્ડ એન્ડ કા કમ્પેનીઝ પ્રાપ્રાઇટરી લીમીટેડ, ૫૯૫, રમીય સ્ટ્રોટ, હરખન, સાઉથ અને નોર્થ કારકના ઉપાધિકારીઓને મટેજ

રીવરની હાથિયો, પીકેટબોરો, રીમખન્ડ, અન્ડર-બર્મ અને ગેરીટકબર્મ વચ્ચેના રેસનેરોએ રેલ કરનારાઓ માટે.

(૩) મેક્સર્ટ માલ પ્રાપ્રાઇટરી લીમીટેડ, વેક્સ-બેન્ક, બર્મીસ, હીંગો, મુકેન્ડ, પોસપીટર્સ-બર્મ, મુકેન્ડીવરલી કન્ટર અને વોલબેન્ક વચ્ચેના રેસનેરોએ રેલ કરનારાઓ માટે.

(૪) નીચના વેપારીઓને સાધારણ નીચમ મુજબ મંજીનક અરીડી કન્ટ્રોલર એલ કુડ સુપ્રાઇઝને ફરી વેચવાની ખાસ પરવાનગી અપાઇ છે:

ક્રીસ્ટલ ટ્રેડિંગ કા. અગ્રીન્ટો; આર. એમ. રથરફર્ડ, મુકેન્ડ, મુકેન્ડ-બ; કલેન્ડ-સ એન્ડ કા. લેડીસપીથ; એમ. મુકા, લેડીસપીથ; અને વાવકાક રોર, ન્યુકાસલ.

મંજીનક રેલ કરવા અમારે બેકુનેએ આવી બકુને માટે ખીચો મા? ભોજના દોષ તેટલા સાંચી રાખવાની કાળજી લેવી.

મીનાએનો વર્જકેસ સાથે વિરોધ

પ્રાચીનપાથી રી પી લો 'રન્ડ રેલી મેક્' માં લખે છે:...હુર પૂર્વમાં ખાલીશ અને મીના એલવન્ડો નેડાનેડ મરી રવા છે છતાં મુકી-નનમાં મીનાએ વિરુદ્ધ કામચૂવી પ્રવર્તે રહી છે. કામચૂવરના સફેરમાં માલગમના બનાવો બની મના છે અને મીના ખાસારીએ તેમજ રથાનીક મીના રહીશના અપગમો થયાં છે. મુનીપનના બંદરોપર આવી બોરીસ કોન-વેલોમાં કામ કરતા હનરો મીનાએનો અપ-માનો સહેવા પડે છે. મીના વખતપર મારો એક સાચી રથાનિક પોલીસ રેસને ગમે હો અને ત્યાં જમ પહેલાં ખાલી કાઉન્ટર અગમ વર્જકેસ રથો. તેો અપગમ તરફથી નેન-મુરોપીયન કાઉન્ટરપર માલગ જાણું કેરી દેવમાં આવ્યું જે નેડીવેલી બકેન્ડ હુર મારો મીથ લાંચી મળ તે પહેલાં નો બીજા અપગ-દારને તેની સુમ લાગી અને સાંચી આદ્ય જવાની ગુમ પાડી ઉકો. મીનાએ તરફ મુકીવનમાં વર્જકેસ બનાવવા છે તેનો ફનીયાના બીજા કાલ પળુ મુકેરેલા દેશમાં નેડામાં નથી આવતો. તેને બકેસ મીનાએને અપગમાં સમાન મળવામાં આવે છે. ધરી રાજ્યોમાંથી આવતા કેરીએને પગ અમાસ કરતાં વધારે સારી વર્તણૂક બનાવવા છે. મારી કમના છે કે સરકારે આવે બનાવો બનતા અકકારાને વળાં પલમાં લેવાં નેડાએ અને વર્જકેસ પાનારા અને પ્રાઇ-મંથિત કામચૂવેના અપગમાંથી મીનાએને સર્વતર હુમલ કરવા નેડાએ.

ફનીયામાં નીરક્ષરો કેટલા છે

ફનીયાના કેશક બાગમાં નિવસરના કેટલી વર્તે રવા છે તેના મોલનારા આંકડા નીચે આપવામાં આવ્યા છે:

૧૦ વર્ષે જમરના વસતીના નિઃક્ષરોની સંખ્યા દેશ

પ્રદેશ (૧૯૨૭)	૮૬,૧૭,૦૦૦	૮૫-૭
બેંગલોર (૧૯૩૧)	૨૬,૮૬,૦૦,૦૦૦	૮૪-૦
બાંગ્લા (૧૯૨૦)	૨,૮૧,૨૭,૦૦૦	૮૩-૦
મેકરીશ (૧૯૩૦)	૬૦,૦૦,૦૦૦	૫૬-૩
દાર્જી (૧૯૩૫)	૧૭,૦૫,૦૦૦	૫૫-૧
રહીયામાં (૧૯૩૭) માં જે કે નિરક્ષરોની સંખ્યા	૨,૦૮,૦૦,૦૦૦	હતી છતાં વસતીના તે માત્ર ૧૩ ટકા જ હતા. દક્ષિણ આફ્રિકાના આંકડા મળી શકતા નથી. કોડમાં ૨૦૦ દેશ નિરક્ષરો છે. આ આંકડા નેડાનીસબર્મના 'સ્ટાર' આપેલા છે અને તે લખે છે કે જે કે તેમાંના કેટલાક જુના છે છતાં ફનીયામાં કેટલા બધા મોલો લખી વાંચી નથી શકતા તેનો ને અપાઇ આપનારા છે.

—૦—

પરચુરણ

—મજુર પાતા તરફથી બંદરે કરવામાં આવ્યું જે કે મોકલેને કેસ એલ લીધે એલવન્ડો પોતાના માલિકો તરફથી બરકાત નહી મળતું હોય તેઓએ મજુર પાતાને બચાવ કરવી જેથી તે મજુર પલમાં રહેશે. આ બચાવમાં હિન્દુરેસરો નીચી સહાય તેમ નથી પલતું માલિકો તરફથી હિન્દુરેસરો લીધે એલવન્ડો અપગમાં મલકત થાય તે મજુર પાતાં ના સમાન જરાયે સહન કરશે.

—પોરક માલકે બંદરે કહ્યું છે કે રાવના વારો લેવાનું બંધ કરવામાં આવ્યું છે.

—લેડીસ અને કેન્ટલ રુડ-ટોના રુડ-ટોના માટે નવા માલ તા. ૧૨ મીના મેડેટમાં બહાર પડ્યાં છે.

—નેડાનીસબર્મ સીરી મન-સીરી મુજબ બાક મુકાર ની લોજના પછી જે તેમાં નોન-મુરોપીયનો માટે એક સામાન્ય મેળાવણી મળે અને નોન-મુરોપીયન અને નેડીસ એલવન્ડો મટે નવાં કેડકેલેટીશ રથાપ-વાની બચરવા કરવામાં આવી છે. કોડગીવીરરેસરો આ પોલના કોડગી લેવાની મજુરી આપી છે.

—મંથવારના બચર છે કે લીધીવાની કસ્ટોમાં જેમરક એપગમાં આવો પડ્યું છે.

—અરમન કાર્ક કમલકનો સંદેશો કહે છે કે આ-કોનાની કન્ટર મટે ધારી રેલેક્સ બીરીસ હરક રાખલ મર્કેસરુ નથી અને ઉદાહરણ કાર્ક કમલક કહે છે કે અકકોનામાં અને એલ નાકમમાં રથાપમાં રથોનો મરી રાજ્યોએ કમલે કમ લીધો છે, સીરીસ કમલક કહે છે કે તેની હાર થઇ છે.

—ખીરાએ લીધેનસીમાં કનાઈનની ૧૧ માલક દક્ષિણ-પશ્ચિમે આવેલું કામલકો ખાલી કરી મળા છે.

—કમલકની મેક્સર્ટ નાંચી એન્ડ કા.ની પેટીયા માં, સાવિત્રાલ પી. દેરાલ પોતાના મર્કેપલિન સાથે અને મોકલોવા રુડકીસ સહનના બી. એ. એન. કોડગીવા રથેકથી મવા અરકાને ફેરવેલ આવો પહેંઆ છે.

અખીલ હિંદ મહાસભા સમીતી

રાષ્ટ્રપતિનું બાધક અને યુદ્ધનો ઠરાવ

એ પ્રોત્સાહન આપીએ જોઈએ હિન્દુઓ પ્રેરિત થઈને અખિલ હિન્દી બેઠક અસાધ્યતા માં મળી હતી. રાષ્ટ્રપતિ મોહનલાલ આગ્રા તે સમયે બાધક ઠરાવ નીચે પ્રમાણે જણાવ્યું હતું :

મેં વખતે તા. ૧૫ મી જાન્યુઆરીએ વડોદરામાં આપણે એક મહત્ત્વ પૂર્ણ ગ્રંથ મંદીના ભવનમાં છે. દરમિયાન યુદ્ધ હિંદી નજીક ને નજીક આવી રહ્યું છે. હિંદીના જગદીશ અને દરિયાઈ મોરચાઓને ભય લેતા થયા છે. સિંધપુર જે અલગ અલગ, તેનું મતન થયું છે. તાર બાદ રંગુનનો પણ પારો આવી ગયો છે. હવે આપણા કાનગારાને સ્પર્શ કર્યો છે.

હિંદીના બાધક વિધેયની જગત

આપણે કહેવામાં આવે છે, શ્રી. સરકાર હિંદી પરિશિષ્ટનો તરો છૂટક કરવા માગે છે. જાહેર થયું હતું કે યુદ્ધ પ્રધાનમંડળના સભ્ય સર કીપ્સને હિંદી મેસેજમાં આવે છે. સર કીપ્સ આપણને અભ્યર્થના નથી. એમના આમરને હિંદીમાં અને આખી દુનિયામાં આશા ને જન્મ આપ્યો હતો. શા સમીતી બોલાવાઈ અને નહીં થયું કે મારે તેમને મળવું અને એમની દરખાસ્તો વિચારવા જેવી લાગે, તો શા સમીતી બોલાવવી. આ પછી મોહનલાલ આગ્રાએ સર કીપ્સ સાથેની મુલાકાતો વચ્ચે સંઘર્ષો ઘટીને વીવેચન કરી જણાવ્યું કે, શ્રી. સરકારની કામી અદેરાતમાં હિંદીના બાધક વિધેયના રૂબરૂ અર્થ હતા. બાધક એટલું અનિશ્ચિત હતું કે, એ દરખાસ્તોને લેખતાં. વર્તમાન માટે શા નિર્ણય હતો એ મહાસભાએ નોંધવાનું હતું. પણ એક વસ્તુ સ્પષ્ટ હતી કે, દેશને પોતાના બચાવની સત્તા આપવાનો હકાર કરવામાં આવ્યો હતો.

કેવળ રાષ્ટ્રકીય સમાધાનનો સ્વપ્ન

સર કીપ્સે મંત્રણા દરમિયાન જણાવ્યું હતું કે, વર્તમાન સરકારનું સ્વપ્ન રાષ્ટ્રકીય હતું, અને વાહકરોપની રીતોની તેમાં પ્રધાન મંડળના સંઘર્ષ સહીતના એક રાજ જેવી રહેશે. પ્રારંભમાં મેં સર કીપ્સને જણાવી દીધું હતું કે, એમના ગૌરવને મુખ્ય હેતુ રાષ્ટ્રકીય સ્વચ્છતા સમાધાન કરાવવાનો જોઈએ અને કામી તથા દેશી રાજ્યોના સત્તાને આ તમકદે અમર ન આપવું અને તે સત્તાઓ હિંદીઓ પોતે જ લેશે. સર કીપ્સે આ કમરૂં હતું અને યુદ્ધ એમણે પોતે જ જણાવ્યું હતું કે, યુદ્ધ પ્રધાનમંડળ સમક્ષ પોતે પણ આવીજ વલણ લીધી હતી. પણ ધીમે ધીમે એ ગીત અમારી કાંઈ પાસેથી અદસ્ત થવા લાગ્યું અને યર કીપ્સે ઉપર એ

ચીજને એવો જુદોજ આકાર આપ્યો કે જેના તરફ જોવાની અમે ખીસકુલ દરકાર ન કરી.

હિંદ પહેલ નહિ કરે!

સર કીપ્સે કશીમાં અમે સંઘત પહેલાંના પછી જણાવ્યું છે કે, હિંદી સ્વાયત્તા કંઈકની પહેલ દેવે ખો. સરકાર તરફથી નહીં કરવામાં આવે. પણ ખીજી બાજુ દેવે જણાવ્યું હતું કે, રાષ્ટ્રીય મહાસભા તરફથી પહેલનું કાંઈ પણ વધુ પડતું ભરવામાં નહીં આવે જવાની આકમળની મરજીના સંઘર્ષમાં તેમણે જણાવ્યું કે, કેવળ મુલાકાતો માનસર એક માં શરૂ કે ભાષાન હિંદીને સ્વતંત્રતા અપવી. ખીટન સાથેના આપણા મનગદે આપણે જવાની અચળ તો ખીજી આકમળકારને આપવા આપણા ખેંચી ન જાય એ જોવાનું રહ્યું છે. આપણે તો આપણે પોતે જ જોવા સ્વાતંત્ર્ય પર આધાર રાખવાનો છે. આપણી પાસે અહીંસાનું શસ્ત્ર પડ્યું છે અને આકમળકારનો સામનો કરવા આપણે તેનો ઉપયોગ કર્યું. આપણે સચ્ચ બચાર લાઈ થઈ હોત, પણ તે બપોરે જણાવ આપણી પાસે અહીંસાનું શસ્ત્ર છે, જે કાંઈ જુદી સંજોગે નથી.

યુદ્ધપરનો ઠરાવ

પં. એર્વોડ વલ્લભ પંતે નીચેના ઠરાવ રજૂ કર્યો હતો :—

“હિંદીને છોડી દેવો આકમળનો અમ અને સર કીપ્સે હિંદી રજૂ કરેલી દરખાસ્તો ઠારા ખી. સરકારની વલણ જોતાં, આ. હિં. મ. સમીતીને કશી હિંદીની તીજી જાહેર કરવાની અને હિંદી પ્રજાને તીકદના બિવચનમાં જોવા થનાર કોઈકનીના સમયમાં શાં પચાસે ભેવાં એની સલાહ આપવાની જરૂર પડી છે. શ્રી. સરકારની દરખાસ્તો અને એના પર સર કીપ્સે કરેલ સ્પષ્ટીકરણ જોતાં એ સરકાર તરફ વધુ કડવાસ અને અવિશ્વાસ પ્રગટવાં છે અને ખીટન સાથે અસહકારની લાગણી વધી છે. આવા ભાવના સમયમાં પણ, કેવળ હિંદી માટે નહીં પણ સંપૂર્ણ રાષ્ટ્રકીય હિંદી માટે પણ ખી. સરકાર એક શાંકીયકી સરકાર તરીકે કામ કરે છે અને હિંદી સ્વાતંત્ર્ય સીકારવાને કે કાંઈ ખરી સત્તા તેને આપવાનો પ્રયત્ન કરે છે, એ આ રીતે જણાવ આપ્યું છે. યુદ્ધમાં હિંદી બાગ લેવાનું નહીં થયું, ને તો કેવળ સંપૂર્ણ રીતે હિંદી માત્ર પર, તેમના પ્રતીનિધીઓની અંમતી સીવાય, કાદવામાં આવેલ ઓછી કેસ હતું. હિંદીને કાંઈ પણ દેશી પ્રજા સાથે કાંઈ અંધો નથી, એ જાણ તેણે વારંવાર કાઢી

વાદ અને ફેસીલમ પ્રત્યે પોતાનો તીરકાર બચત કર્યો છે. હિંદીને સ્વતંત્ર હોત, તો તેણે પોતાની નીતી નહીં કરી હોત અને યુદ્ધ બદલ રહ્યું હોત, જો કે તેની સલામતી રાષ્ટ્ર પણ અમરમાં આકમળનો ગામ બનેલાઓ તરફ જ રહેત.

આમ જતાં જો સંગોસંગે જોવાને યુદ્ધમાં જોવાની રચના પાડી હોત, તો તેણે સ્વાતંત્ર્ય માટે લડતા એક સ્વતંત્ર રાષ્ટ્ર તરીકે નમ ક્યું હોત અને એનો બચાવ, તેના રાષ્ટ્રીય લક્ષરને આપણ અને તેમને વચ્ચેના ગામકા પ્રવર્તેલ પોરણે કરી હોત કાંઈ આકમળકાર હિંદી પર કુમલો કરે, તારે કેવળ સ્વતંત્ર હિંદી પોતાનો બચાવ કેમ કરે એ સારી પેઠે જણે. વર્તમાન હિંદી લક્ષર વસ્તુતઃ ઓછી લક્ષરને જ એક કોરો છે અને અત્યાર જગી હિંદીને મુલાકાતમાં રાખવા માટે તેને આપણ રાખવામાં આવેલ છે. સામાન્ય પ્રજાથી તેને સંપૂર્ણ રીતે છેડે રાખવામાં આવે છે અને પ્રજા પણ એ લક્ષરને પોતાનું મળતી નથી.

સંસ્કારની શાંકી અને પ્રવર્તમાન માનવતાઓ વચ્ચે મુખ્ય કોરો એ કોઈકતરી જણાવ આપ્યા છે કે પરદેશી લક્ષરને બચાર ખરે હિંદીમાં લાવવામાં આવ્યાં છે, બપોરે યુદ્ધ હિંદીની વિચાર માનવચકિતો એ કાઈ માટે ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો નથી. હિંદી જુલકાળના અનુભવ શીખવે છે કે, હિંદીમાં પરદેશી લક્ષરે લાગણ કરતાં એ હિંદીમાં હિંદીને તુલસાનકતી છે અને સ્વાતંત્ર્યના હેતુને ભયકારક છે. હિંદીની અગાધ માનવચકિત અણુપરખેલી રહે અને હિંદી પોતાની જુમી પર કે સરકાર પર પરદેશી સ્ત્રીઓની રજૂ-જુમી બને અને હિંદીને પોતાનો બચાવ પ્રવર્તમાન અંદરને માટે થોડા ન મળ્યાં એ ખરે-ખર મુલક અને વિલક્ષ્ય છે. હિંદી પ્રજા તરફ પરદેશી સત્તાની મુલકથી મુખ્ય મોઢવણ થાય એવી કાંઈ માસખીટાન જેનું વર્તન માવ, એ જાણે હિંદી રંગ બચત કરે છે.

અ. હિં. મ. સમીતીને આશી વધ છે કે, હિંદી પોતાની જાકિત અને કમળા વડે સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્ત કરી શકે અને જાગી શકે વર્તમાન કોઈકી તેમજ સર કાંઈ સાથેની મંત્રણાઓ જોતાં હિંદીમાં ઓછી અંદર અને સત્તા જરીક સરખા પ્રમાણમાં પણ ચાલુ રહે એવી દરખાસ્તો કે પોતાના વિચારવાનું મહત્ત્વ સમને માટે અભ્યર્થના થવાં છે. કેવળ હિંદીમાં હિંદી નહીં, પણ ખીટનની સમામી અને વિચારમાં તથા સ્વાતંત્ર્ય મામળી કરે છે કે, ખીટને હિંદી પરના પોતાની પાસે કોઈ દેશી

જોઈએ. સ્વતંત્રતાની સુગીકાએજ હીંદુ સ્થિતિને પીળાં રાષ્ટ્રો સામે અપહાર ચલાવી શકે.

કાંઈ પરદેશી રાષ્ટ્રની સહાય કે દરખાસ્તગીરી ખારજે હીંદને સ્વાતંત્ર્ય મળશે એવા ખ્યાલનો અ. હી. મ. સમીતી ઇન્કાર કરે છે, બાકે પછી એ પરદેશી રાષ્ટ્રના મગે તેવા ઉદ્દેશો હોય. સહાય માથે, તે તેવા પ્રયત્નો હીંદુ તેનો સામનો કરવો જોઈએ. આવી સામનો અદોલ્લ અસહકારનું સ્વરૂપજ લઈ શકે, કારણ કે અંતરકારે રાષ્ટ્રીય અધ્યક્ષની અવસ્થા પ્રજા બીજી હોય રીતે હરે, એ પર પ્રતીતિ મેલે છે. એટલા માટે, સમીતી એવું કહે છે કે, હીંદની પ્રજા આક્રમણ કરનાર બળો સામે સંપૂર્ણ અદોલ્લ અસહકાર કરે અને તેમને કંઈ પણ મદદ ન આપે. આપણે આક્રમણકારને નખીએ નહીં, તેમજ તેના દુશ્મનો પરીપાલન પણ કરીએ નહીં. આપણે એની કૃપા માટે તેના તરફ નજર પણ ન કરીએ, તેમજ તેની હાંસરચોના ભોગ ન બનીએ. આક્રમણકાર આપણાં ઘરનો અને આપણા બેતરેનો કબ્જે લેવા હમ્મે, તે એનો સામનો કરતાં બાકે મરણ આવે, તે પણ આપણે કબ્જે સોંપવા ખુશી ના બાંધવી. જે મધ્યસ્થે બ્રીટીશ અને આક્રમણ કરનાં દેશો લડતાં હોય, આ અસહકાર નકામો અને બીન જરૂરી બને છે. આ. દેશના માન માં હાથ વિઠા ન મેલવા માર આક્રમણકાર સામે આપણા અસહકાર દર્શાવવાનોજ જોઈ માત્ર માત્ર છે. આ. સરકારની વલણ જોતાં, આપણી પ્રીતિદક્ષિણ સીવાય તેને આપણી કશી મદદની જરૂર નથી. અસહકાર અને અદોલ્લ સામગતી સંજોગોનો જોડો આપાર મહાસબા ના સ્વચાલકે અધિકમના મંદિરે અમલ પર રહે છે અને ખાસ વધુ તે દેશના બધા ભાગો માં સ્વાસ્થ્ય અને સ્વચાલ પર રહે છે.

આ દેશ પરણ કરતાં પં. પતે જન્મ્યાં કે, ૧૯૩૯ મા આપણી નીતી તકલી કરી હતી. વર્ષમાં તેમાં સુધારો કરવાના આવ્યો હતો. આ પછી સર સીમ્સ થી દરખાસ્તો સાથે હીંદમાં આવ્યા અને હીંદ પર અક્રમણનો જોશો વધુ લાંબા, એમ એ બાબતો બની છે. તાજે-તરમાં હીંદ નિપ પાલાંમેન્ટમાં મોરેલી મચીએ જોતાં બી. પ્રજા પરેખરે હીંદ સંખ્યા મેર-સમખતી ધરાવે છે કે હેલ્થપુરે હીંદના સચાલ કયા રીતે રણ કરે છે એ સમખતી નથી. સર સીમ્સ એવા માથાસ પાસથી તેમણે આપની સલામતો ને નોંધેલ કહ્યું, તત્તી આપણે આશ ન ગળી સહ્યોએ હવે અપણા જરૂરી પડેલ નહીં માથ. આપણા માટે પરદેશનો અર્થ આપણું સ્વતંત્ર્ય પ્રાપ્ત કરવાની પહેલ એવાજ માથ. આ પછી ગાંધીજીના અદોલ્લ અસહકાર કાંઈ પણ આક્રમણકારનો સામનો કરવા ની તેમણે અપીલ કરી હતી.

માર હો. રાજેન્દ્રસહી કરાવને અનુભવેલ

આપતાં જન્મ્યાં કે, હીંદની દરખાસ્તોદારા થી, સહીતકારને પડેલો મીનાઇ મગે છે. આપણને પડેલો આ કુદરતી ધસાવામાં આવ્યા છે. કેવળ સ્વતંત્ર્ય હીંદજ પોતાનો માર્ગ નક્કી

હિંદના સમાચાર

અહિંસાની નીતિ વિષે ગાંધીજીના ખુલાસો

જોહાનિસબરના 'રહસ' નો કંઠનો ખજર પતો જણાવે છે કે વર્ષા પાતે કંઠન 'હિંદી ન્યુઝ' ના ખાસ ખજરપતીને મુલાકાત આપતાં ગાંધીજીએ જણાવ્યું હતું કે "હીંદુસ્તાન જોડી જપાની તેમની બીંટાને વિનંતી બાંસી નહીં હતી. એ બીંટાની કર રાજો વર્તન અને બહીલાતથી તેનો અમલ કરાવશે બીટીશ અમલ અને અપાનના અકરમના હું અદોલ્લ અસહકારથી વિરોધ કરાવું આપુ રાખીશ." ખજરપતીએ ગાંધીજીનાં જવાબો એવું કે કેટલાક અખજરો એવું સુચની રવા છે કે ગાંધીજી અને બીંટા તેઓનો કાલ કેદ કરવામાં આવશે ગાંધીજીએ કહ્યું કે, "તેની કયા દરજત નહીં તે પણ હું તે અહીંજ દોહરા, અમારી ધરપકડથી પ્રત્યેક બીંટાને પોતાનું કલંબ કરવાનું નોંધ આપશે." ગાંધીજીએ કહ્યું કે અદોલ્લા સીવાય બીંટા ગાંધી પાસે એકે માત્ર નથી. તેમણે કહ્યું કે પોલ્ટન સચીને અસહકાર અપાવને મદદરૂપ થઈ પડશે તે કે હું તે હીંદુસ્તાનને આઝાદ કરવાને પણ અપાન ની મદદ લેવા નથી કહેવા. મારી માગણી મંજુર મગે તેજ પડીએ હીંદુસ્તાન રીસામેલું નહીં રહે પરંતુ મીલ બની જશે. અપાનને બહાર રાખવાની બીંટાવત કરતાં મને વધારે કન્ટનરી છે કેમકે હિંદના સમુદાય બીંટાની કારથી એટલુંજ મશે કે બીંટા હીંદુસ્તાન સુમારશે પરંતુ અપાન જીતશે તે હીંદુસ્તાન સમથાં મુખાવશે."

લંકાના 'ધર્મનિગ રેન્ડ' નો મુખ્યતો ખજર પતો જણાવે છે કે હીંદુસ્તાનનો ખજર વેત્તાલ તેના રાજકારી નેતાઓની કૌશલ્યપરથી આંધી સમતો નથી. પેલીકપાર મોખના વાંતથી તે વધારે સાની રીતે આંધી રાખ છે. કાચા મહે એ બાબતમાં એક સુદર લખશે આવ્યો છે. એ મદ દેલીજ હીંદમાં એક મજોજ પ્રીતિ મદ છે અને પાતાનું અમલ મથામ છે. તેણે મુખ્યતો અંત ન આવે તા સુધી ઉત્સવો નહીં જાતવતાનું કહેવ્યું છે. અને તેમાં એ પેલો બધ માથ છે તે મુખ્યતો કાંઈ આંધી દેવાનું દેશવ્યું છે. મહત્તી જપાનના કિયતો એવાનો નહીં જે પા ૧૫૦૦૦ નો અસહકારમાં આવે છે તે સરકારને આપી દેવામાં આવ્યો છે.

હિંદને રાખનો સંકેશ

કુક એક એસેસરે ગુરુવાર તા. ૧૧ માં એ હીંદુસ્તાનના મોખાને નુ દિલ્લીથી રાખનો સંકેશ

કરી શકે.

પં. જપાકરે સુચવેલો મોખા અહિંકરે કેરુ હાર સ્વીકારામાં બાદ કરાવે વિસાળ અહુમતીથી પસાર થયો હતો.

બ્રાહ્મસ્ત કપો હતો તેમાં જન્મ્યાં હતું કે સાંતી પુત્રા સ્વપાપ તારે સાત હીંદુ-સ્તાનની મુલાકાતે આવવાને ધણા કન્ટનર છે. "મારા બાપ તરફથી તેમને હીંદના મહારાજાએ અને હીંદની પ્રજાને શુભેચ્છા અને હીંદનો સંકેશો પડેલાંવાળા દરખાસ્તમાં આવ્યું છે." એમ ન્દી કહ્યું રાખનો સંકેશો નીચે પ્રમાણે આવ્યો હતો: "આપણો મચાલ પરેખર મર્મનો છે અને હીંદુસ્તાને જે રીતે તેના પ્રત્યુત્તર રાખે છે એથી અને ધણીજ લડી હાથ પડી છે. પરંતુ હજુ ધણી કરવાનું બાકી છે. વખત ધણીજ કહે છે. દુરમન અંતરે આપી લાગ્યો છે. પરંતુ શુભેચ્છા અને સદકારથી મમે તેજ અકમળો જોળાંથી સધાવ છે. એટલે આ આદતના વખતમાં તેમજ હવે પછી આવવાનાં સાંતીના વખતમાં આજ તમારો સુદર્ભ મરેલો. તમારા સંકેશ-ચાક તરીકે સેવાકાર્યના આ આદતમાં હીંદના કચેરો નર નહીંએ સાથે સામેલ મનાં અને મજોજ મથે લાવ છે તમારી માનુષીનું રણજી કરવાના એક પાંત્ર કાપમાં તમે એક થઈ ઉભા છો. આપણા સમાન પ્રજાથી કપાર કપાથી બધારે દુરમનને નમાવવામાં આવી અને ન્યાય અને સ્વાધી સાંતિ હીંદુસ્તાન પર તેમજ પુલીની અન્ય પ્રમખોપર પોતાના આશીર્વાદ સીવાય બધારે અજની સધાવ મહેલ અને સધાવું હુ. પોનો બહોલો મથા રહેશે."

કુક એક એસેસરે પોતાની કસંતી મુલાકાત પુરી કરી છે. મુનામટેક રેટલની ખુશી સરકારે કારમાં મુનામટેક રેટલના સેના-પતિ અનરલ બેરીની સાથે તેણે વખાન કરી હતી. કાર આવી હતી તે વખતે મુનામટેક રેટલના સંકાપ રીમાનો તેના માથાપર પુતી રવાં હતો.

હિંદુસ્તાનનાં સંરક્ષણ ખાતામાં જનારી નવી નીમણક

કાલ જનરલ સર આરમીબલ્ડ વેલસ માનની રવા છે તેમાંની કેટલીક રૂબે અનુભવનું કુંક સુદતમાં એક નવા સંરક્ષણ ખાતામાં મેજનરી નીમણક હીંદુસ્તાનમાં મનાર છે. જેથી નર આર્મીબલ્ડ વેલસ હીંદના સરચેનાવરી તરીકેના મામને વધારે ખ્યાન દન સકશે. સર મદમલ ઉસમાને એક નવા સાંતન કમીટીના મેજનર તરીકે નીમવામાં આવશે. સર મદમલ ઉસમાને એક કાપલસાતી તરીકે મદાસનાં ચકરી બાગ માં ૩૦ વર્ષ સુધી અમલના માત્ર બજવેલો છે. ૧૯૩૪ માં મેથી એમરેટ સુધી તેમને એ પ્રાંતના નોકરીજ મવરવર તરીકે માત્ર ૭ વર્ષ હતું.

હિંદની ધારાસભાની મુદત સંબંધ

હિંદના વાઇસરોયે કાઉન્સિલ ઓફ સ્ટેટ અને ધારાસભાની મુદત આપતા અક્ટોબરની તા.

વિવિધ વર્તમાન

બ્રિટન અને સોવિયેટ વચ્ચે ઇંગ્લેન્ડ કરાર મુજબ તા. ૧૧ મીએ પારદેશ મંત્રી મી. એનથની ઇડને આમની સલામાં બહેર હુ' દર્' કે બ્રિટન અને સોવિયેટ રશીયા વચ્ચે મુદત બાદ પરી સમયે તરફથી કંઈ પણ નવા દુમલા થાય તો તેની સાથે અવસરસ મદદ કરવાના કરાર થયા છે. સોવિયેટના પારદેશ મંત્રી મો. મોલોટોવ કરાર કરવા બાદ ઈંગ્લેન્ડ મંત્રી દલા અને લાર બાદ મુદતમાં સહાયતા આપતા સંબંધી ચર્ચો કરવા મુનાઇડે સ્ટેટસ થયા હતા. કરારની કસોટી નીચે પ્રમાણે છે:

જર્મની અને તેની સાથે ગ્રેકોએલા સવળ રાજ્યોના મુદત પડના આક્રમણમાં તેઓની સાથેના સહયોગ પ્રદાન મુનાઇડે ડી'મડમ અને સોવિયેટ મુનાઇડે એક બીજાને લક્ષ્મી તેમજ અન્ય મદદ કરવા કબુલ થાય છે.

હિંદસરવારી જર્મની અથવા તે જર્મનીમાં ઇષ્ટ પણ અન્ય સરકાર જે આક્રમણ કરવાનો ઇરાદો ઊઠી હોવા માંમતી નહીં હોય તેવી સાથે કોઈ પણ જાતની મસલતના નહીં હિતરવા અને જર્મની કે મુદતમાં અક્રમણ કરી રહેલા તેની સાથેના કોઈ પણ રાજ્યની સાથે વળંગી સમર્પિત થીના મુદત પારામ કે સુસેકની સંધી નહીં કરવા કબુલ થાય છે.

કરાર કરનારા બંને પક્ષો મુદત બાદ સુલેહ જાળવવાને અને આક્રમણનો સામનો કરવાને સમર્પિત થોજના કરવાને સહયોગ હોય એવા અન્ય રાજ્યો સાથે ગ્રેકોવાની પોતાની ઇચ્છા દર્શાવે છે. એવી થોજના સ્વીકારાય તે હરખાન તેઓ લકારાનું બંધ થયા બાદ જર્મની કે તનીજાએ લકારામાં બેઠાએલાં સવળો તરફથી આક્રમણનું મુનાઇડેન આપતા સુલેહનો ભંગ થયો અક્રમ કરવાને પોતાથી જનતાં સવળા પડ્યાં ભેજે.

કરાર કરનાર પક્ષોમાંથી કોઈ એક પણ મુદત બાદ જર્મની સાથે અથવા તેની સાથેના કોઈ પણ રાજ્ય સાથે સમજમાં સંકોચાત તો બીજા પક્ષ તેને લક્ષ્મી અને બીજા બંનેની સવળા સહાયતા આપવા કબુલ થાય છે.

આ હકમ બીનજરૂરી ન હોય ત્યાં સુધી અથવા ૨૦ વર્ષ સુધી અમલમાં રહેશે.

કરાર કરનારા બંને પક્ષો બંનેની સુરક્ષિતતા જાળવવાને સુલેહ મુનાઇડે થયા બાદ આર્થિક આબાદીને મટિ અવસરસ નીકટ સંબંધી અને મીનજામાં સહકારથી કામ કરશે.

કરાર કરનારા પક્ષો મુદત બાદ અવસરસ જનતાં સવળા આર્થિક સહાયતા આપશે.

૧ થીયા ઓ. વર્' હ'આવસનો નિર્ણય કોઈ છે. ધારાસભાની પાનખર સમુદ્ધી મેદક અક્ટોબરની આખરીએ મળશે.

વર્તમાન

કરાર કરનારા પક્ષોમાંથી કોઈ બીજાની વિરુદ્ધ કોઈ એકી કોઈ પણ જાતની સામીલા મોં નિકાસ નહીં. મુદતમાં નવો કોઈએ માંડવસા નિર્ણય બ્રિટન અને રશીયા વચ્ચે મુદતમાં આક્રમણ સાલમાં નવો કોઈએ માંડવસા નિર્ણય થય છે એવું જાણના કરનારી પાક્ષીમાં જાહેર થયું છે. એવીજ બહેરાત મુનાઇડે સ્ટેટસમાં પણ સોવિયેટ રશીયાના પ્રતિનિધીની મુનાઇડે બાદ થયું હતો.

બર્લિન શુ' મત મુદત છે

જરૂરન મુજબ એકસી મુજબ જર્મન ૧૨-૬૬ બાનાની એકીસત રોજકસમેને રશીયા અને બ્રિટન વચ્ચેના કરાર વિષે અજાણ્ય છે કે મો. મોલોટોવ અને બ્રિટન અને મુનાઇડે સ્ટેટસ સરને કરાવવા થયા એ સોવિયેટ મુનાઇડે વચ્ચેનું વચ્ચેનું અર્થિક રિયલિ છે તેનો સવળ પુરાવો ૪ એક બર્લિનમાં મળ્યું છે. આ રશીયાએ મો. સ્ટેલીનને સોવિયેટ મુનાઇડે આરંભક રશીયા અવસરસ રીને સમજવવાને મોનાના સારામાં સારા માજસને કોઈસાસવવારી રાજ્યો ની રાજ્યસાંધીમાં મોકલવાને હાથ રમવાની કરજા પડી છે. સોવિયેટ મુનાઇડે કટલીક મુદત મળ્યાં બ્રિટન અને મુનાઇડે સ્ટેટસને વધાર મુદત સામસી રશીયા મોકલવા માગતી કરી રહેલું છે. મો. મોલોટોવની બ્રિટન અને મુનાઇડે સ્ટેટસની મુલાકાતી મુદતસાંધી ગર્ભીને જરૂરે તાજાથી નહીં થયું. તેમ જા કેટલક દીવમ પહેલાથીજ તેની બપર હતી

મીનીટના પા. ૧૦,૦૦૦ નો બંધ

બ્રિટન હમચા મુદતમાં મીનીટના પા. ૧૦,૦૦૦ બંધ છે. અથવા દીવસના પા. ૧,૪૫,૦૦,૦૦૦ બંધ છે આમાંના રોજના પા. ૬૦,૦૦,૦૦૦ કરમાંથી કપા છે. આ આંકડા જાંડન બાને કિમરાતની સલામાં નાચાનું બીત બીજા વચ્ચન માટે રજુ કરતા પાક્ષી-દ સામર્થન આપવા હતા તેમજો કલું ૨ ૧૯૬૨ માં બ્રિટનને પ્રંથ અજાજ પાક્ષીને બંધ થશે જેમાંથી પા. ૪,૫૦,૦૦,૦૦,૦૦૦ મુદતમાં બંધ થશે. સ્ટેટના ડોક્ટને તેમજો વધુ ઠરકસર કરવા અજાજ્ય હું. અખાના માંડ વડા પ્રધાન પરહેજમાંથી કુલ્યા નહીં.

હોઈ પ્રધાન મી એમરીએ આમની સલામાં અજાજ્ય હું કે બીજાના માંડ વડા પ્રધાન મુસેને હજુ પરહેજમાંથી કાઢવામાં આવ્યા નથી. બીજાના બે પ્રધાનો વડા પ્રધાન અને નાચાખાના પ્રધાન કોઈ અને તેમાં સરકાર

નો મુજબ મધક છે. બીજા પ્રધાનો એ બીજાના રહેવાનું પસંદ ૬૫ છે.

ચીન બંધાન

શુકરારે કીપોસી મોખમપર નાપાનીએ નાનયામ લીધું મુજબ મો સત્તાવાર સંદેશો અજાજ્ય છે કે અપાનીએ નાનયામની કપ માલસ કપીજ્ય-પુર તરફ આવેલા કીપોમસી પ્રાનમાં કીપી સપ લીધું છે.

ચીન પ્રધાન મંડળ સાંધાપીરીવા પર જાપાનીઝ અક્રમણના લાગતી અવો કરવા મુજબ મો મળા મંગળવરે મળ્યું હું જાપાનીઝ સરકાર મનચુકોમાં મોટી મંજૂરમાં હાજલ થઈ જાય છે. કહેવાય છે કે જાપાનીઝ એ સોવિયેટ-કીપોમસીની સમજામ આખી રહેવો કબુલે માલ કીધો છે.

એ અક્ટોબરની સમજ વડાન પછી મુદતીવન ચેપોસાન પ્રાંતમાં વીમળી બંદર ચીના સરકાર ખાલી કરી મળતા મુદતાર તા ૧૧ મીડી રાતના બપર છે.

સોવિયેટ મુનાઇડે અને કેનેડા વચ્ચે સંબંધ

જાંડમાં સોવિયેટ એસમીરી એકીકમાં મુદતાર તા ૧૧ મીએ સોવિયેટ અને કેનેડા વચ્ચે સીધા રાજદ્વારી સંબંધ રથપાપો હતો. સોવિયેટ એસમી મો. મોલોટોવ અને કેનેડાના દાહ કીપી-નર મા. વીનસેન્ટ મેસીએ સહીઓ કરી હતી. તેની રજે રશીયાને પ્રધાન કેનેડામાં અને કેનેડાનો રશીયામાં રહેશે

લીબીયામાં જર્મનીની રહેલ

મુદતાર તા ૧૧ મીએ જર્મનીએ મીર હરીન લીધું અને ચાપી તમે રોમક જુવર દર્શો. સપ જાપાની ગયલા રોમક-માજાસા માગને અપી નાખવાની તમવાની કરી તમા હતા.

મો. મોલોટોવ મી. અર્થીકની બ્રિટીશ

મો. મોલોટોવ બ્રિટન સાથેના કરાર પછી પાક્ષી રશીયા થયા લારે મી. અર્થીકે બ્રિટન અને રશીયા વચ્ચેના રશીયા પર સહી કરવાને વારવા માં આવેલી રોજનાની કાઉન્ડન પેન માદગીરી હાજલ મો. મોલોટોવને બેટ આપી હતી મો. મોલોટોવ સંકળમાં વડાપ્રધાન દાહ જતા લારે તેમને "પરહેજથી આવેલા મદદમાન" અથવા "પરહેજથી આવેલા મી. રમીય" કહી બોળા. બાવસમાં આવતા હતા.

અમેરીકાના પાક્ષીમાં હાજલ થતાં જાહાને જર્મન સરકાર (1) ચેતવણી

જુન તા. ૨૩ પછી અમેરીકાના પાક્ષીમાં હાજલ થતાં જાહાને જર્મન સરકાર ચેતવણી આપેલી છે એ ચેતવણીમાં અજાજ્ય છે કે મુનાઇડે સ્ટેટસ મુદતમાં હાજલ થવાથી અમેરીકાના કીપારા પર પણ મળ તે વખતે હુમલો કરેલમા આવશે. આપી જુન તા. ૨૩ મી

પણી અમેરીકાના ખાણીયા દાખલ થતાં જવાને પેતાને લેખમાં તેમ જણાવે.

સા. આના ના કંઈકાપર કબિલું જઢાળ

નોરવીજનન જઢાળ વીલહડ (૨૧૫૮ ૮૫) કૅપિટ અધ્યક્ષી સજમરીને થોડા દિવસપર કુળાકયાના ખખર છે. તેના કેટલાક કિનારોએ મોરેનઝામારકવીસ કિલો છે. વીલહડ મેરાથી મોરેનઝામારકવિસ આવતી હતી. ત્યારે સોમવારે તા. ૬ મીના સવારે ૨ વાગે સજમરીન તરફથી તોપ ફુટી હતી. જઢાળ દર્યાવાર વખરનું કોષ તેનાથી સામે પ્રકાર નક્કિ થય શક્યો અને ત્યાં સજમરીને નજીક આવી થયુ તોપો ફોટી જેવી કેટલાક મીના ખસાસી માવી મવા. અને મોટી વારમાં જઢાળ કુખી મયુ. ખાજી ના ખસાસીયા અને કંપરન દોડીમાં કિતરી મવા. **ઓરટેલીયાના લય**

ઓરટેલીયાના વડા પ્રધાન પા. જે. કરડીને ખુબવારે ઓરટેલીયા કરતાં જણાવ્યું હતું કે નખાન સામેનું કુખ્ય તોજ રહી શકશે ને ઓરટેલીયા અચાંચી રહાય. ઓરટેલીયા જણ રહેશે તો કાવાલ અને કિતર અમેરીકાને આપો રહી નખાનના આક્રમણને માટે ખુરશી થય જશે. ઓરટેલીયાને આધાર લીખીયા અને રહીયાની કામના ઉપર રજો છે. લીખીયાની આવતા ખખર માસ નથી. મીત્રસાળેના જઢાળે ને સજમરીનેત્યાં મોટી ખોટ થય છે. ચોખા શબ્દોમાં મારે રહી રેવું લેખને કે આપણા પાર્લિમેન્ટરજના કરતાં તે વધારે છે. ઓરટેલીયા ને નખાનનો ધલોજ થાય છે. અધ્ય પુરમાં ને મીત્રસાળેની કાર મજે તો રહીયાને મજુજ

નેખમ રહેશે. કેમકે દુસ્મન સુએઝનો કખને મેજે અને કોઈ મકાસામર ખુલ્લો થય જશે.

ખખર પચો

૨૫. કાલાખાલ મોર્ગીજની જંવસરી

શાહી ૨૫. કાલાખાલ મોર્ગીજ કખનું તા. ૬ જુન ૧૯૪૨ ના રોજ કાલાખાલ ઈન્ડિયન કોમિસ નેશનલીસ્ટ ગ્રુપનો સરકારી કોળ સલામતી સ્વચ મેચ તરીકે સેવા કરતાં મરજુ થયું હતું તેમની જંવસરી જંવસવાર તા. ૬ મી જુનના કિજવવામાં આવી હતી ને થયતે મેહાનીસાળમના કખસ્વાનમાં થોડો કોંગ્ર થયા હતા. નજીકાઓમાં ડો. કાજુ, સોમાજાલ પટેલ, નખાનજાકાડના શી. ખરેખરમ જોજલાલ, જસમત નાના, મીરાસીયાના શી. જેથમ કાઈ, ગાંધી કારવ વિલાસપના શી. કામુજાલ, શી. એસ. બી. મેદ. મી. સોરાખજ રસમજ, બીજા કાઈ પટેલ વિગેરે હતા. પ્રાર્થના બાદ શી. એસ. બી. મેદે કાળજુ મરતાં જણાવ્યું કે ૨૫. કાલાખાલ ને કામ અધુરું મુજી મવા છે તેમજ ને કાવને માટે તેમણે તેમને પ્રાજુ યુધ્ધાળે છે તે કામ કહ્યુ આજે પુરું કરી સચા નથી તે ખરેખર સરખની વાત છે અને તેને માટે નેશનલીસ્ટ ગ્રુપના આમે ચનો જવાબદાર છે. આજે તો ગ્રુપના આમેચાને મલમેકને મળે એક બીજાથી દુર રહે છે અને ને કખમાને માટે પોતાના ફેક્ટને, કોર આધે તે સખાન તથા પોતાના ફેક્ટની આખરે સાચવવાના સખાલ કપર આપણે એક બીજાથી જુદો મત ધરાવીએ જીએ તેમજ આપણામાં અલસ પર માલી મયુ છે અને બાજવા આવી થય છે. મુ મજારના આકમાને પ્રાર્થના રહે પુ' કે અમને તે પ્રિયુ કરે કે અમે અમારા મલમેક જુદી ગઈએ, અને આજ નાજ હઈ એક બીજાને પડેએ કલા રહી જમડા કામીને ને કામ ૨૫. કાલા કાઈ અધુરું મુજી મવા છે તે

કામ પુરું કરી રાધીએ. બાઈ શી. જસમત નાના કામને કખર ખખાવવાને વિલગ થયે છે તે મારે મોટી મંત્રી હતી અને આવી જંવસરી પહેલાં તે તકવાર થય જશે એમ જણાવ્યું હતું. ડો. કાજુએ જણાવ્યું કે કાલ આપણામાં કમાવ કીજવજુ આવી મયુ છે. છતાં સોજામાં કંવડન કરી ૨૫. કાલાખાલનું અધુરું કામ પુરું કરવા પોતાનું ખખડ કાવાની તેમજે આવી આપી હતી

અરમેલોમાં શાહી

અરમેલોના અધીવા નેપારી, શી. ધરમાજલ કામજ તર્થવળના દુખતર મુજેખાંબીબીની કાલી પીકર્ડખર્ ના મી અનજુલ મની કામમના ફરજદ કાઈ મુજુબી કામે કીજવર મે તા. ૧૪ મીના થઈ હતી. નેકક થયા પહેલાં મરેસાના વિધાયોએ મુજાની ફેક્ટીક આવતો પડી હતી બાદ મુ'રે રજુમરેલા મંદખમાં અરમેલોના કાઈમ મકરુકે કીયા કરી હતી. વારસો નેકલા મરેમાનો કાજર હતા. પરમેજા એરને આક્રિયાઈ કામે અનેક વર્તીસો આપવામાં આવી હતી મી. ધરમાજલ કામજ તર્થવળે કાલીની ખુલાશી માં જુદી જુદી સંરથાએને કાન મયુ હતું.

આખાર

કલનથી કાલાકાઈ મહત્તજ કખે જણાવે છે કે મારે સાઉથ આફ્રિકાના મવાસ રમીયાન નેહાલીસ ખખડના કાલાખાલ જણકાસ, કેપટાઈનમાં કાલાખાલ દવાલકાઈ, આજ સુ'માં કામખાલ, પોર્ટલેલીજા ખેપમાં બાત બ તૈ, મેહરેકકાઉનમાં ફીરકાઈ અને રજુકીડકાઈ પટેલ, ફેક્ટ બંદનામાં મોર્ગીજાલ કખજુલ વીમેરે રહે રોડેરમાના અન્ન કાઈઓએ માા પ્રત્યે અજાન પ્રેમજ.પ કરી કાચળી બતાવી મારી કખવરવા કાચળી અને એવા કાચક રેક રખોા બતાવવાને સખવરો કોર આપી મહેનત કમાઈ તે બચ રહે વાઈઓને આ પત્ર કાસ આખાર માનું છે

'INDIAN OPINION'

(Founded by Mahatma Gandhi in 1903)

For The Moral, Political and Social Advancement Of Indians In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union	21s.	Annually
" " "	11s.	Half-yearly
Outside the Union	22s. 6d.	Annually
" " "	12s.	Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends to do likewise.

Apply to—

**Manager,
Indian Opinion,
Phoenix, Natal.**

Indians In South Africa

**Helots within the Empire
and**

How they are Treated.

By Henry S. L. Polak.

Price ... 2s.

To be had from:—

THE MANAGER,

INDIAN OPINION,

Phoenix, Natal.

THE EPIC FAST

(By PYARLAL)

An account of Mahatma Gandhi's Fast in September 1932, and events leading up to the Yerwda Pact with all relevant documents.

320 Pages.

Price: 9s. 6d.

Obtainable From The Manager:

INDIAN OPINION,

Phoenix, Natal.

વેચવાના પુસ્તકો

નવલકથાઓ તથા વાર્તાઓ	
બાબરી ફેશન કામ ૩ ભે	૫ ૬
મીઠાસી મહાનિર્વાણ' છ. મ.	૨ ૦
પરમાર્થસાર	૧ ૦
ભાગ સહમી કામ ૬	૭ ૦
હૃદય નામ	૫ ૬
મીઠાસી કામ ૩	૭ ૦
ભાગ્યવી	૫ ૬
નવીનતા	૬ ૦
કેળાવાળી અને બીજા વાલો (મસ્ત હાસ્ય)	૨ ૦
કુરુક્ષેત્રની કથાઓ	૧ ૦
મંદાર માળા (કુંજી વાતો નોવેલ)	૨ ૦
હાસિની રાણી	૫ ૬
હાંસવાના જન્મ (કુંજી વાર્તાઓ)	૩ ૦
દેવી મોહરાણી (નોવેલ)	૬ ૬
નારી હૃદય (કથાઓ)	૪ ૬
પ્રિયમત (સંસ્કૃત રસીક નવલકથા) કા. ૨	૫ ૬
સુખાલો દીપક કામ ૨ ભે	૨ ૦
માણીકા (વાર્તાઓ)	૫ ૦
મધુલા	૩ ૬
રમણ રોષ્ટ્ર અંક ૨ (સાહસીકાની કથા)	૧ ૬
રાણા પ્રતાપ (પ્રતીકાસીક કથા)	૬ ૦
હમ નખેન ન્દાની	૬ ૦
ચેરાનમાં	૩ ૬
અમે જ્યાં (રમણ નોવેલ)	૫ ૬
સોનાકુટી રત્નધાર (સિરાજીની પ્રતીકાસીક	
દંત કથાનો અંક) કામ ૧	૩ ૦
વિનયમાં (વેદાંગ પુસ્તક)	૪ ૦
કલ્પ (રવી-પ્રતાપ ટામેરના ગીતોનો	
ગુજરાતીમાં અનુવાદ દીપક બાથે)	૪ ૬
હૃષીકેતી (રસીક નોવેલ)	૬ ૦
જામરમલી	૬ ૬
ઉંઘા અને	૭ ૦
શુરવીરની વાતો	૪ ૬
જાતરની સહિયું કામ	૫ ૦
જાતર ગુણીક માધક	૧૫ ૦
રાષ્ટ્રીય સંગીત માધક	૧ ૬
વંધા	૧ ૬
વિરમિત્રા અને બીજા વાલો	૫ ૦
જયુ લેખ અંક ૨ કામ ૨ ભે	૨ ૦
પારસી સાહાકારી વાર્તાઓ	૧ ૬
સૌંદર્ય સમતાન	૭ ૬
જયુ વાર્તાઓ (અનુવાદ મહાલેખ દેવાઈ)	૪ ૦
મીઠાસી કાર (નોવેલ)	૫ ૦
નકલ માળા (માળાકે મારે મહાલેખો અંક ૬)	૧ ૩
નાની બેન વાર્તા	૨ ૦
માણી પુરાણ	૬ ૬
પુસ્તકાલય	૦ ૬

પ્રેસીકના પરાક્રમ	
માણી કુચ દાંડી કુચ' વચુન	૧ ૦
વિકરાજ વન	૨ ૦
દીરા મોતી	૦ ૬
સુભાગ અને શીવલી	૧ ૬
કળા કવીરની રાજીવ કામ ૧	૨ ૬
" " " કામ ૨	૨ ૬
સુભાગી મેવાલ	૩ ૦
રમીની કહાવણ	૬ ૬
લતા અને બીજા વાલો	૬ ૬
જીવન પ્રકાશ (અનુન ચેરવી અંક ૬)	૨ ૦
સ્નેહ સમય	૬ ૬
કાવ્યો-મરજા-ગીતો-જાજનો	
ખરસી સમ ગીતો	૨ ૦
નીહારીકા (૩, ૦, ૨, ૨, ૫, દેવાઈ કુન)	૫ ૬
નકલ ગીતો	૬ ૦
રામ નંદીની	૨ ૬
રામ તરંગીણી	૨ ૬
રામ નીકુળ	૫ ૬
સૌંદર્ય સંગીત (તા. મો. ખરે)	૧ ૬
જાજી વિનોદ માળાના ૨૦ પુસ્તકોના	
સેવની કીમત શો. ૮-૬	
વેચવાના કલા ચિત્રો	
કળાના નમુનાનો સુંદર ચિત્ર સમહ	
મંજુલાક	૭ ૬
જીવન મંજુ	૭ ૬
કલા કલાપ	૬ ૬
રંગ રેખા	૬ ૦
અનુભવા કલા મંકપો	૭ ૬
વેદર કલર ચિત્રકર આલ્પમ	૬ ૦
જરકારી શાળાઓમાં આજનાં પુસ્તકો	
શા. પે.	
૨ છ મોપડી	૧ ૦
૪ થો "	૧ ૬
૬ થી "	૨ ૩
૭ થી "	૨ ૬
૧ થી મોપડીના અથ	૦ ૬
૨ છ "	૦ ૬
૩ છ "	૧ ૦
૪ થી "	૧ ૬
૫ થી "	૧ ૬
૬ થી "	૨ ૦
૭ થી "	૨ ૩
નવમુખ વૈચર્યમાળા	
૨ છ મોપડી	૧ ૬

૩ છ મોપડી	
૪ થી મોપડી	૨ ૦
આરો, સખીએ કામ ૩ ભે	૬ ૦
" " " ૨ ભે	૧ ૦
" " " ૩ ભે	૧ ૩
ગુજરાતી દેવી વીજાન કામ ૧	૦ ૬
અંકલક્ષીત માલકાવાળા	૨ ૬
બાલકાલુ માળકુ	૧ ૩
જુઓ ૪ મા વિરજુની (અંબરીયા કુલ)	
નવી આજના	૨ ૦
મુજ કરતો નકરી	૨ ૬
આ એપ્રિલે છપાએલાં પુસ્તકો	
કીલ્લામ કામલેસોલ કોષ્ટક કોષ્ટક	
૧૬૫૨ ગુજરાતી અને અંગ્રેજીમાં	૧ ૬
સીતા વનચાલ	૧ ૩
કલના પ્રવૈજો અથવા અંકમકા કામ ૧	૧ ૬
" " " " કામ ૨	૧ ૬
નીતિના કાવ્યો	૧ ૬
કરીર અંબરીયા વધારો અને તેની અંબા	૬ ૦
લોકમાન્ય બાલકાવાળા તીસક તેમજ મલ	
અને વિચાર	૬ ૦
પુર્વ અને પશ્ચિમ	૬ ૦
મુસ્લિમ કમાલ પાલાણુ જીવન ચરીત	૬ ૦
અંબા કમાલ પાલાણુ કામ	૬ ૦
મારો જીવનો અનુભવ કોષ્ટક સ મીઠી	૬ ૦
મારો જીવનો બીજો અનુભવ " "	૬ ૦
એક સત્યવીરની કથા (સાહસીક નવલકથા)	૬ ૦
કુરુખરોજ અને તેના બે બાલકો	૬ ૦
જેલના કાલ (અંકમકા વખતના)	૬ ૦
હાલ સ્ક્રામ (મીઠીજીને અંબેજી)	૧ ૦
કામલ સામે મવાની જરજ	૬ ૦
જીવન દોરી	૬ ૦
સુધારાના કાવ્યા	૬ ૦
કલ વિના ખીજુ' કથા' નવી	૬ ૦
કરન કલેવનુ વચુન એક કાવ્ય	૬ ૦
માણસ કેટલી જમીનનો માણીક કોષ	૬ ૦
કર્કે રોસરોપની વાર્તાપરથી	૬ ૦
એસીપારીક એકદ ૧૬૦૮ ના ધારો	૬ ૦
ગુજરાતી-અંગ્રેજી	૬ ૦
આરોગ્ય વિશે કામાન્ય કામ કામ ૧ ભે	૬ ૦
" " " " " ૨ ભે	૬ ૦
જરમાની મરજી	૬ ૦

ખુદેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય.

જો તમારે તમામ જીવનની ખરી મજા લેવી હોય તો ખુદીકારક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજાજુત અને જીવવાન બનાવી દો! પણ યાદ રાખો કે ફાયલાકારક ખોરાકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોક્કસ શુદ્ધ માલ જ વાપરવો. અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આપી મરો છે.

અમારે સાં થીંગેલા, બદામ, ચીરોલી, પીસ્ટા, પંજાબી સાલમ, સહેદ મુસલી, ખારક, ઇલાચી, કોપર વાટી, ઝાંખર અને ઠાણુ, ચાર મચળ, ચોપચોની, અસમન, ગુંદર, અંબર, સોના ચાંદીના વરખ, લાકરન, ચીંગેરે તમામ હીંદુ કીર્તિવાણું ગાંધી વડું, બડી ખુદીઓ.

જીવરાંત હાંદી બરની તમામ ઐસરી હમેસ રોઝમાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મહાકુર થયેલી સુરતની બરફી, પીસ્ટા બરફી રી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી રી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ બદામી હલ્વા રી. ૧-૬ રતલ, સહેદ પડવાલો હલ્વા રી. ૨-૬ રતલ, રંગીન બદામી હલ્વા રી. ૨-૦ રતલ, સહેદ મલાઈ હલ્વા રી. ૩-૦ રતલ અમારે સાંધી મળશે.

નવાબી પાઉચર: સરીરના કોઈ પણ ભાગમાંથી ખાત બે મીનીટમાં વાળ સાફ કરી દે છે. ૩ બોટલ રી. ૩-૬ પોસ્ટેજ રી. ૫નીચન માટે. એક વખત જોરકર આપી ખાતો કરી લો. દેશના જોડાં: ૭૦-૬૦ રી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE, (INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets. 1246

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

ફેરક બાગ્ડ' ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાફ પેકીંગ કરી C.O.D. થી મોકલવામાં આવશે. બોયો:-

P. O. Box 542. 139 Brook St. Durban. 151.

Golden Number

OF
"INDIAN OPINION"
SOUVENIR OF THE
Passive Resistance

Movement

1906—1914.

Price : Two Shillings.

to be had from:-

Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

તમારી જાતને તંદુરસ્ત રાખો!

માન એક જ રી
શુન ધનોજ 'ફ્રુટ
સોલ્ટ' દરેક જ
સવારે પાણીમાં લેવા
થી સરીરમાંનો
નકામો બગાડો દુર
થાય છે અને આવાનો
દુખાવો, કબજાવાત
અને પિત્તને નાશુદ
દે છે.

ક્રનોજ 'ફ્રુટ
સોલ્ટ'
વાપરતું
આભયીજ
કર કરો!
તમને
લાભ થશે.

ક્રનોજ "ફ્રુટ સોલ્ટ"

ENO'S "FRUIT SALT"

The words "ENO'S FRUIT SALT" and "FRUIT SALT" are registered trade marks.

Sole Representatives: HAROLD RITCHIE (S.A.) Pty. Ltd.,

P. O. Box 805, Capetown.

1404

BHULABHAI DESAI

HIS SPEECHES

Published in book form. Of particular interest to students of Politics, Law, Economics and Commerce.

The Book contains the great leader's lectures on these and other subjects of national interest.

Please write to:

Price: 8s.

"INDIAN OPINION" Phoenix, Natal.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાણંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદૃશ સાથે વગાડી આનંદ—આમેફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન
કુદૃશમાં અને મીઠમંડળમાં ખાસ બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાં કેલસાના પુમાડાથી બચી તાત્કાલીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક બતની ડંડકે આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ખીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડેસી, મધર
ધાન્ડ્યા, અઉરત, બાબી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, મરના,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાણંતોના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ લાગ.

સોલ્ડ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફેલ્યુટ, સરદાર ફેલ્યુટ, શાંતા ફેલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
બતની) યગ ઇન્ડિયા, મેમોફોન, હિંદુસ્તાન, હર્મીન્સ, ઓડીયન,
(ધાન્ડ્યાન રેકૉર્ડીંગ).

ધરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળેલા લખો:

રેડીફોન ૨૫૮૦૬
,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીયા (પ્રાપ્રાચટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

ખુશીલન (૧) રાજનંદની (૪) વરકા રાણી (૫) દોલી (૬) રાખી (૭) દોવાલી (૭) સંસ્કાર (૫) સીના ખંડન (૫) માત્રી સહાદૈવીન (૩).
મરહુમ ખ્યાર કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહંમદ ખલીલ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16457.
હાલુ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ ખ્યાર કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ આપને તે સેટો આવી ગયા છે. વહેતો તે પહેલાં.

N. ખ્યાર કબાલ

- 16404 ગળ વહાં દુનયાં ખુશી તમગી
- 16411 એક રોતે કુ હસાના
- 16416 બલમા સ'મ સડ મહ અ'ખમા હમારી
- 16428 મહીનેકા મુસાફર તું મેરે હકમે દુવા કરના
- 16434 હાજરો હૈ મમે સેકીન વોલી રેનક હે મેહરીંગી
- 16443 રહમલ્લહીલ આલમીન
- 16447 ખાંદે મમે થે એક ખુલે
- 16452 નં માલે કોસે કોસે હાસે તીસારેતે હે
- 16473 વોહલીલકા તાસમલી
- 16450 દુસ્પાર મુસલમાની
- 16443 હલકે મે આજ એકમરે આલી
- 16489 ફરમાન પરી
- 16467 મેરા મન મામે મોલે
- 16480 મુલ'મ ફારે મહમુબે મરનેકી ખુશા હે
- 16490 વારો સલ્લેઅલ્લાહ વારો સલ્લેઅલ્લાહ.

R.L. મરહુમી રેકૉર્ડ

- 316 અ'ધા મહુલીકા મોઝા
- 301 અલ્લાહા અલ્લા
- P.E.
- 27 ચકાલત હજરત ખીસાલ
- G.E.
- 4704 અને 4705 મે રેકૉર્ડોના સેટ
- અ'શલે માલેકો પાની પીલાનેકા મોઝા
- 4720 જુહા હે માર મેખાને મે
- 3164 ગલમા ચકાલત
- 6677 દેશ અ'ખ
- 1740 ગુપ હો અસ્લાહ :
- F.T.
- 12127 વિવાહલ હજરત અખીર
- 12947 હે સખાવત
- 12781 તોરલીકા મોહંમદી

ફખરેહાદ કીન

- 7791 મમનસીબીકા મરહુમ જુહા તતા હે.
- 7717 સદા પાર સ'મદે.
- 7591 અ'ખમે તારો મે એકે માંદે અનરર એક હે
- ફખરે આલમ કબાલ
- 10270 હિસને દરવાજીએ આલમન ગલ્લી
- 10349 તરતાર નખી આંખોસે દીલમે કિતર આલ
- 10241 તરતાર મોહંમદ મેરે દીલમે.

10270 હિસને દરવાજીએ આલમન ગલ્લી

મારહુમ ફહીફહીન

- 10332 પા મોહંમદ પા મોહંમદ
- 10340 હમર આ સીતમમ
- 10261 જમકા રાજ હે કલવરમે
- 10340 અપમે અપમે જાણ દોલત
- મોહંમદ ખાલીલ કબાલ
- 10426 તિયા અપની નજરયાં મોલાએ મખી
- 10433 સારવાં નહી ફહા
- 10312 હમારા નખી તમ ઇરાદાનાં
- 10221 સાજી મુજે પાલારે
- 10366 જુલમલી કમે અખાલ
- 10379 હકાં ગમે વાદ સોમ

F.T. મારહુમ અબ્દુલ રઝાર

- 12686 મે પીતેલી ખાલક
- 12020 વોહ અખીમે ખુદા
- 12254 હે સલામ કિનમે ગા હે
- 12165 હમારે કલેહે કાતીલ ને

કલનખાન એન્ડ પાર્ટી

- 12215 કલતા હે મુસા આજા તેરી મલીમે
- 12917 જમ તરફ તતા હું તમ ફહેલે મોલાલ
- 12826 નહાલીલ હે સાકુ'લેકરા મે
- 12860 મે તો લીર આલ વાર
- 12087 કાકર જળ હિસને આલમન
- 12102 દરારે ગલ્લીકા પીરા
- 12140 સરે મકતલમે સરકો

N. ખલીલ

- 10481 મે દુનવા હે દુનવા તમ
- 10409 પીતમ નંદર હે ખના.
- 10402 હર-હર-મરમે જપ ગા.

હાલુ કબાલ

- 10461 દરવાર ખી તો મુન હે એક કમે વાલે.
- 10444 મસમગ કર મે પાર કેક કમાના હો તમ.
- 10468 તુરે અનવર દીખાના પ્યારે રસલે અગળી
- 10492 ખાલ સાજી કિ નહાલી તલેંગી
- 10498 હીસ ખતા પર મગલે
- 10465 જુલવાલે મહીને
- 10378 અલે હે હકમ ઓર કખાન દગા
- 10388 આજ નખી દરવાર દરહીખારે

કામા સેક

- શીરન દરદાદ (૬); ખીલ્લ મંગલ (૪); તુરેદલ (૧);
- રહમાની મંગલ (૪); સતી સુખીતવા રો.

દર મહીને તમા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંવી મળશે. તેના દર મહીને હેલોગ અમારે ત્યાંવી મંગાવી લેશો.

'PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.,

'PHONE 33-7265
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN.

38a MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

આ ગયા! "ખખ-ચી" આ ગયા!!

ખખ-ચી એલ જે ચાલી દીમાત હારીકા તરીકા હવ. એ એલ ખતાના હવ કે દુનીયામે એલખાન આદમી તાલ તરેદસે ખચે હમાનદાર આદમી કે ખુદકામ કરે તરે કરે દાલકર લેલો ખરાખ કર સકતો. મર નેહ હમેશાસે ફરતકા એલ દવ કે આખેર સચ્ચા સચ્ચાની હોતા હવ. એરે મુઠા રેરે કરેનેકા સબ પાતા હવ પદા સાઉથ આફ્રિકામે ખખ-ચી કે રેકોર્ડની ખજોલ માંગ હુમ, વહા કે દુમાનદારોને ખખ-ચી કે ખખ હુદા. કીસીને શી. ૧૦-૬, એરે કીસીને શી. ૭-૬ કી રેકોર્ડ આજે કીયા. અખ મેલ રેકોર્ડ હમારે વહા આ મય કચારી કિંમત મહેલ કે મુખાશીક ચાર રેકોર્ડની હેરકા શી. ૨૦ હવ. મંચાઓ એરે મુઠા.

અસલી મુરત.

મુસીખતની મુરત

ખખ-ચી રીંગલમે

R. J.

- ૩૭૪ સાવન કે નકારે હવ.
- ૩૭૭ મન પીરે પીરે રેલા.
- ૩૭૨ મેરી ચુકીમાં આપેંગી આશી.
- ૩૭૧ એક કતી નાગો કી મતી.

કીલીય રીકોર્ડ

- સંચાર (૫); દોમીત્રી મા ભેજમે (૨); સગલગકુદન (૫);
- વચી સજ (૪); દામી (૨);
- આખી (૫); તીંગલવા (૪); વૃષસીકાસ (૫); રંચન (૬)
- આજાદ (૫); દોહર (૩); અલી ખાવા (૨); અલુલ (૫);
- ખંધન (૬); એરલ (૫); વહી રીતારે (૫); સુનાશીર (૧)

"હિન્દુસ્તાન હોર" માની "ખખ-ચી હીન્દુસ્તાન." ખુલાશા મે જે કે તીલખતી કેસન કી મેમ સાહેબા કા ખસરાદ ખરખ રેખના હો એરે ખાખ દાલકી તમેદાર કે ચાલીસ હવર મેં મીરવી કરે સીરે ખીસ રોજ મેં મુઠા રેના એરે આખીર તમે હસત હોના નહ માલ એરે તમે કમાનેકા સબ દાલ હરમે જેં. પાંચ રેકોર્ડકા રોલ

કીંમત શી. ૨૫.

એરે દુસરે તમે રેકોર્ડ આ ગએ તે

મરકુમ ખારે કચાસ કા સાચીરદ મોહમદ મુરમાન કચાસ ખારે સે ખારા આખાજ કા ચાલો હુવા. હુસને મુસક-મુસકા કા મુરા હીરસા કે રેકોર્ડ કા મંગાકર મુઠા. ખર મેં રખમે કામેલ

કીંમત શી. ૧૫.

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.
Phone 21843.

38 a Market Street, Barkly Arcade JOHANNESBURG.
Sole Indian Agents in South Africa
Phone 33-7255
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDES.

જીના અને ભાલિતા દરમિયાન સીધાપ્રતિ અને પાકો બનાવનાર
 કેપીટનના સીમાલાના પૌષ્ટિક પાકો
 પાલખી સાથે પાક વિજેને જીના પાકો ગોદર આપવાથી
 મળી રહેશે.

આચારી કેશીભાઈ શરદામ આચાર્ય' નામ બદલું હાથેનાં પાઠ્યમાર મળે છે. ફરમાણુ બોલાઈ તથા શ્રીશ્રી બદલું ફરમાણુ, આચાર્ય, મહમ માચારી (વિગેરે) શ્રીશ્રી બદલુંમાં અલગથી

ଏହି ମାଧ୍ୟମରେ ଆମେ ଜାଣିପାରୁ ଯେ ମନୁଷ୍ୟର

KAPITAN'S CAFE

'Phone
33-8477.

124 KORT STREET
JOHANNESBURG 136

Telephone 33,5382.

VALLABH RANCHHOD.

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
Country Orders Promptly attended to.
14, DIAGONAL St. JOHANNESBURG.

2015-16 33-4842.

વલભભાઈ રણછોડભાઈ

દોહાસેન અને રીટૅન હાડા અને વેલ્ટેનજન આખા રૂપાં તાજી અને સરસ મળશે.

બહારિયાઓના બેચકરેને તરફે ખાત દેવામાં આવે છે.

૧૪. મયોગલક્ષ રૂપિં, જોહાની સમગ્ર . ૨૦૮૧

Every "EON-I-SOOR" is guaranteed by a signed certificate to be 100% pure and perfect, sold at LOWEST FACTORY PRICES. Call in or write for our free Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER"—BLOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.
DURBAN REPRESENTATIVE
R. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

કરનીચર! કરનીચર! કરનીચર!!!

બેદાશ સુદ, બાઈનીચામ સુદ, ચોરદોલ, હરદામ ચરદ, હાઈ બેડ, મોહન દેડ, ઝાં દેડ, દેડ, ચેર, ટો દેડ, આજાદદેડ, મોડ ચીડ, અને હીચાર વિદેડ, વડા આપણ બાઈ બાઈ સુદદેડ. એડે વધારી શાલ મેળવવા પ્રાર્થના નહિ.

એલક, રંગણ અને શિયાળ હરેશ્વર

એ કમલો રેખરેખ નીચે તેજાર માથ છે. તેનો રંગો કમિશ તેવાન સ્થે છે. માથ રોડકવા કાલોના મજાક શિરદ મંગલો અને તેવાન આપવા વળો.

L. MISTRY.

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
'PHONE 33-4691. BOX 2526, JOH.

કોટીગત

41953

ਸ਼੍ਰੀ, ਮਾਠੀ, ਆਂਧਰ, ਤੇਲਗੁ, ਆਬੀ, "ਵੰਡ"
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਥਨਾਂ ਅੰਤਰਿਕ:

નારા કરે છે.

ଶ୍ରୀମତୀ: ସ୍ୱା. ପାଞ୍ଚାଶନା ମିନ ପରି ଚ.

1174

M. H. DESAI.

એમ. એચ. રશામ.

डे.एस.एस. १२८ १५५६.

આમે દરેક જાતના રૂઢ અને રેઝીમનું કુનીયનના પ્રેમ પદ્ય
કાવ્યમાં C. O. D. થી સાફ પેઝીંગ કરી મેંઝીએ બીએ.

P. O. Box 254

31. Short 12. Duration: 110b

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

FIGURE 20490

CORNER PTNE & CRYST STK

[illegible]

宋林松 姚群斌等著 合肥 (皖) 2001 年 1 月 24 日 2001 年 1 月 24 日

WHERE EVERYBODY GOES FOR refreshments or meals
BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH

અઠવાડિલ પંચાંગ

पार	आरगी	कड़	अंतरांतरा	पारगी	समीक	अंतरा
	१८४२	१८८८	१८८९	१८९९	क. अ.	अ. अ.
	अ.	क्रि. ग. १८९९	अ. अ.	अ.		
अ.	१८	अ. ५	४	१८		
अ.	२०	" ६	५	१८		
अ.	२१	" ७	६	२०		
अ.	२२	" ८	७	२१		
अ.	२३	" ९	८	२२		
अ.	२४	" १०	९	२३		
अ.	२५	" ११	१०	२४		

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

No. 26—Vol.—XL

FRIDAY 26TH JUNE, 1912.

Registered at the G.P.O. as Second Class Newspaper.
PRICE FOURPENCE

KNOW THE PEOPLE YOU ARE RULING

"If you would rule a sub-continent containing nearly a quarter of the human race you must know the people you are ruling. And the more you know about them the better. In such a case more than ever knowledge is power, ignorance is the worst sin. And to know people it is necessary to understand them, their religion, philosophy and their way of life. And to understand a race is often the first step to mutual toleration if not to actual liking. True and obvious as this statement is the fact that so many influential Englishmen in India shows they would not admit its truth, and so unconsciously they strike at the very roots of our hold on the great peninsula."

—LT. COL. ARTHUR DOWRIES, D.S.O.

જે પ્રજા પર રાજ્ય કરો છો તે પ્રજાને ઓળખો

"જે દેશમાં માનવ પ્રજાનો બા શાખ વસી રહ્યો છે તેના પર જો તમે રાજ્ય કરવા માહવાશ્વિંદો તો જે લેખો પર તમે રાજ્ય કરો છો તેઓને તમારે ઓળખવા જોઈએ. અને જેમ તેઓને વધારે ઓળખો તેમ વધારે સારું છે. 'જ્ઞાન એ શક્તિ છે અને અજ્ઞાનતા એ શિર પાપ છે' એ કહેવત આ બાબતમાં ખાસ લાગુ પડે છે. તેઓને ઓળખવાને માટે તેઓને, તેઓની ધર્મ, તેઓનું નિવસન, તેઓ તેઓ કેવા રીતે જીવન ગાળે છે એ સમજવું જરૂરી છે. એક પ્રજાના સમજવા એ ઘણી નમત અરસાપરશ સદિષ્યતા બલકે ખરી પ્રીતી બંધાવાનું પ્રથમ પગથીયું છે. આ કમન એટલું જાણું સાફ અને સ્વાભાવિક વાત છેતાં પણ હૌદુસ્તાનમાં ઘણા પ્રતિષ્ઠિત અંગ્રેજોનું વર્તન જોવું છે કે તેઓ તેમ મન સ્વિકારતા નથી માનતા અને એ રીતે અજ્ઞાનપણે તેઓ એ મહાન દેશપરવા આપણા અંગ્રજીના પ્રવાસા કટકો મારી રહ્યા છે"

—લેફ્ટ. કલન અરવર મોરારજી, ડી. એસ. એ.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

શ્રીમદ્ દિવસમાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપરથી.
સહુન તેમજ ૩૬ પેસેન્જરો લેવામાં આવશે.

રવિન આખા પછી તમારો માલ તથા કુનીયન
ફાઇનાન્સ રિયુલેશન મુજબ તાજા માથે લઈ જવા વિશેષ
સંવધી હોવાને મળવાથી બંદરોપસ્થ કરી આપીશ.

દાખીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખાવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હાઈ પેસેન્જર એજન્ટ.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મોકલી શકાય તેટલા ખાતર તારમાં પોતાનું પુરું
સીરનામું મોકલવું.

૩૬ ટીકી હિંદુ ચીટી સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
" " મુસ્લીમ ચીટી સાથે પા. ૧૮ ૧ ૯.
" " ચીટી વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.
સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ પિકી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સીમરોની આવજાવની તારીખોમાં અને ટીકીરોના
આવોમાં વિના નોટીસ ફરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT"

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street Johannesburg.

Phone 33-1453

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

11/42

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હોદી તમા કંપનીમાં જીંદગીના, આમ, મોટર કાર મોટર
મોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસો, કામદારોને લગતા વીમાઓ,
માનવદ વિશેષ દરેક જાતના વીમાઓ ઉત્તરણી શકાય છે.
હાઈ કંપનીને કોટેજન આપવું એ દરેક હોદીની હરજ છે.

Natal Office:
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue, ,
DURBAN
Telephone 2-534. Gen.
P. O. Box 1610.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
સહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG.
Telephone 33-4475.
P. O. Box 3641
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

11/42

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,

THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our **SAREE HOUSE** which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Benares Saris and several other lines will be offered at reduced sale price.

મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રધર્સ
પ્રાપ્રાયટરી લીમીટેડ

તેઓ : ગ્રાહકોએ ભતકાળમાં આપેલા ટેકા માટે તેઓનો આભાર માનવાની આ તક લે છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સક્ષમ થયા છીએ. માત્ર તા. ૨૯ સોમવારના ખુલેલા અમારાં સારી હાઉસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી ઢગના ડ્રેસ લેંચો. ખનારની સાડીઓ અને ખીલ અને સાળનો ખાસ વટારેલા મેલ માઉસ વેચવામાં આવશે.

KEEP YOUR HEAD COOL BY USING
BEST INDIAN HAIR OIL

We are now able to supply "Cooling" the Jewel of India which is used by Indians in large size bottle 4/6 per bottle postage and packing free.

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,
PHONE 20707 85 VICTORIA STREET, DURBAN.

Phone 24152. Tel. add. "Naartico."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Export to all parts of the world. Specializing in the export of fresh fruit and vegetables to all parts of the world.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,
P. O. BOX 195. DURBAN.

**HEADACHES QUICKLY RELIEVED
BY TAKING**

TYSON'S BRAND REMEDY HEADACHE POWDERS

FROM THE LONDON DISPENSARY, 175, NEW BOND ST., W. POST OFFICE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLGATE, DURBAN.

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

સેવિંગ સ્કેમિંગ મેમ્બર્સ ક્લબિંગ

ફરેક ભવન માલિકો. કોમ્પા ધીના તેમજ મોંપા મેવા, મંગલારથી અને અમલકો ધીએ

અનાર વખતોએક સુવર્તી પુરુ. મે. મમરા, મંડીઆ, બહામી, પાનરા વિગેરે કદેશ તા. અનરવીએ ધીએ.

મીયાળામાં ખાવા લાયક પાટા કોર્ડર પ્રમાણે સ્પેશીયલ પાટી વિગેરે મારે મોટા પ્રમાણમાં મેકાઈ કોર્ડર પ્રમાણે કુલ વખત મનાવી આપીએ. બહારમાંથી અંગતનારને માલ પુરતી કલેક્ટયા મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575 P. O. BOX 3680.
THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President Street, Corner Diagonal St. JOHANNESBURG

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

**ઈન્ડિયન ગ્રોસરી કીફાયત બાવે
કયાંથી ખરીદશે?**

હમારો ઇન્ડિયન ગ્રોસરી વિભાગ જોયો છે, જેમાં ફરેક પ્રકારની હિંદી ગ્રોસરી તેમજ ગાંધી બસાણની નાની મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રોજ વાપરવાની હિંદીઓના શ્રેષ્ઠ ઉપયોગી વસ્તુઓ દરેક ત્યાંથી લઈને કીફાયત બાવે મળી શકશે.

મોડર્ન મોકલી ખાત્રી કરવા લખાંતી છે.

કન્ડીના આદરે હમારી શાનાની રખરખ લેહણ સારી પકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ત્રી બ્રધર્સ

(મલમલ અને હુભારી તાલુકા મેસરી)

MISTRY BROS.,

11 Kori Street,
JOHANNESBURG.

હમારે ફરેક પ્રકારના વિભાગો પણ ઉતારીએ
છીએ: છાંચી, આમ, અમલરી, મોસીડેન્ડ,
મોરર, રેલ્વે ગેરેન્ડી વિગેરે.

Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian
and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફરેક અને વેલરખલ વહાવનાર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જાતમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કન્ડીના આદરે ઉપર ખાસ ધ્યાન રેવામાં આવે છે
નાચીસ સારા અને સરતા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 755. 108 Prince Edward St. Durban.

Permitted by
MAHATMA GANDHI
111-1903

Friday, 26th June, 1912.

$$k_{\text{eff}} = \frac{1}{\frac{1}{k_1} + \frac{1}{k_2} + \frac{1}{k_3} + \frac{1}{k_4} + \frac{1}{k_5} + \frac{1}{k_6} + \frac{1}{k_7} + \frac{1}{k_8} + \frac{1}{k_9} + \frac{1}{k_{10}} + \frac{1}{k_{11}} + \frac{1}{k_{12}} + \frac{1}{k_{13}} + \frac{1}{k_{14}} + \frac{1}{k_{15}} + \frac{1}{k_{16}} + \frac{1}{k_{17}} + \frac{1}{k_{18}} + \frac{1}{k_{19}} + \frac{1}{k_{20}} + \frac{1}{k_{21}} + \frac{1}{k_{22}} + \frac{1}{k_{23}} + \frac{1}{k_{24}} + \frac{1}{k_{25}} + \frac{1}{k_{26}} + \frac{1}{k_{27}} + \frac{1}{k_{28}} + \frac{1}{k_{29}} + \frac{1}{k_{30}} + \frac{1}{k_{31}} + \frac{1}{k_{32}} + \frac{1}{k_{33}} + \frac{1}{k_{34}} + \frac{1}{k_{35}} + \frac{1}{k_{36}} + \frac{1}{k_{37}} + \frac{1}{k_{38}} + \frac{1}{k_{39}} + \frac{1}{k_{40}} + \frac{1}{k_{41}} + \frac{1}{k_{42}} + \frac{1}{k_{43}} + \frac{1}{k_{44}} + \frac{1}{k_{45}} + \frac{1}{k_{46}} + \frac{1}{k_{47}} + \frac{1}{k_{48}} + \frac{1}{k_{49}} + \frac{1}{k_{50}} + \frac{1}{k_{51}} + \frac{1}{k_{52}} + \frac{1}{k_{53}} + \frac{1}{k_{54}} + \frac{1}{k_{55}} + \frac{1}{k_{56}} + \frac{1}{k_{57}} + \frac{1}{k_{58}} + \frac{1}{k_{59}} + \frac{1}{k_{60}} + \frac{1}{k_{61}} + \frac{1}{k_{62}} + \frac{1}{k_{63}} + \frac{1}{k_{64}} + \frac{1}{k_{65}} + \frac{1}{k_{66}} + \frac{1}{k_{67}} + \frac{1}{k_{68}} + \frac{1}{k_{69}} + \frac{1}{k_{70}} + \frac{1}{k_{71}} + \frac{1}{k_{72}} + \frac{1}{k_{73}} + \frac{1}{k_{74}} + \frac{1}{k_{75}} + \frac{1}{k_{76}} + \frac{1}{k_{77}} + \frac{1}{k_{78}} + \frac{1}{k_{79}} + \frac{1}{k_{80}} + \frac{1}{k_{81}} + \frac{1}{k_{82}} + \frac{1}{k_{83}} + \frac{1}{k_{84}} + \frac{1}{k_{85}} + \frac{1}{k_{86}} + \frac{1}{k_{87}} + \frac{1}{k_{88}} + \frac{1}{k_{89}} + \frac{1}{k_{90}} + \frac{1}{k_{91}} + \frac{1}{k_{92}} + \frac{1}{k_{93}} + \frac{1}{k_{94}} + \frac{1}{k_{95}} + \frac{1}{k_{96}} + \frac{1}{k_{97}} + \frac{1}{k_{98}} + \frac{1}{k_{99}} + \frac{1}{k_{100}}}$$

Unity On Sir Stafford Cripps's

REV. John Haynes Holmes writes in *Unity* (Chicago):—The rejection of Britain's proposals to India was forecast from the moment the terms were announced. How the American newspaper press could believe that there was any chance of acceptance argues not so much propaganda deception or wishful thinking as sheer ignorance of India. A promise of dominion status after the war!—this satisfy Mahatma Gandhi and Pandit Nehru and the multitudes they lead after the deliberate repudiation of a similar promise in the last war, followed by the Rowlatt Acts and Amritsar, and after the heroic sufferings and sacrifices of the last twenty and more years for independence? India has already paid too much for her dream to sell it back again for such counterfeit payment as Britain offered. The only surprising thing in the whole business is how such an able and well-informed man as Sir Stafford Cripps, and so true a friend of the Indian people, could have journeyed to India as Churchill's emissary with what apparently was the sincere conviction that his mission would be successful. He must have been counting on the war pressure to break down Indian resistance. But if this bargaining attitude was his, then he forgot that the war pressure was as heavy upon Britain as upon India itself. And Gandhi! in any case does not yield to that kind of pressure. With such weapons as he wields, the Mahatma fears the new enemy as little as the old. One may well mourn this outcome, not only for the direful results impending, but also for the tragedy of missing an opportunity which might have been so easily won. What could have been simpler, or more effective, than for Britain to have said, in the large spirit of magnanimity and goodwill, "I bring you liberty! Organize your government forthwith. The Empire here and now withdraws, save as it may be invited to remain as a friend."

ly ally for victory in this war." Can anybody doubt that the invitation would have been instantly proffered—and that a free India, like a free China, been banded, by bonds tighter than any that now exist, to the great cause of the United Nations? But, alas, Britain seems under some curse in India, as earlier in America and in Ireland. Yet will freedom come — India, as earlier — America and in Ireland?

Addressing a meeting of the Congress workers in Calcutta during his recent visit to the city, Pandit Jawaharlal Nehru said:

Even far as the question of adoption of the Russian policy was concerned, he could say that not only was this policy wrong, but even approach to it was wrong. It had learned anything from China unless it was that its principles in general might be applied to any place and under any order of conditions and circumstances there. He said that the question of national policy for the Soviet Union was a question that he could say, even to-day, Stalin's policies was far more international and far less communist. That was the main reason why at they must be saved. Hence the line was drawn between, at least the Russian line, and the line the Russian leadership applied to the Chinese, and the Chinese line was drawn with a view to embracing many of the ideas of Russian mothers, who were allowed to broadcast to their sons in the United States, the blessings of God for the ability of their land and a transcendental feature as necessary in their action as it they were to be saved. That here in India they had got to change the current in their national life in a proper national way. Ultimately, however, they had to consider this action in a wider international context.

Commenting on the above *Prabud-
dho Bhavata* with :

Wanted, a group of men of high quality to our building community all over the country, causing us to look for a popular nationalistic leader to lead us to the other companies. One feels like pitiful, alone. His heart is also would not in their water moments flow down to a T, accidental transience, but now accept it as a matter of policy, perhaps, only to throw it overboard once they are out of the present conflict. Gandhi has done a valuable service in India by leading the loss of the first colonial rule. We, who have had, elaborated the policy more fully.

We have much pleasure in presenting the above to our trading community in South Africa. We wholeheartedly agree with the remarks made by *Professor Whitely*.

Dr. Monica Soy

Sir Chinnappa Setalval, an Indian Liberal leader, commenting upon Bombay message reported by Reuters on the demand made by Mahatma Gandhi and Pandit Nehru for the immediate withdrawal of the British from India, said: "An inevitable result of a British withdrawal at this stage would be that Japan would easily conquer India. India would thus pass from one slavery to another. It is amazing how people of great intelligence and patriotism like Gandhi and Pandit Nehru shut their eyes to realities and practice self-deception."

"To build our future political work on the possibility of a British defeat at the hands of the Japanese would be one of the greatest Himalayan blunders," said Dr. B. C. Moonje, leader of the Hindu Mahasabha, in a statement to the Press, says a Madras message reported by Reuters. He added: "I do not suppose the British are so rotten or so broken—they will come out successful eventually."

If we might be permitted to tender a little bit of sincere advice to the British publicity agents in India and elsewhere, we would venture to suggest that it would serve the cause of India better if they were to give the world fuller reports of Mahatma Gandhi's words and utterances, instead of the garbled versions they are giving at present, and cease publishing reports of testimony to Britain. They reflect not the opinion of the Indian people as a whole but a comparatively a handful of Britain's "yes-men."

Gandhiji Clarifies The Meaning Of His Demand

A Reuter's message from Wardha dated June 23 states:—Mahatma Gandhi replying to criticisms in the London Press of his latest demands for the withdrawal of the British from India, said: "Every time Indian nationalists have suggested solutions, however sound and logical, there have been distortions of their speeches and writings, followed later by prosecution." He described his proposal for the withdrawal of the British as one "conceived in the friendliest spirit and intrinsically sound. I regard my proposal as foolproof. The operations of the Allied forces against the Japanese have been left intact under my proposal, which amounts to this: Britain should become true to her declaration and withdraw from India as conqueror and therefore as controller of her destiny, and leave her to shape her own destiny without the slightest interference."

Gandhiji On British Rule In India

Gandhiji has amplified his views on the position of the British in India, states a Bombay message. Writing in his weekly paper, *Harizon*, he says: "So far as my own opinion is concerned British authority should end completely irrespective of the demands and wishes of the various Parties. But I would recognise their own military necessity. They may need to remain in India to prevent Japanese occupation. That prevention is common cause between them and us. It may be necessary for the sake also of China, therefore I would tolerate their presence in India, but not in the sense of rulers. Immediately the defiance and shape of foreign power is altogether removed the union of the Parties should be an easy matter." Replying to a correspondent, Gandhiji says "I have no desire to exchange British rule for any other rule—better the enemy I know than the one I do not know. I have never attached the slightest importance to friendly professions from Axis Powers."

Congress Working Committee

The All India Congress Working Committee is to meet at Wardha on July 6 to consider the proposals put forward by Mahatma Gandhi to bring the Congress Party round to a policy of non-violence towards the Japanese threat of expropriation against India, says an Allahabad message.

Indian Opinion

FRIDAY, 26TH JUNE, 1943

The Expropriation Question

THE Durban City Council's proposed expropriation scheme is still engaging the minds of the Indian community. While the Natal Indian Association has not yet definitely decided what line of action it is going to adopt (a committee meeting was to be held last night to decide the issue) the landowners and residents of the areas affected have already held several meetings of protest against being thrown out of their long-established homes and properties owned by them in order to create a paradise for Europeans. A mass meeting of landowners and residents in Riverside area was held last Sunday in the Sir Kurma Reddi School and their protest against the City Council's proposed scheme was reiterated and it was decided to resist any attempt on the part of the City Council to eject them. The apathetic attitude of the leaders of the Natal Indian Association, to whom the people concerned, who number over six thousand, looked for support and guidance, was deplored by the speakers.

Whatever the leaders of the Association may think, we are certainly of the opinion that this is not a question to be decided individually by the people affected. If the present war is fought for human freedom, this scheme of the Durban City Council involves the deprivation of freedom from thousands of Indians merely on racial grounds to satisfy the greed and prejudices of a few hundred Europeans. A certain amount of respect for human sentiment which is due to them is also being crushed without the least consideration. One could understand the Axis Powers acting in this manner in respect of people in the countries conquered (by

them. But South Africa, which boasts so much of its love for freedom, is adopting methods akin to the Axis powers not in respect of a conquered people but people who are South Africa's law-abiding citizens and faithful allies in the present war. It thus becomes a question of vital principle involving freedom, sentiment and material wealth. It is sought to deprive the Indians in the areas concerned of all these. Hence this is not a question which should be allowed to be fought by each individual but it should be made a communal cause which should be fought out by the community.

We stated when we last discussed the question that the people have lost faith in the leaders both of the Congress and of the Association. Their past actions have proved that their action is contrary to their speech. When first the Orient Land area in Mayville was to be cleared of its Indian population to create a paradise for Europeans a great deal of noise was made by the leaders but eventually the people, guided by the leaders, one by one gave way. Do the leaders seek to do the same thing once again by leaving each individual to fight his own case? It would, in our opinion, be a suicidal step. Much will, of course, depend on the strength and unity of the people concerned but they require not a luke-warm attitude from the leaders but a firm and determined guidance.

Mere threat of Passive Resistance will not do. The authorities will not be any longer befooled by it. Passive Resistance means sacrifice of one's all, even life, for the sake of the cause. It is a weapon that should be used only as a last resort and after full confidence in the strength of those who launch

it to fight to the last ditch. If that strength is not there it is futile, it is stupid to attempt it. We would, therefore, warn those of our friends who talk so lightly of Passive Resistance. But that is to be considered when all constitutional means have been exhausted.

In the meantime we would once again appeal to the Government to stay the hands of the City Council at least until the termination of the war and to the High Commissioner for India not to

spare any pains in getting the Government of India to bring pressure upon the local Government to view the matter from a broader angle of international relations.

We are heartened to feel that we have with us in this just cause the sympathy of individual Europeans. Mrs Mabel Palmer's letter appearing elsewhere in this issue should awaken the conscience of the European people. But it is certainly not enough. We are

surprised that the British public opinion in Natal does not collectively make us heard, which, we have no doubt, could have immediate effect upon the City Council. The question is will they be moved to act for the sake of a vote, and for the sake of a few European people, for the sake of freedom and liberty, and if they are sincere in this regard to the present war, they certainly will.

RIVERSIDE INDIANS PROTEST AGAINST EXPROPRIATION

A MASS meeting of landowners and residents of Riverside was held at Sir Kurma Keddi School on Sunday at 2 p.m. Mr. T. M. Naicker the chairman, pointed out that the meeting was called as a result of a request of the Natal Indian Association officials who wanted to know the feelings of the landowners concerned in the expropriation scheme at Riverside. Unfortunately these very officials were not present at the meeting, their reason being expressed in a letter from Mr. Sorabjee Rustumjee. This is what he writes:

"I've just won the circular convening a mass meeting of landowners and residents of Riverside to consider the question of expropriation. This is quite contrary to the arrangements that were arrived at at a committee meeting by which the officials were instructed to convene a meeting of landowners only and not a mass meeting. I cannot therefore attend the meeting. If you call a meeting of landowners of Riverside I shall attend. You will appreciate that the question primarily affects the registered owners of properties in Riverside area, and any mandate necessary must come from them only."

Mr. Naicker expressed regret at the attitude adopted by Mr Rustumjee and said that if the Council was going to force expropriation the landowners and residents would definitely oppose the action, since it was not only a principle that was involved, but material earnings of a lifetime. He said that, "we must be prepared to lose all, and not depart from the attitude taken." Mr. Naicker felt that the proposed scheme was the first act where large communities were to be uprooted.

Mr N Gopal the secretary explained with the assistance of a map of the area, the proposed scheme of the City Council which was called a "European Housing Scheme." He showed that every suggestion in the scheme was based on racial discrimination. The construction of new roads and recreational amenities was only considered from the point of view and benefit of the European residents. No consideration was being taken of the exist-

ing buildings such as Indian school, mosques and other institutions which the Indians were not permitted to lose. Mr. M. V. Naicker as one of the residents said "As residents we do not want counter-proposals."

Mr. A. I. Kasee expressed that the scheme proposed to take out land and put it at the disposal of the Europeans. It was based on nothing but racial and racial discrimination and this he felt should definitely be opposed. The scheme has not taken cognizance of existing buildings in trying to town-plan. If the City Council was prepared to town-plan in slums and leave the other areas, then the land owners should co-operate. He pointed out that Riverside had a strong case, in that the scheme proposed that Indian lands should be used for European housing, when other lands were available. He thought that the matter could be tested at law. Among the other speakers were Messrs. N. G. Chetty (Morebank), S. L. Singh, A. Christopher and G. Singh.

MARKET INQUIRY COMMITTEE

GIVING evidence before the Market Inquiry Committee, which concluded its sittings on Friday, June 19 representatives of the Indian Borough Market Buyers Association stated that the Association had been formed since the opening of the inquiry to deal with the criticisms levelled against Indians. The two chief speakers Mr. G. Dhanjee and Mr. B. Maharaj.

Discussion centered mainly round the accusation that a number of big Indian buyers were exercising a monopoly over the prices received by producers for their goods.

It was stated in reply to this that Indians bid against Indians, there was no attempt to club together, and, in fact, the prices received for commodities sold in bulk had recently gone up. There could therefore be no "ring" in existence.

Mr. Maharaj representing the bulk

sales in the potato section, pointed out that these buyers were acting as financiers for other Indians to whom they later sold their commodities plus a certain commission. These smaller merchants were themselves present at the market and knew exactly what price had been paid for the articles.

The chairman of the Market Committee, Mr. H. Saunders: "Don't you agree that at a municipal market some consideration is due to hundreds of housewives waiting to buy one lot?"

"Yes, small lot should be taken out of the bulk sales and put aside for them to purchase."

"Other Indians say what they want, leave the big buyers to do the bidding and then pay them 2d or 3d. commission. You would imply that this does not create a monopoly?"

"The smaller trader has not the finance."

Mr. Saunders drew attention to the fact that there was very little difference in the prices at the squatters' market.

"There are special lines, uniform in quality, and these must necessarily fetch the same price," was the reply.

"Do you not think that if the 500 odd traders at the squatters' market all bid for their goods the producer would get a better price for his wares?"

Mr. Maharaj said as far as he knew there was not one producer who was not satisfied with the price he was receiving to day. "And when the prices go up we get the small householder complaining." Buyers who sold to the Squatters' Market had fixed clients.

It was stated that there were roughly about 2,000 hawkers in Durban and these bought their two and three shilling lots mainly from the squatters' Market.

SCORCHED EARTH POLICY IN INDIA

MAHATMA GANDHI writes to the Editor of *Harizon*—The Russian technique of scorched earth has staggered humanity, but humanity has been powerless to do anything except applaud the sacrifice and bravery that cost too great to circumvent the enemy. I have shared the amusement with the admirers but not their admiration.

We like to imitate what we admire. Now that the prospect looms up, are we able to contemplate with admiration or feel the glow of bravery at the prospect of India being scorched and everything destroyed in order that the enemy's march may be hampered?

As a war resister my answer can only be no. I see neither bravery nor sacrifice in destroying life or property for offence or defence. I would rather

leave, if I must, my crops and homestead for the enemy to use than destroy them for the sake of preventing their use by him. There is reason, sacrifice and even bravery in leaving my homestead and crops, if I do so not out of fear but because I refuse to regard anyone as my enemy—that is out of a humanitarian motive.

But in India's case there is, too, a practical consideration. Unlike Russia's Indians, masses have no national instinct developed in the sense that Russia's have. India is not fighting. Her conquerors are supposing that the conquerors are worsted and the Japanese come, the inarticulate masses will not even notice the change for the time being or for a long time. The intelligentsia are divided on the issue of the war. The motive here is irrelevant. India's soldiers are in no sense a nation-

al army. They are soldiers because it is their profession. They will as soon fight under the Japanese or any other provided they are paid for fighting. In these circumstances the policy of scorched earth would be a wholly indefensible act.

It is therefore a matter for satisfaction that Indian opinion is being expressed against the policy of scorched. I know nothing of the requirements of the military, but they can never be allowed to supersede national or humanitarian considerations which the nation accepted. The military must thus be an arm of the dominant civil power, not its substitute. The Government of India will consider, and I hope will wisely ease the situation and allay anxiety by declaring in unequivocal terms that they will not apply, if the occasion ever arise, the scorched earth policy to India, special regard being had to her peculiar position.

ORIGINAL CORRESPONDENCE

EUROPEAN PENE TRATION OF INDIAN AREAS—THAT VALIAMAH TRUST

TO THE EDITOR, "INDIAN OPINION."

SIR,—I feel that the European population of Durban has very little idea of the intensity of feeling aroused in the Indian community by the proposed eviction of Indians—long-resident there from Riverside. The situation will not be eased by the proposed establishment of a small number of wealthy Indians in their place besides utilizing their lands to house the Europeans.

The facts are that this Indian community at Riverside has been evicted from there on security of title deeds for nearly 70 years, that they have occupied the land that they are naturally attached to homes, schools, temples, mosques, cemeteries, built up with so much effort, and that they are prepared to resist eviction. They are ready to co-operate in any scheme of town-planning, the land, however, is not prepared to accept any scheme which will deprive them of the land element by them, and on which their much loved homes are built.

Is it not true that the Durban City Council adopted a more reasonable and conciliatory attitude towards Indians in 1937? Any further demand for the eviction of Indians is a direct attack on their position

and rights. At a time like this, when, with the glaring example of Malaya before them, most people are realising the need for securing the co-operation of non-European races in the British Empire, is it right, is it wise to arouse the indignation of the Indians in our midst?

I would beg the City Council to reconsider its attitude and at least to allow the Indian residents at Riverside to state their case before an impartial tribunal, and in so urging them, I would beg that they would consider the answers to the following questions:

(1) Did the Indians in Natal come here on a definite invitation from the Natal Government?

(2) Did the Indian and British Governments when sanctioning the migration of Indians to this country definitely make it a condition that, once indentures were worked out, Indians in Natal should be treated in the same way as other residents?

(3) Did Natal agree to these conditions?

(4) Did not the Capetown Agreement of 1926 restate a similar policy?

(5) Has the continued discrimination against Indians in this country aroused much discontent in India?

(6) Is it to the disadvantage of the

British Empire at that crisis that this dissatisfaction in India should continue and increase?

(7) Is it inconsistent with the claim of Durban and Natal to loyal citizens of the Empire that they should deliberately alienate the goodwill of the Indian community in Natal?

I assure you, Sir, that anyone conversant with the history and present position of Indians in Natal will answer all these questions in the affirmative, and I do solemnly appeal to the loyal people of Natal to remember their responsibilities to the Empire and to refrain from exacerbating Imperial relations at a peculiarly tender spot.

24 Clair Avenue,
Manor Gardens,
Durban.

Yours etc.,
MAUREL PALMER.

That Valiamah Trust

Sir,—The Tamil section of the Indian community in the Transvaal cannot forget the great consideration extended to them by Mahatma Gandhi in 1914, prior to his departure for the Motherland, for the great part played by the Tamil community in the Passive Resistance campaign, to commemorate the tragic death of our beloved sister Valiamah, a woman passive resister.

Mahatma Gandhi donated a valuable piece of ground in Johannesburg to the Indian community through the Transvaal Indian Women's Association, and nominated Trustees, (some of whom no longer exist,) for the purpose of erecting a suitable hall and name it the "Valiamah Hall." Through want of funds and other circumstances that obligation by the Indian Women's Association was not carried out. Hence, the matter remained unattended for several years, until a new group of trustees took possession of the property and disposed of it without the knowledge or sanction of the Indian community. It is now learned from a report printed and circulated by the Indian Social Welfare a recently organised body in Johannesburg that the Valiamah Trust land was actually sold, and the proceeds were since invested.

What the property realised in value is not even mentioned in the Report. The Indian community was kept in the dark as to how the property came to be in possession of this unauthorised Social Welfare organisation, and moreover, who is responsible for the alleged sale of the Trust property? It is most astonishing and annoying that over those who took such important part in the passive resistance struggle were not consulted. Fortunately for the Indian community, two were important members of the Trustees are still alive overseas and an explanation should be immediately demanded by the entire Tamil section of the Indian community in South Africa and the immediate transfer of the Trust Fund to a responsible Committee appointed by the Tamil community. Further in the opinion of the present Trustees, they

have adopted the proper course, they are responsible to the Indian community. As far as my knowledge goes, it was never intended that the Trust property in question should be disposed of without consultation, nor do I think the Trustees were given discretionary powers to do so. I trust the members of the Indian community will be remembered that the "Trust group" the passive resistance struggle, the Indian Social Welfare organisation or its agents who appear to have acted in the name of the community, have been in the past and are now in the future, and that the Trust property is used for the purpose it was originally intended upon. H. ROYAPPA, Secretary, Indian Social Welfare, Johannesburg.

Things In General

N.U.S.A.S. Conference

For the first time in history, the non-European students of the N.U.O. will participate in the N.U.S.A.S. Conference to be held in Johannesburg at the Witwatersrand University, commencing on June 29 and concluding on July 2. Mr. L. O. Meer (president of the Students' Union) and Mr. A. Chondree (non-European representative on the S.R.C.) will represent the non-European section and will travel over with the Howard College and Marlburg delegates. They will leave Durban on Saturday evening.

Liberal Study-Stanger Debate

The Gandhi Library was packed to capacity on Sunday afternoon, June 14, to listen to the debate between Stanger Literary and Debating Society and the Liberal Study Group. Mr. Debi Singh of the L.S.G. moved that the Non-European United Front was in the best interests of the Indians in this country. He was supported by Miss R. Naidoo, Messrs. H. Dlamini and M. D. Naidoo. Mr. G. S. Naidoo of Stanger opposed the motion, followed by Messrs. D. Lal, V. Angulime and A. Kaidoo. Dr. Chabana and Mr. S. Cooppan, both lecturers at the N.U.O., were the adjudicators. The Group centred arguments on the fact that in every sphere Indians, Coloureds and Africans were put together and that their grievances in this country were common and, therefore, the only way to success was a united effort by all these communities in their struggle for freedom. Stanger, however, maintained that

the problems of the Indians were quite different and apart from those of other communities and, therefore, their success could only be achieved by fighting their case as a separate entity. The adjudicators gave their decision in favour of the Liberal Study Group, 165 points to 1 point. Mr. Cooppan also remarked that Mr. Dlamini was the best speaker of the day. Mr. L. O. Meer presided and Mr. Doornat moved a vote of thanks to the visitors. Later in the evening a banquet was held in Peter's Lounge in honour of the visitors from Stanger. Toasts on "India" and "Progress" were moved by Mr. Dlamini and Dr. Williams respectively, and these were ably replied to by Messrs. Meer and Doornat. Other speakers included Messrs. George Singh, G. K. Kinnon, A. Chaudhree, M. I. Vinod, Dr. Chabana and Miss Ramothab. The last named especially was outstanding in her speech in which she made an appeal to the younger generation to come out and participate in social and political meetings. She, as a representative of the modern youth, was proud to say that young ladies were to-day prepared to come forward and break the barriers of reserve and timidity with which the ladies, particularly of the Indian community, were accustomed to be shrouded in generations past.

Black-out On The Whole

Natal Coast

According to orders issued under the National Emergency Regulations all lights shall be shown or extinguished along the whole South Coast from the Tugela

River in the north to St. Michaels River in the south—distance 100 miles. In many parts of the coast where there is no local authority the South African Government has instructed to see that the regulations are strictly adhered to. If they are not observed, the Government will be taken to court. Observers should be appointed that the order is strictly adhered to. Light shall be visible from the coast. Therefore, no light shall be shown any other light, provided they do not show outside the area.

What Durban Municipality Earns From Indians And Coloureds

Durban's Municipal Council has taken in the last year 1941-42 more than 10,000 pounds from the Indians and Coloureds respectively for the year 1941-42. Of this the revenue for the year ending March 31, 1942, was £2,117, and for the year ending May 31, 1942, was £2,117. The revenue for the year ending May 31, 1942, was £2,117, and for the year ending May 31, 1942, was £2,117.

Transvaal Non-European People's Conference

The Transvaal Non-European People's Conference will take place in the Ritz Hall, 5 Polly Street, Johannesburg, on Sunday, June 29, commencing at 10 a.m. Organisers of all kinds, political, religious, sporting and social, throughout the Transvaal, have been requested to send delegates and the response has been most satisfactory. The conference will be held in the Ritz Hall, Johannesburg, on Sunday, June 29, commencing at 10 a.m.

The Sporting World

FROM OUR STOUTS CORRESPONDENT

TENNIS

Natal Singles And Doubles

MAHARAJ and Bramdaw, the holders of the Metal doubles, remained their life by beating the College pair Rishnallah and . They in three straight sets, 6-0, 6-0, 6-0. At the beginning all four players were inclined to be over-confident, particularly the College pair. Maharaj and Bramdaw took the first game, of the latter's service and the next three games were taken by the respective winners, the score being 3-2. The College pair took the next game to lead 3-3. In the next three games owing to their more experienced opponents who now looked like expiating the set, the score was 3-3. Laljee and Minnallah, however, pulled up and with careful play led the match at 5-3. As to the game was very even, the holder pair could be said to be better than the other. The young College pair, especially, called and won a match for the champions who, although playing brilliantly, were hope value they by the Collegians who were unfortunate to lose the set 4-6. In the second set Mahatai and Bramdaw took an early lead 3-2. Laljee and Minnallah drew near to 3-2, but from that time on the Spies found gain toward their superiority by drawing away from the set 6-2. The final set was three miles and although Maharaj and Bramdaw led 3-2 the College pair leapt up and looked like winning the set, but the more experienced pair, playing confidently, went on to win the set 8-4, and the match - thus sets.

Obvious Natal Selection

The four players who participated in the final of the Natal doubles seem to be the obvious choice to represent Natal in the coming inter-provincial tennis tournament. Brandwa and Mahony have an indisputable claim for Natal honours. The evidence that they have for a good few years past claimed this honour and have again showed their mettle by winning the Natal doubles for the "I don't know how many" times, a sufficient claim for their keeping their place in the Natal team. Subsequently this year the Natal singles final was also fought out between these two players. They certainly need have no fears of being left out of the Natal team. The young College pair Lahee and Boshoff have the next best claim to Natal honours. Both as a pair and individually, their claim is good. In the championships just concluded they gave sufficient proof of their ability by defeating in the final round two representatives of the late Natal team, Broodnitch and Gonyea, in the doubles, and then in the singles, as Lahee would have it, they met again and showed their superiority by beating their more well-known opponent. Their display in the doubles final against Mahony and Brandwa was as good a match as any the pair ever met had. At one stage it seemed that they might be successful in claiming a set from the champions, but ultimately the two Mahony and Brandwa were too good.

Maharaj Meets His Match

In the National singles final Mathews over Hoadsway the previous. Hoadsway took Mathews by surprise by taking a lead 3-1 in the first set. Mathews slowly fought back and although Hoadsway defeated him to the fullest in every game, Mathews won the next five games in a row to win the set 4-6-3. The match was characteristic of hard-battling and slaying by both players. Hoadsway's backhand showed considerable improvement and this gave him an unusual confidence. The next two weeks Mathews' miracle of fast play, both players moving

one side of the jump to the other. Neither player seemed to make any mistake and Stramand, "about after having his opponent "beat." The score was level at 4-4, but Stramand, who had nothing at stake won, all due to win the set at 5. The 1st set was "played ...". Minors; was mutually played on his feet, Stramand, taking the set at 6-4. In the playmen also showed signs of Stramand's proof of the level of play of the game. After a rest of a few minutes Stramand's play showed signs of "settling in." The rest did Minors' score level, but, playing with accuracy and confidence, he took the fourth set of 6-2. In the last set Minors' played like his usual self. He made no mistake and took the set with out conceding a game at 6-3. The match was easily one of the best singles match of all seasons and the result is a fair indication of the merits of the two players in the day. Minors, winning 3-1, 6-2, 6-0, 6-2, 6-3.

"B" Division Finals

In the temples of Al-Mahmudiyya at Yawda his pasture in the doublets of three or four, and Yawda played many varied tricks: as his owner, who, mainly through his constancy and economy, was able to win the match in the doublet. He bravely met Yawda lost to Mula and Hajar, and of himself, in three sets: 5, 3, 0, +1. This match was a very close one and there was hardly any difference in the strength of the two sides.

Come On Transveal!

[illegible]

Soccer

League Leaders Meet In First Round
Of Natal Cup—Saturday, June 11

Schmooch lost a very thrilling match in a 19 to 30 loss being knocked out in the last round in the Nasel Cup competition. A single long line header of the ten-u tag with Scott's students was able to argue when their center half Stacks missed from a shot well great tells who the upper hand ... the game ending unusually when these con-

baromet "p'ichy" dialect. a cross between
 line the : insect. before halation
 the last when "Lighthouse" or : from view
 Tinsel being into halation in
 : : : : :
 : : : : :
 ahead when the : : : : :
 from : from them : : : : :
 : : : : :
 kick, body : : : : :
 kick which in : : : : :
 : : : : :
 : : : : :

Results At A Glance—Natal Cug

Rd. Graham in Junior Women's class p. 35
 Anthony at South East Central "A." Journal
 "A." Champion Chronicle p. Central at South
 College 1, Aces 3 Fayetteville "H." Daily "A." 6
 Sydenham 64, 10000 1 April 7 Young Orleans
 10000 10000 10000 W.H. 10000 10000 10000

44 Springs

1. The first step is to identify the key components of the system. This includes understanding the hardware, software, and data involved.

Spread
WARMTH
EVERY NIGHT

When you snuggle under a blanket, you are surrounded by the warm, friendly arms of a friend. A blanket is the perfect companion for a peaceful night's sleep. It keeps you warm and cozy, no matter how cold the weather gets. So, when you go to bed, remember to bring your blanket along. It's the best way to spread warmth every night.

Blankets are also a great way to show your love and care for someone else. A warm blanket is a perfect gift for a friend or family member who is feeling cold or lonely. It's a simple way to let them know you care and to help them feel better.

So, whether you're looking for a warm blanket for yourself or a gift for someone else, there's nothing better than a blanket. It's the perfect way to spread warmth every night.

BLANKETS
Make warm friends.

હિન્દિઅન ઓપિનિઅન

મહત્ત્વના અભિપ્રાય અને
કેવળ વાસ્તવિકતાઓ

નંબર ૪૩૩ મ

કીનીકસ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૬ જુલાઈ, ૧૯૬૨.

પૃષ્ઠ ૨૬

સ્ટેફર્ડ હીન્ડસના મીડિઅન પર 'પુનીટી'

પુનીટી માટેના 'પુનીટી' મા રેવરન્ડ જોન
સ્ટેફર્ડ હીન્ડસ લખે છે:

જીટને હીન્ડસનાને માટે કરેલી દરખાસ્તો
રહ થશે એ તો એ દરખાસ્તો પ્રતિબંધ થમ ને
પરીક્ષીત અનુમાન થમ મુકાબલું. અમેરીકા
ના અખબારોએ એ દરખાસ્તો સ્વીકારવાને
થોડા પછી અંગ્રેજ દ્વારા એવું માની લીધું
એ તેઓનામાં મળેલા ભોલક પ્રચાર કે તેઓના
પ્રેમના નફરતા કરતા પીરોય હીન્ડસના વિષે
ના તેઓની નવી અમાનતાને આધારી છે.
મુદ્દ પૂરું થયા બાદ સંસ્થાતીક દરમિયાને આપવામાં
વચન અને તે પછી મત મુદ્દ વળતે આપવામાં
એનાં નમોનો છેલ્લેક ઝાંઝ મત બાદ અને
તેના અદ્યક્ષમાં નિવેશિત એક અને અમલકારની
કલસના પનાનો થયા બાદ અને આજીવો
માટે છેલ્લાં પીસ કેપરન વર્ષો થયાં નહાદૂની
સંદેશમાં આપેલાં સંકેતો અને વાપવાના આરેમાં
ખરીદાનો પછી મંત્રીઓ અને મેદાને અને જે
કેડોડોનું તેઓ મેદાન મગાવી રહ્યા ન તેઓને
એવા સંજોગોમાં હીન્ડસના આપર સૂધી
માટે જામન પોને સેક્રેટ કરના પ્રાકનના ખોટા
ધીકારના બદલામાં વેચી નજર છે. એક આ
આપી જાણવસ તાલુકાની પાન ને એ છે
કે સ્ટેફર્ડ હીન્ડસ એક કાગેસ અને સમજદાર
આખુલ, હીન્ડી પ્રાન ને એ ખરા માન,
અસીલના મહત્ત્વ તરીકે પોતાના મીડિઅન સમજ
થશે એવી દાર્દિ ખાતરીથી હીન્ડસનાની મુસા-
ફરીઓ થયા. હાલના નિયમોનાં તોડી પાડવા
ને તેણે મુદ્દના દયાળુતા આપી આપી હતી.
પરંતુ એ આપે સોદો નાની પલ્લવથી તે
સાં મગા દોષ ને એ વસ્તુ ન શુધી થમ
જાણાય છે. મુદ્દના દયાળુ એક હીન્ડસના
પર જે એટલું જીટનના ઉપર થયું છે. અને
એ અને તેમ કે કાંઈ માનીએ એવી મનના
દયાળુને નથીએ નમતા. તેના ને દયાળુપર
વાપરી રહ્યા છે તેવું ને વદાનાજીત જેટલો

થમ જુના યુગનો નથી તેટલોજ નવાનો પણ
નથી. આ પરીણામ તેના અધિભારમાં આવ-
નારી કુષ્ટતાને આરંભ નહીં પરંતુ એક સહે-
લાથી સાધી સકાય તેવી તક ગુમાવી દેવામાં
એ કરજી પદનાને માટે જોઈએ એ છે હાલ
અને શુભેચ્છાથી વારનાથી જીટને જે એટલુંજ
કહી દીધું હોત કે, "હવે આ નવાની આજીવો,
નવાઈ નંબર નહાલોજ સ્થાપીત કરો. સામાન્ય
આ મહિજોજ આદોષી નીકળી થમ છે અને
આ મુદ્દમાં વિજય માપીતા માટે જેટલે દરમિયાને
એક મીડિઅન તરીકે તેને રહેવામાં અમલકાર આપવા
માં આવશે તેટલેજ દરમિયાને તે અહીં રહેશે."
તો તેના જેવું સરળ અને અસરકારક મીડિઅન
શું હોઈ શકે? અને એવું આમલકાર નહાલોજ
આપવું હોત અને એક આજીવ હીન્ડસના
આજીવ મીડિઅન માટે સંપૂર્ણ રાષ્ટ્રોના મહાન
સમસ્યા સારે દાસ છે તેના કરતાં વિશેષ
મજબૂત માંડવી એકાધું હોત એ પીરે કોણ
સંકેત છેલ્લી શરૂ કરે પરંતુ અદ્યક્ષ, જીટનેને
આજીવ આપરીકા નાં આપરનેમાં મંત્રેસે
તેવોજ હીન્ડસનામાં પછી હાલ જ મ હાલેસે
જાણાય છે. તેમ છતાં અમેરીકા અને આપર-
નેકને મળી તેમ હીન્ડસનાને પણ આજીવો
તો મજબૂત

સામ્પરનાદ, રાષ્ટ્રિયવાદ અને મંથર

કેકે મુદ્દ પર કેસનામાં મંથરના માર્ગોથી
સમજ કાપવું કરતાં પંડીત જવાદરનાસ તેદરને
કહ્યું હતું કે:

"રસીયાની નીતી સ્વીકારવાના સચાસ વિષે
માટે એટલુંજ કહેવામાં છે કે એ નીતી ખોટી
છે એટલુંજ નહીં પરંતુ તેને પરીચરનાને
માર્ગે પણ ખોટો છે. સામ્પરનાદમાંથી એ
કે કંઈ પણ માની શકે એ દાવ તો તે એ
છે કે તેના જીવંતો અને નવી રીતો માન
પણ રચાને સાચા સંજોગોની આગળના
કાંઈને જાગુ નહા પાડી સમજ. તથા
રાષ્ટ્રિય રાજાના નવી દીલોડ સમાડી દેવી
અથવા એવમસરકે થત પડે. આ વાચન
માં માટે રહ્યું નેકરો ને આજે રાજાના
ની સમજી પીયા પણ સામ્પરનાદ કરતાં
રાષ્ટ્રિયવાદ વિશેષ રહેશે કે તેવું માન્ય
એ છે કે તેજા માન છે કે તેઓના પોતા
ના જાણ મરે જોડે. એઓ રહીપર

વાયવર્ગીય સાંભળે છે તેઓ અખીજ
સાચા હશે કે રહીમાના તેઓ પોતાના
મુતાનો અને મુતાઓમાં પ્રેમસંબંધ આખુલ
ને પોતાના ભોમમાં મજબૂત આવના રહી
મથત કરી રહ્યા છે. રહીમાની માતાઓ,
મંગલે સડના મંગલા પોતાના મુતાને જોઈએ
કરવા દેવામાં આવે છે, તે પોતાના વદરમાં
જમીના મંગલુખને માટે હાથરના અસાંતોદ
મથુ પ્રાપ્ત કરી છે. આ સમયે એટલા
માટે થમ રહ્યું છે કારણ કે રહીમાને એમ
માને છે કે એ તેઓની પ્રવૃત્તિઓમાં કંઈક
અદરસક્રિત રહેશે હશે તો ન તેઓ અગ્રી
સકશે, હીન્ડસનામાં આપણે આપણા રાષ્ટ્રિય
જીવનનું વડેલ મોઝ રાષ્ટ્રિય માટે ફેરવવું
પડશે, એ કે આખર આ સમસ્યાનો વિચાર
આપણે પધારે મદોળા આનરસક્રિય દ્રષ્ટિ
માં કરવાનો રહેશે."

પંડીત જવાદરનાસ તેદરના કપરેકલ થમ
પર દીસ કરતાં 'પ્રથુક મારત' લખે છે:

"એમની સમાજવાદી માગણીઓ નહીં ન
કે એક એક પ્રતિનિધિત રાષ્ટ્રીયવાદી મેવાના
આ વચને આપણા દેશના સમજા સામ્પ-
રનાદોને અને તેદ મંત્રીઓ જીએ, કે
એકસાનીસર પોતાની સરળ મંત્રીઓમાં પણ
પોતાની વચને અદરસક્રિત ને દાખરીને નમજા
નથી તેઓ આજે એક નીતી દાખા તેને
સ્વીકારી રહ્યા છે અને કાગનાં સંકેતમાંથી
મુકન થતાં કાગ કેમ દેવા પણ નહાપર થશે
તેઓ ખરખર દયાન પાવજ છે. પંડીતજીએ
હીન્ડસનાના એ કરતા સુદાજ રાષ્ટ્રિય જીવન
વરદ થવાને એમને હીન્ડસનાની કીમની
તેવા ખજાની છે. એ મુદ્દપર તેઓ હજુ પધારે
વિચારથી ભેળા દોત તે વધારે કીમ થત."

અને વિવજા વિચારે આ દેશના આપણા
કમતા સામ્પરનાદો પમજા જીએ જીએ અને
'પ્રથુક મારત' મા નાને સંપૂર્ણપણે વચના થક
એ જીએ.

સર ચીમનલાલ સેકરેટર અને રા.
મુંજે શું કહે છે
હાલમાં સંવિદ્યોએ મદદના જગાડી મંત્રીજી
અને પંડીત જવાદરનાસે કરેલી માગણી પર
કીસ કરતા હીન્ડસ નીતિ વદાના નવા સર
નીમનસાસ સેમસાદ મુજબન એક નેદેશ

છે તેઓ જાહેર સભાઓમાં બોલે છે એમ જરૂર અને હરે છે એથી સ્વીકૃતિ જરૂર. ત્યારે પ્રથમ મેલીકના ઓરિયન્ટેશનના સત્તામાંથી પુરેલીયનો ને માટે આ સ્વર્ણસૂત્રી બનાવવાને હિંદીઓને હાંસ કાઢવાનું પોતાનું હક્ક કહે પણ જાણી દોહા કરવામાં આવી હતી પરંતુ આખરે નેતાઓની દોરવણી દેકમ્બી ભાના ચોકો એક પછી એક અડી પડ્યા હતા. છું ના જાણે પણ પ્રત્યેક અકિતને પોતાની સહન તરે પડી લેવાનું કહીને નેતાઓ હરી પાછું એવું જ કરવા હારે હો આગમન થત બનાવે એવું પચમું આગમન તકજ્ઞ યમ પ્રકારે મોટા આધાર તે બેસા સામતા વળમતા મોટાની સંકલ અને સંજ્ઞન કુપરજ રહે છે પરંતુ તેઓના પ્રતે મોતાઓ તરફથી દંડી વલજી કમ નહી આવે, તેઓની તરફથી મજા-પુત અને જા દોરવણી આપવી નોંધ્યો.

સત્યાગ્રહનો કેવળ મગજથી કહું વળા સકવાનું નથી અરહાર તેમ મુમુક્ષુથી હવે ઉતરશે નહી. સત્યાગ્રહનો અર્થ એ સવાસને માટે પોતે સહતા

દોષ તેમાં પોતાનું સર્વેવ બહાર પોતાનો જન મધ્ય લેખી દેવાનો માગ છે. એ દર્શકારનો ઉપયોગ એક ઉવટના કલાજ તરીકેજ થવો જોઈએ અને એથી હરે તેઓને અંત લગી સહવાની પોતાની સકિતને વિશે ખાતી દોષી નોંધ્યો ને એ સકિત ન હોય તો તેનો ઉપ-યોગ કરવો વ્યર્થ છે બસકે મુખોજજ મધ્યમ આથી જોઓ સલામદની વગર વિચારે' માત્ર હરે છે તેઓને અમે મેતરણી આપવા સ્પષ્ટીએ છીએ પરંતુ એ સહાસનો વીચાર તો સમગ્રા બંધારણનરવા કલાજ કમ લેવામાં બુદ્ધ કરવા નો રહેશે.

હરખીમનમાં અમે સરકારને ફરી નક્ક વીન'તી ફરીએ છીએ કે તેણે કંઈ નહી તો પુકનો આંસ આબ્યા યુદ્ધી દરખન કીડી કાઢીસને પોતાની પોજના અપલમાં મુકનાં આદાન'તી નોંધ્યો. અને દોહતા દાઢ કાઢીસનરને વીન'તી ફરીએ છીએ કે તેમણે પોતાની સ્થાળી વગ સલાની દોહરતાન'તી સરકારને સ્થાનીક સરકારને આ

ખાતને આંતરરાષ્ટ્રિય સંબંધના ખરોળા કંઈ ખંદિથી નીકળવાનું ક્યાજ કરવા સમતવનું નોંધ્યો.

આ ન્યાયી સવાસમાં બ્યકિતમત પુરેલીયનો આપણા તરફ દીક્ષીછ દશોરી રવણ એ એક હીમત આપનારી ખાખત ને માલીસ મેબલ માગર કે તેમને મત આ આંકમાં અન્ન રવણે પ્રસિદ્ધ ગીએ છીએ તેથી પુરેલીયન પ્રજાનું અંતરકરણ જાગૃત થવું જોઈએ પરંતુ એટલુંજ ખત નથી. આમને આશ્ચર્ય થાય કે નાદાસનો ખોટીસ પ્રજાગત પોતાનો એકલ અવાજ કમ નથી અંબાજાવાના આપારી ખાતી છે કે તેની કીડી કાઢીસને કુપર જલદી અને અમરકારો હોય પડ્યા તાના નહી રહે. ન્યાયને ખાતર, મતાધીકાર અને અત્યાજ વગર ના લેસિને ખાતર, માનવ સ્વતંત્ર્ય અને માન - લામણીને ખાતર શું તેઓ તેટલું કરવાને નહી દોરવણી વર્તમાન પુકને વીપે ત તેઓના દાઢ માં જે જરૂર પણ પ્રમાણીકતા હોય તો તેઓ તેટલું અવરજ કરશેજ.

રીવરસાઈડના હિંદીઓનો એકસપ્રોપ્રીએશન સામે વિરોધ

રીવરસાઈડના હિંદી જમીનદારો અને વસનારાઓની એક માસ મીટીંગ મગા રીવરસે જ્યોરે ૨ વાગે સર કુપરી રીડી રકુલમાં ગળા હતી. પ્રમુખ મી. ટી. એમ. નાવકરે જણાવ્યું કે આ મીટીંગ તાલાર મન્દિર નેસોરીએશનના અમલ દારેલી મામણીથી સામતા વળમતા જમીનદારોની રીવરસાઈડમાં એકસપ્રોપ્રીએશન રસીગ થાયુ મામણના સંબંધમાં કેવી સામણી છે એ મધ્યવા બોલાવવમાં ગત છે. જમીનદારોએ એજ અમલ-રસી મીટીંગમાં હાજર નહી થયા તેનું કારણ મી. રીવરસાઈડ રસમજીએ કમેષમાં મુકમાં જણાવ-વામાં આવ્યું છે, તેઓ લખે છે :

"એકસપ્રોપ્રીએશનના સવાસ વિચારવા કીરસાઈડના જમીનદારો અને વસનારાઓની માસ મીટીંગ બોલાવનાર સરકારુવર જે દમખાજ જામ્યુ આ જરૂર કુપરી મીટીંગ માં મમેની માદરજી નામ તકલ વિરુદ્ધ છે. ને મીટીંગમાં અમલદારોને બાંધ સુચના આપાલ દલી તેઓએ જમીનદારોની મીટીંગ બોલાવવી અને નહિ કે "નામ મીટીંગ" આ દરજીથી મું એ મીટીંગમાં હાજરી નહિ આપી શકે. ને તમે રીવરસાઈડના જમીન-દારોની મીટીંગ બોલાવશો તો તેમાં હું હાજરી આપીશ. તમે લગજ સહીસ કે આ લપાસ મુખવતે કરીને રીવરસાઈડના સત્તામાં પ્રેપર્ટ-ક્ષિતા રજરકડ માલીકને લાય પો છે અને જે કંઈ પણ સત્તા આપાય તે તેઓના તરફથી આપવી જોઈએ."

મી. નાવકરે મી. રીવરસાઈડને લીધેલી વચજ માટે એક રસીએ અને કમ્પુ ને કાઢીસીય

દંદીઓ જમીનના માલીકને કારી મુકવાનું કમદે-સર પચમું લેશે ને જમીનદારો અને વસનારાઓ તેની સામે હારી કેમકે આ સવાસ કંઈ મામ લિદતનેજ નથી પરંતુ અંદાજીકરતી ક્યામીને છે. તેમણે કહ્યું કે મમે સપણું મુમારી તેનું પરે તો પણ આપણે લીધેલી વચજ છેડાસની નથી આપી કોમને કમેરી માખનારી આ પદેલપદેલીજ પોજના છે.

મેંકેટી મી. એન. ગોપાને નકશો રજુ કરી સમમવ્યુ કે રીડી કાઢીસીસની મેજના જે "પુરેલીયન દાક્ષિણ રસીગ" તરીકે જોખખાય છે તે વર્જીવેદ ઉપર રચાએથી છે. તવા રસતા અને રમાતમમતા રચણોને વીચાર પુરેલીયન વસનારાઓની દલીલીવટ માં છે. દોહીઓએ ખાંધેલી નીસાઓ, મરહુદો અને અન્ન મર્યાઓ જે દોહીઓ મુમારી દેવા તૈયાર નથી તેનો ખીલકસ જપાલ કરવામાં નથી આવ્યો.

મી. એમ. મી. નાવકરે એ લતામાં એક વસનાર તરીકે જણાવ્યું કે આ સત્તામાં વસનારો આ તરીકે અમે કંઈ પણ સાગા કરાખારો (સાઈટર-પ્રોપોઝલો) કરવા માગતા નથી.

મી. એ. આમ. કાજમે કહ્યું કે આ પોજના નો દેવ આપણી પાસેથી જમીન કીનારી કમ પુરેલીયનના દાખમાં મુકી દેવાનો છે તે સેમેગેશન અને જમીનોદપર રમાએથી છે અને તેનો ચોક્કસ વીરોધ થવોજ જોઈએ રાકેન મેન્ટીસ કરવામાં આ મેજનાએ દખાન મકાનેમે કસો ખમલ ક્યોજ નથી ને રીડી રાકીસીય મલીસ લપાઓ (સામો) માં દાકિત મેન્ટીસ કરવા માખતી હોય અને ખીજ લતાઓને

હોય નહી લતાકવાની હોય તો જમીનદારોએ તેમાં તકકાર આપવો જોઈએ.

મી. કાજમે કહ્યું કે રીવરસાઈડના હિંદીઓને કેસ મતખુન છે કેમકે રોજના ખીજ જમીન ખંકેલી હોવા છતાં દોહીઓની જમીનેનો ઉપવામ પુરેલીયનોના મકાને માટે કરવાનું સુચવે છે. આ અખત ન્યાયની અનામતમાં લગી નોંધ્યો.

ખીજ બેસનારાઓમાં મેસલ' એન. ડુ મેડી (મીમરમે'ક), એમ. મેડ. કીંગ, એ. કોસ્ટાદર અને ડ. સીંગ દયા

પરચુરુ

—કામચલાલ વડા પ્રધાન મી. નેરસીએ આખતી સમામાં જણાવ્યું હતું કે રોખકમ્પ' પતાવ અને તેનો ફાલનો મીટા બાત કમજે ફરી લેવાયો એ અલુખારી આ પવ્વીજ રોહી ખાત વર્ક છે એ ફોલમાં આ દેસમાંથી, હિંદુસ્તાનમાંથી અને દક્ષિણ આફ્રિકામાંથી લરકે હલે

—પરી રાજ્યો હવે હિંદુસ્તાન મકાલ કરવાની મોડી તકવારી ફરી રાલ છે

—મી. સુમ.પચદ ગામ તરફથી રમ તથિત આલ કંદિઆ ફોલવરક ક્યોમને દુરમમ તારેવા તેમા સંબંધના ખાધારે હિંદી સરકારે એકાએકે કરાવ્યું છે.

—કમચંદોરવધી મી. યજ્ઞ કાલેઃ પટેલ યમી જણાવે છે કે નેદાનીસખત'થી મેજાવ નાના દોહી જમીનન સજ-જોમાને મદા માટે નદેર ક્યાં ઉપ-રાવવા લારી ને જામના દિરકે ખાન્યા હવા તેઓને બે સલાકમાં રપરકેટોના ચદરે માલકે વપાસ નો કમ કી આપી દલી.

અ સ્ત્રી લ તા તું આ રં બ સ્થા ન

સુભાર રસનાં સુરંગિની હૃદય પુરી થાય અને અપ્રીયતા શરૂ થાય, ન વિષે થી, હાંસલ થી ઉપાખામે, તે વિષેનું કટુક સાહિત્ય ગોઠવી, મારા અધિપત્ય પુરુષો ને નીચેના લેખમાં મેં મારા વિચાર રજૂ કર્યા પ્રવચન મેં છે.

એક લેખમાં એવો વિચાર પ્રાદ કરવામાં આવ્યો છે કે, આપણે સર્વે કામવાસનામાંથી ઉત્પન્ન થયા છીએ; એના મોઢવી દબરામાંથી એકાદ માણસજ છૂટી શકે છે; બાકી બધાજ વર્ષો સુધી તેમાં આસક્ત રહે છે. આ વસ્તુ-ચિન્તનને આત્મનાં રાખીએ તો આપણે સ્ત્રી-અસ્ત્રીલોના પાદ મચાવેલાં દાંતના અને આધારના છે એમાં કેવળા મેળવણીના સુરંગી કુરંગી (એટલે સગવાળા અપ્રીયતા) ની કટુક સાહિત્ય લીધા કરી શકાય. એમ કે આજ-સામાજિકવાદના ઉપયોગ સાહિત્યના સુવર્ણ અસ્ત્રીકર અપાવ, વળી સંસ્કૃત મારાની કે અસ્ત્રીના વિદ્યાર્થીઓ રાખેલા દ્વાર, અથવા આ સુચન (indication) દ્વારા કરેલા વર્ણન સુરંગી-પુરંગી કરી શકાય. અનસ્ય કે, આ ગદ્યા-આગવચના વિષય છે, સ્ત્રીલતા-અસ્ત્રીલતાનો નિર્ધાર. બાકીના મામલો અથવા અપ્રીયતાનાં અસ્ત્રીલ દીકો તો આજ સરળ વ્યાખ્યા મળ્યા આ દીકો, જેમ કેટલાક સાહિત્યકારે માને છે તેમ, 'આદ્ય-અન' 'અન-અદ્ય' જેવા ગદ્યાસંદર્ભારક રાખેલા પશુ અસ્ત્રીલ કહેવાય; જે કે તમા તુભાર રસને કોઈ સંબંધ નથી.

કદાચ આ જે કદા પુરના અધિપત્ય હોય પણ મોઢ્ય વિચાર પર આપણ મારે આપણ સરહક પ્રતિષ્ઠા મળ ક્રી ઉપયોગી નીચે.

આમાં એમ કહ્યું છે કે, સ્ત્રી-અસ્ત્રીલોના પાદ દંભ છે, દંભ ક્યારે ઉત્પન્ન થાય છે? ક્યારે કોઈ વિષયમાં સંયમ રાખવાની મનુષ્ય જાતને સાધારણ રીતે જાણ અને મચાવે. અનુભવ થાય છે અને તેથી કાપડો ચાલુ થાય પડે છે, પણ ક્યારે કોઈ માણસ ન સંયમ પાળી નથી શકેતા છતાં તેને આજ ઉપયોગી કહે છે, ક્યારે તે દંભને આસક્ત છે એ અર્થમાં દંભ, સલ અને ભલામણ માવાની કપ છે. આથી, ક્યારે કોઈ માણસ શિલ્પનો દંભ કરે, ક્યારે જાણુ જોઈએ કે તેના કુળમાં મહત્ત્વવાચક અને સમજાઈ રહેલી છે. તે કપ તે આપણે મોખું નોંધીએ.

કામવાસના સાથે અસ્ત્રીલતાનો અપાદ પેદા થ કેમ થયો? આ સવાલ પુજાજ પીતળ જે સુવાસો ઉભા થાય છે. માણસના દિવંગાર દશાની સાજ કેમ ઉત્પન્ન થાય? અને બીજાં પ્રાણીઓની જેમ પેતાની કામવાસને મનદ રીતે કરતાં તે કેમ સુરંગમાં શા વાઠ તેને ન સાથે એકાન્તરંગની જરૂરીયાત યાત્રી અર્થમાં નીતી

લેખક: કિશોરલાલ ય. મહારવાળા

અનીતીની સામના પેદા થયા પહેલાં, તેણે કેપીના-માણ અને કામ-ગોપનમાં સાધારણપણે મનુષ્ય-જાતીની મહત્ત્વવાચક અને મનુષ્ય અનુભવી દશે, ભરેજ તે નરના અને પ્રસિદ્ધ કામવાસના અનીતી, અસ્ત્રીલતા, શરૂ થયે તે માનવા સામાજિક અને ક્યારે નરના તથા પ્રસિદ્ધ મનુષ્યમને કોઈ સમજાવા લાગે, ક્યારે તેના વર્ણનમાં તે સ્ત્રીલતા-અસ્ત્રીલતાનો વિવેક કરવા લાગે.

માણસ જેવા કામવાસને એકાન્તમાં કરે છે એવું ના. બીજા પદ પ્રાપ્તિ કિયાઓ ન એકાન્તમાં કરી પસંદ કરે છે, અને વર્ણન ના રાષ ને ક્રોધ સંયમ રાખે છે. દા. ત., મન-મુક્તપદ્યોગ. સંબંધનું છે કે, આજ એકાન્ત માત્ર પણ અનીતીની સામે નથી કરતાં, અને એકાન્ત દાત્રણ કરતાં જોઈ તેમને તેની જ નીતી મટે છે, જેમ કેટલાકને એકાન્ત ઉપરી થતી જોઈ કે નાન નસંકિતો અથવા વારંવાર કુતો જોઈ થાય છે. સ્ત્રી શકાય કે, આ બધા પ્રસિદ્ધિઓ છે; તેમનાં દર્શન, અથવા કે વ્યવસ્થામાં પૂજા સુ કામ લાગી જોઈએ. પણ વિચાર કરતાં જાણીએ કે, આ બધા કોષમાં પાછળ એક સામાન્ય વાત છે તે એ કે, તે કરતાં કામને કાંઈ અસ્ત્રી-અસ્ત્રી પેદા થાય છે. એ બધી કોષમાં પછી કામ ને કાંઈ સરહતની આપવાના રાં છે. તે સરહત ન થાય તો રામ પેદા થાય છે, વળી, એ સર્વે કોષમાં વારંવાર કરવાની જરૂર પડતી રાખનું થાય છે. મહત્ત્વવાચક મનુષ્ય એથી કુળ રહી નથી શકતા ને અંતે, છતાં, એ સર્વે કોષમાં સરહત મા ઉપયોગ થયતા કોષ ને કોઈ અસુદ પદાર્થન બદલ કાંઈ નાંખવા મારે ઉત્પન્ન થયેલા પ્રકૃતિ-કર્મો છે. વિષ, હા, સ્ત્રી પેદાજ ન થાય તે સ્ત્રી સાહે અને મનુષ્ય પણ પેદા થયા વિના બારાફ પડી શકતા હોય તો કોઈ ન હોય. મહત્ત્વ ન કરે. પણ તે તે પેદા થાય છે, તો તે બદલ નીતી જાય તેમ છડ. તે અંદર રહી જાય તો સરહતને નુકસાન કરે છે. બદલ નીતી જાય તો આરામ દે છે. પણ બદલ જરૂરને તે સો બદલ મંદઈ દેલાવે છે. અર્થમાં તેમનું બદલે દર્શન બીતરી થાય છે.

આજ વાત કામવાસની છે. જે મનુષ્ય કિશોરીય જાતી શકે, વીય-વચનની કામ નસંક ન થાય, તો નથી દર્શન અસંતોષ નિર્ધાર થાય, દા. ત., મંદઈ એક વાર પણ ઉપરી ન થય હોય, આસ્ત્રી ન થય હોય, નાનો નામ માત્ર નાક કરતા હોય, તે તેને સુ કોષ દાંત માને છે કે સુદામ. કટુક છે કે તેમ પ્રમાણે પ્રકૃત મનુષ્ય

કોયો અનુભવ નામ જાણી શકે કે, તેને કામ પ્રકારની તરખ સાત રહી કોઈ કોઈ વિચારો સાંધી જુલસાન પડે.

ક્યારે પેદામાં વિષનું જરૂર નેર થય હોય કોઈ ન થતી હોય, કેટલાંકાં કરે મરણી કામ પણ તે નીતી ન શકે, નાકના કરેલી અર્થ હોય છતાં સ્ત્રી નીતી નીતી, અથવા કામ-મેશાજ જાંબ થયા હોય ક્યારે માણસ કોના થય જાય છે. મંદઈ ક્યારે કોઈ થાય, કોઈ-કોઈ નીતી થાય તો નામ-મુખના મંદઈ બુદ્ધિ થય જાય, ક્યારે તેને આરામ માત્ર અને વચનના સાથે છે. પણ કામ રસને મનુષ્યને કદા એવી પ્રમદા થાય બની કે, ક્યારે વિષમાં મેશાજ ઉપરી થયાં આદા પડી જાય, બાકી અને કરેલી કામ રહી, આ રસને વાર નામ પેશાજ થયા કરે એવી આજ ઉપયોગના મારે સુ કોષ માણસ અધિપત્ય સ્ત્રી સેન કરે છે તે પર કામના ન મનુષ્યમાં રહે માંથી છે. આપણ સ્ત્રી (અધિપત્યમાં) દ્વારા એ જાતની પેશાજ કે વીતીઓમાં નામ પેદા કરવાનો પ્રયત્ન કરે છે.

આજ વાત સમાચારની છે. કામવાસની કામ રૂપે કરવા થયા બાદ તેના સમજની કટુક થાય અને વિષમાં થાય બધે કોઈ કરવાની કટુક થાય, અને વચનની કટુક એકાન્તમાં વચન છે. બનેલાં વચનની કટુક આરામ-સરહત સાથે છે. આરામ-સરહત કામ ને કાંઈ અસ્ત્રી અસ્ત્રી-કામ પણ, કામવાસ સાથે ન થાય પેતાનો એક બીજા દાંત પલ કોઈ કામ છે, અને તેને કાંઈ તે વિષમાં સાથે મુ કામ વચારે નસંકા અને સુચન રસ-સુચન (સાદા-સાદા-સાદા) જેવી કોષ છે, અને તે સુચનની અનીતી માણસની સરવામણીના -મનુષ્યન (બાકી કરીને કુદર્થ) એટલે ક્યારે મન નામ કોષ છે કે સારાદસ ત સેતીજ પાછળ માંકા બતી જાય છે. કેટલીક જાતના કોષમાં માણસને બાકા અને કોઈ કરવાની તરખ વચારેલી થાય છે. કટુક છે કે કોના પ્રમાણે તે કોના કોષમાં વચાવી જતા, ક્યારે તેમને તેમાં આનંદનાં રસ-સુચન થાય. કદામાં આવા કોષમાં એકાન્ત હોય છે, અને આપણ દેશમાં તેમાં સમાની વાવના કારવામાંથી સાદા સાદા નથી પણ કામવાસનાં આનંદનાં કારવામાં સંસ્કાર આદાવાની સાથે, આનંદ છે, અને સર્વ માનવજાતનાં આનંદો છે. તેની અંદર સમાજ આ વ્યવસ્થા કરવાની બીજાં સેવા સુધી પડે છે, અને તેમ કાંઈ તેને વર્ણન વચેરમાં પીલે નામવાની જરૂરીયાત બની થાય.

કેટલાક બહુ મોટા મહાનના માન છે કે, અધિપત્ય-પ્રેમ એકે મનુષ્યનાં પ્રેમ અનુભવ

અતીશય-ભાવ છે. એટલે કે, શું તો કામ-વિહારથી સ્ત્રીપુરુષપ્રેમ ઉત્પન્ન થાય અથવા એ પુરુષ-પ્રેમમાં કામવિહાર ચોરોપચોરો દોષજન્ય છે. વિદ્વાનોએ માતા-પુત્ર, પીતા-પુત્રી અને જાત બહેનના પ્રેમમાં કામવિહારનું ખોજ જોડ્યું છે. મારા નસ મન પ્રમાણે, આમાં પ્રેમનું વિકૃત, અથવા વિકૃત પ્રેમનું જ દર્શન છે, અને તે મામલિદારમાં સ્વાધીપત્યના અપાનમરન અને રોમ કરતા રહેવાનું પરીણામ છે. સ્વસ્થ દશામાં કામસાગર પ્રેમનાં અનુભવ થઈ શકે અને તે દામ્પત્યપ્રેમમાં—મદકે વિરુદ્ધ દામ્પત્યપ્રેમમાં અધિક માત્રામાં—થઈ શકે.

જો મારી આ દ્રષ્ટીમાં બૂધ ન હોય તો અતીશયતાનું આરંભસ્થાન દરાવતું કહેવું નથી. સ્ત્રીપુરુષના પ્રેમક્રમ સંબંધોનું અભિવ્યક્ત મીત્ર દારા, કબજ દારા, નાટક દારા કે સંકેત (ધારા) દારા હો, તે તેનું એકંદર પરીણામ પ્રેમના અધરા પ્રેમના, નવા લેખક અને જામ લેનારાં પાત્રોના કામવિહારનો સંચાર કાવચાચાનું, અને આખરે જતા તેમનાની નીચેનાની નવન ઉત્પન્ન કરાવનારું થતું હોય, તે તે અસ્વીક છે. પછી જોઈએ તો તેનું ખાસ સ્વરૂપ માત્ર દોષ કે સીધા, સાદીબીર દોષ કે વેચાનીક દોષ. તે

“ભારત કાનું”

અનુવાદ: રાવિન્દ્ર નીલાભાઈ દેસાઈ.

એ શ્રી નોન ઉપર ચાર જણા લગા મળ્યા. ભારતીય નાગરો મારે જમ્યાને મારે લઈ શીધા અને નમ્રુક કદેશ મારે જવા ને માટે પ્રમાણ કય નહોતો બેઠેલા મારે અપક્રિઓ તુલા તુલા દેશની હતી. એક જમન, એક રશીઅન, એક નવાનીય અને એક અંગ્રેજ. એ મારે જમ્યામાં એક મને અજા પાવોની મારે આત મદ.

અર્ધન: રહેવાને માટે જોઈએ સમુદાય દેશ છે. અંગ્રેજ: એકલાજ માટે અધીકાર કરવા માગે થયું છે.

રશીઅન: હા, પણ પણ પિદેશી રાષ્ટ્ર એના પર અધિકાર જમાવવાની આશા કરી શકે છે.

અંગ્રેજ: પણ મણે વપન પદેસાતો જેને અધિકાર રચાવીત થયેલા છે, તેના કામકામનું મદન રહે છે.

અર્ધન: પરંતુ અંગ્રીશ વાત તો એ છે કે જે અધીકારને પુષ્ટિ આપે જ, તે બધા મર્યાદા અંગ્રેજ એવું કોણ મરી?

અર્ધન: મારો દેશ.

રશીઅન: મારો દેશ.

નવાનીય: મારો દેશ.

અંગ્રેજ: તમારી પાસે એને માટે શું હતી છે.

અર્ધન અને રશીઅન: પહેલું મારે વીગેના હોઈ છે. ભારત વર્તમાન અખાનદારા અમરો

ને આલેખન કામકામ અને સ્થિતિની સવામાં મદદ કરનાર દોષ તો ૧ સ્ત્રીક-મુદ્દા-છે. તેના ફળથી તેની પરીક્ષા કરી જોઈએ.

આજ નવા પુણ્ય અને મોપીઓના પ્રેમ-બધારનાં વર્ણનોને કાષ્ટને મથાવ કરી છે. તે કહે છે કે, જે પ્રેમ મોપીઓના કામવિહારનો કામગ માટે નાશ કરી તેમને નીચાવ કરી મુકી, તેને અતીશય કેમ કહેવાય? એ વર્ણનોની વાતમાં આ ઉત્તર માત્ર દોષ કે ન દોષ, એ કસોટી તો બરાબર છે.

એ વાત સાચી છે કે, અતીશય કાષ્ટ, કાલિય અને કાળાનો રોમ અપણા દેશમાં એટલો બધો જુડા અને બળોલો છે કે સમસ્યા અમાધ્ય એવો લાગે. પુટી માળો જોલવાની ટેવ કમ્બુ છેકની પચ્ચીસીમાં સ્થિતિ-અસ્થિતિ, મુકે અને સિધ્ધ સંજ્ઞા લગભગ સર્વવ્યાપક હતી. આપણા સંસ્કૃત તેમજ પ્રાચીન મુદ્દા-સ્ત્રીકે મારીબધમાં અતીશય પતી પરાકાષ્ઠા પડેલેલી છે. એ વસ્તુ મદ નથી, માત્ર નસ રોપે થઈ રહી છે. એની સામે અણુમનો બતાવનારા એટલા સધુમનીમાં છે કે તેમને અસ્મરણી લગાય છે પણ એકજ દોષ, તેણે તેણે પોતાનો અણુમનો રખટ રીતે નિદેશ કરેલો એ તેનો ધર્મ છે.

પ્રમાણે અધીકાર પ્રાપ્ત કરવાનો શવે કરી શકે છે.

અંગ્રેજ: પુરું અને પશ્ચિમ માત્ર કોઈ નસો બકવાદ છે. સુરજ સ્વેત જમ્યાનો એકજ દોષ માં કરી વળે છે.

અવાનીય: એ તો તમારા હાઈ કમ્પાઈટ કોપલીંગ ને પુણે જેણે કમ્પાઈટ છે તે પુરું ન પુરું અને પશ્ચિમ તે પશ્ચિમ એ જાને કરી પણ એકજ માત્ર શકે નહીં.

અંગ્રેજ: જમનને પુકે છે: સારું, વાહ તમારી કાષ્ટ બીજી દશીક દોષ તો જમ્યાનો.

અર્ધન: જમન આપે જાની છે, અને બારતવાસીઓ પણ.

અંગ્રેજ: અંગ્રેજ પ્રમ પાણ આપે તો ન.

અર્ધન: નહીં, અંગ્રેજ વર્ણવે છે, એમાં કેટલીએ જાનીઓનું રક્ત છે. મનાવ પોતાને બકક કહેવાય છે તો અંગે વેદોને માનીએ બીજે કે જે આપે સંસ્કૃતિનું કાવચ રચાય છે. જમનોએ વધારે લાગીસને મણે મોરા સંમદ હોય છે. બારતના પડીતો સરજ સારીસને માટે જમનીની ડીમી (પદ્ધતી) મેજવસમાં મકરન માને છે. કે આર. ડી જાંઘરકર એનું લેલ-દરજ છે.

અંગ્રેજ: હવે કંઈ બીજું છે.

અર્ધન: જમનીની મારક બારતમાં કેદ-હાંએ રાજાઓમાં વહેંચાયેલું છે. જમનીએ બધાને મેજવીને એક રાષ્ટ્ર બનાવતું, પદે-ન અમારે લાં કમ્પર રાત્ર હોતો હવે એના જમ્યાનો રીપેટર લીનલર છે. ઈંગ્લેન્ડે બારતની એકલામા વિરોધ નાખ્યો છે બીજી વળ એ છે કે ન પોતાના દેશમાં તો લોકસાલનને કાવો નર છે, અને બકાર લાક્ષણ્યવાદી નીવીનું અનુદરજ કરે છે. જમનીની નીતી એકજ છે.

અંગ્રેજ: તમે મને તેટલી કમીત કરશો પણ કામકામી દ્રષ્ટિએ બારતવાસ અમારું છે.

અર્ધન: ગજારાઓ નહીં એક વાતો મંચાયાનું છે. આપની પાસેથી એક બેઠવામાં ગયા એકેલે કમ્બુ હતી જ, એ જમની મારી છે.

વાદી: તમે કોણે આપો!

અર્ધન: માત્ર વાતો.

વાદી: તારા વાપને કોણે આપો!

અર્ધન: મારા હાથએ.

વાદી: તેને કોણે આપો!

આ સવાલથી બેઠત કોષાલમાન થઈ મરી અને કમ્બુ: તેણે લડીને એ પર અધીકાર પ્રાપ્ત કર્યો.

વાદી: બસ, હું પણ તેની મારકજ એના ઉપર અધીકાર જમાવીશ.

અર્ધન: જમની એજ રીતે તમને કહી શકે છે કે બારતને આપી દો.

અંગ્રેજ: અધીકારને સ્ત્રીનીના માપમાં

જાણી જાણી, તમારે ખરેખર ભારતની સાથે લડવું પડશે.

સ્વામી: સ્વામીનંદાને માટે તો બારેવપારસી એને ખોટાની અંતીમ શત્રુની પ્રતિજ્ઞા કરવી પડશે.

આખરે બતાવે છે ભારતીય નાજિકોને અખોવાળ પુછીને એણે તમને મળાકાળે બારેવપારસી તમારા ચારે મળવું છે, જો તમે ચારે જગ્યાએ એકમત માઓ તો, હું એજ વાગ કહી રહ્યો

દક્ષિણ આફ્રિકાના કુંક ખખરો

ખંડેઃઆફ્રિકાને લીધે પોરટ ખાતામાં ફેરફારો.

ખંડેઃઆફ્રિકાને લીધે ડરબનના પોરટ ખાતામાં ફેરફાર ફેરફારો કરવામાં આવ્યા છે. મધ્ય શુક્રવારથી તારો સાંજના પ્રાય વાગ્યા બાદ ટીલીવર કરવાનું બંધ થયું છે. કમળો વીજેનેની એકજ ટીલીવર કરો અને તે સવારે ૧૦-૨૦ થી શરૂ થશે. ડરબનની સમગ્ર સાય એશીસો સોમવારથી શુક્રવાર સુધી સાંજે ચાર વાગે બંધ થશે, અને મોટી પોરટ એશીસો કાઉટરો દ્વારા વાગ્યા સુધી જુઓ રહેશે. મોટી એશીસો કાઉટર, સેન્ટ્રલ બેંક, પેન્શન્સ અને ફેલીફોન કાઉટરો બંધો. તમે બંધ થવાનું બાકુ રહેશે, શનીયારનો વખત જેમ છે તેમજ બાકુ રહેશે (સવાર ૬ તાર અને રોડવના કાઉટરો બંધો ૪-૩૦ વાગે બંધ થશે. પીકેટ અને મોટી પોરટ એશીસના પોરટ બોક્સો છેવટને માટે સાંજે પ્રાય વાગે ખાલી કરવામાં આવશે.

આવખા નારાજ કોરટમાં ખંડેઃઆફ્રિકા

ઉત્તરમાં કુમેશા રીવરથી દક્ષિણમાં અમરપા-લુપી રીવર સુધીના આખા નાકાસના કારટ કોનો વિસ્તાર વચગચ એકસો માઇલનો થાય છે તેમાં સમુદ્રમાંથી લેજ સકાય એવી ખતીઓ સાંજથી સવાર સુધી બાળવાની મેશનસ એમર જનની રેગ્યુલેશન્સની ક્રમે મનાઇ થઇ છે ત્યાં સ્થાનિક સત્તા નવી લઈ સાથે જાકિડન પેલીસને આ નીમંગનું પ્રસન ખરેખર લાય તે નેવાડી સુચના અપાઇ છે. એ તેને બંધ થશે તો સખન થયેલો લેવામાં આવશે. કુકબ માર

સુદધના

મી. ચર્ચીસ પ્રેસીડન્ટ ફેઝવેલ્ડને અભવા મળ્યા

મને અદવાડીયે રશીયાના મનનીથી તો, મોલોટોવે પ્રેસીડન્ટ ફેઝવેલ્ડની મુલાકાત તોથી લાર બાદ ખાંડીશ વડા પ્રધાન પી. ચર્ચીસ પશુ પ્રેસીડન્ટ ફેઝવેલ્ડની મુલાકાતે મળા હોવાના ખખર બહાર પડ્યા. હાલથી જણાવાનું હતું કે તે ખાસ માન પ્રસન્ન અને તાઘીદના મીલ્કીયો કરવાને મળા છે અને લોકોમાં હાલકે થયું નહી

હું જે મી. એમરી ભારતના રાજનીતિક પટો ને કહે છે. જો તમે એક મન માઓ તો બારત તમારે

એકલામાં 'રોજીઆનું' તોશન થયું અને નહીક કહી વળી કહ્યું ચારે વાતીઓ સમુદ્રના મર્મમાં ચાલી થયા. તારીક તરીને બહાર આવ્યો અને કહ્યું: દો તમે ચારે એકમત થમ થયા, તમે સમુદ્રના મર્મમાં ઢકવા પડવા પીચારી રહે છે કે બારત તમારે છે (વીર અર્જુન મંથો)

એવો છે કે સમુદ્રમાંથી જન્મ રેખાથી નહિ લોકોએ એકલે પડો વાળાઓ સમુદ્ર તરફ પ્રાશ નહિ પડતા હોય તેવી સમગ્ર ખતીઓ રાખી રાકશે. રોજીયેટ યુનીયનનો કોન્સલ યુનીયનમાં મોર્તિયેટ યુનીયનના કોન્સલ જનરલ તો, કેવીયોનેલ અને તેના રહાઈ મને અદવાડીને મોલાના દરવાજેને વડા પ્રધાન જનરલ કમલસ સમક્ષ યુનીયન બીજીમાં રજુ કરી દના.

દરબન મ્યુનીસીપાલિટીને લીડીઓ અને નેટીવામાં થતી મસિક કમાળી

દરબન મ્યુનીસીપાલિટીને જુદાં જુદાં ખાતાઓ માંથી મળા વર્ષના મે નાસ કરતાં સાધુ વર્ષના મે માસમાં પા. ૧૯૦૦૦ ની વખરે આવક થઇ હતી કુલ આવકમાં અનુક્રમે પા. ૧,૩૫,૬૫૪ અને પા. ૧,૫૮,૨૧૯ થયા દના. આમાંથી ઇન્ડિઅન માફેટમાંથી મ્યુનીસીપાલિટીને મે માસમાં પા. ૨,૧૪૪ ની આવક થઇ હતી તમારે જન વાર્તા મે માસમાં પા. ૨૦૧૭ ની થઇ હતી અને નેટીવામાંથી પા. ૧૨,૮૨૨ ની થઇ હતી તમારે જન વર્ષના મે માસમાં પા. ૧૧,૩૬૬ ની થઇ હતી. સરકારી મકાન બાળી નાખ્યું

વીરસ (દક્ષિણ) ની મેમે-જર એજ ક્રેટી એશીસ ખાળા તાખવામાં આવી છે. જુન તા ૧૬ થીથી સવારે ૫:૩૦ વાગે આગ મેવામાં આવી હતી અને ખખવામાં આવે તે પહેલાં તે બગી થઇ હતી. મેજસ્ટ્રેટની એશીસ ખજુ ખાળી તાખવાનો પ્રજન કયો હતો પણ તેને વખતસર બગાડી લેવામાં આવી હતી.

ખખરો

પાય તેમ કેતીલો ૧૫ નહી કહે. મી. ચર્ચીસ તરી રીતે મળા એ કુપ્ત રાખવામાં આવ્યું છે પરંતુ વીમાનમાં મળા હોવાનું અનુમાન થાય છે અને મધ્ય અદવાડીયાના મચળતારે તે હજુ હોવાકામોજ દના.

ખર્સીન અને ટાલીયોમાં અનુમાન

ખર્સીનમાં એવી વાત થઇ રહી છે કે મી. ચર્ચીસને આ પ્રજાણુ અચાનક યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સ જવું પડ્યું એ ખોટાની નજાણ સુચરે છે કે

કે જહાજોની અચાનક સફાઇનો તોલ ખાળી રાખી તપી તોમ રાજ્યો દરમીં અમાનકે રિપોર્ટ માં છે એજ આ નજાણ વર્ધી અનુમાનની સકાય છે. રોજીયેટ નજાણ છે કે આ પ્રજાણે મીચરખોની નેવાઓ કમલ વખતો રખાવ મોલામ પાડ છે એ જાણ અને અમેરીકા વચ્ચેની પ્રતિકુળ રિપોર્ટ સુચરે છે

મી. ચર્ચીસની અમેરીકાની મુલાકાત નિટલી કુપી રાખવામાં આવી હતી કે અમેરીકા પહેલિયા તોી ઉંદલી પડી છુટી તે વચ્ચ બહાર આવી નહોતી તો કે કોઈ મદદદા મળાય અનવાની વોષોને મેંજ ખાલી થઇ હતી. તે એ કોઈ અજાણું નહોતો. રિપોર્ટ મળ્યા હતાં પા રહીનપર તેમજ મો. રાજ્યો ખર્સી કરવામાં આવ્યા દના. મી. ચર્ચીસની સાથે બીજા પાય જજ મળા દના.

બર્લીન રેડીયો પ્રોટન અને મને વોળી રજા છે તે બે કુખના માજુસોની સાથે કરવાવામાં રહે છે કે બન્ને એક બીજાને એવી જાણાએ તપવી રવા છે કે મોમાંથી એક બીજાને બચાવી રાકશે. જરી રાજ્યોએ રોજીયેટ લીધું

સોમવારને છતાલીના સદના જખુરે છે કે ધર્મિવાનનેએ રોજીયેટ કયાત થઇ લીધી છે અને દને કરકર રજીયેટની કરકર કરકર કમ કરી રહ્યું છે.

એરટેલીવામાં ખખરખખાર

લીડીયું અખજાર 'તન' થયે છે કે લીડીયા મા ચએલી આરેતજના ડરબનથી એક હતી સમય કે પ્રીટીય ની તાખાની ખાલી લકાઇઓ હાલી રવા છે. તેમ જાણ સુરેલ્મન પડવા નહી દનો કે રહાઈ ખરેખર સમ નહી તો કે નેતાશીનીના ખખા હતી કે બન્ને દના મે ખાંડીક દીકાતોએ શોધવાનું રહેશે. આજા રાખવામાં આવે છે કે હા જજ અદવાડીયાથી મુલાકાતે પ્રતિખા છજીયેટી લકાઇમાં ખાલી મેળવાશે.

ખાંડીક પાસાંમંદમાં ખખરખખાર

રોજીકના વાનના બજાવામાં ખખરયાં ખાંડીક પાસાંમેન્ટમાં ખખરખખાર મળી રહ્યાં છે અને સરકારના અજુવિજાસો રસવ માનના વચળી અપાઇ રહી છે. મી. ચર્ચીસ આવે વખત અમેરીકા જઈને જોવા. મને પાય ખાળી પ્રીટીય પ્રત્ય સમક્ષ રોજીયેટી દારના છાંડીયર દેવાસ રજુ કરવાની માગણી થઇ રહી છે. સર રહેઈ ક્રોપે જખુરજુ છે કે મી. ચર્ચીસ વખાજ અચવાના કાય ખાળ અમેરીકા મળા છે અને આવીને તે સમજતાર દેવાસ રજુ કરશે. રીમાપેરની દાર જેટલો આ દારથી મોટીય પ્રત્યને અપાવન થયા છે.

અમેરીકા જુ' કહે છે

મ્યુનાઈનું 'ખખર' મળે છે કે મ્યુકન રાખે પોતાણું કરકર. જખુર જખુરે દુવાવડું ખખરું દેવાવડું-લીક રાખી રવા છે અને એ

લીકને લીધે ખીરીશની ફરી કાર પા છે. રાજ્ય
એ હજીપના કાર્યને માટે અગત્યનું નથી
પરંતુ મધ્ય પ્રદેશ રાજ્યને માટે હજીપ પાણી
અગત્યનું છે. એટલે હજીપના રાજ્યની કામ
પણી અગત્યની છે અને તે મને તે માટે
કરવી પડશે.

જનરલ રમકસતું નિવેદન

જનરલ રમકસતું મધ્ય સોગવદે દેશકનક
પતન પર નિવેદન કરતાં કહ્યું હતું કે, રાજ્ય
ના પતનથી કુલમન હજીપ મેલો ફરીથી આ-
ફિકાનો સરકારની સારી સંખ્યા કબજે કરેલી
છે. રાજ્યમાં તેમાં ફેરફાર કરેલું છે તેના
આંકા કહ્યું મળી શક્યા નથી. દરમિયાનમાં
એટલું તો કહી શકાય છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાના
લોકો રાજ્યના રાજ્ય કરવામાં તેના પાણી
પરેખદ બનાવી આપ્યું છે. આથી દક્ષિણ
આફ્રિકાને ઉત્તરમાં મેલોથી બેટલું મદત એ કે
તેમાં આજી મળી તો નથી જાણી શકાય
દક્ષિણ આફ્રિકાનું મોટું સરકાર મેદાને અંત
ના ઉત્તરવાને ત્ર્યાર પહેલું છે. એ સરકાર
હજીપના રાજ્ય કરવામાં અને અંત લીધેલા
મર્યાદાઓના હાથમાંથી પાણી છોડવી તેવામાં
મદતનો ભાગ બજવશે.

ફરીરાજ્યનાં હાથે

મરીરાજ્યનાં હાથે કરે છે કે રાજ્યમાં ૨૫૦૦૦
ને કદ કરવામાં આવ્યા છે પરંતુ ખીરીશ એ
આંકડા અતીશયોક્તી ગરમા મળે છે

નારક સારા, લેવીમેટ કુનીયમમાં નીચામેલો
નવો મપાનીએ એલગી, જીવ તા ૧૮ મીએ જ
માણસોના રકાર સાથે વીમાનમાં મેરમ મળે છે.
ખીરીશ અને અમેરીકા સાથેની રશીયાએ
મજુર હરેલી સંધી

ખીરીશ સાથેની અને કુનારટ ૨૦૨૨ સાથેની
સોવીયેટ કુનીયમે કરેલી સંધી રશીયાના પરદેશ
મંત્રી મે. મેલોરાવે એ બને દેશોની પોતાની
સુલાકાને રીપાર્ટ આપ્યા તાર સુરતાર જીવ
તા ૧૮ મીએ રશીયાએ મજુર કરી છે. મે
મેલોરાવે જણાવ્યું કે રશીયા કુદમાં સફળી
મેટા મેલોને હેલા રજી દોષ એ સંધી એ મે
સેને અત્યંત આગતી છે

અમેરીકા જહાજો બનાવી રાકે છે પશ્ચ
પહાંચાકયાનો પ્રદેશ મુરકેલ છે

પ્રેસીડન્ટ રોકવેલે કુંક મુદત ઉપર મહેર
કહ્યું હતું કે અમેરીકાનો જહાજો ઉત્પન્ન કરવા
નો સવાલ તો ઉત્પન્ન મળે છે પરંતુ તેને
સલાહના મેદાનમાં પહેંચતા કરવાનો કોમો
મુરલ મધ પડ્યો છે જહાજોનો સવાલ
ખીરીશ વડા પ્રધાનને માટે મંજીર થઈ પડ્યો
છે. પાલીમેન્ટમાં તેમજ અખબારોમાં ખીરીશ
જહાજો કુબતા હોવાની વીચત કુબી રાખવાની
સરખાની નીનીની સખત કીકા મધ રહી છે
તેઓ કહે છે કે તેની વીચતો પ્રજા સમક્ષ રજી
મળી તેઓ કે જેથી મીતરાઓની મેળનઓ

સામેના મંજીર સમયી : મેલો ૨૦ અને
ખીરી સરીકામલિના બનમાં જ ના કુનાર-
ટ ૨૦ મંદમની મેલો : મેલો મીલીએ ખીરીશ,
મીતરાના અને તદરૂપ રાજ્યોના રેપાર્ટી મદાને
૧૯૪૧ ની આખરી સુધીમાં ૮૬,૦૦,૦૦૦ ટન
કુબેલાં હોવાનું જણાવ્યું છે. એમદેલીયના
વડા પ્રધાન મી રૂડીને જણાવ્યું છે કે આજી
જહાજો બનાવવા મા તે કરતા વધારે કુબી
રજા છે. આં અમેરીકાનું સત્તાવાર નિવેદન
મજુર છે કે કુ મેટા તાર પા છે તે કરતા
વધારે ત્રપધી આવતી જાય છે.

—

—હાલના હાલ કમીયાર તર રાજ્યના બદલ
માન જેઓ મેરમ આફ્રિકાની મુસાફરીપણી કુંક
મુદત મધ પાછે કુબી જ તેમના માનમાં કરમતના
મી રોકવેલીન તરફથી તેમના પ્રીન્સ મેલપરટ રૂડી
ના સુમો મધ કુબારે લંચ આપસમાં ખાણી
હતું તેઓ નારાજ થાંતની મુસાફરીએ નીચ્યા
એ આવતા વજ માટે મેલો સુમો નીકલ
માં રહેશે.

મેલોપરિસબરમા બધીના વળી ખા. બાપુબાઈ
દેસાઈ પોતાના પુત્ર સાથે રમકસતી કરમન ઉત્તર
કે મેલો દિવસ મેલો રહી તે મેલોનીસ કરમ વિસય
મળે

—મેલોનીસબરમા પ્રિન્સ તારકર જહાજની પેલીના
મી નાપુબાઈ અને મેલોરેટ કી. યુ. મીસ
એલો મેલો વખત મળે રમકસતી પાછા કુબી કે
તેઓ કરમન આવ્યા તો મેલો લીવમમાં પાછા
મેલોનીસબરમા મળે.

ખુટેલી રાક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

એ તમારે તમામ જીવનની ખરી મજદ લેવી હોય તો પુછીકારક પાકે બનાવી તમારી ત દુરની પાછી મજાનુન અને
બજવાન બતાવી દો! પણ વાદ રાખ્યો કે હાવકારક બેરકો બનાવવા માટે સારો, તમારે અને ચોકચો રાકે માલમ
વાપરશે. આમરે ત્યાં પાકે બનાવવા માટે ખાસ તાએ અને મુદ માલ આવી મળે છે.

અમારે ત્યાં ચીંગોડ, બદામ, ચારોલી, પીરલા, પંખળી સાલમ, સફેદ મુમલી, ખારક, હલાલી, કોપર પાટી, મોખર અને માજી, ચાર મગજ,
ચાપડીની, અમમન, મુંદર, અંબર, સોના ચાંદીના વરમ, મરમન, વીચે તમામ હોંદનું કરીવાળું માંથી વટું, ખરી ખીરીશ

તેપરાંત હોંદી ખરી તમામ ચીમરી દમેસ રોકમાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મરાહુર અમેલી સુરતની ખરી, પીરલા ખરી રી. ૩-૬ રતલ, બદામ ખરી રી. ૩-૬ રતલ.

મુખર્ષના તરેહવાર હલ્વાઓ

ખદામાં હલ્વો રી. ૨-૬ રતલ, સફેદ પાલાસો હલ્વો રી. ૨-૬ રતલ, રંબીન બદામી હલ્વો
રી. ૨-૦ રતલ, મુંદર મલામ હલ્વો રી. ૩-૦ રતલ આમરે આથી મળશે.

નવાળી પાઉર:

સરીરના કોષ પણ વાગમાંથી માત્ર એ નીનીટમાં વાગ સામ રી હ છે. ૨ બોટલ રી ૩-૬ પોરેજી કી. કુનીયન
માટે, એક વખત મેરકર આવી ખાતી કરી લો.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of Jewellery.

Jewelleries at reasonable prices to suit your pockets. 1246

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

રેક બન્ટું ફરટ અને વેલેબલ સારું પેડીંગ રી C. O. D. થી
મોરમમાં આવરી, લખે—

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban. 121

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાણંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
કળાનું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદરત સાથે વગાડી આનંદ—આમેફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદરતમાં અને મીઠામંડળમાં ખાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
કાદમાં કોલસાના ધુમાડાથી બચી તાત્કાલીક રસોઈ, આ. કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રિક સેટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક બતની કંડક આપનારી ચીજ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબક્કા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, ટીલરૂઆ, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પટોસી, મધન
ધાન્ડ્યા, અહિરત, બાલી, આદમી.

શીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, મરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાણંતોના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ કામ.

સોલ્ડ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
બતની) યંગ ઇન્ડિયા, એમેફોન, હિંદુસ્તાન, હર્મીન્સ, ઓડીયન,
(ઇન્ડિયન રેકોર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો:

રેડીશિન ૨૫૮૦૬
,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રાચટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્મીલન (૫) રાગતારી (૬) વરદા સપ્તી (૫) દોલી (૬) સપ્તી (૭) દોલી (૭) મેસ્કાર (૫) સીના બંધન (૫) માર્ગી સત્યદેવીન (૩).
મરહુમ ગ્વાર કંબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહમદ ખલીલ કંબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16457.
કાલુ કંબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ મ્વાર કંબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ આવી ગયા છે. વહેરો તે પહેલો.

A. ખાસ કંબાલ

- 10100 અબ પદા ફુર્નો પુઝરી મળગી
- 10111 એક રેલો કુ દસાના
- 10116 અબમા સંગે બે મહ અખ્યા હમારી
- 10117 મહાનિકા પ્રમાદર કું મેરે હકમે દુવા કરના
- 10134 હમારી વેઠ ગમે લેશીન વેલી રેનક હે મેહરીમકી
- 10137 રહમતુલ્લીસ આલમીન
- 10147 મોહન ગમે થે એક ખુતે
- 10152 ના ખીસે ઉન્સે હસે દસે મીવારેતે રે
- 10172 પદલીકાના તામલની
- 10150 દુરપાર મુસલમાનો
- 10153 હમારે મે આજ એકમદે આલી
- 10159 દુરઆન પદા
- 10167 મેરા નાન મોસે મોસે
- 10180 મુખ્યા હરે મહમુદમે મરનેહા ખુશા હે
- 10190 મારો સલ્લેઆલદ મારો સલ્લેઆલદ.

A.1 હસલામી રેકૉર્ડ

- 300 અખ્યા મહલીકા મોહમદા
- 701 અમીલકા અબમા
- P.E
- 87 મહાન મહમદ ખીલાલ
- G.1
- 1701 અને 1705 ને રેકૉર્ડોના સેટ
- અમલકા મહરીકા તાલી ખીલાનિકા મોહમદા
- 1720 જુસા દે નાર મેખાનો મે
- 1704 અખ્યા મહમદા
- 0677 રેસા અખ્યા
- 1740 જુસા દે આલમદા મે
- F.7
- 1211 મહમદા મહમદા અખ્યા
- 12117 દે સમાપત
- 12751 મારીક મોહમદા

કુખારીદ દીન

- 7701 મમનતીખીકા સરગર મહા મતા હે.
- 7742 અખ્યા અખ્યા
- 7501 અખ્યા મારો મે હંસે માદે અખ્યા એક મે
- કુખારીદ આલમ કંબાલ
- 10270 હેન દરવાજા મોહમદા ખલીલ
- 10349 અખ્યા તખ્યા અખ્યા દીકામે લેતર આખ
- 10241 વરદાર મોહમદ મેરે દોલમે.

દર મહીને તખ્યા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંવી મળશે. તેના દર મહીને કેરોલોગ અમારે ત્યાંથી મળવાની હશે.

10270 હસને દરવાજાએ અમલકાલદા
માસ્તર ફરીફરીન

- 10270 મા મોહમદ મા મોહમદ
- 10270 હસને આ સીતમયર
- 10270 હસને આજ હે હસને
- 10270 અખ્યા અખ્યા મારો દાલન
- મોહમદ ખલીલ કંબાલ
- 10270 તમા અખ્યા મહમદા ખીલાલે સખી
- 10270 સીતમયર નહી રેકૉર્ડ
- 10270 હમારી મળી અખ્યા મરહાન પદા
- 10270 સારી મુસે ખીલાલે
- 10270 જુલમલી મા અખ્યા
- 10270 હમારે મારે માદા જાગ
- F.T માસ્તર અખ્યાલદ મહમદ
- 10270 મે ખીલાલે ખાલ્યા
- 10270 મોહ દખ્યાને ખુશ
- 10270 હે સમાપત ઉન્સે મા દ
- 10270 હમારે કતલેરે મળીલ ને

હસનેખાન ઝેનદ પાર્કી

- 12215 હેકતર દે મુસા આખા મેરી મહીમે
- 12217 હસ મરકા અખ્યા કું અખ્યા મહમદ મોહમદ
- 12220 મહમદીલ દે માદા મહમદા
- 12220 મે મો મીર આખ માર
- 12220 મારકર અખ્યા મે મે સમાપત
- 12220 મરકરે મારકર મીરા
- 12220 હરે મહમદા મરકા

A. ખાલીલ

- 10270 મે ફુલમા મે ફુલમા માત
- 10270 ખીલાલ મહમદ મહમદ
- 10270 દર-દર-મરકે અખ્યા

કાલુ કંબાલ

- 10270 દુરપાર ખી મા અખ્યા મે મોહમદ હસને પારે.
- 10270 મહમદા દે મા માર મેહ સમાપત મે અખ્યા
- 10270 મુરે અખ્યા દીખાના મોરે રસમ અખ્યા
- 10270 ખાલ આલી મા મહમદા અખ્યા
- 10270 ફીસ અખ્યા મા મુખરી
- 10270 જુલમાલે મહીમે
- 10270 મરકે દા હસ અખ્યા મહમદા
- 10270 અખ્યા અખ્યા મળી મા અખ્યા મહમદા મળી

કામલ મીર

- શીરીન હરદાર (૧); ખીલાલ મહમદ (૨); મુરેદહન (૧);
- રહમતી મહમદ (૩); અલી અખ્યા (૨).

PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.

PHONE 33-7255
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN.

38 MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

આ ગયા! "ખનનવી" આ ગયા!!

ખનનવી બેઠા ને અરથી દીવાનના દારીકા મંત્રીના દય. એ બેઠા બતાવતા દય કે દુનીયામે નેમમાન આદમી ગયા રહેલે અરથી પ્રમાણવાર વ્યાદથી કે મુદકામ કરે હોયે સપે તાલકર લેલો ખાણ કર અકલે. મરતર થેલ દમેયાસે કુદરતકા બિલ દય કે આબેર સન્ધા સન્ધાવી હોવા દય. એર કુકા બેર કરનેલ સન્ધા ખાણ દય. પદા સહિય આદિકામે ખનનવી કે રેકોર્ડી ગદોન માંમ કુમ, પદા કે દુસનદારને ખનનવી કે બુધા બુકા બીસીને શી. ૧-૧, એર કીસીને શી. ૭-૧ કી રેકોર્ડ યાજી જીયા અથ મેલ રેકોર્ડ દમાર પદા આ મવ અરથી બિગન પદેર કે મુખારીક ગાર રેકોર્ડી સેટકા શી. ૨૦ દય. મંગાએ એર સુતે.

અસલી સુત.

ખનનવી રીગલમે

ર. ૧.

- ૩૭૪ સમન કે નમરે દય.
- ૩૭૩ મન બીર બીર રોન.
- ૩૭૨ મેરી બુકીયાં આપેલી આદમ.
- ૩૭૧ એક કલી નામે કા પાલી.

ફીલીમ રીકોર્ડ

- સંસ્કાર (૫). દોમરે કા બોયો (૪). અરસા કુમન (૫).
- પગી લાજ (૪). રવાબી (૪).
- બાબી (૫). નીચમા (૪). વાલસીદાન (૫). રંગા (૪).
- આમદ (૫). દોમર (૩). અલી બાબા (૨). આકુલ (૫).
- ખંધન (૪). ગોરન (૫). નહી રકનાર (૫). મુગાશીર (૧).

ખનનવી સુત

"ઈન્દિયા હુર" માતી "આજકા કીન્દુસ્તાન." ખુલાસા થે હે ૧ બીલાવતી ફેરાન કા મેમ સાહેબા કા હસરાદ ખરમ દેખતા હો. એર બાપ દાલથી અમેદાદ કે ગાલીલ દમર મે મીલી કરે સીક પાસ રોજ મે હો દેના એર આખીર નંગ ફરત દેના નહ ચાલ એર નવે પ્રમાણેકા સન્ધા દાલ છરમે હે.

પાંચ રેકોર્ડકા સેટ

કીમત શી. ૨૫.

એર દુસરે નવે રેકોર્ડ આ ગએ હે

મરકુમ ખાર કબાલ કા આગીર-ગોતમ સુરમાન કબાલ ખાર મે ખાસા આવાજ કા ગાપા દુવા. ફરને કુસક-કુસકા કા ખુસા બીસા કે રેકોર્ડ કા મંગાદર સુતો. એર મે રખને કાબેલ

કીમત શી. ૨૫.

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.
Phone 21843.

38 a Market Street, Barkly Arcade JOHANNESBURG.
Sole Indian Agents In South Africa
Phone 33-7255
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECOTES.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 27—Vol. XL

FRIDAY, 3RD JULY, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

HINDU-MUSLIM UNITY

ON SUCH an occasion to touch upon a thing which has so long been a nightmare to many of our people. It is the question of Hindu-Muslim unity. I am afraid, with all our shouting & too much we have made the problem more complex. Know for certain that no friendship cannot be made by pacts and a genuine union of hearts cannot be had through arrangements. What is needed is the transformation of lives. If we can become better Hindus, better Mohammedans and better Christians, if we follow our respective prophets in practice and not simply offer them lip service, the day will not be far when all communal troubles in the land will be over. When Mohammed says, 'He is from India, he does not ask us to be free from India against only Mohammedans and harbour hatred against non-Mohammedans. In the same way when Jesus says, 'Love thy neighbours, he does not say, love thy Christian neighbours and crush the non-Christian people. There is no communalism in God's domain. We, with our littleness, create that on earth and disturb the peace of the world. Even now one finds that when a faithful Mohammedan, a true Christian or a devout Hindu meet together, they don't find any difference among them. They all feel akin to one another bound together by a common tie of love for the same God.'

—SWAMI PAVITRANANDA.

હિંદુ-મુસ્લીમ ઐક્ય

“આ પત્રના પાનાં બેકાં બેકાં જુવે જુવે તો તમારા પાનાં રક્તથી ભરેલાં જોઈને વચ્ચેથી ગળે સૂચન કરવા આ પ્રસંગનો આપણે એ પ્રસંગ વધારે સુચવી નાખેલો છે. એટલું ચોક્કસ જાણવું કે સાચી મીતતા એવી જોઈએ કે જેથી બધાને એકબીજાની સાથે જીવવાની તક મળે. આપણે સારા હિંદુઓ, સારા મુસ્લીમો અને સારા ખ્રીસ્તીઓ બની શકીએ, એ આપણા જીવનપાતાના પદચર્યાઓની કેવળ સુખીજાઈ જાતી નહિ માત્ર પરંતુ તરવરથી તેઓને અનુસરીએ તો આ દેશમાં સમજાઈ શકેલાં કોઈપણ તકલીફો પડી જતા જરા પણ વાર નહિ લાગે. મદમદ જવારે હું છે કે, ‘કોઈને દેશ ન હોય,’ હારે તે એમ નથી કહેતા કે મારા મુસ્લીમોને દેશ ન હોય અને ખ્રીસ્તીઓની તામે હોય શરી રાખે. એજ રીતે તમારે જરૂરથી હું છે કે, ‘તમારા પડોશીઓ પ્રત્યે પ્રેમભાવ રાખો,’ હારે તે એમ નથી કહેતા કે, તમારા ખ્રીસ્તી પડોશીઓ પ્રત્યે પ્રેમભાવ રાખો અને ખ્રીસ્તીઓને દેશ. કચર-ખુદાના સમજાઈ કોઈવાદ જેવી વસ્તુ હોય નહિ. આપણી અવધાનિથી આપણે તે પૂરવાર રહીએ છીએ અને દુનીયાની સંવિધાં ખતલ પડીયાઈએ છીએ. આજે પણ આપણે જોઈએ છીએ કે, જ્યારે કોઈ ખરા મુસ્લીમ, ખરા ખ્રીસ્તી કે ખરા હિંદુને અસપરશ ગિલામ થઈ જાય છે ત્યારે તેઓ વચ્ચે જોઈ જોઈનાર વર્તેલાં નથી. તેઓ સમજાઈ વચ્ચે એજ જાણે તરવરથી પ્રેમથીથી બંધાઈએલાં હોય તેવાં જાણ હોય છે.”

—સ્વામી પવિત્રાનંદ.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

ધાર્મિક દિવસમાં રહીશર મુખર્ષ જવા ઉપરશે.
સલુન તેમજ ૩૬ ફેરિજરો લેવામાં આવશે.

દરખાત આપ્યા પછી તમારો ખાલ તથા મુનીયત
ફાઇનાન્સ રિન્યુએશન મુજબ નાખ્યા સાથે લઈ જવા વિગેરે
સંબંધી દરમિયાને મળવાથી અઘાતરત કરી આપીશ.

રાગીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હાઈ ફેસ્ટીવલ એજન્ડ.

તારથી રહીશરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મોકલી શકાય તેટલા ખાનર તારમાં પેતાનું પુરું
શીરનામું મોકલવું.

૩૬ દીકરી હિંદુ વીરો સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
" " મુસ્લીમ વીરો સાથે પા. ૧૮ ૬ ૯.
" " વીરો વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.
સેન્ડ ક્લાસ સીંગલ વિરો વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

-દીખરોની આવજવની તારીખમાં અને દીકરીના
ખાવોમાં લિના મોટીસે ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Korf Street, Johannesburg.

Phone 33-1453

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

194

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હિંદી વીમા કંપનીમાં જીંદગીના, આમ, મોટર કાર મોટર
મોટી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કામદારોને લખતા વીમાઓ,
સાચવટ વિગેરે દરેક મુલતના વીમાઓ ઉતરાવી શકાય છે.
હિંદી કંપનીને કોલેજન આપવું એ દરેક હિંદીની દરજ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 2-5845 Cen.
P. O. Box 1610.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના બ્યાલે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

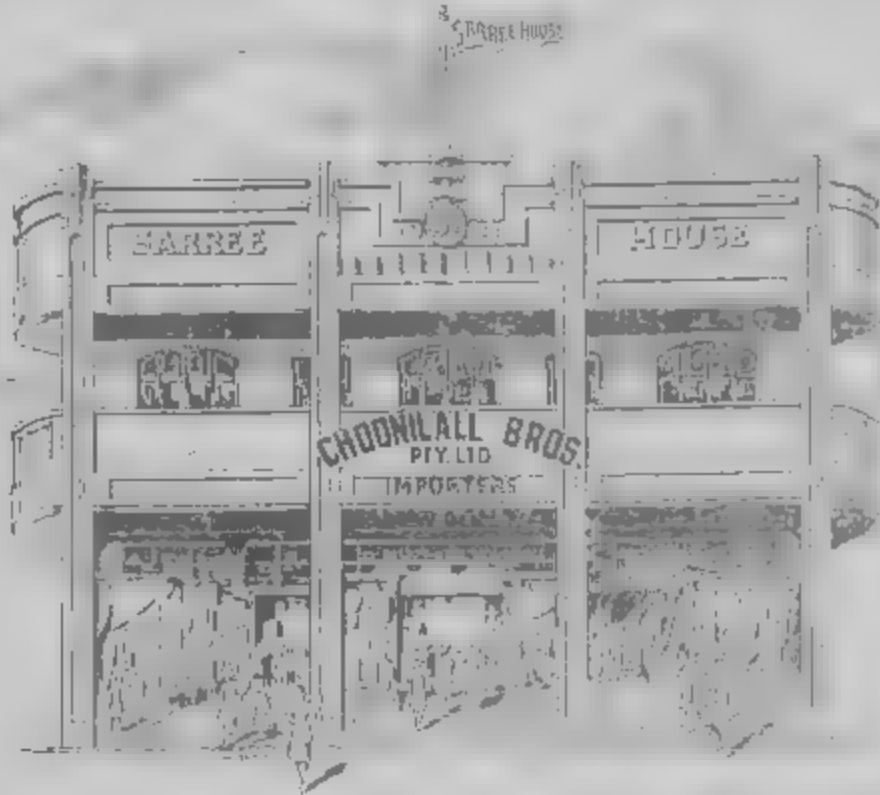
ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG.
Telephone 33-4478.
P. O. Box 3641.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,

THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our **SAREE HOUSE** which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Benares Sarees and several other lines will be offered at reduced sale prices.

મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રધર્સ પ્રોપ્રાયટરી લીમીટેડ

તેઓના ગ્રાહકોએ ભૂતકાળમાં આપેલા ટેકા માટે તેઓના આભાર માનવાની આ તક લે છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૧૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સક્ષમ થયા છીએ. માથે તા. ૨જી સોમવારના ખુલેલા અમારાં સારી હાઉસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી ઢળના ડરેસ લેવું, જનારસી સાડીઓ અને બીજી અનેક લાઇનો ખાસ ઘટાડેલા સેલ પ્રાઇસે વેચવામાં આવશે.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

No. 27.—Vol. XI.

Friday, 3rd July, 1942.

Registered at the G.P.O. as Second Class Newspaper.
Price: 100/11

NOTES AND NEWS

Pandit Nehru's Protest Against His Name Being Exploited For War Purposes

PANDIT JAWAHARLAL NEHRU writes in the *Bombay Chronicle*: "Sir,—For sometime past some friends, especially in Bombay, have been drawing my attention to the way official agencies have been using my name, and extracts from my speeches or statements, for war propaganda. I have not so far seen most of these efforts at publicity, but I have heard enough to realise what they are like. I must say that I think this method of exploiting me for a cause with which I have completely dissociated myself, is singularly unfair. Most people know, or should know, that both as a Congressman and in my personal capacity I am entirely opposed to any co-operation with the present Governmental agencies in India in any war work. It was my earnest desire that at this moment of grave crisis for our country, the burden of responsibility both for defence and the civil government of the country should be undertaken by Indians representative of the people. That was the only way consistent with national honour and with an effective handling of the situation. Only a real people's government with a national backing can function effectively in modern war. Certainly a foreign Government cannot do so, and the British Government in India had demonstrated that it is totally incapable of shouldering that burden. Nevertheless the British Government refused to part with this responsibility or to hand over power to the Indian people and is carrying on in its own incompetent way. In these circumstances we cannot possibly associate ourselves with the Government's activities. Having made this clear, I have appealed to my people to rely upon themselves and not to submit to any aggression, old or new. My words, torn from their context, have, however, been used to advertise and appeal for aid for the very war effort with which I had, in common with

other Congressmen, dissociated myself. All of us, who dabble in public affairs, have frequently to suffer from distortion or misreporting. We have to put up with it. But this, surely, is a novel way of exploiting an individual. If real publicity of my views is desired, I would suggest that the recent resolutions of the A.I.C.C. (some of which were banned) should be broadcasted. An even more pointed way of doing this is to repeat, whenever and wherever possible, my conviction that the root of trouble in India is the British domination of our country. This must go, war or no war, and then a real beginning will be made towards the solution of our problems."

While They Fight For The Cause Of Human Freedom

A writer under the nom-de-plume "Fairplay" writes in *The Star* (Johannesburg): "Sir,—I would ask a little space to call attention to certain conditions prevailing in Brakpan, which seem to me most inhuman. In the first place, Brakpan has no location for its coloured people. I mean "coloured" as distinct from "native." Recently the fiat appears to have gone forth that these people may not reside in the municipality, and several families including the wives and dependants of men who are now on active service, have been ejected from their homes at three days' notice, although there was no question of non-payment of rent or anything of that sort. As most of these people are employed in the town, should not the municipality have some consideration for them? They are an essential part of the working community and, in most cases, quite respectable people. At any rate, the eviction of the wives and children of men on active service seems scandalous. I happen to be connected with some mission work among these people, and am quite sure of the facts of the case."

Bravery Of Indian Jungle Patrols

The London correspondent of *The Times* (Johannesburg) states: "From a station on the North-West Frontier, Indian troops of famous fighting regiments are patrolling deep in the soon-drenched forests separating the British and Japanese forces. The commanding officer told a correspondent of the *Daily Herald*—an advanced battalion headquarters that they are on the prowl for sinister enemy patrols. Pointing to the wild, swampy country beyond the paddyfields, he said: "In these men must sleep on the soaking ground, risking snake, leeches and mosquitoes. They have one day's rations, but for the rest must live on the country for perhaps a fortnight. After days of pushing in single file through the tangled jungle they must have enough stamina to win a battle. It is hard work, but they are standing up well to it." The men are better than the most desperate Japanese shock patrols that ever operated in Malaya or Burma. They later hope to penetrate farther still, into the almost trackless territory of the great logging hills and the Arakan delta. From information they bring back to headquarters a detailed picture is being built up of a corner of the world which has not yet been properly surveyed."

Marketing Proposals

The proposed new marketing system is to be considered by the Markets Committee of the Durban City Council. The system involves the laying of quantities of produce by the marketer on a auction sales, and then offering the produce in small lots for sale without auction. The cash prices would be regulated by the auction prices, and would carry no profit-making margin except possibly for an insignificant percentage to cover the Corporation's own overhead costs. The Durban marketer has been asked to report on the suggestion for the consideration of the Markets Committee. The Committee will be able

le" and with it in conjunction with the evidence given recently before the Market Inquiry Committee. An obstacle which suggested itself to a marketing committee, it is stated, was that a new staff would have to be engaged at the market, and it would certainly not be an "income item" cost. The Corporation would have to finance the scheme and would have to get back the outlay. The marketing board would, in addition, have to rely on special powers to act as a buyer.

New Security Regulations

Additional National Security Regulations gazetted on Friday, June 26, make it a serious offence for any person to report to another the death, injury, or illness of any member of the Defence Forces unless the report consisted in substance of information supplied by official sources or was made by or on behalf of the Red Cross Society. It will be an offence for any person to threaten verbally or by writing to inflict harm, hurt or loss of another person. No obscene subject may leave a magisterial district in the Union without a prior approval in writing of the Chief Control Officer or District Control Officer. The regulations empower the Minister of the Interior or the Chief Control Officer to authorise the seizure of any subversive documents or publications suspected to be on any premises. If the Minister is satisfied that in any publication or series of publications subversive matter is published systematically, he may apply the regulations to the publication or publication. The importation, printing and distribution of such matter is prohibited. If in such an order the Minister specifies a newspaper, magazine or journal by name, the order will apply to all subsequent issues of the publication named even if the publication is continued under a different name. Any person who except on behalf of the Union Government makes or possesses a casing shell or other container with the intention of using it as part of a bomb, grenade or similar missile will be guilty of an offence. The onus of proving that no such intention existed will be on the accused. The penalty is £200 or imprisonment for two years, or both fine and imprisonment.

Petrol Control Amendments

Amendment to the petrol control regulations gazetted empower the Controller to prescribe the hours of sale of petrol. It will be an offence for a motorist to be in possession of more than one gallon of petrol in containers other than the tank which is the normal part of the vehicle, unless such petrol was supplied under permit. Public utility transport will continue to operate under open permits issued by the Controller, it is stated.

Indian Opinion

FRIDAY, 3RD JULY, 1942

Difficulties Of The Immigration Act

WE have inquiries both from India as well as from the Union as to the position of those Indians domiciled in the Union, who have gone on a visit to India and who, owing to the present war conditions, are not able to comply with the requirements of the Immigration law by returning to the Union within three years. The anomalous position under the Immigration law is that if an Indian absents himself from the Union and fails to return within three years he loses his right of entry in the Union whereas if a European absents himself and fails to return within three years he loses his domicile in the Union but not the right of entry. Thus he can reacquire his domicile by continuously staying in the Union for a period of three years.

Many Indians, therefore, who have absented themselves from the Union, and are not able to return to the Union owing to circumstances beyond their control run the grave risk of losing their right of residence in the Union and of suffering heavy material losses.

It is a glaring case of injustice that a person should lose his right of entry in the Union because he fails to return to the Union a minute later than the period of three years. The Union Immigration Act is administered in this respect especially in the case of Indians with Hitlerite strictness. No mercy is shown whatsoever no matter how sound the reasons may be for the person concerned having overstayed. Even if the ship happens to be unavoidably delayed the person is not excused.

It is for this reason that those Indians who are at present in India and are unable to return in time owing to war conditions are much concerned about the danger of losing their right of entry in the Union.

These are times when we would seriously advise our brethren in the Union not to think of leaving these shores to go to India and those in India not to risk the voyage to South Africa. The Union Government should also make the position of Indians who have absented themselves from the Union and have not been able to return to the Union in time to protect their domicile clear and afford them the necessary protection. Some sort of announcement in this connection should be made officially to ease the minds of the Indian community.

This matter was raised some time ago and some arrangement was made whereby Indians in such circumstances should make applications through the Indian Government for an extension of time and that the Union Government would consider such applications favourably if the cases were genuine. This arrangement was very unsatisfactory and cumbersome owing to a great deal of red tape in the Government departments in India.

We bring this matter to the notice of our political organisations as well as the High Commissioner for India and trust that they will make the necessary representations without delay and safeguard the rights of the Indian community.

WHY GANDHIJI ASKS BRITISH TO WITHDRAW FROM INDIA

"TO those of us who love India and Indians and have tried to serve her people faithfully, the fact that in our hour of distress the hatred against us is growing is a matter of infinite sorrow. I admit we have not played and are still not playing fair by India, but can two wrongs make a right? When even the 'enemy' is in dire distress, should he not be given some quarter? Asking us to withdraw, are you not inviting your own people to bend the knee to Japan, knowing full well that you have not the non-violent strength as a country to resist any foreign aggression or domination. If you had had it, we could not have kept our hold on you. Will you not forgive past sins and rely on the goodwill of the new generation of Englishmen and women who can no longer think in terms of Empire? Barring you, among the Congress leaders is there anyone who believes wholeheartedly in non-violence? Yours is the only logical position, and you alone are a real friend of Britain."

Thus wrote an Englishman to Mahatma Gandhi, commenting on which, Mahatma Gandhi writes in the latest *Hartian* :—

Pathetic Letter

This is an epitome of a pathetic English letter. I can but repeat what I felt and said in my letter to Lord Linlithgow recording my impressions of the first interview with him after the declaration of war. I have nothing to withdraw, nothing to repent of. I re-

main the same friend of the British that I was then. I have not a trace of hatred in me towards them. But I have never been blind to their limitations as I have not been to their virtues.

I do not deny the existence of hatred among the people at large, nor its increase with the march of events. But I claim that my national prescription has kept it under subjection and even sterilised it to an extent.

I am convinced, therefore, that the time has come during the war, not after it, for the British and the Indians to be reconciled to complete separation from each other. That way and that way alone lies the safety of both and, shall I say, the world.

I see with the naked eye that the estrangement is growing. Every act of the British Government is being interpreted, and I think rightly, as being in its own interest and for its own safety. There is no such thing as joint common interest.

I feel that they cannot all of a sudden change their traditional nature. Racial superiority is treated not as a vice but a virtue. This is true not only in India, it is equally true in Africa, it is true in Burma and Ceylon. These countries could not be held otherwise than by assertion of race superiority.

This is a drastic disease requiring a drastic remedy. I have pointed the remedy—complete and immediate orderly withdrawal of the British from India at least in reality and properly from all non-European possessions. It will be the bravest and the cleanest act of the Bri-

tish people. It will at once put the Allied cause on a completely moral basis and may even lead to a most honourable peace between the warring nations. And the clean end of imperialism is likely to be the end of Fascism and Nazism. The suggested action will certainly blunt the edge of Fascism and Nazism which are an offshoot of imperialism.

Glow Of Freedom Must Come

British distress cannot be relieved by nationalist India's aid in the manner suggested by the writer. It is ill-equipped for the purpose, even if it can be made enthusiastic about it. And what is there to enthuse nationalist India? Just as a person cannot feel the glow of the sun's heat in its absence, even so India cannot feel the glow of freedom without the actual experience of it. Many of us simply cannot contemplate an utterly free India with calmness and equanimity. The first experience is likely to be a shock before the glow comes. That shock is a necessity. India is a mighty nation. No one can tell how she will act and with what effect when the shock is delivered.

I feel, therefore, that I must devote the whole of my energy to the realisation of the supreme act. The writer of the letter admits the wrong done to India by the British. I suggest to the writer that the first condition of British success is the present undoing of the wrong. It should precede, not follow victory.

TO CHECK HOARDING

THE new hoarding regulations gazetted empower the Price Controller, Mr. A. B. McDonald, to define the quantity of any commodity a person may have in his possession at any time. The definition will cover traders as well as householders. Heavy penalties are laid down for infringement of the regulation.

A statement issued by the Price Controller stated: "The administration of the regulations just gazetted has been entrusted by the Minister of Commerce and Industries to the Price Controller and his organisation."

"The previous regulations governing hoarding were only effective up to a

point. They empowered the Price Controller in any discovered case of hoarding to order the holder to part with a stated quantity of the goods in question on payment to him of the cost of the goods plus such profit as the Price Controller might determine. There was no penalty for the offence of hoarding.

"Although this general power still remains essentially unaltered, fresh and much wider powers have now been vested in the Price Controller.

"Should the Government decide that any specific commodity is in short supply, the Price Controller may issue a notice defining the permissible quantity

of that commodity which a person may have in his possession at a given time. The definition will cover traders as well as householders.

"At the close of a period to be stated in the notice, it will be an offence for any person to have in his possession or under his control a greater quantity of that commodity than is permitted. The penalty will be a fine up to £500 or imprisonment for two years, or both. The officers of the Price Control Department will have powers of entry and search.

"After the issue of any such notice, every person holding a greater quantity of the goods referred to than he is per-

mitted to hold, must, within the period allowed by the notice, report such excess quantity to the nearest Price Control Supervisor or magistrate in order that arrangements may be made for its disposal.

"The object of these regulations is to see that the distribution of commodities shall be fair to everyone and that no member of the community shall have abundance while others have to go without.

"The widest possible publicity will be given in the Press to any conviction in the Courts, so that the offender may

not only suffer the penalties laid down but also the censure of his fellow-citizens for anti-social practices.

"In order that innocent persons may be protected, great care will be exercised in defining the permissible quantities and the advice of organised bodies of industrialists, traders and consumers will be obtained.

"In issuing hoarding notices the Price Controller will act on the advice and recommendations of the various controllers of commodities."

The regulations state: "The Controller may from time to time" by

means of a notice "either throughout the Union or in any defined area or throughout the Union with the exception of a defined area, prescribe that on and after a date specified in such notice (which shall be a date not earlier than three weeks after the date of the notice) no person or no person belonging to any group or class of persons so specified shall, except with the written permission of the Controller, hold any quantity of any goods so specified which is in excess of a quantity calculated in relation to any such person in the manner so specified."

JAWAHARLAL NEHRU

A FRANK APPRECIATION

IN the course of an "invitation" contributed to a forthcoming publication entitled "Jawaharlal Nehru: The Man And His Ideas" by Y. G. Krishnamurri, Dr. B. Pattabhi Sitaramayya observes:

Jawaharlal is an exceptional person. age in every way for there are few who are the sons of great men, that have become great themselves and great not decades after the demise of the father but great before his very eyes, indeed, great as his very successor, to the Presidency of the Indian National Congress. When we remember how Jawaharlal received his education in England, we can understand two things in particular, namely, his wide outlook, though of the western type, and his partiality for youngmen who have likewise received their education in Europe or America—a partiality which he not only does not conceal, in the choice of his colleagues and collaborators but which he reveals in his treatment of the "indigenous stuff" here. In his laborious habits and love of thoroughness lies the secret of his success, even as in his intense sincerity of purpose and readiness for sacrifice, lies the secret of his popularity. With his acquaintances he is reserved to a degree, with his friends he is intimate and hearty. To the stranger he is courteous, to a colleague he can be rude. His intense excitability and "unbalanced emotionalism" account for his rapid decisions and his firm adherence to them. Seldom does he take a suggestion from others and not seldom does he brush them aside with contempt. He is supremely conscious of his talents which are undoubtedly of a high order, and, therefore, evinces the superiority complex which springs natural to him for he is superior to many, but there lurks somewhere in

him an inferiority complex as well—he would not like to be considered inferior even to Gandhiji. Latterly he has not accepted the drafts prepared by his 'Bapu' but almost every resolution has been drafted by himself—as the public can well judge.

Jawaharlal begins his discussions with thunder,—abuses everybody about him, curses the temperament of his countrymen, criticises Gandhiji's religio-ethical rhodomontade, speaks about Russia, Spain and China, and creates the disturbance that a crocodile causes in thigh deep waters when its prey, on whom it has a firm hold, makes a gentle attempt to escape from its grip. It is all slush and mud, eddies and whirlpools, splashing and heating. Presently Jawaharlal calms down, and chooses a concrete victim for his vehement diatribes. The day is over, the night is a busy one. The midnight oil burns, the midnight current runs on, till the early hours of the morning and a fine crisp scintillating, effulgent draft is ready which is an essay on the distempers and dangers of the day. Till lately, however, it looks as though there has been an agreement between him and his 'Bapu' that he should allow 'Bapu' to do what he likes, while 'Bapu' should leave him free to say what he likes. "I am sorry I can't oblige Lord Stanley"—said Jawaharlal once. "Gentlemen, you have been too long here, get out," said he recently. These ejaculations are perfectly compatible with a loyal support of a well-reasoned Congress resolution.

One could not know what view Jawaharlal held on war resistance. Was it non-embarrassing individual civil disobedience? Or was it pacifist policy or pure non-violence or mass civil dis-

obedience—and no damned nonsense! But on all vital occasions, he was content to trot along the path marked out for him by Gandhiji. Only during the visit of Sir Stafford Cripps, Jawaharlal has chalked out a course—all his own. Indeed, he had not seen Gandhiji after his release in December 1941—until a formal meeting of the Working Committee summoned him to Wardha. He was not keen on Wardha as the venue of the A.I.C.C. in January 1942. He considered Wardha a sleepy hollow in which is encoined this philosopher—Gandhiji—with half a dozen attendants who could never see beyond their nose or at the most beyond their toes. The fact is that he was too forward for Gandhiji but was unwilling to cut himself adrift from his care, tutelage and guidance, as others had chosen to do. All this is proof of his intense struggle to remain loyal to the Congress and reconcile that loyalty with his own restlessness, his dynamic energy, the broad sweeps and wide curves through which his mind moves. For all the world, he would not be a recalcitrant.

When it came, however, to Sir Stafford Cripps's visit, Jawaharlal has departed from the customary personal loyalties. Though C. R. and he do not agree on the details of deviation, both of them have pursued a common course and have been helpful to one another. C. R. is comparatively a moderate before Jawaharlal, for C. R. is the intellect and Jawaharlal is the emotion or shall we say C. R. is heat and Jawaharlal the light? If any single person can claim the credit for having kept the national demand of India on a high pedestal and platform, it is Jawaharlal and none else. Gandhiji did doubtless accept independence in 1939. But Jawaharlal had forced it to the

front in 1927 in Madras. At the All-Parties Conference in Lucknow it was Jawaharlal that had drafted an independence pledge and formed an Independence League and struck a note out of tune with his father's at the Conference itself and thereafter as well. It was under his presidency that the Independence Flag was hoisted at 12 midnight on December 31, 1929. From that day to this, it must be said to the glory of Jawaharlal that he had kept the flag flying. Cripps came and we witness a strain but reluctant reconciliation to the preamble of the Cripps proposals. On this question of independence there is a real agony of fate in the reversed attitudes of Gandhiji and Jawaharlal. We all know how if Defence had been satisfactorily transferred to an Indian Member, the Working Committee would have been agreeable to some kind of settlement. At any rate, whatever amendment might have been proposed to the clauses on non-accession and States' people, there is no reference anywhere in the spate of literature that has grown up around the Cripps' mission to any proposal of a change in the preamble which relates to the status of India. That is to say, Dominion Status with the right to secede is not demurred to. But what does Gandhiji say? From the fall of France (June, 1940) Gandhiji has adhered to complete independence.

The vision of Gandhiji is a complete circle with its centre in India and the circle is not intersected by other circles. The larger world is only a larger circle—but one concentric with the smaller. Not so Jawaharlal's. His circle is intersected by the circle of Spain, of China, of America and of Russia whose centres, however, are eccentric with that of India. Hence, it is that the vision suffers from want of focus. Other images blur the picture of India formed on the retina. There is diplopia, and this alone must account for the little variation on the question of complete independence.

Jawahar is 52. It is time that he grew older like most men who reach that age. To those that have known him for the past quarter of a century, there is, one must admit readily, visible in him a world of change. He has grown Indian every cell and every fibre without losing his wider outlook. He is proud of the Hindu tradition without losing kinship with the Muslim and the Jew, the Christian and the Muslim. There is also a certain awareness of his being a Brahmin but he remembers it only to feel the call to service and sacrifice the more. His Communism and Socialism have all been Indianized in accordance

with his own message to the socialist conference held at Ferozpur. "Communism minus violence," that is what we want, said he, and that is 'Gandhism,' said I. All these years, however, of intense 'satyagrah' of Gandhiji and 'sampoorna' with him have not made him a Satyagrahi. If any biographer has recorded his exploits at public meetings from Tinnivelli to Peshawar and from Karachi to Sylhet, the list would make one feel aghast. The wonder is that people have suffered them all—not without secret resentment or open retaliation on occasions, but that every sufferance proves his widespread and unprecedented popularity,—amongst the politicians of the day. "Why should I lose my temper?" he asks boyishly. "Because you must look elegant and not put on a funeral face or a castor oil countenance," I answer. "Why should I be humble—I don't understand humility?" he adds. "Because humility irradiates character" is the answer. All sacrifice shines to greater advantage and all service bears better fruit when anger is subdued and humility is cultivated.

It must, however, be said to the credit of Jawaharlal that his repentance is immediate and sincere and his reparations are whole-hearted and handsome, though there is little guarantee that history will not repeat itself the very next moment. He is aware of his shortcomings and that is the surest guarantee that one day he will turn a new leaf in his book of character. But when all is said and done, the fact remains that Jawaharlal is a politician—not a saint or philosopher, loves the good things of the world, but under no circumstances places pleasure before duty or self before country. He is thus insured to the severities of a hard life, can travel third class, sleep on the unbedded earth, walk up miles of distance and live on a poor fare. Gandhiji and Jawaharlal are poles apart in structure, faith and philosophy. Yet they have worked together for twenty-one years, agreeing to differing, differing in their agreement,—which has been made possible only by the sense of proportion, perspective and propriety observed by each in dealing with the other and both in dealing with the rest of the world. On one occasion Jawahar caricatured his colleagues as rubber stamps. "Yes" was the motto—"there are many rubber stamps and at least one punching machine amongst us." The fact is that Gandhiji is a philosopher and prophet, Jawaharlal is a politician and a man of the world. Yet Gandhiji is the inspiration and Jawaharlal is the instrument.

It is thus that the affinity of Jawaharlal, the politician, to Gandhiji should be

explained. Everyone knows that they are as fire and water, but in those very opposites the real affinity abides. If Jawaharlal, the politician, soars high, Gandhiji broadens the base and balances his centre of gravity. If Jawaharlal, the politician, is for speed, Gandhiji is for volume. Gandhiji and Jawahar meet—as the Ganga and the Yamuna meet, the one with its limpid waters of non-violence and the other with its turbid contents of passion and rage, anger and outburst, but both run side of each other only for a while and soon merge into each other so as to combine breadth and depth with height, science with philosophy, material with spiritual and—shall we say?—"violence" with "non-violence."

ORIGINAL CORRESPONDENCE.

Valiamah Trust Property

TO THE EDITOR, "INDIAN OPINION."

SIR,—In your issue of June 26, Mr. Sol. D. Royeppen, a "pioneer passive resister," has brought to the notice of the Indian community the alleged sale of the Valiamah stands donated by Mahatma Gandhi. I was quite a youth when my late father, during the year 1908 or thereabout took a very active part in the passive resistance struggle and throw his Permit into the "melting pot." This would indicate that, in addition to the Tamil section which played a great part in the Transvaal passive resistance struggle, even the Hindi section of the Indian community took part in Mahatma Gandhi's campaign of resistance in those years. I am sorry Mr. Royeppen has erroneously omitted to mention this section which was also so loyal to the Mahatma. Anyway, I am glad Mr. Royeppen has now disclosed that the handling of the Trust stands by an unauthorised body or its agents is improper, and that a move be made by the Indian community in general to investigate the action of the trustees who appeared to have acted contrary to the wishes of the sections interested. Mr. Royeppen's claim to appoint a special committee to hold the Trust fund should be heartily backed by all sections of the Indian community, since the Trust stands were intended for the latter.—Yours etc, S. NARAYAN.

Everything appearing in this issue is of a political nature unless otherwise mentioned has been written and edited by Manilal M. Gandhi to express the views of INDIAN OPINION.

POVERTY MAKES CRIMINALS

The *New Press Service* (Johannesburg) states:—"The problem of crime is an economic one, and thieving will continue until the conditions under which native families live are such that crime is no longer profitable." These words of the Minister of Native Affairs, Colonel Deney's Reitz, are beyond doubt a conclusive answer to the recent agitation about the supposed increase in crime in various parts of the Union.

It is important for the whole country to face squarely to the significance of the Minister's remarks. About a year ago it was established before a government commission that the average earnings of a native family on the Witwatersrand was one-third less than their absolute minimum economic requirements. In plain language, the average native family lives below the bread line; they are hungry and ill-clad. Official reports have made it clear, too, that the standard of living of the rural native falls far short of his minimum needs. Allowing for the sharp wartime

rise in prices, not least in the case of those goods which form an important part of the non-European family budget, it is plain that the difficulties of the native family have become most acute.

The struggle to exist, to make ends meet, inevitably leads to desperate expedients. That is nothing new or strange; it is not peculiar to South Africa or to any particular nation or race; it is the experience of every country in which poverty is widespread.

Strong measures have been suggested in some quarters in order to check crime—measures of stricter control and more drastic punishment. They will not succeed, they cannot succeed so long as the conditions which breed crime are unchanged.

Not merely will repressive measures fail, but in the present grave crisis through which South Africa is passing, such measures would be a positive danger to our country. In the prosecution of the war and the defence of South Africa it is imperative to have the sup-

port of every section of the population. The morale of the non-Europeans is a question of vital importance as was only too clearly demonstrated in Malaya and Burma. And nothing is more likely to undermine that morale and create a feeling of resentment among the non-white population than the ill-considered use of harsh or repressive measures to combat crime.

In certain urban areas, for example, the pass laws have been relaxed, a step warmly appreciated by the native residents. Col Reitz now finds it necessary to point out that passes do not affect native crime and are often in fact, a protection. A move to restore the operation of these laws, and even to make them more rigorous, would certainly be deplorable in its effect on the native people. The problem of crime must be tackled at the roots, in the problem of poverty. This is so in peace time and the experiences of war make it doubly true.

Things In General

N.I. Association 'Decides On Expropriation Question

A committee meeting held last week the Natal Indian Association after a discussion lasting five hours, came to a decision regarding the expropriation scheme of the Durban City Council. As far as Riverside is concerned, the Association will take a firm stand and will not allow the expropriation of Indian lands for European housing. They will, however, concede any town-planning that the Council wishes to undertake. This stand is in keeping with the attitude taken up by the landowners and residents of Riverside. However, regarding Morebank and Sydenham, the Association accepts the scheme as a whole, with certain "safeguards," such as requiring the Council to start its housing scheme in vacant land, town-planning with consultation with existing landlords, etc. The Association feels that the housing scheme at Morebank will benefit 15,000 poor Indians, while only 3,000 landowners at Morebank may be affected by the town planning scheme. At the meeting, the Morebank Ratepayers' Association's secretary, Mr. Chetty, and other representatives of Morebank, voiced their protest

against the decisions taken by the Association Committee and they expressed in strong terms their unwillingness to co-operate in any scheme which was based on segregation and which intended to put the Indians into locations.

Burnside-Bloom Debate

On Sunday last at the Left Club a debate between a leading member of the Labour Party, Capt. Duncan Burnside, and Advocate R. S. Bloom, a member of the Labour Party, was held. Capt. Burnside moved that Socialism can be achieved through parliamentary means, and based his argument not so much on the present Parliament as that exist in English speaking countries, but on what a democratic Parliament might be. He thought that in a Parliament truly representing the people and their views, and with much more powers than the present Parliament of South Africa, which is actually controlled by 13 members and the 151 that are elected by the people, social reforms could easily be introduced and in slow stages the capitalists could be made to give up their privileges. Mr. Bloom opposed the motion and quoted various examples to show that a slow and constitutional step towards socialism was always crushed by the capitalists who re-

fused to give up the means of production peacefully. He felt that if socialism is to come about it can only do so if all the workers and masses are educated and if they demand and fight for their rights. He pointed to the case of Soviet Russia which had achieved socialism through revolution. Many other interesting points were brought out both in favour and against the Communist Party, and after the two speakers the house was open to discussion after which both speakers were allowed to reply. The meeting concluded with a vote on the question, which was in favour of Advocate Bloom and his point of view, by a big majority. Mr. A. Gillie was in the chair.

Mr. I. C. Meer Best Speaker

Mr. I. C. Meer, the president of the Non-European Students N. U. C., was elected best speaker for Durban from the ten delegates chosen to represent N. U. C. Durban at the N. U. S. A. S. Conference held at Witwatersrand. He will participate in the Best Speaker's Debate from which the best speaker of the Conference will be chosen. Last year Mr. Douglas Sanderson, of N. U. C., Durban, was the best speaker of the Conference. It is interesting to note that for the first time non-European students from Natal have been represented at the Conference.

£17,500 Gift For Indian

Technical Institute

A gift of £17,500 from an anonymous Indian donor towards the establishment of an Indian technical college in Darban is mentioned in the annual report of the Indian Technical Education Committee, Sauri College. A request to the Minister of Education for a Government grant of an equivalent amount has been sympathetically met, as has an application to the Darban City Council for the grant of a building site. Science buildings for first year medical students are to form part of the scheme. The report comments particularly upon the popularity of commercial classes, the total number of students enrolled having increased from 257 in 1940 to 309 last year. Out of 266 examination entries there were 163 passes, including 34 distinctions.

Buren Promises Non-Europeans

When inaugurating the new branch of the O.P.S. at Howick, Major Lewis Byron, as Director of the Civilian Protective Service, remarked that a satisfactory feature of the coastal blackout was the exemplary behaviour of Natives and non-Europeans. Many people failed to appreciate this loyal and trustful co-operation, which should not pass unrecorded.

Paper Control

Further paper control regulations published in a Government Gazette Extraordinary require any company, firm or person holding stocks of paper of 1,000 lb. or more, or having stocks on order, to render a return in the forms prescribed by the regulations. In respect of pulpless, a return of stocks must be made in gross weight. For the purpose of the returns "paper" means all types of paper, including cardboard, paper-board, strawboard and the like, both in the raw and in the manufactured or made-up form; cellophane, rayophane, alba, glassine and all classes of cellulose film; blotting, Newspaper is included. Returns are not required for printed forms or machinery for own consumption or for printed books of all kinds. The returns must reach the Controller in Pretoria before midday on July 15.

Natal Indian Boy Scouts

Association

At the ninth annual general meeting of the above association the following officials were elected for the ensuing year—Patrons: The Hon. S. H. Hymeyer, Minister of Education and Finance, Mr. H. A. Banks, M.A., Director of Education, Nain; vice patrons: Messrs. O. M. Booyoun, P. R. Dill, S. H. Parker, A. Gray, T. M. Natcher, H. Kinsoon, Rev. Satchell, E. Thomas, B. A. Naldou and

J. Devlin; president: Mr. R. Hegnath; vice-presidents: Messrs. K. M. Govender, B. Woodbeth, A. P. Pahliney, N. Gangas, Munyar and E. Shalkh; J. hon. secretary: Messrs. R. S. Woodbeth and R. Postum; assistant secretary and record clerk: Mr. N. V. Padayachee; hon. treasurer: Mr. George H. Hudson; assistant hon. treasurer: Mr. R. G. Pillay; divisional commissioner: Mr. H. S. Dene; executive council: Messrs. E. V. Naidoo, N. Sedar, A. Aidan, R. L. Naidoo, L. R. Naidoo, V. P. Padayachee and M. J. Isaac.

Hindu Youth Club Changes

Name and Policy

At an annual general meeting held this year the Hindu Youth Club opened its arms to all Indians. Previously membership of the club was restricted as its name suggests, but from now on the club has changed its name to Hindusthan Youth Club, and its membership is open to all sections of the community. It is hoped that other sectional clubs will take a lesson from the H.Y.C. and follow in their footsteps.

Hindu Young Men's Association

(P.M. Burg)

At the 11th annual general meeting of the Hindu Young Men's Association, Marlitzberg, the following officials were elected:—Patron: Bhai Parmanand; hon. life vice-presidents: Messrs. H. R. Pillay and K. Moodley; president: Mr. V. K. Pillay; vice-presidents: Messrs. K. S. Moodley, R. N. Moodley and K. M. Madhavar, auditor: Mr. R. K. Naidoo; committee: Messrs. R. O. Naidoo, R. O. Pillay, S. Nair, V. G. Naidoo, M. G. Naidoo, S. Viswanathan and P. N. S. Naidoo; joint hon. secretaries and treasurers: Messrs. V. S. Logan and Suran Mothay.

Sawoff Sanatan Dharma Sobha

At the 14th annual general meeting of the above Sabha held recently the following were elected office-bearers for the ensuing year:—Patrons: Messrs. B. Gopal Singh (Jalpiaga) and Ramnarain Singh; trustees: Messrs. B. Kishan Singh, R. D. Chowhee, Rambarak, Manikwar and Narj-ingend Mahraj; president: Mr. R. D. Chowhee; vice-presidents: Messrs. E. B. Mahraj and Habbu; joint secretaries and treasurers: Messrs. H. G. Gobbie and M. Rajaram; auditor: Mr. H. Kishan Singh; committee: Messrs. Bismar, Boopram, Guna, Nandlath, Datarum, Baljant R. Singh and Papa.

Wedding

The marriage of Mr. T. V. Rajagopal Pillay of Kimberley to Miss Etharajaloo Annal Naidoo of Marlburg took place last Sunday in Durban. There was a large and representative gathering present and the wedded couple were recipients of many congratulatory messages and valuable gifts.

Sporting News

North Coast Schools' Football

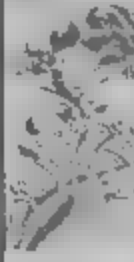
THE North Coast Schools Football League has made a good beginning; and it is just as successful as the schools south. The fixtures have been completed for the first two weeks, and already seven teams have played in the under 14 section. Weymouth School has the most successful team so far. They have won all their matches—three. During the first two fixtures will be suspended, and a rest will be made during the first week in August.

Results At A Glance—Natal Cvd

Seniors—W. Clairwood Schools "A" & "B"
Juniors—W. Clairwood "A", Stella "A", "B", "C"
Sophomores—W. Clairwood "A", Warrickshire "A"
Freshmen—W. Clairwood "A", Warrickshire "B"
Girls—Stella "A", "B", "C", "D", "E", "F", "G", "H", "I", "J", "K", "L", "M", "N", "O", "P", "Q", "R", "S", "T", "U", "V", "W", "X", "Y", "Z"
League—Juniors Central "A" & Central "B"

Carolina Indian Sporting Club

A friendly soccer match played between the C.L.S.C. and the Pitt Relief Players saw a victory for the C.L.S.C. as Caplan attracted a big crowd from all districts. The wind made what seemed to be a game in which one forward and goal was the only goal. Pitt Relief scored two goals—one a penalty goal by Kemp and one by Cora. Trailing two goals behind Caplan pulled back and a corner kicked by Watson resulted in H. Corvadi, setting the ball in the second half both teams were equal and a goal bringing the final score 1-2.

WARMTH

*Without
Weight*

You don't get uncomfortably warm with the extra weight of heavy blankets. For although the blankets are so warm, so comfortable, they are light.

Obtainable in a large variety of colors and patterns. These blankets are without a doubt the best you can buy!

As defense needs have been met, all shipment and the experience demands a return to the Beacon you want.

Wholesale Agents:
M. S. RANDEN & CO
 1001 Green Park
 1001 Green Park
 CHICAGO, ILL.

Beacon

BLANKETS

Make warm friends

**NEW SHIPMENTS
—OF—**

3 PIECE DAWNI SETS

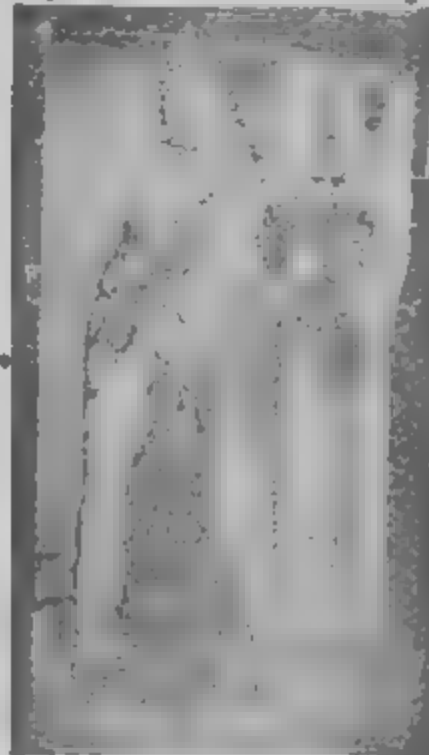
In Crepe de Chine and Satins. Embroidered, Printed and with Indian Jari work in all colours now unpacked.

From **35/- to £6**
PER SET.

**THE JAPAN BAZAAR,
JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE**

**FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES
& FRIENDLY SERVICE.**

★ SOMETHING NEW IN EVERY INDIAN MAIL. ★

SAREES

REAL MONARCH SILK SAREES,
in Crepe de Chine to match. Beautiful
designs with Gold or Silver
work.

From **£3 to £18** EACH

**Embossed Work and Embroidered Geor-
gette and Crepe de Chine SAREES.**

From **17/6 to 65/-** EACH.

**Stratified and Embroidered ART
SILK SAREES** in all shades.

From **10/6** EACH

LATEST FILM STAR SAREES,
in all the latest designs and in
all the latest colours, with wonder-
ful (large and small) borders.

**Indian made GEORGETTE and
SATIN BLAUSES.** Large range of
designs and in colours to match all
latest.

From **7/6** EACH.

**Special Value section is showing
Silk, Gold, Silver, Jari and Fancy
SAREE BORDERS, 2 yds. length.
In all the latest colours. INDIAN
SHOES, CHAMPALS, Fancy JEWELLERY,
LAPINS, BROOCHES, BANGLES, NECKLACES,
Embossed and EMBROIDERED PETTICOATS and BLOUSE
LENTHS in all shades.**

**Special Values offered in Embroidered, Printed and
Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART
SILKS, 45ins wide, in beautiful shades.**

From **2/3, 3/6, 4/6 & 5/6 PER YARD.**

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful to see - pretty Georgette, Crepe de Chine
and Satin Hand-made DRESSES for the little ones
in all shades. Sizes 16 to 24

From **3/6 to 10/6** EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, Striped and Checked.
From **2/6 to 6/6** EACH.

**MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS,
PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES,
SOCKS, etc. at specially reduced prices**

**WE have great pleasure in advising our many
esteemed clients that we have now unpacked
huge stocks of Silk and Cotton Piece Goods.
(Ladies' Men's and Children's Ready-made Lines
in our Wholesale Department**

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS

**ત્રણ પીસ એકથી
સુટનું**

નવું શીપમેન્ટ હમણાજ આપ્યું
છે જેમાં જોરજોરના, સાદીના,
અને કેપરીલીનના સુટો, બરો
બરેલા, હાપેલા તેમજ બરી
ગામવાળા, લેક નવા રંગોમાં
સી રૂપ થી પા. ૧ સુધી.

ધી જાપાન બજાર

જોડાનીસમયનું
બાણીતું સાડી ગૃહ.

બાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું
સાડી ગૃહ

પા. ૬' એકવાર જનતાના મન
રંગન કરવા,

નવું નવું નવરંગી સાડીઆ અને
તેને લગતી બધુર વસ્તુઓ,

બજારના આવથી મજા કીકાયત
ભાવે,

બજારની સાથુ જમાનાની
માંગછીને પહોંચી વળવા.

રજ રજ તરીકે જોડાનીસમય
માં સાડી શીપમેન્ટ આવવામાં
આવ્યું છે.

લેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી
ખાસી કરવા બતામજુ છે.

જાન્યારી અને જાન્યારીથી એપ્રિલ અને ફેબ્રુઆરીના
માસના ... ૧૭/૬ થી ૧૫/-

માસ અને સરત બરેલી રંગોમાં સાડીના ... ૧૨/૬ થી ૬/૫

૨૫ થી ૫૫૫૫૫૫ સાદીના અને જોડાના સાદીના રંગ સાથે
અથવા કોઈ એકા ભગ ભવની જાન્યારી ... ૭/૬ થી ૬/૫.

ચીમ્બે નાણીથી વસ્તુઓ આપવા સાથે જોડા જાન્યારી ૨૨૫૫ ૨૨૫૫
ભાગના અંગે

જાન્યારી, ફેબ્રુઆરી, ૩૨૫ જાન્યારી, ૪૬૫ જાન્યારી તથા ફેબ્રુઆરી, સાદીના રંગો,
૨૫ થી ૫૫૫, ૨૫ થી ૫૫૫ અને જોડા, જોડાના સાદીના રંગો,
૫૫ થી ૫૫૫ જોડાના રંગોમાં, જોડાના અને જોડાના જાન્યારીના
૨૨૫૫, ૨૨૫ થી ૫૫૫, ૨૨૫ થી ૫૫૫, ૨૨૫ થી ૫૫૫, ૨૨૫ થી ૫૫૫.

સાદીના ૫૫૫, જાન્યારીના ૫૫૫, જોડાના ૫૫૫, જોડાના ૫૫૫, જોડાના ૫૫૫
ફેબ્રુઆરીના ૫૫૫ આપવા આપવા રંગોમાં ૫૫૫ અને

ખાસ પહોંચા આપે ... ૨/૩, ૩/૬, ૪/૬ અને ૫/૬ થી.

જાન્યારીના ફેબ્રુઆરી, જાન્યારી જાન્યારી, જાન્યારી નવી કીકાયત અને
ફેબ્રુઆરી જાન્યારી, જોડાના અને જાન્યારીના, સાદીના ૧૨ થી ૨૨
૫૫૫ ... ૩/૬ થી ૨ = ૧ સુધી.

જોડાના માટે, જોડાના જોડા જોડાના થી જોડાના, જોડાના
૫૫૫ જોડાના ... ૨/૬ થી ૬/૬ સુધી.

જાન્યારી જોડાના અને જોડા જોડાના રંગો, જાન્યારીના, જોડાના રંગો,
૫૫ જોડાના, જોડાના જોડાના જોડાના જોડાના ૫૫૫ થી ૬/૬ છે.

જોડાના જોડાના અને જોડાના જોડાના અને જોડાના ૩/૬ થી ૧૨/૬ સુધી

P.O. Box 5169 **THE JAPAN BAZAAR,** 'Phone 33-6229

GIDDOONAL & Co.

WHOLESALE SILK MERCHANTS,

39 MARKET STREET

JOHANNESBURG.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન

મહાત્મા ગાંધીજીના દરને
સને ૧૯૦૩નાં સ્થાપાયું.

નંબર ૪૦ છું.

ફ્રીનીક્સ, ચુકવાર, તારીખ ૩ જુલાઈ, ૧૯૪૨.

પૃષ્ઠ ૨૭.

"ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન"

સ્થાપક તા. : જુલાઈ ૧૯૪૨.

ઈમીગ્રેશન કાયદાની મુશ્કેલીઓ

અમને હાઈદ્રસ્તાનથી તેમજ યુનીયન માંથી મુશ્કેલીમાં આવે છે કે આ દેશમાં વસવાટનો દર ધરાવનારા હાઈલીઓ જેઓ હાઈદ્રસ્તાન કરવા ગયા છે અને હાલની સુદની પરિસ્થિતિને લીધે વધુ વર્ષની અંદર પાછા યુનીયનમાં હાજર થઈ ઇમીગ્રેશન કાયદાની જરૂરીયાતો પુરી પાડી શકે તેમ નથી તેઓની શું સ્થિતિ? ઇમીગ્રેશન કાયદાની એક વિચિત્રતા એ છે કે જો એક હાઈલી યુનીયનમાંથી બહાર જાય અને વધુ વર્ષની અંદર પાછા યુનીયન માં આવી નહીં જાય તો તે યુનીયનમાં હાજર થવાનો જ દર 'સુમાવી બેસે' છે જ્યારે એક યુરોપીયન જે વધુ વર્ષની અંદર હાજર ન થાય તો તે યુનીયનમાં પોતાનું ટોમીસાઈલ, એટલે કે, વસવાટનો દર સુમાવે છે પરંતુ યુનીયનમાં હાજર થવાનો દર સુમાવતો નથી. એટલે યુરોપીયન કરી પાછા હાજર થઈ વધુ વર્ષનો લાગત વસવાટ કરી પોતાનું ટોમીસાઈલ પાછું સ્થાપી શકે છે.

આથી ઘણા હાઈલીઓ જેઓ યુનીયન માંથી બહાર ગયા છે અને અનીવાર્ય સંજોગોને કારણે યુનીયનમાં પાછા હાજર નથી થઈ શક્યા તેઓ યુનીયનમાં ફરી પાછા આવવાનો દર હાઈદ્રસ્તાને માટે સુમાવી બેસવાનાં અને તે કારણથી મોટું આર્થિક નુકસાન જોગવવું પડવાનાં જોખમમાં મુકાઈ ગયા છે.

એક માણસ વધુ વર્ષની મુદત પુરી થયા બાદ એક મીનીટ પણ મોટા યુનીયનમાં હાજર થાય તો તેનો હાજર થવા

નો દરજ્જો જતો રહે એ એક દેખીતો અન્યાયજન ગણાય.

યુનીયનના ઇમીગ્રેશન કાયદાનો અમલ આ બાબતમાં ખાસ કરીને હાઈલીઓના સંબંધમાં હિટલરની સખતાઈથી કરવામાં આવે છે. હાલ યવાના ગમે તેવાં મળળ કારણો રચી કરવામાં આવે તેવા કેમ્પ પણ બનની રદમ ગતારવામાં આવતી નથી જે જહાજ અનિવાર્ય સંજોગોને લીધે મોટું થવા પામ્યું હોય તો પણ તે માણસને માફી ગણવામાં આવતી નથી આટલાજ કારણથી જે હાઈલીઓ હાલ હાઈદ્રસ્તાનમાં છે અને સુદની પરિસ્થિતિને લીધે યુનીયનમાં પાછા આવી નથી શક્યા તેઓ યુનીયનમાં હાજર થવાનો પોતાનો દર સુમાવી બેસશે તેની ચિંતામાં પડી ગયા છે.

આ વખત એવો છે કે જ્યારે અમે કોઈ પણ બાઈઓને યુનીયનમાંથી હાઈદ્રસ્તાન જવાનું જોખમ બેડવાની અને જે બાઈઓ હાઈદ્રસ્તાન ગયા છે તેઓને યુનીયનમાં આવવાનું જોખમ બેડવાની સલાહ આપી શકતા નથી. યુનીયન સરકારે પણ જે હાઈલીઓ યુનીયનની બહાર ગયા છે અને પોતાનાં વસવાટના દરનું રક્ષણ કરવાને વખતસર પાછા આવી શક્યા નથી તેઓની સ્થિતિની ચોખવટ કરી તેવી જોખમી અને તેઓને જરૂરી સરકારી આપણું જોખમ, આ બાબતમાં હાઈલી ટોમને નિર્દોષ કરવાને કંઈક સત્તાવાર બહેરાવ થવી જોઈએ.

કેટલાક વખત પર આ સવાલ ઉઠાવવા

માં આવેલાં કોનો ત્યારે જોવી કંઈક જોઈવળ થઈ હતી કે બવા સંજોગોમાં આવી પડેલા હાઈલીઓને હાઈદ્રસ્તાનની સરકાર મારફતે યુનીયન સરકારને યુનીયનની બહાર રહેવાની પોતાની મુદત લંબાવી આવવાની અરજી કરવી અને જો દેસ ખરો હશે તો તેવી અરજીને યુનીયન સરકાર અનુકુળ ધ્વાન આપશે. આ જોઈવળ હાઈદ્રસ્તાનના સરકારી ખાતાઓમાં આવી રહેલાં અંદર અને જોઈવળને લીધે ઘણીજ અસંતોષકારક અને કંટાળાજનકી હતી. આખી રાત્રદારી સંસ્થાઓનું તેમજ હાઈદ્રના કાંઈક કમીશનરનું આ બાબતમાં અમે જ્ઞાન જોઈવળ છીએ અને ઉમેદ રાખીએ છીએ કે તેઓ જરૂરી રચનાઓ કરી હાઈલીના દરને જોખમમાં આવી પડતાં અટકાવશે.

—૦—

એક્સપ્રોપ્રોએશનનો સવાલ

કરગન સીટી કોન્સીલની એક્સપ્રોપ્રોએશન સ્કીમના સંબંધમાં તાટાજી ઈન્ડિઅન એક્સપ્રોપ્રોએશનની કમીટી ચીટીંગ ગમે અઠવાડિયે પાંચ કલાકની ચર્ચા બાદ નીચે પ્રમાણે નિર્ણય પર આવી હતી રીવર-સાઈડના સંબંધમાં એક્સપ્રોપ્રોએશન મુદ્દમ રહેશે અને હાઈલીઓના મકાનો યુરોપીયનો ના રહેડાઓ માટે લઈ લેવા નહિ હે. પરંતુ કોન્સીલ શહેર રચના અર્થે જે કંઈ પણ કરવા ધારે તે તેને કરવા દેશે. આ નિર્ણય રીવરસાઈડના જમીનદારો અને વસનારાઓએ લીધેલી વલણની સાથે મળતો છે. પરંતુ મીયરવેઈક અને સીડનગત સંબંધમાં એક્સપ્રોપ્રોએશન કોન્સીલની આખી એક્સપ્રોપ્રોએશન સ્કીમ અપુક "સુદીસલામતીઓ" સાથે કાબુ કરી લીધેલી છે, જેવી કે ખાલી પડેલી કોરપોરેશનની જમીનમાં કોન્સીલે હાઈલીના માટે હાઉસિંગ સ્કીમ શરૂ કરવી અને

હાલના મહાનોંદે હરકત નહિ ચાલ તેવી રીતે શહેર રચના માટે જે કંઈ કરવું હોય તે કરવું વિ. એસોસીએશન માને છે કે મીયરમેનમાં કોર્પોરેશન સ્તરીમથી ૧૫૦૦૦ અરીબ હોંદીઓને રાહત મળશે

અમારે માત્ર ૩૦૦૦ જમીનવારોને શહેર રચનાની યોજનાથી હરકત થશે. મીડીંગ માં મીયરમેન રેટપેચસ' એસોસીએશનના સેક્રેટરી શ્રી બેટ્ટીએ અને જીના મીયરમેનના પ્રતિનિધિઓએ એસોસીએશનની

કમીટીના આ નિર્ણયની સામે વિરોધ દર્શાવ્યો હતો અને એસોસીએશનની નીતીપર ચર્ચાવેલી અને હોંદીઓને લોકેશનમાં નાખનારી કોઈ પણ યોજનાની સામે સહકાર કરવાની તેઓએ અનિચ્છા દર્શાવી હતી.

જો અંગ્રેજો ચાલ્યા જાય તો?

ગાંધીજી 'દારૂજન બાંધુ' માં લખે છે કે: "હિંદુસ્તાન અને હિંદુસ્તાની પ્રજાને ચાલનાર અને તેમની નિષ્ઠાપૂર્વક સેવા કરવાના પ્રયત્ન કરનાર જે આમે ક્રેટલાક અંગ્રેજ હોય, તમને આગ્રે આપણી વિપત્તિની વેળાએ અપારી વિરહ જે દવેપ વધી રહ્યો છે તેથી અલગ થઈ જાય છે. હું કહું છું કે આમે હિંદુસ્તાન પ્રત્યે આપણી વલો નથી; પણ એ એક ખોટું છે તેની સામે બીજી ખોટું 'સેવેલે સાચું' કહું છું. 'સેવેલે' પણ અલગ મુશ્કેલી માં હોય ત્યારે તેને રાહત આપવી ન જોઈએ. આમેને દેશમાંથી ચાલી જવાનું કહેવામાં નમે તમારી પોતાની પ્રજાને ત્યાપાને તામે અવાજોજ દસારા કરતા નથી. આમે કારણ કે તમે જાણો છો કે સમગ્ર દેશરૂપે હાલ વિદેશીના હુમલા અથવા રાજ્યને પ્રતિકાર કરતા બેટલી તમારી અહીંસા બળવાન નથી. જો તમારામાં તે હોત તો આમે કદી તમને તાળામાં રાખીજ શક્યા ન હોત. આમે જીવતાવાળાં પાપોને જાણી જાણ, નથી પેદીના અંગ્રેજ ઓપુકોની સહભાવના પર વિશ્વાસ ન મુકી શકો. તેઓ તો હવે સામાજિકની ભાષામાં વીચાર કરી શકતાં નથી. અને મહાસામાજ તોત્યામાં તમારા સીવાય, સંપૂર્ણ પણે અહીંનામાં માનનારા કોઈ પણ છે કે! તમેજ એક માત્ર સાંજણી જાણના પર છે, અને તમેજ બોટન ના એક સાચા મીત છો."

આ એક કાચરસથી ભરેલા અંગ્રેજી કામળા માં આવે છે. લક્ષ્ય સરૂ મયા પછી મારા મન પર જે અસર થઈ તે મેં એડી હીનલીમને તેમની સાથેની પહેલી મુલાકાત પછી કબેલા કામળમાં પ્રગટ કરી છે. એમાં મેં જે કહ્યું છે તેને હું કમીટીથી કહું એટલુંજ કહી શકું. એમાં મેં જે કહ્યું છે તેમાંથી મારે કશું ચકાસવા નું કે કશા માટે પરતવારવું નથી. એમાં તે વખતે હું અંગ્રેજોના મોત્ર દ્વારા તરેજ આજોથે છું. મારા હૃદયમાં તેમને હવે દેવદાસી મંથ પણ નથી. પણ તમના મદાત યુજોગે જો હું એક શાયે છું, તો તેમની હાલની પ્રયેયે મેં કદી આખા માંગી નથી.

આમ કોઈમાં અંદાન પ્રત્યે દવેપ છે, અને સ્વાધના બનાવેની સાથે એમ રચતા જાય છે, તેના હું હાકોટ કરતા નથી. પણ મારે હાલ

છે કે દેશને મેં સલાહ આપ્યા કાંઈ તેને પરીણામે તે અંકુશમાં રહ્યો છે અને કદેક અંક નીચરિણીમાં પણ થયો છે.

આથી મારી ખાતરી છે કે લક્ષ્ય પુરી થાય પછી નહી, પણ તે દરમ્યાનજ, અંગ્રેજ અને હોંદીઓએ એકબીજાની તરફ જુદા પડવાની વાતને ચાની સેવાને સમય આપી પડેલો છે. તેમાં, અને તેમાંજ, બનના સલામતી— અને જમતવીપે સલામતી—રહી છે. હું તો ખુશી આંખે જોઉં છું કે તેમનરૂપ વખતું જાય છે, અંગ્રેજ સરકારનું એક એક મગલ પોતાનાં સ્થાયે અને સલામતીની દ્રષ્ટિએ મેવાય ન એવું માનવામાં આવે છે અને, મને લાગે છે કે તદ્દન વાજબી રીતે ચનાય છે, બનના બેળા અને સામાન્ય હીત જેની કોઈ વસ્તુ નથી. એક અંતિમ સામવાથી સમજાવું તો, અંગ્રેજોની અપાન પાછા થાય તોયે તેને અર્થ હિંદુસ્તાનની જીત નહીં હોય. પણ આ તો નજીકના અવિચ્છતી વાત નથી. દરમ્યાન વિદેશી સીવાયએના હોંદમાં પ્રોથ, હોંદી અને એક હોંદીનીઓ પ્રયેના વતનનું બેરલાય મયની કુશલાત, અને સીવાયએનાં દેખીતું મદેગત વતન—મેં જહું બોટનના સરલાઓ આમે ભર નામાંએ વિદેશ અવિશ્વાસમાં ઉમેરો કરે છે. અને લાગે છે કે તેઓ પોતાના પરંપરાગત સ્વજાવને એકાએક બદલી નહીં શકે. પોતાના જાગીમને તેઓ હુમ્પરે નહીં પણ શુષરે પ્રયે છે. આનું કેરણ હોંદ પ્રત્યેજ નથી, પણ આક્રમ, બાદરેશ, કોટોન રોક પ્રત્યે છે. જાતીપદનું પ્રતિપાદન કમી પીના આ દેશને કાજો રાખી સરાતજ નહીં.

આ એક તીવ્ર રેશન છે અને તેની પ્રસાજ પણ તીવ્ર સેવાનો મોહજો. આ કલાત મેં દેખાવે છે—પુરેપુરી, વૃત્ત અને બવરિચત રીતે અંગ્રેજોએ ખરેખર મીડીંગ નાં કામમાં હા હિંદુસ્તાનમાંથી, અને નાનું નાનું તો ઝેરમુલેવીપન મુશ્કેલાઈથી કાઢવાનું છે. મારે માં પીર અને શુદ્ધતમ કમી થશે. જો એક કાજમાં મીડરનેત્યા પક્ષનું પુર્ણ ને કડ વાયા પર મુકી દેશે, અને સંજોગ ને એવે સમય કરનારા પક્ષમાં પાછાની સુધ ને કે વજુ થાય અને સામાજિક રાહના આવા શુદ્ધ અને ફેરીટવાદ તમા નાજીવાસ્તોના કામ માં આવે

કામમાં કમ જે મગલ મેં મુખ્ય છે તે કારીર અને નાજી પરવારને જુગી તો કારીર નાંખશે, કારણકે જો બનને તો સામાજિકવાદમાંથીજ કુરેલા કમીયા છે.

પરમેજક સુચવે છે તેની રીતની હિંદુસ્તાન ના મોટા પક્ષની મદદથી બોટનની વિપત્તિ વધી શકવાની નથી. જો કામ મારે એવમાં કિલાદ રેડી ચકાપ કોમ લોપ તોયે મેં મારે તે મતજ ચલ રાપ જોમ નથી. પણ હોંદના મશ્કિપ પક્ષને કિલાદ વતે તેવું જોજ શું? જેમ સુધે આકાશમાં ન હોય ત્યારે તેની પરથી તો પ્રમારનાં અનુચાર ન કરી ચકાપ, તેમ સ્વતંત્રતા સાથેકાચ હોંદુસ્તાનના મનમાં ન પ્રગટે ત્યાં સુધી તેમ પ્રતાપ અનુચારી ન શકાય. આખનાંના બના હોંદુસ્તાનની સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતાની હાલના કાતી અને સતોપથી કરીજ શક્યા નથી. અંતર છે કે તે સ્વતંત્રતાનો પ્રતાપ પ્રગટે તે પહેલાં એક આંચકની જરૂર છે. હોંદુસ્તાન એક મદાન પ્રજા છે, આંચકો લાગ્યાને પરીણામે ને કદી રીતે વતેજો અને કેવાં પરીણામ નીપજવશે ને કદી ચકાવું નથી.

આથી મને લાગે છે કે મારે મારી મતે કલિત આ નદાન મગલું બરેવગા મટે ખર્ચો મિલજે. પચના કોળા બોટને હોંદુસ્તાન પ્રત્યે કુરેલા પાપના સીકાર કરે છે. હું એમને સુગમ પડે કે બોટનની વરજતા માટે અનીવાર્ય સરના આ કોળે તુર્તજ સુમારવાથી જે એ મગલું વિજળ પદેલાજ સેવાનું જોજો, નિજમ પછી નહીં. હોંદુસ્તાન પર સલામ કરતાનું તોતકે છે. તેઓ સાચા જાય તો સમજાવી કાલજ ફર ન થય; ન પણ આજાદ હોંદ એ આજોને ચમારે મારી તેને પાછી વચી શકશે, નિર્ભય અનુદાસર જે વેળા ન તેમજ આલરી

—હોંદી સરકારે એક વાદી મહાર ગરી શક શકેલ શાહક જાગર પછી આજે તો માન વજીકા પાકીસ ક્રેશને જામે કોળા એવો કામ બદલ પાડ્યો છે, —એમ જાણવા છે કે હોંદમાં નારીક પદ વાતર મેં નીકામે કારકમાં પુર નેકમાં બરતી વાદે છે ને અપાન મુશ્કેલા સામજ વજુ ને મક્કીને તો આક્રે પદ હાલર પર પાડવા દેતો.

—જોરેશા આમ ને નિલાકવના એક કુરેલી બો, નાજી મળીકો સંદેવાના કારીપેથી રાહવાજુ આજુ પ.

નવો બાકાનો કાયદો

બાકાનોને મળેલું વધારાનું રક્ષણ

કેપ્ટન લેજમી બ્રેકવેલ કે. સી. એ. નવા બાકાના કાયદાની 'રેન્ડ ડેલી મેલ' માં મુદ્દાની આપી છે તે સમજા બાકાનોને તેમજ પરધણી-ઓને ઉપયોગી હોવાથી તે ગુજરાતીમાં અહીં આપીએ છીએ :

૧૯૪૨ નો બાકાનો કાયદો (રેન્ડ એક્ટ) એ આમસા બાકાના કાયદાઓની કસગોતો સમાવેશ કરનારો એક કાયદો હશે તેવામાં આવ્યો છે અને તેમાં બાકાનોને વધુ રક્ષણ આપનારી કેટલીક નવી કલમો પણ દાખલ કરવામાં આવી છે.

કાયદો સમજા રહેવાના મકાનને બાકા પડે છે સીવાય કે તે એવા સમયમાં હોય કે જ્યાં રેન્ડ બોર્ડ રમવાનું નહીં હોય. આ કાયદાથી તો કે આમસા બાકાના કાયદા રદ થાય છે જ્યાં એ આમસા કાયદાની રૂએ રમવાએલી રેન્ડ બોર્ડ અને તેવી બોર્ડો તરફથી થએલા સમજા કુચો કબુત્ર દાખલ રહે છે. રેન્ડ બોર્ડો કુચીબલતા સમજા કુચ રહેવાને માટે રમવામાં છે.

"હવેલીંગ" નો અર્થ મનુષ્યના વસવાટને માટે પરધણીની પાસેથી બાકા રાખવામાં આવેલા મોટું પથ્થર અથવા સમજા થાય છે.

રેન્ડ રેન્ડ બોર્ડને પોતાની કુચમન દેશના ઇલાકામાં રહેવાને માટે બાકા આપવામાં આવેલી કાયદા પણ જગ્યાને માટે ગેરવાજબી બાકા સેવાતું હોવાની બાકાનું તરફથી થતી ફરિયાદ સમજાવા અને તેની તપાસ કરવાની સત્તા છે. કાયદા પણ ફરીયાદ હોય તે સેપીટ થતી જોઈએ અને તે બાકાનું અથવા કાયદાની રૂએ નીચાણેલા ડાન્સરેકેટરો, અથવા મોટું પથ્થર મંડા, મોસાપટી કે બહેર મંડળ તરફથી ફરિયાદ કરવાની સત્તાના માટે હોય તેવા કાયદા પણ બાકાનું તરફથી જલેજ થતી જોઈએ.

ફરીયાદની તપાસમાં રેન્ડ બોર્ડે બાકા વાજબી છે કે નહીં એ ફાતવામાં એ પાસ દાખલામાં સમજા સંતેજો અપનામાં સેવા જોઈએ પરંતુ જે બાકાથી પરધણીને અમુક અરસા બાદ કરતાં વાર્ષિક રહેવાના પાસની કોમનના ૮ ટકા કરતાં વધારે મળતા હોય અને જમીનની કોમનના ૬ ટકા કરતાં વધારે મળતા હોય એ બાકા તેના થી વાજબી નહીં મળી શકાય વાર્ષિક કોમનની મજબૂતી માટે મંજૂર થએલો અરસ નીચે મુજબ છે :

(૧) રહેવાના મકાન અને જે જમીન પર તે આવેલું હોય તેને માટે રેટસ, રેકસ અને રેન્ડ સાયસેન્સની જે મોક્સ રકમ આપેલી હોય તે ;

(૨) પરધણી તરફથી પૂર્ણ પાસવમાં આવેલા કાયદા પણ ફરીયાદ કે સર્વેસને માટે બોર્ડે જે કંઈ જોવાવડ તાજબી મળેલું હોય તે ;

(૩) રહેવાના મકાનને માટે અને તેની અંદરના કંઈ પણ ફરીયાદને માટે આમ સામે નીચે કિતરાવેલો હોય તેનું પરધણી તરફથી જે કંઈ પણ તાજા કંપનીને પ્રીમીયમ આપાયલું હોય તે ;

(૪) બાકાં કાયદાવાના કોમન આર્થિક, મકાનના સમારકામને માટે બોર્ડો વાજબી મળેલી હોય તેટલી રકમ જે મકાનના મોક્સ અરસના ૨ ટકા કરતાં વધારે નહીં હોવી જોઈએ.

આમસા રેન્ડ એક્ટમાં પરધણીને બાકામાં બાકા મકાન બાંધવાના મોક્સ અરસ પર અમુક અરસ બાદ કવો પછી વાર્ષિક ૬૯ ટકા અને જમીનના મોક્સ અરસ પર ૬ ટકા સેવા નો હક હતો. પરંતુ રેન્ડ બોર્ડોને બાકા વાજબી છે કે નહીં તેની તપાસ કરતાં પરધણીને એ કરતાં વધારે સેવા દેવાની સત્તા હતી.

નવો કાયદો પરધણીએ સેવાની બાકામાં બાકા રકમને બદલે વધારેમાં વધારે રકમ ફાતવામાં છે. હવે રેન્ડ બોર્ડને એક બાકા જે પરધણીને મકાનની કોમનના વાર્ષિક ૮ ટકા કરતાં બાકા આપનારું હોય તેને પણ ગેરવાજબી ફાતવાની સત્તા છે.

એક મકાન અને જમીનની રકમમાં વધારે અવેજની મજબૂતી કરવાને પરધણીને મંજૂર કરવામાં આવેલી કોમન એટલે એ કોમન મજબૂત કે જે રેન્ડ બોર્ડે સમજા સંતેજો અપનામાં લીધા જદ વાજબી ફાતેલી હોય. રેન્ડ બોર્ડે મકાન અને જમીનની કોમન ફાતવામાં જે બીજા વસ્તુઓના વિચાર કરવાનો રહે છે તમાની કેટલીક નીચે પ્રમાણે છે :

(૧) મકાનની બાંધણીના ખરો અરસ ૪ થયો છે.

(૨) મકાન અથવા જમીનની મજબૂતીપણ કે કીચીજનસ વેલ્યુ શું ફાતવામાં છે.

(૩) એવાં મકાન કે જમીનની કંઈ પણ રોમંદથી કોમન થએલી છે કે નહીં.

આમસા રેન્ડ એક્ટની રૂએ પરધણીને માટે બાકામાં બાકા વાર્ષિક મજબૂતી કરવામાં મકાનની માત્ર બાંધણીને અરસજ મજબૂતમાં આવતો હતો પણ દાખલાઓમાં આપી મુકેલીઓ અને ગુચવેલો કિલી થતી હતી. કેટલાક દાખલાઓમાં બાંધણીને અરસ મેળવી શકતો નહોતો. બીજા દાખલાઓમાં બાંધણીને અરસ બાકાં ફાતવાને વાજબી ધોરણ નહોતું.

નવા કાયદાથી રેન્ડ બોર્ડોને પરધણીને પોતાના અરસ માટે વાજબી અવેજની મજબૂતી કરવાને વધારે બદલો છૂટા અપાય છે.

જે બાકાનું રેન્ડ બોર્ડને ફરિયાદ કરવા મામતો હોય કે તેને ગેરવાજબી બાકાં મરણું પડે છે તેણે તેવી ફરિયાદ પોતાના જજમાંની રેન્ડ બોર્ડ ને લેખીત ગોરમતી જોઈએ.

બોર્ડ તેવી ફરિયાદની એક નકલ પરધણી પર મોકલશે અને બાકા બાદ તે પરધણીને અને બાકાને એ ફરિયાદપરથી ઉપરિથત થતી આવતો ની તપાસ માટે પોતાની સમક્ષ મોકલશે.

એવી ફરિયાદની તપાસ બાદ જે રેન્ડ બોર્ડને સંતોષ થશે કે ફરીયાદ વાજબી છે તો તે પરધણીને બોર્ડ ફાતે તેટલો બાકામાં છૂટા કરવા નો હુકમ કરશે. વધુમાં તે પરધણીને બાકાનું ફરીયાદ નેંધાવવાના થએલા અરસ પેટે વધારેમાં વધારે પા. ૫ સુધીની રકમ તુકસાની ની ભરી આપવાનો હુકમ કરી શકશે. વળી બોર્ડે જે વાજબી બાકાં ફાતેલું હોય તે કરતાં બાકાનું ફરિયાદ મળી તે વખતથી જેટલું વધારે બાકાં સેવાતું હશે તેટલી વધારાની રકમ બાકાનું ને પાછી અપામ કરી દેવાને પરધણીને તે હુકમ કરી શકશે.

બીજા તરફથી નો બોર્ડને એમ લાગે કે ફરિયાદ વિના શરણ અને બીકવાનેજ ફરિયામાં આવી છે તો બોર્ડ ફરીયાદીને પરધણીને બોર્ડ મમદા હાજર થવામાં થએલી તુકસાની પેટે પણ માં વધુ પા. ૫ સુધીની રકમ ફાતવાનો હુકમ કરી શકશે.

બોર્ડે તરફથી બાકાં છૂટાવવાનો હુકમ આપ્યારે તે માત્ર કાલનાજ પરધણીને શરૂ નહીં પડે પરંતુ ન મકાન બીજા માલીકના કાયદામાં જ તો તે નખજા માલીકને શરૂ પડશે. જે મકાનના અંધધર્મ રેન્ડ બોર્ડે ફાતવે હોય તેવી પરધણીએ નવા બાકાનું તે બોર્ડે રહેવા આવે તેની સાત કીવસની અંદર સેપીટ ખબર કરી દેવી જોઈએ. અને નવો પરધણી આવે તો તેને પણ તેણે સેપીટ ખબર કરી દેવી જોઈએ. એવા પ્રત્યેક નોડીસની નકલ પરધણીએ રેન્ડ બોર્ડના સેક્રેટરી પર મોકલી આપવી જોઈએ.

કાયદામાં રેન્ડ એક્ટના ગોરમતી નીમજબૂતી પણ સમગ્ર કરવામાં આવી છે. જે પરધણી કે બાકાને રેન્ડ બોર્ડના સુધારાથી સંતોષ નહીં થયો હોય તે તેવી મુકદ્દે મળ્યા બાદ રર કીવસની અંદર કોર્ટ પર બોર્ડની પાસે તે સુકાદાની તપાસ કરાવી શકશે.

કાયદા પણ મકાનના સંબંધમાં રેન્ડ બોર્ડને ફરીયાદ કરવામાં આવી હોય તો પરધણીથી આમતું બાકાં વસત કરવાને કે બાકાને બાકાં મુકવાને રેન્ડ બોર્ડના સુધારા બાદ રર કીવસ

પુરાં થયા પહેલાં બાહુતને સામે કંઈ પણ કાયદેસર પગલાં નહીં લઈ શકાય, સીવાય કે તથ્ય કે એ કરતાં વધારે જાણનાં બાહુત સદી મળું હોય.

રેન્ડ બોર્ડ સમક્ષ કામ ચાલી રહ્યું હોય કે નહીં તે પણ કોઈ પણ બાહુતને તેનું લીસ પુરું થઈ મળું હોવાનાજ માત્ર અરજીને લીધે કે તેને ખાલી હારી જવાની નોટીસ અપાએલી હોવાના કારણને લઈને, જ્યાં સુધી તે બાહુત અરવાળો વખત થાય તેની સાત દીવસની અંદર બાહુત અરી રેતો હોય ત્યાં સુધી, તેને નીચળા જવાનો ફોટોથી દુકમ આપી નહીં શકાય.

ફોટો તરફથી નીચળા જવાનો દુકમ અપાય તે પહેલાં પરબળીએ લીસ પુરું થયું છે એટલુંજ નહીં પરંતુ નીચેની વધારાની વિગતોમાંની એક પણ પુરવાર કરવી પડશે.

- (૧) બાહુતે મકાનને કંઈ પણ નુકસાન કર્યું છે અથવા કરી શકે છે
- (૨) પોતામાં રહેનારાઓને હરદત થાય તેવા કંઈ પણ પરતવને માટે તે દોષીત છે.
- (૩) પરબળીને મકાનની પાતાના અંગત ઉપ

યોગને માટે અથવા તથા અથવા પરબળી સત્તાને માટે અથવા મોતના માત્ર પણ તોડરને માટે જરૂર છે.

(૪) મકાનની બાંધ કામને માટે જરૂર ને, અથવા

(૫) એવું કંઈ પણ કારણ છે કે જે સમગ્ર સંતોષિતે અપાનમાં લીધા બાદ કોટેને પુરું વચ્ચેલામાં સાબુ છે.

આમજા રેન્ડ બોર્ડમાં બાહુતને કારી પ્રકાર સામે કટક રક્ષણ આપવામાં આવ્યું હતું પરંતુ હમણાંમાંથી થઈ ગયેલા એક કેસમાં બાંધકામ કરી એવો મુકદ્દમા આપ્યો હતો કે એવું રક્ષણ માત્ર બહુતે રેન્ડ બોર્ડ પાસેથી લાઈ પડાવવા ને દુકમ મળવેલો ત્યાં તેજ આપવાના બાંધે છે. નવા કાયદામાં રેન્ડબોર્ડે બાહુત જાણવાનો દુકમ આપેલો હોય કે નહીં આપેલો હોય તે પણ રક્ષણ આપવામાં આવેલું છે.

પરબળી બાહુતને મકાન ખાલી કરવાની નોટીસ આપે ત્યારે તેણે તે જગ્યા આપી જોડે અને ત્યાં નોટીસની તકલૂ વગર રેન્ડ બોર્ડ ના સંકલ્પે અનુસરવું કરવી જોઈએ.

વધારે પડતો માલ રાખનારાઓપર અંકુશ

વધારે પડતો માલ જરી રાખનારાઓ પર અંકુશ મુકનારા મેજિસ્ટ્રેટમાં પ્રાંત્ર સચિવા નવા ધારાઓની રૂબે પ્રાંત્ર કન્ટ્રોલર ઓ. એ. બી. મેજિસ્ટ્રેટને માથે પોતાની પાસે અમુક વખતે ફેલો માલ રાખવા એ રાખવાની સત્તા રહેશે. ધારાઓ વેપારીઓને તેમજ ખાનગી ધરવાળાઓને લાગુ પડશે. તેના બાંધને માટે સખત સખ રાખવામાં આવી છે.

પ્રાંત્ર કન્ટ્રોલર તરફથી બધારે પાડવામાં આવેલાં એક નિવેદનમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે નવા બધારે પાડવામાં આવેલા ધારાઓ અમલ કરવાની સત્તા વેપાર અને ફોલો ખાતાના પ્રધાન તરફથી પ્રાંત્ર કન્ટ્રોલરના કામમાં મુકવા મા આવી છે.

માલ જરી રાખવાને લગતા આમત ધારા અમુક હદ સુધીજ લાગુ પડતા હતા. એ ધારા મુજબ પ્રાંત્ર કન્ટ્રોલરને માલ જરી રાખવામાં આવેલો ધારાની અંદર પડતાં તે જરી રાખનારને તમામ અમુક માલનો ખર્ચ અને પ્રાંત્ર કન્ટ્રોલરે કરાવે તેટલો નહીં લઈ પાડે. આવી રીતેના દુકમ કરવાની સત્તા હતી. માલ જરી રાખવાના કુના માટે હશે સખ નહોતી.

આ સત્તા હવે કાયમ રહેવા કિપરવન કરે પ્રાંત્ર કન્ટ્રોલરને ત્યાં અને વધારે બધોળી સત્તા આપવામાં આવી છે.

જો સદાકરને કાંઈ કે અમુક માલની અંદર છે તે પ્રાંત્ર કન્ટ્રોલર તરફથી ફેલો માલ એક માલસયા પોતાની પાસે રાખી શકાય તેની નોટીસ બધારે પાડવામાં આવશે, અને તે વેપારી તેમજ ખાનગી ધરવાળાને લાગુ પડશે.

એ નોટીસમાં ફોલોથી મુદત બાદ એ માલમા પોતાની પાસે કે પોતાના અંકુશ દરમિયાન તેની માં છુટ અપાઈ હોય તે કરતાં વધારે માલ જરી રાખતો એ કુનો મળાશે. તેની સખ મા પદ સુધીનો ફેલો અથવા એ વધારી ફેલો સખ અથવા બનને કરવામાં છે. પ્રાંત્ર કન્ટ્રોલર ખાતાના અમલદારોને કુના અથવા સંગ્રહ લાખ લઈ તપાસ કરવાની સત્તા રહેશે.

કિપરવન નોટીસ બધારે પડવા બાદ પ્રાંત્રેક માથે નોટીસમાં છુટ મુકાએલી હોય તે કરતાં પોતાની પાસે વધારે માલ હોય તેણે નોટીસમાં અપાઈ હોય તેટલી મુદતની અંદર એ તપાસના માલની તપાસના પ્રાંત્ર કન્ટ્રોલર કિપરવનને અથવા મેજિસ્ટ્રેટને જાણ કરવી કે જેથી તેના નિર્દાશ લાખવાની જાણ થઈ શકે.

આ ધારાઓનો હેતુ એ છે કે માલની ફેલો કરવી વધેથી થઈ શકે અને ફોલો પાસે પુરુષ અને ફોલો પાસે મેજિસ્ટ્રેટ મા હોય એવું ન બને.

આ ધારા ફેલો કોઈ તરફથી ફેલો પાળ મળી જશે તેને જોઈ અને તમ બધોળી પ્રાંત્રેક આપવા માં આવશે કે જેથી કુનેકારને માત્ર મુનકાની

નોટીસમાં પરબળી સા કારણથી બાહુતને મકાન ખાલી કરવામાં ફેલો તે પુરુષે જાણવામાં જોડે.

જો ફોલો મકાનના સંજોગમાં રેન્ડ બોર્ડ તરફથી ફેલો પણ દુકમ નહીં અપાયો હોય તે પરબળીથી કામ પડે બાહુત પાસેથી તા. ૩૨ માર્ચ ૧૯૪૦ બાદ ફોલો પણ વખતે જે જોડા મા જોડા બાહુત લેવામાં હોય તે કરતાં વધારે બાંધ લઈ કરારો નહીં, સીવાય કે જો તારીખ પડેલાં થઈ મુકામ લીસના પીનુઅલના અધારે વધારે માલ લેવામાં હોય અને લીસમાં તેણે વધારે બાહુત લેવામાં માત્ર જણાવેલું હોય.

તેમ છતાં રેન્ડ બોર્ડને તા. ૩૨ માર્ચ ૧૯૪૦ બાદ થઈ ફેલો જોડામાં જોડાં બાંધ કરતાં ત્યારે બાહુત નહીં લેવામાં હોય તેને પણ ધરવાળાની બાંધ કરાવવાની સત્તા રહેશે. એ સાથે પરબળીની અરજીપત્રી રેન્ડ બોર્ડ ને તેને એવો મનોમ પડે કે બાહુત જોડાં છે તે વધારે માલ લેવાની પરબળીને સત્તા આપનારો દુકમ હશે સહે.

મળજ સકન કરવી નહીં પડે પરંતુ સગાજ વિરુદ્ધ વર્તનને માટે પોતાના સમાજમાં તેની નિહાની સરખ પણ નહીં કરવી પડશે.

નિંદોય લેખકો રક્ષણ કરવાને ફેલો માલ રાખી શકાય તેની બાંધમાં કરવામાં જોડામાં વધારવામાં આવશે અને ને માટે ઓલોમીક ખાતાઓ, વેપારીઓ અને ખરીદનારાઓની સલાહ લેવામાં આવશે.

માત્ર જરી રાખવા સંજોગો નોટીસો બધારે પાડવામાં ગોઈ કન્ટ્રોલર જુદા જુદા પ્રાંત્રેક કન્ટ્રોલરોની લાખમાં અને સલાહ મુજબ વર્તશે.

ધારાઓ જણાવે કે જે કન્ટ્રોલર વખતે વખત નોટીસ લેવા સખત કુનીયનમાં અથવા અમુક ફેલોના સત્તામાં અથવા અમુક ફેલોના સત્તા સિવાય અમત કુનીયનમાં કરાવી શકે કે તેણે નોટીસમાં ફોલોથી મુદતની (જે મુદત નોટીસની તારીખ બાદ જોડામાં જોડાં થઈ ખાતાઓમાં ફેલો) માત્ર પ્રાંત્રેક માથે માથેની અથવા માથે પડેલાં માથેથી કન્ટ્રોલરની સેવની પરવાળી રચને માત્ર પણ અમુક માલ નોટીસમાં જણાવેલા માથે કિપરવન રાખી શકાશે.

— નવા ધારા આપેલ મતમથકાર ઓ. રમજીભાઈ વસતલાઈ હેસાદને મે તા. ૩૨ માર્ચ ૧૯૪૨ વર્ષે પ્રાંત્રેક વધારવામાં લખત સખાઓ નાખત મળત મી. સલમત મુરશીવા મુખ્યપદે એક સમા રહી મળેલા હશે.

પ્રત્યેક અંગ્રેજોને

'દરિદ્રતાપાત્ર' માં માંધીશ

હિંદીમાં આદિકામાં મારી કારણોની શરૂઆત ૧૯૪૬ થી તે પછી 'શ્રી'માં આદિકામાં પ્રવેશ અંગ્રેજોને પ્રથમ પગ મુજબ હતો. તેની અસર ઘણી હતી. મને તો એ જાણતા પ્રતિદાનના આ કોઈકની પ્રતિભા મારે એ દાખલામાં પુનરાવર્તન કરતું છે. આ પેલા મારી પીનાની મળવા પ્રત્યેક અંગ્રેજોને હિંદીમાં હોવા જોઈએ તેના રાજના કારણમાં તેના અવાજ અને દુરુદ શ્રેયમાં દાખ. પણ અહીંના સ્વામીઓએ કહે સારો વિચાર શ્રેયમાં લેવા છે, કહે સારો અવાજ તેની પુરેપુરી કામગીરી છે. 'પંચ તા પરોશ્વર' એ માત્ર પોથીમાં નીવીયન નથી. એમાં માત્ર રાજીની સંધીન અનુભવ કમળ થાય છે. પણ તેમાં એક મર્યાદા છે. તે માત્ર અહીંના નોંધને વિશેષ સાચું છે. હિંદી તે પછી પુરેપુરી તે પ્રાપ્તિ અવાજને પુરેપુરી કામગીરી છે. પણ તે માત્ર અહીંના નોંધને જ કામ કરે છે. એટલે મારે મને પ્રથમ કે અંગ્રેજોએ કહે સારો વિચારનું મદદ છે.

મેં અંગ્રેજોને એકાદા તથા આદિકામાં તેમના તાજાના એકેએક મુલકમાંથી અને એકાદામાં એકાદામાં આ પછીએ આપના જવા નો પીનાની કરી ન તેમાં મને દેકો આપના ને નુ પ્રત્યેક અંગ્રેજોને પીના પુ. દુનીયાની સમાજની માટે અને નાજીસાદી તથા કાલિસદ-સાદાના તથા મારે મને પગમુ આપરક છે એના દુ જાણનાની 'સાદા'નો પણ સમાવેશ કરે છે. એ પેલી પેલીના પાસી નક્ક છે. મારી પીનાની રવીકરણી કરી સમીપની તથા સરકારી મોજનામાં તથા કોઈકની સરકારી સમાજકારની મોજનામાં પણ ઉપી ગણી જશે.

મારી પીનાની નો તમારે મને હો? જ મારી ખાતરી ન કે કોઈકને અસારે મારાનું જે નીલ વધતું જતું અસર કરતું પડે ન તેની સરખામણીમાં કોઈ અન અકાશમાંથી કોઈક દીવાની પ્રકાશ કરી પીસાવા ન મળાય. અને મેં નાનાધમને તાજાવાના પદમાંથી મુકીએ તો એમાં કોઈક, કોઈ અન અંગ્રેજોને મારે નથી સાચા સીસા પીતું ફરે નથી.

અંગ્રેજોને એકાદા તેમજ આદિકામાંથી આપના જાન એમ દુ માત્ર પૂં અરે, પણ આ તો તો દુ એકલા દીકરાનાનીય વાગ કરવા કમળ છે. અંગ્રેજો નાજીસાદીમાં કાકામાં દીકરાના આમ કોઈ દોવાની વાતો હતાકાર જાણમાં કરે છે. ખરી કહીશ નો એ છે કે સમાજ મારે સહ સારે તે વિશે સીસાવારે પણ દીકરાના નો મને કહી પુછવામાં આવે ન હતા. સા સાદા પ્રકારે નોંધો દીકરાના દીકાઓની માલીકાનું નથી. તેના પર માલીકા અંગ્રેજો

ની છે નો અંગ્રેજોના તાજાના મુલક તરીકે વર્ણવામાં પણ આવ્યું છે. અંગ્રેજો તેનું પોતાના મના આને નેમ જામળ કરી રહે છે. મારા જેવા પુરુષાના પીનાની પાસેથી તેઓ અંગ્રેજો રીત સદામને કર વારા છે. દાખલા તરીકે, દુ જેમાં પગપીડીયાં મોકલે છે તે રહેક પર ને પેલા, રહેક પોસ્ટકાર્ડ પર એક પેસો, અને જેટલા તાર મોકલે છે તે રહેક પર ને આના કાકાના કર તરીકે રહે છે. આ તો એ દુનિયા પીનાની દવામાં દવાની ખાતુ છે પણ તે અંગ્રેજોની કરામત બતાવે છે, જેને રહેકાએ આપેલા કાળામાં 'પોટ' નામ આપવામાં આવે છે. તે ઉપરાંત દીકરાના પાસેથી લખના કરમત સાર ફેટકો પેસો લેવામાં આવે છે એ પીના કોઈકનામાં આકાશ, દુ એ અધ-સાજના અભ્યાસી દાદા તો, રજુ કરી રહે. વિચારના અવાજમાં કાક પણ દાજાને રહેકાએ આપેલા કહેવા એ એનું સાચું વર્ણન મળાય. અધ-પીનાના પણ કહે છે! તે પોતાના સીકાસન પર નાખી મથેલો છે. દીકરાનામાં તેના પાસે મોલ ગીલાવ છે. એમ કહેવામાં દુ અવાજમાંથી નથી કરતા. તેમાં એમ કહી રહેક ન ખોદન દીકરાનાને વિચારના કચ્છા અને રહેકો કમળ સાચવાર લેવાના ખજા નો પાળે તોજે દાખલ દોષ, દીકરાનાની જાહે ના નીરવર ઇન્દ્રિય આલે છે. કોદનના કુલમાં દીકરાનાના આમ જાણકારે જાણ આપેલા પે ને એમાં એને શો કામ મથે છે! દીકરી કોઈકના સુખમાંથી દીકરાનાને કોઈ સામ મથે નથી.

અવાજમાં 'સંકટ' દીકરાના પર ફરી વળે ન પડેલા તો દીકરાનામાં પરખારતો કમળે પ્રાપ્તિ કરશે—દીકરી તેમજ અહીં—સહ રમાં છે તેમાં પતનારે માથાને તાજાનામાં મારી મુકવામાં આવે છે, અને તેઓ પોતાનું કાદી ન એવી અવેશ રખાય છે. તેમને પર-આર ખાતી કરી જવા પેરે નજરું અસર આવ્યા છે, કયાં મળેલા કોઈ ભલીવાર થતો નથી. તેમનો મધોરજવાર કુળી જાય છે. તેઓ પોતાના કુળમાં ખોદવાની ને આછીકા મારે ખોજ કરવાની વાગસવામાં આવી પડે છે. આ મોલ દેશકારથી પરખાર ખાતી નથી કરતા. આ અવાજના પીના મેં મોકલે દીવસ પર પુછવામાં આવ્યું સારે નો આ પગમાં કમળું કમળું પરખાર પીનાના ચરણો સોંપે તેમનાં પાસે પીનાની લખ કરસતું કરતું નોંધ. પણ માત્ર તાજાના વળી સાચે વાળા ઉદાસ નો મને મળે કે પાંચે અન દાજરાનીમાં પાસે

જાહે તેમને આપાસન આપો અથવા એ અકાશ કામ કરવા કોઈને મોકલો. એમની વાત ખરી હતી. આ મરીય ભોજના જેવા કાલ કરવામાં આવ્યા છે તેવા કહી કરવા જોઈતા નહોતા. તેમને પોતાનાં પરખાર ખાતી કરી કવાતું કહેવામાં આવ્યું તેજ વખતે તેમને રહેકા માટે કાકા મોલ રજાની નોંધવામાં કરી આપવી પડતી હતી.

પુર્વ ખગાળના મોકલો જાન તેમજ રજા બાંતે પર નીકાસ છે એમ કહી કાકા. તેઓ અકાશ જાણ પર ને અકાશ નહોતો પાણી પર પડે છે. તેમની પાસે નાના નાના મળવા દોષ છે તેમાં મેરનીને તેઓ એક ગામથી ખીજે મામ જઈ રહે છે. એ મળવા રખેને મળવા નીજો વાપરે એ ખીજે ભોજને તે સરકારના કામમાં સોંપી દેવાને કુલ કરવામાં આવ્યો છે અંગ્રેજોને મને પોતાનો મળવો જોતો કરવો એ સમજા છત્ર જોતો કરવા જેવું દોષ છે. તેથી જેઓ તેનો મળવો કમળ નય છે તેમને તે પોતાના શત્રુ લેએ છે.

કોઈકને મળવો છત્રવાની છે તેલે દીકરાનાને મોલે તેમ કરવાની જરૂર છે ખરી! તેમ કરવું એને કાજ ન છે ખરું!

પણ આ કુખલ પ્રકરણમાં મારે કમળ મોકલે કમળે કરવામાં ખાતી છે. દીકરાનાના છત્રમાં મેં અકાશ સર્વ મળવું છે તે કુખલાવનારે ઘણું પડ્યું છે. મળેને મળનાર સમજા કરે દીકરીના તથા અસંતોષ મરેલો દોષ છે. પણ તેને ત મળેર રીતે પ્રથમ નહો કરે નાના મોલ સરકારી મોકલો એમાં અપાદર્ય નથી. દુ સામીએ પુરાવો નથી આપેલો. ખજા ખાતીસ અનસારે તે મળે છે. પણ એમાં વડો પાસેથી માન લેવાની કળા તેમજે પાસ-લેલી છે. આ સર્વમાંથી અપીઆસ અને અસંતોષ, માથાસ પોતાનું સર્વ આપના વાપરી ને વીરેષ ન કરે ને એ પડતુઓ છત્રને નકામું કરી મુકે છે.

દુ કહે છે તે અધુરું નેમ કાલ્ય ખરું નહો માનો. મેલન એ પોટું છે એમ કહેનાર રહીવા પણ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલો એવા રહીવાઓ છતાં દુ માત્ર વાત પર કામ કરીશ.

જે પડતુમાં સહ છે, સંપૂર્ણ સહ છે, ને સહ સીવાય ખીજું કંઈજ નથી, એમ નુ માત્રું છે તેજ મેં તમારી આમળ મુકી છે.

મારા મનના વીચાર મેં આવી રીતે પ્રથમ ક્યાં છે તે મારે દેશકારોને કાલ્ય મેં, અથવા કાલ્ય ન પલ મેં. મેં કમળી નેંડે મસલત કરી નથી આ પીનાની મારા મળેના વારે સખાઈ રહી છે દુ અસારે નો કોદન જરવાના પગસાનાજ પીનારે કહે છે. અમેરીકા

માં શુભાશીની પ્રમા નાણુક કરવામાં આવી
આરે પણ શુભાશીએ વીરોધ કર્યો હતો; કેટ-
લાં રોમાં પણ દવા પણ એ વિરોધાને
આસનને ન ગણુકારતા શુભાશીને કાલકથી નાશ
કરવામાં આવ્યો. પણ એ નાશ દશીયના

તથા ઉત્તરનાં સંસ્થાને વચ્ચેની ખુનખાર ભાગ
ને પરીણામે થયેલો હતો; અને તેથી દાખરીઓ
ની દશા એકે અમાકેના કરતાં વધુી શુધરી
છે છતાં હજુલા વર્ષનો, અમાજ તેમને હજુ
બહિષ્કરણ ગણે છે. હું એવાં વધુી ઉપા

પરંતુ મારી રહ્યો છું. અમારામાંના કેટલાકની
તરફથી વીરોધ કે રૂબન થાય તો પણ અમારે
જે અકુદરની દોર માની રહ્યો છે તેનો ખીલકુલ
સોદી રેડાવા પડેલા અને આવે અને નવા
સુમને હિલ ધાય એ મારી માગણી છે.

પંડીત જવાહરલાલ નેહરુનો વિરોધ

પંડીત જવાહરલાલ નેહરુએ 'એન્ડ્રીએ કોનીકલ'
માં નીચે પ્રમાણે એક પત્ર લખ્યો છે:

કેટલાક વખત યમાં કેટલાક મિત્રો, ખાસ
કરને મુખ્યમાં, સરકારી માણસો પુલના
પ્રચારકાઈ માટે માર્ગ નાખતા અને મારાં કાપણો
અને નિવેદનોને કેવી રીતે ઉપયોગ કરી રહ્યા
છે તે તરફ મારે ખાન બિચના આવ્યા છે.
આ અપરો મારા જોવામાં નથી આવ્યા પરંતુ
મારા કાંતણવામાં આવ્યું છે તે પરથી તે કેવા
દેવા જોઈએ એ હું સારી રીતે સમજી શકું
છું. જે આવતમાં મેં મારો સંપૂર્ણ વિરોધ
દેશીયો છે તેવી માનવને મારે મારાં નામ-
નો કુરુપયોગ કરવો એ હું પાર્ક છું કે હા-
લોતો અન્યાયજ ગણાય. યથા અર કોષ્ટ
જણે છે, અને જાણુ જોઈએ, કે એક કેમિસવાની
તરીકે તેમજ મારા અંગની દરજ્જામાં કોઈ
પણ મુક કામમાં હોઈની કાલની સરકારની સાથે
કેલ પણ મળતો સહકાર કરવાની હું ખીલકુલ
વિરુદ્ધ છું. મારી કારીકે હવેલા દની કે આરા
મંબાર કોઈકદીના સમયમાં દેશના સંસ્થાજી ખાલા

ની તેમજ સરકારનારની જવાબદારી પ્રમાના
દોઈ પ્રતિનિધિઓના કામમાં હોવી જોઈએ.
આવી પરિસ્થિતિને અસરકારક રીતે પરીણવને
રાષ્ટ્રિય ગૌરવને સંમત એ એકલ માર્ગે કના.
દેશના સંપૂર્ણ ટેકા સાથે ખરી પ્રત્યક્ષ સરકારજ
આધુનિક કલમાં અસરકારક રીતે કામ કરી
શકે. કાંઈ પણ પરદેશી સત્તા તે નજ કરી
શકે અને કોઈમાંના ખોરીસ સરકારે એ જોવને
કોઈની શકતાની પોતાની નાધાયકા સિદ્ધ કરી
આપેલી છે. તેમ છતાં પણ ખાટીસ સરકારે
એ જવાબદારી ખાંડવાની અમવા પ્રમને સત્તા
આપી દેવાની સાર ના પાડી અને હજુ પોતાની
અજ્ઞપડ રીત પોતે કામ ચલાવી રહી છે. આ
અંજોગમાં અમારાથી સરકારની મરત્તએ સાથે
કાંઈ પણ મળતો કોઈપણ તજ રાખી શકાય.
આ પરંતુ રપટ ક્યો પછી જે મારા સ્વદેશ-
જીવુઓને જીતા કે નવા રોષ પણ આક્રમણને
નમતું નહિ અપવાં પોતાનાજ ઉપર આધાર
રાખવા અપાઈ કરી છે. પરંતુ મારા સ્વદેશોના
મુળમાંથી કાપી કાપને જે મુક પ્રવરતમાં મદદ

આપવા કામે મારા અન્ય કમિસનારી જીવુઓ
સાથે જે વિરોધ કર્યો છે તેજ મુક પ્રવરતો માટે
અખીસ કરવાને કુરુપયોગ મધ રહ્યો છે જાહેર
કાંઈમાં પોલા અમારે સેને જોતા અને ખવા
વપરના દેવાસોના બામ ચલું પડે છે. એ
અમારે સહન કરી લેવાનું રહ્યું. પરંતુ એક
બાંકિતો કુરુપયોગ કરવાની આ એક અજ્ઞપ
રીત ગણાય.

જો મારા વિચારોને ખરીજ પ્રસિદ્ધિ આપવા
ની પ્રવજા હોય તો મારી સુચના છે કે એક
પ્રિન્ડિયા કોમિસ કપીટીએ કુંડ મુદતપરજ પસાર
કરેલા કરાવેક (જેમાંના કેટલાકની પ્રસિદ્ધિ સરકારે
પ્રતિબંધિત કરેલી છે) પ્રસિદ્ધ કરવા. એ
કરવાને પધારે સારી રીતે જુમ્યાં જને લાં
અને જ્યારે જને લારે મારો આ દ્રઢ મત પ્રસિદ્ધ
કર્વા કરવાની છે કે, કોઈસ્તાનમાં તરફીજનું
મુળ ખોરીસ સત્તા છે. મુક હોં થા ન હોમ
એ જાળીજ નેહરુએ. ત મયા બાદજ અમારા
સવાસોના સમાવનાની ખરી શરૂઆત થશે

હક્ષિણ આફ્રિકાના કુંડ અખરો

ડો. મલાને પાલોમિન્ટની ખાસ એકે
માટે કરેલી માગણી

નેચનસીરટ પાર્ટીના નેતા ડો. મલાને ટાંખકના
પનામથી ઉપસ્થિત થયેલી પરિસ્થિતિને અંગે યુની
વન પાલોમિન્ટની ખાસ એકે કરવાની સરકારને
માગણી કરી જ. 'ડેપ ટાંખક' કહે છે કે
એવી એકે જોલાની સરકારમાં વિચાસનો દરાવ
પનાર કરેલા જોઈએ. એ નહિ બેલાવાય તો
ડો. મલાનેને એક સામરી કે સરકારની તે
બેલાવવાની હિંમત નથી ચાલતી.

જનરલ સમકસની કે અને હાલક

મયા સનીવારની રોતે વડા પ્રધાન જનરલ
સમકસે બોલકરેટ કરતા ટાંખકમાં થયેલી કાર
અને હક્ષિણ આફ્રિકાના સરકારની થયેલી ખોદ
માટે ખોદ દશીયો હના અને મનુ વેર લેવાને
કંઈજ આફ્રિકાના સરકારની થયેલી ખોદ માટે
ખોદ દશીયો હના અને એ વેર લવાને હક્ષિણ
આફ્રિકાને ખાલા ૭૦૦૦ માણસો લેવાર કરવા
કાલક કરી હાની.

પેટ્રોલપરના અંકુસ

પેટ્રોલપરના અંકુસના મારાએમાં કેટલાક
સુધારા એકેટમાં બદાર પડ્યા છે. તેની રૂએ
કાંઈ પણ મોટરવાળાથી મોટરની ટેકા હોય
તે ઉપરાંત એક ચેલન કરતાં વધારે પોતાની
સાથે છુદ્ડે રાખી નહિ સકાય સિવાય કે તેમ
કરવાની તેની માસે પરમીટ કરો. જાહેર કાકુની
વાકનોને પેટ્રોલ એમ મળવું આવતું છે તેમ
મળ્યા કરશે. સધળા વેપાર અથે વપરાતાં
વાકનો—વેન, સોરી અને મોટરમારો જેને અલાર
કથી મોટા પ્રમાણમાં પેટ્રોલ મળતું હતું તેને
જીલાઈની તા. ૧ થીથી સાધારણ મોટરને ૪૦૦
માઇલ પુરતું આપવામાં આવે છે તેટલુંજ પેટ્રોલ
મળતું થયું છે. વધારે પેટ્રોલની લેમોથી પણ
અરજ કરી શકાશે.

મારકેટને માટે નવી દરખાસ

મારકેટને માટે એક નવી દરખાસને કરવા
સારી કાલકીસની મારકેટસ કપોટી તરફથી
વિચાર કરવાનો છે. એ દરખાસ એવી જ કે
મારકેટ મારકેટ પોતેજ મુકા કાલકમાંથી અમુક

જયામાં માલ ખરીદી લેવો અને તે નવી
કમલીઓમાં શકડથી ખરીદનારાએ તે પાકો લેવો
દેવો તેનો શકડ કાવ લીલામના બાવપરથી
કરાવવામાં આવશે અને મારકેટરનાના ઉપજક
ખરચની જુજ રકમ સિવાય તે પર કંઈ પણ
નફો લેવામાં નહ આવે કરવાના મારકેટ
મારકેટને આ દરખાસને મારકેટસ કપોટી
સમક્ષ પોતાનો રીપોર્ટ રજુ કરવા સુચવવામાં
આવ્યું છે. એ કપોટી મારકેટની તપાસ કપોટી
સમક્ષ થોભા હિલકપર અખાએલી જીવાનીઓની
સાથે તેનાપર વિચાર કરશે મારકેટના એક
નિખજાતે આ પેટ્રોલમાં રહેલી એક મુકદેલી
તરફ જવાન બેંચુ છે કે તેને માટે મારકેટમાં
નવો સ્ટોર રોલાવો પડશે જેના ખર્ચ નકરવો
નહિ થાય કારકેટરેસને એ મોજવાનો ખર્ચ
પુરા પાડવો પડશે અને પછી એટલી આવક
ઉપજ કરવા પડશે. જાળી માકેટ મારકેટને
ખરીદનાર મારીકે કામ કરવાને માટે ખાસ સત્તા
મેળવવા પડશે.

કાગળપરનો અંકુશ

એકેએક બહાર પડતા કાગળપરના અંકુશો સગા ધારણોની કમી પ્રતીત કરેલી, જેથી કે અંકિત નવી પહેલે એક જાણે રતલ કે એવી વધારે કાગળનો રોજ દેખ તેવું ધારણા ફરવેલું ફોર્મ કરી મોકલવું પડે. કાગળના સપાળો જનતા મગળ અને કાંઈએ, કાગળના બેઈ, રહેબોઈ વિગેરેના સમાવેશ માત્ર છે. પછી તે કાગળ શિયાળા હાથ કે બનાવવામાં તેવારે દેખ. પાનગી ઉપયોગને માટે છપાવેલી રહેણાંની કે છપાવેલા કોષ પત્ર જનતા આપવાને તેમાં સમાવેશ થતા નથી. એ ફોર્મો કે રહેણાંને પ્રીટરીયા જુલમ તા. ૧૫ થીની ગણીર પદ્ધતી મળી જ્યાં નોંધાયે.

સુદ્ધ અંગના તપાસ થારે

સુદ્ધ અંગના નવા ધારણા જુન તા. ૨૩ થીના એકેએક બહાર પડ્યા છે. જેની રૂએ સરકારી ખાતામાંના કોષ પત્ર માણસના મરણના, ધવાણ ના કે જીવાઈના ખાતર કોષ પત્ર માણસે જીવત કોષ પત્ર માણસને આપવા એ મંગીર યુતો મણાઈ સિવાય કે સરકારી ખાતા તરફથી આવવા દેવ કોષ સોસાવડી તરફથી બહાર પડવા ખાતરપરથી તે આપવા હશે. કોષ પત્ર માણસને એટલી અમવા લખાણથી કોષ પત્ર માણસ શારિરિક કે બીજી રીતે નુકસાન કરવાની ધમકી આપવી એ પત્ર યુતો મણાઈ ના પત્ર દુરમન પ્રાપ્તના માણસથી બાક નાંદો આરીના અમવા ફરોસ્ટ કન્ટ્રીસ એરીસરની મંગીલ હાંમલ મેળામલ વિના સુવીચના કોષ પત્ર એકેએકરીસ ડીપ્રીસરથી બહાર જત નહિ શકાય. નવા ધારણી મુકા પ્રધાન અમવા નીક કન્ટ્રીસ એરીસરને સરકારના સુદ્ધ અપનાત નુકસાન થાત નવા રહે પત્ર દરવાવેલ કે મહાસને કોષ પત્ર પ્રધાનમાં દેવણી સંકા જન તો તે આવી જતા કરવાની સત્તા મળી છે. એ પ્રધાનને સતેલ થાત કે કોષ પત્ર પ્રધાન કે પ્રધાસનેમા એવી જનન આજ સમાજ થાત હશે કે ન તેવા પ્રધાસ કે પ્રધાસને ન આ તપાસ થાત સાચ પાડી શકશે તેવી જાવના કમ્યાસો આપાત કરવા, છાપવા અને વહેંચવાની ખાંધ મળ છે. એવા કોષ પત્ર દુકમમાં પ્રધાને કોષ વર્તમાનપત્ર, નામીક કે સમાજિકત્વ નામ આજ નામ તા એ એ પ્રધાસન થીજ નીક પત્ર નામથી સાજુ રહે તો પત્ર તે સધળાં પ્રધાસનાત એ દુકમ સાચ પાડી. કોષ પત્ર માણસ એમના કે એવા પદાર્થને માટે શે કે બીજી વસ્તુ જનવલે તે યુનેપ્રા મણાઈ સિવાય કે સરકારની વલે તે જાનાવવામા આવતું હોય. તે જાનાવવાને દેવ જુને કાં એ પ્રધાર કરવાનું આરોપાને માથે રહેશે. તેને માટે સજા પા. ૨૦૦ તો દેડ અમવા એ વધેની પ્ર અમવા મળ રાખવામાં આવે છે.

સુદ્ધના ખખરે

અમેરીકાની પાછા ફરેલા મી. અર્ચર

મી. અર્ચર અમેરીકાની પાછા ફરેલા પહેલેવા જ. સમીચરને કન્ટ્રી સરેશો જાણે છે કે કન્ટ્રી અને વેસ્ટિંગટનમાં એકી વખતે બહાર પડેલાં નિવેદનમાં મી. અર્ચર અને પ્રીટીડન કન્ટ્રીસર જાણે છે કે વેસ્ટિંગટનમાં તેઓ અને સરકારી સલાહકારો વચ્ચે વચ્ચેથી અર્ચર પરિણામ રચીવા કમી થઈ રહેલાં આક્રમણની ગતિ ફેરવામાં આવશે. અથા કોંગ્રસ કે કોસેમનના કરતાં વિલવ પ્રાપ્તિના સંજોગ વધારે અનુકૂળ છે બીડન અને અમેરીકા નાં હુક સામર્થ્યો માલિક બેટલી તરફવાર કરવાનું થોભવું હતું તેટલી તરફવાર તરફની થઈ રહી પરંતુ હવે ને રાષ્ટ્ર વનવાય પહેંથી થયું છે. ને કે સળગરીને માલના જાહાનેના મેટા કોષ મળ રહી છે છતાં વેસ્ટિંગટનની વાતચાટના પરિણામે વેધારી નાંદાની બેટ બેટી ધરાવી આરા શખરામાં આવે છે

જર્મની ઉદ્ગટમાં હામલ થયા

જર્મની સોમવારને સરેશો જાણે છે કે મીન-સામ્યું તરફ મરવા માલસલ સંજોગમાં આવેલું છે તે ખાલી કરી ગયું છે. જર્મન હાઈ કમાન્ડને સરેશો હશે છે કે બેટીસને મણસો, રેશ અને બુકોલી થોડી ખાંધ મળે છે. વેસ્ટિંગટનમાં મરવા મારદના પતન માટે બેટ રાઈસાવ છે

અરમન સરેશો શું કહે છે

ઉદ્ગટની કિયતિના સંજોગમાં જર્મન સરેશો પ્રધાનના રહે છે કે જર્મન અને ડેલાહીના કરકે એલ માજા પ્રદેસમાં પુર્વ તરફ વેસી હવે તેઓ એલ આલમીનપર મારી ચલાવી જતા છે અમેરિકાનીવા પડેલાં એ દુરમનનું કિલ્લું સધી મજાત રમણ છે. વધુમાં સરેશો કહે છે કે જર્મન પુ જોરે મનુકુત પદેશ સપની કોનવેય પર મારો મવાની ૧૨૦૦૦ દનન એક સરકારી જહાજ ફુલાડનું છે. જાંખમાં ને હશે છે કે ૩૫૬ દુરમનના જહાજે કસ ૮૮૦૦૦૦ દન જુવ માલમાં ફુલાડમાં આજામાં છે અને પદ દુરમનના વેધારી જહાજોને રાષ્ટ્રીકે અમવા જોખળથી નાસાન કરવામાં આવ્યું છે.

કાંદાઈના સરેશો

વેસ્ટિંગટન સરેશો રામથી જાણે છે કે ખરી રાખાના ઉદ્ગટ પરના આક્રમણમાં ખરીસાના અજાકા પ્રદેસમાં પડેલી મવા છે વધુમાં સરેશો જાણે છે કે મીનસોટામાં એક ૫૦૦૦ દનન વેધારી જહાજ કોનવેયમાં પદેશ દેશન જાજ રણ હત તેને વેસ્ટિંગટનમાં બહાની કિલ્લુ-પરિમે પ્રતાલી ના રાષ્ટ્રીકે ફુલાડનું છે.

અરમનની રાને મુખવારની પ્રધાનના ૧ વાચા સુધી ઉદ્ગટન પ્રધાનમંડળે મંત્રણ કરી રહ્યું હતું. અખરે વડા પ્રધાન નંદાસ પાપાએ રાજ હરકાં મુકાકાત લીધી હતી.

બર્લિને આપેલી વખડી

‘કોરવલ ડેમાકાન’ને બર્લિનેના ખખરખખી કહે છે કે જર્મનના જાણે છે કે બીટીએ ખરી રાખાને જાણે રેવા દેશમાં માત્ર એકેએકેવેશીયા માત્ર તરી પત્ર હોયન, બેલજમ અને સરખીયા માં પત્ર મોકલે તેટલી પ્રધાનમાં ખાલી સમી નથી આ દેશમાં જાણાની અજાતની વેળીર પરિસ્થિતિ આ નેજાની દીલચાકને માટે રાખામાં હોયજા

પર્થ પક્ષ છે. કાનજને અને સરકારની વચ્ચે કલકે કન્ટ્રીસર રાખાના બાંધીસ મદા પ્રવાસો કરી રહ્યા છે. જેવળી સંધી મુજબ આવી અનગી બહાસિ ઉપના ૬૨વાના પ્રવતો સામે સખ પમલાં રેવાને હશે અને તેથી જર્મનને તેને અહાકામાં સખ પમલાં થશે.

રશીયામાં

મુખવારના ડેલાહીના રેડવેસ્ટરની બહેર થયું છે કે સલાસ્ટોપિલ પરી થયું છે. આ કોસેગથી સરેશ અને બેટરપરજર્મન અને રશીયાના પાવટા કહે છે રશ કિયતના સખ પુદ્ધ પળી કુશિયનું આ મજાસુતમાં અખખત જર્મીન અને નજીકનું મજકે રેવાયું છે જનરલ વોન મેનરકીન ને અમવાન અને રાખાવાના વરકરને સેવાપી હતો તેને કિલ્લે કિલ્લે મારણા જનરલ પ્રતાપે છે.

ખખરખને

ફુલકરીખાઈમાં અખખાન

ફુલકરીખાઈના જુના અને બહીસા જના મી. જી. ડી. નરસુ બીડી જાન તા. રવ ના સરકારે કલકે અમ પદવાથી ૧૮ ૧૫ની વધે રહે જાન કરી મણ છે. એ તા. ૧ થીએ રવર્મસના જનાઈ મી રામ-રામી અર્થવર ૧૩ ૧૫ની પુવાન રમે રેવરલ બેલીસાવેપના રેવરેશી કીજના જોન મળ પદવા હવા તેને રવર્મસને જનાઈ આપાત થયે હતો. રવર્મસની કલક કીવામાં ફુલકરીખાઈના કલિઓ તેમજ પુરોપીનમાં સારી સંખામાં હાજરી આપી હતી રવર્મસ પોતાની માણ વીધવા, એક પુર અને એક પુરોને વીધાય કરતા મુકો મવા છે. બીટીસ નરસુ અને કુદરજ પોતાને વચ્ચે મહાન ખોટમાં ને બાઈલોએ લતે આપેને તેમજ સરેશમાં દ્વારા રેવરેશી કલક છે તેઓ સર્વને આ પત્ર દ્વારા જનાઈસરકારી આપાત સામે છે.

પરમાતમદાસ માખી ને ફુલકરીખાઈ ખાતે મુજરાતી રજુબ અજાવતા હતા તે કલકરીખાઈ મજા-વાર જાન તા. રજી થીના ૧૫ ૧૫ની વધે રહે જાન કરી મણ છે. રવર્મસ પોતાની માણ વીધવા વજ પુરો અને એક નાની બાકાને વીધાય કરતા મુકો મવા છે

કીંગ વીલીયમસરકારમાં અખખાન

કીંગ વીલીયમસરકારના જુના અને બહીસા વરિન મી. જાનરકાઈ ૫૨૫ વા. રજ-૧-૧૨ના રહે જાન કરી મણ છે. રવર્મસને કીંગીઓમાં તેમજ પુરો-પીધન પ્રાપ્તમાં સારી ખ્યાતી મેળવી હતી રવર્મસની ૮૦ ૧૫ની વધે હતી પોતાની માણ બે સુપુરો, વજ પોતા અને બે પોતાને મુકો મવા છે રવર્મસના પુનવાઈ આ. જામખાઈ બેચર તરફથી રજી બેટી સરેશમાં અખખ ૨૩૫ જાન કરવામાં આવી છે.

રવર્મસની કલક કીવામાં કરકેન, કીંગ વીલી-યમસરકારના બાઈમાંએ હાજરી આપી હતી તેમજ પુખાંજીઓ મેળવી હતી જેને માટે આ પત્રદ્વારા બી બેશામબાઈ બેચર તેઓ સર્વેનો આપાત માન છે.

— મી. જોરામબાઈ બેચર કીંગ વીલીયમસરકાર તરફથી આ. જાનરકાઈ ૫૨૫ના પુરવાઈ ઉપિજાન એકેવનિબન ને મળેલી મીની ૧ સાખાર રચીકારીએ હીએ. બેટરેકે રેવામાં વજામાં મીટી અને નાપુલા મીટા રામે કીમીકસની મુકાકાતે આનેકા મી. જોરામબાઈ દાહા તરફથી ઉપિજાન એપિનિ-બન ને મળેલી રા. રજ-૧ અને સમાજાઈ મકનજ તરફથી મળેલી મીની ૧ સાખાર રચીકારીએ બીએ.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

જો તમારે તમામ જીવનની ખરી મજા લેવી હોય તો પૂર્ણકારક પાકો ખનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાત્રી મજબૂત અને બળવાન બનાવી દો! પણ વાદ રાખરો કે ફાયરફોરેસ્ટ ખોરાકે ખનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોકસો શુદ્ધ માલજ વાપરવો. અમારે ત્યાં પાકો ખનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આપી મોકલ્યો છે.

અમારે ત્યાં શીંગેલા, બદામ, આદાલી, પીસ્ટા, પંજાબી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, હલાવી, કોપર રાટી, ગોખર અને મગ્ગ, ચાર મગજ, ગોખની, અસરન, ગુંદર, અંબર, સોના ચાંદીના વસ્ત્ર, જાંતરન, વગેરે તમામ હીલ્ડુ કરીમાણું ચાંપી વડું, જડી બુટીઓ.

વેપરાત હાંકી જરૂરી તમામ ઓસરી હમેશ રોકમાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મરાહુર ચમીલી સુરતની બરફી, પીસ્ટા બરફી રી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી રી. ૩-૬ રતલ,

સુંબર્હના તરેહવાર હલ્વાઓ

ખદાનો હલ્વો રી. ૧-૬ રતલ, સફેદ પદામો હલ્વો રી. ૨-૬ રતલ, રંગીન 'ખદાનો હલ્વો' રી. ૨-૦ રતલ, સફેદ મલામ હલ્વો રી. ૦-૦ રતલ અમારે ત્યાંથી મગસો

નવાળી પાઉડર:

સરીરના કોઈ પણ ભાગમાંથી માત્ર બે મીનીટમાં વાળ સાફ કરી દે છે. ૦ મોટલ રી. ૦-૬ મોટલ રી. પુતીખન માટે. એડ વખત ઓરડર આપી ખાતો કરી લો.

ફરમા ચાલકો: ૭૦-૬૦ રી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street. Durban.

MOHANLAL VALJEE,
(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewelleryes at reasonable prices to suit your pockets. 124b

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

દરેક બનાવું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાઈઝ પેકિંગ કરી C. O. D. થી મોકલવામાં આવશે. જાણો—

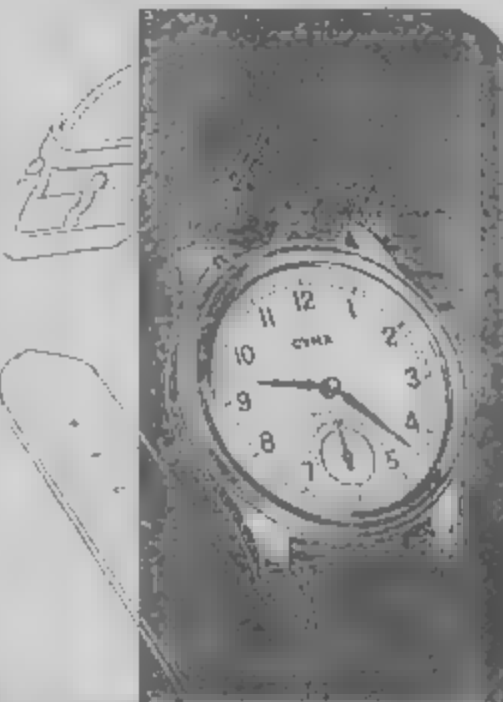
P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban. 131

હુલ નહિ થાય તેવા ચોકસ વખત આપનારી

સાપના પરીપરિતે અનન્ય કો-સ
માનવિય જોડે હો જાવો
મ થા ને વાનવવામાં આવી
છે. આથી સાપના પરીપરિતે
માથ નેર. માટેસ વખત
આપનારો હો અને કિન્ન વડા.
નિઃ સીંગ થા વાનવવામાં
હોઈ બિચકમ અસરમારક ન.

CYMA
ON TIME ALL THE TIME

ઇનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ'

તંદુરસ્તી

નો ચોક્કસ

માર્ગ છે!

માથાનો દુઃખાવો, કબજેરી, બદ-
બજાને દરરોજ એક ગ્લાસ પાણી
ના એક ટી સ્પૂન ઇનોઝ નાખી
પીવાથી નાણુક કરી ચકાય છે.
ઇનોઝ શરીરના બેરી નહોતો દુર કરી
કોષવાને તંદુરસ્ત રાખે છે.

ઇનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ' આ નર-
માથાથી કામ કરે છે અને તદ્દન
અભાગન બધું છે. આજેજ તમારી
કમરડમાંથી એક મોટલ બધ
આવો તમને અરસમ તેનાથી
મજાજ શામેલ થશે.

ENO'S "FRUIT SALT"

The words "ENO'S" "FRUIT SALT" and "FRUIT SALT" are registered trade marks.

Sole Representatives, HAROLD MITCHELL & Co. Ltd.,

P. O. Box 605, Capetown.

141A

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાણંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદૃશ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદૃશમાં અને મીઠમંડળમાં ગાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાદાંકેલસાના યુમાડાથી બચી તાત્કાલીક રસોઇ, આ, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક બતની કંકડે આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તળાણ, વાથોલીન, બેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરમ્મી બગલ, પોડોસી, મધન
ધાન્ડ્યા, અકિરત, ભાક્ષી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભગન, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પશ્ચ સ્ટાકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાણંતોના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપેરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા હૃદયુટ, સરદાર હૃદયુટ, શાંતા હૃદયુટ હારમોનીયમ (દરેક
બતના) યગ મુન્ડ્યા, મેગાફોન, હિન્દુસ્તાન, દચીન્સ, બોલીયન,
(ધાન્ડ્યાન રેકૉર્ડ્સ).

ધરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રોપ્રાયટરી) લીમીટેડ,

૧૭૬ એ શ્રે સ્ટ્રીટ, દરબાન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્બોલન (૫) રાજમળાંજી (૪) પગડા રાણી (૫) દોલી (૪) રાખીકા (૩) દોલાલી (૭) સંસ્કાર (૫) સીતા અંમન (૫) ગાત્રી સલાહદીન (૩).
મરહુમ ખ્યાર કબાલના છેલ્લા રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહમ્મદ ખલીલ કબાલના છેલ્લા રેકૉર્ડ—No. 16457.

કાલુ કબાલના છેલ્લા રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ ખ્યાર કબાલના છેલ્લામાં છેલ્લા ગાયનોનો સેટરડ રેકૉર્ડ આવી ગયા છે. વહેરો તે પરો

N. ખ્યાર કબાલ

- 16404 જબ પકા ફુલ પુસરી નાનગી
- 16411 એક રોતે કે દસાના
- 16416 બલમા સંગ ભડ ગણ અંખલા દમારી
- 16428 મહાનેકા મુસાદર કે મેરે દરગે ફવા કરના
- 16434 દગરો ઉક ગમે સેજીન વોલી રોતક કે મેકરીતપ
- 16433 રકમલલતીલ આલગીન
- 16437 મીસ્તે ગમે વે એક પુતે
- 16432 એ મીલે ઉન્સે ઉતે હાસે મીનાદેને હે
- 16473 વોલીલીકા વાસલલી
- 16250 ફસ્માર મુસલમાનો.
- 16243 હલકે મે આજ એકમરે આજી
- 16259 ફરઆન પદો
- 16367 મેરા મન મોસે મીલે
- 16380 મુજબા દારે મકનુખી મરનેકા પુશા દે
- 16390 પારે સલ્સેઆલદ પારે સલ્સેઆલદ.

R.L. ઇસ્લામી રેકૉર્ડ

- 316 અંધા પટ્ટીકા મોટાજા
- 301 અસાદકા જલવા
- P.E.**
- 27 ચકાદત દહરન ખીલાલ
- G.E.**
- 4764 અને 4765 મે રેકૉર્ડોનો સેટ
- જંગલમે કાકરેકા પાની પીલાનેકા મોટાજા
- 4726 લુહા વે સારે મેખાને મે
- 3164 રૂતખા ચકાદત
- 6677 દેસ અરખ
- 1740 હુમ હો અસાદ કે
- F.T.**
- 12127 રિવાયત દહરન નાખીર
- 12907 દે સખાવત
- 12781 તોલીક મીલંગલી

ફખરોડ લીન

- 7791 ગમનરીખીકા મરશા હુહા જતા હે.
- 7742 સદા ખાત સામી.
- 7593 અરખમે તારો મે જસે માંહે અનપર એક હે
- ફખરે આલમ કબાલ**
- 16270 ઉસ્તે દરવાજીમે ચોમન કાલદી
- 16349 તસ્વીર નખી આંખોસે દીલમે કલર આપ
- 16241 તસ્વીર મોહમ્મદ મેરે દીલમે.

16270 ઉસ્તે દરવાજીમે અલમનકાલદી
મોહમ્મદ ફીરહીન

- 16332 મા મોહમ્મદ મા મોહમ્મદ
- 16340 ઉપરે વા સીલમમર
- 16261 ઝસકા રાજ હે રાજગર
- 16340 અખતે અપને પાપો મોલન
- મોહમ્મદ ખાલીલ કબાલ**
- 16426 તમા અપની નગરમાં મોલમો નખા
- 16433 સાંપરમાં નહી રો
- 16312 દગરો નખી જલમ કરનાનવાલા
- 16221 સાપો મુઝે પીલાલે
- 16366 મુલમલી ડારે અમાખ
- 16379 રકાં ગમે પાદ મેગ
- F.T. મોહમ્મદ અબદુલ રઝાક**
- 12656 મે પીતેલી ખાલતીક
- 12620 વોલ દળીમે ખુશ
- 12254 દે સલામ લીનમે જા દે
- 12165 દમારે કલેલે કાલીલ મે

કલનખાન ઝીન્દ પાર્ક

- 12215 રેકતા દે મુસા આકા તેરી મલીંગે
- 12917 ઝસ તરફ ખતા દે અખ કંનેલે સેદામ
- 12826 નદાલીલ દે સાકુસદરા મે
- 12860 મે તો લીર આપ પાર
- 12657 ઝાંકર જબ ઉસ્તે ચીલમન
- 12702 દરદરમે વાલકા પીરા
- 12749 સરે મકનલમે સરો

N. ખલીલ

- 16481 મે ફુલમા હે ફુલમા નખ
- 16469 પીતમ નર હે જના
- 16462 દર-દર-મરમે જબ જા

કાલુ કબાલ

- 16461 ફરમાદ ખી તો જા કે બેસદ કંને વાલે.
- 16441 મુસકરા કર જા માટ કેસ કસારા દો જામ.
- 16258 નુરે અનપર દીખાના પારે રસલે ગાગ્યા
- 16422 જાલ ચાકી કે નટાલી જાએગી
- 16245 કીસ ખતા પર મુલકે
- 16245 મુલવાસે મહોનેસે
- 16378 ચલે દો કદમ નીર કમામત વહાલી
- 16258 આજ નખી દખાર દરવાજીખાલે

કામા સેર

- શીરીન ફરહાદ (૧); ખાલ્લ મંગલ (૪); નુરેલકલ (૧).
- રઝાની મંગલ (૪), સતી કાપાના રે.

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને કેટલોગ અમારે ત્યાંથી મળાવી સેરા.

PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.,

PHONE 33-7255
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN. 38a MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

આ ગયા! "ખજાની" આ ગયા!!

ખજાની એક નો અસલી હીવાનર હરીકા નીચળ દય. એ ખજાની દય કે ફનીયામે' બેઈમાન આદમી કાસ તરેદસે અઠે હંમાનસર આદમી કે ખુદકામ કરે છે સરે હાલકર ઉરો ખજાન કર સકતે. મગર પેદ હમેશાસે ફુલતકા ખજા દય કે આખેર સમ્યા સમ્યા સી હોતા દય. એર કુદા ઉરે કરોજા સળ માતા દય પદા સાહિય સ્થિકકામે' ખજાની કે રેકોર્ડો જાહોત મંચે દુધ. પદા કે ફુલતકારોમે' પુલ્લીક કે ખુલ કુદા. કીસીને શી. ૧૦-૬, એર કીસીને શી. ૭-૬ જી રેકોર્ડ માજે જીવા. અમ પેદ રેકોર્ડ દમારે પદા આ મંચ જીવજી કિમત પહેલે કે મુખારીક ચાર રેકોર્ડો સેટકા શી. ૨૦ દય. મંગાઓ એર સુનો.

અસલી મુરત.

ખજાની રીંગલમે'

R. 1.

- ૩૭૪ સાવન કે મજારે દય.
- ૨૭૭ મન ધીરે ધીરે રોના.
- ૨૭૨ મેરી મુડીયાં આખે'ની આમી.
- ૩૭૧ એક કસી તાજોં જી પલી.

ફીલીમ રીકોર્ડ

- સરકાર (૫). હોલીડે ઇન બેલ્ગે (૨). સરકારીકુદાન (૫).
- પાલી સાજ (૪). રવાળા (૪).
- આબી (૫); નીરમવા (૪); વૃક્ષાલીકાલ (૫); ઈમન (૬)
- આજાદ (૫); હોર (૩); અલી બાબા (૨); આકુલ (૫);
- બંધન (૬); એરત (૫); નદી જીતારે (૫); સુધાસીર (૬)

મુસીગતની સુરત

"મુન્દિઆ મુરે" પાલી "આજાદ હી-કુસ્તાન." ખુલાસા પે હે કે વીલાપતી કેસન ડી મેમ સાહેબા કા હસરાદ ખરચ કેખતા હો એર ખાવ રાહાજી જાએદાદ કે ચાલીસ દમાર મે' ગાવા કરે સીર ખાસ રોજ મે' મુદા દેના એર અખીર તંગ હસન દેના નહ આલ એર નંચે પ્રગાતેકા સળ હાલ હરમે' હ.

પાંચ રેકોર્ડકે સેટ

કીમત શી. ૨૫.

એર દુસરે નચે રેકોર્ડ આ ગએ હે

મરદુમ ખાસ કોચાત કા સતીરદ-મેદમક સુકમાન કોચાલ મારક મે' ખાસ આપાક કા ગાવા કુવા ફુલે પુસક-મુલેખા કા પુલ જીરસા કે રેકોર્ડ કા મંગાદર સુનો, ધર મે' રખમે જાએલ

કીમત શી. ૧૫.

RADIO RECORD TRADING CO.,

68, Victoria Street, DURBAN.

Phone 21843.

38 n Market Street, Barkly Arcade JOHANNESBURG.

Phone 33-7255

Sole Indian Agents In South Africa

H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેઝન સુદ, કાર્તિકાશ્વિન સુદ, મેઘશ્રેષ્ઠ, દરશન ચેત, સુપ્રત મેઘ, જોડિય રેવડ, ગુરુ રેવડ, દેવમ, ચિત્ર, શિવ, જ્યોત્ષ્ઠી, રોષ ધીરજ અને કીચક વિગેરે, તદન બ્રાહ્મણ આવે જાણી શકશે. અને ગણરી માલ મેલના કુકરો નહિ

જોડકા, રંગલ અને કીચન હેસર

એ હમણે દેખેલ નીચે જેવા પાન છે. તેના રંગલ હમેક નેપાર ૧૬ ૭ માત્ર રોકના જાણના પ્રાણ માલ અંચારો અને રેપાર આમળ વધારો.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526. 1050

કીટીંગસ

પાવડર

બીડી, માકડ, કાંચક, કંઠારા, માખી, વંદા
વિગેરે સવળા જંતુઓનો

નાશ કરે છે.

કીટીંગસ પાવડરના પીન મળે છે.

M. H. DESAI,

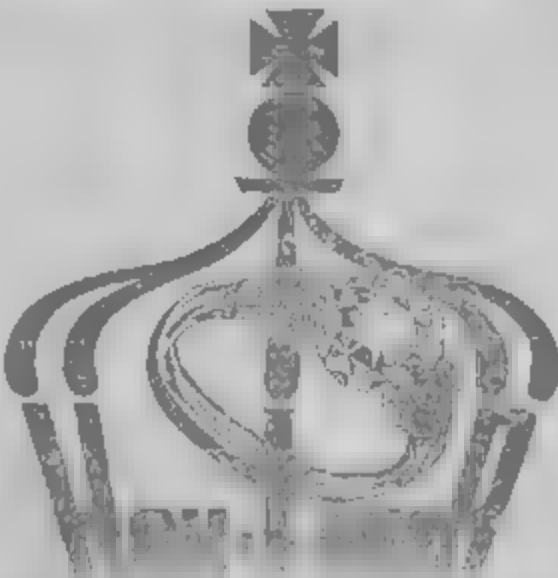
એમ. એચ. દેસાઈ.

દાવણેશ રૂદ વેપારી.

અમે દરેક જાતના રૂદ અને વેજેટેબલ કુલીવના કોષ્ટક ૫૫૫ નામમાં C. O. D. થી સાડુ પેશન કરી મોકલીએ છીએ.

P. O. Box 254

31, Short Durban. 1051

Every "KATZ-LOURIE" is guaranteed by a signed certificate to be 100% pure and perfect, sold at LOWEST FACTORY PRICES. Call in or write for our Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" - SCOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.

DURBAN REPRESENTATIVE

B. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.
West Street, DURBAN

જીના અને ગજીના ફરમાસુ મીઠાકાંચ અને પાકો જનાવનાર

કેપીટનના શીશાળાના પૌષ્ટિક પાકો

પંજાબી શાલક પાક વિગેરે બીજા પાકો જોડેર આપવાની મળી શકશે.

જમણી કીટીંગસ જમણા જાવાડાં ના જમણાં હમેકાં વર્ષવાર અને ઇ. ૧૨માસુ મીઠાઈ તથા દરેક જમણાં ફરમાસુ, આમાર, મદમ શાકાહી વિગેરે મીઠા જમણાં મળશે.

૧૫૫ જમણાં પાકે હમેકાં થા મળેલ

KAPITAN'S CAFE

Phone

33-8577.

134 KORT STREET

JOHANNESBURG. 135

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD.

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.

Country Orders Promptly attended to.

14, DIAGONAL St. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-૫૩૮૨.

વલભ રાંછોડ રાંછોડો માધ

દોલસેડ અને ફીટલ ૧૩૪ અને વેજેટેબલ આમારે ના તાલુકાં અને જમણાં

ગણદેવમના જોડકાંને તાલુકાં પાન દેવણાં અને

૬૬, પ્રધાનમંડલ હીડ, જોડા પીસ ન.

1052

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેગેસ્ટ્રેટ મણીલાલ ગામજીવાડ કારીપારવાળા

દરેક જાતની મીઠાકાંચ, જોડકાં ધીની તેમજ મેંડા મેંડા, મસાલાથી બને જનાવીએ છીએ.

આમારે વખજાએકું સુરતી ખુસ, સેવ, મમરા, ગાંડીઆ, જાજીઆ, પાતરા વિગેરે દરેક જાતના જનાવીએ છીએ.

શીશાળામાં ખાખા લાયક પાકો જોડેરે પ્રમાણે સ્પેસીયલ.

પાર્ટી વિગેરે માટે જોડા પ્રમાણમાં મીઠાઈ જોડેર પ્રમાણે

ફેક વખતમાં જનાવી આપીશું. ખદાસ્તામથી મંગાવનારને મારા પુરતી કાળજીથી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St, JOHANNESBURG

અકવાલીક પંચાંગ

વાર	ધારતી	હિંદુ	મુસલમાન	પારસી	સુન્ની	સુન્ની
૧૯૪૭	૧૯૪૮	૧૯૪૯	૧૯૫૦	૧૯૫૧	૧૯૫૨	૧૯૫૩
જુલાઈ	ઢિતીય જેઢીય આખ	શહે.	૧૯૫૧			

૨૫	૩	૪	૫	૬	૭	૮
૨૬	૪	૫	૬	૭	૮	૯
૨૭	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦
૨૮	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧
૨૯	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨
૩૦	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 27—VOL.—XL

FRIDAY, 10TH JULY, 1942.

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
PRICE FOURPENCE

EXCLUSIVENESS OF HUMAN RACES

"THE human races will never again be able to go back to their citadels of high-walled exclusiveness. They have been exposed to each other physically and intellectually. The shells which have so long given them full security within their individual enclosures, have been broken, and by no artificial process can they be mended again. So we have to accept this fact— even though we have not yet fully adapted our minds to this changed environment of publicity even though through it we may have to run all the risks entailed by the wider expansion of life's freedom."

—HARINDRANATH TAGORE.

માનવજાતીઓનું ઇલાચદાપણું

"માનવ જાતીઓ ઉચી દિવાલો વડે ઘેરાયેલા વાડાઓમાં બસાઈ રહી પોતાનું ઇલાચદાપણું હવે કદી ટકાવી શકી શકશે નહિ. શારિરિક તેમજ બૌદ્ધિક રીતે તે એક બીજાની સાથે ઉઘાડી પડી ગઈ છે. આટલા વખત સુધી તે એ વ્યક્તિગત કોચલોમાં અલગ અલગ બસાઈ બેઠેલી હતી તે કોચલો હવે ફુટી ગયાં છે અને કોઈ પણ કૃત્રીમ ઉપાયો વડે તેને પાછા સમારી શકાય તેમ નથી. એટલે આ ઇલાચદાપણુંના બદલાઈ ગયેલા વાતાવરણને આપણું મન હવે ટેવાઈ નહિ ગયું હોય તો પણ અને જીવન સ્વાતંત્ર્યના વધારે બહોળા વિસ્તારમાં રહેલા સઘળા જોખમો બેઠવા વડે તો પણ એ હકીકત હવે આપણે સ્વિકાર્યે જ છુટકો છે."

—સ્વદેશનામ ટાગોર.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

આમા દિવસમાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપર
સહન તેમજ ટકાવે જોવામાં આવશે.

દરબન આમા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન
ફાઇનાન્સ રિયુલેશન મુજબ નાણા સાથે સર્થ જવા વિના
સંબંધી કમીને મળવાથી જરૂરિયાત કરી આપીએ.

દાખલા ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હાઈ ફોર્સ્ટ્રે એજન્ટ.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મોકલી શકાય તેટલા ખાતર તારમાં પેનાલ્ટી પૂરું
શીરનામું મોકલવું.

૩૬ ટીકી હિંદુ વીરો સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
" " ગુરુદાસ વીરો સાથે પા. ૧૮ ૧ ૯.
" " વીરો વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.
સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વીરો વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરની આવજાની તારીખમાં અને ટીકીના
ખાતેમાં વિના તારીખે ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.
390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kori Street, Johannesburg.

Phone 38-1453

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

179

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ દીલ્લી વીમા કંપનીમાં જીવનના, આગ, મોટર કાર મોટર
લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, વર્કમેનને લગતા વીમાઓ,
સાચવટ વિગેરે ફરેક જાતના વીમાઓ કોતરાવી શકાય છે.
હાલ કંપનીને ઉત્તેજન આપવું એ ફરેક દીલ્લીની ફરજ છે.

Natal Office:
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 2-5845 Gen.
P. O. Box 1610.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards ■
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG.
Telephone 33-4478.
P. O. Box 3641
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,

THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our **SAREE HOUSE** which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Benares Sarees and several other lines will be offered at reduced sale price.

મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રદર્સ
પ્રાપ્રાયટરી લીમીટેડ

તેઓના ગ્રાહકોએ ભત્રાજીમાં આપેલા ટેકા માટે તેઓનો આભાર માનવાની આ તક લે છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સફળ થયા છીએ. માર્ચ તા. ૨જી સોમવારના ખુલેલા અમારાં સારી હાઉસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી હળના ડરેસ લે'ગ્સ, બનારસી સાડીઓ અને બીજા અનેક લાઇનો ખાસ ઘટાડેલા સેલ પ્રાઇસે વેચવામાં આવશે.

**KEEP YOUR HEAD COOL BY USING
BEST INDIAN HAIR OIL**

We are now able to supply "Cocina" the Jewel of India which is used by famous Indian Film Stars.

In large size bottle 4/6 per bottle postage and packing free.

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,
PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

Phone 28350. Tel. Add. "Naarifes."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Courtesy orders accepted at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 94 CROSS ST.,
P. O. BOX 195. DURBAN. 110A

**HEADACHES QUICKLY RELIEVED
BY TAKING**

TYSON'S BRAND (PAIN-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST in 3d, 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 140A

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL

PHONE 20989, CORNER PINE & GREY STS.

LOCATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS AREA.

THE MEET-UP OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.

BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

H. M. PATEL,

General Dealer & Produce Merchant.

MAHIMBE, KUNDA & PARTNERS A SPECIALITY

104, Prince Edward Street, DURBAN.

એચ. એમ. પટેલ.

માહિમ્બે, કુંડા અને ભાગ્યદાતા સ્પેશલિટી.

104, પ્રિન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, ડુરબન.

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

**ઈન્ડિઅન ગ્રોસરી કીફાયત ભાવે
ક્યાંથી ખરીદશો?**

હમોએ ઇન્ડિઅન ગ્રોસરી વિભાગ ખોલ્યો છે, જેમાં ફરેક પ્રકારની હિંદી ગ્રોસરી તેમજ ગાંધી વસાણાની નાનાં મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રોજ વાપરવાની હિંદીઓના ઘર ઉપયોગી વસ્તુઓ હમોએ ત્યાંથી તબન કીફાયત ભાવે મળી શકશે.

ગ્રોઈર મોકલી ખાત્રી કરવા ખતની છે.

કન્ડીના ગ્રોઈરો હમોરી પોતાની જેમજેમ હેઠળ સારી પેકિંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સામ્રાજ્ય અને હાલમાં હાલમાં મિસ્ટ્રી)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,
JOHANNESBURG.

હમો ફરેક પ્રકારના વિભાગો ખજૂ ઉતારીએ છીએ: જીંદગી, આગ, બગલરી, ગ્રોસરીકન્ડ, મોટર, રેલ્વે ગરેન્ટી વિગેરે.

Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian
and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજીટેબલ એક્સપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન એપલ્સના સ્પેશીયલિસ્ટ

ફ્રુટમાં કેપ ફ્રુટ પણ સાખીએ છીએ

કન્ડીના ગ્રોઈરો ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે નાથી સ સારા અને સરતા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 766, 106 Prince Edward St. Durban. 111A

INDIAN OPINION

MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 28.—Vol. XI.

Friday, 10th July, 1942.

Published at the G.A.O., 21
Page: FOURTEEN

NOTES AND NEWS

Sympathy For The Chinese

THE *Star* (Johannesburg) writes:—
Treatment accorded to Chinese subjects in the Union has long been a source of resentment on the part of the Chinese themselves, of mild academic interest to the majority of the Union's white population and of much discredit to South Africa. It is not to be wondered at that the celebration of United Nations' Flag Day was used as an opportunity for an appeal for the removal of the disadvantages in question, and that emphasis has been placed on the fact that China is a full partner in the United Nations' alliance and on ceremonial occasions shares in full the honours accorded to all who are involved in the struggle for liberty and justice. That argument should be sufficient in itself to prompt a substantial, long-overdue change in the treatment of people whose residence in the Union can only be described, in present circumstances, as dire misfortune. Unfortunately, justice of the claim for the removal of disabilities is not likely to be recognised until there is a far more general realisation that the Chinese are products of a high as well as an old civilisation. They are no industrious as well as an artistic people; they are creative and not merely imitative, as are their neighbours and present foes; their craftsmen have few equals. The nation as a whole is not living on past glories. It has progressed far from the belief of a century ago that its civilisation had reached perfection, and those who declined to follow its methods were merely barbarians. One of China's greatest misfortunes is the attention which has been paid to her by writers of sensational fiction and producers of lurid films. The picture of the wily and sinister Oriental, enjoying extremities of depravity in intervals between orgies of murder and piracy, has about as much relation to fact as the lingering John Bull with blood dripping fangs so much favoured by Japanese propagandists. Yet the one is often

accepted as readily as the other is denied.

How The British Mentality Works?

There was a time when Soviet Russia and Communism slunk in the nostrils of the British people generally. To day since Russia has become the life line of Britain, the song has entirely changed in their favour and the Communists are well exploiting the position. Similarly Chinese were up till very recently, included among the undesirable Asiatics. They are no less yellow than the "detestable" Japs. To what extent, if at all, they are included among those on whom the blessings of the Atlantic Charter will be showered, remains yet to be seen. But the tone is beginning to change in their favour too. They are exempted for the present from the application of the term black, brown or the yellow peril, merely because they are holding the Japanese—a formidable foe of Britain. While not in the least begrudging the Chinese, might we not justifiably ask, what about Indians? India bore the biggest brunt of the last war and she is bearing it to-day. Unwillingly, may be, because she is not free. Help from her is being extorted as from a slave at the point of the bayonet. If India were set free she would have shown her might on the side of Britain and her Allies no less than Russia or China. If differential treatment towards the Chinese is to be denounced it should be denounced in the case of Indians too. If "one of China's greatest misfortunes" is the attention which has been paid to her by writers of sensational fiction and producers of lurid films, the same is the greatest misfortune of India too. Why, even to day, the British propagandists are knowingly and wilfully misinterpreting Mahatma Gandhi, just as they did M. Stalin before the war, simply because he speaks the naked truth which is most unpalatable. Then why should there be any differentiation between the treatment of Chinese and Indians? Will

India be considered only when she frees herself from the British yoke by her own strength? Will the British people (we exclude the honourable exceptions of course) even at this hour of their peril still persist in thinking in terms of their own selfish interests? Their professed affinity for Soviet Russia and China is too glaringly hypocritical.

Durban City Council And The So-called Indian Penetration

A writer in the *South African Outlook* commenting on the Durban City Council's attitude in regard to the so-called Indian penetration, writes:—

"From newspaper reports it would seem that the Durban City Council is attempting to 'by-pass' the implicit findings of the Broome Commission. They have approached the Minister of the Interior with a request that special legislation be introduced immediately into the Union Parliament restricting the right of Indians to purchase property outside of certain areas. In view of the present political crisis in India, the reluctance of South African Indians to join the Army because of their present disabilities and at a time when the spread of Communist doctrines among them is being accelerated, the action of the Durban City Council would appear as unwise as it is selfish and illiberal."

General Smuts's Appeal To Avenge Tobruk

The following was the thrilling appeal broadcast by the Prime Minister, General J. O. Smuts last Saturday immediately after the Jolly Handicap, the greatest event of the year for the racing world—"My friends, You have just seen the finish of the big race. Now I am going to ask you to transfer your energies and your enthusiasm to a much bigger race. It is a vital race—the stakes are the future of our country and the future of man. We must win if we are not going to sacrifice everything that makes life worth living. For the course is long and the prize is great."

and endurance count. We shall need every ounce of stamina we have. Let us no longer dissipate our endurance. Therefore, to-day I renew my appeal to you. We want everything you have got. We want men, 7,000 fighting men for our Army. And we want women, too. You have had your tea. Now let us get down to the things that matter, and avenge Tobruk."

Mr. Amery's "No"

The forces in India were indispensable for the safety of India and would be

retained until victory was achieved, said Mr. L. S. Amery, Secretary of State for India, in the House of Commons on Tuesday in reply to a question by Mr. Stephen Davies (Labour, Merthyr). Mr. Davies asked whether "the Minister will make immediate approaches to the Indian National Congress in order to establish a National Government in India, so that the Indian people shall be inspired to organise the defence of their own country." Mr. Amery replied: "No."

construction has been inaugurated augurs well for the future of the world.

The first session of the Christian reconstruction conference was held last week at Fort Hare at which there were 100 delegates from all parts of the Union, representing 38 churches, and missions and societies. The Rev. P. J. Berning Mahan (Dutch Reformed Church, Capetown) is reported to have said that

"it was evident that any form of Government which denied full liberty or rights of common citizenship to its citizens, or which suppressed or disregarded individuality, or which relied on force and the motive of fear, was un-Christian and not suitable to establish and promote a Christian order in this country. An order for South Africa would educate its people for common citizenship of State. It would progressively share its civilisation with the uncivilised. It would welcome the advance of individuals of any race and would accept them for what they had become, without regard to what they had been originally. It would give representation to every race and interest in the Government, inviting all to the common service of their land. The totalitarian order did not appeal to the Christian because it meant the overthrow of Christianity. It meant the abolition of all true religious liberty and freedom of conscience."

Senator E. H. Brookes is reported to have said:

"...We can never again go back to the situation where the State stood by and watched the rich exploiting the poor. We must see that every child of every race in South Africa has, as far as social action can give it, good health, proper food, decent shelter, creative education and a sense of security and happiness. We cannot indefinitely postpone crises such as those of the franchise and the social colour bar."

The following were some of the resolutions adopted by the Conference:

"We believe it is incumbent on all Christian people to work for the establishment of social security for all."

"We commend the work of the Joint Councils and of the Institute of Race Relations and feel that the time is ripe for Africans and coloured people to be given increased responsibilities through representation in Parliament and Provincial Councils."

Indian Opinion

FRIDAY, 10TH JULY, 1942

Christian Reconstruction

CHRISTIANITY has hitherto, far from fulfilling its real object as bearers of the Christian message, played a prominent part in Empire building. Christianity has been made part and parcel of the governing body by the rulers. The Christian Missions all over the world are subsidised by the Government. They have large tracts of land in their possession and they profess to be civilising the heathens. Firstly the heathens are proselytized. Then they are taught to clothe themselves and to use knives and forks and all the other modern productions for the comforts of life. In fact they are taught to live beyond their means so that they would always remain paupers and yet be a good market to fill the coffers of the industrial countries. Of course there are educational institutions and hospitals for them and it is claimed that the missionaries render a great deal of humanitarian service to people who are left in ignorance. This is to a certain extent true and the fact should be appreciated but one cannot help feeling that indirectly a heavy price is paid for those services and that price is the price of their soul. We do not deny that some individual missionaries are imbued with a genuine feeling to serve humanity and they see the shadow of Christ in every living being and treat them with due

regard. But we are referring to the general tendency of the Missionaries. It was once very aptly said by a learned African "The Christians gave us the Bible and took away our land." Thus even the Christian religion was used and spread in terms of material interests. We have witnessed in South Africa that so long as the Church served the political ends of the rulers nothing against it was said. But when it dared to give expression to its spiritual message in the political field the hammer went down upon the Church. The late Mr. Pieterman Roos expressly told the Church not to interfere in politics. Yet the Parliament commenced its work in the name of the Lord whose guidance and blessings were solicited for the success of their work!

If the Church would have played its proper role of spreading the true principles of Christianity and would have ruled the Government and not allowed itself to be ruled by the Government there would have been more enlightenment in the world, less misery and perhaps a complete absence of wars. It is painful to have to state that the Church is to a great extent responsible, because it has lacked in performing its duty, for the evils perpetrated in the world.

That there is a awakening to-day and a move for Christian re-

"The widely prevalent interest in Communism, particularly in view of the spirit displayed by the Russian people in the war, constitutes a challenge to the Christian people. We study seriously that ideology in its relation to the truth of the revelation in Jesus Christ to which Christians stand fast.

"We believe that it is the duty of every Christian to labour towards the removal of distress and of poverty in South Africa, remembering that the abolition of poverty will mean very heavy sacrifices on the part of the

more privileged section of the community.

"A wage drive should be made now to secure higher wages and better conditions of living for native and coloured servants, farm labourers, mine-workers and Government and municipal employees, and that wage determinations for semi-skilled and unskilled workers should be aimed at in all areas and enforced.

"In the matter of segregation and the colour bar, we urge that every Christian should examine his own conscience in relation to race preju-

dice, should seek to understand the causes of such prejudice in himself, and further that a dispassionate study of the whole problem is necessary, with immediate action on such matters on which there is general agreement."

The utterances of distinguished personalities and the resolutions passed at the Conference are worthy of praise. It is to be hoped that they will be acted upon for the benefit of humanity at large.

THE EXPROPRIATION QUESTION

SENATOR Edgar H. Brookes wrote as follows to the *Natal Mercury* on Friday last:—"As one residing outside Durban, I have hesitated to express my views on the expropriation of Indian land which is being sponsored by the Durban City Council. But the relation of Indians and Europeans, especially at this critical time, is a national question.

"Whatever may be said on the other side, it must be admitted (a) that a Judicial Commission on penetration, headed by a very distinguished Natalian, has come to the conclusion that there has been no alarming penetration; (b) that the resources of conciliation have certainly not been tried out to the utmost extent; (c) that the proposed expropriations look to the layman like a disguised attempt to secure segregation on the ostensible basis of improving health conditions. Expropriation is a very drastic thing, and should be used only in the last extremity. So long as our law is based on the private ownership of property, it is not right that the individual should be made to feel insecure in his legal rights because he belongs to a particular race.

"I suggest that the whole scheme, however well-intentioned, is unjust, and will not be of material and lasting benefit to Durban.

"Finally, I suggest that, whether just or unjust, it is most untimely, and that General Smuts has a right to expect better things from patriotic Durban than the arousing of ill-feeling among Indians in this country and in India at critical times such as the present.

"It is possible that I may be mistaken in my diagnosis of the situation, but I do not think so. Whether mistaken or not, I feel that it is my duty to make this public protest, as a Natalian interested in fairplay between the different races inhabiting our Province."

An M.P.'s Indignation

On the following day the following letter from Mr. Frank Acutt, M.P., appeared in the *Mercury*:—"I have read with consternation the letter of Senator E. H. Brookes appearing in your columns relative to Indian penetration in Dur-

"We know the Senator as a champion of Native interests, and by no means has he a monopoly of that subject, but when he takes upon himself to champion the local Indians in their contemptible actions in taking advantage of the war situation by 'diagonal in,' I think he is asking for trouble.

"In effect, according to the Senator's letter, when a Durbanite sees an Indian burglar entering his house he must not any action, because India is involved in the war.

"Anyone who is not deaf, dumb and blind knows what is going on in the way of penetration.

"I am not referring to the *pro* and *cons* of the Municipality's expropriation proposals but to the general tenor of Senator Brookes' letter."

Who Are The Real Fifth Columnists?

The following letter from Mr. M. M. Gandhi appeared in the *Natal Mercury* dated Thursday, July 9: "Sir,—I have read with keen interest and with a sense of gratification in your Friday's issue Senator Dr. Edgar H. Brookes' letter on the expropriation of Indian land sponsored by the Durban City Council.

But the letter from Mr. Frank Acutt, M.P., appearing in your Saturday's issue has come as a rude shock. It must be admitted by all right-thinking men that Senator Brookes has put the Indian case in the mildest possible form and the points he has tried to bring home are irrefutable. But it seems to have upset Mr. Acutt who seems not too pleased that Senator Brookes should be championing the Native interests and threatens trouble if he should dare to champion the Indian cause.

My sense of self-respect and the love of justice and freedom has driven me to crave the indulgence of your columns to take exception to Mr. Acutt's remarks. The Indian community has quite sufficient humiliations to put up with in this country, to be now dubbed

by Mr. Acutt as burglars. It was not Indians but those who accused them of the crime of so-called penetration who asked for an inquiry and a Judicial Commission has decided that there has been no alarming penetration and nothing has taken place that does not take place in the natural course in any country or clime.

History of Natal would prove that Indians have played not an insignificant part in the development and prosperity of this colony. But it has yet to be proved that Indians have acted as burglars. But the point is it is not we at least at the present time when the Allies will be in need of all the man power that could possibly be had to win the war, for Mr. Acutt and those who think like him to avoid these outbursts of racial antagonism? Is it not sheer folly to believe that you can callously hurl insults at four hundred million people and treat them almost as the Nazis treat the Jews and yet expect them to help and to bless the Allied arms?

Indians are not fifth columnists. They are labouring under a sense of grievance which quite justifiably renders them apathetic in the present war. But, if I may be permitted to say so, are not Mr. Acutt and his friends playing the fifth Columnists' role, when they are throwing stones at two hundred thousand armless and voiceless people, who have no political power, out of false fear of their disposing over two million Europeans of their bread and power, while the whole world is engaged in a terrible war? God forbid it, but if this war is lost by the Allies it will be largely due to means acts such as these on the part of the ruling race to the subject races, which are wholly contrary to the professions that what they are fighting for is everything that matters in civilisation, in humanity, and in life.

FAILURE OF SIR STAFFORD CRIPPS' MISSION

THE present war has blasted many reputations. Many persons, who had once towered so high both in the military and in the political fields, have been levelled with the dust. But no casualty has been more tragic than the one in the case of Sir Stafford Cripps. The Indian people have long lost the pathetic confidence which they had cherished in the nineteenth and early twentieth centuries in the professed sympathy of progressive political bodies of Great Britain for Indian aspirations. There was a time when the Indian people became jubilant when the Liberals came into office, and depressed when the Conservatives ousted them. Later, they were encouraged and enthused by the writings of socialist leaders like Mr. Ramsay MacDonald and came to pin their faith to the British Labour Party. But the two Labour Governments headed by Mr. MacDonald himself succeeded in disabusing the Indian mind of all its false notions about the policy of this Party towards this country. If any illusion still lingered in the mind of some individuals in this regard, it was dispelled very completely by the absolute identification of Messrs. Bavin, Morrison and Attlee with Amery's policy during the last two years. But even when the people of India ceased to believe that the political parties of Britain could be in any way helpful in the achievement of their freedom, they still thought rather differently of the individual the failure of whose mission we have now to record. Along among the front rank political leaders of his country, he would speak very unhesitatingly of the independence of India, just as alone he would advocate the establishment of a popular front consisting of all leftist groups in Great Britain.

But the three weeks' stay at New Delhi demonstrated once for all that Sir Stafford Cripps is as much tarred by the Imperial brush as other British statesmen who made promises to the Indians only to break them to the heart. The very draft declaration which he agreed to bring in his pocket to New Delhi and which he did his level best to persuade the Indian leaders to accept indicated clearly that his mission was not so much to arrange for Indian home-rule as to secure more whole-hearted Indian co-operation with war efforts without the sacrifice of present or future British interests in this country. The scheme he brought in his pocket did not provide for any real transfer of power during the period of the war. It would have done this period in British

~~~~~  
*By*  
**Prof. NARESH CHANDRA ROY,**  
*M.A., Ph.D. in "The Modern Review"*  
 ~~~~~

lands. With the cessation of hostilities a show of transfer will no doubt be made. But the principle of provincial separation and that of the establishment of rival unions in the country, which were part and parcel of the scheme, would work in favour of His Majesty's Government maintaining intact a large portion of its power and influence.

It is not too much to say that such a draft declaration of which he stood as sponsor betrays all the ideals which Sir Stafford was deputed to cherish until his accession to the War Cabinet. In the beginning of his stay in New Delhi, he laid stress, no doubt, on communal and sectional rivalries in this country, which made the provision for provincial separation a necessary evil, but his emphasis was pre-eminently upon the independence which the draft provided for after the conclusion of hostilities. This mood, however, did not last long. During the later stages of his discussion with our leaders, his utterances became undistinguishable from those of Mr. Amery. He not only emphasised but virtually appealed to the sectional forces in this country. The last letter he wrote to Maulana Azad, his observations at the last press conference he held at New Delhi and the last radio broadcast he made from that city bear ample testimony to the fact that he was not only borrowing ideas but language itself from the store of Secretary of State for India.

How could this tragedy be really explained? There has been some speculation as to whether his last utterances represented his own ideas or reflected only the views imposed upon him from Downing Street. It may be or may not be that the old guards, still entrenched in power at Whitehall, had set their foot down. But does a man give utterance to views and opinions so emphatically and so repeatedly unless he agreed to them very wholeheartedly and took them actually as his own? In point of fact there is little room for speculation in this field. Everybody knows that Sir Stafford is an ambitious man. This ambition has naturally been whetted by the success he achieved in Russia and the popularity which he gained on that account in his own country. He has become a member of the War Cabinet. But is the first posi-

tion really out of his reach? Possibly not. He has already rendered a great service to his country by improving the relations between Russia and the United Kingdom. The reward was the membership of the War Cabinet, India another thorny problem. If he could solve it to the satisfaction of his countrymen, why would the Premiership be out of reach? But if the solution of the Indian problem was to be a stepping stone to 10, Downing Street, it must be brought about without raising a hue and cry in the city of London. That is why, it may be explained, he allowed the declaration to be drafted in the way it was. So far as the Indian leaders were concerned, he possibly believed that the arts of diplomacy which he had learnt during the last two years would successfully pull him through in his dealing with them.

But when the leaders of the Indian National Congress refused to be hoodwinked and demanded the transfer of power at once, he regarded them as thorns on his side. They were an obstacle in the way of achieving his end and reaching his goal. He became exasperated. An angry man does not talk in measured language. It should be known in this connection that Sir Stafford's physical energy is only limited and his temper rather uncertain. When a bit over-taxed, he becomes peevish. Once while holding a press conference a question angered him so much that he threatened to break up the conference. This at least is an indication of his physical health. In fact, he has not the stamina and vitality which alone might have enabled him to maintain his balance after three weeks' hectic efforts. He seems to have overestimated his physical powers when he made himself the sole representative of the War Cabinet in regard to negotiations with Indian leaders and when he decided to meet all of them in separate interviews. It is no wonder that in the last stage his nerves were on edge and a man who already been disappointed might be expected to say anything in that condition. Whatever the explanation may be, the mission of Sir Stafford, already unfortunate on the ground of the draft declaration which was its basis, was made far more unfortunate still by his utterances on the eve of departure from India.

The draft declaration which Sir Stafford brought with him consisted of two parts. The first part was in respect of the future constitution of India and the second part was concerned with the changes contemplated in the Govern-

ment of India at present. As to the scheme of government which was to be adopted immediately after the conclusion of hostilities, this much may be said that it would have been nothing but a snare which the Indian leaders have done well to avoid. It was this in short. As soon as hostilities would cease, a constitution making body would be set up. It would consist of two groups. The first group would consist of about one hundred and fifty men elected by proportional representation by the lower houses of the provincial legislatures. The second group would consist of members appointed by those of the Indian States which would agree to come into the Indian Union. The constitution making body thus formed would proceed to frame a constitution for this Union. Under this constitution the Indian Union, consisting of the provinces and those of the States which had preferred to enter it, would be free and independent subject to two reservations. The first reservation was to the effect that the constitution would provide for the protection of racial and religious minorities to the satisfaction of His

Majesty's Government. The second reservation was to the effect that those of the provinces which would declare according to a particular procedure their inability to remain in this Union, would have not only the right to go out of it but would be entitled to form one or more separate unions among themselves and in combination with those of the States which would keep out of the Indian Union. In other words, not only the Indian States would have the option to enter the Indian Union or not but what is more the British Indian provinces would be given the option of keeping within or going out of it.

The acceptance and operation of such a scheme would inevitably involve the Pakistanisation and Balkanisation of India, which would become merely a geographical configuration. The bait for the acceptance of such vivisection of India was the independence of the attenuated Indian Union and that of other unions formed in the country. But it is questionable if even such independence would be real and effective. We have seen already that independence was assured on the condition of British

obligations to racial and religious minorities being adequately fulfilled. Obligations to racial and religious minorities are something very elastic. They may be narrowed down to legitimate rights of bona fide minorities or they may be extended to any number of extraneous demands of Europeans settled temporarily or permanently in this country. In any event these obligations might have provided an excellent loophole for British power being maintained and Indian independence being whittled down. Particularly when one-third of the members of the constitution-making body would be appointed by the Princes and would, therefore, be at the service of the British Government, this contingency is very natural to come about. So if the scheme was accepted, it would have involved the vivisection of India without political independence being fully ensured. In fact, both as a result of this Balkanisation and as a result of British obligation regarding minorities being fulfilled, foreign influences and even power would have been maintained to a considerable degree. We would have lost on both fronts.

(To be continued)

PROVISIONS OF THE NEW RENT ACT ADDITIONAL PROTECTION FOR TENANTS

THE Rent Act of 1942 is a consolidating Act incorporating in a single statute certain provisions of former Rent Acts, the first of which was passed in 1930, but including also new provisions designed for the better protection of tenants.

The Act applies to all dwellings except those situated in an area for which no rent board has been constituted. Although this Act repeals the previous Rent Acts, all rent boards constituted under these previous Acts and all orders made by such boards still remain in force. Rent boards have been constituted for all principal towns of the Union.

A dwelling means any room or place occupied as a human habitation if any rent is payable to the landlord for its use or occupation.

Every rent board has jurisdiction within its area to receive and investigate any complaint that a tenant has been required to pay an unreasonable rent for any property let to him as a dwelling. Any complaint made must be in writing and it may be made by the tenant himself, or by one of the inspectors appointed under the Act, or by any person instructed to complain by an institution, society or public body.

By
LESLIE BLACKWELL K.C., M.P.
In "The Rand Daily Mail"

In the investigations of complaints, a rent board, in deciding whether a rent is reasonable or not, must take all the circumstances of the particular case into account, but it cannot regard any rent as reasonable which, after the deduction of certain expenses, gives the landlord an annual return of more than 8 per cent. of the value of the dwelling and 6 per cent. of the value of the land. The expenses allowable for the calculation of the annual return are as follows:

(a) the actual amount of all rates and taxes and stamp licences paid in respect of the dwelling and of the land on which it is situate;

(b) an amount which the board considers to be a reasonable allowance for any furniture or services supplied by the landlord;

(c) any premiums payable by the landlord in respect of the insurance of the dwelling and any furniture contained in it against fire;

(d) such amounts as the board may

consider it reasonable to deduct in respect of collection charges and in respect of either maintenance and repairs or depreciation, not exceeding 2 per cent. on the actual cost of the dwelling.

Maximum Return

In the previous rent Acts a landlord was allowed a minimum annual return of 10 per cent. on the actual cost of erection of the dwelling and 6 per cent. on the actual cost of the land, after deduction of certain expenses. Rent boards were, however, entitled to allow the landlord more than this in considering whether a rent was reasonable or not. The present Act makes the important change of laying down a maximum return for the landlord instead of a minimum. A rent board is now entitled to find that a rent which gives the landlord an annual return of less than 8 per cent. of the value of the dwelling and 6 per cent. of the land is still unreasonable.

The value of a dwelling and of land for the purpose of calculating the maximum return allowed to a landlord means such value which a rent board determines to be a reasonable value after considering all the circumstances.

Amongst other factors which the rent board should consider in arriving at the value of a dwelling or land are the following:

- (a) the actual cost of erection of the dwelling;
- (b) any municipal or divisional council valuation of the dwelling or land;
- (c) any sworn valuation of such dwelling or land.

Under the previous rent Acts it was only the cost of the erection of the building which could be taken into account in calculating the minimum annual return allowed to the landlord. In many cases this led to difficulties and anomalies. In some cases it was not possible to ascertain the cost of erection. In other cases the cost of erection was not a fair standard on which to assess rents.

Under the new Act the rent boards are allowed much more latitude in calculating what would be a fair return to the landlord for his outlay.

Lodging Complaints

A tenant who wishes to complain to a rent board that he is required to pay an unreasonable rent must send such complaint in writing to the rent board of his district. The board sends a copy of such complaint to the landlord and it will in due course summon the landlord and tenant to appear before it to be examined in respect of any matters relevant to the complaint.

Under investigation of a complaint made to it the rent board is satisfied that such complaint was justified it will order the landlord to reduce the rent to an amount specified by the board. It may further order the landlord to pay the tenant such sum, not exceeding five pounds, as will indemnify him for his expenses in connection with the lodging of the complaint. It may also order the landlord to refund to the tenant such sum as has been paid by the tenant in excess of the amount which the board determines to be a reasonable rent calculated from the date upon which the complaint was received by the board.

On the other hand, if the board considers that the complaint was vexatious or made without any reasonable ground for requiring an order for reduction of the rent it may order the person who lodged the complaint to pay the landlord a sum, not exceeding £5, the cost of appearing at the hearing.

Change Of Owners

When an order is made by the board for the reduction of the rent such an order is binding not only on the present landlord, but also on all subsequent landlords if the property changes owners. It is binding also in respect of all

subsequent tenants of the dwelling as well as in respect of the present tenant. When there is an order of a rent board in force with regard to a dwelling the landlord must give written notice of such order to every new tenant within seven days of the beginning of the tenancy. He must also give written notice of such order to the person who succeeds him as landlord. A copy of every such notice must be sent by the landlord to the secretary of the rent board.

The Act provides for the appointment of a Rent Control Board. Any landlord or tenant who is not satisfied with a decision of a rent board may within 21 days of such decision have it reviewed by the Control Board.

If a complaint has been lodged in respect of any dwelling with the rent board there can be no legal proceedings instituted against the tenant for the recovering of arrears of rent or for the ejectment of the tenant, until the expiration of 21 days after the decision of the rent board, unless the rent is in arrears for a period of three months or more.

Ejectment Orders

Whether or not there are proceedings pending before a rent board there can be no order made by a court for the ejectment of a tenant merely because the lease has expired or because notice has been given to quit, so long as the tenant continues to pay the rent within seven days after due date. Before the court will make an order for the ejectment of the tenant the landlord will have to prove not only that the lease is at an end, but also one of the following additional grounds:—

- (a) That the tenant has done or is doing material damage to the premises, or
- (b) That he has been guilty of conduct which is a nuisance to occupiers of adjoining or neighbouring property,
- (c) That the landlord reasonably requires the premises for his personal occupation or for that of his major or married child or any person in his employ or
- (d) That the premises are reasonably required for the purpose of a reconstruction or housing scheme, or
- (e) That there is some other ground which the court deems to be sufficient, regard being had to all the circumstances.

Certain protection had been given to tenants by the previous Rent Acts against ejectment, but in a recent case the Appellate Division held that such protection extended only when the tenant had obtained an order of the rent board for reduction of rent. Under the present Act protection is given

whether or not the rent board has made an order for reduction.

Notice To Vacate

When a landlord gives notice to a tenant to vacate a dwelling he must do so in writing and a copy of such notice must be immediately lodged by the landlord with the secretary of the rent board. The notice must state in full the landlord's reason for requiring the tenant to vacate.

If there is no order of a rent board in force in respect of a dwelling the landlord is not allowed to require or receive from any tenant a rent for that dwelling higher than the lowest rent charged for it at any time subsequent to March 31, 1940, unless such higher rent is received because of a renewal of a lease which was entered into before that date and which expressly provided for renewal at such higher rent.

A rent board may still declare that a rent is unreasonable even if not greater than the lowest amount charged since March 31, 1940. At the same time a rent board may, on the application of a landlord, make an order authorising him to charge a higher rent than the lowest rent charged since that date, if it is satisfied that the amount of such rent does not represent a reasonable rent for the dwelling.

Invitation to SLEEP

Can't be when to sleep is the knowledge that your feet is warm up with. Brown Blankets. Not only they keep you warm but they are also very comfortable. The only blanket and comforter design which is different in getting a warm blanket in only one minute. Get one in your shipping.

COOL BLANKETS

**NEW SHIPMENTS
—OF—
3 PIECE DAWNI SETS**

In Handkerchiefs, Crepe de
China and Satins. Embroidered, Printed and
with Indian Jari work. In
all colours now unpacked.

From **35/- to £6**
PER SET.

SAREES

REAL RENAISSANCE SILK SAREES,
with 1000s of designs to match. Beautiful
colourings with Gold or Silver
work.

From **£3 to £18** EACH

Finest Work and Embroidered Georgette
Crepe de China SAREES.
From **17/6 to 65/-** EACH.

Stencilled and Embroidered ART
SILK SAREES to all shades.
From **10/6** EACH.

LATEST FILM STAR SAREES,
showing in fascinating designs and in
a new range of colours with wonder-
ful Jari and Tinsel borders.

Indian made GEORGETTE and
SATIN BLOUSES. Huge range of
designs and colours to match all
sarees.

From **7/6** EACH.

Our Special Fancy Saree is showing
Silver, Gold, Tinsel, Jet and Lacy
SAREE BORDERS. 8 yds. in the
length. Colours: Indigo, Red, Green,
Blue, Yellow, Orange, Pink, Purple,
Black, White, Grey, Brown, Tan, etc.
JEWELLERY, NECKLACES,
HAND-MADE SILK BLOUSES and BLOUSE
LENGTHS in all shades.

Special value on Embroidered, Printed
and Georgettes, CREPE DE CHINE and SATIN
BLOUSES.

From **2/3, 3/6, 4/6 & 5/-** PER YARD

CHILDREN'S DRESSES

Hand-made of finest Georgette, Crepe de China
and Satin. Hand-made DRESSES for the little ones,
in all shades. Sizes 16 to 24.

From **3/6 to 10/6** EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, Striped and Checked.
From **2/6 to 6/6** EACH.

**MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS,
PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES,
SOCKS, etc.** at specially reduced prices.

WE have great pleasure in advising our
esteemed clients that we have now large
huge stocks of Silk and Cotton Piece Goods,
Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines
in our Wholesale Department.

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS.

**THE JAPAN BAZAAR,
JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE
FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES
& FRIENDLY SERVICE.**

* SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL. *

**જાન્ય પીસ ઓઢણી
સુદનું**

નવું શીપમેન્ટ હમણાજ આપ્યું
છે જેમાં લોન્ડેન્ના, સારીન,
અને કેપરીલીનના સુદા, બરત
બરેલા, ડારેલા નેમજ અરી
કામગાયા, હજાર નવા રંગોમાં
રી ૩૫ થી ૫૦, ૧ સુધી.

ધી જાપાન બજાર

જોહાનીસબર્ગ
બજારીતું સાડી શુદ્ધ.

બજારીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું
સાડી શુદ્ધ

પાણી એકવાર જનતાના મન
રજન કરેલા,

નુમેદર નવરંગી સાડીઓ અને
તેને લગતી બરપુર વસ્તુઓ,

બજારીતું સાવથી ઘણા કીડાયત
ભાવે,

બજારની સાલુ જમાનાની
સાંગજીને પહેંચી વળવા.

રંગ રંગ નવી હવે જોહાનીસબર્ગ
ના સાડી ડિપાર્ટમેન્ટ બોલવામાં
આવ્યું છે.

પ્રસંગ આ બજાર રાત્રે પહોંચી
બાત્રી કરવા બોલામણું છે.

જાન્ય પીસ અને બરતબરેલી સારીઓ અને રંગ-કાચીલી
સાડીઓ ... ૧૭/૬ થી ૧/-

જાન્ય પીસ અને બરતબરેલી સારીઓ ... ૧૭/૬ થી ૧/-

જાન્ય પીસ અને બરતબરેલી સારીઓ ... ૧૭/૬ થી ૧/-

જાન્ય પીસ અને બરતબરેલી સારીઓ ... ૧૭/૬ થી ૧/-

જાન્ય પીસ અને બરતબરેલી સારીઓ ... ૧૭/૬ થી ૧/-

જાન્ય પીસ અને બરતબરેલી સારીઓ ... ૧૭/૬ થી ૧/-

જાન્ય પીસ અને બરતબરેલી સારીઓ ... ૧૭/૬ થી ૧/-

જાન્ય પીસ અને બરતબરેલી સારીઓ ... ૧૭/૬ થી ૧/-

જાન્ય પીસ અને બરતબરેલી સારીઓ ... ૧૭/૬ થી ૧/-

જાન્ય પીસ અને બરતબરેલી સારીઓ ... ૧૭/૬ થી ૧/-

જાન્ય પીસ અને બરતબરેલી સારીઓ ... ૧૭/૬ થી ૧/-

જાન્ય પીસ અને બરતબરેલી સારીઓ ... ૧૭/૬ થી ૧/-

P.O. Box 5169 **THE JAPAN BAZAAR,** Phone 33-6229

GIDDOMAL & CO

WHOLESALE SILK MERCHANTS,

39 MARKET STREET

JOHANNESBURG.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના દર્શને
મને ૧૯૪૨માં મળ્યું.

પૂરનાંક ૪૦ મું

ફોનીકસ, મહારાષ્ટ્ર, તારીખ ૩૦ જુલાઈ, ૧૯૪૨.

અંક ૨૮.

"ઈન્ડિયન ઓપિનિયન"

સુક્રવાર તા. ૧૦ જુલાઈ ૧૯૪૨.

ખ્રીસ્તી ધર્મની નવરચના

ખ્રીસ્તી ધર્મોચાર્યોએ આજ સુધી તેા ઇશુખ્રીસ્તનો ખરો સહેલો દેવાવવાને બદલે સામ્રાજ્યની સ્થાપના કરવામાં વધારે મોટો ફાળો આપેલો છે. રાજકર્તાઓએ ખ્રીસ્તી ધર્મને રાજ્ય સ્થાપનારી સંસ્થાનું એક અંગ બનાવી દીધેલું છે. હુનીયાવારમાં ખ્રીસ્તી મીશનોને સરકાર તરફથી તાણા મદદ મળે છે. જમીનના વીશાળ ફેરોની તેઓ માલિકી ધરાવે છે અને નારતીકાને સુધારવાનો તેઓ હાથો કરે છે. તેને માટે પ્રથમ તેઓને વટલાવવામાં આવે છે. ત્યાર બાદ તેઓને કપડાં પહેરવાનું, છરી કાંટાનો અને છવનની આધુનીક જરૂરીયાતો પુરી પાડનારી ઉત્પન્ન કરવામાં આવતી સઘળી વસ્તુઓનો ઉપયોગ કરતાં શીખવવામાં આવે છે. હકીકતમાં તેઓને પોતાની આર્થિક શક્તિ ઉપરાંત રહેતાં, એટલે કે, તેઓને ઉઠાડે બનતાં શીખવવામાં આવે છે કે જેથી તેઓ હથેલાં કંગાલજ રહે અને છતાં ઉલોગો ચલાવનારા મુડીવાલીઓની પ્રાન્તિકી બરવાને તેઓ એક ચતુરકાળ બળર ધન પડે. બેશક તેઓને માટે કેળવણીની સંસ્થાઓ અને ઇસ્કૂલાઓ પશુ કરવામાં આવે છે અને એવો હાથો કરવા માં આવે છે કે મીશનરીઓ અજ્ઞાનતામાં સળકતી જનતાની ઉત્તમ માનુષીય સેવાઓ બજાવે છે. આ વસ્તુ અમુક અંશે ખરી છે અને તેથી તેની કદર થવી જોઈએ, પરંતુ એ સાથે એમ તો લાગ્યા બીના નથીજ રહેતું કે આડકતરી રીતે આ સેવાઓની ક્ષમતા વધીજ મોટી સેવામાં

આવે છે અને એ ક્ષમતા તે તેઓને આત્મા બદલે તેઓના આત્માના ભોગે જનતાને એ સમવડો મળે છે. અમે કબુલ કરીશું કે વ્યક્તીગત મીશનરીઓ એવા પડેલા છે ખરા કે જેઓ ખરી માનુષીય સેવા બાવનાથી રંગાયેલા છે. તેવાઓ દરેક જીવોમાં ઇશુખ્રીસ્તનું પ્રતીર્ણન જુએ છે અને તેના પ્રત્યે યત્ન આદરથી વર્તે છે. પરંતુ અમે અહીં સામાન્ય મીશનરીઓની ચર્ચા કરીએ છીએ. એક વખત એક સુશિક્ષિત મેડીવે બાદ કહ્યું હતા કે: "ખ્રીસ્તીઓ આજને બાયબલ આવી અમારી જમીન પડારી ગયા છે." આ રીતે ખ્રીસ્તી ધર્મનો ઉપયોગ પણ અર્થ લાભની દ્રષ્ટિએ કરવામાં આવે છે. અહીં વક્ષીજી આફ્રિકામાં આપણે જોઈ ગયા છીએ કે જ્યાં સુધી ખ્રીસ્તી ધર્મોચાર્યો રાજદારી હેતુઓને લાભ થાય તેમ વર્તે ત્યાં સુધી રાજકર્તાઓ તેઓની વિરુદ્ધ કશું બોલતા નથી પરંતુ જેવી તેઓએ રાજદારીયમાં આધ્યાત્મિક અહેસો દેવાવવાની ધબકતા કરી કે તેઓની ઉપર કશોયો પડેલોજ છે, મરહુમ મી. શીલમાન ફોરે ખ્રીસ્તીધર્મોચાર્યોને ધમકી આપી હતી કે તેઓએ રાજદારી બાળનો માં માથું નહીં મારવું. અને તેમ છતાં માલોમિન્ટનું કાર્ય ઇશ્વરના નામથી શરૂ કરવામાં આવે છે અને તેના કાર્યની સફળતા માટે તેની હોંડવણી અને આશીર્વાદની પ્રાર્થના કરવામાં આવે છે!

જો ખ્રીસ્તી ધર્મોચાર્યોએ ખ્રીસ્તીધર્મનાં (સહાંતેઓ) પ્રચાર કરવાની તેઓની ફરજ

ચોખ્ખ રીતે બાળવી હોત અને રાજકર્તાઓ થી હોશવાને બદલે રાજકર્તાઓને તેઓએ હોંડવણી આપી હોત તો હુનીયામાં આજે જ્ઞાનનો પ્રગથ વધારે હોત અને દુઃખ અને દરિદ્રતા ઓછાં હોત અને યુદ્ધો હકાચ હોતજ નહીં કહેનાં ધણુજ દુઃખ થાય છે કે બાજે હુનીયામાં જે પાપો પ્રવર્તી રહ્યાં છે તેને માટે ખ્રીસ્તી ધર્મોચાર્યોજ ધણે અંશે જવાબદાર છે કેમકે તેઓ પોતાની ફરજમાંથી ચુકેલા છે. આજે કહે જગતી આવેલી છે અને ખ્રીસ્તી ધર્મની નવરચનાની કીલસાલ ચાલી રહી છે એ હુનીયાના બાવીષ્યને માટે સુખ સુચક છે.

ખ્રીસ્તી ધર્મની નવરચના માટેની પ્રથમ મરીપદ મળે અઠવાડીયે ફાઈલેરમાં મળી હતી જેમાં સમસ્ત યુનીયનના ૩૮ સંચો, મીશનો અને સોસાયટીઓના ૩૦૦ પ્રતી નીધીઓ હાજર થયા હતા કેપટાઉન ક્વ રીફોર્મ ચર્ચના પ્રતિનિધી રેવરન્ડ એફ. જે. બર્નનીંગ મતાને જીજ્ઞાસુ કહ્યું કે:

"જે કામ પણ મરકાર પોતાના નામથી મને એકલું સમંવદા કે લાભાન નામથી લવના હશે ત્યાં આપની અથવા બંધિતરની અવજનના કરે છે અથવા તેને દાખી કે છે, અથવા જે બાબતો અને વાવના સંબંધપર આધાર રાખે છે તે અખ્રીસ્તી છે અને આ દેશમાં ખ્રીસ્તી ધર્મનો પ્રચાર અને સ્થાપના કરવાને નાબત છે. ખરી થોડી મરકાર રક્ષિય આફ્રિકામાં સુખળા લોખોને રાજ્યના સામાન્ય નામથી જાણવા શિક્ષણ આપે. મને પણ પ્રગતી આફ્રિકાના રાજ્યને તે આવકારે અને ન મળ્યામાં મને તેની કોષ પડેતું આજે જેની જે તેની તેઓને સ્વિકારે. પ્રતીક જગતી અને લાભોને તે રજતંત્રમાં પ્રતિનિધિતર આવે આ પોતાના દેવની સેવા કરવાને સંધવાને મળા પશુ નિમંત્રણ આવે, ... એકલુજ કત્તા ખ્રીસ્તી ધર્મના સંકાંતથી વિરુદ્ધ છે કારણ મેં ધોર ૩૩ પર્વ ૬ ખાંડ કરતાની છે સંધવા બનાં પાર્મી જુદાપણા અને અંતરંગની રચનાનો નામ કરવાની છે."

સેનિટર એકઠા કરવાનો જવાબ હતો કે :

“આપણી એ રિમનિએ તો પાછા નજર જવાબ કે જેમાં તરતેરો ગરીબોનું યોગ્ય કરવા હોય અને સત્ય તે જોઈને ખેડી રહે આપણે જેવું જોઈએ કે હાલ આફ્રિકાની દરેકે દરેક માથાના પ્રત્યેક આળસને સારી નંદુરની, તારા બોરાક, સારે રહેવાની, સ્વતાત્ત્વ સિદ્ધાંત અને સુખ અને સુરક્ષિતતા મળે. મતાધિકાર અને સત્યાગ્રહ વર્ણવેલ જેવા સવાલોને આપણે કાચગને માટે પકવા નજર મુકી રાખીએ.”

પરિપક્વમાં પચાર યજ્ઞો કાચોમાંના ફેટલાક નીચે પ્રમાણે હતા :

“અમે માનીએ છીએ કે સુખના ધીરવી ભોલની દરજ્જા કે તેઓએ સુધાળાને માટે સામાજિક સુરક્ષિતતાની સ્થાપનાને માટે કામ કર્યું.”

“અમે નંદુરના કાર્યોનીઓ અને પ્રત્યેક-સુદ જોઈ રેત યોગ્યતાના કાર્યની પ્રત્યક્ષા કરીએ છીએ અને માનીએ છીએ કે હવે એ વખત આવેલો છે કે જ્યારે તેનીઓને અને રંગવર્ણી ગતીઓને પાર્લામેન્ટમાં અને માંત્રી કાબિનેટમાં પ્રતિનિધિત્વ દ્વારા રજાઈ જવાનું થાયે આપણે નિષ્કર્ષ.”

“સામ્બાદના, ખાસ કરી રાજીવના મોઢા મુકમાં જે જુસ્સો જાગતો રહ્યો છે તે સરજી થી, જે બહેનના રક્તો વચ્ચે રહ્યો છે, એ ખીલતી ભોલોને ધારના નવેના સ્થિતિની સાથે એ સત્ય કહેવો સંખ્યા ધરાવે છે તેનો મંજીરપણે અનુવાદ કરવાને જોઈએ રહે છે.”

“અમે માનીએ છીએ કે હજી પ્રત્યક્ષ ની દરજ્જા છે કે તેજ કમીષ આફ્રિકામાં પા મરીની અને કુખાનું ની મારજી કરવાને પરીશ્રમ કોઠાવેલ છે. એ અને સાથે સાથે માટે રાખવું જોઈએ કે ગરીબીના નાશનો આર્થ” એ શરૂ કે પ્રવૃત્તિ વધારે સુધી વધે વધારે મોટા મોટા આપણ પકરી.”

“અમે માનીએ છીએ કે તેજીવો અને રંગવર્ણી મોઢાને માટે, જોતજોતમાં અને પાણી માં કામ કરતા મજુરો અને સરકારી અને મુનિસીપાલિટીઓમાં કામ કરતા તારોને માટે વધારે હિંમત પગારો અને વધારે સારી રહેણીટી રહતી મેળાવવાના પ્રયત્ન થવો જોઈએ અને સુખના ભાગોમાં અર્ધપક અને અધુરો મોઢાનીઓના પગારો કે દર નંદુરના થવો જોઈએ.”

“સેનિટર અને રજીસ્ટ્રારી જાગતમાં અને પીનંગી કરીએ છીએ કે પ્રત્યેક પ્રત્યક્ષ વર્ણવેલ સંખ્યામાં પોતાનું અનુકરણ તપાસવું જોઈએ, તેના પગારમાં એ દેશ હોવાનું સરખ સમ ન્યાતા પ્રવૃત્તિ કરવો જોઈએ અને એ આપણ સવાલનો સાચાથી અનુવાદ કરવો જોઈએ અને સામાન્ય રીતે રજીસ્ટ્રારીની હોય એવા જાગતમાં તરફાળ જ નીવારણના પગારો સેવામાં વર્તવે.”

પરિપક્વમાં પ્રતિષ્ઠિત વ્યક્તિઓ તરફથી યજ્ઞોની ઉત્કર્ષો અને પચાર યજ્ઞોના કાચો પ્રશંસનીય છે. આશા રાખવામાં આવે છે કે સામાન્ય મનુષ્યઓની સાથે કાચ એ રીતે તેનો અમલ કરવામાં આવશે.

ચીનાઓ માટે દિલસોજી

જોડાનીસખાનું 'સ્ટાર' લખે :

“યુનીયનમાં ચીનાઓ તરફ જે વર્તણૂક જતા વાજ રહી છે તેનો યાજી વખતથી ચીનાઓ તરફથી વિરોધ થઈ રહ્યો છે. યુનીયનની ચોરી વસ યોગ્ય મોટા કાચો એ જોઈ દેવામાં આસરી અર્થોના વિષય થઈ પકરી છે અને હાલ આફ્રિકાને તે અર્થે લાઠન જમાવનારો છે. સંયુક્ત રક્ષોના ધવજ દિનની ઉત્કર્ષવર્ણના પ્રશંસનો તેઓપરની અમલો દર કરવાની આવીસ કરવાનો કાચો મેળાવેલ દતા અને ચીન સંયુક્ત રક્ષોમાં સંખ્યામાં સમાન જાગીદારી કરવો છે અને તરફ સમાજોના ના આગે ન્યાય અને સ્વાતંત્ર્યનાં પ્રદાનમાં સમાવેશ થયેલા સુખના દેશોને તે મુજબ ના છે તરફજ નવ વખત એ છે એ હજીકાલ પર વાજ પ્રાણમાં આવેલો દતો નજર કરી નજાક નવોનો. આપણી દલીલ એ છે, કે જેમનો યુનીયનમાં વસવાટ હાલના સંજોગોમાં એક મોટી કમનગીથી તરફિજ વર્ણના કાચા, તેમના પ્રત્યક્ષ વર્તણૂકમાં કાચા વખતથી મુજા જોમલો દેરદાર કરવામાં વધુ વિશ્વ નજર કરવાને માટે પગાર છે. પરંતુ કમનગીએ એ અમલો કે કરવાના કરવાની અંદર રહેલ વાજ યોગ્ય, ચીના એ એ પ્રાણી અને કુચ સંસ્કૃતિનો વાજ છે. એવું મળા કાચી સામાન્ય રીતે રજાઈ મજાન પાળા નહા અને લાં સુધી રિવાજો નહિ, ચીનાઓ એક કિલોમી અને કમનગર પ્રજા છે. તે પોતાના પકોટીઓ અને કાચના તેઓના સુદાઓ ના જેના નહીજ નથી પરંતુ રજાનાયક સંકિત મજાનગર છે. તેઓના કારીગરીની ખરી મજરી સુરક્ષ છે સમરજ પ્રજા એકેદર જાગતની તરફિજવાલીપર નથી નહાવી પોતાના સંસ્કૃતિ સંજોગમાં પકોટીની કે અને જેઓ તેને અનુમતી નહિ તેઓ જાગતી છે, એ સુધી જુની સામાન્યતા તેઓ પર પક મળા. ચીનની એક સાચી મોટી કમનગીએ એ છે કે તેઓને વિશે તેઓને રસ પકે તેની જાગતના વાતો સખતતાઓ અને નહી શીઓ જાગતનાઓની દ્રષ્ટિએ તેને નિદાજનામાં આવેલ છે. યુની અને ચાંગીકાપાણી કરતાં કુચ પીરવાતો તરફિજ તેઓને ચીનવામાં આવ્યા છે, કે જે જિત જાગતના પ્રજાઓ જાગતને વિષ નીતરેલા

જોડીથી નીતરતા રીતે હાલ કાચા “જેન જુલ” ના જેવું છે. જાતની વિષેનું જિત જોડાવું જાગતી રિવાજી સેવામાં આવે છે જેટલું જોડાવું વિષેનું પગારી મદદમાં આવે છે.”

ખીલનની અનોદશા

એક વખત દતો - જ્યારે સોનીયેટ રજાવા અને સમ્બાદની ધીરવી પ્રવૃત્તિના સામાન્ય રીત યુગના હતા. આજે ભવારથી યોગ્ય ખીલનની પ્રવૃત્તિની ખરી મુજા છે જાગતી સુર રજાવાના પકાત દેરવાલ મળે છે અને નામ-પાકોમાં એ રિવનિનો રીત કાચા કમ રહ્યા છે. જોઈ રીતે ચીનાઓની પજી કમળા અર્થો નાનિદા એકીવાડીમતા મજુરી ના દતી. તેઓ મંજાવા ધવજ પકેલા જાગતીઓના કરતા કાચો જોઈ પીળા નહી. જોડાન્ટીકે અંદરના આસિવોટી જેઓનાપર વધવાના છે તેઓમાં ચીનાઓનો ફેરસે કરવો એવો તો ખીલકાલ વજી સમાવેલ થશે કે નહિ એ તો હજી જોવાનું છે. પરંતુ તેઓના સંખ્યામાં વજી સુર જાગતના કાચો છે. આજે યોગ્ય, જુલ કે પીળા જાગમાં તેઓની મજુરી નથી મળી કરવો કે ખીલનના કારમાં સુદ જાગતને તેઓ કાચી રહ્યા છે. ચીનાઓમાં અમલો જરૂરે મળી નહી પતી પરંતુ એટલું ના જાગતીએ પુકીજી કાચા કે તો પકોટીનીઓનું સુદ મજ પકાત પ્રદાન હોઈ-રતાને સાચી મોટા મોટા ઉત્કર્ષો દતો અને આજે વજી કોઈની નહિ છે. કાચે કાચા જાગ મને હોય, મારજ કે તે સ્વતંત્ર નથી તેની ખાસીથી મદદ એક પ્રજામની જેમ નમજારી માટે યુગનામાં આવી રહી છે. તે હોઈ જાગને સ્વતંત્રતા અપવામાં આવી હોય તો તે વજી જોડાવું અને તેના ખીલકાલોની જાગતને નજા માં રજીવા અને ચીનના કરતા કાચો નહિ દોલ એટલે એ ચીનનો તરફ જાગતની મેજાવવાથી નહીજ જાગતનામાં આવે તો તે હોઈ જોના સંખ્યામાં વજી જાગતના ચીનનો, લાં “ચીનની એ મોઢામાં મોટી કમનગીએ એ વાજ નેન વિશે મેજાવેલ રસ ના તેની જાગતી પતો સખતતાઓ અને મંજી અને જાગતનાઓની દ્રષ્ટિ એ તેને નિદાજવામાં આવે છે” તો હોઈ જાગતી વજી મોઢામાં મોટી કમનગીએ વજી એક છે આજે જાગતી પ્રવૃત્તિને સુદ પકેલાં મો. ચીનના ના કરતા દતો તેમ જાગતી જુલને ચીનને વિષે જુલ કાચો દેવાથી રહ્યા છે. જાગત તેઓ નજર કમ કહી રહ્યા છે કે જે પાણી કાચી સાચે છે. તો પછી ચીનાઓ અને હોઈ જો તરફની વર્તણૂક માં જાગતના કાચો દેવા જોઈએ છે હોઈ-રતાને સરજી જાગત કરવામાં આવશે જાગતે તે પોતાનાજ જાગતી ધીરવી કાચીમાંથી જુલ મળે છે. ચીનની તેઓ (ખાનગી જાગતોને અને પાક કરીએ છીએ) પોતાની આ જાગતની પકીએ વજી પોતાના રજામાં મજાની દ્રષ્ટિએ વિચાર કરવાનું જાગતનામાં સોનીયેટ રજાવા અને ચીન પ્રવેશ તેઓના પકી જાગત દેવામાં નથી દેવા જુલની રીતે જાગ કાચા છે.

હોલિયાના હીંદીઓના પ્રવેશ અને ડરખાત સીટી કાઉન્સિલ

'સાથિય આફ્રિકન આઉટલુક' માં એક લેખક હોલિયાના કહેવાતા પ્રવેશના સંબંધમાં ડરખાત સીટી કાઉન્સિલની વલણપર લીધેલા કરારો લખે છે:

"અખબારોમાં પ્રસિદ્ધ થયેલા હેવાલોપરથી જણાય છે કે ડરખાત સીટી કાઉન્સિલ જામ શમીયનની એજન્ડા બલામજોને પણ કોઈક મારી દેવાનો પ્રયત્ન કરી રહી છે. તેણે સુધ્ધી પ્રધાનને માગણી કરેલી છે કે અમુક લગભગની 'મહાર હોલિયાનો' જમીન ખરીદવાનો હક પ્રતિષ્ઠિત કરનારો એક ખામ કાપડો ધુનીપન પાલામિન્ટ માં તાકીદે લાવવામાં આવવો જોઈએ. હોલિયાનામાં ફાલ વિક્રેત થઈ પહેલી રાજદારી પરિશિષ્ટિત વેલો, દક્ષિણ આફ્રિકાના હોલિયાની પોતાની ઉપરની ફાજની સુશીળતાના કારણને કારણે લશ્કરમાં જોડાવાની આનંદજન્ય જોતાં અને આજે તેઓમાં સામ્યવાદના ચિહ્નોનો છે જોશવર પ્રચાર થઈ રહ્યો છે તે જોતાં ડરખાત સીટી કાઉન્સિલની વચ્ચે જેટલી ગેરકલ્પ પહોંચેલી છે તેટલીજ સ્પષ્ટી અને સંકુચિત છે."

એક્સપ્રોપ્રોએશનના સંપાદક

સેનેટર એકગર ખુસા જે ધુનીપન પાલામિન્ટ ની સેનેટમાં મેટીવેલા પ્રતિનિધિ છે તેમણે મના શુદ્ધારના 'નારાલ મરકુરી' માં લીધે પ્રગણે પણ લખ્યા હતા: "સાથિય, નહીં ડરખાતની બહાર રહેતા હોલિયાની જમીન એક્સપ્રોપ્રોએટ કરવાની સીટી કાઉન્સિલ તરફથી થઈ રહેલી દીલ-માલ વિષે મારો આવામ્પ દર્શાવતાં એકાચારો છે. પરંતુ ખાસ કરીને આ કસ્ટોડીના વખતમાં હોલિયા અને હોલિયાની વચ્ચેના સંબંધ એક સાંપ્રદાય સંવાદ છે."

"બીજી આજુએ તમે મને તે કહેવાનું હોય છતાં એકલું તે રિવકારવુંજ પડ્યું કે (અ) એક ધણીજ પ્રતિષ્ઠિત નારાલવારના પ્રમુખપણા દેશ પેનાફ્રેશનપર મેટેલ એક જણીદીપણ શમીયન જેવા નિર્ણય ઉપર આવેલ છે કે હોલિયા તરફથી ધુનીપીયન કસ્ટોમીમાં બાય ઉપજનવે એવો પ્રવેશ નથી થયો; (બ) કે સમાધાનના સાધનોના પુરેપુરો ઉપયોગ થયો નથી; (ક) કે એક્સપ્રોપ્રોએશનની સુચનાયેલી નીતીમાં સાધારણ ગાણસ તંકુરતીની રિયલ શુધારવાને બદલે એક્સપ્રોએશનની નીતી રચાવવાનો હુથો પ્રયત્ન જુએ છે."

"એક્સપ્રોપ્રોએશન એ ધણીજ આકરી વસ્તુ છે અને તેનો આખરી સાધન તરીકેજ ઉપયોગ થયો જોઈએ. જ્યાં સુધી આપણે કાપડો ખાતગી મોજકતની માલીકીપર રચાયે છે ત્યાં સુધી કોઈ પણ આજુએ એવું કાગવા રેવું નાંદ જોઈએ કે તે અમુક જમીનો છે તેથી તેના કાયદેસર હોઈ અરક્ષિત છે."

"નહીં સુચનું છું કે એ આખી યોજના, તેની પાછળનો ધરદો મને તેવો સારો હોય તે પણ તે અન્યાય છે અને ડરખાતને તે અવધાર અને અપાય લાગ કરનારી નહિ નાવડે."

"અંતમાં હું સુચનું છું કે, એક્સપ્રોપ્રોએશન હોય મા નહિ તે પણ તે અમુક જમીનની છે અને દેશનાકરિયા હોય કરનાર ડરખાતની પાસેથી આ દેશમાં અને હોલિયાનામાં ફાલના જેવા કસ્ટોડીના વખતમાં મેટીલી ઉત્પાન કરવાના કરતાં જનરલ રજાકસને વધારે મારી વસ્તુઓની આચાર સંખવાનો મત છે."

"ખનવાએજ છે કે મારી ચિકિત્સામાં હું જુલ્યેટ હોઈ, જે કે હું એમ નથી કારતો. પરંતુ જુલ્યેટ હોઈ મા નહિ, તે પણ આપણા આ પ્રાંતમાં વસી રહેલી જુહી જુહી કોમો વચ્ચે અલક્ષ-આક વર્તીતો લેવા મુજબને એક નાટાલ વાસી તરીકે અને સાથે છે કે મારો અહેર વિરોધ દર્શાવવાની મારી કરજ છે."

એક એમ. પી. ના શુરસો

મીનલ કિવસના 'મરકુરી'માં મી. કે. એકટ, એમ. પી. નો પત્ર લીધે પ્રમાણે પ્રસિદ્ધ થયેલ હતા:

"સાથિય, ડરખાતમાં હોલિયાના પ્રવેશના સંબંધ માં સેનેટર જ. એચ. જુલસનો પત્ર મારી કસ્ટોમાં વાંચીને મને ધણીજ ચોંટા થઈ છે."

"આપણે ધણીજે છીએ કે સેનેટર મેટીવેલા કાલોના દિવાલની છે અને એ જાખવતો તેઓ કંઈ ધનવેરો થવાવતા નથીજ, પરંતુ બધારે તેઓ રચાનિક હોલિયાનાં, પુલનો લાભ કમને પોતાનો પણ વધારે કોઈ પુકારવાના નિરકાર પુલ પગલાંની દિવાલ કરવાની જવાબદારી પોતાની ઉપર સ્થાપી છે, બધારે હું કારે વડે કે તે તકલીફ માંગી રહ્યા છે."

"સેનેટરના પત્ર મુજબ એવું થયું કે એક ડરખાતવાસી કાલ દોડી ચારને પોતાના પરમાં પુચ્છતો જુએ તોય તેણે કલા પગલાં નાંદ લેવાં મારજ કે હોલિયાના પુલનાં સંકેતવેલું છે."

"જે સારો જાન, આખ અને રહેલું છે તે મારી રીતે સમજે છે કે પ્રવેશ કેવી રીતે થઈ રહ્યો છે."

"જુહીદીપાલીની એક્સપ્રોપ્રોએશનની યોજનાના પરિણામે વિષે હું સુચના નથી કરતો પરંતુ સેનેટર ખુસાના પત્રની સામાન્ય વલણ વિષે કંઈ છું."

ખાસ હીંદુ કોલમીરો કોણ છે?

મી. મણીલાલ ગોંધા 'નાટાલ મરકુરી' માં લીધે પ્રમાણે લખે છે:

"સાથિય, તમારા સુધવારના અંતમાં ડરખાત સીટી કાઉન્સિલ તરફથી હોલિયાની માલીકી ની જમીન એક્સપ્રોપ્રોએટ કરવાની યદ રહેલી દીક્ષલ લના સંબંધમાં સેનેટર એકગર ખુસાનો પત્ર મેં રચ્યો અને આખારની લાગણીથી વાંચ્યો હતા. પરંતુ શનીવારના અંતમાં પ્રસિદ્ધ થયેલો મી. કે. એકટ, એમ. પી. ના પત્રથી એટલોજ સખત આપાત થયો છે."

"સંઘના વિચારવાન ભોતોએ તે સમજવુંજ નહીંએ : સેનેટર ખુસાને હોલિયાનો કેસ ધણીજ નરમ સ્વરૂપમાં રજુ કર્યો છે અને જે પુલોએ તેમણે દર્શાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે એ ખંડન નહીં થઈ શકે તેવા છે."

"પરંતુ મી. એકટ તેનાથી મંચેન થઈ મના અખાય છે અને સેનેટર ખુસાને મેટીવેલા હોલિયા

ની હીંદીખાત કરે એવી તે તે મારાજ જેજ અને તે હીંદીઓના સલાહની તે હીંદીખાત કરવા ની ધુજતા કરશે તે તકલીફમાં આવી પડવાની એનેટર ખુસાને તે ધુજતા આપે છે."

"મારી રચનાની લાગણી અને અપા અને સ્વતંત્રપ્રતિપત્તા મી. એકટની હીંદી સામે નિરાશ દર્શાવવા તમારી મારાનો લાભ એવા દેવાની નમને વિનંતી કરવા મને પ્રેરી રહી છે"

"હોલિયાનો આ દેશમાં ચાનગંગ અને અખ-મતો એટલા મદન કર્યા પછે છે કે તેઓને મોરોતી ઉપમાં આપીને તેમાં ઉગેરો કરવાની મી. એકટને રશી બહાર નહોતી. હોલિયાના પ્રવેશના કહેવાતા યુના મારે હોલિયાઓ નહીં પરંતુ એ યુનાનો હોય તેઓ પત્ર મુકનારાઓએ તપાસની માગણી કરી હતી અને એક આવાધીશ ના પ્રમુખપણા હોવા નીમાએમાં કપીયો એવું કારણ છે કે હોલિયાનો પ્રવેશના પ્રવેશ એટલા બધા આદેશજનક મથાળમાં નથી થયો. બસકે એવું કંઈ નથી થયું કે જે હરેક દેશ અને હરેક આમોદવામાં કુલની રીતે નથી થયું."

"નાટાલને હતીદાસ સીદ કરી આપે છે કે હોલિયાઓ આ પ્રાંતની પલિયરણી અને આ-વાહીમાં કંઈ નહીંએ કમો નથી આપ્યા. પરંતુ હોલિયા મોરો તરીકે વસો ને એ વાત હજુ સીદ કરવાની બાકી છે."

"પરંતુ મને એ છે કે આજે જાણે પુલ જીવાને મીમરવળોને મનુખ બળ જેટલું મળી શકે તેટલું મેળવવાની જરૂર પડવાની છે તેવે વખતે મી. એકટ અને તેના જેવા નીચારો કરાવનારોએ આવા અનીયદેશના અખાળાં કાવનાં છું" મોહરે રાખ્યું કલાપન બરેલું નહીં મળ્યાં. મુજબ માની લેવું એ નરી મુખાંતા નથી કે આખાલ કરાવની પ્રતની સાથે તમે લેપરવાહથી અપમાનોનો વર્ષા વર્ષાએ રાખી શકો અને નાહીએ ધણીજે પ્રતે વર્તી રહ્યા છે તેવા વર્તવન તેઓ તરફ મળી શકે અને જ્યાં તેઓની મદદની આને મીમરવળો મો વીજળ થાય તેવા તેઓની પાસેથી આલીરોહ ની આચાર રાખી શકો? હોલિયા કંઈ શીદ્ય કાલમારો નથી. તેઓ તે પોતાપર પડી રહેલા જુલમોથી મીઠાજ રહ્યા છે અને તેથી આ પુલમાં તેઓને કંઈ રસ નથી પરંતુ, તે હું રહેવાની રજા થઈ શકું તે, મી. એકટ અને તેના મંત્રો હુનીય બધારે દારજ પુલથી પીતલ રહી છે બધારે દર્શાવતો મિનાતા. અચાજ વીનાતા અને કોઈ પણ અવવા રાજદારી કંઈ વીનાતા જે સાખ હોલિયાની સામે વીસ સાખ સર્વસાધીક અચીલેની તેઓ શરી અને મત્તા છુટી લેશે એવા જોડા લાગથી પચરા રેડી રહ્યા છે તમો છું ખજા શીદ્ય કાલમારોએ બાય નથી લાગતી રહ્યા ન કે મારાપણ. પરંતુ મને કલાપી મીમરવળોની આ પુલમાં કાર થઈ તે તે મોટે ભાગે પરતંત્ર પ્રત્યો તરફ રાજકરતી પ્રતના આચાર એઅકલી વર્તનના જ કારણે થયે, કે જે, આ પુલ મંદુની, મનુખત્ય અને જીવનમાં રહેલી સ્વચ્છ વસ્તુઓને ખાતર સાથે રહેલું હોલિયાનો દારો થઈ રહ્યો છે, તેના કરતાં નહીં કમલું છે."

દત્તી. આદલાયદેવીજ કંઈ તેમની સારીરીક તંદુરસ્તીનું માથા આઠવાનું નથી. હજીકતના તેમનામાં એટલી શક્તિજ નહીંતી કે જે તથા આદલાયદેવીના અધાગ પરિચય પછી પોતાનું સમતોચનાનું દાંતી રાખી શકે. હોંદના નેતાઓ ની સાથે મલકતો દરવાના સંબંધમાં વૌર-કપીનિદના એકસાજ પ્રતીતિથી જનવાનું પોતે માથે લીધું અને એ સુધવા નેતાઓને જુદા જુદા મળવાનું તેમજે કરાવ્યું ત્યારે તેમજે પોતાની શારીરિક શક્તિનું વધારે પડ્યું નામ આજેજી જાણ્યું. એટલે એટલે તથાકે તેમના રાજતંત્રીઓ બંદેર પારી મથા એમાં દેશી નરકન નથી અને એક નોરાય મથ મળેલો નાજુસ એવી રચીતીયા મથે તેનું બરબરી નાથે. તેના બંદેર મથે તે જુલાસે આપવામાં આવે. પરંતુ સર રેકેકે કોષ્ટનું નીસન જે તેના પામકેય બદ-રાતના બરબરના અધારેજ કમનસીબ ના કતુજ ન હોંદુરનાનથી તેમની વિદાયથી પ્રસંગે તેમજે કોઈથી ઉત્તરીઓથી વધારે કમનસીબ જન્યુ

મહારાજના બરબર ના સર રેકેકે કોષ્ટ પોતાની સાથે લાવ્યા હતા તેના બે બાજુ દત્તી. પ્રથમ બાજુ હોંદના અધિકારના બંધારણને કમતો હતો અને બીજો બાજુ હોંદના રાજવાળા કમા કમા સમાવેસમાં ફેરફારોને લગતો હતો. રાજ્ય મંત્રીની પોજના, જે કમાવાનું બંધ મથા બાદ પ્રજાજી વિશ્વારવાની હતી, તેના સંબંધમાં એટલું કહી શકાય કે જે એક મળાજ દત્તી, જે જન્યુ હોંદના નેતાઓ દત્તી નહીં પડ્યા એ વચ્ચેથીજ વધુ. દુકામાં ત આ દત્તી, લકવાનું બંધ મથા બાદ પ્રજાજી એ. બંધારણ વધારે મંડળ ઉજી કરવામાં આવે. આ મંડળમાં જે વગેરી હોય એક વગે પ્રતીક પ્રજાજીઓના નીચલી મેટલા તરફથી પ્રમાણસર પ્રતીતિથીતરફી મુંદા-

એલા રોહંતોએ જેટલા માણસોના બંદેરો હોય બીજે તમે જે દેશી રાજાનો હોંદના મુનીમનામાં એકસાજ કપુલ હોય તેઓ તરફથી નીમાયેસા સમયેના બંદેરો હોય આવી રીતે રચવામાં આવેલું બંધારણ વધારે મંડળ બાર બાદ આ મુનીમને માટે એક બંધારણ વધારે મુંદા કરે. આ બંધારણ મેકળ હોંદનું મુની-મન, જે પ્રતીતિ અને તેમાં દાખલ મથા હજીનારો દેશી રાજાનો બંદેર હોય, તે જે અનામન રાજવાળા આવેલી બાજતોના અપવાદ સાથે પુરું અને રચતંત્ર રટ પડેલી બાજત એ હતી કે બંધારણમાં જાતીય અને ધાર્મિક સમુ-મતીઓના રહાનું મારે બીટીસ સરકારને સંતોષ થાય એ જીતના મેકળ રાજવાળા આવે. બીટી બાજત એ હતી કે જે પ્રતીતિ અમુક પાંધી અમુકાર આ મુનીમનામાં રહવાને પોતાની અસંકલ દત્તોવે તેઓને તેમાંથી નીકળી જવાનો કહ રહે એટલુંજ નહીં પરંતુ તેઓનું પોતાનું અને હોંદુરનાનના મુનીમનામાંથી મકાડ રહેવા મેકળનારો અન્ય દેશી રાજાનો સાથે મેકળ જલને એક અધવા વધારે મુનીમને સમાવવાનો કહ રહે. બીજા સમયેમાં, માત્ર દેશી રાજાને જ હોંદના મુનીમનામાં દાખલ મથા બંધાર રહેવાનું મથા કરવામાં કહ રહે એટલુંજ નહીં પરંતુ બીટીસ હોંદના પ્રતીતિ પછી તેમાં રહેવા પા નહીં રહેવાનું મથા કરવાનો કહ રહે

આવી રાજાનાતો કિલકાર અને અમલજી અતીવાય પરીજામ હોંદુરનામાં પાણેનાતો રચાવવાનુંજ અને બાંધકતના જેવા રાજવાળા પરી જવાનુંજ આવે અને હોંદુરના અ માત્ર એક વાંકેમોલીક આકૃતી તરીકેજ રહે આવ્યા હોંદુરનાનના બાજવા પાણવાનું રીતીતરી લેવાને સાચા એ આપવામાં આવી હતી કે

આ રીતે મળણ પારી નાખવામાં આવેલું હોંદ નું મુનીમન અને દેશનાં રચવાયેલા અન્ય મુનીમો સ્વતંત્ર રહી શકે. પરંતુ એ સ્વ-તંત્રતા પછી ખરી અને અસરકારક કહ કે કેમ એ ના એક પ્રશ્ન રહે છે. સ્વતંત્રતાની ખાતી પછી જાતીય અને ધાર્મિક સમુમતીઓ પ્રત્યેની બીટીસ સરકારની જવાબદારીઓ પોગ્ય રીતે પળાય એ હરતેજ અપાદ હતી એ તે આવેલો જોઈ સુધા. એ જાતીય અને ધાર્મિક સમુમતીઓ પ્રત્યેની જવાબદારીઓ પછીજ તથા થટ મથ રહે તેવી છે. ખરી સમુમતીઓના વાજબી કમા સુધી મેને સંકુચીત પછી કદી શકાય અધવા આ દેશમાં કુંકે મુદતને માટે અધવા રચાતો મલવાટ કરી રહેલા અંગ્રેજોની આતંક અપ્રમુલ મારણીઓ સુધી તેને સંબંધ પછી શકાય. એ મથે તેમ હોંદ પરંતુ આ જવાબદારીઓ હોંદની સ્વતંત્રતાને કાપી રહેને બીટીસ સત્તા દત્તી રાજવાળા એક સંકેત પારી થય પરી હોય. ખાત કદીને બંધારણ વધારે મંડળના નીચ જામના સમયે મકાડનાઓ તરફથી નીમનામાં આવ્યા હોય અને તથી તેઓ બીટીસ સરકારની સેવામાં કાજર હોય. એ જોવાં આ પરીજામ સ્વાભાવીજ આવેલુંજ હોય. એટલે જો આ જાજના રીતીસામ હોય તે હોંદુરનાને રાજકીય સ્વતંત્રતા અપાવ પીના હોંદુરનાનના જામના પરી મથા હોય કપીકતના વાગમના પરી જવાના પરીજામે તેમજ સમુમતીઓના મંળમાં બીટીસ સરકારની જવાબ દારીઓના પાલનના પરીજામે પરદેસી અધર અને સત્તા પછી મોટા પ્રમાણમાં દત્તી રહી હોય અને આપણને બંને બાજુથી મોટા થટ હોય.

અધર્

મીયરબેંક ઈન્ડિયન રેટપેયર્સ એસોસિએશન

મીયરબેંક ઈન્ડિયન રેટપેયર્સ એસોસિએશન ના પ્રમુખ સમે છે :

મીયરબેંક ઈન્ડિયન રેટપેયર્સ એસોસિએશન જે મીયરબેંકમાં હોંદાઓ માટે દાણકીય રકામ માટે ઉચ્ચેમમાં સેવામાં આવનાર રચામાં વસી રહના હોંદાઓનું મતીતંથીય કરાવે છે તેના પ્રમુખ તરીકે હ નીચેની વિગત જણાવવા છું.

મીયરબેંકમાં હોંદાઓ માટે દાણકીય રકામ થાય તેની સાથે હોંદા વતનારાઓએ વિરોધ ઉઠાવેલા એકાજબી જાણ્યા છે પરંતુ તેઓના વિરોધના કારણે સમજવામાં આવે તો સુધવા વિચારવાન કોઈ તેઓને લાભ સમજી શકે.

આમાર વિરોધ હોંદાઓને માટે રહેલાઓની બંધરવા થા તેની સામે નથી. પરંતુ જે જાતીય રીતીઓના કારણે હોંદાઓ તે તેઓની

પાસેથી ખરીદી લેવા માગે છે. મુનીમનામાંથી આ લગામાં વસતા સમયા હોંદાઓને કલક કરવા માગે છે. દલીલ કરવામાં આવે છે કે તેને માટે કોઈ લગાજ નથી કેમકે પ્રથમથીજ પ્લેનીંગ ખરાબ રીતે થયું હતું. મથે તેવી ખરાબ રીત પ્લેનીંગ થયું હોય તો તથા પરી જાણુ પ્લેનીંગ કરતી વખતે દવાન રચનાઓ અને અન્ય મેકળપણેના તેમાં સમાવેશ કરી શકાય, વળી આ મીયરબેંકનાં ટાઉનપ્લેનીંગને માટે જવાબદાર હાજુ છે. આ જોવાં કાવદો નથી કે અમુક લગામાં જમીનનો મોટો ભાગ મરાવનાર પોતાની જમીન વેચવાને તેના કુકટા પાટ ત્યારે જો કુકટાનું પ્લેન તેજે સમાધીસી સમક્ષ રજુ કરવું જોઈએ અને એ પ્લેન વુ એવાને એમજ પાસ કરી દેવાય છે કે ટાઉન પ્લેનીંગના સુધવા નીમનાનું પામન થયું છે કે

નહી તેની ખાતી કયાં બાદ ત પાસ કરવામાં આવે છે. હાલ ૧૯૩૨ પડેલાં એવી જમીનો ના કુકટા પાકવામાં આવ્યા હશે તેને માટે મુનીમનામાંથી જવાબદારી લેવાનો મંડાર કરશે. પરંતુ તથા વધે પડેલાંજ મીયરબેંકના મથા બાજમાં જમીનના કુકટા પાડી મુનીમનામાંથી મંજુરી માટે તે રજુ કરવામાં આવ્યા હતા અને એ લગતો પછી કલે ખરાબ રીતે પ્લેન મથેલો કાવવામાં આવ્યા છે.

ટાઉન પ્લેનીંગ કરવામાં મુનીમનામાંથી કલેવુક રેક કરેસ, બાર કારખાનાઓ અને બીજા રોડ, મઠાં એવનુ, મરદલ રોડ અને મોરસ રોડથી મેરાયેસો ભાગ એવાં એમ હોંદા રક શકાય છે. આવી જાતના હેકેમકે બેકબાય ને માટે મુનીમનામાંથી કું બચાવ કરશે.

બીજા રોડ વિરોધી મેરાયેસો લગતો છીડી

કાલિન્સીના કહેવા મુજબ સારી રીતે પ્લેન ચલેલો છે. એ લતાના છંદ ખનાવવાનું કારણ આવું છે કહે ત્યાં દર્શન કરાવવાનું નથી તેના મેટા ખાકા પડેલા છે.

કેરેલુડ રેલ કોસમાં જમીનનો મોટો કામ રેકાર્ડેસ છે. આ રમણ દાક્ષિણ રહીમને માટે પલ્લુજ આદર્શ છે. આ દેવળ દેવળ અમુક મોઢા તરફથી થીક દોડમાંથી પેલા કુપ જાવવાના એક સાધન તરીકે કુપમેયગમાં લેવાય છે એ વિના તેની એ સીટી કાલિન્સીને કોઓ માટે જે વિસ્તાર જગ્યા ખાલી રાખેલી છે હાં ખસેડતી અધિકૃત નહીં મળ્યા.

સપ્તા કારખાનાઓ એક રમણે દીવા નોમ્લે તેમાં એ સીટી કાલિન્સીએ આ લગા માં રહેલા મારે કારખાના પશુ કોઓમોના કાના માં પાસેડીને ત્યાં દાક્ષિણ રહીમ કરી દેલ તે પશુ કહ્યું 'મોહું' નહેલું. મોહરમેકમાં વિશાળ કોચા ખાલી પડેલા છે. લોલોગો માટે કાલિન્સીના પાસે ૪૦૦ એકર પડેલા છે તે

ઉપરાંત ૧૧૫૦ એકર છે જે દાક્ષિણ રહીમને માટે લાયક છે. ઉપરાંત ગીલ પશુ ૨૦૦ એકર છે કે જે અધિકૃત મોટા જમીનદારને ફરતક છે અને તેઓને ૧ મહિન્સીએ વેચી દેતાં કરી અડધા અડધે તેમ નથી પરંતુ આ સ્થળો જમીન કાલિન્સીએ નથી નોંધતી તેણે તે સેમેશિયનની નીચી અગલમાં મુકવાનો નિયમ કર્યો છે.

મારી એક્સપ્રેસિયોને દાક્ષિણ પ્લેનમાં રવાના કરી તેમાં રજા વીજેતે મારે જરૂરી જગ્યા મેટરો જમીનનો વામ આપીને નહદ કરવાની ખાતો આપી હતી. પરંતુ દાક્ષિણ મોહું એ આપી જમીનના લાક લેવાની બલામણુ કરેલી છે.

આ અમારી ખાલુને દેલ છે દીટી કામનું પ્રતીતીપીત કરાવવાની કાલ પશુ રાજકારી સરચા આ મોજના અમારે માટે સારી છે અને તેને વધારી લેવા નહવાય છે તેમ અમારે માટે બાલવાનો તેને કહ નથી અને અમને તેનામાં વિશ્વાસ નથી.

દક્ષિણ આફ્રિકાના ટુંક ખબરો

જુલાઇ હિન્ડીકેપ

આજુ સામનું સુમાર હિન્ડીકેપ જે વાંતી મોટામાં મોટી પોડોકોની ચરત રમાય છે તેનું સ્વરૂપ આપણાં મંચે કરતા વ્યુજીન હતું. લોકોને સમુદ્ર આગળ વાંતી પેચી ભાગ્યા વાગ કરેલા. આવક પાડક કોલોલ-૨૫-૦ ની મધ હતી ન્યારે મધ સાલ તા. ૧૧૨૭૨૮-૧૦-૦ ની મધ હતી. ધરકરી મળ્યોના મોટી મેખા હતી. પોડોકોને જુલેસે મોટી જાણમાં રાખી જામ દોષકરું વેર વાળવા જનરલ રમકસે દેલન ૭૦૦૦ રંગરો માટે કરેલી મામણીનો પ્રત્યુત્તર આપવા પ્રચારકાપ' રાહ ચલું હતું. તેજ દાણે જનરલ રમકસે નીચે પ્રમાણેનો સંદેશો બોલકારક કરી હતો જે પોડોકોના મેદાનપર મંગળાઓ હતો: "મારા જાવા, એક મોટી રુરત તરફ નમારી યજિત અને ઉત્સાહ વાળવા હું કહેવાતો છું. એ રુરત પશુ અમલની છે. તાના બલો આપણા દેશનું પાલિ અને મામપ-અર્તાલું લાવે છે. જેને આવર જીવન જીવનું કાર્યક છે એ સુધારી વરતુએનો એક આપી દેવાના ન હોયએ તા જીવ આપણીજ છે. પરંતુ માગ મળીજ લાખો અને વિષક ન તેને માટે હિંતવ અને સહનસાહતની જરૂર છે. આપણા મા-રદસા કેવલુ દીપદાણુ આપવાની જરૂર રહેશે. આપણી સાકતને આપણુ કહે વેકરી ન માગીએ. આપી આજુ જીવન કરી માજી અરજ રહે છે. તેમાં ન હોય રાતની દોષ તે સુધણુ અને માગીએ છીએ. અમારે માગસો નોંધએ છે. આપણા કસ્ટરને માટે ૭૦૦૦ જનરારોએ નોંધએ છે અને અમારે જાઓ પશુ નોંધએ છે. જામની માલ તમે કોચી તપી, કહે અમલના રામ જામી જરૂર અને ટકમકરું વેર વાળીએ."

પેટાસપર મુકાયેલાં વધુ કાપ

મોટરો અને મોટર સાઇકલોને જ મુખ્ય ૪૦૦ માઇલતા પેટાસ કુપનો અપાતાં હતાં તે કહે એગરરને માટે ૩૦૦ માઇલનાજ અપાતાં થયાં છે. લોરીઓ, કીકીયરી પેન, ખસેલ વિગેરેને કહ્યું મુખ્ય ૮૦૦ માઇલના કુપનો અપાવાનું ચાલુ રહેશે મોટર અને સાઇકલ વાળાઓ કહે દિવસના ૧૦ માઇલની મુસદ્દરી કરી ચાશે. એકસપ્રાપ્રોએશન સાથે રીપરસાઇનના મુકસીએનો વિરોધ

કરળા સીટી કાલિન્સીની એકસપ્રાપ્રોએશનની પોજના સામે વિરોધ દર્શાવના રીપરસાઇઝ મુકસી સોસાયટીના એક મીટીંગ મવા રવીવારે મી. જી. પુલેનના પ્રમુખપણા દેલના મળી હતી. આ મોજના કે જેથી એ મમજીએ, એ મદરેસા, જન્મ જાલતાન અને એ પાલિત રરમાદી તેમજ રવાપિત લાંબોને તુલસાન પહેલિવાતો જાવ રહે છે તેની સામે વિરોધ દર્શાવનાર વડા પ્રધાન અને જાહેર તંદુરસ્તી અને તાજાખાતાના પ્રધાન પર તરો કરવાનો અને કામચો લખવાનો તેમજ એ તારની નકલ વાઇસરોય અને હોલના નેતાઓ પર મેકસવાનો કસવ થયો હતો.

એક્ટ આજમાં પ્રીમીએશનની નવી ગોઠવણી

પુનીશન-પ્રોડેસીવાની સરકારે એક્ટ જોજ માં જુલાઇ તા. ૧ લીથી પ્રીમીએશનની નવી ગોઠવણી થઇ છે. એક્ટ જોજ રાતીવાર સિવાય ના દિવસોએ સવારના ૫ થી સાંજના ૬ સુધી જુલેડી રહેશે; રાતીવારે સવારના ૫ થી પેયરેના ૧ સુધી જુલેડી રહેશે અને રવીવારે પ્રીમીએશનનું રેશન ૫ થી રહેશે પરંતુ પાલ અગમની ખાતતાને ખાત દેવાને એક આરીસર રહેશે.

હિંદના સમાચાર

આરીસાના માછ વડા પ્રધાનની ધરપકડ

ન્યુ દિલ્હીથી જુલવાર જુલાઇ તા. ૧ લીને રહેશે તાર અખાવે જે કે આરીસાના માછ વડા પ્રધાન મી. ખીજનાથ દાસને તેમણે કુંક મુદતપર કહેલાં એક લાખને અંગે સંરક્ષણ ના ધારાઓની હામે પકડવામાં આવ્યા છે. સી. ખીજનાથ દાસે ૧૯૩૯ માં કામેલના અસહ-કરના કરાવને લીધે પ્રધાનપદ છોડી દીધું હતું. ૧૯૪૦ માં સર્વોચ્ચ જમીની લકતમાં જાગ લેવા માટે તેમને કેદ કરવામાં આવ્યા હતા. ૧૯૨૪ થી ૧૯૨૭ માં તેમણે હિંદની ધારાસભામાં પ્રીમ-પેન્સન્ટ પાર્ટી કળા કરી તેના નેતા બન્યા હતા. ૧૯૨૭-૩૨ માં તે રાષ્ટ્રિયપક્ષના મુખ્ય અને નેતા હતા. ૧૯૨૮ માં ઉત્કળમાં મળેલી કથળા પક્ષોની પરિપક્વતા તેઓ પ્રમુખ બન્યા હતા. એ ઉપરાંત એપ્રિલ ૧૯૩૯ પાલીમેન્ટરી સોસાયટીના મેજાજ ફેરેશન જોર ઈન્ડિયન એગ્રીકેલ કોમિટીની એક્ઝેક્યુટીવ કમીટીના સભ્ય હતા. મુખ્ય અમેલો 'નરાજ વીટનેસ' ના માછ તાંત્રી

ન્યુ દિલ્હીથી જુલવારમાં આવે છે કે લેક્ટે-નન્ટ-કરનસ કૈસમન્ટ મંગ, જે મધ્ય પ્રદેશમાં લીટી સરકારમાં પબ્લીક રીલેશનસ આરીસર હતા, તે જાન તા. ૫ મીના એક આક્રમી મગાઇ પાલક મળ્યા છે. લેક્ટેનન્ટ કરનસ મંગ અમાલિ 'નરાજ વીટનેસ' ના તાંત્રી હતા અને પાછળથી ખીલના 'માવોતીવર'ના તાંત્રી બન્યા હતા.

વાઇસરોયની એક્ઝેક્યુટીવમાં અમેલો ફેરફાર

હોલના વાઇસરોયની એક્ઝેક્યુટીવ કાલિન્સીમાં સર શીમ્સ ખાન નુતની સંરક્ષણ ખાતાના સજર તરીકે નીમણુક તરફર મધ છે અને હિંદના સરસોનાપરી જનરલ સર આરમીનલ્ડ વેરસને મોરોએજર તરીકેનું પદ આપવામાં આવ્યું છે. કાલિન્સી જે બાર સખોની હતી તે ૧૫ સખોની થઇ છે અને કટલીક નવી નીમણુક મધ છે.

આરીસ વોર કેમીનટમાં હિંદના સરચા

ખાંડીસ વોર કેમીનટમાં હોલનાના પ્રતીતીથી તરીકે તાર રામરવામી મુક્તીવારની તીમણુક કહ છે અને પેસીટીક વોર કાલિન્સીતમાં હોલનાના પ્રતીતીથી તરીકે નવાનરના મદારાવની નીમણુક મધ છે.

અહીંતી કીદમ રરાર શાન્તા આપને અકરમાલ

તલ્લીની શીદમ રરાર શાંતા આપને લાકોર તા રહીકોમાં શીદમ ઉનાડવાનું કામ ચાલતું હતું ન હરમીયાન અકરમાલ નામે હતો. તેણીને જાતી અને મળાં ઉપર જખો સાથે મેયો દોરપીટમાં ખસેડવામાં આવી હતી. એન જખાવવામાં આવે છે કે એક સીનમાં તેણી એક બળદવાડી ખાસની એક હયા આસન ઉપર બેસી દાંડતી હતી પરંતુ આ સીન શીદમમાં ઉતા-રખ તલલામાં આસન તુટી પડ્યું હતું અને તેણી પડમાં નીચે કચાઇ જતાં રહેજામાં જતી થઇ હતી.

યુદ્ધના ખખરો

અધિવાસના કરાવ ૪૭૫ વિરુદ્ધ ૨૫ મતે ઉડી ગયા

સર મેન ગોરડો બીસને પ્રોટાની આમતી સભાના રાજ્ય પરી ચપાઈ મધ્યાપરને મુક ચેચાલન કરવાસેમો સામે અધિવાસનો કરાવ મુકમે દવા. તે ચપા શુકારે લાખી ચર્ચા યથા બાદ અને ન ચર્ચાએ જાળા ખુલાસો કરી બાદ ૪૭૫ વિરુદ્ધ ૨૫ મત ઉડી ગયો હતો. બી. ચર્ચાએ જાણવું કે આપણું લોકો સરખાવના ઘણું નેરેમાં હજુ પરંતુ પાછળથી શુ ખાલી મહુ એ કહી શકાઈ નથી. કરણ ચવાને મુકમ હેરે, જાદા ૩ મોશીનદની અપાનો હતો એ સત્યાગ્રહના અપાળના તમજ કરી કે સો કરાવ દોષકનું વશ્ય કરનારો સેનાપતિ જનરલ આ- માનલેક તરફથીલ કરવામાં આવ્યો હતો અને તે અપાળાનો હતો. બી. ચર્ચાએ આમજનું તારખ એ હતું કે આપણે તે સપાઈ કરી ચુક્યા હતા અને સરખાવ પણ મુકમનથી ઉતરે તેવું નહોતું પણ જે મધુ ત દેવપેએ મધુ કે જેમાં કહ્યું ચાલી શકાય નથી. પરંતુ મધુમાં તેમણે રહી કે આપ રખત મુક સંવાલકો ઉપર સંક્રાંતો કરાવો અને તેમણેની રીકાઓ કરવી એથી કુનીયતના આપણી પોતાનીજ દારી યાવ છે. અંતમાં તમણે કહ્યું - એથીમાનાં આપણને મએલી ખેડો, બી. લીપીપામાં આપણી યએલી દાર અને અમેરીકોના કીનારો આપણ મદદગત યપરે સંખ્યામાં કુળતા દોષા કરતાં મધુ કૂ વિષાસ પરાયું છું કે બીચરાઓએ સામાન્ય બધા આ સંતેજેમાં પ્રેસીડન્ટ રૂઝવેલ્ટની પહેલી મુલાકાત લીધી સાર બાદના એક વહેમાં મજબૂત સંધરેલા છે. નજુર પડતા નો, એનુરીંગ બેકમે (મજુર પ્રધાન બી. આરવરટ બેરીન નહ) ચર્ચા કરમાપાન હતું હતું કે આપણા વકરને લગનાનું પ્રોત્સાહન આપનારી આજ વરત જે આપ ને કે પાકોમંદના તમામ પ્રાંતનાંવિષય તેઓએ દર્શાવે પદાસ્થાપન પોતાનું બનવું કરી રહ્યા છે એના તેઓને ખાતો આપાય. બી. ચર્ચાએ બાલ પાસિન્ટની ચર્ચાઓમાં છત્રી મત પરંતુ દેશને તો પક પ્રધાન મુદ્દા છત્રે લાવી ચકારે પડી છે. બાદે મ પક પ્રધાન એક પડી એક ચર્ચાઓમાં જીવતા બધા છે અને એક પડી એક સમાકઓમાં દારાવ મળે છે. બી. દાર બેલીકા (સરવજ પદાના સખ) ન હતું કે એ તમે કુમવતું બધા એણે આક્રમ કરશે અને અમારુ પણ વધારે પડતું આક્રમ કરશે તો તમારે આક્રમ પદારથી કરશે. આપણે તો તપાવના એકલું દવાઈ અને હરીવાઈ બધા મરણવા દાન તો આપણુ 'પ્રાંત એક વેલ' અને 'ફીલ્ડ' મુકમથી વાંદ કીત આમણુ 'પ્રાંત કુલીન' ને દુષાઈ દાર અને મેડીટરેપાન મી વકર જુલોઈ રંચાઈ દેશ

અલેકઝાન્ડ્રીયા તક તો?

નંદાનું 'ટેલી પ્રેસીડન્ટ' અને કે કે નો અલેકઝાન્ડ્રીયા આપણા હાથમાંથી તપ તો મેડીટરેપાનમાં પ્રોટાની વ્યુદ્ધ સ્થનાને વખરે તપ રહ્યો સાચો. ન સામે પ્રોટાન પુર મેડીટરેપાનમાં સચુક મામંપરને પોતાનો અંકુલ પણ પોતા પ્રધાન્યમાં શુનાઈ દેશે. આ આપો બાગ અગત્યો ન. માત્ર સચુકમાંપીજ નહિ પરંતુ જાળી મામંપી પણ નામેકઝાન્ડ્રીયા સારી રીતે રહાયેલું રચણ છે. મુક શરૂ થયું સાર બાદ તેના મરણખના વાળી પણ મજબૂત થયા છે. તેમ છતા ને લખે કે કે ને અલેકઝાન્ડ્રીયા ખડે તો મેડીટરેપાનનું આપુ નાકાદળ મુએક કનાલમાં ખેંચી લેવાની જરૂર રહેશે એવું ચારી લેવાની જરૂર નથી. ખેડે સમક, હાથે અને બીરુથી પણ તે આરકાનક રીતે કામ કરી શકશે તો કે અલેકઝાન્ડ્રીયા જે નાક ફળું મજબૂત મધુ કે તેના કિટલી સગવડો હાં નહિ હોય.

ઈર્કાના પ્રોટાનમાં વિશ્વાસ

આંકોસનું 'તરકીર કકપીપાર' પણ લખે છે કે "નાલીપાક પનાનું કંઈજ મરણ નથી. અમેરિકાની આમતી ૩ પાછળ પ્રોટાન પોતાનું બધા પાટુ મેળવી લેશે અને આપર મુક સહી લેશે. મરકા નાક મધુ તથી શુ તેના ચર્ચા કંઈ એવો નથી થતા કે કશુંક મધુ. અને કશુંક પણ તપ તો તેથી સોદા કંઈ નજાનું નથી પડવાનું. અને મેકેટાસના, સીરીયા અને મરાક આપમાં તપ લોગ શું. તેથી કંઈ એકો મુકો આંત આવી મપાનો છે." પુત્ર કીનારપર દરેપીકે ચર્ચેલા જાહાને મેકેટાસની મેનલમાં મધા સોપારે એક મીઠા મદાજ દારપીકા મધુ હતું એક રીકાનું જદાજ પણ એજ વાગના રવીનરે દારપીકા મધુ હતું અને એક મેકેટાસ જદાજ પણ ચોડા ફિરકારે રારપીકા મધુ હતું. આમોગ કે નીની દારિલુ જદાજ રારપીકા મધુ હતું ન મેકેટાસની ના નંદેલી નજહી. મારાકારની તાર અને કરણથી ૨૨૦૦ માસ છે.

ઈર્કાની સંકલ

નાજીના સેનાપત રામલે નલેકઝાન્ડ્રીયા હતુ પર કહ્યું નથી લંકણું 'પ્રાકમ' લખે છે કે કશુંકની સરકારની રિમાઈ હતુ મંજીર છે કશુંકપરના મરી સંખ્યાના આક્રમણી પાછળ મધુ પુરે અને કશુંકના તેના સંજી છત્રી લેવાની એ નવાન પોજના રહેલી છે. પ્રાંતક અલેકઝાન્ડ્રીયાસેનાપતી મીચરાત તપ રકરક હતુ તરપર છે બાં રાવતથી એકલી સહેલાઈ વી રાવત અને એક એવમાન લક શકાનું તરતી સહેલાઈમાં અલેકઝાન્ડ્રીયા તક ચાલુ એમ જાણવું નથી.

રસીયા

સેનાપતી રસીયા મંજીરે મધુ તપ છે જાવનાએ સંવરકાપાત કપરે કાવી જાવના

મધી રહ્યા છે. રસીયાના અપાળારો સેકન્ડ કન્ડ એકલે કે લકાઈના નેવે મોખરે હોયો દરી નંમંતનું બધા તોડી પાકવાની મામળી કરી રહ્યા છે.

વિવિધ વર્તમાન

ચીનના મુકનું છું મધુ

ચીનના અપાન સંધિત મુકનું છું મધુ મંજીર વાર તકાઈ વા. જ મીએ ઘાં મધુ' એ દિવસ ચીનની હાલમાં રાજધાની ચુ મકોનમાં સરકરી કપાલો થી જવવામાં આવ્યા હતા ચીનના અપાળારોએ એ દિવસે ખાસ આજ પ્રસિદ્ધ થઈ હતા.

પ્રેસીડન્ટ રૂઝવેલ્ટે મારકાલ ચીવાંગ તપ લેકને ખાતી આપનારો સરેશ પદાનો છે કે સંયુક્ત મીચરાતો સમરત કુનીમામાં સાંધિ, નવા અને સ્વતંત્રતા સ્થપાય હાં મુકી વિશ્વ પ્રાંતને બારે ચીનની સામે રહી વકવાનુ સમુદ્ર રાખશે.

ચાલસ ચીવાન કાવ મીએ એક ટરિકામાં જાણવું હતું કે અપાન એકલું પડી લાંબું છે તે સાચુ વધ તરિકા મધુમાં તેલે જાણવું કે ચીન પુર ખંડપરની તકાઈ સંક્રાંતો અને અપાનને વાગા કરશે અને બીન અને સોની મેકેટાસની તપ લકાઈના પારો મીચરાતોની સકાપાત નહિ અને આપારી બીએ પરંતુ અમારે અમારુ મોલાનું સંજાની જદાજ મીચરાતોને લાપ મધુ પારો

જાપાન શું કહે છે

અપાનના વકા પ્રધાન જાવત દોષેએ એક મિચેન માં જાણવું છે કે પુર મેકેટાસની અમેરિકા અને બેરીકોના અસર હને નાજુક કરે દેવાઈ એકલે ચીનના ચપાઈનું સમાપત મધુ સારો ચુંગીનના અવતની સોગ રહેલી અસર મધુ અધે નાજુક કરી નાખીશ અને નેગીવમાં ચીનની શક્તિ સરકારને મજબૂત કરવાની અમારી લીનીને તજીશ. અપાન, ચીન, મજબૂતો અને સીવામ વચ્ચે સરકારની નીતી અપાળાર કરી પુરે ચીનીયા મદિ એક સુંદર નાક નાકના તપાવનાને અમારો દ્ર નિશ્ચય છે.

ઈર્કાની કરણ આપેલા ૪૦૦૦

સંજરતીએ

કશુંકની ૧૦૦૦ પુરોગીવન બી અને ખાજક ધીજરતીએ કરણ જાવત તેઓને કરેપી કરી સવરક નહિ દોષાની ખાવતી પરેમાં તેઓએ સમાવેશ કરા સકારે અપીસ રહી છે

ચાપાની ઉલેલા માર્કિન્ટ એકના પર્વત

સીચીલીમાં અવેશ માર્કિન્ટ એકનાને જાવત મુખી પર્વત ૩૫ કશક વર્ષા સંગી કકવાના મંજીર પારે રામથી ખખર આપવા હતા.

વકર પદાના નવા રેકરેટરી

નવા ખાતોના પ્રધાન સહી આપવા આવુ એ મકામ એળીક પાપા, એ કીચાઈક થયા છે, તેની જમણે વકર પદાના રેકરેટરી નીમાયા છે.

સુકાપય મે ષેરક વીચીમાં

રૂરે પેરીસના રેડીપાકથી ખખર આપવા છે કે મી, સુસાપમંદ બોન હાલ પેરીમાં કશુંકના કશુંકપરના ચીનના બીકર તરીકે છે. હાંની ખાતારીની કકવમાં જરમન અને ઈટાલીની સરકારોએ અપાળેની મીચરાતની મકળુને માટે તે સરકારોને બીચારે માનવને તેના સ્વકરેલોના તેમણે મુકાલત લીધી હતી.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાણંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદરત સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન
કુદરતમાં અને મીઠામંડળમાં ખાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાં કેલસાના ધુમાડાથી બની તાલકાળીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ
મરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ઠંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, ટીલરૂઆ, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા હાયક છે

જાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી બગત, પટોસી, મધન
ધાન્ડઆ, અઉરત, બાલી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, મરખા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પશ્ચ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાણંતોના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ્ડ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફેલ્યુટ, સરદાર ફેલ્યુટ, શાંતા ફેલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
જાતના) યંગ ઇન્ડિયા, ગ્રામોફોન, હિન્દુસ્તાન, હચીન્સ, ઓડીયન,
(ઇન્ડિયન રેકૉર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો ■ લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬
,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રોપ્રાયટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯ એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્ગોલન (૫) રાજનતંત્રી (૪) મરહુમ રાણી (૫) કાલી (૪) રાધીકા (૩) લીલાલી (૭) મંદકાર (૫) સીના અંબેન (૫) માઝી સલાહુદ્દીન (૩).
મરહુમ ખ્યાર કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહમ્મદ ખલીલ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16457.
કાલુ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ ખ્યાર કબાલના છેલ્લામાં છેલ્લા સામનોનો સેટરફ
રેકૉર્ડ આવી ગયા છે. વહેરો તે પહેલો

N. ખ્યાર કબાલ

- 16404 ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના પુનર્ગોલન
- 16411 એક રોલે ફિલ્મના
- 16416 ખાલમ સંત્ર મહા મહા અંબેન કમારી
- 16428 મદનિકા મુસાફર નુ મેરે કમરે ફિલ્મ કરના
- 16434 દજારો કિં ગમે સેજાન વેલી રોનાક મે મેકરીયા
- 16433 મદમતુલલીલ આલમીન
- 16447 મીલીન મંબે વે એક ખુતે
- 16452 એ મીલી કિન્કે દાસે મીલાહેતે મે
- 16473 વેલ્લીલકો લાલમલી
- 16450 ફરમાર મુસલમાનો.
- 16443 દલકે મે આજ એકમરે આલી
- 16489 ફરમાન પરો
- 16467 મેરા મન મોસે મીલી
- 16480 મુજબ દારે મદમતુલલીલ મરનેજી ખુશી મે
- 16490 પારો સલ્લેઆલા પારો સલ્લેઆલા.

R.L. મરહુમ રેકૉર્ડ

- 316 અંબા મદુલીકા મોહાકા
- 301 અંબાકા અલવા
- P.E.
- 27 સલાહત કમરત મીલાલ
- G.H.
- 4764 અને 4765 મે રેકૉર્ડોનો સેટ
- અંબાકા કમરત પારો પીલાનોકા મોહાકા
- 4780 જુલ મે સાર મેખાને મે
- 3164 રતના સલાહત
- 6677 દેરા અરખ
- 1740 વુમ દો અલ્લાહ
- F.T.

- 12127 રિવાલત દલરત અંબીર
- 12907 દે સખાવત
- 12781 તોરતી મોહમ્મદી

ફરારીદ દીન

- 7791 મમતસીબીકા સરદાર જુલ મતા મે.
- 7742 સદા પાર સામકે.
- 7593 અરખ મે તારો મે મેસે માંદે અનવર એક મે

ફરારીદ આલમ કબાલ

- 16470 ઉસને દરવાજોએ અલમન કાલુકો
- 16449 તરવીર નખી આંબેરો દીલમે ઉતર આમ
- 16441 તરવીર મોહમ્મદ મે દીલમે.

16270 ઉસને દરવાજોએ અલમનકાલુકો
આસ્ટર ફીલીપ્પીન

- 16412 પા મોહમ્મદ ના મોહમ્મદ
- 16412 ખબર આ સીતમત
- 16261 જુલમ મજ મે કલપરમે
- 16340 અપને અપને પાણી રોલત
- મોહમ્મદ ખાલીલ કબાલ
- 16426 પપા અપની તમરમાં મોલાએ તપા
- 16433 સાંવરના નદી રૂકો
- 16312 કમારા નખી મમ મરહુમપાલા
- 16221 સામી મુમે પીલાદે
- 16366 જુલમતી મે મજાન
- 16379 રૂકા મે વાલ લોમ

F.T. આસ્ટર અખદુલ રેજા

- 12656 મે પીલેલી આલમી
- 12620 વેલ્લીલકો ખુલ
- 12254 મે મલામ ઉતરે મ મે
- 12165 કમારે લલેલે કાલીલ મે
- કલમખાન એન્ડ પાર્ટ
- 12215 રેલતા મે મુસા આકા તેરી મલીમે
- 12917 જમ તરે જતા ફિલ્મ મદનકે સોદામ
- 12826 મદાલીલ મે સાલુમદરા મે
- 12860 મે તો વીર આલ માર
- 12687 આકર જમ ઉસને આલમન
- 12702 દરવાજોએ કાલુકા રીરા
- 12741 મે મકતલમે સમ

N. ખલીલ

- 16481 મે ફિલ્મ મે ફિલ્મ તપા.
- 16400 પીતમ તરે મે જતા
- 16403 દર-દર-અરમે કપ મે

કાલુ કબાલ

- 16461 ફરમાર મી તો મુન મે મોહાર કરને પામે.
- 16441 મુસવરા દર મે વાર મેક મકામ દો તપા.
- 16458 મુરે અનવર લીખાલા પારે રસમે અગમી
- 16422 પાવ કાલી મે મદાલી અંબેમી
- 16415 કાલ મતા પર મુજલે
- 16415 જુલપારે મદનમે
- 16415 મલે દો જમ મોર ક્યામત કીલી
- 16415 અનવર નખી દરવાજોએ સલાહપારો

કમાર સેદ

- શરીન મરહુમ (૧). મીલીવ મંમલ (૪); મુરેલેલ (૬).
- અંબાકા મંમલ (૪); સુલી સુપીતપા ૨).

દર મદીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મદીને દરલોમ અમારે ત્યાંથી મળાવી લેશો.

આ ગયા! "ખજાન્યી" આ ગયા!!

ખજાન્યી જેલ ભે આત્મી દીવાનન દારીકા નવીન દય એ ખેલ ખતાના દય કે દુલીયામે ખેલખાન આદમી રાસ નરેલસે અમલે પ્રમાનસાર આદમી કે ખુદશામ કરે કિરે સરખે હાલકર લેલકા ખરાખ કર સકલે. મરદ મેલ હમેશાએ ખુદરતકા જેલ દય કે આખેર સખ્યા સખ્યાલી રોના દય. આર કુટા કલે કરમેકા સખ પાના દય વહાં સ્વલિય આદિકામે ખજાન્યી કે રેકોર્ડની ખજોન માંગે કુછ, વહાં કે દુશાનદારોમે યાચીક દા ખુગ કુટા. કીસીને શી ૧૦-૧, આર કીસીને શી. ૭-૧ કી રેકોર્ડ આજે કીયા. અખ વેલ રેકોર્ડે હમારે વહાં આર ગાં જલકી કિંમત પહેલે કે મુઆશીક સાર રેકોર્ડની સેલકા કી. ૨૦ દય. મંગલો આર સુને.

અસલી સુરત.

ખુસીખતકી સુરત

ખજાન્યી રીંગલમે

કી. ૮.

- ૩૭૪ સાવન કે નમારે દય.
- ૩૭૪ મન ધીરે ધીરે રેના.
- ૩૭૨ મેરી ચુકીયાં આયેગી આલી.
- ૩૭૨ એક કલી તાલો કી વધી.

કીલીમ રીકોર્ડ

- સંક્રમર (૫) દોનાંકે મન બોલો (૨), મરસાતકમન (૫).
- વગ્ગી તાજ (૨), રત્નાગી (૨).
- માલી (૫); નીચમમા (૨); વુમનીર ૫ (૫); રંગ (૨)
- આજાદ (૫); કોર (૨); અલી ખાતા (૨); અપુલ (૫).
- બંધન (૨); આરત (૫); નલી યાનારે (૫); તુસાપીર (૫)

"હિન્દુઆ દુરે" વાની "આજકા દી-ફુસ્તાન." ખુસાલા ને હે કે વીલાપલી ફરશ કી મેમ સંદેશા કી હસરાદ ખરચ રેખવા હો આર બામ દલાકી જાહેદાદ મે આલીસ દાનર મે મી.વી કરે સીફે બીસ રોગ મે પુરા રેના આર આપીર નંગે દરન દોના નધ આલ આર નપે અમાનસા સખ દામ હરમે દે.

પાંચ રેકોર્ડકા સેલ

કીંમત શી. ૨૫.

આર દુસરે નથે રેકોર્ડ આ ગએ હે

મરદુમ ખાલે કમગામ કી સામીર મોલંમ સુઆન કમગામ ખાલે મે ખાલે આવાક કી ગાંગા કુલા. કુરમે ખુસદ-ખુસદી કી ખુગ રાસકા કે રેકોર્ડ કી મંગાકર સુને. પર મે દાનકે કામેલ

કીંમત શી. ૧૫.

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.

Phone 21843.

38 a Market Street. Barkly Arcade JOHANNESBURG.

Phone 33-7255

Sole Indian Agents In South Africa

H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

ફરનીયર! ફરનીયર! ફરનીયર!!!

બેક્રીમ મુદ, ડાઈનીંગરૂમ મુદ, ચેરડોમ, ફરનીચર, કાર્પેટ બેડ, બ્રોડીંગ ટેબલ, છુડ કેસ, ટેબલ, ચેર, ક્રીક, આલ્ફાઈડર, રોપ સીટીંગ અને ફરનીચર વિગેરે તથા કોફીગલ સાથે ખરીદી સરસી, અને પધારી સાથે મેળવવા કુશળી નહિ

બેક્રીમ, ટેબલ અને કીચન ફરનીચર

એ કમારી ફરનીચર નીચે દેખાર થાય છે. તેને રોક ક્રીમ ટેબલ તરીકે એ સામ રોકના સાથેના ક્રીમ ટેબલ મંગારો અને તેના આસપાસ વધારો.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2626. 195h

કીટીંગસ

પાવર

કીટી, માકલ, સાંખા, કંચારા, માખી, વંદા
વિગેરે સ્થળા કંતુઓના

નાશ કરે છે.

કીટીંગ પાવરના કીટ પળે બ.

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ.

દાકિનેશ હાઉસ પાસે.

અમે દરેક જાતના રૂડ અને રેસ્ટોનલ કુતીરના કોઇ પણ સામગ્રી C. O. D. થી સાડ પેકિંગ કરી મોકલીએ છીએ.

P. O. Box 254

31, Short St. Durban. 1101

"KOH-I-NOOR" DIAMONDS
FOR BRILLIANCE & PURITY

BUY DIAMONDS DIRECT FROM
THE FACTORY

THE "KOH-I-NOOR"
Diamond is a gem of pure
colour, time and cost
free from flaws.
Each one is guaranteed
perfect by a world wide
franchise

Call, write or phone for our Free
Diamond Ring Catalogue

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" - BLOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.

DURBAN REPRESENTATIVE

B. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

પ્રુના અને જાણીતા ફરમાસુ મીઠાઈઓ અને પાકો જાતનાર
કેપીટનના શીશાળાના પૌષ્ટિક પાકો
પંજાબી સાલમ પાક વિગેરે બીજા પાકો જોઈર આપવાથી
મગી રાકશે.

જામરી ફેફસાં જેવા આવાઈ' નવ નવજી કમકાં તઈવાર મને છે.
ફરમાસુ મીઠાઈ તથા દરેક ભવન ફરમાસુ, આવાઈ, નશ્ત માણાઈ વિગેરે
પીઠા જમ્યામાં મળશે

વધુ ભજવા મારે જમીયા મા મળે:

KAPITAN'S CAFE

Phone

13a KORT STREET

33-8577.

JOHANNESBURG. 135

Telephone 33-5352.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.

Country Orders Promptly attended to.

14, DIAGONAL St. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-5352.

વલભભાઈ રણછોડભાઈ

દોઢસેક અને રીટેલ ફ્રુટ અને વેજીટેબલ જમાવે ત્યાં તાઈ' અને સરત' મળશે.

ખદાવામનાં જોઈરોને તારીફ ખાતે દેવામાં આવે છે.

દરેક કસોડાનલ વહીવટ, જોઈનાનીસ પગ.

1050

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનજર: મહાશય જાણીતાઈ કાપીયાવાળા

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, જોઈના ધીની તેમજ મેંધા મેંધા,
મસાલાથી અને ખનાવીએ છીએ.

અમારું વખજાએકું સુરતી લુણું, રોષ, મમરા, માંડીના,
ભજજા, પાતરા વિગેરે ફરમાસુ તાલ' ખનાવીએ છીએ.

શીશાળામાં ખાવા લાયક પાકો જોઈર પ્રમાણે સ્પેશીયલ.

પાર્ટી વિગેરે મારે મેંધા પ્રમાણમાં મીઠાઈ જોઈર પ્રમાણે
દરેક વખતમાં ખનાવી આપીશું. ખદાવામથી મંગાવનારને

માલ સુરતી દાખલથી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St. JOHANNESBURG

અડવાડીક પંચાંગ

	ગ્રોરી	હિંદુ	મુસલમાન	પારસી	જુદીય	સુરોત
તાર	1942	1942	1361	1371	1. 10.	3. 10.
જુલાઈ	દિનીય જોઈર આવાઈ	રોડે	આવાઈ	રજા		

ગ્રહ	1	2	3	4	5	6
શની	11	12	13	14	15	16
રવી	17	18	19	20	21	22
મંગ	23	24	25	26	27	28
બુધ	29	30	31	32	33	34
શુક	35	36	37	38	39	40

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

Nn. 29—VOL.—XI.

FRIDAY, 17TH JULY, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

MAN AND HIS DEEDS

"**M**AN and his deeds are two distinct things. Whereas a good deed should call forth approbation and a wicked deed disapprobation, the deed of the deed, whether good or wicked, always deserves respect or pity is the case may be. Hate the sin and not the sinner is a precept which, though easy to understand, is rarely practised and that is why the poison of hatred spread in the world. It is quite proper to resist and attack a system, but to attack and revile the author is tantamount to resisting and attacking oneself. For we are all tarred with the same brush, and are children of one and the same Creator, and as such the divine powers within us are infinite. To slight a single human-being is to slight those divine powers, and thus to harm not only that human-being, but with him the whole world."

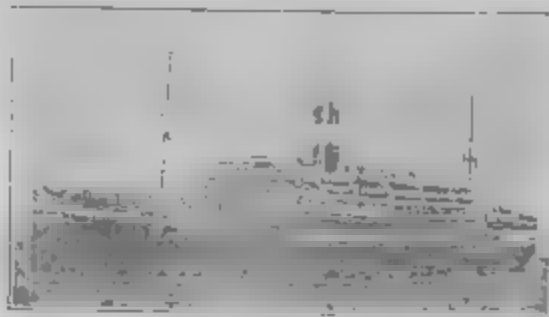
—GANDHIJI

મનુષ્ય અને તેના કૃત્યો

"**મ**નુષ્ય અને તેના કૃત્યો એ બે સિદ્ધ વસ્તુઓ છે. એક સારું કૃત્ય પ્રશંસાને પાત્ર હોય છે અને બીજું ખરાબ કૃત્ય નિંદાને પાત્ર હોય છે પરંતુ એ સારું કે ખરાબ કૃત્ય કરનાર માણસ તો માન અથવા દયા એ બેમાંથી એ હોય તેને પાત્ર છે. પાપને ધિક્કારો, પાપ કરનારને નહિ, એ મુખ્ય સમસ્યા હોય તેવું છે છતાં તેનો અમલ વાગ્યેજ થાય છે અને તેથીજ નિરસ્કારનું જેર દુનીયામાં ફેલાય છે. એક ફરી વળેડવી અને તેનો વિરોધ કરવો એ યોગ્યજ છે, પરંતુ તેના કતોને વળેડવો અને તેનો વિરોધ કરવો એ પોતાનેજ વળેડવા અને પોતાનોજ વિરોધ કરવા બરાબર છે, કેમકે આપણે સૌ એકજ પીછીથી રંગાયેલા છીએ અને એકજ કતોના સંતાનો છીએ, અને એમ હોય આપણામાં રહેલી દિવ્ય શક્તિઓ અપાર છે. એક પક્ષ માનવીનું અપમાન કરવું એ એ દીવ્ય શક્તિઓનું અપમાન કરવા બરાબર છે અને તેથી માત્ર એ માનવીનેજ નહિ પરંતુ તેની સાથે સમસ્ત દુનીયાને નુકસાન કરવા બરાબર છે."

—મંધીજી.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

મારા દિવસમાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપરથી.
સહુન નેમજ ૩૬ પેસેન્જરો લેવામાં આવશે.

પરખત આવ્યા પછી તમારો માલ તથા ધૂનીયન
ફાઇનાન્સ ફેરુકોશ નજર નાખા સાથે સર્વ જવા વિગતે
સંબંધી હોમને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશ.

દાખીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હીંદી પેસેન્જર એજન્ટ.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મોડલી સમય તેટલા ખાતર તારમાં પાતાવું પડે
સીરનામું મોકલવું.

૨૬ ટીકીટ હિંદુ વીરલી સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
" " સુસ્લીમ વીરલી સાથે પા. ૧૮ ૬ ૬.
" " વીરલી વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.
સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વીરલી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરોની આવજતવની તારીખોમાં અને ટીકીટોના
બાવોમાં વિના મોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.
390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kori Street Johannesburg.

Phone 33-1453

P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

1947

THE NEW INDIA ASSURANCE — COMPANY, LIMITED. —

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હિંદી વીમા કંપનીમાં છંદગીતા, આમ, મોટર કાર મોટર
ભેરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, વર્કમેન સમતા વીમાઓ,
માનવર વિગેરે ફરકે જાતના વીમાઓ ઉતારાની સમજ છે.
હિંદી કંપનીને જીવેલન આપવું એ ફરકે હિંદીની ફરજ છે.

Natal Office:
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 2-5845 Cnd.
P. O. Box 1610
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards ■
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મેરજેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG
Telephone 33-4478.
P. O. Box 3641.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHROY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

CHOONILAL BROS. (Pty.) Ltd.,

THE LEADING "SAREE HOUSE" IN SOUTH AFRICA.

We take the opportunity of thanking our Patrons for their past support through which we have been successful in opening our Departmental Store at 63, Victoria Street, Durban.

We invite you to visit our **SAREE HOUSE** which has been opened on 2nd March, 1942

where latest designs of dress materials, Denotes Sarees and several other lines will be offered at reduced sale prices.

મેસર્સ ચુનીલાલ બ્રદર્સ
પ્રાપ્રાયટરી લીમીટેડ

તેઓના ગ્રાહકોએ ભતકાણમાં આપેલા ટેકા માટે તેઓનો આભાર માનવાની આ તક લે છે, કે જેના પ્રતાપે અમે ૬૩, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલો અમારો ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર ખુલ્લો મુકવામાં સફળ થયા છીએ. ખાસ તા. ૨જ સોમવારના ખુલ્લેલા અમારાં સારી હાઉસની મુલાકાત લેવા અમે તમને આમંત્રણ કરીએ છીએ. છેલ્લી હબના ડ્રેસ લેંગ્ચો, બનારસી સાડીઓ અને બીજી અનેક સાધનો ખાસ ઘટાડેલા સેલ પ્રાઇસે વેચવામાં આવશે.

JUST ARRIVED BY THE LAST MAIL BOOKS THAT YOU MUST READ TO STUDY THE PRESENT WAR AIMS.

Behind God's Back	...	...	7	9
The yellow man looks on	...	...	6	9
Hitler's Darkest Secret	...	...	4	3
Hitler Partisan	...	...	3	9
We are all not wrong	...	...	3	9
Choose Your future	...	...	3	9
Out of the people	...	...	3	9
Shall Our Children Live Or Die	...	...	3	9
A Decade Of Japanese Under-ground Activities	...	...	1	6
India Our Ally	...	...	1	6
The Yellow Nazi	...	...	1	0
The Gangster Around Hitler	...	...	1	0
What's Wrong With Our Army	...	...	1	0
War Ideas	...	...	1	0
Who Sent Rudolf Hess To England?	...	...	1	0
Battles Of Giants	...	...	1	0
Search The Earth	...	...	1	0

STUDY THE NEW WORLD MAP which shows you where the fighting forces are moving daily, size 30 x 40 inches, price 2/- nett.

Forward your order immediately. There is only a limited number of copies of these books in stock and there is a big demand for same. (Above prices include postage.)

Obtainable at:

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,

PHONE 20707 85 VICTORIA STREET, DURBAN.

'Phone 29350.

Tel. Add. "Nantico."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST., P. O. BOX 195. DURBAN.

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND PAIN-CURE HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST AT 5/-, 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN.

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 20040.

CORNER PINE & GUY STS

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS MIND.

THE MEET-UP OF INDIAN SPORTSMEN

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.

BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

H. M. PATEL,

General Dealer & Produce Merchant

MADRAS, LONDON & POTATOES A SPECIALITY

104, Prince Edward Street, DURBAN.

એચ. એમ. પટેલ.

મનના ધીર અને પ્રોત્સાહન આપનાર.

મદ્રાસ, લંડન અને પોટાટોના સ્પેશલિસ્ટ.

૧૦૪, પ્રિન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, ડુરબન.

Phone 33-8432

P. O. Box

Res. 33-8994

7157.

ઈન્ડિયન એસરી કીફાયત આવે

કયાંથી ખરીદશો?

હંમેશ્વરે ઈન્ડિયન એસરી વિભાગ ખાતે છે, જેમાં દરેક પ્રકારની હિંદી એસરી તેમજ ગાંધી વસાવાની નાના મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રોજ વાપરવાની હિંદીઓના હર ઉપયોગી વસ્તુઓ હંમેશ્વરે ત્યાંથી તદ્દન કીફાયત આવે મળી શકશે.

આઈર મોકલી ખાતરી કરવા વનતી છે.

કંઠોના આઈરે હમારી પેતાની રખરખ હેઠળ સારી પકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સાવચસ અને પ્રજાના કાલક બિચો)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG.

હંમેશ્વરે દરેક પ્રકારના વિભાગો પણ ઉનારીઓ લીએ: છ'લ્લી, આગ, બગલરી, એન્ડીકેન્ડ, મોટર, રેલ્વે એન્ડી વિગેરે.

'Phone 2-3381

Tel. add. "Letapeo."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian and Australian Apples

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ આપનાર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન એપલ્સના સ્પેશીયલિસ્ટ

જાતુમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કંઠોના આઈરે ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે નામીક સારા અને સસ્તા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 755. 106 Prince Edward St. Durban.

No. 29. — Vol. XL.

Friday, August 9, 1944

Price 1/6 (Postage 1/6)

NOTES AND NEWS

Indian Bus Services

DURBAN'S Indian bus services—147 of them cater for many thousands of non-Europeans—may be drastically curtailed in the near future as a result of the tyre and petrol shortage. Several buses have already been jacked up because their tyres are finished and the owners have been unable to replace them. Previously the Indian bus owners were given as much petrol as they needed for ordinary running purposes by the Petrol Controller, but from the beginning of this month they have been cut down to the basic allowance of 400 miles a month with a supplementary allowance of 1,000 miles. As many of the buses do more than 4,000 miles a month, this will seriously hamper their operations. In an effort to conserve their petrol and tyres, the bus owners have decided to start running at 5 a.m. instead of at 4 a.m., and to stop at about 8.30 p.m.

The effect of this is going to be firstly the closing of one of the very limited means of livelihood non-Europeans have open to them in this country and secondly the deprivation from a large number of non-Europeans of the only transportation facilities they have in view of the colour bar prevailing on the Municipal transport facilities. One can understand and appreciate the necessity for the control on petrol and rubber in these days but it is unjust and unfair when such control affects one section of the community harder than the other. Privately owned means of transportation is just as essential as that controlled by the authorities especially when it caters for people who are neglected by the authorities. The time no doubt will come when things will, in the natural course of events be levelled up, but it should be the duty of those in power to see that whatever emergency measures circumstances might necessitate should not be such as would further oppress the already oppressed people, while causing comparatively no inconvenience to people who have all the means to provide for their own needs.

Riverside Housing

The Durban City Council decided last Friday afternoon to provision two sites at Riverside which will be available for Indian occupation. The Central Housing Board report states the Riverside scheme provides for the town planning of the area and that the present inhabitants will remain until new accommodation has been provided. Upon acquiring the land, stated the report, the City Council proposed to set aside the area for European housing, but on making an inspection, the Board found the larger area was a shanty area interspersed with fairly well-built houses occupied by both Europeans and Indians. "The inhabitants," states the report, "of the Indian-owned areas are to a large extent squatters who would be unable to afford to acquire ground and erect houses of the type the City Council and Indians desire to be built in the Riverside area. The Board considers an amended scheme should be prepared providing for the reservation of 600 plots between Athlone Bridge and Connaught Bridge, to be put up for public auction free from any restrictions against Asiatic ownership, the remainder of the area, providing some 600 lots be allocated for European housing. "A compromise, as suggested, seems to be the only reasonable solution of the problem." The report also approved of the Westworth-Merebank, Sparks Estate, Springfield and Sydenham schemes for land acquisition. The Board's report concluded, "The Board considers the Minister should approve of the acquisition of land for housing purposes as recommended, subject to be granted subject to the condition that the Council will only resort to expropriation in those cases where the owners are not prepared to sell after every endeavour has been made to purchase at a fair market value." A Joint Council of Action has been formed to actively protest against the City Council's proposed

scheme. The following are the officials: President: Rev. W. H. Satchell, joint secretaries: Mr. N. Gopal and Mr. M. D. Naidoo, joint treasurers: Mr. W. S. Seethal and Mr. George Singh, with Messrs. A. I. Kasee, S. M. Paruk and Paul Sykes as executive. A public meeting will be held under the auspices of the Joint Council of Action on Sunday, August 9, at 2.30 p.m. at the Durban City Hall. The Minister of the Interior, we are given to understand, has approved the Housing Board's recommendations.

Riverside Indians Send Protest

To India

Telegrams protesting against the suggested acquisition and expropriation of Indian owned freehold land in the Riverside and Briardene areas of Durban under the City Council's housing scheme have been sent to Mahatma Gandhi, Pandit Jawaharlal Nehru, the Indian National Congress Committee, the Viceroy of India, the leader of the Opposition in the Indian Legislative Assembly, and to Maylana Abul Kalam Azad by the Riverside Briardene Indian Ratepayers' Association.

Durban Indian TB Scheme

Support for a scheme for establishing an Indian tuberculosis colony in Durban was given last Tuesday by the Public Health Committee of the City Council. The scheme, sponsored by the Friends of the Sick Association, envisages the use of 25 acres of land for convalescent tuberculosis and for children who are curable. Money has been collected among the Indian population and all the Council is being asked for is the lease of land and for water, light, and the services of a trained nurse. Suitable land will be inspected by the Public Health Committee.

FAILURE OF SIR STAFFORD CRIPPS'S MISSION

THE second part of the draft declaration was concerned, as we have seen already, with the immediate changes in the Government of India. The changes contemplated were, however, not only vague and indefinite but very unreal. In the draft it was only laid down that while His Majesty's Government retained the control and direction of Indian defence and would bear responsibility for it, the Indian leaders were invited during the period of the war to participate in the councils of their country. In other words, not only in respect of the department of defence there would be no change in the existing arrangement but in respect of the other portfolios of the Government of India also the changes suggested were not explicit and clear. In private conversation with different leaders, however, Sir Stafford gave out at first the impression that subject to existing British control over defence the other departments might be administered by the Indian leaders without interference from above. But that such impression was not correct was brought home to the Congress leaders at the last stage of discussion. Besides, as defence was the basic problem, a Government without any control over it would be hardly worth any consideration.

The Working Committee of the National Congress was, however, so conscious of the foreign danger to India, that it did not reject the draft declaration as unceremoniously as in other circumstances it would have rejected it. It entered into further talks with Sir Stafford and continued protracted negotiations with him. Such talks were concerned with the creation of some arrangement under which an Indian defence minister might collaborate effectively with the British Commander-in-Chief in this country.

From the letters of Maulana Abul Kalam Azad and from the observations of Pandit Nehru in a press conference, it transpires that the Congress would have been satisfied with a working compromise on the defence issue and with certain definite conventions regarding the non-interference of His Majesty's Government and the Viceroy in the work of the Executive Council. We have our doubts if such a compromise in regard to defence would have worked at all to the satisfaction of the Indian people. The Congress leaders in their earnestness for contributing their best to Indian defence were agreeable to this compromise. But it seems to us that it is not altogether an evil that the

By
Prof. NARESH CHANDRA ROY,
M.A., Ph.D. in "The Modern Review"

(Continued from last week)

compromise could not be arrived at and that the negotiations broke down in consequence. Defence is something organic. It cannot be divided into compartments. The Congress would have placed itself in a false position if it made itself responsible for a part of it while the other part was entrusted to the Commander-in-Chief over whom it would have no control and who would not take orders from the Indian Defence Minister or Member.

As for the conventions regarding non-interference in the work of the Executive Council, we are equally doubtful if they would have been found to be as effective as they were naturally expected to be. Conventions are no longer what they happened to be in the days of Dicey. They have ceased to have any binding force even in England. As for India, we have learnt much as to their value since 1937 when conventions were set up regarding the non-exercise of the special powers by the Governors of provinces. Such conventions were respected only for some time but as soon as circumstances changed a little, they were violated with impunity and to-day in those provinces where Section 93 of the Government of India Act has not been applied, the Governors stand on all their statutory rights and the Ministers find themselves helpless at every turning of the way. With such experience of conventions the Congress leaders should have insisted on legal and statutory powers for the Executive Council into which they would enter.

The very fact that the mild proposals of the Congress Working Committee were rejected almost abruptly by Sir Stafford Cripps shows very clearly that while the British Government wants to make every arrangement for the defence of India against aggression, it is unwilling to entertain such arrangements as may be necessary no doubt for adequate defence but as may be inconsistent with the maintenance of British supremacy. The idea seems to be that India must be saved but saved only on the responsibility of the British Government. Indian help and co-operation must be sought and obtained but it must be sought only to the point where it may not undermine British predomi-

nance in India. Sir Stafford Cripps had a long reputation as a leftist politician and was known to have contact and influence with some of our leaders. The War Cabinet wanted this influence to be exploited and Indian co-operation to be obtained thereby. But if this co-operation and maintenance of British power in India were inconsistent, it was better that the former was not secured rather than that authority was transferred to Indian hands.

Another objective of the mission of Sir Stafford was to secure agreement of the Indian leaders to the plan of vivisection contained in the draft declaration. The ostensible ground on which provincial separation was provided for in the declaration was that one of the communities had demanded it. It is not necessary here to go into the unsavoury history of communal representation and its culmination in the demand for Pakistan. It is only pertinent here to point out that the communal differences which existed in the country were nothing very distinct from such differences as exist in almost every other country, progressive or backward, in this world. These differences so long as they are not fanned and exaggerated from outside, remain under control. But once they are emphasised particularly by the power that be, they may assume undue proportions.

Backward and progressive elements are found in every country. Religious and racial differences between groups are noticeable in every part of the world. Distrael went out of his way to declare that the rich and poor in England really constituted two nations. Whoever thought that on this ground either the two groups should equally and through separate electorates be represented in the House of Commons or England should be divided into two halves separate from and independent of each other, one for the rich and the other for the poor and the depressed. In the United States the Cripps proposals have found many champions and many of the newspapers have preached homily after homily to our leaders for the acceptance of these proposals. They have told us that in view of both vertical and horizontal differences in this country the plan of vivisection is alone suited to our conditions. The writers of these homilies seem to be pelting stones at other people while they themselves live in glass houses. They refer to the depressed classes and untouchables in India. It is unfortunate that they forgot that the woeful condi-

tion in which one hundred and ten million negroes happen to live in the land of stars and stripes. How could they feel as those negroes who constitute more than one-tenth of the total population not only demand separate representation in the houses of Congress, and in the assemblies and senates of the States but also demand geographical separation from the United States of America of those states in which they predominated? How would they feel again if the Jews of New York demand separate representation in the legislature and the services? How would they feel, we may ask, if the different national groups which have not yet been absorbed in the American society claim separate electorates and separate representation and ultimately demand the separation of those states from the Union, where they are in a substantial number? It may be said that such demands are not put forward at present. Could not, however, these demands be stimulated if a foreign power took hold of the country? The people of the United States should not forget that

when they were in the grip of the Civil War, the British statesmen, Mr Gladstone actually put in a plea for recognition of the Southern Confederacy.

The policy of division and disunion which the British Government is now pursuing and of which Sir Stafford Cripps came as the high priest may appear to be very considerably helpful to British imperialism in this country. A United India living under a strong central government may now appear to be a danger to British interests. The British people and Government may think that while they may not be able to make any headway against a united nation, they may easily have their way by balancing one community against another and by balancing one geographical portion against another of this country. This theory of divide and rule has no doubt the sanction of history. There has hardly been an empire which has not prospered by this method. But like many other principles of British administration in India this one also has now become outmoded. If there was no Japan virtually at the

door, this principle of division might have been worked in the interests of British imperialism. But it only betrays the short-sightedness of British statesmanship that our rulers do not understand that with the progress of Japanese arms to our borders, division in India is no help but a handicap to British interests. The Europeans and Americans kept the Chinese people divided too long so that they might not have any difficulty in grinding their own axe. But this division has encouraged the Japanese to try their luck by invasion. And where are to-day the great vested interests which had been created by the operation for years of the policy of dividing and weakening China? A China strong and united would have balanced the power and prestige of Japan. It is strange that even after these experiences of the Far East, neither the British nor the Americans have learnt that a strong and united India is essential to balance as far as possible the empire of Japan in the Orient. But it is no use quoting scriptures to the heathen.

Doings In India

New Movement To Awaken The Spirit Of The People

IN the course of an interview in Wardha, Pandit Jawaharlal Nehru referring to Mahatma Gandhi's intention to launch a new movement is reported to have stated: "The fundamental way to look at it is how ultimately to increase the strength of the Indian public to meet invasion. The problem before Congress is firstly, to take steps to increase the people's spirit of resistance in such a way as to avoid so far as we can, creating a situation which might temporarily help the Japanese or any other foreign invader, and secondly, not to hinder help to China." Referring to the Malaya and Burma campaigns, Pandit Nehru said events were shaping in such a manner that the Indian people were becoming more and more passive and sullenly submissive. My fear is that if things are allowed to take their course, they will get prepared to submit to a Japanese invasion. A feeling of submission to Britain leads to submission to Japan," he said. "I want non-submission and the development of resistance to the invader. It is obvious that any steps we take against the British Government may be full of perils, but the contrary not taking any steps may be still more serious. We

have to choose the lesser danger. It has become highly important to raise the spirit of resistance ultimately to resist the Japanese. By passively submitting to things in India to-day that spirit of resistance is crushed."

Congress Working Committee And Mahatma Gandhi

A Wardha message says that the Congress Working Committee will request Gandhi to assume active responsibility for leading Congress and to take whatever steps he deems necessary to carry out the objects of Congress. This means a reversal of the Congress policy enunciated in the Bardoli resolution which divested Gandhi of responsibility for the conduct of Congress affairs. It is noted that the crisis arising from the failure of the Cripps mission created a new situation necessitating Gandhi's return to leadership. It is understood that the Working Committee considered a draft resolution on Thursday July 9, when it met in Gandhi's hut. The draft resolution, it is understood, reviews the political situation before and after Sir Stafford Cripps's mission, justifies the stand taken by Congress and emphasises that the withdrawal of British power from India is the only way in which India

can become independent. This is necessary, it is added, to enable both India and Britain effectively and successfully to meet Axis aggression. It is understood that the resolution further affirms that, because of British policy in India, Congress no longer feels obliged to observe a policy of non-embarrassment to the British war effort in India. It says that, to assert the rights and liberties of the people of India, Congress should launch a mass civil disobedience campaign.

Working Committee's Resolution

The withdrawal of British rule from India is urged in a lengthy resolution published on Tuesday, July 14, by the Working Committee of the All-India Congress, after a Wardha message. The resolution says that Congress wishes to take no hasty step, and would like to avoid, as far as possible, a course of action which might embarrass the United Nations in the prosecution of the war, or encourage aggression in India or pressure on China by the Japanese or any other Power associated with the Axis. The British Government are asked to accept the Congress proposal, which, it is explained, was never intended to mean the physical withdrawal of all Britons from India and certainly not the withdrawal of those Britons

who would make India their home and would live there as citizens and as the equals of others. The resolution makes it clear that if the appeal is rejected, Congress will be compelled reluctantly to use all its non-violent strength for the vindication of its political rights and the liberty of India under Mahatma Gandhi's leadership. It is proposed that on the withdrawal of British rule from India, responsible men and women, representative of all important sections of the people of India, should meet to evolve a scheme by which a constituent assembly could be convened. The task of this assembly would be to draft a constitution for India which would be acceptable to all sections of the population. Representatives of free India and Great Britain would, it is added, confer on the adjustment of future relations between the two countries and on measures for their co-operation as allies in the common cause of meeting aggression. The resolution says Congress is agreeable to the stationing of the forces of the Allies in India, if the Allies desire this "in order to ward off and resist Japanese or other aggression and protect and help China." It is realised, the resolution adds, that there may be risks involved in a British withdrawal, but such risks have to be faced by any country to achieve freedom. They have to be faced more especially at the present critical time, so as to save the country and the larger cause of freedom of the world from far greater risks and perils. The All-India Congress Committee will meet at Bombay on August 7 and subsequent days to ratify the Congress Working Committee's decision on the future course of action.

As Gandhiji Sees Free India

A Reuter's message from Wardha, dated Wednesday states: Reference to the question of how free India would function, Gandhiji in an interview said: "What will happen is that if there is a withdrawal of British authority in perfect goodwill, then the change will be effected without the slightest disturbance. Wise men who are responsible will come together and, incredible as it may appear to everybody, they will evolve a provisional government. After the withdrawal the parties will almost automatically be dissolved, including the Congress Party. New parties may come into being or the same parties may function, but they will function in a different manner, together, as complementary to one another. I can say that a free India will make common cause with the Allies, but I cannot say whether a free India will participate in this alliance or whether she will choose a non-violent way. But I can

say without hesitation or any sense of shame that if I can possibly turn India towards non-violence then I will do so. If such a conversion of 400,000,000 people is a possibility, then it means the transformation of the whole world. I have no desire to oppose a free India Government and launch any movement against it if it chooses to help the Allies militarily."

Will Gandhiji Fast

Asked if he would fast if he went to jail as a result of his civil disobedience proposals, Gandhiji said: "It is not my desire to court imprisonment at all this time, but if I am dragged it would be a different thing. Of course I can do that (fasting) because I have fasted before now. I should try to avoid such an extreme step as far as possible." If the British saw the wisdom of recognising the independence of India without reference to parties, then negotiations were certainly possible, he said.

The London 'Times' Comments

The London Times, in a leading article on Wednesday says that the All-India Congress Working Committee's resolution, calling for civil disobedience, declares that there is no wish to embarrass the United Nations in their war against aggression. As to that, says the newspaper, it is enough to say that the resolution will be received with satisfaction in Tokio, Berlin and Rome, and with apprehension and incredulity in Chungking, Moscow and Washington. The resolution threatens civil disobedience in certain conditions. It is a threat which is in fact directed against the war effort and the security of India and the purposes of the United Nations. No disclaimer can vary this inevitable truth. The real tragedy is that Gandhiji's great hold upon the Indian people could be perverted to the realm of political tactics. The demand for the immediate disappearance of British authority is a question begging proposal and settles nothing. The demand itself has been answered in advance by the Cripps proposals, but the conditions for success rest unavoidably with Indians and not with British statesmanship in the next phase. Nevertheless what Britain can do will be done. What clearly the British authorities cannot do is to abdicate their authority at a time of danger and to leave the freedom of India and the success of the common cause with which it is bound up at the mercy of verbal casuistry.

Muslim League's View

The attitude of the two main parties to India, the Congress, which is mainly Hindu, and the Muslim League, which

is Mohammedan—is reflected in statements made on Wednesday reports Sapa-Reuter. Mr. Mahomed Ali Jinnah, President of the Muslim League, scoffs at "Gandhiji's conception of an independent India" in a statement issued in Bombay. "Gandhiji is rattling the sword before launching a big movement asking the British to quit India, and, in the same breath, he is agreeing to let British troops remain in India to defend her," says Mr. Jinnah. "I ask Gandhiji to give up his game of fooling the Muslims by insinuating that we depend on the British for the achievement of our goal, namely, Pakistan. What we want is independence for Hindus, Muslims and others. Gandhiji, by Independence means Congress."

Congress President's Statement

Maulana Abul Kalam Azad, the President of the All-India National Congress, in an interview with Reuter on Wednesday night at Wardha, said that the Congress resolution was only a reiteration of the national demand. He denied that it was an ultimatum. The main object, he said was to emphasise the need for India's independence so as to make the defence of the country effective. The Congress, he added, fully recognised that India's defence could only be made with the aid of armed forces. He had explained this to Gandhiji, who appreciated it. He said that he himself would not hesitate to introduce conscription, but the presence of the British "made things impossible."

Gandhiji's Health

News about Gandhiji's ill health was heard on the radio. A Reuter's message states Gandhiji's doctors have ordered him a complete rest for at least a fortnight. He is suffering from raised blood pressure and the effects of overwork and exhaustion. It is stated, however, that there is no need for anxiety concerning his health.

Ex-Premier Of Orissa Arrested

A Reuter's message from New Delhi states:—Mr. Biswanath Das, the former Premier of the Province of Orissa, has been arrested under the defence regulations in connection with a speech which he made recently. Mr. Biswanath Das resigned with his Ministry, following the Congress non-cooperation decision, in 1939. He was arrested for participation in the civil disobedience movement in 1940. Mr. Biswanath Das was the founder and Whip of the Independent Party in the Indian Legislative Assembly in 1924-27. He was Chief Whip of the Nationalist Party, 1927-32, President of the All-Parties Conference held in Utkal in

1928, a member of the Empire Parliamentary Society and a member of the Executive Committee of the Federation of Indian Chambers of Commerce.

Question in Parliament On Orissa Premier's Arrest

Mr. L. S. Amery, Secretary for India, was asked at question time in the House of Commons on Thursday July 9 whether he had any information respecting the arrest of Biswanath Das, former Premier of Orissa. Mr. Amery said he had seen a report in the Press of Biswanath Das's arrest in connection with a speech made by him. "I have no official information regarding the arrest, which has, I presume, been effected by the Provincial Government in discharge of its responsibility for the maintenance of law and order," added Mr. Amery.

Indian Finance

Sir Jeremy Raisman, Finance Member of the Indian Government, has left for England on a brief visit to discuss certain problems relating to war expenditure, states a New Delhi message.

Changes in Viceroy's Executive Council

A Reuter's message from New Delhi states:—A noteworthy fact in the official announcement of changes in the personnel of the Executive Council of the Governor-General of India is the inclusion of "a member of defence," for which the well known Moslems from the Punjab and former member of the Council for Labour, Sir Feroz Khan Noon, has been chosen. An interesting aspect is the new designation of the Commander-in-Chief, General Sir Archibald Wavell, as war member. The Council is being increased from 12 to 15 members, and there are a number of new appointments. Sir Ramaswami Mudaliar and the Mahamajid of Nawangan (the Chancellor of the Chamber of Princes) will represent India on the British War Cabinet and the Pacific War Council, respectively, states the same message.

Things In General

Food For The Children Conference

Teachers and the Indian women social workers having gathered to discuss facts and figures regarding the starvation and malnutrition of Indian school children, Sir Shafat Ahmad Khan has now requested the Committee of "Food for Needy Indian School Children" to take in hand the arrangements for a Nutrition Conference to be held on July 31 and August 1 in the Mayor's Parlour, City

Hall, Durban. Doctors, dietitians, sociologists and social workers have all agreed to co-operate to give advice and guidance for the work of feeding the children to be extended and carried out effectively. Information will be given later regarding the speakers at the conference. Meantime all who are interested and wish to assist may apply to the Organizer for the "Food for Needy Indian School Children" Committee. It is felt that the holding of this conference will establish the work of serving meals to the children at school and mark progress in the improvement of the health of Indian children as a whole. During the last school term considerable work has been done along the line of investigation and propaganda and the practical work launched at a number of schools is very commendable.

Maritzburg Indian Technical Students' Society

At the inaugural opening of the Maritzburg Indian Technical Students' Society's first Social held last Sunday at the H.Y.M.A. Annex, a large gathering of students and ex-students were present and made a very happy gathering when friendships were renewed as between ex-students who had not met since leaving. Mr. R. Grossman in his presidential address impressed upon the students the value of attending the Institute's evening classes and the benefit derived from doing so. The secretary of the society Mr. L. Nigamam gave a brief report of the activities of the society. The existence of the Maritzburg Indian Technical Institute is due to the efforts of Mr. B. R. Naidoo, Mr. H. Bhoo and other officials, said Mr. T. M. Moodley, and it was that our people were not taking due advantage of the facilities now opened to them. Other speakers were Messrs. H. C. Pillay, A. D. Peerbhai, John L. Fisher and others. After adjourning for tea the members indulged in a hot night. The members were keen and enthusiastic and this proved to be a sure sign of encouragement for future Socials to be held fortnightly.

C.P.S. Talks For Indians And Natives

Starting from Sunday a special series of broadcasts for Indians and Natives will be given weekly from the Durban studios of the South African Broadcasting Corporation, over all Natal transmitters, both medium and short waves. These will provide full official instruction in C.P.S. duties, and will guard against untoward incidents in the event of an emergency. The broadcasts will be heard every Sunday morning out of normal broadcasting hours, the Indian session starting at 4.30 p.m. and the Native

session half an hour later. The Indian session will comprise a C.P.S. talk in Hindustani and Tamil, followed by Indian music and such official announcements as may be necessary. This Sunday the High Commissioner for India, Sir Shafat Ahmad Khan, will speak to the Indians in the first session. In the Native programme, Zulu C.P.S. talks will be heard, as well as a weekly news bulletin issued by the Chief Native Commissioner, and the balance of the session will consist of suitable music. Householders and employers of Indians and Native labour are urged to make radio sets available to their employees during these sessions. Many have already indicated their willingness to do so.

Non-European United Front

A branch of the Non-European United Front has been formed in Selwynville. Rouske and the following officials have been elected: Chairman: Mr. A. C. Bailey, vice-chairman: Mr. Bailey Pahl, secretary: Mr. David Metali, assistant secretary: Mr. Arden Dajee, treasurer: Mr. Goolam Pahl, and a committee of seven members.

Communist Party Rally

On Sunday July 5, the City Hall was packed to capacity, when thousands of workers, trade unionists and sympathisers turned out to witness the Mass Rally organised by the Communist Party of Durban. A procession of workers with banners bearing slogans, such as "Arm the non-European," "Down with Colonel Jee," "Air Raid Shelters for all"—etc., left the Rail Square and marched through Commercial Road, Albert Street, Victoria Street, Grey Street, and down West Street to the City Hall. The programme at the City Hall opened with a commentary from behind the scenes, by Advocate H. S. Bloom, who pointed out the purpose of the Rally. He said that the Communist Party was also out to avenge Tolstok. The task was not difficult if the Government employed to mobilize man-power to the fullest extent, since at the present four fifths of the country's population were not allowed to play their part in the defence of their country. He demanded that Colonel Jee should be removed in industry, for nobody would question whether a bullet or a gun was made by a white hand or a black hand. Mr. Bloom pointed out why Britain and Singapore had fallen. The people were not allowed to defend their country. On the other hand there was the case of Soviet Russia, which has put up the strongest defence, because it is the land of the people who are proud of it. Mr. Bloom concluded by saying that we have nothing to lose except our stigma, but if we do win, we gain.

Mafontainna, president of the Johannesburg District Communist Party, spoke on the theme "Arm the African." He said that South Africa can only be defended if the people are armed without prejudice of colour, creed or race. He pointed out that no slaves can ever win the war. Only people who are free can fight for freedom. Mr. Wilson Gale of Durban, spoke in Zulu and stressed the importance of non-Europeans being allowed to do skilled work for the production of war munitions. He said, "let us help to fight the oppressors Japan and Germany." Mr. George Findley of Pretoria also felt strongly against the appeasement policy of the Government. He said that General Smuts wants 7,000 recruits, but if he gets about it in the right way he can get 70,000 in a twinkling of an eye. If the non-Europeans were armed. Mr. H. A. Naidoo, chairman of the Durban District Communist Party also spoke. Various messages were read, and a collection realised over £300.

Merebank Literary And Debating Society

The fourth annual general meeting and anniversary of the Merebank Literary and Debating Society will be held at the Merebank School Hall on Sunday, July 12, at 3.30 p.m. Mr. B. Athmanand Maharaj, B.A., has kindly consented to preside. Sarawathi Hindi Music Club will be in attendance. All are invited by the secretaries Messrs. B. Oselim and B. Govindasamy to attend.

Wedding in Durban

The marriage of Shelmali Chandra Devi, eldest daughter of Mr. and Mrs. P. B. Singh of Durban to Mr. Atmaram Varma, son of Mr. G. Raghooboor Varma of Durban took place at the Mayville Theatre on Sunday July 12. The hall was filled with guests from all over Natal. After the ceremony Mr. J. W. Godfrey on behalf of the Natal Indian Association wished the bride and the bridegroom a happy and prosperous future life and garlanded Mr. P. B. Singh and Mr. G. R. Varma. Several congratulatory speeches were made and songs to suit the occasion were sung. The guests were served with light refreshments at the conclusion of the ceremony.

At Johannesburg

Miss Ida Sivaramal Siganoney the youngest daughter of the Rev. B. L. E. Siganoney of Johannesburg, was married civilly on Friday, July 3 to Mr. Richard Frank, a teacher in the Gold Street Indian Government School and one of the joint secretaries of the Johannesburg Indian Social Welfare Association. The marriage was religiously solemnized on Saturday,

July 4 in the All Souls Chapel, St. Mary's Cathedral, Johannesburg, by the Very Rev. W. A. Palmer, Dean of Johannesburg.

Dannhauser Madressa Islamia

The fourth annual prize giving and closing of the Madressa for the winter vacation took place at the Madressa Hall, Dannhauser on Sunday, July 12. Hafez Sheikh Abdul presided. The proceedings were opened with prayers by Maulana A. R. Ansari followed by the chairman's speech. The Koran was recited by the children of both the junior and senior classes. There were also eight Qasida recitals together with questions and answers which were well challenged by both girls and boys. Religious lectures were given by African pupils. Mr. V. A. Jadhav of Newsworld donated the four junior lectures for each while Mr. A. M. Hanna of Newsworld donated 7/6 to Ismail S. Vawda and 5s. to Y. E. Amad for best junior lectures. He also donated 10s. each to Aziza A. Mib and A. M. Khan and 7/6 to K. S. Vawda for the best senior lectures. Mahomed Sateriya who left the Madressa last year gave a striking lecture and he was presented with a wristlet watch by Mr. A. M. Hanna. Speeches were made thanking Maulana A. R. Ansari for his untiring effort to make the function a success. Thanks are due to all those who contributed to making the function a successful one particularly Messrs. S. O. Vawda (chairman and trustee of the Dannhauser Mosque), Kader Hoosen, Abdul Gaffoor, Hafez Sheikh Abdul (patron and trustee) who laboured hard to collect the cash donations and presents.

Social And Personal

Mr. S. B. Mohd has come on a short visit to Durban from the Transvaal and is staying at Phoenix.

Mr. Kanga representing several Uthmaniyas companies in India is on a tour of the Union. He was entertained on Sunday evening by the directors of the Mayville Theatre (Pty) Ltd., at the Mayville Theatre.

Sporting News

Fixtures For Saturday, July 12

Natal Cup "B" Section—Final, 4.45 p.m., Queens vs. Warwickshire, Main, referee Mr. K. H. Mahabadi. Senior League Competition—3.30 p.m. Schools vs. Sydenham, No. 6, Mr. S. K. Reddy, 3.30 p.m. Duin Rd. vs. Pieter, No. 2, Mr. P. Moosa. Junior League Competition—4.15 p.m. Aces vs. Overport Rangers, No. 1, Mr. V. S. Malla, 3.30 p.m. Stella vs. Warwickshire, No. 4, Mr. M. S. Madat. Juvenile League Competition—3.15 p.m. Glenswood Riverside Aces, No. 2

Mr. O. A. Padher 2.15 p.m. Warwickshire vs. Stella "B", No. 3, K. M. Pillay, 3.30 p.m. Stella "A" vs. S. W. Rangata, No. 2, Mr. V. A. joined.

Jinnah Sports Club

On Sunday, July 12, a friendly soccer match was played between the Jinnah Sports Club and the May City Football Club. The match was a sporting one, with both teams playing well. The Jinnah team won the match 2-1. The Jinnah team was successful in their attack, while the May City team was unable to score.

P.E. Stella Soccer Club Entertained At Kimberley

The Stella Soccer Club, from Port Elizabeth, was entertained at the home of Mr. and Mrs. G. N. Naidoo, 51 Warren Street, Kimberley, last week. Mr. Naidoo, who is the president of the Originals Wear India Soccer Union, extended a hearty welcome to the Stella Football Club. "We must try our best to split up Transvaal and Natal to obtain more competitions and to make competitions keener," said Mr. Naidoo. Mr. J. V. V. manager of the visiting team, expressed the sincere thanks of the team for the excellent welcome extended to them and congratulated the Union on the success it had attained. The Stella had a wonderful time and would go home with many happy memories. He complimented Mr. Naidoo on his good efforts in the promotion of the Naidoo and presented him with a small clock. Mr. Naidoo on his part, thanked the members of the Stella for their visit and expressed his hope that they would return soon. Among those present and who spoke were Mr. and Mrs. Naidoo, Messrs. R. H. Watson, P. H. Hendry, W. G. Meyer, L. G. Du Puy, G. R. Padayee, et al. (then vice-presidents), L. Hutton (captain), B. Carrall (vice-captain), and P. Chelmon (youngest member of the club).

Transvaal Soccerites Differ

A more profound difference of opinion exists among the soccerites of the Transvaal than in the Natal. The Transvaal Soccer Union, which is the governing body of the soccer in the Transvaal, has been divided into two main sections. The first section, which is the majority, is in favour of the Transvaal Soccer Union. The second section, which is the minority, is in favour of the Transvaal Soccer Association. The Transvaal Soccer Union has been successful in its efforts to obtain more competitions and to make competitions keener. The Transvaal Soccer Association, on the other hand, has been unsuccessful in its efforts to obtain more competitions and to make competitions keener. The Transvaal Soccer Union has been successful in its efforts to obtain more competitions and to make competitions keener. The Transvaal Soccer Association, on the other hand, has been unsuccessful in its efforts to obtain more competitions and to make competitions keener.

REPRINTED FROM THE TRANSVAAL GAZETTE, 1942, BY THE TRANSVAAL GOVERNMENT, PRINTED BY THE TRANSVAAL GOVERNMENT, PRINTED BY THE TRANSVAAL GOVERNMENT, PRINTED BY THE TRANSVAAL GOVERNMENT.

NEW SHIPMENTS —OF—

3 PIECE DAWNI SETS

In Georgette, Crepe de Chine and Satins. Embroidered, Printed and with Indian Jari work in all colours now unpacked.

From 35/- to £6 PER SET.

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES. with House Lengths to match. Beautiful colourings with Gold or Silver work.

From £3 to £18 EACH

Tinsel Work and Embroidered Georgette and Crepe de Chine SAREES. From 17/6 to 65/- EACH.

Stencilled and Embroidered ART SILK SAREES. In all shades. From 10/6 EACH.

LATEST FILM STAR SAREES, showing in fascinating designs and in a new range of colours with wonderful Jari and Tinsel borders.

Indian made GEORGETTE and SATIN BLOUSES. Huge range of designs and in colours to match all sarees.

From 7/6 EACH.

Our Special Fancy section is showing Silver, Gold, Tinsel, Jari and Fancy SAREE BORDERS, 1 yds length in various widths. Ladies' INDIAN SHOES and CHAMPALS, Fancy EARRINGS, BROOCHES, BANGLES, Hand-embroidered PETTICOATS and BLOUSE LENGTHS in all shades.

Special Values offered in Embroidered, Printed and Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART SILKS. 45ins wide, in beautiful shades. From 2/3, 3/6, 4/6 & 5/- PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty Georgette, Crepe de Chine and Satin Hand-made DRESSES for the little ones, in all shades. Sizes 16 to 24

From 3/6 to 10/6 EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, Striped and Checked.

From 2/6 to 6/6 EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS, etc., at specially reduced prices.

WE have great pleasure in advising our many esteemed clients that we have now unpacked huge stocks of Silk and Cotton Piece Goods. Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines in our Wholesale Department.

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS.

THE JAPAN BAZAAR, JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES & FRIENDLY SERVICE.

* SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL. *

સાથ પીસ ઓઢણી મુદતુ

નવું શીપમેન્ટ હાથપોશ આપ્યું છે જેમાં બેન્દરેટ, સાટીન, અને ક્રેપ ડી ચીનના મુદરા, બરેલ શરેલા, ઘાંચેલા નેમ્બર ગરી કાનવાળા, કોર નવા રંગોમાં રા. ૨૫ થી ૫૮. ૧ મુખી.

ધી જાપાન બજાર બેંગાલી સમર્થ બહીતુ સાડી શુદ્ધ.

બહીતુ અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડી શુદ્ધ

પાજા એકવાર જનતાના મન રંગના કરવા,

નમુનેકાર નવરંગી સાડીઓ અને તેને લગતી બરેટર વસ્તુઓ,

બજારના કાચકી વજા કીડાયત આવે,

બહેરની ચાલુ જમાનાની મોગણીને પહોંચી વળવા.

રહે રજ નવી રહે બેંગાલી સમર્થ માં સાડી ડીપાર્ટમેન્ટ ખાસનામાં આપ્યું છે.

દરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાસી કરવા બહામણ છે.

સાડીના કાચકી અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડી શુદ્ધ
પાજા એકવાર જનતાના મન રંગના કરવા,
નમુનેકાર નવરંગી સાડીઓ અને તેને લગતી બરેટર વસ્તુઓ,
બજારના કાચકી વજા કીડાયત આવે,
બહેરની ચાલુ જમાનાની મોગણીને પહોંચી વળવા.
રહે રજ નવી રહે બેંગાલી સમર્થ માં સાડી ડીપાર્ટમેન્ટ ખાસનામાં આપ્યું છે.
દરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાસી કરવા બહામણ છે.

P.O. Box 5169 THE JAPAN BAZAAR, 'Phone 33-6229

GIDDOOMAL & Co.,

WHOLESALE SILK MERCHANTS,

39 MARKET STREET

JOHANNESBURG.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

પ્રથમ માંખીલના ઘરને
સને ૧૯૦૩માં સ્થાપાયું.

પુસ્તક દર ૬૦

ફીનીક્સ, ચુકવાર, તારીખ ૧૭ જુલાઈ, ૧૯૪૨.

૧૦૨૬

"ઈન્ડિયન ઓપિનિયન"

ચુકવાર તા. ૧૭ જુલાઈ ૧૯૪૨.

બ્રીટન વિરૂદ્ધ વિવેક બુદ્ધિ

વિનાશ કાળે વિપરીત બુદ્ધિ આ કહેવત બ્રીટીશ રાજકર્તાઓને ખરેખરી લાગુ પડતી જણાય છે. અમે માણીએ છીએ કે બ્રીટન આજે કેટલી વિપત્તિઓમાંથી પસાર થઈ રહ્યું છે. અમે ચમત્કાર છીએ કે અમારા સખત શત્રુઓ જેઓના આગ્રહનો ફળશ્રુષીમાં જીવન મરણનું સુદ્ધ સહી રહ્યા છે એ બ્રીટીશ હુદયોને સીંધી તાખનારા થઈ પડ્યો તેઓની વિરૂદ્ધ આગને કચું જ નથી. અમારી સંપૂર્ણ લીલકોણ તેઓના તરફ ખાય છે. અમારા ગાંઠો ને તેઓને સખત લાગના કોય તો તેઓએ નામન દોષ તરીકે દેશે જોઈએ. રંતુ જેઓનાં હાથમાં તેઓએ રાજ્ય સ્થાપવા ની સત્તા મુકેલી છે તેઓને દેવો ને-એ.

બ્રીટને અમારી માતૃભુમીમાંજ હંદવા જસો વર્ષથી અમને શુભામ શખ્યા છે. હવેમંજ શુભામ હોઈ ગદાર બ્રીટીશ સામ્રાજ્યના જે હોઈ પણ ભાગમાં અહીં ત્યાં અમને શુભામ તરીકેનું જ વર્તન મળે છે. જે સ્ત્રીતીમાં હાલના હુદમાં બ્રીટન ને મદદ કરવાનો અમારામાં ઉત્સાહ હોવા ની આશા નજરથી શકાય. અમે નથી હિતલરવાદમાં માનતા કે નથી હે રતવાદ માં માનતા. પરંતુ બ્રીટીશ શાહીવાદ, કે જેની એકીઆ હેઠળ હિંદુસ્તાનના આખીસ કચેડ હોઠો, જેને માટે જીવન જીવું સામ્ય છે, અને જેને માટે હાલનું હુદ્ધ સહી રહેવું હોવાનો બ્રીટન કાવો કરે છે, તે સવળી વસ્તુઓના અભાવે આતંકન કરી રહ્યા છે. તેનાથી તો અમે ખુબજ કંટાળેલા છીએ. હિંદના હોઠોને બ્રીટીશ રાજકર્તાઓ

તરફથી, પોતાનાજ જીવમી અમલને લીધે કરાય તેઓ પોતાનીજ સામા સાય, એ ખૂંટીને ન્યુસક બતાવી દેવામાં આવ્યા છે અને એ દુરજમાન ન્યુસકતા આજે રાજકર્તાઓનેજ કાનીકારક થઈ પડી છે.

માંખીલનો આબાર માનવાનો છે કે હિંદુસ્તાનના લોકોને તેઓએ અહિંસાત્મક અસહકારકતું અભિવિ શખ આપેલું છે, જે હોઈથી પણ જુદવી જુદું શકાય તેમ નથી અને જેણે હિંદુસ્તાનની આઝાદીની લડનામાં પોતાનો ચમત્કાર બતાવી આપેલો હતો. માંખીલ પ્રપંચી છે એવો હુનીયા માં કોઈથી પણ તેઓના આરોપ મુદ્દી શકાય તેમ નથી. પોતાના અવધારમાં તેઓ રખતવકતા, સત્યવકતા અને શોકાય છે, હે કે હિંદુસ્તાનની ગદાર, ત્યાં તેઓ ની ઉક્તિઓ અને પ્રવૃત્તિઓ વિશે ખબરો આપનારી બ્રીટીશ એજન્સીઓ તરફથી ખોટા અને શાખ્યા તુટયા હેવાલો પુરા પાડવામાં આવે છે, આ અનુદ વર્ગોમાં તેવાની ઉપર કપરી હેતુઓનો આરોપ મુકવામાં આવે છે. તેઓના માનવપ્રેમ અભેડ છે. માનવીને તેના તિરસ્કારતા નથી, કે જે આપણે સહ કરીએ છીએ, તેઓ માનવીના હુકુલ્યોને તિરસ્કરે છે અને પ્રત બજણી અને પોતાની બલન ક્રમ આપીને એ દુલ્યો સુધારવા અધવા તેનો અવ લાવવાનો પ્રયત્ન કરે છે બ્રીટીશ પ્રજાની વિરૂદ્ધ તેમને કચું નથી, પરંતુ બ્રીટીશ શાહીવાદનો જે રીતે હિંદુસ્તાનમાં અમલ વર્તી રહ્યો છે, તેની તેઓ વિરૂદ્ધ છે, અને તેનો નાશ કરવાના ઉપાયો યોજવામાં તેઓ પોતાનું અર્થસ્ય હેમી રહ્યા

છે. તેઓની સીતો સ્વભાવીક સીતે બ્રીટીશ શાહીવાદીઓને રૂચતી નથી કેમકે હિંદુસ્તાનની પ્રજાના આત્માનો તેમજ સાધનો નો નાશ કરનારી શોપણ નીતીપર અહાલવા તું તેઓને માટે મુશ્કેલ બલકે અશક્ય કરી દેનારી છે એટલે આ દેશમાં તેમજ અન્ય દેશોમાં માંખીલપર કોઈ વર્ષાવવામાં આવી રહ્યો છે તે બીજકુલ અસ્થાને છે. સત્તાના મદથી અંધ બનેલો માણસ પોતાની બુદ્ધિ એક શકતો નથી. તેની સત્તા ફીલ્મ થતી જોઈને તે મુર્છીત બની જાય છે અને તેને ખુલ્લો પાડનારની ઉપર પછી તે કોઈ વર્ષાવે છે. આ માંખીલની દશા છે.

'નાટાલ ટેલી - પુર્ણ' માંખીલને એક અવારતવવાદી અને બેદંગ મગજના માણસ તરીકે વર્ણવ્યા છે. પરંતુ તેમ છતાં એ પત્રને એટલું કણુલ કરવું પડે છે કે માંખીલની હિંદુસ્તાનની પ્રજાપરની વગ, જે હુંદ પ્રજાપર જોઈ થતી હોવાનું જણાવવામાં આવ્યું હતું, તેને બલકે હતી તેટલીને તેટલીજ મંદાન છે. અને "હિંદની સાંખ્ય મહામળામાં જોડે તેઓ કંઈ પણ હોલો નથી ભોગવતા છતાં એ પક્ષપર તેઓનોજ અમલ ચાલે છે." હિંદુસ્તાનમાંથી બ્રીટીશ અમલ તેમજ બ્રીટીશ અને અમેરીકન લશ્કર પાછાં ખેંચી લેવાની માંખીલની માંગણીએ ઘણા શાહીવાદીઓને અસ્વસ્થ બતાવી લીધા છે. "વિજય પ્રાન્તની અવાજાથી સળગી રહેલું ગાપાવ માંખીલના જેવી લીચીવ વર્ધાના તરફ દેલ્લી ખામોશ બતાવી શકે એ જે કે સુદાની વાત નથી" એમ લખીને 'નાટાલ ટેલી ન્યુઝ' એલું સુચવવા માંગે છે કે બ્રીટીશ સરકાર માંખીલ તરફ સધારે પડતી ખામોશ બતાવી રહી અને તેઓનો નીકાલ કાતી દેવાને તેણે પગલાં લેવાં જોઈએ. ગયા યનીવારના એ વચમાં પ્રસિદ્ધ મલેલા અમલોખમાંથી નીચેનો વધુ દકરો ટાંકીએ છીએ:

નોંધ અને સમાચાર

હરબનની હિંદી બસ સર્વિસ

હરબરે બીન-યુરોપીયનોને વાહનની મરજી પુરી પાડવાની હરબનની બસ સર્વિસ, જેની સંખ્યા ૧૮૭ની છે, તે હાથેશ અને પેટ્રોલની અછતને કીધે નજીકના બધિષ્પમાં પહોંચી જોઈ શકે જ્યાં વધી છે. કેટલીક બસોના ટાપર ધસાઈ ગયા હોવાથી અને નવા નદિ મેળવી શકાયા હોવાથી તે અમારેથી બંધ પડી ગઈ છે. અમારે હોંદી બસ વાળાઓને કન્ટેલર તરફથી તેઓને જરૂર પડે તેટલું પેટ્રોલ અપાવું હતું. આજ માસની શરૂઆતથી તેઓને માસિક ૪૦૦ માઇલ પુરવઠા આપવામાં આવે છે અને જીન ૧૦૦૦ માઇલ પુરવઠા વધારાનું આપવામાં આવે છે. જણી બસો માસિક ૪૦૦૦ માઇલ જેટલી મુસાફરી કરતી હોવાથી તેઓની દીલ-વાસને મંજૂર હાની પહોંચશે. પેટ્રોલ અને ટાપરનો બચાવ કરવાને બમણાનાં ભાવે સવારના ૪ મે ૫૬ને પાંચ વાગ્યાથી બસો ચાલુ કરવાનું અને રાતના ૮-૩૦ વાગે બંધ કરવાનું કરાવ્યું છે.

આની અસર એક તો એ વધે કે બીન-ગેરાઓને આ દેશમાં રહેવાને માટે બહુજી મર્યાદિત ફરિયાદો છે તેમાંનું એક બંધ થઈ જશે અને બીજી મુબીનીસીપાલીટી તરફથી ચલાવતા વાહનોમાં વર્ધુભેદ હોવાથી બીન-યુરોપીયનોની મોટી સંખ્યા એક સ્થળથી બીજે સ્થળે જતા આવવા માટે બાકુતી વાહનોની સમસ્યા વિનાની થઈ શકશે. આ દિવસોમાં પેટ્રોલ અને ટાપર ઉપર અંકુશ મુકાવાની જરૂરીયાત લગભગ સમાપ્ત છે. પરંતુ એવો અંકુશ જ્યારે પ્રવળતા એક વર્ષને બીજા વર્ષના કરતાં વધારે હલકો કરનારો થાશે ત્યારે તે ગેરવાજબી અને અન્યાય ગણાય. આવી માહિતીના સાફરી વાહનો સરકારના અંકુશ હેઠળના વાહનોના જેટલાજ અમલના છે ખાસ કરીને જ્યારે એ વાહનો સત્તાપીટો તરફથી ગેરવાજબી બતાવ્યાં હોવાની જરૂરીયાત પુરી પાડી શકે તેમ છે. એવો વખત જરૂર આવશેજો જ્યારે ફરિયાદો કમળા હોયને સમાપ્ત કરી દેશે પરંતુ અમારે તો સરકારની એ ગેરવાજબી દરજ્જા ઉપર સંતોષવશાત એ કંઈ પણ તાત્કાલિક ક્રમમાં લેવાની જરૂર નથી તે એવાં નાદાંડોના નોંધને કે ક્યાંક વહેંચા શકેને તે વધારે ક્યાંકનાં થઈ પડે જ્યારે પોતાની જરૂરીયાતો પુરી પાડવાને સાધન સંપત્તિ લોકોને કશોજ અગવડ બોધવાની નહિ પડે.

રીવરસાઈકલના હિંદીઆંબ હિંદ માકલેરો વિરોધ

રીવરસાઈકલ-આમરીન પ્રોડક્શન ૨૬ પેલસ' એસોસીએટેસ રીવરસાઈકલ અને પાવરડીના સત્તામાંથી હોંદીઓની માલીકીની જગ્યાને આવી લઈ લઈએને આંધી કાઢી મુકવાની હરબન સીડી ટાઈસીયોની યોજના સામે વિરોધ દર્શાવનારા નવો હિંદુસ્તાન મહાસમા આંધીય, પંકજ જવાહરલાલ નેહરુ, મહેતાના અણુક કલકમ આગાદ, કેપ્ટન કમીટી અને હોંદી ધારાસભા ના એપોઝીશનના લીડરર મેકલેરો છે.

જેઓ એમ માનતા હોય કે હિંદુસ્તાનની પ્રજા કે જે સ્વતંત્રતાને માટે ઝંખી રહી છે તેના ઉત્સાહને ખીટીશ સરકાર ગાંધીજીને ઝંખી લઈને મારી તાખી શકે તેઓ સુખોના સ્વર્ગમાં ગોથાં ખાય છે. એ તેઓનામાં ફરદેશી હોય તો તેઓએ સમજવું જોઈએ કે તેમ કરીને તે માત્ર હિંદુસ્તાન અને જાપાન એ બન્નેને મદદ કરશે.

ખીટીશ સરકારે હિંદુસ્તાને વિશે ખરી હકીકતો દુનિયા પાસેથી છુપાવીને તેને અધારમાં રાખેલી છે. એ નીતી આજ પથંત તે ચલાવી રહી છે. તેના દાખલા અસંખ્ય છે પરંતુ અહિં હમણાજ છેલ્લા બનેલા એકજ દાખલા તરફ ધ્યાન ખેંચીશું. હિંદની કેપ્ટન કમીટીના એ કરાવોની પ્રસિદ્ધિપર હિંદ સરકારે પ્રતિબંધ મુક્યો હતો. આમની સભામાં હિંદી પ્રધાન મી. એમરીને એ કરાવો સભ્યોની જાણ માટે સભામાં રજુ કરવા માગણી થઈ હતી. એ માગણી નામંજુર કરતાં તેમજે જણાવ્યું કે એ કરાવોમાં હશે-વેલી હકીકતો બીલકુલ ખોટી હતી અને કેપ્ટન કમીટીએ યોગ્ય તપાસ કર્યા બીના કરાવી હતી અને એ બાબતમાં હિંદ સરકારે વાપરેલી યુનસુસીમાં ચોતા ને પુર્ણ વિશ્વાસ છે. મહેતાના અણુક કલકમ આગાદે હિંદ સરકારને એ કરાવો માંતા કયા ભાગે ખોટા છે એ જણાવવા વિનંતી કરી અને જો ગી. એમરીનું કહેલું બંધ હોય તો તે પાછા ખેંચી લઈ માફી માગવા પોતાની ખુશી દર્શાવી. હિંદની સરકાર તરફથી આ વાજબી માગણીનો કંઈ પણ પ્રત્યુત્તર આવેલો જણાયો નથી. પરંતુ જો હિંદ હોય આ સાચું જતાં આમની સભાના સભ્યોને એ કરાવોની વિગતો એવાનો સાબ નહીં આપવાનું શું કારણ હોઈ શકે?

હિંદુસ્તાને નાહી કે દેશીક્ટ સત્તાઓની સાથે કદી મીઠાઈ કરેલી નથી પરંતુ સમાન દરજ્જાની ખીટીને પોતાનો મીઠાનો કાથ લગાવે છે. તે ખીટીને તેને તુલ્ય-કારણે અને પોતાના આજુ પાચોનું કુળ તેને લોગવવું પડે તો હોય તેના પોતા મોજ ગણાશે નહીં કે હિંદુસ્તાનના. ખીટીને માટે એકજ આર્થ બુલેટો છે અને તે એ કે તેના મજદૂરીઓએ હિંદુસ્તાનની સાથેના વ્યવહારમાં બીલકુલ સત્યતા અને પ્રમાણિકતા વાપરવી, અને તેના સકળા શુલેષકોની દરજ્જા એ છે કે તેઓએ હિંદુસ્તાનને નહીં પરંતુ તેઓને શીખામણો આપવી.

"ગાંધીજી જાપાન કે જર્મનીનો વિજય થાય એવું સંકીર્ણ રીતે કહે છે એવો તેમના વિષયે કોઈ આશંકા મુકવું નથી. પરંતુ તેમના મેંદેશ મગજમાં તેઓ ખીટી અને હિંદુસ્તાન સંપૂર્ણપણે અલગ અને તેમ છતાં સંપૂર્ણપણે ગોત્રના ધરાવતા હોવાનું વિચિત્ર ચિત્ર નિહાળી શકે છે. પોતાનું એ સ્વપ્ન સિદ્ધ કરવાના પ્રયત્ન માટે તેઓ આજ તક પસંદ કરી રહ્યા છે એ હિંદુસ્તાની ધર્મધ્ય વાણી સિદ્ધ કરે છે કે તે ત્યાં જશે ત્યાં લોકો સારા થા માહા કરજીને કીધે તેનીજ ખાજ રમશે અને અંધે અમર્યા અધ્યાત્મને તેનીજ હેતુ સિદ્ધ થાય એ રીતે વર્તશે."

જેજ લોકમાંથી હજુ એક વધુ ફેરે નીચે પ્રમાણે છે:

"અસર સુધી હિંદુસ્તાનની સરકાર સાવ-ચેતી, નરમાય અને ખામોશ હમલગ નિર્મળતાની આશી લગી રાખી રહી છે. ગાંધીજીનાં વિવેકયુક્તિ પ્રકરે એવી કોઈ આશા નથી રહી હતી. . . . ગાંધીજીએ અર્થિક દંડ જવાનો નિશ્ચય કર્યો જણાય છે. જો તે શોચનીય પરિસ્થિતિ સાવનારું થઈ પડે તો પછી કીલ કરવાનો વખત નાહી એવો છે. કાલ ધણીજ મંજૂર થશે પરંતુ ગાંધીજીને પણ એક આદર્શ, જે આક્રમણનો પગલ્ય થયા બાદજ ફગીયત થઈ શકે, તે વત્તાજી સિદ્ધ કરવાને ખાતર દુનિયાનું નિશ્ચય નહ કરવાનો કોઈ અધિ-કાર નથી."

અગને વાલુગી થાય છે કે અમારે સહયોગી દક્ષીણ આફ્રિકાનો દાખલો પોતાની નજર સામે પડેલો હોવા છતાં "ખીટી અને હિંદને સંપૂર્ણપણે અલગ છતાં સંપૂર્ણપણે મીઠતા ધરાવતા હોવાનું કહેવી નથી શકવું. વળી અમેરીકાનું શું? એ દેશ તો હુંક સુલત ધયાંજ નંપાન યુદ્ધમાં ઉતર્યું ત્યાં સુધી હજુ તટસ્થતા જાળવી રહ્યો હતો. છતાં તેના કરતાં બધે તેવો ખીટીનો કયો મીઠ છે? એક શુદ્ધામ હિંદ અને સ્વતંત્ર હિંદ એ એમાં જો ખીટીશ તકાવત નહીં જોઈ શકતા હોય તો ખરેખર તેઓની આંખે આંધા-ખોજ આવી ગયેલો જણાય છે. વળી જો હિંદુસ્તાન હિંદુસ્તાનની બાજુ રમી રહેલું જણાવું હોય તો ખીટીશ લોકો જેઓ પોતાને પુર્વના લોકોના કરતાં વધારે વાસ્તવવાદી કહેવડાવે છે તેઓએ એટલું સમજવું જોઈએ કે જે તેઓના ભેર અમલદાર કારણ છે. તેનો ઇલાજ, અન્યાયો ફર કરવામાં રહ્યો છે અને નહીં કે હમનનીતી વધારવામાં.

સર સ્ટેફર્ડ ક્રીપ્સના મીશનની નિષ્ફળતા

‘ક્રિપ્સન રીપોર્ટ’ માં ક્રિષ્નાચંદ્રશેખર, એમ. એ., પી. એચ. ડી., એ લખેલા લેખનો અનુવાદ

અંતર્ગત આશુ

આપણે જેમ ક્યારેય ભૂલ્યાં નથી કે ભારતના નાણાં બેંકો આગ કોલના સંસ્કારમાં ઉતરવા દેરકારો કરવા વિશે હતો. પરંતુ એ કરવા કારણમાં આવેલા ફેરફારો મોઢાં અને અનિચ્છિત હતા. એટલુંજ નહીં પરંતુ મજાજ અવરોધીક હતા. ખરેખર માત્ર એટલુંજ જાણીએ છીએ કે દીંદના સંરક્ષણને અંકુશ અને સંરક્ષણી બોર્ડના સરકારના કાયદામાં આશુ રહેશે અને તેની જવાબદારી તેજ હોવાથી, જ્યારે દીંદના નેતાઓને કુદ આશુ રહે તે દરમિયાન પોતાના દેશને કમતી મસલતોમાં વામ લેવાનું આમંત્રણ કરવામાં આવશે. બીજા કબજામાં, સંરક્ષણ ખાતાના સંબંધમાં દાસ પ્રવર્તતા સ્થિતિમાં હશે ફેરફાર નહીં થાય એટલુંજ નહીં પરંતુ દીંદ સરકારના બીજા ખાતાઓના સંબંધમાં પણ સુચનાઓ ફેરફારો રાખે અને એકસ નહીંતા. છતાં જુદા જુદા નેતાઓ સાથેની જાનની વાતચીતમાં સર સ્ટેફર્ડ શરૂઆતમાં એવા જાણ પડી હતી કે, સંરક્ષણ પરનો અંકુશ જે દાસ બોર્ડના કાયદામાં છે, તે તેના કાયદામાં રહેશે પરંતુ અન્ય ખાતાઓનો તો વધુત દીંદના નેતાઓ બોર્ડના સરકારની દબાવણી વગર ચલાવી શકશે. પરંતુ એ જાણ ખરી નહોતી એ વસ્તુ ચર્ચાના ઉપરના ભાગમાં ક્રિપ્સના નેતાઓને હશે મળે. વળી સંરક્ષણને પ્રમ હોય તેના પરના અંકુશ વિના તે રાજ્યના જાણેજ અવરોધો લેવા જેવું હોય શકે.

પરંતુ ક્રિપ્સની વર્તમાન કમીટી કોલેક્શનપર ફેરફારો અસંમતિના નેતાઓને વિશે એટલી અનુભવી હતી કે તેણે એ જાણવાના ખરેખર, અન્ય સંસ્થાઓમાં કરેલા હોય, તેમ સરકારે રત આવડ કરી નહીં નાખ્યો. સર સ્ટેફર્ડની સાથે વધુ વાતચીતમાં હોતી સાંખી મસલતો ચલાવી. એ મસલતો હેતુ એવા ગોઠવણ હેતુ આવવાનો હતો કે સંરક્ષણ ખાતાનો એક કોલે પ્રધાન નીમાય કે જે આ દેશમાં બોર્ડના સેનાપતિની સાથે અસરકારક રીતે સહકારથી કામ ચલાવે.

મહિમાના અનુભવ કલામ આગાહના પ્રતિપરથી અને પગાર પરીપદમાં પંડીત મેહરના નિયંત્રે પરીથી એવું માન્ય પાણું કે સંરક્ષણના સલાહ પર કામ ચાલી શકે એવા સમાધાનથી અને કારોબારી કાઉન્સિલના કાયદામાં બોર્ડના સરકાર અને વાઈસરોયની દબાવણી નહીં થાય એવી અનુક્રમોક્ષ ખાતેઓથી ક્રિપ્સને સંતોષ થાત. અમને શંકા છે કે સંરક્ષણના સંબંધમાં એવી જાણ સમાધાન કોલે પ્રમને પ્રતોષ થાય એવી રીતે કામ કરી શક્ય હોત.

ક્રિપ્સના નેતાઓ દીંદના સંરક્ષણમાં પોતાનો સારામાં સારો ફાળો આપવાની સત્કર્ષમાં આશુ સમાધાન સ્વિકારવાને તકવાર હતા, પરંતુ અમને લાગે છે કે સમાધાન ન થયું અને તેને પરીણામે મસલતો પડી જાણી એ સાવ જોઈ નહીં થયું. સંરક્ષણ એક અનુભવ વસ્તુ છે. તેના વાગ પાડી નહીં સલામ, ક્રિપ્સે એક જાણની જવાબદારી સમને બીજા કામ સેના-પતિના કાયદામાં રહેલા દીંદના હોય કે જેના પર તેના હશે અંકુશ નહીં હોય તેને જે સંરક્ષણ ખાતાના કોલે પ્રધાનના કુદમાં નહીં હોવાવ તો પોતે તદ્દન ખાતે સ્થિતિમાં મુકાય ચક હોય. કારોબારી કાઉન્સિલના કાયદામાં દબાવણી નહીં કરવા સંબંધી કામ પણ સલામતીક આગા રાખવામાં આવે એટલા અસરકારક થવા હોય કે કેમ એ વાત પણ અમને એટલીજ શંકા છે. આને કોલેક્શનમાં પણ ફેરફાર પડતા નથી. કોલેક્શનમાં તદ્દનમાં પ્રતિભા મવરગરો પોતા ની ખાતે સત્કર્ષમાં ઉપયોગ નહીં કરે એવા અનુભવ કરેલા પરીણામ પરથી કારોબારી કોલે પ્રમ છે એ આપણે જાણી શક્યા છીએ. એવા કારોબારી થોડો વખત માત્ર આપવામાં આવે છે પરંતુ સંસ્થાઓમાં જરા ફેરફાર થાય કે એપરવાઈથી તેનો વાંચ થાય છે અને આને દીંદના રાજ્યવર્તના કામદારી કલામ હટ જે પ્રતિભામાં સાચુ નથી પાડવામાં આવી તે પ્રતિભામાં મવરગરો પોતાના સંબંધ કાયદેસર હોયને કાયદે કરે છે અને પ્રધાનોનું કામ ચાલુ નથી. કારોબારી આવા અનુભવથી ક્રિપ્સના નેતાઓએ કારોબારી કાઉન્સિલ, કે જેમાં તેઓ કામદાર ચલાવતા હતા, તેને માટે કાયદેસર સત્કર્ષમાં સમાધાન કરવાનો આગ્રહ લેવા જોઈતો હતો.

ક્રિપ્સ વર્તમાન કમીટીની વધુજી નરગરો કારોબારી કરવારો પણ સર સ્ટેફર્ડ ક્રીપ્સે વગર સંકોચે રહ કરી નાખી એજ કારોબારી રાખે બતાવી આપે છે કે બોર્ડના સરકાર આક્રમક સામે દીંદના સંરક્ષણને માટે ફેરફાર ગોઠવણ કરવા માગે છે ખરી, પરંતુ જે કોલેક્શનમાં વર્તમાન બોર્ડના સર્વોપર સવાને તેથી કસત થતી હોય તો પુનઃ સંરક્ષણને માટે તેથી ગોઠવણ જરૂરી હોય તો પણ તેનો હેતુ એવા જાણ છે કે કોલેક્શનને ખસાવવા પ્રતી તેની જવાબદારી બોર્ડના સરકારનીજ રહે. કોલેક્શનની મદદ અને સહકાર માંગવા અને ગ્રેજવા. પરંતુ એટલી જ સંબંધ કે કોલેક્શનમાં બોર્ડના સર્વોપર મજાને કાલી ન પડે. સર સ્ટેફર્ડ

ક્રીપ્સ એક સમાધાનવાદી રાજકારી નીકેરી જાણ વખતથી જાણવારો હતા. આપણા ટેલેક્રાફ નેતાઓના સમાગમમાં આવ્યા હતા. ગર કમીટેટને એ વગરો વાગ બધ અને કોલેક્શનનો સહકાર સંપાદન કરેલા હતા. પરંતુ જે એ સહકાર કોલેક્શનમાં બોર્ડના સર્વોપર સવાના બોગે મજાનો હોય તો તે જા ન મળતો.

સર સ્ટેફર્ડ ક્રિપ્સના મીશનનો બીજો હેતુ જાણવાના ખરેખર કોલેક્શનના ખાતે પાડવા ની જે યોજના હતી તેમાં કોલેક્શનના નેતાઓ ની સંમતિ મેળવવાનો હતો. જાણવામાં પ્રતો ને કુદા પડવા પડે. કારણ કે મોળાથી એક વગરો તો મામપુરી થાય તેને આપવામાં આવ્યું હતું. અહીં કામ પ્રતીનીધીત્વ અને પાકિસ્તાન ની માગણીમાં આવેલાં તેના પરીણામના કલામ કલામમાં ઉતરવાની જરૂર રહેતી નથી એટલું જ જાણવું એમ થશે કે આ દેશમાં જે કામી મતભેદો છે તે, કુનીપના પ્રતીમાન કે પછાત લગભગ ફેરફારમાં વર્તી રહ્યા છે, તે કરતાં કેંઈ જુદા નથી. એ મતભેદોને જે ખદારના તરવાથી રજાને મજા જેવા પતાવવામાં નહીં આવે અને કુનીપને કાલે કરવામાં નહીં આવે તો કાણમાં રહી રહે તેવા છે. પરંતુ ખાસ કરીને રાજ્ય કરતી મજા તેને વધારે મદદ આપે કારણ તે અસાધારણ પ્રમાણમાં વધવા પામે છે.

પછાત અને પ્રતીમાન નરો ફેરફાર દેશમાં હોય છે. વગરો વગરો વગરો વગરો અને જાણીક બોર્ડ કુનીપના ફેરફારમાં મોળામાં આવે છે. કોલેક્શનને ખદાર પડી જાણે કુનીપ કુનીપ કે કોલેક્શનમાં ગરીબ અને તવગર એ જે બીજા પ્રમો છે. અને કોલેક્શનમાં કુનીપ કે આ કારણના આધારે મા તે આ બને વગરો આખી સવામાં કલામદી મદદારીદાર સમાન પછે પ્રતીનીધીત્વ હોય જોઈએ અથવા તો કોલેક્શન મા એક બીજાથી સ્વતંત્ર એવા જે કલામદા કુદા પાડી નાખવા જોઈએ, એક તવગરને માટે અને બીજો ગરીબ અને પછાત વગરને માટે. મનાકેડે સ્ટેડમાં ક્રીપ્સની કારોબારીના વધુ કોળાવતીઓ નીકળે પડ્યા છે અને વધુ અખખારોએ આપણા નેતાઓને એ કારોબારી સ્વીકારી લેવાને ઉપરાધિપરી શાખામળો આપેલી છે. તેઓએ આપણને કહ્યું છે કે આ દેશમાં વર્તમાન સંબંધ મતભેદોને સાંધે દેશના કુદા પાડી નાખનારી યોજનાજ આપણી પરીસ્થિતિ ને માફક છે. આ શાખામળો પાકવનારાઓ જાણે કામના કરેલાં રહેને બીજાઓ સામે પચાર ફેરફાર જાણાય છે. તેઓ કોલેક્શન ના અસરકારો અને પછાત વગરો વિશે મુશ્કેલ કરે છે. તેઓના પોતાનાજ દેશમાં એક કોલે

દસ લાખ લાખ લોકો દરેક દરજ્જામાં રહે છે એ કમનસીમે તેઓ જુની ગતિ છે. એક કાળ લોકો, જેઓ કુલ વસ્તીના દસમાં ભાગ હતા પહેરે છે, તેઓ એ એ દેશની પ્રગતિ અને ધારાસભ્યો અને રેનેટામલિ જલાલમાં પ્રતિનિધિત્વની મામણી કરે એટલું જ નહીં પણ જે રાજ્યમાં તેઓની બહુમતી હોય તે રાજ્યોમાં અમેરીકાના પુનાહરેક રેટલમાંથી ગૌરવશીલ પ્રજાપદાઓની મામણી કરે તો તેઓને કેવું લાગે? વળા એ ન્યુયોર્કના મહુદીઓ ધારા સભાઓ અને સર્વિસમાં પ્રજાપદા પ્રતિનિધિત્વની મામણી કરે તો તેઓને કેવું લાગે? વળા એ પુરીયું કે, જુદા જુદા પ્રમાણમાં વર્ગો જે અમેરિકાના સમાજમાં ગણા નથી મળતા તેઓ જુદી મતદારીઓ અને જુદા પ્રતિનિધિત્વ માટે અને અતે જ્યાં તેઓની સંખ્યા વધારે હોય તે રાજ્યોમાં પુત્રીપત્રમાંથી પ્રજાપદા પાસના ની મામણી કરે તો તેઓને કેવું લાગે? હાથ એમ કહેવામાં આવશે કે આવી મામણીઓ હાલ નથી થતી પરંતુ એ દેશ કોઈ પરદેશી સત્તાવા દાખમાં હોય તો શું એ મામણીઓને પેાવવામાં ન આવે? પુનાહરેક રેટલમાં લોકોએ એ જુલમ નહીં એટલે કે જે વખતે તેઓ પ્રજાપદાની જરૂરમાં હતા તે વખતે બ્રીટીશ

રાજદારી મા. એટલે તે દરમિયાન અમેરીકાની એક સર્વોચ્ચ રાજદારી મામણી કરી હતી.

મામણા પાસનાની નીતિ જે બ્રીટીશ સરકાર આજે અપનાવે કરી રહી છે અને તેના સર એક્ટ કોષ્ટક મારે વખતે આપ્યા હતા તે આ દેશમાં બ્રીટીશ રાજદારીને હાથ પધુર મદદ રૂપ થઈ પડનારી મામણી. એક મધ્યસ્થ સરકારની નીતિ રહેશે કોઈ સ્વાતંત્ર્ય સંપ્રદાય પ્રત્યે બ્રીટીશ રીતોને હાથ હાથ ભેગમ-કરેલી મામણી. બ્રીટીશ પ્રજા અને સરકાર પાસની દરેક કે એક સંપ્રદાય પ્રજાની સામે તેઓ આજે કહું કરી શકતા નથી પરંતુ એક મામ ને બીજીની વીરુદ્ધ કરીને અને દેશના એક ભાગમાંથી બીજાની સામે વધારી મારીને તેઓ પોતાનું ધાનું પાર પાડી શકે. આ કુશંક કરાવી રાજ્ય કરવાની નીતિને બેચેન કરી શકે અંતરૂપી આવેશ છે. એક પણ એવી સંસ્થા નથી કે જે એનીની અગત્ય કરવાથી આપાદ નહીં પડે હોય પરંતુ કોઈમાંના બ્રીટીશ અમલ ના મજા અન્ન સિદ્ધિમાં એમ આ પણ દેવે જરીપુરાણે સીદ્ધાંત મળા ગયો છે. તપાસ એ આંખમાં આવી રહેશે નહીં હાલ તે આ કુશંક કરાવાને સીદ્ધાંત બ્રીટીશ રાજદારીના રીતમાં કાગે સમાવી રાખ્યા હોય પરંતુ તપાસ

નું સરકાર આપણી મરદમર આવી રહ્યું છે તેવે વખતે કોઈ સ્વાતંત્ર્યમાં મામણા પાસના એ બ્રીટીશ રીતને સામસાદ નથી પરંતુ બની-કારક એ એ વસ્તુ આપણા રાજકર્તાઓ સમજ નથી શકતા એ બ્રીટીશ સંસ્થાનીઓની અની સંકુચિત દષ્ટિ કુચરે છે. અમેરિકા અને અમે-રીકાને એ બીજા લોકોને વજુજ સાથે વખત સુધી કુશંકમાં રાખ્યા હતા કે જેથી તેઓને પોતાનો રસાય સાધવામાં મુશ્કેલી ન આવે. પરંતુ જેવે એ કુશંકમાં તપ નીચેને આક્રમણ કરી પોતાનું નશીબ નાજમાનવાનું જેટલું જ આપ્યું, અને આજે એનીની જીલ જીલ કરી તપાસે મળવાની નીતિમાં પણ તપો સુધી અમલ સમાવીને જે મહાન સ્વાતંત્ર્ય ઘાવો કિલ્લ કરવામાં આપ્યા હતા તે આજે ક્યા રજા છે? શી ને મજબૂત અને સંપ્રદાય દેશ તો તપાસના તપ એ પ્રતિષ્ઠાને પરીક્ષી વળી શક્ય હોય. આ પુર્વના આ અનુભવો પછી પણ બ્રીટીશ કે અમેરીકાના સુદાં એ વસ્તુ નથી શીખી શક્યા કે, પુર્વમાં તપાસી સંસ્થાની સામે દક્ષર સ્ત્રીતાને કોઈ સ્વાતંત્ર્ય વળવાને અને તપાસ વળવા પાસાવેક છે, એ કેટલું તાજીબી અને એ વસ્તુ જે ન આમળ વાગવન સા કામ નાંખી.

ભોમ્બે વિષે બહુવાન્યેગ હકીકતો

ભોમ્બ. આપના

આને તપાસે સરકારે ઉપર કામ હુમલોએ કામ મજુરી રજો છે, શારે જુદા જુદા ભોમ્બો ની જાતો અને તે દેશ પ્રકારની અમલ કરે છે, તે જાણવાનું બહુ અગત્યનું મુદ્દા પડે છે. નીચે નો ભોમ્બ આ બાબત ઉપર સુદર પ્રકાર દેખે છે.

ભોમ્બ શા છે તે પરીક્ષાનું પોતાનું 147 માલતા દી. એલ દી. પદાર્થના કયાજ હેઠળ દરમાં પદાર્થના લગભગ દેહું થાય છે. ભોમ્બો નીને જાણે 1864માં દરમાં આવી છે પરંતુ કદાચ શાદી નીકળી સ્વરૂપી દેહી પર જે દત્તપત્ર ભોમ્બો પડ્યાં છે, તે પદાર્થ પરી-ભ્યામ એટલા વાળકે માસમ પડ્યા નથી. શીમાનેમાંથી કેટલામાં આવતા માર પ્રકારના ભોમ્બો છે: (1) નાસકારક ભોમ્બો (2) જેમાંથી દુકાઓ છે કે એવા ભોમ્બો (3) અખતરને લેવાના ભોમ્બો અને (4) આમ સમાવનારા ભોમ્બો. આમાંથી બીજા પ્રકારના ભોમ્બોજ છંદવી પર રાધો દરેક કદે એવા હોય છે. આ પ્રકારના ભોમ્બોને ઉપયોગ વરકરી દુકાડીઓ સામે થાય છે, બીનલરકરીઓ સામે નથી.

આમ સમાવનારા ભોમ્બો તથા નાપકારક ભોમ્બોથી બીજામાંથી થતા લુકસાતના પરીણામે બીનલરકરી જાતોની ખુવારી થાય છે. એ રતમ ના નાના આમ સમાવનારા ભોમ્બો કાવળગ સળગાવે સુદે તેવી નાની આગ લગાડે છે.

1864ના રીસેમ્બરમાં લંડન સરકારમાં લાગેલી આમ સમસ્યા આવા પ્રકારની હતી. સરકારી પોલીસ દ્વારા દર્શાવે તે બીજામાંથી નાસ કરતો જલદ ભોમ્બ છે તેનું 18 100 રતમથી જે દત્ત એટલું હોય છે અને તેના જલદપત્ર પાછળની નેમ મુજબતે દુકાઓ કે આગથી નહીં પરંતુ ભોમ્બની પાછળની અમલગમણી મામણોને નાસ કરવાની નેમ રહેલી છે. જલદ ભોમ્બોના વજનને અઘી ગ્રામ તો રીસેમ્બરી પદાર્થ અથવા તો કોઈ વખતે જલદ અને નવા દેહક પદાર્થના હાથ છે. તેને પોતાના માતળા દેશમાં રાખવામાં આવે છે અને તેમાં એવી જોડવાનું કરવામાં આવેલી હોય છે કે, તે પુરતિનથી કારે. તે પદાર્થને બેલી નાખે, આ મારે તેનો અથાથો પોતાનામાં ભાગ અગ્ની-દાર હોય છે.

જર્મન પોલીસ કોર્પસ "મેગામ" એવા જે દત્ત ભોમ્બો આધુનીક સમાજમાં વપરાતા પોતા ભોમ્બો છે. તેને મોટા રીમાનેમાં રાખવામાં આવે છે અને બહુજ સ્થાનમાં નેમ લગતે અગ્રય ની સરકારી જગ્યાઓ ઉપર દેહકમાં આવે છે. બીનલરકરી રીસામાં પડતા ભોમ્બોમાંથી અખતરના નાના ભોમ્બો વાપરી છે. ભોમ્બ

2000 શીરની કિંમતથી સુવચાસ સાથે પોતાના આગમની ભરેલમ કરે છે અને જેમ જેમ તે નીચે લેવેલમ જાય છે અને તેની સરકાર કલકત્તા 100 માલની દાખ નજીક આપતું રતમ છે, તેમ તેમ અગ્રય કામ શાદી નાખે એવી રીતિમાંથી 35 મેટ્રા નાં

કોઈ પણ વસ્તુ મામળા અપનાવવા દીસાએથી તેની મામળા નાંખે છે મહાન ના સો રાખી નામ વળા દોષ તેને પરીલા તો ભોમ્બો 100 ફૂટ હતી "કાક-નેટીક એવર્ડ" નું હવામાં જુદા દાખ, જેમ સામે છે. એ પછી પોતાનું કાર શારે છે અને તેમાંથી 3500 ફૂટથી સોફ્ટવી 4000 ફૂટની કાંઈ બહાર પડે છે અને તેની અમુક નાં રીતની બહાર જા કુદ સુધી "અસાદ" ની નાસાત અગ્રય થાય છે. ના ભોમ્બ મહાન ને બરેલ જગીરમાં કરે તો જગીરમાં કરે કુદ સુધી આગમાં થાય છે

2000 રતમને ભોમ્બો કિંમત 1200 શીટ સુધી છે કે અને તેના જલદરતું જીવ 400 ફૂટ એટલું હોય છે. તે 200 ફૂટના વાસનામાં વખતેમાં પદાર્થ લુકસાત કરી શકે છે

આ મહુદીઓ દેશમાં પમાળવા પડતા પડી છે તેનો અપાર કુલ કદ રીતે પુરવામાં આવે છે, તેના પ્રકાર પર અને બીજા દેહકીક વસ્તુઓ

પર આધાર રાખે છે.

સંકળમાં બીજાના ઠંઠાવાળા માનવોને જોવાથી સામાન્ય "ફીલિંગ" થી કારે નુકસાન થયું હતું સીમા ખઠાકાથી નહીં, પરંતુ પાસેના ખઠાકાથી પણ થયું હતું.

ચોમાસની ફેમવાળા આધુનિક મનુષ્યોની બારી-ઝોંઝોમાંથી કુકા કુકાકાઓથી પડી જાય આવડા તો નેત્રને નુકસાન થાય, પરંતુ તેઓ ચાર કે પાંચ મળી સુધીમાં આમુક વખતે કાલના જોડાઓના ખઠાકાને સમાવી ન શકે એમ છે. પાસેના ખઠાકાથી જમીન હચમચી જવાથી તેમના પર અસર થાય એવું લાગતું નથી. પરંતુ સહેરા

પરના ભેજમમારોને સમસી એક અવસ્યની વાત એ છે કે જોખમી લઘુમત્તું શુભ્ય હયામીર નથી. સંકળ, ન્યુમોક' અને મુખ્યત્વે ગીચ વસ્તીવાળાં સહેરામાં ૫૦ ટકા જેટલી જગ્યા તો ખુલ્લી ફોલ છે. આથી ઘાન વધુ વીરતારે પડે તો જોખમ મારો સીકાંતની નજરે આવી આવડ નામો જાય છે. સહેરાના વીરતારેના પીળા ૪૦ ટકા ઘાન વર્કવારમાં રોજાઇ ચપલો દેખા છે અને તેથી થતું નુકસાન સગારાઇ સહે એવું દેખા છે. જે વર્ષમાં ઇંગ્લેન્ડમાં થયેલા ૧૮૦૦૦ મરજો અને તેનું આઠમ રહેલું બીજીર જાણી આપે છે કે બીનલકારીઓ પર જોડાઓ ખડુ જોણી અસર કરે છે.

દક્ષિણ આફ્રિકાના ટુંક ખબરો

બેનગની પોસ્ટ એડીશનમાં જોખમ નાખનારને મેલની સજા

જુલિયન કેવીર વીચર અને ટેન્ડીક રીફિનસ વાન મલકે જેને બેનગની પોસ્ટ એડીશનની પ્રાપટી થી એ તા. ૨૦ મંએ નુકસાન પહોંચાડવા માટે એવાજ-સી રેમુસેલ-સની ફોરે રમવાએથી પાસ ફેરેનું યુનેસાર દરખાસમાં આપ્યા છે તેમને ત્રી મહસિસ આખરે તરફથી મેલની સજા હકમાવતમાં આવી ન. મુકાદો આપવા જાણે જાણીએ : કાલેન કેમ મુજબ બનને અ.રોપી. કોર્મ પોસ્ટ એડીશને કાચ નાહી પોસ્ટ એડીશ ની અંદર પોસ્ટલ ફેક્ટરી દરેક આરોપીએને યુને કોર્મ છે એ વાતમાં કાંકા કાવવાને કું કાં મળ વાતથી કારણ જોઇ થયો નથી અને તેથી કું બનને યુનેસાર ફાવતું છે.

મલકાના બે મુકાદો બેનગનીની આડીસ કરવામાં આવી છે. ટેન્ડીકની અને આફ્રિકાનર પાર્ટીઓ મેલ કરતાં દલથી સજા કરવા સરકાર ને મીટીંગન કરવાની દીક્ષામાં ચલાય નહીં છે. ટેન્ડીકના પાર્ટીના સીકર ને મલકેને એ ત્રીકે-કલમાં જણાવ્યું છે કે તેમણે મા-વા-૧ થામ નહીં અખતાર કરવાની મહેર મેલવણી આપી હતી. બનને આરોપી બીજાઓના દર્ધીમત બનવા કલ છે બર નેકાની કલ તેઓ છટકી ગયા છે અને ને માલુમોએ માત તેઓને કુખ કહાયેલી કલ. આ મુકા કેમર અર્ધીસ કરવાની છે.

સાંદીઓ અને ગેદીયા માટે સી. પી. એસ. બ્રોકફેલ્ટ

આવના રાજવાળા સાંકેય આફ્રિકન કોલ માર્ટેમ માર્કેવિસનના દરખાસના ફુડીપોસ્ટથી મીટિંગ અને કોલ' મેવના સુધમાં નાલાયત દીક્ષાકલેમાં દીક્ષાઓ અને મેદીયોને માટે કોલકાકર કરવામાં આવશે. આ કોલકાકરમાં સી. પી. એસ ની કરવા નામે મુખ્ય સચાવક સુચનાઓ આપવામાં આવશે અને કોલકાકરના વખતમાં કાં મળ કમનસીબ જાવેલા મતા

રોકે. આ કોલકાકર સવારના ૯-૩૦ વાગે થશે અને મેદીયોને માટે ને પછી એક કમક આદ ફરી દીક્ષાઓને માટે કી'ફરનાની અન નામીસમાં સી. પી. એસ. પર વાતીસાપ કરવા માં આરો અને નાર આદ સંકીત અને અખત ના ખાખો આપાશે. આ રીવાજે દીક્ષા કાલ કમીટનર સર સકાઅન આદમદ ખાન તરફથી મેલવામાં આવશે. મેદીયો માટે કુખ કાલમાં મીર મેદીવ કમીટનર તરફથી વાગીવાળા ના અને પાજરો અપાશે અને મા'ગીર થશે. રીફ અને મેદીવ નેકરોના સપવા જાણીયોને આ વખતે વોલાના નેકરોને ફેરીને માંજાજાણે કાલ આપવા વીનગની કરવામાં આવી ન. વના એ તેમ કરવા ખુશી કહાયેલી છે.

કેપના સમુદમાં કેમ્પાએડી માર્ટેમ

કેપના ખાલા તરફથી માર્ટેમ મુખ્ય કમના સમુદમાં ત્રણ માળોના નવામાં આવી ને કમીટી આપી એ જાણી નથી ૫-૭ નામ વમાં આવે છે કે કેમક જગ્યાએ નવાએથી માલનામાંથી ને અમકાલ આવેલી દોની જોડા. ફોલિય એલના-રીકમાં આસપાસજ નવા કલને લીધે માલન કાંપી ગઇ દોના નેના કુલ તખા આખા જગ્યા છે, સંકીત છે કે માલક વળ માલન કેપકાકેન નજીક જગ્યા ના નાકું વળ ને મેલવણી આપવામાં આવે છે કે તેમજ બીચપર પડેની નેરી માલનની ૪૦૦ પાર ફર રહેલું અને એવી માલન કેપકાકેન નવા ન નજીના પોલીસ રેસને તેવી ખાખ કરવી માલનને તેવી નાખવામાં આવી કાં મળ તે વળ તેવા કુકાને આલવામાં જોખમ રહેલું છે. તેને જનાવવામાં વપરાયેલાં એવીકો દરદ વેપ જાવતારા અને અંમને જોડાજ જનારી દેના-રોજો કલખન દે છે. આથી બીજામર કાં મળ વળ રક્ષે પકેલા માલના કુકાકાથી દર રહેલું થોડ ફોલને માટે નવા કારો

નાલકમાં વેલકોને માટે નવા કારો થયા છે જેના ફોલે તા. ૧ જોખમના એક વેલકો

નર્મી કેપાકાકલ મયો ફોર નેજ જતામાં તેને દોડાવી કલશે. થોડ ફોલ નવા એલના-રીકેટર તરફથી દરખાસમાં આવશે, કાં મળ ફેરીકામને અને દરખન જોખમ સયો મજાનો. કમીવાર સીવામ વચેના દાવસોને બનના કલવલ દોમ તે સીવામ થોડ ફોલ નહીં કાં. કમીવારે થોડ ફોલ એક વાચા પાંચા સર નહીં થઇ સકે અને સુપીરનની એક કલક પકેલાં બંધ વરી. થોડ ફોલના ખાખ મલકો ખાખ થયા છે.

પા. ૩૩૬૫ ની ચારી

ચોમાસ કુલ એક કલના રીફના એક માખમ કરના. વેલકા એ વેલકામાંથી પા. ૩૩૧૫-૮-૫ ની ચારી કુકાની દોવાના આરોપ માટે દરખાસની મેજા દે. કાં મળ કરવામાં આવના છે તેજે ચારી ફેરી દોવાનો આરોપ કલવલ થયો છે.

ખાખરખમે

કેપના જગ્યાએ અંદરમાલ

કેપના તાલુકા જનારોના નવા વેલકાની મુખ વતની, અને એલના-રીકમાં ત્રણ મીટિંગન રીક, કમીમાં ફેરકોને. મયો કરનાર, જુલાવાઈ વાખાજાલ તા. ૧૪-૭ ૧૯૪૭ ના દિને વોલાનાં સી જાણો અને ફોલ થયે. કલિન મેલનાયની સહેરા માટે અવા દલ. આથી ખાલા કરના રીફરીવાથી રફ માખન દર ફરી મેલકાના એલકાકે જાણે પાંચ વાખાલે સુમારે વુલાવાઈની ને રફકાકેન અંદર માલ નવા ને અને વધવાઈ પડનાં જુલાવાઈ નર ઈ અવા, જે એ કે થોડાક વખતમાં તેમને પ્રાટીરીવા ફોરપીરકમાં ત્રણ વાખામાં નવા કલ અને વોખમ ત્રણ મયો વના કલ મતાં તેમજ તેજ કાં મળ કલ વધની આખાવાઈમાં આજો અખમન પ કલ કલ. વરકમના દેલ ના ૧૩-૭-૪૭ ના દિને એલના-રીકમાં આવવા માં આવ્યા કલે અને તા. ૧૪-૭-૪૭ ના દિને સવારે તા. ૧૪ મળે એમકા મુલકેલને ખરમ વિધિ પુરકકે નળીકરકે રકવામાં આવ્યા કલે એમાં મેદી કાં વામાં થોડાકે કાં મળે આથી કલ. કાલકે માં મેલકા રોજ આખસોને મેદી વળી ઈલ નહીં કલો પરત સરકાએ તેઓમના રોજના બનને જોખમ નથી થયું. માખમ વાખાકાં વોલની માખમ રફ માલવિવા, વિધવા અને વાલ નાની કલકીકો મુકી ગયા છે. મરકા એક માલ એમના આખાકાપ કલ એથી એ માલવિવા સી વાલકાની રિધવિ ખીચર કલમાલન થી પ્રકુ માખમના જાખાને ચિર સોલિ બેવો અને એમના કરનાને પકેલી અસા એક સહેરા કાં મળે.

કેપના જગ્યાએ કોલકાકા

કેપના જગ્યાએ કોલકાકાની ૧૬ ની વાળી જમરમ મીટીંગ તા. ૧૩-૭-૪૭ ના રીફનારે કાં મળે કાંકા કાં મળે કાંકાકા દોલામાં નીચેનાં કાં મળે માટે મળશે. એ પકાંને સહેરે મેલકાને વખત સર પમાલવા માં નીચેની છે.

કાં મળ (૧) વાળી રીફાઈ, (૨) વરકાકા, (૩) કાં મળ કલકાની કુલકા, (૪) વરકાકા અખમના કાં મળ.

હિંદના સમાચાર

હિંદીઓમાં જુરસો આજનારી હિંદુઓએ

બીજામાં એક મુલાકાતમાં પાંડિત જવાહર લાલ નેહરુએ હિંદુસ્તાનમાં એક નવી દીલગીર ઉપાસના આંધીજીના કમલો વિષે જણાવ્યું હતું, કે કોંગ્રેસની સમક્ષ પહેલો સવાલ લોકોમાં વિરોધ કરવાનો જુરસો વધારવાના પગલા લેવાનો છે. કે જેથી અપાન કે જેલ પણ ખીજા પરણેલા મદામ કરનારને ચરણ કરવામાં કામચલાઉ મદદ ન થયે અને ખીજા મીનને મદદ મળવામાં અડચણ ન આવે. મલાયા અને બર્માની લડાઈ ના સંબંધમાં પાંડિત નેહરુએ કહ્યું કે બનાવો એવા ખબરો જાણ છે કે હિંદીઓમાં બીજાના આપની જાણ છે. એ એ રિયાત ચાલુ રહેવા દેવામાં આવશે તો તેઓ અપાનના આક્રમણને સંજ્ઞા યદ જશે. જોઈએને સરજી ચવાની જાત માં અપાનને સંજ્ઞા ધવાની જાતી સમાવેલી છે. હું માનું છું કે લોકોમાં સરજી નહિ ચલાવી અને આક્રમણ કરનારનો સામનો કરવાની જાત પેલા યામ બીજી સરકારની સામે અમે જે કંઈ પણ પગલા લેશે તેમાં દેખાતી રીતે નિષ્પામ રહેલું છે પરંતુ પગલાં નહિ લેવામાં વધારે નિષ્પામ રહેલું છે. અમારે આંતર જોષાચક્રરેલો માન પચાડે કરવાનો છે. અપાનને સામનો કરવાને લોકોમાં જુરસો પેલા કરવાની જરૂર છે. નિર્માણ યદ સરજી યદ જવાની પ્રતિષ્ઠા હિંદુસ્તાનમાંથી એ જુરસો દબાઈ ગયેલો છે.

કેંગ્રેસ વર્કીંગ કમીટીના હરાવ અને ગાંધીજી

વધોયા એક મંદેશો જણાવે છે કે કોંગ્રેસની વર્કીંગ કમીટી ગાંધીજીને કોંગ્રેસનું નેતૃત્વ લઈ કોંગ્રેસનો દેશ પાર પાડવાને જરૂર જણાય તેવાં સમજાં પગલાં લેવાના વિનંતી કરશે. તેના અર્થ છે યોગે કે કોંગ્રેસ બાંગ્લાદેશમાં કરેલા હરાવને અનુસરશે. એ હરાવમાં કોંગ્રેસની ન્યાય ગાંધીજીને ચોંપવામાં આવી હતી જણાવ્યું છે કે કોંગ્રેસ ગોઠવવાની નિષ્ફળતાને લીધે નવી પરિસ્થિતિ ઉત્પત્તિ યદ છે જેથી ગાંધીજીને ફરી ખાતું નેતૃત્વ લેવાની જરૂર પડી છે. વધુમાં જણાવ્યું છે કે વર્કીંગ કમીટી એ ગુરુવાર તા. ૮ મેએ ગાંધીજીની પહેલું ફરીમાં મળી હતી તેજે દાલની રાજદ્વારી પરિસ્થિતિને લગતા ગાંધીજીએ પહેલા હરાવપર ચર્ચા કરી હતી એ હરાવમાં તર રહેલાં શોરસના મંદેશા પહેલા અને પછીની પરિસ્થિતિનું અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે અને કોંગ્રેસ લંધેલી વચ્ચેને વાગળી હરાવમાં ખાલી છે અને હિંદુસ્તાનને આઝાદ કરવાનો એક માત્ર રસ્તો હિંદુસ્તાનમાંથી યોદીય ચક્ષુ બંધી લેવાનો છે એવું જણાવવામાં આવ્યું છે. જણાવવામાં આવ્યું છે કે ફરી રાજ્યોના આક્રમણને અટકાવવા અને અસરકારક રીતે

પરોઝી વળવાને યોદન અને હિંદુસ્તાનને માટે એ આક્રમણ વરદા છે વધુમાં હરાવમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે હિંદુસ્તાનમાંથી યોદીય સરકારની દાલની નીચીને લીધે કોંગ્રેસને હવે નથી જામતું કે હિંદુસ્તાનમાં યોદીય સરકારના મુદ્દ પ્રપત્તોમાં આક્રમણ નહિ કરવાની નીતી ચાલુ રાખવાને તે બંધાવેલી છે. હિંદુસ્તાનના લોકોના કોષ અને પૂરા સિદ્ધ કરવાને કોંગ્રેસે અક્રમણ સંવિનયલોગી સહત કરે કરવાનું તેમાં જણાવવામાં આવ્યું છે.

ગાંધીજીની તળીયત

ગાંધીજીની તળીયત ફરી ખમડી આવેલી લેવાના ખબર મેં અહવાદીયે ફેરીયામાં સંજ્ઞાવા દતા. રૂટરો તર જણાવે છે કે દાલતરોએ ગાંધીજીને એલામાં એલા ૧૫ દિવસ સંપૂર્ણ આરામ લેવાની સૂચના કરી છે. ગાંધીજીના કામના બોલને લીધે બાકસેસર વધી મળે છે. ફરી મિત્રા જેવું નથી

વર્કીંગ કમીટીના હરાવ

હરવા જણાવવા મુજબ વધોયા એક મંદેશો જણાવે છે કે કોંગ્રેસની વર્કીંગ કમીટીના એક લાગે હરાવ મંજૂરવારે પ્રતિષ્ઠા યદ છે, જેમાં યોદીયને હિંદુસ્તાનમાંથી પાછા ચાલ્યા જવાની માગણી કરવામાં આવી છે. હરાવમાં જણાવવા માં આવ્યું છે કે કોંગ્રેસ હંધ પણ લેતાવળું પચલું લેવા નથી હમણની અને ખની ચકે ત્યાં સુધી સંયુક્ત મીન રચાયેને મુદ્દ ચલાવવામાં કનકન યામ એવું િક પણ કરવા કે દીલ્હર આક્રમણને અથવા મીનપર જાપાનના કે ફરી રાજ્યો સામે નેહરુએ દેશ પણ અન્ન સત્તાના દબાવને ઉત્તેજન આપવા નથી કમ્પી.

બીજીય સરકારને કોંગ્રેસની હરવારો રિવ કરવાનાં હરાવમાં હેવામાં આવ્યું છે અને તેને વિશે મુલાકાતે માં આવ્યો છે કે, તેનો એવો અર્થ નથી થતો કે સમજા યોદીયરો એ હિંદુસ્તાન યોદી ચાલ્યા જતું અથવા જે યોદીયરોએ હિંદુસ્તાનને પેલાવું વતન બનાવેલું છે અને જેઓ સમાન નામરીયા તરીકે રહેવા માટે છે તેઓએ ચાલ્યા જતું. હરાવમાં રૂપક કરવામાં આવ્યું છે કે એ કોંગ્રેસની અધીસ રદ કરવામાં આવશે તો કેંગ્રેસને હિંદુસ્તાનની આઝાદી આંતરકાળ રાજદ્વારી દદો મદદ મદદમાં ગાંધીજીના નેતૃત્વ હેલવા પાતાનાં સુધમાં અદિસકે બળનો ઉપયોગ કરવાની ન હુદકે હરજ પડશે.

હરાવમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે હિંદુસ્તાનમાંથી યોદીય સમા પાછી બેગા લેવામાં હિંદુસ્તાનની પ્રત્યક્ષ સમજા અમલના વગેરેના જવાબ દાર મુદ્દા અને બી પ્રતિનિધિઓએ એક જ મળી ગાંધી એક પાલના મદી કાદવા કે જેની રમે

એક અંધારણીય સમા લોકાવામ હિંદુ સમાન રાય હિંદુસ્તાનને માટે વસતીના સમજા વગેરે વિચારી શકે એવું એક અંધારણીય યદવામ રહેશે. રવતંત્ર હિંદુસ્તાન અને એક યોદનના પ્રતિનિધિ એ બને દેશો વચ્ચેનો સંબંધ કેવો રહેશે એકમે તેની અને આક્રમણનો સામનો કરવાના સમાન કામમાં માંત્રા તરીકે સહકારથી જવા મુલકા લેવાં નેહરુએ તેની ચર્ચા કરી.

જાપાનીઓ અથવા અન્ન સત્તાના આક્રમણનો સામનો કરી તેઓને હાલવાને અને મીનનું રક્ષણ કરવા અને તેને મદદ કરવા મીનરાજ્યોની ને હુમ્મો દોમ તે મીનરાજ્યોનું કમર હિંદુસ્તાનમાં રાખવાનું હરાવમાં રિવકારવામાં આવ્યું છે.

વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે યોદીયરોએ પાછા ચાલ્યા જવામાં નિષ્પામ રહેલું દોમ એ સંજ્ઞાવત છે પરંતુ એવું નિષ્પામ રવતંત્રતા પ્રાપ્ત કરવાને ફાલ મળી દેશને પેદાવું પડે છે. બાન ફરી આજના વીટ પ્રસંગે દેશના જવાબને પાતર અને ફનીમાળરની રવતંત્રતાની લક્ષ્યમાં વધારે મોટા નિષ્પામો અને આક્રમણમાં અથવા ને એ નિષ્પામ મોટું પડશે.

ભવિષ્યમાં જેવાં પગલાં લેવાં એ સંબંધી વર્કીંગ કમીટીના હરાવને મંજૂર કરવા એક દિનિયા કોંગ્રેસ કમીટી મુજબમાં એકરૂટ તા નામ અને તે પછીના લેવસામે મળશે.

લંદનનું 'સાઈકેસ'

લંદનનું 'સાઈકેસ' કોંગ્રેસ વર્કીંગ કમીટીના હરાવપર દીકા કરવાં લગે છે કે વર્કીંગ કમીટી કહે છે કે હરાવનો દેશ સંયુક્ત મીનરાજ્યોને આક્રમણ સામોના તેઓના મુલમાં કનકન કરવાનો નથી. એ બાબતમાં એકરૂટ રહેલું 'સાઈકેસ' છે કે હરાવ મોટીયા, અર્ધીન અને રામમાં આવકરવામાં આવશે પરંતુ સુગર્મિ, મેરકે અને વોર્કીંગનમાં હરેલન અને અવિષાલની લાગણીથી રિવકારવામાં આવશે. હરાવ આજુર સંજોગોમાં સવિનય બંધની ધમકા આપનાર છે એ ધમકા હકીકતમાં મુદ્દ પ્રપત્તન સામે અને હિંદુસ્તાનની સહીસત્તામંતી અને સંપુત્ર મીનરાજ્યોના હેલુની સામે છે. આ બાબતમાં સવનો ગમે તેવી કહીલથી પણ સંકાર પણ નહિ રહે. બરી દુઃખદ બીના તે એ છે કે ગાંધીજીની હોલની પ્રમ્પરની મદાન વગેરે આ રાજદ્વારી પુષ્ટિની આજમાં પવિત કરવામાં આવી રહી છે. બીજીય મતાને તુરત માણુદ કરવાની માગણીથી સવાલનું સમાપાન આવી શકતું નથી એ માગણીનો જવાબ કોંગ્રેસ હરવારોમાં કરારનો અપાત સુચો છે પરંતુ તેની સહીતાને આધાર હવે હોંડના રાજદ્વારીઓપર રહે છે અને નહિ કે બીજીય રાજદ્વારીઓપર. લગ જવા મીટરથી જે હંધ યદ રહેશે તે હરાવમાં અવશે બીજીય સરકારથી ને ચોક્કસપણે નથી યદ સજવાનું તે એ કે તેનાથી અથવા નિષ્પામના વચ્ચે પેલાસી મત્તા હોડી નહિ સમાવ અને હિંદુસ્તાનની

અમેરિકાની આબજાબો નવો આપારો
ખોલવાની યાત્રા કરે છે

સીએનટુ મોન્ટ્રોલ ફેરફાર એક દેશીયોને
નમનના મામલો આપો એવો એકલો હાથે
ઉચ્ચે પડે એ ને બોરીશ અને અમેરિકન
દોષ સમજશે તે નવો નિરાશ થયા વિના

ઈ મા ન દારી

સુરેખના એમ અમેરિકામાં પણ જાણે દેશી
પડે છે, નેમાય સીવાયમાં તે હર બહારની:
મહાત્મા, સહકાર, શાંતિ—અથવા દીનથી છવાયેલ
આપો સીવાયમાં એક પ્રુચ્છાના સવારે નજીક
સહકાર એક અત્યંત સત્તા ના કેટલાં જાણે
દેશ સમજા દત્તા અને એમની આસપાસ તેઓ
વળી હોલ્ડી મરીન આપણા જેવા ધીમતામાં
આપણે અરુપો આપને નાના દોષમાં અજી
દેશ માટે પદાધી અને સહાયકી કરતાં દત્તા
સહાર માટેના નીકળે મેકલ ફોર્મોસા બન્યા
સહકારના આપણ દેશ દત્તા અને દુશ્મની
ની આ દોષથી સીધા નીકળતા દત્તા લેખતા
થી સહકાર છેદે દુશ્મન પડેના એક સહકાર
હોલ્ડી પોતાને અને દીવાસથી પેટીએ બરેલી
એથી પ્રુચ્છાના અને ના આપણા સોહને
દીવાસથી ખરીદવા વિનવતા દેશ દત્તા અમે-
રિકામાં તે બીજા મામલો એ પણ એક આ-
રાધ અજાણ કે એકલો લાંબા દીન દુશ્મની સહકાર
આપી રીતે નાના નજીક બીજા વેચવાને બહાર
સહકાર પાને નાના વાચના કરે છે. ફોર્મોસા
ના આ સહકાર નોખર પેલો સહકાર એમની
પાસે દેશી આપણ અને નજીકથી ના પાણીએ
વેચવા: "મહાત્મા, એક કેટલાં એક પેટી
ખરીદી સહકાર મને મહત્તર કરશે તે મારા ઉપર
મેંડા ઉપર મહે."

ફોર્મોસા સહકારે કુટે ને દત્ત જવાળા સજાની
દોષો: "મારે દીવાસથી મહે નથી, નામના
દોષ"

મારેના આપણમાંથી દત્તા દત્ત આપણે વધી
આપણા, મોં પડેલું રજીસ્ટ્રી તુર પણ કહી
જણુ. એના બોળો, નિર્દોષ સહકાર ના આપણ
દત્તમાં નોખ ફોર્મોસાને કેટલાં અજાણ આપણ
એમણે દત્તમાંથી દત્ત નામના, પાણી કહ્યું,
જણુ તે આપણ એક સેંટના ના પો. નજીક
કેટલાં કેટલાં આપણ મહત્તર એમણે કહ્યું: "અમારા,
દુ મજાન દીવાસથી છુ મારી અને અજાણ એક
પણ સેંટ તુર નથી, સારકાર."

આ સીવાય આપણે બાહુળ સવરે, દીવાસ
જારતા, મહત્તર કરતા બોલ્યા: "મહાત્મા,
મારી ના મહત્તર મના પદાર્થના પુટી છે.
એના પડીએ મજાલ છે, એને મારે દત્તા
ખરીદવા સેંટના પેસાય મારી પાસે ન મળે"

નહિ રહે. સીએનટુ' દેશી દેશીમાય હાથે કે
કે "આપણે રજીસ્ટ્રીને દત્તમાં ને દત્તમાં મહત્તર
કરશે એમણે, રજીસ્ટ્રીના સમો પ્રકાર કરતાને
નામ થવાને તુર મેંમારાય તે દિવસને તોર
ખીજ દિવાસે નામો આપણ કરી સહકારે દત્ત
તે મને ને જોખમે તે થવાની જરૂર છે.

અરે, ખીચારીને સેંટના આ દીવાસથી મહત્તર
કુષ પણ પીપડાવા નથી પાડ્યા. આપણે કુષ
કરી મારી આદથી પીતળી દીકરો, આ
પેટી ખરીદી લો. વાચના આપણે લાલ કરશે.
લાલ, અજાણથી દીકર વહાલી આપણ."

ખીજે દત્ત હોલ્ડી રીત તે ફોર્મોસા કરી
પણ એના ઉપર વિશ્વાસ ન મુકતા, પણ આ
જાણથી નીકળે મુજાજી અને આપણમાંથી
નમો એમ વેંત ફોર્મોસા મજામાંથી દોષર
કરીને એના દત્તમાં મુજા દોષો, અને કહ્યું:
"મહત્તર, વહાલી આપણ, પણ જાણના પેસા
પાછા આપણ તે આપણ ને દુ અજી
દત્તપરે માનીત સહકાર તારી સહકાર એના ઉલો
પુ. જા, વર ન મહત્તર હ."

હોલ્ડીએ કહ્યું મહાત્મા, અરે મરીન હોલ્ડી,
જુએ મરતા હોલ્ડી, મરણ બેંકમાંથી તે દીકર
નથી કરવામાં. આ...અજાણથી દુ આપી સાચો
મામના. હા, પણ આપણ આપણ મહત્તર મને
આપણ. હોલ્ડીને જરી મોટું પડેલું થાય તે
આપણે પેર આપણે આપણ જાણના પેસા
પડત કરી દત્ત. એ જાણના આપણ નિર્દોષ
રહેવો" અને આદથી હોલ્ડીને કોઈ સહકાર
એ કોલર વહાવા દોડી મળા

દત્ત માનીત વહ, પડેર માનીત વહ, પણ
હોલ્ડી પાછો ન રશે. ફોર્મોસા સાચો મામાં
ખીચારના સાચા: નિર્દોષ અને જાણના જાણના
હોલ્ડી મને જાણી લા નથી મળેને" અને
હત્તા એમણે દત્ત તે એમને ખાલી આપણ
કહ્યું: "ના, ના, એ હોલ્ડી કહી એવું ન કરે.
કહી નહી." પણ આપી લાખી અને તમે એમાં
ચડી બેસા.

સાંજ પડતા આપી તેમ મારે પેલો હોલ્ડી
ન હોલ્ડી હારે ફોર્મોસા સાચો ખીચારના
મહત્તર સાચા. એમને દત્ત ના ખાણે મહત્તર
મહત્તર હોલ્ડીએ થોભેલ દીવાસ. દીવાસને
દોષ પાછો એ એમને બનાવી મળે તેમો
આપણ વિચારતા દત્તા માં તે મહાત્માએ અંદર
આપી ખાજ આપણ કે એ જાણના એમને
મજા આપે છે. એમણે એને તુરત અંદર લાલ
આપણ આપણ કરી હોલ્ડી આપણ, પણ
આ તે ખીજના દોષ લાગે છે દીવાસના
વેચનાર આ ન દોષ! અંદર આપી નમન

કરી હોલ્ડીએ કુષ: "આપણ મહાત્મા ફોર્મો-
સા તે ને"

"હા, દુ પોતેલ ફોર્મોસા પુ મોલ તાર
મારું છે હા છે સાચો જાણના કહ્યું.

ખીજે મોરો હોલ્ડી આપણે મજા કરે છે.
તે દીવાસમાં પાસે છે. આપણે કોલર પાસે
ને પાછો જાણ દત્તા આ રજામાં એક મોલર
ની હોલ્ડીમાં આપી મળા, દત્તમાં એ જાણ
માં આપણ. એ આપણ નામ રહે છે. કુષ
કરી આપણ માણ, એના જાણના દીવાસ
આપણ નથી રહે" હોલ્ડી મજામાં મહત્તર મળે.

ફોર્મોસા આ માંજાને પડેલાં તે નજીક
મળા. પછી કુષ પડેરને દત્તમાં તુરત નેમો
પેસા હોલ્ડી સામે દીવાસમાં આપી પડેરમાં.
એમને નેમોજા ખાજ મરતા પડેર જાણના
આપણ અને તે જાણના મળે મળે. મોં કુષ
રજીત કર્યા રજીત નજીકમાં એ મોલર:
"આપણે અત્યંત આપણી છુ આપણે અંદર
આપણ તરફ તોપી આપણ મહાત્મા પા.
મારો તરફ નીચે આપણ પેસા પાસા કે,
મને કર દત્તા કે આપણ પેસા પાછા આપણ
પડેલાં એ મારું આપણને કહી મળું તે આપણ
મને બેંકમાં જાણ મેંડા, એટલા માટે
મારો નાના લાલને આપણ લા મેંડાથી મારી
મા હોલ્ડી ખીજના પડી કહે માજ પુત્રો
છે દત્ત પ્રુચ્છા એ પડેલાં દત્ત કે તમે
મહત્તર પ્રુચ્છાના જાણના રહે..."

એના કહે કુષાલ મળા એનાથી વધાર
કહ્યું ન મોલરો ફોર્મોસાની આંખ આપણ
માલરો જાણના એમણે હોલ્ડીના માજા મર,
જાણનાથી દત્ત ફોર્મોસા અને કહ્યું: "જાણ,
તું એમની ચીનના ન કરતા. આપણ એમને
મારું દુ મારે માથે લઈ હ."

પેસા જાણના અંદરના ના આપણ દત્તમાં
આપણ દાણ દીવાસ...અનંતાપને માટે
—જાણના માથા

દેશીક વેતન એક

શ્રી પોટ એટીનાએમનાં મુજાનાં વિદ્યા
મહત્તર માટે, મુજાનાં, મહત્તર તથા અંદર
તથા પાસે શિક્ષણ માટે તુરત શિક્ષકના
જરૂર છે માટે જાણી લાલમાં અને શિક્ષણ
અંગેના નારદીકેટલાં માથે જાણે.

તુરતીકાલ જાણના,
પ્રુચ્છા

માન. સાચો મારીઆ,
કો પાસાએ દીકર
પોસ્ટ બોલીમાં
મંત્રી,
મો જાણના વિદ્યા મહત્તર

વેચવાના પુસ્તકો

આમારો નવા પુસ્તકો		પરમર્થસાર		ગુજાણ અને રીપરી	
મધ્યમ ક્ષેત્રીય પુસ્તકો		મામ ભક્તી ગ્રંથ ૩	૭ ૦	કળા કારીગરીનું રાજ્ય	૨ ૧
આત્મકથા જે વાત સાથે નથી અટકી	૫ ૦	કાવ્ય નામ	૫ ૬	" " " બાજુ ૨	૨ ૧
કીર્તિ સ્વરૂપ દરેક લીલા	૧૦ ૦	સીકાત બાગ ૩	૭ ૦	ગુજાણી વેપાર	૩ ૦
કીર્તિ સ્વરૂપ (કાવ્યો)	૩ ૦	સાધરણી	૫ ૬	રશીની દર્શાવણ	૬
અનામ્લિત પેશ (ગીતાજનો)		નવીના	૬ ૦	જળા અને ખીંટ વાનો	૭ ૧
ગુજરાતીમાં અનુવાદ	૧ ૬	કેળાશળી અને ખીંટ વાનો (મરત કાપર)	૭ ૦	છવના પ્રકાશ (અશુન કિરણી અવાજ)	૨ ૦
મંત્રણ પ્રમાણ (૧૧ નીચમે)		કુરુખાની કથાઓ	૦ ૦	સ્નેહ સંગ્રહ	૬ ૦
જીવના ગીતીજના નેત્ર	૧ ૦	મંદાર ગાળા (કુંઠી વાતો નોવેલ)	૨ ૦	કાવ્યો-ગદ્યો-ગીતો-અન્યનો	
ગીતા ગેમ (ગીતાજનો અર્થ)	૧ ૩	સાક્ષીની રાણી	૫ ૬	પારણી લખ ગીતો	૦ ૦
જેર રાધાકૃષ્ણના પુસ્તકો		અનવાના જળ (કુંઠી વાતોમાં)	૩ ૦	નીહારીકા (ક.૦૬, ૨. ૧. દેવાઈ કૃત)	૬ ૦
જમનનો આપની કામનો પુર	૩ ૬	દેવી ચોપણી (નોવેલ)	૩ ૬	નવ ગીતો	૧ ૦
અસ્તુતિ પાત્રી	૨ ૩	નારી દરવ (કથાઓ)	૫ ૬	રાસ નંદીની	૦ ૦
શ્રી. કીશોરલાલ મહાદેવના કૃત		શ્રેયાશ્રય (સુંદર રસિક નવલકથા) આ. ૨	૫ ૬	રામ તરંગીણી	૦ ૧
છવન કૃત	૬ ૬	શુભલો કીપક આમ ૨ બે	૨ ૦	રામ નીકુંજ	૦ ૧
મીના મંદેર (ગીતાજનો જ્યાં લખાય છે)		માણીકા (વાર્તાઓ)	૫ ૦	સોહ સંગીત (ના. ગો. ખરે)	૧ ૩
તેવી આપમાં સંજાણી લખેલો		જુદુલા	૭ ૬	જરકારી રાજાઓનાં આજનાં પુસ્તકો	
તેનો જાવાઈ	૮ ૬	રખા રોળી ખંડ ૨ (સાદસીકાની કથા)	૧ ૬	કી. પે.	
ગીતા પત્રી (ગીતાજનો ગુજરાતી નેત્ર)		રાણા પ્રતાપ (મનીદાસીક કથા)	૩ ૦	૨ જી ચોપડી	૧ ૦
માં પ્રવેશ સમય છે અને ગાંધ		મગ જાંબન ન્દાની	૩ ૦	૪ થી "	૧ ૬
કદે એવો અનુવાદ	૧ ૦	મેરાનમાં	૩ ૧	૬ થી "	૨ ૩
બીજા કેટલાક પુસ્તકો		અમે જ્યાં રમુજ નોવેલ	૫ ૬	૭ થી "	૨ ૬
નામના તરંગો (નામુ લખા. ને સિંચેલી)	૮ ૬	સોરાષ્ટ્રની રસધાર (સોરાષ્ટ્રની મનીદાસીક		૧ થી મોડીના નામ	૦ ૬
ગાંધીની જાણેલ રાજ્ય (કે. પંડીત		દંત કથાનો સંગ્રહ) આમ ૧	૩ ૦	૨ જી "	૦ ૬
સુદરનાલજી) આ પુસ્તકમાં વારતામાં		દિવ્યના (વિકાસ પુસ્તક)	૪ ૦	૩ જી "	૧ ૦
અંગ્રેજી રાજ્યની રાજ્યનાં આજ		વિલમ (રવીન્દ્રનાથ ટાગોરના ગીતાનો		૪ થી "	૧ ૬
મનીની નવીજાણનો જે ૧૫૬૬		ગુજરાતીમાં અનુવાદ લખાયે)	૪ ૬	૫ થી "	૧ ૬
રાજોમાં ૭૫૫		કપલપતી (રસીક નોવેલ)	૬ ૦	૬ થી "	૨ ૦
અનેની સાથે પ્રિયત	૬ ૫ ૦	આનંદમતી	૩ ૬	૭ થી "	૨ ૩
ગુજરાતી વીણાપીનો નેત્રી કાજ	૧૦ ૦	કિયા અગા	૭ ૦	નવયુગ વાંચનમાળા	
ગીતીજની સાધના	૦ ૫ ૬	હરદીશની વાતો	૪ ૬	૨ જી ચોપડી	૧ ૬
મરી છવન કથા (પં. નેત્ર)	૧૨ ૬	મરણી સકીતુ રસ	૫ ૦	૩ જી ચોપડી	૧ ૬
સપામલી ગીરીજન	૦ ૦	મારત મુગીક નાજક	૧ ૦	૪ થી ચોપડી	૨ ૦
ગીમલ વાચન (ગુજરાતીમાં કાવાનુવાદ)	૪ ૬	રશ્મીવ સંગીત માલક	૧ ૬	આલો, સપીએ આમ ૬ થી	
છવન સંસ્કૃતી (કાવાસાદેવ કલેક્ટરના		રખા	૧ ૬	" " " રંગ	૧ ૦
કેળાનો સંગ્રહ	૬ ૩	પરિગાળા અને ખીંટ વાનો	૬ ૦	" " " રંગ	૧ ૩
કુંવર જામનું પાનેર	૩ ૩	મમુ લખ સંગ્રહ આમ ૨ બે	૨ ૦	અંકમણીના સાલકાવાળા	૨ ૬
કથા ખીલ	૨ ૦	પાસી સાકાદારી વાનીઓ	૬ ૬	આકરણ માનરુ	૧ ૩
આમમ અજનારની	૧ ૬	સહેલ સપનાત	૭ ૬	જુઓ ૪ થી મોડીની (અંતરીયા કૃત)	૦ ૦
ગુજરાતી વિગતીક તરંગી બહાર પાડા		મજુ વાનીઓ (અનુવાદક મદકેવ દેસાઈ)	૪ ૦	નવી આજના	૨ ૩
સાળા ઉપરોગી પુસ્તકો		ખીરેલા દાર (નોવેલ)	૫ ૦	ગુજારનો નકશો	૨ ૬
ખીંટ ચોપડી	૧ ૩	નામ માળ, (માળકો માટે અંગ્રેજીમાં કંઈ)	૧ ૬	વેચવાના કલા નેત્રો	
પાંચમી ચોપડી	૨ ૬	નાની મેન વાતો	૨ ૦	કળાના નમુનાનો સુંદર સંગ્રહ	
આલજી મારી	૧ ૦	પાણી પુરાણ	૧ ૩	મંચાણક	૭ ૬
જાનકેય ૧ નેત્રો નાતાઓ		પુરનાલક	૦ ૬	છવન મંચળ	૬ ૬
આમરી ફેલકો આમ ૩ બે	૫ ૬	કુંદરીકના પરકમ	૧ ૬	Indian Opinion,	
કાપારી મદકેવ દેવાઈ ૭. ૫. ૨ ૦		માપુની કુમ રાડી કુમનું વજન	૧ ૦	Panchajanya,	
		વકરાળ વન	૨ ૦		
		કીર ગીતો	૭ ૬		

BAKI'S

PHONE 35-1842,
410 14TH STREET,
VREDEBURG,
JOHANNESBURG.

સુટ

સુટ

સુટ

એકા બાકી નો પદ્ધતિ આપો
બાકીઝ ટ્રીડિંગ બ્રઝર

મદન વાનખી આપો ઊણાંબીના સુટો તાંબી અને ડ્રોઇ મનદોનાં એક સમુદ્ધિનાં
કુદ અને દિવાળીનાં

તરુક આપી રહેવા લહેવારો મળે બાકી મનુદેહા અને રૂપાળા સુટો બનાવખી
ખરીદી મેવાનો આપનો પદ્ધતિ હો છે

વિવિધ રેટાર્ડી અને રૂપાળા સુટની પુખ્ત સાર્વિન બનાવ રજાસના હો સામ રૂપાળાં
અને ડ્રોઇ પ્રિયતા માટે બાકીઝ સિલ્ક બ્રઝર પ્રસિદ્ધ છે તે બાકી સુટો સંતોષ આપશે

સાઇઝ ૩૪૦ થી ૪૨
પ્રાચીન, પછી, એ અને ફેલ
તથા રાઈના ઊણાંબી સાર્વિન ૧૦૦૦ રૂ
સુટ બનાવ રજા માય છે
કંડોના બોરડો રૂપાળા પુખ્ત બનાવ
આપનામાં આપશે

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

એ તમારે તમામ છવત્તી ખરી મજદૂર કીમતી દિવાલો પુછીકાર પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાકી મજબૂત અને
બળવા બનાવી દો! પછી પદ સમયો કે કાલકારકો મેળો. બનાવવા માટે કારો, તાલો અને ચોક્કસ શુદ્ધ માનવ
ચાપરજો. અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે બાકી તાલો અને શુદ્ધ માનવ આવી મળા છે.

અમારે : શોખા, તદાગ, ચાંચી, લીલા, પાંચની સાચવ, મરદ મલતી, બારક, હાથા, કાપડ ભરી, ગોખર અને તાળ, ચાટ મગર,
સાંપળીની બનાવ, મુરદ, અબર, સાના ચંદીના વરખ, બારક પીંચે તમામ કીંદન કરીપાલે આવી વડે, જરી મુડીઓ

કેપરત દોરો બરની તમામ મેલરી કમેલ તાલમાં રહે છે.

૧૬ મનામના મરાહુર મેલડી મુરતની બરફી, પીંચા મરફી રી. ૩-૬ રતલ, બારક બરફી રી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ બલખી દરબો રી. ૧-૨ રતલ, સફેદ પડાવો દરબો રી. ૨-૬ રતલ, રંગીન પડાવો દરબો
રી. ૨-૬ રતલ, સુકેદ મલામ દરબો રી. ૩-૬ રતલ બમારે આવી મળા.

નવાળી પાઉર: સરંદના દોઢ પચ્ચ સાંચાંચી માત્ર ૫ માત્રતા માત્ર સાંચી રી. ૬ છે. ૬ બોટલ રી. ૩-૬ પાઉર રી. ૧ માત્ર
માટે, એક તમામ બોરડો આપી આવી રી. ૬.

I. G. H. BASSA. 153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

117, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New
Jewellery at reasonable prices to suit your pockets. (24)

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant,

૨૨૨ બનાવ રાટ અને રેક્ટેમલ સાર પોલિ કરી C.O. ૧૨, થા
પોસ્ટામાં આપશે. મળો—

P.O. Box 847. 139 Brook St Durban. ૧૯૬

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજાંત્રની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ હળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદ્દમ્મ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદ્દમ્મમાં અને મીઝમંડળમાં ગાવા બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ લાકડાંકોલસાના ધ્રુમાડાથી જતી તાત્કાલીક રસોઈ, આ, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ડંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર તબક્કા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, હીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડોસી, મધર ધાન્ડઆ, અકિરત, બાલી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભજન, ગરબા, રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજાંત્રના માટે જરૂરનાં સપ્લાય છે.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક જાતના) યુગ મુન્ડઆ, ગ્રામોફોન, હિન્દુસ્તાન, દચીન્સ, ઓડીયન, (ધાન્ડઆન રેકૉર્ડિંગ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્દાલેખ છે.

મળે ત્યાં લખે

રેડીફોન ૨૫૮૦૬
,, રેસી. ૨૦૪૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રાઇટરી) લીમિટેડ,
૧૭૯એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

આજુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્મિલન (ખ) રાજનંતરી (ઈ) વરુણી ગણી (પ) દોશી (જ) રાધીકા (ઝ) દીવાલી (ઞ) સંસ્કાર (ય) શીના જાનન (બ) માણી સલાહુદ્દીન (ર).
અશ્વમેધ ખ્યાર કબાલનો ઉલ્લેા રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહમ્મદ ખલીલ કબાલનો ઉલ્લેા રેકૉર્ડ—No. 16457.

કાલુ કબાલનો ઉલ્લેા રેકૉર્ડ No. 16455.

મરદમ ખ્યાર કબાલના ઉલ્લેામાં ઉલ્લા માનનાનો રેકૉર્ડ
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. ગદેશો તે પદ્મશો

N. ખ્યાર કબાલ

- 16404 ગળ પદ્મ કબાલ પુણી જાગી
- 16411 એક રેતે ક કમાના
- 16416 જલમા સમ સડ ગાળ અખબા હમારી
- 16428 મહાનંદા મુસાદર કું મેરે હસે દુવા કરના
- 16434 હમારી રૂઝ ગમે લેશીન લેહી રેના દ મેહરીલરી
- 16433 રહમતુલલીલ આલમીન
- 16447 મીલે ગમે મે એક પુન
- 16432 એ મીલે લેલે હસે હસે મીલાલેને દે
- 16473 લેહરીલેને નાસલલી
- 16450 કૃષ્ણાર મુસલમાનો,
- 16443 હલકે મે આજ એકમદે આલી
- 16489 કૃષ્ણાન પદો
- 16467 મેરા મન મોરે મોરે
- 16480 મુજા નરે મહાપુરે વરુણી પુણી દે
- 16490 પારો સલેમચાક પારો સલેમચાક.

R.L. ઇસ્લામી રેકૉર્ડ

- 306 અંધા પદ્મીકા મોહજા
- 301 અમીદા અમલ
- P.E
- 27 ચકાલન હજરત ખીલાલ
- G.H.
- 4764 અને 4765 મે રેકૉર્ડોના સેટ
- જાનકીના પાતી પીલાનેકા મોહજા
- 4726 જુદા દે સાર મેખાને સે
- 3164 રતના સલાલ
- 6677 રેલ અગળ
- 1740 વામ હો અલ્લાહ દ
- F.T.
- 12127 રિનાયત હજરત જાળીર
- 12907 દે સખાવત
- 12751 લેશીક મોહમદી

ફખરોહ દીન

- 7791 મહાનંદાના સરના મુદા તત્તા દે.
- 7742 સદા ખાર સ મે.
- 7593 અગળમે તારો મે નેલે માંહે અગર એક મે
- ફખરે આલમ કબાલ
- 16270 હસને રાગીમે આલમન રહલી
- 16349 વરુણી નખી આંગણે લીલે હસને આજ
- 16241 વરુણી મોહમદ મેરે લીલે.

16370 હસને હવાલેમે અલમનડાલરી
આસ્કર ફકીરુદ્દીન

- 16332 ક મોહમદ ના મોહમદ
- 16340 હસર આ રીતમગ
- 16261 જલકા રાજ દે હલવરમ
- 16340 આપને અપને પાણી હોલત
- મોહમદ ખલીલ કબાલ

- 16420 નખા અપતી નગરના મોલાએ સખા
- 16423 સારના નહી રડા
- 16342 હમાર નખી જામ કરકાનવાલા
- 16221 સાધી મુકે પીલાલે
- 16266 જુલમખી ગમે અલમન
- 16379 હકા ગમે વાલ મોમ
- F.T. આસ્કર અખલુલ રજાર
- 12686 મે પીલેહી ખાનલ
- 12620 લેલે હળીને જુદા
- 12254 દે અગામ કુનમે તા દે
- 12165 હમારે રવંદે તાલીક મે

- કલનખાન મેરે પારી
- 12215 હેલતા દે મુજા આકા લેરી ગલીમે
- 12917 હજ તરે તત્તા દે અગ રેલેલે મોલામ
- 12826 નહારીલ હે હકુલેકરા મે
- 12860 મે તે વીર આલ પાર
- 12987 કાંકાર ગળ હસને ગીલમન
- 12712 હસરે બટકા ગીરા
- 12719 સરે મકતલમે સરે

N. ખલીલ

- 16481 મે દુનખા હે દુનખા તાત.
- 16464 પીતમ તરે દે ખાના.
- 16462 હર-હર-ગરમે હપ જા.

કાલુ કબાલ

- 16461 કૃષ્ણા જી તેા મુન કે બેલકા કરને વાલે.
- 16441 મુસાદર હર મે વાર કેલ મુસાદર દે જામ.
- 16444 મુરે અગળ દીખાના ખ્યાર રમુલ અગળી
- 16422 ખાલ કાજા કિ નહારી અગળી
- 16424 જીલ જા પાર મુજલે
- 16425 જુલવામે મદીમે
- 16428 અલે રા હદમ મોર કમાન રહલી
- 16428 અજા નખી હાખાર હસલોખારો

કામા સેલ

- શીનીન રહાર (ક); ખીલ ગમલ (જ); મુરેલેલન (ઈ);
- અમલી તંગલ (ઝ); કાની અગીતપા ર).

દર મહીને તથા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મગાશે. તેના દર મહીને કેલેગ અમારે ત્યાંથી મગાવી લેશો.

આ ગયા! "ખળ-ચી" આ ગયા!!

ખળ-ચી ખેલ એ અચ્છી દીવાનત દારીકા નવીન દય એ ખેલ ખતાતા દય કે દુનીયામે' બેઇમાન આદમી કાશ નરેલસે અચ્છે પ્રમાનદાર આદમી કે ખુદકામ કરે હિરે સરપે દાલકર ઉલકા ખરાગ કર સકને. મગર મેલ દમેચાસે કુદરતકા ખેલ દય કે આખેર સચ્ચા સમ્યકી હોવા દય. એરે મુઠા ઉલકે કરનેકા સગા પાતા દય વહાં સાલિય આક્રિધમે' ખળનચી કે રેકોર્ડ'ની જાહેલ માંગ દુધ, વહાં કે દુશનદારને ખળીક કે ખુપ હુઠા, કીસીને શી. ૧-૬, એરે કીસીને શી. ૭-૬ આજે રેકોર્ડ' આજે કીયા, અગ વેલ રેકોર્ડ' દુમારે વહાં આ ગયે છત્તી કિમત પહેલ કે મુસાશીક આર રેકોર્ડ'ની સેલકા શી. ૨૦ દય. મંગાઓ એરે મુનો.

અચ્છી સુરત.

ખળનચી રીગલમે

કી. ૧.

- કી. ૧. સાવન કે નમારે દય.
- કી. ૨. મન કીરે ધીરે રોના.
- કી. ૩. મેરી મુઠીયાં આખેંગી આવી.
- કી. ૪. એક કતી નાજો કી વતી.

ફીલીમ રીકોર્ડ

- સંરકાર (૫) દોવડે મન બોલો (૨). સરકા હુઠા (૫).
- મગરી લાજ (૪). રમણી (૨).
- ભાગી (૫); કિમત (૪); વસતીલન (૫); નં. ૧ (૬)
- આગા (૫); ઠોર (૩); અતી આગા (૨); અચુલ (૫);
- ખંખન (૬); આરન (૫); તરી કીમત (૫); મુસાશી (૬)

મુસાશીકી સુરત

“ઈન્દિયા દુટે” યાની “આજકા રીન્દુસ્તાન.” ખુલાસા જે હે કે વીલામતી ફેશન કી મેમ સાહેબા કે મસરોલ અરમ દેખના હો. એરે આપ દાદાકી બાબેલકા કે મહાસિ દળાર મે' મીતલી કવેકે સીંઈ ખાસ રોગ મે' મુઠા દેના એરે આખીર તંગ દરન દેના નમ આલ એરે નમે કમલેકા સગ દાલ હરમે' હેં.

ખાંચ રેકોર્ડ'ના રોલ

કીમત શી. ૨૫.

એરે દુસરે નથે રેકોર્ડ' આ ગએ હે

મગરુમ પ્યાર કગાલ કે સાલીર મોલમલ સુમાન કગાલ પ્યાર મે' પ્યાર અપાત્ર કે ગાયા રૂ. ૩. કુરને મુસાશીકી કી પુન માસા કે રેકોર્ડ' કે મંગાકર મુનો. પર મે' રખને કાબેલ.

કીમત શી. ૧૫.

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.
Phone 21843.

38 a Market Street, Barkly Arcade JOHANNESBURG.
Sole Indian Agents In South Africa
Phone 33-7255
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDES.

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેશ્વમ સુટ, પર્સિયાન સુટ, કાર્ટરોન, હરેલીન ચેસ્ટ, સ્પાઈટ બોટ, બ્રાઈલ ક્રેડ, ટ્રસ્ટેન, રેન્સ, સેન્સ, રો. ફેલ, બ્રાસાઈલર, રોય ક્રીડીંગ અને ક્રીડીંગ વિરેર, તરૂન બીહાન અને બરોડી ક્રેડીંગ અને પપાઈ ચાલ મેલવના સુરસો નહિ.

બોક્સ, રેબલ અને ક્રીચન ફરેસર

એ હમારી રેન્સેપ નીમે રેન્સેપ ચાલ છે. તેના ક્રેડ હચેક રેન્સેપ સ્કે છે. ચાલ રેન્સેપના ક્રાઈસ ક્રીસ્ટ પ્રમાણે અને રેન્સેપ બ્રાસલ પપાઈ.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
'PHONE 33-4691. BOX 2626. 1048

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, પાકડ, માંચક, ક્રેડીંગ, માંચી, પાંચા
વિરેર ક્રાઈસ્ટ ક્રેડીંગ

નાશ કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના ક્રીન થાય છે.

1114

M. H. DESAI,

એમ. એમ. રેશાઈ,

કેમ્બ્રિજ હાઈ રેશાઈ,

અમે ફરેસ બાવના ફરેસ અને રેન્સેપના ક્રીડીંગના ક્રેડ પપા
માંચમાં C. O. D. થી સાડુ રેન્સેપ ફરી મેલસોએ છીએ.

P. O. Box 254

31, Short St, Durban, 1048

"KOH-I-NOOR" DIAMONDS
FOR BRILLIANCE & PURITY

BUY DIAMONDS DIRECT FROM
THE FACTORY

Call, write or phone for our Free
Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" - BLOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.
DURBAN REPRESENTATIVE
B. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

બુના અને બજીયા ફરમાસુ મીઠાઈઓ અને પાકા બનાવનાર

કેપીટનના રીચાળાના પેશિક પાકા

પંજાબી સાલસ પાક વિરેર બીલા પાકા બોર્ડર આપવાથી
બજી રાકસે.

બમારી ફરેસના ક્રીસ્ટ આપાઈ ભવ બવડ ફરેસના ક્રીસ્ટાઈ અને છે.
ફરમાસુ મીઠાઈ તમા ફરેસ ભવડ ફરમાસુ, બાવાર, રામ માસાઈ વિરેર

મીલા બમાઈના મવસે.

મધુ બજાવા મટે ક્રાઈસ્ટાઈ બા મવે:

KAPITAN'S CAFE

'Phone

136 KORT STREET

33-8577.

JOHANNESBURG. 135

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.

Country Orders Promptly attended to.

14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

રેસીડેન્સ 33-4322.

વલભ રાંછોડા

કેમ્બ્રિજ અને રેન્સેપ ફરેસ અને રેન્સેપના ક્રીડીંગના ક્રેડ પપા અને ક્રેડીંગ મવસે.

મકાઈનામના બોર્ડરોને તાઈરે બાલ રેન્સેપના ક્રેડ છે.

૧૪, ડાયોગનલ સ્ટીટ, જોહાનનસબર્ગ.

1048

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેરેન્ડા પાકીયાઈ બજાવાઈ ક્રીડીંગનામના.

ફરેસ બજાઈ મીઠાઈઓ, બોખા ધીના રેન્સેપ મીઠાઈ ચેવા,
મસાઈથી અને બનાવીએ છીએ.

બમાઈ વખજાએઈ સુરતી પુરુષ, એમ. મમવા, માંચીના,
બજાઈ, પાવડર વિરેર ફરેસના તાલ બનાવીએ છીએ.

રીચાળામાં બાવા ક્રાઈસ્ટ પાકા બોર્ડર મમાએ રેન્સેપના,
પાઈ વિરેર મારે બોટા મમાજમાં મીઠાઈ બોર્ડર મમાએ
ક્રેડ વખજામાં બનાવી આપીશું. બમાઈનામથી મનાવનારને
માલ પુરતી ક્રાઈસ્ટાઈ મીઠાઈમાં આપશે.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St. JOHANNESBURG

અડવાડીક પંચાંગ

ચંદ્ર	આર. પં	કાંડ	મુસલમાન	પારસી	જુબીલ્ય	સુબીલ
૨૪	૧૮૨૨	૧૮૨૮	૧૮૩૧	૧૮૩૧	ક. મા.	ક. મા.
	બુલાઈ	બાલાઈ	રજબ	રજે.		
				૧૫મી		
સુક્ર	૧૭	સુક્રી	૪	૨	૧૧	૧-૧૪
રવિ	૧૮	"	૫	૩	૧૭	૧-૧૪
રવિ	૧૯	"	૬	૪	૧૮	૧-૧૪
સોમ	૨૦	"	૭	૫	૧૯	૧-૧૪
મંગળ	૨૧	"	૮	૬	૨૦	૧-૧૪
બુધ	૨૨	"	૯	૭	૨૧	૧-૧૪
શુક્ર	૨૩	"	૧૦	૮	૨૨	૧-૧૪

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

No. 30—VOL.—XL

FRIDAY, 24TH JULY, 1942.

Registered at the G. P. O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

GANDHIJIS ATTITUDE

"I WAITED and waited until the country should develop the non-violent strength necessary to throw off the foreign yoke. But my attitude has now undergone a change. I feel that I cannot afford to wait. If I continue to wait I might have to wait till doomsday. For the preparation that I have prayed and worked for may never come, and in the meantime I may be enveloped and overwhelmed by the flames that threaten all of us. That is why I have decided that even at certain risks which are obviously involved I must ask the people to resist the slavery. But even that readiness, let me assure you, depends on the non-violent man's unflinching faith. All I am conscious of is that there is not a trace of violence in the remotest corner of my being, and my conscious pursuit of *ahimsa* for the last 50 years cannot possibly fail me at this crisis. The people have not my *ahimsa*, but mine should help them. There is ordered anarchy around and about us. I am sure that the anarchy that may result because of the British withdrawal or their refusal to listen to us and our decision to defy their authority will in no way be worse than the present anarchy. After all, those who are unarmed cannot produce a frightful amount of violence or anarchy, and I have a faith that out of that anarchy may arise pure non-violence. But to be passive witness of the terrible violence that is going on, of the terrible anarchy that is going on in the name of resisting a possible foreign aggression, is a thing I cannot stand. It is a thing that would make me ashamed of my *ahimsa*. It is made of sterner stuff. I know that what I am saying to day is not easy to understand. Language is but a poor vehicle of one's thoughts. What I have said is bound to suffer from the limitations of that vehicle. But I want you to ponder coolly over what I have been saying and writing, and perhaps you will be able to understand me. I am also sure that those who cannot or will not understand me will do so in the light of experience, i.e., if they survive the present catastrophe."

—GANDHIJI

Harjun.

ગાંધીજીની વલણ

પરદેશી સુસરીમાંથી મુકત થવાને હેતુ બદલી અહિંસા બાજુ કેળવી સહે તેવી હું આજ સુધી રાહ જોઈ રહ્યો હતો. પરંતુ હવે મારી વલણમાં પરિવર્તન થયું છે. અને તારો છે કે હવે ગાંધીજી રાહ જોઈ નહિ સહાય. તો રાહ જોઈ જોઈ રહીશ તો ક્યાવતના દિન સુધી ક્યાય જોઈ રહેવું પડશે. જે તેવારીને મારે હું પ્રાર્થી અને કાળ' તરી રહ્યો હતો તે હાલ કહી આવશ્યક નહિ અને દરમિયાનમાં આપણા સૌની ઉપર અનુભવી રહેલા કાળાનળાથી હું વિભ્રમ અવસ્થામાંથી મેં દૂરાંતું છે કે અચૂત જોખમો જે કેળવી રીતે રજાજ છે તે જોડીને પણ મારે આ સુસરીમાં સમાવવા હવે હોતો રહેવું પડશે. પરંતુ જે તેવારીને આધાર પણ, હું તમને ખાતરી આપવા માંત્ર છું કે, એક અહિંસાવાદી માણસની અડગ બચાવના ઉપરજ રહેલો છે. માત્ર એટલીજ આવડતને વિશે હું જાણ છું કે મારામાં એક રજા માત્ર પણ દિસા નથી અને જે અહિંસાની સિદ્ધિની પાછળ મેં મારા ૫૦ વર્ષ બપોત ક્યો છે તે આ કટોકટીના સમયમાં મને હવે નહિજ કે, કોઈકાં મારા જેટલી અહિંસા નથી પરંતુ મારી અહિંસા તેઓને નદર કરશે. આપણી આસવાસ યોગેવ આપણા અરાજકતા પ્રવર્તી રહી છે. મારી ખાતરી છે કે કોઈકાંના જવાબી અથવા તે આપણે રહ્યું નહિ સુખાવાથી અને તેઓની સુતાની સારે વિગ્રામ કરવાના આપણા નિષ્કર્ષથી જે અરાજકતા પરિણમશે તે કાલની અરાજકતા કરતા જરાયે વધારે અરાજ નહિજ હોય. ઉપર નિઃસંજોગથી દિસા કે અરાજકતા કંઈ અવકર પ્રમાણમાં તો નજ દોષ સહે અને મને વિશ્વાસ છે કે જે અરાજકતામાંથી સુક અહિંસાજ નિપજ થશે. પરંતુ એક સકલ પરદેશી આક્રમણનો વિગ્રામ કરવાને નામે જે માર દિસા અને અરાજકતા ચાલી રહ્યા છે એ હાંતપણે જોયા કરવું એ હવે મારે મારે અવશ્ય છે. એ પરંતુ મારી અહિંસાની મને સરખ ઉપજાવનારી છે. એ વધારે હસાર વરણી બનેલી છે. હું માણું છું કે જે હું આજે કહી રહ્યો છું તે સમજવું સહેલું નથી. માણસના વિગ્રામે આપણા પુણ્યને સમજાવી નથી સકતા. મેં જે કહ્યું છે તે એ સાધનથી મનોહાઓને લાગે ચોગ્ય રીતે સમજ નહિ સહાય. પરંતુ હું હવે અને સખી રહ્યો છું તેનાપર તમે સંભળાથી વિચાર કરશે તો હાલ તમે મને સમજ સહાય. અને એ પણ ખાતરી છે કે જેઓ મને સમજ નથી સકતા અથવા સમજના માનવા નથી તેઓ પણ, ત્વ કાલના કાળાનળામાંથી તેઓ બચવા પામશે તો, અનુભવથી સમજશે."

'કરિજન' માંથી.

—ગાંધીજી.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

આમા રિવરમાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપરથી.
સહુન તેમજ ૧૫ પેસેન્જરો લેવામાં આવશે.

દરમત આખ્યા પછી તમારો માલ તથા મુનીવન
કાપતાન્સ રેમુલેશન મુજબ નાણા સાથે સર્જી જવા વિષે
મંજૂરી હોયને મળવાથી બંદરખાતે કડી આપીએ.

કાગીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હાઈ પેસેન્જર એજન્ડ.

તારથી સ્ટીમરને તમાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
મોકલી સમય તેવજા ખાતર તારમાં પોતાનું પુરું
સ્ટીરનામું મોકલવું.

૧૬ ટીકીર હિંડુ વીરી સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
" " સુરભીમ વીરી સાથે પા. ૧૮ ૬ ૬.
" " વીરી વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.
સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વિરી વગર પા. ૬૦ ૧૦ ૦.

દીમરોની આવજાવની તારીખોમાં અને ટીકીરના
આવોમાં ચિના નોટીસ ફરફર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432. Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.
390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,
No. 4, Kort Street, Johannesburg.
Phone 33-1453 P. O. Box 6220.
Tel. Add: "CITYSHIRT"

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હાઈ નીયા કંપનીમાં જીવનના, આજ, મોટર કાર મોટર
મોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કામદારોને સમતા ડિગ્રીઓ,
સામવટ વિષે લેકે જાતના ટીગ્રાઓ જનરલી સમય છે.
હાઈ કંપનીને જીવન આપવું એ લેકે હાઈની રજા છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 2-5845 Gen
P. O. Box 1510.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરજેજ
ઉપર ૫ ટકાના બ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG.
Telephone 33-4478.
P. O. Box 2641.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

જો તમારે તમામ જીવનની ખરી મજાહ લેવી હોય તો પુછીકારક પાકો બનાવી તમારી નંદરની પાછી મજાજીન અને બળવાન બનાવી દો! પણ ચાલ રાખો કે કાયદાકારક બોરકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોકસો શુદ્ધ મનથી વાપરજો. અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માક આવે ગયો છે.

અમારે ત્યાં ઘીંગાડા, બદામ, ચારોલી, પીસ્ટા, પેન્ડાળી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, કાલાંગી, કાપડ વાડી, મોખર અને રાજી, ચાર તમ્બા, મોખરીની, અમરન, ગુદર, અંબર, લોના ચાંદીના વરખ, ગજરન, પીચેરે તમામ હીંદુ ક્રીવાલું ગાંધી વડું, ગડી જુટીઓ કપરાંત હાદી ખરી તમામ મોસરી હમેશા ટોકમાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મરાઠુર અમેલી સુવતની ખરી, પીસ્ટા ખરી રી. ૩-૬ રતલ, બદામ ખરી રી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હથવાઓ ખદામી હથો યા. ૧-૬ રતલ, સફેદ પડવાલો હથો યા. ૨-૬ રતલ, રંગીન બદામી હથો રી. ૨-૦ રતલ, સફેદ પડવાલો હથો રી. ૪-૦ રતલ અમારે આંધી મળશે.

નવાળી પાઉકર: કરીરના કાલ પણ બાજમાંથી માત્ર જે ગાંધીમાં વાળ માક કરી દે છે. ૪ બોટલ રી. ૪-૬ પોલ્ટેજ રી. પુરીવન માટે, એક વખત બોરકર આપી ખાવી કરી લો. દેશના બેઠકાં: ૭૦૫૬૦ રી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets. 1942

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

રોડ બગીચા રોડ અને વેલ્ટેબલ સારું પેકીંગ કરી C.O.D. થી

મોસલવામાં આવશે. અમે:—

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban. 121

A Suit like yours

is what your son
is longing for!

We have a fine selection of English
worsted suits unequalled for style, fit
and finish.

Obtainable in double and single breasted
styles. Sizes from 0000 to 12.

Buy him one for the festive season
of Eid and Divali

NOW

BAKI'S

410 - 14TH STREET, VREDEDORP, JOHANNESBURG.

JUST ARRIVED ■■■ THE LAST MAIL BOOKS THAT YOU
MUST READ TO STUDY THE PRESENT WAR AIMS

Behind God's Back	...	...	...	...	...
The yellow man looks on	...	...	...	...	...
Hitler's Darkest Secret	...	...	...	...	...
Hitler's Perilous	...	...	...	...	...
We are all not wrong	...	...	...	...	...
Choose Your future	...	...	...	...	...
Out of the jungle	...	...	...	...	...
Shall Our Children Live Or Die	...	...	...	...	...
A Decade of Japanese Under-ground Activities	...	...	...	...	...
India Our Ally	...	...	...	...	...
The Yellow Men	...	...	...	...	...
The Gangster Around Hitler	...	...	...	...	...
What's Wrong With Our Army	...	...	...	...	...
War Ideas	...	...	...	...	...
Who Sent Rudolf Hess To England?	...	...	...	...	...
Battles Of Ghent	...	...	...	...	...
Search The Earth	...	...	...	...	...

STUDY THE NEW WORLD MAP which shows you
where the fighting forces are moving daily, size 30 x 40
inches, price 2/- half.

Forward your order immediately. There is only a
limited number of copies of these books in stock and there
is a big demand for same. (Above prices include postage.)

Obtainable at:

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON.

PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

Phone 24350. Tel. Add. "Neaples."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,
P. O. BOX 195. DURBAN.

**HEADACHES QUICKLY RELIEVED
BY TAKING**

TYSON BRAND PAIN-CURE HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST in 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 149.

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 20999. CORNER PIKE & KREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS
AREA.

THE ABODE OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.

ENTERTAINING & CHANGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

H. M. PATEL,

General Dealer & Produce Merchant.

MATAMORA - ONIONS & POTATOES A SPECIALITY.

104, Prince Edward Street, DURBAN.

એચ. એમ. પટેલ.

માતામોર - ઓનિયન અને પોટાટો સ્પેશલિટી.

મુકુમાં, પ્રિન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, દરબન.

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

ઈન્ડિયન ગ્રેસરી કીફાવત ભાવે

કયાંથી ખરીદશો?

હમોએ પ્રાન્દ્યત ગ્રેસરી વિભાગ ખોલ્યા છે, જેમાં દરેક
પ્રકારની હિંદી ગ્રેસરી તેમજ ગાંધી વસાહતની તારીખ ગોળી
વસ્તુઓ ઉપરાંત રોજ વાપરવાની હિંદીઓના ઘર ઉપયોગી
વસ્તુઓ હમોએ ત્યાંથી તદત કીફાવત ભાવે મળી શકશે.

મોડેર માહલી ખાતે કરવા લવન'તી છે.

કન્ડોના મોડેરો હમારી પોતાની રખરખ લેકેશ સારી
ફકોંગ કરી માહલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(રોપાનંદ અને રૂપાનંદ બાઈલ બિરો)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG.

હમો દરેક પ્રકારના વિભાગો પણ ઉતારીએ
કીએ: છાંદોળી, આમ, બગલરી, મેન્સીડેન્ડ,
ગ્રોટર, રેલ્વે એવેન્ટી વિગેરે.

Phone 2-3381

Tel. add. "Lolapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian
and Australian Apples

— Also —

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજીટેબલ એક્ષપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જાતુમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કન્ડોના મોડેરો ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નાચીય સારા અને સરતા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 755, 106 Prince Edward St. Durban.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

No 30.—Vol. XI.

Friday, 24th July, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price 4d. per copy.

MR. ACUTT AND THE INDIAN QUESTION

IN our issue of July 10 we reproduced a letter from Mr. Frank H. Acutt, M.P., which appeared in the *Natal Mercury* in which he laid a charge of burglary against Indians. We also reproduced Mr. M. M. Gandhi's rejoinder to Mr. Acutt from the *Natal Mercury*. To that rejoinder the *Mercury* published the following reply from Mr. Acutt:

Sir,—Referring to the letter from Mr. M. M. Gandhi appearing in Thursday's issue, I hasten to reply.

In order to save your restricted space, I will only deal with one passage in the letter, namely, ".....A Judicial Commission has decided that there has been no alarming penetration, and that nothing has taken place that does not take place in the natural course of any country and climate."

In answer to this assertion of Mr. Gandhi's, let me quote from the official report of the said Judicial Commission, which sat under the chairmanship of Justice Broome.

Chapter VI. Penetration in Durban:
"They indicate (referring to certain statistics):

"(1) That all Indian percentage increases exceed European.

"(2) That property percentage increases exceed population percentage increases in both cases.

"(3) That the excess referred to in (2) is greater in the case of Indians than in the case of Europeans....."

"We therefore find that 512 sub-divisions in the portion of the Old Borough that was predominantly European on January 1, 1927, have since that date been acquired by Indians and are still in Indian ownership."

Referring to evidence: "It revealed a widespread and burning sense of grievance on the part of the European public at Indian acquisitions in European residential areas."

Chapter VII, paragraph 338:

"We have now set out what are, in our opinion, the reasons for the penetration which we find to have taken place."

If the above extracts from the official report are not sufficient to convince Mr. Gandhi, then nothing will.

Mr. Gandhi's sinister and uncalled-for reference to "fifth column" is contemptible, and does not merit a reply."

Mr. M. M. Gandhi's Reply

To the above Mr. M. M. Gandhi sent the following reply to the *Natal Mercury* which the paper did not deem it advisable to publish:

"Sir, I am sorry I have put Mr. Acutt to so much trouble of having to quote extensively from the Broome Commission's report only to leave me still unconvinced. What actually did Mr. Acutt wish to convince me? Did he wish to convince me that there had been penetration on the part of Indians? If so, I had never denied the fact. What I did say, and what Senator Brookes also said, was that there was no alarming penetration, which fact was borne out by the findings of the Broome Commission, and Mr. Acutt has not disproved it by his quotations from the report. Did Mr. Acutt then desire to convince me as to the reasons for such penetration? If so, he has unfortunately failed to do so for he has forgotten to quote the reasons. Mr. Acutt has quoted increases in Indian percentage which exceeds that of Europeans. That only misleads the public. What Mr. Acutt failed to observe from the report was that out of this 512 sub-divisions acquired by Indians in the Old Borough of Durban within a period of over fourteen years more than 70 per cent were not in Indian occupation.

This is what the Commission states in that respect: "We do not believe there is any general desire on the part of Indians to live among Europeans. Where they have acquired properties in European areas they have been actuated by the desire to make money, or by the desire to live in areas that are more attractive to them for reasons other than the presence of Europeans there."

In order to elucidate my point, however, which Mr. Acutt has tried to

reply, it will suffice to quote a wiser authority than Mr. Acutt or myself. Speaking recently at the Rotary Club on Indian penetration, Mr. Justice Broome, who presided on the Indian Penetration Commission, said:

"What was found to be happening was that as other areas were opened Europeans moved out to more desirable residences and the Indians moved in. This sort of thing was happening the world over. It was particularly noticeable here, however, because of the colour question."

What would have been more to the point was for Mr. Acutt to have tried to convince me of the truth of the charge laid by him against Indians that they had acted as burglars. Indians had acquired properties from Europeans who were willing to sell them to them and they were purchased by them at top prices. That, surely, did not constitute burglary.

But the vital point is, that at a most critical time in the history of mankind, when it is highly essential to consolidate all the forces that could be commanded to face the ever increasing danger to Britain and her Allies, who profess to stand for the liberty and freedom of humanity, Mr. Acutt, with British blood running in his veins, should have allowed himself to indulge in language that is bound to create racial bitterness, and should have objected to people like Senator Brookes who stand for British justice and fairplay championing the cause of the oppressed people.

What Civilised Europeans Think

The following letter appeared in the *Natal Mercury* under the nom-de-plume K.A.H.H.:

Sir,—God forbid that Mr. Frank Acutt, M.P.'s letter should represent the attitude of White South Africa towards Indians. If it did, we should have gone into this war on Hitler's side. Mr. M. M. Gandhi, in his rejoinder, expresses ably and temperately the feeling of most civilised Europeans.

Indian Opinion

FRIDAY, 24TH JULY, 1942

India Misunderstood

INDIA is once again figuring prominently in the world Press. Cripps's mission failed not because India wanted "all or nothing" but because no agreement was reached in regard to Britain's desire to part with real power even at the present most critical juncture. What the Indian National Congress did not do was to say "yes Sahib" all that Sir Stafford Cripps told them. They tried their utmost to come to reasonable and honourable terms but the British Government wanted to dictate terms in a manner that suited its own whim. And now it is feeding the world with lying propaganda. The first lie is that the Congress is a Hindu organisation. The Indian National Congress is the only political organisation representing all sections of the people of India. It was recognised by British Statesmen to be the greatest and the most powerful political organisation in India. Its President is one of the most distinguished Muslims India has produced. All the other so-called political Parties are the creation of the British Government to mar the influence and the prestige of the Congress. Those Parties are composed of the favoured ones of the British Government. If there was no British Government in India these "Parties" would soon disappear. But the British Government does not wish to leave India, which has been the milch cow of Britain, and it suits its purpose to keep these Parties in existence. The British Government tries to justify its presence in India on the ground that it has to protect the rights of the minorities. South Africa, of all, hardly needs to be explained how ridiculous this claim is. Britain should never have parted with her power in South Africa in that case. In fact she has been woefully neglectful in safeguarding the legitimate rights of British Indians, who form one of the minority communities in this country. She has moreover sold away the minorities even in mandated territories, who are at the mercy of the Whites. Why is she then so much concerned about the rights of the minorities in India? It is an unmitigated lie.

The whole question of India should be viewed dispassionately. There is no room for losing one's temper as, for instance, the *Natal Mercury*, appears to

have done. Mahatma Gandhi who, once again speaks for the Congress, is accused of "blackmailing" and of "gambling away the future of India for stakes that amount to no more than a temporary political triumph." That is far from the truth. No one can have the future of India at heart better than Indians themselves. Why should Britain be so much concerned about the future of India? Is it out of love for the people of India? We are not prepared to believe that. Is it then because it is her domain by right of conquest? That is more likely, but that is no longer going to be tolerated by the people of India, who desire to be free from the foreign yoke. There is no room any longer for any discussion as to the merits or demerits of the British rule in India. It is foreign and that is enough. Surely it is no sin to seek independence for one's own country. To do so surely does not mean enmity towards the one from whom such independence is sought. Britain has parted with power in South Africa and still both the countries are on the friendliest terms.

Britain and her champions are upset that the Congress should have chosen the present time "to press for immediate self government." "In time of peace this might be understandable, but to threaten to throw the country into open, although non-violent, revolt when the invader is about to strike, is surely an act of national suicide unparalleled in history," states the *Natal Mercury*. The fact, however, is that the Congress has not pressed for immediate self government, though it would be fully justified in doing so. There is no question of blackmailing when India's fight for independence has been going on now for the last twenty-two years. India can postpone it for a time but she cannot abandon it at the risk of her national self-respect, which is being crushed under the heels of British Imperialism. India's foe to-day is positively not the one that stands at her gate. Her greater foe is the one within,

under whom she is suffering those very ills, which it is said to be the object of the present war to crush out of existence. India's fight is not for a temporary political triumph. It is for real freedom—freedom for which the whole world is set ablaze by Britain and her Allies. They can never win this freedom by denying it to a nation of four hundred million people.

The defence of India should be the concern not of Britain but of the people of India. India is prepared to accept the help of Britain and America not as masters but as friends. If they cannot help as such, the Congress, in the name of India, asks them to retire and to leave India to fight her own battle. India's fight to-day is a real crusade. It is all the same whether India fights Japan or the British rule. She will never be able to fight the enemy without if she is not able to fight the enemy within.

"If Gandhi's threats are carried into effect Britain will be compelled to take strong action. India has been offered everything that it was safe to offer her in time of war. If a section of her leaders are foolish and stubborn enough to demand the impossible, they will have to be firmly dealt with. They cannot be allowed to exploit India's and the Allied cause for purely political ends." Thus concludes the *Natal Mercury*.

Such threats will do good to no one. The truth, however, is that India is not demanding the impossible. She is asking for what is her birthright. She is not exploiting India's and the Allied cause for political ends. In fact she has been and is still being exploited for Britain's political ends.

But, according to Sir Ferozkhan Noon, the new Defence Member of the Viceroy's Council and Sir Ahmed Akmal Haque, High Commissioner for India in Britain, there is nothing to fear in the Congress move. In that case, why need Britain and her champions worry? The few Congress political leaders surely are not capable of doing much harm to India or to Britain. The British Government has machinery enough to do away with them and carry on its work unperturbed. The Congress leaders, we are sure, will be game enough to face the ordeal, but Britain had better be careful lest she may get herself burnt in the conflagration she dares to create. God will always be where truth is.

Doings In India

Gandhiji On Shri Rajagopalachari's Views

"THOUGH he has quoted me in his support, I see the same difference between him and me as there is between chalk and cheese. He yields the right of secession now ■ buy unity in the hope of keeping away the Japanese. I consider the vivisection of India to be a sin," writes Mahatma Gandhi in reply to a question which states: "You have repeated in your interview to the Press in Bombay what you have said often that nothing can prevent the Muslims from having what they want unless the objectors would fight over the issue. What is the difference between you and Shri Rajagopalachari's attitude?" Mahatma Gandhi says: "My statement amounts to the enunciation of the proposition that I cannot prevent my neighbour from committing a sin. Shri Rajagopalachari would be party to the sin if the neighbour cares to commit it. I cannot be a party. What is more, I am firmly of the opinion that there is no unity whilst the third party is there to prevent it. It created the artificial division and it keeps it up. ■ its presence both Hindus and Muslims and, for that matter, all seemingly conflicting or disgruntled interests and elements will look to it for support and will get it. Their interest is greater than the independence of their country. No one need throw my other statement in my face, viz. that there is no independence without unity. I do not withdraw a word of it. It is an obvious truth. From its contemplation I have discovered the formula of inviting the British power to withdraw. Their withdrawal does not by itself bring independence. There is also the risk of another power filling in the vacancy if it is there. If, however, the withdrawal is orderly and voluntary, the British not only gain a moral height but secure the ungrudging friendship of a great nation. I wish all conflicting elements and interests will make a combined effort to rid India of foreign domination. If they do not, any understanding with them will be like a house built on sand. Fear of the Japanese occupation of India has blinded 'CR.' to the obvious truth. Independence sheds all fear—fear of the Japanese, of anarchy, and of the wrath of the British lion."

Why Cripps's Negotiations Broke

"Some pressmen asked me in Bombay, 'What could Sir Stafford have done in the absence of an agreement between the Congress and the League?' 'I gave the answer. I do not know whether it has appeared anywhere. Anyway, it is better for the public to know what answer I gave to the question,' writes Mahatma Gandhi in *Harjan*. He adds: "Sir Stafford could have asked either the Congress or the League to form the Cabinet. If he had done so, probably the party they entrusted with responsibility would have succeeded in having the co-operation of the other party. In any event, the Government would then have dealt with the real representatives of their party rather than having their own nominees. I do not know that they made any such offer either to the Congress or to the League. So far as the public know, the negotiations did not break over the want of agreement between the two organisations, but over differences with Sir Stafford as to what powers the British Government wanted to part with during the war."

Determined To Resist Repressive Policy

Speaking at a public meeting at Jhansi recently, Pandit Jawaharlal Nehru gave a warning to the Government to desist from pursuing a repressive policy. He said, for some time Mahatma Gandhi had been writing strong articles and his attitude was growing stiffer. Mahatma Gandhi was worried about Government's policy of repression and the treatment meted out to Indians in Burma and Malaya. Neither Mahatma Gandhi nor the Congress wanted to pick quarrels and start Satyagraha, but how could Mahatma Gandhi sit on the fence when Government's attitude and policy were stiffening? "I wish to warn the Government that if it pursues a repressive policy we shall resist. If it tries repression in a particular province and tries to break the morale of the people, that province will oppose it tooth and nail. We have been opposing British rule in India actively for many years. We must still oppose it, and I will fight against it till my last breath," he said.

Kisan Sabha Supports Congress Action

Full support to the Congress, and to any "mass movement that it might launch for securing the independence of

India" was accorded in a resolution adopted by the All-India Kisan Conference held recently at Bedaul (Muzaflapur). By another resolution the conference declared that it regarded the present war "as a conflict between two groups of great powers for the re-division of the world and of its colonial and territorial resources." The conference hoped that the Congress would set its face firmly against compromise with the British Government and recorded its strong condemnation of the attitude of the Government as evidenced by the growing number of arrests in the country. Yet another resolution urged on the Kisans to organise themselves so that able-bodied persons might participate in necessary economic and political action.

Not A People's War

The attitude of the Congress in relation to the war was explained by Mr. Shankarrao Deo, a member of the Congress Working Committee, addressing a workers' meeting in Bombay. It was but natural, he said, that one's sympathies went out to Russia and China and hence they should call this a people's war. It was a wrong impression, he said, adding that if the people of this country wanted to help Russia or China in the best manner possible, they would not be allowed to do it. The direction and organisation of the defence of this country was not in the people's hands and, therefore, to say that this was a people's war would be a mis-statement. Mr. Shankarrao asserted that the Congress was prepared to fight any aggressor and to carry on a people's war but not a war at the bidding of someone else.

Socialist Leader On Gandhiji's New Movement

That Mahatma Gandhi is shortly going to launch a new movement was revealed by Mr. Yusuf Meherally, Congress Socialist leader and Mayor of Bombay, in the course of a speech in Poona. Mr. Meherally said that every loyal Congressman should keep himself ready to join the struggle as soon as the call comes from Gandhiji. Referring to Pakistan, Mr. Meherally said that the Muslim League had not so far put forth its definite scheme for Pakistan only because it knew too well its rejection the moment it was announced. Pakistan, he said, would be detrimental to the interests of the Muslims themselves. If the Muslim provinces such as

the N.W.F.P., the Punjab and Sind were to be separated, the grants from the Central Government now enjoyed by these provinces would be stopped with the result that their budgetary position would be pitiful. In conclusion, Mr. Meherally said that his idea of Swaraj was Swaraj for the poor, to find means to feed and clothe the peasantry, to educate their children and generally raise their standard of living.

Pandit Nehru's Reply To American Press

A Sapa-Reuters message from New Delhi says Pandit Jawaharlal Nehru, one of the leaders of the All India National Congress, told a Press conference that the demand for the withdrawal of British rule from India was made because only when India was free would the spirit of resistance to aggression be infused in the people. He admitted that there were risks in a sudden withdrawal of the existing Governmental apparatus, but "any risk is better than the risks that India faces at present." Replying to an American correspondent, Pandit Nehru said: "It is not so much a question of what is going to happen after the war. If the United Nations declare very clearly their policies regarding Asiatic countries and Africa it would make a huge difference, but its declaration should not be a declaration of what is going to happen after the war. It must be followed up to-day."

Gandhiji Puts Ours On All The Allies

"It is open for America, Britain, China and Russia to make proposals on the Indian question," said Mahatma Gandhi in an interview with the China Central News correspondent at New Delhi. "If any proposal is acceptable, it will certainly be taken up by Congress," he declared. If the British did not respond to the Congress appeal, a non-violence campaign would probably start a week or two after the resolution was confirmed. "This will be the biggest struggle of my life," he added.

Madras Congress Party Sets Itself Right

Eight members of the Madras Congress Legislature Party, including the former Premier, Mr. Rajagopalachari, have resigned their membership of the Legislature, states a Madras message. Their action followed a change of heart by the Madras Congress Legislature Party in regard to supporting Mr. Rajagopalachari in his revolt against the Congress High Command. By 54 votes to 19 they passed a resolution endorsing

their resolution of April acknowledging the Muslim League's demand for Pakistan as a first step in unifying the nation actively against Japan. The Party indicated its adherence to the Congress resolution of April 2 defining its attitude as one of "non violent non-co operation" towards the invader party, and also passed a resolution by 52 votes to 37 deprecating propaganda carried out by some members against the Congress decisions.

British Government's Attitude To Congress Resolution

The London Times diplomatic correspondent at New Delhi says the Congress resolution for the withdrawal of British rule in India is not likely to evoke any response or change of policy by the British Government. In the interests alike of the vast population for which the British are responsible in India and the cause for which all the United Nations are striving there can be no question of any concession to the demand for "the withdrawal of British rule" at a time when India is gravely menaced by Japanese aggression. If the Viceroy and Government of India are to be faced with an anxious, disagreeable duty in dealing with the new campaign of civil disobedience, which can only embarrass the general war effort and defence of India, they will have the British Government's firm support.

Gandhiji's Moves Watched

The British Government intend to watch very closely the developments in the new anti-British campaign of Gandhiji and the Congress Party, according to a message from London. If it threatens to impede the war effort and the defence of India, the British Government will not hesitate to take firm action. It is stressed as well-informed quarters that there can be no question of the Government paying any attention officially to the latest demands of Congress for entering into any negotiation. The offer of post-war Dominion status for India remains open on the terms defined by Sir Stafford Cripps in April—that the Indians must themselves agree on the basis of the Constitution. Until there is such agreement the Government cannot make any new advance. In Westminster there would be wide support for any strong action which the Government might be forced to take to prevent the internal situation of India getting out of hand. All Parties recognise that for the Government to abdicate their authority or discourage Muslims by a surrender to Congress demands would paralyse the defence of India, in spite of Congress resolutions and references to "bondage,"

India has raised more than 1,250,000 volunteers for the forces, the majority of them Muslims. They have served with great distinction in several theatres of war.

Joins Muslim League

A Bombay message says Dr. Hameed Kazi, the Congress Muslim member of the Central Assembly, has resigned from Congress in order to join the Muslim League because of "the failure of Congress to accord the right of self-determination to the Muslims and come to a settlement with the League."

Duke Of Gloucester's Appeal To India

An appeal to the Indian people to lay aside differences and fight by the side of their friends and Allies against "Fascism, Nazism and the power-lust of Japan" was made by the Duke of Gloucester in a farewell broadcast, states a New Delhi message. "The first thing that struck me was that India was a country fashioned to be united," said the Duke. "My second impression was that wherever I went I found one prevailing idea—the determination to win the war and the absolute confidence that we shall win it. My third impression was the great military strength of India and Ceylon to-day."

The Other Side Of India

Details of India's war effort were given last Saturday by Sir Mohamed Azizul Haque, High Commissioner for India in London, in an interview. Facts showed the true mind of India in war to-day, he said. People in Britain might be led astray if they listened to what was being said from Indian political platforms. The Indian Army had been greatly extended during the past two years, and recruiting now covered many parts of the country previously regarded as "non-recruitment" areas. Without conscription, an average of 50,000 Indians were joining the Army every month, said Sir Mohamed. The figure of 70,000 had been reached in one month, at approximately the same time as Sir Stafford Cripps was in India. One tribe numbering 250 men sent 150 of them to join the Army, one family alone sending 75. There were nearly 40,000 Indians in the Mercantile Marine service. Eighty per cent. of the articles needed by the Indian Army were now being produced in the country, he said. Munitions were being produced on an ever-increasing scale, and India was also making tanks. Indian shipyards were repairing all kinds of ships and were building corvettes, patrol vessels and other ships. During the last year

40,000 Indian technicians had been trained in the country, which now had 300 training centres.

Back Stab Charge Against Gandhi

Sir Feroz Khan Noon, the new Defence Member of the Viceroy's Council and formerly High Commissioner for India in London, issued a statement strongly criticising the policy of the Congress Party. "Gandhiji, by seeking to establish Hindu rule by force, has at last come out in his true colours" says the statement. "Not only is it sheer blackmail but a stab in the back to the Governments who are straining every nerve to withstand the ruthless onslaught of Fascist dictatorship. I am confident there are none in the ranks of labour, nor among the Moslems, the depressed classes, the Communists or in the Indian States who will support civil disobedience. I am hopeful that responsible bodies among the Hindus such as the Hindu Mahasabha, the Liberal Federation and all the Hindu industrialists will refuse to touch the civil disobedience movement with a pair of tongs. It is the duty of every true son of India to make the movement a failure."

Mr. Jinnah's Protest

Gandhiji's "Quit India" resolution was denounced by the Muslim League last Saturday as a "challenge to the British Government, the United States and all other Parties in India." Mr. Jinnah's weekly paper *Dawn* says: "How it can be thought that India, in a state of turmoil, can either assist the United Nations or defend itself against a ruthless enemy is beyond comprehension."

Gandhiji In 'Harijan'

"If to ask for the withdrawal of the Allied forces means their certain defeat, my demand must be ruled out as dishonest," writes Gandhiji in last Saturday's *Harijan*. "If Britain's declaration is honest I see no reason why the presence of troops should affect a feeling of real freedom. We do not want the Allied troops for our defence or protection. If they left these shores we expect to manage somehow. We may put up a non-violent defence. If luck favours us the Japanese may see no reason to hold the country after the Allies have withdrawn if they discover they are not wanted."

British Labour Party's Appeal To India

An appeal to the Indian people to try and reach a settlement with the British Government is contained in a

resolution adopted by the National Executive Committee of the British Labour Party, says a London message. The resolution adds: "The British Labour Party regards with grave apprehension the possibility of the civil disobedience movement in India and its effect on the efforts of the United Nations. Such a movement, the very contemplation of which is proof of political irresponsibility, might imperil the fate of all freedom-loving peoples and thereby destroy all the hopes of Indian freedom."

Dr. Ambedkar On India's Duty

It is the patriotic duty of all Indians, no matter to what political Parties they belong, to resist with all the power and resources at their command any attempt on the part of Congress to launch a civil disobedience movement at this juncture and create chaos," said Dr. B. R. Ambedkar, the new Labour Member of the Government of India and leader of the depressed classes, in an interview, says a message from Bombay. "We did not interfere with previous civil disobedience movements, because at that time the situation was entirely different," he said. "To-day we have aggressive Japan standing right at the gates of India, and the Congress move would be merely playing the game of the enemy."

The opinion that Congress would be pursuing an extremely short-sighted policy by trying to embroil India in a serious conflict with the Government at this time was expressed by Mr. U. R. Sarker, Member of the Viceroy's Executive Council, in a statement to the press at New Delhi. Mr. Sarker said a serious stage had been reached in the Indian political situation which might develop into one of the greatest tragedies in India's history.

Ban Lifted On Reds In India

The Government of India have removed the ban on the Indian Communist Party and on its journals, the *National Front* and *New Age*. The following announcement has been issued by the Government of India: "The Communist Party of India, in their announcements and circulars to the Party, have recently indicated a change of front and, recognising this war as a people's war in which the Indian people must, in their own interest, make common cause with the united, freedom-loving nations, have decided, if permitted, to throw their energies into the task of co-operating with the existing war effort. According to their statement of policy, if members of the Party are free to act they will devote all their energies to teaching the people what war means, and to organising them for

self-defence and resistance to the enemy. The Government of India welcome this statement of their intentions and assure that full opportunity should be given to them for putting those intentions into practice. In order, therefore, that they may function legally as a Party, the Government of India have decided to remove the ban on the Communist Party of India and its organs, the *National Front* and *New Age*."

Releases Will Continue

"The Government of India and the Provincial Governments have already released from detention or restriction a number of individuals associated with the Communist Party who desire to assist the war effort. They will continue, and as far as possible will accelerate, this process in the light of the policy now adopted, dealing with each case on its merits and not excluding from review cases of members of the Communist Party who, as such, have been convicted by criminal courts for offences not involving violence. The Governments concerned are convinced that those released will make use of their freedom by devoting themselves wholeheartedly to giving their best assistance in the war effort." The Communist Party in India has recently announced that its policy is now in line with that of the Communist Party of England and that it regards the war as a people's war, deserving the support of the people of India.

Communist Party Members' Declaration

A memorandum on Communist policy by certain leaders of the Indian party contains the following statement: "We do not agree that the nation should not co-operate with the existing war effort because the present Government is foreign and not national. We think that such an attitude boils down to cutting our own throats. It weakens the defence of the country against the aggressors and makes the task of the Fascist invader easier."

India Government's Policy

Reuter learns that the Government of India consider it to be of primary importance to allow freedom of action to the adherents of any Party in India who are prepared to help the prosecution of the war. Releases from detention or restriction are being made unconditionally and merely on the understanding that those thus released will use their liberty to co-operate with the war effort. On the other hand, the releases do not include those convicted of violent

crimes or of activities directed towards the promotion of such a crime. As indicated in the Government of India's announcement, a considerable number of releases have already been made, and

at the same time other new warrants have been cancelled.

Population Of India

India's total population, according to the latest census figures which have just

been published, is 388,800,000. Of these 255,000,000 are Hindus, 94,250,000 Moslems, 5,700,000 Sikhs, 1,400,000 Jains, 25,000,000 "Tribes," and 6,300,000 Christians. The balance is made of Buddhists, Parsees and others.

Things In General

Expropriation Of Indian-owned Land

The bona fides of the Durban City Council in its attitude towards Indian housing is challenged in a memorandum to the Minister of the Interior drawn up by the Durban Expropriation Joint Council of Action. Its object is to oppose the proposals of the Durban Corporation involving the acquisition or expropriation of Indian-owned lands in terms of the Housing Act. While emphasising that the Indians would co-operate to promote slum clearance, provision and improvement of Indian housing and the extension of civic amenities, the Joint Council points out that the Corporation proposals involve the expropriation of 3,095 acres of Indian-owned land and 780 acres of European-owned land. The Indian-owned land consists largely of small holdings, while the European owned land is largely undeveloped and unoccupied. Contending that the proposals do not satisfy certain requirements of the Housing Act, the Joint Council adds that in addition the Indians have no confidence in the Corporation's profession of good faith towards Indian housing, the total sum directed towards this purpose being £73574 as compared with £787,083 for Europeans during the past 22 years. Moreover, though the Government placed £50,000 on the disposal of the Corporation for Indian housing loans in respect of Beatrice and Lorne Streets and the Eastern Vlei, it was never used, the Eastern Vlei being allocated for the Windsor Golf Course and sites in Beatrice and Lorne Streets being sold to non-Indians. The proposals also involve the expropriation of mosques and temples which would constitute an act of sacrilege to the Indians. The Joint Council of Action urges that no Indian-owned land should be acquired for European and Coloured housing schemes or for resale to non-Indians. Indian

small holdings should, if acquired, be used specifically for essential services. The Corporation should improve the areas in dispute so as to foster the Indians' civic pride, and should prove its bona fides by starting Indian housing schemes at Merebank. A meeting to discuss the Joint Council's action will be held in the Durban City Hall on August 9.

What Are We To Eat?

Owing to the high price of rice and its scarcity due to war conditions it is necessary for us Indians to give some attention to our diet. Rice has been our staple food and although its nutritious value is questioned by experts we cling to it as our main food despite the fact that it has to be brought from overseas and is not produced in this land. Now with the scarcity of shipping a situation is arising which is a serious one for the few thousand Indians in this land. Particularly in this so for the low paid worker. Economic distress is increasing for many industrial concerns cannot get raw materials and large numbers of labourers have been dismissed. These facts, together with the conditions that have existed amongst certain classes for a long time, demand attention and they are to receive attention at the conference the High Commissioner for India in South Africa, Sir Shafat Ahmad Khan, has asked the "Food for Needy Indian School Children" Committee to convene on July 31 and August 1 in the Mayor's Parlour, Durban City Hall. It is hoped the advice of the experts in dietary, economists and social sciences will be able to make some practical suggestions for the improvement of the health and stamina of the Indian people.

Mr. Desmond Young

News has been received that Lieutenant-Colonel Desmond Young, M.C., official observer with the Indian Army in the Middle East, who has been reported missing since June 5, is a prisoner of war and unharmed. He was last seen with Indian troops at El Adem. He was editor of the *Phoenix* at Lucknow and was formerly a journalist in South Africa.

Weddings

Mr. R. Singh, captain of the Verulam Indian F.C. and eldest son of Mr. and Mrs. Raghunathaling and grandson of Bahu Madhoolingh, of Verulam, was married to Miss G. Keesingsingh of Tongaat on Saturday, July 18. There was a large and representative gathering at the wedding which was officiated by Pandit Mawa Mahraji of Stanger. Several telegrams and messages of congratulations were received. The bride and bridegroom were the recipients of numerous presents. The newly married couple will be leaving for Johannesburg shortly to spend their honeymoon.

—o—

The marriage of Mr. Lakshraj Bharam, second son of Mr. and Mrs. B. Pormasir of Durban to Miss Omenia Davi, eldest daughter of Mr. and Mrs. T. Ramluckoo Peters of Durban was celebrated at the Mayville Theatre on Sunday July 19. After the ceremony, which was performed according to Vedic rites, congratulatory speeches were made by Mr. A. M. Ephraim of Newcastle, Mr. V. Lawrence and others. The wedded couple were the recipients of many blessings and valuable wedding gifts.

Death In Durban

The sad and sudden death took place last Saturday night of Mrs. P. D. Hargovan the wife of Mr. Pranjivan D. Hargovan of the well known Durban firm of Messrs. P. Hargovan Co. (Pty.) Ltd. Mrs. Hargovan was in delicate health after giving birth to a child only a month ago. She was thirty two years of age and leaves behind eight children, her husband and a large family to mourn their loss. The funeral which took place on Sunday morning was attended by a large number of people including all sections of the community. The remains were cremated according to Hindu rites at the Ulgent Crematorium.

Death In Pretoria

The sad death of Mrs. Habb V. Keshavjee, wife of Mr. Habb Keshavjee, Director of the American Theatres (Pty.) Ltd., Pretoria took place on Sunday July 12 after a brief illness.

NEW SHIPMENTS

—OF—

3 PIECE DAWN SETS

In Georgette, Crepe de Chine and Satins. Embroidered Printed and with Indian Jari work in all colours now unpacked.

From 35/- to £6

PER SET

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES, with Blouse Lengths to match. Beautiful colourings with Gold or Silver work.

From £3 to £18 EACH

Tinsel Work and Embroidered Georgette and Crepe de Chine SAREES. From 17/6 to 65/- EACH.

Stencilled and Embroidered ART SILK SAREES. In all shades. From 10/6 EACH.

LATEST FILM STAR SAREES, with the latest designs and in all shades of colour, and wonderful borders.

Indian made GEORGETTE and SATIN BLOUSES. Huge range of and in colours to match sarees. From 7/6 EACH.

Our latest collection is showing Silver, Gold, Tinsel, Jari and Fancy SAREE BORDERS. 8 yds. length. Ladies' INDIAN SHOES, CHAMPALS, Fancy JEWELLERY, EARRINGS, BRIDGES, BANGLES, NECKLACES, Hand-embroidered PETTICOATS and BLOUSE LENGTHS in all shades.

Special Values offered in Embroidered, Printed and Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART SILKS. 45ins wide in beautiful shades. From 2/3, 3/6, 4/6 & 5/6 PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty Georgette, Crepe de Chine and Satin Hand-made DRESSES for the little ones in all shades. Sizes 16 to 24.

From 3/6 to 10/6 EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

In, Striped and Checked. From 2/6 to 6/6 EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS, etc., at specially reduced prices

WE take great pleasure in advising our many clients that we have now unpacked large stocks of Silk and Cotton Piece Goods, Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines in our Wholesale Department.

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS.

THE JAPAN BAZAAR,
JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES & FRIENDLY SERVICE.

★ SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL. ★

મણી પીસ ઓઢણી
સુદનું

નવું શીપમેન્ટ દમશ્યાળ આપ્યું છે જેમાં લોન્ગેટના, સાદીન, અને કેપરીશીનના સુદા, ભરત ભરેલા, હાપેલા લેમજ હરી કામવાળા, દરેક નવા રંગમાં શી. ૩૫ થી ૫૦. ૧ સુધી.

ધી જાપાન બજાર

જોહાનીસબર્ગ

જાણીતું સાડી ગૃહ.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું

સાડી ગૃહ

પાક એકવાર જનતાના મન રંજન કરવા,

નમુનેદાર નવરંગી સાડીઆ અને તેને લગતી ભરપૂર વસ્તુઓ,

બજારના કાવધી ધણી કીદાવત આવે,

જો દેરની ચાલુ જમાનાની માંગણીને પહોંચી વળવા,

રજ રજ નવી દબે જોહાનીસબર્ગ માં સાડી કીપાઈમેન્ટ ખાતવામાં આવ્યું છે.

દરેક પ્રસંગ ખરે એક વાર પધારી ખાતી કરવા બહામણ છે.

સાથ કામની અને જરૂરની ભરેલ અને કોષ્ટકીયતની સાડીઓ ... ૧૫/૬ થી ૩૫/-

જાણીતા અને પ્રચલિત ભરેલી સાડીઓ ... ૩૫/૬ થી ૬૫/-

રંગોના બનાવવા માટેની નાનકડી પાકી સાડીઓ અને સાથે મળેલી સાડીઓ ... ૫/૬ થી ૧૫/-

નોંધ: જાણીતા વસ્તુઓ અમારે સાથે બીજા જગ્યા કરતા ભરતા સાવધી મળશે:—

ચાંદી, પિયેરી રત્ન કામની, જરી ખાતરી તથા કેન્સરી, સાડીની કોર્સ, દવા નાંખી કેરી મળેલ અને કોલ, કમ્પોઝિટ સાડીની પીચી,

બેન્કીઓ હાથમાં ભરેલાં રંગીન, મળીયા અને ખાતરી બનાવવાના કુલ્કીઓ, સ્કેલિંગ, કાપેલી માદરો, કેળા ૬૫૩, પસા બ્લાઈટ, પીચેર, પીચેર,

સાડીનું કપડું, ભરેલભરેલું, કાપેલું, સાડીયાલું, વીંચેલું, ભરેલું કોષ્ટકીયતીય નામના આદર રંગીન ૬૫ થી ૫૦

માસ પરદેશી બાંને ... ૩/૬, ૩/૬, ૬/૬ અને ૫/૬ થી

ધમધમિયા કોર્સો, હાથમાં બનાવેલાં, માસ ભરતી નવી કીલાવ અને કેશીન, કોષ્ટકીયતીય, ભરેલ અને કાપેલમા. સાડી ૧૬ થી ૩૫ થી

જેમકાલિ આરે સીકેલા તેમ જોહાનમા માસ બાંને ૩૫ થી ૫૦ થી

વસ્તુના વસ્તુવાળા અને નાનકડી સાડી. મમલમા, રેલગી રમાલ, હાથ સાથે સીકેલ વસ્તુઓના બાંને માસ પરદેશી કામની

મલમા મુલકા અને મલમા મલમાલ નાનકડી ૩/૬ થી ૬/૬ થી

P.O. Box 5169 THE JAPAN BAZAAR, Phone 33-6229

GIDOMAL & CO.

WHOLESALE SILK MERCHANTS,

39 MARKET STREET

JOHANNESBURG.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન

મહાત્મા ગાંધીજીના દરને
સને ૧૯૦૬માં સ્થાપિત.

પૂરવટ ૪૦ મું

ફ્રીડમ, સુસ્વાસ્થ્ય, તારીખ ૨૪ જુલાઈ, ૧૯૪૨.

અંક ૩૦.

મી. ફ્રેંક એક્ટ અને હિંદી સવાલ

જુલાઈ તા. ૧૦ મીના અંકમાં અમે મી. ફ્રેંક એચ. એક્ટ, એમ. પી. એ 'નાટક મરકુરી' માં લખેલા પત્ર પ્રસિદ્ધ કર્યો હતો જેમાં તેમણે હિંદીઓને ચોરની જગ્યા આપી હતી. મી. એમ. એમ. ગાંધીએ મી. એક્ટને આપેલા જવાબ ને 'નાટક મરકુરી' માં પ્રસિદ્ધ થયો હતો તે પછી આરંભ થયો.

મી. એમ. એમ. ગાંધીના એ જવાબ પછી મી. એક્ટ નીચેનો પત્ર 'મરકુરી' માં લખ્યો હતો: 'સાહેબ, ગુસ્સાવારના અંકમાં મી. એમ. એમ. ગાંધીના પ્રસિદ્ધ લખેલા પત્રનો હું તારીફ જરાય આપવાની રજા લઉં છું:

તમારું અર્જોદિત રચન બહુ નવી રોકવાને જે એ પત્રની અંદરની એક જ જાગતનું પથાન બેઠીયો. "...એક લખુડીલીપમાં કમીસને એવું દરાવું છે કે પોલીટેશન એવું ભવાનન પ્રમાણ માં નથી થયું અને એવું કરું નથી જાનું કે જે કદરવી રીતે કાલ દેસ કે આભોદ્રવામાં નથી બનવું."

મી. ગાંધીની આ પાતળા જવાબમાં મી. જસ્ટીસ જાગત પ્રમુખપણા દેશ બેઠેલાં એ જુડીશીયલ કમીસનના સત્તાવાર રીપોર્ટમાંથી નીચેનું સંચય કરવાની રજા લઉં છું:

પ્રકરણ ૬૬ કરવામાં પોલીટેશન:

"તે (અધિકારીઓ) બતાવે છે કે:

"(૧) સજ્યા હિંદી દકાનો વધારો પુરો-પીયન દકાના વધારો કરતાં યથે છે.

"(૨) પ્રાપર્ટિઓના દકાનો વધારો જન્મે રાજ્યમાં વરતીના દકાના વધારો કરતાં યથે છે.

"(૩) માં સુચવેલો વધારો પુરો-પીયન કરતાં હિંદીઓના લાખલામાં યથે છે..."

"આપા અમે જોઈ શક્યા છીએ કે જુના સહેમાં ૫૧૨ દકાનો જે ના ૧ લખુડીલી ૧૯૨૭ માં મારે બાજે પુરો-પીયનના કસામાં હતા તે તે તારીખ બદલ હિંદીઓને મેળવેલા છે અને હજી હિંદી માલીકીના છે."

જુલાનીના સંબંધમાં સુચના કરતા: "પુરો-પીયન વળવાદના લક્ષમાં હિંદીઓએ જાણીને એકત્યાપી કુદર-પીયન પ્રભામાં બંધોળી ઉગાડતી જામણી દેશાએથી જન્મ્યા હતી."

પ્રકરણ ૭, પારીમાલ કદર:

"અમે હવે, અમારા મત પ્રમાણે, પોલીટેશન સમોક્ષ હોવાના કારણે રજુ કર્યા છે"

સત્તાવાર રીપોર્ટમાંથી દાંકરામાં આવેલા કપલા તારણે એ મી. ગાંધીને ખાતરી આપવાને મુરતી ન હોય તો તેમને કસાપી ખાતરી નહિ થાય.

"પ્રીય માન્ય" વિષે મી. ગાંધીએ અનિષ્ટ અને અસ્યાને કહેલા સુચનાનો જવાબ આપવા પર્ણ રહેવું નથી.

ફ્રેંક એચ. એક્ટ.

મી. એમ. એમ. ગાંધીને જવાબ

કપલા કામળને મી. એમ. એમ. ગાંધીએ નીચે પ્રમાણે જવાબ 'નાટક મરકુરી' પર મોકલ્યો હતો જે એ પત્રને પ્રસિદ્ધ કરવો હિત નથી સાબિત:

'નાટક મરકુરી' માં મી. એમ.

'સાહેબ,

હું કિચગીર છું કે મી. એક્ટને જામ કમીસનના રીપોર્ટમાંથી એટલું બધું તારણ કરવાની મેં લક્ષીકમાં નાખ્યા, અને જ્યાં તે મને ખાતરા તો કરાવી નથીજ શક્યા. પછી મી. એક્ટ મને ખાતરી ચાતી કરાવવા મારે છે/ શુ હિંદીઓએ પ્રવેશ કરેલો છે તેની ખાતરી કરાવવા મારે છે/ એ તમ હોય તો, એ હક્કીકતનો તો મેં દન્કાર કયોજ નથી. મેં જે કહ્યું હતું અને મેનેદર કહ્યું મેં પછી જાણું હતું તે એ હતું કે "એટલો જમાનક પ્રમાણમાં પ્રવેશ નથી થયો," કે જે તરફ હમ કમીસને કરેલી શોધ પરથી સાર્ગીવ થયું છે, અને મી. એક્ટ પોતે રીપોર્ટમાંથી દાંકલા તારણપરથી તેમ જ બંધન કરી નથી શક્યા. ના પછી શુ મી. એક્ટ મને એવાં લખેલા પ્રવેશના કારણોમાં ખાતરી કરાવવા છટે છે/ તમ હોય તો, તેમાં તે કમનસીબે નિષ્ફળ નીવડ્યા છે કેમકે કારણો દાંકલા ત જુની ચક્ષા જણાય છે.

મી. એક્ટ હિંદીના દકાના વધારો વધારો પુરો-પીયનના કરતા વધારે છે એ વસ્તુ દ્રશી છે કે જે તે પાંચ સુચવજીમાં નાખી દેવારી છે. જે મી. એક્ટ રીપોર્ટમાં નિદાણનાં સુદ્ધા મત છે તે એ છે કે કરવાના જુના સહેમાં હિંદીઓએ ચોર

વર્ષ કરતાં વધારે મુદતની અંદર મેળવેલા પાર જાણના કુકડામાંથી ૫૦૦ દકામાં હિંદીઓ વસવાટ નથી કરતા એ જાણવામાં કમીસન નીચે પ્રમાણે જણાવે છે:

"અમે નથી માનતા કે હિંદીઓની પુરો-પીયનોની વચ્ચે જ્યાં સહેવાની સામાન્ય જગ્યા છે. જ્યાં જ્યાં તેઓએ પુરો-પીયન લક્ષમાં પ્રાપર્ટિઓ મેળવેલી છે ત્યાં તેઓએ પેસો પેદા કરવાના હેતુથી તેમ કયું છે, અથવા તો આ પુરો-પીયનેની દાગરીના હી પરંતુ જુદાં કારણોથી વધારે આશ્ચર્ય સત્તાઓમાં સહેવાની જગ્યાથી તમ કયું છે."

પરંતુ મારો મુદ્દો, કે જેનો જાણ મી. એક્ટ આપવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે, તેને વધારે સ્પષ્ટ કરવાને મી. એક્ટ કે મારા કરતા વધારે દકાપણ બાંહેધ પ્રમાણ લોકનું અર્થિ જમ થશે. હિંદીઓના પ્રવેશના સવાબ પર હું જુદાપર દોડતી કસવામાં લાપણ કરતાં મી. જસ્ટીસ જામ, જે ઇન્ડિઅન પોલીટેશન કમીસનના પ્રમુખ હતા, તે નીચે પ્રમાણે જોડ્યા હતા:

"જે જાણ છે તે એ છે કે જેમ જેમ ગીજ સત્તાઓ જુલમા મવા તેમ તેમ પુરો-પીયનો વધારે છટ રહેલાઓમાં કટામ મવા અને ખાતરી પડેલા કસાઓમાં હિંદીઓ લાખલ થતા મવા. આ વસ્તુ હિંદીઓમાં જાન્યા કરે છે. આ દેશમાં નર્મતા સલાસને સીધે તે ખાસ નજરે આવે છે."

વધારે મુદાસર તો એ ગણ્યત ન્તે મી. એક્ટ હિંદીઓ ચોરના જીમ વડા છે એવો હિંદીઓ સારો આરોપ મુકેલો છે તેના સમ સ્થિતે મને ખાતરી કરાવવાનો મયત્ત કર્યો હોત. હિંદીઓએ પુરો-પીયનો પાથેથી પ્રાપર્ટિઓ મેળવેલી કે કારણ કે પુરો-પીયનો સંચોને તે વેચવા ન્દાતા હતા અને તેનો બદલ પછી હિંદીઓએ સડયી વધાર આપેલો છે, આ તો ચોરી નજ કહેવાય.

પરંતુ સહીથી અમળનો મુદો એ છે માનવ-જાતીના હિતકાશમાં આવક કટાકરીના સમયમાં વધારે ધોટન અને મીઠવરજીવ, જેઓ માનવ જાતીની સ્વતંત્રતાને યદે લડી રહેલા હોવાનો

હાથે હાથે, તેઓ પર સહા પથતા જતા એકબીજા સામેના હરવાને બની હરે તેટલા સહજા બની શકેલા હરવાની અભાવિયાના છે, ત્યારે શ્રી. એન્ટ જેવા, કે જેની ગણેશાં બ્રીટીશ સેનારી વધી રહ્યાં છે, તે જાતીયદેશ ઉત્પન્ન કરનારી ભાષાનો પ્રયોગ કરી રહ્યા કે અને સેનેટર હકલના જેવા સેના, જે બ્રીટીશ અલ્પ સંખ્યામાં માનનારા છે, તેઓ અચોક્કસ લોકોના સ્વાધિકારી હિમાયત કરે તેના વિરોધ કરી રહ્યા છે.

એમ. એમ. ગાંધી,

સુધરેલા કુરોશીયનો શું પારે છે

કે. એ. એચ. એન. ની સહીથી નીચેના પત્ર 'નાટલ મરકુરી' માં પ્રસિદ્ધ થયો હતો:

"સારેબ. શ્રી. કે. એન્ટ. એમ. પી. નો કાચળ દક્ષિણ આફ્રિકાના મોરોક્કોની બીહીઓ પ્રત્યેની વલણ રજૂ કરનારા છે એવું હમ ન કરે. જો તેમ દેશ તે આ પુરુષો આપણે વિદ્યારનાજ પહેલે ઉભરું એવું હતું. શ્રી. એમ. એમ. ગાંધીએ પ્રયોગ અને નરમાલ્યથી જવાબ વાળે છે તે મોટા માનના સુધરેલા કુરોશી-કોટા' મત્તમ બધા કરનારા છે.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૪ જુલાઈ ૧૯૪૯.

હિંદને વિષે ગેરસમજુતી

હુનીવાના અખ્યાતોમાં હીંદુસ્તાન દરી પાસું આગવપણ રચાત એમની રજૂ છે. હો'સ મીચન નિષ્પણ મધુ તેવું કારણ એ નહોતું કે હીંદુસ્તાનને એક સામટા આગોળ બાણે જોખેલા હોતો અલગ રજૂ નહોતું એવું પરંતુ એ હવું કે આવા કોઈકની સમજમાં પણ ખોટા બરી સત્તા કેટલે હરજો હોવા તોવાર છે એ વિષે દલી સમજુતીપર આવી નહોતું સમજુ. અજાત કેમિસે એકલી કમર કરી હતી ખરી કે નર રોકડ દીધે જેટલું રજૂ તેને તેને "જી હજુર" હાલી વધારી નહોતું શીખું. કેમિસ ના તેનાઓએ વાળ્યા અને માનસરથી સમજુતીપર આવવાને તમનેદ મદનત કરી હતી પરંતુ બ્રીટીશ સરકારને ના પોતાની હવેશમાં આવે તેની યરતો કોઈ બેલાલી હતી, અને હવે તેમાં નિષ્પણ મધુ એટલે દુનીયાને જુદાણાએ પીરસી રહી છે. પ્રથમ જુદાણું તો એજ છે કે કેમિસ હીંદુ સરકાર છે. કેમિસ એ એજ રાજદારી સરકાર છે કે જે હીંદુસ્તાનની પ્રજાના સમજા વચોતું પ્રતીનામીત વગર છે બ્રીટીશ રાજદારીઓએ તેને હીંદુસ્તાનની સરકારી મદાન અને બજવાન રાજદારી સરકાર તરીકે રચીએલી છે. હીંદુસ્તાને પેદા કરેલા સરકારી પ્રતિષ્ઠિત મુરલીઓમાંના એક તેના પ્રમુખ છે. બીજા સમજા રાજદારી પહેલે કેમિસની વચ અને પ્રતીનામે અંખપ લગાડવાને બ્રીટીશ સરકારી કૃતિઓ હ. બ્રીટીશ સરકારના માનનાઓ એ પહેલા મળ્યા છે. જો હીંદુસ્તાનમાં બ્રીટીશ સરકાર ન હોય તો એ 'વહા' ની હરનીજ ન હોય. પરંતુ હીંદુસ્તાન, જે બ્રીટનની કુરશી માય છે, તેને બ્રીટીશ સરકાર હોવા નથી

માંગતી અને તેથી આ પરોને પેલી હરનીમાં રાખવા તેને માફ આવે છે.

બ્રીટીશ સરકાર પોતાની હરની હીંદુસ્તાનમાં એ આપણે વાળ્યા કરવા માટે છે કે તેને લખુ-મનિઓનાં હમણું રહાણ કરવાનું છે. અપણા દેશોમાં ખાસ કરી દરેક આફ્રિકાને તો એ સારે કેટલે કારણના છે એ જુદાણે કરના ની બાગેજ નર દોરી તેમજ. એજા દોય તો ખોટને દલીલ આફ્રિકામાંથી પોતાની સત્તા હાલી પણ જતી કરી નહોતી એમની. હકીકતમાં બ્રીટીશ હીંદોઓ, કે જેઓ આ દેશ માંની લખુમતી પ્રમેણોના એ છે, તેના વાળ્યા હકોતું રસજી કરવામાં તેણે સોચનીય બેપરવાજ વગાવેલી છે. બહાર બુદ મેન્ટેટ વાળા પ્રદેશોમાં પણ લખુમતિઓને તેણે વેળા દીધેલી છે કે જે આજે ગોરાઓની દયા પર નજે છે. તો પછી હીંદુસ્તાનની લખુમતિઓના હકોની તેને એટલી બધી થી મીના કપ પડી હો પરંતુ એ તો એક જુદા દંભ છે.

હીંદુસ્તાનનો આખો સવાલ સાંતપણે નિદાળ વાની નર છે. સમજ શુભા બેસવાને માટે રચા નથી કે જેમ, કાખલા હરીકે, 'નાટલ મરકુરી' એ કરેલું જાણવું. મદાનમાં મીંધીજ, કે જેઓ દરિયા કેમિસ વાની બેસવા મયા છે, તેમના પર બ્રીટીશ સરકારને તેની બીકના વખત માં હમણવવાનો અને 'સાધિ રાજદારી રોકે ને ખાતર હીંદુસ્તાન' વાળ્યા વેળા દેવાનો" આરોપ મુકવામાં આવ્યા છે. એ મત્તયા મદા વેમણું છે. હીંદુસ્તાનમાં આવેલ દોહો કરતાં વધારે બીજા રોને દેવે દેવ રહેા ખોટને હીંદુસ્તાનના વાળ્યાઓએ એટલી બધી મીના હી મધ છે કે હીંદુસ્તાનની મત્ત પ્રતે

ના તેના બેમરોજ જવા પ્રેમને લીધે એ માનવાને અર્થ લખવાર નથી. તો પછી શું બીજાપ્રાણોના હકથી એ દેશ તેની માત્રાથી નો છે તેથી વધ પડી હો એ સંબંધિત છે. પરંતુ હીંદુસ્તાનના સેના એ હવે મદન કરી હર તેમ નથી, કેમ તેઓ પરદેશ તંત્રથી મુકત થવા છવે છે. બ્રીટીશ અખે હીંદુ-સ્તાનમાં બધું હવું છે કે ખુર એ અચોને માટે સ્થાન નથી. તે પરદેશી છે એટલીજ દલીલ પુરતી છે. પોતાના દેશને આઝાદ બનાવેલા એમાં હવું પાપ છે તેમ કરવામાં જેની પાસે થી આઝાદી મગવામાં આવ્યા દોય તેની કુરશી કરવામાં હવે રજૂ બીકને દલીલ આફ્રિકામાંથી પોતાની સત્તા બેમી સીધી છે છતાં એ બને દેશ વચે સંખુર્જ મધની વર્તી રહી છે.

કેમિસે "સ્વરાજ્યને માટે તરફજેજ દલાણ કરવાનો આજ વખત પમંદ કમો" તેથી બીટન અને તેના હીમાયતીઓ વિદુજ બની મયા છે. 'નાટલ મરકુરી' મળે છે કે "સાંતિના વખત માં આ સમજ સાધાવ તેવું છે પરંતુ જે વખતે ચલા કરવાર મદાર કરવાની અચીપર છે તેવે વખતે દેશને, બેસે અલિસક રીને પણ, કાંતિ માં નાખી દેવાની મમકા આપવી એ છતિકાસમાં અગેડ એવું રાષ્ટ્રિય આત્મચાલક પમજી છે."

પરંતુ હમ કરાફત એ છે કે કેમિસે તરફજેજ નર સ્વરાજ્યને માટે દલાણ હવું નથી જો કે તેમ કરવાને તેને પૂર્વ અધિકાર છે. બીકને વખતે બીટનને દલાણવાનો પમજ સવાલ નથી જ્યારે હીંદુસ્તાન હેલા ખાલીસ વર્ગથી આઝાદીને માટે સકત ચલાવી રજૂ છે. હીંદુસ્તાન એ સકતને અમુક વખત મુશી મોફેર રાખી સકે પરંતુ પોતાનું રાષ્ટ્રિય રચના, કે જે આજે બ્રીટીશ સાહવાલી એડીઓ હેલજ અમદાજ રજૂ છે, તેના બેમ તેને લજ તો નજ દમ સકે. હીંદુસ્તાનો સત્ત આજે તેને આંમજે આવી છોણે છે તે નથી. તેનો ખરે સત્ત તે દેશની અંદર છે, કે જેની હેલજ તે બધી વરતુઓથી પીલાજ રહો છે, કે જે વરતુઓને હરતીમાંથી નાખુદ કરી નાખવાનો હાલના પુકનો હેલજ હવવા છે. હીંદુસ્તાનની સકત શામીક રાજદારી કરોહને માટે નથી. તે ખરી આઝાદી જે આઝાદીને ખાતર બીટન અને તેના મીત રાજાઓ સમરન દુનીયાને મળમાં મુકેલી છે, વન માટે છે. આખા કોઈની પ્રજાના દેશને વચિત રાખીને એ આઝાદી તેઓ કરી છતી સકવાના નથી

હિંદના સમાચાર

હીંદુસ્તાનના રાજ્યની ચિંતા ખીટનને નહિ પરંતુ હીંદુસ્તાનની પ્રજાને કોપી જોઈએ. હીંદુસ્તાન ખીટન અને અમેરીકાની મદદ પીંડા તરીકે રિવકારવાને લેવાર છે નહિ કે માલીક તરીકે. જો એ રીતે તેઓ મદદ આપી નહિ સકતા હોય તો કેમકે હીંદુસ્તાનની વતિ તેઓને વિદાય થવા અને હીંદુસ્તાનને પોતાની બહત પોતાની જાતે ઘડી લેવા દેવા હદી રહી છે. હીંદુસ્તાનની બહત આજે એક ખંડ ધમધુક છે. હીંદુસ્તાન જાપાન સામે લડે કે ખીટીસ અમલ મામે મહે એ સરખું છે. જો દેશની અંદરના જ સત્તુની સામે તે નહિ લડી શકે તો દેશની ખજાના સત્તુને તે હદી લડી નહિ શકે. 'નાટાલ મરાધુરી' પોતાના ભેખના અંતમાં લખે છે કે: "જો ગાંધીજીની ધમકાઓ અમલમાં મુકાશે તો ખીટનને સખત પગલાં લેવાની દરજ પડશે. હીંદુસ્તાનને યુદ્ધના વખતમાં સંધીસલામતીથી આપી શકાય તેટલું આપવામાં આવ્યું હતું. જો તેના અમુક તેજાઓ એટલા મુખ અને હકીકા જાનશે કે અટકાય વરતુની જ સામણી કરશે તો તેઓની સામે દ્રવનાથી કામ લેવું પડશે. કેવળ રાજદ્વારી હેતુઓને ખાતર હીંદુસ્તાન અને મીત્રરાજ્યોના સવાલનો તેઓને લાગ લેવા દેવા માં નહિજ આવે." આવી ધમકાઓથી કોણને ધમકે થવાનો નથી. સત્તુ વરતુ એ છે કે હીંદુસ્તાને અચાનક વરતુની મામણી કરેલીજ નથી. તે પોતાનો જન્મસિદ્ધ હક માંગી રહ્યું છે. તે રાજદ્વારી હેતુઓને ખાતર હીંદુસ્તાન અને મીત્રરાજ્યોના સવાલનો લાગ નથી લઇ રહ્યું. હકીકતમાં ખીટનના રાજદ્વારી હેતુઓને ખાતર હીંદુસ્તાનને સુસવામાં આવ્યું છે અને આજે પણ સુસાઇ રહ્યું છે.

પરંતુ વાઇસરોયની ઠાઉ-સીલના સંરક્ષણ આતાના પ્રધાન સર રીરોજ ખાન પુન અને ખીટનમાં હિંદના કાઇ કમીસનર સર અહમદ અઝીઝ-ઉલ હકના કહેવા મુજબ કોમિસની કીલ-આલથી હાથ કરવાનું છેજ નહિ. જો એમજ હોય તો ખીટન અને તેના કિમાયતીઓએ ચિંતા કરવાની શા જરૂર છે? મોઝક કોમિસના નેતાઓ હીંદુસ્તાનને કે ખીટનને જોડ્યું હાથ કરી સકવાના છે. તેઓને ઠેકાણે પાડી દેવાને ખીટીસ સરકારની પાસે ક્યાં પુરતાં સાધનો નથી? અને તેમ કરી તે પોતાનું ઠામ નિર્ધારિત ચલાવી શકશે. અમારી ખાતરી છે કે કોમિસના નેતાઓ એ કસોટીમાંથી પસાર થવાને પુરેપુરા સક્તિમાન છે. પરંતુ રખે પોતે સળાચારેલા આમમાં ખીટન પોતાની જાનનેજ ન આપી શકે. જ્યાં સત્તુ છે ત્યાંજ પરમેપર છે.

ગાંધીજીની નવી લઘતપર સમાજવાદી નેતા

મુજબના મેયર અને કમિસનર સમાજવાદીપક્ષના નેતા મી. યુસુફ મહેરઅલીએ પુનર્માં એક લાખજી કરતાં ગાંધીજી કૃષ્ણ મુદતમાં નવી લઘત લેવાવાર છે એ જાખતમાં મુચન કરતાં જણાવ્યું હતું કે રેલ પસાદાર કોમિસવાદીએ ગાંધીજીની કાલ યામ કે એ લઘતમાં જોડાવાને તકવાર સ્પષ્ટ જવું જોઈએ. પાર્કિસ્ટાન વિષે મોલતાં તેણે જણાવ્યું કે મુસ્લીમ લીગે હજુ પાર્કિસ્ટાન વિષે કશી મોઝક ચોજના રહુ નથી કરી કેમકે તેને ખાતરી છે કે તે જેવી જાહેર થશે તેવીજ તેને રદ કરવામાં આવશે. પાર્કિસ્ટાન ખુદ મુસ્લીમોનાજી હીતને તુલસાન કરનાર યજ પડશે. મુસ્લીમ પ્રાંતો જેવા કે સરહદ પ્રાંત, પંજાબ અને સીંધ લુદા પાકવામાં આવે તો આજે વડી સરકાર તરફથી તેને જે ખાતરી મળે છે તે મળતી બંધ થાય અને પરીણામે બજેટ ની રચીતી શોજનજ સ્પષ્ટ પડે. અંતમાં મી. મહેરઅલીએ કહ્યું કે સરકારને ખાતરી જમાલ મરીએને ખાતર સરકારના છે. એટલે કે, ગરીબ જોડુતોને પહેરવાને વજ અને ખાવાને અજ મેળવી આપવું અને તેમના જાળકાને રૂજવણી પુરી પાડવી અને સામાન્ય રીતે તેઓની રહેણી નું મોરણ સુધારવું એ થાય છે.

શ્રી. રાજગોપાલાચારીના વિચારોપર ગાંધીજી

"મુસ્લીમોને પોતાને જોઈએ તે લેતાં કાઇ અટકાવી શકે તેમ નથી, સીંધામ કે વિરોધીઓ જાતે એ સવાલ પર લડી પડે. આ વરતુ જે આર અનેક વખત હશેકી છે તેની મુજબમાં પચકારોને મુલાકાવ આપતાં આમે પુનરકિત કરી દતી. તે પછી કી, રાજગોપાલાચારી અને આપની વચ્ચે શા તફાવત છે?" એ પ્રશ્ન ના જવાબમાં ગાંધીજીએ 'હરિજન'માં જાખતાં જણાવ્યું છે કે:

"જો કે શ્રી. રાજગોપાલાચારી પોતાના ટેકામાં મને કાંકલો છે જતાં તેમમાં અને જાગમાં હું આસ-માન જમીનનો તકાવન જોઈ હું રાજગોપાલાચારીએ આપતા અટકાવવાને વાખલાના જોડે અટકાય ખરીદત તકવાર થવા છે. હું હીંદુસ્તાનના વાગલા પાકવાને પાપ સમજ્યું છું. ખાતરી નિવેદનનો અર્થ એવો થાય છે કે હું મારા પડોશીને પાપ કરતાં રોકું. જ્યારે રાજગોપાલાચારી પડોશી પાપ કરવા માગતા હોય તો તે પાપમાં આગીદાર બને. હું આગીદાર નહીં બની શકું. વધુમાં હું એવો રહ મલ થરાવું છું કે, જ્યાં સુધી રીજે પક્ષ અટકાય થઈ રોકવાને ઉમેરો છે ત્યાં સુધી અટકાય થઈ શકશેજ નહીં. એ રીતે પક્ષે રૂઝીમ વાગલા પાકેલા છે અને તેને તેણે ટકાવી રાખેલા છે.

તેની હાજરીમાં હીંદુઓ તેમજ મુસ્લીમો અને હકીકતમાં સધળા વિરોધી તરફે તેની મદદની આરા રાખશે અને મેળવશે. તેઓને પોતાના દેશની આઝાદીના કરતાં પોતાના લાભો વધારે મહત્વના છે. મારૂં ખીટું કમન, કે અચાનક પીના સવતંત્રતા સાધી નથી સકાય, એ કોઈ ખાતરી સામે ન દેકે. તેમાંથી એક ચબ્દ પશુ હું પાછો ખેંચી લેવાતો નથી. એ એક દેખીતું સત્ત છે. તેના ચિન્તનનથી હું ખીટીસ સત્તાને હદી જવાનું આગવજી અપવાનું શોધી શક્યા છું. તેના હદી જવા માગથી સવતંત્રતા મળી જવાની નથી. તેનાથી આઠકમને ઉત્તેજન મળશે અથવા અંધાધુધી પશુ થાય. ખીટી કાઇ સત્તા જો અહીં કાજર હશે તો તેની જગ્યા તે સ્પષ્ટ છે એ પશુ જોખમ રહે. પરંતુ જો ખીટીસ સત્તા ગરજવાન અને ચાંતીથી ચાલી જાય તો ખીટીસનેજ મેકેટ નકતિક લાગ થશે એટલુંજ નહીં પરંતુ એક મદાન પ્રજાની ને કાર્દીક ચીવતા પ્રાપ્ત કરી શકશે. હું હમણું છું કે સધળા વિરોધી તરફે અને લાભો હીંદને પડેલા સત્તામાંથી મુક્ત કરવાનો સંયુક્ત પ્રયત્ન કરશે, જો નહિ કરે તો તેઓની સાથેની કંઈ પશુ સમજુતી રેતીપર ગણતર કરવા જેવું થશે. હીંદુસ્તાનને જાખનીજા કમનને લઇ લેશે એ અમે રાજગોપાલાચારીના સત્તાને વિશે અંધ બનાવી દીધા છે. સવતંત્રતા સધળા ભયનો-જાખનીજ, અરાજકતા અને ખીટીસ સીંદના કાલના થાયનો નાશ કરી દેશે."

લીગ-કોમિસન સમજુતીપર ગાંધીજી

ગાંધીજી 'હરિજન'માં લખે છે: હટલાક પચકારોએ મુજબમાં મને પૂછ્યું હતું કે: "કોમિસ અને લીગ વચ્ચે સમજુતીની ગરજકારીમાં સર રેલકે કં.મથી શું થઈ શકતું?" મેં તેનો જવાબ આપ્યો હતો. ક્યાંય ન પ્રસિદ્ધ થયો છે કે નહીં એ હું નથી જાણતો. જતાં મારો જવાબ બહેરે જાણવાની જરૂર છે. તે એ છે કે: "સર રેલકે" કોમિસ કે લીગ ને પ્રધાનમંડળ રચાવવાનું કદી સકતા હતા. જો તેમણે તેમ કમું હોત તો સંજયીત છે કે જે પક્ષને તેઓએ જવાબદારી સોંપી હોત તે પક્ષ ખીલ પક્ષને મદકાર મેળવવામાં સધળ થયો હોત, તેમ થયું હોત કે નહીં પરંતુ સરકારને પોતે નીમેલાઓને અટલે તેઓના પક્ષના ખરા પ્રતીતીધીઓની સામે થાય લેવાનું રહ્યું હોત. તેણે કોમિસ કે લીગ એ લેમાં થી એકને કોઈ મામણી કરેલી હોય એવું મારા જાણવામાં નથી. બહેર પ્રજા જાણે છે ત્યાં સુધી મમલતો બને સંરચાઓ વચ્ચે સમજુતી નહીં થએલી હોવાના કારણે નહીં પડી કાંગી પરંતુ યુદ્ધ દરમીયાન ખીટીસ સરકાર કમ સત્તાઓ

હોવાને તમવાર છે તેના સંજ્ઞામાં સર રહેકાની સાથે થશેના મતભાવને લીધે પરી ળાંગી હતી." આ જનતાનું શુદ્ધ નથી

સુખદમાં કામકોમી પોલીસમાં જાવજી કરતાં કોંગ્રેસ વર્કિંગ કમીટીના સભ્ય મી. સંકર રાવ દેને શુદ્ધતા સંજ્ઞામાં મિત્રિસના વલજી સમજાવનાં જણાવ્યું કે આપણી કીલસોજી રસીવા અને ચીન તરફ જાય અને કો કારણથી આ શુદ્ધ જનતાનું શુદ્ધ કહેવામાં આવે એ સ્વાભાવિક છે. પરંતુ એ ખેડી માનવા જે રમરે આ દેશના કોંગ્રેસ રચાયે અને ચીનને સારામાં સારી રીતે નદર કરવા દેખતા દોષા હતાં તેઓને તેમ કરવા દેવામાં આવતું નથી. આ દેશના રક્ષણની વ્યવસ્થા અને રોગવધી યોજાવા કામ માં નથી અને તેથી આ શુદ્ધ જનતાનું શુદ્ધ કહેવું મોટું છે. કોંગ્રેસ કોંગ્રેસ પણ આપણા કરનારની સામે સજાને તમવાર છે પરંતુ કોંગ્રેસ કુલમ દેહવા રહેવા તમવાર નથી.

કીસાન સભાને કોંગ્રેસને ટેકે

મેદાલ (મુઝફ્ફરપુર)માં મળેલી અખીલ ભારતીય કીસાન પરિષદે દોહની આગાહી માટે મિત્રિસ ને કંઈ પણ સામુદાયિક સજા દેવાને તેમાં તેને સંપૂર્ણ રીતે આપનારો કરાવ પાસ ક્યો હતો. ખીલ એક કરાવમાં કાસના શુદ્ધ ને એ મદાન રાખ્યો વચ્ચે કુતિયાની અને સરેખાનિક સાધનેની પુનઃમંડેલણી કરેલા શુદ્ધ તરીકે વર્ણવવામાં આવ્યું હતું. હરિદાસે આજી દશીરી કાંઈ કે બીલીય સરમાર સાથે કોંગ્રેસ પોત પણ જાતી સમીધાની નહીં કરે અને દેશમાં વધારી જતી સંખ્યામાં વધ રહેલી થરપડો થરથી જોઈ ઠકાતી નરકારની વલજી ને સખત સખોમાં વચેલી કરવામાં આવી હતી. ખીલે એક કરાવ ને કંઈ પણ આપી કે રાજકારી થરમાં લેવામાં આવે તેમાં કામ લેવાને સખત સખત માણ્યોને સંગીત થવા કાવ કરનારો થયો હતો.

દમનનીતી સાથે કરવાનો દ્રઢ નિશ્ચય

ગોસીમાં એક મદદર મળ્યામાં જાવજી કરતા પરીત જવાદરસાથ નેદરને સરકારને દમનનીતી માણુ રાખવાનું કોંગ્રેસ દેવળી ચેતવણી આપી હતી. તેમણે કહ્યું કે આપીજી કોંગ્રેસ મુદ્દવળી આરત લખાણે કરી રહ્યા છે અને નમની વલજી વધારેને વધારે સખત થતી જાય છે. સરકાર ની દમનનીતી અને ગર્ભા અને મલભાવાં કોંગ્રેસો તરફ જાવાવામાં આવેલી વર્તણૂકની આપીજીને માણુજી કુઝવ થયું છે. આપીજી કે કોંગ્રેસને કરારો સકાયક કરવાને તરવાર શોધવાને નથી પરંતુ સરકારની વલજી અને નીતી સુલમવાર થતી જાય કારે આપીજી સાથે થવા સુધી બેસી રહી થકર કુ તરકારને ચેતવણી આપુ છું કે જો તે દમનનીતી માણુ રાખશે તો અમે સહીશ નહીં ને અમુક માંડના દમનનીતી ગામની

ને શોધોના ઉત્કાદ કોંગ્રેસ નાખવાનો પ્રયાસ કરશે તો એ પ્રાંત તેની સામે અંત લગી લડશે. આપણે પણ વર્ધથી કોંગ્રેસ બીલીસ અમલની સામે કાના અપાયા કીએ. આપણે કહ્યું પણ તેની સામે લડવાનું છે. કુ સાથે તેમના જાત લગી તેની સામે લડીશ.

કોંગ્રેસના કરાવ વિષે બીલીય સરકારની વલજી

કાંડના 'દામરસ' ને કોંગ્રેસનાને રાજકારી ખજરવળી કહે છે કે કોંગ્રેસનામાંથી બીલીય અમલ બેંગ્લો લેવાનું કહેતામ કોંગ્રેસના કાવ થી બીલીય સરકારની નીતીમાં કોંગ્રેસ દેશાર થવા સંભાર નથી. કોંગ્રેસનાની વિસાજ વચ્ચે ના કામો કે જોને માટે કોંગ્રેસનામાં મોટીસ જવાપદાર ને તેમજ સંપૂર્ણ મીતરોઓ ને સવાલને માટે કહી રહ્યા છે તે ભેંતાં કોંગ્રેસના વધારે જવાપદાર વાજવજવા મળીને કાવમાં છે કારે બીલીય અમલ બેંગ્લો લેવાની માણુજીને કંઈ પણ જવાન આપી કાવ નમ નથી ને વાજવજવા અને કોંગ્રેસના સરકારની કાર નથી સરોનમ બાંજી સરકારને સામના કરવા માંડતા જવાન અને કુપદ કરાવ આજી પરશે, કે ને સામાન્ય શુદ્ધ પ્રયત્નો અને દોહના સંજ્ઞાજીના કાવમાં અડચણ કરનારીન પણ પાસી, તા બીલીય સરકારને નેમોને સંપૂર્ણ રીતે મળશે. અમેરીકાના ખજરવળીને પરીત જવાન કરસાલ નેદરને જવાન

નુ કિસીથી કરશે તો તેઓ વધારે છે કે પરીત જવાદરસાથ નેદરને વચ્ચે પરિત થવા છું કહ્યું કે બીલીય અમલ કોંગ્રેસના માંડા બેંગ્લો લેવાની માણુજી એકવા કરાવ થી કરવામાં આવી છે કે કોંગ્રેસના સરકાર દોવ તેજ લોધમાં આજમળોને કાવને કરવા ના કિતક આજી કાવ. કાસની સરકાર નું નેવ અચાનક પાણુ બેંગ્લો લેવાન. કોંગ્રેસે રહ્યા છે એ તેમણે કહ્યું કહ્યું, વાં જવાજીને કે આજે કોંગ્રેસનાપર, ને મેખમે રહ્યા છે તેના કરતાં મને તેવું જોખમ વધારે કહે છે. એક અમેરીકા ખજરવળીને પરીતજીને મળવા આપનાં કહ્યું કે: "લખાલ એ નથી કે શુદ્ધ વાદ શું થવાનું છે. ને સંપૂર્ણ ખજ રાખ્યો કોંગ્રેસ અને આફ્રિકા વિષેની મેતાની નીતી રખાઈ અદેર કરી રે તો મોટો ને પરી જાય પરંતુ તેઓની મદેરાત શુદ્ધ વાદ નું થવાનું છે તેની નહીં દોતી જોઈએ, આજથીજ તો અમલની સરખાત થી જોઈએ.

માંધીજીની કીલસાહેપર નજર

કાંડના ખજર છે કે બીલીય સરકાર માણીજી ની અને મમલની બીલીય વિરક વેઠવાનેથી નામ લડવાન. બીલીય નમર રાખત રહી છે. જો તે શુદ્ધ પ્રયત્નો અને કોંગ્રેસના ખજરવળીને કરકા કરશે તો બીલીય સરકાર કાવ પમલ

ભેંતાં સંજ્ઞાઓ નહીં. અખાસ મંડોમાં વાર- પુર્વક જવાજીમાં આવે છે કે કોંગ્રેસની સરકાર મલમતના ઉતરવાની ઉતરી મામળીઓને સરકાર તરફથી મતાવાર જવાન દેવાવનો સવાલ રહેશે ન નથી. શુદ્ધ વાદ કોંગ્રેસનાને કોંગ્રેસના સરકાર આપવાનું વચન સર રહેકાં કાંસે મલા બેંગ્લોમાં જવાજીનું કાવ એ સરકારને કાવ રહે છે, એરસે કે ખંધારજીના પારજી પર કોંગ્રેસને જાતેજ એકમત જવું પડશે. જ્યાં સુધી એ જાખમમાં ને એકમત ન થાય ત્યાં સુધી સરકારની કંઈ પણ નહું પમનું કામ કાવ તેમ નથી. કોંગ્રેસનાની આંતરિક વિધાન કાવથી વધારે યતી જી અકાવવાને સર- કારને ને કંઈ પણ કાવ પમલ લેતાની કરાવ પડશે તેને વેરકામ-સરકારમાં ખજોએ કાવ જવાશે. સરકાર પડશે સમજે છે કે સરકાર પોતાની અમા ભેંગ્લો લેવાની અમા મિત્રિસથી કાવ જવા સરકારને નાકિમત કરવાથી કોંગ્રેસ મરજીજી થયું અકાવ થમ પડશે. કોંગ્રેસના કરારો હતાં અને "સુજામી" ની વાતો હતાં કોંગ્રેસનાને સરકાર ને માટે ૧૨,૫૦,૦૦૦ રંમરકો કોંગ્રેસ છે નેમોને મોટો વામ મરજીજોને છે તેઓએ જુદા જુદા રહેલોવામાં મદાન પ્રકાસનીય જામ ભજવે છે.

કોંગ્રેસના વિષે બીલીય ચીન

કાંડના કોંગ્રેસ કાવ કીસાન સર અકાવ અકીજીસ કો એક સુજામતમાં કોંગ્રેસ શુદ્ધ પ્રયત્નોની કીમતો આપી હતી. તેમણે કહ્યું કે કોંગ્રેસને કોંગ્રેસનાનું આજીનું ખરે માનસ ખતાવનારી છે. અકિતના એક કોંગ્રેસ રાજ- કારી મામાઓપરથી મામાર રહ્યું છે તે સાંજામે તો સુખવાદ જશે. કોંગ્રેસને વર્ધમાં કોંગ્રેસ સરકાર થયું વધી મનું છે અને દેશના ને કાવો અમારો બદતી નહીં થમ થકે તેના મજાના દવા ને વાવોનાં પણ બરતી થમ રહી છે. ૧૨જીવાન સરકારમાં કોંગ્રેસના કામકા વિના પણ દર માંડ ૫૦૦૦૦ કોંગ્રેસો સરકારમાં ભેંગા છે. એક મામા ૫૦,૦૦૦ ની સંખ્યા થમ થમ હતી થમજાય સર રહેકાં કોંગ્રેસ કોંગ્રેસનામાં દવા નેવ વખતે એ ૨૫૦ માણુઓની જમણી મામા પોતાના ૧૫૦ માણુઓ સરકારમાં આજી દવા એક કુદરમેજ ૧૦ માણુઓ મોટકા દવા. લેવારી મકાંતના કાવમાં લમજાય ૬૦૦૦ કોંગ્રેસો છે કોંગ્રેસ સરકારને ભેંગતી પરતજીમાની ૮૦ દસ દેશનાં અને છે કુચી- પારી વધવા જવા પ્રમાણમાં જતી રહ્યા છે અને કોંગ્રેસના કોંગ્રેસ પણ વાનાં છે. કોંગ્રેસ કોંગ્રેસ કાવ મામા અકામેનું સમરકામ કરે છે અને જાવજી ૧૯૪૫ નેદાને જાનાં છે. મર વર્ધમાં ૪૦૦૦૦ કોંગ્રેસ કોંગ્રેસને કોંગ્રેસનામાંજ નાલીમ અપાક દતી અને આજે એ વાલીમને મુદે કોંગ્રેસનામાં ૩૦૦ મમકા છે.

સર ફ્રીડેશ ખાન યુનુસ નિવેદન

પાલસરામની કમિશનીસની સંરક્ષણ ખાતાના મેમ્બર અને લંડન ખાતેના હિંદના યાજ્ઞ દાઝ કમીસનરે એક નિવેદનમાં કોમિશની નીતીને સખ્ત રીતે વખોડી કાઢી છે. તે કહે છે કે બખ્ત-જમરીથી હિંદુઓનું તંત્ર સ્થાપવાનો પ્રયત્ન કરીને ગાંધીજી પોતાના ખરા સ્વરૂપમાં પ્રકટ થયા છે. ફ્રીડેશ ખાનને બેઠકમાંના નિરંકુશ મારાની સામે પોતાની સખળી સ્થિતિઓનો ઉપયોગ કરી રહેલી સખળી સરકારને સંકટને સખપે દખ્યાવવા ઉપરાંત તે ધીર પાછળનો ધા કરી રહ્યા છે. મારી ખાત્રી છે કે ગજુરો, ગસ્ત્રીઓ, દલીલ વગેરે, કમ્યુનીસ્ટો કે હિંદના દેશી ગંભીરો માંથી કાઢ પશુ સંવિનય બાંગમાં મદદ નહીં કરે. મને આશા છે કે હિંદીઓમાં ગરબદાર સંસ્થાઓ જેવી કે હિંદુ મદાસખા, લીખરલ ફેડરેશન (રીવીન પક્ષ) અને સખળા હિંદુ અઉછોગીકા એક માંખીમાંથી પશુ સંવિનય બાંગ ની લડતને અડકવા નહીં માંગે. દરેક હિંદ ના ખરા યુગની ફરજ છે કે એ લડતને નીખરણ કરવી.

‘હરિજનમાં’ ગાંધીજી

મયા રતીવારના ‘હરિજન’ માં ગાંધીજી લખે છે કે મીત્રશાળ્યોના સરકારને આરખા જવાની માગણીનો ત્ત એવો અર્થ થતો હોય કે તેઓની યોગ્ય દારજ સરે તો મારી માગણીને અપ-માણીત મણી કંઈક હેજે. જો હિંદીસાની ભાહેરાત પ્રગણીત હોય તો ખરી સ્વતંત્રતાની દાગણીને લરકરની દાગરી રી રીતે અસર કરી સકે જો હું નથી સમજી રહતો. અમે અમારો રક્ષણ અને સહાયતામાંથી માર મીત્ર રાખ્યોનું લરકર નથી માગતા. જો તેઓ મારમા જશે તો અમે અમારે મને તેમ ફેડી બહરું. કલત્ત અહીંસાથી અમે અમારે રક્ષણ કરીશું. અમારા નશીબ સારા હશે તો મીત્રશાળ્યો યાજ્ઞ હાં મયા પછી અને તેઓને અમે માંમતા નથી એવું જોઇને તપાનીઓ અમારા હેરાપર કાથ કરવાનું કથ કારજ નહીં જુએ.

મી. છન્નાજી શું કહે છે

મુસ્લીમ લીજે ગાંધીજીના ખોટીસને હિંદુસ્તાન છોડી જવાનું કહેનારા કરાવને ખોટીસ સરકારને, યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સને અને હિંદુસ્તાનના સખળા પક્ષેને એક એકેજ કરનારા તરીકે વખોડી કાઢ્યો છે. મી છન્નાજી અહવાડીક પત્ર ‘દેવ’ લખે છે કે “હિંદુસ્તાનથી આની અંધાણુંવાની સ્થાનીમાં એક નિરંકુશ હુસ્મનની સામે સંકુલ મીત્ર રાખ્યોતે મદદ રી રીતે અમ થકે અથવા પોતાનું રક્ષણ રી રીતે મપ થકે એ સમજી નહીં સખય તેવું છે.”

હિંદનના મજુર પક્ષની હિંદને અપીલ લંડનને એક સંદેશ જણાવે છે કે ખોટીસ સેમર પાર્ટીની રેસનલ એકેકેકુડાય કમિટીએ

હિંદના મેકાને ખોટીસ સરકાર સામે સમાધાની પર આરવાનો પ્રયત્ન કરવાની અપીલ કરનારો દાર ક્યો છે. કરાવમાં જણાવ્યું છે કે: “ખોટીસ લેખક પાર્ટી હિંદુસ્તાનમાં સરાંખ ભાંગી હીસચાલની રાકપતાને અને સંકુલ માંગ-રાખોના પ્રયત્નોપર તેની અસરને મંબીર ચીંતા ની નજરે જુએ છે. એરી હીસચાલ કે જેને ખમાલજ રાખીખ ખીનજમાજદારી પુરવાર કરનારો છે, તે સખળા સ્વાતંત્ર્ય-મોપ લોકાના ધાવિને જોખમમાં નાખા દેશે અને તેમ કરીને હિંદની સ્વતંત્રતાની સખળી આશાઓ નષ્ટ કરી દેશે.

હિંદની ફરજ પર ડા. આંબેડકર

હિંદના હસીન વગેરેના કહેવતા નેતા અને હિંદ સરકારના નવા મજુર પ્રધાન ડા. બી. આર. આંબેડકરે મુખ્યમંત્રી એક મુલાકાતમાં જણાવ્યું છે કે સખળી સ્વદેશ પ્રમી હિંદીઓ, પછી તે મને તે રાજકારી પક્ષના હોય, તેઓની ફરજ છે કે તેઓએ આવે વખતે સંવિનય બાંગની હીસચાલ કરી અંધાણુંથી ઉત્પન્ન કરવા ના રોક્ષેસના કાંઈ પશુ પ્રયત્નને પોતાના સખળાં જળ અને સાધનો વડે સામનો કરશે જોઇએ. આગળી સંવિનય બાંગની હીસચાલની અમે વચ્ચે નહોતા પડ્યા કેમકે એ વખતે સ્થિતિ તલન જુડી હતી. આજે તપાનનું આકમજ આપણે આંખે આરી પડ્યું છે અને કોંગ્રેસ નું પગલું સીવી રીત હુસ્મનની યાજ્ઞ રમનાર છે.

પાલસરામની જોક્કેકુડીવ માઉન્સીસના મેમ્બર મી. યુ. નાર. સરકારે ન્યુ દિહાંમાં ફરને મુલાકાત આપતાં જણાવ્યું હતું કે આવે વખતે હિંદુસ્તાનને સરકારની વિરુદ્ધ ઉરેરવાનો પ્રયત્ન કરવાની કોંગ્રેસની નીતી મણીજ સંકુલિત છે. તેમણે કહ્યું કે હિંદની રાજકીય પરિસ્થિતિમાં એક પ્રજોજ ગંબીર પ્રસંગ આવી પડેલો છે કે જે હિંદુસ્તાનની તપારીખમાં એક મલન કરણ પ્રસંગ થત પડવાનો ભય રહે છે.

મીત્રશાળ્યો મુચનાઓ કરી રહશે

‘માખના સેન્ટ્રલ ન્યુઝ’ના ન્યુ દિહાંના ખખર પત્રોત મુલાકાત આપતાં મિનીજીએ કહ્યું હતું કે હિંદના સવાધપર અમેરીકા, ખોટન, મીન અને રક્ષીપા સુચનાઓ કરી રહશે. તે કાંઈ પશુ મુચના માંખ કરવા જેવી હશે તો તેને કોંગ્રેસ જરૂર ખ્યાન દેશે. જો ખોટીસ કોંગ્રેસની અપીલનો પ્રત્યુત્તર નહિ વાળે તો એલ હન્ડિઆ કોંગ્રેસ કમીટી તરફથી કરાવ મંજુર થવા પાદ એક એ અહવાડીપામાં અહિંસક લડત સર થશે. આ લડત મારા જીવનમાં મોટામાં મોટી થશે.

કચુકે ઓફ ઓસેસેસની હિંદને અપીલ ન્યુ દિહાંથી એક સંદેશ જણાવે છે કે કચુકે એક ઓસેસેસે હિંદમાંથી પાંદાયગીરી લેના કહેસા એકકારકમાં હિંદની પ્રમને પોતાના ખત

મેકા જાણ્યો મુકા હમને દેશીસદવાદ, નાઝીવાદ અને તપાનના સરાના લેલગી સમ્મે પોતાના મીત્રો અને સાચીઓની પાછો ઉભો લડવા પીંગતી કરી હતી. તેણે કહ્યું કે હિંદુસ્તાનમાં પહેલી વરણ ને મને હતી છે ત એ છે કે હિંદુસ્તાન એકજ થવાને લડાયેલું છે. ખીજી જાપ મને એ પડી છે કે તમાં હું મયો છું લાં એકજ વરણ પ્રવર્તી રહેલી મેં જોઇ છે અને તે મુખ્ય જીતવાને દદ નિશાળ અને આપણે જીવીશુંજ એવી પૂર્ણ ખાત્રી. તોજી જાપ હિંદુસ્તાન અને સીલેનના મલન લરકરી બળની મને પડી છે.

મદાસ કેંગ્રેસ પાર્ટી ઠેકાણે આવી

મદાસથી એક સંદેશ જણાવે છે કે મદાસ ની ધારાસભાની કોંગ્રેસ પાર્ટીના આઠ સખોએ ધારાસભામાંથી રાજનામું આપ્યું છે જેમાં આનસા વડા પ્રધાન થી, રાજગોપાલાચારીનો પશુ સમા-વેશ યાગ છે. આ પગલું મી. રાજગોપાલા-ચારીની વલજુને ટેકા આપવાનાં સંમંધમાં મદાસ ધારાસભાની કોંગ્રેસ પાર્ટીમાં થયેલા હુલ્મ મલતાના પરીણોને લેવાયું છે. એ પાર્ટીએ તપાનની સામે પ્રમ્ને સંગઠીત કરવાના પ્રથમ પચલાં તરીકે મુસ્લીમ લીખની પાકિસ્તાનની માગણી સિરકારનારો એપ્રીલ તા. ૩ જીએ હરેલા કરાવને રદ કરનારો કરાવ ૧૯ વિરુદ્ધ પદ મને પાલ ક્યો છે. પાર્ટીએ આઠમજુ કરનારની સામે અહિંસાતલબ અસહકારની વલજુ અપલાર કરવાના કોંગ્રેસ એપ્રીલ તા. ૨ જીએ હરેલા કરાવ પ્રત્યે સહાયજુની દલીની છે અને કેટલાક સખો કોંગ્રેસના કરાવની વિરુદ્ધ ચળવળ કરી રહ્યા છે તેને રજ વિરુદ્ધ ૫૦ મને વખોડી કાઢનારો કરાવ પાલ ક્યો છે.

હિંદ સરકારની નીતી

ફર જણાવે છે કે હિંદ સરકાર હિંદમાં જે કાંઈ પશુ પદના લોકો મુદ્દ કાળમાં મદદ આપવા જુડી હોય તેઓને તેમ કરવાની સ્વતંત્રતા આપવી એ મુખ્ય અગલજું મણે છે. તેવા લોકો જે અહવામાં હોય અથવા જેઓની ઉપર પ્રતીખધો હોય તેઓને ખીન કરતે અને પોતાને મળેલી સ્વતંત્રતાનો ઉપયોગ તેઓ મુદ્દ પ્રયત્નોમાં સહકાર આપવામાંજ કરશે એકલીજ માત્ર સમજુતીથી કોડી કરાવાં આવી રહ્યા છે. જેઓ મારકાહના અથવા મારકાહની સીધી રીતે ઉરકેરણી કરવાના યુના માટે સખ પાખ્યા છે તેઓને છેડપમાં નહીં આવે. હિંદ સરકારની અહેરાત મુજબ પખાને જા રીતે છોડી મુકવામાં આળ્યા છે અને જેઓ સામે નવા મારન્ટો નીકળેલા છે તેને રદ કરવામાં આળ્યા છે.

કામ્યુનીસ્ટ પાર્ટીના નેતાઓનું નિવેદન

હિંદની કામ્યુનીસ્ટ પાર્ટીના અમુક નેતાઓએ નીચે પ્રમાણે નિવેદન જાહેર પાડ્યું છે. કાથ ની સરકાર પરદેશી છે અને સખિત્ત નથી નેરલા કારણથી દેશે કાલના મુદ્દ પ્રયત્નોમાં

મલ નદી કંચી એ મનને અમે મળતા નથી થતા. અમે માનીએ છીએ કે એવી કશું આપણા પોતાના પગપર ફાટી મારવા જેવી છે. આજગળ કરનારની સામે દેશના રક્ષણને તે નબળું પાડી દેનારી છે અને આજ કરનાર ફેલાઈ પાડેલું કામ સહેલું કરી દેનારી છે.

કોમ્યુનીસ્ટોપરનો પ્રતિબંધ હિંદમાં હુર થયો

હિંદની સરકારે હિંદની કોમ્યુનીસ્ટ પાર્ટીપરનો અને તેના પત્રો 'નિશનક કન્ટ' અને 'ન્યુ એજ' પરનો પ્રતિબંધ હુર કર્યો છે. હિંદ સરકારે નીચે પ્રમાણે નિવેદન બહાર પાડ્યું છે: હિંદની કોમ્યુનીસ્ટ પાર્ટીએ પોતાની મહેસૂલોમાં અને પત્રિકાઓમાં હમણાના તેઓની સ્થિતિમાં પરિવર્તન બતાવેલું છે. અને આ સુધેને જનતાનું પુર મધ્યમે એવું જણાવ્યું છે કે તેમાં હિંદીઓએ પોતાના જ કિતને ખાતર એવું કાન રવાનું પ્રાપ્ત દેશની સાથે નિઃશય જુદુ નોંધ્યું અને તેથી જ તે તેઓને હુર નબે તે પોતાની શક્તિઓ કાલના મુખ્ય પ્રશ્નોમાં મદદાર આપવામાં રાહવાનો તેજી રાખ કર્યો છે. તેઓની નીના વિષે ના નિવેદન મુજબ ના એ પાર્ટીના સમોદેને હુર મળે તે તેઓ પોતાની સધળી શક્તિઓ લેવાને પુરુષનો અર્થ થું છે તે સમજાવવામાં અને કુશળનો સાધનો કરવાને તેઓને સંમતી કરવા માં રોકશે. હિંદ સરકાર તેઓના સચ્ચ વિષેના આ નિવેદનને આપકારે છે અને તેના આમલમાં મુકવાની તેઓને એવું જુદુ આપવા છડ્યું છે. આથી એ પાર્ટી એક પાર્ટી તરીકે કાલેકર કામ કરી સકે તેટલા ખાતર હિંદ સરકારે હિંદની કોમ્યુનીસ્ટ પાર્ટીપરનો અને તેના પત્રો 'નિશનક કન્ટ' અને 'ન્યુ એજ' પરનો પ્રતિબંધ હુર કરવાનો ઉદ્દેશ કર્યો છે. હિંદ સરકાર અને પ્રાંતિક સરકારોએ કોમ્યુનીસ્ટ પાર્ટી સાથે નોંધા-એલા પશ્ચા કિશો જેઓ મુક પ્રશ્નોમાં મદદ કરવા છડ્યેલા હોય તેઓને અડા અથવા પ્રતિબંધમાંથી મુક્ત કર્યો છે. સરકાર પોતાની આ નીતી જેમ અને તેમ કરાવી આમલના મુકશે અને તેમ કરવામાં પ્રત્યેક કિશો તેના મુજબપરથી વિચાર કરશે. માનની વચગાળી સરકારોને ખાતરી છે કે જેઓ મુકશે એ તેઓ પોતાની સ્વતંત્રતાનો પુરુષો કિશોય મુક પ્રશ્નોમાં એવું મદદ આપવામાં કરશે. હિંદની કોમ્યુનીસ્ટ પાર્ટીએ હમણાના મહેર ક્યું છે કે તેની નીના ઉપકાંની કોમ્યુનીસ્ટ પાર્ટીના જેવી છે અને તે આ સુધેને જનતાના મુક તરીકે અને હિંદના ભેદના રોમને ખાતર મળે છે.

પ્રેરણીય લીગમાં નોંધાયા

મુખ્યમંત્રી એક સંદેશો જણાવે છે કે ધારા સભાના કેએક મુરલીમ મેમ્બર ડા. હમીદ મત્રી મંત્રીમાંથી રાજનામું આપી મુરલીમ લીગ માં નોંધાય અથ છે કાચુ કે કેએક મુરલીમ

લીગ સાથે સમાધાન કરવામાં અને મુરલીમને આગ નિર્ણયનો વક આપવામાં નિર્ણય મળ છે. હિંદની વસતી મળ્યો

ઉલ્લા વસતી મળ્યોના આંકડા મુજબ હિંદુ રવાની કુલ વસતી ૩૮,૮૮,૦૦,૦૦૦ ની છે.

હક્કિયુ આફ્રિકાના હુંક ખખરો

હિંદી માલીકીની જમીન

હિંદી માલીકીની જમીન એકસંપ્રદાયોએ કરવા ની કરખન સીટી કાઉન્સિલની પોજનાનો વિરોધ કરવાને સ્થપાએલી નોન્ટ કાઉન્સિલ એક એક અને સીટી કાઉન્સિલની હિંદીઓને મારે રહેલાઓની અવરથા કરવા સંજોગો વસતી પાછળ સારી નબળા નથી એવું દર્શાવનાર એ નિવેદન મુકી પ્રધાન સમક્ષ રખુ ક્યું છે. નોન્ટ કાઉન્સિલ નો હેડ કાઉન્સિલ એકટની ક્યું હિંદીઓની માલીકીની જમીન પાતરી લેવાની કરખન કોર-પેરેસનની પોજનાનો વિરોધ કરવાનો છે. હિંદીઓ મલીક સ્થળો હુર કરવા, હિંદીઓના રહે-દાણોમાં સુધારા કરવા વિગેરેમાં કોરપેરેસન ને સહકાર આપવા પ્રુથી છે એમ જણાવી નોન્ટ કાઉન્સિલ પોતાના નિવેદનમાં કહે છે કે કોરપેરેસન ૧૦૮૫ એક હિંદીઓની માલીકીની જમીન પાતરી લેવા માટે છે. હિંદી માલીકીની જમીન મોટે ભાગે નાના કુકાઓની અનેથી છે ભગવે મુરલીમન માલીકીની જમીન મોટે ભાગે વેરાન પડેલી છે. કોરપેરેસનની પોજના કાઉન્સિલ એકટની અમુક તરીકેવતો પુરી નહી પાતરી હોવાનું જણાવી નોન્ટ કાઉન્સિલ વધુમાં વધુવે છે કે કોરપેરેસનની હિંદીઓને મારે રહેલાઓની અવરથા કરવામાં સુખ નિષ્કાળ દાવાપર જરૂરે વિધાય નથી કેમકે ૨૨ વર્ષમાં હિંદીઓના રહેલાઓ મારે પા. ૧૩૩૫૭૮ અવરથામાં આભા છે જમ્મરે મુરલીમને મારે પા. ૧૮૦૦૨૫ અવરથામાં આભા છે વધુમાં જો કે સરકારે પા. ૧૪૦૦૨૫ બીમટીસ અને બોન' સ્ટોટ અને કરકા' જમ્મરમાં હિંદીઓ મારે કાઉન્સિલ મોનો મારે કોરપેરેસનને હવાસે મુકવા હવા જતા તેનો કહી કિયોમત મળે નથી, અને કરકા' બ્રાહ્મ વીન્ડસર એકે કાસને આપી દેવામાં આવ્યું છે અને બીમટીસ અને બોન' સ્ટોટમાં સ્થળો બીન્ડાઈઓને વેચવામાં આભા છે. વળા કોરપેરેસનની એસપ્રોપ્રિએશનની દરખાસો માં મસ્જીદો અને મંદીરોનો પણ સમાવેશ થાય છે કે જે પમટું હિંદીઓના ધર્મનું અધમાન કરનાર છે. નોન્ટ કાઉન્સિલ વિનંતી કરે છે કે હિંદી માલીકીની કાલ પમ જમીન મુરલીમન કે કાલે કોમને મારે રહેલાઓની પોજના મારે વધારાની નહી બંધએ અથવા બીન્ડાઈઓને તે વેચવામાં અવરથી નહી જોધએ. કોરપેરે-કને ને સત્તાએ ત્રિષે પ્રમ કાવાપો દોષ નો

તેમાંથી ૨૫,૫૫,૦૦,૦૦૦ હિંદુઓ છે. ૬,૪૨,૫૦,૦૦૦ મુરલીમો છે, ૫૭,૦૦,૦૦૦ સીખો છે, ૧૮,૦૦,૦૦૦ જમ્મરો છે, ૨,૫૦,૦૦,૦૦૦ જમ્મરો જમ્મરો છે અને ૧૩,૦૦,૦૦૦ ખ્રીસ્તીઓ છે. ખાખીના મુક ધર્મોએ, પારસીઓ વિગેરે છે.

સમ્મરને હિંદીઓમાં કહેલીએ તરીકેને મજા પ્રોત્સાહન કરવો એમએ અને મીમરમેકમાં હિંદીઓ મારે રહેલાઓની અવરથા કરીને પોતાની સલ નિષ્કા પુરવાર કરવી એમએ, નોન્ટ કાઉન્સિલ આ બાબમાં શું પમલ્લા લેવા તેનો વિચાર કરવા એમએ તા હમીએ કરખનના સીટી હોમમાં મારીએ મળશે.

કરખનમાં અવસાન

કરખનની જમ્મીલી પેટી મેસર્સ પી કરમોવન એન્ડ કા. પ્રોપ્રિયટરી લીમીટેડના મી. પ્રાણજીવન ડી. કરમોવનના ધર્મપરિવર્તનું મજા જનીવરની રાતે ૩૨ વર્ષની પુવાલ ધમે અચાનક અવસાન થયું હતું. રવર્મરથ પોતાની પાછળ પોતાના પરિને અને આઠ બાળકોને વિધાય કરવા મુકી મજા છે જેમાંનું સૌનું નાનું બાળક એક મામનું જ છે. રવર્મરથની દહનકોષા જે રવીવારે સવારે થક હતી તેમાં સમળા વર્મનો ભેડોની મોટી કાજરી મળ હતી. રવર્મરથના આત્માને હજાર ચિરંજીવિ બહે અને તેમના કુટુંબીજનોને થએલી મહાન ખોટમાં ખીરજ અને કિંમત બહે.

પ્રોટોરીયામાં અવસાન

પ્રોટોરીયાના અમેરીકન થીએટમ પ્રોપ્રિયટરી લીમીટેડના ડીરેક્ટર મી. હાંમિય વેલસી ફેલપજનાં ધર્મપરિવર્તનું કુક મુદતની માંદગી માલ રવીવારે મુલાક ના ૧૨ મીએ અકાળ અવસાન થયું હતું. રવર્મરથ પોતાની પાછળ કુમળી વધના બાળકોને અને બહેણાં કુટુંબને વિધાય કરતાં મુકી મજા છે. હજાર તેઓને થએલી મહાન ખોટમાં ખીરજ અને કિંમત બહે અને રવર્મરથ ના આત્માને ચિરંજીવિ બહે.

અવસાન

મેસર્સ પી. ડી. કરમોવન અને કુટુંબ તેઓને થએલી સોજનક ખોટમાં જે કુટુંબી-જનો અને મીમરમેક જનો કાજર થક તેમજ પત્રા અને નારો કારો વિધાયે હવાસે હતી અને પુરુષાંજલી મોટલી હતી તેઓ સર્વનો કારીક આજાર માને છે.

મેસર્સ પી. ફેલપજ અને કુટુંબ તેઓને થએલી સોજનક ખોટમાં જે કુટુંબીજનો અને મીમરમેક જનો કાજર થક તેમજ કામો અને તારોદારો વિધાયે હવાસે હતી તેમજ પુરુષાંજલી મોટલી હતી તેઓ સર્વનો કારીક આજાર માને છે.

વેચવાના પુસ્તકો

અમારા નવા પુસ્તકો

ગાંધીજી લેખિત પુસ્તકો

આત્મકથા જે બાક સાથે નવી આવૃત્તી	૫	૦
હીંદ સ્વરાજ્ય હવે ભીજીલ	૧૦	૦
હીંદ સ્વરાજ્ય (અંગ્રેજી)	૩	૦
આત્મકથા ચોથ (ગીતાજીનો)		
ગુજરાતીમાં અનુવાદ	૧	૬

મંત્રમ પ્રજ્ઞાન (૧૧ ગીતો)		
જીવન ગાંધીજીના પ્રતી	૧	૦

ગીતા બોધ (ગીતાજીનો અર્થ)	૧	૦

ફર સ્વામીશ્રીજીના પુસ્તકો

જન્મનો આવૃત્તી કાલનો પુરુષ	૦	૬
મંત્રગીતો ગાવી	૨	૦

શ્રી, કીશોરદાસ મહારાજના પુસ્તકો

જીવન શ્રીધન	૬	૬

ગીતા મંત્ર (ગીતાજીનો જમા જમણ સહે

તેની આવામાં લખાણથી જાહેર		
તેનો આવામાં	૬	૬

ગીતા કવિ (ગીતાજીનો ગુજરાતી શ્લોકો

માં પ્રત્યેક સમજ સહે અને માલ		
હો જોયો અનુવાદ	૧	૦

બીજા કેટલાક પુસ્તકો

નામના તસ્વી (નામ મળનારને ઉપયોગી)	૬	૦

બારમાં બંગેલ સમય (જે, પંડીત		
મંદરલાલજી) આ પુસ્તકમાં બારમાં		
અંગે સમજની સ્વચ્છતાથી આજ		
કામની બધીજી (જમતો, જે હજાર		
આગેમાં હજારુ છે.		

અનેની સાથે કીમત

ગુજરાતી વીદ્યાપીઠના ગ્રંથોમાં	૧૦	૦

મંત્રીજીની સાધના	૫	૬

મારી જીવન કથા (૫, જેદર)	૧૨	૬

જાણપદી મીસીજન	૪	૦

ધર્મીજીના જાન (ગુજરાતીમાં અનુવાદ)	૪	૬

જીવન સંસ્કૃતી (કાશીનાથે પ્રમેસકરના		
કેબોનો સંમ.	૬	૦

કુવર જાણનું મામેરું	૩	૦

જાણ બીજા	૨	૦

આત્મજી જાણનાવલી	૧	૬

ગુજરાતી વિદ્યાપીઠ તરફથી બહાર પડેલા

શાળા ઉપયોગી પુસ્તકો

બીજી ચોપડી	૧	૦

પાંચમી ચોપડી	૨	૬

ચાલણ માલી	૧	૦

જીવનકથાઓ નવા નવા આવામાં

આખરી ફક્કો આમ	૫	૬

કાશીનાથ મહર્ષિ દ્વારા ૧૦૦ શ્ર. મ.	૨	૦

પરમાર્થસાર	૧	૦

મામ કલ્પની મામ	૭	૦

ફક્કો નાથ	૫	૬

મીકાંત આમ	૭	૦

જાણપદી	૫	૬

નવીના	૬	૦

જેનાથાળી અને બીજી વાતો (મસ્ત ફકીર)	૬	૦

કુરમાનીની કથાઓ	૬	૦

મંદાર માળા (કુદી વાતો મોલેલ)	૨	૦

કાંસીની રાણી	૫	૬

સાંતવાના જાણ (કુદી વાતોમાં)	૩	૦

કુદી ચોપડાણી (મોલેલ)	૩	૬

તારી હલ (કથાઓ)	૪	૬

જેમાળ (સંકર રસીક નવલકથા) આ. ૨	૫	૬

જુઓ દીપક આમ ૨ નો	૨	૦

માલીકા (વાતોમાં)	૫	૦

મુદુલા	૩	૬

રમ્યુ ડેવિડ ખંડ ૨ (સાદાલીકાની કથા)	૧	૬

રાણુ મનાપ (કલ્પીકાચી કથા)	૩	૦

જામ જામન ન્દાની	૩	૦

વૈરાવમાં	૩	૬

અમે જાણ (રમ્યુ મોલેલ)	૫	૬

જોરાજીની રમ્યુ (જોરાજીની કલ્પીકાચી		
દંત કથાનો અંક) આમ ૧	૦	૦

હિન્દુમાં (વેદીય પુસ્તક)	૪	૦

હિન્દુ (સ્વીડનાથ ટામોરના ગીતોનો		
ગુજરાતીમાં અનુવાદ દીપક સાથે)	૪	૬

ફક્કોવોલી (સ્વીડ મોલેલ)	૬	૦

જાણપદી	૩	૬

ઉંધા અમા	૭	૦

પુરવીરની વાતો	૪	૬

જાણપદી સહીનું કીમ	૫	૦

મારત મુદ્દીક નામ	૧૫	૦

સાંકીય સંજીત માલ	૧	૬

વંચા	૧	૬

વિરમિત અને બીજી વાતો	૫	૦

જાણુ કીમ સંકર આમ ૨ નો	૨	૦

પારણી સાકાદારી વાતોમાં	૧	૬

સંકેત સપના	૭	૬

મજા વાતોમાં (અનુવાદ મદદેર દેવાઈ)	૮	૦

બીકલા કાર (મોલેલ)	૫	૦

નક્કન માળા (બાજીશ માદ સ્ત્રીઓનો અંક)	૧	૬

વાતો બેન વાતો	૨	૦

પ્રાણી પુરાણ	૧	૦
પુસ્તકાલય	૦	૬
પુંકરીના પરમામ	૧	૬
માણુની કુચ કાકી કુચનું વજન	૧	૦
વિકરાળ વન	૬	૦
કીર નોતો	૬	૦

ગુજાળ અને ગાંધી	૧	૬

કળા કારીગરીનું શીક્ષણ આમ ૧	૨	૬

" " " આમ ૨	૨	૬

ગુજાળી વેધાર	૩	૦

સ્થિતી કલ્પવૃક્ષ	૬	૦

મલા અને બીજી વાતો	૭	૬

જીવન પ્રકાશ (અમુન કૈવરથી અંક)	૨	૦

સ્નેહ સંમમ	૬	૬

કાવ્યો-ગદ્યો-ગીતો-જાળો

પારણી સમ ગીતો	૨	૦

નીલરીકા (કાવ્ય, ૨. ૫. દેવાઈ કૃત)	૪	૬

નવ ગીતો	૩	૦

રાજ નંદીની	૨	૬

રાજ નરમીકું	૨	૬

રાજ નીકું	૨	૬

લોક સંગીત (ના મો ખરે)	૧	૬

કરકારી સાળાઓમાં આલતાં પુસ્તકો

ગી. રે.		

૧ જી ચોપડી	૧	૦

૨ જી " "	૧	૬

૩ જી " "	૨	૦

૪ જી " "	૨	૬

૫ જી " "	૦	૬

૬ જી " "	૦	૬

૭ જી " "	૧	૦

૮ જી " "	૧	૬

૯ જી " "	૧	૬

૧૦ જી " "	૨	૦

૧૧ જી " "	૨	૬

નવમુખ વાંચનમાળા

૨ જી ચોપડી	૧	૬

૩ જી ચોપડી	૧	૬

૪ જી ચોપડી	૨	૦

Indian Opinion, Phoenix, Natal

શિક્ષક ગ્રંથો છે

શ્રી રોડ એડીકાલેધનાં ગુજરાતી વિદ્યા

મંદીર આટે, ગુજરાતી, હીંદી તથા સંસ્કૃત

તથા ધર્મીક શિક્ષણ આટે તુરત શિક્ષકની

જરૂર છે આટે જલકી કાવ્યકાવ અને શીક્ષણ

અંગેના સ્વકી કીકેટો સાથે જાણે:

ઉલ્લસીદાસ ભગતલ,

મુમુખ

એન. વાણમણીઆ,

૩૦ પાલકાધિન રસીદ મંત્રી,

પોસ્ટ એડીકાલેધ. ધી ગુજરાતી વિદ્યા મંદીર.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજીની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ હળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદમ્બ સાથે વગાડી આનંદ—આમોફોન મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદમ્બમાં અને મીઝમંડળમાં ગાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ લાકડાંકોલસાના ધ્રુમાડાથી બચી તાત્કાલીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રોક સ્ટવ ગરમીની મોસમમાં દરેક બતની ઠંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર તબલા, વાજોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

શાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંબન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડોરી, મધર ઇન્ડિયા, અઉરત, બાબી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, ગરબા, રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજીનો મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક બતના) યગ ઇન્ડિયા, એમોફોન, હિંદુસ્તાન, દચીન્સ, ઓડીયન, (ઇન્ડિયન રેકોર્ડિંગ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રામાતરી) લીમીટેડ,

૧૭૯ એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્ગીલન (પ) રાજનર્મદા (જ) પદ્મી રાણા (પ) દાલી (જ) રાણી (ગ) નીવાલી (ગ) સંસ્કાર (પ) સીના ખંધન (પ) માત્રી સલાહદીન (ગ).
મરહુમ ખાદર કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહમદ ખલીલ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16457.
કાલુ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ ખાદર કબાલના છેલ્લામાં છેલ્લા ચાલુનો સેટ ૨૨
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. પહેલો ને પહેલો

N. ખાદર કબાલ

- 16404 ૪મી વધી જુના પુશી તપશી
- 16411 એક રોતે ક દસના
- 16416 બાલમા સમ ભડ ગમ અખાલ દમારી
- 16428 મદીનેકા પુશાકર ક મેરે દકમે દુવા કરના
- 16434 દમારી કિઝે મએ લગીન પોલી રાનક રે મોહશીમકી
- 16433 રહમતુલ્લીસ આલમાન
- 16447 મીલે મએ થે એક પુન
- 16452 ને મીલે ઉમે ઉમે દાસ મીલાને ને
- 16473 મોહશીમકા વાસલશી
- 16450 દમાર મુસલમાનો
- 16443 દમાર મે આલ એકમરે આતી
- 16489 દમાર પદો
- 16467 મેરા મન મોમે મોમે
- 16488 મુખમ હારે મહમુદપે મરહુમી પુશી ન
- 16490 મારો સફેઅલકાદ મારો સફેઅલકાદ

R.L. મરહુમી રેકૉર્ડ

- 346 અંધા પદ્મીકા સોહા
- 301 અધાલમા નવવા
- P.E.
- 27 ચદાલન દમારત મીલાલ
- G.H.
- 4764 અને 4765 ને રેકૉર્ડીંગ સેટ
- જંગલમે મારેરા પાલી પીલાનેકા મેલકા
- 4726 જુલ ને લાર મેખાને ને
- 3164 રતખા સલાલ
- 6677 દેસ અગમ
- 1740 વમ દો અલકાદ ને
- F.T.
- 12127 રિખાલત દમારત મીલાલ
- 12907 દે અખાલ
- 12781 મોશી મોહમદી

કુખરે આલમ કબાલ

- 7791 મખનરીખીકા સલાલ વધા જતા દે.
- 7742 સદા આર સમી.
- 7593 અરખાપે મારો મે રોસે માદે અખાલ એક ને
- કુખરે આલમ કબાલ
- 16270 ઉમને દરવાજેપે અલમનકાલી
- 16349 તરવીર નખી ના માસે રાલમ કિલ અલ
- 16241 તરવીર મોહમદ મેરે દીસમે.

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંવી મળશે. તેના દર મહીને ફેરલેગ અમારે ત્યાંવી મંગાવી કેસો.

16270 ઉમને દરવાજેપે અલમનકાલી
મારહર ફુકીફીન

- 16332 પા મોહમદ ના મોહમદ
- 16340 હપર આ સીતમગ
- 16261 હમમા રાજ ને કલપરમે
- 16348 અપને અપને ધારી દોલત
- મોહમદ ખલીલ કબાલ
- 16436 પમા અખી નમરમા મોલાએ સખી
- 16433 સંવરમા નદી રૂહા
- 16342 દમાર નખી તમ મરહાનપાલા
- 16241 સાધી મુસે પીલારે
- 16366 હુમમલી કામે મખાલ
- 16379 રકા મએ વાદ સેમ
- F.T. મારહર અખદુલ રજા
- 12686 મે પીનેલી ખાખાલ
- 12620 મોહ દખીમે પુલ
- 12254 દે સખામ ઉમને ના દે
- 12104 દમારે નલેરે તલીસ ને

કલિનખાલ એન્ડ પાર્ટી

- 12215 રેકના દે મુસા આલ તેરી મલીમે
- 12917 હમ તરકે જતા દુ સખ કિનેદે સોહા
- 12826 નદાલીસ દે સાકુસેકશ મે
- 12800 મે તો લીરે આખ વાર
- 12887 મોહમદ જમ ઉમને મોલમન
- 12102 હમને વાહતમા શીંગ
- 12740 મેરે મહનલે જમ

N ખલીલ

- 16481 મે દુખા દે દુખા નખ.
- 16409 પીલાલ નમર દે જતા
- 16402 ૬૧-૬૨-૬૩-૬૪-૬૫-૬૬

કાલુ કબાલ

- 16461 ના વાદ મી તો રાન કે મેલક કરને વાલે.
- 16444 મુસલમા દે ને લાર કાલ મુકારા દો જમ.
- 16468 ના અખાલ દીખાતા પારે રમુસે અગળી
- 16422 જાલ અખી કિ નદાલી અએગી
- 16328 હાલ જાલ પદ મુખમે
- 16306 બલખામે મદીનેમે
- 16378 અખ ના કદમ આર કમાલત વહાદી
- 16388 અખ નખી કમખાર દરસહીખારી

કામા સેટ

- શીરીવ રેકાર્ડ (૬); ખીલ્લ મંચલ (૪); મુને-કલ (૬);
- રશમી મંચલ (૪); અલી મુખીનમા ૨).

આ ગયા! "અનન્યી" આ ગયા!!

અનન્યી એલ એ અસલી હિમાલય હારીકા નવીના દય. આ એલ ખતલતા દય કે દુલીયામે" એલમાન આદમી પ્રાપ્ત વરેદસે અચ્છે હિમાલયર આદમી કે ખુદકામ કરેકે કરેકે સરખે હાલકર ઉરકો ખરાગ કરે સકવે. અગર પેલ હમેશાસી કુરુતકા ખલ દય કે આખેર સવ્વા સવ્વાદી હોવા દય. ઓર હુકા કરેકે કરેકે સવ્વા પાતા દય પદા અહિં આહિંકરમે" ખતલનચી કે રેકોર્ડકી ખદિલ માંગે હુકા, પદા કે દુરાનદારમે ખતલીક કે ખુગ હુકા. હીસીને શી. ૨૦-૬, ઓર હીસીને શી. ૭-૬ કી રેકોર્ડ આજે રીપા. અગર પેલ રેકોર્ડ હમારે પદા આ અંચે હરકી કિંમત પહેલે કે મુઆશીઃ ચાર રેકોર્ડકી સેટકા શી. ૨૦ દય અંગેઆ ઓર સુતો.

અસલી નરત.

અનન્યી રીંગલમે

1. 1.

- ૩૫૪ સાયન કે તજારે દય.
- ૩૫૨ માન ધીરે ધીરે સેના.
- ૩૫૨ મેરી મુઠીયાં આમેંગી આપી.
- ૩૫૫ એકે કડી તાતા કી વતી.

હીલી ન રીકોર્ડ

- અરેકાર (૫); દેનાઈ હાન બોખે (૨); હાનના (૫);
- ખરકી સવ્વા (૨); હાનના (૫);
- માનના (૫); પેરમસા (૨); તાનના (૫); તા (૧)
- આખાદ (૫); હિન્દ (૩); અસી આન (૨); અખુલ (૫);
- અંખન (૬); મારત (૫); તદા પીતા (૫); વસાપી (૬)

હુસીખતકી સુરત

"અનિદરમાર હુટે" બાની "આખરકા હીન્દુસ્તાન." ખતલસા પે હે કે લીલાખતી કેસના કા મેમ હાદના કા હસરકા ખરચ દેખના હો ઓર ખાચ હાદકી બમેલકા કે આવીકા દનાર મે ગીતવા કરેકે સીરે પીસ રેખા મે હુકા દેતા ઓર આખીર તિ ફરત હોતા નહ માલ ઓર નમે અખાનેકા સવ્વા હાલ હાલ ન.

પાંચ રેકોર્ડકી સેટ

કિંમત શી. ૨૫.

ઓર દુસરે નચે રેકોર્ડ આ ગએ હે

મરદુમ આદે અપાલ કા સંગીત-પદમ સુમાર અપાલ પમાર મે પમાર આપાલ કા માપા દય હુકમે પુલ-પુલિયાં કા પુના પ્રાપ્તકા કે રેકોર્ડ કા અંગેકર સુતો. પાર મે અખેર અખેલ.

કિંમત શી. ૨૫.

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.
Phone 21843.

38a Market Street, Barkly Arcade: JOHANNESBURG.
Sole Indian Agents in South Africa
Phone 33-7255
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 31—VOL.—XL

FRIDAY, 31ST JULY, 1943.

Registered at the G. P. O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE

WHAT A FREE INDIA CAN DO?

"I REMAIN the passionate friend of China. I know what loss of freedom means. Therefore, I could not but be in sympathy with China which is my next-door neighbour in distress and, if I believed in violence and if I could influence India, I would put in motion every force at my command on behalf of China to save her liberty. In making, therefore, the suggestion which I have made about withdrawal of British power I have not lost sight of China, but because I have China in mind, I feel that the only effective way for India to help China is to persuade Great Britain to free India and let a free India make her full contribution to the war effort. Instead of being sullen and discontented, India—free India—will be a mighty force for the good of mankind in general. It is true that the solution I have presented is a heroic solution beyond the ken of Englishmen. But being a true friend of Britain and China and Russia, I must not suppress the solution which I believe to be eminently practical and probably the only one in order to save the situation and in order to convert the war into a power for good instead of being what it is, a peril to humanity..... If British power is withdrawn from India in an orderly manner Britain will be relieved of the burden of keeping the peace in India and at the same time gain in a free India an ally not in the cause of empire—because she would have renounced in toto all her imperial designs—but in defence—not pretended but wholly real—of human freedom."

—GANDHIJI.

આઝાદ હિંદ શું કરી શકશે?

"હિંદુસ્તાનના દિલ્લોમન મીન હું. સ્વતંત્રતા પ્રમાણમાં એટલે શું મેં હું સારી રીતે સમજ્યું હું. એટલે ચીન જે માટે નજીકનું પડોશી છે તેના દુઃખમાં મારી દિલ્લોમન ન રોમ એ અસંભવિત છે, અને જો હું દિલ્લોમન માનતો હોત અને હિંદુસ્તાનમાં અસર પાડી શકતો હોત તો ચીનને તેની સ્વતંત્રતાનું રક્ષણ કરવામાં મારાથી બનતી સમજણ સક્તિ મેં કામે લગાડેલી હોત એટલે હિંદુસ્તાનમાંથી બ્રીટીશ સત્તા જેવી સેવાની સુચના કરવામાં મેં ચીનને મારી નજરની બહાર નથી રાખ્યું. પરંતુ ચીન મારી નજરમાં હોવાથી જ મેં એ સુચના કરેલી છે. હું માનું છું કે હિંદુસ્તાનને માટે ચીનને અસરકારક રીતે મદદ કરવાનો માર્ગ એક જ છે અને તે હિંદુસ્તાનને બંધનમાંથી મુક્ત કરવા અને સ્વતંત્ર હોવું મુદ્દ પ્રથમમાં ચેતવણી એપૂર્વે શરૂઆત આપવા દેવા જોઈએ સમજવવાનો છે આઝાદ હિંદ રીસામેલ અને અસંતોષી રહેવાને બદલે સામાન્ય માનવજાતીના બચાવે ૧૨ એક મહાન યજ્ઞ થઈ શકે. એ ખરું છે કે મેં અભિલેખો માર્ગ સુધારવાનો માર્ગ છે કે નહીં અંગ્રેજોના મનમાં હવે તેમ નથી. પરંતુ બ્રીટન, ચીન અને રશીયાના એક બરા માત્ર તરીકે મને જે માર્ગ તદ્દન અપદાર અને આશ્ચર્યમાંથી બચવાનો અને આ મુદ્દને, આજે છે તેમ, માનવજાતીને એપ્રમથ્યરૂપે દેવાને બદલે, તેના બચાવમાં ફેરવી દેવાનો એકમાત્ર માર્ગ સૂચવે છે તે મારે જાણી રહ્યો નહિ જોઈએ.... જો બ્રીટીશ સત્તાને હિંદુસ્તાનમાંથી અલગિત રીતે જેવી સેવામાં આવશે તો બ્રીટનને હિંદુસ્તાનમાં શાંતિ જાળવવાનો બોલો નહિ રહે અને એ સુધે એક આઝાદ હિંદમાં તેને સામાન્યના દિવમાં નહિ—કારણ કે તેજે શાંતિવાદી દેવોનો સદંતર પરિચય કરેલો હશે—પરંતુ માનવજાતીની—શાંતિક નહિ પરંતુ અશાંતિ—સ્વતંત્રતાના દિવમાં એક ખરું મીન સાંપડશે."

—ગાંધીજી.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

ધોરા કિલ્લામાં રહીમર મુંબઈ જવા કિપકો.
સહુન તેમજ રેલ પેસેન્જરો લેવામાં આવશે.

દરબન આખા પછી તમારો ખાસ તથા કુનીયન
ફાઇનાન્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા વિશે
સર્વેશી હિમાને મજવાબી બજાવરત કરી આપીશું.

દાખીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હીદી પેસેન્જર એજન્ડ.

તારથી રહીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
માઠલી સમય તેરલા ખાતર તારમાં પોતાનું પુરું
શીરનામું મોકલવું.

૧: દીડી ક્લિફ વીરો સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
" " મુસ્લીમ વીરો સાથે પા. ૧૮ ૬ ૬.
" " વીરો વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.
સેકન્ડ ક્લેસ સીંગલ વીરો વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

રહીમરની આવજાવની તારીખોમાં અને દીડીરોના
આવજાવ વિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432, Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.
390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,
No. 4, Kort Street, Johannesburg.

'Phone 33-1453 P. O. Box 6220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હોદ્દા વીમા કંપનીમાં જીવનના, આય, મોટર કાર મોટર
ભોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કારમરોને જમતા વીમાઓ,
સામવટ વિશે રેલ જાતના વીમાઓ ઉતરાવી શકાય છે.
હીદી કંપનીને ઉત્તેજન આપતું એ રેલ હીદીની રૂબ છે.

Natal Office:
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 2-5845 Can.
P. O. Box 1510.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરજેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ખીરવાની છે.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG.
Telephone 33-4478.
P. O. Box 3641.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

એ તમારે તમામ છવનની ખરી મજાદ લેવી હોય તો પુછીકરક પાકે ખનાવી તમારી નંદરતી પાત્રી મજાજી અને જાજાન ખનાવી રા! પણ ચાક રાખો કે કાયદેકારક ખોરાકે ખનાવવા માટે સારો, તાજે અને ચોક્કસ શુદ્ધ માત્રા વાપરજો. અમારે ત્યાં પાકે ખનાવવા માટે ખાસ તાજે અને શુદ્ધ માત્રા આપી મળે છે.

અમારે બાં શાંત્રો, બદામ, ચાંદલી, પીસતા, પંખળી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, છલાયી, ખેપર શાકી, ગોખા અને માગુ, ચાક ખમજ, ચોખ્ખીની, અસમન, મુંદર, અંબર, સોના ચાંદાના વરખ, ખાંદરન, વીંધે તમામ લીંદનું કરીવાલું માંથી વડું, જટી તુરીઓ

ઉપરાંત હાંદી ખરતી તમામ મોસરી હમેશ રોજમાં રહે છે.

લીંદરતાનમાં મરાહુર થએલી સુરતની ખરદી, પીસતા ખરદી શી. ૩-૬ રતલ, બદામ ખરદી શી. ૩-૬ રતલ.

મુંખર્થના તરેહવાર હલ્વાઓ

બદામી હલ્વા શી. ૧-૬ રતલ, સફેદ પડવાસો હલ્વા શી. ૨-૬ રતલ, રંગીન બદામી હલ્વા શી. ૨-૦ રતલ, સફેદ મલાઇ હલ્વા શી. ૩-૦ રતલ અમારે બાંથી મળશે.

નવાળી પાઉકર:

સરીરના કોઇ પણ ભાગમાંથી માત્ર એ મીનીટમાં વાળ સાફ કરી દે છે. ૩ બોટલ શી. ૨-૬ પેસેજી ડો. નુ મિલન માટે. એક વખત ખોરકર આપી ખાતો કરી લો. દેશના મોહકો: ૭૭૫૯૦ શી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE,
(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets. (241)

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

સરક બાંદુ ૬૨૨ અને વેજીટેબલ સાફ પેર્મિટ કરી C.O.D. થી મોકલવામાં આવશે. બધો:—

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban. ૨૨૨

BAKI'S

PHONE 35 1842.

410-14TH STREET,
VREDEDOEP,
JOHANNESBURG.

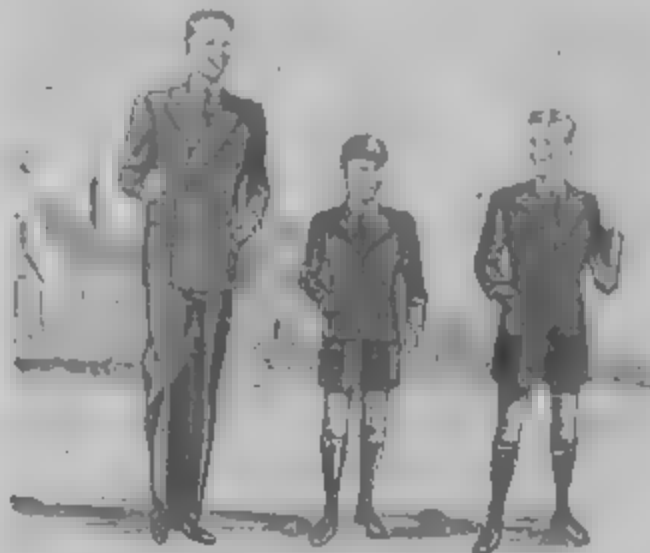
સુટ સુટ સુટ

મોહો ખોલો તો પછસા ખાયા
બાઈઝ સીલક બઝાર

તદન માજાળી માને ઠાકરાંઓના સુટો માંથી અને હંપી ઇનફોર્મો રોક સાહજોનાં
કંઈ અને કિવાળીનાં

વહા આપી રહેકા તદેવારો મારે ખાસ વખુનેહાર અને રવાળા સુટો અનાવથી
ખરીદી લેવાનો આપને પદાવર કરે છે.

વિવિધ રકાઈના અને રવાળા સુટોની પુરાતન બર્લિન અમારા સ્ટોકમાં છે. સારાં કપડાં
અને ઘોમ કિંમત માટે બાઈઝ સિલક બઝાર પ્રસિદ્ધ છે એ બંધ પુરા સ્કોટ બ. ડો.

સાઈઝ ૨૦૦ થી ૧૨
ખાઈલ, બહુ, એ અને ફેરન
વધુ રજીનાં હોવાને માર્ક ૦૦૦૦ નું
સુટ બરાબર રીટ વાલ છે.
હંડીના મોરદો વધુ પુરતું બ્લાન
આવવામાં આવશે

JUST ARRIVED BY THE LAST MAIL BOOKS THAT YOU
MUST READ TO STUDY THE PRESENT WAR AIMS.

Defiant God's Book	7 9
The yellow man looks on	6 9
Hitler's Darkest Secret	4 3
Hitler Parables	3 9
We are all not wrong	3 9
Choose Your future	3 9
Out of the people	3 9
Shall Our Children Live Or Die	3 9
A Decade of Japanese Under-ground Activities	1 6
India Our Ally	1 6
The Yellow Nazi	1 0
The Gangster Around Hitler	1 0
What's Wrong With Our Army	1 0
War Ideas	1 0
Who Sent Rudolf Hess To England?	1 0
Battles Of Giants	1 0
Scorch The Earth	6

STUDY THE NEW WORLD MAP which shows you
where the fighting forces are moving daily, size 30 x 40
inches, price 2/- nett.

Forward your order immediately. There is only a
limited number of copies of these books in stock and there
is a big demand for them. (Above prices include postage.)

Obtainable at:

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,

PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

Phone 24350.

Tel. add. "Narajin."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest market prices

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195. DURBAN. 1162

**HEADACHES QUICKLY RELIEVED
BY TAKING**

TYSONO BRAND (PAIN-I-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 3/-, 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1492

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 20990.

CORNER PINE & GREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS
AREA,

THE MEETING PLACE OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS ON MEALS.

BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

H. M. PATEL,

General Dealer & Produce Merchant.

MAHARAJA ONIONS & POTATOES A SPECIALITY

104, Prince Edward Street, DURBAN.

એચ. એમ. પટેલ,

મહારાજા ઓનિયન અને પોટાટો સ્પેશલિટી

૧૦૪, પ્રિન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, દુરબન.

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

**ઈન્ડિયન પ્રેસરી કીફાયત ભાવે
કયાંથી ખરીદશો?**

હમારો ઇન્ડિયન પ્રેસરી વિભાગ એવો છે, જેમાં ફરેક પ્રકારની ફિટી પ્રેસરી તેમજ ગાંધી વસ્ત્રાણની નાના મોટી વસ્તુઓ કેપટાઈલ રોજ વાપરવાની ફિટીઓના બર ઉપયોગી વસ્તુઓ હમારે ત્યાંથી તમને કીફાયત ભાવે મળી શકશે.

ઓર્ડર મોકલી ખાતરી કરવા વનંતી છે.

કમીના ઓફરે હમારી શતાની કેપરેખ લેકેજ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રદર્સ

(સપ્લાય અને ફરેકાઈલ કાર્ગસ મિસ્ટ્રી)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG.

હમારે ફરેક પ્રકારના વિભાગો પણ ઉતારીએ
છીએ: જીન્સી, આગ, બગલરી, એક્સીડેન્ડ,
ઓટર, ફેલ્ડે ઝેરેન્ડી વિગેરે.

Phone 2-3381

Tel. add. "Letapes."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian
and Australian Apples

— also —

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફરેક અને વેલેટબલ એક્સપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જાત્રુમાં કેપ ફ્રુટ પણ સપ્લાય છીએ

કમીના ઓફરે ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નામી સ સરવે અને સરવે C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 755. 106 Prince Edward St. Durban. 1519

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 31.—Vol. XI.

Friday, 31st July, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price: FIVE PENCE

Indian Opinion

FRIDAY, 31st JULY, 1942

Non-Europeans On Buses

THE ill-treatment of non-Europeans on Municipal buses by conductors seems daily to be growing worse. There have been letters in the Press from sympathetic Europeans protesting against such treatment. A recent letter appearing in the *Natal Daily News*, dated July 23, is reproduced in this issue for the information of our readers. The story related therein is about the worst and creates rather a sad impression about the much-praised European civilisation. These incidents are not restricted to Natives only. Distinguished Indian visitors sailing from England on their way back to India, have undergone similar treatment on buses at the hands of insolent conductors. An incident was related to us by some Indian technicians who, on their way to India after completing their course under the Bevin scheme in England, had touched the South African ports. They were in a batch of ten or twelve and as they were attempting to board one of the buses from the Durban docks they were refused to be taken by the conductor notwithstanding the fact that there

was sufficient room. The visitors protested; there was some altercation between them and the conductor and the driver. They were threatened with being arrested and in the end the latter had to submit to the adamant attitude of the former. After they had made complaints about the incident they were given a free ticket signed by Mr. Bromley, the Municipal Transport manager, to enable them to board any of the buses.

During their short sojourn in Durban the visitors have had bitter experience of the humiliations they have to undergo as Indians in the course of their daily life. They were visited on board the ship by the High Commissioner for India, Sir Shaukat Ahmed Khan, on the eve of their departure, and when he expressed the hope that they would take back with them happy memories of their visit, a prompt reply came from one of the visitors: "yes of England, not of South Africa!" So notwithstanding the fact that they were honoured with "dog tickets" to gain entry where they would otherwise be refused, they will still be the messengers who will convey to

their four hundred million brethren in India what is in store for them as Indians in the Western countries, claiming to fight for human freedom and in which Indian soldiers have shed their blood in their thousands and in which millions of pounds worth of material is being filched from India.

Another incident we have heard from an authoritative source is that in Johannesburg a Native in khaki uniform was kicked and fisted by an insolent conductor on one of the Municipal trams for the only fault of having boarded the tram which was not meant for Natives, and his superior officer, who happened to be on the same tram, was able to do nothing to defend him.

This Native, if he had any commonsense, it must have dawned on him at once that he was only good enough to fight shoulder to shoulder with the White man on the battlefield but to be treated as an outcast by the same White man in the land of his birth. Moreover it must dawn on him that, what the Black and White Communists are shouting, that this is a "People's War" is nothing but tomfoolery, and that in actual fact this is a "White man's War." How could it be otherwise when no strong action on the part of the authorities is taken promptly to prevent such occurrences? "It would be up

which is unjust to indict a whole service because of the reckless discourtesy or the intransigent behaviour of what is no doubt a small minority," writes the *Natal Daily News*. But the point is that this small minority should be eliminated from service if it cannot be made to behave as public servants. Why is this minority being pampered? The growth of public prejudice is due, very largely, to the encouragement it has re-

ceived from official quarters by their inaction where non-European happen to be the grieved party.

We know it is a difficult situation. To make an example of a misbehaved conductor might not be a loss only of his own vote but votes of many of his sympathisers. And to do so in the case of a conductress would be still worse. Both the Parliament and the Municipality would consequently have to suffer. But is it just and fair that

non-Europeans should be treated as scapegoats only to be exploited in times of need and despised and kept under in times of peace? There is so much talk about a 'New Order' that is to come after the War. But if the Old Order cannot be done away with or at least suspended even in times of distress such as the present one, what earthly hope is there of it being changed and a "New Order" established in times of peace?

NOTES AND NEWS

Heroism Of A Bus Conductress

THE following letter appears in the *Natal Daily News* dated July 23:—

"Sir,—I had the unhappy experience of witnessing a distressing exhibition on one of the Corporation buses involving a conductress and a native male passenger recently.

"While seated downstairs on a front seat of a stationary bus, I saw on another stationary bus in front a conductress pushing a native off the platform. He protested, but she firmly pushed him to the step, and as he clung on she gave him a shove and pushed him off. As he still protested she leant forward shouting at him and struck him a hard blow across the face. Enraged, the native rushed forward to board the bus again as it moved off, but again the conductress pushed him off so that he fell flat right in the track of our on-coming bus and the bus driver had to swerve hurriedly to avoid running over him.

"It must be difficult for women in some cases to deal with unruly men passengers. This native may have been insolent or he may have refused to pay his fare. I do not know the cause of the trouble—there may have been great provocation—but under no circumstances was this official's behaviour excusable.

"During the whole altercation the native did not attempt to raise his hand against the onslaughts of the conductress.

"I have no wish to belittle the work of these conductresses. I admire them for undertaking this arduous and very trying work, but is it right that a woman in the municipal service should behave in such a manner?

"On other occasions, when the au-

thority of the conductress has been flouted, she has appealed to the driver, who has dealt with the situation. This seems to me to be the correct procedure. Yours faithfully, A. FRANK."

The 'Natal Daily News' Comments

Commenting on the above letter the *Natal Daily News* writes:

In an adjoining column we publish an eye-witness's account of a distressing incident which occurred through a bus conductress thrusting a would-be native passenger off the platform of the vehicle. Letters of a somewhat similar nature have been published from time to time while others, which gave facts, times and dates, have been forwarded to the Municipal Transport Manager for his information and any action he deemed necessary. In this matter Mr. Bromley has shown himself most willing to co-operate and to make full inquiries. It would be unwise and unjust to indict a whole service because of the reckless discourtesy or the intransigent behaviour of what is no doubt a small minority. There is, however, only too much evidence on which to base the belief that the non-European passenger does not get a fair deal on many of the buses. Prejudice is rampant and dies hard. It is a prejudice shared in considerable degree by many of the European passengers.

Yet as this city grows, so the importance of the employment of Indians and natives becomes greater. Without their services in a great variety of capacities it would be impossible for the business and industry of this centre to be conducted. They play their part in every single walk

of employment and, in consequence, it is essential that they be able to get to and from their employment, and to and from the places where they spend their leisure. The Municipal Transport system provides them with less than a bare minimum of their requirements. Even about the small space reserved for them there are difficulties and vexations. Some months ago proposals were made for the introduction of special non-European services on the city transport routes. These services, in which the employment of non-European drivers and conductors was contemplated, have not materialised and probably could not in the special circumstances created by the war. For the moment it may prove necessary to carry on with the present accommodation and the present system. But it is intolerable that scenes such as those depicted by our correspondent should occur. It is the duty of the public to report such affairs, and Mr. Bromley will have all support if, after full inquiry, he should take strong action.

We deal with the above in our leading article.

A Correction

It was reported in *INDIAN OPINION* a few weeks back that the Minister of the Interior had approved of the Housing Board's recommendations for the expropriation of Indian-owned land in Riverside and other areas. We regret this was a mistake. Our source of information was one of the officials of the Joint Council of Action to take steps to oppose the expropriation scheme. Up to the time these lines are being written we have no report of such approval having been given.

GANDHIJI REPRESENTS MIND OF INDIA

SOMETIME back there was a brief report in the press of a speech delivered at Poona. The report recorded that I had told the audience that in the present crisis in India Gandhiji was our best guide and we must follow him and his method of non-violence. Commenting on this the *Statesman* of Calcutta fell foul of me and said that it was strange that I should ask people to follow Gandhiji who, in his letter addressed to every Briton, had advised abject surrender to Germany. It is a deliberate perversion of truth to say that Gandhiji advised abject surrender to the Germans by the British. What he advised, as the *Statesman* well knows or at least should know, was resistance unto death, but a non-violent resistance which, in spite of its non-violence, is as meek or abject submission. Rather it is determination to lay down one's life and property in a noble cause. It is not as in war where the soldier, though ready to die, is more ready to kill. Gandhiji's doctrine of non-violence may be right or wrong, but to say that he advised abject surrender, is perversion of truth.

How could it be otherwise? Has Gandhiji advised abject surrender at any time? Did he advise it in South Africa to helpless Indians? Has he practised it or advised its practice to his countrymen in their opposition to the foreign occupiers of the Motherland? If the British Government or individual Britons have any quarrel with Gandhiji it is that he advises uncompromising resistance to foreign rule in India. I am sure they would have no quarrel with him if he advised abject surrender. What is his advice about the threatened Jap invasion? It is the same. Invaders must be resisted non-violently. Right or wrong, Gandhiji considers such resistance as more civilized and more potent than armed resistance. It is like a scientific doctor's remedy, who, unlike the quack, tackles the root cause of the disease rather than mere symptoms. Anyway, one would have appreciated the stand about violence, taken by the Englishmen in India to-day, if only a decade back they had not condemned and suppressed its use with terrorist methods when some Indians used it to achieve freedom. The *Statesman* was responsible for a regular crusade against the youth of Bengal who used violence to vindicate their freedom. In those days the *Statesman* was not as much enamoured with the 'Gita' and quoted from it, as he does now. Also those foreigners who swear by Sri Arambda Ghosh to-day, would have cried for his

By
Prof. J. KRIPALANI
Secretary Indian National Congress

bloodsome 34 years ago. It would appear that Sri Arambda's opinion about violence in a good cause, has not changed since. He has expressed it in his "Lectures on Gita." One is not, therefore, very much impressed when the *Statesman* ridicules and misrepresents non-violence. Keeping one standard for the masters and another for the conquered, is moral and intellectual humbug which deceives nobody to-day.

Two Schools Of Thought

But whether violent or non-violent resistance is the better way, it must be known even to the *Statesman* that in the Congress to-day there are two schools of thought, one is for out and out non-violence and the other is for violence in a particular contingency being that India is allowed to organise the armed forces of the nation against the new aggression. For the continuing aggression of England their remedy is of course non-violence. It is well-known by now that I belong to the former school of thought, i.e. non-violent. The Congress has never repudiated non-violence. As long as its creed remains as to-day this school of thought is privileged to preach its views. I was, therefore, exercising my undoubted right when I asked the audience to stick to non-violence and follow Gandhiji.

Apart from the question of violence and non-violence, what is the effective programme of the Congress to-day? Who is the author thereof? The Congress has a double programme. One is perfecting its organisation and another the constructive programme to be worked by all those who accept the Congress lead. The former is more or less the concern of Congressmen and the latter is of general application. (Civil disobedience, the third programme, is in abeyance to-day.) The constructive programme is nothing new but it has been extended and widened to meet the present crisis. From the Congress President to the village leader, all invite the public to follow this programme. In the present context, it is called the programme of self-protection and self-sufficiency. Gandhiji is not only the author of this programme but he has under him organisations affiliated to the Congress that work out, in the name of the

Congress, this programme. All questions about the programme are referred not only to the A.I.C.C. office but with equal validity to Gandhiji. His instructions about it from time to time find place in A.I.C.C. circulars. It is the official programme of the Congress.

Gandhiji Represents Mind And Heart Of India

More than this Gandhiji represents the mind and heart of India. There is not a leader in the Congress who does not recognise this fact. If the British people were not hopelessly cut off from all contact with Indian opinion except that which is to their liking and flatters their vanity and sends them to sleep, they would know that to-day Gandhiji more than any leader, represents not only the educated but also the common man in the street, the market place, the field and the factory. It would not, therefore, be out of place to state his views about the present crisis. Briefly stated they are: (1) This is not our war. (2) We are forced into it. (3) We cannot participate in it in spite of our sympathy with Russia and China. [Note: If our Indian brethren who are to-day misguided by Communists could be persuaded to understand this and to cease misleading their own brethren, it would not only profit them but also their Mother-country.—Ed. I.O.] (4) Even if some Indians feel enthusiastic, they are not allowed the necessary power to show to the people that India is free and, therefore, it is their war and demonstrably for justice, fairplay and freedom. (5) We have no quarrel with Japan, Germany or any other nation. (6) If in spite of this any nation attacks India to-day, it is an attack on British possessions which Britain is not willing to relinquish in spite of its claim to fight for liberty. (7) This is our land and we must not change now for old masters. (8) We must, therefore, resist invasion. (9) The means can only be non-violent. No other means are possible even for those who would use them. (10) India is against scorched-earth policy because among other things it has no trust that the policy will be pursued in the manner that will hit the enemy and not the people of the country. (11) Non-violence may not be effective against the new invader but it will keep up the morale of the people and it will be the nation's protest against the invader. As such it will not allow the people to be indifferent to foreign invasion. (12) The nation is against the importation of judges of

other countries for its defence. No free nation would allow the movement of foreign troops on its soil even for self-defence, against an invader, unless they are invited by its free will and under necessary safeguards.

In all these things Gandhiji to-day represents the nation's mind more than any other leader. There is no confusion in his thoughts. He is not torn by con-

licting ideas. He sees his path more clear than others. There is no ambiguity in the language he uses. The Congress and the nation are with him to-day. This is known to everybody except our rulers. If to-day Gandhiji sought the vote of the Congress he would get it by an overwhelming majority.

To sum up then, his programme is

the Congress programme to-day. His views about the present crisis are shared by an overwhelming majority in the Congress and the nation. Under these circumstances, political honesty requires that people be directed to him even though he may not seek to assert himself in the Congress organisation and seek its vote. Gandhiji leads the Congress and the country to-day.

ORIGINAL CORRESPONDENCE.

EXPROPRIATION OF INDIAN-OWNED LANDS

TO THE EDITOR, "INDIAN OPINION"

SIR,—The arrival of the Indians in this Province dates as far back as 1659, when Indian immigrants were invited to work in the sugar industry and thus save the then colony from bankruptcy. Most of us are aware that the sugar industry then centred around Umgeni and on the North Coast. The promise of freehold land to indentured-expired immigrants is a fact known to many. Some of our people are still the proud possessors of those grants of land in the Umgeni area. A good many of our people after the expiry of their indenture, settled in and around Riverside and Prospect Hill and have lived here for about 70 years and for four and five generations. At that time there were very few Europeans with concentrated ownership of land. But our people from that period onwards, by sheer perseverance and industry, have acquired suitable plots of land and by hard work turned bushes into fertile and lovely gardens. In those days the chief source of supply of vegetables to Durban residents was from this area and its continuity to-day is ample evidence of its former enterprise. Over 51 per cent. of the proposed acquisition belongs to Indians and is beneficially occupied, whereas the remaining 46 per cent., though belonging to Europeans, is mostly land used for industrial purposes including brickfields and quarries and lands lying fallow without being beneficially utilised. The Indian population in this area exceeds 5,000. The present Indian owners in most cases have inherited these properties from their forebears and have in consequence great sentimental value and these have been the established homes of many families. There are a number of religious institutions in the area proposed to be acquired—Mosques, temples, cemeteries, Madresses and schools. There is also a Museum and a tomb of a Saint. To us, these are of great significance and any attempt to disturb them will be a

sacrilege. It has been a recognised principle not to insult or in any way affect such places of sanctity, a policy that had been followed by reputed Governments all over the world. The fact that there are a large number of business establishments in the affected area has evidently been slighted. These establishments have taken years to build and large sums of money have been invested. In the case of my own family, it has been hereditary and is the only occupation and the sole means of subsistence to many of us. Now, by the stroke of the pen, those in business will be driven to bankruptcy and faced with ruination.

Surely the legislators never intended to dislodge or uproot a settled community for the benefit of another section of the population based on racial discrimination. One of the sections of the Housing Act clearly lays it down that no acquisition or expropriation can take place unless there is other suitable land available and could be acquired at a reasonable figure. Land contiguous to the proposed acquisition and in the vicinity including unused plots in the Durban North Estates and suitable for the proposed scheme, are available to the extent of over 1,200 acres. These lands could be acquired at a far more reasonable figure than the proposed acquisition without disturbing any residents. Therefore the provision of the Act lends itself to our protection and the responsible Minister will have to weigh very carefully and dispense the justice rightly due to us.

The proposal of the Central Housing Board for the allocation of two plots between Connaught and Athlone bridges does not appeal to any of the Indian residents. Once a portion of this area was considered by the City Engineer suitable only for park lands as the contour did not lend itself to any development. How it now becomes suitable for housing is beyond comprehension. Apart from this there is no security of

tenure to any of the deboused ones. It is a well-established fact that the Indians in this area possess the only land fronting the Beach within reasonable distance of the City. The Indian community's claim for choice or select sites, instead of being considered, the tendency is to deprive them of their existing rights. This problem gives rise to the question of security of land tenure, and the issue being national in character, it behoves every Indian to rise as one man to oppose the uprooting of a settled community. There is hardly any parallel as to the magnitude of this problem and no legislation hitherto contemplated war of such far-reaching consequence.

Whilst the community is totally opposed to the present scheme, it has no objection whatsoever to any reasonable town-planning of the area, provided there is security of tenure, without disturbing most of the buildings recently erected, which can very favourably compare with modern standard. As slum clearance forms part of the Town-planning, every assistance could be offered, provided facilities of the Assisted Housing Scheme is extended to those affected.

Many of our local young men have enlisted for war service and are up North, others are doing C.P.C. work and recently the local Indians have given to the Union Defence Authorities, sufficient land required free of rental for defence purposes. Now it is a time of stress, strain and anxiety in meeting a common foe, let therefore wiser counsels prevail in common fairness and justice to a voiceless and helpless community. It is hoped that the City Council will consider the question in all its bearings and will withdraw this iniquitous proposal and the Minister of Public Health will consider this a contentious scheme which will cause suffering and distress and so withhold his assent. —Yours etc., RANJULY GHOSH, official of the Riverside Indians' Association.

PROPOSED UNIVERSITY COLLEGE FOR INDIANS

THE following is sent for publication by the Secretary of the Natal Indian Association:—We are reliably informed that the Union Government has appointed a Committee to inquire into the feasibility of a University College for Indians, and to consider the establishment of a Technical College. The Committee will begin its work in Durban on August 10. A University College for Indians was proposed by Dr. Bews, Principal, Natal University College in 1938. Had the College been established, then, the civic and economic life of our community would have been transformed. It is the duty of the Indian community not only in the Union, but also in Kenya, Tanganyika and Uganda to support this project with all the resources at its disposal. The Indians have only the secondary school in the Union and the community, though not enterprising and gifted with intelligence, spiritual energy and enterprise, is handicapped by the paucity of its intellectual resources. It is the duty of every Indian to lend wholehearted support to this noble scheme, as in it alone lies the salvation of our community. No scheme of this kind has been hatched for the community since our forefathers set their foot on this soil, nearly eighty years ago. If we lose this opportunity now, we may not get another chance for nearly fifty years. We give below an outline of a tentative scheme which should be carefully considered by Indians in the Union. The points we have mentioned are not exhaustive and may be supplemented by other points. It is now essential that Indians of all sections should speak on this subject with one voice and one mind and on this question there should be no difference of opinion, for in it our future as a community is wholly dependent. Unity of policy on this issue is vital, and we must now earnestly beseech Indians of all classes to keep this aim in view in the study of this question.

The Need For An University College

The Indian community came to the Transvaal and the Cape solely as traders and their object was trade. They started work as storekeepers and hawkers, and carried on their business in a wholly different environment with great persistence and vigour. They were imbued with a desire to extend their trade, make money, and most of them intended to go back to their homes, and enjoy the fruits of their labours there. In Natal most of them had been sent from

India as indentured labourers who were obliged to complete the terms of their indenture and spend a stipulated period in the service of the planters. Here, too, it was thought at first that the bulk of the labourers would return to India after completing their period of service. The descendants of indentured labourers and merchants have become lawyers, doctors and teachers, and are rapidly changing their way of life and reaching a higher social level, and a superior economic status. A demand has slowly and gradually developed among certain sections of the Indian community in South Africa for secondary, university and technical education. The desire for higher education in different parts of the Union has been expressed on numerous occasions. The establishment of Sastri College in Durban was an important event in the intellectual life of the community, as it gave for the first time, an opportunity of higher education. It soon became clear, however, that the Sastri College, which was intended to solve the problem of higher education for the Indian community, only partially fulfilled this need. It was, at that time the sole secondary school for the Indian community in the Union. It was obliged to refuse numerous applications for admission, as accommodation was, and still is, strictly limited. There was, moreover, no institution of university status for Indians, and the community has experienced great difficulty in securing admission to University Colleges in India owing to the expense involved, and the limited accommodation available. Many students of the Indian community have been admitted to Fort Hare College and we are grateful to the authorities of this College for the facilities afforded. Some South African universities such as Witwatersrand and Capetown have admitted Indian students to some of their faculties. It is clear, however, that the number of students who can be admitted to these universities is strictly limited. Finally, the authorities of the Natal University College have made provision for the instruction of Indian university students in Sastri College and the staff of the University College deliver courses of university lectures to those students in the Sastri College. The non-European classes, as they are called, have grown steadily in number and importance. There are now 97 students attending these lectures. There is no reason to suppose that this number will diminish in future and we are forced to the conclusion that the College authorities will

find it impossible to make an arrangement which will satisfy the basic requirements of University education in its truest sense, and may even be obliged to curtail the facilities they have already provided owing to the insistent claims of new departments, and new courses of studies. The non-European classes have rendered a most important service to the Indian community, and we are grateful to the authorities for the arrangements made by them. But they are confessedly a makeshift, and necessarily lack some of the essential elements of University education. The Indian community cannot rely upon their continuance and expansion. The Fort Hare authorities have also been most helpful and the number of Indian students at Fort Hare is, we understand, fifty, of whom eight are women and the rest men. It is, however, obvious that the Fort Hare College, is primarily concerned with Natives. Of the universities that have so far admitted Indian students, it is sufficient to say that their number is limited and there is no immediate prospect of other universities in South Africa affording them the same facilities, while in the two universities mentioned the number of Indian students must necessarily be limited, and they are not able to admit all Indians who are desirous of admission. It is obvious that we cannot expect a substantial increase in the number of Indian students in Universities of South Africa, in the immediate future, and only a small proportion of students of the Indian community can hope to gain admission to them.

It is therefore clear that the question of a University College for Indians has now assumed an importance and urgency which can no longer be ignored either by the Indian community or by the Union Government. It is impossible for us to expect the Natal University College to continue to extend facilities to an increasing number of Indian students, while the authorities of Fort Hare College must necessarily take into consideration the claims of Natives, for whom the institution is primarily intended.

(To be continued)

Everything appearing in this issue of a political nature unless otherwise mentioned has been written and edited by Manilal P. Gidhni in equity, the right of FREEDOM OF SPEECH.

Doings In India

Gandhiji Warns Japan

AN outspoken attack on Japanese policy is made by Mahatma Gandhi in an article in his weekly newspaper *Harijan*. After condemning Japan's attack on China Gandhi declares the Japanese have "been gravely misinformed that we have chosen this particular moment to embarrass the Allies when your attack on India is imminent. An important party in India is engaged in a deadly but friendly quarrel with foreign rulers but in this they do not need aid from foreign Powers."

Japan's False Promises

Addressing the sixth Gorakhpur district political conference, Dr. Rajendra-prasad said if Britain promised freedom to all countries, first let her free India and establish a democracy here. Britain could have materialized the application of this principle in India with a single stroke of the pen; she would have had to shed not a drop of blood nor had she to wage war with Italy and Germany for declaring India free. But the Congress never received a plain reply. Japan also held out promises of freedom to India. Let her apply this principle first to China, Manchuria, Korea and Formosa. The truth, however, was that each country was fighting for her own selfish ends and not for the freedom of another country. While they professed to free other countries they concealed one thing that they wanted to give freedom to all countries except those they themselves ruled or held in possession. The failure of the application of these principles to India by the Bri-

tish Government was the cause of the deadlock.

The Fall Of Empires

Addressing a public meeting in Lucknow Pandit Jawaharlal Nehru said that empires to day were no longer a source of strength but a burden and difficult to hold. He cited the example of France and Holland, which, he said, had collapsed before the enemy's invasion miserably. He thought that whatever the result of this war, Britain could not retain her extensive empire in its present form. But in spite of these difficulties that beset her, Pandit Nehru added, Britain would not tolerate arming Indians or doing anything to inspire their confidence. If Indians could be convinced that this was their war and a war for the freedom of their country, they could also, like Russians, Chinese and Americans, put in their full weight in the cause of democracy. Every man, woman and child would in that case have been inspired to work for the freedom of the country. But such was not the case. He referred to the conditions prevailing in Burma and Malaya and said that the nineteenth century British mind could not adjust itself to the needs of the twentieth century.

Labour Leaders' Views About India

At the Labour Party Conference held in London recently Mr. Morrison is reported to have said that the Indian people had the right to determine the form of government under which they were to live. "If they preferred independence to our conception of dominion

status we must accept their decision."

President Roosevelt On Atlantic Charter

A recent message from New Delhi published in the *Lancer* (Allahabad) states:—Latest American papers, which have reached India, contain a categorical statement by President Roosevelt that the Atlantic Charter applies to the whole world, including India. In addressing a broadcast to the American nation on Washington's birthday President Roosevelt declared: "We of the United Nations are agreed on certain broad principles in the kind of peace we seek. The Atlantic Charter applies not only to those parts of the world that border the Atlantic but to the whole world; Disarmament of the aggressors, self-determination for all nations and peoples and four freedoms—freedom of speech, freedom of religion, freedom from want and freedom from fear." President Roosevelt concluded: "The task that we Americans now face will test us to the uttermost. Never before have we had so little time in which to do so much. These are times that try man's soul." The opinion expressed here is that in view of such a categorical statement by one of the principal signatories of the Atlantic Charter there is no need for any further Charter.

Sir Mirza Ismail

The Associated Press is reliably informed that Sir Mirza Ismail, former Dewan of Mysore, has been offered and has accepted the post of Prime Minister of Jaipur State.

Things In General

Tongast Ind District Indian Child Welfare Society

The annual general meeting of the above society was held at the Gokhale Memorial Hall, Tongast, on Sunday, July 26. The president Mr. A. P. Naldoo expressed his disappointment at the poor response of the residents in attending the meeting although one of the important items was "food for needy children." Mr. G. Harbans, the chairman of the Food & Grain Committee, outlined briefly a programme whereby provision is made to feed hungry children attending local schools. He appealed for co-operation

from the wealthier members of the community for the purpose of establishing a food kitchen. Mr. V. V. Naldoo reported the doings of the society making reference to a number of children who are now receiving maintenance grants from the Department of Social Welfare through the sympathetic consideration of the Magistrate at Verulam. The society expressed its gratitude to the Tongast Indian School Trust Board for the keen interest taken by them in the educational matters of the district, and suggested to them the advisability of starting the school from at the boys' school. The

society thanked the Director of Education for his kind efforts in extending free education to the infant classes and appealed to him for the introduction of free primary education to all classes earlier than the proposed date 1943. Special thanks are due to Dr. Wm. H. Murray for the services rendered to children and indigent adults.

Election Of Officers

The following are the office-bearers for the ensuing year.—President: Mr. G. Harbans, vice-presidents: Messrs. A. P. Naldoo and D. S. Khan, secretaries: Messrs. R. Dandoo and V. V. Naldoo.

auditor: Mr. N. Harbans, committee: Messrs. R. Ohallakooty, M. V. Naidoo, K. P. Desai, R. G. Naidoo, M. Harbans, K. M. Naidoo, N. Sonbramoney, V. P. Desai, V. R. Naidoo and Somiah Naidoo.

Johannesburg District I.F.A.

The secretary of the above association writes:—In view of the election at the annual general meeting of the Transvaal Indian Football Association during the early part of this season, the spearhead of the Witwatersrand District Indian Football Association threw open a challenge of sabotage at that meeting. In order to fulfil the challenge two important resolutions were passed at a subsequent meeting of the Wit. (a) forbidding any one player or person from holding dual posts and (2) withdrawing from fixtures of the Transvaal Indian Football Association. Certain officials were not only satisfied with these resolutions, but found it necessary to pass another resolution, seceding from the administrative part of the Transvaal Indian Football Association. As a result of these resolutions being passed without any consideration being given to players, certain clubs have been forced to withdraw from the Witwatersrand Indian Football Association and seek ways and means to participate in the fixtures of the T.I.F.A. The Johannesburg District Indian Football

Association was formed with five clubs at its inaugural meeting held recently and sought affiliation to the T.I.F.A. which was accepted. The following officers-honorary were elected:—Patron: Dr. Wm. Godfrey, president: Mr. S. S. Moodley; hon. vice-presidents: Messrs. Willie Benoit, K. Thambi and K. G. Moodley; vice-presidents: Messrs. N. V. Naidoo, Nimlal Khan, Shanmugam Pillay, G. Padayachee and P. Mathakrishnan; hon. secretary: Mr. G. Padayachee; hon. treasurer: Mr. Padkrey Pillay; hon. record clerk: Mr. Cecil Ernest.

Indian Casualties

The following casualties of Indian personnel appear in the Roll of Honour which has been sent out for distribution by the Bureau of Information:—Missing, blooded prisoner of war: M.17986 Pte. George Moodley. Missing: M.10043 Opl. Cooperammy P. Govender; M.10190 Pte. Morgan Doersamy; M.15014 Pte. Albert Smith. Killed in Action—M.10615 Opl. Mathayo Ramsami, M.10423 Pte. Milaya Joseph. Died as a result of being accidentally wounded—M.17524 Pte. David Camotto.

Telephone Time Charges

It is announced by the Postmaster-General that with effect from Saturday, August 1, the rate for trunk calls will be

as follows: 8 a.m. to 5 p.m. full rate 5 p.m. to 11 p.m. and 6 a.m. to 8 a.m. two thirds of full rate, 11 p.m. to 6 a.m. approximately half of full rate. In the case of Natal, where daylight saving has been introduced, the various tariff periods will be based on Union time, not Natal time.

Reception To Mr. and Mrs.

T. V. Rajagopal Pillay

A reception to welcome the home coming of Mr. and Mrs. T. V. R. Pillay after their marriage was given by the officials and members of the Indian Political Association and the Vedio Society at the new Indian hall in Bulfontein Road, Kimberley. There was a representative gathering of all sections of the community. Mr. R. Summy presided. Speeches extolling the services of Mr. Pillay were made by the Deputy Mayor, Councillor Elliott, His Lordship the Bishop, Rev. Percod, and Mr. J. W. la Vita. The Deputy Mayor presented a timepiece on behalf of the Indian Political Association and Mr. T. Gundaamy Pillay presented an illuminated address on behalf of the Vedio Society. Mr. Pillay responded suitably. Messages of good wishes were received from representative Indian bodies from all parts of the Union.

સુંદર ધડીયાળ

સાચા પડીયાળ
તરેલા પદ
શીશીમાં કોઈ રહેલો
નિમજીવ સહાયકની
તે કાપીને ખાઈને શે
આને તેની આંતરું સંગ
કામ પાત કોઈકું ઉત્તમ
નને પાતું છે. સાચા
પડીયાળ તો આંતરું
આનંદ આપવાની
પદ છે.

દિવસ ૨૪૦૯
પા. ૪-૧૦-૪
સાંક્રમિક પા. ૫-૧૦-૪
નમદા પડીયાળ
પા. ૬૨-૧૩-૪

CYMA

હંમેશાં ચોકસા વખત આપે છે.

ઇનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ'

તંદુરસ્તી

નો ચોક્કસ

માર્ગ છે!

આઈનોઝ ફ્રુટસોલ્ટ, કમ્પોઝીટ, પદ-
દળાઈને ફરેજન એક ગ્રાસ માપી
માં એક ડી સ્પુન ઇનોઝ નાખી
લીવાથી નાખુદ કરી થકામ છે.
ઇનોઝ સરીરના બેરી તત્વો દુર કરી
દેખતે તંદુરસ્ત રાખે છે.

ઇનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ' આ નર-
માસથી કામ કરે છે અને તદન
સલામતીભર્યું છે. આજેન નમારી
ફેમસાથી એક બેક્ટલ લઇ
આવો. તમને આવશ્ય નેનાથી
ધોજન કાપેરા પરી.

ENO'S "FRUIT SALT"

The words "ENO'S "FRUIT SALT" and "FRUITE SOUT" are registered trade marks.

Sales Representatives: HAROLD KITCHIE (S. A.) Pty. Ltd.

P. O. Box 808, Capetown.

1425

NEW SHIPMENTS —OF—

3 PIECE DAWNI SETS

2a Georgette, Crepe de
China and Satins. Em-
brodered, Printed and
with Indian Jari work in
all colours now unpacked.

From **35/-** to **£6**

PER SET.

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES,
with House Lengths as match. Beau-
tiful colourings with Gold or Silver
work.

From **£3** to **£18** EACH

Tinsel Work and Unbrodered Geor-
gette and Crepe de Chine SAREES.
From **17/6** to **65/-** EACH.

Stencilled and Embrodered ART
SILK SAREES. In all shades.
From **10/6** EACH.

LATEST FILM STAR SAREES,
showing in fascinating designs and in
a new range of colours, with wonder-
ful Jari and Tinsel borders.

Indian made GEORGETTE and
SATIN BLOUSES. Huge range of
designs and in colours to match all
sarees.

From **7/6** EACH.

Our Special Fancy Section is showing
Silver, Gold, Tinsel, Jari and Fancy
SAREE BORDERS, 8 yds length.
In various widths. Ladies' INDIAN
SHOES and CHAMPALS, Fancy
EARRINGS, BROOCHES, BANGLES,
Hand-embrodered PETTICOATS and BLOUSE
LENGTHS in all shades.

Special Values offered in Embrodered, Printed and
Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART
SILKS. 45ins. wide. In beautiful shades.

From **2/3, 3/6, 4/6 & 5/6** PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty Georgette, Crepe de China
and Satin Hand-made DRESSES for the little ones,
in all shades. Sizes 16 to 24

From **3/6** to **10/6** EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, Striped and Checked.

From **2/6** to **6/6** EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS,
PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES,
SOCKS, etc., at specially reduced prices

WE have great pleasure in advising our many
esteemed clients that we have now unpacked
huge stocks of Silk and Cotton Piece Goods.
Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines
our Wholesale Department.

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS

THE JAPAN BAZAAR, JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES & FRIENDLY SERVICE.

★ SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL. ★

નવું પીસ ઓઢણી સુદનું

નવું સાપેન્ટેડ હમણીજ આવ્યું
છે જેમાં નોએટના, સારીન,
અને કેપરીશીનના સુરા, બરત
બરેલા, બરેલા તેમજ કરી
કામવાળા, ફેકે નવા રંગોમાં
છી. રૂપ થી પા. ૧ હુખી.

ધી જાપાન બજાર લેહાનીસખર્ગ બાણીતું સાડી ગૃહ.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું
સાડી ગૃહ

'પાજ' એકવાર જનતાના મન
રંગત કરવા,

નયુનેદ ર નવરંગી સાડીઓ અને
તેને હમતી બરપુર વસ્તુઓ,

બજારના આવધી મજા હીપાયત
આવે,

જાહેરની ચાલુ જમાનાની
માંગણીને પહોંચી વળવા.

રફે રજ નવી કમે લેહાનીસખર્ગ
માં સાડી હીપાઈન્ટ આવવામાં
આવ્યું છે.

ફેકે પ્રસંગ મારે એક વાર પધારી
ખાતી કરવા બહામજ છે.

કસબ પ્રમજ અને ભરતબરેલી બરબર અને ફેકે પ્રમજની
સાડીમાં

કાપેલી અને પ્રવે બરેલી સાડીમાં

અવરો બનાવવા સાડીન અને બરેલી સાડીમાં ફેકે સાડી
મજા રફે એવા ભત બજારી બરતબરેલી

નોંધે જાણીતી વસ્તુઓ મજારે સાડી જોડે જમ્મા કરતા કરતા
ભાવથી મજારે:

સાડી. રફી, ફેકે કામની, મજા બરતબરેલી સાડી, સાડીની કામી,
દ વાર સાડી, રફી મજારા અને ભેલ, હંબરંગ; સાડીની ખોતે,

મજારીના કામથી બરેલી પીડીકા, બજારીમાં અને બજારી બનાવવામાં
કામના, રફીમાં સાડીમાં સાડી, ફેકે ફેકે, ખરા બજારી, રફી, મજારે,

સાડીમાં કામથી બરતબરેલી, રફીમાં, સાડીમાં, રફીમાં, ભેલમાં
રફીમાંની સાડીમાં બજાર સાડીમાં રફીમાં ખોતે

ખાસ વજારીમાં સાડી

ખાસ વજારીમાં સાડી, સાડીમાં બજારીમાં, ભત બજારી મજા હંબરંગ અને
રફીમાં, રફીમાંની, રફીમાં અને સાડીમાં. સાડીમાં રફીમાં રફીમાં

સાડીમાં

જાહેરના મારે, સોરેલીના રફીમાં રફીમાં રફીમાં રફીમાં, સાડીમાં
મજાર રફીમાં

ખાસ સાડીમાં અને રફીમાં રફીમાં રફીમાં, રફીમાં, રફીમાં રફીમાં, રફીમાં રફીમાં

ખાસ રફીમાં રફીમાં રફીમાં રફીમાં રફીમાં રફીમાં રફીમાં રફીમાં રફીમાં રફીમાં

P.O. Box 5169 THE JAPAN BAZAAR, Phone 33-6229

GIDDOOMAL & CO.

WHOLESALE SILK MERCHANTS,

39 MARKET STREET.

JOHANNESBURG.

ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન

મહત્ત્વના ગોપીયતા હસ્તે
સને ૧૯૦૬માં સ્થાપાયું.

પુસ્તક ૪૦ મું.

ફ્રીનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૩૧ જુલાઈ, ૧૯૪૨.

અંક ૩૧.

“ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

શુક્રવાર તા. ૩૧ જુલાઈ ૧૯૪૨.

બસોમાં બીન-ગેરા

મ્યુનીસીપલ બસોમાં બીન-ગેરા ઉતારાઓ પ્રત્યે કન્ડક્ટરો તરફથી બતાવવામાં આવતી ગેર-વર્તણૂક વિનયપૂર્વક વખતી બલી જણાય છે. હિંસાસોજી ધરાવનારા અંગ્રેજોના એ વર્તણૂક સાથે વીરોધ દર્શાવનારા કેટલાક મત્રો દળનીક અખબારોમાં પ્રસિદ્ધ થયા છે. જુલાઈ તા. ૨૩ મીના 'નાટાલ ડેલી ન્યુઝ'માં પ્રસિદ્ધ થયેલો તેવો એક પત્ર અમારા વાચકોની નજર માટે આ અંકમાં આપીએ છીએ. જે પત્રમાં કરવામાં આવેલું વર્ણન ખરાબમાં ખરાબ લાગે છે અને બહુ ગંભીર રહેલો અંગ્રેજી મુદ્દાને વીચે ધણીજ ભુરી છાપ પાડનાર છે. આ બનાવો નેટીવોના સંબંધમાં અને છે એવું નક્કી. ઇંગ્લાંડ થી હાંદુસ્તાન પાછા ફરતાં અને ઉતરતા પ્રતીઘિત હિંદી મુસાફરોને પણ બસોમાં ઉદ્ધત કન્ડક્ટરો તરફથી આવી જતની વર્તણૂકનો અનુભવ મળેલો છે. કેટલાક હિંદી ટેકનીશ્યનો જે બીવીન ફ્રીમ હેઠળ યુદ્ધને લગતી સામગ્રીઓ બનાવવાના કાર્યની તાલીમ લઈ ઇંગ્લાંડથી પાછા ફરતાં હતાં તેઓએ પોતાને ધ્યેલો એક અનુગમન અમારી સમક્ષ વર્ણન કર્યું હતું. તેઓ હસ કે ખરની સંખ્યામાં હતા અને ઠરખનની ગોઠી આગળથી એક બસમાં ચઢવા જતા હતા ત્યારે બસમાં પુષ્કળ જગ્યા હોવા છતાં કન્ડક્ટરે તેઓને અટકાવ્યા. તેઓની અને કન્ડક્ટર અને બસના ડરાઈવરની વચ્ચે બોલાચાલી થઈ.

તેઓને પોલીસને સ્વાધીન કરવાની ધમકી આપાઈ અને અતી તેઓને બેસવા દેવામાં આવ્યા. આ બાબતની તેઓએ ફરીયાદ કરી એટલે તેઓને મ્યુનીસીપલ ટ્રન્સપોર્ટ મેનેજર મી. પ્રોમલીની તબીબી ચાકનો ગમે તે બસમાં તેઓને બેસવાની છૂટ આપનારો પાસે આવવામાં આવ્યો.

ઠરખનમાં તેઓના દુઃખ રહેલાં જુદા-ગીયાન હિંદીઓ તરીકે તેઓના રોજીંદા જીવન દરમિયાન કેવાં માનવજો સહન કરવાં પડે છે તેનો તેઓને કડવો અનુભવ થયો છે. હાંદતા હાઈ કરીશનર સર રાજાચત અહમદ ખાને તેઓની જહાજ પર મુલાકાત લીધી હતી અને હાઈ કરીશનરે જ્યારે એવી આશા દર્શાવી કે તેઓ દેશની આનંદામય સ્થળોએ પોતાની સાથે લઈ જશે ત્યારે તેઓમાંનો એક તુરત બોલી ઉઠ્યો : “ઇંગ્લાંડની, આ દેશની નહીં!” એટલે જે સ્થળે સાધારણ રીતે તેઓને હાંધુત કરી કાઢી મુકવામાં આવે ત્યાં હાજલ થવાની “કુતરાની ટીકટ” થી બે કે તેઓને સત્કારવામાં આવ્યા હતા છતાં પોતાની માતૃભુમિમાં આવીશ કરોડ લોકોને તો તેઓ એજ સંદેશો પહોંચાડે કે, પશ્ચિમના, દેશો જે માનવ સ્વાતંત્ર્યને માટે લડી રહેલા હોવાનો દાવો કરે છે અને જેમાં હિંદી સોલજરોએ હાજરીની સંખ્યામાં રક્ત રેડ્યું છે અને કરોડો પાકેન્ડની દીગતનો સરંજમ હાંદુસ્તાનમાંથી લુંટી જવામાં આવ્યો છે, તેમાં હિંદીઓ તરીકે તેઓની દશા તો આજ રહેવાની છે.

બીજા એક બનાવની વીગત બરોસા-

પાત્ર સ્થળેથી અમને મળેલી છે તે એ છે કે, બેહાની બજારમાં લશ્કરી પોલીસમાં સબજ થયેલા એક નેટીવને, જે ટ્રામમાં નેટીવોને દેવામાં નથી આવતા, એવી અજ ટ્રામમાં ચઢવાના ગુના માટે ઉદ્ધત કન્ડક્ટરે તેના પર લાતો અને મુઠ્ઠાના પ્રહારો કર્યા અને ટ્રામપરથી નીચે પછાડી દીધો. સંજોગવશાત્તે જે નેટીવને ઉપરી અમલદાર પણ એજ ટ્રામમાં હતો પરંતુ તેનાથી તેના બચાવમાં કશું નહીં થઈ શક્યું!

આ નેટીવનામાં જે સાધારણ ગુદિ હોય તો તેને અટકવું તો તુરતજ ઠસીજ ગયું હશે કે ગેરાની સાથે ખબે ખબા લગાડીને તે મુદ્દના સેફનામાં લડવાને માટેજ લાયક છે પરંતુ પોતાની જન્મ ભુમિમાં ગેરાના હાથથી અહુત તરીકે હાંધુત થવાનેજ તે પાત્ર છે. વળી તેને જે પણ ઠસી ગયું હશે કે, ગેરા અને કાળા ટેમ્પુનીરો આજે જે પોકારી રહ્યા છે કે, આ સુદ “જનતાતુ સુદ” છે, એ કેવળ ભુદા બહુમાંજ છે અને ખરી હકીકતમાં આ સુદ “ગેરાતુ” સુદ” છે. આ સીરાય ગીચ હોઈ પણ શું શકે, જ્યારે આવી જાતના બનાવો થતા અટકાવવાને સત્તાધીશો તરફથી તાબડતોબ અને સખત ધગતાં દેવાતાંજ નહીં હોય. ‘નાટાલ ડેલી ન્યુઝ’ લખે છે કે “આવું ઉદ્ધત અને અસરપ વર્તન બતાવનારાઓની સંખ્યા ઘણીજ જુગ છે અને તેથી એ ખાતામાં કામ કરનારા સધળાના ઉપર દોષાઆરોપણ મુકવું જે ગેરકલાણ ખરેલું અને અન્યાયી ગણાય.” પરંતુ મુદ્દાની વાત એ છે કે, જો આ જુગ સંખ્યાને, તેઓએ ગહેર પ્રબળ નોકરો તરીકે વર્તવાનું છે, એવું તબીબી ઠસાવી શકાતું હોય તો નોકરીપરથી તે નાને ગરતરફ કરી દેવા નોંધાય. તેનું લાલન પાલન શા આર કરવામાં આવે છે? જાહેર પ્રજામાં વર્ણ-દવેશની થઈ રહેલી વૃદ્ધિનું મોટું કારણ

એજ છે કે અમલદાર ગર્ગ ફરીયાદી બીન-ગોરા હોય ત્યાં કંઈ પણ ગમણું હોવામાં શીથીય હોય છે અને એ રીતે એ હવેશને તેઓ ઉત્તોળન આપે છે.

અમે બહીએ છીએ કે છાત્રી ઘણી સુફલ છે. એક ઉદાહરણ ૧૯૩૬૮૨ને સ્પષ્ટ અભ કરી તેનો કાળો મેસાડવા નાનાં તેના એકલાનાજ મતાની ખોટ થાય એટલુંજ નહીં પરંતુ તેના પ્રત્યે હિંદુઓ પણ વનારા ઘણાના મતાની ખોટ થાય. અને એવું પચણ ગોરી ઓ ૧૯૩૬૮૨ને વિષે હોવાય તો એથીયે ઘુરી દશ થાય અને પરીણામે પાલીમેન્ટ તેમજ મ્યુનીસીપાલિટીઓમાં તેની ગંભીર અસર થઈ પડે.

પરંતુ એટલા માટે બીન-ગોરાઓને કાયમના "હોળીનું નાળીયર" જ બતાવી રાખવા અને જરૂરની વખતે તેઓને સુખના અને શાંતિના વખતમાં તેઓને મુતકાદવા અને કચડાયેલા રાખવા એ સુંબ્યાથી કે વાજળી મદ્યાય? સુદ યાદ આવ નારી "નવી વ્યવસ્થા"ની જાતો ઘણી થઈ રહી છે. પરંતુ મ્યુની વ્યવસ્થાને આવા ગંભીર આફતના વખતમાં પણ સ્વલ્પ શકાતી નથી અથવા તો એટલી સુલભને માટે ગેરફાવત પણ રાખી શકાતી નથી તો શાંતિના વખતમાં તે બહુલાશે અને નવી વ્યવસ્થા રથપાશે એવી આશા શી રીતે સેવીજ શકાય?

એક ગોરાંનીની પ્રકાશ

આ સુદના સમયમાં પ્રથમ રજાનીમાં લખવા ગયેલા હોય સદેરી ખાતાએ આજ રાખવાને તેઓની ખાલી પડેલી જગ્યાએ એકો વડે પુરવામાં આવે છે. હરજનમાં એકો ખમ ૧૯૩૬૮૨નું મગ કરતી થઈ છે. મ્યુનીસીપાલિટીની બસો અને ટ્રમમાં બીન ગોરાઓ તરફ ૧૯૩૬૮૨ના તરફથી ખતાનાની ગેરવર્તણૂકના કાળમાં તો અનેક બન્યાજ હોય છે પરંતુ એના માં પ્રથમ કરતાં વધારે મહત્વના હોય છે એ કોનાં તેઓને દાસે એવા ખતાના એકા બનવાની આશા રખાય. તેને બદલે તે પુરુષની આજના અડધા, અંધારા રહી રહી એટલુંજ નહિ પરંતુ તેમાં તે પુરુષને આંતરી છે. તેઓ એક સમયે એ. ફેક નામના સમય "નાદાસ

ટેલી-મુસ" પર મળેલા એક પત્રમાં આપવામાં આવ્યો છે. એક ગોરાંનીની ખમ ૧૯૩૬૮૨નું પ્રકાશ ને તીમે પ્રમાણે વર્ણવે છે:

"સાહેબ, યોગ વખતપર કાર્યોદયમની એક બસપર એ. ઓ ૧૯૩૬૮૨ અને એક તેરીવ પુરુષ ઉનાર વચ્ચેનું એક સાચીનિમિત્ત નિદાનવાને મને દુઃખદ અનુભવ થયો હતો. એક ઉમેરી બસમાં તીમેના શાશમાં એક આમથી બેઠકપર હું બેઠો હતો તે વખતે બીજી બસો ઉમેરી એક બસપર એક ઓ ૧૯૩૬૮૨ એક તેરીવને ગલપરથી પકો મારી ઉતારી પાડના મેં જોયું હતો. તેરીવે વિરોધ ઉઠાવ્યો પરંતુ તેણીએ તીમેની પમથી પર તેને નેરથી પકો મારી આં ત્યાં તે હજુ સદાજ રહ્યો હતો ત્યાં બીજો નેરથી પકો મારી તેને તીમે ઉતારી પાડ્યો, હજુ પણ તે વિરોધ કરતો હોય તેણીએ આગળ વધીને તેની સામે બરાડ પાડી તેના મોઢાપર નેરથી એક મુઠો માર્યો. તેરીવ ગુસ્સામાં આઘતી બસે ફરી પાછો ચડવા ગયો. પરંતુ ફરીથી તેણીએ તન એકો મુઠો માર્યો કે તે આમથી ચાલતી બસની વચ્ચે ચલોઈત પડી ગયો. અગારી બસના કાણવરને તેને ક્યમકચ અને જવાબવાને કિતવણે બસને ફેરવી દેવી પડી. તોરાની પુરુષ ઉતારીને સાથે કામ લેવું ફેરવી વખત એકિતેને ગુસ્સેલ થઈ પડ્યું હતું. આ તેરીવે કદાચ ઉદાસ બતાવી દશે અથવા પોતાનું લાડુ આપવાની ના પાડી હશે. તોફાનનું કારણ શું હતું એ હું જાણતો નથી. ઉમેરીવાનું કદાચ તેણે કારણ આપ્યું હતું, પરંતુ કાંઈ પણ સંજોગમાં આ અમલદારની વર્તણૂક માફ થઈ શકે તેમ નથી. આખી ગામમાં હરજી-વાન તેરીવે ઓ ૧૯૩૬૮૨ના પ્રકાશની સામે એક પણ વખત દાસ ઉઠાવવાનો પ્રયત્ન નહોતો કર્યો. આ ઓ ૧૯૩૬૮૨ને ઉતારી પાડવાની મને ખીલકુલ કમ્બો નથી. ખાનુ મળત અને સોરી કરનાર હાથ તેઓ ખતાની રહી છે તેને ત્યાં હું તેમની કદર માં છું. પરંતુ મ્યુનીસીપાલિટીમાં તોફારી ફરતી એક એક આમું વર્તન જાણવું સું જાણી શકાય. અન્ય પ્રસંગોએ ત્યાં ઓ ૧૯૩૬૮૨ની સલામો અગાદર થયો છે ત્યારે તેણીએ કાણવરને કિર્યાદ કરેલી છે અને કાણવરે પદતાં મમમાં લીધેલા છે. મને લાગે છે કે ખરી રીત એજ હોતી બેજો."

ઉપરની જાણવતી અમે અમારા અમલદારમાં અર્થ કરીએ છીએ.

ગાંધીજીનાં જાણવતે જવાબ

અમા અલ્લાહીયામાં 'હાંદબ' માં ગાંધીજીએ જાણવાની નીતીની સખ્ત રીત કરનારો રેખ વખ્યો છે. જાણવાના તીનપરના કુમલને રજોડી કહી ગાંધીજી લખે છે કે જાણવતે દીંદર આકલજ કવણ છે એ તકનો બાલ મુકને હાંદબનાં માંસાલોને ૧૯૩૬૮૨ કરવાનું કારણ છે એ

જાણવાની માન્યતા તદન ભેરી છે. હાંદબ એક અમલને પણ પરદેલી રાજાની બોલી સાથે શાવંર પરંતુ ખીતવાથી લક્ષનાં મેલાવેલો છે પરંતુ તેમાં તેને પરદેલી રાજાની મદાની બીલકુલ અકર નથી.

હિંદુસ્તાનપર અલ્લાહપર અલ્લાહ

હિંદુસ્તાન પોરીક કરાર તરફથી સુમાધ રહ્યું છે. તેની મરીખીના વાર નથી. તમ બધાં હરજી કોમો પણ તેના ઉપદેશ મુજબ રહે છે. કીપમાં રેમ આપવાથી ૧૪ : ૧ એકર જાણી મેલાધ થઈ છે અને મેલાધને મેલાધના ફરીયાના મથકુર કાલકામેઓ સતો લેખામાં નારી પડ્યો છે. અમલજ એક લાખ માણસો માં ૧૨ પુર અને જોશાખાજ આવી રહી છે. રેલ ની સખ્ત છે જાણવાની સખી જાણવા વધ છે. હરજનમાં રાજાને ઉપદેશની પાઠવાનાં કાવતરાં

હરજનમાં રાજાને ઉપદેશની પાઠવાનાં કાવતરાં અમે મુદતના પ્રવણી રૂને હરજનની પોલીસે ફેર્યા મળ્યોને પકલ છે. એક ના દાસમ મેલાધ અને કાલકામામલો મેલાધ જમો જમીન માં કોડો દાસમે મળી આવ્યો હતો. બીજો સ્થળે મેલાધ મેલા પ્રમાણમાં દાસમે હતું. પોલીસ નવામના પરિણામે ૭ ગોરાને દાસપર બંધ મેલાધાર સાથે મેલાધીમળમ મેલાધવામાં આવ્યા છે ત્યાં રજેસલ માટે સમક્ષ તેઓની નવામ ગાયશે. અદેર પ્રખને મેલાધી આપવા માં આવે છે કે નાદામના ફીવારપરના મળ્ય મામ મા કાન્ક રમ્યો એ મેલાધીમાં કુતનાર બંધાર પદાધે રાખવામાં આવેલા છે. આ મેલાધી હુંક મુલતપર એક સખ્ત માટે સખી કરતી તેણે જોવાનું નામ રજીખતના, બરમર, મેલાધી અમલ મેલાધીરકન આપ્યું હતું તે ત્યાં સતો મેલાધે પણ જુલામ તા. ૫ સખી વર્કોપ નરીકે કીપોમ કરતો હતો. આ મેલાધીમાં કાણવે તદિ જવા એલવણી આપવામાં આવ્યા છે અને ૨૦૩૬૨ નંબરપર ફેમ કરવા મુલકવામાં આવ્યું છે.

પરચુરચુ

—સાચ અને તેમના ૧૯૩૬૮૨ મલેર ક્યું છે કે નર્મ લેખના કુખના ન આગત ગાલયે આપવામાં આવ્યો ન બન પેટાલના કાઉન્ડર ફેલસે આત નાન મુળી કાણવી સમશે.

—મેલાધીની મેલાધ મેલાધી મેલાધી મુલકાન કરવાના આરોપ ના મરજીની સખ પાણેલા-ઓનો છે રેક અગામી રીડના મળે હતો તે ફેલના ને કોટના મલેર બનેલાના નવામ ની ફરીકો સામગી મલેલા વધીમને આંસબવા વિતાજ અધીખ-કે કરવારો અને મુલત નેર કરવારો તેજ નખતે મુલકે અધી વાળા હતો.

ગાંધીજી હિંદના માનસનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવે છે

હું કે સુદન પર પુનઃગ્રામી એ આપણા બાપણ ના હું કે દેવાસ અખબારોમાં પ્રસિદ્ધ થયો હતો. તેમાં એનું લખાણ હતું કે 'મેં શોલાઓને છોડી દઈ કે દીકરાતાનની દાલની પરિચીતીમાં ગાંધીજી આપણા ખસ મદદ દેશે છે અને આપણે તેમને અને તેમના આદીવાસી સીકાંતને અનુસરવું જોઈએ. તેના પર ટીકા કરતા કલકત્તાના 'રેટસમેન' એવું લખ્યું કે 'પણજી વીગીય છે કે જોકે તે હું ગાંધીજીને અનુસરવા હું છું કે જેમણે પ્રત્યેક આંતરને ઉદેશીને લખેલા પત્રમાં જર્મનીને સરજી થઈ જવાની સલાહ આપેલી છે.' ગાંધીજીએ ખોટીસરોને જર્મનીને સરજી થઈ જવાની સલાહ આપી છે એવું કહેવું એ સલાહ જોઈએક પાંડવ કરવા બદલાર છે. તેમણે જે સલાહ આપેલી છે તે એ છે કે ગરજાંત ધર્મી સામનો કરવો જોઈએ પરંતુ આદીવાસી કરવો જોઈએ. કે તેનો અર્થ બાપલાણે સરજી થઈ જવો એવો થતો નથી. આ કાલ 'રેટસમેન' સારી રીતે સમજે છે અથવા તે તેણે સમજી નથી જોઈએ. તેઓ આજે જારી રીતે એવો ધાવ છે કે માણસે એક વદાન સવાસને ખાતર પોતાના મન વાલનો એક અપી દેવા નો નિશ્ચય કરવો જોઈએ. સુદમાં સોલજર અરવાને તપાસ દેવા છે જ્યાં મારવાને તપાસ તપાસ દેવા છે. તેના જેવું એ નથી. ગાંધીજી નો આદીવાસી સીકાંત ખરા દેવા ના ખોટા પરંતુ એમ કહેવું કે તેમણે બાપલા જાની નાજી થઈ જવાની સલાહ આપેલી છે એ સલાહ પાંડવ કરવા બદલાર છે.

એ પ્રિયમ ગીજી સુ દેશ દેશ સુ ગાંધીજીએ માત્ર પછી વળને બાપલા જાની સરજી થવાની સલાહ આપેલી નથી. હું દરોજ આદીવાસી નીકાતાર દીકરાઓને તેમણે એવી સલાહ આપી હતી કે મનુષ્યોમાં પરદેશી રાજકર્તાઓને વીરેષ કરવાના તેમણે તેનું કોણ છે અથવા તેનું કરવાની પોતાના લોકોના પુત્રોને સલાહ આપેલી છે ખરી? ગાંધીજી સરકારને કે વ્યક્તિગત ખોતોને ગાંધીજી સાથે નહ પણ તકરાર દેવા તે તે એજ છે કે ગાંધીજી દીકરાનામાં પરદેશી સલાહને આગ સાપના કરવા ની સલાહ આપી રહ્યા છે. એ મેં બાપલા જાની સરજી થવાની ગાંધીજી સલાહ આપે તો મારી જાતી છે કે તેઓને તેમના સમો કરાજી નારાર ન રહે મનુષ્યના આકરના અપ વાને તેમની સુ સલાહ છે ન પણ એજ છે. આમજી કરનારાઓને આદીવાસી સામનો થવો જોઈએ. ખરું દેવા ના ખોટું ગાંધીજી મન છે કે એવો સામનો દર્શીવારજી સામનો કરતાં વધારે મીઠું અને અસરકારક છે. એક કહેવું

સેખક :

કોંગ્રેસના જનરલ સેક્રેટરી અધ્યક્ષ દીકરાની

કરનારની વિરૂદ્ધ બાબ ચિન્દોનો ઉપચાર કરવાને બદલે રોગના મુળનો કલાજ કરનાર નિષ્ણાત હાલતરના જેવી એ સલાહ છે. જ્યાં આજે આંગ્રેજી દીકરાતાનમાં દીકરાનો પક્ષ લઈ રહ્યા છે એ સમજી થકાતે, કે જ્યારે એક દાખડા લેલાં કેટલાક દીકરાઓએ આજાદી પ્રાપ્ત કરવાને માટે એ શરૂઆતે ઉપયોગ કર્યો હતો ત્યારે તેઓએ તેને વખોટી કાઢવું નહીં હોત અને ત્રાસ પ્રવર્તન થી તેને હાળી નહીં હોયું હોત. જ્યાંજાના સુવંદ જ્યારે આજાદીના દરને માટે દીકરાના ઉપયોગ કરી રહ્યા હતા ત્યારે તેજ 'રેટસમેન' તેઓની સામે પ્રાપ્યત્ત મોકલું થઈ હતાવું હતું. એ દીકરામાં 'રેટસમેન' આજના કેટલું ગીતા થી અનુસરું નહોતું અને ગીતા દોરવું પણ નહોતું. વળી જે પરદેશીઓ આજે થી અરવીદે બાપલા પુલારી બની ગયા છે તેઓ આજ થી કદ વળે ઉપર તે તેમના સોહીના તરવા દતા. થી અરવીદે બાપલા એક સલાહમાં દીકરાના ઉપયોગ વીરેષો મત હણ પોતો જણાતો નથી. ગીતાપરના તેમના વ્યાખ્યાનો માં તેમણે તે દર્શાવેલો છે. એટલે 'રેટસમેન' આદીવાસી ખોટો અર્થ કરે અને તેને વખોટી કાઢે તેના પ્રાપ્ત ઉપર કહી જાય પડતી નથી. રાજકર્તાઓને માટે એક મારજી અને મારજી પામેલાઓ માટે બુદ્ધ મારજી રાખવું એ એક નિષ્ક્રિય અને માનસીક રજા છે કે જેનાથી આજે કોઈ પણ જેતરાઈ થકે એજ નથી.

પરંતુ દીકરા કે આદીવાસી નિરાધ કરવે વધારે મારો દેવા જ્યાં 'રેટસમેન' પણ એટલું તે સમજાવું જોઈએ કે આજે કોંગ્રેસ માં જે બીજા વિચારો મરાવનારા પણ છે. એક પણ પ્રેરણી આદીવાસી માનનારો છે ત્યારે જીવે પણ એવું માનનારો છે કે અમુક સંજોગમાં એટલ કે દીકરાતાન ઉપર કાલ નવું આગમજી આવી પડે તે વખતે દીકરાતાનને પ્રવળું દર્શીવારજીપ લકર તપાસ કરવાની છુટ દેવી જોઈએ. હિંદુવાસના માલુ આગમજીને માટે તે બેસક આદીવાસી કલાજ માંજ તેઓ મારે છે. એટલું તે હવે સારી રીતે જાણીવું થઈ ગયું છે કે આદીવાસી પક્ષના હું. કોંગ્રેસે આદીવાસી કદા પણ વખોટી મારેલી નથી. જ્યાં હુધી તેના સીકાંત આજે છે તેનો તેજ રહે લાં સુધી આ પક્ષને પોતાના વીચારો દર્શાવવાની છુટ છે. એટલે મેં જ્યારે લોકોને કોમ કણુ કે તેઓએ આદીવાસી વળગી રહી ગાંધીજીને અનુસરવું જોઈએ ત્યારે મેં મારા નિઃકંઠે હકના ઉપયોગ કરવા ઉપરાંત ગીજી કહે નહોતું ક્યું.

દીકરા અને આદીવાસી સત્તામ સીતમ બાજે કોંગ્રેસનો અસરકારક કાર્યક્રમ ના છે? તેનો કતો કાણ છે? કોંગ્રેસને ખેતરી કાર્યક્રમ છે. એક તેની સંદર્ભને સંપૂર્ણપણે દેખાડતા કરવી અને બીજી મેંસિસ નેતૃત્વ સ્વીકારનારોએ આમજી સુધાનો રમનાતમ કાર્યક્રમ (સિવિલ નય જામ કે જે ત્રાજો કાર્યક્રમ છે તે આજે મોકલ રખાયા ના. રમનાતમ કાર્યક્રમમાં કદી નવીનતા નથી. પરંતુ હકની પારંપરિયને પરાંમી વળગી નો વિવારવમાં આજે ખોળો બનાવવામાં આજો છે. કોંગ્રેસના પ્રમુખથી સમને જામમના મુખી એ જ સીકાંતે આ કાર્ય કમને અનુસરવા આમજી રહ્યા છે. કાલ ના વખતમાં એ કાર્યક્રમ આમજીપ બને આતમસંતોષના કાર્યક્રમ તરીકે ગણાવાય ન. ગાંધીજી આ કાર્યક્રમના કતો છે એટલુંજ નહીં પરંતુ તેમના દાય નામ અન્ય સરવાએ છે કે જે કોંગ્રેસ સાથે જોડાએલી છે અને કોંગ્રેસ ને નામે આ કાર્યક્રમને અમલમાં મુકી રહી છે. કાર્યક્રમને કમતા સમજા પ્રત્યેક જોઈ કનિકા કોંગ્રેસ કપરી સમજા મુજુ થાય છે એટલુંજ નહીં પરંતુ એટલુંજ અમલમાંથી ગાંધીજીની સમજા પણ રજા થાય છે. તેના સંજીવ માં તેમની સુજનાઓને વળી વળાન પસિદ થતી એવા કનિકા કોંગ્રેસ કપરી પુત્રીઓ માં રમના થવે છે. એજ કોંગ્રેસની સત્તાવાર કાર્યક્રમ ને.

એ ઉપરાંત ગાંધીજી આજે દીકરાતાનના માનસ અને કહેવું પ્રતીનીધીતા મરાવી રહ્યા છે. મેંસિસ નો એક પણ નેતા કોંગ્રેસ નથી કે જે આ કહીત રીકાંત નથી. ખીરીય પ્રજા ને દીકરા પ્રમુખના નાના સંજીવથી ને નિરાસા અનક રીતે કપાજ થઈ નહીં હોત, માયામ કે જે તેને મનમગતો છે અને તેની પુરામન કરી તેને નિરાપજ રાખનારો છે, તે તે સમજી થકા દેવા કે ગાંધીજી આજે ખીજા ના પણ નેતાના હતાં વીધારે દીકરાતાનના સિસિનમુજ નહીં બાજે સાધારજી માણસનું તેના વેપરીનું, તેનાં એકતમ અને તેના કારખાનાનાનાં પ્રતીનીધીત મરાવે છે આથી કાલની પારંપરિય નિયે તેમના વિગાશે કહેવા દર્શાવવા અથવાને નહીં ગણાય. હુંકમાં તે આ પ્રમાણે મુકી કમતા : (૧) આ મુદ આપણું મુદ નથી. (૨) આપણ ને તેમાં થસરી જવામાં આજા ન. (૩) રશિયા અને ચીન પ્રત્યે દિલસરાજી હિવા જ્યાં પણ આપણાથી તેમાં સામેજ નહિ થઈ શકાય. [નિધિ : કાલુનીરેમથી દોરવાયેલા આ દેશના દીકરાઓ આ વરુ તપાસના નામોનું અને તેઓના રજાનું થાય મુજુ, અ.દ.જો.]

૧) દેશમાં હિંદીઓને વસાહત આપી બધા તોમ હિંદુસ્તાન સ્વતંત્ર છે અને તેથી આ યુદ્ધ તેઓએ જ છે અને દેખીતી રીતે આપ, અહમદાબાદ અને સ્વતંત્રતાનું છે એવું લોકોને બતાવવાને તેઓને જરૂરી સત્તા આપવામાં આવી નથી. (૫) આપણે જાપાન, અંગ્લાંદ કે કોઈ પણ અન્ય દેશની સાથે કશો કાંઈપણ નથી. (૬) તેમ છતાં પણ જો કોઈ પણ દેશ આજે હિંદુસ્તાન પર આક્રમણ કરે તો તે બ્રિટીશના કબજાના મુલક તરીકે જ રહે કે જેને બ્રિટન સ્વતંત્રતાને માટે લડવાનો હાથે હરણ દોવા છતાં ઠોકવા માંડતું નથી. (૭) આ આપણે દેશ છે અને આપણે જીવનાને ગદગદ નાચા માણી ન રહીશીએ. (૮) આપી આપણે આક્રમણને જામને કરવો જોઈએ. (૯) એ આપણે અહિંસાથી જ કરી શકીએ. તેઓ પીતે માર્ગ શેવા પ્રગટના દોષ તેઓથી પણ ખીતે એક માર્ગ જ સ્થાય તેમ નથી. (૧૦) હોં-

સ્તાન ખીતી મરણી નીતિની વિરુદ્ધ છે કેમકે બીજી બાજોએ ઉપરાંત એ નીતિને એ રીતે અમલ થશે કે જેથી દુરમનનેજ નાસાન થશે અને દેશના લોકોને નદી થામ એવા તેને જરૂરે વીધામ નથી. (૧૧) અહિંસા તમા અકામળ કરનારની સામે કદાચ અસરકારક ન પણ નીચે પડે. મોરોની હિંમત તે કાંઈ રાખે અને આક્રમણ કરનારની સામે તે દેશનો અસરકારક વિરોધ પ્રગટશે. (૧૨) પ્રજા પોતાના રક્ષણને માટે અન્ય દેશોના મોઢાએ આપાત કરવાના વિરુદ્ધ છે. કોઈ પણ સ્વતંત્ર પ્રજા પોતાની છુટીપર આક્રમણ કરનારની સામે પોતાના રક્ષણને ખાતર પણ ગરદની કરનારની દીલચાલ મદદ નથી કરે બીજા કે તેણે જરૂરી સહાયતાગતીઓ સાથે સંબંધોએ તેને આમંત્રણ આપેલું હોય.

આ સંઘર્ષ બાબતોમાં ગાંધીજી આજે ખીત કોઈ પણ નેતા કરતા વધારે પ્રગતું પ્રતિનિધિત્વ કરાવે છે. તેમના વીચારોમાં કોઈ

પણ તબતી ગ્રંથિય નથી. વિરોધી વિચારો થી તેઓ જિલ બિલ નથી થયા. તેઓ પોતા નો માર્ગ ખીતેલો રાખે. વધારે સ્પષ્ટપણે જોઈ શકે છે. તેમની વાતોમાં નહીં સમજાય એવું કંઈ નથી. દેશિસ અને પ્રજા આજે તેમની સાથે છે. આ વસ્તુ મને કોઈ મળે છે સીધા કે આપણા સંજ્ઞાઓ. આજે જો ગાંધીજી ધમેકાસે તો માર્ગ ના ચીલાળ બહુ ગતિથી તેમને તે મળે.

અંતમાં ગાંધીજીને કાર્પેટમ તેમ આજે દેશિસને કાર્પેટમ છે. હામની પરીસ્થિતિની વીરે ના તેમના વિચારો કોઈમમાં મોટી બદલતી અને પ્રજા ચેવી રહી છે. આ સંતેગોમ રાજકીય પ્રમાણીતને ખાતર એટલું જરૂરી છે કે દેશિસ સંરેપમાં તેઓ ન દોષ અને તેનો મત મામલો ન દોષ તે પણ લોકોએ તેમની દોરવણીને અનુકરણ જોઈએ. ગાંધીજી જ આજે દેશિસને અને દેશને દોરી રહ્યા છે.

ગાંધીજીનો પત્રકારો સાથે વાર્તાલાપ

ગાંધીજી અને પત્રકારો વચ્ચે કુંદ મુદતપર નીચે પ્રમાણે પ્રશ્નોત્તરી થઈ હતી:

પાકીસ્તાન અને ગાંધીજી

પ્રશ્ન: અહમદાબાદની મદાસખીતીની ખેડકના દરારો વિષે આપનો શો અભિપ્રાય છે? શી. રાજગોપાલાચારી પોતાના તમા વાદના સમયે નાં 'હિંદુસ્તાન' ના આપના લેખમાંથી કેટલાંક અવગરણો દાંડે છે એ બરાબર છે?

ગાંધીજી: અહમદાબાદની ખેડકને બાબત પર જ રાખો એ વીરે મારે કોઈજ કહેવાનું નથી. શી. રાજગોપાલાચારી મારા સંજ્ઞા મધ્યમાં રાખ્યા છે, અને હરીથી કુંદ કુંદ છું કે મુસ્લીમોને જે કંઈ અપણું હોય તે તેમને ન આપવાની વિચારમાં મેહતી તાકાત નથી, કારણ કે મુસ્લીમોના ઇમારતો અથવા 'સામ' થાય છે.

આંતર-કક્ષકોનો બધ

માનો કે મુસ્લીમોએ કોઈ મામણી મુદ્દા અને બીજા-મુસ્લીમ તરફ એ મામણી રહીશરવા મામલો ન હોય અથવા તેઓ રાંકારી શકે તેમ ન હોય તો દેખીતી રીતે જ બંને વચ્ચે સંપર્ક થાય. મારો કહેવાનો આજ અર્થ છે અને તમામ લોકોને એ સાચું પડે છે. એમ માનો કે હિંદુઓને અમુક જોઈએ છે, અને હિંદુઓ એ માટે એકમત દોષ અને સર્વોત્તમને તેમની કમજા થાય કે આવી વસ્તુઓ તેમને મળવી જ જોઈએ, તો હિંદોના કોઈ પણ પક્ષ, લડવાની તેની તકવારી ન હોય તો, આ મામણીને સામનો ન કરી શકે.

એકતા ક્યારે થાય?

પણ મારી તો આશા છે કે કોઈ દિવસે પણ તમામ પક્ષોને કદાચજ સુખી અને પોતપોતા

ની મામણીઓના રાંકાર માટેનો દુઃખદ લક્ષ્યો પડશે મુકશે. અથવા તો તેમની આ મામણીઓનો અરસીકાર થાય તો તેઓ સરદારી આશરો લેશે. પ્રજાણા સગવળી જનરી આવેલી આ રીત છે અને તે સરકારી છે.

એકતા સ્થાપવાના અમાર સુધીના તમામ પ્રયાસો નિષ્ફળ થયા છે અને નિષ્ફળતાથી પ્રેરાઈને હું એવા મનનો થયો છું કે આ સુધી હિંદમાંથી બીડીશ શાસન સત્તા પુર્ણ રીતે દુર ન થાય ત્યાં સુધી હિંદમાં સરકાર એકતા નહીં સ્થપાય કારણ સ્પષ્ટ છે: તમામ પક્ષો પર-દેશી સત્તા તરફ નજર નાખે છે. આ વેળાએ આ સત્તા બીડીશ છે પણ ગીતી હો, ફેંચ હો કે અન્ય બીજી વિદેશી સરકાર એકતા નથીએ તો એકજ આવશે. એટલે હું એવા અનુમાન પર આવ્યો છું કે બીડીશ સત્તા દુર થાય અને તેને સ્થાને બીજી કોઈ વિદેશી સત્તા ન આવે તેજ સાચી અને જુલમપુર્ણકી એકતા સીદ થશે. ખીત સંજ્ઞોમાં હું નો હિંદને બધારે આઝાદીને અનુસવ થાય અને એક મા બીજા રક્ષણમાં દેશની મુદ્દાની ન રહે. આજ છતાં, એકતાના તમામ પ્રયાસોને હું આગરો છું. એ કે હું આજે છું કે આવા પ્રયાસો મદદ અર્થે નિષ્ફળ જવાના છે.

દુરમનની તાકાત હિંદુસ્તાન

સમગ્ર હિંદ અહિંસક અલ્લહારી લોકોનો સ્વીકાર કરી સર્વોત્તમને તેને અમલ કરે તો હું સાંતીન રી આપું કે સોહીનું એક દીનું પણ દેશના તીના તબતી સુનો અથવા તો અન્ય રાષ્ટ્રોમાં અહિંસક બળોને તકામો જવાની

સકાય. અમલત કોઈ પણ મુદ્દા પર જરૂરે તમનું ન આપવાની હિંદની મજબૂતા દેખી દે છે એનાં પર એવો આધાર છે અને એથી પરીણામે રાજા લાખના પ્રજાઓના સ્વનનું જોઅમ રહે છે.

સરદારી કીંગમ

મારી દ્રષ્ટિએ આ કીંગમ પાણી સરદારી છે અને પ્રમાણમાં તીજળ અંતે જાલ્ય મજામ. આઝાદીની રક્ષા કરવા તરફ જાલેલા પ્રતેક રાષ્ટ્રને આવી કીંગમ અને આતા મોગ તો આપવાનું પડે છે. એકજ રાષ્ટ્રને ક્યાં બ્રિટિશ, રાષ્ટ્રવત અને મીતી પ્રજાઓએ જાલ્યર આત્મ-ભોગ આપવા છે અને હજુ પણ સર્વસ્વનો ભોગ આપવા નાન જાનજાત રેના જાના તેઓ તકવાર છે. અલ્લહારી કે રક્ષણકી તમામ રાષ્ટ્રો મારે જાન આગ કહી શકાય. તેમણે આપેલી કીંગમ કિસકે: આજ અન્ય રાષ્ટ્રો જે જાનમ બિટી રક્ષા કે એટલુંજ જોઅમ અહિંસા તમામમાં દાંડે જો અમ દ ગાંધી કુંદ હિંદ બાકાદ હોય અને હજુ દેશ તો તેને જલ કમજા જાલ્ય તા બેડલુજ પડત.

સરકાર સમજાની નિષ્ફળતા

બીડીશ સરકાર તામ સમજ જાલ્યો કિસકા માં હોને આજ સુધી સમજા સંપર્કી નથી. અનેક તાર પ્રયાસો થયા પણ ન સફળ થયા નથી. રાંકારી કિસકે આપણે બની તકએ કે મુસ્લીમોમાં હિંદ સમજ સામનો કરી શકે. આથી ન અનુ અનુમાનજ થાય કે હોદ કહી સમજા એકતાને તકવાર નહીં દોષ અને એ અનુમાન બેડડ છે. અને આવી

કોઈ વાત મને માન્ય નથી એટલે હીંદ અહીંસક અસહકારની દાખલને ત્રીસરાને તરફ મને ત્યાં સુધી હું ફરી ફરીને મારા પ્રશ્નો આપુ સમીપ. માને કે હીંદ આ નીતી સ્વીકારવાને તકવાર નથી આમ હોય તો એણે હીંસાને તરેલી હોય એવી કાંઈ સંસ્થાના કાંઈ નેતાની દાખલને માનવી પડશે. દાખલા તરીકે હોંડુ મહાસભા હીંદુઓનાં માનસને સરખા સહાઈ માટે ઉત્કેરવા ના પ્રયાસો કરે છે. આ પ્રયાસ કેટલે અંશે સફળ થાય છે એ પણ જોવાનું રહે છે. હું તો માનતો નથી કે એ સફળ થાય.

મીડિયમનાર

મીડિયમ સમક્ષ રણુ મએલો મીમે પ્રશ્ન 'ધીખતી ધરા'ની નીતીને સમજો દેવો. આ પ્રશ્ન નીચે મુજબ દેવો: અનાજ, ધોરાક, પાણી છ. ભોજિયેમી વસ્તુઓ 'મીડિયમનાર' ની નીતીને જાગ અને તો આગ એના અગલ નો વિશેષ કરશે!

મીડિયમ: જરૂર, હું એની સમો યજ્ઞ, કારણ કે હું માનું છું કે હીંદ હીંસામાં કે અહીંસામાં માનવું હોય તો પણ એ નાશ કરે, આત્મચાતી અને બીનજરૂરી છે. રહીયા કે મીનતા દેશોવાની મારાપર કાંઈ અસર થતી નથી. હું જેને અમાનુષીય ભેળવો હોજ તેની રીતનો કાંઈ પણ રાજ અમલ કરે તો એનો અર્થ એ નથી કે મારે પણ એનો સ્વીકાર કરવો.

મારા પાંચ હોંડા દોષ અને તેનો બચાવ કરવાને હું તકવાર ન હોજ તો એનો મારે જાગ કરવો પડે. દૂરગત અસીને પાસ આ હિજા પાકનો હિખાગ કરે તો મારા પાંચથી તેને ચોપણ મળે અપવા તો મેં સંસરેલા ખાણીથી એની તૃપ્તિ હીખાગ તે સમો મને વાંધા નથી. કારણનાંએ સંજોખમાં પણ હું આમજ માનું છું સરખરંગમનાં કારણનાં-એનો નાશ કરવામાં એ કારણનાંએની વાત છુટીજ છે અને એનો નાશ મવો પડે. અલગતા, મારી સુષ્ટિમાં તો આનાં કારણનાંએને તો સ્થાનજ નથી ને!

વ્યવસ્થિત અધ્યાપ્તી

મીડિયમના નાશનો વિશેષ કરવાનું જનતાને હું જરૂર આપતણ આપુ. આપે આપણે વ્યવસ્થિત અધ્યાપ્તી ની સમયમાંથી પસાર થયેએ છીએ અરેખર આ પરિસ્થિતિ વિમરીત છે કારણ કે હીંદમાં સ્થપાયેલું સાસન હીંદો પ્રજાનાં કલ્યાણની રક્ષા માટે છે, એટલે આ વ્યવસ્થિત સરસ્થાગી અધ્યાપ્તી તો જનીજ નોંધએ. આને પરીણામે હીંદમાં સંપુર્ણ અસાજ હતા દેલાય તો પણ હું એને અવકારીય થ તો એનું જોળા મેડીસ. હું માનું છું કે અહીંયાની પ્રજાને તાલીમ આપવામાં રર વર્ષ ના પ્રયાસો અર્થ તો નથીજ મવા, હું માનું

છું કે આંધીમાંથી પણ પ્રજા નવી વ્યવસ્થા સ્થાપી રહશે.

અંદરો મુશાવેલો વિચાર

પ્રશ્ન: હુદમાં સંતોષાયેલાં રાજો પેટા કપા પછે આપની સહાનુભૂતિ છે?

મીડિયમ: મારા અંતર વિચારો સહ કામ મળે છે. હીંદ પાસે મારા વીચારોનો સ્વીકાર કરાવી રહું તો કોઈ પણ પક્ષને મદદ કે સાહમ એણે ન આપવાં જોઈએ. અસખત, મીન અને રહીયા પ્રત્યે મારી સહાનુભૂતિ તો છેજ.

પ્રશ્ન: પણ ખીટનનું શું?

મીડિયમ: પહેલાં હું એમ કહેતો કે ખીટન ને મારો નાંવક રેકા છે. આજે મારે સખેદ કણસવું પડે છે કે આવો નૈતિક રેકા આપવાને કાંઈ દીલ ના પાડે છે. હીંદ પરતેના ખીટન ના પસખાં અને ખુબજ કુખ થયું છે. મી. એમેરીના નાટકો અને હીંસ મંત્રણા માટે મને હિસાદ નહોતો. આ નવાં સત્તોએ મારી નજરે ખીટનને નહિત દ્રષ્ટિએ દોવીત બનાવ્યું છે. એટલે હું ખીટનનો પરાજય કે એનું અપમાન જાહેરો નથી પણ એને નહિતક રેકા આપવાનો હંકાર હું છું.

અમેરીકા અને હુદ

પ્રશ્ન: અમેરીકાનું શું?

મીડિયમ: થોડાક સમય પરજ મેં કહ્યું હતું કે વિચારાંતિ માટે મમવાને બદલે-અને અમેરિકા એમ કરી રહ્યું હોત-સમક્ષમાં જોવાનું અમેરીકાએ હીંસા પગલું એને માટે ખોલું કહ્યું. વિજા માટે પણ એ કમનસીપ નીર્ણય દેવો. હું જાણું છું કે આવા થોડા રાજવા નિર્ણવત્ દીકા કરવાને મને અધીકાર નથી આવો નીર્ણય કરવાનાં અમેરીકાનાં તમામ મરજો હું વચ્ચેનો નથી. મમે તેમ પણ મારા મનાં એવી માંડ વળા છે કે અમેરીકા અજગ રહી રહ્યું હોત અને આજે પણ રહી રહે તેમ છે: માત્ર તેની વીપુલ સમૃદ્ધિનું મેન તેણે જિવારનું જોઈએ.

અને અહીં હીંદમાંથી ખીટનને સાધવા જવા ની મારણી હું રહીથી આમજ પરીસ. આ બંને રાષ્ટ્રો આક્રિક અને એસીયામાંથી પોતાની સત્તા અને હાગરગ પાછી ખેંચી લેવાને મક્કમ નીધીર કરીને પોતાના ઘરને ડોહણે હાવવાની દરકાર ન કરે અને રંજના ચેદજાવ દર ન કરે હાંસુધી તેમનો નૈતિક પાપો નથી. રહજામક સોકસાસગ, રહક સંસ્કૃતિ અને માનવસ્થાનગ ની મોટી સરસાઇ અને જોતીય બેદબાવતા વિખનો સંપુર્ણ નાશ ન થાય હાં સુધી વાતો કરવાને તેમને કાંઈ અધીકાર નથી.

જવાદની મુશના

એક મારા પતકારે પુછ્યું: હીંદ-કમમ માટે આપ સવાદનો સ્વીકાર કરો કે?

મીડિયમ: જવાદની વાતની મેં હાંખ સમય પહેલાં સુચના કરી હતી. એનો અમલ ફેવી

રીતે થાય એ હું જાણતો નથી. ખીટીસ ટાસકો આ સીદાંતનો જો સ્વીકાર કરે તો નિષ્પક્ષ જવાદો મેળવવામાં મુશ્કેલી ન પડે, જો કે હું માનું છું કે આવા નીષ્પક્ષ જવાદો મેળવવાનું કામ અતિ મુશ્કેલ છે. આંતરિક પ્રશ્નોને આ જવાદનો પ્રજા કાઝુ પડતો નથી કારણ કે એ સીધી વાત છે. પણ ખીટીસ કાસનને કાચેવળજો છે હાં સુધી એની કામ-વજ જાળ્યાર છે. એક સાધીવાદી સત્તા તરીકે એનો પદ ન કરે અને ન્યાયી અને નીકર મુશકો આપે એવા જવાદો મેળવવાનું કામ મુશ્કેલ છે.

આઝાદીના સ્વીકાર કરો

પ્રશ્ન: આઝાદીના પ્રશ્નમાં જવાદને સ્થાન છે?

મીડિયમ: ના. આઝાદીના સિદાંતનો સ્વીકાર ન થાય હાં સુધી જવાદનો પ્રશ્ન ઉપરિચિત થતો નથી અને જવાદ માટે ખીલ અનેક મફલ પ્રશ્નો છે. આઝાદી બંનેને માન્ય હોય તોજ જવાદની હું કલપના કરી રહું પણ મેં કહ્યું તેમ એ અતિ મુશ્કેલ વાત છે.

આ પ્રશ્ને સંતોષકારક ઉકેલ લાગજ આવશે કે નહિવે ખીટનને સાચી રીતે જાન થશે કે ખીલ રાજ પર સાસન કરવું એ ખોટું છે.

લક્ષ્મીલાલ અમેરીકા

અમેરીકા જદમીના મકતોનો દેઠ છે એમ જણાવીને મીડિયમએ એક ખીલ પ્રજના જવાજ માં કનું કે મારી મુશકાતથી અમેરીકાની પ્રજા પર કાંઈ અસર નહી થાય. અમેરીકાએ મને ચકાવી ગાળી હોત અને મારા પુછા ઉખ: હોત (કસાદસ). બીએમનંદ અને મુરદેવ હાં જજ આખ્યા દતા. હજુ પણ તેમના અનુ-થાવીએ હાં છે. પણ અમેરીકાની પ્રજા પોતા ની રીતેજ જીવવાને પ્રયાસેલી છે. બીસગ રીસર નું આમંત્રણ આટલા ખાતર મેં રીકાપુ નહોતું

શ્રી ભારત શારદા મંદિર (જોખમ)

શ્રી મુનાઇદેડ પરીકાર સંસાપટીનો શાળા સમિતિ કારા સંચાલિત શ્રી ભારત શારદા મંદિર કે પદ દેરેસ રોડ, ફેડ અખમંમાં પરીકાર હોલમાં આસે છે તે રીયાળાની રજા પુરી થયા ખાદ થથી જોમરેક મંજળ-વારના કિવસે ફરી જીપડશે. આ રજુલમાં ન્યાત જાત તથા પાર્વના બેદબાવ વચર વિદ્યાર્થીઓ કાખક કરવામાં આવે છે. શિક્ષણમાં હીંદી ગુજરાતી, મંજિત, પર્મ નીતિ અને ઉત્તિકાસ પર ખાજ સ્થાન આપવામાં આવે છે. ખાજખર્ માટે આ વર્ષે ખાસ બે શિક્ષકે મેકવવામાં આવ્યા છે. બે બાઇએ પોતાના ખાજકે કલ્પક કરવા મિશ્નતા હોય તેમજે જોમરેક મંજીના સુધી કાખક કરી રેવા કુપા કરવી.

સુમીરકુમાર વિદ્યાલંકાર

ખીટીયા શ્રી. જાશવ કારકા મંદિર.

હિંદના સમાચાર

સામ્રાજ્યવાદની પદ્ધતિ

જાણીતાં બ્રાહ્મણ દરજા પાંડિત જ્ઞાતકેલાલ નેહરુએ જાણીતું હતું કે આજે સામાજિકો મજબુતીનું સાધન નથી પરંતુ કારણ છે અને સમાજમાં મુશ્કેલ મુદ્દા પડ્યા છે. હાલ અને દોહા-કોલા રાજ્યો આવી વિષયો નથી કે જે રાજ્યો દુરમનતા આગમન સામે જુદી દશામાં પડી ગયાં. આ પુરુષો જેને પરિણામ આવે પરંતુ બીજાની નવા પદાવળ સામાજિકને દાસની વિનિયમો દારી રાખી નહિ રાખ્યા, પરંતુ આટલી મુશ્કેલીથી ધેરધેરું દોહા જતા કે દોહા-કોલા દર્શીવાદ આપવા અથવા તેઓને વિવાદ બેસે એવું કહી જત કરવા તેવાર નથી. ને દોહા-કોલાને કોઈ પાત્ર આપી રાખ્યા કે આ તેઓનું પુરુષ છે અને તેઓના દેશની સ્વતંત્રતાનું પુરુષ છે તો તેઓ પણ સ્વીકારે, ચીનાઓ અને અમેરિકનો પીએમ લોકસભાના સભામાં પોતાના સંપૂર્ણ વાજા આપી રહે છે. મતેક પુરુષ, આ અને જાગરને પોતાના દેશની સ્વતંત્રતાને ખાતર હાથ કરે તેને કહાદ આવી જાય. પરંતુ એ વસ્તુ ક્યા છે? જગો અને મહાવા માં વર્તી રિપતિ તરફ જવાનું ને તેમણે કહ્યું કે સામ્રાજ્યવાદી દોહાં બીજી માનસ તીકમાં સદાની જરૂરીયાતોને અનુકૂળ બની સહન નથી. બંગાળના વહીવટી પ્રધાન કેટલેકે કહે:

બંગાળના પદ પ્રધાન હજુલુ દે કહાદાથી તા. ૨૦ જુનના રોજે મંડરે કહ્યું છે કે આજાર તી મુસ્લીમ લીકાનું વાજાપરજી બીન કરવાથી અને લોકસભાને વિરોધી છે. કેમકે તેમાં એક માણસની હયાત સ્વીકારી છે. અને આ એક માણસ સહેનસાદો કરતા પણ વધુ મમદરી અને દુગમી કરાવે છે. લીકામાં પડી સત્તા કાપે આજગનામે એજાનામ એક માણસના દાસમાં મુકવામાં આવી છે. લીકામાં સ્વતંત્ર આધિપત્યને તક નથી દેવામાં આવે છે. તેન આપારની લીકામાં મુસ્લીમ સામાજિકમાં સૌથી નિંદાન અને પવિત્ર બનાવ્યા અને ખસ્તામી ચાંદન અને મેરુનિયોના મલુકારાની સેવા જમાવન કહાદાએ દર્શાવે રખા નથી. મોખીન, અકારા, બુદાહ બીજાવારો, ખાસારો તેમજ લીક અને બીજા પ્રાંતના મુસ્લીમોને તેમાં રખા નથી પણ સહીષ્ણુ બેજાનક બીજા ને છે કે લીકના ખાસે જન મુકા લીક આજારોના સર મુખવારી તીર્થકો અમલ કરાવ્યા શુક્ર ગરી અને મમદરીપણને ઉરોજન આવે છે. આજારે ખર્ચકો અકાર પડ્યાં

કહાદાની પાક રીકમાં આવેલા દાસના નવાજ બહાદુરી એમના નીવાસ રવાને કસકના સહેરની હાલ અને મુસ્લીમ જાંતોની એક જગી રખા તા. ૨૦ જુન ૧૯૪૨ના દિન મળી હતી. આમને દીરમે દાસમાં જેમી રખાવાનું વારે

પાયા કીર મુક હતું. ને જામન કીર આ સમામાં એકો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો. હો કે બંગાળ પ્રાંતમાં કોમી એકતા રાંતી અને એજા-સામ જાગવા માટે હાલ અને મુસ્લીમ બેજોનાત મોમ મંડરો રખાવા. સમાએ એક કારોવારી કમીટી નીમી હતી જેના પ્રમુખ મીલીક કરતા દેસી મકાસરણને તીવરમાં આવ્યાં હતાં અને દાસનાં નવાજ બેજમને જનરલ મેકેડરી અને કાસાપલ જનારમાં આવ્યાં હતાં.

બંગાળમાં હિંદુ મુસ્લીમ એકતા પરિવદ કરવાના દાંતિદાસમાં તા. ૨૦ જુનના મજેલી આપીક દોહુ-મુસ્લીમ એકતા પરિવદના પ્રમુખપરથી મુસ્લીમવાદના નવાજ બહાદુરે દાસ ના સંપાગોમાં હાલ મુસ્લીમ એકતાની કટલી પડી જરૂર છે તેમ જિતાર આપીને જાણ્યું હતું કે એકતા એ તો મામદાર તારો છે. જે ઉપાનિના માર્ગને અજાગ છે. અને જેના ઉપરથી બધાએ બેજાવવા મીકારીને આજેકય કરી લેએ.

પહેલી અગાધી

“દોહુ”ના પ્રતિનિધિને આનેલી મુલાકાત માં મીલીકએ કહ્યું છે કે સ્વતંત્રતા પહેલી ને દોહુ મુસ્લીમ એકતા પડી એવા માત પર હ આવ્યો. હુ મેં એકતા માટે પછા પ્રમદન ક્યા છે. પણ આજે તો કાળની વિનિયમ લીક છે કે મને પછા મુકસગાને તેમને ને મસલમ ને દુરમાન માને છે. બધા સુધી તીલ પડાની કાંત છે ત્યાં સુધી એકતા નહિ થાય. એ જવાજ લીકને કોમિય બને સંપૂર્ણ સ્વતંત્ર થયાં માનતા હાલ એક પદ મને, એકલુજ નહિ પણ બધા પદ એક પદ દોહને અનુકૂળ એવું તંત્ર કોલવરી.

જાપાનના ખેડકો બચના

હી ગોરાપુર હાલ રાજકીય પરિવદ સમય શાયલ કરતાં બાજ રાજકીયારે જણાવ્યું હતું કે બીજા ને સપળા દેશોને સ્વતંત્ર બનાવવાનું પક્ષ આપી રહ્યું છે તેજે સૌથી પ્રથમ દોહુ સ્વતંત્રને સ્વતંત્ર બનાવી મોકસાસ રખાવું જોઈએ. આ સિદ્ધાંતને તે કમના એક એકાથી દોહુસ્તાનમાં અમલમાં મુકી રાકત. તેને એક રીપું મોકી રહેવું નહિ પડત, તેમ દોહુસ્તાનને સ્વતંત્રતા આપવાને છટલી કે જર્મની સામે પુરુ પણ કરવું નહિ પડત. પરંતુ કોંગ્રેસને એજાને જવાબ કરી મમોજ નહિ. જાપાન પણ દોહુસ્તાનને સ્વતંત્ર કરવાના પચનો આપી રહ્યું છે. પ્રથમ તેજે ચીન, મનમુરીયા, મરીયા અને ફરગોજાને એ સિદ્ધાંત કાણ પાડ્યો નેમએ. પરંતુ સમ દર્શાવે એ છે કે પ્રત્યેક દેસ પોતાના સ્વતંત્રી દેવોનો માટે કો છે અને નહિ કે બીજા કોલ દેસની સ્વતંત્રતાને માટે. પરંતુ દેશોને સ્વતંત્ર કરવાનો કોમ કરતાં તેઓ એક વસ્તુ

પુષ્પાની રાજે છે અને ન એ કે તેઓ સપળા દેશોને સ્વતંત્ર બનાવવા કહે છે, સિવાય કે, જે દેશો નેમોના પોતાના અજાગ છે અને જેનાપર તેઓ અમલ ચલાવી રખા છે. દોહુ-સ્તાનમાં આ સિદ્ધાંત અમલ કરવાની ખીરીસ સરકારની નિષ્કળતા એજ દોહુસ્તાનમાં પડેલી પડામાંનું મુખ કારણ છે.

હિંદીઓ આટલા બધા મરીયા કેમ છે?

દોહીઓની મરીયાત તો લીકા જેની ૧૫૪ છે. એનો છન્દાર કરી સકાય તેમ નથી. તેનાં અનેક કારણો આપવામાં આવે છે. મોક કહે છે કે વડી મળી વધી મદ છે, તો કોલ કહે છે કે કીપાદન જોણું છે, તો કોલ વળી લોકોના અજોળ રીતરિવાજ તરફ આંગળી ચીંચે છે. પરંતુ એક મંદ્રેજાવરના માત પ્રમાણે તેવું કંઈ નથી. દોહી મરીયાત આર્થિક અસમાનતાને મેલે બાજે આઠારી છે. દેસનાં કુદરતી કાષ્ઠોને પુરતો ઉપકોષ મને નથી એ પણ એક કારણ છે, પણ અર્થની વહેંચણીમાં રહેલી અસમાનતા મુખ્ય કારણ છે, અને તે સાંકીવાદ અને મુલી-વાદથી થતા આ દેસના શોખાવું પરિણામ છે. આ અર્થસ્થનામાં તજ અંગે છે: કોલા પચાને કામગીરી, ખેડકરી અને વહેંચણીની અસમાનતા દુર કરવી. પણ આમ કરવામાં દાસના રાજ-કારી અને આર્થિક જંગલિયતને માટે બીરીસ સરકાર જવાબદાર છે; કારણ કે તેજે દોહાં વળી સુધી અમમતોલ કરેલા અને જમાનદારી પ્રમા આજ રાખી છે, કાપકોલમ અને મામલ હોલોગોને નાચ કરીને માગાંની પ્રવલને વરસના ચાર મહીના સુધી કહા મામલમાં વમરની કરી મુકી છે, સ્વેચ્છી સાદસો કોલાં કરવાના કોહના કહાને દસકોઓ સુધી અરહીકોળી છે, લાલી પસંદગી જેવી આર્થિક પ્રક્રિયા રચી છે, દોહના આર્થિક જીવનમાં બીરીસ કાલોને મદદ આપી આમળ પાડતા ક્યા છે, નોકરવાલી વલીવટમાં ઉપલી કહાના અધિકારીઓના મારે વધુ પડતા ચોટા રાખ્યા છે, લાલી મોદરો, જેનાં ચોટે બાજે બીરીસકો છે તેના પચારણું ચીવણ પણ ચોટ રાખ્યું છે, દોહના કર વારનારના ખર્ચે બીજાની પરદેશી નોકરી કામ કરવા ખચોળ સરકાર વિશાળ્યું છે, “હોમવાર્ચસ” ને નામે દોહની હોલના મસલી જવામાં આવે છે, દોહના છુદા છુદા વળી વચ્ચે વિરોધ માપ એવી પરિસ્થિતિ બની કરી છે, અને હલે દોહી પ્રવલને મનમાં ઉતરતાપણની વાવના જમાવો છે, જેને કહાને પ્રવલમાં નિરાસાવાદ કાપત થયો છે. આ ઉપરાંત આજાજક રીતરિવાજ અને ખર્ચક માન્યતાઓને અંગે પણ દોહી પ્રવલને મોટી રકમનું ખર્ચ કરવું પડે છે.

સર મીરજાં કીરમાર્લિ જયપુરના વહી પ્રધાન બન્યા

સર મીરજાં કીરમાર્લિ જે અજાજ મેકરે રાજ્યના દિવાન હતા તેમની જયપુર રાજ્યના વહી પ્રધાન તરીકે નીમણું થયું છે.

ખાખર પત્રો

ઈસ્ટ ઈન્ડિયામાં મુજરાતી સંસ્કૃતિની સ્થાપના

પ્રશ્ન : ૧૧. સુજાતી રફુડ કમીટીના સેક્રેટરી તાબી નાગે છે કે ઉસ્ત્રે કંડાની મુજરાતી જગતી માંબા બજતવી ચિતાવા બાબીએ માલુમવાળું મન આપવા શિશુ મેળજવાને મટે પછી પ્રવાસો કર્ણ પછી વાજેતમાં એક પ્રયિમ શિશુ મેળજવાને રૂમીયુત વર્ણ છે. જે અવેની પી ધ. વ હાંદુ સોશાયલીના કાલીવાલેમ અને મો જસમતમાઈ છ. મેસાર તમ. મો. રાસમતમાઈ વિમરેના કસાદને આભારી છે. આ સાળાના સવાળન માટે એક બસ રફુડ કમીટી રમખાંચિત જેવા પ્રમુખ મી. જસમતમાઈ છ મેસાર, મંત્રી મો. સમવાત હરિ બાર્ડ તથા મળતમી; મી. છ રફુજાર્ડ મકનછ સુઠાવા દતા. અંત રફુડના નિમલત માટે કારસો પાંદ કોઠા સીજન રફુડ જેડમાં બમા વચ્ચી છે. જે અવેની જનતામાં માલુવાવાના શિશુ મટેની તિમ પ્રસસ બાબી આપે છે તા રર-૭૪૪ મા સવારે “પી ઇસ્ટ લાંડન મુજરાતી રફુડ” ની રફુડાલન કીધા રફુડ કમીટીના પ્રમુખ મી જસમતમાઈ છ. મેસારના સુમ હરતે યથ દલી. તથા રાત્રે એક બઢેર મેળાવરે. પી ઇસ્ટ મદમ હાંદુ સોશાયલીના પ્રમુખ મી. કાલાલાલ છ રફુડના અમ હો મળેલો. જેનાં હાંદુ વર. મારીની બઢેળી હાજરી રૂપસાં, મેસર એસ. ડામુછ, એસ એમ મેડી, માખરેઈ, મે.બીન અને કમીસકાલન તથા મેડેકસકાલિવના બાર્ડિએ પછી હાજરી આપી હાલી પ્રક્રમાચિત વિવેચનો મયાં હર્લા. જેમાં દરેક બોલતમ બાલિએ યથ સુમ શર્ણને સરેઈ નિમાવવાની અને તન, મન, ધનમી કદમર આપવાની સ્કાલો બાબી કરી રફુડ સમરમ બજને પછી કામના વરફી બેસારમાને મીકાર્ડ તથા કોરો. આપવામાં આવી હલી અને સપાના પ્રમુખ યો સાળા.બાર્ડ સપાલુ છ વરફી મી ૫૭-૧ વધા રફુડ કમીટીના પ્રમુખ મે જસમતમાઈ છ મનાવ વરફી મી ૫૭. એ. ને કોઠ આપવામાં આવી હલી

ବନ୍ଧୁ ସା'ଥୀ ଯା'ନ୍ତୁ ସୋମବାର

૧૫૩૦થી સોલકાથીની ૨૬ મી વર્ષાઈ જનરલ
હોલિય વા. ૨૬-૭-૪૨ની સંજિ સસ્થાના ટોલમાં
માળી જરી નામિકારીઓએ રીશિઈ અને રિસાજ
નંદુર મધા બાર નાજબના પ્રમુખ મી. બાર.
એવ તરીકેના પ્રમુખપદે ત્રીસ મધુભેષા ડાઈ-
જાઈએ સાથે વધે મદી સુદમાં આગા હવા.
પ્રમુખ મી. ઇ. ૮૫૭. ૭૫-પ્રમુખ મી. કે એન.
લલ, મંત્રીઓ: પ્રમુખાર્થ બાલુભાર્થ અને બો.
ગોપીરામ માનવસાર્થ, ખલનવી: મી. ઇ. મહન,
કામરી: મેસર જસમતભાર્થ ગોસાર્થ, રવજાઈ
મહન, વાલજીભાઈ દેસાઈ, વાલજીભાઈ રણેડ-
ભાર્થ, કુંવરજી દુવંભાઈ, કાપરાઈ પ્રસન, ગિરધર
ભાઈ દેસાઈ.

દાંડવાસણ ઇન્ડિયાન હોટર્સ એસોસીએશન
 શ્રી દાંડવાસ ઇન્ડિયાન હોટર્સ એસોસીએશનની
 એક બહેર સભા ૧૭ જુલાઈ ૧૯૪૨ના રોજ ભેદન
 નીસબત ખાતે પાલીવાર દોડયામાં સભી હતી. આ
 પ્રસંગે નીચે પ્રમાણે વચ્ચાઈ રોલના સુધી થઈ હતી.
 પ્રમુખ: શ્રી રસમજી દસિયભાઈ; ઉપપ્રમુખ: શ્રી
 મણિભાઈ કન્યાજી તપા શ્રી, ભાવનગર ડાહ્યા

མེ་མེད་ཀྱི་མི་མོ་ མེ་མེད་ཀྱི་མི་མོ་ མེ་མེད་ཀྱི་མི་མོ་ མེ་མེད་ཀྱི་མི་མོ་
 མེ་མེད་ཀྱི་མི་མོ་ མེ་མེད་ཀྱི་མི་མོ་ མེ་མེད་ཀྱི་མི་མོ་ མེ་མེད་ཀྱི་མི་མོ་
 མེ་མེད་ཀྱི་མི་མོ་ མེ་མེད་ཀྱི་མི་མོ་ མེ་མེད་ཀྱི་མི་མོ་ མེ་མེད་ཀྱི་མི་མོ་
 མེ་མེད་ཀྱི་མི་མོ་ མེ་མེད་ཀྱི་མི་མོ་ མེ་མེད་ཀྱི་མི་མོ་ མེ་མེད་ཀྱི་མི་མོ་

सुखादि

‘‘શ્રીમદ્ આર્યોપનિષદ’’ ના ત્રી. ૧૭-૭-૪૨ ના અર્થમાં ૨૬૨ માં પાને મેલર અકસ્માતથી મૃત્યુ થયું છે. આર્ય સામુદાયના અવસાનના અવધ ૭૫૫ના હવા તોમાં મરનાશુદ્ધિ અરેસ ૪૩ મેલિયન રહીટ આપવામાં આવ્યું હતું તે ૩૮૨ ખરીબર રહીટ, જે.પી.ટ્રેન્સેનેટ હતું. ૪૩ મેલિયન રહીટના ૩૧. જુલાઈ સામુદાયને ધક્કેરી અમલદાર આદે અમે મારી મામીએ જાએ.

www.elsevier.com/locate/jmb

મનનીય સહવચ્ચને।

સંપાદકશ્રી: રા. ભાખીરાજ ની. દેસાઈ.

જાહેરાતો

સ્ત્રી. જમનાનાથ બ્રહ્મજી પોતાના અવસાનની
હેઠ મુદત પહેલાંજ 'જીવન સાદ્વિધિ' માં નીચેના
મતનીય વચનો સખ્યાં કર્તા:

તમે અર્ધિસારી સંસ્કૃતી ગુપ્ત સંપત્તિ, એવી
દુષ્કર્મ કરે અને જો તમને ન હોય તો, ખજાના
અને કાર્યસાધક માનવ પર તો તેને તમે તમારા
જીવનનો એક ધર્મ બનાવી દો. જીવનના પ્રત્યેક
વિભાગમાં જો રચના આપો. જો તમને સંપૂર્ણ
પણે ખાતરી થઇ સુસ્તી હોય કે સમય
અર્ધિસાર સંપાદન આપણા ઉદ્ધારનો ગીતો દોષ
માન્ય નથી તો ફરે આપણે બીજું પદ્ય આપણ
કાર્ય જોઈએ. તે જો છે કે તમે તે કામને
દાખલ કરો, જે સાર્વજનિકીને માટે અત્યંત
આવશ્યક છે. જોના વિના ન તો આપણે
આપણા કાર્ય સુધી પહોંચી શકીએ અને
આપણા બાળિ રાષ્ટ્રની કલ્યાણ સુધા કરી શકત
નથી. કેમકે જેમ જેમ રાજ્યશાસનમાં આપણે
દાખલ થતા જઈએ અને આપણને સ્વચ્છ અને
અધિકાર મળતા જશે, તેમ તેમ સ્વાભાવિક
રીતે આપણામાં એ સ્વચ્છ પેદા થવી નોંધ
દે આપણે મરીનોતી વપારમાં વધારે સેવા કરે
જોઈએ. બધા આપણો એજ ઉદ્દેશ છે તે
આપણે મામ સુધારણના કાર્ય દાખલા લખે
માનવની અને આપણોની દયા સુધારવી જોઈએ
તેમને ધાર્ય રીતનું શિક્ષણ આપીને તેમન
માનવિક અધિકારને દુર કરવો જોઈએ. સંસ્કૃત
જ શિક્ષણનું એકમાત્ર લક્ષ્ય નથી. જનતાન
આર્થિક દયા પણ ઠીક કરવી જોઈએ. એટલ
માટે માનવજોગેનો વિદ્યાર્થી જરૂરી છે. આપણ
કાર્યક્રમમાં હાજરીને ખાસ રચના મળતું જોઈએ
એવીજ રીત તમામ સામાજિક બંધોએ અ
કુરીતિઓને દૂર કરવાને માટે ઉલોમ કરે
જોઈએ. આ બધાથી વિશેષ જરૂરી આવતું કા
જો છે કે બધી જાતિઓમાં એકતા કામ કરે
દુલોમપણના અજાતા દિવસોમાં એનું માન
પડે છે કે આપણા એકબીજાના ધર્મો પ્ર

પ્રુદ અંદર અંદર મધુ—પ્રેમ અને આદર
ખાતમ મહા-મુકાબલે છે. મૃગા અને દેરાનું આ
વાંતાવરણ આપણા રાષ્ટ્રીય સ્વપ્નને પારી કોરીને
ખાત રહ્યું છે, જેની દોહાની માફક દુઃખમય
બની રહ્યું છે.

ਪ੍ਰਤਿਪਤਿ

—પૌરહ પારદેશીઓએ જરૂરી માફેર મળ્યું છે કે સ્થાનિક એગ્રીકલ્ટા. ૧. ૧ સીધી દેલીફાનના ટ્રેક મેલ ૧૧ દરમાં નીચે પ્રમાણે ફેરફાર કરવામાં આવશે: જવારના ૮ થી સાંજના ૫ સુધી પુરો દર, સાંજના ૫ થી રાતના ૧૧ સુધી અને સવારના ૬ થી ૮ સુધી પુરા દરનો બે ત્રીમાંસ, રાતના ૧૧ થી સવારના ૬ સુધી અમળમ અરથો ૬૯, નાટાલના જ્યાં વખત એક હલાક કરી મશે છે ત્યાં દેલીફાનના દરને મારે મુનીમનો વખત લાગે પડશે, નાટાલનો નોંધ.

—મગા શોમવારથી નારાસતી જરીયાનો એક
કસક વહેણી મુકાલ છે જેથી નારાસતી એ
વખત ચ્યા છે નારાડા દાકમ અને પુતીપન
દાકમ. નારાસતી નધજી બેવજાર નારાસ
દાકમ સુજળ ચાલે છે.

—ભાષાના વડા પ્રધાન જનરલ દોશને
એસાઝાઈ ભાષા શરૂ કરવા જણાવ્યું છે કે દાસની
પુણી પરિચય, જો કરી રાજ્યના એક
અધા સાચા વળી ગયા છે, તેના સાચા
ગયા, જોની અને કદાચ સાથે જિલ્લા
અમારા રાજ્ય સરૂર કરે છે તેના મા
એક્ટીવિટી રાજ્યદારીએ એ સમય વર્તમાન
સુધીને નહોતો પોષા કરવાનું આજ રાજ્ય
તે એ પોષા કરે કમી નહોતો ગયા
પણ રજા નહીં ગયા,

—કેળેશશાસ્ત્રી બહાર છે કે અમુકનારે વર્ગમાં
મળેલા સીંધોરો પદપા માનવામાં આવે છે કે
જનપાનના જનસૂત્રા સુભગરીને મારફતે શ્રોત્રે નીક
ના કોનારાપદના નીચેના રચણાપર ક્રિત્તો
અને રાજ્યાની વિરુદ્ધ કામ કરનારા સે.કે. તરફ
તેઓને આસરે આપવામાં આવ્યા છે. અ
બંધન કલો મળ્યા મારફતે છે કે મી
રચણાની નકલ આગળે સ્ક્રીની દીક્ષાએ
જનપાનના મળવામાં આવી મળે હોવા
માનવામાં આવે છે.

(૨)૧૬ જેમએ છે

શ્રી ચોટ ઓરિસ્સા વિધાન મંડલમાં ગુજરાતી વિદ્યા મંદીર સંદેશ ગુજરાતી, હિંદી તથા અંગ્રેજી તથા પદ્ધતિ શિક્ષણ માટે પુસ્તક વિદ્યાલયની જરૂર છે માટે જરૂરી લાયકતા અને શીક્ષણ અંગેના સરકારી કાર્યો સાર્વજનિક તથા :

ପ୍ରଭାସିନୀଙ୍କ ଜଗତ,

 $\ln \frac{P}{P_0}$

उत्तर प्रान्तमन्त्रालय
लखनऊ

વેચવાના પુસ્તકો

અમારા નવા પુસ્તકો

ગાંધીજી લેખીત પુસ્તકો

આત્મકથા બે ભાગ સાથે નવી આવૃત્તિ	૫	•
હીંદ સ્વરાજ્ય દરેક લોકોને	૧૦	•
હીંદ સ્વરાજ્ય (કાપેશુ)	૩	•
અનામિકા યોગ (ગીતાજીનો)		
ગુજરાતીમાં અનુવાદ	૧	•
મંગલ પ્રકાશ (૧૧ નીમ્બો)		
ઉપરના ગાંધીજીના લેખો	૧	•
ગીતા ભાષ (ગીતાજીનો અર્થ)	૧	•
કેર રાધાકૃષ્ણનના પુસ્તકો		
જન્મનો આવળી કાશનો પુરુષ	૩	•
અંતરૂતિનું જાણી	૨	•
શ્રી. કીશોરજીભાઈ અરવિંદવાળા દ્વારા		
અવન જીવન	૧	•
ગીતા મંથન (ગીતાજીનો અર્થ સમજાવે છે તેની આગળમાં અંગ્રાજીથી અર્થનો તેનો ભાષામાં)	૮	•
ગીતા મંથન (ગીતાજીનો ગુજરાતી અર્થનો માં પ્રથમ સમજાવે છે અને ત્રીજા ક્રમે એવો અનુવાદ)	૧	•
ગીતા ટેકલાક પુસ્તકો		
નામના તરંગો (નામુ અનુવાદને ઉપયોગી)	૮	•
ભારતમાં અંગ્રેજી રાજ્ય (કે. પંડિત સુદરસાચી) આ પુસ્તકમાં ભારતમાં અંગ્રેજી રાજ્યની સરખામણી આજ કાળની બધીજ બિનતો. બે ભાગમાં ભાષામાં હાથમાં છે.		
અનેની સાથે કીમત	૨૫	•
ગુજરાતી વીધાપીઠનો ગેઠણી કાક	૨૦	•
ગાંધીજીની સાધના	૫	•
મરી અવન રૂપ (૫૦ નેહરુ)	૧૨	•
અભામદી મીરિકન	૮	•
ગીમદ ભાગવત (ગુજરાતીમાં અનુવાદ)	૮	•
અવન અંતરૂતિ (કાકાસાહેબ કાલેવરના લેખોનો સંગ્રહ)	૮	•
કુવર જામનું પ્રામર	૨	•
જીવન ધોરણ	૨	•
આત્મ અનુવાદ	૧	•
ગુજરાતી વિદ્યાપીઠ તરફથી અક્ષર પડેલા રાજા ઉપયોગી પુસ્તકો		
બીજી ચોપડી	૧	•
પાંચમી ચોપડી	૨	•
ચાલણ માદી	૧	•
નવલકથાઓ ૧૫૫ વાર્તાઓ		
આખરી ફેલોનો ભાગ ૩ નો	૫	•
જાકારી મહર્ષિ દ્વારા 'દુન' ૭, ૨, ૨	૨	•

પરમાર્થસાર	૧	•
ધામ અદ્વતી ભાગ ૩	૭	•
હિંદ નામ	૫	•
બીકાત ભાગ ૩	૭	•
અમરવી	૫	•
નવીન	૧	•
કાળાવાળી અને બીજી વાર્તા (અસ્ત દ્વારા)	૩	•
કુરુક્ષેત્રની કથાઓ	૨	•
મંદાર ભાગ (કુંજી વાર્તા નોવેલ)	૨	•
કાંતિની રાણી	૫	•
કાંતિવાળી જીવ (કુંજી વાર્તાઓ)	૩	•
કેવી ચોધરાણી (નોવેલ)	૩	•
નારી કુદર (અમરવી)	૫	•
પ્રેમાયમ (સુદર રસીક નવલકથા) ભા. ૨	૫	•
સુભાવો કીપક ભાગ ૨ નો	૨	•
માલીકા (વાર્તાઓ)	૫	•
ચંદુલા	૩	•
રમણ દેવદાસ અંત ૨ (સાદસીસની કથા)	૧	•
રાજા પ્રતાપ (કલ્પકાસીક કથા)	૩	•
અમ અમન ન્દાની	૩	•
વેરાનમાં	૩	•
અમે જાણ (રમણ નોવલ)	૫	•
કોરાપટ્ટની રમણ (કોરાપટ્ટની કલ્પકાસીક કથાનો સંગ્રહ) ભાગ ૧	૩	•
દિનમય (વિદ્યાપીઠ પુસ્તક)	૫	•
કિસમ (રવીન્દ્રનાથ ટાગોરના ગીતોનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કીપક ભાગ)	૫	•
રૂપકવોલી (રસીક નોવેલ)	૧	•
સામરમતી	૩	•
કેળા અમમા	૭	•
કુરુક્ષેત્રની વાર્તા	૫	•
અવન સદીનું રામ	૫	•
મારન ગુરુત્રીક ગાક	૧૫	•
રાષ્ટ્રીય સંગીતના ગાક	૧	•
વંધ્યા	૧	•
વિરમિતા અને બીજી વાર્તા	૫	•
અમુ અમુ સંગ્રહ ભાગ ૨ નો	૨	•
પારસી કાકાદારી વર્તાઓ	૧	•
અંતરૂતિ સપતાન	૭	•
અમુ વાર્તાઓ (અનુવાદ મહાકવિ દેસાઈ)	૫	•
બીકા ૬૨ (નોવેલ)	૫	•
નક્ષત્ર મળા (બાજીભાઈ માટ અંતરૂતિનો સંગ્રહ)	૧	•
નાની બેન વાર્તા	૨	•
પાણી પુરાણ	૧	•
પુસ્તકાલય	૦	•
પુસ્તકીકના પરાકમ	૧	•
આપુની કુમ રાંડી કુચનુ પચ્છન	૧	•
વિકરાળ વન	૨	•
હીંદ ગોત્રી	૦	•

ગુલાબ અને રીવલી	૨	•
કળા કારીગરોનું યાદીનું ભાગ ૧	૨	•
" " " ભાગ ૨	૨	•
ગુલામી વેપાર	૩	•
રશીમી કાવિય	૧	•
અતા અને બીજી વાર્તા	૩	•
અવન પ્રકાશ (અમુ ન રવણી અંવાદ)	૨	•
રમેક સંગ્રહ	૮	•
કાવિય-પારસી-ગીતો-અમરનો.		
પારસી અન ગીતો	૨	•
લીદારીકા (કાવિય ૨. ૧. દેસાઈ દ્વારા)	૫	•
અમુ ગીતો	૩	•
રામ નંદાની	૨	•
રામ તરંગીણી	૨	•
રામ તીકુજ	૨	•
કેક સંગીત (તા. મો. ખરે)	૧	•
કરકારી કાવિયાઓમાં આકાશ પુસ્તકો		
શ્રી. પે.		
૨ જી ચોપડી	૧	•
૧ થી " "	૧	•
૬ થી " "	૨	•
૭ થી " "	૨	•
લી ચોપડીના અર્થ	૦	•
૧ જી " " "	૦	•
૨ જી " " "	૧	•
૪ થી " " "	૧	•
૫ થી " " "	૧	•
૬ થી " " "	૨	•
૭ થી " " "	૨	•
નવપ્રકાશ વર્ણનમાં		
૨ જી ચોપડી	૧	•
૩ જી ચોપડી	૧	•
૪ થી ચોપડી	૨	•
બાકી, અમરનો ભાગ ૧ નો	૮	•
" " " ૨ નો	૧	•
" " " ૩ નો	૧	•
અંતરૂતિના ભાગાવાળા	૨	•
બાકીના પાગરનું	૧	•
અમરના ૪ માં પાવલુની (અંતરૂતિના દ્વારા)		
નવી આવૃત્તિ	૨	•
મુજાકરનો નકલો	૩	•
વેચવાના કલા ભાગો		
કળાના નમુનાનો સુદર અમર સંગ્રહ		
મંગળાક	૭	•
અવન મંગળ	૭	•

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાણંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદૃશ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદૃશમાં અને મીઝમંડળમાં આવ્યા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાંકોલસાના ધુમાડાથી બચી તાત્કાલીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ
મરમીની મોસમમાં દરેક બતની ઠંડક આપનારી ચીજ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, હીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંજ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડોસી, મધર
ઇન્ડિયા, અકિરત, બાલી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, મરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પશ્ચ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાણંતોના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા હલ્યુટ, સરદાર હલ્યુટ, શાંતા હલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
બતની) યજ પ્રિન્ડિયા, ગ્રામોફોન, હિન્દુસ્તાન, હર્મીન્સ, ઓડીયન,
(ઇન્ડિઅન રેકોર્ડ્સ).

ઘરાઠનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા કળો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬
,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાઇવટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્મીલન (૫) રાજનલદેશી (૪) મરહુમ રાણી (૫) કાલી (૪) રાખી (૩) દીવાલી (૭) ઝરઝર (૫) સીના બંધન (૫) માત્રી સમાધુદીન (૩).
મરહુમ ખાત્ર કબ્લાસનો ઉલ્લેખ રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહમ્મદ ખલીલ કબ્લાસનો ઉલ્લેખ રેકૉર્ડ—No. 16457.
કાલુ કબ્લાસનો ઉલ્લેખ રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ ખાત્ર કબ્લાસના ઉલ્લેખમાં ઉલ્લેખ થાયનેતો સેટરર રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. વહેતો તે પરચો.

N. ખાત્ર કબ્લાસ

- 16404 જળ વહાં ફુનાં પુતારી જલગી
- 16411 એક રોતે ક કસાના
- 16416 જલમાં સંગ જલ મજ અખ્યા કમારી
- 16428 મહીનેકા મુસાદર ફું મેરે કહમે ફુવા કરના
- 16434 કમારો મમે મેશીન વેલી રાનક હે મેકરીકા
- 16313 રકમદલલીલ આલમીન
- 16347 મોને મમે હે એક છુતે
- 16232 બે મીસે હમે હમે હમે મીમારેતે હે
- 16273 વેલીકાકો તાલબલી
- 16250 ફુસ્તાર મુસલમાનો.
- 16243 હમે મે આજ એકમરે આલી
- 16289 ફુસ્તાર પરી
- 16367 મેરા મન મોસે બોલે
- 16380 મુજબ દારે મકબુલે મરનકા ખુશી હે
- 16390 મારો સલ્તેમસાદ મારો સલ્તેમસાદ.

R.L. મુસ્લામી રેકૉર્ડ

- 316 અંધા મહુદીકા મોજા
- 301 અધાકા જલવા
- P.E.
- 27 સકાદન કમરત ખીલાલ
- G.E.
- 4764 અને 4765 બે રેકૉર્ડોનો સેટ
- અંધાકા મારેકા પાતી પીલાનેકા મોજા
- 4726 જુદા હે મારે મેખાને મે
- 3164 રતના સકાદન
- 6677 રેલ અંધ
- 1740 રમ હો અધાકા હે
- R.T.
- 12127 રિવાજલ કમરત જાલીર
- 12907 હે સખાવત
- 12781 તાલીલ મોહમ્મદી

ફામીદ દીન

- 7791 મમતસીમોકા સરાર જુદા જતા હે.
- 7742 સદા મારે સ મહે.
- 7592 અરખે તારો મે એકે માંહે અનરર એક હે

ફામી આલમ કબ્લાસ

- 16270 હિસને દરવાજે મીમન કાસદી
- 16349 તસ્વીર નખી આંખોસે દીલમે હિતર આઈ
- 16241 તસ્વીર મોહમ્મદ મેરે દીલમે.

16270 હિસને દરવાજે અલમનકાસદી
મારહર ફેલીફદીન

- 16332 મા મોહમ્મદ મા મોહમ્મદ
- 16340 હમર આ સીતમક
- 16261 જલમા રાજ દે કમરરે
- 16340 અપને અપને પાટી દોલત

મોહમ્મદ ખલીલ કબ્લાસ

- 16426 પિયા અપની નમરપાં મોલાએ સખી
- 16433 સાંવરપાં નહી રેકો
- 16312 કમારો નખી જળ મરશનવાલા
- 16221 સાધી મુમે પીલાદે
- 16366 મુલમલી કમે મકામ
- 16379 હકાં મમે વાહ મોમ

F.T. મારહર અબ્દુલ ફકીર

- 12686 મે પીતલી ખાખા
- 12620 વેલ હખીએ ખુશ
- 12254 હે સલામ હિતરે જા હે
- 12165 કમારે કતરેકે કાલીલ મે

કમલખાન એન્ડ પાર્ટી

- 12215 કેકા હે મુસા આજા તેરી મલીએ
- 12917 જલ તરર જતા ફું સખી હોનેકે સોદા
- 12826 તકારીલ હે સફાસેકરા મે
- 12860 મે તો વીર આજ માર
- 12687 મોકાર જળ હિસને ગીલમન
- 12702 ફરરેકે કાકતા રીરા
- 12749 સરે મકતબે સરસ

N. ખલીલ

- 16481 મે ફુનપા હે ફુનપા નગ
- 16469 પીતમ નમર હે જતા.
- 16462 હર-હર-મગમે હપ જા

કાલુ કબ્લાસ

- 16461 હમદ બી તો સુન હે મોદા કરને વ હે.
- 16444 મુસાદર હર મે માર હેક મકાગ હો જળ.
- 16284 મુરે અનવર દીખાતા મારે મુસે અગળી
- 16222 જાત આકી કિ તકલી જાએગી
- 16324 જીલ જતા પર મુસે
- 16365 મુસવાએ મહીએ
- 16378 મમે હે તદમ આંખ કમામત ફાતી
- 16388 અજબ નખી દ-ખાર ફરસદીખાતો

કામા સેક

- શીરીન હરકાદ (૧); ખીલ મંગલ (૪); તુરુદન (૧);
- ફમાલી મંગલ (૪); સતી મુખીયા ૩).

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને કેકોગ અમારે ત્યાંથી મળાવી સેતા.

'PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.,

'PHONE 33-7255
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN.

38a MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

આ ગયા! "ખજાન્વી" આ ગયા!!

ખજાન્વી બેલ એ અરથી દીવાનત દારીકા નીતીત હવ. એ બેલ ખજાન્વી હવ કે દુનીયામે' બેલમાન આદમી યાસ તરેલસે અરથે ઇમાનસાર આદમી કે ખુશામ કરે કરે કરે કરે દાલકર ઉરેકા ખજાન્વી હવ સહતે. મરત વેલ હમેસાસે દુરતકા બેલ હવ કે આખેર સચ્ચા સચ્ચાની હોતા હવ. એર લુકા કરે કરે કરે સળ પાતા હવ વહાં સહિય આક્રિયમે' ખજાન્વી કે રેકોર્ડની બહેલ મારા દુકા, વહાં કે દુકાનદારોને ખજાન્વી કે ખુખ લુકા. ટીસીને શી. ૧૦-૬, એર ટીસીને શી. ૭-૬ કી રેકોર્ડ ચાલુ દીવા. અન વેલ રેકોર્ડ હમારે વહાં આ મેરે છત્રી કિમત મહેલે કે કુખારીક ચાર રેકોર્ડની એકા શી. ૨૦ હવ. મંત્રાઓ એર સુનો.

અસલી સુરત.

ખજાન્વી સુરત

ખજાન્વી રીઝલમે

R. L.

- ૩૭૪ સાવન કે નગારે હવ.
- ૩૭૫ મન ધીરે ધીરે રેતા.
- ૩૭૬ મેરી ચુકીયાં આવેગી આલી.
- ૩૭૭ એક કલી તામેં કી વલી.

ફીસ્ટીલ રીકોર્ડ

- મંત્રા (૫), હેલો હન બોલમે (૨) સરસાવાકુબન (૫),
- વરથી લાજ (૪), રત્નાની (૪).
- ભાળી (૫); તીરમતા (૪); તુલસીદાસ (૫); પંચન (૬)
- આસાદ (૫); ડોહર (૩); અલી બાબા (૨); અકુલ (૫);
- ખંધન (૬); એરત (૫); વલી જાનારે (૫); સુમાશીર (૬)

"હિન્દુસ્તાન દુર" ચાની "આજકા ફીન્ડુસ્તાન." ખુખારા કે હે કે વીલામની કેલન કી મેમ સાહેલા કા હસરત ખરથ દેખના હો. એર બાપ લાલકી જાએકાદ કે ચાલીસ દળર મે' ચીરવી કરે સીરે ખીસ રોજ મે' લુકા દેના એર આખીર તંગ દરત હોના નહા આથ એર નમે ગમાનેકા સળ દાલ કરમે હે.

પાંચ રેકોર્ડના સેટ

કીમત શી. ૨૫.

એર દુસરે નમે રેકોર્ડ આ ગએ હે

મરકુમ ખાર કબાલ કા સામીર-મેલમદ સુરમાન કબાલ ખાર કે ખાર આવાજ કા માપ કુવા. કુલો મુસદ-મુસદા કા પુન કીરસા કે રેકોર્ડ કા મંગાકર સુનો. હર મે' રખતે કામેલ.

કીમત શી. ૨૫.

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.
Phone 21843.

38 a Market Street. Barkly Arcade JOHANNESBURG,
Sole Indian Agents in South Africa
Phone 33-7255
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

ફરનીયર! ફરનીયર! ફરનીયર!!!

વિદ્યમ મુદ, કાર્પનિમમ મુદ, વેરદરોમ, હેરોમ મેરુદ, સાર્દિ મેરુદ, જોહીય દેરુદ, જુરુ દેરુદ, રેમલ, રેરુદ, રો દેરુદ, મ્હાસકાઈદર, મેપ કોરોમ અને કોરુદ વિરેર, વરુદ મોહામદ હારે મ્હોદી કહરો, અને પધારી કાલ મેળવવા કહરો નહિ.

લેકેસ, ટેબલ અને કીચન હરેકર

કે હમારી રેમરેમ નીમે રેમલ મલ છે. રેમલ રોડ હમેક રેમલ રહે છે. મામ મેકકના કારેના કારક લોર મંચમે અને રેમલ આમલ મધારે.

L. MISTRY,
51 BREE STREET, BURGERSDORF, J'BURG.
'PHONE 33-4691. BOX 2626. 1036

કીટીંગસ

પાવડર

ભીડી, માકલ, માંચલ, કંચારા, માખી, વંદા
વિરેરે કચળા જંતુઓનો

નારા કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના મિન મને છે.

1111

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ,

હાલકેક રૂડ વેપારી.

અમે હરેક ભવના રૂડ અને વેચોળક ફુનીયનના મેક પમ
ભાગમાં C. O. D. થી સાડુ પેશીમ કરી મોકલીએ છીએ.

P. O. Box 254

31, Short St. Durban. 1036

"KOH-I-NOOR" DIAMONDS
FOR BRILLIANCE & PURITY

The "KOH-I-NOOR"
Diamond is a pure, colorless
gemstone, free from all impurities
and is guaranteed
perfect by a signed certificate.

BUY DIAMONDS DIRECT FROM
THE FACTORY

Call, write or phone for our Free
Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" - KLOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.

DURBAN REPRESENTATIVE

B. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

જુના અને જાહીતા ફરમાસ મીઠાઈઓ અને પાકો બનાવનાર

કેપીટનના શીશાળાના પૈથિક પાકો

પંજાબી શાલમ પાક વિરેરે બીજા પાકો જોડર આપવાથી
મળી શકશે.

જમારી રેકીમાં જીમ ખાવાઈ અને ભવઈ હમકાં તરવાર મને છે.
ફરમાસ મીઠાઈ વધા રેરે ભવઈ ફરમાસ, આમલ, નમ માકાઈ વિરેરે
મોડા જમ્મામાં મળશે.

વધુ ભવના મરે જમ્મા થા મળે:

KAPITAN'S CAFE

'Phone

33-8577.

13a KORT STREET

JOHANNESBURG. 1035

Telephone 33-5352.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.

Country Orders Promptly attended to.

14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-5352.

વલભભાઈ રણછોડભાઈ

દેવસેક અને રીરેક ફરદ અને વેચોળક અમારે જાં ટાલ અને કારતુ મળશે.

મદાસમાના જોવરેને તારીરે ખાલ રેપામાં આવે છે.

રહુ પ્રયોગનલ રહી, લોહાનીકમળા.

1036

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેરેકર મજીલાઈ કાજુકામ મજીસરવાળા

રેરેક ભવની જોડાઈઓ, જોડખા લીની તેમજ મીઠા મેવા,
મસાલાથી ભમે બનાવીએ છીએ.

અમારું વખજાએકુ સુરતી બુકુ, સેવ, મમલ, માંડીઆ,
મજમા, પાવલ વિરેરે ફરેલ તાલ બનાવીએ છીએ.

શીશાળામાં ખાવા કાયક પાકો જોડર પ્રમાણે રેપેલીમક.
પાટી વિરેરે મારે મોડા મમાજમાં મીઠાઈ જોડર મમાજે

દુક વખતમાં બનાવી આપીશું. મદાસમાથી મમાવનારને
માલ પુરતી કાજીથી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St. JOHANNESBURG

અડવાડીક પંચામ

પાર	ખોરતી	હાફ	મુસલમાન	પારસી	દુધોલ	કુર્મીલ
1242	1242	1242	1242	1242	1242	1242
જુલાઈ	જુલાઈ	જુલાઈ	જુલાઈ	જુલાઈ	જુલાઈ	જુલાઈ
અગસ્ટ	અગસ્ટ	અગસ્ટ	અગસ્ટ	અગસ્ટ	અગસ્ટ	અગસ્ટ

શુક્ર	31	41	1	20	1-12	4-12
શનિ	1	11	1	11	1-12	4-12
રવિ	2	11	1	12	1-12	4-12
સોમ	3	11	1	12	1-12	4-12
મંગળ	4	11	1	12	1-12	4-12
બુધ	5	11	1	12	1-12	4-12
શુક્ર	6	11	1	12	1-12	4-12

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 32—VOL.—XL

FRIDAY, 7TH AUGUST, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

THE FEAR OF DEATH

“A S larger and larger numbers of innocent men come out to welcome death, their sacrifice will become the potent instrument for the salvation of all others, and there will be a minimum of suffering. Suffering cheerfully endured ceases to be suffering and is transmuted into an ineffable joy. The man who flees from suffering is the victim of godless tribulation before it has come to him and is half dead when it does come. But one who is cheerfully ready for anything and everything that comes, escapes all pains; his cheerfulness acts as an anæsthetic.”

—GANDHI.

મરણનો ભય

“જે મ વધારેને વધારે મોટી સંખ્યામાં નિર્દોષ જનો મરણને ભેટવા બેઠવા પડશે તેમ તેઓનું બલિદાન ખીજ સઘળાઓના ઉદ્ધારનું સમજાણુ હથીવાર થઈ પડશે અને જોછામાં જોછું દુઃખ ઉઠાવવું પડશે. સજીવુથીથી ઉઠાવવામાં આવેલું દુઃખ દુઃખ મટી જાય છે અને એક અવર્ણનીય આનંદમાં ફેરવાઈ જાય છે. જે માણસ દુઃખથી ન્હાતો છે તે દુઃખ તેની પાસે આવ્યા પહેલાંજ અનંત વેદનાઓના ભાગ થઈ પડે છે અને જ્યારે ખરેખર આવી પડે છે ત્યારે અધોં મરી ગયા જેવો અર્થ જાય છે. પરંતુ જે મને તે આવી પડે તેને મઠે આનંદથી તોયાર રહે છે તે સઘળાં દુઃખોને વટાવી જાય છે; તેના આનંદ તેને દુઃખ હરનારા ઓળખીની ગરજ સારે છે.”

—ગાંધીજી.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

ધારા દિવસમાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપરશે.
સબુન તેમજ ૨૨ ફેરોજી લેવામાં આવશે.

રબન આગળ પછી તમારો માલ તથા મુનીયત
ફાઇનાન્સ ફેમીલિયન મુજબ નાણા સાથે લઇ જવા વિશે
સંબંધી હિસાબે મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશ.

દાંડીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેમ હીમેડ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હીલી ફેસેન્જર એજન્સી.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
માઠથી સકાય તેટલા ખાતર તારમાં પોનાનું પૂરું
રીરનામું માઠલવું.

૩૬ દીકીર હિંડુ વીરી સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.

૩૭ ૩૭ મુસ્લીમ વીરી સાથે પા. ૧૮ ૧ ૬.

૩૮ ૩૮ વીરી વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.

સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વીરી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરોની આવજવની તારીખોમાં અંગ દીકીરના
ભાવેમાં વિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,

No. 4, Kort Street, Johannesburg.

Phone 33-1453

P. O. Box 8220.

Tel. Add: "CITYSHIRT"

219

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હોદી વીમા કંપનીમાં જીવનના, આગ, મોટર કાર મોટર
બોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કારકર્તાને મળતા પીગમ્બો,
સામવટ વિશેષ દરેક જાતના પીગમ્બો ઉત્તરથી સ્પષ્ટ છે.
હોદી કંપનીને ઉત્તરજન આપવું એ દરેક હોદીની હરજ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 2-5845 Gen.

P. O. Box 1610.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE.

Diagonal Street,

JOHANNESBURG.

Telephone 23-4478.

P. O. Box 3641.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

JOHANNESBURG

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય.

એ તમારે તમામ જીવનની ખરી મજાક લેવી હોય તો પુછીકારક પાઠો બતાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજાક અને બજવાન બતાવી દો! પણ યાદ રાખો કે કાયદાકારક બોલાવો બતાવવા સારે સારે, તાજે અને ચોકબો શુદ્ધ માત્રજ વાપરજો, અમારે ત્યાં પાઠો બતાવવા માટે ખાસ તાજે અને શુદ્ધ માત્ર આવી મળે છે.

અમારે હાં ઈંગિલા, બદામ, ચરોલી, પીસ્ટા, પંજાબી સાસમ, સફેદ મુસલી, ખાદક, પ્રમાળી, કોપર તરી, ગોખડ અને મજુ, ચાંચ, ચાંચ, ચોપનીની, અસમન, ગુંદર, અંબર, સોના ચાંદીના વરખ, ગરુડન, પીંગેરે તમામ હીંદુ કરીયાલું માંથી તરુ, જડી બુટીચો

ઉપરાંત હાં બરતી તમામ કૌસરી દરોજ રોડમાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મશહુર ધર્મી સુરતની બરફી, પીસ્ટા બરફી રી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી રી. ૩-૬ રતલ.

ખુબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ

બદામી હલ્વો રી. ૧-૮ રતલ, સફેદ પડવાસો હલ્વો રી. ૨-૧ રતલ, રંગીન બદામી હલ્વો રી. ૨-૦ રતલ, સફેદ ગલામ હલ્વો રી. ૨-૦ રતલ અમારે ત્યાંથી મળશે.

નવાબી પાઉડર:

કરીરના દોઝ પણ ગાંધગાંધી માત્ર બે મીનીટમાં તાજ સાફ કરી દે છે. ૩ મોટલ રી. ૩-૬ પોરેજ રી. પુનીમન માટે એક વખત એરકર આપી ખાઓ કરી લો. ફેશન માદાસ: ૭૦-૮૦ રી. ૧૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets. 1240

P. P. BHAGAT,

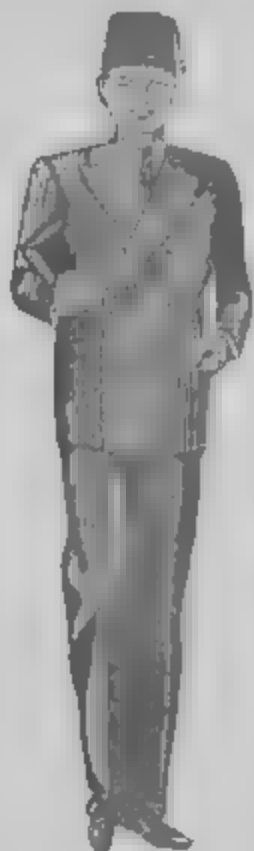
Fruit Merchant.

રેડ બલ્ડ રોડ અને વેજ્ટેબલ સાઈ જેમ્સ કરી C.O.D. થી બેઝમવામાં આવશે. લખો:—

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban. 121

A Suit like yours

is what your son
is longing for!

We have a fine selection of English
worsted suits unequalled for style, fit
and finish.

Obtainable in double and single breasted
styles. Sizes from 0000 to 12.

Buy him one for the festive season
of Eid and Divali

NOW

BAKI'S

410 - 14TH STREET, VREDEDORP, JOHANNESBURG.

JUST ARRIVED BY THE LAST MAIL BOOKS THAT YOU
MUST READ TO STUDY THE PRESENT WAR RIMS.

	s.	d.
Rebbed God's Book	7	9
The yellow man broke in	6	9
Hitler's Darkest Secret	4	3
Hitler Parodies	3	9
We are all not wrong	3	9
Choose Your future	3	9
Out of the people	3	9
Shall Our Children Live Or Die	3	9
A Decade Of Japanese Under-ground Activities	1	6
Indis Our Ally	1	6
The Yellow Nazi	1	0
The Gangster Around Hitler	1	0
What's Wrong With Our Army	1	0
War Ideas	1	0
Who Sent Rudolf Hess To England?	1	0
Battles Of Giants	1	0
Scorch The Earth		6

STUDY THE NEW WORLD MAP which shows you
where the fighting forces are moving daily. Size 30 x 40
inches, price 2/- net.

Forward your order immediately. There are only a
limited number of copies of these books in stock and there
is a big demand for same. (Above prices include postage.)

Obtainable at:

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,

PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

Phone 24350,

Tel. Add. "Nearlies."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDERS SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195, DURBAN. 1162

**HEADACHES QUICKLY RELIEVED
BY TAKING**

TYSON'S BRAND (PAIN-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST in 2L, 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM

ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1400

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL

PHONE 20026

CORNER FINE & GREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS
AREA,

THE MEET-UP OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.

BOOKING & LOUNGE BY DAY, WEEK OR MONTH.

H. M. PATEL,

General Dealer & Produce Merchant

MADRAS, ONIONS & POTATOES A SPECIALITY

104, Prince Edward Street, DURBAN.

અ.મ. પટેલ,

સામાન્ય વસ્તુઓનું વેપારી.

મદ્રાસ, બટાતા અને શાકભાજીનું વિશેષ વેપાર.

સરનામું: પ્રિન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, દુરબન.

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

**ઈન્ડિયન પ્રેસરી કીધાયત બાવે
કયાંથી ખરીદશો?**

હિન્દી પ્રેસરી વિભાગ બેલોડા છે, જેમાં દરેક
પ્રકારની હિન્દી પ્રેસરી તેમજ ગાંધી વસાજાની નાની મોટી
વસ્તુઓ ઉપરાંત રોજ વાપરવાની હિન્દીઓના વર ઉપયોગી
વસ્તુઓ હમારે ત્યાંથી તદન કીધાયત બાવે મળી શકશે.

ઓઈર મોકલી ખાત્રી કરવા લખાંતો છે.

કંઠીના ઓઈરો હમારી પોતાની કેમરેખ લેઈ જ સારી
પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સમગ્ર ભારતમાં સુખાઈ કાચલ વિખી)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG.

હિન્દી પ્રકારના વિભાગમાં પશ્ચ કિનારીએ
છીએ: છાંચી, આગ, બગલરી, ઓસીરેન્ડ,
મોદર, રેલ્વે મેડેનરી વિગેરે.

Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

in South African, Canadian
and Australian Apples

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્ષપોર્ટર

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સપ્લાયર

જાતીમાં કેપ ફ્રુટ પણ સપ્લાય છે

કંઠીના ઓઈરો ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નાનીસ સાથે અને સરના C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 755, 108 Prince Edward St. Durban.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

No. 32.—Vol. XL.

Friday, 7th August, 1942.

GOVERNMENT OF INDIA SEIZES CONGRESS DOCUMENTS PUBLISHES THEM TO VILIFY CONGRESS

THE Government of India has in its possession important documents belonging to the Congress which were seized in a raid on the Congress headquarters in Allahabad. The seized documents included the minutes of the proceedings of the Working Committee which passed the "Quit India" resolution. The Government of India is now making use of these documents to vilify the Congress by giving publicity to such portions as it suits its purpose. The text of the draft resolution submitted to the Committee on April 27 by Mahatma Gandhi through Miss Slade was issued for publication last Tuesday by the Government of India which has been reentered out here. The draft resolutions and some portions from the minutes of the meeting have been published together with the Government of India's comments thereon. The text of the draft is as follows:

"Whereas the British War Cabinet's proposals sponsored by Sir Stafford Cripps have exposed British Imperialism in its nakedness as never before, the All-India Congress Committee has come to the following conclusions:—

"The Committee is of the opinion that Britain is incapable of defending India. It is natural that whatever she does is for her own defence. There is eternal conflict between India and British interests. It follows that their notions of defence would also differ.

"The British Government has no trust in India's political Parties. The Indian Army has been maintained up to now mainly to hold India in subjection, and has been completely segregated from the general population, who can in no sense regard it as their own.

"This policy of mistrust continues, and is the reason why national defence is not entrusted to India's elected representatives.

"Japan's quarrel is not with India. She is warring against the British Empire. India's participation in the war has not been with the consent of the representative of the Indian people. It was purely a British act.

"If India were freed, her first step would probably be to negotiate with Japan. Congress is of the opinion that if the British withdrew, India would be able to defend herself in the event of the Japanese or any aggressor attacking.

"The Committee is therefore of the opinion that the British should withdraw from India. The plea that they should remain in India for the protection of the Indian Princes is wholly untenable. It is additional proof of their determination to maintain their hold over India. The Princes need have no fear from an unarmed India. The question of majority and minority is a creation of the British Government and would disappear on their withdrawal.

"For all these reasons the Committee appeals to Britain, for the sake of her own safety and for the cause of world peace, to let go her hold on India, even if she does not give up all her Asiatic and African possessions.

"This Committee desires to assure the Japanese Government and people that India bears no enmity, either towards Japan or any other nation. India only desires freedom from alien domination.

"But in this fight for freedom the Committee is of the opinion that India, while welcoming universal sympathy, does not stand in need of foreign military aid. India will attain her freedom through the non-violent strength and will retain it likewise. Therefore the Committee hopes that Japan will not have any designs on India.

"But if Japan attacks India, and Britain makes no response to its appeal,

the Committee will expect all those who look to Congress for guidance to offer complete non-violent non-co-operation to the Japanese forces, and not render them any assistance.

"It is no part of the duty of those who are attacked to render any assistance to the attacker. It is their duty to offer complete non-co-operation. It is not difficult to understand the simple principle of non-violent non-co-operation:

"1. We may not lend the knee to any aggressor or obey any of his orders.

"2. We may not look to him for any favours or fall to his bribes, but we may not bear him malice, nor wish him ill will.

"3. If he wishes to take possession of our fields, we will refuse to give them up, even if we have to die in the effort to resist him.

"4. If he is attacked by disease, or is dying of thirst and seeks our aid, we may not refuse it.

"In such places where the British and Japanese are fighting our non-co-operation will be futile and unnecessary," the draft continues. "At present our non-co-operation with the British Government is limited. Were we to offer them complete non-co-operation when they are actually fighting, it would be tantamount to placing our country deliberately in Japanese hands. Therefore not to put any obstacles in the way of the British forces will often be the only way of non-co-operation with the Japanese.

"Neither may we assist the British in any active manner. If we can judge from their recent attitude they do not need any help from us beyond our non-interference. They desire our help only as slaves.

(Continued on page 2.)

Indian Opinion

FRIDAY, 7TH AUGUST, 1942

To Friends Of Britain

RECENT news from India goes to show that India's patience is being taxed to the very limit. The British Government in its methods of vilifying the Congress and Gandhiji is sinking to the very lowest depths of indecency. The British Government's champions too are refusing to see reason and are beginning to lose their heads because the accredited leaders of India are no longer amenable to allowing their country to be treated as the slave of the British Empire. Because Gandhiji's outspokenness, the naked truth that he utters, is not palatable to the British he is being dubbed as a "mystic visionary," a "blackmailer," "a friend of the Japanese," "a person who is playing in the hands of the enemy" and what not. But that will not alter hard facts. The publicity given to Congress documents seized from the Congress headquarters by the Government, which would perhaps have never seen the light of day, as the General Secretary of the Congress, Professor Kriplani, has said, is an act which Gandhiji very mildly terms as reprehensible. We believe it is an act which transgresses the limits of all decency. It has become a Government that claims to be civilised and to stand for democratic rule. What is most surprising is that the Government of India has decided it of importance to publish Mahatma Gandhiji's original draft resolution which was passed by the Congress Working Committee with certain modifications, and extracts from the minutes of the Congress Working Committee, but it has not deemed it equally important to publish resolutions dealing with the treatment of Indians in Hong Kong passed by the Congress Working Committee. Not even the members of Parliament have had access to those resolutions, the publication of which was promptly banned by the Government. Why? Because the Government was afraid of being ridiculed by the civilised world? If those resolutions were based on false information and could not be substantiated there was all the more reason to give them publicity in order that the Congress may be still further vilified. The British have been missing the bus at every stage in the present war and we are afraid they will miss the bus in

India too. It is said that Sir Stafford Cripps is a Leftist and therefore his word should carry weight in India. India's experience however is that a Leftist, a Labourite or a Conservative are all the same in so far as India is concerned. The late Mr. Macdonald gave great hopes to India but all that India got when he came into power was ruthless repression. Sir Stafford promises to be the same. He talks of British Government's responsibility towards the minorities and the depressed classes. But it is not a little amusing that he, of all, should have failed to see that if the depressed classes have been emancipated it has been due to the efforts of the Congress during the last twenty years and not to the Government which professes so much concern for them. Hand-spinning and hand weaving industry which was so flourishing before the advent of the British rule in India was killed by the British Government. It was the Congress which revived that industry which to-day brings a morsel of food to the starving millions of India and provides a loin cloth to cover their naked bodies. And as for the minority and the majority in India, it is, as Gandhiji says, the creation of the British rule and will disappear with the disappearance of the British rule from India.

Not Enemies Of Britain

The four hundred million people of India are not enemies of Britain. But they no longer wish to remain as slaves. They are asking for that freedom for which Britain and the Allied nations are prepared to shed every ounce of their blood. They want to take their rightful place as a free and independent partner of Britain. If the British fail to recognise this vital point and to accede to the request they are unconsciously digging their own grave for which they will have themselves to blame. Notwithstanding the pains the British Government has taken to sway forces to sing a chorus of protest against the contemplated move of the Congress under the leadership of Mahatma Gandhiji to free India from the foreign yoke, one who is conversant with the history of the political movement in India cannot fail to see that these forces without an exception represent the "yes-men" of the British

Government and have never at any time been the representatives of the people of India. If they counted at all the Government would not be so uneasy almost to the point of losing its equilibrium with the contemplated move of the Congress. Pandit Jawaharlal Nehru has very rightly said that "We want to gamble with fate—if one chooses to call it so—and we will do it bravely." The *Natal Mercury* happens this statement and expresses surprise that such a statement should emanate from Pandit Nehru "who in recent years had given the impression of being a realist at heart." "It suggests," our contemporary states, "that Congress has now lost all sense of responsibility, and that Gandhiji's threatened blackmail is to be implemented, even though it may involve the destruction of everything Indian leaders have striven for during the last half century." Whether Gandhiji is blackmailing Britain or Britain has blackmailed India the student of the history of British rule in India can best judge.

Wanted A Real Heart Search

The time has come when the British should shed their arrogance and indulge in a little bit of real heart search. We say this not with any feeling of wrath, for which Indians have been given sufficient provocation, but we say it in all sincerity. The *Mercury* accuses the Congress with "employing threats against those whose friendship and assistance they still need." It accuses Pandit Nehru with speaking with two voices. To say that the Congress is employing threats against those whose friendship and assistance they still need, and to say, at the same time, that their contemplated move would spell ruin to the United Nations—does that not amount to speaking with two voices? If Britain's anxiety is to defend India for the sake of the people of India, why does she fret so much when the people of India are prepared to relieve her of that burden? The fact is that the British Empire is sustained by India and if India is lost the last vestige of the British Empire is gone. And that is Britain's real concern. Why then profess magnanimity when there is deep-rooted concern about self-interest? India does not deny that she wants Britain's friendship. In fact she wants the friendship of all countries. But it is Britain who is in real need of India's services to-day and being so accustomed to receiving those services as from a slave, she is now kicking when the slave asks to be put on terms of equality.

Misrepresenting Gandhiji

When the *Mercury* states that "Gandhiji refers to the 'British yoke' and then magnanimously suggests that during the war Allied troops should be allowed to operate in India in order to stem a Japanese or Axis attack" our contemporary either does not understand Gandhiji or it tries wilfully to misrepresent him. Of course he asks for India to be relieved of the British yoke, but as an ally India concedes to Britain and her allies the privileges of their troops operating in order to stem any aggression. Are not British troops operating in South Africa? Is it therefore necessary for South Africa to be perpetually under the British yoke? "In their greed for power they seem to have failed utterly to grasp the fact that India and her teeming millions of defenceless people are faced with the gravest threat in their history, and that one nation, and one nation only—Britain—is in a position to save them." These words of the *Mercury* smack of the height of arrogance. How can a people in bondage have greed for power? They can only pray for freedom. Those responsible for having kept them in

bondage have greed for power. India is too solemnly grappling and bemoaning the fact that the only to-rivage India and her teeming millions have received from a century and three quarters of British rule is that they are a defenceless people faced with the gravest threat in their history and that no nation can save them but their own strength. Is Britain in a position to save them? Has Britain saved Czechoslovakia, Poland, Holland, Belgium, Norway, or even Russia, nay, even Prussia, her very nearest neighbour, or even Impregnable Singapore or Malaya or Burma? With this most recent history staring her in the face, is not rather fantastic for her to claim that she alone is in a position to save India? Our earnest appeal to all friends of Britain is that they should cease trying to shield Britain with all her faults. They should try instead to understand Gandhiji who is the only true friend of Britain as he is of humanity, and to know and to understand the truth and to champion the cause of truth. By so doing there is still hope of their being able to save Britain and to bring peace to the world. The other way will surely lead to destruction.

Not India's War

Since writing the above the *Natal Mercury* has published another leading article in which it compliments Gandhiji with the epithet Quelling. "Gandhiji's past success with his non-violence campaign was," it says, "because it was Britain, and not Japan or Germany that he was dealing with." The paper warns Indians not to be foolish enough to imagine that Japan is seeking to free India for India's sake. The warning is not unnecessary. India has as much faith in Japan "freeing" India for India's sake as she has in Britain "keeping" India for India's sake. "The rejection by Congress of Britain's solemn assurance that India would be given her full freedom after the war was difficult enough to understand," the paper says, "but even more inexplicable is the present attitude in doing everything it can to hinder Britain in her effort to win a war that is as much India's as her own." If Britain cannot trust India, India has far more reason not to trust Britain. But what is unfashionable in the denunciations of Britain's friends who see in the demand by India for freedom a hindrance to Britain in her effort to win the war. The war is decidedly not India's war. It will be India's war when India is free.

HOW POLICE SEARCH TOOK PLACE

MR. KRIPALANI'S STATEMENT

ASHAFU J. B. KRIPALANI, general secretary of the All-India Congress Committee issued the following statement to the press in connection with the recent A.I.C.C. office police search at Allahabad referred to in the Government of India communiqué appearing elsewhere in this issue.

There was a police search of the A. I. C. C. office on the afternoon of May 26. The police party consisted of more hands than were needed for the job. The Congress house was surrounded on all sides. The order under which the search was organized was not addressed to any authority in the A. I. C. C. office. It was an order of the deputy superintendent of police of Allahabad to search the Swaraj Bhawan premises and take into his possession all such reports and records as are defined under rule 34 (P) (7) Defence of India rules. No copy of Rule 34, (P) (7) was attached to the order. It is widely worded. Yet the police exercised even wider discretion in selecting papers for seizure. They took away papers that could not even remotely be considered prejudicial to any Government activity. Some of the documents removed would not have seen the light of the day and would have remained in the office files for reference of the

future historian. For instance the note of the last meeting of the Working Committee and some of the draft resolutions which are never published or circulated were taken away. This, in spite of the fact of my pointing out to the officer-in-charge that these papers were neither intended to be published nor circulated but they were meant only for our record.

If there is no justification in seizing such papers there is still less justification for taking away the office typewriter and the cyclostyle machine. These machines can by no stretch of imagination be called as 'reports or papers'.

Last year, too, there was a search in the A. I. C. C. office lasting for many hours. Among the things seized was a Hindi typewriter. The officer conducting the search said that the typewriter would be returned if it was found that no objectionable matter was typed on it. All that had been typed on the machine were some letters. Yet the typewriter has not been returned to us nor have we been told the reasons for its retention. Our colleagues addressed to the district magistrate of Allahabad have remained unplied in spite of reminders. It is not easy for us to divine the purpose of these periodical searches of the A. I. C. C. office and

the seizure of typewriters and other instruments of work. If it is the intention of the Government to make the functioning of the A. I. C. C. office impossible the more straight course will be to declare the office an illegal organization. To allow the office to function and to deprive it of the means of functioning is hardly fair.

The present search is believed to be in connection with the banned resolutions of the last A. I. C. C. meeting. The order of the Government of India in this behalf issued on April 2 prohibited 'all printers, publishers and editors in India from publishing the whole or any part of the resolutions of the working committee of the All-India Congress Committee passed at Allahabad relating to events in Hongkong' etc. This order as it is worded does not prohibit individuals or organisations not named therein, from circulating or possessing copies of the partially prohibited resolutions.

If there are prohibitory orders under widely comprehensive emergency ordinances necessitated by the war, let these orders be strictly adhered to. It is bad enough as it is, that it becomes absolutely intolerable if the will of individual police officials becomes the law of the land.

GOVT OF INDIA SEIZES CONGRESS DOCUMENTS]

[Continued from front page.]

Scorched Earth

"It is not necessary for the Committee to make a clear declaration in regard to the scorched earth policy. In spite of our non-violent resistance, if any part of the country falls into Japanese hands we may not destroy our crops, water supplies, etc., if only because it will be our endeavour to regain them."

"The destruction of war material is another matter and may, under certain circumstances, be a military necessity. But it can never be Congress policy to destroy what belongs to, or is of use to the masses."

"While non-co-operation against the Japanese forces will necessarily be limited to a comparatively small number and must succeed if it is complete and genuine, the true building up of Swaraj (self-government) consists in the millions of Indians wholeheartedly working a constructive programme. Without this the whole nation cannot rise from its age-long torpor."

"Whether the British remain or not, it is our duty always to wipe out unemployment, bridge the gulf between rich and poor, banish communal strife, exorcise the demon of untouchability, reform the dacoits (armed bandits) and save the people from them."

"If the people do not take an interest in this nation building work, freedom must remain a dream and unattainable by either violence or non-violence."

Foreign Soldiers

Under the heading "Foreign Soldiers," the draft reads: "The Committee is of the opinion that it is harmful to India's interests and dangerous to the cause of India's freedom to introduce foreign soldiers to India. It therefore appeals to the British Government to remove these foreign legions and stop further introductions. It is a crying shame to bring in foreign troops in spite of India's inexhaustible manpower and is proof of the immorality that is inherent in British Imperialism."

In the resolution, modified by Pandit Nehru and eventually adopted and published, the reference to negotiations with Japan was deleted and the following substituted:—

"If India were free, she would have determined her own policy and might have kept out of the war, though her sympathies would in any event have been with the victims of aggression. If, however, circumstances had led her to join the war, she would have done so as a free country fighting for freedom, and her defence would have been organised on a popular basis with a national army

under national control and leadership, and with intimate contacts with the people. Free India would know how to defend herself in the event of any aggressor attacking her."

Pandit Nehru's Views

The revised resolution was issued by the Committee on May 1.

According to the minutes, Pandit Nehru in objecting said: "If we said to Japan that her fight was with British Imperialism and not with us, she would reply: 'We are glad the British Army is withdrawn, we recognise your independence, but we want certain facilities now. We shall defend you against aggression. We want aerodromes and freedom to pass our troops through your country. This is necessary in self-defence.'"

"They might seize strategic points and proceed to Iraq and Syria. Japan is an Imperialist country. The conquest of India is in her plan. If Gandhi's approach is accepted, we become passive partners of the Axis Powers. This approach is contrary to Congress policy for the past two and a half years. The Allied countries will have the feeling that we are their enemies. A draft like this weakens the British Government's position. They will treat India as an enemy country and reduce it to dust and ashes."

"They will do to her what they did to Rangoon. The British are asked to withdraw. After the withdrawal we are to negotiate with Japan and come to terms with her. These terms may include a large measure of civil control by us, but a certain measure of military control by them, and a passage of armies through India."

"The British cannot allow India to be used by Japan against them. Our reaction in the event of a refusal will be a passive, technical line up with the Axis. Japan may have an excuse for attack. We get involved in a hopeless logical quandary. So far as the main action is concerned there is no difficulty about the draft. But its whole thought and background is one of favouring Japan."

The Government communique issuing the draft says that the main intention of the draft was to obtain freedom for Congress to negotiate with Japan. If this failed there would be only non-violent resistance to them.

"The discussions in the Committee reveal the majority as appeasers, while even the minority were only anxious that the resolution should be so phrased that the Congress position would not be compromised before world opinion."

The only member apparently completely opposed to the draft was Rajagopalachari, though Nehru, Asaf Ali and Desai did not like it much. In the end apparently all except Rajagopalachari surrendered to Mahatma Gandhi's influence."

Nothing To Retract

Commenting on the Government communique, Gandhi in a statement in Bombay said: "I purposely incorporated the statement about negotiations with Japan, and if ultimately it was dropped I associate myself with the deletion."

If India were freed immediately, he said, he would ask to go to Japan to plead with her to free China. In this plea were refused, he would tell Japan she would have to count on stubborn resistance from India.

"I want to make a remark or to about the manner in which the Government got this document," said Gandhi. "I think the procedure thus adopted of searching the Congress office and seizing documents is in itself reprehensible."

"I shall continue to plead that Britain will shed the taint and that her great ally America will make her do so, and thus be sure of victory, no matter how prolonged the struggle and what cost it requires."

"I have therefore nothing to withdraw and nothing to be ashamed of about the draft. I have never even in the most unguarded moment—expressed the opinion that Japan would win the war. I have often expressed the opinion that they cannot win if only Britain once and for all shed her Imperialism."

"I have expressed that opinion more than once in the columns of *Harijan* and I repeat here that in spite of all that, if disaster overtakes Britain and the allied powers, it will be because even at this critical time—the most critical in her history—she has most obstinately refused to wash herself of that taint of Imperialism which she has carried with her for the last century and a half."

Congress Defended

"Congress is not an illegal organisation. It is acknowledged as the oldest representative organisation. Its representatives have, under partial autonomy given by the Government of India Act, successfully administered seven large Provinces of India, and so far as I am aware, without a single exception the Governors of these Provinces have nothing but praise for the considerable ad-

ministrative talent and devotion to duty shown by the Members who were Congress representatives.

"Such an organisation deserves, to say the least, better treatment than the Government has accorded it by its procedure with the All-India Congress Committee. Their action becomes more reprehensible when they make what I consider illegitimate use of documents seized. They might have had the courtesy of referring the documents to the All-India Congress Committee and have heard what the Committee had to say before making public use of them.

"Despite the efforts of the Home Department to discredit members of the Working Committee, the reading of the notes, authentic as they are, will not make any difference in the least in India to the prestige which Congress enjoys. There is nothing in them of which any member has had any cause to be ashamed."

In answer to the suggestion that he would negotiate with Japan to allow her a large measure of civil control, military bases and the right of passage, Mahatma Gandhi replied: "I maintain I could not be guilty of harbouring any such thought attributed to me."

American And Indian Press Comments

The *New York Times*, referring to Gandhi's draft resolution, says: "Never, perhaps, did a statement use words so fully productive of misunderstanding. It is clear from the rest of the resolution that Gandhi did not propose to surrender to Japan. Gandhi comes out of this walk of new evidence with his moral character unblemished, but with a melancholy light on his sense of reality. Of Pandit Nehru, it can only be said that the minutes of his remarks on Gandhi's draft reveal a keen sense of reality as to what would happen if the Japanese came to India, and complete disregard of the effect of an anti-British non co-operation campaign on the ability of the United Nations to keep them out."

The *Washington Post* says: "If at this extremely critical moment the Indian Nationalists choose to pursue a course which gives aid and comfort to the enemies of mankind, they will forever bar themselves from all communion with decent men. They will brand themselves as traitors to civilisation."

The *New York World Telegram* says that the United States has plainly underwritten Britain's promise to free India after the war, and comments: "What more Gandhi, Pandit Nehru and their

followers want at this time is difficult to fathom."

The *Times of India* said that the disclosure "has profoundly shocked public opinion in the country. In view of the startling disclosures, can any fair-minded person blame the United Nations for their reluctance to entrust defence entirely to an Indian Minister in a Cabinet with Congress representation?" the paper asks.

The *Bombay Chronicle* says: "The worst effect of the Government's discreditable scoop is that it will widen the already yawning gulf between them and the country."

The *Free Press Journal* says: "It is tattered calumny, based on torn facts."

The *Labour Tribune* says: "Reasonable men will be disappointed, for they expect constructive statecraftship not stunts from the Government."

The *Hindu (Madras)* comments: "It is nothing short of a scandal that the Government, in seizing the opportunity provided by the right to search premises conferred on the authorities for very different purposes, should have seen fit to parade these private documents before the public, evidently in the hope that they might serve to discredit a great political Party."

The 'Natal Mercury'

The *Natal Mercury* dated August 1 writes:—The Indian Congress leader, Pandit Nehru, has publicly admitted that under Gandhi's inspiration his Party is prepared to endanger India's future survival as a nation. "We want," he said, "to gamble with fate—if one chooses to call it so—and we will do it bravely." Such a declaration could have been expected from Gandhi, whose influence over India's masses is that of the mystic visionary, but coming from Nehru, who in recent years had given the impression of being a realist at heart, it suggests that Congress has now lost all sense of responsibility, and that Gandhi's threatened blackmail is to be implemented, even though it may involve the destruction of everything Indian leaders have striven for during the last half-century.

Two Voices

Both Nehru and Gandhi speak with two voices, as is often the case with men who employ threats against those whose friendship and assistance they still need. In one breath Nehru states, "We do not wish to take advantage of the peril to Britain, Russia or China, nor do we want the Axis Powers to win." In the next he declares, "If we remain passive, we will allow the

popular will against the British Government to be broken gradually." Gandhi refers to the "British yoke," and then magnanimously suggests that during the war Allied troops should be allowed to operate in India in order to stem a Japanese or Axis attack. He naively adds, "Surely there is nothing here for anyone to cavil at?" If this is a true reflection of the mental processes of responsible Indian statesmen, then the present is most certainly not the time to trust them with India's destiny. In their greed for power they seem to have failed utterly to grasp the fact that India and her teeming millions of defenceless people are faced with the gravest threat in their history, and that one nation, and one nation only—Britain—is in a position to save them.

Peril Of Disunity

There is another thing, too, which they seem to have overlooked. Britain must receive the wholehearted support of Indians of all classes and creed: if she is to give India the protection she so desperately needs. To transfer reins of Government in time of peace is a vastly different thing from doing so when the enemy is on the point of invasion. If the nation were united on domestic issues there might be some chance that the change could be effected without chaos and bloodshed, but the millions of the Moslem Party and the depressed classes know only too well that if Britain yields to the demand they will have been victorious not only to Hindu ill-temperament, but to a rapacious foe who is determined to seize this vast, rich Empire for himself in the belief that they are waging a struggle for India's freedom, Nehru and Gandhi are in fact serving an enemy whose fixed purpose is to enslave India for generations to come.

J. G. VANDEYAR,

Agent for

JOHANNESBURG BUILDING SOCIETY
(Established 1838)

— desires to announce —

Loans available at reduced rate of interest on monthly balances on properties at

Sophiatown, Marlindale, Newclare, Kliptown, Op-hirton, City and Central Properties.

NO RAISING FEE OR COMMISSION.
For quick results consult —

J. G. VANDEYAR,
14-15 BARKLY ARCADE,
Cor. Market & Diagonal Streets,
JOHANNESBURG.

PHONE 33-0429

GANDHIJI SPURNS THREATS

"THE open threats hurled at Congress will not deter us from our purpose," writes Mahatma Gandhi in *Harizon* on the "chorus of indignation" in Britain and America against the proposals of the Working Committee.

"Suppression—of which perhaps the hysterical outbursts are the precursors—may cow down people for the time, but will never put out the flame of revolt once it has been lighted."

Gandhiji declares that the justice of the demand for ending British power has never been questioned, but that the moment chosen for enforcing the demand is the target for attack. The Working Committee's resolution, he says, makes it clear why this moment was chosen.

Gandhiji says that India is not playing any effective part in the war. "Some Indians are ashamed that this is so and feel that if free from foreign yoke it would play a worthy—nay, a decisive—part in the war. To distrust this simple, natural, honest declaration is to court disaster."

Replying to those who ask to whom Britain is to hand the keys on withdrawing, he quotes Abulhas Ali Nadwi, the Congress President, as saying that Congress does not desire to take power for

itself but for all, and if real power is handed over to Congress it will approach the other Parties and persuade them to join.

The only thing required, says Gandhiji, is to hand over complete control without reservation, except that during the war Allied troops will operate to stem a Japanese or Axis attack, but will have no power to interfere in the affairs of India, which will be as free as Britain herself.

"Surely," says Gandhiji, "there is nothing here for anyone to cavil at. That Party or combination which takes over control in India will have to look to the remaining Parties to retain it in power."

"There is no hope of the Parties coming together so long as they have to look out to one another but to an outsider for support and sustenance."

In a free India "even Congress could not function for a day without the support of the smallest Party and, at least for some time to come, even the strongest Party would have no military backing."

"There would be no military to back it, only raw police in the first stage, unless the existing police serve the national government on its terms, but the support that a free India would be able to render the Allied cause would

be of a sterling character. Its possibilities would be limitless."

"We will then look to Allied arms to repel any Japanese or other attack, unless all India by then has become non-violent."

In any case, Allied arms were there till the end of the war whether they were needed for India's protection or not.

"In this presentation of the implications of the Congress demands is not appreciated by the Allies, Indian public men should be forgiven if they doubt the sincerity of the fierce opposition which is being organised with an ominous unanimity," added Gandhiji. "This opposition can only stiffen India's suspicion and resistance."

Appealing to the Indian princes for support, Gandhiji says that if they take their courage in their hands and make common cause with the nation they may run the risk of deposition, but they can adopt the middle course and earn the goodwill of their people by sharing their power with them.

Gandhiji concludes that it was because he had despaired of the response from the "haves," who were the pillars of society on which the mighty power of Britain rested, that he had thought of moving the masses on whom the pillars rest.

Doings In India

Gandhiji In Bombay

Mahatma Gandhi arrived in Bombay last Monday. He has come for a meeting of the Congress Committee which begins on Friday, to ratify the "Quit India" resolution passed by the Working Committee. He will also attend meetings of the Working Committee. Monday being his day of silence, Gandhiji spent it quietly. Large crowds greeted him at wayside stations and also at Dadar, where he alighted. Efforts are being made in certain circles to bring about a meeting between Gandhiji and the president of the Muslim League, Mr. M. A. Jinnah, in the hope of reaching a provisional war-time settlement between Congress and the League. It has been hinted, says Reuter, that the recent negotiating between the former Premier of Madras, Mr. Rajagopalachari, and Gandhiji was connected with this move.

Working Committee Passes Another Resolution

A Reuter's message from Bombay states:—The All India Congress Working Committee on Wednesday afternoon passed a resolution restating the Congress demand for the "withdrawal of the British power, so as to enable India to become an ally of the United Nations and fight the aggressors." The resolution, which runs to 1,200 words, after emphasising the need for the freedom of all peoples of Asia, says: "Free India will be willing to join a world federation, which must first and for the duration of the war, start with the United Nations." The resolution demands a Federal Government for the whole of India, with the maximum autonomy for the Provinces. It makes "a last warning appeal" to Great Britain and the United Nations to accept the Congress demand, but indicates that if the attitude of the British Government should make it necessary for Congress to

"enforce its sanction" the Congress would be ready to start a mass struggle under the leadership of Gandhiji. The resolution will be placed before the All India Congress Committee in endorsement of the Wardha resolution on July 14.

Gandhiji Addresses Committee

Mahatma Gandhi addressed the Committee for 90 minutes on Wednesday morning, when the "Quit India" resolution was discussed. The Committee also considered the general political situation in the country and the reaction to the resolution both in India and abroad.

Congress Offered Whole-hearted Support

"Congress is prepared to give it in writing that it will be dissolved the moment India attains her freedom," said Sardar Vallabhbhai Patel, of the Congress Working Committee, addressing a meeting in Bombay. Sardar Patel added

that Congress had "offered the British Government its whole-hearted co-operation in prosecuting the war and had urged that the civil administration, including the production of war materials and the supply of personnel for the defence forces, should be handed over to it." But the Government, he said, "did not want India's co-operation as a free partner. In the circumstances Congress has reached the conclusion that the power should be withdrawn."

Pandit Nehru

"We do not wish to take advantage of the peril to Britain, Russia or China, nor do we want the Axis Powers to win," said Pandit Jawaharlal Nehru in an interview in Allahabad on Saturday. We mean to stop the Japanese and help China and the wider cause of democracy and freedom, but the nature of the peril is not only to us, but through us to China. We want to meet it by converting the war into a people's war, as China has done. We want to gamble with fate—if one chooses to call it so—and we will do it bravely." Pandit Nehru said there could be no disagreement on the fundamental issue of India's immediate independence. A provisional cantonal government would be of a composite nature, representing all major Parties and groups, and including Congress and the Muslim League. He emphasised that there was no room for negotiations on the question of independence, but admitted that details could always be negotiated between the Parties and groups concerned.

When The Struggle Will Commence

Gandhiji, in his newspaper, has indicated the steps, and the first step might be taken within a fortnight after the All-India Congress Committee meeting. "That might be a preparatory step, unless the Government takes such action as might accelerate it."

Rajagopalachari Confers With Gandhiji

Sri. Rajagopalachari had three days' private talks with Gandhiji in Wardha.

Sapru And Jayakar Again

Mahatma Gandhi is understood to have written to Sir Tej Bahadur Sapru, the Liberal leader, saying that he would attend a round table conference if Sir Tej called one, states a Reuter's message from Bombay. Sir Sapru has replied to Gandhiji's letter suggesting that Gandhiji himself, as leader of the biggest Party in the country, should take the initiative in calling the conference, but if Gandhiji felt it was necessary Sir Tej Sapru was prepared to be a joint

signatory to the invitation. Meanwhile Sir Tej Sapru and Mr. Jayakar, have issued separate appeals calling on the leaders of all Parties, such as Congress, the Muslim League and the Hindu Mahasabha to move in the matter and call a joint all-Party conference. Failing such a conference, they suggest that the Viceroy and the Indian members of the Executive Council should take the responsibility for calling one. Sir Tej Sapru has appealed to Gandhiji to abandon the idea of civil disobedience, or at least postpone it until it is seen whether the suggested conference fails to achieve its object.

Mahasabha Offers Conditional Support To Congress

The president of the Hindu Mahasabha, Mr. Savarkar, declared last Monday, says a message from Poona, that he agreed with the Congress "Quit India" slogan if it implied true independence, but Gandhiji's interpretation was "wholly inadequate." Mr. Savarkar declared that the Hindu Mahasabha would support Congress in any movement to attain India's freedom if Congress upheld the Hindu Mahasabha's demands for the indivisibility and integrity of India, proportional representation in the future Legislature of the different communities, and the allocation of services on merit alone.

Congress Labour Party's Resolution

Pandit Balkrishna Sharma, Labour member of the All-India Congress Committee, gave notice of a motion opposing any immediate campaign against the Government. The resolution will come before the All-India Congress Committee at its meeting in Bombay to day (Friday).

All-India Nationalist Conference

In Poona the All-India Nationalist Conference on Saturday passed a resolution dissociating itself from the civil disobedience movement and asking the people of India not to take part in the movement. The conference also asked for an immediate guarantee that India would receive the full benefits of the Atlantic Charter of the war, and urged the British Government to make an immediate declaration granting complete political freedom and equal partnership to India in an Indo-British Commonwealth, with the right to withdraw.

Sir Sikander Hyat Khan

"I earnestly hope that the Congress Committee will yet see reason and modify the resolution of the Working

Committee to bring it into line with the real interests of the country," said Sir Sikander Hyat Khan, the Punjab Prime Minister, in Lahore on Saturday night. "If they take the unfortunate step of endorsing the resolution in the present form they will be doing the greatest disservice to their motherland at the present juncture when the first duty of every citizen lies in warding off the grave threat of aggression. If a genuine effort is made in that direction and Congress makes up its mind to accommodate legitimate demands of Muslims and minorities, I see no reason why they should not succeed in evolving a suitable formula. If Congress would make up its mind to adopt a realistic attitude I am sure that Mr. Jinnah (Leader of the Muslim League) would be prepared to give his co-operation and goodwill for a settlement."

"Insane Move Of Congress"

An appeal to "close up the ranks and put up a real fight to undo what Mahatma Gandhi threatens to do" was made by Sir Harni Modi, President of the National Democratic Union (Mr. M. N. Roy's Party) in a statement in Bombay on Sunday. The statement, which was addressed to the Muslim League, depressed classes, Hindu Mahasabha, Liberals and Communists, as well as the members of the National Democratic Union, urged the Presidents of these Parties to call a meeting to devise ways to fight "this insane move of Congress." It declared: "Congress does not in the remotest manner speak for the whole of India, and we will not in any circumstances allow this country to be betrayed by a misguided visionary like Mahatma Gandhi."

A Distinguished Muslim's Anxiety

The distinguished Moslem Dr. Syed Abdul Kalam—one of the formulators of the Pakistan scheme—called on the Moslem League to co-operate with the Congress and other Parties to bring about such immediate revision of the Cripps' proposals as would "wean Congress from its present course," states a Reuter's message from Allahabad. The Working Committee's resolution, he said, shorn of its propaganda and phraseology, amounted to no more than a demand for an immediate revision, which he had urged. Congress and the Moslem League should reach an honourable settlement.

Sir Shafa'at Ahmed Khan's Views

"The resolution of the Working Committee of the All-India Congress is fraught with the most serious consequences," says Sir Shafa'at Ahmed Khan, High Commissioner for India in the Union, in a statement in Johannesburg to the S.A. Press Association. "India's prestige in the councils of nations has never stood higher, and the Indian soldier has taken his place among the finest fighting races of the world," the statement says. "Both in the Middle East and in South Africa, Indian valour and enterprise on the battlefield have received the highest praise from the most responsible military leaders of the Allied nations. The launching of a civil disobedience movement at this juncture will not merely let down a million and a half Indian soldiers, who have vindicated India's right to freedom by their heroism against a relentless enemy for three years, but it will open the door for Japan's invasion of India. Japan will invade India without securing the permission of Congress, and when she enters India she will stay there to exploit her enormous resource of men and material." Sir Shafa'at says he is confident that the rich and prosperous Indian cities, which are the result of Indian industry and enterprise, are unanimously opposed to this movement. The Indian peasant, whose love of the soil is proverbial, is a deadly enemy to the Japanese. He knows that the Japanese will do in the richest region of Asia what they have done in Manchukuo, Korea and Northern China. He knows that the Japanese will over India to stay and colonise her, and rob him of the land on which he lives, in which his forefathers lived, and in which his bodies are buried. Mahatma Gandhi should come to a settlement with Mr. Jinnah, Sir Shafa'at says, as it is only through the unity of these two world figures that a true unity and national freedom can be achieved. "Without settlement with Mr. Jinnah, the civil disobedience will plunge India into chaos, and will have serious repercussions on the operations of the Allied Nations in Libya and many Asiatic countries as well as on millions of Indians overseas," Sir Shafa'at says.

Cripps Attacks Gandhi

Broadcasting to the United States over the Columbia Broadcasting System, Sir Stafford Cripps criticised the attitude of Mahatma Gandhi, saying: "We cannot allow the notion of a visionary, however distinguished in his fight for freedom in the past, to thwart the United Nations'

drive for victory in the East. The issues are too grave and too great for the whole world." Referring to the recent visit to India, Sir Stafford said: "We offered to the people complete liberty the moment the war was over to devise and set up their own form of government. To my regret they neither accepted nor put forward any agreed alternative. Gandhi has demanded that we should walk out of India, leaving the country with its deep rooted religious divisions without any constitutional form of government and with no organised administration. No responsible government could take such a step—least of all in the midst of war. The Moslems, of whom there are at least 80,000,000, are deeply opposed to Hindu domination, as also are the tens of millions of depressed classes. To have agreed to the Congress Party's or to Gandhi's demands would have meant inevitable chaos and disorder. This is not merely my assertion. It is stated by Gandhi himself. Quite recently he said: 'Anarchy is the only way. Someone asked me if there would be anarchy after British rule. Yes. It would be there, but I tell the British to give us chaos.'" Sir Stafford Cripps continued: "India is now an essential and vital part of the world front against the Axis Powers. If the obligations of the British Government to our American and Chinese allies are to be observed, we must ensure that India remains a safe base in and from which to operate against the Japanese enemy, and we cannot allow conditions to be created by any political Party or leader in India which will jeopardise the safety of the United Nations' armies and air forces, or throw the door open to the advance of our enemies into this new and dangerous theatre of war. This is an obligation not only to the British and American forces in India—it is an obligation to the Indian peoples themselves. Gandhi I have always regarded with respect as a great nationalist and religious leader, but certainly the notion which he is now threatening is calculated to endanger both your war effort and our own and bring the greatest aid and comfort to our common enemies. There is not the slightest doubt that other large powerful political Parties are opposed to Gandhi's demands. I know that the Indian people as a whole do not support it. He may gain a measure of support for mass civil disobedience, but for the sake of India as well as for the cause of the United Nations it will be our duty to insist upon keeping India as a safe and orderly base for our joint operations against the Japanese."

Muslim League Meeting

The Working Committee of the All-India Muslim League is meeting in Bombay on August 16, nine days after the meeting of the Congress Working Committee, says a message from New Delhi.

Prohibition Against Formation Of Private Armies

The Government of India are not prepared to countenance the formation of "private armies." This is emphasised in a communique issued in New Delhi last Monday in reply to complaints made in the Congress Working Committee resolution on July 10. The communique says that private armies mean bodies "ostensibly the purpose of which may be to afford protection to the community as a whole, or a particular section of it, but whose real object is to usurp the Government's responsibility for the maintenance of law and order and to aim at the setting up of some kind of parallel administration." The communique says that there has not been any interference whatever with the legal rights of all citizens in the matter of defence. "There has also been no ban on organisations for mutual defence as such. Military drilling and the wearing of military or semi-military uniforms have, however, been prohibited for 'good and sufficient reasons.' But with these provisions the Government of India have themselves recently recommended to the Provincial Governments the encouragement of village defence parties and other organisations designed to afford protection to the community against activities of un-social elements." The communique says: "The Government are determined to deal vigorously with those who increase the sufferings of the people by withholding foodstuffs from circulation. Nevertheless advantage has been taken of the position to exploit for political purposes the inevitable hardships arising out of the necessary preparation of defence against aggression and to incite the people to defy the orders of the Government—a course which it persisted in must inevitably bring the authors into conflict with the law."

New Member For Information

Sir C. P. Ramaswami Iyer left Madras for New Delhi after assuming charge, by telegraph, of his office as Member for Information on the Viceroy's Executive Council. In an interview he said: "I am proceeding at a critical juncture of the country's history and it is only with the co-operation and goodwill of all my friends in all communities that I and my colleagues can do the work that is imperative at this juncture—namely, to make India strong against external aggression and internal disorders."

PROPOSED UNIVERSITY COLLEGE FOR INDIANS

THERE is another reason for the establishment of a University College. The office of the High Commissioner for India in the Union has been frequently consulted regarding the admission of Indians in Uganda, Tanganyika and Kenya to Universities in the Union. The Indian community in East and Central Africa has no institution of a university standard. Students from these places as well as from the Union go to Bombay and other parts of India for university education, but the expense and inconvenience of such a system are obvious. There is no parental control or guidance of young and immature students in the large cities of India; the expense is considerable, the environment is different in many respects, and Indian universities are crowded. The system has not worked well, and parents are dissatisfied with such arrangements. There is reason to believe that if a University College were established in Durban, it would become the central point of Indian education throughout Africa, and that Indian students would join it in large numbers from all parts of Kenya, Tanganyika, Uganda and West Africa. There is a keen desire among all sections in these parts for higher education, and this desire has not yet been met by the facilities for travel and study in India. The admission of students from these territories will, of course, require negotiations with immigration authorities and will necessitate amendment of the Immigration Act, so that bona fide students from these territories may be permitted to enter the Union for the period of their university course. Another reason which is as important as those enumerated above. The Indian community has so far only very few professional and university men in its ranks. This has undoubtedly affected its outlook on life. We have not yet developed a genuine middle class, imbued with the progressive outlook of the West and determined to assimilate its standard of living to that of the country in which it has decided to live. The increase in material prosperity has not yet created a love of scholarship and culture, and the new spirit of enquiry and research which has transformed European society and is now permeating the masses as well as the classes in India, has so far been confined to a handful of our young men in our community. While progress in the sphere of the mind has been relatively slow, there is reason to believe that the spiritual and cultural heritage of their land, which is the pride and glory of

(Continued from last week)

India, is not an important factor in the life of the younger generation. They have had little or no opportunity to drink at the wells of cultural heritage which are open to other races in South Africa.

Our community is now settled permanently in this land and they are proud to call themselves South Africans. It is their ambition to serve faithfully the country of their adoption which has now become to them their motherland. Very few of them wish to go back to India. They know that they have no roots in the soil of India, and they will not fit into the pattern of India's economic or political life. For these reasons the Indian community in the Union has thrown in its lot with the people of South Africa and has become wholly South African in its conception of civic duties and its political outlook. It is as loyal to South Africa as any other community and is determined to dedicate its sons and daughters to the services of the land which is now its motherland. It is, however, keen on maintaining its distinctive culture, and it genuinely feels that they have been woven into patterns of South African life. The University College, if established, will, we feel convinced, be the most powerful instrument for the realisation of the ideal which has been sketched above. Having defined the aims of the College, let us now deal with the formative principles which should guide us in its organization.

Limitation Of Aims

A University College, like a University, cannot be created in a day. It is the result of centuries of tradition and sacrifice, and is attained by the co-operative work of generations of men who contribute to its growth in manifold ways. We cannot deal with this point at length as it will take us too far afield. We need only refer to Rashdall's work on universities and Paulsen's masterly treatise on German universities. For the Indian University College one must have an exceedingly clear aim so that the institution we design may serve a really useful purpose in the spiritual, cultural and economic life of our community. While it is desirable to have all the important faculties in the new college so that the community may be fully equipped for the struggle for existence, it must be clear that the social structure of the community, no less than its numerical

inferiority make it impossible for the college to provide instruction on engineering, medicine and other faculties demanding an extended costly course of study. These faculties would cost an enormous amount of money, and as our community is a small one the outlay on them would be wholly disproportionate to the benefits that would be derived from them. Engineering is denied to Indian students owing to the difficulty which they experience in serving as apprentices in workshops and factories in South Africa. Capetown and the Witwatersrand provide facilities for instruction in medicine. It therefore seems superfluous to have a medical school in the proposed university college. The number of Indian students will be exceedingly limited, while the cost of the building and equipment will be prohibitive. We feel, however, that the college ought to have a class for pre-medical students. This will be very useful and will be a boon to Indian students throughout Africa. While we start with a limited objective, our aim must remain high, and some provision ought to be made in the charter for future expansion and the addition of other faculties if necessary.

The new college will have, therefore, the faculties of Arts, Science and Law. We think that the law faculty plays an important part in the life of the Indian community in the near future. These are, of course, essential in any university standard. The new college cannot make provision for all the arts and all the science subjects, otherwise its standard will be lower than that of other colleges which have been established for a long time and have perfected their technique and built up a fine tradition of accurate scholarship. The aim in the organisation of teaching should be to have as few subjects as possible and to get the best scholars in a restricted field, so that they may develop first class schools in their specialised study. A university which aims at imparting knowledge in numerous unco-ordinated studies, will become ultimately a cramshop and its products will possess neither the essentials of ripe scholarship nor the culture, courtesy and grace of gentlemen. The new university college should, therefore, aim at teaching the minimum of subjects necessary for the first degree in arts and science and two extra subjects may be added to the course so that the students may have some option. In arts special emphasis should, in our opinion, be laid on English, History and Economics.

(To be continued)

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના દર્શને
સને ૧૯૦૩માં રચાયેલું.

પુસ્તક ૪૦ મું.

ફીનીક્સ, ચુકતાર, તારીખ ૬ ઓગસ્ટ, ૧૯૪૨.

અંક ૩૨.

“ઈન્ડિયન ઓપિનિયન”

ચુકતાર તા. ૭ ઓગસ્ટ ૧૯૪૨.

ખ્રીટનના મીત્રો પ્રત્યે

ઈન્ડિયન ઓપિનિયનના સંપાદકશ્રીઓને આપેલા ખબરો
સોડી યુદ્ધ રહી હોય એવું બતાવનારા છે. ઇંગ્લેન્ડ અને ગાંધીજીને ઉતારી પડવાની રીતોમાં
ખ્રીટીય સરકારે નિર્ણયતાની હદ વટાવી રહી
છે. ખ્રીટીય સરકારના ઉત્તરોદ્ધાર પશુ વાળખી
પણુ જેવા માંખલા નથી અને હીંદુસ્તાનના
માનનીય નેતાઓ પોતાનો દેશ ખ્રીટીય સામ્રાજ્ય
ના યુલ્લાસ તરીકે રહેવા દેવાનો સન્કાર કરી
રહ્યા છે તેથી પોતાનું નમજી યુમાવી દેવા
હોય છે. ગાંધીજી સાથે વાતો અને જે નમ
સત્તો ઉચ્ચારી રહ્યા છે તે ખ્રીટીયોને ક્યારે
નહિ હોવાથી તેઓ ગાંધીજીને “જીવંત યુગ્મેલા
તરંગી,” “હમાખાજ,” “લખાલીઓના મીત્ર,”
“હુરમતના કાપમા રમનાર” એવી અતેજ
ઉપમાઓ આપે છે. પરંતુ એથી કંઈ સત્ય
હંકાધ જવાનું નથી સરકારે ઇંગ્લેન્ડની ઓપીસ
માંથી જમ કરેલા દરવાજેનો, કે જે, ઇંગ્લેન્ડ
ના જનરલ સેક્રેટરી આયર્લેન્ડી પ્રાધિકારીના કહેવા
સુજળા રહી પ્રસિદ્ધિમાં આવેલાં નહિ હોય,
તેને પ્રસિદ્ધ કરવાનું ફક્ત ગાંધીજીએ ધણીજી
નરમચળવેલી કાપમાં નહિને ખાત તરીકે
વર્ણવ્યું છે. અને ગાંધીજીને કાંઈ કે એ રૂસ
સધના મહોદાયોને વટાવી જતાં છે. જે સર
કાર પોતાને યુધ્ધરેલી કહેવડાવે છે અને તોડ-
સાસનવાદમાં માનવાનો દાવો કરે છે તેને એ
અણુજાણુ છે. આજીવનકે ને એ છે કે
અમુક સુધારા બાદ ઇંગ્લેન્ડ વર્ગીય કમીટી તરફથી
પસાર થયેલા ગાંધીજીના દરખાસ્તો યુદ્ધ ખરડો
અને વર્ગીય કમીટીની મીનીસ્ટરમાંથી અમુક
તારણો પ્રસિદ્ધ કરવાનું હીંદુ સરકારને અમકન
જણાયું છે બપરે રંડુનમા અનેલા બનાવો
વિશેના ઇંગ્લેન્ડની વર્ગીય કમીટીએ પસાર કરેલા
દરવો પ્રસિદ્ધ કરવાનું તેને અમકન જણાયું
નથી. ગમતે એ કારણો, જેની પ્રસિદ્ધ સર-

કારે પ્રતિબંધીત કરેલી છે, તે પાશ્વેન્દના
સંખ્યોને પણ બતાવવામાં નથી આવ્યા. તેનું
શું કારણ? કારણ કે સુધરેલી કુનીયામાં પોતાની
નીંદા કાપ એ સરકારને બમ લાગેલી છે તે
એ કારણો બોલી કાઢીએપરધીજી મકવામાં
આવ્યા હોય અને તેનાં સમર્થનને મારે
પુરવો નહિ હોય તો તો તે પ્રસિદ્ધ કરવાની
ખાત જરૂર હતી કે જેથી ઇંગ્લેન્ડ કલ્પ
વધારે હલકા પડે. કાલના યુધ્ધમાં ખ્રીટીયો
દેશ મજલે બમ સુકતાજ આવ્યા છે અને
અમને બમ છે કે હીંદુસ્તાનમાં પણ તેઓ
ખસ સુકી ગયો. દહેવામ છે કે હર રોજ
હીંદુ સમાજવાદી દેશ તેમના ચમકા હીંદુસ્તાન
માં વળત પડવુંજ બીજી. હીંદુસ્તાનનો એવો
કહેવો અનુભવ છે કે સમાજવાદી દેશ, મજુર
પણના દેશ, કનઝરવેલીય દેશ એ સધળા હીંદુ-
સ્તાનના સંબંધમાં એકસરખાજ છે. મરદુમ
મા મેકોનફો હીંદુસ્તાનને બોલી આજીઓ
આપી હતી પરંતુ મપારે તે સત્તામાં આવ્યા
બારે હીંદુસ્તાનને તો ધોર દમનનીતીજ મજા.
સર રોજીને વોપે પણ એજ આજી રાખી
ચકામ તેઓ મધુમતીઓ અને પછાત વર્ગો
પ્રત્યેની ખ્રીટીય સરકારની વાતો કરે છે.
પરંતુ તાણુબોધેલું છે કે તેમના જેવા પણ
એટલું જાણ નથી ચકામ કે જે પછાત વર્ગો
જરા પણ કલત મયા હોય તો તે ઇંગ્લેન્ડના
ચીફ વર્ધના પરિશ્રમનેજ આજીજા છે અને
નહિ કે સરકાર જે એ વગને મારે એટલી
બધી મહોકાની કાળજી બતાવી રહ્યા છે તેને.
વળા કાપ વચાદને કોલેજ જે ખ્રીટીય સર-
કારનું હીંદુમાં આગમન થવા પહેલાં એટલો
ધીક્તો હતો તેનો પણ ખ્રીટીય સરકારે નાશ
કરી નાખ્યો હતો. આ કોલેજને આજે ઇંગ્લેન્ડ
કરી સજીવન કર્યો છે અને આજે હીંદુસ્તાનના
યુગે મરતા કરોડોને તે કોળાયો અનાજ પુરો
પાડી રહ્યો છે અને કરોડો મરતોને પણ પુરો

પાડી રહ્યો છે. અને હીંદુસ્તાનની મધુમતિ
અને બધુમતિ એ તો ગાંધીજીએ કહ્યું છે તેમ
ખ્રીટીય સરકારનીજ પૂત છે અને ખ્રીટીય સર-
કારની હીંદુમાંથી ફરિત જતાં તેની પણ ફરિત
નહિ રહે.

હિંદુ ખ્રીટનનું હુરમત નથી

હીંદુસ્તાનના ચાળીસ કરોડ લોકો કંઈ ખ્રીટન
ના હુરમત નથી. પરંતુ તેઓ યુલ્યામીમાં
રહેવા નથી માંગતા જે સ્વતંત્રતાને મારે
ખ્રીટન અને મીત્રરણ્યો પોતાના લોડીનું છેલ્લું
દીપું રેડી દેવા તૈયાર મયા છે એ સ્વતંત્રતાની
તેઓ માગણી કરી રહ્યા છે. ખ્રીટનના એક
સ્વતંત્ર બાગીકાર તરીકે તેઓ પોતાનું ખર્ચ
રમાવ લેવા માંગે છે. ને ખ્રીટીયો આ મફતવ
તો સુદો સમજ નહિ સકતા હોય અને હીંદુ-
સ્તાનની માગણી મંજુર કરવા તકમાર ન હોય
તો અણુજાણુ તેઓ પોતાનીજ કમર બોલી
રહ્યા છે કે જેને મારે હોય તેઓનો પોતાનોજ
મણારો. ગાંધીજીનાં નેતૃત્વ હેઠળ ઇંગ્લેન્ડે હીંદુ-
સ્તાનને પરદેશ સુસરીમાંથી મુકત કરવાને
લેવા કારણો પનચાંની સામે વંદેશને સ્વર
કાદવાને ખ્રીટીય સરકાર બંધે ગોડું સેન્ય છેલ્લ
કરવાની મહેનત લીધી હોય છતાં એઓ હીંદુ-
સ્તાનની રાજકીય ચળવળની લગરીખાથી વાકેફ
છે તેઓ એ જોતાં સુકી નહીજ કે એ તરફ
એક પણ અપવાદ સીવાય ખ્રીટીય સરકારની
“કાલકા” કરનારાજ છે અને કોઈની પ્રવળ
ના પ્રતીતીધીઓ ને - તેઓએ કાલ પણ વખતે
રમાવ જોયેલું નથી ને તેઓની કરી પણ
મણતરી હોય તો ઇંગ્લેન્ડે લેવા કારણો પસલા
થી સરકાર પોતાનું સમતોલપણુ યુમાવી જેલ-
વાની હદ સુધી અચાંત નહીજ બની વધ
હોય પંડીત જવાદરસાલ નેહરુએ વાળખીજ
કહ્યું છે કે “જા સાથ એમ કહેવા ચાહતું
હોય કે અમે હાસમત સાથે તરી રમી રહ્યા
છીએ તો અત તેમ હોય. અમે મહોનગી
થી તેમ કરીયું.” ‘નાશલ મરજુરી’ ને આ
વચનથી બેદ કયો છે અને પ્રકૃતિ જવાદરસાલ
નેહરુ કે “જેમણે હમણાના વર્ગોમાં પોને કલ્પે
વાસ્તવવાદી છે એવી જાપ પડેલી છે” તેમના
તરફથી આવા વચનો ઉચ્ચારવા છે એથી
આયર્લેન્ડી દરખાસ્તો જે અને લખે છે કે “એ
વસ્તુ સુચવે છે કે ગાંધીજી જવાદરસાલની સમજૂતી

આન પ્રમાણે દીપ્ત છે અને અંધીયારની દગા-બાજની ધમધી, છેલ્લા અંધો સિદ્ધા થતાં દીવના નેતાઓએ જેને માટે મહેનત ઉઠાવેલી છે તે સ્વધાનોના નાશ માટે જોવા લાગે તે પશુ, અમલ માં પ્રકાશની છે." માંધીયાર ખીંટને દગાબાજ કરી રહ્યા છે કે ખીંટને દીવને દગાબાજ કરેલી છે તેનો હિંદુસ્તાનમાં ખીંટીય અમલના પ્રતિષ્ઠાસ નો અભ્યાસી થોડા ન્યાય કરી શકે.

અર્ધ અંતર યોજની જરૂર

હવે એ વખત આવેલો છે કે જ્યારે ખીંટીયાં એ પોતાના મન નજીક છે અને અંતરમાં કંઈક કરવાની જરૂર છે. આ અંતર ગુસ્સાના આ-વેશમાં નથી હોવાનું છે કે હિંદીઓને તેને માટે ઉત્કેષણી પ્રણીત થઈ રહી છે—પરંતુ ખરી હાર્દિક લાગણીથી સુચવીએ છીએ. 'મરકપુરી' કોંગ્રેસપર આરોપ મુકે છે કે 'જેઓ ની મીત્રતા અને મદદની તેઓને હજી જરૂર છે તેઓની સામે તે ધમકીઓનો ઉપયોગ કરી રહી છે.' 'પંડિત જવાહરલાલ પટેલે આરોપ મુકે છે કે તે બે સુર વચા છે. તો પછી એક તરફથી એમ કહેવું કે 'કોંગ્રેસ જેઓની મીત્રતા અને મદદની તેને હજી જરૂર છે તેની સામે ધમકીઓનો ઉપ-યોગ કરે છે' અને બીજી તરફથી એમ કહેવું કે 'તેઓએ એવા ધારણ પગલું મીત્રતાઓને વીનાચક્રાક નીવડાવે.' એ શું બે સુર નહીં હશે? જો ખીંટને હિંદુસ્તાનનું રક્ષણ હિંદુ-સ્તાનના મોકાને ખાતરજ કરવાની પ્રતિજ્ઞા રોપ તો હિંદુસ્તાનના મોકા એ બોલમાંથી તેને મુકત કરવા તકમાર થાય તેમાં તેને એટલું કરવાની શી જરૂર છે? પરંતુ હકીકત એ છે કે ખીંટીય સામાજિક હિંદુસ્તાનથી નહીં રહ્યું છે અને જો હિંદુસ્તાન કાયદાથી અટક્યું જાય તો ખીંટીય સામાજિક અવશ્ય દરિદ્રમાંથી નાબુદ થઈ જાય. અને જો ખીંટને સંજીવની મોટી ચીજ છે. તો પછી જ્યાં કેવળ હોડા સ્વાયંજ રહી રોપ લાં પરીપકારનો ડોળ રા સાક કરવો એકએ? હિંદુસ્તાન એમ કહેવું નથી કે તેને ખીંટની મીત્રતાની જરૂર નથી. પરંતુ તે સમય દરમિયાન મીત્રતા મળે છે. પરંતુ ખરી જરૂર તો ખીંટને હિંદુસ્તાનની સેવાઓની છે અને આજપર્યંત એ સેવાઓ એક યુવાન તરીકે એવાને દેવાયેલું દાન આજે એ યુવાન પોતાને સમાનતાએ મુકવાની આમણી કરી રહ્યો છે એ તેને રચવું નથી.

'માંધીયાર એક તરફથી 'ખીંટીય સુસરી' ની પાત કરે છે અને બીજી તરફથી પરીપકાર રાત્રીથી મુચવે છે કે હુક દરમિયાન માન-રાજ્યોના સરકારને કોઈ પણ આક્રમણને રોકવાને હિંદુસ્તાનમાં કામ કરવા દેવામાં આવશે,' એમ કહીને 'મરકપુરી' માં તે માંધીયારને સમજવું નથી અથવા તો જાણીપુઝીને માંધીયારને વીધે ખીંટી કમીતનું રહ્યું કરવા માટે છે. ખીંટીય સુસરીમાંથી હિંદુસ્તાનને મુકત કરવા

નું મોશક તેઓ કહે છે પરંતુ એક માન-તરીકે તેઓ પીટન અને મીત્રતાઓને પોતા નું સરકાર કોઈ પણ આક્રમણ કરનારને રોકવાને હિંદુસ્તાનમાં કામ કરવા દેવાની જુદા આંખે છે. શું ખીંટીય સરકાર કહી નું આક્રમણમાં કામ નથી કરવું? શું એટલા કારણથી કહીય આક્રમણને કાપમને માટે ખીંટીય સુસરી દોષ સમજવાની જરૂર છે ખરી? વળી 'મરકપુરી' લખે છે કે: "સત્તાના લોભમાં તેઓ એ કમીતન સમજવાની બીજકા સુધી ગયા છે કે હિંદુસ્તાન અને તેના કરોડો અરસિત મોકાની સામે તેઓની તવારીખ માં આવી અંબારે જોખમ આવી પડેલું છે કે જેમાંથી તેઓને ઉઠારી શકે એવો એકજ દેવ છે અને તે ખીંટનજ છે." 'મરકપુરી'ના આ વચનો મદાંધતા મુચવે છે. એક યુવાન પ્રભતે સત્તાનો લોભ હોયજી રી રીતે શરૂ? તેઓ તો સ્વતંત્રતાને માટે યાચના કરે. જેઓએ તેઓને યુવાન રાખ્યા છે તેઓને સત્તાનો લોભ હોય એ સંભવે હિંદુસ્તાન તો આજે પુણ્ય જગ્યાં થી સમજી રહ્યું કે આ શોક કરી રહ્યું છે કે મોણી બસી વર્ષના ખીંટીય અમલ બાદ હિંદુ-સ્તાન અને તેના કરોડો મોકાને વારસો એટલો જ મળ્યો છે કે તેઓ અરસિત રહ્યા છે અને તેઓની તવારીખમાં નહીં જોએલું એવું લાયકરે એમજ તેઓપર આવી પડેલું છે જેમાંથી તેઓની પોતાની રાક્ષિત મીત્રતા બીજું કોઈ તેઓને ઉઠારી શકે તેમ નથી. શું ખીંટન તેઓને ઉઠારી શકશે? એકસરોવેકાવા, પોલાન, બેલજીમ, નોરવે, કે સ્થાપાને પશુ, કે પોતા ની સંજીવની નજીકના પડોશી કાંઈ, કે વીંધી નહીં રાકાય તેવા સીંધાપુરને કે મહાયા કે અરમને તેનાથી ઉઠારી શકાય છે? આ તાળેજી ક્ષતીદાસ તેની સન્મુખ પુરકી રજો દેવા છતાં એવો દાવો કરવો કે એજ એક માન હિંદુસ્તાનને ઉઠારી શકશે એ શું ખીંટી અમણાજ નથી? ખીંટના સમજા મીત્રતાને અમારી એકજ નજી અરજ છે કે તેઓએ ખીંટનના સમજા દોષને દીવેવાને પ્રયત્ન નહીં કરવો જોઈએ. તેને બદલે તેઓએ માંધીયાર કે જે એકજ ખીંટનના ખરા મીત્ર છે, અને માનવજાતીના મીત્ર છે, તેમને સમજવાનો અને સ્વ અમણાનો અને તેને સમજવાનો પ્રયત્ન કરવો જોઈએ અને સમજીજી હામીય કરવી જોઈએ. તેમ કરવાથી હજી પણ તેઓ ખીંટન ને બચાવ શકશે અને કુતીવાર સાંન રમાવી શકશે. એ સીવાય બીજો માર્ગ વિનાસનો માર્ગ છે.

હિંદુસ્તાનનું મુક નથી

ઉપરું સમાચાર બાદ 'નાટક મરકપુરી' એ ખીંટને એક અમણેજ સમજા છે જેમાં માંધીયારને તેણે 'કમીતલી' ની ઉપમાથી નવાળ્યા છે. તે લખે છે કે 'માંધીયારે જુનકાળમાં પોતાની અદીસાની કાસમાં દોલ મેળવી ને એટલાજ

કારણથી તેમને ખીંટન સાથે કામ થાકવાનું હજી અન તરીકે જાપાન કે જર્મની સાથે." હિંદીઓને તે જાપાન હિંદુસ્તાનને હિંદુસ્તાનને ખાતર મુકા કરવા માટે છે એવું માની મુખ્ય નહીં જાપાની સેનવણી આપે છે. હિંદીઓને એ સેનવ મીત્રી જરૂર નથી. ખીંટન હિંદુ-સ્તાનનો નજી હિંદુસ્તાનને ખાતર રાખી નહીં છે તેમાં એટલો હિંદુસ્તાનને વિશ્વાસ છે એટલો જ વિશ્વાસ તેને જાપાન હિંદુસ્તાનને હિંદુસ્તાનને ખાતર મુકત કરવા માટે છે તેમાં છે. 'મર-કપુરી' લખે છે કે: "યુધ્ધ બાદ હિંદુસ્તાનને સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા આપવાના ખીંટનના અંબારે વચનને કોંગ્રેસે દેખી દીધું છે એ તો નહીં સમજી શકાય તેવું છેજ પરંતુ એ કરતાં પણ વીશીય નહીં કયા શકાય તેવું એ છે કે એક યુધ્ધ, કે જે જેટલું ખાતરજ છે તેટલુંજ તેવું પોતાનું છે તેને જીતવાના ખીંટનના પ્રયત્નમાં વીશ નાખવાને હિંદુસ્તાન પોતાનું બનવું કરી રહ્યું છે." જો ખીંટને હિંદુસ્તાનમાં વિશ્વાસ ન હોય તો હિંદુસ્તાનને ખીંટનના વિશ્વાસ નહીં હોવાને તો મધારે સમજા કરવો છે. પરંતુ અમે જે નથી સમજી શકતા તે ખીંટનના મીત્રતાની જરૂરથી કે જે હિંદુસ્તાનની સ્વતંત્રતાની આમણીમાં મુખ્ય જીતવાના ખીંટનના પ્રયત્નમાં વીશ નીલાળી રહી છે. આ મુખ્ય હિંદુસ્તાનનું મુખ્ય તેજ અવરજ નથીજ. હિંદુસ્તાન આજાદ થઈ સારે એ તેવું મુખ્ય મધારી.

પરંતુ રહ્યું

—જાપાનને બંદેર થયું છે કે જોખાનીના પારકા એકીસમાં જોખ નાખ્યા મરિ જુદીયન વીસર અને હેન્ડરીક સ્ટીફેનસ વાન બ્રાક નામના જે જો જાણસોને મરજીની સમય થઈ ગયો અને તેની કોઈ જાણ આજાદને જાણીય મળી તે આજાદને પણ એ સમય મંજૂર કરી હતી તેને મરજી-સમજીની કાંઈ સીકે જામ દેવની સમજા કરવી જાણીય છે.

—જાપાનની પાસેનામાં દેશના પ્રધાન મંત્રીજ સમયે સંજીવ આપ્યાથી વડા પ્રધાને ઉજાની સરકારનું સંજીવનું બંદેર જુદું છે. વડા પ્રધાને કહ્યું કે જાપાન સ્વપાય લાં મુખી પ્રધાન મદાય થાક રહેશે.

—દીવેલેવા સર્વત્ર આજાદેના પુનાકરક સ્ટેટસ ખાતેના પ્રધાન મં. રોબર્ટ બેને ન્યુયાર્કમાં જાવતા જાણીય હજી કે આજાદના કલ હોડા મુખી બહાર રહેવા ઉઠે છે. આ જાણીયમાં હોડાને મુખ્ય પડેલાં હોડા તે કરવા આજે જાપાને મજબુત છે.

—સોફીયાથી એક જાણીય જાણે કે જાણીયના વડા પ્રધાન ડો. રીલેટો જે સહેરોમાં મુરજીયાની વચવી રાં હોડા કરવાં જોખ દેવા તે સહેરોમાંથી મરજીજી જામ કરી દેવાને હુકમ હાથે છે. વધુમાં કોઈ પણ મરજીમાં એકથી વધારે મુખીય રાજ્ય વાની મનાઈ કરવામાં આવી છે અને મુરજીજી નિરાળાની પ્રતિજ્ઞા: પણ પ્રતિજ્ઞાથી મુકે હાંકવાની નહીંથી થઈ રહી છે.

હિંદ સરકારે જખ્ત કરેલા કેંગ્રેસના કાગળો

કેંગ્રેસ વિરુદ્ધ મંદે પ્રચાર કરવાને તેને આપેલી પ્રતિજ્ઞ

હિંદ સરકારના કાયદા પ્રમાણેની માલીફીના દરમિયાન અમલના કાયદા આપેલા છે. આદાલતમાં કેંગ્રેસના દેડ યોદ્ધાસર પેસીએ હરો પાડી એ કાયદા સમ રીતે દાખા. એ કાયદામાં બીડીએ હોદ્દા છોડી જવા બાબતનો ફરિયાદ પસાર થયો હતો એ વર્ધિય કમીટીની કોર્ટમાંની માનીતો પણ છે. એ સમયના કાયદામાંથી પોતાને કાયદું પ્રસિદ્ધ કરીને સરકાર કેંગ્રેસને દસણ પાલવાનું મદ્દ પ્રચાર કાગ્ગ કરી રહી છે. એ પ્રોત્સાહન રજીસ્ટ્રેશનમાંથી મોંઘાને (મીમ રહેડ) પાસકેને વર્ધિય કમીટી પર એકસેલા ફરિયાદો ખરડો હોદ્દા સરકારે તમા મંજૂરવારે પ્રતિજ્ઞ કરી છે. કેટલે અહીંના અખબારોપર ચોક-ચોક છે. એ ફરિયાદો ખરડો તેમજ મોટીય ની માનીતમાંથી પેલીક વાચનો હોદ્દા સરકારે પોતાની રીત સાથે પ્રસીદ્ધ કરેલી છે. ફરિયાદો તે ખરડો નીચે પ્રમાણે છે:

“બીડીય વેર કેપીનેટની મરે કોર્ટ કોર્ટ તરફથી રજીસ્ટ્રેશનમાંથી બીડીય કસી-વાદને અગાઉ કરી નહીં કરેલા તેવા તમા સરકારમાં પ્રકાશીત કરેલા હોદ્દા એક કમીટી કેંગ્રેસ કમીટી નીચે પ્રમાણેના નિર્ણયપર આવેલી છે:

“કમીટી એવો મત મરાવે છે કે કોર્ટના હોદ્દા રજીસ્ટ્રેશન કરી રહે તેમ નથી. તે જે કોર્ટ કરે છે તે પોતાનાજ રજીસ્ટ્રેશન માટે કરે છે એ સવાલની છે. હોદ્દા અને બીડીય માટે નચ્ચે સતત અમલમાંથી ચાલી રહી છે. એ પરથી સંસ્થાના તેઓના આદાલત પણ જુદા વૈષયજ એકસે

“આ અધિકારીની નીતી માણુજ રહી છે અને એક દેસનું સંસ્થાન હોદ્દાનાના સુદા એકા પ્રતીતીમાંથી કાયદા કેમ નથી લેવામાં આવ્યું તેવું પ્રશ્ન છે.

“તપાસની નકરાર હોદ્દાનાની સાથે નથી. તે પ્રતીત સાચાવવાની સાથે લઈ રહ્યું છે. હોદ્દાનાના પુલમાં તરફેલ મળે છે કે હોદ્દાના પ્રત્ય પ્રતીતમાંથી એમનીથી નથી થયું. બીડીયે પોતે તેને સાચે કરેલું છે.

“તે હોદ્દાનાના સ્વતંત્ર રાજ તો સંભરીત છે કે તેવું પ્રથમ પસંદ તપાસ સામે નમલત કરવાનું વાવ. કેંગ્રેસને એવો મત છે કે ન હોદ્દાના પાસાની સત્તા પોતે ન હોદ્દાનાના અખબારોમાં મેક પણ આદાલત કરવાની સાથે પોતાનું રજીસ્ટ્રેશન કરવાને સમર્થ છે

આથી કમીટી એવો મત મરાવે છે કે બીડીયે હોદ્દાનાનામાંથી પોતાની સત્તા પોતે એવો

હોદ્દાના સ્વતંત્રતાનું રજીસ્ટ્રેશન કરવાને બાબત તેઓએ હોદ્દાનાનામાં રહેલું તેઓએ એ કમીટી પ્રતિજ્ઞ સાચીત નહીં પણ કરે તેવી છે. હોદ્દાનાના પસંદ પોતાના કાયદા તમાની રાખવા ના તેઓના નિર્ણયને એ એક વધુ પુરાવો છે. તમારો હોદ્દાના સ્વતંત્રતાએ કરવાપણું ન હોવ. જાણતી અને સમજતી એ બીડીય સરકારે ઉત્પન્ન કરેલી વસ્તુ છે અને તે આવી જતી તે અદલાલત થઈ નથી.

“આ સમયના કાયદાને સાથે કમીટી પ્રોટનને, પુલ પોતાની સદીસલામતીને બાબત તેમજ કમીટીની સાંતીને બાબત, એવીવા અને આદાલત ના તેના તમાના સમયના મુલકપરનો કાયદા ન છેડે તો પણ હોદ્દાનાના કાયદા છોડી દેવા વિનંતી કરે છે.

“આ કમીટી તપાસ સરકાર અને પ્રજાને પાસી આપવા માગે છે કે હોદ્દાનાનાના તપાસ કે કોર્ટ પણ અન્ન દેસ પ્રતો વેર નથી. હોદ્દાનાનાના મુલકથી પરેશી સત્તામાંથી સ્વતંત્ર રહેવા છવે છે.

“પરંતુ સ્વતંત્રતાના આ સદામાં કમીટી એવો મત મરાવે છે કે, હોદ્દાનાના, સાવજની કસોટીએ અત્યારે સાથે, પરંતુ સરકારી મદદની તેને જરૂર નથી. હોદ્દાનાના પોતાની સ્વતંત્રતા અહીંનામયથી મેળવી રેશે અને એક વળતે તેને દાખી રાખશે. આથી કમીટી એવો આદાલત રાખે છે કે તપાસને હોદ્દાનાનાના પર દાખા કરવાનો કસોટી કરાશે નહીં દોષ.

“પરંતુ જે તપાસ હોદ્દાનાના પુલમાં કરશે અને પ્રોટન તેની અપીલનો કસોટી પ્રત્યક્ષ નહીં વાળે તો કમીટી એવો કેંગ્રેસની હોદ્દાનાની આદાલત રાખે છે તેઓની પાસેથી તપાસના સરકારની સાથે સંપૂર્ણ અહીંનામય અસહકાર કરવાની અને તેઓને ના પણ તપાસી મદદ નહીં કરવાની આદાલત રાખશે.

“તેઓપર કસોટી થશે દોષ તેઓની કુમસો કરવાને કસોટી પણ તપાસી મદદ કરવાની કરજ નથી. તેઓની કરજ મંપુર્ણ અસહકાર કરવા ના છે. અહીંનામય અસહકારને કસોટી સીકાત સમજવો સુરેક નથી:

“(૧) હોદ્દા પણ અસહકાર કરવાને આપણે આપણા કોર્ટમાં નમાવીએ નહીં કે તેના કુલકો છોડીએ નહીં.

“(૨) તેની પાસેથી રજી મહેરનાનમાંથી આપણે આદાલત ન રાખીએ અથવા તેની પ્રતિયા સસસાએ નહીં પરંતુ તેના પ્રત્યે પણે દોષ પણ સાચીએ અથવા તેનું પુલ ન હમડાએ.

“(૩) જે તે આપણા વિનંતીને કમીટી સહ લેવા છવે તો આપણે તે આપણે નહીં, અને તેનો વિરોધ કરવાના પ્રમાણમાં મરડું પડે તો મરી નહીં.

“(૪) જે તેને રાજ માણુ પડેલો હોય, અથવા તરફેલ મરડો હોય અને આપણી મદદ માગે તો આપણે તે આપણી ના ન પાડીએ.”

ખરડામાં વધુ જણાવ્યું છે કે: “કમીટી બીડીય અને તપાસીએ સડી રહ્યા છે તેવા કસોટીમાં આપણે અસહકાર અથવા અને બીડીય પણ પડશે. દાલ બીડીય સરકાર સાથેનો આપણો અસહકાર માર્ગદિશ છે. તેઓ સડી રહ્યા હોય તેવે વખતે આપણે જે તેઓ સાથે સંપૂર્ણ અસહકાર કરીએ તો આપણે દેસ તપાસી કરીને તપાસીએના કાયદામાં મુકી દેવા ખરડાના રામ. એટલે બીડીય સરકારની વચ્ચે કસોટી પણ અસહકાર ન તપાસીએ એક તપાસીએ સાથે અસહકાર કરવાનો આપણે એકમાત્ર માર્ગ રહેશે.

“તમા બીડીયને પણ આપણે કસોટી પ્રત્યક્ષ રીતે મદદ ન કરીએ. તેઓની કમસો ની વસણ પરથી એવો આપણે અસહકારી ન કરીએ એ કસોટી તેઓને આપણી કરી મદદ ની જરૂર નથી. તેઓ આપણી મદદ ચુકામે તરીકે માગે છે.

“બીડીયે કરનાની વીતીના સંપાદનમાં કમીટીએ રાખેલ વહેરાત કરવાની જરૂર નથી. આપણા અહીંનામય વિરોધ કરતા પણ જે રેશને પ્રત્ય માત્ર તપાસીએના કાયદામાં ચાલેલો તપાસ તો આપણા પાસે, આપણા પાસેના તપાસે વીડીયે નો આપણે તેનો કરી કમીટી મેળવવાનો પ્રમાણ કરીએ એ કસોટી પણ નસ ન કરીએ.

“કુલ સામગ્રીએનો નાસ કરવા એ જુદી વસ્તુ છે અને, અમુક સંજોગોમાં, એ એક સરકારી જરૂરીયાત સહ પડે. પરંતુ જે વસ્તુ અમલની માલીફાની દોષ અને તપાસના ઉપ-ગોળની દોષ તેનો નાસ કરી નાખવો એ કેંગ્રેસ ની વીતી રજી પણ તપાસ હોદ્દા શરૂ.

“તપાસની સરકારની સાથેનો અસહકાર પ્રમાણમાં એક નહીં સંજોગનેજ માર્ગદિશ રહેશે અને જે તે સંપૂર્ણ અને પ્રમાણમાં કરી તો સરજા થવોજ એકસે હતાં ખડું સ્વરાજ્ય તો લાવેલ રથાપીસાસરે જવારે કસોટી હોદ્દાનાનાનાના કાયદાને ખસા કસોટી છોડવી વેશે. તેના સીધા આપણી પ્રત્ય તેની પુર્ણતરથી માલતી આવવી કસોટીનામાંથી કસોટી નહીં પણ છોડે.

“બીડીયે કરે જ નહીં, હતા આપણી કરજ કરેલાં બીડીયે દુર કરવાની, તપાસ અને

મરીય વચ્ચેનું અંતર સાંધી દેવાની, કોમી તક-
વારેને તિલાંજલી આપવાની, અરપૂરવાના
દરબેને દાખી દેવાની, કાગપાકુંએને સુધારવાની
અને પ્રભુને તેઓથી જવાવવાની રહેશે.

"જો પ્રભુ આ રાષ્ટ્રરચનાના કાર્યમાં રસ
નહી એ તો સ્વતંત્રતા હીંસા કે અહિંસા
થી પણ આપણ એમું એક સ્વતંત્ર રહી જશે."

"પરદેશી સોલજરો" એ મામાળાં દેશન કરાવ
તો ખરડો જણાવે છે કે: "કમીટી એવો મત
ધરાવે છે કે, હિંદુસ્તાનમાં પરદેશી સોલજરો
દાખલ કરવા એ હિંદુસ્તાનની સ્વતંત્રતાના સવાલ
ને જોખમભરેલું અને હિંદુસ્તાનના હિતોને નુક-
સાનકારક છે. આથી બ્રીટીશ સરકારને તે
પરદેશી સરકારને દુર કરવા અને વધુ દાખલ
કરવાનું બંધ કરવા વીનંતી કરે છે. હિંદુસ્તાન
નું અપ્રુદ માનવબળ છતાં પરદેશી લશ્કરને
લાવવું પડે એ એક સરમથરેલી વસ્તુ છે અને
બ્રીટીશ શાહીવાદમાં વાસ કરી રહેલી અંગીતીને
એક પુરાવા છે."

મરીય જવાહરલાલ નેહરુએ સુધારેલો કરાવ
કે જે આખરે પસાર થયો હતો અને પ્રસિદ્ધિ
થયો હતો, તેમાંથી જાપાન સાથેની મસલતની
બાબત કાંઈ નાખજામાં આવી હતી અને નીચે
તી બાબત દાખલ કરવામાં આવી હતી:

"જો હિંદુસ્તાન સ્વતંત્ર હોત તો તેણે પોતાની
નાની પોતાની મેળે નહીં કરેલી હોત અને
ગુદામાંથી કદાચ બહાર રહેતો હોત, જો કે તેની
દીક્ષાથી તો આફગાનિસ્તાન ગાંધી યુદ્ધ પહેલાંથી
પ્રત્યેજ હોત. પરંતુ જો કોઈએ તેને ગુદામાં
નિમાણને દોરી ગયા હોત તો તે સ્વતંત્રતાને
માટે સત્તામાં એક સ્વતંત્ર દેશ તરીકે જોડાયું
હોત અને તેનાં સંરક્ષણની જવાબદારી મળ્યાથી
ધોરણે રાષ્ટ્રીય અંકુશ અને સરકારી દેહન
એક રાષ્ટ્રીય લશ્કર સાથે સંપાદિત હોત. આ-
તંત્ર હિંદુસ્તાન તેના પર આક્રમણ કરનારની
સામે પોતાનું રક્ષણ કેવી રીતે કરવું એ બાબત
દેખ."

આ સુધારેલો કરાવ કમીટીએ એ તા. ૧ મીએ
બહાર પાડ્યો હતો.

મીનીટા

કમીટી માર્કીનની મીનીટા મુજબ મરીય જવાહરલાલે વિરોધ દર્શાવતાં જણાવ્યું હતું કે:
"આપણે જો જાપાનને એક કમીટી કે તેની
લગભગ બ્રીટીશ શાહીવાદની સાથે છે અને અમારી
સાથે નથી તો તે એવો જવાબ આપે કે:
"બ્રીટીશ લશ્કર હટી ગયું છે એમાં અમે
ખુશ છીએ, અમે તમારી સ્વતંત્રતાની દીક્ષાએ
છીએ, પરંતુ અમારે અમુક સમસ્યાની કાલ
જરૂર છે. આક્રમણ સામે અમે તમારું રક્ષણ
કરીશું. અમારે એવો દોષો જોઈએ છે. રા-
જ્યુને માટે તેની તરફ છે. તેઓ લશ્કરી
અસક્ષમ રચના મળે હતા અને સીરીય
બળ. જાપાન શાહીવાદી દેશ છે. હિંદુસ્તાન

ને સર કરવું એ તેની પોતાનામાં છે. જો
મોંઘીજની રીત આપણે સ્વીકારીએ તો આપણે
ધરી રાજ્યોના સાંત વામીદાર બનીએ. એ
રીત છેલ્લાં અઢી વર્ષે ચર્ચા કોમિશની નીતીથી
વીરુદ્ધ છે. મીનરાજ્યોને એમ થાય કે આપણે
તેઓના દુસ્મન છીએ, આવી માન્યતા ખરડો
બ્રીટીશ સરકારની સ્થિતિને નબળા બનાવી દેનારો
છે. તેઓ હિંદુસ્તાનને એક દુસ્મન દેશ તરીકે
મજબૂત, અને તેને મુજબસર કરી દેશે. રાજ્ય
નું કહું તેનું તેઓ તેનું કરશે. બ્રીટીશને નીકળી
જાયતું રહેવામાં આવ્યું છે. તેના નીકળા જવા
બાદ આપણે જાપાન સાથે મસલત કરી તેના
સાથે માર કરવાના છે. આ કરારમાં દીવાની
અંકુશ મોટા પ્રમાણમાં આપણા હાથમાં આવે
પરંતુ લશ્કરી અંકુશ અમુક પ્રમાણમાં અને
હિંદુસ્તાનમાંથી લશ્કરો પસાર થવાની છુટ તેઓ
ના હાથમાં રહે.

"બ્રીટીશ હિંદુસ્તાનને જાપાનના હાથે તેઓની
વીરુદ્ધ ઉપયોગ થવા ન હક થકે. તે ન માને
તો આપણી સ્થિતિ એક કાંત અને ધરી
રાજ્યોને સ્વધીન સત્તાને જેવી પ્રશ્ન પડે. જાપાન
ને મુશ્કેલી કરવાનું બદનું ના. આપણે એક
મંબીર તાર્કિક શુચમાં સંકેતવાદ જાણે મુખ્ય
કાર્યના સંબંધમાં ખરડામાં કરી મુશ્કેલી નથી.
પરંતુ તેની પાછળ રહેલો આશય વીચાર જાપાન
તો પક્ષ લેનારો છે."

ઉપરોક્ત કારણોને ખરડો પ્રસીદ્ધ કરનારી સર-
કારની પાઠી જણાવે છે કે ખરડાને મુખ્ય
આવડ જાપાન સાથે મસલત કરવાને કોમિશને
માટે છુટ મેળવવાનો હતો. જો એ નિષ્ફળ
નીવડે તો તેઓની સામે માન અધીવારમક
વીરોધ કરવામાં આવત કમીટીમાં મજબૂતી
ચૂંકોએ પડતી જણાય છે કે જાહાગી સમ-
ધાનપતિ ધરાવતી હતી જવારે લઘુમતી પણ
માન એટલુંજ હજીની હતી કે કરાવ એવી
રીતે પસંદ નીકળે કે જાપાનને લોકમત કોમિશ
ની વીરુદ્ધ ન જાય. એ ખરડાની સંપૂર્ણ વિરુદ્ધ
માં એ કોઈ હોત તો તે થી. રાજ્યોપાધાપારી
જ દેખ, જો કે મરીય નેહરુ, અસર અતી
અને થી જાણવાસ દેશાંતરે તે બહુ પસંદ
પસંદ નહોતો. પરંતુ માનમાં થી. રાજ્યો-
પાધાપારી સીવાય બીજા સંપ્રદાય મોંઘીજના
પ્રગણને તમા ગયા હતા.

મોંઘીજનો ખુલાસો

સરકારી પાઠીપર દીક્ષા કરતાં મોંઘીજએ
શુંગણમાં મુખ મંબજાતરની રાતે એક વિધેન
કરી જણાવ્યું હતું કે: "જાપાન સાથે મસલત
કરવાની તમા મેં સવચ્છપૂર્વે ખરડામાં નાની
હતી અને તે પાછળથી તેને પાની મુકવામાં
આવી તો તે પાની મુકવામાં પણ હું સામેલ
થાઉં છું. મોંઘીજને જણાવ્યું કે જો હિંદુસ્તાન
ને લગભગ સ્વતંત્ર કરવામાં આવે તો હું ચીન
ને સ્વતંત્ર કરવાને જાપાનને સમજાવવા જાપાન

જાપાની મામણી કરે. જો જાપાન ન માને
તો હું જાપાનને કહું કે તેને હિંદુસ્તાનમાં સખત
વિરોધ મળશે.

મોંઘીજએ કહ્યું કે આ દસ્તાવેજ સરકારને
શી રીતે મળ્યું એ બાબતમાં હું મે સખત કહેવા
માયું છું. હું ઘાઈ છું કે કોમિશ બ્રીટીશની
ગતી લેવાની અને તેના દાવેને જાન કરવા
ના આ રીતજ નીંદાને પાત્ર છે. હું તો હજી
પણ વીનંતી જણાવ કરી છે કે બોરને પોતાનું
કમક ધોષ નાખવું જોઈએ અને તેના મદદના
મીત અમેરીકાએ તેને વેગ કરાવવું જોઈએ અને
એ રીતે લગભગ બે મે તેટલી માંગી આવે
અને મને તે બાબતે દેશ તો પણ તેના
ચીજની ખાતી કરાવવી જોઈએ

એટલે મારે ખરડામાંથી રાજ પાડું જેથી
લેવાનું નથી તેમ તેને મારે કમ કરવાવાનું પણ
નથી. જાપાન મુકમાં છતરો એવો જે નીખાળ છ
પણે પણ કરી મત રજાઓ નથી ને એવો
મત થયું વેળા દોસળો છે કે એટલે જો પોતાને
શાહીવાદ છોડી કે તો જાપાન કદા છતી નહી
થકે. એ મત જે 'દરીજન' મા અરેક વેળા
કરીઓ છે અને અહીં હું કરીથી કરીશ કે એ
સંપ્રદાય છતાં પણ જે પરીકર અને મીનરાજ્યો
ખર આદત આવી પડશે તો તે કોલેજાજ કાર્ય
કે શાહીવાદનું કલક જે તેણે કોલેજા વર્ષે મળ્યાં
રાજેલું છે તેને આ તેના છતીદાસમાં મદદના
કોલેજીના સમયે પણ ધોષ નહી નાખવાની
તેણે હક-મીધી છે. કોમિશ એ મેરસને મરુધ
નથી. જાપાનમાં જુદી પ્રતિનીધીરૂપ યક્ષા તરીકે
તેને સ્વીકારવામાં આવી છે. તેના પ્રતિનીધીઓએ
હિંદના રાજ્યતંત્રના કાવદાની રૂએ આપવામાં
આવેલી સંપૂર્ણ સ્વરાજ્યસત્તા કરવામાં હિંદુ-
સ્તાનના મોટા સત્તા પ્રતિનિધ સંજ્ઞાવાદી અવલ
મદાઓ હતો અને એક પણ અપવાદ સિવાય
એ પ્રતિના ગવરવરોએ પ્રધાનો, જે કોલેજા
પ્રતિનીધીઓ હતા, તેઓની અવલ મદાવવાની
બુદ્ધિ અને મેવા વરમળવાની મુશ્કેલી પ્રશ્નમાં
કરેલી છે.

એવી સંસ્થા સરકારે બાબ મરિ-કમ્પા કોમિશ
કમીટી તરફ જે પર્વજીક બતાવેલી છે તેના
કરતા અવરજ પમારે સારી વર્તણૂકને પાત્ર
છે. જાપાન રહેલા દસ્તાવે નાં બારી રીતે
ઉપયોગ કરવાનું તેણે પણ વધારે નીંદાને
પાત્ર કરે છે એ દસ્તાવેજોને ખરડો ઉપ-
યોગ કરવા અપાઉ એક મરિ-કમ્પા કોમિશ
કમીટી સમક્ષ તે રજી કરવાની અને કમીટી
ને જે કમ કહેવું હોય ને સુધિગવાની તેણે
સમક્ષ અવલમી જોખની દી વાંચ
કમીટીના સંબંધે ઉત્તરી પાલકના મદ બાબત
ના પ્રવર્તો છતાં પણ દાસમાં અધિકી મેવો.

અમે તેટલી સમજણ હોવા છતાં પણ તેથી કેમકે જે પ્રતિષ્ઠા ભોગવી રહી છે તેમાં જવાબે હાની પહેંચવાની નથી. તેમાં એવું કશું નથી કે જેથી તેણે પશુ સ્વચ્છને સરખાવવું હારજી હોય.

માંધીજી જાપાનને મોટા પ્રમાણમાં હિંમતી આંદુશ, અને હસ્તરી મથકો અને હસ્તરી હાથસાથોને માટે સમગ્ર આપવાને જાપાનની સાથે મસબત કરવા વીચારી રહ્યા હતા એવી

સુચનાના જવાબમાં માંધીજીએ કહ્યું કે જે વીચાર વું હોય તેમણે પાટી ઉપર મુકવામાં આવ્યું કે એવા વીચારને માટે હું નથી માનવા કે હું કરી પણ દોષીત થઈ શકું.

કમનનીતીથી અમે હરીશું નહિ

કે. કે. એલ વર્ડીસ કમીટીના હાથે સાથે ખોટન અને અમેરીકામાં નીકળી રહેલા વિરોધના સુરપર દીકા કરતાં મધ્ય સ્વીવારના 'હરિજન' માં માંધીજી લખે છે કે "કે. કે. એલની સાથે પુછી રીતે વધીવવામાં આવી રહેલી મુશ્કેલીઓ અમારા દેશુથી અમને મળાવી નહિ શકે. કમનનીતી, કે જેની એ સેલજાબરેલા પોઝરો આપાકી આપી રહ્યા છે, એ કાચ જે કોને હુંક મુદતને માટે દાખા દેશે પરંતુ વિરોધની જવાબા એક વખત સળખા પછી છુટાવી નહિ શકે. ખોટીજી સત્તાનો અંત લાવવાની માગણીના ન્યાયી પશુને વિશે હકી પ્રમ કોણવામાં આવ્યો નથી પરંતુ એ માગણી અમલમાં મુકાવવાને જે થકી પસંદ કરવામાં આવી છે તેની સાથે પ્રકાર થઈ રહ્યો છે. આ પડીજી થા હારજી પસંદ કરતાં થકી છે એ વર્ડીસ કમીટીના હાથમાં સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું છે. હોંદુસ્તાન આજે મુદતમાં અસરકારક બાજ નથી બજવી રહ્યું. કેટલાક હોંદુસ્તાને એ સિવાયની સરખા જીમને છે અને હોંદુસ્તાન એ પસંદથી કુલકરીમાંથી મુદત હોય તે તે મુદતમાં વધારે લાગત, ખસકે ચોક્કસ બાજ બજવી શકે એમ તેઓને લાગે છે. આ સાદી, સ્વાભાવિક અને પ્રમાણીક વસ્તુપર અવિચાર મુકાવે એ આજન બોલવા મરોમર છે." ખોટન પોતાની સત્તા પાછી એમી ને તે તેણે માગીએ કોને સોંપી જવી એમ જેઓ પુછી રહ્યા છે તેને જવાબ આપતાં માંધીજી ગાંધીજી મોહાના આજ્ઞાને ટોંકે છે કે, કે. કે. એલ

પોતાને માટે સત્તા લેવા નથી મુસ્તજી. સપજાને માટે સત્તા લેવા હમ્મે છે અને જે કે. કે. એલને ખરી સત્તા આપવામાં આવશે તે સપજા પસંદને મળી તેઓને જોડવાને સમજાવશે. જરૂરનું છે તે એટલુંજ કે કોઈ પણ જાનની અનામતી-ઓ સિવાય એવું આંદુશ હોંદુસ્તાનના લાકમાં મુકી દેવો, સિવાય કે મુદત સાથે તે દરમીયાન જાપાનીઝ કે થકી રાજ્યોના આક્રમણને રોકવાને ખોટરાજ્યોનું સરકાર જમે કામ કરે. પરંતુ હોંદુસ્તાનને કમની જાનતોમાં માથું મારવાની તેને બીજાકર સત્તા નહિ રહે. હોંદુસ્તાન ખોટન ના જેટલુંજ સ્વતંત્ર રહેશે. અરેજ આમાં તે એવું કશું નથી કે જેને માટે કોઈને જાપાણવાનું હોય. જે પણ અથવા પસંદ હોંદુસ્તાનમાં મળા જે તે જાતના પસંદી તે સત્તામાં રહી શકે તેમાં મદદની આજા રાખશે. જ્યાં સુધી બિન પસંદને એકત્ર થવાને એકબીજાની તરફ જોવાને બરમે પોતાની હરિજ અને રોકાને માટે બહારના તર તરફ નજર કરતી પસંદે લાં તુધી ને પસંદ એકત્ર થવાની આજાજ નથી. સ્વતંત્ર હોંદુસ્તાનમાં ખુદ કે. કે. એલની પશુ એક નકાના નકાના પસંદા રોકા વિના એક દિવસ પણ કામ કરી નહિ શકાય અને મજાસુતમાં મજાસુત પસંદે પણ હમ્મે હાંક મુદત સુધી રોકા રોકા તે નહિજ મળી શકે. સ્વતંત્ર હોંદુસ્તાનને શર-આનમાં સરકારનો રોકા નહિ રહે. માત્ર સાધારણ સિવાયએકી મદદ મળશે, સિવાય કે કાલેથી પોલીસ રાષ્ટ્રિય સરકારને તેની સરને મદદ કરવા

તમકાર થાય. પરંતુ તેમ છતાં સ્વતંત્ર હોંદુ-સ્તાન ખોટરાજ્યોને શુદ્ધ મદદ કરી શકશે અને તેની સમજાઓ અનાંત કરશે. એ વખતે, જે લાં સુધીમાં નમના હોંદુસ્તાન અકિંમક નહિ જતી થય હોય તે, અમ જાપાન કે કોઈ પણ અન્ય આ કમળ કરનારને દૂર દોડાવવાને ખોટ-રાજ્યોના સરકારી મદદા આજા મળી શકે. હોંદુસ્તાનના યોગજીને માટે જરૂર હોય ના નહિ ના પણ મુદતના અંત સુધી ખોટરાજ્યોનું સરકાર ના પાં કરશે.

જે કે. કે. એલની માગણીઓના આ અર્થે પણ ખોટરાજ્યોને કચો નહિ હોય તે લાગત સરકારની કોણવા રહેલા પ્રજા વિરોધમાં જે કોણવા નહીં પુછીએ બહાનતરી કાંસ કહે તે તેઓ કમને લાયક છે. એ વિરોધ કેવળ હોંદુસ્તાન અને પસંદી સારે દદ કરનારો છે.

હોંદુસ્તાનના મહારાજાની મહારાજાની માટે અમીય કરતાં માંધીજી એ ક, ન તેઓ મદદ અને અને પ્રજાની સારે વાં જાય તે કદાચ તેઓની સાદી માગી જરૂર લાય રહે પરંતુ તેઓ કચો માગે જાય પોતાની પ્રજાની સાથે સત્તામાં વાગી-કર જાતી રી સુચેલા મોંઘાવ રી શકે.

અંતમાં માંધીજી એ કહે કે પુરીસરો જે સમજાય થાય તે ક અને જેઓની ઉપર ખોટનની ખોટન સત્તાનો અધાર હોયો જે તેની મહાનુ-જની મળવા વિશે તેને જાણી નહીં હોવાથી જાનત, કે જેના પર જે રજીઓ આજા રહેશે છે, તેને લખવાનાર વિચાર કરવો પડે છે.

માંધીજી વિરુદ્ધ કમીટીનું પ્રચાર કાર્ય

મી. એમ. એલ. રામના નેતૃત્વ હેઠળ કમીટી કમીટીનું પ્રમુખ સર હોમી મોદીએ મુંબઈમાં એક નિવેદન બહાર પાડી માંધીજી જે કરવાની મુશ્કેલી આપી રહ્યા છે તેને તોડી પાડવાને સંમતિત થઈ ખરી લગત કોણવાની અપીલ કરી છે. નિવેદન મુસ્લીમ લીજ, પઝાન વગેરે, હોંદુ મહાસભા, લીજરોજ અને કમ્યુનિસ્ટોને નેમજ તેલતલ કમીટી કમીટીનું પ્રમુખને ઉદ્દેશીને કરવામાં આવ્યું છે. એ મંરમાઓના પ્રમુખને તે "કે. કે. એલના આ માંધીજી" પમલાની સાથે લગત કોણવાના માંધી પોણવાને એક માટેજ બોલાવવા કાલક કહે છે અને કહે છે કે, "કે. કે. એલ પશુ સમગ્ર હોંદુસ્તાનને માટે બોલાવી નથી અને આપણે આ દેશને કોઈ પણ

સંજોગમાં મહાત્મા કાંધી નેવા એક જાણી રહેલા તરખોને લાગે દોષ દેવાના નહિ હમ્મે"

સર સીકંદર હાવાત ખાન

મંજાતના વડા પ્રધાન સર સીકંદર હાવાત ખાને મધ્ય સ્વીવારની ગતે લાહેરમાં જખાનું હતું કે: "હું અંતઃકરખી આજા રાખું છું કે કે. કે. એલની હમ્મે પણ કહાવણ વાપરશે અને વર્ડીસ કમીટીના હાથને હેલવું ખઈ દિવ થાય એ રીતે દેશી નાખશે. જે તે લાકના સ્વરૂપ માંજ એ હાથને રોકા આપવાનું કમનનીતી પમજી શેશે તે આજે જવાને પ્રત્યેક નામકીતી સુવર્ણ પ્રથમ દરજ્જા આક્રમણના મંજીર ભવને દૂર કરવાની છે તેવે વખતે પોતાની માતૃશ્રીનું સ્વયં પોતું અકિંત કરશે. કે. કે. એલ જે અરેખર

મુસ્લીમો અને કમ્યુનિસ્ટોની માગણીઓને નેત્રાવ વાનો નિષ્પણ કરી નાજ જાય એ દિવાએ મમાણીક પ્રજાન કહે તે એક પોણ પોણના થકી કોણવામાં ને સરજ નહિ થવાનું કહેજી સરજી જેમ કહેતા નથી.

"જે કે. કે. એલ પસંદવાદી નીની અખતાર કરવાનું પોતાના કમની જરૂર ને તે માત્રી ખાતી છે કે મુસ્લીમ લીજના ખી જનાક અમાપાતીને માટે પોતાનો મદદાર અને સુચેલા આપવાને જરૂર નેવલ થાય."

કોણ-કાંઈકના મેશન વીરક કાંઈકના સુવાયા એકાકાંઈકના નેમલાનર કાંઈકના મધ્ય સ્વીવારે સરિય અમી કલકા નામેલ નહિ થવાનો અને હોંદુસ્તાનના શીશને તેમાં

સામેલ નહિ થવાનું કહેવાશે હરવ કથી હો. કોન્કર-સે વધુમા તુરતજ એવી ખાતરી મામળી કરી હતી કે હોફમાનને કુદ પાદ એટલાનીકે કરારોનો સંપૂર્ણ લાભ આપવામાં આવશે એમજે અને એક કન્કર-કરીકે કામનવેલ્થમાં હોફમાનને સંપૂર્ણ રાજદારી સ્વતંત્રતા અને સમાન ભાગીદારી આપવાનું ખોટીસ સરકારે તુરતજ તબેર કરવું એમજે.

“અમે કીસ્મતની સાથે સહો ખેલીશું”

પંડિત જવાહરલાલ નેહરુએ અસાધ્યાર્થમાં થવા સનીવારે એક મુલાકાતમાં જણાવ્યું હતું કે: “અમે કંઈ ઘોંટાળ, રક્ષીયા કે સીનપરના કોષખનો લાભ શેરા નથી માંગતા તેમ જ ની રાજ્યોનો વિજય થાય એવું પણ નથી ઇચ્છતા. અમે જાપાનીઝોને અટકાવવા અને ચીનને અને લોકલાક્ષ્ય અને સ્વતંત્રતાના વધારે ગણેલા સવાલમાં મદદ કરવા માંગીએ છીએ. પરંતુ એ બધું અમનેજ નથી પરંતુ આમારી મારફતે માનવે છે. અમે તેને ચીને ક્યું છે તેમ આ કુદને જનતાના કુદમાં ફેરવીને તેનો સામનો કરવા માંગીએ છીએ.

“તે કાંઈ એવું કહેવા માહતું કોઈ કે અમે કીસ્મતની સાથે સહો ખેલી રહ્યા છીએ તે કાલે તેમ કો. એ પણ અમે મહાનગીથી કરીશું.” પંડિત જવાહરલાલે વધુમાં કહ્યું કે “હોફમાનને તુરતજ સ્વતંત્રતા મળવી જોઈએ એ મુખ્ય સવાલપર મતજોડ કોઈક નહિ થકે.”

“કામચલાઉ રાષ્ટ્રિય સરકાર મીઠા હશે જેમાં ગેંસિસ અને મુરશીયા લીગ સહીત સમગ્રા મુખ્ય પક્ષોનું પ્રતિનિધિત્વ હશે.” તેમજે કહ્યું કે “સ્વતંત્રતાના સવાલપર કશી મસલાતે નાદે રથાન નથી. પરંતુ વિચારોને તિંપ ચાલતા તળાવના પક્ષો અને ગમે વચ્ચે મસલાત થકે થકે છે.”

અસ્તુર પક્ષનો વિરોધ

એંગ્રિસ કમીટીના મજુર પક્ષના મેમ્બર પંડિત બાલકૃષ્ણ સરખાએ સરકારની સામે કાલ તુરત

કોઈ પણ લગ્ન ઉઠાવવા સામે વિરોધ દર્શાવનારો હરવ સાવતાની યુક્તિએ મુંઝમમાં મળનારી જોલ ઇન્ડિયા કોંગ્રેસ મીટીંગે નોટીસ આપી છે.

સર અને જયકર ફરી જાણ્યા

વિનીત પક્ષના તેના સર તેજ બકાફર સપ્ટેને માંથીજે કમણું જણાવ્યા છે કે જે તે રાજ્ય દેખ્ય કોન્કર-સ જોલાવવા માંગતા કોઈ તે તેમાં માંથીજે કાજી આપવા ખુશી છે.

સર સપ્ટેને માંથીજે જવાબમાં કમણું છે કે દેશના એક સૌથી મોટા પક્ષના તેના તરીકે માંથીજે પોતેજ એવી કોન્કર-સ જોલાવવાની પહેલ કરવી જોઈએ પરંતુ જે માંથીજે જરૂર જણાય તે તેની કોન્કર-સ જોલાવનારોની સહીઓમાં સર સપ્ટે ગોતાની સહી ઉમેરવાને ખુશી છે. ફરગીયાન સર સપ્ટે અને જયકર કોંગ્રેસ, યુરલીગ લીગ અને હોફ મહાસભાના નેતાઓને સપગા પક્ષોની સંમુલ કોન્કર-સ જોલાવવા જુડી જુડી આપીલ કરેલી છે. એવી કોન્કર-સ ન જોલાવી થાય તે તેઓ કુચના કરે છે કે વાલસરોગની એકોલુડીય કાઉન્સિલના સભ્યોએ તે જોલાવવાની જવાબદારી લેવી જોઈએ. સર સપ્ટેને માંથીજે સવિનયભંગનો વિચાર ઊડી દેવાની અથવા સુમવાગેલી કોન્કર-સથી હેતુ કાઢવા છે કે કેમ એ જોવાય જાં સુધી મોકુફ રાખવાની અપીલ કરી છે.

સર શક્તિ-આત્મ અદ્યમકે ખાન શુ કહે છે હોંના કાંઈ કીસનર સર કશા-અત અકમદ ખાન નેહાનીયમમાં એક નિવેદન કરતાં જણાવ્યું છે કે જોલ ઇન્ડિયા કોંગ્રેસની વર્કીંગ કમીટીના કરાના પક્ષાજ અંબીર પરજોઓ ક્રમશઃ થશે. ફનીયાના દેશીમાં હોફમાનની પ્રતિષ્ઠા આજે છે એટલી રાચે કદી નહિ હની. અને હોંના સેલજરે ફનીયાની યુદ્ધમાં સુદર મહતારી પ્રાતની કરેળમાં રથાન લીધેલું છે.

કોંગ્રેસનો ગાંધીજીપર કુમલો

કોંગ્રેસના ઓડીશાઈય સીરકમપરથી કુતામટેક સ્ટેટસને જોડાસર કરતાં સર રેકોર્ડ હોંસે માંથીજેની વલજની લીગ કરતો કહ્યું હતું કે “એક તરંગીને સંમુલત મીચરાજોની પુર્વમાં વિજય માટની લડાઇન આપણે નેહી પાવવા નજ દહ શર્મી, પછી જામે જુલકાળમાં સ્વતંત્રતા મારેની તેની મહત્તાને તે અમે નેહલા પ્રતિષ્ઠિત થયા કોઈ. સવાલ આપી ફનીયાને મારે પક્ષોજ મોટા અને પક્ષોજ મંબીર છે

કુંક મુકલપરની પોતાની દોંની મુલાકાતના

મખ પુર્વમાં તેમજ દક્ષિણ આફ્રિકામાં રજુ-ભૂમીમાં હોંની સક્તિ અને સાહસની મીચરાજો ના અતિ જવાબદાર લરકરી નેતાઓ તરફથી જણીજ પ્રસાસા થક છે.

આવે કાંઈની મવિનય ભંગની મહત સર કરતી જે પંદર લાખ હોંની સોમજરોને દરેક દેવા બરોબર છે એટલુંજ નહિ પરંતુ જાપાનના હોંદર આદમજોને મારે ફરયાને ખુદશો કરનાર છે. જાગન હોફમાનપર મદામ કરવા કોંગ્રેસની પરવાનગી લેવા નહી આવે. અને હોફમાનમાં દાખલ મદા પાદ તે તેના વિજાળ માનવજળ અને અન્ય સપનોનો સાગ લેશે. સર સપ્ટે અને જણાવ્યું કે મારી ખાતી છે કે હોંના માલદાર અને આબાદ શહેરો જે હોંના જીવોમ અને સાહસથી પારજમેલા છે તે સવિનય ભંગ તી સગોનુંતે વિરુદ્ધ છે. હોંની એકુત, જેને ધરતી માવા પ્રત્યેનો પ્રેમ તબ્જીનો છે તે જાપાનીઝોનો કદો યતુ છે. તે સમજે છે કે જાપાનીઝોએ મનચુક્રો, ઠીરીયા અને ઉત્તર ચીનમાં ક્યું છે તે એસીયાના જાજકુમ પ્રદેસમાં પણ કરશે જ. તે સમજે છે કે જાપાનીઝો હોફમાનમાં દાખલ મદને દેશ વસાવાશે અને તેની જમાન જેમાં તે રોને રહે છે અને જેમાં તેના આપદાક વરયા હતા અને જેમાં તેઓના મુદેકા ફરના વવામાં આબ્યા છે તે તેની પામેયા કુરી લેશે. સર સપ્ટે-અને કહ્યું કે માંથીજે અને મી. જાનાક એ સમજીનીપર આપવું જોઈએ કેમકે ફનીયાની એ જે મહાન વ્યક્તિઓના મીલાપ અને પરિ-અમથીજ રાષ્ટ્રિય ગૌરવ અને રાષ્ટ્રિય આઝાદી રથાગી થકાશે. મી. જાનાક કાંઈ સગાપાતી થવા વિના સવિનય ભંગ આ દેશને અંધાધુંધી મા તાખા દેશે અમે કીંગીયા અને એસીયાના પક્ષા દેશીમાં મીચરાજોના કાંઈપર તેમજ પરદેશમાં વગી રહેલા જાઓ હોંદીઓપર તેની મંબીર અમર થશે.

અમલ પગર દેકને ઊડી જવો. કાંઈ પણ જવાબદાર સરકાર એવું પમણું ન લઇ થકે—અને કુદ માતી રચું છે તે ફરગીયાન તે નજ લપ થકે

મુરશીમે કે જે ઓલામાં ઓલા ૮,૦૦,૦૦,૦૦૦ છે નેએ હોફ માતાની પક્ષાજ વિરુદ્ધ તેમ પઠાન વજન કોગી સોમ પજ વિરુદ્ધ છે. એંગ્રિસ પક્ષ કે માંથીજેની મામળીઓ રિતકારવામાં આવે તે અનિવાર્ય પારિજાળ આંધાધુંધીજ આવે.

આ કંઈ માર્જન કહેવું નથી. માંથીજે

ચોનેજ કમ્પ્લે છે. હમણાજ તેમણે જણાવ્યું હતું કે "અરજીકર્તા એજ એક ચાગ" છે. કાષ્ટકે મને પુછ્યું કે ખીટીસ અમલ પછી સુ અરજીકર્તા શરૂ ? હા. મશે પરંતુ તે ખીટીસને કદું મુંડે અને આ 'ધાધુ' પી આપો."

મધુમાં સર રેરફે કીએ જણાવ્યું કે હીંદુસ્તાન એ ધરી રાજ્યોની સામે ફોર્સિયાના મેળાવાને એક અમલકર્તા હાથ છે. એ અમેરીકા અને ઓનના અમાર મંત્રો પ્રત્યેની ખીટીસ સર-કારની જવાબદારીએ અમારે હાવવાની હોય તો જાપાન-જ દુરમતની સમો કામ લેવાને હીંદુસ્તાન એક સ્વીકાર્યમત રચક રહે એ અમારે હાવવોની લેવ જ જોઈએ અને હીંદુના

મેક પછી રાજદારી પક્ષ કે મેતા મંચુકત મીત-રાજ્યોના સરકારની અને વિમાની જાતી સ્વી-કાર્યમતને જોખમમાં નાખી કે અથવા આ નથી અને વંતપ્રમદારેલી મુદ્દાની રંગભૂમીમાં આપણા દુરમતને હાથલ થવાને દરવાને ખુલો હરી કે એવી રિથતિ ઉત્પત્ત થવા નજર કમ સકાય.

આ જવાબદારી મલ દોઈમાં ખીટીસ અને અમેરીકન સરકારે પ્રત્યેનીજ નથી પરંતુ પુદ્દ હોઈ અલ પ્રત્યેની પચ છે.

મંધીજ પ્રત્યે એક મહાન રાષ્ટ્રિય અને પાર્લિમેન્ટ નેતા નરીકે દુ હમેશાં માન મરાગના આવેલો પુદ્દ, પરંતુ આજે જે પચલે લેવાની તે ધમકી આપી રહ્યા છે તે તમારા મુદ્દ પ્રધાનને તેમજ આમાર

મુદ્દ પ્રધાનને જોખમમાં નાખનારે થમ પડશે અને આપણા સમન થાતુંને મોરામાં મોરી મલક અને આભાસન આપનારે થમ પડશે. એમાં કંઈજ સક નથી કે "મીન મેટો" જાણવાન રાજદારી પક્ષ એ કે જે મંધીજની માગણીની વિરુદ્ધ છે. હું જાણું છું કે હોરી લોધ સમમ રીતે તેને કેકો આપના નથી

સમુદાયિક રાષ્ટ્રિય જાગમાં તેમને કલમ થોડા થલો કેકો મળશે પરંતુ હીંદુસ્તાનને ખાતર તેમજ મેલુકત મીતરાજ્યોના સવાસને ખાતર જાપાનની સામે આપણા મેલુકત કાપને માટે હીંદુસ્તાનને આમલપૂર્વક એક સ્વીકાર્યમત અને જાવરિયત મલક રાખવાની આપણી રજા થમ પડશે

ચોલીસે દરોડો કવી રીતે પાડયો હતો

એલ ઇન્ડિયા કોંગ્રેસ કમીટીની અલાદખાદના આવેલી ઓપીસપર પોલીસે પાડેલો દરોડો કે જેનું હીંદુ સરકારની અન્ય રચને પ્રસિદ્ધ થયેલી યાદીમાં સુચન કરવામાં આવ્યું છે તેની લીગલ કોંગ્રેસના જનરલ કોર્ડેટરી આચાર્ય જે. બી. કોપલનાએ નીચે પ્રમાણે આપી છે. મે તા. ૨૬ મીના એલ ઇન્ડિયા કોંગ્રેસ કમીટીની ઓપીસ ની કડલી લેવામાં હતી. પોલીસની સંખ્યા ૭૨૨ ૧૬માં વધારે હતી. કોંગ્રેસ હાઉસને ચારે બાજુ લેપેલા ધાલવામાં આવ્યો હતો.

કડલી માટેના કુકમ એલ ઇન્ડિયા કોંગ્રેસ કમીટીની ઓપીસના મલ પચ્ચ અધીકારીને ત્રણે કાદવામાં આવ્યો ન હતો. અલાદખાદના પોલીસ ખાતામાં સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટે રવમજ સુવનના મહાનની કડલી લેવાને અને હીંદુ સેરકારના મારા ૩૪ (પી) (૭) માં જેની વ્યાખ્યા કરવામાં આવી છે તેવા કચળા રીપોર્ટો અને તેમજ જમ કરવાને કુકમ હતો. મારા ૩૪ (પી) (૭) ની નીચે કુકમની સમી સમાવવામાં આવી નહોતી. એ લારવામાં પછી જાહેણી વાપા વાપરવામાં આવી છે. તેમ જના પોલીસે જમ કરવાના માગણીની પચંદસી કરવામાં એધાયે જાહેણી મુનસુફી વાપરી હતી. તે ૧ એવા કાગળો લઈ ગયા છે ૧ જે કોઈ પચ સરકારની મજતિને સેકશન ૫૫૫ હુકમનારે નહિ અજાય. કેલકાક હ તાલુકે એવા મલ જાગમાં આવ્યા છે કે જે હીંદુ પ્રસિદ્ધ થયા નાંક હોત અને માત્ર જામિયના હ તાલુકાસર એવા માટે ઓપીસની કાલક માં પડી રહ્યા હોત. સખલા તરીકે ઊલ્લી વર્ગીય કમીટીની મંદોગ અને કેલકાક કરાવેના જારકા ને. હીંદુ પ્રારુક નથી થવા કે વહેંચવામાં નથી આવ્યા તે કમ જાગમાં આવ્યા છે. આ કુમરી અમલકારને એ માગે પ્રસદ કરવાને કે કોઈમાં વહેંચવા ૬ પચ કરાઈ નથી અને માત્ર નીચ તરીકે રાખવાના છે એનું મે જણાવ્યું હીંકા કમ ૧૦ સહ જવામાં આવ્યા છે.

એવા કાગળો એ જમ કરવામાં રૂપ વાળની પાછું નહોતું તે ઓપીસમાં કાલકમારદર અને સાલકેસેરકાલક મટીન કચ્છી જવાનું એધાયે એણે વજળીપાણું હતું. આ મશીનો કલ કરવાનાકાકના આધારે "રીપોર્ટો અથવા કાગળો" કરવામાં રહે.

ગત વર્ષ પચ એલ ઇન્ડિયા કોંગ્રેસ કમીટીની ઓપીસની પચ્ચ કલકાકે કપી કડલી લેવામાં હતી અને જમ કરવામાં આવેલી વસ્તુઓમાં એક હોઈ કાલકમારદર પચ હતું. કડલી લેનાર અમલકારે રૂપી કે કાલકમારદરપર જે કાલક વામજરેલી વસ્તુ હાવવામાં નહિ આવે તે પાછું આપી દેવામાં આવશે એ મશીનપર કેલકાક કાગળો સિવાય બીજું રૂપ જાવવામાં નહોતું આવ્યું. જતાં એ કાલકમારદર હતું મામને પાછું આપવામાં આવ્યું નથી તેમ તેને રાખી મુકવાનું કરેલું પચ આપવામાં આવ્યું નથી. અલાદખાદના હીંદુકલ મેટરકલ પાસે એ જાળન માં ખુલસો મામનારો અને કાગળો જાળમાં આવ્યા જેને કલ પચ જવામાં ગળેર નથી એલ ઇન્ડિયા કોંગ્રેસ કમીટીની ઓપીસની આ રીતે જવારનવાર કડલીએ લેવાની અને કાલક રાજદારી અને મામના અન્ય કાલકે જમ કરવાની પાછળને રેલુ સહેસાકથી ૧૫૫ કાલક તેમ નથી. જે સરકારને દરોડો એલ ઇન્ડિયા કોંગ્રેસ કમીટીની ઓપીસનું કામ માલકું અટકાવી દેવામાં હોય તે વધારે સહેલો રત્તો એ છે કે એ ઓપીસને મેટકાપરે મર્યા તરીકે જાહેર કરી દેવા એ ઓપીસને ચાલવા દેવા અને તેમ કલમાં તેના કાલકે કીનવી લેવા એ જાહેર વાળની મજામ.

કાલકી કડલી છેલ્લા એલ ઇન્ડિયા કોંગ્રેસ કમીટીની માર્ટીના પ્રતિજ્ઞાપિત થયેલા કરાવેના મેલકમાં લેવામાં હોય એનું માનવામાં આવે છે. આ જાળવામાં એપ્રોસ ના. રજાએ નીકળેલા હીંદુ સરકારના કુકમમાં હીંદુમાં કમળા મુદ્દા,

પ્રકાસકો અને લંચીઓને "રૂપનગાં" જાનેલ જાનેલો અમેના અલાદખાદમાં એલ ઇન્ડિયા કોંગ્રેસ કમીટીએ આજે પાલ કરેલા કાગળો આખા અથવા તેના કેમ પચ જાગ" હાવવાની જાગી કરવામાં આવી હતી. આ કુકમની કાલક રચના મુજબ તેમજ જેમના નામ આપવામાં આવ્યા છે ૧ વસ્તુઓ કે સંસ્કાર-કોને એ પ્રતિજ્ઞાપિત કરાવે "વહેંચવાની અથવા તેની નકલો રાખવાની જાગી કરાવે નથી.

તે પુદ્દને અંગે વધારે સખત એનરજીની કોર્ડીનલોની રૂપે પ્રતિજ્ઞાપિત કુકમે કરવાની જરૂર હોય તે તો માત્ર માલ પરંતુ અમિત મલ પોલીસ અમલકારો ૧ કચ્છાજ દરોડો કાપેલો મલ પકે એ બીલકલ અલકા જે

હિંદુસ્તાન અને અમેરીકાના અખઆરે ની દીકા

હીંદુ સરકારે 'ઓટીસ' હીંદુ હોઈ જના જાળના ના કરાવના મંધીજને લેકા જારાને હીંદુ સરકારે આવેલી પ્રસિદ્ધિપર 'કાલક એલ ઇન્ડિયા' દીકા કરતાં લખે છે : "મે જારાએ આ દેશમાં લોકમતને જાગે આપાત પરીચાળો છે. આ લોકાવવારી જાળનીએ જાળમાં કોંગ્રેસનું પ્રતિ-નિધિત્વ ધરાવનારો પ્રધાનમંત્રીમાં એક હોઈ સખના કાલક સેરકારનું આજું ખાતું મુદ્દા દેતાં મીતરાજ્યો જાગાલક તે કાલક પચ વજળી-પચ વિવાર કરનાર માજુમ તેના દેલ કાદી રહે જારા."

'મેટરે કોલીકલ' લખે છે કે સરકારના આ જાળના ૧૧ પચમાંની અસર એજ મશે કે તેની અને જાળની વચ્ચેનું અતર વધારે જાહેર થશે.

'કી પ્રમ જરૂર' લખે છે કે સરકારનું આ પચમાં જાગી છૂટી લકાકેનાપરથી આવ્યું હુદય આવજ સુનારે

સોલોરનું 'કીનજન' લખે છે "તમજુ માજુસો નિરસ મશે કેમકે તેમજ સરકારની પાસેથી

રચનાત્મક રાજનીતીજ્ઞતાની આશા રાખે છે અને નહિ કે અશાંતિ પૂર્વકની.

જોડાણનું 'દોષ' લખે છે કે, સત્તાધીશોને નહતે જુદાજ દેશને માટે યજ્ઞોનાની ઝાંતી લેવાની આપવામાં આવેલી સત્તાથી મળેલી તકનો સાજા લઈને સરકારે એક પક્ષના રાજદ્વારી પક્ષને દલદલ પાડવાના દેખાતા દેશુધી-આ બાબતો દસ્તાવેજો પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઘણું ધાધું એ તેનું એક અધેરજ છે.

'ન્યુ યોર્ક ટાઇમ્સ' ગાંધીજીના ખરડાની ટીકા કરતાં લખે છે કે જાણેજ કોઈ પણ

રાજદ્વારી પુરો પિનાચપારક રીતે ઝેરસમજાવી ધામ એવા સંજોગો આ પ્રમાણે પ્રયોગ કર્યો હશે, હરાવના બાકીના બામપરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે ગાંધીજીનો યજ્ઞનાને ટરણ થવાનો ઉદ્દેશ નહોતો. ગાંધીજી આ તરીકે સાતીલીનક કીચક માંથી પોતાના નૈતિક અસ્તિત્વને આંગ આપ્યા વિના પક્ષાર નીકળી ગયા છે પરંતુ વાસ્તવિકતાની તેમની સમજ પર યોગ્યતા પ્રકાશ પડ્યો છે.

'વોશિંગ્ટન પોસ્ટ' લખે છે કે "આ અતિ કઠોરકટીના સમયે હોંઠના રાષ્ટ્રવાદીઓ માનવ-જાતીના દુઃસ્વપ્નને મદદ અને એટલે માથા મેલે

માર્ગ લેવાનું પર્મદ કરશે તો સાચા માણસોના સમાજમાંથી તેઓ હંમેશાં મારે બાનદા થઈ જશે. સુધારાને બેઠકા લોધ તરીકે તેઓ લેખાઈ જશે.

'ન્યુ યોર્ક ટાઇમ્સ' દેલીમાં લખે છે કે યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સે ઓટનના હોંઠને કુદરતી બાદ સ્વતંત્રતા આપવાના વચનને ચોખ્ખા સંજોગોમાં સફાવતથી આપેલી છે. એવી વિશેષ ગાંધીજી, નેહરુ અને તેઓના અનુયાયીઓ આવે વખતે શું માંગે છે એ કળવું પુરક છે.

મી. એમરીની ધમકી

અંગ્રાની સમાચાર દીંદી પ્રધાન મી. એમરી એ મોં અઠવાડીએ હોંદી રાજકીય સ્થિતિના સંબંધમાં બ્રિટીશ સરકારની વધુ જાણ કરતાં જણાવ્યું હતું કે: ક્રોએશ વર્કિંગ કમીટી એ હિંદુસ્તાનમાંથી બ્રિટીશ સત્તા પુરતજ બેંચી લેવાની માગણી કરનારો અને જા એ માગણી ન સ્વીકારાય તો સામુદાયિક સ્વાનંતર્યમાંની લડત ચલાવવાનો હસવ કંપો છે અને એજ પ્રતિજ્ઞા ક્રોએશ કમીટીની એ કરાવને મંજૂરી મળવાની રાજ જોવાન છે.

હોંદના સંવિધનના બંધારણના સંબંધમાં બ્રિટીશ સરકારેનાં દેશ સરકારે ક્રોએશ મારફતે મોકલવામાં આવેલા અદેશાતના ખરડામાં સ્પષ્ટ કરવાના આગે હતો, એ જાહેરજાતમાંની આમ દરખાસ્તો પ્રત્યે હોંદના રાષ્ટ્રિય જીવનના મુખ્ય તત્વોના દેશ મેળવવા અસમ્મય થઈ પડ્યો અને ત્યાં એ ખરડો પાછો બેંચી મંચામાં આપ્યો. તેમ જનાં બ્રિટીશ સરકારેનાં દર્શાવાયેલા બહોળા હેતુને હજુ વળગી રહે છે. ક્રોએશની દાક્ષી માગણીઓએ બહોળાં હજુજાતની બીલકુલ અવગણના કરે છે અને એ એ માગણી મંજૂર કરવામાં આવે તો હોંદમાંની બીજાજ અને સુવચનુદાયે રાજ્યના પુરતજ પડી જાંએ અને તે આવે વખતે ખપારે રચાયો, ગીન, હજી અને અન્ય કુદરતી સંસ્કૃતિઓમાં પ્રતીરતી સુધળા મીતરાજ્યોના સાધનો અને સંગ્રહિત સંકીર્ણ અને સદ્ગત માંગી રહી છે.

સંયુક્ત મીતરાજ્યો જે સવાલ માટે સહી રજા છે તેને એ કરતાં જમારે મોડું યુક્તિના હજી નથી યામવું અને સમળા શુભેચ્છકોએ કુદરતી એક સંકીર્ણ અમલની સંજોગોમાં આવાં આદેશકરક પરીણામમાં સાથ આપવો નહીં નેહએ, બ્રિટીશ સરકાર હિંદુસ્તાનને સંયુક્ત રાજ્ય પ્રાપ્ત કરવાને માટે પુરેપુરી તક આપવા નો પોતાનો હસવ યુનાયટેડના કરવા સાથે જોએ: ક્રોએશની વર્કિંગ કમીટીએ દસોવેલી નીતીને દેશ આગી રજા છે જે સધળાને મંજૂર ચેતવણી આપે છે કે હિંદુસ્તાનની સરકાર પરિ-

સ્થિતિને પદોમાં વળવાને બનતાં સમયો પર્મદ લેવાની પોતાની કરજમાંથી જરા પણ નહીં હશે.

સંયુક્ત મીતરાજ્યો સુધારો અને સ્વતંત્રતાની હેતુર જણી રહેલા અવતી સામે લડવાના કાર્યમાં રોકાયેલા છે. આ કઠોરકટીના વખતમાં અને કુદરતી બાદના સંજોગોમાં હિંદુસ્તાને મોટો જાગ ભજવવાનો છે એ જોતાં બ્રિટીશ સરકારની એવી કાર્ય આશા છે કે હોંદના લોકો આ હાલમાં કે જના આદેશકરક પરિણામો આવશે તેમાં પોતાનો રજા નહીં આપે પરંતુ તેને બદલે કુદરતી પોતાનું સ્વતંત્ર હોમો દેશે

મી. સી. જી. એમ (મજુરપક્ષ): હિંદી પ્રધાનની મુરદેલ સ્થિતિ સમજવા છતાં, યુ આવી અર્થ ધમકીઓ આપવા કરતાં વધારે બહેતર એ નથી કે સરકારે જરા માનદાની થતી હોમ તો તે સદન કરીને પણ હિંદુસ્તાન ની સાથે ફરીથી ચર્ચા કરવાનો ખુલ્લો પ્રયત્ન કરવો નેહએ.

મી. એમરી: અમારી સંજિમાં હતું તેટલું સધળું અને ફરી ચુક્યા છાએ.

હિંદના કુંક ખખરો

ગાંધીજી સંજોગોમાં

ગાંધીજી સોમવારે સુખ જાહ પદોંચા છે. વર્કિંગ કમીટીના બ્રિટીશ સત્તા હિંદુસ્તાનમાંથી બેંચી લેવાની માગણી કરનારા કરાવને મંજૂર કરવા ક્રોએશ કમીટીની રજાકારે મળનારી બેઠક ને આજે તેઓ હાં મવા છે. વર્કિંગ કમીટીની બ્રિટીજોમાં તેઓ હાજરી આપશે. સોમવાર નો દીવસ ગાંધીજીનો જાનવાર જોષ તેઓએ એ દીવસ શાંતીથી પસાર કર્યો હતા. સોકો નો મોટી મેહની સ્ટેસનેપર ગાંધીજીના હર્ષન કરવા હાજર થતી હતી. ગાંધીજી હાદર કિનઈ હાં પણ મોટી મેહની થઈ હતી.

અમુક મંડળોમાં ક્રોએશ અને મુસ્લીમ લીગ વચ્ચે કુદરતી દરમિયાન કામચલાઉ સમાધાની કરાવવાના હેતુથી ગાંધીજી અને મી. જી. નાહ

વચ્ચે મીલત દરાવવાના પ્રયત્નો થઈ રજા છે. હોવાય છે કે રાજ્યએ વધોમાં ગાંધીજીની મુલાકાત લીધી હતી તે પણ અતના સંબંધ ખોજ હતી.

ક્રોએશ વર્કિંગ કમીટીના નવો હસવ

સંયુક્ત રૂટર જણાવે છે કે ક્રોએશ વર્કિંગ કમીટીએ મમા શુધવારે હિંદુસ્તાન સંયુક્ત મીતરાજ્યો ભાગીદાર બની અને અઠમજી કરવાનાં એની સામે સહી રહે નેહવા બાવર બ્રિટીશ સત્તા હિંદુસ્તાનમાંથી બેંચી લેવાની ફરી માગણી કરનારો હસવ પાસ થયો હતા. હસવ એસીમા ની સધળા પ્રમોઓને સ્વતંત્રતા આપવાની જરૂર પર બાર મુકી જણાવે છે કે, "સ્વતંત્ર હિંદુસ્તાન કુનીમાના કેરેસનમાં જોડાવાને તકવાર જશે, જેની પ્રથમ સરખાવ પુલ દરમિયાન

અંજીકા મીનમળવોથી થતી ભેદભેદો." દેશનું ભવિષ્ય કોઈકલાનને માટે સંજ્ઞાનની અને પ્રાંતો ને જેમ તેમ વધારે સ્વતંત્રતા આપવાની માગણી કરે છે. એક બીજા અને ત્રીજા તરફનાં કોંગ્રેસ ની માગણી સ્વીકારવા. છેલ્લી પટ્ટીની પીન્ટી કરે છે પરંતુ જણાવે છે કે જો બીરીસ સરકારની વલણ કોંગ્રેસ આપેલી મંજૂરી અમલમાં મુકવાની હજી પાછી તો કોંગ્રેસ માંધીજીના નેતૃત્વ હેઠળ સામુદાયી સહન અભિવ્યક્તિ તરફ વળે. જુલન તા. ૧૪ મીના વધીત દેશવતી દેશમાં આ દેશનું એક હિંદુ આ કોંગ્રેસ કમીટી સમક્ષ રજુ કરવામાં આવશે.

માંધીજીએ ૬૦ મીનીટ આપેલું કહ્યું

માંધીજીએ વધીત દેશવતીની મંજૂરી આપવાનું ૬૦ મીનીટ આપેલું કહ્યું હતું. કમીટીએ દેશની સામાન્ય રાજકીય પરિસ્થિતિની ત્રીજી અને દેશવતી કીંદમાં તેમજ પરદેશમાં થયેલી અસરપર ચર્ચા કરી હતી. બીજા દેશવતી.

મહાસભા અધ્યક્ષ કલામ આગ્રહ કરેલે જણાવ્યું હતું કે સામાન્ય મંજૂરીને બે કે ત્રણ હિસ્સામાં ભાગે અને વધીત દેશવતી દેશવતી દ્વારા રાજકીય પરિસ્થિતિની ત્રીજી અને દેશવતી પછી એક હિંદુ આ કોંગ્રેસ કમીટી સમક્ષ રજુ થશે.

રહેલું રહેલું કોંગ્રેસ

વાંધાવેલે પ્રાંતોમાં સમાધાન સાધવાને રહેલું રહેલું કોંગ્રેસ કમીટીને જણાવવાની સર તેજ પદાર સમુદાય સુધીના પ્રત્યે કોંગ્રેસના નેતાઓએ કોઈ ઉત્સાહ જતાવ્યો નથી પરંતુ જણાવે છે કે જો સરકાર પોતે ચોક્કસ સરવેયો બેની કોંગ્રેસને જણાવવાનું પગલું લે તો સ્વીકાર પર નિશ્ચય વાચાર કરવામાં આવશે.

એક મુસ્લીમ નેતાની ચીંતા

પાકીસ્તાનની પોષ્ટા ધનારામાંના એક કે. સહયદ અબ્દુલ રહીમ કોંગ્રેસને પોતે લેતા પારેલું પગલું લેતાં રહેવાને કોંગ્રેસની હાજારોમાં તુરત ફેરવેલો. કરવા મુસ્લીમ લીગને કોંગ્રેસ તેમજ અન્ય પક્ષ સાથે મસબત કરવા માગણી કરી છે. કોંગ્રેસ અને મુસ્લીમ લીગને માનકારેમાં સમાધાનપર આવી જવા તે હશે છે.

હિંદુ મહાસભાના કોંગ્રેસને શરતી રહેલું

હિંદુ મહાસભાના પ્રમુખ શ્રી. સાવરકરે પુનામાં એક સંદેશમાં જણાવ્યું કે કે હિંદુસ્તાન માંથી બ્રાહ્મીન યજ્ઞ અથવા સુત્રને અર્થ ને હિંદુસ્તાનને માટે ખરી સ્વતંત્રતા થશે હોય તો તે કોંગ્રેસની સાથે સમર થાય છે. પરંતુ માંધીજીએ કહ્યો અર્થ બીલકુલ અલગ છે. હિંદુસ્તાનની સ્વતંત્રતા માટેની કોંગ્રેસની કોષ પક્ષ હિંદુસ્તાનમાં હિંદુ મહાસભા સાથે આપવા તરફ છે, ને કોંગ્રેસ હિંદુસ્તાનના ભવિષ્ય નહીં પાકીસ્તાન હિંદુ મહાસભાની માગણીઓ મંજૂર કરવા તરફ હોય અને ભારતીયની મારા સુધાઓમાં જુદા જુદા ભાગો પ્રમાણપર પ્રતિ-નીમિત્ત આપવાને અને વેલરિઓની વહેંચણી

માણસ કહી દેખતો છે તે પરથી નહીં પણ માણસના ગુણ પરથી જ કરવા તરફ હોય.

મુસ્લીમ લીગની ચીંતા

એક હિંદુ આ મુસ્લીમ લીગની ચીંતા કોંગ્રેસ વર્તીત કમીટીની ચીંતા પુરી થવા માટે નવ હિસ્સા પછી એકરદ તા. ૧૪ મીએ મુજબમાં મળશે.

સરકાર વલણમાં

સરકાર વલણમાં પડેલે મુજબમાં મળે સામયિકે આપેલું કરતાં કહ્યું હતું કે, કોંગ્રેસ હિંદુસ્તાનને સ્વતંત્રતા મળી જાય તેજ પાછી પોતાની સરકારને લોકો લેશે એવું જણી આપવાને તરફ છે. તેમજે વધુમાં કહ્યું કે કોંગ્રેસે તો બીરીસ સરકારને કુદમાં સંપૂર્ણ સાથ આપવા કબુલ્યું હતું અને એવી તીનની કરી હતી કે દેશની અમલ, કુષ્ઠ સામયીઓ ઉપરન કરવાનું કામ અને સંસ્કાર દેશો માટે માણસો પુરો પાડવાનું કામ હિંદુસ્તાનના કાષ્ઠમાં મુકાવું નેમ્યે. પરંતુ સરકારને હિંદુસ્તાનનો સાથ એક સ્વતંત્ર વલણીદાર તરીકે જોઈતો નહોતો. આ સંતોષને લીધે કોંગ્રેસને એવા દેશવતે આપવું પડ્યું કે બીરીસ સરકારને જોઈતો એવાની નેમ્યે.

ખાનગી દેશો ઉપર નક્કી થઈ શકે

જુલન તા. ૧૦ મીના કોંગ્રેસ વર્તીત કમીટીના દેશવતે જોઈતો ફરીવાર જણાવવામાં ન્યુદિકીમાં હોલ સરકારે એક પાકી વધાર પાકી જાહેર કહ્યું છે કે સરકાર કોષ પક્ષ ખાનગી સરકારી દેશો ઉપર કરવા નહીં કે. ખાનગી દેશોને હેલુ સમરત દેશ આપવા કોમના અમુક વર્તને રહેલું આપવાને છે પરંતુ તેની પાછળની હેલુ કાષ્ઠો અને સુબવરક કક્ષી રાખવાની સરકારે માસેલી જવાબદારી કીનની બેવાંદો અને જુલુ પકીવરી આપું રક્ષાવાને છે. પાકી વધુમાં જણાવે છે કે સરકારની આખામાં તરફીકાના કાલેસર હોમાં કોષ પક્ષ જાતવું માણુ મારવામાં આવ્યું નથી. તેમ અરસપરસ રહીને મટીની સરકારીપર પક્ષ કોષ પક્ષ જાતવે પ્રતિપક્ષ મુલામે નથી. પરંતુ સરકારી કે અર્થ સરકારી પોષાદ પહેરવાની સારા અને પુરતાં કરણો સર મંજૂરી કરવામાં આતા છે. પરંતુ આ પ્રતિપક્ષ સાથે હોલ સરકારે પ્રામ્ય સંસ્કાર દેશો અને અસામાજિક તત્વોની પ્રવૃત્તિ સામે કામને રહા. આપવાની અન્ય સંસ્કારોને ઉત્તેજન આપતા પ્રતીક સરકારને જવાબજ કરેલી છે. પાકી વધુમાં જણાવે છે કે સરકારે એવો ખોરાકની વસ્તુઓ અટકાવી રાખીને લોકોના મંદોમાં વધારો કરી રહ્યા છે તેઓની સાથે સખત પગલાં લેવાને નિમણ હોઈ છે. તેમ જતાં આક્રમણની સામે સંસ્કાર માટેની જરૂરી તરફીઓને લીધે અનીવાર્ય મુશીબતો કીની થાય છે એ વિધાવે, રાજકારી વેલુઓ ને આતર ભાજ લેવામાં આવે છે અને સર-

કારના કુખોનો વિરોધ કરવા કોંગ્રેસને ઉત્તેજન આપે છે, કે જે વસ્તુ આપુ રહેશે તો તેના કીનો કાલેસરની અમલમજૂરી આવે એ અનિવાર્ય છે.

ખાનગી આપવા નવા મેકર

સર રી. શમસુદીન ઓવરને વામસરોપ ની એકોમુદીત કોંગ્રેસીવતો ખાનગી આપવા મેકર તરીકેની તેમની નીમજૂલી તા. ૧૦ મીએ આપવામાં આવતા તે મહાસભી ન્યુદિકી ઉપરી થવા જે એક મુલાકાતમાં તેમજે કહ્યું કે, "હું દેશની તરફીમાં એક કોંગ્રેસીના સમયે જમ રહેલો છું અને હિંદુસ્તાનને મહારા આક્રમક અને અંદરની અવ્યવસ્થા સામે મજબુત કરવાનું જે કામ આપે અર્થ અમલ" છે તે હું અને મારા સાથીઓ તો જ પાર પાકી સરકારે એ સમયી રોમન માતા સપના મીનોને મને મહાર અને સુમેલ્યા મળશે."

સહન કંઈકે શરૂ થશે

માંધીજી 'કારગર' મા જણાવે છે કે સવિનય બંધની સહન પ્રથમ પગલું એક હિંદુ આ કોંગ્રેસ કમીટી ગળા માટે પંદર દિવસની અંદર લેવાના આવશે. એ પગલું પ્રાચીનક હશે કિરાય કે સરકાર તરફીજ તેને વેગ મળે એવું કંઈ પણ કરવામાં આવશે.

સામાજી માંધીજીની મુલાકાતે

રામજીએ માંધીજીની સાથે વર્તમાં વજુ દિવસ ખાનગી ચર્ચાઓ કરી હતી.

—એકાદશીના બહુમતી પેટી મેલકે અપાન બકરના કોંગ્રેસ મા પરિણામમાં કોંગ્રેસ એકાદશી દિવસ થવાં હકુદુરેક કરવાની મુલાકાતે આવ્યા છે તેમને તેમના સરકાર મુજબમાં ૫ વા સાર્થક કાંઈકે બીનથી ૫૫ થઈતો જયે બિલકુલ બંધની કે સ્વીકારમાં સર્વવંસ પાચાના શીકર અખર થવા સામયિકે મળ્યા હતા. સર્વવંસના આપા ને કીસા બિરસાવિ બધે અને સર્વવંસના કુદકીની જોને વેલેલી મહાન જોડામાં કીસા અને કીસા બધે થી પરિણામમાં તેમજ તેમના જમ પંદરની અનિવાર્ય મેકર બીમાં એ ને કોંગ્રેસે સર્વવંસની અનિમ કીસા જણાવી તરફી કીધી હતી તેઓને તેમજ થી પરિણામમાં વધારે તેમજ કુદકીની જોને વેલેલી કુદકા બિલકાં જોને વિલકાના કુદકાઓ સામાજીકોનો તેઓ આ પગલું કાઢી આપા માને છે. આ પરિણામ કોંગ્રેસ કરવામાં આ. આર. કે. કોંગ્રેસને આ ફવેલ છે.

શિક્ષક ભેદ છે

શ્રી પોટ' એકીક.એમાં ગુજરાતી વિદ્યા મંદીર માટે ગુજરાતી, હીંદી તથા સંસ્કૃત તથા પ્રાચીન શિક્ષણ અરે તુરત શિક્ષકની જરૂર છે માટે જલકી કાયકાત અને શીક્ષણ અંગેના સરકારી કોલેજો સાથે કોલેજો:

પુત્રસીદ્ધા જગત્, મુકમ

એન. વામસરોપ, મંજો.

કો પાવસામિત રહેલું
પોટ' કોલેજોને. આ મુલાકાતે વિદ્યા મંદીર,

NEW SHIPMENTS

—OF—

3 PIECE DAWN SETS

In Georgette, Crepe de Chine and Satin. Embroidered, Printed and with Indian Jari work in all colours now unpacked.

From 35/- to £6
PER SET.

SAREES

REAL DENARES SILK SAREES, with Blouse lengths to match. Beautiful colourings with Gold or Silver work.

From £3 to £18 EACH

Tussel Work and Embroidered Georgette and Crepe de Chine SAREES. From 17/6 to 65/- EACH.

Stencilled and Embroidered ART SILK SAREES. In all shades. From 10/- EACH.

LATEST FILM STAR SAREES, showing as fascinating designs and in a new range of colours, with wonderful Jari and Tussel borders.

Indian made GEORGETTE and SATIN BLOUSES. Huge range of designs and in colours to match all sarees.

From 7/- EACH.

Our special feature is shown in showing Silver, Gold, Jari, and Fancy SAREE BORDERS, 8 yds. length. In various sizes. Ladies' INDIAN SHOES and CHAMPALS, Fancy EARRINGS, BROOCHES, BANGLES, NECKLACES, Hand-embroidered PETTICOATS and BLOUSE LENGTHS in all shades.

Special Values offered in Embroidered, Printed and Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART SILKS. 45ins. wide. In beautiful shades.

From 2/3, 3/6, 4/6 & 5/- PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty Georgette, Crepe de Chine and Satin Hand-made DRESSES for the little ones, in all shades. Sizes 16 to 24.

From 3/6 to 10/6 EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, Striped and Checked.

From 2/6 to 6/6 EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS, etc., at specially reduced prices.

WE have great pleasure in advising our many esteemed clients that we have now unpacked huge stocks of Silk and Cotton Piece Goods, Ladies', Men's and Children's Ready-made Lines in our Wholesale Department.

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS.

THE JAPAN BAZAAR, JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES & FRIENDLY SERVICE.

★ SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL ★

ત્રણ પીસ ઓઢણી સુટવું

નવું શીપમેન્ટ ૬મણીય આબુ છે જેમાં બેરોડેટના, સાટીન, અને કેપરીશીનના સુરા, બરેટ બરેલા, ડાપેલા તેમજ સરી કામવાળા, દરેક નવા રંગોમાં છે. ૩૫ થી ૫૫. ૧ મુખી.

ધી જાપાન બજાર જેહાનીસખર્ન નક્ષીત સાડી ગૃહ.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડી ગૃહ

પાક ઓઢવાર જનતાના મન રંગન કરવા,

નુસેદાર નવરંગી સાડીઓ અને તેને લગતી બરપુર વસ્તુઓ,

બજારના સાવધી વજા મિલકત આવે,

જાહેરની માલુ જમાનાની માંગણીને પહોંચી વળવા,

રહે રજ નવી હો જોહાનીસખર્ન માં સાડી કીપાર્ટમેન્ટ ખોલવામાં આવ્યું છે.

દરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાત્રી કરવા બહામણ છે.

કસબ કામની અને બરપુરની બેરોડેટ અને કેપરીશીનની સાડીઓ ... ૧૦/૬ થી ૧૫/-

જાણીતું અને બરપુર સાડી રેકમી સાડીઓ ... ૧૦/૬ થી ૧૫/-

વરેલી પનાવડના સાટીન અને બેરોડેટ બહાઈસા સાડીના રંગ સાથે મળી શકે એવા નવું બનતી બરપુરના ... ૭/૬ થી ૧૫/-

નવે મલ્લારી વસ્તુઓ આપણે જાણી જોઈ જમ્યા કરતાં સારા સાવધી મળશે—

બોનેરી, રેપરી, કસબ કામની, જરી બરપુરની વજા જેઓ, સાડીની કોરી, ૮ વાર લાંબી, રેપરી બેપથ અને જોડા, ઉંમરના, સાડીની ખીતે,

બંધીઓ કાપથી બરેલા પીકાટ, ચણીઆ અને પલાઈડ પનાવડના દુકાળો, વરેલી જાણીતી બારી, રેપથ કરત, પાલ બહાઈડ, બીજે, બીજે,

સાડીતું ૬૫૬, બરપુરજે, ડાપેલું, ઓઢણીઆ, રોઢેર, બેરોડેટ કેપરીશીન આવા આદે સીકમાં ૧૫ ઓ પડે.

ખાસ ધારેલા સાડી ... ૨/૬, ૩/૬, ૪/૬ અને ૫/૬ વાર.

બખાઈઓ દરેક, કાપથી બરપુરના, નવું બનતી નવી મિલકત અને રેપરી, કેપરીશીન, બેરોડેટ અને સાડીઓ, સાથે ૨૧ થી ૨૪ મુખી ... ૩/૬ થી ૧૦/૬ મુખી.

કાકરાએ માટે, સીકના તેમજ કોલનના કટ લીટવાળા, બેરોડેટના તેમજ રંગીન ... ૨/૬ થી ૧/૬ મુખી.

બરપુરના લીટવાળા અને ખેન સીકના કોરી, પાવળના, રેકમી કપાલ, ડાઈ, સોકસ, બીજે વસ્તુઓ આપણે ખાસ ધારેલા કરે છે.

વરેલી કુમડા અને મળેલા મળુત અને કાક ૩/૬ થી ૧૫/૬ મુખી.

P.O. Box 5169 THE JAPAN BAZAAR, Phone 33-5229

GIDDOOMAL & CO.,

WHOLESALE SILK MERCHANTS.

39 MARKET STREET.

JOHANNESBURG.

વેચવાના પુસ્તકો

અમારા નવા પુસ્તકો

ગાંધીજી લેખીત પુસ્તકો	
આત્મકથા જે આજ સારે નવી આટલી	૫
હીંદ સ્વરાજ્ય દરન લીજીત	૨૦
હીંદ સ્વરાજ્ય (અપેક્ષા)	૩
અનામતિય ધોળ (ગીતાજીનો)	
ગુજરાતીમાં અનુવાદ	૨
મંજલ મહાત્મ (૧૧ તીથનો)	
જીવનના ગાંધીજીના પત્રો	૧૨
ગીતા મોખ (ગીતાજીનો અર્થ)	૧
કેર રાધાકૃષ્ણજીના પુસ્તકો	
જનનનો આવની કાલનો પુરુષ	૩
મંજલની આવી	૨
શ્રી. કીશોરલાલ મરાઠવાળા કૃત	
જીવન કોપન	૬
ગીતા મયન (ગીતાજીનો અર્થ અમલ કરે)	
તેની કામમાં લંગાણરી અપેક્ષા	
તેની કામમાં	૮
ગીતા મેવની (ગીતાજીનો ગુજરાતી અર્થ)	
માં પ્રત્યેક સમજ કરે અને આજ	
કરે જેવો અનુવાદ	૧
પીળા કેટલાક પુસ્તકો	
નામાના તરફ (નામુ અમનારને ઉપયોગી)	૮
ભારતમાં અંગ્રેજ રાજ્ય (જે. પંડીત	
સુદેસાવજી) આ પુસ્તકમાં ભારતમાં	
અંગ્રેજ રાજ્યની અસાતકા આજ	
લમોની અધીન થયેલો. જે કળકાર	
આજોમાં ઉપાય છે	
મનની સાથે હીંમત	૨૫
ગુજરાતી વિદ્યાપીઠના લેખકો કાલ	૧૦
ગાંધીજીની રાધના	૫
મારી જીવન કથા (પં. નેહરુ)	૨૨
સલામતી મીરીજન	૮
ધામદુ ગાયવન (ગુજરાતીમાં કામનુવાદ)	૪
જીવન સંસ્કૃતી (કાકાસાહેબ કામેલકરના	
કેપેના સંમદ	૮
કવર કામનું કામેદ	૩
કથા પીસ્ત	૨
આજમ અમનારલી	૧
ગુજરાતી વિદ્યાપીઠ નરદથી જહાર પડેલા	
શાળા ઉપયોગી પુસ્તકો	
બીજી ચોપરી	૧
પાંચમી ચોપરી	૨
ચાલકુ મારી	૧
જનકકથાના તથા વાતો	
આજરી કથાના વાત	૫
કથામારી મહાવિદ્યાનંદુ જી. મ. ર	૨

મુરમાઈસાર	૧
મામ અમી મામ ૩	૭
કેવ નામ	૫
બીજીત મામ ૩	૭
અમરવી	૫
નવીના	૬
કેળાજીનો અને બીજી વાતો (મરુત હજાર)	૬
કુરનાનીના કમાઓ	૮
મંદાર માળા (કુળી વાતો નોવેલ)	૨
કાંસીની રાણી	૫
કાંસીના જન (કુળી વાતો)	૩
કુવે ચોપરી (નોવેલ)	૩
નારી કુલ (કથાઓ)	૪
પ્રેમાલમ (સંસ્કૃત રસિક નવલકથા) આ. ૨	૫
કુલવો કીપક આગ ૨ જો	૨
માલીકા (વાતો)	૫
મદુધા	૨
રમુ રેળા અંક ૨ (સાદસીકાની કથા)	૧
રાજા મનાપ (મલીકાસીક કથા)	૩
કામ અંધન નાની	૩
વેરાનમાં	૩
અમે જાણ (રમુજ નોવેલ)	૫
સેરામુની રમુજ (સેરામુની મલીકાસીક	
કાંસીના અંક) આગ ૧	૩
હિનમર્થ (વિદ્યાપીઠ પુસ્તક)	૪
કેલમ (રવીન્દ્રનાથ ટાગોરના ગીતોનો	
ગુજરાતીમાં અનુવાદ કીપકુ સાથે)	૪
રમુજનીલી (રસિક નોવેલ)	૬
સાવરમલી	૩
કથા અમી	૭
કુરમીરની વાતો	૪
અમરમી સહીનું કાલ	૫
આરન મુગીક ગાલક	૧૫
રાધીપ સંમીત મામ	૧
વંધા	૧
વિરામના અને બીજી વાતો	૫
અમુ વેખ અંક આગ ૨ જો	૨
પારથી સાકાદારી વાનીઓ	૧
સંદેક સપતાન	૭
મમુ વાતો (અનુવાદક મદકેવ દેસાઈ)	૪
બીકેલા કાર (નોવેલ)	૫
નકમ મામ (અમરમી કાંસીના અંક)	૧
નાની જેન વાતો	૨
પ્રાણી પુરાણ	૧
પુસ્તકાલય	૮
મુકરીકા પ્રકાશ	૧
માળની કુમ કાંકી કુમનું વધન	૧
વિકરાળ જન	૨
કીરા મોલી	૭

ગુલામ અને યીવલી	૧
કથા કરીમરીનું શાંકુ મામ ૧	૨
" " " મામ ૨	૨
ગુલામી વેપાર	૩
સ્વીલી કાંસી	૬
કથા અને બીજી વાતો	૩
જીવન પ્રકાશ (અનુવાદક કીરવથી અંવાહ)	૨
લેલક અમમ	૧
કાંસી-મરુજ-ગીતો-અમમ	
પારથી અમ ગીતો	૨
લીકારીકા (કાંસી: ૨, વ. દેસાઈ કૃત)	૪
અમ ગીતો	૩
રાસ નંદાની	૨
રાસ તરબીથી	૨
રાસ નીકુળ	૨
કાંસી સંગીત (ના. મો ખરે)	૧
અમરમી કાંસીના અંક આગ ૧	
૨ જો અંક	૧
૬ જો " "	૧
૬ જો " "	૨
૭ જો " "	૨
લી મેવડીના અંક	૭
" " " "	૭
૬ જો " "	૧
૪ જો " "	૧
૬ જો " "	૧
૬ જો " "	૨
૭ જો " "	૨
નવમુખ વંધનમાળા	
૨ જો અંક	૧
૩ જો અંક	૧
૪ જો અંક	૨
આલો, અમી આગ ૧ જો	૬
" " " ૨ જો	૧
" " " ૩ જો	૧
અંકમથીત કાલકાવાળા	૨
અંકમથીત કાલકાવાળા	૧
અંકમથી ૪ જો કાલકાવાળા (અંકમથી ૪ જો)	
નવી અંકમથી	૨
ગુલામરનો નકી	૨
વેચવાના કલા [અમો	
કથાના નકીનાનો સુદેવ અંક	
અંકમથી	૭
જીવન અંક	૭

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

ઔદસાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાણંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુટુંબ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુટુંબમાં અને મિત્રમંડળમાં ગાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાં કેલસાના ધુમ્મસાથી બચી તાત્કાલીક રસોઈ, આ. કેફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ડંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંબન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડાસી, મધન
છાન્ડઆ, અરિસત, ભાભી, આદમી.

શીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પશ્ચ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાણંતોના મોટા જગ્યામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરકાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
જાતની) યંગ ઇન્ડિઆ, મેગાફોન, હિન્દુસ્તાન, દચીન્સ, ઓડીયન,
(છાન્ડઆન રેકોર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળેા યા લખેા

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રાચટરી) લીમીટેડ,

૧૭૯એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્મિલન (૫) રાજનંદની (૪) પગડા રાણી (૫) દોલી (૪) ગામીઝા (૩) દોલાલી (૭) મંસ્તર (૫) સીના ખંધન (૫) ચાત્રી સસાદુદીન (૩).
મરહુમ ખાદે કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહમ્મદ ખલીલ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16457.

હાલુ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ ખાદે કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ આપનોનો સેટ
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. વહેનો ને પડેલો.

N. ખાદે કબાલ

- 16404 ગળ વહાં દુન્યાં પુત્રી ભાગી
- 16411 એક રોતે કે દસના
- 16416 બહમાં સંમ લાઝ અખમ્મ હમરી
- 16428 મદીનેકા મુસાફર નું મેરે હાથે દુવા કરના
- 16434 હમરો લેક ગમે લેજાન લોલી રાનક લે મેહરીયા
- 16435 રહમતુલલીલ આલમીન
- 16447 મીને ગમે થે એક ખુતે
- 16452 એ મીને કને છેલે હાથે મીલાવેલે લે
- 16473 લેહરીયા તાસલી
- 16450 ફરવાર મુસલમાનો.
- 16453 હાથે મે આજ એકમરે આલી
- 16459 ફરમાન પડે
- 16467 મેરા મન મોસે મોસે
- 16480 મુરમ હારે મહબુબે મરનેજી ખુશી લે
- 16490 મારો સસ્તેઆલક પારો સસ્તેઆલક.

R.L. મસ્તામી રેકૉર્ડ

- 306 આંધા મદુલીકા મોજા
- 308 અમાકા અલવા
- P.L.
- 27 ચકાદન હમરત ખીલાલ
- G.L.
- 1764 અને 4765 R રેકૉર્ડોના સેટ
- જમલમે કાશોકા પાની પીલાનેકા મોજા
- 1726 બુલ લે સાથે મેખાને મે
- 3164 રાખા ચકાદન
- 6677 દેસ અખ
- 1740 પ્રમ લે આલકા લે
- P.T.
- 12127 રવામત હમરત અખીર
- 12907 લે અખાલ
- 12781 લોલીકા મોહમ્મદી

ફાદીક દીન

- 7791 મગસમીકા સરવાર લુકા ખાના લે.
- 7742 સદા માર ચામો.
- 7593 અરખો મારો મે કોલે માલે અનરર એક લે
- ફાદી આલમ કબાલ
- 16270 હરને દરવાજે મીસમન ગાલી
- 16349 તસ્વીર નખા આંખોસે હાથમે હાથ આપ
- 16241 તસ્વીર મોહમ્મદ મેરે હાથમે.

16270 હરને દરવાજે અલમનગાલી
માસ્તર ફકીફીન

- 16332 ના મોહમ્મદ ના મોહમ્મદ
- 16340 હમર આ સીતમમ
- 16261 હમરા રાજ લે કલમરમે
- 16340 અપને અપને ધાણી લોલ
- મોહમ્મદ ખાલીલ કબાલ
- 16426 મેમા અપની નગરવા બોલાએ મખા
- 16433 સાંતરવાં નહી ફો
- 16312 હમરા નખી ભમ પ્રધાનવાલા
- 16221 સારી મુઝે પીસાલે
- 16366 મુજમળી હારે ચકામ
- 16379 હાથે મે લાલ મોમ
- P.T. માસ્તર અખાલક રવાલ
- 12686 મે પીતેલી ખાલાલ
- 12620 લોક હખીમે ખુલ
- 12254 લે સલામ હાથે મ લે
- 12165 હમરે કાલેલે કાલીલ ને

હસનખાન એન્ડ પાર્ટી

- 12215 રેકના લે મુસા આઝા તેરી મળીમે
- 12917 હમ તરક ખાના નું સળા મેનેલે મોલાલ
- 12826 નહાલીલ લે સાધુલેકાને મે
- 12860 મે લો લોર આલ માર
- 12887 જાંકર મખ હસને મીસમન
- 12702 હરરમે કાલેલા રીરા
- 12749 સરે મહતલમે સરકા

N. ખલીલ

- 16481 મે દુન્યા લે દુન્યા નાન
- 16469 પીતમ નમર લે ખાના
- 16465 હર-હર-મ-મે કપ મ

હાલુ કબાલ

- 16461 હરવાલ મી લો મન લે મેલાલ કરને વાલે.
- 16441 મુસાફર કર લે વાર લેકા કાકા મખ.
- 16488 મુરે અનરર કીખાના ખાલે રમલે અખી
- 16422 ખાલ આજી લે નહાલી જામેમી
- 16425 કીસ ખાના પર મુજમે
- 16425 ખુલવાલે મદીનેમે
- 16425 મલે લે લમ આર કામલ નહાલી
- 16485 આજ નખી રવાર હરલીખાલે

હામા સેક

- હાલીન રવાલ (1); ખીલ મંગલ (4); મુરેલલ (1);
- કમલી મંગલ (4); કલી મંગલ (2).

હર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના હર મહીને કેલોગ અમારે ત્યાંથી મંગાવી લેશો.

આ ગયા! "ખળ-ચી" આ ગયા!!

ખળ-ચી ખેલ જો આસી દીવાનત દારીકા નવીન દય. એ ખેલ ખતાલા દય કે દુનીયામે' મેઇમાન આદમી ડાસ નરેદસે અગ્લે પ્રમાનસર આદમી કે ખુલકામ કરે કરે સરખે દાસકર ઉરશે ખસાળ કર સકતે. મગર ચેદ કમેશાસે કુદરતકા ખેલ દય કે આખેર સચ્ચા સચ્ચાદી હોવા દય. જોર જુકા ઉસી કરનેકા સળ પાતા દય પદા સાહિબ આફ્રિકામે' ખળનચી કે રેકોર્ડ'જી બહેલ માંગ દુધ, પદા કે દુધનદારેમે' ખળસીક કે ખુળ હુલા. જીસીને શી. ૧૦-૬, જોર જીસીને શી. ૭-૬ કી રેકોર્ડ ચાલે પ્રીયા. અંગ વેદ રેકોર્ડ' દસારે પદા આ ગય છુટી કિંમત પહેલે કે યુઆસીક ચાર રેકોર્ડ'જી સેટકા શી. ૨૦ દય. મંગલો જોર સુનો.

ખળ-ચી સુરત.

યુસીનતજી સુરત

ખળનચી રીઝલમે

R. L.

- ૩૭૪ સાવન કે નજારે દય.
- ૩૭૩ મન ધીરે ધીરે રોના.
- ૩૭૨ મેરી યુકીયાં આધેગી આલી.
- ૩૭૧ એક કસી તામેં કી પલી.

ફીલી ન રીકોર્ડ

- સંસ્કાર (૫). દોષી પ્રન બેઝમે (૨). સરસાંગકુપન (૫).
- પરજી કાજ (૪). રત્નાબી (૬).
- ભાબી (૫); નીરમસા (૪); તુલસીદાસ (૫); જંગન (૬)
- આઝાદ (૫); હેલર (૩); આલી બાબા (૨); અમુલ (૫);
- અંધન (૬); જોરન (૫); નદી કાનારે (૫); મુસાશીર (૬)

"મન્દિરમા દુરે" પાલી "આખકા દીનુસ્તાન." ખુલાસા જે હે કે વીલાપતી કેશન કી મેમ સાહેબા કા પ્રસરાદ ખરખ દેખના દેઠા જોર આપ દાદાજી ભાએદા કે ચાલીસ દાનર મે' ગીરખી કરે સીધે બાસ રોજ મે' જુલા દેના જોર આખીર તંગ ફસા હોના નછ આલ જોર નમે ગમાનેકા સાળ દાલ છરમે હે.

ખાંચ રેકોર્ડ'કા સેટ

કીંમત શી. ૨૫.

જોર દુસરે નચે રેકોર્ડ' આ ગયો હે

મરકુમ ખાદ કવવાલ કા સાગીરદ-મોદ'મા સુખમાન કવવાલ ખાદ સે ખાદા આવાલ ભ માયા કુવા. કુરને કુસુર-જુલેખાં ખુલ દોરસા કે રેકોર્ડ' કા મંગાકર સુનો. ધર મે' રખને કાનેલ.

કીંમત શી. ૧૫.

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.
Phone 21843.

38 a Market Street. Barkly Arcad: JOHANNESBURG.
Sole Indian Agents in South Africa
Phone 33-7255
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECOTES.

ફરનીયર! ફરનીયર! ફરનીયર!!!

બેફામ સુદ, અધનીમામ યુદ, વેલકેશન, હરેશ્વર ચેર, અધરે જોડે, બાઈલ રેલ, યુદ કેસ, રેલ, ચેર, શો કેસ, આસાઈલર, યોમ કીડન અને કીડનર હેરે, તપન કીડનલ આરે બરોડી રેડરો અને પધારી કાલ મેલવના ચુકરો નહિ

બોઈસ, રેલસ અને કીડન હરેસર

અ હમારી રેલરેલ નીચે રેલરેલ માલ કે. રેલો રેલ હરેસર રેલરેલ રેલ કે આર રેલરેલ કારેના મારેસ કીડન મંગરો અને રેલરેલ આરેસ મધારો.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526. 1949

કીટીંગસ

પાવડર

શીડી, માકક, માંચક, કંકારક, માખી, વંકા
વિચેરે કલકા કંકુલોનો

નાશ કરે છે.

કીટીંગસ પાવડરના કીન મળે છે.

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ.

રેલરેલ રેલ રેલરેલ.

અને રેલેલ માલના રેલ અને રેલરેલસ વુનીમનના કાલ પલ
માલમાં C. O. D. થી સારું રેલરેલ હરી મોલરેલે કીડે.

P. O. Box 254

31, Short St. Durban 1949

"KOH-I-NOOR" DIAMONDS
FOR BRILLIANCE & PURITY

BUY DIAMONDS DIRECT FROM
THE FACTORY

Each stone is guaranteed
perfect for a lifetime wear.
Katz & Lourie Ltd.

Call, write or phone for our Free
Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER"—STOPP & MARKET STS., JOHANNESBURG
DURBAN REPRESENTATIVE

B. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

જુના અને જાલીલા રેલરેલ મીકાઈલો અને પાકો બનાવનાર

કેપીટનના શીશાબાના પૌષ્ટિક પાકો

પંખળી સાલમ પાક વિગેરે બીજા પાકો કોઈર આપવાથી
મળી રાહશે.

અમારી કીડીમાં લાલ આપાઈ અને બેલકાં કીડીમાં લાલ આપાઈ મળે છે.
રેલરેલ મીકાઈલો તમારું રેલરેલ રેલરેલ, આપાઈ, નરમ માલકાઈ વિગેરે
પાકો આપાઈ મળશે.

પણ અજુકા મરિ કલો પા મળે:

KAPITAN'S CAFE

Phone

33-8577.

13a KORT STREET

JOHANNESBURG. 1949

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.

Country Orders Promptly attended to.

14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

રેલરેલ 33-4322.

વલભભાઈ રણછોડભાઈ

રેલરેલ અને રેલરેલ રેલ અને રેલરેલસ આપે તમારું અને રેલરેલ મળશે.

બનાવનાના ચોરકરેલે તમારું પાલ રેલરેલ અને છે.

૧૪, ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ. 1949

ધી -ચુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેલરેલ: મળેલકાઈ મળેલકાઈ કીડીપરવાના.

રેલેલ માલની મીકાઈલો, મીકાઈલો મીની તેમજ મીકાઈલો મીની,
મીકાઈલો અને બનાવનાની કીડે.

અમારું મળેલકાઈ સુરતી ખુશ, એન, મમલ, મીકાઈલો,
મીકાઈલો. પાલસ વિગેરે રેલરેલ તમારું બનાવનાની કીડે.

શીશાબામાં આપા કાલક પાકો કોઈર પ્રમાણે રેલરેલસ.
પાલો વિગેરે માર્ટ મેલ પ્રમાણમાં મીકાઈલો કોઈર પ્રમાણે

દેલ મળેલમાં બનાવનાની આપીસુ. મળેલકાઈ મળેલકાઈ મળેલકાઈ
માલ સુરતી મળેલકાઈ મળેલકાઈ આપીસુ.

PHONE 33-6675.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,

34 President Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

મહવાડીક પંચાંગ

વાર	ક્રીસ્ટી	કાંડ	સુસલમાન	પારસી	મુર્મેદન	સુર્મેદન
	૧૯૪૨	૧૯૪૮	૧૯૪૧	૧૯૪૧	૬. મી.	૬. મી.
	ક્રીસ્ટી	આપાઈ	રજાન	રોડે		
		પાવળ		૧૯૪૧		
સુક્ર	૭	૧૯૪૧	૨૩	૭	૬-૪૧	૫-૨૨
શનિ	૮	૧૯	૨૪	૮	૬-૪૦	૫-૨૨
રવિ	૯	૧૯	૨૫	૯	૬-૩૯	૫-૨૩
સોમ	૧૦	૧૯	૨૬	૧૦	૬-૩૮	૫-૨૪
મંગળ	૧૧	૧૯	૨૭	૧૧	૬-૩૭	૫-૨૪
બુધ	૧૨	૧૯	૨૮	૧૨	૬-૩૬	૫-૨૬
શુક્ર	૧૩	સુદી ૧	૨૯	૧૩	૬-૩૫	૫-૨૭

21 AUG 1942

INDIAN OPINION

Journal of the
MAHATMA GANDHI
IN 1942

No. 33—VOL.—XL

FRIDAY, 14TH AUGUST, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE

LEAVE INDIA TO INDIANS

MY firm opinion is that the British should leave India now in an orderly manner and not that the way that they did in Singapore, Malaya and Burma. That way would mean a disgrace, in a high order, confession of human limitation and a great shame to India. You will see that I have used the words "orderly withdrawal." I had, when I used the phrase, Burma and Singapore in mind. It was a disorderly withdrawal from there, for they left Burma and Malaya neither to God nor to anarchy, but to the Japanese. Here I say: "Don't repeat that story here. Don't leave India to Japan, but leave India to Indians in an orderly manner."

—GANDHIJI.

હિંદુસ્તાન હિંદીઓને સોંપી દો.

“મારો એવો દૃઢ માન છે કે બ્રિટીશો હિંદુસ્તાન હાથમાંથી અને વ્યવસ્થિત રીતે છોડી જવું જોઈએ અને ગ્રાંથાપોર, મહાવા અને ગરમમાં જે જોખમો જોડ્યાં તે જોડ્યાં નહિ લેઈએ. એવું પગલું લેવું એ ઉચ્ચ દેહની દિગ્ગત ગણાશે, માનવીની મર્યાદાઓનો સ્વકાર કરવો ગણાશે અને હિંદુસ્તાનને ન્યાય કરશે ગણાશે. તમે જાણો કે જે “વ્યવસ્થિત” રીતે ચાલ્યા જવાનું હશે છે. એ શબ્દ વાપરતી વખતે મારા ખ્યાલમાં ગરમ અને ગ્રાંથાપોર હતાં. આંખી તેઓ અવ્યવસ્થિત રીતે ચાલ્યા ગયા કારણ કે તેઓ ગરમ અને મહાવા નહિ ઉધરને કે નહિ અસહ્યતાને સોંપી ગયા પરંતુ જાપાનીઓને સોંપી ગયા હતા. તે કદું છે કે અહિં એ કહાણીની પુનરુત્થા નહિ કરતા. હિંદુસ્તાનને જાપાનના હાથમાં નહિ છોડી જતા, પરંતુ વ્યવસ્થિત રીતે હિંદીઓના હાથમાં સોંપી દો.”

—ગાંધીજી.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

ધોલા દિવસમાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપરથી.
સહુન તેમજ કેક પેસેન્જરો સેવામાં આવશે.

સરજન આવ્યા પછી તમારે માલ તથા યુનીયન
પ્રાઇવેટ રેગ્યુલેશન મુજબ તમારે સાથે કર્મ જવા વિશે
સંબંધી હિસાબ મળવાથી જાણવરત કરી આપીશું.

સાગીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
ફોન ૩૨૦૪૩૨ મુંબઈ

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરવારેજાએ તારનો જવાબ
માહત્તી સહાય તેટલા ખાતર તારમાં પાતાનું પુરું
શીરનામું મોકલવું.

૩૬ ટીકીટ ટિકિટ વીસી સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
" " મુસલીમ વીસી સાથે પા. ૧૮ ૬ ૯.
" " વીસી વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.
સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વીસી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

સ્ટીમરની આવજાવની તારીખમાં અને ટીકીટના
માલિકામાં વિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 3-0432. Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HAMED & SONS, (Pty) Ltd.
390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,
No. 4, Kort Street, Johannesburg.
Phone 33-1453 P. O. Box 6220.
Tel. Add: "CITYSHIRT" 119.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc Etc.

આ હિંદી વીમા કંપનીમાં જીંદગીના, આત્મ, મોટર કાર મોટર
મોટર, મોટર બસ, મોટર ઓટો, કારમારિન મજતા પીમાઓ,
ગ્રામવટ વિગેરે દરેક ચલતા વસ્તુઓ ઉપરથી સહાય છે.
હિંદી કંપનીને ઉદ્દેશ્ય આવજા એ દરેક હિંદીની રસ છે.

Natal Office
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 2-5845 Cen
P. O. Box 1610.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards @
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મેરજીજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office.
ROOMS NO. 12 & 13,
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG
Telephone 33-4478.
P. O. Box 3641.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

જો તમારે તમામ ઇષ્ટની ખરી મજાહ લેવી હોય તો પુટીકારક પાકો બનાવી તમારી ન'દરસી પાત્રી મજાહુત અને બજવાન બનાવી દો! પણ યાદ રાખો! કે કાયદાકારક જોવાકે બનાવવા માટે સારો, નાજી અને ચોકસો શુદ્ધ માત્રા વાપરજો. આમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માત્રા આપી મરે છે.

આમારે હાં શીંગામ, બજમ, ગારેલી, પીરના, પંખાથી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, હસામી, કોષ્ટક મરી, માખાં અને માખાં, આગ વગેરે, ચોખ્ખાની, બસમત, ગુંદર, અંબર, સોના ચંદીના વસ્ત્ર, અશરત, વીગેરે તમામ હીંદી કસીયાણું ગ્રાંધી વસ્ત્ર, જરી ખુતીઓ.

ઉપરાંત દોઢી બરતી તમામ ગોસરી દરેક સ્ટોક્સમાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મશહૂર ચમ્પલી સુરતની બરફી, પીરના બરફી શી. ૩-૬ રતલ, બજમ બરફી શી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ

ગજામી હલ્વા શી. ૧-૨ રતલ, સફેદ પડવાલો હલ્વા શી. ૨-૧ રતલ, રંગીત ગજામી હલ્વા શી. ૨-૦ રતલ, મુદેદ મલામ હલ્વા શી. ૩-૦ રતલ આમારે લાંબી ગણશે.

નવાબી પાઉંડર:

સરીસા ફાઇ પજ બાગમાંથી માત્ર બે ખીલીમાં વાળ સાફ કરી દે છે. ૩ બોટલ શી. ૨-૨ પોસ્ટેજ ફો. લુનીયન રેશના ગોદાં: ૭૭૫૮૦ શી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE,
(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of Gem Jewellery at reasonable prices to suit your pockets. 1245

H. M. PATEL,

General Dealer & Profine Merchant.

MADUMBI ONIONS & POTATOES A SPECIALITY

104, Prince Edward Street, DURBAN.

એચ. એમ. પટેલ,

ખનડવ કીલર અને ગોઠવણ મરચાંદ

મહાંબી, ૧૦૪ પ્રિન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

૧૦૪, પ્રિન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

'Phone 24350.

Tel. Add. "Naartloo."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST..

P. O. BOX 195. DURBAN. 1165

HEADACHES QUICKLY RELIEVED
BY TAKING

TYSON'S BRAND (PAIN-EXCIDE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 2S. 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM

ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1470

PETER'S LOUNGE

TRA ROOM RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 20930.

CORNER FINE & GREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS DISTRICT.

THE MECCA OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY COMES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.

WORKING & LUNCHING BY DAY, WEEK OR MONTH.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

દરેક જાતના ફલ અને વેશ્ટિબલ ચાર્જ પોર્મ કરી C. O. D. થી ગોસ્ટાવમાં આવશે. લખેલ—

P. O. Box 847.

139 Beckett St.

Durban. 124

Phone 33 8432

P. O. Box

.. Res. 33-8994

7157.

ઈન્ડિયન ગોસરી કીફાયન બાવે
કયાંથી ખરીદશો?

હમારો ઇન્ડિયન ગોસરી વિભાગ જોલશે છે, જેમાં દરેક પ્રકારની હિંદી ગોસરી તેમજ માંથી વસાહતની નાની મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રોજ વાપરવાની હિંદીઓના ઘરે કિપણી વસ્તુઓ હમારે ત્યાંથી તરત કીફાયન બાવે નાની શકશે.

ગોસરી મોકલી જાત્રી કરવા પત્રાંતી છે.

કન્ડીતા આદરે હમારી ધત્તાની રજરેખ લેકલ સારી પરીગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(મમલાઈ અને રજુવાઈ કામલ ૧૧૭૬)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG.

હમારે દરેક પ્રકારના વિભાગો પણ ઉતારીએ છીએ: છાંદણી, આગ, બગલરી, ગોસરીડેન્ક, ગોસરી, રહેલે ગોસરી વિગેરે.

JUST ARRIVED BY THE LAST MAIL BOOKS THAT YOU
MUST READ TO STUDY THE PRESENT WAR RIMS.

Behind God's Back	2
The yellow man looks at	6
Hitler's Darkest Secret	4
Hitler Paradox	3
We are all not wrong	3
Choose Your future	3
Out of the people	3
Shall Our Children Live Or Die	3
A Decade Of Japanese Under-ground Activities	1
India Our Ally	1
The Yellow Naki	1
The Gangster Against Hitler	1
What's Wrong With Our Army	1
War Ideas	1
Who Bent Rudolf Hess To England	1
Battles Of Giants	1
Search The Earth	1

STUDY THE NEW WORLD MAP which shows you
where the fighting forces are moving daily, also 30 x 40
inches, price 2/- net.

Forward your order immediately. There is only a
limited number of copies of these books in stock and there
is a big demand for same. (Above prices include postage.)

Obtainable at:

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,

PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

Phone 2-3381

Tel. add. "Lectapeo."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian
and Australian Apples

Cape Fruit on hand season

ડી. કે. પટેલ.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલિસ્ટ

જાતીમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કમીના ઓરંગ ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નાચીસ શારા અને સરના C. O. D. થી મળશે.

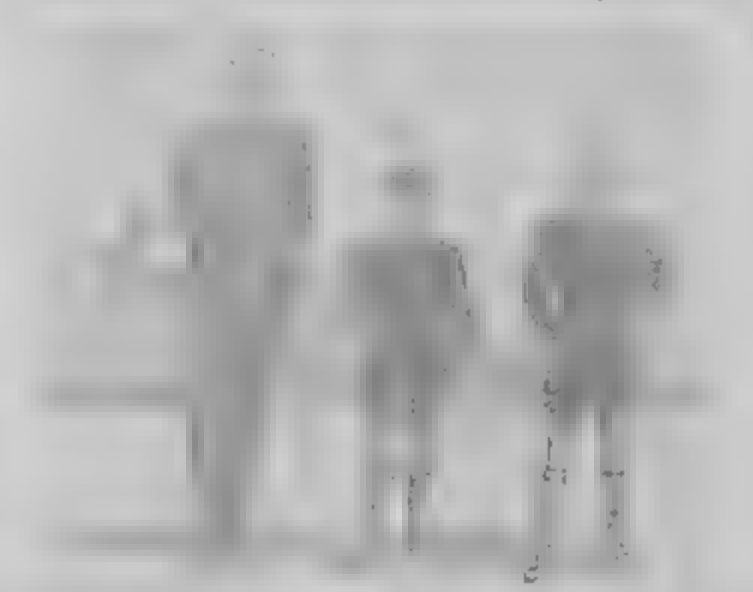
P. O. Box 756. 100 Prince Edward St. Durban.

BAKI'S

PHONE 35 1842.
410 14TH STREET,
VIEDORP,
JOHANNESBURG.

સુદ સુદ સુદ
ગેલો બોયો તો પદસા બોયો
આદીત્ર સીલક બજાર
ગદન ગાલખી ગાયે ગોરખિયા સુદો લાંબી અને ફેલી માલસેતાં રીકે માલસેતાં
ઈલ અને દિવાળીનાં
નર નાની રેલો નારો મરે જલ નસુનેશર અને રાખા સુદો અનુશી
જે લેલો નાનું પદસા રીકે
નિવિય રાલેલ અને રાખા સુદો ની પુલખ -ઈલ બલખા રીલખા ને સામાં રાખા
અ લેલ દિવાળી રીકે ગાલીલ સિલક બજાર પસિલ ઈલે અપને પુલે સતોલ આપશે.

આદીત્ર ૨૦૦૦ થી ૧૨
આદીત્ર ૦૫, યે અને કેલ
નવ વખત: રીલખે આદીત્ર ૨૦૦૦
સુદ બલખા રીલખા
કમીના ઓરંગ ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નાચીસ શારા અને સરના C. O. D. થી મળશે.

INDIAN OPINION

Edited by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 33. Vol. XI.

Friday, 14th August, 1942.

Registered as the Indian Opinion Newspaper
Price 1/6 (100/100)

PROFESSOR LASKI ON INDIA'S FREEDOM

THE present is a fitting moment to place before the European public, who are mis-guided by British statesmen in regard to India's fight for freedom, the following views expressed by Professor Harold Laski, the well-known intellectual, of the London School of Economics, in his recent book, "Where Do We Go From Here":

"India stands before us to-day demanding freedom from our paramount power as unmistakably as Poland or Czechoslovakia demand freedom from the paramount power of Germany over them," and he described vividly how that "paramount power" is being maintained in India. He says: "Year by year, to maintain it, even in the revised form of 1935, we have to resort to special powers, the exercise of undemocratic authority, the wide use of the power to imprison and to flog [might we add, to machine-gun and to gas.—Ed. L.O.]

"The few Indians of position we can produce to applaud our rule are men whom we have elevated for that purpose, who without the elevation, both we and India know, would be against us and not for us. The main interest we support in India, apart from our financial interest, is a mass of feudal princes of whom, with not more than six exceptions, it can, so far as the last half century is concerned, be said with literal accuracy that the character of their governance compares, in barbarism and squalor, with that of the outlaws in Europe.

"The character of our rule in India, maintained in defiance of Indian demands, has long sustained our reputation for plain dealing all over the world; until the advent of Hitler and Mussolini, it was the classic example of imperialist exploitation. We are squarely faced with a demand from India, insistently maintained, for self-government; and we know within ourselves that sooner or later we must yield to it, even though the risk to our interests of so yielding is a formidable one.

"But we cling to the maintenance of that interest by every pretext and device we can discover. The very statesmen who manipulate these pretexts and devices are most profuse in their announcements of their yearnings for the fulfilment of India's ambitions.

[NOTE—Like Mr. Amery, Secretary of States for India, did the other day in the broadcast talk to the British people and to the world, which the papers did not give full publicity, for the reason, we presume, that they did not wish to place on record the untruths that he had the heart to utter while innocent people were terrorised into submission by the use of guns and gas and after having snatched away from them their beloved leaders. By what canon this can be called an act of bravery, we have yet to learn. And yet they talk of Nazi brutality.—Ed. L.O.]

"As long as every vested interest in India is, like the Moslem interest, encouraged, openly or covertly, to believe that it will get better terms from

dependants on us than from a real attempt at accommodation with other Indian interests, of course agreement between them is not forthcoming. We patronise these dissidents from unity in the same way, though much more subtly, as the Conservative Party has so long patronised the separation of Ulster, with the same evil consequences.

"But we announce that we shall put no obstacle in the way of Indian freedom; we only ask that all Indians of every sort shall first agree upon its pattern. And since that agreement is not forthcoming,

we continue to govern India for our own purposes. Meanwhile, in the name of the Indian people, we ourselves take this and that decision on its behalf, and then proudly thank India for its generosity to us, or accept this or that gift from one or other of their method of insuring their further protection from us—which we know is a gift mostly wrung from the misery of their unhappy subjects, and then exhibit these gifts as proof of Indian "loyalty."

"I do not know how far we deceive ourselves by this technique; empire possesses a large capacity for self-deception. I do know that we deceive no people beyond the boundaries of our empire, least of all the Indian people themselves.

"The point I am making is the simple one that empire is a handicap to freedom whenever its subjects deny the validity of its maintenance. At that stage, it must either become a partnership or it degenerates into a tyranny. And it is particularly dangerous to permit that degeneration when it offers to our enemies an opportunity of reproach to which we have no adequate response. The plea made by our enemies that the real nature of our dominion is shown by the way in which we maintain our rule in India, we cannot answer by reference to a single Indian representative able freely to secure the full support of his own people. We can answer that plea only by saying that we are satisfied by our achievement there.

But we have, in truth, no more right to constitute ourselves judges in our own cause than the Fascist leaders possess; less even, since we deny them that right so soon as its attempted application touches ourselves.

"A nation can justly stand as Trustee of another people when it can be shown that no vested interest of its own is safeguarded by that trusteeship, and when a detached observer would admit, first, that the people so ruled do not claim freedom from trusteeship, and, second, when the objective result of its exercise are clearly and mainly for the benefit of that people.

Judged by these standards, it is, I think, clear that the sooner we end our paramountcy over India, the better for Indians and for ourselves.

AND THERE IS NO MOMENT MORE FITTING TO END IT THAN IN A WAR WHERE WE CLAIM TO BE THE WORLD-DEFENDERS OF DEMOCRACY AND FREEDOM."

Indian Opinion

FRIDAY 11TH AUGUST, 1942

Reign Of Terror

ALONE the opening up of a second front, the British Government has not had the courage even to take the offensive against the Axis Powers during these three years of war. But it has shown marvellous courage in taking the offensive against the armless Indians in India who have resolved to fight non-violently for the freedom of their country from the foreign yoke, so as to enable India to make her real contribution in the present war against those Powers which are out to crush all those things that make life worth living in this world.

The non-violent "war" had not yet been declared. A final appeal to reason was yet to be made to the British Government and to the United Nations to persuade Britain to do the right thing. But before that could be done the Government has acted swiftly, pre-emptively according to its own motto, "meeting the evil in the bud."

What terrible things were said about Japan when she suddenly attacked Pearl Harbour! The Government of India with the concurrence of the British Government could not be said to have acted differently or less treacherously than Japan. The act has been more treacherous because it is like a gun killing ants.

Gandhiji has paid a glowing tribute to the bravery, courage and honour of the British nation. We must say it has been very poorly exhibited in India. "Cowards" is perhaps too mild a term to describe the attitude of the Government and the British

rising the people into submission by their modern deadly weapons.

The Congress had made no secret of its object. It certainly did want to paralyse the present Government functioning, but by non-violent means, which means the surrendering of the body to the oppressor but not the soul. The Congress knew full well the machinery the Government possessed to crush the people to atoms. But surely there is such a thing as chivalry; surely there are degrees of violence and rules as to the use of it. In an armed conflict you can never get hold of the generals, who would be leading the army. And once the general was caught the army would be taken into prison. But in the present instance all the leaders of the people were gripped and put away and the people are being terrorised into submission. The leaders were never given the opportunity to lead the people in their non-violent battle. Had they been given the opportunity, there would have been reason for coming to terms if the people became unruly and violent. But if the people have been torn away from their leaders and provoked to resort to violent methods, they are not to blame nor are the leaders to blame. If the people were possessed with such super-human power as to need no guidance from their leaders, Britain would never have been able to keep India in bondage all these years. She would have regained her independence long ago. If therefore there are acts of violence and lack of ideal discipline let us not blame the Government at all, for the

authors of the movement and ridicule the movement as having proved unsuccessful.

So much is said against the Axis for not observing the international conventions relating to civilised warfare. Is it, we would ask, an act of bravery, an act of chivalry, is it human, for instance, to use a sword against a person who is not capable of using even his hand against you? In 1930 the Civil Disobedience carried on non-violently had proved successful. There were no doubt treacherous acts committed by the police on unarmed men, women and children; but shooting orders were unheard of. To-day we notice shooting orders are given very freely and under any pretext. And yet the Government claims that it is not out to adopt punitive measures but that the action proposed to be taken "shall be preventive of interruption of the war effort and other dangers to which it has referred." If it was only preventive action the Government really meant to take and if it really believed what it has said, that the Congress represented but a small minority and that the "millions" of the rest of the people were with the Government, surely it was the easiest matter to deal with them by putting them all into prison and keeping them there. But the present war and what is said to be happening in Axis countries has evidently made the Government and all those, including the Imperialists in South Africa, who are applauding it for the action it has taken and are defending it by saying, that it is not as bad as what the Axis Powers would have done in such circumstances, have become callous of human life and human feelings. How the civilised world can reconcile itself with the use of guns and gas and military force against unarmed students including boys and girls probably in

their 'teens yet, who are out to stake their lives for the cause of freedom, is beyond our comprehension.

Of course we have only to go by the news that is transmitted to us by the British news agencies, since all other avenues have been closed—yet another act of 'bravery' on the part of the British Government who is privileged to disseminate as many falsehoods as it likes, (for that is what Mr. Amery and the Government of India have done,) but they are not themselves prepared to stand the test of truth. We are, consequently, unable to know the actual facts. But, nevertheless, we can form our common sense judgment from the news received. One who views it impartially and without a taint of prejudice can surely think as to why shooting orders should be required in stray cases of stone throwing and the crowds refusing to disperse.

But it would be a miracle if the Government of India could persuade itself to refrain from taking punitive action against the people, when it has been its practice, all along, to establish its authority over them. The talk of not taking punitive action seems, therefore, to be nothing but sham and hypocrisy. The fact is that the Government is determined to terrorise the people into submission and to make them realise that they are to respect the authority of the rulers and not their leaders. God alone knows how many acts of Jallianwallah Bagh have been repeated during the last few days and the peace of the grave yard established to the satisfaction of the Government!

But those who fight with non-violent weapons do not rely on the number of tanks and machine-guns they can produce and how many ships they can build in 24 days. They only rely on the righteous-

ness of their cause and on their Creator for the vindication of that cause. Let the Government of India and all those who support the action it has taken, therefore, not be under the misapprehension that since they have put all the leaders of the people behind prison walls and have cut off all sources of communication, there is nobody to watch the misdeeds they are perpetrating on innocent humanity. There is the One high above ever watching minutely what is going on and He will in the end administer justice where it is due.

Our Duty

WHAT is our duty in this country while India is passing through this great ordeal? Are we Indians or are we not Indians? If we are Indians do we owe allegiance to our Mother country? India has nothing to be ashamed of what she is doing to-day. She is fighting for her freedom with a clean heart and with clean weapons. She courageously says to the world that she stands by what she is fighting for. British Statesmen and their Imperialist friends the world over are accusing our revered and most beloved leaders of dishonesty and are saying that they wish to judge them not by their words but by their deeds. Surely that applies more appropriately to Britain who professes to be fighting for the freedom of humanity while she continues to keep millions of voiceless human-beings under subjugation. Indians in South Africa need neither fear nor be ashamed of sacrificing a few of their comforts and offering their sincere prayers for their beloved leaders who have been flung into prison on false and fabricated grounds and for the men, women and children who, leaderless as they are, are facing the ordeal with heroic courage and determination. That is the least that we can do

in South Africa, and we can tell the British people who question us that just as they love and hug and kiss the "Union Jack" and just as they sing, "Britannia rules the waves, Britons never never shall be slaves," we Indians are just as anxious to love and to hug and to kiss our own national flag and to sing, not with an air of arrogance, "India rules the waves...." but in all humility "India rules herself, Indians never never shall be slaves."

To The United Nations

WE have to make one appeal to the United Nations who have allied themselves with Britain. They have been told repeatedly that India does not stand by the Axis Powers or Japan. India's sympathy is with China, Russia and with all those who are fighting for freedom and democracy. She wants to give her full contribution in that cause and she can do so only when she herself is free from the foreign yoke. It is the duty of the United Nations to help her to be free. It will positively not be in their interest or in the interest of the world for whom they are fighting to sit quiet and to rely on what the British Statesmen tell them about India. They must make it their business to acquire first hand knowledge about India, and now is the time to do so, if the present war is to be won for human freedom and not for the building up and the survival of empires.

MESSAGE FROM SCHWEIZER RENEKE

We acknowledge with thanks the following telegram received from Mr. A. E. Sally, Schweizer Reneke (Transvaal):

"Our sympathy is with you in this hour of trial when your great father (Mahatma Gandhi) is again suffering to free India. We salute him and our hearts are with him. Mother India forward to victory over Imperialism and oppression. Long live free India. Long live Mahatma Gandhi!"

MOMENTOUS SESSION OF ALL-INDIA CONGRESS COMMITTEE

THE momentous session of the All-India Congress Committee to ratify the draft "Quit India" resolution began its sitting at 2.45 (Indian time) on Friday afternoon (August 7) at the Centre. The meeting was held in a spacious and beautifully decorated bamboo-tented marquee. About 250 members of Congress took part.

Gandhiji, whose arrival was greeted with enthusiastic cheers, began his address to the committee at 4 p.m. (Indian time).

Long before the session began, crowds of people pouring into the pandal, which covered an area of 30,000 square feet.

Tickets, which cost from 15s. to £37 10, were sold out two days before the session, and hundreds of men and women were unable to gain admission. Loud speakers were installed outside the pandal, enabling them to follow the proceedings.

Deafening Cheers

Deafening cheers rose from time to time as prominent leaders arrived, and there were continued rounds of applause. Shouts of "Gandhi-ki-jai" were raised, and continued for several minutes as Gandhiji walked up to take his seat on the platform. He looked thin and frail, but perfectly self-possessed and confident. Before taking his seat he stood for a moment with a broad smile and acknowledged the cheers of the audience.

He then struck up the Indian national anthem (Bande Mataram), and after a bevy of women had sung national songs the proceedings began.

President's Statement

In opening the proceedings, the Committee President, Maulana Abul Kalam Azad, said that the Congress resolution meant: "Let us not depend upon power."

Let us have a declaration of Indian independence forthwith, and, on our part, we will immediately enter into a treaty of alliance with the United Nations for the sole purpose of fighting and winning the war.

"This is the crux of our position," said Maulana Azad, "and there is no need unnecessarily to cloud the issue by talking terms of anarchy and chaos."

"If the British Government is earnest about this, and true in its professions about India's freedom, this can be done immediately. This is what we are asking the United Nations to do, and I protest from this platform that a newly-

freed India will wholeheartedly be with the United Nations in the fight against the aggressors."

Speaking of Sir Stafford Cripps's latest statement, Maulana Azad said: "It is absurd to suggest that we want anarchy and complete absence of government in the country. What we want is a change of administration."

"It is also wrong to say that we want the British and American armies to leave India. Mahatma Gandhi has explained this times without number."

"The slogan 'Quit India' means nothing more than the complete transfer of power to Indian hands. Whatever we have to do on both sides, let us do it now."

Gandhiji's Speech

Gandhiji in the course of his speech said:—"There are people who have hatred in their hearts for the British. I have heard people say that they are disgusted with the British. The common people's mind does not differentiate between the British and the imperial form of government. To them both are the same. There are some people who do not mind the advent of the Japanese. To them, perhaps, it would mean a change of masters. But that is a dangerous thing. You must remove it from your minds."

This is a crucial hour. If we keep quiet and do not play our part it would not be right.

If it is only British and the United States who fight this war, and our part is only to give momentary help, whether given willingly or taken from us unwillingly, it is not a happy position. But we can show our real gift and valour only when it becomes our own fight. Then even a child can be brave.

We shall get our freedom by fighting. It cannot fall from the skies. I know full well that the British will have to give us our freedom when we have made sufficient sacrifices and proved our strength.

We must remove hatred for the British from our hearts. At least, in my heart there is no such hatred. As a matter of fact, I am a greater friend of the British now than I ever was. The reason for this is that at the moment they are in distress.

My friendship demands that I must make them aware of their mistakes. As I am not in the position in which they find themselves, I am able to point their mistakes out to them.

I know they are on the brink of the ditch and are about to fall into it. Therefore, even if they want to cut off my hands, my friendship demands that I should try to pull them out of that ditch.

This is my claim at which many people laugh, but all the same I say that this is true.

At a time when I am about to launch the biggest front of my life, there can be no hatred for the British in my heart. The thought that because they are in difficulties, I should give them a push, is totally absent from my mind. It has never been there.

It may be that in the moment of anger they might do things that might provoke you. Nevertheless, you should not resort to violence and put non-violence to shame.

When such things happen, you may take it that you will not find me alive, wherever I may be. Their blood will be on your head.

If you do not understand this, it would be better if you reject this resolution. It will rebound to your credit. How can I blame you for the things you may not be able to grasp?

There is one principle in the fight which you must adopt. Never believe—as I have never believed—that the British are going to fail. I do not consider them to be a nation of cowards. I know that before they accept defeat every soul in Britain will be sacrificed.

They may be defeated, and they may leave you, just as they left the people of Burma, Malaya and other places with the idea of recapturing lost ground when they can.

That may be their military strategy, but suppose they leave us; what happens to us? In that case Japan will come here.

Coming Of Japan

The coming of Japan will mean the end of China and perhaps of Russia too. In these matters Pandit Nehru is my guru (teacher). I do not want to be the instrument of Russia's defeat nor China's. If this happened, I would hate myself.

You know I like to go at a rapid speed. But it may be that I am not going as rapidly as you want me to. Sardar Patel is reported to have said that the campaign may be over in a week. I do not want to be in a hurry.

If it ended in a week it would be a miracle, and if this happened it would mean the melting of the British heart.

It may be that wisdom will dawn on the British and they will understand that it would be wrong for them to put in gaol the very people who want to fight for them.

Jinnah's Mind

It may be that a change may come in Jinnah's mind too. After all, he will think that those who are fighting are the sons of the soil. If he sits quiet, of what use will Pakistan be to him?

Non violence is a matchless weapon which can help everyone. I know that we have not done much by way of non-violence, and, therefore, if such a change comes about, I will take it that it is the result of our failure during the last 22 years and that God has helped us to achieve it.

When I raised the slogan "Quit India" people in India who were then feeling despondent felt that I had placed before them a new thing.

If you want freedom, you will have to come to us, and such coming together will create a true democracy, the like of which has not as far been witnessed or attempted.

Everyone His Own Master

I have read a good deal about the French Revolution. Carlyle's work I have read while I was in gaol. I have a great admiration for the French people.

Pandit Jawaharlal Nehru has told me all about the Russian Revolution.

But I hold that although there's was a fight for the people, it was not a fight for the real democracy which I envisage.

My democracy means that everyone is his own master.

I have read sufficient history, and I have not seen such an experiment on such a large scale for the establishment of Democracy by non-violence. Once you understand these things, you will forget the differences between Hindus and Muslims.

The resolution that is placed before you says: "We do not wish to remain frogs in a well. We are aiming at world federation. It can only come through non-violence. Disarmament is possible only if you use the matchless weapon of non violence."

There are people who may call me a visionary, but I am a real "baniya" and my business is to obtain Swaraj.

If you do not accept this resolution, I will not be sorry. On the contrary, I would dance for joy, because it would

then relieve me of the tremendous responsibility which you are going to place on me. I want you to adopt non-violence as a matter of policy. With me it is a creed, but I want you to accept it as a policy. As disciplined soldiers you must accept it in toto, and stick to it when you join in the struggle.

People ask me whether I am the same man I was in 1932. The only difference is that I am much stronger in certain things now than in 1932.

In reply to those who have described me as a "man of destruction," I also know how to create. The fact is, I have had no opportunity of creating.

Congress has run provincial governments in seven provinces and has done some good work, praised even by the British Government.

Once independence is obtained, whoever is capable of taking power will do so. It may be that the people will place power, for example, in the hands of the Parsees, or that any other group or Party may be given power. It may be that power will be given to those whose names are never heard in Congress, Gandhiji concluded.

Pandit Nehru's Surprise

Pandit Nehru, moving the Working Committee's resolution, expressed surprise at the opposition in Britain and America to the Congress demand for freedom. He wondered how intelligent people could misunderstand this demand, unless they had deliberately chosen to do so.

"The British Government to-day," he declared, "is in full enmity with Indian people and with the Indian demand for freedom. The fact is patent to me that the British, and for certain the Government of India, think of the Indian National Congress as enemy number one. The British Government, as at present constituted, could never really think in terms of advancing the cause of Indian freedom unless the entire character of that Government is changed."

He was positive it would be better for India to put herself off from such a government and set about the defence of India in the right manner.

Pandit Nehru, in replying to the debate in the All India Congress Committee, said: "We are in dead earnest. Make no mistake about that. We are on the verge of a precipice."

He reminded the British and the Americans that there were other races in the world than the Anglo-Saxon, and said their "racial superiority" could never more be tolerated. Indians would not be deterred by any amount of threats.

Sardar Vallabhbhai Patel seconded the resolution.

Resolution Endorsed

The All-India Congress Committee on Saturday, August 8, endorsed the Working Committee's "Quit India" resolution. There were only 10 votes out of the 250 that were present against the resolution, which was passed by a huge majority.

All amendments were rejected. An amendment moved by Pandit M. Krishna Shastri opposing any immediate campaign against the Government was ruled out of order. The amendment was the first move within the Congress to upset the civil disobedience resolution. In ruling it out of order, the President held that it was in the nature of a separate resolution and amounted to a contravention of the Working Committee's resolution.

Gandhiji On The Struggle

Addressing the All-India Congress Committee for nearly two hours on Saturday, August 8, Gandhiji said he would take up his task of leading them in this struggle, not as their commander or controller, but as their humble servant—the chief servant of nation.

He referred to the friendship which had grown up between him and many Viceroy's, particularly with Lord Linlithgow—that "friendship which has outgrown mere official relations. It is a terrible job that I have to offer resistance to the Viceroy, with whom I enjoy such personal relations. I must also confess that more than once he simply trusted my word."

Voice Within

Gandhiji said that although he might have forfeited the regard and trust of many friends in the West, even their love and friendship, he must not suppress the voice within him. "That voice tells me I shall have to fight against the whole world and stand alone."

"It also tells me 'not to fear the world although the world may have bloodshot eyes. Go ahead with the fear of God in you.' You may have to forsake your wife, your friends and everything in the world. I want to live the whole span of my life, but I think I shall not live so long. When I am gone India will be freed, and not only India, but the whole world will be free."

"I do not believe that the Americans or English are free. They will not be free so long as they have the power to hold the coloured nations suppressed."

"I know my purpose and know what freedom is. My English friends do not let me its meaning, and I must interpret that freedom according to what I see and have experienced."

Gandhiji emphasised that from the very beginning Congress had been non-

violent in its fundamental policy, which was to bring about self-rule from India.

He asked what crime Congress had committed in demanding independence. He hoped that neither the English nor President Roosevelt nor Marshal Chiang Kai-shek distrusted the Congress demands. "If the United Nations oppose me, even if the whole of India tries to persuade me that I am wrong, even then I will go ahead, not for India's sake alone, but for the sake of the world."

"Britain has given to India the greatest provocations, but we have not hit below the belt. We would not stoop to any such thing."

"Non-embarrassment"

Explaining the difference between his non-embarrassment policy and his present policy, Gandhiji said: "The present policy is also one of non-embarrassment consistent with the honour and safety of India. There is no inconsistency between what we demand to-day and what we demanded before."

Gandhiji said that the United Nations and Britain had the opportunity of a lifetime to declare India free and prove their real intention.

"I ask for the blessing of the world and for the active assistance of the United Nations. I do not want to say anything more to them."

Gandhiji said he always differentiated between Fascism and the democracies despite their many limitations, and even between Fascism and British imperialism.

Appeal To Muslims

"If the entire body of Moslems were in favour of Pakistan then nobody could prevent them from having it. If the Moslem League is not prepared to accept this offer, how can they expect to force a scheme on others by mere coercion?"

"Moslem unity is dear to me. I have no mental reservation to make regarding Pakistan, but we must first see that the country is freed from foreign imperial domination. I cannot wait any longer for Indian freedom. I cannot wait until Jinnah is converted for the immediate consummation of Indian freedom. Communal unity is undoubtedly essential for the country's freedom, but it must be freedom for all and not for any particular community."

"I whole-heartedly endorse Dr Azad's offer to the British that India be handed over to any community. I should not be sorry if authority were transferred to the Moslem masses, India is the homeland of the Indian Moslems."

The Struggle

The struggle, said Gandhiji, would be a mass struggle. It would be an open

PROTEST FROM NATIONALIST GROUP OF T.I.C.

THE Executive of the Nationalist Group of the Transvaal Indian Congress has issued the following statement on the critical situation that has arisen in India:

"The Executive wholeheartedly and emphatically endorses the 'Quit India' resolution passed by the All-India Congress Committee on Saturday, August 8, at Bombay. Indians in South Africa are all at one with the spirit of the resolution and they implicitly believe that the attainment of independence by India will be a great contributory factor in the emancipation of all oppressed people of the world. The Executive strongly resents the action taken by the British Government and the Government of India in arresting the beloved leaders of the four hundred million people. It further condemns the criminal policy of ruthless tyranny and terrorism resorted to by the Government of India in ordering the police authorities to open fire on unarmed citizens and patriots. Nevertheless, the Executive believes in the truism that the greater the oppression, the greater will be the determination and devotion of the Indian people to free their Motherland from the clutches of British imperialism once and for all."

"Furthermore, the Executive desires to re-state the unchallengeable fact that the Viceroy's Executive Council, the High Commissioners, Agents and other officials of the Government of India are nothing but instruments for the translation into practice of the will and dictates of British Imperial Government."

"In order to express the solidarity of the Indian people of the Transvaal with the masses of India in their hour of trial, the Executive has decided to call a mass meeting to be held at the Anilbi Hall, 30 Fox Street, Johannesburg, on Sunday, August 16, at 2 p.m."

campaign and a straight fight. "Let there be no underground activities. Those who undertake underground activities will come to grief."

"I cannot ask Britain or Japan to wait till we are prepared to fight them. If I wait any longer God will punish me. This is the last struggle of my life. Delay is harmful and to wait any longer would be humiliation for all of us. It is high time that we should be free so that we can help other nations struggling for freedom."

"Our struggle is about to begin, but before launching it I will address a letter to the Viceroy and await his reply. It may take a week, a fortnight or three weeks. In the meantime we have to observe the following code, in addition to carrying out the thirteen points of Congress's constructive programme."

"Let every Indian regard himself as a free man. He must be ready for the actual attainment of this or perish in the attempt. Mere going to goal will not do."

"There is no room for bargaining, no room for acceptance of office. There can be no compromise on the demand for freedom. Let us not be cowards. Cowards have no right to live."

Freedom Of Press

"The Press should discharge its duties freely and fearlessly. Let it not allow itself to be cowed or drilled by the Government. Let it be fair and discharge its obligations honestly. It should have a free forum for one and all. I want the freedom of the Press. Let the Press be ready to be closed rather than allow itself to be misused by the authorities. The newspapers can resume publication in free India. I have sacrificed my Navjivan Press."

"But it did not pain me in the least, because I closed it in upholding the principle of not permitting the Press to sacrifice its self-respect and submit to humiliations. It should strive for the creation of a new atmosphere."

"Let the Press disown the undertaking given to the Government by the Editors' Standing Committee. Let it read the signs of the time. If it fails it will have no quarter in free India. The destiny of free India will be served by Pandit Nehru and others who have no sympathy with feudalism."

Princes

"Let the princes divest themselves of their autocracy. Responsible government should immediately be conferred on their subjects. Students and professors should stand by Congress, should in an emergency arise, they should cheerfully abandon their occupations and careers."

GOVERNMENT OF INDIA'S REPLY

SOON after the ratification of the "quit India" resolution was announced on Saturday the Government of India issued from New Delhi the following statement:—

The All-India Congress Committee have ratified a resolution of the Working Committee of the Indian National Congress. That resolution demands the withdrawal of British power from India and sanctions the starting of a struggle for the attainment of the goal of independence.

The Government has been aware for some days past of dangerous preparations by Congress for unlawful and, in some cases, violent, activities directed, among other things, towards the interruption of communications and public utility service, the organisation of a strike, the tampering with the loyalty of Government servants and interference with defence measures, including recruitment. The Government of India have waited patiently in the hope that wiser counsels might prevail.

To a challenge such as the present there can only be one answer. The Government of India would regard it as wholly incompatible with their responsibilities to the people of India and their obligations to the Allies that a demand should be pressed the acceptance of which would plunge India into confusion and anarchy internally and would paralyse her effort in the common cause of human freedom. For the defence of the Congress leaders there is no warrant. In the view of the Government of India that demand is difficult, if not impossible, to reconcile with the full sense of responsibility on the part of the leaders of the Congress Party of a full appreciation by them of the realities of the present situation.

The Congress Working Committee admits that there may be risks involved. They are right. Acceptance of the resolution must mean the exposure of India to Axis attack from without. Internally, the withdrawal of British rule invites civil war, the collapse of law and order and the dislocation of economic life, with its inevitable hardships. Nor can the Government of India accept the claim of the Congress Party to speak for India as a whole. The Congress Party has for long occupied a position of great prominence in Indian political life. At this day its importance is substantial. But it is the duty of the Government of India to take a balanced view of the interests of all sections of Indian thought and Indian opinion.

Congress Not India's Mouthpiece.

Looking as they must do, to the repeated protests even in these last few days by leaders of great communities and solidly established interests by many leaders of liberal

thought and by those great sections of the population which are giving unstinted and individual support to the war against Axis aggression, the Government are content in their view that the claim has on solid foundation, and that the acceptance of the proposals now put forward by the Congress Party must mean the domination of all those large and powerful elements in the population which have condemned the course of action proposed by the Congress Party and which resent and resist the widespread dislocation which would involve in the India's economy and in the general life of the community.

Nor can the Congress leaders claim that only this can India's future be assured. The Congress Party is not India's mouthpiece; yet, in the interest of securing their own dominance and in the pursuit of a totalitarian policy, its leaders have consistently impeded the efforts made by the Government of India for the realisation of the goal of independence which have been made by the Government of India.

The Government of India's policy for India's future remains clear. It is that, once hostilities cease, India shall decide for herself, with full freedom of decision and on a basis embracing an all party, and not a single party, form of Government which she regards as most suited to her conditions and in the meantime, the Indian leaders shall fully participate in the government of their country and in the councils of the Commonwealth and of the United Nations.

Industrious Opportunities.

The fullest opportunities for the advancement of the Government for the people of India are guaranteed by His Majesty's Government. It is on the basis fully accepted by His Majesty's Government and by the people of Great Britain, that the fullest opportunity shall be given to the Government of self-government by the Indian people. The day of independence is the day of the full structure of India's future. The Government of India, the Indian themselves, the guarantees, given by the British Parliament and the British people, are accepted by the people of India. We firmly believe. The suggestion put forward by the Congress Party that millions of Indians are uncertain as to the future and are ready, despite the lessons of so many martyred countries, to throw themselves at the arms of the invader is grossly untrue. The Government of India cannot accept as a true representation of the feeling of the people of this great country, the suggestion of the Congress Party.

The withdrawal of British power "with good will" will result in establishing a stable government in India and co-operation between this Government and the United Nations in resisting aggression and helping China. There is no justification for these claims. Nor will the Government of India accept the suggestion that a Government could be formed within a day or two of the withdrawal of British power. Past experience has shown, to their profound regret the existence of deep differences in this country, the harmonising of which must be the object of all on whom the responsibility falls, and the removal of which is the condition of the present Government of India.

But to deny that the problems confronting India today would be to ignore facts and the reality of India are raised the withdrawal of British rule and the establishment of a stable government and the Government would be able to continue for centuries of order and stability.

Betrayal of Allies.

In the view of the Government of India it is not too much to say that the demand now put forward by the Congress Party must mean the betrayal of the Allies, whether in the life India; betrayal, in part, of Russia and, in part, of the United States, which so much support has given and is given to-day, by the Government of India.

The Government of India, the Indian themselves, the guarantees, given by the British Parliament and the British people, are accepted by the people of India. We firmly believe. The suggestion put forward by the Congress Party that millions of Indians are uncertain as to the future and are ready, despite the lessons of so many martyred countries, to throw themselves at the arms of the invader is grossly untrue. The Government of India cannot accept as a true representation of the feeling of the people of this great country, the suggestion of the Congress Party.

India has under a Government and no representative there. The Government of India, the Indian themselves, the guarantees, given by the British Parliament and the British people, are accepted by the people of India. We firmly believe. The suggestion put forward by the Congress Party that millions of Indians are uncertain as to the future and are ready, despite the lessons of so many martyred countries, to throw themselves at the arms of the invader is grossly untrue. The Government of India cannot accept as a true representation of the feeling of the people of this great country, the suggestion of the Congress Party.

The Government of India, the Indian themselves, the guarantees, given by the British Parliament and the British people, are accepted by the people of India. We firmly believe. The suggestion put forward by the Congress Party that millions of Indians are uncertain as to the future and are ready, despite the lessons of so many martyred countries, to throw themselves at the arms of the invader is grossly untrue. The Government of India cannot accept as a true representation of the feeling of the people of this great country, the suggestion of the Congress Party.

The Government of India, the Indian themselves, the guarantees, given by the British Parliament and the British people, are accepted by the people of India. We firmly believe. The suggestion put forward by the Congress Party that millions of Indians are uncertain as to the future and are ready, despite the lessons of so many martyred countries, to throw themselves at the arms of the invader is grossly untrue. The Government of India cannot accept as a true representation of the feeling of the people of this great country, the suggestion of the Congress Party.

The Government of India, the Indian themselves, the guarantees, given by the British Parliament and the British people, are accepted by the people of India. We firmly believe. The suggestion put forward by the Congress Party that millions of Indians are uncertain as to the future and are ready, despite the lessons of so many martyred countries, to throw themselves at the arms of the invader is grossly untrue. The Government of India cannot accept as a true representation of the feeling of the people of this great country, the suggestion of the Congress Party.

rather than punitive and with full recognition of their responsibility in the cause of the Allies' liberation. The first step is peace, and the second is to charge it properly. They must deplore the

situation which they have been called upon to face. They urge the people of India to unite with them in resistance to the present challenge of the party. They appeal to them to set aside all political differences and

the period of the war to place before all other consideration the defence of the country and the achievement of common aims on which depend the future not only of India, but of all freedom-loving peoples of the world.

SOME QUESTIONS ANSWERED BY GANDHIJI

AT a Press Conference in Bombay on Thursday, August 6, Gandhiji answered a number of questions about the "Quit India" resolution, as follows:

Does the resolution mean peace or war? There is the interpretation, particularly among foreign journalists, that it means a declaration of war, and the last three paragraphs of the resolution are really the operative part. Is the emphasis on the first part or the last part of the resolution?

Gandhiji replied: The emphasis in any non-violent struggle, projected or in operation, is always on peace; and on war, when it becomes an absolute necessity.

The second question was: Do you contemplate the immediate establishment of a provisional government, and, if so, how do you expect it to come into being? Do you think there will be an interval between the endorsement of the resolution by the All India Congress Committee and a start of the mass struggle?

To this Gandhiji replied: If independence is ushered in with perfect British goodwill, then I expect the almost spontaneous establishment of a provisional government which, being just, and based, as it must be of necessity, on non-violence, will, in order to command universal confidence, represent the free and voluntary association of all Parties.

The third question was: Do you contemplate any negotiations between the Congress and the British Government before launching the mass struggle?

Gandhiji replied: I have definitely contemplated an interval between the passing of the Congress resolution and the start of the struggle. I do not know that what I contemplate doing, according to my desire, can be in any way described as in the nature of negotiation. But the letter will certainly go to the Viceroy, not as an ultimatum, but as an earnest plea to avoid conflict. If there is a favourable response, then my letter can be a basis for negotiation.

The fourth question was: What is the maximum time you are prepared to wait to see if there is any response from the British Government and the United Nations to the "last minute appeal" of the All-India Congress Committee? Gandhiji replied:

The object with which the demand for the immediate withdrawal of British troops does not allow for a long interval for the simple reason that the war will not be suspended although an interval is contemplated in the expectation of something turning

A CHINESE VIEW

SPEAKING at a meeting of the Post-War World Council in New York, Dr. Lin Yutang, the Chinese author said: "A head-on collision between Britain and India is, in my opinion, inevitable. It is my belief that after the conflict is on the United Nations will have a moral duty to step in and favour one or the other. The whole of the Indian nation is feeling about its country's freedom greatly and as keenly as United States citizens once felt about the same subject. Mr. Cordell Hall the other day urged the people to fight for liberty, and the Indians are obeying him. He cannot turn round to-day and tell the Indians that they must not fight for liberty."

up. The Working Committee, which is sincerely eager to mobilise the whole of free Indian opinion in favour of the war effort, is impatient to do so, and in view of the terrible suspense created throughout India it would be altogether wrong, both for the Congress and for the British power to prolong the suspense by a day longer than was warranted by the force of circumstances beyond their control.

Attitude To Japan

Gandhiji was asked by an American correspondent for "a point-blank assurance that even if there was a time when you thought of dealing with Japan, you would not consider it now." He replied:

"I can give no such assurance, because if I deal with Japan and if I am allowed to do so by the contemplated Free India Government, I would do so purely in the interest of

the Allied cause. It may be the effort and optimism of a visionary, but it can do no harm to the war effort. It will discredit Japan, if a friendly gesture on behalf of groaning humanity is rejected.

"I have no doubt in my mind that if the Allied powers had found someone whom they could implicitly trust not to compromise their cause, they would not have rejected such a voluntary offer in which they would be involved.

"But I know this is only a day dream on my part. Independence has first to come and then I must have the permission of the Free India Government which will, as a new ally, seek the approval of the United Nations for my humanitarian mission."

Replying to another question, Gandhiji said that to wait for freedom until after the war would be harmful to the cause of the United Nations.

"India would not feel that it had made any real effort to win independence and it would be a humiliation for a big nation like India not to be able to help. The attainment of independence after the war would lose its charm."

To the question, "Can you outline some non-violent step to be taken so that we can plainly tell America just how tough you can make things over here?"

Gandhiji replied: "Your question is certainly very good. I could answer it also, but my modesty will prevent it. I must therefore ask impatient Americans to wait and see."

Asked if any time would be given to settle details if the British Government agreed to full transfer of power, Gandhiji said: "So far as I am concerned I have not contemplated any time. Naturally, settlement will be with the provisional government."

Nothing speaking to this...
and edited by M. K. M. Gandhi

SIR STAFFORD CRIPPS'S STATEMENT

His statement in London on Thursday August 6 Sir Stafford Cripps dealt with developments that had occurred in India since his mission there. Sir Stafford emphasises that there can be no doubt about the attitude of the British Government. He says that the statement made by the Secretary of State for India last week makes it plain that the British Government is standing firmly by the broad intentions of its offer of the draft declaration which he took with him to India, and they reiterate the resolve to give the fullest opportunity for the attainment by India of complete self-government.

"It is therefore plain, beyond doubt, that Indian self-government is assured as soon as hostilities are over and it becomes possible to replan the life of India upon a new basis," says Sir Stafford. "It is of no avail for protagonists of sectional interests in India to deny these simple facts. The promise has been made and that promise will be carried out."

Sir Stafford asks if it is reasonable for the people of India, while hostilities are continuing, to demand some complete and fundamental constitutional change.

It is practical in the middle of a hard fought war in which the United States, China and Great Britain are devoting all their strength to protect the eastern world from domination by Japan.

Discussing the consequences that would arise if the British Government walked out of India, as Mr. Gandhi has asked them to do, even if it meant chaos and confusion, Sir Stafford says there would be no Viceroy, no Executive Council, no Legislative Assembly, no civil service with legal authority. The courts of justice would no longer function, and there would be no laws and no order. The evil-minded could pillage the land and crime could run riot. In this chaos Mr. Gandhi proposes, if he can, to set up a provisional government, but there would be no electoral machinery and no law as to representation.

Chaos in India at this moment would not affect India only, it would affect vitally the whole war against the Axis powers.

Sir Stafford refers to the violent statements and threats made in India and says that these cannot provide a solution to the problem of self-government. They can only excite feeling and make

a clash of forces inevitable. Reasonable arguments and suggestions which make allowance for the all difficulties of state of war that exist may help and will always be listened to with respect and sympathy.

Quoting from a recent issue of *Horizon* in which Mr. Gandhi said that if India does not become free, the now hidden discontent will burst forth into a war against the Japanese should they attempt a landing, Sir Stafford replies that danger, if danger there be, arises from the attitude and propaganda of Mr. Gandhi and his friends.

After asserting Britain's duty to India and the great minorities and the United Nations, Sir Stafford says it is not yet too late for the Indian people to decide on a rapid and ordered progress.

He asks the great masses of India to be patient a short time longer while the cause of freedom is being fought out.

"India, indeed, has a great and free future before her, in which she can make her special contribution to the well-being of mankind. But, first, an indispensable part of that contribution is to work with the United Nations for the defeat of Fascism and brutal aggression."

TERRORISM IN INDIA BY GOVERNMENT

GANDHIJI and his associates were arrested on Sunday morning, August 9, at 4 o'clock (Indian time). When the police arrived at Birla house, where Gandhiji was staying, he had, as usual, awakened at four o'clock for prayers. Shortly before five o'clock he was informed that the Police Commissioner wanted to see his secretary, Mr. Mahadev Desai.

The Police Commissioner brought with him warrants for the arrest and detention under the Defence of India Rules, of Gandhiji, Mr. Mahadev Desai and Mirabai (Miss Slade).

When Gandhiji was about to get into the police car, Birla Bhai, his host, begged him not to undertake a fast while in captivity. Gandhiji replied that he would do nothing precipitately and that, as a matter of fact, he had been resisting the idea of a fast. He added, however, that everything would depend on the promptings of his heart.

As his car left Birla house men and women, who had gathered at the gates for the usual morning prayers, greeted him with shouts of "Gandhiji ji jai."

Gandhiji, Mrs. Surojini Naidu, Miss Slade and Mr. Mahadev Desai are lodged in the Ashoka Palace on the Poona-Ahmednagar Road.

Mrs. Gandhi was taken into custody when she told the police that she was determined to address a meeting in Shivaji Park in Bombay City, which Gandhiji was to have addressed the same evening.

The following is a list of the more prominent Congress leaders besides those mentioned above:—Pandit Nehru, Mahatma Abul Kalam Azad (Congress President), Dr. Rajendra Prasad, Syed Mahmood, Dr. P. Sivaswami, Dr. P. C. Ghose and Mrs. Ami Ali (all members of the Working Committee), Mr. Narendra Dev (Working Committee and a leading Member of the Congress), Professor J. B. Kripalani (Congress secretary), Sardar Vallabhbhai Patel and his daughter, Maniben Patel.

Another group of 40 Congress leaders from Bombay, including the former Premier, Mr. K. B. Kher, and the Mayor, Mr. Yashwantrao Chavan, and four women are lodged in Yerwada Central Prison.

While every consideration will be given to Gandhiji there will be much greater restrictions on his contact with the outside world than previously. Then, he used to have all the newspapers, receive visitors, give interviews and conduct correspondence.

According to reports, Gandhiji seems

to have been given no opportunity of addressing a letter to the Viceroy, in which he intended to make final appeal. Nor did the Congress President, Mahatma Abul Kalam Azad have the opportunity of sending letters to Marshal Chiang Kai-shek, President Roosevelt and Mr. Molotov, as he had been authorised to do by the All-India Congress Committee. Or it is likely that these letters have been censored by the British Government.

The authority in the hands of the Provincial Governments includes power to seize Congress offices and funds—indeed to take any steps necessary to paralyse the Congress organisation.

Up to 5 p.m. (Indian time) on Sunday 149 persons had been arrested.

It is reported that there have been disturbances in some parts of the country and the Bombay Government in a communication said that riotous actions by Congress demonstrators in Bombay city had "forced the police to use tear gas on five occasions and to open fire five times."

A Government communication issued on Sunday night said that 19 police were injured in fighting in Bombay city. Two have died. Up to 5 p.m. 34 constables

and 11 police officers had been injured. Four constables have been taken to hospital.

Ahmedabad

One person was killed and another injured when the police fired at an assembly in the Ahmedabad who indulged in stone-throwing and who tried to set fire to a police post.

Fifteen persons had been taken to hospital with bullet wounds as the result of the police firing on a crowd. Two Government grain shops have been looted and the police have been stoned.

Curfew was promulgated in five affected areas and the assembly of five or more persons had been prohibited.

Traffic throughout Bombay, except in the West area, was completely disorganised by a lull, following the arrests. The police posted at Congress House made wild lathi charges to clear the crowds.

Tear Gas

The Bombay Government communiqué adds that although the police dispersed many crowds by the use of tear gas, crowds continued to collect on roads and to throw stones at buildings, and at trains and buses, forcing them to stop.

Much jeering and booing of Europeans and Americans has been noticed in some areas, accompanied by shouts of "quit India," "boycott British goods," "boycott the Americans," and the common language.

The police have taken possession of the local Congress House at Ahmedabad, where the arrests of Congress members totalled 27.

Lahore

Fifteen Congress leaders have also been arrested.

Nagpur

The police have seized the offices of the Nagpur Provincial Congress Committee. Arrests of Congressmen in Nagpur city include a former Minister of Industries and Public Works, Mr. C. J. B. and

Poona

Two persons were injured when the police opened fire on a crowd near Congress house in Poona. One of them has died. The crowd made several attempts to break through the police cordon at Congress House, but was thrown back by lathi charges. There was some stone throwing. So far 30 persons have been arrested at Poona.

Three people were taken to hospital with bullet wounds when the police fired on a crowd consisting mostly of students near the Parnarambhan College in Poona. The crowd attempted to form a procession and earlier police efforts to disperse it failed. The Deputy Superintendent's car was considerably damaged by stoning.

In Poona the police have taken possession of the Congress House there, and meetings, processions and other public demonstrations have been prohibited.

Katra District

Seventeen Congress leaders have been arrested in the Katra district of Bombay and taken to District of Central India.

The curfew which was imposed in Bombay will operate from 7.30 p.m. until 6 a.m. Curfew has also been ordered in the areas of Raigar and Khedla, where it was to remain in force for seven days.

The curfew in Sunday's disturbance were eight killed and 160 injured.

Lucknow

Police opened fire on a crowd of Lucknow University students who, after organising a strike at the University, attempted to form a procession in defiance of orders. A lathi charge was made when the students refused to disperse. This led to the shooting of police, upon which they fired a volley, dispersing the crowd. Thirteen students, including eight girls, were taken into custody. Police and military pickets are now stationed near the University premises.

Bombay

In Bombay the situation has grown worse. In the northern suburbs of Bombay police posts were fired at and trains were stoned, telegraph wires cut and street lamps smashed.

An attack was made on the Matunga post office and the postbox was broken open. The mobile police succeeded in dispersing the crowd. Several buses were found abandoned by their drivers in this area. Twenty-five buses were also abandoned in Queens Road in another part of the city.

The curfew order has now been extended to cover the entire northern part of Bombay, where railway stations are guarded by police pickets.

The Provincial Government of Bombay have promulgated a special order making picketing illegal in Bombay and in Ahmedabad.

A communiqué issued by the Bombay Provincial Government states:—"The police and troops opened fire on mobs rioting in the city about 10 times up to four o'clock. Several casualties were caused."

"The worst affected areas were around Girgaum and Dadar. In both these areas and in other centres numerous instances of mob violence occurred. Twenty-seven police were among the injured."

"The crowd consisting largely of irresponsible elements rushed into the Dadar railway station and tried to hold up a suburban train. The police charged but the crowd gathered again in the

road outside and put up barricades with empty tin cans and obstructed pedestrian and vehicular traffic. They also stoned the police, who finally fired twice. The crowd then dispersed."

An attempt was made to set fire to the Bombay-Harad central railway station at Dadar. The attempt was prevented by the police.

In other districts three police stations were set on fire and two of them were gutted. A number of telephone wires cut and post office boxes were smashed. One municipal lorry was overturned and set on fire and one tram was upset.

In some areas buses were immobilised through the air being let out of their tyres.

This was mainly the work of students who caused a lot of trouble during the afternoon. They rushed away to meetings held near the schools and colleges and stopped trains and buses and forced shops to close.

Demonstrators picketed the labour areas and permitted mill and other workers to stay away from work. As a result a certain amount of dislocation was caused in the textile and a few other industries.

Tram and bus traffic in Bombay has been suspended on several routes, with the exception of the Fort area. In some of the northern areas of the city trams have been held up by crowds and stoned. Students of a number of schools and colleges have come out.

Delhi

It is reported from New Delhi that the police have taken possession of the offices of the Delhi Provincial Congress Committee.

Old and New Delhi were comparatively quiet. A number of British residents motored about in the shopping areas without meeting any trouble.

A number of police in New Delhi turned back a small crowd which managed to get through an obstruction at the foot of the hill on which the Viceroy's house is situated. The crowd was part of a procession from Old Delhi which attempted to march to the Viceroy's house. The procession was held up to Ajmeri Gate.

Shop windows were smashed and pedestrians and cyclists were obstructed in Connaught Place in New Delhi when a crowd demonstrated there. The streets were cleared by the police. British troops were called out and are standing by.

Calcutta

It is reported from Calcutta that the Bengal Provincial Government has declared as unlawful the association of the All-India Working Committee, the All-India Congress Committee and the Bengal Congress Committee.

Work in some of the jute mills in the northern suburbs of Calcutta was interrupted following the arrest of the Congress leaders. A number of shops were closed in the Burrpore bazaar area.

Mysore

In Mysore the Provincial Government have issued orders declaring Congress meetings all over the State to be unlawful associations.

Karachi

At Karachi all markets are closed and the students of some local schools and colleges are not attending.

Madras

The Working Committee and the Provincial Committee of the Congress in the

Madras Presidency have been declared unlawful. The arrest of a number of Congress leaders is reported from other districts of the Madras Presidency.

Ahmedabad

At Ahmedabad one person was killed and several were injured after the police had fired on a crowd of students near the Gujarat College. The crowd had earlier refused to disperse, despite a lathi charge, and stoned the police.

A battalion of British infantry has arrived at Ahmedabad and is quartered in the Congress House, of which the police took possession. All black-out regulations have been suspended for one week to enable the police to function efficiently.

New Defence Of India Regulation

A new Defence of India regulation published last Sunday prohibits the closing of shops or restaurants on Thursdays. The object of the regulation is to maintain supplies essential to the life of the community. District magistrates are empowered to order proprietors of shops or restaurants to keep open. If the orders are defied they may order the business to be carried on through any agency they think suitable. The penalty for contravening the order is a fine or imprisonment for a maximum of three years, or both. Supplies regarded as essential include grain, pulses, flour and any foodstuffs made from them, oil, sugar and milk and milk products.

AMERY MISLEADS THE WORLD

In a broadcast on Sunday night the Secretary of State for India, Mr. Amery, said:—You have heard to-day that the All India Committee of the Indian Congress has committed itself to a mass struggle on the widest possible scale against the existing Government of India unless the Government are prepared to bow to Mr. Gandhi's demand that British rule in India cease immediately.

To understand the reason for, and the purpose of, this threat, not only to the internal peace of India, but to the whole of the Allied cause, I must ask you to go back some four months to what is usually described, or misdescribed, as the failure of Sir Stafford Cripps's mission.

The British Government's proposals received a warm welcome from democratic opinion all over the world. They offered India the opportunity, after the war, of attaining the same independence and the same complete freedom of all outside control as is enjoyed by South Africa, New Zealand, Australia or Canada, or, for that matter, by the United Kingdom, under constitutional arrangements freely arrived at by Indians among themselves.

Meanwhile, Indian political leaders were invited to come together and participate in responsible discussions for the task of governing India and carrying on her war effort, but within the existing Constitution. The negotiations broke down mainly owing to the intransigent, all-or-nothing attitude of the Congress leaders, who demanded that the Government of India should be handed over to a group of Indian politicians responsible to nobody. This would have been a negation of democracy and would have been acceptable neither to the responsible Ministers of India nor to the many other

elements in India's national life. The rejection of the British proposals has profoundly disappointed public opinion in India and has seriously shaken the credit of Congress leadership.

Open Clash

In this situation Mr. Gandhi has determined upon the kind of open clash with the Government which is calculated to cause mass agitation, and so to regain prestige for himself and his associates and focus attention upon the natives as champions of India against British oppression. This is the aim and substance of the real motive of this latest move.

Their real concern is not the demand they have made, which cannot be taken seriously, but action which they have reserved upon, and for which preparations have been in progress for some time. This includes fomenting strikes in industry, commerce, administration, the law courts, schools and colleges; the interruption of traffic and public utility services; the cutting of telegraph and telephone wires; and the picketing of troops and recruiting stations.

All this will be done "non-violently," but bitter experience has shown us how easily the non-violent activities of excited crowds can lead to terrorism, riots and bloodshed. The success of the proposed campaign would paralyse India's entire war effort by stopping the flow of munitions and the conscription of aeroplanes, and would neutralise and demoralise the Army. It would mean the betrayal of China and Soviet Russia. It would mean the enslavement of India herself to the Japanese. That is what, in their recklessness and reckless desire for party dominance, Congress leaders are prepared to bring about.

Firm Action

In the face of these challenges and mepaces, the Indian Government had to take swift and firm action before the

campaign gathered momentum. This has been done. There has been abundant ground for punitive action, but the Government of India have confined themselves to action which is essentially preventive. What they have, in fact, done is to disarm Mr. Gandhi and his confederates and to cut the fuse to all the inflammable and explosive material which they hoped to set alight throughout India. By their prompt and resolute action the Government have saved India and the Allied cause from grave disaster.

Eleven of the 15 members of the Government of India are Indians, and are supported in this issue by the vast majority of sober and responsible men and women of India. When the hour of victory comes it will be an opportunity for Indian statesmanship to devise for India a constitutional framework within which she can live in peace and unity of spirit within her own borders, and take her rightful place among the free nations of the British Commonwealth and of the world.

J. G. VANDEYAR,

Agent for

JOHANNESBURG BUILDING SOCIETY
(Established 1888)

— desires to announce —

Loans available at reduced rate of interest on monthly balances on properties at

Sophiatown, Marludate, Newclare, Kliptown, Ophirton, City and Central Properties.

NO RAISING FEE OR COMMISSION
For quick results contact —

J. G. VANDEYAR,
14-15 BARKLY ARCADE,
Cor. Market & Diagonal Streets,
JOHANNESBURG.
PHONE 27-0120

NEW SHIPMENTS

—OF—

3 PIECE DAWD SETS

In 11 different designs, made of fine quality material, with beautiful patterns and all colours now unpacked.

From **35/-** to **£8**
PER SET.

**THE JAPAN BAZAAR,
JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE**

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES
& FRIENDLY SERVICE.

★ SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL. ★

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES, with Blouse Lengths to match. Beautiful colorings with Gold or Silver work.

From **£3** to **£18** EACH

Finest Work and Unbordered Georgette and Crepe de Chine SAREES.

From **17/6** to **65/-** EACH.

Stencilled and Embroidered ART SILK SAREES. In all shades.

From **10/0** EACH.

LATEST FASHION STAR SAREES. Latest designs, including stripes and in all colors, with beautiful borders.

Latest and FINEST GEORGETTE and SATIN BLOUSES. Huge range of designs, colors to match all SAREES.

From **4/6** EACH.

Our special Fancy section is showing **Silver, Gold, Tinzel, Jari and Fancy SAREE BORDERS**, 8 yds. length. **Hand-embroidered BLOUSES** and **SHOES and CHAMPAINS.** **Fancy HARRINGS, BROOCHES, BANGLES, NECKLACES, and BLOUSE LENGTHS** in all shades.

Special variety of Art and Embroidered, Printed and Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART SILKS. Colors, with all beautiful shades.

From **2/3, 3/6, 4/6 & 5/6** PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wool, Georgette, Satin, Tulle, and Crepe de Chine. **Hand-made DRESSES** for the little ones. In all shades. Sizes 16 to 24.

From **3/6** to **10/6** EACH

BOY, SILK & POPLIN SHIRTS

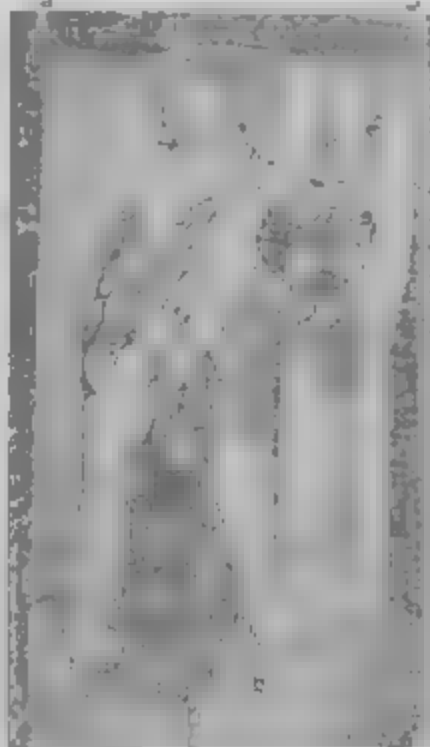
Plain, Striped and Checked.

From **2/6** to **6/6** EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS, etc., at specially reduced prices.

We also have a large stock of **Silk and Cotton Piece Goods, Ladies' Men's and Children's Ready-made Lines** in our Wholesale Department.

WE ARE IMPORTERS OF INDIAN MADE GOODS

નાણું પીસ ચોઠણી

સુદર

નાણું પીસમેન્ટ હમણાંજ આવ્યું છે જેમાં સોનેટના, નાદીન, અને કપડીશીના સુરા, શરત શરિયા, ડાંગેલા તેમજ અરી પ્રાથવાળા, દરેક નવા રંગોમાં રંગ. ૩૫ થી પા. ૧ સુધી.

ધી જાપાન બજાર

જોડાની સમગ્ર

જાણીતું સાડી ગૃહ.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું

સાડી ગૃહ

પાજ ઓકવાર જનતાના ગાન રંગન કરવા,

નમુનેકાર તથા ગી સાડીઓ અને તેને લગતી વસ્તુઓ પર.

બજારના બાવધી માટે કીશવત સાથે,

જોડેલી સાથે જમાનાની માગણીને પહોંચી વળવા.

રજા રજા તરીકે જોડાના નામ માં સાડા ડીપાર્ટમેન્ટ જોડવામાં આવ્યું છે.

દરેક પ્રકારના માટે ઓક વાર પજારી જાતની કરવા બજારમાં છે.

12મ ભાગની ગણે, બજારમાં જોડેલી સાડીઓ અને પામેલું સાડીઓ.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડી ગૃહ. પાજ ઓકવાર જનતાના ગાન રંગન કરવા, નમુનેકાર તથા ગી સાડીઓ અને તેને લગતી વસ્તુઓ પર.

બજારના બાવધી માટે કીશવત સાથે, જોડેલી સાથે જમાનાની માગણીને પહોંચી વળવા.

રજા રજા તરીકે જોડાના નામ માં સાડા ડીપાર્ટમેન્ટ જોડવામાં આવ્યું છે.

દરેક પ્રકારના માટે ઓક વાર પજારી જાતની કરવા બજારમાં છે.

જોડેલી સાથે જમાનાની માગણીને પહોંચી વળવા.

રજા રજા તરીકે જોડાના નામ માં સાડા ડીપાર્ટમેન્ટ જોડવામાં આવ્યું છે.

દરેક પ્રકારના માટે ઓક વાર પજારી જાતની કરવા બજારમાં છે.

જોડેલી સાથે જમાનાની માગણીને પહોંચી વળવા.

રજા રજા તરીકે જોડાના નામ માં સાડા ડીપાર્ટમેન્ટ જોડવામાં આવ્યું છે.

P.O. Box 5169 **THE JAPAN BAZAAR,** 'Phone 33-8229

GIDDOMAL & CO.,

WHOLESALE SILK MERCHANTS.

39 MARKET STREET

JOHANNESBURG.

Mahatma Gandhi
મહાત્મા ગાંધી

"We cannot close our eyes to the things that are happening daily in front of our eyes. Areas are being vacated and turned into military camps, people being thrown on their own resources. Hundreds, not thousands, on their way to a Burma perished without food and drink and the wretched discrimination stared even these miserable people in the face. One food for the whites, another for the blacks. Provision of food and shelter for the whites none for the blacks! And discrimination even on their arrival in India! India is being ground down to dust and humiliated even before the Japanese advent not for India's defence—and no one knows for whose defence. And so one fine morning I came to the decision to make this honest demand. Let Heaven's will leave India free. Let us breathe the air of freedom. It may choke us, as it did the slaves on their emancipation. But I want the present sham to end. To-day it is all a hypocrisy, unreality. I want that to end. The new order will come only when that falsity ends. It is an unwarranted claim Britain and America are making—the claim of saving democracy and freedom. It is a wrong thing to make that claim when there is this terrible tragedy of holding a whole nation in bondage."

"If my demand is limited to be just beyond evil, America can assist on the complementing of the Indian demand as a condition of her joining Britain and supplying her with her matchless skill in making war machines. He who pays the piper has the right to call the tune. Since America has become the predominant partner in the Allied cause she is partner also in Britain's guilt. The Allies have no right to call their cause to be morally superior to the Nazi cause so long as they hold in custody the fairest part and one of the most ancient nations of the earth."

Gandhi.

Mrs. M. K. Gandhi
મૃત્યુ કાન્દેશ્વરી

"આમારી નજર સારો રાજ બની રહેલા બનાવો પ્રત્યે અમે અંતઃસંધિયા-મણી નથી કરી શક્યા. સરકારના પાત્રો કરાવતાં તેને ધરકરી જાવળીઓ આ રે-વે નાણાવાળા આવે છે, અને 'તમે તમારી રેડી સેડી' એમ દેખતમે ફરિયાદો આવે છે, સંકેતો, લકા ફાલ્તો વિદા જરમાથી આવતાં બુધે અને તમે મુઆ, અને આ કમનસીબ રિષ્ટવર્તણ બહારો વેદવાદ તમને અનુભવો પડ્યાં. એવાઓના નામ જુલ, અને કાયાઓનો જુલ' ગોશ્વોતે રાઉં પેલા-ખાવાની અવરથા દાજર, કાયાઓ માટે રહે તકિ! અને દોહરતરના નાદના પછી તારા સરમાર! અપાનીઓ દુઝુ આબા નામ સાથે તમે તેમને પીસી નાખવાના અને નાજીરના આવે છે.—આ તમા દોહીઓના નજર માટે નથી; તમાવાન તમા દોહા રજા માટે છે! અપા એક બતી સવારે તમાનાસમ સામણી કરવાના નિર્ણયપર આવી ગયા છે, 'અવરથાન ખાવર, દોહરતરના અને નજાવરને ખેડી સમયા અમન કુદરતજાના રૂબે રા. જાહે, આ અવરથાન સુધામેને એકદમ કુદરે સ્વપાથી (સી) એ કાના અવરથા રે સુઅવરથા રે

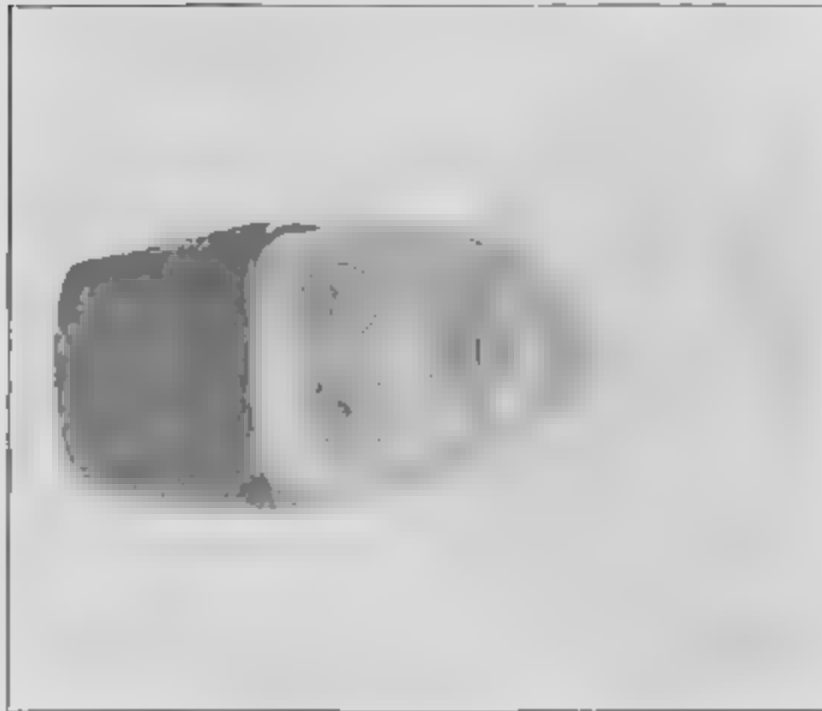
પણ આવરે આ સંકળિતોકો તે પૂરો થતો તંત્રએ...આરે ના બધો દેવા અને જાકગરી આવે છે, એક માટે અંત જાવરો છે. એ જુદાજુદા મથા પછીજ સવરથના આવી શકશે

"એ મારી માગણી કંઈ પણ આવો વિના તરન-માગવરી કે એમ અમેરીકા માને, તે તેણે તમે સ્વીકારે થયા તમા સંકળ પેસાની અને પોતાની અપ્રતિમ બુદ્ધિની સ્તનનનનાં સર્વે પૂરો પાવવાની રહે કરવાનો નરન રહેવો એકએ છે. જન સાથે તમા કરવાની રીત પણ કરાવો થકે સ્તનનનનનનનનનન અમેરીકા મારા માગણીકર થયેલે દેવતાથી સ્તનનના પાવવારે તમા સાથે સાથે છે. તમા સુધી વ્યવસ્થા એક સુદરમાં સુદર રહેતે અને પ્રાચીનમાં પ્રાચીન પ્રવરે અવરથા નાની છે, તમા સુધી માવરતરના પોતાની પણ નાની પણ કરતા પધારે ન્યાય છે એમ ફરવાનો રહે નથી."

—મોહીબ.

The Congress President

૨૧૭૪૫તિ

Maulana Abul Kalam Azad
મોલાના અબુલ કાલામ આઝાદ

"Let us not depend upon promises. Let us have a declaration of Indian independence forthwith and, on one part, we will immediately enter into a treaty of alliance with the United Nations for the sole purpose of fighting and winning the war. This is the very of our position, and there is no need unnecessarily to cloud the issue by raising fears of anarchy and chaos if the British Government is worried about this and tries to its politicians about India's freedom this can be done immediately. This is what we are asking the United Nations to do, and I predict from this platform that a treaty with India will be concluded with the United Nations in the fight against the aggressors."

—Maulana Abul Kalam Azad.

"આપણે વચનો પર આધાર ન સાધીએ. હિંદુસ્તાનની આઝાદીની જાહેરાત હાલમાં જ જાહેર થવી જોઈએ અને તેમ થતાં અને પુરતર સંકુલ મીતરાઓ સાથે આ યુદ્ધમાં જીતવાના અને વિજય પ્રાપ્ત કરવાના એકમાત્ર નેતૃથી હોદ્દાવાની સંપૂર્ણ કરવા તરફવાર છીએ. આ આઝાદી ખરી રીતે છે અને અસાધ્યતા અને અસંધિતા ભર્યા કરખત કરીને ખરી હિંદુઓને સુધારી દેવાની ફરજ જરૂર નથી. જે બ્રિટીશ સરકારના આ 'માનવતા' સાચીજ કાનત વેચ અને હિંદુસ્તાનને આઝાદ કરવાની ની વાતો ખરી હોય તો આ વરતુ પુરતર સંકુલ છે. આ વરતુ કરવાની અને મીતરાઓને મીતરાઓ કરીએ છીએ અને આ સંકુલમાં ખરી હોય છે. આઝાદીને કહું છું કે આઝાદ હિંદુ પુરતર કરવારઓની સામે મીતરાઓની પાછે ખત હલચલી જુઓ રહેશે."

—મોલાના અબુલ કાલામ આઝાદ.

Pandit Jawaharlal Nehru
પંડિત જવાહરલાલ નેહરુ

"[WE WOULD rather have my arms cut off than do anything that would harm China. I am prepared to lay down my life for Chinese freedom. I am most anxious to avoid anything that may strengthen the hand of the Axis. I am convinced that an Axis victory would be a disaster for the whole world. The new Congress move is not only for the realisation of national freedom but for the very survival of India and the strengthening of the anti Axis front." —Pandit Jawaharlal Nehru.

"આપણે નહીં તો કશું પણ કરવા કરતાં જ આન હાથ કપાવી નાખું. જેટલો દીકની આઝાદી માટે જ તેટલોજ ચીનની આઝાદી માટે મારો જીવન કુરબાન કરવા જુ તૈયાર છું. ધરીરાજ્યોના હાથ મજબુત થાય તેવું કંઈ પણ નહિ કરવાને હું હતોત્તર છું. મારી ખાતરી છે કે ધરીરાજ્યોના વિજય એ આખી દુનિયાને આફતકારક થઈ પડે. કેમકેની નવી સત્તા માત્ર સમૃદ્ધિ આઝાદી પ્રાપ્ત કરવાને મારેજ નથી પરંતુ દીક્રતાને જીતવાવાને અને ધરીરાજ્યોની સરખો વિરોધ સધાવે મજબુત કરવાને માટે છે."

—પંડિત જવાહરલાલ નેહરુ.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન

પ્રકાશક ગાંધીજીના હસ્તે
સને ૧૯૦૩માં સ્થાપિત

૫૨૧૩ ૪૦ મું.

ફ્રીડેડે, રાજવાર, તારીખ ૧૪ એપ્રિલ, ૧૯૪૨.

૨૩.

"ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન"

રાજવાર તા. ૧૪ એપ્રિલ ૧૯૪૨

નાસતું રાજ્ય

નવો મોજાશ ખાલવાની વાત તો ઠારે સ્ત્રી પરંતુ પ્રીતીશ સરકારે આ પ્રજા વર્ષે યથા આદી રહેલાં મુદ્દામાં ધરીરાજ્યોની સામે હુમલો કરવાનીયે હિંમત ખતાવી નથી. પરંતુ હિંદુસ્તાનમાં નિઃશસ્ત્ર હિંદીઓ, કે જેઓ, આ દુનિયામાં જેને ખાતર જીવન જીવવું સાથેક છે, તેવી સમગ્રી વસ્તુઓનો નાશ કરી નાખવાને બદલે પડેલાં રાજ્યોની સામેના હાલના મુદ્દામાં, હિંદુસ્તાન પોતાનો ખરેખરે કાળો આપી શકે તેટલા ખાતર, પોતાના દેશને અઝાદ કરવાની અદ્વિતીય લડત ચલાવવાનો નિશ્ચય કર્યો છે, તેના પર કાંઈ હુમલો કરવાનું તેણે મહાન "પરાક્રમ" ખતાવી આપ્યું છે.

એ અદ્વિતીય "મુદ્દા" તો હજી અહેર થયું પણ નહોતું હજી તો પ્રીતીશ સરકારને સમજવા અને હિંદુસ્તાનને ન્યાય આપવા મીત્રરાજ્યોને પ્રીટનને સમજાવવા આખર ધરીની વીગતી કરવાની હતી. પરંતુ એ કાચ તે પહેલાં, તના પ્રયાસ મુજબ, પાપને ઉગાળી કાઢી દેવાના હિંદ સરકારે આપવા પગલાં લઈ લીધાં છે. બાપને ન્યાયે પક્ષે હારખર પર અસાનક હુમલો કરી પાડ્યો ત્યારે તેના પર નીકાતું કાઢવા છુટી પડ્યું હતું પરંતુ હિંદ સરકાર પ્રીતીશ સરકારની સંમતિથી હિંદુસ્તાનમાં જાપાનના કરતાં કંઈ જુદી રીતે અથવા એથી વાતકીપણે પોંદી નીક ગણાય. તેમું મમતું જાપાનના કરતાં વધારે વાતકી ગણાય કેમકે એ સરકારે પ્રીતીશ માર્યા જેવું તે છે.

ગાંધીજીએ પ્રીતીશ પ્રજાની બજાહુરી,

હિંમત અને શક્તિની મુક્તકંઠે તારીફ કરેલી છે. પરંતુ અમારે કહેવું જોઈએ કે હિંદુસ્તાનમાં તો તેણે તેનું બહુ સાફ પ્રદર્શન નથી કરી બતાવેલું. આધુનિક રાક્ષસી શસ્ત્રો વડે લોકોપર ત્રાસ પ્રવર્તીને તેઓને જાણી દેવાની હિંદ સરકારની વલણને જો નામકોઈની દૃષ્ટિ આપવામાં આવે તો તે ઘણીજ નમોશનરેલી ઉપમા ગણાય.

કેમિયે પોતાનો હેતુ કંઈ જુલાબો નહોતો. હાલતું ત્ર્ય સ્પીર કરી દેવાની તેની ઓકસ ધ્રુષ્ટા હતીજ પરંતુ એ વસ્તુ તે અહિંસાના શસ્ત્રથી મિત કરવા માંગતી હતી, કે જેનો અર્થ બુલ્લમગારને પોતાનો હેઠ અર્પણ કરી દેવો પરંતુ આત્મા નીક, એવો કાચ છે. કેમિય સારી રીતે બજાવી હતી કે સરકાર પાસે તેના બુલ્લા ઉઘાડી દે તેવાં શસ્ત્રો પડેલાં હ, પરંતુ સમયતા જેવી કરી વસ્તુ છે બારીક નહીં? હિંસાનું કશું પ્રમાણ અને તેના ઉપયોગના કશા નીયમો છે ખરું કે નહીં? સરકાર મુદ્દામાં સેનાપતિઓ તો કહી કાચ આવી શકતાજ નથી. તેઓ લશ્કરને દોરવણી આપી રહ્યા હોય છે. અને જો કશાની સેનાપતી પદકાઈ ગયો તો લશ્કરને કેદ કરવામાં આવે છે, પરંતુ વસ્તુના હાખલામાં તો લોકોના એકે એક નેતાઓને કશાની લઈ લોકોથી અલગ કરી દેવામાં આવ્યા અને પછી લોકોને હાળી દેવાને તેઓપર ત્રાસ પ્રવર્તીવવામાં આવી રહ્યો છે. નેતાઓને તેઓનાં અદ્વિતીયાં મુદ્દામાં લોકોને દોરવણી આપવા ની તો તકજ આપવામાં નહીં આવી.

જો તેઓને જો તક આપાઈ હોત અને પછી જો લોકોએ શીસ્ત નહીં પાળ્યું હોત અને તોફાન કશું હોત તો જરૂર ફરી-વાદનું કારણ રહેત પરંતુ લોકોને તેઓના નેતાઓથી અલગ કરી દેવામાં આવે અને હિંસક રીતીઓ અપાસાર કરવાને તેઓને ઉકેરવામાં આવે તો તેમાં તેઓનો હોમ અથવા તો નેતાઓનો પથ હોમ કાઢી નહીં શકાય. લોકોમાં જે બીવી દબની સક્તિજ હોત, નેતાઓની દોરવણી ની તેઓને જરૂરજ ન રહે, તો પ્રીટન હિંદુસ્તાનને આઠલાં વધી છુપી ગુલામીમાં રખીજ નહીં શક્ય હોત. હિંદુસ્તાને કપારની પોતાની આઝાદી માહી મેળવી લીધેલી હોત. એટલે જો હિંસક પાનાવો ખનતા હોય અને આઠસાં શીસ્તપાલન નહીં થતું હોય તો સરકારે જો લકનના કતોઓને તુરંજકારવા અને લડત નીમૂળ નીવડેલી બાહર કરીને તેને વખોલી કાઢવી વાજગી નહીં ગણાય.

મુદ્દાની મુધરેલી રીતીઓને લગતાં આંતરરાષ્ટ્રીય નીયમોના જંગને માટે ધરીરાજ્યોની ઘણી નીકા યાય છે. અમે મુછીયું કે એક માણસ પોતાનો કાચ પણ ઉઘાડી નહીં શકેતો હોય તેનાપર, હાખલા તરીકે, તલવાર ચલાવવી એ શું બહાહુરી ગણાય, સખ્ય ગણાય, માનુષીય ગણાય? ૧૯૩૦ માં સવીનય વાંમની લડત અદ્વિતીય રીતે ચલાવવામાં આવી હતી અને તે સંપુર્ણ રીતે સફળ થઈ હતી. ન વખને પણ નિઃશસ્ત્ર તર નારીયા અને બાળકા પર પ્રીતીશ વરદહી વાલકીપણું જીતવામાં આવ્યું હતું પરંતુ ગોળીઓ ચલાવવા ના હુકમો વાળેજ સોંજાસમાં આવ્યા હતા. આજે અમે જોડે રહ્યા છીએ કે ગોળીઓ ચલાવવાના હુકમો મને તે બદલને છુટથી અપાઈ રહ્યા છે. અને તમારો સરકાર એવો કાચો કરે કે કે. સખ્ય તરીકે ના પગલાં લેવા નથી આકતી પરંતુ "મુદ્દા

પ્રચલનમાં ખલલ થતી તેમજ તેણે સુચ વેલા ધીબાં ભેખે અટકાવવાના પગલાં લેશે.” એ અટકાવવાના પગલાં લેવાનું સરકારે ખરેખર ધારેલું હોય, અને એ, તે કહે છે તમ ખરેખર માનવીજ હોય, કે કેવિસ કોક નાની હાથમાત્રનું માત-નિધિત્વ ધરાવે છે અને “કેડાડો” ની બાકીની વસતીને સરકારને ટેકો છે, તો એ સઘળાને ટેક કરી દેવા અને તાંજ રાખવા એ સહેલામાં સહેલી વસ્તુ કરવા ની હતી.

પરંતુ હાલના યુધ્ધથી અને ધરી રાજ્યોમાં શું બની રહ્યું છે તેની વાતોથી સરકાર તેમજ હિંદુ આંદોલનના શાહી-વાદીઓ સહીત સઘળા, જેઓ તેણે લીધેલાં પગલાંને માટે તેની તારીફ કરી રહ્યા છે અને, ધરીરાજ્યોએ એવા સંજોગમાં કરેલું હોય તેના જેટલું એ ખરાબ નથી, એમ કહીને તેના બચાવ કરી રહ્યા છે, તેઓ માનવ છૂવન અને માનવ હાગણી-ઓને વિષે ખીલકુલ બેધરવા બની ગયેલા જણાય છે. આઝાદીની હક્કમાં પોતાના જાત કુરબાન કરવા તોયાર થયેલા નિઃશસ્ત્ર વિદ્યાર્થીના, જેઓમાં ઘણા નવયુવાનો અને યુવતીઓ પણ હશે, તેઓના ઉપર ગોળીબાર, ગેસ અને લક્કરી ફોગનો ઉપયોગ કરવાનો સુધરેલું જગત શી રીતે બચાવ કરી શકે એ અમારી અછલ્લ કામ કરી શકતી નથી.

અભારે તો અમારે બ્રીટીશ ખખરો આપનારી કોળન્સી ના જે ખખરો મોકલે તેના ઉપરજ આધાર રાખવો રહ્યા, કેમકે બીજા સઘળા દારો તો તેણે બંધ કરી લીધેલાં છે. —એ ચલુ બ્રીટીશ સરકારનું એક બીજું “જહાડુરીબરેલું” કાવ્ય છે કે જેથી તેને પોતાને કાવે તેટલાં અસરોનો તે

ખચાર કરી શકે છે પરંતુ સભ્યની કસોટીએ પોતે ચઢવા તોયાર નથી. આ પરિસ્થિતિમાં ખરી હકીકતો શું હશે એ અમે જાણી શકતા નથી. છતાં જે ખખરો આવે છે તે પરથી સાધારણ અછલથી તો નત બાંધીજ શકાય. એ એ ખખરોને નિષ્પક્ષ પાત્રપણે અને સહેજ પણ રવેશગાવ વિના નીકાળશે તે એટલું તો અવશ્ય વિચારીજ શકશે કે યોદ્ધાએક પંચરા ફેંકયા હોવાના બનાવને લીધે અને ટોળાંઓ વીગેરી નાંક શક્યા હોવાથી ગોળીબારો ચલાવવાની જરૂર થાશે પડી હશે?

પરંતુ હિંદુસ્તાનની સરકાર, કે જેનો હોકાપર પોતાની સત્તા સ્થાપીત કરવાનો હમેશનો ચાલતો આવેલો રીવાજજ છે, તે સજ તરીકેના પગલાં નાંક લેવાનું પોતાની જાતને સમજતી શકે એ એક ચગતકારજ ગણાય. એટલે સજ તરીકે ના પગલાં નાંક લેવાની વાત કેવળ દંભથી બરેલી છે. ખરી હકીકત એ છે કે સરકારે કોકોના ઉપર ત્રાસ પ્રવર્તીતને તેઓને હથાવવાનો અને તેઓ એ સરકારની સત્તાને માન આપવા તું છે અને નાંક કે તેઓના નેતાઓને એવું તેઓને હથાવવાનો અંકદપ કરેલો છે. ઈશ્વરજ ભણે કે આ ઘોડા દિવસની અંદર હિંદુસ્તાનમાં જલ્દીયાંવાલા ખાખના બનાવ નું પુનરાવર્તન કેટલી વાર થઈ ગયું હશે અને કબરતાનની શાંતી સ્થાપીને સરકાર કેટલો સતોમ બેળવતી હશે!

પરંતુ જેઓ અહીંસાના શસ્ત્રથી લડે છે તેઓ કંઈ ટેકો કે મશીનગનો કેટલી બનાવી શકાય છે અને લીવડના કેટલા જહાજો બાંધી શકાય છે તેનાપર આધાર રાખતા નથી કેવળ તેનાની હક્કની સચ્ચાઈના ઉપર અને લીજ્યપ્રાપ્તિને માટે

ઈશ્વરના ઉપર આધાર રાખે છે. એટલે હિંદ સરકાર અને તેના પગલાંને ટેકો આપનારો એવી જમણામાં ન રહે કે લોકોના સઘળા નેતાઓને તેઓએ ટેકણાનાની લીવાલાં પાછળ પુરો રાખ્યા છે અને વ્યવહારના સઘળા સાધનો કાળી નાખ્યા છે તેથી નિર્દોષ જનતાપર જે અનાચારો તેઓ કરી રહ્યા છે તે જોનાર કાંઈ નથી. આપણા સૌની ઉપર બેઠેલા ઈશ્વર જે બની રહ્યું છે તે સઘળું કીલ્લ-વટથી નીકાળી રહ્યો છે અને અતે સઘળાને માટે ન્યાય તોળવાનું કામ તેના જ હાથમાં રહેલું છે.

મીનરાજ્યો પ્રત્યે

મીનરાજ્યો : જેઓ બ્રીટન સાથે એકામેલા છે તેઓને અમારે એક વિનંતિ કરવાની છે. તેઓને વળતો વળત કહેવામાં આવી ચુક્યું છે કે હિંદુસ્તાન સરકારનો કે મુખાનરો પક્ષ નથી સેવું. હિંદુસ્તાનની કિસમોજીબી, રસીયા અને સ્વતંત્રતા અને વચાસનને માટે તરી રહેલા સમગ્રા દેશો પ્રત્યે છે. એ કામમાં હિંદુસ્તાન પોતાનો સંપૂર્ણ કાળો આપવા આગુર છે પરંતુ અમા તોડિ તે જાણ પરેશી સુધરી લેકળ જહાજનું છે જા સુધી નેતાથી ન આપી શકાય તેમ નથી. મીનરાજ્યોની ફરજ છે કે તેઓએ હિંદુસ્તાનને આગર પાળવા સદાવળા આપી નું નોંધી રહેવું અને કોઈકના રાજ-દારીઓ હિંદુસ્તાન વિરે જિલ્લ કી ના ઉપર બરાસો મુકવી એ તેઓના પોતાના કે જે સપાઈને ખાતર તેઓ લડી રહ્યા છે તે સપાઈના દિનમાં નથી નું પાળે જા નમજીભજર જોઈને હિંદુસ્તાનને તોળેની પાન હકીકતથી પાકે મવાની પોતાની રસજ સમજવી જોઈએ અને એ હાલનું શુધ્ધ ખરેખર માનવ સ્વાતંત્ર્યને માટેજ લામજ રહેલો હોય અને સામાન્યસાધી રચવને આ તેના કહાલી રાખવાને નદિ લામજ રહ્યું હોય તો એ પરંતુ હમણાંને હમણાજ ધરી જોઈએ.

આજેજ ચોઘડીયું છે

પ્રો. હેરોલ્ડ સામરનું પુસ્તક “આખળ ક્યાં” (Where Do We Go from here?) “વેન્ડિગ માળા” તું કમલ દરમ્યાન બપોરનું મહિયો મહાવનું પુસ્તક છે. એમનું મુખ્ય કથન એ છે કે હાલવેશા દેશોની પ્રજાઓ વીરનાઓ સામે બળવો કલાવે તોજ આ લગલ જીતી સકાય પણ એવો બળવો, જે ઘોડન ન્યાય અને સમાનતાના સિધ્ધાવ પર સમાજવારસા રચવાનો એક હાળસો ગેસડો, તોજ સકાય થાય આ પણ પ્રો. સામર કહે છે તેમ,

“આપણી પ્રજાસાદીની શુદ્ધિ” પર આધાર

રાખે છે. તે શુધ્ધિનાં બે અંગે છે: એક “સામાન્ય તરીકેની આપણી હયાતી” અને બીજું. “સામાન્ય કી સજાજ વચાવી રાખજ ન માય એવી જગતી સાત આપણે હમણીએ જોએ, અંબ પુરોવની કમ ગોડ સમાજની સકવા ને આપણી અધીતર” પણ એ અમાલ એક લેખના અગમ્ય છે તેમ, આ નું સુધી તો સામાન્યના અંદર સામાન્યવાદીઓનું જીવન—એટલે વેપાર, કામો મલ હમરે જીવાનો મારે ખુબ જમાણી કરવાનો દરવાજો અને કોઈકના મજુરો માટે વધારે આરમકાણું જીવન—થયો છે, પણ એ સામાન્યજ આ હિંદુસાણું કારણ

જ અને આજે સામાન્ય એ સજર મુતુનો મવાવવાયો બની ગયો છે પ્રો. સામર, હાલત રૂપ, સ.બાબત એક ચુંચવાસાગો કામકારે —તને કામકામોના કંદરૂપ—હિંદુસ્તાનને પર છે. ત કહે છે, “હિંદુસ્તાન આજે બ્રીટીશ કંપરીબધાથી પોતાની મુક્તિ એટલીજ નિશ્ચિત વનું કામ છે, એટલી પોલેન્ક કે પ્રદારસોવાસીવા અંગેથી મળે છે” પણ ને ઉપરીપણું દેશ ઉસાવાથી નાજાવવામાં આવે છે તેના નાદરા ચિતાર આવે ન.

“દરક વનું તેમ—દરકે ના સનારેલા રૂપ-મંકે—લીસાદર મારે આપણે ખાવ આંત્રિ

કરેલો, આપણી અમલનો, અને કેદખાના
માં કેદખાના બંધોળા કુલોગોને આશરો મેલો
પડે છે. આપણા અમલનાં વળાંકો પરનાર
ને થોડા દીંગણોને આપણે ઉત્કલન કરી
છેલ્યા છીએ, તે તો આપણા અધિવાસી
છે તેમને આપણે એમ ઉમેરવામાં ન હોય
તો તેઓ પણ આપણી વિરુદ્ધ રચા દેવત,
આપણા પક્ષમાં નહીં આ દમીન આપણે
જાણીએ છીએ અને દીંગણોને પણ જાણે છે
આપણાં પોતાનાં આપણાં આપણાં દીંગણો ઉપરાંત
ને દીંગણોમાં આપણે કાપતા દીંગણો મળા
કરતા હોઈએ તો તે માત્ર દેશી શાળાઓનું
રજીસ્ટ્રેશન છે. ઉદાહરણ તરીકે પાંચ વર્ષનાં વનદાસજી
તેમને તો, જોઈએ આપણી રીવાજ બધા નમને
વારે અક્ષરતઃ એમ કહી શકાય કે જંગલીપણું
અને રોગમાં તેમના અમલ પુરોપના જુના
નવારવટીયાઓની જોડે દરજીમાં રે એવો છે.

“દીંગણો આપણા અમલ દીંગણોની માગ-
ણીઓને ફોર પાર્ટી પર નિમાવાતો હોવાથી,
સીધા માણસો તરીકેના આપણી સામા આપણી
દુનીયામાં કલંકિત થઈ છે. દીંગણો અને
સુસોસીની જગ્યા ને પહેલાં સુવનાર માત્રાન્ય
ના એક જગજગદેર નમનારે ન હતું. દીંગણોને
સ્વરાજ્ય માટે આપણી પાસે સીધા માગણી
કરી હતી; અને તેમ દેશમાં રાજાની રજી હતું.
આપણે જનમાં સારી રીતે સમજાવે છીએ કે
તે પુરી પામવાથી આપણાં હિતો મળે ત્યાં
જામગીર આપણે પડે, ત્યાં જોઈ પહેલાં તે
માગણી પુરી કરેજી છુટકા છે. પણ જે
બદલાનું કે સુકિત મળી આવે ન પડે આપણા
સ્વાધીન વળાંકો રચા છીએ અને જે મુલકોમાં
એ બદલાનાં આનુકૂળિતને શોધી મટે છે
તેઓજ દીંગણોનાની આસાઓ રાજ્ય પવલી
નેવાની પોતાના હિતોમાંથી કાઢી લાગી જાયમાં
બહેર કરે છે. હવે સંખ્યાબંધ દેશને તો એમ
કહેવાયે શરમ ન લાગી. ૧૯૪૭ ના કાગડો
જેમાં પોતાનું સાચવવા માટે પાછા દેશની
જેટલી બારીઓ વધારી શકાય તેટલી વધારી
રાખી હતી, તે દીંગણો સ્વરાજ્ય પ્રત્યે સમ
જવાઈ પડુ મોડું પગલું હતું. આપણે જાહેર
કરીએ છીએ કે દીંગણોની સ્વરાજ્યના ગર્ભ
માં અમે ધિર નાંખીએ નહીં; જામ જામે એટલું
જ કહીએ છીએ કે એના અધારણી પાળનામાં
દરેક પ્રકારના દીંગણોને એકમત મળે તોયે
અને એવો એકમત મળે નથી, એટલે આપણે-
આપણા સ્વાધીન માટે-રાજ્ય કરવાનું સાત્ર
રાખીએ છીએ. દરઆનમાં, દીંગણોની પ્રજા
ને નામે, દીંગણોની આપણાં વિવિધ નિર્ણયો
કરી નાંખીએ છીએ; અને પછી; અગી-
માનપુરે દીંગણો આપણા પ્રત્યેની ઉદારતા
માટે તેઓ આભાર માનીએ છીએ, અથવા
તેના જુદા જુદા રાજ્યો પાસેથી વિવિધ મેલો
પોતાની નહીં રાજ્યનેજ દીંગણો પછાડે માત્ર
કરેલી હોય છે, અને તેમનું આપણે બરાબર
રહ્યું કરતા રહીએ એ પાડું કરવાનું તેઓ

આવે છે. આવી મેલો લખને આપણે તેનું
દીંગણો વધારી ના પુરાવા તરીકે પ્રદર્શન
કરીએ છીએ.

હું જાણતો નથી કે આમ કરીને
આપણી જાતનેજ કેટલો અંશે આપણે
ઉતરીએ છીએ, સામાજ્યમાયમાં આમ
પ્રતારણાની શક્તિ રહેલી હોય છે. પણ
હું એટલું તો જાણું છું કે સામાજ્યની
બહાર કાઢે પછાડે ઉતરાણું નથી, અને
દીંગણો પ્રજા તો કમમાં કમ ઉતરાણું
છે.”

આ નયું સત્ત જાણીને પ્રો. લાર્ડ તો
ઉદ્વેગ સુધરે છે. એ ઉદ્વેગમાં રહેલી એમની
ન્યાયમૂલક પ્રશંસાપાત્ર છે ખરી. પણ વસ્તુ
વિષયની દ્રષ્ટિએ એ ઉદ્વેગ હવે આવી સહે એમ
નથી. સરકારને ન એવો દંદો પીટરા સુધરે
છે કે, “લાર્ડ પુરી થયા પછી એક રાંધેલી
અંદર સ્વરાજ્યને આમલ સહે કરી દેવા
માં આવશે,” અધારણ-સભા (કોન્સ્ટિટ્યુશનલ
એસેમ્બલી) પોતાનામાં આવશે, દેશમાં સત-
કોલેને સ્વરાજ્ય પાસે રજી કરવામાં આવશે,
વહેર. આ પુસ્તક ૧૯૪૦ ના અંતમાં પ્રદર્શિત
થયું હતું એમને ઉદ્વેગ તે વખતે ને અમલ
માં સુધારો દેવત તે સ્વાય વખતસરને નીવડે
દેવત અને સાફ મમ પણ આવત. પણ ત્યાર
પછી જે જે કાંઈ ઉદ્વેગ સુચવવામાં આવ્યા
છે તે સર્વે પ્રો. લાર્ડએજ મર્લેવેલી—અને
ઉપર જાણેલા—સ્વાધીન નીતીના મેરથી કહેલા
જ નાણુમ પડ્યા છે. આવાતથી પ્રો. લાર્ડ
અનુપયા નહીં હોય એમ જણાય છે; ત્યાર
કે તે કહે છે કે: “પણ ત્યાં સુધી સુસ્થિત
જેવા દીંગણોના દરેક વાંચે અધીકાર-સહીઓ
ને જાહેરણે કે ખાતરીમાં એમ માનવામાં
આવે છે કે દીંગણો પીળ પછો સાથે મળીને
સમાધાન કરવા કરતાં આપણી ઉપર આધાર
રાખવાથી તેમને વધારે સારી શરતો મળી
સકશે, ત્યાં સુધી, અથવા, તેમનામાં એક
મત થઈ શકે નહીં. કન્સ્ટિટ્યુશન પહેલે જે
રીતે અસ્વસ્થતાઓને આશ્રમ આપીને આધર-
સેન્ટની એકતાને અશક્ય કરી, તેજ રીતે-કાલ
વધારે સુસ્થિતપણે—આપણે (દીંગણોના)
આ નિરોધી પક્ષને આશ્રમ આપીએ છીએ;
પરીખાંસો પણ તેવાંજ આવે છે.”

હવે કોમળી સુચનાઓમાં બરાબર આજ
બાળને પુરો પુરવો મળે છે. પણ એ
જાણવા જેવું છે કે આ સુચનાઓમાં જે જોર
કરેલું છે તેના પ્રો. લાર્ડનેજ અપાસ નહોતો.
કારણ કે સર રેકેડ કોમળા ઉપકવાના એક
અંકવાલીયા અમાજીજ તેમજ એક લેખ લખીને
એ પોજનાને રોકી આપેલા હતા.

વાત એ છે કે, પ્રો. લાર્ડએ પોતેજ કહ્યું છે
તેમ, “સામાજ્યમાત્રા “વાતપ્રતારણાની બારે
શક્તિ છે,” અને આત્રપ્રતારણા જેવો મહુખ
મે કાષ ખીતવ સુધુ નથી. હેતરામજ એમાં
રહી છે કે રાજ વસાવનારા એવો જામ સેવે
છે કે જેઓને તેમજે અંકુશમાં રાખ્યા છે તેમના
કરતાં તેઓ તેમનાં હિતને વધારે સમજે છે.
અને કોમળી પોજનામાં ખીજે કશો ફાય ન

હોય તો પણ આ જામ તો બરેલો છે જ
સિદ્ધાંત તરીકે તો પ્રો. લાર્ડએ પોતેજ આ
વાતને સરમ રીતે મુકી છે:

“સાદો મુદ્દો એ છે કે અધરે કામ
પ્રજા એક સામાજ્યને રહેવાના આપણર
નો કન્સર કહે ત્યારે તે સામાજ્ય સ્વ-
તંત્રતામાં વિમરૂપજ બને, તે વખતે જાં
તો તેજે બાગીદાર બાજુ નિહાએ, નહીં તો
તેનો અધ:પાત થઈ તે “જુદા” બન્યા વિના
રહેશે નહીં. જ્યારે સુસ્થિતે આપણે જેનો
જવાબ હવ ન કરીએ એવું મહેલું મારવાની
તક મળતી હોય ત્યારે તેજે અધ:પાત થવા
દેવો ખસ જોખમમાં છે. આપણા સુસ્થિતો
દલીલ કરે છે કે જે રીતે આપણે દીંગણોમાં
આપણી સત્તા નીચાંનીએ છીએ તે આપણી
સામી રાજ્યપદલિ બનાવે છે આનો જવાબ
આપણે કાષ પણ એવા દીંગણોનીનીને જવાબી
ને નથી આપી શકતા, કે જેને પોતાના દેશી
બાધઓને સ્વેચ્છાથી અપાયેલા રાજ દાય
આપણે એટલેજ જવાબ આપી શકીએ છીએ
કે અમને અમારાં કામોના પરીણાઓથી પુરે
સતોષ છે. પણ, સાચું પુછતાં પોતાનાં
કામોના પોતેજ ન્યાયાધીશ બનવાનો
ફારસી નેતાઓ જેટલો હક કરાવે છે,
તેટલો આપણે બરાબર નથી; જાહેર એવો
ધરાતીએ છીએ; કારણ કે જ્યારે એવો અધી-
કારનો આપણી સામે હાથ કરતા કાષ પ્રવત
કરે તો તેને આપણે તમ કરતા દેતા નથી.
કાષ પ્રજા ખીજ પ્રજાની ફરતી છે એમ તેમ
કાવો કરી શકે, જો તે એમ જતાથી સર કે
ફરતીપણું જોખમીને ને પોતાના કાષ બાજ
અધિારો જાળવી નથી, અને જ્યારે તેના
કારમાત્રા પ્રમલ્લ હજા હાય નીચેની પ્રવતે
સ્પષ્ટપણે અને સુખ્યતે લાજલાવીજ દોષ.
આ બે કસોટીથી તપાસીએ તો અને
લામે છે કે દીંગણોના ઉપરની આપણી
સત્તા જેટલી વહેલી આપણે છાડીએ,
તેહલું દીંગણોના તેમજ આપણા લાજ
માં થશે, અને તેમ કરવાનું થોડા થો-
ડાથી આજેજ છે; કારણ કે આ કાષ
માં આપણે દુનીયાની પ્રજાસાદી અને
સ્વતંત્રતાના રક્ષક હોવાનો કાવો કરીએ
છીએ.”

આ ઉપાડું સત્ત છે. સામજ પછી અમલ
માં મુકવાનાં વચન નહીં ચાલે, પણ લાજ
દરખાતજ તે થયું એમજ; અને દીંગણોના
ઉપરની સત્તાને અંત લાવવાનો માસમા યારો
માત્ર વચરથીત રીતે પીલાય થવાનોજ છે.
ત્યારજ કે એમાં આ મુલ રહેલો છે કે જેઓને
તેમજે મુલાખીમાં રાખેલા જ નમનું હિત તેમજા
કરતાં તેઓ વધારે સમજવાના કારામાંથી તઓ
બગા જાય છે. લાસેન તેમના ખસી જવાથી
અહીં અંકાડુંથી થાય, કાવાતજ સળગે પણ
તે દીંગણોએ પોતે માગી માંધેલો હક પાતાનું
હિત જોમાં રહેલું છે તે નીર્ણય કરવાનો તેમજા
જ અધીકાર છે અને એ અધીકાર અંકેજો
તેમને આપીને સુત્ર થયા છે એમ જામત
જાણીએ.

મહાદેવ હરિભાઈ દેસાઈ

નવપાન આવશે તો મીનનો અંત આવશે અને કરાવ રદીનાનો પથ.

આ બાબતોમાં પંડિત નેહરુ મારા મુદ્દા છે. રશિયા કે ગાંધીના દારને માટે હું હથીવારજીવ થવા નથી માંગતો. જો એવું બને તો મને મારા પ્રત્યેક નિરરકાર ઉપજે.

તમે જાણો છો કે હું ઝડપથી ચાલવા છત્તું છું. પરંતુ અંતર છે કે તમે માંગો છો એટલે ઝડપથી હું નથી ચાલતો. સરકાર પટેલે કહ્યું છે કે સહત્ત એક અઢવાડીયામાં ખામ મધ જશે. હું કિતાવળ કરવા નથી માંગતો.

એક અઢવાડીયામાં તેનો અંત આવી જાય તો અમદાવાદ મજાબ અને જે તેમ માથ તો બ્રીટીશનું હુકમ પીગળી ગયું મજાબ.

સંભવ છે કે બ્રીટીશને ડહાપણ આવશે અને તેઓ સમજશે કે જે લોકો તેઓને માટે લડવા તૈયાર છે તે લોકોનેજ તેઓએ દેશમાં પુરેલા છે.

મી. જહાંગીની મતિ

સંભવ છે કે મી. જહાંગીની મતિ કરી જાય. તેમને લાગે કે જેઓ લડી રહ્યા છે તેઓ છેવટે આ છુપીના સંતાનોજ છે. જો તે જાન્યેની રહેશે તો પાકિસ્તાન તેને શું કામ આવશે?

અહિંસા એ એક અનોઝ સજ છે કે જે બમાને મદદગાર થઈ શકે છે. હું આણું છું કે આપણે અહિંસાને માંગે અહીં નથી કહ્યું અને તેથી જો એવું પરિવર્તન થાય તો હું માનીશ કે એ જાણીસ વર્ષની આપણી મહેનતનું ફળ છે અને હવે તે મેળવવામાં આપણને મદદ કરી છે.

આપણે મેં "કવીટ પ્રિન્ડિયા" નું યુગ ઉઠાવ્યું ત્યારે હાંફના લોકો જેઓ એ વખતે નિરાશ થઈ ગયા હતા તેઓને હાથમાં મેં તેઓ સમક્ષ એક નવી વસ્તુ મુકેલી છે.

જો તમારે આઝાદી જોઈતી હોય તો તમારે એકવર થવું પડશે અને એવા અહમકામથી ખરું લોકચાસન કિતબન મરો કે જેનું આજ મુખીમાં હાંફ જોવામાં આવ્યું નથી અથવા જેને માટે પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો નથી.

મેં કોંસની કાંતિ વિષે ધણું વાંચ્યું છે. કમીયલના પુસ્તકો હું જોઈશું હતો ત્યારે મેં વાંચ્યાં હતાં. ફ્રેંચ પ્રગતને માટે મને ધણુંજ માન છે.

પંડિત જવાહરલાલ નેહરુએ મને રશિયા ની ક્રાંતિ વિશે ધણું સંજાળાવ્યું છે. પરંતુ હું માનું છું કે જો કે તેઓ જનતાને માટે કાંતિ રચ્યા છે ત્યારે તેઓ મારા લોકચાસનને માટે નથી લડતા કે જેની હું કલ્પના કરું છું મારાં લોકચાસનના અર્થ જેનો થાય છે કે પ્રત્યેક જન પોતાનો માલિક છે.

મેં પ્રતિલાસ પુરતો વાંચ્યો છે પરંતુ અહિંસા થી લોકચાસન રચાવવાને આવડા મોટા પાયા પર આવો અપતરો ધણેસો મેં જાણ્યો નથી. એક વખત આ વસ્તુઓ તમે નમજો એટલે હોઈ મુસ્લીમ વચ્ચેના જેલો તમે ખુલી જશે. તમારી સમજ મુઝાબેલો કરા. હવે છે કે;

આપણે કુતારા દેડકા જેવા રહેવા નથી માંગતા. આપણે કુતીવાણું સમુદાય રચાવવા ની ઇચ્છા રાખીએ છીએ. એ અહિંસાથીજ પ્રાપ્ત થઈ શકશે. નિઃશસ્ત્રતા સારેજ શક્ય મરો જો અહિંસાના અમોઘ યજ્ઞનો તમે ઉપ-ચોગ કરશો.

કેટલાક લોકો મને તરંગી કહે છે. પરંતુ હું તો ખરો વાણીયો છું અને મારો મધો સ્વચાલ્ય મેળવવાનો છે.

જો તમે આ કરાવ નહીં સ્વીકારો તો મને દુઃખ નહીં થાય. તેને જરૂરે મારા આનંદનો પાર નહીં રહે. કેમકે જે મદાન જગજગદારી મારાપર તમે મુકી રહ્યા છો તેમાંથી હું છુટીશ.

હું માનું છું કે તમારે અહિંસા એક નીતી તરીકે સ્વીકારવી. મારે માટે તો એ મધ છે. પરંતુ તમે એક નીતી તરીકે સ્વીકારજો. એક ચીરવ પાળનારા સહનિક તરીકે તમારે તેને સંપૂર્ણ સ્વીકારવી પડશે અને લડતમાં નોંડાએ સારે તેને વળગી રહેવું પડશે.

લોકો મને પૂછે છે કે હું ૧૯૨૨ નાં હતો તેજ આજે છું કે કેમ. તમારવ માત્ર એટલોજ છે કે કેટલીક વાતોમાં હું ૧૯૨૨ ના કરતાં વધારે મજાબુન છું.

જેઓ મને "બંદન કરનાર માનુષ" ની ઉપમા આપે છે તેઓને મારો જવાબ છે કે મને રચના પણ આપડે છે. સભ એ છે કે સ્વચાલી મને તક નથી મળી.

કોંગ્રેસ સાત મતોમાં પ્રાંતિક સરકારો ચલાવેલી છે અને તેણે સારું કામ કર્યું છે. જેની બ્રીટીશ સરકારે પણ પ્રશંસા કરી છે.

એક વખત આઝાદી પ્રાપ્ત મરો એટલે જેનામાં સત્તા સેવાની સંકલ્પ હશે તે સત્તા મેરો. સંભવ છે કે પ્રાંત હાથસા તરીકે પારસીઓના હાથમાં સત્તા મરો, અથવા તો કાંઈ બીજા પક્ષના હાથમાં સત્તા સેવો. સંભવ છે કે કોંગ્રેસે કાંતિ નહીં જગજગદાય તેજ મેકેના હાથમાં સત્તા સેવાય.

પંડિત નેહરુનું આપણ

પંડિત જવાહરલાલ નેહરુએ પાંચ કાગીરી નો કરાવ રજુ કરતાં કોંગ્રેસની આઝાદી માટેની માગણી પ્રત્યે બ્રીટન અને અમેરીકાના વિશેષ માટે તાલુકા દર્શાવી. તેમણે કહ્યું કે ગુહિમાન લોકો આ માગણી સમજી શકે એ આખરો જનક છે સીવાય કે તેઓ ગણી કરાને સમજવા નહીં આજના દેશ. બ્રીટીશ સરકાર આજે હાંફી પ્રગતી અને હાંફીઓની આઝાદીને માટે

ની માગણીની પુરેપુરી દુરમન બની મધ છે. બ્રીટીશ સરકાર અને મારી ખાતી છે કે હાંફી સરકાર પણ કોંગ્રેસને નંજર એકની દુરમન મળે છે. હાંફી બ્રીટીશ સરકાર હાંફી આ-ઝાદીની માગણી સ્વીકારે એ જનતા કાળજ નથી સીવાય કે તેનું આપણું સ્વરૂપ બદલાઈ જાય.

મારી ખાતી છે કે એવા સરકારથી હવે હાંફીરનાને છુટા થઈ જવું જરૂર છે અને હાંફીરનાનું સંસ્કૃત્ય સીધી રીતે કરાવ મધ જવું જોઈએ.

સરકાર વલસામાં પટેલે કરાવને ટેકા આપ્યો હતો.

કરાવ મંજુર થયો

ચનીવાર જોતરત તા. ૮ થીએ જોલ પ્રિન્ડિયા પ્રિન્ડિસ કાગીરીએ વર્ષિક કાગીરીનો "કવીટ પ્રિન્ડિયા" નો કરાવ મંજુર કર્યો હતો. માત્ર ૧૮ મત વિરુદ્ધ પડ્યા હતા અને કરાવ મોટી બહુમતિએ મંજુર થયો હતો.

સમજા સુધારાઓ રદ થયા હતા. પંડિત જાલકજી સમીએ સરકાર વિરુદ્ધ હાથ કાઢી પણ લડત કરવા સામે વિશેષ ઉદ્દેશનારો સુધારો મુક્યો હતો જેને સમુદાયને નીચમ જવાર મળી શક્યો હતો. આ કરાવનો જેણે સવિનય બંધની લડત કરવાના કરાવને તરફો કરી દેવાનો હતો.

સામુદાયને જાણવું કે એ સુધારો એક મેળા કરાવના ઉપમા હતો અને વર્ષિક કાગીરી નો કરાવની વિરુદ્ધ હતો.

ગાંધીજીનું બીજું આપણ

ચનીવારની બેઠકમાં ગાંધીજીએ જે હાથ આપણ કર્યું હતું.

તેમણે કહ્યું કે આ સહત્તમાં તમને હોરવણી આપવાનું કામ હું એક સેનાપતી અથવા એક અંકુશ મુકનાર તરીકે નથી લેતા પરંતુ તમારા એક નર સેવક-પ્રગતના એક મુખ્ય સેવક તરીકે મહિં છું.

અનેક વાંચકોએ અને તેમની વચ્ચે ખંધા-એલી મીત્રતાની મહિં વિશે સચન કરતાં તેમણે કહ્યું કે લોકો હીનશીલ્પો સાથે તેમને અંજન મીત્રતા જાંધાઈ હતી. જેની સાથે એવો માદ સંબંધ મરાવું છું તેવા વાંચકોએની સામે મારે લડત કરવી પડે છે એ ધણુંજ ખારે લાગે છે. મારે કહેવું જોઈએ કે અનેક વખત તેમણે મારા વચન પર પૂર્ણ વિશ્વાસ મુકેલો છે.

અંતર અવાજ

વધુમાં ગાંધીજીએ કહ્યું કે પશ્ચિમના મારા ધણા મીત્રોને વિશ્વાસ મારે કરાવ ચુકાવી દેવો પડે અને તેઓનો પ્રેમ અને મીત્રતા પણ ચુકાવી દેવાં પડે ત્યારે મારા અંતર અવાજ હું હાંફી રવ શકતા નથી. એ અવાજ મને કહે છે

માટે એકલા રહીને પણ આખી દુનીયાની સામે લડતું પડશે.

તે મને એ પણ કહી છે કે દુનીયાની આંખોમાં અંગારા અને તે પણ મારે તેનાથી કરવું નહીં, અને હાથરેતો હર રાખા આપણા ધપણું. તમારે તમારી પદ્ધતિને લાગ કરવો પડશે, તમારા માથાને અને દુનીયામાં સધળા વસ્તુઓને લાગ કરવો પડશે. હું માફે આપું આપણા જીવતા માથું છું પરંતુ હું નથી પારનો કે એટલું હું છું તો શકીશ. મારા મથા આર હોદ્દાના આજાદ હશે. અને એકલું હોદ્દાના જ નહીં પરંતુ આખી દુનીયા આજાદ હશે.

અમે પાકો અને અંગ્રેજોને હું આજાદ મળ્યો નથી. રંગરજો પ્રાણોને કચડી રાખવાની તેઓ સત્તા થરાવે છે આ સુધી તે આજાદ નહીં થઈ શકે.

હું મારો હેતુ મગજ છું અને આજાદી છું એ એ પણ સમજતું હું. મારા અંગ્રેજ મનોએ મને તેનો અર્થ સમજાવેલો છે અને એ આજાદીના-મેં ને જોયું અને અનુભવ્યું છે એ દ્રષ્ટિએ અર્થ કરવા મોઢાએ.

મુળથીજ મંગેલ પોતાની નીતીમાં, કે જે હોદ્દાનામાં સમાવેશ થાયવાની છે, તેમાં અર્થસર રહી છે.

મંગેલ આજાદીની મામળી કરી તેમાં મને શું ક્યો હોં હું આજા રાખું છું કે અંગ્રેજો, કે પ્રેસીન્ટ રજીસ્ટર કે માર્કેસ મીયાંગ કાયદો કે પ્રેસીન્ટી આમળીઆ અવિશ્વાસ નહીં રાખે અને મીયાંગનો મારો વિરોધ કરશે, ને આખું હોદ્દાના મને સમજાવવાનો પ્રયત્ન કરશે કે હું જોઈ છું તો પણ હું અગળ પધીય, અને તે નહિ કે માત્ર હોદ્દાનાનેજ ખાતર પરંતુ દુનીયાને ખાતર.

પ્રીટને હોદ્દાનાને અનેક વરદેશીઓ કરી છે પરંતુ અમે મીકાલામો પા નથી રખો એવું કરવાની અમે દલાલ ન કરીએ.

કલકત્તા નહિ કરવાની નીતી

અમારી હાથની નીતી પણ હોદ્દાનાનું મહિર અને સદીસલામતિ સાથે સંવલતા રાખી ને સરકારને કલકત્તા નહીં કરવાની છે. અમારી આમળી મામળી અને જે અમે આજે માંગી રહ્યા છીએ તેની વચ્ચે કશી અસંમત નથી.

મીતરાઓ અને પ્રીટને હોદ્દાનાને આજાદ ભદર કરવાની અને તેઓને ખાં દરારો સિધ્ધ કરવાની આપણે તક નથી દેતી.

હું દુનીયાના અમારી દિ અને મીતરાઓની સહાય સલામત માગું છું. અંચા વિશેષ મારે તેઓને કશું કહેવાતું નથી. ફેશરસ્ટાદ અને પ્રીટીય સાક્ષીતાદ વચ્ચે પણ હું ભેદ પાડતો આવેલો છું.

મુસ્લીમોને અપીલ

એ સમજા મુસ્લીમો હોદ્દાનાના પણમાં હોમ તો તે તેના તેઓને શોધ પણ અટકાવી

શકે તેમ નથી. ને મુસ્લીમ લીમ આ મામળી રીકારવા તરફ ન હોમ તો તેઓ શોધ પણ મોળના રીજામળીની મીમળા હિપર શી રીતે કોઈ એવાડી શકે?

દ્વંસવાલ ઇન્ડિઅન કેમ્પેગ નેશનલીન્ટ મુખનો વિરોધ

દ્વંસવાલ ઇન્ડિઅન કેમ્પેગ નેશન-લીન્ટ મુખની એકલેકુટીય તરફથી હિંદમાં ઉભી થયેલી અંગીર પરિ-સ્થિતિના સંમળમાં નીચે પ્રમાણેનું નિવેદન મહાર પાડ્યું છે:

“શાનીવાર એપ્રિલ ૧૯, ૧૯૪૨ના રોજ મુખમાં એક ઇન્ડિઅન કેમ્પેગ કમીટી તરફથી મહાર થામલ પ્રીટીયા સમ-હોદ્દાનામાંથી એવી લેખના આમળી કરનારા કરવાને લાર્કીક રેકેડ આપે છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં તમારો હોદ્દાના કરવામાં નેહી આપના સાથે સત્કવુતી કરશે છે અને દલનાપુષ્ટ માને છે કે હોદ્દાનાને આજાદી અપવાથી તે દુન-યાના સધળા કમચાંચતા લોકોને અપના વચમાં પોતાનો નહાન ફાળે આપી શકશે.

પ્રીટીયા સરકાર અને હોદ્દાનાની સરકારે આપણ સરકાર હોદ્દાના પ્રાય નેવાઓને ગીરફતાર કરવાના લીધેતાં ખતલાં સામે એકલેકુટીય સખત વિરોધ કરશે છે.

તેમજ હોદ્દા સરકારે વચર લથીયારના નમરના અને દેશવકતો ને મોળીમ રો કરવાના પાકીત ના પીરોને હુકમ આપીને લોકોમાં તારા અવગાવવાની ને ઘોષ નીતી અલબ કહી છે ને એક-લેકુટીય વચ્ચેની કાટે છે પરંતુ તે સાથે માને છે કે જેમ તમારે તારા વતીવવા માં આવશે તેમ હોદ્દાના તમારા પ્રાકીવાઈના પાંચમાંથી તમારે મારે પુલવાનો નિશ્ચય વચાઈ દલ થતો જશે. વધુમાં એકલેકુટીય ઇન્ડિઅન નહિ સલામ એ હકીકત કરી તરફેર કરવા છિછે છે કે વાઈરોવાની એકલેકુટીય કાઈસીલ, લાર્ક કમીરાનરો, એન્ટો અને બી નહીં કરકરના અમલદારો પ્રીટીયા સાક્ષીવાઈ સરકારના હુકમોને અમલમાં હુકનારા માત્ર મંગે છે.

આ કમીટીના વખત આદિના નમલ પ્રાય દ્વંસવાલના હોદ્દાનાને સંપૂર્ણ સહાયુતી કરીશવાને એકલેકુટીય રૂ વાઈ એપ્રિલ ૧૯, ૧૯૪૨ના રોજ અપેરે ર ૨૧, ૨૦, કેલકત્તા ર ૨૧, ૨૨ આપેલા માંથી હિંદમાં એક અન્ય મીડિંગ મોલાવાવાનું નક્કી કર્યું છે.

મુસ્લીમ અગ્રણ્ય મન પ્રીય છે. પાકિસ્તાન થાયે મારે જેક પણ માનસીક અપવાદો નથી, પરંતુ આપણ પ્રથમ આપણા દેશને પરદેશી

સાક્ષીવાઈ સત્તામાંથી મુક્ત કરવો મોઢાએ. હોદ્દાની આજાદી મારે હોં વધુ શક મોઢા શકનો નથી, મી. ઇન્ડિઅન વાલ્લાપ આં સધી હોદ્દાની આજાદી હું મનના રાખી શકતો નથી. દેશની આજાદીને મારે મોળી અપકમ અપમવ આવકમ છે, પરંતુ આ આજાદી અમુક કોપને મારે નહીં પરંતુ સધળાને મારે હોવા મોઢાએ.

મહિલાના આજાદે ઘોડીશને જે મુજાલ આપી છે કે હોદ્દાનાનું તંવ અને શોધ પણ કોમના હાથમાં આપી દેવાય એ મતને હું અતઃકવચથી અપુરોદન આપુ છું. ને સત્તા મુસ્લીમ જનતાના હાથમાં અપાશે ના તેના મને જરાને કુખ નહીં માય હોદ્દાના દોરી મુસ્લીમોનું માવરવાનું.

હાલ કેવી થશે

આ લાન નામુદામિક લડા થશે. મુસ્લિમ પુલ થશે અને સીપી રી નહીં, છાપી પ્રકૃતિઓ આપણે નથી કરવાની. ને આ લેવી પ્રકૃતિઓ કરશે તેઓને સહેલું પડશે. મારાથી પ્રીટને કે અપાવને એજ નહીં હોદ્દાના સાથે કે અમે તમારી સાથે લડવા તરફ પદ લાં સુધી તમારે રાવ મોળી. ને હું વધુ રાવ મોડા ના છપર અને રાવ કરશે. આ મારાં જીવન ની હેતુની તરફ છે. વિશ્વના કરવો નુસાન-કારક છે અને વધુ વખત ઊલ કરવા એ આપણા સકીત મારે તામોથી શરૂ છે. હવે એ વખત આપી લાવેલો છે કે અમારે આપણે આજાદ રાજાં મોઢાએ કે જેમાં આજાદી મારે રખી રહેલી અન્ય પ્રજાઓને આપણે મદદમાર પદ રાખીએ.

આપણી લાન રાજ ચાનાની અપીલ છે. પરંતુ રાજ લાના પહેલાં હું વાઈરોવાને એક પદ લખીશ અને તેના અવાજની રાવ મોઢા, તેને એક અઠવાડિયું અધવા જે કે વધુ અક-વાડીયાં લામશે. દરમીયાન આપણે કેશિનના રચનાત્મક કાયદાના તેર મુઝાઓ ઉપનાં નીચિના નીચેના પાળતાના છે.

મરેકે હોદ્દાને પોતાને રત્તવ માળમ મળ્યો, એ સિદ્ધ કરવાને અપર તમા મળવાનું ફના થઈ જવાને તેજી તે તર રહેલું. માત્ર જે જાનુઅર જમ નથી.

સોદા કરવાને, રાજા રિવરસને કશું સમાન નથી. આજાદી મામળીપર કશું સમાપાન ન થઈ શકે.

આપણે નામદ ન કરીએ. નામદોને છાવાની હક નથી.

વત્સાનપત્રોની સરવત્રતા

વત્સાનપત્રો પોતાની કરતો કરતવપણે અને નિશ્ચયપણે અવરજી. સરકારથી તેજી દલાવું નહિ અને તે તમારે તમા મામળું નહિ. સધળાને મારે તેની હેતુ, મુસ્લીમ રેગી મોઢાએ. તંવાન પત્રોની રચનાત્મક હું માગું છું. સત્તામાંથી

નરસા તેના દુરુણોત્તમ માન તેના કરતાં વર્ત-
માનપત્રો બંધ થાય એ વધારે હજી છે. આઝાદ
દીક્ષુત્તાનમાં તે પાછા પ્રત્યક્ષ થઈ રહ્યો.
મેં આદે નવજીવન પ્રેક્ષ સજી હીમું છે. પરંતુ
તેથી મન જરાયે કદ નથી થયું કારણ કે પ્રેક્ષ
પોતાના રજમાનને લેવા નહિ આપવો જોઈએ
અને માનસંગે ત્યાં સુધી કરવા જોઈએ
એ સિદ્ધાંતને ખાતર મેં તેને બંધ કયું છે.
પ્રેક્ષે નવું તાત્પર્ય રજમાનને મુખત કરવા જોઈએ.
તંત્રીઓની રેન્ડીંગ કમીટીએ સરકારને આગે

સી બંધિયરીનો પત્રારોએ કન્ડાર કરેલો. તેઓએ
સમગ્ર વર્તવો. જો તેમ નહિ કરે તો આઝાદ
દીક્ષુત્તાનમાં તેઓનું રથાન નહિ રહે. આઝાદ
દીક્ષુત્તાનનું જીવન પાંડત બનાવવાનું અને
ખીજા તંત્રીઓને તંત્રીગદારી પરત પ્રત્યે કરી
કામણી નથી તેઓના હાથમાં ને.

અદાલતોએ:

મહારાજાઓએ પોતાની આપણી ઠોઠી દેવી,
તેઓની પ્રજાને તેઓએ દુરતજ જવાબદાર
રાજસત્તા આપી દેવી. વિશ્વધર્મોએ અને આચારો

એ પ્રેક્ષકની મધ્યે ઉભા રહેવું. વખત આવે
તો તેઓએ પોતાના પંથ રાજ્યપુર્યો સજી દેવા.

પંડિત જવાહરલાલનો જવાબ

પંડિત જવાહરલાલે કાવરની ચર્ચાના જવાબ
માં જાણણ કરતા પીટીટ અને અમેરીકાને
ઉદ્દેશને કહ્યું કે દુનીયામાં એન્ડો-સેલસ સીમા
ખીજી પશ્ચ પ્રજાએ છે અને અમેરીકાની ખતીય
સર્વેપરીતા દવે કહી પણ સુદેવામાં આવશે
નહી, હીંદીઓ મને તેની ધમ્મીઓથી કરી
જવાના નથી.

હિંદમાં હમન નીતી

ગાંધીજી અને તેમના સાથીઓને રવીવાર
ઓગસ્ટ ત્રી, ૯ ગીની સવારે પાંચ વાગે
મુંબઈમાં ખીરલા શક્તિ જ્યાં તેમનો મુકામ
હતો સ્થળી ગીરજાતર કરવામાં આવ્યા હતા.
પોલીસ આવી કારે ગાંધીજી આર વાગ્યાની
પ્રાર્થના ગારે ઉઠ્યા હતા. પાંચ વાગ્યાની
સહેજ પહેલાં પોલીસ કમીટીને ગાંધીજીનાં
સેક્રેટરી થી, મહાદેવ દેસાઈને ગળાની માથણી
કરી. પોલીસ કમીટીનાર ગાંધીજી, શ્રી મહાદેવ
દેસાઈ અને મીરાંમેનને હોંદ ગંરહાજુના ધાગ
દેશ ગીરજાતર કરવાને યોરન્ટ હાળો હતો.

ગાંધીજી પોલીસની કરમાં જોસવા તતા હતા
કારે શ્રી મહાદેવ દેસાઈએ તેમને વિનંતિ
કરી કે તેઓએ જેલમાં આવવાનું નહિ કરવા.
ગાંધીજીએ કહ્યું કે તેઓ કંઈ પણ વગર વિચારું
મનસુ નહિ હે, જલદે આપવાસના વિચારને
પોતે દાખી રહ્યા હતા. છતાં તેમણે કહ્યું કે
સામળો આધાર અંતર અવાજ પર રહેશે.

ગાંધીજીની કાર ખીરલા કાઉસથી ઉપડતાં
પ્રાર્થનામાં આવેલા સોધોએ "ગાંધીજી કી જય"
ના ગીતોથી ગાંધીજીને વિદાય આપી હતી.

ગાંધીજી, મુખ્ય હસ્તુરખા, શીમતિ સરોજીની
નાથ, શ્રી મહાદેવ દેસાઈને મુખ્ય અદમદનગર
રોડ પર આવેલા અમામાન મહેલમાં રાખવામાં
આવ્યા છે.

મુખ્ય હસ્તુરખાને પહેલાં પકડવામાં નહોતા
આવ્યાં પરંતુ એજ સ્ત્રીએ મુંબઈમાં કીતાજી
પાકમાં કળનારી સજા કે જેમાં ગાંધીજી વાળણ
કરવાના હતા ને વાળણ તેઓ કરશે એવી
પોલીસને ખબર પડતાં તેમને પણ પકડવામાં
આવ્યા હતા.

ખીજા ગાળીસ ક્રેસિસના નેતાઓને પણ
પકડવામાં આવ્યા હતા જેઓમાં મુંબઈ માર
મજાના માજી પ્રધાન શ્રી. જી. જી. જીર,
મુંબઈના મેયર શ્રી બુસુધ મહેર આવી અને
આદે બદને હતા. તેઓને નહેડા જેલમાં
તપ જવામાં આવ્યા હતા.

જણાવ્યા છે કે ગાંધીજીની જો કે દરેક
સમયક સામ્યવામાં આવશે પરંતુ બહારની
દુનીયા કારેના તેમના મુંબઈ પર વધારે સખ્ત
પ્રતિબંધો મુકવામાં આવશે. અમાજ તેઓને
સજા આપવારો મળી શક્તાં હતા, મુલાકાતો
સહ શક્તા હતા અને પત્રવ્યવહાર પણ સલામી
શક્તા હતા.

પ્રતિક સરકારના કાયમાં ક્રેસિસ ઓટીસો
અને તેના ક્રેડો જા કરવાની બહાર ક્રેસિસ
સંસ્થાને નેહી પાડવાને જરૂરી સજામાં પત્રમાં
મેનાની સજા મુકાઈ છે.

રવીવારે સાજના પાંચ વાગ્યા સુધીમાં ૧૪૯
જખુને પકડવામાં આવ્યા હતા.

જણાવ્યા છે કે દેસાના કેટલાક વાગેમાં
તોરના થયા છે અને મુંબઈ સરકારે એક વાદી
માં જણાવ્યું છે કે ક્રેસિસવાદીઓએ મુંબઈ
સરકારમાં સમ્યસો કાઢી હુમલોરીના પગમાં
કીલેમાં હોવાથી પોલીસને પાંચ વખત કીલર
મેસને ઉપયોગ કરવાના અને પાંચ વખત
ગોળીગારો કરવાની ફરજ પડી હતી.

રવીવારની રાતે એક સરકારી વાદીમાં જણા-
વવામાં આવ્યું હતું કે મુંબઈ સરકારમાં કલકત્તી
માં ૧૯ પોલીસ જખમાના હતા જે મરજી
પાકમાં છે. સાજના પાંચ વાગ્યા સુધીમાં
૩૪ કન્સ્ટેબલો અને ૨૧ પોલીસ અગસકારો
જખમાના હતા. ગાર કન્સ્ટેબલોને હોસ્પીટલ
માં લઈ જવામાં આવ્યા હતા.

અમદાવાદ:

અમદાવાદમાં તોરકારી રાજાએ પથરા કે'કના
અને એક પોલીસ ચાણુ બાળા મુકવતાં પ્રધાન
કમી હતા તથા પોલીસને ગોળીગાર કરવા પકવા
હતા. એક નાજુમ મરજી પાક્યો હતો અને
એક જખમાયો હતો.

રાજાઓનાર પોલીસે ગોળીગાર કીલેના ગોળીના
ધા પામેલા ૧૫ જખુને હોસ્પીટલમાં લઈ જવા
માં આવ્યા હતા. જે સરકારી કાણુની દુકાનો
કુટવામાં આવી હતી અને પોલીસ પર પથરા
પડ્યા હતા.

પાંચ કત્તઓમાં ૪૨૫ ઓટર કરવામાં
આવ્યો છે અને ગાયથી વધુ ગાયુઓએ એક
થવાનો મનાઈ કરવામાં આવી છે.

કરપકોના પરિવારે હજાળને કીલે કીલના
સત્તા સિવાય આળા મુંબઈમાં અમ્યવરયા થઈ
મજ હતી ક્રેસિસ કારત આમળ પોલીસે
રાજાને વીએરવાને કલેશ કાઢીમાર સજાઓ હતો.

મુંબઈ સરકારની ગાડી વધુમાં જખાને કે કે
પોલીસે કીલર મેસના ઉપયોગથી મહા રાજાઓને
કીલેમાં દોષ છતાં રાજાં કરવાઓ પર જખા
થતાં હતાં અને મકાનોગર અને ક્રામો અને
જસો પર પથરા હતા હતા.

કેટલાક રાજામાં અમેરીકો અને અમેરીકોને
પર કીલકાર સાથે "હોંદ કીલે જખો" "કીલેશ
માજને બંધીકાર કરો" "અમેરીકોને બંધી
કાર કરો" ની છુલો પાડી હતી.

પોલીસે અમદાવાદના ક્રેસિસ કાણુને કખુને
સજ કીલે છે જખા ૨૫ ક્રેસિસ મેજાને ૫૪૬
વામાં આવ્યા છે.

લાહોર

લાહોરમાં ૧૫ ક્રેસિસ નેતાઓને પકડવામાં
આવ્યા છે.

ઉપર જખમાના ઉપના પકડાએ અમાર પર
ક્રેસિસ નેતાઓના નામો નીમે પ્રમાણે આપવા
માં આવ્યા છે:

પંડિત જવાહરલાલ મેહર, રાજાની મહીલાના
અમુસ કલામ અમાદ, બાપુ રાજેન્દ્ર પ્રસાદ,
સમયદ મહમુદ, કે પી સીતારામજી, કી
ધી. સી. પોપ અને મીરીસ અમદ અલી,
આચાર્ય નરેન્દ્રદેવ, ક્રેસિસના સેક્રેટરી આચાર્ય
કીપલાની, સરકાર વખતખાસ પરસ અને તેમના
સુપુત્રી કીમતી મળીમેન.

નાગપુર

પોલીસે નાગપુર પ્રાંતીક મંત્રેશ કમીટીની
ઓટીસો કખુને લઈ કીલે છે. નાગપુર સરકાર
માં પકડાએલાઓમાં શ્રી. શી. ને ગારખા,
માજી કીલો અને મદરકામ ખાખાન પ્રધાન
હતા.

પુના

પુનામાં પોલીસે કોંગ્રેસ કાર્કિલનો કબજો લઈ લીધો છે અને સવારે, સરખાં અને જલદેર દેખાવોની મનાઈ થઈ છે.

પુના કોંગ્રેસ કાર્કિલની તબદીલક ટોળાપર પોલીસે ગોળીબાર કરાવ્યો જે માણસો જખમાવા હતા એક મરણ પામ્યો છે. કોંગ્રેસ કાર્કિલને ફરતી પોલીસ કારકિલને તોડી ટોળાંએ દાખલ થવાનો પ્રયત્ન કર્યો હતો કેટલાક પથરા ફેંક્યા હતા. પુનામાં ૩૦ માણસો પકાયા છે.

એક જલ્સા

એક જલ્સામાં ૧૦ કોંગ્રેસ નેતાઓને પકડી કાનૂરમની એકમાં સજા જવામાં આવ્યા છે.

મુખ્યમાં ફરિયાદો દુકમ થયા છે તે સત્તાવાળાંથી સવારના ૧ સુધી રહેશે.

રાવપુર ખાદીમાં પણ તાત્કાલકીય સજા ફરિયાદો દુકમ થયા છે.

સોમવારના ખબરો

રતીવારના તોફાનોમાં ૬ માણસો મથા હતા અને ૧૬૬ જખમા થયા હતા.

જખમી

અખબર મુનીવર્ડીના વિદ્યાર્થીઓએ કાનૂનવાળા પાંચ પછી દુકમનો અનુદર કરી સરખાં કારકિલ જમા હતા તેઓના ઉપર પોલીસે ગોળીઓ છોડી હતી.

વિદ્યાર્થીઓએ વિદ્યાર્થીની ના પકડી તથા બાકીનાર મથા હતા એ પથરા પોલીસપર પથરા પડ્યા અને પોલીસ ટોળાંને વિદ્યાર્થી ગોળીઓ છોડી તર તોફાનોમાં પકડ્યા માં આવ્યા જેમાં આઠ મુવલીઓ હતી. પોલીસ અને સરકારી પાકેટ મુનીવર્ડીના માનને નજીક મોકલવા છે.

મુખ્ય

મુખ્યમાં રતીવારે ખબરો સજા મુખ્ય ના ઉત્તર પ્રજાઓમાં પોલીસ માણસોપર ગોળીબાર મથા હતા અને ટૂંકાપર પથરા પડ્યા હતા. રેલીમાં જમા તારે કપાયા હતા અને રસપરની બાંધો છોડી નાખવામાં આવી હતી માફમાં પોસ્ટ એડીસપર દુકમ થયા હતા. અને પોસ્ટ એડીસ તોડી નાખવામાં આવ્યા હતા દરમિયાન પોલીસે ટોળાંને તોળી નાખ્યા.

આ જલ્સામાં કેટલીક ખસ તેના પ્રસવરો છોડી મથા મથા હતા. કોંગ્રેસ રોડપર પગીસ બસો છોડી મથા હતા.

ફરિયાદો સરકારે મુખ્યમાં આખા ઉત્તરમાં માં લાગુ પાડવામાં આવ્યા છે જેમાં રેલવે સ્ટેશનો પર પોલીસ પોકેટ મોકલ કરે છે.

મુખ્યમાં પ્રાંતિક સરકારે મુખ્ય અને અખબર-વારમાં પોલીસ કારકિલને મરણ કરાવવામાં આવ્યા દુકમ ખબરો મથા છે.

મુખ્યમાં પ્રાંતિક સરકારની પાકી જણાવે છે કે

પોલીસે અને સરકારે સરકારમાં દુકમ કરનારી ટોળાંઓપર સાબરના તાર ત્રાપમાં સુધીમાં દમ વખત ગોળીઓ છોડી તોળી થયું કોનકરનો થઈ હતી.

અરિયા ખરાબ અસર ગીરગામ અને દાદરની અખબર થઈ હતી આ ખબરો સત્તામાં અને પાળ મથકમાં ટોળાંઓએ તોફાન કર્યું હતું. રતી પોલીસ મથા હતા.

ખીનગવાળદાર બેકોનું ટોળું દાદર સ્ટેશન માં મથી થયું હતું અને એક બેકસ ટ્રેનને ઘોળાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો હતો. પોલીસે મારો અલાખો પકેટ ટોળું ફરી બહાર રસ્તાપર જમા થયું આ પાકી પ્રવરના રીનોની વાડ ફરી રતે આતનારાઓને અને વાકેને ટ્રાફિક ને અડચણ કરવા માણુ પોલીસપર પથરા

એક ચીના લેખકનો મત

ચીનના એક લેખક ડો. લીન મુટાને ન્યુ યોર્કમાં પોસ્ટ વોર વર્ક ડાઉન્સીસ ની સલામાં વાળાય કરતાં હતું હતું કે: "મોટા અને દારૂકરના વખે સામા સામા અમામણુ વાલી મારા મત પ્રમાણે અનીચા છે. મારી માન્યતા છે કે એ અધકામણુ થાય ન જાય મીનસાવેલી વખે પકાવી અને એ ના બીજાના પછે લેવાની નામલીક ફરજ થઈ પાકી આખી બી'હી પ્રખને પોતાના ફેરની આજાદીને મારે એટલીજ તોમ લાવણી થઈ રહી છે કે જેટલી નાનગવાળા પાનીઓ ને એજ વીનગપર એક વખત થઈ હતી. મો. કારકિલ દર્શે મોડાજ દોડપર લોકો ને આજાદી મારે સડવાની કાલસ કરી હતી અને બી'હીઓ તેમનું હતું કરી રજા છે. આજે દર્શે સુ ન બી'હીઓને એક હાલે કે તેઓએ આજાદી મારે નહીં લડ્યું."

પણ કેંકયા. ખબર પાળત નામર ગોળીઓ છોડી આખ ખાલ ટોળું ચીનગાલ મથુ.

દાદરના બોમ્બ તરેકા સેન્ટ્રલ રેલવે સ્ટેશન ને આજ સગડવાના પ્રયત્ન થયા હતા. પોલીસે તે અટકાવી દાખા હતા.

ખીન પ્રજાઓમાં પણ પોલીસ સ્ટેશનોને સમાવવામાં આવ્યા હતા જેમાં એક જમા થયું હતું કેટલાક રેલીફેનના તારો કાપી નાખવામાં આવ્યા હતા અને પોસ્ટ એડીસની પેટીઓ ઉપેલી નાખવામાં આવી હતી. એક મુનીવર્ડીવત્ત સાગી કપા ત્રાપી નાખવામાં આવી અને દામ ઉપા કાપી દરમાં આવી હતી.

કેટલાક જખમોમાં દામરમાંથી હવા કાઢી નાખવામાં પોલીસ અટકાવી પકી હતી.

આ મામ મુખ્યમાં ફરીને તોફાનોમાં હતું કે જેઓએ બેરોડના વખતમાં થયું તોફાન હતું હતું. રક્ષો અને કાલેને આજળ બરા-થેલી સજાઓમાં મથા મથા હતા દામો અને બમેને અટકાવી અને દુકાનો ફરજમાં બંધ કરાવી હતી.

મુખ્યમાં કામમાં પોલીસ હતું હતું અને મીલના અને ખીન મુખ્યમાં કામે નહીં જવા સમાવણું હતું. તેને પરીણમે કાપાની મીસા અને થોળાએક ખીન દાખાનાઓમાં અમુક પ્રમાણમાં અખબરમાં થઈ મથા હતી.

મુખ્યમાં દામ અને બસ ટ્રાફિક ફાટ સીવાય ના કેટલાક બાજોમાં રથીર થયું હતું ઉત્તર ના બાજોમાં ટોળાંઓએ દામોને અટકાવી તેના પર પથરા ફેંક્યા હતા.

પણી રક્ષો અને કોલેજોના વિદ્યાર્થીઓ ખબર તોડવા છે.

દિલ્હી

ન્યુ દિલ્હીની પ્રાંતિક કોંગ્રેસ કમીટીને પોલીસે કબજો લઈ લીધો છે.

જુના અને નવા દિલ્હીમાં પ્રમાણમાં સાંતી હતી પણ અંગ્રેજો પોતાની મોટરોમાં કંઈ પણ તકલીફ વગર ખબરમાં ખરીદી ફરી રાકવા હતા.

ન્યુ દિલ્હીમાં પોલીસના ટોળાંએ વાહનસરખાનું મર છે તે રેડીની તોળીની વાહમાં લાવક થઈ મથેલાં એક નવાના ટોળાંને માણુ દટાવ્યું હતું.

એ ટોળું જુના દિલ્હીમાં વાહનસરખાનું મથા પર કુચ કરી જવા નીકળેલાં સરખાનું હતું. સરખાને આગમેર એટ આમળ અટકાવવામાં આવ્યું હતું.

ન્યુ દિલ્હીમાં કોનકટ રેલવેમાં દુકાનોના કાચ તોડવામાં આવ્યા હતા અને રતે આતનારાઓ અને લાવકવાળાઓને ફરજ કરવામાં આવી હતી પોલીસે રતે આત કરાવ્યા હતા.

ખીડીસ સરકારે બેલાવવામાં આવ્યું હતું.

કલકત્તા

કલકત્તામાં અખબર છે કે ખંભાળ પ્રાંતિક સરકારે એક કમીટી વર્કિંગ કમીટી, એલ કમીટી કોંગ્રેસ કમીટી અને બંગાળ કોંગ્રેસ કમીટીને એકપરે સંચાલકે કરાવી છે.

કલકત્તાના ઉત્તર પ્રજાઓમાં કેટલીક સખુ ની ગીલોનું મામ કલકત્તા પોલીસ નેતાઓની ધર-પકડ થવાથી અટક્યું હતું. ખરા બજારના સત્તામાં બધી દુકાનો બંધ રહી હતી.

મુંબઈ

મુંબઈમાં પ્રાંતિક સરકારે આખાં રાખમાં કોંગ્રેસની સમાજોને એકપરે મંડળીઓ ફરજ-નારો દુકમ ખબર પાળે છે.

પુનામાં પરસુરામગાઉ કોલેજની નજીક મોટે ભાગે વીઢાર્થીઓના ટોળાં પર પોલીસે ગોળીઓ ફોડી હતી જેથી ત્રણ વ્યક્તિને ગોળીના ધાસાએ કોલેજીટલમાં સહ જવામાં આવ્યા હતા.

ટોળાંએ સખા કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો હતો અને પોલીસે પહેલાં બીબેરવાના કરેલા પ્રયત્નો નીચળ મળ્યાં હતાં કેપુટી સુમીનરે-ડેની મરને પથરા પડવાથી પછે તુરંતન ધડું ફટું.

કરાચીમાં

કરાચીમાં સપ્તમી અગસ્ટે 'બંધ' છે અને કેટલીક સ્થાનીક સંસ્થા અને કોલેજોના વીઢાર્થીઓ સંસ્થા મળ્યા નથી.

મદ્રાસમાં

મદ્રાસમાં કોંગ્રેસની વર્કીંગ કમીટી અને પ્રાંતીક કમીટીને ગરહમદે દરાવવામાં આવી છે. મદ્રાસ

ના ખીત છલ્લોમાં ધમ્મા કોંગ્રેસ નેતાઓને પકડવામાં આવ્યા છે.

અમદાવાદમાં

અમદાવાદમાં મુખ્યમંત્રી કોલેજની નજીક વીઢાર્થીઓના ટોળાંપર પોલીસે ગોળીઓ ફોડી હતી જેથી એક વ્યક્તિ મરણ પામ્યો હતો અને કેટલાક જખમી થયા હતા. સરખાવના ટોળાંએ સાકીવાર પાવા છતાં વીજેગવાની ના પાડી હતી અને પોલીસને પથરા ફેંક્યા હતા.

જીડીસ પામદળની એક કુટ્ટી અમદાવાદ આવી છે અને કોંગ્રેસ કાઉન્સિલ જેનો પોલીસે કચ્છો લાંબા છે તેમાં પસાવ નાખ્યો છે. પોલીસ ખરોબર પોતાનું કામ ચલાવી શકે તેટલા માટે એક અકાચીયુ બેસેક આઉટના નીચમો મોકુક રાખવામાં આવ્યા છે.

સરકારનો જવાબ

શીતીવાર એમરટ ના ૮ માંએ "હોદ છોડી નાઓ" નો દરાવ એલ ઇન્ડિયા કોંગ્રેસ કમીટી તરફથી મંજુર મળે તેવાનું જાહેર યાત્રાની વારમાં હોદ સરકારે નક્કી દિલ્લીથી નીચે પ્રમાણે નીચેના જવાબ પાડ્યું હતું:

એલ ઇન્ડિયા કોંગ્રેસ કમીટીએ કોંગ્રેસની વર્કીંગ કમીટીને એક દરાવ મંજુર થયો છે એ દરાવ જીડીસ સત્તાને હોદુસ્તાનમાંથી ખેંચી લેવાની માગણી કરે છે અને બખાજ બહેળા પાયાપર અદીસક લડત ચલાવવાની સત્તા આપે છે. બીજી વસ્તુઓ માથે બંધવાર અને જાહેર ઉપરોચના અન્ય સાધનોને ખલલ પહોંચાડવા, હડતાળો પાલવવા, સરકારી નોકરોની પરાકારી માં કામ પાડવા અને રમરૂઝોની વારથી સક્ષીત સંરક્ષણના પમલોઓમાં હરકત કરવાની દીસાએ ચેરકામદે અને કેટલાક દાખલાઓમાં તોફાની પ્રવૃત્તિઓ કરવાની કોંગ્રેસની નેત્રાગરોથી તેવારી-ઓથી મળરનર-જનરલ-જન કાન્સિસીક કેવલાક દીગસો ધના વાકેર ધએલી છે. વધારે હકાવજી આરજી એ આસાએ હોદ સરકાર પીરજથી ગાલ મેંક રહી હતી. એવી એક માગણીની અચો કરવી કે જેનો રવીમર હોદુસ્તાનમાં આંતર-કીક અમાધુષી ઉત્પન્ન કરે અને પાતવ રવા નજમના સમાન કાર્યમાં તેમ પ્રયત્નોને તોડી પાડે એ હોદ સરકાર હોદની પ્રલ પ્રયેની જવાબદારીઓની અને ગાયરકાએ પ્રતેની પોતા ની હરેલેની વીરક ગણે છે. કોંગ્રેસના નેતાઓ ની આ માગણીને માટે કમ્પે મારજી નથી. હોદ સરકારની દ્રષ્ટિએ કોંગ્રેસ પક્ષના નેતાઓથી પોતાની જવાબદારીના સંપૂર્ણ જાન સાથે અથવા કાલની પરિસ્થિતી વીધેની ખરી કષીકોના તાગ સાથે એવી માગણી થા રીતે થમ શકે એ સમજાનું મુકેલ જાહેર અસામ છે.

કોંગ્રેસની વર્કીંગ કમીટી કબુલ કરે છે કે તેમાં જેખાએ રહેલાં છે. તેઓ ખરા છે, એ દરાવ રવીકારવાથી હોદુસ્તાનપર બહારથી ધરી-સખેના દુખલાનો બપ છે. દેશની અંદર જીડીસ સત્તા જેથી તેા જે બખાએ, કાવદો અને સુભવચ્ચાનો નાચ અને આર્થિક છપન ખડી પડવાનું અને એથી વેપરથીત યનારી અનલાય કાગ્યારીઓ આવકારંગ જેવું છે. વળી હોદ સરકાર સમસ્ત હોદુસ્તાનની પાત ગોસલાને કોંગ્રેસ પક્ષનો દાવો પશુ રવીકારી શકતી નથી. કોંગ્રેસ પક્ષે લાંબા કાળથી હોદ ના રાજકીય છપનના મદાન અમરખપ રવાન કોમલેલ છે. આજે તેની અગલતા મદલની છે પરંતુ હોદ સરકારની દરજ્જ હોદના સખયા વર્ગો અને સપળા મતોના લીલોનો સમોલપણે ખ્યાલ કરવાની છે.

કોંગ્રેસ હિંદની પ્રવૃત્તિ મુખ નથી

આ હેલસા થીમ દિરકમાં પપ મદાન કોમો ના નેતાઓ અને રચાપીન કાવો તરકથી, તેમજ વીતીત મતના ધમ્મા નેતાઓ તરકથી તેમજ ધરી રાખેના કુમલસા સાથેના કુલમાં મજલપણે અને અકલિતમન સદામત આપી રહેલી વલતાના મદાન વર્ગો તરકથી જખત જખત યક રહેલા વિરોધીને ખલતમા તેમાં સર-કારના મળને ટેકા મળે છે કે એ માગણીને માટે મળજીન આખાર નથી. અને કોંગ્રેસ પક્ષ તરકથી રજી કરવામાં આવેલી હરખારો સિવ-કારવાનો અચો વરતીના ને તરવો કોંગ્રેસપક્ષે સુચવેલા માગને રમીટી રલાં છે અને ને એ રવીકારવાથી હોદના કુલ પ્રપતને તેમજ કામ ના સામાન્ય છપનને ધનારી બહોળા દાનીતો વિરોધ કરી રલા છે એ મોટાં અને જખવાન તરવોને અક રલા વરોબર થાવ.

હિંદ સંરક્ષણના નવા મારા

મળ રવીવારે પ્રસીદ યએલા હોદ સંરક્ષણના નવા મારા હડતાળ વખતે કુહાનો કે હોદએ અંધ રાખવાની સલાહ કરે છે. તેનો મેવ પ્રલ ના છપનને માર અમલની વસ્તુઓ મળની અટકે તરી એ છે કુહાનો અને હોદએના આલીકોને તેઓનો ધધો જાખમાર શુસ્લો રાખવા નો કુલ કરવાની હીરદીપટ મેજરફેટના કાલમાં સત્તા મુકલમાં અપી છે. ને એ કુકમનો અનાદર કરવામાં આવશે તે મેજરફેટના મારે તેઓ મારશેને ધધો ચાલુ રાખવાનો કુલ કરી સકશે, કુકમનો વાંચ કરવાના યુના માટે ફંક અથવા વજી ધપ સુધીની ફેદની સળ અથવા ફંક અને કેદ બને પક રાખે. છપને અમલની વસ્તુઓમાં કાજો, કોળ, આટો, અને તેમાંથી બનેલી ખાલ વસ્તુઓ અને બીની અને કુલ અને કુલના પદાથી આરી બપ છે.

તેમ કોંગ્રેસના નેતાઓ એવો પશુ દાવો નથી કરી સકતા કે હોદુસ્તાનનું લવિષ્મ એજ રીતે સુરક્ષીત મશે કોંગ્રેસ પક્ષ હોદુસ્તાનનું મુખ નથી, અને તેમ છતાં પોતાની સત્તા જમાવવાને અને આપણુદ તીની પ્રકથ કરવાને તેના નેતાઓએ હોદુસ્તાનને સંપૂર્ણ રાજ્વત્તએ પહોંચાડવાના પ્રયત્નોમાં સતત અઅચ્છો નામેલી છે. રચનામક પ્રયત્નોમાં ને કોંગ્રેસ પક્ષે વિરોધ તરી કયો હોત તે હોદુસ્તાન રદાય આજેજ રવરાખ્મ લોગવી રજી હોત.

સંપૂર્ણ તરો

હોદુસ્તાનના અવિષ્મને મારે જીડીસ નીતી ચોખ્ખી છે. તે એ છે કે લડામ બંધ પડતાં હોદુસ્તાન એક પક્ષના તરી પરંતુ સમસ્ત પક્ષના મારણે નીર્ણય કરવાની સંપૂર્ણ રત્તનમ સથે પોતાને માફક આવે એવું રાખવુંમારજી પોતાની મેજે ધડી હાદા અને કરવીયાનમાં હોદના નેતાઓ પોતાના દેશની સરકારની લાલ અને સામલ્યાની તેમજ મીવરાન્યોની સલાઓ માં સંપૂર્ણ જાગ મમ લકશે.

હોદના લોકોને રવનંત રાજસત્તા પ્રામ કરવા ની ચાકી સરકારે સંપૂર્ણ તરી નીરખવી આપેલી છે. શાકી સરકાર તેમજ ક્રેદકોટની પ્રલને સંપૂર્ણ રીતે રીકારેલા એ મારણે, વિખળ દીન આવશે સારે, હોદના રાખવુંમારજીની અંતિમ કમારત હોદોઆ મતેજ રવી સકશે અમારો દદ મત છે કે જીડીસ પાલમેન્ટ અને જીડીસ પ્રલએ આપેલી એ આંદેધરીઓ હોદુસ્તાન ના લોકોએ રવીકારી છે. કોંગ્રેસ પક્ષ તરકથી ને એવી સુચના પક છે કે હોદુસ્તાનના ફરોડો લોકો અવિષ્મને વાંચ ખાતો નહીં હોઇ, એટલા બધા સહીદ યએલા દેશોનો ધડો

તેઓની સામે હોવા છતાં પણ, દુમ્મસો કરનાર ના કાયદામાં જઈ પડવાને તકવાર છે, એ આ મહાન દેશના લોકોની સામુદાયની ખરી રજુઆત તરીકે હોઈ સરકાર સ્વીકારી શકતી નથી.

કેમિસ પક્ષના નેતાઓએ એવો દાવો કર્યો છે કે બ્રિટીશ સત્તા "કુએવુ" થી બેઝા સેવાશે તો તેણે પરીણામ હીંદુસ્તાનમાં એક સ્થાયી કાયમચાલક સરકાર સ્થાપવામાં અને દુમ્મસો કરનારનો સામનો કરવામાં અને ચીનને મદદ કરવામાં એ સરકાર અને બીજાઓના સહકારમાં આવશે. આ દાવાને માટે ૧૨૫ પાળખીપણું નથી. તેમ હીંદુ સરકાર એવી કુચના સ્વીકારી પણ શકતી નથી કે બ્રિટીશ સત્તા બેઝા સેવામાં આવવા પાદ એક કે બેજા દાવસની અંદર સ્થાયી સરકાર સ્થાપી શકાય. ખુલ્લાબાજી અને સમૃદ્ધિ જતાવી આવેલું છે કે આ દેશમાં હંદા મતભેદો વર્તી રહ્યાં છે. તેને એકસર કરવા એ એઓના ઉપર જવાબદારી પડેલી હોય તેઓના હેતુ હોવા એકએ એ મતભેદો દુર કરવા એ હાથની હીંદુ સરકારની આકાંક્ષા ન આવતા છે. પરંતુ એ સવાલે હીંદુ સામે આનંદ અને છે એ વસ્તુને હાંકાર કરવા એ સમ દાવસની અવગણના કરવા બેઝાવર છે. હીંદુ સરકારને સંતોષ છે કે બ્રિટીશ સત્તા બેઝા સેવા અને સ્થાયી કાયમચાલક સરકાર સ્થાપવાનો વચનના

ને વખત સુખપરમાના સત્તુઓને અને વસતી ના સમયા તોફાની તત્વોને પુલ્લી તક આપનારો થઈ પડે.

બીજરાજ્યોનો દ્રોહ

હીંદુ સરકારના મત પ્રમાણે એમ કહેવું વધારે પડતું નથી કે, કેમિસ પક્ષે હાલ રજુ કરેલી માગણી હીંદુની બહાર કે અંદર બીજ રાજ્યોને દ્રોહ કરનારી છે. ખાસ કરી રશીયા અને ચીનનો દ્રોહ કહેતરી છે, જે આદર્શોને એટલો બધો દેશ મળેલો છે અને જેને હીંદુ હાલ અને માનસ આજે દેશ આપી રહ્યું છે તેને દેશો દેનારી છે, હીંદુના લગભગ એકાએક એટલી મહાન કાર્તી મેળવેલી છે તેઓ નો દ્રોહ કરનારી છે અને હીંદુના સમયન વશ-હાર તત્વો જે કેમિસ પક્ષને તેમ આપવા નથી પરંતુ જેઓએ શુદ્ધ કાર્ગમાં યજ્ઞોજ સહાય અને કામગીરી બાજુ જાગવેલો છે તેઓનો દ્રોહ કરનારી છે.

હીંદુસ્તાન આજે એવી સરકાર ધરાવી રહ્યું છે કે જે બુદ્ધિબાજી કદી કદી તે કરતાં વધારે અજાણ અને વધારે પ્રતીતીધીર છે. હીંદુ બહુમતીવાળો છે અને પ્રજાતીય છે જેનો શુદ્ધ ચલાવવાનો નીઅમ છે એટલેજ હીંદુસ્તાનને પોતાના રાજકીય અંગે દોરી જવા નો પણ નીઅમ છે. આવા કટોકટીના સમયે આના ચેલેન્જથી હીંદુ સરકારને અનહદ બેદ

ચયો છે, પરંતુ તેનાપર હીંદુ સંરક્ષણ કરવાની, હીંદુસ્તાનની સ્વતંત્રી સંકિત કારી રાખવાની, હીંદુસ્તાનના હીંદુ અજાણવાની તેમજ તેના પ્રજાના બુદ્ધિ બુદ્ધિ વર્ગો વચ્ચે તીક્ષ્ણપણે અને નીરપેક્ષ વડે સમનેલપણે જાગવી રાખવાની જવાબદારી રહેલી છે.

એ દરજ્જા હીંદુ સરકાર કેમિસ પક્ષે દેશના ચેલેન્જની સામે ધમને પણ પુર્ણ દ્રવ્યથી બજારનો પરંતુ એવી બાજુથી, કે જે વચલાં લેવાય તે સમગ્રી દ્રષ્ટિથી નહીં પરંતુ શુદ્ધ પ્રજાતીય ખલસ પહેલથી અટકાવવાને અને ઉપર જાણવેલા અન્ય નેઅમો અટકાવવાને લેવામાં આવશે, અને હીંદુ પ્રત્યેની અને મીત્ર-રાજ્યો અને સંસ્કૃતી પ્રત્યેની પોતાની જવાબ-દારીના પુર્ણ જ્ઞાન સાથે લેવામાં આવશે. તેની દરજ્જા ચેલેન્જી છે અને તેની સમક્ષ ઉપ-સ્થીત ચેલેન્જી પરીસ્થિતીને માટે હંદા બેદ દશાવતા સાથે એ તેને બજાવવી પડશે. હીંદુ ના લોકોને તે કેમિસ પક્ષના આ ચેલેન્જનો સામનો કરવામાં પોતાની સાથે નેહાવા વિનંતિ કરે છે. શુદ્ધ દરમીયાન સમયા રાજકીય મત-ભેદોને દુર કરી દેવા, બીજા સમયા વિચારોની પહેલાં પોતાના દેશના સંરક્ષણનો વીચાર કરવા અને સમાન હેતુઓ, કે જેનાવર માત્ર હીંદુસ્તાન જુગ નહીં પરંતુ દુનિયાના સમયા સ્વાતંત્ર્ય પ્રીય હોદ્દાનું જાવિષ્ય અવશંભેલું છે, તેને સીદ કરવાનો વીચાર કરવા પોતાની કરે છે.

એમરી દુનિયાને બમાવે છે

ગોવા સ્વીકારની રાતે લંડનથી ગોલકારક હવતા હીંદુ પ્રધાન શી. એમરી નીચે પ્રમાણે બોલ્યા હતા:

તમે આજે સાંજેલું કે બ્રિટીશ સમાન હીંદુસ્તાનમાંથી તુરંતજ બેઝા સેવાની માંધીછી માગણીને જે સરકાર નમયા તકવાર ન હોય તે તેની સામે જાણના પાયા પર સામુદાયી લગત રહે કરવાનો એક હાંકીઆ કેમિસ કમીટી એ દાવ કર્યો છે.

હીંદુસ્તાનની માત્ર આંતરિક સાંતાનેજ નહીં પરંતુ બીજરાજ્યોની આપી સહાયને વ્યવસ્થામાં નાખનારી આયમથીજ હાલ અને હેતુ સમય-વાને માટે તમને ચારેક મહીના પહેલાં, સાધારણ રીતે જેને સ્ટેટ પ્રેમના મીસનની નિષ્કળતા તરીકે ગણી રી. વર્ણવવામાં આવે છે, તે તરફ લગ જગા પડશે.

બ્રિટીશ સરકારની દરખાસ્તોને દુનિયાના એક-સાક્ષનવાદી મતને હાથે દેશ મળ્યો હશે. એ દરખાસ્તના શુદ્ધ ખાદ હીંદુસ્તાનને હીંદીઓએ પોતે પડલા બંધારણ મુજબ, કોન પણ જાન નો બહારના અંકુશ વચર સ્વતંત્રતા અને સેપુર્ણ હુદાવણ પ્રાપ્ત કરવાની તક આપનારી હતી કે જે હાલથી આફ્રીકા, બુર્કીને, એસ્ટ્રો-

લીયા અથવા કેનેડા અથવા તો મુનાહરક હાંકમ આજે બોમ્બે છે.

દરમીયાનમાં હીંદુના રાજદારી નેતાઓને ચાલુ બંધારણ હેલજન હીંદુને વહીવટ ચલાવવા, પોતાના સુખ પ્રવાણ કાર્ગ ચલાવવા, જવાબદાર ચર્ચાઓમાં એકન થઈ સામેલ થવા આમતજ આમતગા આવું હવું. મસલનો મુખ્યત્વે કરીને કેમિસના નેતાઓની 'બુ' આપા નહીં તો કંજન નહીં તો કદી વસથને લીધે કાંગી પડી. તેઓની માગણી એ હતી કે હીંદુ રાજતન કોમને પણ જવાબદાર નહીં એવા હીંદી રાજદારીઓની એક રાજાને સોંપી દેવું. એ લોકસાચનવાદનો નીર્ગેષ મજાન અને તે ન તો ૬,૫૦,૦૦,૦૦૦ સુરક્ષિતોને માન્ય થાન કે ન હીંદુના રાજકીય જીવનમાં અનેક અન્ય તત્વોને માન્ય થાન. બ્રિટીશ દરખાસ્તોને તરછેડી દેવામાં આવી તેથી હીંદુ માં લોકમતને હાંકી નીરાચા થઈ છે અને કેમિસ ના નેતાઓની પ્રતીષ્ઠા મંજીર રીતે કમી ગઈ છે.

આ પરીસ્થિતીમાં માંધીછી સરકારની સામે પુલ્લ બંધ જમાવવાનો નીઅમ કર્યો છે કે જેથી જનતાની લાગણી ઉત્ક્રાંત અને એ રીતે પોતે અને પોતાના સાથીઓએ શુભાવેલી પ્રતીષ્ઠા

પાછી મેળવી શકાય અને બ્રિટીશની દમનનીની સામે હીંદુસ્તાનના ખરા હીમાવતીઓ તરીકે લોકોનું જ્ઞાન તેઓ તરફ બેઝાય. આ હેતુની ચાલખાજીની પાછળ રહેલા ખરા હેતુનો કુકોને દય ખુલાસો છે.

તેઓની ખરી ચીંતા તેઓએ કરેલી માગણી ની નથી. તેનું જાણવણે જ્ઞાનમાં લઈ ચાલ તેમ પણ નથી. ખરી ચીંતા તેઓએ જે પસંદ હોવાને દાવ કર્યો છે અને જેને માટે દેલોક વખત થવા તકવારોઓ થઈ રહી છે તેની છે. એ તકવારોઓ ઉભાવ આતંકીયાં, વેધારમાં, વહીવટઆતમાં, અદાલતોમાં, નીશાજો અને કેસોમાં હાલજો પાડવાની ઉત્ક્રાંતી, ક્રાંતી અને કાલેર સજવડોના સાધનોને ખલસ પડો-ચાલવાનો, તાર અને ટેલીફોનના વાયરો કાપી નાખવાનો અને કારક અને રેમરડોના કારતીના મચકા પર પીકેટીંગ કરવાનો સમાવેસ થાય છે. અને આ સમય "અલિસ" થી થવાડું છે. પરંતુ કમવા અજાણને આપજીને ખાનારી આ-પેલું છે કે ઉત્ક્રાંતીમાં ટોળાની અલિસ પ્રતીષ્ઠા કેટલી સહેલાઈમાં દુમ્મસો અને તોફાનમાં ફેરવાઈ ગય છે.

આ મુમ્તયવેલી સહત નિ સફળ થાય તો દારૂઓના જલો આટલા પાતરાયી, એરિદ્રામો ખખલા આટલા પડવાથી, રવો લક્ષ્મીના જંગમ પડવાથી હોદ્દાસ્તાનનો આગા મુદ્દ પ્રયત્ન આટલી પડે, તો તોના અને સોવિયેટ રશિયાનો કાદ થએલો મધુઅ હોદ્દાસ્તાનને ગદાગતી મુશળો માં આપી દેવા જેવું થાય. આ વરણ સ્થાની પોતાનો પણ સત્તામાં આવે એવી તેઓની નીરંકુશ અને ખીનજવાબદાર હુકમની તૃપ્તિ માટે ક્રોધેશ નેનાએ કાઢી મુકતા પ્રધાન થયા છે. આ પ્રમાણે અને હાલની સાથે હોદ્દા

સરકારને એ સહત મુશ ઘાલે ને પહેલાં જ યાદી અને દર પગલાં તેમાં પડે અને તે હેતુમાં છે. સમજના પગલાં લેવાને માટે પુષ્કળ કારણ છે પરંતુ હોદ્દા સરકારે માત્ર આટલાં પડે માટે અગત્યના મધુઅ તેમાં પગલાં લીધેલાં છે. હાલ કતમાં તેણે કરેલું છે તે એ છે કે ગંધીજીને અને તેમના જોડીયાઓને છુટા પાડી કીધેલા છે અને આખા હોદ્દાસ્તાનમાં સળગાવી મુકવા ની તેઓએ આશા રાખેલી ને સમજા સળગી અને પુરી ઊગારા પડાથી સાથે એમણેની યાદ ને કાપી નાખી છે. તેના તારીફના અને

પગલાંથી સરકારે હોદ્દાસ્તાનને અને મીતરાઓ ના સલામને મળીને આદતમાંથી બચાવ્યાં છે. હોદ્દા સરકારના ૧૫ સમ્બોમાંથી ૨૧ હોદ્દાઓ છે કે જેઓને આ આગતમાં હોદ્દાના જ્ઞાન અને જવાબદાર નર નારીઓની ઓડી બહુમતમાં રહે છે. વીજળીનો કંઠો તામશે આરે હોદ્દાના ખરા રાજની ધીમેને હોદ્દાસ્તાનને માટે સમગ્ર બંધારણ બનાવી તક મળશે કે જેની અંદર ને દેસમાં જાતી અને અવકાશો રહી રાહશે અને ખોરીશ પ્રામત્વેશની સ્વતંત્ર પ્રામત્વમાં અને ફુટીયા માં પોતાનું યોગ્ય સ્થાન લઇ રાહશે

કેટલાક પ્રશ્નોના ગાંધીજીએ આપેલા જવાબ

શ્રી રવાર આગેટ તો ૨૬ માંએ મુખમાં પત્ર કરેલા પાત્ર સમક્ષ ગાંધીજીએ જોડીશ નંબરે હોદ્દામાંથી જેવી લેખને લગતા દરખાસ દેહલાક પ્રશ્નોના નીચે પ્રમાણે જવાબ આપ્યા હતા:

૧. દરારનો અર્થ સોંપ માપ છે કે પુદ્દા તેનો અર્થ પરદેશી પત્રકારો ખરેખર સમજ નથી રાહવા. પુદ્દાને લગતા જાણકાર કારે હુકમમાં આપ્યા છે કે સોંપને લગતા

૨. રાજ: કોઇ પણ અહીંના મહત્ત્વા ભાર હોદ્દાના સોંપવરણ મુકરાવા આવે છે અને ન છુટકા જેવર મુકરાવા આવે છે.

૩. શ્રી કમલચાંદ સરકારે હુકમના રચનાએ એમ તમે માટે છે. અને એમ હાલ તો તે ફોડી રીતે દર્શાવ્યાં આપશે. એમ હાલના કોંગ્રેસ કમીટી નાપને ખાતર હરે અને સામુદાયિક સહ સર માપ તો એમ ગણત રહેશે

૪. ને આઝાદી ધીરેસરી કંપુર્ણ મુમ્તય થી લામલ થશે તો હું માટે છું કે કામ અઝાદી સરકારની હુકમના રચના થશે કે ને નવામાં અને ખાલુષ હરીને અહીંનાપરજ રચાએલી હોઇ, માંજીવનકે રિયાસત ના પાત્ર કરવાને સમજા પડે તો રચના રીત અને રચનાએ નેમકે જશે

૫. સામુદાયિક સહત કાર કરવા પહેલાં કોંગ્રેસ અને ખોરીશ સરકાર વચ્ચે કંઈ પણ મસલતો થવાનું નો કારો છે

૬. કોંગ્રેસનો દરખાસ માપ અને સહત કાર માપ તેની કંઈ કેટલોક વખત જશે એમ હું ચોક્કસ માનું છું. માત્રી કંઈનાપર કરવા હાઈ છું તેને મસલત હવી સહત એમ હું નથી માનવો. પરંતુ પાત્રસરખ પર એક પત્ર જરૂર જશે કે જે અલગિસ્ટના રચના નહીં હોય પરંતુ સહત થવી રહેવા. એક કાર્ટીક અરજ ના રચના હશે, ને તેની અપુરુષ જવાબ મળશે તો મારો પત્ર મસલતમાં એક આપાર ખાશે.

૭. એમ હાલના કોંગ્રેસ કમીટીની "હેલી પડીરી અપીલ" ના ખોરીશ સરકાર અને મુકમલ મીતરાઓના જવાબની લેખે વધમાં વધુ કામ છૂટી રાહ નેશે

૮. જે હેલુને માટે ખોરીશ તંત્રને હુકમના જેવી લેખની માગણી કરવામાં આવી છે તે ખલુ વખતને માટે અવકાશ આપને. નથી, કારણ કે, કંઈક થવા ની આશાએ રાહ નેચાલી પુદ્દા મોકલે રહેવાનું નથી. વર્તમાન કમીટી જે આઝાદ હિંદના જમસ્ત લોકમતને પુદ્દા પ્રયત્નના પગમાં સંગીત કરવા ને આપર છે તે તેમ કરવાને અધીરી ખની ગઇ છે અને સમસ્ત હિંદસ્તાન માં જે જવકર હીક થઈ રહી છે તેને અનિવાર્ય સંજોગેને હીધે જરૂર પડે તે કરવાં એક હીવસ પણ વધારે લખાવવી એ કોંગ્રેસ તેમજ ખોરીશ સરકારને માટે ખીલકુલ જુલખરેલું મળુરશે.

જવાબ પ્રશ્નોની વચ્ચે એક અમેરીકન પત્રકારે ગાંધીજીને "એડી એખ્યા શબ્દોમાં ખાત્રી આપતા જવાબુ કે નવાનાની સાથે મસલત કરવાનો તેમણે પહેલાં વિચાર કરેલો હોય તો પણ હવે એ વિચાર તોએ નહીં કરે."

તેના જવાબમાં ગાંધીજીએ કહ્યું કે: "એડી કશી ખાત્રી હું આપી શકતો નથી; કેમકે, જે હું આપાત્રની સાથે ખસલત કરું અને એ કદાચમાં આપેલી આઝાદ હિંદની સરકાર મને તેમ કરવા કે તો હું તે કેવળ મીતરાઓના હિતને ખાતર કરું. કદાચ એ એક તરંગીતો પ્રયત્ન અને આશા વાદ પણ હોય, પરંતુ એથી શુદ્ધ પ્રયત્નને કશું નુકસાન નહીં થાય. પીલક રહેલી મનજાનીની વતિ અંબલી એક મીતરાઓની ચેષ્ટાને જે

તરછોડવામાં આવશે તો તેથી જવાબ ને લાંછન લાગત, જે મીતરાઓને ને એરી કોઈ પણ વ્યક્તિ મળેલી હોત કે જેતાર; તેઓને તે જેથી તહિ આવે એવો સંપૂર્ણ વિશ્વાસ મુકી શકે, તો તેની રચેલાએ પ્રએલી આવી માગણી તેઓએ તરછોડેલી નહિ હોત એ વિષે મને જરા પણ શક નથી.

પરંતુ હું જાણું છું કે અશ તો માફ એક રચના છે. હજુ તો આઝાદી મળે અને પછી એવી આઝાદ હિંદની સરકારે મારો આ માતુપીત કાર્યને માટે મને પરવાનગી આપવી પડે અને ને પહેલાં એક નવા મીતરાઓના તરીકે એ સરકારે સંપૂર્ણ મીતરાઓની સંમતિ મેળવવી પડે.

ખીન એક સામન જવાબના ગાંધીજીએ કહ્યું કે: "આઝાદી માટે પુર પુર થાય લાં છૂટી રાહ નેશે એ સંપૂર્ણ મીતરાઓના સલામને તુકસાનારક મધ પડે હોદ્દાસ્તાનને એમ થાય કે તેણે આઝાદીના માટે કશું પણ ખરે પ્રયત્ન નથી કર્યો અને હોદ્દાસ્તાનના જેવાં એક મહાન રાષ્ટ્રને પુદ્દામાં મદદ નહીં કરી રાહ છું એ નામેરીશરણ થઈ પડે. પુદ્દા પુર થવા બાદ આઝાદી મેળવવામાં તેની ખુબી જાત રહે છે.

૯. તમે લેવા ધરિયા ખાલેલા પગલાંની કંઈક રપરખા આપશે કે જેથી અહીં તમે ફોડી કંઈક રીતી કરી મુશના છે એ અને અમેરીકન એખ્યા કંઈ થશે?

૧૦. તમારો સવાલ પછો સરસ છે. તેનો જવાબ પણ હું આપી શકું છું પરંતુ મારી નસબ મને રાકે છે એટલે અધીરા બનેલા અમેરીકન હું અટકી જ રહું કે ખીરજ સાથે અને જુઓ.

૧૧. ખોરીશ સરકાર પુર્ણ સત્તા આપી દેવાને કબુલ થાય તો રિમતો નહીં કરવાને કંઈ વખત આપવામાં આવશે.

૧૨. "જે પોતે એવો કોઈ વખત ધરશે નથી એના આખો રચનારક રીતે કામ અલાઈ સરકારી સાંચેન નહીં કરવાની રહેશે."

કીમ્સનું નિવેદન

શુભર જોગસ્ટ તા. ૬ કીએ સંડનમાં સર સ્ટેકર્ડ કીએ પોતાના દોહના મીસન બાદ બનેલી ઘટનાઓ સંબંધી એક નિવેદન કયું હતું તેણે જાણીએ કે બ્રીટીશ સરકારની વચ્ચે વિશેષ કશા સંબંધને માટે સ્થાન નથી. મને આઠવાદીએ દોહી પ્રધાને કૌશાં નિવેદનમાં સ્પષ્ટ કયું હતું કે બ્રીટીશ સરકાર ને બહેરાતને ખરોડે પોતે હોદ્દાસ્તાન સહ મથા હતા તેમાં દશોનેલા બરોળા ઇરાકાએને વળગી રહેવાને તેનો દર નિશ્ચય છે. અને હોદ્દાસ્તાનને સંપૂર્ણ સ્વરાજ્ય પ્રાપ્તિને માટે પુરેપુરી તક આપવાને પોતાને ઇરાવ કરી બહેર કરે છે. આથી નિઃશંકપણે સ્પષ્ટ થાય છે કે સલામ બંધ થાય કે દ્વરન હોદ્દાસ્તાનને સ્વરાજ્ય મળશે અને હોદ્દાસ્તાનનું ઇવન નવા ધોરણપર ધકકું રાખ્ય કરશે. હોદ્દામાં વર્ષોથી લાલો તરફ જોનારાઓએ આ સાદી હજીકનાનો ઇન્કાર કરવો હમિત નથી. વચન અપાપુ છે અને એ વચન પાળવામાં આવશે.

સર સ્ટેકર્ડ પુણે છે કે સલામ આવી રહી છે તેવે વખતે હોદ્દાસ્તાનના સોમોએ હેટના સંપૂર્ણ અને અમલના બંધારણીય ફેરફારો માગવા એ સુ વાળખી છે! કામકેર પુરતી વચ્ચે જેમાં મુનાબટેડ સ્ટેટસ, મીન અને એટ બ્રીટન પુર્વના

અમલને બાધાની સત્તામાંથી બચાવવાને પોતાની સમજણ સક્રિયને વ્યય કરી રહ્યાં છે તેવે વખતે શું એ વ્યવહાર છે!

મંધીજીએ કહ્યું છે તેમ જો બ્રીટીશ સરકાર હોદ્દામાંથી ચાલી જાય તો શું પરિણામે થાય તેની ચર્ચા કરતાં તે કહે છે કે તેમ થાય તો વાહસરોય ન રહે, ઇરાબારી કાલસીસ ન રહે, કાપેસર સત્તા ધરાવનારા હોવાની નોકશા ન રહે, ન્યાયની અદાલતો ન રહે અને ન રહે કોઇ પણ જાતની વ્યવસ્થા બદલાશે અદમાશી કરતા મધ ગમ્ય અને અવ્યવસ્થા અને ગુનાઓ પ્રવર્તે.

આવી અંધાધુંધીમાં મંધીજી પોતાથી બને નો કામચલાઉ સરકાર સ્થાપવા માંગે છે, પરંતુ ન હોય ત્યાં સુટળી કરનારી પ્રેરણા અને ન હોય ત્યાં પ્રતિનિધિત્વને માટે કોઇ પણ જાતનો કાયુન.

આ બંદીએ હોદ્દામાં અંધાધુંધી હોદ્દાસ્તાનને જ નુકસાન કરે એટલુંજ નહિ પરંતુ હરી રાજ્યોની સામે આખાં પુરતે તે મંજીર નુકસાન કરે.

દમખાના એક 'દરિજન' જાં મંધીજીએ કયું હતું કે, જો હોદ્દાસ્તાન દમખાજ આઝાદ નહિ થાય તો જે અસંતોષ મુખપાઇ રહી છે તે જાપનીઓ

એ હાથમ થશે તો તેઓને આવકારવામાં ફાટી નીકળશે. તેના જવાબમાં સર સ્ટેકર્ડ કહે છે કે જો એ બેઅમ હોય તો તે મંધીજી અને તેમના મિત્રોના પ્રચાર અને વલખુથીજ વિત્તપલ થયું છે.

હોદ્દાસ્તાનની જનતાને તે આઝાદીની હકત ચાલી રહી છે તે હરમીયાન થોડો વધુ વખત ધીરજ ધરવા કહે છે

માનવજાતીના લાક્ષણે માટે ખાસ ફાળો આપવાને એક મહાન અને સ્વતંત્ર ભવિષ્ય હોદ્દાસ્તાનને માટે પડેલું છે. પરંતુ એ ફાળાના એક અનિવાર્ય ભાગ તરીકે પ્રથમ તેણે ફેલીસ્ટોના પાતકરે કુલસાની સામે અને તેની હારને માટે સંયુક્ત મીનરાજ્યોની સામે રહી કામ કરવાનું છે.

વેચવાના પુસ્તકો

આ ઓફીસથી મળશે.

કલા કલાપ	૬	૬
રંગ રંગા	૬	૦
અબજોના કલા મંડપો	૭	૬
બોલર કલર ચિત્રકર આલ્બમ	૧૦	

તમારી જાતને તંદુરસ્ત રાખો!

માત્ર એક જ દી રુપ હનેરજ 'ફ્રુટ સોલ્ટ' ફરોજ સવારે પાણીમાં લેવા થી શરીરમાંનો નહોતો ખમકો દૂર થાય અને પાચનો દુખાસો, સ્ખલ્મવાત અને પિત્તને નાશુદ રે છે.

કેનાએ 'ફ્રુટ સોલ્ટ' વાપરવું આજથીજ શરૂ કરો! તમારે જાણ થશે

કેનાએ "ફ્રુટ સોલ્ટ"
ENO'S "FRUIT SALT"

The words "ENO'S" "FRUIT SALT" and "FRUIT SALT" are registered trade marks.
Sales Representatives: HAROLD MITCHELL (S.A.) Pty Ltd.
P. O. Box 805, Capetown.

Golden Number

OR

"INDIAN OPINION"
SOUVENIR OF THE

Passive Resistance

Movement

1906 1914.

Price : Two Shillings.

to be had from:—

Indian Opinion,

Phoenix, Natal.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજાંત્રની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર પરમાં ગેકા સાંજાળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ હળવું સંગીત અને સુમધુર ક્રીમોના ગાયનો કુદ્દમ્મ સાથે વગાડી આનંદ—આમોદાન મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદ્દમ્મમાં અને મીત્રમંડળમાં ગાવા બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ લાકડાંકોલસાના ધુમાડાથી બચી તા કાળીક રસોઈ, આ. કેડી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રોક સ્ટવ ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ઇંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર તળા, વાયોલીન. મેન્ડોલીન. ગેન્જો, સીતાર, ટીલજા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, અંધન, કમત, ગાંધાલકૃષ્ણ, તરસી ભગત, પંડોસી, મધન ધાન્ડઆ, અઉરત, ગાલી, આદમી.

શીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ નંબરો અને તમારું સીલેક્શન બોક્સો, ભજન, ગરબા, રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજાંત્રના મોટા જગ્યામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષદાસક દામ—મધ્યમ દામ.

સોલ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, સાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક જાતના) યગ ઇન્ડિયા, મેગાફોન, હિન્દુસ્તાન, ટચીન્સ, ઓડીયન, (ઇન્ડિયન રેકોર્ડ્સ).

ઘરાફનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લગા

રેડીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રાયટરી) લીમીટેડ.

૧૭૯ એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડુરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્ગીલન (૫) રાગનતંડા (૪) પ્રકાશ રાણી (૫) દાલી (૪) રાખીકા (૩) દીવાલી (૭) મંદાર (૫) સીના જાંબન (૫) માત્રી સલાહદીન (૩).
મરદુમ ખાત્ર કંપાલનો ઉલ્લેખ રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહમ્મદ ખલીલ કંપાલનો ઉલ્લેખ રેકૉર્ડ—No. 16457.
કાલુ કંપાલનો ઉલ્લેખ રેકૉર્ડ No. 16455.

મરદુમ ખાત્ર કંપાલના ઉલ્લેખમાં ઉલ્લેખ ગાપનોનો સેટર
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે, વહેતો ને પહેલો.

N. આત્ર કંપાલ

- 16404 જાન વહા ફુન્યાં પુત્રી જાનગી
- 16411 એક રાતે કુ કસાના
- 16416 જાલમાં સંજ મહ મધ અંખ્યા હમારી
- 16428 મહીનેકા મુસાફર નૂં ગેરે હકમે ફવા કરના
- 16434 હજારો ઉઠ ગમે સેકાન વોલી રોનક કે મેહશીમજી
- 16435 રહમતુલ્લીલ આલમીન
- 16447 મીલે મમે મે એક ખુલે
- 16452 ને માલે કુન્સે કસે દાસે મીલાદેતે હે
- 16473 વોહલીલકા તાસલીલી
- 16450 ફરમાર મુસલમાનો.
- 16453 હકમે મે આજ એકમરે આલો
- 16459 ફરમાન પડો
- 16467 મેરા મન મોમં બાલે
- 16480 મુજબ કારે મહમુદખે મરનેકા ખુશા હે
- 16490 મારો સલ્વેજાદ મારો સલ્વેજાદ.

R.L. ઇસ્લામી રેકૉર્ડ

- 306 અંખા મહલીકા મેહજા
- 301 અમ્મદમ જલયા
- P.E.
- 27 સદાદત દહરન ખીલાલ
- G.L.
- 4764 અને 4765 ને રેકૉર્ડોનો સેટ
- જંગલમે માર્કેશ પાની પીલાનેકા મેહજા
- 4726 લુદા હે સાગ મેખાને મે
- 3164 રતના સદાદત
- 6677 દેશ અ-ખ
- 1740 રૂમ આફઝાદ 3
- F.T.
- 12127 રિયાતન દહરન અખીર
- 12907 હે સખાવત
- 12781 તોમીક મોહમ્મદ

ફામરેક દીન

- 7791 મમનસીમીકા સગાત હકા મતા હે.
- 7742 હકા ખાર સ મહે.
- 7593 અંખ્યા તારિં મે મેકે મહે અતર એક હે
- ફામરે આલમ કંપાલ
- 16270 હિસને રંગુમી મીલન ડાલો
- 16349 તરવીર નવા આખાને દીલમે કિતર આખ
- 16341 તરવીર મોહમ્મદ મેરે દાલમે.

16270 હિસને રંગુમી અલમનડાલો
માસ્તર ફેકીફીન

- 16332 મા મોહમ્મદ મા મોહમ્મદ
- 16340 હપર આ સીતમજ
- 16261 જસા રાજ હે કસપરમે
- 16340 અપને અપને પાયા હોલત
- મોહમ્મદ ખલીલ કંપાલ
- 16426 પિયા ગાપની નગરમાં મોલાએ સખા
- 16433 સાંવરમાં નહી રહે
- 16312 હમારા નખી જામ હરશાનવાલા
- 16221 સાધી મુજે પીલારે
- 16366 મુસલમાની કામે અજાન
- 16379 કહાં ગમે વાદ લોગ
- F.T.
- માસ્તર અખદુલ રઝાક
- 12686 મે પીલેલી ખાલ્લીક
- 12620 વોહ દળીમે ખુદા
- 12254 હે સલામ કિતરે હા મે
- 12165 હમારે કમરેકે કાલીસ ને

કલિનખાન એન્ડ પાર્ટી

- 12215 હકતા હે મુસા આખા નરી મલીંગ
- 12917 જસ તરફ મતા નૂં રાખ હદતદ સાલત
- 12826 નદાસીલ હે સાફસેદરા મે
- 12860 મે તો લીર આપ વાર
- 12887 મંકાર નખ હિસને મીલખત
- 12702 હન્દરમે મદકતા પીર
- 12710 હરે મહતલમે સરક

N. ખલીલ

- 16487 મે ફુન્યા હે ફુન્યા નવા
- 16409 પીતમ વખર હે જવા
- 16462 હર-હર-મરમે હપ ન

કાલુ કંપાલ

- 16401 ફમાદ ખી મે કલે ક મેજા હકા હે
- 16444 મુસલમા હર ને માર કલ મના હે મના
- 16488 મુરે અતર દીખાના ખાત્ર રેકૉર્ડ નવા
- 16422 આત આલી કિ નવા ને નવા
- 16425 કીસ ખના પર મરમે
- 16425 મુસલમા મહીને
- 16425 મરે હે કલ મેજા અતર નવા
- 16488 અતર નખી હખાર નવા મારી

કામા નવા

- સીરીન પ્રકાર (1): ખીલ્લ નવાલ (2): હે હેલ (1).
- કમાની મંગલ (૪), જા કમાવવા નવા

હર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના હર મહીને ફેલોગ અમારે ત્યાંથી મળાવી લેશે.

આ ગયા! "ખળ-ચી" આ ગયા!!

ખળ-ચી એક નો આવી દિવાનલ દારીકા તનીમ દમ. એ એક ગલાતા દમ કે દુનીયામે' મેષમાન આદમી કામ નરેદસે અગ્ને મમાનસાર આદમી. આ બુદ્ધિમા કરે દરે દરે દારકર ઉત્કા ખામ સકતે. મગર મેક દમેલામે કુદરતકા એક દમ કે આખેર સચ્ચા સચ્ચાદી દોતા દમ એકર બુકા કરે કરેકા સખ પાતા દમ પદા સાધિય આદિકામે' ખળ-ચી કે રેકાર્ડની પાલેત મંગ દુધ, પદા કે દુકાનસારોને પાલીક મા ખુબ હુકા. કીમતે શી. ૨૦-૨, એકર કીમતે શી. ૭-૬ જે રેકાર્ડ આગળે પ્રીયા. અખ મેક રેકાર્ડે દમારે પદા આ મો ઇચ્છી કીમત પહેલે કે અખાદીક યાર રેકાર્ડની એકા શી. ૨૦ દમ. મંગાઓ એકર મુનો.

બસલી મુરત.

પ્રસીયનથી મુરત

ખળ-ચી ફીનલમે

R. L.

- ૩૭૪ સાવન કે નજારે દમ.
- ૩૭૩ મન ધીરે ધીરે રોવા.
- ૩૭૨ મેરી મુદીમાં આપેગી આમી.
- ૩૭૧ એક કરી નામે સ પાલી.

ફીલ્મી ન રીકાર્ડ

- અરેકાર (૫); દેવોડે મન બેઠમે (૨); કરકા/કુમલ (૫).
- અમી સચ્ચ (૨); સવામી (૪).
- બાબી (૫); નીમસા (૪); તુલનીદ ન (૫); મંગલ (૬)
- આગાદ (૫); કોર (૩); અલી બાબા (૨); અબુલ (૫);
- ખંધન (૬); એરન (૫); નરી રીનારે (૫); મુઆશીર (૬)

"કન્ડિચ્યા દુરે" પાલી "આગકા ફીનલ્સાન." બુલાસા મે મે કે તીલામલી કમન કી મેગ ચાલેલા કા હસરમ ખરમ દેખતા હો એકર ખામ દલ્લાઈ પાલેલા કા ચાલીસ દલ્લર મે' મીરવી કરક મા ખામ રોમ ને દટા દેના એકર આખીર તંગ દસા દોતા ના ખામ એક નમે કામનેકા સખ દાસા હરમે' ફે.

પાંચ રેકાર્ડકા સર

કીમત શી. ૨૫.

આર દુસરે નચે રેકાર્ડ આ ગમે હે

મગ્ગમ ખામ કવચલ કા સામી-દ-મોકમલ સુરમાન કવચલ મેક મે પાતા અમાનકા કા ચામ દુધા, કુરને કુલક-કુલેખી કા પુરા પલસા કે રેકાર્ડ મા મંગાકર મુનો. પર મે' રખને કામેલ.

કીમત શી. ૧૫.

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.
Phone 21843.

38 a Market Street. Barkly Arcade: JOHANNESBURG.
Sole Indian Agents in South Africa
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.
Phone 33-7255

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 34—VOL.—XL

FRIDAY, 21ST AUGUST, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

FREE INDIA'S CONTRIBUTION

"If my submission that British rule in India should end is accepted victory for the Allied powers is assured. Then India will become an independent power, and thus a reality, while now she is only a slave. The result of my movement, which is sympathetically responded to, is bound to be speedy victory. But if it is misunderstood by the British and they take up the attitude that they would like to crush it, then they would be responsible for the result, not I. If we were free, we could give you cent per cent co-operation in our manner. It is curious that such a simple thing is not understood. Britain has to-day no contribution from a free India. To-morrow as soon as India is free, she gains moral strength and a powerful ally, as a free nation—powerful morally. This raises England's power to the 7th degree. This is surely self-proved."

—GANDHIJI

સ્વતંત્ર હિંદનો ફાળો

"મારી માગણી, કે બ્રિટીશ તંત્ર હિંદમાંથી જતું બેઠ્યું, એ જો સ્વિકારવામાં આવે તો બીજા સત્તાઓના વિજય વિષે ખાતરીજ નહીં. એ વખતે હિંદ એક સ્વતંત્ર સત્તા બનશે અને એ રીતે તે એક ખૂબ મોટું બનશે, ક્યારે આજે તે માત્ર શુભાશ છે. મારી ચળવળનું પરિણામ, એ તેનો મહત્ત્વ સ્થાપિતી પ્રત્યુત્તર વાળવામાં આવશે તો, ત્વરિત વિજયજ હોઈ શકે. પરંતુ જો બ્રિટીશ તંત્રથી તેની ગેરસમજૂતી થશે અને તેઓ એવી વલણ લેશે કે તેને કચડીજ નાખવી, તો તેના પરિણામને માટે તેઓ જવાબદાર ગણાશે, હું નહિ. જો અમે સ્વતંત્ર હોઈએ તો અમે અમારી રીત મુજબ સોચે સો રકા સહકાર આપી શકીએ. તાબુખીની વાત છે કે આવી સાદી વસ્તુ સમજી નથી શકાતી. આજે બ્રિટનને સ્વતંત્ર હિંદનો ફાળો મળતોજ નહિ. આવતી કાલે હિંદ જેવું સ્વતંત્ર થયું તેવુંજ તેને નૌતિક બળ મળશે અને એક સ્વતંત્ર સમૂહમાં એક બળવાન મિત્ર મળશે—નૌતિક રીતે બળવાન. એ હિંદની શક્તિને અનહદ વધારી દેશે. આ વસ્તુ સ્વયંસિદ્ધજ છે તેને સિદ્ધ કરવાની જરૂર રહેતી નથી."

—મંધીજી.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

ધોળા દિવસમાં સ્ટીમર મુંબઈ જવા ઉપરશે.
સાલુન તેમજ ૩૩ પેસેન્જરો સેવામાં આવશે.

સ્વચ્છ આબ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીવર્સલ ફ્રીગ્રાન્સ ફેમિલિયન મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા વિશેષે સંખ્યાની ક્ષેત્રે મજવાથી અદ્યક્ષતા કરી આપીશ.

હમીના કંપર તમારું નામ તથા B. I. Boat
Point, Durban, લખવું.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હાઈ પેસેન્જર એજન્ટ.

તારથી સ્ટીમરને તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ
આપેલી સકાય તેટલા ખાતર તારમાં જતાનું પુરું
શીરનામું મોકલવું.

૨૬ દીલીઃ હિંદ વીથી સાથે પા. ૧૭ ૧૦ ૦.
" " મુસ્લીમ વીથી સાથે પા. ૧૮ ૧ ૯.
" " વીથી વગર પા. ૧૪ ૨ ૦.
સેકન્ડ ક્લાસ સીંગલ વરતી વગર પા. ૪૦ ૧૦ ૦.

ટીમરોની આવજાવની તારીખમાં અને દીલીટાના
આવોમાં વિના નોટીસ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

Phone 2-0432. Tel add: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS, (Pty) Ltd.
390, Pine Street, Durban.

CITY SHIRT Co.,
No. 4, Kort Street, Johannesburg.
Phone 33-1453 P. O. Box 6220.
Tel. Add: "CITYSHIRT" 110a

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હાઈ વીમા કંપનીમાં હાઈમીના, આગ, મોટર કાર મોટર
સોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, વર્કમેનને લગતા ડીમાઓ,
સાચવત વિશેષે દરેક અનના વાંચાઓ ઉત્તરથી સ્થાય છે.
હાઈ કંપાની ઉત્તેજન આપવું એ દરેક હીંદીની રજા છે.

Natal Office:
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 2-5845 Gen.
P. O. Box 1510.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમે ધીરવાની છે.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG.
Telephone 33-4478.
P. O. Box 3541.
Tel Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE
Principal Representative For The Union Of South Africa.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય.

જો તમારે તમામ જીવનની ખરી મજાહ લેવી હોય તો પુટીકરક પાકેર બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબૂત અને બળવાન બનાવી દો! પણ યાદ રાખો કે ફાલગુનારક ખોરકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોક્કો શુદ્ધ માલ જ વાપરજો. અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ ખાસી ગયો છે.

અમારે હાં ધોંગેલા, બદામ, ચાંદોલી, ખીરતા, પંગળી સાલમ, સહેલ મુસલી, ખારક, હલાચી, કોખર શરી, મોખર અને કાજુ, ચાર તગજ, ચોપગીલી, અસખન, શુદ્ધર, અંબર, ચોના ચાંદોના વરખ, અધરત, વીજેરે તમામ કીંદનું ઠરીયાણું માંધા વડું, ઘટી છુટીઓ કિપરાંત હાંદી બરતી તમામ ઓસરી હમેશ રોઝમાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મરાહુર ધખેલી સુરતની બરફી, ખીરતા બરફી શી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી શી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ

બદામી હલ્વો શી. ૧-૮ રતલ, સહેલ પડવાલો હલ્વો શી. ૨-૬ રતલ, રંગીન બદામી હલ્વો શી. ૨-૦ રતલ, સહેલ મલાઈ હલ્વો શી. ૩-૦ રતલ અમારે હાંથી મળશે.

નવાખી પાઉંડર:

સરીરના કોઈ પણ ભાગમાંથી માત્ર બે મીનીટમાં વાળ સાફ કરી દે છે. ૪ મોટલ શી. ૩-૮ મોટલ શી. પુતીયત માટે. એક વખત ઓરકર આખી ખાતો કરી લો. દેશના મોદદાં: ૭૦૫૯૦ શી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE,
(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewelleryes at reasonable prices to suit your pockets. 1241

H. M. PATEL,

General Dealer & Producer Merchant

MADUMBS, ONIONS & POTATOES A SPECIALITY.

104, Prince Edward Street, DURBAN.

એચ. એમ. પટેલ,

અનલ ધીર અને પોલપુસ તરખન

મદુમ્બી, બાકા અને બદામી રહેરપલીરા.

૧૦૪, પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

*Phone 24350.

Tel. 888 "Naartien."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195. DURBAN. 116a

HEADACHES QUICKLY RELIEVED
BY TAKING

TYSON'S BRAND (PAIN-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 6/-, 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM

ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 149a

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 20990. CORNER FINE & GREY STS

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS AREA.

THE MEETING OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.

BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

રોડ બનાવું રહે અને વેલ્ટેવલ સાઈ પોર્મ કરી C. O. D. થી મોસલવામાં આવશે. સખે—

P. O. Box 842. 139 Brook St. Durban. 111

Phone 33-8432

P. O. Box

Res. 33-8904

7157.

ઈન્ડિઅન ઓસરી કીધાયત બાવે

કયાંથી ખરીદશો?

હમેશ્વે ઇન્ડિઅન ઓસરી વિભાગ જાણ્યો છે, જેમાં ફરક પ્રકારની (હાંદી ઓસરી તેમજ ગાંધી વસાણાની નાનાં મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રોજ વાપરવાની હિંદીચીના વર ઉપયોગી વસ્તુઓ હમારે ત્યાંથી તલન કીધાયત બાવે મળી શકશે.

ઓર્ડર મોકલી ખાત્રી કરવા લખાંતી છે.

ઈન્ડિઅન ઓસરી હમારી પોતાની કેપરેખ દેખા સાગી પરીગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સમસા અને હુશારી વાચક બિઝેસ)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG.

હમેશ્વે ફરક પ્રકારના વિભાગો પણ ઉતારીએ
હાંધી: છાંચી, આગ, બગલરી, બેરોડીંગ,
મોહર, રેલ્વે ગરેન્ડી વિગેરે.

**INDIANS ARE BORN SLAVES. BUT LET US
NOT DIE AS SLAVES.**

JAPANESE—WILL THEY INVADE INDIA?

**READ THESE BOOKS THAT WILL
GIVE YOU THE ANSWER.**

Warrior Lights Of Asia	...	...	18	0
Japan Unmasked	...	...	15	6
Japan Inside Out	...	...	12	6
Secret Asia	...	...	12	6
The Yellow Man Looks Out	...	...	6	9
Yellow Nazi	...	...	1	0

**LEARN THE REAL TRUTH ABOUT INDIA, WHAT IS
HAPPENING THERE TO-DAY, IN OUR BOOKS.**

Enlist India For Freedom	...	...	5	0
Out Of Dust	...	...	6	9
New Maps, Russian Front 30x40	...	...	2	0
" " Mediterranean & N. Africa	...	...	2	0
" " Pacific and Japanese Empire	...	...	2	0

(Obtainable at)

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,

PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

Phone 2-3381

Tel. add. "Letapeo."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian
and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર,

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જલ્દીમાં કેપ ટાઉન પછી રાખીએ છીએ

કેન્ડીના ઓર્ડરો ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નામીક સારા અને સસ્તા C. O. D. વી મળશે.

P. O. Box 766, 106 Prince Edward St. Durban.

A Suit like yours

*is what your son
is longing for!*

We have a fine selection of English
worsted suits unequalled for style, fit
and finish.

Obtainable in double and single breasted
styles. Sizes from 0000 to 12.

Buy him one for the festive season
of Eid and Divali

NOW

BAKI'S

410 - 14TH STREET, VREDEDORP, JOHANNESBURG.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
1903

No. 34.—Vol. XL.

Friday, 21st August 1942.

Registered as a Newspaper under the Press and Publications Act, 1948.

NOTES AND NEWS

United States' Attitude To India

The United States Government were naturally giving attention to the developments in the Indian situation and would continue to give it all the attention feasible in the circumstances, said Mr. Cordell Hull, Secretary of State, at a Press conference in Washington on Tuesday August 18. This comment followed a statement by the Socialist leader, Mr. Norman Thomas, after a conversation with Mr. Hull on Monday to the effect that the Government of the United States had informally advised both the British Government and Gandhi's representatives that they were desirous of helping both sides to reach an agreement on the issue. Mr. Hull declined to state his attitude of the Government of the United States toward the proposal made by Mr. Harold Laski and other British Labour leaders for a joint conference of the United Nations and Indian leaders to work out a solution of the problem.

A Ray Of Hope

The above news brings a ray of hope in the very dark clouds that are hovering over the Indian sky. The local English Press, we have no doubt, would be rendering better service not only to the cause for which the present war is being fought but to humanity, if, instead of blindly supporting the British Government's attitude towards the leaders and the people of India and misleading the outside world by placing before it only the one side, it were also to publish the constructive criticism made by the British intelligentsia. Why is the European public, at least, not given the privilege of knowing what Professor Harold Laski and other British Labour leaders have had to say about the Indian situation? The English Press surely should insist on being fully informed on an all-important matter before offering scathing criticism?

Chinese Comment

Breaking their silence for the first time, the Chinese newspapers on August 12, are all reported to have carried

articles on the Indian political situation, unanimously deploring the aggravation of tension and appealing for compromise. The official newspaper, *Central Daily News*, said: "We receive the news of the arrest of Mr. Gandhi, Pandit Nehru and Dr. Azad with the deepest regret."

Pandit Nehru's Message To China

Pandit Jawaharlal Nehru, says a message from Chungking, has sent the following message to the Chinese people: "I repeat that we shall keep faith with you, whatever happens. We shall do so not only because China's freedom is very precious to us, but because with it is bound up the freedom of India. Were China not free our own freedom would be endangered and of little worth. Whatever we do now, constrained by circumstances, is aimed at the achievement of India's independence, so that we may fight with all our strength and will against an aggressor of India or China. A free India can do so effectively, not so a subject India."

Domiciled Indians Who Are Absent From The Union

We have received the following communication dated August 14 from the Commissioner for Immigration and Asiatic Affairs, Pretoria: "Sir,—I beg to refer you to the article entitled "Difficulties of the Immigration Act" and published in your issue of July 3, and to state that, in regard to Indians absent from the Union, it has been decided that for the present it will be unwise to insist on such people making the voyage between India and South Africa. In the circumstances any visitor, who overstayed his maximum period of three years on account of the war position, as it is now and has been lately, may apply for condonation of his default. Provided he can give satisfactory reasons and applies before the expiration of the validity of his Certificate of identity, his case will be favourably considered. This concession, however, does not apply to repatriated Indians nor to anyone other than a visitor. No case will be con-

sidered in which the applicant left the Union after the 1st May, 1942."

Roosevelt Reaffirms The Charter

President Roosevelt has sent the following message to Mr. Churchill on the first anniversary of the signing of the Atlantic Charter, says a Washington message:—"A year ago to-day you and I, as the representatives of two free nations, set down and subscribed a declaration of principles common to our peoples; and we based and continue to base our hopes for a better future for the world on the realisation of these principles. This declaration known as the Atlantic Charter. A year ago to-day the nations resisting the common barbaric forces, were united or small groups fighting for their existence. Now these nations and groups of nations in all the continents of the earth, have united. They have formed a great union of humanity, dedicated to the realisation of the common programme of the purposes and principles set forth in the Atlantic Charter through world-wide victory over their common enemies. Their faith in life, liberty, independence, religion and freedom and in the preservation of human rights and justice in their own land as well as other lands, has been given the form of substance and power through the great gathering of peoples now known as the United Nations. Freedom and independence are to-day in jeopardy the world over. If the forces of conquest are not successfully resisted and defeated, there will be no freedom. It is therefore to the single and supreme objective of defeating the Axis forces of aggression that the United Nations have pledged all their resources and efforts. When victory comes we shall stand shoulder to shoulder in seeking to nourish the great ideals for which we fight. It is a worth-while battle. It will be so recognized through all ages, even amid the unfortunate people who follow the false gods to-day. We reaffirm our principles. They will bring us to a happier world."

Indian Opinion

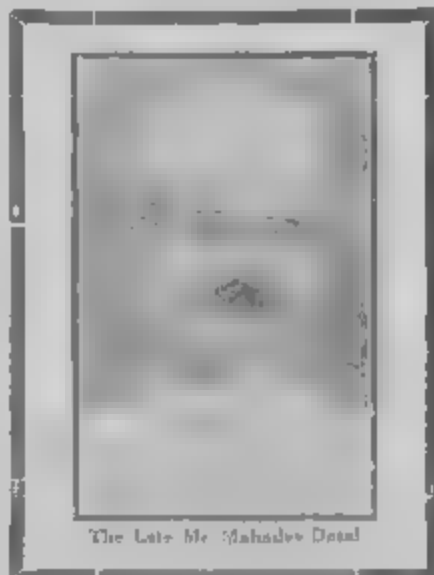
FRIDAY, 21ST AUGUST, 1942

The Late Mr. Mahadev Desai

THE news of the death of Mr. Mahadev Haribhai Desai has come as a great shock to the whole Indian world. It is a curious act of Providence that he should have been snatched away with such cruel suddenness from the political life of India, nay from the life of Mahatma Gandhi, in which he was playing a very important part. Is it because he was indispensable that he has been snatched away? Is it because he was indispensable to Gandhi that he has been snatched away? And within a week after his detention? God's ways are inscrutable. One would almost think that He is more favourable to the oppressor than the oppressed whereas—also Mahadev Desai had joined Gandhi in fighting for the last twenty years. For to the oppressor his death means the disappearance of a thorn from his way but to the oppressed and to those with whom he was co-operating in fighting the cause of the oppressed it is a severe loss. To Gandhi it means the cutting off of his right hand and at this time his life, if when his soul is getting tired of what is happening in India to-day. It is difficult to imagine a more wise man. Socrates was put to death for his convictions. Gandhi is now being put to the severest test both by man and God. But his faith in God is unshakable which will enable him to survive the hardest knock. Without that faith he would not be living. Without that faith he would not have hazarded the stupendous task of moulding the destiny of four hundred million people and of freeing them from the shackles of slavery.

Mahadev Haribhai Desai was only a few short years of age. His whole life has been one of service in the cause of freedom of his country. He took his B.A. and B.L. degrees at the Bombay University and public noticed as he was he joined the Satyagraha Seva Dal League formed by the late Mrs. Annie Besant in 1918-19. It was then that Gandhi came in the political arena and with many other youths Mahadev Desai was also attracted by his novel methods of working—leading a poor man's life, attending to all the household work, introducing untouchables in

the home and treating them as family members, introducing hand spinning and hand weaving and wearing only hand spun and hand woven cloth, and at the same time solving great and intricate social and political problems that seemed to be baffling under the system of Government and social customs that then prevailed. It was in

The Late Mr. Mahadev Desai

this atmosphere that Mahadev Desai came to Gandhi and very soon got to know and to win Gandhi's confidence. From that time to the last day of his life he stayed with Gandhi passing through all the vicissitudes of life. It is not easy for one to live with Gandhi. He is a severe task-master and those who are nearest to him, he puts to the severest test. Mahadev Desai had passed that test. He had a brilliant academic career not only in English but also in Gujarati and Sanskrit and all the literary work in connection with *Young India*, *Nation*, *Harizon* and *Harizon Bandh* with the exception of Gandhi's original articles was done by Mahadev Desai. All his articles in the above mentioned journals were most interesting and informative. Mahadev Desai was known to all the distinguished personages who visited Gandhi from various parts of the world and since it was not possible for Gandhi to spare the time to see them Mahadev Desai very ably relieved him of much of the burden of interviewing them. There has not been a single occasion when

Mahadev Desai has not been with Gandhi. At the London Round Table Conference in 1931 he was with him. During Gandhi's fasts he was with him. In prison too on most of the occasions he was with him. His was a life of service from the beginning to the end. His death, though it has shocked the whole of India and we have no doubt it will shock many outside India who are so accustomed to his brilliant pen and have come in touch with him personally, is blessed, in that it has taken place in the hands of the truest who had kept him in bondage. His shackles have been broken by the King of kings. He has freed himself but he has left a gap most difficult to be filled. Whilst these lines are being penned we have in front of us the latest copies of *Harizon* and when we read his interesting articles above the very familiar initials "M. D." we feel as though he is still amongst us with his ever smiling face. It is difficult to believe that he is no more. His name will be writ in the future history of India as a martyr to the cause of Independence. Mahadev Desai though he is no longer in his physical person with us he is with us in spirit. His life will be an inspiration to many young men and women to live and to die for one's country. He leaves behind a widow and a son who remains to be "a ship of the old block". Their grief is great but they will have consolation in the fact that it is shared by Mahatma Gandhi and thousands in India and outside India who have known him. Peace be to his soul.

Indians Oppose Segregation

RARELY has the Durban City Hall been so crowded as it was last Sunday when a protest meeting against the City Council's expropriation scheme was called by the Expropriation Joint Council of Action. Nor was such a huge procession, in which women participated, and which marched from the Red Square to the City Hall, often witnessed by the Durban public. It was quite an unique occasion and it proved to the hilt how indignant the Indians are against this novel method the Durban Municipality has found to surreptitiously introduce the policy of segregation by throwing Indians out of places which have been owned and occupied by them for over half a century and where they have been born and bred and where their forefathers

are lived and been buried. They have built their schools and places of worship there. They are attached to those places by reason of sentiment and they are naturally perturbed at the prospect of being kicked out of the places which they have developed by the sweat of their brow, only to be herded into locations.

Indians have all along been opposed to the policy of segregation and their feelings were eloquently demonstrated at last Sunday's meeting. In this they have been fortunate to have the active support of European sympathisers like

the Rev. W. H. Satchell, Mrs. Mabel Palmer, Advocate Harry Bloom and Senator Edgar Brookes. Senator Brookes condemned the policy of the City Council and said he could not believe General Smuts would endorse such a policy especially at a time like this when the establishment of friendly feelings among all sections of the community is essential for the successful prosecution of the war.

We have already expressed our surprise, and we do so again, that the Durban City Council should precipitate matters at the present moment. These

things can surely be postponed till the termination of war. It, however, it refuses to see the wisdom of adopting that course, and is intent upon pursuing the course it has decided upon, Indians have resolved to resist the ultimatum. That the sum of nearly £100 was collected on the spot at last Sunday's meeting for the purpose is an unmistakable proof of the genuineness of the grievance felt by the community. We can only hope that better counsels will prevail and that the Union Government will stay the hands of the City Council taking any precipitate action.

BOMBAY PRESIDENCY HINDU ASSOCIATION

A MEETING of the Bombay Presidency Hindu Association was held in Durban at the Surat Hindu Association Hall, Victoria Street, Durban, on Tuesday, August 18, to voice their protest against the policy of repression pursued by the Government of India, following the wholesale arrests of all the distinguished and revered leaders of the Indian people and to express their deep sense of sorrow at the very sad news of the untimely death of Mr. Mahadev Desai, secretary of Mahatma Gandhi, whilst in detention, and at the many lives that have fallen whilst carrying on the battle for freedom.

Mr. Manilal Gandhi, vice-president of the Association, presided. He related briefly the history of India's fight for freedom which has led to the present crisis. The present war, he said, was fought for democracy and freedom, yet the British Government seemed to believe that it can fight for the freedom of all people whilst it has kept four hundred million people of India and millions more in the Colonies in bondage. It went only to prove that this war was not really for human freedom but for the survival and extension of empires. "We are not here to defend acts of violence no matter whosever may be responsible for them. But," said the speaker, "is there no one in this civilised world to condemn the Government of India for prohibiting the holding of peaceful meetings and processions and for resorting to the use of gas and shooting down defenceless people for disobeying what they consider to be arbitrary and unjust orders?" Mr. Manilal Gandhi referred to the services of Mr. Mahadev Desai whose untimely death

had taken place while in detention. By his death Gandhi's right hand was cut off." The speaker condemned the apathetic attitude of Indians in Durban who feared even to express their sympathies in public to their brothers and sisters in India who were heroically offering their lives in the cause of freedom for their country. It was the duty of every Indian, he said to pray for India who is passing through a great ordeal.

Among the other speakers were Dr. Goonam, Dr. N. P. Desai, Messrs. Doctat, Pranjivan Hargovan, M. Mistry, N. V. Mehta and L. B. Patel. The following resolutions were passed unanimously:

(1) That this meeting held under the auspices of the Bombay Presidency Hindu Association wholeheartedly supports the stand taken by the Indian National Congress and records its strong protest against the wholesale arrests of respected and revered leaders of the people of India including Mahatma Gandhi, Abul Kalam Azad and Pandit Jawaharlal Nehru, and the policy of terrorism against those who are carrying on a legitimate fight for the freedom of India from a foreign yoke. A Free India alone can effectively help the cause of China and Russia and give its contribution in the present war for the freedom of the world from Nazism, Fascism and Imperialism. This meeting further views with profound admiration the heroic fight our brothers and sisters are putting up, leaderless as they are, for the vindication of India's goal of independence, and expresses its deep sympathy to those whose near and dear ones have fallen victims to the repressive policy of the Government.

(2) That this meeting held under the auspices of the Bombay Presidency Hindu Association records its profound sense of sorrow at the sad and untimely death of Mr. Mahadev Desai. He played

ed a unique part in the National movement of India as the right hand man of Mahatma Gandhi. His loss is a national loss and this meeting conveys its deepest sympathy to Mahatma Gandhi the bereaved family and to India.

Messages To Gandhiji

Cable messages of sympathy to the sad demise of Mr. Mahadev Desai were sent to Mahatma Gandhi by the Transvaal Indian Congress Nationalist Group, Transvaal Prajapati Association, and many other organisations and individuals.

Tailoring Workers' Union

The following resolution was passed by the Executive Committee of the Tailoring Workers' Industrial Union, Transvaal:—"The Transvaal Indian Tailoring Workers' Union condemns the high-handed and unjust action taken by the British Imperial Government in arresting the leaders and members of the Indian National Congress. We demand their immediate release and the removal of the ban imposed by the Government on the Congress, and the re-opening of negotiations on a basis of a Provisional National Government for India co-operating freely with the Allied Nations in the fight against Fascism." A similar resolution was passed by the Young Arpan Social Club, Vrededorp, Johannesburg.

MASS MEETING

A mass meeting on "Free India" will be held under the auspices of the Nationalist Bloc of the Natal Indian Association on Sunday, August 23, at the Red Square at 2 p.m.

Guest speakers:—Miss Minnie Ramenthall and Miss K. Loganbail.

TRANSVAAL INDIANS PROTEST AGAINST TERRORISM IN INDIA

NATIONALIST GROUP HOLDS MASS MEETING

A MOST enthusiastic meeting of over 2,000 Indians under the auspices of the Nationalist Group of the Transvaal Indian Congress, was held at the Gandhi Hall, Johannesburg, on Sunday, August 16.

The meeting was most representative all sections of the Indian community being present. At the opening of the meeting a flag-hoisting ceremony was performed when the Indian tricolour flag of orange, white and green was hoisted on a mast.

A resolution of condolence on the death of Mr. Mahadev Desai, a great patriot and a noble son of India and an ardent disciple and close associate of Mahatma Gandhi for 23 years, was passed, the whole assembly standing, and further resolution of condolence to all those whose gallant sons and daughters of India gave their lives in the cause of India's freedom, was also passed.

Chairman's Speech

The chairman, Maulvi I. A. Cachalia, said: "To-day the British Empire stands at the cross roads of history. It will go the way of the other empires unless it recognises the freedom and independence of all nations." He further stated that "the present struggle is backed by the principal Muslim organisations such as Khudai Khidmatgars, the Jamiah-ul-Uloom, Ahl-e-Hadith, the Momins, the Ansars and the Bihar Independent Party. The majority of the Muslims are with the Congress in its present struggle. The failure on the part of Britain to declare her war aims, the exclusion of India from the Atlantic Charter, the suppression of free speech, and ultimately the breakdown of the Cripps's mission, culminated in the "Quit India" resolution. We appeal to the United Nations to prove their sincerity by granting the just demands of India at this critical juncture and thus save impending calamities which envelop India."

Dr. Y. M. Dadoo

Dr. Y. M. Dadoo, in moving the resolution, said:—"The resolution approved by the All-India Congress Committee is explicit in its demands. It states in unmistakable and clear terms that independence and the formation of a Provisional National Government were indispensable prerequisites for a total mobilisation of all the resources of man

and material for the proper defence of India against aggression, as well as for the whole-hearted alliance with the United Nations in the joint enterprise against Fascist tyranny. The Government of India as at present constituted with the power of veto in the hands of the Viceroy, is incapable of carrying out the defence of the country. The proposal of the Congress Committee to appeal to the heads of the United Nations and the intention of Mahatma

Death Of Mr. Mahadev Desai

A COMMUNIQUE issued by the Government of Bombay on Monday, and quoted by Router, says that Mr. Mahadev Desai, Gandhi's secretary, has died in detention at the Aga Khan's palace near Poona on Saturday August 16. He was talking to the Inspector-General of Prisons, Colonel Bhandari, and others when he complained of giddiness. Gandhi's doctor, Doctor Bhasha Nair who is detained in the same building, was sent for. Injections were given and everything else was done to keep up his strength, but he died of heart failure 20 minutes after he had complained of feeling unwell.

A United Press message says Mr. Desai was cremated near the place of detention, in the presence of Gandhi.

Gandhi to interview the Viceroy before launching out on a civil disobedience movement, had afforded a golden opportunity to the British Government to open negotiations with the Congress. But instead, the British Government, in the insolent manner which is so characteristic of Imperialist rulers, answered the demand of the Indian people for freedom to defend India, and to fight the Axis, with the arrest of the leaders of the Indian nation and the employment of brute force and terror on the populace. At one blow, the British Government in their criminal stupidity and hateful cupidity have turned four hundred million potential supporters

into a vast army of bitter opponents. At the time when the United Nations are faced with the most critical situation by the dangerous onslaught of the Nazi war-machine on the southern sector of the eastern front, at a time when China is facing the furious Japanese onslaught, at a time when sheer military strategy dictates the opening of a second front on the continent, at a time when the vast material resources and man-power of India should have been mobilised on the side of the United Nations, the British Government has seen fit to turn India into a hostile camp, which constitutes a stab in the back of the cause of freedom of the United Nations. The demand for immediate independence must be voiced by the peoples of the Empire and the world, a demand that must be heard by the powers that be. The intransigence of the British Government must be broken down. In our quest for freedom we are equal ally with the United Nations in the fight against Fascist aggression."

Mr. S. B. Mehdi

Mr. S. B. Mehdi, in seconding the resolution, said: "There is a tendency among some people to think that Mahatma Gandhi and other leaders of the Congress are quiescent and fifth-columnists, but the records of Congress activities since 1935 has unmistakably shown that the Congress policy and action has been avowedly anti-Fascist. Congress has supported and sent aid to the Chinese people, the democratic forces in Spain and the Abyssinians, and condemned the unprovoked aggression on small countries of Europe by the Fascist powers. To-day only an independent India can play her rightful part."

Other Speakers

The following also spoke in support of the resolution: Messrs. Maulvi Kachvi, Rev. B. C. E. Sigamoney, Advocate D. U. Mistry, Advocate A. I. Minty, Maulvi Sayed, K. Envaria, P. S. Joshi, A. A. Mirza, Z. V. Patash, Nana Sita, M. D. Bhargoshi, P. K. Gopalan, Muthukrishna, S. M. Desai, Totee Khan, N. M. Bhut, Sumabhai Patel, N. Khairi, E. Wadec and Mrs. Selim. The resolution was passed unanimously.

After the conclusion of the meeting a procession of 2,000 was led through the streets to the City Hall steps where, after some speeches, it dispersed amidst cries of "Free India," "Long live Ma-

batman Gandhi," "Long live Nehru," "Long live Azad."

Resolutions

The following is the text of the resolutions passed at the above meeting:—

"This meeting of Transvaal Indians held under the auspices of the Nationalist Group of the Transvaal Indian Congress in the Gandhi Hall, wholeheartedly endorses the resolution passed by the All-India Congress Committee on August 8, demanding the inalienable right of India to freedom and independence. This meeting also believes that free India will ensure the success of freedom and democracy against the oppression of Nazism, Fascism and Imperialism. This will not only affect materially the fortunes of war, but will bring all subjected and oppressed humanity to the side of the United Nations. On the declaration of India's independence a Provisional Government will be formed, and free India will become an ally of the United Nations, sharing with them the trials and tribulations of joint enterprise in the struggle for freedom. Its primary function will be to defend India and resist aggression with all the armed, as well as all the non-violent force at its command, together with the allied powers. The Committee is anxious not to embarrass in any way the defence of China and Russia, whose freedom is precious and must be preserved, nor to jeopardise the defensive capacity of the United Nations."

"This meeting further condemns most vehemently the reign of terror instituted and brute force employed by the Gov-

ernment of India, and proclaims that terrorism on the part of the Government cannot cow down the spirit and determination of a nation to become free and independent. Furthermore, this fantastic action on the part of arrogant British Imperialism is not calculated to serve the cause of the United Nations. On the contrary, it constitutes a great betrayal of their common struggle. Therefore, this meeting appeals to the heads of the respective Governments of the United Nations and to all the progressive and working class organisations of the different countries of the world to warn the British Government to desist from pursuing a path which can only lead the cause of freedom of humanity to a fatal and catastrophic end, and to bring pressure to bear on the British Government to immediately set free the beloved leaders of the Indian people and to declare the independence of India and allow the immediate formation of a Provisional Free National Government as demanded by the Indian National Congress.

"This meeting expresses its solidarity with the masses of India in their heroic sacrifices and sufferings for the cause of independence, and pledges its support to them.

"This meeting further empowers the Executive Committee to forward copies of the resolutions to the Prime Minister of the Union of South Africa, the Prime Minister of Britain, the President of the United States of America, the Premier of the Soviet Union, Generalissimo Chiang Kai-shek, the Viceroy of India, and such

organisations and quarters that the Executive may deem fit."

Death Of Sjt. Mahadev Desai

The following resolution referring to the sad death of Mr. Mahadev Desai, was moved from the chair and passed unanimously all standing:—

"Transvaal Indians are deeply shocked to learn the sorrowful news of the sudden and untimely death of Sjt. Mahadev Desai whilst under detention by the Government of India. In Sjt. Mahadev Desai India has lost a great patriot and noble son who dedicated and laid down his life in the service of the cause of freedom of the Motherland, and who bore trials and tribulations of such a struggle unflinchingly and selflessly. The love of his country enabled him to become such an untiring and self-sacrificing disciple of Mahatma Gandhi that he proved of immense value to Gandhi in his historic activities and work for the people of India. Gandhi found in him, as his secretary and close associate, an indispensable worker without whose help and assistance Gandhi would have found his task more burdensome. Therefore, this mass meeting of Transvaal Indians, held under the auspices of the Nationalist Group of the Transvaal Indian Congress, expresses its heartfelt condolence to the bereaved family, Mahatma Gandhi, and the people of India in their irreparable loss that they have sustained by his death.

"This meeting further records its deep regret in the death of hundreds of gallant Indians who have either laid down their lives or suffered for the freedom of the Motherland.

PROTEST AGAINST EXPROPRIATION

On Sunday afternoon, a mass procession of some 4,000 Indians, including a large number of women marched down West Street from the Red Square for the City Hall, with banners bearing slogans and cries of "We Say No" to expropriation. The City Hall was too small to accommodate crowd that had turned up to protest against the expropriation scheme of the City Council.

Rev. Satchell, the chairman of the meeting held under the auspices of the Expropriation Joint Council of Action called upon Mr. A. I. Rajee to address the gathering. Mr. Rajee pointed out that many of the City Council's schemes have appeared on paper and have remained on paper. To-day the City Council proposes to expropriate 1,500 acres of Indian owned land, where the Indians have been settled for the past sixty years. "Show us your bona fide

claim by starting housing schemes on the 250 vacant acres of Corporation owned land at Maresbank, and then there will be plenty of time to expropriate lands on which we have been settled," continued Mr. Rajee. He further pointed out that the City Engineer had admitted that the scheme was based on segregation, and therefore he went on to add, "We refuse to be segregated on compulsion. We are prepared to discuss the scheme round a table, but we will not allow something to be forced upon us, with which we do not agree."

Senator Edgar Brookes, the representative of the Natives on the Senate felt that the question of expropriation had cropped up at an inopportune moment, for just when national unity was most essential, the question of expropriation was bringing about discontent among the peoples. He continued to say that since the franchise was taken away from

the Indians there rested a tremendous responsibility on the Constitutional Authorities and it was not right for them to shut the wishes of the Indians and introduce a policy affecting their hearths and homes. He said that he would be surprised to find that General Smuts approved of this scheme. He felt that on every democratic principle for which the United Nations are fighting, it is wrong to deny the rights of consultation and a reasonable measure of consent from the people concerned—in this case the Indians. "The proposed expropriation is of a sweeping character and is carried out in fact, on predominantly racial lines. It is segregation in disguise, and as such it is repugnant to my ideas of wisdom and fairplay," said Senator Brookes. He further continued to say "we are striving to introduce social security, but we are creating a very sense of insecurity among the In-

dians, as we have already created among the Bantu population" he concluded.

Mrs. Mabel Palmer, a lecturer at the N.U.C. expressed the opinion that the Indians of Natal have not from the beginning and are not now getting a fair deal. She pointed out that the Indians had come to Natal on the special request of the Natal Government. Although the Indian and British Governments were not in favour of it. They came on condition that after their period of indenture they should be free to settle here as free citizens or should be allowed to return to India. Mrs. Palmer added that the Natal Government has spent its ingenuity and care to get over that resolution, and have since tried to keep the Indians always in a subordinate position. "This is against the understanding under which the Indian and British Governments agreed to send out Indians to Natal," She continued, "the legislation here tends to racial oppression instead of progress." Mrs. Palmer concluded by saying that she felt strongly against expropriation at Riverside. She moved the resolution, that the Joint Council

should convene a Conference of all interested people, including representatives of the Durban City Council and the Minister of Public Health, to try and find a solution to the problem of expropriation, acceptable to all and submit it to the Durban City Council and the Minister.

Mr. George Singh felt that the Indians should take a firm stand, for bit by bit our rights and privileges are being taken away. He appealed to those influential members of the European community present to point out to the authorities the opposition of the Indians to expropriation. He said, "to-day we have had a bigger demonstration and crowd than Mahatma Gandhi had in 1933, and when he launched his attack against the Salt Tax, He succeeded. Surely with our greater support we also can succeed!" Mr. George Singh moved the resolution that the Joint Council be authorised to send a deputation to the Minister of Public Health, objecting to the present proposals of the City Council as amended by the Central Housing Board.

Dr. Goonam in her address said that the City Council in its attitude towards

the Indians was running a close second to the Fascists against whom the world is fighting. "Although we are a weaponless, voiceless and voteless community, yet we have the weapon of unity to fight against the City Council. Faith and determination will win us this battle," said Dr. Goonam.

Mr. M. D. Naidoo, moved the resolution that the scheme of the City Council "is an attempt that will further aggravate rather than give relief to the already difficult problem of Indian Housing," and further the proposals are viewed as an attempt to achieve the segregation of the poorer members of the Indian community, and therefore this meeting declares its unequivocal and determined opposition to segregation and condemns these proposals.

To save time Rev. Satchell moved the last resolution from the chair, authorising the Joint Council to take all necessary steps to put into effect the resolutions passed at the meeting.

A collection largely through the appeal of Advocate Bloom realised £443 14s. 11d.

REIGN OF TERROR IN INDIA

Bombay

Tuesday, Aug. 11.

ACCORDING to a communique issued by the Bombay Government, rioting continued at scattered points throughout the City. The troops and the police had to open fire on several occasions. Up to 5 p.m. seven persons were killed and 12 wounded by firing and 15 injured otherwise.

The United Press on the other hand states:—Two people were killed and injured when the police opened fire opposite a large municipal hospital after medical students had tried to make a bonfire of the professors' hats and neckties.

That the police had to open fire on several other occasions during the day, once in the Matunga area when a violent crowd set fire to a wooden police post, and again at Lalbagh near Feroi, where a mob tried to interfere with traffic.

Wednesday, Aug. 12.

More than 150 persons suspected of participating in entanglements have been rounded up in the Vithalwadi and Kandewadi areas of Bombay. To-day arrests in Bombay also included two persons found typing out Congress literature.

Friday Aug. 14.

The situation in Bombay was almost normal in the afternoon and train and

bus services were further extended. The police rounded up some 600 persons in connection with the disturbances. More shops opened in Bombay and more mills and factories were working.

Patna

Tuesday, August 11.

Two thousand people attempted to storm the gates of the secretariat at Patna. After two and a half hours of parley mounted police made two charges. The mob refused to disperse and stoned the police. Chunks who were standing by were ordered to fire one volley of seven shots.

After the volley the mob became more violent and a second volley of seven shots was fired. About 19 people were hit. The crowd then dispersed, carrying off the injured. Five are reported to have died.

The deputy leader of the Congress Party Central Assembly was arrested to-day.

Branch post offices in Cawnpore were looted this morning, and police who were attacked at Nagaganj were forced to fire, killing one man.

Troops have been moved into the city and strong reserves of armed military police have arrived from outlying districts.

In Agra, some persons were injured

when the police were compelled to fire on a crowd near the Town Hall.

Of the 22 rioters injured at Malwa, 12 are in a critical condition. Two police constables were slightly injured.

Delhi

Wednesday, Aug. 12.

At New Delhi the banks which had remained open until yesterday, suspended business to-day. A meeting of bank agents was held this morning to consider the position.

Offences such as arson and sabotage have been made punishable with whipping in the provinces of Bombay and Sind, as well as the United Provinces.

Thursday, Aug. 13.

The situation in India continues to improve. No disturbances of any kind were reported in New Delhi and there were only a few minor disorders in Bombay. In other parts of the country there were occasional incidents but hardly any were on the same scale as at the beginning of the week.

The improvement was maintained and so far no incidents have been reported from anywhere. More shops have opened in Bombay, and more mills and factories are working.

Orders To Shoot Without Warning

In spite of this, the Government of India are not relaxing their precautions.

Mobile police and military detachments are still patrolling the disturbed areas regularly, and it is announced that police-men throughout India have been authorised to fire without warning on anyone found raiding, looting or damaging property belonging to Government, municipal or public utility services.

Madras

The most serious incident reported on Thursday was at Tsalai, in Central Madras when a crowd attacked the railway station, set various parts of it on fire and cut wires. The crowd was cleared in a lathi charge, but it reformed and attacked the police with sticks and stones. The police were forced to open fire and four people were killed and 10 injured.

Nagpur

There were serious incidents also in Nagpur, where troops and the police opened fire at four or five storm centres on rioters engaged in looting, incendiarism and destruction of property over a wide area.

Vijayalakshmi Pandit Arrested

A message from Allahabad says that Mrs. Vijayalakshmi Pandit, sister of Pandit Jawaharlal Nehru, was arrested.

Friday, Aug. 14.

Forty persons were killed and 55 injured in disturbances in Old Delhi up to Friday noon, according to the first official figures given. They cover the period since the rioting began.

Sunday's News

The following are last Sunday's news given by Reuters:—Except for the burning of a small post office in Calcutta, the situation throughout India was quiet. A considerable improvement was noticeable in Calcutta. Buses resumed running on some routes, although tram services were still suspended.

Calcutta

Nine people were injured and taken to hospital in the evening when police opened fire on a violent mob and made a lathi charge on another mob.

Madras

It is officially announced that, with the exception of two or three districts, the situation in the Madras Presidency has considerably improved during the past 24 hours. Demonstrations have for the most part been confined to half-hearted processions.

Delhi

Delhi remained quiet, with more shops open and trams running.

Bombay

Bombay is completely normal.

Lucknow

One police officer was seriously injured and others were injured by the explosion of a home-made bomb in the Aminabad area of Lucknow.

Calcutta

Eight persons were injured and taken to hospital in Calcutta when the police fired to disperse an unruly mob in Central Avenue. Soon after the firing the mob re-assembled and attacked a private car with stones and brick-bats, injuring all five occupants, including a military officer and a woman. The situation in Calcutta and Ahmedabad was completely under control.

Madras

Two were killed at Guntur, 230 miles north of Madras. On the whole the situation in the Madras Province was quiet and several districts reported that the Congress movement has received no support.

Nagpur

Troops and police opened fire on Thursday in Nagpur at four or five storm centres on rioters engaged in looting, incendiarism and the destruction of property over a wide area. At two places fire was resorted to about half a dozen times. Casualties at Nagpur, including Thursday's, total six killed and 15 injured. Nagpur appeared quiet.

Bombay

Monday, Aug. 17.

Reports from various centres of the country indicate a considerable improvement in the situation. Conditions are rapidly returning to normal in a number of cities.

Minor incidents took place in Calcutta when Indian demonstrators paraded through the streets. A tram was set on fire.

It was announced in New Delhi that the curfew had been extended for two days more. The official ban on the assembly of more than five persons had been extended until Thursday evening.

About 10,000 rioters barricaded streets in Kumbakonam, says a message from Madras. They threw stones and brick-bats and glass, injuring the district magistrate and a number of the police.

A lathi charge was ineffective, and 19 rounds were fired. One person was killed and four were injured.

At Bangalore, one person was killed and 28 injured when the police fired on a defiant crowd in the city.

Nagpur city remained calm throughout the day, and there were no major incidents, states a communique.

From August 12 until August 15 the military fired 47 rounds on 25 occasions. Thirty people were killed and 14 injured.

Two more were killed and eight wounded by police action on 13 occasions.

Tuesday Aug. 18.

An official communique issued in New Delhi states the situation became ugly

there on Monday owing to action by crowds of mill-workers.

The Town Hall was set on fire and the Income Tax Office was burnt to the ground. The police and the military opened fire on the crowds in self-defence. [Note:—It is not stated what weapons the crowds of mill-workers were armed with to justify the police and military not to use less destructive weapons than to open fire.—Ed. I.O.]

The curfew has been imposed and strong military reinforcements have arrived and are now patrolling the city.

[The above piece of news appeared on Wednesday last week the event said to have taken place on Tuesday. See Renter continues to have dupliated the news.—Ed.]

The police searched a number of places in Calcutta, including the office of the Bengal Provincial Congress Committee. A number of arrests were made.

A Calcutta message reports that Sir Bijay Prasad Singh Roy, president of the National Liberal Federation, said: "It would be helpful if the Viceroy would take the initiative regarding a suggestion by Sir Tej Bahadur Sapru, the Liberal leader, that a British Parliamentary delegation should be sent to India."

He added "Non-Congress opinion in India should impress on members of the Indian Government the necessity for an immediate solution of the present difficulty."

Bombay Governor's Threat

It is officially announced in Bombay that the Emergency Whipping Act has been applied to quell rioting in the city. [Note:—Shooting is evidently not enough.—Ed.]

The Governor of Bombay, Sir Roger Lumley, broadcast a warning to the rioters. "The disturbances will not cause the Government to defect from their purpose," he said. "I cannot allow the disturbances to continue. The police and the troops have orders to take the severest measures whenever necessary. For three days violence has continued in some areas of the city. It has been noticeable that this has been confined to certain elements—and certain elements only—of the population, and to certain localities. You also know what has been going on in these areas—arson, assault, looting, wrecking of property—largely municipal property—stone-throwing, and sabotage. It is the first business of the Government to maintain order. I am going to maintain order at any cost. To those, therefore, who may be considering the continuation of these disturbances, I now give this plain warning: the police and troops have orders to take the strongest measures whenever the situation demands."

Doings In India

All-India Moslem League Meets

The working committee of the All-India Moslem League met last Sunday morning at the residence of Mr. Mohamed Ali Jinnah, president of the League, Reuter reports. It is understood that Mr. Jinnah gave the committee his views on the decisions taken by Congress. After a meeting lasting 2½ hours, the committee adjourned.

More Reasonable Attitude By Muslim League

A Reuter's message from Bombay dated August 18 states: It is understood that the Working Committee of the Muslim League discussed a resolution intended to authorise the President of the League, Mr. M. A. Jinnah, if he thinks it necessary to establish contact with Gandhiji to ascertain from him: (a) if Congress is prepared to agree to Pakistan when the time for constitution making comes, if a national plebiscite of Muslims votes for it and (2) if Congress is prepared to join the Muslim League in forming a National Government to carry on the War effort and conduct the War against the Axis, the character and powers of the National Government to be settled by negotiation.

According to the latest news the Working Committee has completed its sitting and the resolution will be published later.

Rajaji's Appeal To League

"Mr. Jinnah cannot be oblivious to the growing demand, even among his own people, for the immediate enforcement of a practical solution" said Mr. Rajagopalachariar in an interview. "A provisional Government can and must be formed which can truly claim to speak on behalf of the whole nation and which can peremptorily demand of Britain the transfer of full power, making it impossible for any false plea or procrastination to be made by British Imperialism." Mr. Rajagopalachariar says the League can declare its readiness, on this point, to co-operate with Congress in the formation of a provisional Government, to take full responsibility for governing India and for the defence of the country. He concludes: "A swift patriotic drive is what is wanted now to save the country from disorder. The League should nominate its representatives to be on that Government and should declare how many others may be nominated by Congress; and should ask

the British Government forthwith to accept the scheme and put it into action. If Congress or the British fail, let the blame be theirs."

Rajaji On Hooliganism

Hooliganism and disturbances in India were condemned in a statement at Madras by Mr. Rajagopalachariar. "Such mad destruction and disregard for human safety cannot bring us Swaraj of any type or further Gandhiji's plans."

"Our urgent duty is to discourage severely and stop such folly. We should remove all delusions from the minds of the people that this programme of hooliganism is what the Congress wants done on its behalf."

"The last and worst stages are already being put into practice. Arson, mischief and the deliberate dislocation of the social order is afool."

"It is true that Gandhiji's arrest has deprived the movement of legitimate guidance and has precipitated violence."

"Leading Congressmen have protested strongly against the scorched earth policy in the defence of India, but now in the name of Congress a scorched earth policy, worse than what was contemplated by the military authorities, is practised with a wanton recklessness by men claiming to be patriots."

"Assuming that the authorities fail to check these disorders, what will be established will be sheer mob rule of the worst type and the town and the countryside will be ruled by leaders of hooligans."

Sir Sapru's Appeal To Britain

Sir Tej Bahadur Sapru has issued a statement in which he urges the British Parliament to send to India immediately a delegation to talk with the leaders on various political issues. He says this time problems should be tackled "with constructive statesmanship and courage." Addressing Indians, he says: "We cannot, in the name of freedom and patriotism, directly or indirectly allow hooliganism, which has been rightly denounced by Sir Rajagopalachariar."

Appeal From America

Mr. J. J. Singh, the president of the India League in America and an ex-member of the Congress Party, sent a cable from New York to Mohamed Ali Jinnah, the President of the Moslem League, on the occasion of Sunday's meeting of the League, urging unity to

defeat the Axis. The cable read: "This is an appeal from your countrymen abroad. To-day's Moslem League meeting will go down to history. You can help to bring peace and freedom or bloodshed to India. I beg of you to help to create unity to defeat the Axis."

Legislative Assembly Session

In response to popular demand, the Legislative Assembly may meet before October 26, when the autumn session was scheduled to begin. An effort will probably be made during the session to hold a debate on the political situation states a message from New Delhi.

Orders To U.S. Troops In India

The United States State Department has issued a statement saying that United States forces in India solely to prosecute the war and have been warned to avoid competently any participation in the internal troubles there. "The presence of the American forces in India is, primarily, to aid China. In the event of disturbances where they are stationed, they have been authorized to resort to defensive measures only if their own personal safety or that of other American citizens is endangered. The American forces are not to indulge in the slightest activities of any other nature unless India is attacked by the Axis, in which event they would aid in defending India."

Everything appearing in this issue of *Indian Opinion* has been written and edited by Mervin M. Gandy to express the views of *INDIAN OPINION*.

J. G. VANDEYAR,

Agent for

JOHANNESBURG BUILDING SOCIETY
(Established 1888)

desires to announce

Loans available at reduced rate of interest on monthly balances on properties at

Sophiatown, Martindale, Newclare, Kiptown, Op-hirton, City and Central Properties.

NO RAISING FEE OR COMMISSION.
For quick results consult:-

J. G. VANDEYAR,

14-15 BARKLY ARCADE,
Cor. Market & Diagonal Streets
JOHANNESBURG.

PHONE 33-0429

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

મહાત્મા ગાંધીજીના એ
સને ૧૯૦૭માં રચે છે.

પૂરતક ૪૦ મું.

શીનીકસ, મુકુવાર, તારીખ ૨૧ ઓગસ્ટ, ૧૯૪૨.

અંક ૩૪૬૭.

યુનીયનમાંથી ગરદાબર મચેલા હોંડીઓ
પ્રોતેરીયાથી કમીસનર ફોર પ્રોપ્રિયેશન એન્ડ
એક્સીવાઈઝ એફેલ તરફથી આમને નીચેનો
ઓગસ્ટ તા. ૧૪ મીનો કમળ ગળે છે: *

“સાથે, નમારા તા. ૪ જુલાઈ, ૧૯૪૨ ના
અંકમાં “કમીસનર ફોર પ્રોપ્રિયેશન” પરના
તમારા લેખના અંગ્રાજીમાં જણાવવાનું કે જે
હોંડીઓ યુનીયનમાંથી ગરદાબર મચે છે તેઓના
અંગ્રાજીમાં એવું કહેવામાં આવ્યું છે કે હાલને
માટે એવા લોકોને હોંડીરતાન અને ફિશિય
આફિકા વચ્ચે મુસાફરી કરવાની ફરજ પડેલી
ગરદાબર ગરેલી ગણાશે. આ સંજોગમાં જે
પોષ હોંડી મુકના કારણે વધુ વર્ષની તેની મુદત
કરતાં વધારે વખત બદાર રહેલી જાય તે
પોતાની મરજતને માટે માયીની અરજ કરી
શકે છે. જો મેંતાકારક કારણો આપી શકશે
અને પોતાની આઇડેન્ટીટી સર્ટીફિકેટની મુદત
પુરી થવા પહેલાં અરજ કરશે તો તેના કેસને
અનુકૂળ ખાન આપવામાં આવશે. પરંતુ આ
હુટ રીપેટીએટ થએલા હોંડીને કાગ્ર નહિ
પો તેમજ મુલાકાત સિવાય ખીન કોઈ પણ
કારણે બદાર મેંતાને પણ લાગુ નહ પડે.
જે તા. ૧ મે ૧૯૪૨ બાદ યુનીયન છોડી ગયો
દશે તેવાની અરજીને ખાનમાં સેવામાં નહિ આવે.”

હિંદ પ્રત્યે યુનાઇટેડ સ્ટેટસની વતનજી

પ્રોપ્રિયેશનમાં એક વતનકારની પરિપત્રમાં
સંસ્થાન ખાતાના પ્રમાણ ૧૦, ફોરટેસ ફક્સએ
કહ્યું હતું કે: “હોંડીરતાનમાં ઉપરિષ્ઠ વચ્ચેલી
પરિસ્થિતિને યુનાઇટેડ સ્ટેટસની સરકાર સ્વાભાવિક
રીતે ખાન તો આપજ રહી છે અને હાલના
સંજોગમાં આપી સમાપ વેટલું ખાન આપ્યા
કરશે.” સમાજવાદી મેતા તો નેદરમન થોનસે
અવા સોમવારે ૧૦, ફોરટેસ દફલની સાથે માન
બીન કપો બાદ એવી મતલબનું નિવેદન બદાર
પાડ્યું હતું કે યુનાઇટેડ સ્ટેટની સરકાર બ્રીટીશ
સરકાર તેમજ માધાજના પ્રતિનિધિઓને ખીન-
સત્તાવાર રીતે જણાવ્યું હતું કે ખાને પક્ષને

સમાધાનપર આગવામાં મદદ કરવાની તેની
ઇચ્છા છે. સંસ્થાન પ્રધાનની ઉપલી દીકા આ
નિવેદનપરથી ધક હતી. મા. ફોરટેસ લાસ્ટી
અને બ્રીટીશ મળુર પક્ષના અન્ય નેતાઓએ
આ સવાલનું સમાધાન લાવવાને ખાતર એવુંકા
રાષ્ટ્રો અને હોંડીરતા નેતાઓ વચ્ચે એક મેંયુકન
પરિપત્ર બરવાતી કરેલી સૂચના પ્રત્યે યુનાઇટેડ
સ્ટેટસની સરકારની વતનજી છે જે જણાવવાની
તો, દફલે ના પાડી હતી.

અમરાવતી કીર્ણ

ઉપલા અગર હાંડીરતાનપર જવાપ રહેલાં
વનગોર વાદળમાં એક આશાનું કીર્ણ આપનારા
છે. આ દેશના અંગ્રેજ અખવારો હોંડીરતા
નેતાઓ અને હોંડીરતા પ્રત્યે ભ્રીટીશ સરકારે
અખવાર કરેલી વલખાને આંખે પાટા બાંધીને
ટેકા આપવાને બદલે અને બદારની દુનીયા સમક્ષ
એકજ બાલુ રજુ કરીને તેને હાંધે માંડે દોરવાને
બદલે જે બ્રીટનના યુલોસાળા મળજતો તરફથી
થતી રચનાતમક દીકાઓ પણ પ્રસિદ્ધ કરે
તો અમને ખાતરી છે કે તમોએ હાલનું યુદ્ધ
જે સિદ્ધાંતને માટે લગામ રજુ છે તેનાજ દિન
માં નહીં પરંતુ માનવજાતીના હીનમાં વધારે
સારી સેવા બનવેલી મળાશે. પ્રોફેસર લાસ્ટી
અને અન્ય બ્રીટીશ મળુર પક્ષના નેતાઓ હોંડી-
રતાનની પરિસ્થિતિપર શું કહે છે જો જાણીયા
તો એમાંમાં કોઈની આ દેશની અંગ્રેજ
પ્રજાને લાભ શા માટે નથી આપવામાં આવતો?
અંગ્રેજ અખવારની શું એ ફરજ નથી કે
એક સર્વોપરિ અમલની બાબતપર ખંડનાતમક
દીકા કરતાં પહેલાં એ જાગતને વિષે પુરેપુરા
જાણપર થવાના તેઓએ આમદ લેવો એકઠો
થિનનો વિરોધ

મીને હોંડીરતાનની પરિસ્થિતિ વિષે મહેલીજ
વાર પોતાનું મેતા કોડ્યું અને ઓગસ્ટ તા.
૧૨ મીનાં મેનાના અખવારોએ ક્રમ થએલી
રિપતિને વધારે ઉકેરવાના પગલાંને માટે શોચ
દેહીરવારા અને સમાધાનને માટે આવીસ કર-
નારા થેલો લખ્યા હતા. સરકારી અખવાર
“સેન્ટ્રલ ટેલી ગ્રુસે” લખ્યું છે કે: “મોંધીજ,
ખંડિત નેકર અને મહિલાના આઝાદી ગીર-
તારીના બગરથી જાગેને હોંડીરતા મળે છે.”
એટલાન્ટીક આદરનું ફ્રેંચેલે કહેલું પુનઃ
અમર્યાન

પોતાનું મેતા એક સરેશો જણાવે છે કે
પ્રોફેસર રૂઝવેલે એટલાન્ટીક આદરપર સહી

યક તેની પ્રથમ સંવત્સરી પ્રસંગે તો. ચર્ચા
ને નીચે પ્રમાણે સંદેશો મોકલેલા હતા:

“આજથી એક વર્ષપર તમે અને મેં જે
આઝાદ દેશોના પ્રતિનિધિઓ તરીકે આપવા
લોકોને સમાનપણે કાગ્ર પડનારા અનુક સિદ્ધાંતો
ની જાહેરાત કરી તેમાં એકમત થવા દત્તક,
અને એ સિદ્ધાંતો શિદ્ધ થવા ઉપર દુનીયાનું
ભવિષ્ય સુધરવાની આપણે આશા રાખી હતી
અને રાખી રહ્યા છીએ.

એ જાહેરાતને એટલાન્ટીક આદર તરીકે ઓળ-
ખાવામાં આવે છે. આજથી એક વર્ષપર
સમાન અંગ્રેજી બજાની સામે અમુક નાના દેશો
પોતાની દરિયાને માટે લડી રહ્યા હતા. આજે
આપી પૃથ્વીના સમક્ષ અંગ્રેજોમાં એ સધળી
નાની મોટી પ્રજાઓ સંગઠીત થયેલી છે. તેઓ
એ માનવીઓનો એક મહાન લંધ રચાશે
છે અને તેઓના સમાન અનુભવપર દુનીયાબર
માં વિશ્વ પ્રાપ્તિદાશ એટલાન્ટીક આદરમાં
દર્શાવેલા સિદ્ધાંતો ખાને હેતુઓનો સમાન કાર્યક્રમ
રીક કરવાને તેઓએ પોતાનું સર્વજન આપણ
કહેલું છે. જીવન, સ્વતંત્રતા, જુદાપણમાં તેઓના
વિશ્વાસથી અને પોતાના દેશોમાં તેમજ અન્ય
દેશોમાં માનવ દોષ અને અપ દોષની રાખ-
વામાં તેઓના વિશ્વાસને માનવીઓને મહાન
સમૃદ્ધ જે આજે સંપુદિત રજો તરીકે ઓળ-
ખાવ છે તે દારા મુનું સ્વરૂપ આપવામાં
આવ્યું છે

આજે દુનીયાબરમાં સ્વતંત્રતા અને જુદાપણું
જોખમમાં આવી પડ્યાં છે જે લગભગ ખબો
નો સરજતાથી સામનો કરવામાં નહીં આવે,
તેને દરારી દેવામાં નહીં આવે તો સ્વતંત્રતાનો
નાશ થમ જશે. આથી હુમલો કરી રહેલા
ધરી રાજ્યોને દરારવાના એકમાત્ર અને મહાન
હેતુથી સંપુદિત રાષ્ટ્રોએ પોતાના સમક્ષ સાધનો
અને પ્રવત્નો અર્પણ કરી દીધાં છે.

વીજ્ય પ્રાપ્ત થશે હાલે જે મહાન આદર્શો
ને માટે આપણે લડી રહ્યા છીએ તેને પાવવાને
એકાએક કબા રહીશું તેન માટે લડવુ કાચક
છે. સધળા યુગોનાં તે એ રીતે રીકરવામાં
આવશે જે કાલાગી લોકો આજે જે રા દેશ
ને પુછ રહ્યા છે તેઓમાં પણ એ રીકારાશે.
આપણે એ રીકાં નું પુનઃપ્રથમ કરીએ
છીએ. દુનીયાને એ વધારે સખવાની થક પડશે

પંડિત જવાહરલાલ નેહરુના ચીનને સંદેશો

ચુન્નગઝાલિ એક સંદેશો જણાવે છે કે પંડિત જવાહરલાલ નેહરુએ ચીનના લોકોને ત્રિયે પ્રમાણે સંદેશો મોકલ્યા છે.

“હું તમને ફરીથી ખાતરી આપવા માગું છું કે મને તે માપ તો પણ અને તમારો વિશ્વાસ પાત કરવાના નથી. ચીનની આઝાદી અમને ધણી ઊંમતી છે એટલા માટેજ નહિ પરંતુ હિંદુસ્તાનની આઝાદી પણ તેની સાથે સંબંધાયેલી છે. જો ચીન આઝાદ ન હોય તો અમારી આઝાદી ભવિષ્યમાં અસર પડે અને કદાચ ઈંગ્લેન્ડ ની ન રહે. સંયોગવચાલ આજે અમે જો કરી રહ્યા છીએ તે હિંદની આઝાદી પ્રાપ્ત કરવાનાજ હેતુથી કરી રહ્યા છીએ કે જેથી હિંદ અને ચીન પર હુમલો કરનારની સામે અમારી સંપૂર્ણ સંપત્તિ અને દિલથી બળે લડી શકીએ. આઝાદ હિંદ અસરકારક રીતે લડી શકે. પરંતુ હિંદ નહિ લડી શકે.”

સર સપ્તની બોલનને અપીલ

સર તેજ પદ્માદર સપ્તને એક નિવેદન પદ્માદર ખાડી રાજદ્વારી પાળતોપર નેતાઓ સાથે ચર્ચા કરવા બોલીશ પાલમેન્ટને પોતાનું એક અતિ-નિષ્કર્ષણ તાકીદે હિંદ મોક્ષવા નિર્ણય કરી છે. તે જણાવે છે કે આ વખતે સવાલોને રચનાત્મક રાજનીતીગતતાથી અને હોમનયરી હાથમાં લેવા જોઈએ. હિંદીઓને હિંદીઓને તેઓ કહે છે કે આઝાદી અને દેશભક્તિને નામે આપણાથી સીધી યા આઝાદરી રીતે પણ ચુંદાગીરી થવા દેવી નહિ જોઈએ કે જે બી. રાજકીયે પણ વખોડી મારેલી છે.

ગાંધીજીને સંદેશો

સ્વ મહાદેવ દેશાઈના સોશલિસ અવધાન માટે વિલસે. જી. દર્શનારા સંદેશોમાં હાં ઇ. દમિસ નેશનલિસ્ટ ગ્રુપ, હાં પાલ પાલવતિ એસોસીએશન તેમજ બીજા અનેક સંસ્થાઓ અને બક્ષિઓ તરફથી મોકલવામાં આવ્યા છે.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

મુકદ્દાર તા. ૨૧ ઓગસ્ટ ૧૯૪૨.

સ્વર્ગસ્થ મહાદેવભાઈ દેશાઈ

મહાદેવભાઈ દેશાઈના અવધાનથી આખી હિંદી આલમને જગડો આધાત થયો છે. હુમરની એ એક વિચાર મત કે હિંદુસ્તાનનું રાજકીય જીવન, પાલકે ગાંધીજીનું જીવન, કે જેમાં તેઓ મહાત્મને ભાગ લગવી રહ્યા હતા, તેમાંથી આમ એકએક જગડો દેશાઈ તેણે દુરતા બન્યા છે. આ તે અનિવાર્ય હતું એટલે તેઓ કદાપાલ મથા હશે. આ ગાંધીજીને તેમના વચરન માલે એમકહવું એટલે તેઓ કદાપાલ મથા હશે. અને તે પણ વળી ગીરદારીની એકજ આવાડીયાની અંદર? હુમરની મતિ આજે છે. પારવામાં તો સગવળ એવુંજ આવે કે જેનાપર જુલમ થઈ રહ્યો છે અને જે દુર કરવાના કાર્યમાં સ્વર્ગસ્થ મહાદેવભાઈ ગાંધીજી ની સાથે છેલ્લાં ત્રીસ વર્ષ ઉપર થઈ જોડાયા હતા, તેના કરતા જુલમચારની ઉપર હુમરની વિશેષ માથા છે. કેમકે જુલમચારને તો તેમનું અવધાન તેના માતૃભાંધી એક ડોર દુર મથા જેવું થઈ પડ્યું છે. જ્યારે જુલમથી કમળાએ-હામિએ તેમજ એ કમળાએલાઓને સવાસ સડવામાં જોએને તેઓ સાથે આપી રહ્યા હતા તેઓને એક જગડી જોડ થઈ છે ગાંધીજીને તો તેઓને જમણે હાથ ડાળી લેવા જેવું થયું છે. અને તે પણ તેઓના જીવનના આ સમયમાં અને જ્યારે તેઓને આત્મા હિંદુસ્તાન માં આજે જે બની રહ્યું છે તેથી વીંધાઈ રહ્યો હશે તેવે સમયે.

આના કરતાં વધારે જાગડી કૃમ કયાં થઈતું મુકદ્દે છે. સોફીસનો પોતાના મતો નહિ હોડતા માટે જન મેતમમાં આજે હતા. આજે ગાંધીજીની મનુષ્ય નેમજ હપર તગડી બાંધક કસોડી થઈ રહી છે. પરંતુ તેઓની હુમરમાં પ્રદા અપ્રદ કે આ તેથી મોં તેવા સપ્ત આંચામાંથી પણ તેઓ ઉગી જશે. એ આગ મહા વિતા તેઓ જીજી રાકયા નહિ દેલ એ અકમ થતા વિતા માગીસ કરોડનું વાનિ જડવાનું અને ગુમામીની બેડીએમાંથી તેઓને મુક્ત કરવાનું મદાન કાર્ય હોડાવવાનું તેઓ સાદસ હરી સકયા નહિ દેલ.

મહાદેવભાઈ દેશાઈની વય માત્ર ૪૮ વર્ષની હતી તેમનું જીવન પોતાના દેશ ની રક્ષાગાને માટે લેવા કમળા પીલું છે. મુખ્યત્વે પ્રતિપત્તીમાં તેમણે ગી. એ. એસ. પી. ની ડીમી મેગડી હતી આં ત્યાર બાદ સ્વદેસાસમાનનો સુરસો દેલ તેઓ ૧૯૧૮-૧૯ માં ગીરીસ એની પેસ-ટ રપાયેલી ઇન્ડિયન દેસ રસ લીગમાં જોડાયા હતા. એજ વખતે હીંદના રાજકીય લેગમાં ગાંધીજીનું આમગન થયું અને મજા પીલ મુખેની સાથે મહાદેવ ભાઈ પણ ગાંધીજી નાં કરવાની વિચિય પદ્ધતીથી આકર્ષાયા હતા. એ પદ્ધતિ મરીબાઈની રહેલું, પરંતુ સપ્ત-જાડુ મારવાથી સમને પાણી બારવા બજર સાદ કરવા પીરેલું-કમકાજ જાં

કરવું, હરીજનોને મરગાં કાપસ હરી હુમરનીજન તરીકેને લેવા આપવું, હાથે સતર કાંતવું અને વખડું અને હાથથી કામગીરી અને વખડીઓ વચોળ પડેલાં, અને એ સવળાંની સાથે મેડા અને સંચવજુમરેલા સામાજિક અને રાજકીય પ્રશ્નો, કે જેના ઉકેલ એ વખડીનાં રાખપત્ર ની રડી અને સામાજિક રીવા જે દેલ થયા અલકથ જમળા હતા, તેને ઉકેલ કરવા પીરે હતા. આવા ચાતાવરજુમાં મહાદેવભાઈ ગાંધીજી પાસે આગળ અને હુંક સમયમાં તેમને જોળખસ મથા અને ગાંધીજીના પીયાસ સંપાદન કરી લીધો. એ ધડીથી તેમની મુલુની ઉલ્લી થડી સુધી તેઓ ગાંધીજી ની સાથે રહ્યા હતા, અને જીવન ની અનેક બાંધકામગીરી પતાર થઈ મુકયા હતા. ગાંધીજી સાથે રહેવું તેમને માટે સહેલું નથી. તેઓ સપ્ત હોસોડી કરનારા છે, અને તેઓ તેઓના કદવળાં સુધીથી તગડી છે તેમની તેઓ સવળી વિશેષ કરોડી હર છે. મહાદેવભાઈ એ કરોડીમાંથી વસાર થઈ મથા હતા. તેઓનું સાદારી જીવન માત્ર મુલુની અને લંડેલજ નહીં પરંતુ અંગીજ પણ મુલુજ વિતમ હતું અને ‘વેમ ઇન્ડિયા’, ‘નવજીવન’, ‘દરિદ્ર’ અને ‘દરિદ્રજન’ નાં ગાંધીજીના પોતાન મેલો સિવાયનું સવળા લગીજનું કાર્ય મહાદેવભાઈને હરકત હતું. ઉપરોક્ત પત્રમાં તેમના સવળા લેગો અને રકમજ આજીવન હતા. ફીયાના અનેક જાગોતાથી ગાંધીજીની મુલકાતે આપવા મથા પ્રવરન મુલકાતેને મહાદેવભાઈની પરી-ચય થયો હતા આ ગાંધીજીને એ સવળાઓને મળવાના અવધાન નહીં વાળાથી મહાદેવભાઈ તેઓને મુલકાત આપવાના પણ ખરા પોતાન માંથી ગાંધીજીને મરજીજ કુચવાત ની મુક્ત કરતા હતા એવા જાગરજ એક પણ પ્રશ્ન અને એક હશે કે જ્યારે મહાદેવભાઈ ગાંધીજીની સાથે નહીં હે. ૧૯૩૧ માં લંડનમાં મળેલી રાજકીય જાગરજમાં મહાદેવભાઈ ગાંધીજીની સાથે હતા. ગાંધીજીના અનેક અવધાસો વખત પણ મહાદેવ ભાઈ તેમની સાથે હતા. એલમાં પણ મોટે ભાગે તેઓ ગાંધીજી ની સાથે હતા. તેમનું સમ-ભાગ આજુ જીવનજ લેવા કમળાં બધીત થયું હતું તેમના અવધાનથી એ કે આખા હિંદને તેમજ, અમારી ખાતરી છે, કે હિંદુસ્તાન ની બહાન પણ જમળો તેમની તેજદાર સમયે વાદે છે અને તેમના અંગત પરિચયમાં આવેલા છે તે સવળાઓને જમરદસ્ત આપવા થયો છે, છતાં એવું આમલ રાજીવ છે કેમકે જે જમળીને મને કમળાં પુરી રાખ્યા હતા તેના હાથમાં તે થયું છે તેમજ બેડીએ હાથે તેડી નાખી છે. તે મુક્ત થઈ મથા ને, પરંતુ જે પાટ મુખી મથા છે તે પુરતી અવધન મુકેલ છે. આ પીડીએ લગી મથા છીએ, તેજ વખતે છેલ્લાં ‘દરિદ્ર’ ની તકતો અમારી સામે પડેલી છે અને ત્યારે તેમના સુકર લગળા પાંચીએ બીએ આરે એજજ માટે કે તેમના

સહા હસમુખા વહનથી કેમ જાણે તેઓ આપણી વચ્ચેજ હજી ન હોય? તેઓ આપણી વચ્ચે નથી એ વસ્તુ માનવી મુરકેજ બજાય છે. હિંદુસ્તાનના અવિષ્કૃતા ધર્મીકાલમાં તેમણે નામ હીંદના સ્વાતંત્ર્ય પુલના એક સહીદ તરીકે મેંધાજ જશે. મહાદેવભાઈ ને કે મુલસ્વરૂપમાં આપણી વચ્ચે નથી છતાં તેમનો આત્મા આપણી વચ્ચે છે. તેમણે જીવન અનેક મુલાનો અને મુવતિઓને પોતાના હેશને ખાતર જીવતા અને મરવાને પેલસાકન આપનાઈ થઈ પડશે. સ્વમંરૂષ પોતાની પાછળ નીધવને અને એક સુપુત્રને મુખી રખા છે. તેઓના શોકને તો પાર નથી રહ્યો પરંતુ અંધીજી અને હિંદુસ્તાન માં તેમજ હિંદુસ્તાનની જગતર હજારે તેમના એ શોકમાં ભામીદાર છે એ વીચારથી તે હજારો થઈ પડશે. તેઓ મૃત્યુ પરંતુ તેઓ અમર થઈ ગયા છે. હજાર તેમના આત્માને ચિર-ચાંતિ બહે.

-૦-

સંક્રેશન સામે હિંદીઓનો વિરોધ

એ સંક્રેશનને લેખક ઠાકુરસીસ એક એકલ તરફથી ડરખત સીટી ઠાકુરસીસની, હિંદીઓની માલીકીની જમીનો ડરખતના અમુક સ્થાનિઓથી પકડી મળે હોઈ-ઓને આંખી હાંકી માડી શોધેલ નેવા રચના

હિંદુસ્તાનમાં વર્તી રહેલા કાળા કેર સામે ટાંસવાલના હિંદીઓનો વિરોધ

નેશનલીસ્ટ ઝપની માસ મીટીંગ

ટાંસવાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ નેશનલીસ્ટ મુખના આગ્રહ દેહન રવીવાર એમરક તા. ૧૬ મીએ નેહાનીજમનના મોંધી દોલમાં સભા મળી હતી. જે હજાર હજાર ભોગથી દોલ મીકાર કરાખ મરો હતો. મળા ભોગને ઉઠા રહેલું પડ્યું હતું. હાજર સંમેલનમાં મમના સમગ્ર વચો હતો. મીટીંગના આરંભમાં રાષ્ટ્રગજ આરોહણ ની ઠીસા થઈ હતી.

હીંદના મહાન તનુજ અને દેશકાલ અને પચીસ વર્ષ થયાં મોંધીજના મુરત અનુયાયી અને આંખી થા. મહાદેવ હરીભાઈ દેશકાલના અગ્રણ અવકાન માટે શોક પ્રદર્શન કરનારો હતા, અને ખીંતે હરાય હીંદની આઝાદીની લડતમાં જેઓના જહાજર સુપુત્રો અને સુપુત્રીઓ એ પોતાના જન કુરખાન કર્યા છે તેઓ પ્રપ દીસસેજ દહોરનારો આંખી સભાએ ઉઠા થઈ સત્યનુમતે વસાર થયો હતો.

પ્રમુખનું બાધણ

મીટીંગના પ્રમુખ મોહમી ઇસ્માઈલ અહમદ ઠાકુરસીસએ બાધણ કરતાં જણાવ્યું હતું કે આજે ખાલીસ રહેનસાકન ઇતીહાસમાં હસોડીએ ચડેલું છે. જે સમગ્ર પ્રજાઓને આજાદ કરવા નું હકામણુ ને નહી સમજે તો ખીંત સર્દનસાકા નું થકું ના તેડું પજી મરો.

વધુમાં તેમણે કહ્યું કે 'સંક્રેશન' આ હકલ

માં નાખવાની, એસપ્રોપ્રીએસને નામે જોખ ખાલી પોખના સામે વીરોધ દહોરવા મળા રવીવારે ડરખતના સીટી દોલમાં મોંધી મીટીંગમાં જે માનવમેહની થઈ હતી તેવી જુગ પ્રસંગેએ જોવામાં આવી છે. તેમજ મીટીંગ પહેલાં એસપ્રોપ્રીએસમાં આવેલાં રૂઝ સારેથી સીટી દોલ મુખી હીંદીઓને જે સરમસ નીકળ્યું હતું, જે નેત્રે પજી ભાગ લીધો હતો, તેનું હાથ ના પજી જુગ પ્રસંગેએ જોવામાં આવેલું છે. એ એક અપુર્વ પ્રસંગ હતો અને જે રચનામાં હીંદીઓ અરથા સહકા હિંદર થયાં વસી રહ્યા છે અને તેઓના ખાપ હાલના વખતથી જમીનોની માલીકી કરાતો રહ્યા છે, ગયાં તેઓનો જન થયો છે અને ન્યાં તેઓ ઉઠેલા છે, ન્યાં તેઓના કુટુંબી-જનોની જમરો છે, નીચાઓ અને ધર્મ રચનો છે, એ જમીનો તેઓની પાસેથી એસપ્રોપ્રીએસને ને જહાને ઝૂંટવી મામને એસપ્રોપ્રીએસની નીતી દાખલ કરવાની ડરખત રજુનીશીપાલીકીની કુટુંબ ખાજ થી હીંદીઓની લામણીઓ કેટલી ફુલામ છે એ અમુકપણું સિધ્ધ કરનારો હતો. આ રચનો પ્રત્યે લામણીના કારણે હીંદીઓને અનુરામ રહ્યો છે અને ને રચનાને તેઓએ પોતાના પરસેવાથી ખીંતવેલાં છે તેમાંથી તેઓને હાંકા હાંકામાં અને શોધેલોમાં મોંધવામાં આવવાના સંભારથી રચનાવિષ રીતે નેઓ હજારો થઈ છે.

હિંદીઓ સંક્રેશનની નીતિ હમેશાં વીરોધ કરતા આવેલા છે, અને મળા રવીવારની માસ મીટીંગ તેઓની લામણીઓ નાદસ રીતે બપલ

કરનારી હતી. આ બાબતમાં તેઓને રેવરન્ડ હબ્બુ એચ. સેલેસ, મીસીસ મેલમ પાલમર એડવોકેટ હેરી બુકુમ અને સેનેટર એડમર હાસ ના નેવા અંગેઓનો સહીય રહેા મળેલો છે એ તેઓના સહભાગ છે. સેનેટર હાસે સીટી ઠાકુરસીસની નીતિને વખોડી માડી હતી અને જણાવ્યું હતું કે જનરલ સ્મટસ એવી નીતિને ખાસ કરીને આજના વખતમાં નમારે પુષ્કળું હાથ સરળતાથી ચલાવવા માટે પ્રજાના સમગ્ર વચોમાં મીટીંગથી લામણીઓ સ્થાપિત કરવી આવશ્યક છે તેવું વખતે રેા આંખી થઈ એવું મારા માનવામાં આવતું નથી.

અમે અમારું આજાદ દહોડી મળા છીએ અને હરીથી દહોડીએ છીએ કે ડરખત સીટી ઠાકુરસીસ આવે વખતે અગિયારી ખજું લેવાનો વીચાર કરી રહે આ બાબત એવી નથી કે પુષ્કળ પૂરું થતાં સુધી મુલગી ન રાખી સહાય તેમ છતાં પજી ને એ મારું એમણું તે હકામણુ નહી જુએ અને પોતે મારેલો મારું લેવાનો આગ્રહ રાખેલો ના હીંદીઓએ તેનો ઉવર થમી વિરોધ કરવાનો હર રહ્યો છે. પા. ૪૫૦ જેટલી મીટી રકમ તેને મારે મળા રવીવારની મીટીંગમાં એવી થઈ મળ એ કામની રવીવાર ખરી છે તેનો અમુક પુરાવો છે. અમે આજા રાખીએ છીએ કે હજી પજી હકામણુ વર્તેસે અને પુનીપન સરકાર ડરખત સીટી ઠાકુરસીસે હાંક પજી ઉઠાવું પમણું થતાં અટકારો.

ની પાછળ મુખ્ય મુશ્કેલી સંસ્થાઓ જેવી કે ખુદાઈ ખીદમતમાર, જાલીવા રીલેમ ઇર્લેડ, આકરાર પક્ષ, મેમોન પક્ષ, અનલાના, અને ખીંતરના રવતંત્રવાલોનો રેા છે. મુશ્કેલીઓ મોટે ભાગે દાલની લડતમાં મેમોનની સાથે છે. ખીંતને પોતાના મુખ્યના હેતુઓ નેર નહી થયાં, એરલા ડીપ ચાટ્ટેમમાંથી હિંદુસ્તાનને ખાતલ રાખવામાં આવ્યું. ચાટ્ટેમવાન એ જીનવી સેવામાં આવ્યું અને અને કોષ્ટ્ર મીસન પડી હાંક્યું તેના પરીણમે વીંદ જોડી થયો (કીટ ઇન્ડીઆ) ને હરાય હસીમાં અંગે છે. અમે જાંબુકત રાષ્ટ્રોને આ કોહકીટી પડીએ હિંદુસ્તાન ની મામણીઓ મંજુર કરીને પોતાની સભાનિકા પુરવાર કરવા અને તેમ કરી માનવ જાતને તેની કુખર જહાડી રહેલી આલતમાંથી ઉમારવા વિનંતી કરીએ છીએ.

ડા. કાફુર બાધણ

ડા. કાફુરે ઉપરોક્ત હરાય રજુ કરતાં જણાવ્યું કે આજે ઇન્ડિઆ કોંગ્રેસ કમીટીએ મંજુર કરેલા હરાવમાં રજુ કરવામાં આવેલાં લામણીઓ રખત છે. ગોખા સંબંધમાં તે હક છે કે જહાલના કુનલા સામે હિંદુસ્તાનનાં જીરોબર રજાખું માટે અપણુ લાવન અને નાનાજમ લેમકીન કરતાં તેમજ દહોરના જુલમની મેલા સંપુત રાષ્ટ્રો એ મારા અંગેરજીથી પોતાનું એક જ જી જી કરવાને માટે હિંદુસ્તાનને ચોખખા અને

અમુક સંબંધમાં આજાદી આપી દેવા અને લામણીઓ રાષ્ટ્રીય સરકાર સ્થાપવી એ આવશ્યક પ્રાથમિક વસ્તુ છે.

હાલ ને પાલકોલના લામણાં ફલ સળા રહેલી છે તે દેશનું સરકણ કરવાને અમમર્થ છે. સીનમળાની હકલ સર થાય ત પહેલાં જાંબુકત રાષ્ટ્રોના મુખીઓને અરજ કરવા કોંગ્રેસ કમીટીના હરાવથી અને મહાત્મા મોંધીજ ના લામણીઓની મુલાકાત લેવા. હસારથી ખાલીસ પરકારો કોંગ્રેસની સામે હીં પક્ષ લત કરવાની શોનેરી નક મળી હતી પરંતુ તેને બહુસે ખાલીસ જરકારે શરીસાદી રાજકોત્રીઓની ખસીલત છે તેવા લનાના મહત્ત્વે હિંદુસ્તાનની પોતાનું રક્ષણ કરવાની અને પરી રાખ્યો. હાલ જહાલની રવતંત્રનાના મામણીઓ પ્રાકુતર પ્રવના નેવાઓને મીદરનાર કરીને અને શોકેપર પગુજગ વાપરી નાસ જુલરીને આપ્યો. એક લામે ખાલીસ સંકારે પોતાના પ્રપંચ અને મુળકથી ચળા રોડ ભાલે ખીંતને રહી વીરોધી જાતી દીધા છે સંપુત રાષ્ટ્રો જે વખતે પુર્ મોખગના દહીયુ લામ માં નામીઓના બપર દુમલાથી આજનામાં આવી પડ્યા છે, ચીપર જહાલને જુલમે થઈ રહ્યા છે, જે વખતે તવો મોખરો લોલવા ની લરકરી હેતુઓને માટ અડી આવશ્યકતા છે, જે વખતે હિંદુસ્તાનનું અમુક લાવતંત્ર અને

માનવબળ સંપૂર્ણ રાષ્ટ્રોની બાબતે એકતીય કરવાની જરૂર છે. તેને વખતે બ્રીટીશ સરકારે હિંદુસ્તાનની દુસ્મી બેઠેરી સેવાનું ઉચિત કાર્ય છે અને તેમ કરીને સંપૂર્ણ રાષ્ટ્રોની આઝાદીની સહાયને પીઠ પાછળનો ખા કપો છે.

હિંદુસ્તાનને તુરંતજ આઝાદી આપવાની મામળા સંસ્થા અને દુનીયાના સંયુક્ત ભેદો એ કરવી જોઈએ અને રાજકર્તાઓએ એ યોગ્યતા સંભળવી જોઈએ. બ્રીટીશ સરકારની હઠને તોડી પાડવી જોઈએ. હિંદુસ્તાનને આઝાદ કરી દેશીરના હુમલોની સામે સંપૂર્ણ રાષ્ટ્રોની પાંખે જીવ રહેવાને હિંદુસ્તાનને છતી ભેંનું જોઈએ.

શ્રી. એસ. બી. એલ

શ્રી. એસ. બી. એલે દેશને રોકા આપતાં કહ્યું કે, દેશમાં ભેદો એવું માને છે કે ગાંધીજી અને કોંગ્રેસના અન્ય નેતાઓ રાજકર્તા છે. પરંતુ ૧૯૪૫ ની સાલ થતાં કોંગ્રેસની પ્રવૃત્તિઓ અચૂકપણે ખતારી આપે છે કે કોંગ્રેસની નીતી અને પ્રવૃત્તિઓ ફેરીસ્ટને વિશ્વાસ કરવાની જ આલસી આવેલી છે. કોંગ્રેસે ચીનને રોકા આપ્યો હતો અને તેને મદદ સોંપી હતી રબીનના ભોજાસનવાદી બળને અને એબીસીનીમાના ભોજાને પણ રોકા આપ્યો હતો તેમજ કુશલના નાના રાજ્યો પરના ફેરીસ્ટોના હુમલાને પણ વચોટી દાવ્યા હતા.

કુશલના રોકામાં નીચેના વધુ મામલોએ આપણે ક્યાં હતાં: મેસન ભોજાદી કચ્છા, રેવ બી. એલ. ઇ. સી.મમળી, એડવોકેટ ડી. યુ. મીસી, એડવોકેટ એ. આલ, મીની, મેસવી સેવલ, કે તવાડીયા, પી. એસ. નેશી, એ. એ. મીરજી, એલ. વી. પારેખ, નાના સીના, એમ. ડી. ભટ્ટી, પી. કે. એ.પાલન, મુશુદ્ધીજી, એમ. એમ. દેસાઈ, ડી. બી. બી. એન. એમ. બેટ, સેવાભાઈ પટેલ, એમ. બાવી, પ્ર. વાડી (આઈ. વર્ગીયા બાબા) અને મીસીસ. સતીશ. દરેક સર્વાનુમતે મસાર થયો હતો.

મીડીંગ પુ. ની યથા બાદ ૨૦૦૦ કોંગ્રેસ સમક્ષ સી. ડોલ સુધી ગયું હતું જ્યાં સી. ડોલ પત્રકમાં પત્રકોનાં પત્રકો યથા બાદ "હોલ આઝાદ કરો" ગાંધીજી ની જગ્યા "નેહરુ જગ્યા" "આઝાદ હી જગ્યા" એવા પોસ્ટરો કરતું રોકા પીપેરાયું હતું.

હરિવો

ઉપરથી મીડીંગમાં સર્વાનુમતે મસાર થયેલા હરિવો નીચે પ્રમાણે છે:

કોંગ્રેસના હિંદીયન કોંગ્રેસના નેશનલીસ્ટ યુ. ના આશય હેઠળ કોંગ્રેસના સમગ્ર હિંદીયો ની તા. ૧૬ એપ્રિલ ૧૯૪૨ ને રવીવારે માંધી હોલમાં મળેલી આ મીડીંગ, તા. ૮ એપ્રિલ ૧૯૪૨ ના મુળભૂત મળેલી આ હિંદીયા કોંગ્રેસ મીડીંગે હિંદુસ્તાનને ગાળવોળય સ્વતંત્રતા અને આઝાદી ને હિંદુસ્તાનને જન સિદ્ધ હો છે તે આપણની મામળા કરવારે હરિવો

પસાર થયો છે તે દેશને હારીક અને મંપુર્જ અનુમોદન આપે છે. વધુમાં આ મીડીંગ માને છે કે:

"સ્વતંત્ર હિંદુસ્તાન, નાઝી, ફેસીઝમ, અને કમ્યુનિસ્ટીઝમ બુલમની સામે રોકાઈ અને આઝાદીના વીજ્યને નિશ્ચય બનાવશે, અને એ સુદતા પરીણામને અસર કરશે એટલેજ નહીં પણ બધી તાબેદાર અને અસાધેલી જનતાને પુનામટેક નેશનની બાબતે આશુરો.

"હિંદુસ્તાનની આઝાદી જાહેર થતાં હિંદુસ્તાન ની કામચલાઉ સરકાર બનાવવામાં આવશે

શ્રી. મહાદેવ દેશાઈનું અવસાન

મુંબઈ સરકારની એક યાદી મળ્યા સોમવારે બહાર પડી હતી જેમાં જણાવ્યું હતું કે ગાંધીજીનાં એકેટરી શ્રી. મહાદેવ દેશાઈ પુનાની નજીક અરનાખાન પેટેસ. જ્યાં ગાંધીજીની સાથે તેમને ગીરકુનાર કરવામાં આવ્યા હતા ત્યાં રાત્રીનાર તા. ૧૫ મીએ અવસાન પામ્યા છે. તેઓ કેદખાનમાંથીના હન્સપેક્ટર જનરલ અને બીજાઓ સાથે પતો કરતા હતા તેઓમાં તેમણે બેથેની થયેલી ફરિયાદ કરી. ગાંધીજીનાં હાલત શ્રીમતી મુશીસા નાવર જેમને પણ એજ મહાનમાં રાખવામાં આવ્યાં છે તેમને તુરંતજ ઘોસાતવામાં આવ્યાં અને કુલેકેશને આપવામાં આવ્યાં અને તેમની શક્તિ ટકારી રાખવાને લક્ષ્યે કરવામાં આવ્યાં પરંતુ તેમણે ફરિયાદ કરી તેની ૨૦ મીનીટમાં તેઓ હૃદય બંધ પડી જવાથી તેલ ત્યાગ કરી ગયા.

પુનામટેક પ્રસનો એક સંદેશો જણાવે છે કે રવ. મહાદેવદેશાઈનાં રાખની હાલત કોયા આગાખાન પેટેસ ની નજીકમાંજ માંડીછતી હાલત રીમાં કરવામાં આવી હતી.

અને આઝાદ હિંદુસ્તાન પુનામટેક નેશનનું મીત્ર બની તેઓની સ્વતંત્રતા માટેની અન્ય સહાયતા તેમના સુખ દુઃખમાં પ્રેરણા મામ લેશે તેનું પ્રાથમિક કાર્ય હિંદુસ્તાનને અસર, અને માત્ર રાજ્યોની સાથે રહી ગાળા લાસનાર ની સામે પોતાનું હિંસાસમક, તેમજ આઝાદીના સંપૂર્ણ બળ વાપરવાનું રહેશે. આ કમીટી ચીન અને રશીયા જેવી સ્વતંત્રતા પ્રાપ્તિ છે અને જેને સાચવવાની ખાસ જરૂર છે તેના બચાવને કોઈ રીતે કરવા નહીં આવે. ૧૯૪૨

પુનામટેક નેશનની પોતાના બચાવને માટેની શક્તિને કોઈ રીતે હારી નહીં પડેવારે તેને માટે ખાસ સંધાળા લેશે.

"આ મીડીંગ વધુમાં હિંદીયાની સરકારે જે જીવનની નીતી ચાર કરી છે અને જે પશુબળ નો ઉપયોગ કરવા માંડ્યો છે તેને સખત રીતે તીરકારે છે, અને જાહેર કરે છે કે સરકારની આ જીવન નીતીથી એક પ્રજા એણે સ્વતંત્રતા અને પુરુષબળ માટે નીચવ કપી છે તેના જીવસા ને હાથથી ચકશે નહીં.

"વધુમાં મજર બ્રીટીશ શાસીવાદના આ ફેરીસ્ટ કાપો સંપૂર્ણ રાષ્ટ્રોના હીતને કોઈ લાભ કરશે નહીં, પણ એથી લેસકું તેમની એક જ સહાયને મોટા ફોર્સ ફોર્સ. તેઓ માટે આ મીડીંગ પુનામટેક નેશનના મુખીઓને અને દુનીયા ના બીન બીન ભાગેશના અગ્રણી વર્ગોને અને મંડળોને અસર પ્રચરે છે કે તેઓ બ્રીટીશ સરકારને સેવનથી આપે કે અમત જનતાની સ્વતંત્રતાના કાર્યને ચીનાસમરક નીપડે એવો માગે તેનાં અટકે, અને હિંદુસ્તાનના ભેદના વધારા અગ્રેવાનેને એકદર મુક્ત કરે અને હિંદુસ્તાનની આઝાદી જાહેર કરી હિંદી પ્રેમ ની માંગણી મુજબ તુરંતાતુર મમયમાલ નેશનલ ચાન્સેલર થાયે અને તે માટે બ્રીટીશ ચાન્સેલર ઉપર પોતે હાથા કરે.

"આ મીડીંગ હિંદુસ્તાનના ભેદ સ્વતંત્રતાની લેટીપર આ બહાદુરી વાવી ભોગો અને મુશીબતો માં પોતાનો સંપૂર્ણ ત્યાગ આપે છે, અને તેને રોકા આપવાનું વચન આપે છે.

"આ મીડીંગ વધુમાં કાર્યવાહક કમીટીને પુનામન આ સાર્વ આ દુનિયા વડા પ્રધાન, બ્રીટીશ સરકારના વડા પ્રધાન, પુનામટેક રોકસ ના પ્રમુખ, મીડીંગ પુનામનના વડા પ્રધાન અને માર્શલ ચાંગ કાઇ ચેક તેમજ હિંદુસ્તાન ના વાઇસરોય અને બીન મંડળો અને રથો ને કમીટીને યોગ્ય જણાવ તેમને આ દરારથી નકસ મોસસાની સલા આપે છે."

નીચેના રવા. મહાદેવ દેશાઈનાં સોકાનક અવસાનને હમતો દરાર પ્રમુખસાનેની મુકાબો હતો અને સહીએ કામ પણ સર્વાનુમતે પાસ થયો હતો:

"તેલ સરકાર તરફથી ચીરકુનાર કરવામાં આવેલા હતા આ મહાદેવ દેશાઈના યજ્ઞેસા અશુચિત્વના આશય અવસાનના શોકજનક ખાળથી કોમવાલના રીતોએને મેટિ આપાન થયો છે. શ્રી મહાદેવ દેશાઈના અવસાનથી હિંદુસ્તાનને કોઈ મહાન દેશમકત નરની મોટ યશ છે કે જેમણે પોતાનું જીવન સ્વદેશના આઝાદી ખાલર અર્પણ કરી દીધું હતું. અને જેમણે એ સહન કરીયાન નિરપાયપણે અને અઘમળે અને સંકેતે સલા હતા.

તેમના સ્વદેશપ્રેમને લીધે તેઓ મહાત્મા ગાંધીજીના કોયા સુરત અને નિરવસા સંપૂર્ણ બની ગયા હતા કે હોલોને માટેની ગાંધીજીની

અધિકારિક પ્રશ્નોત્તરો તો આ મંત્રીશ્રીને અસુધા થઈ પડ્યા હતા.

મંત્રીશ્રીને પોતાના સેક્રેટરી અને સાથી તરીકે તેઓ એક અનીયાર્થ કાર્યકર્તા રૂપે પડ્યા હતા અને મંત્રીશ્રીને મોટા ભાગે તેમજે વેદાવી લીધી હતી.

આથી હાંસવાસના દીદીઓની આ મામ મીટીંગ સ્વર્ગસ્થના કુદ્દામીજનો પ્રત્યે અને દોષ ની પ્રભા પ્રત્યે તેઓને યથેચ્છી મદદન બિઠમાં હાર્દિક હિસસોણ પાડ્યું છે.

આ મીટીંગ વધુમાં જે સેક્રેટરી બહાદુર દીદીઓએ માનુસુમીની આજ્ઞા મારે પોતાના જાન મુખાવેલા છે તે મારે પોતાના હિંમ શીશની સામથાની નોંધ લે છે.

બોમ્બે પ્રેસીડન્સી હિંદુ એસોસીએશન

બોમ્બે પ્રેસીડન્સી હિંદુ એસોસીએશનની મીટીંગ ડરખાસ્ત વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ પર આવેલા સુરત હોલ એસોસીએશન હોલમાં મંગળવાર એપ્રિલ તા. ૧૮ મીએ દોહના પ્રતિષ્ઠિત અને માનનીય નેતાઓને સમુદાયના ગીરજાવાર કમી યાર દોષ સરકારે અપવાદ કરેલી માલની નીતી સામે વિરોધ દર્શાવવા અને મંત્રીશ્રીના સેક્રેટરી મી. મહાદેવ દેસાઈના અકાળ અવસાન મારે તેમજ આજ્ઞાની લક્ષ્મી કુરખાન સંજેસા અનેક જાનેને મારે સૌક પ્રદર્શન કરવા મળી હતી. એસોસીએશનના કેપ-મુખ્ય મી. મધીલાસ મંત્રીએ પ્રમુખસ્થાનેથી આપણ કરતાં દોહની આજ્ઞાની લક્ષ્મી કુરખાન દુકાન ઉત્તિદાસ આપી આજ્ઞાની પારિધર્મિ થી રીને લેલી થઈ એ સુમળવુ હતું. તેમજે કહ્યું કે લાલુ મુક લોકશાસન અને આજ્ઞાની મારે લક્ષ્મી રહ્યું કહેવાય છે છતાં બ્રીટીશ સરકાર એમજ માનની જશ્વણ છે કે અગત્ય બોધની આજ્ઞાની લક્ષ્મી તે દોહસ્તાનના માગીસ કથોડ લોકોને તેમજ સંસ્થાનોના બીજા લાખા લોકોને ગુલામી માં રાખીને સડી રહ્યો. એ વસ્તુ માન

સેક્રેટરી સિદ્ધ કરે છે કે આ મુક અરખર લોકોની આજ્ઞાની મારે નથી પરંતુ સામાન્ય શાહી ટકારી રાખવાને અને તેને વિસ્તારવાને છે. આપણે આદિ હિંસાને બચાવ કરવા માગતા નથી પણ જાણે મારે તે તે મારે જાણનાર હોય પરંતુ આ સુધરેલી કુનીયા માં કાંઈ પણ એવું નથી કે જે શાંત સલામત કરવા અને સરકાર કાલવાની સરકાર તરફથી મનાઈ થાય અને એવા અન્યાય અને અપમાદ દુકોનો આજ્ઞા કરનારાઓપર ગેસ અને ગ્રાળપાર ચલાવવામાં આવે તેને વખોડી કાઢે. મી. મધીલાસ મંત્રીએ સ્વ મહાદેવ દેસાઈના ગીરજાવાર મંત્રીએ અકાળ અવસાન મારે એક દર્શાવતાં સ્વર્ગસ્થની અનુપમ સંજાઓની તારીફ કરી હતી અને જશ્વણું કે તેમના જવાબી મંત્રીશ્રીને જમણો હાથ કપાઈ ગયો છે. મંત્રીશ્રી ડરખાનના દોહમો સ્વદેશમાં પોતાના બાપજો અને જહેનો પોતાના દેશની આજ્ઞાને ખાતર પોતાના જાન કુરખાન કરી રહ્યા છે તેઓ તરફ અર્ધે રીતે હિસસોણ ધરાવવામાં પણ રાજીવતા ખાતરી રહ્યા છે એ તેઓ ની વલખને વખોડી કાઢી અને જશ્વણું કે દોહસ્તાન આજ્ઞાને જે મદદન હોસીમાંથી જસાર મલ રહ્યું છે તેમાં પ્રત્યેક દોહની તેની કનેક મારે પ્રશ્નના કમળી પ્રશ્ન છે.

બીજા ભાલનારાઓમાં કે. ગુલુમ, કે. એન. મી. દેસાઈ, મેસર પ્રાજીકવન હરમોવન, મોહન લાલ મેસી, નાતમલાલ ની મહેતા અને એલ બી. પોત ના.

તેમના દરેકે નાનાં નાનાં પતાર થયા હતા.

(૧) બોમ્બે પ્રેસીડન્સી હિંદુ એસોસીએશનના આજ્ઞા દેશ મળેલી આ મીટીંગ મહામ મંત્રીશ્રી, મોહાના અમુક હાલ આજ્ઞા અને પંડત જવાદરલાલ નેકર મિત્રે દોહસ્તાનના બોધના માનનીય અને પૂજ્ય નેતાઓને સમુદાય અંધ ગીરજાવાર કરવાના સરકારના પચમની સામે અને લાર બાદ એઓ પરદેશી મંત્રીમાં થી દોહસ્તાનને આજ્ઞા કરવાની વાજબી લાલ લડી રહ્યા છે સમેપર ત્રાપ વતીવવાની તેજે અખસાર કરેલી નીતાની લાગે સખ્ત વિરોધ

દર્શાવે છે. આજ્ઞા દોહસ્તાન અને રસીવાની લક્ષ્મીમાં અસરકારક મદદ આપી કરે અને નામીવાદ, ફેસીસ્ટવાદ અને સાહીરાદના પંડમાં થી કુનીયાનાનોધને ઉતારવાને લક્ષ્ય રહેલાં આ કુદમાં પોતાને યોગ્ય જાણ આપી રહે. આ મીટીંગ વધુમાં આપણા જે લાખઓ અને જહેનો નેતાઓની હોરવધી વિના દોહસ્તાનને આજ્ઞા નું હાથ સિદ્ધ કરવાને જે બહાદુરીથી લડી રહ્યા છે તેઓની હડી દર કરે છે અને એઓના સર્ગ સંજાઓ સરકારની માલ નીતીના બોમ થઈ પડેલા છે તેઓ પ્રત્યે હડી હિસસોણ દર્શાવે છે.

(૨) બોમ્બે પ્રેસીડન્સી હિંદુ એસોસીએશનના આજ્ઞા હેશ મળેલી આ મીટીંગ સ્વ. મહાદેવ દેસાઈના અકાળ અવસાનને મારે પોતાના હિંમ શીશની નોંધ લે છે. સ્વર્ગસ્થે દોહની રાજીવ દીલસાસમાં મહામ મંત્રીશ્રી જમણા હાથ તરીકે અપૂર્વ જાણ આપે છે. તેમની બોલ એક રાજીવ બોલ થઈ છે અને આ મીટીંગ મહામ મંત્રીશ્રી, સ્વર્ગસ્થના કુદ્દામીજનો તેમજ દોહ પ્રત્યે પોતાની હડી હિસસોણ દર્શાવે છે.

ટેલરંગ વર્કસી સુનીયન

દરજિવાલના ટેલરંગ વર્કસી ઇન્ડિસ્ટ્રીયલ યુનિ-યનની એકઠેપુરેક કમીટી મીટીંગ તીએ પ્રમણે કરાવ પાસ થઈ છે :

"દરજિવાલ ઇન્ડિસ્ટ્રીયલ ટેલરંગ વર્કસી" યુનિયન બ્રીટીશ સાહીવાદી સરકારે દોહમી હિંસાના નેતાઓ અને સંજોને ગીરજાવાર કરવાના હોધમાં અન્યાયી પચવાને વખોડી મારે છે અને તેઓને તુરતજ કોઈ પુજાની અને સરકાર તરફથી રેસિસપર મુખામાં આવેલો પ્રતિબંધ દૂર કરવાની મામળી કરીએ બીવ અને ફેસીસ્ટવાદની સામેના યુધ્ધમાં મીરાનાથી સાથે સ્વદેવપણે સહકાર કરી રહેલી એક હામચલા સક્રિય સરકારના ધોરણે કરી અરલત અલ કરવાની મામળી કરીએ બીવે."

યંગ આર્થન સોરવલ કલમ

એનીજ અલખતો હાલ મીસોર્પ નેતાનીજ બંદની યંગ આર્થન સોરવલ કલમની એપરક તા. ૧૨ મીએ મળેલી મીટીંગમાં પાસ થયા હતા.

બ્રહ્મદેશનો કારમો બોધપાઠ

'હરિજનબંધુ' માં જાનનાર :

સ્વ. મહાદેવ હરીભાઈ દેસાઈ

"જરમી મોરીસા ટાળીએ જાપાન બાબુ આપણી સામે રહે છે. જરમી કુખા તાકેકુઓ બ્રીટીશ સીપાઇઓને બોળાને દાર કરે છે. જરમી અમુકો આપણી લરકરી અવસ્થાની ખાતમા રાખુને આપી દે છે. આ બધું આપણને વિચાર માં નાંખે એવું છે. હાલ આપણે કપાને પાત છીએ."

આ ગિજ અતિસયોક્તબધુ નથી, એ બીજા એક ગેર-ખીનીક સાધનથી સાખીત થાય છે.

નેસલ મીનના, 'અમેરીકન વેસ્ટન' મુપ' મથકે થી તીએની ખજર મોલકવામાં આવી હતી :

"બ્રહ્મદેશથી ગાહી પાછા આવેલા એક અમે-રીકન વિમાની સ્વર્ગસ્થરે આજે હાલ કે. જરમી લોકો અમુક બ્રીટીશ નામરિકોને દાર કરે છે. અનેક હમ્લાઓમાં તેઓએ જાળેા લીધે છે અને અમુક બ્રીટીશોને મારી નાંખે છે, એમ તેજે હાલ. આમળ વધના જાપાનીઓને લેક રીતે જરમી લોકો બનતાં મદદ કરે છે. કંટાળે જરમી લરકાર જાપાનીઓને મળી ગયું છે. આખા બ્રહ્મદેશમાં વમર હથીપારે પરદેશીઓએ કરવું એ હેસતબાધું થઈ ગયું છે, અને કંટાળ

બ્રીટીશ શોધમાં એક પ્રકારની એવી ચપલતા છે, જેજે તેમને પૂર્વે અનેક વાર સાઈ કામ હીધું છે. પણ તેની સાથે તેમનામાં એક એવી જડતા છે કે જેને કાંઈ જાતની ચેતવણી બેઠી ન રહે, એજે દિવસે જાનસ એલેક્ઝાન્ડરે બ્રહ્મદેશ જાવના તેના મવનરના નિવેદનને કહ્યું બોલું પાડ્યું, તે આપણે જાણું. પરંતુ અવનર બોલેા એકલે તેમજ સાચીને પોતાનું નિવેદન કરવું પડ્યું. સાચી તાલ તો, જનરલ એલેક્ઝાન્ડર આપણને જાણવા દે તેના કરતાંય મારી લાગે છે મી. હજમુ. એમ. ટાલર 'ડેલી હેરલ્ડ' માં 'બ્રહ્મદેશના દેસાઈઓ' વિષે આ પ્રમાણે લખે છે :

જાણીતામાં તો સરકાર અંગ્રેજોના પક્ષે જરૂરી એકે કુલેશ કયો છે, આમ તે માણસે કહ્યું. દરમિયાન અંગ્રેજોને તકામાર કરીને બધાં મોટાં જરૂરી સહેલાં—ગ્રામ ને માંડે પક્ષ—ખાલી કરના જાય છે. કેટલાક વિગતોમાં, કેટલાક મોટામાં, ને કેટલાકને તો માલતી પણ જઈ પડે છે. કેટલા અંગ્રેજોને મરવા હશે એનો અંદાજ તો હું ન આપી શકું; પણ તે આંદોઝ નાનો તો ન હોય."

ખાલિયામાં અનેક વર્ષોથી ચાલતી બાલકુલીની ને આ આભારી છે, એમ બી ટોલરે જણાવ્યું :

"જમ કામમાં જરૂરી સરકાર આપણી સાથે થીવતાથી સહયુગ; આર પછી બંધારણી સુધારા, હિન્દુ-મુસ્લિમોની અલગતા, 'કોમનીયન સ્ટેટ્સ,' પૂર્ણ સ્વરાજ્ય—એ બધાની અગત્યો. ખાલિયામાં આવી. એ છતાંને ખૂબે આપણે વારંવાર અને જોગબેજોગે અપાર અકબાલ કરવામાં વખત આપ્યો. . . . સેવાગાંધીજી પસંદ કરેલા સલાહકારોની અને ધારાસભાઓ ઉપર કાબુ રાખવા હાથ વીણીને રહેલી ઉપત્તિ રાજ્યવાની પ્રદર્શી ચલન' રાજ્યવાદીવટ મળાવે, તે જરૂરી મોડેન હજી સુધી અપમાન કાઢ્યું. . . . આજ જરૂરના અખમોજ સલાહ પહેંચી છે, ને વખતે પણ આપણી બુદ્ધિ કલ્પલ કરી, આપણી સહનતા દુર કરવા માટે કયું મોડું નધાં ચલ્યું. અને જરૂરમાં બોધપાઠ કાઢી જીવન દેશમાં બાજી સુધારવી—ખાલ કરીને હોવામાં—એમાં તો અતિ મોડું નધાંજ ચલ્યું. એ કરીએ તો, હિંદની વફા-દારી હજી આપણા સામોજ્યની સ્વતંત્ર પ્રગતિ એવી સજમ કરી શકાય."

માર્ચ તા. ૨૫ થીની આ વાત છે. તેજ મહીનામાં 'શ્રીમાટેશિવા રેકર્ડ' પત્રે જણવ્યું :

"હિંદુસ્તાન અને મહામાતા મોડેલના પોતાના કાણમાં અંગ્રેજોને એટલો વિચાર નહોતો કે તેઓ તેમને સમજાવવા કરે. અને જરૂરમાં અને દેનારનાં જવાનો મળે છે કે, આ ધરતીના માન સાધી જરૂરી મોડા અંગ્રેજોને નિર્દેશો સુના ચેર વાળે છે; અપારીઓ આમળ વધે છે તેમ જરૂરીઓ મુશ્કેલીઓને મારી નાંખે છે અને નાંક કરે છે. હાલ્ય હમે પછી હિંદને વારા આપે. . . . આ ઉવતની ધરીએ પણ, સુની બુદ્ધિની રચના જુદી નાંખી, હિંદને મુદનાં પુરેા માન મેલું કરવા પમણાં બહ સકાય એ મહાજને માટે કિંગમત અને કષ્ટના નેત્રએ પણ આ કામ પાર પાડવા એનાથી એણું કાંઈ જ નાંક ચાલે."

પરંતુ બીલીસ જવાબ દો છે! કાંઈ પોળના, ને તેને હિંદ હોય દીધા બાદ બે માસે હવે પાલકરાયની શરિખારીને વિરુદ્ધ કરવામાં આવે છે. સર રેકર્ડ હિંદમાં હતા હારે પત્રકારોના એક પ્રજના જવાબમાં તેમણે કહ્યું કે, બીટન પાસે મનુષ્ય-બળ એણું છે. તેની પાસે બુદ્ધિ-બળ તો ખાસ એણું છે એમ ચોક્કસ માને છે, અને બલકાળનાં "આકર્ષા" સુધારવા ગરે એવળી હોમન અને કષ્ટનાસકિતિયુ તો દેવાણું જ દેવાય છે. ઉલટું, એમાં તો જલ ઉપર જલ ને ગરેબું ઉપર ગરેબુંના દમ વાળવામાં અપનાવ આપતો હાલે છે.

હિંદુસ્તાનમાં

મંજળવાર એપ્રિલ ૧૧

સુંબઈ

સુંબઈ સરકાર તરફથી બહાર પડેલી બાદી મુજબ આખા સરકારમાં કુલ કવાળા બાજોમાં ફક્તે ચાલુ રહ્યાં હતાં સરકાર અને પોલીસ ને અનેક વખત જોગબાર કરવો પડેલો હતો. સંજના પાંચ વાગ્યા સુધીમાં જોગબારથી જ માણસ મારી મવા હતા અને ૧૨ જખમાં હતા અને ૧૫ બીજી રીને જખમાં હતા.

કુવાલેટ પ્રેસનો સહેલાં કહે છે કે એક મોટી મ્યુનીસીપલ ઇસ્પીનાલ આમળ દાકતરી અજવાલ કરનારા વિદ્યાર્થીઓને પ્રોફેસરોની પીલામની ટાંપીએ; અંો નેહતાસઓની હોળી સળસારી હોવાથી પોલીસે જોગબાર કરી અને બે જખ માર્યા મવા હતા અને ધણી જખમાં હતા. વળી એ સહેલાં કહે છે કે પોલીસને અનેક વખત જોગબાર કરવો પડેલો હતો. ન્યારે માદુંગાના સવામાં એક તોફાની ટાળાંએ માહકાતું પોલીસને ઉજવાતું હાપડે બાળી માર્યું હતુ અને ૬૧ પડેલ નજી હાલખામમાં ટાળાંએ ટાંપીકને હરકત કરના પ્રપત્ત કયો હતો હારે.

સુંબઈના ગવરનરની પમહી

સુંબઈ સરકાર સહેલાં કુલેશ થતાં અટ-કાવવાને ખાસ આજખાને કામદો અમલમાં મુકયો છે.

[નિધિ: જોગબાર પુરતા નહીં થયા કે ચાણુના મારની પજ જરૂર પડી—૧૦૦]

સુંબઈના ગવરનર સર રોમર મુલવીએ ફક્ત બોશને જોગબાર કરતાં જણાવ્યું હતું કે તોફાનો થી સરકાર હારવાની નથી. હું તોફાનો માલવા દેવાનો નથી. પોલીસ અને સરકારને જરૂર જણાય હારે સખતમાં સખત પમણાં દેવાનો ફક્ત કરવામાં આવ્યો છે. મજી હિવસ થયાં સહેરના અમુક બાજોમાં તોફાન ચાલુ છે. એ તોફાન અમુક નત્તોજ કરી રહ્યાં છે અને અમુક બાજોમાંજ યદ રહ્યાં છે. તમે તલ્લો છો કે એ સત્તાઓમાં ચું ચું યદ રહ્યું છે—આજ, કુમળા, હુંડ, પીસકતો નાસ—મુખત્તે કરી મ્યુનીસીપાલીટીની પીલકતો—પમરાનો પ્રકાર અને આળા મુકવાના કાવતરાં.

સરકારની પ્રથમ હરજ નીચમ તળવવાની છે હું મમે તે એકે નીચમ તળવવાનો હું. એટલે એઓ આ તોફાનો ચાલુ રાખવા હારતા હોમ તેઓને હું એઓ સખદોમાં એવવણી આપું છું કે પોલીસ અને સરકારને તમારે જરૂર જણાય હારે સખતમાં સખત પમણાં દેવાનો ફક્ત અપાયો છે.

અકલ પ્રાંત

મખ પ્રાંતની સરકારે રાખપુર, બીલાસપુર, અને એવુલ ઝલ્લા મહી-સીલો અને એવઝા ની બીજી કાળેકે કોકલ મોડેને ક માસને

માસનું રાજ્ય

મારે મોકુર કરી છે. સરકારો એવો મન છે કે આ સંસ્થાઓ પોતાના અમલદારો, સળો અમલા નોડરોને જાહેર સહીસમામી અને જાહેર કાંતિને નુકસાન પહેંચે એવી પ્રવૃત્તિઓ માં કષ્ટોગ કરવા સંજવ છે.

પદના

જટનાના સેક્રેટરીવેટના દરવાજાપર બે હજાર નેટલા માણસોએ મમારો કરવાનો પ્રવર કયો હતો. અહીં હલાક પછી ઘોડેસવારોએ બે વખત કોઝપર ઘોડા મલાવ્યા હતા. ટોળાંએ વીજેશવાની ના પાડી અને પોલીસ સામે પમરા ફેંક્યા. જોળીના તાત બાર કરવામાં આવ્યા. આથી મોડો વધારે ઘરકોરામાં અને બીજા સાત બાર કરવામાં આવ્યા. એમણેસેક જણને જોળી હાગી હાર બાદ રાણું જખખાએસાએને બધમે વીજેગમ મળ્યું. પાંચ મરલા કોવાનું જખવાય છે.

સત્યમુર્તિ પકડાયા

ક્રિસિસ પાર્ટીના મારાસખામાં ડેપુટી લીંકર થી સલમુર્તિને પકડવામાં આવ્યા.

કાલપુર

કાનપુરની ખાંચ પોસ્ટ એરીસે ૫૨ હુંડ મલાવાહ હતી. અને નવાજખમાં પોલીસ ઉપર કુમલો ચલાથી પોલીસને જોગબાર કરવો પડેલો હતો તેથી એક માણસ માર્યો મયો હતો.

આમલ

આમામાં ટાઉન હોલની નજીક એક રાળાં ૫૨ પોલીસને જોગબાર કરવાની રરજ પડી હતી તેથી કેટલાક જખમાં હતા.

અદુરા

મદુરામાં ૨૨ ફક્તબોશ જખમાં હતા તેમાંથી ૧૨ ની સ્થિતી મંબીર હતી. બે પોલીસ ને રહેજ જખમ મવા હતા.

જુથવાર.

સુંબઈ

સુંબઈની વીહલવાડી અને કાંઠાવાડીના સત્તામાં ૧૫૦ બાણુસોને સકપરથી પકડવામાં આવ્યા. બે ચાણુસો ક્રિસિસનું સાહિલ દાકષ કરવા પકડાયા

નજી કિલ્હી

ન્યુ દિલ્હીમાં બેંક બંધ થયું. બેંકના એજન્ડા ની પરિચિતતો વિચાર કરવા મોટીજ મળ્યા. ચાખખાને કામદો મુજબ મેપરાંત સિંધ અને કુકત પ્રાંતોને પણ કાચ પાડવામાં આવ્યો.

પેરાવર

પેરાવરમાં આખા સરકાર પ્રાંતની સખળી ક્રિસિસ કમીટીએને ગેરમાટે હાવવામાં આવી.

રિથિતિ કાણુમાં આવી ગઈ

દિલ્હીથી સરકારી બખરે તકાર પડ્યા કે ભ્યાં ભ્યાં તોફાન થયાં હતાં આં રિથિતિ કાણુમાં આવી મહ છે.

સુરવાર અને શુભાર.

રિશ્તિ સુરવારી અને જી ન્યુ રિલ્ડીમાં કાલ પછી જાનના તોફાનના બબર નથી અલગ. મુજબમાં ચોક્કસ જુગ તોફાનો થયા હતા. દેશના બીજા ભાગોમાં પણ ચોક્કસ તોફાનો થયા હતાં. પણ આફ્રિકામાં શરૂઆતના જેટલા મંજીર નહોત.

એજ રિશ્તિ સુરવારી કાલ રહી અને કાળથી જાનના બબર નરોગ. મુજબમાં વધુ દુમ્મિ પુલી છે અને વધુ મોસ અને 122 થાના માં લાગ્યા છે.

બબર ચેતવણીએ ગોળીમાર કરવાનો હુકમ

તેમ જતાં દોઢ સરકારે સાવધાનતા પાલન કરવા નથી હાં. તોફાનના કાલમાં દુધી-વારુએ પોલીસ અને 122 પટેરે રહ્યા છે. અને આખા દોહમાં પોલીસને હુકમ આપવા માં આપ્યા છે કે સરકારી, સુનીસીયમ કે મહેર કમના કોલ પણ મોકલોને તુરંત કરવાનો આપર આ કુશલ કમનાગીમાર વચર એક-વણીએ ગોળીમાર કરવા

મદ્રાસ

સુરવારે જી રી મંજીર ખનાર મદ્રાસના મજબૂત બાલમાં પોલીસમાં જાવો હતો ત્યાં એક પાળાએ રેલવે સ્ટેશન પર હુમલો કર્યો હતો અને કેટલાક જાગેને આમ લગાડી દીધી અને તારી છાતી તાજ્યાં હતા.

તોફાને નામ મારથી પીવરવામાં આવ્યું હતું. પણ તેને કરી જમા થમ પોલીસ પર લાડી આ અને વચરાના મદ્રાસ કા. પોલીસને ગોળીમાર કરવા પડ્યા જેમાં માર મામાં મથા અને હસ થવાયા.

નાગપુર

નાગપુરમાં પછી મંજીર આગે જાવો હતા. જ્યાં પાંચ મથકમાં બદલાયા વિસ્તારમાં કુદશાદ, આમ અને મીસ્તનો નાચ કરનાગીમાર પોલીસ અને સરકારને ગોળીમાર કરવા પડ્યા હતા.

કલકત્તા, પુના, લખનઉ અને નાગપુરમાં નાના પાવાપર ફેફાને થયા હતા.

શ્રી. વિજયાલક્ષ્મી પંડિત પકડવા

જાલાહાદથી શ્રેષ્ઠ જણાએ છે કે પંડિત જવાહરલાલ નેહરુના ભેન શ્રીમતિ વિજયાલક્ષ્મી પંડિતને પકડવામાં આગ્યા છે.

અમેરીકાના સરકારને હુકમ

વોશિંગટનથી જણાવાય છે કે કુનાઈટ-સ્ટેટ્સ ના સરકારી ખાતાએ એક નિવેદન જારી પાડ્યું છે કે કુનાઈટ-સ્ટેટ્સનું સરકાર હોફતાનમાં માત્ર કુદના રાખન મહેજ છે અને લાના આંતરિક તોફાનોમાં તેમણે બીસકુસ જામ લેવાનો નથી. અમેરીકાના રજાની હોફતાન માં હાજરીના પ્રાથમિક દેવ મીનને મદદ કરવા મા છે. તેઓને ત્યાં રજાવામાં આગ્યા છે

આ તોફાન થાય તે તેઓને અંગત સહીયકા-મનિ અથવા અમેરીકન નાગરીકની સહીસકામનિ નેખમનમાં આવી પ્રેક્ષી હોય તેજ કલ્પ જાવ ના પચલા લેવાની સત્તા આપવામાં આવી છે. અમેરીકાનાં સરકારે પીછે પાછ પછી જાખતમાં માથું મારવાનું નથી કિવાય કે હોફર થરી રાબોનાં કુમલો થાય. તેમ થાય તે તેઓએ હોફતાનના રજામાં મદદ કરવાની છે.

સુરવાર નાં ૧૪

મુજબ

મુજબમાં રવી નાં કમળમ રાંચ થમ મહ હતી. અને બપોરે કાલ અને પત્રો વધારે કલ્પાઓમાં આલતી થક હતી પોલીસ તોફાને અંગે સમગ્ર ૧૦૦ ને પકડ્યા છે. મુજબમાં વધારે કુલો પુલી હતી અને વધારે કાલનાઓ કાલ કરતાં થયા હતા.

કલકત્તા

કલકત્તાના એન્ટલ એવન્યુમાં તોફાની રોજાને વીમેરવાને પોલીસને ગોળીમારો કરવા પડ્યા હતા જેને અંગે આ માલુસોને કલકત્તાની હસ્તીવાલ 1 તર જવામાં આગ્યા હતા ગોળીમારો થતા પાદ રી પાછું રોજાં એકું થયું હતું અને એક જાનગી મારપર પથરા અને છેટ ફેફા હતી જેથી મારની અંદરના પાંચે જણને જાલ થક હતી. તેમાં એક સરકારી અમલદાર અને એક સ્ત્રી હતી. કલકત્તા અને અમદાવાદમાં રવીની પુર્ણ કાળમાં આવી મમ હતી.

દિલ્હી

પહેલા સત્તાવાર અંગે આપવામાં આપ્યા છે તે મુજબ સુરવારે સત્તા રવીમાં બુના દોહીનાં પએલા તોફાનોમાં 100 માલુસો મરજી પામ્યા છે અને ૫૫ જાખો થયા છે.

મદ્રાસ

મદ્રાસની ૨૩૦ માધ્ય કિતરે મનવરમાં જે જણ મરજી પામ્યા છે. એકંદરે મદ્રાસમાં રવીની સાંત થક છે અને કેટલાક જણાઓમાંથી રીમેટો આગ્યા છે કે કોલેસની હીસચાલને રેકા નથી મળ્યા.

નાગપુર

સુરવારે નાગપુરના ચાર પાંચ રથજોન પદોમાં વીસ્તારમાં કુદશાદ, આમ અને મીસ્તનો નાચ કરવામાં રાજાએ કુદશાદોરિપર સરકાર અને પોલીસે ગોળીમાર કર્યા હતા. જે રથજોએ પાવ જ વાર ગોળીમારો થયા હતા.

નાગપુરમાં સુરવારના અંગે સહીત કમ છે મરજી થયાં છે અને 14 જાખ થયા છે. નાગપુરમાં સાંત ફેફા થક છે.

સુક્તમાંતના મવરનરની વચકી

સુક્તમાંતના મવરનર સર મેરીસ હેલેર થકમાં બાદમાં આપજી કરતાં જણાવ્યું હતું કે:

હીસાની લાંત કરવાને પ્રથમ કરવામાં આવશે તે અગરી પાસે પુલી સત્તાએ છે અને જમીનદારો અને જાકુમોટ રજા કરવાને તેના

ઉપયોગ કરતા અને અચાલુ નહી. જોખને તેજી મદદે દૂર કરવા અને પીછ સધથી જાખોને પકડી મુખી હોફતાનનું રજા કરવા અને વિજય પ્રાપ્ત કરવાના કાર્યમાં રાજા જણાવ્યું.

ગુડાગીરીપર રાજાજ

મદ્રાસમાં શ્રી રાજગોપાલાચારીએ એક નિવે-દન જારી પાડી હોફતાનમાં થતી ગુડાગીરી અને તોફાનોને વગોડી કાઢવા જાગ્યું હતું કે:

એવા માંડપણ મરજા પીનારા અને માનવ સુરક્ષીતતા પ્રાપ્ત બેપરવાજથી કાલે પણ જાખનું રવરાજ નહી મળી શકે. આપણી રજા એવી મદલતીને અટકાવો દોનાની અંગે ઉત્તેજન નહી આપવાની એ આપણે તોફાના મનમાંથી સધથી અમણા દૂર કરી દેવી જોઈએ કે આ ગુડાગીરી ના કાર્યકમ કોલેસ પોતાની વગી કરાવવા મળે છે. છેક કોલેસ હક સુધી વસ્તુઓ ખની રહી છે. આગો, તોફાન આં આખી સવાજ વ્યવસ્થા મળી કરીને કમવાગી દેવજ રહી છે.

એકંદરે ખરું છે કે માંધીજીની ગીરક-તારીએ સકતમાં વાજબી દારવણી અપા-વારું અટકાવી દીધું છે અને તોફાનોને ઉરકેયા છે.

અમરપથ કોલેસ નેતાઓએ હોફતાનના સરેશ્વરને ખાતર માલગીફકતો નાચ કરવાની નીતી સામે સખ વિરોધ ક્યો હતો. પરંતુ હવે પોતાને કેલકત્તા કોલેસમાં સોશ કોલેસ ને વામે સરકારી સત્તાધીશોએ પારલી ને કરતાં પણ ખરાજ રીતે લાન બેપરવાજથી માલગીફકત મો નાક કરી રજા જે મારે કે આ અવ્યવસ્થા પર સત્તાધીશો અંગ્રજ ન મુકે તો ખરાજમાં ખરાજ જાખની ગુડાગીરી આમે અને અમદા-આમાં ગુડાના સરવારોને અમલ ચાલે

રવીવાર

દિલ્હી

દિલ્હીમાં અપણું સાંત હતું પણ કુમને પુલી હતી અને કોમો ચાલતી હતી

મુજબ

મુજબ સાંત સાંત થમ થયું હતું.

લખનૌ

લખનૌના અમીનાવાદ લતામાં મેર જાવેએ જોમ્મ કુદવાયો એ. પોલીસને મંજીર જાખ થક હતી અને બીજાએને કલ થક હતી.

સરકારી અમલદારોને ખુલ કરવાની

સત્તા

ન્યુ રિલ્ડીથી એક વટ કુકમ જકાર પાકવા માં આગ્યા છે જેથી આખા બીરીસ હોફતાન માં કેપ્તનની પહેલી લખને એ કરતાં કુમી પદિ ધરાવનારા સધળા સરકારી અમલદારોને મરજી નીપજ એવાં પચમાં લખને પણ પાકત નું રજા કરવાની સત્તા આપવામાં આવી છે. કોલના મીસ્તઓના સરકારમાં પણ એજ પદિ ધરાવનારોએ એવી સત્તા આપવામાં આવી છે.

કલકત્તા

કલકત્તામાં સવારે એક નાની પોસ્ટ ઓફીસ ખાલી મુકવામાં આવી હતી. બાકી બધું શાંત હતું એમ રૂટર જણાવે છે. કેટલાક રસ્તાઓ પર બસો ફરતી થઈ હતી. ડ્રાસો ફળુ બંધ હતી.

સાંજે નોંદાની ટેળાંપર પોલીસે ગોળીબાર ચલાવ્યો હતો અને જીન એક ટેળાંપર છાકી માર ચલાવ્યો હતો.

મદ્રાસ

મદ્રાસમાં એક કે બે છલ્લાઓ શીવાય રજ કલાક ફરતીયાન રથોળી ઘણી સુધરી હતી. વગર હીલના સવધસા શીવાય ખીન કરા દ્રસ્યો નહોતાં થયાં.

સંગમવાર

શિથિલ શાંત થતી જાય છે

દેશના જુદા જુદા ભાગોમાંથી આવતા જાણે પડ્યા જણાય છે કે સ્થિતિમાં ઘણું સુધારો થતો જાય છે. ખણી સહેરોમાં સ્થિતિ મુજબ હતી તેવી થતી જાય છે.

કલકત્તામાં નવન બનાવેા બન્યા હતા જેવાકે હીંદીઓએ આશુક રસ્તાઓમાંથી સરખા મદવાં હતા એક દ્રાગને સળગાવી મુકવામાં આવી હતી.

ન્યુ દિલ્હીમાં જણાવાય છે કે ત્યાં કલકત્તા ઓરકર ખીન ના દીવસ માટે લંબાવવામાં આવ્યો હતો. પાંચથી વધુ માથુસોએ એકલા નહીં મવાતો દુકમ ગુરવાર સુધી લંબાવવામાં આવ્યો હતો.

મદ્રાસમાં કુચીશાખુમાં લગભગ ૧૦૦૦૦ છલ્લાઓએ રસ્તાઓ ટોળ્યા હતા. પસરા, છટ, અને કાચ કેઠકમાં હતા જેથી ડીસ્ટ્રીક્ટ બેજીસ્ટ્રેટને અને ક્રેલાક પોલીસેને સળ થઈ હતી. લાકીંગારની અસર નહીં થતાં ૧૬ વખત ગોળીબાર કરવામાં આવ્યો હતો. એક માથુસ માર્યો મર્યો હતો અને ચાર જખમી થયા હતા.

ગેંગસેરમાં પોલીસે તેજાની ટેળાંપર ગોળીબાર ચલાવ્યાથી એક માથુસ માર્યો મર્યો હતો અને ૨૮ જખમી થયા હતા.

નાગપુરમાં આખો દીવસ શાંતી રહી હતી. એકસરક તા ૧૨ થી તા. ૧૫ સુધીમાં સરકારે ૨૫ વખત ૪૭ રાફ્ફ ગોળીબાર કર્યો હતો ૩૦ માથુસો મરી ગયા હતા અને ૧૫ જખમી થયા હતા.

ખીન ૧૩ પ્રસંગે પોલીસના ગોળીબારથી બે જણ માર્યા ગયા હતા અને ૮ જખમી થયા હતા.

મંગળવાર

ન્યુ દિલ્હી

ન્યુ દિલ્હીમાં એક સરકારી પાલી બકાર પડી છે કે માલ કામદારોના ટેળાંઓએ લીધેલાં પગલાંથી સોમવારે પરિવિચિત્ર ચમ્પી ખરાબ થઈ હતી.

દાકિન દેશને આમ લખાડવામાં આવી હતી અને મન્કમ ટેકરા ઓફીસને આખી મુકવામાં આવી હતી.

પોલીસ અને સરકારે ટેળાંપર સ્વરક્ષામાં ગોળીબાર ચલાવ્યો હતો.

[નોંધ: મીસ પ્રમદારોની પાસે એવાં ક્યાં હયાંપર હતાં કે જેથી પોલીસ અને સરકારે ગોળીબારના કરતાં ઓછા પીનાચકારક હયાંપર નહીં વાપરી શકાય એ જણાવવામાં આવ્યું નથી.—ગ. હ. ઓ.]

કલકત્તાને કુતમ કાડવામાં આવ્યો છે અને મજબુત સરકારી ફોજ સહેરમાં પહેરો ફરે છે.

[કિપ્પસ ખબર તમા અઠવાડીયાના પુષ્કવાર ના અખબારોમાં પ્રસીદ થયા હતા અને મંગળ વારે બનાવ અનેકો જખાવાયો હતો એટલે આ ખબર સાપા રહેરે ગતકાવેલા જખાવ છે—તંગી]

મુસ્લીમ લીગની મીટીંગ

ઓલ ઈન્ડિયા મુસ્લીમ લીગની વર્કિંગ કમીટી મી મકમલ અલી છત્રાદને મુકામે મવા રવીવારે સવારે મળી હતી. મી. છત્રાદએ કોંગ્રેસના ફરોવિપર મોતાના ભચારો કમીટી સમક્ષ રજૂ કર્યા હતા. મીટીંગ અડી કલાક ચાલ્યા બાદ સોમવારપર મુલતવી રહી હતી.

અમેરીકાના હિંદીઓની લીગને અપીલ

ન્યુ યૉર્કથી કોંગ્રેસ પક્ષના એક માણ સખ્ય અને ઈન્ડિયા લીગ ઓફ અમેરીકાના પ્રમુખ મી. જે. જે. સીંગે નીચે પ્રમાણેનો તાર મી. છત્રાદપર મોકલ્યો હતો:

"આ પરદેશ યસતા દેશોઓની તમને અપીલ છે. આજની મુસ્લીમ લીગની સજા ઇતિહાસમાં નોંધાય જશે. હોંદુસ્તાનમાં બેઠી વહેવારવળું કે સાંતિ અને સ્વતંત્રતા સ્થાપવામાં મદદ કરવી એ તમારા દાયમાં છે. ઐક્ય સ્થાપી પરી રજાઓને ફરોવવામાં મદદ કરવા તમને મારી અરજ છે."

રાજસ્થાની લીગને અપીલ

મી. રાજગોપાલાચારીએ એક મુલાકાતમાં જણાવ્યું હતું કે:

એક વ્યવહાર સમાધાન તાકીરે લાવવાની તેમના મોતાના મોકામાં પશુ વધતી જતી માગણી થી મી. છત્રાદ આજુબજુ નહિ હોવા જોઈએ. સમસ્ત પ્રજાની વાંત બોલી સકવાને ખરો હાવો કરી સકે તેવી અને ક્રીકન પાસેથી મંદુર્ણ સત્તાની તાકીરે માગણી કરી સકે તેવી કામ-ચલાક સરકાર સ્થાપી રાખ અને તે સ્થપાવી જોઈએ અને તેમ કરીને બ્રીટીશ રાહીયાદીઓ જે કીલ મવાનું મોટું બહાનું આપે છે તે અસરકારક કરી દેવું જોઈએ. આ ધારણે હોંદુ તંજ ચલાવવાની અને દેરનું રક્ષણ કરવાની

કલકત્તા

કલકત્તામાં પોલીસે કેટલીક જગ્યાઓની ઝડપી સીધી હતી જેમાં જાંબાળ પ્રાંતિક કોંગ્રેસ કમીટી ની ઓફીસની પશુ ઝડપી સેપાઈ હતી. કેટલીક ઘરપકડો થઈ હતી.

કલકત્તાના એક સંદેશ જણાવે છે કે મેલનલ લીબરલ ફેડરેશનના પ્રમુખ સર ખીન્નમસાદ સીંહ રોપે જણાવ્યું હતું કે: સર તેજ ખઠા-દુરે સખુએ બ્રીટીશ પાલોમેન્ટના પ્રતિનાધી મંડળ ને હોંદુસ્તાન મોકલવાની ફરેલી સુચના લંબામાં વાહસરોય પોતેજ ને પરેલ ફરે તેા મદદ રૂપ થઈ પડે." વધુમાં તેમણે કહ્યું કે "હીંદના ખીન કોંગ્રેસ મતે હીંદ સરકારના સખેબને હાજની મુચીખતનું દુરતજ સમાધાન લાવવાની અગમતા કલાવરી જોઈએ.

સંપર્ક જવાબદારી લેનારી કામચલાક સરકાર સ્થાપવામાં લીગ કોંગ્રેસ સાથે સહકાર કરી સકે. હેલને અબ્બાસચામાંથી બચાવવાને તાકીદનું અને દેશબીગાની પમક્ત સેવાની અરૂર છે લીગે એવાં વાજનજમાં કામ કરવાને મોતાના પ્રતિનિધિઓ નીમવા જોઈએ અને કોંગ્રેસ કેટલા નીચા રાકે એ જણાવવું જોઈએ અને બ્રીટીશ સરકારને એવી મોજના દુરતજ સિપકારવાની અને તેને અમલમાં મુકવાની માગણી કરવી જોઈએ. જે કોંગ્રેસ કે બ્રીટીશ તેમાં નિષ્પણ જાય તો વાંકે તેઓને મજામે.

મુસ્લીમ લીગે લીગેલી વખારે ઠહાપશુ ભરેલી વલણ

મુંબઈથી રૂટરનો ઓગસ્ટ તા. ૧૮ મીને મેંદેતો જણાવે છે કે: એવું સખમ્મય છે કે મુસ્લીમ લીગની વર્કિંગ કમીટીએ લીગના પ્રમુખ મી. વકમલ અલી છત્રાદને, જે તેમને જરૂરી જણાય તો નીચેની હકાકત જણાવવાને માંધીછની સાથે સંબંધ બાંધવાની સજા આપનારો ફરોવ પર ચમો કરી હતી.

(૧) બંધારણ વડવાને વખત આવે ત્યારે જે આખી મુસ્લીમ પ્રજાનો મત લેવાય અને જે તે પાકીરજાનના પક્ષમાં મત આપે તેા કોંગ્રેસ પાર્લિમાનને કબુલ દાવ કે નહિ, અને (૨) કુલ પ્રજાનો આજુ રાખવાને અને પરી રાખવાની સામે ગુલ ચલાવવાને એક રાષ્ટ્રિય સરકાર સ્થાપવામાં કોંગ્રેસ મુસ્લીમ લીગની સાથે મેકાવાને તમાર છે કે નહિ, બોલી રાષ્ટ્રિય સરકાર ફરી દોષ રાકે અને તેની સત્તાઓ મું હોતી જોઈએ એ પાછળથી ચસલતથી વહી થઈ શકે]

કેટલા ખબર મુજબ લીગની વર્કિંગ કમીટીનું કામ પુરું થયું છે. ચમોલા ફરોવો ફળુ જાહેર થયા નથી.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ મ'ટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજીંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર પરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ હળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદરતી સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદરતમાં અને મીઠામંડળમાં માવા બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—હાર્મોનીયમ ત્રાકડાંકોલસાના ધુમાડાથી બચી તાત્કાલીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ઠંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, ઠીલરૂઆ, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, તરસી ભગત, પડોસી, મધન ઇન્ડિયા, અકિરત, બાલી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન. ગરબા, રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજીંતના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ કામ.

સેલ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હાર્મોનીયમ (દરેક જાતના) યંગ ઇન્ડિયા, મેગાફોન, હિંદુસ્તાન, દયીન્સ, ઓડીયન, (ઇન્ડિઅન રેકૉર્ડ્સ).

ધરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળેા યા લખેા:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬
,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રાચટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ચાલુ વીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પ્રનમીલન (૫) રાજનતંત્રી (૪) બરફી રાણી (૫) ડાહી (૪) રાખીયા (૩) લીલાલી (૭) મંરકાર (૫) સીના પંથન (૫) ગાંધી સલામુદ્દીન (૩).
મરદુમ આર કબાલનો ઉલ્લા રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહમદ ખલીલ કબાલનો ઉલ્લા રેકૉર્ડ—No. 16457.
હાલુ કબાલનો ઉલ્લા રેકૉર્ડ No. 16455.

મરદુમ આર કબાલનો ઉલ્લા રેકૉર્ડ આપોનો સેટર રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. વહેલો તે ખરેલો.

- N.** આર કબાલ
- 16404 જળ વહાં ફુન્યાં ખુશી જાણી
 - 16411 જોર રોલે કુ કમાના
 - 16416 બલખાં સમ ભડ મધ આખ્યા હમારી
 - 16428 મદીનેકા મુસાફર દુ મેરે હકમે ફુવા કરના
 - 16434 મારો ઉદ ગમે લેલોન વેલી રોનક દે મેહરીયા
 - 16433 રહમતુલ્લીસ આલમીન
 - 16447 મોલો ગમે ચે જોર ખુતે
 - 16452 ને મોલો ઉન્સે હસે દસે મોલારેતે દે
 - 16473 વેહલીલકા તામલલી
 - 16450 ફુમાર મુસલમાનો.
 - 16443 હમકે મે આજ એકમરે આલી
 - 16489 ફરખાન પદો
 - 16467 મેરા મન મોસે મોલો
 - 16480 મુખે દારે મહાખુખે મરનેહી ખુશી દે
 - 16490 વારો સલ્લેઅલાહ વારો મલ્લેઅલાહ.

- R.L.** મસ્તામી રેકૉર્ડ
- 3.6 આંધા મહુલીકા મોજજા
 - 301 અલાહા જલવા
 - P.E.**
 - 27 સલામત હજરત ખીલાલ
 - G.H.**
 - 4764 અમે 4765 મે રેકૉર્ડોના સેટ
 - જમલો મારોકા પત્ની પીલાનેકા મોજજા
 - 4726 જુદા દે મારે મેખાને મે
 - 3164 ફાખા સલામત
 - 6677 દેલ અખ
 - 1740 પ્રમ હો અલાહ દે
 - F.T.**
 - 12127 રિવામલ હજરત ખખીર
 - 12907 દે સખાવત
 - 12781 તાલીલ મોહમદ

- ફાખેદ દીન**
- 7791 મયતસીબીકા સરાર નહા મતા દે.
 - 7742 સદા પાર સમકે.
 - 7593 અરખમે તારો મે જોસે મારે અમરર એક દે
 - ફાખેદ આલમ કબાલ**
 - 16270 જરને દરવાજે મોલમન ડાલકી
 - 16349 તરવીર નખી આખિસે દાલમે ઉતઃ આલ
 - 16241 તરવીર મોહમદ મેરે દીલમે.

16270 જરને દરવાજે મોલમન ડાલકી
મોહમદ ફાદીદીન

- 16332 મા મોહમદ મા મોહમદ
- 16340 હપર આ સીતમગર
- 16261 જસકા રાખ હે હસલરમે
- 16340 અખને અખને ધાણી દોલત
- મોહમદ ખલીલ કબાલ**
- 16426 તાયા અખની નજર્યા મોલાએ સખી
- 16433 સોગવાં નહી રહી
- 16342 હમારા નખી અમ હસલાન વાલા
- 16221 સાવી મુસે પીલારે
- 16366 હુમમળી હામે અમલગ
- 16379 હકાં ગમે વાદ મોમ
- F.T.** મોહમદ અખમદ રજાર
- 12086 મે પીતેલી ખાખાકી
- 12620 વેહ હાખીને ખુત
- 12254 દે સલામ જીનમે જા દે
- 12165 હમારે મલોદે કાલીસ મે

- હસનખાન એન્ડ પાર્ટી**
- 12215 કેહતા દે મુસા આખા લેલી મલીકો
 - 12917 જસ તરકે જાતા દુ નખા હાલતે સાદામ
 - 12826 નહારીસ દે સમકેસકર મે
 - 12860 મે તો વીર આહ પાર
 - 12687 ઝાંકર અખ હસન મોલમન
 - 12702 દરદરે જાકતા રીન
 - 12748 સરે મહાલમે સરસ

- N.** ખલીલ
- 16481 મે ફુન્યા દે ફુન્યા તળ
 - 16469 પીતમ નજર દે જતા
 - 16462 દર-દર-અમે હપ જા

- હાલુ કબાલ**
- 16461 ફમાદ ખી લો લાગે મેહલ દુન રલે.
 - 16444 પ્રસકા કરે જા મારે રેહ મહાન દો અખ.
 - 16488 તુરે અનખર દીખાના આરે મુલે અખા
 - 16422 ખાલ આજી કિ નહાલી અખમી
 - 16428 ફાસ ખાના પર મુજલે
 - 16465 અલખાને મદીનેમે
 - 16478 અમે તો હદા નેલ કમાલત રહી
 - 16488 અખ નખી દીખાના મોહમદ

હામા સેર
સીરીન દરદા (૧); મીલ મંગલ (૫); નુરનેહલ (૧);
રહમાની મંગલ (૪); સુતી દુનખા રહ.

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને કેરોગ અમારે ત્યાંથી મંગાવી કોશ.

आ गया! "अमन-ची" आ गया!!

अमन-ची जेल से आगामी दीपान्त सरीका नवीन दण मे जेल जाता दण के दुनीपामे जेलमान आदमी पास नरेदसे जमले प्रमानचर आदमी के जुहकाग दरे के सरे दालकर उदरे जमान कर सकवे. मगर केद दमेरासे कुदरतका जेल दण के आगेर जमला सज्जकी होला दण. ओर जुका किले करेकी सज्ज पाता दण वहां साजिय आदिकामे जमलची के रेकार्डकी जेलोन भांग दुध, पका के हुमानचारेमे जमलीके के फुग छटा. जीसीने सी. १-२, ओर जीसीने सी. ७-८ की रेकार्ड आगे हावा. जम गेह रेकार्ड हुमाने वहां आ गये छटाकी किमत पहेले के फुजारीक मार रेकार्डकी सेटका सी. २० दण. अंगुलो ओर सुनो.

असली सुरत.

भुरीमलकी सुरत

अमन-ची रीकाउमे

(१. १)

- ३७४ सावन के नजारे दण.
- ३७५ मन धीरे धीरे रोना.
- ३७६ मेरी मुहीमां आगेगी आसी.
- ३७७ ओक इती नाओं की पसी.

कीलीन रेकार्ड

- संस्कार (५); होमिडे मर जोडमे (२); सज्ज गफुन (५);
- पंजी सज्ज (२) रवाणी (२);
- आजी (५); नीमज्जा (२); दुस गेद स (५); जमन (६)
- आज्जा (५); डोवर (३); आजी पाया (२); आमुल (५);
- जमन (६); जोरत (५); गरी वजनरे (५); 'मुसाशीर (६)

"मन्दिआ दुदे" मानी "आमका जीन्दुस्तान." जुलाका ये दे के वीसालची इमान मी मेम खारणन का प्रसराद जदय देमना हो. ओर आप दहाडी लमेहाह के आलीश दगतर मे जीस्वी करे सीके जीस रोज मे लहा देना ओर आपीर गंग हस्त होना नच बाल ओर नये जमानेका सज्ज दाव छरमे दे.

पांय रेकार्डका सेर

कीमत सी. २५.

ओर दुसर नये रेकार्ड आ गये से

अनदम आद जमाल का सगीर-गेहमेद सुरेमान कज्जाल मार म 'मादा आवाज का भावा दूपा. दुसरे युनक-दुदेमा का युन वारसा के रेकार्ड का गंगाकर सुनो. पर मेरे दमना जमेल.

कीमत सी. २५.

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.
Phone 21843.

38 a Market Street, Barkly Arcade, JOHANNESBURG.
Sole Indian Agents in South Africa
Phone 33-7255
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 35—VOL.—XL

FRIDAY, 28TH AUGUST, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE

TRUE DEMOCRACY

“IN true democracy is found the very essence of the divine principle. True democracy allows the people to govern themselves; it grants them liberty of thought, and liberty to express that thought. In so doing, they may fall into error and perhaps commit crimes that cause untold suffering; but so long as they have liberty, they will detect the error and finally overcome it at its root. The gain might be slowly won, but it will be lasting because it was achieved by their own will and effort. No gain is worth the winning, save that you win it yourself.”

—GANDHIJI.

અરે લોકશાસન

“અરે લોકશાસનમાં જ દરેક સીદાંતની ભાવના અને રહસ્ય રહેલાં છે. અરે લોકશાસન લોકોને પોતાનું તંત્ર બનાવવા અને ચલાવવા કે છે. જો લોકોને વિચાર કરવાની સ્વતંત્રતા આપે છે અને વિચાર દર્શાવવાની સ્વતંત્રતા આપે છે. તેમ કરતાં તેઓ રાષ્ટ્રીયાર ભુલ પણ કરશે અને એવા અપરાધો પણ કરશે કે જે તેઓને અનહદ દુઃખ આપનારાં થઈ પડે. પરંતુ જો તેઓ છુટાપણું ભોગવી શક્તા હશે તો જો બુદ્ધિ તેઓ પાસેથી શકશે અને મુળમાંથી તેને ઉખેડી નાખી શકશે. તેનો લાભ કદાચ પીચેથી પ્રાપ્ત થશે. પરંતુ સ્વેચ્છાએ અને જાતમહેનતથી પ્રાપ્ત થએલો હોવાથી તે ભયમ નથી રહેશે. કોઈ પણ લાભ એટલો કર્મતી નથી જેટલો જાતમહેનતથી પ્રાપ્ત થએલો છે.”

—ગાંધીજી.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

સ્ટીમર ઉપડવાની ખર્ચ તાર, કાગળ ચા ટેલીફોનથી પુછાવવાથી
જણાવવામાં આવશે.

તારથી સ્ટીમરની તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ મોકલી શકાય તેટલા માટે તારમાં પોતાનું
પૂર્ણ શીરનામું જણાવવું.

સ્ટીમરોની આવજવની તારીખોમાં અને ટીકીટોના ભાવોમાં વિના નોટીસ ફરફાર કરવામાં આવશે.
ડરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન ફાર્માસ્યુટિકલ્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા
વિગેરે સંબંધી ક્ષેત્રોને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશું.

રાશીના ઉપર તમારું નામ તથા ■ 1. Boat, Point, Durban, લખવું.

Phone 2-0432.

Tel. add: "KARAMAT."

ફોન ૨-૦૪૩૨.

તાર: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS
(Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ
હીંદી પેસેન્જર એજન્સી.

૩૯૦, પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હિંદી વીમા કંપનીમાં જીંદગીના, આત્મ, મોટર કાર મોટર
લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કારમરોને લગતા વીમાઓ,
સામયિક વિગેરે દરેક જાતના વીમાઓ ઉતારાવી શકાય છે.
હિંદી કંપનીને ઉત્તેજન આપતું એ દરેક હિંદીની ફરજ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 2-5845 Gen.

P. O. Box 1610.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.

શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
ચા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

**ROOMS NO. 12 & 13,
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,**

JOHANNESBURG.

Telephone 33-4476.

P. O. Box 3641.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

જો તમારે તમામ જીવનની ખરી મજાહ સેવી હોય તો ખુટીકારક પાકો ખનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબુત અને બળવાન બનાવી દો! પણ વાદ રાખરો કે ફાવકારક ખોરાકો ખનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોકબો શુદ્ધ માલખ વાપરજો. અમારે ત્યાં પાકો ખનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આપી ગયો છે.

અમારે આં રાંધિયા, બદામ, ચારાલી, પીસતા, પંજાબી સાસમ, સફેદ મુસલ્લી, ખારક, ઇલાયી, કાપર ચાલી, ગોખર અને કાજુ, ચાર મગજ, ચોખ્ખીની, અસમન, શુદ્ધ, અખર, સોના ચાંદીના વરખ, જાંબરન, પીચેરે તમામ કીંદર્જી કરીયાણું માંથી વડું, જડી ખુટીઓ

જ્યારાંત દાંદી બરની તમામ ચોસરી કમેટ રોટાકાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મશહુર થએલી સુરતની બરફી, પીસતા બરફી ચી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી ચી. ૩-૬ રતલ.

ખુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ બદામી હલ્વો ચી. ૧-૮ રતલ, સફેદ પડવાબો હલ્વો ચી. ૨-૩ રતલ, રંગીન બદામી હલ્વો ચી. ૨-૦ રતલ, સફેદ મલામ હલ્વો ચી. ૩-૦ રતલ અમારે આંથી મળશે.

નવાળી પાઉડર: શરીરના કામ પણ બાંધમાંથી માત્ર જે મીનીટમાં તાજ સાથે કરી દે છે તે બોટલ ચી. ૩-૮ પોસ્ટેલ ચી. બુનીયન દેશના ચોકબો: ૭૦x૬૦ ચી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE, (INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

Low Rates of Interest on Jewellery.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewelleryes at reasonable prices to suit your pockets. 1942

H. M. PATEL,

General Dealer & Produce Merchant.

MADUMBU: ONIONS & POTATOES A SPECIALITY
104, Prince Edward Street, DURBAN.

એચ. એમ. પટેલ,

બનવડ પીસર અને માલખુદ મગજ-૨

મરુખી, ચાલ અને બદામના રેપરબીરલ.

૧૦૪, પ્રિન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, ડુરબન.

'Phone 24350.

Tel. Add. "Naarties."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195. DURBAN. 116A

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 2d., 1/6, 2/6 each 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1492

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 20990.

CORNER PINE & GREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS AREA.

THE MEET-UP OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.

BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

હોટ બનજુ રહેત અને વેજિટેબલ સાથે પેકીંગ કરી C. O. D. થી
મોકલવામાં આવશે. સંપર્ક:-

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban. 111

Phone 33-8432

P. O. Box

Res. 33-8994

7157.

ઈન્ડિઅન એસરી કીફાયન બાવે કયાંથી ખરીદશો?

હંમેશાં ઇન્ડિઅન એસરી વિભાગ બોલ્યો છે, જેમાં કોઈ પ્રકારની ક્ષિત્રી એસરી તેમજ માંથી વસાજાની નાનાં માંથી વરતુઓ ઉપરાંત રોજ વાપરવાની ક્ષિત્રીઓનાં વર ઉપયોગી વરતુઓ હંમેશાં ત્યાંથી વહન કીફાયન બાવે મળી શકશે.

એઈર મોકલી આપી કરવા વન'તી છે.

કનીના એઈર હંમેશાં પાતાની રખરખ લેકાજ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સમજાય અને જુઓઈ કાચક મિત્રો)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG.

હંમેશાં કોઈ પ્રકારના વિભાગના પણ કિતારીઓ
બીજા: જીંદગી, આગ, બગલડી, એ.સી.કેન્ડલ,
મોટર, રેલ્વે ગેરેન્ટી વિગેરે.

INDIANS ARE BORN SLAVES, BUT LET US NOT DIE AS SLAVES.

JAPANESE—WILL THEY INVADE INDIA?

READ THESE BOOKS THAT WILL GIVE YOU THE ANSWER.

Warning Lights Of Asia	...	...	18	0
Japan Unmasked	...	...	15	6
Japan Inside Out	...	...	12	0
Secret Asia	...	...	12	6
The Yellow Man Looks On	...	...	6	9
Yellow Nazi	...	...	1	0

LEARN THE REAL TRUTH ABOUT INDIA, WHAT IS HAPPENING THERE TO-DAY, IN OUR BOOKS.

Enlist India For Freedom	...	...	5	0
Out Of Dust	...	...	6	9
New Maps, Russian Front 30x40	...	...	2	0
" " Mediterranean & N. Africa	...	...	2	0
" " Pacific and Japanese Empire	...	...	2	0

Obtainable at:

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,

PHONE 20707 85 VICTORIA STREET, DURBAN.

'Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર,
સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જલ્દીમાં કેપ ફ્રુટ પણ સપ્લાઈ છે

કંઠીના ઓર્ડરો ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નાની સ સારા અને સસ્તા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 766, 108 Prince Edward St. Durban.

સુટ

સુટ

સુટ

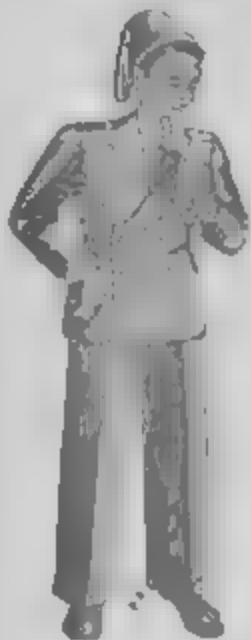
એકો એવો તો પછસા એવો

બાઈઝ સીલક બજાર

તકત વાળી અને ઓપરેશિનલ સુટ લાંબી અને ટૂંકી મલરોનાં રંગ સાથેનાં
ઈલ અને દિવાળીનાં

તકત આવી રહેલા વહેવારો માટે ખાસ તકનીકી અને કપાળા સુટ અમારથી
ખરીદી લેવાને આપને પદ્ધતિ છે.

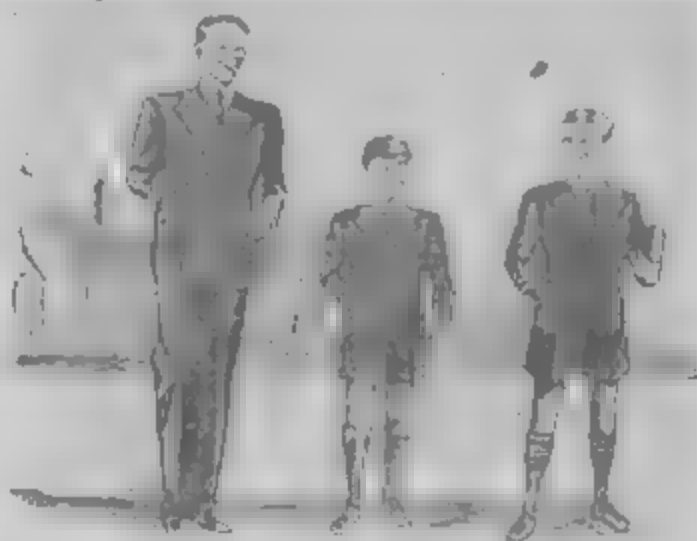
વિવિધ રંગો અને કપાળા સુટ ની પુણ્ય લાઈન અમારા સ્ટોર્સમાં છે. સારા કપડાં
અને સારા કિંમતો માટે બાઈઝ સીલક બજાર પ્રવિષ્ટ છે તે આપને પુરા સંતોષ આપશે.

BAKI'S

PHONE 35 1842.

410-14TH STREET,
VREDEBURG,
JOHANNESBURG.

સાઈલ ૦૦૦૦ થી ૧૨
બાઈઝ, બુટ, શે અને ફેન
તથા વર્ષના ઉત્કર્ષને સાઈલ ૦૦૦૦ થી
સુટ બરાબર ફીટ થાય છે.
કંઠીના ઓર્ડરો ઉપર પુરા 'બાઈઝ'
આપવામાં આવશે

INDIAN OPINION

Founded by
- MAHATMA GANDHI -
- IN 1903 -

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price: FOURPENCE.

The following figures of the European population of the various towns in the Union are collected in the report of the census taken in May 1911:—Port Elizabeth 53,013, Germiston 32,785, Bantoni 21,302, Bloemfontein 25,815, Boksburg 17,818, Durban 23,321, East London 23,925, Kimberley 15,511, Krugersdorp 20,583, Maritzburg 27,563, Potchefstroom 15,530, Roodepoort 17,363, Springs 22,571.

Indian Opinion

FRIDAY, 28TH AUGUST, 1942

India And Indians In South Africa

SOME of our own people in South Africa are evidently of the opinion that they should not concern themselves with whatever happens in India. This attitude is foolish but it becomes criminal when it is based on fear complex. The Imperialist Press, conscious of this, is playing on that fear complex and is hurling threats, if not directly, indirectly, by encouraging correspondents to tell us that if we are interested in India, the sooner we packed off from this country the better.

We are of the firm opinion that it is the duty of every true Indian to take a keen interest in the affairs of India. As it is, Indians have no rights in South Africa of which they can feel proud. In fact, they are lacking everything that a self-respecting human-being is entitled to. They are treated as outcasts in every walk of life by the Europeans. Europeans are not treated so in India. Indeed they are privileged to have preferential treatment even in the land of our birth. But even if this treatment that is meted out to us and a few paltry concessions, if any, are conditional upon our forsaking allegiance to India, then it becomes a most humiliating position which no man or woman worth his or her salt can or should tolerate. It should be against his or her very fibre to stoop to such a low level.

Which nation on earth does not feel proud of its own country? But if for that reason the law is to be laid down that nationals of such a country have no right to be anywhere else but in their own country, it would be intolerable.

A foolish writer, who has not the courage of disclosing his name, writes to the *Natal Mercury*—

"While they (the Indians) don't show what (rights) they expect in this country how can they justify the fact that they hold meetings to ask the South African Government to tell the British Government what to do about India? If they are in the South African land as they claim to be, why do they interfere in India? If their question is in the line of conscience to be given to India, how can they in the same time claim South Africa as their own? It is in which of their brains is it? And it is not as if we are

asking them why in our name of all that is going on in India they don't show up themselves?"

We do not know who the writer of the above trash is. But if he is an Indian, we would say he is a quaking of the first waters and we would venture to suggest that he would deserve the fate that is assigned to such people by Hitler. If he is one of those orthodox South African born Indians, who have lost all ties with India, we would say that he and those who think like him should cease to call themselves Indians and should content themselves with what they get from the South African Government and not expect any help whatsoever from Free India. If the writer is an Afrikaner we would ask him if his feelings were not wounded when Holland was raped by the Nazis? If the writer is a Britisher the reply is very simple. Is his heart not bleeding for Britain and his British Empire when she is being torn to pieces by the Axis Powers? What are the Sons of England doing in South Africa? Why does he groan when Dr. Malan, Mr. Pirow and Mr. Van Rensburg say that they have nothing to do with Britain's war? Why should the British take humbrage over that and also over the Nationalists seeking to do away with the Union Jack in South Africa and replacing it with the Union Flag? Why should that British sentiment exist at all? Why should it be established in South Africa? If the British have so much of British sentiment in them, then why in the name of all that is reasonable don't they quit South Africa and leave it to the Africans who are the real owners of the land being sons of the soil?

Indians came to South Africa firstly because they were invited to do so by the Britishers, whose only ambition was the expansion of the British Empire. They came, secondly, because they felt they would be protected, wherever the Union Jack flew, as free citizens of the British Empire. But it has been their sad experience during the two hundred years they have been within the Empire, that

far from being treated as free citizens of the British Empire they were treated as holots of the Empire, and to-day they have come to realise that after serving the Empire faithfully even as slaves they are on the verge of being sold to another master—the United States of America or of being thrown in the hands of the Japanese as they have been in Malaya and Burma.

However black India may be painted in the eyes of the world, India's hands are clean. Her weapons are clean. Her conscience is clean. If it is the desire of Britain to annihilate the four hundred million people of India rather than accept their willing co-operation in fighting for the great principles of democracy and human freedom, well be it. Such death is far better than the living death of being enslaved to another master.

If we in South Africa ask the South African Government to tell the British Government what to do about India we do so because South Africa is one of the United Nations standing by the side of the British Government and the United Nations will be equally responsible for the crimes committed by the British Government. The British Government to-day with all the powers that it has, is transmitting lies about India to the outside world. It is up to every Britisher, if he has a conscience, to make it his business to know the truth.

Sir Stafford Cripps tells America and the world that the "tragedy of the present situation in India is that at a critical time in the cause of the United Nations' fight for freedom, Gandhi should have persuaded the Congress Party to put forward and insist upon a policy which is wholly impracticable under the threat of carrying out a campaign of civil disobedience which can do nothing except give comfort and encouragement to the enemy."

The enemy is scoffing at the United Nations today over their hypocritical profession of fighting for "freedom" while keeping millions of people under subjugation. The enemy knows well that India is being unwillingly tied today with every prospect of her switching over to the other side. But when the enemy knows that India is made free and that the United Nations have the willing moral and material support

of a whole nation of four hundred million people the enemy will certainly not feel comfortable. Only an obsessed mind can fail to see and realise this simple truth and the British mind today is obsessed with pride of power and prestige.

Sir Stafford Cripps further pleads that "while the British Government gives its fullest support to the Government of India in the action it has taken, it does it without rancour and with no desire to embitter feelings."

If there was no rancour and no desire to embitter feelings common sense would ask why was no opportunity given to Mr. Gandhi to communicate with the Viceroy and why was no opportunity given to the Congress President to communicate with the heads of the United Nations? Why were they clapped into prison and untried and why did Amery and Cripps assume the monopoly of talking to the United Nations? If there was no rancour why was freedom of the Press taken away

and why were peaceful meetings and peaceful processions banned and why under pretext of lawlessness and law and order are deadly and barbaric weapons such as bombs, gas, guns and whipping being put to use against unarmed people?

This is a question not for Indians alone to be interested in. It is a question for humanity to be interested in. It is a question which will decide the fate not of India alone but of all the oppressed people.

GANDHIJI'S OPEN LETTER TO EVERY JAPANESE

I MUST confess at the outset that though I have no ill will against you, I intensely dislike your attack upon China. From your lofty height you have descended to Imperial ambition. You will fail to realise that ambition and may become the authors of the dismemberment of Asia, thus unwittingly preventing World Federation and brotherhood without which there can be no hope for humanity.

Ever since I was a lad of eighteen studying in London over fifty years ago I learnt, through the writings of the late Sir Edwin Arnold, to prize the many excellent qualities of your nation. I was thrilled when in South Africa I learnt of your brilliant victory over Russian arms. After my return to India from South Africa in 1915, I came in close touch with Japanese monks who lived as members of our Ashram from time to time. One of them became a valuable member of the Ashram in Sevagram, and his application to duty, his dignified bearing, his unflinching devotion to daily work, his ability, untroubledness under varying circumstances, and his natural smile which was positive evidence of his inner peace had endeared him to all of us. And now that owing to your declaration of war against Great Britain he has been taken away from us, we miss him as a dear co-worker. He has left behind him as a memory his daily prayer and his little drum, to the accompaniment of which we open our morning and evening prayers.

In the background of these pleasant recollections I grieve deeply as I contemplate what appears to me to be your unprovoked attack against China and, if reports are to be believed, your merciless devastation of that great and ancient land.

It was a worthy ambition of yours to take equal rank with the great Powers of the world. Your aggression

against China and your alliance with the Axis Powers was surely an unwarranted excess of that ambition.

I should have thought that you would be proud of the fact that that great and ancient people, whose old classical literature you have adopted as your own, are your neighbours. Your understanding of one another's history, tradition, literature should bind you as friends rather than make you the enemies you are to-day.

If I was a free man, and if you allowed me to come to your country, free though I am, I would not mind risking my health, may be my life, to come to your country to plead with you to desist from the wrong you are doing to China and the world and therefore to yourself.

But I enjoy no such freedom. And we are in the unique position of having to resist an Imperialism that we detest no less than yours and Nazism. Our resistance to it does not mean harm to the British people. We seek to convert them. Gurs is an unarmed revolt against British rule. An important party in the country is engaged in a deadly but friendly quarrel with the foreign rulers.

But in 1942 they used no aid from foreign Powers. You have been gravely misinformed, as I know you are, that we have chosen this particular moment to embarrass the Allies when your attack against India is imminent. If we wanted to turn Britain's difficulty into our opportunity we should have done it as soon as the War broke out nearly three years ago.

Our movement demanding the withdrawal of the British Power from India should in no way be misunderstood. In fact if we are to believe your reported anxiety for the independence of India, a recognition of that independence by Britain, should leave you no excuse for an attack on India. Moreover the reported profession sorts ill with your ruthless aggression against China.

I would ask you to make no mistake about the fact that you will be sadly disillusioned if you believe that you will receive a willing welcome from India. The end and aim of the movement for British withdrawal is to prepare India, by making her free for resisting all militarist and imperialist ambition, whether it is called British Imperialism, German Nazism, or your pattern. If we do not, we shall have been ignoble spectators of the militarisation of the world in spite of our belief that in non violence we have the only solvent of the militarist spirit and ambition. Personally I fear that without declaring the independence of India the Allied Powers will not be able to beat the Axis combination which has raised violence to the dignity of a religion. The Allies cannot beat you and your partners unless they beat you in your ruthless and skilled warfare. If they copy it their declaration that they will save the world for democracy and individual freedom must come to naught. I feel that they can only gain strength to avoid copying your ruthlessness by declaring and recognising now the freedom of India, and turning stolen India's forced co-operation into free India's voluntary co-operation.

To Britain and the Allies we have appealed in the name of justice, in proof of their professions, and in their own self-interest. To you I appeal in the name of humanity. It is a marvel to me that you do not see that ruthless warfare is nobody's monopoly. If not the Allies some other Power will certainly improve upon your method and beat you with your own weapons. Even if you win you will leave no legacy to your people of which they would feel proud. They cannot take pride in a record of cruel deeds however skillfully achieved.

Even if you win it will not prove

(Continued on page 270)

PROTEST MEETINGS IN SOUTH AFRICA

A MASS meeting of the Forward Bloc of the Transvaal Indian Congress was held on August 28 at Schweizer-Reneke to protest against the arrest of Indian leaders in India and the repressive policy of the Government of India. Mr. D. I. Casteo presided. In the course of his speech the chairman said that the meeting was not in the slightest sense anti-Government. They were merely appealing for justice and expressing their solidarity with the people of India in their great struggle for independence. "The British Government says that it is fighting for democracy and against aggression and oppression and yet India is still oppressed by Britain. India is fighting for the same cause that the United Nations are fighting. Now is the time for Britain to prove to the world her genuineness. If Britain wants to win the war she must accede to the Congress demand for India's freedom and thereby strengthen the cause of the United Nations. Unless she does that she has no moral justification for continuing the war when oppressed people in India are suffering the same fate as the Nations of Europe under the blood-stained hands of Hitler are suffering."

The speaker further went on to say that "any Indian who is against the Congress struggle for freedom is a coward and a traitor to his people and to his country, and a coward has no right to live on this earth." He denounced the Moslem League, Mr. Jinnah and his Pakistan scheme and urged all Indians to support the Congress.

Mr. Abdullah Salley said India's struggle was our struggle and we must take part in it. Mr. A. Casteo said Britain had lost her place as the champion of democracy.

The following message was sent to the British Prime Minister Mr. Winston Churchill:

"India only demands freedom—United Nations fighting for same cause. Britain is fighting aggression and oppression but India is still oppressed by England—why? Humanity and freedom loving people demand immediate action from you to stop innocent blood now flowing in India. Now is the time for England to prove to the world her genuineness. Accede to India's request and thereby strengthen United Nations' cause. We support Congress demand. Give India her rightful place amongst Great Nations of world. We protest against arrest of our great leaders. They merely ask for the freedom of the people of India. Your action in India no moral justification for continuing war

when oppressed people in India suffering same as nations of Europe under blood-stained hands of Hitler. Eyes of freedom loving people are on you—There is still time to save situation. Act immediately."

Forward Bloc Meeting in Johannesburg

The Transvaal Indian Forward Bloc, Johannesburg at its meeting held last week passed the following resolution: "The Transvaal Indian Forward Bloc protests strongly against the arrests of the Indian leaders and demands their immediate release. It condemns the ruthless tyranny of British Imperialism in India and it pledges its support to the four hundred million people of India in their struggle for liberation from bondage of British Imperialism."

Nationalist Bloc Protest Meeting

Some 2,000 Indians gathered at the Red Square, Durban, on Sunday at 2 p.m., when the Nationalist Bloc of the Natal Indian Association called up a meeting demanding the immediate and unconditional release of the Indian leaders, and calling upon the British Government to grant India her independence so as to enable her to fight Fascism.

Mr. M. D. Naidoo the chairman of the meeting, felt that it was essential that all forces should unite and thereby put up the strongest resistance to the Axis Powers. The British Government, however, have not taken such a way in India, that there seems no probability of India doing her share in the fight against the Fascists.

Dr. Naidoo called to the Indian leaders and urged them to unite. He said "If people believe in their own freedom can be a nation, then Rousevelt and Churchill are also quailing. He further added that calling the Indian people quailing in this time does not do credit to a Government which has wild Catochlovankia, Poland etc."

Mr. George Finch said that our bodies, the Association and the Congress had failed to call a meeting to protest, and it was left to the Nationalist Bloc to do so. He felt, however, that the risk was worth taking.

"The Indian crisis had created a great amount of sympathy for the Indian cause throughout the world," said Miss Minnie Ramothar, a guest speaker. She said that Indian women had always championed the cause of freedom, and their anti Fascist views had been expressed by women like Mrs. Vajayalakshmi Pandit (Pandit Nehru's sister) and Mrs. Sarojini Naidu. She concluded

by saying, "If India is given freedom the women of India will play their part just as the women of China and Russia are doing to-day."

Mr. Manilal Gandhi said he regretted that our political organisations have not deemed it of importance to voice their protest against the Government's repressive policy in India against those who are fighting for the freedom of their country. "Those whom the Gods wish to destroy they first make mad" and it would appear that the British Government had to day become mad. India offered her friendly hand and they spurned it. They did not wish to recognise India as a friend. They wanted to keep her as their slave. The Indian leaders were to day dubbed as quislings but the United Nations would realise perhaps when it is too late that the greatest quislings of the age were the present Government. It was the duty of every Indian, the speaker said, to support India in her fight for freedom. Those who did not do so had no right to call themselves Indians.

Mrs. Logambal Naidoo, another guest speaker, spoke of the bravery of the Indian women in India. She felt that the women of this country should follow their example and play their part in the present struggle. Mr. Ebrahim Moola and Mr. Debi Singh also spoke.

A collection during the meeting realised £118, including a donation of £2 from a European lady, and £4 from a Coloured gentleman for the Indian cause, and five shillings from an African.

Two telegrams from England were read, one from Mr. Pitter, M.P., which read "Very much interested to receive your protest. Strong progressive forces here working for re-opening negotiation," and another from Sir Stafford Cripps, Tudor Hall, Whitehall: "Sir Stafford Cripps has had your letters of May 28 sending him the resolution at your Committee's instruction, which was passed in Durban on May 3. He is glad to have this expression of opinion on the India question and other matters and is grateful to you for letting him have it."

Resolutions

The following resolutions were passed unanimously:—"This meeting of Indians, held under the auspices of the Nationalist Bloc of the Natal Indian Association, protests most emphatically against the action of the Government of India in arresting the leaders of the Indian National Congress, banning of the Congress organisation and unleashing a reign of terror throughout India. The

Nationalist Bloc is convinced that the demand of the Congress for independence, a demand supported by the freedom-loving peoples throughout the world and by almost the entire people of India, is calculated to strengthen the Indian people to resist Fascist aggression. The anti-Fascist character of, and public utterances by, Congress leaders provides final proof of this. The Nationalist Bloc deplores the anarchy rampant in India to-day, the existence of which is the responsibility of the Government of India, and declares that the continued existence of this state of affairs is calculated only to strengthen the pro-Axis forces within and without India. It is therefore most urgent that India should be strengthened immediately, that the responsibility for conducting the war effort should be placed in the hands of those most capable of making it effective. The Nationalist Bloc calls upon the South African Government, being a member of the United Nations, to urge upon the Government of Great Britain to grant India independence immediately; to urge upon the Government of India the immediate and unconditional release of Congress leaders; the raising of the ban against the Indian National Congress; the withdrawal of all repressive measures taken against the people of India which are in direct conflict with the principles embodied in the Atlantic Charter.

This meeting records its deep resentment against the policy of the capitalist press of the world, including South Africa, which distorts and falsifies the truth. This meeting calls upon the Union Government to take immediate measures to ensure the publication (if at all) of a true reflection of the happenings in India.

The last resolution called upon the Muslim League of India to find a case for establishing unity with Congress in order that India may demand freedom with one firm and united voice which even the British Government could not ignore.

Durban Indian Women's Protest

A public meeting of Indian women to support the Congress demand for India's freedom and to protest against the repressive policy of the Government of India was held on Monday August 24 at the M. K. Gandhi Library, Queen Street, Durban. The meeting was convened by Mesdames M. Thacker, H. Seedat, G. M. Nairkar, A. P. Singh, Lal Singh, K. D. Sundram, B. Desai, S. L. Singh, D. Thacker, S. Gaudhi, W. S. Seethal, V. Mehta and Dr. K. Goonam.

The meeting was representative of all sections of the community and was presided over by Dr. K. Goonam.

Dr. Goonam said that the time had come when the Indian ladies should awaken to the happenings in India, where the Congress leaders were arrested before the civil disobedience was launched. She said, "Women out here realise the necessity of coming together and protesting against the action of the British Government in India."

Mrs. Manjul Gaudhi, spoke in Hindi. She said, "There is no person to-day who does not feel badly about what is going on in India. In the past we have been trying slowly to remove awara. We fought for the last twenty years, but we have achieved nothing. Unless we put up a firm stand today, India will be lost to us for ever." She felt that the 100,000,000 Indians in India were being treated just like the Africans of this country. They are not given the chance to fight and save their country. "We don't want that which happened in Burma and Malaya, to happen to us. The British Government left Burma and Malaya to the Japanese. We don't want a repetition of that in India."

Mrs. B. Desai said the time had come when Indian women should come forward and take their share in the affairs of the world. "We must follow the example of the brave women of China and Russia," she said.

A long list of names were called out: H. Seedat, G. M. Nairkar, A. P. Singh, R. D. Sundram, M. Thacker, Shardaben Dhopale and Mira Shanta Kalidas.

The following resolutions were passed unanimously:

(1) The public meeting of Indian women held in Durban on August 24, wholeheartedly supports the resolution of the Working Committee of the Indian National Congress as endorsed by the All India Congress Committee demanding India's independence from foreign yoke to enable it to mobilise its masses to the fullest extent to fight any aggressor with all forces that they are fighting for the defence of their own country, and also to enable it to play its full part in the present war on the side of those Powers who proclaim that the war is for democracy and freedom of all people.

"This meeting records its strong protest against the arrest of the Congress leaders and the repression of public opinion in India and throwing India's beloved leaders including Mahatma Gandhi, Maulana Abul Kalam Azad, Pandit Jawaharlal Nehru and hundreds of others, and offending womanhood by imprisoning Mrs. Gandhi, Mrs. Sarojini Naidu, Mrs. Vijayalakshmi Pandit, Mrs. Asaf Ali, Mira Behn (Mrs. Stole) and others, and pursuing a policy of ruthless repression by trampling underfoot the

highest principles of democracy by banning freedom of speech, freedom of the Press and freedom of movement, and resorting to the use of barbaric weapons such as bombs, gas, guns, whipping and lathi charges against unarmed men, women and children because they are asking for the freedom of their country which is their birth-right.

"This meeting wishes to convey to the Government of India and the British Government the outraged feelings of the women of Durban at the barbarism committed over four hundred million human souls who are protesting against the denial of freedom to them while protesting that the present war is being fought for the freedom of human beings."

"This meeting urges upon the United Nations and upon the United States of America in particular to give due consideration as to how they can rectify this gross inconsistency of the British Government with their professed attitude."

"This meeting entertains the firm belief that there will be no peace on earth until the forces of Nazism and Fascism have been ended, but to bring about this result Britain and the United Nations will have to shed every shred of their Imperialistic designs."

(2) This meeting of Indian Women held in Durban on August 24, expresses its profound sense of sorrow at the sad and sudden demise of Mr. Mahadev Desai and conveys its deepest sympathy to Mahatma Gandhi and to the members of the bereaved family in the great loss sustained by them.

"This meeting further views with the greatest admiration the courage with which our sisters and brothers, leaders, less though they have been rendered, are lighting the battle for freedom and expresses its deepest sympathy to all those whose near and dear ones have lost their lives in the noble cause."

(3) This meeting authorises the Chairman to forward the resolutions passed to their proper quarters."

J. G. VANDEYAR,

Agent for

JOHANNESBURG BUILDING SOCIETY
(Established 1888)

- desires to announce

Loans available at reduced rate of interest on monthly balances on properties at

Sophiatown, Marlindale, Newclare, Kliptown, Ophirton, City and Central Properties.

NO RAISING FEE OR COMMISSION.
For quick results consult:

J. G. VANDEYAR,
14-15 BARKLY ARCADE,
Cor. Market & Diagonal Streets
JOHANNESBURG.

PHONE JJ-0429

GANDHI'S OPEN LETTER TO EVERY JAPANESE

[Continued from page 267]

that you were in the right, it will only prove that your power of destruction was greater. This applies obviously to the Allies too, unless they perform now the just and righteous act of freeing India as an earnest and promise of similarly freeing all other subject peoples in Asia and Africa.

Our appeal to Britain is coupled with the offer of Free India's willingness to let the Allies retain their troops in India. The offer is made in order to prove that we do not in any way mean to harm the Allied cause, and in order to prevent you from being misled into feeling that you have but to step into the country that

Britain has vacated. Needless to repeat that if you cherish any such idea and will carry it out, we will not fail in resisting you with all the might that our country can muster. I address this appeal to you in the hope that our movement may even influence you and your partners in the right direction and deflect you and them from the course which is bound to end in your mortal ruin and the reduction of human beings to robots.

The hope of your response to my appeal is much fainter than that of response from Britain. I know that the British are not devoid of a sense of

justice and they know me. I do not know you enough to be able to judge. All I have read tells me that you listen to no appeal but to the sword. Now I wish that you are cruelly misrepresented and that I shall touch the right chord in your heart. Anyway I have an undying faith in the responsiveness of human nature. On the strength of that faith I have conceived the impending movement in India, and it is that faith which has prompted this appeal to you.

I am, Your friend and well-wisher,
Savagram, 17-42 M. K. GANDHI.
Harijan
26th July 1942.

REIGN OF TERROR IN INDIA

FURTHER NEWS ABOUT GOVT.'S REPRESSIVE MEASURES

Collective Fines

WHAT are believed to be the first collective fines under a new decree passed by the Government of India, have been imposed on Chitaur, in the Chander district, and on Asil, in the Wardha district. They have been fined £7,500 and £2,750 respectively.

Police Fires

Six persons were killed and eight wounded near Sujanpur, in the Gorakhpur district of the United Provinces last Tuesday when the opened fire on defiant mobs states a Bombay message.

One policeman was killed and four others injured in Karadi Matwad, a village in the Satara district, when a crowd which refused to disperse attacked the police. Two police fired in self-defence. Thirty persons were arrested.

Trouble in Madras

An official communique stated that a mob of 1,000 attacked a police station in the West Godavari district and looted some nearby houses. Another mob of 1,000 attacked Government offices and looted the local treasury.

Bales of yarn and clothes valued at 100,000 rupees were destroyed at Polavara. The police were forced to fire on demonstrators at Bhimavaram.

At Mysore, all branch post offices have suspended work. In the Dhanuvar area a mob which tried to burn a railway station, post office and police station on Sunday were dispersed by firing.

17 Killed in Lucknow

It is officially announced in Lucknow that 17 people have been killed in an ex-

change of shots between an armed gang and a patrol in the United Provinces.

"Pitiful Apology"

A GUARANTEE by the United Nations of India's free status together with the installation of a provisional Government composed of men whose names must strike the imagination of the Indian people can save the situation," said Mr. C. Rajagopalachari in an interview with Reuters in Madras on Saturday, August 22. Mr. Rajagopalachari said that the situation was grave and that it demanded such a step. He described the claim that the Viceroy's Executive Council contained many men with no equals in administrative experience as a "pitiful apology." Congress had been clapped into prison and the Muslim League had not been equal to its opportunities. What remained was British initiative. If that should also fail the safety of India and the success of the Allied cause would be imperilled. "There are risks in any step, but the risk involved in doing nothing is greater," added Mr. Rajagopalachari.

Deadlock in Bombay

A prominent Bombay A.I.P. official, Mr. K. N. Narola, has been arrested. It is stated that Congress and communist were taken from Mr. Narola.

A deadlock has arisen in the administration of the Bombay Municipal Corporation following the decision of the Congress Party, which has a majority on the Corporation Council, not to attend meetings. It is understood that the Bombay Government will amend the City Municipal Act in order to overcome the deadlock.

The president of the Calcutta Stock Exchange Association has been arrested under the Defence of India Rules.

A communique by the Bihar Government says that 17 people were killed on Wednesday last week when the police and troops fired on mobs on the Buxar road.

Eighteen more were killed when troops fired on unruly crowds at Azamgarh on the Patna road. Sixteen people were killed at Suram on August 14 when the authorities upon firing upon a mob led by Dasgupta.

Death Or Whipping For Sabotage

Arming and shelling, or attempting to do so, sabotage, may be punishable with death or whipping under the Penalties (Enhancement) Bill Amendment Ordinance which has been issued in New Delhi.

Mr Devadas Gandhi Arrested

Mr Devadas, son of Mahatma Gandhi and Managing Editor of the *Hindustan Times* of Delhi, has been arrested under the Defence of India Rules. The reason of the arrest of Mr. Devadas is that he disobeyed the Chief Commissioner's order directing him not to publish more than three columns of news in the present circumstances, and to not publish pictures of subversive activities.

'Harijan' Publication Prohibited

The Government of Bombay have prohibited further publication of Gandhiji's weekly newspaper *Harijan*. The reason given is that it published "objectionable" articles about the civil disobedience movement on August 17. The district magistrate has directed that the printing machines should be confiscated.

Nationalist Papers Suspend Publication

Thirteen Nationalist newspapers in Calcutta, four of them printed in English, have suspended publication. They explained that the suspension of publication was not intended to be in furtherance of, or in support of, any lawlessness or disorder, but that they felt that under the provisions of the emergency legislation and the orders of the Central and Provincial Governments, it was no longer possible for them to discharge their duties to the public.

Correspondence Between Viceroy And Gandhiji

Mercury's special correspondent in New Delhi understands that the Viceroy has replied to a letter which Gandhiji wrote to him a few days ago. The nature of Lord Linlithgow's answer is not disclosed, but in view of Gandhiji's quibbled attitude—his letter is understood to have been merely a statement of the Congress position—there is no ground for hoping that this correspondence will lead to any fruitful result.

A memorandum suggesting measures to ease the Indian political situation will be laid before Mr. Churchill and Mr. Amery by Sir Ramaswami Madhavar, Indian representative on the War Cabinet, who has left Delhi for London. He has already submitted his proposals to the Viceroy, but he entertains no more hope of converting Congress from its present attitude to co-operation in the war effort.

Muslim League's Resolution

The Working Committee of the Muslim League, in a resolution passed on Thursday August 13 after a three days' debate, says that it will consider any proposals for the setting up of a provisional government of India, provided that the demand for Pakistan is conceded. The committee is willing to negotiate on such proposals with any other political party on a footing of equality. The resolution says that the League is of the opinion that if the Muslim masses are to be raised to intensify their war efforts, they must be assured that it will lead to the realisation of Pakistan. The League therefore, asks the British Government to come forward without any further delay with an unequivocal declaration guaranteeing to the Muslims the right to self-determination, and to

pledge themselves that they would abide by the verdict of a Muslim plebiscite and give effect to a Pakistan scheme in keeping with the basic principles laid down by the Lahore resolution of the League, passed in March, 1940.

Mr. Jinnah's Statement

The resolutions will be forwarded to Mr. Churchill, Mr. Amery, Secretary of State for India, and the Viceroy, as well as to the heads of the United Nations. Mr. Mahomed Jinnah, president of the League, told Renter in Bombay. He emphasized that the resolution was approved by the Working Committee by a unanimous decision. "The Muslim League has not undertaken responsibility for this war effort because the Government has declined to give us a real share and authority in the government of the country on honourable terms."

The sentences in the resolution specifically authorising the President of the League to make contact with Gandhiji if he thought it necessary has been deleted.

Mr. Jinnah Rebuked

"Every sincere well wisher of the Muslim League will deeply regret the resolution," said Dr. Syed Abdul Latif, one of the formulators of the Pakistan scheme in commenting on the latest resolution of the Muslim League Working Committee. "If Mr. Jinnah is truly alive to the reality of danger inherent in the present situation and is anxious to improve it, he should no longer entertain cheap notions about Party prestige, but straight away seek contact with Gandhiji and prevail upon him to agree to a formula honourable alike to the British Government, the Indian people and the people of India, including the Moslems," he said.

Resigns From Viceroy's Council

An official statement issued in New Delhi says that Sir P. Ramaswami Aiyar, information member of the Viceroy's Executive Council, has resigned and his resignation has been accepted. He is returning to his duties as Dewan of Travancore. In a letter to the Viceroy, Sir Ramaswami Aiyar said: "I am in full agreement with the action taken and the policy pursued by the Government of India in respect of the civil disobedience campaign. My resignation is due solely to my duties, at this critical period to express my views and to take the necessary action with complete freedom of speech and movement against a mass action which, if unheeded, is bound to hamper India's progress and her war effort and the interests of the Indian States in whose well-being and fortune I am vitally interested."

Indian Legislative Assembly

For the first time in its history the Indian Central Legislature is expected to hold a special session to discuss the political situation in the country. It is understood that there will be a brief session lasting about a week. It will begin on September 18. It is believed that the decision to call a special session was in response to the demand made in a letter by a Sikh member of the Legislative Assembly, Sardar Sant Singh. He urged that members of both Houses be given an opportunity of recording their views and votes on the present situation and of hearing a detailed statement on Government policy.

Chinese Soldiers In India

Marshal Chiang Kai shek has sent a message to Chinese soldiers serving in India ordering them to avoid involvement in political questions and to refrain from unconsidered criticisms and discussions of Indian politics.

THANKS

Mr. Rambhadr Baragji (known as Mr. Lala Guvva) of Johannesburg wishes to express his sincere thanks to the many friends who kindly sent their sympathies through letters, telegrams, phones and wreaths at the sad death of Mrs. P. Govindjee, wife of his brother.

Stars Beat Stella For Natal Cup

Stella kicked off with the wind in their replay against Stars in the second final of the Natal Cup. Within two minutes of the start Mahmood the Star centre scored to give his side a lead. Both Mahmood and Vardi, the Stars forwards, were dangerous. With this early setback Stella pulled up and Pashy, under their centre, equalised before the game had proceeded for quarter of an hour. Half-time saw no change in the score, although Stella with the advantage of the wind, monopolised play, the Stella defence holding their own.

No respite Stars quickly took the lead when Pashy, their half, beat the Star's keeper with a thirty yards shot which sailed into the net just below the bar. A few minutes later Matapha, the Star left wing, from a pass from centre, got in a fine cross which Mahmood headed in. Mahmood scored his third goal when he made a long run from centre, beating George Giegis, on getting to the goal. When they had both scored Stars had an early lead. Stars' centre, Pashy, scored his second goal when he kicked a long cross from the back which caught the Stella keepers completely out of place. A few minutes before the close Pashy, on the right, scored the final goal, beating Stella's defence from the cross bar. The Stars had missed a fine chance. The final score was Stars 5, Stella 2.

ANNOUNCEMENT

Joint Life and Endowment Policies
ARE NOW AVAILABLE
Hospital Benefits and Grand
Disability Protection - no extra
charge.

Apply: Manager,

22, Oamara Buildings,
Smith Street, Durban.

Things In General

Exemption From Entertainments

Duty

The following notice appears in the Natal Provincial Gazette dated August 20:—"Notice is hereby given that applications for exemptions from Entertainments Duty will not in future be accepted for consideration unless the application is countersigned by a responsible official of the organisation in aid of which the entertainment is promoted. Promoters of such entertainments are also notified that all relative statements of receipts and expenses will require to be certified by them and countersigned by the benefitting organisation to the effect that such statements are so far as can be ascertained true and correct. Promoters are further reminded that applications for exemption should be addressed to the Provincial Accountant, P.O. Box 373, Pietermaritzburg, at least seven days before the entertainment takes place."

Indiana Honour Newcastle's

New Mayor

A pleasant afternoon function was arranged by Mr. and Mrs. G. M. A. Vawda and the Newcastle Indian Ratepayers' Association at the residence of Mr. and Mrs. G. M. A. Vawda to honour Mr. and Mrs. M. McIntosh, the new Mayor and Mayoress of Newcastle, and Mr. G. J. Millard, town clerk. Mr. McIntosh was sworn in on Saturday morning as Mayor of Newcastle. Mr. G. M. A. Vawda congratulated the Mayor and Mrs. McIntosh and hoped that the Mayoress will fulfil her engagements in a charming and becoming manner. He also extended his congratulations to Mr. and Mrs. Griessel on being elected as the Deputy Mayor and Mayoress of the Borough of Newcastle. He hoped that the good relations existing between the Europeans and Indians will never remain. The Mayor in reply thanked Mr. and Mrs. Vawda and the Newcastle Indian Ratepayers' Association for the honour done to him and the Mayoress and assured the Indian ratepayers that their interests will not be neglected. Among the other speakers were Messrs. A. M. Ephraim, John Pike, Borough Solicitor, Councillor Mr. Chamberlain and others.

Andhra Week Festivities

The Andhra week festivities inaugurated in Darban by the Andhra Maha Sabha (S.A.) proved to be very enterprising and successful. The first day of the Andhra week, Saturday, August 1,

was devoted to a "Call to Prayer" for the cause and success of Andhrabam. On the second day the eleventh anniversary celebration and the fourth Andhra Rastodilod competitions were held at the Avalon Theatre, Darban, by the kind permission of the Directors. The hall was filled to capacity. Women in their glittering and colourful saris outnumbered the men. The keen interest shown in the festivities proved to be a real gala day for the Telugu community, and the enthusiasm displayed by the other sections of the Indian community who were also present in large numbers, created an atmosphere of concord and goodwill. The competitions were contested mainly by children attending the various Telugu vernacular schools in the outlying districts, and in the adults' section women competed. At the close of the contests floating trophies and certificates of merit were presented to the successful candidates by Mrs. S. N. O. Varadacharyulu who has recently arrived from Andhradesa, India. The third day of the Andhra week, Monday, August 3, the eleventh annual general meeting was held at Andhra House at which the elections took place. In the afternoon an interesting drama "The Bibbi King Tragedy" depicting the historical battle between the Andhra Kings of the last century, was staged in the City Hall.

Useless Expenditure On Weddings

A correspondent writes as follows from Bloemhof above the non-de-plume "Bitterly Disgusted":—A few months ago, at a wedding celebration, a prominent member of our community took advantage of the occasion to deliver a homily, and with no uncertain voice condemned the unnecessary expenditure and gross extravagance usually indulged in by our people attending such ceremonies. He exhorted his hearers to rather donate the money, so uselessly spent, towards the social betterment and upliftment of our people. His speech was listened to with rapt attention, and not a few of those who were present have since taken them to heart by refraining from such extravagance. Judge then, of one's surprise to find this would-be reformer of but a few months back, himself actually travelling long distances by car to attend a wedding ceremony. Example is better than precept, and I would like to ask this would-be reformer if this is the way he intends to have these useless customs removed. For if so, then, all I can is: "God help us!"

Duty Of Patriotic Indian

Mr. S. O. Lallb writes as follows from Pretoria:—Sir,—Allow me to make comments on the message sent by Mr. C. A. Joona, of Middelburg, in the *Rand Daily Mail* to Mr. Jinnah, President of the Muslim League, asking him not to join Mahatma Gandhi's non-violence campaign. I would think that many of the Indians, and Muslims in particular, in this country, are disillusioned about the present struggle for independence. Independence when achieved, would not only mean salvation to the Indians in India, but to all those living in other parts of the world, where they are oppressed for instance in Africa; they will enjoy better social and political rights, whether they be Muslims or Hindus. But Pakistan represents only the Muslims in India. It can only be attained by Mr. Jinnah when complete independence is achieved, but that would not mean the better conditions of Indians abroad, or Muslims in particular, and I should think that the patriotic Indian, whether he or she be in India or abroad, must forget the existence of the Muslim League or the Hindu Mahasabha, but join the present struggle so that we can make India a better country to live in for our children, free from fear and free from want.

Left Club

Mr. Emmell Moor will speak at the Left Club, 76 Commercial Road, on "What India Wants" at 8 p.m. on Sunday, August 30. The public is kindly invited to attend.

A Correction

The officials and members of the Caron Indian Sporting Club wish to apologise to Messrs. Amod and Jemal (Broyton) for erroneously omitting their names amongst the list of donors whose names appeared in the columns of *INDIAN OPINION* dated June 19, on the occasion of a welcome reception given by the C.I.S.C. to Hajees A. M. Obothla and A. E. Bhubha.

Major Seaman Obetty (South African lightweight and Bantamweight champion boxer), accompanied by Sgt. R. V. Nalino and Sgt. Mathew Nair, all of the I. M. C. Company, spent their week-end at Durban as the guests of Mr. and Mrs. V. K. Pillay and Mr. and Mrs. A. P. Jinnah.

Everyday, appearing in this issue of a political or social character (which has been written and edited by Mahatma M. Gandhi) to express the views of *INDIAN OPINION*.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન

મહાત્મા ગાંધીજીના દલો
સને ૧૯૦૨માં સ્થાપી.

પરવક ૪૦ છં.

શીનીકસ, સુકવાર, તારીખ ૨૮ ઓગસ્ટ, ૧૯૪૨.

અંક ૩૫.

પ્રત્યેક જાપાનીને ગાંધીજીનો ખુદશો પત્ર

સૌથી પ્રથમ મારે કમલ કરવું પડશે કે મો
કે અને તમારા પ્રત્યે કશો દ્રેશ નથી છતાં ચીન
પરનો તમારો દુમલો અને જરાએ પસંદ નથી.
મણીજી જ્યાં પાંચરીએથી તમે સાહીવાદી આત્મી-
ભાવાઓ સેવવાની હજારોએ ઉતરી પડ્યા છે.
એ અબીલાપા તમે સીદ નહીં કરી ચકો પરંતુ
એસીયાના ભાગલાના સૂઝા બને એવો મંદાવ
છે, અને તેમ કરીને અબજોને જગતના સમુદ્ધ
તંત્ર અને ભાવુત્વની રચાવના થતી અટ-
કાવશે કે જેના વિના માનવજાતીને મારે કશી
આશા નથી.

પચાસ ઉપર વર્ષ પુર્વે હજુ હું અંદાજ
વળતો મુલાન હતો અને જાહેરમાં વિદ્યાર્થીઓ
કરતો હતો હારે મરદુમ સર એડવીન આરવર્ડ
ના જાણણીપરથી તમારી પ્રત્યક્ષ અનેક ખુદર
ચુલોની હું કદર કરતા શીખ્યો હતો.

હકીકત આફ્રિકામાં તમારે રક્ષાવાપરના તમારા
પ્રતાપશાળી વિજયના મેં ખજાર સંબંધિત સારે
માસ દરમિયાન પાર નહીં રહ્યો. ૧૯૧૫ માં તમારે
હું દક્ષીણ આફ્રિકાથી પાસે હાંદુસ્તાન આગ્યા
સારે જાપાની સાકુઓના હું નિહટ સમાજમમાં
આવ્યો. તેઓ વખતે વખત આમારા આશ્રમમાં
આશ્રમવાસીઓ તરીકે આમારી સાથે રહેતા હતા.
તેઓમાંના એક સેવામાર્ગમાં આમારા આશ્રમમાં
અમારા હામતી સારીદાર સ્થ પડ્યા હતા.
૧૯૨૪ પ્રત્યેક તોમરું લાન, તેમની સિદ્ધતા,
તેમનો અખાંડ ભક્તિભાવ, પ્રેમભાવ, મને તમા
સંનેજામાં તેમની સાંતિ અને તેમનું હૃદયની
હસ્યમાયણ, જે તેમની આંતરસાંતિને ચોક્કસ
પુરાવો આપનારું હતું, એ સમગ્ર પ્રણે રો
તેમજો આમારા સમજાવેલા પેશ હરી લીધો હતો.
અને આજે જ્યારે તમે પ્રેમ ખોટન સાથે પુદ
જાહેર કરેલું દેવાયો તેમને આમારી વચ્ચેથી
જાણ સેવામાં આગ્યા છે સારે અને એ પ્રિય
સાથી અને માર્ગદર્શી પોત જગ્યા છે. તેમના
સ્મરણનિન્દ નરીક તે પોતાની કષ્ટનક પ્રાર્થના
અને પોતાનું નામકરું હોલ મુકી ગયા છે કે
જે આમારી પ્રાતઃપાઠ અને સાંજના પ્રાર્થના
નું એક અંગ થઈ પડ્યા છે.

આ સમયની આનંદામક સ્મૃતિઓ સાથે
તમારે ચીનપરના તમારા, મારી દુહાએ વખર
મારજીના, દુમલાનો અને, જે ખજારો આવે છે
તે વિશ્વાસપાત્ર હોય તો, એ મહાન અને પ્રાચીન
દેશને જે નિર્દયતાથી તમે વેરાન બનાવી રહ્યા
છો તેનો વિચાર કરતાં હૃદય ખેદ થાય છે.

દુનીયાના મહાન રાજ્યો સાથે સમાન દરજ્જાએ
ભાગવવાની તમારી અભિલાષા યોગ્ય હતી.
પરંતુ ચીનપરનો તમારો દુમલો અને પરીરાજ્યો
ગોંડેની તમારી માનતા ખરોજ એ અભિલાષાની
અનુચિતપણે હાથ પડાવી જવારી છે.

મેં તો ધાકું છું કે એ મહાન અને પ્રાચીન
ભોકો, કે જેનું ઉત્પત્તિ સાદિસ નમે તમારે
પોતાનું બનાવી ઊંધેલું છે, તે તમારાં પડેલા
છે એ દર્શકતથી તમે મનં લેશો. તમારા
એકબીજાના સતિદાસ, પ્રેમદાન, સાદિસના અરસ-
પરસ જાનથી તમારી વચ્ચે આજે જે યત્નતા
વર્તી રહી છે તેને બદલે ખરી રીતે ખીચા
વર્તવી હોવી જોઈએ.

મેં હું સ્વતંત્ર હોજ અને મેં તમે મને
તમારા દેશમાં આવતા હો તો સરીને અચકત
છતાં પણ મારી વંદુસ્તીના, હઠામ મારા જાન
ના પણ લોએ, તમારા દેશમાં આવીને તમને
આજીવ કરી ચીનને અને દુનીયાને આ નેથી
તમને પોતાને જાણે જે અગાધ કરી રહ્યા છે
તે કરતા અટકવાનું સમજવતા હું ન અચકાઉં

પરંતુ એવી સ્વતંત્રતા હું બેઝનતો નથી.
અને જેટલો તમારો વાદ અને નાકીવાદ અમે
નિરસકરીએ છીએ તેજાજ સાહીવાદી સાથે જીદી
રહેલા દેવાગી અસાધારણ રિયતમાં અમે પણ
મોહા છીએ. પરંતુ આમારી લડત બ્રીટીશ
પ્રત્યને નુકસાનકર્તા નથી. અમે તેઓને હૃદય
પહોર કરવા હચ્છીએ છીએ. આમારો બ્રીટીશ
તંત્રી સામે નિઃશસ્ત્ર બળસો છે. આમારો
દેશનો એક અમલનો પણ પરદેશી રાજ્યકર્તા-
ઓની સામે એક પ્રયત્ન પરંતુ ખીચતાબચાં
અમલમાં શેકાં છે.

પરંતુ તેમાં તેને પરદેશી રાજ્યોની મદદની
જરૂર નથી. તમને પોતું સમજવવામાં આવેલું
છે કે તમે હાંદુસ્તાનપર દુમલો કરવાની અણીપર

છો તેજ વેળાએ ખીચરાજ્યોને રંબડવાની અમે
અનુકૂળ તક સામેલી છે. બ્રીટીશ મુસ્લિમોને
મેં અમે આમારી તક બનાવવા આદતા હોત
તો તમને પાંચર પુદ જાણે અમે
તેમ કમું હોત

હાંદુસ્તાનમાંથી બ્રીટીશ સત્તા જેવી લેવાની
માંમણીની આમારી લડતને વિશે કશા ગેરસમ-
જીવી થતી નહિ જોઈએ. હજીકતમાં હાંદુસ્તાનની
સ્વતંત્રતા વિશે તમે એટલી બધી પ્રતેજારી
કરાવતા હોવાના આવી રહેલા ખજાર મેં અમે
ખરા માની રહીએ તો બ્રીટન અમને સ્વતંત્રતા
આપી કે તો પછી હાંદુસર દુમલો કરવાને તમારે
કેયું કારણ રહેલું નહિ જોઈએ. વળી તમારા એ
દામ વિષેના ખજાર બી.પરના તમારા ધાવડી
દુમલાની સાથે બંધ બેસના નથી.

હાંદુસ્તાન તરફથી તમને રજાએ આવકાર
મળે એમ મેં તમે માનતા હો તો હું તમને કહેવા
મારું છું કે તમારો એ ભગ શોક્લનક રીતે ભાંગી
જશે એ હજીકત વિશે તમે ખુદ ન કરો.
બ્રીટીશને ચાલ્યા જવાનું કહેવાની પાછળનો
હેતુ, સઘળી સરકારી અને સાહીવાદી અભિલાષા,
પછી તે બ્રીટીશ સાહીવાદને નાપે જોઈપણ કે
જર્મન નાકીવાદ કે તમારી જવાની હોય, તેની
સામે સરવાને હાંદુસ્તાનને સ્વતંત્ર બા. તેને
તકામત કરવાનોજ છે. મેં અમે તેમ નહિ
કરીએ તો સરકારી જુરસાનો અને અભિલાષાનો
મુલાજ માત્ર અહિંસામાં રહેશે જે એવી
આમારી માન્યતા છતાં દુનીયામાં સરકારી સત્તાની
રચાવનાના અમે પામર પ્રેક્ષક બનેલા અણુસરું.
મને પોતાને એવો જાણ છે કે હાંદુસ્તાનને સ્વતંત્રતા
આપ્યા વિના માનરાજ્યો પરીરાજ્યો નોગમ્ય
કે જેણે હિંસાને ધર્મ બતાવી ઊંધેલો છે,
તેને દરારી નહિજ રહે, માનરાજ્યો તમને
અને તમારા ભાગીદારોને દરારી નહિ રહે,
મિત્રાવ કે તમારી અમાનુષી અને ચણર પુદ
કુલજાતામાં તમને હમરે. મેં તેઓ નેની તાજ
કરી તો દુનીયાને સેવસાજન અને વ્યક્તિ
સ્વાતંત્ર્યને માટે બચાવવા મારે છે એ તેઓની
મહેરાત બોલી કરે. હું માનું છું કે તમારા
અમાનુષપણાની નકક નહિ કરવાની તેઓ તમા
શક્તિ તોજ આવે તો હાંદુસ્તાનને તેઓ આજેજ

(અનુસંધાન મારે જુઓ પાનું ૨૮૭)

આજે ના દુરમન રોડો લોકોને યુક્તીઓમાં કચડેલા ચાખીને સંયુક્ત રાષ્ટ્રી "સ્વતંત્રતા" માટે લડવાને મેદાને બેસી પડેલા લોકોનો દર્શક કરી ગયા છે તેની મરહટી હિંમત રજા છે. તે ભારી રીતે સમજે છે કે હિંદુસ્તાનને પરાણે સુસવામાં આવી રહ્યું છે અને તે પીછા ખાણીને ત્યાં પચવાનો દેશ મંગલ છે. પરંતુ દુરમન ભણે છે જાણીએ કે હિંદુસ્તાન આગળ મરુ છે અને સંયુક્ત રાષ્ટ્રને આગીત કોઈ લોકોનો સમ્બંધ નહીં તેમજ બ્યવહારીક રીતે મળેલા બે ભાર તે જરૂર બેગેન થવા વિના નીંદ રહે પામી મનન આ સાફું સત્ય ન સમજી શકે અને ખોટીકર્મ મન આજે સત્યા અને પ્રતિજ્ઞાના પાદમાં પગડી બતી મરુ છે.

સર રહેઈ દીપ્ત વસ્તુમાં બે છે કે "હિંદુસ્તાનની સરકારે શીધેલાં પગલાંમાં ખીટીસ સંસ્કાર બીંદ સરકારને સંપૂર્ણ રીતે આપી રહી છે જ્યાં જરૂર પશુ જીવનસ વિશદ અને કડવાઈ ઉત્પન્ન કરવાની પ્રવૃત્તિ રજા તેમ કરી રહી છે" એ જીવનસ ન લોપ અને કડવાઈ ઉત્પન્ન કરવાની પ્રવૃત્તિ ન લોપ નો સાધારણ અક્ષરજ

એ સવાલ પુછવાને પ્રેરામ છે કે માંધીજીને વાલસરોવરની સાથે પત્તભવદાર કરવાની અને પ્રેક્ષના પ્રમુખને સંયુક્ત રાષ્ટ્રના મુખ્યમંત્રી સાથે પત્તભવદાર કરવાની તક કેમ નહિ આપવામાં આવી? સું કરજીસર તેઓને ફર્મ પુરી રત તેઓને મોટે કુશ મારી દેવામાં નહીં અને સું કરજીસર સંયુક્ત રાષ્ટ્રની સાથે મળી કરવાનો હોયસ અને એકરીએજ છાપેલા લલ પાથો! એ જીવનસ ન લોપ તે અજાણીની રત્ન કરવા કેમ મીનની લેવામાં આવી ન શોન સભાએ ભારવાની અને સાન સરથસી મદદ નામે કેમ મનાઈ પુકમો નીકળ્યા અને યુગાગી, કાલકો અને બવરમાના ખંજાના દેહજ કથીપ, વચરના લોસપર ભોમ્મ, એસ, બંદુકો અને ચાણુક જેવા રાક્ષસી સરોવરો ઉપરોગ કેમ થઈ રજા છે?

આ સવાલ માત્ર હિંદીઓએજ ચિંતા કરવાનો છે. એ સવાલથી માત્ર હિંદુસ્તાનનું જ ભાવિ નહીં યજાનું નથી પરંતુ કુનીયાના સમગ્ર કમળપેલા લોકોનું ભાવિ નક્કિ થવાનું છે.

૬. આફ્રિકામાં વિરોધ સભાઓ

દરમનમાં હિંદી શ્રીઓની સભા હિંદી શ્રીઓની એક ભંદેર સભા હિંદુસ્તાન ની રાજનૈતિક પ્રેક્ષકની નામણીને રીતે આપવા અને હિંદુ સરકારની જીવનમાર નીતી ની સાથે વિરોધ દર્શાવવા મેળાવાર ના નહિ મળે કરીન રીતરપર એમ કે. માંધી લાખોરોમાં નળા હતી, મીટીંગ શીખતે મુખ્યમેન કંકર, શીખતે એમ. રીહાન, શીખતે જ એમ નાપર, શીખતે એ. પી. રીંગ, શીખતે લાલ શીખ, શીખતે આર. ડી. સુંદરમ, શીખતે ભદ્રામેન દેવલ, શીખતે એમ. એલ રીંગ, શીખતે હીવાળમેન દાર, શીખતે સુસીલા માંધી, શીખતે ભવજી. એમ. રીવાલ, શીખતે વીલસ મદેના અને કે. કે. મુખ્ય નરથી મેલાવવામાં આવી હતી પ્રમુખસ્થાન કે. મુખ્યમે લીધું હતું અને મેળના સપાળા પરીનું તેમાં પ્રતિનિધિત્વ હતું. તે મુખ્યમે લાખણ કરતાં જીવનસું કે આજે એ વખત આવેલો છે કે નળારે હિંદી બહેનો એ પશુ હિંદુસ્તાનમાં જો બની રહ્યું છે તેમાં રજા લેતા મરુ બેઠા. ખીટીસ સરકારની દમનનીતી માટે તેઓને પશુ આજે વિરોધ કરવાની જરૂર જણાય છે.

શીખતે સુસીલા માંધીએ હિંદુસ્તાનમાં લાખણ કરતા રહ્યું. આજે એણે કાલ પશુ નહીં દસે કે જેણે હિંદુસ્તાનમાં જો બની રહ્યું છે તેણે કેવું નામ આપવું નહીં હોય. છેલ્લા પીસ વર્ષે ફર્મ આપણે સ્વતંત્રતાને મારે મરતા

આવ્યા છીએ અને હજુ સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત કરી સપા નથી. ને આજે દરે આપણી લખણ સજી દાવરી નહીં હમણે તે હિંદુસ્તાન આપણા હાથમાંથી સજીને મારે ચાલ્યું જશે. ખીટીસ આજે આપણા દેશને બચાવ વજુ આપણને કરવા નથી દેતા નહીં અને મલામાં તે અપાનના હાથમાં આજેમાં મળાં અને હિંદુસ્તાન તેના હાથમાં જવા નહીં જ હમણે.

સ્વ મહાદેવલાલના અગ્રણ આપસાન માટે બેઠા હસીવામાં તેમણે તેમની સેવા પરાવજીત વાળે અને માંધીજીના ન જમણા હાથ મરુ પડવા હતા તેણે મળામળાન કહે જમળા મરુ હતું. શીખતે મહામેન દેસાઈએ કહ્યું કે આજે પ્રલેક દેસની સોમો પુરપો સાથે રહી આગમ વધી રહી છે વારે સું આપણેજ કરેલક પા બેસી રહીશું તેમણે લખાન, રહીવા, સીન, પીચેરે સથળે આજેના માંધી ભારીક કરી હતી અને તેના પડેલા મળા હિંદી આજેને બકારે પડવા જમળામરુ હતું.

બીજા લાખણ કરનારામાંમાં મીસીસ એમ. રીહાન, મીસીસ જ એમ નાપર, મીસીસ એ. પી. રીંગ, મીસીસ આર. ડી. સુંદરમ, એમ. ના દીવાળી બે. કાકર, આમતે સારદામેન મુખેનીવા અને લાખારે હી કાપાલક હતું.

સરવો:

નામે પ્રભાણે કાલે લખાવજીને પસાર થવા હતા: 'ઓગસ્ટ ૧૫, ૧૯૪૭ ના રોજપાવના રોજ' કરમાળા મળેલી હિંદી આજેની આ

પર ચુરણ

ખીટસના એમ. પી. મી. જે. એમ. બીજાસરના પીત્ત મી. ખીટ શોખલર ને અમાઉ નેશનલીસ્ટ સરકારમાં જમીન ખાતાના મળાન હા ને જમ ખાતાની ખીટાની વેઠાની તર. રર પીત્ત મળાનાના મા મરુ પાડેલા છે. મેસીસ્ટ મળના તે બજીવન દત્ત અને ભાર વેઠામાં આમળ પડેલો વાળ પીધા હતો. ૧૯૪૫ માં ૫ ના જળનાના પશુ વાળ લીધો હતો અમારે મરુતરે પકડી બે વરસ અટ. અને ના પર્વત ના દંડની મળ કરી હતી ૧૯૨૧ માં ૩ રમળ બર્મના નેશનલીસ્ટ મેજસ્ટ્ર નરીક પાનામેન્ટમાં હાખા થવા હતા અને ૧૯૩૬ માં ૧૧૦૦૦૦ મળી નિપૂન થવા હતા.

—ના. સદેનસાદના ભાર્ગ કપુર બોડે કપા થવા મંત્રણારે કલાઈન મેટમાં ૧૫ જમળ લાઈ નેમ આઈસલેન્ડ જવા હતા તેનામાં એક રેડી સાથે અપકારી કલાઈન મેટ હતી પરી અને ૧૫૫ મેટ્રે દેન્ડ સલીલ ખીન તેર જમળા આવી થવા છે ૧૯૩૪ માં કપુર બોડે દેન્ડ સુનીયતની મુક લાઈ લીધી હતી ને વખતે તે પશુ વેઠાની મળ પકવા હતા સુનીયત સરકારે સુનીયતની પ્રજ નતિ રાજ રાખી અને એમલ બોડે દેન્ડ પર હિંદીસાનના નામે મેટલે છે

સમત હિંદુસ્તાન પોતાની આગળનાના મળ પશુ બકારના કુમળાની સાથે તે પોતાના દેશ નાજ રજામર ના સહે છે એજ સંયુક્ત નામો યા સકવાન લમીન કરા સર અને હિંદુસ્તાન, જે રાજ્યા, કાલકો મુક વેઠાસસન અને માનવ સ્વતંત્રતાને માટે નાજ નહીં છે એવા રોકાર કરી રજા છે. તેઓની પશુ રહી મળાનો સંયુક્ત રાજી આ પુકવા આવી સર મેટલા માટે, હિંદુસ્તાનને મરેદેલા સંસદીમાંથી મળ કરતા હિંદી પ્રેક્ષકની વાં નહીં એકા અને એલ હિંદુસ્તાન પ્રેક્ષક કાપીએ જમળેલ આજેવા કરવતે પોતાનો હાઈક રીતે અપ જ.

"આ સપા દી હિંદુ નાના મેકમતને કોકરે માર નારાં અને મહાતમા આંધી, મહાતમા અખુલ દલમ આજાઈ, પીટીન જવાહરલાલ મદદ લીનેર હિંદુસ્તાનના બીજા સેક્ટોર વહા નેશનલ કસમા મોધી દેનાર્મ અને જીવન પ્રવૃત્તિ, પીખતે સરેલજી નાપર, જીવનસાલમ રીંગ, પીચમેન અને શીખતે અસર બની વિમેનેન તીરેસર કરી સીચર અપવાન કરજીસર અને મળમાની, લખ વળી, હીલસામતી કરનાવતપર માવજમ મુરી લોકસાસનના કુચ રીહાનેન બેટીઓ રજા નાખી કોકકાની જીવનમાર પીતી અજાવાર કરવાર ના નિઃસજ પુકમ, બોમો ના લાખો પોતાના દેશની રજા પશુ, ક જ તેઓ ના જમળેલક દર છે, તેની માગણી ની

રહ્યા હોવાના કારણે તેઓની સામે બેઝબો, ગેસ, બંદુક, અગ્નિ અને લાઠીમારના જામલી પથ્થરોનો ઉપયોગ કરનારા હોદ્દાસ્તાનની સરકારના પમસાની સામે સખ્ત વિરોધ દર્શાવે છે.

"આ સહા હોદ્દાસ્તાનની સરકારને તેમજ બ્રિટીશ સરકારને હાલમાં કુદરતી રીતે રચાતાં આ માટે સહાય રહ્યું છે એવો દાવો કરીને બીજા તરફથી આગ્રહ કરી માનવીઓ, કે જેઓ પોતાને પરત્વે સખ્તમાં આવેલા છે તેની સામે વિરોધ કરી રહ્યા છે, તેઓના ઉપર યુદ્ધરવામાં આવી રહેલી હેવાનીયતથી ધરખનની સીમોની સામ-ભૂમિઓ અતિસમ દુશ્મણી હોવાનું જણાવે છે.

"આ બ્રિટીશ સંયુક્ત મીતરાઓને અને ખાસ કરીને યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ ઓફ અમેરીકાને પોતે જે વલણનો દાવો કરી રહ્યા છે તેની સામે બ્રિટીશ સરકારની આ ભાવના અસંગતતાનો શી રીતે મેળ ખેલાડી થઈ છે એ બાબતનો અભિરૂપણે વિચાર કરવા બીનતી કરે છે."

"આ સહા એવો મત ધરાવે છે કે જ્યાં સુધી નાગીવશ અને દેશીસ્થાનો અંત નહીં આવે ત્યાં સુધી દુશ્મણી શાંતિ સ્થાપવાની નથી પરંતુ એ પરીણામ આણુવાને બીટન અને સંયુક્ત મીતરાઓએ પોતાના સાક્ષીવાદી કેન્દ્ર-ઓને સહતર અંત લાવવા પાશે.

બીએ હરાવ

"તા. ૨૪ ઓગસ્ટ ૧૯૪૨ મોમવારના રોજ ધરખનમાં મળેલી હોદ્દા સીમોની આ સહા સહયોગ મહાદેવશાહ દેશાહતા મળેલાં આકાળ અવસાનને માટે પોતાનો ઉડો શોક પ્રદર્શિત કરે છે અને મહાત્મા ગાંધીજી અને રવર્મસના કુટુંબીઓને પ્રત્યે તેઓને યજ્ઞેલી મહાન ખેડ માં ઉડી દીક્ષાજી દર્શાવે છે.

"આ સહા વધુમાં આપણી મેનો અને માનવો પોતાના વહાલા નેતાઓથી વિદાય થવા દોષા જતાં જે બહાદુરીથી એકઠે હાથે રવાનાં બુધ્ધિ સહી રહ્યાં છે તેને માર તેઓને હાર્દિક અભી-નંદન પાઠવે છે અને જેઓના વહાલાં આત્મ-જનોએ આ મહાન ધર્મયુધ્ધમાં પોતાના માણ અર્પણ કરેલાં છે તેઓ તરફ ઉડી દીક્ષાજી દર્શાવે છે."

ચોક્કે હરાવ

"આ સહા પકાર ધણેલા હરાવેને ચટતાં રમણોએ પહેંગાડવા સહાના પ્રમુખને સલા આપે છે."

—૮૦૨—

નેશનલીસ્ટ બેસેકની મીટીંગ

નાશન બન્દીઅન કોંગ્રેસીએસનના નેશનલીસ્ટ બેસેકની મોસ મીટીંગ મવા રવીપાર બેંગરે ૨ વાગે એ સ્ટેડમાં આવેલા ૨૬ સંવેરમાં મળી હતી. લગભગ ૨૦૦૦ મોકો જમા થયા હતા. પ્રમુખ મી. એચ. દી. નાયડુએ કહ્યું કે આજે તો મારી રાજ્યોની સામે સહયોગ બળેને મંજૂરી

કરવાનો વખત આવેલો છે આરે બ્રિટીશ સર-કારે હોદ્દાસ્તાનમાં એવી નીતી અખલાર કરેલી છે કે હોદ્દાસ્તાન દેશીસ્થાનની સામે થવામાં પોતાનો હાથ આપીજ નહીં થઈ.

ડો. નાયડુે કહ્યું કે હોદ્દા નેતાઓને દેશ કોલોઓની જગ્યા આપવામાં આવી છે પરંતુ જે મોકો પોતાના દેશની આઝાદી માટે લડતા હોય તેઓ ને દેશકોલો કહેવાતા હોય તો પ્રેસીડન્ટ રજવેસ્ટ અને મી. ચર્ચીસ પણ તેવાજ મળ્યા. જે સરકારે ઓકરોસેવેકીયા, પોલેન્ડ વીગેરે યુરોપના રાજ્યોને વેચી દીધા છે તે સરકારે હોદ્દાસ્તાનના મોકોને દેશકોલો કહેવા એ તેને શોભવું નથી.

મી. ચર્ચીસે સીંગે કહ્યું કે આપણી સંસ્થાઓ એસેસીએટન અને પ્રેસીડન્ટ વિરોધ સહાઓ મોકાવવાનું સુચનું નથી અને એ કાર્ન નેશન-લીસ્ટ બેસેકને કરવું પડેલું છે. પરંતુ એ બેખમ એકલા બીના છુટકા નહોતો.

મી. મળીયાત્ર ગાંધીએ કહ્યું કે હોદ્દાસ્તાન માં જેઓ આઝાદીને માટે લડી રહ્યા છે તેઓ ની સામે સરકાર જે જુલમમાર નીતી અખલાર કરી રહી છે તેનો વિરોધ કરવાનું આપણી રાજ્યદારી અરધાઓને જમાન જણાયું નથી એ અમત એવી વાત છે.

વધુમાં તેમણે કહ્યું કે "તેવશ મળે ચીપરીન બુધ્ધી" તેમ આજે બ્રિટીશ સરકારની બુધ્ધી વીપરીત થઈ ગઈ છે. હોદ્દાસ્તાને તેને મીતરા નો હાથ લાગ્યો. તેને તેણે તરછોડ્યો. તેને હોદ્દાસ્તાનની મીતરા નથી જોઈતી. તેને તો હોદ્દાસ્તાન મુલામ રહે એજ જોઈએ છે.

હોદ્દા નેતાઓને આજે દેશકોલો કહેવામાં આવી રહ્યા છે પરંતુ સંયુક્ત રાષ્ટ્રોને કહાય થયુંજ મોકું સુચરે કે આ યુમના દેશકોલો (કવીઝલીમ) એ કોસ પણ હોય તો તે હાથ ની બ્રિટીશ સરકાર જ હતી.

તેમણે કહ્યું કે પ્રત્યેક હોદ્દાની આજે હરજ છે કે તેણે હોદ્દાની આઝાદીની લડતમાં દેશ આપવો. જેઓ તે નથી આપના તેઓને પોતાને હોદ્દા કહેવાવવાનો હા નથી.

બીજા મેસનારાઓમાં મીસ મીની રામાવતાર, મીસ લોમખાસ નાયડુ, મી. ઇ. મુલ્લા અને મી. દેવી સીંગ હતા.

પ્રચારકાળે માટે કાળાની મમમુરી થતાં પા ૧૧૮ની રકમ થઈ હતી. જેમાં એક યુરોપીયન ઓએ પા. ૨, એક કલડ પ્રહરથે પા ૧ અને એક નેટીવે સી. ૫ આપી હતી જે સાકાર રવીકરવામાં આવેલી હતી.

તારો

કચ્છાંથી એ તારો આવ્યા હતા તે વાંચી સંભળારવામાં આવ્યા હતા. એક મી. ઓટ એચ. પી. નો હતો કે :

"તમારા વિરોધથી મળેજ સંતોષ થયો છે. મળેજ પ્રમતીસીસ નત્તો મસલનના દાર ધરી

ઉપાડવા મહેનત કરી રહ્યા છે."

મર ૨૨૬૩ કોપ્સે મે તા. ૧૫ મીએ બેસેકે મળેલા પત્રની પડોચ મોકલી હતી.

હરાવે

બ્રિટીશ સરકારને હોદ્દાસ્તાનમાં જુલમમાર નીતી છોડી દેવાની, સંયુક્ત રાષ્ટ્રોમાંના એક તરીકે દક્ષીણ આફ્રીકાની સરકારને હોદ્દાસ્તાનને આઝાદી આપવા બ્રિટીશ સરકારને દબાવ કરવા ની અને મુસ્લીમ લીમને બ્રિટીશ સરકાર વધે નહીં લઈ ચકે તેવું પ્રેસ સામે એક મનાઈ ધોરણ શોષી કાઢવાની મામણી કરનારા હરાવે સર્વાનુમતે પસાર થયા હતા.

—૮૦૪—

સ્વાઝરેનેકમાં વિરોધ સહા

ક્રાંસવાલ બન્દીઅન કોંગ્રેસના ફેરવડ બેસેક ની એક મોસ મીટીંગ સ્વાઝરેનેક (ક્રાંસવાલ) માં ઓગસ્ટ તા. ૧૩ મીએ હોદ્દાસ્તાનમાં સર-કારના યક્ષી રહેલા અસાધાર સામે વિરોધ દર્શાવવા મી. ડી. આઇ. કાજના પ્રમુખપણા હેઠળ મળી હતી. પ્રમુખે પોતાના બાપણમાં જન્માણું કવું કે આ મીટીંગ સરકારની વિરુદ્ધ નથી આપણે ન્યાયને માટે આપીસ કરવાને અને હોદ્દાસ્તાનના મોકો જે આઝાદીની લડત ચલાવી રહ્યા છે તેઓ પ્રત્યે સહાયુક્તી દર્શાવવા એક વળ છે. બ્રિટીશ સરકાર કહે છે કે તે લેકસાસન અને માનવીઓ સામે થઈ રહેલા દુષ્કા અને જુલમની સામે લડી રહી છે જ્યાં હોદ્દાસ્તાનના ઉપર બીટન જુલમ કરી રહ્યું છે. જેને મારે સંયુક્ત રાષ્ટ્રો લડી રહ્યા છે તેને જ માટે હોદ્દાસ્તાનને લડી રહ્યું છે. બીટને ફુનીયા ની નજરમાં પોતાની સહયોગી પુરવાર કરવાના આજ વખત છે. બે બીટન બુધ્ધમાં વીજવ મેળવવા આઠવું હોય તો તેણે કોંગ્રેસની હોદ્દા આઝાદ કરવાની મામણી રવીકારીજ જોઈએ અને તેમ કરીને સંયુક્ત રાષ્ટ્રોના હાથ મળણુ કરવા જોઈએ. બે તેમ નહીં કરે તો આ બુધ્ધ ગાલુ રાખવાને તેને કંઈ પણ વાજબી પાડું નહીં રહે. લોકોથી ગારકામેલા બીટલરના હાથથી યુરોપની પ્રજાઓ દુઃખી થઈ રહી છે તેજ દરો હોદ્દાસ્તાનના લોકોની પણ થઈ રહી છે.

વધુમાં પ્રમુખે જણાવ્યું કે : "જે કાંઈ પણ હોદ્દા કોંગ્રેસની સહયોગી વાર્ધ છે તે તમારું છે અને પોતાની પ્રવતે અને પોતાના દેશને મેવશ છે અને નામદને આ પૂરીપર જવવાનો હક નથી."

તેમણે મુસ્લીમ લીમને, મી. જુન્નાહને અને તેમની પારિવારિકની યોજનાને વખોડી કાઢ્યાં હતાં અને સહયોગી હોદ્દાઓને કોંગ્રેસને દેશ આપવા જણાવ્યું હતું.

મી. અબદુલ્લા સામેએ કહ્યું કે હોદ્દાસ્તાનની લડત એ આપણીજ લડત છે અને આપણે તેમાં કામ ભેરે જોઈએ.

મી. એ. ઠાકરે કહ્યું કે બ્રિટને ભોક્ષાસન ના લીધામની નરીકે પોતાનું સ્થાન મુખ્યત્વે લીધું છે.

પર પ્રધાન મી. લીનરડન ચર્ચા પર હોદ્દા-સ્થાન પર મધ રહેલા જુલમ સામે વિરોધ દર્શાવ-નારો અને હોદ્દાસ્થાનની આઝાદી માટેની મરજી સ્વીકારવા લીનરડની કરનારો તાર ભોક્ષવામાં આવ્યો હતો.

—0—

બેહાનીસબમાં ફેરવડ' બ્રોડની મીટીંગ

ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિયન ફેરવડ' બેહાની બેહા-નાસબમાં બેહાની મીટીંગમાં નીચે પ્રમાણે ફેરવડ પસાર થયો હતો:

“ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિયન ફેરવડ' બેહાની બેહા-નેતાઓની ગીરજાતરી સામે વિરોધ દર્શાવે છે અને તેઓને દુરત છોડી મુકવાની માગણી કરે છે. હોદ્દાસ્થાનમાં બ્રોડની સાહીવાદની જુલમ માર નીતિને તે વખોડી કાઢે છે અને હોદ્દાસ્થાન ના યાગીક દેશ બેહાને બ્રોડની સાહીવાદની જીંદગીમાંથી મુક્ત થવાની સત્તામાં સંપૂર્ણ રહે આપે છે.”

—0—

યુવક મંડળ પોર્ટ એલીઝાબેથ

સ્વદેશમાં પ્રવર્તતી વર્તમાન પરિસ્થિતી અને માનવમિતી મુક્તિ અંગે મહાત્મા ગાંધીજી નાં તેવુ દેહન સર થનાર અલોચક મળાગની સરખાતમાં સરકારે સ્વદેશ નેતાઓને કારાવાસ નાં સળાયાઓ પાછળ પુકી દીધા છે અને જે અમાનુષી અસાધારે કેવળ કામદો અને અ-વસ્થાને નામે જુલમી રથાં છે તે પરત્વે સખત વિરોધ દર્શાવના પોર્ટ એલીઝાબેથમાં તા. ૯-૮-૪૮ ને રાજ યુવક મંડળની સભા મળી હતી. અગ્રાધારોને સખત સબ્દોમાં વખોડી કાઢના આખ્યા હતો અને સ્વદેશની આઝાદી ની મળવળ પરત્વે કાર્તીક જીહાવુકી દર્શા-વાઈ હતી અને તે અંગે પ્રશ્ન પ્રાચીના કરવા માં આવી હતી.

—0—

પોર્ટ એલીઝાબેથમાં શોક સભા

પોર્ટ એલીઝાબેથમાં હોદ્દા વાપરોની એક સભા મહાત્મા ગાંધીજીનાં સંકેટરી મી. મહાદેવ-ભાઈ દેશાઈનાં પુત્રમાં સરકારી કેદખાનામાં સ્થેલ અચાનક અને શોભાવક અવસાન પરત્વે શોક પ્રદર્શિત કરવા યુવકોની હેઠમાં તા. ૧૧ મીના રાજ મી. મોરારજી દેશાઈના પ્રમુખપદે મળી હતી. મેસર્સ મોરારજી દેશાઈ, રજીસ્ટ્રાર વમો, મેહનલાલ મળજર, વૃક્ષસીદાસ બલવજી અને દુલસભાઈ ફીરજી પીચેરેઝ પ્રસંગેભિત વાવેચનો કરી હતાં. દરેક વક્તાએ મરમુમ મહા-દેવભાઈ દેશાઈનાં આગા કોરોડીનાં પ્રશ્ને સ્થેલ અચાન અવસાન પરત્વે આંતરીક શોક પ્રદર્શિત કરી હતો અને માનવમિતી આઝાદી અંગે

ગાંધીજીની અંગત સેવામાં રહીને તેમણે જે કામોક્ષિતથી નીરવાપ' સેવા અર્પા હતી તેની પ્રશંસા કરી હતી.

ગાંધીજી અને વાઈસરોય વચ્ચે પત્રવ્યવહાર

‘મરાઠુરી’નો ન્યુ દિલ્હીનો ખબરપત્રી જણાવે છે કે ગાંધીજીને યોગા દિવસપર વાઈસરોયને લખેલા એક પત્રનો વાઈસરોયે જવાબ આપ્યો છે. જવાબ થું છે એ જણાવું નથી પણ ગાંધીજીની વચ્ચે વલ્લાયેલી નહિ હોઈ તેનું કંઈ પણ ફળદાયી પરિણામ આપવાની આશા રાખવામાં આવી નથી.

વેર કેપીતેટપર નીમણેલા સર રામરવાખી મુશીમર જે દિલ્હીથી લંડન જતા કપડી મથા છે તેમણે હોંની રાજકીય રિમિતિ સુધારી સમાપ તેવી સુચનાઓ કરનારું એક નિવેદન મી. ચર્ચોલ અને મી. એમરી સમક્ષ રજુ કરવાને તૈયાર થયું છે. વાઈસરોય સમક્ષ તેમણે પોતાની સુચનાઓ રજુ કરેલી છે પરંતુ કોંગ્રેસ પોતાની હાસની વલ્લાયમાંથી વલ્લાય એવી તેમને જરાપે આશા નથી.

મુસ્લીમ લીગનો ઈશ્વર

ત્રણ દિવસની ચર્ચા બાદ મુસ્લીમ લીગની વર્કિંગ કમીટીએ ગુરવાર ઓગસ્ટ તા. ૨૦ મીએ પોતાનો ફેરવડ બહાર પાડ્યો છે જેમાં જણાવ્યું છે કે હોદ્દાસ્થાનમાં કામચલાઉ સરકાર સ્થાપવાની કોઈ પણ દરખાસ્તને તે ક્ષાન આપવા તૈયાર છે બે પારિસ્થાનની તેની માગણી સ્વધારવામાં આવે તો. એવી દરખાસ્તોની કમીટી કોઈ પણ અન્ય રાજદ્વારી પક્ષોની સાથે સમાવતને દરજ્જે મનસૂત કરવા પુર્યો છે. ફેરવડ વધુમાં જણાવે છે કે લીગને એવો મત છે કે મુસ્લીમ જનતામાં જે પોતાના કુલ પ્રપત્નો વધારવાનો વિચાર લાવેલા હોય તે તેઓને ખાત્રી આપરી એકાએક તે તેઓને પારિસ્થાન મળશે આથી લીગ બ્રોડની સરકારને વમર વિષયે મુસ્લીમોને આત્મનિર્ભરતા હતી બાંહેધરી આપવાની ચોક્કસ અહેસાત કરવા અને મુસ્લીમ પ્રવતોડ મત પો તેને અનુસરવાની અને ૧૯૪૦ ના માર્ચમાં લીગે લાહેરમાં પસાર કરેલા ફેરવડમાં ફરીવારેલા મુળ સિદ્ધિઓના આધારે પારિસ્થાનની યોજના અમલ માં મુકવાની પ્રતિજ્ઞા કરવા કહે છે.

લીગના પ્રમુખને બે તેમને જરૂર જણાવ તો ગાંધીજી સાથે મેંધ ગાંધીની સત્તા આપનારો ભાગ ફેરવડમાંથી કાઢી નાખવામાં આવ્યો છે.

મી. જીનાકનુ નિવેદન

મી. જીનાકનુ મુખમમાં રહરને મુલાકાત આપનાં જણાવ્યું હતું કે લીગને ફેરવડ મી. ચર્ચોલ, હોંની પ્રધાન મી. એમરી અને વાઈસ-

રોયરેમ મહાવિભાજના અવસાન માટે શોહ દર્શાવનારો ફેરવડ મુખમ મી. જીનાકાનુ દેશાઈ પર રવાના કરવામાં આવ્યો હતો.

હિંદના કુંક ખબરો

રામને મોક્ષતામાં આવશે તેમણે કહ્યું કે ફેરવડ વર્કિંગ કમીટીએ સવોનુમતે પસાર કર્યો હતો. મુસ્લીમ લીગે મુલ પ્રપત્નો ગાંધીની જવાબદારી નથી લીધી કારણ કે સરકારે અમન દેશના રાજ્યતંત્રમાં માનકારેલી રીતે ખરો ભાગ અને સત્તા આપેલાં નથી.

મી. જીનાકનુ કપડે

પારિસ્થાનની યોજના પદ્ધતિમાં ભાગ લેનારા ભોખાંના એક ડો. સૈયદ અબ્દુલ સતીફ મુસ્લીમ લીગની વર્કિંગ કમીટીના ફેરવડપર ડીકા કરતાં જણાવ્યું છે કે મુસ્લીમ લીગનું કહ્યું હમ્દનાર દરેકે દરેકને એ ફેરવડથી ખેદ થશે. બે મી. જીનાક કાલની પરિસ્થિતિમાં રહેલું જેઅમ ખરેખર સમજતા હોય અને તેને સુધારવાને હમ્દનાર હોય તો પોતાના પક્ષની પ્રતિજ્ઞાના હમ્દા અમાલથી તેમણે ફેરવડ નહિ જતાં દુરતજ ગાંધીજીની સાથે મેંધ બાંધી બ્રોડની સરકાર, બ્રોડની પ્રગ્ન અને મુસ્લીમો સહીત હોંની પ્રવતે માનકારેલી હોય એવી યોજના સ્વિકારવા તેમને આમદ કરવો જોઈએ.

વાઈસરોયની કાઉન્સિલમાંથી રાજનામું

સર રી. પી. રામસ્વામી અમ્મરે વાઈસરોય ની એકાએકથી કાઉન્સિલમાંથી રાજનામું આપ્યું છે અને ત્રાવણકોરના દિવાન તરીકેની પોતાની જવાબદારી પુના લેવા મથા છે. વાઈસરોયને એક માગ લખી તેમણે જણાવ્યું છે કે “સવિનય લખવી સત્તાના સંગ્રહમાં હોંની સરકાર જે પત્રમાં લખ રહી છે તેને હું સંપૂર્ણપણે મળતો થાઉં છું. મેં રાજનામું એટલાજ કારણથી આપ્યું છે કે આ કોરોડીના સમયે લિપાપમાં આવેલી સામુદાયિક સત્તા, કે જેને અદાલત માં નહિ આવે તો તે હોદ્દાસ્થાનની પ્રમિતિમાં અને તેના કુલ પ્રપત્નોમાં અને દેશી રાજ્યો, કે જેના કિનામાં હું લીઠા રસ લગ રહી છું, તેના લાભોમાં ફરકાતરૂપ મધ પડશે, તેની સામે પૂર્ણ રવતંત્રનાથી મતદારોની સહુ અને સમગ્રાં જરૂરી પત્રમાં લખ છું.”

હોંની ધારાસભા

હોંની તવારીખમાં આ પહેલી વખત હોંની વડી ધારાસભાની ખાસ બેઠક રાજદ્વારી પરિસ્થિતિની મર્ચા કરવા સપ્ટેમ્બર તા. ૧૬ મીએ બેસશે. ધારાસભાના એક સીખ સભ્ય સરકાર સંતસોંદની માગણીથી જે ખાસ બેઠક બોલાવાયેલી મનાય છે. તેમણે જણાવ્યું હતું કે બે સભાના સભ્યોને હાસની પરિસ્થિતિપર પોતાના વિચારો દર્શાવવાની અને સરકારની નીતી વિષે ફેરવડવાર નિવેદન સંભાળવાની વડ અખાલી જોઈએ.

હિંદુસ્તાનમાં માસનું રાજ્ય

સરકારના અમાનુષી અત્યાચારો

૪૬ ફુકમ નીચલા ૬ જેથી મદદરે ઉપયોગના રચનાને નાશ કરવાના કાપમાં કરનારને અને તેમાં મદદ કરનારને મરણની અથવા આજીવની મારની સાથે યથા સજાશે.

પ્રતજનનેપર ગોળીમાર

ગોરખપુર જિલ્લામાં સરકારના માનની નજર એક હકીકત ટોળાપર પોલીસે ગોળીમાર કરી હતી જેથી છ મરણ પામ્યા અને બાકી ચરામ છે. સુરત જિલ્લામાં કરાદી મદદગારો એક ટોળાંએ પોલીસકર્મી ના પાડી અને પોલીસ ત્રણે દુમસે

હકળના એક ટોળાંપર સત્તાવીશોએ બે વખત ગોળીમાર કરીથી મરી ગયા.

મુંબઈ મ્યુનીસીપાલિટી અટકી પડી

મુંબઈના મ્યુનીસીપાલિટી એ, બાર પી. અમલદાર ટા. કે એન. નરસાને પાકવામાં આવ્યા છે. જ્યુલિયમ છે કે તે નરસા પાસે પી. મંદુર અને હાજોળા અમલદારોમાં આવેલા હતા.

મુંબઈની મ્યુનીસીપલ કમિશનરીમાં ફોર્મિસ પદમાં અટકાવેલા ટાપાયા ફોર્મિસ પદે કમિશનરી મીટીંગમાં હાજરી નહિ આપવાના કારણે કમિશનરી મ્યુનીસીપાલિટીના કામ અટકી પડ્યું છે. એ મુંબઈ દુર કરવાને મુંબઈની સરકાર મ્યુનીસીપલ કમિશનરી સુધારે કરશે. કલકત્તા રેલેક એક્સપ્રેસ કોસેસીએશનના પ્રમુખને ગોરખપુરમાં ધારાની રૂએ પકડવામાં આવ્યા છે.

મદ્રાસમાં તોફાન

સરકારી પાડી જળાધિ છે કે પશ્ચિમ ગોવાની જિલ્લામાં ૮૦૦ના એક ટોળાંએ પોલીસ રેસન પર હુમલો કર્યો હતો અને આજીવનનું નાશ માં હુલ કરી હતી. બીજા ૫૦૦૦ ના ટોળાંએ સરકારી કોપીમાં હુલ કરી હતી. પાલકોટ મા એક લાખ રૂપિયાની કીમતના ૧૧૪ અને સુરની ગાંધીચોનો નાશ કર્યો હતો. પોલીસને બીજાવરમાં ગોળીમાર, કોલકત્તા કરના પડી હતી. માછમેપુલીમાં નવળા પોરટ આરી ના શાખાએનું કામ બંધ પડ્યું છે. મલખાદ સત્તામાં ટોળાંએ રેલવે સ્ટેશન, પોરટ આરીન અને પોલીસ સ્ટેશન આગ મુકવાનો પ્રયત્ન કરી હતો. રાજાને ગોળીમારથી બચાવે પાડ્યું હતું.

અખબારોપર પ્રતિબંધ

ન્યુદિલ્હીથી અખબારોપર હુકમ મારવામાં આવ્યો છે કે તેઓએ તોફાનો ઉત્કરણ નહી રીતે અને દુરમનને બાબર પદમાં તેમ રીતે તોફાનોના બાબર નહીં હાપવા, દિલ્હીના અખબારોને તોફાનોના બાબર વખતે ધમકા કરતાં વધારે જળામાં હાપવા પર એક પ્રતિબંધ મુકાયો છે અને તેના મધ્યમાંના અધારે હાપવા માથામાં કમલ કરતાં વધારે હાપવાના અનાજ કરવામાં આવી છે.

પટનામાં એક પદિના મારે સજાના નિવાજો અને કોલેને બંધ થયું.

બીહારમાં રેલવેના સજાના મકાનો, મારી અને સાકીનાં અસુક સત્તાવીશોની કામગીરી મેળવેલા પરવાના વગર હાપસ ચરની બંધી થઈ છે.

હિંદમાં ચીનનું લશ્કર

મારસલ ગીંગાંગ કામ રીકે હાંદમાના ચીનના સેલજરોને સંદેશો મોકલ્યા છે કે તેઓએ તાંના રાજદારી સત્તાવીશમાં માથું નાહ મારવું અને હિંદુસ્તાનના રાજમરણ નિર્ણય કરે નિર્ણયે ચીનમાં નીકળવું અથવા રીત નીકળવું.

‘શોચનીય બહાનું’

શ્રી રાજગોપાલાચારીએ મદ્રાસમાં રા. પાર એગરટ તા. ૨૨ થીએ કટરને મુલાકાત આપવાં જવાબુ કર્યું કે: અમલદારી પરીપાત્રીને સુધારવાના એક પ્રયાસ છે અને તે એ કે સંયુક્ત રાષ્ટ્રોએ હિંદુસ્તાનની આઝાદી ના અર્થથી આપવી અને દરેકી ઝગમગ જેવું ના તોએ આકર્ષી વરને માથે ની એક મામલમાં કટરકાર રમાપતી. તેમણે કહ્યું કે પરીપાત્રી ના મુજીબ મંજીર છે અને એવું જ મંજીર પમલું તેમાંની જરૂર છે. વાલસ-રોપના એકસેકપુટીય કલેન્ડરીમાં પહોંચી જાનુઆરીમાં આગલ એવા મુદ્દા સુધી પીમાપા છે એ હાવાને શ્રી. રાજગોપાલાચારીએ એક ‘શોચનીય બહાનું’ તરીકે લખ્યું અને જવાબુ કે ઈંગ્લેન્ડને તો નમે કેદ કરી હાપી જ અને મુસ્લીમ લીગે પોતાનાં મળેલી નકોમે લાભ લીધો નથી. હો બાબર રજી પરીપાત્રી પહેલ કરવાનું. બે એ વખતે નીપજા કરી તો હિંદુસ્તાનની સહીસજાગની તેમજ માતરાઓની છપ જેપમમાં આવી પકશે જેપમ તો કોઇ પ્રથુ પમલમાં રહેલું છે પરંતુ સહિયો નીશા એબર ૬૦૦ થયું નહીં કરવામાં રજી છે.

તેમાં તેમાં પોલીસે ગોળીમાર ચલાવી તેમાં એક પોલીસ મરી ગયો અને ચાર જણ ઘાયલ થયા. હતાપ છે કે પોલીસે જ્યાંમાં ગોળી ચલાવી હતી ત્યાં માથાએને પકડવામાં આવ્યા હતા.

બીહાર સરકારની એક માદી જળાધિ છે કે અસર રેલવે પોલીસ અને સરકારે ગોળી ચલાવવાથી ગયા આવાહીપાના બુધવારે ૧૭ જળા મરી ગયા. બીજા ૨૮ પટના રેલવે આસનોલ ખાતે હકીકત ટોળાંપર લશ્કરે ગોળીમાર કર્યોથી મરી ગયા ૧૬ સાક્ષરતા ખાતે એગરટ તા. ૨૨ થીએ પાકવામાં આવ્યા સરકારી

આપના અમાલપર હંક

હાલ સરકારે બંધાર પાંચના નવો ફુકમ મુજબ માદ ૧૦૪માંથી મીસરે માનને અને પછી ૧૦૬માં આપના ગોવાને અનુક્રમે ૫, ૭૫૦૦ અને ૫૦, ૮૦૫૦ નો હંક કર્યો છે.

આપના નાનાના ટોળાંએ એક પોલીસ કમલ કમલપેટરને પાપરાવી મારી નાખ્યો હતો અને ૫૧ કમલપેટરને છપના બાબર મુકાવા હતા અને બીજા બે કમલપેટરને માદી નાખવા હતા.

મારે પોલીસ અમલદારોને ચીપુરમાં છાકીથી મારી નાખવા હતા કમલપેટર છે કે દુમસે રેલવેસ્ટેશનને તેઓને સરકારી મારી છોડી દે તો તોડી દેવા જળાધિ હતું.

‘લશિકા’ પર જામ સુકી

મુંબઈ સરકારે ‘લશિકા’ ના પ્રસિદ્ધિ સામે નાના ફુકમ માર્યો છે અને ૧૧ કમલપેટરે હાપવાના લશિકા જામ કરવાનો ફુકમ કર્યો છે. મારજી ના આપના આપુ છે કે એગરટ તા. ૧૭ થીએ નાના સવિનય માંની લગન ૧૪૧ માંપાલરેલા લેખા પ્રસિદ્ધિ થયા હતા.

શ્રી. દેવદાસ માંથી પકડાય

માધીજીના મુખ અને દિલ્હીના ‘હાંદુસ્તાન’ ટાકેલા ના મુખ્ય તંત્રી શ્રી. દેવદાસ માંથીને પકડવામાં આવ્યા છે. પકડવાનું કારણ એ જળાધિમાં આવ્યું છે કે ફોર્મિસ ૧ બાબર જળાધિ વધારે કલમમાં નહિ હાપવાના અને દોષના તોફાનો. અમુ કોસમ કરનાં વધારે મલખા નીકળવાપર અને સરકારને વિરોધ કરના પી મરજીઓ નવના નિર્ણય નહિ હાપવાના મીક રમાસને રેલવે ફુકમને તેમણે અનાજર કરી હતા રાજિવ અખબારોએ પ્રકાશને અખ કર્યો.

ગોળીય રાજ્ય અખબારોએ પ્રકાશના બંધ કર્યો છે. કમલમાં તર રાજા અખબારોએ પ્રકાશન રીક કર્યો છે. તેમાં ચાર અખબારોમાં પ્રકાશ થતાં હતાં તેઓએ રેલવેમાં જળાધિ ૧ મારા ૧ બંધ કરવાનો હુકમ કાપવામાં કે અખબારોને રેલવે આપવાનો નથી પરંતુ અખબારોમાં કમલમાં અને નવપાય અને માલક અરેલો તરેથી મલેલા દુધોથી તેઓ અધારે માપની પોતાની કરને રોગપ રીત જળાધિ નહીં સડ ના મારજીથી બંધ રાવામાં આવ્યા છે.

હુકમ પ્રાંતમાં રૂકે મારી નાખ્યા

હકરે જળાધિ છે કે લખાનીમાં સત્તાવાર બાબર મળા છે કે હુકમ પ્રાંતમાં કથામારબંધ ટોળાં અને પોલીસ તરફે ગોળીમારે થયાથી ૧૭ જળા મરી ગયા છે.

૪૬ ફુકમો

ન્યુ દિલ્હીમાં ૬૫૦ મુકમને ‘પન્ડીત (એન. દે-સેન) પ્રેમ’ એન.એન.એ. આર્ગનિસ’ નામને

પહેલા પાનાનું અનુસંધાન

સ્વતંત્ર ભરેર હરી કે અને એ રીસાપેલા દોહુ-
સ્તાનના પરાજી બેઠી દીધેલા સદાકારને સ્વતંત્ર
દોહુસ્તાનના મરદખાન સદાકારમાં પસંદાવી દે.

ખીલન અને મીત્રસાબેને અમે ગાવને માને,
મેઝોના કાપાએના પુરાવાને ખાતર અને તેઓના
પોતાના સ્વામીને ખાતર અપીલ કરેલી છે.
તમને હું મનુષ્યત્વને તમે અપીલ કરે છું અને
આ સર્વ માથ છે કે અનાનુષી શુદ્ધ એ કોઈનો
દુશ્મનો નથી એ તમે જોઈ શકતા નથી
મીત્રસાબેના નહીં તે ખીલન કામ જતા જરૂર
તમારી રીત કરતાં અંદાશની રીતથી તમારા
પોતાનાજ સંજ્ઞા તમને કરાવશે. તો તમે
હતશી ના પણ તમારી પ્રભુ મને સહ સદે
એવો વારસો તમે મુશી નથી જવાના અને તેના
અનુસંધાન શિલ્પ ચલેલા પાનથી જુદોના પુનરા-
વર્તનમાં તેજો મને નહીં સહ શરૂ

તો તમે હતશી તો પણ એનું શીલ્પ નહીં
માથ કે તમે જરા દના એટલુંજ શીલ્પ મશે
કે પીનાસ કરવાની વમાનમાં વધારે સક્તિ
હતી. આ વસ્તુ મીત્રસાબેને પણ એટલીજ
ધાર્ય પડે છે, સીત્તવ કે તેઓ આજેજ દોહુસ્તાન
મે સ્વતંત્ર કરવાનું પાયા અને પાંચત્ર કાપે
કરશે અને તમે જરૂરને એટલીમા અને આદિકા
ના સમજા અન્ન પન્નત્ર પ્રયત્નોને પણ સ્વ-
તંત્ર કરવાની પોતાની સક્તિથી અને પ્રતિજ્ઞા
સીલ્પ કરશે.

સંદેશને અમારી આ અપીલની સાથે મીત્ર-
સાબેને પોતાનું સહાર દોહુસ્તાનમાં મળવા
વાળી સ્વતંત્ર કીલ્લી કચ્છા પણ કટોરવામાં
આવી છે. તેમ કરવામાં અમારો હેતુ એ
પુરવાર કરવાનો છે, કે મીત્રસાબેની સત્તાને
અમે કાલ પણ રીતે મુશ્કાવ કરવા નથી
માનતા, નહીં તમને એવા ખોટી માન્યતા
કરાવતા રોકવાનો છે, કે ખીલને કોઈ દીધેલા
દેશની અંદર તમારે માત્ર જમણ મુકાવો રહેશે.

એ હરી જળાયવાળી વામજેજ જરૂર દેવા
કે એવો હાથ પણ ખ્યાલ નમે પોતી દલા હો
અને અમલગા મુકવાના હો ના અમલગ દેશમાં
જેટલી સક્તિ હશે તેટલી શક્તિથી અમે તમારી
સાથે બહા સુઝીશું નહીં. આ અપીલ હું
તમને એ આજાએ હરી રહ્યો છું કે અમારી
બહા તમને અને તમારા કાળીશરોને પણ
સાથે મારો દોરવારી મજ પડે અને ને મારો
તમારો નખતીક વીનાસ કરનારો અને માનવ
જાતીનું પુતળા જમારી દેનારો નીલવશે એવો
મારો હેતુ તમે અટકા.

મારી આ અપીલના તમારા વરજથી પ્રત્યુત્તર
મળવાની મને ખીલનના પ્રત્યુત્તર કરતાં પણ
એછી આશા છે. હું ખાલું છું કે ખીલિયામાંથી
ન્યાયનું પાન સર્વતર નાશ નથી પામ્યું અને
તરફે નત ભણે જ. તમને હું તમારે રાંધે

મત આપી શકું એટલો નથી ભણતો. જરૂર
મે વાંચ્યું છે તે પછી હું એક શક્યો છું કે
નસાને સીત્તવ ખીલ અપીલને તમે દાદ દેના
નથી. તમારે રાંધેની એ કુર મેરજીઆત દેવા
અને તમારા હલવાના ખરા તારને હું રખાઈ
સહધો કોઈ તો અને કેટલો આનંદ માથ! અના
મનુષ્ય સ્વભાવના અલુકાપણમાં મને અકત
બહા છે. મે અંદરના મને મે દોહુસ્તાનમાં
લાંબ સક્તિના સંકષ્પ કરેલો છે અને એજ
અદાએ તમને આ અપીલ પાઠવવાને મને
હેતુ છે.

હું છું

તમારો મીત્ર અને મુએઅક

મો. ક. ગાંધી

દક્ષિણ આફ્રિકાના ટુંક અમરો

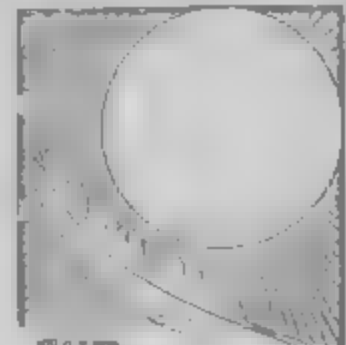
રેડેસીયાના નવા મવરનર

મી એવલીન બેરોંગના નામથી દક્ષિણ આ-
ફ્રિકાના દોહીએ સારી રીતે વારંદ છે તેઓ
સર કુમો રેડીના સેક્રેટરી તરીકે આ દેશમાં
આવ્યા હતા અને કોઈ સરકારના એવન્ટ
નેમજ એ સેક્રેટરી રેડીના વધારે કોઈમીપ મજ
પરવા હતા. મી. બેરોંગ અને "મી." નથી
દલા. તે સર એવલીન બેરોંગ મળા છે. તેમને
દમવાજ સરને બેવાજ એનાવતા થયો છે અને
સખનું રેડેસીયાના નવા મવરનર તરીકે નીમ-
ણક મજ છે. તે પોતાની જમાનદારી તેજા
ને મજ માસમાં આપી પહોંચશે. મર એવલીન
બેરોંગ ૩૮ વર્ષની વયના નવલુવાન કોઈ ખીલિય
સાઆન્નમાં સોના પુવાન મવરનર મળ્યા છે.
શુદ્ધ શરૂ મજુ કારે તેમણે સરકારના નિઝાવાનો
પ્રમત્ત કોઈ દતો પરત્તુ દોહના સરદદ પ્રાંતમાં
બોલીડીલ્સ કોઈમર તરીકેના બારે બેવાજી
તેમની તખીલત સચડી મેંચી કોઈ તેમને બાવલ
કરવામાં આવ્યા હતા. એથી તેમણે ખીલનના
પરદેશ ખાતમાં નોકરી સીધી હતી. સર
એવલીન બેરોંગ કોઈ કોમર ને મનરસ બેરોંગ
અને મનરસ મીમરના વખતમાં મજરેદના
ખીલિય પ્રતિનિધિ હતા તેના પુત્ર છે. સર
એવલીનને આફ્રિકા સાથે કોઈ સંબંધ છે અને
સર કુમો રેડીના સેક્રેટરી તરીકે મજુ વર્ષ કામ
કરેલું કોઈ આ દેશના વિભ પ્રમોધી પણ પોતે
વાંદે મળા છે. એક વખત નોંધેને ટાંસવાલ
તો મોટારની મુશારી કરતાં તે રેડેસીયા જમ
લાંના કીમ્યાખી રમન્સ પણ બેંચ આવેલા.
રેડેસીયામાં તેમને કાપેલ મજુ તેથી તેમને
મજા સેતોપ મળે છે. તેમના લગ્ન ૧૯૩૫માં
મેડી મેરી એના સાથે થયાં છે. તે હાલ પોતાના
મજ બાળકો સાથે ફેનેકમાં છે. લેડી બેરોંગના
એક દાદા કોઈ મે માટાખીલીની સમજ ખાલ
રેડેસીયાના પહેલા એડમીનીસ્ટ્રેટર બન્યા હતા.
અને બીજા હાલ કોઈ એજેપોન ટાંસવાલના

મવરનર અને કુનીયન મળવાના પહેલાંના વર્ષોમાં
દક્ષિણ આફ્રિકાના હાથ કમલનર હતા.

કુનીયનના રાહરેની મુરેપીયન વસતી
૧૯૪૧ ના મે માસમાં યએલી વસતી મજુની
તો ખલ? પહેલા રીપોર્ટમાં કુનીયનના જુદા
જુદા રાહરેની મુરેપીયન વસતીના આંકડા નીચે
પ્રમાણે આપવામાં આવ્યા છે: કોહાલીસખર્મ
૨,૭૬,૯૨૩, કેપટાડેન ૧,૫૬,૫૨૮, કર્બન
૧,૦૪,૬૭૫ અને માટીયા ૧,૦૦,૦૬૮, પોર્ટ
એલીઆમેથ ૫૪,૦૧૩, જરૂમીસ્ટન ૩૨,૭૮૬,
મેનાની ૨૧,૩૦૨, બ્લોમફ્રીડન ૨૬,૮૪૮,
બોક્સખર્મ ૧૭,૮૪૮, પ્રિસ્ટન ૨૩,૭૨૧, કર્બ
લાંન ૨૨,૯૨૮, પ્રાંમચી ૧૫,૮૪૪, ૧૫,૮૪૪,
ફ્રમકોપ ૨૦,૫૮૩, મેરીટખર્મ ૨૭,૮૩૩,
પોર્મેસ્ટરમ ૧૫,૬૫૫, રેડીપોર્ટ ૧૭,૩૬૩, રમોમ્સ
૨૨,૫૭૧.

ફરકોટોરપથી મી. એમ. એમ. હાલ વરજી મેનિફ
અન એપ્રિલિયન ને મેંચી નીની ૧ નને કેપટાડેન
થી રા. મોશારસાઈ જમાબાઈ વરજી મેંચી નીની ૧
મેંચી સખર્મથી રા. સમજાય પસાજી વરજી
મેંચી નીની ૨ સાબર રિવરનીએ મેંચી.

FUF
Featherweight
WARMTH

ALL GOOD blankets are warm, but many are usefully heavy. Not so Featherweight blankets - for they are the featherweight blankets which REALLY give warmth. Feather blankets come in a large variety of sizes and designs. Showing you how and where to use them in your home is our aim. Write for our free booklet "Featherweight Blankets - room warmer" to only buy one. Delmore needs now have trial call on all blankets.

Write to: Delmore & Co.,
P.O. Box 11, 201,
New York 1, N.Y.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ મ?

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજાંત્રની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ હળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદ્દમ્મ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદ્દમ્મમાં અને મીઝમંડળમાં ગાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હાર્મોનીયમ લાકડાંકેલસાના ધ્રુમાડાથી બચી તાત્કાળિક રસોઈ, ચા, કોકી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રોક સ્ટવ અરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ઠંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂખા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પડોસી, મધર ઇન્ડિયા, અઉરત, બાલી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભજન, ગરબા, રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજાંત્રના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હાર્મોનીયમ (દરેક જાતના) યંગ ઇન્ડિયા, ગ્રામોફોન, હિંદુસ્તાન, હચીન્સ, ઓડીયન, (ઇન્ડિયન રેકોર્ડ્સ).

ધરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મજા મા લેજો:

રેડીફોન ૨૫૮૦૬
,, રેસી ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રાયટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ચાલુ બીકમાં ફિલ્મના નવા સેટો આવી ગયાં છે.

પુનર્મીલન (પ) રાજનંદન (જ) ઘરેલી રાણી (પ) દાહી (જ) રાધીકા (ક) કીનાલી (ક) સરકાર (પ) સીના ખંધન (પ) માત્રી સલાહદીન (ક),
મરહુમ ખ્યાર કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16451. મોહંમદ ખલીલ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ—No. 16457.

કાલુ કબાલનો છેલ્લો રેકૉર્ડ No. 16455.

મરહુમ ખ્યાર કબાલના છેલ્લા માધનોનો રેકૉર્ડ
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. વહેમો તે મહેલો.

N. ખ્યાર કબાલ -

- 16304 જળ વહાં કુખાં પુકારી ગણગી
- 16311 એક રોતે કુ હસાના
- 16316 બલમાં સુખ મહ મહ અખ્યા હમારી
- 16328 મદીનેકા મુસાફર દુ મેરે હાથે દુવા કરના
- 16334 હાથે હાથે મેરે મેરેન વેલી રોનક હે મેહરીમા
- 16313 રહમતુલ્લીલ આલમીન
- 16347 મીને મેરે હે એક ખુતે
- 16232 એ મીને હાથે હાથે હાથે મીનારોતે હે
- 16273 વેહલીલકા તાલમલી
- 16250 ફરમાર મુસલમાનો.
- 16243 હાથે મે આજ એકમદે આલી
- 16289 ફરમાર મહે
- 16367 મેરા મન મોસે બોલે
- 16380 મુજકે દારે મહમુદપે મરનેલી ખુશા હે
- 16390 મારે સલ્લેઅલાહ પારે સલ્લેઅલાહ.

R.L. મરહુમી રેકૉર્ડ

- 316 અંધા મહુદીકા મોજા
- 301 અલાહકા જલવા
- P.E.
- 27 યહાલત હકરત ખીલાલ
- G.E.
- 4764 અને 4765 મે રેકૉર્ડોનો સેટ
- અંધા મે રેકૉર્ડો પાની ખીલાનેકા મોજા
- 4726 ખુશા હે મારે એપાને મે
- 3164 રૂનપા યહાલત
- 6677 રેલ અરખ
- 1740 વૃમ હો અલાહ કે
- P.T.
- 12127 રિયામત હકરત ખીલાલ
- 12907 હે સખાવત
- 12788 તાલીલ મોહંમદી

ફરમાર દીન

- 7791 મમતસીબીકા સરકાર ખુશા નાના હે.
- 7742 સદા બાર સામી.
- 7593 અરખપે તારો મે ફરમાર મારે અનવર એક હ
- ફરમાર આલમ કબાલ
- 16270 ફરમાર દરવાજો આલમ કાલહી
- 16349 તરવીર નખી આંખોસે દીલમે સુતર આલ
- 16241 તરવીર મોહંમદ મેરે દીલમે.

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને કેટલોય અમારે ત્યાંથી મળાવી લેશો.

16270 ફરમાર દરવાજો આલમ કાલહી
આરદર ફુકીરદીન

- 16332 યા મોહંમદ યા મોહંમદ
- 16340 ઇબર આ સીતમયર
- 16261 જીસકા રાજ હે હાથરમે
- 16340 અખને અખને યાજી હોલત
- મોહંમદ ખલીલ કબાલ
- 16426 પિયા અપની નગરવાં બોલાએ સખી
- 16433 સાંવરવાં નહી રહે
- 16312 હમારા નખી ગમ ઇશ્કાનવાલા
- 16221 સાજી મુઝે ખીલારે
- 16366 ખુશમલી હાથે ચકામ
- 16379 હાં મેરે વાદ લોગ
- F.T. આરદર અબ્બુસ રજાક
- 12686 મે ખીતેલી પાળાકી
- 12620 વેહ હળીમે ખુશ
- 12254 હે સલામ ઉનપે જા હે
- 12165 હમારે કોલેદે કાલીલ મે

કલતખાન એન્ડ પાર્ટી

- 12215 રેલતા હે મુસા આકા તેરી મલીમે
- 12917 જીસ તરફ ખાતા હુ સખા રહેતે સોલાલ
- 12826 નદાલીલ હે સાકુસકરા મે
- 12860 મે તો ખીર આલ માર
- 12887 ઝાંઝર જળ ફિસને મીલમન
- 12702 દરદરે ઘરકતા ધીરા
- 12740 સરે મકતલપે સરકો

N. ખલીલ

- 16481 મે ફુલપા હે ફુલપા નવત.
- 16469 પીતમ નવત હે જના.
- 16462 હર-હર-મને હપ જા.

કાલુ કબાલ

- 16461 ફરમાર બી તો સુખ હે બેહાદ કરને વાલે.
- 16441 મુસકરા કર વેત હાર રેલ ઇશ્કાન જી જા.
- 16448 મુરે અનવર દીખાના ખીરે રસલે અગળી
- 16422 ખાલ સાજી કિ નદાલીલ જલમેગી
- 16328 ફાલ ખાલ પર મુજકે
- 16315 ખુશવાલે મદીનેમે
- 16378 અમે હો કલમ એરે કમાલત વરાળી
- 16388 અજર નખી દરવાજા રામદીખાલો

હામા સેહ

- ચારીન દરદાર (1); બીલ મમલ (જ); તુરેવેહલ (1);
- રુમાની મમલ (જ); સતી સુખાવત (2).

PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.,

PHONE 33-7265
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN.

388 MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIAN AGENTS ■ SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

આ ગયા! "અબન્યા" આ ગયા!!

અબન્યા એલ એ અસલી હિમાનન દારીકા તળીયા હમ. એ એલ ખાતા હમ કે ફતીયામે મેહમાન આહમી કાલ નરેહસે અચ્છે પ્રમાનદાર આહમી કા ખુદકામ રહેલે હરેકે સરે હાલકર ઉરેકા ખાસન કર સમતે. મમર પેદ દમેચાસે કુદરતકા એલ હમ કે આબેર સમ્મા સમ્માવી હોતા હમ. એલ ખુદા ઉરેકે કરનેહી સમ્મ પાતા હમ પદા સાથે આક્રિયામે ખાનગી કે રેકોર્ડની ખડોલ માંગ હમ, પદા કે કુદાનદારને પબ્લીક કે ખુબ છુટા. હીસીને શી. ૧-૬, એલ હીસીને શી. ૭-૮ જ રેકોર્ડ આજે હીયા. અમ પેદ રેકોર્ડ હમારે પદા આ ગમે છુટકી કિમત પહેલે કે કુઆરીક ચાર રેકોર્ડની સેટકા શી. ૨૦ હમ. મંગાઓ એલ સુનો,

અસલી સુરત.

ખુસીયાતી સુરત

ખાનગી રીકોર્ડમે

R. I.

- ૩૭૪ સામન કે નગારે હમ.
- ૩૭૩ મન ધીરે ધીરે રોના.
- ૩૭૨ મેરી મુડીવાં આરેંગી આલી.
- ૩૭૧ એક રહી નામોં હી પમી.

ફીલીમ રીકોર્ડ

- સંસ્કાર (૫). દોશીકે ઘન મોખમે (૨). સરસ/કુમલ (૫).
- પગલી સાજ (૪). રવામી (૪).
- જાણી (૫). નીરમલા (૪). દુલાહીદાસ (૫). રમન (૬)
- આગાદ (૫). કેકર (૩). અલી ખાખા (૨). અલુલ (૫).
- ખંધન (૬). એલસ (૫). નહી પાનારે (૫). નુસાશીર (૬)

“હન્દિયા હુટે” યાની “આમકા હી-દુસ્તાન.” ખુસાસા મે હે કે વીલાપતી કેયન હી મેમ સાહેબા કા મસરોહ અરમ દેખના હો. એલ નામ દારાહી વખેલાકે કે ચાલીસ દબાર મેં ગીરવી કરેકે સીરે વીસ દોશ મેં જુદા હોતા એલ આખીર તંગ હસત હોના નહ આલ એલ નમે જગામેકા સમ દાસ મરમે લે.

ખાંચ રેકોર્ડકા રોહ

કીમત શી. ૨૫.

એલ દુસરે નયે રેકોર્ડ આ ગએ હે

મરદુમ આર કબાલ કા સામીર-મેલકમ સુષમાન કબાલ પ્યાર સે ખાત આગાજ કા માખા હુવા. હરેકે સુસર-ગુલેખાં કા પુરા હાસલ કે રેકોર્ડ કા મંગાકર સુનો. મર મેં રખતે કામેલ.

કીમત શી. ૧૫.

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.
Phone 21843.

38 a Market Street. Barkly Arcade JOHANNESBURG,
Sole Indian Agents In South Africa
Phone 33-7255
G. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDES.

INDIAN OPINION

Founded by
- MAHATMA GANDHI -
- IN 1903 -

No. 36—VOL.—XI.

FRIDAY, 4TH SEPTEMBER, 1942.

Registered at the G.O. as a Newspaper.
PRICE FOUR

WHAT THE STRUGGLE IS FOR?

"THIS struggle has been conceived in order to avert a catastrophe. At the critical moment in an free India is likely to become a hindrance rather than a help. The Congress resolution itself hints at the possibility of a large number of Indians going over to the Japanese side—if they effected a landing on the Indian shore—as we now know happened in Burma, Malaya and for aught I know Singapore too. I am of the opinion that this might have been prevented at least so far as Burma is concerned if she had been made independent. But it was not done. We know the result. We are determined so far as it is humanly possible to secure our Independence, so that no Indian worth the name would then think of going over to the Japanese. It would then become as much India's interest as the Allies' interest, to resist Japanese aggression with all her might.

—GANDHIJI

લડતનો હેતુ

"આ લડતનો વિચાર એક જબરી આશતમાંથી બચવાને ખાતર કરવામાં આવ્યો છે. આ કરોશરીના પડખે પરત્રે દોહુસ્તાન મદદગાર થવાને બદલે હરકતરૂપ થઈ પડવા ઝંકાવ છે. કોંગ્રેસના કરોશમાળ જતપા પત્તા જત દોહુસ્તાનના કાનારાપર ઉતરે તો દોહીએની મોટી સંખ્યા તેઓની બાજુએ ચાલ્યા જવાની શક્યત વિશે જાણ બેસવામાં આવ્યું છે, કેમકે જરમા અને મલાયામાં ચું જની મયું એ આપણે જાણીએ છીએ અને તાજી જાણ ત્ર દ શીંગાપોરમાં પણ એવું નહિ બનું હોય? મારો એવો દ્વ અભિપ્રાય છે કે જે જરમાને સ્વતંત્રતા આપવાનાં આવી હોત તો જરમામાં એ વરત અટકારી ચાકાઇ દોત. પરંતુ એ નહિ થયું. આપણે જાણીએ છીએ કે તેવું પરિણામ ચું આવ્યું. એટલે મનુષ્ય શક્તિથી જની શકે લાં સુધી અમારી સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત કરવાનો અમે નિશ્ચય કર્યો છે કે જેવી કેમ પણ ખરો દોહી જપાનીઓની બાજુએ ચાલ્યા જવાનો વિચાર કર્યો ન કરે. એ વખતે જપાનીઓના હુમલાની સામે પુરેપુરી શક્તિથી લડવું જોઈતું જીવરાજ્યોના હિતનું છે તેટલુંજ દોહુસ્તાનના હિતનું થઈ પડશે."

—મોધીજી.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

સ્ટીમર ઉપડવાની ખબર તાર, કાગળ ચા ટેલીફોનથી પુછાવવાથી
જણાવવામાં આવશે.

તારથી સ્ટીમરની તપાસ કરનારાઓએ તારનો જવાબ મોકલી શકાય તેટલા માટે તારમાં પોતાનું
પુરું શીરનામું જણાવવું.

સ્ટીમરોની આવજવની તારીખોમાં અને ટીકીટોના ભાવોમાં વિના નોટીસે ફેરફાર કરવામાં આવશે.
ડરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન હાઇનાન્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા
વિગેરે સંબંધી કોઈને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશું.

શાખીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat. Point, Durban, લખવું.

Phone 2-0432.

Tel. add: "KARAMAT."

ફોન ૨-૦૪૩૨.

તાર: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS

(Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

હીંદી પેસેન્જર એજન્સી.

૩૯૦, પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

THE NEW INDIA ASSURANCE —COMPANY, LIMITED.—

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હીંદી વીમા કંપનીમાં જીંદગીના, આમ, મોટર કાર મોટર
ભોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કામદારોને સગતા વીમાઓ,
સાચવટ વિગેરે દરેક જાતના વીમાઓ ઉતરાળી શકાય છે.
હીંદી કંપનીને હિતેજન આપવું એ દરેક હીંદીની ફરજ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 25845. P. O. Box 1010

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.

શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

**ROOMS NO. 12 & 13,
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG.**

Telephone 33-4478. P. O. Box 3641.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય.

એ તમારે તમામ જીવનની ખરી મજા લેવી હોય તો પુછીકારક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબૂત અને બળવાન બનાવી દો! પણ યાદ રાખો કે કાયદાકારક ખોરાકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોક્કસ શુદ્ધ માલ જ વાપરવો. અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આવી મળે છે.

અમારે સાં શીંગોડા, બદામ, ચાણી, પીસ્ટા, પંજાબી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, ઇલાચી, કોપર વાટી, ગોખર અને કાજુ, ચાર મગજ, ચોખ્ખીની, અસમન, ગુદર, અખર, સોના ચાંદીના વરખ, અરરન, વીંચેર તમામ હીંદુ દરીયાઈ મીઠી વડું, ગદી બુટીઓ.

ઉપરાંત હાલ બરની તમામ ઓસરી હોશ રોકા રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મશહુર અંગ્રેસી સુરતની બરફી, પીસ્ટા બરફી શી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી શી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ.

બદામી હલ્વા શી. ૧-૯ રતલ, સફેદ પડવાલો હલ્વા શી. ૨-૬ રતલ, રંગીન બદામી હલ્વા શી. ૨-૦ રતલ, સફેદ મલાઈ હલ્વા શી. ૩-૦ રતલ અમારે સાંચી મળશે.

નવાબી પાઉંડર:

ચરીરના કાંઈ પણ વાગ્યાંથી માત્ર બે મીનીટમાં વાળ સાર કરી દે છે. ૩ બોટલ શી. ૩-૯ પોસ્ટેજ ફ્રી. મુનીબન માટે, એક વખત બોરકર આપી ખાતરી કરી લો.

દેશના ઓરડાં: ૭૦x૯૦ શી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE,

INDIAN PAWNBROKER.

112, Victoria Street, Durban.

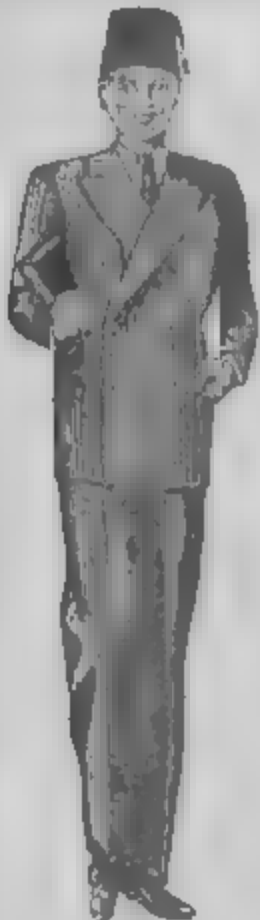
LOW RATES OF INTEREST ON JEWELLERY.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices sell your pockets. 12/31

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSON'S BRAND (PAIN-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 2d., 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 149.

A Suit like yours

is what your son
is longing for!

We have a fine selection of English
worsted suits unequalled for style, fit
and finish.

Obtainable in double and single breasted
styles. Sizes from 0000 to 12.

Buy him one for the festive season
of Eid and Divali

NOW

BAKI'S

410 - 14TH STREET, VREDEDORP, JOHANNESBURG.

INDIANS ARE BORN SLAVES, BUT LET US NOT DIE AS SLAVES.

JAPANESE WILL THEY INVADE INDIA?

READ THESE BOOKS THAT WILL GIVE YOU THE ANSWER.

Warning Lights Of Asia	...	...	18	0
Japan Unmasked	...	...	15	6
Japan Inside Out	...	...	2	6
Secret Asia	...	...	18	6
The Yellow Man Looks On	...	...	6	9
Yellow Nazi	...	...	1	0

LEARN THE REAL TRUTH ABOUT INDIA, WHAT IS HAPPENING THERE TO-DAY, IN OUR BOOKS.

Enlist India For Freedom	...	...	5	0
Out Of Dust	...	...	6	9
New Maps Russian Front	30x40	...	2	0
Mediterranean & N. Africa	...	...	2	0
Pacific and Japanese Empire	...	...	2	0

Obtainable at:

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,

PHONE 20707 85 VICTORIA STREET, DURBAN.

Phone 2-3381

Tel.-add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian and Australian Apples

— also —

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જાતુમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કંઠીના ઓફરે ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે નાબીલ સારા અને સસ્તા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 786, 106 Prince Edward St. Durban. 1319

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 20992

CORNER PINE & GREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS AREA.

THE MEET-UP OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.

BORROWING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

ફ્રુટ મન્યુફેક્ચર અને વેજિટેબલ સારું પેકેજ કરી C. O. D. થી

મોકલવામાં આવશે. બ્રાન્ચો—

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban. 132

M. M. PATEL,

Wholesale Grocer & Produce Merchant.

MADAME CUCUMBERS & POTATOES A SPECIALITY.

104 Prince Edward Street, DURBAN.

એચ. એમ. પટેલ,

બોલ્સાલર ગ્રોસર અને પ્રોડ્યુસ મર્ચન્ટ.

માદામ કુકરબર અને પોટોટો સ્પેશીયલીસ્ટ.

૧૦૪ પ્રિન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

લુના અને ગણીતા ફરમાસુ મીઠાઈઓ અને પાકો ખતાવનાર

કેપીટનના શીશાળાના પૌષ્ટિક પાકો

પંજાબી સાલમ પાક વિશેષ બીજા પાકો ઓર્ડર આપવાથી મળી રાકશે.

અમારી ફેબ્રીમાં જનમ ખાવાઈ નવ ભનડું દરેક તરફવા મળે છે. ફરમાસુ મીઠાઈ તથા ફ્રેશ ભનડું ફરમાસુ, આગારુ, નરમ માસલો વિશેષ મીઠા નખામાં સજશે.

વધુ જાણવા માટે જણિયા મળે:

KAPITAN'S CAFE

Phone

33-8577.

13a KORT STREET

JOHANNESBURG. 135

Phone 24350.

Tel. add. "Naartjca."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country Orders executed at lowest Market prices

We supply weekly fresh produce to all

TRIAL ORDER DELIVERED

91 LEOPOLD ST., AND 88 GROSSE ST.

P. O. BOX 195, DURBAN. 136A

Are You a subscriber of
'Indian Opinion' if not, Why not?

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 36—Vol. XL

Friday 4th September, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price: FOURPENCE.

NOTES AND NEWS

Another Plan To Divide India

A NEW plan to divide India into five "dominions" was suggested by Sir Firozkhan Noon, defence member of the Viceroy's Executive Council, in a speech at Aligarh, in the United Provinces on Tuesday, August 25. These "dominions," he said, would send delegates to a central authority to be created to control defence, customs, foreign relations and currency, with power of secession or reaccession to this authority. The "dominions" could be completely independent like the existing dominions, except in matters for which the united efforts of the central authority and the "dominions" were essential. The "dominions" into which British India should be divided, he added, were Bengal; the Central Provinces and Bihar; Madras, Bombay and Punjab; Baluchistan, Sind and the North-West Frontier. The central authority would consist of delegates nominated by the five "dominion" governments. Any "dominion" dissatisfied with the working of the central authority should have power to secede, provision being made for its reaccession when differences were removed. Sir Firozkhan Noon is further reported to have said:

"This is not the time to consider schemes for the solution of India's political ills. We have to win the war first and make sure that freedom for India will be worth at least the paper it is written on. It is clear that during the war no constitutional scheme can be made to work at the point of the bayonet. With a compromise between Congress and the Muslim League there can never be freedom or peace in India."

Sir Firozkhan Noon, nevertheless, suggests "schemes" for the Balkanisation of India instead of preserving the integrity of India as a united nation. It requires only commonsense to understand that a free and united India alone can put up an effective fight against any

aggressor and therefore what is most essential to-day is not to launch out schemes for dividing India into "dominions" but to make a united effort to free India from foreign domination to enable her to fight willingly and with confidence on the side of the progressive forces. The pity is that we have still "Indians" amongst us like Sir Firozkhan Noon who are responsible for keeping freedom away from India and for making it possible for Britain, even with the great calamity over her head, to get all the help she requires in the present war from India at the point of the bayonet. The bayonet is pointed not at Britain but at India. Sir Firozkhan Noon is evidently still entertaining the belief that the continuation of British domination over India is still essential to preserve peace in India. We can only say that he is of the type of men with whom argument will be of no avail.

How A Parsee Sees Gandhiji

This is the sort of news Marsland Gander, special correspondent in Poona of the *Natal Mercury* and its associated papers in South Africa is able to supply this country with:—When the Legislative Assembly meets in New Delhi in the middle of this month a resolution will be proposed approving the measures adopted by the Government to suppress lawlessness and disorder, and strongly condemning the civil disobedience threats of Congress. Strangely enough, this resolution is being submitted by an Indian politician who is the same age as Gandhi and has known him for 25 years. The proposer is the 72-year-old wealthy Parsee legislator and doyen of journalists, Naoroji Dumasia, who is at present living in the Aga Khan's guest house at Poona. Scarcely 200 yards away stands the tall rococo Yeravda Palace of the Aga Khan, now surrounded by barbed

wire fences, where Gandhi and others are interned. Every morning and evening Gandhi, who spends much of his time praying, reading and spinning, can be seen wandering through the magnificent rose gardens talking earnestly with his companions. I visited Dumasia, and while partaking of a highly spiced Indian luncheon he denounced Gandhi's pose as Mahatma or holy man. Dumasia, as a member of the Legislative Assembly, is one of the spokesmen of the small but influential Parsee community which includes many of India's greatest industrialists. "Gandhi has captured the imagination and won sympathy by his pose as 'Mahatma,'" said Dumasia, "but a genuine holy man takes no part in politics. I myself once believed Gandhi's saintly pretensions and supported Congress with funds, but I repented. I realise he humbugged India with his satanic non-violence movement. But the attitude of ignorant, credulous peoples is shown when women brought sick children to Gandhi to bless them. He may be India's cleverest man, but he is certainly no saint. I first knew Gandhi when he returned from South Africa. He was then a model of humility, but now he has lost all that."

The Government of India may proudly pat itself on the back that it has found such an "able" person like Naoroji Dumasia to support its black deeds in the Indian Legislative Assembly, and, no doubt, it will find several others like him to get the motion passed. But whether and to what extent they represent Indian public opinion, is another matter. All those who support the Government of India are the greatest "statesmen" and "patriots." Even so were the "great" minorities like the Muslim League and the Hindu Mahasabha up till yesterday. We wonder, however, what they are to-day after the

resolutions they have passed? The British Government is quite capable of procuring able agents like Dumasia to blacken Gandhiji in the eyes of the world as Miss Mayo did India, but it is not Gandhiji but the cause that he stands for that counts, and abuse is a sure proof of bankruptcy in argument.

Why Communists Are Helping In The War Effort

A warning to the British Labour Party against co-operating with the British Communist Party has been issued in London by the Labour Party Executive. The statement says: 'The decision of the annual Party conference not to co-operate with the Communist Party remains in force and disciplinary powers will in the last resort be used to safeguard a movement into which so much devotion and sacrifice have been placed.'

"The fact must never be lost sight of that the Communist Party is now supporting the war effort not because Britain is, or has been, in danger, or because freedom and democracy are its stake, but, as that Party's actions clearly show, solely on account of Russia."

Protest Against Increased Rates

Following a mass meeting at Isipingo, an Indian Ratepayers' Association has been formed to combat the increase in rates recently enforced by the Local Health Committee. Messrs. W. S. Sesthal and R. Gopaulsingh said the Health Committee's attitude in doubling the rates would be detrimental to the poorer sections of the Indian community. It was resolved that a deputation be appointed to meet the Health Board and submit the views of the Association.

Military Medal Award

The Director of Non-European Army Services has pleasure in publishing the following citation which has just been received in connection with the award of the Military Medal to No. N.1487, Pte. W. Stephens (Indian and Malay Corps) 3rd Field Coy., S.A.F.C.:—"During the period June 8 to June 13, 1942 at Wilkamspost, this detail carried out numerous and dangerous duties under fire, such as driving truckloads of mines and explosives to the various positions with the utmost calm and efficiency. He was untiring in his efforts and was a magnificent example both to Europeans and non-Europeans working at this post."

Indian Opinion

FRIDAY, 4TH SEPTEMBER, 1942

Wanted Sanity To Win The War

SPEAKING at a luncheon given in her honour by the Durban Rotary Club last Wednesday, Mrs. Smuts, wife of the Prime Minister, is reported to have said among other things: "The young boys and girls at the universities who are in their first and second years should realise that careers are useless to them if we do not win this war." She further said: "There comes a time when each person has to think: 'My country first, right or wrong.' That time has come now. Families, homes, our own lives come second to the first issue of winning the war."

The present war is for the protection of democracy and freedom. For all those who enjoy democratic rights and freedom this war is their war. But for those who are denied those rights and denied freedom, how are they to feel this war to be their war? This is a life and death struggle to safeguard those high ideals which the destructive forces are out to crush out of existence—the ideals of "freedom from fear and want for nations and individuals," as General Smuts said in his message to the Social Security Congress to be held in Durban on September 23. Those who stand for those high ideals may have to perish fighting for them. What sense is there then in promising all the good things to those who are denied them after the war. Is it not more sensible to concede those good things here and now and win the confidence of the people? Is not that the surest way of ensuring the fullest contribution in men and material to the war effort? Unfortunately this is just what is not being done.

Mrs. Smuts's words are very fine. But what impression can they make on the millions of non-Europeans who have nothing that would make them feel that this is their land and that this war is being fought in their interests. What difference does it make to them as to who rules this country as long as their position remains the same? The argument that it might be worse under some other rule, gives no con-

solation. If their only hope in life is that to remain slaves under the present master is better than to be under another whom they do not know, what meaning could the fine words of Mrs. Smuts, we have quoted above, have for them.

In South Africa though we are Indians we are in the same category as the rest of the non-Europeans. Though eighty per cent of our people are born and bred in this country and know no other home but South Africa, even their mother country, India, being a strange land to them, they cannot feel that this is their home land. Instead they feel they are strangers, outcasts, unwanted.

This utter neglect shows to the vast man power that could be put to the best use and most advantageously for winning the present war forbodes ill for the success of the United Nations, however painful that may sound.

India to-day is in the fire. We have infallible faith in God that by His grace she will emerge unscathed in all her glory as a free nation when she has passed through her test. She is suffering for those very ideals for which the present war is being fought. But what are the United Nations doing at the criminal betrayal of those ideals by the British Government? Not a finger has been raised against Britain. All the wrath has been vented on India. India is not seeking another master; nor is she seeking to play the fifth columnist role by joining the enemy. That is just what she is seeking to avoid, having been warned by the bitter experience of Burma and Malaya. She seeks to avoid that for her own good name.

She has stood for those high ideals, which are shouted from house-tops in justification of the stand taken by the United Nations in the present war, long before the war broke out, and she is determined to fight for those ideals. But Britain has proved

too dense to understand her position. Her present rulers have adopted a policy which can only result in wiping out the last vestige of respect and sympathy for Britain from the hearts of Indians.

If the words spoken by Mrs. Smuts were

to be uttered in India and were to be acted upon, the penalty would be that of being shot down. Our leaders in India have told the young boys and girls nothing more than what Mrs. Smuts has told them in this country and behold what consequences they

are suffering.

If this war is to be won by the Allies more sanity is needed among those at the helm. Otherwise their defeat is assured and it will be due not to lack of power but to their own sins.

PANDIT NEHRU ON FINAL STRUGGLE

"I WILL not be sorry even if the Congress perishes in the gigantic struggle ahead as a free and self-respecting India will emerge out of its ashes," declared Pandit Jawaharlal Nehru, addressing a gathering of about 20,000 people in the Gandhi Grounds, Delhi two weeks before he was clapped into prison. Despite continuous rain throughout his one-hour speech, the huge crowd listened to him with rapt attention.

Pandit Nehru declined the offer of an umbrella from one among the audience.

Explaining the background of the Wardha resolution of the Congress Working Committee, Pandit Nehru said that the articles written by Mahatma Gandhi in *Hartal* demanding the withdrawal of the British power from India indicated which way the wind blew. He had little doubt that the All-India Congress Committee would accept the Working Committee's resolution.

Referring to the protracted nature of the discussions at Wardha, he said that they had carefully measured the pros and cons of the question as the issues involved affected millions of people in this country.

The Indian National Congress, he said, owed its strength to the fact that, despite its shortcomings, it had always represented the spirit of rebellion in India against foreign domination.

The character of war had radically changed, said Pandit Nehru, and the fate of India could no longer be decided as in the past by a single defeat at Panipat. Wars could only be carried on in the modern world with the sanction of the people. They wanted to create a spirit in India which would make people fight for every inch of ground and not be dismayed by a single military defeat. He referred in this connection to the glorious fight which the people of China were carrying on for the last 5 years. He deprecated the policy of inaction which, he thought,

would bring about their spiritual degeneration. To surrender without a fight killed a country's soul.

Referring to the communal question Pandit Nehru said that the Congress had always strived to solve this problem, but the British Government obstructed a solution in its own interest. Sir Stafford Cripps also tried to introduce an apple of discord.

Pandit Nehru was confident that there would be no great difficulty in establishing a Government representing Hindus, Muslims, Sikhs and other communities.

Referring to the nature of the coming struggle Pandit Nehru said that it was no longer a question of going to jail. Nobody would deliberately go to jail. It would be a terrible ordeal for the Congress this time. It may perish in the struggle but a free India would emerge out of its ashes. He was not dismayed at such a prospect.

Pandit Nehru repudiated the charge brought against the Congress by its opponents that it sought to establish its party dictatorship. Such a thing, to his mind, was unthinkable in the present world. The Congress believed in the willing co-operation of all sections of the people. He declared that the coming struggle would not end as long as they did not attain freedom. They did not want the victory of Hitler or Japan.

He bitterly criticized the attitude of the British Government towards the people in their Empire. He was fed up with the "sickening advice from Whitehall and the threats and intimidation hurled against them."

He was not afraid of threats and intimidation. What had happened in Burma had filled him with anger and indignation.

Continuing, Pandit Nehru said: "Mahatma Gandhi whose mission of life is to free India has now reached the age of 73. He has fought several times the fight of freedom. He is old now al-

though full of courage. He wants to fulfil the mission of his life."

Pandit Nehru claimed that they wanted to check the dangerous turn which the anti British feeling in India was taking. In the opinion of Pandit Nehru the only method to do so was to create a spirit of non submission against foreign domination of Britain or Japan. They did not want to go from the frying pan into the fire.

Referring to the criticism against the Congress resolution in the American Press Pandit Nehru said that they would strain every nerve to explain their resolution and its implications. It was his strong belief that the stand which the Congress had taken was in the interest of the Allies. He had every hope that those of their friends who felt bewilderment at their resolution would before long correctly understand their position and sympathize with them. He did not want to condemn such misinformed critics.

Winding up, he said: "India is now determined to take a dip in this world-wide storm. In a few weeks we will have a mass movement. This will be our final struggle and we must be prepared to face the worst."

Everything appearing in this issue of a political nature unless otherwise indicated has been written and edited by Manohar M. Gandhi to express the views in INDIAN OPINION.

ANNOUNCEMENT

Joint Life and Endowment Policies
ARE NOW AVAILABLE
Hospital Benefits and Grand
Disability Protection—no extra
charge.

Apply: Manager,

22, Oamaru Buildings,

Smith Street, Durham.

BRITISH LABOUR PARTY FURIOUS WITH CONGRESS

THE *Daily Herald* the organ of the British Labour Party in London, in an editorial on the Congress Working Committee's Wardha resolution wrote on July 27:—

"The time has come when the *Daily Herald* should speak bluntly to certain leaders of the Indian Congress Party. Often, very often, this newspaper spoke to the British nation on behalf of the Congress Party. Its advocacy has earned results. Now the *Daily Herald* speaks to the Congress in the spirit—it dares to claim—of the British nation and the United Nations. For many years the Congress Party in India has been able to count—and has counted—on the support of the Labour Party in Britain. The Labour Party has given its support because it believes that the Congress is devoted to democratic ends. But democracy is not a term which can be limited to the internal conduct of a country. It means co-operation not only between individuals but between nations. It is the foe of narrow nationalism. So we democrats argued that nations which are oppressed must be freed from oppression. Not in order that they might assume a nationalistic status and add to their quota to the curse of Babel. No! Because we believed that they are the victims of imperialism (which is nationalism run amuck) and would contribute their tragic experience towards the building of a better world.

Labour Party's Objection

In that role we expected invaluable contribution from India. Now the opportunity is at hand. British Labour sees it; sees in this war an opportunity to erase imperialism, nationalism, class jealousy and private greed.

And what, at such an hour, is the reaction of British Labour's friend, the Congress Party of India? To begin the Congress rejects the offer from the British Government—an offer subscribed to by Labour members of the Government and underwritten by the British Labour Party—of independence attainable immediately after the war. Next, the Congress proceeds to demand from the British Government concessions which would seriously complicate the effort of the United Nations in a vital war

theatre. British rule in India 'must end immediately' said the resolution passed by the Working Committee of the Congress at Wardha. But Congress having "no desire whatever to embarrass Great Britain and Allied Powers in the prosecution of the war" declares itself agreeable to the continued stationing of the armed forces of the Allies in India should they so desire in order to ward off Japanese or other aggression."

Somehow or other British rule must immediately be 'withdrawn' from India. Somehow or other despite the withdrawal of British Generals, British troops are expected to function ('should they so desire') with confidence on Indian soil. An Indian soil—which is United Nations' soil if the anti-Fascist declarations of the Congress leaders have any meaning—is at this very hour in danger of Japanese invasion.

Gandhiji Criticised

In his newspaper, *Hartjan*, Mr. Gandhi has just made this remarkable series (or confusions) of statements, 'We do not want Allied troops for our defence or protection. If they left these shores, we expected to manage somehow. We may put up a non-violent defence. If luck favours us the Japanese may see no reason to hold the country after the Allies have withdrawn if they discover that they are not wanted.' If...we expect to manage somehow...We may put up a non-violent defence...if luck favours us...if...if...

Poser To Congress

What are we to make of all this—we of the British Labour Party, we who are friends of the Indian people, we who fought with Gandhi and Nehru, we who expect them to fight with us for the defence of all civilised freedom? Well, we will cease exclaiming. We will stifle our surprise. Instead we assert the right to say to these friends of ours. We ask you to reflect upon the attitude of the British working class and its political representatives towards this war. British workers have suffered also. They, too, have grievances. They are keenly opposed, as you, to Conservatism and privilege. They however, believe that the war now being fought

is the final war between International Conservatism—the bloody Conservatism of Hitler, Tojo and Mussolini—and all democratic forces everywhere. Compared to the purpose of these men British Conservatism is a trivial and fast-fading threat. Believing that, we have joined with our own Conservatives, who are democrats anyway, to combat a vaster threat. Can you stand aside? Can you justify your attitude by principle or even expediency."

Congress Leaders' Rejoinder

Mr. S. Satyamurty, the Deputy Leader of the Congress Party in the Central Legislative Assembly, (who is at present in prison), in the course of a statement on the London *Daily Herald's* editorial on the Congress attitude says:—

"Save us from our friends" must be the uppermost thought of Congressmen when they read the *Daily Herald's* impertinent advice to the Indian National Congress in its editorial.

They (Congress) are not betraying the British Labour Party.

They (the British Labour Party) are betraying their own proclaimed ideals.

Record Of Gains

The *Daily Herald* talks of gains of the Congress from the proud and active comradeship of British Labour. Yes. We know the gains. Lord Oliver, the Labour Secretary of State, was the first to start Ordinance Rule in this country.

Mr. Ramsay MacDonald, the Labour Prime Minister, was the author of the infamous Communal Award and Maj. Attlee, the Labour Deputy Prime Minister of the British Cabinet, has agreed that the Atlantic Charter should not apply to India. But the impertinence comes in most, when the *Daily Herald* talks of our not interpreting the will of the toiling and suffering Indian masses. If that be so, why not hold elections now in India and test this matter.

Why Not Do It Now?

And what are the demands of the Congress which are at present impossible to grant? If India's independence is proclaimed, there will be immediately

an arrangement under which the British Government will hand over power to an agreed National Government who, after the war, will convene a Constituent Assembly to decide the future of India. What is impossible in this?

I would like to know what is the ideal of the United Nations. If it includes India's freedom, why not declare and implement it now.

It is easy for the proud British to talk of petty standards of nationalism. To us, enslaved Indians, freedom is the immediate goal. We cannot damn it by calling it petty nationalism.

The *Daily Herald* is very wrong when it says that the Congress rejects the offer from the British Government of independence attainable after the war. That is subject to various conditions. Moreover, there was no translation of that independence for the present.

The *Daily Herald* caricatures the Congress when it says that the Congress had demanded that British Generals should be withdrawn and British troops should function here. The *Daily Herald* waxes eloquent over Labour's attitude in Britain to this war. The *Daily Herald* itself admits that they support this war because they believe that compared to Hitler, Tojo and Mussolini British Imperialism is a trivial and fast fading trait.

India Would Like To Believe It

Unfortunately we in India cannot and do not believe that British Imperialism is a trivial fast-fading trait.

We would like to believe that

We know the world will be a very poor place to live in if Hitler, Tojo and Mussolini were to win. But we also believe that India will be a very poor place to live in if we do not attain our freedom immediately. We do not want to stand aside. We want to fight the enemy but we want the confidence that if British Labour has that victory in this war it will mean among other things complete Indian freedom. Hence the Congress demand.

Cease Sermonising

"It is up to friends" like the *Daily Herald* not to satisfy themselves with merely criticising us but to offer something constructive. I recognise the difficulties and the dangers ahead. But unless the British Government concedes in substance the demand of the Congress, it is impossible for the Congress to sit idle. May Congressmen realise that our movement should neither embarrass the

war efforts in India nor help Japan directly or indirectly, wholly or partially. To solve this dilemma friends es-

Ineffective Sympathy

GANDHIJI replies as follows to a questioner in *Hartjan* dated July 25:—

Q. Why should not the Congress declare that as long as India is herself in bondage, she can be neither a friend nor an enemy of any country? What is the value of her sympathies with China, Russia etc., when she has no freedom to assist them in her own way? Has Russia thought of India?

A. You are right. India's sympathy can give no effective help as her enmity can do no harm to any person or nation so long as India is herself not free. Nevertheless Pandit Jawaharlal with his international outlook and generosity has accustomed us to express our sympathy to nations in distress without expectation of like return. We lose nothing by expressing sympathy even though we realise that it can cut no ice. If Russia has no thought of India to day, in the long run she is bound to recognise the utterly unselfish character of our sympathy. It should not be forgotten that sympathy without ability to render effective help has its own moral value. We receive with appreciation sympathy from those who we know are unable to render us effective help in our struggle. Your question is itself an additional justification for our demand for the immediate withdrawal of the British power. Having learnt to show sympathy to nations in distress the knowledge of our helplessness and the knowledge that if we are free we can render much effective help makes us or should make us specially anxious and oblige us to realise our ambition even during the war."

specially British must cease sermonising us and tell the British Government to "Do unto others as you would that they

should do unto you" and then all will be well.

Otherwise articles like the *Daily Herald's* only irritate.

Another Telling Reply

Dr. Pattabhai Sastaraman, another prominent Congress leader who is also in prison replying to the *Daily Herald* says:—

"Good friend, let me address you as you address us of the Indian National Congress. You charge us with betraying you, has ever a slave agreed to be loyal to the tyrant? If so, is it not under duress? What is our crime? That we yearn for independence and how long have we waited for its recognition by you?

Who was Ramsay MacDonald and who was Lord Oliver? Were they not the two Labour Ministers who betrayed India in 1930 and put her local element in prison and then sneakily sought to hold a Round Table Conference, the first of a series; discovered the folly and infirmity of the step and abandoned it in the end?

India's Friends Not Outside

You speak of the Worldia resolution of the Congress. India's friends, be it once more declared, are in India, not outside, as we made it plain to Col. Wedgewood in 1920 at Nagpur. Not in Russia, nor in China, not in America nor even in Britain. No, not even in the Labour Party, which is as Imperialist as the blue-eyed aristocrats of the Cliveden Group.

Indeed it is the law of the machine age that a revolution ends in dictatorship and the democrats, so-called, are the first to turn Imperialist. This is more true of British Labour than any one else.

Britain grows only five weeks of food in a year and must convert its coal and iron into productions by which she must pay for the remaining 47 weeks of food.

Your Record

Have you really championed the cause and personality of Mr. Gandhi, as you claim, before the bar of British public opinion? You arrested him in 1930. You joined a National Government that arrested him again under Mr. Ramsay MacDonald's Premiership in 1932 and drove him to a fast unto death for the cause of the 'Untouchables'. Is it wrong for us to judge you by your leaders? What matters to us and what agitates you is what you did and what you do; not

what you would do. Despite Robert Browning's dictum to the contrary, we may be excused if we here claim to know better how to interpret the toiling and suffering of the Indian masses. We belong to them. We are of them. We have all come from the villages. We have imbibed your learning. We are unlearning it all and are reuniting with those masses from whom this learning has separated us by a huge chasm.

Let us be frank.

We repudiate your claim that you are our proud and faithful advocates or that you possess any influence in your country.

Regarding India we cannot yet further humble it for it is at its humblest point. We plead guilty to your charge that India's leaders are incapable of distinguishing between the ideals of the United Nations and the petty standards of nationalism to disprove the former's claim. We need only call to witness the first Atlantic Charter first and Mr. Churchill's authoritative interpretation thereof excluding India from its appli-

cability and secondly M. Molotov's ditto to it in the Anglo-Russian agreement and last but not least America's mute silence, proving a guilty conscience if she has any.

What Diwan Chamanlal M.L.A. Says

"As an old colleague who helped at the birth of the *Daily Herald* and as a life-long collaborator with British workers whose fraternal support helped me to build up Trade Unionism in India during the last 22 years, I claim to utter a word of advice at this critical hour. As a member of the All-India Congress Committee, I tell you that the Congress is with you to a man in your brave fight for freedom against the enemies of the working classes but the Congress demands a declaration of independence coupled with the immediate transfer of central authority in order to harness the entire nation's resources in men and material to a common cause fighting as free men beside men who love freedom," said Diwan Chamanlal,

M.L.A., in a cable to the *Daily Herald*, London.

"We want," added Diwan Chamanlal, "to dispel the dangerous and universal bitterness created by the failure of the Cripps's mission. We fear for you and for ourselves if the rule by the bureaucracy's yes-men continues. Every party that commands allegiance of the masses is willing to shoulder responsibility. I speak with personal knowledge of the leaders. The alternative is the filling of jails instead of positions of authority and power in joint support of the Allied Nations.

"Send for a delegation from India before the fires of an unnecessary conflict are lighted and let the common cause prosper."

[But these voices received a deaf ear and not only was the alternative course of filling the jails adopted, but that of a cold blooded massacre of thousands of innocent men, women and children crying for human freedom to terrorise the masses into eternal submission to the imperialistic rule was adopted.—Ed.]

REIGN OF TERROR IN INDIA

Further Arrests

MISS MRUDULABEN SARABHAI, daughter of Mr. Ambalal Sarabhai, well known mill-owner of Ahmedabad, is reported to have been arrested in Bombay under the defence of India regulations. Mr. Mrudulaben is a staunch follower of Mahatma Gandhi and a well-known public worker. She had shown marvellous courage during the Civil Disobedience struggle in 1930 and also during the recent communal riots in Ahmedabad when she was one of the few young women who had dared to plunge unarmed in the crowds of wild hooligans armed with lethal weapons, to restore peace. She is the head of Jyotir Sangh, an organisation for the upliftment of women in Ahmedabad.

It is reported from Cuttack that the organising secretary of the All-India Socialist Party has also been arrested.

Seven Bombay sharebrokers, who were arrested after an attack on two other brokers in the Bombay trading ring were charged with unlawful assembly, rioting and voluntarily causing hurt. They were released on bail until September 9. The arrests followed incidents when two brokers entered the ring for trading, for

causing a riot on the arrest of the Congress leaders, and were greeted with shouts and slogans, and were assaulted.

Firing Still Continues

Disturbances are reported to have occurred in Madras and in parts of the United Provinces. The most serious incident was in the Ramnad district of Madras, where several people were killed or injured when the police fired at an armed mob.

One person was killed and another injured when two constables fired on a crowd of about 100 who were trying to damage a bridge at Hudu, in the United Provinces. Several thousand people trying to create a disturbance at Maharajganj were dispersed by lathi charges and the police made 68 arrests. Another crowd which was trying to interfere with a repair gang, was fired on and one person was killed and two injured.

Six people were killed and 28 were injured at Ballah last Sunday when the authorities opened fire to disperse violent crowds.

Collective Fines

The Bihar Government warned persons seen looting or committing sabotage that

they were liable to be fired on at sight. An official communique says the Government are determined to put down these offences with all the resources at their command. Attention is drawn to the provisions for the imposition of collective fines in any area where the inhabitants fail in their duty to prevent such offences or to give information required of them. It has already been decided to impose fines on three places in the Patna district where serious disturbances have occurred.

Madras Government Accuses Congress Working Committee

A communique issued by the Madras Government says that from information in their possession there is no doubt that the instructions for damaging railway property, cutting telephone wires and wrecking Government property in the recent disturbances came from the Congress Working Committee.

Allahabad Municipality Suspended

The Bombay Government have suspended the Ahmedabad Municipality for six months for supporting activities prejudicial to the defence of India, public

safety, the maintenance of order and the efficient prosecution of the war. They have also issued instructions that the names of all students who fail to return to their colleges and schools without a valid excuse by September 1 will be struck off the rolls.

The curfew imposed in various parts of Bombay, since the recent disturbances began, ended at midnight on Monday it is reported by Bapa Reuter, and will not be renewed.

Pandit Balkrishna Sharma, a member of the All-India Congress Committee, was arrested on Tuesday in Cawnpore, says a message from Bombay.

It was officially stated that all was quiet in the Bombay Presidency on Tuesday.

The Bihar Provincial Government has announced the imposition of a collective fine of £15,000 on one town.

Reported Calm

With the exception of a portion of Trichinopoly, where a crowd was dispersed and a few persons arrested, the Madras Presidency is quiet, says an official statement issued by the Government of Madras.

There has been a general improvement in the situation in India, except for minor incidents at a few places, according to reports from various Provinces, says a New Delhi message dated last Sunday.

The curfew at Ahmedabad, in the Bombay Presidency, has been restricted to only four areas and at Madras the curfew has been withdrawn.

Carrying Of Weapons Banned

From Sind it is reported that the carrying of weapons has been banned for a month in Shikarpur.

Newspapers Resume Publication

Fifteen Indian-owned newspapers in Calcutta, both English and vernacular, which had suspended publication as a protest against Government restrictions, are reported to have resumed publication from Monday. This decision followed an assurance given by the Chief Minister of Bengal and a resolution adopted by the standing committee of a newspaper editors' conference in Delhi.

Mr. Devadas Gandhi Discharged

Mr. Devadas Gandhi, managing editor of the *Hindustan Times*, who was arrested on August 13 under the Defence of India rules, was discharged on Saturday. The magistrate said there was not sufficient

evidence to convict Mr. Devadas Gandhi and others arrested with him.

Pandit Nehru's Home Searched

The home of Pandit Jawaharlal Nehru, says an Allahabad message, was searched on Saturday night by the police, who took away books and papers. The search warrant said that there was "reason to believe that an offence prejudicial to the efficient prosecution of the war has been or is about to be committed" at the place searched.

Evacuation Orders

All military commanders throughout India are reported to have just been given power to order the evacuation of certain areas in the event of an actual or expected invasion.

Hindu Mahasabha's Demands

After deliberating for several days the Working Committee of the All-India Hindu Mahasabha adopted a long resolution demanding the immediate declaration of India's independent status and immediate negotiation by the British Government with the principal political Parties of India to solve the present deadlock. The resolution further demands the formation of an Indian National Government, which, the committee asserts, will declare its determination to fight the common enemy.

The Working Committee asserts that if the British Government does not respond to its demand, the Mahasabha will be compelled to revise its present programme and devise ways and means whereby Britain and her Allies will realise that India, a self-respecting nation, can no longer be suppressed.

The Working Committee usually appointed a sub-committee of seven members to organise a campaign to mobilise public opinion in support of a national demand. The release of all imprisoned leaders is, it is understood, demanded in a draft resolution by the sub-committee.

India Defence Council

Four vacancies in the National Defence Council of India have been filled by the appointment of Sir Kuma V. Reddi, Mr. R. P. Masani, Mr. Rajnarain Kanara and Mr. F. H. Anthony. Sir Kuma Reddi was the Chief Minister to the Government of Madras. Mr. Masani is the Vice Chancellor of the Bombay University. Mr. Kanara is a supporter of the

Hindu Mahasabha and a member of the All-India Council of the National Liberal Federation and Mr. Anthony is a prominent criminal lawyer of the central provinces. The National Defence Council was formed last October by representatives of the Indian States and British India to make suggestions to the Viceroy and the Executive Council for mobilising India's war effort.

K. GANDHI LIBRARY AND PARSEE RUSTOMJEE HALL

The twenty first annual general meeting of the M. K. Gandhi Library and Parsee Rustomjee Hall will take place on Sunday, September 6, at 3.30 p.m. in the Parsee Rustomjee Hall, 140 Queen Street, Durban. A cordial invitation is extended to all.

O. H. A. JHAVERI,
Chairman.
B. J. RANDEHIA,
Hon. Secretary.

Spread WARMTH EVERY NIGHT

Makes up your body with Beacon Blankets and spread real warmth. The Beacon Blankets are the strongest lightest you can buy! Obnoxious in many attractive patterns and colours—you cannot do better than buy Beacon Blankets.

Now that Defence goods have been put on shipping—you may have to wait a while to get just the Beacon Blanket you want.

Wholesale Agents:
M. S. RANDEHIA & CO.
Pine Street, Durban.
J. C. ADJABHAI & CO.
Commissioner Street, Johannesburg.

Beacon BLANKETS
Make warm friends!

PROPOSED UNIVERSITY COLLEGE FOR INDIANS

THE College ought to make provision for a Readership in Indian philosophy and Indian history and for lecturers in the principal Indian languages spoken by Indians in the Union, such as Hindustani, Gujarati, Telugu and Tamil. There need be no difficulty in finding teachers of these subjects as there are various schools of Indian languages in many Indian universities to-day. We are not competent to speak about science subjects, but the same principles should apply to these. We should have as few science subjects as possible so that we develop ultimately good schools of Physics and Chemistry. Mathematics must, however, be a subject of outstanding importance in the science course as it is in many respects the finest training for a science student. For pre-medical students provision will have to be made for the teaching of Botany and Geology also besides Chemistry and Physics.

Professors

The College we visualise is a residential and teaching College in which every student will be expected to live in a hostel, which should be supervised not by junior lecturers, but by senior members of the staff, who can put the impress of their personality upon the student. It should be located at some distance from Durban, and should admit a small proportion of day-scholars, who cannot afford the expense of a hostel. But it must remain predominantly a residential institution. The College must play a predominant part in raising not only the intellectual, but also the social level of the Indian student, by developing western standard of living by inculcating discipline, and preparing him for the part which his community is bound to play not only in the economic life of South Africa, but, we hope and believe, in its political life also. The Indian community, it must be emphasised here, is a going concern, and if the College stamps itself on the heart and mind of the young student, if it raises the standard of living of the community and makes the young student a loyal and patriotic South African citizen on the one hand, and preserves the grace and charm of Indian culture, on the other hand, it will have amply served its purpose. The professors must be carefully chosen, and should have high academic qualifications, while the

(Continued from August 7)

Principal must be an experienced educationist with special knowledge of South Africa, and above all, one whose work for, and sympathy with, the aspirations of our community in the Union is well known. We should not like to take the risk of having a man for this post who is a stranger to this land and ignorant of the needs of our community, nor can we recommend an untried and inexperienced man, who is really a dark horse and has had no experience of University work in South Africa. It is the Principal who moulds the institution, creates tradition, and carries it through the first stage of its establishment when problems of baffling complexity present themselves for settlement almost every week. The College must have on its staff, both European and Indian Professors, whose academic qualifications and experiences are of a high order. The greatest care has to be taken in the selection of the staff, as they will put the impress of their personality on the establishment in its formative stage.

Regarding The Students

The College is intended for Indians and is meant to create an environment in which Western methods of inquiry and research, and the Western outlook in life and its standards of living will be combined with respect for Indian culture and tradition. It follows that the College cannot be a mixed institution, in which persons of non Indian origin will predominate. It would, however, be ungrateful on our part if we did not try to repay the debt which the Indian community owes to the authorities of Fort Hare College, for what they have done for us in the past. We should, therefore, be prepared to reserve say, 10 per cent. seats for Natives, Coloureds and Chinese.

Relationship Of The Proposed Indian College To The University

The question of affiliation of the proposed College to the University presents a certain amount of difficulty, as the position of the Natal University College in the University life of South Africa has not yet crystallised. The management of the College presumes to

forward to its development into the University of Natal, and there is evidence to believe that responsible elements in Natal will support such a proposal. Reference may be made in this connection to lucid statement of the case for a University by Professor J. W. Bews, formerly Principal of the Natal University College, who published an exceedingly able analysis of this problem in the *Natal Witness* dated November 1928, in his criticism of the Report of the University Commission. The following extracts from this statement give a very clear idea of the aims of those who have supported the project of a Natal University as well as the relationship of the new University to the proposed Indian College. Dr. Bews, it may be remarked, advocated the establishment of an Indian College in 1928, when the Indian community had not made appreciable progress in higher education, and the number of Indian graduates, and even of those who had passed the Matriculation examination, was exceedingly limited. During the last fourteen years, the Indian community has made considerable progress, and an Indian College is no longer merely an academic proposition but has become a matter of vital importance to the Indian community, the administration of the Natal University College, and the Union Government. The following extracts from Dr. Bews statement will make the position perfectly clear:—"If ever a distinct region existed requiring intensive study of its own peculiar conditions and problems, Natal is such a region. We cannot develop those resources of ours, we cannot solve the many difficult problems of our mixture of races, European, Indian and Native, if we are to depend on outside Universities for our higher education.

"We must have a University that will help us to develop as rapidly and completely as we should.

"The teaching function of the University in Natal is peculiarly important because of our special conditions."

Briefly, then, what we have in mind is this. The future University of Natal will consist of the following constituent colleges—(a) A Maritzburg University College which will concern itself with the study of pure Arts and Science and

research work connected therewith, (b) A Durban University College which will develop the various higher branches of applied science and special training for professional careers, (c) Medical College for Natives, (d) An Indian College for training of teachers has re-

cently been founded in Durban. The relationship of this College to the proposed University of Natal is a matter on which there may be some differences of opinion. The question will have to be carefully considered as to whether it is not to the advantage of all con-

cerned that it should grow up under the control of the university rather than remain entirely independent. If the former course is adopted, then it will become the fourth element in our university."

(To be continued)

WHY SHOULD INDIA BE FREE?

FOR many centuries the Christians of the Eastern Orthodox Church in Jerusalem have observed, on Easter Eve, the Festival of the 'Holy Fire.' On that day the Archimandrite (Head of the Church) enters the most holy shrine bearing an unlit torch. After solemn prayer a light mysteriously appears, and the torch is lit. The great Church, filled with thousands of worshippers each bearing unlit torches, quickly becomes ablaze with light, as torch gives light to torch. Lights spread in ever-increasing circles, on and on, through doors and windows, from house to house, village to village. A ship even waits at the port to carry the Holy Flame to far off Russian ports.

The "Atlantic Charter" in the light of the dark night of this war-torn world; Mr. Churchill the Archimandrite. No analogy could be more perfect. A light from heaven—a world full of unlit torches borne aloft by human hands feverishly awaiting the flame of freedom. The lights are lit!

And there—a miracle! The Archimandrite disappears, and the torch is to the ground. To illumine the night you see.

"Tetlagai—your torches; this light is not for you."

"Yes sir," the millions of India cry out, "It is too late—in every corner of our land the lights are lit. It is the light—the light of freedom. No man can put it out."

WHY SHOULD INDIA BE FREE?

Because Britain no longer has her confidence.

Over the past 200 years Britain has done great good for India—and great harm. Ideas of great men have crossed the stage with those of lesser worth and lower breed. Great achievements and great failures have left their indelible mark.

But the hold of the Paramount Power becomes less sure; its moths more uncertain; poverty prevails. In the clamours for reform and in that frustration arises

out, "Until we can hear this no longer!"

WHY SHOULD INDIA BE FREE?

Because India knows she can rule herself?

She knows well her wealth she must lose, the hardships she must bear, and the problems she must solve to ward her poverty-stricken millions into a great united people. She knows her poverty and her sinners.

She knows the glory that is India.

Her language, culture, customs, she knows the her splendid array of civilization, philosophy and literature, men of arms, money, husband and action, she pants in agony to turn the page in her book of destiny. No power on earth can stop her now. SHE MUST BE FREE!

INDIA TO MR. WINSTON

CHURCHILL

"Your torches are lit, honoured Sir. No man shall put them out!"

W. R. S.

PROTEST MEETING IN PORT ELIZABETH

A large and enthusiastic crowd packed the Lindstrom Hall on Sunday, August 23, to protest against the imprisonment of Indian leaders and the banning of Congress. The meeting which was convened by the Nationalist Bloc of the Cape Indian Congress, passed the following resolution: "This mass meeting of the citizens of Port Elizabeth held on August 23 wholeheartedly endorses the 'Quit India' resolution passed by the All-India Congress Committee on August 8 at Bombay, and most vehemently condemns the imprisonment of Congress leaders and the banning of Congress Committees. It condemns the criminal policy of ruthless tyranny and terrorism resorted to by the Government of India in ordering the police authorities to open fire on unarmed citizens and patriots. It urges General Smuts, as a member of the United Na-

tions to use his influence by calling upon the British Government to immediately release the Indian leaders and lift the ban on the Congress Committee. Further, General Smuts is urged to demand that the British Government re-open negotiations with the leaders of Congress and endeavour to come to an amicable settlement on the independence of India. This meeting is of the opinion that only a free and independent India can fight and resist the Fascist invaders who are on the borders of India."

The chairman Mr. H. L. Kapoo in declaring the meeting open said, "we are assembled to pledge our support to our brothers and sisters in our Motherland, India. Their fight for freedom is not only a national one but an international affair."

Mr. D. J. Pillay said the British Government has no right to be in

India. "It is the obstinate attitude of the rulers of India that has caused blood to flow freely in India," Mr. Pillay said.

"Because we new Indians we are sentimentally attached to our Mother country. Therefore there is so much sorrow and hatred in our hearts," said Mr. M. M. Dood in the course of his attack against the plutocracy of Britain. India is full of disaster and troubles and a gloom has been cast over her. We are confident that there are still hopes of India attaining her freedom. These hopes come from the awakened masses of India. Mr. Dood with his "Pakistan" scheme is against the interests of the British rule. We must oppose Pakistan with all the forces at our disposal," concluded Mr. Dood.

Mr. R. E. Branson (N.E.U.F.) and Mr. Nathan (Author Workers' Union, Maritzburg) also condemned the action of the rulers of British India in imprisoning Congress leaders.

The Sporting World

(FROM OUR SPORTS CORRESPONDENT)

All India Cup Soccer

THE inter-district matches for the All-India Cup will be played this week-end. Four centres will participate and the teams will be represented by players from all centres. In Natal, on Saturday, September 5, two matches will be played: a Central (Durban and Mayville) 3.30 p.m. Midlands (Midlands and County) versus Durban Coastal (South Coast and Durban County).

The winners of these matches will meet in the final at Clairwood on Sunday, September 6 at 3.15 p.m. There will be a consolation-race between Clif View Royals (County) and Bridge View (South Coast) at 1.45 p.m.

Durban Central Team

The following represent the Durban Central team—J. A. Ndlovu (Mayville), G. Singh (Durban) captain, F. L. Pimul (Durban), Arnold Khan, N. C. Ndlovu, Bobby Singh, J. Chintala, (Mayville), I. Kiso (Sunday League), Mahomed Khan, G. M. Gupta (Durban) Reserves: A. L. Pimul, R. D. Singh, Simon and M. R. Pillay.

Fixtures—Saturday Sept. 5

JUNIORS—SCORRA'S CUP

2.15 p.m. Overport Rangers vs Warwickshire, 3.30 p.m. Accra vs Stella, No. 2.

JUVENILE—KASAN BANA CUP

2.15 p.m. Glenwood League vs Warwickshire "B" No. 2, 3.30 p.m. Silver Willow Rangers vs. Sydeman Royals, No. 2, 2.15 p.m. Stella "A" vs. Santa "B", No. 3, 3.30 p.m. Sastri "A" vs. Clairwood Riverside No. 1, 2.15 p.m. Central vs. Warwickshire "A", No. 4.

Cricket

At the annual general meeting of the Durban Indian Cricket Union, held at Cornet's Fountain on Monday, August 31, the following officials were elected for the ensuing year—President: Mr. A. Christopher; President: Mr. E. F. Haffjee; Vice-president: Messrs S. I. Singh, M. S. Badat, K. A. Chib, C. N. M. Khan and M. K. Manamally; secretary-treasurer: Mr. N. Sullapben; assistant secretary: Mr. R. L. Bonthan.

Tennis

The fixtures for the Individual's Cup have been completed, Spes Bona and Sastri College sharing the honours of heading the list. Both the teams having lost a match, Spes going down to Central and Sastri losing to Spes. This position has necessitated a re-play between College and Spes for the Trophy. Their last encounter resulted in a very narrow win for Spes Bona, each side having won four matches, and the sets being equal 10-10. The decision was taken on games. An interesting feature of the match was the defeat of the Natal singles finalist L. Bramdaw by both the College singles players, Himilash in three sets and Laljee in two straight sets. Laljee extended Mahabaf the Natal champion to three sets, but Mahabaf showed his superiority by beating Laljee in two straight sets, conceding only one game.

The re-play will prove to be an interesting one, and it is difficult to forecast the result. However Spes Bona have a slight advantage, and it will

take something out of the ordinary to give College the victory.

Inter-Provincial Tourney

After much exasperating news at the long-awaited Transvaal-Natal encounter, it seems that the inter-provincial tournament will materialise some time at the end of September or the beginning of October. It is understood that Eastern Province and the Transvaal, including Natal, will participate in the tennis tourney.

Before the Natal team is chosen, a trial will be arranged from which the representative side will be chosen. The selection will find it difficult to leave any one of these players—Mahabaf and Bramdaw (Spes Bona), Himilash and Laljee (Sastri), and Goodenath (Moonlighters). There are other players who are also knocking at the door of provincial honours.

Witwatersrand Indian Cricket Union

The secretary of the Witwatersrand Indian Cricket Union announced that the annual general meeting of the W.I.C.U. will be held on Thursday, September 10, at the Condit's Hall at 8 p.m. Agenda: Minutes, Financial Statement, Election, Application for affiliation, and most include the affiliation fees, list of officials and the names of the delegates. All clubs or members who have not paid their dues such as banquet and reception tickets must do so on or before the annual general meeting, failing which the clubs will not be allowed representation.

Caroline Indian Sporting Club

The officials and members of the Caroline Indian Sporting Club wish to thank the following gentlemen for their kind donation towards the club:—Messrs. T. M. P. Mahomed, O. T. Mahomed (Caroline), Dawood Ally & Co., K. K. Stone, D. E. Juma, S. Moon Cassim, S. H. Pillay (Middletown), M. H. Dinah (Woodstock), M. C. Dabha (Morgentown), M. A. Dinah (Glenhamsburg), S. A. Dinah (Brixton), M. I. Dabha (Durban), Nadathay & Sons (Johannesburg), Little Gant (Dullstroom) and E. Juma & Sons (Middletown) for a hunting trophy.

Indian Soccer Split In The Transvaal

A correspondent from Johannesburg writes:—As one advocating justice, unity and peace for soccerists in the Transvaal I am informed through official circles that there is nothing very unusual about the resolution passed by the Witwatersrand Indian Football Association debaring any one official from holding dual office as reported in your issue of July 31 by a newly formed Johannesburg Indian Football Association. The resolution had been for long a past proceeding, but the incoming officials have either overlooked or made an impracticable of recent soccer seasons. In direct the resolution was intended to avoid a clique, which was frequently a common occurrence, when they got together to overpower the weak. If in the opinion of the disaffected Association the present administration of the Transvaal Indian Football Association is considered to be improper, there is good reason for them to reaffirm their action and put the resolution into effect, which is the only right course taken by the disaffected body.

On the other hand, if these ex-officials of the Witwatersrand Indian Football Association, who broke away from this Association and formed a new body, do not realise the intentions laid out for them, or a result of this unfortunate split, they must understand that they were party to the misadministration of the Transvaal Indian Football Association by accepting affiliation from a rival body. Notwithstanding the fact that the weak are the biggest sufferers in all spheres of sports, it is felt that a recommendation be forwarded to the South African Soccer Board for the immediate suspension of such officials of the Transvaal Indian Football Association who instigated a division among its members in the Transvaal. It should also be brought to the notice of the Board that the arbitration award of clause No. 5 has not been carried out immediately by the Transvaal Indian Football Association.

T.B. Film At Stamford Hill

Mrs. E. H. Ismail will show at her residence an Indian T. B. film produced by two local chemists Messrs J. Huber and O. I. Harrie at Osney Villa, 655 Stamford Hill Road, on Sunday, September 6 at 2.30 p.m. The show is for the benefit of pariah huts only. Dr. K. G. Ramani has consented to give a running commentary on the film. All (Zemnas) ladies are cordially invited to attend.

Death Of Mr. H. D. Persadh

The death at the early age of 29 of Mr. H. D. Persadh occurred at his residence, 123 Persadh Road, Clairwood, on Tuesday, August 25, after a long illness. Deceased devoted most of his life to social work, having been the foundation member of the Yvuk Aaga Samaj, Clairwood. He established and conducted the Y. A. S. School where some 120 children were given free tuition for the last 10 years. He played a prominent part in accumulating funds for the helpless and needy and for the maintenance of the school. His death is a great loss to Clairwood and the Y. A. S. He is survived by a widow and 3 children. The remains were cremated at the Umanal Crematorium. Many floral tributes and messages of condolence were received from friends and relatives.

Thanks

Mrs. H. D. Persadh and family wish to thank all friends and relatives for their kind messages of sympathy and floral tributes sent in their recent sad bereavement.

1129

NON-EUROPEAN STUDENTS OF CAPE UNIVERSITY OPPOSE COLOUR BAR

THE non-European medical students at the University of Capetown have drawn up a petition to be sent to the Hospital Board of the Cape. The petition asks, "that the existing colour bar against the training of non-European medical students in the hospitals under the control of the Cape Hospital Board be immediately lifted in order that non-European students may be provided with the same facilities as European students for pursuing the University's six-year medical course to its conclusion in the same way as they are permitted to pursue courses in the other faculties."

A memorandum accompanying the petition states:—"Owing to the existing colour bar regulations of the Hospital authorities, the University of Capetown

is not in a position to permit the registration of non-European students for the fourth, fifth and sixth year of study at the Medical School.

"Whereas the war has made it impossible for non-European students to circumvent this colour bar by proceeding to Europe the United States of America and India, as they did before the war (an expensive business managed only by a fortunate few), they are now compelled to proceed to the Witwatersrand University.

"At the Witwatersrand University there is a quota directed against non-European students which renders the prospect of admission very doubtful.

"Even in the event of being admitted at the Witwatersrand University, the

unnecessary additional expense in the form of rail-fares, board and lodging, etc. will weigh very heavily on the poorest section of the medical students.

"Under a new regulation of the medical faculty at the Capetown University, the old third year subjects are completed only in the fourth year of study. Consequently non-European students proceeding to the Witwatersrand University will start the fourth year's work only in the fifth year of study and the normal sixth year course becomes for non-European students a seventh year course.

"There are seven and a half million non-Europeans in South Africa. There are only twenty odd non-European doctors. Not one of them qualified in South Africa."

WITH THE MASK OFF

ઉપાડે છે

By kind permission of the Hindustan Times.

Copyright Hindustan Times

On behalf of the British Labour Party, the 'Daily Herald' has treated the Congress to an angry tirade.

બ્રીટીશ મજૂરપક્ષ, જે સમાજવાદનો ડેબ કરતો, તે હવે હિંદુસ્તાનની વસતીથી કેમ બરાબ પોતાનો જુરખો મારી હિંદુસ્તાનની સામે હાંત પીસી રહ્યો છે. બ્રીટીશ મજૂરપક્ષની વતિ 'ડેલી હેરલ્ડ' અંગ્રેજી પર કેવું કાલબ્યો છે.

NEW SHIPMENTS — OF —

3 PIECE DAWNI SETS

In Georgette, Crepe de
China and Satins. Em-
brodered, Printed and
with Indian Jari work in
all colours now unpacked.

From 35/- to £6
PER SET.

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES,
with Blouse Lengths to match. Beau-
tiful colourings with Gold or Silver
work.

From 20/- to 210 EACH

Tinsel Work and Embroidered Geor-
gette and Crepe de Chine SAREES.
From 17/6 to 65/- EACH.

Stencilled and Embroidered ART
SILK SAREES. In all shades.
From 7/6 EACH.

LATEST FILM STAR SAREES,
showing 10 fascinating designs and in
a new range of colours, with wonder-
ful Jari and Tinsel borders.

Indian made GEORGETTE and
SATIN BLOUSES. Huge range of
designs and in colours to match all
sarees.

From 10/6 EACH

This Special Fancy Section is showing
Silver, Gold, Tinsel, Jari and Fancy
SAREE BORDERS, 8 yds. length,
in various widths Ladies' INDIAN
SHOES and CHAMPALS, Fancy JEWELLERY,
EARRINGS, BROOCHES, BANGLES, NECKLACES,
Hand-embroidered PETTICOATS and BLOUSE
LENGTHS in all shades.

Special Values offered in Embroidered, Printed and
Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART
SILKS, 45ins. wide in beautiful shades.

From 2/3, 3/6, 4/6, & 5/8 PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty Georgette, Crepe de Chine
and Satin Hand-made DRESSES for the little ones,
in all shades. Sizes 16 to 24

From 3/6 to 10/6 EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, Striped and Checked.
From 2/6 to 6/6 EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS,
PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES,
SOCKS, etc. at specially reduced prices

THE JAPAN BAZAAR, JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES
& FRIENDLY SERVICE.

* SOMETHING NEW IN EVERY INDIAN MAIL.

નળુ પીસ ઓઢણી સુરતનું

નવું શોપમેન્ટ હાથેથી આપ્યું
જેમાં જોરજોડના, સાદીત,
અને ફેપરીશીનના સુરે, અત્ર
જોરેલા, ડાપેલા તેમજ બરી
પ્રાગવાળા, દરેક નવા રંગોમાં
શી. ૩૫ થી ૫૫. ૧ સુધી.

ધી જપાન બજાર

જોડાની સખર્ગનું
નળીનું સાડી ગૃહ.

નળીનું અને પ્રખ્યાત પામેલું
સાડી ગૃહ

પાણી એકવાર જનતાના મન
ફજત કરવા,

નળીનું નવરંગી સાડીઓ અને
તેને લગતી તરફરફ રંગ

બજારના તાલપથી ઘણા શ્રીકાયત
ભાવે,

બજારની ચાલુ જમાનાની
માંગણીને પહોંચી વળવા.

રૂબ રૂબ નવી દબે જોડાની સખર્ગ
માં સાડી કીપાર્ટમેન્ટ ખાતવામાં
આવ્યું છે.

દરેક પ્રસંગ માટે એક પાર પધારી
ખાતું કરવા બસામણ છે.

સજા કાપની અને બસતબરીથી લેરેન્ડ અને ક્રેપ-ડે-ચીનની
સાડીઓ ... ૧૦/૬ થી ૧૫/-

જોડાની અને જોર જોડેલા રંગોની સાડીઓ ... ૧૦/૬ થી ૧૫/-

સરેસો પાતળા સાડીઓ અને જોરજોડેલા સાડીઓ રંગ સાથે
ખાતું કરવા ... ૫/૬ થી ૧૫/-

નાચ બજારેથી વચુઓ આપાવે સાચી બીજા જગ્યા કરતા સસ્તા
ભાવથી મળશે:—

રોજિરી, ફિંગર, સ્વચ્છ કામળી, બરી બસતબરી તમા ફેન્સી, સાડીની કોરો,
દાખ સાળા, રંગી ચાપલ અને જોડા, ક્રેપ-ડે-ચીન; સાડીની પીંગ,

મંમડીઓ તાલપથી જોડેલા પેટીસેટ. ગણીઓ અને જોરજોડેલા ખાતવાવાળા
ફૂલ-ગળા, રંગરંગી ડાપેલી માદરો, રંગલ કવર, પદા બસામીટ, લીંગરો, લીંગરો

સાડીન કપડું, બસતબરી, ડાપેલું, ચાપલવાળું, લીંગરો, લેરેન્ડ
ક્રેપ-ડે-ચીન બસવા આદર સીડમા ૪૫ ઈંચ પળા.

ખાતવાવાળા માટે ... ૩/૬, ૩/૬, ૪/૬ અને ૫/૬ માટે

અમથાઓના રેસા, કાપથી ખતવાવાળા, ભવ ભવની નવી કીમલોન અને
ફેશીન, ક્રેપ-ડે-ચીન, જોરજોડ અને સાડીઓ, ચાપલ ૧૧ થી ૨૪
સુધી ... ૩/૬ થી ૧૦/૬ સુધી

P.O. Box 5169 THE JAPAN BAZAAR, 'Phone 33-6229

GIDDOMAL & Co.

WHOLESALE SILK MERCHANTS,

39 MARKET STREET

JOHANNESBURG,

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે
સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પૃસ્તક ૪૦ મું

ફીનીઠસ, શુક્રવાર, તારીખ ૪ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૪૨.

નં. ૩૬.

"ઈન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૪ સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૨.

યુદ્ધ છતવાને અફઘની જરૂર

ડરબન રેડરી કક્ષા તરફથી તેમના માનમાં આપવામાં આવેલાં લેખન વખતે આવણ કરતાં વડા પ્રધાનના પતિન મીસીસ સ્મટસે બીજી જાગતો સાથે નીચે પ્રમાણે કહેલું જણાવાય છે: "યુની-વર્સિટીઓમાં જતા યુવાનો અને યુવતીઓ, જેઓ પહેલાં અને બીજા વર્ગમાં છે, તેઓએ સમજવું જોઈએ કે આ યુદ્ધમાં આપણે છતીશું નહીં તો તેઓની કાર્કિદી તેઓને કશા ઉપયોગની રહેવાની નથી." વધુમાં તેમણે કહ્યું કે: "એક વખત એવો આવે છે જ્યારે પ્રત્યેક માણસના મનમાં એવો વીચાર ઉદભવે જોઈએ કે: "એટલે યા ખરો પરંતુ સહીથી પ્રથમ મારો દેશ." એ વખત આવે આવેલો છે. આપણું કુટુંબ, આપણું ઘર, આપણો પોતાનો જાન એ સઘળાં કરતા પણ સહીથી પ્રથમ ખ્યાલ આ યુદ્ધમાં વિજય પ્રાપ્ત કરવાનો હોવો જોઈએ."

હાલનું યુદ્ધ લોકશાસનવાદ અને સ્વ-તંત્રતાને માટે લડાઈ રહ્યું છે. જેઓ લોકશાસનવાદી હશે અને સ્વતંત્રતા જોગવી રહ્યા છે તેઓને માટે તો આ યુદ્ધ તેઓનું યુદ્ધ છે. પરંતુ જેઓને એ હકો અને એ સ્વતંત્રતાથી વછૂંત રાખવામાં આવ્યા છે તેઓને આ યુદ્ધ તેઓનું છે એમ શી રીતે લાગી શકે? આ યુદ્ધ જે ઉચ્ચ આદર્શોને વિનાશ-

કારક બળો હસ્તિમાંથી નાબુદ કરવા મઠી રહ્યાં છે એ આદર્શોના રક્ષણને માટે છવન મરણનું યુદ્ધ છે. એ આદર્શો તે, સપ્ટેમ્બર તા. ૨૩ મી. ડરબનમાં મળનારી સોશી-યલ સીક્યુરીટી કોમિસને મોકલેલા સંદેશ માં જનરલ સ્મટસે કહ્યું છે તેમ, "બંધ અને તંગીમાંથી પ્રજાના અને વ્યક્તિઓની સ્વતંત્રતા." એ ઉચ્ચ આદર્શોને માટે જેઓ લડી રહ્યા છે તેઓને કદાચ લડતાં લડતાં ફના પણ થઈ જવું પડે. તો પછી એ સારી વસ્તુઓથી જેઓને વછૂંત રાખવામાં આવ્યા છે તેઓને તે યુદ્ધ બાદ મળવાના વચનો આપવામાં શો અર્થ રહ્યો છે? આજે જ એ વસ્તુઓ આખી દહને લોકોનો વિશ્વાસ સંપાદન કરી કેવો એ શું વધારે કહાપણુ-ભરેલું નથી? યુદ્ધ પ્રયત્નોમાં માનવ બળ અને સાધનબળનો સંપૂર્ણ ફાળો સીધું કરવાનો શું એજ એક ખાતરીભર્યો માર્ગ નથી? કમનસીબે એજ વસ્તુ કરવા માં નથી આવતી.

મીસીસ સ્મટસના શબ્દો ઘણા સુંદર છે. પરંતુ લાખો બીન-ગેરઓ, જેઓને આ દેશ તેઓનો છે અને આ યુદ્ધ તેઓના હિતને ખાતર લડાઈ રહ્યું છે એવી ખાતરી આપનારે કશુંજ નથી, તેઓના મનપર તેની કેટલી છાપ પડી શકશે? તેઓ ની સ્થિતિમાં કયો ફેરફાર થવાનો ન

હોય તો આ દેશપર કોણ અમલ થવાને છે તેની તબોને કેટલી ચીંતા હોઈ શકે? કોઈ બીજાના અમલ હેઠળ તેઓની સ્થિતિ આવે છે તે કરતાં વધારે ખુરી થશે એ સ્વીકારી તેઓને કશું આશાસન નથી મળતું. તેઓના છવન ની આશા નો માત્ર એટલીજ હોય કે બીજા, જેને તેઓ જાણતા નથી, તેના કરતાં હાલ છે તેજ માફીકની યુલામીમાં રહેલું તેઓને માટે વધારે સારું છે, તો મીસીસ સ્મટસના અમે ઉપર ટાંકેલા શબ્દો નો તેઓને માટે શો અર્થ હોઈ શકે?

દક્ષીણ આફ્રિકામાં આપણે જો કે હીંદીઓ છીએ છતાં આપણી સ્થિતિ અન્ય બીન-ગેરરી પ્રજાઓના જેવીજ છે. જો કે આપણી કામના એંશી દક્ષ લોકો આજ દેશમાં પેલા થયેલા છે અને દક્ષીણ આફ્રિકા સીવાય અન્ય કોઈ પણ દેશ જાણતા નથી, અને તેઓની ગાતૃભૂમી હાઈડરબાદ પણ તેઓને માટે અજાણ્યો દેશ છે, તેઓને પણ આ દેશ તેઓનો છે એવું લાગતું નથી તેને બદલે તેઓને હરબડી મમજ લાગ્યા કરે છે કે તેઓ બહારના છે, અહીં છે અને વજમાગ્યા આ દેશમાં પડેલા છે.

વીશાળ માનવબળ, કે જેનો હાલનું યુદ્ધ છતવાને સારામાં સારો અને લાભદાયી રીતે ઉપયોગ થઈ શકે છે, તેના પ્રત્યે જે ઘોર નીધાજી જતા-વાઈ રહી છે તે, ગમે તેવું દુઃખદાયક લાગતું હોય, છતાં સંયુક્ત મીત્રમત્યોદની સહયોગને માટે અશુભ આગાહી આપનારી છે.

હીંદુસ્તાન આજે અગ્નિમાં પડેલું છે. અમને ઇશ્વરના ઉપર અચ્છા સદ્દા છે કે તેમની કૃપાથી તેની કસોટી પુરી થયે તે કશી પણ આંચ આગ્યા વિના પુષ્કળ ગૌરવ થી એક સ્વતંત્ર રાષ્ટ્ર તરીકે બહાર નીકળી આવશે. જેના માટે હાલનું સુદ્ધ લડાઈ રહેલું કહેવાય છે એજ ઉચ્ચ આદર્શોને માટે તે આજે મહાન સંકટો સહી રહ્યું. પરંતુ એ આદર્શોને દ્રોહ કરનારાં બ્રીટીશ સરકારના હુકમોને વિષે સંયુક્ત રાષ્ટ્રો શું કરી રહ્યાં છે? બ્રીટનની સામે એક આંગળી સરખી પણ તેઓએ ઉઠી નથી કરી. સઘળો ક્રોધ હીંદુસ્તાન ઉપર ઠાલવ્યો છે. હીંદુસ્તાન કંઈ બીજા માલીક ની ઇચ્છા નથી કરતું. તેમ તે દુસ્મનની સાથે ભેટાઈ જઈ બ્રીટનના વિશ્વાસ પણ કરવા નથી માંગતું. બલકે મહાયા અને બગાડના અનુભવપરથી મળેલા પાઠ પછી એજ વસ્તુ અટકાવવાને તે મંચી રહ્યું છે. ખુદ પોતાની પ્રતિષ્ઠાને ખાતર એ વસ્તુ અટકાવવા માંગે છે. આ સુદ્ધના બચાવમાં જે આદર્શો હુનીયાની સમક્ષ પોકારવામાં આવી રહ્યા છે એ આદર્શો હીંદુસ્તાન પુષ્કળ યદુ યદુ તેની લાંબી સુદ્ધ પહેલાંથી તે સેવતું આવેલું છે અને તેને માટે લડવાનો તેણે દ્રઢ નિશ્ચય કરેલો છે. પરંતુ બ્રીટનની અક્કલ હીંદુસ્તાનની રથોટી સમજવાને બહેર મારી ગઈ છે. તેના હાલના રાજકર્તાઓએ એવી નીતી અખતાર કરેલી છે કે જેનું પરીણામ હીંદીના હૃદયમાં તેને માટે માન અને લાઝમીના રહેલા અવશેષ ને પણ ભુલ્લી નાખનાર નીવડશે.

મીસીસ સ્મટ્સે કહેલા શબ્દો એ આજે હીંદુસ્તાનમાં ઉચ્ચારવામાં આવે અને અમલમાં મુકવામાં આવે તો તેનો નતીજો તેવાઓને ગાળીગારથી કાર કરવાનોજ આવે.

હીંદના નેતાઓએ પોતાના યુવાનો અને યુવતીઓને મીસીસ સ્મટ્સે આ દેશના યુવાનો અને યુવતીઓને કહ્યું છે તેના કરતાં વીશેષ કશુંજ નથી કહ્યું.

છતાં જુઓ કે તેના પરીણામો તેઓને કેવાં સહેવાં થકે છે.

આ સુદ્ધ એ મીત્ર રાજ્યોએ છતવુંજ હોય તો જેઓના હાથમાં તેનું સુકાન છે તેઓનામાં વધારે અક્કલ આવવાની જરૂર છે. નહીં તો તેઓની અવસ્થા હાર જ થશે અને તે નહીં કે બગાડ અચાવે પરંતુ તેઓના પોતાના પાપે.

હિંદના બાગલા પાડવાની નવી યોજના વામસરોવરની એકસમુદીર કાલ્પનીલના સંરક્ષણ ખાતરના સ્વયં સર શ્રીરાજખાન નુને અધીનમાં બાપખ કરના હીંદુસ્તાનના પાંચ સંસ્થાનોમાં બાગ પાડવાની સુચના કરી હતી. આ સંસ્થાનો, તેમજે કહ્યું કે, સંરક્ષણ, કરદમ્પ, પરદેશી સાથેના સંબંધ અને નાણાપર અંકુશ રાખવાને સ્થાપવમાં અવનાર એક મધ્યસ્થ સત્તાને પોતાના પ્રતિનિધીઓ મોકલી રાશે. અને એ સંસ્થાનોને આ મધ્યસ્થ સત્તાની સાથે રહેવાની કે છુટા પડવાની સત્તા રહેશે. આ સંસ્થાનો હાલના સંસ્થાનોની જેમ પુર્ણ સ્વતંત્રતા બોમ્બી રાશે સીવાય કે એવી બાબતો, કે જેમાં મધ્યસ્થ સત્તા અને સંસ્થાનોના સંયુક્ત પ્રયત્નોની આવરપકતા હોય. બ્રીટીશ હીંદના સંસ્થાનોમાં આ પ્રયત્ને બાગલા પાડવાનું તેમજે જણાવ્યું: (૧) બંજાણ, (૨) મધ્ય પ્રાંત અને ખીહાર, (૩) મદ્રાસ, (૪) મુંબઈ, (૫) પંજાબ, બલુચિસ્તાન, સિંધ અને સરહદ પ્રાંત. મધ્યસ્થ સત્તા પાંચ સંસ્થાનોની સરકાર તરફથી નીમણેલા પ્રતિનિધીઓની બનેલી હશે. જે સંસ્થાનોને મધ્યસ્થ સત્તાના કામથી અસંતોષ થાય તેને છુટું થઈ જવાની સત્તા રહેશે અને મતભેદો દૂર થઈ ગયા બાદ ફરી ભેગાવાની સત્તા રહેશે.

સર શ્રીરાજખાન નુને વધુમાં કહેલું જણાવાય છે કે: “આ વખત હીંદુસ્તાનની રાજદારી ફરીગોળાં સમાધાન માટેની યોજનાઓ વિચારવાનો નથી. આપણે પ્રથમ વુદ છતવાનું છે અને ખાતી કરવાની છે કે હોંને માટે આઝાદી ની જામત જે કામગીર ને લખાયેલી છે ન કામગીર બેટરી પણ છે કે નહીં. એટલું

સ્પષ્ટ છે કે વુદ ફરીખાન કાલ પણ બંધાર જીવ યોજના લલવારની ધારે અમલમાં મુકાવી નહીં છતાં. કોંગ્રેસ અને મુસ્લીમ લીગ વચ્ચે કાલ પણ જાતની સમજુતીથી હીંદમાં કદી પણ આઝાદી કે સાંતી નહીં સ્થપાય.”

તેમ જતાં સર શ્રીરાજ ખાન નુને બોલું: રતાનની એક સંયુક્ત રાષ્ટ્ર તરીકે અખંડતા ટકાવી રાખવાને બલકે તેના બાગલા પાડી બીજા સ્ત્રી નાખનારી યોજનાઓ સુચરી શકે છે માત્ર સાધારણ અક્કલથી એટલું તો સમજી શકાય તેનું છે કે કાલ પણ હુમલાની સામે સ્વતંત્ર અને સંયુક્ત હીંદીજ અમર-કારક રીતે લડી શકાય અને તેથી સૌથી વીશેષ અમલતા આજે હીંદુસ્તાનના “સંસ્થાનો” માં બાગલા પાડવાની નહીં પરંતુ હીંદુસ્તાનને પરદેશી તંત્રમાંથી મુક્ત કરવાને એક સંયુક્ત પ્રયત્ન કરવાની છે, કે જેથી પ્રતિપાન બળો ની ભેટે હલા રહીને તે સ્વેચ્છાએ અને વિશ્વાસ થી લડી શકે. હુમલ બીજા તો એ છે કે સર શ્રીરાજખાન નુને જેવા “હીંદીઓ” હવતુ આપણા માં પડેલા છે કે જેઓ આઝાદીને હીંદુસ્તાન થી દૂર રાખવાને અને બ્રીટનને પોતાની ઉપર આવી પડેલી ભયંકર આક્રમમાં વધુ તલવારની ધારે હીંદુસ્તાનમાંથી પોતાને આ વુદમાં ભેગાં સઘળા મદદ ભેગાવવાનું સ્થપ કરાને માટે જવાબદાર છે. તલવાર બ્રીટન સામે તાકવામાં નથી આવી પરંતુ હીંદુસ્તાનની સામે તાકવામાં આવી છે. સર શ્રીરાજખાન નુને પણ એવી માન્યતા સેવી રહ્યા જણાય છે કે બ્રીટીશ સત્તા ચાલુ રહ્યા સીવાય હીંદુસ્તાનમાં કંઈ કદી રચાવી શકાવાનીજ નથી. અને એટલુંજ કહી સડાએ કે તે એવી જાતના માનુસ છે કે જેની સાથે હાથી કરવાથી કશું વળી શકવાનું નથી.

એક પારસીની નજરે માંધી છ

‘નાટાલ મરક્યુરી’ અને તેની સાથે ભેગાં રહી જુ આફ્રિકાના અન્ય અખતારના પુના ખાતેના ખાસ ખબરપત્રી માસીસેન્ડ જેન્ડરને હીંદુસ્તાનથી આ દેશને નીચેના જેવાજ ખબરો મોકલવાના મળે છે:

ચાલુ માસની મધ્યસ્થમાં ન્યુ દિલ્હીમાં બેસનારી ધારાસભામાં “અશાન્કતા,” અને “અખવસ્થા” ને લખી દેવાને સરકારે લીધેલાં પ્રયત્નોને ટેકા આપનારો અને કોંગ્રેસની સતીનવ લાંબી ધમણીઓને સખત રીતે વખોડી કાઢનારો દરાવ મુકવામાં આવશે. તાલુખી ભરેલું એ છે કે આ દરાવ એક હીંદી રાજદારી વરદર્શી

મુકવામાં આવનાર છે કે નો ગંધીજીના જેટલી જ વયના છે અને ૨૫ વર્ષ ધર્મ પ્રાધીકરણ પીઠાણે છે. તે ૭૨ વર્ષના શ્રીમંત પારસી શ્રાવણભાઈના સ્વપ્ન અને પદ્મશર્માના હિત્ય સ્થાન ભાવનાનાર નવરોજી કુમારીયા છે જે કો દાસ પુનામાં આપાખાન ગેસ્ટ હાઉસમાં રહે છે. સર્વિશ ભાવેજ ૨૦૦ વાર દુર પરીકાતા આપાખાન મહેલની જુના વખતની હામરન ઉભેલી છે જેની ફરતી દાસ કાંઠોવાળા તારની વાડ આંધવામાં આવ્યા છે અને જ્યાં ગાંધીજી અને બીજાઓને પરદેજ રાખવામાં આવ્યા છે.

રોજ માંજ સવાર ગાંધીજી, જેઓ પ્રાર્થના, વાચન અને કાંતવામાં પોતાનો વખત ગ્વરી ન હોય છે, તેઓ સુદર ગુલામના બાગમાં ફરતા અને પોતાના સાથીઓની સાથે ગંભીર વાર્તાલાપ કરતા જોવામાં આવે છે. એ કુમારીયાની મુલાકાત લીધી હતી અને અતી મસાલેદાર બોજન લેતાં તેણે "સદ્ગતિ" તરીકેના ગાંધીજીના હોંગને વગોડી કાઢેલા કોના કુમારીયા પ્રાર્થ સમાના એક સભ્ય તરીકે એમ નાની પરંતુ વગદાર પારસી યાગ, કે જેમાં હોંદના મોઢામાં મોઢા અલકોગીક છે, તેના એક પ્રતીનિધી છે "ગાંધીજીએ 'મદાત્મક' નો હોંસ કરીને લોકોના મન ફરી લીધા છે," કુમારીયાએ મને કહ્યું, "પરંતુ ખરે ધર્મીય માણસ રાજ્યશાસ્ત્રમાં પડેજ નથી. ગાંધીજીના ધર્મીયતાના રોંગથી હું પણ એક વખત તેમ જાનતો હતો અને કેએમને નાણાની મદદ આપતો હતો. પરંતુ પાછળથી મને તના પદ્મશર્મા ધોળો. હું સમજી ગયો કે તે પોતાની મદદસી અર્ધસાની ચળવળ થી હોંદુસ્તાનને રેન કરાવતા પરંતુ લોખની અજાનના અર્ધ-વધકા કેટલી હોય છે એ ઓળો પોતાના રોગી જાગરને ગાંધીની પાસે આશીર્વાદને માટે લઈ જઈ હતી એ પરથી જોઈ શકાય છે. જાણે તે હોંદુસ્તાન ના સર્વથી દુશીપાર માણસ હશે પરંતુ તે સંત નો નથીજ. ગાંધી સાથે પારી પહેલી જોળ આજુ દક્ષીણ અર્ધકાથી તે આવ્યા તારે યાગ હતી. એ વખતે તે નજીતાની મુતી હતા પરંતુ આજે તે તેમણે એ સુધળું ગુમાવી દીધું છે."

હોંદની સરકારે પોતાના કાળા કૃષેને હોંદની ધારા સભામાં રોઝા આપવાને નવરોજી કુમારીયા જેવા "કાચેલ" માણસને શોધી કાઢ્યા છે તેથી અર્થથી તે પોતાનો વાંસો આપી રાહશે, અને એ કાંઈ પસાર કરવાને જરૂર તેના જેવા બીજા પણ અનેકને તે શોધી કાઢશે. પરંતુ તેઓ હોંદુસ્તાનના પ્રજા મતલું પ્રતીનિધીત્વ કરાવે છે કે કેમ એ એકે તોળો સવાલ છે. જેઓ હોંદ

સરકારને રોઝા આપવાના છે તે સ્વજાત "મદાત્મક" રાજનીતીનો અને "ખરા" દેશવક્તો છે. "મોટી" લલુખેતીઓ જેવી કે મુસ્લીમ લીગ અને હોંદુ મહાસભા પણ ગમ કાચ સુધી તેમ હતી પરંતુ તેઓએ પસાર કરેલા કરાવો પછી આજે હવે તે ફરી છે એ જાણવા જેવું યર્ષ પડશે. બ્રીટીશ સરકારને કુમારીયા જેવા હોંદુસ્તાનને મીસ મેચેએ ગાંધી" વન તેમ ગાંધીજીને કુનીયા ની નબરવા કાળા ચીતરનારા નો લખા મળી આવશે પરંતુ સવાલ ગાંધીજી કેવા છે. એ નથી. જે સીદાવને ગાંધીજી પ્રચાર કરી રહ્યા છે છે અને ગાંધી ગાંધીઓ એ દસીસેના દીવાળાને મોટા પુરોનો છે.

બ્રીટીશ મંત્રુર પક્ષને કમ્યુનીસ્ટો સાથે એકાવાની મનાઇ

બ્રીટીશ મંત્રુર પક્ષની એકેકેમ્યુનિસ્ટ મંત્રુર પક્ષના સ્વપાને બ્રીટીશ કમ્યુનિસ્ટ પાર્ટી સાથે સદ્ગત નહીં કરવાની એનવળી આપી છે. નીવેદન જણાવે છે કે મંત્રુર પક્ષની વાળીકે પરીપરે કમ્યુનિસ્ટ પાર્ટી સાથે નહીં જોવાવાની જે એનવળી આપી દાં ત હળુ અમલગા છે અને તેમ જાગ ચાં નો અર્થ શીરવળગને માટે વમલા લેવાની સત્તાનો ઉપયોગ કરવામાં આવશે. વધુમાં નીવેદન જણાવે છે કે:

"એ સુકપુ નવિ એમએ કે કમ્યુનિસ્ટ પાર્ટી દગણા જે કુધ્ધ પ્રગળગા મદદ મા છે તે નવિ. બ્રીટીશના ઉપર એજમ છે એકલા માટે પરંતુ, એ પાર્ટીની પ્રજાતિ પરથી સ્પષ્ટ દેખી શકાય છે તેમ, કવળ રશીવાન લીધેલ તે મદદ કરી રહી છે."

પ્રાદેશીયમાં હિંદીઓની વિરોધ સભા

કાચવાલ હિન્દુઓને કોએસી પ્રોટોરીયા યાંચ ના એક મીટીંગ તા. ૨૨-૮-૪૨ ના રોજ હોંદુસ્તાનની સરકારની જુસમગાર નીતીની સામે પ્રોતેપ દર્શાવવા ઓરિયન્ટ દોલમાં મા રોજ આદમદના પ્રમુખપણા દેહળ મળી હતી. પ્રમુખે હિંદીમાં ભાષણ કરતા બ્રીટીશ સરકારના પગલાં ને વગોડી કાઢ્યું હતું અને ગીરજનાર ચએલા દેશનેતાઓ તેમજ પોલીસના ગાળાખારના યાગ ધસ પડેલાઓ માટે ખેદ દર્શાવ્યા હતા. મેસર્સ પી. એસ. જોડી, નારા સીલક, એમ આજ પટેલ, એ. નામગર, નાદમ એસમાન અસી, સી. આર. પીલે વીગરેએ સમવાનુસારે ગાવણા કર્વો દતા. રેસિસના બ્રીટીશને વીંદ હોડી જવાની માગણી કરનારા કરાવને રોઝા આપવામાં અને સરકારની કમ નાંતના વગોડી કાઢવાના અને એઓ આજાદી માટે ભાંગે આપી રહ્યા છે. એઓને જરૂર સક્રિય અને લીંગલ આગે એઓ પ્રાર્થના કરનારા કરાવો પાસ રહ્યા હતા.

હિંદુ મહાસભાની માગણીઓ

કેસાદ દીવસ સુધી ચર્ચા થઈ જાત દોંદ મદા-સભાએ હોંદુસ્તાનને સ્વતંત્ર દેશને આપવાની દુરન. બરેશત કરવાની અને દાલતી મહા-માંડમે ઉકેલ લાવવાને હોંદના મુખ્ય રાજદ્વારી પહેલી સાથે બ્રીટીશ સરકારે દુરતજ મસલતો કરવાની માગણી કરનારા. એક સાંભો કરાવ પાર કરો છે. કરાવ વધુમાં હોંદમાં એક રાષ્ટ્રીય સરકાર રચાવાની માગણી કરે છે કે જે, હોંદુ મદાદવાની વર્ગીંગ કમીટી જણાવે છે કે, સમાન યુનુની સાથે લકવાને પોતાનો નીશ્વળ દર્શાવશે.

વધુમાં વર્ગીંગ કમીટી જાહેર કરે છે કે જે બ્રીટીશ સરકાર તેની માગ-ણીનો પ્રાપ્તર નહિ પાળે નો મહા-સભાને પોતાના દાલતે રાર્થકમ ફેરવવાની અને હિંદુસ્તાન એક સ્વમાન પ્રીય રાષ્ટ્ર તરીકે હવે જમાવ તેમ નહીં એ બ્રીટન અન તેના મીન રાજ્યો સમજતા ચાવ તેવાં પગલાં પોજવાની ફરજ પડશે.

વર્ગીંગ કમીટીએ રાષ્ટ્રીય સરકાર રચાવાની માગણીના રોકામાં સોરમન લ'મીટી કરવાને પ્રચાર કરવાને માટે સા. લખવાની એ. સા. કમીટી નીમેની છે. સમકામીએ પહેલા એ. કરાના પારકામાં રેડ કરવામાં આવેલા સમજા હોંદના નેતાઓને હોડી મુકવાની માગણી કરવામાં આવેલી હોવા નું જણાવાય છે.

હિંદીની ક્રીફ્ટસ કાઉન્સીલ

હોંદની ક્રીફ્ટસ કાઉન્સીલ જે મયા અક્ટોબર મા હોંદુસ્તાનમાં લુદ પ્રપતન માટે વાઇસરોય અને એકેકેમ્યુનિસ્ટ કાઉન્સીલને સુચનાઓ આપવા હોંદના દેશી રાજ્યો અને બ્રીટીશ હોંદના પ્રતીનિધીઓના પ્રાનેલી હતી તેવી ચાર ખાલી પડેલી જગ્યાઓએ તરે કુમાં રેડી, મી. આર. પી. મસાપી, મી. રાજનાથ કુંઝર અને મી. એફ. આર. એન્યોને નીમવામાં આવ્યા છે. જર કુમાં રેડી આ માં હોંદના એવન્ટ-જનરલ હતા અને થોડા વખત મદાસના કામચલાઉ મવરતર પણ નીમાયા હતા. મી. મસાપી મુખ્ય કુની-વર્સીટીના વાઇસ ચેન્સેલર જ. મી. કુંઝર હોંદુ મદાલવાવાડી અને એલ મન્ડીયા કાઉન્સીલ એક લીગર ફેરેશનવા એક સભ્ય છે. મી. એન્યો મધ્ય પ્રાંતના એક જણીતા કાપદા સાંભો છે.

કોંગ્રેસ સામે રાષ્ટ્ર બરાયેલો બ્રીટીશ મજબૂર પક્ષ

‘હુલી હેરલ્ડ’ ને ‘બ્રીટીશ મજબૂર પક્ષ’ તરીકે જાણીતા છે, તેણે કોંગ્રેસ વર્કિંગ કમીટીના વધીના કાર્યકર જી.કે. સ્વમીનાથનના દ્વારા આ રીતે પ્રત્યક્ષ અભિપ્રાય વ્યક્ત કર્યો છે :

હવે એ વચ્ચે આવી જાય છે કે અમારે ‘કેસી હેરલ્ડ’ દ્વારા કોંગ્રેસ પક્ષના અમુક નેતાઓને સાફ સાફ વાત સંભળાવી દેવી જોઈએ. આ વાતે અત્યંત જ જાણકાર કોંગ્રેસ પક્ષના વતી બ્રીટીશ પ્રત્યક્ષ અભિપ્રાય વ્યક્ત કરી છે. તેની કીર્તિના પત્થરના શુભ પ્રતીકરો પશુ આવેલાં છે. હવે ‘કેસી હેરલ્ડ’ બ્રીટીશ પ્રત્યક્ષ અભિપ્રાય સંચાલક રાષ્ટ્રની સામક્ષી, કે જેનું મર્ત્યવિધિન લગભગ તો થયો છે, તેની કોંગ્રેસને સાફ વાતો કહેવા માટે છે. તમારા વર્ગીય વર્ગીય કોંગ્રેસ પક્ષ બ્રીટનના મજબૂર પક્ષના ટેકાને ઉપર આધાર રાખતો આવેલો છે. મજબૂર પક્ષે તેને ટેકો આપેલો છે કેમકે તે માને છે કે કોંગ્રેસના લોક-સાસનવાદી હેતુઓ છે. પરંતુ લોકસાસનવાદનો અર્થ એવો નથી કે તે એક દેશના આંતરિક વ્યવહારોને મર્યાદિત રહી શકે. તેનો અર્થ વ્યક્તિ વ્યક્તિ વચ્ચે નહીં પરંતુ રાષ્ટ્ર રાષ્ટ્ર વચ્ચે સહકાર કરવાનો થાય છે. સંસ્કૃત્યના રાષ્ટ્રવાદનો તે વીરોધી છે. એટલે જ લોકસાસનવાદીઓએ એવી દલીલ કરી હતી કે જે પ્રત્યક્ષ અભિપ્રાય છે તેને બંધનમાંથી મુક્ત કરવી જોઈએ. નહિ કે તે રાષ્ટ્રવાદી દરમિયાન લડતે પોતાના જ સંવાદના બેસી જાય એટલા માટે. પરંતુ તેઓ સહીવાદના ભાગ વધ પડેલા છે (કે જે રાષ્ટ્રવાદી ધૈર્યવાન એક પ્રતિજ્ઞા છે) અને પોતાના કડવા અનુભવોને વધારે સારી દુનિયા રચવામાં તેઓ લાભ આપી શકશે એટલા માટે.

આ જાત જાણવામાં અમે હિંદુસ્તાનની પાસેથી કોમની કાળાની આરામ રાખી દીધી. હવે એ તો અત્યંત બ્રીટીશ મજબૂર પક્ષને જાણ રહ્યો છે. આ પુરુષો તે ઠાકીવાદ, રાષ્ટ્રવાદ, પક્ષ પક્ષ વચ્ચેની લડત અને વ્યક્તિય લાભ-લાભના તારા કરવાની તો નીકળી રહ્યો છે.

પરંતુ તે મેળાએ બ્રીટીશ મજબૂર પક્ષને એ બીજા કોંગ્રેસ પક્ષ કેવી વચ્ચે લઈ બેઠેલા છે? સહીય પ્રથમ કોંગ્રેસ બ્રીટીશ સત્તાવાની આગેરે કૌણ દીધી કે જે આગેરે ને—જે બાદ તુરંત જ હિંદુસ્તાનને રાષ્ટ્રવાદી મંજૂરવાની નહીં આપવાની—તે મજબૂર પક્ષના કબજેમાં ટકી આપેલો છે. બીજું કોંગ્રેસ બ્રીટીશ સરકાર પાસેથી

એવી કુટે માંગે છે કે જે એક અમલના પુરુષોનાં સંયુક્ત રાષ્ટ્રના પ્રત્યક્ષ અભિપ્રાય રીતે જોખમમાં નાખી દે તેવી છે.

વધીમાં કોંગ્રેસ વર્કિંગ કમીટીએ પત્રકાર કોમિટીના જવાબમાં આપ્યું છે કે, “હિંદુસ્તાનમાં બ્રીટીશ સત્તા તુરંત જ અંત આવશે જોઈએ.” પરંતુ કોંગ્રેસ, “બ્રિટિશ સત્તાને નીચે રાખવાનો પુરુષોનાં કાર્યમાં કોઈ વધુ ભાગની જવાબદારી હજી નહીં હોવા સાથે” જવાબ અપાવે તો કોઈ વધુ અન્ય સંજ્ઞાને દુનિયા આપવાને, એ તેઓની હજી દેવ તો, બીજા રાષ્ટ્રોના સરકારો હિંદુસ્તાનના રહેવા દેવાને સંમત થવા પુરતી છે.

પરંતુ તો તે રીતે બ્રીટીશ સત્તા હિંદુસ્તાનમાંથી હટાવી દેવામાં બેઠી તેમાં જોઈએ. અને તે રીતે બ્રીટીશ સત્તાવિધિને પાછા બેઠી તેમાં આપવા છતાં બ્રીટીશ સરકાર (“તે તેઓની હજી દેવ તો”) હિંદુસ્તાનની સુત્રી પર વિશ્વાસથી કામ કરે એવી આશા રાખવામાં આવે છે અને હિંદુસ્તાનની પ્રતિજ્ઞા—કોંગ્રેસના નેતાઓએ ફેરીલવાદ રીતે કરેલી અફેરોને કાંઈ વધુ નહીં દેવા તો—કાંઈક રાષ્ટ્રની જાની મજાબ, કે જે આ પ્રતિજ્ઞા જવાબમાં પુરુષના મારમાં આવી પડી છે.

કોંગ્રેસને પોતાના ‘કોમિટી’ (જેના કમિટીમાં નીચેના નિવેદનોની લેખિકા દ્વારા કરેલી છે—કે જાણકાર કરેલો છે) : “અમારા અભિપ્રાય કે રાષ્ટ્રવાદને તાર આપારે જાણવાના સરકારી જરૂર નથી. જો તેઓ આ કીનારો કોઈ જાણે તો અમે અમારું મોં તરીકે કોઈ કમિટી. કદાચ અમે અર્થસાધી જમાવ કરીશું. જો બાકી અમારા કાર્યમાં કોઈ ને જાણવામાં બેસે કે નીચેના એવીથી કરી શકા છે અને તેઓ ને કોઈ આવકાર નથી તો તેઓ સમજી જશે કે અફેરો કમિટી રાષ્ટ્રવાદી કોઈ અર્થ નથી.” “તે” આમ થશે તો અમે આમ કરીશું. “તે” જણાવું થશે ને અમે કોઈ કરીશું. “તે” જાણી અમારા લાભના હવા તો અમે આમ કરીશું.”

આ બધાનું અન્યરું સમજાવું અમે બ્રીટીશ મજબૂર પક્ષના, અને કોઈ પ્રત્યક્ષ અભિપ્રાય, જોઈએ માંથી અનુભવેલાં જોઈ કદાચ રાજ સહકાર દેવા, આ અમે જોઈએ કમિટી સુધરેલ, સોજાની રજાવવાના, રજાવવા માટે તેઓ આ તો જોઈ કદાચ કોઈ સહકાર છે.” તો તો તો તો તો

તેઓએ એ બધાનું કુંધારવું. પરંતુ અમારા અભિપ્રાય અમે કાળી છાતું. તેને બદલે અમારા આ મોંને કોઈના અમારા કદ અમે પ્રતિ-સાદન કરીશું. બ્રીટીશ કમિટી વચ્ચે અને તેના રાજકારી પ્રતિનિધિઓની આ પુરુષ પ્રત્યક્ષ વચ્ચે તરફ તરફ કરતા અમે તમારો કોઈ જોઈએ. બ્રીટીશ કમિટીએ વચ્ચે વચ્ચે કુઓ વેલમાં છે. તેઓને વચ્ચે વચ્ચે રીતવાલો છે. જુદી પ્રથાને પાકી રાખવાની રીત અને સા-કારના કારણે સુરક્ષિત રાખવાની રીત સામે તમારા જોઈએલો તેઓ વચ્ચે રીતવા કરી રજા છે. પરંતુ તેઓ માને છે કે અમારું જે પુરુષ લગત રહ્યું છે તે અતિરાષ્ટ્રીય રીતસર પક્ષ—કોઈકર, રાજો અને મુસોમીનીનું કોઈકરું રીતસરવાનું—અને સર્વત્ર પ્રત્યક્ષ સમજા મોંસાસનવાદી મુજબ એ એ વચ્ચેનું આ આપરી પુરુષ છે. આ કોઈના દેવોની સરખામણીમાં બ્રીટીશ રીતસરવાનું કદાચ વિશ્વાસનું નથી અને તે સર્વત્ર સુધારાનું મુજબ છે. એ માનીને અમે અમારા પાતાના રીત સુરતો, કે જેઓ મોં તેના તેના લોકસાસનવાદી છે, તેઓની સાથે વચ્ચે મારી આપવાની સામે સહકારે કરતા રજા છે. જુઓ કદાચ તમે દુર ઉમા રીતો. જુઓ સિદ્ધાંત કે સમજ સમજવાની દ્રષ્ટિએ વચ્ચે તમારી એવી વચ્ચેનું વાળવીપક્ષ સિદ્ધ કરી સહકાર બરા.

પરંતુ રાજ

—રશીયમાં રશીયમાં પક્ષ પરંતુ સહ રહ્યું છે. મોંને તેની રર માફલ મજબૂર આવી ગયા છે.

—જેનેલ કોઈ પ્રતિજ્ઞા કોઈના અભિપ્રાય પ્રતિનિધિ તરીકે વચ્ચે પુરુષ, હિંદુસ્તાન, સા-રેલ મુસીબ અને મોંની મુસાબત નીચેના છે.

—રશીય સરકાર તો ૨૦ મીથી આપા મુસીબ અને સાકેય વેસ્ટ આફ્રિકાનાં સમજા પરીવરોએ એક કદાચ આમજ મુસાબત આપશે. કદાચ તમારો નાદાસમાજ તમારો કરવામાં આવ્યું છે.

—તમા બીન-ગોરા બાળકમાં પ્રતિનિધિમાં રીતવાના છે કેલ સમા છે. મુસીબત પક્ષ તુરંત આપા મારાપરકારના સમાજના ૧૦૦૦ માણસોને સાકેયની માટે રશીય મુસાબત રહ્યું છે. હોમોસેન્ટીનમાં નેરિયોમાં ૨૬ કરતા વધારે છે. આ ૨૦૦૦૦ બીન-ગોરાઓને રશીય મુસાબત આપી છે.

કોંગ્રેસના નેતાઓનો 'ડેલી હેરલ્ડ' ને જવાબ

વૃદ્ધ પારાસભામાં કોંગ્રેસ પક્ષના ડેપ્યુટી લીડર શ્રી. એસ. સલમુર્તી (જેઓ હાલ દેશબાનામાં છે) તેમણે કોંગ્રેસની વલણ સંબંધી લેખના 'ડેલી હેરલ્ડ' કાગળે આગ્રહપૂર્વક જોડાવેલ કલ્પના નીચે પ્રમાણે જણાવ્યું છે:

જે કોંગ્રેસવાદીઓએ કોંગ્રેસ સામેનો 'ડેલી હેરલ્ડ' નો વૈદ્યાધાર્મિક અગ્રણ્ય વાંચ્યો હશે તેઓને તે વાંચીને "અમારા મીત્રાથી અમને બચાવો" એવા ઉદ્દેશ નીકળ્યા વિના નહિ રહ્યો હોય.

કોંગ્રેસ બ્રીટીશ મજૂર પક્ષને હાથ નથી દીધો.

બ્રીટીશ મજૂરપક્ષ પોતાના જ નામેરે હરેલા આદર્શોને હાથ દઈ રહ્યો છે.

મજૂરપક્ષે હરેલા લાભોનો રદીયો.

'ડેલી હેરલ્ડ' બ્રીટીશ મજૂરપક્ષની અગ્રણ્ય મીત્રતાથી કોંગ્રેસને ઘણેલા લાભોની વાત કરે છે. એ સાચો શું છે એ અમે બહુ સારી રીતે જાણીએ છીએ.

લોડ' ઓલીવર મજૂરપક્ષના સંસ્થાન પ્રધાન હતા. તેણે આ દેશમાં ઓલીવન્ટ રાજ્ય સ્થાપવાની પહેલ કરી હતી.

શ્રી. રામજી મેકડોનલ્ડ મજૂરપક્ષના વડા પ્રધાન હતા. પેલા અપકોર્ની પામેલા કોમી ચુમણા તે કરી હતા.

મેજર એટલી જે બ્રીટીશ પ્રધાન મંત્રીમાં મજૂરપક્ષના ડેપ્યુટી વડા પ્રધાન છે તે એટલાનીક ચાહેર હોદ્દાવાનને સાચું નહિ પાડવાનો સમત થયા છે.

પરંતુ 'ડેલી હેરલ્ડ' જ્યારે એમ કહે છે કે અમે મજૂરી કરતી પીઠીત ડીરી જગત્તાની ઇચ્છા ની નિષ્ફળ જાણે છીએ ત્યારે તે ઉદ્દેશની હદ વધારી જાય છે. જે એમણે હોય તે શું હાથ હોદ્દાવાનમાં હમણાજ સ્થાપી કરી તેની ખાતી નથી કરતા.

અસાધ્ય શું છે?

અને કોંગ્રેસની હમણાની માગણીઓમાં એવું શું છે કે જે આપણું અસાધ્ય છે? જો હોદ્દાવાનની આજાદી નહેર કરવામાં આવે તે તુરંતજ એવી ગોઠવણ થઈ શકશે કે જેની રૂએ બ્રીટીશ સરકાર સર્વમાન્ય સંવિધન સરકારના હાથમાં સત્તા સોંપી દેશે અને એ સરકાર પુરુષ આદિ હોદ્દાવાનનું સંવિધન નક્કી કરવાને એક અધારશૂન્ય સલામો આપશે. એમ અસાધ્ય શું છે?

હું એ જાણુશ માયુ' છું કે સંયુક્ત રાષ્ટ્રોનો સિદ્ધાંત શું છે? તે તેમાં હોદ્દાવાનની આ-

જાદીનો સમાવેશ થયો હોય તે તે શું હાથ હમણાજ નહેર કરી અમલમાં નથી મુકવા માં આવતી?

મર્વીન બ્રીટીશને રાષ્ટ્રવાદના તુરંત ધારણાની વાતો કરતી સહેલી છે. ગુલામીમાં જડાએલા હોદ્દાવાને માટે તે આજાદી એજ તાત્કાલિક ખેલ છે. તેને તુરંત રાષ્ટ્રવાદ હોદ્દાને અમે તુરંત કરી નથી શકતા.

'ડેલી હેરલ્ડ' એમ કહેવામાં મોટી બાબ કરે છે કે કોંગ્રેસ પુરુષ આદિ આજાદી મળવાના બ્રીટીશ સરકારના વચનને ફેટી દે છે. એ વચનમાં અનેક સરના રહેલી છે. અને હાલતુરત તે એ આજાદીને જરૂરે અમલ થવા નથી.

કોંગ્રેસે બ્રીટીશ સેનાપતિઓને મદદા જવાની માગણી કરેલી છે અને બ્રીટીશ સરકારને હોદ્દાવાનમાં રહેવા કહ્યું છે એમ હોદ્દાને 'ડેલી હેરલ્ડ' કોંગ્રેસની મળક હોદ્દાની રહ્યું છે. બ્રીટીશમાં મજૂરપક્ષની પુરુષ પ્રત્યેની વલણના 'ડેલી હેરલ્ડ' બહુ બહુમાં રહે છે. 'ડેલી હેરલ્ડ' જો કમુલ કરે છે કે મજૂરપક્ષ એટલાજ માટે પુરુષ માં મદદ કરી રહ્યો છે ત્યારે કે હિંદુસ્તાન, રાજે અને મુસોલીમીનીની સરખામણીમાં બ્રીટીશ રાહી વાદ નિષ્ફળ અને હિંદુસ્તાની નાબુદ થઈ રહ્યો છે.

કમનસીમે બ્રીટીશ શાહીવાનો અંત આવી રહ્યો છે એ વસ્તુ હોદ્દાવાન માની શકતું નથી. એમ હોય તે અમે બહુ ખુશી થઈએ.

અમે જાણીએ છીએ કે હિંદુસ્તાન, રાજે અને મુસોલીમીનો વિજય કરશે તે ફતીયા રહેવા જેવી નહિ રહે પરંતુ અમે એ પણ માનીએ છીએ કે અમે જે હમણાજ આજાદ નહિ થઈએ તે હોદ્દાવાન પણ રહેવા જેવો દેશ નહિ રહે. અમે દુર રહેવા નથી માંચતા. અમે દુરકમની સામે હડતા માંચીએ છીએ પરંતુ અમે એની ખાતી માંચીએ છીએ કે જે બ્રીટીશ પક્ષ આ પુરુષમાં વિશ્વવંત થાય તે બીજી વસ્તુઓ સાથે હોદ્દાવાનને મંપૂર્ણ આજાદી મળશે. આવીજ કોંગ્રેસ તેની માગણી કરી રહી છે.

રીખામણે રવી છોડી દો.

'ડેલી હેરલ્ડ' જેના મીત્રાની રજા એ છે કે તેઓએ માય રીજા કરીનેજ સંતોષ નહિ માનવો. તેઓએ પરંતુ કંઈક રચનાત્મક આપણું જોઈએ. અમારી સામ રહેલી મુશ્કેલીઓ અને જેખોને હું સમજું છું પરંતુ બ્રીટીશ સરકાર કોંગ્રેસની માગણી સિવાસીન મહત્વની વસ્તુ નહિ આપે તે કોંગ્રેસ થી બેસી રહી નહિ શકાય. કોંગ્રેસવાદીઓ સમજે કે આપણી સમસ્યા હિંદુમાં પુરુષ પ્રવરને

માં હરકત નહિ થતી જોઈએ તેમ જવાબને સીધા મા આકતી રીતે મદદ પણ નહિ થતી જોઈએ. એ ગુખતો ઉકેલ સાચવાને ખાસ કરી બ્રીટીશ મીત્રોએ જોઈએ દેવાનું છોડી દઈ બ્રીટીશ સરકારને કહેવું જોઈએ કે "જેવું વર્તન તમે બીજા પાસેથી છવ. તેવું વર્તન બીજાઓ તરફ બતાવો." તેમ કરશે તે બહુ સાફ થઈ રહેશે. નહિ તે 'ડેલી હેરલ્ડ' જેવા લેખોથી લાગણી ઉત્તરવાન સિવાય બીજું કશું નહિ થાય.

બીજો સુધાર જરૂરજ

બીજા જાણીતા કોંગ્રેસ નેતા ડો. પદ્મસિ સીતાદસેવા 'ડેલી હેરલ્ડ' ને જવાબ આપતાં કહે છે:

"સુદ મીત્ર, જેમ કોંગ્રેસને તમે કહી રહ્યા છે તેમ ચોડા શબ્દો મને તમને કહેવા દેતો. તમને હાથ દેવાનો તમે અમારાપર આરોપ મુકો છો. ગુલામ ક્ષેત્ર દિવસ મલીમને પદાદાર રહેવાને કમુલ થયો કે ખરે? જો થયો હોય તે બખાકારેજ નહિ. અમારો અપરાધ શું છે? આજાદી માટે વલણમાં મારીએ છીએ એ અને એ મામણી તમારા તરફથી રિજાવાવાની અમે ક્યાં સુધી રાહ જોઈએ?

રામજી મેકડોનલ્ડ કાજુ હતો અને લોડ' ઓલીવર કાજુ હતો? શું એ જે મજૂર પ્રધાનો નહિ હતા કે જેમણે ૧૯૩૦ માં હોદ્દાવાનને હાથ દેવા તેવા તેવાઓને કેદ કરી આદિ મીત્રોએ જોઈએ પતિપદ બરવાનો પ્રવલ્ય ક્યો હતો? અને તેવી જોડ્યા વધુ જોઈએજ પંડેપદો બરી? તેની નિરર્થકતાનું જાન થતાં અંત તેને કોડી દીધો હતો!

હિંદુના મીત્રા બહાર નથી

તમે કોંગ્રેસના વધાના કલ્પનાની વાત કરો છો. અમે રીથી નહેર કરીએ છીએ કે હોદ્દાવા મીત્રા હોદ્દામાં છે નહ કે બહાર, કે જે વસ્તુ અમે ૧૯૨૦ માં નામપુરમાં કરાસ વેળવુડને સમજાવી થયા હતા ત્યારે નહી રહીયામાં, કે નથી મીત્રમાં નથી તેમે અને રીજામાં કે નથી કીડનામાં પણ. તેમ નથી તેઓ મજૂરપક્ષમાં કે જે લાહીવામાં કાજી પણ ઉતરે તેવા નથી.

ધાર્મિક પુખતો એક નીરખ છે જે કાંતિને અંત સરખામણીમાં ખાસ છે અને કહેવાતા હોદ્દાવાનવાદીઓ સીધી પહેલા શાહીવાદી બની જાય છે. બ્રીટીશ મજૂરપક્ષને વિષે આ વસ્તુ બીજા હોદ્દાવા કરતાં બહુ બધાને સમજ છે.

બ્રીટન વર્ષમાં માત્ર પાંચ અઠવાડિયા પુરતું જ અનાજ ઉતારે છે અને પોતાના કોલસા અને લોહમાંથી આશીના ૪૭ અઠવાડિયાના ખોરાક માટે ખર્ચ પૂરો પાડવાને તેને ઉપજ કરવી પડે છે.

તમારો રોકાઈ

તમે દાવો કરો છો તેમ તમે મીઠીની લકન અને બકિલવની ખાંડીય પ્રજાગતની સમક્ષ અગ્રણ્ય દીક્ષાવત કરી છે ખાત્રી? ૧૯૩૦ માં તમે તેમને ગીરજાતાર કર્યા. તમે એક રાષ્ટ્રવાદી સરકાર સાથે નોકાષા કે જેણે ૧૯૩૨ માં શ્રી રામજી મેકડોનલ્ડના વડા પ્રધાનપદ હેઠળ તેમને ફરી ગીરજાતાર કર્યા અને હરિજનોના સવાલપર મરજીત ઉપવાસ આદરવાને ઉત્કેષ્યા.

તમારા નેતાઓપરથી અને તમારી પરિક્ષા કરીએ તેમાં શું બોલું છું? અમલની વસ્તુ અમારે અને તમારે માટે એક જ દોષ છે કે તમે શું કહ્યું છે અને શું કરો છો. નહિ કે તમે શું કરવાના છો. રોનલ્ડ આર્લિંગ્ટોન (અશ્વિનો અંગ્રેજ કરી થઈ ગયો) અને મને તે કહ્યું હોય પરંતુ અમારી મજૂરી કરતી અને પીડિત કોઈ જનતાની પ્રત્યક્ષા અને રૂપારે સારી રીતે બાજુમાં દાવો કરીએ તો અમને માફ કરશો. અમે તેઓગાંનાજ છીએ. અમે સધળા મામડા ઓળાંથીજ આપ્યા છીએ. અમે તમારું શિક્ષણ મદદ્ય કહ્યું છે. એ 'પુત્ર' શિક્ષણ આપે અમારે જુડી જવું પડે છે અને જે જનતાની એ શિક્ષણે અમને બહુજ વેળા રાખ્યા છે તેની સાથે વેગાંઈ રહ્યા છીએ.

અમે સારા વાતજ કરી રહ્યો

તમે અમારો ગર્વિષ્ટ અને વિધાસ દિવાલનીઆ છો અથવા તો તમારા દેશમાં તમારી કંઈ પણ વસ્તુ છે એ તમારો દાવો અને સિદ્ધાંતો નથી.

હોફ્સ્ટાનના સંપર્ષમાં એ દેશ હીનતાની દંડો હોતો પહોંચી ગયો છે. એથી વિશેષ હીન અને તેને બનાવી સજતા નથી. હોફના નેતાઓ મંચુક્ત રાજોના દાવાને ખોટો ઠરાવવાને તેના આદર્શો અને રાષ્ટ્રવાદના વૃક્ષ પોરણો વચ્ચેના બેઠ નથી સમજી સજતા એ તમારો આરોપ અને સિવારી લદ્દો છીએ. પરંતુ તેના જવાબ માં પ્રથમ એટલાન્ડીક આર્ટર તરફ અને તેમાંથી હોફ્સ્ટાન આરંભ દોવાને બી. ચર્ચોએ કરેલા સત્તાવાર અપરંક કહીએ છીએ, અને બીજું મો. મોલેટોએ એટલાન્ડીયન કરારમાં તેના અક્ષરશઃ સિદ્ધાંત કરી કીધો તે રજુ કરીએ છીએ અને હેનરમાં એગેરીઆએ બૌન મેલી

પોતાનું દોષિત અનકરણ (જો તેને અનકરણ હોય તો) સિદ્ધ કર્યું છે એ તમારી સમક્ષ રજુ કરીને છીએ.

દિવાન અમનસાલ એમ. એલ. એ
શું કહે છે

દિવાન અમનસાલ એમ. એલ. એ 'કેલી હેરલ્ડ' ને તાર કરી નીચે પ્રમાણે જણાવ્યું હતું: "કેલી હેરલ્ડ" ને હરિજનોમાં ઘાવવામાં મદદ કરનાર અને ખાંડીય મજૂરો, કે જેની મીઠાના બરી લક્ષણથી છેલ્લા બીસ વર્ષ થયાં હોફ્સ્ટાનમાં હું દેશ બુનીયતોની સ્થાપના કરી છીએ છું, તેઓની સાથે જીન્ડગીબર રહી તમ કરનાર એક જુના સાથી તરીકે આ કટોકટીની ધરીએ સલાહના એ સમ્બંધ કરેલાના કક્ષો દુ દાવો કહે છું. જોલ ઇન્ડગા કોએમ પીડીના એક સ્વપ્ન તરીકે હું તમને કહું છું કે ગજુર વગેરેના દુરમતો સામે સ્વનંતતાને માટે તમે જે બહાદુરીથી લડત ચલાવી રહ્યા છો તેમાં કેમિસને એકે એક સ્વપ્ન તમારી સાથે છે પરંતુ આઝાદી ચાહનારા બોક્ષની સાથે આઝાદ ભોંડ તરીકે એક સમાન લગાવમાં લગાવમાં મમરત પ્રજાનું માનવજન તેમજ સાધન જગત સંકળિત કરી શકાય તેટલા માટે પંચેમ આઝાદીની અદેશત કરવાની અને અમલ ચલાવવાની સત્તા કોઈ ઓના હાથમાં દુરતજ સોંપી દેસાથી માગણી કરે છે. હોમ પીસવની નિષ્ણતાથી ઉત્પન્ન થયેલી ભયંકર અને સાર્વજનિક કવચને અમે દુર કરી દેવા માંગીએ છીએ નોકર શાહીના હાથમાં કરનારાઓનાં અમલ ચાલુ રહેશે તો અમને અમારે વિષે લાગે કે તેટલોજ તમારે વિષે પણ કાચ લાગે છે. જનતાનો વિધાસ ધરાવનારા પ્રત્યેક પક્ષ એ જવાબદારી ભેવાને તૈયાર છે. હું નેતાઓના અંગત અનુભવથી જોણું છું. ખીને માર્ક નીત રાજ્યોની સાથે સહકાર કરવાને સત્તા આપવાને પદ્ધતિ જેમો બની દેવાનો છે વિના હારજી અવગના અંશારા સળગી ઉડે તે પદ્ધતિ એક સમાન સવાલને ખાતર હોફ્સ્ટાનથી એક પ્રતિનિધિ અંજળને બેઠાનો.

[પરંતુ આ કથના પોષરોને વૃક્ષકારી તદ્દમ માં આપ્યા અને જેમો કરવાનો ખીને માર્ક મદદ કરવામાં આવ્યો એટલુંજ નહ પરંતુ જનતાને સહાને માં શાહીવદી ઓડીઓ હુલ્લ રાખવાને તમારે તાસ પ્રવતીવડ માનવ રત્ન અને માટે ૧૯૪૨ રી રહેલા દાનરો

પુરો, ઓઓ અને બાબાની કંઈ પેટ કાલ કરી નાખવાનો માર્ક મદદ કરવામાં આવ્યો છે.—ત્રી].

—૨૦—

પરચુરણ

—ગેરેટમાં બહાર પડેલા તવા ધારાઓ મુજબ કોઈ પણ માલ એક્સપોર્ટ પરબોટ હીના બુનીયતની બહાર મોકલી શકાશે નહી. હીન, ખાંડ અને બીજી વસ્તુઓ જે આગલી નોટીસમાં જણાવાય ચુકેલી છે તેને આ ધારા લાયક નહી પડે. અંગત માલ, અગ્રીયાર રતલ વગરન સુધીની અને બેટની વસ્તુઓ, કાચગવા પેટનો વીજેરો પણ તવા ધારા લાયક નહી પડે.

—ડીસેમ્બર તા. ૮ થીના પક્ષે હારજર પર મપાન નો હુમલો થયો ભારથી થયા સોમવાર સુધીમાં પ્રથમ એટલાન્ડીકમાં મોતરાઓના ૪૫૧ જહાજો કુપી થયા છે. તેટલીજ મુલન સુધીમાં ૩૦૬૦ બહારીઓ મરી થયા છે અને ૧૩૮૮૪ ને બચાવવામાં આવ્યા છે અને ૧૭૦૭ ગુવ થયા છે એમ ન્યુયોર્કથી સંદેશો જણાવે છે.

—અમાનીક ન્યુઝ એજન્સી જણાવે છે કે જુન તા. ૧૦થી અત્યાર સુધીમાં સીઆપોરની આસપાસના સમુદ્રમાંથી ૨૦ જહાજો, ૩૫ સાપટરો અને ૩૯ મોટાં વહાણો બહાર કાઢવામાં આવ્યાં છે.

—જપાનના પ્રધાનમંડળમાંથી બે પ્રધાનોએ રાજીનામું આપ્યું છે. કારણ જણાવું નથી. પરંતુ જાતાના પ્રધાન શીંગેનોઈ રોએએ "અંગત કારણો" સર રાજીનામું આપ્યું છે. તેવું ખાત્રી જનરલ રોએએ કીધું છે એટલે તમા પ્રધાન, પરંતુ જાતાના પ્રધાન અને વૃક્ષ જાતાના પ્રધાન એમ વધુ ખાત્રી જનરલ રોએના હાથમાં રહેશે. પરંતુ જાતાના ડેપુટી પ્રધાન હાવેલીના નીચાએ પણ રાજીનામું આપ્યું છે તેની જગ્યાએ પરંતુ જાતાના હરદ એનીયા બુરોના તમા રેજીમીમાં ચામોમેટી નીનાયા છે

—હીરલ્ડે જે નોંધે અને કચ ત્તીઓને જર્મન સોલ્ડારથી જાગ્રો થયાં હોય તેનું રક્ષણ કરવાનો હુકમ જારી પડ્યો છે તેમાં જાગ્રો ના મન અને કેળવણી બધું જર્મની પાસે છે એ કહે છે પ્રત્યે તે જાગ્રો કોઈ લઈ શકે. તેમાં જાગ્રોને બાપ ગર્મી છેકરાંઓ મારેલા આશ તમા રાખવામાં આવશે.

આખરની હાલ પર પંડીત જવાહરલાલ

કેંદ્રમાં પુરાણ તેની બે આઠવાડીયા આગાહી દીઠ્ઠીના ગાંધી મેદાનમાં ૨૦,૦૦૦ ની માનવ મેદની સમક્ષ મુરબાધાર વરસાદમાં એક હલાક હિલા રહી હાપણ કરતાં પંડીત જવાહરલાલ નેહરુએ જણાવ્યું હતું કે: "આવતાં મહા-ભારત યુદ્ધમાં જે પ્રેક્ષક હતા થઇ ગયે તે પછી મને જેદ નથી થવાનો કેમકે તેની આખ-માંથી એક આઝાદ અને સ્વમાનપ્રીય હીંદ પેદા થશે."

એટલા વરસાદમાં પછી પંડીત જવાહરલાલ નું જાણણ વીશાળ માનવ સમુદાયે એકચોતે સંમતિ આપી હતી.

ધોતામણમાંથી કેન્દ્રમાં પંડિતજીને જતા ધરવા ની મુઝા દસોવનાં તેમણે તેના અરબીકાર થયો.

પ્રેક્ષક વર્કીમ કાળીદાસ વધોના હાવની હાલકન સમજાવતાં પંડીત જવાહરલાલે જણાવ્યું કે ગાંધીજીએ 'હરિજન' માં હોદ્દાસ્તાનમાંથી ખોટીસ સત્તા બેઠી લેવાની માગણી કરનારા લખેલા લેખો હા હીશાએ વા વાહ રહ્યો છે તેહું સુચન કરનારા છે. વર્કીમ કાળીદાસે હરાવ એલ હાડીઆ દેક્ષિત કાળીદાસ તરફથી માસ મશે એ વીધે મને જરા પછી સંકેત નથી.

વધોમાં થયેલી વિસ્તૃત ચર્ચા વીધે તેમણે કહ્યું કે: "આ સવાલ કરોડો લોકોને માથુ પડતો હોવાથી અમે તેની સમજા બાજુઓની કાળજીપૂર્વક ચર્ચા કરી હતી."

વધુમાં તેમણે કહ્યું કે પ્રેક્ષક પોતાની અનેક છુપેલા છતાં આજે જે રાત્રી ધરાવી રહી છે તે એકજ કારણસર કે પાંદેશી તંત્રની સામે તે હમેશાં જળવાના જુરલાનું પ્રતીતીધીત ધરાવતી આવેલી છે.

આજે યુદ્ધની રથીની તદ્દન પસદામ થઇ છે. હોદ્દાસ્તાનનું લક્ષીબ આજે જુનાગઢની જેમ પાણીપતની એકજ હારથી નહીં થઇ શકવાનું નથી. આકુતીક દુનીયામાં યુધ્ધો લોકોની મંજુરી થીજ આતી રહે છે. હોદ્દાસ્તાનમાં અમે એવા જુરસો લાવવા માંગીએ છીએ કે સોડા એક પછી સરકરી કારથી નીરાસ થયા વીના તથુ મે તથુ જમીનન માટે સડવા તમયાર રહે.

એ આખતગા લેમણે પાંચ વર્ષ ચર્ચા મીનના લોકો જે સડામ લડી રહ્યા જ ત તરફ જવાન બેઠ્યું હતું. નાખીવતની તાલીમે તેમણે વખોડી કાઢતાં કહ્યું કે એ તીલીથી આપણે અધોમતીના ખાડામાં પડી જશ્યાં. લડવા વીના સરથુ અધ જવાથી દેશનો આત્મક મર્યા જાય છે.

ક્રામી સવામ વીધે લોકતાં તેમણે કહ્યું કે પ્રેક્ષક એ સવાલનો તીકામ કાવવાનો હમેશાં પ્રયત્ન કરતી આવેલી છે પરંતુ બીરીસ સરકાર

બીનઅસરકારક દિલસોજી

સ. ક્રેક્ષે એવું કેમ ન જાહેર કરી દેવું જેમણે કે હોદ્દાસ્તાન જ્યાં સુધી હલાખીના જમનમાં છે હાં સુધી તે કામ પછી દેશનું માત્ર કે રુટુ બની રહેવું નથી? માન, રથીયા વિધે પ્રતે તેની દીલસોજી હા કામની છે જવારે તેની પોતાની રીત તેમણે સદાવતા આપવાની તે સ્વતંત્રતા બોમવી નથી રહેતું. યુ રથીયા ને હોદ્દાસ્તાનનો વિચાર આપે છે ખરો.

જ. તમારું કહેવું તલ છું. હોદ્દાસ્તાન કામ પછી જતની અસરકારક સદાવતા આપી રહે તેમ નથી કેમકે જ્યાં સુધી તે જાન સ્વતંત્ર નથી થયું હાં સુધી તે કામ પછી બાકી કે પ્રયત્ને નુકસાન કરી રહે તેમ નથી. લેમ છતાં પંડિત જવાહરલાલે પોતાની આંતર-રાષ્ટ્રીય દ્રષ્ટિ અને હિદાતના પડે પીડીત પ્રયત્નો પ્રતે, તેમણે તરફથી એવીજ જતના બલ્લાની આસા રાખ્યા વિના, દીલસોજી દરોવવાની આપણને રેવ પાડી દીધેલી છે. કશી અસર નહીં થાય એ સમજવા છતાં પછી દિલસોજી દરોવવામાં આપણે કશું ગુમાવતા નથી. મે રથીયાને હોદ્દાસ્તાનનો આજે કશો વિચાર નહીં આવતા હોય તે પછી દીપદ્રાંતે આપણી દિલસોજીની તદ્દન નિરાધારીતાનું તેને અનસ્વ જાન થશેજ. પરંતુ એ જુલુવું નહીં નહીં એ કે અસરકારક સદાવતા આપવાની શક્તિ વિના ની દીલસોજીની પછી નોંતક કામના થયું છે. આપણી હાલમાં જેમકે, આપણે જણીએ છીએ કે અસરકારક સદાવતા આપી રહે તેમ નથી, તેમજ ની દિલસોજી પછી આપણે સાકાર રીકરીએ છીએ તમારે પ્રમ ખોટીસ સત્તા તરતજ બેઠી લેવાની આપણી માગણીના વાજળીપણીના વધુ પુરાવા છે. પીડીત પ્રયત્નો પ્રત્ય દીલસોજી દરોવતા થીએલા હોઇ આપણા નિરાધારપણા ના અને જો આપણે સ્વતંત્ર કાલે તા આપણે બાણીજ અસરકારક સદાવતા આપી શકીએ એ જાનથી લુક ચાલી રહ્યું જ ત દરમાપન પછી આપણી અબીહોપા સીદ કરવાની આપણી છત્તે-મારી અને ધમકામાં ખાસ વધારો થવો જોઈએ.

ગાંધીજી

પોતાનાજ સ્વાર્થને ખાતર તેમાં નાચ્યેા નાખની આવેલી છે. સર રેકેડ ક્રેક્ષ પછી કુલપનું બીજ વાવવાનો પ્રયત્ન કરી ચૂકા.

તેમણે કહ્યું કે હીંદુ, મુસ્લીમ, સીખ અને અન્ય ક્રેક્ષોનું પ્રતીતીધીત ધરાવનારી સરકાર સ્થાપતાં જરા પછી કુલકવી નહીં આવે એવી મને સંપૂર્ણ ખાતી છે.

હાલ વીધે પંડીત જવાહરલાલે કહ્યું કે હવે માત્ર જેમજાજ જવાનો સવાલ ની રહ્યો. કામ પછી બાણી કરીને જેમમાં જવાનું નથી. આ વખતે ક્રેક્ષને કાચોર કસોટીમાંથી પસાડ થવાનું છે. હાલક લડતાં હાલક હતા પછી થઇ જતું પડશે પરંતુ તેની આખમાંથી અત્યાદ હીંદ પેદા થશે. એવી સમજવાથી. હું નાહીમત નથી થતા.

ક્રેક્ષ પોતાના પડની સમજામરી સ્થાપવા માં છે એવા તેના વારોધીએ તરફથી મુકવા માં આવતા આરોપને તેમણે વખોડી કાઢ્યો અને જણાવ્યું કે એવી વસ્તુ આજની દુનીયા માં લેવારી પગ નહીં ચલાવ. ક્રેક્ષ લોકોના સમજા વખોનો મરજવાત સદાકાર મેળાવવામાં માને છે. આવતી હાલક રવાનગ્યનું ક્યેય સીદ થયા વીના અટકવાની નથી. અગે હોદ્દાસ કે તમખાના જેવા વીજવતી બેવના રાખામ નથી.

સામાજ્યના લોક તરફની ખોટીસ સરકારની વલખની સખત રીકા હતાં તેમણે કહ્યું કે: "હાલકલેલથી આજની કાંગાકારેલી રીખા-મણી અને ધમકીઓથી હું કરતા નથી. જ્યાં મા જે જતો મયું છે તેવી મને કોઇ બાપી રહ્યો છે."

વધુમાં પંડીતજીએ જણાવ્યું કે: ગાંધીજી કે જેમનું છત્રકાચ હોદ્દાસ્તાનને આઝાદ કરવાનું છે તેમજ કાચ વર્ષ પહેલાંયા હ તેમજ આઝાદી માટે અનક હાલક કરી સુચા છે. આજે તેમજ વધારા છે પરંતુ તેમજમાં લંગત અખુદ તેમજ પોતાનું છત્રકાચ સીધ ચએકું નવા ચાલું છે.

અમે હોદ્દાસ્તાનમાં બાપી રહેલી ખારીક વીરધની લાગણી પર કાણુ મુસ્લા હમજીએ છીએ. ગાંધીજીને એવે મન છે કે તમ કરવાનો હલાજ એકજ છે અને ત એ કે હાલક કે મખામ કામની પછી પાંદેલી સત્તાને તકો નમવાનો જુરસો લોકોમાં પેદા કરવે. આપણું ઉત્તમાંથી તીકાગાંતે સુકમાં પડતા નથી મમતા.

અમેરીકાના અખખારોમાં ક્રેક્ષે વના હરાવી હા રહેલી રીકા વીધે લોકતાં પંડીતજીએ જણાવ્યું કે અમે એ હરાવ અને તેના હોદ્દામાં સમ-મજવાના પુરેપુરો પ્રયત્ન કરીશુ. મારી એવા હા માન્યતા છે કે ક્રેક્ષ જે માગ લીધો છે

તે મીત્રગાન્યોના બીજોનો છે. હું આપણા રાષ્ટ્ર' છું કે આપણા જે મિત્રો આપણા હિતમાં હરી ગયા છે તેઓ કેએમને સમજતા અને તેના પ્રત્યે હિતસૌજન્ય ધરાવતા થવ જશે. હું ગેર-

રસ્તે દેશવાદના દીકરાઓને વખોડવા નથી મગ્નનો.

અંતમાં તેમણે કહ્યું : 'હોંદુસ્તાને કહે આ અમનબાપી તોફાનમાં યુધ્ધવાનો નીચલ પોષો

છે. થોડાં અકલાવીયામાં સરેમુલાવીઃ લગત ચાલુ થશે. એ આપણી આખરી લડત પછી, અને પુરમાં પુરાં પરીક્ષામનો સામનો કરવાને આ પછે તકમાર થવાનું છે.

હિંદુસ્તાનમાં 'નાસતુ' રાજ્ય

વકુલ વરપટેડા

અમદાવાદના અણીના મીલ માંથી શેર અ'વાલાલ સારાલાખના સુપુત્રી ધીમતિ મુદ્દલા મેનને દોંદ સંરક્ષણ પારાઓની રૂએ મુખ્યમાં પકડવામાં આવ્યાં છે. ધીમતિ મુદ્દલાએ મંધી-જીના સુરત અનુભવી છે અને એક પ્રગર નહેરૂ મંધી છે. ૧૯૩૦ની સવિનયવાગની લડત વખતે તમજ અમદાવાદમાં કુંડે મુદ્દલ ઉપર થએલાં કામી રમખાણ વખતે વખતે દયા-પારે દયાપારખ'પ મુદ્દલાની વચ્ચે પડી શાંતિને પ્રચાર કરનાર અદ્ભુત મદાદુરી બતાવનાર બહેનોમાંનાં તેઓ એક હતાં. અમદાવાદમાં બહેનોની ઉત્થાનને માટે ક્યોર્નિલ શંકના રથાપક અને બવરથાપક પશુ તેઓજ છે.

કદાચી જખાવાય છે કે અખિસ ભારતીય સમાજવાદી પક્ષના આરમનાપ્રીંગ સેક્રેટરીને પશુ પકડવામાં આવ્યા છે.

મુખજના સાત શેર દલાઓને ગેરકાયદે મંડળી, દુલ્લ અને મળીકરીને છગ કરવાના ગુના માટે પકડવામાં આવ્યા છે. સપ્ટેમ્બર તા. ૯ માં પડે તેઓનો કેસ મુલતવી રહ્યો છે અને જામીન પર છોડવામાં આવ્યા છે. જે શેર દલાઓ કેએસ નેતાઓની મીરકતારી બાદ પડેલી વખત વિષાદ અર્થે રીંગમાં દાખલ થવાથી તેઓનાપર શીટકાર વધીવનામાં થએલાં તોફાનને અંગે તેઓ પકડાયા જખાવાય છે.

ગોળીખાર હથુ આલુ છે

મદ્રાસ અને પુકત પ્રાંતના કેટલાક જાગોમાં તોફાનો થએલાં હોવાનું જખાવાય છે. સૈયી મંબીર તોફાન મદ્રાસના રામનદ જીલ્લામાં થયું જખાવાય છે જ્યાં પોલીસે "દયાપારખ'પ" રોળાંપર ગોળીખાર કરવાથી કેટલાક લોકો માર્યા અથવા ધવાયા હતા.

પુકત પ્રાંતમાં કાટા ખાતે એક પુલને તુકસાન કરવાનો પ્રયત્ન કરનારા એસી એટલા રોળાંપર એ કન્સ્ટેબલોએ ગોળીખાર કર્યાથી એક માણસ મર્ગ ગયો હતો અને બીજા ધવાયો હતો.

મદ્રાસજખાવામાં કેટલાક હાલર લોકો તોફાન કરવાનો પ્રયત્ન કરતા હતા તેઓને લાડી મારથી વીખેરવામાં આવ્યા હતા અને પોલીસે ૬૮ જખુને પકડ્યા હતા.

બીજી એક રોળાં સમારકામ કરનારાઓને ફરકત કરી રહ્યું હતું તેનાપર ગોળીખાર થવાથી એક માણસ મર્ગ ગયો અને એ જખાવે થવા હતા.

મયા રવીવારે બેરીયામાં તોફાની રોળાંને વીખેરવાને પોલીસ ગોળીખાર કર્યાથી ૭ જખુ મર્ગ ગયા અને ૨૮ જખાની ધવા હતા.

આખાં ગામદાઓને હંક

બીહારની સરકારે ચેતવણી આપેલી છે કે હુલ્લકાટ કરતા અથવા નહેરૂ ઉપયોગી થયોને તુકસાન પડેગ્યાતા જે કાષ્ટ લેવામાં આવશે તેને દેખતાંજ ગોળીથી કાર કરવામાં આવશે. એ સરકારી વાદી જખાવે છે કે આવા ગુના અટકવવાને પોતાના સભ્યાં લાધેનોનાં કુપયોગ કરવાનો સરકારે નિમય રહ્યો છે.

જે ગામના લોકો એવાં તોફાનો અટકાવવાની અથવા જરૂરી ખખર આપવાની પોતાની દરજ માંથી સુકશે તે આખા ગામને હંક થવાના કુકમ તરફ ખ્યાત ખેંચવામાં આવ્યું છે.

પટના જીલ્લામાં ત્રણ થયોએ જ્યાં મંબીર તોફાનો થયાં છે લાં એવો હંક કરવાનું નક્કો થયું સુક્યું છે.

મદ્રાસ સરકારે કેએસપર આરોપ મુકે છે મદ્રાસ સરકારે એક વાદી ખકાર પાડી જખાવ્યું છે કે તેને મળેલી ખખર પરથી એવી શંકા વર્તે છે કે હુંદ મુદ્દલપર રેલવેની પ્રાપર્કને તુકસાન કરનારાં અને સરકારી મકાનોને તુકસાન કરનારાં તોફાનો થયાં હતાં તે કેએસ વર્કોમ કમીટીની સુચનાથી થયાં હતાં.

અમદાવાદ મુખીસીપાલીટી મોકુદ

મુખજ સરકારે હોંદના સંરક્ષણમાં, નહેરૂ સહી-સલામતીમાં, નીચમ જળાવવાને અને મુદ્દનું કાપ' બરોખર સલાવવાના તુકસાન કરનારી પ્રવૃત્તિઓને રોક આપવા માટે અમદાવાદની મુખીસીપાલીટીને છ માસને માટે મોકુદ કરી છે. વધુમાં એવો કુકમ કયો છે કે જે વિલાથીઓ સપ્ટેમ્બર તા. ૧ લી સુધીમાં વાજખી કારણુ વખર રકુલ કે કામેઓમાં પાછા આવતા નહિ થાય તેઓના નામ જાનવ કરવામાં આવશે.

મુખજમાં જે જે થયોએ કરપુને કુકમ થયો હતો તે ગયા સોમવારની મધરાતથી પાછો

ખેંચા લેવાયો છે અને કરી કરવામાં નહિ આવે એમ રદર જખાવે છે.

દીમીતાપલી જ્યાં રોળાંઓને વીખેરી નાખવા માં આવ્યાં હતાં અને કેટલાકને પકડવામાં આવ્યા હતા તે સિવાય મદ્રાસ કલાકમાં સ્થિતિ શાંત છે એમ મદ્રાસ સરકારે નિવેદન બકાર પાડી જખાવ્યું છે.

કલિવાતી સાંત સ્થિતિ

ન્યુ દિલ્હીથી મયા રવીવારને સંદેશો જખાવે છે કે જુદા જુદા પ્રતિયોગી આવેલા રીસોરો મુખજ લેડી જખાવોએ જુજખાવ ખનાવો ખનવા સિવાય હોંદુસ્તાનમાં સ્થિતિ સામાન્ય રીતે સુધરતી જાય છે.

મુખજ કલાકમાં અમદાવાદમાં કરપુને ચાર લતામાં અમલ થય રહ્યો છે અને મદ્રાસમાં કરપુને કુકમ પાછો ખેંચા લેવામાં આવ્યો છે.

હથીવારની ખંધી

સીંધવી જખાવાય છે કે રીકમપુરમાં એક માસ માટે હથીવાર રખવાની ખંધી થય છે.

અખખારો પાછા ચાલુ થયાં

કલકત્તાના હોડી માત્રીકાના અંગ્રેજ તેમજ જાપાના પંદર અખખારો જેમણે સરકારના પ્રતિબધી સામેના વિરોધ દાખલ પાસાન ખંધ કર્યો હતાં તેઓએ મયા સોમવારથી મદ્રાસન ચાલુ કર્યો છે. આ પગલું અમજાતા મુખજ પ્રધાને આપેલી અમુક ખાતો અને દિલ્હીમાં મળેલી તંત્રીઓની સ્ટેન્ડીંગ સમજામીટીની પરિવેદ કરેલા અમુક હરાવપરથી લેવાયું જખાવાય છે.

શ્રી. દેવદાસ ગાંધીને છાડી મુકયા

'હોંદુસ્તાન ટાઇમ્સ'ના મેનેજીંગ એડીટર શ્રી. દેવદાસ ગાંધી જેમને દોંદ સંરક્ષણ પારા-ઓની રૂએ એમરટ તા. ૧૩ માંએ પકડવામાં આવ્યા હતા તેમને મયા સતીવારે છાડી મુકયા માં આવ્યા છે. મેજસ્ટ્રેટ જખાવ્યું કે શ્રી. દેવદાસ ગાંધી અને તેમની સાથે પકડવામાં આવેલા બીજાઓની સામે તેઓને ગુનેગાર હરાવ વાને પુરતો પુરાવો રજુ નથી થયો.

ખંડલ જવાહરલાલનાં કરવી ઝડતી

અધાદખાદનો એક સંદેશો જખાવે છે કે પંડિત જવાહરલાલ નેદરના વરની પોલીસે મયા કનીવારની રાતે ઝડતી લીધી હતી અને કેટલાક

પુરતોડા અને કાચળીયા લઇ ગયા હતા. સર્વે વેર-દેખાં જાણીએ હવે કે "ગાંધી જેવાના રમણે બુદ્ધતા કામને કરતા થાય એવો યુનો થયો છે અથવા થવાનો છે એવું મનવાને ધારણ છે."

હિંજરના કરવાના હુકમો

આખા હોદ્દાનાના સમગ્ર સરકારી સેનાપતિ

એવો હુમલો થાય તે કારણે અથવા હુમલો થવાનો ભય હોય તે કારણે અમુક લતાઓમાંથી લોકોને દિશ્વરન કરી જવાના હુકમો કરવાની સત્તા આપવામાં આવી છે.

મુંબઈથી એક મેદેશી જણાવે છે કે એલ ઇન્ડિયા પ્રેસ કમીટીના સભ્ય પંડિત પ્રાણકૃષ્ણ

સરખાને ગયા મંત્રણાચારે જાનપુરમાં પકડવામાં આવ્યા છે.

મંત્રણાચારે સત્તાવાર ભરેર મધુ મંત્રુ કે મુંબઈ છલાકમાં મધ્યસ્થ સાંન મધુ મધુ છે.

ખીલાર પ્રાંતિક સરકાર એકજ સહેરનો પા. ૧૫૦૦૦ નો દંડ રૂપો છે.

મહમદ પયગમ્બરને મહારી અંજલી

કલકત્તામાં અહમદીઆ એસોસીએશનના આશરે હેકળ પયગમ્બરના જન્મદિવસે મળેલી સભામાં રવાખી પવિત્રાનંદે આપેલું શાવણ

મહમદ પયગમ્બરને અંજલિ. આપવાની મને આજે તક મળી છે તેથી હું મને વાગ્યાગી માનું છું મહમદ પયગમ્બર મામ હસામના પયગમ્બર ન હતા પણ સર્વે ધર્મના હતા. હું જ્યારે આમ બોલું છું ત્યારે તમને કદાચ એમ લાગે કે પ્રયોગને રૂચિર થાય તેથી હું અતિસંયોજિત હું છું. પણ તેમ નથી. મારે મનમાં છે તે આ છે. જ્યારે કોઈને પરમ સત્યનું દર્શન થાય એ ત્યારે તે ચોક્કસ પ્રદેશ કે ક્ષેત્રથી પર (ગાંધીના) છે. ત્યારે સમય વિશે તેને યોગ્યતા મળે છે. પણ આપણે આપણા રાષ્ટ્રવિત્ત ધર્મોપજ્ઞાને લીધે જે પયગમ્બર જમત ને મેદેશી આપણ નિર્મોજી થવા હોય તેની આસપાસ ધર્મના વાડા બાંધીએ છીએ. જ્યારે ઇશ્વર કોઈ મેદેશવાદકને મોકલે છે ત્યારે શું તે કોઈ ચોક્કસ પ્રદેશ માટેજ હોય શકે? ને સમય મનવક્રમ માટેજ હોય શકે? જે કોઈને પણ અજ્ઞાતમની તુજ્ઞા છે અને સમગ્રી જૂન છે તે સર્વને માટે ને અવતાર લે છે.

ધાર્મિક વાડાઓમાં આપણે અમરંદે રતનાવ એટલે વાગ્ય વાગ્યે છે કે પયગમ્બર ન જન્મ્યો ખરો કહેવ જુલાઈ જ ૧૫ છે તેમની પ્રેરણાથી આપણા પોતાના જીવન વિકાસમાં મળે. લાખ મધેર મેદેશો. આપણા ઉપરજીવાપણાને (super spiritualities) લીધે આપણે ચીકુંબુ, જુદા, હાહરદ અને મહમદ પયગમ્બર વચ્ચે વિરોધાભાસ નેમ્બે છીએ. ધર્મનું મૂળ એક હોવા છતાં હોંદુ ધર્મ, હસ્તામ ધર્મ અને હોશીયન ધર્મ એવી છાપ ધર્મન લગાવી, આપણે વિસરી જઈએ છીએ કે આશાસ માં આપણે વાડાઓ બાંધી નથી રાકતા. પૂરણ ઉપરજ જમીન, પાણી, કાકો, રાપાઓ, શ્રીપદા એ અને મરો એવા વિશાળો પાકીએ છીએ, અનંત આશાસ તે અવિશાસ છે.

જમતમાં ધર્મ એકજ છે. અહાંકના સજેકનું દર્શન એ મનુષ્યનું પરમધ્યેય છે. એ પરમ ધ્યેય તરફ સહ જનાર જુદા જુદા માર્ગો તેજ નિર્દેશાળી ધર્મ પંથો. પરમ રુબ એકજ છે,

અનુવાદક: ડૉ. એન. પી. દેશાઈ

તે તરફ જવાના માર્ગો અનેક છે. અતિમ ધ્યેયને આપણે મેળવે રવાન આપણું અને તે તરફ સહ જનાર માર્ગનેજ આશાસ આપી આપણે આપણી પ્રગતિને ફરી તાણી.

તે પુર્વમુદગાંથી આપણે મુક્ત થઈ રાખીએ ના જ્યારે કે દરેક ધર્મોના સાર એકજ છે અને જુદા જુદા પયગમ્બરોની વાણિમાં વિરોધાભાસ નથી. હાજલા તરીકે હાહરદ મહમદ કહે છે કે, "જાણી, હું તને પોતાને જોવાબતા શીખ" એ ક્રિસ્ત ક્રિસ્તીપદના રચના "રવને તમજ આન બંધનમાંથી મુક્ત થા" એને મળતું છે. મહમદની બીજી ક્રિસ્તી "સવારથી સાજ સુધી અને સાંજથી સવાર સુધી તમારે કદમ હળવીથી મુક્ત રાખો મારા આ નિમમને ચાહે છે તે મને ચાહે છે." યું આ ગીતા કે બાઈબલમાંથી લેવાદરજ આપણું હોય તેમ નથી રાખતું! કુરાનમાં દરેક કોણે પોતા ઉપર પ્રભુત્વ મેળવવા માટે તાર આપવામાં આવે છે. ગીતા વારંવાર કહે છે કે "હૃદયથી મુક્ત થાઓ અતારી અધમ જીતનો નાશ કરો અને પર્વત બનો," મહમદ પાગમ્બર કહે છે કે તમે ઇશ્વર તરફ ચાલતા જશો તો તેઓ તમારી તરફ હોડતા આવશે. ગાંધી ક્રિસ્તીએ દરેક દેશનાં દરેક સંગ રહે છે. સંતો કહે છે કે જે મનુષ્ય સફલ છે તેને તેની પારણા કરતાં પણ વધારે બદલો મળી રહે છે. મહમદની બીજી એક ક્રિસ્ત જે બીજા ધર્મોમાં પણ મેંધમાં આવે છે તે આ છે. "જે મનુષ્ય બીજા મનુષ્ય પ્રત્યે દવાબાર નથી રાખતો તે મનુષ્ય પ્રત્યે ઇશ્વર દવાબાર નથી રાખતો."

એમ મનન તરત એક હોવા છતાં દરેક મનુષ્યોમાં જુદી જુદી બાંસપતે છે તેમ દરેક ધર્મોના સાર તરફ એક હોવા છતાં જુદા જુદા ધર્મોમાં સંધિક વિશેષ તરત હોય છે. "ઇશ્વરનું પિતૃત્વ અને મનુષ્યનું માતાત્વ" એ સુદમાં

ઇશ્વામનું વિશેષપણ જેવામાં આવે છે. આ બાવનાને ઇશ્વામોએ મળી વિકાસેલી છે ઇશ્વામમાં પાનપીય તરત સૌથી વિશેષ જેવામાં આવે છે. રાજ હોય, ધનિક હોય કે રંક હોય, નમાજ વખતે સર્વને સમાન આવનો આવિર્ભાવ થશે. આજ બાવનાએ ઇશ્વામને ગીર્વાન, તેજસ્વી અને ક્રિસ્તીગી બનાવ્યો છે.

પણ હુજોએ આ જમમાં ઇશ્વામ વિશે મળી મેરસમજુતી ફેલાએલી છે બીનઇશ્વામીઓ ઇશ્વામની રાજકીય અને લગાવક બાબતોમાં વધારે વાકેફ છે. મહમદના મેદેશની મૈલિક મિદાસથી અજાણ છે જેની રીતે ક્રિસ્તીય દેશોના અધાર્મિક ફેલીથી જીવસ પ્રાગરદવા મેદેશની આંધળી નથી થઈ રાકતી તેવીજ રીતે ઇશ્વામના મદાન પયગમ્બરના શિશુબને પણ હોંદુરાનના વાચબ પ્રુષ્ઠામાંથી ઉતરી આવેલા મુદારાઓના ફેલીથી આંધળી કરવી અધરીત છે. પણ ઇશ્વામે જે ક્રિસ્ત પ્રગટ કરી છે તેનાથી ઇશ્વામને જોવાયો

મહમદની આ વિશદ ક્રિસ્તીનું મુળ શું? આજે જમતના મનુષ્યને કે બામ ઇશ્વામી છે. જીવસ પ્રાગરદવા ધર્મનો પાયો જેવો મજાનુત હતા તેવોજ મહમદ પયગમ્બરના ધર્મના મંડાજુના મુળ લેડા અને મજાનુત હતા. અને તેથીજ તે ધર્મ આજ પર્વત ટપી રહ્યો છે અને અંતમાળ લગી ટપી રહેશે. મહમદની ક્રિસ્તીનું મુળ તેની ઇશ્વરી પ્રેરણામાં હતું જે સર્વશક્તિમાનમાંથી આપણે ક્રિસ્ત મળે છે તેની સાથે તેનો સંપર્ક (contact) હતા. જે પરમક્રિસ્તમાંથી જાનનો દીપ પ્રગટે છે તેજ મહમદના જાનનું ઉત્થમ (source) હતું. મહમદ ઇશ્વરી મેદેશના વાકેફ હતા. અંતમ સહા તેને શાક્ષાત્કાર થયો હતા.

તેમનું જાન પુરતમાંથી મામ કરેલું ન હતું. પોતાના જીવનના જે અનુભવ તેને લોકોને ઉપદેશ આપ્યો. મહમદ ધર્મની પાત કરનાર ન હતા પણ ધર્મ દેનાર હતા. ઇશ્વરે તેમની

મારફતે જનતાને પોતાના જાનની પ્રતિભા કરાવી.

શ્રીમા. હું આ કાલે હોંડુ-મુરલીન એકમનો પ્રશ્ન કે જે ધ્યાને મુકવી રહ્યો છે તેનો ઉત્તર આપું છું તે હાથ આપશો. મને અચ્છ છે કે આ પ્રશ્ન ખૂબ ચર્ચાથી મુન્નતાઇ મળેલો છે. તમે એકસ માનવો કે ખરી મૈત્રી અને હૃદયની એકતા કરારથી નથી થતી. એકમ સાધના માટે આપણા જીવનમાં પારવર્તનની જરૂર છે. આપણા જીવનમાં ધર્મ અનુભવી મરજી જરૂર છે. આદર્શ ઇસ્લામી. આદર્શ હોંડુ, આદર્શ ખ્રીસ્તી વગેરે જે જે ધર્મ પાંચના આપણે દોષોએ તે ધર્મનું આચરણ આપણા જીવનને વિપવ અને તે મને લાગે છે કે એકમના પ્રશ્નનો ઉત્તર મુકેલ નથી.

પરમપર જ્યારે કહે છે કે "તમે ઇબીથી મુકત રહો" તેમ આર્થ એવો નથી કે તમે હસ્તા ધીની નથી ન કરો અને બીનહસ્તામીના તિરસ્કાર કરો તેમજ રીતે જ્યારે જીવન કાષ્ટક કહે છે કે "તમારા પાંડાશીર આદો" તારે તેનો આર્થ એવો નથી કે તમે હીમોવન પાંડાશીરે આદો અને બીનહીમોવન પાંડાશીરે હમી નાવો. હજી સમયમાં કોમીવાદ નથી. આપણા નિઠાગતનો અમાર દેશાથી આપણે પૂરેલી ઉપર દેશીવાદ ઉભો થયો છે. આજે પણ આપણે તર્જી સકીએ છીએ કે જ્યારે એક અંશે હસ્તામી, સાચો ખ્રીસ્તી કે સાચો હોંડુ સાથે મળે છે તારે ત્રણમાંથી કેમને જુદાપણું નથી લાગતું. એકમ પ્રત્યે પ્રત્યે અપ્રતિભ પ્રેમના જીવનથી ત્રણે જ હૃદયમાં સમભાવ પ્રવૃત્ત થાય છે.

આજે જનતામાં તર્જી ધર્મો વચ્ચે જે ધર્મણ આવી રહ્યું છે તેનું મુખ્ય કારણ ધર્મધર્મણ છે. મને લાગે છે કે જ્યારે આપણા જીવન મહા, સફળ અને અધ્યાત્મથી પુરુષનને તારે પ્રવર્તતી મંદી અતરમાંથી ધર્મ મુકત રહેશે. આ દ્રષ્ટિએ જોતાં આજના જેવી સમાજે ધર્મી અમલની છે. આજની સમાજે આપણને હસ્તામમાં જે સુંદર ભાવના રહેલી છે તેના વિચાર કરવાની તક આપી છે. આપણે સર્વે પુણ્યમાં દેશાની તીવ્રને જે તિલાંજલી આપણે નો આપણે દરેક ધર્મમાં મીઠાસ અનુભવીશું.

Our Agents

Copies of "INDIAN OPINION" will be obtainable at the following places:—

PATEL'S VEGETARIAN TEA ROOM, SUNBRAND TOBACCO WORKS, SINGH'S CAFE, G. DHANJEE, PETER'S LOUNGE, Grey Street; N. V. PATEL, Brook Street; ORIENT FRUITERER, Etno Lane, Durban and PREMIER MUSIC SALOON, P. M. Burg

પરસ્પરણ

—૧૯૪૦-૪૨ની સાલમાં હોંડુસ્તાનના સંસ્કારક નો અર્થે પા. ૨,૫૦,૦૦,૦૦૦ નો કથો હતો. આમાં થી હોંડુસ્તાને પા. ૫,૫૦,૦૦,૦૦૦ નો ફાળો આપ્યો હતો અને બાકીની રકમ બીજીક સરકારે આપી હતી. —નર્ત મહાન બાંધવા સંબંધી નવા મારા મિત્રમાં વડાર પદમાં છે જેની રીતે દરે નર્ત મહાન બાંધવું હોય અથવા તુનામાં ફેરફાર કરવો હોય તે એ તેનો અર્થ થા ૧૦૦ વપર થવાનો હોય તે બીજીક સરકારની પાસાનથી લેવી પડશે અત્યાર અમાર પા. ૨૫૦ ની રકમ કાપાઈ હતી

—મી. અર્ચલિ મોઢા વિવેક પર હોંડુની કુલકાલ કોમી તે વખતે હોંડુના રાજ્યે તેમને ૩૨ ટક લાંબી એક બીરુદ આપી હતી. એ આપણાં રાજ્ય ફરમે કહી કે તમે ચીરુદના બહુ ચોખીન છો એમ મારા ભણવામાં આવ્યું તેથી આ સીમાર તેમને આપુ મ" મી. અર્ચલિ સાચાર સ્વકારી તેજ વખતે તેને સમાજથી ફરકા ભાગ્યા અને રાજ ફરખની સામે ૩૩ કલાક માતો હતી ત્યાં કુમી તે ચીરુદ તેમના મોઢામાં હતી. મી. અર્ચલિ કુમ માં વિજય ચેલવવાનો બોલનો નિમય હોઈએ અને તે છત્તીસ જેવી રાજ ફરખને આગી આપી.

—મહાંદની મેમરીયુ પુન્નવરસીદીના મમનપર નરમને એકમ કેંપાલી પણા જોમરી પુસ્તકે જેમાંના મેમરીયુ હતી મળી નહીં કહે તેવાં હતાં તેનો નાચ થયો કે

—નેહાનીસર્વાના નીચેના બાકીએ જેઓ મને અહવારીયે કરવન આપ્યા હતા અને શીનીકતની મુલકાન સહ મયા હતા તેઓએ 'પુન્નિઅન આપીનીઅન' ને આપેલી નીચેની રકમેસાચાર ફિરકારીએ છીએ:

કુલભભાત પ્રેમાભાત પા. ૧-૧-૦, મોસર ભાંપ તાથાભાત (પુલકાથો) પા. ૧-૧-૦, કારાભાત નારજીશી રી. ૧૦-૧, હોડુભાત મોપીંદજી રી. ૧૦-૧, નાથુભાત ઉકાભાત રી. ૧૦-૧.

—૦—

અર્થાધન

રમશાન યાત્રા કે સમનો વર થોડો?

સાદેજ, —મમા રીવાર તા. ૨૩ ના રીજ અર્થે નેહાનીસર્વામાં હોંડુ ભાંધકોમાં એક જોશજનક અવસાન થયું તે વખતે ની રમશાન માત્રાએ જતી વેળાના દેખાત જે કાંઈ પણ વાકાંઈએ જોવા દોલ નો તેને મહાના વરધોડા સીવાવ બીજું કંઈ પણ ન રાંધી લોકાવ જન પ્રસંગનું નાતાવરણ પણ આપી વધુ સાંત હોય સકે એમ કહું તો ખોટું ન કહેવાય.

સાચારણુ છુપી મેમજ સ્ત્રી સકે કે રમશાન માત્રાએ જતી વેળાના મોટર રીડર દરખાર મામલથી વધુ ન દોરી જોઈએ. પણ આ વખતે તો ૬૬ વળી, કેટલાક મોડો ૩૫-૪૦ ની રીડર બંદે એથી પણ વધુ ઓછી લાગી હોય સંતોષ ન થયો તે નજ થયો અને આમજ મોટર ભાવના કોઈક કરવા લાગ્યા—જાણે જન માં કેમ ન જતા હોય? અને આથી મે ત્રણની મોટરો પણ અચડાવા પામી. રસ્તાપર ના દેખાવથી પણ કેટલાકને સંતોષ ન થયો તેથી તેનું વધુ પ્રદર્શન કરવા રમશાન છુપીમાં જ મન દેહની સાંતી પ્રદર્શનને બદલે રસ્તામાં બનેલા પ્રસંગનીજ માંડોમાંદો જોરમાં મચી કરવા લાગ્યા. આપણે મારે એ કેટલું બહુ નામોરોબરેલું કહેવાય એના અવાજ કરવો વાંચનાર પરજ છોડું છું. આ પરીસ્થિતી કવીધમાં ફરી લેવી થવા ન પામે અને સમાજ માં ક્યાં રથાને હતા છે એનો પ્રયત્ન ખવાલ કરી પગલું આગળ લેવામાં આવે એવું મનજોતે હું છું સમાજે હિનેશું

વિજુ

—૦—

અખરખત

મીટારીયા હોંડુ સેવા સમાજનો વિરોધ

મીટારીયા હોંડુ સેવા સમાજની બારીય તા. ૨૪-૮-૪૨ ના રીજ હોંડુ સરકારની જીલમ-માર તીતીની માંમે તીરમ દર્શાવા મળી હતી. નીચેના કાવો સર્વોનુમતે પસાર થયા હતા:

(૧) "મીટારીયા હોંડુ સેવા સમાજની અ જાહેર સભા સહગત સ્વદેશમગત મહાદેવભાઈ દેશામના અમળા અવસાન પ્રત્યે પોતાની હારીક દીગસોજ વ્યકત કરે છે અને તે સાથે જે મંજોગોમાં તેમનું અવસાન થયું છે તે માટે પોતાનો ખેદ દર્શાવે છે આ સભા તેમના અવસાનથી સમમ ભારત વર્ષને પડેલી ખોટ મારે તથા ખાસ કરી તેમના કુટુંબ અને મહત્તમા ગ્રાંધીજીને ઘરેલ બારી આલાત માટે પોતાની દીગસોજ પાઠવે છે અને સહન આત્મને પરમાત્મા સાંતી આપે એવી પ્રાર્થના કરે છે."

(૨) "મીટારીયા હોંડુ સેવા સમાજની આ જાહેર સભા હોંડુ સરકારે મહાત્મા ગ્રાંધીજી, પંડીત જવાહરલાલ નેહરુ, મહાત્મા આનંદ કલામ આજાદ, સરકાર વલ્લભભાઈ પટેલ તથા અન્ય કોઈક આગેવાનો અને સ્વદેશભક્તોને સ્વતંત્રતા માગવાના કારણસર જેમાં પુરી હોંડુની

જનતાનાં જે અપમાન કરેલું છે તે પ્રત્યે તમા આત્માત્મી વર્તન સામે વિરોધ બતાવી નિઃશ્ચય અને નીરપરાધી હીંદી પ્રજાજનો ઉપર ચોગ્ય-ભાર ચઢાવી સેંકડો ઓ પુરોના નબ લીધા છે અને જે છે તે સામે પોતાનો સખ્ત વિરોધ અને બેદ અવેર કરે છે."

(૩) "આ સલાહીંદી સરકારની હાનનીતીના મરીજોને મત્તુ પામેલા અને ધામલ થયેલા હીંદી દેસસેવરો પ્રત્યે પોતાની હાહોંક લીલ-સોજી બતાવે છે અને પ્રાર્થના કરે છે કે પરમાત્મા જે મત્તુસરજી થયા છે તેમના અત્મા ને શાંતી આપે અને ધામલ થયેલા ભાઈ બહેનો ને જલદી તંદુરસ્ત બનાવે. આ સલાહ જે જે દેશ નેતાઓને ગીરફતાર કરવામાં આવ્યા છે તેમના પ્રત્યે પોતાની સામક્ષી બતાવે છે અને પરમાત્મા તેમને પોતાના બધેને પક્ષોંથી વગાડ ને શક્તિ આપે. એવી પરમાત્મા પ્રત્યે પ્રાર્થના કરે છે."

એમ. કે. આંધી સાયબેરી અને

પારસી ફસ્તમજી હોલ

એકવીસમી વાર્ષિક જનરલ મીટિંગ

એમ. કે. આંધી સાયબેરી અને પારસી ફસ્તમજી હોલની એકવીસમી વાર્ષિક જનરલ મીટિંગ સપ્ટેમ્બર ના, ૬ કી રવીવારના રોજ બપોરે ૩-૩૦ વાગે ૧૯૦ ફીન રોડપર પારસી ફસ્તમજી હોલમાં મળશે. સભેને હાજર થવા પીનતી કરવામાં આવે છે.

આ. ય. ચ. એ. સેવેરી પ્રમુખ

એસ જે રાંદેરીયા એન. સેક્રેટરી

વેચવાનાં અમારે નવા પુસ્તકો

ગાંધીજી લેખીત પુસ્તકો	
આત્મકથા જે સામ સાથે નવી આદતી	૫ ૦
હીંદ રરશનલ હર ૧ લીકીત	૧૦ ૦
હીંદ રરશનલ (જાપેલુ)	૩ ૦
અનાસક્તિ યોગ (ગીતાજીનો)	
ગુજરાતીમાં અનુવાદ	૧ ૬
મંથલ પ્રજાત (૧૨ તીથમે)	
ઉપના આંધીજીના પત્રો	૧ ૦
ગીતા બોધ (ગીતાજીનો અર્થ)	૧ ૦
હર રાધાકૃષ્ણનના પુસ્તકો	
જમતોના આવતી કાલનો પુરુષ	૩ ૬
સંસ્કૃતીનુ આવી	૨ ૩
શ્રી. કીશોરલાલ ખરાડવાળા કૃત	
જીવન શીખન	૬ ૬
ગીતા અંબન (ગીતાજીનો બધા અમજી શો	

તેવી ભાગમાં સંભાળવી અપેશે
તેનો વાવાઈ) ૮ ૬

ગીતા પત્રો (ગીતાજીનો ગુજરાતી અંબેરો
માં પ્રત્યેક અમજી શો અને માલ
શો એવો અનુવાદ) ૧ ૩

ગુજરાતી વિદ્યાપીઠ તરફથી બહાર પડેલા
શાળા ઉપયોગી પુસ્તકો

બીજી ચોપડી	૧ ૩
પાંચમી ચોપડી	૨ ૬
આલજી ગાડી	૧ ૦

બીજા કેટલાક પુસ્તકો

નામાના તરનો (નામુ લખનારને ઉપયોગી)	૮ ૬
ગુજરાતી વીદ્યાપીઠનો ભેટપૂરી કોલ	૧૦ ૦
મધીકની સાધના	૫ ૬
મારી જીવન કથા (૫. નેહર)	૧૨ ૬
સમાપકી ગીરીજના	૪ ૦
શ્રીમદ્ આમલ (ગુજરાતીમાં છાપાનુવાદ)	૪ ૬
જીવન સંસ્કૃતી (ગાંધીસાહેબ કાલેસરના)	
કેબેનેટ સંમદ	૬ ૩

કુવર આમલુ મામેર	૩ ૩
ધનુ પ્રીત	૨ ૦
આત્મક અભનારલી	૧ ૬
પરમાર્થસાર	૧ ૦
મામ લક્ષ્મી ખામ ૬	૭ ૦
ચીકીત ભાગ ૩	૭ ૦
અધરતી	૫ ૬
નવીના	૬ ૦
પ્રજાતો હાપક ભામ ૨ એ	૨ ૦
મદુલા	૮ ૬
રમનમાં	૩ ૬

૦ : પટ્ટની રસમાર (સૌરાષ્ટ્રની પતીકાસી)
તંત કલાનો સંમદ) ભાગ ૧ ૩ ૦

સામરમતી	૩ ૩
અતરમી સહીનું રસ	૫ ૦
મારન મુઝીક ગાહલ	૧૫ ૦
રાષ્ટ્રીય સંગીત માલક	૧ ૧
વંશ:	૧ ૬
વિરમના અને બીજી વાતો	૫ ૦
લખુ કેમ સંમદ ભામ ૨ એ	૨ ૦
પારસી સાહાદારી વાનીઓ	૧ ૬
બીકેલા હાર (નેવેલ)	૫ ૦
તક્ષત માળા (ખાજા માટ સોહાને સંમદ)	૧ ૩
નાની બેન વાતો	૨ ૦
પુઠરીકના પરાકમ	૧ ૬
મુલાખ અને શીવલી	૧ ૧
કળા કારીગરીનું શીજી ભામ ૨	૨ ૬
લતા અને બીજી વાતો	૩ ૬

જીવન પ્રકાશ (અનુન લેરલી સંપાદ) ૨ ૦
કાંચો-અરમા-ગીનો-અજનો

પારસી લખ ગીતો	૨ ૦
નીહારીકા (કાંચો ૨. ૧. રેસાઈ કૃત)	૪ ૬
મત્તુ ગીતો	૩ ૦
રાજ નંદીની	૨ ૬
રાજ તરંગીણી	૨ ૬
રાજ નીકુંજ	૨ ૬
લોક સંગીત (ના મે અર)	૧ ૬

લી એપીના અર્થ	૦ ૬
૨ ૭ " "	૦ ૬
૭ " "	૧ ૦
૪ થી " "	૧ ૬
૬ થી " "	૧ ૬
૭ થી " "	૨ ૦
૭ થી " "	૨ ૩

સાહો, લખીએ ભામ ૧ એ	૬
" " " ૨ એ	૧ ૦
" " " ૩ એ	૧ ૩
અંકમણીન સાલકમાવાળાનું	૨ ૬
આકરજી ધામરજી	૧ ૩
સુત્રોળ ૪ થી મારજીની (અંબરીમા કૃત)	
નવી આજીવન	૨ ૦
મુજસરનો તરંગો	૨ ૬

વેચવાના કલા વ્યવે

કળાના નમુનાનો સુંદર (અન સંમદ)	
મંચળાજી	૭ ૨
જીવન મંચળ	૭ ૬
કલા કલાપ	૬ ૬
રંગ રેખા	૬ ૦
અજન્દાના કલા અંબો	૭ ૬
વેધર હમર પિકચર આલખ	૧૦

આ ઓફીસે છપાએલાં પુસ્તકો

કાંચવાલ સાયસેન્સોફ કૃત્રીમ એડ્વિનન્સ	
૧૯૩૨ ગુજરાતી અને અંગ્રેજીમાં	૧ ૬
સીતા વનવાલ	૧ ૩
લલના પ્રેમીએ અલવા આત્મકથા ભાગ ૧	૧ ૬
" " " ભાગ ૨	૧ ૬
નીતિના કાંચો	૧ ૬
કરીર અંબીનો વધારો અને તેવી સંભાગ	૬
લોકમાન્ય માલગંધાધર તીલક તેમના મલ	
અને વિચાર	૬
પુર્વ અને પશ્ચિમ	૬

Indian Opinion,
Phoenix, Natal

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજીંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હળવું સંગીત અને સુમધુર શીલ્પોના આયનો કુટુંબ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુટુંબમાં અને મીત્રમંડળમાં ગાવા બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
સાકડાં કોલસાના ધુમાડાથી બચી નાવકાળીક રસોઇ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઇલેક્ટ્રીક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ડંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શીલ્પોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

ગાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડાસી મધર
ઇન્ડિયા, અકિરત, બાલી, આદર્શ.

શીલ્પોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજાવ, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પશ્ચ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજીંતના ભાગ જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપેરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ ડીરેક્ટીવ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
જાતના) યંગ ઇન્ડિયા, ગ્રામોફોન, હિંદુસ્તાન, હચીન્સ, ગ્રોડીયન,
(ઇન્ડિયન રેકૉર્ડ્સ).

ધરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળેા યા લખેા:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬
,, રેસી. ૨૦૩૭૭

જોશીનીઆ (પ્રોપ્રાયટરી) લીમીટેડ,
૧૭૮એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

મરદુમ સ્વામી કાવ્યાલના છેલ્લામાં છેલ્લા માધનને એટલે
ફેક્ટો આવી ગયા છે. વહેલો તે પહેલો.

N. ખાશ કાવ્યાલ

- 16404 જળ વહાં દુનમાં પુઠારી ભણી
- 16411 એક રોતે કુ કાના
- 16416 ખલમાં સંમ ભડ મઠ અંખમાં કમારી
- 16428 મહીનેકા મુસાફર દુ મેરે કામે દુના કરના
- 16434 કમારો કાં ખચે લેઈન લેઈ રોનક દે મેકરીયા
- 16313 રકમગુલહીલ આલખીન
- 16347 ખીલને મચે લે એક ખુતે
- 16232 ને મીલે કાસે દાસે મીલાદેલે લે
- 16273 લેકડીલકો તાસલવી
- 16250 કુસ્માર મુસલમાનો.
- 16243 લકડે મે આજ એકમદે આલી
- 16289 કુસ્માન પદો
- 16367 મેરા મન મોસે મોસે
- 16380 મુજબ દારે મહાપુષ્યે મરનેકા ખુશા લે
- 16390 પારો સલ્લેઅલાહ પારો સલ્લેઅલાહ.

R.L. મરલામી ફેક્ટો

- 3.6 અંધા વડુદીકા મેરજા
- 301 અલાહા અલવા

P.E.

- 27 સકાદત કચરત ખીલાલ

G.E.

- 4764 અને 4765 ને રેકોર્ડિંગ સેક
જમલમે કાચરો પાની પીલાનેકા મેરજા

- 4726 છુદા લે મારે મેખાને મે

- 3164 રૂતળા સકાદત

- 6677 દેશ અરખ

- 1740 પુમ હો અલ્લાહ લે

F.T.

- 12127 રિવામત દજરત મખીર

- 12907 લે સખાવત

- 12781 તોસીયે મોહમદી

ફખરીદ દીન

- 7791 મમતસીમીકા સરદાર મુદા મતા લે.

- 7742 લકા ખાર સામદે.

- 7593 અરખપે તારો મે એસે માલે અનવર એક લે.

ફખરી આલમ કાવ્યાલ

- 16270 ફરને દરવાજે મીલમન ડાલદી

- 16349 તરવીર નખી આંખોસે દીલમે કિતર આલ

- 16241 તરવીર મોહમદ મેરે દીલમે.

દર મહીને તવા ફેક્ટો અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને કેરલોગ અમારે ત્યાંથી મળાવી લેશે.

- 16270 ફરને દરવાજે અલમનડાલદી

મારદર ફીફીદીન

- 16332 ના મોહમદ ના મોહમદ

- 16340 ખધર આ સીતમમર

- 16261 છસકા રાજ લે કલપરમે

- 16340 અપને અપને પાકા દોલત

મોહમદ ખાલીલ કાવ્યાલ

- 16426 પિયા અપની નગરમાં મોલાએ સખી

- 16433 સાંવરમાં નદી રહો

- 16312 કમારા નખી મમ ઇસ્કાનવાલા

- 16221 સાકા મુએ પીલાલે

- 16366 મુલમખી ડાયે ચમખ

- 16379 કલો અચે વાલ મોમ

F.T. મરદર અલ્લુલ રજાક

- 12686 મે પીલેલી ખાલાક

- 12620 લેક કમીમે ખુદા

- 12254 લે સલામ કિનપે જા લે

- 12165 કમારે કતલેલે કાલીસ ને

કલનખાન એન્ડ પાર્ટી

- 12215 લેકા લે મુસા આલ તેરી મલીમે

- 12917 છસ તરખે મતા લે સખ કલેલેલે સોલાલ

- 12826 નકાસીલ લે સાકાસેલેલે મે

- 12860 મે લો લોર અલખ પાર

- 12687 કાકર જળ કિસને મીલમન

- 12702 દરદરપે કાકના પીરા

- 12740 લેરે મકતલપે સરખ

N. ખલીલ

- 16481 મે દુનપા લે દુનપા નમ.

- 16469 પીતમ નમર લે જના.

- 16462 લર-લર-મરમે ડપ જા.

કાલુ કાવ્યાલ

- 16461 ફરવાદ ખી લો સુન લે બેલાદ કરને વાલે

- 16441 મુસાફર કર ને માર કોમ મસારા લો અપ.

- 16468 તુરે અનવર દીખાના પોરે રમુલે અરખી

- 16422 ખાલ સાકી કિ નકાલી મમોગી

- 16328 કીસ ખતા પર મુજલે

- 16366 મુલવાલે મહીનેમે

- 16378 અલે લો કદમ ઝોર કમામત લકાલી

- 16348 આજ નખી દરવાર દરમદીખાલો

કામા સેક

- ધારીન દરવાર (૬); ખીલ મંખલ (૪); તુરેલેલલ (૧);

- રકમાની મંખલ (૩); સતી સુખીનપા ૨).

'PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.,

'PHONE 33-7255
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN.

38 MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

આ ગયા! "ખળ-ચી" આ ગયા!!

ખળ-ચી જેલ તો અરસી દીવાનન ઘરીના નવીન દમ. એ જેલ ખાતા દમ કે દુનીયામે' નેપમાન આદમી કોસ તરેદસે અચ્છે પ્રમાણસર આદમી કે ખુદશામ કરે કરે સરપે દાલકર ઉરેકો ખરાખ કર સજો. મમર મેદ હમેશાસે કુદરતના જેલ દમ કે આખેર સન્ધ્યા સન્ધ્યાની હોવા દમ. એર જુદા ભરે કરનેકો સજા પાતા દમ મહા સાઉથ આફ્રિકામે' ખળનચી કે રેકોર્ડની બહેલ મરંગ દુધ, વહા કે દુધાનદારોને ખળીક કે ખુમ હુટા. ઠીસીને થી. ૧૦-૬, એર ઠીસીને થી. ૭-૬ કી રેકોર્ડ ચાલે રીયા. અખ મેદ રેકોર્ડ હમારે વહા આ ગયે છરકો કિમત પહેલે કે સુચારીક ચાર રેકોર્ડની શેટકા થી. ૨૦ દમ. મંચાએર એર સુનો.

અસલી સુરત.

સુચીપત્રી સુરત

"મન્દિરમા હરે" ચાની "આજના હીન્દુસ્તાન." ખુલાસા મે હે કે વીલાયતી દેશન કા મેમ સાહેબા કા હસરાદ ખરમ દેખના હો એર આખ દાદાકી જાએદાદ કે આવીસ દખર મે' ગીરવી કરે સીરે બીસ રોજ મે' હુદા દેના એર અખીર નંમ ફરત દેના નહ આચ એર નયે ઝમાનેકા સજ દાલ ઇરમે' હે.

પાંચ રેકોર્ડકા મેદ
કીમત થી. ૨૫.

એર દુસરે નયે રેકોર્ડ આ ગએ હે

મરદમ ખાર કચ્ચાક કા સાગીર-મોદમર સુદેમાન બખાલ ખાલ મે ખારા અખાલ કા ગાયા કુવા. દુરને વુસર-સુસેખા કા વુસ કીરસા કે રેકોર્ડ કા મંગાકર સુનો. પર મે' રખને કામેલ

કીમત થી. ૧૫.

કિ. ૬. ખળનચી રીગકમે

- ૩૭૪ સાવન કે નકારે દમ.
- ૩૭૨ મન ધીરે ધીરે રોના.
- ૩૭૨ મેરી ચુડીમાં બાવેંગી આલી.
- ૩૭૨ એક કથી નાહોં છી વલી.

ફીલીમ રીકોર્ડ

- સંસ્કાર (૫). દોલારિ મન બોએ (૨). સરસરાકુચન (૫).
- પરમી ભાવ (૪). સ્વામી (૪).
- બાબી (૫). નીરમલા (૪). વુલનીદાસ (૫). રંગન (૬)
- આગ્રાદ (૫). ડોલર (૩). અલી ખાખા (૨). અધુત (૫).
- અંધન (૬). એરત (૫). નદી કાનારે (૫). વુસાધીર (૬)

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.
Phone 21843.

38 a Market Street. Barkly Arcade JOHANNESBURG.
Sole Indian Agents In South Africa
Phone 33-7255
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

ફરનીયર! ફરનીયર! ફરનીયર!!!

જોડામ સુદ, ઇર્ષાનોમરમ સુદ, મેરદરોલ, હરેકોમ મેરદ, સાઈલ લોઈ, મોફીલ ટેરક, ઝક ફેલ, રેવમ, ચેરક, હો ફેલ, મ્વાસકાઉટર, હોપ કીલોમ અને ફીકર વિગેરે, તાન હીરપાલ આવે ખરીદી સકશેલ અને પધારી માલ મેલવના સુકશેલ નહિ.

બોઈસ, ટેબલ અને કીચન હર્સર

એ હમાઈ કેમરેન મીચે તેમજ પાવ કે. મેનો રોક હમીલ તેમજ રોક કે. માન રોકના બાંધના પ્રાપ્ત કરીત ખંખારો અને રેપર આગમ પધારી.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526. 1054

કીટીંગસ

પાવડર

ભીડી, માઈક, માઈક, કંચારા, માખી, વંદા
વિગેરે સમજા કંપુએનો

નારા કરે છે.

કીટીંગસ પાવડરના કીન મળે છે.

1054

"KOH-I-NOOR" DIAMONDS
FOR BRILLIANCE & PURITY

The "KOH-I-NOOR"
Diamond is a 20% of more
than 100 years old and worth
less than 1000
Each ring is a masterpiece
crafted by a master jeweler
Durr

BUY DIAMONDS DIRECT FROM
THE FACTORY

Call, write or phone for our Free
Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER"—BLOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.

DURBAN REPRESENTATIVE.

B. DAVIDSON, 728 Colonial Mutual Building,
West Street, DURBAN

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ,

ટોલકેલ ફરક વેપારી,

અમે ફરક જાતના ફરક અને વેલ્ટેબલ ધુનીવનના ફાઈ પાઈ
વાચના C. O. D. થી સારું પેકોઈ ફરી મોકલીએ છીએ.

P. O. Box 254.

31, Short St. Durban. 1054

Telephone 33-1382.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.

Country Orders Promptly attended to.

14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-1382.

વલભભાઈ રાણુછોડભાઈ

ટોલકેલ અને ફરક ફરક અને વેલ્ટેબલ અમારે ત્યાં તાજું અને સરવું મળશે
ખદાશવામના આરદરને તાજીરે ધ્યાન રેવના આવે છે.

૧૪, ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનનીસબર્ગ.

1054

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર મહીબાઈ જાલ્લાભાઈ મહીપારભાઈ.

ફરક જાતની મીઠ ઇંજી, મોખખા ધીની તેમજ મેંપા મેવ,
મસાલાથી અમે ખનાવીએ છીએ

અમારું વખજાએજી સુગી પુષ્ટ, સેવ, મમર, ગાંડીજા,
બજાખા, પાતરા વિગેરે ફરકેજ તાજાં ખનાવીએ છીએ.

શિયાળામાં ખાવા કાયક પાકો જોડર પ્રમાણે સ્પેસીયલ.
પાટી વિગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ જોડર પ્રમાણે
ફરક વખતમાં ખનાવી આપીશું. ખદાશવામથી મંગાવનારને
માલ પુરતી કાળજીથી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3580.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,

34 President Street, Corner Diagonal St. JOHANNESBURG

અડવાડીક પંચાંગ

વાર	બોરની	હાફ	મુસલમાન	પારસી	સૂરીશ્વ સુમરન
૧૮-૪-૨	૧૬-૬-૮	૧૭-૬-૮	૧૭-૬-૮	૧૭-૬-૮	૧૭-૬-૮
૧૫-૬-૪-૪	આગા	આગા	આગા	આગા	આગા

સુક	૪	૧૬	૨૨	૩૦	૪-૧૩	૫-૩૮
સાની	૫	૧૭	૨૩	૩૧	૫-૧૨	૫-૩૮
રવી	૬	૧૮	૨૪	૩૨	૬-૧૦	૬-૩૬
સોમ	૭	૧૯	૨૫	૩૩	૭-૮	૭-૩૬
મંગલ	૮	૨૦	૨૬	૩૪	૮-૮	૮-૩૬
બુધ	૯	૨૧	૨૭	૩૫	૯-૮	૯-૩૬
શુક્ર	૧૦	૨૨	૨૮	૩૬	૧૦-૮	૧૦-૩૬

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 37—VOL.—XL

FRIDAY, 11TH SEPTEMBER, 1942.

Registered at the P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE

WHY INDIA IS KEPT STARVED EDUCATIONALLY?

"DICTATORIAL governments distrust education which seeks to train the intelligence, precisely because it affords the mind of the ordinary man protection against those who would exploit it for their own purposes. Those whose function is to govern people for their alleged good do not desire that men and women should think for themselves, and those who think for themselves are liable to cause difficulties for the governors..... Thus it is not surprising that those who profit most by the sheepishness of the public should desire to deprive the public of opportunities for that kind of education which, and is primarily at the creation of intelligence, would train the mind in the capacity for independent thinking. While a critical and informed public opinion is a pre-requisite of democracy, a docile and uncritically minded people is the tool of dictatorship. A government based upon force and manipulation, if through fear has every motive to keep its citizens uneducated and because uneducated, uncritical."

—G. K. M. JAGAN.

હિંદુસ્તાનને નિરક્ષર કેમ રાખવામાં આવ્યું છે?

"આ મુશ્કેલ સરકારને પુરિને પાસેથી એવાં શિક્ષકોમાં અવિચારક દોષ છે, કારણ કે જેઓ પોતાના પાસથી જેવો સિદ્ધ કરવાને ખાતર તેના શાક લેવા માટે કે તેઓની સામે સાધારણ માણસના મનને તે મેંદુર આપે છે. જેઓનાં 11૪ પ્રભુપર તેઓના કહેવાતાં શાકોને માટે રાજ્ય કરવાનું કોઈ છે નહીં, પુરવા અને સીમા સ્વતંત્ર વિચાર કરે એ છાંત્યાન નથી, કેમકે જેઓ સ્વતંત્ર વિચાર કરે છે તેઓ રાજ્યમાંથી અસમજીવ પદ પડે છે.... એટલે જેઓ પ્રાચીની બીરતાનો શાક ઉઠાવવા માટે છે તેઓ, જે શિક્ષકો પ્રાચીન કેટલુંક પેદા કરવાનો કોઈ માણસના મનને સ્વતંત્ર વિચાર કરવાની તાલીમ આપનારે થઈ પડે, એવું શિક્ષક મેંદુરવાની મન પાસેથી તક છીનવી લેવાની છાંત્યા કરે એ સ્વાભાવિક છે. જમ એક રીકા કરનારો અને અણકાર પ્રભુપર એ લોકશાસનની પ્રાથમિક જરૂરીયાત છે, તેવીજ રીતે બીજા અને રીકા નહિ કરી શકનારી પ્રભુ એ આપણને સજાનું દર્શાવે છે. જે સરકારને આધાર ગુલમ ઉપર રહેલો છે અને શાકની નીતિથી નથી રહેલો છે તેનામાં પોતાના પ્રભુઓને નિરક્ષર રાખવાની હરેક દર્શાવે છે અને નિરક્ષર કોઈ એટલે રીકા તો કરીજી ક્યાંથી થઈ?"

સી. જી. એમ. એલ.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

૨ ટીમર ઉપડવાની ખબર તાર, કાગળ યા ટેલીફોનથી પુછાવવાથી જાણાવવામાં આવશે.

બહારગામના લોકોને ખાસ જાણાવવામાં આવે છે કે તેઓએ ૨ ટીમર ઉપડવાની ઉડતી વાત સાંભળી અહિ આવી હેરાનમતિ નહિ ભોગવતાં ઉપડતા પહેલાં તારથી અમને પુછાવવું જેથી તેઓનો વખત બરબાદ નહિ થાય.

૨ ટીમરોની આવજાવની તારીખોમાં અને ટીફીડાના ભાવોમાં વિના નોટીસે ફેરફાર કરવામાં આવશે. ડરબન આવ્યા પછી તમારો માત્ર તથા યુનીયન ફાઇનાન્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા વિગેરે સંબંધી હમોને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશું.

દાગીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat. Point, Durban, લખવું.

Phone 2-0432.

Tel. add: "KARAMAT."

ફોન ૨-૦૪૩૨.

તાર: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS

(Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

હીંદી રેસ્ટોન્ટ એજન્ટ.

૩૯૦. પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હિંદી વીમા કંપનીમાં જીંદગીના, આગ, મોટર કાર મોટર
લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસો, કામદારોને લગતા કામગીરી,
સાચવટ વિગેરે રોકે જાવના વીમાઓ ફાદારી રાખે છે.
હિંદી કંપનીને ઉત્તેજન આપવું એ ફરક હિંદીની જ-જ-જ

Natal Office:
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 25845, P. O. Box 1610.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards @
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના બ્યાલે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street.
JOHANNESBURG
Telephone 33-4476, P. O. Box 3641.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

એ તમારે તમામ છવતની ખરી મગફ લેવી હોય તે પુટ્ટીકારક પાકો ખતાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબુત અને બળવાન બનાવી દો! પણ યાદ રાખો કે કાયદાકારક ખોરાકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોક્કસ શુદ્ધ માલજ વાપરવો. અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આપી મળે છે.

અમારે સાં શીંગોડા, બદામ, ચારોલી, ખીરના, પંજાબી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, ઇલાચી, કોપર વાટી, ગોખર અને કાજુ, ચાર મગજ, ગોખરીની, અલુખત, મુંદર, અંબર, સોના ચાંદીના વરખ, ગરુડન, ત્રીચેરે તમામ હીંદુ ક્રીમાણું મોંઘી વડું, જડી બુટીઓ

કેપસન દાદી બરની તમામ ચોસરી દબેટ સ્ટોકમાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મશહુર ચએલી સુરતની બરફી, ખીરના બરફી શી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી શી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ

બદામી હલ્વો શી. ૧-૮ રતલ, સફેદ પડવાલો હલ્વો શી. ૨-૬ રતલ, રંગીન બદામી હલ્વો શી. ૨-૮ રતલ, સફેદ મલાખ હલ્વો શી. ૩-૦ રતલ અમારે સાંધી મળશે.

નવાળી પાઉડર:

ચરીરના કોષ્ટ પશુ માંત્રમાંથી માત્ર બે બીનીટમાં વાળ માત્ર કરી દે છે. ૩ બોટલ શી. ૩-૮ પોસ્ટેજ ફો. બુનીયત રેશના ચેકમાં: ૭૦૦૮૦ શી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA.

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

LOW RATES OF INTEREST ON JEWELLERY

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets.

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 3d., 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM

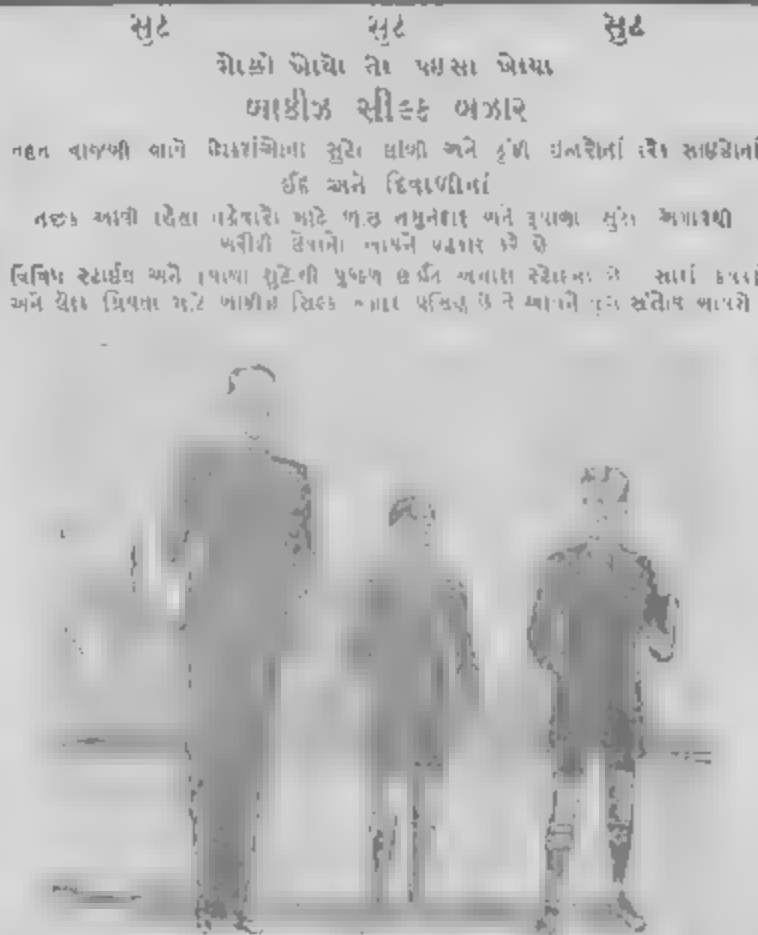
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 149a

BAKI'S

PHONE 1842.

410-14TH STREET,
VREDEBURG,
JOHANNESBURG.

સાઈલ ૦૦૦૦ શી ૨૨
ખાઉન, બુટ, ઘે અને ફેલ
મજુ વર્ષના ઘેલરોને સાઈલ ૦૦૦૦ નું
સુદ બગાબર મીટ લાય છે
ફરીના બોલકો વધર પુરવડાં માત્ર
આપનામાં આવશે.

INDIANS ARE BORN SLAVES, BUT LET US NOT DIE AS SLAVES.

JAPANESE—WILL THEY INVADE INDIA?

READ THESE BOOKS THAT WILL GIVE YOU THE ANSWER.

Warning Lights Of Asia	...	...	18	0
Japan Unmasked	...	...	15	6
Japan Inside Out	...	...	12	0
Secret Asia	...	...	12	6
The Yellow Man Looks On	...	...	6	9
Yellow Nazi	...	...	1	0

LEARN THE REAL TRUTH ABOUT INDIA, WHAT IS HAPPENING THERE TO DAY, IN OUR BOOKS.

Enlist India For Freedom	...	...	5	0
Out Of Dust	...	...	6	9
New Maps, Russian Front	30x40	...	2	0
" " Mediterranean & N. Africa		...	2	0
" " Pacific and Japanese Empire		...	2	0

Obtainable at:

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,

PHONE 20707 85 VICTORIA STREET, DURBAN.

Phone 2-3381

Tel. add. "Lelapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર,

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જાતુમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કંઠીના ઓર્ડરો ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે નાચીસ સારા અને સરતા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 755. 106 Prince Edward St. Durban. 1212

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 20999 CORNER PINE & GREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS AREA.

THE MEET-UP OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

ફ્રુટ બીઝનેસ રીફરેશનલ સારું પેઈંગ કરી C. O. D. થી મોકલવામાં આવશે. લખોટ—

P. O. Box 842. 139 Brook St. Durban 121

જુના અને ગણીતા ફરમાસુ મીઠાઈઓ અને પાકો બતાવનાર

કેપીટનના શીશાળાના પૌષ્ટિક પાકો

પંખળી સાલમ પાક વિગેરે બીજા પાકો ઓર્ડર આપવાથી મળી રાકશે.

જમણી ફેશીમાં બીજા બાવળું બીજા બીજા ફેશીમાં હાઈલાર મળે છે. ફરમાસુ મીઠાઈ તથા ફેશી બીજા ફેશી, આપણ, વધુ માસાથી વિગેરે મોકલવામાં મળશે.

વધુ બજાવા મઠિ જાઓ આ મળે:

KAPITAN'S CAFE

Phone

13a KORT STREET

33-8577.

JOHANNESBURG. 1235

Phone 24350.

Tel. Add "Neartles."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195.

DURBAN. 1216a

H. M. PATEL,

General Dealer & Produce Merchant

MAHARASHTRI AND GUJARATI SPECIALITY

104, Prince Edward Street, DURBAN.

એચ. એમ. પટેલ,

જનરલ ડીલર અને પ્રોડ્યુસ મેર્ચન્ટ.

મહારાષ્ટ્રી, ગુજરાતી ખાસીયતો.

૧૦૪, પ્રિન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, ડુરબન.

Are You a subscriber of
'Indian Opinion' if not, Why not?

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 17.—Vol. XL.

Friday 11th September, 1942.

Registered as the G. O. of the Press
Price FOURPENCE

Indian Opinion

FRIDAY, 11TH SEPTEMBER, 1942

True Fighters For Freedom

GENERAL SIR ARCHIBALD WAVELL, Commander-in-Chief, India, in a broadcast, which was relayed throughout the country on Thursday, September 3, is reported to have paid a tribute to the fighting men of India, saying:

"To-day thousands of young Indian officers and over 1,000,000 men stand up to form India's magnificent Army, which has already played so great a part in the struggle on land. The Indian Navy and Air Force are growing in numbers and equipment, in skill and reputation.

"It is not politicians, intent on getting control, it is not undisciplined schoolboys, it is certainly not irresponsible mischief-makers, or gangs of hooligans, but the disciplined might of her fighting men which is saving, and will save, India. They must be helped, and not betrayed.

"Lift up your hearts; put your trust in your fighting men. By their valour, you shall conquer."

Sir Archibald Wavell has poured oil over the burning hearts of the four hundred million people of India on whom all the barbaric forces the British Government can command have descended because of the crime of aspiring for freedom from the foreign yoke. The "politicians" referred to by General Wavell are not in India but they are Churchill, Amery, Cripps and others who form the present British Government, who are intent upon not leaving control over India. It is not the

thousands of young Indian officers and over 1,000,000 men under General Wavell who will bring salvation to India. They are not in the army as the true patriotic sons of India. They are only the paid servants of the British Government. The true patriotic sons and daughters of India are those very people, whom General Wavell has referred to with contempt, who are bravely facing the wrath of the British rulers. It is their blood that will bring freedom to India and real freedom to the world. It is for them that we have to lift up our hearts; it is in them that we have to put our trust; it is their valour that India shall conquer the enemy that has kept her in slavery and is seeking to perpetuate that slavery. General Wavell's words are hypocritical. They do not encourage Indians; they only deepen the agonising sores they are already suffering.

Johannesburg City Hall And Non-Europeans

THE policy of the City Council is against permitting non-Europeans to use halls built for the use of Europeans. The Council intends building a civic centre and hall for non-Europeans after the war." This is the reply given by the *Star* (Johannesburg) to a correspondent

Walter Taylor who wrote as follows: "There seems to be some anomaly in Johannesburg regarding the use of the City Hall by non-Europeans. What exactly is the position? In Durban and Capetown they are permitted the use of their City Hall, and rightly so. Why not in Johannesburg, do our City Fathers not consider their own tax equal to a pound?"

The question that arises is whether the Johannesburg City Hall was built by European money only or whether the non-Europeans had also contributed towards it? If the non-Europeans had also contributed towards it, and it was a Hall built for the people, with what justification is it argued that the hall is built "for the use of Europeans only"? It is a matter which requires to be tested in the Law Courts. The same argument could be stretched further, that the present war is also a European war and why should non-Europeans be involved in it? But the fact is that the non-European's labour is good enough, his money is good enough but in other respects he is to be treated as an outcast. We are not interested in the City Council building a civic centre and hall for non-Europeans but the fact that they intend doing so after the war gives one the impression that even is the dream of a New World Order that is to come after the War the place of the non-Europeans, who are fighting for democracy and human freedom, is to remain the same as it is to-day.

Fountain Of Wisdom

Clarity is a charm that attracts the love of all men, and far much is better than to show too little.

—HONNE.

PANDIT NEHRU ON "QUIT INDIA" DEMAND

ACCORDING to the *Associated Press*, Pandit Jawaharlal Nehru at a Press conference, a fortnight before his arrest, emphasised that the demand for the withdrawal of British rule from India was made because only when India was free would the spirit of resistance to aggression be infused into the people. He admitted that there were risks in a sudden withdrawal of existing governmental apparatus, particularly if that withdrawal took place in a spirit of illwill instead of goodwill; but, he declared: "Any risk is better than the risks that India faces at present."

"I am thinking," he said, "in terms of meeting the present situation. In the present circumstances, the people are not prepared to meet it in the way I want them to meet it. I don't think the Government of India has the capacity to meet it. The essential thing is to do something which will make India completely different from Burma."

"During the last three or four months," he went on, "we have been fighting a definite pro-Japanese feeling in the country, which is not pro-Japanese essentially but is so anti-British that it leans over to the Japanese side. We don't wish India to lapse into a feeling of passivity. There is obvious danger of any civil disobedience movement indirectly impeding war effort and thereby helping Japanese aggression. We want to avoid that danger as far as we can. But allowing things to remain as they are is a worse danger."

Guarantee About Future

An American correspondent asked whether a guarantee of post war independence for India by the United Nations would satisfy the Congress.

Pandit Nehru said that it was not so much a question of what was going to happen after the war. His concern was with the present situation, and the fear of unpleasant and indeed disastrous consequences taking place if we, the British Government and everybody went on as at present. "Your question," said the Pandit, "presumes that possibly we are taking advantage of a particular situation to gain particular ends which may be postponed till after the war. I am not interested at the present moment in what America is going to do after the war. If the United Nations declare very clearly their policies in regard to the

Asiatic countries and Africa, it would make a huge difference; but that declaration should not be a declaration as to what is going to happen after the war. It must be followed up to-day. That has been our policy from the beginning."

Wrong Conception Of War

"The whole conception of the war as it has been carried on by the Allied Powers," the Pandit continued, "is wrong, fundamentally wrong. It is a conception of trying to maintain the *status quo*, maintain the balance as it was before the war, because Hitler might make things worse in the future. Instead of the war being envisaged as a war to free countries in the world, there has been no word right throughout of colonial emancipation. Vague phrases have come from America certainly but not even vague phrases from England."

"A promise from the United States would certainly be useful but the whole point is how to function in an effective way to avert aggression."

Allied Troops To Remain

Indicating what would be the position if British rule was withdrawn, Pandit Nehru said that it had been made clear that the British and Allied army should remain. From the military point of view, there was no major change, but the background would certainly change. There was no doubt that, given a stable Government, production in India would be far more than at present. Industrialists themselves had told the Grady Mission that production could be increased several times. "The whole urge to production which comes from the fact that the producers are doing something for their own country makes an enormous difference." A National Government, he further said, could produce a large force of Home Guards and Citizen Armies, not only to serve as a reservoir for the actual fighting forces but release those forces from all manner of other duties in India.

"Has the Congress any scheme for the setting up of a machinery to take the place of the British Government?" asked the correspondent.

"Suppose," replied the Pandit, "that the British Government came to the conclusion that from the point of view of larger self-interest it was desirable to accede to the Congress demand. They

would declare so. Thereby they would create the atmosphere in which all these arrangements can be made. It depends on whether the thing is done with goodwill or illwill. If it is done with goodwill there will be no interregnum and no period in which the country would be without a Government."

Provisional Government

There was in his view no great difficulty as to the provisional Government to whom power was to be handed over. "I want the burden of finding a solution to fall on the Indian people without any intervention." The only kind of provisional Government would be a composite Government representing the major parties in India to their satisfaction, namely the Congress, the Muslim League and other important groups. Any person who is responsible for making that Government will have to satisfy these groups. Otherwise he has to face great difficulties at a time when the greatest measure of agreement is essential. I am sure he will succeed not because of inherent capacity in him but because of the pressure of events." If a real declaration was made, exchange of power and control would take place in a friendly way.

Pandit Nehru agreed with the suggestion that immediately following the declaration of withdrawal asked for the Congress, representatives of various parties would meet together and agree upon a provisional Government. He was not thinking in terms of the Viceroy sitting in the Viceroy's House and inviting representatives of parties to come together and these representatives responding to that invitation.

Resistance To Aggression

"I am interested in developing all over India a spirit of resistance to Japan," declared the Pandit. "I want that spirit to be strong enough to withstand the shock of two or three military defeats." The appeal for non-violent resistance, he made it clear, had been addressed to the civil population. It was not addressed to the army, which of course would continue to act as all armed forces in the world acted in resisting aggression.

War And Revolution

This war, big as it was, was only a part of a much bigger revolution behind

11, economic, racial, colonial and other, which brought it about and would on even after this war was over. There was some realisation of this by President Roosevelt but there was none in Mr. Churchill's mind.

Cripps's Proposals

Replying to questions about the Cripps's proposals, Pandit Nehru said: "Early in April it appeared to many of us that there might be a Japanese invasion any day and we were so anxious to face that as a National Government that we lowered our demand greatly. Even that was not acceptable. Now, two results followed from that. One, a greater conviction that it was quite impossible to carry on the Government or do anything in co-operation with the British Government. We think differently, want to function differently and distrust each other. Secondly, there was a very big reaction of relief that the

negotiations did not succeed on the basis offered. The people felt that the terms we were on the point of agreeing to were not good enough, and we had been put in a quandary. It was an honest and healthy reaction; it was not the reaction of extremists like me, but of moderates.

No Peace With Japan

"It is fantastic to talk about peace with Japan," he declared in reply to a question whether there was anything in the report in Delhi that the Cripps negotiations broke because it had been indicated to Sir Stafford that the Congress was in favour of peace with Japan.

Sir Stafford himself had stated, said the Pandit, that the negotiations failed because of non-violence. "As a matter of fact, non-violence was hardly mentioned. If it was mentioned it was mentioned only negatively. What I said to Sir Stafford was that one of the first

steps that a National Government ought to take in my opinion was to raise a huge Citizen Army of ten millions. We talked only in terms of armed defence of the country in co-operation with the Allies. That was the whole basis of discussion."

He suggested the statement about non-violence and the report about peace with Japan were equally baseless.

There was no resentment against the American forces in India, he declared in reply to a question whether such a feeling existed on the ground that these forces assisted the British Government in India.

There undoubtedly was resentment, he admitted, against foreign troops being allowed to fight on India's soil while India was not allowed to function as a free unit, but there was singularly little resentment against Americans themselves. He had never heard of any,

THE FULL TEXT OF THE 'QUIT INDIA' RESOLUTION

[The following is the full text of the infelicitous resolution of the Working Committee of the Indian National Congress which was endorsed by the All-India Congress Committee which met in Bombay on August 7, 1942, which has never been published in this country. This resolution was to have been communicated to the Viceroy of India and the heads of the United Nations by the Congress, before launching Civil Disobedience. The British Government, however, did not deem it necessary to afford an opportunity to the Congress leaders to put their case before the United Nations and to await the result, which might very likely have been the reopening of negotiations. They took, instead, the precipitate action of clapping all the leaders and every public worker into prison, of banning the Congress and all its branches as unlawful organisations and of terrorising leaderless and armless people into submission by the use of all the deadly weapons modern science has produced for the destruction of life and property.—Ed.]

"The events happening from day to day and the experience that the people of India are passing through confirm the opinion of Congressmen that British rule in India must end immediately, not

merely because foreign domination, even at its best, is an evil in itself and a continuing injury to the subject people, but because British bondage can play no effective part in defending herself and in affecting the fortunes of the war that is desolating humanity. The freedom of India is thus necessary not only in the interest of India but also for the safety of the world and for the ending of Nazism, Fascism, Militarism and other forms of Imperialism, and the aggression of one nation over another. Ever since the outbreak of the world war, the Congress has studiously pursued a policy of non-embarrassment.

"Even at the risk of making its Satyagraha (Civil Disobedience) ineffective, it deliberately gave it a symbolic character in the hope that this policy of non-embarrassment, carried to its logical extreme, would be daily appreciated, and that real power would be transferred to popular representatives, so as to enable the nation to make its fullest contribution towards the realisation of human freedom throughout the world, which is in danger of being crushed. It had also hoped that negatively nothing would be done which was calculated to tighten Britain's strangle-hold on India.

"Those hopes have, however, been dashed to pieces. The abortive Cripps Proposals showed in the clearest possible

manner that there was no change in the British Government's attitude towards India and that the British hold on India was in no way to be relaxed. In the negotiations with Sir Stafford Cripps, Congress representatives tried their utmost to achieve a minimum, consistent with the national demand, but to no avail. This frustration has resulted in a rapid and widespread increase of ill-will against Britain and a growing satisfaction at the success of Japanese arms. The Working Committee view this development with grave apprehension, as this, unless checked, will inevitably lead to passive acceptance of aggression. The Committee hold that all aggression must be resisted, for any submission to it must mean the degradation of the Indian people and the continuation of their subjection. The Congress is anxious to avoid the experience of Malaya, Singapore and Burma and desires to build up a barrier to any aggression on or invasion of India by the Japanese or any foreign Power.

"The Congress would channel the present ill-will against Britain into goodwill and make India a willing partner in a joint enterprise of securing freedom for the nations and people of the world and the trials and tribulations which accompany it. This is only possible if India feels the glow of freedom. The Congress representatives have tried their utmost to bring about a union in the communal jungle. But this has been

made impossible by the presence of the foreign Power, and only after the ending of foreign domination and intervention can the present uncertainty and policy be reality and the people of India belonging to all groups of parties, face India's problems and solve them on a mutually agreed basis.

"The present political parties formed chiefly with a view to attract the attention of and influence the British Power, will then probably cease to function. For the first time in India's history, the realization will come home that the princes, jagirdars, zamindars and propertied and moneyed classes derive their wealth and property from the workers in the fields and factories and elsewhere, to whom essentially power and authority must belong. On the withdrawal of British rule in India, responsible men and women of the country will come together to form a provisional government, representative of all important sections of the people of India, which will later evolve a scheme by which a Constituent Assembly can be convened in order to prepare a constitution for the government of India acceptable to all sections of the people. Representatives of Free India and representatives of Great Britain will confer together for the adjustment of future relations and for the cooperation of the two countries as allies in the common task of meeting aggression. It is the earnest desire of the Congress to enable

India to resist aggression effectively with the people's united will and strength behind it. In making the proposal for the withdrawal of British rule from India, the Congress has no desire whatsoever to embarrass or to Britain or the Allied Powers in their prosecution of the war, or in any way to encourage aggression on India or increase pressure on China by the Japanese or any other Power associated with the Axis Group. Nor does the Congress intend to jeopardise the decisive capacity of the Allied Powers.

"The Congress is, therefore, agreeable to the stationing of the armed forces of the Allies in India, should they so desire, in order to ward off and resist Japanese or other aggression and to protect and help China. The proposal of withdrawal of the British Power from India was never intended to mean the physical withdrawal of all Britishers from India, and certainly not of those who would make India their home and live there as citizens and as equals with the others. If such a withdrawal takes place with goodwill it would result in the establishment of a stable Provisional Government in India, and co-operation between this Government and the United Nations in meeting aggression and helping China.

"The Congress realises that there may be risks involved in such a course. Such risks, however, have to be faced by any country in order to achieve freedom, and more especially in the present critical

juncture in order to save the country and the larger cause of freedom the world over from greater risks and perils. While, therefore, the Congress is impatient to achieve the national purpose it will not take any hasty step and would like to avoid in so far as is possible any course of action that might embarrass the United Nations. The Congress would plead with the British Power to accept the very reasonable and just proposal herein made not only in the interest of India but also in that of Britain and of the cause of freedom in which the United Nations proclaim their adherence. Should, however, this appeal fail the Congress cannot view without the gravest apprehension the continuation of the present state of Affairs involving a progressive deterioration in the situation and the weakening of India's will and power to resist aggression. The Congress will then be reluctantly compelled to utilise all the non-violent strength it might have gathered since 1920 when it adopted non-violence as part of its policy for the vindication of the people's rights and liberty of India. Such a widespread struggle would inevitably be under the leadership of Mahatma Gandhi as the issues raised are of the most vital and far-reaching importance to the people of India as well as to the people of the United Nations. The Working Committee refer them to the All-India Congress Committee for final decision.

REIGN OF TERROR IN INDIA

THERE has almost been a complete absence of news about India from the British News Agencies which have assumed the monopoly, to the complete exclusion of all other agencies, of keeping the world informed about India. The impression they have given is that the situation is now completely under control of the authorities and things are fast returning to normal and a spirit of friendly co-operation with the British Raj is prevalent among the people.

Those who follow the radio news from Germany and Japan get altogether a different version about the happenings in India. They give the impression that things are exceedingly serious in India and that the Government with all the powerful weapons it possesses is having a difficult time. Of course these are propaganda news while those transmitted by the British Agencies in India are carefully censored. It is difficult in the circumstances to judge who transmits the biggest lies. But in the absence of

any news from India people are certainly apt to believe, if not all, at least some of the things told by Germany and Japan.

Who Are The Real Hooligans?

Meanwhile we have some news about the terrorism of the Government subsequent to the imprisonment of the leaders, which we have every reason to believe as being authentic. It is as follows:

August 26.

Karnat-Matwad in Jalalpur, in the district of Surat is one of the villages on the sea coast. The people in this village are staunch nationalists and ardent followers of Mahatma Gandhi. This was the place where the historic Civil Disobedience Campaign of 1930 was begun by thousands under the leadership of Gandhi committing a breach of the salt laws. For the only crime of being Gandhiji's staunch followers the Government chose this place as the

target for their brutality. In the early hours of the morning armed police surrounded the whole village of Matwad and not a soul was allowed to stir out of the village nor was a single person allowed to enter the village. A big army of police then entered the village and raided every house, under the pretext that they suspected people had hoarded illicitly acquired salt. (It should be known that even salt is taxed in India and it is a crime to touch the naturally formed salt at the sea shore or to manufacture salt in one's own home.—Ed.) Men were tied to the posts and severely whipped in order to forcibly make them confess that they had hidden illicitly acquired salt. (These barbaric third degree methods are still in vogue in India under the British rule.—Ed.) Having done this, in front of their very eyes the unscrupulous police officers misbehaved with the young women folk and brutally assaulted them. They smashed to pieces hand

spinning wheels, tore hand-spun clothing and set fire to them. Under the pretext of a search for illicit salt they destroyed everything they got hold of in the house. Things that the police fancied were looted. Trunks were broken open and jewellery and money was looted. When people came to protest against this brutality of the police they were fired at without notice, as a result of which seven or eight persons died and 25 to 30 were wounded. Several persons were arrested. Even women and children were severely beaten. The whole village was ransacked.

Leaders Whereabouts Unknown

Another piece of news dated August 23 states that apart from the fact that Mahatma Gandhi has been kept in imprisonment in Poona, nobody knows where the rest of the leaders have been taken to. Ever since the imprisonment of the leaders there are continued disturbances in all the Provinces.

Disquiet in Bombay Again

The following news are by Sapa-Reuters:

A Bombay message states that there was a recurrence of trouble in Bombay on Sunday, September 6, when Congress members tried to hold a parade, but, although the police were forced to open fire in three localities, no one was killed. Crowds assembled in various parts of the town, threw stones, stopped trains and buses and tried to set fire to one bus. The police first tried lathi charges and then tear gas and smoke bombs, but, when these failed, opened fire. Several people were injured. After about two hours the crowd dispersed and order was restored. Many arrests were made.

A curfew from 7 p.m. to 6 a.m. has been imposed in the localities where disturbances took place.

Girl Students Arrested

One hundred and twenty women, mostly girl students, were arrested at Bombay on Wednesday when attempts were made to form processions in various parts of the city.

The police fired three revolver shots in a busy locality when residents on upper floors poured water on the street in an effort to reduce the effects of tear gas and smoke squibs which the police were using to disperse a gathering. No one was injured by the shots.

The police were compelled to open fire four times in Bombay on Wednesday

day afternoon when demonstrators made persistent attempts to interfere with traffic. Six persons were admitted to hospital with bullet wounds.

Arrests in Peshawar

A Peshawar message says that the first arrests in the North-West Frontier Province since the Congress movement began on August 9 were made on Wednesday in the Bannu District as a result of the picketing of local schools.

In Allahabad Gaol

Thirty prisoners in the district gaol at Allahabad received minor injuries in a lathi charge when they attacked their warders on Friday. A communique says: "Certain long-term dangerous prisoners transferred from Bengal assaulted their warders and threw bricks at the gaol superintendent when he arrived with further warders. The superintendent quickly brought the situation under control by ordering a lathi charge. Two rounds of buckshot were also fired over the prisoners' heads. One warder and two convict overseers were injured by bricks."

Minor disturbances have occurred in other parts of India.

30 Killed in Dacca Prison

Twenty-nine prisoners and one warder were killed, and over 130 people, including some members of the prison staff, were injured in a disturbance at Dacca, according to a communique issued by the Bengal Government on September 3. A number of security prisoners were being transferred from Calcutta when they mutinied and refused to work. The prison staff were assaulted when they tried to put out the prisoners' grievances. The men became so threatening and violent, adds the communique, that it was impossible to restore order without opening fire.

It was officially stated later that 32 people were killed, or died of injuries, at Dacca Gaol.

In Bhagalpur Gaol

Twenty-eight convicts were killed and 37 were injured when 600 convicts attempted to escape from Bhagalpur Central Gaol, according to an announcement by the Bihar Government last Wednesday, says a message from Patna.

Two officers, including the deputy superintendent of the gaol, were burnt to death, and three other members of the gaol staff were also killed. No political prisoners were involved in the

disturbances. Order was restored after the police had arrived.

Nagpur

A communique issued in Nagpur on Tuesday says that two rioters were injured when the police fired eight rounds into small crowds at Jabulpore on September 6. No other major incident was reported.

Delhi

A number of girl students picketing the residences of members of the Viceroy's Executive Council at New Delhi were arrested on Tuesday.

Allegations Against Congress Workers

An official communique issued in New Delhi about disturbances in the Cuttack district of Orissa says: "The unscrupulous manner in which the Congress workers in the district took advantage of the ignorance and credulity of hill tribes has been proved by the fact that some injured persons stated that they had been threatened that unless they committed acts of violence their homes would be set on fire, and they would be driven out of their villages."

Collective Fines

A collective fine of £3,750 has been imposed on the towns of Baramati, in the Poona district, and a fine of £4,000 on several areas in the district of Cawnpore, Bulandshahr and Basti as a punishment for recent civil disturbances organised by the Congress Party.

Mr. Jinnah Protests Against Muslims Being Fined

The president of the Muslim League, Mr. Jinnah, in a statement urged that Moslems should be excluded from the payment of collective fines on districts where disturbances have occurred. "The fines were based on a territorial principle Moslems will also suffer, he said, although they had kept themselves aloof from the Congress civil disobedience movement."

ANNOUNCEMENT

Joint Life and Endowment Policies
ARE NOW AVAILABLE
Hospital Benefits and Grand
Disability Protection—no extra
charge.

Apply: Manager,

22, Camera Buildings,

Smith Street, Durrani,

TO MY CRITICS

THE critics who impute motives to the Working Committee or to me harm the cause they profess to serve. The members of the Working Committee are all seasoned servants of the nation with full sense of their responsibility. It is no use damning me as a dictator like Herr Hitler. He does not argue with his coworkers if he may be said to have any. He merely issues orders which can only be disobeyed on pain of death or worse. I argue with my friends for days. I argued at the last meeting for eight days. The members agreed when their reason was satisfied. My sanction with my friends as well as self styled enemies has ever been reason and love. It is a travesty of truth therefore to compare me with Hitler or to call me a dictator in any current sense of the term. It is an equal travesty of truth to abuse the Congress by calling it a Hindu or communal organisation. It is national in the fullest sense of the term. It is a purely political organisation with which can undoubtedly be compared the Liberal Party which is without the slightest communal taint. Unfortunately to-day although it has politicians who have a record of distinguished service, it has admittedly little or no following in the country by reason of its members holding unpopular views. Thus the Congress remains the sole representative national organisation

By
M. K. GANDHI
In "Harijan"

in India with a mass following. Its gains belong not merely to itself but to the whole nation, irrespective of caste or creed or race. It is mischievous and misleading to discredit this organisation in America and Great Britain as a communal or pro Axis or a purely Hindu organisation. If it was a pro-Axis organisation, it has courage and influence enough to make a public declaration to that effect in disregard of the consequences that might overtake it. It is not, and has never been, a secret or a violent organisation. If it had been either, it would have been suppressed long ago.

So much about some manifest misrepresentations.

Now about suppression of relevant Congress position.

Nobody has contended that the demand for withdrawal of British Power is not an inherent right of the nation, irrespective of the demand to the contrary by those who by centuries of habit have lost the sense of freedom. It is said that it is wrong not intrinsically, but because of the Congress declaration of non-embarrassment to ask for such withdrawal at this moment.

The critics conveniently omit to mention the fact that in order to prove its *bona fides* and to prevent the Japanese attack the Congress has agreed that, in spite of the withdrawal of the British, the Allied troops should remain in India, naturally under a treaty with the Free India Government to be. So long as that Government, provisional or otherwise, has not come into being, there will be no authority to check their operations save their honour. For by declaring India free they will have absolved themselves from consulting anybody formally as they have to consult to-day members of their nomination. In this sense the declaration of independence leaves them free to adopt the military measures they may consider necessary. I know that this is an anomalous position for a free country to be in. But honesty dictates the course. As I have said and repeat here the Congress demand is fool-proof. Critics who are anxious to serve the Allies would do well to examine the Congress position and point out flaws, if there are any. Let me inform them that those who have come to me to understand my demand and who had serious misgivings went away convinced that it was wholly just and that if justice was not done the Congress would be right in taking action to vindicate its position.

Doings In India

Sir S. Radhakrishnan Supports Congress

OPENING the Benares branch of the Bharati Central Bank in the middle of July, Sir S. Radhakrishnan referred to the importance of the development of banking enterprise in the country, and said that in the free India of the future, indigenous banking would play a prominent part in the economic and industrial development of the nation. Referring to the international situation he observed that though the prospects at the moment are not heartening, an upward turn may be realized by the end of the year. Continuing, he said: "It is unfortunate that in such

critical conditions, when India is faced by a great military danger, the deadlock between the British and the Indian people should remain unsolved. The resolution of the Working Committee of the Congress just released refers to the sullen discontentment in the country which is not satisfied with the attempts at political advance made in a halting and hesitating manner. Offer hitherto made including the proposals of Sir Stafford Cripps were qualified with so many reservations which encouraged the minorities to put their veto on political progress and postpone the day of Indian freedom. We cannot make a people risk their all and fight for vague ideals to be realized after the war,

which even the Allied Powers are announcing to-day. Here and now Great Britain has an excellent opportunity of converting ill-feeling and discontent into goodwill and enthusiasm for the Allied cause. Wars cannot be waged in these times without the support of enthusiastic public opinion. Malaya and Burma are there, pointing to the failures of British policy in those countries. The case of Egypt and Ireland point a moral. I sincerely hope that it will not be necessary for the Congress to launch a mass Satyagraha which will add to the confusion and may be full of perils. But that will depend on the earnestness and sincerity of the British and on their readiness to respond to the

call of the Congress and to transfer real power to the representatives of the people. It will be a proclamation to the world that Britain is not fighting for retaining her imperial possessions or prestige but is fighting for the freedom and equality of all nations."

Hindu Mahasabha Official Meets Viceroy's Council Members

Dr. S. P. Mookerjee, chairman of the Hindu Mahasabha Working Committee and some of his colleagues on the Mahasabha's Working Committee, met a group of Indian members of the Viceroy's Executive Council in New Delhi last week. It is understood that they exchanged views on the Working Committee's recent resolution demanding the transfer of power to an Indian national government. In an interview before the meeting Dr. Mookerjee said: "The present deadlock can only be solved if

the British Government decide to part with their power in accordance with a well-adjusted scheme for fighting the common enemy. The enemy is at our gates and every minute is precious."

Dr. Mookerjee last Tuesday saw the Viceroy, Lord Linlithgow, for 15 minutes says a message from New Delhi. He described the interview as "full and frank." Dr. Mookerjee sent an urgent request to Mr. Rajagopalachariar to come to Delhi, but Mr. Rajagopalachariar declined, saying

that such a journey would be premature in the absence of any indications of anxiety on the part of the Government to enter into negotiations.

Dr. Mookerjee said that the Mahasabha's attitude was that the British Government should take the initiative in the present condition, while Indian Parties "should put all controversial issues into cold storage for the duration."

Muslim Leaguer Demands Release Of Congress Leaders

Mr. Abdul Majid, a leading member of the Muslim League, has made a demand for the immediate release of all the Congress leaders in the interest of a settlement of the Indian situation. In a statement on Tuesday night at Karachi he said the Muslim League ought to have condemned the "hasty step" taken by the Government of India. On material points, he said, the view of the Muslim League was similar to that of the Congress.

National Defence Council

General Sir Archibald Wavell, Commander-in-Chief, India, gave an account of the latest developments in the war situation at Wednesday's closing sitting of the Indian National Defence Council in New Delhi. The Council opened its sittings on Monday.

Things In General

Sentiments That Indians May Not Cherish

"These fine young men are freedom's children; sons of the spirit of freedom. What a race we are breeding in South Africa. How proud we are of them, not only in their games at home in this country, but where they are upholding the honour of South Africa on the battlefronts," said General Smuts when addressing 10,000 at the Soccer championship war funds tournament at the Wanderers Ground, Johannesburg, on September 5. He said:

We do not want to be slaves. We do not want to be under the Gestapo—we want to be a free race, a race that will be true to the principles of the past and will lay the strongest foundations for the future.

"Whether at home in our games or whether in going all out in the defence of our country and the world, we are doing our very best, and we are showing South Africa and the world that we shall not stop, we shall not cease, until the spirit that has built us up here in South Africa has become the spirit of the whole world. We shall have a free world instead of a slave world."

[Are these not the sentiments that are cherished by India. But behold what heavy price she is having to pay to do

so. It is because they are evidently the monopoly of the White race and the non-Whites are destined to remain slaves of their White Imperialist master. —Ed.]

Why So Much Delay?

Mr. Churchill was to have made a statement on India when he made his statement on Egypt and Russia in the House of Commons last Tuesday. The statement was however not made. Sir Stafford Cripps, leader of the House of Commons, announced in the House on Wednesday that Mr. Churchill was not in a position to make a statement on India, but would make a statement on the next sitting day. There would be an opportunity for a debate on India, he added, on the motion for the adjournment on the fourth sitting day.

[We are at a loss to know why this undue delay. Perhaps the Government of India has not completed a rosy enough picture of its grand performance to be placed before the British Parliament and the people —Ed.]

Gandhi Library And Parsee

Rustomjee Hall

The twenty first annual general meeting of the M. K. Gandhi Library took place at the Parsee Rastomjee Hall on Sunday, September 6. The chairman, Mr. D. H. A. Shaveri presided. Mr. S.

J. Randeria, hon. secretary, submitted his report which showed that the Hindu and Colonized were taking advantage of the library in larger numbers. This was the only institution open to all sections of the people without distinction of race, colour or creed. Even Europeans were not excluded. "This is a free library," the secretary stated, "and the total expenditure during the year was £378 12s. 1, which was provided by the Jethal Rastomjee Trust." The chairman paid a tribute to the services of Mr. S. J. Randeria who, in spite of his failing health, carried on the arduous task devolved upon him. The good services of the librarians, Messrs. F. M. Charlee and V. M. Naidoo were also noted. Among the other speakers were Messrs. Sayed Atul Rasool, R. Shukla, M. B. Naik, A. S. Kojee, Satya Dora, Mahomed Parok, Manabhi Easam, Sorabjee Rastomjee and R. A. J. Ghosnoo, all of whom paid homage to the late Mr. Parsee Rastomjee who had donated such a useful institution to the public. The speaker also expressed good wishes to the Parsee community in their New Year which they celebrated on Saturday. Mr. Sorabjee Rastomjee, on behalf of the Parsee community, thanked the various speakers for their New Year greetings.

Club For Indian Servicemen

To meet the long-felt want of South African Indian soldiers and of Indian naval men from India who call at Durban, an Indian Servicemen's Club has been formed on the initiative of the Natal Indian Cane Growers Association who have undertaken to bear the expenses of establishing the club. Major A. C. Stead, Acting Protector of Indian Immigrants and now of the Indian Mule Corps, at the request of the Natal Indian Cane Growers' Association, presided. The following officials were elected:—Patrons His Worship the Mayor Mr. H. Ellis Bawa, Sir Shafiq Ahmed Khan and Mrs. I. Q. Smith; chairman: Major A. C. Stead; vice-chairmen: Aiden A. Christopher, Messrs. Sorabjee Ruston and H. Roopji; hon. secretaries: Mr. D. D. Lalla and P. R. Singh; hon. treasurers: Messrs. M. Jabo and S. Ramgobin; hon. supervisor: Mr. C. Govindan.

Non-European Teachers To Get More Pay

It is learned in Pretoria that the Transvaal Provincial Executive has at last decided to review the salaries paid to non-European teachers and to teachers in non-European schools. It has been known for some time that these teachers have found their conditions of service unpleasant to a large extent, and representations for more consideration have been made from time to time to the Provincial Executive Committee and the Transvaal Education Department. The new scale of pay, which will come into operation in the near future, will, it is stated, go some way towards meeting the position of the teachers concerned.

Re-used Envelopes

In order to assist members of the public who wish to conserve paper in addressing envelopes, the Controller of Censorship states that the following restrictions have been imposed for the re-use of envelopes:—Re-used envelopes are not allowed for correspondence addressed to places outside the Union; any letters which do not comply with this stipulation will be returned to the senders. The use of labels for closing flaps of envelopes will be restricted to official and business correspondence addressed in the Union. Papers may be pasted over old addresses but the paper need not be torn up.

Lady Smith Mercantile County Club

The annual general meeting of the Lady Smith Mercantile County Club was held on Sunday, September 5, at the Club House. The following officials were elected:—President, Messrs. A. E. Moola, vice-president, Messrs. M. I. Seedat, I. A. Moola and S. M. Seedat; hon. sec-

retary: Mr. Abdool I. Seedat; hon. treasurer: Mr. E. M. Moola; hon. auditor: Mr. S. M. Seedat; committee: Messrs. A. A. Kerrin, E. M. Karodia, M. I. Seedat, I. A. Moola, S. M. Seedat; M.C.: E. I. Seedat; House Father: Mr. I. A. Moola; assistant House Father: Mr. M. S. Khan.

Hindi Vidya Pracharini Sabha

The following are the officials of the newly formed Hindi Vidya Pracharini Sabha at Port Shepstone:—Patrons R. D. Chowdhoo (Sawell), H. Kisan (Umanto), and Ramsodh Marrie (Port Shepstone); chairman: Mr. Bijnath Maharaj; vice-chairmen: Messrs. Mahaboor Maharaj, Ramsodh Marrie and M. K. Reddy; school board: Messrs. Bijnath Maharaj, Ramsodh Marrie, Ramsagar Radhor, G. Sooklall, S. Ganga, R. Dailay and H. Bijnath; hon. treasurer: Mr. Ramsodh Marrie, hon. secretary: Mr. H. Bijnath. The following is a donation list:—Messrs. Ramsodh Marrie, S. Ganga, R. Dailay, G. Sooklall £5 2s. each; Mahaboor Maharaj £2 2s., M. K. Reddy, H. Bijnath, Ramsagar Radhor, S. Khan, Arneko, Bhasoon, R. Rajansie, P. Parbhoo and R. Ramraj Bro. (Umanto) £1 1s. each; S. Saugam (Richmond) 10/6.

Obituary

The sad death, after a long illness, took place last Sunday morning of Mr. Govanbhai Kanjibhai Patel, partner for many years of Mr. D. K. Patel, well-known wholesale fruit and vegetable merchant of Prince Edward Street, Durban. The late Mr. G. K. Patel was well liked by all those who knew him. Being of a happy and charitable disposition he was popular among his customers and successful in his business. He was a member of the Barai Hindu Association and took keen interest in religious, social and educational matters. Mr. Patel lost his wife in 1935 in Durban after which he never re-married. He leaves behind two sons and two daughters and a large family in India to mourn their sad loss. Mr. D. K. Patel has lost to Mr. G. K. Patel a very useful partner and associate. The funeral took place the same day which was attended by a large number of Indians representing every section of the community. The remains were cremated at the Umgentl Crematorium.

Thanks

Mr. D. K. Patel wishes to express on behalf of himself and the members of the bereaved family his sincere thanks to the

many friends who had kindly sent floral tributes and messages of sympathy from all parts of the Union on the sad occasion of the death of Mr. G. K. Patel.

Indian Casualties

The following casualties of Indian personnel in the U.D.F. appear in the Roll of Honour which is being sent out by the Director of Information:—

Mining, believed Prisoner of War (Tulank): M.10103 Sgt. Govender Moonsamy, S., M.10350 Serge. Moodley, Bolly, M.10544 Corp. Gupaul, Manile, M.10734 Corp. Govindasamy, Ramasamy, Lt. Corp. M.13935 Mahamed, Ismail, M.13008 Vierlingham, Michael, Pres. M.13303 Abraham, Daniel, M.10172 Allen, Kristianam, M.15981 Benjamin, Samuel C., M.10570 David Christopher G., M.10364 Govindasamy, Nathamoney, M.10315 Govindasamy, Ramiah, M.10352 Joseph, Thomas, M.10110 Lavatus, Bernard A., M.11334 Mentor, Jacobus F., M.17333 Meyers, James, M.16027 Moonsamy, Chitum, M.11185 Murnik Jabo, M.10305 Mungun, Dhanalingham, M.10557 N. B. Jon, Govindasamy, M.10545 Nakhoo, Vardappa, M.10137 Nethoo, Padi B. K., M.13547 Pillay, Arumugam, M.10571 Pillay, Packer A., M.10028 Sachinram, Harry, M.11285 Singh, Subram, M.10571 Smith, Edward L., M.11101 Telo Mo-pool.

WARMTH
Without Weight

Blankets are the most important thing you can have in your home. They keep you warm and comfortable. They are also very soft and cozy. They are the perfect gift for anyone who loves to be warm and comfortable.

Blankets
Make warm friends!

Sporting News

(FROM OUR SPORTS CORRESPONDENT)

Durban Central Win All-India Cup

ON Saturday last, Durban Central beat Northern Districts by 6 goals to 1, and so qualified to play Midlands the victors over Coastal, in the final of the All-India Cup, which was played at Clairwood on Sunday before the biggest football crowd of the season—some 4,000 spectators. Durban won handsomely by defeating Midlands by 6 goals to 1, Bobby Singh, the Durban inside right, scoring a hat-trick with three fine goals.

Within a few minutes of the start Durban scored their first goal when Bobby Singh rattled from close range. Almost immediately the Midlands forwards swamped down on the Durban goal, their centre just failing to score, after beating both the backs. His shot just grazed the cross-bar. However, Midlands evened up matters when George Singh handed the ball in the area. Sundrum kicked the penalty which might have been saved by Timol in the goal. The Midlands forwards were combining very well and made things "hot" for the home defence. Just before half-time Durban went ahead, when the ball was worked up from a head pass from Bobby Singh to Lightie and then to the inner-left Naidoo who headed the ball into the net. Half-time score: Durban 2, Midlands 1.

On resumption Durban got ahead further when Bobby Singh scored his second goal from a rebound from the upright. Durban were now 3 over the Midlands defence and added three more goals, Mahomed scoring a penalty, Lightie netting from a corner kick, and Bobby Singh scoring from a solo effort, to give him his hat-trick.

First Round

In the first round Durban Central beat Northern Districts by six goals to one. Currie's Fountain had its best crowd for the season to watch the All-India Cup matches. Both the skippers, Leslie Vinden (Northern Districts) and George Singh (Durban) were formerly of Sastri College, and both sides included quite a few ex-Collegians. Durban opened the scoring, when Lightie beat the backs and passed to Mustapha who crossed for Mahomed to tap the ball into the net. Northern Districts equalised immediately, their inner-left S. R. Naidoo scoring from a pass from Leslie Vinden. Within a minute Lightie the Durban centre retaliated by making a solo run down the field and scoring

with a good shot. The Northern District keeper was given quite a lot of work to do and he saved his side during a few anxious moments. Half-time came with Durban leading 2-1.

In the second half Durban had the match well in hand, and Lightie beat the District goalies with a granader, after a mis-kick by the right back. The fourth goal for Durban came from N. C. Naidoo the left wing who scored with a long shot from near the corner post. Bobby Singh added two more goals with long ground shots from the eighteen-yard line, to give Durban a comfortable win 6-1.

Midlands And Coastal In Close Game

Coastal lost 1-3 after a very fast and close game against Midlands. The match opened with a quick goal from the Midlands centre, S. M. Kadoo, who netted a granader. The right wing M. S. Chandley gave the Coastal defence something to think about, and it was only Ponsonby's brilliant keeping that saved Coastal from a number of goals. Rajval, the Coastal centre, equalised from a goal from close range. Midlands soon forged ahead, the centre, Kadoo, scoring again from close quarters. Rajval equalised with a solo effort just before half time.

On resumption the Midlands goalie saved an almost certain goal, snatching the ball from Kula's—inner left—feet. The Coastal keeper beat this performance by saving a penalty shot in the left hand corner of the mouth. Midlands got ahead from a shot by V. S. Pillay—half—which just went into the net below the cross-bar. Within a minute Midlands scored again, this time the inner-left Sophramoney scoring into an open goal. Coastal were feeling the handicap of playing with ten men—their right back being injured in the closing stages of the first half. Before the end, however, Coastal reduced the Midlands' lead, their right half, J. P. Naicker, slugging in a shot which hit the bottom of the cross-bar. The whistle blew with Midlands winning a close match by four goals to three.

Sastri College Sports

At the annual sports held at Currie's Fountain on Thursday, September 3, seven records were broken, although the conditions were not very favourable for track events. Five of these were broken by Tagore athletes:—100 and 220 yards junior by

V. Balakrishnan in eleven and one-fifth seconds, and twenty-five and three-fifth seconds respectively; 450 yards and mile junior by D. Kandasamy who broke the existing records by 3 seconds and 16 seconds respectively. D. Kai broke the senior half-mile record by doing the distance in two minutes twelve and two-fifth seconds, ten seconds better than the junior time. The other two records were in the high jump junior, broken by T. Alwar with a jump of 4 ft. 9 ins, beating the record by 1 1/2 inches, and in the long jump junior R. Agjee leaping a distance of 16 ft. 9 ins.

Tagore House scored 12 points in the athletic trophy which is held last year, followed by Huzadu 7, Reddi 4 and Sastri 58. O. M. Ayob of Huzadu House was declared the senior Victor Ludorum, having won four events, while the junior champion was V. Balakrishnan of Tagore with three wins and a second.

Fixtures For Saturday, Sept. 12

SENIOR NATAL CUP DISTRICT FINAL

2.15 p.m. State vs. Queens. Main, Referee Mr. A. K. Huyath.

JUNIOR MOONLIGHTERS' CUP FINAL

2.15 p.m. Stella vs. Overport Rangers. No. 1, Referee Mr. M. S. Badat.

JUVENILE RAMAK BROU. CUP

2.15 p.m. Crimson League vs. Sydenham Royals, Main, Referee Mr. Smay; 2.15 p.m. Silver Willow Rangers vs. Stella "B", No. 1, Referee Mr. R. Moonsamy; 2.15 p.m. Aces vs. Sastri College "A", No. 2, Referee Mr. P. M. Pillay; 3.30 p.m. Clairwood Riverside vs. Warwickshire, No. 2, Referee Mr. S. Muller; 3.30 p.m. Stella "A" vs. Warwickshire, No. 3, Referee Mr. D. V. Naidoo.

Transvaal Indian Lawn Tennis Association

The eighth annual general meeting of the Transvaal Indian Lawn Tennis Association was held at the Madrasa Hall, Nugget Street, Johannesburg, on August 26. After the secretary and the treasurer had submitted their reports the following office-bearers were unanimously elected for the ensuing year:—Patron: Mr. M. Jajbhay; president: Mr. Hindad Khab; vice president: Rev. B. L. M. Sigamoney; hon. secretary: Mr. S. Singaram; hon. treasurer: Mr. E. Majet; hon. record clerk: Mr. A. Mayet; hon. auditor: Mr. T. S. Govender; nominees at headquarters: Mr. R. Regunth.

J. G. VANDEYAR,

AGENT FOR
JOHANNESBURG BUILDING SOCIETY
(ESTABLISHED 1888)

— desires to announce —

Loans available at reduced rate of interest on monthly balances
on properties at

SOPHIATOWN, MARTINDALE, NEWCLARE, KLIPTOWN, OPHIRTON,
CITY AND CENTRAL PROPERTIES.

NO RAISING FEE OR COMMISSION.

For quick results consult—

J. G. VANDEYAR,

14-15, BARKLY ARCADE.

Phone

33-0129.

Cor Market & Diagonal Street,

JOHANNESBURG.

Phone 33-8432

Res. 33-8984

P. O. Box
7157.

ઇન્ડિયન ગ્રેસરી શ્રીકાયલ ભાવે કયાંથી ખરીદશે?

જોમો ઇન્ડિયન ગ્રેસરી વિભાગ ખાતે છે, જેમાં દરેક પ્રકારની જિંદી ગ્રેસરી તેમજ ગાંધી વસાણાની નાનાં માટી વસ્તુઓ ઉપરાંત શાજ વાપરવાની જિંદીઓના બર ઉપયોગી વસ્તુઓ જનરે ત્યાંથી તદ્દન કીકાયલ ભાવે મળી શકશે.

આઈર મોકલી ખાતે કરવા વિનંતી છે.

કન્ડીના આઈરે જમારી પોતાની દેખરેખ હેઠળ ની પરીગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સાલ્સ અને ડિસ્ટ્રીબ્યુશન પ્રાઇવેટ લિમિટેડ)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,
JOHANNESBURG

જોમો દરેક પ્રકારના વિભાગના પાકુ કેતારી ની
કોડેઃ ૭૬૭૫૧, આગ, જમણરી, ઓસરીડેન્ટ,
માટન, રેલ્વે ગેરેન્ટી વિગેરે.

તમારી જાનને તંદુરસ્તી રાખો!

માન એક રી
સ્તુન ઇનોએ 'ફ્રુટ
સોલ્ટ' દરરોજ
સવારે પાણીમાં લેવા
થી શરીરમાં ને
નહામે ખાતો દુર
શાપ છે અને મ ધાને
દુખાવો, કબજાવાત
અને પિત્તને નાશુદ
રે છે.

નોએ 'ફ્રુટ
સોલ્ટ'
મા પર કુ
આજરોજ
કર કરો!
ત પને
માન થશે.

"ઇનોએ ફ્રુટ સોલ્ટ"

ENO'S 'FRUIT SALT'

The words 'ENO'S 'FRUIT SALT' and 'FRUGTE SOUT' are registered trade marks.

Sole Representatives HAROLD RITCHIE (S.A.) Pty. Ltd.,

P. O. Box 805, Capetown.

1942

NEW SHIPMENTS

OF

3 PIECE DAWNI SETS

In Georgette, Crepe de Chine and Satins. Embroidered, Printed and with Indian Jari work in all colours now unpacked.

From 35/- to £6

PER SET.

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES, with Blouse Lengths to match. Beautiful colourings with Gold or Silver work.

From 20 to 210 EACH

Tinsel Work and Embroidered Georgette and Crepe de Chine SAREES. From 17/6 to 65/- EACH.

Stencilled and Embroidered ART SILK SAREES. In all shades.

From 7/6 EACH.

LATEST FILM STAR SAREES, showing in fascinating designs and in a new range of colours, with wonderful Jari and Tinsel borders.

Indian made GEORGETTE and SATIN BLOUSES. Huge range of designs and in colours to match all sarees.

From 10/8 EACH

Our Special Fancy Section is showing Silver, Gold, Tinsel, Jari and Fancy SAREE BORDERS, 2 yd. length in various widths Ladies' INDIAN SHOES in CHAMPALS, Fancy EARRINGS, BROUCHES, BANGLES, NECKLACES, Hand-embroidered PETTICOATS and BLOUSE LENGTHS in all shades.

Special Values offered in Embroidered, Printed and Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART SILKS. 15ins wide, in beautiful shades.

From 2/3, 3/6, 4/6, & 5/6 PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range in pretty Georgette, Crepe de Chine and Satin Hand-made DRESSES for the little ones, in all shades. Sizes 16 to 24

From 3/6 to 10/6 EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

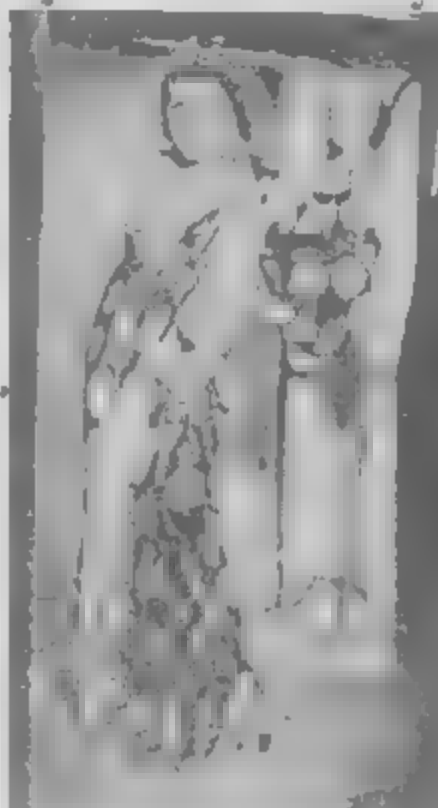
Plain, Striped and Checked. From 2/6 to 6/6 EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS, etc., at specially reduced prices

THE JAPAN BAZAAR, JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES & FRIENDLY SERVICE.

★ SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL.

જાણી પીસ ઓઢણી સુરત

નવું શીપમેન્ટ હમણાજ આપ્યું છેમાં જોરજોરના, સાદીન, અને કેપડીશીનના સુરત, ભરત બરેલા, ઝાપેલા તેમજ ઝરી કામવાળા, દરેક નવા રંગેમાં શી. ૩૫ થી ૫૫. ૧ સુધી.

ધી જાપાન બજાર

જોહાનીસબર્ગ

જાણીતું સાડી ગૃહ.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડી ગૃહ

પાકું એકધારે જનતાના મન રંગન કરેલા,

નમુનેદાર નવરંગી સાડીઆ અને તેને લગતી બરપુર વસ્તુઓ,

બજારના બાવથી લજ્જા કીકાયા બાવે,

જાહેરની ચાલુ જમાનાની માંગણીને પહોંચી વળવા,

રંગ રંગ નવી હાથે જોહાનીસબર્ગ માં સાડી ડીપાર્ટમેન્ટ ખાતવામાં આવ્યું છે.

દરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી ખાતી કરવા બહામણ છે.

સમજ માનવી અને જનજાણી જોરજોર અને કાચેડીશીનની સુરતોમાં ... ૧૭/૧ થી ૬૫/-

જાણીતું અને ભરત બરેલા કેસમાં સાદીન ... ૧૦/૧ થી ૬૫/-

સ્વરેશી જનાવહરા સાદીન અને નેરજોર બહાણી સાદીન રંગ કાચે મળી શરે એવા જાન ભરતની બરતવાળા ... ૪/૧ થી ૬૫/-

મીઠી બહાણેશી વસ્તુઓ કામરે સાંભો ખીજી મળ્યા કરતા કરતા બહાણી મળશે—

શોનેરી, રંગી, કાચ કાચી, બરી બરતની નવા કેન્ડી, સાદીની કોલે, દવાન સાંભો, દરો અપલ અને જોડા, પંચતીમ્મ સાદીની પીંડા, ખંચડીઓ કાચો બરેલાં પેડીકેટ, સણીઆ અને બહાણે બહાણવાના કામવાળા, સ્વરેશી ઝાપેશી નાદરો, રેખમ કપડ, ખસ બહાણે, વીંગેડે, પીંગેડે.

નરંગ કપડ બરેલાંજોડા, ઝાપેશી, એકડીવાળું, વીંગેડે, નેરજોર કાચેડીશીન બહાણા બહાણે સાદીઓમાં ૪૫ પ્રકાર પડે.

બહાણ પ્રસારિત બાજા ... ૨/૬, ૩/૬, ૪/૬ અને ૫/૧ વાર

જાનજાના દરેકો, લાગણી જનાવહી, જાન ભરતની નવી કીકાયા અને કેશીન, એકેડીશીન, જોરજોર અને સાદીઓમાં, સાદીન ૧૬ થી ૨૪ સુધી ... ૩/૬ થી ૧૦ ૧ સુધી

P.O. Box 5169 THE JAPAN BAZAAR, Phone 33-6229

GIDDOOMAL & Co.,

WHOLESALE SILK MERCHANTS,

39 MARKET STREET

JOHANNESBURG.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન.

મહાત્મા મંધીરના હસ્તે
સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૪૦ શ્રં.

સીનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૧૧ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૪૨.

અંક ૩૬.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧૧ સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૨.

સ્વાતંત્ર્યને માટે ખરા લડનારા

ભારતભૂમીના સરસેનાપતિ જનરલ સર આરથીબક્ષ વેવલે શુક્રવાર તા. ૩ જીએ વાસુ વાતોલાપ કરતાં ભારતભૂમીના યુદ્ધમાં લડનારા લોકોની તારીફ કરતાં નીચે પ્રમાણે જોડયા હતા:

“આજે હજારો નવયુવાન ભારતીય અમલદારો અને હસ લાખ ઉપર માણસો ભારતભૂમી નું સુંદર લક્ષરે ઉજ્જી કરી રહ્યા છે, કે જે જમીન પરના યુદ્ધમાં મહાન ભાગ ભજવી ચુકેલું છે. ભારતીય નહિગણ અને વીમાની હજુ પણ સંખ્યાબંધમાં, સરંભમાં, કાળેલીયતમાં અને પ્રતિષ્ઠામાં આજળ વધતું જાય છે.

“રાજ્યની સત્તામ પોતાના કામમાં મેવા નો દ્વંદ્વ નિબધ કરી રહેલા રાજદારીઓ નહી, બેદર નીચાળના છોદાઓ નહી, ખીનજવાબદાર તોફાનીઓ અથવા યુદ્ધોના ટોળાં તો નહીજ, પરંતુ ભારતભૂમીના તાલીમ પામેલા લડવૈયાઓનું જળ ભારત ભૂમીને ખચાવી રહ્યું છે, અને જગાવશે. તેઓને મદદ કરવાની છે, અને નહી કે તેઓનો વિશ્વાસપાત કરવાનો છે.

“તમારું હૃદય તેઓને આપો. તમારો વિશ્વાસ તમારા એ લડવૈયાઓમાં મુકો. તેઓ ની શક્તિવંદન તમે વિજય પ્રાપ્ત કરશો.”

આઝાદીની અભિલાષા કરવાના એકમાત્ર શુના માટે જેઓના ઉપર બ્રીટીશ સરકાર ના જેટલાં બની શકે તેટલા ઘાતકી ગળો તુટી પડ્યા છે, તે ભારતભૂમીના ઘાળીસ કરોડ સંતાનોના સખળી રહેલાં

હૃદયોપર જનરલ વેવલે તેલ હોમ્યુ છે, જનરલ વેવલે જે “રાજદારીઓ” નું સુચન કર્યું છે તેઓ ભારતભૂમીમાં નથી. તેઓ અર્થાત્, એમરી, કોપ્સ વિગેરે, જેઓની હાલની બ્રીટીશ સરકાર બનેલી છે, તેઓ છે, કે જેઓએ ગમે તે થાય તો પણ ભારતભૂમીપરનો અંકુશ તાલિ છોડવાનો દ્વંદ્વ નિશ્ચય કરેલો છે. જનરલ વેવલના હાથ નીચેના હજારો નવયુવાન ભારતીય અમલદારો અને હસ લાખ ઉપર માણસો ભારતભૂમીનું બંધુ કરવાના નથી. દેશ-હાલ ધરાવનારા ભારત સંતાનો તેઓ નથી. તેઓ તો બ્રીટીશ સરકારના ધરાર દાર નોકરો છે. ભારતભૂમીના ખરા મુયુત્રો અને મુયુત્રાઓ તો તેઓજ છે કે જેમને વિધે જનરલ વેવલે એટલા ક્રિટિકારથી સુચન કર્યું છે, અને જેઓ બ્રીટીશ રાજકર્તાઓના કોધનો બહાદુરીથી સામનો કરી રહ્યાં છે. તેઓનું જ લોકી ભારતભૂમીને આબાહ કરશે અને દુનીયાને ખરી આઝાદી આપશે. આપણું હૃદય આપણે તેઓને આપવાનું છે; આપણો વિશ્વાસ આપણે તેઓમાં મુકવાનો છે; તેઓનીજ સક્ષિત વડે, જે હુકમને ભારત ભૂમીને શુભાશીર્વા રાખેલી છે અને વિરકાળ શુભાશીર્વા રાખવા મથી રહ્યો છે, તેના પર ભારતભૂમી વિજય પ્રાપ્ત કરી શકશે. જનરલ વેવલના શબ્દો કંઈથી ભરેલા

છે. ભારત સંતાનોને તે પ્રોત્સાહિત કરનારા નથી પરંતુ જે બળતા જખમોથી તેઓ પીઠાઈ રહ્યા છે તેને વધારે ઉડા કરનારા છે.

બેહાનીસખર્ગનો સીટી હોલ અને ખીન-ગોરી પ્રજાઓ

વો હર દેસર નામનો ચર્ચાપત્રી બેહાનીસખર્ગના ‘રટાર’ માં નીચે પ્રમાણે લખે છે:

“ખીન-ગોરી પ્રજાઓ તરફથી સીટી હોલ વખરાવાના સંબંધમાં બેહાનીસખર્ગમાં કંઈક મુશ્કેલ વર્તતી જોવામાં આવે છે. ખરી કહીએ તો હરખન અને કેપટાઉનમાં તો તેઓ ભાંના સીટી હોલનો ઉપયોગ કરી શકે છે. બેહાનીસખર્ગમાં કેમ નથી કરી શકતા, કે પછી આપણા નગર પિતાઓ તેઓની રી. ૨૦ નો ફર પાછોની ક્રીમતનો નથી બચુના?” તેનો જવાબ આપતાં ‘રટાર’ લખે છે:

“સીટી કાઉન્સિલની નીની ગોરાઓના ઉપયોગને માટે બાંધવામાં આવેલા હોલોના ઉપયોગ ખીન ગોરી પ્રજાઓને કરવા દેવાની વીરક છે. ખીન-ગોરી પ્રજાઓને માટે મુક પુરૂ થવા બાદ એક નિર્ધારણ અને હોલ બાંધવાનો કાઉન્સિલ દરારો રાખે છે.”

આ ઉપરથી મત એ ઉપરિચિત થાય છે કે બેહાનીસખર્ગનો સીટી હોલ શું ગોરાઓનાજ પૈસાથી બધાયો છે કે ખીન ગોરી પ્રજાઓએ પણ તેમાં ફાળો આપેલો છે? બે ખીન-ગોરી પ્રજાઓએ પણ ફાળો આપેલો હોય અને બે એ હોલ મહેર પ્રજાને માટે હોય તો એવી સ્વીક હવા આપારે કરી શકાય કે એ હોલ કેવળ “ગોરાઓના ઉપયોગને માટેજ” બંધાયો છે. એ બાબતનો કાર પાસેથી સુધારો મેળવવાની જરૂર જણાય છે. વળી એજ દસ્વીલ ને જરા વધારે સંજાવી એજ પણ ઠીકી સાચ

૨ હાથનું કુદ પછી ગોરાઓનાં છે અને શા માટે ખીન-ગોરા પ્રજાઓને તેમાં સંડોવવામાં આવે છે? પરંતુ ખરી વાત એ છે કે ખીન-ગોરાની મજૂરીની માટે ગોરાને કંઈ વાંધો નથી, તેના પૈસા સામે પછી તેને કંઈ વાંધો નથી, પરંતુ અન્ય સઘળી બાબતોમાં તેને અણુત મજૂરોમાં આવે છે. ખીન-ગોરી પ્રજા એ માટે સારી કાઉન્સિલ જુદો હોય બાંધે તેમાં અમને કંઈ મત નથી પરંતુ કુદ પૂરું સમા બાદ તેઓ એવું રચણ બાંધવાનો કસરદો રાખે છે એ વસ્તુ એવી હાથ પાડનારી છે કે કુદ પાડ નાની કુદ પાડ નથપાવાનું એ રચના સેવવામાં આવતું છે તે નથી ફૂલીયામાં પણ ખીન-ગોરી પ્રજાઓ, કે જે આજે સોશિયલ અને માનવ સ્વાતંત્ર્ય માટે પોતાનું લોહી રેડી રહી છે તેઓનું સમાનતા આજ છે તેનું તેજ રહેવાનું છે.

હીંદીઓને સેવવાની અભાઈ છે એવી બાબતોએ

“આ સંદર્ભ મુલાનો સ્વાતંત્ર્યના સંતાનો છે. સ્વાતંત્ર્યની બાબતોમાં તેઓ જે જેવી સુદર પ્રજા દલીલ આપવામાં આવે છે તેમાં કંઈ રચાઈ છે. તેઓને માટે આપણે કેટલા મતર હજીએ, તરીકે આ દેશમાં પોતાના વતનમાં તેઓ ને રમતા રમી રચા છે તેટલાનેજ માટે, પરંતુ રજાઓમાં દલીલ આપવામાં પ્રવેશને તેઓ દકારી રાખી રચા ને તેટલાને માટે આ સંદર્ભ જનરલ મતરે મપેરેમાર તા ન માંએ ન દલીલમાંની લેન્ડરમ માંએમાં વેર ફરને માટે રમાયેલી પ્રજાઓની રમતા પ્રજાને ૧૦૦૦૦ પ્રજા સંદર્ભ કુદમાંની કા ને તેમણે દલીલ :

“આપણે મુલાઓ જનવર નથી આમત, આપણે મરકાપો (જામી પોલીસ) ના કાવ નીચે રહેવા નથી માગતા. આપણે એક સ્વતંત્ર પ્રજા બનવા માગીએ છીએ, જીવકામતા સિદ્ધાંતને વફાદાર રહેનારી અને બાંધવને માટે મજબૂત પાયા નાખનારી સ્વતંત્ર પ્રજા બનાવવા માગીએ છીએ.

“આપણા કત ન આપણી રમતોમાં રું, આપણા દેશ અને ફૂલીયાના સંજામના કુદ માં વાંધા રચવામાં રું, આપણે આપણું બનવું

કરી રચા છીએ અને ફૂલીયા આપણને અને ફૂલીયાને આપણે બનાવી રચા છીએ કે જે હાવતાએ અદી દલીલ આપવામાં આવણ ને રહેવા છે એ બાવના સગરત ફૂલીયામાં પ્રમરી તમ સાં લગી આપણે વિશ્વાસ મેવાના કે અટકવાના નથી. આપણે સ્વતંત્ર ફૂલીયા માગીએ છીએ તરીકે કે મુલાઓની ફૂલીયા.”

યું આજ વાવના હોંડુરતાન સેવી નથી રજા પરંતુ જુઓ કે તેની કેટલી વાર કામત તેને આપવી પડી રહી છે તેનું પ્રજા માત એજ છે કે એ બાવનાએ સેવવાનો કામરો માત ગોરી પ્રજાઓ જણાય છે અને ખીન-ગોરી પ્રજાઓએ તેઓના ગોરા કાઢીવાદો માલગીના મુલામ રહેવાનું નાંખિલું છે. એટલી બધી દીલ શા સારું?

મા સર્વોચ્ચ કહ્યું આ રચાવાપર પ્રજા મંજૂરવારે આપવી સજામાં નીવેદન કયું તેજ વખતે હોંડુરતાનપર પછી તે નીવેદન કરવાના દતા પરંતુ એ નીવેદન તેમણે નથી કયું. આપણી સવાના કીકર સર રહેકડ કાંસે મુલાવારે મહેર કયું કે મા. અર્ચોષ હોંડુરતાનપર નીવેદન કરી સંકે તમ નથી. પરંતુ આપણી મેકાના કાંસે તે નીવેદન કરશે વધુના તેમણે જણાવ્યું કે એકા કીવતની મેકા વખતે એક જનમેન્ડના કાંસ વખતે હોંડ પડે અર્ચો કરવા ની આપણી સજામાં તે આપવાના આવશે.

આપણે અસાધારણ દીલ કાંસ કાંસ રહી છે એ અમારા સમજવામાં નથી આવતું. કદાચ હોંડુરતાનની સરકાર ખાંડીયા પાલીમેન્ટ અને પ્રજા સગદા મુકી સજામાં તેનું પોતાના પરજામનું શ્રિત પુરણ આકાંષક બનાવી નહીં સજા હોય! હિંદુ મદાસલ

હિંદુ મદાસલની વર્તમા કામરીના પ્રમુખ ડો સવામ પ્રસાદ મુકરજીએ અને અન્ય કાર્ય કાર્યોએ એ અકવાદીયે વાકસરોબની એકેક-મુદીય મલરીયાના કીકા સજામાં નુ દિલ્લીમાં મુલાકાત લીધી હતી. એક દિલ્લી રાષ્ટ્રીય સરકાર ના કામમાં સજા કાંપી દેવાની માગણી કરનારા વર્તમા કામરીએ કરેલા દરજવર વિચારના આપણે કાંસ હોવાનું જણાવે છે. મુલાકાત પર્વમાં મુકરજીએ જણાવ્યું હતું કે “કાવ ની મગાઈના કુદ નાજ આવી સારે ને ખોડીયા મરકાર સગાંન રાજુની સામે સડવા ને એક સારી રીત યાગવરી પોજના મુલામ પોતાના કામમાંથી નક્કર કાઢી દેવાનો કામ કરે. રાજુ આપણે આજના આપણે રહેલો છે અને પ્રજા કાંસ કામમાં ના.” મલા નાંગવા વારે કા, મુકરજીય વાનસરોબ વેક લીનલીપગો

ની એક કલાક મુલાકાત લીધી હતી. તેપૂર્ણ અને મુકરજીય સર્ચા યએલી જણાવા છે. કા, મુકરજીએ ચી, રાજગોપલાચારીને દિલ્લી આવવા ખાસ વિનંતિ કરી હતી જેના જવાબ માં થી, રાજગોપલાચારીએ જણાવ્યું કે

મસલત કરવાની સરકારનામાં મને-ભરી હોવાના કંઈ પણ વિચારના અભાવે એવી મુસાફરી લાલ કસમખની બજાશે.

કા, મુકરજીએ મદાસલની વલણ એવી દોવાનું જણાવ્યું હતું કે ખાંડીયા સરકારે કાલની પરિ-શિર્ષાના પહેલ કરવી નેકરે અને સઘળા દીકા પડોએ એ દરમીયાન સઘળા તકારી બાબતોને ખાંડરે મુકી દેવી નેકરે

માંધી લાયબરેરી અને રતમજી હોલનો વાર્ષિક દિસવ

એમ, કે. ગાંધી લાયબ્રેરી અને પારસી રતમજી હોલનો એકત્રીસમો વાર્ષિક દિસવ રચીવારે ના. ૬ કીએ કવીન રકીવર આવેલા પારસી રતમજી હોલમાં ઉજવાયો હતો. મા. ઉમર કાજી આમદ ઝવેરીએ પ્રમુખાર્યાન લીધું હતું સેક્રેટરી શી એમ. જે. રહેરીયાએ પોતાનો રીપોર્ટ રજુ કરી હતો જેપરથી માલુમ પડ્યું હતું કે લાયબ્રેરીના ઉપયોગ દીકાએ ઉપરાંત કલો અને તેરીવા પછી પધતા જતા પ્રજાઓમાં કરી રચા છે. આ એકજ એવી મહેર સંસ્થા છે કે ને જામી, રાની કે વર્ણુના કાંસ પચી જાવના એક સિવાય મળના સઘળા વચોને માટે ખુદશી છે. તેમાંથી મુસાફરીને પણ આવક રચવા માં આવ્યા નથી. સેક્રેટરીએ જણાવ્યું કે “મા લાયબ્રેરી મહત છે અને તેનો ખર્ચ વર્ષ દર-ગીયાન પા ૨૭૮-૧૨-૨ થોડો હતો ને જામ જરયામ રતમજી દરદ તરકથી પુરો પાડવામાં આવ્યો હતો. પ્રમુખે લાયબ્રેરીના સેક્રેટરી શી. એમ. જે. રહેરીયા, જેઓ પોતાની નાકુરત તમીયાન છતાં પણ પોતાની ઉપર મુલામાં આવેલા બોએ પૂર્ણ ઉત્સાહથી અને માગેલીયત થી ઉકારી રચા છે, તેને માટે તેમને મુબારક બાદી આપી હતી તેમજ લાયબ્રેરીનો મેસર્સ એક. એમ. માર્ક્સ અને વી. એમ. નામકવી સેક્રેટરી પછી તારીફ કરી હતી, બીજા બોલનારાઓમાં મેસર્સ સેફ અલમદ રસલ, આર. કુમલ, એમ. બી. નામક, એ. એસ. કાજી, સલદેવ, મદમદ પારેમ, મુનશી ધમામ, સોસાયટી રતમજી, રેવરન્ડ એ. જે. મુનુ વિમરે દતા જેઓએ મરકુમ પારસી રતમજીએ મહેર પ્રખને આવી ઉપયોગી સંસ્થાનું દાન કયું હોવા માટે તેઓની તારીફ કરી હતી તેમજ પારસીઓએ પોતાનું વધુ વર્ષ રાનીવારે ઉજવ્યું હતું જે ખલસ તેઓને સાલ મુબારક હમ્મી હતી. મા. સોસાયટી રતમજીએ પારસી કામ વર્ત સોનો અબર માંધો હતો.

“હિંદ છોડી જાઓ” ની માગણી કરનારો ઠરાવ

[નીચેના ઠરાવ ના. ૧૪ જુલાઈ ૧૯૪૨ ના દિવસે વર્ષા ખેતરે કોંગ્રેસ વર્ષિક કોમીટીએ પસાર કરેલો અને એમસી ના. ૭ માંથી એસ. ૧ નિઃશ્ચય કોમીટીએ ગંજીર રેલો દુરદશ્ય કાગ છે કે જે સ્વચ્છતા અને દેશમાં આજીવન અગાઉ પ્રસિદ્ધ થયો નથી. આ ઠરાવ અવિનયનથી લડત સર થાય તે પહેલાં કામચલાઉ તંત્ર સંકુલ રાષ્ટ્રના મુખીઓ પર મોકલવાનો હતો. પરંતુ કોંગ્રેસ ના નેતાઓને પેલાનો કેમ સંકુલ રાષ્ટ્ર સમક્ષ રજૂ કરવાની તક આપવાનું અને તેનું પરિણામ, કે જે કદાચ ગમલનો ફરી માણ કરનારે પણ આવું હોય, તેની રાહ જોવાનું સરકારને સમિત નહિ જણાયું. તેને બદલે તેણે સ્વચ્છતા નેતાઓને અને એક એક જાહેર કાર્યકર્તાને કદબાનામાં મોકલી દેવાનું અને કોંગ્રેસને અને તેની સમગ્ર શાખાઓને ગેર-કાયદે કરાવી બંધ કરી દેવાનું અને તેના ચરત્રની અને નિઃશ્ચય પ્રજા પર જામ અને માલનો નાણ કરનારો આક્રમિક વિરાગનાઓ જેવાક કદેશ રાષ્ટ્રની સત્તાના ઉપયોગ તરે સીતમ મુલ્કરી તેને કપાતી દેવાનું કલાવળીયું પગલું લીધું છે.—અ.]

રે જેરોજ બનતા બનાવોએ તમા દ્વિતી પ્રજા જે અનુભવમાંથી પસાર થઈ રહી છે તેણે દ્વિતીમાંથી બીજી અમલો આત આરવેજ જેમએ એવા મદાસલાવાદીઓના અભિપ્રાયને સાચો કસવો છે. સાચાં આરે પરદેશી અમલ પણ સ્વતઃ એક અનિષ્ટ છે તમા તાજેદાર પ્રજાને માટે નિરંતર દાનિય છે એટલા આનર જ નહ, પણ પાંચીન દ્વિત પેલાનું રક્ષણ કરી રહે તેમજ માનવજાતનું નિર્દોષ ભરી રહેલા મુલકના બાંધે ઉપર આવે પાંચમાં અમલારા કાગ બાજની રહે એટલા માટે પણ બીજી અમલનો દ્વિતમાંથી આત આરવેજ જેમએ. આમ, દ્વિતી સ્વતઃ માત્ર દ્વિતના દિવની ક્ષીએજ આવરવક છે એમ નહિ, પણ કુનીયાની સહાયની માટે તમા નાઝીવાદ, ફાસીસ્ટવાદ અને લસ્કરવાદ તેમજ સાઆલવાદનું દત્તર સ્વરૂપોનો આત લાવવા માટે તમા એક પ્રજા ઉપર બીજી આક્રમણ રે તે બદલાવવા માટે પણ એ આવરવક છે.

વિશ્વમુદ્દ કાદી નીજીયુ લક્ષ્યો મદાસલાએ કરામતુરક ન મુજબવાની નીતી અગસાર કરી છે. પોતાની સજામદની મળવળ મીનઅસરકારક થઈ જાય તે જેમજ એકીને પણ તેણે તેને

જાણીજીતને સંકેતીક સ્વરૂપ આપ્યું. એમ કરવામાં તેની મુરદ એ હતી કે ન મુજબવાની એ નીતીના અંતુર્ણ પાલતી થતી કરે થશે અને પ્રજાના પ્રતિનિધિઓને સત્તી સત્તા સોંપી દેવામાં આવશે કે જેથી રીને જે માનવી સ્વતંત્રતા આજે કસરામ બવાના જેવામાં આવી પડી છે તેની કુનીયાવારમાં સ્થાપના કાર્યમાં આ રાષ્ટ્ર પેલાનો પુરુષો કાગે આવી રહે તેણે એવી પણ આશા રાખી હતી કે જેથી કરીને દ્વિત પ્રજાની જીવનનો ફાસો વધારે સખત થાય એવું કરે નિર્ણયકારક પગલું નહિ બરવામાં આવે.

પરંતુ એ બધી આશાઓ નષ્ટ થઈ છે. કોમની પરિણામશુન્ય દરખાસોએ એ સ્પષ્ટપણે દર્શાવી આપ્યું છે કે, બીજી સરકારના દ્વિત મરતેના વસતુમાં કોણે ફરકાર રમે નથી તમા બીજીરોનો દ્વિત ઉપરનો કાગુ કીવો પડે એમ નથી. સર રેકરડ કોમ સાચી વાટાપાટોમાં મદાસલાના પ્રતિનિધિઓએ રાષ્ટ્રીય માગણી કાગે મુસંજન કોગ એવું એજામાં એજું તેજવવા માટે બની રહે એટલો બધો પ્રયત્ન કર્યો હતો, પણ તે એજે ગયો. આ નિષ્ફળતાને પરિણામે દિવસકાંડી સામે કકરાતની લાગમળી બધું કકરાઈ અને મોટા પ્રમાણમાં વંદર પાગી છે. તમા જાપાની સેનના વિનય પરતે સંતોષ ની ભાવના પેલ થઈ રહી છે. કાર્યાલક સમીતી આ ફરકારને બારે જાગની નજરે જુએ છે અને એ વસ્તુને આજવામાં ન આવે તો આનિયાર્થપણે તે આક્રમણને પોશક કીવે રીતરત કરી લેવામાં પરિણમશે. કાર્યાલક સમીતી માને છે કે, કામ પણ આક્રમણને માનવે કસેજા જેમએ કમકે તેમે કામ પણ રીને વલ પડે એનો અર્થ દ્વિત પ્રજાની અધોગતિ અને તેની નિરંતર પગમીના વહારો જે પ.પ. મદાસલા મલ્લવક, સોગામેર અને કલદેશનો અનુભવ કાગવા આજરે તમા દ્વિત ઉપરના જાપાન કે બીજી કામ પણ વિદેશી સત્તાના આક્રમણ મા તે અકામી પ્રતિાર કરવાની યોજના કરવાની આશા રાખે છે.

મદાસલા કોમીટી સામેની આજની આ કકરાતની લાગમળી તેના પ્રત્યે મુજબવાની લાગમળી માં વસતામ એક કમકે છે. અને કુનીયાનું અર્થ રાષ્ટ્રે તમા દેશ મારે સ્વતંત્રતા પામ કરવાના અદિવાસ કાર્યમાં તેમજ તેને અંગેની ક્ષેત્રી તમા કકરાતનમાં દ્વિત સ્વેચ્છાપુરક માગી ફાર થાય એમ માગે છે. પરંતુ દ્વિત જે

સ્વાતંત્ર્યની પ્રવા અનુભવે તેજ આ કામ બને.

મદાસલાના પ્રતિનિધિઓએ કાગી કાકાને ઉલેસ લાવવા માટે તેમનાથી બનતું બધું કર્યું છે. પરંતુ વિદેશી સત્તાની કાજરીએ એ વસ્તુને અસક્ય બનાવી મુકી છે. જામલા પાડીને રાજ્ય કરવાની નીતી કહેરપણે અજુ રાખવાની તેની સાંખી કારકીઈ છે. વિદેશી સત્તા અને દખલગીરીએ આત આજવા પડીજ આજની અવાસનિક પરિદેશીને અદલે વાસનાયક પરિ-સ્થિતિ ઉલ્લાખી રહે અને બધા સમુદ્ધો અને મરોના દ્વિતીએ બધા પ્રજાને લાય મરશે અને પરપર સોને માન્ય હોય એવી રીતે તેનો તોલ કાકરો, મુખપત્તે કીને બીજી સત્તાનું લક્ષ એજવાને તમા તેના ઉપર પોતાની અસર પાડવાની ક્ષિત્રી રચાવેલા આજના રાજકીય પક્ષો ઘણુંકીને કાર્વ કરવા બંધ થઈ જશે. દ્વિતના પ્રતિદાસમાં મહેલીજ વાર સોને એવી પ્રતીતિ થતા પામશે કે રાજઓ, જાગીરદારો, જમીનદારો તેમજ મીલકતદારો અને મનિર લોખ તેમની મંવતિ અને મીલકત બેતરેમાં, કાકરાત એમાં તેમજ અન્યથ માન કરતા મજુરો પાસેથી એનો છે; સાચી રીત, બધાં અધીકાર અને સત્તા તેમની પાસે બેતાં એજએ. દ્વિત માંથી બીજી અમલ અરવા ગયા પડી દ્વિતી મળવા બધા વિવાજોના પ્રતિનિધિ લોખ એત જવાબદાર તમા પ્રુપો મામઅલક સરકાર સ્થપાને એકમાં મળશે. એ લાગઅલાઉ સરકાર પડીથી દ્વિતી પ્રજા બધા વિવાજોને માન્ય હોય એવી સરકાર રાખા માટેનું બંધારણ જરી કાકાને માટે કોમ મતિ ના સમા બોલાવવા અંગેની યોજના તૈયાર કરશે. સ્વતંત્ર દ્વિતના તેમજ બીજીના પ્રતિનિધિઓ તેમના અવિનયન સંખધી તક્કી કરવાને તમા આક્રમણને માનવે કરવાની કાકાવારી ફરજ આક કરવાને વિરો તરીકે ઉભા દેશોના સદમાર અર્થે મલ્લવન કરશે. પ્રજાના સંગઠન સંકલન અને લાગમળીના બળથી દ્વિત આક્રમણને અસરકારક માનવે કરી રહે એવું મદાસલા ખસ ઝગરથી ચાહે છે.

બીજી અમલ દ્વિતમાંથી જરી જાય એવી દરખાસ કરવામાં બીજા કે બીજાઓને તેમજ મુકસેવાલના કાર્યમાં કામ પણ રી. મુકાવા ની કે દ્વિત ઉપરના આક્રમણને ઉત્તેજન આપવા ની અથવા મીન ઉપર જાપાનના કે વર્લિસમુદ ની બીજી કામ પણ લતાનું કાગુ વધારવાની મદાસલાની જરા પણ કચ્છ નથી તેમજ મીમરજીઓની સંસ્કૃતી સંકિતને લાત પહેલાં

વાનો પણ મદાસલાને ધરાવે નથી. એવી કસીને, નવાનું કે પીછા કાઢી પણ સત્તાનું આક્રમણ મારી દહાવવાને તથા તેનો સામનો કરવાને તથા મીનતા ધેરણા અને સદાચરને અર્થે, તેમની એવી પ્રવૃત્તિ દ્વારા, મીનતાઓ તેમનાં સ્વેચ્છા અર્થે રાખે એવાં મદાસલાને કસી વધે નથી.

ચોટીસ યુદ્ધ અહીંથી ખસી ગયો એ દર આસનના પાયાનું અંગેને માંડાંપોટલા પાંધીને અહીંથી ચાલ્યા ગયા એવો અર્થ નથી; જ્યાં જે અંગેને દોહો પોતાનું વલન બનાવવાને સમાનતાના મોરણે બીજાઓની એમ નામરિક ખાતેને અહીં રહેવા નામના દોહ તેમજ અહીંથી ચાલ્યા ગયા એવો તે એનો પીસકુત અર્થ નથી. શુભેચ્છા : વાતાવરણમાં જે એ ખસી જવાનું માપ તે તેને પરિણામે દોહમાં રિશ્તર કામચલાઉ સરકાર સ્થપાય તથા આક્રમણનો સામનો કરવાને અને મીનને સદાચર કરવાને એ સરકાર અને મીનસાચો વચ્ચે સદાચર થવા માટે.

મદાસલાને પુરેપુરું જાન છે કે આપો મારું કૈવામાં લેખોનો રહેલાં છે. પરંતુ જે દેશ પોતાનું સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્ત કરવા ઇચ્છે તેને આપો લેખોનો સમાનો કરવાનું રહ્યો જ્યાં ખાસ કરીને, આખલી કરોડીની પડીએ એ લેખોનો કરતાં પણ વધુ મોટાં લેખોનો અને લોકોમાંથી દોહની તથા સમસ્ત દુનીયાની મુક્તિના બાવક ખેમની રક્ષાને ખાતર એ મારું મદાસલાએ લેખોનું રહ્યો.

એવી કસીને, મદાસલા જેને રાષ્ટ્રીય હેમ પ્રાપ્ત કરવાને અહીંની જે જાતે તે કાષ્ટ ઉત્તરવધુ પમણુ કરવા ઇચ્છતી નથી અને એ સકપ હોય આ સુધી મીનસાચોને સુઝવણી મુકે એવો કાષ્ટ પણ મારું અપમાર કરવાનું પસંદ કરશે. કેવળ દોહના દિવો અર્થેનું તદ્દિ પણ ધીરનના તેમજ જેમાં તેઓ પોતાની શક્તિ બદલે છે તે સ્વાતંત્ર્યના ખેમના દિવને અર્થે મદાસલા આ અતિશય નવાની અને વાળી કરવાનેનો કસીને કરવાનું ધીરનને સમાવે છે.

પરંતુ જે આ આપોનું નિષ્કળ નીવડશે તે મદાસલા દાહની રિયાત માત્ર રહે તે તરફ મંજીર લાગતી નહીં જેથી, રમકે એ પરિસ્થિતિ ઉત્તરોત્તર બમડતી જશે અને આક્રમણનો સમાનો કરવાની દોહની સકિત અને સંકેપને નળમાં પાડશે. તે પછી નાજીય દહો અને સ્વાતંત્ર્યની સિદ્ધિને અર્થે ૧૯૨૦ની સાલથી અહિંસાને પોતાની નીતિનું એક અંગ બનાવી જે અહિંસા રાક્ષ મદાસલાએ સંચિત કરી દશે તે અહીંને હોય હમાયતની તેને જ્યો કરજ પડશે. આવી વિરતન લક્ષ્ય માંથી હોવા નેતૃત્વથી જ માણે એ અનિવાર્ય છે જે મુદ્દાઓ ઉભા થયા છે તે દોહને માટે તમામ સમુદાય રાષ્ટ્રોની પ્રજાઓને મરે મમરપણી અને દુરમા ન મદર ના હોવાથી આપવાનું અમિત ઉત્તરના નિર્ણયને માટે તે મુદ્દાઓ મદાસલાને મમદા રમુ કરશે. એટલા સારું, મદાસલાની એક મુનબમાં ૧૯૪૨ના એપ્રિલની જમી તારીખે વળશે.

કાંગ્રેસ વિરુદ્ધ જુહાણાનો પ્રચાર

રાષ્ટ્રપતિ અને પંડિત જવાહરલાલે આપેલો સચોટ જવાબ

રાષ્ટ્રપતિ મહોદયાના અમુક કલામ આજારે તેઓને શીરકતાર કરવામાં આવ્યા તેની ચેતસા દીવસ અમારું આપોનું એક નીવેડન બહાર મારી ધીરનના મીનસાચોમાં પ્રેમિતની માંગણી સામે મત રહેલા ઉપા પ્રચારની સખા ખજાર શીખી દની અને સર રેકેડે દોષે અમેરીકા મારે કરેલા વાપુપ્રચરને આજાર કિચા પ્રચારની પ્રામાણિક સમુ જમાવણું કરે.

કાંગ્રેસ મારોખારીના કસાવના જે પ્રસાપાતો થયા છે એને દેશના જાણજીવને નવાસી રહ્યો પુરું અને એવા નીર્ણય પર આવ્યો કે કાંગ્રેસનો સાબ કાસનાની આતુરતામાં એના વીરોધી દીકાકારોએ યત્નમાન રાજકીય પરીસ્થિતિના કાંગ્રેસ કરેલા રમકે પ્રચરકરણની યંત્રણા અવમળના હરી છે અને મુખનસર પચણાં ચેતસામાં મહી આવે તો પરીણામે કેવાં આવશે એનો પ્રસારો કરતાં એ કરાવના છેલ્લા કરોડ પરજ પોતાનું સ્વેચ્છા દોહીત કયું છે. આમ કરવામાં એમણે અરાજકતા અને અધાનુધાનું એક બીદાગણું મીન દોહું છે. આ મીન દોહ પર આક્રમણ લાવનારને આપોનું આપે એવું છે.

આવા ખધારા સૂચના આવી રીતે કપસેગ કરશે એ મુખોતાની પરીસીમા છે. મીન અને અમે મીના સારે અબીપ્રાય પર આવર પહો.

આકાવના આ દીકાઓના ધરાવે રખાઓ છે પરંતુ એવા તો મરીસાઓના પ્રચારકો ન દોહીકો નવાસ માંગે છે એ એમને મળી ગય છે.

વીરોધી પ્રચારની પરાકાષ્ટા

"સર રેકેડે" અમેરીકા ખાતે કરેલું સમુ પ્રવચન આ પ્રચારની પરાકાષ્ટા છે. એમણે એમના લાખણમાં કાંગ્રેસ કરાવનાં નળીપુરણને કસારો કર્યો નથી કેમકે એમની દસીસાને પુરેપુરો જાણ એ કરાવમાં અસી ગય છે. એમણે તો માત્ર લખાણોમાંથી લખાણના પરપર સંબંધનો સીવાર કર્યા વીના કેટલાક કાસઓ અને વાકરો છુટા પાડી દીકા કરી છે.

ધીરન વિરોધી લાગણી

કોમ્મ મીનસાની નીવડળતા પર દીકા કરતાં રાષ્ટ્રપ્રમુખ જણાવે છે કે "એ મીનસ એક રીતે નિષ્કળ મુકું છે અને ધીરન વિરોધી લાગણીમાં ઝપડી અને વીરન પ્રમાણમાં વધારો થયો છે એવું કાંગ્રેસ મારોખારીએ જણાવી દોહું છે. મલાયા સીંગાપુર કે જમી ના અતુરારો, જનાપાનું દીકામાં પુનરાવર્તન ન થાય એ માટેની કાંગ્રેસ મારોખારીના આતુરતા પણ વ્યક્ત થઈ છે. કાષ્ટ પણ આક્રમણ માટે

જાણાઓ કે મીન કાષ્ટ પણ પરદોહીઓના દુમસા સામે સામનો મળ્યું જનાવતાં એની પ્રવૃત્તિ પણ એણે વ્યક્ત કરી દીધી છે."

કાસોખારી કરાવ

કાસોખારીના વધુ માપસા કરાવના આમ જણાવવામાં આવ્યું છે:— "દાસમાં દીકામાં જે ધીરન વિરોધી લાગણી પ્રવાન છે અને ધીરન પ્રતીતિ મુનબજાની લાગણીના ફેરવી નાંખવા અને વીચનાં રાષ્ટ્રો અને પ્રજાઓની મુકની માટેના સંયુક્ત મદાસલામાં ન સોડી-ઓ અને આપોનો આપી પડે એમાં દીકા અપરજીક લાગીદાર અને એવું કરવા કાંગ્રેસ ની દોહીતની છે. પરંતુ દોહન સ્વાતંત્ર્ય બેલ ની ઉભા મળેલી હોય તેજ આમ જાનવું સકાય છે."

દીકામાંથી વીરોધી સામન દુર થતાં દીકામાં દીકા પ્રજાના તમામ અમમતા લાગણીની પ્રતીતિમાં એક દોહા ન સરકારની રચના વીરે વધુ એ કરાવમાં મારો કરાવસા છે.

એ કરાવમાં અનુવચના આવ્યું છે કે "સ્વતંત્ર દીકાના પાતીથીનો ખાન ધોટનના પ્રતીતિ અને દીકા અને ધીરનના વાલી સંબંધના પ્રમાણ અને આક્રમણને પહોંચી

વળવાના સમાન કામમાં બન્ને દેશોના સદસ્યો ના પ્રશ્ન પર એકા મળી ચર્ચા ચલાવશે. પ્રશ્ન ની સંપૂર્ણ હમ્મશા સહી અને સંમતિના પાંદળના સહીત હિંદને આક્રમણના સામનો માટે સમર્થ બનાવવું એવી કોંગ્રેસની દાર્શિક હમ્મશા છે.

કોંગ્રેસનો સ્વપ્ન દરોહો

બ્રીટીશરો ખરી ભય એવી હરખાવત રજૂ કરવામાં એટલાંટિક કે બીજા કોઈ માનસાભ્યોને એમના યુદ્ધ વલેનાના સંજોગો વીચારણમાં મુકવા નો હરાહો નથી અથવા તે આક્રમણને કોઈ રીતે ઉત્તેજન મળે કે નિષ્વાન કે બીજા ધરી-રાજ્ય દ્વારા ચીન પર હુમલો થશે કે હિંદ પર આક્રમણ કરવાનું ઉત્તેજન મળે એવું એવા નો પણ એનો હરાહો નથી. આથી મીતરાભ્યો ના સમક્ષ હોય એમની સંજોગોમાં ને, નિષ્વાન ના કે બીજા કોઈના આક્રમણને ખાખરા અને ચીનને રક્ષણ અને સહાય આપતાં હિંદમાં રહે એ વાતને કોંગ્રેસ સંમતી આપી છે.

કોંગ્રેસની ગેરરજીઆત

હિંદમાં કોઈ પણ માતની બંધારણીય સર-કાર રાખ્યા વીના અને વ્યવસ્થિત રાજ્યત્વ અસ્વીકારમાં આપ્યા વીના બ્રીટનને હિંદમાંથી આજ્ઞા જવાનું કોંગ્રેસ કહે છે એવું સર રોહડ નું કથન આ બધું એવું કોણ સાચું રહી શકે? કોંગ્રેસની કારમાં તો હંગામી સ્થિતિ સરકાર નીર્દેય દરાવેલી છે.

એમણે એક બીજી ગેરરજીઆત કરી કે એ પણ એવી ભયંકર છે. હિંદના દાક્ષિણીય સમ-તત્ત્વના પ્રકારના સંજોગમાં સર રોહડ કહે છે કે વાહસરોવરી કોંગ્રેસની કોંગ્રેસીય અમેરીકાના પ્રમુખને સલાહ આપનાર જે મંડળ છે એના એવાજ પ્રધાનોની બેલી એક કોંગ્રેસીય છે. આ પુરેપુરી ગેરરજીઆત છે. હિંદ ને સ્વતંત્ર હોય અને એનો પ્રમુખ પ્રજાએ ચુંટેલો હોય તોજ એમની આ સરખામણી કાંઈક વાજબી રહે.

મીસરનો હાથલો

યુદ્ધકાળ દરમ્યાન સ્વાતંત્ર્ય અંગેની હિંદની માંગણી ગેરવાજબી છે એવું કહે નારાભોને જવાબ આપતાં મહાત્મા આઝાદ કહે છે: "આવી રીત કરનારાઓ એક વાત લક્ષ્યમાં રાખે. મીતરાભ્યોના પહે પોતાનું સંપૂર્ણ સામર્થ્ય ખર્ચવા હિંદે આપે રહી છે. મોટર ના દરજી વાટચ રજૂ છે. આમ છતાં એની સ્વતંત્રતાના સ્વી-કારથી મીતરાભ્યોના યુદ્ધ પ્રવર્તનામાં કામ પણ ભાગની મુશ્કેલી નહીં નથી. વળી સ્વતંત્ર હિંદ તો લીક્ષની આઝાદી અને શાંતી માટેની મહાન

લડતમાં સંપૂર્ણ રાજ્યોને સંપૂર્ણ માથ આપવા બંધાય છે.

કોંગ્રેસની સ્વાતંત્ર્યની માંગણીને અમાર કુધી સહાનુભૂતી બતાવનારાઓ તરફથી કલેબ નૈતિક દેશ મળશે એ વીરે કોંગ્રેસને કોઈ પણ પ્રકારનો શ્રમ નથી. આખરે તો હિંદને એના પોતાના માં જે બળ હશે એના પુરુષ આધાર રાખવો રહેશે.

સંયુક્ત રાષ્ટ્રને અપીલ

કોંગ્રેસની કારમાં હું હિંદવતી વચ્ચે પડવા સંયુક્ત રાષ્ટ્રને દરામણી અપીલ કરી ગયું છું. કોંગ્રેસના સ્વીકારમાં આવી આ પ્રથમ પ્રશ્ન છે હિંદના પ્રશ્ન ને હને હિંદ અને હિંદમાંનો પ્રશ્ન સ્વીકારી રહે એ હિંદ અને સંયુક્ત રાષ્ટ્ર વચ્ચેનો પ્રશ્ન બની ચુક્યો છે કેમકે સંયુક્ત રાષ્ટ્રે હિંદને પ્રસ્તુત મુદ્દા બનાવવા હમ્મ છે. આઝાદી માટેનો હિંદનો હક્ક એ વાટાપાટનો વાવ્ય નથી. એ તો એક મુજબત સીદાંત છે. આ જે કેમકે રાષ્ટ્રની માંગણી કરવામાં આવી છે એવી સંયુક્ત રાષ્ટ્રના ના હિતોને અમર નહીં થાય.

બ્રીટન ખરી ભય કે તરતજ કોંગ્રેસ સર-કાર રચે ખરી? આવા એક પ્રશ્નના જવાબ માં રાષ્ટ્રપ્રમુખે જણાવ્યું કે કરવામાં આ સમ-કલવમાં આજ્ઞા છે. હિંદની આઝાદીના સીદાંતને કુચીકાર થય ગય તો બીજા બધા પ્રશ્નોના પણ સરકારો દ્વારા નિરાશ થય ગયા.

પંડિત જવાહરલાલ નેહરુનું નિવેદન

પંડિત જવાહરલાલ નેહરુએ તલભાગવતે ત્વેગ એક નિવેદન કરતાં જણાવ્યું હતું કે "કોંગ્રેસની કારમાં હિંદમાં અને બહારથી જે વીચીર રીકાઓ થય છે તે વીરે હું ભણી-ભુજીને કાંઈ બિલ્લો નથી એમાંના દેવદાસ દીવાકરોને તો રીકા કરવાની રેગલ પોલી છે. કોંગ્રેસની કારમાં પુરતો સ્વપ્ન ને આ ને તેઓ એ સમજવાની ના પાડે તો પછી એને અમ્મ જે છે કે તેમને એને સમજાયો નથી.

"પણ સર રોહડ કોંગ્રેસ તાજેતરમાં અમે-રીકાને ઉદ્દેશી છે તપુ-પ્રવચન કયું છે તેની ઉપર મને ચોક્કસ કાંઈક બોલવાની ના પડે છે. એ ભાવણમાં મહાત્માની વલણને એટલા બધા પ્રમાણમાં બોલી રીતે રજૂ કરવામાં આવી છે કે હું તો સમજી જાઉં એવો છું. સર રોહડે કોંગ્રેસના પતીકાની જેમ માંખીછના નિવેદનોમાંથી અમુક વાક્યો ઉપાડી બ્રીટીશ

સાહીવાદી કેસ પુરનાર કરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે અમારે વધીકની જેમ લીધાજાણ કરવા નો સમય નથી. કોઈ પણ જવાબદારી વેપારમાં મુશ્કેલીને તો એમ કરવું પાડવે પણ નહીં.

"સર રોહડે કોંગ્રેસે અધાધુધી ને અર-કાની હાવી વાત કરી છે. પણ એ અટ-કાવવાનો ખરો ઉપાય તે છે કે બ્રીટીશ સત્તા હડી ભગ અને સ્વતંત્ર હિંદની મામ-સકાલ સમકાર રચાય. એટ બ્રીટનને એ અધા-ધુધી અરકારી હોય તો એણે અમારી સાથે આમ અપમાનજનક રીતે વાત કરી નેહી નથી. એણે તો પોતે હિંદમાં જે બધાં અપીલ કર્યા છે અને હજુ પણ કરી રહ્યું છે તેને માટે પરવાનો કરતાં નહીં થાને અમારી પાસે આવવું જોઈએ. એજ ખરો નામ છે.

"હીંદને માગણી અને હિંદને માટે કિમા થોડા વાપની વાત કરી છે. પણ એ ભય સાથે તો એના કરતાં અમને વધારે નીરખવ છે લડાઈથી તપુ બાગવાનું તો અમારે હશે. યુદ્ધ હિંદમાં આરંભે તો એના રક્ષા માટે હિંદ ની પ્રત્ય જન દેવારી છે.

"હિંદ અને હિંદમાં જેની પરીસ્થિતી સાવ ખરાબ બનેલી છે તે મુસલમાનો, હિંદી વગેરે અને બીજાઓના તારણદાર બન્યા છે. પણ તારા મુસલમાન દેશબંધુઓને હું એમના દરમાં વધારે જોવાનું છું."

"સર રોહડે હિંદના આઝાદીના મામમાં વારંવાર અર્કાસાને અસોચ અંતરણ તરીકે રજૂ કરી છે. પણ અમે તો જાણીએ છીએ કે સ્વતંત્ર હિંદ દેશને સર્વ પ્રકારે ખરાબ કરશે હાથમારવાને સરકારો મદદથી પણ. એટલે એવી વાતો કરી વાહીનામ છે.

"માત્રી સાહી વાત તો હિંદને સ્વતંત્રતા તો અમારે સ્વીકાર પડતી છે. પણ એને અમલમાં મુકવા માટે બધાનીકે પગલાં મરવા ની તપા મીતરાભ્યો ભાગના મદદારથી હિંદની વધુ અમરસારક અમાર કરવાના બધા પોત વાતો છે.

"મારાપર કુચની વાત ને સર રોહડે કોંગ્રેસ જેવા માનદસ ચેતાની વધીલાલ કરવા બદલ મદદ."

અવનત પ્રકારો

જેના: નાશ-દ વ પરહ.

આ પુરેવડમાં જાણું નહીં રીતે સંવાદ કોબમાં ન. અને તે ઉપરંત પી વ પચ એક કોબ છે. કોમળ રી. ક.

સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલનું જુરસાદાર બાવણ

કેટલાક સવાલોના સ્પષ્ટ જવાબ

હિંદ સરકારે દેશનેતાઓને રાજીનામામાં પુરી હિંદ દેશ પર તમારે કેરે જવાબવાનું શરૂ કર્યું તેની એક અઠવાડિયા પછી જ અમદાવાદના સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલે નિમિત્ત ઉપાસના કારણે આઝાદીની જ્ઞાતિ વિશે તેમની સાદી પરંતુ સચોટ ભાવનામાં વ્યક્તિ કર્યાં હતા જેમાંની કેટલીક જાનશીઓ અમારા વાચકોના માધ્યમથી અહીં આપીએ છીએ:

“આ બાબતે તમારી સરકારી સાલવાની તરીકા દરેક માણસ પોતાની સરકાર બનાવતો છે. ગોપીંદ્ર અને બધા મેતાનેને પાડ તો એક-એક બાકીએ સરકાર થવાનું છે.”

“આજે સારી કુતીયા પળાયવા લાગે છે. મદાત્માજીએ ઓકળ અવાજ કાઢ્યા છે કે, હિંદુસ્તાનને હોદા, હોદા અને નંદ જાઓ, પારકા મુલકમાં આવી ચડ્યા અને જવાનું કહીએ છીએ તારે જવા નવું.”

“રશિયા અને ઇંગ્લેન્ડ પહેલે પીસ થઈના ને દરાર થયા છે, તેમા હોદા રચાવ કાઢીએ નવું. વંદિત વર્ષ સુધી ના હોદના આઝાદીનો પ્રશ્ન એ ધોરીય સ્વતંત્રતાને, આંતરિક પ્રશ્ન છે, પરંતુ વીસ દીસ પછી ને પ્રશ્ન એ હોદ કહી શકાય નથી.”

“આ તો ‘અપારપકેડ’નો જમાનો છે, એમા હોદનો મરદો વિચારી જરૂર નથી. સો રકન અવાજ પર જમાન આવે.”

“સરકારની અવધરમાં હાલ સાચે જમાન્ય જાનવાન કરવા ખોદન તેવાર થયું હતું. પરંતુ સરકારની અવધરમાં હોદને આઝાદી આપવી નથી. પીસ સહીએ આપોને પહેલે રાહી નાખો.”

“સમાજવાદી દીસ આજે ધર્મની ચાત કરે છે. એ પ્રમતીયોય માણસ છે હોદમાં વધારે ધર્મ છે તેમાં તમારા દેશનું શું થયું? પરંતુ હિંદુસ્તાન હિંદીઓનું છે એ ધર્મ મોટા ધર્મ છે.”

“ક્રિસ્ટિયન દીસ એ, ધોરીય અને અમેરીકન પ્રમતી સમાજની ઓદીનો કરાવ છે, વધારે આગીસ કરેક માણસ ‘મન’ કહેશે તારે એક સાખને મરીના જાક માગવા જવું પડશે. હોદે અંદર કામ નહીં આવે.”

“ક્રિસ્ટિયન માળતા હોદ આ રીતે કર્યો છે, ૭ મહીના પછી એ તમે નથી એવો તો, તમારો ની ભાષા સાંપડી પડશે. એ ન શોખની હોય તો સો નવજીવનો આ રીવાજો નહવાર થઈ જાય.”

આઝાદી એજ સાચી વિદ્યા

“હિંદુ આરિ મહત્વનો વખત તમારા તારે આવ્યો. પહેલી વિદ્યા ‘સ્વતંત્રતા’ ની જે પદવીમાં કામ નહીં હોય, આઝાદી એજ સાચી વિદ્યા છે. હોદ નહીં આ તારા આખા, ટુક, જીવાન, નહીં આખાંજી છે. જનતાના પુરવણા પણ આમા પતંગીઓની તારક પડવાના છે.”

“આ મેદાને પુરમાં બધા અંધારાને પરદેલી સમાજ આક્રમક રોકેલું હોય તો હોદને મરના આવડતું. એ દાલેજ અને પદવીનો મોદ કોદી દેતો.”

“જે દીસે તારીય પકમશે નમર અટકાયત મા પુરશે તે દીસે આજી કુતીયા ચમકી ઉઠવાની છે. આ વખતે તમારે ધરધરની સરકારી કરવાની છે. તમે પ્રમતીને શોધાવતો એવું મામ જાણવી નહીં, સરકાર સાથેના તમામ નાનાનો સના કરવો એ આ લાત તો તારક છે.”

વિદ્યાર્થીઓને

વિદ્યાર્થીઓને સરકારથીએ સંગીત થયા અને એકમાથી ગીત એવા વિદ્યાર્થી મંડળો નહીં પડતા સગળી જાણવું હતું કે, “તમારી પાસેથી તો સંગીતની વાવવાની આવા રાખવા મા આવે છે, તમારે અનુકૂળ ન પડે તો પતંગોસા રહે અધરા અલગ થયા જાય. પણ કંપકા રેલા ન કરેલો.”

“મુલકમાં જે પહેલો હોય છે તેની અસર અને લાગણી વિદ્યાર્થીઓ ઉપર પડે છે જેમાં કેટલાક દેવાક બતા હોય છે અને એક અવધરમાં મંડળમાં તાર પડી જાતી હોય છે.”

“સ્વતંત્ર મુલકમાં તો એવા મતભેદો હોવા નથી અને જે હોય છે તો તે સમાપતા વખતે સુધાઈ જાય છે. એક હોદજ એવા મુલકમાં દેશ છે જેમાં મતભેદો હોવા કરવાના આવે છે.”

“જ્યા સુધી પરદેલી સમા હોદમાં છે ત્યાં સુધી દેશી મતભેદો નહીં પડે. માટે તો આ વધોનો કાવ કરવામાં આવ્યો છે અને સમાધાનને આપવા જવાનું કહેવામાં આવ્યું છે.”

“મતભેદો તો એટલે સુધી કહ્યું છે કે આજો મુલક મુસલમાનોને સોંપી તો, પણ તમે તમ, અમે તે પછી સમજી લઈશું.”

“હોદસ અત્યારે કહે છે કે હોદમાં ધર્મ જુલ છે અમે શું કરીએ? હું કહું”

હું એને કે તમને કેમએ એવો પડો લખી આવ્યો છે કે વધારે ધર્મો હોય ત્યાં જમને તમારે બેસવું? એ તમને કેમએ કહ્યું?

“આખરની વાત એ છે કે તમારે હોદ ખોવાની અગી પર છે તારે એને ત્યાં પહે આઝાદી તમારો સુને જે અસરો જો બધા ધર્મોવાળા અર થઈ સમજી જાય તો એ વળી બીજું બધાનું કાદો.”

“આઝાદી રચીતીમાં વીધાર્થીઓને ધર્મ એ છે કે દેશની આઝાદીની લડાઈમાં અંધારાવળું, હોદ કહેલું હોય કે, આવેશમાં ના આવતાં, જે કરો તે પછી પહેલા વીધાર કરતો તો એ લાતનો અહો વીધાર કરવો જોઈએ. પણ મુલકને નુકસાન થાય એવો વીધાર કરવો ન જોઈએ. પરંતુ જે જાણતો અંધ ન આવે તે જોવા કે મામદીને આય ના આવે તે જોવા બેસવાનો આ સમય નથી.”

“જે મંડળોવાળા અવધવાના છે તે એટલો બધો પ્રયત્ન અને કડકી આવવાનો છે કે, તેમાં નાના-મોટા દરેક સહીય અને પુરેપુરો શક્તિ આપવાનો છે. તો આજે વીધાપતનાં ને અમેરીકાનાં છાપાં જે રીકા કરી રજાં છે કે મંધી ને ક્રિસ્ટિયન પાછળ હોઈ નથી તેને જડખા-તો જવાબ મળી જશે.”

“જે દીકાઓ કરે છે કારણ કે તેને લાય લાગે છે કે, ક્રિસ્ટિયન પાછળ આવ્યું હિંદ પકડ્યું છે. તેની પાછળ થોડા હોય તો અરહો બધો ઉકળાક, અરહો બધો ગુરહો ને અરહો બધો તરહા એને ન કરવો પડે. એત ખખર પડી ગઈ છે કે હિંદમાં અત્યાર સુધીમાં નથી થઈ તેવી આ લડત થવાની છે.”

“કેટલા અસરો કહે છે કે હિંદસર સામેની સમાઈમાં મદદ કરો. ૧૯૪૪ની સમાઈમાં મદદ કરી હો અને પરિણામે જાણીતવાલા થાય, કાલેદના કાળો કાપશે બેટ મળ્યાં હતા અને અમલકરની એક ગતીમાં પેટ પલકાઈને આલવું પડ્યું હતું. એ અનુભવ તમા પછી આ લડત ઉપાડી છે. જુલ વિચારી, તેણી તોળાને આ પગલું ઉપાડવું છે.”

“સામ્યવાદીઓ તો કમારના કહી રજા છે કે બળતો કરો પણ આજ તો ક્રિસ્ટિયન સામે મોરશો માંડવા માટે એમને સરકારે

છોડ્યા છે. પણ મને ખાતરી છે કે વખત એવો આવશે કે સરકારને યોગ્યો એ કે સામ્યવાદી હાથ નહિ લાગે અને સરકાર પરત્વે રહેશે.

“કહો છે કે જાપાન શુદ્ધ છે, બલે એ શુદ્ધ રહ્યો, અમારે એને જોવો છે. સત્તાધીશોને હાથે લીધે છે તમે એ જાણુ છો. રહીને વેળેને કે હાંફુરતાનના આગીય કરોડ સાત કરોડ જાપાનીઓને મદોંગી વળે છે કે નહિ.”

પત્રકારની પવિત્ર સમક્ષ

સરકાર તરફથી મને અમદાવાદ ખાતે પત્રકારની પરીવર સમક્ષ કહ્યું હતું કે “શુભાની કરતા અંધાધુધી કમીમાં વધારે પડેલ કરવા લાયક હોય છે કારણ કે, અંધાધુધીમાંથી આઝાદી જન્મવાની આશા રહે છે.”

“તે નેતાઓની એકસાટી ધરપકડ કરી લેવામાં આવશે તોપણ ચળવળ પડી ભંગવાની નથી. નવી પરીસ્થિતી નવા નેતાઓ ઉભા કરશે. ઉગ્રાંમાં મુદ્દની તહેરાલ મધ્ય ભારે શાંતી મળતા નેતાઓનું સ્થાન નવા નેતાઓએ લીધું. કોઈ પણ દેશમાં આઝાદીની લડત નેતાઓને અલાવે કરી પણ લાગવી નથી. અનુભવ નવા નેતાઓમાં શામ્લપણ પ્રેરશે.”

“હાંદ ઝોડી અઓ” એ સુત્ર લાલતે તમાકે બચવાડે છે કે કેમ એવો પ્રશ્ન કરવામાં આવતાં સરકાર પહેલે જણાવ્યું કે “આપા મને ગાય હાંદુસ્તાનમાં ઉભાલાય છે. કોઈ પણ દેશથી વીદેશી સત્તાને સામી લેવામાં આવે નહીં. વીદેશી આક્રમણ સામ રક્ષણની તમવારી કરવા માટે હાંદુમાંથી શાંતિ સત્તાને ખાલી જવાનું હોવામાં આવે છે. સુસમ દેશ કરતાં સ્વતંત્ર દેશ પોતાનું રક્ષણ કરવા વધારે યત્નશીલ હોય છે. ચીન જાપાનમાં આટલા ઘાંચા વળત અંધા સામનો કરી સકાયું તેવું કારણ કે તે સ્વતંત્ર દેશ છે. હાંદ સ્વતંત્ર થવા પછી પોતાનું રક્ષણ હાંદુમાંથી કે અહીંસામયક ગમે તે રીતે કરી શકશે.”

સરકાર પહેલે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, “માત્ર નામથી કરવાથી શાંતિ સત્તા હાંદમાંથી માટી ખસી જવાની છે એમ કોઈ ધારી લેવું નથી. ઉલટું હિંમત-દરખાસ્તોના દરદો હાંદ પરતો શાંતિ સત્તા પણ મજબૂત બનાવવા નો દત્ત. અને તેથી સામુદાયિક લડત વર કરવાના પ્રેમિયના હાલના તીર્થમાં મારે પણ આજ દરખાસ્તો જાણવડાર છે.”

મને કોટીસરો હાંદના સંદર્ભમાં માટે ખરે-ખર લડતા હોય તો તેઓ કોમિશનરી માગણી સ્વીકારવામાં આનાકાની કરી શકે નહીં. વધુમાં

ને અમેરીકા હાંદનું બહુ ઘાવ એમ હવજનું કોલ તો, આટલાંદીક ખતપત હાંદને લાગુ પડ્યાં નથી એવી જાહેરાત મી. ચર્ચિસે કરી આરે તેની સામે પોતાનો વીરોધ વ્યક્ત કર્યો હોત હતુંમાં અમેરીકા ઉગ્રાંની કમજાઓથી વીરુદ્ધ જશે એવી કોઈ આશા દેખાતી નથી.”

મુસ્લીમોના સદ્ગાર પીના લડત સરકાર પહેલે કે કેમ એવા પ્રશ્નના જવાબમાં સરકારે જણાવ્યું

હિંદુસ્તાનમાં નાસનું રાજ્ય

આંદોલન ન્યુસ એજન્સીઓ, કે જેમણે બીજી સમયે ન્યુસ એજન્સીઓને ખાતલ કરી, હિંદુસ્તાન વિષેની ખબરોથી દુનિયાને વાકેફ કરવાનો પોતેજ હગ્ગરો લીધેલો છે, તેના તરફથી કમચામાં હિંદુસ્તાનને વિશે ખબરો આવતા લગભગ અંધ થઈ ગયા છે. તેઓએ એવી છાપ પાડી છે કે પરિસ્થિતિ સત્તાધીશોના સંપૂર્ણ કાબુમાં આવી મધ્ય છે અને સમયનું શાંત થવું લાયક છે અને કોઈમાં ખોટી રાજની સાથે મીતતાવથી સદ્ગારની ખાતના પ્રવર્તી રહી છે.

જેઓ જર્મની અને જાપાનથી રેડીયોમાં આવતા ખબરો સાંભળે છે તેઓને હિંદુસ્તાનમાં ખતી રહેલા બનાવો વિશે ભુલિત ખબરો મળે છે. એ ખબરો તરફથી એવી છાપ પડે છે કે હિંદુસ્તાનમાં પરીસ્થિતિ લગભગ સંતોષક છે અને સરકારની પાસે ગમે તેવા વિતારાકરક શસ્ત્રો હોવા છતાં તાલાવરણ શાંત કરતાં તેને લગભગ મુશીબત પડે છે. ખેલક આ ખબરો તો પ્રચારઅચેત્ર હોય છે જ્યારે ખોટી રાજનીસીએ તરફથી આપવામાં આવતા ખબરો સેન્સરની ગળણીના ચળાકાને આપે છે. આ સંજોગમાં બાન્નેમાંથી કોણ સચેથી વધારે ભુલિત હોવા છે એ કમવું મુશ્કેલ છે. ખરું હિંદુસ્તાનથી કયા ખબર નહીં આવતા હોવાથી કોઈ જર્મની અને જાપાનથી આવતા સમજા નહીં, તો પણ, શોખ મહાપર વિશ્વાસ મુકે એ સલાહીકર છે.

ખરી મુશ્કાલી કેરું ચલાવે છે

દરમિયાનમાં હિંદુસ્તાનમાં નેતાઓને ચીર-તાર કરવામાં આવ્યા બાદ સરકારે જે નાસ નીવી ચકાવેલી છે તેના કેટલાક ખબર સેન્સર ની મળમાંથી છટકાને અહીં આવ્યા છે જે વિશ્વાસપાત્ર માનવને અમો પુરતું કારણ છે. એ ખબર નીચે પ્રમાણે છે:

“સુરત રજવાડા જલાલપોર તાલુકાનાં સમુદ્ધ કાંઠાના ગામો પેટીમાં કમટી-મટવાડ ન.મ સરકારી પોલીસે લલમ કારક અને કોઢીનાં આંધ

કે, “કોમિશને મુસ્લીમોને દેશ છે કે કેમ એ વાંધે દુ કાંધે પણ હાંદી લલમો નથી. સરકાર પ્રાંત મુખ્યત્વે મુસ્લીમોને છે અને તેનો પ્રેમિય ને સંપૂર્ણ દેશ છે.”

સરકાર પહેલે અંતમાં એવી આશા વ્યક્ત કરી કે હાંદી અખબારો હાંદ સંદર્ભમાં પામની મેડીઓમાં અકામેસા દેવા છતાં પણ તેઓ આઝાદીની લડતમાં પ્રેમિયને દેશ આપશે.

વહેવારે એવા અભાવારો ક્યા છે. મદાતમાજીની જગતીખ્યાત હાંદીકુચના સમયથી એ તરફના દેશનાં રાષ્ટ્રવાદના પ્રયત્ન વિરોધી હોવાથી સેશના ખરેખર કોઈ પણ મકારના ચુંદા માટે નહીં પણ કોલ નાસ વર્તનવા માટેજ સરકારે કેવળ દપાલીન વર્તન ચલાવ્યું છે મોટી સંખ્યામાં હયાવારધારી પોલીસે આવી વહેલા મજરકેથી આપા મટવાડ મામને પેરી લીધેલું કોઈ પણ પુરુષ, સ્ત્રી કે ગાયકને મામની બદાર જવા દેવામાં નહીં આવેલા, તેમજ બદારથી કોઈ પણ માણસને મામમાં લખલ થવાની અટકાવત કરેલી. પછી એક મોટી દુકકી મામમાં પેટેલી-તે દરમિયાન મામ કરતો ચોખી પહેરો તો કોલન. ચોકાની ઉપર મેરકાવેસર માલું પ્રેમલેલું છે એવો પોલીસને લક છે એવા બદાના હેલળ પોલીસે ધરમરની મુલાકાત લેવા માંડી. પુરુષ વર્તન દોરમાંથી પાલવા સાથે બંધીને સખત માર માર્યો, એમ કમુસ કરાવવા કે એમણે અમુક જગ્યાએ મેરકાવેસરનું માલું સંતોડેલું છે. તેમની એવી હાલતમાં તેમની નજર આગળના કેટલાક પોલીસે ધરની વડુ, દીકરીની લાજ હુરી હોવાનું સંજગાય છે. પોલીસે રેડીઅલો જાંગો નાખ્યા. ખાતીમાં કપડાં તોડી ફાડી તેપર અગ્નિ મુક્યો. ધર મા કોઈ જગ્યાએ માલું સંતોડેલું છે એની શોધના બદામથી ધરની તમામ તરતુઓની લાગ કોઈ કરી નાખી હાલમાં આવ્યું તે પોલીસે હુરી લીધું ચોકાના પેડીપટાશ જાંગો તેમાંથી દરદારીના, પેલા દેશ બધું બગાડારે હુરી લીધું આપા પોલીસના વર્તન સામે વિરોધ કરવા કેટલાક માણસો અલસાર પેપેલા રથને આવ્યા સારે કંઈ પણ મેનવણી સીવાય તેમપર મોળી છોકવામાં આવી જેથી સાત આઠ માણસો તરતજ મરણ પામ્યા અને ૨૫-૩૦ સખત થવાયા. કેટલાક માણસોને હેલ હરેલા છે. ઓ, બાળકોને પણ નખા માર મટવાના અમાવાર છે. આખા મામન તારાજ

હરી નાખ્યું છે. ખુલ્લું કોન્ટ્રા હોમ એવી એ માગતી હોદી સીવી છે. સરકાર શું શું નહીં કરે એ કદમતો પાછી આવે છે. કચર નમળ રાખે તોનું છવાડી એવો કચરો સમય છે." નેતાઓને ક્યાં રાખ્યા છે એ કેશવને ખબર નથી.

બીજા બગર કોંગ્રસ તા. ૨૫ મીના છે કે ગાંધીજીને પુનઃમાં રાખ્યા છે એ કુપર્ણત અન્ય સમજના નેતાઓને ક્યાં લઈ જવામાં આવ્યા છે એ કાળને ખબર નથી. નેતાઓની મીરક-તારી બાદ સપના પ્રતિભા ગાણ અસાંતિ પ્રવર્તી રહી છે.

મુંબઈમાં ફરી અસાંતિ

મુંબઈમાં એક સંદેશ અજાણે છે કે રવી-વાર તા. ૬ ફેબ્રુઆરી મુંબઈમાં કોંગ્રસવાદીઓએ સરકાર કાઢવાનો પ્રયત્ન કર્યો હતો. પોલીસે મથુ લતાઓના ગોળીઓ છોડી હતી પરંતુ કોઈ મથુ નહોતું. સંદેશના જુદા જુદા ભાગો માં લોકોના ટોળાં જના મથાં હતાં, પથરા દેખાયાં હતાં, કોમો અને ખસો અટકાવી હતી અને એક બંધને ગાળી મુકાનો પ્રયત્ન કર્યો હતો. પોલીસે પ્રથમ છાંટીવાર સર કર્યો, પછી દીવર એક અને રોજી એક નાખ્યું પરંતુ એટલાથી પથ રમું નહિ વળ્યું ત્યારે ગોળીઓ છોડી હતી કેટલાક લોકો ખરાબા હતા. બે કલાક પછી ટોળું મીંગેરાઈ અને સાંતિ ફેલાઈ હતી. પથાને પાટવામાં આવ્યા હતાં. ટોળાંને વિખેરવાને પોલીસે દીવર અને ગોળી એસનો કુપર્ણત કર્યો લોકોથી મુકાબાની ખબર એકાં કરવતે મકાનોના માળખર રહેનારા એકએ પાળી રહેતું હતું પોલીસે વલ્લીવાળા લતામાં ત્રણ રીમાખરના ખાર કર્યા હતા. કાંઈને રત્ન નહોતી ધઈ.

સાંજના ૭ થી સવારના ૬ સુધી તોફાનો થએલા તે લતામાં કરકપુનો કુકમ થયો છે.

મુખતિઓની કદમત

મુંબઈ સંદેશના જુદા જુદા ભાગોમાં સરકારો કાઢવાનો પ્રયત્ન કરવા બદલ ૧૨૦ પુરતિઓને મથા ખુલ્લારે પકડવામાં આવી છે.

ખુલ્લારે બપોરે મુંબઈમાં ફાટીને દરકત કરવાનો પ્રયત્ન કરનારાઓપર પોલીસને ત્રણ વખત ગોળીઓ છોડવાની હુકમ પડી હતી. ગોળીઓ ધરાયેલા ૭ માણસો હાથીતાલમાં હાખસ કરવામાં આવ્યા છે.

અસાંતિમાં જેલમાં

અસાંતિમાં ફેરફાર જેલમાં મથા મુકવાને ફેલીઓએ દરોગાઓપર હુમલો કર્યો હતો. તેઓ પર છાંટીવાર અસાંતિવાળાં આવ્યાં હોવાથી ખાસ

ફેલીઓ મથાયા છે. સરકારી પાલી અજાણે છે કે "અમુક કાંઈ મુકવાની સમજવામાં અંખમ ભરેલા ફેલીઓ જેને બંગાળથી કોસકર કરવા માં આવ્યા હતા તેઓએ પોતાના દરોગાઓપર હુમલો કર્યો હતો અને જેલના સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ સામે હુમલો કર્યો હતો. સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ છાંટી-મારનો હુકમ આપી પરિસ્થિતિ સાંત નહીં હતી. ફેલીઓના માથાંપર ચક્રને ગોળીખારો મથ કરવામાં આવ્યા હતા.

નાના માથાપર તોફાનો ફોફુલાવના બીજા ભાગેમાં પથુ મથા છે.

પેશાવરમાં કદમત

પેશાવરનો સંદેશ અજાણે છે કે કોંગ્રસની અગળા કોંગ્રસ તા. ૬ મીએ સર યજી ત્યાર બાદ સરકાર પ્રાંતમાં ખેતુ ફીરકોઈમાં સમાનિક વિચારો આગળ પેટીંગના પરિણામે ખુલ્લારે પકડેલીવાર કદમતો મથ હતી.

કોંગ્રસપર આગ

કોરીયાના કદમતો જાણેલાં તોફાનોના કુપર્ણમાં નુકસાંતિમાં બહાર પડેલી એક સરકારી પાલી અજાણે છે કે "કોંગ્રસના કલેક્ટરોએ એ જાણી રાત્રી પ્રમુખોની અજાણતા અને વિચારપૂર્ણતા ક્યો લાભ લીધેલો છે એ હજીત એ વરથી મુરખાર મથ છે, કે કેટલાક મથાંસા સેરોએ કર્યું હતું કે તેઓને એવી ધમકી આપવા માં આવી હતી કે જે તેઓ તોફાન નહિ કરે તો તેઓના પરા બાળી મુકવામાં આવશે અને તેઓના ગોળીમાંથી તેઓને ફાંટી કાઢવામાં આવશે."

સાંસુદાયીક દંડ

કોંગ્રસપર પોન્ડ્રા કલેક્ટરોએ તોફાનો મારે સળ તરીકે પુનઃ ફીરકોઈમાં ખારમરી સરકાર ને પા. ૨૭૫૦ નો અને કાનપુર, ખુલ્લાર અને પ્રત્યક્ષકદમ ફેલોક લતાઓને પા. ૨૦૦૦ નો દંડ કરવામાં આવ્યો છે.

નાગપુર

નાગપુરમાં અંગળપર બહાર પડેલી એક પાલી મુજબ અગ્રેજીપર તા. ૬ ફેબ્રુઆરીમાં જે નાના ટોળાંપર તોફાનો આઠ વખત ગોળીઓ છોડેલી હોવાથી બે માણસ મથાવ હતા. બીજો દંડ મકરનો ખનાવ ખનીયો નહોતો.

કિલ્હી

નુકસાંતિમાં વાહસરોપતી એકએકુડીંગ કાઢ-સીકના સંખેખાંત ધરોગર પીકેટીંગ કરી કેટ-લીક વિદ્યાર્થીઓને મથા અંગળપર પકડવામાં આવી હતી.

બાગલપુર જેલમાં

બીહારની સરકારે મથા ખુલ્લારે બહાર પાડેલી પાલી મુજબ બાગલપુર સેન્ટ્રલ જેલમાંથી ૬૦૦ ફેલીઓ નફાસવાનો પ્રયત્ન કરતા હતા તેમાં ૨૮ મરણ પામ્યા છે અને ૩૫ પચામ છે. જેલના કેપુટી સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ સહીત બે અમલ-દારો બચી ગયાં છે. અને જેલના રક્ષકોના બીજા ત્રણ માર્યા મથા છે. આ તોફાનમાં મથ રાજકારી ફેલીઓ સંપ્રોવામાં નહોતા. પોલીસ આરવાં સાંતી ફેલાઈ હતી.

ફેલીઓપર ગોળીખાર

અંગળ સરકારની સપ્ટેમ્બર તા. ૭ જાણી એક પાલી મુજબ કોંગ્રસપર તા. ૩ મીએ લોકોમાં તોફાન મથાથી ૨૬ ફેલીઓ અને એક દરોગો માર્યા મથા હતા અને કદમતોના રક્ષકોના માણસો સહીત ૧૨૫ માણસો કિપર અખાવા હતા. ફોર્સ સંદેશ મથાની રૂએ પકડાયેલા ફેલોક ફેલીઓની કલકતાથી અન્ય કથલે ફેર-બદલી થતી હતી ત્યારે તેઓએ બળનો કર્યો અને કામ કરવા ની ના પાડી. ફેલીઓની ફરીમાલેલી તપાસ કરવામાં આવતા ફેલોગાના રક્ષકપર હુમલા મથા હતા. પાલી અજાણે છે કે માણસો એટલા બધા તોફાને મથા હતા કે ગોળીખાર કર્યો રીના સાંતી મથી અસરકારક હતી.

મુસ્લીમોને દંડ કરવા સામે મી જીનાઈ નો વિરોધ

મુસ્લીમ લીગના પ્રમુખ મી. જીનાઈએ એ તીવેદનમાં અજાણ્યું છે કે જે તોફાનના લતાઓ માં સામુદાયીક દંડ કરવામાં આવ્યો છે તેમાંથી મુસ્લીમોને ખાતલ કરવામાં આવ્યા નેહએ. આખા લતાઓને દંડ કરવામાં આવે તેમાં મુસ્લીમો પથ અપવી તમ અને મુસ્લીમો કોંગ્રસ ની લતીતપજાંગી અગળાગી અલગ રજા છે.

મુસ્લીમ લીગને કોંગ્રસ નેતાઓને છાંટી મુકવાની કલેલી મથાળી

મુસ્લીમ લીગના એક અગ્રગણ નેતા મી. અજાણ્ય મથલે ફોફુલાવના પરિસ્થિતિનું સમા-ધાન લાગવાને સંખળ કોંગ્રસ નેતાઓને તુરત છોડી મુકવાની મામળી ફરી છે. મથા અંગળ વારની રાતે કોંગ્રસમાં એક વિવેદનમાં તેમણે અજાણ્યું હતું કે મુસ્લીમ લીગે ફોર્સ સરકારે લીધેલાં કિનામીમાં વજલાં વજોડી કાઢ્યું નેહતું હતું. તેમણે અજાણ્યું કે મુદ્દાની ખાખમાં મુસ્લીમ લીગના મત કોંગ્રસને મથાળા છે.

—૫—

રજક કુલ

સુબના લખના મળુઓને પ્રમ આકર્ષનારી અગળ વરણ ૫. અને ન એટલી જવાવાય તેટલી એકોજ છે.

ખપર પત્રો

સ્વયંસેવા સંઘસભા

સ્વયંસેવા સંઘસભા ૬૩૮ અને યાત્રાઓના હોલસેલ વેપારી મા. ડી. કે. પટેલના સાંખા વખતના પોર્ટનર અને સાથી શ્રી ગોવિંદભાઈ કાનજીભાઈ પટેલ સાંખી બ્રહ્મતી માંદગી બોજવી થયા રવીવારે સવારે પ્રાંત વાગે દેહ લામ કરી ગયા છે. સ્વયંસેવા સંઘસભાના જુના વરતી હતા અને ગુજરાતી હોદ્દાઓમાં અગ્રગણ્ય સ્થાન ધરાવતા હતા. સુરત હોદ્દા એસોસીએશનના એક સભ્ય હોઈ ધાર્મિક, સામાજિક અને કેળવણીને સચી આખતોમાં હોડા રસ લેતા હતા. તેમના સહવાસમાં આવનાર સૌનો મેમ્બરે પ્રેમ સંપાદન કરી હતો. તેમના આત્મદા અને ઉદાર સ્વભાવથી તેઓ પોતાના આદરમાં પ્રાંત યહ પ્રકાશ હતા અને વેપારમાં સફળતા મેળવી શક્યા હતા. સ્વયંસેવાના ધર્મપરતી ૧૯૩૫ માં સ્વયંસેવામાં ૨૨મેંવાસ પ્રાર્થના કર્યા બપોર બાદ તેમણે ફરી લગ્ન નહોતાં કર્યા. સ્વયંસેવા પોતાની પાછળ બે સુપુત્રો, બે સુપુત્રીઓ અને હોદ્દાસ્થાનમાં બહોળાં કુટુંબને શોધ કરતાં મુખી થયા છે. શ્રી. ડી. કે. પટેલને સ્વયંસેવા ગોવિંદભાઈ ના જવાથી એક કિપયોગી પોર્ટનર અને સાંખા વખતના એક સાથીની ભારે ગુણોત્તમ યહ છે. તેઓ સર્વને કપર ધીરજ અને હીંમત બંધે અને સ્વયંસેવાના આત્માને ચીર્યાંતી બહે. સ્વયંસેવાની હનકોથા એજ દીવસે અમરેની સ્મરણજીવીમાં યહ હી જે વખતે કામના રોડ વગેના ધણા બાહ્યો દાખર હતા.

આભાર

શ્રી. ડી. કે. પટેલ પોતાના પોર્ટનર સહયત ગોવિંદભાઈ કાનજીભાઈ પટેલના અવસાનના શોક જતા પ્રસંગે જે બાહ્યોએ પુત્રીવળના અનેક બાજોમાંથી દીવસોજના સંદેશોએ મોકલ્યા છે તેમજ ગુણાંજલીઓ મોકલેલી છે તેમજ જાને આવી તેમના તેમજ સ્વયંસેવાના કુટુંબીજનોના શોકમાં સામેલ થયા છે તેઓ સર્વોત્તમ તેમની પોતાની વસિ તેમજ સ્વયંસેવાના કુટુંબીજનો વસિ અતઃકરણથી આભાર મને છે.

પ્રીતારીયા હોદ્દા સેવા સમાજ

પ્રીતારીયા હોદ્દા સેવા સમાજના આયોજ હેકળ લા. રજીએ રા. રામભાઈ નારજીના પ્રમુખ ધણા હેકળ મા કુણ જગતી ઉજવવામાં આવી હતી. રા. અનંતરાય હે, સમીતીના મંત્રી રા. મોદારભાઈ વાંઝેરે પ્રસંગાનુસાર વીવેચનો કરી હતાં. સમાજ તરફથી આસતી સાબાના

વિદ્યાર્થીઓ તથા વિદ્યાર્થીનીઓ તરફથી મર્યા વાંઝેરેનો આકર્ષક કાર્યક્રમ મોડવાયો હતો. શ્રી. ગણુભાઈ જોશીએ પ્રેરણામાં કામ ચલાવિ મંદીર ઉજુ કરવા માટે શ્રી. કુણેસામી તથા શ્રી. આલજાઈ નો તથા એમવાયર આયોજનમાં ગાલીક મા. હમીય વેવસી, જેમણે પુરસ્કાની મદદ કરી હતી, તથા રજીનાથભાઈ જેણે પોતાનો રેડીઓ, લાઉડ સ્પીકર સામજને વાપરવા આરખાં કર્યાં, મા. હમરજ જેણે લાઉડ સ્પીકર મોડવામાં મદદ કરી હતી તેમનો તેમજ જે જે લાઉડઓએ મદદ કરી હતી તે દરેક બાહ્યોનો સખાજ તરફથી આભાર મોકલ્યો હતો. બાદ આરતી તથા પ્રસાદ લઈ સભા બરખાસત યહ હતી.

—૦:—

પરચુરણ

—સ્વયંસેવા એક હીંદી વેપારીને એક નેટીવ પાસેથી પ્રાઇમસ રોડ, જેની કીંમત સરકારે રા. ૧૯—લાપેની કરાવેલી છે, તેની પા. ૨—૧૦૦ લેવા બદલ પા. ૨૦ નો હંડ અથવા ૧૪ દીવસની દંડની સખ યહ છે અને જે નેટીવની પાસેથી વખારે નફા લેવામાં આવ્યો છે તેને તે વેપારી પાસેથી તે નફાની બેવડી રકમનો દાવો કરવાની છુટ આપવામાં આવી છે. બીજા એક વેપારીએ જાહિન રાઇસની કરાવેલી કીંમત રતલની ૪ પેનીને બદલે ૮૫ પેની લાંધી દેવાથી તેનો પા. ૫ હંડ કરવામાં આવ્યો છે.

—કામજની કરેલ કરવાને જવાબો સખવામાં વપરાયેલાં કરવાને ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. પરંતુ સેન્ટરે ખાતાના કન્ટ્રોલરે તેવાં કરવાના ઉપયામ પર નીચેનો પ્રતીબંધ મુક્યો છે જે સામે જવાતમાં સેવા. વપરાયેલાં કરવાં ગુનીયનની બહાર પચવવદાર કરવામાં વાપરી નહીં શકાય. જે કામજાને લીધે આ નીયમનું પાલન નહીં થયું હોય તે મોદલનારપર પાછાં મોકલેલી રેવા માં આવશે. ફાટેલાં કરવાં બંધ કરવાને લેખલો, તે ઉપયોગ સરકારી અને વેપારને લખના ગુનીયનમાંજ પચવવદારના સંબંધમાં ચક્ર સકશે. જુના શીરનામાને હાંકવાને તેના પર મોડવામાં આવતા કામગીર પારકાં હોવા તોહ્યો. બીજા કામગીર નહીં ચાલે

—અજના વખતમાં દરેક દરેક વસ્તુઓને સમક કરવો ઉપયોગી છે. આવતી કાલે શું નહીં મળે એ ન કહી શકાય. બાંધકામની અનેક વસ્તુઓની અછત યહ પડી છે. તેમાં હવે રકમ જેવી વસ્તુ ધણી મળતી નથી.

આવી દરેક બંધિતને એવવામાં આવે છે કે તેઓએ એક ધણ રકમ વેડવી નહીં તાખનું. નજરે પડે તેટલાં સખમાં રકમ સંધરી શખવાં કે જેથી તે કામ ધણ વખતે તેના ઉપયોગમાં આવી શકશે. નહસ અને મોટા દક્ષીણ આફ્રીકામાંજ બનતા કોવાચી તેની અછત નથી. —સાહ્ય વેસ્ટ આફ્રીકાના કોટાવેલમાં પતરાંની શોધ થઈ છે. જે એ સરખ ધાવ તો ડીનાં આજે જે અછત છે તે નહીં રહે.

—હીંદીને નેશનલ રીફ્રેન્સ માસીલ ન્યુ દિલ્હી માં મવા સોમવારે બેઠી હતી. જુલવારે તેની ઉલો બેઠક વખતે હાંદના સરસેનાપતિ જનરલ સર આરજીયહ વેવશે મુકની પરિરિપતિ વિષેના ઉલો ખપરો જણાવ્યાં હતા.

વેચવાનાં નવા પુસ્તકો

ગાંધીજી લેખીત પુસ્તકો	
આત્મકથા બે ભાગ સાથે નવી આવૃત્તી	૫ ૦
હીંદ સ્વરાજ્ય દ્વન્ લેખીત	૧૦ ૦
હીંદ સ્વરાજ્ય (કાપેલું)	૩ ૦
અનાસક્તિ યોગ (મીતાજીનો)	
ગુજરાતીમાં અનુવાદ	૧ ૯
મંચક પ્રમાત (૧૧ નીચમે)	
જીવનના ગી (જીના પત્રો)	૧ ૦
ગીતા બોધ (મીતા. નો બર્ધ)	૧ ૩
જરે રાધાકૃષ્ણનના પુસ્તકો	
જન્મતો આવતી કાલનો પુરુષ	૩ ૯
મંચકીનું બાવી	૨ ૩
શ્રી. કીશોરલાલ અશરવાળા કૃત	
જીવન કૌશલ	૬ ૬
મીનામચન (મીતાજીનો બધા સમજ કરે તેવી ભાષામાં લખાયેલી સબેલો તેનો બાવાય)	૮ ૧
ગીતા હરની (મીતાજીના ગુજરાતી સ્થે ૩ માં પ્રત્યેક સમજ કરે અને ગાંધી હરે જેવો અનુવાદ)	૧ ૩
ગુજરાતી વિદ્યાર્થીક તરફથી બહાર પડેલા શાળા ઉપયોગી પુસ્તકો	
બીજી મોપદી	૧ ૩
પાંચમી મોપદી	૨ ૯
સાલજી માડી	૧ ૦
પરચુરણ	
બોકમાન્ય બાલગંધાધર લીસક તેમના મત અને વિચાર	૬
પુરં અને પચિમ	૧

Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજાંત્રની જરૂર છે

આખી દુનિયાના સમાચાર ક્ષરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ હળવું સંગીત અને સુમધુર શ્રીદમોના ગાયનો કુટુંબ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુટુંબમાં અને મીત્રમંડળમાં ગાવા બબવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ લાકડાંકોલસાના ધુમાડાથી બચી તાત્કાલીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સેટ વગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ઠંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શ્રીદમોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, અંધન, કંમન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પડોસી, મધન ધાન્ડ્યા, અરિત, બાલી, આદમી.

શ્રીદમોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભજન, ગરબા, રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પૃષ્ઠ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજાંત્રના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપેરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સે. ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક જાતના) યંગ ઇન્ડિયા, મેગાફોન, હિંદુસ્તાન, ડચીન્સ, ઓડીયન, (ઇન્ડિઅન રેકોર્ડ્સ).

ધરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળેલા યા લખો:

ટેલીફોન ૨૨૫૮૦૬

.. રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાઇવટરી) લીમીટેડ,

૧૭૯એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

મરહુમ પ્યારે કબ્રવાલના ઉલ્લામાં ઉલ્લા જાયનોનો લેટર
રેકૉર્ડો આપી ગયા છે. વહેરો તે પ્રદેશો.

N. પ્યારે કબ્રવાલ

- 16404 મન વહા ફુર્કા પુકારી અમગી
16411 એક રોતે ૩ દલગમ
16416 બલમાં સમ સડ મહ અંખવા દમરી
16428 મહીનેકા મુસાદર હું મેરે હકમે ફુવા કરના
16434 દમરી ઉઠ ગમે લેખન વોહી રોનક હે મેહરીવમી
16313 રઘુભુલધીલ આલખીન
16347 મીને ગમે થે એક ખુતે
16232 મો મીમે હન્મે હમે દમમે મીસારેતે હે
16273 મેહરીલકા તાલભલી
16250 ફુરવાર મુસલમાનો.
16243 દલકે મે આજ એકમરે આલી
16280 ફુરઆન પદો
16367 મેશ મન મોમે મોમે
16380 મુજમે હારે મહુખુખે મરનેકી ખુશી હે
16300 મારો સત્તેઆલાહ વારો સત્તેદઅમાદ.

N.L. પરદામી રેકૉર્ડ

- 310 અંધા મહુલીકા મોજા
301 આલાહા જલવા
P.E.
27 સદાહત દમરત ખીલાલ
G.E.
4764 અને 4765 મે રેકૉર્ડીનો સેટ
જંગલમે માફરોકા પાતી ખીલાનેકા મોજા

4726 બુલ હે સાર મેખાને મે

3164 રુખા સદાહત

6677 દેશ અરબ

1740 હમ હો અલ્લાહ હે

F.T.

12127 રિયાલ દમરત જળીર

12907 હે સખાવત

12781 મોસીર મોહમદ

ફખરીદ દીન

7791 ગમતસીબોકા મરદાન હુદા જતા હે.

7742 સદા વાર સામકે.

7593 અંખપે તારો મે મેમે માહે અતવર અક પ.

ફખરી આલમ કબ્રવાલ

16270 હતે દરવાજે મોહમન કાલહી

16349 તરવીર નખી આંખારો દાલમે હતર આક

16241 તરવીર મોહમદ મેરે દાલમે.

16270 હતે દરવાજે અલમનકાલહી

મોહમદ ફકીફીદીન

16332 વા મોહમદ વા મોહમદ

16340 હમર આ સીતમગ

16261 જસકા રાજ હે કલવરમે

16340 અપને અપને પાકી દોલત

મોહમદ ખાલીલ કબ્રવાલ

16426 પિયા અપની નમરવાં મોલામે સખી

16433 સાંવરવાં નહી રહે

16312 દમરા નખી જમ હમરાનવાલા

16221 સાધી મુએ પીસારે

16366 હુસમબી હમે અમાળ

16379 હમે ગમે વાદ લોમ

F.T. મારદર અબ્બદુલ રજાહ

12686 મે પોતેલી ખાનકા

12620 વોહ દખીમે ખુદા

12254 હે સલામ હિને જ હે

12165 દમરે કલમેકે ખાલીલ મે

કલમખાન એન્ડ પાર્ટી

12215 રેહતા હે મુસા આકા તેરી મલીમે

12917 હમ તરક જતા હું સખ ફેનેકે મોલામ

12826 નદારીલ હે માફુસેદરા મે

12860 મે તો વીર આક વાર

12887 હાંકર જખ હસને મીલમન

12702 દમરમે વાલકતા રીરા

12740 હમે મહતલમે સરકા

N. ખલીલ

16481 મે ફુલવા હે ફુલવા નમ.

16469 પીતમ નમર હે જના.

16462 હર-હર-મરમે હપ જ.

હાલુ કબ્રવાલ

16461 હમદ આ તો સુન હે મેહાદ ક મે વમે.

16444 મુસકરા હર હે વાર કોહ મુલા હો જખ.

16488 તુરે અતવર લીખાના ખોરે રસમે અરખી

16422 જાત સાધી હિ નદારી જખમેગી

16428 હાલ જતા પર મુજમે

16420 જુલવાલે મહીમે

16424 ચલે હદગ જોર કપામન કાના

16428 આજ નખી દમરાર દરસીખારો

કામા રોહ

શરીન હરદાદ (૧); ખીલ્લ મંગલ (૪); તુરમેહલ (૧);

રકમાતી મંગલ (૪); સલી સ્ખીલવા ૨).

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ આમરે ત્યાંની મળશે. તેના દર મહીને દેહલોગ આમરે ત્યાંની મંગાવી લેશો.

'PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.,

'PHONE 33-7265
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN.

38a MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

આ ગયા! "ખજાનગી" આ ગયા!!

ખજાનગી ખેલને અસલી હીવાનન સરીકા નીચી દય એ ખેલ બતાવતા દય કે દુનીયામે ખેલમાન આદમી યીસ તરફસે અસલે પ્રમાનસર આદમી કે ખુશખબ કરે કરે કરે દાલકર લેકા ખસળ કર સકતે. મગર મેલ દુનિયાસે કુલેલકા ખેલ દય કે આખેર સમ્યા સમ્યકી હોતા દય. એર કુકા કરે કરે કરે સમ્ય પાતા દય મહા સાલિય આકિકામે ખજાનગી કે રેકોર્ડની ખેલત માંગ કુખ, મહા કે કુકા નહારોને ખજાનગી કે ખુખ કુકા. હીસાને શી ૨૦-૨, એર હીસાને શી. ૭-૬ કા રેકોર્ડ ચાખે દાયા. અખ મેલ રેકોર્ડ દુગારે મહા આ ગય છત્તી કિમત પહેલે કે મુખાશીક ચાર રેકોર્ડની સેટકા શી. ૨૦ દય. મંગાચો એર સુનો.

અસલી સુરત.

મુશીનગી સુરત

કનિકા દેડે વાની "આજકા હીન્દુસ્તાન" ખુશામ પે હે કે વીલાવતી કચન કર મેચ કાલેમા કા હાસરો ખરપ દખના હો એર આપ હાલકી જાએદાદ કે ચાલીસ દખા મે ગી ની કરે સીરે ખીસ રોજ મે કુકા દેના એર અખીર નંગ દરન હોતા ના ચાલ એર નમે જમાનેક સળ દાસ કરમે હે.

ખાંચ રેકોર્ડકા સેટ

કીમત શી. ૨૫.

એર દુસરે નયે રેકોર્ડ આ ગચો હે

મરદમ પ્યાર કવવાલ કા ચાખીદ-મોદમદ સુલેમાન કવવાલ પ્યાર સે પ્યારા આવાજ કા માયા કુવા. કુરને યુસુફ-યુસુફા કા પુરા હીસા કે રેકોર્ડ કા મંગાકર સુનો. પર મે રખતે કાએલ

કીમત શી. ૨૫.

R. L.

ખજાનગી રીસકમે

૩૭૪ સાવન કે નગારે દય.

૩૭૩ મન ધીરે ધીરે રોના.

૩૭૨ મેરી યુડીયા આખેગી આલી

૩૭૧ એક કચી નાચોં કી વસી.

ફીલીમ રીકોર્ડ

સંસ્કાર (૫), દોલકી મન બોખે (૨), સરસ હાથન (૫).

પરખી લાજ (૪), રવામી (૪).

ભાળી (૫); નીરમજા (૪); ગુલ-લીલન (૫); રંગા (૨)

આઝાદ (૫); ડોકર (૩); અત્રી ખાખા (૨); અબુલ (૫);

અંધન (૨); એરત (૫); નદી જાનકર (૫); નયાશીર (૨)

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN,
Phone 21843.

38 n Market Street, Barkly Arcade JOHANNESBURG.
Sole Indian Agents In South Africa
Phone 33-7255
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDES.

ફરનીયર! ફરનીયર! ફરનીયર!!!

બેકસમ કુટ, બાઈનીંગમ કુટ, ચેરમીન, લેઈડમ ચેર, સાર્કે બોર્ડ, મોલ્ટેડ ડેર, ઘઉં દેર, દેવલ, ચેર, રો દેર, આસાઈડર, રોમ ક્રીડમ અને ક્રીડમ વિગેરે, તમામ કોસ્ટલ આરે બેકસમ કુટરો અને પાછા બાલ ચેલવવા કુટરો વડે.

બેકસમ, દેવલ અને ક્રીડમ કુટરો

અ કુસાઈ દેવલ નીચે દેવાર માલ છે. તેને કોઈ કુસાઈ દેવાર નથી. આમ કુસાઈ કારોના કુસાઈ કોર કુસાઈ અને કુસાઈ આમલ વધારો.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2626. 195b

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, માલ, માંચ, કુસારા, માખી, વંદા વિગેરે સમજા જ'વડેનો

નારી કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના કીટ વળે છે.

111a

"KOH-I-NOOR" DIAMONDS
FOR BRILLIANCE & PURITY

The KOH-I-NOOR Diamond is a gem of pure colour, fine cut and quite free from flaws.

Each one is guaranteed perfect for a signed certificate.

BUY DIAMONDS DIRECT FROM
THE FACTORY

Write to: Suppliers of Diamonds, Koh-i-Noor, Ltd., 34, Market Street, Johannesburg.

NAME

ADDRESS

CO. 111111

Call, write or phone for our Free
Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" - 81 OFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.

DURBAN REPRESENTATIVE,

B. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ,

કોલોન ૧૨૮ વેપારી.

અમે દરેક જાતના ૧૨૮ અને વેલોનલ ગુનીવનના કોઈ પણ માત્રામાં C. O. D. થી સારું વેચીશું હરી મોલ્ટીએ જીએ.

P. O. Box 254.

31, Short St. Durban, 119b

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD.

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.

Country Orders Promptly attended to.

14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન ૩૩-૫૩૮૨.

વલભ ભાઈ રણુ છોડ ભાઈ

કોલોન અને રીટ ૧૨૮ અને વેલોનલ અમારે ત્યાં તાજું અને સસ્તું મળશે.

બહારનામા આરદરને તાજી પાલ દેવામાં આવે છે.

૧૪, ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

105a

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

એન્ટર: મહાસાઈ ભાલભાઈ કાલિયારના.

દરેક જાતની ખીટ કુસાઈ, કોલોનલ કીટી તેમજ મોંઘા મેવા, અસાહાયી અને બનાવીએ જીએ

અમારું જખખાએકું સુરતી પુસું, લેખ, મમરા, ગાંઠીલા, ભલખા, પાતરા વિગેરે દરેક જાતના બનાવીએ જીએ.

શીયાળામાં ખાવા લાયક પાઠો કોઈદર પ્રમાણે સ્વેચ્છીયલ. પાર્ટી વિગેરે આરે મોટા પ્રમાણમાં ખીટાઈ કોઈદર પ્રમાણે દરેક જખતમાં બનાવી બાવીશું. બહારનામાથી મનાવનારને માલ પુરતી કાળજી, મોલકવામાં આવશે.

PHONE 33-6676.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St, JOHANNESBURG

અહવાડીક પંચાંગ

	શ્રોતી	હાં	મુસલમાન	પારસી	નોંધ	સંધર્ભ
ચાર	૧૯૪૨	૧૯૪૮	૧૩૧૧	૧૩૧૧-૧૨	૬	૮. મી.
	- પટેલના	આરદરો	ચાલના	વડ		
શુક્ર	૧૧	૧૨	૧	૨૬	૭	૫-૨૨
શનિ	૧૨	"	૨	૩૧	૮	૫-૨૨
રવિ	૧૩	"	૩	૧	૯	૫-૩૩
સોમ	૧૪	"	૪	૨	૧૦	૫-૩૩
મંગળ	૧૫	"	૫	૩	૧૧	૫-૪૪
બુધ	૧૬	"	૬	૪	૧૨	૫-૪૪
શુક્ર	૧૭	"	૭	૫	૧૩	૫-૪૪

154 1995

Registered under P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE

১৯৭৬-৭৭ খ্রিঃ

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

હાલના સંજોગોમાં સ્ટીમરોની ખબર આપી શકાતી નથી. તેમજ સ્ટીમરો હાલ નીચમીત મળી શકતો નથી એ કારણે જનારા પેસેન્જરોએ અમને પુછાવ્યા વિના ડરબન આવી ખરચમાં ઉતરવું નહિ. બહેતર અને સલાહમયુ' તો એ છે કે અત્રે આવ્યા પહેલાં અમને ટેલીફોનથી પુછવામાં આવે.

ડરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન ફાઇનાન્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે તમ તમારો વિગેરે સંબંધી હમોને મળવાથી બ'દાવસ્ત કરી આપીશું.

દાખલા ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat, Point, Durban, લખવું.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

ફોન ૨-૦૪૩૨.

નામ: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

(Pty) Ltd.

મીટી પેસેન્જર ઓફિસ.

390, Pine Street, Durban.

૩૯૦. પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ દીલો કંપાનિમાં હાઈલિસ, આગ, મોટર કાર, મોટર
બોસ, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, વર્કમેન'સ કમ્પેન્સેશન, તમારો,
પ્રાવરત વિગેરે ની જાતના કોમ્પોઝિટ ઉતરાણી સમાવે છે.
હાલ કંપનીને પ્રોફિટ આપવા ની રીતે દીલોની કમ્પેન્સેશન છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 25845, P. O. Box 1610.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards @
5% on City Properties.

શહેરની મીલકતોના મોરબજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

**ROOMS NO. 12 & 13,
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG**

Telephone 23-4478 P. O. Box 3841.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

એ તમારે તમામ છવતની ખરી મજદૂ લેવી હોય તે પુટીકારક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબૂત અને બળવાન બનાવી દો! પણ યાદ રાખો કે કાપકારક ખોરાકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોક્કસ શુદ્ધ માલજ વાપરજો. અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ બનાવી મધો છે.

અમારે ત્યાં શીંગોળા, બદામ, ચરોલી, પીસતા, પંતળી નાનગ, મહેંદ મુસલી, ખારઠ, છલાચી, કોપરુ વાટી, મોખર અને કાજુ, ચાર મગજ, મોગની, અરુણ, ચુંદર, અંબર, સાના ચાકોના રંગ, ખાંદરન, વીંચેરે તમામ હીંદુ ક્રીમાલું માંથી વડું, મટી બુટીઓ

ઉપરાંત હોદી ખરી તમામ મોસરી હમેશ રોઝમાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મશહૂર યજ્ઞેલી સુરતની ખરદી, પીસતા ખરદી રી. ૩-૬ રતલ, બદામ ખરદી રી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હસ્તાઓ

બદામી હસ્તો રી. ૧-૮ રતલ, સફેદ પદ્માલો હસ્તો રી. ૨-૬ રતલ, રંગીન બદામી હસ્તો રી. ૨-૦ રતલ, સફેદ મલાક્ર હસ્તો રી. ૩-૦ રતલ અમારે ત્યાંથી મળશે.

નવાબી પાઉડર:

સરીસ્તા કાઠ પણ બામમાર્ગ માત્ર ૫ મીનીટમાં તાજ સાથે કરી દે છે. ૩ બોટલ રી. ૩-૮ પોસ્ટેજ દો. પુરાવન માટે એક વખત ખોરદર આવી બાબો કરી દો.

કેશનક બોટલો: ૭૨૫૬૦ રી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE:

INDIAN PAWNBROKER

112, Victoria Street, Durban

LOW RATES OF INTEREST ON JEWELLERIES

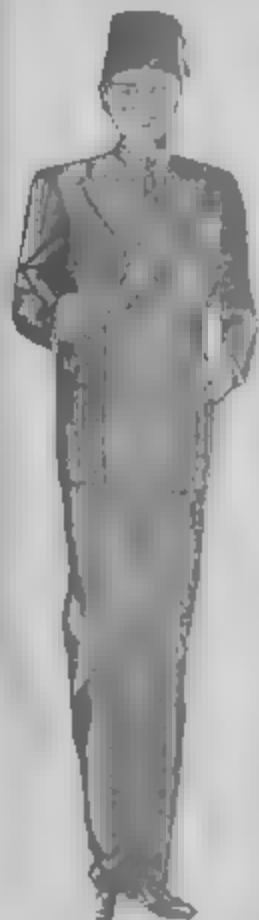
High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-A-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM

ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 149

A Suit like yours

is what your son
is longing for!

We have a fine selection of English
worsted suits unequalled for style, fit
and finish.

Obtainable in double and single breasted
styles. Sizes from 0000 to 12.

Buy him one for the festive season
of Eid and Divali

NOW

BAKI'S

410 - 14TH STREET, VREDEDORP, JOHANNESBURG.

INDIANS ARE BORN SLAVES, BUT LET US NOT DIE AS SLAVES.

JAPANESE—WILL THEY INVADE INDIA?
READ THESE BOOKS THAT WILL GIVE YOU THE ANSWER.

Warning Lights Of Asia	...	...	10	0
Japan Unmasked	...	...	10	0
Japan Inside Out	...	...	10	0
Secret Asia	...	...	12	0
The Yellow Man Looks On	...	...	6	0
Yellow Nazi	...	...	1	0
Japanese Enemy And Yellow Nazi	...	...	3	0
LEARN THE REAL TRUTH ABOUT INDIA, WHAT IS HAPPENING THERE TO-DAY, IN OUR BOOKS.				
Enlist India For Freedom	...	...	5	0
Out Of Dust	...	...	4	0
New Maps, Russian Front	...	...	2	0
" " Mediterranean & N. Africa	...	...	2	0
" " Pacific and Japanese Empire	...	...	2	0
Map Of The World	...	...	4	0

Obtainable At:

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,

PHONE 20707 85 VICTORIA STREET, DURBAN

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 20990 CORNER PINE & GREY STS

ESTABLISHED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS AREA.

THE MEET-UP OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS
BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchants.

ફોન નંબર ૨૨૮ અને લેક્ટેશન સ્ટોર પોલિંગ સ્ટ્રી C. O. D. માં
મોસ્ટાવામાં આવશે. સરના—

P. O. Box 842. 139 Brook St. Durban.

H. M. PATEL,

General Import & Export.

MADRAS UNIONS & P. O. BOX 104, PRINCE EDWARD ST., DURBAN

એસ. એમ. પટેલ

જનરલ ઇમ્પોર્ટ અને એક્સપોર્ટ

મદ્રાસ યુનિયન અને પ. ઓ. બોક્ષ ૧૦૪, પ્રિન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

૧૦૪, પ્રિન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco."

K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

in South African, Canadian and Australian Apples

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જાન્યુઆરી કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કેનીના એપલ ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નાણીસ મારા અને સરના C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 766, 108 Prince Edward St. Durban.

વગુના અને ગાલિયા ફરમાસુ મીઠામજા અને પાકો જતાવનાર

કેપીટનના શીશાળાના પૌષ્ટિક પાકો

પંચગી સાલમ પાક વિવેરે બીલ પાકો એડર્સ આપવાથી
મળી રાકશે.

આવારી રીમાં જંગમ ખાવાઈ નવ નવનું દરેક તરફ મળે છે.
ફરમાસુ મીઠામજા ગયા ફ્રુટ નવનું ફરમાસુ, આપ્યાર, ગરમ માસાઈ વિવેરે
મીઠા મજામાં મળશે.

જુલુ નવનું નવું દરેક પા મળેલ

KAPITAN'S CAFE

Phone

33-8577.

13a KORT STREET

JOHANNESBURG 135

Phone 24350.

Tel. Add. "Naartjes."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195. DURBAN. 1162

Are You a subscriber of

'Indian Opinion' if not, Why not?

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

No. 38. - Vol. XI.

Friday 18th September, 1942.

Published by the Editor, at New Delhi.
Printed by the Editor, at New Delhi.

GOVT. OF INDIA'S FOUL METHODS TO COUNTER-ACT CONGRESS PROPAGANDA GANDHIJI DISCLOSES SECRET CIRCULAR

CLOSELY following the wide publication of seized Congress documents by the Home Department of the Government of India, which is being made use of to discredit the Congress all over the world, a sensational document, purporting to be a secret circular issued by the Secretary to the Government of India to the Chief Secretaries to all the Provincial Governments, providing talking points and directions to counteract Congress propaganda was sold when the All India Congress Committee met in Bombay on Friday, August 7, bearing an introduction by Mahatma Gandhi.

HONOURABLE COURSE TO GOVERNMENT.

The following is Mahatma Gandhi's introduction to the secret circular:—

"I have had the good fortune to have friends who have supplied me with tidbits of national importance such as I am presenting to the public here-with. Mahadev Desai reminds me that such an occasion occurred some seven years ago when a friend had unearthed the famous Hallet Circular. Such was also an occasion when the late Swami Shradhanandji was given an important document though not of the national character as the Hallet Circular or Sir Frederick Puckle's very interesting production and that of his lieutenant, Shri M. L. Das. The pity of it is that the circulars were secret."

"They must thank me for giving the performance as wide a publicity as I can. For it is good for the public to know to what lengths the Government can go in their attempt to suppress national movements. I would not say, open and above board that the Government knows how many such secret instructions have been issued which have never seen the light of day.

"I suggest an honourable course. Let the Government by all means influence public opinion in an open manner and abide by its verdict. The Congress will be satisfied with a plebiscite or any other reasonable manner of testing public opinion and undertake to accept the verdict. That is real democracy.

VEX POPULI VOX DEI

"Meanwhile, let the public know that these circulars are an additional reason for the cry of 'Quit India,' which comes not from the lips, but the aching hearts of millions. Let the Dases know that there are many other ways of earning a living than betraying national interests. Surely it is no part of their duty to lend themselves to the very questionable methods as evidenced by Sir Frederick Puckle's instructions."

THE SECRET CIRCULAR.

Sir Frederick Puckle, Secretary to the Government of India, in the course of his secret letter dated New Delhi, 17th July to the Chief Secretaries to all Provincial Governments and Chief Commissioners, Delhi, Ajmer-Merwar & Baluchistan and Coorg, says:—

"We have three weeks until the meeting of the All-India Congress Committee at Bombay on August the 7th. During this time the matter is mainly a problem of propaganda to mobilize opinion against the concrete proposals contained in the Congress Resolution and against the threat with which the Resolution concludes, described by Gandhi as 'open rebellion.'"

"We have to (1) encourage those on whose support we can depend; (2) win over the waverers, and (3) avoid

stiffening the determination of Congressmen; with the object either of putting pressure on the Congress to withdraw from its position, or, if action has to be taken against Congress, to secure that such action has the support of public opinion inside and outside India.

"Please intensify your publicity through all available channels with the aim of securing openly expressed and reasoned opposition to the scheme of the resolution from individuals of influence and important non-Congress organisations. Following are suggested main lines of publicity:—

"(1) A question of morale (sic) principle is involved, since His Majesty's Government's declared policy for the future of India is that her own people should devise their own form of independent government after the victory has been won and that during the intervening period there should be, within the existing constitution, immediate and effective participation of the principal sections of the Indian people in the conduct of their country, of the Commonwealth and of the United Nations.

"(2) The question at issue is one of expediency. Are the proposals in the Resolution practical in the middle of war and are they likely to increase the chances of victory for the United Nations, or shorten the war by a single day?

"(3) Whatever the answer to (2), there is no doubt that a campaign of Civil Disobedience involves recklessly putting the cause of the United Nations in jeopardy and encouraging the Axis.

"(4) Japan is hesitating whether to turn North against Russia, or West against India. Gandhi admits that

(Continued on page 257)

Indian Opinion

FRIDAY, 18TH SEPTEMBER, 1942

Secret Circular

THE secret circular issued by the Home Department of the Government of India to various Government departments throughout the country, to counteract the Congress struggle for freedom for India and to discredit that great organisation throughout the world, which is published elsewhere in this issue for the benefit of our readers, and issued as a special Edition for the benefit of the general public, speaks a great deal about the methods employed by the British Imperialism to sustain their hold over India and the Empire.

That the circular should have fallen into Mr. Gandhi's hands within a few hours after the much boasted of scoop of the Government of India as a result, of, what amounted to robbing the Congress Office headquarters of its important documents, and giving world-wide publicity therefrom to Mr. Gandhi's draft of a resolution, which was never passed, nor was it intended to be passed, and to destroy many notes of the Congress Working Committee, with a view to discredit both the Congress and Mr. Gandhi and to sabotage the great National movement for the freedom of India the Congress was about to launch, was indeed a act of Providence.

After reading the contents of this secret circular, which was no doubt dictated by Whitehall, one is not at all surprised at the uniformity of protestations coming from the supporters of British Imperialism from all sides, against the Congress and its movement. No wonder the Imperialist Press in South Africa came out simultaneously with ugly cartoons of Mr. Gandhi and leading articles on the lines suggested in this secret circular, discrediting the Congress leaders and condemning their movement. No wonder Mr. Churchill and Mr. Amery should

be singing the same song over and over again that 'India was not united, and that we had a responsibility towards the whole of the Muslim community, the whole of the depressed classes, the whole of the Christian community and all the subjects in the Independent States and the Princes who ruled those States.' These stereotyped arguments are repeated *ad nauseam* and they have been refuted as many times.

One thing is, however, very clear, that a Government that has to adopt such questionable means in order to crush a legitimate and peaceful movement has no sound case to put before the world in defence of its actions.

The wide publicity given by the Government of India to the notes of the Congress Working Committee has not succeeded in discrediting the Congress. The reply given to it by the *National Herald* (Allahabad) is worth noting:

"Is the British Cabinet composed of wise leaders or brainless baboons? Do they not think and argue? Will not a record of their meetings read similarly?" asks the paper and concludes: "The Maxwell bombshell may fool Americans for whose special consumption it is intended, but it can do no harm to the Congress. The Government in India and in Whitehall have thus done nothing to advance their cause. If they are not afflicted with parson and prejudice, they would note from their own photographic picture of the Working Committee that, in spite of very grave provocation, the leaders of the most patriotic, the most nationalist and the most numerous political party were but all yesterday thinking, much at the risk of their personal popularity, in terms of reasonable co-operation. If they are compelled to change their mind to-day, Englishmen must search their hearts and minds and ask themselves the reason why."

And now what about this latest act of the British Government of sabotaging the Congress move? Naturally the British news agencies have not considered it necessary to give publicity to this secret circular although it has been exposed in India. When it goes before the world the world will be able to judge what the British Statesmen are

capable of doing, who knows that a similar game is not being played by them even in conducting the present war. The British public may well ask.

Notwithstanding all the arguments advanced by Mr. Churchill and Mr. Amery in defence of the British Government's present action in India, Mr. Gandhi has thrown a direct challenge to the British Government. If they are sincere why don't they accept it? This is his challenge and it was in the hands of the Government before he was thrown into prison:

I suggest an honorable course. Let the Government by all means influence public opinion in an open manner and abide by its verdict. The Congress will be satisfied with a plebiscite or any other reasonable manner of testing public opinion and undertake to accept the verdict. That is real democracy.

There can't be a more sincere and a straightforward suggestion. But the Government have not the courage to accept the challenge. Instead, they stand self-condemned by their secret circular. Here is another suggestion made by the *Metropolitan of India*. It was also made before the grave crisis took place in India:

"When honest disputes arise between men of goodwill recourse is had to arbitration. An independent mind, free from inherited prejudices, is better able to see what the just solution lies in such a case impossible in the present crisis? We have sought and found allies - co-operation in the struggle for world freedom which, unaided, we could hardly hope to have achieved. Is it not in the path of wisdom to seek similar assistance in less grave a situation?"

Why did not the Government of India wait until the Congress had communicated its resolution to the heads of the United Nations? But the fact was that the sense of false prestige would not allow them to tolerate what they considered to be an impertinent demand of the Congress for the British Government to be withdrawn from India. They have refused to quit India with grace and win the hearts of the four hundred million people. The day will soon come when they will be obliged to do so with disgrace. The present British Cabinet, judging from the reported statements of Mr. Churchill and Mr. Amery, is accelerating the dawn of that day.

GOVT'S FOUL METHODS AGAINST CONGRESS]

acceptance of the resolution means administrative anarchy; either way it is a direct invitation to Japan to turn to the West.

"(5) The Congress leaders have now become the heroes of the Axis broadcast—clear indication that India's enemies think that Congress's proposals are in their benefit.

"(6) The only road by which India can achieve her destiny is through the victory of the United Nations. A free India is not possible in a world of slave."

TALKING POINTS.

The general criticisms of the Resolution are—

"(a) The resolution is a party manifesto. It is the Congress speaking and not India. The Congress is a party which it could be considered a serious document but not a piece of propaganda would be, if it had been subscribed to by all parties. But it pointedly disregards the wishes and feelings of everyone except the Congress. On the war issue Muslims, Sikhs, Communists, Royists, organised labour, the K. M. Sabhas, and important student organisations are opposed to the Congress. Success of voluntary recruitment proves that on the war issue Congress does not speak for India.

"(b) Note the blatantly hypocritical interpretation of the earlier Satyagraha Movement, described at the time by Sir Sikander Hyat Khan as a stab in the back of the British.

"(c) Note misrepresentation of the Cripps proposals which promise India the choice of Dominion status or independence as soon as victory was won.

"(d) Note that the Congress have made no attempt whatever to solve the 'communal tangle.' On the contrary, is the suggestion that it was possible to come to terms with the Muslim League, the palachari has been forced to resign from the Congress.

"(e) Note the statement that there is a widespread ill-will towards Britain and satisfaction in the success of Japanese arms. Such satisfaction is confined to Congressmen, and if there is ill-will, it has been intentionally fostered by the Congress, who, if they had been serious in their protestation of sympathy with the cause of the United Nations, could have swung the opinion the other way.

"(f) Note chitrap about transferring power to workers coming from the Congress, a purely authoritarian body in its organization and dominated by big business and the middle classes. The workers, in any case, are at present unfranchised and they certainly cannot be enfranchised so long for them to have any influence on a provisional war government."

Sir Frederick Puckle's confidential circular further suggests that the scheme embodied in the Congress resolution should be described as vague, and impractical and that there is nothing democratic about it. The acceptance of it would amount to inviting India's enemy. It

[Continued from front page]

further suggests that the Congress should be accused of being fifth columnist.

In order to oppose the Congress resolution it says the "National War Front" should be made full use of. Local propaganda should be carried on by means of lectures, letters in the newspapers, pamphlets, cartoons, posters etc., and by whispering.

The circular also directs the form in which cartoons and posters should be published.

ORISSA CIRCULAR.

Following the lines indicated in the above, Rai Sahib D. C. Das, Deputy Secretary and Publicity Officer to Government of Orissa, has issued reminders to all collectors and all sub-divisional officers on the date Cuttack 22nd July and marked "Confidential" express letter which says:—

"I am directed to forward a copy of Confidential Express Letter No. 28/25/42 of the 17th July, 1942, of the Government of India, Department of Information and Broadcasting, and to request that immediate action may be taken to intensify publicity on the line suggested therein through all available channels with the aim of securing openly expressed and reasoned opposition to the scheme of the Congress Resolution in question from individual of influence and important non-Congress organisation in your district/sub-division. The non-Congress organisations, known to this Department as existing in the Districts of Cuttack, Balasore and Ganjam, are noted on the margin."

CHURCHILL'S STATEMENT ON INDIA
FURIOUS ATTACK ON CONGRESS

MR. CHURCHILL made his eagerly awaited statement on India in the House of Commons on Thursday, September 10. He said:—The course of events in India has been improving and is, on the whole, reassuring. The broad principles of the declaration made by the British Government, which formed the basis of the mission of Sir Stafford Cripps to India, must be taken as representing the settled policy of British Crown and Parliament. These principles stand in their full scope and integrity. No one can add to them and no one can take anything away.

The good offices of Sir Stafford Cripps were rejected by the Indian Congress Party. This, however, does not end the matter. The Congress Party does not

represent all India. It does not represent the majority of the people of India. It does not even represent the Hindu masses. It is a political organisation built around a party machine and sustained by certain manufacturing and financial interests.

Outside the Congress Party, and fundamentally opposed to it, are 90,000,000 Moslems in British India, who have their rights of self-expression. There are 50,000,000 members of the Depressed Classes of 95,000,000 subjects of the Princes of India, with whom we are bound by treaty. In all there are 235,000,000 in these three large groups alone, out of 390,000,000 in all India, and this takes no account of the large elements among the Hindus, Sikhs,

and Christians in British India who deplore the present policy of the Congress Party.

It is necessary that these main facts should not be overlooked here or abroad, because no appreciation of Indian problem or of the relations between India and Britain is possible without recognition of these basic data.

Revolutionary Movement

The Congress Party has now abandoned the policy of non-violence which Mr. Gandhi has so long inculcated in theory, and has come into the open as a revolutionary movement designed to paralyse communications by rail and telegraph generally and to promote disorder, looting of shops and sporadic

attacks on the Indian police, accompanied from time to time by revolting atrocities—the whole having the intention or, at any rate, the effect of hampering the defence of India against the Japanese invader, who stands on the frontiers of Assam and also on the eastern side of the Bay of Bengal.

It may well be that these activities by the Congress Party have been aided by Japanese fifth column work on a widely extended scale, and with special attention directed to strategic points. It is noteworthy, for instance, that the communications of the Indian forces defending Bengal on the Assam frontier have been specially attacked.

In these circumstances, the Viceroy and the Government of India, with the unanimous support of the Viceroy's Council, the great majority of which are Indian—patriotic and wise men—have felt it necessary to proclaim and suppress the central and provincial organs of this association, which has become committed to hostile and criminal courses. Mr. Gandhi and the other principal leaders have been interned under conditions of the highest comfort and consideration, and will be kept out of harm's way until the troubles subside.

It is fortunate, indeed, that the Congress Party has no influence whatever with the martial races on whom the defence of India, apart from the British forces, largely depends. Many of these races are divided by unbridgeable religious gulfs from the Hindu Congress, and would never consent to be ruled by them, nor shall they ever be, against their will, so subjugated.

Many Volunteers

There is no compulsory service in India, but upwards of 1,000,000 Indians have volunteered to serve the cause of the United Nations in this world struggle. The bravery of Indian troops has been proved in many theatres of war, and it is satisfactory to note that in these last two months when Congress has been measuring its strength against the Government of India more than 140,000 new volunteers for the Army have come forward in loyal allegiance to the King-Emperor, thus surpassing all records, in order to defend their native land. So far as matters have gone up to the present, they have not revealed the ability of the Congress Party either to seduce or even to sway the Indian Army, to draw away from their duty the enormous body of Indian

officials, or still less, to stir the vast Indian masses.

India is a continent almost as large as and actually more populous than Europe, and it is divided by racial and, above all, by religious differences far deeper than any that have separated Europeans. The whole administration of the Government of 390,000,000 people who live in India is carried on by Indians, there being fewer than 600 British members of the Indian Civil Service. All public services are working. In five provinces, including two of the greatest, comprising 110,000,000 people, Provincial Ministers, responsible to their Legislatures, stand at their posts. In many places, both in the towns and the country, the population has rallied to the support of the civil power.

The Congress conspiracy against communications is breaking down. Acts of pillage and arson are being repressed and punished with an incredibly small loss of life. Fewer than 500 people have been killed over this mighty area of territory and population, and it has only been necessary to move a few brigades of British troops here and there in support of the civil power. In most cases the rioters have been successfully dealt with by the Indian police.

Tribute To Police

I am sure the House would wish me to pay tribute to the loyalty and steadfastness of the brave Indian police, as well as to the Indian official class generally, whose behaviour has been deserving of the highest praise.

To sum up: the outstanding fact that has so far emerged from the violent action of the Congress Party has been its non-representative character and its powerlessness to throw into confusion the normal peaceful life of India. It is the intention of the Government to give all necessary support to the Viceroy and his Executive in the firm but tempered measures by which they are protecting the life of the Indian communities and leaving the British and Indian armies free to defend the soil of India against the Japanese.

I may add that large reinforcements have reached India and that the number of white soldiers now in that country, although very small compared with its size and population, is larger than at any time in the British connection.

I therefore feel entitled to report to the House that the situation in India at

this moment gives no occasion for undue despondency or alarm.

House Of Commons Debate On India

MR. EMANUEL SHINWELL (Labour, Seaham), opened the debate on India, which followed Mr. Churchill's statement in the House of Commons. He began the barrage of questions which followed Mr. Churchill's statement.

He asserted that the background of the Prime Minister's statement was just that which Mr. Churchill had adopted when he opposed the Government of India Bill years ago. Everyone, he asserted, was anxious to secure the defence of India against the Japanese, but Mr. Churchill's statement would profoundly disappoint and shock millions of people.

Mr. Shinwell asked if an American commentator's statement that 50,000 men had come out on strike at munitions works was true; if Mr. Churchill really believed his statement, so critical of Congress, would improve the present position, and if Mr. Churchill believed that throwing the Congress Party overboard could lead to the solution of the Indian question.

Mr. Graham White (Liberal, Birkenhead East) suggested that the general public, while profoundly interested and anxious regarding events there, had difficulty in following the march of events there, and asked if Mr. Churchill would issue a White Paper.

Statement Of Facts

Mr. Churchill: I think the accounts in the British newspapers have been very full on what has been happening in India, and I have endeavoured to give the House a considered statement of facts, every one of which is established this morning. It is very necessary, I agree, that information of the real facts should be made public, not only here, but also in the United States.

Mr. James Maxton (Independent Labour Party, Bridgton, Glasgow) said: "I am sure that what Mr. Churchill has said is true in fact, but is it good propaganda? Will Mr. Amery give us details when we debate this?"

Mr. Churchill: "Anyone can raise this topic on the adjournment and the Minister responsible will be present."

Mr. Aneurin Bevan (Labour, Ebbw Vale) asked if the War Cabinet approved

the actual text of the Prime Minister's statement.

Mr. Churchill replied: "It is my business to speak the name of the War Cabinet and I have every reason to believe I am doing so. I do not mean that I submit every word of the statement and go through it line by line, but the general policy is the policy of the British Government."

Amid many interruptions Mr. Bevan demanded information as to whether the Deputy Prime Minister, Mr. C. M. Attlee, and the Leader of the House, Sir Stafford Cripps (who are Labour members) agreed to the actual form of Mr. Churchill's statement.

Mr. Churchill: I have every reason to believe that my colleagues have approved of my statement, as I think did the House in general.

Mr. Aneurin Bevan interjected: They ought to be ashamed of themselves.

Mr. Churchill retorted: Mr. Aneurin Bevan is a merchant of discourtesy. I was about to say that up to a very late hour last night Mr. Attlee and I were at work on the actual words of the statement."

Hon. William Astor (Conservative, Fulham East) said the statement would be very welcome to the gallant Indian troops in the Middle East, whose conduct had filled all with the utmost admiration.

Another Conservative asked that the House should be given an opportunity to associate itself with Mr. Churchill's tribute to those Indians who were carrying on their work in difficult circumstances.

Asked if he had any indication that there is now a tendency to accept Sir Stafford Cripps' proposals, Mr. Churchill replied: "I have no information that would lead to that idea. In the present state of affairs in India, with invasion not far off, these constitutional solutions and agreements are very difficult to come to."

Mr. Arthur Molson (Cons., High Peak, Derbyshire) asked for an opportunity for the majority of members to express support of the Government. "On these occasions," he said, "it is generally those who are misadvised who are heard, and it would be a grave misfortune if this House were misrepresented."

Mr. Churchill replied: "I entirely agree there must be another opportunity in the not distant future after the recess, but the Government have a perfectly clear policy on which they

are united and are quite ready for any debate which the Commons may wish for."

Mr. Shinwell asked if the British reinforcements sent to India were to repel the Japanese or to deal with civil disobedience. "Is this part of the second front?"

Mr. Churchill: The reinforcements have been sent to protect the great masses of Indian people from a Japanese invasion. The fact that they are in India undoubtedly does add to the general stability which happily prevails in India.

When Mr. Shinwell asked, amid many interruptions, whether the House of Commons could have a straightforward vote for or against Mr. Churchill's statement, the Prime Minister replied: It is not within my power to improvise Parliamentary procedure. Such a vote can only take place on a resolution which requires proper notice.

Friday

Mr. Arthur Greenwood, leader of the Labour Party in the House, said Mr. Churchill's statement on India on Thursday was couched in language not calculated to improve Anglo-Indian relations.

"The Prime Minister should have tried to help, and not embitter, existing feeling. The Government cannot weaken in their determination to prevent the spread of disobedience such as might imperil the war effort in the Middle East, apart from the disaster which might befall India, but so long as a chink of light comes through the door it is a very heavy responsibility for any man to put his foot to the door and bang it. We urge the Government to make it clear that free and friendly discussions will be resumed on the abandonment of civil disobedience. That does not mean that Indians are not called on to do something. There is a duty on their leaders to be somewhat forthcoming in this desperate situation. There must be co-operation on both sides. Let us, while there is the faintest shadow of understanding, show generosity of mind and spirit and continue our efforts."

Mr. Gerald Palmer (Con.), who was with Sir Stafford Cripps in India said there were responsible elements among the leaders of Congress trying to seek an agreement, but, unfortunately, they were in the minority. The events of the last few months were really nothing more

than a determined attempt by Mr. Gandhi to attempt to regain his lost power and prestige, which he had seen slipping away from him.

"I am delighted with Mr. Churchill's statement. It has set the problem out so well that all the world can see exactly what it consists of. The proposals made by Sir Stafford Cripps were rejected mainly, and, indeed, almost solely, because of the uncompromising desire of the Congress leaders for unlimited power."

Mr. Amery Replies

"We want India to be free," declared the Secretary for India, Mr. L. S. Amery, replying to the debate. The Government, he said, welcomed any special proposal in which the broad general framework of their considered policy was possible.

Referring to the criticisms of Mr. Churchill's speech, Mr. Amery asked: "Does this House expect the Prime Minister, when India and the whole position in the Middle East and our loyal ally and entire Allied cause has been saved from grave peril by the firm and successful attitude of the Government of India, to exchange the ringing confident notes which so often sustained this House in the dark hours for a muffled apology in a minor key."

"Very soon after Sir Stafford Cripps left India it became clear that under Gandhi's inspiration the Congress was steadily swinging towards a policy of direct defiance aimed at a paralysis of the Government of India. The Government, instead of waiting to be hit, hit first and by doing so preserved India from a grave disaster."

"Attention was specially paid to the destruction of the control and instruments of signalling apparatus, and the damage to bridges and roads all indicated a carefully-planned scheme of attack, not only upon the daily life of India, but upon the safety of India. The area in which these attacks were mainly concentrated was a vitally strategic one, lying between Eastern India now exposed to a Japanese attack and the main body of India, as well as the area which would most prejudice the carrying of coal from the mines to the munition factories of India."

Paralysis Averted

"About 300 stations were attacked and at least 24 cases of derailment of trains have been reported. The disturbances were particularly violent in Bihar

—a vitally strategic area where about 65 police stations were reported destroyed.

"The vigorous action taken by the Government of India and the self governing Provinces prevented a situation which would have paralysed the Indian war effort and made it impossible to defend India or relieve China by the reoccupation of Burma.

"It is impossible to resist the conclusion that this movement was, in its main outlines, deliberately organised by those who controlled the Congress movement. We have emerged from the situation of grave danger into one in which we can look with a reasonable measure of confidence. At the same time the disturbances are by no means wholly over and we should do well not to suggest we are out of the wood yet.

"The British Government claim that all the constructive proposals in the recent years have come from here, while Gandhi has been the arch-sabotuer. A smoke screen had been put up and almost daily his declarations and resolutions had been inconsistent. They meant nothing in themselves, but were meant to gain time for an effort to sabotage the independence and freedom of India.

"I entirely agree that the problem cannot be solved by standing still, but in the midst of the war and when there is no sign of the powerful organisations coming together, there may be no alternative for a time but the enforcing of

law and order. There could be no greater mistake than to negotiate when there is not the slightest chance of success, or to negotiate with those not in a position to deliver the goods."

While Sir Stafford Cripps travelled many thousands of miles to meet the different Parties in India, they were not prepared to cross the street to meet each other. The British Government had to wait for a change of heart in the Congress leaders.

"We want India to be free. That is the policy to which we are committed.

"It is not beyond reason to hope that at not too distant a time the Indians may be able to agree to a constitution under which they can attain political freedom and develop the wonderful resources and the great gifts of her people.

London 'Times' On Indian Situation

The *Times* in a leading article on Friday, Sept. 11, says that even if, as Mr. Churchill says, the situation in India gives no occasion for undue dependence or alarm, it is nevertheless full of hazard.

The Congress Party does not represent all thinking Indians or perhaps even a majority of them, but though no settlement could possibly be reached by taking account of Congress opinion alone it is equally true that no settlement can be made which ignores it.

It is also true that the demand for independence, which is the basis of the Congress policy, is heard not less insistently in one form or another from all the other leading Indian political groups.

No escape from the deadlock may yet be apparent, but the most hopeful symptom in the past few weeks has been the arrival of attempts by the Indian party and non-party leaders to find a way out through discussions among themselves.

No opportunity should be missed of extending to such efforts the warmest sympathy and encouragement. Declares the *Times*.

While most of the country is quiet again, the *Times'* correspondent at New Delhi says the atmosphere is too highly charged for optimism.

The Hindus are supporting Congress in a bitter mood. They had banked on the ability of Congress to establish an irresistible movement which would sweep power from British into Congress hands.

The British, shaken in prestige by military defeats, could not or would not, it was estimated, accept the Congress challenge at so critical a moment in the war.

As things turned out, this was a miscalculation, and Hindu disappointment has expressed itself in hatred of the British, which Congress agitators, other than the revolutionary elements, will do their utmost to keep alive and exploit at an appropriate moment.

Few people would predict with any confidence a prolonged period of undisturbed peace.

CHURCHILLIAN BLUFF A SEVERE SET-BACK FOR UNITED NATIONS

MR CHURCHILL'S statement on India, made to the British House of Commons last week, once again revealed in a fundamental manner the typical confounded Tory-imperialist attitude of the British Government when it comes to a question of the Government's policy towards the oppressed peoples of India and the colonial empire. The British Labour Party leaders once again exhibited their concealing subservience to the dictates of the British imperialist class.

We know that the leopard does not change its spots, but who in his sober senses, would have thought it probable

By
Dr. Y. M. DADOO

that at this crucial and arduous moment in history, when the United Nations are faced with the gravest dangers, the British Prime Minister would continue to behave as an irresponsible Tory die-hard, oblivious of his responsibility to his country and to the whole of the United Nations.

Mr. Churchill, during the course of his statement, indulged in deliberate gross distortion of facts and figures in order to bamboozle the House of Commons and the British and the world press into

believing that the recent actions of the Government of India in arresting the Congress leaders and shutting and killing hundreds of unarmed people and employing a reign of terror over the whole population, were dictated by the best interests of both India and Britain. His aim does not stand any examination.

Mr. Churchill said: "The Congress Party does not represent the majority of the people of India." What are the facts? The Congress Party has a membership of over 5 million which probably makes it the biggest political organisation in the world. Besides, in the Provincial elections of 1937 which were held on re-

stricted franchise with only 12% of the population qualified to register their votes, the Congress candidates polled between 1-20 million votes in a total electorate of 27 million voters, and formed the government in eight out of eleven provinces. It can justly be claimed that the Congress Party is more representative of the people of India than the National Government of which Mr. Churchill is the head, is representative of the people of Britain.

To continue with Mr. Churchill's story of falsehood. He had the cool nerve to allege—"Outside the Congress Party, and fundamentally opposed to it, are 80 million Muslims in British India, who have their rights of self-expression. There are 31 million members of the Depressed Classes and 95 million subjects of the Princes of India, with whom we are bound by treaty. In all, there are 235 million in these three large groupings alone, out of 390 million in India, and this takes no account of the large elements among the Hindus, Sikhs and Christians in British India who deplore the present policy of the Congress Party."

Mr. Churchill conveniently forgets that the President of the Congress, Dr. Ambedkar, is a notable and outstanding Muslim with a huge following among the Muslims. The North-West Frontier Province, with a 90% Muslim population, is a "Congress" province; the Muslim Provinces of Sind and Bengal are opposed to the Muslim League, taking a position similar to that of Congress and supporting the policy of one independent India. Besides, the Sikhs, who form one of the two great religious divisions among the Muslims and comprising about 20% of the whole, are opposed to the Muslim League. Then the Hindu Muslims, about 45 million strong, also support the Congress. It is not surprising that in the elections of 1937 the Muslim League candidates polled less than 5% of the total Muslim votes cast. Thus, in spite of Mr. Churchill's allegations a vast majority of the Muslims support the Congress.

As for the 31 million members of the Depressed Classes, the overwhelming majority of them are grateful to Mahatma Gandhi and the Congress for the great improvement that has taken place in their status and social conditions during the last 25 years.

The Hindu Mahasabha is the only Hindu body with a semblance of opposition to the Congress, but even it has demanded the release of Congress leaders

and the declaration of India's independence.

The 95 million subjects of the Princes of India, oppressed as they are, are in open opposition to their rulers and seek a common cause with the Congress in the struggle for liberation.

No, Mr. Churchill! You cannot get away with your jugglery with figures. Our 90% of the Indian people support the Congress policy and programme.

As for Mr. Churchill's assertion that the recent Congress activities had been aided by Japanese Fifth Column activities on a widely extended scale, it is too puerile an assertion to convince even the most feeble-minded.

Mr. Churchill knows only too well that the Indian National Congress was condemning Japanese aggression in Manchuria in 1931 while the British Ministers of State were holding brief for the Japanese case at the League of Nations session in Geneva. He also knows that when his fellow imperialists were supplying oil and other war materials to Japan in 1937, the Congress Party had called upon the Indian people to boycott Japanese goods as a protest against the unprovoked aggression on China. The Congress has pursued a consistent and avowed anti-Fascist attitude and policy.

Mr. Churchill's attempt to damn the Congress in order to carry out the old, old imperialist policy, is looked upon with apprehension even in influential circles in the British Government. The *Times*, the mouthpiece of Conservative opinion, betrayed some misgiving about the effects of the Prime Minister's utterances when it commented in a sober editorial:—".....It is equally true that no settlement could be reached which ignored it (the Congress Party). It is also true that the demand for independence, which is the basis of Congress policy, is heard not less insistently in one form or another from all the other leading Indian political groups."

Mr. Churchill's shylockian attitude must cause alarm among the peoples and governments of the Allied Nations, and a rubbing of hands with glee among the Axis Powers.

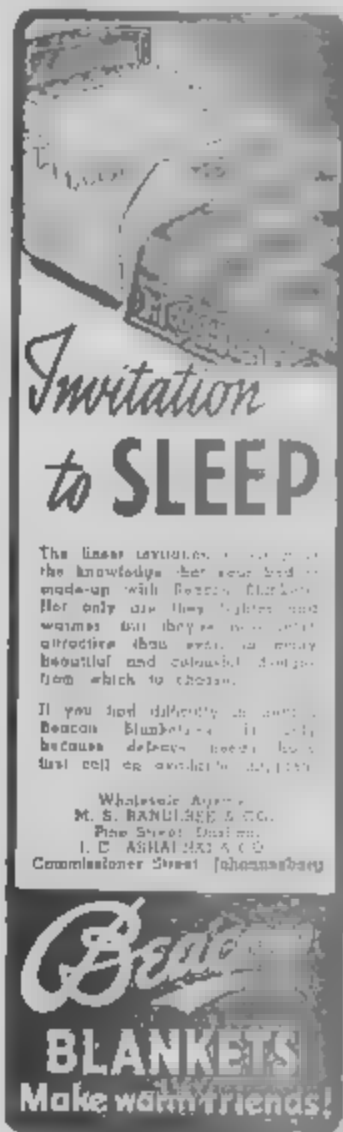
It seems that the British Government prefer to hand over India to the enemy rather than give the Indian people their freedom. The enemy on the eastern boundaries of India is preparing and waiting for the moonsoon to end in another few weeks before making a full scale invasion. His task will become a thousandfold easier since instead of meet-

ing the organised resistance of the defending armed forces, backed by the determination of 390 million people to resist invasion at all costs, he will in all probability meet with a hampered defence, and a population in a mood not dissimilar to that of the people he joyfully met in Singapore, Malaya and Burma.

The situation is too critical. The cause of the United Nations demands that the British Government must be forced to recognise the independence of India, set free the Congress leaders, and open negotiations forthwith for the setting up of a Provisional National Government. The people must make their voices heard—a voice that may yet avert a major disaster for the United Nations and the freedom of the peoples of the world.

—300—

Everything appearing in this is of a political nature unless otherwise mentioned has been written and edited by Mahatma Gandhi to express the views of INDIAN OPINION.

Invitation
to SLEEP

The linen varieties of Beacon Blankets give you the knowledge that your bed is made-up with Beacon Blankets. Not only are they lighter and warmer but they are more attractive than any other beautiful and colourful bedding from which to choose.

If you had difficulty in doing so, Beacon Blankets are the only because they are made from the finest wool available in the world.

Wholesale Agents:
M. S. RANJISEE & CO.
Pine Street, Madras.
L. C. ASHAIK & CO.
Commissioner Street, Johannesburg.

Beacon
BLANKETS
Make warm friends!

GANDHIJI'S SPEECH AT THE A.I.C.C.

THE following is a fuller report of the speech Gandhiji delivered at the momentous session of the All-India Congress Committee which met in Bombay on Friday August 7 to endorse the "Quit India" resolution of the Congress Working Committee:

"If there is the slightest communal taint in your mind, keep off the struggle. Give up the attitude of mind which welcomes Japan. Do not expect to be the inheritors of all power. It belongs not to you but to the people of India. Be non-violent in action, if not in thought. This is the least I expect from you." Such were some of the injunctions which Mahatma Gandhi addressed to the members of the All-India Congress Committee.

Mahatma Gandhi said that he had asked permission of the Congress President and of the Working Committee to address them before they proceeded to consider the resolution which would be placed before them. He wanted them to consider one or two things and to look at them from his point of view. If they accepted the resolution, they would be accepting some of the things he had to say. Therefore, before they accepted the responsibility, they should know what kind of a man they were asked to follow.

People had asked him if he was the same as he was in 1919 or if a great change had come over him. They had seen that there was something different in his writings and in the resolution that would be placed before them. He wanted to say that fundamentally he was the same as he was in 1919. He approved of the same things to-day. The only difference was in the emphasis he placed on certain things. It was as if having put on warm clothes to guard himself against the effects of cold weather, he had cast them off because the summer had come.

Rare Opportunity

Such an opportunity as the present one did not come often in anyone's life. People thought that he talked one thing to-day and another the next day. But he could assure them that in every word he said there was non-violence. If not, they need not give him their support. If they wanted power and if they felt that what he said was good

for getting Swaraj, then only they should support him. But if they supported him, because everybody else was supporting him, without believing in what he said, that self-deception, apart from the harm it might do to him or to them, it would harm the country. So he appealed to them not to support him and not to follow him, unless they looked at the issues in the same way as he did. If they did not believe fully in what he said, then he would urge them not to accept the resolution. If they accepted it without understanding him properly, there was the danger of friction between them and him, although the friction might be of a friendly nature.

Great Responsibility

Continuing Mahatmaji said that there was a great responsibility. The Congress was like the Parliament of the Nation. There were in it people of many views. It did not contain only men of one community, one province, one opinion. It was but right that it should be so. The Congress has always striven to represent all the people of India and their aspirations. He had often claimed that the Congress did not only represent the members on its roster, but the entire nation. Some of them may not recognise the Congress but still the Congress had to act with the object of promoting their interests.

The Congress did not even recognise the distinction between "British India" and "Indian" India. There were about 600 Princes, but they were the creation of the British power. They were placed there by that power and they might be taken away. The constitution in the States might be different and the laws that prevailed there might be different but the people were the same. The States people did not regard British Indians as foreigners and they had always acclaimed the Congress. If the struggle were carried on in the way he wanted it, the Princes would get more through it than they ever expected to get from the British power. But many Princes he knew had told him that they were helpless.

He Would Speak Again

Continuing, Gandhiji said that had he given him this opportunity now, if he lost it, he would have lost himself,

he would have lost the precious gift God gave him, he would have lost his non-violence. He would speak to them again after they had adopted the resolution. In the meantime he wanted them to understand the man they would have to follow if they accepted the resolution.

People said that he generally followed a destructive policy and not a constructive policy. So far he had only been given a chance of burning houses, not of building them. But when the chance came, he would build even if he was killed in the attempt. He asked them to remember that even when they were pulling down structures, they should have a clear idea of what they would rebuild. If they merely said, "let us get along, we shall see later," they would be in great danger. For a brief period they had been vested with authority. They had run ministries in seven Provinces and had earned the praise of even the British Government. If they got power, they would surely be able to run the administration a sin.

Power Belongs To People

Mahatmaji then warned the members of the A.I.C.C. that if they thought that they would get all the power, they were mistaken. When freedom was won, they would just become so many soldiers. If the military got into power, there would be a dictatorship. There was no room for such a thing in the Congress. They had to remember that once they obtained freedom, they would hand it over to the people of India. They could not then say that this community was small or that the other had not played its due part in the freedom's struggle. India was not their property. It was not even the property of the Princes. It belonged to the people of India. That had been the cardinal principle of the Congress all along. When they achieved freedom, they should not say that the Hindus were a majority and therefore they should rule or that they had made great sacrifices entitling them to power. Once they got freedom, they should change their whole mentality. "If there is the slightest communal taint in your minds," he added, "keep off the struggle."

The next thing he wanted to warn them about was their attitude towards the British. He had heard that great contempt was being expressed for the

British. British Imperialism certainly deserved contempt but not the British people. But ordinary people could not understand these distinctions. This feeling had led people to welcome Japan. He would ask them to give up that attitude.

Friend Of Britain

As for himself he felt more friendly towards the British than ever before because they were in misfortune. But even in their misfortune they were committing mistakes. They did not see it, but he saw the mistakes and he wanted to save the British from their mistakes. It was as if they were on the brink of a pit and about to fall in it. He was putting out his hands to pull them back. And they seemed to be cutting off the very hands that were pulling them back. But he would still persist in pulling them back. He said this in all sincerity. If anybody thought that he was only giving them the last push, they would be mistaken.

Having given those two warnings, he proceeded to say that if they did not accept this basis of the struggle and supported him, they would be guilty of deception.

Continuing, Mahatmaji said that he had never felt that the British should be defeated. Anyway India was hardly interested in that. If Britain was to

leave India just as they left Burma, what did it mean for India if it only meant that Japan would rule over them? Moreover such a thing might do harm to China and Russia. He did not want to do any harm to the interests of China and Russia. But if he did not take the step contemplated he would have to hang his head in shame, because his inaction would in no way help them.

■ Britain Left

He was particularly anxious to move very fast. Sardar Patel had said that this struggle might be over in one week. If in one week of suffering there was a change of heart in Britain, so much the better. It may even bring a change in the mind of Mr. Jinnah. The destruction of those fighting for freedom may make him doubt for whom he should be asking for Pakistan. But Gandhiji did not expect any such miracle to happen.

If Britain left India, it did not automatically mean freedom for India. Only if they left, India could win that freedom. He felt that in the history of the world there had been a more genuinely democratic struggle for freedom—not in France, nor in Russia. He had read about the French revolution in jail and he heard much of the Russian revolution from Jawaharlal and he felt that these were not truly democratic struggles.

His conception of democracy was one of love. He did not believe that a struggle where a few people, however well-intentioned, shed the blood of others, that struggle would not be democratic. Therefore in this democratic "yajna" he asked them to be prepared to sacrifice their all.

Further, Gandhiji pointed out that the resolution did not conceive of Indian freedom in the spirit of a frog in the well. But it conceived of India as not merely a unit in a world federation but a very leading unit. That was a very high idea. And when he asked them to launch a struggle for that ideal, he was not speaking as a visionary. But he wanted to talk to them as practical "banias" and tell them, "if you are prepared to pay the full price, pass this resolution. Otherwise, do not pass it."

In conclusion, Mahatmaji said that non-violence was a precious jewel. There was nothing to equal it in vast the firmament above, let alone this small globe of a world. But that was his non-violence. To them he was putting it as a matter of principle. For the sake of Indian freedom, he would ask them to observe complete non-violence in action, if not in thought. If they wanted him to take the leadership, they should agree to that much, as if it were a military discipline. That was the least he expected from them.

PROPOSED UNIVERSITY COLLEGE FOR INDIANS

WE, therefore, propose that the Indian College should be a constituent College of the Natal University when it is established. This seems to us to be the best solution of the problem.

It is, however, clear that a University will require large funds, and considerable support before it is established, and this may take some years. In fact, there is little prospect of its establishment in the immediate future. We have, therefore, as practical men, to provide for the relationship of the College to an institution which is already in existence, and which has established a sound tradition and a record of efficient administration. In our opinion, an Indian College, in Durban cannot cut itself off from the main stream of Natal's intellectual life, and it must either become a constituent College of the Natal University College, or it must adopt the latter as its "Jiason" College. The advantages of

(Concluded from September 4)

the latter course are obvious. It will occupy a position analogous to that of Fort Hare College, and will be financially autonomous. It will have autonomy in its administration, and will be entitled to a substantial grant-in-aid, which it will receive directly from the Government. The scheme has, however, certain disadvantages which outweigh its merits. According to a gentleman's agreement, no non-European member of the Fort Hare staff is eligible for membership of University bodies. The Indian community will offer very serious opposition to any scheme whereby Indian scholars who enjoy a world-wide reputation are permanently placed in a position of inferiority, and are debarred from membership of University bodies solely on account of their race and colour. India's intellectual develop-

ment is in no way behind that of South Africa, and as the Indian staff of the College must be recruited from India, it is clear that the observance of this convention will effectively prevent any brilliant Indian scholar, who has a grain of self-respect, from leaving his home, and giving up his career, to occupy in South Africa a humiliating position. We admit that, under this scheme, the College would enjoy a quantum of financial autonomy, but in our opinion, financial autonomy is worthless if it is purchased at the expense of national self-respect. We are, therefore, obliged to dismiss this method, as it will arouse considerable opposition among members of our community.

The only other method which is feasible in the present circumstances is the affiliation of the College to the Natal University College. This seems to offer a solution of many of our difficulties. If the Indian College is affiliated to the Natal University College,

it will, of course, have the right to nominate two of its representatives to the governing body of the Indian College. There need be no objection to this, and it is perfectly reasonable. Moreover, if the Indian College is affiliated to the Natal University College, all its estimates of expenditure and income, and its requests for grants, whether recurring or not-recurring, will have to go through the Natal University College. It must be admitted that this is a serious disadvantage especially in the case of a young institution. But this objection can be removed if it was laid down in the Bill that the College will be entitled to a certain basic grant, which may be fixed for some years, such as five or three, and this will be automatically paid to it. For runs over and above the basic grant, as for new expenditure etc., the College should make application to the Union Government through the Natal University College, who will forward it with their comments. The principle of block or basic grant is by no means new, and has been in operation in the Dacca University. The Bengal Government passed an Act fixing a grant for the Dacca University which is automatically paid to it, without annual sanction by the legislature. The United Provinces Government fixed a block grant in 1924 for Lucknow and Allahabad Universities on the recommendation of a Co-ordination Committee. We therefore, think that the affiliation of the Union College to the Natal University College is the only possible solution of these difficulties, while its affiliation as a constituent college of Natal University, when it is established, is essential for the development of higher education in Natal.

Finance

The question of finance is an exceedingly important one. If the College is to be established it must be one in which the instruction imparted is of the highest quality and standard. It would be better to have no College at all than to have a third-class institution. It follows that before the College can be started there must be adequate substantial financial backing, otherwise it will lack both requisite equipment and able professors. Again, the College should not be started at all unless it has a substantial reserve fund. We feel that we will not be wide of the mark if we say that we must have £250,000 in

hand, exclusive of a Government grant, before we start the College. Out of this amount, at least £100,000 should be put into a reserve trust fund. We will have to distribute the balance of £150,000 between building, equipment and salary for teachers. The College will, we presume, be entitled to grant-in-aid precisely as any other institution of University standard. It should get a capital grant from the Government for building and equipment up to fifty per cent. of the total cost of building and equipment, while fifty per cent. will be raised from other sources such as donations etc. The annual grant to the College will be given in accordance with the rules in force at present. We are informed that Fort Hare gets an annual grant of £7,000.

Hence, unless the Union Government is prepared to treat us in the same way as other University Colleges, such as the Natal University College and Fort Hare College, it will be quite impossible for us to think of starting the College. We hope and believe that the Government will be generous to us and help us in this enterprise.

Technical College

The Indian community in Durban has decided to establish a Technical College, and a rich Durban Indian is prepared to donate £12,000 for the project. We made an appeal for the College and the Mayor promised a piece of land with an area of 5.83 acres for it. The question has, however, receded into the background, as this will be considered by the Commission which the Union Government appointed. It cannot be an organic part of the University College at present as it will not be of university standard when it is started. The question arises whether the University and Technical Colleges should be linked together, and if so, by what means? We may, of course, provide that the Technical College will be a department of the University College, if and when it has reached a university standard. We are strongly of the opinion that the Technical College should be started without delay, and should not be postponed till the University College is established. It is, however, essential that we should plan the Technical College on the assumption that it is going to be an integral part of the Indian College when it attains university standard. This will remove the objection of many who are afraid that the project of a Technical

College might be dropped altogether if the University College takes years to materialise. We should like to make it perfectly clear that the existing facilities for Indian students in the Universities of Capetown and the Witwatersrand must continue. We cannot be party to any scheme which will lead to segregation of Indians in Universities, and if the establishment of an Indian College produces such a result, if these two Universities close their doors to Indian students after the establishment of the University College, then we cannot possibly support the scheme of an Indian College.

Conclusion

We have covered practically all the points on which an exchange of opinion is desirable. We should start the College in an atmosphere of goodwill and mutual trust as our object is to behave as a younger brother to the institutions already established in Natal, such as the Natal University College and Adams College. We feel that the Indian College, if established, will contribute something distinctive to the academic life of South Africa and that a system of co-operative lectures and studies may be arranged by the Natal University College, Adams College and the Indian College, and such a scheme will be of great help to all the three institutions. Instead of rivalry, there ought to be mutual co-operation and help. There is no reason why a professor of Indian philosophy and Indian languages should not be appointed an examiner in the Natal University College in certain subjects. By an exchange of thought and ideas the academic life of South Africa would be greatly enriched, and our community would get the benefit of inter-course, social and academic, with other communities.

Groundnuts For Sale

A quantity of shelled Natal common type of groundnuts, containing approximately 10% sput kernels, 2% partly shelled nuts and a trace of foreign matter, is offered for sale. The price is 67/3 per bag of 195lb gross weight F.O.R. Waschbank, Natal. Not more than 10 bags and not less than 4 bags of groundnuts will be supplied to any individual. Apply to Controller of Food Supplies, Union Buildings, Pretoria. Terms, cash with order and C.O.D. These nuts are suitable for seed and confectionary purposes.

Things In General

Protest Meeting At Verulam

A large crowd attended a meeting called by the Nationalist Bloc of the Natal Indian Association at Verulam on Sunday last. Mr. L. Dhabha presided. A large number of local police together with detachments from Durban were also present. Messrs. Billy Pelzer, I. O. Meer, M. M. Gandhi, M. D. Naidoo, Dr. Goonam, B. Juts, A. Benji and Mrs. M. M. Gandhi spoke condemning the reign of terror going on in India by the British Government against people who were fighting for the freedom of their country. A resolution protesting against the repressive measures and condemning the British Government's refusal to grant independence to India, as inconsistent with its war aims, was passed unanimously.

Pandit Nehru's Daughter Arrested

Police made a lathi charge on Thursday night, September 10, against a crowd which had assembled to hold a meeting in Allahabad. Mrs. Indira Gandhi, daughter of Pandit Jawaharlal Nehru, and her husband, Mr. Pt. Ravji Gandhi, who were to have addressed the meeting, were arrested, together with a dozen others. A curfew has been imposed throughout the city for a week. It operates from 7.30 p.m. to 6 a.m.

Hindu Youth Organisation

The third annual general meeting of the Hindu Youth Organisation (Springfield), was held on Sunday, September 13, at their office, 83 Victoria Street, Durban. Mr. R. Gangapersad presided. The secretary's report reflected a year of steady progress despite many difficulties. A number of destitute, indigent and aged people were assisted with monthly groceries at the beginning of each month. The free evening Hindi classes which were conducted had to be suspended owing to the black-out regulations. But now through the daylight saving and the probability of the relaxation of the black-out, the reopening of the Hindi Classes are under consideration. The following officials were elected for the ensuing year:—President: Mr. R. Gangapersad; vice-presidents: Messrs. R. Manohar and J. H. Pandit; hon. general secretary and treasurer: Mr. R. Mahabeer; hon. assistant secretary: Mr. R. Mantal; members on the working committee:

Messrs. R. Bejay, O. Dwarika, B. Nagannath, B. Jugroop, M. Soeklaw and S. L. Naidoo. The organization makes an earnest appeal to the Hindu community in particular and the public sympathisers in general to assist them with finances in order to help them to continue with the charitable activities. Contributions in cash or in kind will be highly appreciated and thankfully acknowledged. All contributions should be sent to Mr. R. Mahabeer, hon. general secretary, 83 Victoria Street, Durban.

Death Of Sir Kurma Reddi

Sir Kurma Venkata Reddi, who was appointed a member of India's National Defence Council a fortnight ago, has died in Madras at the age of 67 after a Saps Renter's meningitis dated September 10. A barrister by profession, he held numerous important appointments throughout his career. He was Agent-General for the Government of India in South Africa from 1929 to 1932. In 1919 he led the non-Brahmin deputation before the Joint Parliamentary Committee on Indian constitutional reform. Before going to South Africa, he was the Indian delegate to the Assembly of the League of Nations at Geneva in 1928. He was appointed a member of the Executive Council of the Governor of Madras in 1934, and for five months in 1936 acted as Governor of Madras. In 1937 he was appointed Prime Minister of Madras. The late Sir Kurma Reddi had made many friends in South Africa during his term of office as Agent-General for India. Their deepest sympathy will go out to the bereaved family.

Andhra Maha Sabha Of South Africa

A special meeting of the Andhra Maha Sabha of South Africa was held at "Andhra House," Durban, Natal, on Saturday afternoon September 12, to mourn the loss of the late Sir Kurma Venkata Reddi. A cable was sent to the deceased's family. The late Sir Kurma was a Patron and Honorary Life Member of the Andhra Maha Sabha which body was founded in 1931 during his term of office as the Agent-General for the Government of India in S. Africa. Sir Kurma, who was a member of the Telugu community, presided at a Conference of

the Andhra Maha Sabha (S.A.) held in the same year at Durban.

Shri Sanatan Dharma Vishnu Mandir

The Shri Krishna Ashtame Festival was celebrated at the above Temple, Sydenham, on Wednesday September 2. The officials and members desire to convey their sincere gratitude to all those friends and wellwishers who contributed in cash and in kind. The sum of £31 14s. 2d. was collected.

Appointment Of Commissioners Of Oaths

Mr. M. T. Macleod of Pretoria has been appointed as Commissioner of Oaths for the District of Pretoria.

Daylight Saving Time Throughout Union

As from Sunday September 20 there will be uniform time once again throughout the Union, all timepieces being put forward one hour as is the case at present only in Natal. All Natives are informed by the Government not to forget to put their timepieces one hour forward when they go to bed on Saturday night so that they may wake up the next morning with the new daylight saving time.

Non-European Soldiers' Dependents

On Friday, September 4, a procession of about 500 non-European soldiers' dependents marched through the streets of Port Elizabeth to attend a Civic Reception given by the Mayor in honour of the visiting Cape Corps Band. The procession was very quiet and orderly, the women from time to time chanting: "We don't want Charity." Banners were carried by the committee members, bearing the slogans: "Speed Up Production for Victory," "A Free, United South Africa for Victory," "We Don't Want Charity, We Want State Aid," "We Want Allowances for Our Children," "£8 To Feed 10," "Arms Not Assagats." At the head of the procession marched two women bearing a banner "Welcome To Our non-European Boys." A tremendous cheer went up when the women encountered the visiting Band. They were then encouraged by the Band to sing to full in tribute the R.C.P. procession then proceeded in a column to the strains of military tunes in the wake of the Cape Corps Band. Near the

J. G. VANDEYAR,

AGENT FOR

JOHANNESBURG BUILDING SOCIETY

(ESTABLISHED 1888)

desires to announce

Loans available at reduced rate of interest on monthly balances on properties at

**SOPHIATOWN, MARTINDALE
NEWCLARE, KLIPTOWN, OP-
HIRTON, CITY & CENTRAL.**

NO RAISING FEE OR COMMISSION

For quick results consult — at the following address:

**14-15 Barkly Arcade,
Cor. Market & Diagonal Streets,
JOHANNESBURG.**

'Phone 33-0429.

જે. જી. વાન્ડીયાર,

જોહાનીસબર્ગ બીલ્ડીંગ સોસાયટીના
એજન્ટ

— જાહેર કરે છે કે —

સોફિયાટાઉન, માર્ટીનડેલ, ન્યુક્લેર,
ક્લીપટાઉન, ઓફરટન, સીટી
એન્ડ સેન્ટ્રલમાં

પ્રોપર્ટીઓપર માસિક ખેતન્સપર ઓછા વ્યાજે
અમે લોનની ગોઠવણ કરી આપીએ છીએ.

લોન ઉઠવી કરવાની ફી કે કમીશન લેતા નથી.

કામ જલદી ઉઠેલવાને ન.લેતા સ્થળે અમારી મુલાકાત લેા:

૧૪-૧૫ બાર્ક્લી આર્કેડ,

કોરનર મારકેટ એન્ડ ઇથોગનલ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ.

Phone 33-8432

,, Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

ધ્વનિઅન ગ્રાસરી કીફાયત લાવે કયાંથી ખરીદશે?

હમારે ધ્વનિઅન ગ્રાસરી વિભાગ ખાલો છે, જેમાં દરેક પ્રકારની હિંદી ગ્રાસરી તેમજ માંધી વસાણાની નાનાં મોટી વસ્તુઓ સ્પર્શત રોજ વાપરવાની હિંદીઓના વર ઉપયોગી વસ્તુઓ હમારે ત્યાંથી તબ્બ કીફાયત લાવે મળી શકશે.

ઓર્ડર મોકલી ખાત્રી કરવા વિનંતી છે.

કન્ઝીના ઓફર હમારી પેતાની રખરખ લેણ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આપશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સગરમ અને મુલાકાત દારાલ મિત્રો)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,
JOHANNESBURG

હમારે દરેક પ્રકારના વિભાગો પણ ઉતારીએ
છીએ: છંદગી, આગ, ખગલરી, એસીડેન્ડ,
મોટર, રેલ્વે ગેરેન્ડી વિગેરે.

Golden Number

OF

"INDIAN OPINION"

SOUVENIR OF THE

Passive Resistance
Movement

1906 1914.

Price : Two Shillings.

to be had from:—

Indian Opinion,

Phoenix, Natal.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

પ્રકાશન સંસ્થા દરેક
સને ૧૯૦૬માં નિર્ધારિત.

પૂરવક ૪૦ મું.

ફ્રીડમ, સ્વતંત્રતા, તારીખ ૧૮ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૪૨.

અંક ૩૮.

“ઈન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧૮ સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૨

જુબી પત્રીકા

કો ઈંગ્લેન્ડની હોદ્દાસ્થાનને માટે આઝાદીની લડતની વિરૂદ્ધ પ્રચાર કરવાને અને એ સલાહ સંચારને દુનિયાની નજરમાં દલગી પાડવાને હોદ્દા સરકારના પ્રમુખોએ દેશભરના સભ્યોમાં સરકારી ખાતાઓ પર મોકલેલી એક જુબી પત્રીકા, જે આ અંકમાં અન્ય રમણે પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવી છે, અને અદ્વૈત માનના લાભાર્થે “ઈન્ડિયન ઓપિનિયન”ના ખાસ વધારા તરીકે બહાર પાડવામાં આવી છે, તે બ્રીટીશ શાહીવાદીઓ હોદ્દાસ્થાન પરના કાબુ પોતાના હાથમાં રાખવાને અને સામાન્યને કાબી રાખવા ને ફરી ફરી રીતે આજવાર કરે છે તેની આખી આપનારી છે.

ઈંગ્લેન્ડ બ્રીટીશ રાજકોટોસની અડતી સહ તેમાંથી, અમલના દરખાસને હાંસી લીધા બાદ તેમાંથી મોંઘીએ એક દરાવના કરેલા જરૂરો, જે કહી પસાર થયો નહોતો અને પસાર કરવા નો ઇરાદો પણ નહોતો, તે અને ઈંગ્લેન્ડની વર્ગીય કમીટીના કાલજી નોંધેલી ચોખ્ખી કેમ નહોતી કંઈ મોટી ખાસ મારી હોય એવી શેખી કરીને ઈંગ્લેન્ડને અને મોંઘીએ દલગી પાડવા ના તેમજ ઈંગ્લેન્ડ તરફથી સહ ચનાર હોદ્દાની આઝાદીની મહાન સંપ્રદાય સહને હિંમતવાન દેશના ખાસ હેતુથી હોદ્દા સરકારે તેને બહોળા પ્રસિદ્ધિ આપવાની યોગ્ય કસાર બાદ આ જુબી પત્રીકા મોંઘીએ દલગી પાડી એ એક જાણી સંકેતજ મણાવ.

એ જુબી પત્રીકા, કે જે બેસાઢ બહાદુરોસ વીજ નિર્દેશાયેલી હોવાને લેખકે, તેની અંદરની પાંચનો વાચના પછી ઈંગ્લેન્ડ અને તેની ઘડત

ની સામે બ્રીટીશ શાહીવાદીને દેશ આપનારાઓ તરફથી થયેલો એક સરખો વિરોધ લેખકને જરૂરે આજવાર થઈ નથી દેખાય આદિક ના શાહીવાદી અજાણ્યોએ એક વખત મોંઘીએ દેશના બેહુલા અને અજાણ્યોએ કસાદાએ પ્રસિદ્ધ થઈ દલગી અને હોદ્દા સરકારની જુબી પત્રીકામાં સુચવેલી હોયેલા ગાળા અડાલેખે પ્રસિદ્ધ કરી ઈંગ્લેન્ડના નેતાઓને દલગી પાડવા દલગી અને તેઓની સહને નોંધેલી કાઠી દલગી એવાય આજવાર પાંચનો કરે નથી. રમી જા. ચર્ચાલ અને જા. એમરી પણ, હોદ્દાઓ એકસાથે નથી મળ્યા અને આખી પુરતીય કામ, સમારત દલિત વર્ગી, આખી પ્રાંતી કામ તેમજ ફેરી રાજાની સમારત રમણનો તેમજ મહારાજાએ તરફ બોધેલી અજાણ્યો રહેલી છે અને ઈંગ્લેન્ડ એ સુચવાના પ્રાંત નિધિર નથી ધરાવતી એ એકનો એક સુર કાઠી રહ્યા છે તેમાં પણ કસું આજવાર જનક નથી.

આ એકની એક હોયેલા નાખા મંધાઈ કહે એકની વખત કરવામાં આવી રહી છે અને એકની જ વખત તેના જવાબો પણ અજાણ્યો મોકલા છે. મહેતુ એક વસ્તુ એ વસ્તી સ્વચ્છ થાય છે કે જે સરકારને એક વાજાની નાખી અને સાત હોયેલાક ને કસી નાખવાને આખી શંકાભરતી રીતોના આજવાર લેવા પહે ત સરકારની ખાસ ફતીમાની સમક્ષ પોતાના અજાણ્યો પુરવાને અજાણ્યો કેમ નજ દોષ થય.

ઈંગ્લેન્ડની વર્ગીય કમીટીની નોંધેલી બહોળી પ્રસિદ્ધિ આખીને સરકાર પાંચનો દલગી પાડવા માં કસી નથી થઈ. અજાણ્યોના નેતાને કસી કસી પત્તા અજાણ્યો આપેલો છે ત નોંધવા જેવો છે.

“શું બ્રીટીશ પ્રધાનમંડળ કાલા નેતાઓને બેહુલા છે કે એક વજરના વાંદરાઓને શું તેઓ વિચાર કે હોયેલા નથી કરતા તેઓની સલાહોની નોંધી પણ શું આ નોંધેલા જેવી નહિ હોય?” એ પુછીને એ પત્ર અંતમાં લખે છે કે: “મેકસવેલના મોમ્મશોએ લખે અમે-રીકાને સુખ બનાવ્યું હશે, કે જેની ખાસ જોરાજીને મારે એ વસ્તુ કરવામાં આવી હતી, પરંતુ ઈંગ્લેન્ડને તેથી હરકત થઈ કસી નથી હોદ્દાસ્થાનની તેમજ બહાદુરોસની સરકારે આજુ કરીને પોતાના સલાહને જરૂરે આજવાર વધાવો નથી. બે આદેશ અને દેશના રાજા તેઓ પોતાના ન હોય તે વર્ગીય કમીટીના તેઓએ પોતા લીધેલાં ચિત્ર પરથી તેઓ એક સકામ હોવાને લેખકે કે એક પ્રચંડ દેશકામ ધરાવનારા, એક પ્રચંડ રાજ્ય વાદી અને સૌથી મોટું સંજ્ઞાવળ ધરાવનારા રાજકારી પક્ષના નેતાઓ, મંજીર કસીરજી થવા છતાં પણ હજુ તે મજા મલ સુધી, પોતાની અંત પ્રતિજ્ઞાના મોટા ભોગે, વાજાની પછે સકાર સાધવાના ઇરાદાથી વિચાર કરી રહ્યા દલગી. બે આજે તેઓને પોતાનું નાનક બહુલું પડેલું હોય તે વસ્તુ કાવજુ અંગેએ પોતાના હોદ્દાને અને પોતાના મનનેજ પુછી જેવું જોઈએ.”

આજે બ્રીટીશ સરકારના આ કસને વિષે હવે શું કહેવાનું છે? જાણે આપનારી બ્રીટીશ એજન્સીઓને સરકારની આ જુબી પત્રીકા હોદ્દાસ્થાનમાં પ્રકટ થઈ મજા હોવા છતાં બહારની દુનિયાને તેની જાણ કરવાની અમલ નથી જાણક. ફતીમાને તેની જાણ મશે હારે તે સમજ કસી કે બ્રીટીશ રાજકારીએ પણ કસી હશે મજા શકે છે. કોને અજર છે કે કાસના કસવા કામમાં પણ ફતીમાને અજાણ્યો માં રાખવાને આજુ નહીં મજા રહ્યું હોય? બ્રીટીશ પ્રમુખે એ પ્રશ્ન પુછવાને હક છે.

જા. ચર્ચાલ અને જા. એમરીએ હોદ્દાસ્થાનમાં બ્રીટીશ સરકારે લીધેલાં પગલાંના અજાણ્યો

ઠાણે અને તે દલીલો કરી હોય છતાં શંકાઓએ
તે બોરીસ સરકારને એક સીધું ચેલેન્જ ફેંક્યું
છે. જો તેની દાનત ખરેખર સાફજ હોય તો
એ ચેલેન્જ તે સ્વીકારતી કેમ નથી? આ રહી
તેમની ધંધેજ અને શંકાઓને કેશાનામાં મોંઘી
દેવામાં આવ્યા તે પહેલાંજ તેમણે તે ફેંકી
હતા :

“હું એક વધારે માનકારેલો માગું સુચનું
ધું. બોરીસ સરકાર ઠાણે પુરતી રીતે શોક
મત કેળવે અને તેના સુકાદાને અનુસરે.
કે.એસ.એ.એ. તેની વાજબી રીતે લેવામાં
આવેલા લોભનથી સંતોષ પામશે અને
તેના સુકાદો સ્વીકારવાને તે બંધાય છે.
આ શોકશાસનનો ખરો માગ છે.”

આના કરતાં વધારે સત્વનિષ્ઠ અને સીધી
સુચના બીજી કદ હોઈ શકે. પરંતુ સરકાર
નામાં એ ચેલેન્જ સ્વીકારવાની હીમત નથી.
તેને બદલે પોતાની આ છુપી પત્રીકાથી ગોતે
જાલેજ દમકા પડેલી છે.

વળા બીજી સુચના હોઈના ગોટ્ટેપોલીટને કરેલી
છે. એ પણ દોહસ્તાનમાં હાલનો ગંભીર
પ્રસંગ બન્યો તે પહેલાં કરવામાં આવી હતી.
તેમણે જણાવ્યું હતું કે :

શુભેચ્છા ધરાવનારા માણસો વચ્ચે જવારે
પ્રમાણીક મતબંધ ઉભા થાય સારે સવારનો
આખર લેવામાં આવે છે. વારસામાં ઉતરેલાં
દેવેશથી લેવાયેલું નાં હોય તેટલું સ્વતંત્ર
માનસ ન્યાયી કલેલ ક્યાં રહેલો છે તે
વધારે સારી રીતે નીહાળી શકે છે. શું
એ માર્ગ હાલના કરોડીના મગલે લેવો
અશક્ય છે? કુનીયાની આઝાદી માટેના
લુધમાં આપણે શોધતા હતા એ વિધાસ
મીનાનો સહકાર આપણે મેળવી શક્યા છીએ.
શું એ કરતાં ઓછી મંજૂર પરિસ્થિતિમાં
પણ એવીજ સહાયતા શોધવી એ હકાપણ
જરૂરો માગ નહિ ગણાય.

કે.એસ.એ.એ. દ્વારા સંયુક્ત રાષ્ટ્રોના
શ્રીઓપર ગોઠવે તેલો વખત દોહસ્તાનની
સરકારે આગેશ કેમ નહીં મકડી? પરંતુ દક્ષિણ
એ હતા કે બોરીસ તંત્ર દોહસ્તાનમાંથી બેચી
લેવાની કે.એસ.એ.એ.નારેલી માગણી બોરી
પ્રતિષ્ઠાના ભાનથી લેવાથી ઘડન નહીં થઈ શકે.
માનવવંક દોહસ્તાન છોડી જઈને આળાસ કરેલ
લોકોના દિલ છતી લેવાને તેઓ નહયાર નહીં
મથા. હવે જોડા મુદતમાંજ એ દિવસ આવી

રહેશે જ્યારે તેઓએ અપમાન પાળીને જવું
પડશે. મી. ચર્ચાલ અને મી. એમરીના પ્રસિદ્ધ
ચલોલા નીવેલો પરથી નિતાં હાલનું બોરીસ
પ્રધાન મંડળ એ દિવસને વેગ આપી રહ્યું છે.

અમારા “રપેશીયલો”

દોહસ્તાનની હાલની પરીસ્થિતિ વિષે આ
દેશની અંગ્રેજ પ્રજાને જાણકાર કરવાને દોહ-
સ્તાનમાં સરકારે માગે છે વતીયેલો શરૂ કર્યો
હોય છે અને અંગ્રેજીમાં “રપેશીયલો” હાંપી
પ્રસિદ્ધ કરવાનું શરૂ કર્યું છે. આપણા જાણ
એ તરફથી તેના ખર્ચ માટે વધારામાં સહાય
મળી છે તે અને છપરની સહાય સમજાવે
છીએ. પહેલપહેલી સહાય તે અને ખાસ
‘ઇન્ડિયન ઓપીનીયન’ કાઢવું તેના વેચાણથી
પા ૧૯ની રકમ જોડાનીસખર્ચો આપી હતી.
કરખાનાં મી. જી. એન. પાડીયા એ પૂર્વોજ
જિલ્લાક મળાં એ આંકણું વેચાણ કરવામાં
તેમજ ‘ઇન્ડિયન ઓપીનીયન’ના આકાશ કરવા
માં તારી મદદ આપી હતી. કરખા વેચાણી-
યન દી રૂમ વાળા મી. પટેલ અને ધનજી
પ્રેટ શીખના માહત્તો કરી બદલો શીધા વિના
‘ઇન્ડિયન ઓપીનીયન’ અને તેના ‘રપેશીયલો’
નું વેચાણ કરી અને કરાં અને બીજી રીતે
‘ઇન્ડિયન આપીનીયન’ને સારી મદદ કરી
રહ્યા છે એ ઉપરાંત ‘રપેશીયલો’ કાઢવાના ખર્ચે
પેટે જોડાનીસખર્ચો જે જે જાણ્યોએ નાણા
મદદ મોકલેલી છે એ સારું જાણ્યોના તેમજ
જોડાનીસખર્ચોના અમારા પ્રતિનિધી મી. એસ.
મી. મેદ જે ‘ઇન્ડિયન ઓપીનીયન’ને લખવું
સંબંધે કાંઈ પોતાના જીવંતી વખતના ભોમ
આપી કરી રહ્યા છે અને ‘રપેશીયલો’ આખા
કુનીયનમાં પંચાકવાનું કાંઈ કરી રહ્યા છે
તેમના અંગે ઉઝ આભારી છીએ.

ઇ. એ. ના “રપેશીયલો” માટે મળેલી
નાણા મદદ

‘ઇન્ડિયન ઓપીનીયન’ તરફથી દોહસ્તાનને
લખતી સમ દર્શાવતાં આ દેશની અંગ્રેજ
પ્રજાને વાકેફ કરવાને અંગ્રેજીમાં “રપેશીયલો”
કાઢવામાં આવે છે તેના ખર્ચ પેટે મળેલી
નીચેના રકમ જાણાર સ્વીકારીએ છીએ :

મેસર્સ ગાર્ટર પ્રિંસ (એન્ડ) સોની પ.

સર કુર્મા રેડીનું અવસાન

સર કુર્મા વેંકટ રેડી એ દસ દિવસ ઉપર
દોંદ સરકારની રાષ્ટ્રીય સે હાથ કાઢીસતના એક
સભ્ય નીમાયા હતા તેમનું ૩૭ વર્ષની વયે
અવસાન થવાના મદ્રાસથી સપ્ટેમ્બર ના ૧૦
મીએ રહે ખબર આપ્યા છે. સર કુર્મા એક
બારીસ્ટર હતા અને તેમની કારીર્લી કરમીયાન
તેમણે ધણા હોલ જોમથા હતા. ૧૯૨૯ થી
૧૯૩૨ સુધી તે દક્ષિણ આફ્રિકામાં હોલના
એજન્ટ-જનરલ નીમાયા હતા. ૧૯૧૯માં હોલના
બંધારણીય સુધારાપર મોંઘી સંયુક્ત પાર્લા-
મેન્ટરી કમીટી સમક્ષ બી.જી.આર.જી. પ્રતિનિધી
મંડળ તેમની સરકારી હેઠળ મળું હતું. દક્ષિણ
આફ્રિકા જતા પહેલાં ૧૯૨૮ માં લીમ એન્ડ
નેશનલ પરીષદમાં હોલના પ્રતિનિધી તરીકે
તે જીતીયા ગયા હતા. ૧૯૩૩ માં તે મદ્રાસની
સરકારની એજેક્યુટીવ કાઉન્સિલના એક સભ્ય
નીમાયા હતા અને ૧૯૩૩ માં પાંચ વર્ષને માટે
તેમણે મદ્રાસના એજેક્ટિવ ગવર્નર તરીકેના હોલો
જોમથા હતા. ૧૯૩૭ માં તે મદ્રાસના વડા
પ્રધાન નીમાયા હતા. દક્ષિણ આફ્રિકામાં હોલના
એજન્ટ-જનરલ તરીકેના તેમના હોલ કરમીયાન
સ્વર્ગસ્થ સર કુર્મા રેડીએ ધણા મોંઘા કમો
હતા જેઓની સ્વર્ગસ્થના કુટુંબીજનો પ્રત્યે
તેઓને યાદો મદાન ખાટમાં હાર્દિક દિલ-
સાજી બધો.

વેડલમમાં વિરોધ સભા

દોહસ્તાનમાં ગાલી રહેલી દમન નીતી સામે
વિરોધ દર્શાવવા તાટાક્ષ ઇન્ડિયન એસોસિએશન
ના મેશનરીક્ટ ખેડોલના આશરો હેઠળ એક
સભા મથા રવીસરે વેડલમમાં મી. આઇ.
વાજાના પ્રમુખવણ હેઠળ મળી હતી. સ્થા-
નિક પોલીસો નમજ કરખાના ડીટેક્ટીવોએ
પણ હાજરી આપી હતી. મેસર્સ બી.ટી. પીટર્સ,
આઇ. સી. માર, મણીલાલ મોંઘી, એમ.
ડી. નાયક, ડા. યુજી. મી. જી. એ. રજી-
છન અને મીસીસ મણીલાલ મોંઘીએ બોરીસ
સરકાર તરફથી દોહસ્તાનમાં વર્તી રહેલા ત્રાસ
ને વખોડી કાઢવાના વાગણો કર્યા હતા. અંતે
સ્વતંત્રતાની ક્રાંતિની માગણી તરફજવાના
બોરીસ સરકારના પમલાને તેના લુદના હેલ્થમાંથી
અસંગત હોવાનું દર્શાવવારે અને સરકારની
નીતીને વખોડી કાઢનારે કરાવ સર્વજનપ્રતે મસાર
મથો હતા.

ગાંધીજીએ 'ખુદ્દુ' પાડેલું હિંદ સરકારનું ગંદું પ્રચાર કાર્ય

કોંગ્રેસના દરબારેએ જમ કરીને હિંદ સરકારના ચુકામતો તરફથી તેને આપવામાં આવેલી ખરેખરી પ્રસિદ્ધિ, કે જેને કોંગ્રેસને હવેથી પાડવાને કુનીયાબરમાં કેપ્સોન યપ રહ્યો છે, તે પછી કુત મુકત બાદજી હિંદ સરકારનું એક ચોક્કસનાઈ દરબારેજ પકડાયું હતું કે જે હિંદ સરકારના સેક્રેટરી તરફથી, કોંગ્રેસની મળ-વળા પિરુદ્દ પ્રચાર કાર્ય કરવાને કેનું બોલવું અને યુ યુ કદવું તેની સુચના આપનારી એક છુપાં ખંરપત્રના રૂપમાં, સવળા પ્રતિભા સર-કારના મીડ સેક્રેટરીઓપર મોક્ષવામાં આવ્યું હતું. આ પરિપત્ર ગાંધીજીના હાથમાં આવતાં તેઓએ એક નિવેદન સાથે તે શુક્રવાર એપ્રિલના, ૭ મીના મુંબઈમાં મળેલી જોશ કોંગ્રેસ કમીટીની યાદમારે બેઠક પ્રમુખે કોંગ્રેસના સામીયાનામાં તે વેચાવ્યું હતું. ગાંધીજીએ નિવેદન માં જણાવ્યું હતું કે:

“મારા સહવાએ મને એવા માત્રા મળતા આવ્યા છે કે જેઓએ રાષ્ટ્રિય અમલની પાનગી-ઓ મારી સમક્ષ રહ્યું હશે તે જેમાંની એક પ્રમુખ સમક્ષ હું હોઈ મહાદેવ દેસાઈ મને કહે છે કે સાતેક વર્ષ ઉપર પણ એવો એક પ્રયત્ન જન્મેલો હતો જ્યારે એક મીડ પ્રખ્યાતી પામેલો દેવેદતો પત્ર બોળી કાઢેલો હતો. ત્યાં એક પ્રયત્ન સ્વચ્છ રવાની જવાબદારી દાખવા પણ એક અગત્યનો પત્ર આવ્યો હતો નો કે તે દેવેદતના અધરા સર ફેરરીક પકડના અને તેમના લેફ્ટનન્ટ ચી. ડી. રી. હામના પચાળ અણવાળે પત્રના જેટલો ચોક્કસનારો મહેતો. કુખની વાત એ છે કે એ પત્રો છુપાં હતાં.

“તેઓના પરાક્રમે ધણીજ ખરેખરી પ્રસિદ્ધિ આપવા માટે તેઓએ મારો આગાર માનવો હતો. કેમકે રાષ્ટ્રિય કીલ્લાઓ, પછી તે મોં તેવી નિહાં, ખુદી અને સંક રહીન હાથ તો પણ, તેને કચડી નાખવાનો પ્રયત્ન કરવામાં સરકાર કંટાળી હો સુધી જમ રહે છે એ પ્રયત્નને બચવું સાહે છે. કોણ જણે એવી કંટાળે ખુદી સુચનાઓ અપા. દશે કે જેનપર કદી અજ-વાણું નહિ પડેલું હોય. પરંતુ હું એક વધારે માનવરેલો માર્ગ સૂચવું છું. સરકાર શહે ખુદી રીત લોકમત ફેળવે અને તેના સુક્રમ પ્રમાણે વર્ગ. કોંગ્રેસ મતજબજીથી થા તો અહેર પ્રમુખ ના મત બચવાની કોષ પણ ગ્યાજબી રીતથી એતાળ માનશે તેમજ તેના સુમદને રીકારવાનું માથે લે છે. એજ ખરો લોકશાસનનો માર્ગ છે.

“એ દરબારના જનના જણી લે કે આવા પરિપત્રો “હોર ડોડી ભાગે” ના પોક્ષરો કેવળ મહાશામીજી નથી આવતા પરંતુ સામે માનવી-ઓના વ્યથિત હૃદયોમાંથી નીકળે છે તેનું એક વધારાનું કારણ છે હાથે જેમ મળ્યું લે કે રાષ્ટ્રિય કિતોનો દોહ કરવાના કરતાં પેટ ભરવાના બીજા અનેક સાધનો છે. સર ફેરરીક પકડની સુચનાઓના જ્યાં અંતિ શકાભરેલી રીતોમાં સામેલ પડાવી તેઓની ફરજ નથી.”

પાનગી પરિપત્ર

હિંદ સરકારના સેક્રેટરી સર ફેરરીક પકડ પોતાના જુલાઈ તા. ૨૭ મીના ન્યુ દિલ્હીથી સવળા પ્રતિર સરકારના મુખ્ય સેક્રેટરીઓ પર અન દિલ્હી, બજારે (મારવાડા) ખલુગસ્તાન અન કુર્ના પડા કમીશનરોપર સવાપસા છુપા પત્રમાં નીચે પ્રમાણે જણાવે છે:

“મુંબઈમાં એપ્રિલના, ૭ મીએ એક કોંગ્રેસ કમીટી મળે તેને હવે ત્રણ અઠવાડીયાં ખાલી છે. એ દરબારના કોંગ્રેસના દરબારની અંદરની કોંગ્રેસ સંગીન કરવારો ॥ વિરુદ્ધમાં તેમજ એ દરબારના અંતમાં આપવામાં આવેલી ધમકી, જેને ગાંધીજી “ખુદ્દો બજારો” તરીકે વર્ણવેલી છે, તેની વચ્ચેમાં મત સંગીન કરવાનું પ્રચાર કાર્ય કરવું એ મુખ્ય પ્રયત્ન છે. તેને માટે (૧) કોંગ્રેસના દેશ ઉપર આપણે આપાર રાખી શકતા હોઈએ તેઓને ઉત્તેજન આપવું. (૨) તખ્તના મનવાળાઓને છતી લેશ અને (૩) કોંગ્રેસવાદીઓના નિબળ ૧૬૨ અને તેનાથી દૂર રહેવું. કોંગ્રેસ પોત લીધેલી વચ્ચેમાંથી પાળી હોઈ જમ તેને માટે થા ના દમગ જાવું અને જો એ હવે સિદ્ધ કરવાનું કોંગ્રેસની સામે મળ્યાં લેતાં પડે તો એમાં પગમાને હોંડવાની અંદર તેમજ જહાર પ્રયત્નનો રહે છે એવી સ્થિતિ પ્રાપ્ત કરવી. લાગરમ કરાવનાર વાંકાઓ તરફથી મળજ અમલની બીજાકોંગ્રેસ સંસ્થાઓ તરફથી કરાવની પોજના સામે લીધેલરો મકર વિરોધ ઉમે કરાવવાને મળી સંસ્થા સર્વ સાધનોથી તમારી જાકરન રવારસ કુપ કરશે.

પ્રચાર કમ કરવો તેના મુદ્દા સુચના સર ફેરરીક પકડ કહે છે કે (૧) બોરીક સર-કારે હોંડવાનાના બાવળને માંડી મકર કંટાળી નીતી એ છે કે હોંડવાનાના સોકાને મુદ્દાને વિચમ મળ્યા બાદ પોતાનું સ્વચ્છ રાજ્યત્વ હરી લેશ હોવાના બાવળે અન વચ-આજના વખતમાં માણુ બંધારણ અનુકાર હોંડવાની પ્રમુખ મુ પ રહ્યો ॥ પોતાના

દેશની, સામાજ્યની અને સંયુક્ત રાષ્ટ્રોની કારો-બાળી સજાઓમાં તુરનજ અપરકારક રીતે બામ લેતા મદ જવું.

(૨) આ વખત સમયસુચનાનો છે પુદ્ધ ચાલી રહ્યું છે તેને વખતે આવે કરાવ શું બચ-હાડ છે અને સંયુક્ત રાષ્ટ્રોને માટે વિચ્છની તકો સુ તેથી વધવા સંભવ છે ॥ અથવા શું તેથી પુદ્ધ એક દિવસ પણ પહેલું અંધ મલ સકવાનું છે ॥

(૩) (૨)નો જવાબ મમે તે બાપવામાં આવે જાં કોટલું તો નિઃશંક છે કે સંયુક્ત વાંમની મડલ સંયુક્ત રાષ્ટ્રોના સવાલને નિરંકુશ રીતે બેખમમાં નાખનારી અને હરી રાજ્યોને ઉત્તેજન આપનારી મલ પકશે.

(૪) જવાબ ઉત્તરે રશીયાની સામે જુકાવનું કે પક્ષોએ હોઈ સામે જુકાવનું એ વિચમજ્જમાં પડેલું છે. ગાંધી ક્યુજ કરે છે કે કરાવ સિવ-કારવામાં આવશે તો અરજના પ્રવર્તી અને નહિ સિવકારવામાં આવે તેર નામરીકોમાં બળ બજાડ લશે. ખલે રીતે જવાબને પશ્ચિમ તરફ વળવાનું એ સીધું આમંત્રણ છે.

(૫) કોંગ્રેસ નેતાઓ ધરિરાઓના કોડકલટ ના આજે વિરલાઓ ખની મળા છે, જે પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે હરિવા સનુઓ કોંગ્રેસની દરખારો પોતાના સામી સમજે છે.

(૬) હોંડવાનાને પોતાનું બાનિ પ્રાપ્ત કરવાને એક માત્ર માર્ગ સંયુક્ત રાષ્ટ્રોના વિચમમાં રહેલો છે. આખી કુનીયાજ મુલાખીમાં જકડા-યેલી રહે આં હોંડવાનાની આજાદી સકળ નથી.

વાતો કરવાના કેટલાક મુદ્દા

આટલો પ્રગાર કરી રીતે કરવો તેની સુચના આપવા પછી સર ફેરરીક પકડે કોંગ્રેસના દરબારની ટીકાઓ કરી રીતે કરવી તેના કેટલાક મુદ્દા આપ્યા છે જે નીચે પ્રમાણે છે:

(૧) કરાવ પ્રમુખના એકજ પક્ષનાં મહંદેરનામ રૂપે છે; એ કોંગ્રેસનો અવાજ છે, નહિ કે હોંડુ સ્વામનો. તેને એક પ્રચાર અર્થે તો નહિ પણ એક મંત્રી ખરીતા તરીકે સારિજ સિવકારી સકાય જે સવળા પક્ષે તેને સંમત હોય પરંતુ કોંગ્રેસ સિવાય સર્વ કોમની કમ્પાઓ અને લાગણીઓની તે અવચલના કરે છે. પુદ્ધના સવાલપર મુદ્દલીપ, સીખજ, સામવાદીઓ, રાજવાદીઓ, મંકીન કમલારો, જીવા સમાઓ અને અમલની વિલાઈઓની સંસ્થાઓ કોંગ્રેસ ॥ વિરુદ્ધ છે. મરજીપાન રંમરોની મરડીમાં જે સજળતા મળી રહી છે તે પરના સિદ્ધ થાય છે કે કોંગ્રેસ હોંડવાનાને માટે નથી જમતા.

(૨) મહા સલામતીની સલામ જેને સર સીકંદર હુસાઇનને એ વખતે ઘોડીસને એક પીઠપાછળ ના પા તરીકે વર્ણવી હતી, તેની હાંધિસ્તાની નોંધ લેવી.

(૩) કોમ્પ દરખાસ્તો, જે હાંદુસ્તાનને વિશ્વ પ્રાપ્ત થવા બાદ હુસૈન સરેધારન દરમિયાને અથવા સ્વતંત્રતાની પસંદગી કરવાનું વચન આપનારી હતી તેને ઉકેલે અથવા ધરાવતી નોંધ લેવી.

(૪) કોમ્પ કુચા. જોકે સવાનો કોમ્પે કસો મુદત નથી કર્યા તેની નોંધ લેવી. તેને બદલે, મુસ્લીમ લીગની સાથે સમજુતીપર આપવાની શક્યતા સૂચવવાના કારણે રાજગોપાલાચારીને કોમ્પમાંથી પસંદગી રાજનામું આપવું પડ્યું.

(૫) બ્રિટન સાથે બેઠેલી ખુબ ફેલાયેલી અને જાપાનને સંકળતા મળતાં જોડાને સતેષ મન રહ્યાં કે એ કાનૂની નોંધ લેવી. એવો મતેલ કોમ્પેસાઈઝો પુરતોજ છે અને જો બેઠેલી દોષ તો ને કોમ્પેસાઈઝો ધરાવતીજ છેતી કરી રહી છે. અંતુકત રાફેના સવાલ પ્રત્યે ને તેઓની વિશ્વસાચી ખરીજ કોત તો કોમ્પેસ પ્રગળે જુની દિશાએ વાળી રહ્યા હોત.

(૬) સત્તા કોમ્પેસના હાથમાં ચોલા દેવાની વાત વીધે એ નોંધ લેવી કે કોમ્પેસ આપવાની મરાવનારી સંસ્થા છે અને મોટા વેપારી અને મધ્યમ વર્ગની તેમાં બહુમતી છે. કામદારો હજુ મતઃપિતાર જોગવાઈ નથી અને જો કદાપી તેઓને મતઃપિતાર આપવામાં આવે તોય મુદ્દા દરમિયાન મરાવનારી કામચલાઉ સંસ્થા સરકારમાં નેજોની કંઈપણ વગ આવી રાકશે નહિ.

વધુમાં ૨૨ ફેબ્રુઆરી પછીનો એ છુટો પત્ર જણાવે છે કે કસોની દરખાસ્તો અસ્પષ્ટ અને અઅવકાશ છે. તેમાં સેક્રેટરીસન જેવું કંઈજ નથી. એ દરખાસ્તો સ્વીકારતાં હોદ્દા કુશળ ને આમંત્રણ આપવા જેવું છે.

વધુમાં કોમ્પેસ પર ને કામ નાંખાર વાળી દોષાં. આનોય મુદ્દા ની સૂચના કરે છે, અને કરે છે કે કોમ્પેસની દરખાસ્તોનો વિરોધ કરવા "મેસન નલ વોર કન્વેન્શન"નો પુરેપુરો ઉપયોગ કરવો. સ્થાનિક પ્રચાર માટે ભાષણો કરવા, રચનાત્મક વર્તમાનપત્રમાં પ્રકાશ લખવા, ચોખ્ખાનીમાં, કાકુત, મોટર વગેરે મદદમાં, ખાતરી રીતે સત ફેલાવવી વિગેરે કામ ને ચાલે છે.

એ ઉપરાંત તેમાં નાદન અને રેસ્ટરો કેવાં દોષાં જોડાને ને મારે સૂચના કરી છે.

ઝાંઝીસાનો પરિપત્ર

ઉપરના ધોરણને અનુસરીને ઝાંઝીસાની નર-કામના ટેપુરી નોંધરી અને પત્રીચીત્રી ઝાંઝીસર રામ સાહેબ ડી રી હામે કટક ના. ૨૨ જુલાઈ એ "ખાતરી અપસનો પત્ર" એવી નીચાની સાથે સમજા કસોટરો અને સમજા મળ-ડીસીઝ-નલ ઝાંઝીસરો પર નીચે પ્રમાણે મારીઓ મોકલેલી છે :

"હોંસ સરકારના અખર અને ઝોડાસીય ખાતરીના તા. ૨૨ જુલાઈ ૧૯૪૨ ના નંબર ૨૮/૨૫/૪૨ ના અમલના ખાતરી પત્રની નકલ નખામગર મોકલવાની અને તમને વીનાંતી કરવા ની ગને કુચના યત્ર છે કે કોમ્પેસના કરાવની પેળના સામે તમારા જીજ્ઞાસી લાગવગ ધરાવ નારી બંધિતઓ અને ખીન-કોમ્પેસ સંસ્થાઓ તરફથી મુદ્દેશ વિરોધ કરાવવાને તેની અંદર સુચવાવેલા ધોરણે નમારાથી જની રહે તે સમજા માર્ગે પુરુષા અંદરેલ આપશે. કટક, ખાતરી-સોર અને મળત્ર જલ્લ ઝાંઝાં આ ખાતરીને અપીલી ખીન-કોમ્પેસાઈઝો સંસ્થાઓની અંદર નોંધ લેવામાં આવી છે."

હિંદની પરિસ્થિતિપર મી. ચર્ચીલ

કોમ્પેસપર ઝેમીસો હુમલો

હિંદુસ્તાનની પરિસ્થિતિપર વગ પ્રધાન મી. વીનસ્ટન ચર્ચીલે મુરુપાર સપ્ટેમ્બર ના. ૧૦ મીએ બ્રીટીશ આમની સભામાં કાંખા વખત થી સદ્ જોવાઈ રહેલું નિવેદન કર્યું હતું. તેમણે જણાવ્યું કે :

"હિંદુસ્તાનની પરિસ્થિતિમાં સુધારો ધરો તમ છે અને એકંદરે આશ્ચર્ય છે. બ્રીટીશ સર-કાર કરેલી અધેશવના બહેળા સિદ્ધાંતે, કે જેના આધારે સર રોહડ કોમ્પ હોદ્દા નીચા પર મળા હતા, એ બ્રીટીશ તાજ અને પોસ-મેન્ટની રચાપિત યત્ર સુકેલી નીની તરીકે મળી શેશમાં આવવા નોંધ્યો. એ નિહાંના પુર્ણપણે જોડા છે. તેમાં કોમ્પેસાઈઝો યત્ર રહે અથવા તેનાથી કંઈ પાછું બેઠી લઈ શકાય તેગ નથી.

સર રોહડ કોમ્પેસની મદેનતેને હોદ્દા કોમ્પેસ પછે તરફથી હોધી. પરંતુ એટલેથી કંઈ એ આજનનો અંત નહિ આવ્યો.

કોમ્પેસ પક્ષ કંઈ સમસ્ત હોદ્દા અતી-નીધીત નથી મરાવતો. હિંદુસ્તાનની પ્રજા ની બહુમતીનું ને પ્રતીનિધીત નથી મરાવતો.

હોંદુ જનતાનું પશુ ન પ્રતીનિધીત નથી મરાવતો. એક પક્ષનું પ્રતીનિધીત મરાવ-નારી એ એક સરવહારી સંસ્થા છે અને અમાર કારખાનાવાળાઓ અને મુલકારો ને નિભાવી રહ્યા છે. એ પછીની બહાર અને તેમાં મોટા વિરોધ કરનારા બ્રીટીશ હોદ્દાના નર કરોડ મુદ્દેશો છે કે જેઓને પેળના અત્રાજ સંભાળવાના હક છે. માંચ કરોડ દમિલવગના સોદા છે કે જેમને આજુનો કહી જોલાવવામાં આવે છે, કેમકે, હોંદુ ધર્મોએને તેઓ પેળની હાજરી આપવા તો પકડાવાંથી અગમતી દેતા મળ્યા છે. અને તમ કરોડ પ્રચાસ લાખ હોદ્દા મહા-રામજોની રહવત છે કે જેમની સાથે આ-પણે મંધાઈ બંધાયેલા છીએ.

૨૩ કહેદ ૫૦ લાખ કોમ્પેસની બહાર હોદ્દા ૩૬ કરોડ કોમ્પેસની આ તરફ મોટા વર્ગોના મળાત્ર ૨૩ કરોડ ૫૦ લાખ લે-કો કોમ્પેસની બહાર છે.

આમાં બ્રીટીશ હોદ્દાના હોંદુઓ, રીજીઓ

અને પ્રીટીઓની મોટી સંખ્યા ને કોમ્પેસના ની હાલની નીની નર અજમલો ખાતરી રહી છે તેનો તો સમાવેશ થતો નથી.

આ અગસ ૧૧ હજીનો ૧૧ અહીં તેવજ બહાર અપગળના ન નામ એ જણવું છે, કેમકે, આ મુખ હજીન સમજા દિના હોદ્દા પ્રજાની અથવા તો હોંદ અને બ્રિટન રચેલા સંખપ ની સમજણ પછી અચક છે.

માંમી જેને એક સીકંદ તરીકે લાંબા મળ થી પેળવા આંધા છે એ અહીંના પેળાની નીની તરીકે કોમ્પેસ પછે દવે થયે દરમિયાને લામ કરેલા છે, અને, રેલ અને તારથી આજનના સમામ બંધકારોને તોડી તાકાને, અત્રાજના ફેલાવવા અને દુકાનો હુશ્યાને, અહીં તરફ હોંદી પોલીસો હવર કેટલીક વાત મળત્ર દી મળ એકા ધાતીપજારી હુમલા કરાવે, અને એકંદરે અવાન કે જે આજોગની સરદદ ઉપર અને અંગાળના અખાતી પુર્વે જોડેલી છે તેના આજમળની સામે હોંદનું રહેલું કરના કરકા નાખવાના કરદારી, અથવા તેની એવી અસર

મામ તેથી ખુદશી ક્રાંતિકારી ગણવળતા સ્વરૂપ માં તે બદલ પડેલો છે.

અપાનની પાંચમી કતારવાળાઓની મદદ

પંજોજ સંભર છે કે કોંગ્રેસ પક્ષની આ પ્રવૃત્તિઓને અપાનની પાંચમી કતાર નરહયા બહેનના પ્રમાણમાં મદદ મળી રહી છે.

દાખલા તરીકે એ મોંઘવા જેવું છે કે આપણ ની સરકાર પર 'બંગાળ' રક્ષણ કરી રહેલાં કોંગ્રેસ સરકારના વ્યવહારના સામનો પર ખાસ મદદ કરવાનાં આવ્યા છે.

આ સંતોગમાં વાઇસરોય અને હોંફુસ્તાન ની સરકાર, વાઇસરોયની હાઇનરીસ કે જે મોટે ભાગે દેશબિમાની અને પ્રાથમિક કોંગ્રેસની બનેલી છે, તેમજ સર્વોચ્ચ દેશથી આ સંસ્થા, કે જે તેમની અને મુને મળ્યાં એવા માંગે સેવાને બંધાવેલી છે, તેના મુખ્ય મથકને તેમજ તેની પ્રાંતિક શાખાઓને ગેરલાગુ કરાવી તેના પર અંકુશ મુકવાની જરૂર બધાં છે.

મોંઘી અને બીજા મુખ્ય નેતાઓને અસંખ્ય મુખ્ય સંગઠના સાધન સહીત પરદેશ કરવામાં આવ્યા છે અને તેમના કાંત પડી જાય ત્યાં સુધી તેઓને દક્ષી આંગ્રેજી ન આવે એ રીતે ત્યાં રાખવામાં આવશે.

મોટા નરીયની વાત છે કે કોંગ્રેસ સમગ્ર જાતીઓ પર કોંગ્રેસ પક્ષની કરી પણ અસર પડી નથી. બીજા સંસ્થાઓને મોટા આધાર, શ્રીદીશ સરકાર સીવાય, એજ જાતીઓ પર રહેલા છે આ જાતીઓમાં મળી ખરી હોંફુ કોંગ્રેસ થી કદી નહીં સાંધી ચાલ્યો એવા પાની નેહો થી ખુદી પડેલી છે. તેના અમલ હેઠળ ને રહેવા કદી પણ કચુલ થાય તેમ નથી. અને તેના કચુલ વગર એવી સુધામીમાં તેને કદી નાખવામાં આવશે પણ નહીં.

રંગરોડાને ધોષ

હોંફુસ્તાનમાં દરજ્જાત બરતી થતી નથી પરંતુ તેમ જતાં ફનીયાના આ મહાન બુદ્ધિમાં દસ લાખ હિંદુ કોંગ્રેસો યંબુલ સપ્ટેને મરજીયાત મદદ આપવા લાગ્યાં થયા છે.

સુદના અને કોંગ્રેસમાં કોંગ્રેસ સરકારની બદા-ફરીના કદર મળેલી છે અને તેમ તેના સંતોગ માગ છે કે હિંદુઓ એ આમમાં, કોંગ્રેસ કોંગ્રેસ સર-કાર વિરુદ્ધ પોતાના બળનું માપ મુક રહી હતી, તે દરમિયાન નામદાર સંદેશકાતી નહે-નોતમાં મહાદારીથી સેવા કરવાને અને પોતાના માદરવતનનું રક્ષણ કરવાને રૂ. ૦,૦૦૦ નવા સ્વયંસેવકોએ સરકારના દાખલ થઈ અસાર સુધીના રહેડો તોડ્યા છે.

કોંગ્રેસ કચું કરી શકી નથી

અસાર સુધીમાં જતી મળેલા બનાવે: વચ્ચે કોંગ્રેસ પક્ષમાં કોંગ્રેસ લોકરને ચળાવવાન કરવાની કે કોંગ્રેસ અગમદારોની મોટી સંખ્યાને પોતાની દરજ્જા બળવતા રોકવાની કે વિદાય કોંગ્રેસ બળવતાને લોકરવાની પણ સંકેત હોય એવું સાબીત નથી થયું.

હોંફુસ્તાન યુરોપના એટલેજ વીશાળ ખંડ છે અને તેની વસ્તી યુરોપના કરતાં પણ મધ્યી વધારે છે. એ વસ્તીના, મધ્યી જાતીઓથી અને યુરોપના કરતાં મળેજ વધારે હિંદુ કાર્ગિંગ વેદોળી વાગમાં મળેલા છે. ૩૯ કરોડ લોકો જે હોંફુસ્તાનમાં વસે છે તેઓપરનો અમલ કોંગ્રેસ તરફથીજ સલામત ને કેમ? હોંફુ સરકારી મોટીમાંના બીજીજ અમલદારોની સંખ્યા માત્ર ૬૦૦ની છે.

અવળા મહેર ખાતાંઓ દાખ કરી રહ્યા છે. પાંચ પ્રાંતોમાં-જેમાં ને સહીયો મોટા પ્રાંતોનો સમાવેશ થાય છે અને જેની વસ્તી ૧૫ કરોડ ની છે, તેના પ્રાંતિક પ્રધાનો, જે પોતાના કારા મહનારાઓને જવાબદાર છે તેઓ પોતાના હિંદુ સાચા રહ્યા છે. પણ વાગોમાં, જહેરો માં તેમજ આમલોમાં લોકો સરકારને મદદ કરી રહ્યા છે.

વ્યવહારના સાધનો કમી નાખવાનું કોંગ્રેસ નું કાવતું પડી ભાંગતું જાય છે. હુદ્દાદ અને આગના ફુલોને દાખી દેવામાં આવી રહ્યા છે અને અનોના આવી નજીક બોમે તેની સમગ્ર વધ રહી છે.

એટલી વીશાળ વસ્તીવાળા એટલા વીશાળ દેશમાં ૫૦૦થી ઓછા માલસે મળ્યાં છે અને હીવાની સત્તાની મદદ શ્રીદીશ સરકારની માત્ર ધોડીજ ફાંવેને કદવાની જરૂર પડી છે.

અથવા ખરા દાખલામાં બુલકોએને કોંગ્રેસ પોલીસેજ સરજનાથી પતાવી દીધેલા છે.

હોંફુડા કરનારાઓને નવાજ્યા

મારી ખાતી છે કે આ સભા જે બદાફર કોંગ્રેસ સીવાયએ તેમજ સમાન્ય રીતે કોંગ્રેસ અગમદારોએ વડાદારી અને દરજ્જા બતાવેલી છે તેને માટે તેઓ ન તારીફ કોંગ્રેસ પ્રત્યે ન. તેઓના તરફથી અલગ પ્રશ્નસતીપ વર્તન બતાવવામાં આવ્યું છે.

અંતમાં કોંગ્રેસ પક્ષના તોશી કુમમાંથી જે ખ્યાન બંધનારી દરજ્જાત બદલ આવી છે કે તેનું પ્રતીનિધીત્વ રક્ષુ નથી આ હોંફુસ્તાનના કમેશ ન હાંપ જીવને મુંચી નાખવાની નેના મા જાતી નથી.

વાઇસરોય અને તેની કારાખારી કાલેન્સીય કોંગ્રેસ મોના બનવું રક્ષણ કરવાને અને અપાનના આક્રમણ સામે કોંગ્રેસી જાતીનું રક્ષણ કરવાને બીજીજ અને કોંગ્રેસી લોકર ને સ્વતંત્ર રહેવા દેવાને જે દ્રઢ પરંતુ અમલોએજ પમલાં સમ રહ્યા છે તેને સધળી મરજી સહાનુભૂતી આપવાના સરકારને હારો છે.

મારે હોમેરનું લેખએ કે મોટું બજાર હોંફુ સ્તાનના મત પડેલું છે. અને હાલ જે મોટા સોજાજોની સંખ્યા ત્યાં છે તે ને કે એ દેશ અને તેની વસતીના પ્રમાણમાં પંજોજ ન્દાની બં જતાં બીજીજ તમ સ્થાપન બાદથી અસાર સુધીમાં કદી નહીં કોંગ્રેસી મોટી ને.

આથી નું ધારું જે આ સભાને નું જાણી થકું છું કે હોંફુસ્તાનની હાલતી રથાંથી કરી જવાનું અમલા નાતીપાસ થવાનું નહીં કારણ નથી.

—૦—

અચી'લના નિવેદનપર આમની સલામાં અર્થ

અનુપક્ષના મો. હોમેનુઅલ યાનરેસે કહ્યું કે મો. અર્ચીલે વધો પડેલાં હોંફુના રાજ-તંત્રના કામદાના ખરકાને વીરોધ કરતાં જેવું કહ્યું હતું તેવું તેમનું આ નિવેદન છે. અપાન ના આક્રમણ સામે હોંફુસ્તાનનું સંરક્ષણ કરવા અવ કોમ બંનેએજ છે. પરંતુ મો. અર્ચીલનું નિવેદન લાગે શ્રોતાને જરબજરત આધાન અને નીરાસ કરનાર નીવડશે.

મો. હોનરેસે પુછ્યું કે એક અમેરીકન દીકાકારે એવું નિવેદન કહ્યું હતું કે તાતાના દારૂઓના ના કારખાનામાં ૫૦૦૦૦ મજુરોએ હડતાળ પાડેલી છે એ બીના યું સમ છે? અને મો. અર્ચીલ યું એમ માને છે કે કોંગ્રેસની મળીજ નીંદા કરનાર પોતાનું નિવેદન હાલતી પરીસ્થીતી ને સુધારી સકશે અને કોંગ્રેસ પક્ષને નરમોડી મદદથી હોંફુસ્તાનમાં સમાવનું સમાધાન આવી શકશે?

શ્રીઅરસ પક્ષના મો. ગેલેમ વ્હામરે જણાવ્યું કે સામાન્ય જાતના હોંફુસ્તાનમાં જતી રહેલા બંને જાતજવાને મળીજ બંનેએજ છે અને યુ જાતી રહ્યું છે તે બંધી રાહતી નથી તેથી મો. અર્ચીલ તે બાજબની માલીની આપનાર એક સરકારીના બદલ પાડો કે કેમ?

મો. અર્ચીલ નું ધારું છું કે શ્રીદીશ અખ-ખારમાં જે દરજ્જાને બદલ પડે છે તે હોંફુમાં જતી રહેલા બનાવોને વિશે મળીજ સમીક્ષર છે અને મો. આ સભાને ખરી હકીકતોને ખ્યાન

પુર્ણ રહીયો આપેલો છે. એ સંપત્તિ હાકલો આજ સવારે સ્થાપીત થયેલી છે. હું જાણું છું કે ખરી હાકલો જલ્દી કરી અહીંને મારે જ નહીં પરંતુ અમેરીકાને મારે પણ જરૂરી છે.

સ્વતંત્ર પક્ષના મી. જેમ્સ ગેલ્લેટને કહ્યું કે: મને ખાતરી છે કે મી. ચર્ચિસે જો કહ્યું છે તે ખરું છે પરંતુ એમાં અગત્ય લીધર છે ખરી? આ બાબતની ચર્ચા માત્ર હારે મી. એમરી આખરે નીચેનો આપશે.

મી. ચર્ચિસ: એક્ટર્નમેન્ટ વખતે કાંઈ પણ આ બાબત હિસાબ કરે છે અને બધાના સાર પ્રધાન એ વેળા હાજર રહેશે.

મજુર પક્ષના મી. એન્ડ્ર્યુસ જેમને પુછ્યું કે તમા પ્રધાનનું આ નીવેદન વેર કેમીનેરે મંજુર કરેલું છે?

મી. ચર્ચિસ: મારે કામ વેર કેમીનેરની વતી મોકલવાનું છે અને તેમ કરી રહ્યો છું એમ માનવાને મને હરેક કારણ છે. હું એમ નથી કહેવા પ્રચ્છતા કે હરેક હરેક સમય અને તીરી કું તેની સમજા રજુ કરું પરંતુ સામાન્ય નીતી એ બોરીસ સરકારની નીતી છે.

ધણા પોંધાટ વચ્ચે મી. જેમને જાણવાની માગણી કરી કે કેપ્ટુરી વધ પ્રધાન મી. સી આર. એટલી અને સભાના લીડર સર રોજન્ડ હીપ્સ જેઓ મજુર પક્ષના સભ્યો છે તેઓએ મી. ચર્ચિસના નીવેદનને સંભળી આપેલી છે કે નહીં?

મી. ચર્ચિસ: મને માનવાને સંપૂર્ણ કારણ છે કે મારા સાથીઓના માં નીવેદનને સંભળી છે જેમ હું મારે છું કે સામાન્ય રીતે આ સભા ની પણ છે—

“એમ દોષ ના તેઓએ શરમાવું જોઈએ,” મી. જેમન ગેલ્લી હિસાબ.

મી. ચર્ચિસ:— મી. એન્ડ્ર્યુસ જેમન અસમ્પત્તા ના વેપારી જાણ છે હું કહેવા જતો હતો કે મી. એટલી અને હું ગઈ કાલે મોડી રાત સુધી મારા નીવેદનના શબ્દોની ગોઠવણી કરી રહ્યા હતા.

કનઝરવેટીય પક્ષના એન. વીલીયમ એરટરે જાણ્યું કે આ નીવેદન ગમ્ય પુર્વમાંના “લા-ફર હીટો” સરકાર કે જેના વર્તનથી સહ કોઈ અત્યંત પ્રકુલ્લીત થયું છે તેને પછું આપકાર-દાયક થઈ પડશે.

ખીજા એક કનઝરવેટીય પક્ષના સભ્યે કહ્યું કે જે હીટોએ સુકેલ સંજોગમાં પેલાનું કામ કરી રહ્યા છે તેઓની મી. ચર્ચિસે કહેલી તારીફમાં આ સભાને પેલાની સલાહજુતી આપવાની તક અપાવી જોઈએ.

સર રોજન્ડ હીપ્સની હરખારતો સ્વીકારવાની હવે કંઈ પણ વલણ જણાય છે કે કેમ એ પ્રશ્નના જવાબમાં મી. ચર્ચિસે કહ્યું: એમ માની શકાય એવા અને કહ્યા બાબર મહત્ત્વા નથી. હીટની હાલતી પ્રોટેસ્ટાન્ટમાં, જ્યારે આક્રમણ થયુંજ નજીક આવી મારેલું છે, ત્યારે આવી અધારણીય બાબતેનું સમાધાન અને સમજુતીઓ થવી અત્યંત મુશ્કેલ છે.

કનઝરવેટીય પક્ષના મી. આરથર મોલમને કહ્યું કે આ સભાના ગણમતી સંવેદને સરકાર ને સલાહજુતી આપવાની તક અપાવી જોઈએ. આવા વખતમાં જોતા બધેરા સાંભળવાની કામાન્ય વલણ હોય છે અને આખરી સભાને ત્રીપે જોટી હાકલ ફેલાયાશે તે ગંભીર કમનસીબી થઈ પડશે.

મી. ચર્ચિસ: રજૂ બાદ નજીકના ભરીખમાં ખીજા તક અપાવી જોઈએ એ સાથે હું સંમત થાઉ છું પરંતુ સરકારની રપટ નીતી છે કે જેમાં તેઓ એકમત છે. અને આમની સભા મને તે ચર્ચા કરવા માગે તેને મારે ને સંપૂર્ણ પણે તકમાર છે.

મી. શીનવેલે પુછ્યું કે જે વધારાનું ખીટીસ હરકર હીટ મેક્સિસમાં આવ્યું છે તે જવાબની સામે થવાને મોકલાયું છે કે સર્વોચ્ચ ભંગની સામે થવાને?

મી. ચર્ચિસ: વધારાનું હરકર ખરી રીતે મોકલાયું છે જવાબના આક્રમણ સામે હીટની રીક્ષાજા જનતાનું રક્ષણ કરવાને. પરંતુ તેની ત્યાં હાલની જેટલક હીટુસનામાં હાલ સુધાયે જે સમાન્ય રચીરતા પ્રવર્તી રહી છે તેમાં પણ મદદમાર થઈ પડી છે.

શીનવેલે ધણા પોંધાટ વચ્ચે પુછ્યું કે મી. ચર્ચિસના નીવેદનની તરફેણ બા વીરહમાં મત લેવાની આખરી સભાને તક મળશે કે કેમ? તેના જવાબમાં મી. ચર્ચિસે કહ્યું કે પાલીમેન્ટની કાનિપદની કારણવાળી માત્ર હાથમાં સત્તા નથી, એવો મત હરાવ પર્યાજ સહ શકાય અને તેને મારે થઈની તોટીસ અપાવી જોઈએ.

—

શુક્રવાર.

સજુર પક્ષના મી. આરથર મોનવુ કહ્યું કે મી. ચર્ચિસનું હીટપરનું નિવેદન એવા ભાવામાં થકાય છે કે જેથી ક્ષીટન અને હીટ વચ્ચેના સંબંધ મુતરી નહિ સહે. વડા પ્રધાને મદદ કરતી જોઈની હતી અને નહિ કે હાલ ખરી રહેલી કામગીરીને વધારે કડતી જનારવા નીચીની હતી. હીટુસનાની ઉપર આપત આવી પડે તે ઉપરના ગમ્ય પુર્વમાં પણ પુદ મળત

જોખમમાં આવી પડે એ! સર્વિયમભંગની કડત ફેલાતી અટકાવવાના પેલાના નિબંધમાં સરકાર નજીક ન પડી શકે પરંતુ ચર્ચા સુધી હરવાખમાંથી અજવાળું દેખાય એટલી એક તક પણ રહેલી હોય ત્યાં સુધી લાન ચારી હરવાને અશક્યને અંત કરી દેવાની કોઈએ પણ જવાબ દારી તેની ધણીજ જોખમ ભરેલી મજાબ અને સરકારને એ રપટ કરી દેવા વિનંતીએ છીએ કે સર્વિયમભંગ ઝોટી દેવામાં આવે તે સ્વતંત્ર અને મીઠવામરી ચર્ચાઓ કરી આજુ કરવામાં આવશે. તેનો અર્થ એવો નથી કે હીટોએ કહ્યું કરવાનું નથી આ નીત પ્રોટેસ્ટાન્ટમાં તેઓના પેલાઓએ આગળ પડવાની ફરજ છે સહાર અને ખાણ રાવો જોઈએ. સમજુતી તે કશો પડછાવો પણ દેખાતો હોય જ સુધી આપણે મન અને કામગીરી વિહારના જવાબની જોઈએ અને આપણા કમરને સાથુ રાખવા જોઈએ.

કનઝરવેટીય પક્ષના મી. જસર: પાંદમર, જે સર રોજન્ડ હીપ્સની સાથે હીટુસના ચર્ચા હતા, તેમણે કહ્યું કે કોમેસના કેટલાક જવાબદાર નેતાઓ છે કે જેઓ સમજુતી કારવાને પ્રવર્તન આદરી રહ્યા છે પરંતુ કમનસીબે તેઓ સધુમતિ માં છે. હેલ્સા થોડા માસમાં ખાલી મેપેલા ખનાવો એ પેલાની શુભાવેલી સત્તા અને નેતા પાછી મેળવવાના માંધીના હદ નિબંધ સિવાય ખીજું કશુંજ નહોતું.

મી. ચર્ચિસના નિવેદનથી મને ધણીજ ગંભીર થયો છે. તેમાં હીટના પ્રશ્નને એવી રીત રજુ કરવામાં આવ્યો છે કે આખી ફૂળીયા તેને ના! ચોખ્ખા રરફથમાં લેઈ રહે સર રોજન્ડ કામ ની હરખારતો સુખપત્તે કરીને ગસત ખાસ કરીને, કોમેસના નેતાઓની અમનીક સત્તા મેળવવાની આક્રમ હજીના મારજીજ તરફારી દેશમાં આવી હતી.

મી. એમરીનો જવાબ

હીટી પ્રધાન મી. એમરીએ ચર્ચા માત્રાજ વાળતાં કહ્યું કે અમે હીટુસનાને સ્વતંત્ર જોવા ધવજોએ છીએ. સરકાર પોતાની પુર્ણ વિચાર-વંત નીતિમાં ખડોમાં સામાન્ય વિચરણી કંઈ પણ સુચનાને અમે બાવનામાં લેવાર જોઈએ.

મી. ચર્ચિસના બાવણપરની દીગ્યોના સંવેદ માં મી. એમરીએ કહ્યું કે: આ સભા એ! આઠા રાગે છે કે જે વખતે હીટુસના અને મજૂર પુર્વના આખી સિધ્ધિ અને આપણા પકારાર નીત અને મીઠવામરીના આખા સંજ ને હીટુસનાની સરકારની દૃઢ અને સફળ વલણ

મી મંબાર આદતમાંથી અચ્ચાની લેવામાં આવ્યાં છે, તે વખતે મી. અર્ચીસ બાયોલોજી રજીસ્ટ્રારે કરવાને બદલે, કે જે રજીસ્ટ્રારને અને કાનૂનક પ્રકીર્ણમાં આ સવાને દમની રાખેલી છે, તેને બદલે નામની વાતો કરવા મેલે.

સર રેફરેન્ડે ડીપ્સ હીફુસ્તાન હોદ્દી મયા કે દુસ્તરજ પદ્ધતિ મધ્ય મધ્ય હદ્દો' કે મંધીના પ્રાત્તા-દનથી કોલેસ થીમે છીએ હીફુસ્તાનનું નવું આદર્શની દેવની વિશેષી વસજી તરફ વળી રહી હતી. સરકારે પોતાની હેઠલ પ્રદાર મવાની રાદ નેવાને બદલે પદ્ધતિ પ્રદાર કરી અને તેમ કરીને હીફુસ્તાનને મંબાર આદતમાંથી બચાવી લીધું.

નિશાનના મરોનો, પુલોના અને રસ્તાઓનો નાશ કરવા તરફ ખાસ ધ્યાન દેવાનું રહ્યું હતું જેવમથી નેશ રાજ્ય દર્શન કે દુપ્પેલા હીફુસ્તાનના દર્શનકે કુવતપર કરવાનેજ નહીં પરંતુ હીફુસ્તાનની સહીસલામતિપર કરવાને સંજાગપુર્વક ચેતવેલા હતા. જે લતામાં આ દુપ્પેલાઓ ખાસ ધ્યાન છે તે સરકારી અનલના છે. પુરું હીંદુ મમાં જાગાનને દુપ્પેલા મવાને બધ તે અને હીફુસ્તાનના જાગાન જાગની વચ્ચે આવેલા છે તેમજ જાણીમાંમાં હીંદુના દારૂઓના માર-ખાન-ઓમાં કોલસો સહ જવાના માર્ગને નુકસાન કરનારો છે.

આશરે ૩૦૦ રેફરેન્ડેસ મુમલા થયા છે અને એમાંમાં એમાં રજ દાખલા દેનેને ઉચ-લાવવાના બનેલા જણાવાય છે. તેમાં ખાસ કરી બીહારમાં વધારે સખત હતું કે જે એક લક્ષ્મી અમલનો લખો છે. ત્યાં લક્ષ્મી ૬૫ પોલીસ કાણુનો નાશ થયેલો જણાવાય છે.

હીંદુ સરકારે અને સ્વતંત્ર પ્રાંતિક સરકારોએ કોપિલા સખત પગલાંથી હીંદુસ્તાનના પુદ પ્રપતને તેડી પાડનારી આં હીંદુનું સંગ્રહ કરવું અને જાઓને કરી કબજે સમ ચીનો રાદન આપવાનું અચક્ય કરી દેનારી પરીસ્થિતી હજી થઈ અદકારાજ છે.

એવા નિર્ણય કુપર આપ્યા વિના રહેવાનું નથી કે આ હીલસાલ, તેની મુખ્ય રૂપરેખામાં, કોલેમની સજાળ સ્વાતંત્રતાઓ તન્દ્યોજ ભણીયુકને ચેતનામાં આવી હતી. આગળે એક બધર નેખામાંમાં નીકળી કંઈક આશા જનક સ્થિતિમાં મુકાયા હીએ. તેમ છતાં તેમાંનો કંઈક સંપૂર્ણપણે રખી નથી ગયા અને હજુ સાય એખમાંથી મુકત થયા હીએ એન સુચરણ તાજખી નહીજ મળ્યા.

મંડીસ સરકાર એવા દાવો કરે કે કે દમખા ના વધેમાં સધળી રચનાત્મક દરખાસ્તો બહીથી

જ થયેલી છે. જ્યારે મંધીજ તેના હકકડતા વીધાવત બનેલા છે. રોજેરોજના તેના જકર નાશ અને કરાવો અગંતીથી બરેલા હતા. તેનો અર્થ કસોજ નકોનો પરંતુ તેની પાછળનો હેતુ હીંદુસ્તાનની સ્વતંત્રતાને તેડી પાડવાના પ્રપતને માટે અનુકુળ આરસર સાધરનો હતો.

આ સવાલનું મેકી રહેવાથી સમાધાન નહીં થાવી સધાય એ સાથે હું સંપૂર્ણપણે સંમાન માફ છું. પરંતુ પુદ ચાલી રહ્યું છે તેની વચ્ચે અને જળાન સંસ્થાઓ એકજ થવાના કરાં ચીન્ક ના રે નથી પડતા તેને સમયે અમુક મુદ્દા સુધી તપરે અને સુખવરથા રથાપવા સીવાય બીજો એકે મારો નથી. જ્યાં સજગતા ના મેલ પશુ ચીન્ક દેખાતાં નથી આં મસજલ કરવી અમથા નો વમ મરાવતા નથી તેઓની સાથે મસજલ કરવી મોટી જાજર મળ્યા.

જ્યારે સર રેફરેન્ડે ડીપ્સ દમરો માહસોની મુસાફરી કરી જુદા જુદા પદોની મુલાકાને મયા ત્યારે તેઓ રસ્તો એવાંમીને એક બીજને મળવાને પશુ તબયાર નકોના. બોરીદ સરકારને કોલેમના તેનાઓમાં હદય પડેા થાય તેની રાદ જોવાની છે.

અમે હીંદુસ્તાન સ્વતંત્ર થાય એમ હવછીએ છીએ. એ નીતીને અમે પ્રાંતીયોથી ખંધાએલા છીએ.

નજીના જાગ્યામાં હીંદીઓ રાજદ્વારી સ્વ-તંત્રતા પ્રાપ્ત કરી રહે એવા ખંધારજીને કજુથ થાય અને હીંદુસ્તાનના મદાન સાંતેનો અને તેના કોકોના મદાન જુગો બીસવના થાય એવો આશા રાખી અરવાને નહીં મળ્યા.

ત્યારબાદ ખાલીમેન્ટ કુંક મુદ્દની વિચારી માટે છઠી મધ હતી.

લંડન 'ટાઇમ્સ' ની દ્રષ્ટિએ હિંદની પરિસ્થિતિ

સુકાર સપોમર ના ૧૨ મીએ લંડનનું 'ટાઇમ્સ' પત્ર એક અમરેળમાં સખી છે કે, "મી. અર્ચીસ કહે છે તેવ હીંદુસ્તાનની પરિસ્થિતિ બધ કે નીસરોને માટે ઠારજી આપ નારી નથી, તેમ જા એખમથી તે બરેલીજ છે. કોલેસ પક્ષ સધવા વિચારવા હોહીભાનુ પ્રાંતીયીતા નથી પડાને પરંતુ કોલેસ એકલી મા મતને ધ્યાન દેવાથીજ સમાધાન થવું જોઈલું સક્ય નથી તેટલુંજ તેની અવમળના કરવાથી પશુ થવું સાધ નથી.

"વળા એ પત્ર સસ છે કે સ્વતંત્રતાની મામણી જે કોલેસની નીતીના મુળ પાપો છે

છે તે એક મા બીજ રીતે હીંદુસ્તાનના સધળ અન્ય રાજદ્વારી પડો તરફથી પશુ એટલાજ આમદપૂર્વક થક રહી છે.

"મમમાંકમાંથી જટાવાનો માર્ગ જે કેદજુ દેખાતો નથી, છતાં કંઈક મોટા અડવડીયામાં આરાજનક ચિન્ક એ દેખાવાં છે કે હીંદના અમુક પક્ષના અને બીનપક્ષી નેતાઓ પોત પોતાનાં ચર્ચાઓ કરીને કંઈક મારો રોપવાના પ્રપતો કરી રહ્યા છે.

"આવા પ્રપતોને ઉડી દેલેલોજ અને ઉરોજન આપવાની એક પશુ તર મુમવરી નહિ જોઈએ."

વેચવાનાં નવા પુસ્તકો

માંધીજ લેખીત પુસ્તકો	
આત્મકથા એ વામ સાથે નવી આ રતી	૫ ૦
હીંદુ રસરોગ દરેક લીખી	૧૦ ૦
હીંદુ વરાજા (કાપેજુ)	૩ ૦
અતલકેત યોગ (ગીતાજને)	
જુજરાતીમાં અનુવાદ	૧ ૬
મંબલ પ્રમાત (૧૨ નીખમે)	
જુજરાતીમાં અનુવાદ	૧ ૦
ગીતા જોષ (મીતાનો અર્થ)	૧ ૦
અર રાધાકૃષ્ણનના પુસ્તકો	
જનનો આવડી કલ્પનો પુરૂ	૪ ૬
અંરેલીનુ બાવી	૨ ૦
શ્રી, કીશોરજાલ અરાજવાળા કૃત	
જીવન કે પન	૧ ૬
મીતાપંચ (ગીતાજને જવા કમજ કો	
તેની બાગમાં લખાણથી લખેલો	
તેનો બાવ પં	૮ ૬
ગીતા દાની (ગીતાજન જુજરાતી મેકે	
માં પ્રત્યેક સમજ કો અને માલ	
કો એકો અનુવાદ	૧ ૩

જુજરાત વિદ્યાપીઠ તરફથી બહાર પડેલા શાળા ઉપયોગી પુસ્તકો

બીજ ચોપડી	૧ ૦
પાંચમી ચોપડી	૨ ૬
આલજી ગાવી	૧ ૦

બીજા કેટલાંક પુસ્તકો

નામાના તરનો (નામુ સખનારને ઉપરે.મી)	૮ ૬
જુજરાતી વીલાપીકોને જોણી કાલ	૧૦ ૦
મંધીજની સાધના	૫ ૬
મારી જીવન કથા (૫. નેહરુ)	૧૨ ૬
જમામદી ગીરીજન	૬ ૦
શ્રીમદ ભાવન (જુજરાતીમાં બાવાનુવાદ)	૮ ૬

અમેરીકોનાને ગાંધીજીનો ખુલ્લો પત્ર

મીઠા મોત્રા,

હીંદી રાષ્ટ્રીય મહાસભાની કાર્યવાહક સમીતી ના પુર્ણ સ્વાતંત્ર્ય વીરોએ અમુ ચચાચેલો અને તેટલોજ વગેરેવાયેલો હંસાત મારી પ્રેરણાથી થયો છે એમ મનાય છે એટલે મારી સ્ખીતી સગ જાવવાની જરૂર હોવા ચલ છે. હું તમને અભ્યર્થે તો નથી. એટ ઓટન તેમજ પવિત્ર ના બીજા મુલકેના પ્રમાણમાં અમેરીકાનાં મારા મીત્રોની સંખ્યા સહીથી વધારે છે. અંગત રીતે મને ઓળખનાર બ્રીટીશ મીત્રો અમેરીકન મીત્રોને મુકાબલે વધારે ત્રીણવટથી પરખ કરનારા છે. અમેરીકામાં મારા નામને વીરપુત્રના નામથી આજણાની આજા વળગેલી છે. એક દમથી સૂચી ન્યુ થોડેના મુતીરી ચર્ચ નાથે જોડાયેલા બસા હો. હોમ્સે અંગત પીઠાન વિના મારી મલકેશત કરવાનું માર્થે સીધું. મારે વીધે તેમજો જે કેટલીક ગમનની વાતો કરી છે તેની મને પોતાને પણ મુદ્દત જાણ નહોતી. એટલે અમેરીકાથી ચમત્કારો કરી જતાવવાની માથળી કરતા મુજબનારા પત્રો મને ચબી વાર મળે છે. ડો. હોમ્સની પછી થયેલા વખત રહી મેં મારી એવીજ મલકેશત મહત્તમ ગીચમ શીયરે કરી. ખીચપ શીયરને હીંદમાં મારો અંગત ખરીચમ થયો હતો. તેઓ મને અમેરીકા સગ સમ મીત્રોજ મળા હતા, પરંતુ વીધીનું નિર્માણ દંધક જુદું હતું એટલે હું તમારા મહત્તવ અને વીચાળ દેશ તેમજ તમા અદ્વજીત ભેગમી મુલાકાત કરતો કરતો રહી ગયો.

વળી વગેરે મન થોડો નિરાશ મુર આપ્યો તેના 'સર્વોચ્ચ કાયદાઓ'ના નામ' (મુટી ઓધ સીતીસ હીસોપીડીવનસ) વાળેના નિબંધ દ્વારા હજીજ આફ્રિકાની મારી પ્રતીતને શાન્તીય સમર્થન મળ્યું. એટ ઓટને મને એવોજ બીજો મુર રરજાન આપ્યો. તેમાં અંધ 'સર્વોચ્ચ' (અનુ ધીસ લાસ્ટ) વાંચીને એકજ રતમાં વજીલ અને તમરવાસીમાંથી, ડરખતથી દુર અને નજીકમાં નજીક રેસવે રેજાનથી ગજી મહત્તલ છેલે આવેલા એક ખેતર પર વસતા મામદીમમાં માદે રવાનાર થઇ ગયું. અને રસીયા પાસેથી મને મારા ત્રાળ મુર રોલરોય મળ્યા. મારી અલિંકાતે માટે તેમજો પુલિને સંતોષી શકે એવી તકશુદ્ધ પાયો રચી આપ્યો. રશીજ આફ્રિકાની મારી હીલચાસ ન્યારે પ્રારંભીક દયામાં હતી અને તેની અદ્વજીત સકમતાઓ મારે હજી ઓળખવી જાણ હતી ત વખતે તેમજો તેને અરણ્યવોહ મહત્તલ હતો. મારા

પર લખેલા એક પત્રમાં તેમજોજ અલિચ્ચ જાખ્યું હતું કે દુનિયાના કચડાવલા લોકોને માટે આજા ના સંદેશાંશ નીવડવાનું મરતવેલી હીલચાસને તમે દોરી રજા હો. એટલે તમે જેમ સકશે ક મારા અનન્ય રજાની પીચારમા વિસાપત કે પશ્ચિમના દેશો પ્રતીવી દુકાનાવટની કાંઈ માવના થી પ્રેરણને મેં કરી નથી. 'સર્વોચ્ચ' (અનુ ધીસ લાસ્ટ) ના મોદેસ હલપમાં ઉતારીને અને પચાતી નામીયાદ અથવા ફાલીયાદને અનુમોદન અપવાનો મુનો હું કેમ કરું? જાકિને અને તેની રચનજાને કચડી નરખવાનો એ પાદેનો પંથ નથી રું?

મારા પાતરની આ પુર્વપીઠકામાં મોડવીને, ઓટન પાસે મેં કરેલી હીંદમાંથી ખસી જવાની, અથવા જનું સોકપ્રોગ નામ 'હીંદ ખાલી કરો' પડ્યું છે તે, માથળીને તેવાની અને સમજવા ની વાલમણ્યુ હું ખું. આ સંદર્ભમાં એવો જે અર્થ માપ તેવાથી વધારે આજનું આરોપ્ય એના પર તમારે ન કરવું જોઈએ.

ખાળપણથીજ સલમો ઉપામક દોવાનો મારો દાવો છે. મારે મારે એ સીધી સકજ પરજુ હતી. મારી વાકામશરી ખાજને પરજુમે 'હથર સલ છે' એ પ્રમતીત મુજને જદમે 'સલ એજ હથર છે' એ વરજુરપીતીનું દાદે પ્રવટ કરનારે સુચ મને લાખ્યું. એ સુચની સકાપથી જ હું જાણે કે હથરેજ પ્રસહ દયાન કરી શકું છું. મારી રજેરજમાં હું તેને (હથરને) અપાવી રહલો અનુજાવુ. તમારી અને મારી વચ્ચે આ સલને માફી રંગાને હું જાણતુ છું કે એટ ઓટનને પોતાને ખાતર અન મીત્રસભ્યોના ખેપની સીકોને ખાતરે હીંદને બંધનજુદા કરવા નો ધમ લોટને હીંદમજેર જાતવયો જોઈએ, એ પ્રકારની એકાએક ચપેસા પ્રતીત વિના, બીજી જાતની અથવા ઉલટી માથળીઓ થાય તેવી પરજા ન કરતાં હીંદ પરજુ પોતાનું યાસન સંકેલી લેવાને એટ ઓટનને વીનવવાને મારા દેસને મેં સલાહ ન આપી હોન. મોડે મોડે પણ નવામનું આ અમન આતરપક હામ માર પાડ્યા વીના ઓટન દુનિયાના મુખ આતરે સમક્ષ પોતાની રવીનીનું સમર્થન નહી કરી શકે. મુજુ તેયે દુનીયાનું ખાતર દસ્તી તો ધસવે છે. સીમાપુર, મલાયા અને સહરેશે મને હસોવું ક સાંતી બીપણ અપાવતું પુનરાવર્તન હીંદના ન થવું જોઈએ. હું એમ જાણવાની હીંમત રહે છું કે, માત્રસભ્યોના ખેપને પહે પોતાની મુકિતને ઉપવામ હીંદના લોકો કરશે એવો કારણો ઓટન નહી રાખે તો આ આજન દાગી મહત્તલ નથી. નવારના આ સર્વોચ્ચ હાથેથી હીંદમાં ઉતરી રહેલા અમંતોપનાં ખર્ષ કારણો ઓટન દુર કરશે એજ કારણો

ઉતરોક્તર વધતી જતી જુરી સાથળીને ઓટન સદાય શુમેજામાં પચા નાખશે. હું તમને એમ સુચવવા છત્તું કે તમારો આર્થિક સાધનો અને તમારા ચમત્કારો નિપાતવનાર છજનેશી સહમથી જે ખર્ષ લડાપક, કાચા અને રશીયાજ જહાને પેલા થાય છે તેના જેટલીજ કીમતી આ વરજુ છે.

હીલકંબધ ધરાવતા ભોમ તરકથી થતા પ્રમાર વડે તમારો જાન અને આંખ આગળ મહાસભાની સ્ખીતી વીધી અને અવળી વાતો અને વીધત મીત્રો ખર્ષ કરવામાં આવ્યાં છે. મને એક દંબી અને ઓટનના મીત્રેરજાધી પુર્વ મનુ તરીકે મીતરવામાં આવ્યો છે સામા પક્ષને અનુકુળ થવાની અનુવાદે પુરવાર થયેલી મારી પ્રતીતને મારી વીસમતતાઓ તરીકે ઓળખાવીને હું જેકજ ધડા વચરના માજુજ પુ એમ પુરવાર કરવાનો પ્રયાસ થયો છે. મેં જે વાતો કહી છે તેના સમર્થનમાં પુરાસાઓ ખાજીને આ પત્રને મારે લખાવવો નથી. અમેરીકામાં મારી આજ સુધીની જે શાખ મેં ત આ સમયે મારી વધારે નહી અને તો જે જાવતક પણ જુહા પ્રચારથી અમેરીકાના કાનમાં વિધ રેડાવુ છે તેની સામે જમારની મારી સ્ખીતો રચી પ્રતીતિ કરારી નહી સકે.

તમે એટ ઓટનની સાથે એજ સમ પાર પાડવાને જોખાયા હો. એટલે ઓટનના પ્રતીતીઓ હીંદને અંજો જે કંઈ કરે તેની જવાબ કરી કંઈ અમારી નથી એમ કહીને તમારાથી છુટી ન પડાય. હજીવે વખત છે તેટલામાં જુહાણના દમલામાંથી સલને તમે તારવી નહી કાઢો તો મીત્રસભ્યોના ખેપને તમે મારેના થા કરશે. મહાસભા આજે હીંદના સ્વાતંત્ર્યના બીનસરતી રવીકરની માગણી કરે છે તેમાં કંઈ જોડું છે ખરું? આ સત્તાલો જવાબ એમ અપાય છે કે, 'એ વાન સાચી પણ આ તેને માટેના વખત નથી.' અમે કહીએ છીએ કે, 'આજ એ રવીકાર માટેના અણીતો અવસર છે. કેમકે એ રવીકાર પછીજ હીંદ જમાનનો અપ્રતીકત પ્રતીકાર કરી શકશે.' જેમ કોહને મારે તેમ મીત્રસભ્યોના ખેપને માટે પણ એ મહા મુક્યવાન વરજુ છે. હીંદના સ્વાતંત્ર્યના રવીકારના માગમાંની સકષ તેટલી ખર્ષ મુકકલી-એતો આગળથી ખવાલ કરીને તેના ઉપામ યાજવાનું મહાસભાએ કહાવણ વાપર્યું છે. હીંદના સ્વાતંત્ર્યના તત્કાલ અમલી રવીકારને બુદ્ધ જીવસને માટેના એક પ્રથમ પંક્તિના પચસા તરીકે તમે ઓળખો, એમ મારી તમારી વાસે માગણી છે. તમારો મીત્ર (દરિજનખંધુ) મહત્તલ કારમચંદ ગાંધી તા. ૬ ઓગસ્ટ ૧૯૪૭

અંગ્રેજી રાજકર્તાઓની નીતી

અનુવાદ: ડા. રત્નકરનંદ.

તા. ૨-૯-૪૨ ના 'રેડીયો' ના પ્રસારણ સમયે આરતી માઠીમા ઓપ્રેશન ઓન પોલિસ મધ્યાના નીચે લેઈ 'સાક્ષી'ના મિલાનના બુલ્લમ્બેનો ભોગ મધ પછેના લેઈ માટે દીક્ષિતોઈ પર્ષ તેના વિશ્લેષણ છે. ત્યારપછી મળે માટે દોડી પ્રગળે મહાય મળ્યાન દુ:ખના નાચીદાર તરીકે સમજાવી નાંઈ પણ દુ:ખીથી દીક્ષિતોઈ બનાવી છે. પોળના પ્રગ સમાપાદીઓ ઉપર કા-પોના દુ:ખના વખતે દોડી અને સીલોનની પ્રાગની એકબુ-લ-નની હોટ પ્રેક્ષ તરફથી મોઢસામાં આવી હતી. એવીસીનીયા ઉપર રેડીયોની મહાય વખતે પાંચ વચ્ચેના નાઈ અને હલસાના રેડીયોન એકબી વચ્ચે તરફે રીસે રપાટી થઈ મળ હતી. આખા દોઈનાં દોઈસ તરફથી અમરસામનો દીવસ પાળી ઉપદેશીયન પ્રગ તરફ સંકોનુજી યનાવનાના પાંચતર પ્રતાપ ઉપર રેડીયોન એકબી ઉકળા ઉકળી હતી. અને રેડીયો સાથે દુ:ખનાજઈ દોઈતરે જે એવી લખાઈ પણ આપી સુકળી હતી.

મીન ઉપર એકમ માટે બપોનાંએ ચલાવતા હતા તારે સુગર્ભિયા મોપર્ષમાં મીનાઈ અમલ દારો સાથે જરૂરસાથ નેહર વાતચીત કરતા હતા અને મોપર્ષ ઉપરથી આમ કાઢ રોકે તેની મીના પ્રતાં પોનાના સરદારો ઉપર ખાસ રેલીફન હતી. ત્યારે હવે પાંચતરના કાળ ન થાય તેના અમાલ સમજો. પાંચતર મીનના દુ:ખનો અને અનુક્રમ લેતા તારે ગયા હતા. અને તેઓની જે ભોંયરા ન હતા તેના ઉપર અપનીક વીચારો અમાએ રેલી રવાા હતા.

લેઈ વાંસીદારને કચ્છામેલી પ્રગ ઉપર ખરેખર દીક્ષિતોઈ હોય તો વાંસીદારે કુટુંબના જ એક નળીનાંએ ૧૭૬૦ ના બુલ્લમ્બેનાં કલકત્તા ના મદનને મળે ખાંચાળ પ્રગ ઉપર જે બુલ્લમ્બે થયા તે કાંપીના નોકરોને કાચે ચવા દીધા અને થજા બુલ્લમ્બે મળે પોતે કાંપે તે કાંપે મોઢ નાખસ પ્રગમ કરે લોગ થઈ છે. ચીસજ હોટ હોઈને પુરા કરી કાચાંને મીરજમરને મરદીએ એસાઈને તે ખાદ તથા વરસ પછી યા વાત છે. મીરજમરને પાસેથી સુપ્રામ તંદુલું થન સુસી તે અસહ્ય થતાં તના જમામ માટે કાસમને બંધાળના સુએદારની જગ્યાએ સુકળે તે વાંસી દારેનું કામ. તેના ખદસાના કુલ ૨૦ લાખ રૂપીઆ વાંસીદારે કાઢ્યા. તેનાં પાંચ લાખ પોતાના ૨ લાખ સરકાર દાનર લાખ કોટડીની મધ મારનાર કોલવેલના અને જાકાના કેપતીના

અમલદારોના તેથી મીનાય ન થતા ખદવાન મોકનાપુર અને ગાંધીગિમના પ્રગજી મારકાસમ પાસેથી પકડી લીધાં. તે છતા ન થવાના એકસે મીરજમરને તસાદી પાંચે મીરજમરને તસામ કરી સુકળા મીરજો. વાંસીદારે અને સેનામળી રેલોના રીલોટ કપીટી ઉપરના ૨૧ અક્ટોબર ૧૭૬૦ ના થયમા એ બાજુનો ચિરનાર પુર્ણ દેવાસ છે અને ૧ તમાન દરકાર પાંચતર તરફનાજના હોઈ અને સુખરાતી પુસ્તક "ભારતનાં અંગ્રેજી રાજ" માં અંગ્રેજ અને અંગ્રેજ માન્ય રેલી સેપરેલના પુસ્તકો ઉપરથી જ સુદીસુદીને આપવામા આવી છે. ખાસ વાંસીદારેના મરજારની હાલકત તેના પહેલા બામના ૮૩ થી ૧૭૩ રૂપીના પાનાઓમાં આપી છે.

"એવીસી વીગીનસ એર હામ" એ અંગ્રેજી કાંચ છે. લેઈ વાંસીદારેને કચ્છામેલી પ્રગનો ઉકાર કરનાની છપ્પા હોય તો હોઈના આખીસ દરકાર પ્રગજનો ન છપ્પા મીનોપી તેના સદકાર મળતા રીથ ઉપરથી તાલવાડી અને સુલમનાર તરફનાજ સા મરે દમન નથી કશી દેતા.

બુલ્લમ્બારેનો તાસજ કરવે હોય તો આખી પૂરીના પદ ઉપરથી (મોટના દુ:ખનોથી માંડી જોટનાની અદરના બુલ્લમ્બારેને પણ મીનોમેળી જે અંતીમ મળી થાય છે તે મીનો પહેલાંજના મીજસામો ન પ્રગજઓએ (Diparib) ખસ આંતરકરણી જેવા પોનારપા એકબી. કાપોની માથે આતાના હાંત બુલ્લ અને દુરીપાને રેખાકવાના બુલ્લ તે રીસ ન ચારે.

પણ બાચરા લેઈ વાંસીદારે! જરૂરીસ મેક કારી જેવા થર્મુરકર ન્યાયમુર્તી આમળ ન્યારે લાસાજને ઉકાઈના એક દરકાર પત વિરુદ્ધને સુદેઈમે આખો સાથે તેની ન્યાયબુદ્ધીને પણ પુનમની આંધી ચડી થઈ હતી. લાસાજને કેસ સાંગો દોના અને તેને મુકસાની અપાવવાનો સવાલ હતો. બીપીનચંદ્ર પાલ સાથેના લાસાજ મો રેડોમાક કેટલાં રળુ થયા તેના ઉપરથી બીપીનચંદ્ર સરકારેના ખદારવડીયા હતા (તેમજાંજ થપાલના) તો તેના તીવ વળી લાસાજ રેલોના સદકાર મળ્યા અને ખદારવડીઆના મીનની આખડે થ અન લાસામ રદાય ખદનકી કરી હોય તેની આખડેમા સુધાય પડી ગયો કરી ૨૦૦ પાંચતરની મુકસાની અપાવી. અ

તેના થર્મજાંજ મેકકારીનો ન્યાય. કાચ કેમ દોઈ હાંપુ હોય તો કાચ મળતો સુકાઈ મળો જેર હવે રેડીયો રીપસનો લાખલો લીઓ. ૧૯૬૬ ના અક્ટોબરની ૨૬ મીએ લીઓ પોતે લાખલુ આખું અને તે મળ વીંટના ૨૭-૯-૪૨ 'માર્ગિયન'માં પ્રગટ થયું છે. હોઈના રાજકામ સવાલો જે રજનામજ થઈ મળા છે તેનો સમાન્ય બુદ્ધિથી નીલાસ આવી રાકાય તેના સરકારીતર ઉપસા લાખજીમાં છે. પણ મળા જે વરસ ખાદ તેને પોતાનેજ ન્યારે તે સવાલોનો કચ્છો કરી હોઈને મનાવવાની દરકાર પડી તારે તેની ન્યાયમિપતા અને સામાન્યબુદ્ધિ ક્યાંય અલોપ થઈ થઈ અને જે સવાલોનો કચ્છો પોતે કરી રાકવાની રીત જતાની હતી તેને ક્યાંય વિસાળ વિશૂલ સ્વરૂપ આપી હોઈના આંખેલાને પીગળી સુતા સાય જમાવવાનું કામ કરી ચાલ્યા મળા.

પોતે લાખેલી પ્રગ જ્યારે આમળા સુદા માથે કરી સદકાર આપસ તમાર થાય તારે પણ તેના સદકારનો સમાનતાને ધોરણે અરથીકાર કરવો અને સુપ્રામ રાખી નીચોવવાની ત્રિસિ સાધુ રાખી અને રિજની બીજ પ્રગઓને આજાહીને આદેસ આપવો એ ખરેખર અંગ્રેજી જેનમાંજ સંભવે! જે ઉકારો જગ્યા છે તે!

—પ્રોડીયોના સ્વર્ગસ લાખાલાઈ જગજી મોહીના પુરુષાર્થે તેમના પુત્રો બાક મનલાલ અને લાખ સુનીલાલ તરફથી 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિયન' ને મળેલી મીની ૧ સાહાર સ્વિકારીએ છીએ

જવલકથાઓ તથા વાતાઓ	
જીવન સંસ્કૃતી (કાલાસાહેબ કાલેકરના)	
જીવેનો સંમદ	ક
કુવર બાહુ માંમેર	૩ ૬
જશુ ખીસત	૨ ૦
અતમ કાળનારથી	૧ ૬
ખરમાઈસાર	૧ ૦
જાકાલ બાગ ૩	૭ ૦
કાંઈવડી	૫ ૬
નરોના	૬ ૦
સુજાતો દીપક બાગ ૨ એ	૨ ૦
ખુદલા	૩ ૬
મૈરાનમાં	૬ ૬

આ એકીસે રી અગળે.

ખબરપત્રો

કાંસવાસ કુનાઈર પાટીદાર સોસાયટી

કાંસવાસ કુનાઈર પાટીદાર સોસાયટીની, હાંફુસ્તાનમાં સરકાર તરફથી ચાલી રહેલી તાલ નીતી સામે વિરોધ દર્શાવવા, મળેલી મીટીંગે નીચે પ્રમાણે ઇરાવો પસાર કર્યા હતા.

(૧) કા. કુ. પાટીદાર સોસાયટીની જાહેર મહા સ્વ. મહાદેવભાઈ દેસાઈના તા. ૧૫-૮-૪૨ ના ઇન્ટર્નશનલ કેમ્પમાં યજ્ઞેસા અગામી ચુક્ર માટે ઉડો શોહ દર્શાવે છે. રવજેથે પોતાનું આજીવન મહાત્માજીની સાથે અસતવર્ષની આઝાદી માટે સેવામાં ગાળું હરું. તેમના અવસાનથી મહાત્મા ગાંધીજીને ખેડ મળે છે પણ અસતવર્ષને તેથીએ મહેતી ખેડ પડી છે. સ્વ. મહાદેવભાઈની સેવાઓ હાંફુસ્તાનના રાજાસોગાં સોનેરી અજરે લખાશે. પરમપ્રાણ પશ્ચાત્તાતને હમારી નમ પ્રાર્થના છે જે સહ મનના આત્માને શાંતિ અશે. અને એમના કુટુંબીજનોને તે મહાત્મા ખેડ સહન કરવાને સક્તિ આપી વિરોધનાં હાંફુસ્તાનની આઝાદીની સકલતાં હાંફના સુપ્રેમ અને સુપ્રીમીઓએ અતી હુસ્તાનીઓ આપી છે તેની હજો સહાય કરે કરીએ છીએ અને તેમની તરફ દિલસોજી ધરાવીએ છીએ."

(૨) "કા. કુ. પાટીદાર સોસાયટીની રવજેર સભા મુજબમાં મળેલી જોહા ઇન્ડિયા કોમિટી કમીટીના તા. ૮-૮-૪૨ નો હાંફુસ્તાનને હાંફ આઝાદી અપવાની ગામણી કરતા ઇરાવને હાંફિંગ અનુમોદન આપે છે. રવજેર હાંફુસ્તાન પ્રજાસાસનવાદના જે કોજ વિરોધીઓ હેમ તેનાથી વિરુદ્ધ છે અને ત્યાં જુલ્મી રાજ્યો સામે પુરાઈર નેચનની બાજુમાં ઉભા રહી સારી બાલમ ઉપર કોમિટી (પ્રજા સાસનવાદ) પ્રવર્તો-ગવામાં માને છે. આ જાહેર સભા વધુમાં હાંફુસ્તાનની સરકાર જે જુલ્મી નીતિ ચર કરી છે અને પરગુળ-હાંફીગારોનો-ઉપયોગ નિયમ પ્રજા ઉપર કરવા માંડ્યો છે તેને સખત રીતે વખોડી માટે જે તેમજ હાંફુસ્તાનના નેતાઓ મહાત્મા ગાંધીજી, પંડિત નેહરુ, મૈત્રાના આઝાદ તેમજ બીજા નેતાઓની ધરપકડ માટે સખત વિરોધ દર્શાવે છે અને હાંફુસ્તાનમાં તમામ કોમેટી ચંરયાઓને એકાધેસર મળી લે ઉપર અંકુશ મુક્યો છે તે સામે સખત અબુમોહાઈર કરે છે."

જોહાનીસમર્ગમાં અવધાન

જોહાનીસમર્ગની ૧૪૨ અને વેશ્ટબલની જુની અનંત જી. એન્ડ. પંચ એન્ડ કા.ના

નામની પેટીના કોઠ વખતના બ ગોહર વાંસનેઃ નીવાસી પટેલ જોહાનસમર્ગ આવાજાનું એકાએક હુદય ખંચ પડી જવાથી ન્યુડાકેન ગુપ્તીવીપલ મારકેટમાં તા. ૧૨-૮-૪૨ ના રોજ અવધાન થયું હતું. મરહુમ જોહાનસમર્ગ આવાજી તજુભાના વાંસનેરના પત્ની હતા એમની ઉમર આશરે ૫૫ વર્ષની હતી તેઓ મીઠનસાર રવજાવના હતા તેથી પાટીદાર તેમજ અન્ય કામમાં ધણી સોડગ્રીય હતા. એક માર્ગ, બાપાજી અને ઉભર હીલના હતા. જનહીનોપોગી કમીમાં પોતાનો મધાઈકિત હીસ્સા અપવામાં એમણે કહી આવાજાની કરી નથી. મરહુમ જોહાનસમર્ગ એમની પાછળ મધુ બાવડો, એક વિધવા અને જે મુત્રો મુકી ગયા છે. એમના એકભાઈ જોરેના માર્કેટમાં રહે છે એમના અવસાનથી એમના અડાપો સર્ગાર્થે મીઠનસર્ગ ને ન જુમાય એવી ખાત મળે છે. પ્રજા એમના આત્માને અમર રાંતી અશે.

પ્રીતારીયામાં અવસાન

બાજુભાઈ જીવજી મોદી પ્રીતારીયામાં તા. ૧૨-૮-૪૨ ને દા. ૧૫ વર્ષની વય રવર્ગસી ધર્માં છે. તેમની રવસાન માત્રમાં પ્રીતારીયા, જોહાનીસમર્ગ, બેનોલી, જોહાસમર્ગ, ખાટસ વિશે જીવજીએ ધણી બાલજો મે બાગ લીધા હતા. ધર્મી બાલજોનાં તરફ દીસસોજી અને રવર્ગસાના આત્માને શાંતિ હમ્મનના તારો મળ્યાં હતાં. ધણી બાલજીએ પુર્વજોનીઓ મોદી પોતાની દીસસોજી તરફ કરી હતી. ૧૨. બાજુભાઈ જીવજી મોદી પ્રીતારીયામાં ૪૦ વરસ ધર્માં તરસાર કરી રહ્યા હતા. મીઠીજ અને કોસરીનો વેપાર "બાજુ જીવજી એન્ડ સન્સ" ના નામથી કરી રહ્યા હતા એમનો રવજાર પશ્ચીમ સુરજ, સાદો અને મળવાપરો હતો એમનાં ધર્મમાં કાવના વણી હતા અને સુખને ઉદારતાથી જાન અપવા હતા. રવર્ગસ એમની પાછળ એમનાં વધુજી આજીવી, લીધવા જે મુત્રો અને જે મુત્રીઓને વિલાપ કરતાં મુકી થયાં છે. જીવજી તેમને ધીરજ અને હિંમત અશે અરે રવર્ગસના આત્મા વિર-શાંતિ અશે.

આજકાર

રવર્ગસ બાજુભાઈ જીવજી પુર્વ મન-કાસ અ. સુનીલસ જે જે તાલઓએ તેમનાં પોતાઓની રમજાનવાતમાં બાગ લીધો હતા તેમજ જે એએ તારકારા અને પુર્વજોએ મોદી તેમનાં પ્રત્યે દીસસોજી દર્શાવી હતી તેઓ સર્વેનો હુદયપુર્વક આજાર માને છે.

જોહાનીસમર્ગ હાંફુ રપાર્ડિંગ કલબ

ઉપરાંત રપાર્ડિંગ કલબની ૧૫ મી વાર્ષિક જનરલ મીટિંગ રવિવાર સપ્ટેમ્બર તા. ૧૪એ

ગાંધી હોલ જોહાનીસમર્ગમાં મળી હતી નીચેના નવા કમિટીઓની ચુંટણી થઈ હતી: પેટીના: વજીલાઈ બાબાઈ, દીસજીલાઈ મા. ૧, વજીલાઈ સોમા, પરમોતમજાન બીજીલાઈ, રીંગ બાઈ નારજી પ્રમુખ: સોમાભાઈ ગોવીંદજી, ઉપપ્રમુખ: નરસિંહજી મોર્ડીજી; સેક્રેટરીઓ: મોરારજી રવજી અને મોરારજી સુખા; ટ્રેઝરર: હાંફુભાઈ જીમાભાઈ; આડીટર: મીઠીલાઈ બીજા ભાઈ; ભારત રીમના કેપ્ટન: જસમતભાઈ બાજી; વાઇસ કેપ્ટન: દીમાજીભાઈ મોરાર; સીલેક્ટન કમીટી: જસમતભાઈ બાજી, દયાગજી ગાઈ મોરાર, મનભાઈ કલ્યા: હાંફુ રીમના કેપ્ટન: મોરારજી રવજી, વાઇસ કેપ્ટન: મોરાર જાજી સુખા; સીલેક્ટન કમીટી: મોરારજી રવજી, મોરારજી સુખા, માવજીભાઈ મધુ તમ; મોરારજી કમીટી મેમ્બર: સોમાભાઈ ગોવીંદજી, નરસિંહજી મોર્ડીજી, મોરારજી રવજી, મોરારજી સુખા, બાજીભાઈ જીમા, મીઠીલાઈ જીમાભાઈ, જસમતભાઈ બાજી, નાજીભાઈ પંચા, મરજીભાઈ મધુભાઈ, મોર્ડીજીભાઈ જીમા, રીંગજીભાઈ મોરાર.

ઈસ્ટ ઇન્ડિયન ગુજરાતી સ્કુલ

ઈસ્ટ ઇન્ડિયન ગુજરાતી સ્કુલની રીલાઈ કંડાત એ ગાલએલે રન આપેલું છે તેઓના નામ નીચે આપવામાં આવ્યા છે:

૭. મોરાર એન્ડ સ. પા. ૫૦-૪૭-૬, હેલ-સાલમાઈ પા. ૩૧-૧૦-૦, માન બાજી એન્ડ સ. ગોધવજી દાલા, દાલાભાઈ જીવજી પ્રત્યેક પા. ૨૬-૫-૦, હુદ્ડમાઈ બી. એન્ડ સ. ૨૧, એચ કસન એન્ડ સ. પા. ૧૫-૬-૨, મંગા બાઈ રેલા પા. ૧૭-૦, મોર્ડીજી મારજી પા. ૧૭-૧૩-૬, બાજીભાઈ સુખાભાઈ પા. ૧૫-૧૫-૦ નારજીભાઈ રજીભાઈ એન્ડ સ. વાજીભાઈ દાલા, મળીલાઈ સુખાભાઈ પ્રત્યેક પા. ૧૧-૧૧-૩, આર. મકનજી એન્ડ સ. પા. ૧૦-૧૦-૦, દેરી એન્ડ સ. પા. ૧૦-૧૦-૦, બાજીભાઈ હુદ્ડમાઈ એન્ડ દા. મ. રવ જેનીએ બાજીભાઈ પા. ૧૦-૧૦-૦, કવરજીભાઈ હુદ્ડમાઈ પા. ૭-૭-૦, દાલાભાઈ મળી પા. ૭-૭-૦, દયાગજી મળી, નાજીભાઈ એન્ડ સ. બીજાભાઈ રેલા, દાલાભાઈ સોમા, જિહ્વ બજર, જીજીભાઈ પુણવ એન્ડ સ. પ્રત્યેક પા. ૫-૫-૦ દાલાભાઈ નારજી પા. ૬-૬-૦, નાજીભાઈ મકન, મોર્ડીજી રામજી એન્ડ સ. વજીભાઈ હુદ્ડમાઈ પ્રત્યેક પા. ૫-૫-૦, બીજાભાઈ મોખા પા. ૬-૬-૦, જનાભાઈ જીજી પા. ૨-૨-૦. મીઠીભાઈ રજીભાઈ પા. ૨-૨-૦, મોર્ડી-રામ મે. રાર, રામજી પરીસી રા. દાલાભાઈ વજીભા, પાજીભાઈ જીમા, રજીભાઈ નાના પ્રત્યેક પા. ૨-૧-૦, રજીભાઈ ભાલા પા. ૫-૫-૦, પંડુભાઈ રિહુ પા. ૨-૨-૦, બીજાભાઈ મેરાર પા. ૧-૧-૦, બેપાજીભાઈ મરજી પા. ૧-૧-૦, અમિતજીભાઈ ગુજરાતી બાઈએ ૫૨. ૫-૫-૦.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાણંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સગાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હળવું સંગીત અને સુમનુર ટીકમોના ગાયનો કુટુંબ સાથે વગાડી આનંદ—આમોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુટુંબમાં અને મીત્રમંડળમાં ખાસ બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાંકોલસાના ધ્રુમાકાથી બની પ્રકાશીક રસોઈ, ચા, કાફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રિક સેટવ
ગરમીની મેસમમાં દરેક જાનની ઠંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બાંધત, કબીર, ગોપાલકૃષ્ણ, તરસી ભગત, પંડાસી, મધર
ગ્રાન્ડઆ, અકિરત, ભાલી, આદમી.

શીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. નાન, ગુરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાણંતોના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપેરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ કામ.

સેલ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાંતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
બલન) યંગ મન્ડિઆ, મેગાફોન, હિંદુસ્તાન, પીન્સ, ઓડીયન,
(મન્ડિઅન રેકૉર્ડ).

ઘરાફનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

ગળો થા લખો

રેડીઓ ૨૫૮૦૬

,, રેડી. ૨૦૩૭૭

ગ્રોસરીઆ (ગ્રોમાયટરી) લીમીટેડ,

૧૭૬ એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ગરબુઝ ખ્યાર કબાલના ફિલ્મના ગાયનો ને ૧૯૨૨
રેકોર્ડો આવી ગયા છે. વહેંચે ન પહેલો

N. ખ્યાર કબાલ

- 16404 જળ વદા દુન્યા પુલરી તલગી
16411 એક રોને કે દસાના
16416 ખસમાં સંગ સહ ગણ અંખયા દગારી
16428 મહીનેના મુસાફરે હું મેરે હકો દુવા કરના
16434 દગારો છા મજો લેશીન ગોલી રોનક મે મેદરીયા
16437 રદગપુલહીલ અલમીન
16447 મીને મજો ચે એક બુત
16452 બે ગીરે ઉન્સે કોમે દાસ ખીવાડેને ને
16473 વોદહીલકો તાસલકી
16480 ફરમાર મુલમમાનો
16483 દલક મે આજ એકમરે આલી
16489 કુઆન પડો
16497 મેરા મન ગોસે મોસે
16498 મુજબ હારે મહમુમરે મરનેયા પુલી કે
16499 પારો સલ્લેગલાદ પારો સલ્લેદઅલમ.

K.L. ઇસ્લામી રેકોર્ડ

- 3.6 અંધા પલુદીકા મોજકા
301 અલોદના ખસલા
P.E.
27 ચલાઈત દગરવ ખીલાલ
G.E.
4764 અને 4765 બે રેકોર્ડોના મેર
જવલા પારેકો પાલી પીપાનકા ના જા
4726 જુલ દ સારે મેખાને મે
3164 ગળા કલાલ
6677 દેલ અરબ
1740 લુગ મે અલ્લાહ
F.T.

12127 અલમલ દગરવ અંખીર

12907 દે સખાવત

12781 લોમીક મોદમદી

ફખરીદ હીન

7791 મમતસીબીકા સરસા કુદા બલકા દ.

7712 સહ ખાર સમી.

7593 અંખીર લારો મે કોમે માંકે અનકર મેકા ને.

ફખરે આલમ કબાલ

16270 ઉસને કરવાકો અલમનકાલરી

16349 તલ્લીન નખી આંખોસે નખી કબા આઈ

16341 તલ્લીન મોદમદ મેરે કીલમે.

16270 ઉસને કરવાકો અલમનકાલરી

આસર ફરીફરીન

16332 ના મોદમદ ના મોદમદ

16340 હપર આ સીતમગ

16261 છસમ રાજ મે કલપરમે

16340 અપને અપને નાખી રોલન

મોલમદ ખાલીલ કબાલ

16426 પપા અપની નમરવા મોસાજી લખી

16433 સાંચર્યા નકી ડોલ

16312 દગાર નખી લગ મરશનકાલ

16221 સાખી મુસે પીલાદ

16300 મુલમલી કાપે ગલાલ

16319 હકા મજો વાદ લીગ

16311 આસર અખદુલ રજા

12056 મે પીતરી ગ.ખાકી

1206 વોદ દખીમે ખુલ

12071 દ સખા ઉન્સે ના ને

12072 દગારે તલ્લીન કાલીલ ન

કલમખાન એન્ડ પાર્ટી

12073 ઉદના ને મુલા આલ લેરી પ્રતામે

12917 દસ નરક મળા ને સખા પદનદ મેદાલ

12826 તલાલીલ ને સાકુમેદરો મે

12860 મ ના પીર આલ પાર

12887 જાકર જળ કીલમે મોલમન

12902 નાખી વાટકતા પીરા

12904 હરે મકમલમે સરકો

V. ખલીલ

16151 મે દુન્યા ને દુન્યા નમ

16469 પીતમ નમર ને બના

16462 દર-દર-ન-ને અખ ન.

કાલુ કબાલ

16461 ફરમાર નો તો લાગ મે મેદાર કલ ના

16462 મુસાફરે રર ના રર રોલ સકા ને ના

16463 નુરે અનવા દીખાના ખા ને રસમે અગળી

16464 ખાલ સુખી કિ નહાલી ને મેગી

16465 કીસ ખાલ પર મુજમે

16466 ખુલમાને મહીનેમે

16467 ચમે રો કદમ મોર કવામન રહા

16468 આલ નખી કાખાર લમકીખાલ

કામા સેર

16469 રદાદ (૧); ખીતર મંગલ (૨); નુરેમેદલ (૩);

મમતલી મંગલ (૪); કાલી મુલીતમા (૫).

૬૨ મહીને નવા રેકોર્ડ અગારે ત્યાંથી મગરો. તેના ૬૨ મહીને કેટલોગ અગારે ત્યાંથી મગરો લેશો.

PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.,

PHONE 33-7265
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN.

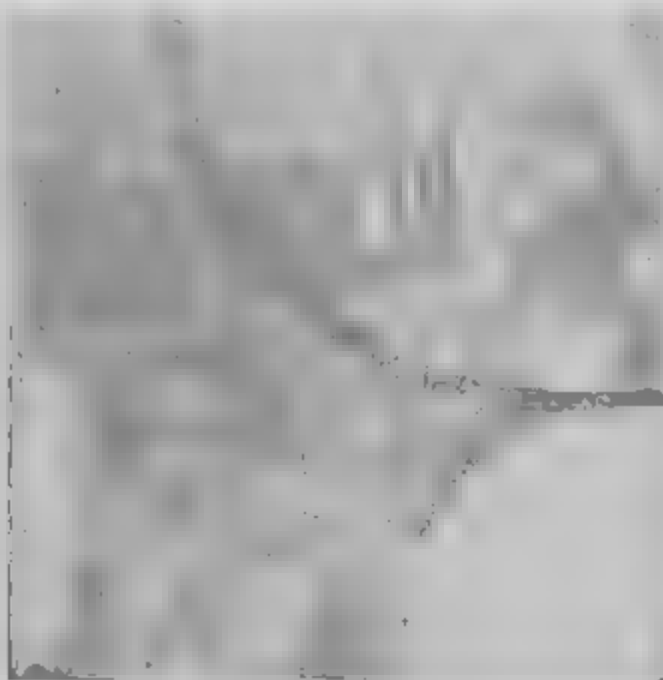
38a MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

આ ગયા! "ખજાનચી" આ ગયા!!

ખજાનચી ખેલ જો અમી દીવાનના કારીકા નીચ દેખે એમ બતાવે છે. દુનિયામાં 'વેળખાન આદમી' યાજ તરફથી આજે હમાનનાર આદમી કે ખુદકામ કરે કરે સારે રાખકે હિંદો ખગલ જા સકશે, મગર મેલ દુગેણાએ કુદરતના ખેલ દેખે આખેર સેચ્યા સચચી હોતા દેખે, એક મુઠા હુગ દરનેજી રાખ પાતા દેખે વદાં કાઉચ આંકકામે' ખજાનચી કે રેકાર્ડથી અદ્દાત માંગે વૃષ્ટ, વદાં કે દુધાનદારેને ખગલીકે કે ખુબ મુઠા. હીચી યી ૨૦-૨૧, એરે હીચીને ચી. ૭-૬ થી રેકાર્ડ આજે રાખ, અન મેલ રેકાર્ડ દુધારે વદાં આ ગયે દરચી કિંમત પહેલે કે મુગ યી આ રેકાર્ડી સેટકા ચી, ૨૦ દેખે, મંગલો યોર મુનો.

અસલી સુરત.

મુગીયત/સુરત

કિંમતના દુદેશ પાની આજકા હીન્દુસ્તાન ખુદાના પે હે કે વીમાવતી કેસ. યા મેલ કાલેખા કા ખસરોર અરચ કેમના હો. એરે માપ દાકાદી ખગેદાર કે અલીય દાન મે ચી વી કરે રીકાર્ડ ખીલ મગર મે મુઠા દેતા એરે આખેર નંગ દેતા હોતા ના આજ એક મે ખગાનેકા સખ દાસ હરમે હે.

પાચ રેકાર્ડકા સેટ
કીંમત ચી. ૨૫.

એરે દુસરે નયે રેકાર્ડ આ ગયા હે

મરદુમ ૨૦૨ કમગર ૬ રાખી મેલકે સુખાન હોતા આજે મેલકે આવાત હો માપા દુધા. દુરને સુધકે-સુધકા હી ખુ હીચા ૨૦૨ મેલ મેલકેર સુનો, પર મે રખે કાલેલ

કીંમત ચી. ૨૫.

ચી. ૧, ખજાનચી રીગલમે

- ૩૭૪ સાવન ૨ નકારે દેખે
- ૩૭૨ મન ધીરે ધીરે રેના,
- ૩૭૨ મેરી સુકીયાં આયેંગી આવી
- ૩૭૧ એક કલી નામેં જી વમી.

કીલીન રીકાર્ડ

- સરકાર (૫), દોનકે હન બોખો (૨), સરસા કુમન (૫),
- પરજી લાજ (૪), રવાળી (૪),
- ભાગી (૫), પામપા (૪), ગુલ નીલ (૫), વા (૬)
- આજાદ (૫), ડોલર (૩), અલી ખાન (૨), અનુલ (૫),
- અંબન (૬), ખાસન (૫), નહી યીખારે (૫), મુમાશી (૬)

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.
Phone 21843.

38 n Market Street, Barkly Arcade JOHANNESBURG.
Sole Indian Agents In South Africa
Phone 33-7255
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

ફરનીયર! ફરનીયર! ફરનીયર!!!

બેટ્મન સુટ, કાર્બોનિંગમ પુટ, ચેરદોળ, દરવાજા ચેર, સાઈ બોર્ડ, બોક્સ ડેસ્ક, ઘડા ડેસ્ક, ડેબલ, ચેર, ટો ક્રેડ, આસકાઈલર રોપ ડ્રીવિંગ મશીન ફીક્ચર વિગેરે. તરૂન કીફરિંગ સાથે ખરાબી ચક્રાક્રી અને પથારી માલ મેળવવા સુકરો નહિ.

બેકસ, ટેબલ અને કીચન હેડેસર

એ હયાતી ટેબલો અને ચેરો માલ છે. તેમાં સ્ટોલ હોલો ચેરો અને એ ચેરો ચેરોના સાથેના પ્રાપ્ત સીટ પ્રાપ્ત અને ચેરો આસન વધારે

L. MISTRY,
51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2626, 1054

કીટીંગસ

પાવડર

મીઠી, માકલ, માંચક, કંઠારા, માખી, પંડા
વિગેરે સવળા જંતુઓનો

નાશ કરે છે.

કીટીંગસ પાવડરના કીન ખર્ચ છે.

1054

"KOH-I-NOOR" DIAMONDS
FOR BRILLIANCE & PURITY

THE "KOH-I-NOOR"
Diamond is a rare and
valuable stone and
is the most
valuable of all stones.
Each one is a masterpiece
of art and science.

BUY DIAMONDS DIRECT FROM
THE FACTORY

Call, write or phone for our Free
Diamond Ring Catalogue

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER"—BLUFF & MARKET STS., JOHANNESBURG.
DURBAN REPRESENTATIVE
B. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

M. H. DESAI,

એમ. એમ. દેસાઈ,

ટ્રેડિંગ ફર્મ રેપાઈ,

અમે દરેક જાતના ફર્નિચર અને વેજીટેબલ ફ્રીજના કોઈ પણ
ખર્ચમાં C. O. D. થી સાફ પેમેન્ટ કરી મોકલીએ છીએ.
P. O. Box 254. 31, Short St. Durban, 1054

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
Country Orders Promptly attended to.
14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-5382.

વલ્લભ રાંછોડ ભાઈ

ટ્રેડિંગ અને રીટેલ ફ્રુટ અને વેજીટેબલ માર્કેટ સાં તાજા અને સસ્તા મળશે
ખદારગમના આઈડેને તાજા ફ્રુટ આપવા આવે છે.

14, ડાયગોનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનનીસબર્ગ.

1054

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મિલ્કત માર્કેટ અને મિલ્કત માર્કેટ માર્કેટ

દરેક જાતના મિલ્કત, ઓલિવ, કીની, તેમજ મોંઘા મેવા,
મરચાણો અને ખાંડોની ડીલિંગ

આમાં જ વાળાઓ, પુરતી પુરતી, ચેર, મરચા, માંડીયા,
સાલગા, પાલક વિગેરે દરેક જાતના ખાંડોની ડીલિંગ

શાંતિપાળમાં ખાંડો, સાલગા, માંડીયા, પ્રમાણે સ્પેશિયલ.
પાર્ટી વિગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મિલ્કત, ઓલિવ, મરચા,
દરેક વાળાઓ ખાંડોની ડીલિંગ, ખદારગમના મરચાણોને
માલ પુરતી કાળજીથી મેકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6676.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 Presidential Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

વાહીક નિર્માણ

પ્રકાર	દાં	મુસલમાન	પારસી	ખ્રીસ્તી	સુધારક
112	1444	1444	1444	1444	1444
પરિવહન	1444	1444	1444	1444	1444
શુક્ર	14	14	14	14	14
સુધારક	14	14	14	14	14
સુધારક	14	14	14	14	14
સુધારક	14	14	14	14	14
સુધારક	14	14	14	14	14
સુધારક	14	14	14	14	14
સુધારક	14	14	14	14	14
સુધારક	14	14	14	14	14
સુધારક	14	14	14	14	14

No 39—Vol.—x1.

FRIDAY, 25TH SEPTEMBER, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE

REQUIREMENTS OF THE NEW WORLD

“WHAT we lack is not political, economic or social adjustments, nor even a philosophy or a moral code but a passionate yearning for the Eternal and an unquenchable indignation against all shades of unjust limitations. We have got excellent forms of institutions into which life must be breathed. The minimum required is that we must rise beyond all petty considerations and attune ourselves to the Eternal, without which our big talks are but empty nonsense. We talk of a Federation of Nations. But can unequals federate? And where is the spiritual earnestness to treat all our fellow-beings equally? We scheme for the abolition of private property but are we aware that our States are a monopoly of land, labour and capitalised credit? We talk of ending our imperialism and yet we cannot discharge our sacred divine duty of saving the heathens and self-constituted trusteeship for training the political babies. We express pious wishes for the betterment of the masses, and yet we are not ready to forego our high standard of living, based on exploitation to make the possible. Without love to bind us together our artificial conglomerations are bound to disintegrate.”

—PRABHAKAR BHARATA.

નવી દુનીયા માટેની જરૂરીયાતો

“આપણે જેની આગળ છે તે રાજકીય, આર્થિક કે પ્રબલ સ્થિતિ હોય અથવા નથી, તેમ તત્ત્વજ્ઞાન કે નૈતિક ધોરણની વસ્તુ નથી, પરંતુ સ્વયં આપણા પ્રતિનિધિઓ સાથે સંબંધિત અને અસમ્યક્ વિચારોને ઉપજાવતી અતિ દુર્લભ વાસ્તવિકતા છે. આપણી પાસે સુદૃઢ સંસ્થાઓ છે તેમ જ નાત જીવનના સંચાર કરવા માટે જરૂર છે અને એવામાં એકથી જરૂરીયાત એ છે કે આપણે સંઘર્ષી તુચ્છ શક્તિઓથી પર ધમ્મો અને અનૈતિક જીવનની સાથે જોડાઈ જઈએ, કે જેના વિના આપણી સ્વયંની યોગ્ય વાસ્તવિકતા ગિરના બચાવવા છે. આપણે રાષ્ટ્રોનું સમન્વય સ્થાપવાની વાતો કરીએ છીએ પરંતુ અસમાનતામાંથી સમાનતા શી રીતે પ્રાપ્ત થઈ શકે અને સંઘર્ષના માનવબંધુઓ પ્રત્યે સંગઠિત જવાબદારી આપણામાં આત્મીય કિરદા કર્યા છે? આનમાં મીઠાઈનો અર્થ આજીવનની આપણે યોજનાઓ ઘડીએ છીએ પરંતુ આપણે રાજ્ય વિશિષ્ટ સ્વરૂપમાં તેનું પુનરાવર્તન નહીં કરે તેની શી ખાતરી? આપણે શાકીય દુનિયા અંતે સ્થાપવાની વાતો કરીએ છીએ પરંતુ અસિદ્ધતાનો ઉદાર કરવાનો કેમ જાણે આપણે જાણે કેમ દેશ યોગ્ય ફાંફા ધરતીએ છીએ “દેશાઓ” ની આર્થિક સિદ્ધિ સ્થાપવાની આપણે પરમાર્થો ઠગીએ છીએ પરંતુ એ સિદ્ધ કરવાનું, સુસમૂહી નીતિપર રચાયેલું આપણા જીવનનું દૈનિક ધોરણ આપણે જરૂર જરૂર કરવા તૈયાર નથી. આપણી વચ્ચે એકમ સ્થાપવાને અવરજા પ્રેમવાદની વિના આપણા સંઘર્ષના પ્રયત્ન ઉપરથી અવરજ નહીં થવાને ઉદ્દેશ્ય છે.”

—પ્રબુદ્ધ ભારત.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

હાલના સંજોગોમાં સ્ટીમરોની ખબર આપી શકાતી નથી. તેમજ સ્ટીમરો હાલ નીમમીત મળી શકતી નથી એ કારણે જનારા પેસેન્જરોએ અમને પુછાવ્યા વિના ડરબન આવી ખરચમાં ઉતરવું નહિ. બહેતર અને સલાહભર્યું તે. એ છે કે અમે આગ્યા પહેલાં અમને ટેલીફોનથી પુછવામાં આવે.

ડરબન આગ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન ફાઇનાન્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા વિગેરે સંબંધી ક્ષેત્રે મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશું.

રાણીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat, Point, Durban, લખવું.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

ફોન ૨-૦૪૩૨.

તાર: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

(Pty) Ltd.

હીંદી પેસેન્જર એજન્ટ.

390, Pine Street, Durban.

૩૯૦, પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

THE NEW INDIA ASSURANCE —COMPANY, LIMITED.—

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હીંદી વીમા કંપનીમાં ડાઉંગીના, આગ, મોટર કાર મોટર
ભોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસો, કામદારોને લગતા વીમાઓ,
સામવટ વિગેરે દરેક જાતના વીમાઓ કનરાથી છાપ છે.
હીંદી કંપનીને ઉમેરવન આપવું એ દરેક હીંદીની રજૂ છે

Natal Office:

"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 33-445. P. O. Box 1610

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.

શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

**ROOMS NO. 12 & 13,
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street.**

JOHANNESBURG

Telephone 33-4478. P. O. Box 3641.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

જો તમારે તમામ જીવનની ખરી મજાદ લેવી હોય તો પુટ્ટીકારક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબૂત અને બળવાન બનાવી દો! પણ યાદ રાખો કે ફાયદાકારક ઔષધો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોક્કસ શુદ્ધ માલજ વાપરજો. અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ ખાવી મળે છે.

અમારે ત્યાં યાંત્રિક, બદામ, ચારોલી, પીસ્તા, પંજળી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, હલાચી, કોપર વાટી, ગોખર અને પ્રજી, ગર મગજ, ચોપચીની, અસખત, સુંદર, અંબર, સોના ચંદીના વરખ, ભખરત, વીગેરે તમામ હીંદુ ઠરીયાણું મળી વડું, નદી પુત્રીઓ.

ઉપરાંત દોઢી બરતી તમામ મેલરી હમેશ સ્ટોક્સમાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મશહુર થયેલી સુરતની બરફી, પીસ્તા બરફી શી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી શી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ બદામી હલ્વો શી. ૧-૮ રતલ, સફેદ પડનાશો હલ્વો શી. ૨-૬ રતલ, રંગીન બદામી હલ્વો શી. ૨-૦ રતલ, સફેદ મલામ હલ્વો શી. ૩-૦ રતલ અમારે ત્યાંથી મળશે.

નવાળી પાઉડર: સરીરના કોઇ પણ ભાગમાંથી માત્ર બે મીનિટમાં વાળ સાફ કરી દે છે. ૩ બોટલ શી. ૩-૬ મોસ્ટેજ શી. પુર્ણાનન માટે, જોડે વખત એરકર આપી ખાવો ફરી લો. દરના ગોદાં: ૭૦મ્લ૦ શી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE,

INDIAN PAWNBROKER,

112, Victoria Street, Durban.

LOW RATES OF INTEREST ON JEWELLERY.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices ■ suit your pockets. 1941

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-A-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 9d., 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM

ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1494

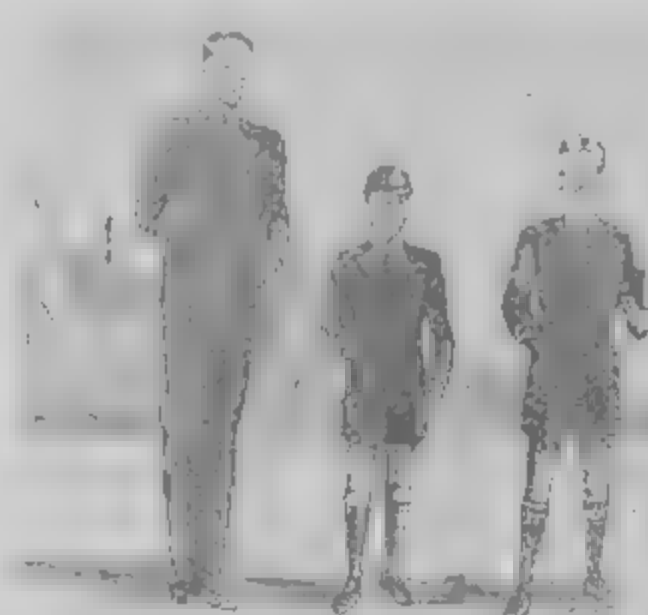

BAKI'S

PHONE 35 1842.

410 14TH STREET,
VREDEBURG,
JOHANNESBURG.

સુટ સુટ સુટ
આપો જોશો તો પદ્ધતિ જોશો
આકીઝ સીલ્ક બઝાર
નહન પાતળી બાને જોશોજોના સુટો કાંબી અને કુંજી પત્તરોનાં દરેક સામગ્રીનાં
ઈલ અને દિવાળીનાં
નજર આપી રહેલા તાજેતરનાં માટે ખાસ નજરેદાર અને રૂપાળા સુટો અમારથી
ખરીદી લેવાનો આપને પદકાર છે છે.
વિવિધ રસાયણ અને રૂપાળા સુટોની પુખ્ત સર્જન અમારા સ્ટોક્સમાં છે સાથે કપડાં
અને લોહ પ્રિયતા માટે આકીઝ સીલ્ક બઝાર પ્રસિદ્ધ છે તે આપને પુર સંતોષ આપશે

સાઈઝ ૦૧૦૦ થી ૨૨
બાઉન, બહુ થો અને ફોન
પણ વર્ષના ઘોષરને સાઈઝ ૧૦૦૦ નો
સુટ પરાબર શી માપ છે
કીના એરકર કપર પુરુષ બહુ
આપવામાં આવશે.

INDIANS ARE BORN SLAVES. BUT LET US NOT DIE AS SLAVES.

JAPANESE—WILL THEY INVADE INDIA?

READ THESE BOOKS THAT WILL GIVE YOU THE ANSWER.

Warning Lights Of Asia	...	...	15	0
Japan Unmasked	...	...	15	0
Japan Inside Out	...	...	2	0
Secret Asia	...	...	12	0
The Yellow Man Looks On	...	...	6	9
Yellow Nazi	...	...	1	0
Japanese Enemy And Yellow Nazi	...	...	3	9

LEARN THE REAL TRUTH ABOUT INDIA, WHAT IS HAPPENING THERE TO-DAY. ■ OUR BOOKS.

Enlist India For Freedom	...	...	5	0
Out Of Dust	...	...	6	9
New Maps. Russian Front	35x40	...	2	0
" " Mediterranean & N. Africa		...	2	0
" " Pacific and Japanese Empire		...	2	0
Map Of The World	...	...	3	0

Obtainable at:

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,

PHONE 20707 85 VICTORIA STREET, DURBAN.

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 20990 CORNER PINE & GREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS AREA.

THE MEET-UP OF INDIA'S SPORTSMEN

WHERE THEY MEET FOR THE FURNISHMENT OF MEALS.

FOR CATERING FOR ANY DAY, WEEK OR MONTH.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

ફેફાળુ અને વેજિટેબલ સાર પેકિંગ કરી C. O. D. થી ગ્રાહકોને આપશે. સંબોધ—

P. O. Box 842. 139 Brook St. Durban. 140

H. M. PATEL,

Gen. & Dist. & Produce Dealer.

MADURAI POTATOES A SPECIALITY

104, Prince Edward Street, DURBAN

અવ. હમ. પટેલ,

સામાન્ય અને વિશેષ વસ્તુઓ,

મદુરાઈ પોટાટો સ્પેશીયલિટી,

૧૦૪, પ્રિન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Phone 243381

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

South African, Canadian and Australian Apples

— also —

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન એપલ્સના સ્પેશીયલિસ્ટ

જલ્દીમાં કેપ ફ્રુટ પણ સપ્લાઈ કરીએ

કેડીના એપલ ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે નાલીસ સારા અને સરતા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 755, 106 Prince Edward St. Durban. 141

મુખ્ય અને સહીતી દરગાહ શીકાઓ અને પાકો મનાવનાર

કેપીટનના શીમાળાના પૌષ્ટિક પાકો

પંજાબી સાતમ પાક વિતરે બીજા પાકો ઓર્ડર આપવાથી મળી શકશે.

જમાવી રહ્યાં વનમ 'માવાડ' ના બનવું હોય તો તરત મને જ. ફરમાવું પીકાઈ ૧૫ રોડ જાવું ફરમાવું, આચાર, વનમ માસલો વિતરે

માતા અપ્પાના મળશે,

નમુ અજુબા મારે રાત્રી થા મળે:

KAPITAN'S CAFE

Phone

33-8677.

13a KORT STREET

JOHANNESBURG. 135

Phone 24350.

Tel. add. "Waffles."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Our produce is sold at lowest Market prices.

Our produce is sold at lowest Market prices.

OUR REQUIREMENTS ALSO.

OUR REQUIREMENTS ALSO.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195. DURBAN. 146

Are You a subscriber of

'Indian Opinion' if not, Why not?

J. G. VANDEYAR,

AGENT FOR
JOHANNESBURG BUILDING SOCIETY
(ESTABLISHED 1888)

desires to announce

Loans available at reduced rate of interest on monthly balances on properties at

SOPHIATOWN, MARTINDALE
NEWCLARE, KLIPTOWN, OP-
HIRTON, CITY & CENTRAL.

NO RAISING FEE OR COMMISSION

For quick results consult us at the following address:

14-15 Barkly Arcade,
Cor. Market & Diagonal Streets,
JOHANNESBURG.

'Phone 33-0429.

જે. જી. વાન્ડીયાર,
બોહાનીસબર્ગ બીલ્ડિંગ સોસાયટીના
એજન્ટ

— અહિંર કંઈ છે કે —

સોફિયાટાઉન, માર્ટીન્ડેલ, ન્યુક્લેર,
કલીપટાઉન, ઓપરટન, સીટી
એન્ડ સેન્ટ્રલમાં

પ્રોપર્ટીઓપર માસિક બેલન્સપર ઓછા વ્યાજે
અમે લોનની ગોઠવણ કરી આપીએ છીએ.

સોન ઉભી કરવાની ફી કે કમીશન લેતા નથી.

કામ જલદી ઉકેલવાને તોચેના સ્થળે અમારી જુલાઈન લે:

૧૪-૧૫ બાર્ક્લી આર્કેડ,

કોર્નર મારકેટ એન્ડ હાયોગનલ સ્ટ્રીટ,
બોહાનીસબર્ગ.

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box
7157.

મુન્ડિઅન ગ્રોસરી કીફાયત ભાવે કયાંથી ખરીદશે?

હમોએ મુન્ડિઅન ગ્રોસરી વિભાગ બોલ્યો છે, જેમાં દરેક પ્રકારની હિંદી ગ્રોસરી તેમજ ગાંધી વસાહતીના નાના મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રોજ વાપરવાની હિંદીઓના ઘર ઉપયોગી વસ્તુઓ હમારે ત્યાંથી તદ્દન કીફાયત ભાવે મળી શકશે.

ઓર્ડર મોકલી ખાત્રી કરવા વિનંતી છે.

કનીના ઓરશે હમારી પોતાની ફેબરેમ હેઠળ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(રામદાસ અને હનુમાઈ દાસજી ત્રિભી)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,
JOHANNESBURG.

હમો દરેક પ્રકારના વિભાગના પદ્ધ ઉતારીએ
છીએ: જીંદગી, આગ, અગતરી, એસીડન્ટ,
મોટર, રેલ્વે ગેરેન્ટી વિગેરે.

ઇનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ'

તંદુરસ્તી

નો ચોક્કસ

માર્ગ છે!

પાયાનો દુઃખાવો, કમળોરી, ખર-
દખખાને દરેકજ એક ગ્રાસ પાણી
માં એક ટી સ્પુન ઇનો નાખી
પીવાથી નાબુદ કરી શકાય છે.
ઇનો શરીરના જેરી તરેલો દુર કરી
કેલેશન તંદુરસ્ત રાખે છે.

ઇનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ' અતિ નર-
માસથી કામ કરે છે અને તદ્દન
સલામતીવાળું છે. આજેના તમારી
કમ્પાર્ટમેન્ટ એક બોટલ સહ
આવે. તમને આવશ્યક તેનાથી
ધોળાજ રાખેલો થશે.

ENO'S "FRUIT SALT"

The words "ENO'S" "FRUIT SALT" and "FRUIT SALT" are registered trade marks.

Sole Representatives: HAROLD RITCHIE & A. Pty. Ltd.,

P. O. Box 305, Capetown.

**NEW SHIPMENTS
—OF—**

3 PIECE DAWNI SETS
in Georgette, Crepe de
China and Satin. Em-
broidered, Printed and
with Indian Jari work in
all colours new unpacked.
From **35/- to £6**
PER SET.

**THE JAPAN BAZAAR,
JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE**
**FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES
& FRIENDLY SERVICE.**

* **SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL**

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES,
with Blouse Lengths to match. Beau-
tiful colourings with Gold or Silver
work
From **50 to 110 EACH**

Tinsel Work and Embroidered Geo-
rette and Crepe de China SAREES.
From **17/6 to 65/- EACH.**

Stencilled and Embroidered ART
SILK SAREES. In all shades.
From **7/6 EACH.**

LATEST FILM STAR SAREES,
showing in fascinating designs and in
a new range of colours, with wonder-
ful perl and Tinsel borders

Indian made GEORGETTE and
SATIN BLOUSES. Huge range of
designs and in colours to match all
sarees.
From **10/6 EACH**

Our Special Fancy Section is showing
Silver, Gold, Tinsel, Jari and Fancy
SAREE BORDERS, 8 yds length.
In various widths. Ladies' **INDIAN**
SHOES and CHAMPALS. Fancy
EARRINGS, BROOCHES, BANGLES,
Hand-embroidered PETTICOATS and BLOUSE
LENGTHS in all shades

**JEWELLERY,
NECKLACES,**

Special Values offered in Embroidered, Printed and
Checked GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART
SILKS, 45ins wide, in beautiful shades
From **2/3, 3/6, 4/6, & 5/6 PER YARD**

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty Georgette, Crepe de China
and Satin Hand-made DRESSES for the little ones
in all shades. Sizes **10 to 14**
From **3/6 to 10/6 EACH**

BOYS SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, Striped and Checked.
From **2/6 to 5/6 EACH.**

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS,
PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES,
SOCKS, etc., at specially reduced prices

**જાણી પીસ ઓઢણી
સુદતું**

નવું શીપમેન્ટ ડેમણી આવ્યું
કેમાં જોરજોટલા, સાદીન,
અને ડેપકીશીનના સુરો, ભરત
બરેલા, જાપેલા તેમજ ખરી
કામવાળા, જે: નવા રંગોમાં
શી. ૩૫ થી ૫૦. ૬ સુધી.

ધી જાપાન બજાર
જોડાનીસખગં
જાણીતું સાડી ગૃહ.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું
સાડી ગૃહ
પાણી એકવાર જનતાના મન
રજા કરવા,
નમુનેદાર નવરંગી સાડીઓ અને
તેને લગતી ભરપૂર વસ્તુઓ
બજારના ભાવથી વધુ કીંદાવત
ભાવે,
જાણીતી ચાલુ જમાનાની
માંગણીને પહોંચી વળવા.
રજે રજા નવી ઢાંચે જોડાનીસખગં
માં સાડી ડીપાર્ટમેન્ટ બોલવામાં
આવ્યું છે.
દરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી
ખાસ કરવા ભલામણ છે.

કસમ કામની અને બરતબરથી જોરજોટ અને ક્રેપ-ડે-ચીનની
સાડીઓ ... ૧૦/૬ થી ૬૫/-
ખાસી અને બરત નેચર રંગની સાડીઓ ... ૨૦/૬ થી ૬૫/-
સ્વેચ્છી ખાસપરતી સચીન અને જોરજોટ ખાસીના સાડીના રંગ સાથે
મળી શકે નાના નાનું ભાવની બરતબરમાં ... ૫/૬ થી ૬૫/-
નોંધે જાણીતી વસ્તુઓ આખરે જાણા ખીલ જમ્યા કરતાં સરતા
ભાવથી ગણીએ:-
શીનેરી, કપડી, કાજા કામની, નવી ભાવની તથા દેન્ટી, આંધીની કોરો,
દવાર લાંબી, રંગી ચપ્પલ અને મેસ, ઉંમરોગ સાડીની પીંચી,
નવું પ્રિન્ટ લામણી ભરેલાં પીંચીડ, ચાલુઆ અને ખાસીના ખાસપરતી
જોરજોટ સ્વેચ્છી ખાસીના સાડી, રંગબેરંગી, ખાસી-સાંજીડ, પીંગેરી, વ.
સાડીનું કપડું, બરતબર, બરેલું, જોડાનીસખગં, વાંચેર, જોરજોટ
ક્રેપ-ડે-ચીન નામના આંધર રંગના ૪૫ ઇંચ પહેા
ખાસ પહોંચતા નાનું ... ૨/૬, ૩/૬, ૪/૬ અને ૫/૬ વાર.
જોરજોટ અને ક્રેપ-ડે-ચીન ખાસપરતી, ભરત ભાવની નવી પ્રિન્ટાવન અને
ચેડીન, ક્રેપ-ડે-ચીન, જોરજોટ અને સાડીનામાં, સાડીનું ૨૬ થી ૨૪
નાના ... ૩/૬ થી ૨૦/૬ સુધી

P.O. Box 5169 **THE JAPAN BAZAAR,** Phone 33-6229
GIDDOOMA & Co.,
WHOLESALE SILK MERCHANTS,
39 MARKET STREET
JOHANNESBURG.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 39.—Vol. XI.

Friday 25th September, 1943.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price: FOURPENCE

NOTES AND NEWS

Whither America?

MR. WENDELL WILKIE, the personal representative of President Roosevelt, who is on a tour of the countries engaged in war and has visited Russia and China, has decided not to visit India. We should have thought the most important place he would have visited would have been India especially in the present circumstances. The fact that his visit to India has been cancelled means either that the United States is allowing itself blindly to be led by the British Government or that President Roosevelt too is working in collaboration with Mr. Churchill and his Government in their treacherous acts in India. Is that in keeping with the much vaunted Atlantic Charter?

Indian Penetration Question Not Dead Yet

The *Natal Mercury* understands that control of the transfer of ownership of property in Durban between Indians and Europeans is under consideration by the Government. Such a step would mean, the paper states, the appointment of a committee, independent of the City Council, of possibly three members, who would be given statutory powers to withhold consent, if considered advisable, to the purchase of property by persons of either race. This development follows the collapse of the Lawrence Committee, comprised of equal numbers of members of the City Council and of the Natal Indian Association. The Council members decided that, owing to the absence of statutory powers to control alleged Indian penetration, the Lawrence Committee had failed in its purpose. The use of moral persuasion only was insufficient.

Riverside To Be Cleared Up

The Works Committee of the Durban City Council has decided to proceed with

the clearing up of the Riverside area under the Health and Slums Acts. At the last meeting of the Council on September 4 the matter was referred back to the Works Committee pending the receipt of a letter from the Minister of the Interior making other proposals, which provided for the provision of 350 sites for Indians at Riverside and 250 sites on the Marine Drive at the Maff. No letter has been received, and the committee have decided to recommend the rescinding of the Council's resolution that it should acquire land at Riverside for its housing schemes. To rescind the previous resolution a two-thirds majority of councillors voting will be required.

Commission To Tackle S.A.'s Health Problem

The National Health Services Commission was opened by the Minister of Public Health, Mr. H. G. Lawrence, on Tuesday, September 22, in Pretoria. "We (the politicians)" said Mr. Lawrence, "talk particularly in these days about a better world and of post-war reconstruction, but promises have been made in the past and they have not always been fulfilled. That an ounce of practice is worth 20lb. of promises. The Government believes that and the appointment of this commission is an earnest of the Government's determination to tackle these problems now." General Smuts who gave the commission his blessings said: "If you look upon public health not only as a question for European, but from the non-European point of view as well, it is a very difficult task in our continent. With your support I do not see why this country, blessed with abundant food and an ideal climate, should not, from the human point of view become an Alsatia. We ought to breed a race here, both Native and European, which ought to be outstanding among the countries of

the world. If we do not realize that we shall fail in our great task." The members of the commission are: Lieut.-Col. Henry Gluckman, M.P. (chairman); Dr. O. A. Alberts, Mr. A. W. Barrett, Dr. William de Villiers, M.C., Senator O. L. Henderson, Capt. S. H. Kemp, Mrs. R. Lugtenburg, Dr. R. F. Laka, Dr. A. M. Moll, M.P., and Miss H. J. Alexander, with Mr. N. A. G. Krieger as Secretary.

About Fifty Students Expelled From Fort Hare

Mr. O. L. Auma, who has just returned from Fort Hare College, informs us that nearly fifty students have been expelled from the College owing to alleged indiscipline. The complaint of the students is that the Warden of the Hostels had refused to consider the point of view on any matters affecting the smooth running of the Hostel, that he has shown an unwillingness to understand the complaints of the students and has refused to recognise that the students had opinions at all of their own which should receive due consideration. One of the grievances of the students was that the Warden refused to allow Anglican students to play tennis on Sundays, a thing to which the Church of the Province does not object. The students felt that they could no longer co-operate with a Warden who was not willing to co-operate with them. They, therefore, withdrew from those activities which they had hitherto undertaken of their own free will. This has resulted in the above-mentioned action taken against the students. We hope to deal with the matter fully in our next week's issue.

Dr. Dadoo In Durban

Dr. Y. M. Dadoo, who has arrived in Durban from Johannesburg, is one of the guest speakers at the Communist Rally which is to take place on Sunday.

Indian Opinion

FRIDAY, 25TH SEPTEMBER, 1942

Black Marketting

WITH all the control on the prices of foodstuffs black marketting still goes on, more unscrupulously, perhaps, than when there had been no control and the shrewd merchant makes it impossible for the authorities to take action against him. Shortage of rice is causing the greatest anxiety and that being the staple food of Indians it is affecting the poorest of our community. The actual price fixed for selling rice is 4½d per lb. which means £3 per bag, but it is being sold in the black market at the exorbitant price of £5. We hear of so many cases of severe fines imposed on retail merchants for receiving from customers a penny or even half-a-penny more than the controlled price, but at the same time wholesale merchants are being punished for the unscrupulous manner in which they squeeze customers by taking from them much more than the controlled price, but at the same time wholesale merchants are being punished for the unscrupulous manner in which they squeeze customers by taking from them much more than the controlled price, but at the same time wholesale merchants are being punished for the unscrupulous manner in which they squeeze customers by taking from them much more than the controlled price. It will be the rascals and the real culprit will be at large to go on committing crimes.

Today the position of the retail merchant is pitiful. He has to supply the needs of his customers and so he has to procure rice from the wholesale merchants at any price and yet he has to sell it to his customers at the controlled price.

The difficulty of the customer is that because of the circumstances in which the retailer finds himself placed, except to get his requirements occasionally in small quantities, and he dare not approach the wholesale merchant unless he is prepared to pay the full price. Our

sympathies are certainly with the consumer and not with the unscrupulous merchant.

Now whether there be a man made controlling law or no law there is such a thing as the Moral Law which, if it were respected more than man-made law, as indeed it should be, the world would be a much happier place to live in and such a thing as war and crime would be unheard of. But the pity is that man ignores the Moral Law and tries to evade man-made law.

We wish to appeal to our countrymen who are engaged in the merchandise trade to be a little more humane in their dealings, at least in the present time when every individual is beginning to feel the pinch of the war. Let them realise that it is an act of treachery on their part to seek to exploit the present situation to fill their coffers. Money derived by such means has the curse of those from whom it is wrung and it has never remained, nor will it ever remain with them in the long run. This is Nature's Law and it will not do to scornfully disregard it.

Let them not wait until strictures have been imposed upon their wrongdoings by man-made law; let them respect the Moral Law and try to abide by that Law in all their dealings. If they have foodstuffs to sell let them not hoard it with the purpose of profiteering. Let them not feel proud of the fact that they are able to defeat the ends of the law by their wiles. In fact, there is nothing wrong about it. It is down-right cowardice which they should feel thoroughly ashamed of.

Merchants claim that they are helping in the present war effort. Help in the war effort does not consist merely in giving away a small amount from the money they have not honestly earned but have dishonestly and sinfully wrung from people. It consists in the sacrifices they are prepared to make in humbly administering to the needs of the poor and in want.

To the general public who is constantly complaining about not being able to get rice, we would say, do not lose your heads. It will not pay you to vent your wrath on the merchants. You might succeed in raiding their stores or burning them but that will not solve your problem. You may be able to get rice as long as there is rice in this country. But what will you do when no rice will be available from India? These are times when all must try to adjust themselves to the things that are obtainable in this country. They can no longer afford to be slaves of rice. The time is fast approaching when we shall be called upon, by sheer force of circumstances, to do away with many comforts of life and to reduce our requirements to the barest minimum. If we make a beginning from now we will not find it difficult when the time actually comes. Let us all respect and try to abide by the Moral Law, and we shall not require the man-made law to check us. May we all have the strength to do so.

Fountain of Wisdom

There is no empire lost by a free grant of concession by the rulers to the ruled. History does not record any such event. Empires are lost by luxury, being too much bureaucratic, over-confident, or from other reasons. But an empire has never come to an end by the rulers conceding power to the ruled.—H. A. TILAK.

If there is more of loyalty to our country with less of racial, racial or party advantages we shall be a stronger country.—SIR ARTHUR HOBHOUSE.

VANSITTARTS LET LOOSE

[We present the reader with two articles from Mahatma Gandhi's *Harijan* dated August 9. These were written by Mr. Mahadev Desai, Mahatma Gandhi's able secretary and right-hand man, only a few days before his death took place in the internment camp. His death has been a sad blow to Mahatma Gandhi and to India but a joy, perhaps, to those who want to still keep India in bondage and to keep the truth about India hidden from the world.—Editor.]

VANSITTARTISM is a new word which has come into being recently. The Vansittarts look forward to a victorious peace and a new world order in which the British will remain prouder masters of their possessions and Germany will be more defeated and humbled than she was in 1918. Prof. Laski and others protest against this and say that while Mr. Churchill is justly out to destroy the power of Hitlerism, he will do nothing to 'destroy the forces out of which Hitlerism grew'; and yet they cannot brook India being made free from British domination during the war. So the Vansittarts do not mind these mild protests and merely go on with the pursuit of their dreams. Mr. Amery who has now vowed vengeance against the Congress belongs to the tribe of Vansittarts which is not yet extinct, and so he said some days ago at the London University why there were more students going in for the study of Japanese than any other oriental language:

"That is, I think, because they are so convinced that before long it will be their task to examine Japanese prisoner, whether in the countries we recover or in Japan itself. After the war a new world is going to open, a world in which we shall have great responsibilities—responsibilities of restoring and giving a new and richer life to the countries which have been under the British flag and which shall come back under that flag."

Let us compare with this grand passage a specimen of Mr. Churchill's oratory:

"So besotted is the man in his lust for blood and conquest, so blinding is the power he wields over the lives of Germans, that he even blurted out the other day that his armies would be better clothed and his locomotives better prepared for their second winter in Russia than they were for the first."

Even the devil must have his due. Why is Hitler besotted? Merely because he looks forward to his army being ready to withstand another fearful winter? What should be said then of Mr. Amery who thinks in terms of the conquest of Japan and reconquest of countries back under the British flag?

The Amerys and Churchills still think in terms of the British flag—the flag which Conrad Noel has called the 'Flag of Empire', inasmuch as it came into being in the year 1801 on the compulsory Union of Ireland with England, a union which Gladstone described as 'a case which, on the part of England or of those in authority, combined violence and fraud, baseness, tyranny and cruelty, is a degree rarely if ever paralleled in history.' Conrad Noel in describing the 'bloody' character of that Flag quotes Gooch and Mrs. Green and Lecky. Gooch wrote 'If ever a statute has lacked moral validity it is the Act of Union of 1800. The Irish people were sold over the counter, and the methods by which a majority was secured, form perhaps the most disgraceful chapter in the modern history of Great Britain.' Mrs. Green wrote that 'the Act of Union was formed in the British Cabinet, unsolicited by the Irish Nation, passed in the middle of war, in the centre of a tremendous military force.' Lecky, a supporter of the British Empire, described the measure as carried 'before it had been demanded by any section of Irish opinion, by gross corruption, in opposition to the majority of the free constituencies and the great preponderance of the unbribed intellect of Ireland.'

Mr. Amery must retain India under the British flag and maintain the Empire, disgrace or no disgrace, morality or no morality. That is the new world order he promised to his countrymen!

NOW OR NEVER

SOME of the remarks of Lt. Col. S. T. Moore, Public Relations Officer, Army Air Force in India, Burma and China, before the Delhi Press Association, should go a great way in helping us to understand the misunderstanding, misrepresentation and anger that we find in almost everything that has been wired out recently by Reuter, for our consumption, from the American press,

Lt. Col. Moore said: 'The *Statenman* commented in a recent Sunday issue that probably most Americans get their ideas of India from Kipling. I think to a degree that is so.... I am sure most intelligent Americans have knowledge and admiration for the spiritual qualities of your Mahatma Gandhi. I would further say that the practical political aspect of Indian affairs is patently too complicated for American judgment, and it is a matter of American military policy not to become involved in your internal political affairs.' One wishes those who set any store by American press comments realised the truth of these remarks. But whether they do or not, one cannot afford to be angry with these ignorant press comments. If the political aspect of Indian affairs is too complicated for American judgment one can understand Americans who have admiration for the 'spiritual qualities of Mahatma Gandhi' suddenly beginning to think that he is quite unspiritual when he is asking for full and immediate freedom of India. The complications are made much worse for them by propagandist broadcasts like those of Sir Stafford Cripps and tendentious reports sent out to America by an interested news agency.

But not all America thinks in that distorted way, not all America can be duped by British official broadcasts. Dr. Frank Laubach who was in India a little while ago, and who claims to 'know India better than the United States, (having) spent twenty-seven years of my life in the Far East,' said, speaking at a large mass meeting in Duluth (Minnesota): 'What India wants is freedom now. And unless Churchill can be persuaded to stop patting and give India that freedom, she will go over to the Axis. Even now Bose, number-three man in India is in Berlin broadcasting daily to the people of India to throw over the white man's selfish friendship and join the Axis. Nehru and Gandhi, who alone can prevent that, have spent so many years in English jails that they are through with promises. The hour is desperately late.'

Dr. Laubach probably did not know details of Indian history since the outbreak of the war, how British statesmen have haggled with India, and how 'even in penance they have planned

sins know.' But he knows the Britisher to the finger-tips and he has a vivid knowledge of the impending danger. That is why he felt like warning the Americans that 'the greatest of the tragedies of history' should be averted. He proceeded: 'We have every right to urge our President to go 'all out' for Indian freedom. Churchill has recently told the world that he has been working from the beginning to bring America into the war on England's side and that the accomplishment of that goal outweighs all other gains since the start of the conflict. In view of the Nazi-Japanese menace to our freedom, that is as it should be. But unless we act now to influence him to grant India freedom we shall spend our man-power and treasure in the vain effort to hold England's subject peoples in bondage in defiance of the guarantees of the Atlantic Charter—and we shall probably lose the war!'

'Half the population of the world lives in Asia,' added Dr. Laubach. 'The reason Japan has had such easy sailing so far is that subject native populations

have had no incentive to fight for the white man. The Philippines is the only country where the natives have felt like fighting. It is the only country where the white man has done a fairly good job for the native. Everywhere else the predatory rich white men have exploited their brown and yellow brothers while they made vague promises about the future. Gandhi and Nehru aren't interested in our new American Military Mission to India, unless we can help free impoverished India now.'

Some of those who attended the meeting referred to the Hindu-Muslim problem.

'That problem,' said Dr. Laubach, 'can and must wait. The only thing that will swing India to the Allies is freedom now. Without that the war is already lost.'

It was, says the reporter, a tremendous meeting. They showered collection plates with one dollar and five-dollar bills to pay for cablegrams to be sent to Mr. Churchill, Archbishop of Canterbury, to Gandhi and Pandit Nehru, and a telegram to President Roosevelt. Here was

the cablegram to Gandhi and Jawaharlal:

'We share your faith in the invincible power of love. We want India freed and are working for that cause in England.'

The cablegram was never delivered to Gandhi, and India was told nothing about that meeting held on March 12. The cablegram to Mr. Churchill said: 'Do not allow the words too little and too late to apply to India,' and the telegram to President Roosevelt said: 'Please urge Britain to grant India the four freedoms immediately. Also transmit America's affection to Gandhi and Nehru and ask them what we can do to help India. In this crisis you must leave nothing undone. The hour is desperately late. The next two weeks may decide the fate of humanity for a thousand years. The words 'too little and too late' must not apply to India.'

President Roosevelt could not obviously transmit that message to Gandhi or Jawaharlal, but he might have saved India the insult of the Cripps proposals. The hour is desperately late, but the error can still be retrieved.

INDIAN LEGISLATIVE ASSEMBLY

THE following scrappy news about the work of the Indian Legislative Assembly has been sent out from South Africa and supplied here by Sapa Reuter:

The new session of the Indian Legislative Assembly began in New Delhi on Monday September 14.

There was an attempt by young men and women to picket the entrance when the session began and three men and eight women were arrested. The women were released later.

At first the picketing was half-hearted but it became more effective when the eight women sat on the steps and barred the entrance to the building. At the same time students stood outside shouting: 'Down with Churchill!' 'Down with the Assembly!' and 'Long Live Independence.'

Answering a question in the Assembly, Sir Edward Benthall, member for the Indian War Transport Board, said the information available showed that about 250 stations on the Indian railways had been damaged to a greater or lesser degree in the recent disturbances. Tampering with the track had resulted in at least 24 derailments. Many empty

passenger vehicles had been burned and goods wagons had been looted and damaged. The damage would probably not be less than £75,000.

Replying to questions about damage to postal and telegraph undertakings, Mr. Guranath V. Bewoor, Secretary of the Department of Posts and Air, said that, so far as could be ascertained, 255 post offices had been attacked. Of that number 53 had been burnt down and serious damage had been done to about 200. Telegraph and telephone lines had been tampered with in a large number of places in urban and rural areas, and some of the repair parties had been attacked by mobs. According to reports received so far, £7,500 worth of cash and stamps had been looted. The shikhs had carried on with great loyalty during the disturbances.

To a motion to be moved by Mr. M. S. Anney, Leader of the Assembly, that 'the situation in India be taken into consideration,' Mr. P. N. Bannerjee tabled an amendment urging the release of all Congressmen and the formation of a national government. Mr. Bannerjee withdrew his amendment later.

Home Member Gives Details

Speaking in the Legislative Assembly on Tuesday, September 15, Sir Reginald Maxwell, the Home Member, gave details of the recent disturbance in parts of India.

'What is not generally known and appreciated,' he said, 'is the extent of the damage caused and the extreme seriousness at one time of the position in the whole of Bihar, except the southernmost districts, and in the eastern part of the United Provinces. In these areas the trouble soon spread from the big towns to the outlying areas, and thousands of rioters gave themselves up to orgies of destruction of communications and Government property. A large part of the railway in this area was put out of action, and for a considerable time Bengal was almost completely cut off from northern India.'

'Besides the damage done to the railways and to telegraph lines and post offices, there were attacks on municipal and private property. A tuberculosis clinic and a Roman Catholic church were among the buildings destroyed.'

"The attacks on the railways and other communications were made almost simultaneously in widely separated parts of India. The disturbances occurred mainly in areas of strategic importance, and the objects of the attacks were largely communications essential for the defence of the country in the event of a hostile attack. There was little or no sabotage of industrial plant or machinery.

Effect On War Effort

"It was clear from the outset that the development of any movement along the lines envisaged by the Congress leaders must interfere directly with the efficient prosecution of the war. The Government, therefore, had no hesitation in using to the full the powers provided for the defence of India, supplemented by certain additional powers.

"Any dislocation of the railways in Bihar would have affected troop movements seriously. Moreover, this is the centre of India's coal industry, and the inability to dispatch coal would have paralysed the transport industry throughout India.

"We have been fortunate on this occasion to be free to give our attention to the movement at a time when there was little fear of an enemy attack developing with which the movement might possibly have been planned to synchronise. But we might not be so fortunate another time. Such an outbreak would be a direct invitation for the Japanese to attack India.

"The police have been through the most trying ordeal. Thirty-one were killed and a large number were injured. British and Indian troops were used on the widest scale to help the civil authorities. Troops were called out at 60 places, and the police also stood by on many occasions. They were used to prevent a violent rebellion intended to overthrow the Government, which was responsible for the safety of all. Eleven of the British military were killed.

Public Servants' Loyalty

"One of the highlights was the way in which not only the police but all Government servants in the country stood firm and did their duty in the face of all attempts to subvert or terrorise them. Where strikes have occurred—and there are several important areas, such as Ahmedabad, where labour is still out—they have seen the direct result of political influence, backed, we suspect, by ample funds.

"The populations at large did not show any general inclination to take part in the movement. The Moslem community and the Scheduled Castes stood aloof. The movement could not, in any sense, be described as a people's movement. The terms of the resolution passed by the All-India Congress Committee in Bombay were such that they cannot disclaim responsibility for what has followed.

"Control has now been re-established almost everywhere, and the country as a whole is quiet. What has happened is bad enough, but delay in arresting the leaders might have meant appalling disaster for the whole people of this country."

Dr. Ambedkar, the Labour member, replying to questions, said certain important industrial undertakings, including the Tata Steel Works, had ceased work for certain periods during the last five weeks.

In the Indian Legislative Assembly the general debate on the situation in India on Wednesday, September 16, members of the Opposition said they wanted to resist the Japanese, but, to do so effectively, the sympathy of the people of India must be enlisted. If the Congress leaders were released confidence would be restored and the disturbances would stop. If Mr. Gandhi had not been detained the disturbances would never have taken place.

While the disturbances were quoted by the Government as an argument for the keeping of Congress leaders in detention the opposition presented them as a case for their release so that confidence might be restored—Saptakruti.

A member of the Muslim League, Zafar Ali, said:

"Mr. Churchill is a very funny fellow for he states that the Congress is only a small group of mischief-makers and thinks we believe it. If Gandhi had been put out of prison the disturbances would not have taken place. They are not sporadic outbreaks but a revolution all over India."

Speaking in the Legislative Assembly on Thursday, September 17, Mr. P. J. Griffiths, leader of the European Group, said his group was "solemnly and completely bound" by the British Government's promise that India would have self-government at the earliest possible moment after the war.

Law Member Defends Government

"I have never regretted the decision we took," said Sir Sultan Ahmed, Government Law Member, when he justified the Indian Government's action in the Legislative Assembly on Friday, September 18.

"Placed as we were," he added, "we had to choose between that action and complete abdication of our responsibilities as a Government."

Replying to critics who had suggested that the British Government should have awaited Gandhi's visit to the Viceroy before taking action, Sir Sultan Ahmed said: "Gandhi was adamant. He was out to force everybody's hands. We know he had over-ruled the wishes of some of the important members of the Working Committee, who wanted to take a more sober and a more moderate course. We also had advice from the Provincial Governors, warning us of the grave danger of any delay in taking action; and subsequent events proved that they were right."

Dr. Bhimrao Ramji Ambedkar, the leader of the Untouchables, said that Congress, as a body, was only paying lip-service to non-violence.

Dr. Bannerjee, the leader of the Nationalist Party, urged that a conference be called to transfer some measure of power to India.

Putting the case for the Muslim League, Nawalada Linqatali Khan, right-hand man to Fr. Jinnah, asked those who appealed to the Muslim League to end the deadlock first of all to try to convert Congress to a sensible point of view.

House Leader Sums Up

The leader of the Indian Legislature, Mr. M. S. Aney, justified the Government's action against Congress when he summed up in the four-day debate.

He assured the House that the Government had the greatest respect for the opinions expressed by the members. Although the decision of the Executive Council to arrest the Congress leaders was taken in his absence, he said, he saw enough on his journey to New Delhi to convince him he would have made the biggest mistake of his life if he had been present and voted against his colleagues.

Knowing the working of Mahatma Gandhi's mind, Mr. Aney claimed that nothing would have resulted from an interview between the Viceroy and Mahatma Gandhi if it had taken place.

A S. A. PAPER CONDEMNS COLOUR BAR

The *Daily Dispatch* (East London), writes the following interesting leading article in its issue of September 10.—

There is in South Africa a "colour bar." Legal restrictions are placed on the movements and social activities of people whose skins are not white. It may be considered regrettable that this is so—and we do so consider it—and critical fingers may point to the anomalies in the law enforcing the "colour bar," which destroy the very basis on which the restrictions rest as well as violate our sense of fairness and justice, but the fact remains that the law of the country denies to certain people, visitors or residents alike, whether British subjects or not, some of the privileges accorded to all white people. Whereas Japanese, our enemies, are exempted from the restrictive provisions of the "colour bar" legislation, all Indians and Chinese are classed as Asiatics, irrespective of caste, class or creed, and as such come under the "bar" which prevents them from securing accommodation in an hotel or entrance to any place reserved for the use of "Europeans."

The people of East London cannot alter the law, but they can alter their attitude of mind and relax their strict interpretation of the "colour bar" in all

cases where the provisions of the law do not compel discrimination, and we earnestly appeal to them to do so in the interests of the cause for which we all are fighting. It is most unfair—in fact, completely indefensible—that the citizens of all enemy countries, including Japan, should possess rights and privileges in South Africa that are denied to British subjects and to our allies the Chinese. The immunity of South Africa's shores from attack is largely dependent upon the readiness and ability of China and India to withstand the hammer blows that Japan is preparing to deliver. For five years to Chinese have given ample proof of their ability and determination to fight for freedom; and no every battlefield that has been opened against the Huns and their satellite, on land, in the air and on the high seas, Indians of all classes (and more recently Japanese and other East Indian peoples) have taken a considerable and valiant part in Democracy's fight for existence. The Indian divisions in Abyssinia, Eritrea and Libya won imperishable glory. Indian troops stand ready to defend India and the Middle East and in a thousand naval and merchant ships Indians are serving gallantly and with dauntless courage the cause to which we all are pledged.

Is it too much to ask, therefore, that these sons of India and China, when they visit our ports, should be treated with the same respect and courtesy that would be shown to American, British, Dutch or South African servicemen? Is it too much to ask that the public generally—and particularly organisations catering for the welfare of servicemen and traders of all kinds—should put aside prejudice, forget that there is legal backing for discrimination on the ground of colour, and remember only that these men are our allies, fighting for our safety and freedom as well as their own? We appeal to the sense of justice and fairness of the people of South Africa. We appeal to their patriotism. Discrimination against Indian and other allied servicemen is playing into the hands of the enemy. It can only lead to ill-feeling and discord at a time when unity is essential and add fuel to the enemy's propaganda machine. But we appeal above all on the grounds of fairness. Let there be no discrimination in South Africa against the citizens of allied countries, no matter what the colour of their skin, for the services they are rendering to the common cause and the sacrifices they are making are equal in every way to our own.

REIGN OF TERROR IN INDIA

Seriousness Of Indian Situation

In a message from New Delhi, a special correspondent of the *London Daily Mail* says the full gravity of the recent disturbances in India lay in the way a widespread campaign of expert sabotage heavily financed and skilfully organised, was launched to wreck India's power to defend herself.

Much of the campaign was highly successful. It included the wrecking of communications over vast areas; the derailment of, and attacks on, troop trains; the burning down of stations and signal boxes, and the murder of the men inside them; the plunging of whole cities into darkness; and the stopping of vital war industries by means of widespread strikes.

It is important to remember that Congress has the backing of some of the country's wealthiest businessmen and

industrialists, who have poured out money to finance the movement. One man who saw the work of saboteurs said: "A lot of time and money has been put into this."

The saboteurs worked to a definite plan, striking at places carefully selected to have the most effect on the Allied war effort. It was a campaign different from anything India has ever known, and the Japanese, clearly, played a part in its direction. Japanese agents, it is known, gave India a thorough "work out" before the war, and even started gun-running into Bengal to provide terrorists with arms.

The strike at the Tata steel works was only one of many. At one time all the cotton mills of Bombay and Ahmedabad were idle, and the workers roamed the streets looking for trouble. Then the markets closed down and for a time

there was almost a complete stoppage of business. It was impossible to buy food in many places owing to the general closing down of shops. Those shops that remained open were threatened and the owners usually responded. All this time the saboteurs were striking at railways, firing signal boxes, burning stations and cutting important communications on which India's defence largely depended. . . . the province where most of the trouble took place, was for a time almost completely cut off from the rest of India, and nobody knew exactly what was happening. In many places the telephone service was put out of action.

A few officials in remote areas were burnt alive. The present total of those killed in the disturbances exceeds 600 and will probably be even higher when the full facts come in from Bihar.

Reuter's correspondent in Bombay says the disorders have now stopped in most parts of India. There are occasional reports of incidents from parts of Bengal, the United Provinces, Madras and Bombay, but none of them of any consequence. Recruiting areas remain peaceful. Soldiers' families have been exempted from payment of collective fines.

In Ahmedabad seven municipal officers and four ex-councillors were arrested. The municipal staff stay-in strike continues. An attempt was made to set fire to the municipal offices but it was prevented.

Eight Indian women who were arrested for picketing in front of the Assembly Chamber on Tuesday last week are reported to have been fined 200 rupees (about £15) each (or simple imprisonment for two months). They elected to go to gaol. The trial was held in gaol.

A Police message says six persons were killed and six wounded when a military detachment opened fire on being attacked by a crowd in the Shahabad district of the Province of Bihar.

College Principal On Hunger Strike

The principal and some of the staff of the Stod group of College have decided to start a hunger strike until the students call off picketing their movements and return to normal work, says a Karachi message.

Some of the picketers also propose to go on hunger strike at the same time if the principal and staff do so.

A New Delhi message says Mr. Wendell Willkie will not visit India during his present tour.

Churchill's Effigies Burnt

Four effigies of Mr. Churchill were burnt in various parts of Bombay on Sunday, September 13. In Princess Street 12 people were arrested. Large crowds of demonstrators were kept on the move by police.

Eleven arrests were made when the police searched the Congress Party offices at Mesamipote, in Bihar, according to an official announcement in New Delhi. Unauthorised leaders found on the premises were seized.

A communique issued by the Bombay Government on Tuesday, September 22, says that there were no disturbances in the Province on that day.

The Vice-Chancellor of the Mysore University has warned students that after next Monday absentees will be struck off the rolls.

A home made bomb exploded in front of the Bombay Cotton Exchange building. Five persons were injured.

A communique issued on Tuesday by the Government of Orissa deals with the disturbances in the Cuttack district.

since September 5. It states that during the period mobs burnt a number of outlying Government buildings.

Firing In Puri

In the district of Puri, which otherwise remained quiet, a mob of about 500 attempted to take possession of a police station at Numpam. They threw stones and injured some police. The police were compelled to fire 11 rounds, killing one and injuring 11 persons.

—ooo—

News Tit-Bits From Indian Exchanges

As a protest against the action of the police in entering the Bombay Elphinstone College compound and making a lathi charge on the students, the Principal of the College has resigned from his post.

Dr Jivraj Vekta, Dean of the King Edward Municipal Hospital, Bombay, in the course of a statement stated that a man opposite the hospital was shot dead by the Police because he shouted "Long live Gandhi."

As a protest against the repressive policy of the British Government, Mr. Mahamedkhan Rawjee, ex-Mayor of Bombay, tendered his resignation as Mayor of Bombay.

Dr. K. C. Gupta tendered his resignation as member of the Bengal Medical Registration Council.

The Advocate-General of Bihar, Mr. B. S. Chandra, resigned from his post.

The Public Prosecutor of Nagpur has resigned from his post.

Professor Banerjee, chairman of the Calcutta Municipality, has resigned from the A.R.P. Board.

Owing to the Government's repressive policy all mills in Ahmedabad have been closed for an indefinite period. All employees are reported to have been given three months' wages in advance.

According to a message from New Delhi dated Monday, September 22, (says Sapa-Reuters), about 200 persons have been arrested so far under the Defence of India Rules in the Assam province bordering on Burma since the start of Government's repressive measures in India.

Calcutta, Monday.—Motor cars are no longer to be used in Bengal without special permit.—Sapa-Reuters.

It was learned on Monday according to a message from New Delhi, (says Sapa-Reuters), that Dr. F. S. Westcott, Bishop of Calcutta and Metropolitan of India, who was on a visit to New Delhi up to last Saturday, applied for permission to meet Gandhi. Permission was refused.

According to news received later, Dr. Foss Westcott denied the report that he had sought and been refused permission to see Gandhi.

Eight persons were sentenced to death on Tuesday for the murder of a man who refused to agree to the recall of his brother who is in the army, according to a press statement issued by the Bihar Government.—Sapa Reuters.

The Sind Government has given notification that no news or reports of the present Congress movement may be published in any newspaper in the province of Sind unless passed by the appropriate authority.—Sapa Reuters.

Doings In India

(MESSAGES FROM SARA REUTER)

Cripps Lowering Himself To Lies

MR RAJAGOPALACHARI on September 24, denied Sir Stafford Cripps' assertion in the House of Commons that Mr. Gandhi's intervention was responsible for the Congress Working Committee's decision to reject Sir Stafford's proposals. He described the allegation that Mr. Gandhi had intervened to make the Working Committee break off negotiations while it was agreeable to a settlement as a mischievous invention which had done "the greatest disservice to Indo-British relations and is largely responsible for the present tragic situation."

Mr. Churchill's Speech Criticised

A Renter message from Madras reports Mr C. Rajagopalachari as saying that Mr. Churchill's speech had done greater harm to the Allied cause than any similar military reverse could inflict. "It was in irony of fate that certain manufacturing and financial interests in White India have tried to smother the voice of truth, and are seeking to bolster up the British Prime Minister's disastrous policy of alienating all his remaining friends in India," he added.

The Nationalist papers in India are reported to have said that after negotiating with the Congress Party so often and so long it is a bit late in the day for the British Government to begin challenging the party's representative nature.

Dr. Savarkar, president of the Hindu Mahasabha, has interpreted the statement as belying the professed war aim of the United Nations.

Indian Council Of State

Defending the Government's action against Congress leaders, Sir Mohammet Usman, speaking in the Council of State on Tuesday, September 22, said that any delay on the part of the Government would have been injurious to India's war effort. "It would have had no other results than to serve as a direct invitation to Japan to invade India." Sir Mohammet Usman added: "Congress alone is responsible for the present situation. By encouraging and promoting acts of violence and sabotage, Congress has done the greatest disservice to the country at a time when

Japan is at the very door of India."

While agreeing that no one outside a lunatic asylum could countenance the disturbances, Sir Tej Bahadur Sapru, the Liberal leader, said that he felt that Sir Mohammet Usman's speech showed an utter lack of responsibility and statesmanship. He also criticised Mr. Churchill's speech on India in the House of Commons as being provocative and lacking in statesmanship. The responsibility rested with the Government of India for the feeling of estrangement between it and the country, Sir Tej Sapru stated.

Sir A. Hussain ul-Din declared that the Congress movement had not affected the loyalty of the classes who were the backbone of the Indian Army, where recruiting was going on at an increased rate.

In a resolution admitted for discussion during the debate, Mr. Hossain Usman urged that the representatives of the organised Parties willing to co-operate should immediately be associated with the Central Executive and with the Governors of the Provinces where the Constitution had been suspended.

Press Censorship In India

Complaints regarding Press censorship in India which were made in a memorandum drawn up for presentation to the Viceroy by the Press Association including British and American correspondents were referred to by Sir Ronald Maxwell, the Home member of the Viceroy's Executive Council in New Delhi. He said: "All Press messages leaving or entering this country are subjected to military censorship. There is no general censorship of messages intended for publication only in India, but in accordance with an agreement reached recently with All-India newspaper editors at a conference orders have been issued by the Chief Commissioner at Delhi regarding factual news relating to the present Congress disturbances to be submitted in Delhi for scrutiny before publication. "As soon as the necessary arrangements can be made that scrutiny will be conducted in association with the representatives of the Press." Disapproval of the present Press advisory system, and a demand for its withdrawal, were expressed

in a resolution passed by a conference of suspended Indian newspapers in Bombay. The resolution said that it was not possible for newspapers to function with dignity under the present restrictions. It appealed to newspapers throughout India, which have not yet suspended publication, to do so.

Supru-Jayakar's Suggestion

Sir Tej Bahadur Sapru, the Liberal leader, and Mr. Jayakar, representing the Indian Non-Party Group, in a joint statement urge that even now an attempt should be made to form an Indian National Government. This Government should be formed with the help of the Muslim League, the Hindu Mahasabha and other political parties. These bodies should be left free to negotiate with the detained Congress leaders. If the Congress leaders were unable to negotiate in their places of detention they should be set free to deal with their own countrymen of other parties.

Interviews With Congress Leaders Refused

It is understood that the Viceroy has rejected the recent application by the committee of the Hindu Mahasabha to be allowed to discuss the political situation with Mr. Gandhi and other Congress leaders now under detention.

Communists' Appeal

Indian Communists appealed last Friday, September 19, to United States Communist to ask President Roosevelt to press the British Government to release the detained Congress leaders and agree to the establishment of an Indian National Government. The appeal was made in a message from the Central Committee of the Indian Communist Party, now in session in Bombay to the United States Communist Party. A message was also sent to the British Communist Party, urging the need to end the present deadlock.

Conference Suggested

A conference of all recognised Parties in India to try to end the present political deadlock was suggested in a resolution passed by the British Indian Association at a meeting in Calcutta last Sunday. The Maharaja-dh-

Raja Bahadur of Burdwan presided. The resolution, which was moved by Sir Bijay Prasad Singh Ray, the Revenue Minister of Bengal, declared that the movement of violence seeking to hamper the country's defence should be checked in the interest of India and her allies, and that the atmosphere of goodwill and trust necessary for the prosecution of the war should be brought about by the introduction of a policy of conciliation combined with preventive and punitive measures.

Mr. Churchill Reproached

The transfer of political power to Indian hands through a constitutional understanding, the resolution also suggested, would be helpful in bringing to an end the present unfortunate situation. The Maharaja-dhi-Raja Bahadur of Burdwan said that Mr. Churchill's recent speech had not improved the situation at all. He thought they might reasonably expect to see a modification of the statement when Mr. Churchill next spoke of India. The situation on whole in the different Provinces was not very reassuring in spite of the assurance given by Mr. Churchill, he added.

To Solve Political Deadlock

A Sapa-Reuters message from Calcutta dated Monday, September 21 states that in a new bid to solve the political dead-

lock, the Premier of Bengal, Mr. Fazlul Abdul Haq will hold a conference with various political leaders in New Delhi during the first week of October.

Indian Officer's Bravery

A Reuter's message from London states:—For the fifth time in this war an Indian officer has been decorated with the Distinguished Service Order. He is Major Paramasival Prabhakar Kumaramangalam. He was commanding an artillery battery near Bir Hakheim when the battery was surrounded by Italian tanks. Without thought for his own safety he jumped on an armoured car and drove straight at the tanks, trying to give his men a chance to escape. At a later stage he formed a patrol of all available men and led them back to the position which had been overrun. Here, from almost under the Axis' nose, he recovered three of his captured guns and brought them to safety.

SHRI LUXMI NARAYAN TEMPLE

Proficient in Hindi Teacher required to commence duty from 1st October 1942. (English education not necessary.) Apply to the Secretary, 24, Sirdar Road, Clairwood, Durban.

Groundnuts For Sale

A quantity of shelled Natal common type of groundnuts, containing approximately 10% split kernels, 7% partly shelled nuts and a trace of foreign matter, offered for sale. The price is 67/3 per bag of 195lb gross weight F.O.R. Waschbank, Natal. Not more than 10 bags and not less than 4 bags of groundnuts will be supplied to any individual. Apply to Controller of Food Supplies, Union Buildings, Pretoria. Terms, cash with order and not C.O.D. These nuts are suitable for seed and confectionary purposes.

URGENTLY REQUIRED

Assistant capable of managing business, having good experience in fruit trade, good knowledge of English and Book keeping etc. State wages.

Apply Central Fruit and Vegetable Market, P.O. Box 5, Louis Triebardt.

LYRIC CINEMA

LOVERSWALK, FORDSBURG.

Wed. 30th Sept. & Thur. 1st Oct. 1942

MATINEE WEDNESDAY at 3 p.m. EVENINGS at 8-15 p.m.

"SHADI"

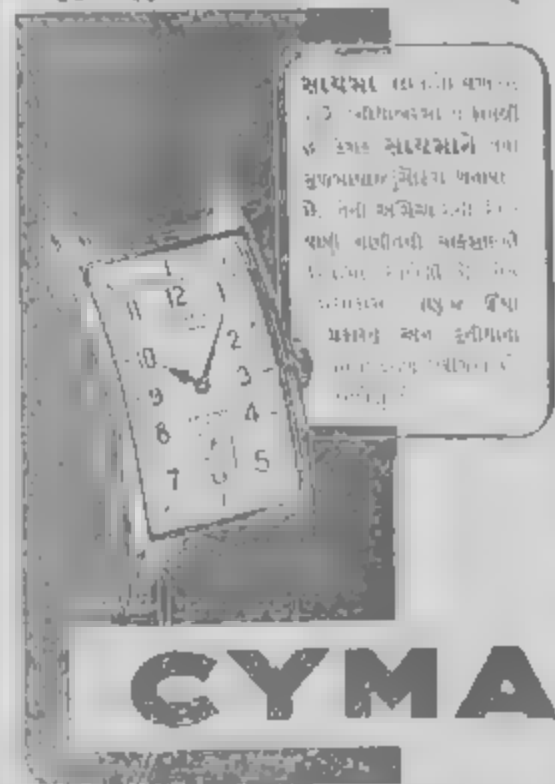
Featuring: MADHURI, MOTILAL, KHURSHID, ISHWARLAL and supported by other famous Ranjit characters.

જાને માત્રો જાગવાનદાસ તથા બનવારી શાદ પોતાના બાળકોના અરસપરસ તરતી માદ મેત્રોને સારી રાજ્યુન બનાવી તથા સમયનું દામ કરે જાય છે. જાગવાનદાસની રિયલ સુધરી—ગરીબીમાંથી શેદ થયા. લુની ગીતતા બુરી થયા. શેદાદ પેલાપણમાં સરખથ અને મોનધમને દેકરે આપા દીકરી સાસરેજ શેદા એ જગલુની રહેવાને અતુસરી શેદા એ બીજે પત્નીને પે. મધ થું રહુ પછીની રામાંક વદના રહેરી પદાપર નેવરીજ સમાયે

SPECIAL LADIES MATINEE
THURSDAY AT 3 P.M. PRICE 2/3

Prices: 3/- all round. Bookings 3/6

ચોક્કસ વખત આપનારે

ચોક્કસ ચોક્કસ વખત આપનારે છે.

હિન્દિઅન ઓપિનિઅન

મહાત્મા ગાંધીજીના દર્શન
અને વિચારોના અંગ્રામી.

પ્રસ્તુતક ૪૦ છં.

શીનીકસ, ઇકત્વાર, તારીખ ૨૫ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૪૨.

અંક ૩૯.

"હિન્દિઅન ઓપિનિઅન"

શુક્રવાર તા. ૨૫ સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૨

"બ્લેક મારકેટીંગ"

જેમ "બ્લેક આઉટ" એ પ્રચલિત શબ્દ થઈ પડ્યો છે તેમ "બ્લેક મારકેટીંગ" પણ તેટલોજ પ્રચલિત શબ્દ થઈ પડ્યો છે. "બ્લેક આઉટ" માં અનેક ધંધાઓ સામેલ છે અને તે સાથે "બ્લેક મારકેટીંગ" પણ સાથેજ અલગભલું નિર્દિષ્ટ ગણાય. "બ્લેક મારકેટીંગ" નો અર્થ એ થાય છે કે જે વસ્તુનો વેપાર એકે કિલ્લે કરવાની મનાઈ થઈ છે તેના વેપાર અધારામાં આવી રહ્યો છે.

આજે જોરાહીની વસ્તુઓના ભાવો પર એટલો એટલો અકુશ મુકાબલો હોવા છતાં તેજ વસ્તુઓનો અધારામાં વેપારીઓ ગનગમતો ભાવ લઈ રહ્યા છે, અને એ ધંધો, અકુશ મુકાબામાં આવ્યો તે પહેલાં થતો હતો, તેના કરતાં વધારે સ્વચ્છંદપણે આવી રહ્યો છે અને કુનેદગાજ વેપારીઓ મત્તાપીશોના પંડામાં સપડાતા નથી.

આવલની અછત આજે ગંભીર સીતા ઉપજવી રહી છે અને હીંદીઓનો એ ગુણ્ય જોરાહ હોઈ આપણી કામના ગરીબ વર્ગને તે વધારે આસર કરી પડી છે. આવલનો કાયદોથી કરવાયેલો ભાવ એક રતલની જા પેની છે જે હિસાબે બરતાના પા. ૩ થાય. પરંતુ બ્લેક મારકેટમાં બરતાનો ભાવ પા. ૫ જેટલો મોંઘવામાં આવે છે.

પરચુરણીયા વેપારીઓ આહલો પાસેથી કરાવેલા ભાવ કરતાં ૫ પેની જે અમ્મી પેની પણ વધારે છે તેા તેઓને સખ સખાએ મથા ન દાખલા અને છે પરંતુ હોલસેલ વેપારીઓ શુક્રકોની પાસેથી પા. ૪ ના આવલના બરતાનો ભાવ પા. ૫ સ્વચ્છંદે સુરી આવ તેઓને સખ ચયાનો એક પણ દાખલો બધુવામાં આવ્યો નથી કાયદાની એ નિષ્વિયતા છે. કાયદો નિષ્ઠાથી છે. તેનો કંગ ધડો નથી. નિહોપને તે મારી નાખશે અને ખરો ગુનેગાર હશે તે છલકી જઈ નિર્ધીનપણે ગુના ક્યાજ કરશે.

આજે પરચુરણીયા વેપારીની સ્થિતી શોચનીય છે. તેને પોતાના શુક્રકોની જરૂરીયાતો પુરી પાડવાની હોય છે અને તેથી તેને ગમે તેમ કરી અને ગમે તે ભાવે હોલસેલ વેપારીઓ પાસેથી માલ મેળવવો પડે ને, અને એજ માલ તેનાથી પરચુરણમાં કરાવેલા ભાવ કરતાં વધારે ભાવે વેચી નહી શકાય.

આહલની મુકેટી એ છે કે, પરચુરણીયા વેપારીઓ આજે જે સંજોગોમાં મુકાબા છે તે સંજોગોમાં, તેનાથી નહાતા જયામાં પણ પોતાને જરૂરી માલ આહ મેળવી શકતો નથી, અને હોલસેલ વેપારી પાસે તેા તેનાથી જઈ શકાયજ નહી, સીવાય કે પોતાનું આમકું સ્વીચવવાને, તે તઈયાર હોય.

અમારી હીલસોછ સ્વાભાવિક રીતે ખરીદનાર આમજનતા તરફજ હોઈ શકે અને નહી કે નીરંકુશ અને અતિલોચી વેપારીઓ તરફ

હવે અકુશ મુકનારો મનુષ્યકૃત કાયદો તેા આપણી ઉપર હોય આ ન હોય પરંતુ નર્ણાતક કાયદો એવી કઈક વસ્તુ છે, કે જેના તરફ મનુષ્યકૃત કાયદો કરતાં વિશેષ માન આપવામાં આવતું હોય, અને ખરી રીતે અમલું જોઈએ, તેા હનીયામાં રહેલું ધણુંજ મુખારાથી થઈ પડયુ હોત અને હુધ્ધો અને ગુનાનું નામ પણ સાંજળવામાં નહિ આવ્યુ હોય. પરંતુ હુળા એ છે કે માલુસ નૈતિક કાયદાની સહા અવગણના કરે છે અને મનુષ્યકૃત કાયદામાંથી છલકવાનો પ્રયત્ન કરે છે.

અમે આમારા દેશજનુઓ, જેઓ જોરાહીની વસ્તુનો વેપાર કરી રહ્યા છે, તેઓને, ખાસ કરી હાલના સમયમાં, જ્યારે પ્રત્યેક વ્યક્તિને હુકની પરિસ્થિતિમાં સોસાલું પડે છે ત્યારે, પોતાના વેપારનાં રહેજ વધારે મનુષ્યત્વ બતાવવા વિનંતી કરીએ છીએ. તેઓએ સમજવું જોઈએ કે પોતાની ત્રીતરી બરવાને હાલની પરિસ્થિતિનો લાભ લેવાનો પ્રયત્ન કરવો એ નકુ" ઘાતકીપણું છે એ માંમે મેળવાયેલો પૈસો જેઓ પાસેથી ને મુકવામાં આવેલો હોય તેની કાયનો છે, અને તે મેળવનારની પાસે કહી દી શક્યો નથી અને અતે કહી દી શકવાનો નથી. એ હુલની કાયદો છે અને તેની પ્રેરવાઈથી અવગણના કરવી નહી જોઈએ.

તેઓના હુકર્યો પર અકુશ મુકવા ને મનુષ્યકૃત કાયદો થાય તેની તેઓએ રાહ જોવી નહી જોઈએ, નર્ણાતક કાયદાને

માન આપીને પોતાના સ્વયંના અવકાશમાં એ કાયદાને અનુસરવાનો પ્રયત્ન કરવો જોઈએ.

જો તેઓની પાસે જોરાદીની વસ્તુઓ સેચવાની હોય તો નહીં ખાવાને ખાતર તેઓએ તેનો અંતરૂપ કરી રાખવો નહીં જોઈએ. કાયદાને ઉઠાવી દેવાની તેઓના માં આકાંક્ષા છે એ તેઓએ ગૌરવ દેવા જેવી વસ્તુ નથી. હાકીકતમાં તેમાં આકાંક્ષા જેવું કંઈ હોઈ નહીં. નર્ચી નામદાર છે કે જેને માટે તેઓએ પુરેપુરા સજવાણું જોઈએ.

વેપારીઓ દાવો કરે છે કે તેઓ કાલના પુદ્ગ પ્રયત્નમાં મદદ કરી રહ્યા છે. પ્રામાણીય છે પેલા કરેલા નહીં પરંતુ અપ્રમાણીય છે અને પાપથી કોઈ પાસેથી સુમેટા પર્જામાંથી કોટીક રકમ દાન કરી દેવી એ દાક્ષતા પુદ્ગ પ્રયત્નમાં મદદ આપેલી નહીં ગણાય. ખરી મદદ મારીઓ ની અને જે માને જરૂર છે તેઓની જરૂરીયાતો નક્કરપણે પુરી પાડવામાં તેઓ કેટલો જોગ આપી શકે છે તેમાં રહેલી છે.

સામાન્ય જનતા, કે જે પોતાને ખાવાના અવકાશ નથી મળી શકતા તેનો સત્તા દીવસ રકાપો કરી રહી છે, તેમને આમારી બોટલીજ સલાહ છે, કે તેઓએ પોતાનું સમજ સુમાવી નહીં જોઈએ. વેપારીઓની દિપર ક્રોધ કરવાથી તેઓનું કંઈ વળી શકવાનું નથી. તેઓની હુકાનોપર કદાચ દરેક પાડવામાં અથવા તેને સળગાવી શકવામાં તેઓ નફા થશે પરંતુ એટલાથી કંઈ તેઓના સવાલનો ઉકેલ થઈ જવાનો નથી. શાવલ તેઓને આ દેશમાં હશે ત્યાં સુધી મળશે. પરંતુ હાંદુસ્તાનની અવસ્થાજ નહીં હોય તેઓ કશું કરશે? આ સમય એવો છે કે જ્યારે મહાએ આજ દેશમાં મળી શકતી વસ્તુઓને દેવાતાં શીખી જવું જોઈએ. આવલના સુલભ બાની એસવું નહીં પરવડે, હુંકે મુદતમાં એવા સંભોગોજ આવી પડવાના છે કે જ્યારે આપણે આપણી છત્રવની અનેક સુખસગવડોનો લ્યાગ કરવો પડશે અને આપણી જરૂરીયાતોને સંજામાં જોઈ

હક સુધી વધારી દેવી પડશે. તેમ કરવાની જો આજથીજ તકવારી કરીશું તો ખરો સમય આવશે ત્યારે મુશ્કેલી નહીં જણાય. આપણે સૌ નામતીક કાયદાને માન આપી તેને અનુસરવાનો પ્રયત્ન કરતા થઈ જઈએ તો પછી મનુષ્યકૃત કાયદાના અંકુશની આપણને જરૂર નહીં રહે. એ કરવાની સૌને શક્તિ મળે.

હિંદીઓના જોરાઓના સત્તામાં પ્રવેશનો સવાલ હજી દેવાયો નથી

નારાયણ મરકપુર્ડને એક ખજાર મળ્યા છે કે કરમનમાં હિંદીઓ અને પુરોહીઓ વચ્ચે પ્રાપ્તિની ચાલીકીના કાંસર પર કાપેનર અંકુશ મુકવાનો સરકાર વિચાર ચલાવી રહી છે. એનું પગલું લેવાનો અર્થ ના પડે કેસીકી કાંસરનીય થી અગ્રમ તમેજ સહજેની એક કમીટી નામશે જેને અને અગ્રીઓના લોકોને અમુક સત્તાઓ મા પ્રાપ્તિ ખરીદમાં વાજવી લખાય તો કાપેનર સરકારની સત્તા રહેશે. આ વસ્તુ સીકી કાંસરનીય અને નાટાલ મંદિરના એસોસીએટના સહજોની સરખી સંજ્યાની બોલી લોરેન્સ કમીટીની તીવ્રતાવાના પરીણામે કુળિ થઈ છે. કાંસરનીયના સહજો એકા સમયર આજ્ઞા દેવા કે હિંદીઓના કોસામાં પ્રોસેસર અંકુશ મુકવાને માદેસર સત્તા નહીં લાવાથી લોરેન્સ કમીટી પોતાના હેતુમાં તીવ્રતા નીવડી છે. માત્ર નેતક દવાજીની એ પ્રવેશ થોડો અટકાવમાં પુરતી અસર થઈ શકી નથી.

ફાઈલેર કોલેજમાંની બાલક ધર્મોક્ષા વિદ્યાર્થીઓ

મી. સી. આમ. અગ્રમ એ હમણાજ ફાઈલેર કોલેજમાંથી કરમન આવ્યા છે તમાના હોસ મુજબ પચાસેક વિદ્યાર્થીઓને કોલેજમાંથી હિંદીકીતના ભાગ માટે ખાતલ કરવામાં આવ્યા છે. કોલેજ ની બેઠા હોસલના લોકોને એવી આપણુક વલગ લીધેથી કહેવાય છે કે તેણે વિદ્યાર્થીઓનાં દરિદ્ર બીહુને બીલકુલ ખ્યાનમાં લેવાની ના પાડી હતી અને વિદ્યાર્થીઓને કોઈ પણ ખાખતમાં સ્થાન મળ ના એ સીકરવા ન જમાર કથાં હતો. આથી અને કોલેજના એગ્રીકલ

વિદ્યાર્થીઓને સ્વીકારે દનીસ રમવાની મના કરી હતી, જો કે આખા પાંચમાં એ અર્થેના લોકો દનીસ રમે તેમાં કોઈ ખાધ લેવામાં આવતો નથી, નથી વિદ્યાર્થીઓ, જે હોસલના સંચાલન માં મરકપુર્ડ સહજર આપી રહ્યા હતા, નેજોએ એ સહકાર લોકોને નહિ આપવાનો કરાર મોં હતો. આના પરિણામે હોસલના પગલું લેવામાં જણાવાય છે. આથી કોલેજના સંચાલન વિદ્યાર્થીઓમાં ખળભળાટ થઈ રહ્યો છે. આ બાબતની વધારે વિગતથી આવતા અંકમાં અર્થ કરવાની આજ્ઞા રાખીએ છીએ.

અમેરીકા કયે પાંચ?

પ્રેસીડન્ટ રૂઝવેલ્ટના અંગત પ્રતીનિધી મી. લેન્ડેસ વીસરી જે પુદ્ગમાં રોકાણના સંચાલન દેશની સુલાક્ષત લઈ રહ્યા છે અને સ્વીકાર અને સીનની પણ સુલાક્ષત લઈ રહ્યા છે તેમણે હોંદુસ્તાનની સુલાક્ષત નહિ લેવાનો કાયદો મોં છે. આજ સીને કાલના સંજોગોમાં તો જો કોઈ પણ દેશની સુલાક્ષત લેવાની અમેરીકાના પ્રતિનિધિને માટે ખરી અગ્રમ હોય તો તે હોંદુસ્તાનનીજ મળાય. તેમ છતાં એ દેશની સુલાક્ષત લેવામાં માંડી વળાય છે એ હકીકત ને અર્થ માત્ર એટલેજ મઠ શકે કે આ લો હુનાકીક સ્ટેટના બીલીસ સરકારના લાંબે અર્થ સલામી લેવામાં રહ્યા છે અથવા તો પ્રેસીડન્ટ રૂઝવેલ્ટ પણ મા અર્થોર્થ અને તેની સરકારની સાથે હોંદુસ્તાનમાં તેવા કાળા કૃતમાં બાગીવાર બન્યા છે. હું બહુ ગતાઇ રહેલા એટલાનીક ખરીતાનો અર્થ એજ થાય છે કે

સરકારના પુરુષકા	મી. પે.
ચીનની	૭ ૬
અંગ્રેજી ભારતી	૭ ૬
કામીનાય	૫ ૬
જાવનાય	૫ ૩
પરતી સમાજ	૫ ૩
દેવદાસ	૫ ૦
કુળી	૬ ૬
સાઈમ	૬ ૬
સરહવાજીની બાજવાતા	૫ ૬
જામી	૫ ૩
વિદ્યાર્થ	૭ ૦
ચંડાયા	૨ ૬
નવી વડુ	૮ ૬
દના	૬ ૦
રત્ના	૫ ૨
પરધીના	૨ ૩

આ કોલેજના સંચાલકો મળશે.

‘અંતરમાં ધીકતો અગ્નિ’

[તા. ૨૭ ઓગસ્ટના ‘દર્શન’ના ‘ધીકતો અગ્નિ’માં સહ-મત મહાદેવભાઈ દેસાઈએ ગાંધીજીને એક પત્ર-કારની સાથે થયેલા વાતીલાપનો આપેલો નીચે નો દેવાલ ગાંધીજીની મનદશાનું ઊભા કરાવ-નારો અને ગાંધીજીપર થોડીક સરકાર તરફથી પ્રકાશમાં આવેલું આજ દરમિયાન ‘હો’ એ સચોટ રીતે જણાવનારો છે.—નં. ૩૧]

શ્રી હા હવેસ ઉપર એક પત્રકાર અહીં મુલા-કાતે આવ્યા હતા. તે પત્રકાર તરીકે નફોતા આવ્યા, પણ ગાંધીજીની ચળવળમાં રસ લેનારા અને તેમાં પોતાનો કાલો અગવવાની ઉમેદથી આવ્યા હતા. પોતાના પ્રાંતમાં જનતા બતાવવાની ખાર વગરની થાતો તે કરતાં હતા તથા જાણી સરકારના કૌંસ હુકમોને વશ થતાં હતાં તેને માટે લાગતા હતા. પરંતુ તેમનું મુખ અંધ કરનારા હુકમોને જે કારણોને લઈને તેઓ તપસ્વિતાથી વચ પાળતાં હતા એથી તો તે વીરોધ કરીને ચરમાત્મ હતા. તેમણે કહ્યું, “આ હુકમ તો ગોઝારી વસ્તુ છે. તે ફરકને કુપીત કરે છે. એમાં જેઓ પ્રત્યક્ષ ભાગ લે છે તેમનેજ નહીં પણ ખીજા બદલાને પણ તે કુપીત કરે છે. સાચું કહેતાં, એનો અસરમાંથી કાઢવું પણ ઉગરવું નથી. આપણી નેત્રિકે જાણવાને એ છુટી કરી નાખે છે. તરો કરનાર પોતાના દેશની કે ગરીબ દેશજનુઓની શી દયા માય છે તેની પરવા કરતો નથી. જાણીને પણ સરકાર તરફથી તેમને કરમાવવા માં આવે સારે તેમણે મુશ્કેલી લેઈએ.”

પોતાના પ્રાંતના પ્રેક્ષાની ભાવના વિશે પણ તેમણે વાત કરી. તેમણે જણાવ્યું કે, જાપાન તો પણ કરતા કરતાં તે બ્રિટનવિરોધી વિરોધ છે. તેમને કંઈક એવો અરપણ ખ્યાલ છે કે આ હુકમથી તો હવે મરાઠ મવા અને હાજ ની પરીસ્થિતી કરતાં તો ખીજા કામ પણ વરવું પમારે સારી. સુભાષભાઈ રેડીયો ઉપર જ્યારે કહે છે કે, તેમની અને અરપણ વચ્ચે કશો મતભેદ નથી તથા આપ મને તે બોલે સ્વતંત્રતા ની મહત્ત્વ સંકલને કહીશક થયા હો’ સારે લોકો આનંદમાં આવી ગયા છે.”

ગાંધીજીએ કહ્યું, “પરંતુ હું ધારું છું કે એ જાણતમાં એ જોતા છે એ નમે સમજતા હશે. અને તે મારી જે પ્રશ્નના છે છે તે હું સીકાની કહું એમ નથી ‘અગે તે બોલે સ્વતંત્રતા મેળવતી’ એ વીધાનના તેમના અને મારા અર્થ માં અસમાન જગીનનો તથાવત છે. મારા

સબ્હોશમાં ‘અગે તે બોલે’ હું રખાવ નથી. હાજસા તરીકે, આપણી સ્વતંત્રતા મેળવવાના કાર્યમાં સહાય કરવાને વીરોધીઓને અહીં લાગતા નો એમાં સમાવેશ થતો નથી. એનો અર્થ તો એ થાય કે એક પ્રકારની યુવાનીને બદલે ખીજા પ્રકારની અને ઘણું કરીને વધારે જુડી યુવાની વહોરવી. એ જગે મને લેશ પણ શંકા નથી. પરંતુ, મેલક, આપણે આપણી સ્વતંત્રતા માટે કુંઝલું લેઈએ અને એને મારે જેટલો આત્મ બોલ આપવાની જરૂર પડે તેટલો આપવો લેઈએ. બ્રિટન તેમજ અમેરીકાનાં પ્રેક્ષક જાણીએમાં જે દંભ એવામાં આવે છે તેથી કંઈ મારી કકાઈ એવો થવાની નથી. દંભ શબ્દ હું જ્ઞાણીનેષ્ટને વાપરું છું. કેમકે ન્યાયે તેઓ કીંદની સ્વતંત્રતાની વાતો કરતાં હતાં સારે તે તેમને દેશે નહોતો એ વસ્તુ તેઓ આજે પુરવાર કરી રહ્યાં છે. મારા પત્રમાંની સ્વચાહતી જાણતમાં મને લેશ પણ શંકા નથી. જો તેઓ ન્યાયનું આ પ્રારંભિક પગલું ન બરે અને એ રીતે પોતાના પક્ષે આંતરિક સંધી ન ચકાસ એવી શુભીકા ઉપર ન મુકે, તો ખીજા રાજ્યો આ વખતે દારૂ બાજુ બેઠી રહ્યાં છે એ મને સ્વતંત્રસેઈ વીધાન લાગે છે. જો તેઓ એમ ન કરે તો પછી જેઓ તેમની હકમન ન સાંખી ચકાસ દોગ અને એમાંથી યુદ્ધના જાનર મરણને પણ બેઠા તપર દોગ એવા લોકોનો ચીરોત તેમણે વહોરવોજ રહ્યો. શુભી લાગણી ને બધી લાગણીમાં પલટી નાખે, એ જાણી વગરનું વીધાન છે. હુકમ સાથે છે એટલે અમારે અમારા અંતરમાંને શુભજાની મારવા અને કશુંકે કહેવું ન કરવું નહીં, એમ કહેવાને તેમને અધીકાર રહ્યો નથી. એટલેજ જે એવો નીર્ણય ક્યો છે કે, થીટીક હકમન સામેના વીરતાભાવ અને અહીંસક બળવામાં દરા લાખ માણસો મોગીથી વીધાન જાણ એ રીત મને એમ પણ જાને કે અરા નકામાંથી અવરવા ઉભા કરતાં આપણને વરસેનાં વરસો ચે લાગે. પરંતુ પછી આપણે કુતીયા આમજ જાણી કાઢીને ક્રમ રહી રહીયું. આજે આપણે કુતીયા સમક્ષ જાણી કાઢીને ઉભી થતા નથી. મીઝ બીઝ પ્રત્યે, દેખતી રીતેજ, પોતપોતાની સ્વતંત્રતાને ખાનર મારી રહી છે. જર્મની, જાપાન, રશીયા અને ચીન પાણી ભરે પોતાનાં લોકો તેમજ નાણાંની રેલ વહેવડાવે છે. પરંતુ આપણી કરણી શા છે! તમે કહો છો કે

હુકમે કારણે જાણી નકાકારક થઈ કરી રહ્યાં છે. આ રીતે વેમાઈ જવું અને સરકારના હુકમને વશ થમને જે દોષ તે વીંધનથી ભેલવા અટકી જવું, એ સમજાવનાર છે. મમાબીકપણે રાટલો કમાવાના ખીજા વચ્ચે રહતા છે. જો બીરતા પેલા—જે આપણાજ પેલા છે—આપણને પારીદી શરે તો પછી આપણા દેશનું શું થશે એ પ્રશ્ન તલે.”

ગાંધીજીએ કહેવું, “આપણે કુખદ નાગરોંધ જનારી રહ્યા છીએ. યુરોપમાં જે શેડીની રેલ રહી રહી છે એનું મને જાણ હામ નથી. એ જોડું છે એમાં શંકા નથી, પરંતુ એવાં સારે વીરતા રહેતી છે. માત્રાઓ પોતાના એના એક સંતરને અને પુત્રીઓ પોતાના પત્નીઓને જુએ છે અને એ રીતે લોક કંઈ ને કંઈ ભોલ આપે છે. તેજે હીવસ લોકો કીંદનને એકનો એક હીરો રજૂરોવ પા મુખો. હુકમનો ઉત્ક્રાંત આવા વીરતાભાવ ભોલોથી વરેલો છે. થીટીક અને અમેરીકન જાણીઓની કીક-ઓનું મને જરૂરે કુખ નથી, પરંતુ આપણાં જાણીઓ, જાણીઓ નીખમ કરનારા થીટીક અધિકારીના કલા પ્રમાણે કરે છે એનું મને કુખ છે. કંઈ નહીં તો આ ભાવને વાતા-વરણનો સામનો કરવાને પણ મારે રહીશક થવું નેઈએ.

“હું સાચો છું એમ સુભાષભાઈ કહે છે સારે મને આનંદ નથી થતો. એમના અર્થ પ્રમાણે હું સાચો નથી. કેમકે એમ કહેવામાં જાપાન પ્રતે સદાનુચ્છીકારી લાગણીનું તે મારા પર આગવણ કરે છે. જો આ દેશમાં જાપાની-ઓના પ્રવેશનો માત્ર મોક્ષા કરવામાં નું સહાય કરી રહ્યો છું એ વસ્તુની કાંઈ વીચીર પ્રકારની જોડી અજાતરીને કારણે મને પ્રતીત નહોતી થઈ એવી મને જાણ પડે, તો મારે મનમાં પાણું બેંચાતું હું અચકાકસ નહીં જેમ અમેરિકનો જાપાનો કરવાને માટે આપણે આપણાં જાણી કુરમાવ કરવાને આદેશ આપે તે જાણ જાણીઓને સમજાવે કરવા માટે પણ આપણે જાણી કુરમાવ કરી નેઈએ એ વીધે મને લેશ પણ શંકા નથી.

“પરંતુ આ કંઈ માનવીનું કાર્ય નહીં હોય. એ તો અવગ્રહ અને બદલે સકિલનું કાર્ય હશે. એ સકિલ પાણી વાર આપણી ખર્ચી અજાતરીઓ જુડી લાગી કાઈ કરે છે. એના ઉપર હું સંપૂર્ણપણે આધાર રાખું છું. એમ ન હોવા

તો, જેને મારે મીઠા અને એવી ટીકાઓ કહેવી જોઈએ તેના ધોષ આમળા હું માની યક જનક ટીકાઓને મારી મને એવાની ખુબ નથી કદાચ, મરજીને એવીને જ એ હું કહીશું શકું.”

અંગ્રેજોના તેજોવધ ધાવ અને હાંદમાંની તેમની સત્તાનો તાલ ધાવ એટલા માટે ગાંધીજી ધરી સત્તાનો વિચાર કર્યો એવી સહેજ પચા શકા રહે છે ખરી? અંધીજીએ તે માત્રને આપે કદ ખપાસ તેમના મનમાં હોવા તો તે કાઠી નાખવાને જણાવ્યું. “અંધીજી સત્તાના નાશનો આધાર ગદપાનીઓના જ જર્મન સૈન્ય ઉપર નથી. એ એનો આધાર તેમના ઉપર હોય તો એમાં આપણે નરો ભેગા જેવું કર્યું

નથી. હા, એમ માન તો આપી દુનિયા ઉપર એક અમંગળ હાથા ફરી વળશે ખરી પરંતુ મારે મા મદદરની વાત ને એ છે કે, બહારથી કોઈ આવીને મારા દુસ્મનને હાવી કરે એમાં હું રાહ ન ધર શકું, ન તો મદદર લઈ શકું. એમાં મેં શી ધાર મારી? એમાં મને કશોય વિચાર ન હોય શકે. મારા પોતાના ધરમાં રહેલા દુસ્મનની સામે લડવામાં મારો ભેગ આપવાનો આનંદ હું અનુભવવા માગું છું. એમ કરવાનું મારા મારામાં ન હોય તો ખીલ્લ દુસ્મનને ધરમાં આવતો હું ન રોય શકું. નરા દુસ્મનને આવતો રોવાનો મધ્યમ માત્ર બોમ્બ એ માટે માગ છે. મને વિશ્વાસ છે કે એ

માત્ર શોધી કાઢવને ઉપર મને મદાય કરશે

“પ્રમાણીક, સત્તા અને પુરુષ ટીકા સામે મારો કશો વંધો નથી. આજે કરવામાં આવતી બધી તરફથી ટીકાઓ તો કેવળ મુખાંમુખ પ્રદર્શન છે. હું ઇચ્છું જાઉં તથા મદાસલાવાદીઓ પોતાના નીશ્વરમાંથી અળી નામ તે હેતુથી એ બધી ટીકાઓ કરવામાં આવે છે. એ મંદી રમત છે મારા અંતરમાં જે અગિય વખત રહ્યો છે એવી તેમને કશા ખબર નથી. મને પ્રતીક્ષાના ખોટા ખવાલો નથી. જેને લાંબે આખો દેસ બીવણ દાવાનળમાં હોમાવાને છે એ હું ખાતરીપૂર્વક અહીં છું તે પછી અંગત હેતુઓથી પ્રેરાઈને હું ન શકું.”

એક દક્ષિણ આફ્રિકાનાં પત્રે વખોડી કાઢેલો વર્જુમેદ

૬૨૮ સંકલન ‘કેપી ટીરપેચ’ સપ્ટેમ્બર તા. ૧૬ થીના અંકમાં નં. ૨ પ્રમાણે જાણવાનોજ અગ્રસેષ સંખ્યા છે.

દક્ષિણ આફ્રિકાના કાપડમાં “વર્જુમેદ” પડવા મા આખા : જેમાં આપડી મારી નથી તેવા સોરેલી દીલસાઓ આન સમાજીક પ્રતિ એકર માટેજ પ્રતીજ્ઞા મુકવામાં આવ્યા છે. આ વસ્તુ અને મોગલીય મુખીએ છીએ. ન્યાય અને અદલ કનસા : તે ભાગ કરવારી છે. છતાં અમુક લોકો, ખુદી તે બહારથી આવેલા મુખાદો દેશ કે આ દેશના વતનીઓ હોય, ન પચા આન ન પ્રોટીજ રહ્યા હોય તો પણ, કપવા મોસ તાપ જે છુટા તામમાં રહે ન છુટા જોવારી રહ્યા નથી. બના નીજો, જે આપણા દુસ્મનો છે, તેઓ વર્જુમેદના માનના પ્રાંતમાંથી મુકત છે, બપરે હીંદીઓ અને ચીનાઓને એથીવાવારીઓ મળવામાં આવે છે અને તેઓને વર્જુમેદના આપણે કેટલેકમાં લખન કાપ દેવામાં આવતા નથી કે “મુરોપીયન” માટે ખાસ અનામત રાખવામાં આવેલાં કોઈ પણ રથમાં દાખલ થવા દેવામાં આવતા નથી.

૬૨૮ સંકલન સોમે કાપડો તો ન ફેરવી શકે પરંતુ પોતાનું માનવ તો જરૂર ફેરવી શકે અને ન્યા કાપડો વર્જુમેદ પાડવાની ફરજ નહી પાડેલો હોય તેવા સવળા લખાણના તેઓ વર્જુમેદના અગસને લખેલો ફરીજ શકે, અને જે સીકાવત માટે આપણે સજામાં આજે લડી રહ્યા છીએ તેના હીન ન ખાતર અમે તેમ કરવા ને તેઓને અરજ ફરીએ છીએ. બીટીસ રહ્યા અને આપણા મીઠા મીઠાઓ ને છુટો

નહી ભોગવી શકતા હોય એ છુટો જપાન સર્વોત્તમ અપણા સવળા દુસ્મન દેશો પોતાની શકે એ બીલકુલ અન્યાયા છે અને અમાવ નહી યક સા તેવું છે. દક્ષિણ આફ્રિકાને કપાદો આફ્રિકાથી ખરી તોજ શકે તે જીન અને હીંદ અપાન જે ધા મારવાની તકમાં ફરી રહ્યું છે તેનો સામનો કરવાની તકમાં અને શક્તિ બતાવશે. પંચ વર્ષ પમા ચીનાઓ રવાતરને માટે સકરાની પોતાની શક્તિ અને દલ નિશ્ચ બતાવી રહ્યા છે અને જાળીન, સમુદ ક કાપમાં દુસ્મનની સામે સવામાં સખા વર્માના હીંદીઓએ (અને લખણમાં બતાના તેમજ પુર્વ હીંદના અન્ય મોખાએ) મોહસાસત ની દરિત માટે લલામાં મોટો શાગ લીધેલો છે. એથીસીનીયા, છરીટોના અને લીગીયામાં હીંદી સકરારોએ મદાન બીજમ મેળવેલો છે. હીંદુસ્તાન અને મધ્ય પુર્વનું રક્ષક કરવાને પણ હીંદી લકર તકમાં જોડેલું છે અને લખણે લખાવ અને ચાપારી જદાઓમાં હીંદીઓ જે સિદ્ધાંતને માટે આપણે લડી રહ્યા છીએ તેને કારી લખવાને બહારૂરીથી રેવાઓ બતાવી રહ્યા છે

આથી હીંદ અને ચીના એ તનુને બપારે આપણા અંદરે પર આવે ભારે જે ચિનપથી અમેરીકન, બ્રીટીશ, લય કે દક્ષિણ આફ્રિકાના લકરની માનસો તરફ રતવામાં આવે છે તેજ વીનપથી તેઓ તરફ પણ વર્તવું એજીએ એજી આશા રાખતી શું વધારે પડતી મળાશે? નહીર પ્રભાએ સામાન્ય રીતે અને લકરની માનસો ની જરૂરીયાનો પુરી પાડનારી અંદાઓ તેમજ સખા વંધારીઓએ પોતાનામાંથી દોસમાવ

મદી નાખી અને વર્જુમેદને કાપડની મંજુરી છે એ વસ્તુ જુલી જપને માન એજીએ માદ રાખવાનું કઈવું શું વધારે પડતું મળારો કે, આ લોકો આપણા માંત્રા છે અને આપણી તેમજ તેઓની પોતાની મદીસલામતિ અને રવાતરવાને માટે લડી રહ્યા છે? અમે દક્ષિણ આફ્રિકાના લોકોની ન્યાય અને અદલ કનસા ની છુટને અપાસ કરીએ છીએ. તેઓની દેલદાને આપીલ ફરીએ છીએ. હીંદીઓ અને અન્ય માવ લકરની માનસો તરફ બેદ બતાવવાથી આપણે દુસ્મનના કાયમાં રજાએ છીએ. જે વખતે એકતાની અસંત આવરકતા છે તેવે વખતે એ વસ્તુ બેદલી કિરપન કરવારી છે અને દુસ્મનના પ્રચાર કોર્મોના વંધમાં તેલ હોમારી છે. પરંતુ સચીથી વીજોપ અમે ન્યાય ને ખાતર અપાસ ફરીએ છીએ. મીવરાબોના વતનીઓ પછી તે મમે તે વર્જુના કાય તો પણ તેઓ તરફ આપણે બેદબાવ બતાવશે ન નંદાએ, કેમકે તેઓ એક સમાન લડત મા સાથ આપી રહ્યા છે અને જે ભેગો તેઓ આપા રહ્યા છે તે આપણા પોતાના કરતાં કોઈ પણ રીતે ઉતરતા નથી.

તારકાલિક જરૂર છે

વેપાર મેનેજ કરવાની શક્તિ ધરાવનાર આસીરન્ટની, ફરદના વેપારનો સાથ અનુભવ, અંગ્રેજનું અને ચોપડા રાખવાનું કાફે રાખ હોવું જોઈએ, જણાવે પમાર—

સેન્ટ્રલ ફરેડ એન્ડ વેજીટેબલ મારકેટ, ષાકસ ડે, લ્યુઈસીયાના.

હિંદની ધારા સભા

હિંદની ધારા સભાની બેઠક એ સોમવાર સપ્ટેમ્બર તા. ૧૪ મીના રાત્રે યશ્વંતરી તેના નીચે મુજબના ઓળખા દુરબા ખાતે આ દેશમાં આબ્યા છે:

ધારા સભાની બેઠક - મુ દિલ્હીમાં ખુલ્લાં પુવાનો અને પુલિઓએ ધારાસભાના દરવાજા આગળ પીકેટીંગ કર્યું હતું. ત્રણ પ્રકારે અને આઠ ઓએને પકડવામાં આવી હતી. ઓએને પાછળથી ઊડી મુકવામાં આવી હતી. પહેલાં પોલીસ કમનનુ જણાવ્યું હતું પરંતુ પાછળથી આઠ ઓએ દરવાજામાં બેસી રહેતા રોડી રહી હતી તારે અગરહારકે થયું હતું. એક વખતે વિદ્યાર્થીઓ ધારાસભાના મકાનની બહાર "અહિન વીય અર્થાત્" "અહિન વીય એસેમ્બલી" અને "હનમીસામ ઝીલાવાદ" ની ખુરો પાડતા હતા.

વોર ફાન્સપોર્ટ બોર્ડના મેમ્બર સર એલ્વર્ડ બેનથોએ એ સવાલનો જવાબ આપતાં કહ્યું કે મળેલા ખખર મુજબ દિલ્હી રેલવેના સમ-વાસ ૨૫૦ સ્ટેશનોને નુકસાન કરવામાં આવ્યું છે. રેલના પાટાને ઉભેરી નાખવામાં આવતા થી ૨૪ રેલગાડીઓ પાટાપરથી ઉઘડી પડી હતી. ધણી ખાતે ૭૫ બાળી મુકવામાં આવ્યા હતા અને બારગાડીના ઝબ્બામાં હુલ્લ ચલાવાઈ હતી અને તેને નુકસાન કરવામાં આવ્યું હતું. નુકસાન પા ૭૫,૦૦૦ થી વધુ થયું છે.

ટપાલ અને વિમાની ખાતાના સેક્રટરી મી. ટી. વી. એવરે જણાવ્યું કે ખખર નળી સમગ્ર હિ તે મુજબ ૨૫૫ પોસ્ટ ઓફીસોપરે હુમલા થયા હતા. તેમાંથી ૫૩ બાળી મુકવામાં આવી હતી અને ૨૦૦ ને અંગીર નુકસાન કરવામાં આવ્યું હતું તાર અને રેડીયોના સાધનોને સંકેરના નેગજ માગડાના લશ્કરોમાં નુકસાન કરવામાં આવ્યું હતું અને કેટલાક સગાર કામ કરનારોએપર શૂંઠાઓએ હુમલા કર્યા હતા. ખખર મળ્યા છે કે એ મુજબ પા ૭૫૦૦ ની રીમન એક્સ નાણું અને સ્ટેમ્પો હુલ્લવામાં આવી હતી. સ્ટાફોએ તોફાનના વખતમાં જાણીજ નકાદારીથી કામ કર્યું હતું.

ધારા સભાના લીડર મી. એમ. એસ. અબે "દિલ્હી પરિસ્થિતિને જ્ઞાનમાં લેવા" ને લગતો ડરાવ મુક્યો હતો જ્યારે મી. પી. એન. બેનરજી સમગ્ર કોલેસના નેતાઓને ઊડી મુકવા ની અને શાંતિ સરકારે સ્થાપવાની માગણી કરનારો મુધારો મુક્યો હતો, જે તેમણે પાછળ થી પાછો ખેંચી લીધો હતો.

મહા મંત્રીએ આપેલી વિગતો

મહા મંત્રી સર રેજનાલ્ડ મેકડોવેલે મંત્રણ-વાર સપ્ટેમ્બર તા. ૧૫ મીએ દિલ્હી જુદા જુદા ભાગોમાં ચર્ચોમાં તોફાનોની વિગત આપતાં જણાવ્યું કે:

દક્ષિણ તરફના ઉપાખાના હલ્લાઓ સિવાય આખા બીહારમાં અને સંપૂર્ણ પ્રાંતોના પૂર્વ ભાગમાં કેટલીક જગ્યાએ નુકસાન થયું છે અને એક વખતે કેટલી અંગીર રિયનિ થઈ પડી હતી એ વસ્તુ સામાન્ય રીતે સમજવામાં આવતી નથી. આ ભાગોમાં તોફાન મોટાં સંકેશમાંથી બહારના ભાગોમાં ફેલાયું હતું અને હમરો મુલકોએથી અવધારના સાધનો અને સરકારી મોસાલોનો નાશ કરવા મંડી પડ્યા હતા. આ ભાગમાં મોટા ભાગનો રેલ માર્ગ અટકારી દેવા માં આવ્યો હતો અને ધણી વખત સુધી અંગાળ ઉત્તર દિલ્હીનાથી બગતગ સર્કલર કપાલ ગયાં હતા.

રેલવે, પોસ્ટ અને રેલીગ્રાફ લાઇનોને ધમ્કિમાં નુકસાન ઉપરાંત અનુભવીપણ અને ખાનગી મિલકતોપર હુમલા થયા હતા એક દા. રાગની કલીનીક અને રાગન ક્લેસીન ચર્ચોના પશુ નાશ કરવામાં આવ્યો હતો.

રેલવે અને અન્ય અવધારના સાધનો પર હુમલા દિલ્હી જુદા જુદા ભાગોમાં એક સામટા થયા લાગ્યા હતા મુખ્યત્વે કરીને તોફાનો સરકારી અગલના રથોમાં થયાં હતાં અને હુમલાનો હેતુ હુમલ નરકથી આક્રમણ થાય તે વખતે સંરક્ષણના અમરના અવધારના સાધનો તોડી પાડવાનો હતો. મારખાનાઓના યંત્રોપર હુમલા નડેતા થયા.

કોલેસના નેતાઓએ મારેલા પોરણપર ચાલ નારી કોલ પગ દીલચાલ યુદ્ધ કાર્ગન સીમી રીતે દરકન કરનારી નીવડો એ પ્રથમથીજ સ્પષ્ટ હતું. આથી સરકારને દિલ્હી સંરક્ષણને માટે પોતે ગેલવેલી તેમજ અમુક વધારાની સલાઓને સંપૂર્ણ ઉપયોગ કરવામાં ફોડા શોકાય નહિ હતો.

બીહારમાં રેલ માર્ગને નુકસાન પહોંચવાથી સરકારની દીલચાલને અંગીર દરકન થઈ પડત. વળી આ દિલ્હી કલતતાના ઉલોગનું મુખ્ય મથક હોઈ કોલેસો પહોંચતો નહિ કરી સમજાવ્યા હોઈ ભરના પાઠનોનો ઉલોગ પડી આવ્યો હોવ.

ગોળાવાત કે દુરગનનો હુમલો થાય તેજ વખતે સાથેસાથ આ વસ્તુ કરવાની યોજના

યહ દશે પરંતુ આપણા લહેવાએ તે હમણાજ સહ હોવાથી આપણે તેને પુરેપુરી રીતે જ્ઞાન રહ ચક્યા છીએ. પરંતુ બીજી વાર કલચ આપણે એટલક લાગપણથી ન પશુ મહત્ત્વ એવું તોફાન જપાનના દિલ્હી આક્રમણની સીરી પહેલજ મણાવ

પોલીસની જાહેર કોર્ટી થઈ છે ૩૧ માર્ચ નયા અને ધણી ધરાયા હતા. પોલીસ અને ફોર્સી સરકારનો દિવાની સત્તાઓની મદદમાં બંદોબ ઉપયોગ થયો હતો. સરકારને ૬૦ સ્થળોએ ભોરાવવામાં આવ્યું હતું અને ધણી વખતે પોલીસ પશુ તેવાર ઉભેલી હતી. તેઓનો ઉપયોગ સમતંત્રને ઉચ્ચતાર પાડનારો મોટો બળવો અટકાવવાને અને સપવાની સહીસલા-મની માટે કરવામાં આવ્યા હતા. પોલીસ સરકારના અગીયાર માણતો માર્ગો મયા હતા.

એક અગમરણ વસ્તુ એ હતી કે માત્ર પોલીસજ નહિ પરંતુ જયગા સરકારી તોફારો સરકારને ઉગલાઈ પાડવાના અથવા તેઓના ઉપર તાસ વતીવવાના સુચના પ્રવરતોની સામે દલનાથી ઉઘા રહી પોતાની દરજ મળતી રવા દતા. જ્યાં હમણો પડ્યા છે—અને અનેક અગલના મથકમાં ત પડી છે—અને આમલાદમાં જ્યાં તે હતું આજુજ ક—હા અમને શંકા રહે છે કે તેની પાછળ સમજારી અસર રહેલી છે અને પૂરકના નાજા વદલ અપાઈ રહેલી છે.

સામાન્ય જનતાએ આ દીલચાલમાં બામ લેવાની વલગ જતાવેલી નથી. મુસ્લીમ કેમ અને હસીત વગેરે અલગ રવા છે. આ દીલ-ચાલને કેમ પગ રીતે જનતાની દીલચાલ ન કલો શકાય. મુખકમા મળેલી એમ કનિચ્ચા ક્રેચેસ તબીબીનો ડરાવ એવો હતો કે જે વસ્તુ અનેલી છે તેને મારે તેવી જવાબદારીનો તેમથી કનકાર નહી થઈ શકે

દલે લગભગ લગ્યા સ્થળોના રિયનિ લાય માં આવી ગઈ છે અને કોઈરે દેશ સાન વર્ષ મથો છે. જે જનુ છે તે ખરાબ જનુ છે પરંતુ એ નેતાઓને પકડવામાં હીથ યહ હોત તો આ દેશની આખી પ્રજાની ઉપર આરંપ આવી પડી હોત."

વાતના સોદાના કારખાના

મજુર પકેતા સમ્પડે હા. આખેસારે મચાલોના જવાજમાં જણાવ્યું કે વાતના સોદાના કાર-ખાના સહીત અમુક અગલના ઓલોગીકે સ્થળોમાં

સાધનો કાપી નાખી રહ્યા હતા.

બીહાર, બંગાળ અને તોશાન ધનુ હતું તે હું મુદતને માટે હોદ્દાના ખાજાના કામથી ખસીકામ કરાવ મધુ હતું, અને શું ચાલી રહ્યું છે એ ખરી રીતે કામ જાણતું નથી. બધા સ્થળોમાં ટેલીફોન બંધકાર પણ જમાડી મુકવા માં આવ્યો હતો.

હુદા જવાબ લતાઓમાં કેટલાક અમલદારો ને કવતા ચાલી મુકવામાં આવ્યા હતા. તોશાનો માં મરી મગસાઓનો કાલ આંકડો ૬૦૦ ઉપર છે અને બીહારથી સત્ત્વ હકીકતો બહાર આવશે ત્યારે કદાચ આંકડો છે તે કરતાં ક્યાંયે મોટો જણાશે.

મુખ્યથી રૂઢનો ખબરખતી જણાવે છે કે તોશાનો હવે હોદ્દાનાના બધા ખરા ભાગોમાં અટકી ગયા છે. ખંભાળ, મુકન પ્રાંત, મદ્રાસ અને મુગલમાં તોશાનના હુદા જવાબ ખબરો આવે છે પરંતુ તે ખાસ મહત્વના નથી. રંગપુટની ભરતી વાળા લતાઓ યાંત છે. સાલજીના કુટુંબને સામુદાના દેડો જરવાની સમજાવી મુકત કરવામાં આવ્યા છે.

અમલવાદમાં ગયે અલવાડીને સાત મ્યુનિસીપલ અમલદારો અને ચાર માછ મેન્સીસરોને પકડવામાં આવ્યા હતા. મ્યુનિસીપલ સ્ટાફની હકતાળ ચાલુ છે. મ્યુનિસીપલ એક્સિસને બાળા મુકવાનો પ્રયત્ન થયો હતો પરંતુ તે અટકાવાયો હતો.

બીહારમાં ગેળીબાર

પટનાથી સરકારે જણાવે છે કે ગયા અઠવાડીયાના મંગળવારે બીહાર પ્રાંતના સાલ્વાદ જિલ્લામાં એક ટોળાંએ દુકાનો કરવાથી સરકારે ના એક હાડીએ ગેળીબાર કરીથી ૭ માણસ મરી ગયા અને ૭ ઘવાયા હતા.

કોલેજના પ્રીન્સીપલને અસત્યાગ

કરાંચીથી એક સરકારે જણાવે છે કે કોલેજો ના સીધી વખતના સ્ટાફના કેટલાક માણસો અને પ્રીન્સીપલ વિદ્યાર્થીઓ તેઓની હીલચાલપર પીટરોંગ કરવાનું ઊંડી ન દે અને પાછા કામે લાગી ન જાય ત્યાં સુધી અસત્યાગ કરવાનો નીશ્ચય કર્યો છે. જો પ્રીન્સીપલ અને સ્ટાફના માણસો અસત્યાગ કરે તો કેટલાક પીટરોંગ કરનારા વિદ્યાર્થીઓએ પણ અસત્યાગ કરવાનો નીશ્ચય કર્યો છે.

ગયા અઠવાડીયાના મંગળવારે ઘણા સભા આગળ પીટરોંગ કરનારી આફ યુવતિઓને કેસ જિલ્લામાં ચલાવી તેઓને રૂ. ૨૦૦ દંડ અથવા બે માસની સજા ફેરવી સત્ત્વ યથા છે તેઓએ ફેરવી સત્ત્વ બેગવવાનું પદ્ધતિ કર્યું છે.

હિંદના જાપાંઓમાંથી હુદા જવાબ

મુખ્યથી કીંગ એક્સપ્રેસ મ્યુનિસીપલ કોલેજી-ટલના હીન ઉર્ફે અધિષ્ઠાતા ડોક્ટર જીવજી મટેલા એક નીવેદનમાં જણાવે છે : દારૂપીટલ સામેના હુદામાં ઉપર એક માણસે "મદ્રાસમાં પીટીટ કી જય" નો પુસ્તક ક્યો એટલાજ મારે તેની છાતી ઉપર એક પોલીસ અધીકારીએ બેગાબાર કરી તે માણસને મારી નાખ્યો હતો.

રજીસ્ટ્રારમાં

ઓરિસા સરકારે લીડી પ્રગત પ્રત્યે જો દુર નીતી અખતાર કરી રહી છે તે પ્રત્યે વારોધ દર્શાવવા :

મુખ્યથી એલરીન્ડન કોલેજના પ્રીન્સીપલ મી. સીસે કોલેજના દમ્પાઉન્ડમાં શેલાસે પેસીને વિદ્યાર્થીઓપર છાતી ચાળે ક્યો હતો તેની સામે વારોધ દર્શાવવા પોતાના ઓદાનું રાજામુ આપ્યું છે.

મુખ્ય સરકારના માછ શેરીફ મી. મદમદમાજ રવજીએ માનદ મેજસ્ટ્રેટ ટરીકેન તેમના હોદાનું રાજામુ આપ્યું છે.

કે કે સી. યુનાએ ખંભાળની મેડીસલ રજીસ્ટ્રેશન કમિસીસના સબવડલું કાજનાનું આપ્યું છે.

બીહારના એક્સપ્રેસ જનરલ મી. બળદેવ સદાએ તેમના હોદાનું રાજામુ આપ્યું છે.

નામપુર મ્યુનિસીપાલિટીના માછ પ્રમુખ અને પ્રીન્સીપલ મી. પી. કે. સાલ્વેએ તેમના પબ્લીક પ્રોસીયુટરના હોદાનું રાજામુ આપ્યું છે.

કલકત્તા મ્યુનિસીપાલિટીના મેરમેન પ્રોફેસર બેનરજીએ એ આર. પી. બોર્ડમાંથી પણ પોતાના હોદાનું રાજામુ આપ્યું છે.

ખંભાળ મધાન મંડળમાંથી મી. જસ્ટ અને બેનરજીએ પોતાના હોદાનાં રાજામુ આપ્યા છે.

સરકારી દમનનીતીના વાતવરણને કીધે અમલવાદની તમામ મીસો અમોકસ સમય મારે ખંધ રહેશે અને મીસમાલીકાએ મગદારને ત્રણ મહીનાનો અગાઉની પગાર આપી હુદા કર્યોનો નિર્ણય કર્યો કહેવાય છે.

એકના મુખને મારે આઠને મરજીની જાત બીહારની સરકારે એક પાટી બહાર પાડી જણાવ્યું છે કે એક માણસે, પોતાને પાખ ને સરકારમાં જોડ્યો છે, તેને પાછો બોલાવી સેવાની ના પાડી તેથી તેનું ખુન કરા બદલ મંગળવારે આફ માણસોને મરજીની તજ યથા છે.

ખરમાની સરકારે આવેલા આસામના સરકારની દમનનીતી શરૂ થત ત્યારથી અલાર સુધામાં દંદા સંરક્ષણ ધરાઓની રૂએ બંસા જોડા સાણસોના પકડામાં આવ્યા છે એ.

મયા સોમવારનો ન્યુ દિલ્હીથી સંદેશો લીવાનું સાધા રૂઢ જણાવે છે.

મંગળવારના ખબરો.

ન્યુ દિલ્હીથી સત્તાવાર જાહેર ધનુ છે કે બીહારમાં હોસેનામપુરમાં કોંગ્રેસ બેરીસતી ઝડપી સેવામાં આવી હતી અને ૧૧ માણસોને પકડવા માં આવ્યા હતા ખીનાપદેસર પચોડાઓ જમ કરવામાં આવી હતી.

મુખ્ય સરકારે મંગળવારે જાહેર ધનુ કે મુખ્ય કલકત્તામાં એ દિવસે કંઈ તોશાનો ધમાં નહોતાં.

મહસાર યુનીવર્સીટીના વાલસ ચાન્સેલર વાલાર્થીઓને તોડીસ આપી છે કે આવતા સોમવાર પછી ને કાલ વાલાર્થી જોરદાજર રહેશે નો તેનું નામ ખાંતલ કરવામાં આવશે.

મુખ્યના રૂ. બળદેવના મજાની રૂ. એ એક ધેર બનાવેલો બોમ્બ ફુટવાથી પાંચ માણસોને ધબ યથા હતી.

બેરીસતી સરકારે મંગળવારે બહાર પાડેલી પાટી મુજબ સપ્ટેમ્બર તા. ૫ થીથી અલાર મુખી માં તોશાની રાજાઓએ બધા સરકારી મજાનો બાળા મુક્યાં છે.

પુરીમાં ગેળીબાર

પુરી જિલ્લામાં ૫૦૦ ના ટોળાંએ તમપારાના પોલીસ સ્ટેશનનો કબજો લઈ લેવાનો પ્રયત્ન કર્યો હતો. તેઓએ પપરા ફેંકી કેટલા પોલીસોને ધબ કરી હતી. પોલીસે ૧૧ વખત ગેળીબાર કર્યો હતો જેથી એક માણસ મર્યો ગયો અને ૧૧ ઘવાયા હતા.

સોંવની સરકારે એરી મેડીસ બહાર પાડી છે કે લાલની કોંગ્રેસની અગવળતા કંઈ પણ ખબરો કે કેવાલો મોઝ સત્તા તરફથી પાસ થવા વગર સોંવના દેઝ પણ અખતારમાં જાપી થામો નહી.

પુરુચુરુ

—મયા આંકમાં 'ઈન્ડિયન એક્ષિપ્રિયન' ના ખાતે જાહેરાતના આકે વેગવામાં સદાગત અખતારો બાકીઓના આવરણની તેંધમાં સરત્યુકથી મુગલકોર્પના મા હુસકે પટેલનું નામ રહી મધુ હતું. એ બાકીએ 'ઈન્ડિયન એક્ષિપ્રિયન' સરકારે તરફથી જમ ધનુ હતું ન વખતે ધણીજ મદદ કરી હતી અને હમથા જા કરી રહ્યા છે.

—કીંગ વીલિયમ ક્રાઉનથી રા. કાળી.સ. મેસરજી તરફથી તેમ ૧ સદમત ખતથી મેસરજી નમ્થુ બાકના પૂપ તરફ 'ઈન્ડિયન એક્ષિપ્રિયન' ને મળેલી મીની ૧ સાતાર રિહારીએ છીએ.

હિંદના કુંઠ ખખરો

હિંદમાં અખખારો પર સેન્સરશીપ

હિંદુસ્તાનની પ્રેસ એસોસિએશન એમાં બીટીસ અને અમેરીકનના ખખરખતોએ પણ છે, તેણે અખખારો પર મુકવામાં આવેલી સેન્સરશીપ સંબંધી વાઇસરોય સમક્ષ રજુ કરવાને તકવાર કરેલી ફરીગાદોની એક વાદી તરફ વાઇસરોયની એક્ઝેક્યુટીવ કાઉન્સિલના મદદખાનો સર રેન્ડ-નાલ્ડ ગેલ્લેએ ખાન ખેંચતાં જણાવ્યું હતું કે: "આ દેશમાંથી જતા કે આ દેશમાં આવતા સજ્જા અખખારોના સંદેશોએ પર લશ્કરી સેન્સરશીપ લાગુ પડે છે. માત્ર હિંદુ-સ્વામીનાં પ્રસિદ્ધ કરવાના સંદેશોએ પર શાંતિ પાસ સેન્સરશીપ નથી, પરંતુ સમગ્ર હિંદના અખખારોના વંત્રોઓની એક પરિષદમાં કુંઠ મુદતપર ચર્ચાની સમજૂતીની રૂએ દિલ્લી ખાતે ચીફ કમીશનરે એવો કુલમ બહાર પાડ્યો હતો કે હાલના કોંગ્રેસના તોફાનોને લગતી દંડાકતો ના ખખરો પ્રસીદ્ધ કરવા પહેલાં દિલ્લી તપાસ ને માટે રજુ કરવા જરૂરી ગોઠવણે થઇ જશે એટલે એ તપાસ અખખારોના પ્રતિનિધિઓની સાથે રહીને કરવામાં આવશે. ખખર એવા હાંદી અખખારોનાં તંત્રીઓની મુશ્કેલીઓથી પરિપક્વ અખખારોને સલાહ આપવાની હાલની રૂઢી તરફ નાજસદગી દર્શાવનારો અને ને પાછા ખેંચા લેવાની માગણી કરનારો કરાવ કરો હોતો દરમયાન જણાવવામાં આવ્યું હતું કે હાલના પ્રતીબંધો દેશના અખખારો રચનાની પ્રસિદ્ધ સ્વચ્છતા છે, દરમયાન સમગ્ર હિંદુસ્તાનમાં જે અખખારોએ થતાં પ્રકાશન હતું અંધ નથી હતું તેઓને તેમ કરવા વીનંતી કરે છે.

શ્રી. ચર્ચિલના નિવેદન પર દીકા

મુખ્યમંત્રી જુહા જુહા બાગેમાં રાજ્ય સપ-ટેમ્પર તા. ૧૩ થીએ શ્રી ચર્ચિલના ચાર પુતળાં બનાવીને તેને બાળી મુકવામાં આવ્યાં હતાં, પ્રીન્સેસ રહીટમાં ૧૨ જણને મકાસવામાં આવ્યા હતા.

મદ્રાસથી રહેતો સંદેશો જણાવે છે કે શ્રી ચર્ચિલના વાવણુપર દીકા કરતાં થી રાજ-શાસકારીએ જણાવ્યું હતું કે કોઇ પણ લશ્કરી હારથી વાવ ને કરવા પહેલે મુકવાના મીત્ર રાજ્યોના સવાજને શ્રી. ચર્ચિલના વાવણુ પડોચાર્યું છે, બાવિતો એક સંકેત છે કે હિંદના કેટલાક ગ્રામ્ય અકલિંગોએ અને મુસ્લીમો ગ્રામ્ય અવાજને મુશ્કેલી નાખવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે અને બીટીસ વડા પ્રધાનના હિંદમાં

ખાલી રહેતા મીત્રોને પણ તેની વિરુદ્ધ કરી દેનારી નીતીને કડાવી રાખવા મથી રહ્યા છે.

હિંદના રાષ્ટ્રપતિએ અખખારોએ જણાવેલું ભવેશ્ય કે કોંગ્રેસ પક્ષની સાથે આટલા લાંબા સમય સુધી મક્કલો કર્યા પછી હવે બીટીસ સરકારે એ પક્ષના પ્રતીબંધોપચારમાં વધારા કોલપનો એ જરૂર અમુકે ચણાય.

હિંદુ મદ્રાસવાળા પ્રમુખ ડો. સાવરકરે શ્રી ચર્ચિલના નિવેદનને સમુદાય રાષ્ટ્રોના પ્રકાર કહેવાના હેતુઓને જુદાં પાડનાં જણાવ્યું છે.

કોંગ્રેસનું જુલુકું

સર રેન્ડલ્ડ કોપ્સે આગવી સમાચારો એવું હતું હતું કે તેની દરખાશને વર્ગીકરણ કરીએ અસ્વિકાર કર્યો તેને માટે અંધીલ જવાબદાર હતા. ચોમવાર તા. ૧૬ થીએ શ્રી રાજ્યોપાલ-ચારીએ સર રેન્ડલ્ડ કોપ્સના એ કથનને જોઈ કરવનાં હતું કે, અંધીલ વચ્ચે પડ્યા તેથી વર્ગીકરણ કરાવીએ મક્કલો તોડી નાખી, નહીં તો વર્ગીકરણ કરાવી સમાચાર કરવા તકવાર હતી, એ વાત જનાવટી અને તોફાની છે કે જેણે હિંદ અને ખોટન રચેલા સંબંધને મોટું વક્ર-સાન હતું અને હાલની રજાજનક પરિ-સ્થિતિને માટે તે જવાબદાર છે.

સામ્યવાદીઓની અપીલ

મુકદ્દાર સપટેમ્પર તા. ૧૬ થીએ હિંદના સામ્યવાદીઓએ પુનાહટ રેટલના સામ્યવાદીઓને અને કોંગ્રેસ નેતાઓને ડોડી મુકવા અને હિંદમાં રાષ્ટ્રીય સરકાર સ્થાપવાનું સ્વીકારવા બીટીસ સરકારપર દયાથી લાવવા પ્રેલીન્ટ રજવેદને સમાવજવા અપીલ કરી હતી. અપીલ હિંદની સામ્યવાદીની અપેક્ષા કરાવી, જેની બેટ મુજબ માં વળી હતી, તેના તરફથી એકલાયેલા એક સંદેશમાં કરવામાં આવી હતી. એક સંદેશો હાલની મદ્રાસમાં દૂર કરવાની જરૂર પર ચાર દેનારો બીટીસ સામ્યવાદી પક્ષપર પણ મોકલવા માં આવ્યો હતો.

પરિષદની સુચના

ખરદાનના મદ્રાસઅધીરાજ ખરદાનના પ્રમુખ પટેલના રવાવારે બીટીસ કન્ડિશન એસોસિએશનની મીટિંગે હાલની રાજકારી મદ્રાસમાં દૂર કરવા સજ્જા જણાવતા પક્ષોના હિંદમાં એક પરિષદ ભરવા ને સુચનારો કાવ રચે દતો. બંગાળના રમણ-ખાતાના પ્રધાન સર બીજમ પ્રસાદ સિંહ રોડ મુકવા એ કરાવના જણાવવામાં આવ્યું છે કે હિંદમાં સમાજના જે દેશના સંસ્કૃતિને દરમયાન કરનારો છે તે હિંદના ખખરખતોના

હિલ ખાતર અરકારી જોઇએ અને તોફાનો અટકાવવામાં પગલાંની સાથે સાથે સમાચારની નીતી લખવા કરીને મુકતે માટે જરૂરી મુશ્કેલી અને વિશ્વાસનું વાતારવા જણ કરવાની જરૂર છે. દરમયાન વધુમાં સુચનામાં આવ્યું છે કે અંધારણીય સમજૂતીની રાજકારી મતા હીંદના હાલમાં સોંપી દેવી હાલના સમયની સિયાતોએ અંત લાવવામાં મદદરૂપ થઇ પડશે. પ્રમુખે જણાવ્યું કે શ્રી ચર્ચિલના વાવણુ પરિ-સ્થિતિની બીજકૂલ સુધારી નથી. તે ફરી અંધારે હિંદપર બેસે સારે પોલના નિવેદનમાં ખટતો સુધારો કરશે એવી આશા રાખવામાં આવે છે. શ્રી. ચર્ચિલે આપેલી ખાતરી કર્યા જુદા જુદા પ્રતિભાવી સ્થિતિમાં એકંદરે મુદ્દા દેર નથી પડશે.

સાવર-જવકરની સુચના

હિંદના હિંદુસ પક્ષના નેતા કરતોજ ખરદા-દુર સપર અને થી. જવકરે એક સંબંધ નિવેદન ખરદા પાડી એવી સુચના કરી છે કે હજુ પણ એક હિંદની રાષ્ટ્રીય સરકાર સ્થાપવાના પ્રયત્ન થવો જોઇએ, આ સરકાર મુસ્લીમ લીગ, હિંદુ મદ્રાસના અને અન્ય રાજકારી પ્રતીબંધ મદદથી સ્થાપવી જોઇએ. આ પક્ષોને કેટ મુશ્કેલી કોંગ્રેસ નેતાઓની સાથે મલકાવ કરવાની હુદ આપાની મલકાવે એ કોંગ્રેસ નેતાઓએ જ્યાં જ્યાં મલકાવ નહીં કરી રાજતા દેશ ના શિયાળા અન્ય પક્ષોના દેશજુઓની સાથે વાતચત કરવાને તેઓને જુદાં નેતા જોઇએ.

કોંગ્રેસ નેતાઓ સાથે મુલાકાતની માગણી નામંજુર થઈ

હિંદુ મદ્રાસવાળા કમીટીએ અંધીલ અને અન્ય કોંગ્રેસ નેતાઓ સાથે મલાકાત પરિ-સ્થિતિની ચર્ચા કરવાની પરવાનગી માટે કરેલી અરજ વાઇસરોયે નામંજુર કરી છે.

કાઉન્સિલ એક રહે

મંગળવાર સપટેમ્પર તા. ૨૨ થીએ હિંદની કાઉન્સિલ એક રહેતાં કોંગ્રેસ નેતાઓ વિરુદ્ધ સરકારના પગલાંની અચાર કરતા હોર મલકાવ કિસમાને જણાવ્યું કે સરકારે તન જરૂર પણ હીલ કરી હોત નો હિંદના મુક પ્રયત્ન નેત્રામ થયું હોત તેણે પરિણામ જાપાનના હિંદપર હુમલો કરવાના રીતમાં આગમણ સીસવ મુક કહ્યું નહીં આવ્યું હોત અધુના તણે કહ્યું કે હાલની પરિસ્થિતિ માટે કોંગ્રેસ નવાજદાર છે. તોફાન અને ખડતલા મલકાવ કિસમાને આપાને કોંગ્રેસ જાપાન અંધારે હોતો આગમ કિસમા છે તેણે વખત દેશનું મોટા મોટું અધિક કરેલું છે.

સર તેજ બહાદુર સરકારે સોહાનિનો બચાવ કોઈ પાસપાનામાંથી આવેલો હોય તેજ કરી રહે એ ચાલનો સ્વીકાર કયો પરંતુ કહ્યું કે સર મદમદ હિંમતવાનું બાપથી જવાબદારી અને રાજનીતીજ્ઞતાની સહતર ખામી બતાવનાઈ છે. તમણે શી ચર્ચાવના બાપથીને પણ ઉકેરેણી કરી અને રાજનીતીજ્ઞતાની ખામીવાળું જણાવ્યું હતું. તેમણે કહ્યું કે સરકાર અને દેશ વચ્ચે બંદીશીની સાથળી શરેની જવાબદારી દોઢ શરકારનેજ શરે છે.

સર એ. હુસેન ઉદ-દીને જણાવ્યું કે પ્રેમિસની અળવળે દોઢના લક્ષરનું પીડળા છે એવા સોદાની વધદારીને કરી અસર કરેલી નથી. તેઓ માં તે અરનાં અમ વપના જતા વેગે આવી રહ્યું છે.

શી. હુસેન મમામે જણાવ્યું કે જે બપરિચન પશાન પ્રાંતીયોએ સદકાર કરવા છુટળા લીધ તેજા પાસપાની એકંકપુરીની સાથે અને જે પ્રાંતોમાં બંધારણ મોકુફ કરવાના આબંધ છે તે પ્રાંતોના મરદનરો સાથે પ્રતજ જોડી દેવા જોઈએ.

અકટોબરમાં મળનારી પરિષદ

સાત્તારી સોમવારના બપર છે કે રાજ-દારા ગ્રંથવાવેલું કોઈકે જાણના પ્રાદન તરીકે ખંજાળના વમ પ્રધાન શી હજલુલ અબદુલ કક અકટોબરના પડેલા અઠશીવાનાંનુ દરદી ખાને જુલ જુલ રાજદારી નેતાઓની એક પરિષદ ખાલાવના છે.

સામ્યવાદીઓની માગણી

દોઢના સામ્યવાદી પક્ષની સેન્ટ્રલ કમીટીએ દોઢ સરકારને મંત્રિસ અને અન્ય પ્રશ્નોની નાંધ કામચલાઉ સરકાર રચાવના બાબત મતલબ કરવા વિનંતિ કરી છે. ખંડના બની રહેલા બતાવોને વળોડવા સાથે તેણે સરકારને દાલની હમનનીલી કોઠી : અને ગાંધીજીને અને કોંગ્રેસ ના નેતાઓને કોઠી મુકવાઅને કોંગ્રેસ સંરધાપરવી પ્રતીખંધ દૂર કરવા માગણી કરી છે. દેશને મંજીર રથીતીમાં મુકા દરને દોઢની સ્વતંત્રતાનું તેમજ મુખ્યા સ્વાતંત્ર્યપ્રીય મુકલત સાધેનું રક્ષણ કરવાના અપને વુકલત પહોચાડવા માટે તેણે બીટીસ સરકાર પર દોષ મુક્યો છે.

કલકત્તાના બીટાપ અને મરંત્રીજી

માપા રૂટરના જણાવવા મુજબ ન્યુદિલ્હીથી સોમવારે એવા બપરે દવા કે કચકતાના બીટાપ અને દોઢના મેટ્રોપોલીટન ડો. નાલ વેસ્ટકેટ જે અમ સીટીવર તા. ૧૯ સુધી ન્યુદિલ્હીમાં દવા તેમજ ગાંધીજીની મુલાકાત સરે કરવાના માટે

અરજ કરી હતી પરંતુ તેમની અરજ નામંજુર થઇ છે.

પાછળથી મંગસા બપર મુજબ ડો. કોસ વેસ્ટકેટ ચોતે ગાંધીજીને ગળાની પરવાનગી માંગેલી હોવાની અને તે નામંજુર થએલી હોવાની વાત બોલી હોવાનું જણાવ્યું હતું.

બપરપત્રો

દાંસવાલ હિંદુ સેવા સમાજ

દાંસવાલ દોઢ સેવા સમાજની મીટીંગ શ્રીકૃષ્ણ જર્જનિત ઉજવવા તા. ૨૭ સપ્ટેમ્બરના રાજ ગાંધી હોલમાં મળી હતી. તીએ પ્રમાણે કરાવ પસાર થયો હતો: શ્રીકૃષ્ણ જર્જનિતના આ પુરવ દીને જન્મજુમી ભારતમાંથી ચાલ્યા જવાની દોઢની રાષ્ટ્રિય મહાસભાએ ખાંડનને કરેલી દાકલને વધાયે છે. તેણે રાફ કરેલ સ્વાતંત્ર્ય મુદ્દને સદ્વચ રેકા આપે છે અને આઝાદીની આ લકતને પરમૂપાળુ પરમેશ્વર વિજળી કરો એવી પ્રાર્થના કરે છે. આ સભા વિશેષમાં ભારતની પ્રજા । જળ્ય તેવાઓ ગાંધીજી, રાષ્ટ્રપતિ મોલાના આઝાદ, પીર જવાહરલાલ, સરકાર વલ્લભભાઈ, શ્રીમતિ સરોજીની નાયડુ અને સેંકડો દેસમેવાની અન્યાયા પરપકડ પ્રત્યે કડક વિરોધ દર્શાવે છે અને તે જુએને દોઢના અક્ષર્ય દોઢ અને અમદ્ય અપમાનરૂપ જાહેર કરે છે. “આ જાહેર સભા વળ્ય ગાંધીજીના દેશભક્ત મંત્રી, પ્રસિદ્ધ કાર્યકર, પત્રકાર અને સાદિકસેર મહાકેર દરિગાંધ દેશાલના અકાળ અરસાનરી દેશને અને તેમના કુટુંબને પડેલી ખોટ પ્રત્યે જોડી ઠીસસોજી પાઠવે છે.

“બીટીશ શાસનના કુર લાકીમાર અને મોળી ખાર વડે મુતપુને સરખ મયેલાં કે ધરાવેલા દમરો સાકડવામાં દોઢી મતાનેના બનીદાનની મુજબ કંઈ પ્રશંસા કરે છે અને દોઢના સ્વાતંત્ર્ય વગમા તેઓએ આપેલો શાળો નિષ્પળ નહિજ અવ એમ દ્વતાતંક માને છે.”

મેસર્સ ફેપીલન, શી. એસ. જોશી, એસ. બી. મેટ, બીજાભાઈ ભારતર, નાથુભાઈ ભગા બાન, એડમેટ્ટેટ ડી બુ. મીશી, લલુભાઈ મોહી, કનુબન લલુભાઈ, વલ્લભભાઈ પારીદર, જલ્લભા વામ નાનાભાઈ, બાબાભાઈ મારતર વિએરેએ પ્રશંગાતુસાર આપેલો કયો દવા.

આર્થન કીકેટ કલમ (પોર્ટ ઇટી જાએથ)

હુપરેકલ કલમની ખારમી વાર્ષિક જમરલ મીટીંગ તા. ૧૭-૯-૪૨ ના રાવતર મુજરાતી દોલમાં મળી હતી. તત વાર્ષિક રસતા અદે-

વાલો વર્ષી સેવાભાવ્યા ખાદ નીચે મુજબ કાવ હતીએની સુરેષ્ઠી યમ હતી મેટન: શી. બી. આમલી, આર. જી વર્મા અને એન. એફ. ખારકા; પ્રમુખ: હેરુભાઈ કાલાભા; ઉપ પ્રમુખ: હુલસીદાસ ભગતજી; મંત્રી: શેવાભાઈ રનંગાડ; ખાલતમી: નગીનભાઈ શી. આમલી; કેપટન: દાદેરભાઈ નૈનતમ વારકા; પાછળકેપટન: નગીન ભાઈ શી આમલી; ઇ પી મુનીપતના કેસીમેટા; મેસાભાઈ રમ્મજાડ તથા નગીનભાઈ શી આમલી.

કેનીપરના જાગીના નેતાનું અવસાન

કેનીપાના જુના અને જળીના વતી એાન. શી. જે. શી. પંડ્યા સી. બી હ નુ દોઢ ખાતે અવસાન થમાના ગોકળનક બપર સંધ્યા આવેલા ઉલ્લા અખખારોમાં પ્રસિદ્ધ થયા છે પૂર્વ આફ્રિકાના દોઢી જાહઓની શી પંડ્યાએ ઘણી સારી સેવા બળવી હતી. સ્વમંરથના કુટુંબી જનો પ્રત્યે તેમજ હરક અકકાના દોઢી જાહ એા પ્રત્યે તેઓને ઘએલી મદાન ખાંડમાં અંત:કરણથી દિલસોજી ધરાવીએ જોએ અને સ્વમંરથના આત્માને ચિરસાંતિ મળેત એવી પ્રાર્થના કરીએ છીએ.

ચર્ચાપત્ર

કચ બાપમાં વપરાતા શબ્દો.
સાહેબ, કચ બાપમાં કંડાના - નેનાબી- નેના-એનાઈ અને ખાસ એ શબ્દોનો ઉપયોગ કાણ-કેવા માટે છે તેનો પુરતો ખુસાસો શાઈ પશ્ચ કચ બાપનોળાં કરે જાપમાં બાપી આ-ભારી કરેશો.

એક હિંદી

શી દાંસવાલ યુનાઈટેડ પાર્ટીદાર સોસાયટી

મહાતમા ગાંધી જયન્તિ
ઉપરોક્ત સોસાયટીના આશર નીએ જગતવંદનીય મહાતમા ગાંધીજીની ૭૬ શી જયન્તિ ઉજવવાનો મેળાવડો ૧૬, ટેરેસ રોડ પર આવેલા “પાર્ટીદાર હોલ” માં તા. ૭-૧૦-૪૨ ને બુધવારે સાંજે ૭-૩૦ વાગે થશે જે વખતે મુલે બાઈઓ અને બહેનોને પધારવા નમ્ર વિનંતિ છે.

રજીસ્ટ્રાર કાબુભાઈ પટેલ,
કાલોભાઈ ભગવાનજી પટેલ,
જો. મા મંત્રીઓ.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજાંત્રની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદબ્બ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદબ્બમાં અને મીઝમંડળમાં ગાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
ત્રાકટાંકેલસાના ધ્રુમાણથી ખચી ત્રાકાળીક રસોઈ, આ. કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક બાતની કંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, મીનાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

શાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કમન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડાસી, મધર
ઇન્ડિયા, અકિરત, ભાલી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીનેકોન માફતા. ભજન ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજાંત્રના માટે જથ્થામાં રાખીએ હોઈએ.

રીપેરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ્ડ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા હલ્દ્યુટ, સરદાર હલ્દ્યુટ, શાતા સ્વયં, રાષ્ટ્રીય સંગીત (દરેક
બતના) યંગ ઇન્ડિયા, ગ્રામોફોન, ઇન્ડિસ્તાન, ઇન્ડિયન
(ઇન્ડિઅન રેકોર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળેલા યા લખો:

રેડીયો ૨૫૮૦૬

, રેડી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રાયટરી) લીમીટેડ,

૧૭૯એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડુરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

મહત્તમ ખ્યાર હવાલના છેલ્લામાં છેલ્લા ગાયનોના સેટર
રેકૉર્ડો આવી ગયા છે. વહેણો તે પહેલાં.

N.

ખ્યાર હવાલ

- 16404 જાન વહાં દુન્યાં પુકારી નામગી
16411 એક રોતો કે દસાના
16416 ગલગા સંગ લડ મઠ આપ્યા હમારી
16428 મહીનેકા મુશાફર દુ ગેરે હકમે દુવા કરના
16434 હમરો છેક ગમે લેખીન વોલી રોનક દે મેહરીવણી
16313 રઘવલક્ષ્મી આલમીન
16347 મીલને ગમે થે એક ખુતે
16232 બે મીલે ઉન્સે હિમે દક્ષ મહારોન દે
16273 વોહલીલકા લાસલલી
16250 ફુસ્તાર ખુસલમાનો.
16243 હલકે મે આજ મોદમદે આવી
16289 ફરઆન પદો
16367 મેરા મન મોસે બોલે
16380 મુજમે હાથે મદખુખપે મરનેશી ખુશી મે
16390 પારો સલ્લેઆલદ પારો સલ્લેઆલદ.

R.L.

મસ્લામી રેકૉર્ડ

- 316 અંધા મહુદીકા મોજા
301 આલાહકા જલવા
P.E.
27 શકાલત હમરન ખીલાલ
G.E.
4761 અને 4765 બે રેકૉર્ડોનો સેટ
જંગલમે કાફરોકા પાતી ખીલાનોકા મોજા
4726 ખુદા દે કારે મેખાને મે
3164 રતના ચકાલત
6677 દેશ અરખ
1740 હુમ હો અફલાહ દે
F.T.
12127 રિયામત દમરત મળીન
12907 દે સખાવત
12781 તોસીક મોદમદી

ફખરદાદ દીન

- 7791 મમતરીખોમ સરસા લુદા ખતા કી
7743 સહા ખાર સામો.
7593 અરખપે પારો મે જોસે માંદે ખતબર એક હ.

ફખરે આલમ હવાલ

- 16270 ઉરને દરવાજો મોહમન કાલદી
16340 તરીકે નખી આખાસે લીલમે ઉતર આદ
16241 તરીકે મોદમદ મેરે લીલમે.

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને કેલેન્ડર અમારે ત્યાંથી મંગાવી લેશો.

16270 ઉરને દરવાજો મોહમન કાલદી

માસ્તર ફકીફકીન

- 16332 મા મોદમદ મા મોદમદ
16340 હમર આ સીતમમર
16261 હસમ રાખ હે કલમરમે
16340 અપને અપને લાકી દોલત

મોહમદ ખાલીલ હવાલ

- 16426 પિમા અપની તમર્યાં બોલાએ સખા
16433 સોવર્યાં નહી રૂઠો
16312 હમરો નખી જામ દરશનવાલા
16221 સાલી મુજે પીલાદે
16366 મુજમબી હામે ચત્રાળ
16379 હકાં મએ વાહ લોમ

F.T.

માસ્તર અબ્દુલ રઝાક

- 12686 મે પીતેલી ખાળાક
12620 વોહ હખીમે ખુરા
12251 દે સલામ ઉતપે જા હે
12165 હમારે કતલેકે ખાલીલ મે

કલનખાન એન્ડ પાર્ટી

- 12215 કેલવા દે મુલા આખા તેરી મલીમે
12917 હસ તરક ખતા દુ સખા મેતેદે સોલાખ
12826 નહારીલ દે સાફસંકરો મે
12860 મે તો લીર આખ પાર
12887 કાંકર જામ ઉસને ગીલમન
12712 દરદરે ગદકતા શીરા
12741 હરે મકતલમે સરકો

N.

ખલીલ

- 16481 થે દુન્યા દે દુન્યા નમ.
16469 પીતમ નમર દે બના.
16462 હર-હર-મરમે જા જા.

કાલુ હવાલ

- 16461 ફરમાદ ખી તો સુન લે બેલાદ કરને પાલે
16444 મુસકરા કરે બે માર કાંક મહામ દો જામ
11388 નુરે અનવર દીખાના પોરે રમુલે અગળી
11122 ખાત સાકી કિ નહાલી જાલોગી
11125 ફીસ ખતા પર મુજમે
11122 ખુસવાલે મહીનેમે
11125 ચલે દો કહમ ચોર કમખન વહાલી
11125 આજ નખી દાખાર દરસરીખાદો

કામા સેક

- મારીન દરકાદ (૧); ખીલ્વ મંગલ (૪); નુરેવેહલ (૧),
રકમલી મંગલ (૪), સતી મુખીયા (૨).

'PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.,

'PHONE 33-7255
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN.

38a MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

આ ગયા! "ખળનચી" આ ગયા!!

ખળનચી એક જો અત્યંત હીપાનત હારીકા નવીન દવ. એ એક 'ખળાતા દવ' : દુનીયામે' બેધમાન આદમી કીસ તરીકે અમલે પ્રમાણસર આદમી કો ખુદકામ કરેકે હિંદી સરેપે દાલકર ઉરકો ખરાગ કર સકતે. મગર થેક હમેશાસે કુદરતકા મિલ દવ કે આખર સમ્યા સમ્યા હી હેતા દવ. ઓર બુદ્ધ ઉરકે કરનેકી સજા પાતા દવ. પદાં સાલિય આક્રિકામે' ખળનચી : રેકોર્ડકી ખજોલ માંગ કુછ, પદાં કે દુકાનદારોને ખળીક કે ખુબ હુડા. કીસાને શી. ૧૦-૬, ઓર કીસીને શી. ૭-૨ કી રેકોર્ડ ચાળે' કીયા, અજ થેક રેકોર્ડ દમારે પદાં આ માંગ હરકી કિમત પહેલે કે મુચાશીક ચાર રેકોર્ડકી સેટકા શી. ૨૦ દવ મંગલો ઓર સુનેા.

અસલી મુરત

મુસીબતકી સુરત

'હન્દિયા હુકે' યાત્રી "આજકા હીન્દુસ્તાન." ખુસાસા કે હે કે વીલાપતી દેસન કી મેમ સાહેબા કા હસરાર ખરચ દેખના હો ઓર ખાપ હાથકી ભામેદાર કે ચાલીસ દાગર મે' મીતી કરેકે સીકે ખાસ રેજી મે' હુદ્દા દેના ઓર અ.ખીર તંગે દાન દેના મહ આત ઓર નમે કમાનેકા સજા દાલ કરેકે હે.

ખાંચ રેકોર્ડકા સેટ

ક્રીમલ શી. ૨૫.

ઓર દુસરે નયે રેકોર્ડ આ ગએ હે

મરહુમ રવારે કા સામીન્દ-મોદમં: સુક્રમાન કવ્વાસ આર સ આરા આપાક કા ગાયા દુવા. દુરને મુસુક-મુઝિખાં દા પુન કીરસા કે રેકોર્ડ કા મંગાકર સુનેા. પર મે' રખને કાબેલ

ક્રીમલ શી. ૧૫.

ખળનચી રીમસમે

- કાલ નાખન કે તતારે દવ.
- કાલ નાખન ધીરે ધીરે રેતા.
- કાલ મેરી મુકીમાં આયે'ગી આલી.
- કાલ એક કસી નામોં કી પસી.

ફીલીમ રીકોર્ડ

સંકાર (૫) દોલી કન મોઝમે (૨). સરસાકુમન (૫).
પત્ની તાજ (૨). રવાની (૨).

વાલી (૫); નીચમત (૨); કુલવીન - (૨); કંમલ (૧)
આજકા (૫) કોલર (૨); આતી બાળા (૨); અચ્યુત (૫);
ખાંચ (૧); ઓરલ (૫); નદી બીગર (૫); નુસાશીર (૧)

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.
Phone 21843.

38 a Market Street, Barkly Arcade JOHANNESBURG.
Sole Indian Agents In South Africa
Phone 33-7255
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECOTES.

ફરનીયર! ફરનીયર! ફરનીયર!!!

બેઝન મુદ, લાઈનીંગન મુદ, વોલફોગ, લેક્સીન વેર, સાઈડ બોટ, બ્રાઈડ ડેસ, ડ્રા ડેસ, રંગસ, વેરસ, રો ડેસ, આસાઈડર, રોપ કીટીંગ અને ક્રીકવર વિગેરે, તુલ્ય કીટીંગ અને ખરીદી કરવો. અને પધારી સાથે મેળવવા સુકરો તથિ

બેકસ, રેખલ અને કીચન ફરેસર

એ હમારી રેખરેખ નીચે નેમાર થાય છે. મેનો રોડ હમેશા વેપાર રહે છે માત્ર રેખરેખા બધોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મેંસજો અને વેપાર આગળ વધારો

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526. 1051

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, માકલ, માંચલ, કંઠારા, માખી, વંદા
વિગેરે સમગ્ર વસ્તુઓ

નાશ કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના કીન મજે

1110

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ,

ફોલોલ રૂટ વેપારી,

અમે દરેક ખતના રૂટ અને વેલ્ડેબલ ફુનીશનના કોમ પજી
મામમાં C. O. D. થી સાધુ પેશન હરી મોકલીએ છીએ.

P. O. Box 254.

31, Short St. Durban, 1101

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.

Country Orders Promptly attended to.

14, DIAGONAL St. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-5382.

વલ્લભભાઈ રણછોડભાઈ

ફોલોલ અને રીટેલ ફ્રુટ અને વેલ્ડેબલ બનાવે ત્યાં તાજું અને સરવું મળશે

બહુશ્યામના એવરેસ્ટે તાજાં ફળાં દેવામાં આવે છે.

૧૪, ડાયોગનલ સ્ટીટ, જોહાન્નસબર્ગ.

1051

"KOH-I-NOOR" DIAMONDS
FOR BRILLIANCE & PURITY

BUY DIAMONDS DIRECT FROM
THE FACTORY

Call, write or phone for our Free
Diamond Ring Catalogue

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" - BLOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG

DURBAN REPRESENTATIVE

B. DAVIDSON, 720 Colaba Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર પ્રફીલાઈ ડાહ્યાભાઈ શાહીવેલનાથા

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા હિતી તેમજ મોંઘા મેવા,
મસાલાથી અને ખતાવીએ છીએ

આમારું વખણાએલું સુરતી મુઝું, સેવ, મરવા, ગાંઠીઆ,
બજઆ, પાતરા વિગેરે દરેકજા તાલન ખતાવીએ છીએ.

શિયાળામાં ખાવા લાયક પાકો ચોઈવ પ્રમાણે સ્પેશીયલ.
પાર્સી વિગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ચોઈવ પ્રમાણે
કુકે વખતમાં ખતાવી આપીશું. બહારગામથી મંગાવનારને
માલ પુરતી કબજથી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

અકવાડીક પંચાંગ

	ખોરતી	હાલુ	મુલતજાન	પારતી	પોરતી	કોરતી
૧૨	૧૯૪૨	૧૯૪૬	૧૯૪૭	૧૯૪૮	૧૯૪૯	૧૯૫૦
	૧૯૪૭	૧૯૪૮	૧૯૪૯	૧૯૫૦	૧૯૫૧	૧૯૫૨
૨૧	૧૯૪૮	૧૯૪૯	૧૯૫૦	૧૯૫૧	૧૯૫૨	૧૯૫૩
૩૦	૧૯૪૯	૧૯૫૦	૧૯૫૧	૧૯૫૨	૧૯૫૩	૧૯૫૪
૪૦	૧૯૫૦	૧૯૫૧	૧૯૫૨	૧૯૫૩	૧૯૫૪	૧૯૫૫
૫૦	૧૯૫૧	૧૯૫૨	૧૯૫૩	૧૯૫૪	૧૯૫૫	૧૯૫૬
૬૦	૧૯૫૨	૧૯૫૩	૧૯૫૪	૧૯૫૫	૧૯૫૬	૧૯૫૭
૭૦	૧૯૫૩	૧૯૫૪	૧૯૫૫	૧૯૫૬	૧૯૫૭	૧૯૫૮
૮૦	૧૯૫૪	૧૯૫૫	૧૯૫૬	૧૯૫૭	૧૯૫૮	૧૯૫૯
૯૦	૧૯૫૫	૧૯૫૬	૧૯૫૭	૧૯૫૮	૧૯૫૯	૧૯૬૦

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 40—VOL. XL

FRIDAY, 2ND OCTOBER, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
PRICE FOURPENCE.

IF DISASTER OVERTAKES GREAT BRITAIN?

IN spite of all my wish to the contrary and of others, if disaster overtakes Great Britain and the Allied Powers, it will be because even at this critical moment—most critical in her history—she has most obstinately refused to wash herself of the taint of imperialism which she has carried with her for at least a century and a half. The suppressed races of the earth will never see the fine distinction between fascism and imperialism. The difference, if any, discerned by the man in the street will be not of kind but only of degree, and therefore I have pleaded and shall plead ever, as I am fighting with all the earnestness I command that Britain will shed the taint, and that her great ally America will make her do so, and then be sure of victory no matter how prolonged the struggle and what cost it requires. To say the least, the Allied Powers will earn the blessings of dumb but countless millions, apart from the gain in men and material that the free association of these people will bring to the Allies. I would count their blessings to be of far higher value than every other consideration."

—GANDHIJII

ગ્રેટ બ્રીટન પર આફત આવે તો?

“મારી તેમજ બીજાઓની હઠ્ઠા થશે તેટલી વિરૂદ્ધ દેખા છતાં પણ જો બ્રીટન અને બીજાઓ પર આપત આવી પડે તો તેનું કારણ એજ દશે કે ‘સાર્વીવાદનું’ જે કલંક બ્રિટનમાં બ્રિટન દોઢ સદી થયાં તે વધી રહ્યું છે તેને તેના કતિલાસમાં આપા મદાન કરેલીના સમયમાં પણ ધોષ નંદ નાખવાની તેણે જગતદસ્ત છાં પકડેલી છે. દુનીયાની કમડાએલી પ્રજાઓ ફેશીસ્ટવાદ અને સાર્વીવાદ વચ્ચેના ત્રીજા તથાવત પદી નદિ જોઈ શકે. રસ્તે જવારે માથુસ તેમાં જે કંઈ પણ તથાવત નિદાળશે તે નદિ કે તેની જાતમાં પરંતુ પ્રમાણમાં, અને તેથી હું લડતાં લડતાં પણ મારી સઘળા શક્તિ વડે અજળ કરતો આવેલો છું અને કરતો રહીશ કે બ્રીટને જે કલંક ધોવુંજ પડશે અને તેના પરમ મીત્ર અમેરીકાએ તેની પાસે તે ધોવડાવવુંજ પડશે. તેમ થશે જારે આ યુદ્ધમાં તેના જરૂર વિજય થશે, પણ જાણે તે ગમે તેટલું લાંબું ચાલે અને ગમે તેટલો તેમાં જોગ આપવો પડે, એ સમયે બીજાઓને આ લોકાના સ્વર્ગન સાચી અપાર મનુષ્ય અને સાધનબળ પ્રાપ્ત થવા ઉપરાંત શુભા પરંતુ અસંખ્યા લોકોનો તેઓ આશિર્વાદ પામશે. હું તો તેઓના આશિર્વાદને અન્ય સઘળા પરંતુઓના કરતાં વિશેષ કીમતી ગણું.”

ગાંધીજી.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

હાલના સંજોગોમાં સ્ટીમરોની ખબર આપી શકાતી નથી. તેમજ સ્ટીમરો હાલ નીચમીત મળી શકતો નથી એ કારણે જનારા પેસેન્જરોએ અમને પુછાવ્યા વિના ડરબન આવી ખર્ચમાં ઉતરવું નહિ. બહેતર અને સલાહમયુ'ને એ છે કે અત્રે આવ્યા પહેલાં અમને ટેલીફોનથી પુછવામાં આવે.

ડરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન કમ્પાન્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા વિગેરે સંબંધી કામોને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશું.

હાઈના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat, Point, Durban, લખવું.

Phone 2-0432.

Tel. add: "KARAMAT."

ફોન ૨-૦૪૩૨.

તાલ: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

(Pty) Ltd.

હાઈ પેસેન્જર એજન્ટ.

390, Pine Street, Durban.

૩૯૦, પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

THE NEW INDIA ASSURANCE —COMPANY, LIMITED.—

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હાઈ નીયા ફર્મીમાં જીવનના, આગ, મોટર કાર મોટર
બોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કામદારોને લગતા લીમિટેડ,
સાચવટ વિગેરે દરેક કામના લીમિટેડ કંપની સંભાળે છે.
હાઈ કંપનીને કોન્ટ્રાક્ટ આપવું એ દરેક લીમિટેડ કંપની છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.

T. Jephson 25649. P. O. Box 1610.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
સહરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો લીરવાની છે.

Transvaal Office:

ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG

Telephone 23-4478. P. O. Box 3641.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union & South Africa.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

એ તમારે તમામ જીવનની ખરી મજાદ લેવી હોય તો પુછીકારક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબૂત અને જીજ્વાન બનાવી દો! પણ યાદ રાખજો કે ફાયલાકારક બોરાકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોક્કસ શુદ્ધ માલજ વાપરજો. અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આપી મયો છે.

અમારે હાં શીંગોડા, બહાગ, ચારોલી, પીસ્તા, પંગળી સાલમ, સફેદ મુસલી, ગારક, હલાળી, ટ્રાપર વટી, ગોખર અને કાજુ, ચાર તગમ, શાપચીની, અસલન, ગુંદર, અંબર, સોના ચાંદીના વરખ, ગ્યારન, વીગેરે તમામ હીંદુ ફરીમાણું માંધી વડું, ખરી છુરીઓ ઉપરાંત હોદી બરતી તમામ ગોસરી હમેશ રોડામાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મશહુર થએલી સુરતની બરફી, પીસ્તા બરફી શી. ૩-૬ રતલ, બહામ બરફી શી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ

બહામી હલ્વો શી. ૧-૬ રતલ, સફેદ પદ્માલો હલ્વો શી. ૨-૬ રતલ, રંગીન બહામી હલ્વો શી. ૨-૦ રતલ, સફેદ મલામ હલ્વો શી. ૩-૦ રતલ અમારે હાંધી મળશે.

નવાખી પાઉર:

શરીરના દાઢ પછુ ગાંધાંધી માત્ર એ મીનીટમાં તાજ સાફ કરી દે છે. ૩ બોલ્ડલ શી. ૩-૬ પોરેજ ફો. બુલીવન માટે. એક વખત બોરકર આપી ખાતો કરી લો.

દરશના ગાદાં: ૭૦-૯૦ રી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA.

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

LOW RATES OF INTEREST ON JEWELLERY.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets. 1941

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-A-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 3d., 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM

ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1495

A Suit like yours

is what your son
is longing for!

We have a fine selection of English
worsted suits unequalled for style, fit
and finish.

Obtainable in double and single breasted
styles. Sizes from 0000 to 12.

Buy him one for the festive season
of Eid and Divali

NOW

BAKI'S

410 - 14TH STREET, VREDEDORP, JOHANNESBURG.

INDIANS ARE BORN SLAVES, BUT LET US NOT DIE AS SLAVES.

JAPANESE—WILL THEY INVADE INDIA?
READ THESE BOOKS THAT WILL GIVE YOU THE ANSWER.

Warning Lights Of Asia	...	18	0
Japan Unmasked	...	15	6
Japan Inside Out	...	2	6
Secret Asia	...	12	6
The Yellow Man Looks On	...	6	9
Yellow Nazi	...	1	0
Japanese Enemy And Yellow Nazi	...	3	9
LEARN THE REAL TRUTH ABOUT INDIA, WHAT IS HAPPENING THERE TO-DAY, IN OUR BOOKS.			
Enlist India For Freedom	...	5	0
Out Of Dust	...	6	9
New Maps, Russian Front	30x40	2	0
" " Mediterranean & Africa		2	0
" " Pacific and Japanese Empire		2	0
Map Of The World	...	4	0

Obtainable at:

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,

'PHONE 20707 85 VICTORIA STREET, DURBAN.

'Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજીટેબલ એક્સપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જાતીયાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કેનોના એપલ ઉપર ખાસ ધ્યાન કેવામાં આવે છે તાજી સ સારા અને સસ્તા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 755, 106 Prince Edward St. Durban.

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 29990

CORNER PINE & GREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS DISTRICT.

THE MEETING PLACE OF INDIA'S SPORTSMEN,

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.

BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

ફ્રુટ માર્કેટ ૧૩૨ અને વેજીટેબલ માર્કેટ પેટ્રોલ ટરી C. O. D. થી

મોસમવાળાં આવશે. કસ્ટોમર—

P. O. Box 842, 139 Brook St. Durban.

H. M. PATEL,

General Dealer & Produce Merchant.

MADEIRA, GUINOA, & COGNAC SPECIALITY.

109, Prince Edward Street, DURBAN.

ફોન. ૨૦૮૩૫, ૫૨૩૩.

અનરલ ડીલર અને પ્રોડ્યુસ મર્ચન્ટ

મદીરા, ગાલ અને બ્રાન્ડીના સ્પેશીયલીસ્ટ.

૧૦૯, પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

જુના અને બહોળા ફરમાસુ મીઠાઈઓ અને પાકો બનાવનાર

કેપીટનના શીશાળાના પૌષ્ટિક પાકો

પંજાબી સાલમ પાક વિશેષે બીજા પાકો એડર્સ આપવાથી યજ્ઞી શકશે.

અમારી કેપ્ટનના બનાવ 'ખાવાય' અત ભવ્ય' હપેકા તૃપ્તિયાર અને છે. ફરમાસુ મીઠાઈ તથા ફેક ભવ્ય ફરમાસુ, આચાર, ગરમ માસાદો વિશેષે મિઠા ભથ્થામાં મળશે.

શુભ ભથ્થા મળે કસો વા મળે:

KAPITAN'S CAFE

'Phone

13a KORT STREET

33-8577.

JOHANNESBURG. 135

'Phone 24350.

Tel. Add. "Naartien."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195.

DURBAN. 176a

Are You a subscriber of
'Indian Opinion' if not, Why not?

J. G. VANDEYAR,

AGENT FOR

JOHANNESBURG BUILDING SOCIETY

(ESTABLISHED 1888)

desires to announce

Loans available at reduced rate of interest on monthly balances on properties at

**SOPHIATOWN, MARTINDALE
NEWCLARE, KLIPTOWN, OP.
HIRTON, CITY & CENTRAL.**

NO RAISING FEE OR COMMISSION

For quick results consult us at the following address:

**14-15 Barkly Arcade,
Cor. Market & Diagonal Streets,
JOHANNESBURG.**

'Phone 33-0429.

જે. જી. વાન્ડેયાર,

જોહાનીસબર્ગ બીલ્ડિંગ સોસાયટીના

એજન્ટ

— ગાંધીજી હોલ —

સોફિયાટાઉન, માર્ટીનડેલ, ન્યુક્લેર,

ક્લીપટાઉન, ઓફરટન, સીટો

એન્ડ સેન્ટ્રલમાં

પ્રોપર્ટીઓપર માસિક બેલન્સપર ઓછા વ્યાજે
અમે લોનની ગોઠવણ કરી આપીએ છીએ.

લોન ઉઠી કરવાની ફી કે કમીશન લેતા નથી.

કામ જલદી ઉઠેલવાને તોએના કચળે અગાસી સુલભતા લેતા:

૧૪-૧૫ બાર્ક્લી આર્કેડ,

કોરનર મારકેટ એન્ડ પ્રાયોગલ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ.

Phone 33-8432

" Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

ઇન્ડિઅન ગ્રોસરી કીફાયત ભાવે કયાંથી ખરીદશે?

હમારો ઇન્ડિઅન ગ્રોસરી વિભાગ ખોલ્યો છે, જેમાં દરેક પ્રકારની હિંદી ગ્રોસરી તેમજ ગાંધી વસાહતીના નાનાં મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રાજ વાપરવાની હિંદીઓના ઘર ઉપયોગી વસ્તુઓ હમારે ત્યાંથી તદ્દન કીફાયત ભાવે મળી શકશે.

એઈર મોકલી ખાતી કરવા વિનંતી છે.

હન્ડીના ઓફરો હમારી પોતાની હેખરેખ બેઠણ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ત્રી બ્રધર્સ

(સમગ્ર અને સુખાઈ વાસલ ગિરો)

MISTRY BROS.,

**11 Kort Street,
JOHANNESBURG**

હમારે દરેક પ્રકારના વિમાર્યા પણ ઉતારીએ
છીએ: છંદગી, આગ, બગલરી, એસીડેન્ડ,
મોટર, રેલ્વે ગેરેટી વિગેરે.

Golden Number

OF

"INDIAN OPINION"

SOUVENIR OF THE

Passive Resistance

Movement

1906-1914.

Price : Two Shillings.

to be had from:—

Indian Opinion,

Phoenix, Natal.

**NEW SHIPMENTS
—OF—**

3 PIECE DAWN SETS

In Georgette, Crepe de Chine and Satins. Embroidered, Printed and with Indian Jarl work in all colours now unpacked.

From **35/-** to **£6**
PER SET.

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES, with Blouse Lengths to match. Beautiful colourings with Gold or Silver work.

From **50** to **110** EACH

Finest Work and Embroidered Georgette and Crepe de Chine **SAREES**. From **17/6** to **65/-** EACH.

Stencilled and Embroidered **ART SILK SAREES** in all shades. From **7/6** EACH.

LATEST FILM STAR SAREES, new range in matching designs and in a new range of colours, with wonderful Jarl and Tinsel borders.

Indian made **GEORGETTE** and **SATIN BLOUSES**. Huge range of lengths and colours to match all sarees.

From **10/6** EACH

Four Section is showing Silver, Gold, Tinsel, Jarl and Fancy **SAREE BORDERS**, 8 yds. length in various widths. **Ladies' INDIAN SHOES, CHAMPALS, Fancy JEWELLERY, BARRINGS, BROOCHES, BANGLES, NECKLACES, Hand-embroidered PETTICOATS, BLOUSE LENGTHS** in all shades.

Special Values. **Bloused Embroidered, Printed and Checked CLARQUETTES, CREPE DE CHINE and ART SILKS**. In all shades, in beautiful shades. From **2/3, 3/6, 4/6, & 5/6** PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty Georgette, Crepe de Chine and Satin Hand-made **DRESSES** for the little ones in all shades. Sizes 16 to 24.

From **3/6** to **10/6** EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, Striped and Checked. From **2/6** to **6/6** EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, SOCKS, etc., at specially reduced prices

**THE JAPAN BAZAAR,
JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE**

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES & FRIENDLY SERVICE.

★ **SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL.**

નવું પીસ ઓઢણી સુટનું

નવું શીર્ષોન્ન્ટ હમણીજ આવ્યું જેમાં જોરજોરના, સારીના, અને ફેપકીશીનના સુટો, કારત ડાવેલા, જાપેલા તેમજ અરી કામવાળા, રંગ નવા રંગોમાં રંગે. રૂપ થી પા. ૧ સુધી.

ધી જપાન બજાર

જોહાનીસબર્ગનું
જાણીતું સાડી શુદ્ધ.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડી શુદ્ધ

પાકું એકવાર જનતાના મન રંજન કરવા,

ન ખુદાર નવરંગી સાડીઆ અને તેને લગતી બરપુર વસ્તુઓ,

બજારના કામથી ઘણા કીડાયન આવે,

જાહેરની ચાહુ જમાનાની માંગણીને પહોંચી વળવા,

રજ રજ નવી રંગે જોહાનીસબર્ગ માં સાડી કીપાર્ટમેન્ટ બોલવામાં આવ્યું છે.

રેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી જાવી કરવા જણાવ્યું છે.

કસબ કામની અને કાલકરદહી જોરજોરના નવ શીર્ષોન્ન્ટની સાથે.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું સાડી શુદ્ધ અને બરપુર વસ્તુઓ.

રજ રજ નવી રંગે જોહાનીસબર્ગ માં સાડી કીપાર્ટમેન્ટ બોલવામાં આવ્યું છે.

રજ રજ નવી રંગે જોહાનીસબર્ગ માં સાડી કીપાર્ટમેન્ટ બોલવામાં આવ્યું છે.

રજ રજ નવી રંગે જોહાનીસબર્ગ માં સાડી કીપાર્ટમેન્ટ બોલવામાં આવ્યું છે.

રજ રજ નવી રંગે જોહાનીસબર્ગ માં સાડી કીપાર્ટમેન્ટ બોલવામાં આવ્યું છે.

રજ રજ નવી રંગે જોહાનીસબર્ગ માં સાડી કીપાર્ટમેન્ટ બોલવામાં આવ્યું છે.

રજ રજ નવી રંગે જોહાનીસબર્ગ માં સાડી કીપાર્ટમેન્ટ બોલવામાં આવ્યું છે.

રજ રજ નવી રંગે જોહાનીસબર્ગ માં સાડી કીપાર્ટમેન્ટ બોલવામાં આવ્યું છે.

P.O. Box 5169 **THE JAPAN BAZAAR**, Phone 33-8229
GODDARD & Co.,
WHOLESALE SILK MERCHANTS.
39 MARKET STREET
JOHANNESBURG.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 40.—Vol. XL.

Friday 2nd October, 1943.

NOTES AND NEWS

Mr. Amery On India's Future

INDIA'S future as a great Power was envisaged last Tuesday by Mr. L. S. Amery, the Secretary of State for India, in a speech in London. He added, however, that for a very considerable period the provision of the necessary defensive equipment of a great Power would be wholly beyond her capacity. The problem of India's future was one of immense difficulties, but it could be, and he believed that it would be solved. "No imposed constitution, least of all one imposed by any one element, can live. That is precisely the aim which Gandhi and a handful of his associates who control the Congress machine have set before them." The most important issue for India was the friendship of whoever commanded the Indian Ocean and its gateway, which might well become what the Mediterranean was to the ancient world. As a matter of practical convenience the best policy for India in the meantime was to retain her association in the free partnership of the British Commonwealth. "There is no partnership which exacts so little from its members and none which can give them so much in return," said Mr. Amery.

The facts, however, are that to-day the British Government wants to impose a constitution on India which no Party in India is disposed to accept. The Cripps proposals were condemned and rejected not by the Congress Party alone but by the most liberal leaders who at all times enjoyed the confidence of the British Government. Whatever Mr. Amery would try to make the world believe, there is not the least bit of doubt that the British Government is having rather a tough time with "Gandhi and a handful of his associates who control the Congress machinery"

As to choosing of friendship India has never sought Mr. Amery's advice on that point. India to-day demands her right to choose and to mould her own destiny without outside interference. Let India herself decide what is good or bad for her.

Mr. L. S. Amery, said in the House of Commons on Tuesday that while the British Government was most anxious to further settlement of the Indian problem, they did not consider that any modifications of Sir Stafford Cripps's proposals would contribute the desired results in the absence of sufficient agreement among Indians themselves, which is the real obstacle to a settlement.

That "common measure of agreement among Indians" will never come as long as Mr. Amery and his type of men are in the British Cabinet. We would quote here the words of Sir Tej Bahadur Sapru who is the most trusted man of the British Government and there is no person more moderate and one who weighs every word he utters than him in India. This is what Sir Sapru says: "Mr. Amery is the one man in the British Empire who is most distrusted by Congressmen, non-Congressmen and politicians of nearly every school. It is impossible, in my opinion, to rouse a spirit of trust and confidence in this country or to fortify the position of those who honestly like to give every help to the British Government as against Japan and Germany, unless there is a change of personnel, and the first man to go should be Mr. Amery." There is not an Indian who does not heartily endorse this view.

An English Paper Comments On "Quit India" Resolution

Whilst the papers of South Africa viz. the *Natal Mercury*, the *Natal Daily News*, the *Rand Daily Mail*, the *Star*, which

have woefully misrepresented the Indian National Congress and its leaders, and have dubbed them as Quislings, have not deemed it necessary to use words by removing the misapprehensions created by them in the minds of the public, even though they have been supplied with the true facts about India from of course, the *Free Press*, commenting on the "Quit India" resolution, writes as follows under the heading "Fascism in Congress"—"The policy of the 'Quit India' resolution, which was never put before the British Government, by Congress—the leaders were arrested and Congress banned before it had been communicated—has been published in the Durban newspaper, *THE ARGENT*. There are important comments on this last open expression of the Indian National Congress before its suppression, statements which show that far from being Quislings and 'battered reiters' its leaders are highly principled opponents of fascism and oppression in all shapes and forms. 'The Congress hold that all oppression must be ended for any submission to it must mean the degradation of the Indian people and the continuance of the present Congress is anxious to avoid the experience of Malaya, Burma and Borneo and desires to see an end to any aggression against the independence of India by the Japanese or any foreign power.' This is clearly no fascist talk. 'For the last time in India, today, the realisation will come home to the princes, jagirdars, zamindars and proprietors and moneyed classes that their wealth and property from the workers in the fields and factories, from the peasants to whom essentially power and authority must belong.' The Congress are surely those of the only party to represent those of fifth column."

(Continued from page 1)

Indian Opinion

FRIDAY, 2ND OCTOBER, 1942

Colour Bar In Post-War Reconstruction

THE Social Security Congress, held in Durban last week, is subjected to much criticism. A noteworthy point in regard to the Congress is the rescinding of a resolution, adopted by a vote of 155 to 59, to delete the word "European" from one of the four sections of the Code. The resolution was moved by Mr. Maurice Webb, with the full conviction that there should be no colour bar in any post-war programme of social reconstruction.

Dr. Jansen (Speaker of the House of Assembly), who presided over the Congress, however, declined to take the chair unless the resolution was rescinded, and there was confusion. The Congress had to be adjourned and, during the recess, it was decided to ask for a second vote, "as the majority did not fully understand the purpose of the resolution." When the second vote had been taken the decision was reversed, and Mr. Jansen agreed to retain the chair. Thus the Congress compromised its conscience. The Congress was put to the test and, in our opinion, it was found wanting. We were rather pessimistic from the very beginning as to whether non-Europeans would have any place in the Social Security Code excepting as outcasts. We have not been very far wrong in our conjecture. Race and colour prejudices is going to die hard. We wonder if it will die even when the war is ended. There are lessons of the war that can be learned by those who have their eyes open and their senses unobscured every second, every minute, every hour and every day. But evidently the war will have yet to be much more destructive before its lesson is learnt.

The question is whether there is actually anything in this Social Security Code beyond a palliative to the white soldiers who have gone to the Front. Democracy, freedom of all people, these

are declared to be the war aims. Why then should there be any distinction based on race or colour in any post war scheme of social reconstruction? How is it in keeping with the war aims? If we are wrong at the very foundation, if we cannot do the right thing when Nature is constantly reminding us to do so, the construction proposed to be built is bound to fall like a pack of cards.

It is heartening, however, to find that there are elements that are not quite satisfied with the work of the Congress and are fearlessly recording their protestations. That is the silver lining in the otherwise dark and gloomy cloud, that brings some hope not only in regard to the future of the non-Europeans but of mankind generally. For, after all, we are all children of one God, whatever our race or colour may be, and the only right thing to do is to work for one common brotherhood of man. That should be the aim and object of any scheme of social reconstruction.

Whilst we heartily congratulate Mr. Maurice Webb and Dr. Edgar Brookes for the stand they took, we must take note of some of the home truths Mr. W. G. Baillinger has uttered.

"Unless allowance is made for Dr. Jansen's allegiance to a political party that bases its collection of government on the theory that 'there must be a majority of our white people in the Government and in the House of Assembly', it is difficult to see what is to be learned from the Congress. It is a pity that as Speaker of the House of Assembly he has a reputation for a high standard of impartiality. But what are we to make of the claim of those who were outvoted by Dr. Jansen's threat into rescinding the resolution. The speakers grounds are they had not realised the full import of its terms when it was moved by Mr. Maurice Webb, whose clarity of vision and eloquence left no room for misunderstanding? They can, of course, claim that it was tactical to placate Dr. Jansen in the interests of establishing the Code. But they stand condemned as 'surrender' from principle, just another group of privileged Europeans who bow to 'authority', no matter how wrong its attitude may be toward the unprivileged non-Europeans."

"Although only 57 of the 155 voted not to rescind the resolution, it was noticeable that there were no non-Europeans among the 'rescinding quartette.' They had decided to register their disgust by not voting."

"The incident has provided us with yet another reminder that prestige given to congresses when personages such as Mr. Speaker preside can be obtained at too high a price, if it involves our loss of freedom of discussion and voting. Time is not on the side of those working for security on the basis of the brotherhood of man, and it is as well to face the fact that the manoeuvring that was necessary to rescind the resolution moved at the commencement of the Congress deliberations has added yet another element to South Africa in a possible repetition here, in certain circumstances, of the capitulation in Singapore."

And this is what appears in another letter written under a nom-de-plume:

"It is difficult for me to understand why the Congress, which we presume is a body of normal clear-thinking people, should have decided on a question which they did not fully understand. We realize that the resignation of the chairman because of a difference of opinion on the first day of the Congress would have caused a very bad impression, but we maintain that the way in which the question was conducted has created an even worse impression."

"The Action Committee should have chosen a more impartial chairman, and should have suggested the Congress as a body which would not be concerned with the issue. Mr. Jansen himself might not have accepted the chairmanship knowing that his views would not allow him to retain a fair Christian attitude as a policy."

"We favour Social Security, and all that it represents, provided that all classes and creeds derive the fullest benefits. At this initial stage, however, it would appear that racial and political feelings are to be allowed to undermine the foundations of the one plan that is likely to be beneficial to the South Africa of the immediate future."

We would like to conclude this article with the following quotation from *Prabuddha Bharata*:

"What we lack is not political, economic, or social adjustment, nor even a philosophy or a moral code, but a passionate yearning for the Eternal and an uncompromising indignation against the shades of unjust illusion.... We talk of a Federation of Nations. But can unequalled leaders? And where is the spiritual earnestness to treat all our fellow beings decently? We scheme for the abolition of private property but say we are that our State ownership will not be another magnificent castle. We talk of ending our imperialism and yet we cannot divest ourselves of the divine duty of saving the heathens and self-contradictory instead of training the political nation. We suppose that we are on the way to a high standard of living, based on exploitation, to make this possible. Without love to bind us together our artificial conglomerate can only be bound together."

NOTES AND NEWS]

[Continued from front page]

"The Congress is, therefore, agreeable to the stationing of the armed forces of the Allies in India, should they so desire in order to ward off and resist Japanese or other aggression and to protect and help China. The proposal of withdrawal of the British Power from India was never intended to mean the physical withdrawal of all Britishers from India, and certainly not of those who would make India their home and live there as citizens and as equals with the others. If such a withdrawal takes place with goodwill it would result in the establishment of a stable Provisional Government in India and co-operation between this government and the United Nations in resisting aggression and helping China." This statement alone in its dignity and constructiveness of sentiment and expression is sufficient answer to the "Saboteur" accusations.

Government's "Scorched Earth" Policy In India

Some misgiving on the part of the general public in India regarding the application of the "scorched earth" policy in their country in case of a Japanese invasion has elicited an authoritative statement on the Government of India's attitude, says the London correspondent of the *Natal Daily News*. The Government are not aware to what extent such a policy of destruction has been carried out in Russia and China, but they have no intention of following a policy of indiscriminate destruction. The Government's policy, should such a situation arise, would be to deprive the enemy of facilities and material of immediate military value, in order to delay and hamper him, says the *Times* Delhi correspondent. In practice this would best be accomplished, if time permits, by the removal to safe areas of materials and stocks of vital machinery, equipment and means of transport likely to be of such value. Only in the last resort, if time is too short to permit of removal, should there be destruction, and even then the bulk would be Government property. There is no intention of removing and destroying materials essential to the life of the people.

We do not know what has caused this explanation to be made by the Government of India at this stage when no response was made when Mr. Gandhi and many industrialists

made an appeal to the Government not to embark on a "scorched earth" policy in India as had been done elsewhere. In fact those who made such a suggestion were then ridiculed in the eyes of the world as fifth columnists! One is at a loss to know what actually belongs to the Government to-day and what belongs to the people in India. Here is an instance given in Mr. Gandhi's *Harizan*, the publication of which, of course, is now banned by the Government of India. The late Mr. Mahadev Desai wrote in the issue of August 9:

Here is a news item taken from the *Star & Light*:

"Special hostels have lately been opened somewhere in Calcutta to provide Eastern Army troops on leave in the city with accommodation for a brief holiday. The hostels have double advantage of being within financial reach of the soldiers and of being centres of recreation, where the residents find plenty of material for amusement and relaxation."

"The greater part of the recreation provided at these hostels is the result of voluntary financial assistance by the civilian population of India and is deeply appreciated by the troops. Soldiers returning from leave speak highly of the arrangements made at the hostels for their comfort and amusement; and a direct result of their popularity is an increasing demand by troops for a holiday visit to Calcutta."

Contrast with this the following extract from the report received from those who had been deputed to inquire into the grievances of some villagers who had been asked to vacate their homes on the construction of aerodromes:

"Out of 47 houses 17 have been demolished. No written notice was issued to owners of houses. An announcement by beat of drum ordering to vacate the house within three days and forcible occupation and confiscation of removable property in case of non-compliance was threatened. On expiry of three days houses were seized and soon after levelled to the ground. The occupants were not offered any other place to live in nor any transport facility was given. Some of them after much difficulty shifted to some unknown place but the majority are staying with their women and children under the shade of trees in the neighbourhood without any protection from sun and rain."

The obvious reasons for the contrast? The country belongs to the soldiers foreign or other, not to the poor villagers!

This is one of the causes that has led to the "Quit India" resolution being passed by the Congress, which is being replied to by the Government with ruthlessness unprecedented in history. And now what is this declaration about the Government's scorched earth policy in India for? Once again, we presume, to give a false impression to America and to the world about the great concern the British Raj has for the people of

India! The world will not be fooled all the time.

Mr. Wendell Willkie On Russia

Britain has let down Czechoslovakia, she has let down Poland, she has let down France, she was almost letting down China when she yielded to the yielded to the threat of Japan and closed the Burma road, and now according to Reuter's correspondent in Moscow, Mr. Wendell Willkie, President Roosevelt's personal envoy, "has been left in no doubt by every one he has seen of the senses of disillusionment in Russia regarding a second front. He will tell America that the Soviet people undoubtedly feel they have been let down." Had Mr. Willkie visited India, we have not the least doubt that he would have been disillusioned regarding Britain's policy in India and would have been able to give a timely warning to the American people and to all the Allied nations that they were all being let down by Britain who considered retaining her sway over India of more importance than the whole war. The truth will dawn, unfortunately, when it is too late. Fate has perhaps ordained it so.

Democracy Did Not Exist In S.A.

No man must be regarded simply as part, or as a condition, of someone else's life, said Mrs. V. M. L. Battlinger, M.P., Native Representative for the Eastern Province, speaking in the Wesley Hall, Pretoria, last week. Democracy did not exist in South Africa, she said, for two-thirds of the population were not governed by laws which they had subscribed and were not blessed with the rights of freedom of speech or of worship. The native population was governed by a Parliament which did not represent them in spite of the Native Representation Act. The segregation policy as applied in South Africa benefited the employers of native labour by forcing natives to spend increasingly frequent periods off the land allotted to them in order to seek employment which would enable them to live. Conditions would not improve until the colour bar was removed and natives were allowed to become skilled labourers. She advocated education as a great factor in bringing about a better state of affairs, and she said that it was essential that South Africa should face the problem fairly and squarely.

MISREPRESENTATION AND MISUNDERSTANDING ABOUT INDIA

THE late Mr. Mahadev Desai, Mr. Gandhi's secretary, who died a few days after his internment, wrote in one of his last articles in *Hartian*:—

Excerpts from British newspapers just received give one a fair idea of the kind of news from India on which Britain is fed. Thus the Calcutta correspondent of the *Star*, writing towards the end of April, asserted that "Gandhi has become a lone voice crying in the wilderness of non-violence, that it meant 'definitely the end of the Mahatma as an Indian political leader.' That, however, represents his views. As for news, this is what he has to say:

"I was present at Allahabad over the week-end, when Nehru was badly heckled and almost assaulted. The taunts hurled at Nehru, coupled with the obvious annoyance at the inability of the Congress leaders to give a lead to the Congress, showed me more plainly than I have seen before how easy it would be for a real Indian leader, with a policy of practical value and general compromise, to stride on to the stage and hold his position as the man of the hour. True, I would not be so bold as to state that there is such a man in the offing. The Madras Congress leader, Mr. Rajagopalachari, may turn out just the man."

The correspondent visualises "a trial of strength between Pandit Nehru and Mr. Rajagopalachari," of which, I am sure, both are equally unaware.

Another Calcutta correspondent—the representative of the *Observer*—gave this wonderful evidence of his capacity to understand what Gandhiji says and writes:

"He (Gandhiji) has also made clear that whereas men must on no account fight, women are expected to defend their honour themselves, since 'God has given them nails and teeth.' Naturally, these teachings affront the manhood and common sense of the majority of the Indian public as also Indian women, who in some parts of Bengal are organising themselves and asking for arms to defend themselves."

That, however, may be dismissed as arising out of ignorance or of stupidity. What is far more subtle and insidious is Sir Stanley Keele's analysis of the break-

down of the Cripps proposals. He writes in the *Spectator*:

"Far deeper was the eleventh-hour demand that the executive authority should be forthwith transferred to a cabinet of Indian leaders, untrammelled by any control of the Viceroy or the British Cabinet. Sir Stafford's analysis of that proposal is conclusive; it would vest sole authority in a nominated, non-responsible irrevocable body, dominant over the minorities, and free to keep or break the pledges to which the British Government stands irrevocably committed.

"Were these the basic reasons for the rejection of the Declaration? I suggest not. Behind this facade lie deep-rooted forces—on the one hand, the refusal of the Congress to compromise on any solution which does not leave it in entire command of the destinies of India, without qualification or reserve; on the other, with the minorities, the tremendous but intangible influence of fear. The great body of Muslims, with the Scheduled Castes, the Hindu Mahasabha and the Sikhs, fear that their political, social and economic rights will be insecure under a government entirely dominated by Congress or, in other words, caste-Hindus. When we speak of minorities let us be clear what we mean. During the second Round Table Conference figures were produced, and not challenged, showing that the 'minorities' represent fifty-two per cent. of the Indian people. Until there is some abatement of Congress pretensions, and a genuine appeasement of minority fears, no final settlement is possible."

For one thing the demand for cabinet responsibility was not an eleventh-hour demand, but the demand for the written implementation of a verbal promise that Sir Stafford had been throughout the negotiations making. That the cabinet, if it had been created, was not to be a Congress cabinet but a mixed one everyone knew. And that the proposals would have no meaning without a genuine cabinet is conceded even by Edward Thompson:

"The break clearly came over the matter of cabinet government. Most people will agree that the division of defence functions finally offered covered

all that could be fairly asked in war-time—if the Government had been a genuine Cabinet."

The reference to second Round Table Conference and the "Minorities" Pact is mischievous in the extreme. The statement that the clever figures were not challenged is an astonishing statement. Sir Stanley knows very well indeed that the 'minorities' do not represent fifty-two per cent. of the Indian people, and that the Congress is not synonymous with caste-Hindus. But having backed the Muslims, they must adopt their argument, however absurd it may be.

But we simply refuse to enter into this controversy now. The Congress demand for the withdrawal of the British rule is the rebellion of an anguished people against the diabolical game of divide and rule, and the refusal to allow the British any longer to arbitrate between different sections of Indians. Sir Tej Bahadur Sapru would weigh his words fifty times before he uttered them, and when he said he would not reconcile himself to "dictator Amery's" dictation, he meant more than he said. The expanded Council wherewith an attempt is being made to bamboozle America—all the British papers make no secret of the fact that the Cripps proposals were made in order to appease America—is neither national nor Indian. What India wants is not a Council nominated by Britain but by a free India after the British have made their exit from the Indian stage.

That to-day it is a dictatorship—whether it is of Lord Linlithgow or Mr. Amery makes not the slightest difference—is not denied even by the Britishers themselves. Sir Lionel Thwaites, writing in a British journal, thus describes the limitless powers of the Viceroy:

"While we let the Viceroy work through the established system in India, he can at any time assume powers which equal, if they do not exceed, the powers which are held by the President of the United States of America.

"These powers are in hereditary descent from Clive and Warren Hastings, limited only by the necessary changes which have come from the march of time.

"Let us take a few concrete examples. Could the Viceroy introduce conscription into India? The answer is 'yes'...."

"Could he take over factories and devote them to Government work as we have done in England? Again the answer is 'yes.' But all factories are already working overtime in Government work. In both circumstances he has

only to promulgate an ordinance signed by himself and his order would become law.

"He can take over land that is necessary for defence, under powers which are already in existence. He can build new forts and take any other defence measures that are necessary. He can build aerodromes or he can improve ports and harbours. He can move troops

and evacuate civilians, as indeed has already been done at Madras...."

"Thus it will be seen that there is no limit to what the Viceroy can and may do, and a refusal of the Congress to take part has little effect on the actual war work."

It is from this dictatorship that the nation wants to get free and would not hesitate to launch a struggle for it.

MR. GANDHI'S APPEAL TO AMERICA

[In this issue we present the reader with the text of an open letter addressed by Mahatma Gandhi to American Friends. The British news agencies have not deemed it necessary to inform the outside world about this all-important letter. The letter appeared in *Harizon* dated August 9, just before Mr. Gandhi's arrest took place.—Editor.]

DEAR Friends,—As I am supposed to be the spirit behind the much discussed and equally well abused resolution of the Working Committee of the Indian National Congress on Independence, it has become necessary for me to explain my position. I am not unknown to you. I have in America perhaps the largest number of friends in the West—not even excepting Great Britain. British friends knowing me personally are more discerning than the Americans. In America I suffer from the well known malady called hero worship. Good Dr. Holmes, until recently of the Unity Church of New York, without knowing me personally became my advertising agent. Some of the nice things he said about me I never knew myself. So I receive often embarrassing letters from America expecting me to perform miracles. Dr. Holmes was followed much later by the late Bishop Fisher who knew me personally in India. He very kindly dragged me to America but fate took ordained otherwise and I could not visit your vast and great country with its wonderful people.

Moreover, you have given me a teacher in Thoreau, who furnished me through his essay on the 'Duty of Civil Disobedience' scientific confirmation of what I was doing in South Africa. Great Britain gave me Ruskin, whose 'Unto This Last' transformed me overnight from a lawyer and city-dweller into a rustic living away from Durban on a farm, three miles from the nearest railway station and Russia gave me

in Tolstoi, a teacher who furnished a reasoned basis for my non-violence. He blessed my movement in South Africa when it was still in its infancy and of whose wonderful possibilities I had yet to learn. It was he who had prophesied in his letter to me that I was leading a movement which was destined to bring a message of hope to the down-trodden people of the earth. So you will see that I have not approached the present task in any spirit of enmity to Great Britain and the West. After having imbibed and assimilated the message of 'Unto This Last,' I could not be guilty of approving of Fascism or Nazism, whose cult is suppression of the individual and his liberty.

I invite you to read my formula of withdrawal or as it has been popularly called 'Quit India' with this background. You may not read into it more than the context warrants.

I claim to be a votary of truth from my childhood. It was the most natural thing to me. My prayerful search gave me the revealing maxim 'Truth is God' instead of the usual one 'God is Truth.' That maxim enables me to see God face to face as it were. I feel Him pervade every fibre of my being. With this Truth as witness between you and me, I assert that I would not have asked my country to invite Great Britain to withdraw her rule over India, irrespective of any demand to the contrary, if I had not seen at once that for the sake of Great Britain and the Allied cause it was necessary for Britain boldly to perform the duty of freeing India from bondage. Without this essential act of tardy justice, Britain could not justify her position before the unerring World Conscience, which is there nevertheless. Singapore, Malaya and Burma taught me that the disaster must not be repeated in India. I make bold to say that it cannot be averted unless Britain

trusts the people of India to use their liberty in favour of the Allied cause. By that supreme act of justice Britain would have taken away all cause for the seething discontent of India. She will turn the growing ill-will into active good-will. I submit that it is worth all the battleships and airships that your wonder working engineers and financial resources can produce.

I know that interested propaganda has filled your ears and eyes with distorted versions of the Congress position. I have been painted as a hypocrite and enemy of Britain under disguise. My demonstrable spirit of accommodation has been described as my inconsistency, proving me to be an utterly unreliable man. I am not going to burden this letter with proof in support of my assertions. If the credit I have enjoyed in America will not stand me in good stead, nothing I may argue in self-defence will carry conviction against the formidable but false propaganda that has poisoned American ears.

You have made common cause with Great Britain. You cannot therefore disown responsibility for anything that her representatives do in India. You will do a grievous wrong to the Allied cause, if you do not set the truth from the chaff whilst there is yet time. Just think of it. Is there anything wrong in the Congress demanding unconditional recognition of India's independence? It is being said, 'But this is not the time.' We say, 'This is the psychological moment for that recognition.' For then and then only can there be irresistible opposition to Japanese aggression. It is of immense value to the Allied cause if it is also of equal value to India. The Congress has anticipated and provided for every possible difficulty in the way of recognition. I want you to look upon the immediate recognition of India's independence as a war measure of first class importance.

I am, your friend,
M. K. GANDHI.

ORIGINAL CORRESPONDENCE.

INDIA'S STRUGGLE FOR INDEPENDENCE

TO THE EDITOR, "INDIAN OPINION."

CRITICISING in strong terms the attitude of the Communists in regard to the Indian National Congress, Mr. Abraham M. Jadwat, a student of the Witwatersrand University, writes:—If we are justified in applauding the magnificent efforts of the Russians in stemming back the threatening tide of oppression from their borders, then what right have we to sit complacently and hurl smug criticism at the proud sons of India who are hourly giving their youthful blood for the very same reasons? Isn't it pure logic that they should fight the ruthless oppression that has characterised the iniquitous rule of the British for the unbearable period of 180 years—a period in which India and her sons and daughters

have been ravaged and raped as never before in the history of mankind? Must India forget these nettled kindredness of her British master because she is now the great ally of Russia? Must she forget the fact that while she is so successfully unmasking and strutting in the eyes of the world as the champion of democracy (if it has any meaning) she removes this mask of pretences in India and ravishes her with impunity? Must she close her eyes to these all because of Russia? Is it fair to ask her to continue to be raped, looted and indiscriminately exploited morally, physically and materially by Russia's great ally so that India with the "benevolent" assistance of her "democratic" master brings to

Russia's assistance much needed help? If it is fair, then, can India, economically crippled, her sons and daughters in abject poverty and starved at this very hour by her "democratic" master, render assistance of any significance? Is this Marxian philosophy? Is it fair to ask them to shed their blood for the glory and happiness of others when they themselves are starving for it? Do you not believe that only a free people can fight for freedom? Do you not agree that a pre-requisite of defending that one cherishes is the possession of it? If you do, then comrades do not for India's sake contradict yourselves. India freed means humanity saved.

Things In General

TB Settlement For Indians

A PROPOSAL to establish a settlement scheme for Indians suffering from TB was contained in the annual report of the Friends of the Sick Association which met in Durban on September 26 with Mr. Paul G. Sykes in the chair. The report stated that a serious handicap was presented to those assisting contact families by their living conditions. The settlement would accommodate 50 such families taken from slums, and also TB sufferers. The settlement could also care for 20 out-patients and 20 convalescents. "With 1,400 cases of TB and 68 beds the position is acute," Mr. Sykes said in his report. "There is no special hospital provision for sufferers from TB of the house. We propose to provide for 10 such cases. The colonists will spend their time out of doors, each having a vegetable plot." It was estimated that £25,000 would be required for capital expenses. The Durban Corporation has agreed to give 25 acres of land, and provide salary for a trained nurse, as well as water and sanitary services. A suitable site has not yet been selected.

Far-reaching Price Control

Alterations

Far-reaching changes in the price control regulations have been promulgated in a Government Gazette Extraordinary dated September 25. Control has been made stricter and penalties for offences have been made severer. In the course of a memorandum dealing with the changes, the Controller, Mr. A. B. McDonald, says: "It is unfortunate that there are traders who, for their own aggrandisement persistently endeavour to evade the price control regulations. Happily they are a relatively small proportion and they are held in contempt by the vast majority of the commercial community. There is no punishment too severe for such violators of the public code."

Personal Tax Due On October 7

The Provincial personal tax is due on Oct. 7. The tax is payable by men who do not pay income tax. The personal tax is 10s. on incomes up to approximately £250; £1 on incomes up to £450, and £2 on incomes above this. A penalty of 5 per cent. per month or part of the month is imposed on those who do not make payment by October 7.

Presentation Of Mahatma Thrift

Cup

The Clairwood Junior Boys' School was the scene of a very impressive ceremony when the Mahatma Thrift Cup was presented to the school for the second year in succession on September 22. The excellent efforts of the little ones were admired by Mr. P. K. OME, Inspector of Schools, who, in making the presentation, conveyed the congratulations of the Director of Education and also addressed the children on the value of thrift not only in money but in clothes, food etc. In accepting the trophy on behalf of the school the ex-treasurer of the school, Mr. R. G. Pillay, gave a brief report of the savings for 1941. He said that the total of 376 boys who attended the school 367 were members of the savings club and a total of £280-12-1 was saved during the year and 294 Union Loan Certificates were purchased during the period. Other speakers who congratulated the school on its grand achievement were Messrs. Geo. H. Hudson (school manager), H. S. Dore (Principal, Clairwood Senior Boys' School) and Mrs. E. Thomas (Headmistress of the Clairwood Senior Girls' School).

NATAL TEACHERS' UNION

IN the course of his presidential address at the annual general meeting of the Natal Teachers' Union held at the Tamil Institute, 100 St. Street, Durban, recently, Mr. S. Panday reviewed the activities of the Union which, he said, had been able to achieve improvements in the conditions of service in the Indian schools. The Natal Education Department revised the salary scales twice since the union was formed a year ago, and it was the union that had been invited by the Director of Education to the teachers employed in aided schools could soon be offered the same rates of pay and sick leave and other privileges which teachers in Government schools now enjoy, as the Natal Provincial Education Board has decided to offer other employees for the first time, the opportunity of becoming the employees.

The union, he said, is in no small measure responsible for the decision taken by the Administration. He felt that such an all-round policy would have been made years ago, as funds were always available to meet the demands of the teachers. Mr. Panday quoted an extract from an editorial of the *Natal Daily News* dated December 12, 1941, which stated:

"Of the 4,000 Indian children of school-going age, only fifty per cent. attend schools and the bulk of the balance after going through Standard I. At the same time, it is a fact that the Indian community contributes more to the Education Department than they receive back. In other words, the Education Department profits out of the Indians for the benefit of the European population. It is as well that these facts should be pondered and that reform of our outlook should take place before agitation starts."

Mr. Panday reminded his hearers that Agents General have in the past been similar about the Indian education.

"With the formation of the Natal Teachers' Union," continued Mr. Panday, "the Government on the education side have been exposed in the public eye, and as a result of such exposure, reform of our outlook, implicit in the decision of the Natal Provincial Administration to absorb aided teachers into the civil service, did take place."

Mr. Panday deplored the meagre educational facilities offered to Indians. Referring to the Government's policy of

which was fixed prior to the Capetown Agreement, and which, he said, is inadequate to meet the growing educational needs of the Indian community, he said that the Minister of Education and Finance should be approached to effect an increase, thereby enabling the Provincial Administration to advance Indian education in fulfilment of the Union Government's undertaking in the Capetown Agreement. "Mass petitions should be organised, if necessary," stated Mr. Panday, "so that the Union Government will realise that an increase in our subsidy is long overdue. As teachers it is up to us to give the lead."

He denounced the attitude of the Natal Provincial Administration in denying the representatives of the Indian community the opportunity to appear before the Bar of the House in connection with the Draft Education Ordinance which was promulgated during the year, notwithstanding the fact that the Indian community has no form of representation whatsoever. "The provincial authorities must take cognisance of the fact that we are the descendants of the indentured labourers who, by their toil, sweat and tears, have turned this Province into a Garden Colony, and we are therefore entitled to a fair share of the fruits of their labour," added Mr. Panday. "The question of the legal employers of teachers in aided schools has not yet been settled, and the 600 of our teachers cannot say with confidence who their legal employers are. It is therefore highly probable that a conciliation board for which we have already applied may not be easily granted to us. That the school managers are our employers is purely conjectural," concluded Mr. Panday.

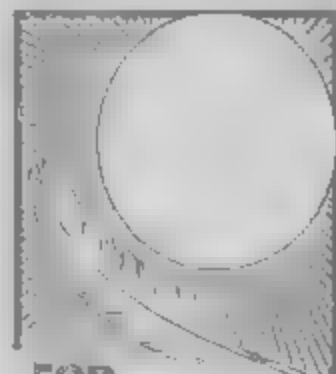
In a resolution passed at the meeting the union protested against the recent discriminatory attitude of the Natal Provincial Administration in singling out the Indian community for free instruction by progressive stages up to Standard VI, while other communities have been granted forthwith free instruction and books up to Standard VIII, and urged the Administration to extend free instruction immediately to Indian children in all classes up to Standard VIII at least. Other resolutions passed urged the adoption of the Platoon system of education as a measure of temporary relief, owing to the lack of school accommodation, the

appointment of a medical inspector for Indian schools, the raising of the building grant to the £ to £ basis, and an increase in the present subsidy.

The Department of Social Welfare was thanked for allowing Indian schools to participate in its state-aided schemes of distribution of cheese, milk, oranges etc.

The following officials were elected:—President: Mr. S. Panday; vice president: Mr. R. Perumal; secretary and treasurer: Mr. H. A. Naldeo; executive committee: Messrs. B. D. Lalla, M. M. Moodley, D. R. Singh, S. P. Singh, S. Attwarie, J. Khan and M. V. Nair.

Everything appearing in this issue of a political nature unless otherwise mentioned has been written and edited by Manilal M. Gandhi to express the views of the NATAL TEACHERS' UNION.

FOR Featherweight WARMTH

All GOOD blankets are warm, but so many are unduly heavy. Not so Beacon Blankets—for they are the feather-weight blankets which REALLY give warmth. Beacon Blankets come in a large variety of colours and designs. Should you have any difficulty in getting Beacon Blankets—remember it is only because demand needs now have first call on all shipping.

Write for the
FREE BROCHURE AND
COLOUR SAMPLES
to: Beacon Blanket Co.,
1, Albany Street, S.W.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન

મહાત્મા ગાંધીજીના દસ્તે
સને ૧૯૦૩માં સ્થાપાયું.

પુરતક ૪૦ મું

કીનીકસ, શુક્રવાર, તારીખ ૨ અક્ટોબર, ૧૯૪૨.

અંક ૪૦.

“ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

શુક્રવાર તા. ૨ અક્ટોબર ૧૯૪૨.

યુદ્ધ પછીની પુનરરચનામાં વર્ણુભેદ

દેશીય આફિકાનર રાજદ્વારીઓ અને સામાજિક કાર્યકર્તાઓ યુદ્ધ બદ દક્ષિણ આફ્રિકામાં સામાજિક પુનરરચનાની યોજના લઈ રહ્યા છે જેને અંગ્રે ગેંઝેલ વાઈલ્ડ ઇન્ડિઅનના ત્રીસી દોલમાં એક બાબ કોંગ્રેસ મળી હતી તેમાં યુનીયનના અમુખર પ્રમુખ કાંબેલે કાર્યકર્તાઓ એકત્ર થયા હતા. આ કોંગ્રેસ “સોશીયલ રીફોર્મીસ્ટ કોંગ્રેસ” નરીકે ઓળખાય છે. કોંગ્રેસને હેતુ મા. જે. આર. સર્લીવન, જે યુનીયનના વ્યવસ્થાપક અધ્યક્ષ છે, તેમણે સામાજિક પુનરરચના માટે લેલા કેટલાક નીયમોપર ચર્ચા કરવાનો અને સમસ્ત પ્રશ્નની સામાજિક કિંમત શી રીતે ધન શકે અને પ્રત્યક્ષી ગેઝારી, મરીની વીઝેરો શી રીતે અંગ્રે જાતી મહાત્મા અને સમાજમાં સહિ સુખી શી રીતે રહી શકે તેની યોજના થકી સરકાર સમક્ષ રજુ કરવાનો હ. એ કોંગ્રેસ આજે સામાન્ય ચર્ચાના વિષય થઈ રહી છે. તેમાં એક મોંઘ લેવા જેવી ઘટના એ બની હતી કે સામાજિક પુનરરચનાની નીયમોની ચાર કલગોળાંની એકમાંથી “યુરોપીયન” સંસ્કાર કાઢી નાખવાનો કોંગ્રેસનું કાર્ય થકે થતાં હસાવ મુશ્કેલી હતી જે પદ વિરુદ્ધ રમખ મતે પનાર થઈ ગયો હતો. મા. મોરીસ લેમે યુદ્ધ પછીની કોંગ્રેસ પછી સમાજકે પુનરરચનામાં વર્ણુભેદને સ્થાન નહિ હોવું જોઈએ એવા પુર્ણ સમજથી એ હસાવ મુશ્કેલી હતી. જેનઅન, જે યુનીયનની ધારાસભાના પ્રમુખ છે, અને જેમણે કોંગ્રેસનું પ્રમુખરથાન લીધું હતું, તેમણે એ હસાવ રદ ન કરવામાં આવે તો પોતે પ્રમુખરથાન નહીં લઈ શકે એમ જાહેર કર્યું. આથી કોંગ્રેસમાં ખળભળાટ થયો. કોંગ્રેસ

નું કામ હુંક મુલને માટે મેકુદ રાખવું પડ્યું અને ખાનગી ચર્ચા પછી એવો નોંઝ લાવવામાં આવ્યો કે “ધજી પરા કરાવનો હેતુ સમજી નહીં રાખ્યા હોવાથી” હસાવર કરીથી મન લેવો. જ્યારે કરી મન લેવામાં લારે હસાવ કેરી મયો અને મા. જેનઅન પ્રમુખરથાન રિવકારવાને કચ્છ થયા આ રીતે કોંગ્રેસ પ્રથમ પ્રમુખરથાન પોતાના અંતઃકરણને છતાવું. કોંગ્રેસની કુદરતે કસોટી કરી અને, અમારા મન પ્રમુખે, તેનઅન નીવડી. સામાજિક પુનરરચનામાં ખીન-ગોરી પ્રાત્ત જોને અરપૂરવોના કરતાં વિશેષ સ્થાન મળશે કે કેમ એ વિષય અંગે સંકા તો પ્રમુખથી જ હતો અને અમારી એ સંકામાં અમે ખટ્ટ જોરા નથી પડ્યા. જાતીય અને વર્ણુ-ભેદ સહિસક્રી સુસાગ તથા નથી. યુદ્ધને અંત આવતાં પછી તેને અંત આવશે કે કેમ એ સંકાલેકું છે શુદ્ધતા પાડો તો, જેઓની અંભે સાક્ષત છે અને જેઓની અક્ષત બહેર મારી નથી મહ તેઓને, પળે પળે, લીમીશે નીમીશે, કલાકે કલાકે અને દીરમે દીરમે ગળી રહ્યાં છે પરંતુ તે શીખનાં પડેલાં હજુ ત્યારે લીનાસ-હસાવ યુદ્ધ થયું પડશે. એ કમનસીબની વાત છે પરંતુ સમ જલ્દાય છે.

પ્રશ્ન એ છે કે આ સામાજિક પુનરરચનાની યોજનામાં જે ગોરા સોલમરો રજુતુનીમાં કાઢતા થયા છે તેઓને આંક લાલચ રીવાય ખીજી કચ્છ છે ખરું? લોકલસ ; નવા લો. જોની રચનામાં; એ શુદ્ધતા હેતુઓ તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યા છે. એ તેમજ હોય તો પછી યુદ્ધ પછીની સામાજિક પુનરરચનામાં જાતીય અને વર્ણુભેદ શા સારું હોવો જોઈએ? યુદ્ધના હેતુઓની સાથે તે

ખંધએસનો શી રીતે ધન શકે? તે આપણો પ્રયોજ જોરો હોય, એ કુદરત આપણને હરધરી એતવણી આપતી હોવા છતાં પછી આપણે ખરી વસ્તુ કરી નહીં સાતા હોઈએ, તો આપણું ગજુ-નર પાનાની ખાજની જેમ પડી બાંધશે.

એક વસ્તુ હીલાસો આપનારી છે, અને તે એકું કુટલાંક તરેલો એવા છે કે જેને લેવા કોંગ્રેસના કાર્યથી પુરો સંતોષ નથી થયો અને પોતાનો વિરોધ નીર્ભયપણે નોંધારી રહ્યાં છે. ગાયકર કાળાં વાળમાં એજ એક રૂબેરી રેખા મહુમ પડી રહી છે, કે જે, માત્ર ખીન-ગોરી પ્રમુખોનાં જ જાવંધર વિષે નહીં પરંતુ માનવજાતીનાં અવિધ્ય વિષે આજ્ઞા આપનારી છે; કેમકે વસ્તુતઃ આપણે લડે એટલે જયરના સંતાનો છીએ, પછી જાતી કે વર્ણુ બાદે મમે ને હોય; અને આપણી ખરી કુરજ સમાન માનવ જાતુતર રથાપવાની છે. સામાજિક પુનરરચનાની માઈ પક્ષ પાજનાત દેતુ એજ હોતો જોઈએ.

આ બાબતમાં મા. મોરીસ લેમ અને કે. એકમર છુ સે લીધેલાં પચલને માટે અમે તેઓને હાર્દી. અંબાનંદન આપીએ છીએ પરંતુ તે સાથે નો. કમલુ, જી. મેલીન્ટે જે કુટલાંક સભા હકીકત સાકે સંકે કહેલી છે તેની પક્ષ અમારે નોંધ ગ્રેવી જોઈએ “નારાત મરપુરી” માં લખતાં તેમણે જણાવ્યું છે કે :

“મા. જેનઅનની વલક, ખાસ કરી તેમણે ધારાસભાના પ્રમુખ તરીકે નિષ્પક્ષતાવખવાના ઉચ્ચ ધારણની જે પ્રતિષ્ઠા મેળવેલી છે એ જોતાં, યોગસ જાંધારલુ વિરુદ્ધ જણાવ, સિવાય કે જે પક્ષ ખર્ચમાં કે સંલ્પમાં કાચ અને ગોરા વચ્ચે સમાવતા હોઈએ નહિ સકે” એવાં માત્રવંતવના સિદ્ધાંતમાં માનવારો છે, તેવા રાજદ્વારી પક્ષને પોતે રજાહર હોવા માંગતા હોય એ તો લલે મમે તેમ હોય, પરંતુ જે હોડા હો. જેનઅનની ધમકીથી કરી જઈએ, હસવનો અર્થ સમજ્યા નહિ તેવાનાં આધારે, તેને રદ કરવાને તથાવાર થઈ ગયા, જ્યારે મા. મોરીસ લેમ તરફથી તે યુદ્ધમાં આવ્યો હતો, કે જેમની રપટ સતજુતીથી ગેર-સમજુતીને માટે કચ્છ રથાન રહીજ નહિ શકે, તેઓની વાજવનું શું પાસું કે બેસક તેઓ બેરો

હોવા જીવી હાકરો કે ધોળાના સ્થાપિત કરવાના કિલ્લમાં છે. જેનસને સંતોષવાની એ એક પ્રવૃત્તિ હતી. પરંતુ તેઓ સિદ્ધાંતથી આઠવર્ષ દોવા મરિ કુનેચાર હરે છે, અને જોહા દોરો કરાવનારા બીન-જોશીઓ પ્રત્યે ચમે તેવી તેની બોરી વચ્ચે દોવા તતાં "સત્તા" ને નમી જવાના ખાસ દોરો કરાવનારા બોરા વખતે તેમની મજૂરી થાય છે.

હરાને રાં નહિ કરવાના પશુમાં એ કે રૂપમાંથી માત્ર સત્તાઈ દોર નવ આપ્યા હતા છતાં એ એક ચકાસું હતું કે, "રૂં કરવાના આવરી અવેહાઓ" માં કાઢ પશુ બીન-જોશીઓ સામેલ થવા નહોતા તેઓએ મન નહિ આપીને પોતાનો વિચરકાર વ્યક્ત કરવાનું કરાવું હતું.

એ બનાવ આપણને ફરી એક વાદી આપનારો છે કે ખાસતવાના પ્રણય તેવી બલિત પ્રમુખરવાને બીરાજવાથી આવી કેમિસ્ટોને મળતી પ્રવૃત્તિ, જે ચર્ચા કરવાની અને મન આપવાની સ્વતંત્રતાના જોએલ મળી રાકતી હોય તે તેની કીમત વધારે પાતીજ મળીય..... માનવ પ્રાનુત્વના ધોરણે સામાજિક પુનર્રચનાનું કાર્ય કરનારાઓને મરિ હજુ સમય અનુકૂળ નથી થયો અને એ વરતુ પશુ સમજવાની જરૂર છે કે કોમિસન કાર્યના આરંભમાં પ્રમુખરો હરાવ રૂં કરવાને જે નાજ રચી પડી એથી સીંગાપુરની સરકારના અમુક સંતોષમાં આ દેશમાં પશુ પુનરાવરતન ચકું રાંય કરનારા એક વધુ વરને કોમિસ મળે છે. બીજા એક નામજુસથી સંખ્યામાં પતમાં નીચેની હકાકત રજાવવામાં આવી છે.

"અમારાથી એ વરતુ સમજ રાકતી નથી કે, કોમિસ કે જે, અમારા પાત્રવાથી, સામાજિક સમજ દાર હોકાની બનેથી છે તેણે એ પ્રકારે પુરતી સમજણ રિત્ત ગી રીતે મિલુંમ કરી નાખ્યા. પ્રમુખે કોમિસના મરેલાજ દિવસે મતભેદના કારણે પ્રમુખરવાના કોઝી હોમિલું દોત તે પછી બરામ છાપ પડી દોત એ વરતુ અમે સમજ રાકીએ છીએ પરંતુ ત્યાર બાદ જે રીતે સમાવું મવું સંવાવાયુ હતું તેનાથી, અમારા મત પ્રમાણે, એ કરના પશુ વધારે ખરાબ કાપ પડેલી છે. કાપ સંગીતીએ વધારે નિષ્પ્રજામાં પ્રમુખની પસંદગી કરના જેવી હતી અને કોમિસની એવી રીતે વ્યવસ્થા કરવી નોંધતી હતી કે જેથી આવી બનને બનાવ બનાવ નહિ થાયે. જે કોમિસ અમુક નીલી પસંદ કરે તે પોતે પ્રમુખરવાન નહિ હર્ષ રાંકે એ બજીમે ચી જેનસને પોતેજ પ્રમુખરવાન રિવાસર્તું મેંહતું નહોતું."

અમે સામાજિક પુનર્રચના અને તેને આમે જે હર્ષ ગ દોય તે રિષકારવા રાજ છીએ, જે રૂપશા વર્ષા અને સમજી બડીબાને તેનો કાલ મળવાનો દોય તે પશુ સરખાતમાલ એવા મા આવે છે કે નજરના અવિષયના ઉક્તિ આ-કીકાને જે એક પોતાના કાલકાર નીવડવાનો સંચાર જજાય છે તેનોજ પાયા ઉમેરી તાબ-

ગારી રાજદારી અને અનીય હવેશની ઘાજીઓ ઉદ્દેશવામાં આવી રહી છે.

અંતમાં અમે 'પ્રમુખ કારત'માંથી નીચેના ફરો રાંકે આ લેખની સમાપ્તિ કરીએ છીએ.

"આપણને તેની જોડ છે તે રાજકીય, આર્થિક કે સામાજિક સુધારણાની નથી, તેમ વત્તજાન કે તદ્વિત ધોરણની પશુ નથી. સમજા અન્યથી પ્રવિભાજીત પ્રત્યે લખમની અને અસરકારક પુણુ, કામજાની વીસ કમ્પાની છે... આપણે રાજકીય અર્થિક સ્થાપવાની વાતો કરીએ છીએ પરંતુ અનહકવમાંથી બર્લકલ રી રીતે પ્રાપ્ત થઈ છીએ અને સમજા નાનકળાં પુણુ પ્રત્યે સમજાવ બતાવવાની આપણમાં આપીય ઉત્કંઠા ક્યાં છે? પાત્રની મીનકરને અંત આજુવાની આપણે ધોળાઓ પરીએ છીએ પરંતુ આપણું રાજ્ય વિશિષ્ટ રચનામાં તેનું પુનર્રચર્વન નહિ કરે તેની રી આવી? આપણે શાલીવાદને અંત લાવવાની વાતો કરીએ છીએ પરંતુ અસિદ્ધિનો ઉદ્ધાર કરવાનો કેમ જાણે આપણેજ ઉચ્ચરકલ દહ દોવ એવા કોઝી રાખીએ છીએ. 'દેરાંઓ' ની અર્થિક રિમિત સુધારવાની આપણે પરમાર્થ ઉચ્ચ જો દર્શાવીએ છીએ પરંતુ એ સિધ કરવા ને મુતમ્ નીતીમાં રચાયેલું આપણા છત્તનું કાવર મિરમ્ આપણે જાણે જાણું કરવા ઉચ્ચરકલ નથી આપણમાં અર્થિક સ્થાપવાને આવરકક પ્રેમલાન વિતા આપણા સપગા ફરીમ ઉવાયો અવરક વિષ્ણુજ જરી

રશિયુ આફ્રિકામાં લોકશાસન નથી

પા લોમેન્ટમાં નેરીવેલું પ્રવિનિધિત્વ કરાવનાર મી. બી. એમ. એમ. મેલોન્ડર એમ. બી. એ અમે અઠવાડિયે ઓટોરીવાન વેસલી કોલમાં ગાપણ કરના જજાવું દાણ કે કેક પશુ માણસ ને ગીમનન છત્તનના એર અંત તરીકેજ મળી રાકેવો નહીં જોઈએ. વધુમાં તેમણે કહ્યું કે રશિયુ આફ્રિકામાં લોકશાસન જેવી વરતુ ફેજ નહીં કમકે વસતીના જે બનીયાંસ કાચને કાચ પક-નારા કાવડા તેઓની સંમતિ વીના યકવામાં આરબા છે અને તેઓ રાજી કે મર્મ સ્વાતંત્ર્ય ના હવા પશુ મોખથી રાકતા નથી. નેરીવ વસતીના કીવર પાલોમેન્ટ રાજ્ય સદાવે છે કે તેના તેનું પ્રતીનીધિત્વ નથી. રશિયુ આફ્રિકામાં રશિયે કતલી તાતી કાચ પાકવામાં આવી છે તે નેરીવ મજૂરોના ગાલીકાને રામકે કરનારી છે કેમ ન નેરીવોને પોતાના નિર્વાહ

ને માટે નેારી શોધવામાં પોતાના વખાને મેરો કામ બરખાદ કરવાની કરજ પાડે છે. ત્યાં સુધી વધુએક દુર કરવામાં નહીં આવે અને નેરીવોને કુદિનો કીપથોમ કરવો પડે તેવાં કામોમાં પશુ રાકવામાં નહીં આવે ત્યાં સુધી રશીની સુધરશે નહીં. રજાથી ઉર તેમણે ખાસ બાર મુક્યો અને કહ્યું કે એ અમમના સવાતને દરોજ આફ્રિકાએ પોગ્ય ધ્યાન આપતું જોઈએ.

હિંદના અવિષય પર મી. એમરી

હિંદમાં ગળા મંમળવારે ગાપણ કરનાં દીંદી પ્રધાન મી. એમરીએ હોંદુસ્તાન અવિષયમાં એ મહાન સત્તા ગનશે એમ જજાવું હતું પરંતુ તેમણે કહ્યું કે એ મહાન સત્તા બનવાને માટે જરૂરી સંસ્કૃતિના સંધનો કેળવતાં તેને થણે વખત કામશે. હિંદના અવિષયના સત્તાધ ધજોજ મુરકલ છે પરંતુ હું મારું પું કે તેનું સમાધાન લાવી શકાય અને લારી શકાશે. તેનાવર કાદના તરફથી અને તેમણે વળી કેલ એ તત્ત તરફથી લાકવામાં આવેલું બંધારણ ઠરા નહીં રાકે, અને માંથી અને તેમના મૂડી-બર લાંથીએ જોએ પ્રેમિસનું વંત પોતાના કાષમાં રાખી રચા છે તેઓના એવું કરવાનો હેતુ છે. હોંદુસ્તાનને માટે સમીપી અમમનો સવાલ હીંદી મહાસાગર અને તેના પ્રવેશદારને અંકુશ જેવા કાષમાં હોય તેની મહત્તી કેળવવા ના છે. અને વ્યવહાર સમજને બાવર અમારે તેને માટે સહી છારી નીતી બોરીય કામન-વેશમાં સ્વતંત્ર કાગીદારી તીકેનું પોતાનું સ્થાન દાાી રાખવું જો છે. પોતાના વાગી-દાર પાસેથી સહીથી એણું લેનારી અને સહી વધારે વગતર આપનારી તેના જેવી ગીજ એક પશુ કાગીદારી નથી."

સમ હકીકત એ છે કે આજે તે બોરીય સરકાર પોતેજ હોંદુસ્તાનપર જજારદારીથી એવું બંધારણ લાકવા માંગે છે કે જે હોંદુસ્તાનનો એક પશુ મહા રીશારવાને તજવાર નથી. કીપ્પ કરખારનો કંઈ કોમિસ પસંજ તરફથી નહોતી પરંતુ બોરીય સરકારનો જોએ પર કમેશાં રિયાસ છે તેના અની ક્રેદાર મત કરાવનાર નેતાઓએ પશુ તેને તરફારથી છે મી. એમરી કુનીવાને કલે અમે ન સમગરવા મામતા હોય પરંતુ એકલી વાતને વિશે ના જજાવ સંકા નવીજ કે "માંથી અને પ્રેમિસનું વંત પોતા ના કાષમાં કરારી રકલ તેમના મુડીબર સાંધીએ" સાથે બોરીય સરકારને કાપ લેવું થણું રાંકેય થક મહત્તું છે, હોંદુસ્તાને મીનની મહત્તી કરવાના સંબંધમાં. હોંદુસ્તાન એ

આવનની મા. એમરી પાસે સલાહની માગણી નથી કરી. આજે તો હિંદુસ્તાન બહારની કોઇ પણ જાતની હાથપાશો વિના પોતાનું જીવિ પસંદ કરવાના અને પડવાના પોતાના હક્કની માગણી કરી રહ્યું છે. હિંદુસ્તાનને મારે સારું થા 'પુરું થા છે એ નીચું જ હિંદુસ્તાન જાહેર કરી શકે છે.

આવનની લશ્કામાં મળવાવારે મા. એમરીએ 1891 હતું કે બ્રિટીશ સરકાર તેમ હિંદુસ્તાનના સલાહનું સમાધાન લાવવાને ધણીજ આગ્રહ છે પરંતુ બ્રિટીશોના પોતામાંજ પુરતા પ્રમાણ માં સમજૂતી નથી થઈ ત્યાં સુધી મર રોકડ કીપસની દરખાસ્તોમાં કોઇ પણ કેરફારો કરવા થી કશું પરીણામ આતી શકશે નહીં અને સમાધાન લાવવામાં ખરી અગત્ય કરનારી બાબત એજ છે.

એ "બ્રિટીશોમાં પુરતા પ્રમાણમાં સમજૂતી" ત્યાં સુધી મા. એમરી અને તેના જોવા લોકો બ્રિટીશ પ્રધાનમંડળમાં હજે ત્યાં સુધી રહી શકેજ નહીં. અર્થાત્ અમે સર તેજ બહાદુર સપ્ટે, કે જોવાના પર બ્રિટીશ સરકારને અલગ વિચાર છે, અને એમના કરતાં વધારે વિનીત મત ધરાવનાર અને પ્રત્યેક ઘણે તળાએ બોલ નાર બીજા એકે નથી, તેમના શબ્દો ડાંકીયું. તેમણે કહ્યું છે કે: "બ્રિટીશ પ્રધાનમંડળમાં એમરીએ એજે માથાએ છે કે જોવાના પર કેમિસ વાલીઓને, બીન-કોમિયુવારીઓને અને લમબાઇ દરેક મનના રાજદારીઓને બીલકુલ વિચાર નથી. માત્ર મત પ્રમાણે આ દેશમાં વિચાર ની બાબત જીવન કરવી અથવા જોઓ જાવાન અને જર્મની તરફ બ્રિટીશ સરકારને પ્રમાણીક પછે દરેક રીતે મદદ કરવાનું હજી છે તેઓની રચીતીને સુરક્ષિત કરવી તત્કાલ અગત્ય છે, સીવાય કે પ્રધાનમંડળમાં ફરફાર કરવામાં આવે અને સહિયો પડેલી નો કોઇને પણ રખસદ મળવી જોઇતી હાય તો તે એમરીને મેળવવાની જરૂર છે. હિંદુસ્તાન અને "બ્રિટીશી ધરા"ની નીતી

'નાહાલ ડેલી ન્યુઝ' નો લંડનનો બજારપત્રી જણાવે છે કે જાવાનું આક્રમણ થાય તો હિંદુસ્તાનમાં "બ્રિટીશી ધરા"ની નીતીને કોઇ રીતે અમલ થશે એ બાબતમાં બ્રિટીશ સામાન્ય જનતામાં કેટલીક ગેરસમજૂતી વર્તી રહેલી હોવાથી બ્રિટીશ સરકારે એ બાબતમાં પોતાની નીતી વાળે બુલાસો કરનારે એક સત્તાવાર નીવેદન કહ્યું છે. રહીયા અને ચીનમાં એવી બંધાવણી નીતી કેટલી દદ સુધી અલાવાય છે

એ સરકાર જાણતી નથી પરંતુ અધિવેશીયણે નાશ કરવાની નીતી અલાવાવાને સરકારને હરાવો નથી. જો એવી રચીતી બની થાય તો સરકારની નીતી દુશ્મનને તાત્કાલિક લશ્કરી હિંમતો મેળવી વસ્તુઓ અને સાધનો ન મળે તેમ કરવાની છે કે જેથી તેને અગત્ય પડે અને તેના કાર્યમાં કાંઈ થાય. બ્રિટીશોને સંડોવ 'ટાઇમ્સ' નો બજારપત્રી કહે છે કે અગત્યમાં આ વસ્તુ સિદ્ધ કરવાને સારામાં સારો રસ્તો, એ સંગ્રહ મળે તો, જરૂરી સંચાઓ, અને ઉપયોગી વાહનોના સાધનો અને સરંચન સુરક્ષિત લશ્કરોમાં ખસેડી લઈ જવાને છે. તેમ કરવાને પુરતા વખત નહીં મળે તોજ પછી ન છુદ્દે એવા વસ્તુઓને નાશ કરાવું પમલું હોવામાં આવશે અને તેમ થશે તો પણ મોટા વાજાની કો વસ્તુઓ સરકારી મોકલવીજ હશે. સોડોના જીવનને અગત્યની વસ્તુઓ દુર કરતા કે તેનો નાશ કરવાને સરકારને હરાવો નથી.

માંથીજ અને બ્રિટીશ અન્ય પ્રતિષ્ઠિત અલગો-ગીતોએ જવારે અન્ય સ્થળોમાં થયું હતું તેમ હિંદુસ્તાનમાં મોકલેતો નાશ કરવાની નીતી અમલમાં નહીં મુકવાની સરકારને અપીલ કરી સારે સરકારે તેનો પ્રત્યુત્તર નહીં વાળતાં તેવી સૂચના કરનારાઓને ફતીવાની નજર સમક્ષ દેશબંધી તરીકે ચીનથી હતા હવે રહી રહીને આ પડીએ સરકારને એ બાબતમાં બુલાસો બહાર પાડવાનું સું કારણ મળી ગયું છે? આજે તો હિંદુસ્તાનમાં 18 વસ્તુઓ સોડોની માલીફાની છે અને કલ સરકારની છે એજ કોનાથી કહી શકાય તેમ છે? તેનો એક દાખલો માંથીજનું 'હરિજન' કે જે પવના પ્રકાશન પર હવે સરકારે પ્રતિબંધ મુક્યો છે, તેમાં આપવામાં આવ્યો છે. તેના એમરલ તા. ૯ મીના આંકમાં સ્વતંત્ર મહાદેવ દેશાએ નીચે પ્રમાણે લખ્યું હતું:

'સચેદાપદ' માંથી નીચેના બજાર લીધેલા છે:

'પુરુષોના લશ્કરના માથાસો ટુંક રમ્મ પર આવે તેઓની સગવડને મારે કચકચ માં કોઇ સ્થળે ખાસ હોસ્ટેલો બોલાવામાં આવી છે. આ હોસ્ટેલો બેવડો શાખો છે એક સોસાજીને ન નાથાની દ્રષ્ટિએ પોસાય તેવી છે અને એજ બાગમના સ્થળો છે કે જ્યાં રહીશો તેઓને દરે જાના સુખ અને આનંદના સાધનો પૂરકા મુર પાડે છે.

આ હોસ્ટેલો-નાં પુરાં પાડવામાં આવતાં સુખમનના સાધનાના અર્થેના મોટા કામ હિંદુસ્તાનના નગરજનોની આર્થિક મદદથી

પુરો પાડવામાં આવે છે જેને મારે સોલ-જરો તેઓના હાથ અગત્યી છે. રમ્મ પરથી પાછા ફરતાં મોઢાજરો પોતાના નુખ-સગવડને મારે રાખવામાં આવેલી હોસ્ટેલોની બીજાઓની આગળ ધણીજ નાગીક કરે છે જેને પરિણામે એ હોસ્ટેલો એટલી લોકપ્રીય થઇ પડી છે કે સોલજરો રમ્મ બોમવાનાં વધતા પ્રમાણમાં કલકત્તા જવાનું પસંદ કરે છે."

આ વસ્તુને, કેસાઃ મામલાનીઓને એરોડોનો બાંધવાને મારે પોતાના ઘરો ખાલી કરવાનું કહેવામાં આવેલું તેઓની ફરીવારની તપાસ કરવાને નીનાપેલાઓ તરફથી મળેલા રીપોર્ટોથી નીચેના તારણ ને સરખાવી જુઓ:

'જુલ માંથી ૧૭ જરોને તોડી પાડવામાં આવ્યાં છે. જરમણીઓને કોઇ પણ જાતની એપીન નેફરિસો આપવામાં આતી નહોતી. કોઇ બોટાને સોડોને જાહેર કરી દેશમાં આવ્યું હતું કે પણ દીવસની અંદર તેઓએ ઘરો ખાલી કરી જવા. અને તેમ નહીં કરવા મા આવે તો માલગીરકત જાજ કરી જાજર દરોડા તેના કમળે લઇ લેવામાં આવશે એવી વગડી આપવામાં આવી હતી. પણ દીવસ બાદ ઘરો લઇ લેવામાં આવ્યા હતાં. ઘરમાં રહેવારાઓને કોઇ પણ અન્ય સ્થળે રહેવાને કે તેઓને લાંબી જવાને વાહનનું, સાધન પણ પુરું પાડવામાં આવ્યું નહોતું. દેશમાં ધણી મુરોશી મંત્રી કોઇ અભરવા સ્થળે આજા થયા પરંતુ મોટા બાજના લોકો પોતાના બાળકોમાંથી સારે નજીકમાં ત્રાડો નીચે સુધાના તાપ કે વરસાદથી કેમ જાતના રક્ષણ વિના પડેલા છે.'

આ સરખામણી કરવાના દેખાતાં કારણો કે દેશ મુત્રીય મામલાનીઓના બાકો છે? પર-દેશી કે અન્ય સાલજરોનો છે."

બ્રિટીશ સરકારને હીંદુ છોડી જવાનું કહ-નારા ગ્રેસેલ તરફથી પહાર કરવામાં આવેલા કરાવના કરરોમાંનું કોર આ કામજી છે જેનો જવાબ સરકાર ઇનિશ્ચાસમાં કહી જાવામાં નથી આવ્યો એવા ધાતવો જુલમથી આપી રહી છે, અને હવે હોંઠમાં મામ મીરકત દુશ્મનના હાથમાં જતી અટકાવવાન તમા નાશ કરવાની સરકારની નીતી જાહેર આ બુલાસો થા મારે અમારા ધારવા મુજબ હિંદુસ્તાનની પ્રજાના હોતાના માટે બ્રિટીશ સરકાર કેટલી ખર્ચી કાજજી કરી રહી છે એવું અમેરીકાના અને ફતીયાને ફરી જુલું કલાવવાન આ બુલાસો થયો છે. પરંતુ જુલમથી ફતીયાને અરફર કયાં સુધી જાવાની શકાશે?

વસ્તુસ્થિતિ સમન્વે

“અખલાની બચેત એક વખત ચેતશે પછી ફરન કદી તેને જુઝાવી શકવાનું નથી”

૨૭ ઓગસ્ટના ‘દરિજન’માં ગાંધીજી એ લખેલો લેખ આ દેશના અમાન વાંચકોના સામાર્થે નીચે છાપીએ છીએ :

છપાડવા પાડેલી આમ-જનતાની લક્ષણને અંગેના કમવાદક સમીક્ષાને જે કદાચ યોગ્ય છે તેની સામે અમેરીકા અને બ્રિટીશનમાંથી ચોપથી પાડેલી જોડસામટી યુગ છેડી છે અને મદાસના સામે પ્રચલન અગવા પુઠ્ઠી ધમકીઓ કિસ્મતવામાં અપાવી છે. તેનાથી ફરીને મદાસના પોતાના નીમીત આશયમાંથી ચસવાની નથી. આજ સુધી મદાસના વિરોધ અને તેને દબાવી દેવાને યોગ્ય મયાસો પરજ શક્તિશી છે. આ વખતે પણ કંઈ ખીલું ખનવાનું નથી. બ્રિટન અને અમેરીકામાં છપોડેલું બેક્રામ યુગ-રાજ્ય કદાચ મદાસનાને ઠાપી દેવાને જે ઉપાયો લેવાશે તેની આગાહી પણ નીકળે. એકમન ના ઉપાયોથી સારા તત્કાળે તો દબાઈને જાય, પણ બળવાની તબોલ એક વાર ચેતશે પછી ફરન કદી તેને ખુઝવી શકવાનું નથી.

અનિચયોક્તિ કરવામાં અને પ્રાણી આપવા માં જેલી ફરન અને પીલાવવાને મજબૂર પક્ષ ખીલ દીકાશરેને ટપી જવા છે. એક કરવા કરતાં તે અન્નેએ મદાસનાની માગણી સમજવાની તરફી લીધી ફરન તો પાલ.

બ્રિટીશ સત્તાને અંત શાવવાની માગણીના નવચીપણા વિષે ના જરૂર સંકેત ઉઠાવવામાં નથી આવી, પરંતુ એ માગણીના અમલ માટે જે સંધી પસંદ કરવામાં આવી છે તે પર બધા દુઃખસાએ એકત્રિત થયા છે. આજ રાજ્ય સા સાક પસંદ કરવામાં આવી છે તે કામવાદક સમીક્ષાના દગવગા રરરીક જેનું ચોખ્ખું દેખાવ છે એ દગવગા મલત્રજ કું સમજાવું. હિંદ આજે આ કુદમા રશો અસરકારક ભાગ ભજવતું નથી. અમારા પક્ષ કમલાને આવી રચોનાની સરમ આવે છે એટલુંજ નહીં, પણ અમને એક પણ - જે છે કે પરદેશની પુંસરી માંથી જે અમે તેના રિષ્ટો તો તેની પર-કાપા દરજ આવી નથી તો આ વીચિત્રમાં અમારે સાવકો, નીચીપક ગરમ અમે સમ શરમો. અમને ના પણ ખાતર છે કે ન હિંદ આજે જે રવતન નહીં યાવ ન તેના કાલમાં હુપાવેલો અસંતોષ જવાનીએ હિંદને કાનારે ફરે તેમને આવાજ આપવાના રૂપમાં સહી-પીડો. આનું અને ન એક પ્રથમ

પંક્તિની આપતિ છે એમ પણ અમને લાગે છે. હિંદને જે મુક્તિ મળે તો આ અપતિ માંથી અમે બચી જઈએ. આ સાદી, સ્વા-ભાવી અને પ્રામાણિક અદેસતને જે વહેમ રાખવે એ બીજું આદતને નોતરવા સમાન છે.

પણ દીકાશરે પ્રજે છે કે, ‘બ્રિટીશ રાજ-કર્તાઓ હિંદમાંથી નીકળી જતી વખતે દેશની આવીઓ ફોતે સોંપતા નહીં’ આ સવાલ બરાબર છે. મદાસનાના પ્રમુખ મજલાના અબુલ કલામ આઝાદે એના જવાબમાં જે વાત કહી છે તે સાંભળો :

“એક તો મદાસના કમેલ લોકસાદી દેશો પ્રત્યે સહાનુજ્ઞતા ધરાવતી આવી છે, ખીલું તે બ્રિટનને મુજબવા કે તેના પ્રવાસોમાં અંતરામ નાખવા કચ્છતી નથી, અને કીલું જાપાની આક્રમણને સખતો કરવાનો તેનો નીશ્ચાર છે. મદાસના માત્ર પોતાને જ માટે નહીં પણ સવને માટે સત્તા લેવા કચ્છ છે. સાચી સત્તા જે મદાસનાને સોંપી દેવામાં આવે તો તે જરૂર ખીલ પહેાને બોનાનીને સત્તા ન અમલમાં બાગ લેવાને તેમને લીનવશે.” મદાસનાના પ્રમુખે વળી કમેલું દતું કે, “માએસાગી સ્વતંત્રતા ને બ્રિટન આપતું હોય તે સુરલીગ કીચને કે અમે ખીલ કાઠ પક્ષને ને સત્તા સોંપે તેની સામે મારે લંધા નથી. સત્તા સ્વીકારનાર જે પક્ષને પણ ખીલ પહેાની પાસે જરૂર પડવાનું, કેમકે હિંદમાં એક પક્ષ ખીલ પહેાના સદકાર લીના એકલે દારે બરાબર કાર નહીં કરી શકે.”

જે એક વસ્તુ જરૂરની છે તે એકે, કુદના સમાજ દરમ્યાન, મીનરાજ્યોનાં સરકારો જાપાની અથવા ધરી રાજ્યોના આક્રમણને અટકાવવાને લાગેલા રાજને લડી શકશે એ એક અપવાદ સીવાય ખીલ કાઠ પણ શરત કંઈ મીન કે અર્થિક સુખ્યા મીન, સંપૂર્ણ દુકુમલ સોંપી દેવાની નહીં. પરંતુ હિંદના મારનારમાં મરજી ના માને તેમને કશી અધીકાર નહીં રહે, એટલુંજ એટલું સ્વતંત્ર છે તેટલુંજ હિંદ સ્વતંત્ર દશે.

ખરેખર આ વાતમાં નાદકની બોતરખી કાઠએ કરવા જેવું નથી. જે પક્ષ અપવા પહેાનો પ્રમુખ હિંદની દુકુમલ અંગેએ પાસેથી લેશે, તેને પાનની સત્તા સમજવાને માટે ખાલી તો પહેાને પર આધાર રાખવાને પડાવે.

અમાં સુધી હિંદના પહેાને દેશને માટે અને પોતપોતાની પુઠ્ઠીને માટે એક ખીલની અપેક્ષા રાખવાને બદલે કાઠ પદારનાની અપેક્ષા રાખવા ની દશે આં સુધી કદી તેમને પરપર મેળ બેસવાનો નથી. વધુપ્રથમેકની કશોખરીમાં બેસતા સંખ્યાબંધ હિંદીઓ પૈકી એકને પોતે ધમવતા રથાનને સાક વાહસરોમ સીપાય ખીલ કાઠ પર આધાર રાખવાને નથી. પરપરના રેકા પીના પ્રુદ મદાસના પણ એક દીવસને માટેએ કાગ નહીં બાલવી શકે. કેમકે શર-આતના ધોડાક વખત સુધી રાજ્યમાં સખળ પક્ષને પણ કચ્છરી એક નહીં હોય, કાચ્છ કે એરી એક આખનાર લરાજ નહીં હોય. દુઃખમાં પોલીસદળ ને નવી રાષ્ટ્રીય સરકારની શરતોએ તેની નોકરીમાં નહીં રહે તો તે પ્રારંભ માં તો અખપડ પોલીસ સીપાયઓજ તેની પાસે દશે. પરંતુ મીનરાજ્યોનાં કચ્છમાં સતંત્ર હિંદ ને કાઠ સદાય આવી સકશે તે સંભાન પ્રકારની દશે. જે સદાયની સકવતાએ અનંત દશે અને હિંદને જાપાની સરકારને આકારવાને રાક દેવ ખાલી નહીં રહે. આજ હિંદ દરગા-વાનમાં અહીંસા નહીં બની મજુ હોય તો ઉત્કું હિંદીઓ પાલતજ્યોનાં કચ્છરો પાસેથી જાપાન અથવા ખીલ રકના કુમલાને દાકા કાઠવાની અપેક્ષા રાખશે. જે મમે તમ દાક મીનરાજ્યનાં કચ્છરો હિંદના રજાથને માટે જરૂરી છે કે નહીં તે વાન આજુએ રાખીએ તો પણ આજે તો અહીં ફરન આ કલે અને કુદ પ્રુદ માગ લાં સુધી પણ છેવ.

મદાસનાની માગણીમાં સમાવેતા અર્થનું આ વિવરણ મીનરાજ્યોને પોતાને અપર તેમના પહેાને માન્ય નહીં હોય તો મજસુરત બેઠગની થી જે પ્રમંડ લીરોધ યોજાય દેખાવ છે તે સાચા હીલનો નથી એમ જે કાઠ હિંદના મહેર સેવકે માને તો તેમના દેખ નહીં મળ્યાવ. લીરોધની એવી એકગતીથી તો હિંદની અર-દાકઓ અન પ્રીકાર વિશેષ મજસુર થવા ન.

તાત્કાલિક જરૂર છે

વેપાર મેનેજ કરવાની સક્તિ કદાચ ૧૨ આસીટન્ટની. કદના વેપારને સાકે અનુચિત, અંગ્રેજી અને ચોપના રાખવાનું બર સાન હોતું એકમે. જણાવે પમાર -

સેન્ટલ ફર કોન્ટ વેટાખલ મારકેટ, બોલસ કું, દરજનના પાડે.

ગોલ ઈન્ડિયા કોંગ્રેસ કમીટી

સમાપ્તિ વખતનું આંધીછતું મનનીય પ્રવચન

મુજામાં આગરના ૧૦. ૮ મીએ મળેલી જોશ
મુનિશ્વર પ્રિયેસ ભીરીની વાદ્યાર ગેઢમાં
મગધ વેતસાદ વચ્ચે અને આનંદવાદો વાતા-
વરણ વચ્ચે કોરીશ સરનારને દોઢ છોડી મળાનું
કહેનારો દરેક વધારે થવા પછી મોંઘીજી મેતાનું
પાપાજી હવે મંચના આગરનાને આપ્યા ત્યારે
સામાન્યપણ ત્યારે ખુણેથી તેમને વધારે તેવા
માં આપ્યા હતા મોંઘીજીએ દોઢમાં જોશતાં
કેરોપને મંજુર રાખતા બદલ સરોને મુખારક
પાદી આપી હતી અને વધારા રજુ કરી છેક
મુંઘી આગર રાખનાર ગાદીએને પણ તેમની
નૈતિક દોષત માટે મુખારકપાદી આપી હતી

મુસલમાનોને

મારે મારી તેમણે મુસ્લીમોને સંબોધીને જણાવ્યું હતું કે રાજકારણ એ શું ચીજ છે એ હું બધે નહોતા સમજતો ત્યારથી, મારા વિચારના દિવસોથી, હાંફ-મુશીમ એકમ મારા હૃદયમાં હું છવતો આવ્યા છું. દક્ષિણ આફ્રિકામાં હું હતો ત્યારે મારા અસીલો અને સહકાર્યકરે મુસલમાન હતા. હાંફરતાનામાં હું આવ્યો ત્યારે પણ એજ માર્ગે હતો. પાલિકાના દિવસોમાં મુસ્લીમોની સાથે મારે રાત દિવસની માર્ગવાહી હતી. મુસ્લીમ મિત્રોને આ મારો ઉતારો હતો. તેમને આ વાતની જાણે હું ત્યાં જામતો આવ્યો છું. મારા દીલમાં તે એમને મારે પ્રેમ જાણે છે એટલે કાંઈ મુસ્લીમ મને માળ દે તે તેથી મને શક થતો નથી. કાંઈ મુસ્લીમ આપને મારા મળા પર છુટી ફેરવી જાય તે મને તેથી રોષ ન થાય કારણ એણે તે માંથીને જાદનાસ ખાયા હશે એટલે એ જાણે તે એણે જાદનાસ માંડીતા મળે ફેરવી એમાં ખાંડું શું ગણાય? જાડા તે આ સમજ્યાથી કંઈક મારે છે. હાંફ-મુસ્લીમ અને મારે છે. પોતાને મારજ દાગ તે સ્વરામ્ય રી રીને કંઈકાય? ખુદા ઝીણા સાદેબને સાંખી ઉપર આવે. હું તે હવે ચાંદક અવાજ છું પણ મને વિચાસ છે કે મારા મુસ્લિમ પછી ઝીણા સાદેબને એમ કહેવુંજ પડશે કે માંધી ધોતખાજ માણસ નહોતો; તેણે કદી મને કંઈથી નહોતો, મારા મુસ્લીમ કાંઈકાને પ્રાર્થના કરીય કે તેઓ સાચું શું અને ખોટું શું તે નક્કર રહીને તપાસે. આપણે પાકીરતાના પ્રજાના નિર્જન એક ટ્રોફ્યુનલ (પંચ) માઈલ કરાવવા એકએ અને આપણે પછાએ એ ટ્રોફ્યુનલના મુદ્દાને સ્વીકારી

સેવા જોઇએ તોફાન-મુશ્કેલીઓના મને ખુબ
પ્રીય છે. આપણે એક સામાન્યતા વિશેષ
કરીએ છીએ. હવે એ એક સીધી સડન પસારી
છે. કોઈ જીવ ન કરે, કોઈ મુશ્કેલી નહિ. અમ
લકવાને તૈયાર થઈએ આં સુધી પહોંચના અને
આપણને ગદ્દ મોવાનું કદી સમજીએ નહિ. હું
લાંબો સમય રાહ જોઈ તો કમર પાને સમજ
કરશે. મારા કુટુંબનો આ આખરી જંગ
હું વાહસરોયને એક પત્ર લખીયો એમાં કહ્યો
પપ્પાપપ્પા કે તમને આજીવનની નીકળી જાય ન
દરમીયાન રચનાત્મક કાર્યક્રમ ઉપરના નીચેના
નીચેના પાલન કરવું પડશે. અત્યંત દંડિ
પોતાને આજીવ માને અને આજીવો ગેળગવા
શા મરી જવા તૈયાર રહેવું જોઈએ. કાળ
એક જવાથી નંદ ચાલે. હવે કોઈ સીકારને
રવાન નથી. પ્રથમ આજીવો અને પછી ખીટ
વાન. કાળર થશે નહિ. સ્વતંત્રતા એ નમારો
મંત્ર છે.

પત્તં માનપત્રેને

વર્તમાનપત્રોએ તો મારૂં ઘણું કાળ કરી
આપ્યું છે અને ઘણું કરે છે, જ્યાં જોગને
દર ઘણું કરવાનું પાડી રહે છે. દગણાં સર-
કાર મોટી મોટી ભંડેરખખરો આપે છે,
'નેસનલ ક્લબ' કે એવી કાંઈ કાંઈ નામે ભંડેર
ખખરો આપે છે. એવું 'જ્યુ' વર્તમાનપત્રો ધી-
રિતે જાણી શકે! તેમણે ના કરી દેવી જોઈએ.
એવાં પૈસાની દયાણી આજી થશે એ તૂં જાણ્યું
હું પણ એવો ભોગ દેવોજ નોંધ્યો. તૂં વર્તમાન-
પત્રોએ તૂં હું કે તેમણે સરકારને કરી દેવું
નોંધ્યો કે અમારાં પૈ આપું કાંઈ પ્રતિદ નહિ
ચક શકે. અને આજ સુધી જે દયાણ ભક્ષન
કર્યું છે તેનો પણ ઈન્કાર કરવો. સરકારને
કહેવું કે અમારી કલમ આઝાદ રહેશે. કાંઈ
દયાણને અમે વશ નહિ યકએ આ નાદે
જરૂર પડે તો વર્તમાનપત્રોનું પ્રકાશન અંત
કરવું આ પગલું સરકારને પણ બારે પાશે

રાજ્યમાં મારે કપરો કાળ

મેં તો રાજાનું અજ ખાધું છે એમના
તરફ તો મને હમેશાં ભક્તિ અને પ્રેમ છે એટલે
તેમને પશુ મારે વિનંતિ કરવાની જ. તેમને
માટે આ કપરો સમય છે. સાત્રાજ્યના એ
દોરનો છે. એ સાત્રાજ્ય તો હવે મૃત્યુ છે
એમણે તો પ્રજાના દોરનો તરીકે જ સંકેત
રૂપે. એમણે જરૂર લેખ તો સાચો માથું એવ

કે જે લોકો અસરને અપી નાખવું નોંધે છે. અને તે રૂપરૂપ માણસ તરીકે રહેતા માણસો છીએ, એટલું કહે તો તેમનું જીવન સ્થગિત છે. મારે ના મારે જવાબરુદાસ અને વક્ત્ર કાષ્ટ સાથે રોજ જયમ યામ છે તેઓને તો એ કોઈ ખોજ નહિ. અને રૂપરૂપ માણસો છીએ ના મહારાજી મદદરાત રાત્ર સાહેબો હી એવા મારી નમને વિનંતિ છે

ન્યાયાધીશની દરજ્જા

જાન્યારીમાંથી પછી હું આજે અદાસતો
 કોઠવાનું કામ કરી. એ સમય આપણે તારે
 અવસ્ય કરીસ. આજે તો તેઓ સરકારને
 બંદરે કરી દે કે તેઓ મદાસવાની સાથે જ છે,
 સરકારની કોઈ અન્યાયી અસર નીચે તેઓ તાલ
 રહે, મદાસવાની પ્રવૃત્તિમાં મેં પૂર્ણ સહકાર
 આપ્યો. આ રિધારત સરકાર ખુલ્લો રાખે તો
 આજે તેમના ન્યાયપથો વાલે ચાલે.

વિદ્યાર્થીઓ અને પ્રાદેશિકોને

વિદ્યાર્થીઓને કોલેજ છોડવાનું નું આજે કહેતો નથી. એ સમય આસો સારો પડેલ. તમે એ માટે તૈયાર રહો. આજે ના તમે આટલું રો તમારા પ્રેફેસર પાસે જાહેર કરી દો ન તમે મદાસલાની સાથે છે, એના આદેશ પ્રમાણેજ તમે વર્તશો. તમારા પ્રેફેસરે પણ એમજ કહી દેવાનું નું, એ પછી તમારી કોલેજ અનુરૂપ તમારો અજમાવક એ આવી સકે તો ખીજ આજના મળના મુખી જાણે ચાલે. એ ન ચાલે તો શાલે આજેજ જાહેર થાય. તમે આસાદ છે અને મદાસલાની સાથે છે એટલું જાહેર કરો, તમારા વિના તમારા પ્રેફેસર નકાનક છે, કોલેજ પણ નકાનક છે.

શ્રી રામવાલ યુનાઇટેડ પાર્ટીઘર
સોસાયટી

મહારામા ગરંધી જયન્તિ

ઉપરોક્ત સોસાયટીના આશર નીચે જમતવઈનીય મહાત્મા ગાંધીજીની ૩૪ મી જયન્તિ ઉજવવાનો મેળાવટો ૧૬, દેસ દેડ પર આવેલા "પ્રાદેશીય હોલ" માં તા. ૭-૧૦-૪૨ ને બુધવારે સાંજે ૭-૩૦ વાગે ઘરો ને ઘરો સર્વે ભાઈઓ અને ખહેનોને પ્રવરવા નમ્ર વિનંતિ છે.

રજીસ્ટ્રાર કાનુનાઈ પટેલ,
કાર્યાલય ભગવાનજી ખેડ,
જી. મા. મંડીઓ.

ભાવો પર નવા અંકુશો

ગાંધીજીના સમયેથી જ તા. ૨૫ મીના ખાસ એક્ટમાં ભાવો પર અંકુશ મુકનારા ધારાઓમાં ધ્યેયોક્તિ ફેરફારો બદલ પડ્યા છે. તેમાંના કેટલાક અમલના ફેરફારો વિષે કન્ટ્રોલર ઓ. એ. મેટ્રોનલ્સ એક બાદીનાં સુચન હયું છે. શરૂઆતમાં તેમણે કહ્યું છે કે વધારામાં વધારે દરવાયેલા ભાવોને વળગી રહેવાને વેચનાર તેમજ ખરીદનાર બંને જવાબદાર ગણાશે.

જુદા જુદા ગુનાને માટે પા. ૨૦૦ નો દંડ અથવા એક વર્ષની કેદની સજાથી લઈને પા. ૫૦૦ નો દંડ અથવા બે વર્ષની કેદની સજા દરાવાયેલી છે.

જો માલ વધારે પડતા ભાવે વેચાવો કરો તો કન્ટ્રોલર કોર્ટે બંને તે સજા ફરેલી હોય તે ઉપરાંત વેચનારને વધારાની લેવાયેલી રકમની બમણી રકમ ખરીદનારને ભરી દેવાનો દુકલ થક શકશે.

વધારે પડતા ભાવે અધિક ખાસ વસ્તુ વેચવા ના પ્રયત્ન પણ ગુનો ગણાશે.

આ નવા મુદ્દને અંગેનો કાયદો જુના કાયદા ને જોડી દેનાર છે.

ભારતીયમાં માલ વેચનાર કે માલ ખનાવનાર જેના ભાવો 'ફિક્સેડ' (અંકિત) ની રીતથી દરાવાયા હોય તેણે પોતાના ભાવો ફરી રીતે દરાવાયા છે તેની નોંધ રાખવી પડશે અને પ્રાઇસ કન્ટ્રોલ ઇન્સ્પેક્ટરો માટે ભારે તે રજુ કરવી પડશે.

વધારે પડતા ભાવો લેવાના ગુનાના સંબંધમાં બાબતો હવે રૂબરૂ કરવામાં આવી છે કે તેમાં એકસાથે અને હાથે પરચેઝ એગ્રીમેન્ટ થી ધ્યેયોક્તિ વેચાણને પણ સમાવેશ થાય છે. પ્રાઇસ કન્ટ્રોલના ધારના બંને માટે સાબીતી મેળવવાને કન્ટ્રોલરને હવે કોઇ પણ ચોપડા કે કાગળીયા લઈ લેવાની મના રહેશે.

વેચનાર અને ખરીદનાર, બંને પર દરાવેલ ભાવો પાળવાની જવાબદારી મુકનારી કલમનો હેતુ ગમે તે ભાવે માલ મેળવવાને ખાતર મેર-કાપડે વેપારમાં જે ભારગીદાર બનેલો હશે તેને પણ સજાને પાત્ર દરાવવાનો છે.

ધારાની ત્રીજી કલમમાં અમલનો ફેરફાર કરવામાં આવ્યા છે. તેની રૂએ અસાર સુધી લાપસેન્સ ધરાવનાર વેપારીજ સજાને પાત્ર દરતા હતા. હવે એ સજાઓ કોઇ પણ માણસ ને લગત પડશે.

જેઓ વગર લાપસેન્સ મેરકાપડે વેપાર ચલાવતા હતા તેથી બ્યક્તિઓ તેમાં આવી જશે.

હવે કોઇ પણ માણસ કોઇ રીટેલર પાસેથી ફરી વેચવાને માલ ખરીદે તો તેનાથી ખરીદનારને રીટેલર પાસેથી જે ભાવે તેણે ખરીદેલો હોય તેજ ભાવે વેચી શકાશે.

વળી બે કોઇ માણસ કોઇ વેચેલો માલ ફરીથી ખરીદે તો તેનાથી તે માલ પહેલાં વખત કાયદેસર જે ભાવે વેચી શક્ય એ કરતાં વધારે ભાવે તે વેચી શકાશે નહીં.

અસાર અમાલ બદલ મોક્ષવામાં આવતા માલને પ્રાઇસ કન્ટ્રોલ લાગુ પડતો નહોતો સીવાય કે જ્યાં તેના માલને માટે વધારામાં વધારે ભાવ દરાવાયેલો હોય.

હવે પછી કુનીયમની બદલ કોઇ પણ રથને મોકલવામાં આવનાર માલને બંને જગતે અથવા કેનવાઇને પુરા પાડવામાં આવતા માલ ને પ્રાઇસ કન્ટ્રોલ લાગુ પડશે અને કુનીયમનાં જે ભાવે તે વેચી શકાશે હશે તેજ ભાવે તે વેચી શકાશે.

નવા ધારામાંથી કાયદા પ્રાઇસને, જ્યાં પ્રાઇસ સર જાતેજ તે વેચતો હોય ત્યાં, ખાસ રાખવા માં આવેલ છે. સીવાય કે, જે વસ્તુના પ્રાઇસને માટે ખાસ ભાવો દરાવાયા હોય.

જે મેન્યુફેક્ચરરે પોતાના વેપારને માટે કાચે માલ લીધેલો હોય તે તેનાથી ખરીદ બાવ વગર બાજુ કરતાં વધારે ભાવે વેચી નહીં શકાય.

કોઇ પણ સંસ્થા કે ભેદની મંડળીથી પોતાના સંબંધો માટે પ્રાઇસ કન્ટ્રોલરની પરવાનગી વગર કોઇ પણ વસ્તુના અથવા ઠરાવી નહીં શકાય.

ઓ. મેટ્રોનલ્સ જણાવે છે કે કમનસીમની વાત છે કે કેટલાક વેપારીઓ પોતાના અંગત કોષ્ટકને ખાતર પ્રાઇસ કન્ટ્રોલના ધારાઓને ઉઠાવવાનો સતત પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે. સહ-ભાગ્યે તેઓની સંખ્યા ઘટી છે અને વેપારી વર્ગની બહુમતી તરફથી તેઓને તીવ્રરકારની નજરે બેવામાં આવે છે. તહેર નીવમનો બાંન કરવામાં આવેલા ભોળાને માટે કોઇ પણ સજા વધારે પડતી નહિ ગણાય.

હિંદના ટુંક ખબરો

હિંદમાં અંગ્રેજો અને હિંદીઓ વચ્ચે રંગભેદ

લાહોર કોલકોટના આગલા વડા ન્યાયાધીશ અને પ્રીવી કાઉન્સિલર રાઇટ ઓન. સર સાહી-લાલ જાપા જોગ એક નીવેદનમાં જણાવે છે કે ગાંધીજી અને કોંગ્રેસ કારોવારીના સંબંધોની ધરપકડ કરવાથી તેના યું પ્રસાધાતો યશે તેને સરકારે ખ્યાલ રાખ્યો નથી. એ વાતમાં તો શંકા નથી કે નીચામાં નીચી તેજ ઉચામાં ઉચી પામીને હિંદી સમજે છે કે હિંદીમાં હિંદીઓ અને પુરોષીયનો વચ્ચે ધણો ભેદભાવ રાખવા માં આવે છે અને હિંદીઓને ઉતરવા માનવ પ્રાણીઓ ગણવામાં આવે છે. અસારે જે ધરપકડો કરવામાં આવે છે તેથી દેશના રાજ દારી પરિસ્થિતિમાં બરા નેટલો પણ ફેરફાર નહિ થાય પણ સરકારનું આ પગલું જાતી ભેદભાવની વાતને પ્રભુ આમળ મોટા સ્વરૂપ માં બદલ લાવશે.

મુસ્લીમ લીગનું વર્તમાનપત્ર

કલકત્તા, મુસ્લીમ લીગનું અંગ્રેજી દર્શનક અખબાર 'સ્ટાર ઓફ ઇન્ડિયા' લખે છે કે સરકાર જે પગલું લઈ રહી છે તે જાલ હિંદના મુસ્લીમો તેને ધન્યવાદ આપી શકે એમ નથી. સરકારે માલ રાખવું જોઈએ કે હિંદમાં મહા-

સમા સામેજ પ્રારથો ઉભા કરીને જેલો મરવા થી દરવાજા પર આવી ઉભેલા દુરમનાને કરાવા શકાશે નહીં.

ચીનના વર્તમાનપત્રને અભિપ્રાય

સ્વતંત્ર અને બહુજ સામયક અને બહોળા ફેલાવાવાળું 'ટાકુગપાઓ' પત્ર પોતાના એક અમરોપમાં લખે છે કે "મહાત્મા ગાંધીજીની ગીરધતારી અને તેને અંગે થતા હિંદમાં ગાર-શાહ અને રેડાતા ભેદની ખબરો સાંભળી અમને ભારે ખેદ થયો છે." આમજ ચાલતાં મનકુર પત્ર લખે છે કે "હિંદ અને ચીન બંને અમારા માત્રા છે અને ત્યાં અમે બંનેને સમજાવી કરવા આવીશ કરીએ છીએ. અસાર સુધી એ બંનેમાં કાણુ ખડું કે ખોટું છે એ વિષે અમે કદી અબીપ્રાય કુચ્ચારી નથી. પણ આ મુદ્દની પાછળ જે ભાવના કામ કરે છે તે આકમજ કારોનો સામનો કરી આઝાદી મેળવવાની છે. અને આવી છુટાપછાટી ભાવના સીવાય સમજીને કશો અર્થ નથી. હિંદ સ્વતંત્રતા માટે જે લડત ચલાવી રહ્યું છે તે સંકુલ રાજ્યોના આદર્શોન અનુરૂપ છે અને તેથી તેના તરફ સા ખરે સહાનુભૂતી ન બતાવવી તે અમને સમજાયું નથી.

આરેડોલી આશ્રમ જનન

હીંદની સરકારે સુરત જીલ્લામાં આવેલા આરેડોલી સ્વરાજ્ય આશ્રમ અને તેને લગતા બીજા મકાનોને કબજે લીધા છે.

આરેડોલી સ્વરાજ્ય આશ્રમ બ્રિટીશ પોલીસે એ જપ્ત કર્યો છે. આરેડોલી સ્ટેશનની નજીક નું દી'બરવા સ્ટેશન બધા મહું છે તે રોકેડો ને નાશ થયો છે. સચવાણ, ગંગાધરા, આરેડોલી, દી'બરવા અને મહી સ્ટેશનો વચ્ચેના રેલવેના પાટાએ ઘણી જગ્યાએથી ઉમેડી નાંખી દુર ફેંકા દેવામાં હતા. તાર અને ટેલીફોનના દોરડાંઓના ટુકડે ટુકડા કરી નાંખ્યા હતા. આરેડોલી તાલુકાના પંચાયત ગામની આજુબાજુ ના ચાર પાંચ ગામોની પોસ્ટ પેરીઓ ભાંગી નાંખાઈ હતી. જલાલપોર તાલુકાના અમલ સાક સ્ટેશનને થોડુંક તુકડાન થયું હતું. પાટા-ઓના બોલ્ટનટો દીસા કરી નાંખ્યા હતા અને થોડે થોડે પાટાઓ ઉમેડી નાંખ્યા હતા. પચાસ જથ્થેને પકડવામાં આવ્યા છે. મટલાક ગામમાં પોલીસ પડોંચી ગયા પછી ગમના ભોકો સાથે ધમેલી જપાત્રીમાં પોલીસોએ ગાળા છોડવાથી બે માણસો મારી મર્યા હતા અને ઘણા ભોકો ને કાન થઇ છે. એક પોલીસ કોન્સ્ટેબલ ફોજ દાર માર્યો ગયો છે અને બીજા ચાર પોલીસ-મેનેને સખત છાન મદ છે. ફેટલાક રાખસેને પકડવામાં આવ્યા છે. એક ગામમાં દોસતરાખ અંબેલાક દેશાકને ફરે કલાસ મેજસ્ટ્રેટ મદમદ બાક પડેલે દોઢ વરસની સખત કેદની સજા કરી છે. શ્રી. પરામજી ખંડુભાઈને ૬ માસની સાદી કેદની સજા થઇ છે.

બ્રિટીશ વહિવટનો ઉજળો કારભાર

વિજયનગરના મહારાજા વિજયસિંહે અમેરીકા ના પ્રમુખ રૂઝવેલ્ટ જીવર તાર કરીને એવું જણાવ્યું છે કે તમે તો લોકશાસનના ચુસ્ત ભક્ત છો. હીંદ પદ્ધતિ લોકશાસનભણી કૃત્ય કરી રહ્યું છે. દરેક પક્ષ, દરેક હીંદી આગ્રાહી માટે તાલસાટ અનુભવી રહ્યો છે. હીંદ સ્વતંત્ર થક ને ધરી રાજ્યો સામે લડવા મળે છે. હીંદમાં હીંદીઓની અનેલી રાષ્ટ્રીય સરકાર સ્થાપવાની જનદેરાવથી અમારા વહાલા દેશને આદ્યમાંથી બચાવી શકારો. આ કેવલ પ્રમુખ રૂઝવેલ્ટને પદ્માવહવા મહારાજા સર તા. ૧૧ સીડ-જાગના પોસ્ટ માર્ટર જનરલને આમલક કર્યો છે.

લશ્કરી સેનાપતિઓને સજા

હીંદમાં લશ્કરી સેનાપતિઓને, તેઓના મત પ્રમાણે કોઇ પણ દુમલાને પદોંચી વળવા જરૂરી જણાય તેવું કામ કરવામાં અથવા દુસ્મન ની સામે દુમલો કરવાના પરિણામે ધક્કેલુ શુકસાન સમારવામાં અથવા આજુ કરવામાં

લોકોની હરજીયાન સદાવના મેળવવાની સત્તા આપનારી નોટીસ બહાર પડી છે.

હિંદનો ચુકનો ખર્ચ

યુરલીમ લીગના ૪૦મ દુસેન હમામે મહિરીક એક સ્ટેટમાં એવો કરાવ મુકોર હતો કે ધોટન અને હીંદ વચ્ચે યુદ્ધના ખર્ચની વહેંચણીના સંજ્ઞમાં ન્યાયી ધોરણપર નવી સમજુતી થવી

વિવિધ વર્તમાન

રશીયા પર મી. વેન્ડેલ વીહડી

બ્રિટને એકાસોવેકાપાને દરો દીધા, પોલાન્ડ ને દરો દીધા, ફ્રાંસને દરો દીધા, જપાનની લખકાને નવી પડીને બનોરોઝ બંધ કરીને ચીનને મહુ દરો દર રહ્યું હતું અને હવે મોરો ના રૂઠરના ખખરપથીના જખ્યાવવા મુજબ પ્રેસી-ડન્ટ રૂઝવેલ્ટના અંગત પ્રતીનિધી મી વેન્ડેલ વીહડીને રશીયામાં જરૂરતા લોકોની સામે મુલા-કાતો થક છે તેઓ તરફથી, રશીયાની બીઝ ઓછી કરવાને હુદનો નવો ગોળાર (સેન્ક ક્રન્ટ) બોલવાની વાતોના મોકળા વિષે રશીયાના ભોકમાં કશા ક્ષાંતિ નથી રહી, એ બાબત તદન સ્પષ્ટ થક મુકી છે. મા વીહડી અમેરીકાના લોકો ને કહેશે કે સોવિયેટના લોકોને તેઓને દરો દેવામાં આવ્યો છે એ વાતનું એકસપણે દુઃખ થક રહ્યું છે. એ મા વીહડીએ હીંદુ-સ્વામની મુલાકાત લીધેલી હોત તો, અમને ખાત્રી છે કે, હીંદમાં પણ બ્રિટનની રાજનીતી વીધેલી ખરી હજાકતથી તે વાકે સ્પષ્ટ રાખા હોત અને અમેરીકાને તેમજ સખળાં બીઝ રાજ્યોને સમકસરના ચેતવણી આપી શક્યા હોત કે બ્રિટન, કે જેને હીંદુસ્તાનપરનો પોતાનો કાણુ દકારી રાખવાનું સખરત શુદ્ધ કરતાં પણ વિશેષ અગત્યનું સામે છે, તે તેઓ સખળાંને જ દરો દર રહ્યું છે. કમનસીમે સલ જદુ મોડું પ્રકાશશે. સાવિએ કદાચ એવુંજ નિર્માણ કયું હશે.—તંત્રી ઇ.એ.

કોલસાની ખાણમાં નેદીવોનું કુલક

એકા આગળ નોય' રીલ્ડ કાલીવરી (પાલસા ની ખાણ) ના કપાઉન્ડમાં ગયા પીંદએન્ડના નેદીવોનું મોડું દુલ્લક મહુ હતું એક બસુટો નોકરને કપાઉન્ડમાં મોટા માયાવાળા કાકા સાથે રવીવારની રાત રાખલ થતાં પકડવામાં આવ્યો તે પરથી તોકકન થકુ હતું. આ જનાવથી સેંકડો બસુટો અને બીજા નેદીવો કિરકોશ થયા હતા. દુલ્લકબેલોએ ગાનન કનસેસન્સ દ્રોઈમ રોરને, પીરહોલને અને મુસર-શોપને, કપાઉન્ડ મેનેજરની ઓફીસને, માન

નોકરને અને હીંદુસ્તાનનો બામ થર્મો રા. ૮૦ કરોડ કરાવવામાં આવેલો નોકરો, તેની સામે એક સુધારો લાવવામાં આવ્યો હતો કે હીંદુ-સ્વામનો બામ ધારાસવામાંના પક્ષોના મેનાઓ સાથે મનુલન કરી કરાવવામાં આવે. એ સુધારો દુસેન હમામે રિવકાર્પો હતો. અર્થાં બાર કરોડ ૧૧ વિરૂદ્ધ ૨૨ અને ઉડી થયાં હતો.

ના પોલીસની ઓફીસને અને અન્ય મકાનોને આગ લગાડી મુકા હતા. હંદી, નુકાસલ અને બેરીમીયથી નુપોલીસોને ગોરાવવામાં આવ્યા હતા. ૪૪૦ જેટલા નેદીવોને પકડવામાં આવ્યા હતા જેમાંથી ટાળીના સરકારોને પકડી બીજાને માકનનું કામ અટકી નહીં પડે તેટલા માટે છોડી મુકવામાં આવ્યા. નોય' રીલ્ડ કાલીવરી એ એવોની એક માકલ દૂર કરવાથી જોલા-નીસખર્ગ જવાના રસ્તાપર આવેલી મોટી કોલસા ની ખાણ છે. તેમાંથી ૬૨ મહીને ૧૮ થી ૨૦ હજાર ટન કોલસો નીકળે છે.

હાથુઓરતનો દોષ

હાથુ આક્રાંતા પ્રેસબીટેરીયન ચર્ચના મોડરેટર ડો. અલેક્ઝાન્ડર ૧૨ સપ્ટેમ્બર તા. ૨૨ થીએ બાપજી કરતાં જણાવ્યું હતું કે ખ્રીસ્તી ઓજ સામાજીક બદોઓ સકન કરીને હાથુ ખ્રીસ્તનો ખરો કોલ કરી રહ્યા છે. આપણે માનવજાત, પછી તે બલે ગમે તે જાતી કે વર્ણનો હોય, તેના પ્રત્યેની આપણી પ્રજા જે આપણે ન જાનવીએ તો આપણે હાથુખાતના અનુભાવીજ નથી. યુનાઇટેડ સ્ટેટસના તાલસ-પ્રેસીડન્ટ એવો મત ફઠીએ હતો કે હવે પછીનો યુગ સાધારણ માણસનો યુગ મજારી, અમે એવો મત ધરતાએ છીએ કે જો સાધારણ માણસનું ચાલી ચકતું હોત તો માનવ બચકાર માં જેની આજે બોટ જણાઈ રહી છે અથવા તો વર્તમાન રાજકારણમાં જે જોવામાં નથી આવતા તે શુદ્ધ, મહુબત્વ અને સાચી વર્તતાં હોત. પરંતુ જે હવે પછીનો સુધારો સાધારણ માણસનો થવાનો હોય તો આપણે એ નોંધું જોઈએ કે જે સત્યોના ઉપર સખળા રાજ્ય નહીવડનો ઉપદનો આધાર રહેલો છે તે સખજવા માં આવે અને સાધારણ જવતા તરફથી તે પોતાના અંતરમાં કિતારવામાં આવે. માણસના માં આપણે એવું માનક કિપજ કરવું જોઈએ કે પ્રમુખ્ય એ પ્રેમખળ કરતાં નખળું છે; અંતર બચકારમાં સલ એજ સર્વમાન્ય પાળો છે અને અસલ એ તેનો નિષેધ છે. પ્રત્યેક ખ્રીસ્તીએ

એવી રીતે કરવાનો પ્રયત્ન કરવો જોઈએ કે જેથી બીજાઓને સાંકે જીવન માળખું સુરક્ષિત નહિ થઈ પડે. આપણે આ દિવસોમાં રહેઠાણોની અવસ્થાની વાતો કરીએ છીએ અને એ દિશાએ સુધારા થઈ રહ્યા છે પરંતુ કેટલું પણ ખોરતી દેશથી સદન ન થઈ શકે એવી રહેઠાણોની સ્થિતિ નિહાળવાને રેતગાદીના દળની બારીઓમાંથી સહેજ નજર ફેરવવાથી ખસ થશે. કેટલીક બાબતોમાં આપણું પ્રાંતી માનવ કેવું નિર્મિત થઈ ગયું છે એ ખરેખર બહુજ આશ્ચર્યજનક છે.

બ્રીટનમાં બાળકોની પેદાશ ઘટી નથી

૧૯૩૦ ના જીવન માટે કોઈ પણ જીવનમાં પુરો થયેલા ત્રીમાસ કરતાં યાજી વર્ષના ત્રીમાસમાં ઈંગ્લાંડ અને વેલ્સમાં બાળકોની પેદાશ સૌથી વધારે થઈ છે. સરકારી આંકડા મુજબ ૧,૬૧,૫૫૭ ની સંખ્યા પેદા થઈ છે જે ઢબે ૧૬-૨૨ નું પ્રમાણ થાય છે. ગત વર્ષમાં જોઈ અરબમાં પ્રમાણ ૬૫૨ ૧૬૦૩ નું થયું હતું. ૮૬૩૮૦ જોડા અને ૮૧૧૭૭ જોડાઓ પેદા થઈ હતી જાણે કેસ વરસ સુધી લઈવા લેવાર છે.

રોકાણો રોકાણો મુજબ મુનાઈટેડ સ્ટેટ્સમાં ગાંધી માજી મપાનીજ એલમી એસોસિયેશન નેમુરોએ સરવાળે સપ્ટેમ્બર ના ૨૩ માં ૬૬૬૬ થઈ કે "જો આપણા દુસ્મનો આપણી સાથે પાગ વરસ સુધી લડવાની યોજના કરી રહ્યા હોય તો અમે કેસ વરસ આપણા એથીયે વધારે મુદત સુધી લડવાને તૈયાર છીએ જાણના પાસે શુષ્કણ સમયમાં અને મનુષ્યબળ છે અને લાંબી મુદત સુધી લડવાને આત્મબળ પણ પુષ્કળ છે."

બ્રીટીશ મહાગાસ્ત્રનો લીધેલો કબજો

બ્રીટીશ સરકારે માહગાસ્ત્રની રાજધાની આન્ટનાનારીવોના પુલવાર સપ્ટેમ્બર ના ૨૨ થીએ કબજે લીધે છે. જનરલ રમટસે પુર્વ આફ્રિકાના સેનાપતિ જનરલ પ્લાટને મુખ્યરક્ષાદાતા સેરેશો મેજરેસ હતા.

હિંદુસ્તાનને સુદમાં અંગ્રેસી બોલ

સુદના સંધ્યા સેનામાં હિંદને ૭૮૩૮૮ ની બોલ થઈ છે. જેમાંથી ૨૦૯૬ માંથી ગયા છે, ૮૫૨૨ મવાયા છે, ૨૬૩૮ કેસ થયા છે, ૮૪૮૩૩ ગ્રામ થયા છે. આ આંકડા હિંદના ધોરણ માતાના સેક્રેટરી મી. સી. એમ. જી. ઓગીલવીએ આપ્યા હતા.

ફર્મસ્ટર્પ ઇન્ડિઅન હાઉસ એસોસિ-એશન

ફર્મસ્ટર્પ ઇન્ડિઅન હાઉસ એન્ડ એસોસિએશનની એક મહત્તર સભા ના. ૨૦

સપ્ટેમ્બરના રોજ ગળી હતી. વાર્ષિક રીપોર્ટ અને દિસાબ માસ થયા પાઠ નવા કામકામોમાં નીચે પ્રમાણે સુરક્ષી થઈ હતી: પ્રમુખ: ફુલબાબાઈ ગોવિંદજી પટેલ; ઉપ-પ્રમુખ: બલુભાઈ કારીમ તથા ફુલબાબાઈ નાથા; મંત્રીઓ: હીરાભાઈ લાલભાઈ પટેલ અને સુખીબા પડીયામી; પાળનમંત્રી: હીરાભાઈ લાલભાઈ. સમિતિ ના પ્રવાસદોષ પરના સંધ્યા સુદાપલા અમલદારો ઉપરના પરજીભાઈ નામરજી પટેલ અને વલ્લભભાઈ નાના મીસ્ત્ર. સભાએ જરૂર પડે સમિતિના પ્રવાસદોષ વધે રવા ઈરાવ પસાર કર્યો હતો.

૪. એ. ના ખાસ વધારા માટે અદ્યતન અંગ્રેજોને હિંદુસ્તાનને વિશે ખરી ખબરો પુરી પાડવાને માટે પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવતા ૪. એ ના ખાસ વધારાના ખર્ચ પર મજેલી નીચેની વધુ રકમો સાબાર સિવારીએ છીએ:

મેસર્સ આશાભાઈ એન્ડ કુ. પા. ૫-૫-૦, મેસર્સ વી. ગોલ્ડ એન્ડ કુ. પા. ૫-૫-૦, શ્રી. વલ્લભભાઈ ભાગલાઈ એન્ડ કુ. પા. ૫-૫-૦, શ્રી. એન. પ્રેમા પા. ૧-૧-૦, મેસર્સ એન. પ્રજી મેસર્સ પા. ૧-૧-૦, શ્રી. જનમનભાઈ નાનાભાઈ પા. ૧-૧-૦, શ્રી. વાનદીમાર પા. ૧-૦-૦, શ્રી. નરસીભાઈ પદ્મભાઈ શ્રી. ૧૦, મેસર્સ ગોલ્ડન સી. રેલ્સ ના. ૧૦-૧.

—૦—

પરચુરણ

—પરચુરણ રેલ્સ અક્ટોબર ના. ૭ થી સુધીમાં ભરણ જવો જોઈએ. વાર્ષિક પા. ૨૫૦ સુધી ની આવક વાળાને શી. ૧૦, પા. ૪૫૦ સુધીની આવક વાળાને પા. ૧ અને એ કરતાં વધારે આવક વાળાને પા. ૨ ભરવાના છે જેઓ અક્ટોબર ના. ૭ થી સુધીમાં એ ભરતાં સુકશે તેને મારીક પોંચ દકા દેડ લાગુ પડશે.

—ગયા સેપ્ટેમ્બર ના. ૨૮ થીથી પેટ્રોલના ભાવ માં પે. ૧ નો વધારો થયો છે. એટલે ગેલનની શી. ૨-૫ થઈ છે. અને સંધ્યા સેલોના ભાવ માં ગેલને ૮ પેનીનો વધારો થયો છે. અને પારાલીનના ભાવ ચાર ગેલનના શી. ૪-૮ ને બદલે શી. ૫-૬ થયો છે.

—પુલ થઈ થયુ લારથી પેટ્રોલના ભાવમાં ગેલને શી. ૧-૧ નો અને ૧૫માં પાંચ-૬ પેની નો વધારો થઈ ગયો છે.

—ના. ૧૫ ના ઓક્ટોબરથી ૫૫ થી મોટર કારો એ જાતીયર મંજુર થયેલાં બેઝે આઉટ વારરસ ફરજિયાત રાખતો પડતા.

—કરબન બ્લેકથી ૨૦ માઇલના રેરાયામાં જે બ્લેક આઉટના હારો હતો તેમાં ગયા વર્ષના વારથી કેટલીક છુટ મુકાઈ છે. હવે હરયાયાઓએ સમુદ્ર તરફ પડતી બતાઓ બ્લેક આઉટ કરવી પડશે પરંતુ જમીનની બાબતો સમુદ્રના પાછલા ભાગમાં પડતી બતાઓ રાખી શકાશે. જે કે હિચાસો કે હાપરંપરથી તેનો પ્રકાર બદલે પડશે નહીં જોઈએ. સમુદ્ર તરફના ભાગમાં જતી બીલકુલ દેખાવી નહીં જોઈએ. સાવરીનના સીમનલો (જમીનો) જેમ વાગતાં આવે છે તેમ વાગ્યાં કરશે અને એ બધારે વાગે લારે સંધ્યા જતીઓ દુરતજ બ્લેક આઉટ થઈ જવી જોઈએ. સોફાન સી. પી. એસ. ના માસુસોની સુચનાનું હરદમેશ પાલન કરવા ની મેલમથી આપવામાં આવે છે.

—હાર. ૧૮ મેન કુડ, હેલીફ આફ્રિકાનો પ્રખ્યાત હેલીફેટ બોક્સર ગયા રવીવારે જોદાનીસયર્ ના બોક્સેન્ડ પાડમાં પોતાની પલ્લિ અને અડી વર્ષનાં બાળકને મળવા મળે હતા ત્યાં બધારે પેતાના પગમાં જોડાથી હાર થયેલો માલુમ પડ્યો હતો તેની વચ્ચે માત્ર ૨૬ વર્ષની હતી. એનીરીનાથ અને પછીની સમયમાં તેણે ભગત લીધો હતો જ્યાંથી ન પચાઈ પાળ આપેલ હતા કેટલાક માસ તેણે જરૂરીના કામમાં ભાગ લીધો હતો અને હુંક મુદત વર્ષ પોચેરદમ માં વુધ ટ્રેનીંગ થાગેમાં જોડાઈ બોક્સીંગ શાળાવાનું કામ કરતો હતો.

—લોડો દોદો જે જમીન રેલીયેવર અંગ્રેજોમાં બ્રીટીશ સરખાની પેલ ખુદલી પાડ્યા હતા તેનું ટાઇટલ છીનવી લેવામાં આવ્યું છે. હવે તેને તેના પોતાના વીલીંગ જોઈસના અસલ નામથી એળખાવવામાં આવે છે.

—જોદાનીસયર્ના થી. કાલાભાઈ આવજીભાઈ પોતાના બાકના થએલા સ્વર્ગપાસના ડેકબનક પ્રસંગે જે જે બાકઓએ પત્ર તથા તરફારો તેમજ ભતે દાખર મહ દિવસોજી દર્શાવી હતી તે સર્વેના આ પત્રદારો અંત:પરખી આભાર માને છે.

—લાઇસ (કાંસવાલ) થી. શ્રી. ફુલબાબાઈ મીસ્ત્રો સદકદુર્ય સ્વદેશ જવાને કરબન આપ્યા તે પ્રસંગે શ્રીમીક્સ સંસ્થાની મુલાકાત બહુ ગયા હતા જે વખતે તેમનાં તરફથી 'ઇન્ડિઅન એપિનિયન' ને મજેલી નીચે ૧૧ રામો સાબાર સિવારીએ છીએ: ફુલબાબાઈ મીસ્ત્ર (કોટક) મીત્રી ૧, હરીભાઈ ના. ભાઈ મીસ્ત્ર (કોટક) મીત્રી ૧, મગનભાઈ કામીદાસ (જોડા) શી. ૨૦-૬, કાલાભાઈ આવજીભાઈ તરફથી તેમના સ્વર્ગસ્થ બાકના પુરુષાર્થે મીત્રી ૧.

વેચવાના નવા પુસ્તકો

શ્રી. રમણલાલ વજાલલાલ દેરાણ ફૂલ	શ્રી. પે.	વિષયસ	શ્રી. પે.	સ્વાધ્યાય (પ્રતીક્ષાસીક જેપોનો સંગ્રહ)	
		ચંદનાથ	૨ ૯	ભાગ ૧	૧ ૦
નવલ	૬ ૬	નવી વજુ	૮ ૧	ભાગ ૨	૭ ૦
નવલ	૬ ૬	કલ	૧ ૦	કમામનો ભોગ	૭ ૦
નવલ	૭ ૦	સ્વામી	૫ ૬	વર કે વર	૭ ૬
નવલ અને સંપ્રદાય	૬ ૬	પરમીતા	૨ ૩	દીવાન અમીરજી	૯ ૬
શ્રીમત	૬ ૬	અવધા	૭ ૦	દક્ષીણાધન (મવાસ વર્ણન)	૫ ૦
મામ લક્ષ્મી વા ૧-૨-૩ પ્રત્યેકની	૬ ૬	શુભા	૬ ૦	શીકાંત વાગ ૧-૨ સાથે	૭ ૦
		ચેલાણી ફૂલ		" " ૩	૬ ૦
		નુલશી કમારો	૬ ૬	" " ૪	૬ ૦
પરી અને રાજકુમાર	૭ ૦	બીડેલા દાર	૬ ૦	ગુજરાત વિદ્યાપીઠ તરફથી બહાર પડેલા સાળા ઉપયોગી પુસ્તકો	
રતેશ્વર	૬ ૬	ગુણવતરાશ આચાર્ય ફૂલ			
લ (વજુલી)	૬ ૬	હરીદનારાયણ વાગ ૧	૬ ૬	બીજી ચોપડી	૧ ૩
મારેલો અમો	૭ ૦	" ૨	૭ ૦	પ્રથમી ચોપડી	૨ ૯
કામનદ	૬ ૬	જળ સમાધી	૭ ૦	ચાલણ માડી	૨ ૦
પૂર્ણિમા	૬ ૬	રામ કદાશી	૭ ૦	નમોના તરવો (નામુ સંખ્યાને ઉપયોગી)	૮ ૬
અમો	૫ ૩	ગાંધીજી કેપીત પુસ્તકો		અનુસારી વીદ્યાપીઠો ભોલુ દાઢ	૧૦ ૦
પંડિત	૬ ૬	આત્મકથા ભે ભાગ સાથે નવી આગલી	૫ ૦	મીપીજીની સાધના	૫ ૬
મામોનની (સિમેનો સંગ્રહ)	૪ ૯	દીંદ સ્વરાજ્ય હસેલીગીત	૧૦ ૦	મારી જીવન કથા (પં. નેહરુ)	૧૨ ૬
મામોના	૬ ૬	દીંદ સ્વરાજ્ય (જાપેજી)	૩ ૦	સલામતી મીરીજન	૪ ૦
દિવ્ય અષ્ટ	૬ ૬	અનાસક્તિ ભોગ (મીતાજનો)		મીમહ ભગવત (અનુસારીમાં કાપાનુવાદ)	૪ ૬
મીતીજ વાગ ૧-૨ પ્રત્યેકની	૬ ૬	અનુસારીમાં અનુવાદ)	૧ ૯	જીવન સંસ્કૃતી (કાકાસાહેબ કામેલકરના જેપોનો સંગ્રહ	૯ ૩
હરે નાથ	૬ ૬	મંગલ પ્રભાત (૧૧ નીપમે)		પૂંવર જામજી મામેરં	૩ ૩
શ્રીમતા	૬ ૬	જીવન ગાંધીજીના પત્રો)	૧ ૦	પ્રથુ પીસત	૨ ૦
પ્રસાદસા	૬ ૬	મીતા ભોમ (મીતાજનો અર્થ)	૧ ૩	આચમ અનુનાયકી	૧ ૬
જીવન અને સાહીબ (અનુસારીમાં)		અર રાધાકૃષ્ણનના પુસ્તકો		પરમાર્થસાર	૧ ૦
સંગ્રહ) ભા. ૧-૨ પ્રત્યેકની	૬ ૬	અનુના આગલી પ્રકરણ પુસ્તક	૩ ૯	શીકાંત ભાગ ૩	૭ ૦
અનુના	૬ ૦	અંતરંગીત ગાની	૨ ૩	અમરવી	૬ ૬
અવીર રવીંદ્રનાથ ઠાકોર ફૂલ		શ્રી. દીશારલાલ અશર્યાળા ફૂલ		નવીના	૭ ૦
સમર્થ	૬ ૬	જીવન કૌશલ	૬ ૬	પ્રકાશો દીપક ભાગ ૨ બે	૨ ૦
ચાર અધ્યાય અને માલગ	૫ ૯	મીતામંચન (મીતાજનો બધા અમજ સહે		મુદ્રણ	૩ ૬
ત્રુ રાણી મીના	૬ ૬	તેવી ભાગમાં અંજાણી લખેલો		વેરાનમાં	૩ ૬
જાતક	૫ ૯	તેનો ભાગમાં)	૮ ૬	સોરાપટ્ટી રસધાર (સોરાપટ્ટી સતીક્ષાસીક	
દારદ અષ્ટ ફૂલ પુસ્તકો		મીતા ધ્વની (મીતાજનો અનુસારી સંગ્રહ)		દંત કથાનો સંગ્રહ) ભાગ ૧	૩ ૦
મરીજીન	૭ ૬	માં પ્રત્યેક સંગ્રહ સહે અને માલ		સાગરમતી	૩ ૨
માપુરો ભારતી	૭ ૬	અહે ભેલો અનુવાદ)	૧ ૩	અનુસારી સદીનું રસ	૫ ૦
માધીનાથ	૫ ૯	બીજા કેટલાંક પુસ્તકો		ચારત અસીક માલક	૧૫ ૦
જીવનમાલ	૫ ૩	જમ સેમનાથ	૭ ૦	રાષ્ટ્રીય સંગીત માલક	૧ ૧
વજી સમાજ	૫ ૩	આવાવરી	૬ ૦	વંખા	૧ ૬
વેરાસ	૫ ૦	સુખ ફૂગના લાલો	૬ ૦	વિરમના અને બીજા વાતો	૫ ૦
ફૂગ	૬ ૬	વિરમનાની વાતો	૭ ૬	મધુ લેખ સંગ્રહ ભાગ ૨ બે	૨ ૦
માવડી ના	૬ ૬	મજકની પુસ્તક	૬ ૬	પારસી સાહિત્યની પાનીએ:	૧ ૬
અરદ્યાજીની અનુવાદ	૫ ૬	સોરડી માલ	૬ ૦	બીડેલા દાર (નેલેલ)	૫ ૦
અવી	૫ ૩				

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાણંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ધરમાં ખેડ સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓઆમ હાલ સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદ્દમ સાથે વગાડી આનંદ—આમોફોન મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદ્દમમાં અને મીઠમંડળમાં માવા બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ લાકડાં કેલસાના ધુમાડાથી બની તાલકાળીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ ગરમીની મોસમમાં દરેક બતની ડંડકે આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પડોસી, મધર ઇન્ડિયા, અઉરત, બાલી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, મરખા, રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પશ્ચ રેકૉર્ડમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાણંતોના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપેરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ કામ.

સેલ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક બતના) યંગ ઇન્ડિયા, એમોફોન, હિંદુસ્તાન, લચીન્સ, એડીયન, (ઇન્ડિઅન રેકૉર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાળીઆ (પ્રાપ્રાઇટરી) લીમીટેડ,

૧૭૬ એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

મરહુમ આર કબાલના છેલ્લામાં છેલ્લા ગાયનોનો લેટર રેકૉર્ડ આવી ગયા છે. વહેતો તે પહેલાં

N. આર કબાલ

- 16404 બળ વહાં દુન્યાં પુઝારી તપગી
- 16411 એક રોતે કુ દસાના
- 16416 બલમાં સંગ લગ મધ અખમા દમારી
- 16428 મદીનેકા સુસાકર હું મેરે દહમે દુવા કરના
- 16434 દમારો ઉક ગજો લેહીન વોહી રોનક હે મેહશીવળી
- 16313 રઠમણલીલ આલાખીન
- 16347 ગીલને ગમે છે એક ખુતે
- 16232 ને મોલે ઉત્તે ઉત્તે દહમે મીલાહેતે હે
- 16273 વોહલીલકા તાસલવી
- 16250 દુસ્પર મુસલમાનો.
- 16243 દલદે મે આજ એકમરે આવી
- 16259 દુસ્પાન પદો
- 16367 મેરા મન મોસે મોલે
- 16380 મુખમે દારે મહાખુતમે મરનેકા ખુશી હે
- 16390 યારો સલ્લેઅસાદ યારો સલ્લેઅસાદ.

R.L. મરહુમી રેકૉર્ડ

- 346 અધા પહુલીકા મોહજા
- 301 અઘાહા બલવા
- P.E.**
- 27 ચઢાદત દહરત ખીલાલ
- G.E.**
- 4764 અને 4765 ને રેકૉર્ડોનો સેટ
અંગલમે કાકેરોંકા પાતી ખીલાનેકા મોહજા
- 4736 જુદા હે સારે મેખાને મે
- 3164 કુતપા ચઢાદત
- 6077 દેશ અરબ
- 1710 વામ હો અલ્લાહ હે
- F.I.**

- 12127 રિયાસત દહરત ખખીર
- 12907 દ સખાસપ
- 12751 તોસીર મોહમદી

ફખરિહ દીન

- 7701 ગમતીખોંકા સરાર જુદા ખતા હે.
- 7742 સદા ખાર સાખકે.
- 7593 અરખમે તારોં મે નેસે માંદે અનવર એક દ.

ફખરે આલામ કબાલ

- 16270 ઉસને દરવાજેએ ગીલગનઝાલદી
- 16349 તરવીર નખી આંખોરો હીલમે ઉતર આપ
- 16241 તરવીર મોહમદ મેરે દીલમે.

16270 ઉસને દરવાજેએ ગીલગનઝાલદી
માસર ફકીરદીન

- 16332 યા મોહમદ યા મોહમદ
- 16340 કપર આ રીતમગર
- 16261 જીલકા રાજ હે કસબરમે
- 16340 અપને અપને વાકા ફોલત

મોહમદ ખાલીલ કબાલ

- 16126 ખમા અપની નમરવા મોલાએ સખી
- 16433 સાંવરવાં નહી દહા
- 16312 દમારા નખી તમ પ્રશાનવાલા
- 16221 સારી મુજે પીસારે
- 16366 જીલગખી ડામે ચલાખ
- 16379 કહાં તમે વાહ લાગ

F.T. માસર અખદુલ રઝાક

- 12686 મે ખીતેલી બાન્નાક
- 12620 મોહ દખામે ખુદા
- 12254 હે મલામ ઉતમે ત મે
- 12105 દમારે કતલેદે કતીલ ને

કસનખાન એન્ડ પાર્ટી

- 12315 રહતા હ મુખા આના તેરી પ્રલિમે
- 12917 જસ તરકે ખતા હું સખ 14નેદ સોહાક
- 12526 નદારીલ હે સાકુસેકરા મે
- 12800 મે તો લીર આલ યાર
- 1904 આકરે બળ ઉસને મીલમન
- 13002 હુદરમે લટકતા લીરા
- 12100 સરે મકતલમે સરકો

N. ખલીલ

- 16121 મે દુનયા હે દુનયા તખા.
- 16119 પીતમ નમર હે તખા.
- 16102 દર-દર-અરમે જખ તખ.

કાકુ કબાલ

- 16102 હમાદ ખી તો સુન હે ખદાક કરને વાલે.
- 16111 મુસકમ કર ને માં મોહ પ્રકાતા જી તખ
- 16105 તુરે અનવર હીખતા પ્યાર રક્ષમ અગળી
- 16112 આત સાકી હ નહાલી તખમેળી
- 16107 કાલ ખતા જી મુજલે
- 16106 ખુલવાલે મદીનેમે
- 16108 ચલ દો હકમ ઝોર કયામ
- 16109 આજ નખી દરવાર દરમદીખારી

કામા રોહ

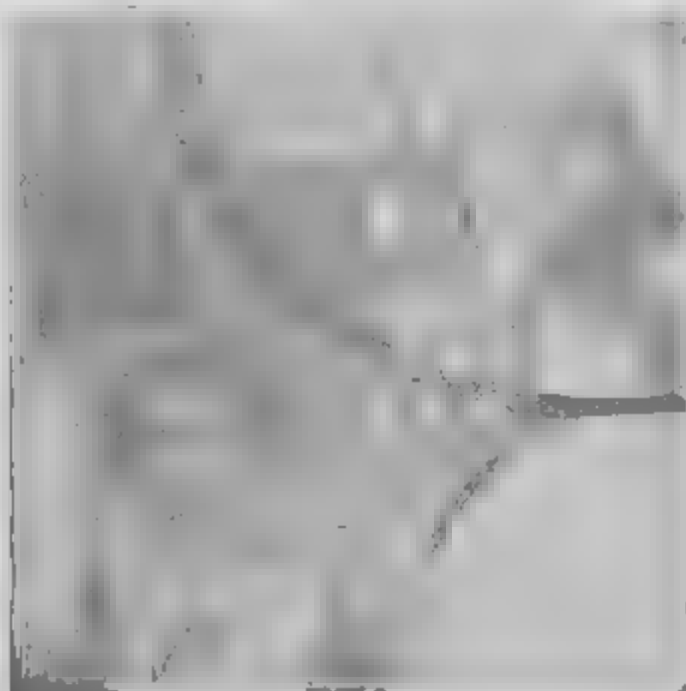
- કામા રોહ (૬); ખીલ્ય મંગલ (૪); તુરેવેકલ (૬).
- કામાની મંગલ (૪); સતી સોનીયા રો.

દર મહીને તખા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને રેકૉલોગ અમારે ત્યાંથી મંગાવી લેશો.

આ ગયા! "ખજાનગી" આ ગયા!!

ખજાનગી ખેલ જે અગ્રી દીવાનન દરીકા નવીન દય એ ખેલ બતાવે છે તે દુનીયામે ખેલમાળ આદમી શાસ તરફથી અગ્રી હમાનદાર આદમી કે ખુદકામ કરે છે કરે કરે હાલકર ઉલ્લેખ ખરાબ કરે સકતે. મનરે ખેલ હમેશાસે ખુદરતકા ખેલ દય કે આખેર સન્ધ્યા સન્ધ્યા હોતા દય. ઓર છુટા છુટા કરેનેકા સળ પાતા દય વહાં સાક્ષિ આક્રિયામે ખજાનગી કે રેકોર્ડકી બલેત માંગ છુટા, વહાં કે દુકાનદારને ખજાનગી ને ખુબ છુટા. કીસીને શી. ૧-૧, ઓર કીસીને શી. ૭-૧ જે રેકોર્ડ માંગે શીયા. અગ્ર ખેલ રેકોર્ડ દુકાને વહાં આ અગ્ર છુટા કિંમત પહેલે કે મુશાકીક આર રેકોર્ડકી સેટકા શી. ૨૦ દય. મંગાઓ ઓર સુનો.

અસલી સુરત.

મુસીખતકી સુરત

“ઇન્કબર દુટે” વાની “અજકા હીન્દુસ્તાન.” ખુલાસા જે હે કે વીલાવતી કથન જે ખેલ સાદળા કે હસરાહ ખરચ રેખના હો. ઓર આપ કાદાકી અમેદાદ કે આલીસ દાખર જે ગીતો કરે મીને ખાસ રોજ જે છુટા હેતા ઓર આખીર નગ દરત હોતા નહ આસ ઓર નમે ઝગાનેકા સળ કાલ કરમે દં.

ખાંચ રેકોર્ડકા સેટ

કીમત શી. ૨૫.

ઓર દુસરે નચે રેકોર્ડ આ ગએ હે

મરદુમ ખાદે કબાલ કે સાગીર મોદંગર સુકેમાન કબાલ ખાદે જે આસ આખાકા કે ગાવા હુવા. કુરને કુસર-કુસેખાં કે પુરા કીરસા કે રેકોર્ડ કે મંગાકર સુનો. પર જે રખાને કાખેલ

કીમત શી. ૧૫.

દિ. ૧. ખજાનગી રીગલમે

- ૩૭૪ સાવન કે તરારે દય.
- ૩૭૬ મન ધીરે ધીરે રેના.
- ૩૭૨ મેરી મુડીયાં આવેગી આલી
- ૩૭૧ એક કલી નાચો પલી.

ફીલીમ રીકોર્ડ

સરકાર (૫). હોલીડે કન ખેલમે (૨). સરસા મકુબ (૫). મગી લાખ (૪). રવાખી (૪).

માખી (૫); નીરમલા (૪); વૃદ્ધવીદ્યામ (૫); નમન (૬) આઝાદ (૫); દોહર (૩); અમી બાબા (૨); અયુલ (૫); અખન (૬); ઓરત (૫); નહી કીનારે (૫); મુશાકીક (૬)

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.
Phone 21843.

38 a Market Street, Barkly Arcade JOHANNESBURG.
Sole Indian Agents in South Africa
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECURES.

Phone 33-7255

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેકામ સુટ, હાઈનીંગ્સ સુટ, વોરરૂમ, હોસ્ટીંગ ચેર, સ્લાઈડ બોર્ડ, મોશીસ ટેબલ, ગ્રાંડ હેસ, રેગલ, ચેર, રોડ હેસ, સ્લાયડબોર્ડ, રોપ ક્રીડીંગ અને ક્રીકેટર વિગેરે, તમામ ઓફિસ અને ખાસી કસ્ટોમર અને પચારી હાલ મેલવવા ચુકરો નહિ.

બેકામ, રેગલ અને ક્રીચન હોસ્ટીંગ
એ હમારી રેખરેખ નીચે મુજબ માપ છે. તેને રોડ હોસ્ટીંગ મેપર રહે છે.
માન રોકકના અંગેના પ્રાપ્તિ થીર પ્રમાણ અને મેપર આગળ વધારો.

L. MISTRY,
51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
'PHONE 33-4691. BOX 2626. 105b

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, માકલ, માંચલ, કંધાર, માખી, વંદા
વિગેરે સમગ્ર જાતોનો

નાશ કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના કીટ મળે છે.

171a

"KOH-I-NOOR" DIAMONDS
FOR BRILLIANCE & PURITY

The **"KOH-I-NOOR"**
Diamond is a gem of pure
colours, fine cut, and made
by hand.
Each one is guaranteed
perfect by a skilled expert
diamond

**BUY DIAMONDS DIRECT FROM
THE FACTORY**

When you buy diamonds direct from the factory, you get the best quality at the lowest price.

NAME _____
ADDRESS _____

Call, write or phone for our Free

Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" - ZLOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG

DURBAN REPRESENTATIVE

B. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ,

હોલબેક હાઉસ રેપાર્ટર,

અમે હરેક જાતના ફરેટ અને વેકરેબલ કુનીયનના કોઈ પણ
ભાગમાં C. O. D. થી સાફ પેઈંગ હી મોકલોએ છીએ.

P. O. Box 254.

31, Short St. Durban. 119b

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
Country Orders Promptly attended to.
14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-5382.

વલ્લભભાઈ રણછોડભાઈ

દોહરોલ અને ફ્રેશ ફ્રુટ અને વેકરેબલ જમાને નાં તાજાં અને સ્વચ્છ મળશે.

મહારાષ્ટ્રના ઓરડાને લાગેલાં ખાલ દેવામાં આવે છે.

૧૪, ડાયગોનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનનીસબર્ગ.

105b

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનજર અહીંના અલ્લાહાદ મારીયેરવાળા.

હરેક જાતની ઓઈ પ્રત્યે, ચોખ્ખા ધીની તેમજ મેપા મેપા,
મસાલાથી અમે ખતાવીએ છીએ.

અમારું વખણાએલુ સુરતી પુરુષ, સેવ, અમરા, માંડીઆ,
મીઠાઆ, પાતરા વિગેરે દરેક જાતનાં ખતાવીએ છીએ.

શીયાળામાં ખાવા લાયક પાકો ઓર્ડર પ્રમાણે રેપેરીયલ.
પાર્ટી વિગેરે મારે કોટા પ્રમાણમાં ઓર્ડર પ્રમાણે
દ્રેક વખણમાં ખતાવી આપીશું. મહારાષ્ટ્રની અમાવનારને
માલ પુરતી કાળજીથી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6675.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St. JOHANNESBURG

અહવાલીક પંચાંગ

વાર	મોરની	દિવ	મુકતમાન	પાસરી	નોંધાય કમીટી
	૧૯૪૨	૧૯૪૮	૧૯૪૯	૧૯૪૯	ક. બો. ક. મ.
	આરોગ્ય	આરોગ્ય	આરોગ્ય	આરોગ્ય	
ચુક	૨	૧૬	૨	૨	૫-૩૬ ૫-૫૩
ગતી	૩	૬	૨૧	૨૬	૫-૧૮ ૫-૩
રવી	૪	૧૦	૨૨	૨૭	૫-૧૪ ૫-૫૪
ગામ	૫	૧૦	૨૩	૨૮	૫-૨૬ ૫-૫૪
મંગળ	૬	૧૧	૨૪	૨૯	૫-૩૫ ૫-૫૫
બુધ	૭	૧૨	૨૫	૩૦	૫-૩૪ ૫-૫૬
ગુરુ	૮	૧૩	૨૬	૩૧	૫-૩૩ ૫-૫૬

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 41—VOL.—XL

FRIDAY, 9TH OCTOBER, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
PRICE FOURPENCE.

Colonial Problem Dependent Upon India's Liberation

“DEMOCRACY in England needs to reinforce itself with something no less than a new charter of human liberty, a new declaration of the rights of man. Britain and the Dominions need to proclaim a programme of emancipation of the Colonies on the basis of a world commonwealth of democracies.... It will be suggested that the emancipation of India would mean the end of British unity. It may be the only way in fact to create it. The strongest allies democratic England has to-day are Canada, Australia and New Zealand and without the help of a certain former colony south of Canada she might not survive at all. A free India could become as valuable an asset to England as a free America. As a matter of fact India is so crucial in the whole imperialist structure that once it were liberated the rest of Britain's colonial problem would be simple to solve.”

—EDGAR SNOW.

સંસ્થાનોનો સવાલ હિંદની મુક્તિપર અવલંબેલો છે.

“ઇંગ્લાંડની લોકશાહીએ માનવસ્વાતંત્ર્યનો નવો પટો ધડીને અને માનવતાના ફૂડની નવી જાહેરાત કરીને નવીન બળ પ્રાપ્ત કરવાનું છે. આખી દુનીયાની લોકશાહીઓના સંઘના પાયારૂપ બની શકે એવી ચોંટાળાં સંસ્થાનોની મુક્તિની એક જાહેરાત પ્રોત્સાહન અને તેના સંસ્થાનોએ ઘડી કાઢવી જોઈએ. એવી હલીલ થવાનો સંભવ છે કે હિંદની મુક્તિથી પ્રાદીપ ‘એકતા’ નો અંત આવી જશે, પરંતુ સાચું જોતાં તો પ્રાદીપ એકતા ઉત્પન્ન કરવાને માટેનો એકમાત્ર ઉપાય હિંદની મુક્તિ છે. લોકશાહી ઇંગ્લાંડના આજના સળંગમાં સળંગ મીત્રો કેનેડા, આસ્ટ્રેલિયા અને ન્યુઝીલેન્ડ છે. અને એમ બને કે કેનેડાની દક્ષિણે આવેલા તેના મૃતપુર્વ સંસ્થાનની મદદ વિના ઇંગ્લાંડ આજે આ યુદ્ધમાંથી જીવતું બહાર નવે આવે. સ્વતંત્ર અમેરીકા આજે જોમ ઇંગ્લાંડની એક અમુલ્ય પુણ્ય છે તેવીજ અમુલ્ય મુડી સ્વતંત્ર હોંદ થઈ શકે. હકીકતમાં આખા સામ્રાજ્યની ઇમારતમાં હોંદ એવે મહત્વને સ્થાને છે કે એક વાર તેને સ્વતંત્ર કરવામાં આવે તો પ્રોત્સાહનનાં બાકીના સંસ્થાનોના પ્રશ્નો ઉકેલ ખુબી સરળ થઈ જાય છે.”

—એડગર સ્નો.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

હાલના સંજોગોમાં સ્ટીમરોની ખબર આપી શકાતી નથી. તેમજ સ્ટીમરો હાલ નીચમીત મળી શકતો નથી એ કારણે જનારા પેસેન્જરોએ અમને પુછાવ્યા વિના ડરબન આવી ખરચમાં ઉતરવું નહિ. બહેતર અને સલાહખયુ' ને એ કે કે અત્રે આવ્યા પહેલાં અમને ટેલીફોનથી પુછવામાં આવે.

ડરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન ફાઇનાન્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે તમારા વિગેરે સંબંધી હમોને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશું.

રાત્રીના ઉપર તમારું નામ તમા B. I. Boat, Point, Durban, સંબંધે.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

ફોન ૨-૦૪૩૨.

નામ: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS
(Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

હાઈ પેસેન્જર એજન્ટ.

૩૯૦, પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હોંડા વીમા કંપનીમાં જીંદગીના, આગ, મોટર કાર મોટર
બેરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કમ્પેન્સેશન સગવા વીમાઓ.
સામાન્ય વિગેરે દરેક બાબતના વીમાઓ ઉતરાવી શકાય છે.
હોંડા કંપનીને ઉત્તમન આપવું એ દરેક હોંડોની ફરજ છે.

Natal Office:
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.
Telephone 5845. P. O. Box 1610.
Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરજેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE.
Diagonal Street
JOHANNESBURG
Telephone 33-4476 P. O. Box 3641.
Tel Add "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય.

એ તમારે તમામ છવનની ખરી મજાદ લેવી હોય તો પુટીકારક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી યાત્રી મજબુત અને બળવાન બનાવી દો! પપ્પુ વાદ રાખશે કે કાયદાકારક બેરોકો બનાવરા માટે સારો, તાજે અને ચોકસો શુદ્ધ ખાદ્ય વાપરજો. અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આવી ગયો છે.

અમારે હાં શીંગોડા, બદામ, ચાશણી, પીસા, પંજાબી સાલમ, મહેદ મુસબી, ખારક, ઇલાચી, કોપર ચટ્ટી, ગોખર અને મળ મોર મગજ, ચોખ્ખાની, અસમન, મુદર, અંબર, સોના ચાંદીના વરખ, તાંબરન, પીંચે તમામ હીંદુ ક્રીયાઓ માંથી વડું, જડી બુચી.

ઉપરાંત હાંની ખરની તમામ મોસરી હમેશ રોજામાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મશહૂર થએલી મુરતની બરફી, પીરતા બરફી રી. ૩-૬ રતલ, બનામ બરફી રી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હવાઓ

બદામી હમેશ રી. ૧-૮ રતલ, મહેદ પકાસો હમેશ રી. ૨-૬ રતલ, નીલ રી. ૨-૬ રતલ, રી. ૨-૮ રતલ, મહેદ મહાલ હમેશ રી. ૩-૭ રતલ અમારે ત્યાંથી મળશે.

નવાબી પાઉસર:

સરીરના કાષ્ટ પળ સાંગમાંથી માત્ર એ પીનીટમાં વાળ સાફ કરી દે છે. ૩ બોટલ રી. ૧-૮ પોસ્ટફ્રી હીંદુસ્તાનમાં માટે. એક વખત જોરકર આપી ખાતો કરી લો. દેશના મોઢાં: ૭૦૫૬૦ રી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE,

INDIAN PAWNBROKER.

112, Victoria Street, Durban.

LOW RATES OF INTEREST ON JEWELLERY.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets. 1942

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 9d, 1/6, 2/6 and 4/6, or POST FREE FROM

ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1942

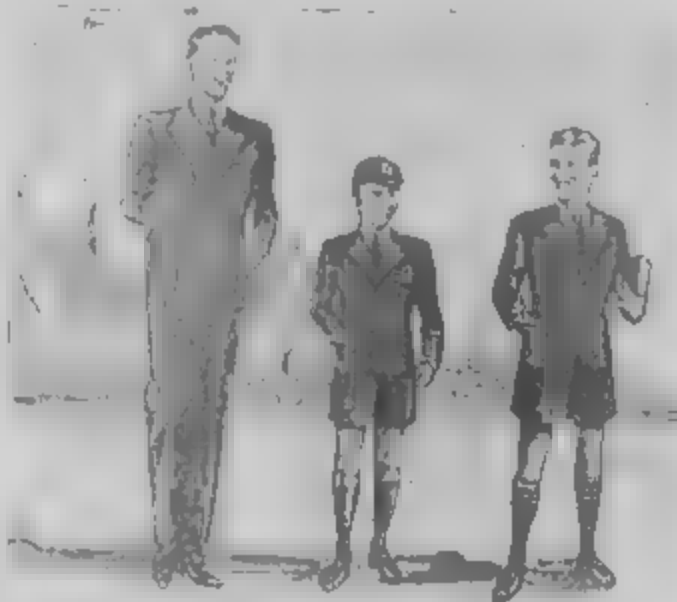

BAKI'S

PHONE 35 1842.

410 14TH STREET,
VREDEPOORT,
JOHANNESBURG.

સુદ સુદ સુદ
આપો આપો તો પકસા આપો
ગાફીઝ સીલક બજાર
નહન વાળખી અને સોડામાંના સુદો તાંબી અને ડુંગી ઇલેક્ટ્રોના રીક સાથેજોના
ઈલ અને દિમાગીનાં
નહક આપી હોડા તહેવારો માટે ખાસ નમુનેદાર અને રૂપાળા સુદો બજારથી
ખરીદી લેવાનો આપને પકાર છે.
વિવિધ રવાઈન અને રૂપાળા સુદેની પુખ્ત લાઈન અત્યંત રોડમાં જે સારાં કનરા
અને લોક પ્રિયતા તરે વાળીલ સિલક બજાર પ્રસિદ્ધ છે તે આપને પુરો સંતોષ આપશે

નાઈલ ૦૦૦૦ થી ૧૨
પ્રાચીન, ઇસુ, થે અને ફેન
ગ્રન વર્ષેના ઇલેક્ટ્રોન આર્ટિસ્ટ ૦૦૦૦
સુદ બસબા ટીર વાળ છે
હોના બોરકોર ઉપર પુરો પા
આપને (બાકી)

INDIANS ARE BORN SLAVES. BUT LET US NOT DIE AS SLAVES.

JAPANESE—WILL THEY INVADE INDIA?

READ THESE BOOKS THAT WILL GIVE YOU THE ANSWER.

Warning Lights Of Asia	...	...	18	0
Japan Unmasked	...	...	15	6
Japan Inside Out	...	...	2	6
Secret Asia	...	...	12	6
The Yellow Man Looks On	...	...	6	9
Yellow Nazi	...	...	1	0
Japanese Enemy And Yellow Nazi	...	...	3	9

LEARN THE REAL TRUTH ABOUT INDIA, WHAT IS HAPPENING THERE TO-DAY, IN OUR BOOKS.

Enlist India For Freedom	...	...	5	0
Out Of Dust	...	...	6	9
New Maps, Russian Front	30x40	...	2	0
" " Mediterranean & N. Africa		...	2	0
" " Pacific and Japanese Empire		...	2	0
Map Of The World	...	...	4	0

Obtainable at:

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,

PHONE 20707 85 VICTORIA STREET, DURBAN.

Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

ક્ષત્રમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કંઠીના ઓર્ડર ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે નામીય સારા અને સસ્તા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 755, 106 Prince Edward St. Durban.

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 21201. CORNER FINE & GREY STS.

INTERRUPTED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS AREA.

THE MEET-UP OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS. HAVING A LOUNGE BY DAY, WEEK OR MONTH.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

ફ્રુટ મર્ચન્ટ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાઈ રોડની કરી C. O. D. થી મોકલવામાં આવશે. સંપર્ક—

P. O. Box 842, 139 Brook St. Durban.

H. M. PATEL,

General Dealer & Produce Merchant.

MUSHROOMS, ONIONS & POTATOES A SPECIALITY.

104, Prince Edward Street, DURBAN.

જોશ. એમ. પટેલ,

મુખ્ય પ્રેસ અને પ્રોડ્યુસ મર્ચન્ટ.

મકુઓ, ડાંગ અને બટાતાના સ્પેશીયલીસ્ટ.

104, પ્રિન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

જુના અને જાણીતા ફરમાસુ શીશાણના અને પાકો ખતાવનાર

કેપીટનના શીશાણના પૌષ્ટિક પાકો

પંજાબી સાલમ પાક વિગેરે બીજા પાકો ઓર્ડર આપવાથી મળી શકશે.

અમારી ફેફામાં જાતમ ખાતાઈ તથા ભવન દ્વારા તૃપ્તિ મળે છે. ફરમાસુ મીઠાઈ તથા ફરે ભવન ફરમાસુ, આચાર, વડમ આસાદો વિગેરે મોકલ અમારા પ્રવરે.

જાણના મટે જગી વા ગમે

KAPITAN'S CAFE

Phone

138 KORT STREET

33-8577.

JOHANNESBURG.

Phone 24350.

Tel. add. "Nonrija."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest market prices.

We supply everything you need for your business.

TELEGRAMS ORDER RECEIVED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195.

DURBAN.

Are You a subscriber of 'Indian Opinion' if not, Why not?

INDIAN OPINION

Edited by
MAHATMA GANDHI
- IN 1903 -

No. 41.—Vol. XL.

Friday 9th October, 1942.

Registered as the G.P.O. as a Newspaper.
Price FOURPENCE.

NOTES AND NEWS

General Smuts's Message To

The Youth

ADDRESSING the first Transvaal Junior United Party Congress in Pretoria on Saturday, September 3, General Smuts is reported to have said:

"In all my reading of history I cannot remember any era, any epoch, that surpassed that of today. We are fighting for all the great things of the human race. We are not only waging a war heavier than any before, we are at the same time preparing to build a better world. The young men and women of South Africa must take their full share in this, for the world we are trying to save is their world."

"... My experience has been such as to convince me that there are many things wrong here. The young people growing up should inherit a better world than the one we old-stagers are actually bequeathing them."

"There is no doubt that in too much of the spirit of selfishness in this country, the spirit of 'Am-I-My-Brother's-Keeper?' We are our brother's keepers. What we are now doing is nothing to raise our moral standards must be continued after the war. In my plans for the future, I make provision for improvements in that kind."

"In Europe today, children were being taken at an early age and trained to become slave instruments of the race without any trace left in them of personal freedom. The kernel of the Nazi-Fascist system was the complete destruction of the spirit of freedom in the youth."

"Here, in South Africa, we are naturally opposed to any idea of that sort. We believe that God-given man never will be completely destroyed."

"Our idea is to build a country of free men and women with open hearts and a wide outlook, ready to give a helping hand to all who need it. We want that for every race and colour in South Africa."

Indian Problem in Natal

Addressing the Durban branch of the National Council of Women last week on the Indian question, Mr. Paul Sykes said it was Natal's most challenging issue. Out of 230,000 Indians in South Africa, 195,000 were in Natal, and they would increase as there was no inter-

province migration. At Union the other provinces had made sure that Natal's problem remained Natal's problem. Speaking of the place the Indians held industrially, commercially and agriculturally in Natal to-day, Mr. Sykes stressed the neglect of their responsibilities on the part of the Europeans to a people they had imported as cheap labour for their own ends, and to day feared for their numerical strength. He appealed for the proper acceptance of their responsibility on the part of the Europeans for the Indians in their midst.

No Expropriation Of Land In

Riverside

The Durban City Council agreed at its meeting held on Wednesday, September 23, to rescind all previous resolutions regarding the acquisition of land in the Riverside area, and instructed the Medical Officer of Health to take steps to clean up the area. On Monday afternoon the Sir Kurma Reddi Indian School, Durban North, was the venue of a mass meeting of Indian property owners and residents, held under the auspices of the Riverside-Islandene and District Indian Ratepayers' Association presided over by its chairman Mr. T. M. Nalaker. The chairman outlined the activities of the Association since January, 1941, opposing the acquisition of land by the City Council and the various representations made to the Union Government, the Provincial Administration, the City Council and to the Government and people of India. The ratepayers were pleased to note that the City Council had rescinded the resolution to acquire land. The meeting resolved to co-operate with the City Council in all reasonable measures in clearing up the area and hoped that the amenities neglected in the past would be provided and that the principle of consultation would be followed.

Betrayal Of Christ

The real "betrayal of Christ by the churches" was their tolerance of social evils, declared Dr. Alexander Kerr, the Moderator of the Presbyterian Church of South Africa in his closing address to the General Assembly on September 24. "If we are not our brothers' keepers, of whatever race or colour they may be, we are not Christ's disciples," he said. The Vice-President of the United States had expressed the opinion that the next century would be the century of the common man. "We are inclined to the belief that if the common man had his way there would be a gentler, a humbler, a sympathy in human affairs which is lacking to-day, or which at least falls of expression in current political forums. But if the common civilization is to be that of the common man we must see to it that the truths upon which all government finally rests are known and inwardly digested by the multitudes of common men. We must bring man into a mental climate where force is known to be weaker than love, where truth is the recognized foundation of intercourse and lying its negation, where the Golden Rule is discerned to be the very essence and final form of wisdom. Every Christian must not only endeavor to win other Christians for their own sakes, but he must strive with might and main to ensure conditions of living which will make it less difficult for others to live a good life. We are talking about housing in these days and improvements are on foot, but one only needs to look out from the windows of a railway carriage to see housing conditions that no Christian country should tolerate. It is indeed strange how our Christian conscience goes to sleep over some matters."

New Sales Rule

From October 15, 1942, every seller must in respect of certain transactions give to the purchaser at the time of sale or within a reasonable period thereafter an invoice or memorandum bearing a serial number and setting forth the name and addresses of the seller and purchaser, the date of sale and exact description of the goods sold, the price charged, the terms of payment and the deposit paid for the container of the goods. This is laid down by a regulation gazetted on October 2 by the Price Controller, Mr. A. B. McDonald. The invoice must be retained by the seller and purchaser for a period of not less than two years. The transactions in respect of which invoices must be given are all sales by a manufacturer or wholesale dealer to any other person, by a retailer to any other dealer, by a retail dealer to any other person if such person demands an invoice or statement; and by any per-

son to any other person where the price charged includes a charge for any service, e.g. fitting, installation, alteration, adjustment, repair and the like, rendered in supply of the goods. In such a case the purchase price of the goods and the charge for the service must be shown separately on the invoice. When goods are sold by a dealer to another dealer, not being a retail dealer, the seller shall state on the invoice whether the price charged is the maximum price which he may charge legally, and if the price charged is not the maximum price he must in addition to the ordinary particulars state the maximum price. Any person who fails to comply with the regulation or who gives an invoice which is false in any material particular will be guilty of an offence and liable to a fine not exceeding £200 or to imprisonment for not more than one year, or to both fine and imprisonment.

written by Henry Woolson in reply to a correspondent of the *Natal Daily News*, which is a fitting reply to this cry. This is what the writer says:

"Exactly what objections has your correspondent to living next door to a man with a dark skin? He has evidently no objections to black people cooking his food, tending his children, minding his house, and sleeping in his yard, or maybe in the house itself. But he objects if a hundred yards down the road the house is owned by a black man. Surely, I fail to see any logic in his reasoning. Personally I would be ashamed to be guilty of such a distorted colour-blindness."

"May I remind your correspondent that we are in the midst of a war—a war that eclipses everything else. But, even if there was no war, this so-called penetration is such a petty affair with such minor consequences that it does not even merit an investigation, as the people on the Broome Commission think. Besides, claiming to be democratic, what right have we to restrict the movements of entire racial groups in our midst? What right have we to try and establish over the non-Europeans a ghetto-system that would make Hitler green with envy?"

Indian Opinion

FRIDAY, 29th OCTOBER, 1942

Cry Of Indian Penetration

SO much is said and written about Indian penetration. The Broome Commission has investigated the question and reported on it that the cry is much too exaggerated and that there is no such thing as actual "penetration" but that Indians have taken possession of land that has been vacated by Europeans for better and more attractive places. The Broome Commission's report, however, did not satisfy the die-hard anti Asiatics, who cannot bear seeing Indians in any better conditions than acting as cooks, waiters, nurses, sweepers and scavengers to the white man, and have, therefore, continued their cry unceasingly and have now made it a propaganda instrument for their electioneering campaign.

It is true that Indians are purchasing properties in the so-called European areas. But the facts to be remembered are: that they are not purchasing them at ridiculous prices, they are paying top heavy prices; that the fact they are paying much more than Europeans are paying for their's in much more attractive areas developed on municipal lines with all modern conveniences; that they are having to pay more because it is

difficult for them to acquire properties owing to the existing colour-bar; that Indians are actually only taking at heavy prices from Europeans what the latter have used for years and have now rejected.

The position of Indians is like the story of the "wolf and the lamb." If the Indian does not live decently he becomes an eyesore; if he tries to live decently he still becomes an eye-sore. What is he then to do? Must he for ever remain the slave of the White man. Must he never be his equal? Is that not rather a fantastic thing to demand?

As to the complaint that the Indian becomes a nuisance to European neighbours, we are not prepared to believe that those handful of Indians who live next to Europeans are as bad as they are painted. But if they are, there is a remedy for that. No one is supposed to be a nuisance to his neighbour and legal steps could be taken to stop him from being so. But the cry is actually the result of deep-rooted colour prejudice and racial hatred. So many letters are appearing in the daily Press against Indians and a few also defending them. We reproduce below an extract from one

Our "Special Edition"

EVER since the trouble started in India over the "Quit India" resolution of the Indian National Congress we have been publishing "Special Editions" of INDIAN OPINION to acquaint the European public of South Africa with the true facts about India. These have been priced 1d. each but very few are actually sold. They are being widely circulated throughout South Africa among Europeans—officials, non-officials, middle class and the masses. Most of them are sent out by post which entails a great deal of expense.

We have hazarded this step as a dire necessity and as the only useful service we can render India in her great hour of trial in this far off land, without budgetting our bill.

The reader will appreciate the fact that it is an expensive job especially in these days and also a difficult one in view of the restrictions on paper.

Some friends have expressed their appreciation by sending us contributions to defray the expenses for the publication of the "Special Editions," without any appeal being made by us publicly.

In order that this work, which costs from £5 to £7 10s. per week, may continue until unforeseen circumstances put a stop to it, we wish now to make an appeal to the public for contributions which will be acknowledged with thanks through these columns. The amounts already received are acknowledged elsewhere in this issue.

STATEMENT ON FORT HARE TROUBLE

THE following statement has been made on behalf of the students who were recently suspended from the Fort Hare College owing to indiscipline:

"Fort Hare is situated in the back-veld of the Eastern Cape and the public, particularly the non-European, knows little of what is happening in that institution. It is important, since this College is the only higher education centre for non-Europeans, that the public should take some interest in its welfare and working.

The South African Native College is supported by contributions from students in fees and a grant by the Union Government. That is, Fort Hare falls directly under the Minister of Education under the Higher Education Act and is treated on the same basis as European Colleges.

However, in practice the Senate and the Governing Council of the College, under conservative influences, decide on the internal policy of the College. The Senate lays down the rules which must be implicitly obeyed without question or thought by the students. Consequently, as far as we know, the relation between the authorities and the students has never been harmonious or friendly, because the dictatorial and reactionary attitude of the authorities was opposed to the reasonable and progressive opinions of the students. The stand of the students was that as University students they should be allowed certain privileges and liberties which are enjoyed by all University students in South Africa. On the other hand, the attitude of the authorities could be summed up by stating that they felt and believed that they could do no wrong and, therefore, all rules made by them, irrespective of students' opposition to them, assumed the nature of sacred enactments which must be implicitly obeyed or the heavy hand of the Discipline Committee would descend very decisively.

Beside the question of food, interference in holding of students' meetings and formation of bodies for student activities, prohibition of dancing, restrictions on going to bioscopes and the bullying attitude of the Principal who insists on treating post-matric and post-graduate students as children in a kindergarten school, have been a permanent cause of friction between the authorities and the

students. Further, this year the authorities have acted in the most inconsiderate manner by cutting down the students' social and sporting the elections of the S.R.O. and imposing new constitutions on the various student organisations. The students strongly resented such arbitrary action.

The last straw was the refusal of the Warden to allow them to play tennis on Sundays in their newly built Hostel tennis court. As their Charter permits them to play games on Sunday, they felt that this prohibition amounted to the curtailment of their religious liberty. The position at Fort Hare was definitely deteriorating and the students were compelled to make a strong gesture of protest. As their representation was ignored, launching a non-co-operative movement against the Warden of the Hostel, they refused to perform those voluntary tasks which they had done to maintain the communal life of the Hostel. However, this non-co-operation movement did not infringe upon any of the College rules and in no way did the discipline break down.

After a week, the Hostel Committee of five was asked to sign a document in which various voluntary acts which the students refused to carry out, e.g., to play sports for the Hostel, carrying out certain duties, attending Chapel in the customary way, were enumerated. This the Committee refused to do. The Committee members were hauled up individually before the Discipline Committee of the College and without their case being heard, they were asked to sign the said document within a minute or leave the College. They refused. Consequently they were suspended indefinitely on September 17 and were asked to leave the College immediately. Fifty-seven of the students, out of a roll of sixty-two, protested to the Senate, asking for the re-instatement of the Committee members, as the Committee represented their views and they were as much guilty as the Committee. The Senate also suspended indefinitely the fifty-seven signatories of the protest and asked them to leave the College.

As a result of the decision of the Senate, fifty students of the Hostel left the College. Meanwhile the student body as a whole has taken up the matter. The position at Fort Hare is in a turmoil and

if the remainder of the students walk out as a protest, then it would mean that the College would be closed for a considerable time. And at least fifty students who are to graduate this year will be penalised for the obstinacy and unreasonableness of the Senate. The loss of fifty graduates who would contribute towards raising our status is a blow which non-Europeans could ill afford."

Resolutions Of Protest

Resolutions have been passed and telegrams have been sent, protesting against the expulsion of some fifty students from Fort Hare Native College and asking for the immediate re-instatement of the students so as to enable them to write their examinations, by several organisations in Darban, including the N.E.C. (non-European) Students' Union, the Nationalist Union of the Natal Indian Association, and the Liberal Study Group.

Suspended Students Will Not Be Re-admitted This Term

Applications made by the suspended students have received replies stating that "The Senate of this College, in view of the fact that Mr. [redacted] has been concerned in two breaches of discipline (involving serious disturbance and dislocation of the work of the College in two successive years, has resolved that he be suspended from College for the rest of the current year.

"Consideration of any application for re-admission in 1943 will be dependent upon an understanding to accept loyally the discipline of the Senate and obey implicitly its instructions and regulations for the good government of the College.

"The Senate regrets deeply the necessity for this step and the loss and disappointment that will inevitably entail, but the interest of Native education as a whole and of higher education in particular, requires that decisive action be taken against those who have twice shown that they have no real appreciation of the privileges that are there in receiving a College education.

"Application must be made for re-admission to the new Session in 1943. Such application will be carefully considered by the Senate."

INQUEST ON INDIA

FACTS ABOUT THE PRESENT CRISIS

THE situation in India has gone from bad to worse. However the Congress "Quit India" campaign of civil disobedience may develop, this much is clear: the defence of India and the cause of the United Nations in the East have been placed in grave jeopardy, while the problem of India's relation to the British Empire seems as desperate as ever. Rightly or wrongly, too, the whole affair discredits British capacity and British good faith in the eyes of half the world, especially among the Chinese, Russians and democratic Americans.

Could anything have been done to avert the present impasse? Can anything be done even now? Hardly a suggestion emanates from the British Press or public, which seem almost relieved that the Government of India has fallen back on familiar methods of repression. So usual is it to regard the problem of India as well-nigh insoluble, so baffled are the men on the spot and in Whitehall by its intrinsic complexity, so mixed are the motives of India's rulers, that like exasperated parents they too often resort in despair to a thrashing. But can this hopeless attitude be reconciled with our assertion that India will be fit for self-government immediately after the war? Or with our need to enlist Indian help now to defeat the Axis powers? The present actions of the Government of India are the negation of a policy, some policy we must have; some attempt at reconciliation and compromise must still be made.

Wise after the event, we can now see why the Cripps Mission was doomed to failure. First, it was based on the assumption that the majority of thinking Indians were as anxious for the defeat of the Axis as we were, equally convinced with us that only by smothering fascism could democracy and freedom be safe in the world. Thus, very small concessions to Indian nationalism would suffice to obtain agreement. Second, while offering everything tomorrow, the British Government would hardly yield a single substantial thing to-day. This was patently anomalous. A country fit for independence after the war must surely be ready to take the lead in its own defence during the war.

By
Prof. J. L. GRAY
In "Common Sense"

Third, the entire approach was such as to stress and encourage Indian disunity and make an enemy of the most powerful movement in the country and the only one that stood for a united India.

Gandhi's Influence

The majority of politically-minded Indians are not anti-Axis first and foremost for the simple reason that they are anti-British first and last. Nearly every intelligent observer of Indian scene thought that Gandhi was finished and that our appeals ought to be addressed to Nehru and similar westernised anti-Fascists. The present disastrous events are the measure of Gandhi's strength and Nehru's impotence. Gandhi has only one idea, the re-Indianisation of India—an ideal India which never existed except in his own brain. But this idealism is forward-looking, too, insofar as all nationalism in occupied and backward countries tends to be progressive. It stresses the unity of India. It encourages the hope that freedom will set in motion forces that will raise the standard of living, curb the autocratic misrule of princes and use the resources of western science and technology for the benefit of all. It is probably wrong to think of all Gandhi's followers as romantic Hindu visionaries or discontented intellectuals. That Gandhi has captured Congress once again simply illustrates the powerful advantages to a bourgeois nationalist movement of a spiritual and traditionalist, even a reactionary impulse.

"Quit India" Campaign

To Indian nationalists an invitation to assist in the military defence of their country is meaningless hypocrisy, until it really is *their* country. What does a possible defeat for the western democracies matter, what do even China's difficulties matter, when Indians are not yet masters in their own house? It is possible that Gandhi would even risk a "temporary" Japanese hegemony in India and the East, provided the British

were out of the country. For the British to "quit India" would be to him an immediate step towards Indian freedom, which no new danger could wholly destroy. Let Britain go and a united India will defend herself—by non-violent, non-co-operative action directed against all invaders.

This is the very language of extreme nationalism everywhere. It is the language of extreme Afrikaner nationalism in the Union. It should not be impossible to understand it and to take the right steps towards educating it in realities and compromising with it, especially when we have solemnly agreed to it in principle already. It is improbable that any concessions short of "quitting" India would have rallied the Indian masses enthusiastically to the war. Perhaps not even that. (Compare our situation in the Union, in respect of both white nationalists and black indifference.) But a more generous offer might have prevented the present deplorable position and appreciably strengthened India's defence.

Again, why deny to Indian leaders the larger share in defence responsibilities which Congress claimed? They did not dispute the necessity for a Commander-in-Chief appointed by the United Nations or for the presence in India of British and American armies. What they wanted was to raise armies of Indians themselves, to organise home defence and maintain internal security. Indians will have to do that sooner or later, if they are really to be granted freedom after the war. Why not now? Other concessions might have been made. Congress disliked the Viceroy's veto and the rule of the India Office. They wanted substantial self-government in non-military matters immediately. In practice, it could only have been the shadow of self-government, while the invasion danger remained. Why not grant it? Symbols and shadows mean a lot to nationalists at all times, while we have promised that the reality is to be theirs a few years in any event.

Mistrust Of Congress

The underlying reason for the failure of British diplomacy in India is its dislike and distrust of Congress. We should

not be promising India independence were it not that the majority of Indians are nationalists. These nationalists are best represented by Congress, the only all-India movement in the country. In its anxiety to ensure fair play for Muslims, Sikhs, the depressed classes, the Princes and so on, the British Government is too ready to neglect the paramount claims of Congress. As the chief voice of nationalist India Congress should be treated with respect, not feared as the main enemy. Of course, it does not represent all Indians, though it is far from being an exclusively Hindu body. Clearly, it should be encouraged to come to terms with other powerful parties like Mr Jinnah's Muslim League. It was quite ready at one time to join

with the Muslim League in a coalition cabinet.) But Congress is as typical of the India we are proposing to make independent as Sinn Féin was typical of the Irish nationalist movement, when Mr. Lloyd George negotiated the Treaty of Independence.

It seems to me, therefore, that negotiations should at once be reopened for the purpose of bringing Congress into a coalition cabinet (together with the Muslim League and other bodies) in which it should have a majority. This cabinet should replace the Viceroy's Council, his veto should be greatly reduced and the India Office abolished. This cabinet should have its Defence Minister with all necessary powers, working with the present Commander-

-in-Chief. Had this been done before it would have taken the wind out of Mr. Gandhi's sails. It may now be too late, but I do not see by what right we offer India proposals of the "take it or leave it" variety and, on their rejection, refuse all further negotiations. Frankly, I find this attitude suspicious. It certainly gave Mr. Gandhi his chance and the Government of India an excuse for repressive measures. It will have the result of making the transition to independence more difficult and thus of prolonging British rule. If such is not our intention (and I do not believe it is our conscious intention), let us explore every avenue towards a settlement without delay. Our good faith as fighters in the cause of human freedom depends on it

U.S. ON POSITION IN INDIA

SENATOR BALL (Republican) and Senator Pepper (Democrat) addressed a meeting on September 28 on India's part in the war, states a Reuter's message from London.

"If the United Nations win imperialism is abolished, and if it is through after the war it is through now," said Mr. Ball. "In simple terms this means that those people of the world not yet ready to govern themselves will be governed by a United Nations commission and not by any single nation, and the object of that commission will be to govern for the benefit of the governed. If that is the case, and I believe it must be unless we are perpetrating a gigantic hoax against ourselves and the world, then India must be considered not a British problem but a United Nations' problem. If that is what it must be at the peace conference, then it is time to cut away outworn prejudices and recognise the reality in time to help win the war.

"I do not pretend to know whether India is ready for complete self-government, but details of a settlement are far less important than that the settlement should fit into the post-war pattern of Asia and the basic peace aim of the United Nations. The sooner the United

Nations decide what those aims are in practical terms the sooner will we win the war. We cannot hope to reach any satisfactory settlement in Asia until we decide definitely what kind of post-war world we hope to build."

Senator Pepper said: "We must allow no sectarian, no difference of opinion, no temporary animosity or personal prejudice to deter us from accomplishing the task of winning the war. Any nation or any person who allows anything to interfere with that object puts his own throat. It is hard for people to forget old injuries and differences and keep the larger view in front of the smaller, but that is our task, and if we do not succeed in it we cannot expect victory. There is nothing insoluble in the Indian question except the attitude of the two parties. Essentially, the Indians and the British have the same interest in the war—self-preservation."

"Subject Of Discussion"

Mr. Cordell Hall, the United States Secretary of State, refused to comment at his Press conference on developments in India beyond saying that "the matter has been more or less a subject of discussion" and that "the United States

Government are observing with special interest all national developments and are giving the fullest attention feasible to the Indian situation."

In a full-page advertisement published in the New York Times on September 29 prominent Americans urged President Roosevelt and Mahatma Gandhi to "recognise the interest of the United Nations in the Indian dilemma, and use their good offices to ask the British Government and Congress and other leaders to open new conferences, with mutual determination to find a way of action which will most speedily bring India into the ranks of our allies, by beginning now with the programme of her own independence." The signatories are Clara Boothe, the author; George S. Counts, former president of the American Federation of Teachers; Fanny Hurst, the author; Bishop Francis J. McConnell, former president of the Federal Council of Churches of Christ in America; and Henry L. Harriman, former president of the United States Chamber of Commerce.

Everything appearing in this issue of *Indian Opinion* is of a political nature unless otherwise mentioned and has been written and edited by Mahatma M. Gandhi to express the views of INDIAN OPINION.

RICE PROFITEERING AND HOARDING

A MASS meeting under the auspices of the Nationalist Bloc of the Natal Indian Association was held at the Red Square on Saturday afternoon to find ways and means of dealing with the grave question caused by the profiteering in the hoarding of rice. The meeting decided that profiteers and black marketeers should be imprisoned without the option of a fine, and further that stricter measures of control be resorted to by means of stringent investigation and more intensive trapping. It was also resolved that the Government should commandeer all essential food commodities and distribute them at a reasonable price through Government depots. That a commission to investigate the possibilities of rice growing in South Africa and, if necessary, subsidise same, was also suggested.

"Follow rice-eaters, we have assembled here to combat profiteering by certain wholesalers and find ways and means of distributing rice at a reasonable price to all the people," explained Dr. Naicker

the chairman of the meeting.

Mr. Billy Peters, a member of the Bloc Committee of Research on the question, pointed out that the retailers were not the main cause of the present difficulties regarding purchase of rice, but "the wholesalers are the culprits. They are concerned with profits and not feeding the people," he said. "Our immediate programme is to receive complaints of hoarding and price racketeering. We will tackle this and refer it to the Price Controller. We want to see wholesalers who profiteer in prison," Mr. Peters concluded.

Mr. C. I. Amra pointed out that food was the bottom of all trouble, and if the Government did not take a hand in the matter the people will suffer on their own.

Dr. Y. M. Dadoo from Johannesburg, who is at present in Durban, said that rice was being hoarded by leading firms in Durban and also in Johannesburg. "There also has been profiteering in rice," he continued, "and it depends on the

consumers to see that they do not pay more than the controlled price." Dr. Dadoo discussed the constructive methods of dealing with the rice problem. He did not see the reason why the profiteers and the black-marketeers should be allowed to continue. "It is sad to see that the Government has been so weak-minded in dealing with these people," he said.

Mr. I. O. Meer attacked Mr. Anglin who spoke in Hindustani and English and tried to point what the Natal Indian Congress had done in the matter, by saying that, "If the Congress was sincere why did they not take up the matter and call a meeting? It seems that the Congress and the Association are afraid to do so because these organisations are themselves composed of these very people who profiteer, and hence they did not come out on the question of rice and profiteering."

Mr. Fones spoke in Tamil and explained the resolutions which were passed unanimously.

REIGN OF TERROR IN INDIA

Curfew Again in Poona

DEMONSTRATIONS are still continuing in Bombay, and in the municipal area of Poona a curfew from 8 p.m. to 6 a.m. has been imposed as a result of disturbances in various parts of the city. It will remain in force a week. Twenty-two arrests were made.

It is reported that six people were killed and several injured on October 1 at Midnapore, in Bengal, when the police fired on crowds at three different places. The authorities had been told that demonstrators were approaching the town with the intention of raiding and burning the Government offices.

Twenty-five persons were killed when police fired on a mob trying to attack the police station at Erum in Rajasthan, according to a report from Bikaner. Two persons were killed on September 28, when the police opened fire at Khulna on the border of Nilgiri State.

Sentries Have Power To Shoot

Sentries with orders to shoot if their challenge is ignored are to be posted day and night at Government property in 25 different places in Madras. The Madras Government have taken this step under the Special Powers Ordinance of the

Government of India and the public have been warned that a country's challenge is itself a military warning, disregard of which confers on the sentry the right to fire.

Mrs. Sarojini Naidu's Daughter Arrested

Miss Padmaja A. Naidu, daughter of Mrs. Sarojini Naidu, was arrested on October 2 under the defence rules, says a report from Hyderabad.

All-India Peasants' Council's Resolution

An appeal to "the British and American peoples and their progressive workers' and farmers' organisations" to "act now and bring pressure on the British Government to take the only course that can save our common cause and lead to common victory" is made in a resolution adopted by the All India Peasants' Council, known as the Central Kisan Council. The appeal asks the Indian people to avoid disturbances, and demands the removal of the ban on the Congress Party, the release of Mr. Gandhi and other Congress leaders and the formation of a provisional National Government.

Amery Supports Machine-gunning

Mr. L. S. Amery, Secretary of State for India, in the House of Commons on October 1, reported by Reuters to have declined to interfere with the use of aeroplanes in India to machine-gun riotous crowds or saboteurs. After recalling the murder of the crew of an aeroplane which crashed in Bihar, he said: "It was found necessary to use aircraft to check sabotage by mobs in areas in which the movement of troops on the ground was hampered both by widespread interruption of railways and by exceptional flood conditions. The measures taken by the Government of India to restore order in the circumstances, the seriousness of which is, I think, imperfectly appreciated in this country, have my full support." Mr. Amery refused to disclose Pandit Jawaharlal Nehru's present whereabouts, but denied a report that Nehru had been taken to East Africa. He said Nehru was in India. Regarding communications with Nehru, Mr. Amery said Nehru was permitted to correspond with his family on family matters. "I see no reason to think that a settlement would be promoted by contact with Congress members at this moment," he said.

Things In General

Dr. Dadoo On The Tragic Events In India

At a meeting of the Liberal Study Group held at the Avalon Theatre on Sunday evening, Dr. Dadoo delivered a very informative, factual and rousing lecture on the happenings in India. He outlined the situation in India before the outbreak of the war, to the happenings to-day, giving facts and figures to illustrate his talk. He explained the failure of the Cripps's mission. "For India to play her part fully, she must be granted National Government. But Cripps's mission revealed that the British Government was not willing to concede National Government to India," he said. He went on to discuss the "Quit India" resolution which demanded immediate granting of freedom to the Indian people, and also stated that India would follow up with a treaty of alliance with the United Nations against Fascism. Dr. Dadoo concluded by crying down the action of the British Government in arresting the Congress leaders and bringing about chaos in India by shooting down, beating down and machine-gunning innocent freedom-loving men, women and children. Questions and discussion followed after which the chairman Mr. J. O. Meor concluded the meeting.

Pinetown & Suburban Indian Schools' Gala Sports

The 17th annual gala sports of the Pinetown and Suburban Indian Schools' Sports Association was held on Sept. 27 at the Chatsworth Indian school ground. The children from the seven affiliated schools viz. Pinetown, Malvern, Chatsworth, Welbelaucht, St. Thomas, Alceon and Rosefontein, competed in the various athletic events. A large crowd of parents and friends attended and spent a happy day. The Welbelaucht and the Chatsworth Rovers were in attendance to give assistance. The Chatsworth school successfully held the first position with 44 points winning both Mrs. Kanidam Nair's Memorial Trophy and Mr. Middleton's Floating Trophy for the Girls' Relay Race. The Rosefontein and the Malvern schools took the second and third places with 20 and 15 points respectively. Mr. Nalaker's Memorial Floating Trophy and Mr. Khan's Floating Trophy were presented to the Chatsworth Football team that won them. Mr. K. W. Thambiran kindly donated a floating trophy for

girls Rounders which is much appreciated by the Association. At the close of the sports Mr. Witter (Inspector of Schools) after addressing the audience presented the trophies, prizes and certificates to the successful schools and competitors. Other speakers were Messrs. E. Sheikh, V. K. Naidu and M. K. Naidoo.

Sydenham Sanathan Dharam Vishnu Mandir

The Building sub-committee of the above Mandir gratefully acknowledge receipt of the following further donations towards the erection of the school building now in course of erection at 254 Randles Road: Srinatali Noharro Latchman £50 and £10 worth of building material; Messrs. Ramraj Bros. 2,000 bricks; Ramlogan (Jacob) £15 15s.; Ramgulum 100s packet cement; Rimphei Singh £10; R. Ramperasath £7 10s.; S. Rajanath & Sons £2 2s. Govan Muni and Daya Khoonal £1 1s. each; S. M. Hirjan, K. S. Muri & Son, G. H. Parrao 10s. 6d. each. Bhoola's Store, Desai's Store, Bhagwanjee Jewel, and Lutchman's Cafe 5s. 2d. each.

Yoga Exercises

Mr. Krishnas Malkani, brother of Professor Malkani who was connected with the Gujarat Vidya Pith, Ahmedabad, for some years and is a co-worker of Mahatma Gandhi in the National movement in India, is among the visitors from Japan on their way to India. Whilst awaiting facilities to convey him to India he has kindly offered to give Yoga exercises at the Surat Hindu Association Hall on Wednesdays and Saturdays from 5.30 to 6.30 p.m. Those interested are requested to communicate to Mr. P. R. Parek, 141 Grey Street, Durban.

Congratulations To Gandhiji

Mr. V. Rixendree from East London has sent Birthday Greetings through us to Mahatma Gandhi on his seventy-fourth birthday.

Contributions Towards Publication On "Truth About India"

The following contributions towards the publication of "Truth About India" are acknowledged with thanks:—M. M. Mulla Bros., Ashadhal & Co., V. Cook & Co., South Africa & Co. (J. H. Lang) £5 5s. each; S. Premn. N. Pathman Brm., Numbhal £1 1s. each; L. V. Venkayaz £1. Narthak Pathman 10s. Golden City Tailors 10s. 6d., Dr. T. M. Dadoo £5 5s.

Death In Durban

The young friend of Mr. Mahadeo Phelan, well-known to the members of the S. S. will be pleased to hear that the death of a young son of Phelan's, Oct. 2, at the Durban streets, would be a great loss to the young man only in

his twenties yet. He had just left his home and was walking to town when this tragedy occurred. Young Mr. Phelan was a very friendly natured. He leaves behind his sorrowing widow, his parents and a brother and two sisters. It was a great and tragic loss. The funeral which took place on the same day was attended by a large number of people representing all sections of the community.

Death In Phoenix

The death took place at Phoenix, on Saturday night, October 3 of Mr. Mahadeo A. S. his residence in Phoenix at the age of 71. Mr. Mahadeo was a resident of Phoenix for the last half a century and was well-known in the Indian district. After serving his term of indenture he was lending a hand to the community. He was married and the late of his late. He was bequeathed his widow, three sons, two of whom are on the British Empire for many years, four daughters and several grandchildren. The funeral, which took place on Sunday, was attended by a large number of friends and relatives.

Spread WARMTH EVERY NIGHT

Make up your beds with Egeen Blankets and spread your warmth. The Egeen Blanket is the most comfortable blanket you can buy. Obtainable in many patterns, colors and designs. See your nearest dealer for the Egeen Blanket.

Now that December is here, you can't afford to be cold. You may have to wait a while to get the Egeen Blanket, but you won't.

Wholesale Agents:
M. H. HANCOCK & CO.
P.O. Box 100, Durban
I. C. ADAMS & CO.
CONCESSIONS IN THE TOWN

Egeen BLANKETS
Make warm friends!

NEW SHIPMENTS

—OF—

3 PIECE DAWNI SETS

in Georgette, Crepe de Chine and Satin, hand-embroidered, printed and with Indian Jari work in all colours now unpacked.

From 35/- to 42/-

PER SET.

**THE JAPAN BAZAAR,
JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE**

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES
& FRIENDLY SERVICE.

* SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL.

SAREES

REAL DENARES SILK SAREES,
with lengths to match. Beautifully finished with Gold or Silver work.

From 60 to 810 EACH

Embossed Work & Embroidered Denares
with lengths to match. **CRINE SAREES**
From 17/6 to 65/- EACH

Stencilled & Embroidered ART
SILK SAREES in all shades
From 7/6 EACH.

LATEST NEW STAR SAREES,
with lengths to match. Beautifully finished with Gold or Silver work.

Indian wear GEORGETTE and SATIN DROUSES. Huge range of designs and in colours to match all.

From 10/6 EACH

Silver, Gold, Tinsel, Jari & Fancy
SAREE BORDERS in all lengths
in all shades. **INDIAN**
SHOES - CHAMPALS, Fancy JEWELLERY,
EMBROIDERED DROUSES, TANGLES, NECKLACES
Hand-embroidered TIE DROUSES and GLOVES

Special Value & Embroidered Printed and
Checked GEORGETTE, CREPE DE CHINE and ART
SAREES in all shades

From 2/6, 3/6, 4/6, & 5/6 PER YARD

CHILDREN'S DRESSES

Wonderful range of pretty Georgette, Crepe de Chine and Satin Hand-made DRESSES for the little ones in all shades. Sizes 2 to 24

From 3/6 to 10/6 EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Plain, striped and Checked.
From 2/6 to 6/6 EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS
PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES,
SOCKS, etc., at specially reduced prices

જાણ પીસ ઓઢણી
સુદતું

નવું શીપમેન્ટ હમણાજ આવ્યું
જેમાં જોરજોરના, સાદીના,
અને કેપરીલીનના સુદો, ખરત
ભરેલા, હાથેલા તેમજ ઝરી
કામવાળા, દરેક નવા રંગમાં
શી. ૩૫ થી ૫૫. ૧ સુધી.

ધી જાપાન બજાર

જોહાનીસબર્ગ

બણીતું સાડી ગૃહ.

બણીતું અને પ્રખ્યાત 'ધામેલું'
સાડી ગૃહ

પાકું એકવાર જનતાના મન
રંજન કરવા,

નમુનેદાર નવરંગી સાડીઓ અને
તેને લગતી બરપુર વસ્તુઓ,

બજારના કાવધી ઘણા કીકાપન
ભાવે,

બજારની સાલુ જમાનાની
માંગણીને પહોંચી વળવા.

રૂઝ રૂઝ નવી હાથે જોહાનીસબર્ગ
માં સાડી ટીપાઈમેન્ટ ગાડવામાં
આવ્યું છે.

દરેક પ્રકાર માટે એક વાર પકાડી
ખાતો કરવા બલામણુ છે.

સરખ કામગીરી અને જરૂરબરો જોરજોર અને કપડો-શીની
સાદીના

બણીતી જોર જોરના જાણીતા સાડીના પી ૬૫૨

જાણીતા સાડીના અને જોરજોર સાડીના પી ૬૫૩

જાણીતા સાડીના અને જોરજોર સાડીના પી ૬૫૪

જાણીતા સાડીના અને જોરજોર સાડીના પી ૬૫૫

જાણીતા સાડીના અને જોરજોર સાડીના પી ૬૫૬

જાણીતા સાડીના અને જોરજોર સાડીના પી ૬૫૭

જાણીતા સાડીના અને જોરજોર સાડીના પી ૬૫૮

P.O. Box 5169 **THE JAPAN BAZAAR,** Phone 33-6229

GIUDOMAL & Co.,

WHOLESALE SILK MERCHANTS.

39 MARKET STREET

JOHANNESBURG.

J. G. VANDEYAR,

AGENT FOR
JOHANNESBURG BUILDING SOCIETY
(ESTABLISHED 1888)

desires to announce

Loans available at reduced rate of interest on monthly balances on properties at

SOPHIATOWN, MARTINDALE
NEWCLARE, KLIPTOWN, OP-
HIRTON, CITY & CENTRAL.

NO RAISING FEE OR COMMISSION
For quick results consult us at the following address:

14-15 Barkly Arcade,
Cor. Market & Diagonal Streets,
JOHANNESBURG.

Phone 33-0429.

જે. જી. વાન્ડીયાર,

જોહાનીસબર્ગ બીલ્ડિંગ સોસાયટીના

એજન્ટ

— મહેર કરે છે —

સોફિયાટાઉન, માર્ટીનડેલ, ન્યુક્લેર,
કલીપટાઉન, ઓફરટન, સીટી
એન્ડ સેન્ટ્રલમાં

પ્રોપર્ટીઓપર માસિક મેલન્સપા ઓછા વ્યાજે
અમે લોનની ગોઠવણ કરી આપીએ છીએ.

કોન ઉભી કરવાની ફી કે કમીશન લેતા નથી.

કામ જલદી ઉકેલવાને નામેતા સ્થળે અમારી મુલાકાત લે:

૧૪-૧૫ બાર્ક્લી આરકેડ,

કોરનર મારકેટ એન્ડ પ્રયોગવલ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ.

Phone 33-8432
Res. 33-8994

P. O. Box
7157,

ઇન્ડિઅન ઓસરી કીફાયત ભાવે કયાંથી ખરીદશો?

હુમાએ ઇન્ડિઅન ઓસરી વિભાગ બોલ્યો છે, જેમાં દરેક પ્રકારની હિંદી ઓસરી તેમજ ગાંધી વસાણાની નાનાં મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રોજ વાપરવાની હિંદીઓનાં ચર ઉપયોગી વસ્તુઓ હુમાએ ત્યાંથી તમને કીફાયત ભાવે મળી શકશે.

ઑર્ડર મોકલવી ખાતરી કરવા વિનંતી છે.

કન્ડોના ઑર્ડરો હુમારી પોતાની હેમ્પરેબ હિંદી સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રદર્સ

(રમણસ અને કુલ્હારી હાથેલ બિસ્તી)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,
JOHANNESBURG.

હુમા દરેક પ્રકારના વિભાગના પજા ઉતારીએ
છીએ: હાંદગી, આગ, બગલરી, એમરીડેન્ડ,
મોટર, રેલ્વે ગ્રેવેન્ડી વિગેરે.

તમારી જાતને તંદુરસ્તી રાખો

માન એક દી
રખા મનોજ 'ફ્રુટ
સોલ્ટ' દરરોજ
સવારે પાણીમાં લેવા
થી શરીરમાંનો
નકામો બમણા દુર
યાગ પ્રે અને માયાનો
ફાળો, કબજબાત
અને પિત્તને નાશુદ
કે છે.

નોંધ 'ફ્રુટ
સોલ્ટ'
વા પરબુ
આજથીજ
મરે કરો!
તમને
કે વા ફરો

મનોજ 'ફ્રુટ સોલ્ટ'
ENO'S "FRUIT SALT"

The words "ENO'S" "FRUIT SALT" and "FRUIT SALT" are registered trade marks.
Sole Representatives: HAROLD RITCHIE (S. A.) Pty. Ltd.,
P. O. Box 805, Capetown.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન

મહાત્મા મંચીરના હસ્તે
સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પ્રતિદિન ૪૦ પૃષ્ઠ.

ફ્રીપ્રેસ, સુક્રવાર, તારીખ ૬ અક્ટોબર, ૧૯૪૨.

અંક ૪૧.

"ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન"

સુક્રવાર તા. ૬ અક્ટોબર ૧૯૪૨.

યુરોપીયન લતામાં હિંદીઓનો પ્રવેશ

હિંદીઓના યુરોપીયન લતાઓમાં હિંદી-ઓના પ્રવેશની ગાળતની ઘણી ચર્ચા થઈ ચુકેલી છે. જૂન કમીશનને એ સલાહની તપાસ કરી તેના પર એવો રીપોર્ટ કર્યો કે એ ખુબ ઘણીજ અતિશયોક્તિ બરેલી છે અને હકીકતમાં પ્રવેશ જેવી કશી વસ્તુ ઘણીજ નથી. જે થયું છે તે એ કે યુરોપીયનો વધારે આકર્ષક અને વધારે અનુકુળ સ્થળોએ જવા માટે જે લતા ખાલી કરી ગયા છે તેમાં હિંદીઓ દાખલ થયા છે. પરંતુ હિંદીઓના વિદેશી અગ્રહ ગોરાઓ, કે જેઓ હિંદીઓને ગોરાના બળશથી, પીરસનારા, આડું મારનારા, બળજબી સાફ કરનારા અને આયાત કામ કરનારા સિવાય બીજા કશામાં જોવા સાંગતાજ નથી, તેઓને જૂન કમીશનના એ રીપોર્ટથી સંતોષ નથી થયો અને પોતાની ખુબ અવિરત ચાલુ રાખી અને હવે એ સલાહને તેઓએ ચુંટણીના વખતમાં પ્રચાર કરવાને એક મુદ્દો બનાવી દીધો છે.

એ અફે છે કે હિંદીઓ કહેવાતા યુરોપીયન લતાઓમાં મકાનો ખરીદે છે. પરંતુ હકીકત એ છે કે, તેઓ એ મકાનો કંઈ ખાણીના બાવે નથી ખરીદતા; લણે જ આકરો આવ આપીને ખરીદે છે; બલકે યુરોપીયનો વધારે ભારા અને આધુનિક દબે ખીલવેલા અનં સઘળી આધુનિક ગ્રગપડો વાળા લતાઓમાં મકાનોના ભાવો આપે છે તેના કરતાં હિંદીઓ આ મકાનો

ના વધારે ભાવો આપે છે. એવા ભાવો તેઓને આપવા પડે છે તેનું કારણ જો છે કે ચાલુ વર્ષોએના કાયદાને લીધે ઘણી સુરક્ષેલીથી તેઓ મકાનો મેળવી શકે છે અને રહેઠાણોની તળીને લીધે મકાનો પર પડાપડી ઘણી ચાલી રહી છે. વળી હિંદીઓ જે મકાનો યુરોપીયનો વધોથી વાપરી ચુકેલા છે અને જેને તેઓએ રહ કરેલા છે તેજ, એટલે કે, યુરોપીયનોનો ઉત્તાર એટલા મોટા ભાવે ખરીદે છે. હિંદીઓની કિયતિ ઇસિપનીતીની "વફ અને ઘેંટા" ની વાર્તાના જેવી છે. જો તે સારી રીતે નહિ રહે તો પણ તેની સામે યુરોપીયાં થાય છે અને જો તે સારી રીતે રહેવાનો પ્રયત્ન કરે તો પણ તેની સામે યુરોપીયાં થાય છે. ત્યારે હવે તેણે કશું શું? શું તેણે કાયમને માટે ગોરાના ગુલામ થઈનેજ રહેવું? શું તેના સંભોવડીયા તરીકે તેનાથી કંઠી થઈ શકાયજ નહિ? શું આ બધું ઉછાછળી માગણી નહિ માણાય?

યુરોપીયનોની પડોશમાં રહેનારા હિંદી-ઓ પડોશીઓને હરકતરૂપ થઈ પડે છે એવી તેઓની સામે ફરિયાદ છે. એ સંબંધમાં અમે એ માની છેવાને પીયાર નથી કે જે મુઠીભર હિંદીઓ યુરોપીયનોની ગાજીમાં રહે છે તેઓ તેઓને ચીતરવામાં આવે છે તેટલા દોષિત હોઈ શકે. પરંતુ જો કલાચિત્ત હોય તો પણ તેનો ઇરાજ

સહેલો છે. કોઈને પણ પોતાના પડોશીને હરકતરૂપ થવાનો હક નથી અને તેમ થતાં તેને અટકાવવાને કાયદાની મદદ લઈ શકાય છે. પરંતુ વસ્તુતઃ આ ખુબ ઉંડા મુળ ઘાલી રહેલા વર્ણવેશ અને ભત્રીય તિરસ્કારથી પરિણમેલી છે.

ઈર્ષાનક અખબારોમાં હિંદીઓની વિરુદ્ધ અનેક પત્રો પ્રસિદ્ધ થાય છે અને કેટલાક હિંદીઓનો બચાવ કરનારા પણ પ્રસિદ્ધ થાય છે. તેમાંના એક, 'નાટાલ ડેલી ન્યુઝ' ના એક ચર્ચાપત્રીને જવાબમાં હેનરી વુલ્ફ-સને લખેલા પત્રનું તારણ અહિં આપીએ છીએ જે એ ખુમનો સચેટ જવાબ છે:

"અગી રીતે તમારા ચર્ચાપત્રી કાળા-વર્ણના માણસની પડોશમાં રહેવામાં વંધી શું છે? કાળો માણસ તેનું ખાવાનું પકાવે, તેનું મર સંભાળે અને તેના પાડામાં મુલે અથવા તે કસાય તેના ઘરમાં મુલે તેનો તેને ક્ષો વંધી દોષ એનું જણાવું નથી. પરંતુ તેના ઘરની ચોચીક વાર દૂર એક ઘરનો માલીક જો એક મળો માણસ અને તેનો તેને વંધી છે. માટે સંજેદ કહેવું જોઈએ કે આવી દલીલમાં દું રજું વલુદ જોતો નથી. દું પેરેતે તો આવા વર્ણોધપણથી ખરે-ખર ભજવાઈજ.

"તમારા ચર્ચાપત્રીને હું માફ આપી શકું કે આપણે અસારે એક એવા યુદ્ધમાં સંડોવાએલા છીએ કે જે અન્ય સઘળી વસ્તુઓને લાંછી દે છે પરંતુ વુલ્ફ હોય તો ન હોય તો પણ આ કહેવાતા પ્રવેશની ગાળત એટલી સુલ્લક છે અને તેના પરિણામો એટલાં ગજવાં છે કે તેની તપાસ કરવાની જરૂરજ રહેતી નથી, એમ ખુમ કમીશનપર બેઠેલા લોકોનું માનવું છે. વળી પોતાને સોક્રાસનવાદી કદવચરીને આપણી વચ્ચે રહેલી એક આત્મી કામની લીધ આલોપર જતોના આધારે મતીબંધ ચુકવનો આપણને શો દક છે? હોટલર પણ હપીથી યુરો જતી જાય તેની ખીન-ગોરાઓ મારે શુલાળી પ્રયા રચાવવાને પ્રયત્ન કરવાનો આપણને શો દક છે?"

ઈ.ઓ ના “ખાસ વધારા”

શ્રી ટીક સરકારને હિંદ છોડી જવા ની માગણી કરનારા કેંગ્રેસે પસાર કરેલા કદાવતા પરિણામે હિંદુસ્તાન માં સરકારનો પ્રભુત્વ કાળો કેર શરૂ થયો. ભારતી આ દેશની અંગ્રેજ પ્રભુત્વે હિંદુસ્તાન વીરેની સભ્ય હકીકતોથી વાહેર કરવાને અમે ‘ઈન્ડિયન એન્ડીનીયન’નો “ખાસ વધારો” દર અઠવાડિયે પ્રસિદ્ધ કરી એ છીએ, આ “ખાસ વધારા”ની કીંમત એક ધેની રાખવામાં આવી છે પરંતુ તેનું લેવાણ ખરી રીતે ઘણું ઓછું થાય છે. મોટે ભાગે આખા દક્ષીણ આફ્રિકામાં અંગ્રેજોમાં-સરકારી, ગ્રીન સરકારી, મધ્યમ વર્ગમાં અને આમવાર્ગનાં-તેનો ખડોળો ફેલાવો કરવામાં આવે છે. ઘણા ખરા પોસ્ટ મારકેટ મોહલવામાં આવતા હોવાથી તેનો ખર્ચ મોટો થાય છે.

આ સાહસ અમે એક અત્યંત જરૂરી કાર્ય સમજીએ અને હિંદુસ્તાનના આ મહાન કસોટીના સમયમાં આ દર દેશ માં આજ એક ઉપયોગી સેવા કાર્ય થઈ શકે એમ સમજીએ, તેના ખર્ચનો આંક કાઢવા કે તેનો વિચાર પણ કયા વીના એકેવું છે.

વાસ્તવ સમજી શકાય કે આવા વખત માં આણું કાર્ય ઘણું જ ખર્ચાળ છે અને કાગળો ઉપર મુકાયેલા પ્રતીબંધને હીંધે મુશ્કેલ પણ છે.

કેટલાક ગીતોએ આ “ખાસ વધારા”ની પ્રસિદ્ધતા ખર્ચ પેટે અમારા તરફથી જાહેર અપીલ થયા વગરજ કેટલોક ફાળો મોકલી આપેલો છે.

આ કાર્ય, જેનો ખર્ચ દર અઠવાડિયે લગભગ રૂ. ૫-૦-૦ થી રૂ. ૭-૧૦-૦ સુધી થાય છે તે, અજુકાયા સંભોળે તેમાં લીધે ન તાળે ત્યાં સુધી, ચાકુ રહે તેટલા માટે હવે અમે તેને માટે આર્થિક મદદની જાહેર અપીલ કરીએ છીએ કે જેને આ કટારોમાં સામાન સ્વીકાર કરવામાં આવશે. જે રકમો અત્યાર અગાઉ આવી ગયેલી છે તેનો ગુજરાતીમાં સ્વીકાર થઈ ચુક્યો છે. અંગ્રેજોમાં આ અંકમાં અન્ય સ્થળે કરવામાં આવ્યો છે.

૬૬ મુબારક

આ અંક અમારા વાંચકોના હાથમાં પહોંચીને તારે મુસ્લીમ ભાઈઓનો રમતન માસ પુરો થયો. દશે અને હદનો પવિત્ર તહેવાર તેઓ કાઢી રહ્યા હશે. મુસ્લીમો અને હિંદુઓ વચ્ચેના સંબંધ હિંદુસ્તાનમાં ખીટીસ રાજ્ય સ્થપાયું તે પહેલાં ઘણા વર્ષોનો છે. હિંદુસ્તાનપર અકિરંગકેળ જેવા જુલમી અને અઠખર જેવા ઉઘાટ મુસ્લીમ બાદશાહો રાજ્ય કરી ગયા છે છતાં હિંદુ મુસ્લીમો વચ્ચેના સંબંધ જેવો ને તેવો રહ્યો છે, હિંદુસ્તાન એક એકાદ દેશ રહ્યો છે, અને હિંદુસ્તાનનો એકલ દુ, મજુર સું કે સાવકાર સું, સૌ સુખી રહી શક્યા છે. હિંદુસ્તાનની એ ગ્રમ્યની મહોજલાલીના મિન્હો આજે સેકેડો વર્ષ વીતી ગયાં છતાં પણ મોજુદ છે. હિંદુ સું, કે મુસ્લીમ સું આપણે સહ “હોદા” છીએ, હિંદુસ્તાનના વતની છીએ. હિંદુસ્તાન આપણો દેશ છે. એ દેશની ઉપર શીરંગીઓ રાજ કરે અને આપણે તેના ગુલામ બનીને રહીએ એ સું આપણને લાજમ છે? આપણને લાજમ તે એ છે કે હિંદુ, મુસ્લીમ, પારસી, શ્રીતા, હરિજન સૌ હિંદુસ્તાન ના વતનીઓ એકત્ર અવાજે શીરંગી સરકારને કહી દહએ કે ખુદને ખાતર તમે હવે વિદાય થાઓ. તમે જેટલાં પાંખાં કરેલાં છે તેનો બદલો પ્રત્યેક તમને આપશે. અમને અમારું અમારી રીત મુજબ ફાડી લેવા દો. હદના પવિત્ર દીવસે અમને તેા હિંદની શીરંગીઓના પંજામાંથી આઝાદીનોજ ઠીચાર આવે છે અને એ અમારા મુસ્લીમ વચક્ષ સમક્ષ ધરીએ છીએ. તેઓને જલ મુજારક હમ્દવા સાથે હિંદુ મુસ્લીમોને હિંદની આઝાદીની લડત એકત્ર ઘસલવાની ઉપર સન્મતિ આપે અને કુપ્રેમ કરાવી હિંદુસ્તાનનું ભોલો સુલનારા બાકીમને નાશ કરે એમ અંતઃકરણથી પ્રાર્થના કરીએ છીએ.

જનરલ સમદસના ગુરાનોને સંદેશ

પ્રિટિરીવામાં ડાંસવાલ જુતીકર ગુનાહટ: પાર્ટી મેમ્બરની પહેલી બેઠકમાં સતીવાર અઠોગર તા. ૩ જીએ જાવણું કરવા જનરલ સમદસે જણાવ્યું હતું કે:

“હતીદાસમાં કોઈ ગણ સજા આજના બનાવને આટે તથા એક ગુનામાં બનાવ બનેલો મારા જાણવામાં નથી આવ્યો. આપણે

માનવ અલીની સખળા મહાન વસ્તુઓને માટે લડી રહ્યા છીએ. આપણે માત્ર અગાઉ ના કરતાં આંત બર્ધર મુદ્દા લડી રહ્યા છીએ એટલુંજ નહીં પરંતુ એક વધારે સારી દુનીયા રચવાની પણ આપણે તકમારી કરી રહ્યા છીએ. દક્ષીણ આફ્રિકાના યુવાન પુરુષો અને સ્ત્રીઓએ તેમાં યંત્રણું ધાળે આપવાનો છે, કેમકે જે દુનીયાને અમે બચાવવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા છીએ એ તેઓની દુનીયા છે.

“...મારા અનુભવથી મને એવી ખાતરી થઈ છે કે આ દેશમાં ઘણી ખોટી વસ્તુઓ થઈ રહી છે. જિજ્ઞાસુ યુવાનોએ અમે ધરડાએ તેઓને માટે વારસામાં મુકી જઈએ છીએ તેના કરતાં વધારે સારી દુનીયાનો વારસો લેવાનો છે.

“આ દેશમાં સ્વાયં વૃત્તિ અને માનવ બંધુ ગ્રાન્થે બેધરવાજ મણીજ વર્તી રહી છે. આપણે આ મુદ્દા દરમીયાન આપણું સામાજિક ધોરણ સુધારવાને જે કરી રહ્યા છીએ તે મુદ્દા બદ આપણે ચાકુ રાખવાનું છે. ભાવિય વિષેના ખાસ તીચારોમાં હું એવી જાતના સુધારાઓ માટે અવરજા કરી રહ્યો છું.

“આજે પુરોપમાં બાળોને ન્દાની વર માં સહ સહ અંખત સ્વતંત્રતાનો જોડો પણ તેઓનામાં રહેવા નહીં હજ તેઓને મુસામીના મંત્રો જનરાની તાલીમ આપવા માં આવે છે. નાકી-ફેરીસ્ટવાદી રહીને મુજ હેટુ યુવાનોમાંથી સ્વાતંત્ર્યની કાવનાનો સંદેશ નાશ કરવાનો છે.

“...અહીં દક્ષીણ આફ્રિકામાં આપણે રાજાનીક રીતે જેવા ખાસતી વિરુદ્ધ છીએ. આપણે માનીએ છીએ કે સરકારે માણસને સ્વતંત્ર છત્તા આપેલી છે અને કોઈ ગણ હીટલરથી તેનો સમુળો નાશ કરી શકશે નહિ.

“...અમારી છત્તા આ દેશને ખુલ્લા હૃદય અને ખડોળી દ્રષ્ટિના સ્વતંત્ર એ પુરુષોનો બનાવવાનો છે, કે જેઓ જરૂર હોય તેમ સખળા લોકોને સહાયણ બની શકે. એ વસ્તુ અમે દક્ષીણ આફ્રિકાની પ્રત્યેક જાતી અને વર્ણ માટે કરવા માંગીએ છીએ.”

નાટાલમાં હિંદી સવાલ

નેશનલ ડાક્તરીક એન્ડ વીમેનની કસબની જાખા સમક્ષ ગયે અકસારીએ જાણવું કરતાં મં. પોસ સાહકસે કહ્યું હતું કે એ સવાલ નાટાલનો મુશ્કેલમાં મુશ્કેલ સવાલ છે. દક્ષીણ આફ્રિકા ના રૂ.૨૦,૦૦૦ હિંદીઓમાંથી ૧,૯૫,૦૦૦ નાટાલ માં વસે છે અને ગ્રીમ પ્રાંતોમાં જાવણું થવાની તેઓને ખાતરી હોવાથી તેઓની સંખ્યા વધેજ

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૩૪૨)

રાજ્યઓને

‘દારિદ્ર્યનિર્મુલ’ માં ગાંધીજી

હિંદના દેશી રાજ્યો પૈકી વણજીઓને હું ઓળખું છું. બને કેટલાકનો તો મને ઘણો પરિચય છે. છતાં તેમને એકંદરે વીચાર કરેલું હારે મારા પર ભાગી એક આછી મુગટી ધરી ગયા છે. તેઓ બધા આપણા ખ્રીડીશ રાજકીયોની ધરેથી એક સુષ્ટિ છે, એ વાતના દુઃખદ જ્ઞાનથી મને ભય ઉપજે છે. એમાંના કેટલાક ખ્રીડીશ ભોક્ષના આગમન પુર્વેથી દસ્તી ધરાવે છે એ ખરું. પરંતુ હાર પછીની નેમની દસ્તી માત્ર ખ્રીડીશ રાજકીયોની મહેરબાની પરજી અવલંબે છે; અને ખ્રીડીશ આગમન વેળાએ દાક્ષના રાજ્યોના જે જે વડવાઓ હશે તેમજો તે મહેરબાનીને માટે પુરી કામત મુકવી હતી. દાક્ષના રાજ્યો તો પુર્ણપણે સામ્રાજ્યસત્તાની જ પેદાશ છે. તેના એક કટાક્ષમાવથી તે બધા દત્તા ન દત્તા થઈ શકે છે.

પરંતુ આજે છે તેમ સામ્રાજ્યનો એક અમલ નો ભાગ થઈ રહેવાને બદલે જે તેઓ પોતાને રાષ્ટ્રનું અમલનું અંગ માનતા થાય, તો પોતાને આવા અસહાય સમજવાની તેમને જરૂર ન રહે. તેઓ બે રાષ્ટ્રનું એક અંગ નહીં અને અને પોતાની દાનીને માટે તેના પર આધાર રાખતા નહીં થાય, તો સામ્રાજ્યનું પાંચ પૈકું વળતાંની સાથે તેઓ નામશેષ થઈ જશે.

ખ્રીડીશ ભોક્ષની પોતાની દુષ્ટતા અને સંકલ્પ થી અને તેમ નહીં અને તો નેમન કાણ બદાલ ના સંજોગોના બળથી આ સામ્રાજ્ય જવાબ તો છેજી હીંદ કંઈ હનેસને માટે યુક્તિ દેશ રહેવાનો નથી. આપણા રજવાડાંઓ વળવને ઓળખીને તેની સાથે આલસા નમવાર છે કે પછી તેમનો વીચાર સામ્રાજ્યના રમને પૈડે બંધાવને ધસકાતા રહેવાનો છે? જે તેઓ પોતાની બધા દીનમુખોની રીતે રાષ્ટ્રની સાથે તેના ધ્યેયની નિર્દિષ્ટ પ્રવાસમાં બની ગયા, તો પોતાનાં રાજ્યો યુગાવવાનું એવામ પણ તેઓ જરૂર બંધી શકશે.

આ પગલુ વીરેચિત થાય એ માટે કયુલ કરવું જોઈએ. પણ રાજ્યો મધ્યમ માર્ગ લઈ શકે પોતાની પ્રજાને રાજસત્તાના ભાગ આપી ને તેઓ તેની મહેરબાની મેળવી શકે. સર્વ માળને માટે તેઓ પોતાની આપણુદી દુકાવી રાકવાના નથી. પરંતુ રાજના વહીવટમાં પોતાની હકુમત નીચિના લોકોનો સક્રિય સહકાર લઈ ને અને સંતોષીને તેઓ જરૂર વાહું સાચવી શકશે. રજવાડાંની માન છેક પછાત છે અને

તેથી સ્વાતંત્ર્યને માટે નાલાયક છે એવી પોતાની પ્રજાની મામ દીકા કરે તેથી રાજ્યોને શરમાવાનું છે. હું સમજું છું, આ લોક સાચું જોતાં તેમની જ દીકા થઈ. દેશી રાજ્યોની અને દેશી રાજ્યોની હલની બદાલની પ્રજા એકજ એકાદમાંથી ઉતરેલી છે. ઉદાર ધરામાં રાજ્યોને કશું યુગાવવાપણું નથી. પોતાની આપણુદ સત્તાને વળાવી રહેવાથી તેઓ સર્વસ્વ યુગાવશે.

મને પોતાને કાચેવળને છે લાં સુધી, હું રાજ્યો નામુદ થાય એમ નથી ધમ્મતો પરંતુ તેઓ આપણુદ રાજ્યો મળીને નામના નહીં પણ સાચા દરદીઓ બને એમ ધમ્મતું પું. આજે જે નિર્દુશ અધિકારો તેઓ ભોંચે છે તે તેમજો છોડવા જોઈશે. ગમે તેવા પ્રાચીન અથવા ઉગ્રા કૃષ્ણાંથી ઉતરી આવેલો કેમ ન હોય, પણ એવા એકજ માણસની મરજી પર પ્રજાની સ્વતંત્રતાનો આધાર ન હોવો જોઈએ. તેવી જ રીત કોઈ રાજ્ય, રજવાડાં જમીનદાર કે વેપારી પોતે મેળવેલી કે વંશપર પરાધી ચાલતી આવેલી સંપત્તિને એકલો ધણી ન હોઈ શકે, ન તો તે તેના પોતાની મરજી પર તેમ ઉપયોગ કરી શકે. પોતાના પાકોશીઓની એજ ભવની સ્વતંત્રતામાં વીક્ષેપ ન થાય તથા તેની સાથે સૂક્ષ્મન દોષ એ રીત પોતાની શક્તિઓને ઉપયોગ કરવાની દરેક વ્યક્તિને પુરેપુરી સ્વતંત્રતા હોવી જોઈએ. પરંતુ તે શક્તિઓથી મળતા લાભોનો નિર્દુશપણે ઉપયોગ કરવાનો કોઈને પણ અધીકાર નથી. દરેક માણસ પોતાના રાષ્ટ્રનો અથવા કહે કે તેની આસપાસના સમાજનો એક ભાગ છે એટલે તે કેવળ પોતાની ભવને માટે નહીં પણ જે સમાજનો તે એક ભાગ છે અને જેને આધારે તેનું જીવન શક્ય અને તેને માટે પોતાની શક્તિઓ તે વાપરે. આજની વધી અસમાનતાઓ ખરુસ લોકોની અસાનતાને કારણે છે. તેમને જેમ જેમ પોતાની સદજ શક્તિઓનું જ્ઞાન થતું જશે તેમ તેમ અધી અસમાનતાઓ નાશ થતી જશે. જે આ કાંતી બીંસાથી થશે તો સ્વીતી આજ છે તેથી માત્ર ઉતરી થશે. પરંતુ એ ફેરફાર આજની સ્વીતી કરતાં વધારે સારો નહીં નીવડે. જેની આશા લોકો માં રજા

છે તેની મુતન અરવથા અહીંસાથી એટલે કે હૃદયપલટાથીજ જન્મશે. મારી અપીલ અને કાવંપદતિ શુદ્ધ અને નીમળ અહીંસાની છે. જેમ લોકોએ ફનીવાને સ્વતંત્રતા, સમતા અને બંધુતાનો ઉગ્રા મંત્ર આપ્યો છે. એ મંત્ર કેવળ જેમ પ્રજાનેજ નહિ પણ સમસ્ત માનવ ભવનો વારસો છે.

જેમ લોકો જે નથી સાધી ચાયા તે આપણે સાધી શકીએ એમ જીએ. રાજ્યો, રાજ્ય જેવા જમીનદારો અને વેપારીઓ આ બાબત માં આગેવાની લેશે ખરા? પોતાનું દારિદ્ર્ય અને દુષ્ટ સોવાય જેની પાસે ખીજને કશું આપવાનું નથી તે અધિકારોએ નહીં પણ આ બધાઓએ આ કાવંમાં આગેવાની લેવી જોઈએ. આજકાલ હું ખ્રીડીશ સત્તાને દર અહવાડીએ અપીલ કરી કરું છું. તે અપીલ જે મુશ્કેલીની બાવનાથી ધાય છે તેજ બાવનાથી હું આ અપીલ પણ કરું છું. ખ્રીડીશ લોકો મારી અપીલનો જવાબ ન વળે એમ બને. ખરી રીતે જોઓ મમથાં ખ્રીડીશ સત્તાના આધારસ્તંભો છે તે સંપત્તિવાળા લોકો પોતાનું સ્પષ્ટ દેખાડું કાઢવ મમજશે તો ખ્રીડીશ સત્તાને નમ્યા વિના છુટકો નથી આ રત્નો પાસેથી જવાબ મેળવવામાં હું નીરક્ષ થયા એટલેજ જેમના પર તે દુષ્ટ રજા છે તે આમજનતાને દાક્ષ કરવાનો મંત્ર વિચાર કરો છે. નીરક્ષ એ એક બારે જોવા છે. તે બની શકે તો કાળવાને દરેક પ્રવલ માટે કરવો છે. એટલેજ મેં આ અપીલ કરી છે.

જીવન પ્રકાશ

લેખક: ગોપીન્દ ૬. પટેલ.

આ પુસ્તકમાં અર્જુન-ઉર્વશીના સંવાદ દ્રવ્યમાં છે. અને તે ઉપરાંત મીઠું પણ એક કાવ્ય છે. કોમલ રમી. ૩.

તારકાલિંક જરૂર છે

વેપાર મેનેજ કરવાની શક્તિ ધરાવનાર આસીસ્ટન્ટની. ફરદા વેપારનો સારો અનુભવ, અંગ્રેજી અને મોળા રાજરાજું સાઈ જ્ઞાન હોવું જોઈએ. જણાવો પમાર.—

સેન્ટ્રલ ફરદ એન્ડ વેલ્થેબલ મારકેટ, જોડસ ૬, હાથકાલિયા.

પાંચમી કતારની બનેલી સરકાર

શ્રી ઈશ સરકારે હાલમાં કરેલા કેર વતીયવો સર કચેરી અને માંધીજી સહીત સહવા દેવ નેનાઓને ગીરકતાર કચેરી આદ 'દરિજન' અને 'દરિજન' ની લગભગ થી. કોરોરલાલ સહક-વાળાએ લીધી અને તેમનો પડેલો અને છેલ્લો સેખ એ બન્ને પત્રોમાં પ્રસિદ્ધ થયાં (કમકે ત્યાર આદ પુરતજ સરકારે એ પત્રો ગ્રાંધે માં) તે તા. ૧૬ એમરેટના 'દરિજન' ની નીચે આપીએ છીએ:

શ્રીશ દિવસ અમારે કાલે પાલીકેન્ટમાં જાહેર રીતે કુલું દેવ કે લોકો બીવરજીક પાંચમી કતારનો ચાલુસ છે. લોકો બીવરજીક એ અધિકાર આપેલને કેટલા પ્રમાણમાં લાવક છે, તે હું નથી જાણતો. પરંતુ મને એ વાતની યોક્તસ ખાતરી છે કે, ગાંધીજી અને મહાસત્તાના આગેવાનોની ધરપકડ માટે જે કાલ જવાબદાર છે, તે માણસ તો હાલમાં તેમજ દ્વિસ્તાન જરેને દાનિ કરે તેવી પાંચમી કતારના જાહેરોને વધવા માટે પુરતા મોરકા પૂરા પાડી રહ્યો છે. કારણ કે, પાંચમી કતાર સત્તાધીસ સરકાર સામે પ્રગતી વિરોધી લામણીમાંથીજ પોતાનું પોષણ મેળવે છે; અને જેઓ દુકુમન ચલાવે છે તેઓ પોતેજ જ એ વિરોધી લામણી જન્માવે, તો તે સરકારને કબાલી કાલ નહ જવાવી શકે, અને જોખમમાં મુકશે.

હાલમાં દેશ વેલ્ફાર નિરીક્ષણ-સક્રિયને આટલો આટલો વિકાસ સાધ્યો હોવા છતાં, દ્વિસ્તાનના એક સામાન્ય આગેવાને જે વસ્તુ સ્પષ્ટ દેખાય છે તે હાલમાં નથી દેખાતી, તે જોઈ મને દુઃખ થાય છે. તે વસ્તુ એ કે, દિમાલવથી માંડી કેપ કોમેરીન સુધીના જાનોને દુકો કે તેમાં વસતાં ચાણીસ કરોડ માદાં એ કાંઈ દ્વિસ્તાનનું સરીર કે આત્મા નથી, પરંતુ વલંગાન પેદીમાં તો દ્વિસ્તાન ગાંધીજી અને માત્ર ગાંધીજીનાજ સરીરમાં મુર્તિગત થયેલું છે. ચાણીસ કરોડ દીક્ષિઓ એ તો તેમના સરીરના જુદા જુદા આંત્રો છે. એ ચાણીસ કરોડ માંતાં કેટલાંક શહે આપસઆપસમાં બમરી બેઠાં હોય, કે નખ અને વાળતી પેટે કે જખમ માંના ભોલીની પેટે તેમનાથી છુટા પડતાં હોય; તેમ છતાં એકલા ગાંધીજીજ પોતાની જલમાં આપી પ્રગતી અકાંક્ષાઓ અને લામણીઓ તથા બકત કે અવકત વિગાર-પ્રવાહો મુર્તિમંત હશે છે. આપું દ્વિસ્તાન જે દર્પ આનુભવનું કોમ છે તેનો અનુભવ જેમ તેમને થતો હોય છે, તેમ આપું દ્વિસ્તાન જે દુઃખ અનુભવનું કોમ

છે તેની વેદના પણ તેમને થતી હોય છે. જે કાલ માંધીજીને જોઈ બેસે છે, તે તેમની સાથે આપ્યા દ્વિસ્તાનને પણ જોઈ બેસે છે; અને જે તેમને પ્રાપ્ત કરે છે, તે આપ્યા હેરાને પ્રાપ્ત કરે છે. દ્વિસ્તાનનો જે માણસ તેમનાથી છુટો થઈ જાય છે, તે ખરી વડવા વાળતી પેટે ખરી પડે છે. ને સરકાર એજ જાનતી હોય કે, લોકોના કામગીરીમાં પોતાના પહામાં લઈ લેવાથી આપ્યા દ્વિસ્તાનને પોતાની સાથે પસરી જવાશે, તો બલે તે ગાંધીજીના વાળમાંથી એક લટ તોડી લઈને એમ માની લે કે, તેણે ગાંધીજીને પોતાને પાડ્યા છે.

માંધીજી દેશી રાજ્યના મારવારીઓના કુટુંબ માં લેકાં છે. તેથી રાજ્યસિંહાસન પ્રત્યે વશદારીની વંચપદંજરાગત બાવળા નેમજે પ્રવત પુર્વક તથા તત્પરતાથી પોતાની અંદર પોષેલી છે. તેમના હાથ છેડે છેવટ સુધી એક દેશી રાજવી નોકરી કરતા આપ્યા હતા. અચાનક રાજવી તેમના ઉપર બહામરજી વધ, અને તેથી તેમન જીવન રાજ્યમાં નોકરી શોધવી પડી. આપે તે નવા રાજ્ય આગળ દાગર થવા બાદ તેમજે કામે દાંધે જોમત નલામ ચરી! પ્રચલિત રિવાજનો આ પ્રવાલો જામ કરવાનું કારણ તેમને પુણવમાં આવતાં પ્રદ ગાંધીજી જાલમ આપ્યો, "જમજો કાય તો જુના રાજવીજ જલામ કરી રહ્યો; નવા રાજ્યો તો કાપ્યા કાઢતી સલામથીજ સંતાપ માનવો પડ્યો!" ગાંધીજી પોતે પણ અંગ્રેજો જાલતના પોતાના પ્રવામાંથી મુક્ત થવા લાં સુધી, "જયર રાજ્યને સુરક્ષિત રાખો" એ ગીત અંગ્રેજોને કરતાં પણ વધુ લામણીથી ગાતા. અંગ્રેજોને વિશેષ તેમનો જમ દુર થયો ત્યાર બાદજ તે બેવકાવવાની પ્રતિ પોતાની અંદર પોતાના લાગ્યા. પરંતુ આપી છંદગીની રેવ સહેલાઈથી હેડી સકાતી નથી; તેથી અંગ્રેજ સરકાર સામે બળવો કરવાની ઇચ્છા હોવા છતાં, અંગ્રેજ સરકાર નવા દેશી રાજ્યો પ્રત્યેના પોતાના જુના પ્રેમ માટે પોતાના કલ્પમાં એકાદ આળો મુજો તે રાજ્યા વિના નથી રહી શકતા. તેમની પોતાની ઉપરવટ જાહેરે તે તેમને બચાવવાનો પ્રયત્ન કરે છે. અંગ્રેજ રાજ્ય તથા દેશી રાજ્યોને કાયમ રાખવાનો પ્રયત્ન કરતા બચતા, તેમજ તે કાયમ રહે તો તેમાંથી હેલા થનારા અનર્થ વિશે તેમને પ્રિદિદ ખાતરી થઈ ગઈ હોવા છતાં, અંદરની લામણી તેમને તે બાને વસ્તુઓને રવાન રહે એવો માર્ગ શોધવાને વારંવાર પ્રેમી

કરે છે. એ બાજતગા પણ તે દ્વિસ્તાનની કહેવત-રૂપ બની ગયેલી જુની વિદારનાના પ્રતિ-નિધિ છે. જાસતમાના પેટે તે પણ, દુઃખ સ્ત્રી સકાય તેટલી કરે જાહેરે વિદારના લાવે છે.

સરકારે આપ માણસને વારંવાર જાનવો ચલાવ્યો છે; જેમ કેટલાય અંગ્રેજો જુનાગીચી કેટલાય દ્વિસ્તાને તેમ મહાને છે. પરંતુ એક દિવસ આવશે, ત્યારે લાલ મારવાર પોતાનો પગ પોતાને દાંધે જાણી બેસશે, અને તેની સાથે તેમને આપું સરીર જાનોન પર મગડી પડશે.

મી. મર્થિસે પોતાના દેશજાઓને 'આપું અને આપતિઓ' આપવાનું વચન આપ્યું છે. તેમનું તે વચન પૂરું પાડવામાં મદદ કરે તેવા આદોષ સાથી તેમને માં જોમરી ચલે છે. મરજી, ગાંધીજીનો સહવાવ યુગારવો એટલે દ્વિસ્તાનનો સહવાવ યુગારવો. અને દ્વિસ્તાનના સહવાવ થયો એટલે ઉચ્ચાંકન માટે-કલામ પેદીઓ સુધી- આપું અને આપતિઓ' સિવાય જીવું કાંઈ સાદું બાકી રહે તેમ નહ. હું માનું છું કે,—અંગ્રેજો આ સુદના પાંચે ચલાસ રવા બે તેમને બાદ કરીએ તોપણ—અંગ્રેજ આગ-જનતા તેના સુદેલા પ્રતિનિધિમાં તેને ન વસ્તુઓ આપવાનું વચન આપે છે, નના કરતા વધુ સારી વસ્તુઓ રીજવવાને લાવક છે.

—૬૦—

પરચુરણ

—કંડીમાં બે લીંદીઓને ચાવસ કરવેલા બાવ કરતાં અરધી પેની વધારે નહાંથી વેચવા મદલ પાઉંડ ૩ તો ૬૦ થયો હતા.

—પોટ' જોલીકલોયથી મુળજગાઈ મોર્વિદજ બલસારના પર્મવર્તિન ૨૧. બાઈ જામણીના પુરવાથે 'પ્રાન્ડઅન ઓપિનિઅન' તે મળેલી તો. ૫ લાવાર સ્વીકારીએ છીએ.

—"દીદ પાયે સમ" ના પ્રાન્ડઅન ઓપિનિઅન વધારાની પ્રસિદ્ધિ માટે મળેલી નીચેની વધુ રકમો લાવાર સ્વીકારીએ છીએ: પ્ર. પુસ્તક મદમદ દાદ પા. ૩-૩-૦, એલ પા મોહી જોદાનીકાજમ પા. ૧-૧-૦

—સત્તાવાર જાહેર થકુ છે કે કુરમનના કુમલા ના જોખમને લીધે દીદ સરકારે આ લાલ સમુદ્ર માર્ગે દજ પડવા જનારઓ માટે કશી સમજ નહીં કરવાનું કરાવ્યું છે.

(૨૦૬ પાનાનું અનુસંધાન)

જશે. યુનીયન રક્ષણનું તે વખતે અન્ય પ્રાંતો એ એવી ખાતરી કરી હતી કે નાટાલનો સત્તાવાર નાટાલમાં રહે. નાટાલમાં હિંદી આજે ઉલ્લેખ, નેપાર અને બેલીમાં જે આમ બજારી રહ્યો છે તેના સંબંધમાં બોલતાં મા. સામ્રાજ્યે જાણવું કે જે લોકોને યુરોપીયનોએ પોતાના સ્વાર્થી જાણેને માટે સક્તા મળુરો તરીકે આ દેશમાં સામલ ક્યા તેઓ પ્રત્યેની, આજે તેઓની સંખ્યા વધી જશે એ કમથી, યુરોપીયનો પોતાની જવાબદારીમાંથી છટકા રવા છે. એ જવાબદારી સમજવા અને ઉઠાવવા મા. સામ્રાજ્યે અપીલ કરી હતી.

રીવરસાઇમાં હિંદીઓની જમીન લઇ લેવામાં નહિ આવે

કરબન રીડી કાઉન્સિલે યુધ્ધવાર સપ્ટેમ્બર ના. ૩૦ માં મળેલી મીટિંગમાં રીવરસાઇના લતામાં જમીનો લઇ લેવાના સંબંધમાં કહેલ સવળા આમલ કહેવો રહ કરવાનું અને એ લતાને રક્ષસ્ત્ર એકતી રૂએ સાફ કરવાની તંદુરસ્તી ખાતાના અમલદારને સુચના આપવાનું ફગવું છે. રીવરસાઇ અને આપરકીવ ડીરડ્રીક્ટ ઇન્ડિઅન રેટરેમ્સ એસોસીએશનની મા. રી. એમ. નામકરના પ્રમુખપણુ દેહળ એક માસ મીટિંગ મળા સોમવારે મળી હતી જેમાં સાડી કાઉન્સિલના આ પમલાં માટે સંતોષ દર્શાવવા માં આવ્યો હતો. અને એ લતો સાફ કરવા માં કાઉન્સિલન સંબંધી રીતે મદદ કરવા પોતાની ખુશી દર્શાવવામાં આવી હતી.

—૦—

હિંદના સમાચાર

મરીનગનના ઉપયોગને એમરીએ આ-પેલો રહે

હિંદી પ્રધાન મા. એમરીએ લંકનની આમની સભામાં અક્ટોબર ના. ૧ સીએ હિંદુસ્તાનમાં કુલડએરોપર અમવા રાખવને ઉપલક્ષ્યા પાડવા નો મવતન કરનારઓપર મરીનગન ચલાવવાને વિચારોના પના કિયોજ સામે વાંધો ઉઠાવવાની ના પાડી હતી. ખીકારમાં બાંગી પડેલાં એક વીમાનના માણસોના યુન થવાની વિગતનું સુચન કરી તેણે કહ્યું કે જે લતાઓમાં રેમમાર્ગમાં ખડોળા પ્રમાણમાં થઇ રહેલાં અને અસાધારણ નદીના પ્રરેને લીધે નુકસાનથી જમીનપરના લકરની હીલચાલોને અડચણ થઇ રહી છે તે મતાઓમાં રોળાંઓ તરફથી થતાં તોફાનપર અંકુશ મુકવા ન વિચારોના ઉપયોગ કરવાની જરૂર પડી છે. રાંતિ સ્થાપવાના હોંદ સરકારને જે સંજોગમાં પમલાં લેવાં પડ્યાં છે, કે જેની મંજીરતા હજુ આ દેશના લોકો પુરતી સમજી સક્યા નથી, તેને મારો સંપૂર્ણ રોકા છે.

પંડીત જવાહરલાલ નેહરુ કાલ ક્યાં છે એ વલ્લ મા. એમરીએ નેહરુ નહીં કરી પરંતુ જાણવું કે તેમને રહત આક્રિષ્ટ લઇ જવામાં આવ્યા હોવાની વાત ખોટી દા આ તેઓ હિંદુસ્તાનમાંજ હતા. વધુમાં તેમણે કહ્યું કે પોતા ના કુટુંબની સાથે કુટુંબને લગતી જાતિઓમાં પતબ્ધવહાર કરવાની તેમને કુટ આપવામાં આવી હતી.

વધુમાં મા. એમરીએ કહ્યું કે આ લાજે કોંગ્રેસ ના સંબંધી સાથે તાદાવાદ કરવાથી સમા-ધાન આવે એમ માનવતે મને તથુ પળ કરજી નથી.

ભારતીય કિશાન સંઘનો કરાવ

ભારતીય કિશાન સંઘની સમસ્ત સમીતીએ એક દશવમાં બોટન અને અમેરીકાની જનતાને, અને કામદારો અને ખેડુતોની મનિમાન સંરચા એને “આપણો સમાન સવાલ જવાવવાને અને સમાન વીજળને માટે રહેલો એક જ મામ” લેવા ને ખોટીસ સરકારપર દખાબુ લાવવા વીનંતિ કરેલી છે. કારણ હિંદના લોકોને તોફાનો કરવા નું છોડી દેવા વીનંતી કરે છે અને કોંગ્રેસ પક્ષ પર મુકવામાં આવેલો પ્રતિજ્ઞા દર કરવા, માંધીજીને અને અન્ય કોંગ્રેસ નેતાઓને છોડી મુકવા અને એક કામચલાઉ રાષ્ટ્રીય સરકાર સ્થાપવાની માગણી કરે છે.

કાઉન્સિલ ઓફ રેટમાં થાટુ ફારસ

સપ્ટેમ્બર ના. ૨૯ માં કાઉન્સિલ ઓફ રેટમાં સરકારને પૂછવામાં આવ્યું હતું કે મા. અર્થોત્ત મોરકા મળા તે પડેલાં જેમ નરંચાનોના વડા પ્રધાનોને ખજર કરી દા તેમ ખોટીસ સરકાર પોતાની પોજનાઓને વાંધે હિંદુસ્તાનને ખજર કરી દા કે નહીં? મફતીસ ઓફ રેટના સીકર સર મહમદ ઉલ્લાહને એ સવાલનો જવાબ આપવાની ના પાડી. બીજાને પ્રશ્ન એ પૂછવામાં આવ્યો કે દોંદ સરકારને પ્રેસીડન્ટ ફજ-વેલ તરફથી મસલત કરવા પોતાના પ્રતીનિધી-ઓને યુનાઇટેડ રેટસ મોકલવા જેમ સંરચાનો ના વડા પ્રધાનોને આમંત્રણ મોકલવામાં આવ્યાં હતાં તેમ હિંદ સરકારને અમમંત્રણ આપવા હતું કે નહીં? એ પ્રશ્નો પૂછ જવાબ આપવાની સર મહમદ ઉલ્લાહને ના પાડી હતી.

હિંદુસ્તાનમાં અને અન્ય રથજે હોંદ સાથેના આધાન તીઠસના વેપારના સંબંધમાં “યુનાઇટેડ કોમર્સ કામર્સ ઇન્ટરપ્રોરેશન”ની ઇન્ટરો વસાવ-વાની કંદગાની વધતી જતી પ્રવૃત્તિઓથી હિંદના વેપારી મંડળમાં ઉપર તાત થએલી મંબીર ચીંતા ની સામણી તરફ તાદાપરોપનું ક્યાન ખેંચનારો કાઉન્સિલ ઓફ રેટ તરફથી દસવ થયો હતો.

વેપાર ખાતાના મંત્રી સર એલન લોહરે જવાબમાં જણાવ્યું કે “યુનાઇટેડ કોમર્સ કામર્સ ઇન્ટરપ્રોરેશન” એ નદાખાઇ સંરચા નથી “નામદાર ચાહી સરકારનુંજ એ બીજું નામ છે.”

હિંદમાં અખખારો પરના પ્રતીનિધી દળવા કરવાની માગણી કરનારો પંડીત દેવજનાથ કુંજરએ મુકલો કરાર કાઉન્સિલ ઓફ રેટે ૯ વીરફ ૨૧ મને ક્ષમી મુકલો છે. યુનામાં ફરી કરફજ

સપ્ટેમ્બર ના. ૨૯ માં કાઉન્સિલ ઓફ રેટમાં સરકારને પૂછવામાં આવ્યું હતું કે મા. અર્થોત્ત મોરકા મળા તે પડેલાં જેમ નરંચાનોના વડા પ્રધાનોને ખજર કરી દા તેમ ખોટીસ સરકાર પોતાની પોજનાઓને વાંધે હિંદુસ્તાનને ખજર કરી દા કે નહીં? મફતીસ ઓફ રેટના સીકર સર મહમદ ઉલ્લાહને એ સવાલનો જવાબ આપવાની ના પાડી. બીજાને પ્રશ્ન એ પૂછવામાં આવ્યો કે દોંદ સરકારને પ્રેસીડન્ટ ફજ-વેલ તરફથી મસલત કરવા પોતાના પ્રતીનિધી-ઓને યુનાઇટેડ રેટસ મોકલવા જેમ સંરચાનો ના વડા પ્રધાનોને આમંત્રણ મોકલવામાં આવ્યાં હતાં તેમ હિંદ સરકારને અમમંત્રણ આપવા હતું કે નહીં? એ પ્રશ્નો પૂછ જવાબ આપવાની સર મહમદ ઉલ્લાહને ના પાડી હતી.

સંત્રીઓને ગોળી ચલાવવાની સત્તા

મદ્રાસમાં ૨૫ જુદી જુદી જગ્યાએ સરકારી મકાનો આગળ રાત દિવસ સંત્રીઓ મુકવામાં આવ્યા છે. તેઓની કાકલની અવગણના કરનારની સામે ગોળી ચલાવવાની તેમને સત્તા આપવામાં આવી છે. મદ્રાસ સરકારે આ પગલું હોંદ સરકારના ખાસ સત્તા આપવારો ઓર્ડનન્સની રૂએ લીધેલું છે અને નેહરુ પ્રવળને સંતવણી આપવાના આરી છે કે મંચીની દાકલને સરકારી ચેતવણી મળવી અને તેની અવગણના થશે તો મંચીને ગોળી ચલાવવાની સત્તા રહેશે.

અક્ટોબર ના. ૧ સીએ જાંગમાં મીદનાપુર માં વધુ રથજોએ પોલીસે ગોળી બાર કર્યાંથી ૭ માણસ મરી ગયા હતા અને કેટલાક પવાયા હતા. સત્તાધીશોને કંદવગા આવ્યું હતું કે રાજ સરકારી ઓર્ડરો આગળ કુદકંદ કરવાના સત્તાધીશો તરફ તરફ આવી રહ્યું હતું.

ખાસાસરથી જણાવવા છે કે ખસરોપરમાં એરમ ખાતે પોલીસ રેથન પર કુમલો કરવાના પ્રવળ માટે એક રોળાંપર ગોળીખર ચલાવવા થી ૨૫ માણસો મરી ગયા હતા. સપ્ટેમ્બર ના. ૨૯ માં તાલમીરી રાજ્યની સરકારપર ખેડ માં ગોળીખરથી બે માણસો મરી ગયા હતા. શ્રીમતિ સરોજની નાયકના પુત્રીની કરપકક

૧

૯૭૬૨ખાદથી અક્ટોબર ના. ૨૭ નો સંદેશી જણાવે છે કે શ્રીમતી સરોજની નાયકના પુત્રી શ્રીમતી પદમળ નાયકને તરફથી ધારાની રૂએ ફકડવામાં આવ્યાં છે

—હિંદ મહાસભાની વર્તીન કમીટીએ સવળા મહા-સભાની સંરચાઓને અને જે રાષ્ટ્રવાદીઓ હોંદની દલવિમાં રહ લેવા હોય તેઓને રાષ્ટ્રીય સરકાર સ્થાપવાને એક સામ્રાજ્યીય અલવળ કરવાને એકતીવ મવતનું કહેનારો દસવ પાસ થયો છે. કરાવ મુચવાયેલું કોઈક કલિલવાની પડેલ કરવાની કીટવને કરજ પાડવા સવળા રાજદ્વારી પંથોને સદકાર કરવા અપીલ કરે છે.

હિંદની સ્થિતિ પર અમેરીકા

યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સની રીપબ્લીકન પાર્ટીના સભ્ય સેનેટર બોલ અને ડેમોક્રેટીક પાર્ટીના સભ્ય સેનેટર પેપરે યુદ્ધમાં હિંદના કાળા પર સપ-ટેન્ડર તા. ૨૮મીએ ભાષણો કર્યાં હતાં.

મી. બોલે કહ્યું કે, જો સંયુક્ત રાષ્ટ્રોની જીન થશે તો સારીવાદનો અંત આવશે અને જો યુદ્ધ આદ તેનો અંત આવવાનો હેતુ તો શા સારે તેનો અભારેજ અંત ન લાવી દેવાય? સાદી ભાષામાં તેનો અર્થ એ થાય છે કે કુનીયાના જે લોકો જાતે રાજ્ય સલાવવાને તકમાર નહોત તેઓના ઉપર મધ પછી એક રાષ્ટ્ર એકલું રાજ્ય નહીં કરે પરંતુ સંયુક્ત રાષ્ટ્રોનું એક કમીશન રાજ્ય કરશે અને એ કમીશનનો હેતુ સમતતા દિલને ખાતર રાજ્ય કરવાનો રહેશે અને એમજ હોય, અને હું માનું છું કે એમજ હોવું જોઈએ, સીવાય કે આપણે આ-પણી પોતાની અને કુનીયાની સમક્ષ જાણ પ્રપંચ રમી રજા હોઈએ, તો હિંદુસ્તાનના સવાલ ધોટનનો સવાલને નહીં ગણવો જોઈએ પરંતુ સંયુક્ત રાષ્ટ્રોનો સવાલ ગણવો જોઈએ. ને સુલેહ પરિપદમાં તેને એજ રીતે ગણવાનો હોય તો જરીપુરાણા હવેશને દુર કરી યુદ્ધમાં વીજ્ય મેળવવામાં મદદ કરવાનો આજ અરે સમય છે. હિંદુસ્તાન પુર્ણ રમતગતને માટે તકમાર છે કે કેમ એ ગણવાનો હું લયો નથી કરતો. છતાં જે અગત્યનું છે તે સમાધાની ની વિગતોમાં પડવાનું નથી પરંતુ સંયુક્ત રાષ્ટ્રોના સુલેહના મુળ હેતુઓ શું છે અને યુદ્ધ આદ એશીયાને રૂએ એ જાનનું સમાધાન કેમ કરવું એ છે. જેટલા પહેલા સંયુક્ત રાષ્ટ્રો વ્યવહાર રીતે એ હેતુઓ નક્કી કરશે તેટલો પહેલો યુદ્ધમાં આપણે વિજ્ય મેળવીશું. યુદ્ધ આદ કરી કુનીયા રમવાની આપણે આજ રાખીએ છીએ એ વસ્તુ આપણે ચોક્કસ કરાવી નહીં સફાએ ત્યાં સુધી એશીયામાં આ-પણે સંતોષકારક સમાધાન લાવવાની આજા નહીં રાખી રહીએ."

સેનેટર પેપરે કહ્યું કે "આપણે મતભેદ, દુશ્મની કે અંગતલેશને યુદ્ધ છતવાના આપણા મુળ કાર્યમાં વિઘ્ન નહીં થવા દેવાં જોઈએ, જે કાંઈ પણ રાષ્ટ્ર કે વ્યક્તિ કોઈ પણ વસ્તુને એ હેતુમાં હરકત કરવા દે છે તે પોતાનું જ મળું કારે છે. જુના જખમો અને ગતજોહો પુણી જઈ સંકુચિત દ્રષ્ટિને બદલે બંધોળી દ્રષ્ટિથી જોવું જોઈએ અને માટે મુશ્કેલ છે, પરંતુ આપણી સમક્ષ એજ કામ રહેલું છે, અને જો તેમાં સફળ નહીં

થાય તો વિજ્યની આપણે આજા નહીં રાખી રહીએ. હિંદના પ્રજામાં સમાધાન ન થાય શરે એવું કહ્યું નહીં. મુખ્યત્વે હિંદીઓ અને ખીરીશનું યુદ્ધમાં હિત એકજ છે અને તે સ્વસ્થાયી છે."

યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સના સંસ્થાન પ્રધાન મી. કાર્વેલે હલે પત્રકાર પરિપદમાં હિંદની પરિસ્થિતિ પર કરી કીકા કરવાની ના પાડતાં માત્ર એટલુંજ જણાવ્યું કે એ આખતમાં ચર્ચા ચાલી રહી છે અને યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સની સરકાર સમજા બનાવે ને ખાસ રસપુર્વક નીકાળી રહી છે અને હિંદની પરિસ્થિતિને આપી યાચ તેટલું સંપૂર્ણ ધ્યાન આપી રહી છે.

'ન્યુયોર્ક ટાઇમ્સ'માં સપ્ટેમ્બર તા. ૨૮ માંના એક આખા પાનાની જાહેર બખરમાં અમરવમ અમેરીકનને પ્રેસીડન્ટ રૂઝવેલ્ટ અને મારશલ ટ્રીપાંગ કાય રોકને હિંદના ગુન્થવાચેલા

કેકાંમાં સંયુક્ત રાષ્ટ્રોએ વચ્ચે પડવાની જરૂરી-યાત લીધે અને ખીરીશ સરકાર અને અન્ય નેતાઓને હિંદુસ્તાન જેમ અને તેમ જાણી આપણા મીત્રોની હાથમાં આવી જાય તેવા માર્ગ શોધી કાઢવાના દ્વ નિશ્ચયી નવેસર થી વાટાઘાટ શરૂ કરવા અને તેના પ્રથમ પગલો તરીકે હિંદુસ્તાનની આજાદીને કાયમ હમણાથીજ અમલમાં મુકી દેવાનું સમજાવવા પોતાની વચ્ચે ઉપયોગ કરવા વીનંતી કરી હતી. એ જાહેરાતમાં સધી કરનારાઓમાં લેખક હોર જુમ, અમેરીકન ફેડરેશન ઓફ ટીચર્સ ના માણ પ્રમુખ જ્યોર્જ એસ. કાઉન્ટસ, લેખીક હેની હર્ટ, વીસમ કાન્સીસ, અમેરીકન કાઉન્ટ યચોની ફેડરલ કાઉન્સિલના પ્રમુખ એ. મેક-કોનેલ, અને યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સના માણ પ્રમુખ ફેલી આલ. હેરીમેન છે.

દરબનમાં ગાંધી જયન્તિ

ગાંધી જયન્તિ

મુલાતના ગાંધીજીની ૭૪ વી વર્ષગાંઠ અંગ્રેજી તારીખ મુજબ અક્ટોબર તા. ૨૭એ દરબન માં નાટાલ પ્રિન્સિપલ એસોસીએશન અને કાઠીયા વાડ આર્મ' મંડળના આચારા હેલ્થ મી. એસ. જે. રાંદેરીયાના પ્રમુખપણા હેલ્થ ઉજવવામાં આવી હતી. રવીવાર તા. ૪ થીના રાજ બેઠાએ પ્રેસીડન્ટી હોદ્દા એસોસીએશન તરફથી સુરત હોદ્દા એસોસીએશન હોલમાં ઉજવવામાં આવી હતી. ગાંધીજીને લીધા હમનારાં ભાષણો થયાં હતાં અને પ્રસંગાતુસાર ગીતો ગવાયાં હતાં. શ્રી મણીલાલ ગાંધીએ બીજી મીટીંગમાં ભાષણ કરતાં જણાવ્યું હતું કે આપણે આ દેશમાં સમગ્રીયો ધર્મ પાળીએ છીએ. પાર્થોક પ્રસંગ કે મને તે બીજા પ્રસંગો આપણી સમગ્ર પાળીએ છીએ અને આપણને અનુકૂળ પ્રસંગ એટલે આપણા વેપાર વેળામારમાંથી નવરાસના દિવસો, એટલે કે સારીવારે વેપાર બંધ થવા બાદ અને રવીવારનો દિવસ. આવી રીતે પ્રસંગો ઉજવવાથી કોઈ અર્થ સરતો નથી એ એટલો પણ આપણે સમજવો અને આપણા સ્વાર્થનો ભોગ ન આપી રાખીએ તો એવા પ્રસંગો ઉજવવાજ નકામાં છે. એજ રીતે નાટાલ પ્રિન્સિપલ એસોસીએશન અને કાઠીયાવાડ આર્મ' મંડળે ગાંધીજીની જયન્તિ ઉજવી તે સંબંધમાં તેમણે કહ્યું કે ભણે અધીક અને દેશ નેતાઓને પકડી કાસાકમાં

ગાંધી દેવામાં આવ્યા અને આપણા જાણ્યો, મેનો અને બાળકોને મેળાઓથી દાર કરવામાં આવી રજા લારે છે જે સંસ્થાઓને વિરોધ દર્શાવવા સજા મોલાવતાં કર તાઓ અને આજે જયન્તિ ઉજવવા સજા મોલાવતા તેનો શો અર્થ? તેનો અર્થ ખરી રીતે તો માનને બદલે અપમાન થાય. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું કે હિંદુસ્તાનમાં આ પ્રસંગે અખંડ રેડીયો અલાવાય છે અને જે સુતર થાય તે ગાંધીજી મારફતે દરિદ્રતાવાળાને જાય છે. રેડીયાએ હિંદુસ્તાનના ધરેધરમાં જીવનની બેલત પ્રકટાવી છે અને ગાંધી જયન્તિનો દિવસ એટલાજ માટે રેડીયા બારસ તરીકે જાણખાય છે. આ દેશમાં આપણે કંઈજ નહિ તો પ્રાર્થનાથી, થોડા થણા સ્વાધ્યાયથી, નાણા મદદથી હિંદુસ્તાનની કાંતને આધિક અને નીતિ ટેકા આપી રહીએ.

ડો. હાફ જે જોહાનીસબર્ગથી અંગ્રે આવેલા છે તેમણે તેમજ મેસર્સ એમ. બી. નાયક, એસ. જે. રાંદેરીયા, મોહનલાલ મીસ્ત્રી, એસ. જે. મહેતા, લીમતિ મુશીલા ગાંધીએ પ્રસંગાતુસાર ભાષણો કર્યાં હતાં. સેક્રેટરી મી. એન. વી. મહેતાએ હાજર થયેલા કાંઈ જહેનોનો આભાર માન્યો હતો. પહેલી મીટીંગમાં નવોનચંદ દેસાઈ અને તેમના વિદ્યાર્થીઓએ ત્રીણી સંભળાવ્યું હતું અને બીજી મીટીંગમાં રજુજીત પાર્ટીએ સંગીત સંભળાવ્યું હતું.

ફ્યુઝસટ્રીખાટમાં

ફ્યુઝસટ્રીખાટમાં મહારામા ગાંધીજીની જન્મની અદરોબર તા. ૨૭એ નીશાળના હોલમાં ઉજવવા માં આવી હતી. કાર્કાજલવંતરાયે વંદેમાતરમ શું ગીત ગાવું હતું. 'નાદ ચાર કન્વેન્શન'એ મહારમાજીને કાંબુ આપુએ ધવજતાઈ ગીત ગાયું

દક્ષિણ આફ્રિકાના હુંક ખબરો

માલના વેચાણના નવા નીયમો

અદરોબર તા. ૧૫ થીથી દરેક માલ વેચનારે અમુક લેવડદેવડના સંજોગમાં વેચાણ કરતી વખતે અથવા કાર બાદ વાજખી મુદતની અંદર ખરીદનારને નંબરવાર ઇનવોઇસ આપવું પડશે જંગમાં વેચનાર અને ખરીદનારનું નામ અને સીરનામું હોવું જોઈએ, વેચાણની તારીખ અને ઇષ જતનો માલ વેચાયો છે તેની ચેકખી વીગત હોવી જોઈએ. કાવ શું લેવામાં આવ્યો છે તે, કસી રીતે નાખ્યા સુકવવાના છે અને માલ જેમાં લઇ જવામાં આવેલો હોય તેને માટે જે ડીપોઝીટ લેવાઈ હોય એ સમજવું જણાવાયેલું હોતું જોઈએ. આ નીયમો પ્રાઇસ કંટ્રોલરે મી. એ. પી. મેકડોનલ્ડ તરફથી અદરોબર તા. ૨૭ના મેકેટમાં ખદાર પાઠવામાં આવ્યા છે. ઇન્વોઇસ વેચનારે તેગજ ખરીદનારે ઓછામાં ઓછા બે વર્ષ સુધી રાખી મુકવાં પડશે.

મેન્ચુફક્ચરર કે હોલસેલ ડીલર ખીજા કોઇને માલ વેચે, રીટેલર કોઇ પણ માણસને માલ વેચે અને તે માણસને ઇન્વોઇસની મમમ્લી હરે અને કોઇ પણ માણસ ખીજા કેઇ માણસને વેચે અને જે બાવ લેવાયો હોય તેમાં કોઇ પણ જાતનું કામ, જેવું કે, ડીલિંગ કરવાનું, કંઈ પણ મોહવવાનું, ફેરફાર કરવાનું, સમારકામ કરવાનું નિયેરે, એ સમજાવે માટે ઇન્વોઇસ અમાર્ગ જોઈએ. આ જોડસ દાખલામાં ગાલનું ખરીદ દામ તેમજ જે કામ કરેલું હોય તેના પેસા હુદા જણાવવા જોઈએ

જે માલ કોઇ વેપારીએ રીટેલ સિવાય ખીજા કોઇ વેપારીને વેચેલો હોય તો વેચનારે પ્રવેન્ડર વધારેમાં વધારે લઇ સમાવ તેડલો કાવ નીચેસો છે કે કમ એ ઇન્વોઇસમાં જણાવવું જોઈએ અને જે વધારેમાં વધારે કાવ નાદ લીધેલો હોય તો તેજે ખીજા વીગતે ઉપરાંત ૪ માલના વધારેમાં વધારે કાવ હું છે તે પણ જણાવવું જોઈએ.

જે કોઇ આ નીયમોના ભંગ કરશે અથવા જોડું ઇન્વોઇસ આપશે તે મુન્યાર કરશે અને વધુમાં વધુ પો. ૨૦૦ ના દંડને અથવા વધુમાં

હવું. મેસર્સ બાજાબાઇ પટેલ, મોહનલાલ ખટ્ટીયા, વિગેરેએ પ્રસંગાનુસાર વિવેચનો કરી ગાંધીજીને દીધીકુ મન્જરું હતું.

વેરલગમાં અદરોબર તા. ૨૭એ ગાંધી જન્મિત શ્રી. મોપાલલાલ હોંકુ ગંદીરમાં શ્રી. જુહાલાલ ઇચસલાહના પ્રમુખપણુ હેઠળ ઉજવાઈ હતી

વધુ એક વર્ષની ફેદની સજને અથવા દંડ અને કેક જને સજને પાત્ર કરશે.

બ્રીટ કન્ટ્રોલ રેગ્યુલેશન્સનો ભંગ

જેદાનીસજનના એક હોદી વેપારીને બ્રીટ કન્ટ્રોલ રેગ્યુલેશન્સનો ભંગ કરવાના મુન્દ માટે તા. ૧૦૦ નો દંડ અથવા છ મહિનાની ફેદની સજ કરવામાં આવી છે. આરોપ એ હતો કે તેજે (૧) વગર પરમીટ ચાલેલો આરો વેચ્યો હતો, (૨) ૨૦૦ રતલ ચાલેલો આટાનો પા. ૩ બાવ લીધેલો હતો જ્યારે વધુમાં વધુ બાવ પા. ૧-૧૮-૬ કરાવાયો છે અને (૩) વજનના પદાર્થો બનાવ્યા હતા.

ઓરા વેપારીને સજ

ખીરીયા અને જેલખુના ખુજાપર આવેલી મેસખુ સપ્લાય સ્ટોર્સના માલીકો એનગર કમ્પ્યુ. બાર્થોલોમ્યુ અને એરીક જે. દારમોને માર્ચ તા. ૩૧ થી મે તા. ૨૩ સુધીમાં ૨૧ વખત અરખી પેનીથી ૮ પેની સુધીની વધારે મીમતે માલ વેચવા માટે પ્રવેશને પા. ૨૫ નો દંડ અથવા ૨૧ દિવસની ફેદની સજ થઈ છે.

યોગની કસરતો

શ્રી કૃષ્ણ મલકાની, જેઓ આઠાસાદની મુચરાવ વિચાપીઠમાં આચાર્ય તરીકે જાણીતા અને હોલી રાષ્ટ્રિય હીલચાલમાં ગાંધીજીની સાથેના એક નિકટના કાર્યકર્તા, પ્રેફેસર મલકાનીના શાષ યામ છે, તેઓ જપાનથી હોંદ જતાં અદિ ઉતરેલા દિજરતીઓનાં એક છે. તેમજે પોતાને હોંદ જવાને સમવર મળે તે દરમીયાન દરખનમાં પોતાની સેવઓ અર્પણ કરેલી છે અને ખુધવાર અને રાનીયારના દેશ સાંજે ૫-૩૦ થી ૬-૩૦ સુધી મુરત હોંકુ એસેસીએટન હોલમાં યોગની કસરતો શીખરશે. જેઓને તેમા ૨૫ હોય તેઓએ ૧૪૧ મે રફોટ, દરખન, એ શીરનામે મી. પી. અર. પારખને મળવું. દરખનમાં અવસાન

દરખનના ખુજા અને જાણીતા રીટાપર ધએલા વેપારી મા. મદમદ ઠમ્હાલીયા અનેક મીચરને જાણીને અલ્લા પેદ મશે કે તેમના ખીજા પુત્ર મુશ્વર સપટેમર તા. ૩૦ મીએ દરખનના

રતપર ચાલનાં હોંકુ અંધ પડી જવાથી ખુજાની રદમતે પહેંચી ગયા છે. મરદમ હોંકુ ના પચીસેક વર્ષના જુવાન હતા તેઓ પોતાને પેરથી સહેરમાં જવા ચાલી નીકળ્યા હતા તેવામાં રહેતે ચાલસાંજ આ શોકજનક બનાવ બની ગયો. મરદમ હોંકુ મુદતપરજ પરજોલા કોઇ જુવાન વિધવાને, પોતાના મા, બાપને એક બાખને અને જે બહેનોને પોતાની પાછળ વિલાપ કરતાં મુખી બના છે. દહનહોવા જે એજ હોંકુ થઈ હતી તેમાં કોમના મધયા વગોની મેટી સંખ્યા દોઝર થઈ હતી. મરદમના રૂદને ખુદા શાંતી બહે અને તેમના કુટુંબીજનોને ખીરજ અને હીમત ખરે.

વિદાયગીરી

ફ્યુઝસટ્રીખાટે ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસના પ્રમુખ શ્રી. વિકલલાલ મનજ પેલાખી જેદાનીસજન વેપાર અર્થે રથાવી રહેવા જતા હોવાથી તેમજે પ્રમુખ તરીકેનું રાજનામું આપેલું તે વિશે ચમી કરવા એક સજા સપટેમર તા. ૨૦ મીએ મળી હતી તેમાં રાજનામું મંજુર કરવામાં આવ્યું હતું. શ્રી મોહનલાલ ખટ્ટીયાએ શ્રી વીકલલાલ પેલાખીની પ્રમુખ તરીકેની સેવાઓની તારીખ કરી તેઓ આજ્ઞા જતા હોવાથી ફ્યુઝસટ્રીખાટે ને ધખીજ ખોટ જણાશે એજ જણાવ્યું હતું અને તેમની બાવિખતી કાર્કોઈમાં તેમને સજવાના ઇચ્છી હતી.

સ્ટેટસમેનના તંત્રીની સુચના

કસરતના 'સ્ટેટસમેન' ના તંત્રી મી. આરપર મુરે હોંલી પરિશિવતના વિકલને માટે એવા સુચના કરી છે કે જે ધીરીસ સરકાર સર સ્ટેટકે ઇંપેરે સુચવેલા ભવીજના અંધાધુરજને રશી દરકત ન આવે એ રીતે દમખુજ દોહને સજા સોંપી દે અને જો મો. જત્રાદને પોતાના સાથીઓની પસંદગી કરવાની સંપૂર્ણ દરતજના સાથે રાષ્ટ્રિય સરકાર રથાવવાનું કહેવાના આવે તો મી જત્રાદ કોંગ્રેસ અને હોંકુ મદાસજાનો સદકાર મેજવી રાકે અને તે રથાવ વામાં સજા યાવ. તેમ યાવ તો મીતરજઓના આખા મેજપ્રમાં જીવ આવી જાય અને અમર્ગી થી જપાનીઓન આપજે કાંઈક કરી શીવાજાનાં ચીનનો વરતો ખુસો કરી દઈ સજાએ.

વરંજ એ વરજ બીં સુધી જે એરી મુર્તિઓ આજે અખબારમાં અમરજાન કરાવી રહી છે તે હોય હાં સુધી નહીં ખતી રહે. આપજી દાર યતી હોય તો પણ પોતાનોજ કકો ખરો કરનારાઓની ધએલી મસલતો સજા નહીં થઈ રહે.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજાંત્રની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં એક સાંજની આનંદ, મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
બજાવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદૃશ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદૃશમાં અને મીઠામંડળમાં માવા બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાં કોલસાના ધુમાડાથી બચી નાટકાગીત રસોઈ, આ. કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક બતની ઠંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, ટીલજા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

શાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી બગત, પંડોરી, મધન
કાન્ડ્યા, અકિરત, બાલી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, ગરના,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પશ્ચ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજાંત્રના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપેરીંગ—સંતોષકારક દામ—મધ્યમ દામ.

સોલ્ડ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા હૃદયુટ, સરદાર હૃદયુટ, શાના હૃદયુટ હારમોનીયમ દરેક
બતના) યગ મુન્ડિયા, મેગાફોન, હિન્દુસ્તાન, ફોનીસ, ગ્રોડીપત,
(કાન્ડ્યાન રેકૉર્ડીંગ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે

મળેલા યા લખો:

રેડીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રાચટરી) લીમીટેડ,

૧૭૯ એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, દરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

મરફુઝ ખાન કબાલના હેલ્થમાં હેલ્થ થાયનેતો સેક્ટર રેકોર્ડ આવી ગયા ને વહેમો તે પહેલો.

N ખાન કબાલ

- 16104 ગળ તલા ફુવા પુતારી ગભગી
- 16111 એક રોતે ૫ હસાના
- 16116 ગભગી સંગે હાઠ ગભ અંખમાં હમારી
- 16128 મદીનેકા મુસાફર ફૂં મેરે હાથે ફુવા કરના
- 16134 હમારો હાઠ મએ લીલીન પોલી રોમક હં મેહરીયા
- 16133 રહમતુલ્લોહ આલમીન
- 16147 મીનો મએ રે ગોક ખુતે
- 16232 મેં મીશે ઉન્સે હસે દાસે આધારેને દે
- 16273 વેહલીલોહ તામલલી
- 16250 ફુસ્તક મુસલમાનો.
- 16271 હાથે મે આજ મેહમદે આવી
- 16289 ફુસ્તક પદો
- 16367 મેરા હાઠ મોસે મોલે
- 16380 મુસ્લમ રાજે મદનુનન મરોજી ખુશી દે
- 16200 પારો હાથેમલાહ પારો મદલેદઅસાન.

M.L. મરફુઝી રેકોર્ડ

- ૩૦ અંખા વહીલીકા મોહકા
- ૩૦૧ અધાદના જલપા
- P.E**
- 27 સહાદા હાઠન ખીલાલ
- G.H.**
- 4764 મને 4765 મે રેકોર્ડો સેટ
- મંમમસે મારેકો પાલી ખીલાનેકા મોહકા
- 4740 જુદા દે તાર મેખાને સે
- 3164 મળ્યા ચલાદન
- 6677 રેક અંખ
- 1710 હુમ રો અદલાદ
- M.L.**
- 121 મરફુઝ હાઠન ખીલાલ
- 122 દે અખાલ
- 123 મારીકે મોહમદી

ફુખરેહ દીન

- મળતીવોકા સરના પુદા ખતા હે.
- હાથે પાર મ મો.
- 7595 અંખમે રો મે એસે માંદે પનાર એક હં.
- ફુખરે આલમ કબાલ
- 10270 મરફુઝ હાઠન ખીલાલ
- 16349 મરફુઝ નખી મારીકે મોહમદી હાઠ આમ
- 16241 મરફુઝ મોહમદ મેરે હાથે.

16270 ઉસને દરવાજે અલમનગલદી
મારફર ફુલીફીન

- 16332 પા મોહમદ પા મોહમદ
- 16340 હાથર આ રીતમમ
- 16261 હાથર રાજ દે હાથરમે
- 16340 અપને અપને પાણી દોલત

મોહમદ ખાલીલ કબાલ

- 16426 પેમા અપની તમરમાં પોલાએ મપા
- 16433 સોવરમાં નવી રોકે
- 16312 દમારા નખી જામ હરકાનગલા
- 16221 સાજી મુતે પોલાદે
- 16366 ખુલમળી રામે મસામ
- 16379 હાં મએ વાદ શોમ

F.T. મારફર અખાલુક રેકોર્ડ

- 12686 મે પોતેલી પાખાક
- 12620 પોલ દખીમે ખુદા
- 12253 દે સલામ ઉનમે અ દે
- 12165 હમારે પતેરે પ્રતીલ ને

હસનાબાન એન પાર્ક

- 12215 રેકતા હં મુસા આમ તેરી મલીમે
- 12917 હસ તરફે ખતા ફૂં સખ રેકોર્ડ મોહમ
- 12826 નહાસીલ હં સાકુસેકર મે
- 12860 મે તો લીર આમ પાર
- 12651 જોકર જખ હસને ગીલમન
- 12702 હાથરે મારકતા શીરા
- 12740 મરે મહતલપે મરકે

N ખલીલ

- 16181 મે ફુવા હે ફુવા તમ.
- 16469 પોતમ તમર દે ખતા.
- 16462 હર-હર-મને હપ તમ.

કાલુ કબાલ

- 16461 ફૂ વાદ ખી તો મન મે મેદર કને વરે
- 16444 મુસાફરે હર મે માં કામ મહાલ દો ખા
- 16388 મુરે અનવર હાખાલા ખામે મુસે પગા
- 16122 ખાત આજી કિ નહાલી જાખી
- 16125 જાલ ખતા પર મુખસ
- 16125 ખુલવાસે મદીનેમે
- 16378 ચલી દો કદમ મોરે કયામત પા
- 16388 આજ નખી હાથરે મરફુઝ પારો

હામી મેર

- શીરી ૧૨૬૬ (૧); શીરી મંગલ (૨); મરફુઝ (૩);
- મરફુઝી મંગલ (૪); ખતી મુખાલપા ૨૧

દર મહીને તમા પેલા: અમારે ત્યાંની ખગશે. તેના દર મહીને કેટલામ અમારે ત્યાંની મંગાવી હશે.

PHONE 2-1848
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.

PHONE 33-7255
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN. 38a MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIA AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

આ ગયા! "ખજાનચી" આ ગયા!!

ખજાનચી એલ એ અરસી હીવાનન કારીકા તવીલ દપ. એ એલ ગતાલા દપ કે દુનીયામે' નેહમાન આદમી કીસ તરેલ્સે અમ્હે પ્રમાનકાર આદમી કે ખુદકામ કરકે હિરે સરખે દાલકર ઉરકો ખજાનચી રર સકલે. મગર મેલ હમેશાસે કુદરતકા એલ દપ કે આખેર સમ્યા સમ્યા હી હોવા દપ. એર હુકા ઉરો કરનેકા સખ પાવા દપ. વહાં સહિય આક્રિકામે' ખજાનચી કે રેકોર્ડકી જલ્દાત માંગ હુક, વહાં કે દુકાનદારોને ખજાનચી કે ખુજ હુકા. કીસીને શી. ૧૦-૧, એર કીસીને શી. ૭-૬ કી રેકોર્ડ આજે હીવા. અજ મેલ રેકોર્ડ દવારે વહાં આ ગયે હસકી કિમત પહેલે કે મુઆરીક માર રેકોર્ડકી સેટકા શી. ૨૦ દપ. મંગાઓ એર સુતો,

અસલી સુરત.

મુસીખતકી સુરત

“હન્દિયા કુટ” વાની “આજકા કીનુસ્તાન.” ખુલાસા મે હે કે વીલાપતી ફેશન કી મેમ આલેખક કા હસરકા ખરખ ફેખવા હો. એર આપ હાદાકી જાએદાદ કે ચાલીસ દવાર મેં ગીમી કરે સી” જીલ રોજ મેં હુકા દેના એર અખીર નંગ દાન હોવા ના ચાલ એર નમે જગાનેકા સખ દાલ મરમે હે.

પાંચ રેકોર્ડકા સેટ
કીમત શી. ૨૫.

એર દુસરે નચે રેકોર્ડ આ ગએ હે

મરદુમ પ્યાર કુવામ કા સાગીન્દ મોદમો સુખમાન કુવાલ પ્યાર મ પ્યારા અપાત્ર કા ગાવા દવા. કુસને સુસુક-સુસેખાં કા પુરા કોસા કે રેકોર્ડ કા મંગાહર સુતો. ધર મેં રખમે કાએલ

કીમત શી. ૧૫.

R. I. ખજાનચી રીકોર્ડમેં

- ૩૭૪ સાવન કે નગારે દપ.
- ૩૫૩ મન ધીરે ધીરે રોના.
- ૩૭૨ મેરી ચુડીવાં આયેગી આલી
- ૩૭૧ એક દલી નાલો હી પતી

કીસીન રીકોર્ડ

- સરકાર (૫). હોમિડિ ઇન બોલમે (૨). સરસા પુશ્પન (૫).
- મંગાઈ દાલ (૪) રંગાની (૪).
- ગાલી (૫). તીંગમા (૪). હુલ હીલ ૫ (૪). ૫૧ (૬)
- ખાજા (૫). કોસર (૩). અલી બાબા (૨). અપુલ (૫).
- પવન (૬). એરત (૫). નરી ડીનારે (૫). નમાશી (૬)

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.
Phone 21843.

38 a Market Street, Barkly Arcade JOHANNESBURG,
Sole Indian Agents in South Africa
Phone 33-7255
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDES.

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેઝમન મુદ, ઘરનીંગમન મુદ, મેરકટોન, સ્ટેશનિંગ મેસ, ગાર્ડ યોડ, બ્રાસિય ડેસ, લાં કેસ, દેવલ, મેરલ, ધો કેસ, આલ્કાઈડર, રોપ ડીઝન અને ફીચર વિગેરે, તલન પ્રીકાપન બાવે ખરીદી ઘડશે. અને પધારી સાલ મેળવવા મુકશે તથિ

બેઝસ, રેખલ અને કીચન રેસર

ફે હમારી ફમરેખ નીચે તેમાર ગલ કે તેમે વરોક ફમેક તેમાર રહે કે માલ રીકલના બાવેના પ્રકરેક ધીલ પંચાવો અને તેમાર આગમન રમરો

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526. 1055

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, મકક, માંચ, કમ્પારા, માખી, વંકા
વિગેરે સમજા જાંદુઓનો

નાશ કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના કીન ખજે કે.

1114

"KOH-I-NOOR" DIAMONDS
FOR BRILLIANCE & PURITY

BUY DIAMONDS DIRECT FROM
THE FACTORY

Call, write or phone for our Free
Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER"—BLOFF & MARKT STS., JOHANNESBURG.
DURBAN REPRESENTATIVE:

R. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ,

દેવચેક ફ્રી રેપાઈ,

અમે દરેક જાતના ફ્રીટ અને રેજીનલ ફુનીમનના કોષ વજુ
બાગમાં C. O. D. થી સાડું પેકીંગ કરી મોકલીએ છીએ.

P. O. Box 254.

31, Short St. Durban, 1105

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD.

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.

Country Orders Promptly attended to.

14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-5382.

વલભ રાખુ રણુ છોડ માઈ

દેવચેક અને રીટલ ફ્રીટ અને રેજીનલ અમારે હાં તાલુ અને સરદુ મળશે

ખદારગામના ચીઝરોને તાજીદે ખાલ દેવામાં આને છે.

14, ડાયોગનલ સ્ટીટ, જોહાનીસ બર્ગ.

1055

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર મહાશય મજીસાઈ રાહીપીરવાળા

દરેક જાતની ખીક કમ્પેસ, ચીઝરોના ધીની તેમજ મોંચા મેવા,
અનાલાઈ અને અનાલીએ છીએ.

અમારું વખણાએલુ ગુસ્તી ગુસ્તું, સેવ, અમર, માંડીઆ,
ગાણા, પાલકા વિગેરે દરેકજ તાલત અનાલીએ છીએ.

શીયાળામાં ખાવા લાયક પાકો જોડીર પ્રમાણે રેપેરીયક,
પાર્ટી વિગેરે માટે જોડ પ્રમાણમાં સીકાઈ જોડીર પ્રમાણે
ફ્રીટ વખતમાં અનાલી આપીશું. ખદારગામથી અમાવનારને
માલ પુરતી પ્રણેછથી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

અડવાઈટ પંચાંગ

વાર	સોરગી	દાંડ	મુસલમાન	પારસી	યુવોદય કલેન્ડર
1	1542	1542	1541	1542	૧. મી. ૬. મી.
		ગાહરવો	ગાહરવો	રોડે.	
		માણો	માણ	મુકી	
૨૫	૬	૫	૬	૫	૫-૫૬
૨૬	૫	૫	૫	૫	૫-૫૬
૨૭	૫	૫	૫	૫	૫-૫૬
૨૮	૫	૫	૫	૫	૫-૫૬
૨૯	૫	૫	૫	૫	૫-૫૬
૩૦	૫	૫	૫	૫	૫-૫૬
૩૧	૫	૫	૫	૫	૫-૫૬
૩૨	૫	૫	૫	૫	૫-૫૬
૩૩	૫	૫	૫	૫	૫-૫૬

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 42—VOL.—XL

FRIDAY, 16TH OCTOBER, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
PRICE FOURPENCE.

THE TEST OF TRUTH

“We have wept long enough no more weeping, but stand on your feet and be men. It is a man-making religion that we want. It is man-making theories that we want. It is man-making education all round that we want. And here is the test of truth—anything that makes you weak, physically, intellectually and spiritually, reject as poison: there is no life in it, it cannot be true. Truth is strengthening, Truth is purity, Truth is all knowledge.”

—SWAMI VIVEKANANDA.

સત્યની કસોટી

“આ પંજ ઘણું રોવા; હવે રોવાનું બધ કરીએ અને આપણા પગપર ઉભી મરદ બનીએ. આપણે જોવો ધર્મ માંગીએ છીએ કે જે આપણને મર્દ બનાવે. જોવા પ્રિદ્વાંતો માંગીએ છીએ કે આપણને મર્દ બનાવે. જોવું શિક્ષણ માંગીએ છીએ કે જે આપણને મર્દ બનાવે. આ રહી સત્યની કસોટી—જે કંઈ પણ તમારામાં શારીરિક, માનસીક કે આધ્યાત્મિક નબળાઈ આણનાર હોય તેને એર ગણી ફેંકી દો; તેમાં કશું જીવન નથી; તે સત્ય હોઈ નહિ શકે. સત્ય શક્તિ આપનાર કે સત્ય પવિત્ર છે, સત્ય એ સંપૂર્ણ જ્ઞાન છે.”

—સ્વામી વિવેકાનંદ.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

હાલના સંજોગોમાં સ્ટીમરોની ખબર આપી શકાતી નથી. તેમજ સ્ટીમરો હાલ નીચમીત મળી શકતો નથી એ કારણે જનારા પેસેન્જરોએ અમને પુછાવ્યા વિના ડરબન આવી ખર્ચમાં ઉતરવું નહિ. બહુતર અને સલાહબચુ"ને મેં કે કે અત્રે આવ્યા પહેલાં અમને ટેલીફોનથી પુછવામાં આવે.

ડરબન આવ્યા પછી તમારો માત્ર તથા યુનીયન ફાર્માસી રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સંથે સગવડો વિગેરે સંબંધી હોમને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશું.

હાજીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat, Point, Durban, જણાવું.

Phone 2-0432.

Tel. add: "KARAMAT."

ફોન ૨-૦૪૩૨.

તાલ: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

(Pty) Ltd.

હીલી પેસેન્જર એજન્ટ.

390, Pine Street, Durban.

૩૯૦, પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry, Motor Bus, Plate Glass, Workmen's Compensation, Etc. Etc.

આ દીર્ઘ ઉંમરના કંપનીના, આમ, મોટર કાર મોટર લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, વર્કમેન'સ કમ્પેન્સેશન, ઇત્યાદિ સારાની ચકાસ છે. હાલ કંપની ઉત્તર આફ્રિકા એ રોક દીર્ઘની રૂબરૂ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 25845, P. O. Box 1610

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.

શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
૧૦૦૦ પાઉન્ડના ચાલે પા. ૧૦૦૦
પા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

**ROOMS NO. 12 & 13,
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,**

JOHANNESBURG

Telephone 35-4478 P. O. Box 3641.

Tel. Add "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય.

જો તમારે તમામ જીવનની ખરી મજાદ લેવી હોય તો પુટીકારક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબુત અને બળવાન બનાવી દો! ખજુ વાદ રાખશો કે દાગડકારક ખોરાકો બનાવવા માટે મારો, તાજો અને ચોક્કસો શુદ્ધ માલખ વાપરજો. અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ ખાવી મળે છે.

અમારે જ્યાં યાંચો, બદામ, ચાચો, પીસતા, પંજીની સાલમ, મહેલ મુસલી, ખારક, હામી, કોપર, ડાઢી, ગોળક અને માખ, ચાર મખજ, ચોપચીની, અસમન, ઘુંદર, અખન, સોના ચાંદીના વરખ, મદરન, કિમે તમામ કીંદનું કરીવાળું માંખી વડું, જડી બુદીઓ.

વેપરાન હાલે બસી તમામ કોસરી હમેશ ચોક્કસ રહે છે.

કીંદરતાનમાં મશહુર થયેલી સુરતની ખરદી, પીસતા ખરદી રા. ૩-૬ રતલ, ખારમ ખરદી રા. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ

બદામી હલ્વો રા. ૧-૮ રતલ, સોદ મલવાલો હલ્વો રા. ૨-૧ રતલ, રંગીન બદામી હલ્વો રા. ૨-૦ રતલ, સુદેદ મલખ હલ્વો રા. ૩-૦ રતલ અમારે સાંધી મળજો.

નવાખી પાઉસર:

શરીરના કાષ્ટ પછુ માંખાથી માત્ર જો ચીનીટમાં પાળ લાક કરી દે છે. ૩ પોટલ રા. ૩-૮ પોટલ રા. મુનીમન મારે. જોડ અખત ચોરસ આપી ખાવી કરી લો. દશના ગોડાં: ૭૦×૬૦ રા. ૨૨-૬.

P. O. BOX 700.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE,

INDIAN PAWNBROKER,

112, Victoria Street, Durban.

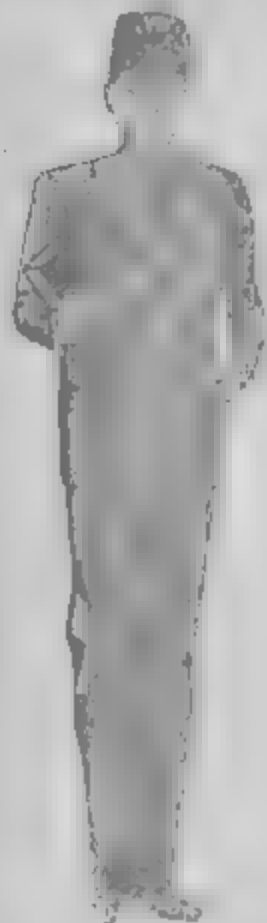
LOW RATES OF INTEREST ON JEWELLERY.

High prices paid for Old Gold. A large stock of fine Jewelleryes at reasonable prices to suit your pockets. 1942

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSON'S BRAND (PAIN-KILLER) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 5/-, 1/-, 3/- and 4/- or POST FREE FROM ERNEST TYSON CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1474

A Suit like yours

is what your son
is longing for!

We have a fine selection of English
worsted suits unequalled for style, fit
and finish.

Obtainable in double and single breasted
styles. Sizes from 0000 to 12.

Buy him one for the festive season
of Eid and Divali

NOW

BAKI'S

410 · 14TH STREET, VREDEDORP, JOHANNESBURG.

Buy Your
Deepavali
Greeting Cards
with Indian National
Leaders' Photos

2/6

per dozen.

Also with assorted
Film Star Photos.
Prices on application.

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,

PHONE 20707 86 VICTORIA STREET,
DURBAN.

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 20707 CORNER PINE & GREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS
AREA.

THE NEEDS OF INDIAN SPORTSMEN,
WHERE EVERYBODY CAN GET REFRESHMENTS OR MEALS.
BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

P. P. BHAGAT,

General Merchant.

સાથે જાણીતો અને સુખી અને સુખી C.O.D. માં

સુખી અને સુખી માટે.

P. O. Box 100 120 Brock St. Durban. 100

D. K. PATEL,

General Merchant.

104, Pine Street, Durban.

સાથે જાણીતો અને સુખી અને સુખી C.O.D. માં

સુખી અને સુખી માટે.

સાથે જાણીતો અને સુખી અને સુખી C.O.D. માં

સાથે જાણીતો અને સુખી અને સુખી C.O.D. માં
સુખી અને સુખી માટે.

Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

in South African, Canadian
and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલિસ્ટ

મનુષ્યો કેપ ફ્રુટ પથ્થુ રાખીએ છીએ

કેનીડીયન એપલ્સ કેપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
તાજી સુગર અને સરતા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 755, 106 Prince Edward St. Durban. 1315

જુના અને યુરોપીય ફરમાણુ મીઠાઈઓ અને પાકો બનાવનાર

કેપીટનના શીશાળાના પૌષ્ટિક પાકો

પંજાબી સાલમ પાક વિશેષ જીન પાકો એન્ટર આપવાથી
મળી શકશે.

જ્યારે કોઈના હાથમાં માવજત નહીં હોય ત્યારે વર્ષભર મળે છે.
ફરમાણુ મીઠાઈ તથા ફ્રેશ લાવજ ફરમાણુ, આમાર, મરમ માચાણો વિશેષ
મોટા જથ્થામાં મળશે.

શુભ લાગુના મારે કૃપા વા મળે:

KAPITAN'S CAFE

Phone

33-8577.

136 KORT STREET

JOHANNESBURG. 135

Phone 24340.

Tel. add. "Nearties."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country order executed at lowest market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST..

P. O. BOX 195.

DURBAN. 1165

Are You a subscriber of

'Indian Opinion' if not, Why not?

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 42.—Vol. XL.

Friday 16th October, 1942.

Published by the Editor, at the
Press, 10, South Street, London, E.C.4.

Indian Opinion

FRIDAY, 16TH OCTOBER, 1942

The Deadlock In India

WE are surprised that the British House of Commons has the patience to listen to Mr. Amery on India. It is the same old story over and over again utterly disregarding the challenge thrown as to the correctness of his statements. "The British Government's professed responsibility to the 35,000,000 Moslems, and to the 60,000,000 depressed classes and its treaty obligations to the princes of India, rulers of nearly half the India and nearly a quarter of her population," are his patent arguments. But all students of Indian and Indian affairs know that a vast majority of the 35,000,000 Moslems are with the Congress and positively not with the British Government and even those that are with the Moslem League are not with the British Government; that the depressed classes are almost wholly not with the British Government and that if they have to thank anybody for their emancipation during the last quarter of a century, they have to thank the Congress and certainly not the British Government. As for the Princes the time may soon come when they may have to find a place in the British Isles if they do not heed the voice of the people. Most of them are becoming most unpopular among their subjects as a result of their repressive policy. Mahatma Gandhi has given them a timely warning which, if they fail to take, they will have to seek refuge under the wings of Mr. Churchill and Mr. Amery. Neither the Indians nor the freedom loving British people, who have been kept in utter ignorance about India by dirty and false propaganda by the British Imperialists, will have any sympathy for them.

Bordering On Falsehood

But Mr. Amery's misrepresentation of facts borders almost on utter falsehood. His statements are moreover full of inconsistencies. For instance, in one breath he says, "Congress formed ministries in the provinces where they commanded a majority, avowedly to wreck the constitution at its chosen moment and meanwhile to increase its hold on the whole machinery of provincial administration." This, in other words, would mean that though the British Government had graciously condescended to establish Provincial autonomy, it did not actually mean to transfer real power to the people. But nevertheless, Mr. Amery, in another breath, refers to the "good work" the Congress ministries were doing, and again, in the same breath, speaks of the "autocratic methods" of the Congress, stating that "for the Moslems, Congress rule in the Provinces was a revelation of what they might expect from Congress rule in the Centre." The question is, does Mr. Amery make these statements with any proof to substantiate them or does he just make them blantly to bamboozle the public?

There are no proofs of the accusation against the Congress Ministries of autocratic methods adopted against the Moslems or any other sections. There were accusations concerning Moslems but not one Provincial Governor had been heard to endorse them. On the contrary certain Governors declared their entire satisfaction with the honourable and efficient manner in which the administration was conducted by the Congress. Surely the Congress can't do "good work" as Mr. Amery credits them with doing, and at the same time have bad motives. And the motive, imputed by Mr. Amery, even if it did exist, was in the best interests of an independent India. The Congress

has never concealed the fact that its main object was to awaken national consciousness among the people which had been killed by the British rule in India. The latter's avowed object was never to allow it to awaken, for if it did, India would, as was feared, get out of British hands and the exploitation of the millions of people for her own benefit would come to an end.

Mr Gandhi And The Congress

Mr. Amery's intention was to discredit Mr. Gandhi and the Congress before the House of Commons and in the eyes of the British people and the people of the world. But, we wonder, as we read his statement, whether he has succeeded in that attempt or has he rather unconsciously betrayed the greatness of both. In his present statement Mr. Amery does not refer to the Congress as "Mr. Gandhi and his handful of associates." On the contrary he refers to the Congress as an "immensely powerful political organisation." He speaks of Mr. Gandhi having held on to the ignorant masses but he admits that he holds them away over the intellectual too that "he can make impossible all resistance to his wishes on the part of his associates." That is not the outcome of brain force. It is the outcome of the forces of love, truth and determination. Any way it speaks a great deal of the representative character of the Congress and of Mr. Gandhi's influence over it, and it gives a direct lie to the assertions to the contrary. Mr. Amery says Mr. Gandhi's movement was to rally the Congress against British tyranny. This is perhaps the only truth in his statement and neither Mr. Gandhi nor the Congress has reason to be ashamed of having taken that stand. Mr. Gandhi's "rebellion" to which Mr. Amery refers did not mean violence on the part of those who rebelled. It meant that they would offer their bodies on a mass scale to the British Government to save their souls from being crushed under its treacherous heels. It is beside the truth to say that neither Mr. Gandhi's aim nor that of the Congress was the progressive transformation of British rule in India to Indian rule. It

that yet to Congress members in the Central and Provincial Legislatures would not last. For one moment the exercise of the autocratic right of the Viceroy is over again to override the action of the Legislature. The people of India have dragged on and on for thirty years the fulfilment of their national aspirations but they were met by the Howler of the Amritsar massacre, lathi charges in bullets and now they are being met by cold blooded murders of innocent men, women & children by machine guns and incendiary bombs.

Mr. Amery describes Mr. Gandhi's plan, which was never yet declared and which was never intended to work, as "a original plan to lead a life of India and to make India a equality for defence," and Mr. Amery, "deliberately resolved upon order to defeat the generous policy intended by His Majesty's Government." He goes on to know how the British Government with its present policy of rule in India has succeeded in protecting the life of India and how it has increased India's capacity for defence. What Mr. Gandhi had planned to do was to lead a life of India under a Government system, which was to be within of the masses and was about to hand over millions of physical wrecks blind and been rendered and kept impotent for nearly two hundred years, to a few hundred men, who had proved more than a match to that system in Burma, Malaya, Singapore, and then Mr. Gandhi was announced not only saving the life of India but increasing by a thousandfold its capacity for defence. But as the British Government its own personal existence was above everything even above winning the war, and anybody guilty of the criminal act of having paralyzed the ordinary life of India was brought to it the peace of the world and of sabotaging India's capacity for defence it is nobody else but the British Government, and Mr. Churchill and Mr. Amery as chief actors, will have to account for their treacherous deeds before the British public and Justice. The "generous" policy put forward by His Majesty's Government, referred to by Mr. Amery was denounced by the whole of India as a treacherous policy, long before Congress contemplated taking any action.

True Patriots And Statesmen

Mr. Amery is satisfied with India's troubled and ripped forces to win the war. He has said in, what he terms, hypothetical sentences of unorganised, untrained and unequipped millions. Mr. Amery's intelligence is blunted. The Times

(London) can see ahead of him. It concedes to Mr. Amery all that he has said but states: "The majority that the Government received (in the House of Commons) was not a vote for leaving matters where they are. Every reason, both of honour and interest calls for ending the deadlock India's co-operation in the war could be multiplied tenfold if the constitutional issue was removed." But how could the deadlock be removed? It is a vain attempt to remove it without the true leaders of the people having been set free. According to Mr. Amery the true patriots and statesmen are those who are on the Viceroy's Executive Council co-operating with the Government. The dismissal of M. Allah Bakhsh, the Blind Premier, because he renounced his title and criticised the action of the Government, is a glaring proof of what status these gentlemen enjoy and what stipulations they have to submit to to be patted on the back by the Viceroy and Mr. Amery. In Mr. Amery's judgment, Mr. Allah Bakhsh is no longer a patriot and a true statesman. What hope is there for the future happiness of India or for that matter, of the world if we adopt Mr. Churchill's and Mr. Amery's conception of patriotism and statesmanship?

Notes And News

Death Of Hajee Cassim Adam

The death of Khan Bahadur Hajee Cassim Adam, well-known merchant of Pretoria, took place on Saturday October 10, at his residence at the age of sixty two. Hajee Cassim Adam hailed from Porbander, Kathiawad when he was quite young and his natural business instinct made him a well-known and wealthy merchant in South Africa. His wealth and his amiable nature won him a name and fame both in South Africa and in India. His munificent gifts to charitable institutions won him two titles which he was very proud of. He was given the title of Khan Bahadur from the British Government and Raja Ratoa from the Rana Sahib of Porbander. He did not hesitate to open his purse out for any public cause. A special ward in Pretoria Hospital to which he donated a large sum will remain a monument to his charitable nature. The very large attendance at the funeral, which took place on Sunday, bore testimony to his popularity among all sections of the community.

He leaves behind him his widow, his son Mr. Hajee Ismail, who is in charge of his late father's business, four other sons one of whom is studying medicine in England, one daughter and a large family to mourn their sad loss. We extend to the bereaved our heartfelt sympathy.

"Time For Colonial Empires Was Over" Says Willkie

Mr. Wendell Willkie to-day summed up the impressions he had gained in his present tour of 13 countries states a Chungking message dated Oct. 7. He said that

"the people everywhere wanted the United Nations to win the war, but that in varying degree they doubted the readiness of the leading democracies to stand up for freedom for others after the war. This doubt militates against their enthusiastic participation on our side. Without the real support of the common people, winning the war will be enormously difficult—and winning the peace will be nearly impossible.

"Even the name of the Atlantic Charter disturbs thoughtful men and women I have talked to. Do all those who signed it, these people ask, agree that it applies to the Pacific? We must answer this question with a clear, simple statement of where we stand. No foot of Chinese soil should be, or can be ruled from now on except by the people who live on it, and we must say so now not after the war.

We believe that the world's job to find some system of helping colonial peoples who join the United Nations' cause to become free independent nations. We must establish iron-clad guarantees, administered by all the United Nations jointly, that they shall not slip back into colonial status. Some say these subjects should be hushed until victory is won. Exactly the reverse is true. After the war changes may be too little and too late.

In a broadcast to the Chinese people Mr. Willkie is reported to have said the duty of the United States to ensure that after the war the Asiatic nations would be completely independent, with Governments of their own choice. The time of colonial empires was over.

MR. AMERY AGAIN ON INDIA

THE situation in India since the detention of Mahatma Gandhi and the Congress leaders to prevent them from launching civil disobedience campaign for the freedom of India from British yoke, was reviewed in the House of Commons on Thursday, October 8, by the Secretary of State for India, Mr. L. S. Amery, opening the debate on India.

Mr. Amery's statement was on the India and Burma (Temporary and Miscellaneous Provisions) Bill, the main clause of which, he said, raised the whole issue of British policy in India.

Other clauses deal with the emergency courts which the Provincial Governments have been empowered to establish in the event of invasion or imminent invasion in order to deal with looting, sabotage or other fifth column activity.

Another clause provides for Burma Government Court cases to be dealt with on Indian soil.

The second reading of the Bill was carried, and an Independent Labour amendment declining to pass the Bill was rejected by 369 votes to 17.

Replying to questions in the House of Commons before the opening of the full-dress debate on India, Mr. Amery indicated that the Viceroy had been engaged in confidential conversations with Indian leaders, but declined to disclose what had taken place. He indicated that the leaders of the Hindu Mahasabha intend to continue their negotiations with other political leaders.

Mr. Amery further stated: "Newspapers are allowed to Mr. Gandhi, and I believe to members of the Congress working committees. They are not at present permitted to communicate with the outside world except on family matters with their families; but I have no doubt that they could at any time have conveyed to the authorities their views upon the deplorable events for which they must bear the responsibility."

He announced that 846 persons had been killed during the disturbances, according to figures thus far available, and 2,024 wounded. Government servants, including military and police, killed numbered 60, and the wounded 641.

Mr. Amery's Statement

Turning to the main clause of the Bill, Mr. Amery said: "The origin of its provisions and the necessity for their continuance are indeed only intelligible in the light of the fundamental difference between the Congress Party on the one hand and the rest of India and His Majesty's Government on the other as to the method by which India's freedom is to be attained.

"It is, I repeat, a difference—divergence as to the methods to be pursued and not as to the aim in view. Indian nationalism, the desire to see India's destiny directed by Indian hands, free of external control, is not confined to any one party in India. It is shared by all. To that aim we in this country have solemnly pledged ourselves before India and before the world.

"In the name of His Majesty's Government, I repeat that pledge to-day."

Britain's Claim

"Furthermore, the aim is one which elicits our spontaneous and wholehearted sympathy. It does so for the sufficient reason that its fulfilment represents the natural and rightful crowning and consummation of our past achievement in India.

"We should be the last people in the world to belittle or apologise for that achievement. I say with confidence that never in human history has external influence contributed to the welfare and happiness of so vast a volume of humanity.

"We have never regarded our contribution to India as a claim to permanent domination. On the contrary our highest claims in our own eyes, and in those of history, will be ■ have given India a sound foundation on which she can build, by herself and for herself, a stable and prosperous future.

"The policy to which we are committed is not one of reluctant retreat, but of willing advance; not one of enforced abdication, but of free and proper partnership in freedom.

"We are not quitting India under anyone's orders. It is we who wish India to go forward with our good will to build her future under her own leadership—to go forward, not to fly apart; to build, not to break up.

"It is to that end our policy has been

consistently directed. Our conviction is that India can only be truly free, truly secure against external aggression and truly prosperous if she is at peace within her own borders, and she can only enjoy that peace under a Constitution which gives due regard ■ the profound differences of religion and culture, in history and tradition, local history and sentiments, which make up the complex life of that vast country—I would rather say vast continent.

"You cannot dispose of that great Moslem community of 95,000,000—with its passionate sense of duty, its distinctiveness in a spiritually alien world and its memories of past domination, as a mere numerical minority. You cannot dispose of the princes of India, rulers of nearly half India and nearly a quarter of her population, bound to the Crown by mutual loyalty and on treaties faithfully observed on both sides, as negligible excrescences of British India. You cannot ignore the 50,000,000 of depressed classes outside the Hindu caste, not to speak of other lesser but still important elements.

"Only a Constitution based on balance and compromise can harmonise the claims. Such a Constitution this House attempted to devise for India in the Act of 1935. We have since come to the conclusion that no Constitution imposed from without can meet the case. It is for those who have to live under the Constitution ■ had a compromise and concessions which will enable to work. It is for those who frame the Constitution to secure the good will without which it can never succeed.

Cripps Mission

"It is on that principle that His Majesty's Government bases the broad deliberation of policy which Sir Stafford Cripps took out to India to discuss with the Indian political leaders. The declaration offered to India complete and unqualified freedom, the very freedom enjoyed by the Dominions themselves, or for that matter by ourselves.

"It offered India the same control over her destinies within partnership of the British Commonwealth, or without partnership, if she preferred to forego this partnership at the earliest possible moment after the war, under a Constitution arrived at through agreement

and subject to a treaty relating to our honourable obligations. What more could have been offered? That offer stands. What more can we offer to-day?

"In the meantime we have invited the Indian political leaders to share the responsibilities during the war to the fullest extent compatible with the existing Constitution, that is to say, subject to ultimate responsibility through the Viceroy to Parliament here.

Congress Party

"An unqualified abdication of all that responsibility before an agreed Constitution had been arrived at would have meant the abandonment to a wholly irresponsible body of the power to decide whether there would ever be an agreed Constitution. It would have meant for the minorities the sacrifice of guarantees for their future right to have an effective say in deciding the form of government under which they were to live and work."

Tracing the history of the Congress Party, Mr. Amery said that originally it had been a constitutional party with a programme of evolution towards complete self-government. In the last generation, and especially since it had come under Mr. Gandhi's autocratic influence, it had become a party of revolution. "That Mr. Gandhi has always conceived that revolution is non-violent does not alter its essential character.

"There is nothing more interesting or more dangerous in modern political phenomena than a revolutionary leader who by his direct personal appeal to the masses is not only able to control an immensely powerful political organisation but can make impossible all resistance to his arbitrary wishes on the part of his associates. His appeal may be to the German passion for brute force, or it may be to the mysticisms of Hindu rhetoric; but the same type of dictatorship emerges."

Criminal Plan

"The Congress movement was to rally the Congress on an emotional plane as the champions of India against British tyranny. The 'rebellion,' to use Mr. Gandhi's own words, was 'a criminal plan to paralysise the ordinary life of India and to engage India's capacity for defence, and it was deliberately resolved upon in order to defeat the generous policy put forward by His Majesty's Government."

"Mr. Gandhi's consistent aim, and that of his followers, has been not the progressive transformation of British rule in India to Indian rule, but its direct suppression at some given moment by the Congress as the result of some upheaval to which the existing Government of India and the Parliament here would surrender. To that end the organisation of the Congress has been steadily strengthened and ever more rigidly centralised. When the Congress High Command allowed Congress ministries to take office in the provinces, where its organisation has secured majorities, it did so avowedly to wreck the Constitution as its chosen moment and meanwhile to increase its hold on the whole machinery of provincial administration."

Congress Mistake

Mr. R. J. Davies (Labour), intervening, asked: "Is it not a fact that it was not until the Congress ministries had been compelled to give up their work that criticism started by this Government?"

Mr. Amery: The Congress High Command, at the end of 1939, ordered out its ministries and stopped the good work they were doing and compelled the provincial governors to take over direct control. It did so under the mistaken impression that the Government would be seriously embarrassed. What it overlooked was the general antagonism which it had created by its autocratic methods, above all among the Moslem community. For the Moslems, Congress rule in the provinces was a revelation of what they might expect from Congress rule in the Centre.

But, far from realising the strength of the resistance which it had created for itself, the Congress executive became more firmly set in its claims that it was entitled to regard itself as the one and only legitimate mouthpiece of Indian nationalism and the natural heir to the existing Government in India.

It was idle to suggest, went on Mr. Amery, that anything could possibly have resulted from negotiation with Mr. Gandhi after the passing of the Congress resolution, except the more completely organised dislocation of communications. "The prompt and firm action of the Government of India may well have saved India, and indeed the whole Allied cause, grave disaster.

"It would be rash to say we are yet

out of the wood. Sporadic disturbances are still reported daily. The forces of law will for months to come have to be unceasingly vigilant and will need all the support that the Government of India and this House can give them. But those forces have in any case won the first, and we can only hope, the decisive round.

Gandhi To Blame

"For all this tragic business the responsibility and the whole responsibility must rest with Mr. Gandhi and the Congress leaders. The precise extent to which other elements, ranging from mere hoodlums to more sinister revolutionary and fifth column activities, may have co-operated may perhaps never be determined. Nor will it ever be easy to trace all the channels by which the general directives for revolutionary action and, in particular, the systematic and obviously planned dislocation of communications were distributed.

"You cannot preach the overthrow of the Government and avow that you are in open rebellion, declare your willingness to risk the anarchy that may follow, appeal to the masses to resist 'slavery' and then disclaim responsibility for the consequences."

It was significant in view of the Congress claim to be essentially a Hindu organisation and of Mr. Gandhi's influence on the uneducated masses, that the Moslem population had kept resolutely aloof from the disturbances and given support to the authorities. "On this issue they received a straight-forward lead from Mr. Jinnah, their leader, who left no doubt that in his opinion the Congress attack, professedly against British rule, was a direct attack against the rest of India. Large elements of the Hindu population have also made clear their repudiation of the outbreak."

No Appeasement

Turning to the policy of the British Government and the Government of India in relation to the present position in India and to the immediate future, Mr. Amery said that, so far as Congress was concerned, its leaders, by their own actions, had put themselves out of court. "There can be no question of the Government of India entering into negotiations with them, or allowing anyone else to do so, as long as there is a danger of a recurrence of the troubles for which they have been ac-

sponsible, or until they make it clear to the authorities that they have abandoned their whole policy to control India by illegal and revolutionary methods and are prepared to come to an agreed settlement with ourselves and their fellow-countrymen.

"There is no prospect of appeasement of the Congress in its present mood and outlook. That would only create greater difficulties with the Moslems and the other parties. Above all, it would be regarded as a direct betrayal of the army, police and civil services, who have played so steadfast a part in these troubles and upon whom the whole safety of India and the fate of the Allied cause so largely depends.

"The question is whether any immediate, interim solution can be found apart from Congress. The door remains open. What prospect is there of agreement?

"There is—and we should welcome the fact—a much wider recognition of the need for agreement. It would be premature to suggest that so far there has been any great readiness to compromise in order to secure agreement.

One Method

"In the existing circumstances agreement on the desirability of national government brings us no nearer solution. One obvious method of getting nearer to agreement is a serious discussion of the actual problem of finding a constitution in which the interests of the different elements can be reconciled. That line of progress need not wait for the setting up of any formal constitutional convention. Is it too much to hope that failing agreement upon any immediate solution, Indian statesmen and students of affairs might still come together with mutual good will to deal with that problem? For it is only in the light of future constitutional settlement that any real progress can be made towards the solution of the present deadlock, which, it cannot be said too often, is a deadlock not between Indians and the British Government, but, indeed, a deadlock that only Indians can solve."

The good offices of the Viceroy had been and were continuously available. But in a constitution like the one in India, as in international relations, outside intervention could only help when there was readiness to respond. The Government of India was in the hands of an executive of 15 members, of whom

eleven were Indians. This was apart from the Viceroy.

"They are as able a body of administrators as can be found in India—men who put India first and are there to serve their country and help to win the war. What is there so amiss until the political deadlock shows some sign of clearing, in continuing to rely upon an instrument of Government which has already proved, and is proving itself. Behind that Government, and in loyal support of it, stands India's whole present war effort.

"The picture of India I give to the House is a picture dark and confused in parts, but over most of the canvas shaping itself not unhelpfully. The problem of India is full of difficulties. They are there to be overcome and they will be overcome. We have only to hold on to the course which we have set ourselves with steadfastness, patience, persistence and with good will towards India's national aspirations, with faith in our Indian fellow citizens and above all with faith in ourselves. We have carried out great work in India in former years. Why should we hold ourselves incapable or unworthy of bringing that work to its true conclusions? What need have we, in India or anywhere in the wide world, to be a hand of our past or fear our future?"

Vital War Effort

"I would bid the House and the outside world to reflect on what that war effort means to-day, and may mean to-morrow, in the whole Allied cause, the fortunes of war in the Middle East and the fate of China. Their army, every man of which is a volunteer, is growing at the rate of more than 70,000 a month and is backed by the constant help which the Indian princes have given in the shape of their own state forces.

"Let us be very careful lest by attempting to appease an unappeasable opponent and so provoking grave communal conflict, we break that army in pieces. Let those whose interests are no less than ours in the success of India's war effort beware the illusion that the Allied cause can be helped by substituting for India's trained and equipped forces the somewhat hypothetical enthusiasm of unorganised untrained and unequipped millions. There is a far more probable alternative chaos and paralysis in the place of ordered effort.

Labour Party's Support

Mr. Arthur Greenwood, a former member of the War Cabinet, said that the Labour movement supported the Government's policy, but it was felt that a further constructive attempt should be made. It was true that the British Government could not put forward fresh terms, or tolerate civil disobedience, but Mr. Churchill's recent speech had caused consternation in the United States and India.

The attitude of passivity could not continue. "It would be a blot on our signatures on the Atlantic Charter if we left unturned any stone which might help this grave and difficult situation. No future British Government will even attempt to escape from the pledges given. I do not believe that there will be any attempt to wriggle out of the undertakings sincerely given, but we must convince the Indians of that."

The Amendment

Mr. J. Maxton, one of the members of the Independent Labour Party, moved an amendment refusing to pass the second reading of the Bill. The amendment said that the Bill dealt only with provincial and secondary aspects of the Indian problem, without attempting to solve the main difficulties of the Central Government, which were the cause of the deadlock in the provinces.

"I understand that the Government's essential policy stands, but Mr. Amery, in his statement, seemed to me to make the Government's intentions more distinct, clearer and more precise than ever before. The Indians were promised independence, even to the breaking of the Dominion association if it was so desired. It would have been a good thing to have inserted Mr. Amery's statement in this Bill. Up to the present there has been no statutory authority to say that India is going to have complete independence. We have only had the word of various Ministers."

The Deputy-Prime Minister, Mr. C. R. Attlee, replying to the debate, said that they all wanted a settlement of the Indian question, but one had to face the problem in a spirit of realism and understanding.

'Times' Comment

In the course of a leading article on Mr. Amery's statement on India in the House of Commons the London *Times* writes, that the debate on India in the

House of Commons leaves the constitutional deadlock where it was Mr. Amery repeated once more the familiar and admitted difficulties.....But the major-

ity that the Government received was not a vote for leaving matters where they are. Every reason, both of honour and interest, calls for ending the dead-

lock. India's co-operation in the war could be multiplied tenfold if the constitutional issue was removed from its path.

Doings In India

Feelings Running High In India

IN the course of a statement Mr. Moskerjee, President of the Hindu Maha Sabha, is reported to have said, "what is wanted is a real share in the Government, making Indians conscious of the responsibility of defending their own country." He touched on what is for many observers the core of the present agitation by referring again to British inability to defend Malaya and Burma. Nobody believes, he said, that Japan is concerned for India's freedom; but the British should take account of the deep feeling of frustration among the mass of the Indian people and remember that, although the situation appears to have improved, feeling is still running high.

Premier Of Sind Dismissed

Mr. Allah Bakhsh, the Premier of Sind, has been dismissed by the Viceroy of India because his position in renouncing his title and the tone of his letter were regarded as inconsistent with the oath he took on assuming office that he would "well and truly serve our Sovereign," says a New Delhi message.

Three other members of the Sind Council of Ministers are resigning following the removal of Mr. Allah Bakhsh.

Viceroy's Letter

Mr. Allah Bakhsh told Renter at Karachi on Sunday, Oct. 11, that he had received a letter from the Viceroy on Saturday, Oct. 10, replying to his own, in which he renounced his honour.

According to Mr. Bakhsh, the Viceroy said: "I received your letter regarding the honours that were conferred on you and I observe, with regret, the precipitate and disconcerting way in which you released it to the Press. I cannot accept the suggestions you make in that letter which, you must well know, are without any foundation."

"My removal," said Mr. Bakhsh, "had no connection whatever with any constitutional issue. There is no point in not recognising that under the constitution as it stands the Prime Minister remains the Prime Minister only if he has the

confidence of the Governor, and not merely if he has the confidence of the Legislature."

Mr. Bakhsh said that he was told that it was open to him to resign, but he declined to do so.

Being Prime Minister no longer, he automatically ceases to be a member of the National Defence Council. He would not reply to questions whether he was going to resign his position as leader of the National War Front in Sind.

In the letter which he published a fortnight ago in Karachi resigning his honour, Mr. Allah Bakhsh referred to his disappointment with the policy of Great Britain who, he said, "had no desire to give up her Imperialistic hold on India." He said that he could not but regard his honour as "a token of British Imperialism."

Mr. Allah Bakhsh holds the O.B.E. At a Press conference at the time, however, he said that he would continue to fight Imperialism "in spite of being Premier," since British Imperialism did not interfere with Provincial autonomy.

He was quoted as saying: "I will only resign if the agents of British Imperialism do not allow me to have my own way, but so far I have no difficulty in having my own way."

Authorities on the constitution express the opinion that the development raises a first-class constitutional issue. It is the first instance of the dismissal of a Provincial Premier by the Governor under the powers vested in him by the Government. It is understood that Sir Ghulam Hussain Hidayatullah, K.C.S.I., an independent, has been asked by the Governor to form a Ministry.

In the meantime Yousaf Haroon, the secretary of the Sind Muslim League, has telegraphed to League members of the Sind Assembly asking them to call a meeting urgently to discuss the question of joining such a Ministry.

Conference Called Off

According to a Calcutta message the conference which had been arranged for the middle of the month for Indian political leaders "to explore avenues for the solution of the present situation" will not now take place."

Quetta Cut Off

Quetta the capital of Baluchistan State has been cut off from the rest of India for the last two months by branches of the railway line, says an announcement by the administration of Baluchistan. This break of communications has caused a serious food shortage as a result of which rationing has been introduced for essential commodities such as flour, sugar, cooking oil and salt. Two emergency routes have been opened.

Practical BOOKKEEPING In 5 Months

Consolidate your present and future Prospects by expert tuition. Study in your spare time—at home—with a minimum of effort.

The College invites you to enlist for a 14 days' trial period without cost or obligation thereby allowing you the opportunity of examining the remarkable features of this new course and the service that backs it.

N.E. Postal Courses are new, thorough and remarkably interesting.

N.E. COLLEGES (Extension Dept.)
76, Beckett's Bldg. President St.,
Johannesburg.

Please enrol me for 14 days' trial period free and without obligation and send me particulars of your Book-keeping course.

Name

Address

Things In General

Black And White Justice

A correspondent in the *Star* (Johannesburg) writes:—"In the *Star* of Oct. 3 I read a report of a case in which two Europeans were found guilty of assaulting and robbing an old man. He was knocked unconscious and badly bruised and cut about the head, and would have suffered even more severely if three natives had not come to his assistance. The two accused were sentenced to six months' hard labour and six lashes. One of them had 15 previous convictions, including five years for house-breaking, and the other 12. It seems strange that such hardened criminals have escaped the indeterminate sentence. In the same issue of the *Star* were reports of (1) a case of a native who was convicted of stealing clothing and sentenced to two and a half years' hard labour (he had no previous convictions), (2) a case in which a European farmer in Natal had been found guilty of culpable homicide in connection with the death of a native from gunshot wounds and sentenced to £100 fine or nine months' imprisonment. This means that a well-to-do man would get off with a fine and a poor man would go to gaol. And is the killing of a native a less serious crime than stealing clothing?"

The Church In America Awakened

According to a Washington message the Archbishop of Canterbury has been asked to join in a statement from religious leaders urging President Roosevelt to mediate on the Indian situation. The statement said the people the United States viewed the situation in India with alarm because "it threatens the victory of the United Nations."

Halifax On India

Lord Halifax, former Viceroy of India and at present the British Ambassador in Washington, in a speech at a Chamber of Commerce luncheon in St. Louis on Wednesday, October 7, reported to have said: "Some people in the United States honestly feel that they cannot have common bonds with Britain so long as Britain treats India so badly. While this is felt honourably by some people, it is also cleverly imparted through indirect Axis operations. Britain's policy in India has been, is and will be, to assist

Indians to obtain full freedom and opportunity for the development of their own destiny." There might be incidents to divide America and Britain—difficulties and perhaps political differences. "But to me," he declared, "it seems that the most important thing would be for the British Commonwealth and the United States to hold firmly to the one sheet-anchor of humanity and find the means of marching together to re-make the world for which many brave men have given their lives."

President Roosevelt's Message

"Our cause is not only liberty for ourselves, but liberation for others. An American victory will be a United Nation's victory for oppressed enslaved peoples everywhere," declared President Roosevelt in a Columbus Day statement on Monday, October 12.

Death Of Daughter Of

Mrs. Vajayalakshmi Pandit

The sad death of the daughter of Mrs. Vajayalakshmi Pandit, sister of Pandit Jawaharlal Nehru, as a result of an accident, has been announced in the last papers from India. The heartfelt sympathy of Indians in South Africa will go out to the bereaved in the tragic loss sustained by them.

—(0)—

ORIGINAL CORRESPONDENCE.

Communist Party And Indians

TO THE EDITOR, "INDIAN OPINION."

SIR,—Allow me to voice my opinion in your widely read paper. I appeal to my fellow countrymen not to be led away by communist propaganda which will lead them no way. This war is definitely not a People's War. If that was the case India would be on that side. Russia is fighting her own battle, India is fighting her's.

Recently the Communist Party held a meeting in the Avalon Theatre the subject being "Free India." In this meeting a large sum of money was collected to have a demonstration and issue literature on India. The people

gave it solely for that purpose and not for anything else. Instead we found a demonstration held for a different purpose. I refer to the Rally at C. M. Mountain. Very little was said about India. The majority at this Rally were Indians. They came in particular to hear something about their Motherland. They also came to hear Dr. L. K. Advani who was once a fearless leader of the Indians in South Africa.

Mother India expects from this hour of her's that they stand by her. Long live our beloved Motherland who are suffering to day for freedom for their Motherland.—Yours

TRUTH PREVAILS.

KEEP S... ALL NIGHT

When winter comes you need the warmth of the blankets give. The blankets are made of cotton and wool and are very soft and comfortable. They are also very durable and will last for many years. They are available in a variety of colors and patterns. If you have any questions about the blankets, please contact us at 123 Main Street, New York, NY 10001. We will be happy to assist you.

BLANKETS

Make Warmth

NEW SHIPMENTS

OF

3 PIECE DAWH SETS

In Aborante, Crepe de Chine and Satin. Embroidered, Printed and with Indian Jati work in all colours - now unpacked.

From 35/- to 40

PER SET

THE JAPAN BAZAAR,

JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

FOR DEPENDABLE GOODS, BETTER VALUES & FRIENDLY SERVICE.

* SOMETHING NEW BY EVERY INDIAN MAIL.

SAREES

REAL BENARES SILK SAREES, with House Lengths to match. Beautiful designs in Silver

From 20 to 210 EACH

Finest Work and Embroidered Georgette & Crepe de Chine SAREES. From 17/6 to 65/- EACH

Stencilled Embroidered ART SILK SAREES In all shades. From 7/6 EACH.

LATEST FASHION STAR SAREES, with designs in all shades. From 10/6 to 15/6 EACH.

Finest Work and Embroidered GEORGETTES and CREPE DE CHINE. Huge range of colours to match all. From 10/6 to 15/6 EACH.

Special Value in Embroidered, Printed and Checked: GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART SILK. In beautiful shades. From 2/3, 3/6, 4/6, & 5/6 PER YARD.

CHILDREN'S DRESSES

Finest Work and Embroidered, Printed and Checked: GEORGETTES, CREPE DE CHINE and ART SILK. In beautiful shades. From 2/3, 3/6, 4/6, & 5/6 PER YARD.

From 3/3 to 10/6 EACH

BOYS' SILK & POPLIN SHIRTS

Striped and Checked. From 2/6 to 6/6 EACH.

MEN'S STRIPED & PLAIN SILK SHIRTS, PYJAMAS, SILK HANDKERCHIEFS, TIES, etc. at specially reduced prices

નવું પીસ ઓઢણી

સુદનું

નવું શીપમેન્ટ હમણાં આપણું જેમાં ગેઝેટના, સાદીન, અને ક્રેપડીચીનના સુદો, કાત બહેલા, કાપેલા તેમજ જરી કામવાળા, દરેક નવા રંગોમાં શી. રૂપ થી ૫૦. ૧ સુધી.

ધી જપાન બજાર

જોહાનીસબર્ગ

બજારીતું સાડી શુદ્ધ.

જાણીતું અને પ્રખ્યાત પામેલું

સાડી શુદ્ધ

પાક એકવાર જનાના મન

રંગન કરવા,

ન. મુતેહાર નવરંગી સાડીઆ અને

તેને હમતી ભરપુર વસ્તુ -

બજારના કામથી બજા કીકાયત

ભાવે,

જાહેરની ચાલુ જમાનાની

માંગણીને પહોંચી વળવા.

રંગ રંગ નવી કબે જોહાનીસબર્ગ

માં સાડી કીપાર્ટમેન્ટ ખોલવામાં

આવ્યું છે.

દરેક પ્રસંગ માટે એક વાર પધારી

ખાતો કરવા બહામણ છે.

કાશ કામની અને કાલકર્તાઓ જેનેકેટ અને ક્રેપડીચીનની લાગેલ
... ૧૦/૬ થી ૧૫/-
ખાલિય અને ભરત બરેલી રંગની કાલિંગા ... ૧૦/૬ થી ૧૫/-
સ્વચ્છી વજાવના સાદીન અને જોરકેટ ખાલિયો સાદીના રંગ કાલે
અબી રહે એવા ભવ ભવની વસ્તુવાળા ... ૫/૧ થી ૬/૫/-
નોને જાહેરની વસ્તુઓ મંગળ ખાલિયો ખાલિયો જમ્યા કાલે સરતા
કાલથી મળેલો—
સેનેટી, પેપી, કાશ કામની, જરી ભવની તથા ફેન્સી, સાદીની કોરો,
દ વાર તાબી, ફેશી ચાપલ અને નેશા, કાલકર્તા સાદીની પીંગા,
જાહેરની કાલથી બહેલા પેલિકેટ મળીઆ અને બહાઈક ખાલિયવાળા
કાલિંગા, સ્વચ્છી જાલિયી કાલકર્તા, રેખાક કરે, આર ખાલિયો, લીંગેરો, લીંગેરો.
સાદીન ૧૫/૬ અને બહેલા, ખાલિયો, કાલકર્તા, લીંગેરો જેનેકેટ
ક્રેપડીચીન ખાલિયો આરકેટ રીંગેરો ૧૫/૬ થી ૧૦/૬
ખાલિયો કાલકર્તા કાલે ... ૧/૬, ૩/૬, ૪/૬ અને ૫/૬ થી
ખાલિયો, ક્રેપડીચીન, કાલકર્તા અને સાદીના, સાદીન ૧૫ થી ૨૨
સુધી ... ૧૫ થી ૨૦/૧ સુધી.

P.O. Box 5169 THE JAPAN BAZAAR, 'Phone 33-6229

GIDDOOMAL & Co.,

WHOLESALE SILK MERCHANTS,

39 MARKET STREET

JOHANNESBURG.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના દરને
અને ૧૯૦૧માં સ્થાપાયું.

પૂરતક ૪૦ મું.

ફ્રીનીકસ, શુક્રવાર, તારીખ ૧૬ અક્ટોબર, ૧૯૪૨.

અંક ૪૨.

"ઈન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૬ અક્ટોબર ૧૯૪૨.

હિંદુ ગુંથવાયેલું કોકડું

અમને આશ્ચર્ય થાય છે કે આમની સભા ને હિંદુવાર મી. એમરીને સાંબળી સાંબળીને શું ક'દાગી નહિ આવેલા હોય? તેમના કથનેને ખોટા કરાવનારા રહીયા આપવામાં આવે તેની પણ અવગણના કરીને એની એજવાન ફરી ફરીને તેમને કહેવાની રાખ છે. '૯,૫૦,૦૦,૦૦૦ મુસ્લીમો આ ૫,૦૦,૦૦,૦૦૦ ફ્લીન વર્ગો ગરબેની ખોટીય સરકારની જવાબદારી અને લગભગ અરધા હિંદુતાનપર અને તેની લગભગ ૬ વસતીપર રાખ્ય ફરી રહેલા મહારાજાઓ સાથેની સંધી એજની ખોટીય સરકારની જવાબદારી" એ તેમની હાલની ફ્લીસો છે. પરંતુ હિંદુતાનના અને હિંદુતાનને લગતી બાજતોના સમગ્ર અગાધીઓ જાણે છે કે એ ૯,૫૦,૦૦,૦૦૦ મુસ્લીમોનો મોટે ભાગ કેએન ની સાથે છે અને ખચીતજ તેઓ ખોટીય સરકારની પડખે તો નથીજ, અને જેઓ મુસ્લીમ લીગ તરફ છે તેઓ પણ ખોટીય સરકારની પડખે નથી. વળી ફ્લીન વર્ગો તો સંપૂર્ણ ખોટીય સરકારની પડખે નથી અને છેલ્લા પચીસ વર્ષ હરમીયાનમાં તેઓની ઘણેલી જગતી ને માટે તેઓએ કોઇનો પણ આભાર માનવાનો હોય તો તે કોએનોજ માનવાનો છે અને નહીં કે ખોટીય સરકારનો. મહારાજાઓ ના સંબંધમાં જે તેઓ પ્રગતના પોષરને દાદ નહીં કે તો કદાચ એવો વખત આવી રહેશે કે જ્યારે તેઓએ ખોટીય ટાપુમાં પોતાને માટે સ્થાન શોધી લેવું પડશે. તેઓમાંના બધાજણ તેઓની હમનનીતીને પરીણામે પોતાની રજવામાં અર્ચાય થઈ રહ્યા છે. ગાંધીજીએ તેઓને સમજાવવાની એતવણી આપેલી છે અને જો તેઓ તે સજ્જમાં નહીં હો તો તેઓને મી. એમરી

અને મી. એમરીની પાંખમાં રજાબુને માટે જારવું પડશે. હિંદીઓ આપના તો સ્વાતંત્ર્ય ગ્રીમ ખોટીય થોમ, કે જેમને ખોટીય ચાલી-લાલીઓના હિંદુતાનની ખરી રજીતીને વિગે જુડા અને મહા પ્રચારથી તલન અધારમાં રાખવામાં આવેલા છે, તેમને પણ તેઓના પ્રત્યે લગાવે દીલસોજી નહીં રહે. **જુડાણની દૃષ્ટિ**
પરંતુ મી. એમરીની એરજીઆતો લગભગ જુડાણની દૃષ્ટિ પરથી જ છે, અને વધારા મા તેમના કથનોમાં અસંગતતા પણ ધણી રહેલી છે. દાખલા તરીકે એક આશમાં તે કહે છે કે: "જે પ્રતિભા પોતાની બહુમતિ હતી તે પ્રતિભા પોતાના પ્રધાન મંડળો સ્થાપનાની પાછળ કોએસ નો હેતુ એલોજ હતો કે પોતાને શાવતી પડીએ બધારજીને તોડી પાડવું અને હરમીયાનમાં પ્રાંતીક વહીવટના આખાં તંત્રપર પોતાનો કાબુ સ્થાપી દેવો." ખીજા શબ્દોમાં આનો અર્થ એ થશે કે ખોટીય સરકાર જે કે પ્રાંતીક સ્વાસત્ય સ્થાપવાને ધણીજ ઉદારતાથી કબુલ થઈ હતી પરંતુ દ્વંડીકમાં તેની કચ્છા લો તના દાખલા ખરી સત્તા સોંપી દેવાની હતીજ નહીં. પરંતુ તેમ છતાં ખીજા આશમાં મી. એમરી કોએસ પ્રધાન મંડળોના "સુદર કાવ" નું સ્થાન કરે છે અને એજ આશમાં વળી પાછી કોએસ ની "આપણુદ રીતી" ની ચાલ કરીને કહે છે કે "મુસ્લીમોને માટે કોએસનું પ્રાંતોમાં રાજ્ય મંજૂરથમાં જો તેનું રાજ્ય સ્થાપ્ય તો તેઓએ ફરી આશા રાખી તેનો ખ્યાલ આપનાઈ હતું." પ્રશ્ન એ છે કે મી. એમરી આ કથનો નેના સમર્થનમાં કેંડ પડાવાઓ સાથે કરે છે કે પછી લોએને બમાવસને જોમ શાવે તેમ ખોટી

નાળે છો. મુસ્લીમો કે અન્ય કોઇ પણ વર્ગો ની મતો આપણી વાપવાના કોએસ પ્રધાન મંડળો સામેના આશપને માટે કેંડ પણ પુરાવા નથી. મુસ્લીમોના સંબંધમાં આદેશો મુકાયા હતા ખરા પરંતુ એક પણ પ્રાંતીક ગવરનરે તેને રોકા આપેલો જાણવામાં આવ્યો નથી. તેને બદલે અમુક ગવરનરોએ કોએસ જે માનવરેલી રીત અને કુશળતાથી કારજાર ચલાવેલો હતો તેને માટે પુરેપુરા સંતોષ દર્શાવેલો હતો. ખરેખર કોએસ, મી. એમરીના કહેવા મુજબ, "સુદર કાવ" પણ કરી શકે અને એ સાથે દુબલ હેતુઓ પણ સેવી શકે એ કેમ અને? અને મી. એમરીએ જે હેતુને વિગે તેઓની સામે આરોપ મુકેલો છે, એ હેતુ જો કદાપિ હોય તો પણ તે એક આઝાદ હિંદના ખરાં કીલને વિવેક હોઇ શકે. **ગાંધીજી અને કોએસ**
કોએસ પોતાનો યુગ હેતુ લોકોમાં રાષ્ટ્રીય જાગૃતિ આજ્ઞવાનો હતો એ હકીકત કદી છુપાવેલી છેજ નહીં. એ જાગૃતિને હિંદમાંના ખોટીય અમલે મારી નાખેલી છે. તેનો એક માત્ર હેતુ એ બહતી લોકોમાં કદી પણ આવવા નહીં દેવાનો હતો, કેમકે તેને એવો ભય હતો, કે જો તે આવશે તો હિંદુતાન ખીટનના હાથમાંથી ચલ્યું જશે અને તેના પોતાના સ્વાર્થને માટે કોરોડો ને મુસવાવું અટકાવી પડશે. મી. એમરીનો હરોડ ગાંધીજીને અને કોએસને આમની સભા માં તેમજ ખોટીય પ્રગતી તેમજ જમતના લોહોની નજરમાં હલકા પાડવાનો હતો. પરંતુ તેમનું નીવેદન વાંચતાં અમને વિચાર આવે છે કે એ પ્રયત્નમાં તે સફળ થયા છે કે પછી તેમ કરતા જતાં અશ્વજનક. એ જાનની મદાનતા તેમજ બાકત કરેલી છે. તેમના પ્રગતવ નીવેદનમાં મી. એમરીએ કોએસને "ગાંધી અને તેના અવગાહવા સાધીઓ" તરીકે નથી વર્ણવી. તેને બદલે તે કોએસને એક "અનિ જગવાન રજવારી સંસ્થા" તરીકે વર્ણવે છે. ગાંધીજીને વિગે તે કહે છે કે, ગાંધીજી અગાધનના ઉપર મોટો કાબુ ધરાવે છે. પરંતુ તે સાથે મી. એમરી એ પણ કબુલ કરે છે કે, સુલહિતો ઉપર પણ તેઓ

જામરદારતા કાણુ ધરાવે છે, અને વળી એમ પણ કહે છે કે "તેમની હાલતને પોતાના સાથીઓને વીરોધ કરવાનું તેઓ અસક્ષમ કરી દે છે." એ વસ્તુ હંમ મધુબળથી પરિણમેલી નથી. સભ, પ્રેમ, અને દ્રવ્યના બળો વડે પરિણમેલી છે. એ મને તેમ હોય પરંતુ કોંગ્રેસના પ્રતિનિધીશ્રવણના અને તેના પર માંધીજીની અસરની એ સારી સામ્ય ભેદનારૂં છે. અને એથી વિરુદ્ધમાં જે કંઈ પણ કહેવાય રહ્યું છે તેનું સુદાહર્ષ સિદ્ધ કરનારું છે. મી. એમરી કહે છે કે માંધીજીની અળવળ કોંગ્રેસને ખોટીસના જીવનની વિરુદ્ધ સંઘીત કરવાની હતી. તેમના નીવેદનમાં જે કશી મલ વસ્તુ હોય તે તે આજ છે, અને માંધીજી કે કોંગ્રેસ ભેગાંથી કાઢીને પણ એવું કરવાને માટે સજાવાનું કારણ નથી. માંધીજીના "બંડ" કે જેને વિશે મી. એમરી સુચન કરે છે, તેનો અર્થ કંઈ એવો નથી થતો કે બંદ કરનારાઓ દોષીઓ માર્ગ દેવના હતા. તેનો અર્થ એ હતો કે પોતાના આત્માને ખોટીસ સરકારની ધાનકા એડીઓ દેહન મચાવે જતા અમાવવાને થોડા પોતાના દેહો સામુદાયિક રીતે તેને અર્પણ કરી દેશે માંધીજીનો અધ્યયન તે કોંગ્રેસનો હેતુ દોષમાંના ખોટીસ અમલને પ્રચલિત માન રીતે દોષીઓના હાથમાં સોંપાય એવો નહોતો એમ કહેવું સદાતર જુદું છે. એ એવું હોત તે મધુબળ અને પ્રાંતિક ધારા સભાઓમાં કોંગ્રેસ સભ્યોએ, ધારા સભામાં તેઓ ન હોય ત્યાં રાષ્ટ્રને ઉચ્ચારી દેવાની વાતસરોપની આપજુદ સત્તાના વળતેવળત મધુ રહેલા ઉચ્ચોત્તે પડીકર પણ સહન કર્યો નહિ હોત. દોષના ભોડા પોતાની રાષ્ટ્રીય અભિલાષા સિદ્ધ થવાની આસાએ ત્રીસ વર્ષ થયાં સસકાતા રહ્યા છે. પરંતુ તેના બદલામાં તેઓને કપાશે રાઉલેટ એક્ટો, જલ્દીયાંવાસા આગની કાલ, લાડીનાર અને જાળાઓ અને વધારામાં હવે નિર્દોષ ઓ, પુરપો અને આજકાલનાં મહાનગરો અને ગ્રામીણોના વડે કંઈ પેટે થઈ રહેલાં બુનો મળી રહ્યાં છે.

અપરાધી કોણ છે

માંધીજીની યોગના કે જે હજુ અંકેર પણ નહોતી થઈ અને અમલમાં મુકવા દેવામાં નહોતી આવી તેને મી. એમરી "દોષના સાધાર" જીવનને અટકાવી દેનારી અને રક્ષણ કરવાની દોષની શક્તિને લોડી પાડનારી" તરીકે વર્ણવે છે અને તેમણે કહે છે કે, "તેમ કરવાનો દારાવ ખોટીસ સરકારે રજુ કરેલી ઉદાર નીતીને રદ કરી નાખવાને અણી કરીનેજ થયો હતો." અમે જાણવા માગીએ છીએ કે ખોટીસ

સરકારે પોતાની હાલતી જીવનમાર દમનનીતીથી દોષના સાધારણ જીવનને શી રીતે નીકારી રાખેલું છે અને દોષની રક્ષણ કરવાની શક્તિને શી રીતે દબાવી રાખેલી છે? માંધીજીએ જે યોગના કરી હતી તે તે હાલનું રાજ્યતંત્ર, કે જે જનતાના કાળજી કરી રહ્યું છે અને કરેડો હાલપીજો, જેને એ તંત્રે લગભગ ખસે વર્ષ થયાં નમુંસક જનતાની હીલેલાં છે, તેઓને પરદેશી આક્રમણ કરનાર, જે બરમા, મલાયા અને સીંગપોરમાં એ તંત્રને હાલવનારો નિવડ્યો છે, તેના હાથમાં સોંપી દેવાની અણી ઉપર હતું, તેનો આત સાવવાની હતી, અને તેમ કરીને માંધીજી દોષનું જીવન બચાવવા હચ્છતા હતા એટલુંજ નહીં પરંતુ તેની રક્ષણ કરવાની શક્તિ હતર મધુ વધારી દેવા હચ્છતા હતા. પરંતુ ખોટીસ સરકારને તે બુદ્ધમાં હાલ મળતા એમ પણ પોતાની હાલતીની પડી દની અને દોષના સાધારણ જીવનને અટકાવી દેવાને માટે અને તેમાં રમજાનવન ગાંધિ રથાવવાને માટે અને દોષની સંરક્ષણ સક્તિનો નાશ કરવાને માટેના અધેર ફૂલને માટે જે કાલ પણ અપરાધી હોય તે તે ખોટીસ સરકાર છે અને તેના મુખ્ય પાત્રો મી. ચર્ચીલ અને મી. એમરીને એ પાત્રો ફૂલો માટે સહ અને હનસાહની કોર્ટમાં જવાળ દેવા પડ્યો. ખોટીસ સરકારે રજુ કરેલી "ઉદાર" નીતી, કે જેને વિશે મી. એમરીએ સુચન કર્યું છે, તે તે કોંગ્રેસ કંઈ પણ મગલુ થીલું તે પહેલાંજ દોષસ્તાનના સધળા પસો એ એક "ધનકર" નીની તરીકે રચાતલ કરી હતી.

બરા દેશ ભકતો અને રાજનીતીજ્ઞ

મી. એમરી કહે છે કે તેમને બુદ્ધ જીવનને દોષના તાલીમ પામેલા અને રાજમજાન કરનાર થી સંતાપ છે. અબવરિયન, અથુજવાયેલાં અને હાલ વીનાના દરોડોના કાલ્પનિક ઉત્સાહ માં તેમને કશો પીઆસ નથી. મી. એમરી ની બુદ્ધિને ગળાં પળેલાં છે. 'તા:મ:૨' પત્રની તેમના કરતાં વધારે હીલદ્રહી છે. મી. એમરી એટલું કહી ગયા એ તે ગાન્ય રાજ છે પરંતુ લખે છે કે, "આગની સલામાં સરકારને જે બહુમતિ મળી તે, રિયલિટ જ્યાં છે હાંની હાંજ પડી રહેવા દેવાને નથી મળી. મારવ તેમજ હિતને આતર આ મહામંદને અત આજુવાની જરૂર છે. જે બંધારણીય સલાહનો અત લાગી દેવાય તે બુદ્ધમાં દોષસ્તાનનો સહાર દસમણો વધી જાય."

પરંતુ એ મહામંદ શી રીતે દુર થઈ શકે? પ્રજના બરા નેતાઓને મુકત ક્યાં વીના કંઈ

પણ પ્રમત કરવો અશક છે. મી. એમરીના કહેવા મુજબ તે બરા દેશભક્ત નેતાઓ અને બરા રાજનીતીજ્ઞ એઓ સામસરોપની મારો-બારી કાઉસીલમાં રહી સરકારને સહાર આપી રહ્યા છે તેઓજ છે.

સંધિના વડા પ્રધાન મી. અલાહ બહાને પોતાનો બેતાજ પાડો વાળવાના અને સરકારની નીતીની લીલા કરવાના માર્ગે પ્રધાનપદપરથી બરતરફ કરવામાં આગ્રહ છે એ આ મહરથો ક્યો હરજને ભોગવી રહ્યા છે અને લાઇસેસ અને મી. એમરીની સાખાથી પામવાને કેવી શરતો તેઓને પાળવી પડે છે તેને મોજુદ લખ્યો છે. મી. એમરીના ખ્યાલથી તે મી. અલાહ બહા દવે દેશભક્ત નેતા અને બરા રાજનીતીજ્ઞ રહ્યાજ નથી. દેશભક્ત અને રાજનીતીજ્ઞ મો મી ચર્ચીલ અને મી. એમરીની બ્યાખ્યા કરીકરવામાં આવે તે દોષની બલકે ફનીયાની ભાવીખની મુખામરીની થી આરા રાખી શકાય?

"સંસ્થાનિક સામ્રાજ્યોના દિવસો જુદે વીતી ગયા"

મી. એમરીએ અકરોબર ના. ૭ મીનો મંદેશો જણાવે છે કે મી. વેન્ડેસ લીક્ષાએ ૧૪ દેશની લીધેલી મુલાકાતોપરથી તેમના પર કેવી જાવ પડી છે એ દુકમાં જણાવ્યું છે, તેમણે કહ્યું કે:

"લોકો દેશ રથો મુઝે છે કે સંસ્થાન રાષ્ટ્રોની બુદ્ધમાં જીત થવી એમને પરંતુ તે સાથે અમગલ્ય કોલ-સાહીવાદી દેશો, બુદ્ધ બાદ બીજાઓની સ્વતંત્રતા રિચકરેવા તર્કવાર થશે કે કેમ એ વિષે તેઓને આજા વધતા પ્રમાણમાં શંકા રહે છે, અને એ શંકાને લીધે તેઓ આપજુને ઉત્સાહ ભર્યો સાથ આપતાં સંકેતાય છે. સામાન્ય આમજનતાના બરા દેકા વિના બુદ્ધમાં જીત મેળવવી મુશ્કેલ સુરકેલ થઈ પડશે અને શાંતી મેળવવી લગભગ અશકય થઈ પડશે.

"જે વિચારવાત પુરપો અને ઓળો સાથે એ વાત કરી છે તેઓ એટલાન્ડીક ખરીનાના

નામથી લાડકે છે. તેઓ પુછે છે કે જેઓએ એ ખરીતાપર સહીઓ કરી છે તેઓ એ પેસી-પ્રીકને પણ લાડ પડે છે એમ માને છે ખરા? આ પ્રશ્નને જવાબ આપણે આપણી રિવાજ વિષેના સ્વરણ અને સાદા નિવેદનથી રખડપણે આપી દેવા જોઈએ.

ચીનની એક કુદ જેટલી સુખીપર પણ આજ પછી ભાંતના નિવાસીઓ સિવાય અન્ય કોઈનું ઠાસન નહિ હોતું જોઈએ અને એ વસ્તુ આપણે આજે જ કહી દેવી જોઈએ નહિ કે યુદ્ધ બાદ.

જે સંસ્થાન નિવાસીઓ સંયુક્ત રાષ્ટ્રના સવાલમાં જોડાયા છે તેઓને સ્વતંત્ર રાષ્ટ્રો બનવામાં મદદ કરનારી કંઈક યોજના શોધી કાઢવી એ ફીનીયાની ફરજ છે એમ આપણે માનીએ છીએ. તેઓ ફરી પાછા સંસ્થાનિક ફરજમાં ન જઈ પડે તેની સંયુક્ત રાષ્ટ્રોએ સંયુક્ત રીતે મજબૂત બાંહેધરી સ્થાપિત કરવી જોઈએ, કેટલાક કહે છે કે આ બાબતો વિજય પ્રાપ્ત થાય ત્યાં સુધી છાની રાખવી જોઈએ, ખરી રીતે તેનાથી ઉલટીજ વસ્તુ થવી જોઈએ. યુદ્ધ બાદ

ફેરફારો કદાચ બહુ થોડા થઈ શકશે અને અસ્થિર થઈ પડશે.

ચીનના ભોકોને એક પાલુવાનીકાપમાં બી. વીલીએ ઠણું કે પુનાઈટ રેટસની એવી ખાત્રી આપવાની ફરજ છે કે યુદ્ધ બાદ એશિયાના રાષ્ટ્રો પોતાની હંદ સરકારો સહીત સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા જોગવી શકશે. ધૈર્યનાનિક સાધનાઓ ના દિવસો હવે વીતી ગયા છે.

હાલ કાસમ આદમનું અવસાન

પ્રિદારીયાના જીવન અને જીવિત વેપારી ખાન બહાદુર હાલ કાસમ આદમનું લાંબી માંછી બાદ મૃત્યુ થતીવાર તા. ૧૦ મીએ પોતાના મુકામે ૬૨ વર્ષની વયે અવસાન થયું છે. મરદમ હાલ કાસમ આદમ પોરબંદરથી પોતાની પુત્રવસ્થામાં આ દેશમાં આવ્યા હતા અને વેપારની કુદરતી બક્ષીયથી તેઓ એક જીવિત અને પૈસાદાર વેપારી બની ગયા. તેમના ધન અને મોહક સ્વતંત્રતાની દક્ષિણ આફ્રિકામાં તેમજ હીન્દુસ્તાનમાં તેમને પૈસા મોટા પ્રાપ્ત થયા. પોરબંદર સંસ્થાઓમાં તેમણે આપેલા ઉદાર દાનથી તેઓ જે પોતાઓ પ્રાપ્ત કરી શક્યા હતા તેને માટે તેઓ મૃત્યુ સ્વરૂપ હતા. એક બેતાબ ખાનબહાદુરને તેમને ખાંડીય સરકાર તરફથી એનાયત થયો હતા અને બીજો રાજદાનને

બેતાબ પોરબંદરના સંસ્થાસાહેબ તરફથી એનાયત થયો હતા. કોઈ પણ જાહેર કાર્યને માટે તેઓ પોતાની જીવિતી બેલાતાં જરા પણ સંકોચાત નહી. પ્રિદારીયાની હોસ્પિટલમાં તેમણે બંધાવેલો ખાસ વોર્ડ તેમની પોરબંદર રૂઝિના એક મિશનરીયા સ્મારક તરીકે રહેશે. મરદમની દાનકીયા, જે સ્વાધારને દીવસે થઈ હતી, તેમાં થયેલી ધણીય મોટી હાજરી કામના સમજાવોમાં તેમની જોડપ્રીયતાની સાક્ષી પુરતી હતી. મરદમ પોતાની પાછળ પોતાના વિધવા, પોતાના સુપુત્ર હાલ કાસમ, જેઓ પોતાના મરદમ પોતાનો વેપાર સંભાળે છે, તેમજ બીજા ચાર પુત્રો, જેમાંના એક હિંદોમાંના દાખરી અબ્દાસ કરી રહ્યા છે, અને એક સુપુત્રી ને અને બહેનનાં કુટુંબને શોક કરતા સુધી ગયા છે. તેઓને હાથ ધીરજ અને હીંમત બધે અને મરદમના રૂઢને મિશનરી બધે.

શ્રી. વિજયભાઈ ભાંડારી પૃથ્વીનું અવસાન

પંડિત જવહરલાલના બેન શ્રી. વિજયભાઈની પંડિતનાં પુત્રીનું જન્મ પામવાથી અવસાન થવાના શોકજનક સમાચાર હોંડળી આવેલા છે. આ બાબતોમાં આવ્યા છે. ધૈર્ય સ્વતંત્રતા આદમને મિશનરી બધે અને સ્વતંત્રતા માતૃપિતા અને કુટુંબીજનોને ધીરજ અને હિંમત બધે

સીંધના વડા પ્રધાન બરતરફ થયા

સીંધના વડા પ્રધાન મી. અલાહબક્ષને વાલસ-રોયે પ્રધાનપદપરથી બરતરફ કર્યા છે. હાલથી કે તેમણે પોતાને મળેલો પોતાજ હોદ્દો દેવામાં સીંધનાં મુકામો અને તેમણે લખેલા પત્રના ખતીને, પ્રધાનપદ ભેટી વખતે “સરકારની યોજના રીતે અને વહાલારીથી સેવા કરીશ” એવી પોતે લંબેલી પ્રતિજ્ઞા સાથે અસંમત બેખવામાં આવે છે. મી. અલાહબક્ષને બરતરફ કરવામાં આવ્યાના પરિણામે બીજા ત્રણ પ્રધાનો એ રાજીનામાં આપી દીધાં છે.

મી. અલાહબક્ષે સ્વીકાર અક્ટોબર તા ૧૧ મીએ રૂઢને કરાંચીમાં જણાવ્યું હતું કે તેમને સ્વીકાર અક્ટોબર તા ૧૦ મીએ પોતાનો બેતાબ પાછો વાળનારા પોતે લખેલા પત્રના જવાબમાં વાલસરોય તરફથી પત્ર મળ્યો હતો. તેમાં વાલસરોયે જણાવ્યું હતું કે: “તમને આપવામાં આવેલા બેતાબના સંબંધમાં તમારો પત્ર મળ્યો. એ પત્ર તમે જે ક્રિતાવળથી અને અવિનયથી વર્તમાનપત્રમાં પ્રસિદ્ધ કરાવ્યો એ જોઈ અને બેદ થયા છે. એ પત્રમાં તમે જે સુચનાઓ કરેલી છે તે હું સ્વીકારી નથી શકતો અને તમે સારી રીતે જાણો છો કે તે પાયા પગરની છે.”

મી. બક્ષે રૂઢને કી મારી બરતરફીને બંધાર-

ણીય સવાલની સાથે કશે સંબંધ નથી. હાલના બંધારણની રૂઢે વડા પ્રધાન વડા પ્રધાન તરીકે તે જ રહી શકે જો તેણે અવરનરનો વિધાસ સંબંધન કરેલો હોય અને નહીં કે માત્ર ધારાસભાનો. આ વસ્તુ નહીં સ્વીકારવાનો કશેજ અર્થ નથી. મી. બક્ષે જણાવ્યું કે તેમને રાજીનામું આપવાની તક આપવામાં આવી હતી પરંતુ તેમણે રાજીનામું આપવાની ના પાડી હતી.

હવે પ્રધાનપદમાંથી નીકળી જવાથી તેઓ આપોઆપ રાષ્ટ્રીય સંસ્થા રાજીસીલના સ્વરૂપ પદ પરથી પણ સુકત થાય છે. સીંધના નેશનલ લેવર કન્ટના લીડર તરીકેના પદનું તેઓ રાજીનામું આપશે કે કેમ એ પ્રશ્નને તેમણે જવાબ નહીં આપ્યો.

પંદર દીવસપર પોતાનો બેતાબ પાછો ફેરવતાં તેમણે પ્રસિદ્ધ કરેલા પત્રમાં મી. અલાહબક્ષે એટલેટનની નીતી પ્રત્યે પોતાની નીરાશા દર્શાવી હતી, અને જણાવ્યું હતું કે, દેખવાપરથી તે “હિન્દુસ્તાનપરથી પોતાનો શાહીવાદી અંકુશ છોડવા નથી માંડતું” આથી તેમણે જણાવ્યું કે આ બેતાબને પોતે ખાંડીય શાહીવાદના એક ચીન્હ તરીકે ગણ્યા વિના નથી રહી શકતા.

મી. અલાહબક્ષે આ. બી. ઇ. નો ખતબ

ધરાવતા હતા.

એ વખતે પત્રકર પરીવદ સમક્ષ તેમણે એમ કહ્યું હતું કે, પ્રધાન હોવા છતાં પણ હું શાહીવાદ સામે લડવાનું મનુ રાખીશ, કેમકે પ્રાંતિક સ્વરાજ્યમાં ખાંડીય શાહીવાદ વચ્ચે નથી ગડતો. તેમણે આ રાજી કહ્યા હતા: “હું તોજ રાજીનામું આપીશ જો ખાંડીય શાહીવાદના પ્રતીનિધીઓ અને મારો માર્ગ લેવા નહીં કે, પરંતુ અક્ષર સુધા અને મારો માર્ગ લેવામાં કશી અડચણ નથી નહીં.”

બંધારણ વીધેના બહુકર ભોલા એવો મત દર્શાવે છે કે આ બનાવથી એક મોટો બંધાર-ણીય સવાલ ઊભો થયો છે. એક પ્રાંતિક પ્રધાનને અવરનર તરફથી પોતાને સરકાર તરફથી મળેલી ક્રિતાની રૂઢે બરતરફ કરવાનો આ સૌથી પ્રથમ બનાવ બનેલો છે. સર મુલામ મુસેન હીદાયતુલ્લાહ કે સી. એસ. આઇ. ને અવરનર તરફથી પ્રધાનમંડળ સ્થાપવાનું આમંત્રણ મળેલું જણાવ્યું છે. દરમિયાનમાં સીંધ મુસ્લીમ લીજના મેજેસ્ટ્રી મી. મુસુફ કરને સીંધની ધારાસભાના લીજના સ્કેપને પ્રધાનમંડળમાં જોડવાના સવાલની ચર્ચા કરવા એક અમલની સલામતી હાજર થવા બેલાવ્યા છે.

હિંદના પ્રશ્ન પર ફરી મી. એમરી

આખી સભામાં ગુરુવાર અક્ટોબર તા ૮ ગીએ હોંદુસ્તાનના પ્રશ્ન પર ચર્ચા થતાં, હોંદી પ્રધાન મી. એમરીએ, માંધીજી અને ઈંગ્લેસ નેતાઓને, હોંદુસ્તાનને બ્રીટીશ તંત્રની ઝુંસરી માંથી સુક્ષ્મ કરવાને અંગેના બાંધતી સામુદાયિક સહત્ત સહ કરતાં અટકાવવાને, અટકાવમાં મુદ્દા દેવામાં આવ્યા તે પછીની પરિસ્થિતિનું અવલોકન કર્યું હતું.

મી. એમરીનું નિવેદન "હિન્દ આ એન્ડ બર્મ (રિપબ્લીક એન્ડ સોસિયેલીસ પ્રોવિઝન) પ્રીથ" કે જેની મુખ્ય કલમ, તેમણે કહ્યું કે, હોંદમાં બ્રીટીશ નીતીનો આગો સવાલ ઉપરિચલ રાતરી છે, તેના પર હતું.

બીજી બીજી ક્ષણે ખાસ તાર્કિક પ્રશ્નને મારતી આદ્યતો વિષે છે, કે જે સ્થાપનામાં હુમલો થાય અથવા ધરાવે તેના અવગણન પ્રસંગે હુદ્દાદ ગણદેશ અને બીજી પાંચમા તારાની પ્રજાતિઓના અર્થમાં પગલાં લેવાને, પ્રાંતિક સરકારોને સત્તા આપવામાં આવી છે.

બીજી કલમ બર્મ સરકારના કાર્ટે કોર્ટ હોંદુસ્તાનની જુમી પર મહાવવાની સત્તા આપવાની છે.

આ બીજી બીજી પાંચમા પસાર થયું હતું અને સ્વતંત્ર મહુરપક્ષ તરફથી બીજી નંદ પસાર કરવાને લગતો મુદ્દામાં આવેલો સુધારો ૧૭ વિરુદ્ધ ૩૬૦ અંતે ઉઠી ગયો હતો.

પ્રશ્નો

હોંદુસ્તાન પરની ચર્ચા થતા પહેલાં પુછવામાં આવેલા પ્રશ્નોને જવાબ આપતાં મી. એમરીએ કહ્યું કે વાતચતોમાં હોંદના નેતાઓ સાથે ખાતરી વાતચીતો કરી રહ્યા છે પરંતુ હું બંધું છે એ વસ્તુ મનકર કરવાની તેમણે ના પાડી તેમણે કહ્યું કે હોંદ મહાસભા અન્ય રાજકારી નેતાઓ સાથે મહાસભા કરવાનું સાજુ સંજોગો કરાશે તેમ છે.

મી. એમરીએ વધુમાં જણાવ્યું કે માંધીજીને અખબારો આપવામાં આવે છે અને તે માન્યું છે કે ઈંગ્લેસ વર્તીય કમીટીના સભ્યોને પણ આપવામાં આવે છે. તેઓને પોતાના કુટુંબી જનો સાથે કુટુંબને લગતી બાબતો વિચાર બહારની દુનિયાની સાથે વ્યવહાર ચલાવવાની છૂટ નથી. પરંતુ જે શાસનીય જનારોને મારેની જવાબદારી તેઓનેજ સિદ્ધ છે તે બાબતમાં પોતાના મનો તેઓ સરકારને પહોંચાડી શકે છે વિશે અને જરૂરે શક નથી.

તેમણે જણાવ્યું કે અસાર સુખીમાં મળેલા આંદોલન મુજબ તેઓને દરમીયાન દરમીયાનો

માર્ગો મળ્યા છે અને રંદેજ થવાયા છે. બરકરી અને પોલીસ ખાતાના માણેનો સહીત સરકારી નોકરો ૬૦ માર્ગો મળ્યા છે અને ૬૪૮ થવાયા છે.

મી. એમરીનું નિવેદન

બીજીની મુખ્ય કલમ વિશે જોણતાં મી. એમરીએ જણાવ્યું કે તેની ઉત્પત્તિ અને તેને ચાલુ રાખવાની આવશ્યકતા, હોંદુસ્તાનની સ્વતંત્રતા મેળવવાની રીત વિશે ઈંગ્લેસ પક્ષ અને બાકીનું હોંદુસ્તાન અને બ્રીટીશ સરકારની વચ્ચે રહેલો મોટો તફાવત સમજ સહાય તેજ સમજ સહાય.

એ નકામત, હું ફરી કહીશ, કે અંતિમ બંધને વિશે નથી પરંતુ એ ૧૫૫ પ્રાંત કરવાની રીતને વિશે છે હોંદુસ્તાનનું ભાષિ મહારાજા કોઈ પણ જાતના અંદાજ વચ્ચે હોંદીઓના દાયકાના ભાગમાં તેમણે એ પ્રજા હોંદુસ્તાન ના કોઈ પણ કોઈક પક્ષને મર્જાઈ નથી. સ્વધર્મીઓ એ પ્રજા છે એ કહેવને વિશે આ દેશમાં આપણે હોંદુસ્તાન સમજ તેમજ જગત સમજ મંજીર પ્રતિજ્ઞાથી બંધાયેલા છીએ. બ્રીટીશ સરકારના નામથી એ પ્રતિજ્ઞાની હું પુનઃક્રિયા કરું છું.

વધુમાં એ બોલ્યું છે કે જે આપણી આપેલાપ ઉત્પત્તિ પામેલી અને દાર્દિ લાગણી વ્યક્ત કરનાર હું, અને તે એટલાજ મહત્વસર કે તેની સિદ્ધિ હોંદુસ્તાનમાં આપણી જુદાગણી સિદ્ધિની સ્વચાલિત અને મોઝા પદાર્થના સુચનાર છે.

એ સિદ્ધિને માટે સમા મારમારા અથવા તેને કોટારી પાંચમમાં આપણે જગતના સૌથી છેલ્લાજ દોષ રાખીને હું બાકીથી કહું છું કે માનવ તવારીખમાં માનવમતીના એટલા વિચાર સમુદાયના દિવ અને સુખાકારીના બહાર ની અસરે રહી જાશે આવેલો નથી.

હોંદુસ્તાનને આપણે આપેલા રાજાને માનમની સર્વોપરીતાના આપણા દાવા તરીકે આપણે કહી નથી ગવેલો. તેને બદલે આપણા મેટામાં મોટા સવા આપણી નજરમાં, અને પ્રતિદાસની તબક્કામાં, હોંદુસ્તાનને એક મજબૂત પાપો આપવા ના રહેશે, જે પર તે પોતાની તબક્કા અને પોતાનેજ માટે એક સ્પીર અને આપણા નામ રગી થકે.

આપણે જે નીતીથી બંધાયેલા છીએ તે નદિ કે નમરજથી પાછા દહી જવાતી, પરંતુ સ્વેચ્છાએ પ્રગતિ કરવાતી, નદિ કે હરજવાન

રાજમહાદીપરથી ઉતરી જવાતી, પરંતુ સ્વતંત્રતામાં અપ્રતિજ્ઞાત અને પોઝ આપીદારીની નીતીથી બંધાયેલા છીએ.

આપણે કોઈના કુદમથી હોંદુસ્તાન છોડી જતા નથી આપણે પોતેજ દબાઈએ છીએ કે હોંદુસ્તાન આપણી શુભેચ્છાથી પોતાના નેતૃત્વ દોળ આમજ થી—પ્રગતિ કરે, નદિ કે અમજ તેમ ઉડે રચના કરે, નદિ કે અંકન કરે.

આપણી નીતી એ વસ્તુ મિલક કરવા તરફ મતલ રહેલી છે. આપણો એવો દંદ મત છે કે હોંદુસ્તાન બરેબર સ્વતંત્ર, બહારના આક્રમણની સામે બરેબર સુરક્ષા, અને બરેબર આપણા બારેબર મત રાશે ભાષે તેની પોતાની સ્વદેશી અંદર તે શાંતિ બેઠાવતું દેશે અને એ શાંતિ તે એક એવા બંધારણ હોંદુસ્તાન બેઠાવી શકે કે જે બંધ અને સંસ્કૃતિ, પ્રતિદાસ અને સંપ્રદાય, રાષ્ટ્રિક પ્રતિદાસ અને જાવનાઓ વચ્ચેના મદાન તફાવતો, કે જેનું એ વિચાર્યું દેશ, બધકે વિચાર્યું બંધનું મોજ છુટન બનેલું છે, તેની મોજા મળુના કરનાર દશે. ફરજનું ઉચ જાન ધરાવનારી, આધ્યાત્મિક દ્રષ્ટિએ જગતમાં નેશનું સ્થાન ધરાવનારી અને જુલમજની પોતાની સત્તાની રમૂલિઓ સેવનારી ૮,૫૦,૦૦,૦૦૦ની મદન મુસ્લીમ જાગતી સંખ્યાની દ્રષ્ટિએ એક કમુમતિ તરીકે મહી નદિજ નામી શકાય. હોંદુસ્તાનના મહારાજાઓ, જેઓ સમભાગ અરમાં હોંદુસ્તાન પર અને તેની સમભાગ ના વચ્ચે પર રાજ્ય કરી રહ્યા છે, અને અરસપરસ વચ્ચેથી પાળવામાં આવી રહેલી સંધીઓ વડે તાજની સાથે બંધાયેલા છે, તેઓને બ્રીટીશ હોંદના એક નજવા અંશ તરીકે મહી નામી નદિ શકાય. હોંદુ જાગતી બહારના ૫,૦૦,૦૦,૦૦૦ કલિત વર્ગો તેમજ એવી જોછા પરંતુ તેમ છતાં અગમના અન્ય તરવોની અગમજના નદિ કરી શકાય.

સમતોલપણ અને સમાધાન પર રચાયેલું બંધારણ આ મામળાઓને સંતોષી શકે. એનું બંધારણ હોંદુસ્તાનને માટે પડવાનો આ સજાએ રહેલો ના મહામાં મહત્ત્વ કપાં હતો. હાર બાદ આપણું એક નીર્ણય પર આવેલા છીએ કે બધ રથી માદામાં આવેલું દોષ પણ બંધારણ મામ નહીં આવે. જેઓ બંધારણ હોંદ રહેવાના છે તેઓએ જાનેજ એવા જાતનું સમાધાન અને છુટકોટો સોંપી માદાં નેત્રે કે એનું બંધારણ મામ કરી શકે. જેઓ

અંધારણ પડવાના દોષ તેઓની હરજ છે કે તેઓએ મુખેએ મેળવતાં એકએ કમરે તેના વિના તે કદી પણ સફળ થઈ ન શકે.

કોંગ્રેસ મીશન

આ સીદાતપર બ્રીટીશ સરકારે પોતાની બહોળા નીતીની અહેવાલ કરેલી છે કે જે મર રેકૉર્ડ કોંગ્રેસ લીડના રાજદ્વારી નેતાઓ સાથે ચર્ચા કરવા લીડરશિપ ગયા હતા. એ અહેવાલ લીડરશિપને સંપૂર્ણ અને ખીનચરની સ્વતંત્રતા-સંસ્થાનો બોગવી રહ્યાં છીએ તરીકે સ્વતંત્રતા આપવાનું હતું.

લીડરશિપને તે મુખ્ય પુરૂ થવા બદલ જેમ બંને તેમ જલદી સમજાવતી થી મુજબાં અંધારણ દ્વારા અને આપણી ખીન જવાબદારીઓના સંબંધમાં એક સમીતી રચને, બ્રીટીશ રાષ્ટ્ર સંઘમાં ભાગીદાર રહીને, અથવા તો એ ભાગીદારીમાંથી છુટા થવાની તેની હક્ક દોષ તો, તેની બહાર રહીને પોતાના બાંધવર પોતાનો અંધારા સ્વાયત્તતાને દે આપવાની હતી. એથી વિશેષ એ આપી સહાય એ જોશર હતું કહેલી છે. આને એથી વિશેષ આજે એ આપી સહાય.

હરબીયાનમાં આપણે લીડના રાજદ્વારી નેતાઓને મુક કરીએલા દાવના અંધારણની રૂએ, એટલે કે, એવડની જવાબદારી સમજાવવાની મારફતે અહીંની પાર્લામેન્ટને રફ, એ કરતે સધળી જવાબદારીઓમાં સંપૂર્ણ ભાગ લેવા આમંત્રણ આપ્યું હતું.

કોંગ્રેસ પક્ષ

સર્વમાન્ય અંધારણ પડવા પહેલાં એ સધળી જવાબદારી ખીનશરતે સજ દેલી એ સવમાન્ય અંધારણ કદી પણ થશે કે નહીં તેનો નીર્ણય કરવાની સજા એ તદ્દન ખીનજવાબદાર સંસ્થાના દાવમાં મુકી દેવા જેવું થયું મળ્યાન સહુ મળીએને માટે તેઓએ કેવી જાનના તંત્ર દેખા રહેલું અને કામ કર્યું તેના નીર્ણય કરવામાં તેઓનો અસરકારક અવાજ હોવાના તેઓના કાંઈવળના દહને વીધેલી બાંહેધરીઓનો ભોગ આપી લીધેલા મળ્યાન.

કોંગ્રેસ પક્ષના ઇતિહાસની રૂપરેખા દોરતાં મા. એમરીએ જણાવ્યું કે ઇંગ્લાન્ડના એ એક અંધારણશર પક્ષ હતો અને પૂર્ણ રસરજવની દીશાએ વીકસ કરવાનો તેનો કામંદગ હતો. હંફલા સૈકામાં અને ખાસ કરીને ગાંધીજીની આપણુદ અસર હેઠળ તે આપી ભારથી ન કાંતીકારી પક્ષ બની ગયો છે. ગાંધીજી દમેશાં એવા દેહ માનવતા ધરાવતા આવેલા છે કે એ કાંતી અદોષક છે. એથી એ વહેવાના મુગ

સ્વભાવમાં કરો દેરકાર નથી થતા. જનતાને પોતાની સીધી અંગત આવીરથી એ આ બળવાન રાજદ્વારી મંસ્થાની હાર અંકુશ મુકી રાકે એટલુંજ નહીં પરંતુ પોતાની આપણુદ હક્કઓની સામે પોતાના સાથીઓથી કાંઈ પણ જાનના વિરોધ થતાં પણ અસકય કરી દઈ રાકે તેવા એક કાંતીકારી નેતાના કરતાં આધુનીક રાજકીય ચમત્કારમાં વિશેષ તાલુગી બરેલું કે વિશેષ જોખમભરેલું બીજું કશુંજ નથી. જર્મનીની યુદ્ધબળની પ્રતિભા તે આઠોનારો દોષ કે પછી તે લીડુ અસંકારના અભાવ વાદને તે આઠોનારો દોષ પરંતુ તેમાંથી એકજ જાનના સરસ્થાપારો કેવળન થાય છે.

ગાંધીજીની અવાજ કોંગ્રેસને માગણીરજ બતાવના બ્રીટીશ જીવનની સામે લીડના લીમાવતીઓ તરીકે દોરવાવાની હતી આ "અંકુશ" (ગાંધીજીના પોતાનાજ શબ્દોમાં), લીડરશિપના સાપારજ છાન જવકારને અટકાવી દેવાની અને લીડરશિપની સંસ્થા સંકલને તોડી પાડવાની એક દુષ્ટ યાજ હતી, અને બ્રીટીશ મરકારે રજુ કરેલી ઘેઘાર નીતીને તોડી પાડવાના ખાત હરાદ્વારી તેવું કરવાનો કરવ થયો હતા.

ગાંધીજીનો આ તેમના અજુમાળીઓનો સવન હેઠળ લીડરશિપમાંના બ્રીટીશ અમલને કમશ: લીડી અમલમાં ફેરવી દેવાનો દાવ પરંતુ અમુક નિર્ણિત જુએ થવાનો કંઈક કેહાવો, કે જેને દાસની લીડની સરકાર અને અહીંની પાર્લામેન્ટ શરણ થઈ જતા, તેને પરિણામે કોંગ્રેસ તરફથી તેનો સીધી રીતે નાશ કરવાનો હતો એ દેવ થી કોંગ્રેસની સંસ્થાને ધીમે ધીમે મળજુત અનાવવામાં આવી છે અને વધારે કમવળે સમાપ્તક અનાવવામાં આવી છે. કોંગ્રેસના અધિકતાઓએ જે પ્રતિભા તેઓ જુમની ધરાવી રા તે પ્રતિભા કોંગ્રેસના પ્રધાન મંડો સ્થાપવાની બધારે રરવાનગી બાંધી ભારે તે એવા મોકલ દેવથી આપી હતી કે, અમુક કારવેલી ધડીમે અંધારણનો નાશ કરી દેવો અને રશ્માનમાં પ્રાંતિક વહીવટના આખા તંત્રપર પોતાનો કાજુ વધારતા જવું.

મા. આર. જે. કેડીસ (મજુરપક્ષ) વચ્ચે બોલી ઉઠવા: "શું સમ દેખાત એ નથી કે કોંગ્રેસ પધાન મંડોને પોતાનું કામ કોડી દેવાની હરજ પડી ભાર પાદ આ સરકારે લીકા કરવી રાકે કરી."

કોંગ્રેસના અધિકતાઓએ ૧૯૪૬ની આખરી એ પોતાના પ્રધાનમંડોને રરમન ક્યું અને તેઓ એ સુંદર કામ કરી રજા હતા તે અટકાવી દીધું અને પ્રાતક મરકારને અંકુશ

પોતાના દાવમાં લેવાની રરજ પાડી હતી. એમ કરવાથી સરકારને મંત્રી લેરાનગી થશે એવી જુલબરેલી માનવતાથી તેઓએ તેમ ક્યું હતું. જે તેઓ જોઈ નહીં રાચા હતા ન એ કે, તેઓની આપણુદ લીડીઓથી તેઓએ સામાન્ય વિરોધી ભાગથી પેદા કરી હતી અને સજીથી વીશેષ મુસ્લીમ કામમાં તે પેદા કરી હતી. મુસ્લીમો માટે પ્રતિભા કોંગ્રેસનો અમલ એ મધ્યમાં કોંગ્રેસનો અમલ રરપાન તો તેઓએ રવા આશા રાખવી તેના પર પ્રકાશ પાડનારો થઈ પડ્યા હતા.

પરંતુ તેણે વિરોધ કરવાને કેટલું બળ ઉત્પન્ન ક્યું છે એ સમજવા વિના કોંગ્રેસની કારોવારી બધારે દેવતાથી એવો હાવો કરવા લાગી કે, લીડના રાષ્ટ્રીય પક્ષ વની કાપેદાર ભાવનાર તેજ એકમાત્ર સંસ્થા છે અને લીડના દાવમાં સજવત્તી કરવી વારસદાર પણ તેજ છે.

કોંગ્રેસનો હરજ પકાર થવા પછી ગાંધીજીની સાથે મસક્ત કરવાથી વ્યવહાર સાધનનો વધારે સંપૂર્ણ અવસ્થાથી નાશ થવા સીવાય, બીજું કશું પણ પરીણામ આપ્યું હોત એમ માનવું બધું છે. લીડ સરકારના દરિદ્ર અને દેહ પમલાંએ લીડરશિપને બાકે મીનરભોના આખા સવાલને બધાર આરનામાંથી બચાવ્યાં છે. જતાં આપણે હજુ જોખમમાંથી નીળી થવા છીએ એમ કહેવું કોણાજી મળ્યાન. અહીં નહીં તોશનોનો હજુ રોજ જખર આવે છે કાપેદાર અને નીવમનના બળાએ હજુ મહીનાઓ સુધી અખંડ રીતે જમત રહેવું પડશે અને લીડ સરકાર અને આ સભાથી આખી રાજ્ય તેટલા સધળા રેકાની તેને જરૂર રહેશે. પરંતુ એટલું તો કહીજ સઘા કે એ બળાએ પહેલા રાકેના માં, અને આપણે કોંગ્રેસ રાખીએ કે, સીધી અમલના રાકેનામાં છત મેળવેલી છે.

બધી દોષ ગાંધીજીનો

આ આખી હરજ પડતાને માટેની સંપૂર્ણ જોખમદારી ગાંધીજી અને કોંગ્રેસના નેતાઓનેજ સિરે છે. ખીન તરવો, જેવકે, સાધારણ યુગાઓથી લખને વધારે અનિદ કાંતીકારીઓ અને પાંચથી ક્તારવાળાઓની પ્રવૃત્તિઓ તેમાં કેટલે અંશે સામેલ થઈ છે એ કદાચ કદી પણ બહાર આવશે નહિ. તેમ કાંતીકારી પમલાને માટે અને ખાસ કરીને વ્યવહારના સાધનો તોડી પાડવાની વ્યવસ્થિત પોજનાની સામાન્ય દોરવણી ક્યાંથી થઈ રહી છે એ પણ રોષાવું કદી સહેલું નહીં થઈ પડે.

એક તરફથી સરકારને ઉપલાવી દેવાને ઉપદેશ કરે અને પુરે પુરે બંડ કરવાની પ્રતીષા

કરે, તેના પરીણામે ધનારી અધાધુનીનું જોખમ રહેજાએ એકવા તૈયાર થાએ અને જનતાને 'યુલાખા' નો વારોપ કરવાની કામ કરે અને પછી તેના પરીણામની જવાબદારી સ્વધારવાને કારણ કરે એ કેમ બની શકે?

કોંગ્રેસ મુખ્યત્વે કરી હોંફ સંરધા કોવાને કોંગ્રેસનો દાવો જેવાં અને ગંધીજીની અસિદ્ધિત જનતાપરની વચ જેવાં મુરલીમ વસ્તી મહમ પછે તોડાનોધી અલમ રહી છે અને સત્તાધીશોને રોકા આપ્યો છે એ અર્થસુચક છે. આ બાબત માં તેઓને બી, જીનાક તરફથી સીધી દોરવણી આપવામાં આવેલી છે, કે જેમાં કોંગ્રેસને પ્રકાર, જે કે દેખાવમાં બીડીસ અમલની સાથે હોવા છતાં કોંગ્રેસમાં જાણના હોદ્દાવાની સામે ધમ રહી છે, એવા પોતાના મતને વિશેષ રીતે માટે રાજ્ય રહેવા દીધું નથી. હોંફ વસ્તીના પશુ મેલમાં તરવાએ તોડાને વળાડી માર્યું છે.

હીંદની કાલની પરીસ્થિતી અને નજીકના બાળીખના સંબંધમાં બીડીસ સરકાર અને હીંદ સરકારની રધાતી વાંચે મોલતાં ગી. એમરીએ કહ્યું કે, કોંગ્રેસના નેતાઓએ પોતા નાંજ કુતો પડે પોતાને પોતા રધાતીમાં મુકતા છે. જે તોડાને માટે તેઓ પોતજ જોખમદાર છે તે પાછા ઉપરથીન થવાનો બચ છે લાં સુધી, અથવા તો તેઓ સરકારને એવું ચોખ્ખી રીતે જણાવે નહિ કે, હોંફતાનનો અંકુશ ગેરકાયદે અને કાંતિદારી રીતે વડે મેળવવાની પોતાની આખી નીતી તેઓએ છોડી દીધેલી છે અને આપણી સાથે તેમજ તેઓના દેશજીની સાથે સર્વાન્ય સમાધાનપર આવવા માગે છે, લાં સુધી હીંદ સરકાર તેઓની સાથે મસલતમાં હોતે અથવા ખીલ કાઢતે પણ ઉતરવા દે એ બની શકે તેમ નથી.

કોંગ્રેસને તેની કાલની મનોરુતિ અને દ્રષ્ટિમાં શાંત પાડી રહેવાનો સંજવ નથી. એથી માત્ર મુરલીમો અને અન્ય પડો સાથે વધારે તકલીફ હોવી થવા પામે. એ ઉપરાંત સૌથી વિરોધ તો સરકાર, પોલીસ અને સરકારી નોકરો જેઓએ આ તકલીફના વખતમાં ઉપયોગી બામ બજાવેલો છે અને જેમના ઉપર હોંફતાનની આખી મહીસલામતીના અને મીતરાભ્યોના સવારના બાંધવો મોટા આધાર રહેલો છે તેઓના સીધા દોષ મહેલો મળ્યા.

પ્રમ એ છે કે કોંગ્રેસથી અલમ રીન કાલ પ્રવરતે માટે વચગાળાનું સમાધાન ધમ રહે કે નહિ. હરવાને ખુલ્લો જ પડ્યો છે. સમજીને માટે સુ સંજવ છે.

સમજીની માટેની આવરકતા વધારે બહેજા પ્રમાણમાં સમજી છે. અને એ કદાચતને આપણે આવકારી નેહએ. એવું સુચરતું કલમવતું મળ્યા કે સમજીની મેળવવાને હજી આપણેથી પતાવટ કરવાની બધું તૈયારી જેવા માં આવી છે.

કાલના યંત્રેગોમાં રાષ્ટ્રીય સરકારની હજી પર સમજીતીથી ઉકેલ આપી શકે તેમ નથી. સમજીતીની એક દેખીતો માત્ર જુદા જુદા તરવાના હિતો યંત્રેગો એવા અધારણ સૌથી કાલના પ્રમપર મંજીર અથી કરવાનો છે. એ માત્રને માટે અધારણીય સંરધા રધવાવાની જરૂર રહેતી નથી.

તરવા કંઈ પણ સમજીતીપર ન આવી શકાય તો હિંદના રાજનીતીમાં અને રાજકારણના અભ્યાસીઓ એ પ્રમપર અરસપરસ મુલેખાથી વિચાર કરવા એક વાચ એવી આશા રાખી શું વધારે પડતી મળ્યા? કેમકે બાંધખના અધારણીય સમાધાનની દ્રષ્ટિએ કાલની અથવાયેલી પરિસ્થિતિના સમાધાનની કીડાએ કંઈ પણ ખરી પ્રગતિ થઈ શકશે. અને કરી કરીને કહેવું જોઈએ કે એ અથવાયેલી પરિસ્થિતિ કીડીઓ અને બીડીસ સરકારની વચેની નથી પરંતુ હીંદીઓ પોતજ તેમ ઉકેલ લાવી શકે તેવી છે.

વાઇસરોયની બાવી મદદ ચાલુ મળી શકે તેમ છે. પરંતુ હોંફતાનના જેવાં અધારણમાં, જેમાં આંતરરાષ્ટ્રીય સંજાંધને વિશે કાંઈ છે તેમ, વકારની મદદ લાવેજ ઉપયોગી ધમ પડે છે, બધારે તેનો પ્રત્યુત્તર વાગવાની તૈયારી હોય જે. હોંફનાં રાજતંત્ર ૧૫ સમયેની કોરોનારીના કાલમાં રહેલું છે કે જેમાંના અગીયાર હોંફાઓ છે. આ વાઇસરોય ઉપરાંત છે.

તેઓ હોંફતાનના કુશળમાં કુશળ રાજકાર-બારીઓ છે. તેઓએ હીંદુસ્તાનના હિતને પ્રથમ રધાત આપેલું છે અને યુદ્ધ જીતવામાં મદદ આપી રહ્યા છે.

રાજકારી મહામાં ઉકેલાવાના કંઈ પણ ચિન્હ દેખાય લાં સુધી સિદ્ધ થઈ શકે અને સિદ્ધ થઈ રહેલા સરકારી તંત્રપર વિશ્વાસ ચાલુ રાખવો એમાં શું જોડું છે. એ સરકારની પાછળ અને તેના વધારે રોકામાં હિંદનો આખો યુદ્ધ પ્રયત્ન હોય છે.

હોંફનાં ચિત્ર એ હું આ સજા સજા રજી કરી રહ્યો છું ને કદાચ કાગળમાં વળું જાત અને અથવાયેલી છે પરંતુ એકંદરે જેતાં તેનું પડતર નિરાશાજનક નથી. હિંદનો પ્રમ મુરકેલી-ઓથી બહેલો છે. એ મુરકેલી દૂર થવી

તેમજ અને થશે. આપણે જે માત્ર મદદ કરેલો છે તેમ મદદપણે, ધીરજપણે અને હીંદની રાષ્ટ્રીય અભિલાષાઓ પ્રત્યે મુલેખાથી આપણ હીંદના નામીયાંધુઓમાં વિશ્વ સથી અને સૌથી વિશેષ આપણ પોતાનામાં વિશ્વાસથી વળગી રહેતા છું. આમલો વળેમાં આપણે હોંફતાનમાં મદદન કામ કરેલું છે. એ કામને ખરી રીતે પાર પાડવાને આપણે પોતાને અસકત અને તાલાવક રા માત્ર મળ્યા રહેજા. હીંદ માં કે કુતીયાના કાંઈ પણ અન્ય કામમાં આપણા બૂતકાળને વિશે કે આપણા બાંધખને વિશે આપણે મળવવાની રીત જરૂર છે.

આ સજાને અને બધારની કુતીયાને હું એ યુદ્ધ પ્રયત્નનો, મીતરાભ્યોના આખા સવારને, મધ્ય પુર્વમાંના યુદ્ધના કાળેન અને ચિત્તના લાંબને માટે આપે શો અર્થ છે, અને આવી કાલે શો અર્થ થશે, તેનો વિચાર કરવા સુચરતું છું તેઓનું સકાર, કે જેનો દરેક દરેક માણસ રવથોય છે, તમાં હર મદીને ૭૦૦૦૦ ઉપર લેખે વધારો થવા જાય છે અને હિંદના મહા-રાજાઓએ પોતાના રાજ્યના સરકાર પડે આપેલી મદદનો નને ચાલુ રોકા મળી રહ્યો છે.

શાંત નહિ થઈ શકે તેવા વિરોધીને શાંત કરવાનો પ્રયત્ન કરવા જતાં આં એ રીતે મંજીર કોમી કલકને ઉકેલી મુકતાં રહેને એ સરકારને આપણે લાંબી ન તાખીએ તેની આપણે વણીજ સંજાળ રાખવાની છે. જેઓના હિતો હીંદના યુદ્ધ પ્રયત્નની સજાળમાં આપણા જેટલાજ સંકેપાયા છે તેઓ મીતરાભ્યોના સવારને હીંદુસ્તાનના તાલીમ પામેલા અને રાજસભ્ય સરકારને બદલે અવ્યરથીત, અથ-કેળવાયેલા અને રાજવમરના કરોડના કેટલેક દરજ્જે કાલપત્રિક ઉત્સાહથી મદદ મળશે એવી ખોટી બમણાથી ચેતના રહે.

સમુદર પડાને રોકે

યુદ્ધ પ્રયાનમંડળના માહિત સજા મા. આરથર મીનપુડે જણાવ્યું કે મળુર પક્ષ સરકારની નીતી ને રોકા આપે છે પરંતુ તેને લાગે છે કે વજુ રચનાત્મક પ્રયત્ન થવે જોઈએ. એ ખરું છે કે બીડીસ સરકાર નથી કરતો રજી નથી કરી રાકવી તેમ લાંબનમ જામ સદન કરી રાકતી નથી પરંતુ મી અર્ચીલનાં કુટ મુદતપરના બાંધણે પુનાહટક રેટરમાં તેમજ હોંફમાં બળભળાટ મથાવ્યા છે. શાંત બેરી રહેવાની વલજ ચાલુ નહી રહેવી જોઈએ. આ મંજીર અને મુરકેસ પરિસ્થિતિને ઉકેલ લાવવાને એક વજુ વજલું લેતાં સુધીયું તો એટલાંટીક ખરીતાપરની આ-પેલી સહીપર કલક લામરી કાંઈ પણ બાંધખના

બ્રીટીશ સરકાર અપરોક્ષ વચનોમાંથી છટકવા પ્રયત્ન નથી કરે. તે નથી માનતો કે સર્વાનધિકારી અપરોક્ષ વચનોમાંથી છટકવાનો કંઈ પણ પ્રયત્ન કરવામાં આવશે. પરંતુ બ્રીટીશોને આપણે એ જાણવની ખાતરી આપવી જોઈએ.

ઈન્ડિયન-કન્ટ્રી એવર પાર્ટીના વચ્ચેના એક સભ્ય મી. મેક્સવેલે જીલ્લા નીચ્છુ વાચન પસાર કરવા વિરુદ્ધ સુધારો મુક્યો કે "બીજા ગાંધી અને બ્રીટીશ પ્રજાને સગી ગણી આપતોને લખતું છે અને મહારાષ્ટ્ર સરકારની મુખ્ય મુદ્દાઓ, કે જે પ્રાંતોમાંની મહારાષ્ટ્ર મુખ્ય મુદ્દા છે, તેને છોડવાનો તમારો કશો પ્રયત્ન થયો નથી.

"મારા સમજવા મુજબ સરકારની મુખ્ય નીતી તો આશુચ રહી છે, પરંતુ મા એમરીએ પોતાના નીવેદનમાં સરકારના દરેક પક્ષીય રમખાંડોને રજુ કરેલા જણાવે છે કે તે તેમણે આગાહી કરી નથી કરેલું. બ્રીટીશોને તેઓ કહે છે તે સંસ્થાનો સામેના સંબંધ છોડી દેખે પણ સ્વતંત્રતા આપવાનું વચન આપ્યું છે. મી. એમરીનું નીવેદન આ બીજાના દાખલ કરી દેવામાં આવ્યું તેમ તો કી યાત. અભાર

સુધી બ્રીટીશોને પૂર્ણ સ્વતંત્રતા અપાશે એવું કાલમાં સ્થાપિત નથી આપણે માત્ર પ્રધાનના વચનો સાંભળ્યાં છે."

રૂપુરી પ્રાંત મી. સી. આર. એટલીએ ચર્ચાનો ગવાળ આપતા કહ્યું કે આપણે એ દીકના પ્રશ્નનું સમાધાન આવેલું જોવા છોડીએ છીએ પરંતુ આપણે વાસ્તવવાદ અને હુદ્દિયા તેનો વિચાર કરવાનો છે.

‘દાઈક્સ’ ની દીક

આમની સમાચાર મા એમરીના નીવેદનમાં કીક કરતાં લંડન ‘દાઈક્સ’ લખે છે કે આમની સલા મા ધર્મોદી ચર્ચાએ જાણસ્પીય મહામાંક તો જંગની તેમજ રહેવા દીધી છે. મી. એમરી એ એની એજ મુદ્દાઓની મુનશ્ચિત કરેલી છે. પરંતુ સરકારે જે જાણમતી મેળવેલી છે તે એટલા માટે નહીં કે સ્વીતી છે તેમની તેમ રહે જરૂર તેમજ કીતને ખાતર એ મહામાંક ચિંતલવાની જરૂર છે. જો બંધારણીય સલાતને દુર કરી દેવામાં આવે તો બ્રીટીશનાને સહાર મુદ્દામાં દમમણી થશે જા.

હિંદના હુંક અખરો

હિંદના લોડ હેલીફક્સ

બ્રીટીશ એલચી લોડ હેલીફક્સે એમર એક કોમસના સંચયમાં જુલવાર અક્ટોબર તા. ૭ મીએ આપણ કરતાં જણાવ્યું હતું કે, કેટલાક સોફા મુનાઈટ રેટસમાં એક માને છે કે બ્રીટન ન્યાં સુધી બ્રીટીશના તરફ એટલો અન્યાય થતો જતાવે છે સાં સુધી મુનાઈટ રેટસના સોફા બ્રીટન સાથે સગા સંબંધ નહીં રાખી શકે. લોડ હેલીફક્સ કહે છે કે જો કે કેટલાકનો આ પ્રમાણીક મત છે તો આકરની રીતે ધરી રાખે. મારફતે આસાપીયા તેમ પ્રચાર થઈ રહ્યા છે. બ્રીટનની હિંદમાં નીતી બ્રીટીશોને પોતાનું વાણી જાતે ધરવાની સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા અને તક આપવાની હતી, છે અને રહેશે. અમેરીકા અને બ્રીટનને જુલા પાડનારે જનાવે જનશે, પરંતુ મને લાગે છે, કે બ્રીટીશ રાષ્ટ્રધર્મ અને મુનાઈટ રેટસે તે ગાનવતાના મુખ જવાકને વળગી રહી જેને માટે ઘણા જલાદર સોફાએ પોતાના પ્રાણ અર્પણ કર્યા છે તે નવી દુનીયા રચવાને માટે આજે કુચ કરવાના સાધનો શોધવાં જોઈએ.

હિંદુસ્તાનમાં લાગણીઓ ઉરકેરાતી થય છે

હિંદુ મહાસમાન પ્રમુખ મી. મુકરજીએ એક નીવેદન કરતાં જણાવ્યું હતું કે અમારે જે જોઈએ છે તે રાજમતંત્રમાં ખરો ભાગ કે જેથી બ્રીટીશોને પોતાના દેવનું રક્ષણ કરવાની પોતાની જવાબદારીનું જાન થાય. ગલમમાં અને જામીમાં બ્રીટીશના રક્ષણ નહીં થઈ શકે એ વિષે તેઓ જાણતે છે અને જણાવે છે કે જાપાનને હિંદની આઝાદીની કશી પડી જ એમ કોઈ માનવું નથી. પરંતુ બ્રીટીશો હિંદની જનતામાં કીર્તીલતાની લાગણી આવી શકે તેને વીચાર કરવો જોઈએ અને સમજવું જોઈએ કે, પરીસ્થિતી ભલે સુધરેલી હોવાની હોય પરંતુ લાગણીઓ ધણીજ ઉરકેરાતી મધ છે.

અખખારોપરના અંકુશ સામે વિરોધ

અખીક ભારતીય અખખારનાંશોની પરિપદ પાંચ દિવસની મરમ ચર્ચા બાદ મંજૂરવાર તા. ૬ કીએ ન્યુ દિલ્હીમાં પુરી થઈ હતી. હિંદ મંજૂરવાર ધારાઓની રચે નીચે અને અખખારોના અખખરોઓની ધર્મોદી ધરપકડો અને ગીરકારીઓ સામે વિરોધ દર્શાવનારો રાજ

પસાર થયો હતો. બીજો રાજ દેશમાં આવતા અને જતા મંદેશોને સેનસર કરવાની રીતની સામે વિરોધ દર્શાવનારો થયો હતો.

અવં પશ્ચાતી પરિપદ માંડી વચાઈ

કલાત્તાનો એક સંદેશો જણાવે છે કે હાલ ની પરીસ્થિતીનું સમાધાન માવવાના માગે શોધવાને હિંદના રાજદારી નેતાઓની આજી માસની મધવચમાં જે પરિપદ બરવાનું મોંઘાવું હતું તે હવે નહીં બરાબ.

બંગાળમાં હેપાથેસાં દુરમનના વિમાનો

હેસાં અકાદીયાં દરગીવાન જંગાળ પ્રાંતમાં જુલાં જુલાં રચોએ દુરમનના વિમાનો નજરે પડ્યા છે. બંગાળ સરકારે એક નિવેદન બહાર પાડી એર રેડનાં જુનમાં વચાડવામાં આવતાં સોફા મંદેશાવના રચોમાં આવ્યા જતા નથી ને જાહેર ચિંતા દર્શાવી હતી.

અખરપતો

બ્રીટીશના આર્થ મુખ્ય મંડળ

હિંદુસ્તાન મંડળના આશ્રમ નીચે રીવાર તા. ૪-૧૦-૪૨ ના રોજ મદમત વલ્લભભાઈ ગાંધીગાંધના દેશમાં ધર્મોદ અવસાનથી તેમના કુટુંબને પડેલી જોડ પ્રત્યે શોક પ્રદર્શિત કરવા, નથા સ્વમંદરને અંજલી અર્પવા, સમાજના ફોલમાં એક શોક સજા મળી હતી. દરેક ભાષાઓએ પોતાની હાર્દીક દીલસોજી બજા કરી હતી અને સ્વમંદરના આત્માને પરમાત્મા શાંતી આપે એવી પ્રાર્થના કરી હતી. બાદ તેમના વહીલ જાણ દયાળાઓને દીલસોજીને તર મોહલવવાને રાજ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

બ્રીટીશના હિંદુ સેવા સમાજ

હિંદુસ્તાન સમાજના આશ્રમ હેલ તા. ૭ અક્ટોબરના રોજ સમાજના ફોલમાં માંધી જપંતી હિંદુવામાં આવી હતી જેમાં પ્રથમ સાળ ની જાળાઓ તરફથી રજૂ કરવામાં આવી હતી. બાદ મેસર જયુભાઈ જોશી, નાયુભાઈ, નાનાભાઈ અનંતરાય, મોરારાભાઈ, પરજુભાઈ, હાંદુભાઈ, વિહારી કીનકર જોશી તથા વિહારી વેણીભાઈ તરફથી માંધીજના જીવનપર વીવચનો કરવામાં આવ્યાં હતાં. બાદ સભામાં અખીલ થતાં માંધીજની જન્મ તીથી નીખીરો માંધીજને એટલે કરવા સારી રકમ હાંબ રહેલા ભાઈ એએ કરી હતી. અંતમાં માંધીજને હિંદીકુચ હમ્મનારો તારથી સંદેશો મોકલવા નક્કી કરી સભા બરખાસ્ત થઈ હતી.

J. G. VANDEYAR,

AGENT FOR
JOHANNESBURG BUILDING SOCIETY
(ESTABLISHED 1888)

desires to announce
Loans available at reduced rate of
interest on monthly balances on
properties at

SOPHIATOWN, MARTINDALE
NEWCLARE, KLIPTOWN, OP-
HIRTON, CITY & CENTRAL.

NO RAISING FEE OR COMMISSION
For quick results consult us at the following address:

14-15 Barkly Arcade,
Cor. Market & Diagonal Streets,
JOHANNESBURG.

'Phone 33-0429.

જે. જી. વાન્ડીયાર,
જોહાનીસબર્ગ બીલ્ડિંગ સોસાયટીના
એજન્ટ

— જાહેર કરે છે કે —

સોફિયાટાઉન, માર્ટિન્ડેલ, ન્યુક્લેર,
કલીપટાઉન, ઓક્લરટન, સીટી
એન્ડ સેન્ટ્રલમાં

પ્રોપર્ટીઓપર માસિક બેલન્સપર ઓછા બ્યાન્ડે
અમે લોનની ગોઠવણ કરી આપીએ છીએ.

લોન ઉભી કરવાની ફી કે કમીશન લેતા નથી.

કામ જલદી ઉઠેલવાને નીચેના સ્થળે અમારી મુલાકાત લો:

૧૪-૧૫ બાર્ક્લી આર્કેડ,

કોરનર મારકેટ એન્ડ પ્રાયોગનલ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ.

Phone 33-8432
,, Res. 33-8994

P. O. Box
7157.

ઇન્ડિઅન ગ્રોસરી કીફાયત ભાવે કયાંથી ખરીદશો?

હવેએ ઇન્ડિઅન ગ્રોસરી વિભાગ ખોલ્યો છે, જેમાં દરેક પ્રકારની હિંદી ગ્રોસરી તેમજ ગાંધી વસાહતીના નાના મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રોજ વાપરવાની હિંદીઓના વર ઉપયોગી વસ્તુઓ હમારે ત્યાંથી તદ્દન કીફાયત ભાવે મળી શકશે.

ઓર્ડર મોકલી ખાત્રી કરવા વિનંતી છે.

કન્ફીડન્સ ઓફર હમારી પેલાની દેખરેખ હેઠળ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(રામદાસ અને કલુભાઈ વાસલ (પ્રાઇવેટ))

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,
JOHANNESBURG.

હવે ટ્રેડ પ્રકારના વિભાગના પદ્ધતિ ઉતારીએ
છીએ: જીન્સ, આગ, બગલરી, એક્સીડેન્ડ,
મોટર, રેલ્વે ગરેન્ટી વિગેરે.

Golden Number

OF

"INDIAN OPINION"

SOUVENIR OF THE

Passive Resistance

Movement

1906—1914.

Price : Two Shillings.

to be had from:—

Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાણંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
કળકળ સંગીત અને સુમધુર શ્રીમોના આવનો કુદરત સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદરતમાં અને મીઝમંડળમાં આવે બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાં કોલસાના ધુમાડાથી બની તાત્કાલીક રસોઈ, આ. કોફી, બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રિક સેટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ડંડકે આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શ્રીમોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, દંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડાસી, મધર
ધાન્ડ્યા, અકિરત, બાલી, આદમી.

શ્રીમોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજાર, મરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાણંતના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ્ડ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
જાતના) યંગ ધન્ડ્યા, ગ્રામોફોન, હિન્દુસ્તાન, દરવીન્સ, ઓડીયન,
(ધાન્ડ્યાન રેકોર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

નળો યા લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬

ટેલી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રાઇટરી) લીમીટેડ,

૧૭૯એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

આ ગયા! "ખખતચી" આ ગયા!!

ખખતચી જેલ માં અમલી હોવાનું હાલથી નવીન દળ એ ખેલ ખતાતા દમ કે દુનીયામે' ભેદમાન આત્મી જીસ તરેલે અમલે પ્રમાનદાર આત્મી કે ખુદકામ કરે છે સરખે કાલકર ઉલ્લેખ ખમાખ કર સકલે. મગર પેલ કહેવાસે કુદરતકા ખેલ દમ કે અખેર સમ્યા સમ્યા હી દોવા દમ. આર ખુદા ઉરે કરેલે સખ પાતા દમ પદાં સાચિય આક્રિયમે' ખખતચી કે રેકોર્ડકી ખદોલ માંચ દુધ, વદાં દુકાનકારેને પાલીકા કે ખુમ કુદા. છીસીને શી. ૧૦-૧, આર છીસીને શી. ૭-૬ કી રેકોર્ડ માજી કીલ. અખ પેલ રેકોર્ડ દમારે વદાં આ ગય અરકી કિંમત પહેલે કે મુઆરીક આર રેકોર્ડકી સેટકા શી. ૨૦ દમ. મંગાચો આર સુતો.

અમલી મુરત

H. L. ખખતચી રીગલમે

- ૩૭૪ સાવન કે નસારે દમ.
- ૩૭૬ માન પીરે પીરે રોના.
- ૩૭૮ મેરી મુડીયાં આયેંબી આવી.
- ૩૭૯ એક રકી તામેં કી પત્રી

કીલીખ રીકાલ

સંસ્કાર (૫), હોમલિ કમ બોમ્બે (૨), અરસાકુદમ (૫),
પત્રી માજ (૨), રંગાળી (૨).

ગાબી (૫); નીમકા (૨); મુસાલીર (૫); નંબ (૬)
આગાડ (૫); રોસર (૩); અગી ગાબા (૨); અમલ (૫);
ખંતન (૬); અમલ (૫); વદાં રોસર (૫); ગાબી (૫)

મુસાલીર મુરત

કહિંચોલ દુદા' ગાની "આજકા લીન્દુસ્તાન." ખુલાસા
પે લે કે પીલાપતી ફેસન કી મેગ સાહેબા કા હસરાખ અરમ
દેખના હો. આરે બાપ કાલકી જાએદાદ મે ચાલીસ દાનર મે
મી.વી કટ્ટે શી' જીસ રોજ મે' કુદા દેના આર અખીર નંગ
દમ હોના ના. માલ આર નમે કમાતેકા સળ દાલ પ્રમે' રં.

પાંચ રેકોર્ડકા સેટ
કીમત શી. ૨૫.

આર દુસરે નયે રેકોર્ડ આ ગચ્છે છે

મરદમ આર કમર ૨. સામીન્દ મોદમ. મુદમાન કપાલ
ખાંડ. પેલાસ અખાલ મા ગાબા દુવા. દુસરે મુસક-કુલેખાં કા
પુ. કાસકા ૩ રેકોર્ડ કા મંગાકર સુતો. ધર મે' રખાંત કાલેલ

કીમત શી. ૧૫.

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN,
Phone 21843.

38 a Market Street, Barkly Arcade JOHANNESBURG.
Sole Indian Agents in South Africa
Phone 33-7255
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેટમ સુટ, ડાઈનિંગમ સુટ, સોફ્ટશીર્ટ, હોસ્ટેલ સુટ, સર્જી બોટ, બ્રાઉન ટેર, ડ્રેસ, ટેબલ, ચેર, ટો ક્રેસ, આસકાઈટર, સોપ કીટીંગ અને ક્રીકેટ વિગેરે, તમામ કીટીંગ અને ખાદ્ય સરસો. અને પધારી કાલ મેલવના કુકરો નહિ.

બેટમ, ટેબલ અને કીટીંગ હોસ્ટેલ

એ કપાઈ ટેબલ નીચે ટેબલ માથે છે. તેને રોડ હોસ્ટ ટેબલ રહે છે. આજ રીતના કાપના કાપના કીટીંગ અને ટેબલ આમલ પધારી.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2626. 1951

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, માકલ, ચાંચલ, કાંચલ, માખી, વંદા
વિગેરે કાપના કીટીંગસ

નાશ કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના કીટીંગ અને છે.

"KOH-I-NOOR" DIAMONDS
FOR BRILLIANCE & PURITY

BUY DIAMONDS DIRECT FROM
THE FACTORY

Call, write or phone for our Free
Diamond Ring Catalogue.

The "KOH-I-NOOR"

Diamond is a stone of pure
color, fine cut, and quite
free from flaws.

Each ring is guaranteed
perfect by a skilled artist.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER"—BLOPP & MARKET STS., JOHANNESBURG.

DURBAN REPRESENTATIVE.

B. DAVIDSON, 1720 Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ.

ફોન 33-4382

અમે ફોન 33-4382 અને વેલેન્ટાઇન યુનીયનના કોષ પદ
બાગમાં C. O. D. થી સારું પેકિંગ કરી મોકલીએ છીએ.
P. O. Box 254. 31, Short St. Durban, 1956

Telephone 33-4382.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
Country Orders Promptly attended to.
14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

ફોન 33-4382.

વલ્લભ રાંછોડ

ફોન 33-4382 અને વેલેન્ટાઇન યુનીયનના કોષ પદ

બહારના કાપના કાપના કીટીંગ અને ટેબલ આમલ પધારી.

14, ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનનસબર્ગ.

ધી ન્યુ ફ્રેશ-પ્રુશ સ્વીટ માર્ટ

ધી ન્યુ મહાકાવ્ય બહારના કાપના કીટીંગ અને ટેબલ આમલ પધારી.

ફોન 33-6575. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

અઠવાડીક પંચાંગ

ગ્રહ	શુક્ર	સુક્ર	મંગલ	ગુરુ	શુક્ર	શુક્ર
1	1	2	3	4	5	6
2	7	8	9	10	11	12
3	13	14	15	16	17	18
4	19	20	21	22	23	24
5	25	26	27	28	29	30
6	31	32	33	34	35	36
7	37	38	39	40	41	42
8	43	44	45	46	47	48
9	49	50	51	52	53	54
10	55	56	57	58	59	60

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 43—VOL.—XL

FRIDAY, 23RD OCTOBER, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
PRICE FOURPENCE.

WORLD OF COMPENSATIONS

"THIS is a world of compensations, and he who would be no slave must have no slave. Those who deny freedom to others deserve it not themselves, and under a just God cannot long retain it."

—LINCOLN.

"A people allowing itself to oppress another, digs the grave in which shall be buried its own liberty."

—LAMENNAIS.

અહલાબહલાની દુનીયા

"આ દુનીયા અહલા બહલાની છે; અને જે ગુલામ થવા માંગતો નથી તેને બીજાને ગુલામ બનાવવાનો હક નથી. જેઓ બીજાને આઝાદી આપતા નથી તેઓ જાતે આઝાદી લેવાવવાને લાયક નથી, અને હજાર જે ન્યાયા હોય તો તેઓ સાબો વખત તે વાસ્તવી શકશે થઈ નહીં."

—લિન્કન.

"જે પ્રજા બીજી પ્રજા પર ગુલામ થવા દે છે તે ખુદ પોતાની સ્વતંત્રતાને દેખાવવાને કમર બાંધી રહી છે."

—લમૈનાઈસ.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

હાલના સંજોગોમાં સ્ટીમરોની ખબર આપી શકાતી નથી. તેમજ સ્ટીમરો હાલ નીચમીત મળી શકતી નથી એ કારણે જનારા પેસેન્જરોએ અમને પુછાવ્યા વિના ડરબન આવી ખરચમાં ઉતરવું નહિ. બહેતર અને સલાહમયુ'તો એ છે કે અત્રે આવ્યા પહેલાં અમને ટેલીફોનથી પુછવામાં આવે.

રખન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન હાઈનાન્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે તમ જવા વિગેરે સંબંધી દુમોને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશું.

હાઈના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat, Point, Durban, લખવું.

Phone 2-0432.

Tel. add: "KARAMAT."

ફોન ૨-૦૪૩૨.

તાર: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS
(Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

શે.અ. હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

ઈન્ડિયન પેસેન્જર એજન્ટ,

૩૯૦, પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

THE NEW INDIA ASSURANCE —COMPANY, LIMITED.—

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હોદી ભાગ દેખીતીમાં જઈએલા, આગ, મોટર કાર મોટર
લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કામદારોને લગતા વીમાઓ,
સાચવટ વિગેરે રોકે જાતા વીમાઓ ઉતરાવી કમીષ છે.
હોદી કંપનીને લેવેલન આપવું એ રોકે હોદીની ફરજ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 25845. P. O. Box 1610.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.

શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,

JOHANNESBURG.

Telephone 33-4478. P. O. Box 3641.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"

JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

Buy Your
Deepavali
Greeting Cards
with Indian National
Leaders' Photos

2/6

per dozen.

Also with assorted
Film Star Photos.
Prices on application.

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,

PHONE 20707 85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 20990. CORNER FINE & GREY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS
AREA.

THE MEETING OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.

BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

દેશી ભાતકું રાઈ અને વેજીટેબલ સારું વેચીને કરી C. O. D. થી
મેકસવામાં આવશે. કમ્પેડ:—

P. O. Box 842. 139 Brook St. Durban. 190

H. M. PATEL,

General Dealer & Wholesale Produce Merchant.

ONION, GINGER, ONIONS & POTATOES A SPECIALITY.
104, Prince Edward Street, DURBAN.

એચ. એમ. પટેલ,

બનરસ મીઠા અને હોલરેલ મીઠાનું મરચનું.

કચ્છ, આદુ, ડાઠા અને બીજા અગારી સ્પેશલિટી છે.

૧૦૪, પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, દુરબન.

Phone 2-3381

Tel. add. "Letapco"

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

■ South African, Canadian
and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand ■ season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રૂટ અને વેજીટેબલ એક્ષપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલિસ્ટ

જાતુમાં કેપ ફ્રૂટ પણ રાખીએ છીએ

કંઠીના ઓર્ડરે ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
તાબીલ સારા અને સસ્તા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 766, 108 Prince Edward St. Durban. 131

બુના અને જાલીતા ફરમાવું મીઠાપ્રતિ અને પાકો ખનાવનાર

કેપીટનના શીશાળાના પૌષ્ટિક પાકો

પંજાબી સાલમ પાક વિગેરે જીન પાકો ઓર્ડર આપવાથી
મળી શકશે.

અમારી ફ્રીમાં હાલ ખાવાનું ભટ ભટકું ફ્રેશનાં તથા બીજાં ફ્રેશનાં
ફ્રીમાં મીઠાં પણ ફ્રેશ ભટકું ફ્રેશનાં, આપાક, નામ માલસા વિગેરે
મીઠા અમાર્યાં મળશે.

વધુ જાણવા માટે લખો આ મળે:

KAPITAN'S CAFE

Phone

33-8577.

13a KORT STREET

JOHANNESBURG. 135

Phone 28350.

Tel. Add. "Naartien."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 196. DURBAN. 116

Are You a subscriber of

'Indian Opinion' if not, Why not?

STANDARD BUILDING SOCIETY

A BRANCH OFFICE

of the above Society will be opened at

**Chancellor House,
17 Becker Street,
JOHANNESBURG,**

from 1st November, 1942.

**Building Loans and Loans on Property
anywhere in Johannesburg and certain
country Districts arranged.**

— PROPERTY BOUGHT AND SOLD —

NO RAISING FEE OR COMMISSION

INTEREST AT LOWEST RATES

FREE ADVICE GIVEN

Managers:

M. D. BHAROOCHI & J. R. HARTSHORNE

'Phone 33-8201.

સ્ટેન્ડર્ડ બીલ્ડીંગ સોસાયટી

ઉપલી સોસાયટીની કાંચ ઓફીસ તા. ૧ લી
નવેમ્બર ૧૯૪૨ થી જોહાનીસબર્ગમાં ૧૭ બેકર
સ્ટ્રીટ પર આવેલ ચાન્સેલર હાઉસમાં ખોલવામાં
આવશે. જોહાનીસબર્ગમાં અને અમુક કન્ટ્રી
ડીસ્ટ્રીક્ટોમાં કાંઈ પણ સ્થળે બીલ્ડીંગ લોનો અને
પ્રોપર્ટી પર લોનો અમે ગોઠવી આપીએ છીએ.

પ્રોપર્ટી ખરીદીએ છીએ અને વેચીએ છીએ.

**લોન ઉભી કરવાની રી કે કમીશન
લેતા નથી**

બ્યાજ ઓછામાં ઓછા દરે લઈએ છીએ.

મફત સલાહ આપીએ છીએ.

એનેન્સે:

એમ. ડી. ભરૂચી અને જી. આર હાર્ટશોર્ન.

ટેલીફોન ૩૩-૮૨૦૧.

ગર્વ ધરાવવા લાયક નામ

સાચમાં એ પરીવાળેની
દુનિયામાં એક મર્મ ધરાવવા
લાયક નામ છે. વખત
માપવામાં સ્વેચ્છાત્મક એક
નિશાન છે. અને દુનિયાના
ખુબીયતમાં સાચામાં
પરીવાળે ને ઉચ્ચ પ્રાણી
ગોઠવે. તેને રાત્રી
સમયમાં પોતાનું ઝગત
અપેલ કરી રહેલા મરી-
નના કુશળ કરી જોડીને
મિત્ર બનાવે છે.

CYMA

વિશ્વમાં વિખ્યાત નામ આપેલા છે.

ધનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ'

તંદુરસ્તી

નો ચોક્કસ

માર્ગ છે!

માથાનો દુઃખાવો, કમળેરી, બદ ધનોઝ 'ફ્રુટ સોલ્ટ' આ તર-
દર્શનને દરરોજ એક ગ્લાસ પાણી સાચી કામ કરે છે અને તદ્દન
માં અદ્દા રી સ્વુગ ધનોઝ નાખી સલામતીવાળું છે. આજે તમારી
પીવાયી નાખુદ કરી સકાય છે. કેમકે તમારી એ પોટલ લઈ
ધનોઝ ચરિત્રના જેવી તરવો દુર કરી આવો તમને અવરુપ તેનાથી
લેવાને તંદુરસ્ત રાખે છે. ધનોઝ રાખેલા પાણી.

ENO'S "FRUIT SALT"

The words "ENO'S" "FRUIT SALT" and "FRUITE SALT" are registered trade marks.

Sole Representatives: HAROLD HITCHES (S. A.) Pty. Ltd.,

P. O. Box 305, Capetown.

144

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 43.—Vol. XL.

Friday 23rd October, 1942.

Published by the Editor, Indian Opinion, Newsmen,
P.O. BOX 100, DURBAN.

NOTES AND NEWS

Our Next Issue

OUR next issue will be our annual Diwali Special Number which will be published in the first week of November. There will be no issue published on October 30. There will be no issues on November 2 and November 13 owing to alterations being made in our printing establishment. We shall endeavour, however, to publish our special editions on "Truth About India" as usual though there will be none this week.

U.S.A. Warns Britain

An open letter to the British people appears in the latest issue of the American weekly *Life* in lieu of the weekly editorial. Asserting that it is the intention of the United States to assist Britain, it continues:—".....But to come to the real purpose of this letter: we wish to learn unequivocally what you intend doing to assist us... What we require is something which we in the past, with but few exceptions, had from you, i.e., concessions in policy. We Americans may differ among ourselves as to what we are fighting for, but we are certain of one thing: that we are not fighting to preserve the British Empire. It is unpleasant to state the issue so bluntly, but we do not wish you to cherish any illusions. If your strategy is based on preserving the British Empire then you will sooner or later discover that you will be left alone to draw up your strategic plans.....In a war to preserve the Empire, a Second Front is perhaps not an essential, but in a war to achieve victory for the United Nations, i.e., ourselves, Brazil, China and Russia, and all the others, it would appear to be urgently required now. This is where we demand an important concession from you. Cease waging this war to maintain the Empire and join us and Russia and the other Allies

in a struggle which, by employing that strategy which is best for all of us, will ensure victory. If you remain attached to the Empire at the cost of an Allied victory you will lose the war for you shall lose us!"

Why Indians Penetrate

Mr. A. H. Goldberg, M.P., and Councillor J. M. Harris and Senator S. J. Smith addressed a meeting at Sea View on Sunday night on the question of Indian penetration into essentially European areas in Durban. Mr. W. H. Morton presided. Mr. Harris is reported to have accused the authorities of delaying any real action for fear that affairs in India might be upset thereby. Since the Broome Commission had reported in 1931, he said, there had been 219 acquisitions by Asiatics of property in the Old Borough and 392 in the Added areas. Mr. Goldberg said what was important was that the Government was rightly convinced that the solution shall be one founded upon equity and justice to everybody concerned, for without these fundamentals a solution would be no solution at all. The failure of attempts to solve the problem was largely due to failure to appreciate the root problems—lack of housing and civic amenities for Indians, increase in Indian population, improvement in Indian standards of living since the Capetown Agreement and, finally, a desire on the part of the Indians to make a gesture of equality with Europeans. Mr. Goldberg advised against intemperate resolutions and said most of the mischief was created by Europeans whose action in selling property to Asiatics was no less to be condemned than that of Indians who sought to buy such properties. Senator S. J. Smith said the crux of the penetration problem was the lack of housing. "I support the

Government on the war issue," said Senator Smith, "but that is all. The economic policy of the Government is about the rottenest I have seen. It is still pandering to the profit-makers and usurers and it will not crush them who are crushing the war effort. The problem simply was that there were too many people for too few houses. There was an overabundance of materials and labour for houses but until the over-powering control wielded by the merchant bankers, the usurers and money lenders was broken these houses would never be supplied. Senator Smith urged the provision of interest-free money for sub-economic housing at a maximum of 3½ per cent.

Colour Bar in The Army

The following letter dated October 26 has been addressed to the Officer Commanding Imperial Forces (Transshipment Camp, Durban, by the Nationalist Bloc of the Natal Indian Association.

"We draw your attention to the following letter from the Natal Indian Association dated October 26, 1942. 'Then have been certain instances of Imperial troops fraternising with and giving liquor to native troops. It is brought to the notice of all ranks that the Colour Bar in South Africa is very strict. In future anyone found fraternising with or giving liquor to natives will be placed under close arrest and severe disciplinary action will be taken.'

"At a time when we are doing everything in our power to get the non-Europeans to fully co-operate in the war effort, it is to the disappointment of our British, Canadian and American allies that we are experiencing a serious shortage of food and clothing. We are doing everything we can to get our non-Europeans to help us in the war effort, and we are doing everything we can to get our non-Europeans to help us in the war effort."

"It is regrettable that not only do we have the Native and non-Europeans who are fighting side by side with the white soldiers to establish racial harmony among different races of people, but it also gives a direct hit to the oft-repeated sentiments of the leaders of the United Nations that we are fighting for equality and social justice between man and man. Such orders do not help

low of the war effort for on the contrary are responsible for creating a feeling of apathy among the non-Europeans and make them doubt the reality of the war aims of the United Nations.

"This is not an isolated instance of insulting and humiliating non-Europeans against the non-European Europeans of South Africa and in fact it is upon you to see that all orders which have a disciplinary character immediately cancel out in future those responsible be sure to be more discreet in issuing orders calculated to cause racial disturbance and disharmony. Total war needs the total breaking down of all superiority which will make the coloured people appreciate that they are not fighting for the Empire and the old order."

Copies of the letter have been forwarded to the Minister of Defence South Africa, Minister of War England, Mr. Churchill, Sir S. Cripps, Mr. D. W. Pritt, M.P., Mr. W. Gallagher M.P., Mr. V. Krishna Menon, and Mr. R. Palma Dutt.

An Indian Battalion Formed

The formation of an Indian Battalion, which will be open to all Indians serving at present with the Union Defence Force and to all men recruited from the Indian community, has been announced in Pretoria. This Battalion will be stationed at Ladysmith and will be under the direct administration of the Director of Non-European Army Services, but will be entirely independent of all other corps of the non-European Army Services. The Battalion has been formed for the specific purpose of giving Indians a taste of their own, and personnel will be confined to Indians officered by ex-Indian Army officers under the command of Major J. H. G. Knox, M.C. Indian personnel at present serving in the Indian and Malay Corps, whether in units or corps or on attachment to units within the Union may join the new Battalion if they wish and will be given a period of two months within which to choose whether they will transfer to the Indian Battalion or not, and members of the Indian and Malay Corps accepted for transfer will continue to serve on their present conditions of service and will retain the ranks held by them in their present units. Conditions of service, rates of pay and medical categories in the new Battalion will be identical with those at present held down for the Cape Corps. The daily rate of pay for a private is 2s. 6d., rising with each promotion by 6d. a day up to the rank of first class warrant officer, who receives 7s. 6d. a day. A lodging allowance is increased by 6d. a day up to 3s. 6d. for a first class warrant officer. Members receive free rations, quarters, fuel, light, water, uniform, medical attention and hospitalisation. All married members are

entitled to a family allowance of 2s. a day, regardless of rank or the number of children, but the payment of lodging and family allowances is subject to a member allotting not less than 1s. 5d. a day to his wife. All members of the Indian com-

munity who are over the age of 17 and below the age of 50 may offer their services as recruits for this Battalion at employment exchanges or recruiting offices, but men under the age of 21 must obtain their parents' consent in writing.

Indian Opinion

FRIDAY, 23RD OCTOBER, 1942

Who Deserves The Laurels?

WE reported in our issue of the week before last that the Durban City Council had abandoned its scheme to expropriate land in the Riverside area and that the slum conditions existing there would be dealt with under the Slums Act. This was what the Indians resident in that area had requested and they are happy to feel that the homes they had built up for over half a century would not be broken up. The Riverside-Briardene Indian Ratepayers' Association in conjunction with the Natal Indian Association had taken this matter up originally, but it was felt that there was an inclination on the part of the Association to enter into a compromise on the issue, with City Council, which, while safeguarding the interests of a few would jeopardise the interests of a large number of the poorer people, and that certain officials of the Riverside-Briardene Indian Ratepayers Association were inclined to side with the Association. Since recent years the Association has followed a defeatist policy it does not command the confidence of the people to the extent it, at one time, did. Moreover, to-day, the Association is not a

constitutional body, since it has not adhered to its own constitution, which provides for an annual general election of officials, which it has not held for over three years. Nothing done by the Association is, therefore, strictly speaking, constitutional. In the circumstances, it was felt that a larger issue of the rights and interests of Indians being utterly disregarded and the policy of segregation being pursued, was involved in the Durban City Council's proposed expropriation scheme, and that this question did not merely concern the Riverside-Briardene Indian Ratepayers Association but that it concerned the whole community and the community as a whole should take it up.

The Nationalist Bloc of the Natal Indian Association, therefore, interested itself in the matter and mass meetings were held strongly protesting against the City Council's proposed step, which attracted the attention also of European sympathisers. The Rev. W. H. Satchell and Mr. P. Syles, in particular, took a keen interest and not only did they voice the European protest against a glaring injustice that was about to be done to a voteless and voiceless people but they actually took an

active part in championing a cause, which would naturally tend to make them unpopular among their own fellow-countrymen. An *ad hoc* Committee was formed, of which they were active members, to fight the issue to the last. The feelings of Indians were stirred and a great demonstration took place, the like of which has never been seen for the last quarter of a century, at least, and a monster mass meeting was held in the Durban City Hall, and for the first time in the history of South Africa since Mr. Gandhi left South Africa, distinguished European citizens actively participated in criticising the authorities and condemning their proposed action. These were, in addition to the Rev. W. H. Satchell and Mr. Sykes, Senator Edgar Brookes, Mrs. Mabel Palmer and Advocate H. Bloom, not to speak of the many silent sympathisers who were present at that huge gathering. All these European friends expressed their sympathy with the cause of Indians and joined them in their protest.

Our object in relating this history is to undo the wrong done, unwittingly, we doubt not, by the president of the Riverside-Briardene Indian Ratepayers Association. In expressing a sense of satisfaction of his Association at the City Council's abandonment of its expropriation scheme, the president referred to the good services rendered by his Association and by the Natal Indian Association. It would be unfair not to acknowledge that this

happy result was very largely, if not wholly due, to the backing they had of the Indian public opinion; it would be an act of discourtesy to fail to acknowledge with a profound sense of gratitude the opinion of the European intelligentsia and their active support and sympathy they had behind them.

Diwali Celebrations

WITHIN a few days we will be in the midst of the Diwali Festival. The question is, are we in a mood to celebrate any such occasion? No heart which has the slightest touch of human feeling in it will reply that question in the affirmative. Reasons are not wanting. For four long years the human world has turned into a slaughter house where mutual slaughter and the destruction of everything that makes life worth living is taking place on an unprecedented scale. Peace and goodwill have disappeared and hatred and ill-will are abounding. While that is the position in which we find the world, our eyes naturally go to India, our Motherland, who has not experienced, what it is to breathe the air of freedom, for the last nearly two hundred years. Because she is now desperately struggling for that freedom, everything is done by those who have denied her that freedom, to strangle her by all torturous weapons that could possibly be commanded

Our hearts are full of anguish at what is happening in India to-day. Diwali celebrations connote joy and happiness. It was when the tyrant was subdued and freedom and peace came to the people that Diwali was celebrated. To-day there is darkness everywhere. Mankind is groaning under the brutality of the tyrant. How, in the circumstances, can there be any celebrations? The occasion should be observed, therefore not as one of joy but of prayer and humiliation.

We are glad to note that the Tongaat Diwali Celebration Committee has taken the initiative and cancelled this year the usual Diwali sports. We fervently hope the other organisations will do likewise. In our opinion, there should be no illuminations or decorations or fire-works of any kind on this occasion. There should be no feasts either. The day should be observed as a day of mourning. Prayer meetings should take the place of all celebrations. Surely this is the least that we can do for, and indeed we owe to, our brothers and sisters in India who are offering their lives at the altar of freedom. May this appeal not be in vain.

Contributions For Publication Of 'Truth About India'

The following further contribution to the publication of 'Truth About India' is acknowledged with thanks—(Johannesburg) The Indian Trading Co. £4 12s, Patel & Sons £1b 6s, Japan Bazaar £5 5s, A. H. C. H. £1 10s, (Pretoria) N. G. Kala and Co. £1 10s, G. Kala & Co. £3 3s, (Brakpan) U. B. £1 10s, £1 10s, (Durban) John Naidoo £1 10s.

Things In General

Inter-Group Debate

AN inter-debate between the Liberal Study Group and the Women's Liberal Group will take place at the Gandhi Library Hall on Sunday, October 25 at 2.30 p.m. The Liberal Study Group will move that "A woman's place is in the home."

Natal Indian Congress War

Service

The Natal Indian Congress (Pietermaritzburg Branch) which actively associated with the War Market held at the City Hall on September 3rd and 4th, in aid of the Governor General's Fund, collected from the local Indian business men cash donations to the sum of £210 11s. 6d. and value in kind to the extent of £214 9s. There was allotted a special stall in the bazaar of the Natal Indian Congress where general merchandise was offered for sale.

Commissioner Of Oaths

Mr. Easop Moses, bookkeeper and manager of Messrs. J. H. Quarm & Co., Pietermaritzburg, has been appointed Commissioner of Oaths.

Essay Competition On Housing

All those who have views on the question of Housing have been asked to write essays for a competition instituted by the Durban Expropriation Joint Council. Action on this subject. The purpose of this competition is twofold: (a) To find out what the views of the thinking section of the community are on this matter; and (b) to get the maximum number of people actively interested on a question that vitally affects the community. The acceptance by one group in our community of the schemes of the City Council for Merobank, Sydenham and Springfield lends colour and interest to the question. At the present time there is a very strong move afoot in Durban to restrict Indian penetration. This is a matter that has rather an intimate bearing on the housing question. The City Medical Officer of Health has stated that it is no longer possible to eradicate slums without a comprehensive housing programme by the City Council. As long ago as 1928, leading members of our community opposed large-scale housing on racial segregation. Our trials in this country have kept the fear of segregation ever

before us. Usually, the leaders have decided and we have asked the public for approval. Now the general public is invited to submit views and opinions. An inducement in the form of prizes is offered. Further details may be had by writing to P.O. Box 2109, Durban, and the envelope must be marked "Competition." The 1st prize is £10 10s.

St. Aidan's Young Men's Club

The 21st annual general meeting of the above club was held on Tuesday, October 13, at the Sydenham Boys' School. Amongst the large number of people present were many of the old boys of the school. Mr. O. R. Warriner the patron presided in the absence of the chairman Mr. S. S. Pillai who was away in Pretoria. Mr. J. Naidoo, the secretary of the club, submitted his report which reflected good work done in the past. The following officials were elected for the ensuing year:—Patron: Mr. O. R. Warriner; president: Mr. S. S. Pillai; vice presidents: Messrs. J. M. Moodley, H. Jithoo, Rev. W. H. Satchell and E. R. Nair; secretary and treasurer: Mr. V. Mathoo; assistant secretary: Mr. M. Jithoo; committee: Messrs. J. Naidoo, H. Thimbadoo, R. D. Naidoo, M. S. Morris and Pillay; physical culture instructors: Messrs. R. D. Naidoo and D. N. Pillay.

Eighth Annual First Aid Shield Competitions

The above competitions were held recently at the Centenary Road Government-Aided Indian School, Durban. The examination was conducted by the members of the St. John Ambulance Brigade. The president and assistant commissioner of the Natal Indian Boy Scouts Association, Mr. R. Reganah, welcomed those present and briefly mentioned the reasons for not holding the rally. The examination resulted as follows:—(Letchman Panday Shield for Scouts): (1) Chintaworth and Hindi troops (joint holders), (2) A. Y. S., (3) Esandene, (B. A. Naidoo Shield for Boys): (1) Chintaworth, (2) Mulvera, (3) Stella Hill. A pleasing feature of the Rover section was that one of the competitors gained 100 per cent, which was commented upon by Mr. F. H. Finlayson, the examiner. Mr. A. moved a vote of thanks.

Dundee United Indian Cricket Club

At the annual general meeting of the above club held recently the following officials were elected for the ensuing year:—Patrons: Messrs. J. V. V. V. V. V.

W. Otty, S. C. Peet, E. M. Langston and Mrs. C. Francis; hon. life vice-presidents: Messrs. John David, A. H. I. Rawl, Fred Kelly, Bob Narandass (unt.), and S. Manickum; president: Mr. S. Manickum; vice-presidents: Messrs. V. C. Peet, Cassim Essay, D. Dorasamy, A. N. Chinnah, N. K. Naidoo, K. Deshpande, F. Hicks and C. M. Ayob; secretary and treasurer: Mr. Noma Ratanjee; assistant secretary: Mr. S. Rathan; captain: Mr. Fred Kelly; vice captain: Mr. Noma Ratanjee; manager: Mr. Bob Narandass; auditor: Mr. M. W. Naleker; delegates: Messrs. S. Manickum and M. N. Naleker; selection committee: Messrs. C. M. Essay, M. N. Naleker, Fred Kelly and M. Ratanjee.

Hockey For Girls Started

On Saturday afternoon girls are turning out to Currie's Fountain to practise hockey which will be organised by the Football Association next season. It is to be hoped that this game will be taken up seriously by our girls and will be encouraged at their schools, especially Dartford Crescent Girls' School. Hockey in India is of a very high standard and at the last Olympic Games India won the Hockey Championship by an overwhelming victory in the final. The Rampur Regiment which passed through Indian just after the outbreak of war, gave a fine display of the game in matches against the best eleven of the town.

Practical BOOKKEEPING In 5 Months

Consolidate your present and future Prospects by expert tuition. Study in your spare time—at home—with a minimum of effort.

The College invites you to enrol for a 14 days' trial period without cost or obligation thereby allowing you the opportunity of examining the remarkable features of this new course and the service that backs it.

N.E. Postal Courses are new, thorough and remarkably interesting.

N.E. COLLEGES (Extension Dept.)
76, Beckett's Bldgs. President St., Johannesburg.

Please enrol me for 14 days' trial period free and without obligation and send me particulars of your Book-keeping course.

Name

Address

J. G. VANDEYAR,

AGENT FOR
JOHANNESBURG BUILDING SOCIETY
(ESTABLISHED 1888)

desires to announce

Loans available at reduced rate of interest on monthly balances on properties at

SOPHIATOWN, MARTINDALE
NEWCLARE, KLIPTOWN, OP-
HIRTON, CITY & CENTRAL.

NO RAISING FEE OR COMMISSION

For quick results consult us at the following address:

14-15 Barkly Arcade,
Cor. Market & Diagonal Streets,
JOHANNESBURG.

'Phone 33-0429.

જે. જી. વાન્ડેયાર,

જોહાનીસબર્ગ બીલ્ડિંગ સોસાયટીના

એજન્ટ

— બહાર કરે છે કે —

સોફિયાટાઉન, માર્ટીનડેલ, ન્યુક્લેર,
કલીપટાઉન, ઓફરટન, સીટી
એન્ડ સેન્ટ્રલમાં

પ્રોપર્ટીઓપર માસિક મેન્ટન્સપર ઓછા વ્યાજે
અમે લોનની ગોઠવણ કરી આપીએ છીએ.

લોન ઉઠી કરવાની ફી કે કમીશન લેતા નથી.

કામ જલ્દી ઉઠેલવાને માટેના સ્થળે અમારી સુલાકાત લેા:

૧૪-૧૫ બાર્ક્લી આર્કેડ,

કોરનર મારકેટ એન્ડ ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ.

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

ઇન્ડિયન ગ્રોસરી શ્રીફાયલ લાવે કયાંથી ખરીદશે?

હાથે ઇન્ડિયન ગ્રોસરી વિભાગ ખાલો છે, જેમાં દરેક પ્રકારની હિન્દી ગ્રોસરી તેમજ માંધી વસાજીની નાના મોટી વસ્તુઓ ઉપરાંત રોજ વાપરવાની હિન્દીઓના ઘર ઉપયોગી વસ્તુઓ હાથે ત્યાંથી લઈને શ્રીફાયલ લાવે મળી શકશે.

ગ્રાઉન્ડ માફલી ખાતે કરવા વિનંતી છે.

કમીના આકરે કમારી પાતાની રખરખ લેકળ સારી પેકિંગ કરી માફલયામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(રામલાલ અને કુમાર દાસજી મિસ્ત્રી)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,
JOHANNESBURG.

હાથે દરેક પ્રકારના વિભાગના પજા ઉતારીએ
છીએ: છંદગી, આગ, ખગલરી, એસીડેન્ડ,
માદર, રેલ્વે જિરેન્ડી વિગેરે.

સુરત હિંદુ એસોસીએશન

ઉપરોક્ત સંસ્થા તરફથી દીવાળી ના. ૮-૧૧-૪૨ રવીવારના રોજ અને ત્રણ વર્ષે તા. ૮-૧૧-૪૨ ના રોજ સોમવાર ના ઉજવવામાં આવશે. ઉપરના દીવસો એ બેના તથા સાઈએને એસોસીએશન તરફથી થતી ધાર્મિક ક્રીયાઓમાં ભાગ લેવા વિનંતિ છે. રવીવારના દીવાળીના દીવસે સર્વ બાળકોના યશી રોજગાર અંધ કરવા વિનંતિ છે.

કામકામ: રવીવારના સવારે ૧૦ વાગે હવનક્રીયા: સાંજના પાંચ વાગે પુણોદ્ગતી, ૬ વાગે ઉત્સવ સભા.

સોમવારે સાંજના ૬ વાગે તમા વર્ષના ઉત્સવની સભા.

એલ બી. પટેલ

એ મેકેગન સ્ટ્રીટ એ

જીવન્ત પ્રકાશ

લેખક: જોશીન ૬ પટેલ.

આ પુસ્તકમાં અર્જુન-ઉર્વશીના નવાઈ કાવ્યમાં છે. અપને તે ઉપરાંત બીજાં પણ એક કાવ્ય છે. કીમત રી. ૩.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે
સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૪૦ મું.

ફ્રીનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૩ અક્ટોબર, ૧૯૪૨.

અંક ૪૩

"ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન"

શુક્રવાર તા. ૨૩ અક્ટોબર ૧૯૪૨

દિવાળી કેમ ઉજવેલો?

જેના હૃદયમાં હોય સ્વર્ગની
હોય તે દીવાળી ને સંસ્કૃત ખોજ
ખાંધું? આ સંગ્રહ દરખાસ્ત
આંધ્ર પ્રદેશ જીવતા મુડદાની
મુંગી હાથ માળમાં મુંગા
જીવતા હોય ત્યાં દીવાળી
કઈ રીતે ઉજવાયુ?

મત સંગ્રહ

દિવાળીનો વખત નજીક આવેલો જાય છે, ઘણા હોઠો એ પ્રસંગની આતુરતાથી શરૂ જાય છે અને તે ધામધુમથી ઉજવવાની તૈયારીઓ કરે છે. વેપારીઓ દિવાળીના ટાંકણાપર વેપાર ખુલ્લો કેમ ધાય તેની તૈયારીઓ કરે છે અને ખાસ કરીને ફટાકડા અને આવશ્યકાણું, તરફતરફના રમકડાં વીગેરેનો સંગ્રહ કરે છે. સાધારણ સમયમાં તો એ આવે તેમાં કશો વાંધો ન હોય, પરંતુ આજે એ વસ્તુ વાજળી ગણાય કે કેમ?

હિંદીઓથી દિવાળીનો ઉત્સવ ઉજવી શકાય કે કેમ? તેનો આનંદ મહાત્મી શકાય કે કેમ? એ સ્વયંજો વીચાર કરવો પડે છે.

ગાંધીજીએ ૧૯૩૬ ના દિવાળીના પ્રસંગે દક્ષીણ આફ્રિકાના હિંદીઓને ઉપલેખ સંદેશો પાઠવ્યો હતો. આજથી ૬ વરસ પહેલાં ગાંધીજીનો એ સંદેશો હતો તો આજે કેવો હોય એ સહજે વીચારવું જોઈએ.

સાધારણતઃ તો એક કુટુંબમાં જો કેઈકુ અવસાન થયાનો અચુબ પ્રસંગ બનેલો હોય તો એ કુટુંબ કાંઈ પણ

જાતનો ઉત્સવ ન ઉજવે અને સોગંધ પાળે. ત્યારે આજે જ્યારે હિંદુસ્તાનમાં બુદ્ધી સમૃદ્ધ સત્તાનો કાળો કેર વર્તી રહ્યો છે; હિંદના સમગ્ર નેતાઓને ગીરફ તાર કરવામાં આવેલાં છે અને નેતા વિહોણી જનતા-પુરૂષો, સ્ત્રીઓ અને બાળકોને-સ્વતંત્રતા, કે જે માનવ જાતીનો જન્મસીદ્ધ હક્ક છે, અને જેને માટે હાલતું ખર્ચ કરી શકી રહ્યાં હોવાનો ખીટીશ સરકાર દાવો કરે છે, તેની માગણી કરવાના અને તેને માટે સવીનય ઝગંજી લડત ચલાવવાના અપરાધને માટે જાલીમ સરકાર તરફથી ગોળીથી વીંધી દાર કરવામાં આવી રહ્યા છે, ત્યારે શું દિવાળી ઉજવવાનો પ્રસંગ ગણાય ખરો? આજની જાલીમ સરકાર આઝાદીનો પોકાર કરવા ને માટે બાર તેર વર્ષના બાળકો, બાલિકાઓ, નવ સુવાનો, સુવર્ણોને ગોળીથી દાર કરી રહી છે, એ મૃતદેહોની મુંગી ચીસો-જોખોથી રૂધિર જનાસઓના, સંગીનોના અને બંદુકની ગોળીઓના જખમોથી પીડાતા આપણા સ્વદેશખંધુઓ અને બચીનીઓના હૃદયને ચીરી નાખનારા આત્મનાદો શું દિવાળીનો ઉત્સવ આપણને ઉજવવા દેશે ખરો?

દક્ષીણ આફ્રિકાના સમસ્ત નર નારીઓ, તમે કંઈ પણ કરો તે પહેલાં આ વસ્તુ નો ઉઠો વિચાર કરજો. દિવાળી તો જ્યારે શ્રી રામચંદ્રજીએ રાવણનો સંહાર કરી અયોધ્યા નગરીમાં ફરી પ્રવેશ કર્યો ત્યારે ઉજવાઈ હતી આજે સુગંધ પલટાઈ ગયો છે. જાલીમ સરકાર રૂપીસવણના પંજામાંથી હિંદુસ્તાન ઉગરશે ત્યારે હિંદુસ્તાનીઓ માટે ખરો દિવાળીનો પ્રસંગ આવશે, એ પ્રસંગ હવે દૂર નથી. આજે

તો આઝાદીના મહાન યજ્ઞમાં પ્રત્યેકે પ્રત્યેક હીંદીએ પોતાનું બાલિદાન આપવાનું છે.

રેખાનું નહીં ને ઘાઝનું નહીં એ મનુષ્ય સ્વભાવ છે. આટલે દુર બેઠા આપણે આપણી માતૃભૂમિમાં આપણા બાઇમાંડુઓ જે દુઃખો સહી રહ્યાં છે તેનો આપણા અવીચારીપણામાં ખ્યાલ ન કરીએ, અને તેથી આપણા દીલને દરદ ન થાય. પરંતુ શું આપણે એટલા હૃદય શુન્ય બની ગયા છીએ કે આપણી માતૃભૂમિનો રહેજ પણ ખ્યાલ ન કરીએ?

આપણે સચેત થઈએ, વીચાર કરીએ કે જ્યારે આપણી માતૃભૂમિમાં બહીમના પ્રાસથો સર્વત્ર આત્મરૂઢન થઈ રહ્યું છે ત્યારે આપણે શી રીતે મીષ્ટાન્નો ઉઠાવી શકીએ અને મોજ કરી શકીએ?

આ પ્રસંગ સમસ્ત હીંદી જનતાને માટે સોગ પાળવાનો છે. મીષ્ટાન્નો ન્યાય કરવાનો છે, મોજશોખનો ત્યાગ કરવાનો છે અને સાદું જીવન વ્યતીત કરી ઇશ્વર અમીરપટ્ટી વર્ણવી ભારતમાતાને જીલમમાંથી ઉગારે એવી હાદ્દાક પ્રાર્થના કરવાનો છે. એટલી વરતુ તો જરૂર આપણે આ દેશમાં રહ્યાપણ કરીજ શકીએ.

ત્યારે હવે હીવાળી આપણે કેમ ઉઠવી શું? અમારા મત પ્રમાણે આ હીવાળીના પ્રસંગે હોઈ પણ જાતનો ચણચાર કે શેશની ન થવાં જોઈએ. આતશબાજીનું તે નામ સરખું પણ ન હોયું જોઈએ.

જેવી રીતે એક કુટુંબ સોગ પાળે તેવી રીતે આખી પ્રજાએ સોગ પાળવાનો આ પ્રસંગ છે. મીષ્ટાન્ન નહીં થવાં જોઈએ, મીઠાઇએ વીંગેરની હાહાણ નહીં થવી જોઈએ. ધર્મકીયાઓ સતી હોય તેમ થવી જોઈએ અને પ્રાર્થના સભાઓ થવી જોઈએ. જે કંઈ પણ રકમ અથવા પ્રસંગે મોજ શોખમાં આપણે ઉડાવતા હોઈએ તેટલી જલકે તે કરતાં પણ જેટલી અને તેટલી થધારે હિંદુસ્તાનના પીડીતો

માટે એકઠી કરી અને હાલ મોકલી નહીં શકાતી હોય તો મોકલવાની સગવડ થાય ત્યાં સુધી અનામત મુકી રાખીએ.

અમે આશા રાખીએ છીએ કે હસીજી આફ્રીકાના સર્વ હીંદી બાઇઓ બાંમીજીના સંદેશ પર અને આ લેખમાં દર્શાવેલા વિચારો પર મનન કરશે અને તેને અમલમાં મુકવાનો સંકલ્પ કરશે.

હિંદુસ્તાનને માટે કાળો

હિંદુસ્તાનમાં આજે બ્રીટીશ રાજ્ય તરફથી જે કાળો કે'ર વર્તી રહ્યો છે તેથી કયો પચ્ચરના હૃદયનો હીંદી હશે કે જેનું હૃદય રહ્યું નહીં હોય? આવા સમયે સ્વદેશથી હલદારો માઇલ દુર બેઠેલા આપણને સ્વાભાવિક રીતે આપણા દુઃખી બાઇ બેનોને જાનતી સહાયતા આપવાનું મન થાય અને એ સહાયતા આપણે આર્થિકજ આપી શકીએ. ટાંચવાલના હીંદી બાઇઓ આ બાબતમાં ઘણા ઉત્સાહથી કામે લાગી ગયા છે અને હાકલ થયા વિના તેઓ મોટી રકમો એકઠી કરી સ્વદેશ રવાના કરી રહ્યા છે. આ કાર્ય તો ઘણુંજ સુંદર છે અને તે અવશ્ય થવું જોઈએ. પરંતુ અમે અત્યાર સુધી એ જાણતની કશી મુશ્યના આ પત્ર-દારા સમજાવુંવર્તી નથી કરી. ચિત, રશીયાનો દાખલો અને હિંદુસ્તાનનો દાખલો મુદો છે. ચીન, રશીયામાં પ્રબલ સરકાર છે અને બહારના શત્રુ તરફથી આક્રમણ થઈ રહ્યું છે જ્યાં સુધી શત્રુએ કળજે નથી કીધો ત્યાં સુધી તંત્ર પ્રજાના જ હાથમાં છે અને પ્રજાને જોઈએ તેટલી બહારની મદદ પહોંચાડી શકાય છે. પરંતુ હિંદુસ્તાનમાં તો બ્રીટીશ રાજ્યજ પ્રબલ શત્રુ વાની બેઠેલું છે અને તેણે સઘળો કળજે લઇ લીધેલો છે. આખી પ્રજા તેની કેદીની દશામાં છે. સઘળાં ખાતાં એપરનો અંકુશ તેના હાથમાં છે. આખા દેશમાં છુના મરફી, કુંદશદ તથા રાજ્યજ

થલાવી રહ્યું છે. આખાને આખાં ગામડાં એને હંડ ચાય છે અને તે વસુલ કરવાની સરકારની રીતથી ઠોણ વાકેફ નથી. લોકોની માલ મીલકત, દરદાગીના, વાસણ કુખણ, ટોરદાંખર, ખેતરો, ઘરખાસ સઘળું વેચીને તે વસુલ કરવામાં આવે છે અને લોકોને રબળતા કરી મુકવામાં આવે છે. આપણે જે કંઈ નાણા મદદ અહીંથી મોકલીએ તે આવાં રાજ્યદારાજ પહોંચાડી શકાય. તો એ નાણા ત્યાં સહીસલામત પહોંચશે અને હંડ પેટે એવી રકમો વસુલ નહીં કરી લેવામાં આવે તેની આપણી પાસે ખાતરી શું છે? આજના સેતસરતા સખત જખતામાં એ ખખર આપણને શી રીતે પહોંચી શકશે? જે રાજ્ય શત્રુ બની પ્રજાને પીડી રહ્યું છે એ રાજ્ય પાસેથી પ્રજાનીનું એટલું કાર્ય થવાની આપણે આશા શી રીતે રાખી શકીએ? આ સઘળા વિચારો કરતાં અમને લાગે છે કે આજના સમયમાં અહીંથી કંઈ પણ નાણામદદ મોકલવી વાજબી નહીં ગણાય. વળી તાત્કાલીક જરૂરને માટે હિંદુસ્તાનમાં કંઈ કરોડપતી દેશ બકતો એછા નથી પડેલા કે જેઓ સંકટ નીવારણની જવાબદારી ન લઈ લે. પરંતુ આજે તો રાજ્યના ખુશામતીયા સીવાય ના તેવા દેશબકત કરોડપતીઓની પણ રથીતી ક્યાં સહીસલામત રહી? તેઓના કરોડો પણ લુંટી લેતાં રાજ્યને શું પાપ નડવાનું છે? જે તેઓનીજ એવી રિવાજ હોય તો આપણે અહીંથી જે નાણા મોકલીએ તેની શી સહીસલામતી? એટલે અમને લાગે છે કે જ્યાં સુધી હિંદુસ્તાનથીજ આપણા બાણીતા નેતા તો તરફથી હાકલ ન થાય ત્યાં સુધી અત્રેથી કશી નાણા મદદ મોકલવાનું આપણે સાદસ કરવું રિચત નથી. આ ચલાહ આખી આપણા બાઇઓના ઉત્સાહને અમે તોડી પાડવા નથી ઇચ્છતા. એ ઉત્સાહનો લાભ લઈને કાળાઓ સહે ચાકુ રહે. એ રકમ અનામત રાખી શકાય અને અનુકુળ સમય આવ્યે તે મોકલી શકાય.

શાખાશી કેને ઘટે છે

આ પાતા આગલા અઠવાડિયાના અંકમાં અમે લખી મયા કે રીવરસાઇડના લતામાં ફરજન સીટી કાઉન્સિલે લીંદો માલીકની જમીનો લઇ લઇ લીંદોએને લાંથી કોએડી માલની પોળના કરેલી તે તેણે પડતી મુકવાનું અને એ લતામાં મલીય રથોને સફ કરવાના રક્ષક એક્ટની રૂએ મળ્યાં એવાનું દર્શાવ્યું છે. આ વસ્તુ એ લતામાં વસતા લીંદોઓ માંગતા હતા અને તેઓને જાણીને સંતોષ થયો છે કે પમાસ વર્ષ ઉપર થયાં જેઓએ પોતાના ઘરોમાં વસાવેલાં છે તેને તેડી નાખવામાં નહીં આવે.

રીવરસાઇડ ખાવરડીન ઇન્ડિઅન રેટપેપર્સ એસોસિએશને નાટાલ ઇન્ડિઅન એસોસિએશન ની સાથે મળીને આ બાબત શરૂઆતમાં ઉઠાવી હતી પરંતુ એસોસિએશનની વલણ, સીટી કાઉન્સિલની સાથે એવી સમાધાની પર આવવા ની દોષ કે જેના પરિણામે પોતાના લાભો સુરક્ષિત રહે અને મોટા ભાગના મરીમોના લાભો જામનામ, એવી રીતે મંદ આવી રહી હતી, અને રીવરસાઇડ-ખાવરડીન ઇન્ડિઅન રેટપેપર્સ એસોસિએશનના અમુક કાર્યકર્તાઓ એસોસિએશનની સાથે મળતા યદ્ય અચેલા હોય એવું પણ જણાઇ રહ્યું હતું. હમણાના વર્ષોમાં એસોસિએશનની જાતિ સરકારને નવા જવાની હોઇ કોડેને તેના પર અગાહિત જેટલો વિશ્વાસ નથી રહ્યો. વર્ષો આગે એસોસિએશન બંધારણ સર કંઈક પણ નથી રહી કેમકે તે ખુદ પોતાના જ બંધારણને અનુસરતી નથી. તેનાં બંધારણ ની રૂએ ૨૨ વર્ગ કાર્યકર્તાઓની મુદતથી થતી જોઇએ હતી પણ વર્ષ ઉપર મળાં એસોસિએશને વાર્ષિક મીટીંગ બોલાવેલી નથી. આથી એસોસિએશનનું એક કાર્ય ખરી રીતે બંધારણ કરતું નહીં મણાય.

આ સંજોગમાં આ પ્રશ્નમાં સીટી કાઉન્સિલ નરહયા લીંદોઓના દરો અને લાભો તરફ સદાતે જોરવાહ બતાવોને અને સીટી કાઉન્સિલ ની એક્ઝિક્યુટિવશનની મેળોનામાં મેજેશનની નીતીનો વધારે મેરો પ્રશ્ન મોકલવેલો છે અને આ પ્રશ્ન માત્ર રીવરસાઇડ-ખાવરડીન ઇન્ડિઅન રેટ પેપર્સ એસોસિએશનના એલાતેજ નહીં પરંતુ આખી કોનો પ્રશ્ન છે અને તેથી આખી કોમે તેને દરેકી લેવો જોઇએ એમ લાગ્યું હતું. આથી નાટાલ ઇન્ડિઅન એસોસિએશનના નેશનલ કોન્ફેડેરેશ આ બાબતમાં વચ્ચે પડ્યો અને સીટી કાઉન્સિલે લેવા ધારેલાં પગલાં સામે

સખત વિરોધ દર્શાવવા માસ મીટીંગ ખરવા માં આવી અને અંગ્રેજોની પણ સહાનુભુતી તેઓએ આકર્ષી. માસ ફરી રેવરન્ડ કબરુ. એચ. સેશેલ અને મી. ડી. સામ્સને તેમાં લેડો રસ લીધો અને સીટી કાઉન્સિલે એક મનાધીકાર વિનાની અને અવાજ વિનાની મળતી સામે લેવા ધારેલાં દેખીતા અન્યાયી પગલાંની વિરુદ્ધ અંગ્રેજોને વિરોધ પ્રદર્શિત કર્યો એટલુંજ નહીં પરંતુ એક એવો પ્રશ્નની દિમામત કરવાને તેઓ ખુલ્લી રીતે બહાર પડ્યા કે જે રવાણાવીક રીતે પોતાના જાતી-બંધુઓમાં તેઓને અપ્રીય કરનારું થઇ પડે. આ બાબતમાં હેરટ લગી લડવાના ઇરાદાથી તેજ કામને ચારે એક ખાસ કમીટી રચાવવામાં આવી અને તેના તેઓ અગ્રમુખ સભ્યો અન્યાયી લીંદો-ઓની સામક્ષી ધણી ઉરેકાઇ અને છેલ્લા પચીસ વર્ષમાં નહીં જેવામાં આવેલાં એવાં દરથો થવાં સરકાર નીકળ્યું અને ફરજનની સીટી કોલમાં દખાવા બરેલી જમી માસ મીટીંગ મળી અને માંધીજી આ દેશ બંદી મયા ખાદ દક્ષિણ આફ્રિકાની તવારીખમાં પહેલી વાર પ્રતિષ્ઠિત અંગ્રેજોએ સત્તાધીશોની ટીકા કરવામાં અને તેઓએ લેવા ધારેલા પગલાંને વખેરડી કાલોમાં પ્રજાસત્તમ ભાગ લીધો. આ અંગ્રેજોમાં રેવરન્ડ સેશેલ અને મી. સામ્સ ઉપરાંત સેન્ટર એડમર મુક્ક, મીસીસ મેબલ પાલમર અને એડવોકેટ ડેરી બુલમ દવા અને તે સિવાય મળેલ સહાનુભુતી આપનારા અન્ય અંગ્રેજોની મીટીંગમાં ફાજરી હતી તે જુદી. આ અંગ્રેજ મીટીંગે લીંદોઓના સવાલ નરહ સહાનુભુતી દર્શાવી અને તેઓના વિરોધમાં પણ સામેલ થવા દતા.

આ વસ્તુ બાંધ જલેર કરવામાં આખારો હેતુ રીવરસાઇડ-ખાવરડીન ઇન્ડિઅન રેટપેપર્સ એસોસિએશનના પ્રયુએ, મેશ અલ્બનબુપ્પે, ફરેલી જુલ સુધારી લેવાનો છે. સીટી કાઉન્સિલે પોતાની એક્ઝિક્યુટિવશનની મેળોના પડતી મુદત દેવાના લાધેલાં પગલાંને માટે પોતાની એસોસિએશન ને સંતોષ જલેર કરતાં પ્રયુએ પોતાની એસોસિએશનની અને નાટાલ ઇન્ડિઅન એસોસિએશન ની બહી લેવાઓની મોંઘ લીધી હતી. પરંતુ આ સંતોષકારક પરિણામ મોટા ભાગે બલકે સર્વોચ્ચ તેઓની પાછળ રહેલા લીંદો લોકમત ના મજબુત રેકોને આભારી હતું એ વસ્તુને સીટી નહીં કરવો એ જરવાજીજ મણાય અને સુશિક્ષિત અંગ્રેજોની પણ મત અને તેઓ ના પ્રજાસત્તમ દીલસોજી અને સહાનુભુતી તેઓની પાછળ હતી તેની હિંદ આખાર સાથે મોંઘ નહીં લેવી એ અસંભવ મણાય.

અમારો આવતો અંક

અમારો આવતો અંક લીવાળીના ખાસ અંક તરીકે નવેમ્બરના પહેલાં અઠવાડિયામાં બહાર પડશે. અક્ટોબર તા. ૩૦ મીનો અંક બહાર નહીં પડે. તેમજ નવેમ્બર તા. ૧ અને તા. ૧૩ મીનો અંક પણ અમારા છાપખાનામાં મળ રહેલા ફેલ્ડાઇ ફેરફારોને લીધે બહાર નહીં પડે. તેમ છતાં લીંદો વિષે સ્વ કહીકતો આપનારા જે અંગ્રેજોમાં ખાસ વધારા છાપીએ છીએ તે ચાલુ રાખવા અમે બનતો મયતન કરીશું અને કે તે પણ આ અઠવાડિયે બહાર નહીં પડે.

અમેરીકાની ખીટનને ધમકી

અમેરીકાના 'લાઇફ' પત્ર પોતાના મયા અઠવાડિયાના અંકમાં તંત્રીચાતેથી મીટીંગ પ્રગતે ખુલ્લો પત્ર લખ્યો છે. યુનાઇટેડ સ્ટેટસ ની ખીટનને મદદ કરવાની ઇચ્છા છે એમ દર્શાવ્યા બાદ એ પત્ર લખે છે કે "...પરંતુ આ મતના ખરા હેતુ ઉપર આવતાં અમે તમારી પાસેથી ચોખ્ખા સંબોધમાં મળવા માંગીએ છીએ કે તમે પોતે અમને કેવી રીત મદદ કરવા માંગો છો.

"...અમારે જેની જરૂર છે તે જુનાજાળમાં કેટલાક અપવાદો સીવાય જે તમારી પાસેથી અમે મેળવી શક્યા હતા તે નીતીમાં છુટકા માંગીએ છીએ.

"અમે અમેરીકોના શાને માટે લડીએ છીએ એ વીધે અમારા પોતાનામાં ભલે એકમત નહીં હોઇએ, પરંતુ એક બાબતને વિંગ તો અમે એકસજી છીએ, અને તે એ કે અમે ખીટીસ સામ્રાજ્યને નબાવી રાખવાને નથી લડી રહ્યા. આટલી સાધ પાલ કરી દેવી સારી તે નહીંજ લાગે, પરંતુ અમે નથી ઇચ્છતા કે તમે કંઈ પણ જાંતીમાં રહો.

"જો તમારી બુદ્ધ રચના ખીટીસ સામાન્ય ને નબાવી રાખવાના પાપા પર રચાએલી દોષ તો તમે મોડું વરેલું જોશો કે તમારી બુદ્ધ રચના તમારે તમારી જાતેજ મોડવી લેવી પડશે...

"સામાજ્યને નબાવી રાખવાના બુદ્ધમાં નવો મે રચે ઉભો કરવાની એટલી બધી જરૂર નહીં રહે, પરંતુ સંયુક્ત રાષ્ટ્રોને માટે વિશ્વ્ય પ્રશ્ન ને માટે, એટલે કે, અમે પોને, ખાંડીસ, ચીન

અને રશીયા તેમજ અન્ય રાજ્યોને માટે તો તેની અસંત આવશ્યકતા છે.

“આ બાબતમાં અમે તમારી પાસેથી અમલ ની કુટ માગીએ છીએ. આ કુટ સામાન્યને નબળી રાખવાને ખાતર સરવાલું છેડી દે અને અમારી, રશીયાની તેમજ અન્ય મીત્રરાજ્યોની સાથે થઈને એવી વ્યુહરચના મેદાનો કે નેથી આપણને બધાને લાભ થઈ શકે અને વિજયની ખાત્રી મળે.

“એ તમે મીત્ર રાજ્યોના વિજયના કોમે સામાન્યને વળગી રહેશે તો તેને કુટ ગુમાવી બેસશે કેમકે અમનેજ ગુમાવી બેસશે.”
હિંદીએ મોરનાના લત્તામાં કેમ પ્રવેશ કરે છે?

મયા રવીવારે સીંચુમાં મી. ડબ્લ્યુ. એચ. મોરનના પ્રમુખપણા હેઠળ મળેલી મીટિંગમાં કરબનમાં સુખ્યત્વે કરી પુરોધાપનોથી રસાયેલા લત્તામાં હિંદીઓના ચના પ્રવેશના પ્રશ્ન પર મી. એ. મોરન, એમ. પી. અને ડૉ. રીચરડે એમ. દેરીસ અને મોરેટર એસ. જે રમીથે ભાષણો કર્યાં હતાં. મી. દેરીસે કહ્યું કે સરકારે હિંદુસ્તાનમાં બળબળાટ થવાની પ્લોટ કંઈ પણ અસરકારક પગલું નથી લીધું. ૧૯૪૧ માં જુન કમીશનનો રીપોર્ટ બહાર પડ્યા બાદ જુના સરકારમાં હિંદીઓએ ૨૧૬ પ્રોપર્ટીઓ ખરીદેલી છે અને નવા રોકાણોના લત્તાઓમાં ૭૯૨ પ્રોપર્ટીના ખરીદેલી છે. મી. મોરનએ કહ્યું કે અગત્યની વસ્તુ સરકારને એવી ખાત્રી થઈ છે એ છે, કે કંઈ પણ સમાધાન સમજાવે અદલ હન્સાઈ મળે એ રીતે થવું જોઈએ. કેમકે તેના વિના કંઈ પણ સમાધાન તે સમાધાન નહીં ગણાય. સમાધાન લાવવાના પ્રયત્નો નીખળ નીવડવાનું કારણ એ છે કે મુળ પ્રશ્નો ની અવગણના કરવામાં આવી છે અને તે હિંદીઓ માટે ધરાની અને નામરીકા તરીકેની સમવકાનો તર્ક, હિંદી વસતીમાં વધારો, કેપ-ટાઉન કરાર થયા બાદ હિંદીઓના રહેણીના ધોરણમાં થયેલો સુધારો અને છેવટે હિંદીઓની પુરોધાપનો સાથે કમાનનાની ચેપ્ટા કરવાની હુકમ છે. મી. મોરનએ કંઈ પણ આકરા કરાવો કરવા વિરુદ્ધ મન રાખ્યો અને જણાવ્યું કે સહિયો વિશેષ ચુનેચાર પુરોધાપનો છે કે જેઓ ન હિંદીઓ પ્રોપર્ટીઓ ખરીદે તેના કરતાં તેઓને વેચવાનું પગલું ઓછું દોવને પાત્ર ન ગણાય.

રિચરડે એસ. જે. રમીથે કહ્યું કે પ્રવેશના પ્રશ્નનું મુળ કારણ ધરાની તર્ક છે. તેમણે કહ્યું કે “વુદ્ધના પ્રશ્નમાં કે સરકાર સાથે

મળતો હું પરંતુ સરકારની આર્થિક નીતી ખીલ-કુલ સરેલી છે. હજુ પણ તે નફા ખાઈએ અને બાજબાજોની ખુશામત કરે છે અને જેઓ કુલ પ્રયત્નોને કચડી નાખી રહ્યા છે તેઓને કચડી નાખવી નથી. પ્રશ્ન એ છે કે ધરો શોડાં છે અને વસતી મોટી છે. ધરો બાંધવાના સાધનો અને મળુગીની કશી ખોટ નથી પરંતુ વેપારી સરકારે, બાજબાજો અને નાણા ધોરનારાઓ જે કચડી નાખનારો અંકુશ ધસતી રહ્યા છે તે જ્યાં સુધી તોડી નાખવામાં નહીં આવે ત્યાં સુધી આ ધરો પૂરાં પાડી નહીં શકાય. મેનેટર રમીથે સમસ્ત ધરો બાંધવાને વધારેમાં વધારે સવા તથા ટકા એ સમવકા કરી આપવી જોઈએ એવી સૂચના કરી હતી.

—૦—

બબરપત્રો

ધી યુનાઇટેડ હિંદુ એસોસીએશન

ઉપરોક્ત સંસ્થાની વાર્ષિક ચુંટણી તા. ૩૦-૮-૪૨ ના કરવામાં આવી હતી અને તેમાં મત વાંતો હીસાબ પસાર થયા બાદ નીચેના મર્મવાદો ચુંટણી થતા પ્રમુખ : ખુશાલભાઈ મોરાર મારનર, વેપપ્રમુખ : ગોવન ભાઈ લાલા અને પ્રિમાભાઈ બમા, સેક્રેટરી : જનનલાલ બી. પટેલ અને વાલાભાઈ લાલા, ટ્રેઝરર : દેવજીભાઈ પરસોતમ અને નીજાભાઈ હીસાબ, એડીટર : રામજીભાઈ ડાહ્યાભાઈ

નાર બાદ કમીટી અને કાવવાદક કમીટી ચુંટણીમાં આવી હતી. હિંદુ ડેવલપ્મેન્ટ ઉધરાણું કરતાં, કેપટાઉનનાં બાજબાજો મર્મવાદક કમીટી ને બાજબાજો જે સાથ આપે છે તે બદલ તેઓને આભાર માનવામાં આવ્યો હતો અને આસા રાખવામાં આવી હતી કે ખાત્રી રહેલા બાજબાજો પશુ આ પ્રમાણે કામમાં તન મન અને ધનથી તેમની દરજ સમજાવ મદદ કરશે.

સંસ્થાના આશરો હેઠળ તા. ૩-૧૦-૪૨ ના હિંદુ હોલ કેપટાઉનમાં માંખી જમવાની ઉજવવા બહેર મીટિંગ મળી હતી જેમાં માંખીજાને હીમ્મતુલ હસનનારે દરોવ થયો હતો.

‘ઇન્ડિયન એસોસિએશન’ તરફથી ‘The United Nations India’ નામની પત્રિકાઓ બહાર પાડવામાં આવે છે તેને મદદ મોકલવાવા પ્રમુખ તરફથી આપીત થતા પા. ૩૦ને કાલે સભા જનો તરફથી થયો હતો.

ખુશાલભાઈ મોરાર મારનર, જનનલાલ બી. પટેલ, નાયુભાઈ દેવજી, કલાજીભાઈ દેવજી, બાજબાઈ હાજીભાઈ ચાવડા, જોરામભાઈ સરજી અને

રતનજીભાઈ મોલીદ તરફથી પ્રશ્ન માતુસાર બાબતે થયાં હતાં.

હિંદીય મોલી મીત્ર મંડળ કેપટાઉન

હિંદીય મોલી મીત્ર મંડળની બહેર સભા મીત્ર હોલ, મોરારનાં બી. બાજબાઈ હી. ચાવડા નાં પ્રમુખપદે કાર્યકર્તાઓની ચુંટણી માટે મળી હતી. મંત્રી શ્રી. જનનલાલ હી. ચાવડા તરફથી મીત્રીટસ અને સંસ્થાનો વાર્ષિક હેવાલ રજુ થયા બાદ ટ્રેઝરર શ્રી કુશલભાઈ જે પરમાર તરફથી હીસાબ રજુ થયો હતો જે સર્વાનુમતે પ્રસાર કરી આભાઈ વર્ષ મરેનાં કાર્યવાહોની ચુંટણી નીચે પ્રમાણે થઈ હતી :

માનીતપ્રમુખ : બાજબાઈ હાજીભાઈ ચાવડા, પ્રમુખ : કાળીદાસ વજનજી બીચીમોરીઆ, જોડીઆ મંત્રીઓ : મોરારિભાઈ હાજી વાજ-મારીઆ અને ડાહ્યાભાઈ દત્તા વાજમારીઆ, કોશાખલો : નરેન્દ્રભાઈ કુલજી બીચીમોરીઆ અને મળીસાલ મગજી બલસાસ. કમીટી : મેરમેન શ્રી પ્રાણજીવન છીન્નજાઈ ચાવડા, કમીટીના સભાસદો પ્રેમજી લગાભાઈ, હાજીભાઈ પરસોતમ ચવડા, ભાજબાઈ હર્યાણજી, પીંજ-દાસ પરસોતમ, કુશલભાઈ પરમાર, જનનલાલ હી. ચાવડા, નરસીંહ હરિભાઈ, વસનભાઈ નર-સીંહ, જનનલાલ જગજીવન, અંકુભાઈ મનજી, બીજુભાઈ મજન, ડાહ્યાભાઈ દેવા, હામરભાઈ પ્રેમજી, નારજીભાઈ વરંજી, બીજુભાઈ કુશલભાઈ, જીવિતદાસ મનજી, પરમારમ કેસરજી, જોરામ ભાઈ વરંજી, મોદનભાઈ હસન, પ્રજુભાઈ હાજીભાઈ.

કામ ચલાવે પ્રમુખ શ્રી પરસોતમ કેસરજીના હરતે ચુંટણીના કાર્યકર્તા સાંત અને મુશમતાજીથી થયો હતો તે બદલ સભા તરફથી તેમને આભાર માન્યો હતો. બાદ કુલ અને બાંકડાની પ્રકાશી સહ સભા વિસર્જન થઈ હતી.

“હોંદ વિષે સરવ” ના ખાસ વધારાના પ્રકાશન માટે મળેલી વધુ રકમો

“હોંદ વિષે સરવ” ના ખાસ વધારાના પ્રકા-શન માટે મળેલી નીચેની રકમો સામાર રીઠાસીએ છીએ :

જોદાનીસખમ : પાટીદાર દેવજી ફા. પા. ૧-૧-૦, પટેલ એન્ડ સન્સ પા. ૧૦ ૧૦-૦, જાવાન બહર પા. ૫-૫-૦, એ બી સી. ખજાર પા. ૨-૨-૦, પ્રોટેરીયા : એન જી. કાલા એન્ડ જે મોરધન પા. ૫-૫-૦, જી. કાલા એન્ડ ફા. પા. ૩-૩-૦, જોડાના : એચ. પી. બમન પા. ૩-૩-૦, કરબન : જેડા નારજી શ્રી. ૫-૫.

હિંદના ફુંકે અખરો

કેવેલ હિંદુસ્તાનથી કપાઇ ગયું

બુલુચિસ્તાન રાજ્યની રાજધાની ક્વેટા છેલ્લા બે માસ થમાં રેલવેનો માર્ગ કપાઇ ગયો હોવાથી બાકીના હિંદુસ્તાનથી છુટું પડી ગયું છે એમ બુલુચિસ્તાનની સરકાર તરફથી જાહેર થયું છે. આ પ્રમાણે અવધાર કપાઇ ગયો હોવાથી અનાજની મંજીર તંગી થઇ પડી છે અને અમલની બાધાભેરાકીની વસ્તુઓ જેવી કે આટો, ચીની, તેલ, મીઠું વિગેરે રેશન થાય છે. જે તાત્કાલિક જરૂરીયાતના માગો ખોલવા માં આવ્યા છે.

હિંદના રાજ્યવિસ્તરમાં પ્રગળે હિસ્સો

હિંદના રાજ્યોએ રાજ્ય વહીવટમાં પ્રગળે હમણાં વિશાળ અધિકારો આપવાની જાહેરાત કરી હતી. મામડામાં, પરમણામાં અને છેલ્લાં જોમાં પ્રજા આત્મશાસનનો બોધપાઠ શીખી લે એવા જવાબીદાર સેમણે વ્યક્ત કરી હતી. રાજ્ય નો વહીવટ કુદરતિય બાવનાથી ચલાવવાની, ખેતે એ કુદરતના વહીવટ હોવાની, અને અંતમાં પ્રજા સંપૂર્ણ બાગીદારીયા વહીવટ ચલાવતી થાય એવી તેમણે હુકમ કરી હતી. તેમણે જણાવ્યું હતું કે: "રાજ્યવહીવટમાં આજ થી તમે સહબાગીદાર અને છે, સહેરીઓએ રચાનીક વિધેયોની જવાબદારી ઉપાડી લેવી જોઇએ તમે તમારી શક્તિનું પ્રતિપાદન કરો એટલે વહીવટના ક્ષેત્રમાં વધુ વ્યાપક અધિકારો આપવામાં આવશે." મહારાજાએ આ ઉપરાંત દેશાંતરી સળ નાણુદ કરી, સહમાં પ્રકારનાં દેવાંઓ ઓળખાં ઓળા સમયમાં નાણુદ થાય તેવાં પદમાં બરવાના પોતાના હરાદાની, પટેદાર મણોતીઆઓ પરના નજરાણાના વળતરની, દેવા માણીની મળીદા રૂ ૧૫૦૦૦ ને ૨૫૦૦૦ કરવાની જાહેરાત કરી હતી. મામડામાં પાણી ના જથ્થા માટે, સુખાદારી માટે, શાક્ષણ અને સંસ્કૃતિ પ્રગતિની સમવૃદ્ધિ કરવાની જાહેરાત કરી હતી.

અંતમાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે: "મારા મામડાઓના વંશપરંપરાના મુખીઓ તરીકે હું તમને મારી સાથે કુચ કરવાને વિરોધ કરું છું. હાથ ની આજ્ઞા છે કે બીજા પર અધિપત્ય રચાવવા ને બદલે શાન્તિથી સાથે જીવન માળવું જોઇએ." **શ્રી. રૂઝબેલ હાક સરકારને વિનંતિ પાઠ્યે છે.**

અંગાળના વડા પ્રધાન શ્રી. રૂઝબેલ હાકે ના. વાઇસરોય પર એક પ્રિતિપિત્ર પાઠ્યો છે અને બીરનના વડા પ્રધાન, અમેરીકાના પ્રેસીડન્ટ

રૂઝવેલ્ટ, રશીયાના સુતધાર સ્ટેલીન અને ચાંચ કાઇ શેક પર એ મોટી આપવાની વિનંતિ કરી છે. શ્રી. હાકે એ વિગ્રહિતપત્રમાં આમલક પુર્વક જણાવ્યું છે કે "વિવશાંતિ અને આઝાદી નું રચાવી હીત માગી લે છે કે હીંદ સાથે તત્કાલ સમાધાન કરે." ના. ૧૮ મીએ સાંજે ધારા સભા ચૂકમાં ગળેથી પ્રામાતક સંયુક્ત પક્ષની સભામાં શ્રી. હાકે આ જાહેરાત કરી હતી. વધુમાં તેમણે એમ પણ જાહેર કર્યું હતું કે પ્રાંતની પ્રગળે સંયોધીને તેઓ એક અપીલ બહાર પાડનાર હતા અને પ્રગળે એવો અતુરોષ કરનાર હતા કે અરાજકતા અને જાહેર અવ્યવસ્થાનાં કાયો ન કરતાં. શ્રી. હાકે ધારા સભાચૂકમાં નીવેદન કરતાં જણાવ્યું હતું કે "હું એકલસ માનું છું કે આમજનનાના સ્વપ્રેરિત સહકાર સીના કાઇ જાનનાં સંતોષકારક પરિણામો શક્ય નથી. હાલની મહાશંકોના ઉકેલ આવવોજ જોઇએ.

જો બાવક અસંતોષ સક્રિય રહે તો મુલક પ્રવાસ જરૂર સુરેલ અને અને ખર્ચ પુકો તો દુરમનના કાચ સુખજ જળાન બનશે.

ગોળીબાર અંગેની વીમતો

મુખ્ય શહેરી સ્વાતંત્ર્ય સંઘ પોલીસે કરેલા અપોગ્ન ગોળીબાર અને વધારે પડતા વાપરેલા બળ અંગેની વીમતો, કેરીબતો એકત્ર કરી રહ્યું છે. આ કાયમાં મુખ્યના પક્ષા ધારાસભીઓનો સહેરી સ્વાતંત્ર્ય સંઘને સાચ મળ્યો છે.

વડોદરા રાજ્યનો અત્યાચાર

વડોદરા રાજ્ય પ્રજામંડળે જવાબદાર રાજ્ય તંત્રની માંગણી કરતો હારા જાહેરમાં મુકપો તેથી પ્રજામંડળના નેતાઓ શ્રી. સુતરીઆ, શ્રી. પ્રાણુ-લાલ મુશી, શ્રી. કેશવલાલ વડોલ, શ્રી. સુતી-લાલ સાહ વડોલ, શ્રી. દીવમસાદ વડોલ, શ્રી. મનમોહ સંકરભાઇ, શ્રી. મણીલાલ કાલીવાલા, શ્રી. તારમદગદ એમણુ અને શ્રી. વામનરાવને વારસીયા પલટણના અંમલામાં પકડીને નજર-કદ તરીકે રાખવામાં આવ્યા છે. સહેરમાં ખીલીટરી પહેરો મોઢપાળો હતો. મળીએ મળીએ પોલીસો હતા તેતાઓની ધરપાડ બાદ જોગીદાસ વિદ્યવતી પોળમાંથી થીમતી બાનુમલ આઝાદે પોતાની આંગેવાની હેઠળ સરઘમ દાખું જેમાં ૨૦૦ બંડોના ઉપરાંત ૫૦૦ યુવકો હતા. રરતામાં સરઘમ બેસી ગયું અને એ પછી લાડી ચાળી થયો સરઘમમાંના મુરદાને લાડીઓ ખુચી લેવાનો પ્રવાસ ક્યો અને મોલીટરીએ

૫૦ ખાર લોટો પર ક્યા. ગોળીબારથી ચાર મરી ગયા છે અને ૫૦ ને ઇજા થઇ.

સનિકેના અત્યાચાર સામે સુદક્ષ પ્રતિબંધ

બીનબરકરી પ્રગળે હેરાન કરવાની અને બીઓ પર અલ્યાચારો ગુન્ગરવાની સૈનિકેની પ્રદક્ષિને પ્રસીદ આપવી એ હીંદસંરક્ષણ ધારા માં થએલા નવા સુધારાની દુએ સૈનીકા પ્રત્યે દવેપ અથવા અપ્રીતી ઉત્પન્ન કરવા બરાબર મણાશે એવી જાહેરાત કરીને હીંદના મુદ્દજુસ્વા-તંત્ર પર એક વધુ સરકારી અંકુશ મુકવામાં આવ્યો છે.

શ્રી. કીશોરલાલ મશરૂવાળાની ધરપકડ

ગાંધી સેવા સંઘના માણ પ્રમુખ શ્રી. કીશોર લાલ મશરૂવાળાની ધરપકડ એમરટ તા. ૨૨ મીએ સેવામામ આશ્રમમાંથી હીંદ સંરક્ષણ ધારા હેઠળ કરવામાં આવી હતી. ધરપકડ પછી તેમના નીવાસસ્થાનની ઝડતી લેવામાં આવી હતી અને કેટલાક ટાઇપ કરેલા કાચો અને લેખો જપ્ત કરવામાં આવ્યા હતા

હિંદી વેપારી મંડળની સરકારને અરજ

હીંદી વેપારી મંડળની સમીતીએ મુખ્ય સરકારના હોઇ ડીપાર્ટમેન્ટને એક પત્ર લખ્યો છે જેમાં સરકારને મહારાજાની તળીયતના સમાચાર જનતાને આપવાની વીનંતી કરવામાં આવી છે. વધુમાં સમીતીએ જણાવ્યું છે કે મહારાજાની ઉમરને ખ્યાલમાં રાખતા મહારાજાજીના અવસાનનો અઘાત અને કાતના મંજીર મામલા ને કારણે તેમની તળીયત વીધે કુદરતી રીતે ભોકામાં ચીંતા ફેલાઇ છે. આ કારણે સમીતી અરજ કરે છે કે સરકાર દર અડવાડીએ તેમની તળીયતની તપાસ તેમના ડોક્ટરો અને સરકારી ડોક્ટરો પાસે કરાવેને એક વાદી બહાર પાડવી જોઇએ. સમીતી તલો છે કે મહારાજાની તળીયતની રીકર જેટલી લોકોને છે તેટલી જ સરકારને છે. તેઓ કારપુર્વક જણાવવાની રમ લે છે કે આ સંત પુરુષની રિયતિ અને મરતબો નેતાં તેમના જેવા પુરુષની રાજની જરૂરીયાત જેમ કે સમાચાર પત્રો, પુરતકો વીગેરે તેમને મળવા જોઇએ.

૧૯૪૨ માં સુધને અંત ?

સુવિખ્યાત તત્વચિંતક સર સર્વપલ્લી રાધા-કૃષ્ણને એક મુલાકાતમાં હતું હતું કે ૧૯૪૨ માં શુકનો અંત આવશે અને ખેતે ૧૯૪૩ ના જાન્યુઆરીમાં એકાદસ વર્ષાપીંડુ આચાર્યપદ લેરા જઇ શકશે.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય.

જો તમારે તમામ જીવનની ખરી મજા લેવી હોય તો પુછીકારક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબુત અને બળવાન બનાવી દો! પણ માફ રાખો કે કાયદાકારક બોરોકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોકબો શુદ્ધ માલજી વાપરજો, અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આવી ગયો છે.

અમારે બાં ઠાં જોડા, બદામ, ચાંચોલી, પીસતા, પંજાબી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, છલાવી, કોખર વગેરી, ગોખર અને કાજુ, ચાર મગજ, ચોપગીની, અમરન, ગુંદર, અંબર, સોના ચાંદીના વરખ, ગરુડન, વીંચેર તમામ હીંદુ કરીયાલું માંથી વડું, મઠી ખુટીઓ.

ઉપરાંત હાંદી બરની તમામ ચોસરી હમેશા સ્ટોકમાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મરાઠુર થએલી સુરતની બરફી, પીસતા બરફી રી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી રી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ બદામી હલ્વો રી. ૧-૯ રતલ, સફેદ પડવાઓ હલ્વો રી. ૨-૬ રતલ, રંગીન બદામી હલ્વો રી. ૨-૦ રતલ, સફેદ મલાઇ હલ્વો રી. ૩-૦ રતલ અમારે ભાંધી મળશે.

નવાળી પાઉંડર: સરીના કાઠ પણ બાંમમાંથી માત્ર બે મીનીટમાં વાળ સાફ કરી દે છે. ૪ બોટલ રી. ૩-૮ પોસ્ટેજ ફો. કુનીયન માટે, એક વખત બોરકર આપી ખાતી કરી લો. ફરમાન ચોક્કસ: ૭૦મ્લ૦ રી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709. **I. G. H. BASSA,** 153 Grey Street, Durban.

MOHANLAL VALJEE,

(INDIAN PAWNBROKER.)

112, Victoria Street, Durban.

LOW RATES OF INTEREST ON JEWELLERY.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets. 1240

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-A-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 6d., 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1492

સુટ

સુટ

સુટ

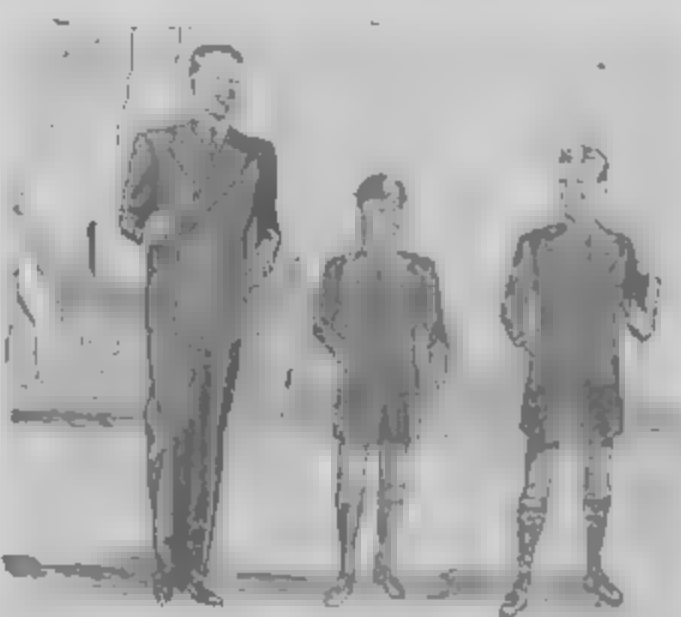
જોબી જોબી તો પછી જોબી

ખાટીજ સીલક બજાર

તદાન વાળખી બાવે જોડાંઓના સુટો ભાંખી અને ફૂટી ઉબરોનાં દરેક સાઈઝોનાં ઈલ અને દિવાળીનાં

નજીક આવી રહેલા તહેવારો માટે ખાસ નમુનેદાર અને રૂપાળા સુટો અગાઉથી ખરીદી લેવાનો આપને યાદગાર કરે છે.

વિવિધ સ્ટાઈલ અને રૂપાળા સુટોની પુખ્ત જાણ અમારા સ્ટોકમાં છે. સારા કપડાં અને લેસ પ્રિયતા માટે ખાટીજ સીલક બજાર પ્રવિષ્ટ છે તે આપને પુરો સતોમ આપશે.

BAKI'S

PHONE 35-1842.

410-14TH STREET,
VREDEBURG,
JOHANNESBURG.

સાઈઝ ૦૦૦ થી ૧૨

બ્રાઉન, બ્લુ, યે અને રેડ

વજુ ચર્પેતા જોડાને સાઈઝ ૦૦૦ થી

સુટ પસાળી શીટ વાવ છે

કમીના જોડાંના વધાર પુરતા ધ્યાન

આપવાનું આવશે.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજીની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ હાજર સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદરત સાથે વગાડી આનંદ—આમોઝેન મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદરતમાં અને મીઠામંડળમાં ગાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ લાકડાંકોલસાના ધુમાડાથી બચી તાત્કાલીક રસોઈ, ચા, કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રિક સ્ટવ ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ઠંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર તબક્કા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા હાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પડોસી, મધર ઇન્ડિયા, અકિરત, બાલી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભજન, ગરબા, રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજીનોના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપેરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા હલ્દુટ, સરદાર હલ્દુટ, શાતા હલ્દુટ હારમોનીયમ (દરેક જાતના) યંગ ઇન્ડિયા, મેમોરેન, હિંદુસ્તાન, હચીન્સ, એડીયન, (ઇન્ડિયન રેકૉર્ડ્સ).

ધરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬
,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રોપ્રાયટરી) લીમીટેડ,
૧૭૯ એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડુરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

મરદુમ આર કબાલના ઉલ્લામાં ઉલ્લા આવેનો તેટલે રેકોર્ડો આવી ગયા છે. વહેલો તે પડેલો.

N. આર કબાલ

- 16404 મળ વહાં દુન્યાં પુકારી જાણી
- 16411 એક રોતે કુ કસાના
- 16416 જલમાં સંમ જડ મહ અંખવા કમારી
- 16428 મદીનેકા મુસાફર કું મેરે કકમે દુવા કરના
- 16434 કઝારો લા મએ લેહન વોલી રાનક હે મેકશીમી
- 16313 રહમતુલ્લીલ આલમીન
- 16347 મીમે મએ લે એક ખુતે
- 16232 ને મીલે કુન્સે લેસે હાસે મીલાલેતે હે
- 16273 વોલદીલકે તામલલી
- 16250 કુસ્માર મુસલમાનો.
- 16243 કલકે મે આજ એકમહે આલી
- 16289 કુસ્માન પહે
- 16367 મેરા મન મોસે મોલે
- 16380 મુજકો હારે મહમુદપે મરનેહી ખુલી હે
- 16390 મારો સલ્લેઅલાહ મારો સલ્લેઅલાહ.

R.L. મરસામી રેકોર્ડ

- 316 અંવા ચકુદીકા મોજા
- 301 અલાહા જલવા
- P.E.**
- 27 ચકાલત કઝરત ખીલાલ
- G.E.**
- 4764 અને 4765 બે રેકોર્ડોનો સેટ
- જન્મલમે મારેકો પાની પીલાનેકા મોજા
- 4726 જુદા હે મારે મેખાને સે
- 3164 રતના ચકાલત
- 6677 રેશ અરમ
- 1740 રુખ અશ્વાક હે
- F.T.**
- 12127 રિવામત કઝરત જખીર
- 12907 હે સખાવત
- 12781 તોલીલ મોહમદી

ખખરીલ દીન

- 7791 મમનસીબેકા સરદાર જુદા જતા હે.
- 7742 સદા ખાર સામી.
- 7593 અરખપે તારોં મે જોલે માંહે અનવર એક હે

ખખરી આલમ કબાલ

- 16270 ઉસને દરવાજેએ અલમન ડાલદો
- 16349 તરવીર નખી આંખોસે દીલમે ઉતર આખ
- 16241 તરવીર મોહમદ મેરે દીલમે.

16270 ઉસને દરવાજેએ અલમન ડાલદો
ખારદર મુકીફીન

- 16332 બા મોહમદ બા મોહમદ
- 16340 ઉખર આ સીતમમર
- 16261 જસકા રાજ હે કલમરમે
- 16340 અપને અપને ખાજી દોલત

મોહમદ ખાલીલ કબાલ

- 16426 પિયા અપની નમરવાં બોલાએ સખી
- 16433 સાંવરવાં નહી રહે
- 16312 કમારા નખી જમ મરસાનવાલા
- 16221 સાજી મુજે પીલાલે
- 16366 મુલમખી ડાપે અમામ
- 16379 કહાં મએ વાહ સોજ

F.T. મરદર અખફુલ રકાકે

- 12686 મે પીતેલી ખાખકી
- 12620 વોહ કખીમે ખુદા
- 12254 હે સલામ ઉનપે જા હે
- 12165 કમારે કતલેકે કતીલ ને

કલનખાન એન્ડ પાર્ટી

- 12215 કેકા દે મુસા આદા તેરી મીમી
- 12917 જસ તરક જતા કું સખ કહેતેકે મોલામ
- 12826 નહારીલ હે સમુલેકરા મે
- 12860 મે તો લીર આખ માર
- 12587 મોહમદ જખ ઉસને મીલમન
- 12702 દરદરે બાકતા શીરા
- 12749 સરે મકલમપે સરકા

N. ખલીલ

- 16481 મે દુનયા હે દુનયા નખ.
- 16469 પીતમ નમર હે જતા.
- 16462 હર-હર-મરમે જખ જા.

કાલુ કબાલ

- 16461 દુરમાદ ખી તો સુન સે બેલા કરને વાલે.
- 16444 મુસકરા કર ને વાર મોખ હસારા હો જમ.
- 16388 નુરે અનવર દાખાતા ખોરે રમુલે અરખી
- 16422 ખાત આજી કિ નહાલી જાએગી
- 16325 પ્રીસ ખતા પર મુજસે
- 16365 ખુલવાલે મદીનેમે
- 16478 ચલે દો કદમ ઓર કમામત કહાદી
- 16368 આજ નખી દરવાજ દરસદીખાદો

કામા સેહ

- ચારીન દરદાદ (1); ખીલ મંગલ (4); તુરેવેકલ (1).
- રકમાની મંગલ (1); સતી સુપીતવા 2).

દર મહીતે નવા રેકોર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીતે કેટલોગ અમારે ત્યાંથી મંગાવી લેશે.

PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.,

PHONE 33-7265
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN.

38a MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

આ ગયા! "અનન્યી" આ ગયા!!

અનન્યી એવું ને અસલી હીમાનત હરીકા નીતીનું હતું. એ એવું ગતાતા હતું કે દુનીયામે મેષમાન આદમી કોઈ તરફથી અસલી પ્રમાણદાર આદમી કો ખુદકામ કરે ઉરે સરે દાલકર ઉરેકા ખરાબ કરી શકતો. મરત પેલું હમેશાએ કુદરતકા એવું હતું કે આખેર અનન્યી સમ્માની હોતા હતું. એવું જુદા હોરે કરનેકા સળ પાતા હતું. મહા સાથે આક્રમકે અનન્યી કે રેકોર્ડકી બહોત માંગ જુદા, મહા કુશનકારેને પબ્લીક કો ખુબ હતું. બીસીને શી. ૧૦-૨, એવું બીસીને શી. ૭-૬ રેકોર્ડ આખું હોવા, અનન્ય પેલું રેકોર્ડ હમારે વહા આ મને છુટકી કિંમત પહેલે કે મુઆરીક ચાર રેકોર્ડકી સેટકા શી. ૨૦ હતું. મંગાએ એવું સુતો.

અસલી મુરત.

મુસીબતકી મુરત

મુનિહામ કુદરત પાની "આજકા હીન્દુસ્તાન." ખુસાસા ને હે કે વીલાયતી ફેસન કી મેમ સાલેમકા કા પ્રસારક ખરમ દેખના હો. એવું અનન્ય દાલકી બહેનકા કો ગાલીસ દબાર મેં ગાલીસ કને સીકે ગાલીસ રોજ મેં જુદા દેના એવું આખીર તંગે ફેસ દેના નહ માલ એવું નવે જમાનેકા સળ દાલ હરમે રે.

પાંચ રેકોર્ડકા રોડ
કીંમત શી. ૨૫.

એવું દુસરે નવે રેકોર્ડ આ ગએ હે

મરદમ આર કબાકા કા સાબીરક-મોદકા સુભેમાન કબાકા આર સે ખારા આવાજ કા મામા કુવા. કુરને મુસીબ-મુસીબા કા ખુબ બીરકા કે રેકોર્ડ કા મંગાકર સુતો. ધર મેં રખને બહેલ

કીંમત શી. ૧૫.

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.

Phone 21843.

38 a Market Street, Barkly Arcade JOHANNESBURG,

Sole Indian Agents in South Africa

Phone 33-7255

H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

R. L. અનન્યી રીંગલમે

૩૭૪ સાવન કે નજારે હતું.

૩૭૩ મન છીરે છીરે રોવા.

૩૭૨ મેરી મુકીયાં આમેંગી આતી.

૩૭૧ એક કલી તાલોં પછી.

ફીલીમ રીકોર્ડ

સંસ્કાર (૫), હોલીડે પ્રન મેમ્બે (૨), સરચાકુબન (૫).

પરજી સાજ (૪) રવાળી (૪).

ગાના (૫); નીમવા (૪); તુલનીદાસ (૫); ૧૫૫ (૨)

આગાદ (૫); દોકર (૩); અસી ખાખા (૨); આલુલ (૫);

બંધન (૬); એવરત (૫); નહી પ્રેનરે (૫); મસાલીર (૬)

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેકામ કુટ, કાઉન્ટરપાસ કુટ, ગ્રાન્ડીય, હેન્ડીય ચેર, સાઈડ બેચ, બોક્સ ટેબલ, ટ્રક ટેબલ, રેબલ, ચેરસ, ટો ટેબલ, આકાઉન્ડેડ, રોપ કીટીંગ અને ફીક્સર વિગેરે, વડુન કોલેક્ટર અને ખર્ચી ચેરોલ અને પથારી સાથે મેળવવા સુકરો નહિ.

બોક્સ, રેબલ અને કીચન હરિચર

એ હાથથી દેખાઈએ નાચે તેમજ સાથ છે. તેમાં રહેલ હમેશ તેમજ રહે છે. માત્ર ફેરફારના કારણેના ખર્ચેલ કીટર મંચાએ અને રેપર આગળ વધારો.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2626, 105b

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, મલક, માંચા, કંચારા, માખી, વંદા વિગેરે સુધળા કંટુઓનો

નાશ કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના કીન ચલે છે.

111a

"KOH-I-NOOR" DIAMONDS
FOR BRILLIANCE & PURITY

BUY DIAMONDS DIRECT FROM
THE FACTORY

WHOLESALE & RETAIL
DIAMOND JEWELLERY
FACTORY
2401
JEWELLERS

The "KOH-I-NOOR"

Diamond is a piece of pure colour, fine cut, and quite free from flaws.

Each one is guaranteed perfect by a skilled craftsman.

Call, write or phone for our Free
Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER"—BLOPP & MARKET STS., JOHANNESBURG.

DURBAN REPRESENTATIVE

B. DAVIDSON, 1720 Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ,

ટેલેગ્રાફ ૧૨૮ રેપારી,

અમે ફરેલ ભવના ફરેલ અને રેલેટેબલ ગુનીમનના કોષ પલ માત્રમાં C. O. D. થી સાફ પેમેન્ટ ફરી મોકલોએ છીએ.

P. O. Box 254.

31, Short St. Durban. 119b

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.

Country Orders Promptly attended to.

14, DIAGONAL St. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-૫૩૮૨.

વલ્લભભાઈ રણછોડભાઈ

ફ્રેશ્વેલ અને ફીટેલ ફરેલ અને રેલેટેબલ આપારે આં તાજાં અને સસ્તું મળશે.

બહારમાના બેરકરોને તાજીદે પ્લાન રેપારી આવે છે.

૧૪, ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનનીસબર્ગ.

105a

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

ચેનેલ્સ મલ્ટીપલ આજ્ઞાકાર કાલીપરવાળા.

ફરેલ ભવની ચીઠકલો, બોખા ધોની તેમજ શિયા થેવા, મસાલાથી અને ખનાવીએ છીએ.

આમારે વખજાએકુ સુરતી બુથ, સેવ, મમરા, માંચી, મલખા, પાતરા વિગેરે ફરેલ તાજાં ખનાવીએ છીએ.

શીયાળામાં ખાવા કાયક પાટે કોર્ડર પ્રમાણે રેપેરીયલ. પાર્ટી વિગેરે મારે થોડા પ્રમાણમાં મીઠાઈ કોર્ડર પ્રમાણે ફરેલ વખતમાં ખનાવી આપીશું. બહારમાથી મંચાપતારને માલ પુરતી કાળજીથી મેલેલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

અઠવાડીક પંચાંગ

| નાર | ખોસ્તી
૧૯૪૨
ઓક્ટોબર | કાંડ
૧૯૮૮
આસો | મુસલમાન
૧૩૬૧
રવિય | પારસી
૧૩૧૨
શહે.
૩૬મી | સુરોદય
ક. મી. | ગ્રહીરત
ક. મી. |
|-------|---------------------------|---------------------|-------------------------|-------------------------------|------------------|-------------------|
| ગુરુ | ૨૩ | મુઠી ૧૪ | ૧૨ | ૧૯ | ૫ ૧૫ | ૬-૭ |
| ચાની | ૨૪ | " ૧૫ | ૧૩ | ૨૦ | ૫-૧૪ | ૬-૭ |
| રવી | ૨૫ | મુઠી ૧ | ૧૪ | ૨૧ | ૫-૧૩ | ૬-૮ |
| સોમ | ૨૬ | " ૨ | ૧૫ | ૨૨ | ૫ ૧૨ | ૬-૮ |
| બુધ | ૨૭ | " ૩ | ૧૬ | ૨૩ | ૫ ૧૧ | ૬-૮ |
| શુક્ર | ૨૮ | " ૪ | ૧૭ | ૨૪ | ૫-૧૦ | ૬ ૧૦ |
| શનિ | ૨૯ | " ૫ | ૧૮ | ૨૫ | ૫-૦૯ | ૬ ૧૧ |

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

NO. 19-55 VOL. XL

NOVEMBER 1942.

ESTABLISHED BY THE
PRICE: ONE SHILLING

The Temptation Of Buddha

બુદ્ધનો મોહ

C. M. F. M. M. M.

'The Temptation of the Buddha' is a subject of perennial interest for it symbolises the eternal struggle that the human soul has to wage against the forces of ease, inertia and individual selfishness. The victory that the 'Enlightened One'—the Buddha—achieved, is one that every human being has to strive to win if life is to have any ethical significance.

'બુદ્ધનો મોહ' એ કાયમ રસ હોવાવાળો વિષય છે. આદ્ય જાનન આત્માને એકજાતિય, પ્રભાવ અને અંગત સ્વાર્થના બંધોથી સામે નિરંતર ઝૂઝવું પડે છે તેના તે ચિત્રરૂપ છે. જીવનનું એ સમય જ્યારે તમને મોહના તો બુદ્ધ હોઈને વિકલ્ય પ્રતિ સ્થિતિ એ માટે કરવાનું પડે છે ત્યારે પ્રમાણ છે.

THE JAPAN BAZAAR

JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

SHOWING A BIGGER, BRIGHTER & BETTER
SELECTION OF
GORGEOUS SAREES FOR THE
★ DIWALI FESTIVAL ★

THE SUMMIT OF NATIONS • AVAILABLE IN 135 DIFFERENT SIZES • 80% COTTON • LENGTH 100 CM • COUNTRY OF ORIGIN: ITALY • THE PRICE OF EACH TOP €6 (TAXES INCLUDED)

*E. J. O'Neil, T. H. P. Chang, and J. A. G. Reilly, *Can. J. Chem.*, **30**, 1484 (1952).

OPERA STAR GEORGETTE (left) was first chosen to dress Della Scott, who plays
GEORGETTE ALBUQUE (right) in the new 70's style. She is 106 to 156 cm.

2008年8月1日 星期六

CREPIL DI CHINÈ, a Singapore, *AGOS. 1994, 35 + 1200

COTTON SAMPLES Yarn length, whet and needed yards with cotton Cotton
No. 96 156

★
VISIT OUR LANCE SECTION www.lance.com for information on, or order to, field and sales
Truck, Trailer, Loader, or the combination of all three... all functions

★
GEOFFREY HANFORD, M.D., MICRODERMIDOL, 1111 G ST. N.E., WASHINGTON, D.C. 20002
GEOFFREY HANFORD, M.D., MICRODERMIDOL, 1111 G ST. N.E., WASHINGTON, D.C. 20002

LATEST INDIA: 11 MILLION - 1970 - 1971, London, Price: New days, Seven Pice
 Hand of the

CHILDREN'S DRESSING—A new line of washable, wrinkle-free, colorful and smart. Georgette, Satin and Silk Dresses in sizes 2 to 14. \$1.49 to \$2.99. **Save 36% on 126 each.**

[illegible]

MEANS WILL BE FOR SINGLES OF MEN'S AND WOMEN'S STUDENT CYPAROS. HEADQUARTERS, NEW YORK, FOR
VOLUME 1, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638,

11 MILES: CRANFORD - 1.4 mi. to north of 11 - 11 mi. to north 96 mi.

— ધી જાપાન બજાર —

બેદાનીસખગેન' જાણીતું સાડી મઢ

दीपाजीना शुभ प्रसंग साहे आठ पार पंधरी भात्री करवा लक्षाभज छ.

ଉତ୍ତରୀୟ ଶାସନର ନାମ ଉପର ଶାସନ ... ୩୦୦ ... ୩୦୦ ... ୩୦୦ ... ୩୦୦

“દીલ્લ સદાક” નેત્ર એરબી મુદ્રણા મામ અને મનુસરબી કોલમાળા આગિના મળી નીજાઈતમલે હવ!... થી ૧૫૧

६३५-डी-३६१११ ५६१३५-डी-३६१११ ३५१

[illegible]

કેલકત્તા (કોલકાતા) શાળા પાન, એરિક, રાગલ મળા, અંદનદાર, અંમળા, ગિંચી, વીંટી.
 ઘીંચી દુધારે અંમળા.

समावेष्टी सुनई नदीक कने एनीक

[illegible][illegible][illegible]

પ્રવૃત્તિ બાદે સરક, મળ્યા, ગમ્યા, ચોક્કસ, દારૂ, સંજોગ વીગેરે વસ્તુઓના કાવેશો બાદુ બદલો થો વ

THE JAPAN BAZAAR.

WHOLESALE SILK MERCHANTS

39. MARKET STREET

P. O. Box 5169

JOHANNESBURG.

Phone 33-6229

STANDARD BUILDING SOCIETY

A BRANCH OFFICE

of the above Society will be opened at

Chancellor House,

17 Becker Street,

JOHANNESBURG,

from 1st November, 1942.

Building Loans and Loans on Property
anywhere in Johannesburg and certain
country Districts arranged.

— PROPERTY BOUGHT AND SOLD —

NO RAISING FEE OR COMMISSION

INTEREST AT LOWEST RATES

FREE ADVICE GIVEN

Managers:

M. D. BHAROOCHI & J. R. HARTSHORNE

*Phone 33-8201.

સ્ટેન્ડર્ડ બીલ્ડિંગ સોસાયટી

ઉપરોક્ત સોસાયટીની કાર્ય ઓફીસ તા. ૧ લી
નવેમ્બર ૧૯૪૨ થી જોહાનીસબર્ગમાં ૧૭ બેકર
સ્ટ્રીટ પર આવેલ ચાન્સેલર હાઉસમાં ખોલવામાં
આવશે. જોહાનીસબર્ગમાં અને અન્ય કંઈકે
કોલોનિયલમાં કોઈ પણ સ્થળે બીલ્ડિંગ લેનો અને
પ્રોપર્ટી પર લેનો અને ગ્રાહકી આપીએ છીએ.
પ્રોપર્ટી ખરીદીએ છીએ અને વેચીએ છીએ.

**લેન ઉભી કરવાની શી કે કમીશન
લેતા નથી**

બ્યાજ ઓછામાં ઓછા કરે લઈએ છીએ.

મફત સલાહ આપીએ છીએ.

એજન્સી:

એમ. ડી. મરૂચી અને જી. આર હાર્ટશોર્ન.

ટેલીફોન ૩૩-૮૨૦૧.

Phone 33-8432

" Ros. 33-8094

P. O. Box

7157.

ઇન્ડિયન ગ્રોસરી ટ્રીડાયલ ભાવે કયાંથી ખરીદશો ?

જો આપે ઇન્ડિયન ગ્રોસરી વિભાગ ખાતે છે, જેમાં દરેક
પ્રકારની (ફ્રીઝર) ગ્રેસરી તેમજ માંથી વસાણાની નાના માટી
પરણા કપડાં રાજ પાપરવાની (ફ્રીઝર)ના પર ઉપયોગી
પરણા જમણે ન્યાંથી તલન કીડાયલ ભાવે મળી સકશે.

ગ્રોસરી માફલી ખાતે કરવા વિનંતી છે.

કંડોના કોડરો જમણી પાનાની કેબરેજ લેટન સારી
ધીંગ કરી માફલમાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સમગ્ર અને ભૂગર્ભ કાર્યો વિશે)

MISTRY BROS.,

11 Karl Street,

JOHANNESBURG.

જો આ દરેક પ્રકારના વિભાગમાં પણ ઉતારીએ
વિનંતી, આપ, અમલદારી, આસીડન,
માલ, કેસ, ઇન્ડિયન વિગેરે.

Phone 2-3381

Tel. add. "Lalapoo."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian
and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ યુરોપનાર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જમણાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કંડોના કોડરો ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નાર્લીસ સારા અને સરતા C. O. D. થી મળશે.

■ O. Box 755, 100 Prince Edward St. Durban, ...

Books for Sale

CHRISTIAN MISSIONS—Their place in India.

by M. K. Gandhi Price 6

THE INDIAN STATE'S PROBLEM

by M. K. Gandhi Price 9

STATUS OF INDIAN PRINCES—by Pyarelal

Nair with a foreword by M. K. Gandhi Price 1/

THE STORY OF RAMAYANA

Price 6d

MOTHER AMERICA—Realities of American life as

seen by an Indian by Sudhindra Bose B.A., LL.B. Price 12/6

JOSEPH DOKE THE MISSIONARY REARER.

His life story—by William E. Dargatzis M.A. Price 10/.

POSTAGE FREE

Could be obtained from Indian Opinion, Phoenix, Natal

A Suit like yours

is what your son
is longing for!

We have a fine selection of English
worsted suits unequalled for style, fit
and finish.

Obtainable in double and single breasted
styles. Sizes from 0000 to 12.

Buy him one for the festive season
of Eid and Divali

NOW

BAKI'S

410 - 14TH STREET, VREDEDORP, JOHANNESBURG.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય.

જો તમારે તમામ જીવનની ખરી મજદૂ લેવી હોય તો પુષ્ટીકારક પાકો ખતાચી તમારી નંદરની પાકી મજબુત અને
જાળવાળ ખતાચી રો! પણ વાદ રાખશો કે કાયદાકારક ખોરાકો ખતાવશો ખારે થરો, તાજો અને ચોકસો શુદ્ધ નાસ્તો
વાપરજો. અમારે ત્યાં પાકો ખતાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માત્ર આપી મવા છે.
અમારે ત્યાં શીંગડો, બદામ, ચારેલી, પીરના, પંજાગી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારા, હાથગો, મેપડા પટી, મેળા અને મજુ, તરુ, વગેરે,
ચાવળીની, અમરન, ઘૂંઘર, અંબર, સોના ચાંડીના વરખ, બાફરન, તીમેરે તમામ લીંદુ કરીવાળી આપી વટ્ટ, નવી પ્રતિષ્ઠા
જીવરાંત ફાંકી ખરની તમામ મેસરી કોષ્ટક રોકામાં વેદ છે.

લીંદુસ્તાનમાં મશહુર ચર્મકી મુરગની ખરકી, પીરતા ખરકી રૂ. ૩-૬ રતલ, બદામ ખરકી રૂ. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ ખતામી હલ્વો રૂ. ૧-૮ રતલ, સફેદ પ્રવાળો હલ્વો રૂ. ૨-૦ રતલ, પીરતા ખતામી હલ્વો
રૂ. ૨-૦ રતલ, સફેદ મેલાઈ હલ્વો રૂ. ૨-૦ રતલ અમારે આપી ખતાવે.

નવાખી પાઉંડર: સફેદના મેદ પખ સાંત્રમાંથી માત્ર એ ખાનીદમાં પાળ તાર રૂ. ૬ છે. ૩ મોરવાની, ૩ મોરવાની, ૩ મોરવાની
નારે એક વખત એવાર આપી ખાતી કરી શો. દેશના માદમાં: ૨૦-૨૦ રૂ. ૧૨-૬.

P. O. BOX 700.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

'Phone 28350.

Tel. 224. "Natalia."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply everything quality and price.

TRIAL ORDER SOLICITED.

21 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195. DURBAN.

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, માકા, અંબા, કંઠારા, ખાખી, વગેરે
વિશેષ સમજા જાહેર.

નારો કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના કીન બોલ છે.

H. M. PATEL,

General Dealer & Wholesale Produce Merchant.

PANIC, GINGER, ONIONS & POTATOES & SPECIALTY

104, Prince Edward Street, DURBAN.

એચ. એમ. પટેલ,

જનરલ ડીલર અને બોલ વેચાણ વેચાણ

કચાણ ખાતુ કાકા અને બદામ બોલારી કાચાણના ન

૨૨૪, પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ,

દાહોલે ૧૧૨ રેખાલી.

અમે દરેક જાતના કાદ અને વેચાણના કાચાણના કાદ મળ
કાચાણ C. O. D. પી સાંત્ર પેકીંગ કરી મેલાવીએ છીએ.

P. O. Box 251

31, Victoria St Durban

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

હાલના સંજોગોમાં સ્ટીમરોની ખબર આપી શકાતી નથી. તેમજ સ્ટીમરો હાલ નીચમીત મળી શકતો નથી એ કારણે જનારા પેસેન્જરોએ અમને પુછાવ્યા વિના ડરબન આવી ખરચમાં ઉતરવું નહિ. બહેતર અને સલાહમયુ' તેા એ છે કે અત્રે આવ્યા પહેલાં અમને ટેલીફોનથી પુછવામાં આવે.

ડરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન ફાર્માનાસ ફેબ્રુકેશન મુજબ નાણા સાથે સહ જવા વિગેરે સંબંધી ક્ષેત્રોને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશું.

સ્ટીમરો ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat, Point, Durban, સમજવું.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

ફોન ૨-૦૪૩૨.

તાર: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

(Pty) Ltd.

હાંસી પેસેન્જર એજન્ટ.

390, Pine Street, Durban.

૩૯૦. પાઇન સ્ટ્રીટ. ડરબન.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry, Motor Bus, Plate Glass, Workmen's Compensation, Etc. Etc.

આ હોલિ યોગ સંસ્થાના હાલના વ્યાપ, મોટર કાર મોટર બોરી, મોટર બસ, મોટર લોરી, કારમોટર સથવા પોતાઓ, સાયબર વિગેરે રોકે વ્યવસ્થા લખાવેલો સુવસ્થા કામ છે. હાલ સંસ્થાને વિવિધ વ્યાપ એ રોકે હોલિની કાર છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 25645. P. O. Box 1610.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મિલકતોના મોરોજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
પા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

**ROOMS NO. 12 & 13,
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG**

Telephone 23-4478. P. O. Box 5641.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG

JALBHROY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

118

Maulana Abul Kalam Azad

President of the Indian National Congress

A Biographical Memoir by Mahadev Desai with a foreword by Mahatma Gandhi

Mahatma Gandhi

Message and mind of his life and work, presented to him on his seventieth birthday. — Edited by Prof. M. Radhakrishnan.

Price 1/-

to be had from:

INDIAN OPINION,
PHOENIX, NATAL.

GOLDEN NUMBER

OF

"INDIAN OPINION"
SOUVENIR OF THE

Passive Resistance Movement
1906—1914

Price: Two Shillings

to be had from:-

The Manager, Indian Opinion, Phoenix, Natal.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

Nos. 44 & 45—Vol. XI.

SPECIAL NUMBER

Indian Opinion

A New Year Prayer

The War

II N order not to disappoint our readers, we have once again reluctantly and with very little enthusiasm made a feeble attempt to bring out this Special Number on the Festive Season of Diwali. We have said reluctantly and with very little enthusiasm because with war raging over the whole world and human slaughter going on at a rate unparalleled in history, the heart of every human-being has sunk into despondency. The year that is about to end has brought us no hope. The war demon has spread its venomous fangs over a wider area than ever. His thirst for human blood seems insatiable. Far from there being any signs of peace the war clouds are threatening with increased ferocity. It almost seems as though civilisation has come to an end. It is futile either for the defenders or for the aggressors, to talk of civilisation, for both are guilty of crushing the essential principles of religion on which civilisation is based. Self-aggrandisement and hate have taken the place of love and human brotherhood. Mahatma Gandhi's prophesy in the circumstances, that war will not end until the lighters on both sides are thoroughly exhausted, seems very likely to come out to be true. It is a very gloomy outlook

but there are no signs what ever for entertaining a more optimistic view.

India

The Indians of India are doubly sore. They are so because of the present war and its effects and they are so, may they are thinking with indignation, as they have never done in the whole of their history, over the treachery they are subjected to by the British rule in India. 9th August 1942 will be a fateful day for India. On that day the first blow was struck by the British Government at the growing surge of Nationalism, which was about to assert itself in an unprecedented scale, to regain India's lost freedom. It seems to be seen, whether that day will be noted in history as the day which killed Nationalism and set the clock of India back another century, as is desired by those who are in power, or, whether it will be noted as the day which marked the beginning of the end of India's bondage. This policy of ruthless repression has in the past no doubt succeeded in breaking the spirit of the people. But those were days of the decline of the British power. We are no longer living in 1857, or even 1930, 1931, 1932. We are living in 1942, and there are sure signs to-day of the decline of British power in India and the greater the

severity of the blow to crush India's spirit the greater the force with which it will rebound against the strikers of the blow. We are full of optimism that British power in India is doomed this time and that India will emerge out of her present travail in her full glory.

It is with profound regret that we have to note the departing of two very valuable souls from the life of India especially at this juncture when their services were most required. We mean the Late Seth Laxmidas Bapu and Mr. Mahadev Desai. From his death a sad Both were the right hand men of Mahatma Gandhi. They both flew away unexpectedly in the prime of youth. Their loss is as great to India as it is to Mahatma Gandhi. Their names will rank among those whose names in the history of Indian Nationalism have been immortalised—the names of Dadabhai Naoroji, Pt. Motilal Nehru, Sardar Vallabhbhai Patel, Lajpat Rai, Bepin Chandra Pal, C. R. Das, Hakim Ajmal Khan and many others, whom great services in the cause of freedom will remain a heritage for the present generation and the generations to come. We have no doubt their spirit is watching with pride the glorious deeds of martyrdom by men, women and children in India in the altar of freedom. We do not mean here the acts of violence and sabotage given so much publicity to by the

British news agencies. For those act the British Government are bound to blame. They cannot blame for those crimes the leader whom they have kept behind prison wall. What we know, however, is that the nation on behind the scenes on which the world is notoriously kept ignorant, is so that that we are not even concerned with.

It is not as if we want Indian to revert to the pre-war happening in India without any change being made. It is a pity that the British Government with all the knowledge they possess have still the tendency to resort to the policy of rank monopolisation of power about India in order that they may be able to continue their selfish exploitation which has resulted in the impoverishment and devaluation of some hundred million people. In the words of Mr. Will Durant who has written a very interesting book entitled "The Course of Indian History" the British charge the Indian with a lot of mudmen but it is the British who have driven us out of our land by the adoption of superior gun and the policy of a few rule. If there is rebellion in India to-day let every true Briton be proud to say that India is a great land that the spirit of liberty is being again and that the Indians are becoming a people.

Columns

It is here calumny to describe the name of the so-called leaders of India to be Mahatma Gandhi

downwards with fifth column activities, simply because they are asking for that freedom and independence, in defence of which it is declared, the present war is being fought. India has goodwill for all. "I want Englishmen and all the United Nations to examine their breasts and search their hearts," said Mahatma Gandhi only the day before he was imprisoned. "What crime has the Congress committed in demanding independence to-day? Is it wrong to do so, is it right to distrust that organisation? I hope Englishmen won't do it." To the United Nations and to Britain Mahatma Gandhi said, "they had the opportunity, now, of a lifetime to declare India free and prove their real intentions. If they miss it they will be missing the opportunity of a lifetime which never comes twice in the same generation, and history will say that they did not discharge their overdue debt to India. I ask for the blessings of the whole world and I ask for the active assistance of the United Nations."

India's integrity is impeccable. With all the misadministration she has suffered for nearly two centuries, India has stood by Britain and has proved her worth to her debtors. The beloved leaders of India have neither secretly nor openly attempted to befriend the Axis Powers to win India's ends. They have not done so nor will they ever stoop to do so. Indeed their present demand for independence was to prevent the mass mind going astray. The leaders of India had chosen the path of freedom to prevent them going astray. The British Government have chosen reign of terror to prevent them from doing so. Time will prove which was the better course.

MAHATMA GANDHI

(By KERSDEL D. NAIDOO)

Sorrow in heavy mood sits on his brow;
'Tis the age-old sorrow that weighs him down;
From his first days of patriotism till now
He tried to free his Gem from Britain's Crown.
With the principles of Truth and Peace
He created a weapon of non-violence;
All injustices began to decrease
In the fervour of his great Resistance.
Thus for the cause of the Oppressed he stood
Leading them with divine courage and hope;
Like Christ he laboured for all that is good,
Enlightening men that in darkness did grope.
For full freedom of his own Motherland
India's great Patriot struggled in vain;
To help Democratic Britain he did stand
Hoping that India's Freedom he would gain.
'Twas then the Patriot, Tho' true and sincere
To whole United Nations of the World,
stood only to pause in reflections clear
I re into the throes of war he is hurled,
But the Sear, Sage and Patriot peering
Into the crystal ball of India's Life saw,
Great self-sacrifices and suffering
Of her noble sons and daughters, with awe.
And how in his prime of life in prison
He lay in agony of mind and heart;
That humiliated he had risen
To play in life an inspiring part.
He perceived the greater work of his life,
The work that had brought him nearer the goal;
He reviewed his times of struggle and strife
Through which he steered with might of mind and soul.
His Colleagues too of greatness and merit,
Suffered by their patriotic duty,
With an unflinching, unselfish spirit,
They bequeathed their life for India's Liberty.
— Did the aged Patriot reflect
Who loved human freedom to the core of his heart,
He did not wish their great work to deflect
And its structures to crumble apart.
For fruit of great toil was within arm's length;
He feared its loss in the gathering turmoil;
His plans were to save it with all his strength,
Free from scorched-earth-ruin and blood-drenched soil.
And in this world there lives no greater man
Who loves with ardour all humanity;
He believes in equality of man
And in man's love and divinity.
And again, but in a waning life,
He lies in agony of mind and soul,
Lies helpless in prison with all the strife
While disorder's rifts and war clouds roll.
Triumphant over all this he would yet rise
To liberate our India from bondage;
To teach groping mankind that World Peace lies
In Freedom, Friendship, Fairness in this age.

South Africa

Coming to South Africa the saying: "slaves at home slaves abroad" seems to be too true. We are kicked in our own Mother-country from pillar to post and that is our lot in this country. War or no war, our inferior status is to remain and everything possible is being done to permanently establish it. Though all other matters have been left in abeyance for the duration of the war, there is apparently time enough for anti-Indian propaganda. Natal has all along yearned to bring this Province into uniformity with the Transvaal in regard to the rights of Indians. That Indians should be able to acquire ownership of land vacated by Europeans even at heavy prices, is an eye-sore to some anti-Indians. A hue and cry is raised against it and the local Press has acquiesced in it by opening wide its forum columns for anti-Indian propaganda. Our present leaders have not any fighting spirit in them. They are more inclined to compromise, and they evidently have no notion as to what is honourable or dishonourable compromise. The High Commissioner, who is here to defend the honour of India and her nationals, just as representatives of other countries are, follows the practice laid down by his predecessors and pleads that: "India is not independent, she has no power to retaliate and, in the circumstances, what can we do?" Of course you dare not talk of passive resistance to him. That is entirely out of the question, and he is here to put a stop to any such "pranks" indulged in by anyone. Another weakness on the part of our present leaders is that they have no initiative. They are guided by the High Commissioner and the

Government officials in every step they take and everything is now done in secret, without consulting public opinion, the public being informed when everything is cooked for them. We hear of an Asiatic Affairs Committee soon coming into existence composed of Government representatives and Indian representatives to check the flood of Indian penetration into so-called European areas.

Now, there are two sides to every question. We admit that the Indian question is real, owing to the very large Indian population, especially in the more difficult than it is in other Provinces. But the cry of anti-Indians is therefore by no means justifiable. You cannot close all the doors against Indians and give them access only to one and then cause a cry of congestion. The real solution of the Indian question is not restrictive legislation but the removal of all measures which deprive people of rights which they are entitled to as human beings. If the Provincial barriers were removed and Indians were given equal facilities and opportunities to live and to grow up as self-respecting people, and housing schemes were provided on equal lines as the Europeans, there would be no Indian question left in this country.

It may be argued that European public opinion is not advanced to enable such a step to be taken. That is fallacious. The fault is not of the Indians but the Press and the political men who mould public opinion. If the public is given proper guidance and not instigated by unhealthy

propaganda, they would go on the right lines. But if the leaders themselves have deep-rooted prejudice in them, it is no use blaming the public.

On the one hand we talk of a new world order and inaugurate post-war schemes for social welfare while on the other, we still harbour racial animosities. There cannot be any progress on those lines. You cannot talk of abolishing the colour bar and at the same time work towards perpetuating it.

We sincerely believe the leaders of our community should not lend themselves to the perpetuation of the colour bar, whether it be voluntary, with a pistol behind the head of prospective legislation, or, actually done upon us by legislation. It should be remembered that we have advanced by half a century and that this should not be viewed in the same light as they were half a century ago. It should be remembered that if the colour bar does not affect Japan or China because they command military power India too forms an integral part of the British Commonwealth of Nations and is fast approaching her goal of independence, and her nationals must by no means be lower status.

We have said some hard things in this article but we have said them in all sincerity and we hope they will be taken in the spirit in which they have been said. We all have shortcomings but we will not go into it if we try to keep the highest ideal in front of us and try to reach that ideal. It is our fervent prayer that the coming New Year of the

Hindu world may bring peace and happiness to all and that the sufferings of this disastrous war may make us humble and give

us enlightenment to enable us to break all barriers and achieve a new order of peace and brotherhood.

NOTES AT RANDOM

By M. G.

General Smuts's Speech

THE outstanding feature of General Smuts's speech on Trafalgar Day, in London before Parliament was the complete absence of any mention about India. Nor even the services of the millions of Indians, who Mr. Smuts claims to be with Britain in the fighting line were mentioned. Of course his position was a bit awkward. Being in the hosts' house, he had to flatter them. The only optimistic view one can take is that much might have been spoken behind the curtains. Let us hope so.

Mr. Wendell Willkie

In contrast with Smuts's speech with Mr. Wendell Willkie's broadcast to the American people. There was a complete absence of flattery in his broadcast. It came right out of his heart. "Men with great power like to live free of criticism. When they get that way, that is the time to increase criticism." These wise words are of general application. The United States, Mr. Willkie said, should tend to represent her, among all her Allies, really distinguished men, who were important enough in their own right to "dare to tell our President the truth." Mr. Willkie said that the total defeat of the Japanese war-lords and the German *Wehrmacht* could not, in themselves, solve the world's problems. We must find our way through, not along to the destruction of our enemies, but to a new world idea. "Our boasting and big talk leave Asia cold." They want, he said, a partner who will not hesitate to speak out for the correction of injustice anywhere in the world. Had Mr. Willkie uttered these words in India, he too, we are afraid, would have been enlisted among the fifth columnists.

English-Speaking People

The Rt. Rev. Dr. Fisher, Bishop of Natal denounced the fact that the English-speaking

people in South Africa did not produce an outstanding statesman and that they hung upon the coat-tails of the African speaking section.

Well, Dr. Fisher has evidently forgotten that that fault is not only limited to the English speaking people in South Africa, Britain, the very seat of the English-speaking people, is today hopelessly lacking in statesmanship. The fact that a hundred is the guiding star of the British Empire to day happens to be a personality whose mother tongue is not English but Afrikaans.

Had Dr. Fisher not therefore denounce the English people as a whole and not only of South Africa?

Atlantic Charter

Dr. Fisher referred also to the Atlantic Charter. Among other things that Charter said, "Self-Government should be restored to those who had had it taken away from them."

Of course that referred to only those whose independence had been taken away by the Axis Powers not those who had been deprived of it by the rulers of the British Empire. Their position remains the same and shall remain the same. Were we not to India would have long been granted her freedom and the colonial peoples would have been set free from all oppressive and repressive measures. The fact was made quite clear by the British Prime Minister, Mr. Winston Churchill, and it was never challenged by any one including the Prime Minister of the Union of South Africa.

Indian Medical Practitioners

Indian Medical practitioners are to be congratulated of the very laudable step they have taken. There is a dire need for our own national hospital in South Africa. It can only be achieved if our medical practitioners took the initiative. There is the R. K. Khan Trust with £40,000 specially meant for hospitals and there are other charitable trusts. With these together with the community's wholehearted support there is no reason why this project should not succeed.

Mahatma Gandhi's Visit To Frontier Last Year

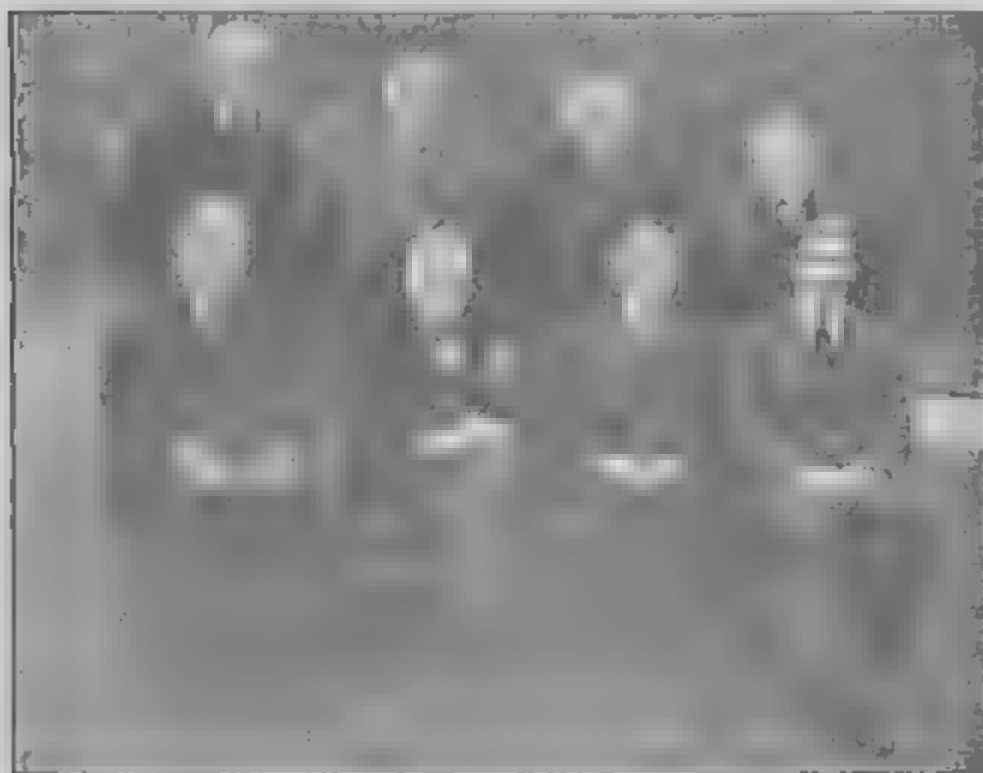

A garland of honour by the Boy Scouts of S. D. High School, Haripur, was presented to Mahatma Gandhi at Taxila Railway Station when he arrived there. In the picture Gandhi is seen acknowledging the gifts of boys of the crowd.

Mahatma Gandhi after alighting from the Frontier Mail at Taxila is seen walking down the platform, led by Khwaja Abdul Gaffar Khan (left) who, along with others, greeted him at the railway station.

BRITISH WAR CABINET

Left to right in order: Mr. Arthur Balfour, Mr. David Lloyd George, Mr. George Curzon, Mr. Winston Churchill, Mr. Neville Chamberlain, Mr. Anthony Eden, Mr. Clement Attlee, and Mr. Herbert Morrison.

THE DAILY NEWS, LONDON, 1941

The meeting of the War Cabinet on the 10th of the month, 1941, was the first since the war had been declared. The members of the War Cabinet were: Mr. Arthur Balfour, Mr. David Lloyd George, Mr. George Curzon, Mr. Winston Churchill, Mr. Neville Chamberlain, Mr. Anthony Eden, Mr. Clement Attlee, and Mr. Herbert Morrison. The meeting was held in the War Cabinet Room, 10 Downing Street, London.

IS MUSLIM LEAGUE COMPETENT TO SPEAK FOR MUSLIMS?

A NUMBER of points about the strength of the Muslim League in India were elucidated in the course of a press conference given by Mr. Allah Baksh, President of the All India Muslim Conference, who recently recommended to the Khudai Khidmatgar a protest against British Imperialism in India and against the British rule in India and against the British rule in India and against the British rule in India.

On the issue of Pakistan, said Mr. Allah Baksh, in three out of the four provinces which were supposed to comprise the future Pakistan—namely, Sind, the North-West Frontier Province and Bengal—a majority of the Muslims would say definitely no. About the opposition in the fourth province, namely, the Punjab, he could not say. "No one among the Muslims," he declared, "is opposed to independence, but large numbers of them are certainly opposed to Pakistan."

Replying to questions about the numerical strength of All India Muslims, Mr. Amery said Mr. Zahiruddin explained that the All India Muslim Conference comprised some quite different Muslim organisations, some of them older than the Muslim League. Among these were the Muslim Conference, the Jamiat-ul-Uloom, the Organisation of Muslim Students, the Khudai Khidmatgar (the Red Shirts of the Frontier), the Hindustani League party (consisting of a majority of Muslim members of the Bengal Legislative Council), the National Muslim League, the National Muslim League of the Punjab and the All India Muslim League. These the Muslims alone should be expected to represent.

It was true, said Mr. Zahiruddin, that Mr. Amery gave the figure of the House of Commons as 11½ million. The discrepancy, said Mr. Zahiruddin, was explainable as follows: Muslims were weavers and they constituted among Muslims a class analogous to the depressed classes among the Hindus. Owing to social disabilities many Muslims preferred to be retained in the last category rather than Muslims but they, nevertheless, remained Muslims, though they followed other professions than weaving. In any case, they gave full support to the political stand taken by the Muslim Conference. In fact, that conference represented the majority of a social revolt of the lower stratum of the Muslim community against the Muslims, who mainly occupied the seats of power and formed the bulk of the Muslim League membership.

Following Mr. Amery's statement in the Commons, Mr. Zahiruddin went on, the Muslim Conference sent a cable to the Secretary of State stating that they actually numbered 40 millions and declaring that, in any case, Indian Muslims repudiated the Muslim League's claim to speak on behalf of the entire Muslim community.

Mr. Zahiruddin complained that the Viceroy had refused a request to receive representatives of the Muslims and hear their grievances. Apparently the Viceroy agreed with the Secretary of State's estimate of the Muslims' importance; but even if the Secretary of State's figure was, for argument's sake, accepted, Muslims were more numerous than the Sikhs; and he asked then why were Muslims even denied the right of audience with the Viceroy.

Dr. Ansari said Muslims were only one of the parties in the All India Muslim Conference and as he had said there were eight other Muslim

parties in that conference. He suggested that its claim to speak on behalf of a large section of Muslims in India was, therefore, indisputable.

A correspondent asked how Mr. Allah Baksh's declaration that the British Government were unwilling to part with power could be reconciled with Mr. Churchill's declaration that the Cripps proposals, which promised independence after the war, remained unaltered.

Mr. Allah Baksh replied: The obstacle to parting with power in the immediate present had been created by the British authorities in the absence of agreement among the parties in India. Supposing after the war the Muslim League remained unchanged on the question of Pakistan, then what changes were there of a parting with power after the war? If the situation of the Cripps proposals was that power should be transferred after the war, irrespective of the Muslim League's attitude, then such a transfer of power could take place right now.

MAGISTRATE'S VERDICT ON GOVERNMENT'S ACTION

ALL not satisfied that the demonstrations and the disorders which followed the arrest of Mr. Gandhi and other Congress leaders and the mass movement sanctioned by the All-India Congress Committee, are one and the same," declared Mr. A. Iqbal, Additional District Magistrate, Delhi, in his judgment recently discharging Mr. Devadas Gandhi, Editor, and Mr. Devi Prasad Sharma, printer and publisher, of the *Hindustan Times*.

The Magistrate in the course of his judgment observed:

"From the copies of the papers filed by the Public Prosecutor it is clear that on August 9 at Bombay the All-India Congress Committee passed the Working Committee's resolution and approved of a certain movement which Mr. Gandhi was to launch. The time and other details of that movement were left to Mr. Gandhi. But before he could address the Viceroy, he and the other leaders were arrested. The precise nature

and details of this movement were not divulged.

"Thus on one can say for certainty as to what programme of action Mr. Gandhi intended to put forward. Without knowing what this mass movement was to be, it is difficult to say whether the demonstrations and the acts of violence which followed the arrest of the leaders were a part of the contemplated mass movement.

"It was admitted that the arrest of Mr. Gandhi and the Congress was non-violence. The disgraceful acts of violence and sabotage, to which the mob had recourse, can be said to be indirectly the result of the general Congress programme of civil disobedience but it cannot be said that they were part of the original mass movement for the simple reason that it had not been shown what that movement was.

"It was for the prosecution to prove that there was a mass movement as sanctioned by the All-India Congress Committee

and that the offending headlines and news printed in the *Hindustan Times* related to that movement. It was not for the defence to show what this mass movement was.

"In my opinion, therefore, this case must fail on the ground that no relation such as would implicate the accused has been established between the acts complained of and the order of the Provincial Government made under Rule 31 of the Defence of India Rules, 1939. The accused are, therefore, discharged.

ON HINDU MUSLIM UNITY

THE following touching words of a Maulvi uttered at a meeting held a few miles from Midnapore, Bengal, and quoted by Mr. J. W. Mathers in his little book on India:

"The other speakers," he said, "have talked to you about politics. Politics are good and there are those of ours understand politics, but you must also hear sense. I give it to you. Why should we make any difference between men—Hindus, Muslims and Christians? All must learn to be united as Indians and then your politics will mean something. Listen! The sun up there shines on my head, and also shines on your. She knows no difference between us or our religion. The sun will rise to-morrow and he will rise on all of us—except those who are too lazy to get up early. The sun does not shine on the Mussalman alone. He is just as hot on the Hindu or the Christian. We all get water from the same river, and we market in the same market. When pestilence comes it does not choose between Mussalman and Hindu, or Christian, but kills all Indians. We live side by side and we suffer alike. When fire breaks from the jungle it burns the Mussalman house and that of the Hindu. Fire does not ask questions about religion. Why should we? The same fields nourish us. When it rains we all get wet. If it does not rain all our crops perish. The Hindu does not get good yields and the Mussalman farmer none at all. When we are all become brethren in this country and feel that we are Indians and not Hindus or Mussalmans or Christians, then we shall be united and we shall govern ourselves wisely. If we work a thing we can make one. I have finished. *Bande Musalman*."

MUSLIM LEAGUER RESIGNS

MR. N. A. YAZDANI, Honorary Secretary of the All-India Muslim League, resigned his post in the charge of the Provincial Muslim League, Bombay, because he resigned his primary responsibility of the Muslim League.

In the course of his letter of resignation to Mr. Jinnah, Mr. Yazdani stated the Muslim League with "nothing to trouble waters," which Mr. Yazdani says is against the teachings of Islam. Mr. Yazdani goes on

to say that the leaders of the Muslims must have both religious and political qualifications. He says Mr. Jinnah looks at everything from the standpoint of his residence on the Malabar Hill, whose easy chair politics are contrary to the principles of Islam and the interests of the Muslims.

In the face of the common danger, instead of safeguarding

and protecting Indians as a whole irrespective of cast and creed as the Prophet did in Medina, the League has preferred to huddle like Nero on an ill-conceived two nation theory, unknown even to Muslim Leaguers.

Mr. Yazdani then asks Mr. Jinnah to accept the Congress Offer and demand transfer of power to the Muslim League

and adds: "It is time for self-denial. The League, if it stands aloof like Mirjafar, will jeopardise the interests of the nation."

He concludes by saying: "Obey your leader so long as he obeys God and his apostles but when he disowns them he is not to be obeyed," says the Holy Quran. As Islam is in danger in the hands of Mr. Jinnah and his League (who are defying the teachings of Islam) they are not to be obeyed."

ANTI-PAKISTAN

Marhamatullah Sindhi, the famous Muslim divine, who returned to India recently, is seen at the table at the South India Anti-separatism Conference organized by Marhamatullah Sindhi at Kumbakonam. Picture shows the Marhamatullah with other Muslim leaders from the South.

CHINESE HAJ PILGRIMS RETURNING TO INDIA

Chinese Haj pilgrims returning to India from Mecca.

SOCIAL WELFARE WORK AMONG INDIANS

By S. M. E. F. ENGLISH

NEITHER education nor satisfactory nourishment have been provided for the labouring class of the Indian people in Natal for a period of four generations. Throughout the years there have been expressions of desire for upliftment, and great practical sacrifices, all of which have a leavening effect, have been made by Indians and Europeans for the furtherance of education, welfare and cultural work. The call of "Unknown Warriors" in social welfare and educational work must be a lengthy one. But those who have and are labouring to alleviate distress have not the support of a strongly united effort culminating in a United Social Services from within the ranks of the Indian people, and which is needed to cope with the increasing difficulties the masses of the people have to face.

In mingling with men and women of depressed classes it is refreshing to meet those who are standing firm for the dignity of life, despite poverty. There are men and women of fine qualities of character found amongst the poor of all nations and the Indian people of Natal are no exception in this respect. They battle valiantly for their families to maintain a standard of decency and honesty and aim to give their children better opportunities than they themselves have had. On those who are not able to maintain a standard that would create the admiration of the onlooker, no blame can be laid. Undesirable qualities of character and conduct through desperate economic straits are bound to be seen and felt. Situations which have to be faced by people living at a low economic level can only be grasped in some measure by those who have lived amongst such people and shared their lives.

Nation's Hope

A nation's hope is in its children and, therefore, child welfare and mother-care work is the first item on a welfare programme. Next should come the training of the children under a Nursery School scheme so that due preparation is made to equip the children for more duties of the ordinary school. Up to the present, however, child welfare work is conducted on an inadequate scale and there is no pre-school training. We cannot speak of 'gaps' in the Indian children's lives as many have no training at all. Their lives are complete blanks so far as preparation for life is concerned. The underbred children amongst those who do go to school miss out through physical inertia they are not able to benefit by

the teachers' instructions and there is absence of childhood pleasures to impart the joy of life to the youngsters. The increase of disease owing to unsanitary conditions for the prevention of the spread of disease and the care of patients, is a branch of work which should be reduced to a minimum by proper feeding and good housing.

Drinking And Gambling

The serving of meals at the schools has provoked practical gratitude in the hearts of some parents who send along small fees to help pay for the food. On the other hand, excessive drinking habits and gambling deplete some family allowances for food but it is known large sums are expended at the Indian bars. Possibly both father and mother work in field and factory and become physically weary. Meals have to be prepared after a day's toil and a habit is made of taking alcoholic liquor to stimulate the system and that habit grows to excess. There is much to be said for the establishment of community kitchens in certain areas. The absence of mothers from the homes during the day leave children unattended for not only in respect to conduct and food, but a mother who goes out to work cannot give time to the care of the family wardrobe. It is difficult for people living at such a low economic level to acquire cultural and helpful relaxation. But there are self-help schemes practised by the poor which also detract from the children receiving sufficient nourishment. Families live in quarters out of which they may be evicted at any time. The shelter they live in probably put payment for their services and is occupied on sufferance so long as the man or members of the family are strong to labour. These people help one another by lottery schemes, saving money to buy portions of land and erect small houses where they can go when they are no longer wanted.

Conditions In Schools

The members of the teaching profession, next to the parents, are in closest touch with child life. Indian teachers prepare for their profession by attending night classes and private study, struggling to qualify without the privileges of college life and its attendant activities. There

have not been the cultural influences to create the community spirit and that sense of service "For our peoples' sake." Added to this, the conditions under which teaching is carried on is very often depressing. Hungry children, dilapidated buildings, absence of sanitation, lack of equipment, managerial vagaries and small salaries are points that apply to some of the Indian schools. Further many of the teachers are required to live out in districts for long periods where they have not the cultural contacts to refresh them mentally. However, despite all this, teachers take a keen interest in welfare work, visiting their scholars' homes, experimenting with feeding the children, making reports. In times of emergency things are often done which in normal times would be considered undesirable and while teachers have and do beg for bread for their pupils, the aim should be to abolish such necessity being laid on the teachers.

Country Dwellers

Although the work of serving meals to necessitous children has been done on a small scale in Durban schools through a grant made by the Natal Provincial authorities, the district schools have had no such assistance. Drought, heat, lack of food in consequence have meant suffering amongst the country dwellers. The country school teacher often finds himself in an area where no outside help can be obtained, and at this time many country and small storekeepers cannot give to any extent. Even if the authorities make a larger sum available for feeding necessitous children at the schools in the country as well as in towns, local organisation will be required if the Indian children are to be lifted above the malnutrition mark and given a cultural life. The pre-school child, the child who should be in primary school and is not, require to be catered for. The absence of kitchens and cooking facilities make it impossible to give economic and nutritious meals to scholars at the schools. The poor housing accommodation compounds the neglect of the child.

The commercial section of the community does not come in touch with child life to the same

extent as the teachers do and it is not to be expected that without pressing representation the commercial class of Indians will realise the great urgency and importance for action. Businessmen are often wrapped up in the management of their establishments and although taking part in the welfare work of the community the teachers' problems are not always sufficiently apparent to command the necessary attention from the community as a whole. The spirit of the politician differs from that of the social worker and the manner of handling problems is often of an entirely different order.

Cheap Indian Labour

Employers of cheap Indian labour are both Indian and European. This cheap labour has been handed down to them as a heritage in many cases. That employees require more than one or two rooms to live in for the sake of decency, or need more nourishing and a greater variety of food has not been a matter of concern. In areas where child labour has been used and schools have been established some employers are annoyed they can no longer get the children's services for a ridiculous rate of pay.

As the outlook of parents, teachers, commercial men, and employees must be adjusted if there is to be upliftment.

Facts and figures, confirming economic distress on a large scale, may be bound into voluminous procedures of welfare committees may fill minute books; petitions may be drafted and interviews sought with authorities, but if true progress is to be made toward a better standard of living, the spirit, "for our peoples' sake" must move deeply from within the Indian people bringing unity in leadership to co-operate with the authorities.

And the cry for our peoples' sake refers to the European employer and authorities for the Indian people of Natal are a part of the South African nation and the welfare of a minority constitutes the welfare of the nation as a whole.

Fountain Of Wisdom

God cannot be seen as long as we keep the slightest hint of desire. Therefore satisfy your small desires and receive the great, by means of right reasoning and discrimination. Just as an object cannot be reflected by water if it be agitated by the wind, so God cannot be reflected by the mind if it be agitated by the wind of desire.

—SRI RAMAKRISHNA

"QUIT INDIA" NOT A NEW SLOGAN

"LET ENGLAND LEAVE INDIA ALONE"

—Said RAJINIDRACHATH TAGORE

Had that noble soul who is respected throughout the world for his great contribution in art, literature, culture, philosophy and poetry been living to-day, he too would have been a victim of the wrath British Imperialists in India and thrown in the internment camp for uttering the above words and described as a fifth columnist. Read and ponder over what he said in the following lines:

The problem of India is more complicated, but what I say to the British Government is that they should leave us alone, to our destiny, and let us solve our own problems in the light of experiment and effort and necessary suffering. We need the wisdom born of experience and initiative and must face reality in our own way so that we may exploit the full potentialities of our people.

When others talk of our communal conflicts, linguistic differences and various social disharmonies, they conveniently forget that Europe also, even a short time ago, was in no better plight and yet she did not unmanfully accept her limitations as inevitable; she has been glad through her dark periods at the cost of immense suffering and sacrifice which have been worthily rewarded by access to a people's eternal right to self rule.

Spanish inquisitions, with

burning, Catholic and Protestant wars, anti-scientific campaigns and fanaticism—you can go on adding such unenviable activities of Europe till you come to the Great War when science and modernism only helped to intensify the savagery of fratricidal combat.

Let the people of Asia profit by the lessons which their brothers in the West have to teach us. Truth and freedom are for all, and we shall be proud to accept the gifts of modern Western science, adapting them to the needs of our material needs, and our special traditions and circumstances.

India is on her path to self-realisation. She cannot afford to waste her priceless spiritual and intellectual resources in enforced emulation of ready-made ideals from outside. She must evolve her own civilisation unhindered by her dead past or her modern political slavery."

THESE INSULTS MUST STOP

By D. T. NARAYANA

A UNITED PRESS message to an Outlook describes an incident that occurred on the Madras Mail at Calcutta, when three Europeans refused to allow an Indian to get into their compartment. The Indian in question was the Raja of Chhikote, who was going from Calcutta to Delhi to attend the meeting of the National Defence Council. "The status or the position of the individual is not relevant. What is relevant is that this nonsense of Europeans behaving like this in India, has not stopped."

Further it has been said that these are isolated instances and that the British people are really not to blame for the behaviour of a few individuals. But there are days when in India collectively we are treated on whole villages

These must stop by days when every Britisher must take the full responsibility of what his countryman is doing in India.

I am one of those who do not believe that the colour bar can come to an end by opening up mixed clubs in India, where the Jones and the Smiths of England can drink a whisky soda with Westernised Oriental gentlemen. I have come to the conclusion that on this colour question, if we are ever to get it solved, we have to return credit for inroads and legislation for legislation. If South Africa has no place for our citizens, then South Africans must realise that in a free South Africa there will be no place for them. There will be legislation to exclude South Africans from hotels, cinemas, first-class compartments—and all that Indians

are made to suffer in South Africa will be repeated here for the South Africans. And what we will do to the South African we will do likewise to the Europeans who misbehave.

Already there are numbers of younger people who are trying to bring about some sort of reconciliation of the deadlock which hinders the progress of the war and the defence of the empire in which they and the Britishers are interested. There is enough bad feeling against Britain in India, without those fools, who have probably never in their lives travelled more than from Piccadilly to Paddington, trying to make

things worse for all those who are dead seriously trying to see what can be done to bring about a settlement.

It is now not any more a question of getting individual retribution or individual apology. The matter has gone further than that. The insult here every sensitive Indian who hears or reads about it, causes in us a bitterness which is difficult to wash away. It is time this offering of insults to put a stop to by the Government by legislation. If you can revive a Whipping Act to stop violence, then you can use the Penal Code most effectively in cases of this kind.—Bombay Chronicle.

REBUKE TO ENGLISH-SPEAKING SOUTH AFRICANS

ENGLISH SPEAKING South Africans were rebuked by the Bishop of Natal, the Right Rev. Dr. L. S. Fisher, when he spoke to members of the City Parliament in Maitland recently.

Practically every statement of any rank in South Africa, he said, was Afrikaans speaking. He suggested that this fact pointed to grave indifference on the part of English speaking South Africans.

It could not mean that the English speaking section had lost the brain or the opportunity. There were outstanding members of Parliament who were English speaking, but they could be counted on the fingers of one's hand and there would be some fingers over.

"How is it that we find it practically impossible to produce a first class statesman whose mother tongue is English?" he asked.

"We English speaking people criticise the Government, but we hang upon the coat-tails of the Afrikaansspeaking section."

Dr. Fisher said that an English speaking South African had said: "Never mind, we have the money." That was a dreadful insult.

"We must try to have a higher ambition than to be a millionaire at 40. In the early pioneering days of South Africa a number of great fortunes were made, but it would be an awful thing if we abandoned the golden calf for the Springbok as our national symbol."

Progress is a democracy, he said, should lead to better citizens and not merely more money. "The population of South Africa is not nearly 3,000,000 but 10,000,000. The majority of the people of these 10,000,000 are

indifferent to their civil and social development because they have no chance to be anything else."

How could the Indian and the Native be interested in their social development when they were prohibited from becoming members of Parliament, the Provincial Councils and City Councils?

The larger section of the population had practically no voice in the Government of the country.

Yet the Atlantic Charter said among other things that self-Government should be restored to those who had had it taken away from them.

"Let there be members of Parliament representing the Indian and the Native, not on a numerical basis, for the European standard of civilisation must be maintained. Whether they are Indians, Natives or Europeans, does not matter so long as they are the best."

Mountain Of Wisdom

"Liberation is only for him who gives up everything for others, whereas others who try their brains day and night harping on 'My salvation, my salvation,' would about with their tense well-being ruined, both present and progressive. Ask nothing; want nothing in return. Give what you have to give, it will come back to you but do not think of that now. It will come back multiplied—a thousandfold—but the attention must not be on that. You have the power to give. Give, and there it ends."

—SWAMI VIVEKANANDA.

INDIA'S SELF-DETERMINATION AND THE WAY TO IT

NOWADAYS class conflicts in the West are mostly of economic origin. Miners, dock labourers, railway men, now and again, raise disturbances, for which new laws have to be made, or old ones suspended; the militia are sometimes called out, and blood shed. In that part of the world there are two parties concerned in such conflicts—those who create, and those who try to quell, the disturbance; there is no third party with a high sense of humour, to look on and mock at them from outside.

There was also a time in England, whilst its constitution was still in the process of consolidation when conflicts used to occur between Protestants and Roman Catholics, during which fairplay was not always in evidence. As a matter of fact the Catholics had for long to submit to all kinds of disabilities. Even to-day, the people of England, as a whole, have to bear the cost of maintaining a particular religious denomination, which is manifestly unfair to those outside it. But if to-day these and other inequalities no longer lead in England to chronic breaches of the peace, it is because all sections of its people now enjoy a common system of government that they can call their own. Had they been ruled by an outsider, all these loose joints in their system would have knocked together, making permanent fractures in it.

In the earlier history of British politics the antagonism between Scotland and England was not a little bitter, for they had real differences in language, temperament and historical memories. But their reconciliation was brought about because the system of government at which they arrived was subject to their joint control, wherefore their energies were turned towards common defence and welfare. On the other hand, because the people of Ireland had not been conceded equal rights with those of England, such union between England and Ireland was never found possible.

These instances of conflict in the West may partly explain, but can never wholly justify, our own national weaknesses. For it has to be admitted that in our country there is too rigid a line of demarcation between Hindus and Moslems. Where Truth is departed from, there comes in evil and with it punishment. If religion, instead of abiding in the heart, is allowed to put its emphasis on unbecoming traits and outward

observances, it becomes the greatest of all obstacles to peace.

I can only hope that our religious will not for ever continue to lay such stress on external observances. Another hope is that if ever Hindus and Moslems can have a common ideal of national welfare, and that ideal can find concrete shape in some system of common government, then their external differences will become negligible compared with the unifications arising out of common endeavour and fellow-feeling.

I once happened to have an Englishman as a fellow passenger in a railway compartment. Talking of the then Bihar communal riots, he told me with great gusto the story of a British captain twitting a local zamindar with the words: "You can't even control your own tenants, and yet you want Home Rule!" I did not hear what the zamindar replied, but could imagine him saying: "No, Sir, we don't want Home Rule while we are so unfit, so worthless. Meanwhile be pleased to do the controlling for us." To my companion I simply said: "These riots have not occurred during Home Rule. The mind of that hapless zamindar must have turned obviously to the troops of which the captain had command. For one to retain the means, and another to attain the end,—this is an unheard of division of labour. Moreover, what of the communal riots under the very shadow of Fort William in Calcutta? Those surely were as much a matter of shame to the government as to the governed."

Just here is our grievance. We have no responsibility for our own self-defence because our defence has been taken off our hands by an outside power. That is what is emasculating us, making us both weak and resourceless. If the condition to which we have thus been reduced be made the occasion by this same power for sundering us, we are precluded, it is true, from giving any effective reply, but what we say in our own minds is far from parliamentary. If we had power and responsibility we would have been equally to the interest of Hindus and Moslems to maintain them in the right path. No portion would have been taken good care not to allow license to go unchecked, and India would have made strong

the foundation on which she stood.

As matters are, if on the turning of the next page of India's history, the British power were to break, and leave, amidst the ruins of its strong government, millions of weak men and women,—unused to self-reliance, incapable of self-defence, bereft of self-confidence, unfit for self-improvement, while all round them would be newly awakened powers, skilfully organised in accordance with their recently learnt lessons,—then, if for a time these hapless millions are lost in confusion, on whom must be cast the guilt of their sad fate?

Or if we make the contrary supposition, that while governments all over the world are changing, the steel frame of the British Government in India will alone endure for ever, then are we to contemplate with equanimity the prospect of an India eternally disunited, with no tie between its different sections of common endeavour and public service, with all their hopes and aspirations doomed to rotteness, their faculties warped and stunted, their future hopelessly hemmed in by the stone walls of an alien policy?

Up till now, under British rule, we have had unified government but not unified responsibility,—that is why our union is from the outside. Such union does not bring us near, it merely keeps us side by side, so that the least shock knocks us against one another. It is an inert, material, not a live, functioning union, it is like the proximity of men sleeping on the same floor, not of men awake and marching together along the same road. There is not any in it for us to glory or rejoice in. We may stoop low to give thanks for it, but cannot be uplifted by it.

Our old society of village communities kept us alive to our public duties. No doubt the public of those days was a limited one, inasmuch as our vision did not extend beyond the bounds of our village. Still, within those bounds, the wealthy acknowledged the responsibility of their riches, the learned of their knowledge; the whole community had a claim on the attainments of each. It is in such expansion of individual virtues that men can take pride and find their joy.

At the present day all our energies are centred on the mere business of shifting from within to us our own life. The government is the only appraiser of our merits, defender of our persons and property, auditor of our health and character, dispenser of reward and punishment. What is new and is out of the old is made to fit in their courts of law. Our interests are provided for us by them; and if it is against our villagers, that gives a good opportunity for sport to the local magnates and our friends.

A result of this method of doing the business of our own social regulation. The Brahmin still exerts his force, but does not advance learning. The landlord exacts his rent but does not make the prosperity of the tenant his concern. The upper class insists on being paid due respect by the lower, but do not look after their welfare. Our expenditure on social ceremonies is as heavy as ever, but the vast sums so spent do not circulate within the community. Communal conflict, social antagonism, the sale of political services,—all these social evils are rampant. The cow we are feeding no longer gives us milk, but viciously turns its scolded horns on us.

But the point is not really whether government from within is more or less efficient than government from without. If men had been merely so many pieces of stone, the question would have been how best to arrange them for having some purpose. But men must live and grow and progress. That is why it cannot but be admitted that the destruction of initiative and opportunity for self-development, that makes despondency lie heavy on our hearts, that makes our people, as a nation, feel that they are not a nation, that they are a puppet.

The self-determination we have after is not for the sake of wielding or flaunting power over others, nor for arming ourselves to exploit weaker peoples; nor are we obsessed with any mean desire to prove our vigour and enthusiasm for silencing those who are alien to us. We are quite content to wear as our badge the epithet of 'mild' which has been conferred on us by the military. We are not so much concerned with the acquisition of material wealth as with the pursuit of spiritual gain, though our rulers are too busy to let us know it.

Altogether let us be true to our right and responsibility of self-

the most unrelenting. The soul-destroying deprivation of these we must understand at our hearts and driving us to desperation. Hence the irresistible eagerness of the youth to avail themselves of any opportunity to serve their countrymen. Manhood cannot flourish in the shade of protected aristocracy. The deepest urge of all life is to exert itself in proper self-expression. In all great peoples the acceptance of toil and tribulation, the dedication of self for the sake of great enterprises, is seen as a turbulent desire that foams and roars on its course, reckless of success or failure, removing from its path, or breaking over, all obstacles. This proud sight it is impossible to keep hidden away even from political cripples like ourselves.

That is why for our youths, in whom this life-force is naturally welling up, the torture of its being remorselessly cooped up within their bosoms is greater than the pangs of death itself. Sufficient outlet for this surging force cannot be found in volunteering for occasional blood or machine rifle work. It is only in the various pursuits of everyday life that it can find adequate room for expansion. Otherwise its suppressed ravings become vented in the heat of hopeless heart-burnings, giving rise to the recent violent activities that once spread over the country. This in turn leads the authorities to view with dire suspicion any organised attempt at national self-development.

Any gift implying the grant of self-determination to India, involving a discontinuation of British interference, is bound to be whittled down and shrunk dry before it reaches us, if it is not altogether mislaid in transit,—whence the skeletons of good intentions that strew the desert pathway of India's destiny. Those who have usurped the power in such obstruction are obsessed with their own might, their minds and hearts made impervious to the plaints of the people of India by a hard crust of racial exclusiveness. India for them means only a magnified government or merchant office.

It seems anomalous to imagine that the British should wish to keep our sight away from the grand vision of freedom, when we consider that their own history, for the last three hundred years or so, has been one long continuous pageant of such unrelenting endeavour. This anomaly can, however, be explained if we take care to remember that it is not the English people known as *we* who are ruling India, but that we are the subjects of those of them who, stepped from their youth as the acid of bureau-

cratic tradition, have been corseted into mere official men, reduced for us to the small measure of their special purposes.

The great Englishman has no immediate contact with India. Between him and us intervenes the small Englishman. So we only catch glimpses of the great Englishman in the sky of English literature while the only sight he gets of us is through the reports of the bureaucratic offices and their books of account; that is to say, India is for him represented by a mass of statistics—figures of exports and imports, income and expenditure, births

and deaths, how many policemen there are to keep the peace, how many jails there are for breaches of the peace, the lengths of railway lines, the height of college buildings. There is no department of the India office through which the things that are far greater than all these can reach any human creature in England.

In spite of all present appearances to the contrary, I steadfastly cherish the hope and belief that East and West shall meet. But to that end we, also, have our duties and responsibilities. So long as we are small, the Englishman will remain small

and try to terrorise us, for in our weakness lies his strength. But the coming age is already upon us, when the unarmed shall dare to stand up to the fully armed. On that day the victory will be not to him who can slay, but to him who can accept death. He who causes sorrow shall go under, and he who can bear suffering shall gain the final glory. Meeting crude force with soul force, men will then proclaim that he is not beast, but has overpassed the limitations of natural selection. The duty and the responsibility has been cast on us to prove these great truths.—*Reproduced from The "Modern Review."*

MR. WENDELL WILLKIE'S WARNING TO UNITED STATES

THE creation of a second front in Europe was once again demanded by Mr. Wendell Willkie in a broadcast on Monday, October 26, to the people of the United States, in which he reported on his recent tour of the battle zone as President Roosevelt's personal envoy, says a New York message.

"It is suggested," said Mr. Willkie, "that private citizens should refrain from making suggestions about the conduct of the war. It is said that we must remain silent and allow our leaders and experts to solve their problems un molested."

"The record of this war to date is not such as to inspire us with any sublime faith in the infallibility of our military and naval experts. Let us have no more of this nonsense. The experts and also our leaders must occasionally be exposed to the whiplash of public opinion, developed from honest free discussion. Men with great power like to live free of criticism. When they get that way, that is the time to increase criticism."

"I reiterate. We and our Allies must establish a second front in Europe. I also hope that shortly we can put the considerable force in India to aggressive use in an all-out attack on Burma, as General Wavell has urged."

"There is an immense reservoir of goodwill towards the United States throughout the world; but this reservoir is leaking dangerously through holes punched by us."

Promises Unfulfilled

"We have made great promises, but the flow of war materials from this country to some of the nations I have visited is not only small in itself, but as compared with the immensity of this global

war, tragically small. If I were to tell you how few bombers China has received you would simply not believe me. If I were to tell you how far Russia feels we are from fulfilling our commitments, you would agree that we have little reason to boast."

"If we continue to fail to deliver to our Allies what they are entitled to expect, or what we have promised, our reservoir of goodwill will turn into resentment. Five million Russians and five million Chinese have given their lives. We owe them more than boasts and broken promises."

Failures to define their war aims clearly was also losing the Allies friends. By being silent on the problem of India, the United States had already drawn heavily on the "reservoir of goodwill" in the East. In Africa and the Middle East, the whole Arab world and the whole of the Far East, including China, freedom meant the orderly but scheduled abolition of the colonial system.

"I am not talking about a non-monopoly of nations. I am talking about the colonial system wherever it exists under whatever name. We Americans still think of a British Empire. There is no longer any British Empire. The British colonial possessions are but the remnants of an Empire."

Millions of men and women within the British Commonwealth were "working unselfishly and with great skill towards reducing these remnants and extending the Commonwealth in place of the colonial system."

"India is our problem. If Japan should conquer the vast sub-continent we should be the losers. In the same sense, the Philippines are a British problem."

If we fail to deliver by force of arms the independence we have promised to Filipinos, the whole Pacific world will be the loser."

The distinction in people's minds between "first class" and "second class" should be wiped out. The United States should send to represent her, among all her Allies, really distinguished men, who were important enough in their own right to "dare to tell our President the truth."

Nobody of Cabinet rank had been sent from the United States to talk to M. Stalin, and it had been the British Prime Minister who had primarily spoken for the United States on the last mission to Moscow.

New World Idea

Mr. Willkie said that the total defeat of the Japanese war lords and the German Wehrmacht could not, in themselves, solve the world's problems. "We must fight our way through, not alone to the destruction of our enemies, but to a new world idea."

"Our boasting and big talk leave Asia cold. The men and women in Asia, China and the Middle East are conscious of their potential strength. They are coming to know that many decisions about the future of the world lie in their hands."

"They would like the United States to be partners in this grand adventure. They want us to join in creating a new society, free from the economic injustices of the West and the political malpractices of the East. They want a partner who will not hesitate to speak out for the correction of injustice anywhere in the world."

HAZRAT IMAM HUSAIN— A MORAL IDEALIST

By Dr. HAFIZ SYED (University of Allahabad)
In The "Hindustan Times"

AN idealist is one who is prepared to live and die for an ideal born of his deep-seated and well-reasoned conviction, ever Dinohibad, never wavering, ever ready to sacrifice himself on the altar of Truth as he knows it.

In the light of these higher values we have to examine the life and the doings of the illustrious Imam who has made his name truly immortal by his unparalleled devotion to duty, his unshaken of sacrifice in the cause of Truth as he saw it.

In the annals of human history the life-story of so many martyrs has been chronicled, everyone of them shines in his own glory and is remembered for surrendering his precious life to the cause of Truth and Justice. They laid down their individual lives on the altar of Truth, but Imam Husain's sacrifice, with its scorching sorrows and poignant sufferings, were truly incomparable, inasmuch as his dearest and nearest, his kith and kin, were murdered and died in his own presence. These persecutions, heart-rending and unspeakable as they were, could not make him budge an inch from his steeled attitude and iron resolve in acting up to his convictions. He was a true descendant of the Prophet of Islam and trod in His footsteps in an exemplary manner.

The Prophet's faith in God was steadfast and unshakable. He was the faith of Imam Husain in the triumph of moral ideals. No power on earth could deflect him from pursuing his highest ideals. He was broken but was not bent. Freedom of thought and personal liberty were dearer to him than his life—which he laid down so courageously, so unhesitatingly.

Imam Husain's heart was pure, his mind was lofty, his devotion to duty was one-pointed. He had not a grain of ill-will or enmity in his heart against his oppressors. Throughout the whole struggle he fought not finally laid down his life, not for power and profit but for an ideal.

To defy the corrupt ruler of Damascus who sought the Imam's allegiance and final surrender was the right course of action for him.

Nothing could move him from his position. He was adamant. He lived and died for a definite ideal and spurned all earthly considerations.

Imam Husain's whole life is a sermon on sacrifice. He is the soul of honour and a true embodiment of all moral ideals. He never wavered in his devotion to duty, in his loyalty to the behest of Truth. Fear of death was foreign to his nature. He cared more for his moral life than for his physical existence.

The holy Prophet of Islam has preached the following doctrine to the Muslims: "That man is blessed with the best of deaths who proclaims the truth in the face of a tyrannical administration and is slaughtered in punishment of this deed." The scripture of Islam, the Holy Koran, defines the greatest attribute of the true Muslim to be "that they fear not any being except God, and whatever they consider to be truth they seek not authority in the public proclamation of such truth." The Koran further defines the national characteristics of the Muslims as follows: "They are witnesses to truth on God's earth." As long, therefore, as they continue to be Muslims, they cannot desert from giving this public evidence. When the Prophet of Islam extracted a promise of righteousness from any person, one of the clauses of such a bond was to be: "I will always proclaim the truth in whatever condition I may happen to be..."

The following is quoted from Hazrat Abu Kalan Azad:

"An outstanding object-lesson in speaking the truth, which their national history presents to the Muslims, is to be found in the order of an autocratic monarch, by which each organ of a rebellious victim's body was to be cut off. The charge against the victim was that he had proclaimed the inequality of the tyrant. Firm as a rock he stood and took his punishment in all its heinous stages, but his tongue right on to the moment when it was severed went on proclaiming that that autocrat was a tyrant."

Hazrat Imam Husain was a true devotee of Islam and its spiritual values. The reality of spiritual life had been fully realized by him. He feared God but God whose will he was so willing to carry out and whose cause he was so eager to uphold. He knew it fully that earthly fame of his or his kinsmen and kinwomen were after all perishable.

They were bound to perish sooner or later. Man is not his

body. He is a living and ever-abiding spirit which is truly deathless and immortal.

Without this deeper conviction it is not possible for any human being to suffer such poignant griefs, humiliations and inequality, inhuman persecution, as the ever-patient Imam did. Once upon a time Imam Husain's sister rent the skies with her wails and lamentations and burst out:

"I wish that I had died yesterday, rather than have lived today. My mother, Fatima, is dead, my father, Ali, and my brother, Hasan. Alas! for the destruction," But Husain remained unperturbed. He consoled his sister saying: "But

your trust in God and know that everything shall perish but the presence of God who created all things by His power and shall make them return to Him alone."

In the words of a famous Indian historian: "There are few heroic examples like this in history, and in the annals of Islam the tragedy of Karbala will ever remain an episode which we might celebrate even today by thorough cleansing of our hearts. The Aboos and the Hannas, despite their petty differences, may unite in homage to the brave Imam who discarded his physical body with a courage that never faltered and a heart that never wavered."

SCHEME FOR AN INFIRMARY IN DURBAN

THE following statement is made by the Indian Medical Fraternity:—"The Indian Medical Fraternity of Durban have ventured to approach you to enlist your support for a proposal to start a hospital in Durban.

"We feel that it cannot have escaped your notice that there is a serious lack of hospital accommodation in Durban, more particularly for the Indian community. Whilst appreciating the good work that is being carried on by the Government Hospital at Congella, the St. Aidan's and the McCord's Zulu Hospital, we feel that these do not provide sufficient accommodation to meet the growing needs of the Indian population. Our proposal is to build a hospital which will in due course be self-supporting but the initial expenses must be borne by the general public and other bodies that would contribute to such an important and well-deserving cause as an infirmary. We intend to provide full and complete hospital services for all classes of patients and in particular to provide for surgical and maternity cases. Diseases known as mias or colour. We, who belong to the profession of healing the sick, make no distinction on religious or racial grounds.

"We intend to take steps to train Indian women and girls as nurses and in this way open a new occupation to the Indian women of Durban. To provide for the shortage of nurses until such time as we have recruited enough from the people of Durban our intention is to import

nurses from India and we are at present investigating the possibility of doing so. At the present moment we should like to enlist the services of Indians, Europeans, Colonials and native nurses.

Negotiations are at present being held for the purchase of a suitable site and we want as far as possible for the hospital to be laid out in pleasant surroundings with parks and gardens for the benefit of convalescing cases.

"We have found that the Indian community is greatly interested in the above proposal and we have already had several inquiries of financial assistance. According to our estimation, the scheme will cost in the region of £100,000, and accordingly it will not be possible to make a really nucleus if receives the support of a large section of the public.

"We need not stress to you the benefits that will accrue from a generous response to this appeal. All contributions will be acknowledged in the press from time to time.

"Are you prepared to support the ward of a bed? If you agree to this it can be named after you or in an honour you suggest.

"For further particulars please write to the Secretary, Dr. J. G. Gossard, 109, Palmer Street, Durban.

Yours faithfully,

DR. K. M. SERRAT, K. M. MESTREY, G. M. NARAYAN, M. G. NARAYAN, K. GUNASAK, N. P. DESAI, A. K. W. GANESAN, S. R. HANNA, SYED, B. P. P. P. M. J. J. J.

CHURCHILL'S SPEECH CRITICISED IN INDIA

MEET: President
... of the
... of Commerce
... in the course of
... in foreign and
... Indian journalists, explained the
... of the Chamber on
... the present situation in the
... country. He complained that
... if there were a National Government
... of the various Indian war
... efforts would have been more
... simultaneous and effective.

To a question on Mr. Churchill's appreciation about the manufacturing and financial interests behind the Congress, Mr. Mohan replied that Indian commercial organisations did not feel apologetic about the fact that they were an integral part of the national movement and that they were fully in accord with the sentiments of the Congress demand for freedom and transfer of power. It was evident that they engaged in trade, commerce and industry were by no means indifferent to the able of industry and output, and if commercial interests in India strongly condemned and resented the present policy of the Government, it was only an indication of the widespread feeling of intense dissatisfaction with the existing system. They believed that without the Government's full co-operation, reconstruction was not possible and, therefore, urged an immediate and satisfactory settlement between the Government and the overthrown ruling class of the country.

Depressed C₁₀H₁₆

Mr. [redacted] or General
Secretary [redacted] Beijing
Slovak Republic [redacted] the
[redacted] [redacted]

[illegible]

tion that what Mr. Churchill said of the Farjans is not a fact, but false propaganda.

In a matter of fact a great majority of the Harijans or Scheduled castes are not untouchables. Debasing by shadow was confined to a very small section of them in the small area of the Malabar coast and even this does not exist in recent times. It is now a myth. Even the very small section of Harijans, i.e. of the sweeper or scavenger class, who form only 3.04 per cent of the total population of Malabar, can be said, by the widest stretch of imagination, to belong to a very orthodox section of their ex-religionists who hardly form 2 per cent. of the total Hindu population, by their physical touch and by their presence. So this debasing by shadow or by shadow in past history need ought not to be levelled against the Hindu society of the present day by any Eurocentric action.

Mr Churchill has not at all taken into consideration the great change brought about in the social status of the Marjan community during the last ten years by the reform movement of doing justice to them. To-day large numbers of them are to be seen in legislative and industrial bodies, municipal and rural councils, colleges, schools and playgrounds, and even in common masses, enjoying equal rights with other sections of the Hindu community. Witness, for instance, the revolutionary effect of throwing open the large number of important temples in the States of Travancore and Indore and in the British districts of Tamil Nadu, which are more conservative areas than other parts of India. But the Hindu community should be grateful to Mr. Churchill for calling Christian evangelists of Hindia, for even that is denied by some materialist propagandists, while claiming the Hindu community

Churchill Arithmetic And Logic

Mr. H. J. Dunn writes in the
Hawthorn Chron.

"Mr. A. N. Gardiner tells an interesting story of Mr. Winston Churchill's father, Sir Randolph Churchill. When he was appointed the Chancellor of the Exchequer and was preparing his first budget, papers full of figures of revenue and expenditure were placed before him by his staff. But he was so poor in arithmetic that he did not know the meanings of decimal points. So he merely asked his secretary, 'What are the claimed data for?'

"His son's willpower does not seem to be any better. In his nervous anxiety to prove that the Indian National Congress represents only a tiny minority of India's teeming millions, he has got his fingers all wrong.

"Mr. Chatterjee said "On this side the party (Congress) are fundamentally opposed to it and 90 million Muslims in British India, i.e. 50 million depressed classes or untouchables, and 45 million subjects of the Prince of India, and of these are 20 million in these large groupings alone out of 330 million in all India.

"Applied, who looks at the actual figures of the 1981 census can see that Mr. Churchill, in 1968 and his team, has produced unusual figures twice over."

There are not 10 million Muslims in British India. Mr. Churchill claims, but only 34,440,123 Muslims live in the States and you get a total of 117.

*Similarly, the Scheduled Caste (depressed) classes in British India are not 30 million but only 7 1/2 millions. Add 5/8 million in the States and you have a total of 48 1/2 millions.

The total population in the United States is 235 million. We are claimed but only 15.1

And remember this includes the Millions and the forgotten Classes, in the midst already taken into account in the above totals.

So much for Mr. Churchill's syllogism; now for his juridical logic. If the Indian National Congress can be allowed to represent none except its actual membership, as Mr. Churchill implies, the Muslim League and Dr. Ambedkar can claim to represent only the members on the roll of their respective bodies. By what process of deductive or inductive logic can Mr. Churchill claim that the total Muslim population and all the Untouchables are fundamentally opposed to the Congress? Similarly, when he claims the support of the total population of the Indian States, how does he explain the existence of the Congress and pre-Congress organizations in the Indian States?

"These people are indeed leaders of great calibre. But we need not be impatient, Mr. Churchill who has not only systematically abused Soviet Russia, but who has done everything to finance and keep the creation of Soviet Russia, west of his own nation in Moscow and crushed the "blood-stained" hand of Stalin. We are a great lover. And it may not be long before Mr. Churchill seeks the re-orientation of the present political organization of India, the Indian Congress.

Practical BOOKKEEPING in 5 Months

Considerate your present and future Prospects by expert tuition, ready in your spare time—at home—with a minimum of effort.

The College invites you to enlist for a 14 days' trial period without cost or obligation thereby allowing you the opportunity of examining the remarkable features of this new course and the service that backs it.

N.E. Postal Courses are new, thorough and remarkably interesting.

N.E. COLLEGES (Extension
Dept.) 76, Beckett's Bldg.
President St., Johannesburg

Please enrol me for 14 days' trial period free and without obligation and send me particulars of your **Blackwelder** course.

A021074

DIPAVALI

By

BENTHAM GOODWIN STEINHOFF
In The "Modern Review"

1
Ages ago, an old bookie told,
A demon hid in Pradyotisha

Who cast his longing pendulate
On the daughters of men, and
The goods of the skies.

2
The fairest of daughters, of gods,
And of men,
He lured, and looked in his loath-
some den,
Palata, beneath the storm-torn
main—
They never saw the light of day
again.

3
Then all the gods of earth, and
sky,
With buckler, and armour, and
sword on thigh—
"Narakasura shall not live another
day,"
They said, and marched to the
dead array.

4
"Too long we have suffered his
ravaging will,
Lulled by the craft of his
winning stiles;
And now he has stolen, by
infamous fraud,
Aditi's earrings, the mother of
the gods."

5
Not armour, and buckler, and
sword of steel,
Felled to lay Narakasura by the
heel.
They appealed then to Krishna
of plying eye,
And Krishna to Vishnu, lord of
the sky.

6
Not Vishnu did ponder, and
hesitate—
"What is there down in the
book of fate?"
"Well deeds more than the sands
of the sea,
Not knowles much power, and
no critics!"

7
"Stay now your hand," said
Vishnu then,
"Merit will count in the world
of men."
Then Krishna laid down his
fatal bow,
And let Narakasura unthawed go.

8
But Vishnu the all-seeing god of
the sky
Marked his deeds, as the days
went by—
"Watch now his mark!" then
Vishnu said,
"If they lack the bonus, let him
pay with his head."

9
"Mistaken thousand, forest of the
sky,
In dark Pradya he prisoned there,"
"Grant him one wish, before he
die,"
Said Vishnu to Krishna of plying
eye.

10
Then the downcast Narakasura
said,
"One boon I crave and I be with
the dead:
Let this day be a festal day
eternally,"
"So it be," said Krishna of plying
eye.

11
And then, with one stroke of his
pulsant blade,
Narakasura's head to the foot
was laid,
And straightway the daughters
of gods, and men,
Were freed from Pradya's dark-
some den.

12
The fourteenth day of the dark
fortnight
Of Kartik ended thus gloriously
at night,
Ages ago, an old bookie told—
That day is Diwali—and still
to day.

13
All pious Hindus rise from their
bed,
With sweet-scented oils anoint
their head,
And bathe in the cool-olonnating
Bappa's flood—
But the nameless streamlet is
just as good.

14
Lakshmi now takes the reins in
her hand,
And the pious housewife, by her
command,
Makes, of fourteen different
herbs, a dish,
Sweet-scented, and sweet, as heart
may wish.

15
Symbolical of endless Ananta's
thread,
With the watchful Fates inter-
penetrated,
With fourteen knots for the
fourteen days
Of the waning moon, and her
lessening rays.

16
Fourteen lamps, when the
evening comes,
Are lit inside, and around their
house,
No image of Lakshmi adorns
the place,
But a gold coin placed in the
lowest corner.

17
With suppliant flowerage and
scent,
And gilded with anointed candles
glow,
The Vaishya now anoints his
household shrine,
And lays it at Lakshmi's feet—
bathed to.

18
Arrives now the hour of general
light,
Temples, and streets, are flooded
with light
Of a myriad lamp-like brilliancy,
Illuming the ways of the passerby.

19
Now children, who all should
have long been asleep,
With singing laughter, glad vigils
keep,
With crackers, and rattles, and
derry apries—
They are Lakshmi's special
favours.

20
For Lakshmi, the beautiful
goddess of wealth,
Rides on her slowest van by
stealth,
No house will she enter upon
that night,
Not only those where the lamps
turn bright.

21
The old gods die; and the death
is a direr
And now gods people the sky
and earth,
Ganes not lives, nor her peacock
bright
Draw Juno's ear in her sleepy
slight,
But Lakshmi still lives, and
reigns on Diwali night.

Note

There are several versions of
the Dipavali (row of lamps)
"festival of lights," I have selected
the one generally accepted by
Oriental scholars.

With regard to the metre of
this poem, every line, whatever
its length, has only four "beats"
or "stresses." The total length
of every line is the same, except
the last, which is an "alexandrine."

The Diwali season commences
on the fourteenth day of the
dark fortnight of Kartik (October-
November). The fourteenth day
is named *Narak Chaturdashi*, and
commemorates the victory of
Krishna over the demon Narakasura.
This legend finds place in the
Kalki Purana and other
sacred books of the East. The
Vedas embody the earliest efforts
of the Aryan mind, or of that
branch of the Aryan race which

emigrated to India, to formulate
a consistent system of the uni-
verse. They are extremely col-
lective in parts, but mainly
objective in outlook, being a
personification of the elements,
and forces of Nature—anthro-
pomorphism. Parts of them are
entirely metaphysical, known as
the Vedanta philosophy—no end
of the Vedas—"anti" meaning
end. "Ananta's throat" a phrase
appearing in this poem, means
the endless thread—anti and—
an anti—without end. The Upan-
ishads are a compendium of
Hindu philosophy, representing,
according to Max Müller, the
highest stage of speculation to
which the human mind has
attained. The Puranas, of which
there are several, are a later
production, embodying a vast
collection of legends and myths,
and folklore, which constitute
the staple of later Sanskrit litera-
ture—epic, dramatic, and lighter
works intended for a grasp of
the popular mind. But behind
all the fantasia, and often pro-
fane imagery of the legends
and myths there is a metaphysical
background, from which all the
ceremonial and practical counter-
part of these idealistic ideas are
worked out, with a fatal logic,
to all the details of the conduct
of life, the daily round of every
Hindu, whether he devoutly
bow to the image of Ganesha, or
applies his mind to the contem-
plation of these metaphysical
abstractions. For the whole life
of every Hindu, he be Brahmin,
or Kshatriya, or Vaishya, or Sudra,
is ruled and dominated by his
religion "Hindutva."

"Religion is ever present in a
Hindu's mind. It colours all
his ideas. It runs through every
 fibre of his being. It is the very
Alpha and Omega of his whole
earthly career. He is born reli-
gious, and dies religious. He is
religious in his eating and drink-
ing, in his sleeping and waking,
in his rising up and sitting down,
in his work and amusement.
Nay, religion attends him in
antennal ceremonies long before
his birth, and follows him in
endless offerings for the good of
himself long after death." (Sir
Munier Williams: *Religious Life
and Thought in India*.)

According to the legendary
history of India Narakasura
(Narak Hell), Hades, Asura
demon) was a fearful demon
dwelling in Pradyotisha, supposed
now to be the western part of
modern Assam. The demon was
profligate in the extreme, and
not content with smaller fry, at
last carried off the earrings of
Aditi, the mother of the gods.
Aditi has her counterpart in
Cybele, Berecynthia, and so on,
in the mythology of the Greeks,
Romans, and Egyptians, all of

A MUSLIM LADY'S EXHORTATION

whom seem to have borrowed from the ancient Aryans of India. The gods thereupon declared war on Narakaasura, but being unequal to the combat, they appealed to Vishnu for help. Krishna, the Indian counterpart of Hercules, Theseus, and other classical heroes, slew the demon, and recovered the stolen jewels.

According to another version of the same legend, the winner of both the worlds appealed to Vishnu (Apollo, Phoebus, the Sun, Mitra, etc.) to destroy the demon and vindicate the honour of womanhood. But Narakaasura, notwithstanding his profligacy had, as is not uncommon in such characters, some grains of piety in his soul, and by penance and austerities had accumulated a store of spiritual merit, so that even Vishnu was not able to do him harm. But, at last, when Narakaasura's evil deeds outweighed the good, Vishnu ordered Krishna to allow the demon one boon only at the moment of death, and then to slay him. The boon the demon craved was that the day of his death should ever after be observed as a day of fasting. "Be it so," said Krishna, and then slew him. Forthwith all the channels he had disdained and imprisoned in Pitika (Hell) were liberated.

By later accretions Lakshmi, the Hindu goddess of wealth, came to be associated with the observances of the Diwali festival, and has now become the central figure. Her 'vahan' is the owl, not the hooded owl, but the screech owl. Saraswati is the Hindu goddess of wisdom, an Allover like the grey-eyed Athena was of the Greeks. Both Saraswati and Lakshmi or the daughters of Durga, the warrior goddess, whose 'vahan' is the lion. The lotus flower and conch shell are the distinctive symbols of Lakshmi; the 'vina' or harp, the symbol of Saraswati. The owl was the bird sacred to Minerva also.

On Diwali night Lakshmi is said to go about on her 'vahan' (Anglicized—owl), and bless only those houses that are illuminated, however humbly, as a token of the pious intention of the inmates.

Diwali is one of the pleasant, the brightest and the most picturesque of the festivals of the Hindu Calendar. In the present writer's opinion *The Saturday* takes the first place,

LADY Wazir Hasan, M.L.C., has issued the following statement on the present political situation in India, dated a message from Lucknow:—

"Every section of Indian people is feeling a deep anxiety about the present unfortunate situation in the country. The responsibility for this situation lies primarily with the unstatesmanlike attitude of the British Government.

"The A.I.C.C. in its resolution at Bombay unequivocally declared that the Congress wanted to fight the invaders in co-operation with the United Nations, that it considered the defeat of freedom essential to the independence of India.

"But it added that in order to defeat the Axis a total mobilization of Indian man-power and resources was essential. This total mobilization was not possible in the opinion of the A.I.C.C. without a Free National Government in India.

"In order to achieve this object the Congress wanted to negotiate with the British Government and other parties with a view to arrive at a settlement for a composite National Government.

"This demand for a composite National Government to fight the Fascists has been endorsed by all major political parties in the country.

"In reply to this legitimate demand of the Indian people with the arrest of Congress leaders and the inauguration of an era of severe repression the British Government has dealt a severe blow to the cause of the United Nations.

"By this provocative action it is provoking the healthy patriotic urge for independence of our people into a defeatism which is only providing a hand for the activities of the Fifth Column.

"I therefore appeal to the British people to force their Government to release the Congress leaders and negotiate with Indian political parties for an immediate institution of an Anti-Fascist National Government."

"My appeal to the Indian people is to exert all their influence and power of persuasion to stop this insane policy of repression. This attitude of action

is weakening national defenses and will bring us not independence but Japanese slavery.

"It will not lead to National Government but to greater Police repression. Our task to day is to develop amongst us that iron will which will force our rulers to release the Congress and Congress leaders from the

bars and will compel them to concede National Government.

"The desire for such unity is clearly visible in the rank of the Muslim League, Hindu Mahasabha, the Libarals and other popular organizations. Let every patriot do his best to convert this desire into a real alliance of all people of India."

Fun For The Family

to-day. "Have you anything to offer the court before sentence is passed on you?"

Answer: "No, Your Honour, my lawyer took my last penny."

"If you know anyone in court who will vouch for your character, call him," said the magistrate to the man in the dock. "Yes, sir," said the prisoner. "The Chief Constable of the town." The Chief Constable, who sat in the wall of the court, started at the mention of his rank. "Me—me!" he exclaimed. "Why, your Worship, I don't know the man." "Now, sir," said the prisoner, turning to the Bench, "I have lived in this town for 20 years and if the Chief Constable doesn't know me yet is not that a character for you?"

The woman was applying for a divorce.

"Your lordship," she said, "he broke every dish in the house over my head, and treated me cruelly."

"Did your husband apologize or express regret over his actions at the time?" asked the judge.

"No, your lordship, the ambulance took him away before he could speak to me."

Brown arrived home in a bad temper.

"Hang it, dinner not ready yet?" he said to his wife. "I shall go out to a restaurant."

"Can't you wait ten minutes?" asked his wife.

"Will it be ready then?"

"No, but I'll be ready to come with you."

"What's better than getting up at six every morning, going for a brisk walk, and finishing with a cold bath?"

"Staying in bed."

"Here, boy," said a motorist. "I want some petrol, and please get a move on; you'll never get anywhere in this world unless you push. Push is essential. When I was young I pushed, and that got me where I am."

"Well," replied the garage hand, "we haven't a drop of petrol in the place, so I reckon you'll have to push again."

A young man walked breathlessly into the doctor's surgery. "Ah, good-morning, sir!" he said. "I've just dropped in to tell you how greatly I benefited from your treatment."

The doctor eyed him up and down. "But I don't remember you," he said. "you're not one of my patients."

"I know," replied the other, "but my uncle was, and I'm his heir."

An American, holidaying by the lakes of Killarney, decided that he ought to impress the natives with the importance of his own country.

He found it rather hard to get any of the locals to listen to his wonderful tales of doings in America, but one evening he came across an Irishman who was willing to listen.

"You know," drawled the American, "in my country it's so wet we have to go about the streets in boots."

"Bogorrah!" cried Pat, interrupting. "And that's nothing. Here it's so wet that we do go going down in submarines to talk the cows."

Is there anything in this world quite so wonderful as turning on the radio and hearing the other talk? Yes, there is one thing more wonderful, and that is turning off the radio and hearing silence for a while.

Special Number

INDIAN OPINION BEHIND PRISON WALLS

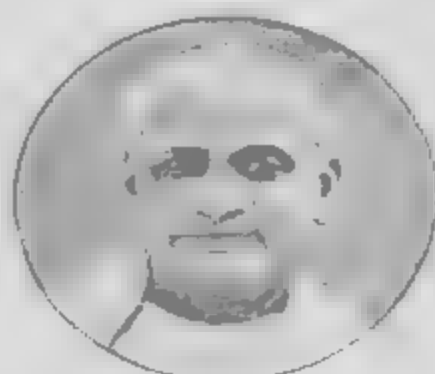
Members of the Working Committee of the Indian National Congress who are imprisoned without trial and kept in an unknown destination

Elizabeth C. Townsend
 Assistant, Adult Program, Aged

274 JOURNAL OF DOCUMENTATION

$$\text{Sur}(\text{Log } \mathcal{A}, \text{Log } \mathcal{B}) \cong \text{Hom}(h_1(\mathcal{A}), h_1(\mathcal{B})) \cong \text{Hom}(\pi_1(\mathcal{A}), \pi_1(\mathcal{B})).$$

M. B. G. Kher

51. 6. 5. 6.

Sh. 1 - Pennsylvanian

524 H. S. Gholipour

Paralela Hava ve Sivil Havacılık Bilim Dalı

94. Stella's Journal

$\Gamma_2 = \{x, y, z\}$

Yls Hils Adyent Kinfw as

Mr. Vishwanath Das

Mr. S. J. K. K. K. K. K.

$$U^{\text{mod}}(\phi) = \{ \psi \in U(\phi) : \psi \text{ is } \mathbb{H} \text{ } \mathbb{P}^{\text{mod}}\text{-a.s. continuous} \}$$

Below Stakesheet - Surber

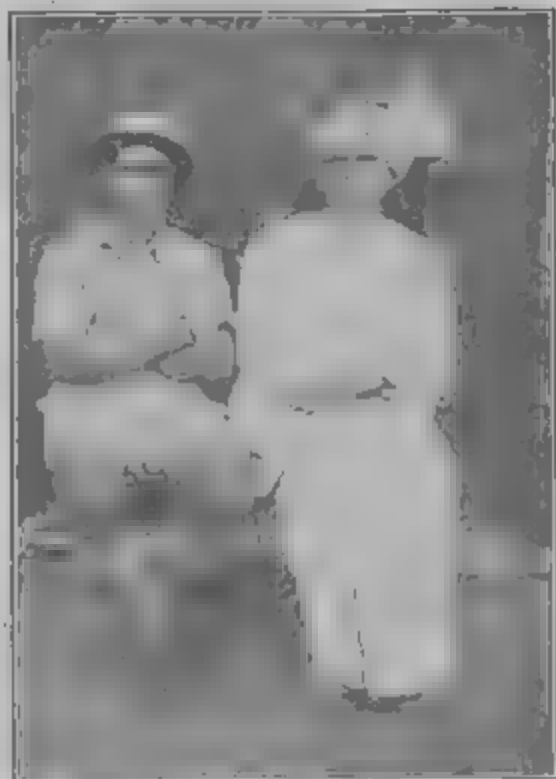
知 念 典 典

Environ Biol Fish (2015) 98:1171–1181

Mr. D. J. Williams

Sgt. D. Koppand,
Sunguet Master

Pandi Jagmohan Singh
(Vidia Rathan)

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON.

'PHONE
20707

85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

When you hear music think of **ROOPANAND BROS.**, who travelled throughout India to find the best in musical instruments, Records, Books, Pictures, and Magazines etc., for you.

Become Indian minded, we can give you all the news from India.

Buy reading books on Indian affairs.

Indian Review . . . 2s.

Modern Review . . . 2s.

Hindustan Pictorial . 2s.

Orient Weekly . . . 9d.

and many more.

ઘડીયાળીની કલાની કદર

• 211444 •

[illegible]

CYMA

ON TIME ALL THE TIME

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન

મહત્વા મોપીડના હસ્તે
રુને ૧૯૦૩માં સ્થાપાયું.

નંબર ૪૦ મ

બુધ્ધિ સ્પર્શ

અંગ્રેજી ૧૯૦૩ અને ૪૫

અનુક્રમણિકા

નવાં વર્ષની પ્રાર્થના (અનુક્રમણિકા)		
આપણી દેશીય કુટુંબો	૩૫૮	
મા સેવા (૧૯૦૩ના ૧-૧૦-૧૯૦૩ ૨૨-૨૩)		
મે સેવાઓ	૩૬૦	
'દિવસ'ના નવાં વર્ષની પ્રાર્થના		
નવાં વર્ષની પ્રાર્થના		
અર્થશાસ્ત્રના આપણાં દેશીય પ્રાર્થના	૩૬૨	
આ અપ્રમાણ આપણાં ૫૬૫		
અપ્રમાણ પ્રાર્થના સાથે વિશેષ	૩૬૩	
આપણાં	૩૬૪	
નિર્માણ દિવસોમાં પ્રવચનવિનયી પ્રાર્થના	૩૬૫	
એક મુસ્લીમ મહિલાની દેશને મુશ્કેલી	૩૬૬	
મુસ્લીમ લોકોને મુસ્લીમોના વિનય		
વિનયના દેશીય પ્રાર્થના	૩૬૭	
વિનયના દેશીય પ્રાર્થના	૩૬૮	
વિનયના દેશીય પ્રાર્થના	૩૬૯	
વિનયના દેશીય પ્રાર્થના	૩૭૦	
વિનયના દેશીય પ્રાર્થના	૩૭૧	
વિનયના દેશીય પ્રાર્થના	૩૭૨	
વિનયના દેશીય પ્રાર્થના	૩૭૩	
વિનયના દેશીય પ્રાર્થના	૩૭૪	
વિનયના દેશીય પ્રાર્થના	૩૭૫	

“ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

નવાં વર્ષની પ્રાર્થના

સુદ

આ મારા વાંચકોને નિગરા નહિ કરવાને અમે ફરી દિવાળીના સુખ પ્રસંગે આ ખાસ આકાશવાણી બિલ હુદયે અને મંદ ઉત્સાહથી નરમ પ્રવચન કર્યો છે. બિલ હુદયે અને મંદ ઉત્સાહથી અમે જોઈએ છીએ કેમકે, જ્યારે સમગ્ર જગતમાં સુદ મહી રહ્યું છે અને ઈતિહાસમાં કદી નહિ બાણવામાં આવેલી એવી અયકર માનવકલ્પ આવી રહી છે, ત્યારે એવો કસો માનવી તો કે જેનાં હૃદયમાં કદી નિરાશા ધ્યાની નહિ રહી શકે. આ અમર યુવા આવેલું ૧૫૦ ફરી આશા આપનાર નથી નીવડ્યું. સુદકેથી દરેક પાતાનો એવી પડો હતો તે કરતા અતિ ખોટાવા વિરત્તમાં દેશાંગો છે. માનવ રક્તની તેની તૃપ્તિ હેતુ છીપાલી તરીકે શાંતિ દેશવાના કશાં વિરત્તે જણાવને બદલે સુદનાં વાદળાં વધારે બાયકર સ્વરૂપ પાડતા અથ છે. પ્રકૃતિનાં વિનયોને કેમ તરફે અત્યંત આવી ગયા કિંમતે એવું દિવે છે. આકાશમાં કરનાર પક્ષી કે સૂર્યકાંત કરનાર પક્ષી કે સિંહોથી એકે મણ પ્રકૃતિની વાત કરવી અથ છે, કેમકે, સૂર્યકાંતના પાવડેય અર્થના મળ સિદ્ધાંતને અમી નાખવાને માટે તમા મનને દોષિત છે. પ્રેમ અને માનવજાતુલ

નું સ્થાન નિરસ્કાર અને સુદ્ધ સ્વાર્થ કૃતિએ સ્પર્શી છે. આ સુદનો અતિ ગમને પડેલો સુદી સુદીને કાયર થઈ જશે ત્યારે જ આવશે એ ગાંધીજીની ભવિષ્ય વાણી ખરી પડશે એવું જણાય છે. આ ધણીજ નિરાશાજનક દ્રષ્ટિ છે પરંતુ આશાજનક દ્રષ્ટિને માટે કશાં અન્ય દિશતાં નથી. **હિંદુસ્તાન**

હાદીઓના હૃદયોમાં એવડું દરકાર થઈ નહીં છે એક દરકારો સુદ અને તેની અસરોત્તર યદ્ય રહ્યું છે અને બીજું દરકાર હિંદુસ્તાનમાં નાકરચારી નરકથી વર્તી રહિત પ્રાણી સ્વરૂપે, પ્રવૃત્ત તેઓ ના ઇતિહાસમાં પડી નહોતે થવા તથા કાધાવેશથી તથાના હૃદયો પકડી રહ્યા છે. ત્યાં, હિંદુસ્તાનને ૧૯૪૨ નો દિવસ હિંદુસ્તાનને માટે અતિ ખાવિ સ્વચ્છ દિવસ સ્વરૂપે મહત્વનો છે. એ દિવસે હિંદુસ્તાનની પ્રજાની સામૂહિકાવના, જે હાલની આઘાતી યુગમામ કરવાને અમુક સ્વરૂપમાં પ્રકટ થવાની હતી, તેને કવાડી નાખવાને બ્રીટીશ સરકારે પ્રયત્ન કર્યો. હવે એવાનું ના છે એ દિવસ ઇતિહાસના હિંદુસ્તાનમાંથી સામૂહિકાવનાને માટે નાખી, હિંદુસ્તાનની પ્રજાવાને એક સુદી પાણી દેશાવવાના દિવસ તરીકે નોંધાયે છે. તે સુદના કરનારોની મરજા છે. કે આ દિવસ હિંદુસ્તાનની

પ્રજાનીના અંતના પ્રાર્થિક દિવસ તરીકે નોંધાયે જશે. અયકર છુલમી નીતી લોકોનાં છુલો તોડી નાખવામાં બુતકાળમાં કૃષીજાત નીવડેલી છે ખરી પરંતુ એ બ્રીટીશ સરકારની મદતીના દિવસો હતા. આજે આપણે ૧૯૫૭ ના દિવસોમાં નથી વસતા કે ૧૯૩૦-૩૧ કે ૩૨ ના દિવસોમાં પણ નથી વસતા. આજે આપણે ૧૯૪૨ ની સાક્ષમાં વસીએ છીએ. જ્યારે બ્રીટીશ સરકારની હિંદુસ્તાનમાં પકડીનાં ચોક્કસ અન્યો નજરે પડી રહ્યાં છે અને હોંદનો છુલો તોડી નાખવાને જેટલા વધારે બળાથી નાખર પ્રકાર કરવામાં આવશે તે કરતાં સો ગણ વધારે બળાથી તે પ્રકાર કરનારપર તે કાંઈજશે. અમે પૂર્ણ આશાથી કહી શકીએ છીએ કે આ વખતે હિંદમાં બ્રીટીશ સરકારની પડતી બેઠેલી છે અને હિંદુસ્તાન પાતાની અર્થન પારકામાંથી પાતાના પુણ્ય ગોચરથી પુનઃ પ્રકટ થશે.

અમર આત્માઓ

હિંદુસ્તાનના જીવનમાંથી જે કષ્ટાળ કાંતની આત્માઓ, ખાસ કરી આવા પ્રસંગે, જ્યારે તેઓની સેવાઓની દેશને લીધી તરોય જરૂર હતી, ત્યારે આ કાંતી કાંતી આગ જરી ગયા છે તેની અમે ઉંડા બેઠેલી નોંધ લઈ કીએ એ ઠી આત્માઓ ત સદમત એક જગતનાં બાળક અને સદગત મહાત્માનાં દરીયાં દેશાંતર કરાર તેમના આત્માને વિરચાત બહો આ જાને આત્મા મોપીજીના અમણા કાંધ હતા તેઓ મને પ્રવાસમાં આગ સ્વલ્પા અલ્પ થઈ મલા છે તેઓની ખાત જેટલી ગાંધીજીને યદ્ય કે તેટલી જ સમસ્ત હિંદુસ્તાનને યદ્ય કે તેઓના નામ હાલની સામૂહિકાવનામાં એઓ ના નામે અમર થઈ ગયાં જ તેઓનાં અમર નરોણ, બ્રીટીશનાં મહેતા, બોણલો, લીલક, ટામર, ચીતીલાલ નેકર, હુદેદનાથ મેનર, જી, સજવતરાય, બીપીનચંદ્ર પાલ,

સી. આર. દાસ, ડો. અનાસારી કદીમ અજમલખાન વિગેરે બીલ અનેક, એઓની આજીવીની સદત માં મદાન સેવાઓ હાલની તેમજ ભવિષ્યની જોશાઓને ગરસારૂથ થઈ પડી છે, તેઓની સાથે નોંધાયે જશે. અમારી ખાતી છે કે તેઓના આત્માઓ સ્વાતંત્ર્યની વેલીપર આજે હિંદના પુણ્યો, સીઓ અને જાણકો જે બહાદુરીથી બલી-દાન આપી રહ્યા છે તેઓના મદાન પરાક્રમે ગર્વથી નિહાળી રહ્યા છે. અહિં અમે તોફાનો અને મારકાટોના બનાવો, કે જેને બ્રીટીશ સરકારના પ્રકાશન ખાતાં તરફથી અટકી બપી પ્રસન્ન અપાઈ રહી છે, તેને ઉલ્લેખ નથી કરતા, એ કુત્યેરને આટે બ્રીટીશ સરકાર બાતલ હો-ગત છે. એ કુત્યેરને માટે દેશ નેતાઓ, કે જેમને તેણે હઠખાના માં ગોંધી દીધેલા છે, તેઓના હોષ નહિ કાઢી શકાય. પરંતુ પડકારની પાછળ એ બની રહ્યું અને જેને વિષે બહારની ડુનીયાને જાણી કરી ને અધારમાં સખવામાં આવી છે એ અમે સારી રીતે બાળીએ છીએ. અને તેનીજ અમને સોધી વીશેષ રીતે છે. કાંઈ પણ ખાત હાલને માટે હિંદુસ્તાનમાં હાલ બની રહેલા બનાવો પાંચે માનવી ઉત્ક્રેષ્ટાવા પચરે બોલતુ બલુજ સુરકેલ થ. અલ્પત સેત્તીયા ૭૬૬ બ્રીટીશ સરકાર ને અટકી વીધતીયા પકડી હોવા છતાં પણ તે હિંદુસ્તાનને વીધે, ન દેશ પરતી પાતાની શોષણ નીતી, કે જેણે આખિલ દેશની મહાન પ્રજાને કંગાળ અને નુપુલ બનાવી દીધેલી છે, તે હવે સાહ્ય નાખવાને, છુટી કહીકતો દેશાવવાની નીતીન વળગી રહેવાની બદલતા બનાવી રહી છે.

બી વીલ કુરુન્ટ, જેમને "કેસ ફોર ઇન્ડિયા" નામનું પુસ્તક લખેલું છે તેમના સાબોમાં, "બ્રીટીશ હિંદોનામાં સુદ્ધર નહીં હોવાનો આરોપ સુકે છે. પરંતુ

ક્રીડીએ જાહેરના જાળ અને માલિકી અમલની નીતી વડે તેના મોંથી તે કાઢી નાખ્યું છે. જે હિંદુસ્તાનમાં આજે જાંડ નવમું હોય તેા પ્રત્યેક ખરા ક્રીડાને જુલો ચવાવું છે કેમકે તેનો અર્થ એ થાય છે કે સ્વાતંત્ર્યની જાવળ તેનામાં પુનઃ અગ્નિ થઈ છે, અને છેવટે ક્રીડા મરદ બની રાહે છે."

જુલું આળ

ગાંધીજીથી લઇને સમગ્રા હિંદના માનનીય નેતાઓના નામ પાંગળી કતાવની પ્રવૃત્તિઓ કરનારાઓની સાથે જોડી દેવા, કાવળ કે તેઓ પોતાના હેથને માટે, હાથડું પુલ જેને માટે આશી રહેલું કહેવાય છે, એ સ્વતંત્રતાની માગણી કરી રહ્યા છે, એ જોઈ જુલું આળ છે. હિંદુસ્તાનને સર્જને માટે મુશ્કેલી છે. ગાંધીજીને ઠેક કરવા માં આવ્યા તેના આગલાજ હીરસે તેઓ જોડ્યા હતા કે: "હું છું જુલું" કે અંગ્રેજો અને સઘળાં સંલુકતા રાષ્ટ્ર પોતાનું અંતર તપાસે, કેશિસે સ્વતંત્રતાની માગણી આજે કરી તેમાં યુને એ કયો? મું તેમ કેરું જોડું છે; એ સંસ્થા પર અણુવીજાસ કાવશે મું વાળખી છે? હું આશા રાખું છું કે અંગ્રેજો તેમ નહીં કરે!" સંલુકતા રાષ્ટ્રો અને ક્રીડાને સંલોખીને તેમજે કહ્યું હતું કે: "હિંદુસ્તાનને સ્વતંત્ર બહેર કરીને પોતાના ખરા ઇરાદા આ સીદ કરવાને તેઓને આ જીવનની તક સાંપડેલી છે. એ તક એ તેઓ મુકશે તે નેતા, એકજ મુગમાં જીવનમાં એકજ વાર મળી રહે છે, એવી એક તક સુમારશે અને ઇતીહાસ કહેશે કે હિંદુસ્તાન પર ચઢી મચેલું જાણ નેતાઓ સુકળ્યું નહીં. સમસ્ત હુનીયાના હું આશીર્વાદ માણું છું અને સંલુકતા રાષ્ટ્રોની પ્રવૃત્તિમય મરદ માણું છું."

હિંદુસ્તાનની પ્રમાણીકતાને વીચે શકોને કહ્યું સ્થાન છેજ નહીં. લગભગ બસે વર્ષના ઘેરઅમલ હિંદના સબડી રહીને પલ્લુ તે ક્રીડાની પડખે ઉઘું રહેલું છે અને પોતાની ક્રીમલ ગીઃસકપણે સીદ કરી આપેલી છે. ક્રીડના માનનીય નેતાઓએ હિંદુસ્તાનનો સ્વામી સમજાવને ખાતર ધરીરાજ્યોની મીનામ સઘવાને ખાતરી ના બુલ્લી રીતે પલ્લુ પ્રવલ નથી કરે.

તેઓએ તેલું કહ્યું નથી અને તેલું કરવાની હલકાઈએ તેઓ કહી જશે પણ નહીં. એ આજે તેઓ સ્વતંત્રતાની માગણી કરી રહ્યા હોય તે તે પલ્લુ, જનતાનું મન એ મારે જતું રાઠવાનેજ ખાતર. ક્રીડના નેતાઓએ તેઓને એ મારે જતા રાઠવાને સ્વતંત્રતાનો માર્ગ અલ્પ કયો છે અથવા ક્રીડીશ કરકારે માસનું સાધનમ્ સ્થાપવા નો માર્ગ અલ્પ કયો છે. એ એમાંથી કયો વધારે લાભકારી નીવડે છે એ વગત બતાવી આપશે

હિંદી આદિકા

હિંદી આદિકાપર આવતાં આપણે જોઈએ છીએ કે: "મરમાં સુલામ તે બહાર સુલામ" એ અંગ્રેજ કહેવત બીલકુલ ખરી છે. આપણી માતૃભૂમિમાંજ આપણને હકલુત કરવામાં આવે છે અને જોઈ દશા આપણી આ દેશમાં પલ્લુ છે. સુલ હો યા ન હો, આપણો હલકો હરજો તેા આલુ જ છે, અને તેને કાયમ સ્થાપી દેવાને જનતા સઘળાં પગલાં લેવાઈ રહ્યાં છે. એ કે બીજી સઘળી બાબતોને સુલ હરમીયાન સુલતવી રાખવામાં આવી છે પરંતુ હિંદીઓ વીરુદ્ધ પ્રચાર કરવાને હેથને મુરતો વગત હોય એલું જણાય છે. નાટાલના અંગ્રેજો ક્રીડીઓના હલકો ના સંજ્ઞામાં આ માંલને પ્રજાવાલની કારમાં સુકવાને લાખા કાળથી લકસી રહ્યા છે. હિંદીઓ અંગ્રેજોએ પાલી કરેલાં સઘળી પલ્લુ મારી ક્રીમતો ખાપી માલીકી મેળવે એ ક્રીડીઓના વીરોધી અંગ્રેજોની તજરમાં જુએ છે. તેની સાથે અગરદરદ પોકાર રાષ્ટ્ર રહ્યો છે અને સ્થાનીક વર્તમાનપત્રોએ પોતાના અર્થપત્રોની કટારે હિંદી વીરુદ્ધ પ્રચાર કરવાને ઉદારતાથી મુલતી સુકીને તેમાં સાથ આપ્યો છે. આ પજા હાલના નેતાઓમાં લકવાને રામ નથી રહ્યાં. સવાધાન કરવાની તેઓમાંમાં પૂતી આવી ગઈ છે અને માનબદેલાં સમાધાન અને અપમાનબદેલાં સમાધાન વચ્ચેનો લેલ તેઓ સમજી શકતા નથી હાથ કમીસનર, જે અન્ન કેશન: પ્રતીનીધી બા છે તેમ, પોતાના હેથ અને હેરીઓનું સાધીય સમાન કાળવવાને આ દેશમાં છે. તે પોતાના અણુ-માર્ગીઓને ખંચે આડી રહ્યા જ અને કો. કે. હિંદુસ્તાન

સ્વતંત્ર નથી, તેનાથી સામે પા થઈ શકે તેમ નથી નથી એ સંજોગો માં આપણાથી શું થઈ શકે," અલબત્ત સઘાઅકનું નામ તેા તેની પાસે લઈજ નથી રાકાય. એ બીલકુલ સવાલની બહાર અને આ "આખાઆખા" ને હાથ પલ્લુ કરે તેા તેને અટકાવી દેવા એ તેલું કામ છે. આપણા નેતાઓની બીજી વખતોએ એ છે કે તેઓ સ્વતંત્રતાથી કહ્યું બીઆરી શકતા નથી. જે કંઈ પલ્લુ પગલું લે તે હાઈ કમીસનર અને સરકારી અમલદારોની હેર વણીથી લે છે, અને આજે તેા અથા સઘળું લોકમતની સાથે મસજત કયો વીના ખાનગીમાંજ કરવાની છે અને સઘાઈ રહ્યા બાદ તે લોકો સમજી શકતાની છે. અમારા સંજ્ઞા ચામાં આવ્યું છે કે કહેવાતા અંગ્રેજો ના લતામાં હિંદીઓના વધી રહેલાં ધોધને અટકાવવાને સરકારી પ્રતી નીધીઓ અને ક્રીડી કોમના પ્રતીનીધીઓનો એક અસરિયાતીક જોઈએ કમીડી નીમાવાનો તોવારી આલી રવી છે.

હવે પ્રત્યેક પ્રશ્નની ખારી લીતે આ બાબત હોય છે. અમે કહ્યું કરીએ છીએ કે નાટાલમાં હિંદીઓ ની બીચાળ વસતીના કારણે નાસલ માં હિંદી પ્રજા અન્ન માંતોના કરતાં વધારે મુરદેલ છે. પરંતુ એટલા માટે હિંદીઓ વીરોધ કરનારાઓની ખુમને માટ કહ્યું વાળખી પાડું નહીં. હિંદીઓની સામે સઘળાં હોરે બધ કરી માત્ર એકજ દાર પુલ્લુ રાખવું અને પછી હિંદીઓના કમલખાની કરીયાદ કરવી વાળખી નાડી ગણુલ. હિંદી પ્રજાનું ખડ મમાધાન હિંદીઓપર મતીબંધ મુકનારા કાયદા પડવામાં નથી પરંતુ માનવમતી તરીકે લોકમવાને તેઓ મુકાર છે તે હુદો તેઓ પાસેથી જીતવી લેનારા સઘળા કાયદ નાજીર કરવામાં રહેલું છે. એટલે એ માનીક બંધનો નાજીર કરી દેવામાં આવે અને હિંદીઓને અમાનમીય શ્રેકો તરીકે રહેવા અને વીકસ પામવાની સઘળી સગવડો અને તકો આપવામાં આવે અને તેઓ માટે રહેલોની ચોજતાઓ અંગ્રેજો માટે કરવામાં આવે છે એજ ધોરણે કરવામાં આવે તેા આ દેશ ને તેની પ્રજાનું મામ ના ના.

કાલ્ય કોથી તેા કરવાના આડી કે રૂઝુ નાડ ના પુરતો

અંગ્રેજોમાં લોકમત તોવાર નથી થયો. એ મલત વાત છે. તેમ માટે હોયીન હીંદીઓ નથી પરંતુ વર્તમાનપત્રો અને અંગ્રેજ બહેર પુરેપો છે કે જોગીતુ લોકમત લેખ-પવાનુ કામ છે. મલતે ખોલ પ્રચારકાર્યથી ઉરકેરવાને બહાર ને યોગ દારવણી અપવામાં આવે તેા તે બંને મારો આવે પરંતુ જુલ નેતાઓનામાંજ નો હેરા ઉડા મુખ લાલી રહ્યા હોય તા પછી મળને હોય દવાનો કયો અર્થ નથી.

એક તરફથી આપણે નથી પ-વરવાની વાતો કરીએ અને હુદ્ધ બાદ સામાજીક સુધારણાના પાજની એ વડીએ અને બીજી તરફથી ભતીયદવેશ પોપાલ. એ માગ મળતી ન થઈ શકે. એક તરફથી વણુબેદ નાખુદ કરવાની વાત કરવી અને બીજી તરફથી તેને કાયમો સ્થાપીત કરવાની પ્રવૃત્તિ કરવી એ ન બની શકે.

અમે લોકસ માનીએ છીએ કે પ્રમના નેતાઓએ વણુબેદ કાયમ કરવાની કોઈ પણ પ્રવૃત્તિમાં સાથ આપશે નહીં જોઈએ, પછી તે કાયદો આવવાની કાયમીરૂપી નાકેલી પીસીને મલત્યાલ હોય કે પછી કાયદો કરી ફરજયાત કોઈ ગેયાકવા માં આવતોહોય. એટલું યાદ રાખવું જોઈએ કે આપણે આજે પચાસ વર્ષ આગળ વધેતા છીએ અને વસ્તુ-ઓના વીચાર પચાસ વર્ષ અગાઉ કરવામાં આવતા હતા એ પ્રજોએ નહીં કરશે જોઈએ. વળી એ પાલુ યાદ રાખવું જોઈએ કે વણુબેદ એ જાપાન અન ચીનને અ દેશો પાસે લકકરી બાળ હવાન કારણે નહીં લાલુ પડવામાં આવતા હોય તેા હોડુસ્તાન પણ ક્રીડીશ રાષ્ટ્રાધમા અગરથતુ સ્થાન ધરાવી રહ્યું છે અને સ્વતંત્રતાના પોતાના સુધેને સધેએ કુચ કરી રહ્યું છે. આથી તે પલ્લુ એ કરતા હેરતા હેરબલ ને પાલ નથી.

આ લેખમાં અમે હિંદીક વસ્તુઓ કડક કહેલી ન પરંતુ તે સુધ્ધ બાપ કહેલી છે અને અમે આશા રાખીએ છીએ કે જો આવથી તે કહેવાયેલી છે તેજ જાવ પી તે સ્વી-કરવામાં નાડશે. આપણે કો ખુલ્લેને પાત છીએ પરંતુ ને આપણે કોથી અ 16 આપણી સમજા કીમાં એ કડક પહેલવાનો

પ્રયત્ન કરીશું' તો આપણે જુદા થાપ નવી પાલકી.

અંતમાં અમારી હાર્દિક પ્રાર્થના છે કે હીંદુ આગમનું અપભ્રંશ નહીં વર્ધી જાય અને પ્રચલિત આપણું નીવડે અને આ કાર્યકર યુદ્ધના

દુઃખિ આપણને સૌને નહિ બતાવે અને જાતી અને વર્ણના કોષપર સ્થાયેલા સંપન્ન ધાર્મિકોને તોડી નાખી માનવ ભ્રાતૃત્વનો ઉચ્ચ શીર્ષાંત સ્થાપિત કરવાને સહયુક્તી આપે.

ના કરતાં જ્યાં સરખાતા ચોતારાજ ભગવાન નરક બતાવે તે તે હીંદીઓ તરફ નથી અભાવતો. એ રીતે આપણે જનને આપણને તેની કષ્ટિમાં હાથ પાડીએ છીએ.

આદીએ તેનાં સુધક જનારી સહીએ છીએ.

૧૯૨૬ એ ભારે મન ભયારે પેશાને આપણે પરોક્ષર મળી ગાત તેનાજ પુલ્કરી ન બનીએ અને તેની ઉપાસનામાં અમે બીજા આપણી કુરેવો હોય તે બદલે તેને પળથી રહેવાને સરકારી અમલદારોને મનિ રૂપતા આપણાં હોદી હલએ એ જનનિનો માર્ગ નથી પરંતુ અવનતિનો માર્ગ છે.

આપણી કેટલીક કુટેવો

લેખક: વિચારક

આ દેશમાં મોટાભાઈને આપણા નરક એટલો બધો તિરસ્કાર હોવાનું શું મારણ! વર્ણભેદ ન હોય તો ખરેખર પરંતુ આપણી રહેણી રહેણીનું પશુ કારણ છે. આ દેશમાં વિદ્વાતા, સંસ્કારિતાનું મન પેસે છે. માણસ વિસાધ્ય કેલ તેને સમગ્રજીવ સંપન્ન મળ્યા છે. જેમ માનવી વિદ્વાતા સંસ્કારિતાની કથી જીવન નથી. તેના બધીની વેદીયામાં મન છે. જે પ્રજા આજ માન પરે પાપની કામ ને મન કરી દોષ કરે. અને સંસ્કારી આસમમા તેની મુશ્કેલી કેટલી મુશ્કેલી છે.

ના બેટપપણા ઉપરથી, તેની બાંહે માવતી પાણીની નીકાપરથી, તેની મંદી અને કદરથી દીવાસેપરથી, પાનકા પરકા દોષ તેમ જ નકારથી મો. એક શર તેમ કપડા સટકનાં દોષ તે પરથી, સવારથી મોટી રાત સુધી વેડીએ આમો ખરાડી રવા દોષ તે પરથી પરખાઈ આવે. આ સુખનું પશિમ ના ભોજના માટે તે નુ પશુ કામ સરકારી હાદીના અને પશુ મેસુદ અને આંખે કાંચુ લાગે.

તે આપણા મરણી કંઈરેમ જામનાં પદોંઓએ તો લા પશુ ન આપણું પુત્ર સંસ્કૃતિનું પર જણાય કે ન આપણું પશિમ સંસ્કૃતિનું પર જણાય. આ ભોજને મોટો આપણી પાંચેથી શું શાંતિ બાને આપણે વિચે રેવો મન બધી.

જે કામકા હીનકર છે તેમણી આ રીતે બદલાવી અને જે કામકા અપા માનવ નક છે તેને નામદારથી સરખ મવાની આપણી સહીથી મોટી કુટેવ છે.

બાપાનીઓ નકમ કરવાના પશુ દુશીપર સંક્રામ છે. પરંતુ તેમ છતાં તેઓના દેશને સેમીને બાનુભવ થયો છે તેઓ જેલ સંક્રમ છે કે તેઓના રીત રીવાજ, સેમીને સંસ્કૃતી તેઓએ દેશની મળેલી છે. અને તો તેઓ નકમ પશુ કરે છે તો જેની નકમ કરે છે તેના કરતાં અતી જામ છે. તેના થી તેમ ના નથી.

તે આપણા મરણી કંઈરેમ જામનાં પદોંઓએ તો લા પશુ ન આપણું પુત્ર સંસ્કૃતિનું પર જણાય કે ન આપણું પશિમ સંસ્કૃતિનું પર જણાય. આ ભોજને મોટો આપણી પાંચેથી શું શાંતિ બાને આપણે વિચે રેવો મન બધી.

તે આપણા મરણી કંઈરેમ જામનાં પદોંઓએ તો લા પશુ ન આપણું પુત્ર સંસ્કૃતિનું પર જણાય કે ન આપણું પશિમ સંસ્કૃતિનું પર જણાય. આ ભોજને મોટો આપણી પાંચેથી શું શાંતિ બાને આપણે વિચે રેવો મન બધી.

આ દેશમાં તો આપણે મોટાભાઈ સાથે સમાન હાલો ચાલતા રીતે તો તેને માટે આપણે વાધા જાનતું ભોજને. મુશ્કેલીને તેનો કાખલો મેસાકરો કોષલો.

ભારે આપણે તો નથી આપણી ચોતાની સંસ્કૃતી પકાતી રાખી ચાતા કે નથી પશિમની પ્રવતી નકમ પશુ કરી રાખતા તેના એવેલી નકમ બેટકી રીતે કરીએ છીએ અને બીજાં તેઓનો જીવાર મદખ પડીએ છીએ. એટલે કે જા પીળા નરકને મેસાકરો સાંપણે છીએ અને તેઓના ના નરકા જાએ છીએ, પશુ તેમાં તેઓ ના બરણ અનુકરણ કરીએ છીએ. પરંતુ જો મોટાભાઈને આપણા વાર વીરકાર માપ તેમાં શું નવાઈ કેટલાક જાવા કરે છે કે મોટા ભવા ભાંસે લારી રીતે દેશને બાંહે એવું કહનારા દેશના જામ. મોટાભાઈ કહાકરણ આપે કે ભવાર આપણા ના નરની અને સંસ્કારી સરખાતા ચોતાન કહેવાપણા કામ અને માનવોને ચોતાનાથી હાલક. મળ્યા દોષ તેમણી રહેણીનું દય પશુ દેશના મોટાભાઈ નથી દોતા.

આપણી એક ખરાબાઈ ખરબા રા તો એ છે કે બીજાની સમવકતી આપણે આપણ કરતાજ નથી. એટલે દરજાને સામાજિક યુજોની આપણામાં ઉજાપ છે, અને એથી અભજના સમાજને પાણું દુઃખ વેદનું પડે છે. આપણા આરણના કચરે આપણે પકોટાના આરણના પે કંઈવા નકી સંજોગાએ આપણે બરમા પાડીશું નથી આપણી ખરેખર મા રહેનારોને દરકાર નથી કરી તેના આપણ આપ નહીં કરીએ. ભગવાન પશુ સરખાતાને દેશ સિદ્ધ કરવાને મુશ્કેલીનું માન કરવાની સાથે અભવાની આપણામાં મોટીમોટી નકી દોષ.

તે આપણા મરણી કંઈરેમ જામનાં પદોંઓએ તો લા પશુ ન આપણું પુત્ર સંસ્કૃતિનું પર જણાય કે ન આપણું પશિમ સંસ્કૃતિનું પર જણાય. આ ભોજને મોટો આપણી પાંચેથી શું શાંતિ બાને આપણે વિચે રેવો મન બધી.

નવલું સાલ ઘડો શુભ આજ

— * —

નવલું નવલું વધે જગમગ.

કાળ - કાળના મનસા ભારત;

હાલ માંમની સહીમારી, નજીવા કરવી લાંબા જાગે, પુત્રો એના પુલ્કરીઓ, વિશ્વ માંગા તપા મોન મળે, નવલું સાલ ઘડો શુભ આજ;

આસાના આંકુશ કુરે,

આજા પરનાં નેપથ્ય છુરે;

માનવ જનની શુભા વેદિ, પુત્ર મદમા તપાં દોમામ, કુપા—હરેના કોઠિમારીનાં, મુગા મેસા તપા જવાપ, નવલું સાલ ઘડો શુભ આજ;

એક પ્રજાના જાળા મળ્યા,

બહા મેમ મહેલા જવામ;

મુસામને શુભાની નાળી, સુખરતા કપા જામ રા. સપવાન બના લો બને દવાયુ. મુકિતનું વરસર મળે, નવલું સાલ ઘડો શુભ આજ;

જાસને આજે મુખે મરવુ,

હંદારાનું ને બારવું,

રક્ત મળિને દાઢ નિચોવી, ભવનો કાલે કામી વરજુ, ઉઠી—કાદા મુક્ત બનો સૌ, સરજા પેશા સૌ મનહર, નવલું સાલ ઘડો શુભ આજ;

આજે તુરે જામના નાળા,

જાગે ના રીસે અજગાળા,

જીએ કાદે નાળ મી કાને, દેશના કામ મરી કીલ લાવ, માજ પાધરી ના પવારી, અમાનારો છે જનતામ; નવલું સાલ ઘડો શુભ આજ,

બલજમાઈ સહસાઈ આરકા

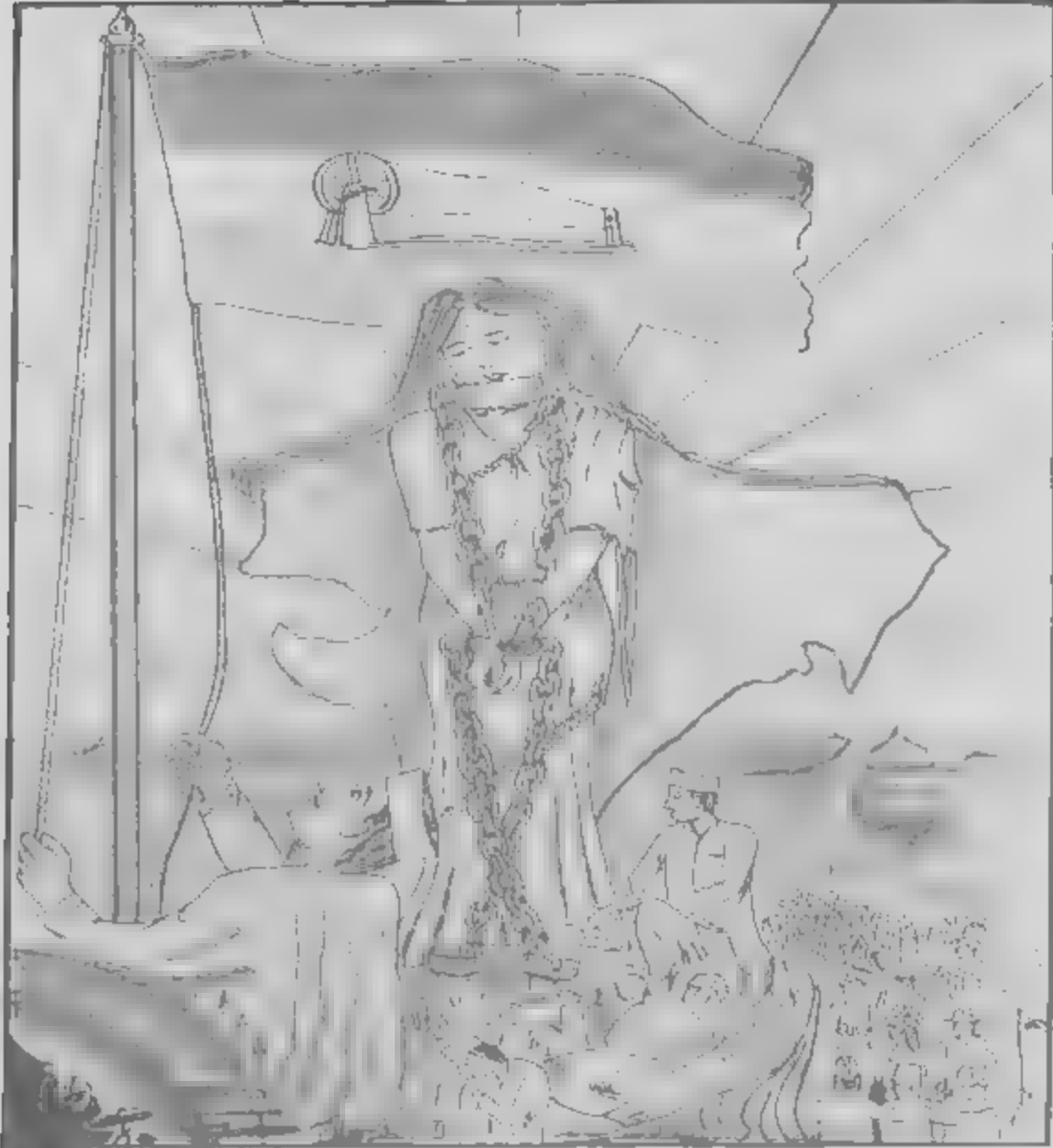
આ દેશમાં આપણામાં પશુની રહેણી આપણા ચોતાનાજ અરેકારી મળ્યાવા તે બને મન એવી નથી તો પશુ મોરને ત સા રીતે રહેવા હીંદીને મોરોએ તમા આપણા

બીજા અનેક કુટેવ આ દેશમાં મોટો આપણામાં જુએ છે અને તેમાં તેને આપણા પ્રત્યે માન નથી રહેતું. રાખાસ તરીકે એક સાધારણ દેવદર આપણી દુકાને આવે તો તેના સાથે દુકાનામાં લીડો મેસી દરવાજા ખોલી પડશે. એ રખતે તેના ખમામ મામ એટલોજ દોષ છે કે તે અજીવવર્ણી છે. નાજ દરબાન ના કીંદાની કામે એવેજા પતીવ આપણ નકી રાખીએ આથી એ મેના ન આપણ માન મન મળ્યાક જામ ના ના દોડા મેસીકા પાળીક તેનાજ દરબાનના છે અને એટલા કુરેજ ના પ્રત્યે માન રહે છે. જામ કા પરથી તે સુખના દોડા એને પાને મન આપી રે છે, અને જે માનવ તે તેના ચોતા

તે આપણા મરણી કંઈરેમ જામનાં પદોંઓએ તો લા પશુ ન આપણું પુત્ર સંસ્કૃતિનું પર જણાય કે ન આપણું પશિમ સંસ્કૃતિનું પર જણાય. આ ભોજને મોટો આપણી પાંચેથી શું શાંતિ બાને આપણે વિચે રેવો મન બધી.

આ દેશમાં તો આપણે મોટાભાઈ સાથે સમાન હાલો ચાલતા રીતે તો તેને માટે આપણે વાધા જાનતું ભોજને. મુશ્કેલીને તેનો કાખલો મેસાકરો કોષલો.

સ્વાતંત્ર્યનો સુર

જાન્યુઆરી ૨૦૧૭

કેણ ધન્ય કરે એક યુગપુરુષને
સ્વાતંત્ર્યમાં સુજિતિ સુતી લાપી
રુખને સિંહિના રાણ પર દોલત
સત્યની સાધી બિંદુ સમાપી.

કેક જ્યો તણું ઘાઘોલ જન્મી જતાં
આપદે ડેલી એણે સમાપિ
સુજિતિ સુતીને ચેતના અર્પેલા
જુદી એને અહિંસાની લાપી.

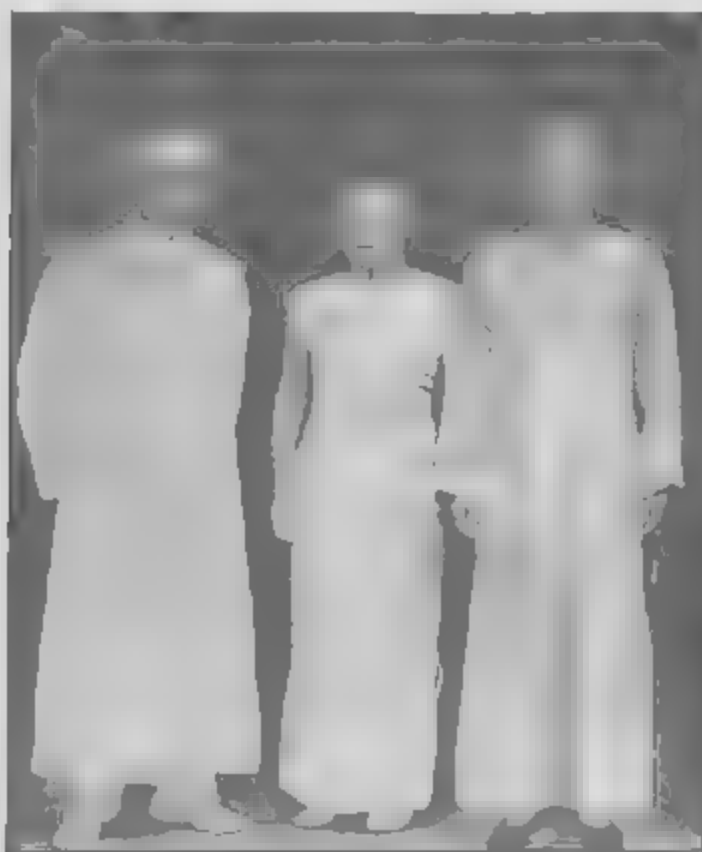
પ્રજ્ઞાની રાક્ષિતને ઘેરણા પિયુષથી
સુજિતનો અંત એણે પ્રઘોષણ,

ને પાછી પગ મઠી પદ્મ સ્વાતંત્ર્યનો
કુંપડે કુંપડે જઈ પહેલેશ્યા

માનવી વેશમાં મુદ મેંદા સમ
ધોરતા છવ તો ગંગા ઉત્પા
દીન, દંગાલ, મટા સમા કવચતાં
અમિક તો મુખને ત્યાગી શીધાં.

પુણી પેદાજઈ આજ આનંદભરેલો
સુર સ્વાતંત્ર્યનો મુજ દેશ
સુદિના જડ અજડ રુબે તરવે મળી
પ્રજ્ઞા સુર એ સીસી સીધા

India's Goodwill Towards China

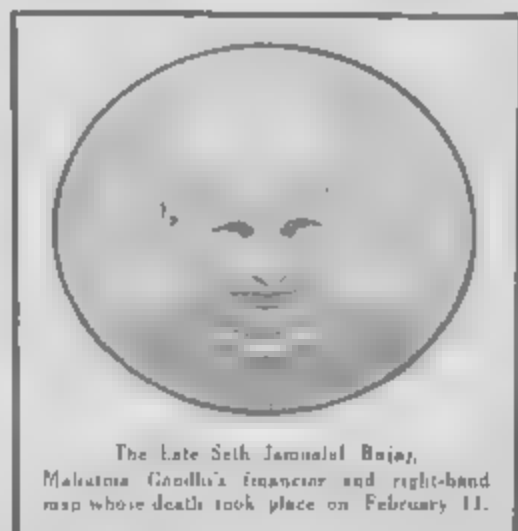

The Chinese actress Chiang Kai-Shek and Madame Chiang Kai-Shek, with
Mahatma Gandhi, Nanking, when he visited Chungking in 1945.

In Memoriam

The Late Mr. Mahadev Haribhas Desai,
Mahatma Gandhi's Secretary and right-hand
man who died in internment on August 1945.

The Late Seth Jamnadas Bajaj,
Mahatma Gandhi's financier and right-hand
man whose death took place on February 11.

મી. વેન્ડલ વીલકીની યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સને ચેતવણી

સો મવાર આફ્રિકાના તા. ૨૬ મીએ મી. વેન્ડલ વીલકીએ પ્રેસીડન્ટ રૂઝવેલ્ટના અંગત પ્રતિનિધિ તરીકે યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સની મુલાકાત પર યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સના શ્રેષ્ઠ પાત્રવાતીલાપ કરતાં યુરોપમાં યુદ્ધનો નવો મોરચો ખોલવાની આવશ્યકતા ઉપર ફરી આરંભ કર્યો હતો. વધુમાં મી. વીલકીએ કહ્યું કે, એમ સુચવવામાં આવે છે કે જાનથી અકસ્માતોએ કુદ સંચાલન વિશે સલાહો આપવા નહિ મંત્રી પદનું જોડાણ. કહેવામાં આવે છે આપણે યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સને અને આપણા નેતાઓ અને નિષ્ણદોને યોતાના પ્રત્યે વધારે અડચણ ઊભરવા દેવા જોઈએ.

અમારે સુધીની મુદ્દાની નોંધ એવી નથી કે જેથી આપણા ઘરઠી અને સામાજિક નિષ્ણદો જોડાઈને વર છે એવો તેમના પર વિશ્વાસ મુકાને શાંત બેસવાનું આપણને પ્રાર્થના થાય. આ વિશ્વાસી વાતવાદ કહેવામાં જોઈએ. આપણા નિષ્ણદો અને આપણા નેતાઓને પણ, પ્રમાણી પણ અને સ્વતંત્રતાથી સંબંધી અર્થાત્ પરિણામે કેળવવાના ભાગ્યના અણુના કડાકાથી, સીમા કરવા જોઈએ. માણસના હાથમાં મોટી મર્યાદા આવી જાય ત્યારે તેઓ ટીકાથી વર રહેવા છોડે છે તેઓ એવી જાતના જાની જાન્ય આરંભ તેઓની ટીકા વધારે થવી જોઈએ. હું ફરીથી ટીકા કે આપણે અને આપણા મીત્રરાજ્યોએ યુરોપમાં યુદ્ધનો નવો મોરચો ખોલવા જોઈએ. હું કહેવું છું કે હોંડુસ્તાનમાં પણ જે મોડું ભરકાર પડે છે તેનો, જનરલ વેલ્સે કહ્યું છે તેમ, જામીન મોરો કુમળો કરવામાં કષ્ટપોષ થાય.

કુનીયાલકર્મ યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ પ્રત્યે શુભેચ્છાઓ વિશાળ હોજી જોઈએ છે; પરંતુ તેમાં આપણે જો પાંચા કિંમતો તે બંધાર રીતે મળી રહી છે.

નહિ પળાએલાં વચનો

આપણે મોટાં મોટાં વચનો આપેલાં છે, પરંતુ તે મુલાકાત સંધિમાં દેશમાં રાષ્ટ્રોને આ દેશમાંથી યુદ્ધના સાધનો ધણાં થોડાં મળ્યાં છે એટલું જ નહિ પણ આ કાર્યકર યુદ્ધની વિશાળતા સાથે સંબંધિત તે રાષ્ટ્રીયતા રીતે જીત છે. ચીનને દેશમાં થોડાં મોટાં મળેલાં છે જે નહિ હું નમને કહું તો તમારા માનવામાં નહિ આવે. રશિયાને

આપેલાં વચન પાળવાની આપણે પળાવ પાળા છીએ તેને વિશે રશિયા હું પારે છે જે તો હું નમને કહું તો તમારે કલુષ કરવું પડશે કે આપણે મર્વ બેવાનું કહું મારણ જેવું નહિ. આપણા મીત્રરાજ્યોને જેટલાની તેઓ આપણા રાજવાને દરદાર છે આપણા જેટલાનું આપણે વચન આપેલું છે એટલું જો આપણે પહોંચવું નહિ ફરીએ તો શુભેચ્છાઓ આપણે દેશ વિરોધ માં પડાવ જઈએ. પચાસ લાખ રશિયનો અતો પચાસ લાખ ચીનાઓએ યોતાના જન આરખા છે તેઓને આપણી વડાઓ અને બાંજ મળેલાં વચનો કરતાં આપણે વધારે આપણું જોઈએ યુદ્ધના હિંમત.

યોતાના યુદ્ધના દરદાર રીતે જાહેર નહિ કરવાથી મીત્રરાજ્યો માંથી મોટા યુગાવના અવર. હોંડુસ્તાનના પ્રકાશ માનવારણ રીતે યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ પૂર્વમાં શુભેચ્છાઓ દેશ મળે શકે નાખ્યાં છે. આફ્રિકા અને મધ્ય પૂર્વમાં આરંભાઈ આપણી આસપાસ અને ચીન સહીત આપણા કુર પૂર્વમાં રાજનતો અને સમજવા માં આવે છે કે સંસ્થાનિક રીતો અવરજાત રીતે પરંતુ વખાસ નાશ થશે.

હું વાંચના સંબંધી વાત નથી કહું તો. સંસ્થાનિક રીતોની વાત કહું છું, પાછી તે વાત મને આ અને મને તે વાત દેશ જતાં હોય. આપણે અમેરિકાને કહ્યું બ્રીટીશ સામ્રાજ્યને નિગાર કરીએ છીએ. બ્રીટીશ સામ્રાજ્ય જેવી વસ્તુ હવે રહી નથી સંસ્થાનિક બ્રીટીશના રાજ્ય દેશના પ્રદેશો એ સામ્રાજ્યના અવરજાત છે.

બ્રીટીશ રાજસંભા કરોડો નર નારીઓ આ અવરજાત કુર ફરી દેશને અને સંસ્થાનિક રીતે રાજ્ય રાજસંભા વિસ્તાર વધારવાને વિસ્થાપના અને કુશળતાથી કાર્ય ફરી રવા છે.

હોંડુસ્તાન આપણો મત છે. એ જાપાન એ વિશાળ દેશને કળાને મેરી તે આપણને મોટા જશે. એક રીતે ટીકાવીએ બ્રીટીશને પ્રમ છે. ટીકાવીએ મોટાને રાજનત કરવા નું આપણે આપેલું વચન આપણા સમજવાથી આપણે નહિ પાળીએ તો આપણા પેશીરીક આસનના નાશ જશે.

ભાષના મનમાં "પહેલી સંધિ" અને "બીજી સંધિ"ના પાળા વચન અર્થ છે તે બંધાર મળે જોઈએ.

યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સે યોતાના સમજા મીત્રરાજ્યોમાં પ્રતિષ્ઠિત માણસોને યોતાના પ્રતિનિધિઓ તરીકે મોકલવા જોઈએ કે જેઓ આપણા પ્રેસીડન્ટને સત્કારવાની કહી શકવાની વચ અને સજા કરાવી શકના હોય.

મી. રૂઝવેલ્ટ સામે મર્વો કરવાને યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સે પ્રધાન તરીકેનો દરદાર મેરાવનારાઓમાંથી કાઢવે નહી મોકલવા. એ કાર્ય બ્રીટીશ વડા પ્રધાને કહ્યું. યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સની વતી સીધા પ્રથમ તેણે વાત કરી.

મી. વીલકીએ કહ્યું કે જાપાન અને જર્મનીને કરાવવા માંથી કુનીયાના પ્રકોનો કંઈક યદ જવાનો નથી. આપણે માત્ર આપણા સ્ટુડીઓના જાણ કરવાનો નથી પરંતુ કુનીયાની

નવરચના કરવાની છે. આપણી વડાઓથી જોડાવાપર કશા અસર નથી થપ શકવાની. એવામાં, ચીન અને મધ્ય પૂર્વના શ્રેષ્ઠ યોતાની કાપિ કાકિઓ સંગળતા થયા છે. તેઓ સમજે છે કે કુનીયાના જાવિખના પચાસના નિર્ણયોને આધાર તેઓના જાવ રહી છે.

તેઓ કહ્યું છે કે આ મહાન સાહસમાં યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ તેઓના કાચીદાર બને. જાવિખના આર્થિક અનાવરોથી અને પૂર્વના રાજદારી દુધ્નપોથીવર એવી તરી વ્યવસ્થા પદ્ધતિમાં તેઓ આપણે સામ મળે છે. કુનીયાના કોઈ પણ કામમાં વળતો અન્યથો કામ પિના સંક્રમે ભોલી થકે જવા સાચા તેઓ માટે છે.

“હિંદ છોડી જાઓ” એ કંઈ નવું સુત્ર નથી

“હોંડુસ્તાનપરથી યોતાનો હાથ ઉચકી લેવા જોઈએ”

જેભા: રવીન્દ્રનાથ ટાગોર

એ વડાન અત્યાય કે જે તરવણ, સાહિત્ય, સંસ્કૃતિ અને સંસ્કૃતિ માં તમણે આપેલા અનુગામ શાળાને માટે આપણા કુનીયામાં માન પામેલા છે તે આજે જે જીવતા દેશ તે તે પછી દીંદુસ્તાનમાં બ્રીટીશ સામ્રાજ્યોના યોતાના જોમ ધણ દેશ દેશ અને કુશળ રાજદારી માટે આરંભ કરવાની દેશમાં આપણા દેશ.

નીચેના તેમના સંબંધી વાંચો અને વિચારો.

“હોંડુસ્તાનને કલાક વધારે મુચવાં-લો છે એ ખરું. પરંતુ બ્રીટીશ-સરકારને હું જે કહેવા માગું છું તે એ છે, તેણે અપરને અમારા જાણેપર મર્યાદા મુકી દેવા જોઈએ અને અમારા પ્રકોને ઉપર અમારા તત્વી અનુભવે, જાત-મહેનતો અને જરૂરી સંકો સહીને અમારી રોજ કરી લેવા દેવા જોઈએ. અમારે તત્વી અનુભવથી ઉત્પન્ન થયેલું રાજ જોઈએ તે અને ખરી વસ્તુ એવાંને આપણે અમારી યોતાની રીત મુજબ નાખવો કરવો જોઈએ કે જેથી અમારા મિત્રોની જાતિ સક્રિય થાયો અને કુરેપુરો કાચ કરાવી શકાયો.

જાવરે જીવિતો અમારી કોની નક રાજા, જાવર જોડે અને નીચા જીવનનાનાજીક જોડેની પાના કરે છે ત્યારે તેઓ એ વસ્તુ અનુકુળ એ જીવી જન છે કે, હજી વોશાલ પાળા જાવર કુરોપ પછી એ કહ્યાં વધારે જાણી દેશમાં

નરોડાં અને તેમ જતા તે યોતાની આગીઓ નામકોપથી અનીયર્ તરીકે રાજીકરી મોરી રાજુ નરોડાં; મહાન સંકો અને બર્બરોનોના ભાંજે તે યોતાના અધિકારમધ્યકોષમાંથી પસાર થમ થયુ છે અને એ જાણેને માટે સ્વરજનના ભોજના કામમના કહીને તેને લામક નહોતો મળ્યો છે.

એસીયાના શોકોએ જાવિખના યોતાના માનવજીવિતો પાસંથી મોકે લેવાને છે. મત અને સ્વતંત્રતા એ સમજાને માટે છે અને જાવિખના આધુનીક વિચારના દાર્તા એ કુનીયાને આપેલી મોરો રવીન્દ્રનાથમાં અમે મર્વ લાઇસુ અને આપણી રાષ્ટ્રિય જરૂરીયાતોને અને અમારા ખાસ સંપ્રદાયો અને સંસ્કૃતિને તેને અનુકુળ કરીશુ.

હોંડુસ્તાન આરમીર્જનના પંથે વીચરી રહ્યું છે. તેવાથી યોતાના અધુરમ આપણિય અને બર્બરિક સામનોને બહારથી તેનાવર કોરી એવા-વામાં આવેલા મનાવરી આદર્શોને આતર વેઠી નાખી નહી સકાય. યોતાના મત થયેલા જીવજાતના કે વતીમાન રાજદારી મુલાખીના અવરજાવ વીના તેને યોતાની સંસ્કૃતિ રજાવવાની છે.

કરાનની મારી મુલાકાતથી મેરો અને મુરદમ આર્થિક સંસ્કૃતિમાં જતાં પછી યોતાનો અમર વારસો અમરથી સાધવાનો માગે દુરત રાષ્ટ્રીય દરવાની પૂર્વના કોબની રાજાને વિશે મને પૂર્વ વિશ્વાસ આપી શકો છે.”

અખખારોપરના પ્રતિબંધ સામે વિરોધ

સે-ટલ ગ્રેસ એડવાર્ડઝરી કમીટીમાંથી દેવદાસ ગાંધીએ આપેલું રાજીનામું

६ हि दुर्गाम राक्षस' ना भेनेछ'मे
मेरीदर जी. देवदास भनीमे
दोस सनकारना गऊ भालना धारना
मेहरदी सर रीयड' रोटकरा. ५२ ॥ ५३
दिवीधी नीमे प्रभासे पत्र सप्पमे बनेर

[illegible]

મારા મનને તમે મળવા માટે
એવી મેં બાંહેબ આપા રાખેલી છે,
પરંતુ આ બાંહેબમાં મારો મન મારા
તમારથી કે મને કે પ્રાપ્ત થઈ પાડી
શકે એ તો નહીં પડે. એમાં આર આર-
વાદીનાં મનાં સંભરતીય કે જોને "ગ્રમ
એડવાઈઝ" ના બેઠા નામે ઓળખા
તવામાં આવે. તેના બાંહેબને મની
કે એવા નિમિષે મારે આવી સજો થી
કે દેશમાં બની રહેલા બનાવો વિશેના
બાંહેબને જ મારું આંસુ મારે દેશની
દેશને અને દેશની બહાર નેમજ મારે
ની દુનીયાની સજો મારે વિચર આ-
ર બાંહેબને પ્રાપ્ત થઈ રહ્યો છે, બનાવો
ના બાંહેબને મારે મારે મારે મારે

ને નાહિ પરાંતુ મિત્ર જીવન મુશ્કેલ
 પણ રમ્ય કરવી જાને એ બાબતમાં
 દેશમાં સૌથીની સાચાથી કેવી છે એ
 જાણેર કરતુ એ સખત દખાનાતીની
 સાથે જોડાએકા તેઓના અંગત
 જિવન નથી જોવી એકંદર અબાધાર
 નવેસની લેખવિચાર સચેતી સાચાથી કાલ
 પણ રીતે કુર મુખ રહે તેમ નથી,
 દોંઢના અબાધારને સખતી વિરુદ્ધ કે
 રહેજેલી પણ પણ રીઝસાસ સાથે
 રીખમ નથી. પરાંતુ એટલે કહેવું
 પ્રવૃત્તિ પ્રણાલી કે એકંદરે અબાધાર
 ની સાચાથી બંધેનની સાચાણીના મુખ્ય
 મુદ્દાઓની તરફેણમાં અને આદે
 પણ એ સાચાથી રીઝસાસ રીખમ નથી

નવી અથવા ઈમેલ પેતાના પદાની મર્યાદિતતા સિદ્ધ કરવા માટે છે એ દલીલને તે સ્વિકારવાને તૈયાર નથી અને મને લાગે છે કે અનુભવરતનીથી તેા એ તમારું જે અનુભવરતનીથી મોટી અસૂચકતા પ્રતિનિધિત્વ કરાવે છે) કે જે ઈમેલની મામણીને મળ્યું તેથી આપને આપેલો જે નેતાની ઈમેલના દરિયાકાંઠે દાખલ થઈ મરહુમની સમજને અસૂચકીને દાખલ કરવાની નીતિને વિષ કરી નજર લગાવ. આથી મને અનુદ્ય હશે કે તારો આગો મન દોષ માવા મા સંપૂર્ણ કેમ એવાસમજી કાપીતું નજર પડે તો તારી સમજ તેમ નથી

આપીશ તારનીય ત'ત્રી પરિપક્વના
મુકુપને માટે રાજાનાય ગેં મેલકલી
આપેલું છે જરૂર નમારેં રિસે એક-
વાદજી આપાંની સચિના માશે તીકદ
નંજ'પને તીધે માશે પગલાંની નમને
પણ મળ કીપાની મેં ઉચિત માત્ર' છે.

આ સભાને બાંસની રૂઝી ને પામ
 રાખેલા જરૂરી હોય છે. આને ને
 પદે મોઢેરીનેકલા મુખ્ય એમ ગો-
 તાલજરની સિપીમાં લખાય થયેલું
 અને કુચના પદે પડતું કાંતે ને પાડે
 મોઢેરી આપ્યું છે.

२०१५-१६ मसिमा आः गेवस-पानी
३०१ ६४ १४.

હિંદ સરકારના પગલાંપર સરકારી અદાલતનો ચુકાવો

[illegible][illegible]

મેજસ્ટ્રેટ મુકદ્દમા આપતી જખાણ
 કે : "પાણીના ઘોરણીયુરુરે રવુ રજા
 માવજાતી નકસાવજીની મુદત રવર
 થાપ તે કે, જોખાવજીના દેખીએ મુકદ્દ
 માં જોખા મુદતમા મુકદ્દમા રજા
 જે રજાના રજાનીને : રજા પાસ રજા
 રજા અને મુકદ્દમા રજા, જે મુકદ્દમા
 મુકદ્દમાના રજા, તે મુકદ્દમા રજા રજા
 જે મુકદ્દમા : મુકદ્દમા અને મુકદ્દમા
 મુકદ્દમાના રજાના રજા, રજા રજા
 પાણીનાને પાણીના રજા તે મુકદ્દમા
 મુકદ્દમા અને મુકદ્દમા મુકદ્દમાના રજાના
 પાણીના, જે મુકદ્દમા રજાના રજા
 તે અને તેને મુકદ્દમા રજાના મુકદ્દમા
 પાણીના મુકદ્દમા

એકેએ અધિકારીની મુદ્દાઓ કાપવામાં
 રહ્યાં હતાં. આથી આજના કાળે એ કેન્દ્રો
 એકત્રીય થઈ નહીં શક્યા. એ શાળા
 દ્વારે સહન થઈ શક્યાં નહીં. એ
 નવનિર્મિત, નવાનિર્મિત, નવાનિર્મિત
 શાળાઓ દ્વારે નહીં. એ કેન્દ્રો
 શાળાઓ દ્વારે નહીં. એ કેન્દ્રો
 શાળાઓ દ્વારે નહીં. એ કેન્દ્રો

[illegible]

ઓળ સર્વ-દયા પ્રેમી ત્રીજી તરફથી
મ'જુર પઓળી સામુહાણી વડત વાણી
રહી છે અને 'હોંદસાન પ્રાપ્ત' થ

શ્રીલંકા દેશના નાનાભૂગોળ મધ્યમાં
પડેલા મુલે એ દેશને આગે ।
બ્રાહ્મીપુરે પુરનાર ભગ્ન બોધદા જે
એ ભગતે જુદાઈ એ અળખાડે પદપાદ
વાળાં દર્શાવે

આપણે, આરા અને અપાઓ, જે
આશિષ પાત્રે કરીયાદ યજ્ઞ છે તે, અમે
૧૯૮૯ના ૪૬૬ નંબરના ધાર્મિકોની
કલ્પના ૧૧ ની રૂઝે જોએલા કુલ-ની
વચ્ચે કરીયાદ પાત્રે અપાઓ જે એવું
સિદ્ધિ નથી થયેલું દોષાપણ. એ કલ્પ
નિયમના નામ જે અમે નથી આશિ-
ષીઓને નીચેના કુલની ઉપર મુદ્દાના
અપાઓ છે.

मुस्लीम स्त्रीगवादीनुं राजनामुं

[illegible]

સમાન એવગતી કરો, મક્કા મક્રમ
મદીનામાં પવનગમે કુતિ હતુ તેમ
મતી કે કુતી એક પાયા વાન
સપરત કીડીએનું રહાઇ કરાવો પાડો
લીમ, ખુસ્તીય લીમપાડીએ તમે પવન
મનજાતી નથી, સેવા એ પ્રજાના રતી

સીમાત્પર નીચેની નંમ અલગ લાગી
 રહી છે ત્યાં સુધી પગાડી રખા છે.
 મી. અનાદરને કમિશની સોંપી રવાના કરી
 તથા સુરક્ષીય ક્ષેત્રને સોંપી ફેરવવી
 ગામથી ફરતાવું કહી મી. મારવાની
 વધુમાં જણાવે છે કે "આ તથા
 સ્વાર્થ માપ કરવાનો છે. જો તમારું
 મીડિયમની નંમ અલગ બેસી રહેશે
 તો પ્રવત્તા હોતોતે તે સ્વેચ્છાપૂર્વક નામી
 દેશે." અત્યાં તે બધે છે કે "પાક ફરત
 નું ફરમાવ છે કે 'તમારા નેતાને તે
 ખુદા અને તેના કુનેતાના ફરમાવને તાબે
 થાય તો સચી તાબે થવું, પરંતુ તેને
 અનાદર કરે તો તેને તાબે ન થવું."
 મી. અનાદર અને તેની પાસે પ્રસ્તાવ
 ના ફરમાવને અનાદર કરી રવા દોહા
 પ્રસ્તાવ તેના હાથમાં સોંપાયા છે
 અને તેથી તેઓને તાબે મર્યાદા પડી

આ જાતી પરીસ્થિતીમાં જોવાનું અભાગી કાલકુટ પડી આ સંસ્થાના ને બામલા કાલ જે બેઠેલી વાત છે. હેલ વડે અઘણી વીલામાં મળવાની પછી આવીને સ્થિતી કરી. આમ કંઈ જોએક જન્યું નથી. જે ને સંસ્થામાં કામગીરીએ પ્રવેશ કરે છે તે તે સંસ્થાઓમાં તેઓ આગળ કામના પાંતે છે, આના કારણથી શોધ કરવી એ આપણું કર્તવ્ય છે.

કેન્ડીનીરોની નીતી

આપે નવારે કેન્ડીનીરોની રણીની કમતેરે હોય છે મા તેમને એકાદ આજ્ઞાના સામનો કરવાનો હોય છે સારે સારે સંગઠન અને એકતાની માગણી કરવાની કેન્ડીનીરોની નીતી છે. આવી રીતે તેઓ પોતાની કલ્પિત તથા પ્રભાવ માં વધારો કરે છે. જોને પુરુષ પ્રમણ થયા છે એમ મનુષ્યવેત તેઓ આ સંસ્થા પર પોતાની સત્તા મળવાનો પ્રયત્ન કરે છે અને કાળીને અનુકૂળ કિંવા પરીસ્થિતી નીમીજ થઈ એમ નીકળવાવેત તેઓ સંગઠન ની નીતીને બાજુએ સારી ને સંસ્થા માં તેમની બહુમતી હોય છે મા તે પરીસ્થિતી તેમને અનુકૂળ હોય તેા એ સંસ્થા પર સંયુક્ત કબ્જો નાખવા ને તેઓ મથાત કરે છે.

આનું કારણ એ છે કે તેઓ રોતાને કાંતીકારી માની બેઠા છે આપે બીજા બધાને તેઓ સંસ્થાવાદી ભેગે છે. કાંતી માટેના સળા મુજો પોતાનામાં છે એમ તેમને લાગે છે અને તેથી બીજા સંસ્થાવાદી કડા મના તેઓ માન્ય કરી શકતા નથી. આજ કારણસર ને કેન્ડીનીરો ૧૯૨૫ માં એકતાની માગણી કરના કતા અને એકિસ કાયેના મેગકાની બહી બહી વસી કરના કતા એક કેન્ડીનીરો કુલ થા જતા વેત કોમિશની વિરુદ્ધ બોજવા લાગ્યા અને જે ગેરવાજોને તેઓ કાંતીકારી કહેવા કતા તેમને કહે તેઓ સુધારણાવાદી તરીકે સંબોધવા લાગ્યા છે. મનુર તમા કીકાન સંસ્થાઓમાં તેમને પછી પકડે રમાન નહોતું તેથી તેમનું એ સંસ્થાઓમાં કંઈ આજુ નહી પડે પીવાઈ અધોમાં તેમને પ્રભાવ પડેના દોવાથી આ સંસ્થાઓમાં ગપાઓ ઉપરથીત રચવા મા તેઓ શાખા, નામપુર અધિવેશન ના પ્રયત્ને તેમને અન્ય પક્ષના વિચારથી એને ગેરવાજી બદલે કાલવાનો પ્રયત્ન કરો અને રવામન સમીતીની સહાયથી તેમને આ પ્રયાનમાં પણ સફળો. કલ્કાત કીવેસી માદ કલ્કાતક વચાવળ માં અંગિક કાલના તેમજોને કલ્કાતમાં માં પુરવામાં આગળ અને કેન્ડીનીરો ને કીકાન સલાખા પાંતે ન આપવાની કલ્કી મળી ગઈ

સામ્યવાદ

આચાર્ય નરેન્દ્રદેવનું નાજવા ભેમ આપણું

એકાલ ખાને મળેલી કીકાનેની પ્રચર સલાખાં સુપસિદ્ધ કેન્ડીસ સમાજવાદી આચાર્ય નરેન્દ્રદેવે પ્રજાજ્ઞા બાનેથી નીચેનું મહત્વનું આપણું કાર્ય હવે ને સામ્યવાદને પંથે વિચરનારા નવપ્રવાનોએ તે મનન કરવા ચોખ્ખું છે.

એક ધર્મ પંથ

વર્તમાન સંગઠન નીર્માણ કરવાનો કેન્ડીનીરોની આ કંઈ પ્રથમ કામજો નથી. માત્ર કીકામાં વહી પરંતુ પ્રવેશ દેશમાં તેમનાં આવી પરકાસેના કલ્કા-કરણો મળી રહે છે. કેન્ડીનીરોની મનેદ્વિસ સંક્રમીત તથા બેઠી કલ્કાના પર રવાજોથી દોવાથી આવા પ્રસંગો ઉપરથીત વાપ નહી તોજ નાપાક લાગે. તેઓ પોતાની જુલો કલ્કા કરે છે, સુધારે છે અને કરીયા તેના કરતાંએ વધુ લગાડે જુલો કરે છે, પ્રયોજે કાલે તેમજો કાળીને નામ કરી છે તેમના કુલીત મનેદ્વિસને સીધે એકાદ મળાવળ કે કાળી કરતાં પોતાના પક્ષ નું આસ્તીય ટકારી રાખવાને તેઓ વધુ મહત્તર આપે છે. તેમના ગરબકાદ આગે જેટલું કલ્કાએ તેટલું મોટું છે. તેમના પ્રલભ અનુભવ રતી તેમને સામ્યનું એકાદ વાક્ય વધુ કીકા કાલે છે અને કીકા તેમનું વર્તન માકલના ઉપરેકાની વીરકર હોય છે. કેન્ડીનીરો—સામ્યવાદને તેમજો એકાદ ધર્મ પંથનું સ્વરૂપ આપ્યું છે, આ ધર્મ પંથના મહત્ત છે, તીર્થ છે અને ધર્મોધ પથ છે, સ્વાલીન તેમને મહત્ત છે, મોસ્ટો તેમનું મહત્ત છે અને કલ્કા કારક નેશનલના આદેશો તેમનાં ચેક-વાકયો છે. પાલી બલે નેમની ઉપરોગીતા તેમના લક્ષમાં આવે કે ન આવે.

તેમની કલ્કાને દાનનું મહત્ત છે આતમા સંજાનપવારી દુદ્ધ જાનેની અને રણીવા વચ્ચે આગામ્યજના કરાર મનાઈ આ મુદ્દનું સારલગપવારી સ્વરૂપ અધીક નીચ મનુ ઈન્ડિયન તથા કલ્કાના સામ્યવાદ કામીની નાકી પાદ કરતા વધુ વામકર છે એમ તેઓ કહેવા લાગ્યા. બધા સંકલનું મળા કલ્કાત જે આને કીકાને સાતીસીય જે એમ પછી કલ્કા તેઓ અરકાવ નહેતર જાનેનીએ અપરે રણીવા પર રવારી કરી સારે ગર્વાયેન કીકાનેને રણીવા પર જવને સુચવ્યું છે એવો તેમને મન કલો આનું કારણ એ કે આગામ્યજને કલ્કા કલ્કાના કીકાનેને તેઓ દેવ વાગવા પ્રાપ્ત કતા અને તેથી રણી જાનેન કુલમાં પ્રકાસેનાજ કાલ દોવા એમજો એમ તેમને લાગતું હતું આના માકલેથી કલ્કાનામાં શામલ આ આગળા કાલે વિચારાની

કરવા માગે છે એ અરખર અમત મમતકારક છે

સંયુક્ત મારવાનો આદેશ

આ કુખ્ય તક થયા પછીના પંચ મહીના કુખી તેમની કલ્કાએ આ કુખ્ય તુ રચક સામ્યવાદી કલ્કા, રણીવા કુખમાં સુપકાવેલી દોવા છેતાં ૧૯૪૧ ના કીકાનેરની ૧લી સુધી કુખના સામ્યવાદી સ્વરૂપમાં કંઈએ કેવ પકડો નહેતો એજ બુલકાએ રણીને એક કાલજી રચમાન કલ્કા દુદ્ધ કે આગામ્ય રણીને રણીવાની સારક તથા પ્રગેપ અને અમેરીકાના રણીવા સામ્ય એક થકને રણીવામાં લોકોને એક સંયુક્ત મારવા તકવાર થશે. આ આગળેના પ્રગાવ કીકા કેન્ડીનીરો પર પડેલા કલો પરંતુ વાંચજો માં વાંચકાના વધારો દોવાથી આ-પણા મીતિના લક્ષમાં એ ન આગળું કે એકાલ-રણીવાને તથા રણીવાને અમેરિકન કરારને સીધે લાંબાનું રણીવાને વર્તમાનમાં થયું હતું. આ કરાર થતાં વેત મોસ્ટો સંયુક્ત મારવા તકવાર થતા કલો આ સંયુક્ત મારવા આ તકવાર રહેવાનો આદેશ આપવું રણીવાનું એક વળ સ્વપ્ન અપજ થયું નહેતું. એટલું માત્ર અર્થ કે ગુરુમાં મળાના પ્રકાક કેન્ડીનીરો પર સંયુક્ત પદાની અકર થઈ કલો અને કુખના કુખ-સ્વરૂપમાં કેર પડ્યા જે તેથી આપણે આપણી નીતી બદલવી નેહએ એમ તેમજો તેમના જાનેની બકાર રહેતા મીતિને આ જાનેની દુદ્ધ કેન્ડીનીરો પ્રજો આ વિચારકલ્કાનું ખંડ કરી આ કુખ્ય કલ્કા પછી સામ્યવાદના ને એમ પ્રતીપાદન કર્યું હતું.

દેરથી તેરકયું

રણીવા કેન્ડીનીરો પક્ષ કીકાના કેન્ડીનીરો પક્ષ સાથે તિરકચેલો જે અને તેથી લાંબી મળનારા આદેશો કીકા પક્ષને બંધન કરી છે. કીકાને કેન્ડીનીરો પક્ષના પ્રમુખ મા દેરથી રણીવા ૧૯૪૧ કુલકાની રણીવા રણીવા પક્ષને કલ્કા એક વિનની પક્ષ પ્રસિધ્ધ કર્યું હતું આ વચમાં કુખનું સ્વરૂપ વચાવળ દોવાથી રણીવા નીતીના દેરકાર કરવાની આ વચવળમાં મીતિ ૧૯૪૧ કરવામાં આવી હતી. આ વચકે કીકાને તરેખર મહીનામાં પકડેનું. આ વચકે વાંચી

ને અહીંના કેન્ડીનીરો પક્ષને પોતા ની નીતી પદાવવાની કરજ પડી. આગામ્ય જેરકાવળ થઈ હતી અને દેરથી રણીવા સાથેનું કલ્કા આગળી જે એમ કહેવાની તેમને કરજ પડી છે.

રણીવાની અકર

રણીવામાંના નીમીજ મનારા કીકાને તથા અનુભવાને લીધે અમે માત્ર મુકા કતા અને માકલે તથા કીકાને કલ્કા આગામ્યવાદને અમે વીરકી તથા કલ્કા એવો દોષ તેઓ પોતાના કીકા પર દેલવા લાગ્યા, દેરથી રણીવા ને પકડેના કલ્કામાં આગળી નહોત તેા કલ્કા પછી આ કુલ સામ્યવાદી જ રણીવા દોષ. આ વચમાં કુખ્ય પ્રજો એ કલો કે કુલના મેકામાં રણીવા રણીવાએ કુલકા કેા વાંચી કુલના સ્વરૂપમાં મેકા પરીવર્તન થયું છે, અને મેકાકી તથા પ્રગતીક બજો સાથે રણીવા કલ્કા એ એકાદ માર્ગ કીકાને મનાજીત કરવા આવી રહ્યો છે. તેમાં જે ગળ સ્વપ્ન કહેવા માં આગળું દુદ્ધ કે કુખના સ્વરૂપમાં થકેલો આ પદો અગીલની સરકારને પછી મળે છે અને તેજો પછી તેની નીતી જે મુખ્ય નહો કરી છે, જે કીકા-સર સાથે સુવેદ કરવાની સરકાર મોંપ કરે તેા તેમાં આગળું કીકા કરવાના કેલ્કાને વલે જવતો વિચાર સંવાદન કરવામાં જરાવ તીવ્ર થઈ રણીવાને નહી આપણા મીતિના આનમાં એ વાત ન આવી કે રણીવાની અકર કીકા તેમ ન મળ પર થઈ કલો તેજો દેરથી રણીવા પર પછી થઈ કલો એકાલે પદોથીજ દેરથી રણીવા કીકાને રણીવા પક્ષના દલો. રણીવા મનાકાવળ ના કરાર તેને પક્ષ નહેતો અને ન પછી કેન્ડીનીરો પક્ષની નીતી સાથે તે સંગત નહોતો આગામ્ય કલ્કા સમાવ કુખી તેજો પોતાની જગ્યા નાકી રાખી કલો. મીતીએ રણીવા પર સ્વારી કરતા તેા તેને મેકાને મેકાએ કરવાની તેના કુલી નીતીનું અવધાન કરવાની સુધી મળી રણીવાએ પછી એવજ આદેશ આગળો કલો આ નીતી આગામ્ય મેકાવળમાં કલ્કાનું પછી રણીવા સારક હતું. અને એ તરફીને જ ૧૯૪૧ મા જેમ કેલ્કા સામ્ય વાદીએ પોતાના એક રણીવા માગે આ કુખને સામ્યવાદી કલો નું નકાલું દુદ્ધ તેમ કીકાના રણીવા તથા પ્રમણ સુવાસ મેકાને દેરથી રણીવા સાતીપર રણીવાના નામે આ કુખ જવતાનું કુખ્ય જે એમ કહેવા લાગ્યા આમ થતું રણીવાએ અસંગતીય નથી.

કેન્ડીનીરો પાંચજી

દેરથી રણીવાને આ રણીવા આગળા મીતિના કાલમાં આગળા મીતિ કુખ ને સંકલ્પ કરીકે તેવામાં આગળા આ અનુભવા રણીવા મહત્તરકે પછી કેન્ડીનીરો સાથે સંગત છે.

પ્રિયતા મહામાયા કુલ પાસા મ'ભ'કમાં
જ નહીં પડે'તુ ભરતે સંભાષણ પશુ
રંગાગીત તેમની સાથે ગાતા છે.
પદ્મની પદ્મનભોજી લીને સામ્રાજ્ય-
વાદી કુષ્મણ્ડ રવરૂપ રાષ્ટ્રિય કુષ્મણ્ડ
રૂપાવર સામ્રાજ્યવાદી કુષ્મણ્ડાં પણ
સકે છે એ દે કમુદા રકં હૂં. પદ્મ
આ કુષ્મણ્ડ રવરૂપ કમુદાવર નવી
કેટલાક રાષ્ટ્રિય નરો આ કુષ્મણ્ડા
નીગોળ ચર્ચા છે પદ્મ તે બીજકુલ
મળી છે. સામ્રાજ્યવાદજ તેમાં મુખ્ય
લક્ષ છે. જામના અમ નીગોળોમાં
કુષ્મ રીરવાર સંભાષે દેવાથી આગેલ
જોવાન નથી. અમેરીકા એ બને
સામ્રાજ્યવાદી રાષ્ટ્રોએ કુષ્મણ્ડા અંધ-
ધાવ્યુ દેવાથી વધુ સામ્રાજ્યવાદી નથી
આ કુષ્મણ્ડા દેવાન છે. કહે આ
કુષ્મણ્ડ લેખ આથી મધુ છે. કુષ્મણ્ડી
જામોડે ગીન યાતો રસિયાન કામ
રહી નથી. અમેરીકા તમા ક્રમોડી
સકાય ૪૨ મીનમે અવસાન પડે છે
અને રસીમા ૪૨ લોક માદવાગ
આવી છે. કુષ્મણ્ડ રવરૂપ ખજાના
દેવોડી રસીમા અપમેજી આ કુષ્મણ્ડા
છેતધુ' નથી. સંકર લખમે સા
જન્મની પેરી પશુ ગીત કામ છે એમ
અર્થસ અને કુષ્મણ્ડ પશુ રસીયાન
બીજો સધા છે આથી કંઈ તેમને
સન્નન મળી સકાય નહીં. કુષ્મણ્ડો
દેરી સંભાર અમેરીકા તમા ક્રમોડી
એ બને સામ્રાજ્યવાદી રાષ્ટ્રોના કામ
માં છે. સર્વાધિક્ષ અમેરીકા સક્રિય
મહાવી સામ્રાજ્યવાદી રાષ્ટ્ર જામવાનું
છે. કુષ્મણ્ડા અમેરીકાને કામ સળથી
મોરો છે. કુષ્મણ્ડા આખરી નીચું
માં અર્થસ અર્થ એવા રાષ્ટ્રિયવર'ના
કેલે આપ કુલવાનું નથી. આથી
જ દે કહે છે કે કમુદા પશુ કુષ્મણ્ડ
રવરૂપ સામ્રાજ્યવાદી છે. ગીન તમા
રસીમા પ્રત્યે આપખતે અર્થસરૂપ
કુષ્મણ્ડી સક્રિયગીત છે અને તેથી
આપણી નીતિમાં મોડો ફેર કરવો
પડશે. પદ્મ એ કંઈ મદદરતો ફેર
નહીં હોય.

સાહેબશાહી પુસ્તક કેવી રીતે
બદલાય ?

જે વેળા ઇસ્લામ તથા અમેરીકા
પોતાની પુખ્તનમ તથા યાનીકાર્ય કર-
માવતી નીતીને ગદશી સામ્રાજ્યશાસી
જણી હોતીને સામ્રાજ્યવાદી ઢાંતોનો
લાભ વરસે તેજ વેળા બીજા પુખ્ત
દેસીસ્ટ પરિણામો સોંપાતું પુખ્ત વર્ગ
પશ્ચિમી આઝાદી સેવકી કલિન છે.
જાજનો પુત્ર સામ્રાજ્યવાદી પુત્ર છે
જ્યારે સાંત પાત્રો દારા તથા કુટિલ
નીતીને અપરજાતી હતા એકાદ રાષ્ટ્ર
નો જિંદગ સહન થતો નથી આને સમજ
ના સામ્રાજ્ય પર તે પોતાનો જેવું
સીધું કરવાનો પ્રયત્ન કરે છે. મજા
અગ દેશી પત્રાવી પાડી રાત્ર ખમોશ
રાષ્ટ્રો સામ્રાજ્યનું વલણ કરવા નથી જો

આદે અનુવૃત્ત રાષ્ટ્રી જનતાની દુર્ગતી
 કહેવણી કરવા કંપરોહિત દુષ્કૃતિના રાષ્ટ્રી
 ને નામે કલ્પન કરવા માગે છે. કાલ
 ના મુશ્કેલી આજ નેમ છે. સામાન્ય
 વાદી રાષ્ટ્રીનો વીરભાર ખાત અન્ય
 રાષ્ટ્રીનાં સ્વતંત્રતાને હરીને તથા લેખનું
 શોધવું કોનેજ વધે છે. મુદ્દીવાદી
 સત્તાની જાણ ચેનાથીએ જાન ચતી
 તથા અનં જે આવે તેને આંદોશ
 કરવા માગે છે. એકાદુ' જુનું મુદ્દી-
 વાદી રાષ્ટ્ર પોતાના સામાન્યવને વીરતા
 વધારી અન્ય અનેક દેશોના આધારે
 જીવન પર ક્રુરમન સ્થાપવાને પ્રયત્ન
 રે છે. આવી વેળા એકાદ પ્રયત્ન
 જુનું તેનો સામનો કરવા ખંડ સામ
 છે. આદે એ રાષ્ટ્ર વીશ્વકાલીનો નાર
 કરવા માગે છે. સે'રહી હંદરે ખાત
 કાસીની માયા કરવા નીલેથી બીહારી
 જેવી તેની રિયતિ છે. હંદરહા નયા
 દુનંતે પચાવી પાકા દેશો તેમના
 તામામાં રહે અનં આવા પદાનન
 સંકેશાં રૂપદેશો પોતાની સામે માયુ
 કિયકા ન શેકે એ હેતુથી પ્રબલસ
 ની સ્થાપના કરવામાં આવી છે.
 યુવ' મુરોખમાં પોતાનું અપ્રત્ય રસીર
 કરવા કાનંતે ત્યાંના તાનાં નાનાં રાષ્ટ્રી
 નો સમુદ્ધ બનાવેા કવો. અનીમ'તીત
 બકદરી બીહારીઓના કાષમાં જે
 રાષ્ટ્રોની રાજ્યભયવરણ હતી તેમને
 આ સમુદ્ધમાં સામેલ કરવામાં આવ્યાં
 કવન આમ જગા કા-સ આ રાષ્ટ્રો
 સમર્થન કવું હવું. જનતાના પદ
 મરનો એક મોરો બાગ પોતાના કપ્પ
 માં રાખી કાનંતે એમ કહેવાતી રાષ્ટ્ર-
 આન કરી હતી કેસાઇ કરીને કપાડાઓ
 પતાવવાતી આપણી પદતી બીહાર
 જુજાએથી છે અને આ રીતે શાંતીને
 બંધ કરવાને એ કાલ પ્રયત્ન કરે
 તે તેને પ્રબલસે સમ્મ કરવી જોઈએ.
 ભજીને મીન પર દુમશેા કરી જે વેળા
 મ'કુરીતાને હરે રધું આરે મીન પ્રમ
 સંપનું સજ્ય હતું. એને પ્રબ સંસ
 ની વરદ ભગી પજ તેને કાઢ પજ
 પ્રકરની વરદ આપવામાં આવી નહોતી.
 છતાં તથા કાંસની સામાન્યવદી
 નીતીને દોહધી કવવામાં આદે પ્રજા-
 સંધની સ્થાપના થઈ હતી. આ એ
 રાષ્ટ્રીય તેના મુખ્ય સત્તાસરો કાનં.
 તેજો જે કંઈ આપસસઆપસમાં નહો
 કરતાં તે પ્રબલસે હારા મંજુર કરાતી
 સેવાં. પ્રબલ રાષ્ટ્રી કુળેા રાષ્ટ્રો
 પર દુમશેા કરવા તારે પોતાની સમ-
 વદ અનુસાર તેઓ વીહાર પાંતીમજ
 કરતાં કેવળ પોતાની પર દુમશેા ન
 થાય એ સારજ તેઓ અપનીને ખુદ
 કરવા મથતાં હતાં. અરોનીના આક-
 મણથી બહીદાનને બકરો થવાનું ખીજ
 કેકને કગામજ સાંપડે તે તેમને
 રનામ કુલક જેનું કમ નહોતું પાત-
 રાઓમાં આજે જાંચ પાંદારીને હરે છે
 કે હાલનું જુખ સ્વતંત્રતા તથા શીદ
 કરદીના વરદો માટે હી પજ આપે

॥ प्रसन्न मनु छि छि वेणा भवौनी
 ओ विसरवोवैपुआ। जेना प्रेरकाकी
 हेतु पर आहमसु कसै तावै छिमा
 वसा कानस देवय जेनी रसमा कना
 मिरसुआ नदी परसु कीउसर सासै
 'भुनी' करार' भनी कसा, आनै
 सोसाहो जेना कस' हेरिउर रासु
 पर जनी-लिखे कसा कना कसै छिमा
 जनीनी विरसु पुषवनी महेसाव करी

સચિવ હેતુકે

કોમ કહેવામાં આવે છે કે આ
મુખ્ય ફેરીજમનો નાશ કરવા માટે લગભગ
રમી છે. રમીસેવા પર એ આવડ્યો
રહીયા અને સોસાયટી ફોર્સ કે બપોરે
બીજા બાજુએ ફેરીફટ રમીને છે આ
પણ આજના જોશ મળા છીએ કે
પોતાના જંતુ અર્થે ફેરીફટ રમી
સોસાયટી રાઉટની સાથે છે; મોડ
પણ તેમની બાજુએ છે. પૂર્ણ સુરેષ
ના બીજા ફેરીફટ રમી પણ તેમની
બાજુએ બતા. પરંતુ દીલ્લે તેમને
પ્રકાશન કર્યા પછી ફેરીફટ તેમને
એ સુરેષના આગળ છે. જમણા
ફેરીજમનો પ્રચાર કરવા માટે મુખ્ય
ફેરીફટ રમી બજારમાં મીલાલીને
આ રવા છે એમ કહેવું મુશ્કેલી
છે ફેરીફટ રમી પણ સુરેષના પાસે
રમી છે. તેઓ પણ પોતાના
સ્વાર્થ માટે જયદી રમી તે જમીની
તથા હાલીને; જયદી મુખ્ય સુરેષના
જેવા મળે છે. જોરદૂલીમાંના પ્રમ
અંગે દીલ્લે અને મુસોલીની વચ્ચે
કેવી બેમાલાસી થઈ તેની કદાચ આ-
પણને પૂરી ખબર પણ મળી નથી.
માત્ર સ્વાર્થ કાપવા માટે આ જમને
રમીએ એક થઈ છે. જરૂર પડતા
તેઓ એકબીજાની વિશિષ્ટતા પણ જ
જેસે જોઈશીજમનો આત આજના
માટે નહીં પરંતુ વસીકરના કારે
નહીં કરવાને તમા સુરેષ પર પોતાની
દુકમ સહનવા માટે આ મુક બેલાઈ
રમી છે. જોઈશીજમનો જુના રાખની
ને દીલ્લે બહાઈ કર્યા વીનાઈ ફેરીફટ
રમી પસારી માડવા અને આપણે
વારે પણ આમાં રમી છે એમ જણાવું
જ જોઈશીને તેની સામે કુપની જઈ-
શન કરી એ બેજાઈ કરવાની નહીં.

આદર્શો મારે કાષ્ઠપણ સ્વસ્થ નથી.
 પોતાના સ્વાર્થ પાલનજી પર્થ મરું છે
 અને તે કુટુંબીજ કાષ્ઠ પણ સાથે મઠની
 કવચ તળાવર થાય છે-પંથી ગણેને
 એ શાકું ફેરિદે કૌપ કે શ્રેષ્ઠાલી
 આજે પીયરગણી સ્વાર્થ મળે શ્રેષ્ઠ
 શાકીની પેલવણ કીને લેણા સોદાને
 પસ્તરવા માને છે બેઠાશીક રસીયા
 સાથે કટાર કવચામાં કીદલરને કંઈ
 મુરકેથી જાણીત નહીં અને સંકીર્ણને
 શુભાં અસલ આતંક સાથે ફેલીક
 કીદલર સાથે કટાર કવચ-માં કાષ્ઠ
 થી આ કટારને બાંધ લેણી એ નદન
 સંકીર્ણ પ્રગ છે. પર્થ કીદલર તે

ખાદે જે રણીમામાં ડેરાધુનીરક રાજ્ય
પહોળા છે એટલે કંઈ આ કારે વૃદ્ધ
નથી. આજે રણીયા અને મજાન
વચ્ચે પણ કારે થયા છે. આ માત્ર
રાજાવી મુજાવીની છે. દેશના
હીરા અજાણે સર રોકેડે હાંમે કહ્યું
કહ્યું કે અન્ન દેશેના કારણમાં તારું
મારવાની રણીયાની હજાર નવી સમાઈ
પૂરી થતાં તે પોતાના સામન્ય પધાર
ના પ્રમે માત્રી જશે અને તેથી તે
પોતાના દેશની અરહને મજાન કરવા
અને છે આજે કુખ રાજીવ કુદ
છે આ રણીયા પણ કહે છે.

આજનું યુદ્ધ ફોર્સીઝમનો નાશ કરવા
ગરિબ હોમ ઇન્ડિયાના રાજાઓને પુરો
પુરો મારદ વગર નથી કરવું. આવી
પરીવાર સર રહેશે જીવે નહીં. બહી
રીતે જોવી આજે વાત રસાયણ
જન્યોનો મારદથી રીતે સામનો કરી
રહ્યું છે. અન્ય મેરુઆઓ પણ મોટ
રાજાઓને પાછાં કરવા પડે છે. એ
જવાબો એક જ હોય તે જમીન
નો સહાય રીતે સામનો કરનારા રાજા
ને પુણ નહિ મળવી જોઈએ. (વધુ)
યુદ્ધમાં જોડાઈ જીવે ફોર્સીઝમ વધે
છતાં પણ રહી દોષ તે પાતાનાજ
તરફ દ્રષ્ટી રાખનારો કંઈએ જગવાનું
નથી. આખા જગતને એક કુદરત
તરીકે જોવીને મળી આવતા નામનો
નો વધુમાં નથી જોવી રીતે જીવે
કરે એ જોઈએ. કદાચ ઇન્ડિયામાં કોમ્યુ-
નીઝમને ફોર્સીઝમથી જોવી કદાચ
બાવી સામે છે, સામે સામે ઇન્ડિયા
મરુજીની રીતે નિર્ણય પણ જરૂર ફેર
કરે તે પાસે તેમ નથી એવો જોવા
પણ કદાચ એ વધુ રહી છે. આપણ
ને એમ પણ કહેવામાં આવે છે કે
રશીયાના સ્વતંત્રતામાં આપણા સ્વતં-
ત્રતાનો અર્થભાગ થાય છે તેથી આ-
પણ આ યુદ્ધમાં સહાય કરવી જોઈએ.
આનો અર્થ એ કે આજે આપણને
જોવા જોઈએ રાજા સ્વતંત્ર થઈ તે
આપણે આજાવ થઈ. પરંતુ આપણ
એ જોઈએ કે આપણને જોઈ-
સાઈ રાજાના યુદ્ધમાં બનાવ્યા છે.
છતાં દોષ તે આજે પણ ઇન્ડિયાને
જીવે આપણે જોઈ રહી છો. તેમાં
કંઈ પણ રાજા રાજા રાજા આવી
સહાય નથી. વળે એ પણ વાત ખરી
તરીકે આજે કદાચ કે રશીયને પહા-
કાનત કરી છે તેમને તે કામના યુદ્ધમાં
કરવાનો છે. નાજાને જેમ ઇન્ડિયા
નારો નાજાનાને જોવા કરે તે પાસે,
તેમ કદાચને અન્ય રશીયને કામને કરવા
ની રીતે જોઈ પડી ગઈ. આજે
રાજાની સ્વતંત્રતામાં આપણે રશ-
તંત્રનાનો અર્થભાગ થતા દોષ તે
આપણી યુદ્ધમાં પણ અન્ય રાજાની
યુદ્ધમાંની પીઠ છે એમ માનવું પડે.
આપણે આપણી યુદ્ધમાંની જોઈને
તોડી નાખીએ તે તેથી અન્ય રશીયના
મમ કાઢવા બંધે આવી જગતના જોઈ.
તેમ પાસે એ કદાચ એ પાતાનું સ્વતંત્ર
કામ કરે તે તે રશીય અને રશીયને
માદ કરી જોઈ

પરક્રમ મેર આમજ તરણ સમાન છે
 એ એટલે જ સહી. એ એ સમરો
 ચર સુજના પાપામાં પડેલી રજાઓ
 હારી શકિતનું પાલીવ સ્વરૂપ છે.
 સાચો આજ પાત પોકારી પોકારીને
 હો છે. સંકારના મમામ આજ
 પુરોના આજ નીવીક છે

હિંદુ (ધર્મ)

હિંદુ વીધવા હંસારની એક અમક-
 ડીક હારી છે. ગાંધીજીએ એને ત્રાસ
 મૂર્તી કહી છે. ગંગામયજા જેવી એ
 પાવનહારી છે. હિંદુ જવારનો એ
 આજાવારણ આજબ અને આજાવરણ
 છે. એની શકિતનો, એના ઉદ્ધમ ને
 આજકતનો, એની શેરા, શકિત, સમ
 જાજ અને મરાજાજાને પાર નથી.
 દુલીપાની કાષ નહીં કે કાષ તીર્થાશ્રમ
 કે તીર્થવાસી સેવામયજા એવી બહેન
 ભરી છે એમ નથી. તેમ સગાજાઓ,
 તેમ સંપ્રદાયમાં, કાષ માન્યદેવતા
 એના એક જાતે દરેક છે. હિંદુ
 વીધવાની તુર્તિનું નામ છે આજવા
 હાં છું તારે એક વહી એ
 માનાઓ અને બહેનની તારાવાજો
 મારી આજ અને ઉપા રહે છે
 અને તીર્થોએ એના દેરા ને દેરા
 રજાનો ના કે મહિયજાકે આજવારણી
 જાજાવતીઓ અને દુગામીયા સાજાર
 એસાવા તરી એ વાગની અમરીનીયો
 મારે દરમ અમરજા છે છે

બીજાર પરતીક પ રેજા એ આના દેસ
 મૂર્તી સમા વીધવ એની એક આજા
 દુનીયા મેં ત્રાસ દેસ પ્રાચીન મદ-
 મકેર કે ત્રાસોની હાં કે મોને આજો
 એના ત્રી વામી નથી, પણ પ્રસાદ જીવન
 ની વધવાએ વેલી, મૂર્તી ઉદ્ધમ
 પદાવાલી, રીક પાવરી સમી પીપા
 ની, દરજાગ જીવના કલો નેપ ન
 ને તમેની નજીકના પ્રદેશમાં પ્રદેશ
 જાજાજા કેમના આજવારણી એક
 આજી કેમ વહે છે. આં દરજાકા
 પણ દરજાકાની દેવના પ્રાચીન મુજના
 આજવાની માદ આજે એક નાજા
 અમરજાન જીવન માલ છે. પડને આજો
 દરજાકાવાની એમ દેવજા સુના એકો
 આં ઉદેર, તેના એકેર કે કાકરી રજા
 ના કપાસ મુડી દામે તેજુ કે કરે,
 ડીમરના પ્રદેશનું તરણુ દમીયાની પણ
 દર દામે પ્રાચી પાવરી કી આજી
 આજવા દીરજની મદેના પછી તેજ
 વજાન. પછી તરજાર કરી ને, ને
 દમી હોમેસ વીસરી સળંગ છેડે તેના
 કીકરીના ચકરી પડેવેક તકરી દેવ
 દેવ, દેવ થી દેવ અકિર અક. હિંદુ
 તેસો સુતર ને પીપાજાની, દેવીના
 અમરજાને અકકરાવા માં ના, એકે
 તરજાકા તકરી અને તે જાકરી ત
 સાધનકામાં પણ દેવ તે એક કરેલી
 અથો ન સજા એના કાકરી, આજ
 કાકરી કે જીવનનીવરને ને ને દેવ
 દુનીયાકરમાં વીધવા એવી અમરજા
 મજાની અવતા એ દાપદાતજા કેવેજા
 વી દુરની પારસદાર આ મદેના છે.

—કરના માંથી

સિદ્ધાંતવાદી હઝરત ઇમામ હુસેન

સિદ્ધાંતવાદી હઝરત ઇમામ હુસેન

૧૮. એમ. હાદીક સંવચન લેખનો અનુવાદ

સિદ્ધાંતવાદી હઝરત ઇમામ હુસેન

સિદ્ધાંતવાદી એ છે કે ને જાનપુરક
 વિચાર કરી પાર પેદાશો દર
 મત પાંધાઓ દેવ નેથી રજીલા સિદ્ધાંતને
 માતર જીવન અને અજા તૈયાર છે
 અને તેમ કંતા હી કમો કે આપાને
 નથી અને મોને જેને સમ સમજ છે
 ને સવાની વેદીપર પોતાનું સર્વેવ
 કુરબાન કરવા નહી તૈયાર છે.

ઈતિહાસ ઇમામ મિતે ને મલ
 મજાજા દના તેને બાતર પોતાની
 સેરા પગલજા અને મકાન ને
 આવીઓથી પોતાનું મામ મહેબ
 અમર કરેલ છે તેના જીવનના આ
 કમ દરજો આજો વિચાર કરવાનો છે.

માન નવાઈમાનું બહાર જાહેરી
 જીવન ક્યાએની નેપ સેવા છે. કે
 પ્રત્યેક પોતાની નેપ પીતી ને પ્રવરજા
 અને સહા આત આજને બાતર
 પોતાની નામુસ વગ કુઆન દરજો
 મારે મરજાકાજીવ બની વગ છે.
 તેઓએ પોતા ને અકિરાવત બન સહ
 ને નેપર કુઆન નહી કરી, પરંતુ
 કમર કુઆન કુઆનજીવની, આમ
 ને કાકરી નાખનારી દિશા અખાંતી
 અને અકિમ મોકેની કુઆનમણી
 મર સરે તેમ નથી. તેમને તેના તરજ
 માં નજીકના આત મકાનમાં મકાન
 કુઆનજીવની તેની નજર સમજ મુજ
 દાવાવારજા અને દુઆનીને આ
 મામ મામ અજા દના તેઓની
 હેપ મુજરજા આજેલું કુઆનજીવ
 પાતજાવળ પોતાના કાકરી તેમને
 વસુકાર પણ અજા સરજ નહી.
 કરના — પગમજાજાને તે ખસ
 વંજા દના અને અજાકરજીવ રીને
 તેમને પગે તે અજા દના.

પગમજાજા ખુદના પગાજ અજા
 દના તેમ જામ કુઆનજીવ અજા
 ને તક સહકાની કાકરી દના પૂરી
 પરતી તેમ પણ અજા નહી કે જે
 પોતા ને કુઆન સહ પો તેમને અજા
 સરે અજા સરી ને જાસ દુક ને
 અજા વંજા તેમ અજા સરે કે જે
 નહી. વિચાર રજાવંજા આ પોતા
 અમર કુઆનજીવ તેમને તેના અજા
 પણ કીવ દના આ વજા દજા પોતાને
 જામ આજી દાધી દના.

ઇમામ હુસેનનું જીવન સરે દના,
 તેમને આજા કુઆન દના, તેમની
 સેવાકર મુજા અજાક દના. તેમની
 કૈયર મુજા મુજરજાકર પ્રતે તે
 કુઆન સેરા મામ પણ કુઆન
 પ્રેર નહી. અજાકરજીવ આજે આજર
 મગી ને સડા અને કાકરી પોતાનો
 જામ સમા ને સેરાને બાતર નહી.

પણ એક સિકા ને બાતર જોતો કો
 કુઆનજીવ અજાનીમાત રજાકા
 ને અજાને નમાની પોતાને સરજા
 કરવા માગતો દના તેના વિચાર કરે
 એક સેરા મારે બહે નાંવળ દન
 નામે કાકરી કાકરી રજે તેમ મદી
 તે દર દના. સખાની દુઆની આજાઓને
 કાકરી મારી એક એક સિકા ને
 બાતર ને કુઆન અને મગી

કુઆનજીવ પર પ્રવચન

ઇમામ હુસેનનું અજા જીવન
 કુઆનજીવ પર એક પ્રવચન ને
 જોરજા ને આજા ને અને અજા
 ને નજીક મૂર્તી કે સેરા મગીની,
 વગ પ્રત્યેક નજાકરીમાંથી ને કી
 પણ અજા નહી. પસુને મામ એ
 તેમા રજાકામાં નહી દના. પોતાના
 દેકા કરતા પોતાના ને તક જીવનની
 તેમને પગે મિના દના

કુઆનજીવ પર પ્રવચન મુજીમે
 નિમિત્ત મિના કુઆનજીવ ને
 માજાજા મુજાજાકર રજાકાની સરે
 મગી સવાની કાકરી કરે છે અને તેમ
 કરનાનું મુજા માત તેમ પગ કરવામાં
 આવે છે. એવા માજાજાજી એમ તે
 પારે એમ છે કુઆનજીવ કુઆનજીવ
 વાક કુઆન પાર મુજીમના મુજા
 મુજાજા ને છે ને તેઓ ખુદ મિવા
 અજા પ્રાચી પણ કરના નથી, અને
 જેને તે તક માતે રી તે બહેર કરે
 રજાકાની માત નથી. કુઆન પગ
 મુજીમની રાજીવ પગીને નામે
 પ્રમાણે મુજીમે છે. “સહ અને ખુદાની
 પૂજા ને એક સાચી ને.” એકે
 મગી કાકરી તેઓ મુજીમે રજા આ
 સમા એ બહેર સાચી આજા તેઓથી
 પાત નહી પડી રજા પ્રવચન
 પગમજાજા કાકરી પણ મજાજા પ્રત્યે
 મુજીમે, અજા એમ ને એક રજા
 એ મરજા ને. “નું સરે ને રિસતિમાં
 કાકરી પણ દમકા અજા બહેર
 કરે.”

તે જામ આજા કુઆન આજા રજા
 ને ને. કુઆનજીવ રાજીવ તકરી
 માત નજા કાકરી તેઓ એક અજા
 નજા નજા આજાજા બાતર ને
 ને એક આજાજા કાકરી તેના એક
 અજાજા વજાજા કાકરી એક એક
 અજાજા નજા આજાજા રજા તેમ
 આજા નજા આજે છે, એ કાકરી
 કાકરી તરજાજા એ કાકરી ને તે
 અજાજા અજાજા બહેર કાકરી દના
 એક કાકરી રજા ને અજા રજા
 અને કાકરી કુઆનજીવ સમજા
 તેજા અજા રજા અને કાકરી તે

જીવ અજાજા ને કાકરી આજી
 તારે પણ “એ આજાજા અજાજા
 છે” એમ ને અજા મગી મોજાની
 રહી.”

કુઆનજીવ પ્રવચન પ્રવચનમાં મા
 બાતર દના તેમને મુજા આજાજા
 જીવન માજાજા મુજા મિવા ને
 માજાજા રજા નહી, ખુદાના રજાજાને
 કાકરી નામે મગી અને અજાજાને
 અજાજા રજાજા ને કાકરી મને અજાજા
 દના ને. “પોતાના” કાકરી તેમજ
 નજા કુઆનજીવના કાકરી નાજાજા
 દના. માજાજા કાકરી એ કાકરી માજાજા
 નથી તેના અજાજા આજા એક
 અજા માજાજા ને.

કાકરી અજા કાકરી સમા દના
 એવા કાકરી કાકરી, માજાજા અને
 અજાજાજાજા આજાજા માત મિના
 કાકરી મુજા મુજાજા સહ નહી પણ
 સરે એક અજાજા કુઆન હુસેનની
 મિને આજાજાજા પણ મારી નામે મુજા
 આજા રજા કરના આજા કાકરી પ્રવચ
 દના.

“હું આજાજા રહી રહી છું તેમ
 કરના મહ કાકરી કેમ મારી નહી મગી
 મારી માત, કાકરી, મરી મહ, મારા
 મિના, અજા અને મારા માજાજા કાકરી
 મરી મહ કાકરી, આજાજા આજાજા.”
 પરંતુ હુસેન આ અજાજાજા દના.
 તેજા પોતાની મિને આજાજાજા આજાજા
 “મિને, ખુદાજા રજાજા મામ, અજા
 કે આજાજાજા રજાજા રજાજા તેજા
 જા અને તેમા તરજાજા પણ તેજા
 છે. ખુદા કાકરી અજાજાજા વજાજા
 નાજાજા ને.”

એક પ્રવચન કાકરી કાકરીકાકરી
 કાકરી એમ છે કે “કાકરીકાકરી આજા
 કાકરી રજાજાજા માજાજા પગાજ પગાજ
 છે અને કુઆનજીવ તકરીમાં કર-
 અજાજા કાકરી અજાજા એક કાકરી
 તકરી સહ ને પારે રહી કાકરી કે ને
 આજા પણ આજાજા કાકરીકાકરી કાકરી
 કાકરી એ કાકરી. કાકરી અને કાકરી
 પોતાની નજાજા તકરીકાકરી કાકરી પણ
 કાકરીને બાતર અજાજાજા કાકરી
 કુઆનજીવ કરનાર પગાજાજા અજાજા
 અજાજા આજાજા એક અજાજાજા

જીવન પ્રકાર

જીવન: મોજી-દેવ કે પગ
 આ પુરજાકા અજાજા-કાકરી
 ને રજાજા કાકરીકાકરી છે, આજાજા
 કાકરીકાકરી પગાજાજા પગાજાજા
 કાકરીકાકરી.

પાક શાસ્ત્ર

અકલ્પી

૨ પાકમાં મોખા ૧ વાકડાં અખાની હાળા બા વાકડાં ૫૭ અને બા વાકડાં ૫૭૬૬ની હાળા અપડીક મચની હાળા.

ઉપરના અધા અખાજને પાક વગુ કુટું કાકવું પછી પાકું કોઈ કોઈ હોયું હરી કીવું હળવું.

મસાલો: ગાળાજાડું ઝેલો મીઠું કુટું વાડીને લીલા મરચા. મરચા ની હાળા, કીંગ, તલ, બધું એક હરી તલસેડ પાણીથી ભોટને બાંધવો. (ચીકીવાના ભોટ લેવો) અને મરચ તલમા સેવના છંદામાં એ એક કાળા વાણું, મગસ વાણું મકતુ કોંગ છે નેનાથી જલેથી જલ મરચા પાકવા. કાપારજ લાલ તલવા.

(મહારાષ્ટ્રના માળી)

ખડાના બરચા

ખરેલાને છેલ્લાને કીણી નાખણી પતી કીણવા નવા મીઠું, આદુ, મરચા, કીંગ, મીણના રસ, કાચાપર, ઝેલો, મોઢા નાખણું. રીંગલાળા પુડીને તેના કીણી છુલો નાખણે અને કાણવાની જેમ તળવા.

ખરેલાને ખાણીને નેના પુરો કરવો. (ચીકીવાના ભોટ લેવો) અને મરચ તલમા સેવના છંદામાં એ એક કાળા વાણું, મગસ વાણું મકતુ કોંગ છે નેનાથી જલેથી જલ મરચા પાકવા. કાપારજ લાલ તલવા.

લીલા પડાણા, મકાઈ, ખીનીક, મોળા, રિંગેર કોચીની રીંગ મુજબ તલવાર કરવા. ખરેલાના કાચ પતી વાકડાં કોચો મોળા કુલો કરી તેમાં તલવાર કરેલું બગાયક વાણું અને પાંચે પાંચે કાચ પતી તેને બધું કરી મોળા

મગસ કુલો કરવા કોચીના મોળા કરવો અને તેમાં તળવું. તે તળવા પુરો તે અખાના ભોટમાં બિયોળને તળવા.

(ધંનબી વાતી)

લીલી મકાઈની વિવિધ વાની
લીલી મકાઈને ખમણી તેમાં આદુ મરચા, કાચાપર, કીણુ, મીઠું, કોંગ, ઝેલો અને કાચે તે ગળાસ નાખી તેના બાજબા માથ છે તેમજ તેને તલા ઉપર તેલ મુખી મુખરી થેપલા કામ છે. કીણુને કાકામા તેલ કોચી વપારી તેને માંમે તામે છુડી મવા દેવી અને તેમાં ઉપલા અધા મસાલો નાખવો અને કોચીનું કુખ નાખવું અને હરી કુટું વાડા રેણું. કીણુ, કાચાપર, કોપડે આગા ઉપરથી તેનું તે ઉપાત બધું એક હરી એક કીણા (પડીક) હવનમા મુખી રેવાથી વળુ રવાનું પાતી માથ છે, અને આપણે કોચીના હરીએ છાંએ ને રીંગ તેના કોચીના વળુ કાચા માથ છે.

રમુજ કુચકા

પ્રથમે કોઈક વાત કરવો છે એક કામ માં જઈ બીજા નેથી નીકળી જવો. બીજે કોઈક વાત કરવો તે બાંધે કામમાં જઈ કોચીની બધા નીકળી જવો.

માથા "તમે કોચી છે કુચકા"
પાણીમાં "મને એ મોઢી દારે મળુ વધી મળવા ને પેચાળી વ અમારી કોચી રીવા મરચ કોચ કરવા આપણે છે તેનું અને કુચકા આરે છે."

જો આજુસી બાંધુને કપડાં બરી રજા કાઢા તેવામાં પોચીને આપી તેમાંનો

પાણનો મોંચો. આ માણે ઉપર તેલ મુખી અને પોચીસ તેના કુચે પડ્યા હશે માનક દેલોને વમ નાકમા પાળી ઉપર ને પડ્યામાં પાકાતાની કામે તે માણે પડ્યામાં બતાવે છે. પાણનો કોચો તે પાળી તારે માથ નકાસી જવાની કુચી કરી પડી પોચીને નાકમા જામી પુડું. માણે મોંચે રીકી જવાળા બાંધુ: "મતલબ એ કોચી છે મોંચ પોચની પાસે પડ્યામાં મહેલો."

કમ-કિચરસ મારે મરચાં મુ રામ-ખાલ મુકાજ

સુમારે પાણીર વળવનું એક સહારસુ મળ ગાસતાળામાં જાણી જરાબર કોચવા છબે રાતે છાની જાળે છાલ સાથે કોચકું કોચકું ખાળા રહેવાથી મળે તેનું કોચીનું કમનુ ૧૨૨ મરી બધું છે. સારો તંદુરસ્ત માણસ વળુ ખાણે તે દરમ સાથે ઉપરી કરીકમાં નાળા આપશે

સુરત હિંદુ એસોસીએશન
ઉપરોક્ત સંસ્થા તરફથી લેખાથી તા. ૮-૧૦-૪૨ રજીસ્ટ્રારના મોજ અને નકું વળે તા. ૮-૧૦-૪૨ ના મોજ સોમવારના ઉજવવામાં આવશે. ઉપરના લેખમાં એસોસીએશન તરફથી આપી માર્ગદર્શક કોચામાં આગ લેવા વિનંતિ છે. રજીસ્ટ્રારના લેખાથી તા. ૮-૧૦-૪૨ સર બાંધુએના થાંધો મોજમાર બંધ કરવા વિનંતિ છે.

કમ કમ: રજીસ્ટ્રારના સવારે ૧૦ વાગે કુચકાવા. સાંજના ૫ વાગે પુજીકુતી. ૬ વાગે કિસમ રજા.

સામવારે સાંજના ૬ વાગે નવા વળવા કિસમની સવા.

એલ બી. પટેલ
મો. સેક્રેટરી એ કી. એ

આવાડીક પંખાં

માસ	ખારતી	હફ	પ્રસાદમાન	પરમી	કુલોચ	સુચીત
	૨૮-૪-૨
નવેમ્બર	૧૯૮૮-૮૯
આસો
કારતક	૧૩૬૧
સવાસ
છાપાકા	૧૩૬૨
મેદ.
૫૬ની	૫. મા.	૩. મા.
કુલ	૬	૫૬ ૧૭	૨૬	૬	૫-૬	૬-૧૭
સુચી	૫	૫ ૧૬	૨૭	૬	૫-	૬-૧૬
રૂચી	૪	૫ ૩૦	૨૮	૫	૫-	૬-૧૬
માસ	૬	૫ ૩૦	૨૯	૫	૫-	૬-૧૬
સંમળ	૧૦	સુદી ૨	૩૦	૫	૫-	૬-૧૬
સુધ	૧૧	૫ ૮	૩	૬	૫-૫૬	૬-૨૧
પ્રમ	૧૨	૫ ૨	૨	૬	૫-૫૬	૬-૨૨

મનામી શબ્દ ગુચ

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦	૪૧	૪૨	૪૩	૪૪	૪૫	૪૬	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦	૫૧	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬	૫૭	૫૮	૫૯	૬૦	૬૧	૬૨	૬૩	૬૪	૬૫	૬૬	૬૭	૬૮	૬૯	૭૦	૭૧	૭૨	૭૩	૭૪	૭૫	૭૬	૭૭	૭૮	૭૯	૮૦	૮૧	૮૨	૮૩	૮૪	૮૫	૮૬	૮૭	૮૮	૮૯	૯૦	૯૧	૯૨	૯૩	૯૪	૯૫	૯૬	૯૭	૯૮	૯૯	૧૦૦

આગે ઉકેલ

- ૧ એક રસ
- ૨ મદા મરંત
- ૩ નહું
- ૪ મોળા તલ
- ૫ સરીરના એક કોચ
- ૬ સરીરના એક કામ.
- ૭ સારી ચાલ આમન
- ૮ મળની બી
- ૯ હાલેના રીકી
- ૧૦ જનાવરને ખાંધાની રીકી
- ૧૧ સવામતની પ્રથમ રીંગ
- ૧૨ અવ
- ૧૩ કર
- ૧૪ મોટો તરવાર
- ૧૫ પાણી
- ૧૬ સસાઈ પડ
- ૧૭ મીનું ને
- ૧૮ આવાડી એક મળનું નામ

ઉકેલ પ્રકેલ

- ૧ સુધ
- ૨ મીમાની કામર
- ૩ મુલ
- ૪ કીશની કરમ
- ૫ મહીનો
- ૬ મધ ૧ માથ નીકમા
- ૭ નમવાની કોચ
- ૮ બી ચાલ કરી માળી
- ૯ મુલ
- ૧૦ કોઈના રીંગ નામ
- ૧૧ નકાર
- ૧૨ કીકીનું એક વળ
- ૧૩ મીકીના ૧૧ મળેના એક
- ૧૪ નામન અંતે માળનું તેના અમ
- ૧૫ માથ ને બધું આપણું
- ૧૬ ખાંડ કુલોના કાસી
- ૧૭ પાણી જવાની વાડ
- ૧૮ પ્રાતી
- ૧૯ મારી કે પાણીના માળ માળી માર

શબ્દ ગુચનો જવાબ 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' ના નવેમ્બર તા. ૨૫ મીના અંકમાં પ્રસિદ્ધ થશે. તે પહેલાં તેને બીજા કોઈક આ જાણીસે મોઢી આપનારને એક પ્રસાદ ભેટ મોકલવામાં આવશે.

ઉમેદવારે ૬ પેની કોચ પીકા અને આજ કુપન કાઢી મોકલવું. મોલાની ૧૫ મળી જાણવાની અને પ્રતા: મુજબની લેખને ૬ આપણે નામની જાણવા.

પત્રપર ભરનાનું નામે પ્રસાદે મળે: Postal puzzle Department, Indian Opinion, Phoenix, Natal.

વેચવાના નવા પુસ્તકો

| શ્રી. રમણલાલ વજાલલાલ
દેસાઈ કૃત | કલ્પ સમાધી
રામ કદાચી | ક | ક | જાનકાદેવી ઓરીજન | ક | ક | ક | ક |
|-----------------------------------|-------------------------|---|---|---------------------------|---|---|---|---|
| ગી. પે. | ગી. પે. | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | | | | |
| ૬૫ | ૬૫ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૬૬ | ૬૬ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૬૭ | ૬૭ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૬૮ | ૬૮ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૬૯ | ૬૯ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૭૦ | ૭૦ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૭૧ | ૭૧ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૭૨ | ૭૨ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૭૩ | ૭૩ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૭૪ | ૭૪ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૭૫ | ૭૫ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૭૬ | ૭૬ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૭૭ | ૭૭ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૭૮ | ૭૮ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૭૯ | ૭૯ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૮૦ | ૮૦ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૮૧ | ૮૧ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૮૨ | ૮૨ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૮૩ | ૮૩ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૮૪ | ૮૪ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૮૫ | ૮૫ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૮૬ | ૮૬ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૮૭ | ૮૭ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૮૮ | ૮૮ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૮૯ | ૮૯ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૯૦ | ૯૦ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૯૧ | ૯૧ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૯૨ | ૯૨ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૯૩ | ૯૩ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૯૪ | ૯૪ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૯૫ | ૯૫ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૯૬ | ૯૬ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૯૭ | ૯૭ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૯૮ | ૯૮ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૯૯ | ૯૯ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |
| ૧૦૦ | ૧૦૦ | | | કાચી સંસ્કૃતી (કાશીસાહેબ) | ૬ | ૬ | | |

Manager,
Indian Opinion,
Phoenix, Natal

J. G. VANDEYAR,

AGENT FOR
JOHANNESBURG BUILDING SOCIETY
(ESTABLISHED 1888)

desires to announce
Loans available at reduced rate of
interest on monthly balances on
properties at
SOPHIATOWN, MARTINDALE
NEWCLARE, KLIPTOWN, OP-
HIRTON, CITY & CENTRAL.

NO RAISING FEE OR COMMISSION
For quick results consult us at the following address:

14-15 Barkly Arcade,
Cor. Market & Diagonal Streets.
JOHANNESBURG.

Phone 33-0429.

જે. જી. વાન્ડીયાર,
જોહાનીસબર્ગ બીલ્ડીંગ સોસાયટીના
એજન્ટ

— બહેર કરે તે છે —

સોફિયાટાઉન, માર્ટીનડેલ, ન્યુક્લેર,
કલીપટાઉન, ઓફરટન, સીટી
એન્ડ સેન્ટ્રલમાં

ગ્રોપટીઓપર માસિક બેલન્સપર ઓછા વ્યાજે
અને લોનની ગોઠવણ કરી આપીએ છીએ.

લેન દલી કરવાની ફી કે ઇમીશન લેવા નથી.
કામ જલદી ઉઠેલવાને નામિના સ્થળે અસારી સુધારાવા લેતા:

૧૪-૧૫ બાર્ક્લી આર્કેડ,

કોરનર મારકેટ એન્ડ પ્રિયોગનલ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ.

THE "FRIENDS OF INDIA" SERIES

Short biographical sketches of eminent men, who have laboured for the good of India.

Copious extracts from the speeches and writings of the "Friends of India" on
Indian affairs are given in the sketches. Each volume has a fine frontispiece.

Lord Macaulay,
Lord Morley,
Sir William Wedderburn
Nawab Mohsin-ul-Mulk,
Lord Ripon,
Sir Pherozshah Mehta,
Swami Vivekananda,
Ravi Varma,
Sir U. Shankar Nair,

Sir Henry Cotton,
Sir John Jinnah,
Gopal Krishna
John Bright,
Lal Mohan Ghose,
Mrs. Annie Besant,
Kishor Chandra,
Kishor Chandra,
Kishor Chandra,

Allen O. Hume,
A. M. Bose,
Dadabhai Naoroji,
V. P. Madhava Rao C.I.E.,
Raja Ram Mohan Roy,
W. C. Bonner,
Charles Bradlaugh,
Dwarkanath Gangachari,
Rao Bahadur R. N. Mudholkar,

Dr. Rash Behari Ghose,
Iradhwan Chaturvedi,
Jagadgur Chander Vidyanagar,
Rishi Saradchandra Honerjee,
H. H. Shri Sayaji Rao (Jachwar)
Kashinath Trimbak Telang,
Behramji M. Malhotra,
Hindu Social Ideals

Price: One Shilling Each

Apply: MANAGER, INDIAN OPINION, PHOENIX, NATAL.

"KOH-I-NOOR" DIAMONDS FOR BRILLIANCE & PURITY

The "KOH-I-NOOR"
Diamond is a gem of pure
colour, free cut, and quite
free from flaws.
Each one is guaranteed
perfect by a signed certificate.

BUY DIAMONDS DIRECT FROM
THE FACTORY

Call, write or phone for our Free
Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" - BLOPP & MARKET STS., JOHANNESBURG
DURBAN REPRESENTATIVE:
B. DAVIDSON, 729 Central Market Bldg.,
West Street, DURBAN

તમારી જાતને તંદુરસ્તી રાખો

માન એક દી
શુન ધનોડ 'ફ્રુટ
સોલ્ટ' ફરોબ
સવારે પાણીમાં લેવા
થી સરી રાંતો
નકામે બમી કુર
માવ હ અને માથાનો
ફાપાનો, કબજાવા
અને પિચને નાણા
ફર છે.

હનોડ 'ફ્રુટ
સોલ્ટ'
વા ૫૨ ફુ
આજીવીજ
અ ફરો!
ત મને
ધાબ થશે.

હનોડ 'ફ્રુટ સોલ્ટ'
ENO'S "FRUIT SALT"

The words "ENO'S" "FRUIT SALT" and "FRUIT SALT" are registered trade marks.
Sole Representatives: HARTD RECHT (S.A.) Pty. Ltd.,
P. O. Box 877, Cape Town.

આ ગયા! "અમનચી" આ ગયા!!

અમનચી એલ એ ગરવી દીવાનત શરીક નવીન દવ. એ બેઠા જતાતા દવ ૬ દુનીવામે મેમમાન આવી જાય તનેકે અલે મમાનનાર આવી છે બુદ્ધિમદ દરે દરે સરે દામકર ઉદીત ખસાગ કર સકત. મગર મેદ દમેશાલે દુરવશ એલ દવ ૬ આપેર સમ્મત સમ્મતી થોના દવ. એરે કુહા ઉદી કરનેકી સળ પાતા દવ મદા સચિત આકિશમે અમનચી ૬ રેકોર્ડી ખડાલ માંમ ૨૪, મદા દુકાનદારેને ખમ્લીક છે ખુગ મુદા. કીમીને શી. ૧૦-૧, એરે કીમીને શી. ૭-૧ જી ૨૬-૨ આલે કીમી. અવ મેદ ૧૭-૨ દમારે મદા આ ગય અમચી કિમીને પહેલે ૬ મુખચીક આરે રેકોર્ડી કોટકા શી. ૨૦ દવ. મંગાળે એરે રેકોર્ડ, અસલી મરત.

મુશીમતી સુરત

મુશીમતી સુરતે બાવી "આજકા કી-કુસ્તાવ." ખુવાસા જે દે ૬ વીલાવતી દેવન કી ગેમ સમિતી કા મહારાજ અરવ દેખ-૧ છે. એરે અવ દલાજી અમેદાર છે ગાલીલ દાનર મે ગીલી કરે રીકે વીલ રેમ મે ૨૬ દેના એર આખીર નગ દર દેના તક ગાલ એક નયે રખાનેકા સળ દાલ મરમે દે, પોચ રેકોર્ડકા સેર કીમીને શી. ૨૫.

આરે કુસરે નયે રેકોર્ડ આ ગયે છે

મરદમ આરે અમન ૬ કા સમી-૬-માદમ સુમેમાન અમલ આરે મે ખુવા આખાત ૬ માયા દવ. કુસર મુશી-મુશી ૬ મુશી વીરકા ૬ રેકોર્ડ ૬ મંગાલર સુમે. એર મે રખાને કામલ

કીમીને શી ૧૫.

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.
Phone 21843.

38 & Market Street, Baskly Arcade JOHANNESBURG.
Sole Indian Agents in South Africa
Phone 33-7255
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

૧૨૧ નંબર ૧૩૬ અને વેચકેગલ દાર' વેલેક કી C.O.D. ૫
મોશ્મવામાં આવશે. મળે—
P. D. Box 84", 139 Brook St. Durban.

HEADACHES

QUICKLY RELIEVED
BY TAKING

TYSONO BRAND PAIN-EX-CURE HEADACHE POWDERS
FROM YOUR CHEMIST at 6d. 1 s. 6d. and 4/6. POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 14118

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 20950 COUNCIL FINE & GRAY STS

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS DISTRICT.

THE HOUSE OF DELICIOUS FOOD & DRINK

WORK EVERYBODY LOVE AND THE FINEST OF MEALS & ENTERTAINING & LOUNGING BY DAY, WEEK OR MONTH

MOHANLAL VALJEE,

INDIAN JEWELLER.

11, Victoria Street, Durban

LOW PRICES FOR ALL JEWELLERY. VALJEE'S

High prices paid for Old Gold & large stock of New Jewellery at reasonable prices to suit your pockets.

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

મગદુમ ૧૯૫૬ ૧૦વાલાના ફિલ્મનાં હેલ્થ ચાપનેલો રેકૉર્ડ રેકૉર્ડ આવી ગયા છે. નીચેના તે પહેલાં.

N. પદ્મ કંપાઈ

- ૧૬૫૦૫ નવ રહા ફુવા પ્રાચી ખાખી
- ૧૬૫૧૧ એ રેને કે અનાના
- ૧૬૫૧૬ ખાખા સ્વ મડ મડ અંગણા કમણી
- ૧૬૫૨૬ મલિયા પ્રસાદર હું મેરે કહમે ફુવા રંગ
- ૧૬૫૩૫ દસરો હે મંગા મેલેન મોલી રેનકા હે મેલેનકા
- ૧૬૫૪૨ રેકૉર્ડમોલી આલખી
- ૧૬૫૫૭ મોલે મંગા મે એક હુલે
- ૧૬૫૬૩ એ મોલે કુન્ને હમે દરમે મોલારેતે હ
- ૧૬૫૭૩ મોલેલીલા તાસલલી
- ૧૬૫૮૦ ફુવાર મુલમંગાનો
- ૧૬૫૮૩ દલે મે આજ અદમરે આજી
- ૧૬૫૮૭ ફુવાન મરો
- ૧૬૫૯૭ મેરા નમ માસ મોલ
- ૧૬૫૯૮ મુનમ મરે મહાનુભવ મરનકા ખુલી હ
- ૧૬૫૯૯ મારો સલેઆલકા મારો સલેઆલકા

R.L. પ્રસાદગી રેકૉર્ડ

- ૩૫૦ આંધ્રા મહુલીકા નેરંગ
- ૩૫૧ આંધ્રાકા અખા
- P.F. ૨૭ શકાદન દસરત પીસાલ
- G.L. ૫૭૫ અને ૫૭૬ એ રેકૉર્ડો પ્રદ
- ૫૭૫૭ અંગણે પ્રસાદા ખાલી પીસાનેકા મોલમ
- ૫૭૫૮ ખુશ હે આર મેખાને મે
- ૫૭૫૯ રંગા સકાદન
- ૬૬૭૭ રેકૉર્ડ અખ
- ૫૭૫૯ પ્રમ હે આલકા ૨
- F.T. ૧૨૧૨૭ વિલાપત દસરત અખીર
- ૧૨૧૦૭ મે સખાવત
- ૧૨૧૭૧ મોલીકા મોલમ
- પ્રમદેહ ટીન
- ૭૭૭૧ મખાસખીકા સરવાર મુદા નાના હે.
- ૭૭૭૨ સદા ખાર સામકા.
- ૭૭૭૩ અરખમે તારો મે એકે માઈ અનવર એક હે.
- ફુવાઈ આલકા કંપાઈ
- ૧૬૨૭૦ હેરને રંગરીમે મોલમ કાલકી
- ૧૬૩૫૭ તલ્લીન નખી આંગીરો રીલમે હેતર આલ
- ૧૬૩૫૧ તરલીર મોલમર મેરે રીલમે.

દર મહીને નવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને કેલેન્ડર અમારે ત્યાંથી મંગાવી લેશો.

૧૬૨૭૦ હેરને દરખાજે અલમનકાલી આસ્ટર ફુકીરલી

૧૬૩૩૨ મા મોલમદ મા મોલમદ

૧૬૩૫૦ પ્રમર આ રીતમર

૧૬૩૬૧ હસકા રાજ હે કલમરમે

૧૬૩૫૦ અખને અખને ખાલી હેલત

મોલમદ ખાલીકા કંપાઈ

૧૬૫૨૬ વિમા અખની નમરંગા મોલાએ સખી

૧૬૫૩૩ સાવરયા તલી રેકૉર્ડ

૧૬૫૪૨ કમણા નખી અમ પ્રસાદાલકા

૧૬૫૫૧ સાધા મુલે પીસાઈ

૧૬૫૬૦ કુલમખી માં મંગાન

૧૬૫૭૭ કાં તમે વાક ભાગ

P.T. અરેકર અખમદુલ રંગા

૧૬૬૬૬ મે મોલેલી આલકા

૧૬૬૮૦ મોલ દખીમે ખુશ

૧૬૬૮૫ હે સખાવ હેતમે મા દ

૧૬૬૮૫ કમણે કલેલેલી માલીકા ને

કલમખાન ઉમર પ્રાઈ

૧૬૬૮૫ કલકા હે મુશા આલકા તરી મલીકા

૧૬૬૮૭ હસ તરક અના હું રાખ હેતમે મોલાખ

૧૬૬૮૮ નકાલીકા દ સાધુસેકરા મે

૧૬૬૮૯ મે તો વીર આલકા વાર

૧૬૬૯૦ અંકકર અખ હેરને મોલમ

૧૬૬૯૧ રેકૉર્ડે કાલકા રીરા

૧૬૬૯૨ હેર મહાલમે સરકા

N. ખલીકા

૧૬૬૯૩ મે ફુવા હે ફુવા નમ.

૧૬૬૯૪ ખીનમ નમર હે અનમ.

૧૬૬૯૫ દર-દર-અખમે ૫૫ નમ.

કાલુ કંપાઈ

૧૬૬૯૬ ફુવાક આ તો સન કે મેલકા હેરને વામે

૧૬૬૯૭ પ્રસાદા હે એ માર કાલકા પ્રસાદા હે અખ.

૧૬૬૯૮ તુરે અનવર રીખાના પીરે રસમે અખી

૧૬૬૯૯ આન માઈકા હિ નકાલી અખેલી

૧૬૭૦૦ હસ ખાલી ૫૨ મુનમે

૧૬૭૦૧ ખુલવાલે મલીકા

૧૬૭૦૨ અમે હે દમ જોર કમણા કલકી

૧૬૭૦૩ આજ નખી દરખાર દરસદાખાઈ

કામો સેલ

ધારીન રેકૉર્ડ (૧); ખીલવ મંગલ (૨); મુરેકલ (૩);

કમણી મંગલ (૪); કલી મુખીનમા ૨).

'PHONE 2-1943 DUBAN. RADIO RECORD TRADING CO., 'PHONE 33-7255 JOHANNESBURG. 88 VICTORIA STREET, DURBAN. 38a MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG. SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મિનિયર મહાપ્રકાશ મહાપ્રકાશ મહાપ્રકાશ

દરેક ભાતની મીઠાઈઓ, મોખખા ધીની તેમજ મેંધા મેંધા, મહાપ્રકાશી અંગી મનાલીએ છીએ

અમારું મખખાએકું સુરતી ખુશ, સેવ, મમરા, માંડીઆ, બાલકા, માતરા વિગેરે દરેકેલ તાલ અનલીએ છીએ.

શીયાળામાં ખાવા લાયક પાકેલ મોલકા પ્રમાણે રંગેલીયલ. પાલી વિગેરે મારે મોલકા પ્રમાણમાં મીઠાઈ મોલકા પ્રમાણે

દરેક મખખામાં મનાલી આપીશું. મહાપ્રકાશ અંગી મંગાવનારને માલ પુરતી રાખીશી મીઠાઈવામાં આપશે.

PHONE 33-6675. P.O. BOX 3680. THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART. 34 President Street, Corner Niagara St., JOHANNESBURG

ફરનીયર! ફરનીયર! ફરનીયર!!!

મેલમ પ્રદ, કામીનમ પ્રદ, મોલકા, દરેકેલ મેલ, સખી મેલ, મોલકા મેલ, પ્રદ મેલ, કમણ, મેલ, મો, આલકાઈકર, મોખ કીલમ અને કીલમ વિગેરે, તુલ મીલમન ખાલે ખાલી કલકી. અલે પખાલી માલ મેલમન કુલી નહિ.

મોલકા, રંગલ અને કીલમ રેકૉર્ડ

એ કમણે રંગેલ નીચે તેમજ માલ એ. તેના કીલક કમણ પ્રેલક એ. માલ રેકૉર્ડા કાલેલા માલક કીલક મંગાલે અને તેમજ આલકા મખાઈ.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG. 'PHONE 33-4691. BOX 2626. 1956

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાણંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ હળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કૃદ્ધબ સાથે વગાડી આનંદ—આમોદોન મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કૃદ્ધબમાં અને મીઝમંડળમાં ગાવા બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ લાકડાંકોલસાના ધ્રુમાકાથી બચી તાલકાળીક રસોઈ, આ, કોફી, ખનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રોકેક સ્ટવ ગરમીની માસમમાં દરેક જાતની ઈંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર તબક્કા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી જગત, પંડાસી, મધર ઇન્ડિયા, અકિરત, બાલી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંખાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, ગરમા, રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પણ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાણંતોના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ્ડ ડીસ્ક્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક જાતના) ચંગ ઇન્ડિયા, મેગાફોન, હિન્દુસ્તાન, દચીન્સ, બોડીયન, (ઇન્ડિઅન રેકોર્ડીંગ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રાઇટરી) લીમીટેડ,

૧૭૯એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

Telephone 33-5352.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.

Country Orders Promptly attended to.

14, DIAGONAL St. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન ૩૩-૫૩૫૨.

વ લ ભ ના ઇ ૨ યુ છા ડ બા ઇ

ફેલ્સેસ અને રીટેલ ફ્રુટ અને વેજીટેબલ મર્ચન્ટ ત્યાં ગાણું અને સરવું મળશે

મદદગારનાના સોલ્ડરેને ગણે પાલ ટેલર્મો આવે છે.

૧૪, ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસ બર્ગ.

૧૦૧

કેપીટનની દીવાળીની
સ્પેશીયલ મીઠાઈ
ખરીદો

KAPITAN'S CAFE

13a, Kort Street,

Phone 33-8577. JOHANNESBURG.

જગન મુક્તિની વાછના

—મુદ્રિત—

(૫૫૫)

‘ભાઈ’? કમ ભાઈ? ખબર! દશક કોઈ વીતી ગયો!
 વિપત્તિ અટકી ગઈ. કિંવચ દાસ્યના કોઈલા
 સ્વામી નવ જાતે આવી; થઈ કપાંક દિ’સા કરે!
 વધે કિંચિત્ તારા આ, કયમ ઠરી કરે! પાંચે!
 કરે મગદ આજ શક્તિ કામગીર અતિ’સા તબી!’

અરો! તથા, બહુકતાં મહન ચિંતાના આત્મનાં
 શુભાશિષ્ય થઈ વધાં. કયમ ઉરે કુપી ધમકી.
 થઈ પરમઅંતર કલ્પના કીડી ધીવળા:

‘કરે જાતી ન જા’પણ, લડત્ત’ પ્રાણ કુદયા લગી.
 સદી સકલ વેદના, કલ્પથી તુરંગે જાણુ.
 —કલ્પ’ જ પરદેશીએ વાન કલ્પાના આપુ’!
 જડી કુદાળ આપણે કરમયા’, ન વેદી પ્રાણી!
 પરંતુ પથરા પડયા કલ્પના’મ બાળા સદી!
 કવે કંઈ ન મનવું કલ્પપાત્ર વરપુત્ર છે!
 ભલે વિષમ કુ, અરેલ પલ્લપતી ભાલિયો,
 ભલે કલ્પન સૂચના! અરણ્ય આપણ હાથમાં.
 મદી, અજામ શક્તિએ જગપથે અતિ’સા તબી,
 અન અરણ્યકિંમત મૂલ્યશૂં મદાએના!’

‘અરો! અરણ્યકાટે શક્તિ મરેશુ’!?’ વરીને પ્રભ
 ઉડી, અલિપ્ત નંદની, સમવસાપથી તાચલી,
 અવગત કાંઈ તકાઈ ઉરગતિ’ ઉડાવતી.

શક્તિમ શક્તિ રજાવા સમળ તાલિયો પાત્રથી,
 અને સકળ ભાલિયો વિષયથી કુળામી મળી,
 —સદી કલ્પનાં બહુ’ ઉમથતું વિદેશી જાને
 તાજી-અણુક બંધુનાં-કલ્પકલ્પે પલ્લપવા
 પાયા મયિક પ્રેમપદ, નિજ કિંદની શક્તિમાં
 અનેક કુળામીથી જગત્પ્રકિતિ વાંછતા.
 કુલ જગત મદાગિતિ-કલ્પ કુલકલ્પે કયુ’
 કુલ જગત રજાવા મરણપાશથી પાંચુ’,
 વલ્લ જામને કુપાસિલિયો-જાલિ મી’ચવા.

મહાશય સિદ્ધી.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 46—Vol. XL

FRIDAY, 20TH NOVEMBER, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

BRITISH POLICY IN INDIA

“THE British policy in India has been from the beginning that known as ‘divide and rule’..... This has been the policy of the great conquerors and rulers of foreign peoples, from those of ancient Babylonia, Assyria, Persia and Egypt down to Napoleon in Europe and Clive in India. All the British conquerors of India used it, and did not hesitate to boast that they did. Indeed, without employing this policy of stirring up hostility between states, between princes and between parties, and taking the side of one against the other and thus gaining control over both the British could never have conquered the land. Later British rulers of India have employed the same policy of fostering divisions among the people, knowing well that divisions always weaken a nation and render it easier to hold in subjection.”

—J. T. SUNDERLAND.

હિંદમાં બ્રીટીશની નીતી

“હિંદુસ્તાનમાં બ્રીટીશની નીતી સરૂઆતથીજ ‘કુસંપ કરાવી રાજ્ય ચલાવવાની’ ચાલતી આવેલી છે. ... સુવેપમાં નેપોલેયોનીય, એસીરીયા, પર્સીયા અને ઇજીપ્ટથી લઇને નેપોલેયન સુધી અને હિંદુસ્તાનમાં ક્લાઈવ સુધી સમગ્ર મહાન વિજેતાઓની અને પરદેશી રાજ્યકર્તાઓની એ નીતી રહેલી છે. સમગ્ર હિંદના બ્રીટીશ વિજેતાઓએ તેના ઉપયોગ કર્યો હતો, અને તેને માટે વડાઈ કરતાં પણ તેઓ શંકાચાલા નથી, ખસકે રાજ્યો રાજ્યો વચ્ચે, મહારાજાઓ મહારાજાઓ વચ્ચે અને પક્ષો પક્ષો વચ્ચે કુસંપ કરાવવાની આ નીતી અદ્ભુત કયા વિના અને કોઈને ખીલતી નિકુદ પણ લઇને બન્નેના ઉપર અંકુશ સાધ્યા વિના બ્રીટીશ એ દેશને કદી છૂટી શક્યાજ નહિ હોય. ખાજીનશ્વરી હિંદના બ્રીટીશ રાજ્યકર્તા એએ પ્રજામાં કુસંપ કરાવવાની નીતી અદ્ભુત કરેલી છે, એમ સમજીને કે એવા કુસંપોથી સમુદાય તળાઈ પડે છે અને તેને તાબે રાખવું સહેલું થઇ પડે છે.”

—એ. ડી. સન્ડરલેન્ડ

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

હાલના સંજોગોમાં સ્ટીમરોની ખબર આપી શકાતી નથી તેમજ સ્ટીમરો હાલ નીચમીત મળી શકતી નથી એ કારણે જનારા પેસેન્જરોએ અમને પુછાવ્યા વિના ડરબન આવી ખરચમાં ઉતરવું નહિ. બહેતર અને સલાહમયુ તો એ છે કે અત્રે આવ્યા પહેલાં અમને ટેલીફોનથી પુછવામાં આવે.

ડરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન ફાઇનાન્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે સમજ જવા વિગેરે સંબંધી કોમોને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશું.

શાંતીના કૃપર તમારું નામ તથા B. I. Boat, Pilot, Durban, લખવું.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

ફોન 2-0432.

નામ: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રી) લીમીટેડ

(Pty) Ltd.

હાંદી પેસેન્જર એજન્સી.

390, Pine Street, Durban.

360, પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હોદી તમારા કંપનીમાં જીવંતીના, આગ, મોટર કાર મોટર
ગ્રોસી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કામકારીને લગતા પીયાઓ,
માન્યવર વિગેરે દરેક વ્યવસ્થા તમારો હિતરક્ષી થાય છે.
હાંદી કંપનીને લેવડદેવ આપવું એ દરેક દીનીની ફરજ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 28645. B O Box 1610

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.

શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

**ROOMS NO. 12 & 13,
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street.**

JOHANNESBURG

Telephone 33-4478.

Tel Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

(16)

Maulana Abul Kalam Azad

President of the Indian National Congress

A Biographical Memoir by Mahadev Desai with a foreword by
Mahatma Gandhi. Price 6

Mahatma Gandhi

Speeches and reflections of his life and work, presented to him
on his seventieth Birthday.—Edited by Prof. S. Radhakrishnan. Price 14

to be had from

INDIAN OPINION,
PHOENIX, NATAL

GOLDEN NUMBER

OF

"INDIAN OPINION"

SOUVENIR OF THE

Passive Resistance Movement

1906—1914

Price: Two Shillings

to be had from:—

The Manager, Indian Opinion, Phoenix, Natal

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

N. 46—Vol. XL

Friday 20th November, 1942

Published by the Editor, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 112, 114, 116, 118, 120, 122, 124, 126, 128, 130, 132, 134, 136, 138, 140, 142, 144, 146, 148, 150, 152, 154, 156, 158, 160, 162, 164, 166, 168, 170, 172, 174, 176, 178, 180, 182, 184, 186, 188, 190, 192, 194, 196, 198, 200, 202, 204, 206, 208, 210, 212, 214, 216, 218, 220, 222, 224, 226, 228, 230, 232, 234, 236, 238, 240, 242, 244, 246, 248, 250, 252, 254, 256, 258, 260, 262, 264, 266, 268, 270, 272, 274, 276, 278, 280, 282, 284, 286, 288, 290, 292, 294, 296, 298, 300, 302, 304, 306, 308, 310, 312, 314, 316, 318, 320, 322, 324, 326, 328, 330, 332, 334, 336, 338, 340, 342, 344, 346, 348, 350, 352, 354, 356, 358, 360, 362, 364, 366, 368, 370, 372, 374, 376, 378, 380, 382, 384, 386, 388, 390, 392, 394, 396, 398, 400, 402, 404, 406, 408, 410, 412, 414, 416, 418, 420, 422, 424, 426, 428, 430, 432, 434, 436, 438, 440, 442, 444, 446, 448, 450, 452, 454, 456, 458, 460, 462, 464, 466, 468, 470, 472, 474, 476, 478, 480, 482, 484, 486, 488, 490, 492, 494, 496, 498, 500, 502, 504, 506, 508, 510, 512, 514, 516, 518, 520, 522, 524, 526, 528, 530, 532, 534, 536, 538, 540, 542, 544, 546, 548, 550, 552, 554, 556, 558, 560, 562, 564, 566, 568, 570, 572, 574, 576, 578, 580, 582, 584, 586, 588, 590, 592, 594, 596, 598, 600, 602, 604, 606, 608, 610, 612, 614, 616, 618, 620, 622, 624, 626, 628, 630, 632, 634, 636, 638, 640, 642, 644, 646, 648, 650, 652, 654, 656, 658, 660, 662, 664, 666, 668, 670, 672, 674, 676, 678, 680, 682, 684, 686, 688, 690, 692, 694, 696, 698, 700, 702, 704, 706, 708, 710, 712, 714, 716, 718, 720, 722, 724, 726, 728, 730, 732, 734, 736, 738, 740, 742, 744, 746, 748, 750, 752, 754, 756, 758, 760, 762, 764, 766, 768, 770, 772, 774, 776, 778, 780, 782, 784, 786, 788, 790, 792, 794, 796, 798, 800, 802, 804, 806, 808, 810, 812, 814, 816, 818, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834, 836, 838, 840, 842, 844, 846, 848, 850, 852, 854, 856, 858, 860, 862, 864, 866, 868, 870, 872, 874, 876, 878, 880, 882, 884, 886, 888, 890, 892, 894, 896, 898, 900, 902, 904, 906, 908, 910, 912, 914, 916, 918, 920, 922, 924, 926, 928, 930, 932, 934, 936, 938, 940, 942, 944, 946, 948, 950, 952, 954, 956, 958, 960, 962, 964, 966, 968, 970, 972, 974, 976, 978, 980, 982, 984, 986, 988, 990, 992, 994, 996, 998, 1000

Indian Opinion

FRIDAY, 20th NOVEMBER, 1942

General Smuts On India

GENERAL SMUTS, Prime Minister of the Union of South Africa, who is at present in Britain guiding the destiny of the United Nations, in his first talk since he arrived in London, given to British, American, Dominion and Allied Pressmen on Friday, November 13, for the first time, made a brief reference to India. Answering an Indian Pressman, he is reported to have said: "No, I am not going to India or taking part in any Indian settlement. It is to my mind an Indian question and I think it should remain so Indian question. The present trouble is that the people are trying to saddle the responsibility on this country rather than on the Indians themselves. I think it is their question."

"It is sheer nonsense to talk of Mr. Gandhi as a Fifth Columnist. He is a great man. He is one of the great men of the world and he is the last person to be placed in that category. He is dominated by high spiritual ideals. Whether those ideals are always practicable in our difficult world is another question."

We fail to understand how, as head of one of the United Nations, said to be fighting for the high principles of democracy and

free love of all people, and as one having preached those principles time and again in South Africa, General Smuts can reconcile that attitude with his present attitude towards India. If the United Nations are fighting the present war for human freedom, how could anyone of those Nations tolerate a great country of four hundred million people being perpetually kept in bondage? How can they expect to win this war when they are themselves guilty of the crime for which they condemn the enemy? The attitude General Smuts has taken would amount to one of letting India stew in her own juice. It is a most disappointing and disappointing attitude. Seeing the Indian tangle, in our opinion, is wholly the responsibility of the United Nations combined. It could remain an Indian question if India were in the same position as, for instance, South Africa is. That is why the demand has been made for the immediate withdrawal of the British rule from India. So long as that is not done and India still remains crushed under the iron heels of British imperialism it is the height of folly to say that the responsibility rests on the Indians themselves and not on Britain and the United Nations. How would General Smuts

like the British Government we would high ask, to interfere in the affairs of his present Government and the dissatisfied elements composed of Pirowites and Mahatmas? We are sure that in South Africa would become intolerable and South Africa, which has been breathing the air of freedom and has been cherishing the high ideals of liberty and freedom, would have not only resented such interference but would have declared a violent war if it were thrust upon it. What was the significance of the Boer War? With these experiences we certainly expected a more liberal outlook from General Smuts towards India and a sterner attitude towards Britain.

One thing, however, is heartening and that is that General Smuts has condemned as nonsensical the allegation made against Mr. Gandhi that he is a Fifth Columnist. He has thereby given a slap in the face of both Mr. Churchill and Mr. Amery, who have not spared any adjectives in abusing Mr. Gandhi and in attempting to discredit him in the eyes of the world. We are sure General Smuts's reference to Mr. Gandhi must have made both those British politicians blush with shame. In referring to Mr. Gandhi in the terms he has done General Smuts has really not paid tribute to Mr. Gandhi but has recognised as just the great cause of India's independence which Mr. Gandhi represents and indeed for the realisation of which he lives.

If the man who is leading a struggle is of unblemished character, the struggle for which he has dedicated his life must also be pure and worthy of attention by all sane and thinking people of the world. To insult Mr. Gandhi is to insult India and the very cause he is fighting for. To respect him is to respect India and to regard with due credit the cause for which he is fighting. Viewing in that light General Smuts's words, his outpouring has, we think, unwittingly done a great service to the cause of India. It has brought from him much more active interest in settling India's question settled and in doing so we have no doubt, he will have done one of the greatest humanitarian services in the evening of his life and in keeping with the great ideals he cherishes for his own country and for which he is presently fighting the present war.

Shortage Of Rice

ALL hopes of a new rice coming to this country during the period of 1942 have been shattered. The High Commissioner for India has made a statement on the question intimating that the Government of India will not be able to export any rice at present to the Union and that no rice is reported to any other African ports. In fact we are informed that rice is being carried to Kenya. But it is futile to expect that a Government which is showing no liberality in India itself will be

liberal to Indians outside India. This is, however, not the time to make a grievance of that nature worthwhile. For supposing rice were to be shipped here, who can guarantee its arrival here in the present circumstances? And again while we are crying about rice we find that there is a scarcity even of rice meal which is a local product. There is a growing scarcity of almost everything that we have become accustomed to.

The wise thing to do in the circumstances is to try immediately to reduce our requirements to the barest minimum and try to find substitutes for things that are unobtainable. People

should take recourse to mother earth. Farmers should plant as much eatables as possible and private individuals should utilise their back yards for kitchen gardening. The town may starve when money will be useless; the millions of the millions will bring them neither water to quench their thirst nor food to satisfy their hunger. There is no knowing what this war will bring. We must therefore be prepared for the worst.

As for substitute for rice people should accustom themselves to eat rice and save beans. There is much more nourishment in lentils than there is in rice.

urgent war measures to invigorate the morale of the people and achieve national unity for victory. The meeting condemned the formation of separate social security funds and separate meeting on racial lines.

Mr. Thorburn accepted an addition to his resolution which provided for the direct representation of non-Europeans on the local action committee. He appreciated the amendment proposed by Dr. Dadoo, he said, but it would serve no purpose to adopt it because it would lead them into side issues.

Professor R. F. A. Hoernle said a social security scheme for all sections of the population was an ideal they were all striving for. Full social services would require an increase

in the productivity of South Africa, and harder work for everyone, or else they would not be able to provide all the benefits they wanted.

The proposal that the local action committee should be elected at a mass meeting of Europeans and non-Europeans would be difficult to carry out, because such co-operation would have to be approached gradually, but it was the Mayor's wish that the Local Action Committee should consider inviting representatives of non-Europeans to the committee.

Details should be left to the action committees and not raised at the meeting to confuse the issue, for it was important that they should all stand together on a common platform.

HIGH COMMISSIONER'S STATEMENT ON RICE

THE High Commissioner for India, Sir Shaker Ahmed Khan, in a statement issued recently says:—

Many of my community must have listened to, or read, the speech of the Prime Minister when he explained the need for a National Supplies Council in South Africa. General Smuts pointed out that we must face the shipping shortage and the war situation by not attempting to import more than is absolutely necessary to maintain our civilian life.

We must make a careful study to ascertain what can possibly be done without, and we must do without many things which, through constant use, have come to be regarded as the ordinary necessities of life.

The commodity which the majority of Indians have come to regard as of primary necessity is, of course, rice. The Union's supply of rice has come almost entirely from India, Burma, the Netherlands Indies and Siam, and about half of the supply came from India. As a result of Japanese aggression, supplies from Burma and the Far East have been completely cut off, and a few months ago the Government of India intimated that they were no longer in a position to allow the export of rice from that country either.

I am certain that my fellow countrymen here will not only acquiesce in that decision but will warmly approve of it, and that any suffering which it entails will be cheerfully accepted in the interests of India.

The Union Government have been exploring other possible sources of supply, but for the present at least it does not seem

likely that the present stock of rice in the country will be substantially increased. I also will continue my efforts to find a suitable source of supply. But I can hold out no hope of immediate relief.

I therefore earnestly appeal to Indian merchants and traders to make every effort to see that existing stocks find their way into the market through legitimate channels and that there is no hoarding and no profiteering. These stocks in any event will not last for long.

I am also interesting myself in the suggestion that it may be possible to grow rice in marketable quantities in any case, it will in no way affect the immediate future.

The Indian community must, therefore, learn to accustom itself to another kind of diet.

The Union Government have deputed Miss Best, of the Union Department of Public Health, to investigate the dietary needs of Indian school children, and I am certain that any advice which she may be able to give on the subject of a balanced diet will be of the utmost value to the community.

In the long run our present difficulties may prove a blessing in disguise. Dietitians have for many years recognised that the extent to which Southern Indians depend on an almost exclusively rice diet is deleterious to their health. In this country, where other grain food are easily obtainable, there is even less excuse than there is in India for maintaining this practice.

It is regrettable that, as a result of war conditions, the change to a more balanced diet cannot be made gradually. Nevertheless, I am convinced that a change is desirable, and that in the long run it will greatly improve the health and stamina of the Indian community.

SOCIAL SECURITY CODE AND NON-EUROPEANS

A MEETING of citizens in the City Hall, Johannesburg, representing all sections of the community (except non-Europeans), on October 14, passed a resolution supporting the establishment of a code, favouring its adoption by the Government at the earliest opportunity, and requesting to enact the law in the next session of Parliament.

The Minister of Justice, Dr. Colin Stoen, in the course of his speech said: "We cannot have social security unless all people, European and non-European, are properly fed housed and clothed. For the proper provision of these things will improve the health and productive capacity of the nation. Then again, why should we export food surpluses at uneconomic rates when there is dire want among European and non-European children in the country. All the hungry people in the country must be fed, and we must not allow unconscious prejudice on racial, political or colour lines to obscure our vision as in the past. One of the greatest assets of the country is its children. Let us provide for their reasonable needs and we will assure the future of our country. Our motto should be adequate food and housing for all."

Separate Meeting For Non-Europeans

Resolutions proposed by the Mayor of Johannesburg, Mr. A. C. Thorburn, in support of a social security code for all sections of South Africa were rejected on October 28, by a meeting of non-Europeans in the Union Men's Social Centre, and an amendment, proposed by Dr. Y. S. Dadoo, was carried.

The amendment stated that the meeting approved of the principle of social security in the form of provision against unemployment, old age, sickness and disability for all sections of the population of South Africa. They were convinced, however, that no real social improvement was possible without immediate steps to improve the living and working conditions of all sections of the South African population by increasing wages, opening skilled employment to non-Europeans, recognising native trade unions, providing proper food for the poor, providing equal pay and family allowances for non-European soldiers, abolishing racial legislation such as pass laws, segregation and the colour bar, and providing free hospital, medical, maternity and educational services.

These measures put forward were not purely a scheme for post-war reconstruction, but as

A MODERATE LEADER CRITICISES CHURCHILL'S SPEECH

SIR Chimanlal Setalvad has issued the following statement: The Prime Minister's statement in the House of Commons is indeed most unfortunate at this juncture. It misses the realities of the Indian situation. The attempt to belittle the position and influence of the Congress and to make out that it represents a minority of the Indian people will raise a smile. However much one may disagree with principles and methods of the Congress, it is no use shutting one's eyes to the fact that the Congress, and Mr. Gandhi in particular, has a great hold on the masses in the country. To say that 75 million subjects of the prince of India are outside the Congress influence or are opposed to it is not true. There are State Congress organisations in almost all important Indian states. Similarly, there can be no denial of the fact that the League has a great hold on the Muslims of India. If the Prime Minister has taken his brief from the European—bureaucracy of India, he is being grievously misled. After the working committee of the Congress passed the resolution about 'Quit India' and the A.I.C.C. was being convened, the bureaucracy stuck to the belief that the A.I.C.C. would reject the working committee's resolution, when all persons properly reading the situation, had never any doubt that the A.I.C.C. would confirm that resolution. The Prime Minister has now made a wonderful discovery that the Congress after all has not much influence and represents only a small portion of the Indian population. Strangely enough, when Sir Stafford Cripps was in India, he ran after the Congress all the time and acted as nobody else mattered except the Congress, not even the Muslim League. If the Congress was so unimportant as the Prime Minister now seeks to make out, why did not Sir Stafford Cripps and the British Government negotiate with those who in the Prime Minister's opinion, formed the majority of the Indian population?

Many people disapprove of the action of the Congress in starting mass civil disobedience movement, especially at this critical juncture in the war, but all interests and parties are agreed in the demand that Britain should transfer power to Indian hands with such reservations as may be necessary for

the successful prosecution of the war. While it is necessary that lawlessness and violence should be sternly put down in the interests of the country, the Prime Minister should have realised that mere repression will not solve the difficult tangle of the Indian situation. There must be pursued a constructive policy which would satisfy the universal feeling in India about

transfer of real power to Indian hands and would bring about appeasement and restore unity among the Indian people. It is also the obvious duty of all political organisations and their leaders to act in a spirit of compromise and bring about harmony in the country. I am afraid the Prime Minister has forgotten that in certain circumstances silence is golden.

South African News In Brief

Economic Assistance Board

The Economic Assistance Board functions according to plan, several hundreds of Indian families will be assisted both economically and financially. At present owing to the high cost of living many families forego the daily necessities of life and consequently suffer from several ailments, which could have been well avoided with a nutritious diet. For the past few months the Economic Assistance Board in conjunction with the Indian Educational Union has distributed free of charge to several families groceries and vegetables and in some cases rendered financial assistance to deserving cases. A step ahead of the existing scheme was visualized by members at the general meeting held in Durban and it was unanimously decided to further assist cases irrespective of race or denomination who are in need of financial assistance by granting loans free of interest. The whole of the undertaking will be made possible through the generosity of the members of the Indian public, and those interested in the project are requested to communicate with the secretary Economic Assistance Board, P.O. Box 2168, Durban.

Housing Essay Competition

The Joint Council of Action wishes to announce that the above competition will close on Wednesday, December 23. All essays must be in by the above date. There is a widespread belief that the essay is on Indian housing only. This is incorrect. The essay will deal with the housing needs of the entire community, irrespective of race. As stated previously, all matters relative to housing must be dealt with in the essay. The purpose of the conference is not only to explode the myth that everything possible is being done to house the needy but also to show what can be done in spite of the scarce materials

available and how this can be done. Are separate housing schemes to be put forward for the different communities? There are questions on which two points of view exist. Essays are reminded to give us their views and arguments on this question.

Bloemhof Indians Welcome

Transvaal Administrator

The Administrator of the Transvaal, General J. J. Pienaar and Mrs. Pienaar visited Bloemhof on November 11 and were welcomed by the Indian community at the newly opened Indian school. His Honour and Lady Pienaar were garlanded by Misses Ayesha K. Patel and Ayesha E. Hallya after which they were officially welcomed by the chairman Mr. E. J. Patel. Mr. J. J. Wentzel M.P. and Rev. Lalloo of the Dutch Reformed Church also spoke to which General Pienaar made a very fitting reply. Amongst the representative gathering were the Mayor Mr. J. Verschoor, the Resident Magistrate Mr. C. M. Ploos, the member for Hoopstad Mr. J. H. Viljoen M.P., and many other notable members of the European and Indian communities. In the afternoon the Administrator met a deputation of the local as well as Schwalzer Renske Indians.

White Inspector Uses

Defamatory Language Against Native Teacher

The Appellate Court, Bloemfontein, by a majority, allowed, with costs, the appeal of Matthias Mabitsele Koisoegola Molepo against the dismissal by the Transvaal Supreme Court of his claim for £1,000 damages for remarks complained of as defamatory, by Nicolaas Darns Achterberg, Inspector of the Transvaal Education Department, at a meeting of principals of native schools. Achterberg was alleged to have

said of Molepo, head teacher of the Dutch Reformed Mission School at Pekaarburg, and president of the Transvaal Native Teachers' Association that he was a stupid president and a rotten teacher. The Transvaal Supreme Court dismissed Molepo's claim on the ground that the occasion on which the words were used was proved to be one in which of common interest to Achterberg and the principals of native schools. The Appellate Court overruled the decision in favour of Molepo for £1,000 damages and costs.

Cane Growers' Association

Representatives of the Natal Indian Cane Growers Association, consisting of Messrs. A. Christopher, S. Rongaling, S. Rongobala and D. D. Lalla, interviewed Mr. R. Stuttaford, Minister of Commerce and Industries, on Tuesday, November 17, in connection with the proposed Revised Sugar Agreement.

TB Film Show

The Glaxo Tubercle Committee of the Free State Sick Association organised a very successful show at the Kruger Theatre, Oudtshoorn on Sunday, November 15. Two hundred films, produced in Durban, were shown illustrating the dangers of TB and the work done at the King George V Hospital. One was a story of a European family affected by the disease and the other an Indian story acted by Indians. Mr. J. Huber who helps to produce the films very kindly brought and operated the projector. Guest speakers were Mr. E. R. Vilay and Mr. L. S. Amin. A record for the film was made and £14.00.00 was collected as donations and monthly subscriptions. The theatre was filled to capacity. A pleasing feature was the very large number of women who were present. Last month £11 was paid out in this area for TB control families.

Kismet Social Centre

Mr. H. H. Bush will speak on "India of Tomorrow" on November 22 at 8 p.m. and Mr. A. I. Mistry will speak on the "Problems of India" on November 29 at 4 p.m. at the Kismet Social Centre which is situated at No. 60 Nugent Street, Johannesburg. These lectures are open to the Indian public and the cost is 5s. There will be discussion on the respective subject after the lectures.

A Correction

Our attention has been drawn to a typographical error in our last issue article which reads: "Indian integrity is impeachable." It should obviously read: "Indian loyalty is unimpeachable."

SIR.—The Maharaj of Nawagar recently called the Congress leaders opportunists. Everything went on smoothly, he said, until the Japanese sudden attack on Ceylon and Trincomlee and the sinking of the cruisers *Dorsetshire* and *Crown*. What humbug! we must ask what happened at the time of the sinking of *H.M.S. Prince of Wales* and the *Repulse*, and the fall of Singapore the impregnable fortress.

Yes it was the Atlantic Charter that aroused the feeling of the people and Congress when Mr. Churchill declared that this charter does not apply to the people of India. One of the clauses in the charter viz., we are fighting for the rights of all mankind. Clause three states—self determination for all nations.

What is wrong with British Statesmanship? They preach and yet they ignore the elementary principles of this charter. It is a deliberately misstatement to say that Mahatma Gandhi, Nehru and Azad invite Japan to take India. Pandit Nehru is a direct enemy of Fascism, Nazism and Imperialism. Mr. Gandhi does not believe in "Armed Forces" nor does he believe in shedding a drop of blood neither does he believe others should fight for Indian freedom. Non-violence is a weapon of the strong not of the weak. Real freedom is strength not physical but spiritual, it comes from within the nation. It is only from this inner source that a nation can derive lasting power and peace. The people of India and the Congress do not look to foreign conquerors to liberate them, they want this Empire to live not to die. India must be free to the Indians as England is free to the English.

The people of India demand absolute equality and they must have a rightful place among the other nations of the world. For this ideal we are prepared to sacrifice our life blood and everything we hold dear and dear.

I must stress this one point, i.e.—There are individuals who are carrying a propaganda to keep 400,000,000 people in subjection. This has been their policy for 250 years. I want to warn them,—his policy of theirs will ultimately destroy the Empire. The Indian National Congress in India has made it clear to the world that it is their

earnest desire to make this a people's war and not Churchill's war, and as a war of liberation for all people.

While we are talking Russia is engaged in a life and death struggle. They are fighting for the freedom and equality of all nations.

You would certainly ask why Sir Stafford Cripp's mission has been a failure. Let me say in all sincerity, Sir Stafford Cripps himself is a good man, but his bosses gave him an impossible condition to take with him and submit it to the people of that 'great continent. The break clearly came over the matter of the Cabinet Government. Why bamboozle the world. All the British papers make no secret of the fact. The Cripps proposals were made in order to appease America,—its neither National nor Indian. What India wants is not a Council nominated by Britain, but by a free India.

The Viceroy holds limitless powers and he rules India without the consent of the people. — This is what we call "Democracy!"

I must recall General Smuts's recent speech at the Wanderers' Ground, Johannesburg on September 5, he said "we do not want to be slaves, we don't want to be under the Gestapo—we want to be a free race, a race that will be true to the principles of the past, and will lay the strongest foundations for the future."

Now have not the people of India the right to ask to be released from their imperialist masters?

If we want this to be a better world and save humanity from starvation and establish better living conditions and that there should be a brighter dawn for all of us on this earth then let me say—These big fellows "must go" including the Mahatmas of India who have been "lulled" on their subject peoples' sweat. This constitution gives them so much protection to preserve their privileges.

The Congress have asked Mr. Churchill, a constitution that would give food for the starving millions and not Maharejha Indir has been starved not only physically but mentally. India

known to day as the cheapest labour market and the poorest country in the world. They have been exploited by these big magnates.

There is only one thing that will satisfy the masses of the people in Latin America, to give them immediately complete independence and make her to welcome as a free nation within the commonwealth of the Empire.

A free India could become a valuable asset to England as a Free America. As a matter of fact India is so crucial to the whole Imperialistic structure that once it were liberated the rest of British colonial possessions would be simple to shed.

Yours etc. J. N. NAIDOO.

HOW DURBAN MUNICIPALITY TREATS ITS AFRICAN WORKERS

Sir.—I on the approaching secretary of the Durham African Municipal Workers' Union, came on Mr. Stone to Mr. Wallace's office in relation of five African workers. I was told by Mr. Stone that the five Africans were discharged on account of there being no work. I pointed out to him that he had them replaced. He then said he had received a note from the gangster in charge stating that three of the Africans were lazy and would not work. I pointed out to Mr. Stone that these men had been in service for a number of years and having served for fourteen years and that if these boys were let go they would not have a good long. Mr. Stone said he did not care about that. He had received a letter from the gangster. I told him that he could then regain the matter with the work as he found with the doctor. Mr. Stone said he had no time for nothing.

On October 10 I called upon Mr. Wallcut at his office to interview him regarding the same matter. Mr. Wallcut told me that the Corporation office was not in favor of Kell's and that if I wanted to see him, I could come by myself and not bring any of the workers. I was accompanied by the secretary of the Steel Iron and Steel Workers' Union. Mr. Wallcut's reply was that the boys were discharged by the judges, so he took the gangster's word as final. Then he called Mr. Stone who told him in my presence that these boys were lazy and couldn't work. He said that was what he had found

During his investigation, I had asked Mr. Starn whether during his investigation the workers were present in the 7 days preceding the murder. He said he did not care for that. He was told that the boys were 1 day, and he did not expect to see any more. This is the real story, I mean that he took out to Africa when they go to interview the subhead of the Department. I have written to the news about the same matter and I am waiting for the reply. Yours etc, BENJAMIN YERGA, hon. organist & secretary.

Sporting News

Verulam Tennis Club Club

The 10th annual general meeting of the Vernam Temple Oriskany Club was held recently. The secretary in his report pointed out that the club was affiliated to the North Coast Indian Oriskany Union and had a very successful season, being the largest club among winners of Kincaid's Hunting trophy. The following officials were elected as office bearers for the ensuing season—Peterson, Miska, H. Tulawatsingh, T. P. Sami, R. Bodaleigh, G. B. Choudh. K. Choudhary, G. H. A. Kathuria, N. Choudhary, S. P. Mishra, M. Jaggah, V. Soden and A. Mohan Singh. Mr. C. M. Parikh, vice president; Messrs. V. Govindasamy, M. M. Singh, J. R. Tulawatsingh, S. Sarka, G. H. Moller, K. M. Singh, B. L. Bhargava, A. Kader, S. Chakravarty, captain; Mr. J. Jaggah, vice captain; Mr. K. P. Jaggah, hon. secretary; Mr. B. L. Bhargava, hon. treasurer; Mr. S. S. Mahanta, hon. auditor; Mr. V. Govindasamy.

Eastern Province Indian Cricket Union

The annual general meeting of the above Union was held at the Imperial Cafe, 32 Waikato Road, Port Ellersbeth, recently. The past season's activities were reviewed. The following were then elected as office bearers for the coming 1912-13:—**Patrons** Messrs George Nelson and W. H. Whalley, hon. life vice-presidents Messrs N. P. Russell, A. E. Sme, H. Arguey, Mr. H. Bone, G. D. Campbell and J. D. Hall, and the following Messrs. V. M. Jones, J. A. McLean, P. S. Van Dine, J. D. Smith and Dr. S. A. Appleton, president. Mr. G. V. Ambrose, hon. secretary. The following have resigned: Mr. V. H. Bailey, hon. hon. member. Mr. N. P. Russell, hon. treasurer clerk. Mr. V. O'Brien hon. ex officio committee Messrs. G. Voss has resigned and V. H. Parlay, hon. education committee. Messrs N. P. Hingry, P. S. Van Dine and S. Humphrey, Nature and Art and committee Messrs W. H. Gaudin, A. M. Sme and P. S. Van Dine.

Carolina Indian Sporting Club

The fourth annual general meeting of the Carolina Indian Sporting Club took place in the school hall on the 17th November. The secretary Mr. J. J. Maharaj in his report said that the year had been a very successful one and the club was in possession of two sporting trophies presented by Mr. N. P. Tavadia

(Carolina) and Messrs. E. Jooma and Hans (Middelburg). The treasurer Mr. E. A. Jina in his financial statement showed a credit balance of £57 18s. 6d. in the bank. The following officials were elected for the coming year:—Patrons: Messrs. M. I. Dadabhai, T. M. Aily and T. M. P. Mahomed, president: Mr. I. M. Dadabhai, vice presi-

dents: Messrs. M. P. Tavadia, I. T. Mahomed and R. J. Mahara, secretary: Mr. J. J. Mahara, assistant secretary: Mr. H. E. Coovadia, treasurer: Mr. A. E. Jina, auditor: Mr. A. G. A. Habbha, captain: Mr. G. H. Habbha, vice captain: A. Morton, selection committee: Messrs. S. A. Habbha, N. P. Tavadia and S. E. Lakhi, reception and ground committee:

Messrs. A. E. Jina, H. E. Coovadia, G. T. Mahomed, D. D. Tavadia and A. Morton, guardian of sporting regulations: Mr. O. Norath

Everything appearing in this issue of a political nature unless otherwise mentioned has been written and edited by Moolal M. Chaudhary, express the views of INDIAN OPINION.

STANDARD BUILDING SOCIETY

A BRANCH OFFICE

of the above Society will be opened at
**Chancellor House,
17 Becker Street,
JOHANNESBURG,**
from 1st November, 1942.

Building Loans and Loans on Property
anywhere in Johannesburg and certain
country Districts arranged.

— PROPERTY BOUGHT AND SOLD —

NO RAISING FEE OR COMMISSION
INTEREST AT LOWEST RATES

FREE ADVICE GIVEN

Managers:

M. D. BHAROOCHI & J. R. HARTSHORNE

Phone 33-8201.

સ્ટેન્ડર્ડ બીલ્ડીંગ સોસાયટી

ઉપલી સોસાયટીની બ્રાંચ ઓફીસ તા. ૧ લી નવેમ્બર ૧૯૪૨ થી જોહાનીસબર્ગમાં ૧૭ બેકર સ્ટ્રીટ પર આવેલ ચાન્સેલર હાઉસમાં ખોલવામાં આવશે. જોહાનીસબર્ગમાં અને અમુક કન્ટ્રી ડીસ્ટ્રીક્ટમાં કેઇ પણ સ્થળે બીલ્ડીંગ લોનો અને પ્રોપર્ટી પર લોનો અમે ગોઠવી આપીએ છીએ. પ્રોપર્ટી ખરીદીએ છીએ અને વેચીએ છીએ.

લોન ઉભી કરવાની રી કે કમીશન લેતા નથી

વ્યાજ ઓછામાં ઓછા દરે લઈએ છીએ.

મફત સલાહ આપીએ છીએ.

મનેજર્સ:

એમ. ડી. ભરૂચી અને જી. આર હાર્ટશોર્ન.

ટેલીફોન ૩૩-૮૨૦૧.

Phone 33-8132

Res 33-8994

P. O. Box

7157.

હિન્દિયાન એસરી કીશવન ભાવે કયાંથી ખરીદશે?

દેનાન એસરી કીશવન ભાવે કયાંથી ખરીદશે? દેનાન એસરી કીશવન ભાવે કયાંથી ખરીદશે? દેનાન એસરી કીશવન ભાવે કયાંથી ખરીદશે? દેનાન એસરી કીશવન ભાવે કયાંથી ખરીદશે? દેનાન એસરી કીશવન ભાવે કયાંથી ખરીદશે?

દેનાન એસરી કીશવન ભાવે કયાંથી ખરીદશે? દેનાન એસરી કીશવન ભાવે કયાંથી ખરીદશે? દેનાન એસરી કીશવન ભાવે કયાંથી ખરીદશે? દેનાન એસરી કીશવન ભાવે કયાંથી ખરીદશે? દેનાન એસરી કીશવન ભાવે કયાંથી ખરીદશે?

મીસ્ટ્રી બ્રદર્સ

11 Kori Street, JOHANNESBURG

MISTRY BROS.,11 Kori Street,
JOHANNESBURG

દેનાન એસરી કીશવન ભાવે કયાંથી ખરીદશે? દેનાન એસરી કીશવન ભાવે કયાંથી ખરીદશે? દેનાન એસરી કીશવન ભાવે કયાંથી ખરીદશે? દેનાન એસરી કીશવન ભાવે કયાંથી ખરીદશે? દેનાન એસરી કીશવન ભાવે કયાંથી ખરીદશે?

Phone 2-3381

Tel. add. "Lalapco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

in South African, Canadian
and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

૩૩૮ અને વેલરબ્રુક મહાવનાર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલીસ્ટ

જાતુમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કેનેડા એપલ ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નાચીક સારા અને સરવા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 786, 106 Prince Edward St. Durban.

Our Thanks

We wish to express our deepest thanks to the various friends who have very kindly sent us good wishes for our Hindu New Year and have pleasure in reciprocating them.

We wish also to sincerely thank the many friends who have sent contributions towards the publication of "Truth About India." A list of the contributors will be published in our next week's issue.

Mr. Willkie's Challenge
To Mr. Churchill

Mr. Wendell Willkie in a speech in New York on Saturday November 2, is reported to have called on Mr. Churchill to define Britain's stand on the Atlantic Charter. "I was glad that President Roosevelt stated clearly and without reservation that the Atlantic Charter applies to the whole world," he said. "Mr. Churchill, that great leader of free men when freedom was in peril, has spoken of it in somewhat different language. Mr. Churchill said—and very clearly—the Atlantic Charter does not qualify in any way various statements of policy which have been made from time to time on the development of the constitutional government of India, Burma and other parts of the British Empire." He added that "in the Atlantic meeting we had in mind primarily the restoration of the sovereignty, self government and national life of the states and nations of Europe now under the Nazi yoke." Now all over the Middle East those words were cited to me with a kind of bewildered despair. People did not know what they meant," Mr. Willkie added.

Mr. Rajagopalachari's Vain
Efforts

Following his two meetings with Mr. Jinnah, the leader of the All-India Muslim League, Mr. Rajagopalachari, the ex-Premier of Madras who broke with the Congress Party, met the Viceroy on Thursday, November 12, states a New Delhi message. Mr. Rajagopalachari said the Viceroy refused him permission to see Mr. Gandhi. This is the second time Mr. Rajagopalachari has been refused such permission. The Viceroy in a communique said that Mr. Rajagopalachari explained the endeavours he has been making to find a political solution and asked for permission to see Mr. Gandhi. As the attitude of Congress leaders appears to remain entirely unchanged, says the communique, it was not possible to give this permission. At a Press conference Mr. Rajagopa-

Things In General

Inchari said that the decision meant that all chances of a settlement have now been eliminated. The decision is so wrong that he felt it must be changed, he added.

Distinguished Britishers'
Plea For India

A letter has been sent to Mrs. Roosevelt stating that the people of Britain are concerned over the situation in India. The letter expresses the hope that Mrs. Roosevelt will be able to give her husband "valuable support to any effort made in the United States or elsewhere to urge her country, Government and people to use their good offices to assist in bringing a settlement." The signatories of the letter include the Bishop of Bradford, Lord Farrington, Professor J. G. S. Haldane and Lord Strabolgi.

High Commissioner's
Statement On Rice

The High Commissioner for India issues that there is a general impression that rice is being exported from India to East Africa in considerable quantities. He is authorised by the Government of India to state that this impression is incorrect. There has been no recent exportation of rice to any African destination, and in view of the position in India, none need be expected.

Gen. Smuts Meets Indian
Members Of War Cabinet

General Smuts received the two Indian members of the British War Cabinet and the Pacific Defence Council, the Maharajah Jam Sahib of Nawanshah, Chancellor of the Chamber of Princes, and Mr. Ramaswami Madhalar, the Commerce Member of the Viceroy's Executive Council, and had an opportunity of receiving first-hand information on the situation in India. General Smuts had previously met these two members at a meeting of the War Cabinet and the Pacific Council when the wider aspects of the war as a whole were discussed.

Bharat Youth Brigade

Bharat Youth Brigade is a new organisation recently formed in Darban. Its objects are: (1) To bring the youth of the different sections of the Indian community into closer bonds of friendship, and have collaboration on the basis of mutual understanding and respect for different points of view, with the supreme aim of serving the Indian community in its various phases of activities, excluding

politics, (2) to strive for advancing the cause and improving the conditions and status of the Indian youth and to provide facilities for physical training, social, sporting, musical, educational, cultural, dramatic and other activities desired necessary for their benefit. The following are its officials: Patron: Moolraj Mahtani, Gandhi, Tagore, Rangoon, Koppin Marle, H. S. Singh, T. P. Davehl, and V. Ghentall president: Mr. Sooboo Rajab, vice president: Messrs. N. V. Mehta, V. S. Vaidyal Pillay, V. Jain, Anand Rajee, and P. Dornasany, leader: Mr. Popallal H. Parekh, deputy leader: Mr. Soony Moodley, hon. secretary: Mr. H. R. Pather (Jr.), hon. treasurer: Mr. P. M. Virekhi, councilors: Messrs. S. J. Mehta, J. N. Mahabadi, M. K. J. S. M. Moodley, H. Lalchand, M. Gangapersad, M. R. Pather, J. Gokani and Leo H. Gopal (Jr.)

Indian Leader Murdered
In East Africa

Mr. Isher Das, Deputy Director of Indian Manpower, a member of the Legislature and a leading Indian politician, was murdered at his office in Nairobi on Friday afternoon, November 6. Three Indians, one middle-aged, entered the office and shots were heard.

Indian Distributive And
Clerical Employees' Union

The following office-bearers were elected at the recently held annual meeting of the Indian Distributive and Clerical Employees' Union: Chairman: Mr. Billy Peters, vice-chairman: Mr. H. D. Desai, secretary: Mr. I. K. Gangat and eight committee members. Mr. D. A. Sandat was elected as an adviser and to represent the union at the coming conference of the National Union of Distributive workers to be held at East London in January, 1943. Resolutions condemning the repressive policy pursued by the British Government in India and asking the Union Minister of the Union of South Africa to use his personal influence to bring about a settlement in India, asking the Union Government to take effective and immediate steps to eliminate black-marketing of food stuffs, asking the Government to give full co-operation and to subsidise those farmers who are prepared to grow rice, asking the Union Government to protect against the Indian Government for banning the exportation of rice to South Africa, were passed.

Darban Indian Surf
Life Saving Club

The 5th annual general meeting of the Darban Indian Surf Life Saving Club was held at the Gandhi Library, Quana Street, Darban. Mr. O. N. Pather, the secretary, in submitting his report mentioned the activities of the club underwent recently which greatly deterred its activities particularly the first aid work which was of vital importance during wartime and peace-time. The following officials were elected for the ensuing year: Patron: Sir Shafat Ahmed Khan; hon. life president: Mr. T. M. Nalaker, president: Mr. Jalbhay Rustomjee, vice president: Messrs. A. S. Rajoo, A. G. Ghelty, and H. Khosla; hon. secretary: Mr. O. N. Pather; assistant secretary: Mr. H. S. Nalder; hon. treasurer: Mr. A. R. Varna; captain: Mr. B. H. Singh, vice captain: Mr. A. S. Rajoo, quartermaster: Mr. A. J. Williams, committee: Messrs. V. K. Nalder, J. Singh and M. Sooboo, boxing instructor: Mr. P. Maltry, physical culture instructor: Mr. Sayed, wrestling instructor: Mr. Pank, first aid instructor: Mr. A. A. S. Ibrahim, medical adviser: Dr. K. Goosam, legal adviser: Mr. J. W. Godfrey, publicity officer: Mr. M. Narain Reddy, hon. members: Messrs. D. Valjee, A. G. Singh, Sooboo Singh, H. K. Parik, S. Rastomjee, H. Hoshingh, M. A. Husnally, M. A. Motia, Ramal Singh (Nowarick), M. O. Varman, S. J. Standish, Ashwin Ghondree, Hans Mahabadi, V. N. Mahomed, T. P. Davehl, M. N. Bhoola, A. V. Rajoo, S. S. Pillay and Pankro May.

Marriage Of Popular
Sportsman

The marriage of Mr. Charles M. Pillay, youngest brother of Mrs. M. Chinmurali Bros, and brother-in-law of Mr. K. M. Chiu with Miss Italy, fifth daughter of the late Mr. and Mrs. O. Tommy Ryan and niece of Mr. C. D. Hamilton took place at Mayville, Darban, recently. The bridegroom is a keen and popular sportsman being associated with the Mayville and Darban District Indian Football Association and the Mayville District Indian Cricket Union. The bride is also a popular dancer, and until recently was attached to the staff of the Greenwood Park Indian School. A large crowd was present which included leading sportsmen from the various district associations in and around Darban. After the nuptial ceremony several speakers congratulated the bride and bridegroom. Music and songs were rendered. A Muzgalum was sung by Miss Mallanuram Thevarin. The bride and bridegroom were the recipients of numerous messages of good wishes and wedding gifts from different parts of the Union.

THE JAPAN BAZAAR

JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

SHOWING A BIGGER, BRIGHTER & BETTER SELECTION OF
GORGEOUS SAREES

THE JAPAN BAZAAR'S LATEST LINGERIE SAREES with Plunge, Deeply, Low-cut, and many other styles in all the latest fashions. Prices from **£6** per yard.

★
LINGERIE SAREES with hand work, large variety. **30** each.

★
LINGERIE SAREES with hand work, large variety. Prices from **70% each**.
LINGERIE SAREES with hand work. Prices from **10/6 to 15/6 each**.

★
LINGERIE SAREES with hand work, large variety. **35** each.

★
LINGERIE SAREES with hand work, large variety. Prices from **9/6 to 15/6 each**.

★
LINGERIE SAREES with hand work, large variety. Prices from **9/6 to 15/6 each**.

★
LINGERIE SAREES with hand work, large variety. Prices from **9/6 to 15/6 each**.

★
LINGERIE SAREES with hand work, large variety. Prices from **9/6 to 15/6 each**.

★
LINGERIE SAREES with hand work, large variety. Prices from **9/6 to 15/6 each**.

★
LINGERIE SAREES with hand work, large variety. Prices from **9/6 to 15/6 each**.

★
LINGERIE SAREES with hand work, large variety. Prices from **9/6 to 15/6 each**.

★
LINGERIE SAREES with hand work, large variety. Prices from **9/6 to 15/6 each**.

— ધી જાપાન બઝાર — જહાનસભરનું જાણીતું સાડી ગૃહ અહીં વારં વારની જાણી કરે છે જહાનસભર જે

જિન્સોની સાડીની કાપડો બધાને જાણી...
જિન્સોની સાડીની કાપડો બધાને જાણી...
જિન્સોની સાડીની કાપડો બધાને જાણી...
જિન્સોની સાડીની કાપડો બધાને જાણી...
જિન્સોની સાડીની કાપડો બધાને જાણી...
જિન્સોની સાડીની કાપડો બધાને જાણી...
જિન્સોની સાડીની કાપડો બધાને જાણી...
જિન્સોની સાડીની કાપડો બધાને જાણી...
જિન્સોની સાડીની કાપડો બધાને જાણી...
જિન્સોની સાડીની કાપડો બધાને જાણી...
જિન્સોની સાડીની કાપડો બધાને જાણી...
જિન્સોની સાડીની કાપડો બધાને જાણી...

THE JAPAN BAZAAR,

WHOLESALE SILK MERCHANTS

39, MARKET STREET

JOHANNESBURG.

T. O. 502 5169

*Phone 33-6229

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના દ્વારા
મર્ચ ૧૯૦૬માં - શરૂઆત.

પરતક ૪૦ મં.

ફ્રીડેસ. સુક્રવાર, તારીખ ૨૦ નવેમ્બર, ૧૯૪૨.

અંક ૪૬.

“ઈન્ડિયન ઓપિનિયન”

સુક્રવાર તારીખ ૨૦ નવેમ્બર ૧૯૪૨.

હિંદુસ્તાન પર જનરલ રમટસ

યુ પીયતના પદા પધાન જન-
રલ રમટસ, જેનો હાર
પ્રીટનમાં સ્વી સંયુક્ત રાષ્ટ્રો
નું બાવી દોરી રહ્યા છે, તેમણે
લંડનમાં તેમના આગમન બાદ
સુક્રવાર નવેમ્બર તારીખ ૧૭મીએ
પદેલીજ પાર પ્રીટીશ, અમેરીકા,
સાંસ્થાના અને મીત્રરાજ્યોના પત્ર
કારોના પ્રતીનીધી અને પ્રધાનમંત્રી
આપનાં પદેલીજ વાર હિંદુસ્તાન
ને વિષે દુકે સુચન કર્યું હતું.
એક હિંદી પત્રકારને જણાવવામાં
આવ્યું કે તેમણે કહ્યું :

“તારીખ ૨ હિંદુસ્તાન મધ્યે જનરલ
રમટસ દોઢાં કોઈ પણ સમાચાર
માં બાક નથી લેવાનો. મારા
મન પ્રમાણે એ હિંદુસ્તાનને જ મળ
છે અને હું ધારું છું કે તે હિંદુ-
સ્તાનને જ રહેશે એમણે, હાથ
મારો દોઢાંજોની પોતાની ઉપર
જવાબદારી મુકવાને બદલે આ
દેશની ઉપર નાખી રહ્યા છે. હું ધારું
છું કે એ પ્રશ્ન તેઓને પોતાનો જ છે.
“ગાંધીજી ગાંધીજી કલારના છે
એવી વાત કરી છે તેમની મુખ્યત્વે
જ છે, તેઓ એક મહાન અધિકાર
છે, દુનીયાના મહાન નેતામાંના
એક છે અને તેમના જેવાને એ
પંક્તિએ પણ મુશ્કેલી હાથ. તેમ
આપનાં સિદ્ધાંતો તેઓ પેશવા
છે એ સિદ્ધાંતો આપની મુશ્કેલી-
ઓભરેલી દુનીયામાં કોઈએ વ્ય-
વહાર કે કેમ એ એક બુદ્ધિ
પ્રશ્ન છે.”

લોકશાસન અને સવળા લોકો
ની સ્વતંત્રતાને માટે લડી રહેલા
ફોલોવા સંયુક્ત રાષ્ટ્રોમાંના એક
ના મુખી તરીકે, અને એ સીદ્ધાંતો
નો દક્ષિણ આફ્રિકામાં વખતો
વખત ઉપદેશ કરનાર તરીકે, જન-
રલ રમટસ પોતાની એ વલણની
સાથે હિંદુસ્તાન પ્રત્યેની પોતાની
હાલની ચીંતિત વલણને મેળ
સી રીતે બિલાડે છે એ અમારી

સમજણસાક્ષી બનકાર છે. અંત-
જ રાષ્ટ્રો ને હાલનું સુદ માનવ
સ્વાતંત્ર્યને માટે લડતા હોય તો
એ રાષ્ટ્રોમાંના એકથી પણ,
આપીશ કરેડની પ્રતિના એક
મહાન હેશને અવમની સુધારીમાં
સાધવામાં આવે એ શી રીત
સાધન કરી શકાય? જે દુષ્ટત્યોને
માટે તેઓ હિંદુસ્તાનને વખોડી કાઢે
છે તેજ દુષ્ટત્યોને માટે તેઓજ
દેશીન હોય તો આ સુદમાં
વિજયપ્રાપ્તિની તેઓ શી રીતે
આશા રાખી શકે? જનરલ રમ-
ટસે જે વલણ લીધેલી છે તે
હિંદુસ્તાનને એકલું ચળકવા દેવા
તા જેવી છે. એ વલણ અત્યંત
ચોરાનીય અને નીરાશ કરનારી
છે. હિંદુસ્તાનનું સુચનારેલું કોકડું
કોકડવાની, અમારા મન પ્રમાણે,
સંયુક્ત જવાબદારી સંયુક્ત રાષ્ટ્રો
નીજ છે. ને હિંદુસ્તાનનો પ્રશ્ન
માજ ગણી શકાય એ હિંદુસ્તાન,
હાથલા તરીકે, દક્ષિણ આફ્રિકા
ના જેવી સ્થિતિ ભોગવતું હોય.
બેટલાજ ખાતર હિંદુસ્તાનમાંથી
પ્રીટીશ અમલ દુરતજ ખેંચી
લેવાની માગણી કરવામાં આવી છે.
જ્યાં સુધી એ નથી ખેંચી લેવાયો
અને હિંદુસ્તાનને પ્રીટીશ શાસીવાદ
ની હોખડી બેડીઆ કોઈક કમ્પડી
રાખવામાં આવેલું છે ત્યાં સુધી
જવાબદારી હિંદીઓનાજ શીરપર
છે અને પ્રીટન અને મીત્રરાજ્યો
કેમ નથી એમ કહેવું એ અતિ
પ્રશ્નબદેલું છે. અમે પુછવાની રત્ન
લખીએ છીએ કે ધારો કે પ્રીટીશ
સરકાર આ દેશમાં જનરલ
રમટસની હાલની સરકાર અને
પ્રીટીશ અને સત્તાનવાદીઓના બને-
લા અસંતોષની તત્વોની વચ્ચે
ફળસળીરી કરતી હોય તો જન-
રલ રમટસને કેવું લાગે?

અમારી ખાતરી છે કે તેમ સુધુ
હોત તો દક્ષિણ આફ્રિકામાં છપલું
અસહ્ય થઈ પડે અને આ દેશ,
કે જે સ્વતંત્રતાનો પાસ લઈ
રહ્યો છે અને સ્વતંત્રતાના ઉચ્ચ
સિદ્ધાંતો એની રહ્યો છે તેણે તેનો
વિરોધ કર્યો હોત એટલુંજ નહીં
પરંતુ જે તેનાપર ડાહી બેસાડવા
માં આવી હોત તો તેણે દ્વીસક
સુદ ખેંચેર કરી હીપેલું હોત.
બાર લડાઈનું મહત્વ શું હતું?
આ અનુભવો જોતાં જનરલ રમટસ
ખાસેથી હિંદુસ્તાન પ્રત્યે અમે
વધારે ઉઠાર વલણની અને પ્રીટન
પ્રત્યે વધારે કરડી વલણની આશા
સાખી હતી.

પરંતુ એક બાબત હૃદયને આ-
તંક આપનારી છે અને તે એ કે,
ગાંધીજી પાંચમી કલારના છે એવો
લેખોના ઉપર મુકવામાં આવેલો
આરોપ જનરલ રમટસે નરી
સુખીક તરીકે વખોડી કાઢ્યો છે.
તેમ કરીને તેમણે મી. અર્ચર્લ અને
મી. એમરી, કે જેઓએ ગાંધીજી
ને ગાળો દેનાર વિરોધી વાપર-
વામાં અને દુનીયાની નજરમાં
તેમને હલકા પાડવામાં કરી
બાંધીજી નથી રાખી, તેના બદલે
ને ગાલપર તમાચો આપ્યો છે.

અમારી ખાતરી છે કે ગાંધીજી
વિષેના જનરલ રમટસે કરેલાં એ
સુચનથી એ બંને પ્રીટીશ સુસંદિ-
ઓના મુખપર ગ્લાની આવી ગઇ
હશે. ગાંધીજીને વિષે આ પ્રમાણે
સુચન કરીને જનરલ રમટસે માત્ર
ગાંધીજીની પ્રશંસા નથી કરી
પરંતુ હિંદુસ્તાનની આગાહીનો
મહાન સવાલ, કે જેનું ગાંધીજી
પ્રતીનીધીત્વ પ્રસારે છે અને જે
સિદ્ધ કરવાને તેઓ જીવી રહ્યા
છે, તેનું ન્યાયીપણું સ્વીકારેલું છે.
જે માણસ હાલની દોરવણી કરી
રહ્યો છે તે જો નીચ્છલક આરિય
નો હોય તો જે હાલને બાતર
તેણે પોતાનો જન અર્થજી કહેલો
છે ન હાલ પણ પવિત્રજી હોવી
તેમજ અને દુનીયાના સધળા

કાદા અને લીચારવાન લોકોના
ધ્યાનને તે ખાતર હોવી જોઈએ.
ગાંધીજીનું અપમાન કરવું એ હિંદુ-
સ્તાનનું અપમાન અને જે મહાન
સવાલને માટે તેઓ લડી રહ્યા
છે તે સવાલનું અપમાન કરવા
બદલાવ છે. ગાંધીજી અપમાન
કરવું એ હિંદુસ્તાનનું અપમાન
કરવા બદલાવ છે અને જે મહાન
સવાલને માટે તેઓ લડી રહ્યા
છે તે સવાલની ચોખ્ખો હલક કરવા
બદલાવ છે. એ દ્રષ્ટિએ જોતાં,
અમે માનીએ છીએ કે જનરલ
રમટસે પોતાના સ્પષ્ટકૃત્યથી
અનુભવપૂર્ણ હિંદુસ્તાનના સવાલ
ની એક મહાન સેવા કરેલી છે.
અમે આશા રાખીએ છીએ કે
હિંદુસ્તાનના સવાલનું સમાધાન
લાવવામાં તેઓ વધારે ઉઠે અને
પ્રવૃત્તમય રસ લે. તેમ કરીને
અમારી ખાતરી છે કે તેમણે પોતા
ના જીવનના સાધકાણે એક અતિ
મહાન માનવ સેવા કાર્ય કરેલું
મળાશે અને જે મહાન સિદ્ધાંતો
પોતાના હેશને માટે ને સેવી રહ્યા
છે અને જેને માટે અનુરાગથી તે
કાલનું સુદ લડી રહ્યા છે તેને
અનુરૂપ મળાશે.

ચાવલની તંગી

યુ હ દરમીયાન વધુ આવલ
આ દેશમાં આવવાની
આશાએ હવે પડી ગઈ
છે. હિંદીના હાથ કમીસનરે એ
પ્રશ્નપર ભિચેદન કરતાં જણાવ્યું
છે કે હિંદુસ્તાનની સરકાર હાલ
સુનીયન આવલ ચડાની શક્ય
નહી અને આફ્રિકાના હાથ પણ
અવ્ય બદરપર પણ મોકલવામાં
આવતા નથી હરીકેતનાં અમારા
માણસમાં આવ્યું છે કે કેનીયામાં
આવલ દેશન ચવા લાવ્યા છે.
પરંતુ જે સરકાર સુદ હિંદુસ્તાન
માં ઉઠારના કામગીરી નથી તે
હિંદીના પાકાર વલણ હિંદીઓ
પ્રત્યે ઉઠારના કામગીરી એવી
આશાજ રાખવી નથી છે. છતાં

મી. અર્ચિસનાં ભાષણપર

વિનીત નેતાની દીકરી સર મીમનસા સેનલવડે નીચે પ્રમાણે નીવેદન કર્યું છે.

વડા પ્રધાને આમની સખામાં હોઈ નીવેદન આ પ્રસંગે બહેનર અર્ચિસ હન-સીંગી બહેન છે. હોંદની પરી-સ્થિતિ વળેલી બાળ વરણ નેમાં મુશ્કેલ થઈ છે. કોંગ્રેસની રીતી અને દરજ્જાને કિતારી પાડવા અને તે દીકરી પ્રાગ ની હકુમતીનું પ્રતિનીધિત્વ ધરાવે છે એનું ભવાવરણો પ્રથમ થયા છે તેને હસી શકવા જોયું છે. કોંગ્રેસની રીતો અને નિર્દાશથી આપણે ગમે તેટલા પીરક દોષએ, છતાં એટલું તો રી-કામો વગર છુટકાજ નથી કે કોંગ્રેસ અને ખાસ કરી અધીશ્ઠ દેશની આમજનતા પર મોટા કાણુ ધરાવી રહ્યા છે. હોંદના દેશી રાજ્યોના નવ કરોડ ૫૦ લાખ સોરઠ કોંગ્રેસની અસરની પાકાર છે અથવા તો તેની ગીરક છે એમ કહેવું અસહ્ય છે. સુધળા અમલના રાજ્યોમાં કોંગ્રેસ સરકારો છે. તેવીજ રીતે મુસ્લીમ લીગનાં પણ હોંદના સુરહીમોપર મોટા કાણુ છે એ વરણ રીકાર્ગ વીના નહીં ચાલે. વડા પ્રધાને જે મુસ્લીમોના-હોંદની નોકર-ચાકીપર આપાર રામિએ દોષ તો તે અંબાર દીતે વ્યવસાય ખામ રહ્યા છે. કોંગ્રેસની વર્ગીય કમીટીએ “હોંદ હોંદી જલમે” તો દરાવ પસાર કરી અને આજ પ્રતિઆ કોંગ્રેસ કમીટી મોલા-વાઈ રહી હતી બારે નોકરચાકી એવા માનવતા ધરાવી રહી હતી કે આજ પ્રતિઆ કોંગ્રેસ કમીટી વર્ગીય કમીટી તો દરાવ રદ કરશે, સ્પષ્ટે પરિરિક્ષિત જાણનારા સુધળા કોંગ્રેસે તે દરાવ મંજૂર કરશે જે વિષે જરૂરે કંઈક નહોતી. વડા પ્રધાને હવે એક મદાન શોધ કરી છે કે કોંગ્રેસની વમ જાદુ નથી અને હોંદની વસ્તીના એક જુજ ભાગનું તે પ્રતિનિધિત્વ ધરાવે છે. પાણુજી તાજુખી બહેન છે કે સર રહેલ કોંગ્રેસ જ્યારે હોંદુસ્તાન આખા બારે તેમણે આખો વખત કોંગ્રેસનીજ પાછળ દોષ્યા કર્યું અને કોંગ્રેસ રીતિય બીજા કોંગ્રેસ અને મુસ્લીમ લીગની પણ કામ રજુતરી નહોતી એ રીતે વર્ણ કર્યા. જો કોંગ્રેસ વડા પ્રધાન કહે છે તેમ એટલી બીજામલનીજ હતી તે સર રહેલ કોંગ્રેસ અને કોંગ્રેસ સરકારે વડા પ્રધાનના મત મસાણે હોંદની વસ્તીની બહેનનીનું મત નાખતર ધરાવનારાઓ રોષ તેમજ સાથે કેમ મસલતા નહીં કરી!

વજા મોટા કોંગ્રેસ આવા કુખના કોંગ્રેસના વખતે સતીનમજની મહત્તર તેની વિરુદ્ધ થયા. પરંતુ બીકીશે મુખ્ય મહારવા પૂરી જરૂરી સહી-સહાયતાઓ રાખીને ચત્તા દીકરીઓના કામમાં કોંપી રેવી જોઈએ એ ખાખના માં મારગો ખોલો એકમત છે. દેશને આપર અવગણતા અને મારકાંડને જાખત વખતે સમ અટકાવવાની જોડે જરૂર છે પરંતુ વડા પ્રધાને એટલું સમજવું જોઈએ હવે કે માત્ર દાખ-નીતીથીજ હોંદની પરિસ્થિતિની યુગ કોંપી નહીં સકાય. હોંદના કામ માં ખરી સત્તા અપવાબી આખતમાં સુધળા મોટા માગણી સતોવાય અને દીકરી પ્રજામાં છાંતી અને સંચલન થાય એવી રચનાતમક નીતી મંજૂર કરવી જોઈએ. સુધળા રાજકારી મોરચા આ અને નેના નેતાઓની પણ દરજ્જ દેશમાં છાંતી રચાવવા આપ સોમી બાવના થી માન કરવાની છે. મને મન છે કે અમુક સંજોગમાં મહેન સેવણ વધારે હોતકર છે એ સુચર્મી નીચમ વડા પ્રધાન જુલમી થયા છે.

મી. કુઆયુ યુ કહે છે

આજાર મુસ્લીમ પરીવરના નેતા અને અંમણ પ્રાંતીક લેજરલેટીવ કો-સેન્જીના સલાહકર મી. કુઆયુ કમીરે એક નીવેદન વડાર પાઠી મજબુત્તુ છે કે, “લીમ માત્ર પાસીરવાનની માગણી કરે છે, પરંતુ પાસીરવાન પ્રાપ્ત કરવા ની મોજના મીમ પાસે નથી. લીમ કંમેસા વિરુદ્ધ જાય છે, પરંતુ આ વખતે તો લીંગે જાણવું જોઈએ કે કોંગ્રેસની આજની પુર્ણ સ્વાતંત્ર્ય ની માગણી એ અખિમ હોંદની નામણી છે. કોંગ્રેસ-લીમમાં અંદર અંદર મને તે મતભેદ દોષ જતા પણ આજે તો મા ત્રીજાને ઉચ્ચ રચાવ પ્રાપ્ત કરવા ની એક સુવિચિત્ર વા મળી હતી; પરંતુ તે નકોના ભાગ થી. ત્રીજા ન કાઇ સકયા. કોંગ્રેસ અને સરકાર અને બીજા મહેા વચ્ચે મધ્યસ્થ મરતે કામ કરવાની આજે મુસ્લીમ મીગને અપુર્વ નક મળી હતી. પરંતુ લીમના આજ તો વોરજુ ઉપરથી રીક થાય છે કે લીમને પોતાના તરફને અનુસરને પણ ચાલતા નથી આવડતું, અને તેથીજ તે આજે શ્રી સાધાનપસાદી ના પમ પંપાણે છે. લીમના આજના મિરજુથી દેશમાંની પરીસ્થિતિનાં મુદ્દક ફરક પડે તેમ નથી. આંતરે લીમ ના નેતાઓ સામના દરો કે તે મદરચતા ખારજુ કરી કેઇ પણ પક્ષને દરો ન

આપે તો, તેમાં પણ ત મળેકર મમ કરે કે અને કો મુસ્લીમ મીગ તદરથ રહે તો પણ મુસ્લીમ જીવાન-અં આજની સ્વતંત્રતાની મદતમાં ખામ મજબુત વગર નહીજ રહે.”

મસ્તુર પદના નેતાએ હોંદની કંમેસી સિંચાવત

હોંદને લખનાં મીમપર ઉપરાંતની સળા માગકંમેસર ના ૨૦ મીએ મહેસી ચાગી વખતે અમો દીકરી મને (નામદાર) અધુણુ કમી કે હોંદ મીમરાજ્યના વિજયની ચાકી છે. હોંદ જોડતનની દાનતની હોંદીકર છે. અમેરીકામાં અજાગાર મરખો છે એક ખાજુ હોંદની રાષ્ટ્રીય ચળવળને જોડત મનુષ થી કમરી રજી છે બારે તે મોરચાકીનું મુદ્દક સહે છે એમ અમેરીકા રવા રીતે માને! મીમમાં પણ જોયો અજાગાર છે. મીમરાજ્યનાં કામણીના આપણે અનાદર કરી ચાકીએ નહી. વારંવાર કહેતમાં આવે છે કે મુદ્દક દરમીયાન નવા અંમારણીય દેરકાર મલ કહે નહી પણ અર્ચિસે જ્યારે રાસ આ જોડત ના અંમારણીય એકીરજુ કરવા ની મુમતા કરી બારે તો રજીતી ખુબ કોંગ્રેસી શરી હતી. કોંગ્રેસના આજેનાંને વતાર ખીનકરતે છોડી મુકા અને તેમને કામ-ચલાક સરકાર રચવા દેા જે તેમો રાષ્ટ્રીય સરકાર રચવામાં નિષ્ફળ નીપકરી તો તેની જવાબદારી તેમને રારિ પાડી અને મોરચાકી રાજ્યોની સલામતી ની આપણા વગળા રગરે.

શ્રી. રાજગોપાલાચારીના નિષ્ફળ પ્રયત્નો

મુસ્લીમ લીમના નેતા મી. છળાક ની સચે જે વખત વાટાપારો કર્યા બાર શ્રી. રાજગોપાલાચારીએ મુસ્લીમ તો ૧૨ મીએ વાઇસરોયની મુજાસાત લીધી હતી. વામતરોયે અધીશ્ઠની મુજાસાત ચારીતે તેમની માગણી ના મંજુર કરી હતી. આ તેમની બીજી વખત ની માગણી વામંજુર થઇ છે. તેના સંબંધમાં વાઇસરોયે પાસ પાકાર પાડી-જાણવણુ છે કે પા. રાજજીએ રાજકારી યુગ ઉદ્ધવાના પોતે કરેલા પ્રયત્નો લખવળ ૧ પાદ પાંધીજી ની મુજા-સાત મારે માગણી કરી હતી. કોંગ્રેસ ને નમો! વચજુગ કોંગ્રે દેરકાર નહીં જમીએ દોષ એ વરવાનગી આપી સ કા નથી. મતકારોની પરિવરમાં શ્રી. રાજજીએ કમી કે આ નિર્જીમનો અર્થ એ થાય કે કે સમજાવનાંની સવળા સકમતઓ નાજુર થઇ મત છે. આ

નિર્જીમ મમ શરમેા છે અને તેમને સામે છે કે તે કેરવારો નોંધએ.

અખબારકરને પ્રતિબંધ પાડો એવી સેવાયો

કુમળા, પંજાગ, પંજાગ, મધ્ય-પાતો, ચેકુસાત પ્રાતો અને ઝોરીસા માં તોડતેના બીમસરકારી કેવાસો પ્રસિદ્ધ કરવાપર પ્રતિબંધ મુકાનો હતો તે પાકો એવી સેવાયો છે બીજા પ્રતિબંધ પણ એ પ્રતિબંધ પાકો એવી સેવાયો છે.

વોર કેળીનટના હિંદી સુકપોની જનરલ રમટસે સીધેલી મુલાકાત

બીકીય વોર કેળીનટ અને વેસીરીક કીકે-સ કાવે-સીંગના લખ નવાનમરના મહારાજા અમ સાદમ મહારાજાઓની મેજબુરના માનસેસર અને વામજુરેવની કામખારી કાકે-સીસના સેવાર ખાતા ના મંત્રી નર રામરવાયો મુકલીવર ની જનરલ રમટસે મુલાકાત લીધી હતી અને હોંદુસ્તાનની પરીસ્થિતિની ચર્ચો કરી હતી. અમકે પણ સમરજ મુકને અમ નામા-મ બાજતેલી ચર્ચો દરમીયાન જનના રમટસ તેમને મજબા થયા.

અંમાણમાં વાલીશોક

અકરોગર ના ૧૨ મીના અંમાણના રેલકાક માતામા વાલીશોક મુકુ કર્યું તેના બપુર નવેરખર ના. રજીના અધિક પ્રસિદ્ધ થયા છે વાલીશોક રદ કમક મામુક હવે અને અસસરમાં આવે છે કે કોંગ્રેસમાં કોંગ્રેસ ૧૦,૦૦૦ શોક મીહનાપોરમાં અને બીજા કમર બીજા રદ પ્રજાઓમાં મરજુ પામ્યા હતા. હવેના દોષ મરી મર્ધા હતાં મીહનાપોર પદદાન વિજાગમમાં આવેજુ છે અને ૩૦ હજારની વસતીનું એ કમરે સકરતાની ગણિમે થોડા માઇલ દુર છે, ૧૯૩૫ માં કહેતાને ધરતીકંમ થયા હતા જેમાં ૪૦,૦૦૦ માજુસો મરી મર્ધા હતા અને સંકેડો માઇમોને વિરવાર મેદાનમેદાન થઇ મર્ધો હતો બાર બાર સીધો મોટો વાવાનક ખતાવ આ ખતેલો છે.

કામીમતા રૂકમાં

કમકતાના ઉત્તર બાગમાં કામી મોહકને દોરમે કાળાગોતાની પુનવેતો પ્રસંગ ઉજવાઇ રદમેા હતો તે મંડપ મા આગ લાગાયી ૧૨ માજુસો ખળી મર્ધો અને ૧૦૨ જાજુ મર્ધા હતા.

[illegible][illegible]

સુધી તેથી. અગામી માનવીક મળે
 બધા સુધે આમત કા નેના તેવ
 છે. કાલેક સુધે. હવે નું પદી
 સુધે નહીં થાય.

હિટલરનું ભાષણ

નૈવેદ્ય પર ૫ : ૧૦ થી ૨૫ થી ખર્ચ
કાપાળ કરતાં ૬૨ હીલસરે લખાણ
કર્ણે ૬ મુ-કાળ આપે વર્તમાન કાળ
માં ૬૨૫ એકઠો છે કે જાણનામાં
કમર એકોળ છે, ત્યાં પાળના
પ્રભવના નહીં ખાપે આજે આજ
પાળના કુળિયાએ ૬૨૫ નહીં રંગેએ
એવું જાણવડેલ પણ રહેલું છે

કુશમ્બી કહે છે કે બંને જુઓ: કદી
જે. રાં પુકેનને કમળને ત્રીણે, તોહાં
બંને પાણીઓ, તેમ, પછી-૧ હોના બહ
ત્રીણાં જો જુલ ગજાત્રી

નોર્થ આફ્રિકામાં કુશમનો આગમન
 ૧૪૫૫ ઇ સને પાછળ દેશના છે, પરંતુ
 આ બુદ્ધમાં જે મહારાજા છે તે કિલ્લ
 નું પરિચ્છાન છે અને એ આગાશી દેશ
 માં છે.

અચોર કોંગો વસા કરી છે કે તેઓ
એ એક ના સમયગીત બનાવી છે
એ કુલીયામાં સજીવી સારી અને સજીવી
વધારે સંકલપવાળી છે. અને કેળવણી
કારીએથી પણ કંઈ મુશ્કેલી નથી રહ્યા.
કુશળતા, રૂઝવણી, ૧૦, ૨૦૦ ૮૧ મહાત્મા
અને કુલીયા દીવાં છે એ મન મુજ
કરતાં ૧, ૦, ૨૦, ૪૦૦ કરતાં છે.
અચોર પાસે મન મુજના કરતાં પછી
૭ વધારે સમયગીતો છે અને વધુ
બનાવી રહ્યા હોય.

આમેં પા હરવાગે ખારે વખત
 ગામે છે અને તે વખતે ચાલતી બાજુ
 સાથે હું બહારી લકઠા ચાલે કાગે
 છે કે અમીપર ખોલીયા તાલાની
 દુસરાને હું પાસર કંઈ હું નહીં મારે
 હવે કિલ્લાનું મંદી દેખાતું હું હાં
 ખુલ્લો નથી. અંતરનાં સંજોગ વજર
 થી રહેશે કે જાગૃતી થોડી સીક
 થાવીય નહીં થઈ અંતર તેઓને
 એવો જાણ્યો આગે કે તેઓને પામ
 નીકે જશે.

પ્રત્યેક જગતે જાણે છે કે જાન
અરબી સલામત પાડે છે પ્રાંત
જરૂરને પાડે છે વિચાર રાખે
તેણે ધર્મ જાણે, એકમેક વિચાર
કરે કે જાન જાણે કે પાડે તેને
આ ધર્મની નીચું ચલાવે છે ખરે
એક જ સમાજો તો તમારે પ્રત્યેક
જાણે, પ્રત્યેક વિચાર જાનની માટે
પ્રત્યેક જાણે પાડે.

સ્ટેશનના ધારતો ઢોળે + અમે ૧૫૫
જામમાં ઢૂમશેો ફીચી. ૫૨મું અમે
એક ખાસ ઘડેર પડજા ઢૂમશેો
ફીચી આ ખાસ ઘડેરની મારે બજે
ફીચી એક ન મારી ઢેશી કે તેમ
જામ ટરેલીન ઢૂમ તેથી મારે તે મોઢમ
જામ. એક આગલ. ૫૫૫ જુનું તેથી
મારે તે મોઢમ જામ. ૨,૦૦,૦૦,૦૦૦
ન ઢેવન અને ૬૦,૦૫,૦૦૦ ઢેન
જોડાશે. ૦૫૧૬૨ અમે અડકાશે.
જા. ૫૨૫થી અમે સ્ટેશનમાં
ધીલું જી. અ.થી અમે ધીલું નંદાના
મારે મિત્રામ તેમો ૫૫૫ સીધા છે.
જામના નંદાના બદાલે ઢેવે ૬૨૫
ધીલું અમે એ વડા સહથી આમ
ધી છે.

ગત સુક્રવા ૨૦,૦૦,૦૦૦ અર્પન
કોશિશ્વરી માયા મળા હતા. આ પુત્ર
માં અગારા બરતરંગો રૂ.૫૦,૦૦૦
માલમેલો માયા મળા છે. સુસેકલી
માનવી દુરે અગારા વરતરંગો મળા
દુરે હેલી મામરી ૧૯૨૨ મા યજ્ઞ
હતી. ત્યાર પાદ "ઓ" એજ અમારો
સુત છે. એ વરતરંગો હતી તે કોલો
આને મમે વધારે મળાપુત્ર છોએ.
અમારી પીઠક કહેતાં મયાના પદ્મના
મારે સુખી છે. આરો વચે અરકરી
મળામાં અંદી વણા કીએ,

બોલી છે કે તેઓ કુદરતી
કરી જાય નથી. એ બચાવ છે.
તેઓ પછાત કુદરતી કાશી છે. ખરું
મોહકુ પાત્ર છે કે તેઓ અંગ અંગ
કાશી છે. મર્યાદા કહે છે કે કમળ
ના માતાં ગામળા નીરાચનારી છે.
દાણ તરુણી મોક માખનને માર
જમણી અંગ દાણે દાણે માર મારી
રહના દાણ અને તેમ છતાં તે પાણી
કેળીને કહે છે નરમ ગાળણી કહે છે
તે સંચાળનું.

જાણી ને સજીવી વખાણે પ્રાચીન
હજીરે તેને જીવાડશે અમે ૧૯૨૮ માં
જીવી ચાપા હોત. પદ્મ તેને માન
મહીલા: ૧૯૨૮ નું પ્રતિરોધન ના
વખાણ મહીલા માટે.

ਅਮਰੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀ ਪਾਸ
ਅਮਰੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀ ਪਾਸ
ਅਮਰੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀ ਪਾਸ

विविध वर्तमान

મી. પીલ્ડીજી મી. ચર્ચલિંગ
ચેલેન્જ

ન્યૂયોર્ક માં ચાલીયાર નિમિષર ના
દ ગીએ બાપ્તિસ્મ કરવા માં, તેને
ગીલ્ડીંગ એલેક્સાન્ડ્રી બરીના વિશે
ખીટનના ત્રણ મેળા કરતા ખીટી
વડા કપાન ની સર્ચાઈને એલેજા કો
કરું. તેમણે કહ્યું : "હું પૂર્ણ પ
ટેસ્ટામેન્ટ સ્વેચ્છે એલેક્સાન્ડ્રી બરીને
સમયે કુળિયાને બાપ્તિ પડે છે એ
કંઈ પણ અપાદ વિના મેળા સુરે
માં મહેર કરું" કરું. પછે કરવાનું
લોકોના મહાન નેરા માં, સર્ચાઈ એ
વખતે સ્વતંત્રતા નેગમમાં આ
પેલી છે તે વખતે કંઈક ઘુડીજા ગામ
બોલી રવાા છે. માં સર્ચાઈ કહ્યું કરું
અને તે ઘણીજ સ્વદેશી— "એલે
જાન્ડીક બરીનો કોઈ, જમો અને ચાંડી
સાત્તલપના અન્ના બારોના બાપ્તિસ્મ
સામનના સર્ચાઈ નીની વિશે વખતે
વખત સર્ચાઈ નિવસનને માથુ પડે
નથી વધુમાં તેમણે જણાવ્યું કરું
"એલેક્સાન્ડ્રીક નાં ત્રણ વખતે મુખપર
અપારા ખ્યાલમાં નાંચીની કુંડર
કેડા આવી પછેમાં પુરેવાના સર્ચાઈ
સ્વતંત્રતા પછી તેમાં આપવાના
બાપ્તિ કરી." આના સર્ચાઈ પુરે
આ સર્ચાઈ આરી સર્ચાઈ અનિ નિવસ
કર્તા આજર્ચાઈ સર્ચાઈ નિવસ
કર્તા. એલેજા સર્ચાઈ સર્ચાઈ સર્ચાઈ
સર્ચાઈ સર્ચાઈ રાયા છે.

પ્રતિજિત્ત બી.ટી.સરો હિંદની
હિંમતપત્ર

મીસીસ રૂઝવેલ્ટ એ જોડવાની મુશ્કેલી
અર્થાત્ કર્તા તેમના પર કોઈ પણ જોડવા
માં આપેલા છે કે જોડવાના સોડો
દોઢની પરિસ્થિતિ વિષે પશુની
મીનાં સ્વસ્થ રહી છે, પરંતુ આ
સ્થાનામાં આપાં છે કે મીસીસ રૂઝ
વેલ્ટ પાનાના જેવો, સરકારે આ
મનને સમજાવવા સાધનામાં મીનાં
વાળી વગ મદદાવા વિનંતિ કરવા
પૂના રૂઝવેલ્ટનાં કે કોઈ પશુ અ
સ્થિતિ જે કંઈ પશુ અપવાદ થાય તે
તે મીનાના પાનાં કીમતી સદા
અપાવી રાહો. આ પગમાં મીસી
સેવેર છેકેકે, સોઈ ફોર્મકાન, પ્રોફે
રે, બી કોસ, હેલ્થ અને સો
રૂઝવેલ્ટનાં મીસીસે કરી છે

તેથી જ શિક્ષકની ગાથા : ન-સધે
રહે કહેલી બદલશ્રી

પીલકોળમાંની કચ્છ દેશમાં મીઠા
રક્તમાં નેલીન પેદાશન. આને કંઈ
માત્રા નેલીન દીઘર્ષ કરેલીએથી

પ્રમુખ મોરોષેણીયું ટ્રાસવાધના દેવ તણી
ખાતના હા-સથેકરે મંદમદરખમે
“મુખ” પ્રમુખ અને સહેલી સિદ્ધકં
કલી આધાન રહેતું રોહ મોરોષેણી
લેલી સામે પા. ૧૦૦૦ ના બદનકી
આરે ગુજરાતના દાપે પાંડો કને
એ ટ્રાસવાધની સુધીય ફેરે ૨૨ રૂપિ
કને. તેની સામે બંનેપાઠ દીન આપી
લેટ મોરેન આપીય યા આ ફેરે સુધીય
ફેરેના સુકાદને ૨૬ ફરી મોરોષેણી પા.
૨૦૦ ની ગુજરાતી અને અર્થ મંજુર
હોઈ કને. લખેલા બદનકી રુપેણના
મો-તીપાદોની એક સજામાં થય કા.પ.
હરેક અપરિક્રિયામાં એક ફિંદી
નેતાવું ખુલ

મા. હામરડાસ, જે હરદે આદિત્ય
ના જાણીતા નેતા માં બામરાવ
ના હુજા અને જિંદી માનવજાતના
દુઃખદી-શિક્ષક દ્વારા લેખનું શુક્રવાર
તરિક્કાવાર ના. ૬ જિલ્લે બપોરે તજરાની
માં પોતાની એડીટરમાં ખુબ મધુ છે.
તજરા જિલ્લામાં જામાં એક અગ્રે
વર્તમાન છેતા, તેજરા એડીટરમાં તાબસ
મથા જતા અને એડીટરમાં આવાજો
ગોકળામાં દેતા.

આપણે જરૂર હિંદના જોડા કમીશનર
ના નિવેદન

કોઈના કાલ કપાસનર વરણી મળેર
કરવામાં આવ્યું છે કે તેમના બળપૂર્વક
આવ્યું છે કે કોઈનાં સામાન્ય ગુપ્ત
કેવી મલ છે કે કોઈકદાનથી આવલ
છરક આક્રિહ મોટા જગ્યામાં મારવા
છે. કોઈ સરકાર વરણી તેમને કાપ્યું-
પવાની સુચના થય છે કે આ જેર-
સપજી છે કેમણામાં આવલ આક્રિહ
ના કાલ મળ્યું બંદરવરે મારવાવામાં
આવવા નથી, અને કોઈના કાલની
મરિદમવિતે ભાંધે લાંબી થેડા મળ્યું
આવે કેવી આસા રાખી નહાઈ છે.

$$\frac{1}{2} \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{2} \right) = 1$$
[illegible]

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ મટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાણંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમગ્રવાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
કંપનું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કૃદ્ધમ્મ સાથે વગાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન
કૃદ્ધમ્મમાં અને મીત્રમંડળમાં માવા બબલવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાં કેલસાના ધુમાડાથી બની નાટકાળીક રસોઈ, આ, કેફીંગનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રોક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક બતની ઠંડક આપનારી ચીજ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, હીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંમન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પડોસી, મધર
ઇન્ડિયા, અઉરત, બાબી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંજાવો અને તમારું સીલેક્શન ચોકસો. ભજન, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પશુ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાણંતોના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપેરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા હલ્લુટ, સરકાર હલ્લુટ, ચાતા હલ્લુટ હારમોનીયમ (દરેક
બતના) યંગ ઇન્ડિયા, ગ્રામોફોન, હિન્દુસ્તાન, હર્મીન્સ, ગ્રામોફોન,
(ઇન્ડિયન રેકોર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રાઇટરી) લીમીટેડ,

૧૭૯એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

Telephone 33-5352.

VALLABH RANCHHOD,

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
Country Orders Promptly attended to.
14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન ૩૩-૫૩૫૨.

વ લ ભ રા ઇ ૨ ઇ ઇ ૫ ઇ ઇ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ દરેક અને રેલેટેબલ અમારે ત્યાં તાબું અને કસ્ટમર મળે.

બહારનાના ઓર્ડરોને તાબું આપવા દેવામાં આવે છે.

૧૪, ડાયગોનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનનીસબર્ગ.

૧૦૫૨

જુના અને બહુતા ફરમાશુ મીડિયમ અને પાકો બનાવનાર

કેપીટનના પૈથિક પાકો

ખંભણી કાલમ પાક વિશેષે બીજા પાકો બોર્ડર આપવાથી
મળી શકે.

બધાની રેફેશન ઉપર આપણું બધું બતલું કપીટનના પાકો મળે છે.
ફરમાશુ મીડિયમ અને ફરેક બતલું ફરમાશુ, આપણે, મધ્યમ માકામે વિશેષે
ધ્યાત્મ જાણવામાં મળે.

વધુ બતલવા મટે લખો યા મળો:

KAPITAN'S CAFE

'Phone

33-5577.

13a KORT STREET

JOHANNESBURG, 135

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

ગરબન પછી જવાબના ઉત્સવામાં છેલ્લા માળનેનો લેટસ્ટ રજીસ્ટો આવી ચકા છે. વહેંચે તે પહેલાં.

N.

આરે કબાલ

- 16304 બળ પકાં દુ-પાં પ્રાદી અમલી
16311 એક રોતે કે કમના
16316 બલમાં સુત્ર બસ ગણ અખ્યા કમારી
16328 મદનિકા મુસાફર દુ મેરે કામે દુના કરના
16334 કમરો ઉક ગમે બેળીન લોકી રેના કે મેકલીવરા
16343 રક્ષમણલોક આલખીન
16347 મીને ગમે કે એક છુતે
16352 નો પોલે જેને જેને કમરે મીસારેને દે
16373 લોકલીલકા તામલલી
16350 ફરવાર મુસલમાનો.
16343 કમરે ને આજ એકમરે આલી
16389 ફરવાન પટેલ
16367 મેરા મન મોસે મોસે
16350 મુખ્યે ફારે મલખુખરે ગરનેપી ખુલી કે
16390 પારો સમ્બેચલાક પારો સંલેકખલાક.

R.L.

મરલામી રેકોર્ડ

- 306 આંખા મલ્લીકા મોટા
301 અમીકામ અમવા
P.E.
37 ચકાવન કચરન ખીલામ
G.E.
1764 અને 1765 ને રેકોર્ડીંગ લેટ
અંગણે માલેરોંગ પાલી પીલાનેકા મોટા
1726 જુલ દે મારે મેખાને મે
3164 રતના ચકાવન
6677 દેલ અરખ
1740 દુગ દો અમલાક
P.T.
12127 રિયામત કગરન અગીર
12907 દે અમામત
12781 તારાકે મોલંગલી

ફરવાર દીન

- 7791 ગમતરીખીકા સરદાર મુકા તના દે.
7712 અલ પાર સામકે.
7593 અરખમે તારે મે જેસે માંહે અનરર એક દે.
ફરવે આલેકમ કબાલક
10370 હરને રવાપીમે ગીરમન કાલદી
10349 તરવીર તળી આંગણે દીલમે ઉતર આપ
10241 તરવીર મોલમલ મેરે દીલમે.

દર મહીને નવા રેકોર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને ફેરલેગ અમારે ત્યાંથી મળવી લેશે.

16270 હસને રવાપીમે અલમનકાલદી
માસ્ટર ફેલીફીન

16332 પા મોલંગદ પા મોલંગદ

16340 કમરે આ રીલમગર

16261 અમકા રાખ દે કલમરમે

10340 અપને અપને પારી રોલન

મોલંગદ ખાલીલ કબાલ

16126 અપા અપની નગરવાં મોલાએ અપી

16333 સાંવરવા નાલી ફેલ

16312 કમારા નાલી તમ કમરનાપાલા

16221 આલી મુમે પીસારે

16366 કુલખળી મારે અમામ

16379 કલ ગમે વાલ મોગ

P.T. માસ્ટર અખાલુલ રજાક

12686 જી પીતેલી ખાલાદ

12620 વોલ કળીને ખુલા

12254 દે સલામ લીનમે આ દે

12165 કમારે કમરેદે કાલીલ ને

ફેરવારમાન સેનક પાર્લ

12215 કમર દે મુલા અમલ તેરી મલીમે

12917 અસ તરખ તના દુ સખ ફેરેદે સોલાપ

12826 નલાલીલ દે સાફેલેકરા મે

12860 મે તો તારે અપા મારે

12657 અંકરર અપા ઉતરને ગીસમન

12702 ફરવરમે વાલકતા પીરા

12719 ફરે મકાલમે રરમે

N.

ખલીલ

10481 મે દુનમા દે દુનમા તમ.

16164 પીતમ નમર દે અના.

16162 ફર-ફર-મરમે અપે અ.

ફેરવે કબાલક

16461 ફરવાર આ તો સન ને મોલા કમરે તમે

16441 મુસાફર ફરે ને વાલ કમરે કમર દો અપ.

16186 નુમે અનવાર દીખાના પારે રસલ અરખી

16122 અલ કાલી કે નલાલી લીંગેલી

16175 વોલ અપા મેરે મુખમે

16165 અપામે મલીમે

16378 અમે દો કમર અરે કમામત વેલદી

16348 આજ નાલી રવાપારે રમલીપારે

કામા સેલ

ધીરીન કમર (5), ખીલ મમલ (4), નુમેલકલ (3),

કમલી મમલ (2), કલી કાલીપા (2).

PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.,

PHONE 33-7255
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN.

38a MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનિઅર મલ્લીકામ અમલકામ મલીલકામ.

ફેરકે અમલી મીકે ધલે. મોખ્યા ધીનુ તેમજ મેંચા મેના,
મસાલાથી અમે અનાવીએ છીએ

અમારું વખખાએલું સરતી 'ખુશ' સેવ. અમરા, માંડીઆ,
કાજા, પાવણ વિનેરે ફેરવેલ તાલ' અનાવીએ છીએ.

શીયાળામાં ખાવા ત્રણકે પાકે આઈડર અમાણે સ્પેસીયલ.
પાર્ટી વિનેરે મારે મોટા અમાણમાં મીકાઈ આઈડર અમાણે

ફેરકે વખખામાં અનાવી આવીશું. ખાલકામથી મંગાવનારને
માલ પુરતી કાજાથી મેલકલામાં આવશે.

PHONE 33-6575.

P.O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

ફરનીઅર!

ફરનીઅર!

ફરનીઅર!!!

જેવન મુક, કાર્પનંગમ વા. રોકેટીમ, લમીન સેવ, અમલ મોડ,
મીકાઈ રેકો. પુકે કમ, રેમલ, મરમ, તો કમ, આલકાઈલ રીપ કોલમ
અને કમર રવારે, તમ પીલાન આને ખાલી રકરોલ અને પમારી
અમ મેનમવા કુપીંગ નલે

મેલકલ, રેમલ અપને કીચન ફેરવેર

અ કમારી ફેરવેલ તોયે મેલક પાલ કે તેનો રોન કમલ તેમજ રકે કે
અલ રેકરોલ અપેના અમલ કીચન મમલે અને મેવાર આમલે પમારી

L. MISTRY,

51 GREE STREET, BURGERSDORP, J.BURG.

'PHONE 33-4691.

BOX 2525, J.BURG.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

No. 47—VOL—XL

FRIDAY, 27TH NOVEMBER, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

CAN THERE BE A GREATER CRIME?

"A GREAT civilised nation—the oldest and second most populous in the world, containing more than one-sixth of the entire human race, possessing a high and rich culture, for three thousand years free, self ruling and filling a renowned place in history—is robbed of its freedom and nationhood, and held in forced bondage by foreign bayonets and bomb-dropping aeroplanes.

"Is there anywhere in the world a greater crime?

"If some European nation should conquer great civilised China and hold in forced subjection that historic people, would not the whole world declare it a monstrous wrong? Is holding great civilised India in bondage a lighter wrong?

"America was once guilty of holding in bondage three millions of human-beings. We look back upon it with shame. To-day in India, four hundred millions of human-beings are held in bondage, one hundred millions of whom, after a century and a half of British rule, are worse housed, worse clothed and worse fed than the slaves of America ever were.

"Should this unparalleled crime continue? Should not the whole civilised world with one voice condemn it? Should not the British people themselves desire to end it? Will they not end it without unnecessary and dangerous delay?"

—J. T. SUBBANDRAN.

આના કરતાં વધારે બચકર યુનો શો હોઈ શકે?

“એક મહાન સુધરેલું રાષ્ટ્ર, આશીનામાં આશીન અને દુનીયામાં સૌથી વિદ્યાત વસ્તીવાળું બીજું રાષ્ટ્ર, માનવજાતીના હકો માટે જીવંતી વસ્તી વાળું, મહાન અને ઉચ્ચ ગૌરવો ધરાવનાર, તમારું દેશ અને સ્વતંત્ર રાજસત્તા ધરાવનાર અને હિતકાંક્ષામાં કોઈ રાજ્ય ધરાવનાર રાષ્ટ્ર—આને તેની સ્વતંત્રતા અને તેની રાષ્ટ્રીય હક્કો મેળવવામાં આવેલું છે અને પરદેશી તંત્રના કબજામાં અને ગોળી વધારવા વિષયમાં પકે તેને અખરસતીયા ગુલામીમાં રાખવામાં આવેલું છે.

દુનીયાના કોઈ પણ ભાગમાં આના કરતાં વધારે બચકર યુનો હોઈ શકે?

એ કોઈ યુરોપીય રાષ્ટ્ર મહાન સુધરેલું ધરાવનાર ચીન દેશનો અપભ્રંશ થાય છે અને તેની ઐતિહાસિક પ્રજાને અખરસતીયા ગુલામીમાં રાખે તો શું સારી દુનીયા તેને એક રાક્ષસી કુલ નહિ ગણી શકે?

તો મહાન સુધરેલું ધરાવનાર હોલેન્ડનાને ગુલામીમાં રાખવું એ શું એક રાક્ષસી કુલ છે?

એક સમયે અમેરીકા ગોલ્ડ કોસ્ટ માનવીઓને ગુલામીમાં રાખવાને સારું યુગમારું હતું. તેનો અપભ્રંશ આવતાં અને યુરોપીય મહાન દેશો. આને હોલેન્ડનામાં ગોલ્ડ કોસ્ટ માનવીઓને ગુલામીમાં રાખવામાં આવ્યા છે, જેમાંના એકે કોલોન, ફોર્મોસા વગેરેના ખોલેલું અપભ્રંશ પાછી, અમેરીકાના ગુલામીમાં હકો નહિ રાખવામાં આવેલા તેમાં અન્ય અને વતનહીન શાસનમાં રાખવામાં આવ્યા છે.

હિતકાંક્ષામાં જેનો મોટો નથી તેવું આ પાલકી કુલ માણુ રાખવું એ કોઈ સુધરેલું દુનીયાએ એકે અપભ્રંશ શું તેને ગણેલી કાલુ નહિ લોકોએ? શું છુદ્ધ ખોલેલા પ્રવર્તને સોનાનેજ તેનો અંગ લાવવાની કપ્પા નહિ થતાં નહિએ? શું બીનગરવી અને નોખગારોના વિલંબમાં પાના પાના તેનો અંગ નહિ લાવે?”

—> ૧૧ નવેમ્બર

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

હાલના સંજોગોમાં સ્ટીમરોની ખબર આપી શકાતી નથી. તેમજ સ્ટીમરો હાલ નીચમીત મળી શકતી નથી એ કારણે જનારા પેસેન્જરોએ અમને પુછાવ્યા વિના ડરબન આવી ખરચમાં ઉતરવું નહિ. બહેતર અને સલાહબધુ તો એ છે કે અત્રે આવ્યા પહેલાં અમને ટેલીફોનથી પુછવામાં આવે.

ડરબન આવ્યા પછી તમારો માત્ર તથા યુનીયન ફાઇનાન્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા વિગેરે સંબંધી કોને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશું.

ગાંધીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat, Point, Durban, લખવું.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

ફોન ૨-૦૪૩૨.

તાલ: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

(Pty) Ltd.

હીંદી પેસેન્જર એજન્સી.

390, Pine Street, Durban.

૩૯૦, પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry, Motor Bus, Plate Glass, Workmen's Compensation, Etc. Etc.

અસ હિંદી નવા ઇન્સ્યોરન્સ કંપનીના, આગ, મોટર કાર મોટર લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસો, કારખાને સમતા વીમાઓ, માસગત વિગેરે દરેક જાનના વીમાઓ લેવાની સક્ષમ છે. હિંદી કંપનીને ઇન્સ્યોરન્સ આપવું એ દરેક હિંદીની ફરજ છે.

Natal Office:
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 25845. P. O. Box 1610

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરગેજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13,
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG.
Telephone 33-4478.
Tel Add "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHROY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

ફ્રુટ મર્ચન્ટ હરે અને રેસ્ટોરન્ટ સારું પેશિ કરી C. O. D. યા
મોખમવા આવશે. બંગલો—

P. O. Box 842. 139 Brook St. Durban.

HEADACHES

QUICKLY RELIEVED
BY TAKING

TYSON BRAND (PAIN-KICKER) HEADACHE POWDERS
FROM YOUR CHEMIST at 2/-, 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1000

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 20900. CORNER 1ST & GRY STS

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN & BUSINESS
AREA.

THE MECCA OF INDIAN SPORTSMEN

WHERE EVERYBODY GOES FOR RESTORANTS OF MEALS
ACCORDING & LOUNGE BY DAY, WEEK OR MONTH.

MOHANLAL VALJEE,

INDIAN RAWLPROVER.

112 Victoria Street, Durban.

LOW RATES OF INTEREST ON JEWELLERY

High prices paid for Old Gold. A large stock of New
Jewelleries at reasonable prices in suit your pockets.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI

No. 17.—Vol. XI.

Friday 37th November 1942.

How O.E. Views Present

Allied Victories

THE commandant general of the Ossewa-Brandwag, Dr. J. P. J. van Rensburg, in a speech at Zwartkops on Saturday, reported in the *Land*, said the "Empire" was rejoicing at victories at Oran and Algers. "I would remind you that Oran is not a suburb of Berlin, but a French possession. When the Ossewa-Brandwag sees people rejoicing at the bombardment of a one-time ally, we say save us from such allies. That is why the Ossewa-Brandwag seeks its allies in other circles, and when it has once found a friend it marches with that friend to the end." He said the doom cravies were rejoicing because they thought the authoritarian states were defeated. Even if they were it would mean the end of democracy and the triumph of bolshevism, which in South Africa meant the triumph of the native. Already the Government had power to grant citizenship to every soldier who came here to fight for the Empire. In Johannesburg he had seen 200 American troops, and there were also Poles, Yugoslavs, Belgians and others. All would go on to the voters' roll. He spoke of an altercation in a Pretoria cafe, where a British officer insisted upon a Chinese officer being served. "Such people cannot be removed by voting, but I have no doubt that a few Stormjagers could throw them out. We do not believe in such victories as Oran, and we wait with confidence for the developments of the next few months, when the fate of centuries will probably be decided."

Colour Bar Must Be

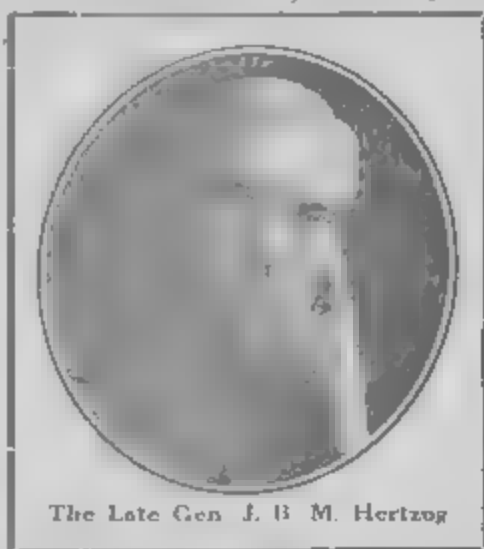
Abolished

South Africa could never reach the standards at which it aimed until all colour bars were abolished, and it was made possible for all the country's human resources to be used, said Mr. D. J. Smit, Secretary for Native Affairs, in an address on Wednesday to a meeting arranged by the Pretoria Ministers' Conference in connection with a European programme of reconstruction. Mr. Smit said the resources of South Africa could be used effectively only if South Africans

NOTES AND NEWS

Death Of General Hertzog

The death of General J. B. M. Hertzog, former Prime Minister of the Union, took place at the residence of his son, Dr. Albert Hertzog, at Pretoria on Saturday morning, November 27, removing from the life of South Africa a man of outstanding personality. He was an ardent Nationalist and as such he worked with great zeal and determination to free his country from the yoke of British Imperialism and succeeded in doing so. The late General Hertzog was born at Wellington, Cape, on April 3, 1856. He went to Amsterdam to study law in 1884 and returned to

The Late Gen. J. B. M. Hertzog

South Africa in 1892. After having been at the bar for four years he was offered a judgeship in the Free State which he accepted after some hesitation. Three years later the Boer War broke out in which he won the rank of general. In the first Union Ministry under the late General Botha he was appointed Minister of Justice and at the first general election was nominated for and elected to the Smithfield constituency in the Free State with which he was associated until his retirement. In 1924 he became the Prime Minister and held that position for fifteen years. Whether people agreed with him or not on all matters, his determination to stick to what he honestly considered to be right and his simplicity had won for him honour even from his opponents. The Indian community which has had many dealings with the late General Hertzog as head of the State, can unhesitatingly say that it has never found a more courteous, a more sincere and a more sympathetic Minister. It joins the country in mourning the loss of one of its great statesmen and in offering its profound sympathy to the bereaved members of his family.

"All Will Be Well"

According to his instructions the remains of the late General Hertzog were laid to rest beside the late Mrs. Hertzog on his farm, Waterval Wilge, near about 70 miles from Pretoria, on Tuesday at 10 a.m. Throughout the country businesses and offices closed for a quarter of an hour as a mark of respect, in Pretoria flags flew at half mast throughout the city. The Appeal Court at Bloemfontein adjourned for half an hour. It was the late General's wish that there should be no public service at his funeral and that a simple gravestone should be provided for his own and his wife's grave. His last words, according to *Die Vaderland*, were, "alles sal reg kom" (all will be all right).

were prepared to embrace all races in their scheme of reconstruction. "We must be prepared to recognise that the Native and the Coloured man, who are the mainstay of our progress, should be in their proper place not merely as drawers of water and hewers of wood, but also as skilled and semi-skilled workers." "I am sure," said Mr. Smit, "at present there is the strongest opposition to Natives and Coloured persons being employed on skilled and semi-skilled work. As a result, we are not making the best use of the labour of some 5,000,000 of our people, who are mostly relegated to a position of great poverty in our midst. We shall never reach the standard at which we are aiming until we abolish all colour bars and make the best possible use of all our human resources. A large section of the European community suffers from a fear-complex on this matter, and one of the greatest services we can render South Africa is to overcome this prejudice. If we in South Africa are to make anything of a new world after the war, we shall have to bury all our hatred and fear, and it should be one of the first principles of our Christian programme of reconstruction to take public action on this issue. One conception that is largely accepted by the country is that by buying more land and integrating the Native in the areas set aside for him and allowing him to come into the European areas for labour only, the Native problem will be solved. Those of us who are seeking a solution on these lines are chasing a shadow. In the first place, if all the land contemplated by Parliament in 1936 were to be bought, it would not be possible adequately to provide for the needs of 5,000,000 people. Large numbers of these people must look to industries in European areas for their living, and industries can never hope to prosper without them. If we run our industries on Native and Coloured labour, as we must do, we must, on justice, give the Native and the Coloured man a fair place in those industries by paying them decent wages, giving them responsible positions, and allowing them to be promoted without discrimination. We must work towards a new world without discrimination of race."

Willkie's Strong Criticism Of Churchill

Mr. Churchill's recent statement regarding the British Empire, "We mean to hold our own," was sharply criticised by Mr. Wendell Willkie in a speech in New York. He urged the United Nations to develop a plan to make materials of economic self-development available to all after the war. "This," said Mr. Willkie, "cannot be accomplished by mere declarations of our leaders in an Atlantic Charter, particularly when one of the two principals to that instrument has, in the last few days, seemingly defended the old imperialistic order,

and declared to a shocked world, 'We mean to hold our own.' 'Our most immediate common need,' Mr. Wendell Willkie declared, "is, of course, a united military plan arrived at by a board of strategy, representative not only of the United States and Great Britain, but representing likewise our other Allies. Agreement must exist not just among leaders of the Allies, but among the people. Unless the British people know the way we are thinking in America, and take it to heart, and unless we have a similar idea of what they are thinking in England and the Commonwealth, there can be no hope of agreement."

Indian Opinion

FRIDAY, 27TH NOVEMBER, 1942

Time To Shed Hypocrisy

THE views expressed by Mr. D. L. Smit, Secretary for Native Affairs, at a meeting in Pretoria on the colour bar are well worth pondering over by all those Britishers in Natal who are clamouring for the perpetuation of that bitter evil which has contributed, to a very large extent, to the present and previous wars and which has been a hindrance to the United Nations in combating the enemy. Mr. Smit emphatically declares that the colour bar must be abolished if South Africa wishes to reach the standards which are aiming at. The resources of South Africa will be used effectively, he says, only if South Africans were prepared to embrace all races in their scheme of reconstruction. You can no longer afford to keep 8,000,000 Natives perpetually as bearers of wood and drawers of water.

The Minister of Justice, Dr. G. J. Steyn, speaking at the Johannesburg City Hall recently, said we

cannot have social security unless all people, European and non-European, are properly fed, housed and clothed. For the proper provision of these things will improve the health and the productive capacity of the nation.

The Mayor of Johannesburg, Mr. Thorburn, said, "All the hungry people in the country must be fed, and we must not allow unreasoning prejudice on racial, political or colour lines to obscure our vision as to the past."

Whilst on the one hand we witness such a liberal outlook on the part of a section of the European intelligentsia, we find, on the other, some Britishers, especially in Natal, still seething with colour prejudice, persistently demanding that Indians should be denied proper educational and residential facilities and opportunities to eke out an honest living. If Indians do not live decently they are accused of living on the smell of an oil-crag. If they

attempt to live decently the outcry is that they are starving out the White man and usurping his residential areas. If they do not do anything for the education of their own children they are dubbed as uncivilised. If they attempt to make a gesture of self-help in that direction and ask the authorities for land it is either given most reluctantly and ungenerously as in the case of Sastri College, or they yield to the unjustifiable outcry of petty-minded White men full of race hatred, that Indians cannot be given land here or there because it is to be preserved until eternity with the expectation that the Botanical Gardens may some day be extended, or some such excuse, and the Durban City Council does not even hesitate to rescind resolutions already passed by it granting lands to Indians.

We appreciate with a profound sense of gratitude the stand taken by liberal-minded Europeans like Mrs. Palmer, Mr. Nabeth and others who have condemned the action of the Durban City Council. But such friends are few in number and their voice is not always heeded.

There is at present an outcry against Indians penetrating into so-called European localities, and it is on this score that some anti-Indians are not even to deny land to Indians in a locality predominated by non-Europeans for the purpose of educational institutions.

As we have already stated in a previous issue, it is entirely wrong to say that Indians are penetrating into European localities. In-

dians are only entering into lands vacated by Europeans and are paying top heavy prices which no European would dream of paying. Moreover Europeans who vacate these lands do not become landless and dump themselves into slums. They invariably go to more attractive, more comfortable and more modernised quarters.

Indians, surely must live somewhere and it is to the advantage of the State that they live decently. If the authorities, instead of allowing themselves to be led away by race and colour prejudice, would act more responsibly and take a liberal view, they could avoid this unjustifiable agitation on the part of a few anti-Indians by recognising Indians as an integral part of the population and making adequate and decent provision for their housing on the same scale and basis as the Europeans.

If, instead, they are going to persistently follow the antiquated policy based on race prejudice, notwithstanding the bitter lessons of the war, there is very little meaning in indulging in the high talk of social security and in envisaging schemes for post-war reconstruction. Their attitude cannot be distinguished from that of Dr. van Rensburg of the Ossewa Brandwag. In fact their attitude could be described as hypocritical compared with Dr. van Rensburg's, as the latter is, at any rate, brutally frank and is not ashamed of associating himself openly with Hitlerism, which is far better than to do the same thing under the cloak of a

CHRISTIANITY AND GANDHI-ISM

By THOS A. O'KELLY

—In *The 'Catholic Times'*

IN one of the world's many eruptions to-day—that in India—one man more than any other catches the eye. This is a man who says:—

"To see the universal and all-pervading spirit of Truth face to face, one must be able to love the meanest of creation as one-self. And a man who aspires after that cannot afford to keep out of any field of life. That is why my devotion to Truth has drawn me into the field of politics; and I can say without the slightest hesitation, and yet in all humility, that those who say that religion has nothing to do with politics do not know what religion means." Again: "I have no desire for the perishable kingdom of earth; I am striving for the kingdom of heaven, which is spiritual deliverance. For me the road to salvation lies through incessant toil in the service of my country and of humanity. I want to identify myself with everything that lives. In the language of the Gita, I want to live at peace with both friend and foe. So my patriotism is for me a stage on my journey to the land of eternal freedom and peace. Thus it will be seen that for me there are no politics devoid of religion. They subvert religion. Politics bereft of religion are a death-trap because they kill the soul."

Gandhi, social revolutionary, philosopher, theologian, politician, faithful servant of India—and of God—justly deserves attention, not only for his political activity, but for his faith in the Spirit at a time and in a world where the Material has come to be regarded as all-important.

"There is an indefinable, mysterious power that pervades everything. I feel it, though I do not see it. It is this unseen power that makes itself felt and yet defies all proof because it is so unlike all that I perceive through my sense. It is proved, not by extraneous evidence, but in the transformed character and conduct of those who have felt the real presence of God within. Such testimony is to be found in the experiences of an unbroken line of prophets and sages in all lands and climes. To reject this evidence is to deny oneself." "It can never be a matter for argument. If you would have me convince others by argument, I am flattered. But I can tell you this—I am surer of His existence than of

the fact that you and I are seated in this room. I can also testify that I may live without air and water, but not without Him. You can pluck out my eyes, but that will not kill me. You may chop off my nose, but that will not kill me. But blast any beliefs in God and I am dead."

Stephen Hobhouse finds in this man a living indictment of all those who pay lip-service to Christianity, who, in fact, masquerade as followers of the Son of God.

"Orthodox Christians have to reckon with the truly remarkable facts that it is not a member of Christ's Catholic or visible Church, but a 'Sanatani' (conservative) Hindu (consider similarly Tolstai's detached position), who seems to have penetrated deepest into the eternal significance for human society of the message of the Cross, of the atoning and life-imparting death of their Lord; and that it is he who has been given the power to inspire thousands with a devotion to this message, without compromise with the over-insistent demands of Mammon, of Caesar and of Mars."

Actually this is not so strange when we consider that Gandhi has exploited this theory and practice of ahimsa and satyagraha for the material benefit of his people more, I should say, than for the spiritual benefit, the salvation of their souls. While there is no doubt that he practised his religious theories as regards himself, for the salvation of his soul, we must distinguish between Gandhi and his people; between the personal application for spiritual benefit of *satyagraha and ahimsa, and the less meritorious though altruistic application of these teachings for political or material benefit.

While no one would wish to minimise the greatness of Gandhi—in both spiritual and political fields—it is only fair to look deeper than his personal holiness. He undoubtedly seeks to introduce religion and religious ideas and ideals into politics in such a way as to make the two inseparable. His teachings, though they are primarily, for him, Hindu, coincide with the moral teachings of Christ in so widely and enthusiastically followed in India and elsewhere is not so much, if at all, due to the desire of his followers to become more saintly, as to the desire to become politically in-

dependent, to benefit materially, temporarily before spiritually, from and by his leadership.

Man is by nature inclined to take the line of least resistance. Christ and millions of His followers were persecuted simply because they were Christians, simply because they considered God before self and Caesar. Christians still are being persecuted for their belief in God. Not so Gandhi and his Indian followers. They are being persecuted, oppressed, repressed, suppressed, call it what you will, because of their political rather than because of their religious beliefs. They are an obstacle in Britain's path, not because of their religion, but in spite of it.

It is this national-political significance which has popularised ahimsa satyagraha, which has made them in combination a powerful weapon wherewith to storm the bastions of temporal, worldly rulers and states, rather than a means towards the attainment of citizenship in the Eternal Kingdom as subjects participating in the goodness and riches of the King of Kings.

The popularity of Gandhi's movement is explicable philosophically and psychologically:—

"Ahimsa: Non-violence.

"Satyagraha: Soul force.

"Each acting force of necessity constellates—to use a very good astrological term—its polar opposite. A very strong thesis, owing to its very strength, creates and vitalises the corresponding antithesis. The more one-sided a movement is, the greater the chances of a corresponding one-sided counter movement." (Count Herman Keyserling.) Keyserling goes on to explain that in a world where violence is the order of the day, and is likely to remain so till all its possibilities are exhausted, the theory of non violence has gained a popularity it never has, and could never have gained under other circumstances.

Gandhi undoubtedly has been a successful leader of the people owing to his ability to communicate his theories to his followers. He has given them something to strive for, something which will benefit them materially, as he and his followers believe, and he has shown the path towards this end. He has started a mass movement with a popular appeal, a movement which, as far as his followers are concerned, does not impose or entail greater hardship than

does living subjugated in their present state of politico-racial inferiority, yet offers them that which they seek. They are bound more by politico-material interests than by spiritual interests.

Following actively in Christ's footsteps does not guarantee or even make likely any betterment in the condition of the exploited working class. It does not necessarily alleviate the sufferings of the poor. The Church, through the Encyclicals of the Popes, has stressed, besides its individual character, the social character of private property. She has taught that every property owner is obliged by the law of charity to help those in need, and by the law of justice that everyone should have property.

Not though she shows the way she cannot force us into it. Christ counselled the young man to dispose of his wealth if he wished to be perfect—He did not command him to be perfect. If our consciences have been fully desensitised, Christ will not force us to restore them—we are men of free will—but He warns us what to expect if we spurn His advice and offers of assistance. *Remun Novarum* and *Quadragesima Anno*, apart from formulating a social reconstruction programme, contain the underlying assumption that the amelioration of man's material condition cannot be accomplished without a reform of morals.

Suppose membership in or following of Christ did primarily hold out the prospect of material benefits, Christ would not become any less Godlike for it—but His followers would not fill the ranks in solidarity behind Him so much because of their love of Him and His way of life, as because of the certainty of amelioration of their position. This, then, is the case with Gandhi. He is holy—probably many of his followers are—but his movement cannot by any stretch of the imagination be classed as a religious one. It is primarily political.

Gandhi does, however, deserve credit for having publicly and repeatedly declared his belief that politics and religion cannot be separated without politics going astray. Gandhi is not ashamed of his religion, of his fusion of religion and politics, and this places his movement on an infinitely higher plane than those movements and political theories or parties led by men nominally Christian and, therefore, nominally followers of Christ, who appear to deplore the fact, to hide it, who attempt to smother it every time it raises its head above the surface, who by their actions, if not by their

will say their faith. That is the way. It is easy to drift with the current, but not impossible to make headway against it. That is the lesson of Gandhi. The significant fact is that Gandhi is one of the few important, world-famous politi-

cal leaders of the day who unabashedly affirms his belief in the efficacy of religion, who cries from the roof-tops his belief in his Hindu God, who lives his religion and seeks to make his followers believers, too.

(To be continued)

HIGHER EDUCATION FOR INDIANS

THE construction of Durban Indian technical college at a cost of £25,000 and a separate Indian science block at a cost of £20,000, the Government has agreed to bear half the cost, has been recommended by the State committee appointed to inquire into the present and future technical education of Natal Indians.

The investigation was carried out as the result of the offer of a Natal Indian, Mr. M. L. Sultan, to contribute £17,500 towards these higher education facilities if the Government would meet the other half.

The Durban Corporation has offered a site, centrally situated, for the buildings. The committee has recommended the acceptance of this site.

The committee went fully into the question of providing a separate Indian University college but found that this was not practicable, especially owing to the lack of sufficient students.

Part-Time Facilities

The committee reports that there are at present several part-time classes, of which increasing

advantage is being taken by Indians and non-Europeans.

It recommends that, as far as MacIsburg is concerned, there should be continued and that at Durban the classes should be continued in the new institution proposed to be built under the terms of the Sultan grant.

These part-time classes, however, have certain serious defects, mainly because they are mostly in the evening and some of them have to be crammed in to week ends.

These defects were admitted by both the Natal University College authorities and the Indian community, and the proposal of a new technical college was accepted by them as being a step in the right direction.

The Indian community stressed the hope that the new institution should not be allowed to develop into an "Indian Bantustan" but that it should retain its affiliation to the N.U.C.

"Ultimately," says the committee, "the possible establishment of a federal university of Natal is visualised, with three constituent colleges—one European, one Indian and one

African (this latter by a suitable development of the Adams College).

Not Practical

"The time for putting into effect these visions of a federal university has not yet come, least of all in the middle of a war the final effects of which no one can foresee. The committee has also come to the conclusion that even a separate Indian university college is not a practical possibility here and now." The two main obstacles are lack of funds and lack of students.

Regarding the new technical institution, the committee says that the present Durban facilities for domestic science and commercial subjects should be continued in the new institution.

In addition, technical classes should be instituted for two types of students: apprentices who have indicated themselves after passing the standard required in the trade concerned, and journeymen who have never been apprenticed but who have attained a degree of skill in their trade.

In the first instance, it recommends, provision should be made for those engaged in the furniture, building and catering industries.

Endowment Fund

To equip the new institution it is recommended that the Indian community should be approached for further funds and also to provide money for an endowment fund. It is suggested that the control should be invested in a separate council and

that the Government should subsidise the Indian technical college in the same way as it does others.

In other branches of higher education the committee has recommended that the N.U.C. should be asked to continue and develop the present system of part-time university classes. It should also endeavour to experiment with classes leading to degrees in commerce and social science.

The N.U.C., it is advocated, should be asked to undertake control of the pre-medical science classes in the Sultan science block, but it is urged that before this science block is commenced adequate financial provision for the whole scheme should be ensured.

If the N.U.C. is unwilling to undertake this control the council of the new technical college should do it. If the part-time classes were handed over to the technical college by the N.U.C. the university college authorities should hand over the Government grant received as a subsidy on the fees for these classes for the previous year.

The committee was comprised of Messrs. R. D. Hugo, Union Secretary for Education, R. F. Alfred Hoernle and K. A. Banks, Director of Education in Natal.

Everything appearing in this issue of a political nature unless otherwise indicated has been written and edited by Murali Ar. Sengupta in capacity the views of Indian Opinion.

आजकाल हिंदुस्तानने आक्रमण साधे
केपी रीते लढाववा भांजे छ.

हिंदुस्तान घाते आक्रमण साधे
केपी रीते लढाववा भांजे छ.

Copyright © The Hindustan Press

Things In General

Indians Included In Wage Increase

COLONEL J. D. WHITE, Deputy General Manager of Railway, and a representative of the S.A. Railways and Harbours Indian Employees' Union in Darban and assured him that the wage increase of 10, a day applied equally to Indian railway workers. The interview was arranged through the Minister of Railways, Mr. F. O. Smrook, as a result of a telegram sent to him by the union. The Indian workers in Darban were under the impression that the wage increase applied to native workers only, and this point was cleared up for them by Colonel White.

General Smuts Returns

The Prime Minister, General Smuts, arrived last Tuesday from his recent visit to England and to the troops in North Africa. He expressed deep regret at the passing of General Hertzog and that he was unable to return in time to attend the funeral.

Hindu Renaissance Campaign

The Hindu flag with its emblems, the "Aum, Swastika and the Wheel" was hoisted by Mr. S. L. Singh at Cartwrights Place, Darban, at a meeting held under the auspices of the Hindu Renaissance Campaign, organised by the Hindu Youth Organisation, on Sunday, November 15, amidst a gathering of about a thousand people, mostly Hindus from Darban and various parts of the Province and a number of other nationalities. Mr. S. L. Singh, in the course of his address said, "we have gathered here to-day under the auspices of the Hindu Renaissance Campaign organised by the Hindu Youth Organisation and it is a happy occasion that the various sections of the Hindu community are present at the gathering. We are passing through the most critical period and the consolidation of all sections of the Hindus under a common banner is most essential." He stated that the various divisions and diversities had retarded the community's progress. One section of the community had kept aloof from the other in water-tight compartments, which, he stressed, should be done away with. Among the other speakers were Messrs. S. C. Pathe, M. B. Nair, T. M. Nalaker, S. N. C. Varadacharyulu, D. G. Satya Jay and Pandit B. J. Maharsji.

Socialist Leaders' Escape From Prison

A reward of 24,000 rupees (about £1,800) for information leading to the arrest of the former secretary of the Congress Socialist Party, Jai Prakash Narain, and five of his colleagues, who escaped from the Howrah Central Jail on November 9, has been announced by the Bihar Government.

Clarendon Indian Young Men's Club

The fourth annual general meeting of the Clarendon Indian Young Men's Club was held at the Senior Boys' School on Sunday, November 1. The following were elected as office-bearers for the ensuing year—Patron: Mr. Paul G. Sykes; president: Mr. N. M. Pillay; vice-presidents: Messrs. P. V. Naidoo, G. S. Govender and A. K. Moodley; joint hon. secretaries: Messrs. N. M. Govender and R. T. Moodley; hon. treasurer: Mr. A. K. Nagoor; committee: Messrs. S. O. Reddy, M. R. Naidoo, K. M. Govender and U. Shunmugam Pillay; sports masters: Messrs. N. H. Roddy and G. M. Govender. The members of the club unanimously decided to camp out at Newlands during the annual holidays in order to offer their services to build the new TB settlement. In the evening the members celebrated the fourth annual year with a reunion dinner at Peter's Lounge, Darban. The principal speakers were Messrs. P. G. Sykes, K. M. Govender, R. T. Moodley, N. M. Govender, N. M. Pillay and A. K. Nagoor.

Hindu Organisation In Capetown

Those who are interested in the formation of a Hindu organisation in Capetown for the upliftment of the Hindu youth especially are requested to communicate with Mr. V. A. Pillay, P.O. Box 2383, Capetown.

Mekose Shri Sivasubramanian Temple

The annual general meeting of the above temple was held in Johannesburg recently in the Workers' Club Hall. The hall was packed to capacity. The chairman Mr. R. S. O. Pillay furnished an elaborate report of the affairs of the temple and commented very favourably on the secretary's and treasurer's report. The following officials were elected for the ensuing year: chairman: Mr. R. S. O. Pillay, joint secretaries: Messrs. A. S. Moodley and P. N. Naidoo, joint treasurer: Messrs. S. V. Pillay and G.

G. Pillay, committee: Messrs. T. N. Naidoo, T. G. Naidoo, J. G. Vandevar, P. S. Pathar, S. S. Pillay, B. B. Prasad, S. Naidoo, D. V. Naidoo, V. Chetty, N. V. Naidoo and M. B. Naidoo.

Shri Kamayan Sabha (Overport)

The annual general meeting of the above Sabha was held on Sunday, November 22, at the Sabha's hall. After the adoption of the annual report and balance sheet the following officials were elected for the ensuing year: President: Mr. S. Arjuna, hon. vice-presidents: Messrs. H. Loganberthy and R. S. Arjuna, joint president: Mr. M. K. Singh, hon. secretary and treasurer: Mr. Gopal Ramprasad, trustees: Messrs. A. J. Koolha and M. K. Singh, committee: Messrs. J. G. Singh, A. J. Koolha, M. Naidoo, R. Ramdin, S. Arjuna and H. Cassiparam.

Johannesburg Hindu Tamil Institute

Though numerous attempts have hitherto been made to build up an institution for the Tamil Hindu community in the educational and social sphere, these efforts have not materialised. However a new impetus has been given to the movement by the formation of the Johannesburg Hindu Tamil Institute in 1940, which has been founded solely with the object of social-

ising the work and bringing in an early completion the long-delayed project. The principal object of the body is to acquire a freehold property on which to erect a hall for the community which shall be used for the normal life. Provision is being made for a hall for meetings, entertainments and other gatherings and a hall for visitors to the community. A number of other projects are in view for the proposed hall and the plan for the building are in the hands of the architect. No effort is being spared to expedite the work and the necessary arrangements are being made to organise a fund-raising drive to build the hall in an early fashion. Any information that may be required can be obtained from the secretary of the Institute, Mr. R. S. Arjuna, Johannesburg.

Death Of Mr. V. M. Osman

The death occurred of Mr. V. M. Osman at his residence in Capetown at the age of 82. He was one of the pioneers of Capetown and has been in business in Capetown for the past half a century. There was a big gathering from far and near at his funeral, thus showing the esteem in which he was regarded by all who had known him.

Madressa Shaukatul Islam

The officials of the Madressa Shaukatul Islam, Sydenham, wish to thank the various donors who contributed towards the Madressa funds during the month of Ramadan.

It's easy to give or own the world's finest

Express a fine sentiment with the finest gift of the kind. Such a gift—the most precious yet—the one that is sometimes too expensive. But not when you give a SHEAFFER'S Lifetime that has platinum or 18-carat gold point still in perfect condition with a superb nib. For this "Platinum" level pen is available in the U.S.A. and is matched with the new permanently sharp FINELINE point.

Give the world's finest — give SHEAFFER'S. W. A. Sheaffer Pen Co., Fort Madison, Iowa, U.S.A.

SHEAFFER'S Lifetime

REG. U.S. PAT. OFF.

I. C. ASHABHAI & CO.,
45, Commissioner Street,
SINGAPORE 450000.
P.O. Box 6548 Phone 2-2711

FILM NARSI BHAGAT 'NARSI MEHTA'

If there was any truth in the film NARSI BHAGAT Mahatma Gandhi is right in his demand for Freedom for India.

DON'T FORGET WE STOCK THE FOLLOWING INDIAN NATIONAL GRAMOPHONE COMPANY'S RECORDS.

Narsi Bhagat	5	Records	1	7	8
Bharat Milap	5	"	1	7	0
Mother India	4	"	1	0	0
Radio Singer	4	"	1	0	0
Padosi	4	"	1	0	0
Sant Saku	5	"	1	5	0
Sant Gnaneshwar	5	"	1	10	0
Gopal Krishna	5	"	1	10	0
Darsan	5	"	1	5	0

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,

PHONE
20707

85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

'Phone 2-3381

Tel. add. "Letapen."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian
and Australian Apples

—also—

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલિસ્ટ

જાતમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કેનોડા ઓસ્ટ્રેલિયન ફ્રુટ ખાસ પ્લાન દેવામાં આવે છે
નાણીકાર સારા અને સસ્તા C. O. D. થી મળશે.

P. O. Box 765, 108 Prince Edward St. Durban. 1942

A Suit like yours

is what your son
is longing for!

We have a fine selection of English
worsted suits unequalled for style, fit
and finish.

Obtainable in double and single breasted
styles. Sizes from 0000 to 12.

Buy him one for the festive season
of Eid and Diwali

NOW

BAKI'S

410 - 14TH STREET, VREDEDORP, JOHANNESBURG.

Books for Sale

CHRISTIAN MISSIONS—Their place in India.
by M. K. Gandhi Price 5/-

THE INDIAN STATE'S PROBLEM
by M. K. Gandhi Price 9/-

STATUS OF INDIAN PRINCES—by Pyarelal
Nair with a foreword by M. K. Gandhi Price 1/-

THE STORY OF RAMAYANA Price 6/-

MOTHER AMERICA—Health in American life as
seen by an Indian by Subbalingam Desai, M. A. Price 12/-

JOSEPH DOKE THE MISSIONARY HEART.
His life story—by William K. Carrington, F.R.S. Price 10/-

POSTAGE FREE

Could be obtained from Indian Opinion, Phoenix, Natal

Sporting News

(FROM THE SPORTS CORRESPONDENT)

CRICKET

"A" Division

THE "A" division matches were a continuation from the previous week, and except for the Mullins-Star match, no decision had been reached in the other matches having passed Stars meagre 50, Mullins continued to pass the century, registering 121. It looked as if Stars would be bowled before they could avoid an innings defeat, but Stars had managed to score 71. Mullins knocked off the night rain to win by nine wickets on the fourth innings.

In their match against Kismet, Sparks hit up 15 runs, the Jack's doing the damage. Davidson scoring half a century and Jimmy over 30. Kismet made a bold bid, but just failed to get the score, being all out for 120, giving Sparks a win on the stage tonight.

Utahans were at six in their match against Central who scored 50. In their first innings, Halliwell, the Otago bowler was largely responsible for bowling out the strong Utahn side for 45. Central had a second knock and before the close of play had lost half their side for 41. Central gained their innings points.

League Prospect

This season, the League Cup, it seems, will be in the balance, till the last matchday. Except for Stars all the other teams seem

to have equal chances for league honours. Midlands and Central, however, appear to be the slightly better sides on paper.

44B Division

On Sunday the "R" divisions had their first day of their new fixtures. On the main, Bharat beat Young Bharat in the double innings, in a match played in a very homely atmosphere. Both teams will have a day off in their second day of this fixture.

Grayville had a field day both with bat and ball, on No. 3, against Young Otter, gaining a double landing victory early in the afternoon. They bowled the young team all out for a run under the half-century, and went in to hit up a breezy century for the loss of five wickets, Rajoo scoring a half century. In their second innings Young Otter were not able to improve on their first innings and lost 40 by an innings.

On the No. 1, ground Orientals were less surprised by replying with 88 for 6 wickets, to Ismet's 1st innings score of 88. Eastri College dismissed Young Centrals for 75 and went on to score over 120 runs, Birmillah 23, Danish Ayub 24, and Harold 23, being the principal scorers. With fifteen minutes to go, College sent in Centrals and scored three sheep wickets before stumps were drawn.

Figures

"A" DIVISION NOV. 28 & DEC. 5

Starr vs. Sparks; Ottomann vs. Kismet; Minelius vs. Gentile. Play begins at 1:00 p.m. and ends at 7 p.m.

⁴⁴ Bⁿ DIVISION NOV. 29
(WHOLE-DAY)

Orientals vs. Young Centurals;
 Sauri College vs. Young Otton;
 Ismol vs. Bharat; Greyville vs.
 Young Bharat.

TENNIS

On Saturday afternoon the Tennis Association wound up the season, and the various successful teams were presented with the respective trophies. Spas Bonn gathered most of the trophies, and the Netel Doubles trophy and Netel Singles trophy also went to members of the Spas Bonn Club, the former going to Maharajah and Bratunlaw, and the latter to Maharajah.

Two trophies, presented by one of the officials of the Union, to be won outright in a doubles competition, were won by the young College pair Lajles and Edemilab, who in the finals had the honour of beating the Natal doubles champions and South African doubles finalist, in a five set match.

Next Sunday a Tennis Competition is being held at Placetown, and later during the second or third week in December African tennis players from Fort Hare and the Transvaal are expected at Durban.

THIS WEEK'S SPECIAL
EDITION

The next Special Edition on the Truth About India will appear in a larger form in the course of a few days.

CONTRIBUTIONS TO "TRUTH ABOUT INDIA"

[illegible]

Summary

Copyright © The McGraw-Hill Companies, Inc.

શ્રીકૃષ્ણનામાં અમે જે કૃષ્ણ છે તેથી ગર્વે સેવા
અમને સંપૂર્ણ છે.—અમરી.

Summary

Copyright The McGraw-Hill Companies

અનુયાનિકતાનમાં નદા ખાઉએતે કાને ખીલા ઠાઠી લટ-
કાવવામાં આવે છે. કિંદી વેપારીઆ જો લેખા વધારે નદા
ખાવા દેવામાં આવે તો તેમ કરાવવામાં કદા વધેા નથી.

THE JAPAN BAZAAR

JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

SHOWING A BIGGER, BRIGHTER & BETTER SELECTION OF
GORGEOUS SAREES

THE JAPAN BAZAAR'S LATEST FINEST SAREES with many new designs and patterns. Price 10/- to 15/-

★
SAREES with large variety 30/- to 40/-

★
SAREES with large variety 70/- to 100/-

★
SAREES with large variety 106/- to 156/-

★
SAREES with large variety 35/- to 40/-

★
SAREES with large variety 96/- to 156/-

★
SAREES with large variety 35/- to 40/-

★
SAREES with large variety 35/- to 40/-

★
SAREES with large variety 35/- to 40/-

★
SAREES with large variety 35/- to 40/-

★
SAREES with large variety 35/- to 40/-

★
SAREES with large variety 35/- to 40/-

★
SAREES with large variety 35/- to 40/-

★
SAREES with large variety 35/- to 40/-

★
SAREES with large variety 35/- to 40/-

★
SAREES with large variety 35/- to 40/-

★
SAREES with large variety 35/- to 40/-

— धी. ज.पान. बाजार —

जल्लानीसमर्गेनु' जल्लानी' सादी वद

अस वदर वदारी आनी इहेर जल्लानी' वद.

जल्लानी' सादी वदर वदारी 35/-

जल्लानी' सादी वदर वदारी 35/-

जल्लानी' सादी वदर वदारी 35/-

जल्लानी' सादी वदर वदारी 35/-

जल्लानी' सादी वदर वदारी 35/-

जल्लानी' सादी वदर वदारी 35/-

जल्लानी' सादी वदर वदारी 35/-

जल्लानी' सादी वदर वदारी 35/-

जल्लानी' सादी वदर वदारी 35/-

जल्लानी' सादी वदर वदारी 35/-

THE JAPAN BAZAAR,

WHOLESALE SILK MERCHANTS

39, MARKET STREET

JOHANNESBURG,

P. O. Box 5169

*Phone 33-6229

હિન્દિઅન ઓપિનિઅન

મહાત્મા ગાંધીજીના દરને
અને તેનાના સંવાદો.

જનરલ ૪૦ મું.

શીનીકસ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૭ નવેમ્બર, ૧૯૪૨.

૧૦૪૭

જનરલ હરેક્રોમોન્ટ અવધાન

ચુ નીમનના માટે રહા કમાન જનરલ હરેક્રોમોન્ટ એલ. એલ. હરેક્રોમોન્ટ, જેમણે અવધાન પ્રીતીવીના તેમના પુત્ર હા આગળ હરેક્રોમોન્ટ મુકામે નવેમ્બર ના ૨૧ મીના રોડે ગારના મતને ધણુ છે. તેમના જવાબી કોષિય આક્રિયાને એક મહાન અસિલ ત્વ મરણવારે મહાદારીની ખાટ માટે છે. તે એક પ્રયત્ન રાષ્ટ્રવાદી કમા અન ગોતાના દેશને બોટીસ સાદીવાદની ક્રિયા રીવાંધી મુકત કરવાને મજાજી કિસ્મત થી અને કદનીશમથી તેમણે સહજતાથી એવા બલવેલી છે. મરદુમ જનરલ હરેક્રોમોન્ટ જન-તા. ૩ એપ્રિલ ૧૮૬૬ ના રોસીંગલ (કપ) ના મેમો ૫. ૧૮૮૬ માં તે એનરેબલમ ડાયરનેટો અવધાન કરવા મવા કમા અને ૧૮૯૨ માં હરિયણ આક્રિયા પાછા અવધાન હતી. મારે વર્ષે વધેસાન કપી ગાર તેમને કોરોટમાં જરજળા પડેલ આપના માં આવી હતી જે તેમણે સમય સાથે સ્વીકારી હતી. ત્યાર બાદ મળુ વર્ષે પછી મોર ભક્ષાન મળી એમાં તેમને જનરલમું થઈ ગયું. મુનિષા રમવાયુ સારે પડેલાં પ્રધાનમંત્રીના જનરલ ગોપાલ જેમને ન્યાય પાનાવા પ્રધાન નીચા અને પહેલીજી કમાન્ય મુદ્દાઓમાં તે કોરોટમાં સ્વીકારી કમાની મનારી નવધી સુદાયા જે મનારી સાથે તે ક્રેક મુદતમરજ નિયત મવા સાં સુધી રહ્યા હતા. ૧૯૨૪ માં તે ૧૩ પ્રધાન બન્યા હતા જે પ્રદ તેમણે પહેર વર્ષે મોજમ્મુ હતું. મોડી કમાના ચાલન રાજાના માથે ને માથે જતા ને વરત તેમને પ્રમાણીયણે સમ વાગે તેને મળથી રહેવાની તેમના દહાને કોઈ નેમજ તેમની કમાને સંધિ તેમના ગિરોધીઓનું પળ તે માન હતી સકયા હતા. હાંદી માને મરદુમ જનરલ હરેક્રોમોન્ટ સાથે રાજાના મુખી તરીકે અનેક વખતે માન મરદુમ હતું અને એટલું વીના સંધ્ય રીતિવારે એકે એક તેમના રાજા પધારે સળ, વધારે નીખાલસ અને વધારે કીકસેલ મરાવારે બીજા કોઇ પણ પ્રધાન કોવામાં આવ્યા નથી. ના દેશને પોતાના એક મહાન રાજદારીની ચમેલી બોટની સંકે કરવાના તેમજ મરદુમ ના કુદુમ્બીજનો પ્રત્ય અંતરકમ્બુથી કીસસેલ મરાવામાં બીજી માથે દેશની સાથે સંલેલ માથે છે.

નોંધ અને સમાચાર

અમલું સાહે થા રહેશે

તમામ મુનવાથી મરદુમ જનરલ હરેક્રોમોન્ટ રહેને પ્રીતીવીમાં ના માફકમર રીક્ષા રીમરપર આવેલ. પાના ના રામનાં પોતાના મરદુમ પાનીની પામે રહ્યા મંજળવારના સવારે ૧૦ વાગે હનગવવામાં આવેલે હોય, જે વખતે સમરન પુતીમનમા પોતાના મરદુમ માટે પક્ષ પ્રધાન તરફ માને ખાનર ૧૫ માનીટ સપગી ઝોડીસો માથે રાખવામાં આવી હતી કમેજ-૧૮૮૧ની આપીસ કોટે આરથી કલાક બાદ રાખવામાં આવી હતી મરદુમની કોસા કમેજા હતી કે તમની કમેજામાં કંઈ પણ જનરલ દેખાતો રીના સાદાથ થી માથે અન તેમની અને તેમની મરદુમ મરિની કમાર પડ સાદા પડથ મુકવામાં આવે, "પૂરી વાડરેનક" ના જણાવ મુજબ મરદુમના આપની કમારે "કપલું સાહે" થઈ રહેશે " એવા હતા

સીમરાજીએની કલાની છતેપર એસેવર આનંદરાખની કીકા

એસેવર આનંદરાખ જે મુનિમનો કમેજાવાદી પણ જર્મીના તરફ માનવાય મરાથે જે અન પ્રીતીસ તરફ અને કામની મુનિમન જનરલ તરફ એરીથી માનવા વરેને છે. તમા જનરલ કો. જે ના નેનરેનમળે પડા હતા વારે કમારેકમાન ખાતે આપજ રતા મજામ્મુ હતું ને આગળ અન એક છપસમાં મીમરજીએની છત મહ તેવી સાધાઅથ આનંદ જીવરી રહ્યું છે. નારે લમને નાદ રેનુ નેમ્બે કે એસાન એ કંઈ જર્મીનમ એક પ્રમણું નથી પરંતુ દેશના નામામું છે. મીચ રાજીએ જમારે એક જખાનના પોતાના મીચ ના સાથે મહ રહેલા કુમસાથી આનંદ વખે છે ત્યારે અમાને એમ રહેવામાં મહ મહ છે કે અમારા માંખાથી અમાને બમારે. આપીજ એસેવર આનંદરાખ પોતાના મીચે અન રખે રોથે છે અને નધારે ને એક માથે મળ છે ત્યારે ૧ આનંદ મારી મનેજ પગથી રહે ને. કોકસાજનવાદી રહેા રામી રહ્યા છે હમને તેમને માન છે ૨ આપજુદ મરાધારી રાજ્યા કારવા માથે છે. એ તમા કારવા માથે ૫ મળું મેરી

અર્થ જે માથે છે ૧ કોકસાજન ને અન આપજી ના મોસામેરીઅમેને 'નમ્બ મરે, કે જેનો અર્થ' કોષિય આક્રિયાના તેમણેનો વિજય મળુમ્મી અવધેજી કરવારે સાધાઅમેને મારે સકયા આ દેશમાં અવધતરે પ્રત્યેક મોસ-કરને તામરીકત આપવામાં રવા મરાથે છે નિદાનીશમમાં ૨૦ અમેરીકન મરકરેની કુકીઓ મારા મેરામાં આપી છે અને એ વિષયન પોલાનક, મુસે-રમાપીયા, બલવેરીયા અને અન્ય માગેસાંથી મળ મોડા આવેલા છે આ મપમા મતાધિારે મતમાં સામલ થઈ જશે. મુકમાં મા. વેનરેનમળે પ્રીતી-વીપાની એક ક્રેમી બનેલો ખનાવ વર્ષવર્ષા હતું કે એક બીરીથ અમલ-દારે એક મીના અમલદારને માવામું પીરસવાની કમજ પાડી. "આવા વોરેને" છે. વેનરેનમળે હતું કે, "મત આપનાં તે અટાડી નહિ સકાય પરંતુ યોમા 'રહેમેમેયરે' (મુકસી) તેઓને કાણે પાડી કમ ચકે. મારાન જે મી છતેપા અમે માનવા નથી અને અવારના તમા મામની પ્રમીન તરફ અમે વિષાસથી ૬૪ કરી રહ્યા છીએ, જમારે આપા વામખામાં આવે છે કે, સેકાએનું માથે સકાય જશે."

મરકાયકે નરે ખાનવારોની રોષમર્મ

કરખનમા વધેક મારકેટથી સામેા પાઉટ પેલા કરખસાએની સપાથીસો રોષ કરી રહ્યા છે કે જેથી ના ખાનવારોની સાથે મતસા લમ સકાય અન એ રકમમાંથી કરકારી કર પસલ કરી રહ્યા, એ વારેતાપાત નમળ માં જે સપાથી ચાર સાથ પાડેલી રકમ સંવારી રાખવામાં આરેમી દેખાવું અસહવામાં આવે છે મુનિમન રેખન્ટ ખાનને આ રિયાઈની પુરેપુરી મખાર છે અને મંત્રવતા મગલાં સેવાઈ રહ્યાં છે, કાસના મરકારી અંકુસને સંધિ બોરી રીને સમેલા નધા મેપકમાં ખનાવરી રોડો ખનાવીને ધુવાની સમા લેન નથી. બીજી કમ રીતે તે ધુવાની રખાઈ છે તેની સપાથીસો તપામ કરી રહ્યા છે. માનવામાં આવે છે કે મોડા વાચના નધા સાધારણ નીચમ મુજબ મેરમાં જમા નધામાં નથી આવ્યા, તેમ નધા પાડેમાન ન

મોપમામાં પણ મદિ ખનાવવાની સાથ મેલી કીધીથી છે અસાધીયો આ માનવામાં બારીકોથી મપાસ મવાવી રહ્યા છે.

જનરલ રમદસ પાછા આવેથી થયા

૧૫ મોખન જનરલ રમદસ, જે ક્રેક મરનવર હેઝાર્ડ અને મોર્ષ મા-લીમાં લકરકરની મુમાકલે મવા હતા, તે મવા પ્રમણવારે સામે મુનિમનમાં પાછા આવે મવા છે જનરલ હરે-ક્રોમોન્ટ અવધાન ખરસ તેમજ પોતે તેમની દરમદીયા વખતે કાલર નહી મહ સકયા તે ખરસ રીકે મેદ કસો-ઓ હતો.

મી. વેનરેસ વીદીસીએ મી. અર્ચીસ ની કપેલી કીકા

મી. અર્ચીસે ક્રેક મુકત રેપર બાપજ કરતા બોટીસ સાધાઅમેને નિયે મળું હતું ને "અમે અમારે રકમી રાખવા ના છીએ." મી. વેનરેસ કંઈકોએ ન્યુ મોર્કમાં બાપજ કરતા ના ચર્ચાસના આ રાખેલી સખત રીકા કરી હતી. તેમણે કંઈકુન માખાને એવો સાધને ના એક પોજવા મકલા જખાલુ હતું કે જેથી મુક નાદ સકે પોતાને આર્ચીસ વિલાસ પોતાની એક કરી ચકે. પરંતુ મી. વીદીસીએ જખાલુ છે, આ પરંતુ મંદ આપણા નેત્રાએ એટલાનીક ખરીતામાં માથે અન-રકા કરીને સિદ નથી કરી સકયાના, ખરસ કરીને જમારે માં સામેલ મનેસા મે મયોમાના એક મહ વધેથી ક્રેકમાં મોડાજ રીવરો દરમીયાન દેખાતી રીતે છાપ સાધીવાદને ખવાવ કરવામાં આવ્યા ને અને કુમીમાના આવાય વરેને કોણે મરેકે હતું છે કે, "અમે અમારે રકમી રાખવાના છીએ." મી. વેનરેસ મરકરેએ જખાલુ કે અમારી તમાપીક સમાન જરજીમને મરકરી વમુકરસના મરકારી એ મોડે તરફથી એક સંકુલ મરકરી મોજમાની છે અને તેવી મોડેપર સંકુલ રાષ્ટ્રી અને મેટખાલન મીમીમીતરે મેનું મેટખે એટલુંજ નહી પરંતુ અન્ય મીમરજીએ મૂ વળ મવીનીમીટરે મેનું મેટખે, સમ-સુધી માથે મામનાઅમેને નેત્રાએ વમેક નહી રાખી મેટખે પરંતુ મેટખ વમેક થવી મેટખે. આં સુધી બોટીસ મળ વાગે અમેરીકમાં ફવી મતનમ વીચારો કરીને ને એક નહી મળે અન હેમસ્ટ અને કમાન મેકમ કેવી મતના વિચારો કરે છે તે મળે નહી મળીએ ના સુધી લમજુવીન નાર ક્રેમજ અવા નથી.

“હાનિઅન ઓપિનિઅન”

સુકરાર તા ૨૭ નવેમ્બર ૧૯૪૨.

દંબ ત્યહ હો!

ને દીવ એફેસના સેક્રેટરી મી. ડી. એલ. સ્મીટે વર્ષભેદ પર દર્શાવેલા વિશ્વારો, નાટાલના પોતાને બ્રીટીશ કહેવકાવતા હોકા એ મનન કરવા અને બદલ કરવા એક છે. એ દોષ, કે જેણે કાલના તેમજ ભૂતકાળના યુદ્ધોની કંતર્પાત માં મોટા ફાળો આપેલો છે અને જે દુશ્મનની સામે લડવામાં સંપૂર્ણ રાષ્ટ્રને ગંભીર અડચણરૂપ થઈ પડેલો છે, તેને તેઓ કાયમ સ્થાપીત કરવાની યુગ પાડી રહ્યા છે. મી. સ્મીટ સ્પષ્ટ શબ્દોમાં કહે છે કે, હિંદુ આદિકા જે પોરણે પહોંચવાની ક્ષમ્યા રાખે છે તે પોરણે પહોંચવાને વર્ષભેદ નાબુદ કરવા એક છે. તે કહે છે કે, હિંદુ આદિકાના સઘર્ષ સાધનોને અસરકારક રીતે ક્ષયપ્રેરણા તો જ થઈ શકે એ હકીકત આ-ક્રિયાવાળીના પુનરુત્થાનની પોતાની યોજનામાં સઘર્ષી જાતીઓને દાખલ કરવા તરફવાર થશે. ૮૦ લાખ નેટીયોને કાયમને માટે “હકીયાસ અને જલધરીયા”ની સ્થિતિમાં રાખવા નહીં પોરામ.

ન્યાય ખાતાના પ્રધાન ડો. હોલીન સ્ટાપને જોડાનીસખર્મના સીટી કોલમાં ફેક્ટ નુકસાનને કારણે કરતાં કહ્યું હતું કે, “જ્યાં સુધી મોરા અને બીન-મોરા સમજા હોકાને પુરતો મોરાક, પુરતાં પર અને પુરતાં વસ્ત્રો નહીં આપવામાં આવે ત્યાં સુધી સામાજિક સુધારણાની યોજના પાર પડી નહીં શકે. આ વસ્તુઓ પુરી પાડવાથીજ પ્રવળી તાંદુરસ્તી સુધરી શકશે અને તેની ઉત્પાદક શક્તિ વધી શકશે.”

જોહાનીસખર્મના મેયર, મી. મોરગને કહ્યું હતું કે “દેશના સઘર્ષી યુગ્મ્યા માણસોને અને મળકું ભેદ ન અને આપણે માતીય, રાજકીય કે વર્ણનાં મોરણ પર રચાયેલા મેરવાજીવી દેવેશ ભાવથી આપણી દ્રષ્ટીને દંકાઈ જવા નહીં દેવી એક છે.”

એક તરફથી જ્યારે સુસિદ્ધિ અભિવેદના અંક વર્ગને આવી ગયોની

દ્રષ્ટીથી જોતા આપણે નીકાળીએ છીએ ત્યારે બીજી તરફથી ખાસ કરી ને નાટાલમાં કેટલાક “બ્રીટીશો” ને વર્ષભેદથી રચાયેલા અને, બ્રીટીશોને ચોક્કસ કેળવણીની કે રહેઠાણોની સગવડોની કે પ્રમાણિક પણે રાજી કરવાવાની તકો નહીં મળવી એક છે, એવી આશંકાપૂર્વક માગણી કરી રહેલા ભેદને છીએ. બ્રીટીશો જો સારી રીતે રહેતા ન હોય તો તેઓ “તેલાળાં ચીયરાં ની ગધ” ઉપર રહે છે એવો તેઓપર આરોપ મુકવામાં આવે છે એ તેઓ સારી રીતે રહેવાનો પ્રયત્ન કરે તો, તેઓ મોરાઓને જુએ મારી રહ્યા છે અને તેઓના વસ્ત્રવાર્ડના લગ્નઓ પચાવી પાડી રહ્યા છે, એવો તેઓપર આરોપ મુકવામાં આવે છે. એ તેઓ પોતાનાં છોકરાંઓની કેળવણી માટે કંઈ ન કરે તો તેઓને જંગલી ગણી કાઢવામાં આવે છે. એ તેઓ એ હીશાએ જાત મહેનતની કંઈક જોખા કરવાનો પ્રયત્ન કરે અને સત્તાધીશો પાસે જમીનની માગણી કરે તો લશ્કર કંલુસાઈ થી અને સંકાચાઈન તેઓને જમીન આપવામાં આવે છે, કે જેણે શાસ્ત્રી કોલેજને વિષે યુગ્ય હતું. અથવા તો જાતીયદવેશથી ખલભલતા દલકો મનના મોરાની, બ્રીટીશોને અહીં કે ત્યાં જમીન નહીં આપી શકાય, કારણ કે, કોઈક હીવસે મોરાનીકલ ગાર્ડનસને વધારી શકાય એ આશાએ એ જમીન કયામતના દિવસ સુધી અનામત રાખી મુકવાની છે, અથવા તો એવાં બીજા કંઈક કારણસર નહીં આપી શકાય એવી મેરવાજીવી યુગ્મને તેઓ વસ થઈ જાય છે, અને ફરજન સીટી કાઉન્સિલ એક વખત બ્રીટીશોને એવી જમીન આપી દેનારા ખાત કરેલા ઠંશવ ને પણ રહ કદી નાખતાં સંકો-ચાતી નથી.

કેટલાક ઉદાહરણના અભિજ્ઞ, એવા કે, ગીલીય મેગલ ખામર, મી. નારાયણ વિગેરેએ આ જામલ માં કરાવેલી કાઉન્સિલના પગલાં ને વખોડી કાઢેલું છે અને તેઓ

વિરોધ કરેલો છે તેને માટે અમે તેમના ઉદાહરણો છીએ. પરંતુ એવા હીલસોજી મરવાનારા અભિજ્ઞ ની સંખ્યા ઘણીજ યુગ છે અને તેઓના અભિજ્ઞને હંમેશાં ધ્યાન રેવાતું નથી.

લાલમાં બ્રીટીશો કહેવાતા મોરા ના લગ્નઓમાં પ્રવેશ કરી રહેલા હોવાની પ્રચંડ યુગ પડી રહી છે, અને કેટલાક બ્રીટીશોના વિરોધીઓ એ જાહેરને, બીન-મોરાઓ થી વચારેલા લગ્નમાં પણ કેળવણીની સંસ્થાને માટે બ્રીટીશોને જમીન આપવા સામે વિરોધ કરી રહ્યા છે.

અમે અગાઉ કદી ગયા છીએ તેમ, બ્રીટીશો મોરાના લગ્નઓમાં પ્રવેશ કરી રહ્યા છે એમ કહેલું બીજાકુલ બુલખરેલું છે. બ્રીટીશો માત્ર મોરાઓ જે રચણો ખાલી કરી જાય છે તે રચણોમાં પ્રવેશ કરે છે અને તેવાં રચણો મેળવવાને કોઈ પણ મોરો રવખને પણ આપવા તરફવાર ન થાય તેવા આકરા ખાલો આપે છે, વળી જે મોરાઓ આ રચણો છોડી જાય છે તેઓ રચણ વિનાના થઈ પડી ઉકરો નિવાસ કરવા નથી જતા. મોરો ખાલે તેઓ વધારે આકર્ષક, વધારે સગવડવાળાં અને આકર્ષક દળના રચણોમાં જાય છે.

બ્રીટીશોને કયાંક તો રહેલુંજ ભેદને અને તેઓ સારી રીતે રહે

એ શક્યના લાભતુંજ છે. જો સત્તાધીશો, જાતી અને વર્ણદવેશથી મોરાઓ નહીં જતાં, વધારે જવાબદારીથી વર્તે અને જરા ઉદાર દ્રષ્ટિ રાખે તો, બ્રીટીશો ને વસ્તીના મિત્ર અમલના વર્ગ તરીકે અભિને મોરાઓના ધોરણે અને તેટલાજ પ્રમાણમાં બ્રીટીશો ને માટે રહેઠાણોની ચોક્કસ અને સારી સગવડો પુરી પાડીને ચોક્કસ બ્રીટીશોના વિરોધીઓની આ અનિષ્ટ ચળવળને અટકાવી કઈ શકે. તેને જાહેર જો તેઓ, યુગ ના કડવા પાકો છતાં પણ, જાતીય દવેશપર રચાયેલી જરીપુસાળી નીતીનેજ આગ્રહપૂર્વક વળગી રહેવાના હોય તો સામાજિક સુધારણાની મોટી વાતો કરવાનો અર્થ નહીં હોય ત્યારી અન્ય પુનરુત્થાનની ચોક્કસાઓની કલ્પનાઓ કરવા નો કશોજ અર્થ નથી. તેઓની વલણ એવેવા ધ્યાનકામના નેતા ડો. વેનરેન્સમર્મથી સુધી પડે તેવી નથી જાણકે ડો. વેનરેન્સ-ખર્મની સાથે સરખાવતાં તેઓની વલણ કાંઈક મળાય, કેમકે ડો. વેનરેન્સખર્મ યાત્રીપણે નિખાલશ છે અને હીટલરવાદની સાથે ખુલ્લી રીતે ખાતલે એવા-ખાવતાં જરાયે લજવાતા નથી કે જે વસ્તુ “યુ” જે રામ બગલમે છૂરી ની નીતીના કરતાં વધારે સારી મળાય.

વર્ષભેદ નાબુદ થવોજ ભેદએ

ને દીવ એફેસના સેક્રેટરી મી. ડી. એલ. સ્મીટે વર્ષભેદ પર દર્શાવેલા વિશ્વારો, નાટાલના પોતાને બ્રીટીશ કહેવકાવતા હોકા એ મનન કરવા અને બદલ કરવા એક છે. એ દોષ, કે જેણે કાલના તેમજ ભૂતકાળના યુદ્ધોની કંતર્પાત માં મોટા ફાળો આપેલો છે અને જે દુશ્મનની સામે લડવામાં સંપૂર્ણ રાષ્ટ્રને ગંભીર અડચણરૂપ થઈ પડેલો છે, તેને તેઓ કાયમ સ્થાપીત કરવાની યુગ પાડી રહ્યા છે. મી. સ્મીટ સ્પષ્ટ શબ્દોમાં કહે છે કે, હિંદુ આદિકા જે પોરણે પહોંચવાની ક્ષમ્યા રાખે છે તે પોરણે પહોંચવાને વર્ષભેદ નાબુદ કરવા એક છે. તે કહે છે કે, હિંદુ આદિકાના સઘર્ષ સાધનોને અસરકારક રીતે ક્ષયપ્રેરણા તો જ થઈ શકે એ હકીકત આ-ક્રિયાવાળીના પુનરુત્થાનની પોતાની યોજનામાં સઘર્ષી જાતીઓને દાખલ કરવા તરફવાર થશે. ૮૦ લાખ નેટીયોને કાયમને માટે “હકીયાસ અને જલધરીયા”ની સ્થિતિમાં રાખવા નહીં પોરામ.

ન્યાય ખાતાના પ્રધાન ડો. હોલીન સ્ટાપને જોડાનીસખર્મના સીટી કોલમાં ફેક્ટ નુકસાનને કારણે કરતાં કહ્યું હતું કે, “જ્યાં સુધી મોરા અને બીન-મોરા સમજા હોકાને પુરતો મોરાક, પુરતાં પર અને પુરતાં વસ્ત્રો નહીં આપવામાં આવે ત્યાં સુધી સામાજિક સુધારણાની યોજના પાર પડી નહીં શકે. આ વસ્તુઓ પુરી પાડવાથીજ પ્રવળી તાંદુરસ્તી સુધરી શકશે અને તેની ઉત્પાદક શક્તિ વધી શકશે.”

આપણે જે સ્વીકારવા તરફવાર થવું જોઈએ કે નેટીયો અને રાજ્યખાલો એકો આપણી આગાહીના મુખ સાધન રૂપ છે તેઓને માત્ર “હકીયાસ અને જલધરીયા”ની જ રીતરીતો રાખવા નહીં વનખલે પરંતુ કારગીરિના કષ્ટો ઝોખા પન તેઓને વનખ રચાન આપાત જોઈએ.

આજે નેટીયો અને રાજ્યખાલોને કારગીરિના કષ્ટોઝોખા દાખલ કરવા સામે મજબૂત વરગાઈ તેના પાર છીએ આપણે આપણા લગભગ ૮૦,૦૦,૦૦૦ માણસોની મજુરીને વપ ચોગ કરતા નથી અને તેઓને આપણી વચ્ચે અલગ ગરીબ કાલતમાં પડી રહેવા દેવામાં આવેલા છે. આપણે જે મોરણે પહોંચવા જોઈએ તે મોરણે સઘર્ષ વર્ષભેદ નાબુદ

હરીને આપણા સવળા માનવજાતિને સારામાં સારો ઉપદેશ નહિ હરીએ આ સુધી હદી નહિ પહોંચી સકાવે. આ જાળમાં અંગ્રેજ કામના મોટા ભાગમાં બંદી પેદા કરેલી છે અને હરીએ આફ્રિકાની એ ધારામાં મારી મેલા આપણે જાળવવા મળતા દોષને તે આપણે હવેજાવ આપણામાંથી નાશુદ કરી નાખવો જોઈએ.

એ દિશાએ આફ્રિકામાં આપણે મુઠ બાદ નવી દુનિયાનો કોયો પથ સાબ કરાવવા મળતા દોષને તે આપણે જાળ અને તીરસ્કારને દરવાજા દેવા જોઈએ. અને આ ધારે જોઈએ કે જે હરે એ મનસ્વિતાના પ્રાર્થના ધારણ મુજબના કામકામને પહેલપહેલો સિદ્ધાંત હોવો જોઈએ.

આપણી માન્યતા ને આ રીતે મોટે ભાગે સ્વીકારેલી છે તે જોઈ કે, હરે જાળી પરીછીને નેહીવિને તેઓ ને માટેના જાતિઓમાં રાખવામાં આવવા જોઈએ. તેજ નેહીવિના સવાલ

નું સમાધાન આવી શકે. આપણા માંના જેઓ આ રીતે સમાધાન કરવા નું કોઈ રજા છે તેઓ પાસેથી પાછા ફરી રજા છે.

પ્રથમ તો ૧૯૪૬ નાં પાકિસ્તાન-પાર્ટી એટલી જાળીને જોઈએ આને તો ૫૫ ૮૫,૦૦,૦૦૦ મોઢાની જરૂરીયાતો મોજ રીને પુરી પાડવી અશક્ય છે. આ મોઢામાંના મોટા ભાગને પોતાની રાજ્ય માં આજેનેના સરકારમાં લેવો નરે દિલ્હી કરવા રહી અને જોઈએ તેઓ વિના આજાદ થાય છે પણ આજા રાજવી નકામી છે. આપણા જોઈએ એ આપણે નેહીવિ અને રંગવણીમાં મજૂરીથી મજાવવા નાખતા હોય છે આપણે ખાતર આપણે નેહીવ અને રંગવણીને જે જોઈએમાં છોડી રજા આપણે જોઈએ. તેઓને સારા પગારે આપવા જોઈએ અને સમજતાં રહી શકે તેમાં મળે. અને તેઓ ને કામ કરી શકતા હોય તે કામ કામ પણ નાતના વર્ણોએ વિના તેઓને કરવા દેવું જોઈએ.

કેસરનાથ મેં શાહમાં-કુટુંબ ૧૫૩ પહેરી વનમહામાં રમકડા કરતા કતા. એક દિવસ એક વરેણાએ અધિવાસી મુખે તેને પુછ્યું, 'માહ, કેસરનાથને રસો કમ ખાણુ આવ્યો, ખતાવીશ?' રાજાએ તે સાંભળી તેને પુછ્યું, 'એ અભાગિયા દેશમાં હવે શા કું ખામ છે, માહ?' વરેણાએ કહ્યું, 'હું પ્યારી વાણીએ છું. માહ નામ વરસમુદમાં કુખી મુખ છે. હવે વેર વેર બીજા મામતો રમ હરીને છુડા! પણ ચારે બાજુ મેં દયાથી કેસરનાથની કીર્તી સાંભળી છે. કહે છે કે, તે અનાથના નાથ છે, કીન-કરીદ્યું કર્યું છે; શાહ તેને ખાજીથી ખાલી હાથે પાણું રજું નથી ખાટે દું મેં જાણે જરૂર માટે કુંમ દૂર કરવા હમણુ પડે.'

તે સાંભળી મારાસરને જરા હસીને પોતાની અંખમાં આવતાં આંસુ ડુપારી દીધાં. ભાર બાદ મુખ રહી કાંઈ વિચાર કરી શકી અને કહ્યું, 'માહ! હું મધી મુકેલીએ વેદો આટલે દૂર આવ્યા છે, તો તારી વનમહામાં પુણે મામ તેણે મારું, આમ, તેને ખતાવું' એમ કહી તે તેને લખને માર્યો. કાશીનાથ દરબાર બારીને જોઈ છે. એટલામાં જ એક જાદુવારી વનવાસી આવીને જોઈ રહી. રાજાએ મેં મલકાવીને તેને પુછ્યું, 'શા કરજીકર તમારે આપણે મુખે છું ખુશીથી કહે. કાશીનાથ તમારી ને માં કામના હશે તે જરૂર પુરી કરશે.' પેલા જાદુવારીએ ધીરે ધીરે કહ્યું, 'કાશીનાથ, હું કેસરનાથ છું; અને પાકી હાથે તેને ને મોઢું જનમ આપવાનું તમે જાહેર કર્યું છે, તે મારા આ જોઈવાર વાણીને આપો. તે જોઈ મુકેલીમાં આવી પડશે કે, તમા મારી પાસેથી કમ મળશે એ આજાએ મારા નમરને રસો પુછો કતા કતા, ત્યાં અને વચ્ચે મળ્યો. તેને હું નિરાશ કરવા નથી મામતો. માટે લો માં માથું, અને તેને જનામની રકમ મળી આવશે.'

આ જોઈ સજાસદા એક કામ. આજો દરબાર સ્તબ્ધ થઈ મેં. બારણા પાસે જોઈ જાણવારી દાર પાસની આંખોમાં આંસુથી મરણ મત. કાશીનાથ પણ દાખબર તો મુખ મુક ગયો. પછી તે જોઈ, 'હે રાજકેદી! પોતાનું માથું આપણે મારા જીવ વિજય મેળવવાને પેતરે નું કીક જોઈ કાઢ્યો છે! પણ તારી એ આજા નિષ્વજ જનાની છે, કેમ કે આજના આ રજાકામમાં કુંમ છતીય.'

પછી તેણે કેસરનાથને રાજ્ય તરીકે રાજેશ્વરી કહ્યું, 'હે કેસરનાથ' તમારે રાજ્ય હું તમને પાણું આપું છું, અને સાથે માં હવે પણ. હવે આ આજાએ મેં તમારા રાજ્યમાં કામ કરાવે.

આ વાણીને જોઈ તેણે મન આપો, એમ કહી એ જોઈવાર વનવાસીને રાજ્યને રાજાસને જોઈ, અને તેના અંખમાં જેવા વળા જીવે રાજમુખ પહેરવી દીધો. નમરને એ જોઈ આવણે પોતાની જીવા: 'કમ'! 'કમ'!

—'તારા જાને અધિવાસ' એ.

વિવિધ વર્તમાન

અંદીશા પ્રધાન અંદાજમાં ફેરફાર
મર ૨૨૨૩ કોમ્પ, ને આમની સળ ના કીકર કતા, તે હવે વિચારો ઉત્પન્ન કરવાના ખાતના પ્રધાન નીમામ છે. વેર કપીતેદમાંથી તે નીકળા ગયા છે. તેમની ખાલી મોટી જામમાં મા. હરણે મોરીસન નીમામ છે પરંતુ મલ મુખ્ય અને આંતરીક સદી-સજામતિ ખાતના પ્રધાન તરીકે તેમનું પદ માણ રહેશે. મા. એનથની કમના આમની સજાના કીકર ખન્યા છે અને પહેલ ખાતના મંત્રી તરીકે પણ આજ રહેશે. આ ફેરફારનું કારણ કહ્યું જાણવામાં આવ્યું નથી પરંતુ નીતીની જાણવામાં હર રોજ કીકર અને મા, મર્ચાંને કમ મતલોડ પડેશે જાણવામાં છે. જનાં અને વચ્ચેના ખાતની મેમ'પ સાથે જાણ છે કેમકે આ ફેરફાર થયા બાદ મર ૨૨૨૩ મા. મર્ચાં સાથે ખાણી શીડી દવું.

મુનાઇટક રેટકનેના મુદ્દા ખરબ
આજ સુધીમાં મુનાઇટક રેટકને મુદ્દામાં ૬૦ અખજ કાસરને ખરબ થઈ ગયો છે જે મન મુકના કલ ખરબ કરતાં જામલો છે. આ ખરબ નમદ પેલા અખાગેલાને જે અને માં મર્ચાં પાંચ અખજ પસા કરી મંચ ખરબ વધતો જાય છે.

ખરબ, રીધામ, કમ-કો-આપના માં જાણવાનું હરકર
મુ'અકા'મથી માવનીક મીલીટરી રોજાકને જાણ છે કે જરમા, રીધામ અને કમ-કો-આપનામાં જાણવાની વધુ હરકર જોઈવામાં રહ્યું છે. સામંતિન નદીના પશ્ચિમ કીકરે જાણનીક હરકર તરખા, અને કીકર જમા થતા જાય છે. કપાંમોજાનમાં જાણનીક મન-વારી આવી છે અને ત્યાં હરકર ઉતાડું છે. વધુમાં જાણનીક વીમાને સાંજોનામાં આવ્યાં છે.

કરકાકુના નવા પગલાં
સવળા પ્રાંતની સરકાર અને કીકર સરકારના ખાતનાની પરિશદ મળ્યા બાદ મયા મુકવારે ન્યુ દિહીમાં એક પાલી પકાર રહી છે કે સરકાર સરકાર ના નવાં પગલાં જેવા ધારે છે. પાકી જાણ છે કે પરિશદમાં લાંબી ચર્ચો મુક કરી અને આંતરીક સદીકમા-મતિની વ્યવસ્થા અને અમલવા દરેકે થયા હતા.

કોણ જીત્યું?

બ પ્રાચીન સમયની આ વાત છે. કેટલીય વાંતા, મલખી સીકની પેડે, એક પેડી પાસેથી ખીજ મેડી પાસે જીતરી આવે છે; પરંતુ તેમનું મુળ કે તેમને સમય નાંખવાની કે જાણવાની હરકર કામ નથી કરવું. તે વાંતાને રમ કે જારજ રોકાને મન અમલને અંકિ હોય છે. હિવર રવીન્દનાજ ટાંગરે આવા જુદી જુદી અનેક કમાણીને પોતાના 'કમા અને કદાથી' નામના પ્રથમ સંપત્રી છે. તેમની આ એક છે

દાનેકરી તરીકે કેસર દેશના નામની મોટી નામના કતા. કીન-કરીકેનું તે આજવારના કતા. કુખમાં માવ ખિતાની પાસે જેમ જાણ રોડી મળ, તેમ કુખમાં જોઈ તેવી પાસે રોડી જતા. કેસરનાથની એ કીર્તી મારીવાજ થી સહન મુક શકી નહીં. તે જાણી થી ખન્યા જવા જાણે: 'મારી પ્રથમમાં માણસે મારા કરતાં કેસરનાથને મોટા માને! મારા કરતાં જેનું નામ નીચું છે તેની, મારીજ પ્રથમમાં આટલી બધી કીર્તી! એમ દિવારી તેણે એક દિવસ પોતાના સેનાપતિને કહ્યું, 'સેનાપતિ, આજો કામમાં તજવાર લો અને હરકર તજવાર કરો. મારા કરતાં કેસરનાથ ને મોટા પુણ્યવાળા મલ ખેલવું છે. લો જોને જરા માં રાખવાએ.'

કાશીનાથ સૈન્ય તેજર કરી કેસરનાથ ઉપર ચાલ્યું કરી. કેસરનાથ રજાકામમાં કારી જવાથી જાણને મળ્યાં જામલમાં પસાવન કરી મેં. વિજ્યા કાશીનાથ હરખાર.બરી, મધ્ય

કસને કમના સજાસદાને કહેવા જાણે. 'જેનામાં જન ચામજવારી તાહાન ન હોય, તેણે કાનેકરી થવા નીકળવું ન જોઈએ!'

પરંતુ તેજામાં કાકાકાર મળી મેં. મધા કહેવા જાણે. 'વાદ મંકને મળા મળે. મલખીએ જાણવાનના બાક પસંદ કર્યાં, પણ મર્ચાં સાથે ન જોઈ' હરે દિશાના લોક કમ્પાંત કરવા જોસવા જાણે. 'અમારું કિરજન માથું મધ્ય: સળ જમતના બધું કેસરનાથના મનને કીકાર કર્યું!'

નમરનેનાનું એ કમ્પાંત સાંભળી, કાશીનાથ મુરસાથી સળથી જવા જાણે: 'દવાખેશો! હું કમ્પ છપ્પતો-મળતો છું, તો પછી આટલું બધું જાણે. રહી મરો મારા તમારો એ દાનેકરી હવે શું પાછા આવશે? કે મને કરવાની રાં પોતાનું રાજ્ય પાણું મેળવશે! કીક, કીક: પરંતુ જ્યાં કુખી તે જાણે છે, ત્યાં કુખી તમે જાણ તેના અખલ કીક વાના નથી. માટે તેને નાખરોપ કરી નાખવો જોજ ચોગ્ય છે. સાજમાં મળ્યું કહ્યું છે કે, સનુતું જરાસરખ મળ ખાણી રહેવા દેવું નહીં.'

આમ વિચારી તેણે પોતાના મંત્રીને જોણાવીને કહ્યું, 'મંત્રીજી, જાણે, નમર માં દરેક પીકાવે કે, જે માણસ કેસરનાથને પાકી કાવશે તેને સો સેનામહોર કમના આપવામાં આવશે.' રાજના મોટા રાતદિવસ કેર કેર એ પેલખા કરવા જાણે. જે કીક તે સાંભળ્યું, તે આંખ મીંચી, છળ કરી, કાને કામ દયાવી દેવું.

મનુષ્યની ઓજ

૫. જાણકારતાના 'Omniscience of World History'—જગતના
હાનીકામનું 'રેપ્રેસેન્ટેશન'—નામના પુસ્તકના એક મહત્વમાંથી
'સિદ્ધાંત' અને 'સાદિશ' માં અનુવાદક: મણીલાલ દેસાઈ.

ૐ ને હમે આપણી કુટુંબીયાના રૂપે
રીતે ફેરવેલા સમા, તેની પ્રતિ
અને ત્રીકસ કરી રીતે મર્ધા, તમા
ફેરવીક વાર ફેરવી રીતે નેજી ફેર
રીતે પાછેલા કરી એના તને અવાસ
આપે, તમા પુરુષણી સંસ્કૃતિમાં ના
હતી અને જાણીએલી રીતે તે ફેર
રીતે મહી તમા જોસરી પણ એની
તને કંઈક ઝીંકી માપ, તમા તેનાં
મર્ધા અને પાડીએલાકીત ને જીવ
કામ-સરીતાં મુશ્કેલીનાંથી અમર
લીન રીતે નિર્વંતર વહેતી આવી છે
અને હજી પણ કાંઈ અજાણ કામર
તરફ તરી રહ્યા છે, એની તને કંઈક
મર્ધાના માપ, એટલા માટે કે તારી
સમાજ એ જાણી એ જાણીમાંથી
તારા પ્રતિભાવે રજી રવા આદર
હતી. આર પાછામાં મનુષ્ય જાણે
જાણેજ માણસ કદી સારા એમાં
સ્વીકારીમાં હતા સારથી જાણીને આજે
તે પોતાના મહાન સુખમાં માટે નેક
મિલકુટીયાઓ અને અર્થ જોસરી સામે
છે આ સુધીના અમર માનવપ્રતિભાવે
હમે હમે તને પરિચય કરાવવાની માફી
છેવેલ દલી તને માટે હમે ના ન
મજરી દલી કારે આપણે એજ રીત
સંજ્ઞાન કરી દલી તે વખતે આ
પણે અર્થન તમા પોતાની કામ કરી
રીતે થક અને સહારે પતી રીતે વર્યા
તે વિશે તમા અર્થવાસને વિષે તારો
કરી દલી પદેત આગળ જતા મર્ધા
તેમ તમ હાજારને તેમજ ખીજી આ
જાણતામાં આપણે વધારે ને વધારે
અર્થવાસને મર્ધા અને માનવપ્રતિભાવે
કમ આપણી નજર આગળથી ખરી
મર્ધા. આપણે તે પ્રતિભાવને પદને
ફેરવા ઉપરઉપરીથી નિહાળી ગયા,
મે' તા માત્ર પ્રતિભાવ પદનાએનું
માજણ તારી આગળ રજી મર્ધા
એને ફરીરવાંદથી ખરી દલી તારી
અમર એ જાણે અને પ્રાજ્ઞતા
વધુ તરીકે રજી કરવાની માફમાં
સાધિ હોત તે કેવું સાધે!

પરંતુ મારામાં એ સંકેત નથી,
એટલે પદનાએના એ માજણને જીવન
જનારવાને અમરારે કદાચ માટે તારે
તારી કલ્પનાસાક્ષર ઉપરજ આપાર
સાધેલા રૂબો. આમ માનવ પ્રતિ
કાસ વીરે તુ ખીજી વજા માત્ર
પુરવેલામાંથી પાંચી સંકેત એમ જ, તા
પછી મારે એ વિષય અને લગણુ
આવી જાતને સંજ્ઞા મર્ધા પારવાર
આવ્યાં કર છે. જર્વાય મર્ધા તમાપાનું
તારી રાજ્ય છે અને મને સાધે છે કે
હજી તે આજ મર્ધામાં.

મનુષ્ય પદને આગળના અને તમા
ડીમાં ખાતે અગમમાંથી જાણે નિહાળે
આરથી માંડીને તમા વિજાણની પ્રતિ
વિષે મર્ધા ઉપર રાજ્ય છે તને આ
વિજાણને જાણે વરસ તારી છે,
પરંતુ પુરુષની કમા અને તમા કામર

મનુષ્યના આગમન પદેલા પદી મર્ધા
પુત્ર-પુત્રાન્તરોને મુશ્કેલી એ સમાજ
કેટલો જાણે કદાચ છે! પરંતુ તેના
પદેલા આ પુરુષ ઉપર મર્ધા મર્ધામાં
ખીજી અને મહાકાવ જનારથી
કમા રવાવાવિક રીતેજ માણસ
તુ જાણે આપણે માટે વિશેષ ન.
તે મહાન વિશેષ રવાવાનું કદાચ એ
જે છે, જાણે પ્રાજ્ઞતા પારો ન દલી
એની એક મર્ધાના પદેલા તે તેનું જાણ
તેની જાણને એટલે ન, તુ જાણ
કદાચવાની તમા જાણવાની રીત. આ
રીતે મનુષ્યની ઓજ છે આગળથી
જાણે મર્ધા એ મર્ધા નાના જાણે
તુ નિરીક્ષણ કરી જા. તે તેની આજ
પાસની ના ના આજુબાજુ ફરી
તે ફેર રીતે આજે છે વસ્તુઓ તમા
માજણને જાણવાની માજણવાની ન
કેમ રીત આરવા કરે ન, તમા ખીજી
જાણે વસ્તુઓ પણ તે ફેર રીતે જાણવા
માટે ને કાંઈ નાનકડી જાણેની નીકાળા
રજી; જે તે વસ્તુરત અને અર્થવાસ
તે તે કેટલાંક વસ્તુઓ વિષે અનેક
સાધેલા પુરુષો.

પ્રતિભાવના માનવાજ્ઞાન મનુષ્ય
ના પણ એજ સિધ્ધિ દલી કારે
તે જાણવાપરવામાં દલી અને ફરીકા
તેને માટે તરી અને મુશ્કેલી,
તમા તેનાથી ને કરતા દલી એ
વખત, આમવાસની પ્રતિભાવ નીકાળીને
તેના તરફ તે અર્થવાસને સ્તેષ રજી
કદાચ અને તેણે અનેક સવાલો પુરુષ
કદા. પરંતુ પોતાના સીકાત તે ખીજી
તને સવાલ મુશ્કેલી રજી એમ હજી
તેને જાણ આપવાર નીજી કદા
હજીજ નહી. પરંતુ એ વખતે પણ
તેની પાસે એક નાનકડી અજુજ
ખીજી દલી એ જાણ ન તેજી મર્ધા
અમર, તમા ન, તેની જુદી એની
મદદથી, અનેક કરો તેરો. પારે
ધીમે ને અનુવાસ એકકા કરવા મર્ધા,
અને તેની જાણવાની વજીને પણ સીધતો
મર્ધા એમ જાણે નાનકડામાંથી પારી
તે આજ ફરી મનુષ્યની ઓજ માજણ
ન કરી છે. એમ કરતાં કરતાં તેણે
મર્ધા સાધી કરી છે પરંતુ હજી તે
પણેજ સીધવાજી જાણે ન, અને તેના
જેમ સીધવાજીના માજણ ન આગળ
વખતો તમા છે, તેમ તમા તેની સામે
સીધવાજીના તમા અર્થવાસ પ્રતિભાવ
તમા છે, અને એ ઉપરથી આજની
આજની જાણવાની—જે તેની આગળથી
અજસ હોત તે—તે હજી કેટલો જાણે
કર છે, એની તેને પ્રતિભાવ માપ છે.

મનુષ્યની ઓજ રીત છે અને તે
કમ દીકામાં પ્રવાસ કરી રજી છે
કમારે વસ્તુથી માણસે આ પ્રતિભાવ
જાણે આપણને અર્થવાસ કરતા આ-
આ છે 'મર્ધા, તમાજાન તમા વિજાણે
એ જાણવામાં પછી વિજાણ રજી છે
અને તમા અનેક જાણે આગળ છે
એ જાણે કદાચ તેને કે મુશ્કેલીમાં
નહી તાજી. રજી એમ છે કે, જાણ
માજણવા જાણવાની તે મર્ધા પોતાને
પણ મર્ધા માંડીમાં નથી. પરંતુ
મુશ્કેલીને કરીને મર્ધા એજે; જાણે
અને તમાજાણવા જાણ આગળ પ્રતિભાવ
કદા છે. પરંતુ જુદીની જાણે પરવા
કદા પોતાજ તેજી અનેક રીતે પોતાના
નીજીપાનું પાછા કરાવવાના મર્ધા
સામાજ્ય રીતે જાણે ન. પોતાને તેને
સાક્ષર અને અર્થવાસ જાણ આગળ,
કદા કે વિજાણને સજાવાજી એજ છે
કે, કદા પણ જાણવામાં છેવટેની નીજી
ન જાણે એજાન પ્રતિભાવ કદા જાણે.
જુદી અર્થવાસ કરી, અને મનુષ્યના
મર્ધા ઉપર વિજાણ રવાવા. તેને એ
કદાવાની જાણે નથી કે, મારે પછ-
પાન વિજાણ તેમજ વેજાણીક પદની
વધર છે.

મનુષ્યની ઓજવા આ પ્રતિભાવ
આપણે જાણેપુરુષકા જાણવા ન
આપી સજાજી એ ખરે, પરંતુ આ
પણે એટલું તે જોજ સજાજી છીએ કે,
એ જાણે એ દીકામાં મર્ધા છે
માજણે પોતાની જાણે તેમજ પોતાની
અર્થવાસ કદાચ કદાચ છે, તેજી પ્રતિભાવ
ને સજાજી પ્રતિભાવ રજી છે તેમજ
પોતાના જાણે પણ સજાજી પ્રવાસ
કદા છે જાણવામાં એ જાણે જાણ
એજ ન, અને મનુષ્ય પણ પ્રતિભાવ
જાણે એજ અર્થ છે 'જોઈ તેમજ
માજણ પોતાજે રજી થવા છે ન,
'જા' તારી જાણને જાણવા' અને એ
પ્રતિભાવ કરવાને મારે પ્રતિભાવ કદાચ
આજાજી કરવા અજુજ અને સજાજી
પ્રતિભાવને પુરુષો આપણે ઉપરથીપદો
માંથી મર્ધા આજે છે. પ્રતિભાવ વિષે
ખીજી તમા જાણવામાં વિજાણવા
કદા છે, અને આજાજીક ફરીકા એજા
મર્ધા મારે પ્રતિભાવે સજાજી ન, આજે
તે વીજાણ પોતાની પાંચ એજી પણ
જાણવા નિરવારી રજી છે ન જાણે
પ્રતિભાવે જાણ પોતાને કદાચ સજા
મર્ધા ન અને તેમના સજાજી કરી
રજી છે. તેજાના અર્થવાસ કરે પદેલા
પારેલા તે આજાજીવાસની નીરીક્ષણ

કદા રજી છે, તેમજ પ્રતિભાવ તેના
અર્થવાસ છે તે જાણેવાર માંડીમાત્ર અર્થ-
વાસ સજાજી પોતાજાજી—'પ્રતિભાવ
અને પ્રતિભાવ' (પુરુષોત્તમ અને એ
પોતાજા) વિષે પણ અર્થવાસને તારીકી
આજે છે

તેની જોજની સજાજી માજણને
તેની જુદી જુદા આગળ લક મર્ધા
એ જાણવા પ્રતિભાવે પારે મર્ધામાં
જાણે તેમ તેમ તે પોતાના માજણે
અર્થવાસ તેને વધારે ઉપરવાજામાં
કેટલો સજાજી, અને એ રીત તેજી વધારે
સજાજી પ્રતિભાવ કરી. પરંતુ કદાચરજીને
તેને આ નથી સજાજીને કદાચ સજાજી-
પોતા પ્રતિભાવ ન આપણે એટલુંજ નહી,
પણ પછી વાર તા તેજી તેના કદાચરજી
પણ જાણે. આરથી જાણે જાણે
જાણેને તેજી એ સજાજી રવા છે તેને
જાણે કદાચ તેના પોતાનાજા પાછા
ના અર્થવાસને માટે અર્થવાસે કદાચ
પારે તમાજાણે કરવાને જાણવાજા માજણે
પુરુષરતે કરીને પોતાનાજા પણ ઉપ-
વાજા જાણે છે

સિદ્ધમાં બ્રીટીશ સરકારની નીતી

સિદ્ધમાં નીતિ આપણે અર્થવાસ
કરી છે, તેના અર્થવાસના નામ
માં તમા સજાજી નામના નીતી
સિવાય બીજી કદાચ દલી સજાજી એમ
નથી. જે જાણે સામાજ્યવાસની આપણે
દીકા પર સજાજીએ છીએ, એની સાધી
ઉપર ઉપર જાણે-પ્રતિભાવે સજાજીવા
મર્ધા છે, તેની સામે આપણે કદાચ
સજાજીએ છીએ. એ પ્રતિભાવે પદમાં
અર્થવાસ (સિદ્ધમાં) માજણે છે: પાછા
જાણ આપણે કદાચરજી સજાજી છે: પુતળા
—પ્રતિભાવે આપણે આ રાજી છે;
જાણે મદદવાની સજાજી અને રવાજી
આપણે આપણેજ કદાચ રાજીએ
કદાચ. આપણે ન પદે એજે રાજી
આજવાજાજાજા પ્રતિભાવ એ જાણે છે,
ના તેને રજી. માટે પુરુષા દમન-પ્રતિ
જાણે જાણે આપણી પારે તેજા છે,
દીકા જાણવાની અર્થવાસ ને જાણવાજા
એ છે તેજાથી આપણે રવાજાને જાણે,
મર્ધા જાણે તમા આપણે નીજાજી
પ્રતિભાવે છીએ; પ્રતિભાવ આજેવાને
જાણે ન આપણે જાણ કરીએ તે
એ કરીએ છીએ કે, તેમને સજાજી
આપણે છીએ, પણ જાણે સાધ
ના આપણે કદાચરજી રાજીએ છીએ.
કદાચ, રવાજાજા પર જાણે આમ
જાણે કરે છે. જાણવાજા જેની
સામે આપણે સજાજીએ છીએ તે આ
પરંતુ છે."

—સિદ્ધમાં જાણે

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

નવેમ્બર માસ કંપાસના ફેલ્સાઈ ઉલ્લા સાધનોના એટલે
રેકોર્ડો આવી ગયા છે, વહેંચે તે પહેલાં.

N. ખાદે કંપાસ

- 16404 ગળા પાકા દુન્યાં પુઠારી જાણી
- 16411 એક રોલે ક્ર દસાનાં
- 16416 ગલખા સંઝ બાઝ ગલ અપાખા હમારી
- 16428 મદીનેકા મુસાફર કું ગેરે હામે દુરા કરના
- 16434 હામીરો ઉદ ગમે સંકાન વોલી રોનક દે મેહરીલપી
- 16433 રહમતુલલીલ આલમીન
- 16447 મોલે મલે એ એક જુલે
- 16452 ને મોલે હામે હામે હામે મોહાલે દે
- 16473 વોહરીલકા વાલહલી
- 16450 ફરમાર ખુસલમાનો.
- 16443 હામે મે આજ એકમરે આવી
- 16489 ફરમાન પદો
- 16467 મેરા ગન મોલે મોલે
- 16480 મુલકા દામે ગહુલપે મરનેકી ખુશી દે
- 16490 મારો સલેઆમક પારો સલેઆમક.

R.L. હમ્મીની ફેક્ટરી

- 346 અ'ધા મદુલીકા મોહામ
- 301 અધાકા જલવા
- P.E.**
- 27 ચકાદત મહરન ખીલાલ
- G.L.**
- 4764 અમે 4765 મે રકોરોના રોર
- અ'મલમે મારોમ પાની પીલાનેકા મોહામ
- 4726 જુદા દે સારે મેખાને મે
- 3164 રતપા ચકાદત
- 6677 રેશ અગળ
- 4740 રુમ દો અમકાદ
- F.T.**
- 12127 રિવાલત મહરન જાણી
- 12907 દે તપાપત
- 12781 તોલીક મોહામલી

ફાખરીદ દીન

- 7791 ગમનમીલોકા સરદાર મુકા મલા દે.
- 7742 સદા ખાર સમી.
- 7593 અરખપે તારો મે મોલે માંદે અનપર એક લ

ફાખરીદ આલમ કંપાસ

- 16270 હરો દરવારો મોલન ડાલકી
- 16319 તરવીર નળી અમોલે લીલમે લીલમે આખ
- 16241 તરવીર મોહમદ મેરે લીલમે.

16270 હરો દરવારો આલમકાલો
માસ્ટર ફીલ્મી

16342 વા મોહમદ વા મોહમદ

16342 મધર આ સીતમગ

16261 અસકા રાજ દે કમલરો

16310 અખને અખને આપી રોલત

મોહમદ ખાલીલ કંપાસ

16416 ખિલા અખની નગવવા મોહામી સમી

16417 સોલરપાં નલી રકા

16417 હમારા નળી વલમ મરમાનવાલા

16221 સારી મુકે પીલારે

16200 જુલગાની આમ અમામ

16379 રકા મલે વાલ રોલ

F.T. માસ્ટર અખરકુલ રહલક

16486 મે પીલેલી અખાલક

16420 વોહ હમીમે ખુકા

16251 દે સમામ લીલમે જા મે

16415 હમારે કાલેદે સતીલ ન

કલમખાન એન્ક પાર્ક

16215 રેહવા દે મુસા આકા તરી ગલીમે

16217 અસ તરકે જલતા કું સમ રહેતેદ રોહાલ

16226 તહાલીલ દે હાકુસહરા મે

16200 મે તો લીરે આપ માર

16057 મોહમદ અખ હરો મીલમલ

16212 દરદરમે વાહકતા રીશ

16210 સરે મકલમમે સરકો

N. ખલીલ

16481 મે દુન્યા દે દુન્યા નળ.

16469 પીતમ ખમર દે જાની.

16402 હર-હર-હરમે હમ જા.

હાલિ કંપાસ

16461 ફરમાદ ખી તો મુલ ક્રે મોહાદ કરને વાલે

16444 ખુસકમે કર નાં માર ફોલ હમારા દો જાળ.

16388 નરે અનપર લીખાના ખોરે રજુદ અખની

16422 ખાલ માકી કિ નહાલી જાણી

16398 પ્રીસ ખાલ વરે મુજલે

16415 ખુલવાલે મદીનમે

16378 વાલે દો કહમ આમ કમાગત ફાદ.

16388 અખર નળી દરવારે દરકોળાદો

હામા રોર

મીરીન રરકાદ (૧); ખીલર મંગલ (૨); મુરેકલન (૩).

રકમાની મંગલ (૪), સતી કમાવવા ર).

દર મદીને નવા ફેક્ટરી અખાદે ત્યાંથી મળશે, તેના દર મદીને ફેક્ટરી અખાદે ત્યાંથી મળાવી સેશે.

PHONE 2-1843 **RADIO RECORD TRADING CO.,** 'PHON 8 33-7286
DURBAN. JOHANNESBURG.
88 VICTORIA STREET, DURBAN. 38 & MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.
SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

Maulana Abul Kalam Azad

President of the Indian National Congress
Biographical Memoir by Mahatma Gandhi with a Foreword by Mahatma Gandhi

Mahatma Gandhi

Peace and a portrait of his life and work, presented on film on his seventieth birthday.—Edited by Prof. S. Radhakrishnan.
Price 14

to be had from

INDIAN OPINION,
[BOMBAY, NARAI.]

આવાલીક પંચાંગ

માસ	પ્રારંભ	કાર્તિક	મુસમમન	પાસરી	ગુરુ પંચાંગ
૧૨	૧૨-૧૨-૪૩	૧૨-૧૨-૪૩	૧૨-૧૨-૪૩	૧૨-૧૨-૪૩	૧૨-૧૨-૪૩
૧૩	૧૩-૧૨-૪૩	૧૩-૧૨-૪૩	૧૩-૧૨-૪૩	૧૩-૧૨-૪૩	૧૩-૧૨-૪૩
૧૪	૧૪-૧૨-૪૩	૧૪-૧૨-૪૩	૧૪-૧૨-૪૩	૧૪-૧૨-૪૩	૧૪-૧૨-૪૩
૧૫	૧૫-૧૨-૪૩	૧૫-૧૨-૪૩	૧૫-૧૨-૪૩	૧૫-૧૨-૪૩	૧૫-૧૨-૪૩
૧૬	૧૬-૧૨-૪૩	૧૬-૧૨-૪૩	૧૬-૧૨-૪૩	૧૬-૧૨-૪૩	૧૬-૧૨-૪૩
૧૭	૧૭-૧૨-૪૩	૧૭-૧૨-૪૩	૧૭-૧૨-૪૩	૧૭-૧૨-૪૩	૧૭-૧૨-૪૩
૧૮	૧૮-૧૨-૪૩	૧૮-૧૨-૪૩	૧૮-૧૨-૪૩	૧૮-૧૨-૪૩	૧૮-૧૨-૪૩
૧૯	૧૯-૧૨-૪૩	૧૯-૧૨-૪૩	૧૯-૧૨-૪૩	૧૯-૧૨-૪૩	૧૯-૧૨-૪૩
૨૦	૨૦-૧૨-૪૩	૨૦-૧૨-૪૩	૨૦-૧૨-૪૩	૨૦-૧૨-૪૩	૨૦-૧૨-૪૩
૨૧	૨૧-૧૨-૪૩	૨૧-૧૨-૪૩	૨૧-૧૨-૪૩	૨૧-૧૨-૪૩	૨૧-૧૨-૪૩
૨૨	૨૨-૧૨-૪૩	૨૨-૧૨-૪૩	૨૨-૧૨-૪૩	૨૨-૧૨-૪૩	૨૨-૧૨-૪૩
૨૩	૨૩-૧૨-૪૩	૨૩-૧૨-૪૩	૨૩-૧૨-૪૩	૨૩-૧૨-૪૩	૨૩-૧૨-૪૩
૨૪	૨૪-૧૨-૪૩	૨૪-૧૨-૪૩	૨૪-૧૨-૪૩	૨૪-૧૨-૪૩	૨૪-૧૨-૪૩
૨૫	૨૫-૧૨-૪૩	૨૫-૧૨-૪૩	૨૫-૧૨-૪૩	૨૫-૧૨-૪૩	૨૫-૧૨-૪૩
૨૬	૨૬-૧૨-૪૩	૨૬-૧૨-૪૩	૨૬-૧૨-૪૩	૨૬-૧૨-૪૩	૨૬-૧૨-૪૩
૨૭	૨૭-૧૨-૪૩	૨૭-૧૨-૪૩	૨૭-૧૨-૪૩	૨૭-૧૨-૪૩	૨૭-૧૨-૪૩
૨૮	૨૮-૧૨-૪૩	૨૮-૧૨-૪૩	૨૮-૧૨-૪૩	૨૮-૧૨-૪૩	૨૮-૧૨-૪૩
૨૯	૨૯-૧૨-૪૩	૨૯-૧૨-૪૩	૨૯-૧૨-૪૩	૨૯-૧૨-૪૩	૨૯-૧૨-૪૩
૩૦	૩૦-૧૨-૪૩	૩૦-૧૨-૪૩	૩૦-૧૨-૪૩	૩૦-૧૨-૪૩	૩૦-૧૨-૪૩

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 48—VOL.—XL

FRIDAY, 4TH DECEMBER, 1942.

Registered at the G. O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

WHO SHOULD GOVERN

“IN every country the wishes of the greater number of the inhabitants and of those in possession of the great mass of the property ought to have great influence in the Government—they ought to possess the power of the Government. If this be not generally the rule—ought, *a multa fortiori*, to be followed in the Government of distant colonies from which the information that is to guide the Government at home is sent by slow and never correct or complete. A Government on the spot, though with the means of obtaining correct information, is exposed to the delusions of prejudice, but a Government at a distance the only course to pursue is to follow public opinion. In making the practical application of this principle if I find the Government of any country engaged in squabbles with the great mass of the people—if I find it engaged in vexatious controversies and ill timed disputes—especially if that Government be the Government of a colony—I say that there is a reasonable presumption against that Government. I do not charge it with injustice, but I charge it with imprudence and indiscretion, and I say that it is unfit to hold the authority entrusted to it.”

—SIR JAMES MACKINTOSH

રાજ્ય કોણ ચલાવી શકે

“દેશ દેશમાં એ દેશના વર્તમાનના સૌથી મોટા સમુદાયને પ્રત્યક્ષ અને નિર્મોહ કાયદામાં સૌથી વધારે શિક્ષણ મળેલી હોય, તેઓની રાજનૈતિક સૌથી વધારે વચ દોરી મેળવે—તેઓના કાયદામાં રાજ્યસભા દોરી મેળવે. તે આ વસ્તુ સામાન્ય રીતે ખરી હોય તે એ નિમિત્ત દુરના સંસ્થાઓ, કે ક્ષણિક અધિકારી સંસ્થાઓ દ્વારાથી માટે મોટી વ્યક્તિઓ તરફથી જ મળે. શિક્ષણમાં આવે છે, અને તે પણ કોઈ દિવસ ખરી કે ખુરની નથી દોરી, તેમ રાજનૈતિક ચલાવવાના સંસ્થામાં પણ કોઈ પાસે મેળવે. રાજનૈતિક સરકાર, એ કે ખરી કાયદાને ચલાવવાના તેના જામે સાધનો હોવા છતાં તે પ્રજાવાસને કોઈ ખરી શકે છે; દુર દેશની સરકારને માટે એક માત્ર માત્ર પ્રજાવાસને અનુસરવાનો છે. આ સિદ્ધાંત અવધારમાં મુક્તિ, કોઈ દેશની સરકાર આમજનતાની સાથે પ્રજા દરવાજા દોરવાથી કે એક એક મને મારે, અને મને મારે કે ન બોલી અને એક કિપ્ત દરવાજા તરફથી પહેલી કે, અને એવી સરકાર ખાસ રીતે કોઈ સંસ્થાનિક સરકાર હોય, એ માટે કહેવું મેળવે કે એ સરકારની સામે એક વ્યવસ્થામાં મારણી કારણ રહે છે. તેની સત્તે ; અન્યાયને કોઈ નદિ મુકે પરંતુ મેરકાપણ અને અવિચલતા કોઈ મુશ્કેલી, અને કે કોઈ એ એ સરકાર તેના કાયદા મુક્તિમાં આવેલી સત્તા મરાવવાને તાલાવે છે.”

—સર જેમ્સ મેકિન્ટોશ.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

હાલના સંજોગોમાં સ્ટીમરોની ખબર આપી શકાતી નથી. તેમજ સ્ટીમરો હાલ નીચમીત મળી શકતી નથી એ કારણે જનારા પેસેન્જરોએ અમને પુછાવ્યા વિના ડરબન આવી ખરચમાં ઉતરવું નહિ. બહેતર અને સલાહબધુ" તો એ છે કે અત્રે આવ્યા પહેલાં અમને ટેલીફોનથી પુછવામાં આવે.

ડરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન ફાઈનાન્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા વિગેરે સંબંધી કોઈને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશું.

શાંતીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat, Point, Durban, લખવું.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT,"

ફોન ૨-૦૪૩૨.

તાર: "KARAMAT,"

SHAIK HIMED & SONS

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

(Pty) Ltd.

હાંસી પેસેન્જર એજન્સી.

390, Pine Street, Durban.

૩૯૦, પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હાંસી વીમા કંપનીમાં ડાઉબલિના, આગ, મોટર કાર મોટર
મોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કમ્પારિમે બચત વીમાઓ,
સાચવટ વિગેરે દરેક વ્યવસાય વીમાઓ ઉતરણી થાય છે.
હાંસી કંપનીને ઉત્તેજન આપવું એ દરેક હાંસીની ફરજ છે.

Natal Office:

"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 25845. P. O. Box 1610

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની મીલકતોના મોરજોજ
ઉપર ૫ ટકાના વ્યાજે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમો ધીરવાની છે.

Transvaal Office:

**ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG.**

Telephone 33-4478

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

1184

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

દેશી અને વિદેશી ફળોનું વેચાણ કરી C. O. D. થી
મોરમવાળાં આપશે. સંપર્ક:-

P. O. Box 542. 139 Brook St. Durban

HEADACHES

QUICKLY RELIEVED
BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-EXCURS) HEADACHE POWDERS
FROM YOUR CHEMIST at 1/4, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL

PHONE 20980 CORNER PINE & CECIL STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS
DISTRICT.

THE MOCCA OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.
BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

MOHANLAL VALJEE,

INDIAN PAWNBROKER.

112, Victoria Street, Durban.

LOW RATES OF INTEREST ON JEWELLERY.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New
Jewellery at reasonable prices to suit your pockets.

STANDARD BUILDING SOCIETY

A BRANCH OFFICE

of the above Society will be opened at

**Chancellor House,
17 Becker Street,
JOHANNESBURG,**

from 1st November, 1942.

**Building Loans and Loans on Property
anywhere in Johannesburg and certain
country Districts arranged.**

— PROPERTY BOUGHT AND SOLD —

NO RAISING FEE OR COMMISSION

INTEREST AT LOWEST RATES

FREE ADVICE GIVEN

Managers:

M. D. BHAROOCHI & J. R. HARTSHORNE

'Phone 33-5201.

સ્ટેન્ડર્ડ બીલ્ડિંગ સોસાયટી

ઉપલી સોસાયટીની ધ્યાન આપીસ તા. ૧ લી નવેમ્બર ૧૯૪૨ થી જોહાનીસબર્ગમાં ૧૭ બેકર સ્ટ્રીટ પર આવેલ ચાન્સેલર હાઉસમાં ખોલવામાં આવશે. જોહાનીસબર્ગમાં અને અમુક કન્ટ્રી ડિસ્ટ્રિક્ટોમાં કેઇ પણ સ્થળે બીલ્ડિંગ લોનો અને પ્રોપર્ટી પર લોનો અમે ગ્રાહી આપીએ છીએ. પ્રોપર્ટી ખરીદીએ છીએ અને વેચીએ છીએ.

**લોન ઉઠી કરવાની રી કે કમીશન
લેતા નથી**

બ્યાજ આછમાં આછા દરે લઈએ છીએ.

મફત સલાહ આપીએ છીએ.

એનેજર્સ:

એમ. ડી. ભરૂચી અને જે. આર હાર્ટશોર્ન.

ટેલીફોન ૩૩-૫૨૦૧.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

એ તમારે તમામ જીવનની ખરી મજા લેવી હોય તો પુટીકારક પડો બનાવી તમારી વંદુરસ્તી પાછી મજબુત અને બળવાન બનાવી દો! પણ યાદ રાખો કે ફાયાદકારક જોરાકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને શોહિયો શુદ્ધ માત્રક વાપરવો. અમારે ત્યાં પડો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માત્ર આપી ગયો છે.

અમારે હાં યોગેશ, બદામ, ગારોલી, પીરવા, પંજાબી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, હલાન્ડી, કોપર નડી, યોખા અને કાજુ, ચાર મમલ, ચોખનીલી, બાલમન, ગુર, અંબર, સોના ચાંદીના વરખ, વગેરેનું, ત્રીજે તમામ કીંદનું કરીમાલું તાંપી વડું, જડી પુટીઓ

જપચંત દોઢ ખરની તમામ મોસરી હમેશ રોટામાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મશહૂર ચલેલી સુરતની બરફી, ખીસ્તા બરફી રી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી રી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હસ્તાઓ

બદામી હાંચો રી. ૧-૬ રતલ, સફેદ પદામો હાંચો રી. ૨-૬ રતલ, રંગીન બદામી હાંચો રી. ૨-૦ રતલ, શુદ્ધ મલાઇ હાંચો રી. ૩-૦ રતલ અમારે હાંધી મળશે.

નવાળી પાઉંડર:

ઠરીરના કેઇ પણ કાંમમાંથી માત્ર એ ચીનીમાં પાળ સાફ કરી દે છે. ૩ મોટલ રી. ૩-૬ પોસ્ટેલ ફ્રી પુનિવન માટે, એક વખત જોરાકર આપી ખાતી કરી શો.

ફેશનલ શોહિયાં: ૭૦x૯૦ રી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

'Phone 24350.

Tel. 844. "Naarison."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195. DURBAN. 1164

કીટીંગસ

પાવડર

મીઠી, ખાકા, વાંખા, દોખારા, ખાખી, વંશ વિશેષ અલગ અંતુઓનો

નારી કરે છે.

મીઠીના પાવડરના કીન ખતે છે.

1114

H. M. PATEL,

General Dealer & Wholesale Produce Merchant.

CARLIC, GINGER, ONIONS & POTATOES A SPECIALITY
104, Prince Edward Street, DURBAN.

એમ. એમ. પટેલ,

બનાવેલી જાતે દોઢાં પોષક ખાનગી.

જાલુ, આદુ રાંધે અને બરાબર ખાતી રૂપિયલી છે.

૧૦૬, પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, ડુરબન.

M. H. DESAI,

એમ. એમ. દેસાઈ,

હાલકોન રૂંદ વેપારી.

અમે દરેક બનાવેલી રૂંદ અને રેશીયન પુનિવનના કેઇ પણ બાબતો C. O. D. થી સાફ પેઈમ કરી મોકલીએ છીએ.

P. O. Box 254.

31, Short St. Durban. 1199

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાણંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
કળાત્મક સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદ્દમ્મ સાથે વગાડી આનંદ—આમેફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદ્દમ્મમાં અને મીઝમંડળમાં ગાવા બજાવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાંકોલસાના ધુમાડાથી બની તાત્કાળિક રસોઈ, આ. કોફી બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક બતની ઠંડકે આપનારી ચીજે મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની શીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

જ્ઞાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બ્રાહ્મન, કમન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરમી ભગત, પંડોરી, મધન
ઈન્ડિયા, અરિસ, બાલી, આદમી.

શીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. બજન, મરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકોર્ડ પશ્ચિમ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાણંતોના મોટા જગ્યામાં રાખીએ છીએ.

રીપરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ કામ.

સોલ્ડ ડીસ્ક્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરવાર ફલ્યુટ, શાતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
બતની) યંગ ઇન્ડિયા, એમેફોન, હિન્દુસ્તાન, હચીન્સ, બોડીયન,
(ઈન્ડિયન રેકોર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો આ લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૩૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રામાતરી) લીમીટેડ,

૧૭૮એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

Maulana Abul Kalam Azad

President of the Indian National Congress

A biographical Memoir by Mahatma Gandhi with a foreword by Mahatma Gandhi. Price 11/-

Mahatma Gandhi

Essays and reflections of his life and work, presented to him on his seventieth Birthday.—Edited by Prof. S. Radhakrishnan.

Price 11/-

To be had from:

INDIAN OPINION.

DURBAN, NATAL.

અવવાડીક પંચાંગ

ગર	ખરડી	દાંડ	મુસલમાન	પારસી	ગ્રેગોરિયન	સુવૈદી
	૧૯૪૨	૧૯૪૨	૧૩૬૧	૧૯૪૨	ક્રી. ગ્રી.	ક્રી. ગ્રી.
	ગ્રીગોરિયન	મરતી	ઇસ્લામ	મરતી		
ગુરુ	૧	૧૬	૨૦	૧	૧-૫૧	૧-૨૦
સુવૈદી	૫	૧૦	૨૫	૨	૧-૫૧	૧-૨૧
ચી	૯	૧૪	૨૯	૩	૧-૫૧	૧-૨૨
મંગલ	૧૩	૧૮	૩૩	૪	૧-૫૧	૧-૨૩
બુધ	૧૭	૨૨	૩૭	૫	૧-૫૧	૧-૨૪
શુક્ર	૨૧	૨૬	૪૧	૬	૧-૫૧	૧-૨૫
શનિ	૨૫	૩૦	૪૫	૭	૧-૫૧	૧-૨૬

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 18. - Vol. XI.

Friday 14th December, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price 10 pence (10d.)

Indian Opinion

FRIDAY, 14th DECEMBER, 1942

At The Peril Of The Civilised World

We know we have our troubles in this country and for those troubles we have to continue incubating our fight. But our real struggle is not, nor should it be, for mere material gains. It is not for the want of those gains that we are suffering so much in this country. What we are really suffering is the insult to our National self-respect. All the material gains in the world are worth nothing if they are to be had at the loss of our self-respect.

When we realise, however, that our National self-respect is being crushed under the heels of British Imperialism in India, our Motherland, we cannot expect to receive much sympathetic consideration outside, nor have we a strong case to claim that consideration.

What really is our status? We are told, in South Africa we must live as South Africans. Are we accepted as such? We have no respect as British subjects nor are we recognised as South African Nationals. Then what are we? The simple truth is we are helots of the Empire. That status will be changed only when India is free and it is the duty of every Indian in whatever part of the world he may be to do his bit to

get India free. The best way we can do so in this country is by enlightening the public with true facts about India and by removing the mists of misunderstanding and ignorance created by the Imperialist Press. We are making a feeble attempt in this direction as will appear from our publication of "Truth About India" and this week's publication of our Special Edition. In doing this, we believe, we are serving the cause of our brethren in this country, the cause of our Motherland and the great cause for which the present war is claimed to be fought. For it is the height of folly to believe that this war can ever end in the victory of the United Nations when the great principles for which they claim to stand, are being unscrupulously crushed under their very heels in their treatment of more than one-fifth of the human race. The United Nations are jointly responsible for the crime perpetrated by any one of them and for the violation of the principles they stand for. Thus India must hold the United Nations equally responsible for Britain's crime in India of keeping that country in bondage for her own exploitation. If they fail to realise this they will do so at their own peril and at the peril of the whole civilised world.

NOTES AND NEWS

New Rules For Workmen's Compensation

FROM the beginning of next year all accidents to workmen arising out of their employment will be compensated by the workmen's compensation commissioner and not by private insurance companies as in the past. A proclamation and regulations are published in terms of the Workmen's Compensation Act, 1941, in the Government Gazette last week. The Act places an obligation on employers to report accidents to European, Asiatic and coloured workmen to the workmen's compensation commissioner, P. O. Box 955, Pretoria. Accidents to native workmen must be reported to the nearest native commissioner, or, where there is no commissioner, to the nearest magistrate. In the first fortnight of next month, wage returns will be dispatched by the commissioner to all employers registered with him. These returns must be completed and sent back to the commissioner not later than January 31. Employers will be sent a handbook which will assist them in completing their returns. On the information they give assessments will be made in due course of the amounts they will be required to pay to the accident fund. Payments must be made within 30 days of the assessment. Employers who have to register and have not rendered wage returns will be liable for the cost of compensation awarded to their workmen during the period of default and, in addition to that, they will have to pay assessments and heavy penalties. Claims for compensation will be paid by the commissioner pending the payment of assessments by the employers of injured workmen. The forms to be used in reporting accidents will soon be obtainable from the divisional inspectors of labour at Cape-town, Port Elizabeth, East London, Durban, Bloemfontein, Pretoria; the industrial inspectors of labour at Kimberley and Maritzburg; the divisional inspectors of labour at Johannesburg and the industrial in-

spectors of labour at Benoni and Krugersdorp. For the Witwatersrand area, the workmen's compensation commissioner, P. O. Box 955, Pretoria, magistrates and native commissioners.

Black And White Justice

Mr L. Winton writes in the Star, (Johannesburg): "I wonder what defence the Department of Justice can put up for the fact that on November 25 five hungry African farm labourers, convicted of stealing four fowls, were sentenced to three months' imprisonment and ordered to refund the value of the fowls—each miserable and literally lousy fowl being valued at 7s. 6d. A European would have been warned or sentenced to a 10s. fine, especially if, like the African, he has to slave from 7 a.m. to 6 p.m. in order to earn a miserable £2 per month on which to keep himself and provide the farmers cheap labour."

Friends Of The Sick

Association

The following resolution was passed unanimously at the meeting of the working committee of the Friends of the Sick Association: "This meeting regards with grave concern the increasingly large number of deaths from T.B. at the sufferers' homes. The work of our Association is seriously handicapped by the inadequacy of bed-provision for Indian T.B. cases. Cases that are curable are kept so long on the waiting lists for hospitals that by the time the beds are available, it is often too late. Further, owing to the fact that home isolation is in all but a few cases impracticable, the disease spreads to the contacts. Much needless suffering could be obviated by the provision of adequate bed accommodation." Copies of the resolution were sent to the Minister of Public Health, Acting Protector of Indian Immigrants, Secretary of Public Health, High Commissioner for India, Municipal Health Department, Provincial Secretary, Commissioner for Asiatic Affairs, and the Secretary of Natal Anti-T.B. Association.

INDIAN AND CHINESE MERCHANT-SEAMEN

SCANDALOUS CONDITIONS IN WHICH THEY ARE KEPT

COMMUNIST PARTY TAKES UP THEIR CAUSE

A SEATTLE merchant seamen at present housed in scandalous conditions. District Six, Capetown, will be removed to suitable accommodation with necessary facilities for recreation, living, reading etc. This was the assurance given to a delegation of the Communist Party which presented the case for the seamen at a meeting with the Collector of Customs, Shipping Master, the City Health Department and the Defence Union Committee.

The delegation was given the understanding that this would be done within a course of the next few days. It was further stated that the board and lodging of these men should not be left to individual contractors. This has not been justified by it. The men, who are of European, African and Chinese descent, are housed in a building which has at their disposal the use of clubs and other service institutions.

The memorandum presented by the Communist delegation described the conditions under which the seamen were forced to live in a building. Although 7s. 6d. per day per head for board and lodging was being paid by the Government, the men were subsisting on a starvation diet. One place in the building was kept as a storeroom with only one lavatory and one wash-basin. All these present conditions.

Mr. Giffins, representing the M.O.H., said he was fully prepared to accept the need for urgent action by the authorities. The M.O.H. had condemned the premises where the men were now accommodated as grossly overcrowded and a menace to the health of the community.

The Collector of Customs Mr. Allison, said that the delegation had rendered a great service to the community by bringing the matter to the notice of the Authorities.

The members of the Communist delegation were Advocate H. V. Smithe, Cassim Jodwan, and Mr. Rex Close, secretary of the Communist Party.

MEMORANDUM ON HOUSING CONDITIONS OF INDIAN AND CHINESE SEAMEN

The following is the text of the memorandum referred to above.

20 men occupying four rooms approximately size of room 7. 7 x 11 ft 6 in high, one double window, one door—six men

which the Indian and Chinese seamen, many of whom are shipwrecked, are now living in Capetown.

We have been directed by the Communist Party of South Africa (Cape District Committee) upon numerous requests from the men, to draw attention to these conditions.

There are at present about three hundred Indian and Chinese seamen housed in District Six and the outlying areas of Capetown. These people are the men of the Merchant Seamen, whose hazardous task is to bring to South Africa and in other members of the United Nations not only war materials but also foodstuffs and other necessities of life across the Indian Ocean. Some of them have been imprisoned as many as three times. Some completed their contracts and are waiting for a boat to take them back to India. Others have recently arrived from India under contract to work for other shipping companies, most to Ellerman and Bucknall, and await the arrival of the boat on which they are to work.

We understand that all housing accommodation for Chinese and Indian Merchant seamen is provided by a certain Mr. Parker of Hanover Street, who is under contract with the shipping companies and various authorities by whom the seamen concerned are employed. The average sum he receives per head per day is 7s. 6d. although one company pays at least 12s. 6d. per head per day. It appears that high rates are paid for the housing of Chinese seamen, 10s. per head per day.

We have inspected all the premises in which these men are forced to live, but will only take up your time with the description of three buildings where they are housed.

You will see from the following detailed facts that the conditions under which these seamen are housed contravene all City and Health regulations as well as all standards of human decency. We therefore earnestly urge that these conditions be immediately investigated and rectified.

No. 1, 24 St. John Street, Capetown

20 men occupying four rooms approximately size of room 7. 7 x 11 ft 6 in high, one double window, one door—six men

6 x 7 x 10'6" high, one window, one door—three men; 11'6" x 12 x 10'6" high, one window, one door—six men; 11'6" x 12 x 10'6" high, one window, one door—six men

Sleeping Accommodation

All these men are forced to sleep on a dirty, unswept and unwashed floor, in close proximity to each other, with no beds. A few have their own mattresses. In most cases the walls are still damp from paint and in one case from oil paint. In the first room where five men are living, the door which opens immediately on to the beds leads directly on to the street. No provision is made for dressing and undressing or the storage of clothes but a few seamen boxes belonging to the men themselves. The odour and stench emanating from the overcrowded conditions, the wet paint, the dirty and mouldy condition of the building, is almost unbearable.

In order to get to the first floor, where three rooms are situated, one has to climb a dangerously steep as well as dusty, badly lit and rickety staircase.

There are no facilities for eating or preparing food, and consequently these people are forced to eat in the same place where they sleep and change. A further degradation in their conditions is caused by the decaying food left lying around on the floor, as well as by the inadequate provision for storing dirty clothes.

Conveniences

For these 20 people one dirty, dilapidated and insanitary lavatory is provided, with a bucket system and a concrete seat, all badly kept, in the yard. Next to this is a rusty bath with one cold water tap attached. All these are housed under a broken iron roof and are surrounded by brick walls. One further washing tap is provided situated over a dirty, blocked and insanitary gully. You can imagine that the men climbing the first floor must crawl down a dangerous staircase, proceed into a filthy concrete yard, and have a doubtful pleasure of making use of these hopelessly inadequate facilities.

Food

The men informed us that they were told that food would be provided for them. In fact to

sanitary conditions the following are the meals that they are provided with:—Morning, one egg each, one slice of bread, one cup of tea with condensed milk; Midday, one slice of bread with a little butter, one cup of tea; Supper, rice with a sprinkling of meat. No fresh milk is provided. One pound of butter, two tins of condensed milk and two pounds of sugar must last these men one week.

For these living conditions and for these inadequate meals he is paid at the rate of 7s. 6d. per day per man. You will realise that the total monthly rent for these twenty men is approximately £125 for a building which is probably not worth more than £7 or £8 per month in rent.

No. 2, 13 Cowley Street, Capetown

47 men occupying a "hall." This was previously a storing shed. There were three broken windows.

Much the same conditions as those described above exist here except that all had mattresses placed on the floor. The floor had large cracks in some places. None of them had any pillow cases or bed sheets. No seating or recreation facilities were provided.

Conveniences

For these 47 men there was only one lavatory, the stench of which spread throughout the hall. There was only one water tap, and the men complained that under these conditions they could not have enough washing facilities. The place was infested with fleas and we were hardly there a few minutes before we ourselves were covered by this plague-bearing vermin.

Food

Food differed very slightly from the one we have just described: Morning: 2 eggs, 1 cup of tea (condensed milk), one slice of bread; midday: tea and bread, supper: rice and meat.

There was only one light in the hall and there was no light whatsoever in the lavatory. As the lavatory was situated in the backyard these men had to go in groups of four or five in the dark for fear of being attacked.

No. 3, 36 Parker Road, Woodstock

There were 41 people housed in these premises in very much

Things In General

Indian Educational Union

THE Indian Union of Layan Bros. Ltd. set the ball rolling with a donation of £5 5s. to the anti-TB children's fund organised by the Indian Educational Union's welfare committee. In a letter to the secretaries they state that they appreciate the objects of the fund in providing comforts and relief to children suffering from incurable diseases, and wish the scheme every success. Each week the members of the welfare committee visit the local hospitals and in addition to providing the children with edible present each child with a few pence in cash. The children look forward to these visits with eager anticipation. In addition to this, the members voluntarily undertake to meet individual cases meeting the expense out of their own pockets. As most of the members are of working class families and the large demands made on their pockets and that of the Indian Educational Union they cannot grant aid indefinitely, and it is with this view that an appeal is made to those interested in the project to communicate with the Secretary, Indian Educational Union, P.O. Box 2168, Darban. Country readers are also admitted

as members, in most cases to within their jurisdiction.

Liberal Study Group

Mr. Alao P. Wanless M.P.C. will address the Liberal Study Group on "The Future of the South African Labour Party" at the Gandhi Library Hall, 140 Queen Street, Durban, on Sunday, December 6, at 2.30 p.m. There will be questions and discussion. All are invited by the secretary to attend.

This Is Democracy Under

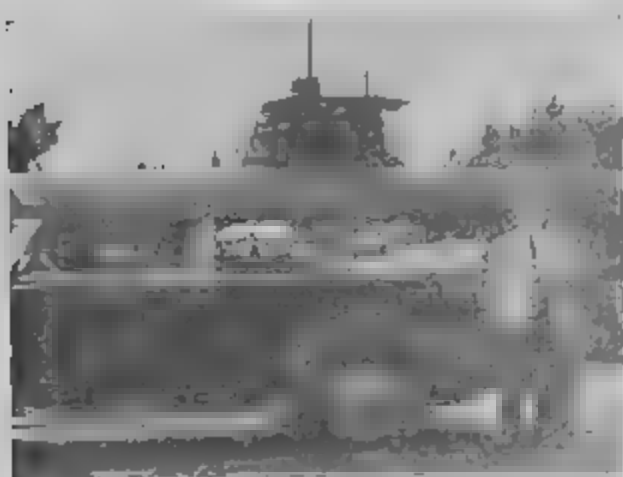
British Rule

A message from New Delhi dated Friday, November 27 states: Arrests under the defence of India Regulations may now be made without warrants by all officers and members of the Security Corps. The officers given this power include staffs in advanced camps and interrogation centres and the sports working under them.

Afghan Crown Prince Dead

The death is announced of the Afghan Crown Prince, Mahmud Akbar Khan, at the age of nine. The whole of Afghanistan went into mourning and all public offices closed for three days.

ROOSEVELT TOURS WAR PLANTS

In an 8,700 mile tour of the United States war industries and Army and Navy bases, President Franklin D. Roosevelt received a first-hand picture of America at war. At the end of the coast-to-coast journey, he said he was deeply impressed by the progress of the nation's war programme and the American people's determination to win the war. Mr. Roosevelt visited 20 industrial, Army and Navy establishments during the two-week trip and in many instances found factories running ahead of schedule.

A captured Japanese two-man submarine affects the President's interest as naval officers explain details of the underwater raid.

Sporting News

(FROM OUR SPORTS CORRESPONDENT)

CRICKET

"A" Division

OWING to the rain on Friday, Saturday's fixtures of "A" division matches were not played. These matches will be played on Saturday, December 5, and fixtures will have to arrive in decisions in one afternoon. The main match is that between Maslin and Central both of whom stand a good chance of topping the League table. The Ottomans-Kismet clash should also prove interesting, if their last season's meetings are to be taken into consideration, for it was only after a third meeting that any result was reached for the Natal Cup.

"B" Division

On Sunday, although the "B" division matches were delayed, a decision was reached in every match. Greyville easily secured double century points against Young Bharata. Bharata after dismissing Jamet cheaply in the first innings—under 20—had to fight for a double century victory, for in their second knock Jamet passed the century mainly through the batting of "Goofy" Tunel and Jacobus, who each got over 40 runs. Bharata won on the double innings, just on time, with wickets to spare. College gained two points against Dico, who just saved the follow on, by six runs; although College declared early in the second innings, they were only able to capture four of the opponent's wickets in the close of play. Young Central beat Orientals in the fourth match of the day.

Eastern Province Indian Cricket Union

The following are the scores of matches played recently: Port Elizabeth—Oriental 1st innings 120 for 7 (declared) (G. Vasantharan 18, M. H. Kara 35, Shaikh 32); Regents 1st innings 49 (Y. G. Rega 17, A. M. Sam 12, T. H. Kara 1 wicket for 25; Regents 2nd innings 15 for 2. Oriental won by 88 runs on the first innings. Swazij 1st innings 138 for 7 wickets declared (G. K. Nalliah 112 not out, R. Cooper 14 not out); Oriental 1st innings 68 for 11 wickets (Shaikh 31 not out). The match was drawn. Swazij 1st innings 117 for 7 wickets declared (G. K. Nalliah 101 not out, V. A. Mooday 20 not out); Argans 1st innings 50 (G. K. Nalliah 4 wickets for 10); Swazij won by 81 runs on the first innings. Argans 1st innings 27 (Y. G. Rega 17, M. P.

Unley 27, Regents 1st innings 51 (T. Verrie 20). Argans won by 43 runs on the first innings.

TENNIS

Brandlaw and M. I. Yousif won the doubles championship played at Pinetown on Sunday. Each player received a trophy. In the semi-finals they beat the College pair, Latje and H. Muthiah 15 12, 6 2 after a strenuous first set. Brandlaw, with M. I. Yousif as a partner, instead of Maharaj, thus avenged his previous defeat at the hands of the College pair. In the final against Doodnath and Gang, the winning pair received an early shock, when they lost the first set 6 0, but concentrated on court craft, Brandlaw and Yousif turned the tables, winning the next two sets and the game 6 0, 6 2, 6 2.

Royal Tennis Club

At a general meeting of the Royal Tennis Club held on November 29 at No. 2, Progress Buildings, Durban, the following were elected for the coming year:—Patrons: Messrs. Ishoo K. Paruk, H. Chetty, and A. E. Shaik; president Mr. Mahomed E. G. Patel; vice-president: Mr. M. E. Sam; secretary: Mr. Ebrahim K. Hoozee; assistant secretary: Mr. G. T. Diney; captain: Mr. J. L. Hoozee; vice-captain: Mr. M. E. G. Patel; treasurer: Mr. Jamul M. Bulat.

Answers To Correspondents

"A Sympathiser of Mr. Gandhi".—Thank you, we have read with interest the article referred to by you.—Ed. I.O.]

RUSSIAN PROVERBS

You may escape a snake, but not a calumny.

The gambler is a pal of the thief.

Even crooked wood burns straight.

Do not spit into the well, you may have to drink out of it.

Hair by hair, you may pluck out the whole beard.

You may get used even to hell.

A drunkard will awake; a fool never.

Make friendship with the wolf, but keep the axe ready.

We are relatives; we have dried our eyes at the same sun.

THE JAPAN BAZAAR

JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

SHOWING A BIGGER, BRIGHTER & BETTER SELECTION OF
GORGEOUS SAREES

GENUINE BENARAS & LATEST FISSUE SAREES with blouse (length to match) obtainable in Gold and Silver, in all newest colouring. from **£6** upwards.

★
GEORGETTE SAREES with finest worst large variety **30/-** each

★
"FIRM STAR" GEORGETTE SAREES with latest Benares Borders Radle work, 6 yds length. All shades. prices from **70/-** each. from **10/6** to **15/6** each.

★
CREPE DE CHINE EMBROIDERED SAREES 6 yds length **35/-** each

★
COTTON SAREES 6 yards length, white and assorted colours with contrast borders from **9/6** to **15/6** each.

★
VISIT OUR LANCY SECTION which is showing a plate of borders (all borders in Gold and Silver) Tinsel, Benares, borders in various widths and shades 8 yds lengths

★
CHOICE RANGE OF EMBROIDERED GEORGETTE and CREPE DE CHINE, CHENILLE, GEOMETRIC, SATIN BEAUTE PRINTED CREPE DE CHINE in 56" & 45" wide at reduced prices.

★
LATEST INDIAN JEWELLERY: Bracelets, Brooches, Earrings, Rings, Necklaces, Karm Pura, Bangles, for wearing at all occasions.

★
CHILDREN'S DRESSES: a new range of beautiful infants, toddlers and males, Georgette, Satin and Silk frocks and dresses, from 12 to 36. Prices from **3/6** to **12/6** each

★
BOYS WEAR: wonderful variety of boys' silk and cotton Shirts, Flannel Knickerbockers, Hosiery, Socks, and underwear now unpacked.

★
MEN'S WEAR: fine selection of men's silk and cotton Shirts, Pyjamas, Handkerchiefs, Socks, Ties, Vests stocked at reasonable prices.

★
LEATHER CHAMPAIN for men and women in all sizes from **9/6** each.

— धी जपान बाजार —

जोहानिसबर्ग में जपानी सारी घर

अब पार पहाड़ी पारी कर 1 अक्षयज्योति

जोहानिसबर्ग में जपानी सारी घर ... 30/-

"फर्म स्टार" जोहानिसबर्ग में जपानी सारी घर ... 70/-

जोहानिसबर्ग में जपानी सारी घर ... 35/-

जोहानिसबर्ग में जपानी सारी घर ... 30/-

जोहानिसबर्ग में जपानी सारी घर ... 35/-

जोहानिसबर्ग में जपानी सारी घर ... 30/-

जोहानिसबर्ग में जपानी सारी घर ... 35/-

जोहानिसबर्ग में जपानी सारी घर ... 30/-

जोहानिसबर्ग में जपानी सारी घर ... 35/-

जोहानिसबर्ग में जपानी सारी घर ... 30/-

THE JAPAN BAZAAR,

WHOLESALE SILK MERCHANTS

39, MARKET STREET

JOHANNESBURG.

P. O. Box 8189

*Phone 33-6229

TRUTH ABOUT INDIA

THE CASE FOR INDIA

WHILE India is under the hammer of British Imperialism and is being tortured to death for the crime of demanding the immediate withdrawal of the British rule, the world is kept in the dark as to what is actually happening there. Any literature that would enlighten the world with the truth about India, written by, however high an authority, is studiously kept away from the world. Such literature is banned in India so as to keep the masses ignorant. The only literature that is allowed the widest possible circulation is that which speaks against India, exposes only her dark side and discredits her in the eyes of the world and tries to justify the continuance of British rule in that country--such as, for instance, Miss Mayo's "Mother India". The outside world is fed with the things contained in that book and the man in the street is found readily quoting therefrom to refute India's demand for freedom. It is, therefore,

necessary to put before the world the true facts. It is desirable also that a wholly impartial view is placed before it so as to gain its effective sympathy. Anything written by an Indian would, no doubt, be taken as tainted with partiality and as being wholly one-sided. Not so when the writer is an Englishman of high standing. We have before us a book entitled, "The Case For India" written by Dr. Will Durant, a distinguished American philosopher, educationist and a writer, and published in the end of 1939. With the author's apology we propose to give a few chapters therefrom which must convince the reader as to the failure of British rule in India and why it should be forthwith withdrawn. The only alteration we have made is the substitution of the word "Indian" for the word "Hindu" wherever the latter has been used as a general term.

EDITOR.

THE CASE FOR INDIA

By WILL DURANT, Ph. D.

I—Personal

I WISH to speak, in this chapter, with unaccustomed partiality and passion. I am poorly qualified to write of India: I have never crossed it twice between east and west, and once from north to south, and seen hardly a dozen of its cities. And though I have prepared myself with the careful study of a hundred volumes, she has all the more convinced me that my knowledge is trifling and fragmentary in the face of a civilisation five thousand years old, endlessly rich in her art, literature, religion and her manifold and unending speaking of a grand grandeur and its weaponless struggle for liberty. If I write at all it is not only because I feel deeply about India, but because life cannot wait till knowledge is complete. One must speak out, and take sides before the light is over.

I have seen a great people staring to death before my eyes, and I am convinced that this exhaustion and starvation are due not, as their beneficaries claim, to over-population and superstition, but to the most sordid and criminal exploitation of our nation by another in all recorded history. I propose to show that this has been year by year been bleeding India to the point of death, and that self-government of India by the Indians could not within any reasonable probability have secure results than the present form of alien domination. I shall limit myself in this chapter to presenting the case for India, knowing that the case against her has been stated all too well in what may be long remembered as the unfinished book ever written.

In the London *Daily Herald* of October 27, 1927, Ramsay MacDonald, now Prime Minister of England, declared that further meddling "mother" of India for self-rule was useless; she should have self-government at once. He affirmed that India was already fit for self-government, and that the only training she required was that of her own experience in liberty. Shortly before its recent coming to power the Labour Party of Great Britain officially declared: "We believe that the time has come when our brothers in all parts of India are capable (not will be some time but are now) of controlling their own affairs equally along with South Africa and other British Dominions;

and we hereby pledge ourselves to assist in every way possible to bring about this much desired reform."

I have the honour to agree with the British Government; I argue only for Home Rule. I speak not as an American only, but as a member of the family of the English-speaking peoples; I set my case above all on the evidence of Englishmen; I write, I think, in harmony with the fair traditions of English liberalism from Burke and Sheridan and Fox to Bertrand Russell, Ramsay MacDonald, and Herbert Shaw. I like and honour Englishmen, but I am not fond of the British; the English are the best gentlemen on earth, the British are the worst of all imperialists. The English gave the world liberty, and the British are destroying it. I confess that I am prejudiced in favour of liberty.

II—A Perspective of India

Let us remember, first, that India is not a little island, nor a continent sparsely inhabited by savages, but a vast territory containing 320,000,000 souls—three times as many as in the United States, more than in North and South America combined, more than in all Europe, west of Russia, combined; all in all, one-fifth of the world's population. Let us remember, further, that in the northern and more important half of India the people are predominantly of the same race as the Greeks, the Romans, and ourselves—i.e. "Indo-European" or "Aryans"; that though their skin has been browned by the tropics, and their features somewhat altered, and are in general more regular and refined than those of the average European, that India was the motherland of our race, and Sanskrit the mother of Europe's languages; that she was the mother of our philosophy, rather, through the Arals, of much of our mathematics, neither, through Buddha, of the myths embodied in Christianity, neither, through the village community, of self-government and democracy. Mother India is in many ways the mother of us all.

Let us remember, also, in order that we may see the problem in perspective, the age and variety of India's civilization. Recent excavations at Mohenjo Daro have revealed a civilization

3500 B.C. with great cities and industries, comfortable homes, and luxuries ranging from bath-rooms to statuary and jewellery; "all betokening a social condition superior to that prevailing in contemporary Babylon and Egypt." When Alexander the Great invaded India in 326 B.C., his historian, Megasthenes, recorded his amazement at finding in the Indus a people quite as civilized and active as the Greeks, who were then at the height of their career.

At no time in history has India been without civilization. In the days of Buddha, in the fifth century, who is to the East what Christ is to the West, through the time when Ashoka, the most humane of emperors, preached the gentle creed of Buddha from pillars and monuments everywhere; down to the sixteenth century when culture, wealth and art flourished at Vijayanagar in the south, and a still higher culture, and still greater wealth and art, flourished under Akbar in the north. It was to reach the India of today rich in the things that Columbus called the East. The civilization that was destroyed by British guns had lasted for fifteen centuries, producing saints from Buddha to Ramakrishna and Gandhi; philosophy from the Vedas to Schopenhauer and Bergson, Thoreau and Keyserling, who take their lead and acknowledge their derivation from India (India, says Keyserling, "has produced the profoundest metaphysics that we know of"); and he speaks of "the absolute superiority of India over the West in philosophy." Poetry from the *Mahabharata*, containing the *Bhagavad Gita*, "perhaps the most beautiful work of the literature of the world," down to Sarfraz Khattak, greatest of living modern poets, and Rabindranath Tagore, who, writing a local dialect in a subject long has made himself the most famous poet of our time. And how shall we rank a civilization that created the mosque and gigantic temples of Ellora, Madura and Angkor, and the perfect artistry of Delhi, Agra and the Taj Mahal—that indescribable lyric in stone?

It is evident, was not a minor civilization, produced by an inferior people. It ranks with the highest civilizations of history, and some, like Keyserling, would place it at the head and summit of all. When, in

1803, the invading British besieged the Fort at Agra and their cannon struck near the beautiful Kila Mahal, or Hall of Private Audience, the Indians surrendered at once, lest one of the most perfect creations of the human hand should be ruined like *Bliss*. What then were the civilized? The British conquest of India was the attack and destruction of a high civilization by a trading company utterly without scruple or principle, careless of art and greedily of gain, overrunning with fire and sword a country temporarily disordered and helpless, bribing and murdering, annexing and stealing, and beginning that career of illegal and "legal" plunder which has now gone on endlessly for one hundred and seventy-three years, and goes on at this moment while in our secure comfort we write and read.

III—The Rape of a Continent

When the British came, India was politically weak, and economically prosperous. The Mogul dynasty, which had stimulated art, science and literature in India, came to the usual fate of monarchies in 1658, when Shah Jehan, builder of the Taj Mahal, was succeeded by his fanatical son, Aurangzeb. For almost fifty years this Puritanic emperor misgoverned India; when he died his realm fell to pieces, and petty princes set out their rule in nameless divided and "sovereign" states. It was a simple matter for a group of English adventurers armed with the latest European artillery and cannon, to defeat the bows and arrows, the elephants and primitive musketry of the rajahs, and bring one Indian province after another under the control of the British East India Company.

Those who have seen the unspeakable poverty and physiological weakness of the Indians to-day will hardly believe that it was the wealth of eighteenth century India which caused the commercial power of England and France. "This wealth," says Sandhu.

... was created by the Indian's art and science, and commerce. The riches of India at that time, the wealth of the civilized world—wealth every kind of creation of Man's brain and hand, coming anywhere, and produced either by its ability or by its art—had long, long been produced in India. India was a far greater industrial and manufacturing nation than any in Europe or then any other in Asia. Her textile goods, her products of

her looms, in cotton, wool, linen and silk—were famous over the civilized world; so were her exquisite jewellery and her precious stones cut in every lovely form, so were her silks, in every quality and beautiful shape; so were her fine works in metal—brass, steel, silver and gold. She had great architecture—equal in beauty to any in the world. She had great engineering works. She had great merchants, great Hindu, Arab, great bankers and financiers. Not only was she the greatest ship-building nation, but she had great commercial and trade by land and sea which extended to all known civilized countries. Such was the India which the British found when they came.

It was this wealth that the East India Company proposed to appropriate. Already in 1686 the Directors declared their intention to "establish a large, well-grounded, sure English domination in India for all time to come. The company rented from the Indian authorities trading posts at Madras, Calcutta and Bombay, and fortified them, without permission of the authorities, with troops and cannon. In 1756 the English of Bengal, resenting the invasion, attacked the English Fort William, captured it, and crowded some hundred and forty of the English prisoners into the "Black Hole" of Calcutta, from which only twenty-three emerged alive the next morning. A year later Robert Clive defeated the Bengal forces at Plassey with the loss of only twenty-two British killed, and thereupon declared his Company the owner of the richest province in India. He added further territory by forging and violating treaties, by playing one native prince against another, and by generous bribes given and received. Four million dollars were sent down the river to Calcutta by one shipment. He accepted "promises" of tribute of \$1,120,000 from Indian rulers dependent upon him, having and his garrisons pocketed from them in addition an annual tribute of \$400,000; took to opium, was investigated and exonerated by Parliament, and killed himself. "When I died," he said, "of the morrellous riches of that country, and the comparatively small part I took away, I was contented as my father was." Such was the India of the East India Company, the India which was purged to the bones of its people.

The East India Company, the model of the civilized world, was a selfish and monstrous monopoly.

the resources of India. They prospered without hindrance, and which they sold in England for \$10,000,000 they bought for \$2,000,000 in India. They engaged, corporately and individually, in inland trade and by business to pay the toll exacted of Indian traders, acquired a lucrative monopoly. The Company paid such fabulous dividends that in 1793 it was worth \$32,000 a share. It was allowed and set up Indian rulers according to its own interests; every year they took in, through such persons \$30,000,000. They forged documents, circumstances required, and hanged Indians for forging documents. Clive had set up Mir Jafar as ruler of Bengal for \$6,192,825; Clive's associates deposed him and set up Mir Kasim on payment of \$1,001,345; three years later they restored Mir Jafar for \$2,500,825; two years later they replaced him with Najim ud-Daula for \$1,151,280. They taxed the provinces under the Company so exorbitantly that two-thirds of the population fled; defaulters were confined in cages and exposed to the burning sun; fathers sold their children to meet the rising rates. It was usual to demand 50% of the net produce of the land. "Every effort, lawful and unlawful," says a Bombay Administration report, written by Englishmen, "was made to get the utmost out of the wretched peasantry, who were subjected to torture, in some instances cruel and revolting beyond all description, if they would not or could not yield what was demanded." Warren Hastings exacted contributions as high as a quarter of a million dollars from native princes to the treasury of the Company; he accepted bribes to exact no more, exacted more, and annexed the states that could not pay. He allowed his agents to use torture in extorting contributions; he helped the Nawab of Oudh to rob his father and grandfather in order to pay the Company \$5,000,000; he accepted a bribe of \$1,000,000 from a prince for \$2,500,000; he "led" a British army to an Indian ruler for \$2,000,000 and could not command when it was sent to England and to slough for the purpose of "robbing everybody and everything," says the *Defence of the East India Company*. And Macartney said:

During the five years which followed the depopulation of five from Bengal, the impoverishment of the Hindu, and the loss of such a great as seemed

incompatible with the existence of society. . . . The servants of the Company forced the natives to buy dear and to sell cheap. . . . Enormous fortunes were thus rapidly accumulated at Calcutta, while thirty millions of human beings were reduced to the extremity of wretchedness. They had been accustomed to live under tyranny, but never under tyranny like this. Under their old masters they had at least one resource; when the evil became unappearing, the people rose and pulled down the Government. But the English Government would not be pulled out. That Government, oppressive as the most oppressive form of barbarian despotism, was strong with all the strength of civilization.

In 1858 the crimes of the Company so smelted to heaven that the British Government took over the captured and plundered territories as a colony of the Crown, a little island back over half a century. England paid the Company handsomely, and added the purchase price to the public debt of India, to be redeemed, principal and interest (originally at 10½%), out of the taxes put upon the Indian people. All the debts on the Company books, together with the accrued interest on these debts, were added to the public obligations of India, to be redeemed out of the taxes put upon the Indian people. Exploitation was dressed now in all the forms of Law—i.e., the rules laid down by the victors for the vanquished. Hypocrisy was added to brutality, while the robbery went on.

The British conquest brought various advantages to India. In 1820 Lord William Bentinck decreed the abolition of suttee—the immolation of widows with their dead husbands—and acknowledged humbly the aid given only by native reformers or governments. The Portuguese had abolished the custom in their Indian possessions three hundred and ten years before. Men like Edmund Burke, Adam Smith and Benjamin Franklin, and the abolitionists carried into the colonies a sense of the wrongness of the general principle of slavery for a free controlled England. In 1832 the British put an end to the *Thuggee*—an organized system of robbery and murder—the abolition of slavery. They built railways for commercial and military purposes, introduced factories and promoted the growth of the population. They introduced a small number of schools, and the schools and colleges of the West India Company for the education of the

students of modern Europe, and played an important part in the world the cultural wealth of India's past.

The price of these blessings was considerable. In the first half of the nineteenth century British rule after state from the Indian rulers by war or bribery, or by simple decree of Lord Dalhousie, that whenever an Indian prince died without leaving a direct heir, his territory was to go to the British; in Dalhousie's and his successors' reigns eight states were absorbed in this peaceful way. Province after province was taken over by officials, under a choice between a pension and war. In the second decade of the nineteenth century England added 4,000 square miles to her Indian territory; in the eighth decade, 15,000 square miles; in the ninth, 20,000; in the tenth, 133,000. John Morley estimated that during the nineteenth century alone England gained no less than one hundred and eleven wars in India, using for the most part Indian troops; millions of Indians shed their blood that India might be slave. The cost of these wars for the conquest of India was not to the last penny out of Indian taxes; the British congratulated themselves on conquering India without spending a cent. Certainly it was a remarkable, if not a magnificent, achievement, to steal in forty years a quarter of a million square miles, and make the victims pay every penny of the expense. When at last in 1857 the exhausted Indians resisted, they were suppressed with "medieval ferocity" in a favorite way of dealing with captured rebels was to show them to bits from the mouths of cannons. "We took," said the London *Standard*, "at least 100,000 Indian lives in the mutiny." This is what the English call the Sepoy Mutiny, and what the Indians call the War of Independence. There is much to be said.

For Englishmen describe the cost. A report to the House of Commons, by Sir John Lubbock, says that in 1857 the British killed 100,000 Indians. "It must have been a great loss," says the *Standard*. "The accession of the Company the condition of the people of India has been worse than before." In 1820 the English Bishop Heber wrote: "The prosperity of the Company's provinces are on the whole worse off, poorer, and more despised, than the subjects of the Native Princes." In 1857 the *Standard* says: "The British will not, however, acknowledge that the people are overworked, and that the

country is in a gradual state of improvement." James Mill, historian of India, wrote: "Under their dependent system the British Government . . . the people of Gujurat and Karnatic, two of the noblest provinces of India, were, by misgovernment plunged into a state of wretchedness with which hardly any part of the earth has anything to compare." "I conscientiously believe," said Lord Dalhousie in 1830, "that under our Government whatever, Hindu or Mohammedan, professed, or sanctioned by law, was any system of suppression of the property of the people at large, or that which has marked our administration." P. J. Short, British administrator in Bengal, testified as follows to the House of Commons in 1857:

The fundamental principle of the English has been to make the whole Indian nation interested in every possible way to the interests and welfare of themselves. They have been taxed to the utmost limit; every successive province, as it has fallen into our possession, has been made a field for higher taxation; and it has always been our honest hope, greatly we have raised the revenue, always that which the native rulers were able to exact. The Indians have been excluded from every honour, dignity or office which the lowest Englishman could be prevailed upon to accept.

Such was the method of the British acquisition of India; this is the origin of the British claim to rule India today. And now, leaving the past, we shall examine the present, and show, point after point, how English rule in this very moment exists in a manner inimical to the economic, political, and the Indian people.

IV—The Caste System in India

The present caste system in India consists of four classes: the Brahmins, the British Government, the real Kshatriyas, the real Hindu nobles, and the real Sikhs and Untouchables. — i.e. the British people Chamberlain and the Government.

Here even the true lover of liberty will concede some measure of decency and progress since the Montagu-Chelmsford Reforms of 1919. Under the Indian population still remains under native princes, the are the British Empire, the British Empire, the British Empire.

about appointed to safeguard the interests of the Empire. Some of these native states, Mysore and Bhopal in particular, have admirable constitutions, and are advancing more rapidly in education and freedom than the British provinces of India. Each of the latter has a legislature; 70% of the members are elected by a property-based franchise, 25 to 30% are officials or members of the British Government. Above each legislature is a double ministry or executive Council appointed by and responsible only to the British authorities, and a Ministerial Council chosen by the Provincial Government. The leaders of the legislature, responsible to the legislature, and managing "transferred" and harmless subjects like education, excise, health, etc. At the head of each province is a governor appointed by the British Crown, responsible not to the legislature but to the Viceroy and the British Parliament, empowered to annul any law passed by the legislature, or to pass any law or act refused by the legislature, whenever it may seem to him desirable.

The central legislature, meeting at Delhi, has a lower house or Assembly of one hundred and forty-four members, thirty-one of them appointed by the Government, one hundred and ten elected by a franchise, a restricted by property and education, only one per cent out of two hundred and fifty is allowed to vote. The upper house, or Council of State, has sixty members, twenty-seven appointed by the Government, thirty-three elected by a still more restricted franchise. The votes of the members of India, but as members of a great world or religious group, the Hindus are permitted to elect a specified number of Hindus, the Muslims a number of Muslims, the Europeans a number of Europeans. The allotment of representatives is out of all proportion to population. This is what we believe the British was required to meet the fears of the Moslem minority, who number some 22% of the population. In effect, however, it entrenches and encourages the racial and religious divisions which stand in the way of real unity.

The Council of Ministers, appointed by the Crown, the Viceroy and the Executive Council, is appointed by the Crown. The Viceroy has, and it repeatedly used, the power to refuse to assent to any bill passed by the legislature, any bill which is considered

unfit to British interests; he has, and has often used, the power to make laws rejected by the legislature and to collect taxes to make expenditures refused by it. The Simon Report recommends the continuance of these powers. On many subjects the legislature is not permitted to vote; on some it is not permitted to speak. "Expenditures on defence, and in the political and ecclesiastical department . . . and certain salaries and pensions, need not be voted." Subject to the British Parliament the Viceroy is omnipotent.

He is not omniscient. He is a political appointee, chosen for his executive ability as manager of a concern demanding high dividends out of poor raffish stock. He is seldom elected for his knowledge of India; sympathy with it would disqualify him, as a disqualified Lord Ripon. After five years of service the Viceroy acquires some knowledge of the people and the country, and is replaced.

With government responsible to England, not to India, it is natural that the power of taxation should be freely used. Though before the coming of the English the land was private property, the Government made it a public property, and it is now charged for it a land tax or land revenue equal to one-fifth of the produce. In many cases the land tax has been increased to half the gross produce. In general it is two to three times as high as under previous English rule. The Government has the exclusive right to manufacture salt, and adds to its sole profit a tax amounting to one-half a cent per pound. When we remember that the average annual income in India is only \$3.50, we recall the judgment of a secondary paper *The Indian Mirror*, that "it is safe to assume that 100,000,000 of the population of India have an annual income of not more than \$5.00 a head," we begin to understand how oppressive even these taxes may be, and how touch they show in the responsibility for the ill-health and emaciation of the Indians.

A member of Parliament, Chittenden Wilson, says: "The percentage of taxes in India, as related to the gross produce, is more than that of any other country." I find recently the rate was 1.5% as high as 1.5% in 1919. Herbert Spencer protected against the "taxation" which wrings from the poor Indian people nearly half the produce. The oil of the Indian people is being drained out. The British Government has been unable to believe this to the

taxation in India was far heavier than in any other country, though its population is poorer, entitled to no head. *The Bankruptcy of India*, by William Hunter, former member of the Viceroy's Council, said in 1875: "The Government assessment does not leave enough food to the cultivator to support himself and his family throughout the year." Mr. Thackeray, one-time Financial Commissioner of the Punjab, said that "the whole revenue of the Punjab . . . is practically drawn from the producing masses."

I asked the guide at Trichinopoly how the people of India had fared, three or four hundred years ago, the money to build the vast temples there and at Madurai and Tanjore. He answered that the rajahs had been able to build these edifices despite the fact that they had taxed the people much less severely than the English were doing. Again, this terrible blood-letting the Indians have no relief; their legislatures are impotent. And in the midst of the heart-breaking poverty engendered partly by this taxation, the Government treats itself, at staggering cost, to gigantic official buildings at Delhi, needlessly alien in style to the architecture of India; for seven months of every year it transfers the Capital, with all its machinery and personnel, to vacation resorts in the mountains, at an expense of millions of dollars; and from time to time it holds gorgeous Durbars, to impress the people who provide most of the revenue for the ceremony. It pays to be free.

The result is that the national debt of India, which was \$35,000,000 in 1792, rose to \$105,000,000 in 1805; to \$150,000,000 in 1829; to \$215,000,000 in 1845; to \$275,000,000 in 1850; to \$350,000,000 in 1858; to \$500,000,000 in 1870; to \$1,000,000,000 in 1901; to \$1,535,000,000 in 1913, and to \$3,500,000,000 in 1929. Let these figures tell the tale.

The second cause of India is the British army. The Indian forces number some 204,000 men, 60,000 of them are British, including all officers; 1,874 are aviators—the last remnant of despatch. There are only a few Indian officers, and no Indian is allowed in the air force or the artillery, but 70% of the common soldiers are native. The Indian is repaid by the British Government for his services, but the British Government has been unable to believe this to the

fining this army whose function is the constant subjugation of Indians by Indians, and so bound, is borne by the Indian people. In 1926 its cost was \$330,735,644—a tax of 15% on the yearly earnings of every man, woman and child in the land.

Wherever the Indian army sheds its crimson native blood, in Afghanistan or Burma or Mesopotamia or France (for the Government is free to send it wherever the expense is met not by the Empire which it enlarges or defends, but by Indian exchequer alone). When England had to send British troops to India in 1857 it charged India with the cost not only of transporting them, maintaining them in India, and bringing them back home, but with their maintenance in Great Britain for six months before they sailed. During the nineteenth century India paid \$450,000,000 for wars fought for England outside of India with Indian troops. She contributed \$500,000,000 to the War chest of the Allies, \$700,000,000 in subscriptions to War loans, 200,000 soldiers, and 100,000 labourers to defend the British Empire outside of India during the Great War. In 1922 64% of the total revenue of India was devoted to this army of mercenaries; Indians compelled to kill Indians in Burma and Borneo compelled to come under British rule; Indians compelled to defend on the fields of France the Empire which in every year, as well as upon land, was starving ten million Indians to death. No other army in the world consumes so large a proportion of the public revenues. In 1926 the Viceroy announced the intention of the Government to build a "Royal Indian Navy"; the proposal added that this navy should be used wherever in the Empire the British Parliament might care to send it, and that the entire cost of the navy should be met from the revenues of India. It pays to be free.

Under these British castes and the real Pariahs or Untouchables of India—the Indian people. In 1833 the British Parliament decreed that "no native of our Indian Empire shall, by reason of his colour, his descent, or his religion, be incapable of holding office." In 1858 Queen Victoria, in an official proclamation, announced it as her "will that, so far as may be, our subjects of whatever race or creed, be freely and impartially admitted to office in our services, the duties of which they may be qualified, by their education, ability, and integrity, duly to discharge."

Nevertheless the actual policy of the British in India has been one of polished exclusion and social scorn. Every year the Indian colleges graduate 12,000 Indians; every year hundreds of Indians graduate from universities in Europe or America, and return to their native land. But only the lowest places in the civil service are open to them. Not more than 4 per cent of positions bringing over \$4,000 per year are held by Indians. Also awards are reserved for the British. Some of the leaders are capable executives, well worth their high salaries; but most of them are controlled by their education. Lord Curzon declared in 1909 that at high places were given to Indians left as unfit as the Englishmen who then occupied them in India it would be regarded as a public scandal. Sir Louis Mallet, formerly Under-Secretary of State for India, and Ramsay MacDonnell, who studied India at first hand, expressed similar opinions. Dr. V. A. Rutherford, M.P., says: "For every post held in India by Englishmen, it would be quite safe to say that there are five or ten Indians well qualified to discharge its duties and at less than half the cost." Kingfishers must be doubly paid to lead the boat of India.

Liberals like Elphinstone and Munro, Bentinck and Macaulay, Wingate and Ripon professed no such regard for this eternal domination to the educated intelligence of India, this "decapitation of an entire people" as Lajpat Rai called it. "It is the communist thing," says the American missionary, "to see Indian scholars and officials, of confessedly high ability, of very fine training, and of fine experience, serving under young Englishmen who in England would not be thought fit to fill a Government or a business position above the second or even third class." "Excellent Indian physicians and surgeons," says Rameswami Chatterjee, "are compelled to spend the best years of their lives in subordinate positions as 'assistant' surgeons, while raw and callow youths lord it over them and draw four to five times their pay." Sir Thomas Munro, British Governor of Madras, said, almost a century ago: "Under the sway of every Mohammedan conqueror the natives of India have been admitted to all the highest dignity of the State; it is only under the British Government that they have been excluded from this advantage, and held in a condition, even when employed in a public department, little superior to that of menial servants." "Since 1

am writing confidentially," said Lord Lytton, Viceroy of India, in 1878, "I do not hesitate to say that both the Government of England and of India appear to me, up to the present moment, unable to answer satisfactorily the charge of having taken every means in their power of breaking to the heart the wounds of passion they have inflicted to the race."

The final element in the real caste system of India is the social treatment of the Indians by the British. The latter may be genial Englishmen when they are gentlemen farmers as lovers of fair play; but they are soon turned, by the example of their leaders and the poison of irresponsible power, into the most arrogant and overbearing bureaucracy on earth. "Nothing can be more striking," said a report to Parliament, in 1830, "than the scorn with which the people have been practically treated at the hands of even those who were actuated by the most benevolent motives." "The English in India act as if they felt (or doubtless they do) that their inferior position can be best maintained by asserting it at every step, by avoiding participation in the life of the people, by setting up against them every aristocratic social distinction by treating them in every way as an inferior race." Kishin describes this arrogance as "known to no other colonizing nation." Sunderland reports that the British treat the Indians as "villagers and foreigners in India, in a manner quite as uncompassionate harsh and abusive as we ever saw among the foreign and European powers in the old days of American slavery"; and he tells of several cases in which British soldiers forcibly ejected from places of employment educated Brahmins and "society people who had held high office." Savel Zinnab gartelaratse says: "Many of the disturbances against Indians are like those made against the negroes in our north—minus lynching. I could fill a volume with such instances." Sir Henry Cotton, long a high British official in India, declares that the Government there is as complete a bureaucracy as Russia's under the Czar; that it is as autocratic in its methods, as reactionary in its spirit, as determined as ever the Russian aristocracy was to keep all power and advantage in its hands.

The result is a pitiful crushing of the Indian spirit, a stifling of its pride and growth, a stunting of genius that has flourished in every city of the land. "Have we felt that the Indian character is

degraded, that it lacks vitality, and that . . . ? But what people could lack these qualities and still be called alien rule?" "Indian rule is a foreign yoke," says Professor Rowe, "is one of the most potent causes of the decay of talents." "Only under British rule," says the Viceroy in the House of Commons in 1910, "has India made any real progress in the sphere of education, and even now it has been made only through a continued dependency on foreign aid. I might, with some confidence, assert that the condition of dependency, even on a number of the same race and blood, always exercises a paralysing and demoralising influence. I would undertake, if called upon to state that this rule is invariable. The foreign system under which India is governed to-day," says Gandhi, "has reduced India to pauperism and civilisation. We have lost self-confidence."

The British charge the Indian with lack of manliness; but it is the British who have driven it out of him by the accident of uneven guns and the policy of needless war. If there is rebellion in India to-day let every true Briton be bold to maintain that India is not quite dead, that the spirit of liberty is even again, and that the Indian can be a man after all.

V—Economic Destruction

The economic condition of India is the inevitable corollary of its political exploitation.

Even the casual traveller perceives the decay of agriculture (which absorbs 85% of the population) and the destitution of the peasant. He sees the Indian ryot in the rice-fields, working almost naked in the mud of a foreign tyrant's land; his loin-cloth is all the finery that he has. In 1915 the Statistical Department of Bengal, the most prosperous of India's provinces, calculated the average wage of the able-bodied agricultural labourer to be \$3.60 per month. The entire house and maintenance of a family of six, including all their clothing, are worth \$10. The peasant cannot afford newspapers or books, entertainment, tobacco, or drink. Almost half his earnings go to the Government, and if he cannot pay the tax, his holding which may have been in the family for centuries is confiscated by the State.

In the fortunate few villages free from the overtaxed land and ultra-refuge in the cities. Peas-

month or sold in a Parliament-ary report in 1853, when the drain of blood was comparatively modest such "Generally up to 1847, the imports were about \$4,000,000 and the exports about \$2,000,000. The difference of \$2,000,000, which the country lost from India."

Consider, second, the drain through fortunes divided and profits made in India and spent abroad. In 1827 Lord Winterston showed in the House of Commons that there were then 7,500 retired officials in Great Britain drawing annually \$17,500,000 in pensions from the Indian revenue; Ramsay St. Donald put the figure at \$20,000,000 a year. When England, which is now as over-populated as Bengal, sends its soldiers to India, she requires of them, in the way of gratuity, reduced by one-third of furloughs, she then restores them to life on a generous pension, paid by the Indian people. Even during their services these officials send home families or their children to live for the most part in England, and they support them there with funds derived from India. "I know everything bought by the British in India, except the most perishable goods, is purchased from abroad. A great proportion of the funds appropriated for supplies by the Government of India is spent in England."

They have an immense social drain with the people than if they still resided in England, not indeed any species of drain, but that which is necessary to make a sudden drain.

Animated with all the mental vigor and all the impetuosity of youth they roll in one after another, wave after wave, and there is nothing before the eyes of the natives but an endless, hopeless, prospect of new flights of birds of prey and passage, with spectacles continually renewing for a food that is continually wasting. Every rupee of profit made by an Englishman is lost forever to India.

Consider third, the drain through salaries and pensions drawn from India and spent abroad. In 1827 Lord Winterston showed in the House of Commons that there were then 7,500 retired officials in Great Britain drawing annually \$17,500,000 in pensions from the Indian revenue; Ramsay St. Donald put the figure at \$20,000,000 a year. When England, which is now as over-populated as Bengal, sends its soldiers to India, she requires of them, in the way of gratuity, reduced by one-third of furloughs, she then restores them to life on a generous pension, paid by the Indian people. Even during their services these officials send home families or their children to live for the most part in England, and they support them there with funds derived from India. "I know everything bought by the British in India, except the most perishable goods, is purchased from abroad. A great proportion of the funds appropriated for supplies by the Government of India is spent in England."

As early as 1783 Edmund Burke predicted that the annual drain of Indian resources to England without equivalent return would eventually destroy India. In 1901 Dutt estimated that one-half of the net revenues of India flowed annually out of the country, never to return. In 1906 Mr. Hyndman reckoned the drain at \$40,000,000 a year. A. J. Wilson valued it at one-tenth of the total annual production of India. Montgomery Martin, estimating the drain at \$15,000,000 a year in 1838, calculated that their annual savings and gathering interest in India, would amount in half a century to \$40,000,000,000. Though it may seem merely speculative to juggle such figures, it is highly probable that the real wealth drained from India since 1757, if it had all been left and invested in India, would now amount at a low rate of interest to \$100,000,000,000. Although money reinvested in India, and it also remains easily equivalent to the difference between the poorest and the richest nations in the world. The same high rate of taxation which has led India to perhaps a mortal weakness, might have done her no permanent injury if the wealth so taken had all been returned into the economy and circulation of the country, but hostile withdrawn from here as so much of it was, it has acted like a long-continued transfusion of vital blood. "So great an enormous drain out of the resources of the land," says Dutt, "would impoverish the most prosperous countries on earth; it has reduced India to a land of famines more frequent, more widespread and more fatal than any known before in the history of India, or of the world."

Sir Wilfred Scawen Hunter sums it up from the point of view of a true Englishman:

India's families have been poorer and more frequent, its agricultural poverty has deepened its rural population has become more hopelessly in debt, their despair more desperate. The system of constantly enhancing the land values (by raising the valuation and assessment) has not been altered. The salt tax, . . . still rules the very poor. . . . What was but twenty-five years ago is worse now. At any rate there is the same drain of India's food to alien mouths. Epidemic famines and endemic plagues are facts no official statistics can explain away. . . . Though myself a good Conservative, I own

to being shocked at the bondage in which the Indian people are held; and I have come to the conclusion that if we go on developing the country at the present rate, the inhabitants, sooner or later, will have to resort to cannibalism, for there will be nothing left for them to eat.

VI—Social Destruction

From such poverty come ignorance, superstition, disease and death. A people reduced to these straits cannot afford education; they cannot afford the taxes required to maintain adequate schools; they cannot afford to spare their children from productive employment during the years of public instruction; every penny is taken from them that could have been used for proper education.

When the British came there was, throughout India, a system of communal schools, managed by the village communities. The agents of the East India Company destroyed these village communities, and took no steps to replace the schools; even to-day, after a century of effort to restore them, they stand at only 16% of their number a hundred years ago. There are now in India 730,000 villages, and only 162,015 primary schools. Only 7% of the boys and 14% of the girls receive schooling; i.e., 4% of the whole. Such schools as the Government has established are not free, but exact a tuition fee which, though small to a Western purse, looms large to a family always hovering on the edge of starvation.

We have been told that the country schools do not grow more rapidly because women teachers cannot be found for them, and that these teachers refuse to go because they fear that they will be raped. But women are considerably safer in India than in New York; not to speak of the invariably passive mood of the *verh redde*. Every student of India knows that the country schools lag behind not for such trivial reasons, but simply because the pay for new teachers is \$5 a month, for a trained teacher \$5.00 to \$6.50 a month, for principals \$7.10 a month. Until 1921 the pay for primary school teachers in the Madras Presidency was \$24.36 a year. (Some allowance must be made for the lower cost of commodities in India.) The Government spends every year on education eight cents a head; it spends on the army 83 cents a head.

In 1911 an Indian representative, Gokhale, introduced a bill for universal compulsory primary education in India; it was defeated by the British and Government-appointed members. In 1916 Patel introduced a similar bill, which was defeated by the British and Government-appointed members; the Government could not afford to give the people schools. Instead, it spent most of its eight cents for education on secondary schools and universities, where the language used was English, the history, literature, customs and morals taught were English, and young Indians, after straining and poverty to prepare themselves for college, found that they had merely let themselves in for a ruthless process that aimed to be non-British and de-Indianize them, and then throw into untrained Englishmen. In no charge on a modern state, after the maintenance of public health, is the establishment of education, universal compulsory and free. But the total expenditure for education in India is less than one-half the educational expenditure in New York State. In the quarter of a century between 1882 and 1907, while public schools were growing all over the world, the appropriation for education in British India increased by \$2,000,000; in the same period appropriations for the British army increased by \$43,000,000. It pays to be free.

Hence the 93% illiteracy of India. In several provinces literature was more widespread before the British took possession than it is now after a century and a half of British control; in several of the states ruled by native princes it is higher than in British India. "The responsibility of the British for India's illiteracy seems to be beyond question." The excuse that caste interferes with education will not hold; caste did not interfere with the crowding of every Hindu class indiscriminately in railway coaches, train-cars and factories; it need not have interfered with schools; the best way to conquer caste would have been through schools. Is it any wonder that a people so cramped with poverty and lack of education is so ignorant to use birth-control and practice sanitation even worse than those of the West?

Instead of encouraging education, the Government encouraged death. When the British took India was a "dying nation." "The temperance of the people," said Walter Channing "is demonstrated in the simplicity of their food and their total abstinence from opium, liquors and other pleasures of intemperance." With the first trading post established by the British, saloons were opened for the sale of rum, and

the East India Company made handsome profits from the trade. When the Crown took over India it depended on the opium for a large part of its revenue. The business was so arranged as to stimulate drinking and sales. The Government revenue from such licences has increased seven-fold in the last forty years; in 1922 it stood at \$60,000,000 annually — three times the appropriation for schools and universities.

Miss Mayo tells us that Hindu mothers feed opium to their children; and she concludes that India is not fit for Home Rule. What she says is true; what she does not say makes what she says worse than a straightforward lie. She does not tell us (though she must have known) that women drug their children because the mothers must abandon them every day to go to work in the factories. She does not tell us that the opium is grown only by the Government, and is sold exclusively by the Government; that its sale, like the sale of drink through saloons, is carried on despite the protest of the National Congress, the Industrial and Central Conference, the Provincial Congresses, the Indian Congress, the Aryasamaj, the Mohammedans, and the Christians; and that even even the opium shops in India, operated by the British Government in the most conspicuous place in every town; that the Central Legislature of 1921 passed a Bill prohibiting the growth or sale of opium in India; and that the Government refused to act upon it; that from two to four hundred thousand acres of India's soil, empty needed for the raising of food, are given over to the growing of opium; and that the sale of the drug brings to the Government one-fourth of its total revenue every year; that she does not tell us that British rule in India is sustained by law and the British rule, and is a constant with it; that the British rule is maintained in India in order to create a demand for it; that the British rule has been supported in the Philippines, India and has refused, at the World Opium Conference at Geneva, to abandon it in India, and though she has said to reduce the export of opium by 10% yearly, she has refused to reduce it sale in India; but the Report of the Government is treacherous to the people of India; it emphasized "the importance of maintaining opium sales as an important source of revenue," and recommended "no further reduction" that while Gandhi by a peaceful anti-opium campaign in Assam had reduced the consumption of the drug by one-half, the Government put a stop to the Indian and British forces of his

ables. She does not tell us that the health, courage and character of the Indian people have been undermined through this ruthless dragging of a nation by men pretending to be Christian.

It was the practice of the miserable tyrants whom we found in India that when they dreaded the capacity and spirit of some distinguished subject, and yet could not venture to murder him, to administer to him a daily dose of the poison, a preparation of opium, the effect of which was in a few months to destroy all the bodily and mental powers of the victim who was drugged with it, and turn him into a helpless idiot. That detestable artifice, more horrible than assassination itself, was worthy of those who employed it. It is an model for the English nation. We shall never consent to administer the poison to a whole community to stupefy and paralyze a great people.

These words were spoken almost a century ago.

VII—The Triumph of Death

The last chapter is disease and death.

The emaciation of the Indian sickens the traveller; closed fingers can be run up around their bare legs from the ankles to the knees. In the cities 30% of them are down from work on any day from illness or injury. They are too poor to afford foods rich in mineral salts; they are too poor to buy fresh vegetables, much less to buy meat. The water-supply, which is usually the first obligation of a government, is in primitive conditions, after a century or more of British rule. Dysentery and malaria have been eliminated from Panama and Cuba, but they flourish in British India. Once the Indian was known to be among the cleanest of the clean; and even today he bathes every morning, and washes every evening the single garment that he wears; but the increase of poverty and social sanitation imposed by British rule has led to expenditure on public health of half the cost and the governmental government contributed only \$5,000,000 a year, for 250,000,000 people—an appropriation of two cents per capita.

Sir William Hunter, once Director-General of Indian Statistics, calculated that 40,000,000 of the people of India were self-sufficient and able to satisfy their wants. Weakened with malnutrition they offer low resistance to infectious diseases, particularly destroy millions of them. In 1901 272,000 died of plague introduced from

abroad. In 1902, 500,000 died of plague; in 1903 800,000; in 1904, 1,000,000. In 1918 there were 1,250,000 cases of cholera, and 12,500,000 recorded deaths.

We can now understand why there are famines in India. Their cause, in plain terms, is not the absence of sufficient food, but the inability of the people to pay for it. Famine have increased in frequency and severity under British rule. From 1770 to 1900, 15,000,000 Indians died of starvation, 15,000,000 of these died in the last quarter of the century, or the famines of 1877, 1889, 1897 and 1900. Contemporary students estimate that 8,000,000 will die of starvation in India during the present year. It was hoped that the railways would solve the problem by enabling the rapid transport of food from unaffected to affected regions; the fact that the worst famines have come since the building of the railway proves that the cause has not been the lack of transportation, nor the failure of the monsoon rain (though this, of course, is the occasion), nor even overpopulation (which is a contributory factor), behind all these is the fundamental source of the terrible famines in India, the same terrible exploitation, such unbalanced exploitation of goods, and such brutal collection of high taxes in the very midst of famine that the starving peasants cannot pay what is asked for the food that the railways bring them. American charity has often paid for the relief of famine in India while the Government was collecting taxes from the dying. "There has never been a single year," says Dutt, "when the food supply of the country was sufficient for the people. Let the President of Union Theological Seminary, Dr. Charles C. Hall, speak:

The obvious fact stares us in the face that there is at no time, in no year, any shortage of food-stuffs in India. The trouble is that the taxes imposed by the British Government being 50% of the produce the Indian starves that India's annual revenue can not be diminished by a dollar. 80% of the whole population has been thrown back upon the soil because England's discriminating duties have ruined practically every branch of native manufacture. We send shiploads of grain to India but there is plenty of grain in India. The trouble is that the people have been ground down until they are too poor to buy it. Famine is chronic there now though the same shipments of food that are made annually to England are sent to India and sold for a profit of 50%.

The final item is the death-rate. In England the death-rate is 13 per 1,000 per year; in the United States it is 12; in India it is 32. Half the children born in Bengal die before reaching the age of eight. In a recent year (1921) the infant mortality in Bombay was 666 per 1,000 in one-room tenements. It was 828 per 1,000. Lt.-Col. Dunn, of the Indian Medical Service, says that one-half of the death-rate is preventable; if we doubt this we need only study the case of Cuba, which under Spanish rule was riddled with cholera, typhus and cholera, and had one of the world's highest death-rates, while now, under freedom, it has become one of the healthiest of countries, and its death-rate is among the lowest known. But in India ten are born that three, or six, or eight of them may die within a year.

Thus is the conclusion of the play: taxation, exploitation, starvation, death.

And now, having quoted authorities sufficiently to guard against relying on my own too brief experience, I may be permitted, despite that limitation, to express my own judgment and feeling. I came to India adhering the British, marveling at their imperial capacity for establishing order and peace, and thankful for the security which their policing of the world's waters has given to every traveller. I left India feeling that its awful poverty is an unconquerable indictment of a alien government, that as far from being an excuse for British rule, it is overwhelming evidence that the British ownership of India has been a calamity and a crime. For this is quite unlike the Mohammedan domination: those invaders came to stay, and their descendants called India their home; what they took in taxes and tribute they spent in India, developing its industries and resources, advancing its literature and art. If the British had done likewise, India would to-day be a flourishing nation. But the present plunder has now gone on beyond bearing; year by year it is destroying one of the greatest and gentlest peoples of history.

The terrible thing is that this poverty is not a beginning, it is an end. It is not growing less, it is growing worse. England is not "populating India for self-government," she is starving it to death. "Even as we look on," said another loyal Englishman, H. M. Edmund, "India is becoming fatter and richer. The very life-blood of the great and thick under our rule is being sucked out of its channels."

Any man who sees this scene and does not feel that it is a sin against God and man, is a coward. Any Englishman in the American South who is not revolted by it does not deserve to breathe its name.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન

મહાત્મા ગાંધીજીના દરને
સને ૧૯૦૭માં સ્થાપાયું.

૫૨૯૧૬ ૪૦ હું.

ફ્રીડમ, સુધારા, તારીખ ૪ ડીસેમ્બર, ૧૯૪૨.

અંક ૪૮.

“ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

સુધાર તા. ૪ ડીસેમ્બર ૧૯૪૨.

સુધરેલી દુનીયાના ભોગે

આ મેરીકાના ભણીતા તરત-વેતા, કેળવણીકાર અને લેખક ડૉ. વીલ ડ્યુરાન્ટે ‘ધી કેસ ફોર ઇન્ડિઆ’ નામનું પુસ્તક લખેલું છે તેમાંથી એક પ્રકરણ, જે “ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન” ના ‘ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન’ ના વધારા તરીકે અંગ્રેજીમાં બહાર પડ્યું છે, તેનું શુભસાલી આપવા માં આ અંક આપે. રોકેલો છે. અમે લખીએ છીએ કે આ દેશમાં આપણી ઉપર અનેક સુશી-ભોતો છે અને એ સુશીભોતોની સાથે આપણે અવિરત લડત ચલાવવાની છે. પરંતુ આપણી ખરી લડત આ દેશમાં અર્થિક લાભો પ્રાપ્ત કરવાને માટેની નથી, તેમ હોયો નોખે પછી નહીં. એવા લાભોની ખોટ છે એ આ દેશમાં આપણી હિર-યાદ નથી. આપણી ખરી હિરયાદ આપણા રાષ્ટ્રીય સ્વમાનનું અપમાન થઈ રહ્યું છે એ છે. દુનીયાના સધળા લાભો જે સ્વમાનના ભોગે પ્રાપ્ત થયા હોય તો તે કરી કીંમત ના નથી.

જ્યારે આપણે વીચારીએ છીએ કે આપણા રાષ્ટ્રીય સ્વમાનને જુદા આપણી માતૃભૂમી હિંદુસ્તાનમાં જ પ્રીતીશ શાહીવાદની એકીએ હેઠળ કચડી નાખવામાં આવી રહ્યું છે ત્યારે તેના તરફ હિંદુસ્તાનની બહાર બહુ દીલસોજીભર્યું ધ્યાન દેવાવાની આપણે આશા નજર રાખી શકીએ, તેમ એ ધ્યાન દેવાવાનો દાવો કરવાને પછી આપણી પાસે મજબુત આધાર રહેતો નથી.

ખરી રીતે આ દેશમાં આપણે હરજો છે શું? આપણને કહેવા માં આવે છે કે દક્ષીણ આફ્રિકા

માં આપણે દક્ષિણ આફ્રિકાવાસી થઈને રહેવું જોઈએ. એ રીતે આપણને સ્વીકારવામાં આવ્યા છે ખરા! આપણું નથી માન પ્રીતીશ સ્વમાન તરીકે કે નથી ગણતરી દક્ષીણ આફ્રિકાના રાષ્ટ્ર તરીકે. તો પછી આપણે છીએ શું? આપણે તો છીએ સામાન્યના શુભાભો. એ આપણે હરજો ત્યારે જ સુધરેલી જ્યારે હિંદુસ્તાન આઝાદ થયો; અને દુનીયાના મોટે ભાગ માં વસી રહેલા હરેકે હરેકે હિંદી ની તેને આઝાદ કરવાને યોગ્યતા થી બનવું કરવાની હરજ છે. આ દેશમાં આપણે સારામાં સારી રીતે એ સેવા બહાર પ્રવર્તે હિંદુસ્તાન વિષે ખરી લડીકેતથી વારંક કરીને અને શાહીવાદી વર્તમાન થતો તરફથી ઉત્પન્ન કરવામાં આવેલી અશાનતા અને ગેર-સમજાણીના વાદળો દુર કરીને કરી શકીએ. એ દિશાએ આ અમારો એક તમા પ્રયાસ છે. તેમાંજ અમે માનીએ છીએ કે અમે આ દેશમાં આપણા સવાલની, આપણી માતૃભૂમીની તેમજ જે મહાન સવાલને માટે હાથનું હુલ લઠાઈ રહેલું કહેવાય છે તેની સેવા કરી રહ્યા છીએ. કેમકે જે મહાન ચીદાંતો સંયુક્ત રાષ્ટ્રો પોપી રહ્યા છે, તે, દુનીયાના પાંચમા ભાગ ઉપર માનવીએ પ્રત્યેની વર્તણૂક ના સંમંથમાં સંયુક્ત રાષ્ટ્રો નાજ પચ હેઠળ જ્યારે નીરંકુસપણે કચડાઈ રહ્યા છે ત્યારે, આ સુદમાં તેઓને વિજય પ્રાપ્ત થાય એ માન્યતા બીલ કુલ જુલમદેલી છે. સંયુક્ત રાષ્ટ્રોમાંના એક પછી રાષ્ટ્ર તરફથી અન્યાય થઈ રહ્યો હોય અને જે સિદ્ધાંતો તેઓ પોપી રહ્યા છે

તેનો જંગ થઈ રહ્યો હોય તેને માટે સધળા સંયુક્ત રાષ્ટ્રો દોષિત કરે છે. એટલે બ્રીટન આજે પોતાની શોષણનીતી સાલુ રાખવા ને હિંદુસ્તાનને કાયમ શુભાભીમાં રાખવાને જે ધોર અન્યાય કરી રહ્યું છે તેને માટે સંયુક્ત રાષ્ટ્રો પછી સમાનપણે દોષિત છે. આ વસ્તુ એ તેઓ સમજતાં ચુકશે તો તેઓનાજ ભોખે અને સુપ દેલી દુનીયાના ભોખે તેમ કરશે

નોંધ અને સમાચાર

વર્કમેન્સ કોંગ્રેસેશનના નવા ધારા

આ રતી વધી મોરોને થતા અકસ્માતો માટે નુકસાની વર્કમેન્સ કોંગ્રેસેશન કમીશનર તરફથી બરવામાં આવશે સુવિધાઓ જેમ ખાનગી ત્રીયા કંપનીએ તરફથી નહીં બરવામાં આવે એ બાબતને ૧૯૪૧ ના વર્કમેન્સ કોંગ્રેસેશન એક્ટની રૂએ દરેક અને ધારા મંજૂર અઠવાડીયા ના મેજેસ્ટ્રેટમાં બહાર પડ્યા છે.

આ કાપડાની રૂએ મોરો, એશીયા-ટીક રૂએવર્ણ સોમને નોકરી દર-માનન અકસ્માત થાય તો તેની ખચર વર્કમેન્સ કોંગ્રેસેશન કમીશનરને યોજાય ૯૫૫, પ્રીટીયા ૧૨વી પડશે. મેડીવ નોકરોને અકસ્માત થાય તો તેની ખચર નજીકના મેડીવ કમીશનરને, અથવા, જ્યાં કમીશનર ન હોય ત્યાં, નજીકના મેજેસ્ટ્રેટને ૧૨વી પડશે.

ગાલુ માલ દરમીયાન જે માલીકો તેની લમણ રજીસ્ટર થયા હશે તે સધળાને કમીશનર તરફથી પમારના રીટનો મોકલવામાં આવશે. આ રીટનો જાન્યુઆરી તા. ૩૨ થી પહેલાં ભરી કમીશનરપર રવાના થઈ જ્યાં નોંધાશે. માલીકોને એક સુચના આપનારે યોગ્યતાનું મોકલવામાં આવશે જે આ રીટનો ભરવામાં તેઓને મદદરૂપ થઈ પડશે. તેઓએ જે ખચર અપેલી હશે તે ૫૨વી અકસ્માત કન્ડમાં તેઓ એ કેટલી રાગ ભરવી પડશે તેની આંકણી કરવામાં આવશે, એ આંકણી પ્રમાણ ૮૦ હિપચવી અંદર નાખા ભરી ભાં ૫૨શે

જે માલીકો રજીસ્ટર નહીં થય હોય અને પમારના રીટનો ભરેલાં નહીં હોય તેઓને એ ભરતાં સુધેલા હોય ન દરમીયાન પોતાના મોકલેને માટે જે કોંગ્રેસેશન દરમીયાન આ-ચું હશે તેનો ખચે ભરશે મડકો અને તે કપરાંત જે આંકણી થઈ હોય તે અને ભારે દંડ ભરશે પડશે કોંગ્રેસેશનના કાલા અકસ્માતથી જખમા-પેલા મોરોને, તેને માટે અંકાપેલી નુક-સાની માલીકો તરફથી ન ભરવામાં સુધી કમીશનર તરફથી અવગણા આવશે.

અકસ્માતોની ખચર કરવાને કામો હુંક સુદમાં કેપટાઈન, મોટે એલીઝા-મેથ, ઇસ્ટર્લેન્ડ, ડરમાન, બેન્ગાલ-ડીન, પ્રિટીયામાં મજૂરી ખાતાના ડીવીઝ નજીકનરેપેટરો પાસેથી; કોંગ્રેસી અને મેરીકામાં મજૂરી ખાતાના ઇન્ડસ્ટ્રીયલ ઇન્સપેક્ટર પાસેથી, નેકા-નીસમમાં મજૂરી ખાતાના ડીવીઝ નજીકનરેપેટરો પાસેથી અને બેન્ગાલ-ડીન અને કુમસાઈપમાં મજૂર ખાતાના ઇન્સપેક્ટરો પાસેથી અને વીટવોરો-ડેન્ડ મેરીયાને માટે વર્કમેન્સ કોંગ્રેસેશન કમીશનર, મોરોસ દપપ, પ્રીટી-યા, મેજેસ્ટ્રેટ અને તેની કમીશનર પાસેથી મળી શકશે

અધ્યાત્મીસતાનના પાટી કુવર નુ અપસાન

અધ્યાત્મીસતાનના પાટી કુવર મદ-ગદ અઠગર ખાનનું તવ લખાઈ વધે શુક્રવાર નવેમ્બર તા. ૨૬ થીએ અવસાન થયું હતું આખાં અધ્યાત્મીસતાને એ દીવસે શ્રામ પાળો દતો સપળી તહેરે જોડીસો જખ દીવસ ખંધ રાખા યાત્ર કરવાનું હતું.

પ્રીટીયા અમલ હેઠળના લોક-શાસનનો નમુનો

નુ દીવસીયા શુક્રવાર તા. ૨૭ મીના જળાભાથ હં કે હોંડ સંસ્થાનના ખરા નીમે હવે હિંદુસ્તાનમાં ખરપકો વચર મોરોને સીંગોરીટી કરના સધળા અમલદારો અને સભો તરફથી થઈ શકશે. ખગલદારો દોળ કામ કરનારા હવરા રહેના માખસાને ખજ એ રાતા આપવામાં આવી છે.

સુખાઈમાં હરપકક

સુખાઈ રીટર શુક્રવાર જળાભાથ હં કે સુરતમાં પોલીસે હેટસાક દાર અને મેંકરી હુલ અને ૧૨ મોરખ પકામાં છે અને ૨૨ માનુસોને પકડવામાં આવ્યા છે.

હિંદુસ્તાનમાં બ્રીટીશ રાજ્ય

અંગ્રેજીમાં પ્રેષક: બી.સી. હુસેન-કા, પી. એચ. ડી.

૧-અંગત

આ પ્રકરણ દ્વં અપરિચિત બિલા પદાપાત અને હોવાથી લખ્યું છે. હિંદુસ્તાનને વિશે અખ્યાતી મારી કામકામ વણી જોઈ છે; તેના પુર્વ અને પશ્ચિમ વચ્ચે હું મેં વખત રંગો છું અને તેના સામેજ દસ બારેક શહેરો નેપાં છે; અને હો કે જિંદગી પ્રસ્તાવેનો મેં હોર અખ્યાતી મોં છે, પરંતુ એથી તો મને વધારે ખાતરી થઈ છે કે, જેને પાંચ દબાર વર્ષોને જુનો સુધારો છે, જેનાં તત્વજ્ઞાન, સાક્ષિક, ધર્મ અને જ્ઞાનો પાર પામી શકતો નથી, અને જેની જીવનજાલીના અંદીશો અને જેની આઝાદીની નિઃશ્વચ્છ મહત્વથી તે અક્ષત આગંકે વહ પરેશો છે, એના દેશને વિષે માર્ક માંડ માંડ જુલુજ અને વાંચ્યું દુઃસ્વપ્ન મળી શકાય. તેમ છતાં હું આ લખા રજો છું તેનું કારણ જી નથી કે હિંદુસ્તાનને વિશે મને હોડી સામગ્રી થાય છે, પરંતુ એ કે માર્ક માંડ પુર્વ માંડ લાં સુધી માટે રંગો વહ લેવો તેની તાક જોઈ મેસી રહી શકતો નથી.

એક મહાન પ્રબળે મેં મારી નબર કમલ જુગી મરની જોઈ છે અને મને ખાતરી થઈ છે કે, એ શોખ અને જુગામરો, ગંભીરો લાગ લેનારો હોવો કરે છે તેમ, વસતીની ગીચતા અને બંધોના દારજી નથી, પરંતુ એક રાષ્ટ્રના બીજાં રાષ્ટ્રથી જાતીકામમાં ફરી નહીં મેંખાલેલાં એવા થઈ પડેલા અપય અને પાવડા શોખના દારજી છે. હું બનાવવા માંડું છું કે એકાદિ હિંદુસ્તાનનું પ્રતિપદ્ય મરજીત લગી મું શેડી સુધી પાવિલ છે અને હીંદીઓને ની રવરાજ્ય મળે તે તેના પારજીવો કાલના પરદેશી અવધના કરતાં દામ પણ પ્રકારે જુધાં નજ આપી શકે. આ પ્રકરણમાં હું હિંદુસ્તાનના મહા નો દેશ રજુ કરવા માંડું છું કારણ કે હું માનું છું કે તેની વિષયનો કસ સીરકાળ નહીં કાલમ એવા અને આજેક ફરી નહીં લખાયેલાં એવા એક મોર અખ્યાતી પ્રસ્તાવમાં વખીજ સારી રીતે રજુ થઈ સુધી છે.....

તા. ૨૬ અગસ્ટના ૧૯૪૭ ના મરનાના "ડેલી દેરજ" માં રામને મેક-કોનરક, કાલના ઉચ્ચકાના પામ પ્રધાને રખજ કહી કહ્યું કે, હિંદુસ્તાનનું રવ-રાજ્યને મારે કહેવામાં "પાલીપાલ" કહે મળ વખત અખ્યાતી બીજકલ નકારો છે. તેને રવરાજ્ય તુરતજ આપી દેવું જોઈએ. તેજે મજાળા દડુ કે, હિંદુસ્તાન આજેજ રવરાજ્ય બેમવવાને કામક છે, અને જો તેને મશી તાલીમની જરૂર હોય તો

તે તેના પોતાના સ્વતંત્ર આનુભવ નીજ તાલીમની જરૂર છે. એક જીંદગીને મજુર મશી સત્તામાં આજેક તેની મેસીજ પ્રદત્ત પદેશાં જે પમે સત્તાવારે કહેવે કહ્યું કે: "અમે માનીએ છીએ કે જે વખત કહે આવી કહેશેકે છે કે આરે હિંદુસ્તાનના સમજા જામોમાંના આપજા બંધુઓ દરબીજ આજિક અને અન્ય બ્રીટીશ સરકારોની કમાન પોતાનું તંત્ર સમાવવાની શક્તિ મરવાઈ રહ્યા છે (નહીં કે અવિશ્વમાં મરવાઈ થઈ પડેવું આજેજ મરવાઈ રહ્યા છે) અને અત્ત અત્ત જીવ સુધારો કામવાને હોર રીતે સદાવસ આપવા ની અમે આથી પ્રતીજ્ઞા ફરીએ છીએ."

હું બ્રીટીશ સરકારના આ મતને મજતો માઈ છું મારી દલીલ માત્ર સ્વરાજ્યને માટે છે. હું માન એક અમેરીકન તરીજેજ નથી બોલતો પરંતુ અંગ્રેજી બોલનારા બોલના એક કુટુંબી-જન તરીકે મોહું છું: મારી દલીલના સમયનમાં મેં સીધી વિશેષ આખાર અંગ્રેજીનાંજ પ્રમણો કપર રાખેશો છે: મારાં લખાણનો, હું માનું છું કે, મર્ક, સીરીકન અને દેશીસથી લખને બરફના રસજ, રામને મેકકોનરક અને બરનાડાં જો સુધીના કિદાર અંગ્રેજીની કપર પરંપરાની સાથે, હું મુકાબલો કરી શકું છું. અંગ્રેજો મને પ્રાંધ છે અને તેઓ પ્રજા હું માન મરવું છું. પરંતુ બ્રીટીશ મને પ્રીમ નથી; અંગ્રેજો મને કુશી પર સારામાં સારા સદાકરશો છે. બ્રીટીશ જુરમાં જુર શાહીવાદીએ છે. અંગ્રેજોએ ફીલીવાને રવરાજ્ય આપેલી છે અને બ્રીટીશો તેનો તરક ફરી રહ્યા છે. હું કહ્યલ કહેવું કે મારો વધા-પાત રવરાજ્યની જાણુશો છે.

૨-હિંદુસ્તાનનું બીજ

પ્રથમ આપજે એ માદ રાખીએ કે હિંદુસ્તાન એ એક નાનકડો રાજ નથી, તેમ રાની વખતોના જુદાજવાના વધ-વાદ વાનો એક ખંડ મળ્યું નથી. ૨૨ કરોડ માનનીઓની એક મદાન પ્રદેશ તે નોંધ વસતી જુનાકે દેક રેટકના કરતાં નજી મળી છે, કિદાર અને દરબીજ અમેરીકાની મળીને જેટલી વસતી છે તેના કરતાં વધારે વસતી છે, રશીયાની પશ્ચિમ વરધના આમાં જુડાપની વસતી કરતાં વધારે છે અને ફીલીવાની સમરાજ વસતી ના પાંચમાં ગામતી વસતી છે.

વળા આ સવાલને આપજે તેના બારા સ્વરૂપમાં જોઈ શકીએ તેજા હિંદુસ્તાનમાં સુખમરના માગીમતી અને તેની વિવિધતા પણ વાદ રાખીએ. મોરોએકાદમાં કામકામજ વધેલાં બોલકાને બનાવી આ જુલું છે કે તેને

સુધારો છ, સ પુર્વે ૩૫૦૦ વર્ષ જુને કનો, અને તેના મહાન સુધારો અને જીવોમ, સુધર વિવાસવાનો, કમામ-ખાનાઓથી લખને તેના કાલરકામે અને કાંતોના, તેના મેજાઓનો વીચેરે જે વખતના મેળીસોનીમા અને જીજીના કસતં પણ ચડી નમ તેવાં કન. છ. સ. પુર્વે ૩૨૬ માં મરારે અમેક-કાનર પી જેટ હિંદુસ્તાનપર ચકામ કરી સારે તેના જાતીકાસાર મેગરધનસે, પ્રાંત, કે જેને સુધારો એ વખતેરોએ પદોમિશો દતો, તેના જેટલાજ સુધારેશો અને કસાસાર મોશી રાંધુ નહીપર ચડી રહેશો મેમને પોતાના આખર્જીની મેંધ કીધી હતી.

પાંચમી સદીમાં જુલ, કે જેને પશ્ચિમ ના મોશી હજીબોસ્તને ખાને છે તેમ પુર્વના મોશી માને છે, તેના વિવસથી આતે દવાજુ રામ અમેકે કેકેકાણે રમારક રથોનો કારક જુલના તંત્ર વચ્ચેનો કપરદેશ આખો કતો કારથી લખને સોજાગી સદીમાં ફિલિયર્પી વીજવા નબરમાં મેંજીવિત, જીજીક અને કશા પીલી રહ્યાં હતાં, અને કિસરમાં અક-ખના તંત્ર દેશજી જેથીવે વધારે સમકિક અને કશા મરતી રહ્યાં હતાં, લાં સુધીના કનિકાસમાં કોઈ પણ વખતે હિંદુસ્તાન સુધારા વખરનું નહોતું

આ અવધાક વન મરવાનાં હિંદુસ્તાન માં જવા પાલમજસ સસકની સરકે ઉતરી પડ્યાં હતા. જે સુધારાનો બ્રીટીશની તોગોએ તાક રંગો છે તે પંદર સદીઓમાં ચાલતો આપેશો હતો. તેજે જુલથી લખને રાજાજી અને પ્રાંધી જેવા સતો પેલ: કશાં છે; જેજે પેલકથી તત્વજ્ઞાન પેશ કરેલું છે; રંગોપેન કાવર, ખગંજન, મોરો અને મરજીજ જેવા મદાન પામલોએ પોતાની સુરજા હિંદુસ્તાનના એ તરવાનામાં પી લીધી હોવાનું કહ્યલ મેલ છે, (કેકર-લોન કહે છે કે, "મદાનમાં મદાન આખર્જિયા હિંદુસ્તાને પકર ફરી છે." અને તત્વજ્ઞાનમાં હિંદુસ્તાનને પશ્ચિમના કરતાં મંપુર્વ રીતે વર હોવાનું જાણીએ છે); કામમાં કામવદીના જેમાંથી જેમજ વચ્ચેથી છે તે મદા-કારક, જેના કરતાં ચડીવાનું સાકીજ ફીલીવામાં નજીવામાં આખું નથી, તેના થી લખને ફીલીવાના મદાનમાં મહાન જીવન ફરી સરજીની તાવક અને રવોજીના દામોર, જેના, એક પરતંજ દેશમાં એક રથાનિર દેશી માવમાં લખ પેલાં લખાણોએ તેમને આપજા જમાના ના અત્ત પ્રખ્યાત કપા બનાવી દીધાં છે, અને જે સુધારાએ કશાસાર, મરુશ અને આંજીસારના અવધા મરદોશ અને ફિક્કી, આમાંજ અવધુન કમાકામ અને તાજમકામ, કમાના પંચરમા અવધુનિય

કામ શરૂ રજું છે, એ પેશા ૧૫" છે તેને આપજે કહ મરીમાં મુખીસું. આ સુધારો દેખી રીતે એક કલકા પ્રજન તરફથી વિવજન વચ્ચેનો નહીવે સુધારો ન કહેવાય, કનિકાસમાં તે સીધી કમા સુધારાઓમાં જમાવ છે અને કહકરલોએ જેવા કેકાક તો તેને સર્વોચ્ચ રથાન આપે છે, ૧૮૦૩ માં મરારે આકમજ કરનાર બ્રીટીશોએ આખાના વીસાપરે કસો ફરી અને તેઓની તોષો તેના સુધર મદેલો કાગી માટે પડકારાએ પદેવિલી માંધ ફીલકો તાજ ન પામે તેટલા ખાલર દોરોએ કરજી થઈ ગયા. તારે કને સુધારેજી રાજ્ય મજાળાં હોઈમાં બ્રીટીશ નો વિવજ્ય એકસે, કાસ પણ જાવના કમાધર્મને એક નહીં જાવનાર કે સિકાંન માં નહીં સમાજનાર, કસારે વિશે મે-વરવાક મરવામાર અને થનકોબી એકા એક વેધારી કંપનીના કરતે એક જીવ્ય સુધારાપર ચકામ અને તેનો તાજ. હું મુદનથી અવધવચિત જતી મરેશા અને નિરાધાર દેશી જીવર એ કંપનીની તથકાર અને તોષો ફરી વળા: માંચ અને જુન, મોરી અને મુરતું સામાજ્ય વધું અને એ મેર-કાવર અને "કામરે" માડ પાડવાની નાતી છેલાં એકસોતોવેર વર્ષ સુધી ચાલી, અને આખની પડીએ તપારે આપજે મુમે વાંગીએ લખીએ છીએ આરે મામી રહી છે.

૩-એક અંદરજ ખજાનાકાર

બ્રીટીશો આખા સારે હિંદુસ્તાનની રાજદારી સ્થિતિ તખાજા હતી અને આર્થિક સ્થિતિ આખાર હતી. મેજામ શદેનકાકત, જેજે કશા, વિજાન અને સાકિયને હિંદુસ્તાનમાં ઉતેજન આખું હતું તેની ૧૬૫૮ માં અન્ય શદેન-શાકતોના જેની મરી મા. તાજ-મદાવના કનો સાકમકાં મરી તેના મરોમ મુત મોર્ગાંજેજ મહા પર આખો લખમજ પગાય વર્ષ સુધી આ મરજી શદેનકાકે હિંદુસ્તાનપર મેરમાલ મકાળો તેના ધરપુ પાદ તેનું રાજ્ય પડી માંડું અને ન્દાન રાજ્યોએ પોતપોતાનાં મજમ અલખ અને કનકા રાજ્યો રમરમા દોરી દખના પ્રદેશીજ કપીપારો અને અનીતી મા સમજ અંગેજ માંચીઓના રોગોને આ રાજ્યોનો તોર મામાં અન કાથી એ અને અસલી બંધુશને વચ કરવાનું કામ પાડુંજ મરેલું થઈ પડ્યું અને એક પછી એક હિંદના પ્રાંતોને તે બ્રીટીશ મરદ કનકા કંપનીના અંગેજ દેશજી તારી મર

હીંદીઓની અકમ તરીયી અને સાંવરિક માજાજ એજોએ બાજે મેંધ છે તેઓના પાનગાપ જોજેજ આરો કહેડે કાલરમી કદીના હિંદુસ્તાનની કમકીએ કસાંડ અને કાલના પાણી અંગીપાઓને એ દેશ વરક આકર્ષા દોરી ના પુન" સન્દેશક કહે છે ૨

"દોહાઓએ પોતાના વિવિધ અને
 મહાન કલ્પોમાંથી જેવા મધુ" હતું.
 સુધરેલી કુળીયાની જગ્યામાં હતી
 તેની પ્રત્યેક પ્રત્યેક વસ્તુ, ગણપતીની
 અજાયબ અને હાથ હાથ કરી રહે
 તેની પ્રત્યેક પ્રત્યેક કાઠીમાંથી સાંચા
 રાખ્યા હોઈરવામાં આવતી હતી.
 મગરના સુધરેલ નેમજ એવામાં
 ના કરતાં હોઈરવાના મહાન અર્થ.
 કોઈક દેસ હતો તેને સુતરાઈ
 માથ તેની ખારીદ સુતરા, રેશમ અને
 લીનના માથ આમાં સુધરેલી કુળીયા
 માં પંકજ આપી હતો; તેના સુધરે
 હોઈના અને સુધરે રીતે મહા
 એવા જાણતા, રોકે જાતના સુધરે
 પાટ અને રંગનામાં મારીનાં વામજો
 વિશેષ અપુષ્પે હતો; તેની શોધ,
 હાંસી, સોનાં અને માંડીની મહા
 વસ્તુઓ કુળીયામાં આવેલ હતી;
 તેના મહાન એજીનના કાષ્ટમાં
 હતો. એ કેપસલ તેના મોઢા
 વેપારીઓ, એકરે અને સુધરેલ
 હતો; પકરણો ખાંધવારી એ મોઢા
 માં મોરી પ્રજા હતી એકરે
 નહીં પરંતુ અખીન અને અખી
 માંજે અખળા સુધરેલા દેશની સાથે
 તે પાંચે વેપાર કરી રહી હતી
 ખાંડીશના આશપત પદાર્થો એ
 હોઈરવાના હતું."

૧૯૨૬ દિવસના કંપનીની જાગત આ
 ધન ધસાવી પાકવાની હતી. ૧૯૨૯
 માંજ તેના હરેકદરેએ ભરેક કમ્પેન્ડી
 કે, "તેઓને ધરાવે દોહતાનના કમેજ
 ને માટે અંગ્રેજીની જગતરવન કરતા
 જગતવાલી હતી." કંપનીએ દોહતા
 રાજકર્તાઓ પાસેથી ગદાસ, કલકત્તા
 અને સુબ આ પેપારના મધ્યક ભાગે
 રાખ્યા અને તેને રાજકર્તાઓની
 થ નાનગી મીધા રિવાજ તોયો અને
 લોકરે ને સુરક્ષિત કરી રાખ્યાં હતાં.
 ૧.૫ માં અંગ્રાજીના રાજકર્તાઓ આ
 અદાલતે વિરોધ થયો અને અંગ્રેજીના
 રોટે વીલીકમ નામના મીસ્તાપર દુખડો
 કરી તેને સર થયો અને એકરો
 હોનાલીસ અંગ્રેજ હોડીઓને કલકત્તા
 ની "ગોપારડી" માં રૂ.૫૫ નેનાંથી
 બીજે દિવસે મેપીસજ કરતા નીકળ્યા
 હતા. એક વર્ષ બાદ રોખરે સાકરમે
 પાકામાં અંગ્રાજીના લોકરને હરાવ્યું
 બ્રીટીશ ગાત વાલીસ મરજી
 પામ્યા અને સાર બાદ તેણે પેનાની
 કંપનીને દોહતા લગ્યાં થવાવા માત
 ની માલિક તરીકે જાહેર કરી અખી-
 ઓને વાંચ કરીત અને ગોડી સદીઓ
 કરીને, એક દેશ રાજકર્તાની જીવનની
 નીકર અદાલતે, અને હિરાતાથી ભર્યો
 આપી અને લઈને તેણે પેનાના પ્રદેશ
 આ હોરેક કમ્પેન્ડી તેની મહેરબાની
 અને તેના તિપેને આપીત દોહતા
 રાજકર્તા પાકામાં તેજ ૧૯૨૯,૫૦ =
 રોલ: મેટલ: "અંગ્રેજો" રીકારી હતી.

તેઓની ખસેલી વહવાસો ૧૪,૦૦૦ વા.
કેલર જેટલી તપાસ ખર્ચણી થઈ જા
માં મારી; અહીંકોતે વધારી માનોઃ
તેની તપાસ ચાલી અને પાસે
મેન્દ તરફથી નેતે મારી ખસેલામાં
અતી અતે પછી આપવા કરી મરી
ગોળે તેણે ૧૫૬ કુટ્ટે જે દેસની
અજ્ઞાત સજાઈ અને તેમાંથી મે
મખાણમાં દેસો મોટાજા બાગ લીધો
જે તેને જયદે ૬ પિયારી કૃષ્ણ
આદે મરી પોતાની નરમાસની મને
અવનવની કિપજે જે. આ દોહરવાન
મા સુધારો કાવનરો પોતાને કહેવાય
નારા ખાણસંતી નીતી હતી.

કંપનીના તે-૧ પછી આવનારા
વહીવટદારોએ ત્યાર બાદ હીંદુસ્તાન
ના સાધના એક સહી સુધી પહોં
આધા. હોલ પશ્ચ જાતની અગામી
વચર તેઓએ ત્રણ બાધા હીંદુસ્તાન
માંથી રૂ.૧૦,૦૦,૦૦૦ હોલર ખરીદેલો.
આસ તેઓએ કોલકાતા ૧,૦૦,૦૦,૦૦૦
હોલર વેચ્યા. દેશની અંદર તેઓ
વ્યવસ્થાપન અને કંપનીઓ સ્થાપી કેપાલ
રવા લાગ્યા અને હીંદી વેપારીઓ
પાસેથી પક્ષેલા કરો તેઓને પાછા
નહીં આપીને તેઓએ નાણાંને કમળો
મેળવ્યા. કંપનીએ એક બેસમાર રીપ-
કોટર અગાધાં કે તેની યોજનાના કોર
રૂ.૧૦૦૦ હોલર સુધી મંદી ગયા. તેના
આદર્શીયોએ સ્વીકારાયેલી અને
અપાયેલી લાંચો મુજબ હીંદી રાજ્યોને
પદ્મશ્રદ્ધ ક્યા અને ખાદીએ ચલાવ્યા;
દસ વર્ષનાં તેથી “બહીસો” થી તેણે
રૂ.૧૦,૦૦,૦૦૦ હોલર પેદા કર્યા
દરલાલેનોપર તેઓએ સભ્યોને અનુ-
કુળ આપે તેથી રીતે ખોરી મળીઓ
કરી અને ખોરી સહી કરનારા હીંદી-
ઓને તેઓએ ફારીએ લટકાવ્યા.
કસાલને ૧૧,૬૨,૮૭૫ હોલર સહને
ખીર જાહેરને બંગાળના રાજકની
તરીકે તીરે. કસાલવની પછી આવ-
નાકસોએ તેને પદ્મશ્રદ્ધ ક્યો અને
૧૦,૦૧,૭૪૪ હોલર સહને ખીર રાસમ
તે ગાદીએ બેસાડ્યો; વધુ ત્યાં બાદ
તેઓએ રૂ.૫,૦૦,૮૨૫ હોલર સહને
કરી ખીરજાહેરને ગાદીએ બેસાડ્યો;
તે પછી બાદ તેઓએ તેને હોલર
૧૧,૫૧,૭૮૦ હોલર સહને નજમ-કે-
હલિલને ગાદીએ બેસાડ્યો. કંપની
કેકાના પ્રતિપર તેઓએ એકલા ખોલ
કરે નાજમ કે બિમલ્યાં વચ્ચે નાદારી
ભૂદી; કર નહીં જારનાઓને પાંચમાં
માં પ્રવેશમાં આગળ અને સુધના
લાયગાં જોવામાં આવ્યા; આપે
વધતા ગયા કરે. અરવાને પોતાનાં
જોકડાઓને વેચ્યા. અખીનની કુવખ
ના ૫૦ ટકા એવાને સાધારણ નીચમ
જાને સુખજના એક અગ્રીમ સંગેલો.
સરકારી રીતે જીવે છે કે, “કરીના
મેકેલો પાસેજા લેટલ્ડ બની રાકે તેલ્ડ
સુરાવાને કાલે અને મેકેલવે કલેક
પ્રપ-નો ચલા દત્તા. ખેડોને રીખાવ

મીં આપવતા હતા અને ફેટમરા કરે તો તેઓ તમિષા મુજબ ન બારી રહે તો આશ્ચર્યનીય માનકીપણે કુતરવામાં આ-
વ્યુ હવે." પાંચર ફેટમરાં તમિષાની
તોનેટીમાં રેલા રાખેલો પાસેથી આદી
લાખ ફેટર જેટલી રકમ બારી દત્તી
વધુ રકમ નહીં મુસલમાન મારે તેણે લલિત
લાંબી હતી, તમિષા ભેગા છતાં રહે
હવે તાજમાન હતા અને જે રાખી ન
બારી રહે તો રાખોતો જખત રા
સેવામાં આવ્યાં હતાં; તો વસુલ કરવા
ને તેણે પોતાના આકતીમાએને પ્રભને
સીંધાવવાની ખુદ આવી હતી; તાતીને
મળ, ૧૫,૦૦૦ ફેટર બારવાને આવેલ
નવાખને તેણે નવાખની પોતાની ધરન
આને શકોને કુતરવામાં મદદ કરી
હતી; અલમ પ્રાંતને પોતાના ધરકર
વડે તેણે કમને તમિષા હવે તેને
સીધા પછી ૨૫,૦૦૦ ફેટર
એ રાખને રેલા લાખ હવે, તો
હીંદી રાખને ૨૦,૦૦૦ ફેટર તેણે
ખરોડી શકકરની એક કુકરી "તીરી"
હતી, અને પાંચા ફેટરોને બાર
કલમ કરવા અને મવામાં મેને લખ-
મેંડ મધો ભેને મારે તેણે કમી ફરિ-
વાદ કરી નહોતી. "એકકકક" હીંદીની
એક છનિઆ" રત છે કે "પ્રવેશ
જખ અને પ્રતેક વરણ રેલામાં મુસલ
હતી." તોફાને લખે છે કે

અંગાદ્યપ્રણી કલામય વિદ્યામળા
પ્રાકૃતના પાંચ વર્ષે દરમીયાન અંગ્રેજ
સરકારી એરમ્બલ એકઠી થઈ સુધી
આલેખે કે જે સમાજની દરિયન
પીઠકૂલ વિરૂદ્ધ મળ્યા... ગા
રીતે કલ્પનામાં આદ્યક થતો એક
ધર્મ દર્શક, સમગ્રે નવ્ય કેરોડ મગ-
નાઓની કુમાર કલા ધર્મ પરી
ક્તી, તેઓ જીવન દેશી રહેવાનો
પ્રયાસ હતા પરંતુ આવી જાનની
જીવન દેશી નહીં... તેઓના
જીવન રાજ્યમાં એક દેશી તેઓની
પાસે એક સાધન હતું: જાણે
જીવન અસલા મુદ્દ પડે તો
આરે સોદા ખાતે હરી નામ
ને સોદા પાડતા હતા પરંતુ અંગ્રેજ
સરકાર એ ફરી કષ્ટ હોય તેવી
નહોતી. એ સરકાર અતિજીવન-
માર્ગ જાણી અને આપણે જાણ
સાથે તેની પાછળ સુધારાનો હવા
રહ્યો હતો.

૧૮૫૮ સુધીમાં જંગલી સરકારના કુખ્યાનો એટલા મધ્યમ કેટલા કે ઘોડોસ સરકારે હુતાએલા પ્રદેશો તાલુકા સંરચાન તરિકે કબજે પરી સીધાઃ એક બાના ઠાપુએ અરધા ખાંડને કબજે લાઇ લીધા. ઇંગ્લેંડે કંપનીને બહુ સારી જામત આપી અને ખરીદી બાજુ હીંચના તરફ રેલ પેટા ઇંગ્લેંડે હીંચો અને સુલભ વેચા અને મુખ્ય ૧૮૫૧-૫૨ સેપ્ટેમ્બર ૧૮૫૭-૫૮ હીંચો

પ્રજાપર કરે નાખી વસુધ કરી સેવાઈ
કરવું. કંપનીના ગોપાલાનું સમજી
કેળે તેમજ એ કેળે પર ચરકું સમજી
આજ દીંદરાનાના અદેર કેળે ગેરે
ઉગેરાનું આને દીંદરા પ્રજાપર કરે ગાપર
તે વસુધ કરેસું. નાના ગોપા-
નીનાં દરે કમદાને જેવા પદેવા-
વામાં આભે. ચિન્મયાએકે મગજીતે
ગણે માસાએ સમરપા. જુનાની અમે
દાશે ઉગેરાની, અપાને હુક ના ચામુજ
રવી.

ખાદિસ રાજ્યે હાંફુરતાનને ૧૩૯૬ માં
જાપોં કરેલા છે. ૧૮૨૯ માં પીલીયમ
મેન્ડેન્કે સ્થાનને ત્યાં નામુદ કરનારો
કેકેપ મદદના હતો. પોરચુગીએ
જો રીવાજ પોતાના તાપા દેવના
હીદના હેશીમાંથી ૩૦૯ વર્ષ પુર્વે
નામુદ કરી દત્ત પેન્દેક, મન્દી,
અંધારી-મદન અને મેકેસે લેવાએ
૧૮૩૨ માં ઘોઘાડના વંદના પ્રવર્તે
કેકેસ વંદનો કંઈક માલ હાંફુરતાન
ને આપેલા હતા. અંધારીએ કહીતા
કેવદમાં જ્યાં આપેલા હતો અને
કુલાપા નામુદ કરી હતી. નેએએ તેમાં
અને ભરતી કેવદમાં માટે તેને
આપી હતી, કહેવાના તમાલ હતો
હતાં અને વસતીની જુદીને કેવેજન
આપ્યું હતું. નેએએ પોલી નાની
નિસાએ આપી હતી, પંચમત તમાલ
સાથે હાંફુરતાનમાં તમાલ કંઈ હતું.
પુર્વે આપેલી પ્રેરણના કોઈકાસના
આદર્શો આપી હતા અને પોતાના
નીજાનેકેસ દોહની તમાલમાં કેવડની
અને અંધારી કુલીને ત્યાં આપવા
માં અમલના સાથ આપેલા હતા
પુર્વે આ સાચીની કામના બારે હતી
રેસી રાજ્યે તમાલ એક પછી એક
રાજ્ય પુર્વે આપવા સાચી. અપદા
તો તેમ પછી કીદી રાજ્ય પોતાનો
સંધી પુર્વે કુલ તમાલ ત્યાં પદમ
પામે તે તેને ખોલી રાજ્ય કામ
મેકેસે એવા કોઈ કુલકાસીના રાજ
કામથી પચાસી મા તમા આપ્યા.
કેવડકાસીના અપદમાં એવા આ
રાજ્યે કુલ પછી અપદમાં
ત્યાં પોલીએ આપી આપ્યાં એ
પછી એક આ તમા સમકર્તાને
પેન્દરાન અપદા પુર્વે એ વંદે
પતંકની કરી એવા કહીને એવા
અપા હતા એવાનીસી સદીના ત્યાં
મા તમામાં કુલકે પોતાના દોહના
પ્રદેશમાં ૪૦૦૦ મોરત માલને કુમેરો
થોડે આદર્શ તમામાં ૧૫૦૦૦ મોરત
આપેલો, તમા તમામાં ૨૦,૦૦૦
તો, તમામાં ૧૫૦૦માં ૧,૩૩,૦૦૦ તો
કુમેરો કરી કોન મોરતીએ આ-
સદમ હતું કે એવડીસી સદીમાં
કુમેરો હાંફુરતાન ૧૧૧ પદા સલા
આ દત્ત અને તેમાં મોરતીએ દોહ
તમા તમા કુલકાસી કરી હતા. તમા
કીદીએ દોહને તમાલ તમાલમાં

તેઓને કોણ સમજત હોય અને કહી-
કતમાં જાણે છે. તેઓને કુપરી-
પણે તેઓનાથી બેસાડવા પાછા દેખાઈ
સકાય ના લોકોના જીવનમાં પીડાકુલ
નહિ બાળે, તેઓની સામે સામાજિક
બેદાશીને, તેઓને દરેક રીતે એક
દલાઈ મળત મળીને, કમી તે ખસે
પોતાની કુપરીપણે તેઓ પ્રતિપાદન
કરતા રહે. એક જ આ પ્રમાણે "કોઈ
પણ પરદેશના પત્રકારે દરમિયાન પ્રમા
ના નહિ જાણવામાં આવેલી" નહીં
પર્યુર છે. સ-રવેન્દ્ર જાણે "ક
બ્રીટીશ લીડરોને તેઓના પોતાનાજ
દેશમાં પરદેશીઓ જેવા પત્રો પાતાયે
જ અને અમેરીકાના જુના ગુલામીના
હિતોમાં બોલેશ્ય અને બુદ્ધિપાતાના
પ્રાન્ટેશ તરફથી પોતાના યુદ્ધો
તરફ કોઈ નહિ જતાપણામાં આવે-
શો તેના પ્રાથમિકીન અને બુદ્ધિ
અને અધ્યાત્મિકતાને વર્તવ જતાપણા
માં આવે છે." કેટલાક લખનારોમાં,
તે હરે છે કે, બ્રીટીશ મોલજરોએ
હિંમત વર્ધના સુદિ કાત લીડરોને અને
બુદ્ધિ રાજ્યોને રક્ષાની કામગીરી,
તેનાં યુદ્ધો કરવાની તેઓની પાસે
લીડરો દેવા છતાં, પરંતુ બહાર કેંકો
દીધા છે." સેવક સીંગ તેના
સમર્થનમાં હરે છે કે "લીડરો સામે
પાડવામાં આવતા પછાત ગરો
આપણા દક્ષિણ અમેરીકાના રાજા
સોફો સામે માનવામાં આવે છે તેના
દોષ છે. સર દેવરી દેવ, જે લાંબા
પગલ સુધી લીડરો એક હિંમત
ધરાવનારા બ્રીટીશ અમલદાર હતા,
તેમણે કહ્યું હતું કે, લીડરોના લાગી
સરકારે આ દેશમાં રક્ષાના નેટવોર્ક
સંપૂર્ણતાએ પહેંચી લીડરોના હિં
રક્ષાને અગ્રેષ્ઠ વર્ગ સુધી સમર
અને અધ્યાત્મિક પોતાના કામમાં
રાખેલા હતા, તેના રીતે એ સરકારનો
અગ્રેષ્ઠ વર્ગ સુધી સમર અને અધ્યાત્મ
સામે પોતાના કામમાં રાખે છે."

તેના પરિણામે લીડરો આપણા
નિર્દોષતા દેશમાં રાખે છે, તેના મોટા
અને તેના વિશ્વસ સુધારા અ. કે
દેશના દરેક દેશ સરકારે રાષ્ટ્રીય રહેણું
તેના બુદ્ધિપણ દીધું મહ મહુ છે.
લીડરો ચારિત્ર્ય દેશમાં મહુ છે.
તેનામાં પ્રમાણ નથી એવું તે આપણ
ને સાચું દેખે તે આપણ બુદ્ધિ
પરદેશી અવગણ દેશમાં કા પ્રમાણ
પ્રમાણ દેશમાં રાખી રાખી પ્રેમ
શક રહે છે કે, "એક પરદેશી લીડરોને
પરમણ રહેણું એ એક પ્રમાણ પત્રો
મોટામાં મોટું કારણ છે." ૧૯૪૧ માં
અમેરીકાના લિડરોના એકાદીઓના
અમલ મોટા રાષ્ટ્રીય એકાદીઓ
હતા કે "પ્રાન્ટેશના એક એક પછ
દાખલા નથી. આપણે કેટલાક કુપરી
લિડરોના લાગી તેના પરદેશી દેશમાં
પરી રાખે તેઓના આદિ રાજ્ય કરી

સકા દેશ, કે સ્વતંત્ર બની સકી દેશ
કે એ માર્ગે જત પછી સકા દેશ.
એક જ જાણે અને એક જ સકાની
રેશો પછી તે પરદેશ રહે તે તેઓનાં
તપુસકમાં આવી જાય છે. આ નીચ
સામાન્ય. અગ્રે છે એ જાણી આપ
વાને કુપરીપણે. અધીર હરે છે કે
"કે પરદેશી રક્ષા આપે લીડરોના પર
અમલ સલામી રક્ષા છે તેણે લીડરોનાને
કામમાં અને તપુસક જાણી દીધું
છે. અમારોથી આપણામાં જાણે
રહે છે."

બ્રીટીશ કહે છે કે લીડરોમાં પર-
દેશી નથી બ્રીટીશોએ જાણે
ના પછી, અને માત્ર પછી અમલ
સલામતની નીતી રહે નામાંથી તેના
નાચ કરી છે. જો લીડરોનામાં આપણે
અગ્રેષ્ઠ વર્ગ તે પ્રત્યેક ગરો બ્રીટીશ
પ્રમાણ રાખે છે, કેમકે તેના અમ
એ સાચ છે. લીડરોના હિંમત સાચ
પરમણ નથી પાડ્યું, રાજ્ય આપણ
કરી જાણે થાય છે, અને લીડરો જેવે
ગરો બની રાખે છે.

પર-આર્થિક નીતી
લીડરોનામાં આર્થિક રિધિત એ તેના
રાજ્યની સોલજીવ આપણે પરિણામ
છે. સોફો વખતે આપણે એક સાધારણ
પ્રકારે પછી તેણે રહે કે લીડરોનામાં
બેટી (જેમાં વસતીને ૮૫ દેશ
ગામ રાજ્યોમાં છે) તેના નાચ થય
રહે છે અને એક જ વખતે રક્ષા
જાણી રહે છે, જાણના બેટીમાં
લીડરો બેટીને તે એક પરદેશી જાણે
ની જાણના સગવડ નાચ દેશમાં
નાચ પ્રકારે જાણે; તેની સજોડ એ
તેની સુધી માધ્યમ છે. ૧૯૪૧ માં
જાણ, જે લીડરોનામાં રાષ્ટ્રીય સજોડ
માં છે, તેના મધ્યની આપણે બેટી
ના કામ કરનાર મધ્યનો સરકાર
માસિક રજાર ૧૫૦ કોષ્ટક મધ્યનો હતો.
જાણના એક કુપરીના પર અને
કપા સુધિ તેના સુધી રાજ્યની
ની કામ ૧૦ કોષ્ટકની દોષ છે એક જ
વાંચનારો કે પ્રકારે બ્રીટીશ પોસામ
નહિ, કે જાણનામાં જાણે કે તમામ
કારણ પછી પછી પોસામ નહિ; તેની
જાણના આપણે કરનારને માણી
અમલ છે, અને જો તે કર ન કરી
સકા તેનામાંથી જાણેની આવેશી
તેની મોલજર રાજ્ય જાણે છે છે.

જો તેના ગામલ ઉપર દોષ તે
અમલ કરવામાં જાણે છે તેના વસતી
ના અમલ છે છે, તેના મધ્યના પાડ
અમલારો ન દોષ તેના દેશ, લીડરો
પોસામ કરના, આપણે જાણેના
મામ કરવાની મોટી મેળવવાને તે
વાગ્દલામાં અને પછી અપા પ્રમાણે
સરકાર માણી સકા દોષ આપણેની
પાડા સજોડ જાણેની દોષ છે.
જાણના નાચ કરવામાં જાણેના
સજોડ એક જાણેના દોષ તેના

લીડરોનામાં ૧૫,૦૦,૦૦૦ મોરખાનામાં
મધ્યમાં એક જાણે રહે છે પરંતુ
તેને નેકરી મળતા મુકેલી આપણે
કેમકે કરવામાંમાં કામ કરનાર ૩૩ દેશ
આપણે અને ૮ દેશ આપણે છે. પર-
જોમાં ૩૩ દેશ આપણે જાણેની અમલ
મરતી દેશમાં રહે છે; ૧૧ દેશ આપણે
મામ કરનાર આપણે છે. મુખ્યની
મામની મોલજરોમાં મામ અમલ છે,
અને રજો ઉપરેલી કરવામાં કરનારો
પ્રકાર નાચ થાય છે; પ્રકારે આપણે
પોતાનાં મધ્યના મધ્ય તેના પછી
પરદેશી સુધી નેકરી રહે છે અને એ
રિધિત એક જાણે લાં તેઓની લીડરોની
મામની મામ છે. આપણે કરવામાં
પોતાના નેકરી પોસામ આપણેની
મામ કરનાર નેકરી છે. કરવામાંમાં
મધ્યનો સરકાર પછી રિધિત ૧૦
યાં ૧૦ સેન્ટ (સેન્ટ એક દેશને એક
સેન્ટ ગામ) દોષ છે; ૧૯૨૨ માં મુખ્ય
માં એ કરનાર લીડરોના કામમાં છતાં
કામની મોલજરો મધ્યનો સરકાર પછી
કામ કરના. એક વખતે એક માણ
ના માણીએ ૧૨૫ દેશનો નહીં કોઈ
કોઈ છતાં એ વખતે જાણેના મધ્ય
સારા વખતે તેઓ ૨૦૦ દેશ નહીં
કર છે. કામગીરી પર તેના પછી
જેવું દોષ છે; સાધારણ રીતે એક
બ્રીટીશ દોષ છે જેમાં તેના કુપરી
અને તેના જાણેના પછી પછી છે;
જાણે એક બ્રીટીશ રીસ માણે
જાણેના. આપણે જાણેની
વિશિષ્ટ અમેરીકા અને ઉપરના
આપણે પછી કામમાં અમલ
પોતાના દોષમાં, બ્રીટીશ સરકાર
પોતાના અમલ દોષમાં દીધેલી છે.

જાણનામાં નિર્વોહ ન થય રહે
તેના કોઈ કરવામાંમાં જાણે થાય
છે; અને જાણે તેઓનાં મધ્યની
કરી જાણે કરવા કે વસતી વધારે મધ્યની
છે અને જાણેના અમાલ મધ્યની
સોલજરો વખતે પોતાના મધ્યના
કરી સકા કરના તેના વેપાર અને જાણેના
પરના બ્રીટીશના જાણેના અમાલ નાચ
કરી જાણેના આપણે છે. જાણેના વખતમાં
લીડરોનામાં કામ જાણેના વસતી
જાણેના કામ; અમેરીકા પોતાની
કોઈ એ વસતી લીડરોનામાં મધ્યને
વેપાર મધ્યના કરના. બ્રીટીશ કામ
કામ કરનાર એક છે કે ૧૯૨૦ માં
લીડરોનામાં કામ સર્વજન જાણેના
અને મરજો આપણે પોતાના મધ્યની
આપણેના ઉપર કરવામાં મધ્યના
પછી રહે. પરંતુ લીડરોનામાંના
અમાલ એક જાણેના પોતાના
દેશની મોલજરો સામાની લીડરો સામે
વિશિષ્ટ જાણેના તમામ કરનાર
લીડરોનાને કામ પોતાના દેશ કરી
દોષ, અને પરિણામે તેને બ્રીટીશના
સોલજરો જાણેના મામને મધ્ય એક
વિશિષ્ટ જાણેના જાણેના દેશ
કામમાં કામની લીડરોનામાં પ્રકારે

પરિણામે તેઓના અને પેલકલી
આપણે મધ્ય અને લીડરો ઉપર
નાચ પાડવા એક આપણેના રહેણા
જાણેના મધ્યના મધ્યના અમાલ
દેશમાં આપણેના અમાલોના ઉપર

કામમાં કામ રેશમની જાણેના
લિડરોનામાં આપણે અને રેશમ
કામની જાણેના ઉપર નહિ
અમાલમાં આવે; રેશમ જાણેના
એક કામની કરવામાંમાં નેકરી
કરવાની કરના પાડવામાં આવે અને
જાણેના કામ કરવામાં સમાપ્ત મધ્ય
કરવામાં આવે, અને તે કર તેને સમાપ્ત
સમાપ્ત કરવામાં આવે પાસેના લીડરો
ઉપરેલી અમાલ બ્રીટીશ ઉપરેલી
મામ કરવામાં માણેની અમા કરી.
લીડરો કામની ઉપરમાં આવનાર
જાણેના ૮૦ દેશ જાણેના મામમાં
આપણે જાણેના પરદેશી સર્કાર દેશ લીડરો
જાણેના ઉપરમાં કામ કરનાર વધર
જાણેના રિધિત કરના કરના પાડવામાં
આપણે. જાણેના છતાં પછી કામ
લીડરોનામાં ઉપરેલી નથી રહે તેના
માટે લીડરોનામાં જાણેના કામ કરનાર
કર નાખવામાં આવે. એક બ્રીટીશ
સર્કાર કરના છે તેના

"જાણેના પર ને પરવડ થય પછી
છે તે દેશના પરદેશી લીડરોનાને
થય રહેણા અમાલમાં આ એક
કુપરી જાણેના છે...જો લીડરોના
સ્વતંત્ર હોત, તે તેણે વિશિષ્ટ કોઈ
દોષ; બ્રીટીશ મામ કરના પ્રતિ-
અપીત જાણેના નાખે દોષ અને
એ રીતે પોતાના ઉપરેલી નાચ અમ
જાણેના અમાલમાં દોષ. આ સ્વ-
રક્ષાને મામ તેને મેક દેવામાં
નહિ આવે; પરદેશીના કામ પર
તેને નાખવામાં હતું. બ્રીટીશ મામ
વધર જાણેના તેના પર મામમાં
આપણે અને પરદેશી કરવામાં
જાણેના જાણેના જાણેના
પછી લીડરો કરી સકા નહીં
તેને જાણેના અને લેગેના જાણેના
ને મારી નાખવામાં જાણેના રાજ્ય-
કારી સમાપ્ત ઉપરેલી કરી પોર
અમાલ જાણેના."

જાણેના એક અમેરીકા અને છે:
માત્રી અને રજાર્ક અમેરીકા
વેપારીના એક થય પરેશા આ
ચીજ જાણેના વધર કામ જાણેના
આપણે આપણેના જાણેના સમાપ્ત
છે...વેપારના જાણેના જાણેના
જાણેના દોષ પ્રકારે લીડરોનાને
લેગેના, પેલકલી, અમાલ
વિશિષ્ટ સમાપ્ત જાણેના જાણેના
કામ નાચની જાણેના રિધિત કરના
ની કરના મામ; અમાલ અમાલ
અને બ્રીટીશના કામની જાણેના મધ્ય
અને કામ કામની જાણેના અમાલ
પર જાણેના એક સમાપ્ત મામ
અમાલ જાણેના જાણેના છે,
પરિણામે તેઓના અને પેલકલી
આપણે મધ્ય અને લીડરો ઉપરેલી
નાચ પાડવા એક આપણેના રહેણા
જાણેના મધ્યના મધ્યના અમાલ
દેશમાં આપણેના અમાલોના ઉપર

એ રેલને બહુ નહિ જણાતા
રોગ પરંતુ તે રીતે તે સુસી જવાથી
કે તે સાંપ કામથી હીંદુસ્તાનમાં જીવન
રહત સુસી જવા જેવું મળે છે. રમેશ-
મંદિરના બંધે છે કે, આ રેલના સાંપનો
માંથી એટલું મદાન આપી શકાય
પૂરે પૂરે પડતો આપણે રેલને પણ
કંઠાસ કરી મુકે. હીંદુસ્તાનને તેણે
એવા કુખ્યાઓ રેલ બનાવી દીધેલા
કે કે જેવા હીંદુના હુનીવાના
મળીકાસમાં હદી જાણવામાં આવ્યા
નથી." (અહીં)

**સંસ્વાસના ગામમાં હિંદી
વેપારીપર ક્રુમલો**
અહિંદવાસનમાં હિંદીકર તોયે પ્રસ-
વાસમાં વેસ્ટ પાંડ નામ વાળા પ્રાંત
માં દુધસડાવાટેથી ૨૦ માસ ૬૨
કરજ કરતજ એન્ડ કું ની અન્ન ખે.
ના રહેવારે અમુતલાલ હરીજી કર મલેલા
ઉપર તા ૧૪ નવેમ્બરના સવારે ૧
વાગે મંજીર કુમલો એક નેટીય તરજથી
અંગે હતો. અમુતલાલ મેશુધ્ધ મલ
મલા ને પડી મલા. કુમલો કરનાર
મલ્લમાથી માલુ હીંદુના વેપારના
પૈસા બધ નાલી ગયો. ૧૧ વાગે

ગામમાં ખખર થતા બાર વાગે મુલમ
દેસખાલનો લાતર ના આવેલ અને
દેસખાલના લાતરની ગારી સારવારથી
અમુતલાલની તળીમન સુધારાપર છે
મુમલો કરવાના આરોપ બદલ નેટીવને
પોલીસે પકડેલ છે.
**મહરસા અનબુમન હસ્લામ
એફ ખોસવડ**
આ નાટીસથી સર્વે ખોસવડ
વાસીઓને ખખર આપવામાં
આવે છે કે હિંદી સંસ્થાની

અને તેને લગતા જુદા જુદા ખાતા
આની વાર્ષિક સભા તા. ૨૫
ડીસેમ્બર ૧૯૧૨ વાર જુલમાના
વર્ષારે ૨-૩૦ વાગે ગાંધી હિંદી,
કાસ રટી, જોહાનીસબર્ગ મુકામે
મળશે. પ્રસૂ એ વખતસર
પધારવા મહેરબાની કરશે.
હાર્દકમ: (૧) હિંસાબ, (૨)
પુરંબી, (૩) આખાનપ.
ઈ. એ. અપવાલ
એલ. એમ. દેસાઇ
જે. સેકેટરીઓ.

ફિલ્મના રોખીનોને ખુશ ખખર

મરદુગ ખાતે જવાસના હેલામાં હેલા માપનોતો એટલ
રેકોર્ડો આવી મળા છે. વહેલો તે મહેલો.
N. ખાતે ૬૦વાસ
16404 ૪૫૫ પદાં કુન્નાં પુકારી જાણી
16411 એક રોતો કે હસાના
16416 ગામમાં સંગ બડ મલ અપવા હમરી
16428 મહીનેકા મુસાદર કું મેરે હકમે હવા કરના
16434 હમરો અને એટલે મેકી રેનક કે મેકરીયા
16443 રહમતુલ્લીસ આલમીન
16447 ખોખે અને એ એક ખુતે
16452 ને ખોલે હસે હસે હસે ખોલાલે કે
16473 વોકલીસકો તાલમલો
16480 ફરવાર મુસલમાનો.
16483 હસે મે આજ એકમલે આલી
16489 ફરમાન પદો
16497 મેરા મન મોસે મોલે
16498 મુજબ દારે મહમુદપે મરનેહી ખુશી કે
16499 મારો લલેઅલાદ મારો મલેઅલાદ.
H.L. મરસામી રેકોર્ડ
3-6 અંધા મહીકા મોજી
381 અલાદા જલવા
P.H.
27 સકાદત હમરત ખીલાલ
G.H.
4764 અને 4765 એ રેકોર્ડોને સેટ
જમલમે કાપેલો પાની ખીલાલે મોજી
4766 જુદા કે સારે મેખાને મે
3164 રતમા સકાદત
6677 રેલ આરખ
1740 હમ દો અલાદ કે
F.T.
12127 રિવામલ હમરત ખીલાલ
12907 કે સખાવત
12781 તોલીષ મોલમલો
ફખરેદ દીન
7794 મમસીમેલો સરદાર જુદા જાતા કે.
7744 સદા ખાર સામકે.
7593 અરખમે તારે મે જેલે માંકે અનવર એક ન.
ફખરે આસમ ૩૦વાસ
16270 ફરને દરવારીમે ઓમન કાલો
16349 તસ્વીર નળી અંગેલો હીલમે ફતર આઈ
16221 તસ્વીર મોલમલે મેરે હીલમે.

16270 ફરને દરવારીમે અલમનકાલો
અરદર ફીફીન
16352 પા મોલમલે હા મોલમલે
16340 હમરે આ સીતમલર
16261 જુદા રાજ કે કમલમે
16340 અપને અપને વાકી હોલત
મોલમલે ખાલીસ ૬૦વાસ
16426 પિયા અપની નમર્યાં મોલાલે સખી
16133 સાંવર્યા નલી રો
16312 હમરે તળી વનમ હમરતલા
16221 સાધી મુજે પીલારે
16366 જુલમળી હામે મખાલ
16379 રહાં અને વાલ લોખ
F.T. મારદર અપજુલ રસમ
12686 મે પીનેલી ખાલમલે
12020 વોક હળીને ખુશ
12254 કે સભાગ કુનપે જલ કે
12165 હમરે કલલેકે કાલીસ ને
ફલનખાન એન્ડ પાઈ
12215 રેકોર્ડ કે મુસા આપા તેરી મહીમે
12917 જુલ તરફ જાતા કું સખ મહેનેકે સોલાપ
12826 નહાલીસ કે સાફસેકરા મે
12860 મે તો જીર આપ વાર
12987 જાંકર ૪૫૫ ફરને ઓમન
12702 દરદરે કલકલા શીરા
12719 સરે મહતમલે સરકે
N. ખાલીસ
16451 પે કુનમા મે કુનમા નળ.
16469 પીતમ નમરે કે બના.
16462 હર-હર-મરમે હપ જલ.
કાલુ ૬૦વાસ
16461 ફરવાર ખી તો હન કે એકાદ કરને વાલે.
16441 જુલમલર ૨૨ મે વાર હોપ કાલગ હો. જાળ.
16444 જુરે અનવર હીખાના ખાતે રસમે અરળી
16442 ખાત આજી કિ નહાલી જાલો
16443 હીમ જાતા પર મુજલે
16445 જુલવાલે મહીનેમે
16446 મલ રો હમ મોરે હમાન વાકી
16447 આજ નળી દરવાર દરહીખારો
હામા એક
શીતન ૧૨૬૪ (૧); નીલ મંજલ (૨); જુરેકલ (૩);
રુખામી મંજલ (૪); સુતી જાલીનમા (૨).

૧૨ મહીને નવા રેકોર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના ૨૨ મહીને ફેરવોગ અમારે ત્યાંથી મળવાની લેશે.

J. G. VANDEYAR,

AGENT FOR
JOHANNESBURG BUILDING SOCIETY
(ESTABLISHED 1889)

desires to announce
Loans available at reduced rate of
interest on monthly balances on
properties at

SOPHIATOWN, MARTINDALE
NEWCLARE, KLIPTOWN, OP-
HIRTION, CITY & CENTRAL.

NO RAISING FEE OR COMMISSION

For quick results consult us at the following address:

14-15 Barkly Arcade,
Cor. Market & Diagonal Streets,
JOHANNESBURG.

'Phone 33-0429.

જે. જી. વાન્ડીયાર,
જોહાનીસબર્ગ બીલ્ડીંગ સોસાયટીના
એજન્ટ

— અહિં કંઈ છે કે —

સોફિયાટાઉન, મારટીનહેલ, ન્યુક્લેર,
કલીપટાઉન, ઓપરટન, સીટી
એન્ડ સેન્ટ્રલમાં

પ્રોપર્ટીઓપર માસિક બેલન્સપર ઓછા વ્યાજે
અમે લોનની ગોઠવણ કરી આપીએ છીએ.

લોન હિબી કરવાની ફી કે કમીશન લેતા નથી.

કામ ઝડપી થકેલવાને નીચેના સ્થળે અમારી સુલાકાત લે:

૧૪-૧૫ બાર્ક્લી આર્કેડ,

કોરનર મારકેટ એન્ડ ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ.

ધી ન્યુ ડિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

એવરેસ્ટ મલ્ટીપલ બ્રાન્ડનાથ કમ્પીયુટરના

દરેક જાતની ખીટ ઇલેક્ટ્રીક, એપ્પાઇઝીની તેમજ પ્રેંચા મેન્ડા,
અનાલાયથી સર્વે બનાવીએ છીએ.

અમારું વખણાએકુ સુગી 'ખુશ', સેવ, મમરા, માંડિયા,
બાલમ્બ, પાતરા વિગેરે દરેકજા તાલ 'અનાવીએ છીએ.

શિયાળામાં ખાસ લાયક પાકો એર્ડર અમારે ફરિયાદક.
પાર્ટી વિગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં ઓર્ડર એર્ડર અમારે
દરેક જાતમાં બનાવી આપીશું. બહારનાથી મંગાવનારને
માલ પુરતી કાળીથી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6676.

P. O. BOX 3680.

THE NEW OIL-KHUSH SWEET MART.
34 President Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

નિઃશ્વર સુદ, કાર્પીનકમ પુક, વેલડેગમ, હરેશ્વર મેરડ, સર્વિઝ બેઠે,
બેઠેગ કેરક, પુક કેર, કેમલ, મેરડ, મો કેર, આચારકેર, મોપ કીતન
અને કીકપર વિગેરે, તાલ કીકપીત બાંધે ખરીદી કરીએ અને પછી
માલ મેલવામાં આવીએ તથા

એકસ, રેખલ અને કીચન દરેકજે

એ કમાલ રચના નીચે મુજબ વાપ છે. હમી કરેલ કચેરા તેમજ રહે છે
માલ કીકપીત બાંધેલા ખાંચ કીકટ અમારા અને ફોર્સ આમલ પધારે.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
'PHONE 33-4691. BOX 2626, 105B

"KOH-I-NOOR" DIAMONDS FOR BRILLIANCE & PURITY

BUY DIAMONDS DIRECT FROM
THE FACTORY

Call, write or phone for our Free
Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER"—BLOPP & MARKET STS., JOHANNESBURG

DURBAN REPRESENTATIVE:

R. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,

West Street, DURBAN

Phone 33-6432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

હાન્ડઅન ઓસરી કીકપીત બાંધે કયાંથી ખરીદશે?

હમારે હાન્ડઅન ઓસરી વિભાગ બાંધે છે, જેમાં દરેક
પ્રકારની કીકરી ઓસરી તેમજ માંડી પસાળાની તાલ ઓસરી
પરજોયા કેપરોત રેશ વાપરવાની કીકરીઓના કર કેપરોતી
પરજોયા હમારે ત્યાંથી તાલ કીકપીત બાંધે મળી શકશે,
એર્ડર મોકલી ખાતી કરવા વિનંતી છે.

કન્ડીના ઓસરી હમારી પાતાની રખરખ કીકળ સારી
ફોર્સ કરી માકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સામલ અને હાથપી તાલક મેકર)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG.

દરેક પ્રકારના વિભાગો પણ હમારીમાં
છીએ: જીંગી, આગ, બગલરી, એક્સીડેન્ડ,
મારક, રેલ્વે મેન્ડી વિગેરે.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
in 1905

No. 19 VOL. III.

FRIDAY, 15TH DECEMBER 1942.

Registered at the G. P. O. as Second Class
PRICE FOURPENCE.

THROW AWAY THE CARCASS

INDIA has no heart in the War, in fact she has her eyes on Japan.

You may to-day be denuding her of her resources, but they are the resources of an unwilling India. India is thus a corpse—a heavy carcass of which the weight might make your victory impossible. If by some chance England comes to her senses—and the Allies come to their senses—and say, 'let us get rid of this carcass, that single act will give them a power which no military skill or resources and no amount of American help can give them.'

—GANDHIJI.

સુડ્ડું ફેંકી દો !

“હિંદુસ્તાનનું હૃદય આ સુડ્ડમાં નથી, બલકે તેની નજર જાપાન પર છે. આજે બહોલ મોં તેના સાધનો જરી કો, પરંતુ એ સાધનો હિંદુસ્તાનની અનિચ્છાએ ખુસવી થવા બધા છે. એટલે હિંદુસ્તાન તો એક સુડ્ડું છે—એક મોટું સુડ્ડું છે કે જેનો બોલો ફાવ તમારો વિજય થવા નહિ દે. કોઇ પણ રીતે ઈંગ્લાંડ શુદ્ધિમાં આવે—અને મીઠરાજ્યો પણ શુદ્ધિમાં આવે—અને એમ કહી દેકે, ‘આ સુડ્ડાને આપણે ફેંકી ફાંચી,’ તો એ એકજ કુલ્ય નેચોનામાં એવી શક્તિ આણી દેશે કે જે કોઇ પણ લશ્કરી ક્ષમા કે સાધનો અને ગમે તેટલી અમેરીકાની મદદથી પણ તેઓને મળી નહિ શકે.”

—જાપીક

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

હાલના સંજોગોમાં સ્ટીમરોની ખબર આપી શકાતી નથી. તેમજ સ્ટીમરો હાલ નીચમીત મળી શકતી નથી એ કારણે જનારા પેસેન્જરોએ અમને પુછાવ્યા વિના ડરબન આવી ખરચમાં ઉતરવું નહિ. બહુતર અને સલાહભર્યું તે એ છે કે અત્રે આવ્યા પહેલાં અમને ટેલીફોનથી પુછવામાં આવે.

ડરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન ફાઇનાન્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે લઈ જવા વિગેરે સંબંધી ક્ષેત્રે મળવાથી ખંદોબસ્ત કરી આપીશું.

હામીના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat, Point, Durban, સમજવું.

Phone 2-0432.

Tel add: "KARAMAT."

ફોન ૨-૦૪૩૨.

તાર: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

(Pty) Ltd.

હાંદી રેસ્ટોરેશન એજન્સી.

390, Pine Street, Durban.

૩૯૦. પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હાંદી વીમા કંપનીમાં જીંદગીના, જામ, મોટર કાર મોટર
લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, વર્કમેનને બચત વીમાઓ,
સાચવટ વિગેરે દરેક જાતના વીમાઓ લેવામાં આવે છે.
હાંદી કંપનીને લેવેલન આપવું એ દરેક કીંતની હરજ છે.

Natal Office:
"INDIA HOUSE"
17, First Avenue,
DURBAN.

Telephone 25045. P. O. Box 1010

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Loans available from
£1000 and upwards at
5% on City Properties.
શહેરની ષીક્કતોના મોરગિજ
ઉપર ૫ ટકાના બ્યાન્ડે પા. ૧૦૦૦
યા વધુ રકમે ધીરવાની છે.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Diagonal Street,
JOHANNESBURG
Telephone 32-4478.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

(13)

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchants.

દરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેજીટેબલ સારું વેચતો કરી C. O. D. પા
મોરબામાં આવશે. મળેલો—
P. O. Box 842. 139 Brook St. Durban.

HEADACHES

QUICKLY RELIEVED
BY TAKING

TYSON'S BRAND PAIN-LEAK HEADACHE POWDERS
FROM YOUR CHEMIST or DR. T. D. 26 and 40, or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, FOLGATE, DURBAN.

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & ENTERTAINMENT VENUE
PHONE 50000 BOWEN STREET, DUNEDIN
SITUATED IN THE HEART OF DUNEDIN'S BUSINESS
AREA.
THE MEET-UP OF DUNEDIN SPORTSMEN
"GIVE EVERYBODY GOOD AND FRESHENING MEALS
HAPPY & LONGING AT DRY, WINE OR WHISKY."

MOHANLAL VALJEE,

INDIAN RAWL POWER.

112 Victoria Street, Durban

LOW PRICES ON INTERESTING JEWELLERY

High prices paid for Old Gold. A large stock of New
Jewellery at reasonable prices to suit your pockets. 1948

SPECIAL EDITION

INDIAN OPINION

No. 11.

Friday, 11th December, 1942.

"PRINTED BY THE G. O. L. AND NEWSPAPER
PRICE: ONE PENNY."

TRUTH

ABOUT

INDIA

Why America And Other Nations Should Sympathise With India's Struggle For Freedom

[In this Special Edition we present the reader with an interesting chapter from "India In Bondage" by the well-known American writer, Dr. J. T. Sunderland. It is the most authoritative and the most impartially written book on India containing unchallengable facts. Needless to say the book is banned in India by the British authorities. The chapter we have reproduced is a telling reply to those who consider India's problem to be one of Britain's concern and therefore contend that it is not the business of any outsider to interfere in it.—Ed. I.O.]

THOSE who claim that India's struggle to free herself from British rule is solely the domestic affair of Great Britain, with which no other nation has a right to concern itself, should do a little reading of history.

As a fact, have nations struggling to free themselves from the oppression of a foreign yoke never received sympathy or encouragement from other nations? Have we Americans never extended sympathy or aid to such struggling nations? Has Great Britain herself never done the same? The fact is, the true spirit of both America and England has always been that of wide interest in liberty, and sympathy with nations and peoples in any and every part of the world, who were struggling to shake off alien despotisms and gain for themselves freedom and nationhood. England's record in this

respect has been very noble. Let us glance at it.

We in America can never forget the sympathy extended to us by several of England's greatest statesmen, and also by many humbler people, in our Revolutionary War. Nor can we cease to remember that in our Civil War the working people of England to a remarkable degree stood by our national government, even against their own interests, because they believed our national cause to be the cause of human freedom.

When Greece early last century went to war to throw off the yoke of Turkey, the English people took a very deep interest in the struggle. They did not for a moment think of it as a mere domestic affair of Turkey, in which they had no right to interest themselves. Lord Byron's dramatic espousal of the Greek cause attracted the attention and was the admiration of liberty-lovers in all lands.

With Italy's struggle to free herself from the yoke of Austria, England warmly sympathised, and showed her sympathy by the strong public utterances of Gladstone and public men, and also by giving shelter and aid to Italian refugees Mazzini, Garibaldi, and many others, who were driven into exile on account of their efforts to obtain their country's freedom. The enthusiasm with which Garibaldi was welcomed to England after his patriot army had won its entry into Rome was not less than that which greeted Kossouth in

America after his heroic struggle for liberty in Hungary. A personal witness thus describes the great scene in London:

"I was one of the number who had the honour and pleasure of giving welcome to the brave Garibaldi when he came to London after his glorious victory in freeing his country. He was met at the railway station by tens of thousands of young and old, rich and poor, and escorted through the streets to the Duke of Sutherland's mansion. It was such a spectacle as seldom if ever has been seen in London before or since. Pen cannot describe it. When we arrived in front of the horseguards, those nearest Garibaldi's carriage unhitched the horses, and the carriage with the hero was dragged the rest of the way by thousands who delighted to do him honour. It was the enthusiasm of a liberty-loving people for the work done by that one man not only for Italy, but for the whole world a victory won for freedom over tyranny."

These facts and incidents show the noble and true England, the England that did not regard the struggle of Greece and Italy as mere domestic concerns of Turkey and Austria. If this England had always been in power, India would never have been conquered and enslaved! If this England were in power to-day, India would soon be set free.

Turn now to America. The United States, assisted as she

was by other nations in obtaining her own freedom, has manifested throughout a large part of her history an earnest sympathy with nations, wherever located, who were struggling to throw off a tyrannical yoke and to establish for themselves governments based on principles of justice and liberty. Said Washington in a notable public utterance delivered the same year at his farewell address:—

"My sympathetic feelings and my best wishes are irresistibly excited whenever in any country I see an oppressed nation unfurl the banner of freedom."

When the South American nations were engaged in their struggle to throw off the yoke of Spain and gain their independence, the sympathy for them in the United States was ardent and almost universal. Nobody thought of their struggle as a mere domestic affair of Spain in which we should not interest ourselves. Our was the first nation to recognise the new republics. This did not occur until 1822 but as early as 1816 Henry Clay urged that we should carry our national sympathy so far as forcibly to intervene in their favour.

President Monroe in his annual message to Congress in 1822 expressed in unmistakable language his own sympathy and that of the American people with Greece in her struggle for freedom. One memorable evidence of America's sympathy is seen in the fact that the eminent Boston philanthropist and educator, Dr. Samuel G. Howe, later the husband of the equally eminent Julia Ward Howe, went to Greece (as did Lord Byron in England) and rendered distinguished service to the Greek people in their war for liberty.

With the revolutionary or semi-revolutionary movement in Germany in 1848, to establish liberal government in that country, the United States manifested profound sympathy from the beginning. Our minister to Berlin, Mr Donelson, was instructed to keep in close touch with the movement and give it any encouragement he could without diplomatic discourtesy or offence to the Berlin Government. He was informed from Washington that an important part of his mission was—"to manifest a proper degree of sympathy (on the part of America) for the efforts of the German people to ameliorate their condition by the adoption of a form of government which should secure their liberties and promote their happiness."

He was instructed that it was the "cordial desire of the United States to be, if possible, the first to hail the birth of any new government adopted by any of the German States having for its aim the attainment of the priceless blessings of freedom."

The profound sympathy of this country with the struggle of Hungary for freedom under the leadership of Kossouth, in 1849, is well known. President Zachary Taylor showed his own interest and that of the American people in the struggle by appointing a special agent with authority to recognise the independence of the new State "promptly, in the event of her ability to sustain it." In his annual message (of 1849) President Taylor declared that he had thought it his duty, "in accordance with the general sentiment of the American people, who deeply sympathised with the Magyar (Hungarian) patriots, to stand prepared, upon the contingency of the establish-

ment by her of a permanent government, to be the first to welcome Independent Hungary into the family of nations."

"The feelings of the American Nation are strongly enlisted," he declared, "by the sufferings of a brave people who have made a gallant though unsuccessful effort to be free." On the failure of the Hungarian revolution Kossouth and his companions took refuge in Turkey. The American Congress passed a joint resolution (which was approved by the President, March 3, 1851) declaring that the people of the United States sincerely sympathised with the Hungarian exiles, Kossouth and his associates and concluding as follows:

"Resolved by the Senate and House of Representatives of the United States of America, in Congress assembled, that the President of the United States be, and hereby is, requested to authorise the employment of some of the public vessels to convey to the said United States the said Louis Kossouth and his associates in captivity."

Accordingly an American frigate was sent to bring the exiles from Turkey. Kossouth arrived in this country in October, and his stay here was an uninterrupted triumph, exceeded only by the welcome given to Lafayette twenty-five years before. He was greeted with enthusiasm at the National Capitol by both Houses of Congress. President Fillmore received him most cordially and invited him to dinner, and Daniel Webster made the principal speech at the great Washington banquet. Said Webster:

"We acclaim the pleasure with which we welcome our honoured guest to the shores of this far land, this asylum of

oppressed humanity.....Let it be borne on the winds of heaven that the sympathies of the Government of the United States and of all the people of the United States have been attracted towards a nation struggling for national independence, and towards those of her sons who have most distinguished themselves in the struggle. Let it go out, let it open the eyes of the blind, let it be everywhere proclaimed, what we of this great republic think of the principles of human liberty."

It should not be overlooked that the United States Government was the first to recognise the French Republic in 1848, and also the present French Republic inaugurated in 1870.

One more marked illustration of our hatred of tyranny and our sympathy with liberty abroad should be noticed. I refer to the historic past that in 1867, our President and Congress compelled Napoleon III to abandon his effort to set up in Mexico an imperial government contrary to the will of the people of that country. In this case we did not stop with expressions of sympathy with Mexican freedom, but we went so far as to offer military aid in its defence.

Such are some of the notable occasions and ways in which, throughout a large part of our national history, the people of this country through our most eminent and honoured leaders have expressed our sympathy with nations and peoples struggling for freedom. I have set forth the facts in some detail so that the true tradition of America in the matter may clearly appear.

Says Dr. E. B. Greene, Professor of History in the University of Illinois:

"A study of American history shows that the well-established tradition of the Republic has been that of sympathy with popular government abroad; that this sympathy has repeatedly been declared in public utterances of our official representatives; and that we have never felt ourselves bound to suppress in the formal documents of our Government, our deep interest in free institutions, and our sense of the essential unity of the cause of liberalism and self-Government throughout the world."

Have these facts of the past no bearing on struggles for freedom going on in the world now? Have they no bearing upon the greatest of all such struggles, that of the people of India to free themselves from a foreign yoke? If Washington and Monroe and Clay and Webster were alive to-day, would great India in her brave and just struggle for freedom and nationhood, lack friends, sympathizers and defenders in America? Who can believe it? Our fathers did not regard the struggle of any oppressed people anywhere, to shake off their yoke and obtain freedom, as the mere domestic affair of the oppressing nation. They regarded it as a matter of world concern, which ought to enlist the interest and sympathy of every liberty-loving nation and person in the world. In an address delivered before the India Society of New York in February, 1925, Mr. Oswald Garrison Villard, Editor of *The Nation*, said:

"I believe that what is going on in India is of such enormous import to America and to the whole world that no American has a right to overlook it. I think the world needs nothing so much to-day as to see the Indian people set themselves with all their minds and with all their strength to the attainment of self-government. However great the odds with which they must contend, I believe that the heartfelt sympathy of Americans, yes, even those Americans who love England and as I do, should go forth to the people of India in all their aspirations."

In such words as these we hear the voice of Washington, of Jefferson, of Franklin, of the Adamsses, of Patrick Henry, of Webster, of Garrison, of Channing, of Sumner, of Lincoln, of all the men who have done most to make this country illustrious and honoured by the world as a leader in the cause of human freedom.

Nothing can be more clear than that the true tradition and spirit of America as manifested in all our noblest history is that expressed in the ringing lines of our honoured poet, James Russell Lowell:

"Men! whose boast it is that ye
Come of fathers brave and free,
If there be on earth a slave
Are ye truly free and brave?"

Is true Freedom but to break
Fetters for our own dear sake,
And, with leathern hearts, forget
That we owe mankind a debt?

No! true freedom is to share
All the chains our brothers wear,
And, with heart and hand, to be
Earnest to make others free."

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 49 - Vol. XL

Friday 11th December, 1942

Published by the Editor at 11, Market Street, Singapore

Indian Opinion

FRIDAY, 11TH DECEMBER, 1942

British Colonial Policy

THE statement made by Lord Cranborne, Leader of the House of Lords, on the British Government's Colonial policy, will not satisfy the indigenous people who form, in Lord Cranborne's own words, "an overwhelming proportion of the population in more than 90 per cent of the British Colonial Empire. The statement can be likened to the one made recently by Mr. Winston Churchill on India, in which he said the masses were all with the Government and satisfied with the British rule and that the Congress represented only a minority party ambitious of getting into power. There is as much truth in Lord Cranborne's statement on the British Government's Colonial policy as there is in Mr. Churchill's statement on India. Lord Cranborne contends that Malaya was not lost, as it is assumed, because the Malaysians had not been fully associated with the government of their country. It was lost, he says, because, engaged in a mortal struggle with the Axis in Europe, the British Government were not able to provide sufficient armaments. To substantiate his argument, he quotes Siam, the Dutch East Indies and Philippines. He might have quoted also Czechoslovakia, Austria and other European countries,

which had armaments and yet were taken by the Axis Powers, and why not even quote France? But that does not explain the position. Could the same thing be said about Burma? Why was Burma handed over to Japan? Also because it could not be supplied with sufficient armaments in time? And yet there was man power just at Burma's door, forming one fifth of the human race? "True, Lord Cranborne confesses, "we did not teach the Malaysians to fight. Rightly or wrongly, that was not our policy. But we did give them peace, law, order and justice hitherto unknown; prosperity, a reduced death-rate by over half, established hospitals, welfare centres, free education; and we developed great tin and rubber industries and transformed Singapore from unproductive, poverty stricken jungle into one of the greatest ports in the world."

All this was done, it would appear, for the benefit of the indigenous peoples of the countries mentioned. The actual fact is that it was done to strengthen the British Empire. The vast indigenous population was kept by the British Government to serve the Empire as "shewers of wood and drawers of water." They were not allowed to advance beyond that stage. They were kept untrained purpose-

ly because of the fear that such a vast number of people kept under oppression will repression if armed might set upon the oppressors. A very short sighted and condemnable policy.

"Generally speaking," says Lord Cranborne, "our Colonial pioneers have not been armed forces, nor great figures in our Colonial history...but men like the missionary-explorer Livingstone, and the founder of Singapore, Sir Stamford Raffles."

That is quite so. The shrewd Britishers first sent out missionaries not to spiritualise them but to "civilise" them just sufficiently to turn them into a profitable market for British industries, and invariably the flag followed the Bible. As is very aptly said by an African "the British gave us the Bible and took away our land." Livingstone and Cecil Rhodes may be pillars of the British Empire. To the vast indigenous population, however, they are far monuments reminding them of their enslavement to the Empire.

It is a fallacy to say that the British have established themselves in the Colonies with the goodwill of the local peoples. They have imposed themselves upon the people by the power of their mighty sword and gun.

Lord Cranborne said it would be absurd to claim that their motives had always been merely altruistic; but as far back as 1785

Burke had spoken of "trusteeship" in relation to the less advanced people, and in the Nineteenth Century the old ideas of exploitation had given place to new doctrines of trusteeship. The "trusteeship of the British" has amounted to keeping the less advanced people perpetually battle led and in such a helpless condition that if a colony betrays the British by the invasion of a superior power they, battle led people would fall an easy prey to their new masters. That is what has happened in Malaya and Burma and that is what is about to happen to Britain's great Dependency, India, where one fifth of the human race has been kept in impotency after nearly two hundred years of British rule.

One of the aims of the British Colonial policy, Lord Cranborne says, is to equip the Colonial peoples to administer their own affairs, and while suggesting that there is nothing surprising that many peoples of the British Colonial Empire are not yet (after hundreds of years of British rule) ready for self government, and will not be ready for it for some time to come, with an air of self-distrust asserts, we have made and are making considerable progress. He gives many instances in this respect but we will content ourselves with referring just to Africa. Here in South Africa one million Africans have been sold away by the British "trustees" to two million Europeans who go

joy full self-government. And what happens in the British territories - where tribal chiefs administer their people - affairs, can be judged by the one instance that took place some few years back, when one of the popular chiefs Tshikedi Khuma, who tried to assert his rights was levelled to the dust by the then Native High Commissioner and what pomp of British power was exhibited before the ignorant native people who were frightened out of their wits surrounded by military force, to strike awe into them to respect British authority. Enough said.

All those who are conversant with the British Government's Colonial policy know that Lord Cranborne's statement is coloured with half-truths and untruths. The millions of masses kept under semi-slavery conditions in the Colonies are the envy of the Axis Powers. The only hope the British Government have for winning the war and for winning the peace is to shed all imperialistic designs in the Dependencies and to set them free. To try to evade the issue by indulging in hypocritical language will no longer help them.

Mayor, Mr. R. Ellis Brown, who returned to Durban on Wednesday, told a Press representative that the Minister would issue a

statement at the appropriate time, and he had pledged members of the deputation to observe secrecy in the matter.

THE INDIANS—"AN UNKNOWN PEOPLE"

By M. W. In "Race Relations News"

MR. P. S. JOSHI has not so much written a book as hurled one at the head of white South Africa. *The Tyranny of Colour* (obtainable from Vanguard Booksellers, Southern St., Johannesburg, 12s. 6d.) deals with the entry of Indians into South Africa and their position in this country. It is written by a South African Indian who presents much useful material highly coloured by feeling.

The Indians form the smallest of South Africa's racial groups and are largely concentrated in Natal, where their presence adds to the picturesque and to the complexity and difficulty of the inter-racial situation. This racial group is the only one that has escaped the attentions of a fact-finding commission. Except superficially, it is an unknown people. For this reason it is good to have all the information that Mr. Joshi's book contains, though it is far too partisan to take the place of the more objective blue-books. It gives the author's views of the events that led up to the introduction of Indians into South Africa and traces the story of their subsequent woes; it deals chronologically with the principal events since the immigration and details the struggles to which successive anti-Indian legislation, effective and abortive, gave rise. The discriminating reader will gain not only considerable information, but also an impression of the state of mind of an embittered South African Indian.

Mr. Joshi provokes opposition, or at least question. He says, for instance, that when the Natal sugar planters looked to India for labour "an abundant demand for labour existed in India," but he does not explain why in this case 5,000 Indians were ready to be indentured; he inveighs against the small wages and the indenture conditions which he likens to slavery, but does not explain why India had so many people willing to accept them; and, when the term of indenture expired, unwilling to return to India. He traces South Africa's colour bar to the institution of slavery in the

Cape and the United States, but does not suggest its kinship to that caste system with which Indian is familiar.

That the Indian has suffered injustice in South Africa is true and Mr. Joshi is right to record that injustice. He lacks, however, appreciation of some of the difficulties of the situation. The coming of another distinctive racial group into a country already trying to work out the relations between widely separated communities could not but complicate an already difficult situation. The arrival of large numbers of indentured labourers necessarily drawn from a depressed social group would not be likely to impress favourably the settlers who first met Indians through them. The warmth with which Srinivasa Sastri and Servapelli Radhakrishnan were received and the personal friendships they formed may suggest intellectual or class snobishness, but does not suggest implacable race hatred.

Constructively, Mr. Joshi is not very helpful. He pleads reasonably for the franchise, the right to own land, and to trade. He does not work out the lines of harmonious relations between Western and Indian culture nor a programme of integrating the Indian in the economic and social development of South Africa. He seems to pin his hopes at the moment on the Non-European United Front.

A Public Meeting On Malnutrition

A public meeting under the auspices of the Food For Needy Indian School Children Committee will be held on Saturday, December 12, at 3.30 p.m. at the Gandhi Library, Queen Street, Durban, when Miss Best, the Union Government Dietitian and Dr. Cohlman of the Natal University, will speak on combating malnutrition. All teachers, doctors and members of the public interested are invited to attend.

NOTES AND NEWS

Viceroy's Term Extended

It is officially announced, cables Sapa-Reuters, that Lord Lialithgow, with the approval of the King and at the special request of the Government, has consented to remain Viceroy of India until next October. This is the third extension of Lord Lialithgow's term of office. It began in April, 1936, and was extended a year in 1941 and again last April. *The Times*, London, says it would be difficult to pretend that the decision to extend Lord Lialithgow's term will be greeted with satisfaction, either in India, Britain or other countries where the destinies of India are being followed with anxious attention. The conviction has reigned almost everywhere that the appointment of a new Viceroy would be the signal for a fresh approach to the far-reaching issues of Indian policy. This approach cannot, with the best will in the world, be expected from a Viceroy with nearly seven arduous years' service behind him and only a few months of office left to run.

In so far as India is concerned it makes not the slightest difference as to who comes as the Viceroy. A new Viceroy might possibly administer a toothful dose to stripify the people for a time into a false sense of security. That will not help India.

It will only retard her progress. India is ruled by Downing Street, and unless there is a change of heart, the change in the vicerealty is insignificant.

Govt. To Make Statement On Indian Penetration

As a result of last Monday's conference at Union Buildings, Pretoria, between the Minister of the Interior, Mr. G. H. Lawrence, and representatives of the Natal Provincial Administration and of the Durban City Council on Indian penetration in Natal certain representations are to be placed before the Government at an early date. At the conference, at which Senator Clarkson, Minister of Posts and Telegraphs, and certain Durban M.P.'s were present, the representatives of the Durban City Council contended that there had been a large number of cases of Indian penetration into predominantly European areas since the publication of the Broome report. It was also stated that such penetration was not confined to Durban but was taking place in other parts of Natal as well. Strong representations were made to the Government to take action. After a full discussion lasting all day the Minister of the Interior stated that the representations made would be placed before the Government at the earliest opportunity. The

BRITISH COLONIAL POLICY

SPEAKING in the House of Lords on Wednesday, December 3, in response to a request for a statement on the British Government's colonial policy, Lord Cranborne, leader of the House of Lords, said:

"Ever since the fall of Malaya a constant fire of criticism has been directed against our Colonial Empire. Much of that criticism is misdirected.

"Take Malaya, for instance. Many people at home and abroad hastily assumed that we lost Malaya because the Malaysians had not been fully associated with the government of their country. Yet self-governing, independent Siam surrendered without any semblance of resistance. Nor did the admirably conducted administration in the Dutch East Indies, nor representative institutions in the Philippines, save those countries.

"We lost Malaya because, engaged in a mortal struggle with the Axis in Europe, we could not provide sufficient armament. True, we did not teach the Malaysians to fight. Rightly or wrongly, that was not our policy. But we did give them peace, law, order and justice, hitherto unknown, and prosperity, and a death-rate reduced by more than half. We established hospitals, welfare centres and free education, and we developed great tin and rubber industries and transformed Singapore from unproductive poverty-stricken jungle into one of the greatest ports in the world.

"To indulge in self-praise is alien to the British, but there are times when reticence can be carried too far, and this is one of them. It is due to ourselves and other nations to make a clear statement on the record and existing policy of the British Government towards the non-self-governing territories of the British Empire.

Misleading Term

"The term 'Colonial empire' is not accurate, colonies being, strictly, lands settled by non-inhabitants. In more than 90 per cent. of the British Colonial Empire the indigenous people form an overwhelming proportion of the population. A colonial charter might tend to the danger of over-amplification, so many and various are the origins of the British Colonial Empire. Generally speaking, our colonial pioneers have not been armed forces or great figures in our colonial history, or generals or admirals, but men like the missionary-explorer Livingstone, and the founder of Singapore, Sir Stamford Raffles.

"We have established ourselves in these far flung countries with the goodwill of the local peoples, and our aim has been to retain, so far as possible, the existing social structure, traditions and customs. This essential fact should be remembered by those who demand a standardised colonial policy. There is a greater diversity of peoples in the British Empire than in any empire of the past. To deal with this diversity we operate administrations distinguished above all by variety, elasticity and flexibility. We have no set and-dated pattern.

"It would be absurd to claim that our motives have always been merely altruistic, but as far back as 1785 Burke spoke of 'trusteeship' in relation to the less advanced peoples, and in the nineteenth century the old ideas of exploitation gave place to new doctrines of trusteeship. We can fairly claim that Britain, in this respect, was ahead of the rest of the world.

"Some European countries have failed to govern themselves, and so it is not surprising that many peoples of the British Colonial Empire are not yet ready for full self-government, and will not be ready for it for some time to come. Whether our goal is near or far, one of the main aims of British colonial policy is to equip the colonial peoples to administer their own affairs, and we have made, and are making, considerable progress.

New Advances

"A new advance is now contemplated in the Caribbean, where some colonies have constitutions more than 300 years old. At the other side of the world, in Ceylon, the constitution gives a wide measure of responsible government. In Africa tribal chiefs administer their people's affairs, have their own treasuries, courts of justice and social services. Many of these native administrations—Nigeria is an example—have large revenues and are flourishing and efficient.

"There is as yet no realisation at home or abroad of the progress being made. The British Colonial Empire is a living organism, constantly changing and developing."

Lord Cranborne spoke at length of the work being done for education in Nigeria, the Gold Coast, Tanganyika, Nyasaland, Uganda, Malaya and the West Indies, and mentioned that Northern Rhodesia's expenditure on African education had trebled under a five-years' plan. After health and education the third

great need was economic security. In the Colonial Empire this rested on agriculture.

"Here the war has cut both ways: it has created difficulties, but it has speeded up the production of food for local use, and this should have a permanent effect in raising standards of living. It is hoped that this progress will be consolidated, and our plans have been made with this object in view."

Lord Cranborne said the Colonial Development and Welfare Act had inaugurated a new era of practical assistance to the Colonies, and he expressed the hope that the present grant would be greatly increased. It should never be forgotten that in the darkest hours the Commonwealth and dependencies had clung closer together as their anger grew.

"Great Conception"

"The development I have described is a continuing process; there is no 'so far and no farther' in our policy. We have seen the old colonies in Canada, Australia, New Zealand and South Africa grow into great self-governing

nations. I see the Colonial Empire moving along the same road, not perhaps in their present isolation, but more and more associated in wider groups, forming an ever-growing part in the British Commonwealth of Free Nations. That is the great conception which will, I hope and think, in the fulness of time be realised.

"All the British Colonies at present are moving in the right direction. In some cases progress is rapid; in some it is inevitably slow; but one thing I am quite certain, and that is that the British Colonial Empire is not coming to an end. The work we have to do is only a beginning.

"We must aim at the British Empire, whatever our race, religion or colour, have a mission to perform, and it is a mission which is essential to the welfare of the world. It is to ensure the survival of the way of life for which the United Nations are fighting, a way of life based on freedom, tolerance, justice and mutual understanding, in harmony with the principles of the Atlantic Charter. It is that great mission we must not, and shall not, fail."

Write with
THE WORLD'S FINEST
SHEAFFER'S
Lifetime
GOLD
PLATINUM
IRIDIUM

Heavy 14K gold point for long wear. Platinum-in-the-air resistance against writing with un-upped point in hand. Crafted in select appointments for perfect pen-work writing. Write the way YOU like with the world's finest. The White Dot SHEAFFER Lifetime guaranteed for life. W. A. Sheaffer Pen Co., Fort Madison, Iowa, U. S. A.

I. C. ASHBAH & CO.,
36, Colindale Avenue, N.W.
JOHANNESBURG, S.A.
P.O. Box 4836 Phone 11,3714

THE BATTLE OF INDIA

IN the course of a leading article entitled "The Battle of India" *The New Statesman and Nation* makes the following observations on Mr. Churchill's speech in the House of Commons last September, defending the Government's policy of ruthless repression:

Mr. Churchill's knowledge of India is based on his experience there as a young lieutenant forty years ago. His remarks were as misleading about the facts as they were deplorable in tone. Congress is vulnerable to attack on several scores; its threat of civil disobedience at a moment of crisis was foolish and precipitate. But the plain suggestion in Mr. Churchill's speech was that the guided leaders of Congress have been privy to the organisation of acts of sabotage designed to aid the Japanese invasion. No informed person is likely to believe the leaders of Congress are Fifth Columnists in collusion with the Japanese and to make the suggestion is to raise passions that will not easily be quieted.

Mr. Churchill's remarks about the unrepresentative nature of Congress apply with just about as much force to the Conservative or any other political party in this country, while his remark that "nearly million Muslims are opposed to it" seems oddly irresponsible in view of the fact that the President of Congress is a Muslim, and that the Muslim League, which also rejected the Cripps proposals, is only representative of part of the Muslim community. When Mr. Churchill finally claimed as proof of the success of British Government in India that 140,000 new volunteers had come forward during the disturbances without pressure, he invited the inevitable retort from Indians that in fact there is always economic pressure in India, the poorest country in the world, while in China, where the inducement to enlist is national and social fervour, the number of fighting men to join up in defence of their country has been twenty millions.

As we consider this unhappy exhibition by the Premier we feel more strongly than ever before the lack of an organised Parliamentary Opposition to which the country would look.

As a possible alternative Government, Sir Stafford Cripps, whose efforts for India were certainly sincere, is himself a member of Mr. Churchill's Government. The dispute that has arisen over his statement that his negotiations with Congress broke down as a result of Gandhi's intervention is not of great importance, but it needs clearing up. Sir Stafford has made this statement on an earlier occasion in a newspaper interview; it has been vigorously denied by Gandhi, Nehru and now, most vehemently by Rajagopalachari. During the last days before Sir Stafford's return we know that Congress was sharply divided for and against accepting Sir Stafford's proposals and that at one point not only the press, but men like Rajagopalachari themselves, believed in the prospects of success. Mr. Gandhi was not present at these sessions; if he intervened he can only have done so by long distance telephone to some individual member of the Committee. This historic point is not in itself important, but the dispute exacerbates and complicates an already shocking situation, and Sir Stafford would have been well advised not to repeat this charge unless he is in a position precisely to substantiate it.

We return to the core of the whole disastrous position. Whereas, when Sir Stafford went to India and even when he left, most people in India as well as in Britain believed in the sincerity of Britain's intentions; now after Mr. Churchill's speech, Indian nationalists of all kinds will take more persuading of British bona fides. Only a prompt change of policy would remove this disastrous impression. Mr. Amery, an otherwise unhelpful statement, referred in high terms to the statesmanlike efforts for peace made by men like Rajagopalachari. Could Mr. Amery go a stage further and set the views of this able and honest Indian statesman precisely what steps he would urge to order that he might be able to form the National Government of Defence which he has throughout advocated. No one who has followed the discussions in India during the last few days can fail to be impressed by the virtual unanimity amongst the most various Indian groups and individuals, Muslim, Hindu and Christian, that a National Government is now necessary and possible in India, provided that Indian independence is conceded. Summarising some of these discussions the *Manchester*

Guardian correspondent in New Delhi remarks:

"The Muslim League's position is in many respects identical with that of Congress. Both withhold co-operation in the war effort until the real transfer of power takes place. In fact, every party demands a transfer of power exceeding the Cripps proposal....."

INDIAN CHRISTIANS

THE following interesting letter by an Indian Christian also appears in the same number of *The New Statesman and Nation*:

Sir,—One gets baffled by the day-to-day increase in the number of bodies that are said to be opposed to the Indian National Congress. Recently, in his letter to the *New York Times*, Sir Stafford Cripps cited the Christian community, numbering six millions, as being opposed to Congress. That the present British Government have decided upon this to be the attitude of the Christians is obvious from the reference made also by Mr. Churchill to that effect.

As an Indian Christian I can only say that such statements are far from being true. During recent years, in many national and provincial conferences, Christian students have passed unanimous resolutions supporting Congress policy. There is a great deal of fluid opinion among Christians all over the country in favour of the Congress position, though there are not many Christians in the front rank in this struggle for freedom; this is mainly because of the inability of the Christians to make the necessary sacrifices and of the lack of leadership. But to imply that the Christians are betraying Congress in its struggle for national liberation does justice neither to the fine work of some missionaries nor to the self-respecting Indian Christian community and its future. The main body of thinking Christians is at one with Congress both in its hatred of Nazism and in its desire to make the freedom of India a present reality.

A free India alone can wage a successful war against a monster like Japan. A free India alone can contribute from her spiritual treasures her share to the future happiness of humanity. A free India alone can inspire the people of Burma and Malaya

We believe that if there were no doubt about the effective authority to be handed over to a National Government it would not be impossible even now, under the threat of Japanese invasion, to form in India a Government in which not all, but most of the leading and most representative Hindus and Muslims could co-operate. But it would have to be a Government and not a Viceroys' Council.

to struggle against Japan and to strike when the opportune moment comes. In this gravest hour of India, when a powerful and ruthless enemy is at her doorstep, it is sad to find that Britain is forcing India to fight a two-front battle. Naturally India's war effort on either front will suffer.

Mr. Churchill also mentioned that "55,000,000 subjects of the Indian Princes, to whom we are bound by treaty, are outside and fundamentally opposed" to the Congress Party. It is only fair that the British public should be reminded that these treaties were made not with those vast masses of people, but only with the few Princes. Being also a subject of an Indian State, I know how some of the Princes, backed up by British power, ruthlessly suppress all movements supporting the Congress.

If the "settled policy of the British Government" to which "no one can add anything," is to be based upon treaties which were made long ago when Imperialistic conquest was the approved order of the day, one is driven to the tragic feeling that all this loss of millions of lives and the sad tears shed by mothers and children may be in vain. The final list of fifth columnists in this gigantic struggle for human freedom and world-peace, compiled by the stern hand of Time, may be very different from the one which the present British Government may compile.—DR. G. D. BOAZ, 65 Gloucester Crescent, N.W.1.

Everything appearing in this column of a political nature unless otherwise mentioned has been written and edited by Shri M. Gandhi except the views of Dr. G. D. Boaz.

STANDARD BUILDING SOCIETY

A BRANCH OFFICE

of the above Society will be opened at

**Chancellor House,
17 Becker Street,
JOHANNESBURG,**

from 1st November, 1942.

**Building Loans and Loans on Property
anywhere in Johannesburg and certain
country Districts arranged.**

— PROPERTY BOUGHT AND SOLD —

NO RAISING FEE OR COMMISSION

INTEREST AT LOWEST RATES

FREE ADVICE GIVEN

Managers:

M. D. BHAROOCHI & J. R. HARTSHORNE

'Phone 33-8201.

સ્ટેન્ડર્ડ બીલ્ડિંગ સોસાયટી

ઉપલી સોસાયટીની બ્રાંચ ઓફીસ તા. ૧ સ્ટી નવેમ્બર ૧૯૪૨ થી જોહાનીસબર્ગમાં ૧૭ બેકર સ્ટ્રીટ પર આવેલ ચાન્સેલર હાઉસમાં ખોલવામાં આવશે. જોહાનીસબર્ગમાં અને અમુક કન્ટ્રી ડીસ્ટ્રીક્ટોમાં કોઇ પણ સ્થળે બીલ્ડિંગ લોનો અને પ્રોપર્ટી પર લોનો અમે ગોઠવી આપીએ છીએ. પ્રોપર્ટી ખરીદીએ છીએ અને વેચીએ છીએ.

**લોન ઉભી કરવાની રી કે કમીશન
લેતા નથી**

બ્યાજ બોજમાં બોજા દરે લઈએ છીએ.

મફત સલાહ આપીએ છીએ.

મેનેજર:

એમ. ડી. બરૂચી અને જી. આર હાર્ટશોર્ન.

ટેલીફોન ૩૩-૮૨૦૧.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય.

એ તમારે તમામ છવતની ખરી મજાહ લેવી હોય તો પૂછીકારક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબુત અને બળવાન બનાવી દો! પણ શાદ રાખ્યો કે ફાયલાકારક ખોરાકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોક્કસ શુદ્ધ માત્રા વાપરજો, અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માત્રા આપી મળે છે.

અમારે ત્યાં શીંગોડા, બદામ, ચીરોલી, પીસ્તા, પાંચળી સાલમ, સફેદ મુસલી, ખારક, પ્રમાણી, કાપર મરી, જોખર અને કામુ, ચાર મગગ, ચોખ્ખીની, બસમત, મુંદર, અંબર, મોના ચીંટોના વરખ, ભરતન, વીંચેરે તમામ હોલ્ડી ફરીયાદો ગંધી વડે, ખરી મુરીઓ

કિમતો હોદા બસતી તમામ કોસરી હમેશ રોજમાં રહે છે.

હીંદુસ્તાનમાં મરાઠુર ચમ્પેલી સુરતની બરફી, પીસ્તા બરફી રી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી રી. ૩-૬ રતલ.

મુંબઈના તરેહવાર હલ્વાઓ બદામી હલ્વા રી. ૨-૬ રતલ, સફેદ પડવાઓ હલ્વા રી. ૨-૬ રતલ, કંઝીન બદામી હલ્વા રી. ૨-૦ રતલ, સફેદ મલાઈ હલ્વા રી. ૨-૦ રતલ અમારે ત્યાંથી મળશે.

નવાબી પાઉંદર: સરીરના કોઇ પણ બાગમાંથી માત્ર એ માનિટમાં પાળ સાફ કરી દે છે. ૩ બોટલ રી. ૩-૬ મોન્ટેગુ ની મુનિમન કેશના ગાદમાં ૬૦-૬૦ રી. ૨-૬.

P. O. BOX 700.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

'Phone 28350.

Tel. Add. "Newtles."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 196. DURBAN. 116a

કીટીંગસ

પાવડર

શ્રી, માર્ક, ચાંચ, કંઠાર, માખી, વંદા
વિશેર સરળા જંતુઓ

નાશ કરે છે.

કીટીંગ પાવડરના કીટ મળે છે.

111a

H. M. PATEL,

General Dealer & Wholesale Produce Merchant

CARROT, CUCUMBER, ONIONS & POTATOES A SPECIALITY.

104, Prince Edward Street, DURBAN.

એચ. એમ. પટેલ,

બસત કીટર અને લોવમેન પ્રોડ્યુસ મરચા.

લસણ, આદુ કાંદા અને બરાહ અમારી સ્પેશલિટી છે

૧-૪, પ્રિન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, ડુરબન.

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ,

હોમોપેથિક ડ્રગ વેપારી,

અમે દરેક જાતના ડ્રગ અને વેજેટેબલ ફુડીયનના કોઇ પણ જાતના C. O. D. થી સારું પેશન કરી ગોઠવીએ છીએ.

P. O. Box 254.

31, Short St. Durban. 119b

Things In General

Durban Expropriation Joint
Council Of Action

THE Housing Conference will be held in the Durban City Hall on the 16th to 18th January, 1943, under the auspices of the Durban Expropriation Joint Council of Action. This Conference will discuss the problems and difficulties that have created and lead to perpetuate the evil of slums, and will attempt to formulate a solution, as far as this is possible under present day conditions, that the people most affected will find economical and adequate. The main function of the Conference, however, will be to bring into being a permanent organisation—a Durban Housing League—that will attack these conditions wherever they are manifest and work towards their elimination. Such a task can be tackled with a reasonable hope of success only if the people consider their needs and wants to those who are undertaking this responsibility on their behalf. Every organisation, whether of a social, political, religious, educational or sporting character, is urged to send representatives to this Conference. Further details may be had from the Organising Secretary, D. E. Joint Council of Action, P.O. Box 2400, Durban. A large number of entries have been received for the K-way Competition on Housing. Entrants are reminded that the closing date for the competition is December 22, 1942, by which date all entries must be in possession of the Joint Council of Action.

Basic Petrol Ration

Reduced

From January 1 next the basic petrol ration will be reduced to permit of 200 miles of motoring a month. The issue of petrol coupons which started on December 6, will accordingly provide for such mileage. The Minister of Commerce and Industries appeals to all users of petrol to do everything in their power to reduce consumption and requests them to pool transport, as far as practicable, in order to avoid inconvenience and waste.

Shree Ramaya Sabha

In a recently published report of the election of office bearers of the Shree Ramayan Sabha, Durban, as vice-president Mr. J. Chatterdhai Singh should read instead of Mr. M. K. Singh, and Mr. O. Hewitshel's name appearing among the committee members was, we are informed by the chairman Mr. R. Bahadur Sata, was a slip.

Sporting News

(FROM OUR SPORTS CORRESPONDENT)

CRICKET

"A" Division

RAIN again interfered with the "A" division cricket fixtures and there was no play on Saturday. Perhaps what would have been one of the most interesting matches of the season, the Muslim-Central clash, was left unplayed.

"B" Division

Greyville and Bharata had won their respective matches on the first day's play, and only two matches were continued on Sunday. College, who had already a first innings lead of some 50 runs, continued with their bowling onslaught against Young Central whose 3 wickets had fallen for 11 runs. Central were all out for 57, giving College an innings victory.

Oriente posted Israel's first innings score of 88, ending up with 103. In their second innings Israel collected 71 and surprised Orientals by bowling them for a meagre 33, and thus winning on the double innings.

Fixtures

"B" Division, Dec. 12 and 19

Ottos vs. Israel, Main; Greyville vs. Orientals, No. 1; Sastri College vs. Young Bharata, No. 2; Bharata vs. Young Central, No. 3.

"A" Division, Dec. 13
(Whole Day)

Muslims vs. Ottomans, Main; Kismet vs. Stars, No. 1; Sparks vs. Central, No. 2.

Indo-European Cricket

Two teams representing the Imperial Army will play against two picked Durban Indian teams at Garrie's Fountain on Wednesday, December 16. The matches will commence at 10.30 a.m.

TENNIS

S.A. Annual Meeting Postponed

As a result of the sudden death on Monday morning of Mr. Rajput, the president of the South African Tennis Union, the

THANKS

Mrs. H. Duxham wishes to thank all relatives and friends for their kind expressions of sympathy in her sad loss.

SOUTH AFRICAN HINDU MAHA SABHA

The annual general meeting of the Maha Sabha will be held at the Surat Hindoo Association Hall, 127 Victoria Street, Durban, on Saturday, January 2, 1943, at 2 p.m. and on Sunday, January 3, at 11 a.m. The Sah-Jals Committee will meet on Saturday. Revision of Rules and election will take place on Sunday. Admission fee of 2/1s. entitles each institution to 5 delegates.

S. R. PATEL,
T. M. NAIKIN,
Joint Hon. Secretaries.

38 Cathedral Road,
Durban.

Teachers Wanted

Teachers are wanted at the Surat Hindoo Educational Society's Gujarati School, Durban. Please send application with following qualification:—

(1) Passed Gujarati Senior; (2) Passed Matric in English; (3) Experienced as teacher over five years; (4) State what salary applicant is willing to start with; Send applications with certificates on or before 11th December 1942 to the address below.

T. N. BHOGALA,
Hon. Sec. S.H.E. Society,
120 Victoria Street,
Durban.

શિશુકાંતે જોઈએ છે

સુત કીંતુ એકબીજાને કોસાવડી કરવા નાહાતી તરેથી નાજાવામાં આવતી શુદ્ધતાની ચાલ આરે શિક્ષકની જરૂર છે. નીચે મુજબની માપદંડો પરાયનાઓએ અરજ કરવી.
(1) ગુજરાતી સીનીયરની પરીક્ષા અંગ્રેજી મેટ્રિકની પરીક્ષા.
(2) પાંચ વર્ષ ઉપરાંત કિલક તરીકે નો અનુભવ.
(3) અરજદાર કેટલા વસતેથી કામ કરવા રાજ છે તે જણાવવું.
અરજ તા. ૩૧ માં ડીસેમ્બર ૧૯૪૨ સુધીમાં સર્કીયર લાઈ નીચેના ડા. નામે મોકલવી.

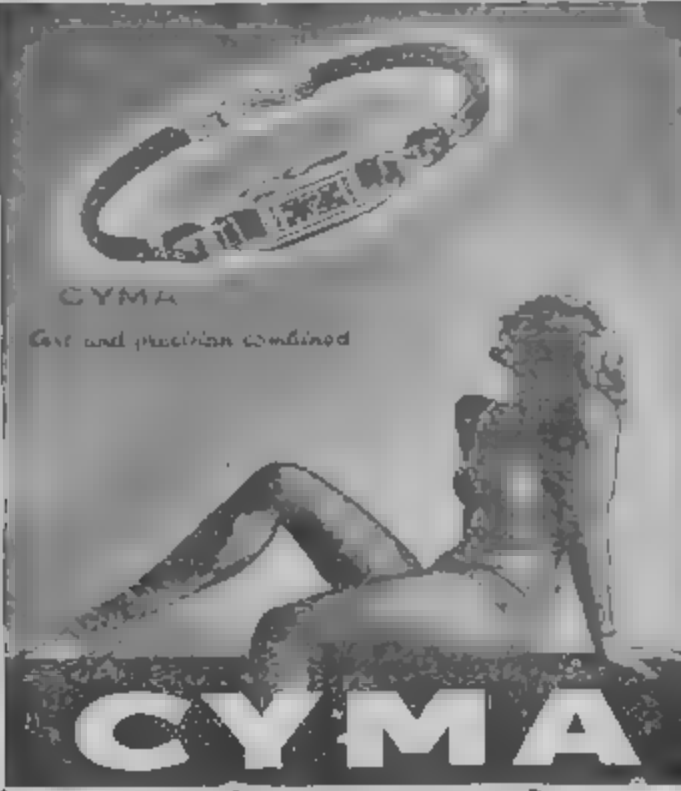
ડી. એન. જુલા
આ.સે.સુ.કે.એ.સે.

૧૫૦ વિજેટરીયા સ્ટ્રીટ, દુરબન.

WORKERS OWN U.S. SHIPYARDS

"Somewhere on the American West Coast a small shipyard is turning out invasion barges. Sixty-four shipyard workers own this yard themselves. The co-operative effort of these shipfitters, shipwrights, burners, riggers and welders built the yard and launched the first barge in four months. The president of the co-operative works in the shipways, just like everyone else, and board meetings are held after working hours. Vice President George Henderson (wearing his business suit) is holding a meeting with other shareholders of the yard, some of whom are sitting on the end of a nearly completed barge.

CYMA
Cost and precision combined

સદા ચોક્કસ વખત આપનારી
તેના ચોક્કસ અને સુંદર અવાજ સાંભળવાને એક શ્રેષ્ઠ પદ્ધતિ બનાવી દેનારી છે.

FILM NARSI BHAGAT 'NARSI MEHTA'

If there was any truth in the film NARSI BHAGAT Mahatma Gandhi is right in his demand for Freedom for India.

DON'T FORGET WE STOCK THE FOLLOWING INDIAN NATIONAL GRAMOPHONE COMPANY'S RECORDS.

Narsi Bhagat	6	Records	1	7	6
Bharat Milap	6	"	1	7	6
Mother India	4	"	1	0	0
Radio Singer	4	"	1	0	0
Padosi	4	"	1	0	0
Sant Saku	8	"	1	8	0
Sant Ganeswar	8	"	1	10	0
Gopal Krishna	6	"	1	10	0
Darsan	6	"	1	6	0

ROOPANAND Bros.,

BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,

'PHONE
20707

85 VICTORIA STREET,
DURBAN.

Are You a subscriber
of
'Indian Opinion'
If not, Why not?

Phone 2-3381

Tel. add. "Lecapeo."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter

— SPECIALIST —

In South African, Canadian
and Australian Apples

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ

ફ્રુટ અને વેજીટેબલ એક્સપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન
એપલ્સના સ્પેશીયલિસ્ટ

જાતુમાં કેપ ફ્રુટ પણ રાખીએ છીએ

કંઠીના આકારે ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે
નાની સ શરો અને સસ્તા C. O. D. થી મળે.

P. O. Box 765, 106 Prince Edward St. Durban.

ધનોજ 'ફ્રુટ સોલ્ટ'

તંદુરસ્તી

નો ચોક્કસ

માર્ગ છે!

પાષાનો ફુઝમો, હમ્બેરી, ખર-
દખ્ખીને દરરોજ એક ગ્લાસ પાણી
માં એક ટી સ્પૂન ધોના નાળો
પીવાથી નાચુક કરી શકાય છે.
છોટા સીસતા જેરી તત્તો ફર કરી
સેનને તંદુરસ્ત રાખે છે.

ધનોજ 'ફ્રુટ સોલ્ટ' અતિ તર-
મકથી કામ કરે છે અને તરત
રક્તમાં લાવે છે. આનોજ તમારી
કેમ્સ્ટ્રીમાં એક નાનકો
આવો. તમને અપરૂપ તેનાથી
મજાજી મળે છે.

ENO'S "FRUIT SALT"

The words "ENO'S" "FRUIT SALT" and "FRUITE SALT" are registered trade marks.

Sole Representatives: HARBOLD RITCHIE & A. P. L. Ltd.

P. O. Box 805, Leipsic

1944

GOLDEN NUMBER

OF

"INDIAN OPINION"
SOUVENIR OF THE

Passive Resistance Movement
1906—1914

Price: Two Shillings

to be had from:—

The Manager, Indian Opinion, Phoenix Natal.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના દર્શન
સને ૧૯૦૩માં સ્થાપાયું.

૫૨૯૧૩ ૪૦ મુ.

કીર્તીકલા, શુક્રવાર, વારીખ ૧૧ ડિસેમ્બર, ૧૯૪૨.

૪૯

“ઈન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર, તા. ૧૧ ડિસેમ્બર, ૧૯૪૨.

બ્રીટીશની સંસ્થાનીક નીતી

કે મહાત્મા સવાના દીકર લોડ ક્રેનઝોર્ન બ્રીટીશ સરકારની સંસ્થાનીક નીતીપર કરેલાં નિવેદનથી દેશી વતનીઓ, કે જેનું લોડ ક્રેનઝોર્નના પોતાનાજ શબ્દોમાં, “બ્રીટીશ સંસ્થાનીક સામ્રાજ્યના હવે દહાકેપર બાંધમાં વસ્તીનું સહમી મોઢું પ્રમાણ છે,” તેઓને સંતોષ નહીં થાય. એ નીવેદન મી. વીનરટન ચર્ચિસે હાઉસ ઓફ કમન્સની સાથે સરખાવી શકાય, કે જેમાં મી. ચર્ચિસે કહ્યું હતું કે, હાઉસનાતરી વિશાળ આમજનતા સરકારની સાથેજ છે અને બ્રીટીશ અમલથી તેને પુરેપુરે સંતોષ છે અને કેશિસ સત્તામાં આવવાની અસહિષ્ણુ સેવની એક લઘુમતી પક્ષનુંજ પ્રતિનિધિત્વ ધરાવનારી સંસ્થા છે. જેટલું સ્વયં મી. ચર્ચિસના હાઉસપરના આ નિવેદનમાં રહ્યું છે તેટલું સ્વયં લોડ ક્રેનઝોર્નના બ્રીટીશ સંસ્થાનીક નીતીપરના નીવેદનમાં રહેલું છે. લોડ ક્રેનઝોર્ન એવી દલીલ કરે છે કે, મહાત્મા, માનવામાં આવી રહ્યું છે તેમ, મહાત્માને પોતાના વેશના સજાતંત્રમાં પુર્ણપણે સામેલ નાંહ કરવાના કારણે, આદ્યુ નથી ગયુ. તે કહે છે કે તે આદ્યુ ગયુ હોવાનું કારણ એ છે કે યુરોપમાં ધરી સભ્યો સાથે લગ્નલેણ લગનમાં શેકાઈ રહેલી હોઈ બ્રીટીશ સરકારથી તેને પુરતાં હમીયાર પુરાં પાડી નહીં શકાયાં. એ દલીલ ના અમથનમાં તે સીવામ, ક્યઈસ્ટ ઇન્ડીય અને ટ્રીલીટિયના કાખલા ટાંકે છે. એકરહોએકીયા, બ્રીટીશ અને અન્ય સુરોપના દેશો, જે હમીયારો હોવા છતાં પણ ધરીસભ્યોના હાથમાં જઈ પડ્યાં હતાં, તેના લાગતા પાણ

તે ટાંકી શકે છે. પરંતુ એથી મધ વસ્તુસ્થિતિના ખુલાસો નથી થતો. શું એજ દલીલ બમોને વીધે પગ કરી શકાય ખરી? બમો કેમ લાગાનના હાથમાં આવી હેવાયું? શું તેનું કારણ પણ એજ હતું કે તેને વખાનસર હમીયાર નહીં ચોકલી શકાયા? જ્યારે હકીકતમાં પૃથ્વીપરની માનવજાતીના પાંચમાં ભાગ જેટલું માનવ બળ તે બરમાના કરવાજમાંજ પડ્યું હતું! લોડ ક્રેનઝોર્ન કયુમ કહે છે કે, “અરે છે કે આપણે મહાત્માને લક્ષમાં નહોતું શીખવ્યું.” ખરી વા બોટી રીતે, એ આપણી નીતી હતી. પરંતુ શાંતિ, કાયરો વ્યવસ્થા અને ન્યાય, જે તેની પાસે નહોતાં, એ આપણે તેઓને આપ્યાં, એ ઉપરાંત આબાહી, મરજ પ્રમાણમાં અરધા લખર ઘટાડો, ઇસ્તીતાલો, સુખાકારીની સંસ્થાઓ, મરજ શીક્ષ્ય પણ આપ્યાં અને આપણે રીત અને રખવતા મોટા હિંમોશી ખીતવ્યા અને સીંચાપોરને ગરીબીમાં સળકતાં એક વેરાન જંગલમાંથી ફનીયાતું એક મહાન જંદર બનાવી દીધું. આ સધળું કેમ બળે ઉજા દેશોના દેશી વતનીઓના જ લાગને માટે ન થયું હોય! પરંતુ ખરી હકીકત તો એ છે કે બ્રીટીશ સામ્રાજ્યને મજબુત પાતાવવાને ખાતર એ સધળું થયું હતું. વિશાળ દેશી વસતીને બ્રીટીશ સંસ્કારે સામ્રાજ્યની શુલામી કરવાને “કઠીયાસ અને જલધર્મીયા”ની સ્થિતિમાં રાખી છે. એ સ્થિતિમાંથી ઉચે ચઢવાની તેઓને તક આપવામાં નથી આવી, તેઓને હથીયાર વિનાના જાળી કરીને રાખવામાં આવ્યા હતા કેમકે કયકયેલા રાખવામાં અ-

વેલા લોકોની એટલી વિશાળ સંખ્યાને એ હથીયાર આપવામાં આવે તો ફોને તેઓને કચકનારા ભુલમગારોની સાથેજ તેઓ કરી એકે એવી બ્રીટીશ સરકારને ધારતી લાગતી હતી. આના કરતાં અતિ સંકેતીત અને તિરસ્કાર યુક્ત નીતી બીજી કઈ હોઈ શકે?

લોડ ક્રેનઝોર્ન કહે છે કે સામાન્ય રીતે આપણા સંસ્થાનોમાં ગયેલા અમેસરો હથીયાર ગંધ લક્ષરો તરીકે અથવા મહાન વ્યક્તિઓ તરીકે નથી ગયા. પરંતુ હીવીંગસ્ટન જેવા મીરાનરી સરોધકો અને સીંચાપોરના સ્થાપક સર રેનકેડ રેફરશ જેવા ગયા છે.

એ વાત ખરી છે. આલોક બ્રીટીશરોએ પ્રથમ ધર્મશુરોને બહાર મોકલ્યા, તે નરી કે લોકોને ઉધરનું જ્ઞાન આપવાને પરંતુ તેઓને એટલા પુરતાં “સુખારો” શીખવવાને કે જેથી તેઓની જરૂરીયાતો વધે અને ઉકાઉ ખાને અને બ્રીટીશ ઉદ્યોગોને માટે વિશાળ બજારો ખુલ્લી થાય. અને લગતજ સધળા કાળજાઓમાં પ્રયત્ન બાઈગલ અને તેની પાછળ બ્રીટીશ વાવટે તો હોયજ. એક આક્રેકને યોગ્યજ કહ્યું છે તેમ “બ્રીટીશોએ અમને બાઈગલ આપી અને અમારી જગીત અમારી પાસેથી છીનવી મચા.” હીવીંગસ્ટન અને સેમીલ રોહમ બહે બ્રીટીશ સામ્રાજ્યના સ્થાન લેખાતા હાય પરંતુ વિશાળ દેશી વસ્તી તો સામ્રાજ્યના પોતાને શુલામી બનાવનારાઓના સમારક તરીકે તેઓને નિહાળે છે.

એમ કહેવું કે બ્રીટીશ સંસ્થાનોમાં ભાંના સ્થાનીક દેશીઓની શુભેચ્છાથી વસેલા છે એ ગલત વાત છે. તલવાર અને તેપેના મહાન બળથી તેઓએ એ લોકો પર અરો જમાવ્યો છે.

લોડ ક્રેનઝોર્ન કહે છે કે આપણા હેતુએ હમેશાં કેવળ પરમાર્થજ

હતા એવો દાવો કરવો એ સુખીજ ન ગણાય, પરંતુ જે ૧૭૮૫ માં બેકે પછાત વર્ગના લોકોના સંબંધમાં “ટુટીપલ્સ”ની વાત કરી હતી અને બોમ્બેસમી સદીમાં શેમજૂ નીલીના ખુના પચાસોની જગ્યાએ ટુટીપલ્સના નવા સિદ્ધાંતો સ્થાપીત થયા હતા.

બ્રીટીશો પછાત વર્ગના લોકોને કાયમને માટે બાટલીથી દુધ પીતા રાખીને અને તેઓને અર્થગ દશ માંજ પડી રહેલા હમને પોતાનું “ટુટીપલ્સ” માળેલું છે, જેથી હોમ વધારે બળવાન થતા આકે મજૂ કરે તો આ હંલુ બાટલીથી દુધ પીનારા લોકો પોતાના નવા માલીકોના અદેક્ષાપથી ભોગ ચર્ધ પટે. આજ વસ્તુ મહાત્મા અને બરમામાં બની ગઈ છે અને બોટનું મહાન લાભનું વાત્ય હાઉસના, કે જ્યાં માનવજાતીના પાંચમા ભાગને ગમેલો વર્ગના બ્રીટીશ અમલ પછી નાપુરક રાખવામાં આવી છે, ભાં બનવાને બલ બંધુમી હરો છે.

લોડ ક્રેનઝોર્ન કહે છે કે બ્રીટીશ સંસ્થાનીક નીતીના આપણા મુખ્ય હેતુઓમાંનો એક સંસ્થાનીક લોકોને પોતાનું તંત્ર પોતાની ગેજે અલાવવા દેવાનો જ, અને બ્રીટીશ સંસ્થાનીક સામ્રાજ્યના લોકો (સેક્ટો વર્ગના બ્રીટીશ અમલ બાદ પણ) હજુ સુધી સંપુર્ણ સ્વરાજ્ય વોગવવાને તોયાર નથી ચર્ધ શક્યા અને હંલુ કંઈક વધે સુધી નહીં ચર્ધ શકે એ કરી તાલુબીની વાત નથી, એવું મુશ્વેતે લોડ ક્રેનઝોર્ન આતમ સંતોષથી કહે છે કે, આપણે ધળી પ્રગલી કરેલી છે અને કરી રહ્યા છીએ. આ બાબતમાં તે અનેક કાખલાઓ આપે છે પરંતુ અમે આજ આક્રેક વિવેજ સુચન કરી સંતોષ માનીશું. ગાંધી દલીલ આક્રેકમાં હવે લાખ દેશીઓને બ્રીટીશ “ટુટીપલ્સ” એ સંપુર્ણ સ્વરાજ્ય વોગવવા તીસ લાખ બેજો

ને જેથી હીધા છે. અને ખ્રીષ્ટીય પ્રદેશોમાં જ્યાં દેશી ચીજો પેતાની પ્રજા પર જમલ ચલાવે છે તેઓને વિશે શું થાય છે, એ કેટલાક વર્ષ પહેલે તેવી એક દેશી જાતીના લોકકીય ચીજ દરિયાકિનારામાં પોતાના કુટુંબ પ્રતિપાદન કરવા ગયો ત્યારે તેને નેટીય કાપે કમીશનર તરફથી ધુળી બેરોબર કરી દેવામાં આવ્યો અને અરીખ અને અજાણ ખીચારા લોકોને હફકરી સીપાઇએ વડે અને તેણે વડે ફરી હાથને ખ્રીષ્ટીય સત્તાના હાથમાં પ્રદર્શન કરી તેઓ પર ફોલો પ્રાસ પ્રવર્તીવકામાં આવ્યો અને ખ્રીષ્ટીય સત્તાને માન નહીં આપે તો તેઓની શું વહે કરવામાં આવ્યો એ લોકોમાં જીક પેસાડી દેવામાં આવી અપરથી અનુમાની શકાય છે.

વધુ શું કહેવું? એકો ખ્રીષ્ટીય સરકારની સંસ્થાનીક નીતીથી પાકે છે તેઓ સમજે છે કે લોકો કેવળોનાનું નીવેદન અસરથી અને અર્થસંયોધી બરેલું છે. સંસ્થાનામાં લાખે લોકોને ખ્રીષ્ટીય સંસ્કારે અર્થ શુદ્ધાતી કક્ષામાં સંખેલા છે એ ધરીશાસ્ત્રોને એક છાંયોને વિષય ચર્ચ પડ્યો છે. સુદમાં વિવિધ પ્રાંત કરવાને નમજ શાંતિ રચાપીત કરવાને ખ્રીષ્ટીય સરકારને માટે અકમાત્ર આશા પોતાના નાખા હેઠળના ચાલ્યોમાં શાહીવાદી હેતુઓના પ્રરીભાગ કરવામાં અને એ શાલ્યોની પ્રવ્યોને સ્વતંત્રતા બાલવામાં રહેલી છે. શાંતીક વાપાને પ્રરોગ કરી યુગ વરણને ઉઠાવવાનો પ્રયત્ન કરવા થો હવે કશું નહીં વળે.

નેધ અને સમાચાર

વાઇસરોયની જાહેરમાં મુદત સો વા રૂટ જાણે છે કે એરો સવારે અખત પાકારે પડી છે કે સો લાંબીયમે સહેલકાકની સંગત થા અને ખ્રીષ્ટીય સરકારની વાત વિતાવતા પોતાની મુદત અરવના અરોગર સમી જાણવાને કમલ થયા છે લોક લીનલીયમેની આ મીક ગમત મુદત સંગા છે. ૧૯૪૧ ના એપ્રિલથી તે સર થમ હતી અને ૧૯૪૧ માં તે એક વર્ષ સંપાદ કરી અને જ્યાં એપ્રિલમાં ફરી જાણે હતી તેમનું દાસ્તુર અને છે કે લોક લીનલીયમેની મુદત જાણવામાં કરવાને હરકુ રવાના, ખીલન કે અખ દેશી, ત્યાં

દોહરતાનું માનિ જિતાની નખરે નિલાવાય રહ્યું છે, ત્યાં પ્રેતાની બામણી થી વધારી ચેતારા આવશે એવો ખોરા હોય કરવો મુશ્કેલ છે. સર્વજ એવી જામણી તરીકે રહી છે કે નવા પાલસ રંગની નીમણુથી દોહરતાનની નીતી મેળેના અખ પના સવાલોને નવેસરથી કામ મરવામાં આવશે જે વાઇસરોયે સાત જાંબા વર્ષો સુધી અખામ પ્રકેતત કરેલા છે અને હવે સોડાજ નાસ પર ધરાવવાને ખાશી છે, તે, ફુતીમની જામે ગમે તેટલા શુભેચ્છા હોમ તો પણ આ સવાલને નવેસર લેવાની નહિ કહે.

દોહરતાનને લાગે વળે છે આ સુધી માણ વાઇસરોય અને તેણે કમીજ ફેર પકવાને ત્યાં. નવો વાઇસરોય કામ દોહરતાનની પ્રવળને સાંત પાડનારી કવા પાછી અને એ રીતે તેને સરકારના ખોરાં વાતમાં સુરક્ષીત કરી દેશે. એવી કંઈ દોહરતાનને લાગ નથી થવામાં તેની પ્રગતિને તે રોકનારૂં થયે પડશે. દોહરતાનનું તંત્ર કાજની રહીશથી બાલવામાં આવે છે અને જ્યાં સુધી ત્યાં હેઠમપરો નથી થયો ત્યાં સુધી વાઇસરોય કામ અને એ મદદગાની પાપત નથી.

હિંદીઝાના પ્રવેશપર સરકાર તરફથી જવાબ નિવેદન

જ્યાં સોમવારે મુશ્કે પ્રમાન મી. એમ જી. જોર્જન, અને નાટક પ્રતિક સરકારના પ્રતિનિધીઓ અને કર્મચ સીડી ડાકીરીય વચ્ચે નાટકમાં સુરો પીળેના વસવાટના સવામાં દોહીઓના યામ રહેલા પ્રવેશપર પરિવર ગયા હતી. જેના પરિણામે સરકાર અમલ દૂર મુદતમાં અમુક રણુઆતો જનાર છે. પરિવરમાં દખામ અને તાર પાતાના પ્રમાન મુદતર મી. એમ. ક્રાફ્ટન અને અમુક કર્મચના પાલોનેટના મધ્યો કાજર કવા કર્મચ સીડી કાજરોએ જાણવું હતું કે જુમ કમીશન ના ર. પેટે માદ મુખ્યત્વે પુરાણીયોથી વસાવેલા સવાઓમાં હોદીઓના પ્રવેશ ના જામલ જોડી સંખ્યામાં અને છે. વધુમાં મધ્યવવામાં આવ્યું હતું કે એ પ્રવેશ માં કર્મચનાં નથી મધ્ય પર્વ નાટકના અખ કાજોમાં પણ થયો છે. સરકારને એ જાણમાં જમલાં એવાને મજાનુ રણુઆતો થમ હતી. આમાં વિવિધ અર્થ આજવા ખાદ પ્રધાને જાણવું કે મજેલી રણુઆતો વહેલા મા વહેલી વડે સરકાર સમજ રણુ કરવામાં આવશે. એવર મા. એસ. જાહન જે પ્રધાને કર્મચ વાજા રમી છે નમજે ફાઈનાલવવા પ્રતિનિધીને જાણવું હતું કે પ્રધાન મોડે મખત નિવેદન જાહેર પાડશે અને કેપુરેટન ના મજા પાસેથી એ કરવાવાન આ જામલ જામગી રાખવાનું તમામ સીધું છે.

ખ્રીષ્ટીશની સંસ્થાનીક નીતી

ખવાર ડીસેમ્બર તા. ૨ જીએ કમરવની સભામાં ખ્રીષ્ટીય સરકારની સંસ્થાનીક નીતી પર એક નીવેદન કરવાની સુચનાના જવાબમાં કમરવની સભામાં લીડર લોકો દેવોને આપણે કરતાં જાણવું હતું કે :

અમારું પતન થયું બારથી આપણા સંસ્થાનીક લાઝાનની સામે દીઠા નો તરફાદ વરથી રહ્યો છે. પછી ખરી દીઠા ખોટી છે. જામલ તરીકે મલાયા લો. અહીં તેમજ બહાર પણ મોટા માને છે કે આપણે મલાયા શુભાવું કાજ કે મલાવોને પોતાના દેશના રાજનગમાં સંપૂર્ણ રમાન આપવામાં નહેાઈ આવ્યું. જ્યાં કર્મચ જોજાનું સ્વતંત્ર સોપાન કેંઈ પણ સામને થયો તોના સરજી થમ મ્યું. તેમ જ સરકાર કમીજ, કે જેને કારનાર સુદર ચાલેલા હોને, તે કે રીલી-પોન્સમાં પ્રવોગ્રીમ સંસ્થાઓ પણ એ દેશોને જાણવી નહીં થઈ.

આપણે મલાયા શુભાવું ફેરકે સુરોપ માં ધરીશાસ્ત્રો સાથેની ઝવલેજ થન માં રોડાયા દોહ આપણે પુરતા દયાવારો પુર્ણ પાડી નહીં શક્યા એ ખરૂં છે કે મલાવોને આપણે ધડતા નહીં સીખવું ખોટી જ ખરી રીતે એ આપણી નીતી હતી. પરંતુ આપણે તેઓને કાંતે, કાપે, બપરદા અને નામ, જે તેઓને અખપદા હતાં. તે તેઓને આપ્યાં, અને આખી આપી અને મરજ પ્રમાણ અરવા કરતા પણ વધારે પડાડી દીધું. આપણે છત્રીતાસી, સુખાસીના મધક અને મહેત રાજાજ હામલ થયાં અને જોનાં દીન અને રખરત લોજો પીલમાં અને સીંગોરોને, મેરાન, અરીખમાં સખાતો એક જામલ માંથી ફુતીયામાં સાચા મોટામાં મોટા ખંડેશમાં એક ખનાવી દીધું.

આત્મકલા કરવી એ ખંડેશના સ્વભાવથી વિરુદ્ધ છે. પરંતુ કેટલીક વખતે એ બાબતમાં ઉદારતાનના નુકસાનારક થમ પડે છે અને જાજને મખત એવો છે આપણી અને અખ સંજોગી કરજ છે કે ખ્રીષ્ટીય સ્વામલ ના સ્વભાવ નહીં મોચવવા પ્રદેશ તરફની ખ્રીષ્ટીય સરકારની ચાલુ નીતી પોણે એક રપટ નીવેક કરવું એકજી. "સંસ્થાનીક સંસ્થાન" એ સરકાર બરજર નથી, કેવો સંસ્થાનેનો ખરો અર્થ નવા સોડેથી મલાવેલા દેશો માં છે. ખ્રીષ્ટીય સંસ્થાનીક સંસ્થાન ના હવે દેશ સમા વધારે જામલ પડાના થમજા મોટા મામ જાના

દેશોઓના છે. સમાન રીતે આપણા સંસ્થાનોમાં પ્રવેશ અમેરો દર્શાવાર અખ ફેરો તરીકે અખવા મહાન વ્યક્તિએ અખવા મોટા સર રી અમલ દર્શો તરીકે નથી મલા. પરંતુ લીંગેટ દન જેવા ખાસતરી સંસ્થાઓ અને સીંગોરોના રસાયક સર રેમરો રેમર જેવા મલા હતા.

આ ફરવા દેશમાં આપણે લાંબા સમાનિક લોકોની શુભેચ્છાથી વસેલા છાએ આપણા દેશોએ, ખની અને ત્યાં સુધી, ચાલુ આમાલક ખંધારજી, મેમરોએ અને રીવતોને કાચી રાખવાના રહ્યા છે. જેઓ એક જમાન સંસ્થાનીક નીતીની જામણી કરી રહ્યા છે તેઓએ આ મુખ્ય વસ્તુ માદ રાખવી જોજી. ખ્રીષ્ટીય સંસ્થાનમાં જામલાના કેક પણ સંસ્થાનના દરતા લોકોની વિવિધતા વધારે છે. એ વિવિધતાને પહેાંતી વળવાને આપણે વડોવટ જુદા જુદા પ્રકારના અને ફેરવાને થમ સર તેવો છે તેનું એક સમાન ધરજી રચાપીત શુભેચ્છ નથી.

એવો રાજ કરવો કે આપણા દેશ હમેશાં પુરોપતનીજ રહ્યો છે એ મુખીજ જ જાણ. પરંતુ એક ૧૯૪૧ મા ખરૂં વળતર વળેલા મોટા માદ "કરવી પણ"ની વાત જાણી અને એ આપણી મા સદીમાં લુની સોપણ નીતીનું રમાન દરકીપણના નવા સિદ્ધાંતે સીધું છે. દેશમાં સુરોપીયન દેશો પણ પોતા નું તંત્ર સ્વતંત્રપણે સલામી નથી શક્યા અને તેથી ખ્રીષ્ટીય સંસ્થાનીક સંસ્થાન ના વળા લોકો પુર્ણ સેરાઅને માટે લામક ન દેશ એ તરજીથી બરેલું નહીં મજાવ, અને કંઈક કામ સોચી તેએ કલ્પ તખાસર થઈ પણ - હી આપણે એક નજર દોપ મા ફર દોપ ખ્રીષ્ટીય સંસ્થાનીક નીતીના મુખ્ય દેતુઓમાં એક સંસ્થાનીક મોરો પોતાનું તંત્ર પોતાની જાને ચલાવવા દેવાને છે અને એ દીઠાએ આપણે પછી પ્રગતી કરવી છે અને ફરી રહ્યા છીએ.

ફીમીયન, આંધ્ર સંસ્થાનોમાં કમરો ત્યાં ખંધારજી છે, જ્યાં નામ પ્રગતી કરવાનું નિમાતર મ્યું છે. ફુતીયાને ખીને છે કે રીસોનમાં ખંધારજી બરોવા પ્રમાણમાં એખમ દારજનન આપવા છે આંધ્ર મા દેશી રતીઓના ચીજ પોતાના સોડોને કારકારે ચલાવે છે, તેઓને પોતાની જાંજીરીઓ છે. આખ છે, નવાની અદાલતો અને મનાજી મેરધા એ બ આ દેશી તરજામાં પણ ખરૂં—જાણવા ત્યાં નામજી માને જોડી આંધ્ર ન ખાલ વાજવા અને સોપલ છે

હિંદુસ્તાનમાં બ્રીટીશ રાજ્ય

આંગ્રેજીમાં લેખક: વીલ ડયુરેન્ડે, પી એમ. ડી.

(પ્રતીક્રીયા ચાલુ)

સર વીલડેન્ડે રોજના બસન્ટ લેખક બન્યા આંગ્રેજીની કબીએ હોદ્દા-રતનાના દુષ્કાળ વિષે લખ્યા આ પ્રમાણે લેખકે લખે છે:

"હિંદુસ્તાન દુષ્કાળો વધારેને વધારે સખત અને વધારે પ્રમાણમાં થતા ગયા છે, તેના બેઠકાની કંઈકાલી-યત વધતી ગઈ છે, તેની આગળ વરતી વધારેને વધારે દેવામાં લેવાતી ગઈ છે. તેઓની નિરાશાને પાવ નથી રહેતો. જાણતી આંખથી કાચક વધારો રવાની કદીમાં રશે. દેશદેશ ધણે નથી ધડાં પેટે... હજી યોધા જરીયોને છુટી રહેતો છે... રમ વર્ષો વિષય જે પલાળ કનું તે આજે ક્યારેય વિસંગ ખરાબ થયું છે. હિંદુસ્તાનનું અજ પરદેશીન મેદામાં કોટલીને કોટલીજ ૬૬ સુધી ચાલું જત રહ્યું છે. ગામુ દુષ્કાળો અને ગામુ પ્રેયો એ કોથા છા છે જેને સરકારી બાંકડાની કાઠી સુધી તેમ નથી... હું ને કે મુલત જુના વિચારોને વળગી રહેવાશે છું, છતાં હિંદુસ્તાનની પ્રજાને જે મુશ્કાલી આ રાખનામાં આવી છે તેથી હું ભયુજા છું, અને એવા નિર્ભય પર આજો છું કે નો આ પછે કાલની રીત રીતની રથોતી આજુ રાખીશું ના એ દેશના પતી એને મોડાવદેલા અનુભવદાઓને આશ્વ પેલા પડશે કેમકે તેઓ ને માટે અનન રૂપ રહેશે નહીં

૬-સામાજિક વિનય

આખી પ્રતિષ્ઠામાંથીજ અગત્યના, વહેંચે, અને સરજી નીપજે છે. આવી દસાએ પહેલેના સમયે ક્યારેય પોસાય નહીં: પુરતો નીસાઓ નહાવવાને જરૂરી કરે. પોસાય નહીં: શીલજના વધી દરમયાન મોલાના બેઠકાને રોજ કપાવા ને મોડીવરથી છુટા રાખવા પોસાય નહીં, ના પોસા પ્રજાને ગોચર કિલ્લો આપવામાં વધારેથી એકાએક તે પોએ તેઓની પાસેથી મૂલી ખાવામાં આવી છે.

બ્રીટીશ દોહુસ્તાનના આખા કારે સમગ્ર દેશમાં માથાપાસેઓ તરફથી પોમા નિસાઓ ગણાવાતી દ્વારી બરડ માન્ડાયા કંપનીના આગળીયાઓએ આ પ્રાગણસી કોચેલો નાશ કરી નાખ્યા અને નીસાઓ રચાવવાના કસા પદકાં લીધાં નહીં: આજે પછી એક સીકાની મહેનત બાદ એક ગા પાવ પર દાની તેની ગામ ને દકા નિસાઓ થાય છે. આજે હિંદુસ્તાનમાં ૭,૩૦,૦૦૦ માનવ છે અને ૬,૬૦,૦૦૦

પ્રાથમિક શાળાઓ છે. માથ સાવ દાી છોકરાઓ અને ૩૫૦૦૦ દોકરી-ઓને, એટલે કે, કુલ ૪૮૦૦૦ શિક્ષણ મળે છે. સરકારે રચાયેલી નીસાઓ માં મહત્ત્વ યોજાયું નથી અપાવું. પરંતુ એવી થી સેવામાં આવે છે કે જે પશ્ચિમના ગામણને પોસાય સરે પરંતુ જે કુટુંબોને કમેશાં બચે મરવું પડે છે તેઓને ના બેસત રૂપજ થાય પડે.

આપણને સમગ્રવતનામાં આવે છે કે સમાજમાંની નીસાઓ વધારે અપ યા વધતી નથી કેમકે તેને માટે કોઈ શીલક મળતી નથી: આ શીલકો નહીં મળવાનું કારણ બ આપણમાં આવે છે કે એઓને પોતાની ઉપર બળાભાર થવાને અપ કારણ છે કપાન માં નુપોડના કરતાં હિંદુસ્તાનમાં ઓઓ વધારે સરકારી છે. હિંદુસ્તાનને દરેક અભ્યાસી મળે છે કે માનમાં નિસાઓ પછાત હોવાનું કારણ એ નથી, પરંતુ નવા શીલકના ખજાર માગી. પોંચ દેશને દોષ છે, અનુભવિ શીલકને માનિક ૪.૦૦ થી ૬.૫૦ ડોલર જેટલો દોષ છે. પ્રી-સીપ્રાઓ માનીક વધાર ૭૦૦ ડોલર દોષ છે. ૧૯૨૧ સુધી પ્રાથમિક શાળાના શીલકોને પદાસ હસામાં વધારે વાર્ષિક ૨૪.૩૬ ડોલર હતા. સરકાર દર વર્ષે કેળવણી પર માપાહી ૮ સેન્ટ પચે છે; બપોરે બરકરપર ૮૦ સેન્ટ અરથવામાં આવે છે.

૧૯૨૧ માં એકાએકે હિંદુસ્તાનમાં કસ્ટમાત પ્રાથમિક શીલકનું બીસ થાદામવામાં રાખાય ક્યું? હવે, બ્રીટીસ અને સરકાર તરફથી નીસાઓ સખો ના વિરુદ્ધ મળતી તે વેડી મળું. ૧૯૨૬ માં પહેલે જેવું બીસ રાખાય ક્યું? હવે અને હરી પાણું એજ સુપોના વિરુદ્ધ થતથી તે લેડી મળું હવે. સરકારને લોકોને નીસાઓ આપવી પાના નથી. તેમ અદે કમવથી પેડેની ૮ સેન્ટના એટા કામ ને માનમાં રાજાઓ અને મુશ્કેલીઓપર અરજે છે, કે ભમાં આંગ્રેજી ભાષાના ઉપયોગ થાય છે, સનિદામ, સાર્વિક, રીન નીસાજ અને નીસા પચુ આંગ્રેજી રીપ્પાચ છે અને હોડી મુવાને પોતાના જરીબીમાં મહેનત હરી કોલેજને માટે તમપર થાય નેરસામાં તેઓ કીંદો મરી નાથી અજેલે ગાની જગ છે અને તેઓના માગી સર્વિય બાવ ને યથ થાય છે. આજુનીક રાજ્યના જવેર તદુ-રતી સંસાળવા કુવવા દોષી પ્રથમ હવે દરજવા અને મહત્ત્વ દોહાની સંરમાઓ રચાવવાની છે પરંતુ હિંદુ-સ્તાનમાં શીલકનુપરનો કુલ અર્થ નમુ-

પોઈ સરેમાં થાય છે તેના અરથ કરતાં પચુ કોઈ થાય છે. ૧૯૨૬ અને ૧૯૦૭ સુધીના રૂપ વર્ષમાં, ભપારે આખી દુનીયામાં જાહેર નીસાઓ વધતી મળી હતી આરે બ્રીટીશ દોહ માં કેળવણીપરનો અર્થ ૨૦,૦૦,૦૦૦ ડોલર વધે. હવે, એટલીજ મહેનતમાં મામલો બાકાઓની કતલ કરનારો લક્ષરનો અર્થ ૪,૮૦,૦૦,૦૦૦ ડોલર વધી ગયો હતો. સ્વતંત્રતા રું નથી હરી સતી!

આથીજ હિંદુસ્તાનમાં ૮૦૦૦૦૦ વરતી નીરકાર છે. કેટલાક પ્રાનેમાં દોહસો વધના બ્રીટીસ અપલ બાદ છે તે કરતાં બ્રીટીસ આખા તે પહેલાં સાદિગો વધારે પહેલો પ્રમાર દેવ: કેટલાક દેશી રાજોમાં આજે બ્રીટીસ દોહના કરતાં તે વધારે છે. હિંદુસ્તાન ની નીરકારતાને માટે બ્રીટીસ બપાય કાર છે એ નિસા છે. સાનિવેદો શીલકમાં વિમરતો છે એ બદાન બોલું છે: રેલવેના કપામાં, દરમિયાન અને કારખાનાઓમાં દરેક વગના લોખને બિલવા પીના મોંધામાં બ સાનિવેદો એ આડે નથી આખા ના પછી નીસાઓમાં ને અડે આપણું કસુજ કારણ નથી: માનિવેદો નાજુર કરવા નો કારણમાં સારો રસ્તો કમવણી કાપડી એજ હતા. એક પ્રાન મળી ને અને નીરકારતામાં સમગ્રી દોષ ને સંતવી નીપમનનું માન જળ દોષ અને પશ્ચિમના કરતાં પચ તે વધારે નાદનીસો દોષ એમાં થી નજાહ

કેળવણીને લેતેજન આપવાને બરે સગારે તેઓને દાઢ પીવાનું લિવેજન આપું તમારે બ્રીટીશ દોહમાં આખા ભારે હિંદુસ્તાનની પ્રજા મા દી, લોરન દરદોએ ક્યું હવે કે મોસલની સાંતવાન કાંચ બેરકમાં તેઓની સાદાક અને નીસાઓ પદાચીન પીણાથી તેઓ સર્વેતર દુર રહે છે તે છે બ્રીટીશ હિંદુસ્તાનમાં પદેસરેલું વેપારી મધ્ય રથાપું તેની સાથેજ રૂપ (એક જતનો જસદ દાક)ના વેચાણ માટે પોઈ બોઈમાં અને સરકારી કાંચ કંપનીએ તેના વેપારમાંથી ચાર નરો મેળવ્યા. ભપારે પ્રીટીસ સરકારે હિંદુ-સ્તાન સમ લીધું નામ ગની રોહા બાગની પહેસુસ મા આસર પીંડીએપર હવે. તેના પરવાનાની રૂની એવી રીતે મોડવાન હતી કે જેથી પોલાન અને વેચાણને લેતેજન થાય, એવા પરવાના થી સરકારની આવક કસા ન વર્ષમાં ભાતખાની વધી થય છે: ૧૯૨૨ મા

ને વાર્ષિક ૧,૦૫,૫૦,૦૦૦ ડોલર ની હતી. નિસાઓ અને કુલીવર્સીઓ માટે ને રૂપ માલમાં આવે છે તેના કસા બધી.

બીમ એવંકો અપણને જેવું સમ-અપણ કે કીંદો માતાઓ પોતાના બાળકોને અરીજ પાવ છે; અને તે કોથા નીર્ણયપર અપણ કે હોહુસ્તાન કવરજાને માટે લાયક નથી તે કહે છે તે સમ ને પરંતુ જે તે નથી કદતી તે કહકનાં છાંયોથી પચ બેક છે. તે આપણને નથી કહેતી, (જો કે તે અપણી દોરી એકાએક), કે આઓ પોતાના બાળકોને અરીજ તેનું પાવ છે એ કારણ છે કે માનિવેદોને કસરેજ કરવાનાઓમાં નોકરીપર જવું પદમ કોવાપી પોતાના બાળકોને એકલા છોડી જવા પડે છે; તે આપણને એ નથી કહેતી કે અપણી માત સરકાર તરફથીજ કોથાકમાં આવે છે અને તેનું વેચાણ પચ તેજ રહે છે; તે એ નથી કહેતી કે તેનું વેચાણ પચ કસા વેચાણની જેમ સર્વિય પદામમાના, અઉચીત અને સામાજિક પરિપોના, બાદીમવાઓ, આપ સમાજના, સુશીલોના અને પ્રાસીઓના સખા વીરોધને કોહર ચારીને કરવામાં આવે છે; તે એ નથી કહેતી કે, હિંદુસ્તાનમાં બ્રીટીસ બરકાર તરફથી સરકાર પચ-બાકમાં ચલાવતી માત કવર અરીજ ની દુકાનો છે; તે એ નથી કહેતી કે ૧૯૨૨ માં મળાય માનિવેદોએ હિંદુ-સ્તાનમાં અપણીને બેલી અને વેચાણ પ્રતીબંધી કરવારે બીસ પમરે ક્યું? હવે પહેલ સરકારે એ બીમને અપલ કરવાની ના પાડી હતી; તે એ નથી કહેતી કે હિંદુસ્તાનની બેલી માટે ચાર દલર એકર જેટલી જગીન, જેના બેરકાની વરુ ના કોથાકમાં સકુપ મોજ થતા માળાને અરે દોહા જતાં, અરીજ કોથાકને માટે રાખવામાં આવી છે; અને તે એ નથી કહેતી કે સરકારને મળીવર્સી કુલ આપકોને નપમે બાચ અરીજના વેચાણમાંથી ગેર થાય છે; વળી તે આપણને નથી કહેતી કે અરમાએ બ્રીટીશના આપણને માટે કાચદાથી અરીજ રાખસ કરવાની પછી હતી હતી, અને આજે નાં અરીજ માટે પીનાનું કાચક થય રહ્યું છે; તે એ પચ નથી કહેતી કે વર્ષમાં અરીજ ની મંગ વધારવાને એ દેશમાં બ્રીટીશને તે મહત્ત્વ પહેલો રથા છે; તે એ નથી કહેતી કે તેને વેપાર શીપીનસમાં અંગ મળે દોહા જત સર્વેતરે હિંદુ-સ્તાનમાં તેમ અરકાર રવાની દુનીયા ની અરીજ પારંપરીમાં સરકાર ના પોસી ના, તે એ પચ નથી કહેતી કે જો કે અરીજની નીસાઓ સરકારે દર વર્ષ ૧૦૦૦૦૦૦ પદકો કરવાનું કસુજ ક્યું? દોહા જતા હિંદુસ્તાનમાં તેના અપણ પદાઓમાં ના પાડી છે,

મુસોલીનીનો ચર્ચાલને જવાબ

અઠાસ માસ બાદ પહેલી વખત મુસોલીનીએ ખુબવાર તા. ૨૮એ હટાલીયન લેખો સમક્ષ વાંચુ પાત્રીલાય કપી કરે. તેમણે જાણ્યું કે આ પુસ્તક હવે એમરે ફેલાઈ છે અને એથી તેને પૂરે થતાં મળી વખત લાગશે. છેલ્લા ૧૮ માસમાં બીજી શ્રેણી પછાત અવસ્થા પાનાઓમાં, પ્રથમ રસીયા હાથેનું પુસ્તક, બીજી યુદ્ધપાનને પુસ્તકમાં પ્રવેશ અને ત્રીજું તોયું આફ્રિકામાં મીચ રાજ્યોનું ક્ષેત્રનું એ બન્નાં છે. રશીયાના લશ્કરી જળાંકો અને જરૂરે આશ્ચર્ય નથી થયું. સાલ લગર હવે તેના કદતાં છુટીજ નવતરું છે અને યુદ્ધમાં જાય હશે એ મેં અનુભવ હતું.

ધરી રાજ્યોનાં લશ્કરો, જે પ્રથમ ટીપ્પણી સહી થયાં હતાં તેણે પોતાની સહિત બતાવી આવેલાં છે. રશીયાનાં શોલજર બહાદુરીથી લાચો હતાં પરંતુ જાપોન એ કદતપે સાફ લક્ષ્ય હતા. કારણ કે રશીયાને તેમણે હરાવ્યા છે. અંતમાં વિજય ધરી રાજ્યોતેજ છે. જાપોન પણ રજા સંખ્યો છે. અમેરીકા પર સુધી લાગી મુશ્કારો પ્રકાર તેણે કર્યો હશે. જાપાન પુસ્તકમાં લખાયેલા ધરી રાજ્યોની છતની પાછી ખાતી થય છે. ને દુનિયામાં રહેને પણ પુસ્તક નેકતરું હોય તો તે રૂબરૂકદને જોઇએ છે. હુનાઇટ રેટલક પ્રથમ પ્રકાર હરે તેની રાફ જોઇને જાપાનથી બેસી નજર રહી થકામ.

તેમણે આફ્રિકા પર ચરક થઇ તેથી મને જરાયે આશ્ચર્ય નથી થયું અને રીકન અને હિયા ફ્રેન્ચ બોયીસરો વચ્ચે રમતા હાથપેચની વધી બળારો મળા હતા. તોયું આફ્રિકામાં ઉતરીને સેક્ષિએ કર્યા પાઠ નથી મારી.

બ્રિટીશની ભોજન સારવાની રીત સામે વિરોધ દર્શાવતાં મુસોલીનીએ કહ્યું કે બ્રિટીશ ખાસ કરી મીઠાનમાં નમરજનો અને વસવાટના રચણા પર ભોજન મારો સ્પષ્ટ છે. બ્રિટન માત્ર એકલબાસીનેકની છતની મમરી કરી રહે છે.

હટાલી પર ભોજન મારાના અતિ-લોકીતભરેલા રીપોર્ટના જાપાનમાં કેવી પ્રત્યેકી દાનારનામ મેંસ આફ્રિકા આ રચા:

દુરમનના વિમાની પ્રમણ અને લખુદ પરથી મારાથી ૧૯૪૧ હટાલી-પને માથો મળા હતા અને ૧૯૪૨ મમણા હતા. મીઠાનમાં ૩૦ મરો નાસ પામ્યા હતા અને ૧૯૨૦ ને પ્રોસાન મળુ હતું. જોનામાં ૨૦૦ મરો નાસ પામ્યા હતા અને ૧૯૨૦ ને પ્રોસાન મળુ હતું.

મુસોલીનીએ આર બાદ પુસ્તક પહેલા ૩૦ માસ દરમિયાન હટાલીપનેલી દોનારતના નીચે પ્રમાણે આફ્રિકા આપ્યા હતા: લશ્કરમાં માથો મળા ૪૦૫૫૮; ત્રીજા પાનામાં માથો મળા ૩૩,૫૦૦; વિમાની દળમાં ૨૦૧૨૪ માથો મળા હતા.

પુસ્તકમાં હટાલીના ત્રીસ દોટના મેજામાં મુસોલીનીએ મોટી સંખ્યામાં જરૂરને કુબાસેલા દેવાનો અને એકીત જનરો સહીત જાપોન બ્રિટીશ લશ્કર ના માથેસેને ફેર કરેલા દેવાનો લાચો કર્યો હતો.

જાપોન વિષે તેણે કહ્યું કે: પુસ્તકમાં જનરો દેશોમાં લાકોમાં પોટના અસા આફ્રિકા આપનાર અંગેજ એક દેશ હોય.

પહેલાં પુસ્તકમાં ૩૦ માસ દરમિયાન હટાલીના ત્રીસ પાનામાં ૧૧૨ (૧૨, ૧૫, ૧૬, ૧૭, ૧૮) દુરમનના વેપારી જાપોન નો નાસ કર્યો હતો. ૩,૨૭,૬૮૬ દન જેટલાં ૧૪૦ દુરમનની મનવરો કુબાસી હતી. દુરમને હટાલીના ૨,૨૭,૧૮૨ દન જેટલાં હટાલીના જાપોન કુબાસાં હતાં.

અમારા વિમાની ફો ૬૨ દુરમનની મનવરો અને ૧૧૭ વેપારી જાપોન કુબાસાં હતાં. દુરમનના વિમાની ફો ૧૮૦૦ વિમાનો અને ૧૭૧૭ જેટલાં બીજાં મીઠાં મીઠાં છે.

પુસ્તક પહેલા ૩૦ પાનામાં ફો-એમાં અમરે ૨,૩૨,૭૭૮ ની જીટ થય હતી. ૩૭૦૦ જેટલાં મમ મળા હતા અમારા લાચમાં ૨૧ બ્રિટીશ અમલદારો (જનરો) આવેલા હતા. તે સીસીલીમાં છે.

હટાલી કેહીએ તરફની વર્તણુકના મેજામાં આંતરરાષ્ટ્રિય મમદાને માન આપે છે. હટાલીયન કેહીએ તરફની બ્રિટીશની વર્તણુક સોમાનના અમા-ગુધી છે.

બીજા પાનાના દુરમનના માથેસાં અમે ૨૧ જનરો, ૧૦૦૩ અમલદારો અને ૧૯૧૭ માથેસાં ફેર કર્યો હતો. મુસોલીનીએ જાણ્યું કે બ્રિટીશ વિમાની દળના દુરમનના કારણે હટાલી પોતાનાં છદેશમાંથી આંસો અને હેલરોએને ફેર કરી રહ્યું છે.

મી. ચર્ચિસના આફ્રિકાને જાણ આપતાં મુસોલીનીએ કહ્યું કે: મી. ચર્ચિસને હેલરું માથેસાં મમ અમા-અમારો લિપે હતું. રાજ્ય હટાલીને વેલોનિય (નિયા) ભોજન કરતામાં અમારો એ એતવણીને હટી મુકાસાનીએ કહ્યું કે: અમા આફ્રિકાનો દળ હવે પુસ્તકો પ્રકાર જાય છે. અંગેજ મો: તરફ (એક જાપોની જનવર) કર્યો છે.

એજ ચર્ચિસ પોતાને અંગેજ ચકરમ કરેલાં છે. તેના અપમાનો વાંગીને તો મને એમજ થાય છે કે હું નાં કર્યો જનરોએ વરો મલકયું હતું. મી. ચર્ચિસ અમને હટાલીનાં પુસ્તકો છે કે "આ કેટલું થાંજ આવી રી" તેના જાપાનમાં હું મંગારપણે લોકો કે "પુર્ણ વિજય મામ થાય હાં સુધી" મી. ચર્ચિસ કર્યો છે કે માફ લાચાવર આપ્યું થયું છે. તેના જાપાનમાં હું લોકો કે જનુ હિસો જાન તે જાપાન માં નથી કહેવાયો.

ક્રીસ વિષે મેલેલાં મુસોલીનીએ કહ્યું કે હટાલીએ ક્રીસ પર દુમલો કર્યો આવે ક્રીસને જાપર નહિ કરી કે ક્રીસ નાના નકે પડી જશે. ક્રીસનું એકપાસન લશ્કર કહ્યું સાજુત હતું. પરંતુ નાજા ક્રીસ સેલાઓ થયાં હટાલીને પીઠ પાછળ પા કપી કર્યું હતું.

પાંચ મીનીટમાં સૈનિક માંથી સેનાધિપતી

૬. ૧૯૪૫ની વાત છે. સેન્ટ પીટરબર્ગમાં આવેલા રાજ્ય મહેલમાં જાર પીટર પી મેટના અંત કોરમને હરવાને રદીયન સકેનસાદી રજોને એક પહેરગીર પહેરો જારેલા હશે. ગુરુસાથી લાલચોળ બનેલા લેખ-રાવ તેની સામે આંખો ધારી કર્યો હતો. પ્રકેરગીરે લખગળું "નામદાર જાર મે: કુકમ છે, અંદર કોઇને લાજ થવા રેવું નહિ." હમરાવે તખીને જાણ આપ્યો, "કુલશ, નામદાર જારના વડા પ્રધાન પ્રીન્સ મેન્સચીકોને તું પીછાનનો નથી."

પહેરગીરે નાજાણે જાણ વાળ્યો: "આપને કાજ નહિ જાણ્યો. પણ મારે કુકમનું પાસન કરવું જોઇએ."

"પણ કર હવે! આલ અદીવાયી દુર થા," જાપોને પોતાની આંખ કીચા અને પહેરગીરના ખુસ્કા મોઢા ઉપર તોડી

દુ:ખથી ઉઠા જાય તેના પહેરગીર પોતાના સ્થાનેજ ઉઠો હતા. "આપ અને મારી રહે છે, પણ અંદર જાય સકો નહિ."

ઉમરાવા ગુરુસાએ માલ મૂવી. તેણે પહેરગીરના છરીર ઉપર થા ખુસ્કે વાઈદ વરલાવ્યો. દરમિયાન સર્લસાદી કોરમ ૧૬૨૪૪૭ ખુસ્કા. જારના પાસે જાય લેખા રહો જાણી પરિચિત લ સમજ થયા. જારે સંજોન પુસ્તક: "મારો નામ રું છે" જાણ મળતા તેને કાકર પાસે પા લાચ કરાવવાનું હમરાવ્યું, અને હમરાવ સાથે પોતાના કોરમમાં લખાય થયો.

સાજ મૂવી. પહેરગીર રાજે ઉપર

૬. ૧૭૫૬ કરીસ કે અમે કાંસને પીઠ પાછળ પા કર્યો છે પરંતુ છતલાસમાં ક્રીસ હટાલી પર કરેલા એકસો માની સાથે જરૂરબાવના અમારો તો આ એકજ થા છે.

મુસોલીનીએ વિસ્તારથી અંગેજો સામે ઐતિહાસિક મુદ્દાઓ ટાંચીને અંગેજો લુકા અને કંબી દેવાનું જાણ વખતે પ્રખાં કર્યો હતો.

૫ મા તેણે કહ્યું કે: મોટો કહે છે કે હટાલીપનેને હવે પુસ્તકો કે: આઠ નથી રચો. ૬,૬૦,૦૦,૦૦૦ ની પ્રત માં મેલાએ અંધાર મનના હોય પરંતુ તેમણે પ્રમાણ જાણ છે. હટાલીપને: બ્રિટીશ અને રશીયાને કરતાં હિતરતા નથી અમારી તસોમાં પણ પ્રમાણ રામનનું મોટી વધી રહ્યું છે. વિજય પ્રાપ્ત થાય હાં સુધી અને લડના અંદાજનું નહિ.

હશે જાર પોતાની લાજરીમાં એલાવ્યો. કોરમમાં સંજો રીરાવ હમરાવ અને જાર મેજા હતા.

જારે મેટથી દુકમ આપ્યો, "સૈનિક! આજે સવારે તારી હરજ જાનવરતાં આ સંખ્યો તને માર્યો છે. લે આ મારી આંખ અને હરે કરકાનો જાણ પહેલી આપ."

આજે અંધાર પ્રીન્સ મેન્સચીકોએ મુકાવે. "નામદાર, એક સાપારજી કીવાલી તમારા કુલ અમલદારને સિદ્ધ કરશે."

જારે જાણ આપ્યો, "હું સૈનિકને કેપ્ટન મનાવું છું."

જમરાવે બીજો જાણ કર્યો, "પણ નામદાર હું તો રાજમહેલનો ખાસ અરસર છું."

જારે ધાંતી જાણ આપ્યો: "તો હું એને મારા અંતરજાનો કર્મ અને રાજમહેલના અરસર મનાવું છું."

ઉમરાવે ઉકોર મળા રજા કર્યો, "નામદાર, આપ જાણો છે તેમ લશ્કર માં મારી વધી સેનાધિપતિ છે."

"જલ, હું એને સેનાધિપતિ જાણવું છું કે તને મળ્યાં સિદ્ધ તારી ચમત્ત પદવીના તરફીય થાય." મંત્રીને મંગોળીને જારે કરમાવ્યું:

"જાપોન કાકર કોરોઉનો: માથુક લાચમાં લા અને રશીયન લશ્કરની મલક જસનર જાપોન."

જારની લાજરીના કિનારાને મંત્રી પોસ સિદ્ધા મળા. બીજો કિચો જાર હરમારમાં ને જાપોન સંજોન કાકર અને રીનાકિપતિ જાણવાના આમદ.

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાજાંત્રની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
હળવું સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદરતી સાથે વગાડી આનંદ—આમેફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદરતમાં અને મીઝમંડળમાં ગાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
સાકડાંકોલસાના ધ્રુવાડાથી બચી નાતંગીક રસોઈ, આ. કેફી, બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઈલેક્ટ્રિક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક બતની ઠંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, હીસારવા, ગીતાર, કાષ્ટ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક

જાનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પંડોરી, મધર
ઇન્ડિયા, અકિરત, ભાળી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંગાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભગન, ગરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પશ્ચ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાજાંત્રના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપેરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ લાભ.

સોલ્ડ ડીસ્ક્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્ટુટ, સરદાર ફલ્ટુટ, શાતા ફલ્ટુટ હારમોનીયમ (દરેક
બતની) યંગ ઇન્ડિયા, એમેફોન, હિન્દુસ્તાન, હચીન્સ, ઓડીયન,
(ઇન્ડિયન રેકૉર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો:

રેડીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૩૭૭

મેથળીઆ (પ્રોપ્રાયટરી) લીમીટેડ,

૧૭૯એ એ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

'Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

109

Maulana Abul Kalam Azad

President of the Indian National Congress

A Biographical Memoir by Mahadev Desai with a foreword by Mahatma Gandhi ... Price 6/-

Mahatma Gandhi

His private reflections of his life and work, presented to him on his twentieth Birthday.—Edited by Prof. S. Radhakrishnan.

Price 13/-

to be had from:

INDIAN OPINION,
PROMEX, NATAL.

અઠવાડીક પંચાંગ

| વાર | જાતી
૧૯૪૨
ક્રિસ્ટમ્પર | દાંડ
૧૯૪૨
મામઠર | મુસલમાન
૧૩૧૧
૨૭૬૭ | પારસી
૧૩૧૨
સેરે,
૬૬૫ | સૂરોદય સ્પોર | |
|-------|-----------------------------|-----------------------|-------------------------|-------------------------------|--------------|--------|
| | | | | | ક. મી. | ક. મી. |
| શુક્ર | ૧૧ | મુદી ૪ | ૨ | ૭ | ૪-૫૧ | ૧-૨૧ |
| શનિ | ૧૨ | " ૫ | ૩ | ૬ | ૪-૫૨ | ૧-૨૧ |
| રવિ | ૧૩ | " ૬ | ૪ | ૧૦ | ૪-૫૨ | ૧-૨૭ |
| સોમ | ૧૪ | " ૭ | ૫ | ૧૧ | ૪-૫૩ | ૧-૨૮ |
| મંગળ | ૧૫ | " ૮ | ૬ | ૧૨ | ૪-૫૩ | ૧-૨૮ |
| બુધ | ૧૬ | " ૯ | ૭ | ૧૩ | ૪-૫૩ | ૧-૨૯ |
| શુક્ર | ૧૭ | " ૧૦ | ૮ | ૧૪ | ૪-૫૪ | ૧-૨૯ |

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

મરદુમ પાત્રે અવાસના છેલ્લામાં છેલ્લા માખનોનો સંસ્કર
ફિલ્મો આપી ગયા છે, વહેંચે ને પહેંચે.

N. ખાદે કંપાણી

- 16404 જળ વહા ફુમાં પુશારી ભણગી
- 16411 એક રોતે કુ કથાના
- 16416 પાસમાં સંજ ભડ મલ અંખમાં કમરી
- 16425 મદીતેકા મુલાદર ફે મેરે કડમે દવા કરના
- 16434 કઠારો છે મએ લેખાન પોલી રોનક છે મેકરીમી
- 16443 રઘુમણસીલ આશમીન
- 16447 ગીલે મએ મે એક છુતે
- 16452 ને મીલે મનસે જીસે હાસે ખીસારેતે છે
- 16471 પોલીસકો તામલલી
- 16450 ફૂલપાર મુસલમાનો.
- 16453 હાલકે મે આલ્વ એકમરે આલી
- 16454 પ્રેમખાન પડે
- 16467 મેરા મન મેલે મેલે
- 16480 મુખકો દારે મલખુખપે મરનેલી ખુશી છે
- 16490 પારો સલ્લેખલાહ પારો સલ્લેખલાહ.

R.L. પ્રસાદી રેકૉર્ડ

- 316 અંખા વધુદીકા મોજા
- 301 અલોકા બલવા
- P.E.
- 27 સહાદત કમરત ખીલાલ
- G.E.
- 4764 અને 4765 મે રેકૉર્ડોના સેક
- અંખમો કારેકો પાતી પીલાનેકા મોજા
- 4726 જુદા છે સારે મેખાને મે
- 3164 રૂતખા સહાદત
- 6677 રેલ અરખ
- 1740 રૂમ દો અખલાક છે
- F.T.
- 12127 રિવાખન કમરત તખીર
- 12907 હે સખાવત
- 12781 લોસીક મોકમહી

ફૂમરોડ હીન

- 7791 મખનસીમીકા મરદાર મુલા ભાલ છે.
- 7742 ઘડા પાર સામી.
- 7593 અરખમે તારો મે લેલે માલે અનવર એક છે.

ફૂમરે આલેખ કંપાણી

- 16270 જીતે દરવાડીમે વીલમન ડાલહી
- 16349 તસીર નખી આંખોલે દીલમે જીતર આઈ
- 16241 તસીર મોકમદ મેરે દીલમે.

દર મહીને તવા રેકૉર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને રેકૉર્ડો અમારે ત્યાંથી મંગાવી લેશો.

16270 જીતે દરવાડીમે વીલમન ડાલહી
અરેકર રૂકીરૂકીન

- 16332 પા મોકમદ જી મોકમદ
- 16340 ખબર આ રીવમખર
- 16261 જમના રાખ દે કલમરમે
- 16340 અપને અપને મારી રોસન

મોલમદ ખાલીલ કંપાણી

- 16426 રિવા અપની નમરમાં મોલાએ સખી
- 16433 સાંવરવા નહી રૂકો
- 16342 કમારા નખી ભગ મરદાનવાલા
- 16231 સાદી મુલે પીસારે
- 16366 મુલમલા અમે સખામ
- 16379 કહાં મએ વાલ મોખ
- F.T. અરેકર અખદુલ રજારક
- 12586 મે પીતેલી ખાળાક
- 12620 પોલ કપીમે ખુશ
- 12254 હે સમાય જીતે રા છે
- 12165 કમારે કલમેદે કાલીસ ને

કલનાખાન ઝીન્ડ પાર્ક

- 12215 કલના દે મુલા આશા તેરી મલીમે
- 12917 જીત તરે જતા હું સખ કહેતેલે સોદામ
- 12826 નહારીમ દે સાફસેકરો મે
- 12860 મે તો જીર આઇ વાર
- 12187 ઝીકર જળ જીતે વીલમન
- 12702 દરદરમે મટકા પીરા
- 12744 રૂરે મકલખમે સરેકો

N. ખલીલ

- 16481 મે દુનવા દે દુનવા નખ.
- 16469 પીતમ નમર હે ભાલ.
- 16462 હર-હર-મરમે જા રા.

કાલુ કંપાણી

- 16461 હરપાદ જી તો સન છે મેદા કરને વાલે.
- 16444 મુસકરો કર ને વાર પોલ મસારા હો ભમ.
- 10888 મુરે અનવર લીખાના ખાલે રમલે અરણી
- 10422 બાલ સાદી હિ નહારી મલમેગી
- 10326 રીસ ખતા પર મુખલે
- 10000 જુલવાલે મહીનેમે
- 10378 મલે દો કદમ ઝીર કમામન લીદરી
- 10338 જાલ નખી દરવાર દરમદીખાલો

કામા સેક

મારીન દરદાદ (૧); ખીલ મંગલ (૪); મુરેકલ (૧); રૂકમલી મંગલ (૪); સતી મુખીવા (૨).

PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.,

PHONE 33-7256
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN.

38a MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

Books for Sale

- CHRISTIAN MISSIONS—Their place in India.
by M. K. Gandhi ... Price 4/-
- THE INDIAN STATE'S PROBLEM
by M. K. Gandhi ... Price 1/-
- STATUS OF INDIAN PRINCES—by Spencel
Nair with a foreword by M. K. Gandhi ... Price 7/-

- MOTHER AMERICA—Realities of American life as
seen by an Indian ... by Sudhindra Bose Ph.D. Price 12/6
- JOSEPH DOKE—THE MISSIONARILY-HEARTED.
His life story—by William K. O'Rourke ... Price 1/-
- THE STORY OF RAMAYANA ... Price 6/6

POSTAGE FREE

Could be obtained from Indian Opinion, Phoenix, Natal.

આ ગયા! "ખખન્ચી" આ ગયા!!

ખખન્ચી એક જો અત્યંત હીમાનત હારીકા નવીન દય. એ એક બતાવ દય કે ફુલીયાને એકમાત્ર આદર્શી ડોસ નરેદરે અરેકે હીમાનતર આદર્શી કે ખુદામ કરેકે હરેકે હાલકર હરેકે ખરામ કરેકે સકતે. મગર એક દરેકાએ હુદરતકા એક દય કે આગેર અન્ધા સરખાકી હોતા દય. એકર ખુદા વરેકે કરેકેની અવત ખાતા દય. મહા સારથ આ'કકામે' ખખન્ચી કે રેકોર્ડ'ની બરોત માંગે દુધ, વહા ફુલાદારેકે પબ્લીક કે ખુબ હુંદા. કીમતે રી. ૧૦-૨, એકર કીમતે રી. ૭-૬ કી રેકોર્ડ' માએ જીવ. અમ વેક રેકોર્ડ' હમારે વહા આ ગયે હરેકી કીમત પહેલે કે ખુદાદીક આર રેકોર્ડ'ની સેટકા રી. ૨૦ દય. અંગાએ એકર હુદા.

અમલી સરત.

ખુદીખતરી સરત

અન્ધામા દુદર ખાતી "આજકા હીન્દુસ્તાન." ખુદામા જે હે કે મીલામતી કંચલ કી મેલ સારેકા કી-અસરકા અરેક રેખતા હુંદા એકર આર દ.દ.કા'ના અમેકાક કે આલીક હમરે મે મીરવી કરેકે સી. બીસ રેકર મે હુંદા રેના એકર આખીર તંગે હરત હોતા નક આમ એકર નમે તંગાનેકા રેકા હાલ કામ' હે.

ખાંચ રેકોર્ડ'કા રેક
કી'મત રી. ૨૫.

એકર દુસરે નથે રેકોર્ડ' આ ગયે હે

અરેકુમ આર કન્ચાક કી રાખીરેક પોદમક સુકેમાલ કન્ચાક આર સે આર આખાન કી રાખા કા. દુસરે સુકેક-રેકા' કી પુરા કીસા ૦ રેકોર્ડ' કી મંચારે સુના. પર મે રખાને કામેલ

કી'મત રી. ૨૫.

RADIO RECORD TRADING CO.,

88, Victoria Street, DURBAN.
Phone 21843.

38a Market Street, Barkly Arcade JOHANNESBURG.
Sole Indian Agents in South Africa
Phone 33-7255
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD.

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
Country Orders Promptly attended to.
14, DIAGONAL St. JOHANNESBURG.

ટેલીફોન 33-5382.

વલ્લભ રાંછોડ ૨૫૭૭૧૬૭૫૬

દોઢકોઢ અને રીકેલ ૧૫૦ અને રેકોર્ડ'કા અમારે તમારું નમે અરકે મળતી મદદગામના એકરકેકે તારીકે ખાન રવામી આમે કે.

૧૪, ડાયોનાલ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

૨૦૫.

ખુદા અમ ન.હીતા ફરમાસુ મીઠાકા અને પાકો બનાવનાર

કેપીટનના પૌષ્ટિક પાકો

ખંખતરી સાલક પાક વિશેકે વીઠા પાકો એકર આપવાની મળી રાકેકે.

ખખતરી રેકોર્ડ' કામ પાવકા' નક અમારે દ-કા તરમાર મરે
અમારું મીઠા' તમા રે. અવક ફરમાસુ, આખા, તમા સાસરી. વિશેકે
મીઠા અમારું મળેકે.

વધુ અમારું મળેકે કમી આ મળેકે

KAPITAN'S CAFE

Phone
33-8577.

136 KORT STREET
JOHANNESBURG. ૨૦૫

J. G. VANDEYAR,

AGENT FOR

JOHANNESBURG BUILDING SOCIETY

(ESTABLISHED 1888)

desires to announce

Loans available at reduced rate of interest on monthly balances on properties at

SOPHIATOWN, MARTINDALE NEWCLARE, KLIPTOWN, OP-HIRTON, CITY & CENTRAL.

NB RAISING FEE OR COMMISSION

For quick results consult us at the following address:

14-15 Barkly Arcade,
Cor. Market & Diagonal Streets,
JOHANNESBURG.

Phone 33-0429.

જે. જી. વાન્ડેયાર,

જોહાનીસબર્ગ બીલ્ડીંગ સોસાયટીના

એજન્ટ

— જાહેર કરે છે —

સોફિયાટાઉન, માર્ટીનડેલ, ન્યુક્લેર,
કલીપટાઉન, ઓપરટન, સીરી
એન્ડ સેન્ટ્રલમાં

પ્રોપર્ટીઓપર માસિક રેન્ડન્સપર ઓછા વ્યાજે
અને લોનની ગોઠવણ કરી આપીએ છીએ.

લોન ઉઠી કરવાની હી કે કમીશન લેવા નથી.

કામ જલદી ઉકેલવાને નીચેના સ્થળે અમારી મુલાકાત લો:

૧૪-૧૫ બાર્ક્લી આર્કેડ,

કોરનર મારકેટ એન્ડ ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ.

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

સેનેટર મહીકાઈ બાબુલાઈ સ્ટોરિયરશાહ

હરેક જાગની મીઠાઈઓ, જોખરા ધાની તેમજ સેંધા ઘેવા,
અલાદાથી ભરે ખતાવીએ છીએ.

અમારું વખણાએલું શુદ્ધી મુશું, સેવ, અમર, માંદીયા,
બજબા, પાનરા વિગેરે કરદાર તાલ ખતાવીએ છીએ,
શીયાળામાં ખાવા લાયક પાટી જોડે પ્રમાણે રેસીયલ.
પાટી વિગેરે માટે સોદા પ્રમાણમાં ઓઠાઈ જોડે પ્રમાણે
હરે વખતમાં ખતાવી આપીશું. બહારમાથી અંગતવારને
માલ પુરતી કાળજીથી ચેકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6675.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.

34 President Street, Corner Diagonal St., JOHANNESBURG

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેલમ મુલ, કાર્પિનિયમ મુલ, રોસરોષ, ફરીંગ મેલ, કાચે બોડી,
જોહીસ ટેર, ડા કમ, ટમલ, મેરક, રી કમ, ખાચાવેલર, રોપ કીટમ
અને કીચર વિગેરે, તફન કીપલ કાચે ખપીલ શકશે. અને પધારી
કાચે મેલવા શકશે નહિ.

બેલમ, ટેમલ અને કીચર દરેક

કે હમારી કમરેન નીચે તેમજ કાચ કે તેના કોઈ કમક તેમજ રહે છે.
આજ રોજના બાલેના ખાલક કીચર અંગે અને તેમજ આજના વખતે

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.

PHONE 33-4691.

BOX 2626, 2035

"KOH-I-NOOR" DIAMONDS FOR BRILLIANCE & PURITY

BUY DIAMONDS DIRECT FROM
THE FACTORY

Call, write or phone for our Free
Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER"—BLOPP & MARKET STS., JOHANNESBURG.

DURBAN REPRESENTATIVE:
B. DAVIDSON 120 Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

Phone 33-8432

Res. 33-8994

P. O. Box

7157.

કોહ-નોર ડાયમંડ ડીપાર્ટમેન્ટ બાલે કયાંથી ખરીદશે?

હમારે કોહ-નોર ડાયમંડ ડીપાર્ટમેન્ટ બાલે છે, જેમાં હરેક
પ્રકારની (દેલી) ડાયમંડ તેમજ ગાંધી વસાહતની નાનાં મોટી
વસ્તુઓ ઉપરાંત રોજ વાપરવાની (દેલી) મોના હરે ઉપયોગી
વસ્તુઓ હમારે ત્યાંથી તદ્દન કીલ્લત બાલે મળી શકશે.
મોટાં મોટાં ખાતરી કરવા વિનંતી છે.

કન્ડીનાં મોટાં હમારી મોનાની કમરેન હેલ સાચી
ચેકિ કરી મોકલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(કોમ્પાઈટ અને કુલાર્થ કાલમ બેલો)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,

JOHANNESBURG.

હમારે દરેક પ્રકારના વિશાળા પદ્ય ઉતારીએ
છીએ: હાંદગી, આંગ, બગલરી, એન્ડીકેન્ડ,
મોરક, રેલર મેરેન્ડી વિગેરે.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 50—VOL. XL

FRIDAY, 18TH DECEMBER, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
PRICE FOURPENCE.

YOUR COUNTRY IS YOUR TEMPLE

“A COUNTRY is a fellowship of free and equal men bound together in a brotherly concord of labour towards a single end. You must make it and maintain it such. A Country is not an aggregation, it is an association. There is no true Country without a uniform right. There is no true Country where the uniformity of that right is violated by the existence of caste, privilege, and inequality—where the powers and faculties of a large number of individuals are suppressed or dormant—where there is no common principle accepted, recognized, and developed by all. In such a state of things there can be no Nation, no Temple, but only a multitude, a fortuitous agglomeration of men whose circumstances have brought together, and different circumstances will separate. In the name of your love for your Country you must combat without truce the existence of every privilege, every inequality, upon the soil which has given you birth. Whatever privilege claims your submission in virtue of force or heredity, or whatever right is not a common right, is a usurpation and a tyranny and you ought to combat it and annihilate it. Your Country should be your Temple. Look at the summit, a People of equals is the goal. Do not accept any other formula, any other moral law, if you do not want to dishonour your Country and yourselves. Let the secondary laws for the gradual regulation of your existence be the progressive application of this supreme law.”

—GIUSEPPE MAZZINI.

દેશ એટલે તમારું મંદીર

“દેશ એટલે એક અદ્વિતીય ધ્યેયને માટે પ્રાનુભાવથી સેવા કરતા સુઘડિત ધર્મોદ્ધાર સ્વતંત્ર અને સમાન મનુષ્યોનો સંઘ. તમારે તેને તેવો જનપ્રયોગ અને નિર્માણ કરવાનો જોઈએ. દેશ એટલે છુટાછવાયા માનવીઓનું ‘રાણું’ નહિ. દેશ એટલે સમાજ. એ દેશમાં સમાન હશે નથી એ ખરો દેશ નથી. એ દેશમાં શાંતિ જોશે, ખાસ અધિકારો અને અસમાનતા નહિ એ હકારી જમાનતાનો જાત કરવામાં આવે છે—જ્યાં મનુષ્યોની મોટી કંખ્યાની ઠાંતિ અને ધુલિને કબજેથી અથવા મરેલી પડી રહેલા કેવામાં આવે છે—ત્યાં સમાજનો તરફથી એક સમાન સિકાંત સ્વિકારણો નથી, માન્ય થયો નથી અને પોષાયો નથી, એ ખરો દેશ નથી. એવી રસ્તો સિદ્ધિમાં રાષ્ટ્ર કે પ્રાંત એવું કંઈ દોષજ નહિ હશે: મનોમનોએ એકત્ર કરી દાયેસો અને અન્ય મનોમનોમાં છુટા પડી જનારો એ દેશ એક આકર્ષક માનવમોહો છે. તમારો દેશ પ્રત્યેના પ્રેમને ખાતર એ જુઓએ તમને મન્ય આપ્યા છે તેમજ પ્રત્યેક ખાસ અધિકારો અને પ્રત્યેક અસમાનતાઓને હસ્તિમાંથી નાબુદ કરી નાખવાને તમારે અધ્યતન ધન્યતાથી જોઈએ. એ ખાસ અધિકારને જાગૃતકાર અથવા તમારાં કુળના કારણે તમારે નમવું પડતું હોય અથવા એ હક સમાનતાએ બોલેલી સહાનુતા હક ન હોય એ એક જનશક્તિ અને જીવન મણકાવ. તેનો તમારે વિરોધ કરી તેને હસ્તિમાંથી નાબુદ કરી નાખવો જોઈએ. તમારો દેશ એ તમારું મંદીર છે. તેની રોએ હપર છે તેને તમારે સમાન જનતા છે. તમારો દેશ એ તમારો જનપ્રયોગ નહિ કરવા આજ્ઞા દો તો એ સિવાય બીજો કંઈ પણ નીમક કે બીજો કાલ પણ નેતર કાયદો સિવાયનો નહિ. તમારો દેશને નીચરમાં જાણવાને બીજા સધળા મોજી જાણણો આ સર્વોચ્ચ કારણના પ્રચારમાં અમલના સ્વરૂપમાં દોવા જોઈએ.”

સરકારે મોકલે

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

હાલના સંજોગોમાં સ્ટીમરોની ખબર આપી શકાતી નથી. તેમજ સ્ટીમરો હાલ નીચમીત મળી શકતી નથી એ કારણે જનારા પેસેન્જરોએ અમને પુછાવ્યા વિના ડરબન આવી ખરચમાં ઉતરવું નહિ. બહેતર અને સલાહભર્યું તો એ છે કે અમે આવ્યા પહેલાં અમને ટેલીફોનથી પુછવામાં આવે.

ડરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન ફાઇનાન્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે લઇ જવા વિગેરે સંબંધી કમોને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશું.

સ્ટીના હિપર તમારું નામ તથા B. I. Boat, Point, Durban, સમજું.

Phone 2-0432.

Tel. add: "KARAMAT."

ફોન 2-0432.

તાર: "KARAMAT"

SHAIK HIMED & SONS
(Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

હીંદી પેસેન્જર એજન્સી.

૩૯૦, પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હિંદી વીમા કંપનીમાં જીવનના, આગ, મોટર કાર મોટર
ભેરી, મોટર બસ, મોટર વાહનો, કારગરોને થતવા વીમાઓ,
પ્લેટ ગ્લાસ વિગેરે હરેક જાતના વીમાઓ ઉતરાવી સમાવ છે.
હિંદી કંપનીને ઉત્તેજન આપણું એ હરેક હિંદીની પ્રજા છે.

The Company's Offices will
shift to NATVAR Mansion,
74, Victoria Street, Durban
from 1st January, 1943,

કંપનીની ઓફીસો તા. ૧ હી જાન્યુ-
આરી, ૧૯૪૩ થી નટવર મેનશન,
૭૪, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબનમાં
ફેરવવામાં આવશે.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

સેર જામુ' ૧૩૮ અને ૧૩૯ નંબર હાઈ વોર્ટિંગ હી C. O. D. થી
મોસમગી આપશે. કમોડ—

P. O. Box 842.

139 Brook St.

Durban.

HEADACHES

QUICKLY RELIEVED
BY TAKING

TYSON'S BRAND (PAIN-EXCUR) HEADACHE POWDERS
FROM YOUR CHEMIST at 9A, 11B, 21B and 41B, or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN.

PETER'S LOUNGE

15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99, 101, 103, 105, 107, 109, 111, 113, 115, 117, 119, 121, 123, 125, 127, 129, 131, 133, 135, 137, 139, 141, 143, 145, 147, 149, 151, 153, 155, 157, 159, 161, 163, 165, 167, 169, 171, 173, 175, 177, 179, 181, 183, 185, 187, 189, 191, 193, 195, 197, 199, 201, 203, 205, 207, 209, 211, 213, 215, 217, 219, 221, 223, 225, 227, 229, 231, 233, 235, 237, 239, 241, 243, 245, 247, 249, 251, 253, 255, 257, 259, 261, 263, 265, 267, 269, 271, 273, 275, 277, 279, 281, 283, 285, 287, 289, 291, 293, 295, 297, 299, 301, 303, 305, 307, 309, 311, 313, 315, 317, 319, 321, 323, 325, 327, 329, 331, 333, 335, 337, 339, 341, 343, 345, 347, 349, 351, 353, 355, 357, 359, 361, 363, 365, 367, 369, 371, 373, 375, 377, 379, 381, 383, 385, 387, 389, 391, 393, 395, 397, 399, 401, 403, 405, 407, 409, 411, 413, 415, 417, 419, 421, 423, 425, 427, 429, 431, 433, 435, 437, 439, 441, 443, 445, 447, 449, 451, 453, 455, 457, 459, 461, 463, 465, 467, 469, 471, 473, 475, 477, 479, 481, 483, 485, 487, 489, 491, 493, 495, 497, 499, 501, 503, 505, 507, 509, 511, 513, 515, 517, 519, 521, 523, 525, 527, 529, 531, 533, 535, 537, 539, 541, 543, 545, 547, 549, 551, 553, 555, 557, 559, 561, 563, 565, 567, 569, 571, 573, 575, 577, 579, 581, 583, 585, 587, 589, 591, 593, 595, 597, 599, 601, 603, 605, 607, 609, 611, 613, 615, 617, 619, 621, 623, 625, 627, 629, 631, 633, 635, 637, 639, 641, 643, 645, 647, 649, 651, 653, 655, 657, 659, 661, 663, 665, 667, 669, 671, 673, 675, 677, 679, 681, 683, 685, 687, 689, 691, 693, 695, 697, 699, 701, 703, 705, 707, 709, 711, 713, 715, 717, 719, 721, 723, 725, 727, 729, 731, 733, 735, 737, 739, 741, 743, 745, 747, 749, 751, 753, 755, 757, 759, 761, 763, 765, 767, 769, 771, 773, 775, 777, 779, 781, 783, 785, 787, 789, 791, 793, 795, 797, 799, 801, 803, 805, 807, 809, 811, 813, 815, 817, 819, 821, 823, 825, 827, 829, 831, 833, 835, 837, 839, 841, 843, 845, 847, 849, 851, 853, 855, 857, 859, 861, 863, 865, 867, 869, 871, 873, 875, 877, 879, 881, 883, 885, 887, 889, 891, 893, 895, 897, 899, 901, 903, 905, 907, 909, 911, 913, 915, 917, 919, 921, 923, 925, 927, 929, 931, 933, 935, 937, 939, 941, 943, 945, 947, 949, 951, 953, 955, 957, 959, 961, 963, 965, 967, 969, 971, 973, 975, 977, 979, 981, 983, 985, 987, 989, 991, 993, 995, 997, 999, 1001, 1003, 1005, 1007, 1009, 1011, 1013, 1015, 1017, 1019, 1021, 1023, 1025, 1027, 1029, 1031, 1033, 1035, 1037, 1039, 1041, 1043, 1045, 1047, 1049, 1051, 1053, 1055, 1057, 1059, 1061, 1063, 1065, 1067, 1069, 1071, 1073, 1075, 1077, 1079, 1081, 1083, 1085, 1087, 1089, 1091, 1093, 1095, 1097, 1099, 1101, 1103, 1105, 1107, 1109, 1111, 1113, 1115, 1117, 1119, 1121, 1123, 1125, 1127, 1129, 1131, 1133, 1135, 1137, 1139, 1141, 1143, 1145, 1147, 1149, 1151, 1153, 1155, 1157, 1159, 1161, 1163, 1165, 1167, 1169, 1171, 1173, 1175, 1177, 1179, 1181, 1183, 1185, 1187, 1189, 1191, 1193, 1195, 1197, 1199, 1201, 1203, 1205, 1207, 1209, 1211, 1213, 1215, 1217, 1219, 1221, 1223, 1225, 1227, 1229, 1231, 1233, 1235, 1237, 1239, 1241, 1243, 1245, 1247, 1249, 1251, 1253, 1255, 1257, 1259, 1261, 1263, 1265, 1267, 1269, 1271, 1273, 1275, 1277, 1279, 1281, 1283, 1285, 1287, 1289, 1291, 1293, 1295, 1297, 1299, 1301, 1303, 1305, 1307, 1309, 1311, 1313, 1315, 1317, 1319, 1321, 1323, 1325, 1327, 1329, 1331, 1333, 1335, 1337, 1339, 1341, 1343, 1345, 1347, 1349, 1351, 1353, 1355, 1357, 1359, 1361, 1363, 1365, 1367, 1369, 1371, 1373, 1375, 1377, 1379, 1381, 1383, 1385, 1387, 1389, 1391, 1393, 1395, 1397, 1399, 1401, 1403, 1405, 1407, 1409, 1411, 1413, 1415, 1417, 1419, 1421, 1423, 1425, 1427, 1429, 1431, 1433, 1435, 1437, 1439, 1441, 1443, 1445, 1447, 1449, 1451, 1453, 1455, 1457, 1459, 1461, 1463, 1465, 1467, 1469, 1471, 1473, 1475, 1477, 1479, 1481, 1483, 1485, 1487, 1489, 1491, 1493, 1495, 1497, 1499, 1501, 1503, 1505, 1507, 1509, 1511, 1513, 1515, 1517, 1519, 1521, 1523, 1525, 1527, 1529, 1531, 1533, 1535, 1537, 1539, 1541, 1543, 1545, 1547, 1549, 1551, 1553, 1555, 1557, 1559, 1561, 1563, 1565, 1567, 1569, 1571, 1573, 1575, 1577, 1579, 1581, 1583, 1585, 1587, 1589, 1591, 1593, 1595, 1597, 1599, 1601, 1603, 1605, 1607, 1609, 1611, 1613, 1615, 1617, 1619, 1621, 1623, 1625, 1627, 1629, 1631, 1633, 1635, 1637, 1639, 1641, 1643, 1645, 1647, 1649, 1651, 1653, 1655, 1657, 1659, 1661, 1663, 1665, 1667, 1669, 1671, 1673, 1675, 1677, 1679, 1681, 1683, 1685, 1687, 1689, 1691, 1693, 1695, 1697, 1699, 1701, 1703, 1705, 1707, 1709, 1711, 1713, 1715, 1717, 1719, 1721, 1723, 1725, 1727, 1729, 1731, 1733, 1735, 1737, 1739, 1741, 1743, 1745, 1747, 1749, 1751, 1753, 1755, 1757, 1759, 1761, 1763, 1765, 1767, 1769, 1771, 1773, 1775, 1777, 1779, 1781, 1783, 1785, 1787, 1789, 1791, 1793, 1795, 1797, 1799, 1801, 1803, 1805, 1807, 1809, 1811, 1813, 1815, 1817, 1819, 1821, 1823, 1825, 1827, 1829, 1831, 1833, 1835, 1837, 1839, 1841, 1843, 1845, 1847, 1849, 1851, 1853, 1855, 1857, 1859, 1861, 1863, 1865, 1867, 1869, 1871, 1873, 1875, 1877, 1879, 1881, 1883, 1885, 1887, 1889, 1891, 1893, 1895, 1897, 1899, 1901, 1903, 1905, 1907, 1909, 1911, 1913, 1915, 1917, 1919, 1921, 1923, 1925, 1927, 1929, 1931, 1933, 1935, 1937, 1939, 1941, 1943, 1945, 1947, 1949, 1951, 1953, 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969, 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1983, 1985, 1987, 1989, 1991, 1993, 1995, 1997, 1999, 2001, 2003, 2005, 2007, 2009, 2011, 2013, 2015, 2017, 2019, 2021, 2023, 2025, 2027, 2029, 2031, 2033, 2035, 2037, 2039, 2041, 2043, 2045, 2047, 2049, 2051, 2053, 2055, 2057, 2059, 2061, 2063, 2065, 2067, 2069, 2071, 2073, 2075, 2077, 2079, 2081, 2083, 2085, 2087, 2089, 2091, 2093, 2095, 2097, 2099, 2101, 2103, 2105, 2107, 2109, 2111, 2113, 2115, 2117, 2119, 2121, 2123, 2125, 2127, 2129, 2131, 2133, 2135, 2137, 2139, 2141, 2143, 2145, 2147, 2149, 2151, 2153, 2155, 2157, 2159, 2161, 2163, 2165, 2167, 2169, 2171, 2173, 2175, 2177, 2179, 2181, 2183, 2185, 2187, 2189, 2191, 2193, 2195, 2197, 2199, 2201, 2203, 2205, 2207, 2209, 2211, 2213, 2215, 2217, 2219, 2221, 2223, 2225, 2227, 2229, 2231, 2233, 2235, 2237, 2239, 2241, 2243, 2245, 2247, 2249, 2251, 2253, 2255, 2257, 2259, 2261, 2263, 2265, 2267, 2269, 2271, 2273, 2275, 2277, 2279, 2281, 2283, 2285, 2287, 2289, 2291, 2293, 2295, 2297, 2299, 2301, 2303, 2305, 2307, 2309, 2311, 2313, 2315, 2317, 2319, 2321, 2323, 2325, 2327, 2329, 2331, 2333, 2335, 2337, 2339, 2341, 2343, 2345, 2347, 2349, 2351, 2353, 2355, 2357, 2359, 2361, 2363, 2365, 2367, 2369, 2371, 2373, 2375, 2377, 2379, 2381, 2383, 2385, 2387, 2389, 2391, 2393, 2395, 2397, 2399, 2401, 2403, 2405, 2407, 2409, 2411, 2413, 2415, 2417, 2419, 2421, 2423, 2425, 2427, 2429, 2431, 2433, 2435, 2437, 2439, 2441, 2443, 2445, 2447, 2449, 2451, 2453, 2455, 2457, 2459, 2461, 2463, 2465, 2467, 2469, 2471, 2473, 2475, 2477, 2479, 2481, 2483, 2485, 2487, 2489, 2491, 2493, 2495, 2497, 2499, 2501, 2503, 2505, 2507, 2509, 2511, 2513, 2515, 2517, 2519, 2521, 2523, 2525, 2527, 2529, 2531, 2533, 2535, 2537, 2539, 2541, 2543, 2545, 2547, 2549, 2551, 2553, 2555, 2557, 2559, 2561, 2563, 2565, 2567, 2569, 2571, 2573, 2575, 2577, 2579, 2581, 2583, 2585, 2587, 2589, 2591, 2593, 2595, 2597, 2599, 2601, 2603, 2605, 2607, 2609, 2611, 2613, 2615, 2617, 2619, 2621, 2623, 2625, 2627, 2629, 2631, 2633, 2635, 2637, 2639, 2641, 2643, 2645, 2647, 2649, 2651, 2653, 2655, 2657, 2659, 2661, 2663, 2665, 2667, 2669, 2671, 2673, 2675, 2677, 2679, 2681, 2683, 2685, 2687, 2689, 2691, 2693, 2695, 2697, 2699, 2701, 2703, 2705, 2707, 2709, 2711, 2713, 2715, 2717, 2719, 2721, 2723, 2725, 2727, 2729, 2731, 2733, 2735, 2737, 2739, 2741, 2743, 2745, 2747, 2749, 2751, 2753, 2755, 2757, 2759, 2761, 2763, 2765, 2767, 2769, 2771, 2773, 2775, 2777, 2779, 2781, 2783, 2785, 2787, 2789, 2791, 2793, 2795, 2797, 2799, 2801, 2803, 2805, 2807, 2809, 2811, 2813, 2815, 2817, 2819, 2821, 2823, 2825, 2827, 2829, 2831, 2833, 2835, 2837, 2839, 2841, 2843, 2845, 2847, 2849, 2851, 2853, 2855, 2857, 2859, 2861, 2863, 2865, 2867, 2869, 2871, 2873, 2875, 2877, 2879, 2881, 2883, 2885, 2887, 2889, 2891, 2893, 2895, 2897, 2899, 2901, 2903, 2905, 2907, 2909, 2911, 2913, 2915, 2917, 2919, 2921, 2923, 2925, 2927, 2929, 2931, 2933, 2935, 2937, 2939, 2941, 2943, 2945, 2947, 2949, 2951, 2953, 2955, 2957, 2959, 2961, 2963, 2965, 2967, 2969, 2971, 2973, 2975, 2977, 2979, 2981, 2983, 2985, 2987, 2989, 2991, 2993, 2995, 2997, 2999, 3001, 3003, 3005, 3007, 3009, 3011, 3013, 3015, 3017, 3019, 3021, 3023, 3025, 3027, 3029, 3031, 3033, 3035, 3037, 3039, 3041, 3043, 3045, 3047, 3049, 3051, 3053, 3055, 3057, 3059, 3061, 3063, 3065, 3067, 3069, 3071, 3073, 3075, 3077, 3079, 3081, 3083, 3085, 3087, 3089, 3091, 3093, 3095, 3097, 3099, 3101, 3103, 3105, 3107, 3109, 3111, 3113, 3115, 3117, 3119, 3121, 3123, 3125, 3127, 3129, 3131, 3133, 3135, 3137, 3139, 3141, 3143, 3145, 3147, 3149, 3151, 3153, 3155, 3157, 3159, 3161, 3163, 3165, 3167, 3169, 3171, 3173, 3175, 3177, 3179, 3181, 3183, 3185, 3187, 3189, 3191, 3193, 3195, 3197, 3199, 3201, 3203, 3205, 3207, 3209, 3211, 3213, 3215, 3217, 3219, 3221, 3223, 3225, 3227, 3229, 3231, 3233, 3235, 3237, 3239, 3241, 3243, 3245, 3247, 3249, 3251, 3253, 3255, 3257, 3259, 3261, 3263, 3265, 3267, 3269, 3271, 3273, 3275, 3277, 3279, 3281, 3283, 3285, 3287, 3289, 3291, 3293, 3295, 3297, 3299, 3301, 3303, 3305, 3307, 3309, 3311, 3313, 3315, 3317, 3319, 3321, 3323, 3325, 3327, 3329, 3331, 3333, 3335, 3337, 3339, 3341, 3343, 3345, 3347, 3349, 3351, 3353, 3355, 3357, 3359, 3361, 3363, 3365, 3367, 3369, 3371, 3373, 3375, 3377, 3379, 3381, 3383, 3385, 3387, 3389, 3391, 3393, 3395, 3397, 3399, 3401, 3403, 3405, 3407, 3409, 3411, 3413, 3415, 3417, 3419, 3421, 3423, 3425, 3427, 3429, 3431, 3433, 3435, 3437, 3439, 3441, 3443, 3445, 3447, 3449, 3451, 3453, 3455, 3457, 3459, 3461, 3463, 3465, 3467, 3469, 3471, 3473, 3475, 3477, 3479, 3481, 3483, 3485, 3487, 3489, 3491, 3493, 3495, 3497, 3499, 3501, 3503, 3505, 3507, 3509, 3511, 3513, 3515, 3517, 3519, 3521, 3523, 3525, 3527, 3529, 3531, 3533, 3535, 3537, 3539, 3541, 3543, 3545, 3547, 3549, 3551, 3553, 3555, 3557, 3559, 3561, 3563, 3565, 3567, 3569, 3571, 3573, 3575, 3577, 3579, 3581, 3583, 3585, 3587, 3589, 3591, 3593, 3595, 3597, 3599, 3601, 3603, 3605, 3607, 3609, 3

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

No. 50—Vol. XL

Friday 18th December, 1942.

Transvaal Administrator

On Indian Question

SPEAKING at a luncheon given by the Transvaal Indian Congress in his honour, on December 7, General Pieter, the Administrator of the Transvaal, paid a tribute to the Indian community for their self-help in regard to the education of their children. He said, the Indians had provided most of the low Indian schools in the Union themselves. On the Rand, where there was the largest Indian community in the Transvaal, the Province was hampered by the fact that finality had not yet been reached on the future development of South African Indian citizens. Indians had given generously to maintain wards in the hospitals, and he would like to see this money and money given by the Province on the *£ for £* principle usefully employed. It is natural that you should aspire to self-expression and to preserve your great heritage for your children who have not seen, and may never see, India. You are not an unreasonable people, and I am convinced that you may look forward to a time when you will take pride in your South African status. War, which is responsible for many horrors, can also teach us some good. We can, for instance, realise that racial barriers and divisions can be made, not a source of strife and dissension, but something which, by co-operation and sympathy, may lead us into higher realms of human effort and achievement.

Mr. Hofmeyr On Indian

Technical College

The hope that the project for an Indian Technical College in Durban would be allowed to go forward, was expressed by the Minister of Finance and Education, Mr. J. H. Hofmeyr, during his visit to Durban last week. In an interview with the *Natal Daily News*, the Minister outlined briefly the position and the proposals for the College. "The position is that some months ago I appointed a committee to go into the question of higher education of the Indians in Natal," he said. "This committee issued a report which was recently published, indicating that a Durban In-

NOTES AND NEWS

Indian Mr. M. G. Sultan, had undertaken to make a site available, and that the Durban City Council was prepared to grant a suitable site at Curries Fountain. On the basis of this, the Government, realising the importance of the development of further educational facilities as far as the Indian community of Durban was concerned, had agreed to make further funds available for this project. Before, however, the report was actually published I was informed that there was a proposal to rescind the decision by the Council to make the land referred to available. As Minister of Education it is impossible for me to enter into the broader questions which have been raised in regard to this matter. The matter is one for the Council and can only be dealt with by it. I hope sincerely, however, that as the matter has progressed so far and in view of the importance of making these added facilities available, it may be found to be possible to go forward with the project and that at least if the land originally offered cannot be made available some suitable alternative proposal will be made." Mr. Hofmeyr, with the Mayor of Durban, Mr. R. Ellis Brown, and Mr. B. M. Nurbeth, inspected the proposed site.

Native Representation

On Municipal Council—

Motion Defeated

A motion urging that steps be taken to bring about the representation of non-Europeans by Europeans on the Council was defeated by 18 votes to nine at a special meeting of the Johannesburg City Council last week, after a two-hour debate. The motion was: "That this Council approves the principle by which provision has been made for the representation of natives by Europeans in Parliament and the Senate, and urges the necessity for extending this provision to enable the non-European community to be represented on this Council; and that a deputation from the Council be appointed to urge the acceptance of this principle by the Minister of Native Affairs and the Ad-

Administrator of the Transvaal.

Mr. B. Welobres said the time had come for the Council to consider the advisability of the representation of natives on the Council. Mr. S. J. Tighey, opposing the motion, said the course to take was to provide proper housing for non-Europeans, and then to give them their own councils and other institutions. Mrs. McPherson said she was prepared to support the direct representation of natives, and the present proposal must be regarded as a stepping-stone. Soldiers who had fought in the North with Africans realised their worth, and when they came back they would support these views. She urged acceptance of the motion "for freedom and democracy and on behalf of the Africans who had fought in this war." Mr. Colin Legum said the Bishop of Johannesburg had urged the need for the representation of natives on the City Council in his charge to the clergy, and the Catholic Church had also shown itself in favour of it. Mr. J. J. O'Connor said there must be a referendum to the public before such a motion was accepted.

Union Government's

Native Policy

Addressing members of the Native Representative Council in Pretoria last week Colonel Reitz, Minister of Native Affairs, said: "There are certain fundamentals which we must endeavour to secure for the African people. These things are best summed up in the cardinal points of the Atlantic Charter for post-war reconstruction. They are: Freedom from fear, freedom from want and freedom from oppression. You may be sure that as Minister of Native Affairs I shall exercise all the influence and power I can command to see that our hopes and aspirations for a better world when victory has been won will be extended to and will include the economic security of the African people." The Minister referred to the splendid work of the Native Military Corps in North Africa, which had earned the respect and admiration of

all who had come into contact with it. The awards which had been made to the members of the corps for gallantry and devotion to duty on the field were a source of pride to the whole South African nation, both European and African. "I want to thank the natives, through you, their very best representatives, for their loyalty and trust in their abnormal times. I feel sure we can rely on their support in fullest measure till these principles of right and justice for which we are fighting are finally triumphant."

Colonel Reitz said that if the troops could be moved there would be peace and harmony in this country between white and black. "I am glad that Europeans, as well as ourselves, are proud of the Native Military Corps, but they realise that the men cannot come back by the same conditions prevailing to day and to some restrictive laws. If they do come back to their country, they will feel that we put them back in the way they will have to go."

Another Penetration Inquiry

The Government has decided to appoint Mr. Justice Broom a Judicial Commissioner to inquire into allegations of Indian penetration at Durban. When a Natal deputation made representations to the Minister of the Interior, Mr. H. C. Erasmus, recently, it was alleged that more than 20,000 cases of Indian penetration had taken place at Durban since the Broom Commission sat. Mr. Justice Broom will now investigate the position and make a full report to the Government. The inquiry will probably be in next February.

'Unity' On India

The Rev. John Haynes Holmes writes in *Unity* (December 11, 1942), August 19, Mr. Louis Brandeis, eminent American jurist and chief author, ardently advocated and recently returned from Europe and India, urged in the *New York Times* that "Gandhi is fighting the battle for India in America by a whispering campaign against Gandhi." It does not need this whispering campaign to recognise this man, paid in the defence of oppressed canards and standards against

the Mahatma which suddenly drenched the press and radio in this country. The *Times* and a few other papers kept their heads. Recognising Gandhi's impeccable moral character, the *Times* said:—"Mohandas K. Gandhi is one of the great souls of this generation. If all mankind were to adopt the spiritual essence of his teachings, there would not be any more wars." But most newspapers and radio commentators went mad with vilification of a man who, in the midst of a war for the "four freedoms," was demanding freedom for his country. "Just why the British," said Mr. Fischer, "are trying to undermine Gandhi's prestige in this country, I do not know." But the reason should be obvious. It is the power of Soul Force—the weapon wielded by this man which shakes an empire. Hitler can be fought and beaten with tanks and bombs, but not Gandhi. The "whispering campaign" in this country, like the arrests and jailings in India, is the inevitable and desperate last resort of despair by a nation that finds itself helpless before a bout. Yet should Britain know that slanders are as futile as bolts and bars, for Gandhi is clothed upon with "the whole armour of God" which is impenetrable to "the fiery darts of the wicked." Read his famous memorandum to the Congress, a confidential document seized and published by the British police. Listen to the words: "We may not bend the knee to an aggressor but we may not bear him any malice nor wish him ill. If he wishes to take possession of our fields, we will refuse to give them up. If he is attacked by disease or dying of thirst and seeks our aid, we may not refuse it." These words sound like the words of Buddha, or Jesus, or Paul, or St. Francis, but are the words of one as great—Mahatma Gandhi. And we rage in fury that we cannot understand this man, or do business with him. Is it possible that we are so blind as not to see that this is our own condemnation, and not his? As to India at this hour, the situation is too tense, events moving too fast, for any comment. Meanwhile, I plead and pray for the release of Gandhi and the freedom of his people.

Mr. Rajagopalachari On India

Mr. Rajagopalachari, in an interview in New Delhi last Friday, said the Indian problem would "bliss" until the end of the war. I feel thoroughly puzzled. Whoever is to blame has succeeded in creating a great fuss. The retention of the Viceroy's term of office symbolises the situation

most completely. Every party is sitting tight and the British Government are sitting so tight and so nervously that they will not even change Viceroy. Now the situation is even more difficult than before. Lord Linlithgow's term has been extended because the British cannot get another man to face the obvious absurdity of the Viceroy's present position. If the least screw turns out of position the whole screw will tumble down. Two factors have contributed to the stalemate: First, Mr. Jinnah's incapacity to think beyond controversy and face responsibility; and, secondly, war developments which have swung the British back to imperialism. A solution will be found if all India's leaders sit down at the same table and thrash out the problem, but even that is physically impossible now.

Durban Factory Workers On Strike

Many Indian and some native employees of Dunlop (S.A.) Ltd., Sidney Road, Durban, are on strike since Wednesday, December 9. The strikers' demands to the company are: "That the Natal Rubber Workers' Union, which is the sole registered trade union for the Natal rubber industry, should be given the same facilities in the factory as those given to the company union, known as the Dunlop Employees' Union. That the dismissed workers be reinstated, not necessarily in the giant tyre section but in jobs where they will not suffer worse conditions or be given lower pay. That a representative committee be set up with equal representation of employers and employees. That the reason for the calling of the strike is the formation of the company union." The Factory management alleges that the Indian workers who had been dismissed were taken on in 1940 in a temporary capacity until such time as the Europeans they had replaced returned from active service. The leaders of the N.R.W.U. contend that this is not a correct statement. The strikers were summoned to appear before the Court on Thursday.

New Governor Of Southern Rhodesia

Sir Evelyn Dering, K.C.M.G., who once came to the Union as secretary to the Agent General for India, and has now been appointed the Governor of Southern Rhodesia, has arrived in Salisbury to take up his new position. He is accompanied by Lady Mary Dering and their three children.

Indian Opinion

FRIDAY, 18TH DECEMBER, 1942

Peace And Goodwill To All

BEFORE this issue reaches the hands of our readers, the Christian world will be celebrating or will be about to celebrate Xmas, which will mark the end of the present year and the dawn of a New Year will appear on the horizon. This Festive Season will bring none of the pleasures and the joys that it usually brings to all. It will bring no pleasure to those fighting on the battlefield nor will it bring pleasure to those who have remained at home. The war shows no signs of abatement. It is raging with all its fury all over the world. What happiness can there be when rivers of human blood are flowing all around us and the land that was once covered with acts of human art and human ingenuity lies desolate with human carcasses?

It is futile to lay the blame for this treacherous act of war on man. It is the Divine Power that is responsible for this act and it is not without a cause. Man in his madness, in his obscured reason, is unable to fathom that cause. Had this not been so, and had man alone been responsible for this great human slaughter and destruction of property, we would not witness over twenty thousand souls perishing within almost a wink of an eye by flood or cyclone, or by what happened in Bengal or hundreds and thousands of souls being killed by earthquakes, as has happened in some parts of the world. Such acts as these teach mankind a lesson to shed the pride of power and to be humble and to obey the Supreme Law of the

Creator. That lesson with all the vested interests that man is subjected to, has yet not been learned. There can be no hope of peace and happiness until it is learned.

The United Nations are to-day glorying in the seeming victories they are gaining over the Axis Powers during the last few weeks. Counting of these gains and losses on either side do not interest us. So long as right is based on might war will never end and there will never be peace on earth. In the present war the deciding factor appears to be the superiority in might and nothing else. Both sides claim right to be on their side but their action woefully betrays them. Only when might will be based on right there will be any hope for peace and then there will be no need for counting on the numerical strength of tanks, bombers or submarines, for they will prove to be insignificant before the might of right.

We are of the firm opinion, therefore, that if this war is to be won, man must become humble; those in power must become humble and be guided by the Supreme Law of God in moulding the destiny of the people over whom they are destined to rule. It is no use planning post-war schemes for social security. Let past ills be removed at this very moment and we will see the war demon losing his strength instantly. That there should be no distinction between man and man, and that all people should have freedom from within freedom from fear and freedom from

oppression, is only just beginning to dawn on some of us and that too only in principle. It takes our breath away to think of the cost that has been paid for it and the cost that will yet have to be paid before the principle is actually put into practice. Whilst, therefore, wishing peace and goodwill

to all during the coming Christian Festival Season and in the New Year, our fervent prayer is that a better understanding and appreciation of Christ's message may prevail upon mankind and that it may be bestowed with the strength and the will to fulfil that message.

India would be given after the war had terminated, but how efficiently the immediate issue—the enemy at the gates—could be tackled.

7. How did Congress propose to meet the Japanese threat?

A.—Congress asked for the establishment of a national government in which the people would have confidence to render possible the mobilisation of men and material to the fullest extent. The British Government, however, would neither consent to the autocratic powers of the Viceroy being curtailed in any way, nor the defence of the country being placed under the control of Indians. No people with any sense of honour and self-respect could accept such a position.

8. Is there not a fifth column danger in India?

A.—Any such imputation is malicious. Congress has as much affinity for Japan as it has for Hitlerite Germany. Congress records prove beyond doubt that it condemned Fascism while Britain was yet wooing it. Mr. Gandhi condemned Nazism in the most scathing terms when he wrote an open letter to Hitler in the beginning of the war. He has written a similar letter to the Japanese condemning Japanese imperialism and has threatened that India will resist with all her might any designs Japan might have to dominate India.

9. If the Congress demands were granted, what would Congress do?

A.—On the declaration of India's independence, a provisional Government would be formed. Free India would become an ally of the United Nations, sharing with them in the trials and tribulations of the joint enterprise of the struggle for freedom. A free India would ensure success by throwing all her great resources into the struggle for freedom from aggression of Nazism, Fascism and Imperialism. On the other hand, India in bondage will continue to be loyal to the symbol of British Imperialism, and the taint of that Imperialism will affect the fortunes of all the United Nations.

10. And after the war?

A.—Congress holds the opinion that the future peace, security and ordered progress of the world demands a world federation of free nations, and on no other basis can the problems of the modern world be solved. Such a world federation would ensure the freedom of its constituent nations, the prevention

of aggression and the solution of any one nation, the protection of national minorities, the advancement of all backward areas and peoples to the position of the world resources for the common good. On the establishment of such a world federation, disarmament would be possible in all countries. An independent India, a free India, would gladly join such a federation and co-operate on an equal basis with other countries in the solution of international problems. Such a step taken now, Congress suggests, would have a most powerful effect on the course of the war, on the people of the Axis countries and on the peace to come.

11. What effect is the deadlock having on India?

A.—Inaction and inactivity on a foreign administration at this stage is not only weakening India and reducing her capacity to defend herself and resist aggression, but is an answer to the growing peril and a disservice to the peoples of the United Nations. The repeated appeal of Congress to Great Britain and the United Nations has so far met with no response.

12. Congress claims that the Government is misrepresenting it.

A.—Criticism made in many quarters outside India, especially in Africa, Asia and America, has shown a lack of understanding of India's and the world's needs and sometimes even a misunderstanding of India's freedom which is the result of a mentality of domination and racial superiority. In regard to India's freedom question, take the instance of South Africa. General Smuts's Government represents South African opinion. It is carrying on the virtualisation of the country with a bare majority having to face a much more powerful and well-organised minority than the Congress is having to face in India. If the British Government were to apply the same policy playing one against the other by a policy of appeasement, where would South Africa be? India has to be viewed in the same light.

DEADLOCK IN INDIA

THE following questions by *The Forum* (Johnsborough), and their answers by Mr. M. M. Gandhi, on the present deadlock in India, are reproduced from *The Forum* dated 17 November 1942.

1. What fact, in your opinion, precipitated the present clash in India?

A.—The present trouble in India has arisen as the result of Congress making an appeal for the withdrawal of British rule from India, thereby leaving India to decide her own destiny, and because Congress maintained that this appeal was unheeded it would be reluctantly compelled to resort to a non-violence struggle on a mass scale for the vindication of India's political rights and liberty.

2. To what extent have the disturbances actually occurred in India?

A.—Thousands of Congressmen have been thrown into prison. That has been followed by a policy of ruthless suppression of which the outside world hears nothing. What it does hear is dished out from official sources and passed only after it has been scrutinised by military censorship.

3. Who is responsible for the rioting and bloodshed?

A.—The responsibility for the reported acts of violence is thrown on the shoulders of Mr. Gandhi and the Congress leaders who are inside prison walls. Such acts are not sanctioned by Congress, but the Government of India has adopted its machinery to deal with them and that machinery is being utilised to the fullest extent. The outside world, however, has been studiously kept in the dark about the thousands of defenceless men, women and children who are quietly, peacefully and without the slightest retaliation submitting to the lacerations, the humiliations, the humiliations and the humiliations for the sake of to respect "authority."

4. What is your reaction to Mr. L. S. Amery's demand that Congress should call off its campaign and withdraw the "quit India" demand before negotiation takes place?

A.—There is no question of Congress calling off the struggle for it has never been given the opportunity of calling it on. As for the "quit India" demand, it applied to withdrawal of British rule from India, which must take place if there is any sincerity in the claim that the present war is being fought for democracy and liberty of all people. There will be time enough to talk when the destructive instruments that are put into use to crush the quite legitimate national aspirations of the people have been found unworkable against the strong determination of the people who are avowed to be free from bondage.

5. Has Congress the right to speak for India?

A.—Yes, undoubtedly, because it is the only organisation that is truly national. Its doors are open to all, irrespective of class, creed or race. It is the only organisation in India that has been recognised by the British authorities, and however much they have tried to avoid Congress, they finally have had to negotiate with Congress to achieve anything of any national significance in India. Had Congress not been the only representative organisation, how is it that Congress Ministries were formed in seven out of eleven autonomous Provinces?

6. Why did the Cripps mission fail?

A.—The Cripps proposals referred only to what would be done after the termination of the war, and were naturally not acceptable to either Congress or individuals. It is not only unfair but also untrue to blame Congress alone for the failure of the Cripps mission. What was of importance was not what

Everything appearing in this column is the property of the Editor. It is not to be used for any purpose without his permission. It is not to be used for any purpose without his permission. It is not to be used for any purpose without his permission.

STANDARD BUILDING SOCIETY

A BRANCH OFFICE

of the above Society will be opened at

**Chancellor House,
17 Becker Street,
JOHANNESBURG,**

from 1st November, 1942.

**Building Loans and Loans on Property
anywhere in Johannesburg and certain
country Districts arranged.**

— PROPERTY BOUGHT AND SOLD —

NO RAISING FEE OR COMMISSION

INTEREST AT LOWEST RATES

FREE ADVICE GIVEN

Managers:

M. D. BHAROOCHI & J. R. HARTSHORNE

'Phone 33-8201.

સ્ટેન્ડર્ડ બીલ્ડિંગ સોસાયટી

ઉપલી સોસાયટીની ધ્યાન ઓફીસ તા. ૧ લી નવેમ્બર ૧૯૪૨ થી જોહાનીસબર્ગમાં ૧૭ બેકર સ્ટ્રીટ પર આવેલ ચાન્સેલર હાઉસમાં ખોલવામાં આવશે. જોહાનીસબર્ગમાં અને અમુક કન્ટ્રી ડિસ્ટ્રિક્ટમાં કોઈ પણ સ્થળે બીલ્ડિંગ લોનો અને પ્રોપર્ટી પર લોનો અમે ગોઠવી આપીએ છીએ.

પ્રોપર્ટી ખરીદીએ છીએ અને વેચીએ છીએ.

લોન ઉઠી કરવાની રી કે કમીશન લેતા નથી

બ્યાજ ઓછામાં ઓછા દરે લઈએ છીએ.

મફત સલાહ આપીએ છીએ.

મનેજર્સ:

એમ. ડી. બરૂચી અને જી. આર હાર્ટ્શોર્ન.

ટેલીફોન ૩૩-૮૨૦૧.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

એ તમારે તમામ જીવનની ખરી મજાદ કેવી હોય તે પુષ્ટીકરક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબૂત અને બળવાન બનાવી દે! પણ શાદ રાખશો કે ફાયલાફરક ખોરાકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોક્કસ શુદ્ધ માલ જોઈએ.

અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા માટે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આપી ગયો છે. અમારે ત્યાં સીંગો, બદામ, આરોલી, પીસ્ટા, વાંગળી સાબન, સહેદ મુસલી, ખારક, છવાગી, કાપડ ભરી, જોખર અને કાજુ, ચાર મગજ, ચોખવાળી, બજબન, ગુદર, અંબર, ચોના ચાંદીના વરખ, અરવન, પીત્તે તમામ કીંદુ કરીવાલું ચાંદી વડું, જડી બુટીઓ.

ઉપરાંત હાંડી બરતી તમામ માસરી કમેલ ઘોડામાં રહે છે.

કીંદુરતાનમાં મશકુર પચેલી મુરતની બરફી, પીસ્ટા બરફી રી. ૩-૬ રતલ, બદામ બરફી રી. ૩-૬ રતલ.

ખુંબઈના તરેહવાર હથ્થાઓ બદામી હથે રી. ૨-૮ રતલ, સહેદ પડાલો હથે રી. ૨-૬ રતલ, રંગીન બદામી હથે રી. ૨-૮ રતલ, સુદેદ મલાદ હથે રી. ૩-૮ રતલ અમારે છાંયો મળશે.

નવાળી પાકિર: સરીરના કામ પણ કાંચમાંથી માત્ર એ માનીટમાં પાળ સાચ કરી દે છે. ૪ મેટલ રી. ૩-૮ પોસ્ટેલ રી. મુનાબન માટે, એક વખત જોરકર આપી ખાવી કરી મો.

દેશના જાહાં: ૭૦૫૯૦ રી. ૨૨-૬.

P. O. BOX 709.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

'Phone 24350.

Tel. Nos. "Nanijee."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices

We supply wedding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,

P. O. BOX 195. DURBAN. 1104

કીટીંગસ

પાવડર

મીઠી, ખાકડ, અંબક, કંજારા, માખી, વંદા વિશેષ શ્રવણા જંતુઓના

નાશ કરે છે.

કીટીંગસ પાવડરના ડીન પળે છે.

1114

H. M. PATEL,

General Dealer & Wholesale Produce Merchant.

CARLIC, GINGER, ONIONS & POTATOES A SPECIALITY.

104, Prince Edward Street, DURBAN.

એચ. એમ. પટેલ,

બજાર મીઠા અને ફોલ્ડેબલ પ્રોડ્યુસ મરચન.

કચળ, આદુ, કાંડા અને બદામ અમારી સ્પેશિયલિટી છે

૧૦૪, પ્રિન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, દરબન.

M. H. DESAI,

એમ. એચ. દેસાઈ,

હેલ્થફૂલ ફૂડ વેપારી.

અમે દરેક જાતના ફૂડ અને વેલ્થેબલ કુનીયમના કોઈ પણ જાતના C. O. D. થી કાનુ પેકિંગ તરી મોકલીએ છીએ.

P. O. Box 254.

21, Short St. Durban. 1192

Things In General

Attitude Of Union's Labour Party

THE time has now arrived when it is the interests of the South African Labour Party to not any part, truth or agreement whatsoever with any other political party. The party should stand or fall by its own programme," says a resolution which will come before the 32nd annual Labour Party conference to be held in Johannesburg on January 2 and 3. The resolution is put forward by the Pretoria, Olifantsfontein, Yeoville and Springs branches. The Durban branch in one resolution, adopts a similar attitude. It calls on the conference to affirm that while the party pledges wholehearted support to the Government in its war policy, it "exceedingly regrets that the party is unable to continue to be a member of the Government, for the following reasons:—The Government's economical policy is diametrically opposed to that of the Labour Party; the Government's policy with regard to the well-being of soldiers comes far short of Labour principles; the present Government's post-war programme is very much in conflict with the Socialist aims of the Labour Party; the Government's method for bringing about total war by only recognising Labour in its smallest possible manner proves conclusively that Labour can be more advantageously used outside than inside the Government."

University Students And The Labour Party

University students say that "unless Labour's plan for victory, the only plan that assures a realistic prosecution of the war against Fascism, is immediately adopted by the Government, the Labour Party will come out in open opposition to the present Government and will call upon the people to help create a new Cabinet." One resolution, from the Transvaal central branch, suggests that the social security code shall be financed by a levy on private capital exceeding £5,000, on a sliding scale, and by a tax on all incomes so as to limit all private incomes to a maximum of £2,000 a year. Other resolutions call for the abolition of the Governor-General's National War Fund and "to fix a scale of equitable scale of pay to soldiers and their dependants" that all recruits from the day of enlistment should receive 10s a day, with a minimum allowance to wives of £15 a month; and that all European and non-European children

at all times should have free travel on trains and trams.

Notal New Administrator

Senator G. Heston Nicholls will assume offices as Administrator of Natal at the end of January in succession to Mr. H. Gordon Watson, who is to retire. Senator Heston Nicholls will take his seat in the Senate when Parliament opens on January 15. He will not resign from the Senate until January 31, when Mr. Gordon Watson's term of office expires and when the new appointment will be officially gazetted. Senator Nicholls first came to South Africa at the conclusion of the South African War and began his study of the native problem. He joined the Adminis-

tration not be published, distributed, broadcast or circulated by any means unless approved by an authorised representative of the Department of Defence. Comment, which does not disclose or contain, directly or indirectly, any such news or information, is specifically excluded from the scope of the regulations. A state of emergency will exist from the time of notification by the Defence Department.

Restrictions On Clothing

According to new Government regulations, no person may, after January 18, 1943, make articles of clothing that are not in conformity with these regulations. The only exceptions are in the cases of people of abnormal height, size or physical deformities. Examples of the new rules, from which exemption may be granted by the Controller of Textiles, are: Trousers may not have more than three pockets, except artisan's trousers; no permanent incisions except shorts; no raised seams unless made of cotton materials; trousers bottoms not to exceed 15 inches at the bottom. Shirts may not have double cuffs; not more than one pocket; no shoulder strap or stambed neckband. Pyjamas may not have pockets, cuffs or embroidery. Overcoats may not have more than two pockets, not more than five buttons and four buttonholes, no open flaps or detachable and no slide fasteners. Sleeves may not measure more than 14 inches at the wrist and the sweep of the skirt may not exceed 72 inches. Dresses may not have more than two pockets; the depth of collar may not exceed five inches; the sweep of skirt not to exceed 30 inches except for evening and wedding dresses. No ladies dresses may be made. The regulations concern overcoats (excluding raincoats and waterproofs), lounge jackets, sports jackets, blazers, waistcoats, trousers and shorts, shirts, collars, pyjamas, underwear, dinner and dress suits, women's clothing and children's clothing. Generally, simplicity and the reduction of frills are required. The regulations, it is stated, would conserve material, buttons and trimmings, all of which were difficult to obtain, without affecting the garments in any appreciable manner from the point of view of appearance or convenience. Even if there were not a saving in material, the regulations for simpler clothing would save upholstery, spare parts, needles and cotton thread.

There were at present about 20,000 employees engaged in the clothing industry throughout the Union, of whom 8,000 were employed in 171 factories on the Witwatersrand.

"Eel Days" For Press

The Press has fallen on evil days, said Colonel D. F. Stallard, Minister of Mines, replying to the toast "South Africa" at the annual dinner of the Johannesburg Public Speaking Union recently. The Press need in pride itself on freedom, in that editors, without fear, favour or prejudice, expressed individual views. They were a powerful and potent influence for good or evil in our sequence. At present, not only in South Africa but throughout the world generally, so far as he knew—certainly in the English speaking world—the Press had become "syndicated" in groups and editors were no longer the free persons they had been. "I doubt whether people pay much attention to leading articles in the papers now," said Colonel Stallard.

S.A. Hindu Maha Sabha

Annual Hindu meetings and kindred rallies are requested to furnish particulars and their correct postal addresses so as to bring the records up to date. At the annual general meeting is scheduled to take place at Durban on Saturday and Sunday, 2nd and 3rd January, 1943, an earnest appeal is made to all institutions to affiliate and co-ordinate their efforts in the well-being of the community.

U.S. Envoy To India

Mr. William O. Phillips, formerly United States Ambassador to Italy, has been appointed President Roosevelt's personal representative in India. He will leave for New Delhi shortly. Mr. Roosevelt said Mr. Phillips would hold the rank of Ambassador, but would not carry any formal for a solution of Indian problems.

No More Mob In India

Mr. L. S. Amery, Secretary of State for India, replying to a question in the House of Commons on December 11, said: "Apart from an attack on a petrol station in Bihar, there has been no report of mob violence in India during the last fortnight."

High Commissioner's Secretary's Office

The office of the assistant secretary to the High Commissioner for India in the Union of South Africa, Mr. C. Singer, which has recently been opened in Durban, is located in Rooms Nos. 1114-1115 on the seventh floor of the Colonial Mutual Life Building, 225-230 West Street, Telephone No. 20038.

NEW INDIA ASSURANCE CO., LTD.

It is hereby announced that the offices of the New India Assurance Co., Ltd., which are at present situated in 17 First Avenue, will be shifted from 1st January 1943 to Natwar Gausson, 74 Victoria Street, Durban.

latation of North-West Rhodesia and helped to form and train the Bechuanaland Police. Afterwards he went to Australia and New Guinea, but returned to Natal in 1914, and was one of the early settlers in the (Indlovu) district. When Mr. W. F. Clayton was elected to the Senate, Mr. Heston Nicholls succeeded him as Member of Parliament for Zululand and has represented that constituency for more than 20 years. He is one of Parliament's leading authorities on native affairs, and was a member of the Parliamentary Joint Select Committee on the Native Bills, being subsequently appointed to the Native Affairs Commission. In the last election he retained the Zululand seat by a majority of 717 over his Dominion Party opponent, Mr. H. K. H. Palalot. Senator Heston Nicholls is an authority on the primitive races of the world. In 1939 he was appointed as one of the Government-nominated Senators.

Control Of Information In State Of Emergency

New regulations controlling information issued to the public in a state of emergency have been gazetted. In any state of emergency arising out of an attack or projected attack by the enemy, news pictures or information directly relating to the attack

FILM NARSI BHAGAT 'NARSI MEHTA'

There was no tooth in the film NARSI BHAGAT Mahatma's demand for Freedom for India.

DO NOT FORGET WE STOCK THE FOLLOWING INDIAN NATIONAL GRAMOPHONE COMPANY'S RECORDS.

Narsi Bhagat	5	Records	1	7	0
Bharat Milap	5	"	1	7	0
Mother India	4	"	1	0	0
Radio Singer	4	"	1	0	0
Padosi	4	"	1	0	0
Sant Sakh	5	"	1	5	0
Sant Gnananwar	5	"	1	10	0
Gopal Krishna	5	"	1	10	0
Darshan	5	"	1	5	0

ROOPANAND Bros.,
BOOKSELLERS & MUSIC SALOON,
PHONE 20707 85 VICTORIA STREET, DUBAI.

Phone 2-3331

For add. "Laptopco."

D. K. PATEL

Fruit and Vegetable Exporter
— SPECIALIST —

We have in stock Leaches which have just come in Market.

In South African, Canadian and Australian Apples

Cape Fruit on hand in season

ડી. કે. પટેલ.

ફ્રુટ એન્ડ વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર.

સાઉથ આફ્રિકન, કેનેડીયન અને ઓસ્ટ્રેલીયન

એપલ્સના સ્પેશીયલિસ્ટ

જાતીયાં કેપ ફ્રુટ પણ સપ્લાઈ હીઠી

લીમીટેડ ડાહ્યામાં રહે પથા છે તેના ફ્રુટ પણ સપ્લાઈ હીઠી.

કંડોના ઓફીસ ઉપર ખાસ પ્લાન દેવામાં આવે.

P. M. Box 755, 106 Prince Edward St., Durban.

Are You a subscriber
of
'Indian Opinion'
If not, Why not?

The Pen You're
PROUD TO OWN

Get a proof of possession by owning the world's
most famous "LIFETIME" "Toothpick" pen!
Designed for the "Toothpick" Pen in the 1930s
and still the "Toothpick" pen was winning "The
Pen of the Year" award for the "Toothpick" Pen
in the 1930s and the "Toothpick" Pen was
designed for the "Toothpick" pen.

It's a pen you can use for ever permanently
designed for the "Toothpick" pen. Give SHEAFFER'S
and you'll get the world's finest "Toothpick" Pen
in the 1930s and the "Toothpick" Pen was
designed for the "Toothpick" pen.

SHEAFFER'S
Lifetime
REG. U.S. PAT. OFF.

Strip-It-Off
all over with
yellow foam
brushing
away from
the pen.

L. C. ANANDHAI & CO.,
20, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

Phone 117110

નમારી જાતને તંદુરસ્તી રાખો

માન એક ટી
સ્વચ્છ મનોહર ફ્રુટ
સોલ્ટ! દરોજ
સવારે પાણીમાં લેવા
પાંચ રાત્રીનાં
વચ્ચેનાં પાણીમાં દુર
મલ પડે જાને આમને
દુખાવે, રુબાવે
અને પાણીમાં નાખે
જે છે

મનોહર ફ્રુટ
સોલ્ટ
પાણીમાં
આમથીજ
એક કોઈ
ન માટે
લાભ મળે.

મનોહર "ફ્રુટ સોલ્ટ"

ENO'S "FRUIT SALT"

The words "ENO'S" "FRUIT SALT" and "WHITE SALT" are registered trade marks
Sole Representatives: HARMON MITCHELL & Co. (Pty.) Ltd.
P. O. Box 243, Capetown.

GOLDEN NUMBER

OF
"INDIAN OPINION"
SOUVENIR OF THE
Passive Resistance Movement
1906 — 1914

Price: Two Shillings

to be had from

The Manager, Indian Opinion Press, Durban.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના દર્શને
સને ૧૯૦૭માં રચવાયું.

ગાંધી ૪૦ મું.

ફોનીક્સ, ચુક્રવાર, તારીખ ૧૮ ડિસેમ્બર, ૧૯૪૨.

પાના ૫૦.

“ઈન્ડિઅન ઓપિનિયન”

ચુક્રવાર તા ૧૮ ડિસેમ્બર ૧૯૪૨.

સૌને શાંતિ અને શુભેચ્છા

આ અમારા વાચકોના હાથમાં પહોંચશે ત્યારે ખ્રીસ્તી આલમ ફીરદોશના પવિત્ર તહેવારો ઉત્તમી રહી હશે અથવા દિવસવાની તદ્દિયારીઓ કરી રહી હશે. એ તહેવારોથી આશુ ૧૯૪૨ માં રજાના અંત યશે અને ૧૯૪૩ માં વર્ષની ઉપા શિલિજ પર દ્રષ્ટિગોચર થશે. એ પવિત્ર તહેવારો સાધારણ રીતે સઉને જે આનંદ આપનારા થઈ પડે છે એ આનંદ આ વર્ષના તહેવારોમાં કોઈને નહીં થાય નહીં રજુ-જુમીમાં લઈ રહેનારાઓને તેને આનંદ થાય કે નહીં તેના આનંદ વેર રહેનારાઓને થાય. શુદ્ધ શાંતિ પડવાના પદ પવુ ચિન્દ જન્મતા નથી કૌપાગિની નજીક રહેલી જવાળાની આગી દુનીયામાં તે પ્રવર્તી રહી છે. જ્યાં માનવવક્ત્રની નહીં જા આપણી આસપાસ પરી રહી છે અને એ જૂની અર્થ કાલે માનવીની કલ્પા અને જીવિકાકિતની કૃતિ તરીકે મુશોળીત થઈ રહી હતી તે આજે નિર્જન અને હવારો માનવીઓના મુકાંથી છવાઈ રહી છે, આં સુખ અને આનંદ શુ કોઈ શકે?

શુદ્ધતા આ ધાતકી કૃત્યને માટે માનવીને દેખ દેવો વ્યર્થ છે. આ કૃત્યને માટે ઈશ્વરી શક્તિ જવાબદાર છે અને તે વિના કશું નથી. માનવી પોતાના પાશવપણામાં અને જીવિકાકિતની ગયેલાં કોઈ તેનું કારણ કળી શકતો નથી એ અમજ નહીં હોત અને આ જમાનક માનવ કતલને માટે અને જીવિકાકિતના નાશને માટે માનવીજ જવાબદાર હોત તો આજના પલકારામાં દેલથી કે વાલીઓંથી બાવીસે દહાર માનવીઓને નાશ થઈ જતો આપણે

નહીં ભેંધીએ, કે જેકું ખંગાળમાં જાતી ગમું છે, અથવા તો દુનીયાના અન્ય ભાગોમાં ધરતીકંપથી સેંકડો અને હજારોનો નાશ થઈ રહેલો આપણે નહીં સાંભળીએ, આવા બનાવો માનવીને પાઠ શીખવે છે કે તેણે મગફરી બજાઈ નહીં જનલું ભેંધે અને ઈશ્વરના મહાન કાચકાને અનુસરવું ભેંધે. ગમે તેટલાં વિકટ સંકેટો પડવા છતાં પણ હજુ માનવી એ પાઠ શીખી શક્યો નથી અને જ્યાં સુધી તે શીખાયો નથી ત્યાં સુધી સુખ અને શાંતિ સ્થાપવાની આશા રાખવી વ્યર્થ છે.

સંયુક્ત સમ્રાટ આજે ધોડાં અઠવાડીયાંથી પરી રાજ્યોપર પોતાના હેખાત વિજયથી રાખી રહ્યા છે. આ પ્રમાણે જાને પશ્ચિમે યતા હાલે અને નુકસાનીઓ ગણવામાં અમને કશો રસ નથી. જ્યાં સુધી સ્વ-ન્યાયનો આધાર ગણ ઉપર રહેલો છે ત્યાં સુધી શુદ્ધનો કહી અંત આવશે નહીં અને પૃથ્વીપર કહી શાંતિ રચવાશે નહીં. વર્તમાન કુશ્મમાં ઠેનું બળ વધારે છે તેનાપરજ આધાર રહેલો જલ્વાય છે. જાને પશ્ચિમ કહે છે કે સ્વ-ન્યાય તેઓના પક્ષમાં છે, પરંતુ જાનેના કૃત્યો તેને ઝંજીરપણે હણે હઈ રહ્યા છે. ક્યારે જાનેના આધાર સ્વ-ન્યાય પર રહેશે ત્યારેજ પૃથ્વીપર શાંતિ સ્થાપવાની કંઈક આશા રાખી શકાય અને તેમ થશે ત્યારે ટેકો, બોગરો અને સખમરી-નાની સંખ્યા ઠેની પાસે વધારે છે એ ગણવાની જરૂર નહીં રહે, કારણ કે સ્વ-ન્યાયના બળ આગળ તે નકામાં જઈ પડશે.

આથી અમારો એવો દ્રઢ મત છે કે જે આ શુદ્ધ છત્તાનું હોય

તો માનવીએ નહીં જનલું પડશે, જેઓના હાથમાં સત્યસત્તા છે તેઓએ નહીં જનલું પડશે અને જેઓપર સત્ય ચલાવે છે તેઓનું જાતી પડવાને કંઈક રાતા ચલોત્તમ કાચકાને અનુસરવું પડશે. શુદ્ધ શુદ્ધ થવા બાદ સામાજિક સુધારણાની યોજનાઓ પડવાનો કશો અર્થ નથી. સુતકાળની જુલો અને અન્યાયો આજે તાજાંજી હુર કરી દેવાં ભેંધીએ અને તે ધણે તે પડી એજ શુદ્ધ રૂપી કષ્ટત્યનું જોર આપણે બાંધી પડેલું નીકાળીયું. મનુષ્ય મનુષ્ય વચ્ચે ભેદભાવ નહીં હોવો ભેંધીએ અને સધળા કોહો જરૂરીયાતોથી નિર્જન, પડીકરી નિર્જન અને હમતથી નિર્જન થવા ભેંધીએ એ વસ્તુ હજુ તો આજે આપણામાં ના કેટલાક માત્ર સિદ્ધાંતરૂપે સમજવા લાગ્યા છે. તેને માટે કેટલી બચકર કીમત આપવી પડી છે તેના અને એ સિદ્ધાંત અમલમાં મુકાયા પછેલાં હજુ કેટલી બાકી કમિત આપવી પડશે તેના ખ્યાલ કરતાં આસ હકી નહીં છે. એટલે આ ખ્રીસ્તી આલમના પવિત્ર તહેવારોમાં અને નવાં વર્ષમાં સૌને શાંતિ અને શુભેચ્છા પ્રતિજ્ઞા સાથે અમે અંતરહજુ થી માર્ગના કરીએ કરીએ કે પ્રેમ ખ્રીસ્તનો સંદેશો વધારે ગાંધી રીતે સમજવાની સઉને સફલકિ પ્રાપ્ત થાઓ અને એ સંદેશને અનુસરવાની સઉને શક્તિ અને પ્રોત્સાહન મળે.

નોંધ અને સમાચાર

ઈન્દિઅન ટેકનીકલ કોલેજ પર મી. હોફમેપર

આ અને કેળવણી ખાતાના પ્રધાન મી. એ. એચ. હોફમેપરે તેમજ આવાડીને કરજની લીધેલી મુદ્દાકાળ દરખાસ્ત લીધેલોને માટે એક ટેકનીકલ કોલેજ સ્થાપવાના હેતુમાં ‘નાટલ ટેલી ન્યુસ’ને મુદ્દાકાળમાં જણાવ્યું હતું કે ‘ટેલિ ના ૨ મે’નારાશ માં લીધેલો માટે કમી કેળવણીના સ્થાપના તપાસ કરવા એક કમીટી

લીધી હતી. આ કમીટી, કે જેને સીપાર્ટ કુલ મુદત ઉપર બહાર પડેલો છે, તેણે અલ્લાવું છે કે કલમના એક પ્રીમન લીધો મહત્તમ મી. એ. એ. સંધ્યાને પા. ૧૭૫૦૦ નાપવગની કલ્પા રસોડી છે અને કરજન રીડી કોલેજીકલ કોલેજ કોલેજના તો માટે પોષ્ય જમીન નાપવગ તરફાર છે. આ માટે સરકારે, કરજનના લીધેલોને માટે તેમજ કેળવણીની સમવડો કરી આપવાની અગત્ય સમયને એ વાજના પાર પાડવાનું નહીં રોક આપવાનું કલ્પવું છે. સંયુક્ત સમ્રાટ નિર્ધારે પડારે પડારે ન પડેલાં માત્ર આપરે નથી કે કોલેજીકલ ની જમીન આપવા તો કરજન કંઈ દત્તો ન કરવા રક કરવાની દરખાસ્ત મુકાલ હતી, જેજ પછી ખાતાના ખાતા તરીકે આ વાજના માં ઉપરિધન બજેસા વધારે બંધોવા સ્વલોમાં જનાનું માટે વાર અશક્ય છે. એ આખા કોલેજીકલ પોલેજ તરફ કરવાની છે. એક ને એક કોલેજીકલ નાપવગ ને આ આખા આલમ કરેલી દોષ આવા આવાડી કેળવણીની સમવડો કરી અમલ ની દોષ આ વાજના અમલમાં નહીં રાખ થશે અને મુખ જે જમીન આપવાનું કરવાનું હજુ તે મા આવી કરજન તે તેના પડકારમાં બીજી વોળ અવરવા કરવામાં આપશે

હિંદી સવાસપર ટ્રાંસલાશન એકમીનિરેટર

ટ્રાંસલાશન ઇન્ડિઅન ટેલિસ નકલના ડિસેમ્બર તા ૩ થીએ તેમના માનવ આપણમાં આવેલાં સમ વખતે આપણ કરતાં હસવાલના એકમીનિરેટર જનરલ પીનારે કેળવણીના સંબંધમાં કમીટીની તલમકેનની તારીફ કરી હતી. તેમણે કહ્યું કે પુલીગનાં લીધેલો માટે ને થેલી વિશાળો છે તેમાંની પછી બરી લીધેલોને પાનેજ પુરી પાડી છે. રેન્ડપર, જ્યાં ટ્રાંસલાશન લીધો સમના સોથી સોથી નેખ્યા છે, આ હિંદી આદિકના લીધો તારીફોના સવિધના વિશાલને માટે રેન્ડને નિર્જન નાંક મલેલો દોષ સંવને મુકેલી આવી રહી છે. કરજનના લોમાં લીધો વોર્ડો નિવાસવતે લીધેલોને ઉપર મદદ કરેલી છે અને એ નાજા અને પ્રાંત તરફથી પાનડ પાડવા તરફ મુખ્ય આપવામાં આવેલાં નાજાને પણ સુદુરોગ વળ એ નું વંચા હજુ નું તો આવાડીનું આને તપારે

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

મરહુમ પ્યારે કબ્રાલના હેલ્લામાં હેલ્લા ગાયનોનો એટલે
રેકોર્ડો આવી ગયા છે. વહેંચે તે પહેલે.

N. ખાત્ર કબ્રાલ

- 16404 જાન વહા કુન્ના પુઠારી ત્રણમી
- 16411 એક રાત્રે કુ દસાના
- 16416 બલમાં સંગ લડ મલ અંખવા કુગારી
- 16428 મદીનેકા પુસાધર રૂં મેરે હકમે દુવા કરના
- 16434 કઠારે કાઠે મલે મેહીન નોદી રાનક હે મેહરીતરી
- 16433 રકમતુલલીસ આલમીન
- 16437 મોલો મલે મે એક ખુતે
- 16232 તે ખોલે લન્સે કોસે દક્કસે મીલારેતે હે
- 16273 વેદલીલકો વામજલી
- 16250 ફરવાર મુસલમાનો.
- 16243 હલો મે આજ કોદમરે આલી
- 16289 ફરવાન પદો
- 16367 મેરા મન મોલે મોલે
- 16380 મુલતે રાદે મહમુદને મરનેકા ખુસી હે
- 16390 વાશે સલ્તેગલાદ વાશે સલ્તેદઅલાહ.

K.L. ઇસ્લામી રેકોર્ડ

- 316 અંધા મહુલીકા મોહરજા
- 301 અમાદકા અબવા
- P.E.**
- 27 સહાન દરજત ખીલાલ
- G.H.**
- 1764 અમે 1765 ને રેકોર્ડોનો સેટ
- અંજલો દાર્શનિકા પાતી પીલાગીકા મોહરજા
- 4726 જુલો હે માર મેવાને સે
- 3164 રતના સહાન
- 6677 અરબ
- 1740 પુમ હો અલ્લાહ હે
- F.T.**

- 12127 વિવાલન નજરત તખીર
- 12907 હે સખાન
- 12781 તેલીક મોહમદી

ફરશીદ હીન

- 7791 મગનસીમીકા સરવાર મુકા બતા હે.
- 7742 સદા ખાર સામો.
- 7593 અરબમે વાશે મે કોસે મલે અનવર એક મ.

ફરશીદ આલમ કબ્રાલ

- 16270 ઉસને દરવાગેમે મીલમન કાલકી
- 16349 તરવાન તખી આંબોસે દીલમે હુતર આપ
- 16341 તરવીર મોહમદ ગેરે દીલમે.

દર મહીને નવા રેકોર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને ફેરોગ અમારે ત્યાંથી મગાવી લેશો.

16270 ઉસને દરવાગેમે અલમનકામદી
મારહર ફુલીફીદીન

- 16332 વા મોહમદ ના મોહમદ
- 16340 સખર આ સીતમતર
- 16201 અલ્લા રાજ હે હલપરમે
- 16340 અપને અપને પાપી દોલત

મિહમદ આલીસ કબ્રાલ

- 16426 પિમા અપની નજરમાં મોલાએ સખી
- 16433 સાંવરયાં નદી રહે
- 16412 કમારા નખી જામ ઇસ્લામવાલા
- 16221 સાધી મુલે પીલારે
- 16366 ખુલમખી કામે મગાન
- 16379 હાં મલે વાદ મોલ
- P.T.** **મારહર અબ્દુલ રઝાક**
- 12686 મે પોતેલી ખાલકી
- 12620 વોહ કખીએ ખુદા
- 12254 હે સલામ કેનપે તા હે
- 12165 હમરે હતલેદે મતીલ ને

કલ્તનખાન એન્ડ પાર્ટ

- 12215 કેહના હે મુસા આકા તેરી મલીમે
- 12917 અસ તરર ખાતા ફૂં સખ હકેનેદે સોલાહ
- 12826 નહલીલ હે સાફસહરા મે
- 12860 મે તો લીર આપ વાર
- 12887 ઝાંકર અખ ઉસને તીલમન
- 12702 દરદરપે અદહતા હીસ
- 12740 સરે મહતલપે સરકે

N. **ખલીલ**

- 16481 મે કુનવા હે કુનવા નાન.
- 16469 ખીનમ નજર હે બના.
- 16463 હર-હર-મરમે ખપ ના.

હાલુ કબ્રાલ

- 16401 દરવાદ બી તેા સુત લે મેહાક કરને વાલે.
- 16441 મુસકરો કાં જો વાર રોહ કમારા હો અખ.
- 16388 મુરે અનવર દીખાના પ્યારે રસમે અરબી
- 16422 જાત સાધી હિ નદાલી જાએગી
- 16428 કોસ ખતા વર મુખમે
- 16405 ખુલવાલે મદીનેમે
- 16444 અમે હો હદમ મોર કયામત ફાદી
- 16488 આજ નખી દરવાર દરસદીખારો

કામર સેદ

- શીરીન દરવાદ (1); ખીલવ મંગમ (2); મુરેવેદન (1).
- રકમાની મંગમ (2); મતી મુલતવા (2).

PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.,

PHONE 33-7255
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN.

38a MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

Books for Sale

CHRISTIAN MISSIONS—Their place in India.

by M. K. Gandhi Price 6

THE INDIAN STATE'S PROBLEM

by M. K. Gandhi Price 3/

STATUS OF INDIAN PRINCES—by Syardal

Nair with a foreword by M. K. Gandhi Price 1/.

MOTHER AMERICA—Realities of American life as

seen by an Indian by Sadhendra Bose Ph. D., Price 12/6

JOSEPH DOKE THE MISSIONARY-EXAMINED.

His life story—by William E. Garrison F.R.G.S. Price 10/

THE STORY OF RAMAYANA Price 6/6

POSTAGE FREE

Could be obtained from Indian Opinion, Phoenix, Natal.

આ ગયા! “અન્ન-ચી” આ ગયા!!

[illegible]

부채(負債)의 종류

ପ୍ରାୟ ୧୫ କି.ମି. ଦୂରରେ ଥିବା "ଆମେକା ଇନ୍-ଡୁଆଲିଟି" ସ୍ଥଳରେ
 ଏ ଛାତ୍ର ପିଲାମାନେ ଶିକ୍ଷଣ ବା ମେଧା ସାହାଯ୍ୟ ବା ସମସ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ
 ଡିଏମ୍.ଏ. ଡ଼ୋ ଆଦି ଆଦି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇଥାନ୍ତି। ସେ ସ୍ଥାନରେ ଶିକ୍ଷକ
 ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ପରିଷଦ ଶିକ୍ଷକ ସମେତ ଡିଏମ୍.ଏ. ଡ଼ୋ ଆଦି
 ଶିକ୍ଷକ ଡିଏମ୍.ଏ. ଡ଼ୋ ଆଦି ଶିକ୍ଷକ ସମେତ ଡିଏମ୍.ଏ. ଡ଼ୋ ଆଦି ଶିକ୍ଷକ

ਪੰਜ ਪੋਥੀਆਂ ਦੇ
ਸ੍ਰੀ ਮਲਾ ੨੧, ੨੫.

એનાર દસરે નયે રેકોર્ડ આ ગળે છે

ਮਰਦਮ ਨੇ 50 ਰਾਸ਼ੀ ਤੇ ਸਮੀਰ - 11 ਰਾਸ਼ੀ ਸੁਭਿਕਮ 12 ਰਾਸ਼ੀ
ਪਾਏ ਸੇ ਪਾਏ ਮਾਮਲਾ ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਦੂਰ. ਦੂਰ ਦੂਰ - 12 ਰਾਸ਼ੀ ਤੇ
ਮਨ ਪ੍ਰਿਥਾ ਤੇ 11 ਰਾਸ਼ੀ ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਦੂਰ. ਪਰ ਤੇ 12 ਰਾਸ਼ੀ ਤੇ ਮਾਮਲਾ

ଶ୍ରୀ'ହମ ୨୩. ୧୫.

R. L. ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ(II) ଶିଳ୍ପକଳା

5194 41401 3 015617 4.4.

2013 2014 2015 2016 2017

૩૯૨ મેલી ચુકીયાં આપેલી આપ.

391 201 201 201 201 201

ଶିଶୁ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ

[illegible]
$$g(M) = \{x \in M : x \in \{x\}\} \quad \text{and} \quad g(M) = \{x\}.$$
[illegible]

अथऽपि (१); अथऽपि (२); अथऽपि (३); अथऽपि (४); अथऽपि (५);

403. 13.1. 5. 13.4. 13.6. 13.8. 13.10. 13.12. 13.14. 13.16. 13.18. 13.20. 13.22. 13.24. 13.26. 13.28. 13.30. 13.32. 13.34. 13.36. 13.38. 13.40. 13.42. 13.44. 13.46. 13.48. 13.50. 13.52. 13.54. 13.56. 13.58. 13.60. 13.62. 13.64. 13.66. 13.68. 13.70. 13.72. 13.74. 13.76. 13.78. 13.80. 13.82. 13.84. 13.86. 13.88. 13.90. 13.92. 13.94. 13.96. 13.98. 14.00. 14.02. 14.04. 14.06. 14.08. 14.10. 14.12. 14.14. 14.16. 14.18. 14.20. 14.22. 14.24. 14.26. 14.28. 14.30. 14.32. 14.34. 14.36. 14.38. 14.40. 14.42. 14.44. 14.46. 14.48. 14.50. 14.52. 14.54. 14.56. 14.58. 14.60. 14.62. 14.64. 14.66. 14.68. 14.70. 14.72. 14.74. 14.76. 14.78. 14.80. 14.82. 14.84. 14.86. 14.88. 14.90. 14.92. 14.94. 14.96. 14.98. 15.00. 15.02. 15.04. 15.06. 15.08. 15.10. 15.12. 15.14. 15.16. 15.18. 15.20. 15.22. 15.24. 15.26. 15.28. 15.30. 15.32. 15.34. 15.36. 15.38. 15.40. 15.42. 15.44. 15.46. 15.48. 15.50. 15.52. 15.54. 15.56. 15.58. 15.60. 15.62. 15.64. 15.66. 15.68. 15.70. 15.72. 15.74. 15.76. 15.78. 15.80. 15.82. 15.84. 15.86. 15.88. 15.90. 15.92. 15.94. 15.96. 15.98. 16.00. 16.02. 16.04. 16.06. 16.08. 16.10. 16.12. 16.14. 16.16. 16.18. 16.20. 16.22. 16.24. 16.26. 16.28. 16.30. 16.32. 16.34. 16.36. 16.38. 16.40. 16.42. 16.44. 16.46. 16.48. 16.50. 16.52. 16.54. 16.56. 16.58. 16.60. 16.62. 16.64. 16.66. 16.68. 16.70. 16.72. 16.74. 16.76. 16.78. 16.80. 16.82. 16.84. 16.86. 16.88. 16.90. 16.92. 16.94. 16.96. 16.98. 17.00. 17.02. 17.04. 17.06. 17.08. 17.10. 17.12. 17.14. 17.16. 17.18. 17.20. 17.22. 17.24. 17.26. 17.28. 17.30. 17.32. 17.34. 17.36. 17.38. 17.40. 17.42. 17.44. 17.46. 17.48. 17.50. 17.52. 17.54. 17.56. 17.58. 17.60. 17.62. 17.64. 17.66. 17.68. 17.70. 17.72. 17.74. 17.76. 17.78. 17.80. 17.82. 17.84. 17.86. 17.88. 17.90. 17.92. 17.94. 17.96. 17.98. 18.00. 18.02. 18.04. 18.06. 18.08. 18.10. 18.12. 18.14. 18.16. 18.18. 18.20. 18.22. 18.24. 18.26. 18.28. 18.30. 18.32. 18.34. 18.36. 18.38. 18.40. 18.42. 18.44. 18.46. 18.48. 18.50. 18.52. 18.54. 18.56. 18.58. 18.60. 18.62. 18.64. 18.66. 18.68. 18.70. 18.72. 18.74. 18.76. 18.78. 18.80. 18.82. 18.84. 18.86. 18.88. 18.90. 18.92. 18.94. 18.96. 18.98. 19.00. 19.02. 19.04. 19.06. 19.08. 19.10. 19.12. 19.14. 19.16. 19.18. 19.20. 19.22. 19.24. 19.26. 19.28. 19.30. 19.32. 19.34. 19.36. 19.38. 19.40. 19.42. 19.44. 19.46. 19.48. 19.50. 19.52. 19.54. 19.56. 19.58. 19.60. 19.62. 19.64. 19.66. 19.68. 19.70. 19.72. 19.74. 19.76. 19.78. 19.80. 19.82. 19.84. 19.86. 19.88. 19.90. 19.92. 19.94. 19.96. 19.98. 20.00. 20.02. 20.04. 20.06. 20.08. 20.10. 20.12. 20.14. 20.16. 20.18. 20.20. 20.22. 20.24. 20.26. 20.28. 20.30. 20.32. 20.34. 20.36. 20.38. 20.40. 20.42. 20.44. 20.46. 20.48. 20.50. 20.52. 20.54. 20.56. 20.58. 20.60. 20.62. 20.64. 20.66. 20.68. 20.70. 20.72. 20.74. 20.76. 20.78. 20.80. 20.82. 20.84. 20.86. 20.88. 20.90. 20.92. 20.94. 20.96. 20.98. 21.00. 21.02. 21.04. 21.06. 21.08. 21.10. 21.12. 21.14. 21.16. 21.18. 21.20. 21.22. 21.24. 21.26. 21.28. 21.30. 21.32. 21.34. 21.36. 21.38. 21.40. 21.42. 21.44. 21.46. 21.48. 21.50. 21.52. 21.54. 21.56. 21.58. 21.60. 21.62. 21.64. 21.66. 21.68. 21.70. 21.72. 21.74. 21.76. 21.78. 21.80. 21.82. 21.84. 21.86. 21.88. 21.90. 21.92. 21.94. 21.96. 21.98. 22.00. 22.02. 22.04. 22.06. 22.08. 22.10. 22.12. 22.14. 22.16. 22.18. 22.20. 22.22. 22.24. 22.26. 22.28. 22.30. 22.32. 22.34. 22.36. 22.38. 22.40. 22.42. 22.44. 22.46. 22.48. 22.50. 22.52. 22.54. 22.56. 22.58. 22.60. 22.62. 22.64. 22.66. 22.68. 22.70. 22.72. 22.74. 22.76. 22.78. 22.80. 22.82. 22.84. 22.86. 22.88. 22.90. 22.92. 22.94. 22.96. 22.98. 23.00. 23.02. 23.04. 23.06. 23.08. 23.10. 23.12. 23.14. 23.16. 23.18. 23.20. 23.22. 23.24. 23.26. 23.28. 23.30. 23.32. 23.34. 23.36. 23.38. 23.40. 23.42. 23.44. 23.46. 23.48. 23.50. 23.52. 23.54. 23.56. 23.58. 23.60. 23.62. 23.64. 23.66. 23.68. 23.70. 23.72. 23.74. 23.76. 23.78. 23.80. 23.82. 23.84. 23.86. 23.88. 23.90. 23.92. 23.94. 23.96. 23.98. 24.00. 24.02. 24.04. 24.06. 24.08. 24.10. 24.12. 24.14. 24.16. 24.18. 24.20. 24.22. 24.24. 24.26. 24.28. 24.30. 24.32. 24.34. 24.36. 24.38. 24.40. 24.42. 24.44. 24.46. 24.48. 24.50. 24.52. 24.54. 24.56. 24.58. 24.60. 24.62. 24.64. 24.66. 24.68. 24

RADIO RECORD TRADING CO.

88, Victoria Street, DUBLIN.
Phone 21843.

38 a Market Street, Barkly Arcade JOHANNESBURG.
Sole Indian Agents in South Africa Phone 33-7255
H. M. V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

Telephone 33-5382.

VALLABH RANCHHOD.

Wholesale & Retail Fruit and Vegetable Merchant.
Country Orders Promptly attended to.
14, DIAGONAL ST. JOHANNESBURG.

241214 33-4243.

ବିଜୁ ଜୀ ଶାମ୍ବ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ

કાનૂન-૧ :—ને રીટેલ ૧૩૪ નામે મેઈન્ટેનન્સ અમાલિયા ના ને રાંધુ મળશે

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

જાણીતા કવિશ્રી રાજેન્દ્ર પ્રસાદે આ પદ્યો જનનાવનાર

કેપીટલના પૌષ્ટિક ખાકે

પ્રજાશ્રી સાલમ પાઠ વિગેરે બીજા પાઠો જોઈને આપવાથી
મળી રાહે.

[illegible]

५५. मन्त्रायाम् मन्त्रे मन्त्रेण च मन्त्रेणः

KAPITAN'S CAFE

11. 75
33.8.77.

13. KURT STREET
JOHANNESBURG, N.S.

J. G. VANDEYAR, AGENT FOR JOHANNESBURG BUILDING SOCIETY (ESTABLISHED 1888)

— desires to announce —
Loans available at reduced rate of
interest on monthly balances on
properties at

SOPHIATOWN, MARTINDALE
NEWCLARE, KLIPTOWN, OP-
HIRTON, CITY & CENTRAL.

NO RAISING FEE OR COMMISSION
For quick results consult us at the following address:

14-15 Barkly Arcade,
Cor. Market & Diagonal Streets,
JOHANNESBURG.

Phone 33-0429.

જે. જી. વાન્ડેયાર, જોહાનીસબર્ગ બીલ્ડિંગ સોસાયટીના

એજન્ટ

સાથે કંઈક છે —

સોફિયાટાઉન, માર્ટીન્ડેલ, ન્યુક્લેર,
કલીપટાઉન, ઓફરટન, સીટી
એન્ડ સેન્ટ્રલમાં

પ્રોપર્ટીઓપર માસિક બેલન્સપર ઓછા વ્યાજે
અમે લોનની ગોઠવણ કરી આપીએ છીએ.

સાન ફેલી કરવાની ફી કે કમીશન લેતા નથી.

કામ જલદી કરેલવાને નોંધેલા સ્થળે અમારી મુલાકાત લેા

૧૪-૧૫ બાર્ક્લી આર્કેડ,

કોર્નર મારકેટ એન્ડ ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ.

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મિત્રો મહોબાત્ કાલુશાઈ કાદીપાલવાળા

ફેરકે તમારી મોક પડે, જોખમ ધીની લેમન મેંધા મેંધા,
ખતાલાથી અમે ખતાવીએ છીએ

અમારે રાખવાલેલું ત્રાળી પુરું, સેપ, અમર, મફીજા,
અલખા, પાતશ વિગેરે હરેક જ તાત ખતાવીએ છીએ.

મિથળામાં ખાવા હાથક પાત્રો એડર પ્રમાણે સ્પેશીયલ.
પાર્ટ વિગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ એડર પ્રમાણે
કંઈક રાખવામાં ખતાવી આપીશું. અહારગમથી મંગાવનારને
માફ પુરતી ઠાવણથી મોકલવામાં આવશે.

PHONE 33-6676. P. O. BOX 3680.
THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART.
34 President Street, Corner Diagonal St. JOHANNESBURG

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

મેકમ પુર, વાનીમળ મુક, ચેરફોળ, મરજીન ચેર, કાઈક બેડ,
મેકમ ડેસ, મુક રેન, રેન, મેર, રો રેન, બાલકાઈન રોપ મીટર
અને કીચર વિગેરે તમા કોણપ આપે ખાઈકે લગીશ અને પાતરી
માફ મેંધવા મુકીશ નહિ

બેડસ, રેખસ અને કીચર હંદેસર

જે હાથે ફરનીચર નીચે દેખાત પાપ કે તેના કોઈક હમેક દેખાત રહે છે
અને ફેરફાર કાવેના પ્રાઈકે લીકર ખમારો અને રેખા આવળ રખાશે.

L. MISTRY,

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2626. 1950

"KOH-I-NOOR" DIAMONDS FOR BRILLIANCE & PURITY

BUY DIAMONDS DIRECT FROM
THE FACTORY

Call, write or phone for our Free
Diamond Buy Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER"—R1 11 P. MARKET STS., JOHANNESBURG
Sole and Exclusive Agents for the Transvaal, Orange Free State, Natal, and Zululand

Phone 33-8432 P. O. Box 7157.
Res. 33-8884

મીન્ડઅન ટ્રોસરી કીફાયન ભાવે ક્યાંથી ખરીદશે?

હમારે મીન્ડઅન ટ્રોસરી વિભાગ જોયો છે, જેમાં ફેરકે
પાર્ટની (ફેરી ટ્રોસરી તેમજ માંથી વજાળાની નાના મોટી
વસ્તુઓ કપડાંત વેશ રાપરવાની (ફેરી)આના વર કપડાંગી
વસ્તુઓ હમારે ત્યાંથી તમા કીફાયન ભાવે મળી શકશે.

એડર માફસી ખાતી કરવા વિનંતી છે.

કમીના અહરે હમારી પાતાની રેખરેખ લેકાજ સાદી
ફેરકે કરી માફલવામાં આવશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સાનરકે અમે મુકાઈ કાલક વિચી)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,
JOHANNESBURG.

હમારે ફેરકે પ્રકારના વિભાગમાં મુકે કોણીના
કીચર: કીચી, આન, બગ વડી, એરનીકેર,
મારકે, રેકર મેકરી વિગેરે.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

No. 51—Vol. XL

FRIDAY, 25TH DECEMBER, 1942.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
PRICE FOURPENCE

MAN'S HISTORY

"I TELL you, man's history has to be built by the united effort of all the races in the world, and therefore the selling of conscience for political reasons,—the making of a fetish of one's country, won't do. I know that Europe does not at heart admit this, but there she has not the right to pose as our teacher. Men who die for the truth become immortal; and if a whole people can die for the truth, it will also achieve immortality in the history of humanity.

—TAGORE.

માનવ ઇતિહાસ

"હું તમને કહું છું કે, માનવ ઇતિહાસ ફનીશની સમગ્રી પ્રભાવોના સંયુક્ત પ્રયત્નોથી બનેલો છે. અને તેથી રાજદ્વારી દેવદાસોને માટે અંતરવ્યવસ્થાને વેચી દેવું—પોતાના દેશને વિશે અધિકારી રાખવી—એ કદાચ કામગીરી નથી, જે માણે છું કે પુરોષ આ વસ્તુ અનિવાર્યથી સ્વિકારવું નથી, પરંતુ એ બાબતમાં તેને આપણા ગુરુ બનવાનો કશો દર નથી. એ માણસો સત્યને ખાતર પોતાના જીવન કુદબ્ધાન કરે છે તેઓ અમર થઈ શકે છે; અને તે સમગ્ર પ્રજા સમક્ષે ખાતર પ્રાચાર્યશ્વ કરે તો તે પ્રજા પણ માનવજાતની ઇતિહાસમાં અમર થઈ શકે છે."

—તાગોર.

B. I. Steam Navigation Co., Ltd.

હાલના સંજોગોમાં સ્ટીમરોની ખબર આપી શકાતી નથી. તેમજ સ્ટીમરો હાલ નીચમીત મળી શકતી નથી એ કારણે જનારા પેસેન્જરોએ અમને પુછાવ્યા વિના ડરબન આવી ખર્ચમાં ઉતરવું નહિ. બહેતર અને સલાહબધુ" તો એ છે કે અત્રે આવ્યા પહેલાં અમને ટેલીફોનથી પુછવામાં આવે.

ડરબન આવ્યા પછી તમારો માલ તથા યુનીયન ફ્રાઈલાન્સ રેગ્યુલેશન મુજબ નાણા સાથે સહ જવા વિગેરે સંબંધી હમોને મળવાથી બંદોબસ્ત કરી આપીશું.

હાલના ઉપર તમારું નામ તથા B. I. Boat, Point, Durban, લખવું.

Phone 2-0432.

Tel. add: "KARAMAT."

ફોન ૨-૦૪૩૨.

તાર: "KARAMAT."

SHAIK HIMED & SONS
(Pty) Ltd.

390, Pine Street, Durban.

શેખ હીમેદ એન્ડ સન્સ (પ્રા) લીમીટેડ

હિંદી પેસેન્જર એજન્ટ.

૩૯૦, પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
Compensation, Etc. Etc.

આ હિંદી વીમા કંપનીમાં જીવંતીના, આમ, મોટર કાર મોટર લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસ, કામકારોને લગતા વીમાઓ, સામાન્ય વિગેરે દરેક જાતના વીમાઓ ઉતારવાની શક્ય છે. હિંદી કંપનીને ઉદ્દેશન આપવું એ દરેક હિંદીની ફરજ છે.

The Company's Offices will
shift to NATVAR Mansion,
74, Victoria Street, Durban
from 1st January, 1943,

કંપનીની ઓફીસો તા. ૧ લી જાન્યુ-
આરી, ૧૯૪૩ થી નટવર મેનશન,
૭૪, વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબનમાં
ફેરવવામાં આવશે.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

115a

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેજીટેબલ કાફા પેકેજ કરી C.O.D. થી
મોકલવામાં આવશે. સંપર્ક—

P. O. Box 642. 139 Brook St. Durban.

HEADACHES : QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-CURE) HEADACHE POWDERS
FROM YOUR CHEMIST at 9d. 1/-, 2/- and 4/-; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1244

PETER'S LOUNGE

TEA ROOM, RESTAURANT & RESIDENTIAL HOTEL.

PHONE 30090.

COORIE HILL & GILY STS.

SITUATED IN THE HEART OF DURBAN'S BUSINESS
AREA.

THE MEET-UP OF INDIAN SPORTSMEN.

WHERE EVERYBODY GOES FOR REFRESHMENTS OR MEALS.
BOARDING & LODGING BY DAY, WEEK OR MONTH.

MOHANLAL VALJEE,

INDIAN PAWNBROKER.

112, Victoria Street, Durban.

LOW RATES OF INTEREST ON JEWELLERY.

High prices paid for Old Gold. A large stock of New
Jewelleries at reasonable prices to suit your pockets. 124b

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1905

Friday 25th December, 1942.

[illegible]

NOTES AND NEWS

Pearls Before Swine

Sir Tej Bahadur Sapru's statement, in our opinion, amounts to casting pearls before swine.

It is announced that the South African Jewish community is to observe a day of mourning on Tuesday, December 29, in connection with the massacre of the Jews in Nazi-occupied Europe. Throughout the Union Jewish business premises will be closed for the latter part of the day, and memorial services will be held in synagogues. Public meetings of protest will also be held in the main towns.

Thousands are being massacred and subjected to ruthless repression by the British Government in India, but our local Congress and Association leaders have been so pre-occupied even to think of observing a day of mourning and prayer for them and holding public meetings of protest, indeed they think it is an act of sacrilege to do such a thing.

Addressing a meeting of his constituents at Standerton recently, General Smuts paid a high tribute to the late General Hertzog in the following words: "He maintained a standard of nobleness, patriotism and honesty which I hope will always be maintained in South Africa...He was a great man." General Hertzog had had great opportunities, if he had wished to abuse his position, to make a great deal of money. But General Hertzog had gone poor to the grave. He hoped that General Hertzog's example of honesty would always follow in South African public life.

Referring to South Africa's part in the war General Smuts said: "I wish to thank our comrades in the war—those thousands and tens of thousands of young men in the army, European and non-European, who have helped to make the success we have achieved. The name of our nation stands high in the eyes of the world."

Referring to his visit to England General Smuts said, in England he had inspected not only the troops and fortifications, but also the British people. Nothing had struck him more than the spirit of "that wonderful people." After seeing the damage and suffering they had endured in two years when they stood alone, he took off his hat to them. "In the past we had a grievance against them. They were suffering from a disease. They had caught the disease called jingoism, or imperialism. I was much amused at a private meeting at which Mr. Churchill and I addressed coal miners and urged them to produce more coal. I said:—"You know I had

a grievance against your people. They gave us a very rough time, but we did them a kindness—we cured them of a disease British imperialism got its death blow in the South African War, and since then they have been a different people—a better people. Britain repaid us with another act of kindness. After Vereeniging, they gave us back our freedom, and to-day we are as free as any people in the world."

General Smuts, surely, is not so narrow-minded as to feel satisfied that British imperialism is killed in so far as South Africa is concerned. What about it being much too alive in India?

Speaking at a conference on post-war problems at the Institute of Pacific Relations, at which Captain L. D. Garrison, a Conservative M.P., from Britain was present, Mr. Wendell Willkie is reported to have stated plainly that he was not satisfied with the British Empire attitude towards Colonial and subject peoples. Mr Willkie objected to the British Empire attitude in regard to the unfulfilled aspirations towards freedom and self-government in British Colonies and Dependencies. "I hope to live to see the day," he said, "when all the world will be free, not half free and half slave."

Picturing the Empire as "a sort of ladder on which were many peoples of widely divergent attainments climbing towards the same goal, that of self-government," Captain Giammasa said that to call the record of the past 50 years Imperialism was, in his opinion, a completely untrue picture. "We should welcome," he declared, "the immediate setting up of a council in south east Asia and I hope Africa, on which all great powers will be represented to create a third party judgment on these important matters."

Turning to the British visitor at this point, Mr. Willkie said: "If you really speak with the full authority of the British Government you have allayed the feelings of 99 per cent. of the country. I shall pray that your idea may be adopted by those in authority." Mr. Willkie ad-

ded: "When Captain Gannadas speaks of the necessity for maintaining Anglo-American relationship I subscribe deeply. But I have seen and he has seen the aspirations of the people of the Far East and I

would modify his statement and say there must be not only Anglo-American relationship, but Russian, Chinese and United Nations' relationship, which will give everyone his aspirations towards freedom."

Indian Opinion

FRIDAY, 25TH DECEMBER, 1942

Colour Bar In South Africa

AN interesting review of "The Tyranny of Colour," a book written by Mr. P. S. Joshi, appears in the current number of *Race Relations*. The review, which was reproduced in our issue of December 11, calls for a few observations on our part. No doubt *The Tyranny Of Colour* is not a complete treatise on the Indian question. Rather is it a story of the trials and tribulations of Indians in South Africa. The writer of the review describes Indians as a racial group which is the only one that has escaped the attention of a fact-finding commission. "Except superficially," the writer remarks, "it is an unknown people." As a matter of fact, there have been, comparatively, more Commissions and Parliamentary Select Committees on the Indian than on any other "question" and read as a connected story the blue books (still available) themselves make an unchallengeable case for the Indians. Indians can hardly be correctly designated "an unknown people," seeing that no less a personality than Mahatma Gandhi was their leader for twenty years and distinguished figures such as Sastri, Sarojini Naidu and Sir Radhakrishnan visited this country

Mr. Joshi's book, of course, presupposes that the intelligent reader would be sufficiently conversant with Indian history. The ques-

tion is raised by the writer of the review, as to why thousands of Indians were ready to be indentured in the early days when, according to Mr. Joshi, an abundant demand for labour existed in India? The answer to that is very simple: India did not have her own national government. She was ruled by the British Government who had treated India as a market for the British Empire and was exploiting all her resources for the expansion of the Empire. South Africa was a new field just opened up and had to be developed as economically as possible and India was there to supply the cheapest labour. The Indians, referred to above, did not come on their own initiative. Reports were spread by recruiting agents of a land of milk and honey awaiting in South Africa. The realisation proved, as we know, to be little better than chattel slavery over the period of their indentures. All this, of course, with the acquiescence of the British Government. A National Government would never have tolerated such a thing. Moreover, drink and its attendant evils such as gambling, played no small part in perpetuating the system by way of re-indenture. Rum is an invaluable ally of the exploiter. In this case it helped to exhaust the labourers' earnings and together with the imposition of a most inhuman tax of £300 men (including their

wives, their sixteen-year old boys and thirteen-year old girls), as sought to be torn from their indenture, helped "to keep the game alive."

The writer of the review protests that while Mr. Joshi "traces South Africa's colour bar to the institution of slavery in the Cape and the United States, he does not suggest its kinship to that caste system with which India is familiar." South Africa's colour bar, it must readily be admitted, bears some analogy to the caste system which prevailed in India, but since India has never been accepted by enlightened South Africa as its model, there is no excuse for South Africa to adopt India as a precedent.

The writer of the review admits that the Indian has suffered injustice in South Africa and concedes to Mr. Joshi the right to record that injustice. But he goes on further to suggest that Mr. Joshi "lacks appreciation of some of the difficulties of the situation."

"The coming of another distinctive racial group into a country already trying to work out the relations between widely separated communities," he states, "could not but complicate an already difficult situation. The arrival of large numbers of indentured labourers necessarily draws from a depressed social group would not be likely to impress favourably the settlers who first met Indians through them. The warmth with which Srinivasa Sastri and Sarvapalli Radhakrishnan were received and the personal friendships they formed may suggest intellectual or class affinities, but does not suggest implacable race hatred."

Regarding "distinctive racial groups," supposing Indians who had come under indenture were as backward as the racial group (the Africans) the ruling race had to contend with, that was no excuse for these racial groups to be kept backward politically, socially, educationally and econ-

omically. Even in White groups genius is individual and exceptional. Health, education and prosperity had made them what they were. There can be no justification for denying equality of opportunity to the non-white races on the score of "distinctiveness." If it is suggested that all Indians in South Africa must become Sastri and Radhakrishnans in order to placate race hatred, as is expecting superhuman qualities which no people possess. The ordinary man naturally does not expect the same respectful regard that the genius of Sastri and Radhakrishnan compelled during their visits. They impressed by reason of their character and qualifications—factors that are the monopoly of no race or group. What the rank and file of Indians expect is just that measure of respect which is due to all self-respecting human beings, and which common decency demands.

Mr. Joshi's book may not be helpful constructively but it is difficult to suggest any constructive programme. We have been suggesting all these years that the colour bar is an evil and does no credit to any civilized people or government. This fact seems to be only now realised by a few of the intelligentsia of South Africa. If the colour bar is abolished and all the people, irrespective of their race or colour, are treated alike in the eyes of the law, there is every hope for a brighter future for South Africa. If, on the other hand, the colour bar is unbroken, there is bound to be a conflict of colour some day or other through a non-European united front, however much one may regret or try to avoid such an eventuality.

Death Of Mr. V. S. C. Pather

His death, after a prolonged illness, of Mr. V. S. C. Pather took place at his residence, "Sarajini Villa," 20 Beatrice Street, Durban, on Sunday at noon at the age of 53. Mr. V. S. C. Pather's name was a household word in public circles throughout the Union. He was associated with the Indian political organisations for many years, and held responsible positions first as an active secretary and latterly as president. At the time of his death he held an official position in the Natal Indian Association and he also held the position of president of the South African Indian Congress which he had assumed nearly 10 years ago. There were no public activities to which Mr. V. S. C. Pather's name was not attached. His literary ability both in English and in Tamil (his Mother tongue), his quiet

and genial disposition, his capacity for calmness in the midst of trouble and excitement had made him almost indispensable to his co-workers who will feel his loss the greatest. His loss will be felt in the political, social and educational life of Indians in South Africa in which he had played an active part.

The Late Mr. V. S. C. Pather

The funeral, which took place on Monday afternoon, was one of the biggest and most representative Durban has ever seen and bore eloquent testimony to his popularity among all sections of the community. To his widow, to Mr. C. J. Pather who has been looking after his father's business, to his five brothers and sisters and to all members of the bereaved family we extend our deepest sympathy in the great loss sustained by them. May the soul of the departed rest in eternal peace.

of all public functions of any significance. The funeral which took place yesterday (Thursday) was attended by the whole of Durban's commercial community and by hundreds of others representing all sections from the outside districts. It was one of the largest funerals Durban has ever seen. The late Mr. Paruk leaves behind four sons and one daughter. We extend to them our heartfelt sympathy in the great loss sustained by them.

Death Of Hajee A. M. Lockhat

WITH the death of Hajee E. M. Paruk, which took place at his residence in Currie Road, Durban, on Wednesday night, Durban has lost one of its oldest and most respected Indian residents. The late Mr. Paruk came to Natal in 1884 from Mauritius, and from a small beginning he developed a very big business. His firm in Durban is the oldest Indian concern in the Union. His activities were not restricted only to commerce. He owned the Glendale Sugar Estate, the only Indian owned mill in South Africa. His public life began when Mahatma Gandhi was in South Africa. His name was associated with the leaders of the then Congress and with Mahatma Gandhi as one of his co-workers. With that reputation he has been revered by the people in the latter part of his life and indeed right up to the time of his death. The late Mr. Paruk was charitably disposed and no one who has been to his door has ever been known to have returned empty handed. Public funds whether for political, social, educational or religious purposes were always headed by Mr. Paruk. He was Trustee of several institutions and was at the head

of all public functions of any significance. The funeral which took place yesterday (Thursday) was attended by the whole of Durban's commercial community and by hundreds of others representing all sections from the outside districts. It was one of the largest funerals Durban has ever seen. The late Mr. Paruk leaves behind four sons and one daughter. We extend to them our heartfelt sympathy in the great loss sustained by them.

THE sudden death, after a short illness, of Hajee Ahmed Mahomed Lockhat, took place on Monday, December 21, at his residence in Durban at the age of 53. The late Mr. Lockhat was one of South Africa's most influential Indian businessmen. He was born in India and came to South Africa just before the Boer War. Starting with a modest business in 1911 he rose by leaps and bounds and his firm became one of the biggest Indian firms in the Union. He has established a Trust Fund with assets of £50,000 to be used for charitable purposes for his community. The late Mr. Lockhat leaves a widow and eight children. The funeral which took place on Monday afternoon was attended by a large number of people representing all sections of the community including Europeans. We

join in offering our deepest sympathy to the bereaved family.

Death Of Mr. Graham Mackeurtan

It is our lot this week to record the death of so many distinguished personages in Durban. Three of them have been our own countrymen and the fourth is that of Mr. Harold Graham Mackeurtan, K.C., LL.B. (Cantab.)—leader of the Natal Bar, Standing Counsel to the Durban City Council for more than 30 years, and one of

South Africa's foremost advocates. The Indian community know Mr. Mackeurtan as an outstanding legal practitioner and it was as such that he shined as one of the bright stars of South Africa. He was born in Durban in 1884 and has died in Durban in 1942. The late Mr. Mackeurtan leaves behind Mrs. Mackeurtan who is president of the Victoria League, Durban, one daughter, who is now resident in Britain, and two sons, both of whom are in the Defence Force. The heartfelt sympathy of the many friends of the late Mr. Mackeurtan will go out to them in the great loss sustained by them.

'INDIA TO-DAY'

India To-day, published in New York, makes the following observations on India's problem:

THE Congress resolve to strike for independence now is a clarion call to the people of India to rise and assert their birthright. It is a grim challenge to Britain and to the United Nations to vindicate in the case of India their faith in freedom and democracy. If India's demand is accepted it would generate almost overnight forces in India that might well-nigh tip the scales in the war. It would sweep Asia's subjugated millions and Europe's prostrate millions with faith that the old order is forever dead. If the cause of freedom is betrayed in India, it is betrayed everywhere. Freedom is indivisible.

We urge the American press and radio not to indulge in diatribes and vituperations of India's leaders without fully grasping the implications of their new move, and the forces that have driven them to this desperate resolve. The move represents the inevitable culmination of a chain of tragic events from the long bitter past, the immediate past, and the present, in India. It represents the saturation point of India's patience; utter hopelessness of ever gaining her freedom at any other time and by other means. The conditions both in India and abroad have left no other choice. In India the apathetic and embittered masses are beginning to display satisfaction over the victory of Japanese arms, and, outside, the Japanese with the blessings of their Axis partners are busy manuvring a Puppet Provisional Government for India with the help of certain exiled Indian revolutionaries. These two factors combined would have trapped the misguided in India, split the Nationalist ranks, and let loose

chaos and bloodshed. Something dramatic and daring had to be done to arrest the fatal trend in India and to undermine the Japanese move. Gandhi has acted swiftly to reassure the masses that freedom can yet be won, and won by his methods. And the world would do well to trust India in Gandhi's hands.

The fear that civil war may be stirred up in India if the Nationalists' demands are met are highly exaggerated. They rest upon the baseless notion that 80 million Moslems are pitted as a unit against the Nationalists. Those who persist in this belief, either through ignorance or wilful design, accomplish little except to satisfy their own prejudices. That there will be trouble if freedom is given is doubtful, but that there will be an explosion if it is withheld is certain. Those who treat this demand as bluff are fooling themselves. Gandhi is no dead earnest. Britain is reported to be defiant and ready to crush the move. That she has the force to do so is sure, but she would then have a real rebel India on her hands...

We are convinced that the only means to avert the pending catastrophe is to set up a Provisional National Government with real powers.

Zero hour struck in India long ago. With boldness and vision the situation can still be saved. China is urging India's freedom. Will America act in time?

Fountain Of Wisdom

The only way to bury all hatred and fear and to abolish the colour bar is to treat these problems from the Christian angle.—D. L. SMIT, Secretary for Native Affairs.

STANDARD BUILDING SOCIETY

A BRANCH OFFICE

of the above Society will be opened at

**Chancellor House,
17 Becker Street,
JOHANNESBURG,**

from 1st November, 1942.

Building Loans and Loans on Property
anywhere in Johannesburg and certain
country Districts arranged.

— PROPERTY BOUGHT AND SOLD —

NO RAISING FEE OR COMMISSION
INTEREST AT LOWEST RATES

FREE ADVICE GIVEN

Managers:

M. D. BHAROOCHI & J. R. HARTSHORNE

'Phone 33-8201.

સ્ટેન્ડર્ડ બીલ્ડીંગ સોસાયટી

ઉપલી સોસાયટીની બ્રાંચ જોહાનસ બર્ગ તા. ૧ લી
નવેમ્બર ૧૯૪૨ થી જોહાનસબર્ગમાં ૧૭ બેકર
સ્ટ્રીટ પર આવેલ ચાન્સેલર હાઉસમાં ખોલવામાં
આવશે. જોહાનસબર્ગમાં અને અમુક કન્ટ્રી
ડીસ્ટ્રિક્ટોમાં કોઈ પણ સ્થળે બીલ્ડીંગ લોનો અને
પ્રોપર્ટી પર લોનો અમે જોડવી આપીએ છીએ.
પ્રોપર્ટી ખરીદીએ છીએ અને વેચીએ છીએ.

**લોન ઉભી કરવાની રી કે કમીશન
લેતા નથી**

બ્યાન્ક એકમાં એકા હરે લઈએ છીએ.

મફત સલાહ આપીએ છીએ.

મેનેજરો:

એમ. ડી. બરૂચી અને જી. આર હાર્ટશોર્ન.

ટેલીફોન ૩૩-૮૨૦૧.

ખુટેલી શક્તિ પુરવાનો કીમતી સમય

જો તમારે તમામ છવનની ખરી મજાહ લેવી હોય તો પ્રતીકરક પાકો બનાવી તમારી તંદુરસ્તી પાછી મજબૂત અને
બળવાન બનાવી દો! પણ થાક રાખકો કે ફાયલાકારક ખોરાકો બનાવવા માટે સારો, તાજો અને ચોક્કસ શુદ્ધ માલજ
વાપરજો. અમારે ત્યાં પાકો બનાવવા મરે ખાસ તાજો અને શુદ્ધ માલ આપી મથો છે.

અમારે આ શીંગોડા, બદામ, ચણેલી, પીસ્ટા, પંખળી સાલમ, સફેદ મુલતી, ખારક, છાચી, કોપર રાટી, જોખર અને લજ્જ, ચાર મનજ,
મોપળીની, અલમન, પ્રુર, અંબર, સોના ચાંદીના વરખ, બહરન, ત્રીમેર તમામ દીલ્લુ કરીમાલું માંથી વફ, જરી ખુટીઓ

ફર્શાંત દોરી ખરતી તમામ મોસરી હમેશ રેકમાં રહે છે.

દીંદુસ્તાનમાં મરાઠુર ધએલી મુરતની ખરફી, પીસ્ટા ખરફી રી. ૩-૬ રતલ, બદામ ખરફી રી. ૩-૬ રતલ.

મુખર્ષના તરેહવાર હલવાઓ બદામી હમેશ રી. ૧-૬ રતલ, સફેદ પાખળો હમેશ રી. ૨-૧ રતલ, રંગીન બદામી હમેશ
રી. ૨-૦ રતલ, સફેદ મુલતી હમેશ રી. ૧-૦ રતલ અમારે ત્યાંથી મળશે

નવાળી પાઉડર: છરીરના કાત પણ જોયમાંથી માત્ર જો માનીરમા વાળ સાફ કરી રે છે. ૨ બોટલ રી. ૬-૬ પૌરેજ રી. મુનીખન
મરે, જોડે વખત જોરાર આપી ખાતી કરી જો.

P. O. BOX 799.

I. G. H. BASSA,

153 Grey Street, Durban.

'Phone 24350.

Tel. Add. "Nasrjee."

A. M. PADAYACHEE

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter.

Country orders executed at lowest Market prices.

We supply worlding requirements also.

TRIAL ORDER SOLICITED.

91 LEOPOLD ST., AND 34 CROSS ST.,
P. O. BOX 196, DURBAN.

કીટીંગસ

પાવડર

કીટી, માકલ, માંચલ, કંજારા, માખી, વંદા
વિમેરે મથળા જતુએનો

નાશ કરે છે.

કીટીએ પાવડરના દીન મળે છે.

H. M. PATEL,

General Dealer & Wholesale Fresh Market.

CARROT, CUCUMBER, ONIONS & POTATOES A SPECIALITY.

104, Prince Edward Street, DURBAN.

એમ. એમ. પટેલ,

વડાગ દીપર અને હોમલો પ્રેમુસ મરન્ટ.

કરબ, કમુ, તાલ અને ખરજા અમારી સ્પેશલીટી છે

૧૦૪, પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

M. H. DESAI,

એમ. એમ. દેસાઈ,

રોકેટલેટ્ટ રૂપ વેપારી,

અમે દરેક જાતના ફરદ અને વેશ્ટેજલ બુનીબના કોઇ પણ

ખાખમાં C. O. D. થી માત્ર વેશ્ટેટ્ટ રૂપ વેપારીએ ખાખ.

P. O. Box 254.

31, Shera St. Durban.

TRIBUTE TO THE LATE V.S.C. PATHER

By SORABJEE RUSTOMJEE

A LIFE well lived is well earned. The late V. S. C. Pather whose death will be mourned by our people throughout South Africa, and even in India where he was known, lived his life for his community.

The old generation of our public workers never entered into public life because they liked it as a profession but because they were driven to accept public position in extraordinary circumstances, which compelled them to fit into public work to fight a danger here or a threat there which faced the Indian community now and then. They were pushed on to but never chose public life. The hard lessons of public life put grit into them. They emerged from it as leaders and trusted men of the community. Such was V. S. C. in his public life.

My association with him extended for a considerable number of years. He rose from minor positions to the highest which his community could bestow on him. When he died he was the President of the South African Indian Congress. He was what he was in private life as in public life. He earned with him a well balanced and a level head. He was never impatient. He took things philosophically and was moderate in his views and actions. The visit of Mrs. Sarojini Naidu to South Africa in 1934 created a considerable interest, and V. S. C. was specially appointed to meet the Union with her and give her first hand information on grievances of Indians. The Class Areas Bill of 1935 shook the very foundation of our community. V. S. C. was included as a member of the South African Indian Deputation which toured throughout India and interviewed Lord Reading, the then Viceroy. V. S. C. put our case and spoke in Tamil in Southern India. The Tamil people never expected that Indians from South Africa could have developed such a high level of Tamil knowledge. He was an ardent lover of Tamil, and his association with the Hindu Tamil Institute, which is a standing monument to his memory, testifies

his interest in the spread of Tamil language. He took a very active interest when Sastri College scheme was mooted, and he contributed his share of work in the completion of the scheme.

One can never forget the hot discussion which ensued on the subject of vernacular education at the Kimberley Conference of 1928. Mr. Sastri differed from us on methods of approach, and V. S. C. never spared Mr. Sastri in his criticisms. The Conference nearly came to a split on this question. The old records of the Congress for a future research work will afford ample mine of information on the numerous Memoranda and Statements prepared by V. S. C. on subjects on which we approached the Authorities. His pen was as versatile as was his mind, and his work showed his intimate knowledge of his subjects. He was one of those who took active interest in laying the foundation of the South African Indian Congress in Capetown.

He was, on the arrival of the Indian Delegation for the first Round Table Conference in 1931, appointed with S. K. and others to lead the case for the South African Indian community. He often told me of the anxiety they went through, and the perils of public work they had to encounter. Sleepless nights and agonising period of work were their lot. Yet they presented a strong case on the subject of Indian education, and housing, and the major disabilities suffered by Indians that special reference was made to these matters in the Capetown Agreement.

Of his personal life it can be said that he was unassuming. He was full of humour and had a ready wit. He offended no one, and never fell out with anyone. He was simple yet great in his own way. His speech was slow and he used to weigh all that he wanted to say. He was unyielding in any fight that he took up.

The Hon'ble Mr. Tutillford, the then Minister of Interior, threatened the Indian community in 1939, with a Servitude Bill,

which meant segregation. The S.A.I.C. went on a deputation to see him. After a series of interviews he as President, on his own responsibility, presented an ultimatum to the Minister then and there that if he chose to introduce a Servitude Bill in Parliament, the Indian community would accept it as a

challenge to fight. We have lost V. S. C. but the community will never lose his spirit and example of sacrifice, which they can usefully emulate.

Personally I have lost a friend, guide and leader. A link in the old group of workers has been broken. May his soul rest in peace.

Things In General

Dunlop Factory Workers

In Court

THE first civil court was packed on Thursday, December 17, when 147 Indian employees of Messrs. Dunlop (S.A.) Ltd., Durban, appeared before the chief Magistrate, Mr. H. D. Mearns, charged with having taken part in a strike without having applied for a non-affiliation board, as required by the Industrial Act. None of the criminal courts were big enough to hold all the accused men. Mr. J. S. Henning prosecuted and Mr. Reg Cooper appeared for all the accused. Before any plea was taken Mr. Cooper asked for an adjournment. Certain documents and statements had been handed to the Minister of Labour, he said. These were necessary to enable him to conduct the defence properly. Mr. Henning opposed the application on the ground that it was important that the issue should be decided as soon as possible. Mr. Cooper, in reply, said he had only been instructed in the matter on Monday. In granting Mr. Cooper's application, Mr. Mearns said that as their case might be prejudiced by not having the information they required for the defence he would adjourn the hearing to December 24. If a reply was received from the Minister in reply to his request for the return of the documents before then Mr. Cooper was to inform the prosecutor.

Natal Rubber Workers'

Union Strike Fund

The following table clearly shows the attack being made upon the Indian workers in particular at Dunlop's (S.A.) Ltd.:

	Europeans	Indians
April	211	282
May	260	260
December	315	149

Since an arbitration board was made in April, embodying wage improvements to the workers, the number of native employees have remained stable. The wage award fixed the different categories of wages on a percentage basis, which was related to the percentage of racial groups employed in the factory in April,

Although the native employees are not directly affected, they, as non-Europeans, understand the significance of the attack and have come out on strike in support of the Indian workers. The management of Dunlop's have endeavoured to establish a 'Homes' "Yellow Union" in order to try and smash the workers' legitimate registered trade union. The attack is very much against the Indian workers who are the most militant in defence of decent wage standards. In seven months 150 Indian workers have been dismissed, many of them skilled workers who have been in Dunlop's employ since the factory opened. They have been displaced by unskilled workers and as a consequence the war effort is naturally affected. Unfortunately, this does not appear to concern some who have, in the past, under the cloak of patriotism cried for more production. To help maintain the strikers the public is invited to contribute to the Strike Fund. Contributions should be sent to the Natal Rubber Workers' Union Strike Fund, 14 Gardiner Street, Durban.

Strikes By Natives Illegal

It was officially announced in Pretoria that the Government had decided to issue a war measure to facilitate the settlement of labour disputes involving native workers. Under the Industrial Conciliation Act, employees, other than natives, are prohibited from taking part in any strike until the conciliation machinery established under the Act has been exhausted. There is no similar provision in respect of native workers. The new measure provides for compulsory arbitration in respect of labour disputes involving native workers, and totally prohibits strikes or lock-outs so far as native workers are concerned. The maximum penalty for contravention of this prohibition is a fine of 2,000 or imprisonment for three years, or both. This is the same as the penalty for the corresponding offence under War Measure No. 1 of 1942, which deals with labour disputes which may affect the effi-

THE JAPAN BAZAAR

JOHANNESBURG'S SAREE HOUSE

SHOWING A BIGGER, BRIGHTER & BETTER SELECTION OF
GORGEOUS SAREES

GENUINE BENARSI & LATEST TISSUE SAREES with lilac length to match, plainstyle in Gold and Silver, to all the same colorings from 2/6 upwards.

GEORGETTE SAREES with finest work large variety 30/- each

MIAM STAR GEORGETTE SAREES with latest Benarsi borders Radia work, 8 yds length. All shades. Prices from 70/- each.
GEORGETTE BLOUSES to match from 10/6 to 15/6 each.

CREPE DE CHINE EMBROIDERED SAREES 8 yds length 35/- each

COTTON SAREES 8 yds length, white and patterned colors with contrast borders from 9/6 to 15/6 each.

VISIT OUR FANCY SECTION which is showing a blaze of brilliant Jay borders in Gold and Silver Tussar, Benarsi borders in various widths and shades. 8 yds lengths

CHOICE RANGE OF EMBROIDERED GEORGETTE and CREPE DE CHINE, CLOUTIER GEORGETTE, SATIN BEARER, PRINTED CREPE DE CHINE in 8' & 12' wide at reduced prices.

LATEST INDIAN JEWELLERY bracelets, Bangles, Earrings, Rings, Necklaces, Nose Pins, Bangles, for wedding at all occasions

CHILDREN'S DRESSES, a large range of beautiful infants, toddlers and young, Cheongsams, Suits and Suits - ready to all shades, sizes 18 to 24. Prices from 3/6 to 12/6 each

WOMEN'S WEAR - a large variety of boys silk and cotton Shirts, Flannel Cheongsams, Suits, and uniforms now unpacked

MEN'S WEAR - fine selection of men's silk and cotton Shirts, Pyjamas, Handkerchiefs, Socks, Ties, Vests stocked at reasonable prices

CHAMPION CHAMPION for men and women in all sizes 9/6 to 12/6

— धी जपान बाजार —

जहानगीसमग'नु' जल्लितु' साडी मंड

गोक बार पधारी आनी करंग लल्लामण्ड छ.

बेइल्लेटी साडीमे करंग करंग करंगी ... 30/-

"बेइल्लेटी" बिदे-टी लल्लामण्ड करंग करंग करंगी बिदे-टी लल्लामण्ड करंग करंग करंगी ... 30/-

बेइल्लेटी-टी लल्लामण्ड करंग करंग करंगी ... 30/-

साडी मंड करंग करंग करंगी बिदे-टी लल्लामण्ड करंग करंग करंगी बिदे-टी लल्लामण्ड करंग करंग करंगी ... 30/-

बेइल्लेटी करंग करंग करंगी बिदे-टी लल्लामण्ड करंग करंग करंगी बिदे-टी लल्लामण्ड करंग करंग करंगी ... 30/-

बेइल्लेटी करंग करंग करंगी बिदे-टी लल्लामण्ड करंग करंग करंगी बिदे-टी लल्लामण्ड करंग करंग करंगी ... 30/-

बेइल्लेटी करंग करंग करंगी बिदे-टी लल्लामण्ड करंग करंग करंगी बिदे-टी लल्लामण्ड करंग करंग करंगी ... 30/-

बेइल्लेटी करंग करंग करंगी बिदे-टी लल्लामण्ड करंग करंग करंगी बिदे-टी लल्लामण्ड करंग करंग करंगी ... 30/-

बेइल्लेटी करंग करंग करंगी बिदे-टी लल्लामण्ड करंग करंग करंगी बिदे-टी लल्लामण्ड करंग करंग करंगी ... 30/-

बेइल्लेटी करंग करंग करंगी बिदे-टी लल्लामण्ड करंग करंग करंगी बिदे-टी लल्लामण्ड करंग करंग करंगी ... 30/-

THE JAPAN BAZAAR,

WHOLESALE SILK MERCHANTS

39, MARKET STREET

JOHANNESBURG.

P. O. Box 518B

Phone 33-6229

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

મહત્ત્વના આંખીજના દરને
સને ૧૯૦૩માં સ્થાપાયું.

ગાંધી ૪૦ રૂ.

ફીનીકસ, ચુકવાર, ગારીબ ૨૫ ડીસેમ્બર, ૧૯૪૨.

અંક ૫૧.

“ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

ચુકવાર તા. ૨૫ ડીસેમ્બર ૧૯૪૨.

દક્ષિણ આફ્રિકામાં વજુમેદ

શ્રી પી. એચ. નેશીએ “દક્ષિણ આફ્રિકાના પુસ્તક” “શ્રીની જોડ કલર” નું લેહા-નીસવર્ગમાં પ્રસિદ્ધ થતાં ‘રેસ રીલેશન્સ-ન્યુસ’ ના ઉલ્લાસ અંક માં માણવાભેજ અવલોકન પ્રસિદ્ધ થયું છે. ડીસેમ્બર તા. ૧૧ મીના અંકમાં અમે તે અંગ્રેજી તેમજ ગુજરાતીમાં છાપી ગયા છીએ. તેમાં દર્શાવેલા કેટલાક મુદ્દાઓ પર ટીપા કરવાની જરૂર જણાય છે. એટલું સ્વીકારી લેવું પડે છે કે શ્રી. નેશીનું પુસ્તક હિંદી સવાલ પર જોઈ સંપૂર્ણ મંથન ગણાય, ખરી રીતે તેને દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદી આના અંકોની એક કહાણી કહી શકાય. અવલોકન કરનાર હિંદી-વાને એક એવા વર્ગ તરીકે વખૂંવે છે કે જેના સંબંધમાં વધુ માહિતી આપનારી હકીકતો કોઈ પણ કમીશન દ્વારા જોઈતી કરવાની રહી ગયેલી જણાય છે. તે લખે છે કે, એ લોકોને વીધે આ દેશમાં ઉપરચોટીયુ જ્ઞાન ધરાવાય છે, અને એ સિવાય તેઓ એક “અજુબાપ્યા લોકો છે.” હકી-કતમાં કોઈ પણ અન્ય સવાલ ના કરતાં હિંદી સવાલ પર પ્રમાણ માં સૌથી વધારે કમીશનો અને પાલામેન્ટરી સીલેક્ટ કમીટીના બેઠેલી છે અને એ તેના હેવાલો ને એક સળંગ વાતો તરીકે વાંચવા માં આવે તો એ આશ્ચર્યની કિસ્મતો. જ, (જે આજે પણ મળી શકે છે), હિંદીઓના કોઈથી વિરોધ નહીં થઈ શકે તેવો સંચોટ કેસ રજૂ કરનારી છે. હિંદીઓને “અજુ-બાપ્યા” લોકો તરીકે વખૂંવવા વાજબી નહીં ગણાય, બ્યારે ગાંધીજી જેવી મહાન વ્યક્તિએ વીસ વર્ષ સુધી તેઓની નેવા-

તીરી કરી હતી અને શાસ્ત્રી અને રાધાકૃષ્ણન જેવા પ્રતિષ્ઠિત સંજ્ઞા-નોએ અને સરોજીની નાયડુ જેવાં પ્રતિષ્ઠિત સમાજીઓ આ દેશની મુલાકાતો લીધી હતી.

શ્રી. નેશીનું પુસ્તક એટલું નો-બેશક માંગીજ છે કે તેના શુદ્ધિ સાળી વાચકોને હિંદુસ્તાનના ઇતી-હાસનું પુરૂં જ્ઞાન હશેજ. અવ-લોકન કરનાર તરફથી સવાલ ઉઠાવવામાં આવે છે કે, શ્રી. નેશીના પ્રલેખ સુજળ, એ હિંદુ-સ્તાનમાં મજુરોની પુષ્કળ માંગ હતી, તો એટલા હજારો હિંદીઓ એ વખતે ગીરગીટમાં દાખલ થવા ને તકવાર કેમ થયા? તેના જવાબ પ્રત્યેક સહેલો છે: હિંદુ-સ્તાનને પોતાની રાષ્ટ્રીય સરકાર નહોતી. તેના પર બ્રિટીશ સર-કાર રાજ્ય ચલાવતી હતી, કે જે, હિંદુસ્તાનને બ્રિટીશ સામ્રાજ્ય ને માટે એક બજાર ગણતી હતી અને તેના મથળાં સાધનોને એ સામ્રાજ્યને વિરતાર વધારવાને તે સુરી રહી હતી. દક્ષિણ આફ્રિકા એજ વખતે એક નવું ફ્રેન્ચ કેપટયુ હતું અને તેને જેમ અને તેમ કરક સરથી ખીકનવાનું હતું. તેને માટે સસતી મજુરીની જરૂરી હતી અને હિંદુસ્તાન સરકારમાં સસતી મજુરી પાડવાને તેની પાસે તોયાર પડેલું હતું. ઉપરોક્ત હિંદીઓ કંઈ પોતા ની મેજે આદી આવ્યા નહોતા. બરતી કરનારા આહતીવાઓએ દક્ષિણ આફ્રિકામાં તેઓને માટે ફર્ગ પટેલું હોવાના હેવાલો પ્રસિદ્ધ કર્યા જેથી તેઓ લલચાયા હતા. પરંતુ અહીં અવ્યાયાદ તેઓએ એવું કે એ સ્વર્ગને બદલે ગીરગીટની મુદત દરમિયાન તેઓની પાસેથી તબવરોના જેવી મુલાકાતો કરાવ-વામાં આવી અને સોમીશ તર-

કારની તેમાં સંપૂર્ણ સહાય-લુતી હતી. કોઈ પણ રાષ્ટ્રીય સરકારે એવી વસ્તુ કરી પણ ચક્રન કરી નહીં હોત. વળી એ પ્રધાને કાયમ આહુ રાખવાને હાર અને જુગારને ઉત્તેજન આપ-વામાં આવ્યું હતું એટલુંજ નહીં પરંતુ મજુરોને માટે તેની પુરે પુરી સમર્થતા રાખવામાં આવી હતી. ૨૫ (એક બારનો જલ્લ હાર) રોગણ નીતી અલાવનારાનું એક કીમતી હથોધાર છે. આ દાખલા માં મજુરોની સવળી કમાણી બર-બાદ કરી નાખવામાં તે સહાય-લુત થઈ પડ્યો અને એ સાથે ગીરગીટમાંથી છુટવા માંગનારા પુરૂંપોપર (અને તેઓની પત્નીઓ, સોળ વર્ષના છોકરાઓ અને તેર વર્ષે છોકરીઓપર) નાખવામાં આવેલા ત્રણ પ્રકાર પાકિન્ડના અમા-નુષી કરે એ પ્રધાને કાયમની સ્થાપિત કરી રીધી.

અવલોકન કરનાર ફરીવાર કહે છે કે, “શ્રી નેશી દક્ષિણ આફ્રિકાના વજુમેદની કેપ અને મુનાઇટેડ સ્ટેટસની મુલાકાતી પ્રધા-ની સાથે સરખામણી કરે છે પરંતુ હિંદુસ્તાનની બાહ્યતી જાતિરૂદ્ધિની સાથે તેને મળતાપણું રહેલું છે, પરંતુ દક્ષિણ આફ્રિકાના જાની લોકોએ હિંદુસ્તાનને કંઈ પોતાને અનુ-કરણ કરવાને નમુનારૂપ દેશ ગણેલો નથી અને તેથી દક્ષિણ આફ્રિકા એ હિંદુસ્તાનનો દાખલો ટાંકવો વાજબી નથી.

અવલોકન લખનાર જણાવે છે કે હિંદીને દક્ષિણ આફ્રિકા માં અન્યાય થયો છે અને એ અન્યાયની નોંધ લેવાને શ્રી. નેશી નો હક તે સ્વીકારે છે. પરંતુ વધુમાં તે એવું મુકવે છે કે “શ્રી નેશી સ્થિતિની કેટલીક સુરે-હીઆ સમજી શક્યા નથી.” તે કહે છે કે:

“એક દેશ જે પોતાની જાતેની રીતે જુદી પડી ગયેલી કોઈ વચ્ચે સંબંધ રીતે વાખી રાખ એ સોંપવાને પ્રયત્ન કરી રહ્યો છે, તેમાં ખોટા એક તરફ જુદીજ નથી રાખલ થવાથી એક મુદ્દા સ્થિતી વધારે સુચવાતી રીતે નજરે પડે. સમાજના પછાત વર્ગોથી સુદક્ષિણ ગીરગીટના મજુરોની મોટી સંખ્યાના આપમનથી સંસ્કાર વાળીએ, કે જેઓને એ મજુરો દ્વારા હિંદીઓની પ્રથમ જોળખ માર્ગેલોપર મારી યાવ તો અનરથ નજ પડી શકે. જે પ્રથમથી માની-વાસ લાભી અને સંપૂર્ણ રીતે રાખા મજુરોનો સંકાર પાયા અને જે અંતર મધતી તેઓ વાખી શક્યા તે બધે કાયમ જુદું કે વર્ગની વિચ્છેદનું મુખાન મુખપદ હોય, પરંતુ તેથી અનિવરણ અશક્ય છે એવું તે નથીજ સિદ્ધ થઈ.”

“સદન જુદીજ આની” ના સંબંધ માં મારો કે ગીરગીટમાં આવેલા હિંદીઓ રાજકરતી પ્રજાને જેઓ ની સાથે કામ લેવું પડ્યું હતું એ આ દેશના મુખપતીઓના જેટ-લાજ પછાત હતા, તો તેથી કંઈ એ બાતીને સંસ્કારી, આમાજીક કેળવણીની અને આર્થિક ગણતો માં કાયમના પછાત રાખવાનું પગલું વાજબી નહીં ગણાય. ગોરા વર્ગોમાં પણ અસાધારણ શુદ્ધિ ના વ્યક્તીગતજ દાખલા બને છે. તદુરસ્તી, કેળવણી અને આબાદી એ તેઓને તેવા બનાવ્યા છે, બીન-ગોરા વર્ગોને તેઓ જુદી જાતીના હોવાના કારણે એ પ્રગતી ની સમાન તકો નહીં આપવી વાજબી નહિ ગણાય. દક્ષિણ આફ્રિકામાંથી બાતીયકથેશ દુર કરવાને ખાતર આ દેશના સવળા હિંદીઓએ શાસ્ત્રી અને રાધા-કૃષ્ણન બનવું પડ્યો એવું નો સુચવ વામાં આવતું હોય તો હિંદીઓ પાસેથી મનુષ્યથી પર શક્તિઓ ની આશા રાખવામાં આવે છે, કે જે કોઈ પણ પ્રજામાં નથી શાસ્ત્રીજ અને સર રાધાકૃષ્ણન પો-તાની મુલાકાત દક્ષીયાન પોતાના

પણ નીચે મળેલી મંદિર સભામાં ડાહ્યર ખાન સાહેબ અને મી. અમ-
દુલ હુસેન બરખાદર સંબંધી બાબતો
કોઈ દાખ. પરંતુ મી. અમદુલ હુસેન
રેકાર્ડમાં એક સરખાઈ નીકળેલી હતી.
સરખાઈ મેળવે માટે વડા પ્રધાન
ડાહ્યર ખાન સાહેબ અને તેઓની
પાછળ સરખાઈ પ્રાંતની પારાસરના
મહાસભાવાદી સમાજદોષી મી. અમ-
દુલ હુસેન, મી. શામ અફરહાદ અને
મી. અમદુલ અમદુર રહમતખાન
મુકદ્દમી હતા. સરખાઈની મધ્યમાં
સરખાઈ પ્રાંતની મહાસભા સમીતીના
પ્રમુખ હજીબ અબ્દુલ રહીમ નદવી
હતા. સરખાઈ માટે જાહેરાતમાં આ-
વડા પછી પ્રમુખપદેથી મી. અમદુલ
હુસેન ખાન અને પીએલ આગાખાને
બરખાદર અને આર પરીના ખાનનો
પર આપણ ક્યા ખાદ સરખાઈ વિધી-
રામ થયું હતું.

હિંદુસ્તાન ગિરિ મુકદ્દમ?
હિંદુસ્તાનના સોદામાં ચોખ્ખી તો
પસરી રહી છે કે ઉપરનાં પાતાના
બુના રેલ અને આજી સમાજના સમયો
ના અવેશમાં હિંદુસ્તાનને અમેરીકા
ના બુનામદે રેલસની તીનેરીમાં દરતા-
નેશ્વરે ગીરા મુકદ્દમ છે. આ પાતા-
વરણ ઉપર મદાસ અવરતરના સમાજ-
દોષ સર અવેશ ગોમે નવેશ્વર ના
૧૧ મીના દીવસે પ્રકાશના કેવી દોષ
માં મળેલી જાહેર સભાના પ્રમુખપદે
થી આ મજાદર ચોખ્ખી વાતોને કોઈની
અધવાઓમાં વર્ણવી મ-કાદ કોઈ દોષ
હજી વાતાવરણ એવું શુદ્ધ રહ્યું છે કે
સર અવેશ મોખો ચોખ્ખો પ્ર-કાર
ખતાં હોઈ પ્રાંત સતેવ પાતાની નથી
સુરત શહેરની આજી પરિસ્થિતિ
હવે એકલા સુરત સરખાઈ તા.
કે જોયરથી તારીખ ૬ નવેશ્વર
સુધીમાં ખીટી સરખાઈ હીંદુ સરખાઈ
ખારા હેઠળ ચારસો ઉપરનાં માણસો
ની બરખાદરી છે. સુરત આટલું
કોલેજને દરવાજે સાંત પદેશ વારની
કુચારી અધવાને તીકમખાન પટેલ
અને કુચારી મદીને રામજી પટેલને
છે છ માસની કેદી મળેલ છે.
જાહેરમાં કેક રેકાર્ડ મળ્યા પાતાનના
બેઠા પુટે છે. તે સરખાઈ મેરી,
પોસ્ટ ઓફીસ અને કુકાને નુકસાન
હી રચા છે. એ પોસ્ટ ઓફીસ
અને છ કુકાને બગાડ મળે છે.

સુરત જલ્લોની આજી પરિસ્થિતિ
નવસારીમાં થયેલી ઘાતપટ્ટા યદ રહી
છે. જાણકારો તાજીના છ ગામે
ઉપર નાંખવામાં પાંચેલ દમર રૂપીયા
ના સામુદાય દેશમાં જાણકારના
હારે કલાસ મેજરેટ મદમદાખા પટેલ
ખાસ મહેલવ હીને તા ૩૧ એક્ટો-
બર સુધીમાં ખરીદ દબાર રૂપીયા
દાખ હોવા છે. અખા, અંબેલી
અને મોડા ૨૩૦ એ જાણકારોમાંથી
જાહેર એકજ દિવસમાં ૬૬ આજી

ની બરખાદરી છે. અમદુલ
નવસારી અને મેરી મોડેલી નજી-
માંથી ખાતી પાતાનના જોમે. ખળી
અખા છે. રીસોદ મળ્યાં આજી
કરતા માટે પદેશમાં મી. અમદુલ
મુકદ્દમને છ માસની સખાન કેદની
અને રૂપીયા ખસોના દાની સખ મળે
છે. મોડેલી તાજીના કુલદીના
પ્રામમાંથી મી. સરખાઈ કરખાખા
પટેલની બરખાદરી મળે છે.

હિંદની ગરીબાઈનો ઇતિહાસ

એ હોઈ કવિએ કહ્યું છે કે,
રાજા જે કવેશ પ્રાંત પાસે
વા કમરવે રેવી તુકના સુધે જાળી
માંથી મુરોસા એક સાથે મી. રેકાર્ડ.
અખા, પરસાદના રૂપમાં જાળીને તે
પાછા વળવા મારેજ તેજી તેમ કરવું
એકજ. પરંતુ હિંદુસ્તાનની મરનીમાં
જુલોડ અખા તે પરસાદમાં પર-
દેશી જુલોડ થયેલ તથા સખ કરવા
આજી બપ છે, હિંદુસ્તાનને નહીં.
રેકાર્ડ રેકાર્ડી ઉપરપદમાં આવેલા
કવેશ મુખ્યત્વે તે રેકાર્ડ માટે તે રેક-
ાર્ડ ખરચાવા નેકર, એમ કાપ
પણ જુલોડમાં માણસ કે, પદેશ
ના અખામાં ખરજ રાખજોના અમલ
હેઠળ પણ હિંદુસ્તાનમાં એમજ થયું.
અધવાન અને મોખસ ખાદસાદો જે
મોડી રેકાર્ડ પોતાનાં સરખા પાછા
ખરજ તે કવેશ રેકાર્ડ દાનરે સખનેક
અને તેમનાં કુકાનેજ પોષણ આપી.
તે ખાદસાદો જે મોડી મોડી અખ
ખારરો ખાવતા તેમજ ખારે બપડા
પાછળ જે મોડા ખરે કરતા, તેનાથી
ઉપરે હિંદુસ્તાનના કારીસી અને તેમના
કોલોમોનેજ ઉતેજન મળવું. ખાદ-
સાકતુજ અજરજ જુલોડ સુખાએ,
અખા, મેનાખતિઓ, દીવાનો, કાજીઓ
અને તેના ખીજ સેકા અમલદારો
જુલોડ કલસાઓમાં કે પ્રતિમાં પણ
કરતા; અને મોડી મોડી ખસી, ખસી,
રસાઓ, નકેશ, અને તજાવો, તે
કોઈની ખજોળી કદારના—અર કોઈ,
તેમના સિધાસિમાન—ની સાળી
રૂપે આજી પણ મોજુદ છે. મુખ્ય કે
સાખા દરેક રાખકારોના અમલ હેઠળ
ઉપરવેસા કરતા નાજી કોલોમોજ એક
યા ખીજે મારે પાતાં મળતાં, અને
તેમના વેપાર કે કોલોમોને પુટ કરતાં.

પરંતુ હરક કવેશ કવેશી રાખ
હિંદુસ્તાનમાં આવતાં આખી વરણ
રૂપીયા પદદાર્થ મળે. અંબેલી ને
હિંદુસ્તાનને પોતાની એક મોડી ખસી
જ માનતા, કે જેની ઉપજ ત્યાં
ખચાને કુરોપમાં પેવાને વેશ મોખ-
વાની હી. તેઓ હિંદુસ્તાનના રાખ
ત્યાં સીધી તપુ ખમાવાના નાકરીસર,
પોતાના જાતજાતો મહેજ અખાખ

આકોશીના મામલતદારના બરના
જોડલા ઉપર મુકેશો અખા પતાવટને
મોખ્ય કાટવાથી કરને સહેજ નુકસાન
થયું છે. ના. ૮ નવેશ્વરની રાજે
તાપતી વેલી રેકાર્ડ લીખવા રેકાર્ડ
ખળી થયું છે. વાલોડની પાસે આવેલા
વેલોડી રેકાર્ડ અખા મુખ્યત્વે ખીટી
સરખાઈ રેકાર્ડરેકાર્ડ જાહેર કયો છે.
ખારરોની રેકાર્ડ અખાખની એકજ
સાળાના મુખ્ય વેશ કુચારી ખંજુસા

(મુખ્યત્વે માણ)
રાખતા. તેઓ હિંદુસ્તાનની અહેસુલ
માંથી માલ ખરીદતા અને પોતાના
નજી માટે સુરોપમાં વેચતા, એક ના
ખીજે રૂપે ખારે કવેશ મારેજ જે
કાંઈ ઉપરનામાં આવડું, તે મોડું થયું
ખરે ના કરતાં કુરોપ તરફ રવાના
થવું.

સને ૧૮૫૮ માં અખારે કવેશને
ખાજુદ કરવામાં આવી, જાર તેની
મુદી હિંદુસ્તાનને માથે કરજ તરીકે
ખાખીને બરપાક કરવામાં આવી. તેનું
ખાખ હજી હિંદુસ્તાનની મહેસુલમાંથી
ખરવામાં આવે છે કવેશ પાસેથી તેનું
સામાન્ય ખીટી સરખાઈ ખરીદી થાયું.
પણ તેની વેચાણમાં હિંદુસ્તાનના
કોઈને બરપાક કરી પડી. પરિણામે
૧૮૫૭ માં હિંદુસ્તાનનું કરજ ૫,૧૦,
૦૦,૦૦૦ પાઉંડ થયું હતું તે વખતે
૧૮૬૨ માં ૬,૦૦,૦૦,૦૦૦ જેટલું થયું.
ખીટી આજીસ વરસના સાંતિના
ખમાનામાં પણ તે જેવું સવત વધતું
જ થયું છે, અને આજે (૧૯૦૧ માં)
તે ૨૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ જેટલું થયું
છે. હિંદુસ્તાનની તીનેરીમાંથી 'દોષ
ખારજ' તરીકે જે રાખ વરસો
વરસ કલસા મોખસમાં આવે છે,
તે વખતે ૧૬,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ જેટલી
મળે છે. મોડી મોડી સો નોકરીઓ
નો કમરો હી વેશ અંબેજ અમલ-
દારોના ખમારની રૂક વરસે ૧૦,૦૦,
૦૦૦ પાઉંડ જેટલી મળે છે. કો
માં, હિંદુસ્તાનની કલ મહેસુલની રૂક,
કે જે અસારે ૪૬,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ
જેટલી છે, તેનો અંબેજામાં બાજ ૬૨
યથે રેકાર્ડ ખકાર ચાલ્યા બપ છે.
સામેજ, હિંદુસ્તાનની ખરીતોને મેજ
પરેકારી ખરીતોનેજ કુલેજ તેમજ
સખ કરે છે.

એજ પોતે પોતાની જાંઘીમાં સારાં
તથા સુખમાં સુખી વર્ષો હિંદુસ્તાનના
રાખતવનીજ નોકરી કરવામાં જાળ્યાં

૧ હિંદુસ્તાનમાં નોકરી કરી મળેલા
અમલદારો પેન્શનો વગેરે માટે ઉખાંક
ખરચામાં આવતી રૂક

મેન મહાસભાની કોઈ બરખાદરી
તેઓને છ માસની કેદની મળેલ છે
અને ખીજે મળેલો માર અર માસની
કેદની મળેલ છે. કો અમલદાર મેન
મહાસભાની બરખાદરી કયો પછી ખાર-
કોઈ સાજીમાંથી તેમને કુદા કરવામાં
આવ્યાં છે. સરખાઈ જળ પમારના મારો
સરખાઈ ખાખા, અને પદારીઆ
ઉપર રૂપીયા એક હવેરનો સમુદાયો
કેક મળેલ કો છે.

જે, તેજી પોતે તે રાખતવની તેમજ
આખી તીતિની તખા ખાજી ઉપાડી
પાડવાનું કામ કરવું એ ખરેખર
અજીજ તેમજ દુઃખ છે. પરંતુ
મેં આ કામ કરવું મળીને માથે
મળે છે. તેનું કાજ એક છે કે,
હિંદુસ્તાનના અંબેજ રાખતવે અંબેજ
કાળીકાસ આજે ખમાને દીને, હિંદુસ્તાન
ના કોઈની જરીખાખાં કેક રેકાર્ડ
કારણે જુલોડ કરવાજ નેકર, એમ
કે માનું છે. હિંદુસ્તાનની રૂપીયામાં
ખીજ કાપ પણ દેખે સુધી જુલોડ
તેના ઉલોડે જુલોડના નાખવામાં
આવે, તેની ખેલી ઉપર ખારે તેમજ
અનિશિત મહેસુલનો ખીજે બાદવામાં
આવે, તથા તેની નાજીકામ અવરજા
કોઈ મોખવામાં આવે કે જેથી કુલ
મહેસુલનો અંબેજ બાજ ૬૨ વર્ષે
કાપવો પડેલ પદદાર મળે; તો
ખાંજા વરસમાં ખરીતે ઉપરનો કાપ
પણ ખારે સખ દેશ પણ કુકાળના
દારજ પાંચમાં ખરખરે માટે સખાખ
મળે. 'રેકાર્ડ અવરજાં કાપવો વધતાં
બપ, તેમજ મહેસુલનો ખેલો બાજ
રેકાર્ડ સોડા માટેજ ખરજમાં આવે,
તોજ તે રેકાર્ડ સખ સાથે; તેથી ઉપર
રેકાર્ડ આવવામાં સાધનો જોખાં હી
નાખવામાં આવે, તેમજ તેની મહેસુલ
નો મોરો બાજ પરેકાર પદદારી ખમામાં
આવે, તો તે રેકાર્ડ ખરજ મરીજ થવો
મળે.'—આ અંબેજ કાપદાર સાદા
તેમજ રખ છે. હિંદુસ્તાનમાં પણ
ખીજે ખરે એમ માલ છે તેમ એજ
કાપદારોના અમલ છે, અને દોષો
નેકર. તેમાં ક્યાં સુધી હિંદુસ્તાન
ના ઉલોડે હી મજબત કરવામાં
ન આવે, તેના મહેસુલનેજ નિશિત
કરી તેના ઉપર કાપ નાખા મધોકા
નાખવામાં ન આવે, તેમજ તે રૂક
વધારે પ્રમાણમાં હિંદુસ્તાનમાંજ ખરે
વામા ન આવે, કાં સુધી હિંદુસ્તાનની
જરીખાં કુર થઇ રહી, કે ખીજાના
મા તેમજ સખમાં વરજા જતા
કુલોનો કાપ થઇ રહી.

આજે નજા કોઈની જાજાનામાં
હિંદુસ્તાન તથા કુલ દુઃખદાર તેમજ
અંબેજામાં વરજાં કુલોડ છે. અખાર

સંગીતની મોજ સ્વર્ગીય છે

એટલાજ માટે

દરેક ઘરમાં કોઈપણ વાણંતની જરૂર છે

આખી દુનીયાના સમાચાર ઘરમાં બેઠા સાંભળી આનંદ, મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રેડીઓગ્રામ
કળકલ સંગીત અને સુમધુર ફીલ્મોના ગાયનો કુદમ્બ સાથે વખાડી આનંદ—ગ્રામોફોન
મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન

કુદમ્બમાં અને મીઠમંડળમાં ગાવા બળવવાનું ઉત્તમ સાધન—હારમોનીયમ
લાકડાં કાલસાના ધ્રુમાકાથી બની તાત્કાળિક રસોઈ, આ, કેફી, બનાવવાનું ઉત્તમ સાધન—ઇલેક્ટ્રિક સ્ટવ
ગરમીની મોસમમાં દરેક જાતની ડંડક આપનારી ચીજો મેળવવાનું ઉત્તમ સાધન—રીફ્રીજરેટર
તબલા, વાયોલીન, મેન્ડોલીન, બેન્જો, સીતાર, દીલરૂબા, ગીતાર, કાદ તરંગ.

નીચેની ફીલ્મોના સેટ અવશ્ય ઘરમાં રાખવા લાયક છે

માનેશ્વર, સંત તુલસીદાસ, બંધન, કંગન, ગોપાલકૃષ્ણ, નરસી ભગત, પડોસી, મધર
ઇન્ડિયા, અઊરત, બાબી, આદમી.

ફીલ્મોના સેટ—લીસ્ટ મંજાવો અને તમારું સીલેક્શન મોકલો. ભગન, મરબા,
રાષ્ટ્રીય સંગીતની રેકૉર્ડ પંજુ સ્ટોકમાં છે.

સ્પેર પાર્ટ્સ—દરેક વાણંતોના મોટા જથ્થામાં રાખીએ છીએ.

રીપેરીંગ—સંતોષકારક કામ—મધ્યમ દામ.

સોલ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ—વારા ફલ્યુટ, સરદાર ફલ્યુટ, શાતા ફલ્યુટ હારમોનીયમ (દરેક
જાતના) યંગ ઇન્ડિયા, ગ્રામોફોન, હિન્દુસ્તાન, હમીન્સ, ગ્રામોફોન,
(ઇન્ડિયન રેકૉર્ડ્સ).

ઘરાકનો સંતોષ એ અમારો મુદ્રાલેખ છે.

મળો યા લખો:

ટેલીફોન ૨૫૮૦૬

,, રેસી. ૨૦૭૭૭

ગોશાલીઆ (પ્રાપ્રાઇટરી) લીમીટેડ,

૧૭૯એ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Goshalia's (Pty.) Ltd.,

Phone 25806.

179a Grey Street, Durban.

BOOKS FOR SALE

CHRISTIAN MISSIONS—Their place in India.
by M. K. Gandhi ... Price 6/-

THE INDIAN STATE'S PROBLEM
by M. K. Gandhi ... Price 9/-

STATUS OF INDIAN PRINCES—by Pyarelal
Nair with a foreword by M. K. Gandhi ... Price 11/-

JOSEPH DOKE—THE MISSIONARY HEARTS.
His life story—by William E. Carson F.L.C.S. ... Price 10/-

THE STORY OF RAMAYANA ... Price 6/-
to be had from:

INDIAN OPINION,
PROBART, NATAL.

અઠવાડિક પંચાંગ

| વાર | જોરતી
૧૯૪૨
ડિસેમ્બર | હિંદુ
૧૯૪૬
માર્ગશર | મુસલમાન
૧૩૬૧
રજબ | પારસી
૧૩૧૨
શહે.
કરમી | યુધીય
ક. મો. | યુધીય
ક. મો. |
|-------|---------------------------|--------------------------|------------------------|-------------------------------|-----------------|-----------------|
| રુક | ૨૫ | ૫૬ | ૧૧ | ૧૪ | ૫ ૦ | ૧-૫૪ |
| ચની | ૨૬ | ૫૭ | ૧૨ | ૧૫ | ૫-૦ | ૧-૫૪ |
| રવી | ૨૭ | ૫૮ | ૧૩ | ૧૬ | ૫-૧ | ૧-૫૪ |
| સોમ | ૨૮ | ૫૯ | ૧૪ | ૧૭ | ૫-૨ | ૧-૫૪ |
| મંગળ | ૨૯ | ૬૦ | ૧૫ | ૧૮ | ૫-૩ | ૧-૫૪ |
| બુધ | ૩૦ | ૬૧ | ૧૬ | ૧૯ | ૫-૪ | ૧-૫૪ |
| શુક્ર | ૩૧ | ૬૨ | ૧૭ | ૨૦ | ૫-૫ | ૧-૫૪ |

ફિલ્મના શોખીનોને ખુશ ખબર

મરફુમ પાસે કબ્રવાલના ઉલ્લાસમાં છેલ્લા જાનનેરોડે એટલે
રેકોર્ડો આવી ગયા છે. તહેલો તે પહેલો.

IV. આર કબ્રવાલ

- 16404 નવ નહાં ફુનાં પુઠારી જાણી
- 16411 એક રોડે કુ કસાના
- 16416 બલમાં સંજ કસ મધ અંખવા કમારી
- 16428 મદીનેકા મુસાધર હું મેરે કસમે ફુવા કરના
- 16434 કમારો કસ મએ મેજાન વાલી રાનક હે મેકરીમજી
- 16313 રકમતુલકીલ આલમીન
- 16347 મીને મએ થે એક પુતે
- 16232 નો મીલે કસે કસે દાસે મીલાદેને હે
- 16273 વોલદીલકે તાસલલી
- 16250 ફુલવાર મુસલમાનો.
- 16243 કસકે મે આજ એકમદે આશી
- 16239 કુરઆન પડે
- 16367 મેરા મન મોસે મોસે
- 16380 મુજબો દારે મકમુલપે મરનેશી ખુશી હે
- 16390 મારો સલ્લેઅલાહ મારો સલ્લેઅલાહ.

R.L. કસલામી રેકોર્ડ

- 346 અંધા મુલ્કીકા મેજાના
- 301 અલાહકા બલવા
- P.E.
- 27 રકાલત કમરત વીલાલ
- G.E.
- 4764 અને 4765 મે રેકોર્ડોના સેદ
- જ'અલમે કસરોકા પાની પીલાનેકા મેજાના
- 4726 જુદા હે સારે મેખાને મે
- 3164 રતખા રકાલત
- 6677 રેસ અરબ
- 1740 રુમ હો અલ્લાહ કે
- F.T.
- 12127 રિવાલત કમરત અખીર
- 12907 હે સખાવત
- 12781 તોસીક મોક'મદી

ફખરેહ લીન

- 7791 મમનસીમીકા અરદાર હુદા મતા હે.
- 7742 સદા બાર સામકે.
- 7593 અરખપે તારો મે જેસે મારે અનવર એક હે.

ફખરે આલમ કબ્રવાલ

- 16270 કસને દરવાજે મોમન ડાલદી
- 16349 તરવીર નખી આંખોસે દીધમે કિતર આઈ
- 16241 તરવીર મોકમદ મેરે દીધમે.

કર મહીને નવા રેકોર્ડ અમારે ત્યાંથી મળશે. તેના દર મહીને દેહલોગ અમારે ત્યાંથી મંગાવી લેશો.

16270 કસને દરવાજે અલમનડાલદી
આરકર ફુકીફુદીન

- 16332 યા મોક'મદ યા મોક'મદ
- 16340 કમર આ કીતમર
- 16261 છપકા રાજ હે કલવરમે
- 16340 અપને અપને મારો દોલત

મોકમદ ખાલીલ કબ્રવાલ

- 16426 પિયા અપની નમરમાં મેલાએ સાધી
- 16433 સંવરમાં નહી રહે
- 16312 કમારા નખી નમ મરધાનવાલા
- 16221 મારી મુએ પીલાઈ
- 16366 મુલમખી ડાયે અમલ
- 16379 કહાં મએ તાક મોમ
- P.T.
- મહેકર અખકુસ રેકોર્ડ
- 12686 મે પીતેલી ખાલાઈ
- 12620 વોલ કખીને ખુદા
- 12254 હે સલામ કસને મન હે
- 12165 કમારે કસમેદે કાલીલ મે

કસનખાન એન્ડ પાર્ટ

- 12215 કેલતા દે મુસા આકા તેરી મલીમે
- 12917 છસ તરક મતા હું સખ મહેનેદે મોદાપ
- 12826 નકામીલ હે સાકુસેકરા મે
- 12868 મે તો મીર આપ માર
- 12637 મહેકર અખ કસને વીલામન
- 12702 દરદરપે વાલકતા પીરા
- 12740 કસે મકતલમે સરકો

IV. ખલીલ

- 16481 મે ફુના હે ફુના નાન.
- 16469 પીતમ નમર હે અના.
- 16462 હર-હર-મરમે કપ ન.

કાકુ કબ્રવાલ

- 16461 દરવાજ બી તો સુત હે મેલાદ કરને વાલે.
- 16444 મુસાધર કર નો વાર કાલ મકારા હો અખ.
- 16388 તુરે અનવર દીખાના ખારે રસમે અરખી
- 16422 બાત મારી કિ નહાલી અએમી
- 16328 કોસ ખતા પર મુજમે
- 16305 ખુલવાલે મદીનેમે
- 16378 મલે દો કલમ એર કમાલત હાદી
- 16388 આજ નખી દરવાજ દરસદીખારો

કાસા સેદ

- શરીન રરકાદ (૧); ખીલ મંગલ (૪); મુરેવેલત (૧);
- રકમાની મંગલ (૪); કાલી મુલીતમા (૨).

PHONE 2-1843
DURBAN.

RADIO RECORD TRADING CO.,

PHONE 33-7255
JOHANNESBURG.

88 VICTORIA STREET, DURBAN.

38a MARKET STREET, BARKLY ARCADE, JOHANNESBURG.

SOLE INDIAN AGENTS IN SOUTH AFRICA FOR H.M.V. COLUMBIA & TWIN RECORDS.

THE "FRIENDS OF INDIA" SERIES

Short biographical sketches of eminent men, who have laboured for the good of India.

Copious extracts from the speeches and writings of the "Friends of India" on Indian affairs are given in the sketches. Each volume has a fine frontispiece.

Lord Macclesley,
Lord Morley,
Sir William Wedderburn
Nawab Mohsin-ul-Mulk,
Lord Ripon,
Sir Pherozeshah Mehta,
Swami Rama Tirth,
Ravi Varma,
Sir C. Sankaran Nair,

Sir Henry Cotton,
Sir Salar Jung,
Henry Pawcett,
John Bright,
Lal Mohun Ghose,
Mrs. Annie Besant,
Krishna Das Pal,
Edmund Burke,
Indriddin T'yabji,

Allan O. Home,
A. M. Bose,
Dadabhai Naoroji,
V. P. Madhwa Rao M.A.,
Raja Ram Mohan Roy,
W. C. Bonnerji,
Charles Bradlaugh,
Dewan G. Rangacharya,
Rao Bahadur K. N. Mudholkar,

Dr. Bhab Behari Bose,
Dinshaw Edulji Wacha,
Lahur Chander Vidyasagar,
Babu Surendranath Banerjee,
H. H. Shri Sayaji Rao Gaekwar,
Kashinath Trimbak Telang,
Behramji M. Malbari,
Hindu Social Ideals

Price: One Shilling Each

APPLY: MANAGER, INDIAN OPINION, PHOENIX, NATAL.

J. G. VANDEYAR, AGENT FOR JOHANNESBURG BUILDING SOCIETY (ESTABLISHED 1888)

desires to announce
loans available at reduced rate of
interest on monthly balances on
properties at

SOPHIATOWN, MARTINDALE
NEWCLARE, KLIPTOWN, OP-
HIRTON, CITY & CENTRAL.

NO RAISING FEE OR COMMISSION
For quick results consult us at the following address:

14-15 Barkly Arcade,
Cor. Market & Diagonal Streets,
JOHANNESBURG.

'Phone 33-0429.

જે. જી. વાન્ડીયાર, જોહાનીસબર્ગ બીલ્ડિંગ સોસાયટીના એજન્ટ

— તાલેર કંઈ છે કે —

સોફિયાટાઉન, માર્ટીનડેલ, ન્યુક્લેર,
કલીપટાઉન, ઓપરટન, સીટી
વેન્ડ સેન્ટ્રલમાં

મોપટીઓપર માસિક બેલન્સપર ઓછા વ્યાજે
અમે લોનની ગોઠવણ કરી આપીએ છીએ.

લોન ઉભી કરવાની ફી કે કમીશન લેતા નથી.
કામ જલદી કહેલવાને નોંધેના સ્થળે અમારી મુલાકાત લેતા

૧૪-૧૫ બાર્ક્લી આર્કેડ,
કોર્નર માર્કેટ એન્ડ ડાયોગનલ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ.

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર મહીશ્વર જાણભાઈ કાદીપરવાળા.

દરેક જાતની ચીઠ ઇચ્છો. જોખના ધોની તેજસ્ ચોંધા ચેવા,
મસાલાથી અમે ખાવાયે છેએ.

અમારું વખણાએકું મુસ્તી મુઠ્ઠું, સેવ, મમરા, મીઠીઆ,
કાજળા, પાતરા વિગેરે કરશેજ તાળાં બનાવીએ છીએ.
સીયાળામાં ખાવા લાયક પાકો બોર્ડર પ્રમાણે સ્પેસીયલ.
પાર્ટી વિગેરે માટે માલ પ્રમાણમાં ચીઠાઈ બોર્ડર પ્રમાણે
ફ્રેશ ફળભાજી બનાવી આપેશું. બહારગામથી મંગાવનારને
માલ મુસ્તી કાળજીથી પાકેલવામાં આવશે.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3580.
THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President Street, Corner Diagonal St, JOHANNESBURG

ફરનીયર! ફરનીયર! ફરનીયર!!!

બેફરમ મુદ, ઘાનિંગમ મુદ, માર્ટેલ, ફેશીન મેસ, લાઈ મેડ,
બોલેસ મેડ, બ્રક મેડ, રેપ્સ, મેસ, રી મેડ, બાસાઈલર, રીપ ફેડીંગ
અને ફેશન વિગેરે, તરન જોડાવન અને ખરીદી કરશો. અને પધારી
માલ મેલવા મુકશો તમે.

બોક્સ, રબલ અને કીલન દરેકર
એ કમાલ રબરન તોલે તેવા માલ છે. તેને રબલ કમેલ મેલવા શકે છે.
માલ ફેશન આવીને ખાસ જોડ મંગાવો અને મેલવા આવવા મારો.

L. MISTRY,
51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
'PHONE 33-4691. BOX 2525, 1059

"KOH-I-NOOR" DIAMONDS FOR BRILLIANCE & PURITY

The "KOH-I-NOOR"
Diamond is a gem of pure
color, clear cut, and quite
free from flaws.

Each one is guaranteed
perfect by a signed certi-
ficate.

BUY DIAMONDS DIRECT FROM
THE FACTORY

Minimum order for price list and copy of
our Diamond Ring Catalogue.

NAME _____
ADDRESS _____

Call, write or phone for our Free
Diamond Ring Catalogue.

KATZ & LOURIE LTD.

"DIAMOND CORNER" - BLOPP & MARKET STS., JOHANNESBURG
HURBAN REPRESENTATIVE,
D. DAVIDSON, 720 Colonial Mutual Bldg.,
West Street, DURBAN

Phone 33-8432 P. O. Box
Res. 33-8994 7157.

ફાઈન્ડઅન ઓસરી હીફાયત આવે કયાંથી ખરીદશે?

હમારે ફાઈન્ડઅન ઓસરી વિભાગ જોએ છે, જેમાં દરેક
પ્રકારની ફાઈની ઓસરી તેમજ ગાંધી વસાહતની નાના મોટી
વસ્તુઓ ઉપરાંત રાજ વાપરવાની ફાઈનીઓના સર ઉપયોગી
વસ્તુઓ હમારે ત્યાંથી તરન ફીફાયત આવે મળી શકશે.
જોઈએ ઓકલી ખાવી કરવા વિનંતી છે.

કન્ડીના ઓકલો હમારી પેતાની કેખરેજ હેઠળ સારી
પેકીંગ કરી ઓકલવામાં આપશે.

મીસ્ટ્રી બ્રધર્સ

(સામ્રાજ અને રજવાઈ કાગળ વિગેરે)

MISTRY BROS.,

11 Kort Street,
JOHANNESBURG.

હમારે દરેક પ્રકારના વિભાગમાં પણ ઉતારીએ
છીએ: હાઈલી, આગ, બજારી, બેસીડેન્ડ,
મારુ, ફેલ્ડે જોરેન્ડી વિગેરે.